THE

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday, 14th January, 1905. No. 2.

P.O. Box 156. Telephone 214.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE & DIRECT IMPORTERS

Clothing,
Drapery,
Prints,
Calico,
Dhotis
AND
Sarees.

Rugs,
Shawls,
Boots
AND
Shoes,
etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.
Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have always on stock:—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE,
SPICES, TAMARIND, FISH,
SUGAR, SALT,
COCOANUTS & GROUNDNUTS,
TOBACCO, QUILTS,
GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS,
CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates
AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,
118 COMMERCIAL RD.,
DURBAN,

Cable & Tel. Add.: "Kathorian."
Telephone 224.

ભાડે આપવાનાં છે.

૧ નં. ૮૭ વાળી ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ વાળી વખાર અથવા તો દુકાન, જે "ફીલ્ડ ગ્રેન્ડ હેનેના" પાસે છે તે.

૨ મોટી લાંબી વખાર જે પ્રીન્સ એડવર્ડ અને ક્રોસ સ્ટ્રીટમાં છે તે.

હમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

તમાકુ લાંબો તથા લાલ રંગનો ચીરૂટ બનાવવા સારૂ.

નીચેનો માલ સસ્તે ભાવે વેચવાનો છે.

કલકત્તાની સર્વે જાતની દાળ, બિલાડી વાઘનાં ચામડાં, ગોદડી, અફીણ, સર્વે જાતનો મસાલો તથા તેલ વિગેરે.

જાલભાઇ સોરાબજી બધર્સ.
૮૪, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

TO LET.

LARGE WAREHOUSE,
which can also be used as a Shop, No. 87 Field Street.

A WAREHOUSE
of Large Dimensions in Prince Edward and Cross Streets.

Tobacco purchased at all times, Long Leaf and Brown Colour.

FOR SALE—
ALL KINDS OF
Dholl, Furs, Skins, Opium, Quilts, &c.

JALBHOY SORABJEE BROS.,
84 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY—

98 FIELD STREET.

P. O. Box 97. Tel. Address: "MIANKHAN," Durban. Telephone No. 855.

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

139 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box 88. Tel. Add.: "PORHANDER."

ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસમાન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

બોક્સ ૮૮. ૧૩૯ ક્વીન સ્ટ્રીટ,
ડરબન.

Gandhi Heritage Portal

P.O. Box 441. Tel. Address "ABOOBAKER."

ઇ૦ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર.

તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નંબર ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing,	Skirts,	Bibs,
Blouses,	Underskirts,	Bonnets,
Night-gowns,	Children's Fancy Goods,	Bootees,
Combinations	Frocks,	Hats,
Chemises,		Wool Shawls,

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

E. M. PATEL,

General Dealer, Wholesale & Retail,

MARKET SQUARE,

POTCHEFSTROOM,

ALSO AT THE LOCATION.

E. D. BOBERT.

General Importer and Wholesale Merchant.

Cheapest House in the Market Square.

BRANCHES AT

LOCATION, POTCHEFSTROOM.

વેચવાના છે.

(ખાસ ઓફર.)

લાલ જુવાર. ઉંચા બાજ.

લાલ બીનીઝ.

નેસલ્સ દુધ.

બેઠા વીલાયતી ઘસટાપ વાળા.

નાતાલ તમાકુ પાંદડાનો.

ભાવ કીફાયત.

એમ૦ એમ૦ પારેખ.

કોમરશીઅલરોડ.

ડરબન.

FOR SUITS TO MEASURE

GO TO

Makanjee Bros.,

OUTFITTERS.

152, Grey Street.

HASSIM JOOMA.

GENERAL MERCHANT,

Head Office—370 Pine Street.

Branch—Leribe, Basutoland.

ALSO HOUSES TO LET.

TAYOB HAJEE KHAN

MAHOMED & Co.,

MERCHANTS

—AND—

DIRECT IMPORTERS,

208 CHURCH STREET,

PRETORIA.

P.O. Box 357. Tel. Add. "Tayob."

விசேஷ விளம்பரம்.

[illegible]

HAJEE HABIB.

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of

Rugs, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Crockery,

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add.: BAGDAD. P. O. Box 57.

338, Prinsloo Street, PRETORIA.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—129 Commercial Road, Maritzburg.

Branches—[illegible] Commercial Road, Maritzburg, And at Mooi River.

ABDOOL GAFFOOR & Co.,

Arabian and General Merchants and Drapers.

[illegible] Commercial Road, Maritzburg.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Shirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

Tel. Address: "Hassan Mahomed."

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL

Arabian Merchant & Direct Importer,

115 COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG.

Branches—[illegible] Commercial Rd., Maritzburg And at Mooi River.

CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, GROCERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTION.

Telegraphic Address "Ismail."

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Atta of all kinds and Groceries, &c.

120 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods

—AT—

122 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG.

Gandhi Heritage Portal

THE INDIAN OPINION.

VOL. III. PHŒNIX, NATAL, SATURDAY, 14TH JANUARY, 1905. No. 2.

Editorial Notice.

All communications for the Editorial Department should henceforth be addressed :—The Editor, "Indian Opinion," Phœnix.

Contents.

	Page
LEADERS :—	
The Truthfulness of the India ...	19
Our Columns	20
TOPICS :—	
The War	21
OTHER ARTICLES :—	
Hidden Russia	21
That Convention	21
British Indians in the Transvaal...	22
The Coming Races...	23
Mr. Justice Shallow	23
Hindu Girls' School, Benares ...	24
Mr. Seward Brice on Indians ...	24
News and Notes	24

The Indian Opinion.

SATURDAY, 14TH JAN., 1905.

The Truthfulness of the Indian.

There seems to be a very general impression current that truthfulness, the outward manifestation of the eternal search after Truth, is a virtue entirely foreign to the nature of the inhabitants of India. Room is not left for the possibility of misunderstanding, allowance is not made for the probability of wrong comprehension, but the Indian is set down at once as a scamp, a rogue, a lying vagabond—all said, as a human being destitute of every vestige of honour.

Little or no differentiation is made between the Indians who have come to this country. All are classed indiscriminately as "Coolies" or "Arabs", and all are stigmatised as actual or potential liars. It is forgotten that, generally speaking, there are two main classes of Indians in South Africa, the first being the indentured labourer class, and the second being the trading class. As often as not, the indentured Indian is of low caste, and, consequently, once removed from his accustomed surroundings, and the moral restraints of his place of residence in India, he is liable to fall, in exactly the same way as any other human being situated in similar circumstances, from the ethical standard that he had set up for him when in India. We cannot do better than quote the following from a widely circulated pamphlet :—

> Everyone I have met with in the Colony has dwelt upon the untruthfulness of the Indians. To a limited extent, I admit the charge. It will be very small satisfaction for me to show, in reply to the objection, that other classes do not fare much better in this respect, especially if and when they are placed in the position of the unfortunate Indians. And yet, I am afraid, I shall have to fall back upon argument of that sort. Much as I would wish them to be otherwise, I confess my utter inability to prove that they are more than human. They come to Natal on starvation wages (I mean here the indentured Indians). They find themselves placed in a strange position and amid uncongenial surroundings. The *moment they leave India* they remain throughout life, if they settle in the Colony, without any moral education. Whether they are Hindus or Mahomedans, they are absolutely without moral or religious instruction worthy of the name. They have not learnt enough to educate themselves without any outside help. Placed thus, they are apt to yield to the slightest temptation to tell a lie. After some time, lying with them becomes a habit and a disease. They would lie without reason, without any prospect of bettering themselves materially, indeed, without knowing what they are doing. They reach a stage in life when their moral faculties have completely collapsed owing to neglect. . . . . . Are these men, then, more to be despised than pitied? Are they to be treated as scoundrels, deserving no mercy, or are they to be treated as helpless creatures, badly in need of sympathy? Is there any class of people who would not do as they are doing, under similar circumstances?

With regard to the trading classes, we absolutely deny that the Indian trader is more prone to falsehood than any other trader of any other race. Probably, he is less addicted to untruthfulness than most, for, not having so many luxurious habits as his competitors of a more complex civilization, he has, therefore, not such great incentives to "lie for the benefit of the firm."

And here we make bold to assert that it is an unfortunate characteristic of the less cultured Englishman that, when he is brought into contact with what is strange and to which he is unaccustomed, he does not endeavour to investigate its nature, but spurns it contemptuously, as something foreign to his own outlook upon life, and he attributes to it every evil thing that can be imagined.

We think that, at this juncture, it would prove useful to hear what some very eminent white men have said publicly with reference to the truthfulness of the Indian.

Thus, Sir George Birdwood, a very experienced Anglo-Indian, says :—

> Moral truthfulness is as marked a characteristic of the Settia (upper) class of Bombay as of the Teutonic race itself. The people of India, in short, are in no intrinsic sense our inferiors, whilst, in things measured by some of the false standards—false to ourselves—we pretend to believe in, they are our superiors.

Mr. Pincott says :—

> In all social matters, the English are far more fitted to sit at the feet of Hindus and learn as disciples than to attempt to become masters.

And truth is certainly a social virtue.

Elphinstone says :—

> No set of people among the Hindus are so depraved as the dregs of our own great towns.

Sir John Malcolm says :—

> I have hardly ever known, where a person did understand the language, or where a calm communication was made to a native of India, through a well informed and trustworthy medium, that the result did not prove what had at first been stated as falsehood had either proceeded from fear or from misunderstanding. [illegible] by no means wish to state that our Indian subjects are more free from the

Gandhi Heritage Portal

vice than other nations that occupy a nearly equal position in society, but I am positive that they are not more addicted to untruth.

Sir Chas. E. Elliot, K.C.S.I., Lieutenant-Governor of Bengal, writing in his book, "The People of India," says :—

The natives of India are often said to be altogether ignorant of the truth. I have not found them so. In Court, no doubt, far from the public opinion of their own village, bribed or interested witnesses are guilty of amazing flights of perjury. But in their own villages, among their own people, I have seldom known them tell a lie, even when the truth was to their own prejudice.

Professor Max Müller said that he had been repeatedly told by English merchants that

"Commercial honour stands higher in India than in any other county, and that a dishonoured bill is hardly known there."

He says, elsewhere :—

In their punchayets, (Colonel) Sleeman tells us, men adhere habitually and religiously to the truth, and 'I have had before me hundreds of cases', he says, 'in which a man's property, liberty, and life have depended on his telling a lie, and he has refused to tell it.' Could any English judge say the same?

Professor Max Müller points out, with Colonel Sleeman, that whoever is ignorant of the life of the Indian village communities, as is practically every Englishman, is absolutely unqualified to give any opinion regarding the social and ethical virtues of the Indian, for "all the native virtues of the Hindus are intimately connected with their village life."

We think that we have quoted sufficiently from men able, from experience, to give a just opinion, to prove the utter falsity of the general charge of want of veracity levelled at the Indians. Where there is any lapse from strict adherence to accuracy of fact, it is but too often due to the Indians having been removed from all sources of moral control. Indeed, Sir George Campbell is quoted as saying that "the longer we possess a province, the more common and grave does perjury become."

We will conclude with one brief reference to the recent mass-meeting at Potchefstroom. Mr. Loveday had much to say concerning oriental duplicity, falsehood, and cunning, and he even quoted Lord Macaulay as saying, with regard to Clive, that it was "unquestionable that the duplicity of India had left its stain upon his (Clive's) character."

Now, we beg to point out that Macaulay, of all historians, is no longer read for his accuracy or his strict adherence to the simple facts of the case, but rather for his literary style and merit. However, since Lord Macaulay has been quoted, we make no apology for reproducing the following words of his, which apply now, to-day, and for all time, so long as India and England are linked together :—

We shall never consent to administer the *pousta* to a whole community, to stupefy and paralyse a great people, whom God has committed to our charge, for the wretched purpose of rendering them more amenable to our control. What is the power worth, which is founded on vice, on ignorance, and on misery—which we can hold only by violating the most sacred duties which, as governors, we owe to the governed, which, as a people blessed with far more than an ordinary measure of political liberty and of intellectual light, we owe to a race debased by three thousand years of despotism and priestcraft? *We are free, we are civilised to little purpose, if we grudge to any portion of the human race an equal measure of freedom and civilisation.*

Our Columns.

Our many friends will already have noticed—we trust, with appreciation—the recent change in the general make-up of the INDIAN OPINION, and will have further remarked that we have set aside a portion of our space for the reproduction of matters of interest that have appeared in other, and, where possible, in Indian, journals.

We have done this for many reasons, chief among which is a desire to bring within the reach of our readers such items of information as will enable our English-speaking Indian friends to keep in touch with what is best in current thought both in the West and in the East, and for the purpose of placing in the hands of our European readers such matters of importance as will enable them to obtain a firmer hold upon facts, when they are discussing questions relating to India and the Indians.

It has appeared to us a matter for keen regret that no South Africa journal furnishes its clientèle with such matters as we have already dealt with and with which we propose to continue to deal; for we think that much of the misunderstanding that presently exists between the two communities can best be swept away by removing such misconceptions of each other's ideals as appear to have risen as a barrier to prevent a better knowledge of those ideals from being obtained.

That the East should understand the motives underlying Western progress is eminently desirable. No less desirable is it, also, that the West should be given the opportunity of securing a closer acquaintanceship with the mystic ideals whose attainment is striven for by the East.

We are sure that, when once these underlying phenomena are understood, there will remain no ground for discord between the two communities, and that whatever strife will continue to exist will be due to wilful negligence on the part of either European or Indian to appreciate the better qualities of the other. For we are not of those who pin their faith to the "East is East, and West is West" idea. We recognise no race or colour distinctions, for we realise that Humanity is one and indivisible.

With this idea in view, then, namely, that of endeavouring to draw the two sections of the community together in the bonds of mutual understanding and sympathy, we intend to devote a fixed portion of our weekly space to the reproduction of whatever seems to us to make towards the realisation of our ideal, and we think that our essays in this direction will merit the approbation of all who are working in the same direction.

Gandhi Heritage Portal

The War. The fall of Port Arthur was more than the mere surrender of a strongly-garrisoned fortress to a brave and not-to-be-denied adversary. It was the falling of the scales from the eyes of the peoples of the East, that have, until recently, effectually prevented their viewing Western pretensions in their proper perspective. Already we see that the object lesson is being taken to heart. We learn that China is even now in the throes of a violent national awakening. She has realised, not that Russia has become less—Port Arthur would suffice to disprove such a fallacy—but that Japan has become greater. Why, then, she asks, should not China also become greater? And as a first step towards the actualisation of such immense potentialities, China is relieving the German instructors of her armed forces of their duties, and is replacing them by Japanese officers. The beginning of a new era is at hand, but, notwithstanding present appearances to the contrary, we do not believe that the change will be a violent one, carried out by forcible means. It will, we think, rather partake of the more evolutionary methods that commerce brings in its train. Briefly, the war of races will be economic and ethical, and not military, in its character.

Hidden Russia.

(SPECIALLY CONTRIBUTED.)

The fact of Prince Sviatopolk-Mirski's recently debated reforms for the more liberal government of the Russian people reminds me of a conversation I had, some four years ago, with a Polish friend of mine in Europe. We were discussing the position of affairs in Russia, especially taking into consideration the workmen's riots in Odessa, when hundreds of men, women, and children were shot down, lashed, imprisoned, and exiled—and the protesting masses of students in St. Petersburg, when General Kleigels, then Governor of the city, calmly sat on his horse, cigarette between lips, watching his Cossacks knouting and slashing the defenceless crowds. Not a word of these horrors was allowed to be printed in the free press of Western Europe for months after the events had taken place, although the facts had been published almost immediately by the German Socialist organ, *Vorwaerts*.

My friend's eyes were gleaming with indignation, and his voice trembled with suppressed agony.

I said to him that, unless some radical measures were soon taken to remedy the awful situation, Russia, within ten years, would be breaking out into revolution, and, perhaps, would be resolved into so many provinces, each under republican auspices. My friend, hopelessly replied in the negative, for he knew the strength of the Russian bureaucracy.

That was four years ago. Meanwhile, what has happened? Poland has been more and more harshly dealt with; Armenia has been made a spoil unto the Imperial treasuries; Lithuania has been robbed of its German language, its habits and customs, its acknowledged privileges; the Jews have been hounded from pillar to post, slaughtered at Kischineff, Gomel, and, latest of all, Mohilef, with ministerial connivance and almost through Governmental decree, their women violated, their children made homeless and fatherless; Finland has been Russified, robbed of its constitution, its Grand Duke has perjured himself and violated his coronation oath, its leading citizens have been exiled, its liberties suppressed, its population made disloyal and ominously threatening.

All this and more has been done within these last few years, of which the latest four have been the culmination.

One Minister of the Interior after the other has sought to actively promulgate his views of centralisation, oppression, and autocratic control. Each, in turn, has been assassinated, the knife, the bomb, or the pistol removing the head of the ministry in a moment of time.

Abroad, Russia has been carrying on a policy of expansion and aggrandisement. Her bureaucracy has increased in proportion, and the *tchinovnik* curse hangs like a deadly pall over the nation, obscuring the light of freedom, and dulling the spirit of the people.

And in order to support this ever-increasing horde of officials, the *moujiks* have been taxed and overtaxed, until the late Minister of finance, M. Witte, had to cry halt—the limit of taxation had apparently been reached.

In the meantime, the people were not the calm, dull animals that their official superiors had taken them to be. The *moujik* had gone into the town, become a workman, and had imbibed socialistic and anarchical principles from secret agents and by means of the emanations of the secret printing-presses. The students at the Universities, inspired by the liberal teachings of science and sociology, learnt from the West, had thrown aside the conservatism of generations, and had made common cause with the workmen—and had, with them, suffered the *nagaika*, imprisonment, and exile.

During this period, the official party, the [illegible], like Napoleon III., saw the only way to distract attention from internal distress was to pursue an active and aggressive foreign policy. A war of some kind was inevitable, and it fell to Japan to be the first to try conclusions with Russia. Some time ago, in a London daily paper, a well-known Russian exile, an anarchist, wrote a series of articles, in which he gave expression to the astonishing statement that the most advanced classes, the most liberal-minded individuals, the most patriotic men in Russia, prayed that, in any war into which Russia might be drawn, she might be hopelessly beaten, as only then could any hope of permanent internal reform be held out.

The Russo-Japanese war broke out on the night of February 6—7, and thousands upon thousands of harmless, innocent men, fathers of families, brothers, sons, lovers were torn away from their homes and interests to fight for something in which they had no interest, and about which they knew little and cared less. Women and children were left to provide for themselves, what grain there was was seized by the authorities, and the plough-horses were taken by the military. It was thought to stop the revolutionary movement by drafting men from the disaffected provinces to the front, and so lessen the difficulties at home.

In the meantime, Finland had murdered its cruel Governor; Armenia, its Vice-Governor; the Revolutionary Party, the coercive, retrogressive, bureaucratic Minister of the Interior, Plehve, the arch-incarnation of reaction. Rioting was going on all over the country, people were starving, crops were failing, credit was going, bankruptcy was a fact.

(To be continued.)

That Convention.

The *Outlook* publishes a lengthy article, of which the following is an abstract, on the subject of the so-called National Convention:—

It must have been a matter for regret, to all who have been working to obtain practicable legislation regarding the status of Asiatics in this Colony, that the recent Convention at Pretoria should have resulted in what was practically a fiasco. There is little doubt that restrictive legislation regarding the immigration of Asiatics will always be necessary here, but legislation on the lines of the resolutions passed at the Convention is utterly impossible, and the fact of their being passed cannot but delay the attainment of the desired end.

It is, of course, common knowledge that Lord Milner and Sir Arthur Lawley have been in correspondence with the Home Government on this question for some considerable time past, and their published despatches show clearly that they realise the importance of the question. This being the case, and considering the only Asiatics who held [illegible] have paid to the war [illegible]

allowed to trade, sensible men would at least have given the Government an opportunity of bringing in legislation on the subject before commencing an agitation that might be futile. The East Rand Vigilance Association, however, some few weeks ago, felt that the question could not wait, and hastily sent a request to Messrs. Loveday and Bourke, of Pretoria, to convene a meeting to discuss the subject.

The history of that meeting is fairly well known. Certain resolutions were drafted and distributed to all the Chambers of Commerce of the Transvaal. The Johannesburg Chamber of Commerce, and also the Chamber of Trade, promptly refused to attend any convention to discuss resolutions that were quite beyond what they considered just and fair. This refusal brought Messrs. Loveday and Bourke over in hot haste to discuss the matter and, after discussion, new resolutions were drafted, to which the Johannesburg bodies could agree. These emphasized the importance of the subject and would consequently have greatly strengthened Lord Milner's hands in dealing with the subject in his dispatches Home. At the Convention, however, the delegates from the small towns and Trade Councils rejected these amended resolutions, and carried those originally proposed, thus making it impossible for any claim to be brought forward that the country was unanimous on the subject. . . . .

. . . We must confess that we cannot conceive how thinking men could support a resolution such as that carried (Resolution No. 2.) In the first place, it must delay legislation on the subject, for it necessarily renders abortive, to a large extent, the work already accomplished by Lord Milner—unless he ignores the meeting entirely, as we think he would almost be justified in doing. Though a majority of the delegates supported the amended motion, these only represent a fraction of the population of the Transvaal, as, of course, Johannesburg was not represented in proportion to its population by a very long way. The Transvaal Government, when asked for its opinion on this Convention, cannot but mention this, and the natural and inevitable conclusion that the Home Government will draw is that the resolutions do not represent the opinions of the majority here—as is no doubt the case.

We do not wish it to be understood that we are entirely out of sympathy with the desire for restriction on Asiatic Immigration. Legislation of a restrictive character is no doubt inevitable, and probably quite necessary. Our objection is to the utter waste of time involved in discussing resolutions such as that carried. Possibly its supporters are in agreement with Mr. R. J. Nicholson, who informed the delegates they were there "to take what they demanded."

We trust Mr. Nicholson did not quite know what he was saying. Taken as they stand, his words are a direct demand for the independence of the Transvaal and its entire severance from the Empire—a result which we hardly think is really desired.

The more we consider the question, the more impossible does the resolution seem. It ignores entirely the difference between Asiatics as a whole and British Indians, and it practically presumes to dictate to Great Britain what the policy of the entire British Empire shall be. It is obviously impossible to ignore the claims for consideration of the 300 millions in the Indian Empire, and the attempt to do so by the National Convention must necessarily end in failure. . . . . Finally, we would recommend the attitude of the Indian population here, as indicated at their meeting held a day or two after the Convention; and also in the Natal paper, INDIAN OPINION, to those taking up extreme views. The reasonable and logical manner in which the whole question has been considered by them, although the agitation against them must necessarily be of more importance to them than their competition is to the agitators, is well worthy the careful attention of the latter. If taken to heart, it will produce good results, and a more rational attitude on the part of many.

British Indians in the Transvaal.

The *Pioneer* publishes a letter from its correspondent in Johannesburg which is significant of the white man's attitude in the Transvaal towards British Indians who have been fighting against great odds for the protection of their civil rights as subjects of the King; and, in spite of the Hon. Mr. Lyttleton and the *Times*, it seems that the British Indian should bow to the prejudice of the white man and retire from South Africa if he is to live in peace and quiet. The white man is determined that he shall not allow the British Indian to live in South Africa as his equal; and if the latter is encouraged to persist in his determination to live in the country and claim equal rights with the white man, all sorts of troubles are foretold both for the brown man and the Empire. Accordingly, our contemporary's correspondent advises British Indians desiring to make fortune in foreign lands to avoid the Transvaal and South Africa generally. "There is no doubt," he writes, "that the antipathy to Asiatics—save the Chinese miners, safely secured in their compounds—is growing: and once the Colonies have a free hand, drastic restrictions against British Indian traders will be enforced. The way in which the Home Government have stood up for the Indian has aroused much dissatisfaction here, and only the other day a man of some influence argued seriously—in private—that if the South African Colonies were not allowed to manage their own affairs in this respect, the time had come for them to 'cut the painter' and inaugurate the United States of South Africa under the Union Jack." It thus appears that the British Government went to war with the Boers at the cost of many millions, so that the British residents in the Colony might, in the fulness of time, conspire to break off from the mother country. The treatment of British Indians is a very small matter. At any rate, in the time of the Boer government the laws against them were not enforced. The Outlander had then no grievance against Indians: for he was in the same boat with them, if not in a worse state. They were then fellows in adversity, and could hardly think of a time when their relations could be changed, when the Britisher would ally himself with the Boer against the British Indian. Accordingly, when the war came, both were against the Boers, for both expected a change for the better in their respective positions as the result of the war. But when once the Briton got the upper hand, his efforts were directed against his erstwhile fellow sufferer and friend in adversity. And now the Briton has so far grown confident of his position and his rights as to threaten to create a United States of Africa. The suspicion against the Boers was that they were trying to make themselves independent and to disown British suzerainty: and the Boers wanted independence because they were not permitted to do everything in their own way. The Briton now threatens to rebel if he is not allowed to have his own way. Why did then England go to war with the Boers? Was it only to instal one set of people in the place of another, or was it because of the hope that the Briton would prove more loyal and attached to England and his Sovereign than the Boer?

What we gather from the state of affairs in South Africa at present is that the British Colonist is determined not only to oppose any law or arrangement which he does not like, but to defiantly disobey it in all possible ways. In Natal a few days ago, we are told, a Government official refused to grant a trading licence to an Indian who had arranged to take a new business in West Street, Durban, on the simple ground that he already held five licences, and that the West Street, the best in Durban, contained a sufficient number of Indian shops. Although the refusal was illegal, the Town Council confirmed it, and it appears that unless the Imperial Government intervene, the licence will not be granted. We would like to know whether there is no civil remedy open to those whose claims have been thus illegally rejected. Anyhow, the illegal official action is popular in Natal, and that is enough! The Johannesburg Town Council is going about its business in a different way. It has resolved to build a great Black Town for all coloured people at a cost of a lakh and eight thousand pounds, to which all Asiatics and others will be consigned. Similar schemes for creating separate locations are in progress in other towns. The insanitary habits of the "coloured" people is the excuse put forward for

confining them to locations. But it does not appear that the lower classes of Asiatics are more insanitary than the lower classes of the white people. The correspondent of the Allahabad journal remarks that it is only fair to add that when a deputation from the Town Council visited a particularly "slummy" part of Johannesburg the other day it was found that, of the nearly two thousand odd people living in filthy surroundings more than half were poor whites. Without experience of European countries it is not possible to speak of the habits of the lower classes of whites; but so far as we can imagine from what we know of India, the lower class white man is likely to be more dirty than the lower class Indian. The real prejudice, however, is not on account of sanitation, but against colour and race; and so long as the white man can have his way he will enforce his prejudice in the face of law and Empire. That is surely the meaning of the language reported to have been used by a white man of influence in Johannesburg, to the effect that the time had come to inaugurate the United States of South Africa.

The correspondent of the *Pioneer* quotes the official reasons for restricting the area of habitation for Asiatics. One reason is that certain kinds of industry such as that of the small tradesmen and artisan class, which would otherwise afford a means of livelihood to a considerable number of Europeans, will inevitably fall into the hands of Asiatics, and the growth of a self-supporting population will consequently be materially diminished. The argument that the Asiatic succeeds against the European by his possession of superior qualities cannot, it is contended, be accepted, because "the existence and future of Johannesburg, as a white man's town in a white man's country, is, in our opinion, involved, if the proper development of the European population would be endangered by the continuance of the present state of things." The interests of the poorer part of the European community, it is argued, require that the Asiatic and European populations should be kept completely apart, and social intercourse between the two is calculated to result in the deterioration of the white man without improving the Asiatic, the vices of each race exercising always a demoralising effect on the other. As an inducement to Asiatics themselves, it is pointed out that in a bazaar of the kind proposed the various Asiatic races will enjoy greater facilities for carrying out their religious festivities and observances without interruption or annoyance, while, in addition to trading in the bazaar itself, the proximity of the Kaffir location will give every opportunity for commercial dealings with the native Africans. It is not, however, explained how the proximity of the Kaffir can be more pleasant to the Asiatic than the proximity of the Asiatic is to the European. According to the Health Committee of Johannesburg, the Kaffir is as far beneath the Asiatic in intelligence, industry and thrift, as the average Indian is beneath the educated white man. Yet the Kaffir and the Indian may be herded together without any harm to the Indian such as the European anticipation from association with Asiatics including Indians. There is, however, one concession intended for the better class of Asiatics. A clause has been inserted recognising that certain Asiatics are entitled to white man's privileges, "provided that such Asiatics must satisfy the Colonial Secretary or some other authority that their qualifications are such as to entitle them to receive exemption and that this test should be strictly applied." Perhaps we are to understand that this is the maximum concession allowable to British Indians and to Asiatics generally and that with that we should be satisfied. Indians will anxiously wait to know whether His Majesty's Government is going to allow the white men to give full play to their prejudices in the management of the Colony, and whether it is prepared to assert itself in defence of the principles to which Britain has held fast in the maintenance of equal rights and equal laws. Indians will not be altogether helpless to outwit the white colonists of South Africa if they persist in their intolerance, only if our Government will stand by them and support them for the sake of right and justice.—*The Hindu.*

Those civilised and 'imperial' beings the white colonists of the Transvaal are apparently past praying for. Unwilling to abide even by Mr. Lyttelton's compromise that the judgment of the Supreme Court may be accepted, and that steps may be taken to restrict future Indian immigration as was done by the Cape and Natal legislatures, they held a great demonstration to tell the Government of his Majesty that they would have none of the Supreme Court's judgment, and that no Indian traders should be allowed to do business outside the locations assigned to them. It remains to be seen whether the threat they conveyed to the Government will succeed. Meanwhile, the Indian settlers in the colony have done well to hold a counter-demonstration to protest against the European convention's proposals. With that invincible moderation and good sense that has ever characterized them they asked for a public enquiry into the convention's allegations while accepting the principle of restriction of immigration *on general, not racial lines.* This is as far as they can be expected to go to lighten the difficulty of the Imperial Government, and it is to be hoped this gentle and polite reminder that they are also British citizens will not be lost upon Downing Street.—*Indian People.*

The Coming Races.

The Passing of Prejudice.

The *Pretoria News*, in its leading article of the 5th inst., thus reflects upon the eastern situation.

The East has awakened; the great slumbering giant is like to rise refreshed by the civilisation it is assimilating, and when it does so all Christendom may be threatened. Already the dominance of colour has been challenged: the white man has gone down before the brown. How soon the West may be as sharply called upon to make good its claims to rule the World no one knows. Certain it is that the only passport to power, to liberty and to the equality of peoples, to-day, is civilisation, and only by being in the van of the great march of humanity upwards and onwards can a people hope to retain the proud position of leaders. To base a claim to supremacy upon colour has become absurd. Equally absurd is an attempt to live upon past reputations. It is the moment of new things, of the uprising of new peoples; we are indeed amidst the "ringing grooves of change."

Mr. Justice Shallow.

"Mr. Ruggles and the Hindoo."

The following, from the columns of the *Pretoria News*, needs no comment:—

In the Magistrate's Court, yesterday, Mr. Ruggles, A.R.M., ordered an Indian witness to remove his head-covering. Despite the fact that the Public Prosecutor pointed out that it was against the man's creed to do so, and that to uncover before the Court would indicate a lack of respect, the sapient occupant of the bench, saying, "When you are in Rome you should do as Rome does", insisted on his orders being carried out, and added that, if the Indians did not wish to comply with our customs, they should remain in their own country. Mr. Ruggles may not have heard that one of the first principles on which the British Empire is founded, provides for perfect freedom of religious belief. To be consistent, Mr. Ruggles should insist on any Jews that may appear before him remaining uncovered whilst taking the oath in the witness-box. It has always been the custom in this country to respect the religious customs of the Asiatics, and to permit them to show respect for a Court of Justice by a salaam on entering. To order a Mahomedan to uncover in a Court of Justice is as sensible as it would be to ask a Christian to put his hat on in Church. Mr. Ruggles' remarks were either promoted by ignorance of custom or by a desire to pander to the popular prejudice at present existing against Asiatics. Neither motive does him much credit, and we trust to hear no more of a stupid and utterly indefensible order.

To the Editor of the *Pretoria News.*

Rex v Gulib Bhai and Gulab—

Sir,—Will you permit me to correct the inaccuracies in your report of this case and comments on Mr. Ruggles, A.R.M.

Both accused were Hindoos, dressed in European costumes and hats.

The one removed his hat on entering the dock, but the other did not.

The Magistrate noticing this (undoubtedly contempt of Court) told the interpreter to ask the accused why he had not removed his hat as his co-accused had done. On the interpreter asking this pure and simple question, the accused at once removed his hat.

The Magistrate did not, as a fact, *order* the removal of the hat, and I beg to say that the Magistrate would have been justified in doing so.

It is the universal rule for Indians in European costume and hats to uncover their heads, though Mahomedans, when wearing a fez, cap or turban do not uncover their heads, out of respect.

I therefore fail to see where "religious principles" come in.

In fairness to the Magistrate, I hope you will be pleased to publish this letter with such remarks of your own as you consider necessary, in order to remove the unjustifiable accusations made against him.

I am, &c.,

ANGLO-INDIAN.

Pretoria, 2nd January, 1905.

[There were, of course, no inaccuracies in our account of what took place on the occasion our correspondent refers to. We commented upon the conversation which took place between the Public Prosecutor and Mr. Ruggles, in the course of which Mr. Ruggles distinctly said, "When you are in Rome you must do as Rome does", which certainly implied a desire on the Magistrate's part to insist upon Mahomedan and other religious rights being abandoned in this country and replaced by our own. Anglo-Indian, we note, does not dispute our account of this conversation, upon which, as we have said, we based our remarks. Of course, we have no desire to encourage anything approaching contempt of Court, and since the Mahomedans do not, out of respect, uncover, the police on duty should see to it that they pay due deference to the Bench by a salaam on entering and leaving the Court House. We are glad to be able to record that Mr. Ruggles did not order the removal of the prisoner's hat out of contempt for his religious beliefs, as at first appeared, and since it seems to be clearly understood that Mahomedans and others whose religion so inclines them are to be permitted to show respect to the Court after their own fashion, the incident may be considered to be satisfactorily closed.—Ed. *Pretoria News.*]

The Central Hindu Girls' School, Benares City.

The name of Mrs. Annie Besant, or Annibai, as she is familiarly known, will live long in the memory of many sons of India. Not only is she famous as the chief apostle of Theosophy in the West, but in the East she is equally well known for her whole-hearted devotion to India and Indians. Not only has she laboured for years past to re-infuse into Hindus the ancient spirit of their faith, but she has also done much for the education of the women and children. The Central Hindu College in Benares is directly due to her efforts. There the Hindu youth receives an education which combines what is best in East and West. Now, in response to appeals from all parts of the country, she has organised a movement for the education of Hindu girls. For three years past, a Girls' School has been carried on at Lahore, and there is now a daily attendance of 40 to 70 girls at the Kanya Pathshala there. The School House at Benares is nearly ready for occupation, and it is so planned as to allow of the erection of a second story so soon as funds should permit. The Principal of the School is Miss Arundale, who has had a class of girls in her charge for some time. An omnibus is provided to bring the girls living at a distance, so that privacy in coming and going may be secured. There is a nice playground, completely screened from observation, and every arrangement for comfort has been made. The funds collected so far amount only to Rs. 7,352, of which upwards of Rs. 2,000 have already been spent on the building. The School House, out-houses and encircling walls are estimated to cost about Rs. 6,000.

The necessary income is to be provided by voluntary subscriptions. Should any of our readers wish to help in this work, their contributions may be sent to the Hon. Sec., Miss Willson, Shanti Kunja, Benares; to Mrs. Annie Besant; or to the Editor, INDIAN OPINION.

Mr. Seward Brice, K.C., on the Indian Question.

Mr. Seward Brice, K.C., contributed an interesting series of articles on Representative Government in the Transvaal, recently, to the *Rand Daily Mail*. In the course of one of these, he says:—

"*Indian or coolie traders.* This can satisfactorily be dealt with only by the local legislators familiar by past and present experience with all the aspects of the question. But the cry of *Peruvians* and others alien alike to Britain and to the Transvaal, who form three-fourths of the complainants, for the expulsion of traders who at least are British subjects, is perfectly preposterous, and will certainly meet with scanty consideration."

It is evident, to our mind, that Mr. Brice can see further through a brick wall than most of us, and that he is able to grasp the essential points of even so intricate a question as that of the British Indians in the Transvaal.

Notes and News.

AN APPRECIATION—TARDY BUT WELCOME.—The *Englishman* contains the following paragraph on the subject of the physical capacity of the Bengalee to endure the hardships of war:—

"In view of the remarks so often made regarding the physical incapacity of Bengalis to endure the hardships of war, it is worth while pointing out that quite a number of Bengalis accompanied the Tibet Mission and showed just as much endurance as the Punjabis. No less than seven Bengalis marched into Lhassa itself. These men were mostly in Postal or Commissariat employ. One Babu, named Mullick, a clerk in the Post Office, showed rare courage during the attack on the Mission post at Gyantse, seizing a rifle lying beside a wounded man, and, what is more, making effective use of it. The same man showed such a keen spirit as a soldier, that he actually, during the march to Gyantse, implored the Chief Staff Officer to let him go with the fighting line during the action in the Red Idol Gorge. We believe that the experience of the Officers of the Transport and Supply Department was that the Bengalis made the best clerks even during the days when the cold was most intense. So much has been made in the past of what has been believed to be the lack of stamina in Bengalis, that it is only fair that evidence to the contrary should not be suppressed."

The Bengalee only wants a fair trial and nothing more.

Indian Mail.

The Natal Direct Liner, UMTALI sails for Calcutta and Madras transferring passengers at Colombo for Bombay on or about 15th Jan. UMVOTI for same ports on 5th Jan. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

Manager's Notice.

The International Printing Press has been removed to Phœnix. The Management beg to advise the customers, readers of the *Indian Opinion* and Advertisers that their communications will receive prompt attention. The Durban Office for receiving printing orders, subscriptions to the *Indian Opinion, &c.*, will still be at 113 Grey Street. All postal communications should be addressed: The International Printing Press, Phœnix.

Gandhi Heritage Portal

33

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૧૪ મી જાનેવારી, ૧૯૦૫. અંક ૨.

અઠવાડિક પંચાંગ.

—:o:—

ખ્રસ્તી—તા૦ ૧૪ જાનેવારીથી. તા૦ ૨૦ જાનેવારી સુધી, ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫

હીંદુ—પોશ શુદ ૮ થી, પોશ શુદ ૧૪ સુધી, સંવત ૧૯૬૧.

મુસલમાની—તા. ૭ મી ઝીલ્કાદથી, તા. ૧૩ માં ઝીલ્કાદ સુધી ૧૩૨૨ હીજરી.

વાર.	ખ્રીસ્તી તીથી.	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તીથી.	સુર્યોદય ક. મી.	સૂર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની..	૧૪	૮	૭	૫ ૧૦	૬ ૫૯
રવી..	૧૫	૯	૮	૫ ૧૧	૬ ૫૯
સોમ..	૧૬	૧૦	૯	૫ ૧૨	૭ ૫૯
મંગળ	૧૭	૧૧	૧૦	૫ ૧૩	૭ ૫૮
બુધ...	૧૮	૧૨	૧૧	૫ ૧૪	૭ ૫૯
ગુરુ...	૧૯	૧૩	૧૨	૫ ૧૪	૭ ૫૮
શુક્ર..	૨	૧૪	૧૩	૫ ૧૫	૬ ૫૮

નાતાલ ડાઇરેક્ટ લાઇન ઓફ સ્ટીમર્સ

સ્ટીમર "અમઝીંગા" તારીખ ૧૫ જાનેવારી તથા "અમફુલી" તા ૫ મી ફેબરવારી ડરબનથી ઉપડી પરબારી કોલંબોથી કલકતા ઉપડશે, ખાસ ખબરને વાસ્તે તેઓના એજંટો કીંગ અને સન્સ, ડરબન, કેસલ બીલ્ડીંગ વેસ્ટ સ્ટ્રીટમાં, તપાસ કરવી અથવા તે લખવું. કોલંબોથી સ્ટીમરો બદલશે.

બ્રિટીશ ઇંડીઆ સ્ટીમ નેવીગેશન કંપની.

દરેક માસ એવા, મુંબઇ તરફ જાય છે ને ડેલાગોઆબે, બૈરા, અને ઝાંઝીબાર આગળ બંદર કરે છે.

વધારે ખબરને વાસ્તે ડબલ્યુ, ડન, અને કંપનીને ત્યાં તપાસ કરવી.

ઠેકાણું કમરશિઅલ રોડ, ડરબન.

નોટીસ.

અમારા ઘરાકોને તથા વાંચનારાઓને ખબર આપવામાં આવે છે કે અમારૂં પ્રેસ ફીનિક્સ લઇ જવામાં આવ્યું છે અને ઇંગ્રેજી નોટીસ પ્રમાણે ઠેકાણું કરવાથી તેમના પત્ર ઉપર પુરતું ધ્યાન દેવામાં આવશે.

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

શનીવાર, તા૦ ૧૪ જાનેવારી ૧૯૦૫.

પૉર્ટ આરથર.

—0—

પાર્ટ આરથર પડયું! આ શબ્દો ઘણા ગંભીર છે. અને દુનિયાની તવારીખ ઉપર તેની સજ્જડ અસર રહી જશે. આ ઘેરો એવો થયો છે કે જેની સાથે આ જમાનામાં સરખામણી કરવા જેવું કંઇ જોવામાં આવતું નથી. સેવાસ્ટોપોલનો ઘેરો, તેવા ૭ ઘેરા પાર્ટ આરથરમાં સમાઇ જાય એમ કહે વાય છે.

લીઓનીડાસ કરીને ગ્રીસમાં આવેલા સ્પારટામાં મહાન જનરલ હતો તેણે સ્પારટાનો જબરદસ્ત બચાવ કરેલો. થરમોપીલીનો પાસ, ત્રણસો માણસની ટુકડીથી પરશીઅનો સામે રોકેલો. પરશીઆના લાખો માણસો સામે ત્રણસેં માણસે ટક્કર ઝીલેલી, એ કંઇ લાંબો મુદત નભી શકે? છેવટે ત્રણસો માણસ અને લીઓનીડાસ બધાએ પોતાના જાન આપ્યા. આ બહાદુર લડવૈયાનું નામ અમર થઇ ગયું છે તે ઉપરથી હમેશાં બહાદુરીની વાત કરતાં સ્પારટાનું નામ લેવામાં આવે છે; પણ પૉર્ટ આરથર પાસે આ વાતનો કુવા પાસે ખાબોચીઆ જેવી થઇ પડે છે; કેમકે આ લડાઇ સેંકડો નહિ પણ હજારો માણસો વચ્ચે થાય છે. જણસોની કેટલીક ટુકડીઓ ચાલી ગઇ તેની સાથે કેટલાક લીઓનીડાસ પણ થઇગયા.

આ લડાઇની સરખામણી માત્ર મહાભારતની લડાઇઓની સાથે થઇ શકે છે કે જેમાં લડવૈયા એકથી એક બળીઆ હતા અને લોહીની તો નદી ચલાવતા.

જનરલ સ્ટોસલે અને તેના બહાદુર સીપાઇઓએ પોતાના નામ અમર કર્યા છે. [illegible] જ્યારે નોગીને અહંકારી જવાબ મોકલ્યો કે સ્ટોસલ શરણ થનાર નથી ત્યારે દુનિયા ચકીત થઇ હતી. ત્યારે તે કેમ શરણ થયો? તેના પોતાના વચનની ખાતર આપણે એમ માનીએ કે તે બહાદુર સેનાપતિ શરણ ન થયો હત અને તેણે પોતાનું ટકેલું પાળ્યું હત તો તેને કોઇ કંઇ ન કહી શકત. આપણે તેની બહાદુરીના વધારે વખાણ કરત.

પણ એ પ્રમાણે કરવામાં ભલ થાત એમ આપણને વધારે વિચાર કરતાં લાગ્યું જોઇએ. હજારો માણસો માર્યા ગયા. તેણે જોયું કે જીતવું તે અશક્ય હતું. માણસો જે બાકી રહ્યા તેનાં શરીર હાડપિંજર જેવાં થઇ ગયાં. તેઓની જાન નકામી ખોવી એ શેખાઇ શિવાય બીજું ગણાયજ નહિ. આવા વિચારથી જો માન સહિત શરણ થવાય તો શરણ થવું એવો વિચાર સ્ટોસલે કર્યો એ તેનું કોમળ અને દયાળુ અંતઃકરણ બતાવે છે. જ્યારે પોતાના દેશની લાજ રાખવાની હતી ત્યારે પોતાનું હૈયું કઠણ લોઢા જેવું કરયું. જ્યારે પાર્ટ આરથર બચાવવાની આશા છોડી ત્યારે દયાળુ થયો. આ બંને વાત જનરલ સ્ટોસલને દીપાવનારી છે. અને આપણે તેના ગુણ ગાતાં ન થાકીએ તેવું છે.

પણ જો સ્ટોસલ એટલો બધો વખાણવા લાયક છે તો ટોગો તથા નોગીનું શું કહીશું! બચાવ કરતા કરતા સામે થવું વધારે મુશ્કેલ છે સ્ટોસલને કિલ્લાઓની પછવાડે લડવાનું હતું અને આ કિલ્લાઓ ન તુટી શકે એવા છે એમ ઘણાંઓનો મત હતો. તેને તોડવાને ઉઘાડી જગ્યામાં જાપાનીઓને બાથ ભીડવી પડી હતી. ૨૦૩ મીટર ટોચની લડાઇ એકલી રાત દહાડો ચાલી. ભૂખ તરસ ટાઢ તાપ સહન કરી જાપાની લોકો રાત દહાડો લડયા. પોતાના શરીરના પથારી કરી તેની ઉપર બીજા સીપાઇઓ ચડયા. દરિયો લોહીઆળો કરી મુકયો. જનરલથી તે [illegible] નીચામાં નીચા પ્રાઇવેટે પોતાના શરીરની દરકાર કરી નહિ. મરશું અથવા મારશું એવું પણ લઇને ટોગો લડયો. આવી કઠુતા આવું શુરવીરપણું આવી દેશની ભક્તિ આ જમાનામાં કયાંએ જોવામાં નથી આવ્યાં અને જાપાન જે આગળ વધ્યું છે તો આપણે હવે તેનું કારણ જાણી શકીએ છીએ. પણ આ બધું કોને માટે? શો નફો મેળવવા? એટલી જાનની ખુવારી કરવાનો હેતુ શો? આ સવાલો સાધારણ રીતે મનમાં ઉઠશે. એક જમીનનો ટુકડો મેળવવા માણસોએ આટલો ભોગ આપવાની જરૂર છે? એ જાણે કે જો શહેનશાહ કહે વાય છે તેટલા સારુ તેમના વચન ખાતર માણસોએ મરવા ચાલી નીકળવું એ વ્યાજબી છે? આ સવાલો પુછવા એ સહેલું છે પણ જવાબ આપવો બહુ મુશ્કેલ છે. અમે હજુ સહેલું કામ કરી શકેલા વાળીશું. માણસો જો દેશ ભક્તિ કરવા તૈયાર થવાનો વખતે તો [illegible] [illegible] પણ મહેનતાણાના કામ [illegible] જોવાં છે. આ લડાઇ

Gandhi Heritage Portal

આપણને ધડો લેવા જેવી છે. આપણે આપણા દુઃખ રડીએ છીએ તે બરોબર છે. માગ્યા વિના મા પીરસતી નથી. પણ માગી ને બેસી રહેવાથી કાંઇ મળતું નથી. આપણે માગીએ તે મેળવવાની લાયકાત રાખવી જોઇએ. જાપાને લોહીની કીમત આપી આબરૂ મેળવી છે. તેનો તિરસ્કાર કરે એવો માઇનો પુત હવે કોઇ રહેલ નથી. તેણે શૂર વીરપણું, ઉદાર દિલ, એકપ્રતા, સ્વદેશા ભિમાન વિગેરે ગુણો અનહદ દેખાડી આપ્યા છે. આપણે તેની તારીફ કરી એ ઘટીત છે; પણ તેના જેવા થવું એ વધારે ઘટીત છે. એતો આપણી ફરજ છે.

સરખામણી.

હિંદુસ્થાનની કોંગ્રેસ અને રૂશ્યન ઝેમ્સ્ત્વો.

સર વિલ્યમ વેડર્બર્ન અને સર હેન્રિ કોટનને લંડનથી વિદાય કરવા પહેલાં ત્યાં વસતા આપણા હિંદીભાઇઓ અને યુરોપી અન મિત્રોએ વેસ્ટ મિન્સ્ટર હોટેલમાં મીજ બાની આપી હતી અને સંભાવિત ગૃહસ્થોને નિમંત્રણ કરયું હતું. તે પ્રસંગે ભાષણો પણ થયાં હતાં. સર હેન્રિ કોટને પોતાના ભાષ ણમાં હિંદુસ્થાનની કોંગ્રેસ અને રૂશ્યન ઝેમ્સ્ત્વોનો કાંઇક મુકાબલો કર્યો હતો, અને ત્યાર બાદ જે સમાચાર મળ્યા છે તે પરથી તેવો મુકાબલો બહુ વિચાર ઉત્પન્ન કરે છે.

હિંદુસ્થાનની કોંગ્રેસ શું છે, તેની ઉત્પત્તિ, તેનાં કામ, તેની અસર, લોક પર અને સર કાર પર, એ વિશે દરેક હિંદીને સાધારણ ખબર છે, અને નહિ હોય તો હોવી જોઇએ. કોંગ્રેસ સ્થપાયાને આજ ૨૦ વરસ થઇ ગયાં. પહેલી સભા મુંબઇમાં થઇ હતી, અને તે વખતની આપણા હિંદી આગેવાનોની હોંસ ઉલટ ખંત અને હિંમત એવી હતી કે લાંબી નજર કરનારની ખાત્રી થઇ કે એ મંડળી હિંદુસ્થાનને સજીવન કરવા જરૂર સમર્થ થશે. આ કોંગ્રેસનું મુળ ખાસ ધ્યાનમાં રાખવાના જરૂર છે. એવી કોંગ્રેસ સ્થપાવવી જોઇએ એમ લૉર્ડ ડફ્રિન માનતા હતા. તેમણે મિ. હ્યુમને પોતાના એ સંબંધી વિચાર દર્શાવ્યા, અને મિ. હ્યુમને આ વાત બહુ ગમતી હોવાથી તેમણે હિંદુસ્થાનના પ્રસિદ્ધ નરો સાથે મસલત કરી પરિણામે કોંગ્રેસ સ્થાપી. આ વાત યાદ રાખવાની જરૂર છે કારણ કે કોંગ્રેસના શત્રુઓ અનેક તહોમત મુકે છે તેનો રદીઓ આપવા કામ લાગે. કોંગ્રેસ સ્થપાતાં ખાસ કરી આપખુદી ટુંકી નજરનાં અને ઉદ્ધત અમલદારોને બહુ ત્રાસ છુટ્યો કારણ કે તેઓ પામી ગયા કે કોંગ્રેસ દહાડે દહાડે બળવાન થતી જશે. અને લોક તેને માતા સમજી પોતાની લાગણી તે સભામાં નિર્ભયતાથી જાહેર કરશે, અને તેથી આપખુદી અને ઉદ્ધતાઇ બેધડક ચાલી શકશે નહિ. તેઓ ગભરાયા, અને તેઓનાં છાપાં મારફત બળતરા કાઢવા લાગ્યા. અને વફાદાર કોંગ્રેસ પર નહિ છાજે એવા સંખ્યાબંધ આરોપ મુકવા માંડ્યા, એમ સમજીને કે તેથી કરી કોંગ્રેસ બહુ નીભી શકે નહિ. આવા અમલદારો અને તેના છાપાંઓ ખાઇ પીને આગેવાનોને ગાળો દેવા લાગ્યા અને એમ બતાવવા માંડ્યું કે એ મંડળી રાજ દ્રોહી છે, અને જો સરકાર તેને દાબી નહિ નાખશે તો રાજને નુકશાન થશે. લૉર્ડ રિપનના વખતમાં થયલી હલીલોની લડતે તેમની આંખ ખોલી સિદ્ધ કરયું હતું કે હિંદીઓ પોતાનું હિત સમજી શકે છે એટલુંજ નહિ પણ પોતાના ઉદય માટે પ્રમાણિક યોજનાઓ પણ ઘડી શકે છે, અને તે વિચારો કોંગ્રેસ સ્થપાતાં તેમને પુરા જોસમાં યાદ આવ્યા અને સરકાર પર પણ દબાણ થવા લાગ્યું. વળી કોંગ્રેસમાં માંહોમાંહે ફાટ ફુટ કરવાના હેતુથી હિંદુ મુસલમાનની વાત થવા લાગી, અને હિંદુ મુસલમાનોનામાં પણ બંગાલી, પંજાબી અને મદ્રાસી વિગેરેના લાકડાં ભેરવી અને તેમ કુસંપ વધારવાની તજવીજો ત્વરાથી થવા લાગી. થોડા વખ તમાં એ વિઘ્નસંતોષીઓએ એટલું કકલાણ કરી દીધું કે લાડ કર્ઝન જેવા સંગીન રાજ દ્વારી પર પણ અસર થઇ, અને તેમણે કલ કત્તા છોડતાં પહેલાં સેન્ટ એન્ડ્રુઝ ડીનરમાં ભાષણ કરતાં એંગ્લો ઇંડીઅનોની તાલીનું માન મેળવ્યું—એટલે કોંગ્રેસ વિષે બળતરાં કાઢ્યાં. અલબત, ઓ. રે. મ० મી० ગોખલેએ આ બાબત પોતાના વિચાર દરશાવ્યા ત્યારે લૉર્ડ કર્ઝને તેમને લખી સમજુતી કરવા દુરસ્ત ધાર્યું—પણ આ વાત બીજી થઇ. આપણે તો હાલ એટલુંજ [illegible] છે કે આવી આવી મુશ્કેલીઓ છતાં પણ આપણા આગેવાનો નાહિંમત થયા નહિ પણ મન ઠેકાણે રાખી પોતાની ફરજો બજાવ્યા [illegible]. અને પરિણામે આજ એવો વખત લાગ્યો કે કોંગ્રેસની મહત્તા તેના શત્રુઓને પણ આજ કબુલ કરવી પડે છે, અને તેની સુચ નાઓ પર તોરી અમલદારોને પણ લક્ષ આપવું પડે છે.

વિદાયગીરી—ગા. ગાંધી સોમવારે અહિંથી ડરબન ગયા હતા અને ત્યાં એક દિવસ રોકાઇ સવારે મેલમાં જોહાનેસબર્ગ ઉપડી ગયા હતા.

મરકી અને દારૂ.

પંજાબ સરકારના દારૂ વિષેના રિપોર્ટમાં જણાવે છે કે મરકીની બીકથી પંજાબમાં માણસો ઘણા દારૂ પીનારા થઇ ગયા છે: અને દારૂની જકાતમાં ઘણો મોટો વધારો થયો છે. તેમાં વળી જણાવ્યું છે કે જે જે ગામોમાં દારૂ પીવાથી મરકી નથી થતી એમ માની માણસો દારૂ પીતા થયા છે તે તે ગામોમાં મરકી વધારે જોસથી થઇ છે, અને માણસોની ખરાબી વધારે થઇ છે; પણ જ્યાં દારૂ લોકો પીતાજ નથી તે ગામો માં મરકીથી ઘણું થોડું નુકશાન થયું છે આ રિપોર્ટથી જો કે એમ સાબેત નથી થતુ કે દારૂના પીનારાને મરકી નથી થતી; પણ એમ તો દેખીતું સાબેત થાય છે કે દારૂ પીવાથી સઘળામાં નુકશાન થાય છે. જોહાને સબર્ગમાં ડાક્તર મેલીસ જે મરકીની ઇસ્પી તાલના ઉપરી હતા તેમનો વિચાર પણ એજ છે કે દારૂ પીવાથી મરકીને જોર મળે છે ઘટતું નથી.

જાપાન, તું બહાદુર કેવી રીતે થયું ?

જાપાની સીપાહીઓને કેળવણી કેવી રીતે અપાય છે?

[ગયા અંકથી ચાલુ.]

જાપાનમાં લશ્કરી કેળવણી આપવાની નિશાળોમાં જ્યાં મ્યુનિસિપાલીટીની નાણાં સંબંધીની સ્થિતી સારી છે; ત્યાં મોટી ઉમ રના છોકરાંઓને ખરાં હથિઆરો વાપરવા દેવામાં આવે છે અને ઉમરાવોની નિશા ળોમાં બંદુકો દેવામાં આવે છે. ઇંગ્રેજી પાઠ શાળાઓમાં તેણે જણાવ્યું કે જો કે લશ્કરી કેળવણી અપાય છે તોપણ તે કેળવણી જાપાનની શાળાઓની કેળવણી જેવી નથી. કારણ કે દરેક કેમ્બ્રીજ કે ઓક્સફર્ડના વિદ્યાર્થીઓને લશ્કરી કેળવણી લેવી એ ફર જીઆત તરીકે નથી, પણ ખુશીથી વિદ્યાર્થી ઓની મરજી ઉપર આધાર રાખે છે. તેવી કેળવણી આપવાને લશ્કરી અમલદારો પાઠ શાળાઓમાં રાખવામાં આવતા નથી. જાપા નમાં તેથી ઉલટુંજ છે. દરેક વિદ્યાર્થીને લશ્કરી કેળવણી લેવાની ફરજ પડે છે અને તેને વાસ્તે લશ્કરી અમલદારો રાખવામાં આવવાથી શાળામાંજ લડવાનો અનુભવ મળે છે.

જાપાની લશ્કરમાં હલકા વરણના સિપા હીઓજ દાખલ થતા નથી, પણ ઉંચ વર્ગના માણસો પણ તેવો ધંધો કરવામાં હલકાઇ

ગણાતા નથી. તેથી જાપાનનું લશ્કર ચીનના લશ્કર જેવું નથી. ચીનમાં હલકા માણસો જ લશ્કરમાં દાખલ થાય છે.

નીતિ કેળવણી નીશાળોમાં અપાય છે એટલુંજ નહિ પણ જાપાના સિપાઇઓને રહેવાના મહાનો (બરાક)માં પણ અપાય છે. જાપાનના શહેનશાહે એવો કાયદો કરેલ છે કે દરેક લશ્કરી અમલદારે નીતિની કેળવણી જાપાની સિપાઇઓને આપવી. તેમાં ખાસ કરીને રાજ્યભક્તિ અને સ્વદેશ ભક્તિના સદ્ગુણો સિપાઇઓના મન ઉપર ઠસાવવાને જેમ ધર્માધ્યક્ષ દેવળોમાં આતવારે ધર્મ સંબંધી પુસ્તકો દેવળમાં વાંચે છે તેજ પ્રમાણે અમલદારો ધર્મ સંબંધી પુસ્તકો નહિ પણ નીતિના પુસ્તકો વાંચી સંભળાવે છે. દરેક સિપાઇને તેવા ભાષણની અંદર નીયમીત હાજર હોવાની ફરજીઆત છે. આ પ્રમાણે નિશાળમાં તેમજ બરાકમાં કેળવણી આપવાથી જાપાની સિપાઇઓ પોતાની રાજા તરફની ફરજ અને દેશ તરફની ફરજ શું છે તે સારી રીતે સમજી શકે છે. આ પ્રકારની કેળવણીને લીધેજ જાપાની સિપાઇઓ ફરી આના સિપાઇઓ કરતાં જ્યારે તેઓને એક સરખા હાવાઓ કે ગેરફાયદા હોય છે ત્યારે ચઢીઆતા નીકળે છે. જે બાબત જાપાની કેળવણીની સમજણ પડવાથી આશ્ચર્ય પમાડે એવી લાગશે નહિ. ખ્રીસ્તી ધર્મના ઉપદેશકો એવો બોધ કરે છે કે સિપાઇઓએ પોતાની મેળે મરી જાવાનાં કરતાં દુશ્મનોને હાથે મરી જવું વધારે સારું છે. કારણ કે તેથી કરીને માણસ આત્મઘાતના દેવની શિક્ષાને પાત્ર થાય છે. બેરને જણાવ્યું કે આવા પ્રકારના ઉપદેશથી સિપાઇઓની ફરજમાં ખામી આવે છે. સિપાઇઓના મનમાં જે દેશ દાઝ હોય છે તેનો જુસ્સો નરમ પડી જાય છે. પોતાનો જીવ દેશના કરતાં વધારે મણી સ્વાર્થ બુદ્ધિથી તણાઇ જઇ દેશ સેવા ભુલી જાય છે. માટે તેવા પ્રકારના બોધથી સિપાઇઓની કર્તવ્ય વૃત્તિ ઓછી થતી નથી પણ જડ થઇ જાય છે. તેવા ઉપદેશકો તેનો બોધ દેશોદેશ કરે છે એ ઘણું દીલગીરી થવા જેવું છે. આ પ્રમાણે જાપાનના બેરને "એક્સપ્રેસ" પેપરના પ્રતિનિધિને જાપાની નીતિથી વાકેફ કરી ખરી પરી નીતિ સમજાવી હતી.

મારફત 'અખબારે સોદાગર' લખી જણાવે છે કે ગુજરાતના માજી તાલુકદારી સેટલમેન્ટ ઓફીસર મરહુમ રા. બા. ભાભાઇ કરસનદાસની યાદગીરી જાળવી રાખવા માટે ઇંગ્લાંડમાંના તેમના મિત્રો હીલચાલ કરે છે. તેને મળેલી રકમમાં થએલાં જમા થએલાં બારી રકમ ભરાઇ છે.

નાતાલમાં હિંદીઓની હાડમારી.

મી. મદનજીતની સ્વભાવીક જાગૃતિમાં હિંદુસ્થાન બહુ વરસે પાછા જવાથી કાંઈ પણ ઘટાડો થયો લાગતો નથી; અને અમે તેમને મુબારકબાદી આપીએ છીએ કે તેઓ હિંદીઓની સ્થિતિ સુધારવાની તજવિજ કરવામાં ઉમંગ અને ખંતથી ઝુમ્યા રહે છે. અમારા પ્રખ્યાત ભાઇબંધ 'સાંજ વર્તમાન' તા. ૬ ડીસેમ્બર ૧૯૦૪ મંગળવારે નીચે મુજબ લખાણ કરેલું હતું:—

"હિંદીવાનોની હાડમારી હવે તો એક સાધારણ શબ્દ થઇ પડયો છે. આ માસમાં ભરાનારી હિંદી નેશનલ કોંગ્રેસમાં હિંદીવાનોની હાડમારીને લગતા જે જે સવાલો હાથ ધરવામાં આવનાર છે, તેમાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં વસતા હિંદીવાનોની હાડમારીનો સવાલ પણ પૂર જોસથી બહાર પડવાની વકી છે. વધારે એટલા માટે કે એ હાડમારીનો અંગત અનુભવ મેળવનાર એક ગૃહસ્થ આપણા વચ્ચે આવ્યા છે. આ અગત્યના આસામી તે નાતાલના ડરબન ખાતે પ્રગટ થતા જાણીતા "ઇન્ડીઅન ઓપીનીઅન" પત્રના માલેક મી. વી. મદનજીત છે. દક્ષિણ આફ્રિકામાં વસતા લગભગ સવાલાખ હિંદીવાનોનો આ પત્ર 'અવાજ' છે એમ કહેવામાં ખોટું નથી; કારણ આપણે જોઇ શકીએ છીએ કે એ પત્ર મારફતે જેટલો ખરો મામલો આપણે ટુંકે વખતમાં જોઇ શકયા છીએ તેટલો સમાચારને ગાંઓ વખત વહી જતે. મી. મદનજીત આવતી કોંગ્રેસમાં નાતાલમાં હિંદીવાનોની હાડમારી વીશે બોલનાર છે. તેમના અંગત અનુભવના વિચારોથી ઘણું જાણવાનું બની શકશે. જ્યારે મી. મદનજીત છેક ૧૭ વરસની આફ્રિકન જીંદગી પછી આવ્યા છે ત્યારે તેઓને અમારી મોટી ભલામણ છે કે તેમણે આ બાબતમાં હિંદુસ્થાનના જુદાં જુદાં શહેરોમાં ફરીને ચારેતરફ ચળવળ કરવી અને દરેક સ્થળે આ બાબત ઉપર સભાઓ ભરવી અને ઠરાવો પસાર કરવા, હિંદી પ્રજા ઉપર પડતી હાડમારીઓના સંબંધમાં પોતાનો વાંધો રજુ કરવાની હિંદી સરકારને અરજ [illegible] એક માગણી તો જરૂર તેમણે કરવી જોઇએ કે નાતાલના "પ્રોટેકટર ઓફ ઇન્ડીઅન ઇમીગ્રન્ટસ" જે નાતાલનીજ સરકારના એક અમલદાર છે તે એવો હિંદી સરકાર તરફથી મુકાવો જોઇએ. જો હિંદી સરકારનો એ મુજબ કાંઇપણ અવાજ રાખવામાં આવે તો તે અમો હિંદીવાનોની હાડમારી ઓછી થવાના શરૂઆતનાં એક પગલાં જેવા લેખાશે.

હીમાલય પરવતના ઉપલા ભાગો ઉપર આ વરસે અસાધારણ બારે બરફ પડયું છે.

બ્રીટનની પ્રતિષ્ઠાની સલામતી જોખમમાં.

મંગળવાર તા. ૨૫ મી નવેમ્બર ૧૯૦૪ ના મુંબઇના જાણીતા શેરડીનો વર્તમાન પત્ર "જામે જમશેદ" માંથી નીચેનો ઉતારો કરીએ છીએ, જે પરથી અમારા વાંચનારને ધીરજ વળશે કે હિંદુસ્થાનમાં આપણા ભાઇઓ તકલીફ ભુલી જતા નથી:—

આપણે પ્રેમ ખાતર બહાર પાડનારો અને કમેટીની લાગણી દુનીઆ સમક્ષ રજુ કરનારો બળવાન 'ટાઇમ્સ' પત્રે હિંદીવાનોની આ વેળા કીમતી સેવા બજાવી છે. ટ્રાન્સવાલ ખાતે પ્રીટોરીઆ શહેરમાં મળેલી કોનફરન્સના ઠરાવને વખોડી કહાડતાં ટેલથી સખત ભાષા વાપરવાને આપણો દેશ અચકાઇ તે કરતાં વધારે સખત ભાષા લંડન 'ટાઇમ્સે' વાપરી છે, અને તે કોનફરન્સના કામને કેવળ અધીર આપખુદ સત્તા જુલ્મી અમલદારોની ટોળીના કામ સાથે વાજબી રીતે સરખાવ્યું છે. એજ 'ટાઇમ્સ' પત્રે દક્ષિણ આફ્રિકાનો ગોરાઓથી વસાયેલો ભાગ, ગોરા એવા મરજીવ રહેવા દેવાના હીમાયત કીધી છે અને મી. ચેમબરલેન તથા લોર્ડ મિલનરની રાજનીતિનો બચાવ કરેલો છે, પણ આવી મુશ્કેલ ગેરઇનસાફ જાહેર થયો છે ત્યારે તેજ ગોરાઓને ઝાટકી કાઢતો તે પત્ર બહાર આવ્યું છે. લંડન 'ટાઇમ્સ' લખે છે કે "દક્ષિણ આફ્રિકામાં જ્યાં એટલી જુલ્મી ચરચા ચાલે તોપણ તેનાથી ઇનસાફ જવાનાં હવે આપણે (ઈંગ્લાંડને) માટે સલામતી ભરેલું થઇ પડવાનું નથી." બેશક તેમાં સલામતી નથીજ. લોર્ડ કરઝને પણ એવોજ ઈશારો ઈંગ્લાંડને કરેલો હતો. આવા કામને કેમ આપવામાં બ્રિટનની પ્રતિષ્ઠા સલામત રહેશે નહિ. તેમને હિંદીઓ તરફથી વાજબી લડત ચલાવી હતી. હિંદીઓને સંકોચ અને અસંતોષ વધવાનો સબબ આપવા પહેલાં એ દક્ષિણ આફ્રિકાના ગોરાઓએ બે વાર વિચાર કરયો નથી, તેમ મરાઠી સાહેબ સાહેબના ટેકને અને સલામતીને કાંઈ ધોકો પુગવાના સંભવની તેઓએ દરકાર કરી નથી તે એક, પણ હવે ખુદ ઈંગ્લીશ રાજદ્વારીઓ અને સુકાનીઓને આ સવાલ ઉપર વિચાર ચલાવવાનો છે, અને નજીકમાં એટલું શોધી રાખવું જોઇએ કે દક્ષિણ આફ્રિકામાં ગેરઇનસાફ ખમતાં હિંદીઓનું નસીબ ફરવાનો અને તેઓને પૂરો ઇનસાફ અને ફાયદા પૂર્વક હક આપવાનો વખત આવી પુગ્યો છે. "ધી ટાઇમ્સ"ના લખાણને આપણે વધાવી લઇએ, અને તેણે ઉઠાવેલો ચરચાના પ્રતાપથી પ્રજા લાગણી જેમજ હાલસોજ હિંદીઓના તરફ ઇન્સાફ માગે તેના આપણે દુવા ચાહીએ છીએ.

ટપાલની ખબર—હિંદુસ્થાનની ટપાલ "[illegible]" સ્ટીમર અમલની મારફતે આજ બપોરે ચહોરે લેવા થશે.

ડરબનમાં જાહેર લાઇબ્રેરી ખુલ્લી મુકવાની ક્રિયા.

નાતાલ સનાતન ધર્મસભાના સ્થાપન કર્તા મરહુમ લલુભાઇના સ્મરણાર્થે એક પુસ્તકાલય કાઢવામાં આવ્યું છે. તે ગયા [illegible] મી. ગાંધીના હાથથી ખુલ્લું મુકવામાં આવ્યું. પુસ્તકાલયના પ્રમુખ [illegible] શહેરના મુખ્ય ગૃહસ્થોને આ ક્રિયામાં આમંત્રણ કરવામાં આવ્યું હતું.

ડરબનના [illegible] પુસ્તકો ફરનીચર વિગેરે આ [illegible] આપવામાં આવ્યા હતા. એટલે કે આ [illegible] લાઇબ્રેરી એકત્ર કરવામાં આવી હતી. સભાના મેમ્બરો તથા આમંત્રણ કરવામાં આવેલા ગૃહસ્થો એક વાગ્યા પછી [illegible] માં એકઠા થયા હતા. [illegible] મી. ભટ્ટે શરૂઆતમાં [illegible] નો ઉપકાર માની મી. ગાંધીને [illegible] દરખાસ્ત કરી હતી. તે મુજબ મી. ગાંધીએ પ્રમુખપદ સ્વીકાર્યું હતું અને [illegible] કામ ચાલુ થયું હતું. સભાના [illegible] ભાઇએ લાઇબ્રેરીની સ્થાપનાના સંબંધમાં એક રીપોર્ટ વાંચ્યો હતો; જે પુરું થયા બાદ મી. ગાંધીએ એક ધરનું ભાષણ કર્યું હતું. તેમણે પોતાના ભાષણમાં લાઇબ્રેરીના સ્થાપન કરનારાઓને [illegible] સૂચના કરતાં જણાવ્યું હતું કે ડરબન જેવા મોટા શહેરમાં કે જ્યાં હિંદુસ્થાના વતનીઓની મોટી સંખ્યા છે, ત્યાં એક સારી લાઇબ્રેરીના ખસુસ [illegible] અને તે પુરી પાડવાને માટે [illegible] વખત ઉપર મોટા પાયા પર [illegible] આગેવાન [illegible] અને ગૃહસ્થોએ [illegible] સ્મરણાર્થે તે નામની એક લાઇબ્રેરી [illegible] માં આવી હતી [illegible] સંભાળ કે [illegible] નહિ [illegible] આંગી [illegible] આ લાઇબ્રેરીના [illegible] નહિ થઇ જતાં દિન પર દિન [illegible] અને તેના સ્થાપકો [illegible] હમેશને માટે જેરાથી તેની હયાતી હમેશને માટે નિભાવવા પ્રયત્ન કરી [illegible] આશા જણાવી હતી. ત્યારબાદ મી. [illegible] પુસ્તકો કેવા રાખવા તથા [illegible] કયાં રાખવાં તે સંબંધમાં કેટલીક [illegible] સૂચના કરી હતી અને [illegible] આ લાઇબ્રેરીમાં [illegible] મિત્રો ([illegible]) [illegible] લાઇબ્રેરી [illegible] ખુલ્લું મુકી જાહેર [illegible] કરી હતી. ત્યારબાદ [illegible] [illegible] [illegible] હતી, આ [illegible]

[illegible] મી. ગાંધીનું ભાષણ [illegible] મી. [illegible] એક ભાષણ કર્યું હતું [illegible] હાજર રહેલા ગૃહસ્થોનો [illegible] માનતા સભા વિસરજન થઇ હતી.

આ લાઇબ્રેરીમાં મી પારસી રૂસ્તમજી તરફથી આ પ્રસંગની ખુશાલીમાં કેટલાક [illegible] પુસ્તકો [illegible] કરવામાં આવ્યા હતા.

લડાઇના સમાચાર.

[illegible] ટોકસ્ટવેસ્ટકીએ તાર કરેલો છે કે તેની નીચેના માણસ [illegible] વિનાના [illegible] તે [illegible] કાફલો આગળ નથી ચાલી શકતો.

ક્રોકરાએ તાર કરેલો છે કે તેના [illegible] એ વહાણમાં [illegible] છે.

એવી ખબર મળ્યા છે કે [illegible] [illegible] આગળ નહિ [illegible].

રૂશિઅન [illegible] જેવાની એટલી તંગી છે કે માણસો તુરત મરેલા [illegible] ત્યાં આગળ પોતાના [illegible] છે.

[illegible] રૂશિઅન સરદાર કહે છે કે જાપાની ઓની [illegible] ઘણી સરસ છે. [illegible] ગોળા [illegible] ૨૦ [illegible] પડી હતી. કેટલાક ગોળા બરોબર તોપ વાળાઓની ઉપરજ [illegible] તેથી કે માણસ [illegible] તોપના કામ ઉપર [illegible] એમજ માનતા [illegible] સજા થઇ.

[illegible] બે [illegible] ગયા.

[illegible] જનરલ નોગી [illegible] જવાબ આપ્યો કે હું એ [illegible] નથી [illegible] એવો [illegible] આર્થરની [illegible] [illegible] છે.

[illegible] મૂકે [illegible] આર્થરનો સમારવાનો [illegible] છે.

શ્રી [illegible] એવો [illegible] કરી [illegible] વરસ સુધી [illegible] [illegible]

એમ મનાય છે કે જાપાનીઓ, રૂશિઅન અમલદારોએ ડુબાવેલી સ્ટીમરોને પાછી કહાડશે.

શરણે થએલા રૂશિઅનોમાં આઠ જનરલ, ચાર [illegible] તથા સતાવન કરનલ છે.

જનરલ નોગીના મનની ઉપર જપાની લશ્કરના ઘણા માણસો મરવાથી એટલી બધી અસર થઇ છે કે તેને ઘડપણ વધારે આવી ગયું છે. પોતાના પોશાક વિગેરેની દરકાર કરતા નથી અને હમેશાં ચિંતાતુર રહે છે.

પોર્ટ આર્થર પડયું તેમાં રૂશિઆના લોકો જનરલ કુરોપેટકીનની ભુલ કાઢે છે. તેઓ માને છે કે કુરોપેટકીને બહુ બાહોશી નથી બતાવી. જ્યારે લડવું જોઇતું હતું ત્યારે તે બેઠો રહ્યો અને પોર્ટ આર્થરના બહાદુર લડવૈયાને પુરી મદદ કરી નહિ.

[illegible] છે કે પોર્ટ આર્થરમાં ૨૫,૦૦૦ [illegible] થયા. લુટમાં માત્ર ૮,૦૦ ટન કોલસા અને બે મહિના ચાલે તેટલા [illegible] મળ્યા છે.

હવે ધારતી રહે છે કે રૂશિયામાં બળવો [illegible] લોકો [illegible] ગયા છે.

મી. હાજી અબ્દુલાને મળેલું માન.

અમોને ડરબનથી એક મદદરૂપ લખી જણાવે છે કે આંહીના નામીતા વેપારી તથા મેમણની મસજીદના મુતવલ્લી મી. હાજી અબદુલા હાજી દાદા જેઓ ગઇ તા. ૨૮ મી [illegible] ના રોજ મક્કા શરીફ જવાને માટે [illegible] સ્ટીમર [illegible] મારફત [illegible], તેની ખબર તારથી મી. [illegible] ને ડેલાગોઆબેમાં આપવામાં આવેલ હતા. સ્ટીમર ડેલાગોઆબે તા. ૨૬ મી સોમવારે કીનારે પહોંચી કે તુરત જ ડેલાગોઆબેના [illegible] વેપારી તથા મી. [illegible] પહોંચ્યાં અને મી હાજી અબદુલાને સ્ટીમર પરથી માન સાથ [illegible] મી. [illegible] ના મકાન પર લઇ જવામાં આવ્યા હતા અને ત્યાં ખાણું આપવામાં આવ્યું હતું. તેજ દીવસ સાંજરે મી [illegible] કંપની તરફથી [illegible] મી. [illegible] હાજી હબીબ તરફથી [illegible] આપવામાં આવેલ હતી. આ વખતે મી. હાજી અબદુલાએ એક સારું ભાષણ કરેલ અને તેના જવાબ મી. [illegible] તથા બીજા વેપારીઓએ આપેલ હતો. બાદ રાત્રે ૧૧ વાગે જમાતના શેઠીઆઓ મી. હાજી અબદુલાને સ્ટીમર પર મુકવા ગયા હતા. જ્યાં તેઓની દુવા ચાહવામાં આવી [illegible] [illegible] [illegible]

શેકડ બજાર ભાવ.

ચાવલ.		શી.	પે.		શી.	પે.
મોંળા	૧ બસતાનું	૧૮	૬	થી	૧૯	૦
બીમડીના	,,	૨૪	૦	,,	૨૫	૦
એફ. એફ. ડી. આર.		૧૬	૦	,,	૧૬	૬
એફ. ડી. આર.	,,	૧૫	૦	,,	૧૫	૬
ચીની સક્કર	,,	૧૯	૦	,,	૧૯	૬
ફુડાના	,,	૧૯	૦	,,	૧૯	૬
દેશી તુવેર દાળ.		૧૫	૦	,,	૧૫	૯
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૫	૬	,,	૧૬	૦
મસુરની	,,	૧૫	૦	,,	૧૫	૬
મગની	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
અડદની	,,	૨૦	૦	,,	૨૧	૦
કઠોળ						
ચણા	,,	૧૮	૦	,,	૧૯	૦
વટાણા	,,	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
મકાઇ	,,	૮	૬	,,	૮	૯
તેલ.						
કડવુ	૧ ગ્યાલન	૨	૬	,,	૨	૭
એરંડોનુ	,,	૨	૧	,,	૨	૨
મીઠું	,,	૨	૭	,,	૨	૮
નાળીએરનું	,,	૨	૯	,,	૨	૧૦૫
ખાંડ નાતાલની						
સફેદ	,,	૨૧	૬	,,	૨૨	૬
પીળી	,,	૨૦	૦	,,	૨૧	૦
તીરકુળ	,,	૧૩	૬	,,	૧૪	૬
આટો	,,	૧૦	૩	,,	૧૦	૬
મદ્રાસી સોપારી,	૧ રતલ	૦	૬	,,	૦	૯
મરચાં.		૦	૫	,,	૦	૬
ઘી પેટી		૬૭	૯	,,	૭૨	૩
પારાફીન ટી-રોસ,		૭	૩		૭	૬
,,	,, વ્હાઇટ રોસ	૭	૬		૭	૯
,,	,, ,, ગાલન				૬૩	૩

એમ કહેવાય છે કે જરમન શહેનશાહે ઝારને લડાઇ શરૂ થયા પહેલાં લડાઇ કરવાની ના પાડી હતી, પણ ઝારે તેનું માન્યું નહિ.

પ્રીટોરિઆ કન્વેનશનની વિરૂદ્ધ લેહાને સ્થળમાં હિંદીઓએ મહોટી જાહેર સભા કરેલી તેનો જે હેવાલ અમે લંબાણથી છાપ્યો હતો તેનો ગઇ તા. ૧૬ મી ડીસેમ્બરના "ઇંડિયા" નામનાં લંડનમાં છપાતાં પત્રે સબ્દે સબ્દ ઉતારો કર્યો છે.

લંડનમાં એક સુંદર કસલાગી મસજીદ મુજીપ્તના પાશા તરફથી બંધાવવામાં આવનાર છે. આ મસજીદ મી૦ રોબર્ટ વિલયમ્સ નામના એક બાહોશ ઇજનેરની દેખરેખ હેઠળ બાંધવામાં આવનાર છે. તરકીના નામદાર સુલતાન તે ખોલવા માટે જે જગ્યા પસંદ કરશે ત્યાં તે બાંધવામાં આવશે.

આ અઠવાડીઆમાં મળેલ લવાજમ.

મી, નરસીંહ જગા.	૦	૧૨	૬
,, રામ લખન શીવદત.	૦	૧૨	૬
,, કે. કે. નાઇડુ.	૦	૧૨	૬
,, જેરામ પ્રાગ.	૦	૧૨	૬
,, ઇસ્માઇલ જીવા.	૦	૧૨	૬
,, એ. એચ. ઍંથબ.	૦	[illegible]	૬
,, વીરજી નથુ.	૦	૧૨	૬
,, બીન.	૦	૧૦	૦
,, મોરટન.	૦	૧૭	૬
,, મહમદ અમીજી.	૧	૧૭	૬
મેસરસ. કાસમજી અને કાસમજી.	૦	૧૨	૬

ઇંડીઅન નેશનલ કોંગ્રેસમાં વધુ મળેલા નાણાની પહોંચ.

પ્રીટોરીઆ.

,, તારમામદ દાઉદ.	૦	૧	૦
,, હાજી નુરમામદ આમદ.	૦	૧	૦
,, ઓસમાણ હાસમ.	૦	૧	૦
,, એમ. એમ. કાકા.	૦	૧	૦
,, અબદુલગની સુલેમાન.	૦	૧	૦
,, સુકર લક્ષ્મીદાસ,	૦	૧	૦
,, આમદ અબુ.	૦	૧	૦
,, ભાણા ડાયા.	૦	૧	૦
,, કાસમ જુમા.	૦	૧	૦
,, લખમાન ડાયા.	૦	૧	૦
મી. સુલેમાન તઇયબ.	૦	૨	૦
,, ડાડા હાસમ.	૦	૧	૦
,, અબા વરીદ.	૦	૧	૦
,, અબદુલ કરીમ નુરમામદ.	૦	૧	૦
,, અબદુલ સકુર.	૦	૧	૦
,, ઉમર મુસા.	૦	૧	૦
,, ડી. વી. એ. વરધારનમ પીલે.	૦	૧	૦
,, કાસમ નુરમામદ.	૦	૧	૦
,, કામમ નુરમામદ.	૦	૧	૦
,, પટેલ જીવણ કેશવજી.	૦	૧	૦
,, ડુંગરશી મોરારજી.	૦	૧	૦
,, લલુ પરશુ.	૦	૧	૬
,, લલુ હરી સુતાર.	૦	૧	૦
,, ઇસમાઇલ કાસમ મંજરા.	૦	૧	૦
,, રામજી ગોવીંદ.	૦	૧	૦
,, મનજી નથુભાઇ.	૦	૧	૦
,, વાલજી હીરજી.	૦	૧	૦
,, અલીમામદ તઇયબ.	૦	૧	૦
,, મંગળભાઇ વલ્લભભાઇ.	૦	૧	૦
,, અરદેશર રૈપસાર.	૦	૧	૦
,, રેડા ભીખા.	૦	[illegible]	[illegible]
,, ઇસમાઇલ અલી.	૦	૨	૬
,, મુસા હજીર હલમ.	૦	૨	૬
,, ઓસમાણ આરબી.	૦	૧	૬
,, હરજીવન મકન	૦	૧	૦
,, અબુ.	૦	૧	૦
,, મુસા હાસમ.	૦	૧	૬
,, જીવા દુલભ દરજી.	૦	૧	૦
,, રુસ્તમ હેરશા.	૦	૧	૦
,, યુસપ મુસા જુવા,	૦	૧	૦
,, એ. એમ. એમ. જાણુ.	૦	૧	૦
,, અબદુલ કરીમ ઇસમાઇલ.	૦	૧	૦
,, આર નાઇડુ.	૦	૫	૦
,, મહમદ ઇસે મીઠાઇવાલા.	૦	૧	૦
,, મહમદ સાહેબ જુસબ પટેલ.	૦	૧	૦
,, કુશળભાઇ રૂગનાથ.	૦	૧	૦

પી. એમ. બર્ગ.

,, રામબારીબાઇ.	૦	૧૦	૦
,, પી. લછમન પીલે	૦	૧	૦
,, એસ. નાઇડુ.	૦	૧	૦
,, રામસામ પીલે	૦	૦	૬
,, એમ. નાઇડુ.	૦	૧	૦
,, પી. પાડાચી.	૦	૧	૦
,, વી. એસ પથર.	૦	૧	૦
,, એસ. એસ. પથર.	૦	૧	૦
,, તેન ગોમસ.	૦	૨	૬
,, એ. વીરાસામી.	૦	૫	૦
,, એ. ફ્રેડ.	૦	૨	૬
,, એન. વી. પીલે.	૦	૧	૦
,, કે. એન. પથર.	૦	૧	૦
,, એન. એ. પાડીઆચી.	૦	૨	૦

વધુ મળેલ નાણાનું લીસ્ટ આવતા અંકમાં આપીશું.

Mrs. Besant's

TRANSLATION OF THE

'BHAGAVAD GITA'

With Selections in Sanskrit

AND SANSKRIT ALPHABET With English Pronunciation, for Students.

Full-page Portrait OF MRS BESANT.

PRICE ONE SHILLING.

CASH WITH ORDER

International Printing Press,

PHŒNIX, Natal.

इंडिअन ओपिनिअन.

पुस्तक १. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. १४ वी जानेवारी, १९०५. नम्बर २.

सप्ताहिक पंचांग.

अंग्रेजी—ता० १४ जानेवारीसे, ता० २० जानेवारी १९०५ तलक.

हिंदु—पोष शुक्ल पक्ष ८ से पोष शुक्ल पक्ष १४ सं. १९६१ तलक.

वार.	अंग्रेजी तारीख.	हिंदु तिथि.	सूर्य उदय. क. मि.	सूर्य अस्त. क. मि.	त्यौहारोंकी यादी.
शनि.	१४	८	५ १०	६ ५९	
रवि.	१५	९	५ ११	६ ५९	
सोम	१६	१०	५ १२	६ ५९	
मंगल	१७	११	५ १३	६ ५९	
बुध	१८	१२	५ १४	६ ५९	
गुरु.	१९	१३	५ १४	६ ५८	
शुक्र	२०	१४	५ १५	६ ५८	

इंडिया जानेवाली मैल स्टीमर.

इंडियाकी मैल स्टीमर 'अमलीका' ता. १५ जान्युआरी और पीछे तुरत तथा 'अमफुली' ता. ५ फेबरवारी और पिछे तुरत जानेवाली है. वह स्टीमर डाक ले जाते है.

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. १४ जानेवारी, १९०५.

मरकी और दारु.

पंजाब सरकारने मरकीके बारेमें जो रिपोर्ट प्रसिद्ध किया है, वोह परसें मालुम होता है कि वहांके लोग मरकी की धास्तीके लिये दारु अधिक पीते हैं. दारु पीनेसें मरकी न होगी ऐसा समझनेसें दारुका व्यवहार बहुत बढ गया. यही सबबसें दारु पर जो जगात थी, वोह बहुत बढाइ गइ. जो गांवके लोग दारु पीने लगा, वोही गांवमें बिमारी बहुत फैला और कितनेक गांव उज्जड वेरान हो गये है. लेकीन जो गांवके लोग दारु नहि पीते है वहां बीलकुल मरकी नहि है. इस परसें इतना साबीत होता है कि जो आदमी दारु पीता है उसकों मरकी तुरतही पकडते है.

लडाइके समाचार.

एडमीरल रोझेस्टवेस्कीने तार किया है कि उनके ताबेके आदमी बिन अनुभववाले होनेके लिये वह बाल्टीक काफलाको आगे लेजाने नहि सकता है.

एडमिरल फोकरझामने तार किया है कि उसके ताबेके जहाज दुरस्त होना चाहिये.

ऐसा समाचार मिला है कि बाल्टीक काफला माडागास्कर टापुसें आगे नहि आवेगा.

रुस लश्करमें जूतेकी इतनी तंगी है कि जानवरोंको मारके जो कच्चा चमडा मिलता है, वह पहेरते है.

एक रुस अमलदार कहेते है कि जापानके लोग बडे निशानबाज है. १९६ गोलेमेंसे १०३ घाव बरोबर भिडा गया था. कितनेक गोले तोपची की पर गीरते थे. इस लिये जो आदमीको तोप छोडनेका हुकुम मिलता था वह समज जाता था कि उसको मौतकी सजा मिल चुका.

जनरल नोगीके दो लडके लडाइमें मारे गये.

जनरल स्टोसलने जनरल नोगीको खुदका घोडा बक्षीस करने लगा जब उन्हें कहा कि वह घोडा जीतमें मिला इसके लिये उसके शहेनशाहको मिलना चाहिये.

पोर्ट आरथर पर रुस न चढजावे ऐसा बंदोबस्त जापान लश्कर कर रहा है.

हिंदुस्थानके समाचार.

मद्रास कोचीन स्थानकी तीन पढी लिखी स्त्रियां एक नवीन मासिकपत्रीका गत डिसम्बरसें निकालनेकी थी. नाम उसका सारदा होगा. अखबार स्त्रियों हीकी भलाइ करनेके वास्ते विशेष कटिबद्ध रहेगा.

बंगदेशमें और भारतके अन्यान्य प्रदेशोमें भी फसल खराब हो जानेका समाचार मिला है. बंगदेशमें गरीब किसानोंकी झोंपडोमें कहीं कहीं अन्न कष्टके लिये जैसा हाहाकार सुनाइ देता है,—मध्यप्रदेश, पंजाब और बरोदामें भी ऐसाही सबबसें कोलाहल समुत्थित होनेका समाचार मिला है.

गत पूर्व ६ महीनोंमें ४२ करोड ५ लाख २७ हजार ६ सौ रुपयेका विलायती माल आया था! आगे गत ६ महीनोंमें यानें पहली अप्रलसें तीस सेप्टेम्बरतक ४५ करोड १ लाख ९३ हजार १ सौ ८ रुपयेका विलायती माल भारतमें आया. गत ६ महीनमें विलायती मालकी आमदनीमें जो वृद्धि हुइ है वह सहज ही समझमें आती है. भारतसें विलायतमें गोंद और नील ही बहुत गया है.

बम्बइके कपडेकी मीलवालोमें थोडा सा उद्वेग उपस्थित हुआ है. उन लोगों की जरुरतके मुताबिक रुइ नहि मिलती है. रुइके अभावसें किसी किसी कारखानेको नफा होना तो दुर रहा, लेकीन नुकशान उठाना पड रहा है. बम्बइके परलोकगत पारसी मि. जमसेदजी ताता ने भारतमें उत्कृष्ट रुइ पेदा करनेकी खूब कोशिश की थी. आजकल

भी बम्बइके कितनेही व्यापारी इसके लिये चेष्टाशील है. हिंदी सरकारभी उनको इस काममें सहायता दिया चाहती है.

मि. गुडेवी बंगाल वीरभूमके जज है. आप एक दिन बाइसिकल दौडाये चले जा रहे थे. इतनेमें कुछ कुत्तोंने आकर साहेबको घेर लिया, और साहेब संकटमें पड गये. भाग्यवश एक सन्यासी आ पहुंचे. साहेबको विपद्‌ग्रस्थ देख कर आपको स्वाभाविक दया उत्पन्न हो गइ. आप साहेबके समीप आ रहा और कुत्तोंको भगाकर साहेबकी रक्षा की. साहेबने भी साधुकी साधुता देख कर उन्हें २० रुपये भेट किये. साहब की कृतज्ञता बस न हुइ. आपने उक्त सन्यासीजीको और पांच रुपया मासिक देनेकी बात कही है.

अवधमें बलरामपुर नामक एक रिसायत है. महाराजा सर दिग्विजयसिंह यहांके भूत पूर्व नरेश थे. आपके दो बीबियां थी. एक हिन्दु रानी थी और दुसरी औरत जातिकी मुसलमान थी. दोनों बीबियोंमें एक एक पुत्र उत्पन्न हुआ. हिन्दु रानीसें जो पुत्र उत्पन्न हुआ है, वोही आजकल बलरामपुरके राजा है. महाराजाने अपनी मुसलमान बीबीके बेटे जंग बहादुरको भी ६० हजार रुपये सालानाकी जायदाद दी थी. आजकल दोनों राजपुत्रोंमें उत्तराधिकारी होनेका मुकदमा चल रहा है. जंग बहादुर मृत महाराजको मुसलमान साबित करते हैं, वर्त्तमान नरेश अपने पिताको हिन्दु कहते हैं. मुकदमा गोंडा के मदरआला साहेबकी अदालतमें हो रहा है. इस समय मृत नरेशकी जाति स्थिति और उत्तराधिकारी होनेके विषय में वादविवाद हो रहा है.

रुसके ८ जनरल, ४ एडमीरल और ३७ करनल कारागार है

'ललुभाइ' पुस्तकालय खुलनेकी क्रिया—अहमदाबाद सनातन धर्म सभाके स्थापनकर्त्ता स्वर्गवासी ललुभाइके स्मरणार्थ जो एक पुस्तकालय बनाया गया है, वह गत मंगलके रोज मि. एम. के. गांधीके हस्तकसें खुलनेमें आइ थी. इस समय पर लाइब्रेरीके बारेमें मि. गांधीने अमलदारोंको कितनीक सूचना दी थी. यह पुस्तकालयकी साथ कर वन डायमन्ड जुबीली लाइब्रेरी भी एकत्र करनेमें आइ है. इस शुभ प्रसंग के लिये मि. रुस्तमजी पारसीने कितनेक पुस्तकों भेट दिया था.

रोकड बजार भाव.

	शी.	पे.	शी.	पे.
मांजा चावल.	१८	६	१९.	०
मीलबांधेके ,,	२४	०	२५	०
एफ. एफ. डी. आर.	१६	०	१६	६
ओफ. डी. आर.	१५	०	१५	६
चोर्वा मकाइ.	१९	०	१९	६
हरहरका दाल	१५	०	१५	९
मसुर दाल	१५	०	१५	६
मुंगकी दाल	२२	६	२३	०
उडुद दाल.	२०	०	२१	०
चणे.	१८	०	१९.	०
मटर.	१६	०	१८	०
घाणी.	८	६	८	९
कडवा तेल.	२	६	२	७
रेंडीका तेल.	१	१	२	२
मीठा तेल.	२	७	२	८
नालियेरका तेल.	१	१	०	१०॥
चीनी सफेद.	११	६	२१	६
,, पीली.	२०	०	२१	०
तीरकु लाल.	१३	६	१४	६
आटा.	१०	३	१०	६
सुपारी. (मद्रासी)	०	६	०	९
अंबली.	०	३	०	३
घी.	६७	६	७१	३
शीशर्वा.	०	०५	०	६
पाम्फीन गोम	०	३	७	६
,, बाइट गोम	०	६	०	९

भारतमें ६ लाख आदमी अंधे है.

आयरलांड देशमें एक वर्षमें २०८ रोज पानी गीरते है.

विदेश वर्तमान.

परशीअन लोग काफीके पत्तेकी सीगरेट बनाकर उपयोग करता है.

विलायतके टपाल ओफिसोंमें बहुत स्त्रीयों काम करती है.

मलायामें गोरे लोग बन्दरको पंखा चलानेको पकडता है, और आदमीकी तरह काम लेता है.

तुर्कीके सुलतान दरसाल सोनेरी और रुपेरी प्लेट (रकाबी) पर छ लाख पौन्डका खरचा करते है.

एक अखबार खबर देता है कि हजरत महमद पेगम्बरकी कबर पर जो हिरे, मानेक और निलम है उसकी कीमत ३ करोड रुपयेकी है.

अजब खजाना.

दुन्यामें सबसें नफाका कार्य ईश्वर स्तुति है.

***

बल और अक्कलका ब्याजबी उपयोग करनेसें बडे संकट दुर होता है.

***

अपना मनोविकारको जो आदमी वश करता है, वोहि मनुष्य है.

***

जींदगीके दरमीयान नेक चलनेका प्रयत्न करना.

***

जहांतक बिमारीका अनुभव नहिं मिला है, वहांतक तन्दुरस्तीकी कीमत होती नहि है.

***

जब खीसा पैसेसें गरम होता है, तभी दोस्तों अपने घर पर जमा होते है.

***

बादशाहो दौलत बक्षीस करते हैं, लेकीन सद्‌गुण दौलतकी साथ किर्ति बक्षिस करते है.

கடவுள் துணை.

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

வாரமொருமுறை பிரசுரிக்கப்படும்.

நேட்டால் பீனிக்ஸ், 1905ஆம் ஜனவரி ௴ 14 சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

[illegible]

மார்க்கட் விலை.

	முதல்	வரை
[illegible]	18 6	19 -
[illegible]	1 - 4 -	1 - 5 -
[illegible]	16 -	19 6
பருப்பு	15 6	16 -
[illegible] பருப்பு	15 -	15 9
[illegible]	8 3	8 9
[illegible]	2 6	2 8
[illegible]	2 5	2 8
[illegible]	2 8	2 10
[illegible]	1 - 1 6	1 - 2 6
மிளகாய் ,,	1-0-0	1-1-
[illegible] ,,	13 6	14 6
[illegible] ,,	10 3	10 6
வெற்றிலைப்பாக்கு	6 பென்ஸ், 9 பெ	
[illegible]	5 ,,	6 ,,
நெய்	0-0-0	11-3
[illegible]	[illegible]	13 6
[illegible]	[illegible]	13 6

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் சந்தா[illegible]

[illegible]யொப்பக்காரர்கள் சென்றவருஷத்திற்குச் சேரவேண்டிய கையொப்பத் தொகையும் இனிவரும் வருஷத்தின் தொகையும் தாமதஞ்செய்யாமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாகக் கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

கையொப்பக் காரர்களுக்கு வாரந்தோறும் பத்திரிகை கிடைக்காமலிருந்தால் தயவு செய்து பத்திராதிபருக்கு அவ்விஷயத்தைத் தெரியப்படுத்தும்படி கேட்டுக்கொள்ளுகிறோம்.

இந்தியன் மெயில்.

நேட்டால் டைரக்ட் லைன், அம்டாதி ஜனவரி ௴ 15உடும் அம்பூனி பெப்ருவரி ௴ 5உயும் இந்தியாவுக்கு புறப்படும்.

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

பீனிக்ஸ் நேட்டால்,

[illegible]

1905ஆம் ஜனவரி௴ 14உ

ஜப்பானியரின் ஆண்மை.

"ஜார்ஜ் உவாஷிங்டனைப்பற்றியும், செரியத்தைப்பற்றியும் ஒரு கதை ஞாபகத்திலிருக்கிறதா?" மிஸ். பாரன். கமேட்க என்றவர் புன்சிரிப்போடு "எக்ஸ்பிரஸ்" என்ற ஆபிஸின் பிரதிநிதிக்குச் சொன்னார். அக்கதையானது [illegible] பள்ளிப்பிள்ளைகளுக்கு அடிக்கடி [illegible]து. ஜப்பானியர்களுக்கு [illegible] பெற்ற ஒரு [illegible] [illegible]கிறார். ஜப்பானியர் [illegible] [illegible]மான் [illegible] இரு [illegible] யுத்தஞ்செய்வதில் வீரத்தன்மை[illegible]ம் பள்ளிக்கூடத்திலேயே அதிக தேர்ச்சியடைகிறார்களென்று சொல்லுகிறார். இந்த விஷயத்தை க[illegible]லோனியல் செக்ரிடேரி சென்றவாரம் சபையோர்களுக்கு எடுத்துக்காட்டினார். மிஸ். பாரன் சொல்லுகிறார்:— ஜப்பானியருள்ள பாடசாலைகளில் அவ்வளவு படிப்பில்லை, ஆனால், "[illegible]" என்ற இத்தின்பாத்திரத்தான் மேலானகற்பனை [illegible]கிறது. தவிர, [illegible]குப்பார் இப்பேர்க்கொற்ற படிப்பைக் கற்றுக்கொள்வது கடினமாக்கான படலம், ஆனால் ஐரோப்பியர்கள் அவர்கள் கற்றுக்கொள்ளும்படியான பிரயத்தனம் எடுத்துக்கொள்கிறார்கள். அது எவ்வளவு ஆச்சரியம்! சுதேசாபிமானமுடைய வீரத்தன்மை சட்டமாக்கப்படுகிறது. ஜப்பானில் மேன்மையானவிஷயம், ஜப்பானியரின் சுதேசாபிமானமும் வீரத்தன்மையும் நிடகாத்திரமேயாம். ஐரோப்பியர்களால் கற்பிக்கப்படுவது அவ்வளவு மேன்மையல்ல.

பிறகு "புஷிடோ" என்றயுத்த சமாச்சாரங்களடங்கிய புஸ்தகமொன்று லண்டனுக்குவந்தது. அப்புஸ்தகத்திலுள்ள விஷயம்:- "புஷிடோ" என்றவர் ஒரு பட்டாளத்தில் தளகர்த்தராயிருந்தார், ஆனால், அவர் ஐஸ்வரியமுடையவரல்ல, தினந்தோறும் தமது ஜீவனம் நடக்கும்படியான நிலைமையிலுள்ளவர். அவருடைய தொழில் எதிரிகள்வந்தால் யுத்தத்திற்குப் போவதேயாம். 250 வருஷங்களாக யுத்தமில்லாமல் அமைதியாயிருந்தது. மிலிடேரி வகுப்பாருக்கு வேலையில்லாமல் [illegible] தொழிற்செய்து [illegible]கொள்ளார்கள். ஆனால், யுத்தப்பயிற்சி

[illegible] அடைக்கலாகள்.

கொஞ்சகாலத்திற்குப் பிற்பாடு ஜப்பானிய சக்ரவர்த்தி [illegible] [illegible]

இந்திய மஹாஜன சபை கூட்டம்

இவ்வருஷத்திய [illegible] [illegible] இக்கூட்டத்தில் [illegible] திருத்தார்கள். [illegible] [illegible] இக்கூட்டத்தில் [illegible] [illegible] தென்னாப்பிரிக்கா இந்தியர்களுடைய [illegible] [illegible] கொண்டிருக்கிறது.

போர்ட் ஆர்தர் முறிவு

ஜப்பானியர் [illegible] [illegible]

[illegible]

கேப் டௌன்.

[illegible]

[illegible]

[illegible] வைத்துக்கொண்டு [illegible] [illegible] கொள்ளவேண்டுமென்று விரும்புகிறோம்.

கடிதம்.

[illegible] பரிபாலன சங்கம்.

ஜோகன்ஸ்பர்க் இராவிடநன்மை பரிபாலன சங்கத்தின் விஷயமாக சென்ற [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

"[illegible]"

ஆறுபேர் தெரிவிக்கிறார்கள்.

டாக்டர் உவில்லியம் பிங்க்மாத்திரை அதிக சுகத்தைக்கொடுக்கிறது.

இருபது வருஷகாலமாக பீடித்திருந்த கால் நோய் ஆச்சரியமான வழியில் சொஸ்தப்படுத்தப்பட்டது.

ஆறுதல் [illegible] [illegible] [illegible] டாக்டர் உவில்லியம் பிங்க் மாத்திரை [illegible] [illegible]

கால் குதில் நோயால் இருபது வருஷகாலம் பீடிக்கப்பட்டு அதிகப்பட்டிருந்த மிஸ். ஜி. ஜெ. வான் ஸ்டேடன் என்பவர் [illegible] [illegible] உவில்லியம் பிங்க்மாத்திரையால் [illegible] சுகமடைந்தாள்.

மிஸ். ஜெ. பி. வான் ஸ்டேடன், [illegible] [illegible] [illegible] இவர்கள் சாட்சியாயிருக்கிறார்கள்.

மிஸ். வான் ஸ்டேடன் தான் சுகமடைந்ததைப்பற்றி தெரிவிக்கிறாள்:—"நான் 20 வருஷகாலமாய் கால் நோயால் அவஸ்தைப்பட்டேன், என்னுடைய [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] பலவிதமான [illegible] [illegible] அதனால் பொறுக்கக்கூடாததாயிருந்தது. அநேக வைத்தியர்களிடமிருந்து மருந்துவாங்கி சாப்பிட்டும் சுகமடையவில்லை. நாளுமாதகாலம் கடின வலியால் படுக்கையிலேயே கிடந்தேன்; இப்படியிருக்கையில், டாக்டர் உவில்லியம் பிங்க்மாத்திரையால் சொஸ்தமடைந்த என்து சிநேகர் ஒருவர் டா. வி. பி. மாத்திரையை ஒருமுறை முயற்சித்துப்பாரென்று [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] இனி [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] பின்பு டா. வி. பி. மாத்திரைக்கு முயற்சியெடுத்து உட்கொண்டதில் எனக்கு [illegible] கொடிய [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] பலமருந்தால் ஒருவருஷகாலம் [illegible] [illegible] இப்பொழுது [illegible] [illegible] [illegible] சுகமடைந்தேன்."

சுகமடைந்த [illegible] [illegible] மிஸ். ஜெ. பி. வான் ஸ்டேடன் [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

"என்னால் [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] தெரிவித்துக்கொள்ள [illegible] நான் 20 வருஷகாலமாய் அவஸ்தைப்பட்டேன், பல [illegible] கொடுக்கும் [illegible] இப்பொழுது மூன்றுமாத காலமாய் டா. வி. பி. மாத்திரையை உட்கொண்டதில் முற்றிலும் சுகமடைந்தேன். இம்மருந்தை [illegible] உட்கொள்வதற்குமுன் படுக்கையிலேயே கிடப்பேன், [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] டாக்டர் உவில்லியம் பிங்க் மாத்திரையால் முற்றிலும் சுகமடைந்தேனென்று சொல்லக்கூடும் இது மற்றவர்களுடைய நன்மைக்காகத் தெரிவிக்கிறேன்.

இவர்கள் மேற்சொல்லிய அநேகர்கள் கெட்டியாக சம்மதிக்கிறார்கள். டா. வி. பி. மாத்திரை உடம்பிலுள்ள இரத்தநாளங்களை சுத்திசெய்து நல்ல இரத்தத்தையுண்டாக்கும்; கடின [illegible], [illegible], வயிற்றுநோய், [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

நாம் பிரகாசஞ்செய்துவரும் நற்சாட்சிக் கடிதங்களின்படி [illegible] தென்னாப்பிரிக்காவில் [illegible], செங்கநோய், [illegible], பக்கவாதம், இளைப்பு, [illegible], காமாலை, குஷ்டம், [illegible], சர்மநோய், [illegible] குப்பருகாலத்தில் [illegible] [illegible] [illegible] இருக்கின்றன. [illegible] வர்த்தகர் மருந்துக்கடைகளிலும் [illegible] [illegible] விலைக்கு வாங்கலாம். அல்லது [illegible] டாக்டர் வில்லியம் மருந்துக் கம்பெனியாரிடத்திலும் விலைக்குப்பெற்றுக்கொள்ளலாம்.

[illegible] புட்டிகளின் விலை [illegible] 17/- 1 புட்டியின் விலை [illegible] [illegible]

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams,
Curry Powder, Chutneys,
Cayenne Pepper,
White and Black Pepper,
Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.
Box 63, Durban.

EBRAHIM CAMROODEEN,
GENERAL MERCHANT

Natal Leaf Tobacco a Speciality.

113 GREY STREET. (Camroodeen's Buildings)
Tel. Add.: "CAMROODEEN," Durban.

S. PEERBHOY BUTLER,
GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER

Turkish Caps of every description a speciality

560 WEST STREET, DURBAN.

C. SAMY & KRANTZ,
Western Fruit and Produce Supply,

Wholesale & Retail Merchants,

KNOX STREET,
GERMISTON, Transvaal

P.O. Box 309.

સી. સામી એન્ડ ક્રેન્ટ્ઝ.
વેસ્ટર્ન ફ્રુટ એન્ડ પ્રોડ્યુસ સપ્લાઇ.
હોલસેલ એન્ડ રીટેલ મરચંટ.
નાક્સ સ્ટ્રીટ,
બોક્સ ૩૦૯, જર્મીસ્ટન.
ટ્રાન્સવાલ.

सी. सामी एन्ड करानटस,
वेस्टर्न एन्ड प्रोडयुस सप्लाय,
होलसेल एन्ड रीटेल मरचन्ट.
नोक्स स्ट्रीट,
बाकस ३०९, जरमीस्टन,
ट्रान्सवाल.

சி. சாமி அண்ட் கிரான்ட்ஸ்.
வெஸ்டர்ன் புரூட் அண்ட் புரொடியூஸ் சப்ளை, ஹோல்சேல் அண்ட் ரீடெயில் மெர்ச்சண்ட்.
நொக்ஸ் ஸ்டிரீட் ஜெர்மிஸ்டன்.
போஸ்ட் ஆபீஸ் பி. ஓ. பாக்ஸ் 309,
டிரான்ஸ்வால்.

નવો માલ, તાજા તેજાના.

જથા બંધ અને છુટક સસ્તે ભાવે વેચવાનો છે

અનેક તરેહના મસાલા તથા વસાણા સાત જાતની મીઠાઇ, પોરબંદરી ઘી, સેવ, સોજી, ખીનખાબ, મખમલ, તથા રેશમી સદરીયા, મશરૂ દોરીયા વીગેરેની બજાર, જરીની ટોપી, હિંદુસ્થાનના બુટ, સ્લીપર વીગેરે તરેહ તરેહનો માલ અમારે ત્યાંથી મળશે.

અબદુલ હૈ આમદ.
૧૧૧, ગ્રે સ્ટ્રીટ.

विज्ञापन.

डरबनमें 'लल्लुभाइ पुस्तकालय' नामक एक जाहेर पुस्तकालयके लिये फंड किया है, उसमें उत्तेजन देनेके लिये सब अपने भाइओंको विनंती करते है.

यह पुस्तकालयके वास्ते रोकड रकम, पुस्तकों और फरनीचर भेजनेवालोंने १७१ ग्रे स्ट्रीटमें मि. संघवीके वहां भेज देनेसे उपकारकी साथ स्विकार किया जायगा.

कमीटी तरफसे,
खंडुभाइ जगुभाइ,
सेक्रेटरी, 'लल्लुभाइ पुस्तकालय.'

ડરબન શહેરમાં "લલુભાઈ લાઇબ્રેરી." નામથી એક જાહેર લાઇબ્રેરી માટે એક ફંડ ઉભું કરવામાં આવેલું છે. આને ઉતેજન આપવા સર્વને વિનંતી કરીએ છીએ.

આ લાઇબ્રેરીમાં ઉતેજન દાખલ કરવાનાં રોકડ નાણાં, પુસ્તકો અથવા ફરનીચર મી. પી. વી. સંઘવી, ૧૭૧ ગ્રે સ્ટ્રીટ, આભાર સહીત સ્વીકારશે.

કમીટી તરફથી,
ખા. ખંડુભાઇ જગુભાઇ,
સેક્રેટરી લલુભાઇ લાઇબ્રેરી.

டர்பனில் புஸ்தகசாலை திறப்பின் பொருட்டு கனவான்களால் கொடுக்கப்படும் பொருள், புஸ்தகம் சாமான்கள் வந்தனத்துடன் பெற்றுக்கொள்ளப்படும்.

பி. வி. சங்கவி,
171 கிரே ஸ்ட்ரீட்.

ખોવાયું છે.

ટ્રાંસવાલમાં દાખલ થવાનું રજીસ્ટર ના. ૮૮૪૧ નું દરબા રાઆના નામનું ખોવાયું છે. જેને મળે તે નીચેને સરનામે મહેરબાની કરી આપી જશો.

ખુશાલ સુખા.
ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.૧૪,૫

THE DURBAN UNDERTAKERS
FRERE ROAD,
Off Clark Road, Berea.

Telephone 884.
Telegraphic Address: "Undertaker."

P. DAWJEE MAHOMED & Co.,
Have a large stock of
RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,
Directly Imported from India.
343 PINE STREET, DURBAN.
Tel. Address: "PEEDAWJEE."

પીકરેન, નોટલ પેંટર, થ્રી કેસલ ફુલ ડ્રેસ અને એલેકઝાંડર ક્રાઉ ની ઇજીપશીઅન સીગરેટો.

કેપસ્ટન ફેરમેડ અને તેની તમાકુ.

કોઇ પણ જથ્થાબંધ વેપારી કરતાં સસ્તો અને સારો માલ દર મહિને પંદર લાખ કરતાં વધારે સીગરેટો વેચાય છે.

ડરબન સેન્ટ્રલ સીગાર સ્ટોર્સ.
૭ રેલવે સ્ટ્રીટ.

P. V. SANGHAVEE,
GENERAL MERCHANT AND DIRECT IMPORTER
Cheapest House for Foodstuffs.
INDIAN CAPS, DHOTIS, &c.
171 GREY STREET, DURBAN

Subscription Rates.

"INDIAN OPINION,

Yearly Subscription (Natal)	12/6
Half Yearly	7/6
Quarterly	4/-
Yearly Subscription (South Africa, England and India) ...	17/-
Half Yearly	"
Quarterly	5/-

Country subscribers should add cost of exchange when sending cheque.

Commercial

—AND—

Artistic Printing

PROMPTLY EXECUTED

—AT THE—

International Printing Press,

PHŒNIX, NATAL.

SEND FOR AN ESTIMATE.

NANJI CARSANDAS,
WHOLESALE MERCHANT
AND DIRECT IMPORTER.
P.O. Box 64. Tel. Add.: "Nanji."
LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Suleman & Co.,
MERCHANTS, Bombay.
Tele. Add.: "MONITOR."
Agents for East and South Africa.
2 Amratolla Street, Calcutta, and
65-15 Bhusari Mohalla, Bombay.
Connections in Delagoa Bay.
EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO.
Tel. Add.: "TRADER." P.O. Box 417.

AMOD HABIB & CO.,
DIRECT IMPORTERS,
WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,
General Money Exchangers.
Tel. Address: "Amod Habib," Delagoa Bay.
P.O. Box 68.

HORMAJCY IDOLCY,
DIRECT IMPORTER
AND
GENERAL MERCHANT
P.O. Box 314, Delagoa Bay.

PARSHOTAM AMERCHAND & Co.,
DIRECT IMPORTERS
AND
GENERAL MERCHANTS.
P.O. Box 109, Delagoa Bay.

NANJI DULABHDASS & Co.,
DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.
P.O. Box 141, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,
Produce Merchant & Direct Importer.
Up-country orders promptly and carefully executed.
Tel. & Cable Add.: "Ginwala."
P.O. Box 310. LOURENCO MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,
MERCHANT.
POTCHEFSTROOM.
Tel. Address: "Rahman."
P.O. Box ...

ESSOP MOHAMAD.
General Dealer, Cheapest Store,
BURGHER RIGHT,
POTCHEFSTROOM.

OSMAN LATIEFF
General Merchant
AND
Direct Importer,
LICENSED STAMP VENDOR.
"CALCUTTA HOUSE,"
KING EDWARD ST.,
POTCHEFSTROOM.

Telegraphic Address:
"Calcutta House."
P. O. Box 30.

ઓસમાન લતીફ.
જનરલ મરચંટ, ડાઇરેક્ટ
ઇમ્પોર્ટર, અને
લાઇસેન્સ્ડ સ્ટેમ્પ વેન્ડોર,
"કલકત્તા હાઉસ"
કીંગ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ,
પોચેસ્ટ્રુમ
ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ,
"કલકત્તા હાઉસ." પોસ્ટ બોક્સ નં. ૩૦.

ABDOOLA HAJEE ~ ~
~ ~ KHAN MAHOMED,
General Merchant &
Importer.
Cheapest House in
POTCHEFSTROOM.
CHURCH SQUARE
Opposite, Government Buildings.
Tel. Address "MOONSTONE."
P.O. Box 99

MOOSA HASSEN,
General Dealer,
KING EDWARD STREET,
AT THE MILL,
POTCHEFSTROOM.

CASSIM RAJAH,
Retail General Dealer,
BERG STREET, POTCHEFSTROOM.
Tel. Address: "Rajah."

HOOSEN & MOHAMAD,
General Dealer,
KING EDWARD STREET,
NEAR THE BRIDGE,
POTCHEFSTROOM.

V. R. Naidoo,
GROCER & GENERAL DEALER
Jewellery,
Fancy Goods,
- - Drapery,
Watches & Clocks,
&c., &c.
Cheap & Good.
5 & 13 Frere Street,
& Market Street.
CRADOCK

TO LET,
A Large Warehouse, concrete floor, in Queen Street, from 1st January, 1905. Suitable for a Bond Store.

For particulars apply—
HAJEE ABDOOLA,
100 Queen Street.
P.O. Box 73.

ભાડે આપવાનું છે.
એક મોટું પથ્થરના બાંધ તળીઆવાળુ ગોડાઉન ૧૯૦૫ જાન્યુઆરી તા. ૧ લી થી ભાડે આપવાનું છે આ ગોડાઉન કવીન સ્ટ્રીટ ના વેપારી લતામાં આવેલું હોવાથી ઘણી સગવડવાળુ થઇ પડશે.

વધુ વીગત માટે પુછો,
હાજી અબદુલા,
પી. ઓ. બો. ૭૩. ૧૦૦ કવીન સ્ટ્રીટ.

રૂમો ભાડે આપવાના છે.
[illegible] ૧૦૦ કવીન સ્ટ્રીટ મધે ભાડે આપવાના છે. વધારે ખુલાસા માટે નીચલે સરનામે પુછપરછ કરવી.

હાજી અબદુલા.
૧૦૦ કવીન સ્ટ્રીટ. પો. બો. ૭૩.

TO LET.
PLOTS OF LAND
FOR CULTIVATION
APPLY—
International Printing Press,
PHŒNIX.

THE NATAL DIRECT LINE OF STEAMERS.

સારી મંજાવર આગબોટો કોલમ્બો અને કલકત્તા તરફ નીચે મુજબ ઉપડી જશે.

Umtali તા. ૧૫ મી જાનેવારી કે પછી તુરત.

Umfuli તા. ૫ મી ફેબ્રુઆરી કે પછી તુરત.

આ લાઇનની સ્ટીમરોમાં ઇન્ડીઅન પેસેંજરોને વાસ્તે ખાસ ગોઠવણ કરવામાં આવેલ છે મુંબઈ જતા પેસેંજરો વાસ્તે કોલમ્બોથી સ્ટીમર બદલવી પડશે. વધુ ખબરને વાસ્તે કીંગ એન્ડ સન્સને ત્યાં તપાસ કરવી. હેડ ઓફીસ, કેસલ બીલ્ડીંગ્સ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ ડરબન"

अच्छी मंजावर आगबोट कोलंबो और कलकत्ता तरफ नीचे मुजब जायगी

Umtali ता. १५वी जान्युआरी और पिछे तुरत

Umfuli ता. ५वी फेब्रुआरी और पिछे तुरत.

इस लाइन की स्टीमरो मे इंडियन पेसेंजरो के वास्ते खास सगवड करने मे आइ है. मुंबइ जानेवाले पेसेंजर को कोलंबो मे स्टीमर बदलना पडेगा. ज्यादा खबर के लीये किंग एन्ड सन्स के वहां तपास करना. हेड आफीस, केसल बील्डींग्स, वस्ट स्ट्रीट, डरबन.

கிழக்கண்ட தேதியில் புறப்படுகிற மரக்கலம் மிகவும் பெரியது.

Umtali 15உ ஜெனவரிமீ பிரயாணப்படும்

Umfuli 5உ பிப்ரவரிமீ பிரயாணப்படும்.

இந்த ஸ்டீமர் டர்பனது துறைமுகத்திலிருந்து நேரே கொழும்பு கல்கத்தா துறைமுகங்களுக்கு போய்ச்சேரும்.

இந்திய பிரயாணிகள் அடியிற்கண்ட ஆபீஸில் கேழ்க்கட்டி ஆர்டர் பெற்றுக்கொள்ளலாம்.

பிரயாணிகளுக்கு மேற்கண்ட ஸ்டீமரில் சௌகரியமாக இடம் கொடுத்து தொந்தரவின்றி ஆதரிக்கப்படும்.

KING & SONS, West Street, Durban.

பிரிட்டிஷ் இந்தியா ஸ்டீம் நாவிகேஷன் கம்பெனி லிமிடெட்.

மேற்கண்ட கம்பெனியைச்சேர்ந்த ஸ்டீமர்க்கள் டர்பன் துறைமுகத்திலிருந்து இந்தியாவுக்கு பிரயாணமாகின்றன. இந்திய பிரயாணிகளுக்கு மிகவும் சௌகரியமான வசதி ஸ்டீமர்களில் கிடைக்கும். இந்திய பிரயாணிகள் அடியிற்கண்ட கம்பெனியாரிடம் பணங்கட்டி டிக்கட் பெற்றுக்கொள்ளலாம்.

டப்ளியூ. டன் அண்கோ. ஏஜெண்டுகள்.
டர்பன்.

બ્રીટીશ ઇન્ડીઆ સ્ટીમ નેવીગેશન કંપની.

ઉપલી કંપનીની સ્ટીમર દક્ષિણ આફ્રિકા અને હિંદુસ્તાન વચ્ચે દર હમેશ ફર્યા કરે છે અને તેમાં ઉતારૂઓ માટે ઘણી સારી સગવડ છે. વધારે ખબરને વાસ્તે તેમના એજંટ ડબલ્યુ ડન એન્ડ કંપનીને ત્યાં પુછવું. ઠેકાણું—ડરબન, કોમરસીઅલ રોડ.

CIGAR DIVAN, Corner West & Grey Sts.

JUST ARRIVED: Finest Egyptian Cigarettes, to suit all Smoking Connoisseurs.

Have you visited S. P. MAHOMED & CO.'S CIGAR DIVAN? If not please call and inspect our Large Stock of the Finest and Best Assortment of Egyptian Cigarettes, as supplied by the Anglo-Egyptian Tobacco Company (whose Sole Agents we have been appointed in Natal), and who supply the principal houses and clubs in Egypt and India. Also on hand a Good Stock of Indian and Java Cheroots and Cigars, Pipes, Fancy Goods, [illegible] Wallets, [illegible] &c., [illegible] any quantity. A trial order solicited.

S. P. MAHOMED & CO., 91 Grey Street, Durban.

A VERY LARGE STOCK OF

Curiosities

AND

Indian Fancy Goods

AT

Hoondamal's

MOOLTANI SILK MERCHANT,

476 West Street, Durban.

Consisting of

Striped Silk Curtains,
Embroidered Table Cloths,
" Cushion Covers,
Silk Handkerchiefs,
Maltese Silk Lace Handkerchiefs,
Cuffs and Collars,
Silk and Cashmere Shawls,
Ladies' Silk Dresses,
Tussore and China Silk in lengths,
Gentlemen's Pyjama Suits,
Benares Wares,
Bronze and Silver Ornaments.

SUN CIGARS . . . .
SUMATRA CHEROOTS,
BOER TOBACCO . . . At Lowest
VIRGINIA ,, . . . Wholesale
SHAG, &c. . . . . . Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,
132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.

સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરુટ, બોર વર જીનીઆ શેગ વગેરે જાતની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.

સન બ્રેન્ડ ટોબેકો વર્કસ.
૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન

Abdool Hack Mahomed Ismail & Company,

Wholesale and - - Retail Merchants.

DIRECT IMPORTERS OF
All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.

RATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES

121 GREY STREET, DURBAN.

Branch Office—In [illegible] Location, Johannesburg.
Head Office—[illegible], Madras.

Printed and Published by M. MADANJIT, International Printing Press, Phoenix, Natal.

PRICE 3D. [illegible]

THE Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday, 21st January, 1905. No. 3.

P.O. Box [illegible] Telephone 214.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE & DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis and Sarees.

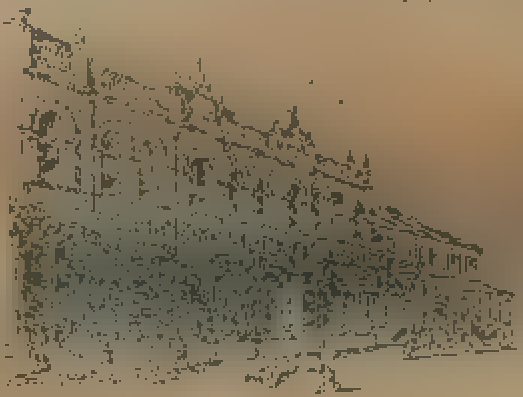

Rugs, Shawls, Boots and Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: "[illegible]"

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have always in stock

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS, TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

at

B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,

118 COMMERCIAL RD., DURBAN.

Cable & Tel. Add.: "Katherlan."

Tel. phone 224.

ભાડે આપવાનાં છે.

૧ [illegible]

[illegible] "[illegible]" [illegible] પાસે છે તે.

૨ [illegible]

[illegible] તે.

હમેશાં વેચાતા લેવાના છે.

[illegible]

નીચેના માલ સસ્તે ભાવે વેચવાનો છે.

[illegible]

[illegible]

[illegible] તથા તેલ વિગેરે.

જાલભાઈ સોરાબજી બ્રધર્સ.

૮૪, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

TO LET.

LARGE WAREHOUSE,

which can also be used as a Shop, No. 8[illegible] Field Street.

A WAREHOUSE

of Large Dimensions in Prince Edward and [illegible] Streets.

Tobacco purchased at all times, Long Leaf and Brown Colour.

FOR SALE

all kinds of

Dholl, Furs, Skins, Opium, Quills, &c.

JALBHOY SORABJEE BROS.,

84 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY AT

93. FIELD STREET.

P.O. Box 97. Tel. Address: "MIANKHAN," Durban. Telephone No. 5[illegible]

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

128 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box [illegible] Tel. Add.: "[illegible]"

ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસમાન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

બોક્સ ૮૮. ૧૩૨ [illegible] સ્ટ્રીટ

ડરબન.

ઇ. અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર.

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

434, West Street, DURBAN.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing, Blouses, Night-gowns, Combinations, Chemises, Skirts, Underskirts, Children's Fancy Goods, Frocks, Bibs, Bonnets, Bootees, Hats, Wool Shawls.

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness Guaranteed.

E. M. PATEL,

General Dealer, Wholesale & Retail,

MARKET SQUARE,

POTCHEFSTROOM.

FOR SUITS TO MEASURE

GO TO

Makanjee Bros.,

OUTFITTERS,

152, Grey Street.

E. D. BOBERT,

General Importer and Wholesale Merchant.

LOCATION, POTCHEFSTROOM.

HASSIM JOOMA,

GENERAL MERCHANT,

Head Office 370 Pine Street.

ALSO HOUSES TO LET.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

Building Material.

HAJEE HABIB,

CALCUTTA HOUSE,

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

Bags, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery.

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL

Prices are very moderate & terms are easy

A trial Solicited.

338, Prinsloo Street, PRETORIA.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT

ABDOOL GAFFOOR & Co.,

Arabian and General Merchant and Drapers.

S. HASSAN MAHOMED,

Arabian Merchant & Direct Importers,

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

ALLYKHAN GULJANKHAN.

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Attar of all kinds and Groceries, &c.

180 Commercial Road, Maritzburg

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods

COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG

The Indian Opinion.

Vol. III. | Phœnix, Natal, Saturday, 21st January, 1905. | No. 3.

Editorial Notice.

All communications for the Editorial Department should henceforth be addressed :—The Editor, "Indian Opinion," Phœnix.

Contents.

	Page
[illegible]	
[illegible]	[illegible]
The Indian National Congress	[illegible]
[illegible]	
The Newcastle Assault	37
Why? ...	37
Other Articles :—	
Hidden Roads	37
The Potchefstroom Indian Assoc.	38
Indians on the Mines	38
The Indian Problem ...	39
A Naughty Appellation	39
M. Anatole France on the "Yellow Peril"	40
Newcastle News	40

The Indian Opinion.

Saturday, 21st Jan., 1905.

Indian Openhandedness and its Sequel.

In another column of this issue will be found the published correspondence between the Potchefstroom Chief of Police and the Secretary of the Potchefstroom British Indian Committee, relative to a subscription from the latter body in support of a scheme for the establishment of a properly-equipped fire-brigade. This correspondence passed some few weeks since, and it throws an interesting light upon a side of the Indian character that has been hitherto carefully ignored by the white residents of Potchefstroom. It is to be hoped that other journals will give wider circulation to the facts chronicled in these two letters, for it is eminently desirable that the attitude of the British Indian Community in Potchefstroom should be properly understood by our opponents.

We learn that the Municipality found themselves unable to contribute the necessary funds in aid of the fire-brigade scheme, and, so far as we are aware, the scheme fell through.

But the point that we desire to make is this : that, at the time the proposal was made by Capt. Jones, and accepted by Mr. Rahman, several of the Indian merchants, and these, too, who would have subscribed most largely to the fund, were already insured against fire.

We wish this to be very carefully understood, in view of the sequel, for it throws the disinterestedness of the motives of the British Indian community of Potchefstroom in high relief against the somewhat gloomy background of Vigilance vindictiveness.

In our issue of January 7th, we drew urgent attention to the action of a fire-insurance agent in Potchefstroom in causing the cancellation, without notice, of certain policies that had been granted to British Indian merchants, covering their premises against the risks of fire, and that did not expire for several months to come. It transpires that this gentleman represents one of the oldest-established fire-insurance companies in the world. At least six important merchants are affected, and their premises are no longer insured. We are told, upon the best authority, that this gentleman has, if not actually joined the Anti-Asiatic Vigilance Association, at least been adversely influenced by that body of terrorists. The "fiery cross" has gone forth, and the world now knows that the white people of Potchefstroom have instituted a system of boycott that has, as one of its direct effects, the placing of the premises of inoffensive citizens in jeopardy, and that creates a serious risk to the Indian merchants of seeing the whole fruits of many years of hard, irksome toil consumed before their very eyes. Malignancy could go no further. With no fire-brigade at hand, these unfortunate people are now helpless, and at the mercy of any stray spark that the winds may carry along, or of any incendiary whose morbid colour madness may induce him to bring fiery ruin upon the head of the wretched owner of the first inviting store that may present itself.

We do not speak wild words of hysteria, for the danger is a very real one. The dastardly attempt at incendiarism in Potchefstroom, shortly after the virulent anti-Indian epidemic reached a crisis there, will still be fresh in the memories of our readers. We use the word "incendiarism" in this connexion, on the authority of the Chief of Police himself, and we regret to think that this courteous officer is not in a position to guard every store that is liable to attack in this cowardly way.

From the point of view of the fire-insurance company itself, the Indian stores in Potchefstroom should at least be as favourable a risk as those of the European traders, for, from our own intimate knowledge of them, the comparison between the stores of the two sections of the community would not be unfavourable to the Indians. Consequently, we are unable to find any grounds for the inexplicable action of the company in cancelling the policies. There could surely be no question of commercial integrity involved, or the traders affected would never have been granted policies. Moreover, they are all well-known merchants, of established character, and even the most superficial enquiries would have revealed the fact that there could be no foundation for any imputation against their honour and trustworthiness.

The whole affair does not greatly redound to the credit of Potchefstroom, and the scandal thus perpetrated places a stigma upon the fire-insurance company concerned.

It is our intention to call the immediate attention of the headquarters-staff of the company to the matter. We are certain that its British sense of justice and of fair-play will induce it to make the most stringent inquiries, and we have no doubt whatever but that an intolerable situation will be terminated as speedily as is possible in the circumstances.

The Indian National Congress.

In a recent issue, we published a cabled report dealing with an extract from Sir Henry Cotton's speech relative to the British Indian question in South Africa.

It would, perhaps, be of interest to our readers—pending the arrival of the mail bringing the full report of the Congress, whose discussion upon South African matters we propose to publish in full—if we turn our attention to the gathering that assembled at the Westminster Palace Hotel, on November 29, to do honour to the President of the Indian National Congress, Sir Henry S. Cotton, and to Sir William Wedderburn, the official representative of the British Committee of the Congress.

Amongst those present were men of such widely-differing attainments and opinions as Mr. Dadabhai Naoroji, who presided at the function, and who needs no introduction on our part; Dr. Karl Blind, the well-known publicist; the Rt. Hon. L. H. Courtney, whose name is associated with so many liberal and humanitarian movements; Mr. A. G. Gardiner, the Editor of the *Daily News*, Mr. Frederic Harrison, of Positivist and literary renown; Mr. Gordon Hewart, the Editor of *India*; Mr. Thomas Lough, that brilliant and versatile Irishman; Mr. J. A. Hobson, one of the foremost of modern economists; Mr. [illegible] Robertson, [illegible] Rationalists; Mr. J. M. Parikh, Mr. S. H. Swinny, and many others. We give their names in order to add point to some of the statements that we quote below, and which were, we read from the published reports, cheered again and again.

These gentlemen are, without doubt, some of the great representative of the thoughtful men of England, and their approbation is of the greatest value.

We will deal, first of all, with the scope and character of the Indian National Congress, for it will add weight, we hope, to the great protest voiced, a fortnight ago, at Bombay, against the ill-treatment meted out to our unfortunate fellow-countrymen of the Transvaal.

Mr. Dadabhai Naoroji, in the course of a most interesting speech, said of the Congress that

> It is the best product of the most beneficial influence of the connexion between England and India. This unique phenomenon of different races and different peoples in a large continent, containing an area equal to Europe (Russia excluded), and embracing quite as many different nationalities, coming together to consider proposals for the amelioration of the condition of the people of India, and giving expression to their views and [illegible] is a product of which the British people may well be proud.

Sir Henry Cotton continued, on the same subject:

> I [illegible] the point of starting for India, to assume the dignified and responsible duties of President of the Indian National Congress. . . . . I regard the invitation to preside at that great gathering as the highest honour that could possibly have been paid to me. . . . It (the Congress) is the most representative body in India. It represents all portions of the country—all classes, races, and creeds. We meet together to focus the public opinion—to crystallise, as it were, the floating expressions of opinion in different parts of the country, and to bring together in a small compass and to present the results which we may arrive at to the Government of the country for its favourable consideration. . . . . I do not suppose that anything has so greatly influenced opinion throughout the vast continent [illegible] anything [illegible] encourage freedom of ideas and the study [illegible] administration as have these periodic meetings of the Indian National Congress.

And Sir William Wedderburn [illegible]:

> [illegible] Congress is to focus the best [illegible] Indian public [illegible] it before the Government [illegible] respectful language.

When, then, we know the deep impression that is made upon public opinion, both at Home and in India, by the publicly resolved decisions of that deliberative body; when, also, we remember that Englishmen of eminence, such as Sir Henry Cotton and Sir William Wedderburn consider themselves honoured, the one by nomination to the presidency of the Congress, the other by election as official delegate of the British Committee; what must we think when, referring to the Proclamation of the late Queen Victoria, published in India, on November 1, 1858, of which the following is the chief clause:

> We hold ourselves bound to the Natives of our Indian territories by the same obligations of duty which bind us to all our other subjects, and those obligations, by the blessing of Almighty God, we shall faithfully and conscientiously fulfil.

Sir Henry Cotton deemed it necessary to speak in such pointed terms as we now quote:

> That Proclamation is the Magna Charta of the Indian people—the charter of their freedom, and this clause [illegible] is that which conveys the rights of [illegible] That is a pledge [illegible] which has not been fulfilled. We need only turn to the case of the British Indians in South Africa to see how little consideration is paid to the fact that the Natives of India are subjects of the King, and are placed by this Proclamation on an equality with all the other of His Majesty's subjects.

To which Sir Wm. Wedderburn added:—

> We have passed in India through very critical times—times of war, pestilence, and famine; yet, when this country was engaged in what was almost a death-struggle in South Africa, how did the people of India behave? Even a breath of suspicion of hostility would at that time have been most detrimental to the position of England. There was not even a breath of unfriendly feeling; on the contrary, it was the Indian troops [illegible] the trouble [illegible] the British. Although [illegible] the Indian

[illegible] this report [illegible] ... times.

We make no apology for our lengthy quotations. They serve to show that there are men at Home who will not fear to make their protest heard emphatically, and to warn our [illegible] state-smanlike opponents in this country of South Africa to give heed to the words of wisdom that we have published. We do not wish to labour the point further. The two [illegible] Englishmen whom we have quoted are exceedingly able and eloquent advocates, and we leave to them the task of convincing those of our readers, who have been hitherto unconvinced, of the justice of our cause.

The Newcastle Assault. We would remind our readers of the case reported in the *Natal Witness*, relating to the [illegible] ... Indian had been ... manager of the Railway Collieries at Newcastle. It will be remembered that, at the time, he pleaded guilty to assaulting the man, but absolutely denied, on oath, having assaulted the woman. He was fined ten guineas on the former charge, but was acquitted on the latter, the only evidence led for the defence being, it is stated, that of Indians, no European witnesses being forthcoming. The sequel has recently been enacted, according to the *Witness'* Ladysmith correspondent, when the Indian was charged with desertion. In evidence two Europeans then swore to having seen the assault committed on the native wife, but the Magistrate ruled out this evidence as irrelevant to the case being tried, stating that the matter of the assault had been settled and ... [illegible] ... Press, [illegible] ... Indians [illegible] ...

[illegible] ... the Natal ... [illegible]

We propose to [illegible] the important matter in our next column next week.

Why? In a leading article [illegible] the *Natal Advertiser* ... [illegible] ... statement:

"There [illegible] Mr. Smith and his ... among the Indians ... [illegible] ... exceedingly irksome, and scarcely congenial."

We are compelled to ask why our contemporary deems it necessary to suppose that Mr. Smith considers his work "exceedingly irksome and scarcely congenial." We would further like to know why any mission work among the ... [illegible] ... Mr. Smith.

Hidden Russia.

[illegible]

[CONTINUED.]

The climax came with the ... in Warsaw, the University ... [illegible] ... on account of the misery and the poverty inflicted by the war, and the callous manner in which the people had been treated by a bureaucracy that absolutely disregarded their human rights and needs, and that was endeavouring to reduce them once again to the state of serfdom from which they had been released by the Liberator Tsar Alexander II. [illegible] ... of Plehve brought the reactionary movement to a temporary standstill. Reverse after reverse had been the lot of Russian arms ... war, famine was in the land, the Government was ... revolution was in the air ... [illegible] ...

... worse and drunk with ... is a ... wild beast, as was but too ... during the Kischineff massacre.

The parties of reaction and reform wrestled long with one another, but at last the reformers won, and Prince Sviatopolk-Mirski was appointed Minister of the Interior and Dictator ... Plehve annihilated. The new Minister quickly made known his ... towards the oppressed ... He immediately restored some of the privileges of the Zemstvos, or provincial councils, that Plehve had taken away from them.

The parties advocated that the Government ministers should be ... and that the Zemstvos should nominate ... representatives, who should meet in St. Petersburg, ... relative to the reformed Government that was to be proposed, ... which prevailed in every department of Russian public life.

The question now asked is:—Is this benign and liberal Minister powerful enough to combat the reactionary party?

For the moment, the contrary would appear to be the case. It is evident that the struggle between the reactionary party, led by the Grand Dukes and by the sinister Procurator of the Holy Synod, Constantine Pobiedonostseff, and the ... [illegible] ... how the Zemstvos were ... their ancient rights and privileges. We have seen how journals that have ventured to criticise too flagrantly the acts of the Government have been severely censored and warned, how the Zemstvos have been harshly dealt with and threatened with dire penalties, when they voiced the opinions that it was their duty to voice. We have heard rumours of the coming resignation of Prince Mirsky, and the cable has brought us news of the Tsar's *ukase*, delayed for some days after its promulgation ... which reaffirms the principle of the autocracy, rejects the demand of the Zemstvos ... [illegible] ... privilege. It is a right demanded, ...

present peacefully, by a whole nation. It is the democracy against the bureaucracy which is now beginning to hold itself to be irresistible; the will of the people is being projected against the covert machinations of a [illegible]-controlled autocracy and disaster must surely befal one or the other.

History has shown conclusively, on so many occasions, that in such and similar circumstances, the autocratic power has done one of two things: either it has bowed to the will of the people, or it has been broken forever by that will. An autocracy that bows to a superior force is an autocracy no longer. A broken autocracy is a triumph of a broader spirit of freedom. But it must not be thought that the struggle will be a light one. All parties are united against the iron machine that seeks to weld them together, incongruous elements as they are, in one dull mechanical clutch.

Herr von der Bruggen, in his work "Russia of to-day", says of the official party: "All the civilising work of the country with regard to justice, to school-life, to economic life, to customs and language—all is broken down and placed into the hands of an official class, to whom these conditions are entirely foreign and necessarily incomprehensible, and who can only obstruct, check, and mar them; how, then, should the Baltic Germans and the Finns not be autonomists? Out of every one of them, out of the little Russians, the Armenians, not to mention the Poles and Lithuanians, they seek to drive the national soul. Finally, many Russians themselves are separatists."

I am wondering whether Prince Mirski will be able to work a miracle, and whether my prophecy of four years ago will come true—that all these different nationalities will obtain their freedom, and, finally, whether the federation of these nationalities will, in the years to come, be the soil from which new growths of culture and civilisation will come, to overrun the present veneer of the West, and substitute for it real progress and essential truth?

Since this article was first considered, the Twentieth Indian National Congress has been held in Bombay, and it is not altogether uninstructive to take one or two of the subjects of debate, discussion and resolution thereat, and compare them with some of those embodied in the demands of the Russian *Zemstvos*, whose historic meeting took place a month earlier.

The opening words of the resolutions of this latter deliberative body are as follows:—"The present abnormal state of things in the administration of the country consists in the complete separation of the Government from the public, and the absence of that confidence between them which is essential to the welfare of the State." India can echo in unison "amen" to that declaration. And the resolutions conclude with the following affirmation:—"The political and social life of the State can only run its proper course and develop, if the Government work in close association and union with the people." That dictum applies equally well to India itself and to South Africa, for, in South Africa, it does not seem to be altogether understood that the expression "the people" stands for *all* the people,—not the white people only.

The Russian [illegible] [illegible] for a [illegible] charter of liberties. India has its own charter already, in the shape of the Proclamation of 1858, and it remains to be seen whether, if Russia do obtain hers, it will be a dead letter in any portion of her dominions, such as that of India is deemed to be in South Africa.

It is not needful to recapitulate the many striking coincidences and remarkable parallels that may be found in the two series of resolutions. *India*, of December [illegible], sets them forth in a most interesting article, entitled "The Indian National Congress and the Russian *Zemstvos*." The sympathy of the Indian readers of the INDIAN OPINION will naturally go out towards a nation that is struggling for the attainment of political freedom and liberty, and every good wish reaches its mark and helps on the good cause of progress. Russia is in need of all the help she can obtain, of all the sympathy she may command, and from out of the struggle, it is hoped, will emerge triumphant a great nation, that will take its place amongst the real powers of the world—the powers for good.

A. CRESSELL PIOVER.

The Potchefstroom Indian Association and the Proposed Fire Brigade.

The following correspondence now published for the first time, has passed between the Commandant of the Potchefstroom Town Police and the Secretary of the British Indian Association of the town:—

The Secretary

The Indian Association

Potchefstroom.

SIR,

I have recently submitted to the local Municipality a scheme for the establishment of a Fire Brigade in this Town, wherein a sum of £[illegible] was asked for, for the purchase of the necessary appliances. You will no doubt have noticed the scheme, and the deliberation by the Council published at length in the *[illegible]*.

I much regret the Council is not in funds and would not vote the sum required.

I now intend to appeal to the Chamber of Commerce, etc., to the public generally for subscriptions, with a view to securing for Potchefstroom some means for [illegible] fire; and I thought I would ask your Association what assistance I may expect from it.

I have the honour to be,

Sir,

Your obedient servant,

(Sgd.) H. F. JONES, Capt.

Officer Commanding Town Police,

Potchefstroom.

Capt. H. F. Jones,

Officer Commanding Town Police,

Potchefstroom.

SIR,

I beg to acknowledge the receipt of your letter of the [illegible] inst., No. [illegible], pointing out the urgent necessity for a Fire Brigade in Potchefstroom, and asking what sum our Association could or would contribute.

We have discussed the matter, and we have come to the conclusion that we will fully support your fund with a substantial contribution.

However, I regret my inability to name what amount we can and will contribute, but I can assure you that we shall not fail in making sacrifices to meet your suggestion.

We are influenced by an unflinching devotion to duty and an earnest readiness to serve the Town at all times.

And the motive underlying this response is to endeavour to prove that, in common with other residents of the Town, the Indians are also ready to do their duty.

I have the honour to be,

Sir,

Your obedient servant,

(Sgd.) AHMED. RAHMAN,

Secretary.

Indians on the Mines.

Remarkable Evidence.

The *Natal Witness*, of the 12th inst., published the evidence in the case of the Indian who was recently tried for desertion from the Ramsay Collieries.

Defendant pleaded not guilty, stating that he left to complain to the magistrate of ill-treatment to himself and his wife. He had asked for a pass, and this had been refused, and he had been waiting since the 22nd October to get a hearing.

Mr. Willis appeared for the defence, and Mr. Bennett on behalf of the collieries.

The manager of the mines, in his evidence, stated that the defendant deserted on the 22nd October. He came to apply for a pass to [illegible] [illegible] magistrate, so far as he was aware, [illegible] no permission to do so from either him or any of his subordinates. The defendant left, taking with him his wife and

child. He was in receipt of £3 a month at the mines.

The next witness was the defendant, who stated that his reason for leaving was ill-treatment. He had come into Ladysmith to complain, and had been advised by his friends to go to Mr. Willis. He had asked for a pass before leaving, but no pass was given him. The wife of the defendant stated that she remembered her husband giving notice to leave three times. The first two occasions were before the assault, and the third after the assault. Her husband had told her about giving notice, but she did not actually hear him do so.

William Good, the secretary of the Ramsay Collieries, said that he knew the accused, who formerly worked on the mines. Accused had deserted on the 22nd of October, without giving notice. In answer to Mr. Willis, he said the defendant had paid £10 for his wife as a guarantee that he would not desert her.

Mr. Bennett here objected to these questions, as they had nothing to do with the case.

Mr. Willis maintained that they were necessary for the defence.

The magistrate, however, upheld the objection.

In answer to Mr. Bennett, witness said he was not allowed to give a pass to a coolie without the manager's permission.

Arthur [illegible], clerk at the [illegible] [illegible], said that the defendant came and asked him for a ticket to [illegible] to Ladysmith. He did not [illegible] him once, but sent for Mr. Good, who spoke to the coolie. He was not asked for a ticket again. Had the defendant asked, he would have been obliged to issue him one.

George Featherstone, [illegible] of the Ramsay Colliery, said that he recalled the case of assault. He was, at that time, near the blacksmith's shop, and the manager and underground manager were near the lamp room. He saw both the defendant and his wife assaulted.

Mr. Hugo: I am not going into the case of the assault; this is a charge of desertion. The other matter has been settled, and cannot be reopened. This witness should have been called when the assault case was tried.

At the request of Mr. Willis Mr. Hugo made a note of his objection.

Another witness, named Wallace, said that he also saw the underground manager assault the defendant and his wife, but the evidence was objected to.

After the Indians had given evidence [illegible] the [illegible] in regard the defendant['s] [illegible] notice to leave, Mr. Bennett said that the defendant had deserted from the mines [illegible], and that he had come to complain of ill-treatment. The [illegible] [illegible] October and he came [illegible] to the Court on the 15th November. He requested that the defendant be found guilty, and [illegible] to pay the costs of the case.

Mr. Willis felt he was not receiving sympathy from the Bench. He said so out of no disrespect, but he could not help feeling that the case was conducted in a manner which did not appeal to him. On one side was a poor Indian, on the other a powerful mining company. The case was a private prosecution. He contended that the case could not be adjudicated unless the woman's contract was produced, and he was of the firm belief that the contract had been destroyed. No evidence had been led to prove that the Protector had allowed the woman to be sold. The man had come into Ladysmith for protection, and he was now charged with desertion.

Mr. Hugo, in summing up, said that, from the prisoner's own admission, he was guilty. He had tried to think the prisoner "not guilty," but had to decide whether the Ordinance was contravened or not. That the contravention had taken place was evident, and, in order not to be hard on him, he would fine him £3. Mr. Willis had tried to prove that the accused's wife had been assaulted, but that matter was settled some time ago. The time of the Court had been taken up with much unnecessary evidence.

— —

The *Natal Witness* comments on the case in the following terms:—

We publish to-day the report of another case heard at Ladysmith in which the question, which recurs so often nowadays, of the treatment of Indians on the mines crops up again. Though there does not appear to be anything to take exception to in the Magistrate's decision on the evidence placed before him, we must confess that we are not satisfied with the explanations put forward in respect of these oft-repeated complaints. We have before pointed out the need for a strict enquiry into the condition of the Indians on the mines, and we repeat that such an enquiry should be held without delay. In respect of one of the collieries, some sort of an investigation was made, and we were requested to publish the letter of the Protector of Indians covering his report to the mine, in which he exonerated the officials. The report, however, was never published; and, if the miners themselves are satisfied with this sort of exoneration, we can assure them we are not, and that the public at large views them with suspicion. What is wanted is a public enquiry, at which representatives of the Press shall be present. In the case reported to-day, serious allegations are again made but (in view of the fact that they were not strictly relevant to the case before the Court), the Magistrate exercised his discretion, and refused to go into them. It seems, however, a great hardship that an Indian, after being thrashed and ill-treated, should be fined for desertion because he leaves his employment to lay a complaint with the authorities against his masters. A great deal of what these Indians say is not to be depended on, and for that very reason the mines should welcome the fullest enquiry into the allegations made. Exaggerated reports get abroad, which can only be disproved by open investigation into the truth of the matter. Until that investigation has been held, we are afraid some of the collieries will continue to rest under very grave suspicion, which, in many cases, is probably unfounded.

The Indian Problem.

To the Editor of the *Rand Daily Mail*.

Sir,—I see it foreshadowed that under the new Constitution the Transvaal will have practically a free hand in dealing with the Asiatic question.

I have no special love for the Indian population, but I am afraid that a great many people who are never backward in expressing their hostility to the coolies have never given much study to the question.

It would be well if every voter read carefully the Blue-book issued some time ago containing the correspondence between Sir M. M. Bhownaggree and the Colonial Office.

It gives a very fair statement of the Indians' case, and also the arguments which can be used by the Colony.

There is great danger that injustice may be done simply through ignorance of the past history of the controversy and the promises already made to the Indian community. Yours, etc.

BRITISHER.

Johannesburg, January 11.

A Kindly Appreciation.

The *Rand Ratepayers' Review* encourages us in the following terms:—

We have received a copy of INDIAN OPINION from Durban. The paper has been struggling into existence as a single-handed venture, but has now sailed into deeper waters. The Indians have been reading Ruskin and Tolstoi, and some of them have bought a piece of land near Phœnix Station, on the North coast line. They have [illegible] invited others to live [illegible] on Tolstoi's plan, mainly, we understand, for the benefit of the paper. Each is to have a plot of the ground to till for agricultural purposes; but his hours as a tiller of the soil are to be [illegible] that he may have an hour or two *per diem* to spare towards the production of INDIAN OPINION—which work is to be "voluntary" and looked on in the light of recreation for the welfare of the race. We are so strongly persuaded that a newspaper organ does more good than harm, whatever its principles and objects may be, that we send our hearty good wishes to this new plan of promoting *camaraderie* among our Asiatic fellow subjects. It may be the first step towards a mutual understanding between them and Europeans.

M. Anatole France and the "Yellow Peril."

Speaking on Sunday at a mass meeting of social reformers held in the great hall of the Trocadéro, Paris, M. Anatole France said: "M. Du Chaillu killed in a forest, with the help of a carbine, the mother of a gorilla. When dead she still pressed her infant in her arms. He tore it away and took it with him in a cage across Africa to sell it in Europe, but the young animal gave him just cause for complaint. It was unsociable, and let itself die of hunger. 'I could do nothing,' says M. Du Chaillu, 'to correct its bad natural disposition.' We complain of the Chinese with as much good reason as M. Du Chaillu of his gorilla. . . . . . What the Russians are paying for at present, in the seas of Japan and in the gorges of Manchuria, is not only their greedy and brutal policy in the East, but the Colonial policy of all Europe. . . . . If the yellow peril exists, who created it? It was not the Japanese who came to molest the Russians. It was not the yellow men who came to molest the white ones. We are now discerning the yellow peril. For many years Asiatics have been familiar with the white peril. Were not the pillage of the Summer Palace, the massacres of Pekin, the drownings at Blagovestchensk, the dismemberment of China,—were they not subjects of concern for the Chinese, and would the Japanese be in safety under the guns of Port Arthur? We ourselves created the white peril, and the white peril engendered the yellow peril. . . . . But it does not seem *a priori* that the latter, which alarms European economists, is to be compared to the white peril suspended over Asia. . . . . Let us for once recognise the truth. Let us for a moment cease to flatter ourselves. Old Europe and New Europe, which is the right name for America, have instituted economic warfare. Each nation is waging an industrial war against the rest. . . . . . We are not entitled to complain when we see new competitors and disturbing products enter the common market of the world. Why complain? We only recognise the right of might. If Pekin is the weaker, it will be in the wrong, and will be made to feel it. If it is the stronger, it will be right, and we shall have nothing with which to reproach it. . . . . . It would certainly be an irreparable loss to civilisation if the markets of the East were either closed or difficult of access to the intelligent and active races of the West. The deep penetration and wide circulation of Europeans in Asia must, on the contrary, be prepared for, secured, and promoted. But in order to realise that fruitful activity, methods and political action must succeed [illegible] and [illegible] conflict [illegible]. In [illegible] [illegible] [illegible] the [illegible] portion of humanity we are [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] that the [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] races should be powerful [illegible] wealthy [illegible] [illegible] wealth depends on theirs. [illegible] the [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] the more we [illegible] [illegible] them freely [illegible] [illegible], and we [illegible] [illegible] [illegible] Europe."

The *Times of Ceylon* [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] little [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] yellow peril [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] the Far East [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] commercial [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] power, but that there is little [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] M. Anatole France [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] the West [illegible] [illegible] [illegible] Europe has been [illegible] dealing with the [illegible] [illegible] yellow races. The [illegible] [illegible] which Western Europe has insisted upon originating will obey laws of its own, and may offer, in the course of another generation, some surprising developments. But, as M. Anatole France points out, there is no need to despair of a *modus vivendi* between East and West, at least as satisfactory and as pacific as Western nations, with all their science and all their Christianity, have yet succeeded in establishing among themselves."—*Times of Ceylon*.

Notes and News.

A Post Agency is to be opened at Mr. Osman Latiff's store, in the Indian Location at Potchefstroom. The name of the new Post Office will be "Indian Bazaar."

Statesmanship.—"It is not customary for the British Empire to create a close corporation for the benefit of any section or any number of individuals of any part of any Colony."—Sir Gordon Sprigg, in the *Cape Argus*.

[illegible]—The Natal Direct Line [illegible] sails for Calcutta and Madras, [illegible] passengers at Colombo for Bombay on or about 4th Feb. Messrs. [illegible] & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

"The Teachings of the Bhagavad Gita."—Readers of the above lecture, which appeared in our issues [illegible] [illegible] 24, 26, 27, 28, and 29, will be interested to know that copies in book form can be obtained at the office of the International Printing Press.

[illegible] [illegible] Licenses.—The [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] the Natal [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Licensing Officer [illegible] [illegible] [illegible] Mr. R. [illegible] Roberts, [illegible] [illegible] [illegible] Arabs for new retail store licenses, and refuses to [illegible] [illegible] to the present holders of licenses, unless their books have been properly kept in English." The correspondent adds that Mr. Roberts has the support of every European in the district.

Misunderstood.—It is [illegible] [illegible] [illegible] the African's very virtues have been [illegible] to his condemnation. If he submits patiently to oppression, it is because he is only fit to be a slave; if he is not vindictive, it is because he feels nothing deeply enough; if he share all he has with his fellows, it is because he has no sense of the value of property, or, at any rate, it is not real [illegible]—[illegible] Wilson, in *East and West*.

The Indian Army.—The old [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Army in India [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] the [illegible] [illegible] [illegible]. Asiatics have recently displayed in so conspicuous a way their ability to meet and defeat European soldiers in pitched battles. It is folly now to regard them as inferior troops; and if we can but make them willing, there is no end to the recruits they can provide. The Russian is a brave soldier; but there is no proof that he can walk over a Sikh or a Ghoorka any more than over a Turk or a Japanese.—*Spectator*.

Mr. G. P. Vyas.—Our Pretoria correspondent informs us that, on the eve of his departure, via Delagoa Bay, for India, Mr. Gowrishanker Pranshanker Vyas was entertained by Mr. Habib Motan at the latter's residence. Amongst those present were the Secretary of the Pretoria Indian Committee, Mr. Hajee Habib, Mr. Noor Mahomed Hassan, and a number of other prominent residents of Pretoria.

Mr. Habib Motan expressed his regret at Mr. Vyas' departure, and eulogised his work on behalf of the Indian residents of Pretoria.

Mr. G. P. Vyas returned thanks in suitable terms. He hoped that all the gentlemen present would follow the excellent example of Mr. Hajee Habib, who sacrificed everything for the cause of the welfare of the Indian people. He hoped they would all help Mr. Hajee Habib to the best of their powers.

Mr. Noor Mahomed Hassan hoped that Mr. Vyas would return as soon as possible and resume his former public work. He would have liked Mr. Vyas to be present at the Indian National Congress, to voice the grievances of the British Indians in the Transvaal.

Mr. Habib Motan [illegible] [illegible] regarding to all [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] greatly in public [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. The Meeting then broke up.

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૨૧ મી જાનેવારી, ૧૯૦૫. અંક ૩.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રસ્તી—તા૦ ૨૧ જાનેવારીથી, તા૦ ૨૭ જાનેવારી સુધી, સ૦ સ૦ ૧૯૦૫

હીંદુ—પોસ શુદ ૧૫ થી, પોશ વદ ૭ સુધી, સંવત ૧૯૬૧.

મુસલમાની—તા. ૧૪ મી જીલ્કાદથી, તા. ૨૦ મી જીલ્કાદ સુધી ૧૩૨૨ હીજરી.

વાર.	ઇંગ્રેજી તારીખ.	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ.	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની...	૨૧	૧૫	૧૪	૫ ૧૬	૬ ૫૮
રવી...	૨૨	૧	૧૫	૫ ૧૭	૬ ૫૮
સોમ...	૨૩	૨	૧૬	૫ ૧૮	૬ ૫૭
મંગળ	૨૪	૩	૧૭	૫ ૧૯	૬ ૫૭
બુધ...	૨૫	૪	૧૮	૫ ૨૦	૬ ૫૭
ગુરૂ...	૨૬	૫	૧૯	૫ ૨૧	૬ ૫૬
શુક્ર...	૨૭	૬	૨૦	૫ ૨૧	૬ ૫૫

નાતાલ ડાઇરેક્ટ લાઇન ઓફ સ્ટીમર્સ

સ્ટીમર "અમફુલી" તા. ૪ થી ફેબરવારીએ ડરબનથી ઉપડી પરબારી કોલંબો થઇ કલકત્તા ઉપડશે, ખાસ ખબરને વાસ્તે તેઓના એજંટો કીંગ અને સન્સ, ડરબન, કેસલ બીલ્ડીંગ વેસ્ટ સ્ટ્રીટમાં, તપાસ કરવી અથવા તે જ લખવું. કોલંબોથી સ્ટીમરો બદલશે.

બ્રિટીશ ઇંડીયા સ્ટીમ નેવીગેશન કંપની.

દરેક માસ બોમ્બે મુંબઇ તરફ જાય છે ને ડેલાગોઆબે, બેરા, અને ઝાંઝીબાર આગળ બંદર કરે છે.

વધારે ખબરને વાસ્તે ડબલ્યુ. ડબ. અને કંપનીને ત્યાં તપાસ કરવી.

ફાલ્સ કમરશીયલ રોડ, ડરબન.

નોટીસ.

અમારા ઘરાકોને તથા વાંચનારાઓને ખબર આપવામાં આવે છે કે અમારું પ્રેસ ફીનિક્સ લઇ જવામાં આવ્યું છે અને ઇંગ્લીશ નોટીસ પ્રગટ કરવાનું કરવાની તેમના પત્ર ઉપર પુરતું ધ્યાન દેવામાં આવશે.

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

શનીવાર, તા૦ ૨૧ જાનેવારી ૧૯૦૫.

સરખામણી.

હિંદુસ્થાનની કોંગ્રેસ અને રૂશિયન ઝેમ્સ્ત્વો.

[૨]

દરેક સારા રાજકર્તા પોતાની રૈયતની ખરી સ્થિતિ અને તેના સુખદુઃખ જાણવા ઇંતેજાર હોય છે; અને તેમજ થોડે ઘણે દરજ્જે આપણા નામદાર મહારાજા એડવર્ડ અને રૂશિયાના ઝાર છે. અને રાજાની ખાએશ એકજ છે પણ તે બર લાવવાને તજવીજ જુદી તરેહની બતાવવી પડે છે. આપણે સારે નસીબે રૂશિયાના અમલદારો જેવા હિંદુસ્થાનના અમલદારોના તોર નથી. તમજ તેમની સત્તા પણ સરખી નથી—એટલેકે હિંદુસ્થાનના અમલદારોને ફરજીઆત નિયમ જાળવવા પડે છે. અને રૂશિયન અમલદાર જેટલે દરજ્જે પોતાની મુખત્યારી અને આપ ખુદી વાપરી શકે છે તેટલે દરજ્જે હિંદુસ્થાનમાં થઇ શકતું નથી; એટલે એકંદરે હિંદુસ્થાનના અમલદારો રૂશિયન અમલદાર મારફત જે ઉમેદ રાખે તે પણ. તેટલે દરજ્જે રૈયતને કનડી શકતા નથી. છતાં રૂશિયન અને હિંદી રૈયતનાં કેટલાંક દુઃખો એકજ પ્રકારનાં છે. જોકે રૂશિયાનાં ભારે છે અને તેની સાથે મુકાબલો કરતાં હિંદુસ્થાનનાં એટલાં સખત નથી. પણ હિંદુસ્થાનની રૈયતને પોતાનાં દુઃખ સાધારણ લાગે છે એમ નથી. અને આ સહજ સમજી શકાય તેવું છે. રૂશ દેશમાં અમલદારો અને રૈયત વચ્ચે આખડીના રંગનો, બોલીનો, ધરમનો, કે ન્યાત જાતનો તફાવત નથી. હિંદુસ્થાનમાં અમલદારો આ દરેક બાબતમાં લોકથી જુદા છે. એટલે સ્વાભાવિક પારકાપણું (નહિ હોવું જોઇએ છતાં) લાગે છે. અને તેવા કરી દુઃખથી ઘટીત હોય તેથી વધારે શોચ સ્વાભાવિક રીતે થાય છે. અને દેશમાં તે છતાં અમલદારો અને રૈયત વચ્ચે જુદાઇ રહે છે. અને તે રૈયતને બહુ નડે છે. રૈયત એમ ધારે છે કે રાજા અને પ્રજાની વચ્ચેનો સંબંધ બહુ સારો હોવો જોઇએ. અરસપરસ વિશ્વાસ હોવો જોઇએ. અને એક બીજાનાં સુખદુઃખમાં દરેક ભાગ લેવો જોઇએ. અને હેતપ્રીતથી તે બધું બનવું જોઇએ—ટુંકામાં રાજા પ્રજાનો લાભ એકજ હોવો જોઇએ. અને પ્રજા સુખી હોય તોજ રાજા સુખી મનાય. રાજા સત્તા ધરાવે છે પણ તેનો જો દુરુપયોગ થાય તો રાજાને તેમજ પ્રજાને નુકસાન છે; અને તેથીજ સારા રાજકર્તા પોતાના દેશની અને રૈયતની સ્થિતિ અને તેના સુખદુઃખ જાણવા ઇંતેજાર હોય છે. અસલ રાજાઓ સાધારણ રીતે આજના પ્રમાણમાં બહુજ નહાનાં હતાં. તેથી રાજા પોતાની રૈયતપર સહેલથી દેખરેખ રાખી શકતો હતો. પણ જેમ જેમ રાજ મોહોટાં થતાં ગયાં તેમ તેમ અમલદારોની જરૂર જણાતી ગઇ અને. પછી જોતે આજ સુધરેલી વસ્તીમાં દરેક ઠેકાણે રાજ્ય નાના થઇ પડ્યા છે અને અમલદારો અવશ્યના અને અગત્યના થઇ પડ્યા છે. અમલદારો વગર રાજ થઇ શકાતું નથી. અમલદારો આ જાણે છે. અને તેઓ કુદરતી રીતે પોતાના અવશ્યપણાનો અને રૈયત અથવા સત્તાનો બહુ નહિ પણ તેનો તોલ રાખે છે. આનું પરિણામ એ આવે છે કે પોતાની ફરજ કરતાં સ્વાર્થ વિશેષ અગત્યનો લાગવાથી રૈયતનાં દુઃખદુખ ઉપર પુરતું ધ્યાન અપાતું નથી. આથી રૈયતમાં બેચેની થાય છે. અને રૈયતની દાદ સાંભળવાની કે ફીકર સાંભળવાની ધીરજ અમલદારોને નહિ હોવાથી તકરાર પડી જાય છે. આમ થવાથી રૈયત અમલદારોનો તોર તોડવા તથા પોતાના હક સંભાળવા યથાશક્તિ મહેનત યોજનાઓ કરે છે. જ્યાં રાજ્ય ધોરણ સારું હોય છે ત્યાં આવા દાખલા થોડા નજરે પડે છે. અને જ્યાં ઓછું હોય છે ત્યાં વિશેષ જણાય છે. રૂશિયા અને હિંદુસ્થાનની રાજનીતિમાં બહુ ફેર છે. તેથી બંને દેશના લોકની સ્થિતિ અને લાગણીમાં ફેર છે; પરંતુ બંને દેશમાં અમલદારોના [illegible] પણ વિશેષ [illegible] અને તેમની [illegible] બાબતનો સંબંધ નથી. હિંદુસ્થાન અને રૂસ દેશની સ્થિતિ જુદી છે છતાં લોકની લાગણી અને માગણી કોઇ કેટલી બાબતમાં એકજ છે અને તે ઉપર કહી ગયા તેથી સ્પષ્ટ જણાયું હશે. કારણ, બંને દેશમાં રાજા પ્રજા વચ્ચે અણબનાવ હુતો સંબંધ. જેમ કારણ સરખું છે તેમ પરિણામ પણ સરખાં છે.

ગઇ [illegible] અને ગયા નવેમ્બર માસની આખરમાં હિંદુસ્થાનની કોંગ્રેસમાં ચરચા [illegible] ચરચા થઇ. રૂશિયામાં [illegible] ઘણાંક મંડળીઓ જેવી

જીલ્લાઓ કહે છે તેઓ પણ પોતાની લાગણી અને માગણી જાહેર કરી. કોંગ્રેસમાં મુકવાના ઠરાવો સ્થાનિક પ્રાંતની સભાઓમાં આગળ ચરચાતા હતા. અને પછી સદર કમીટી તરફથી જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા. જીલ્લાઓના ઠરાવો સેંટપીટર્સબર્ગમાં પ્રસિદ્ધ થયા હતા. અને એ ઠરાવો તરફ ૩૪ માંની ૩૧ સ્થાનિક જીલ્લાઓની સંમતી મળી હતી.

(અધુરૂં.)

બ્રિટિશ શહેનશાહના રક્ષણને વાસ્તે ઇંગ્લંડની ઉપર વધુ પડતો બોજો.

[ટાઇમ્સ ઓફ ઇન્ડીઆમાંથી. આસ્ટ્રેલીઆ તરફથી બહાર પડેલો એક લેખ.]

બ્રિટિશ રાજ જે જે મુલકોમાં ચાલે છે તેના ઉપર વિચાર કરતાં બ્રિટિશનેજ બીજા સઘળા રાજ્યોના રક્ષણને વાસ્તે કર રૂપી બોજો ખમવો પડે છે તેથી એ સવાલ ઉત્પન્ન થાય છે કે બીજા બ્રિટિશ સંસ્થાનો ઇંગ્લંડની ખરી સ્થિતિ સમજે છે કે નહિ, અને જો સમજતા હોયતો ઇંગ્લંડને ન્યાય દ્રષ્ટિથી જોઇ શકે છે કે નહિ. તે જણાવવાને ઇંગ્લંડની ઉપર કરનો બોજો કેવા પ્રકારનો પડે છે. અને શા વાસ્તે પડે છે. તે ઉપર ધ્યાન આપવાથી માલુમ પડશે કે સંસ્થાનો શહેનશાહના એક ભાગીદાર તરીકે પોતાની ફરજ બજાવતા નથી. આસ્ટ્રેલીઆ, કાનડા, દક્ષિણ આફ્રિકા, ઇન્ડીઆ, ઇજીપ્ત અને બીજાં નાનાં બ્રિટિશ સંસ્થાનો અથવા નાના રાજ્યો રક્ષણને માટે ઇંગ્લંડને સેંકડે ૭૨ ટકા, સ્કોટલંડને ૧૦ ટકા અને આયરલાંડને ૨ ટકા કરનો બોજો ખમવો પડે છે; અને તેવા રક્ષણને વાસ્તે ઉપર જણાવેલાં સંસ્થાનો માત્ર નહિ જેવો હિસ્સો આપે છે. આવા ચક્રવતિ રાજ્યના શહેનશાહને વાસ્તે શું ઇંગ્લંડ શિવાય બીજાં સંસ્થાનો અંશ માત્ર પણ ખરચો આપે છે? વળી જે સંસ્થાનો સ્વરાજ્ય વાળા નથી જેવા કે ટ્રાંસવાલ અને ઓરેંજ રીવર કોલોની, અને જે રાજ્યો બ્રિટિશના તાબાનાં રાજ્યો કહેવાય છે જેવા કે ઇન્ડીઆ અને ઇજીપ્ત, તે સઘળાં રાજ્યને ચલાવવાનો બોજો ઇંગ્લંડનેજ પડે છે. ઇજીપ્ત દેશ કે જેને છતી સુધારવાને માટે હજારો ઇંગ્રેજોને ભોગ આપવો પડેલ છે. તે પણ પોતાના રક્ષણને માટે રાખેલી ફોજને સારૂં માત્ર પાઉન્ડ ૮૭,૦૦૦ આપે છે.

આસ્ટ્રેલીઆ, કાનડા અને દક્ષિણ આફ્રિકાનો વતની કોઇપણ બ્રિટિશ ઇન્ડીઆ, ઇજીપ્ત અને બીજા તાબેના સંસ્થાનોમાં સરકારી નોકરી કરવાને હકદાર થઇ શકે છે; અને તેઓ હક ભોગવવાને લાયક થવાને વાસ્તે સંસ્થાનોની બ્રિટિશ પ્રજા ઇંગ્લંડના ખરચથી ચાલતી પાઠશાળાઓનો લાભ લઇ શકે છે. પણ તે પાઠશાળાઓનો ખરચો કોણ આપે છે? ઇંગ્લંડ.

ના. શહેનશાહ સઘળા ઇંગ્રેજી સંસ્થાનોને એક કરવાને વાસ્તે સ્વર્ગવાસી મહારાણી વીક્ટોરીઆની માફક નિઃસ્વાર્થપણે પ્રયાસ કર્યા કરે છે; અને જ્યારે શહેનશાહનો દરજ્જો જાળવવામાં સઘળા સંસ્થાનોનું હિત સંઘરાયલું છે, ત્યારે શહેનશાહનો ખરચો ઇંગ્લંડજ શા માટે આપે? ઇંગ્લંડની પ્રજાને આ બાબત વિચાર કરવાની જરૂર છે; કારણ કે બીજાં સંસ્થાનો બ્રિટિશ શહેનશાહથી થતા ફાયદાનો લાભ લેવા ચુકતા નથી; પણ જ્યારે બ્રિટિશ શહેનશાહતના રક્ષણનો સવાલ આવે છે, ત્યારે તેઓ પોત પોતાના પ્રમાણમાં રક્ષણનો હિસ્સો આપવાની ફરજ બજાવતા નથી. તેથી એક ગુંચવણ ભરેલો સંબંધ ચાલુ રહેલો છે; પણ આવા પ્રકારનો સંબંધ ક્યારે વખત ચાલુ રહેશે કે નહિ તે એક શક ભરેલી બાબત છે.

વળી જ્યારે બ્રિટિશ નૌકાસૈન્યનો સઘળો બોજો ઇંગ્લંડનેજ માથે પડે છે ત્યારેતો શહેનશાહતની હદ આવી ગયેલ છે. આસ્ટ્રેલીઆ, કાનડા અને દક્ષિણ આફ્રિકા લડાઇનો ખરચો આપે છે? નજીવો ખરચો આપી સંસ્થાનો સઘળો લાભ ભોગવે છે તે બાબત ઇંગ્લંડની પ્રજા વધારે વખત આંખઆડા કરી શકશે નહિ.

કાનડાને માત્ર માછલી પકડવાના ધંધામાંજ દર વરસે ૨,૬૦,૦૦,૦૦૦ ની ઉપજ થાય તે ધંધો કાનડા શું આપ બળથી કરી શકે છે? તે ધંધાના રક્ષણને માટે ઇંગ્લંડને મોટી દરીયાઇ ફોજ રાખવી પડે છે; પણ તેવા રક્ષણને માટે કાનડા ઇંગ્લંડને જરા પણ પૈસાની મદદ કરે છે? અને જ્યારે કાનડા તેમ નથી કરતું ત્યારે શું ઇંગ્લંડ કાનડાના હિતને સારૂ મોટી દરીયાઇ ફોજ રાખવાને બંધાએલ છે?

આસ્ટ્રેલીઆ કાનડાથી પણ સ્વાર્થમાં ચઢી જાય છે. ઇંગ્લંડના હુનરી લોકને આસ્ટ્રેલીઆમાં દાખલ ન કરવા આપવા તે સારૂ સખ્ત ધારાઓ બાંધે છે તે બાબત ઇંગ્લંડના ટોપીઓ બનાવવાનો હુનર જાણનારાના દાખલા ઉપરથી સાફ માલુમ પડે છે. તે ઇંગ્રેજોને દાખલ કરવામાં આસ્ટ્રેલીઆની બ્રિટિશ પ્રજાએ વાંધો લીધેલ હતો; અને ઘણી મુદ્દતે દાખલ કરવાને રજા આપેલી હતી. આ બાબત ઇંગ્લંડની પ્રજા ભુલી ગયેલ નથી.

આસ્ટ્રેલીઆ અને ઇંગ્લંડની વચ્ચે જે વેપાર ચાલે છે તેના કરતા આસ્ટ્રેલીઆ અને અમેરીકા વચ્ચે વધારે સારો ચાલે છે તેનું કારણ શું? ઇંગ્લંડ અમેરીકાના સ્વાર્થ હરીફાઇમાં ઉતરી શકતું નથી એ શું બ્યાજબી કારણ છે? ખરી બાબત જોતાં આસ્ટ્રેલીઆ અમેરીકા સાથે સારો વેપાર કરે છે તેનું કારણતો ઇંગ્લંડનું નૌકા સૈન્યજ છે કારણ કે આસ્ટ્રેલીઆના વહાણો અને સ્ટીમરો ઇંગ્લંડનાં નૌકા સૈન્યના રક્ષણને લઇનેજ વેપાર કરી શકે છે. એટલે આસ્ટ્રેલીઆના અમેરીકાની સાથેના વેપારનો આધાર ઇંગ્લંડની નૌકા છે. પણ તે નૌકાનો ખરચો કોણ ભોગવે છે? એકલું ઇંગ્લંડજ. ઇંગ્લંડ કર ભોગવે. વેપારના નુકશાની ભોગવે અને આસ્ટ્રેલીઆના લાભને માટે મોટું નૌકા સૈન્ય રાખે, એવો સંબંધ ક્યાં સુધી ચાલી શકશે? આસ્ટ્રેલીઆની સરકારે જાપાનીઓને આસ્ટ્રેલીઆમાં દાખલ ન કરવાનો કાયદો ક્યા બલ ઉપર કરેલ હતો? ઇંગ્લંડની નૌકા સૈન્યના બળ ઉપર. પણ તેથી ઇંગ્લંડને શું ફાયદો? એક મિત્રાચારીના સંબંધમાં વિઘ્ન નાંખી મિત્રને દુશ્મન કરી નાખવા. આ બધું ઇંગ્લંડ લાંબો વખત સહન કરી શકશે નહિ. વળી આસ્ટ્રેલીઆ, કાનડા અને દક્ષિણ આફ્રિકા તેઓના વેપારના વહાણો અને સ્ટીમરોથી કેટલો લાભ લઇ શકે છે. તેઓની સઘળી આવકનો આધાર તેઓના વેપારી વહાણો ઉપરજ છે; પણ તે ઇંગ્લંડની મદદ શિવાય બીજા દેશો સાથે વેપાર કરી શકે તેમ છે? લડાઇની વખતે તેઓના વહાણો છુટથી ફરી શકે ખરાં? સંસ્થાનોનો દરીઆનો વેપાર રુશિયા કે જરમનની સ્ટીમરોના હાથમાં ઇંગ્લંડની મદદ વિના ક્યારનો ચાલી ગયો હત. પણ ઇંગ્લંડનાં વહાણોનો કાફલો સંસ્થાનોનાં વહાણો અને સ્ટીમરોનો બચાવ કરે છે. તેથી કરીનેજ સંસ્થાનો પોતાનો વેપાર સ્ટીમરોથી કરી શકે છે; પણ આ રક્ષણને વાસ્તે સંસ્થાનો કોઇ પણ ખરચનો વાજબી હિસ્સો ઇંગ્લંડને આપે છે? ઇંગ્લંડની મદદ શિવાય સંસ્થાનોના વહાણો અને સ્ટીમરોને ભારે વીમો ઉતારવો પડશે એ ખ્યાલ સંસ્થાનોને આવે છે? અને તેથી કરીને વેપારમાં શું ખામી પડશે તે તેઓ જાણે છે? આ અનુમાન ખોટું નથી એ ૧૯૦૧ની સાલમાં નામદાર પ્રીન્સ ઓફ વેલ્સ આસ્ટ્રેલીઆની મુલાકાતે ગયા હતા ત્યારે બનેલા બનાવથી માલુમ પડશે. તે વખતે એક રુશિયાની સ્ટીમર પ્રીન્સ ઓફ વેલ્સને માન આપવા આસ્ટ્રેલીઆમાં ગયેલ હતી, અને તે વખતે એક વહાણ રુશિયાના સ્ટીમરે પકડેલ હતું, પણ તે વહાણ ઇંગ્લંડમાં રજીસ્ટર હોવાથી તે વહાણને રુશિયાએ છોડી મુક્યું. જો તે વહાણ આસ્ટ્રેલીઆનું હત તો શું તે ઇંગ્લંડની મદદ શિવાય પોતાનો બચાવ કરી શકત?

આ પ્રમાણે હોવા છતાં સંસ્થાનો બ્રિટિશ નૌકા સૈન્યનો ખરચ આપે છે !

વળી સંસ્થાનોએ જાણવું જોઇએ કે ઇંગ્લંડની પ્રજાનું ત્યાંની સરકારે કેટલા પાઉન્ડનું દેવું કરેલું છે. ઇંગ્લંડની પ્રજાનું દેવું બે પ્રકારનું છે. (૧) લોકો પાસેથી સરકારે લીધેલા નાણાનું વ્યાજજ આપી શકે છે; પણ મુળ રકમ અપાતી નથી. આવા પ્રકારના દેવાનો આંકડો પાઉન્ડ ૬૪,૦૦,૮૫,૭૨૫ છે. (૨) એવા પ્રકારનું છે કે સરકાર દર વરસે મુદ્દલ રકમમાંનો અમુક ભાગ આપવા બંધાય છે. આવા પ્રકારના દેવાનો આંકડો ૫૫,૫૬,૦૦,૩૬૫ છે. આ દેવા શિવાય પ્રજા માગે ત્યારે પૈસા આપવા તેવી જાતના દેવાનો આંકડો પાઉન્ડ ૪,૦૦,૦૦,૦૦૦ નો છે, એટલે કુલ મળી ૧૯૦૩ ની માર્ચ સુધી ઇંગ્લંડની પ્રજા પરનું દેવું ૭૯,૦૦,૦૦,૦૦૦ છે. આ દેવામાં ૨,૦૦,૦૦,૦૦૦ માત્ર લડાઇને માટેજ થયેલ છે, જ્યારે ઇંગ્લંડનું નૌકા સૈન્ય ઇંગ્લંડનાજ રક્ષણની ખાતર નહિ પણ આખી શહેનશાહતના રક્ષણની ખાતર રાખવામાં આવે છે; ત્યારે ઉપર કહેલા દેવાનો બોજો ઇંગ્લંડ ઉપરજ શાને પડે? ઇંગ્લંડની વસ્તી ૪,૨૦,૦૦,૦૦૦ માણસની છે તો શહેનશાહતના રક્ષણનો બોજો આખા શહેનશાહતની બ્રિટિશ પ્રજા ઉપર પડવો જોઇએ; પણ માત્ર ઇંગ્લંડનીજ પ્રજા ઉપર પડવો ન જોઇએ.

જ્યાં સુધી આવા પ્રકારની ગોઠવણ નહિ થાય ત્યાં સુધી સંસ્થાનો બ્રિટિશ શહેનશાહતના હાથનીચે રહી સઘળા લાભો લાંબો વખત સુધી ભોગવી શકશે એ ધારવું ખોટું છે. આ સવાલનો નીવેડો સંસ્થાનોને જુદા કરીને કરવાનો નથી પણ, સઘળા બ્રિટિશ સંસ્થાનોએ બ્રિટિશ શહેનશાહતને વાસ્તે થતા બોજામાં ભાગ લઇને બ્રિટિશ રાજ્યોની ઐક્યતામાં મદદ કરવામાંજ સમાયેલો છે.

મી. દુર્લભદાસ રણછોડ નામના એક ગૃહસ્થે દ્વારકામાં દેશી કાપડ, રૂમાલ, ગાલીચા વીગેરે બનાવવાનું એક કારખાનું કાઢ્યું છે.

ગયા ડીસેમ્બર માસની તા. ૩ જી એ સર મંચેરજી મેરવાનજી ભાવનગરીની એકની એક પુત્રી મીસ પેરીન ભાવનગરી સાથે ડા. જમશેદજી એન. ભાવનગરીના લગ્ન થયાં હતાં જે વેળાએ લોર્ડ અને લેડી લેમીંગટને હાજરી આપી હતી.

અફઘાનીસ્તાનના અમીરના બેટા ઇનાયત ઉલ્લાખાન પ્રથમ પેશાવર આવશે અને પછી જેટલો વખત હિંદુસ્થાનમાં રહેશે તેટલા વખત સુધી જોધપુરના રેસીડંટ લે. કર્નલ ડ્યુ અને મેજર બેન તેના મહેમાનદારો તરીકે કામ કરશે. સરદાર ઇનાયત ઉલ્લાખાન સાથે ૨૦૦ માણસનો રસાલો અને રખેવાળ તરીકે સરદાર મહમદ અલીખાન આવશે.

દક્ષિણ આફ્રિકામાં હિંદીવાનોની હાડમારી.

—0—

અમારા બાહબંધ 'અખબારે સોદાગર' ના પ્રતિનિધિએ સાઉથ આફ્રિકાના ઇન્ડીઅનોની સ્થિતિ સમજવાને મી૦ મદનજીતની મુલાકાત લીધેલી. જેનો સંપુર્ણ હેવાલ તેઓએ પોતાના પેપરમાં પ્રગટ કરેલ છે અને તે સંબંધમાં એક લાંબો આરટીકલ લખેલ છે. જેનો કેટલોક અમારા વાંચકોની જાણ માટે પ્રગટ કરીએ છીએ.

"દક્ષિણ આફ્રિકા ખાતે હિંદીવાનોને કેવી હાડમારી વેઠવી પડે છે તેના કેટલાં વરસો સુધીનો જાતી અનુભવ મેળવીને "ધી ઇન્ડીઅન ઓપીનીઅન" ના અધિપતિ મી૦ મદનજીત અત્રે પધારેલા છે. મી૦ મદનજીતનો એ જાતી અનુભવ અમારા વાંચનારાઓને ત્યાંની સ્થિતિનો બહુ સારો ખ્યાલ આપશે. એવા વિચારથી અમોએ અમારા પ્રતિનિધિને તેમની મુલાકાતે મોકલ્યા હતા; જે મુલાકાતનો તપસીલવાર હેવાલ અમારા આજના અંકમાં બીજા ભાગ પર પ્રગટ થએલો માલુમ પડશે. આપણી તરફ કંઈ એવો ખ્યાલ છે કે દક્ષિણ આફ્રિકામાં હિંદીઓની સંખ્યા કાંઇ છેજ જેવી નથી અને તેઓના સંબંધમાં કોઇ સામટી મોટા પાયા પરની ચળવળ ચલાવવાની જરૂર નથી. આ ખ્યાલ ઘણોજ ભુલાવો ખવાડનારો છે. દક્ષિણ આફ્રિકામાં હજારો નહિ પણ એક લાખથી વધુ હિંદીવાનો વસવાટીઓ આવેલા છે અને એટલી મોટી સંખ્યા જ્યારે કોઈ કાળે નહિ ગાંઠ એવી હાડમારી ભોગવે ત્યારે તેમની તે હાડમારી દૂર કરવાને આપણે બની શકે તેટલી મદદ આપવી જોઈએ છે.

દક્ષિણ આફ્રિકાનાં સંસ્થાનો બ્રિટિશ અમલ હેઠળ છે. એટલે "બ્રિટિશ અમલ ત્યાં ઇન્સાફ અદલ" ની આપણે આશા રાખવીજ જોઈએ છે. હિંદવાનો બ્રિટિશ રૈયતજના ઝંડા હેઠળ હોવાથી તેમને બ્રિટિશ અમલમાં અદલ ઇનસાફ મેળવવાની સંપુર્ણ ખાતરી છે. આખરે તેમને ઇનસાફ મળવાનો એ આશા પરજ તેઓ હાલના સમે એવી હાડમારી છતાં પોતા પર પડતા સંકટો સબુરી સાથ સહન કરે છે. દક્ષિણ આફ્રિકાના બ્રિટિશ સત્તાવાળાઓએ હિંદીવાનો સામે જે વલણ લીધું છે તે વલણને ફેરવવાને મી૦ મદનજીત અને બીજા કેળવાયલા હિંદીવાનો જે સ્તુતીપાત્ર કોશેશો કરે છે અને જે કોશેશોને પારલામેન્ટની મહાન રાજ સભામાં બીરાજતા એકલા હિંદી સભાસદ સર મન્ચેરજી ભાવનગરી અને હિંદના બીજા બેહરખવાહો પોતાનો માન ભરેલો ટેકો આપે છે તેને લીધે દક્ષિણ આફ્રિકાના બ્રિટિશ સત્તાવાળા વધીને હિંદીવાનો પર અંકુશો ભવિષ્યમાં ઓછા કરવાની ફરજ પડે એમ બનવા જોગ છે. હિંદીવાનો તરફથી આવી ધીરજથી લડત ચલાવનારા હિતેચ્છુઓને આપણે ફતેહ ઇચ્છીએ છીએ."

ખબર પત્ર.

—0—

જોહાનેસબર્ગમાં મરકી.

[અમારા ખબરપત્રી તરફથી.]

જોહાનેસબર્ગ, તા. ૧૬-૧-૧૯૦૫.

જોહાનેસબર્ગમાં મરકી થઇ ચુકી લાગે છે. એક ફેરીવાળા મુસલમાનના દીકરાને થોડા દીવસ પહેલાં સોવર સ્ટ્રીટમાં બિમારી થએલી. શનિવારે તેના ડાક્તરે સત્તાવાળાને ખબર આપી. રવીવારે તેને મરકીની ઇસ્પિતાલમાં લઇ ગયા અને એ જુવાન આજ રોજ ગુજરી ગયો છે ને દફનાવી દીધો છે. તેની લાસ ઉપર ધર્મ ક્રીયા કરવાનો વખત નથી આવ્યો કેમકે તેને દફન કરી દીધેલ છે. નહિતો સત્તાવાળા ખુશીથી પાછી આપત.

આ વાદળ આપણી ઉપર પાછું ફરીથી આવી ચડ્યું છે. એટલે આપણા બધા ભાઇઓ જો નીચેના નીયમ યાદ રાખશે તો બહુ લાભ થશે. નહિ તો જબરું નુકસાન થશે. એટલુંજ નહિ પણ કાયદાઓ સખ્ત આપણી સામે કરવામાં દલીલ રૂપે વાપરવામાં આવશે.

૧. કોઇએ એમ નથી ધારવાનું કે સરકાર ઇસ્પિતાલમાં દરદીને લઇ જઇ દુઃખ દેશે.

૨. તાવ કે દમની બિમારી અકસ્માત થઇ આવે તો સરકારને તુરત ખબર આપવા.

૩. ડાક્તરની સલાહ તુરત લેવી.

૪. કોઇએ નાસભાગ ન કરતાં જ્યાં હોય ત્યાંજ રહેવું.

૫. દરદીના પ્રસંગમાં જે માણસો આવ્યા હોય તેણે છુપાઇ ન જતાં જાહેરમાં આવવું ને પોતાના કપડાં વીગેરે સાફ કરવા આપવા.

૬. પોતાના પઇસા બચાવવા સારું દુકાનની સાથે બીલકુલ સુવાની કોટડી નહિ રાખવી.

૭. દુકાનનો માલ ઘરમાં જરાએ નહિ રાખવો.

૮. ઘર ઘણુંજ સાફ રાખવું.

૯. દરેક ઘરમાં કે કોટડીમાં ખુલ્લું અજવાળું અને હવાની આવજા થવી જોઇએ.

૧૦ બારી ખુલ્લી રાખીને સુવું.

૧૧. કપડાં પહેરવાના તથા સુવાના સાફ રાખવાં.

૧૨. ખોરાક હલકો તથા સાદો ખાવો.

૧૩. જાજરૂતો બંધ રાખવી જોઇએ.

૧૪. પાયખાનામાં જ્યાં બાઇટ રાખતા હોય ત્યાં હમેશાં સુકી માટી અથવા રાખ રાખવી અને તેમાંથી દરેક માણસે હાજત પુરી કરવા બાદ સારી પેઠે ડોલવી કે જેથી

[illegible] કોઈ વખત [illegible] તેની [illegible] ન પેસે.

૧૬. [illegible] તથા [illegible] જગા [illegible] રાખવા જોઈએ.

૧૭. ધરતી જમીન તથા [illegible] [illegible] ફલુઈડ ગરમ પાણીમાં મેળવી ને [illegible].

૧૮. જ્યાં દરદ થયું હોય ત્યાંનો કંઈ સામાન [illegible] સાફ કરેલા વિના બીજી જગાએ વાપરવો નહિ.

૧૯. એક સાથે રણ કોટડીમાં પેથી વધુ માણસોએ સુવું નહિ.

૧૯. [illegible] કે [illegible] જગ્યા ઓમાં બીલકુલ સુવું નહિ તથા જ્યાં ખોરાક રહેતો હોય ત્યાં પણ ન સુવું.

૨૦. ઉંદરો ઘરમાં ન આવી શકે એવી રીતે [illegible] કે [illegible] વગેરે [illegible] [illegible] કરીને [illegible] ખોરાકને ન પહોંચે એવી [illegible].

૨૧. જેનું કામ હમેશાં [illegible] બેઠા કર વાનું હોય તેમણે બહાર [illegible] કે ત્રણ માઈલ ચાલવા જેટલી કસરત કરવી.

તીબેટવાળા મીશનમાં બહાદુરી બતાવ નારા કેટલાક હિંદી સીપાઈઓને ચાંદ આપ વામાં આવ્યાં છે.

તીબેટના કોલકરારના સંબંધમાં મસલત ચલાવવાને ચીનાઈ અમલદાર મી. ટાંગ [illegible] વારીના આખરીએ કલકત્તે આવશે.

જરમનીના ડરેસડન અને બીજાં શહેરો માં બિલાડી ઉપર કર નાખવામાં આવેલ છે. આ કર પહેલો નાખવામાં આવ્યો ત્યારે તે માંથી બચવાને ત્યાંના વતનીઓએ હજારો બિલાડીઓને મારીનાંખી હતી.

જાપાની કુદરતી નવાઈના ચીજોમાં એક ગાનારું જંતુ છે. આ કીડાની નહાનું ગરૈયુ તે [illegible] કાળા રંગનું પતંગીયું છે, અને તેનું નામ "સુસુકિસી" એટલે જંતુનો ઘંટ છે. તેનો અવાજ રૂપાની નાજુક ઘંટડીના મધુર અને અતી કોમળ આવાજને મળતો આવે છે.

ધરતીકંપ કેટલીક વેળા માણસ જાતને ફાયદાકારક થઇ પડે છે દાખલા તરીકે પેરૂઆના [illegible] 'ઉઝુન-આશ' નામના એક શહેરમાં ગયેલો ધરતી કંપ. આ શહેર નાં અંદર ઉપર [illegible] થયો હતો. અને ત્યારથી તે, જે મેલેરીઆ [illegible] તેના બારામાં [illegible] નહિ તેવો [illegible] માટે [illegible] બન્યું છે.

મુંબઈનું મહાન પ્રદર્શન.

[illegible] માં [illegible] "[illegible]" માં મુંબઈમાં નવેશી કોંગ્રેસને પ્રસંગે મહાન પ્રદર્શન સંબંધનો જે હેવાલ બહાર પડયો છે તે અમારા વાંચકોની જાણ માટે નીચે પ્રગટ કરીએ છીએ.

"યુનીવર્સીટી [illegible] [illegible] [illegible] મુંબઈના [illegible] [illegible] [illegible] પ્રદર્શન [illegible] લૉર્ડ લેમીંગ્ટન તથા લેડી [illegible] હાથે કરવામાં આવ્યું હતું. બાહેરથી આવનારને વિસ્મીત કરી નાંખનાર, મુંબઈમાં એક નવીન શહેર વસાવવામાં આવ્યું હોય તેવો દેખાવ [illegible] [illegible] ઉપરથી [illegible] પડતા [illegible] અને ઘુમટો, [illegible] સુચવતા હોય કે [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] આ [illegible] આપે છે આસમાનમાં થી [illegible] કરતા વીજળીક રોશનીના કોઈ તીવ્ર દ્રષ્ટીવાળા વક્ષોની ચક્ષુઓ જેવા દેખા તા દીપકોના ફાનસો, અસંખ્ય સુર્યના પ્રકાશમાં ચળકી રહ્યાં હતાં. મધ્યમાંના દ્વાર ઉપર રચવામાં આવેલા સુંદર ચોખંડ ટાવર ના ઉપર ચારે તરફ મુકવામાં આવેલી રંગ બેરંગી વીજળીક બત્તીઓથી ત્યાં આગળ આકાશમાં એક મહા મોટા દિવ્ય તેજનો સાગરનો પુર્યો હોય તેવું લાગતું હતું. રંગ બેરંગી નાના પ્રકારના વાવટાઓ, પતાકાઓ કોંગ્રેસ દેવીના વિજય સુચવતા, પ્રેક્ષકને આલ્હાદ આપતા, આવના [illegible] આપતા હવામાં ઉંચા ચારે તરફ ફરફરી રહ્યા હતા. પાસે આવેલો મહા સાગર પણ આ આનંદ માં ભાગ લેતો હોય તેમ પ્રતિ પળે પોતાનો ઘુઘુ કરતો અવાજ તેમાં મેળવતો હતો, અને બાજુએ આવેલી રેલવેનું એંજીન ફુંફાડા મારી, ઉદ્યોગનો વેગ કેવો છે તે સુચવતું હતું. [illegible] પોતાની પુત્રી [illegible] [illegible] પાસે હતું [illegible] આ [illegible] સાગર પોતા પ્રગટ કરી રહ્યો હતો. સૃષ્ટીને લાવનાર આ મહાન સમારંભ પ્રતિ પોતાનો પ્રેમ પ્રકાશવાને તથા તેની પ્રતિષ્ઠા ના શુભ અવસરમાં ભાગ લેવાને ઉત્સુક થઈ રહ્યો હોય અને આવવાને માંગતો હોય તેમ તે પ્રતીક્ષણ વધારે ત્વરાથી અને [illegible] પોતાના મોજાઓને કિનારા તરફ મોકલતો હતો. તે સ્વચ્છ શ્વેત [illegible] [illegible] રાજ પ્રેક્ષકને ઉપદેશતો હતો કે [illegible] પણ નિરર્થક નહિ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] જળ પણ આટલું બધું સ્વચ્છ રહી શકે [illegible] તેમજ તમારે પણ આપ હીત [illegible], [illegible] ઉદય, સ્વદેશના ઉદયરૂપી [illegible] પ્રાપ્ત કરવા હોય, દેશની [illegible]

[illegible] કરીને [illegible] [illegible] પ્રકાશ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] પ્રકૃતિ [illegible] [illegible] [illegible] આગળજ આ મહાન પ્રદર્શન [illegible] મહાદેવની પ્રતિષ્ઠા કરવામાં આવી હતી.

કુદરતનું સુખ.

લોકો [illegible] તે દેવાની યથાર્થ ઉપાસના કરવાને અશક્ત છે, તોપણ તેના દરશન કરવા અતિશય આતુર છે એમ સ્પષ્ટ [illegible] હતું. એક બાજુએ જેમ શ્વેત જળ વાળો અગાધ સમુદ્ર હતો, તેમ બીજી તરફ મનુષ્યોનો સમુદ્ર ભરાયલો હતો. ભારતના માણસોના [illegible] પોતપોતાના [illegible]-[illegible] અને [illegible] ભાઈઓના પ્રમાણ પોતાની વિશેષતા જણાવતા [illegible] [illegible] રીતની માફક [illegible] [illegible] કરતી અને [illegible] [illegible] પણ આવી (ગાડી) ની શક્તિથી [illegible]-[illegible] [illegible] ના [illegible] ત્યાં આગળ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] આવીને [illegible] હોય [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] હતો રંગ [illegible] વાળો [illegible] જેમ [illegible] [illegible] તેમ તેઓ પણ આ મહાદેવ ના દરશન કરવાને અંદર પેસવાને [illegible] [illegible] હતા. [illegible] પુરૂષો લોકોના આવક [illegible] થઈ હતી. બાહેરના ટોળામાં રંગબેરંગી જુદા જુદા ઘાટની પાઘડીઓવાળા હિંદુઓ અને મુસલમાનો જુદાજુદા ઘાટની ટોપીઓ વાળા [illegible], [illegible], ચીનાઓ અને જાપાનીઓ, [illegible] [illegible] [illegible] રહે [illegible] રંગબેરંગી સાડીઓ અને નવા નવા [illegible] અને પોલકાંઓના [illegible] સજ્જ થયેલી નિરભયપણે ચારે તરફ ફરતી રહેલી પારસી તરૂણીઓ અને બાળાઓ, ફરતી ફરતી તે કોઈ [illegible] [illegible] મેળવવાના પ્રયત્નો કરતી હિંદુ લલનાઓ અને બાળાઓ, [illegible] [illegible] વિહાર કરનારી તે નિરભયપણે [illegible] કરાવી લેનારી, નાના પ્રકારના [illegible] [illegible] [illegible] સજ્જ થયેલી, યુરોપીયન યુવતીઓથી અહીં સમુદાય શોભી રહ્યો હતો.

પ્રદર્શનની શોભા.

પ્રદર્શનમાં પેસવાને કોનવોકેશન હોલની સામેજ એક મ્હોટા દરવાજો રાખેલો છે તથા તેની બાજુ ઉપર નાના દરવાજાઓ ત્રણ છે. આમાંના મધ્ય મ્હોટા દરવાજામાંથી પેસતાં રંગબેરંગી [illegible] સુશોભિત કરેલા રસ્તા ઉપર થઈને, રંગબેરંગી રોશનીથી પ્રકાશી રહેલા બે માળના ચોખુણ ટાવરના નીચેથી પ્રદર્શનના રંગમંડપમાં જવાય છે. આ ટાવ રની બે તરફ [illegible] જાળી [illegible] છે તે તેના ઉપર નાના નાના શ્વેત રંગવાળા [illegible] [illegible] છે—તે જાણે એક મંદીરનોજ દરવાજો હોય તેમ તેને શોભાવતા હતા. અંદી પણ ચારે તરફ મનુષ્ય [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] હતું. તેઓનાં [illegible] [illegible], તેઓના સુંદર [illegible] [illegible] તેઓ [illegible]

59

અન્નાપૂર્ણાના વાસી હોય અને આ ખુદ અન્નપૂર્ણાનું જ હોય એવું લાગતું હતું. પ્રાચીન ઋષિઓના વચનોને મહત્વ ફેરી નાખનાર તા. ૨૦ મી ડીસેમ્બરની શોભા હતી હિંદુસ્થાન શિવાય પૃથ્વીના કોઇ પણ ભાગમાં આંખને આલ્હાદ આપનારો આવો સ્વચ્છ દેખાવ કોઇની નજરે પડી શકે નહિ. સર્વ દેશોમાં અને સર્વ કાળે સ્ત્રીઓના લાવણ્યમાં રંગોનું મીશ્રણ હોય છે, તો પણ બીજા કોઇ દેશમાં આવા જુદી જુદી જાતના ચેહેરે મોહરાવાળી, પોતાના સૌંદર્ય ને લાવણ્યને જુદી જુદી રીતે પ્રકાસવાવાળી સ્ત્રીઓનો સમુદ્ર દેખાશે નહિ. માથા ઉપર જુદી જુદી જાતની અને જુદી જુદી ઢબે મુકેલી ટોપીઓવાળી પાશ્ચાત્ય દેશની યુવતીઓનો જમાવ ખુદ હતો. પોતાના ધરમના ફરમાન તરીકે ચાલુ આ દેશના રીવાજને પાળવાવાળી, અરધું કે આખું મસ્તક ઉઘાડું રાખવાવાળી, માથા ઉપરના કેશને છુટા રાખનારી કે ઢબામાં ઉતા રાખનારી ને મોટી મોટી સાડીવાળી જુદા જુદા રંગના પોલકાંઓ અને રંગીન ચળકતી સાડીઓવાળી પારસી લલનાઓનો ત્યાં મ્હોટો જમાવ નજરે પડતો હતો. વસ્તીના પ્રમાણમાં ગુર્જર દેશની સુંદરીઓ અને દક્ષિણ દેશની રમણીઓ બહુજ થોડી નજરે પડતી હતી અને તે સ્પષ્ટપણે દેખાતું હતું કે હિંદના પુત્રોનું ભવિષ્ય હજુ તેમની સ્ત્રીઓના આડે [illegible] પડદામાં રહે છે. તેથી પણ વિશેષ કરીને આપણા મુસલમાન ભાઈઓને પણ લાગુ પડે છે. સભાભુમિમાં સેંકડો પારસી સ્ત્રીઓ હતી, ત્યારે થોડી ઘણી હિંદુ સ્ત્રીઓ હતી ને મુસલમાન સ્ત્રીઓનું દર્શન જ નહોતું.

[અપૂર્ણ.]

કલકતા નજીક હુગલીના બાબુ નગેન્દ્રનાથે ચાલાવતી જેવુંજ દેશી દુરબીન બનાવ્યું છે અને તેનો બધો સામાન દેશી બનાવટનો છે.

કલકત્તાની વ્યાપારી કેળવણીના સુધારાના વિષય ઉપર સલાહ આપવાને બંગાળ સરકારે એક કમીટી નીમી છે.

ગઈ તા. ૭ મી ડીસેમ્બરે ઓન. સર ફીરોઝશાહ મહેતાને મળેલા કે. સી. આઈ. ઈ. ના ખીતાબનો ચાંદ અને સેહરો પેહેંટ મુંબઈના ગવર્નરે કેટલાક મુંબઈના ગૃહસ્થોની હાજરીમાં એનાયત કરેલ હતો.

લખનૌ ખાતે મળનારી મહોમેડન કોનફરન્સમાં 'ખેડાણ એગ્ઝીબીશન' ભરવામાં આવશે. જે વખતે ચીકન, જરદોઝી, જરતકામ, ગુંથણકામ, સીવણકામ અને કપડાના બધા જાતના નમુનાઓ રજુ કરવામાં આવશે.

ડેન્માર્ક અને ઇંગ્લંડ દેશોમાંથી કેળવાયલું પાછળ એક મોટા રકમ ખરચીને ગુજરાત સરકારે રોવ કર્યા છે. અને આ ગોની જેવા બાહોશ આદમીઓને હાથે તે ખાતામાં સારાં પરિણામો નીપજવાની વધારે આશા રખાય છે.

ટપાલની ખબર.

ડેલાગોઆબે, ઇનહામ્બેન, બેરાની ટપાલ સ્ટીમર માટાબેલની મારફત તા. ૨૪ મી મંગળવારે રવાના થશે.

ડેલાગોઆબે, બેરા, ઝંઝીબાર, આદીન, મોમ્બાસા અને મુંબઈની ટપાલ સ્ટીમર રીટ્ટાગ મારફત તા. ૨૧ મી શનીવારે સાત વાગતે બંધ થશે.

કલકત્તાની સ્ટીમર એંગ્લો મારફત તા. ૨૨ મી રવીવારે સવારના આઠ વાગતે બંધ થશે.

શેહેર બજાર ભાવ.

આનાજ.		શી.	પે.		શી.	પે.
મોગ	૧ બસ્તાનું	૧૮	૬	થી	૧૯	૦
બાગડોના	„	૨૪	૦	„	૨૫	૦
એફ. એફ. ડી. આર.		૧૬	૦	„	૧૬	૬
એફ. ડી. આર.	„	૧૫	૦	„	૧૫	૬
ચીની સફેદ	„	૧૪	૦	„	૧૯	૬
ફુડાના	„	૧૯	૦	„	૧૯	૬
દેશી તુવેર દાળ.		૧૫	૦	„	૧૫	૯
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૫	૬	„	૧૬	[illegible]
મસુરની	„	૧૫	૦	„	૧૫	૬
મગની	„	૨૨	૦	„	૨૩	[illegible]
અડદની	„	૨૦	૦	„	૨૧	૦
કઠોળ						
ચણા	„	૧૮	૦	„	૧૯	૦
વટાણા	„	૧૬	૦	„	૧૮	૦
મકાઈ	„	૭	૯	„	૮	૩
તેલ.						
કડવું	૧ ગ્યાલન	૨	૭	„	૨	૯
એરંડીનું	„	૨	૧	„	૨	૨
મીઠું	„	૨	૭	„	૨	૮
નાળીએરનું	„	૨	૯	„	૨	૧૦॥
ખાંડ નાતાલની.						
સફેદ	„	૨૧	૬	„	૨૨	૬
પીળી	„	૨૦	૦	„	૨૧	૦
તીરકુળ	„	૧૩	૬	„	૧૪	૬
આટો	„	૧૦	૩	„	૧૦	૬
મદ્રાસી સોપારી. ૧ રતલ		૦	૬	„	૦	૯
મરચાં.		૦	૫	„	૦	૬
ઘી પેટી		૬૭	૯	„	૭૧	૩
પારાફીન ટી-રોસ.		૧૭	૩		૧૭	૬
„ „ વાઇટ રોસ		૧૭	૩		૧૭	૬
„ „ „ ગૅલન					૧૩	૩
ફલી		૧૮	૬	„	૧૬	૦
નાળીએર		૧૫	૦	„	૧૬	૦

આ અઠવાડીઆમાં મળેલ લવાજમ.

મી. મહમદ અમી, [illegible]	[illegible]	૧૭	૬
„ [illegible]	૦	૧૨	૬
„ હબીબ મોદી, [illegible]	૦	૧૭	૬
„ [illegible]	૦	૧૭	૬

ઇંડીઅન નેશનલ કોંગ્રેસમાં વધુ મળેલા નાણાની પહોંચ.

પી. એમ. બર્ગ.

મી. એસ. પાદાના	૦	૦	૩
„ કે. રામસ્વામ ચેટી	૦	૦	૩
„ આર મુરુગા પાદાયા	૦	૦	૬
„ પી. એન. નાઈડુ	૦	૨	૬
„ વી. વી. પીલે	૦	૧	૦
„ એમ. કે. પીલે	૦	૨	૦
„ એમ. જી. નાઈડુ	૦	૨	૦
„ એસ. એ. નાઈડુ	૦	૨	૬
„ ડી. નાઈડુ	૦	૨	૦
મેસરસ પી. આર પીલે એન્ડ બ્રો.	૦	૨	૦
મી. ભીમજી દયાળ	૦	૧	૦
„ હરીભાઈ મકનજી	૦	૨	૬
„ ખુસાલ ગોવીંદ દરજી	૦	૧	૦
„ પ્રેમજી સોની	૦	૧	૬
„ નાથુ દામજી	૦	૨	૦
„ બાબુ ગણપતરાવ	૦	૧	૦
„ નરસી પ્રેમજી	૦	૧	૦
„ વસરામ નરસી	૦	૧	૦
"ધર્મ"	૦	૩	૪
"માતૃભુમિ"	૦	૫	૦
મી. દુડામલ શેઠ	૧	૦	૦
"દેશહિત"	૦	૨	૬
મી. એચ. આર. [illegible]	૦	૫	૦
„ [illegible]	૦	૧	૦
„ ગોપાળજી હાજીભાઈ	૦	૨	૬
„ કેશવરામ મહારાજ	૦	૧૦	૦
"દેશભક્તિ"	૦	૧	૦
મી. નગીનદાસ નરોતમદાસ	૦	૦	૩
„ પરમર્શી તુલસીદાસ	૦	૧	૦
„ નારણદાસ પ્રાણવલભદાસ	૦	૧	૦
"દેશભક્તિ"	૦	૧	૦
મી. હબીબખાન	૦	૦	૩
„ બાબુ	૦	૦	૩
„ ઉમર ઇસમાઇલ	૦	૨	૬
„ આહમદ અલી	૦	૧	૦
„ આપા સાહેબ	૦	૭	૬
„ પી. આર. પીલે	૦		૦
„ ચીનાસામી ચેટી.	૦	[illegible]	૬
„ ડી. ટોમસન	૦	[illegible]	[illegible]
„ કે. કુમરાંડી પીલે	૦	[illegible]	૦
„ આર. કે. નાઈડુ	૦	૧	૬
„ રામચરણ	૦	[illegible]	[illegible]
„ આપાવુ	૦	૧	૦
„ પી. પી. નાદર	૦	૫	૦
„ આર. એસ. નાદર	૦	૧	૦
„ પુનસામી	૦	૧	૦
„ ડી. આર. ચેટી	૦	૨	૦
„ કુમારસામી	૦	૧	૦
„ પી. વાસુ પાદીઆચી	૦	૨	૬
„ અબદુલ કાદર	૦	૦	૬
„ આર. મામેદન	૦	૨	૬
„ સાલમન	૦	૦	૩

વધુ મળેલ નાણાનું લીસ્ટ આવતા અંકમાં આપીશું.

इंडिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. २१ वी जानेवारी, १९०५. नम्बर ३.

सप्ताहिक पंचांग.

इंग्रेजी—ता० २१ जानेवारीसे, ता० २७ जानेवारी १९०५ तलक.

हिंदु—पौष शुक्ल पक्ष १५ से पौष कृष्ण पक्ष ७ सं. १९६१ तलक.

वार.	इंग्रेजी तारीख.	हिंदु तिथि.	सूर्य उदय. क. मि.	सूर्य अस्त. क. मि.	त्योहारोंकी यादी.
शनि.	२१	१५	५ १६	६ ५८	
रवि.	२२	१	५ १७	६ ५८	
सोम	२३	२	५ १८	६ ५७	
मंगल	२४	३	५ १९	६ ५७	
बुध	२५	४	५ २०	६ ५७	
गुरु	२६	५	५ २१	६ ५६	
शुक्र	२७	६	५ २१	६ ५६	

इंडिया जानेवाली मेल स्टीमर.

इंडियाकी मेल स्टीमर 'अमफुली' ता. ५ फेबरवारी और पिछे तुरत जाने वाली है. यह स्टीमर डाक ले जाते है.

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. २१ जानेवारी, १९०५.

कोंग्रेसके प्रदर्शन.

बम्बइमें बीससी कोंग्रेसके प्रदर्शन गत ता. १० वी डिसेम्बर शनीश्चरके रोज बम्बइके गवरनर लॉर्ड लेमिंगटनके हस्थकसें खोला गया था. इस समय तक भारतमें जो प्रदर्शनो भरा गया है, उसमें यह प्रदर्शन पहली पंक्तिका गीना जावेगा. कोंग्रेसके बारेमें ऐसा प्रदर्शन भरनेका रिवाज स्वदेशी मालको उत्तेजन देनेके उद्देशसें प्रथम शरु किया गया था. समय व्यतीत होनेपर भारतके उद्योग हुनरको बढाने जैसा कार्यके पिछे प्रजाका और सरकारका ध्यान खेंचना, ऐसे इरादेसें कोंग्रेस तरफसें प्रदर्शन भरनेमें आता है.

देशी कारीगीरीकी जो वस्तुयों यह प्रदर्शनमें जमा किया है, वोह देखनेसें मालुम होता है कि हिंदके कारीगर लोग अपनी कारीगरीमें दुन्याके, दुसरे देशके कारीगर लोगसें कीसी प्रकारसें कमती नहि है और उसको सरकार तथा प्रजा तरफसें संपुर्ण उत्तेजन दिया जावे तो वह लोग अपना कार्यके बारेमें भारतकी किर्ति आबाद कर देवे. कमनसीबसें संचाकामकी मददसें जो विलायती माल तैयार होकर भारतमें आता है उसका उठाव दाम, कमती होनेसें अधिक होता है, इससें हिंदका माल मजबुत है परन्तु किंमत जास्ती होनेसें उठाव अधिक नहि होता है. जहांतक विलायती कलकी मददसें देशी बनावटकी वस्तुयों हिंदमें बनानेका रिवाज अख्त्यार किया जायगा नहि वहांतक हिंदकी कारीगीरीका पुनरोद्धार होगा नहि. देखीयें, कापडकलका द्रष्टांत्—रुइ हिंदमें पेदा होकर विलायत जावे, वहां उस्का सुत बनाकर कापड बनाया जावे और वोही रुइके कापड हिंद आवे; ऐसा मामला आगे चलता था. बाद साहसिक देशी लोग तरफसें कापड सुतकी कलों हिंदमें लानेमें आइ और वोही कलोंपर देशी कारीगरोंको उस्का काय शिखानेमें आया. बम्बइमें वोही कापडका उद्योग समयपर विलायती मालको आज हठाता है. इतनाही नहि लेकिन ब्रह्मदेश, सिआम, चीन, इरान, अरबस्थान और आफ्रिकामें हिंदी बनावटका कापड सुतका उठाव बडा जोरसें चल रहा है. यह जमानेमें देशीयोंने स्वदेशाभिमान को आबाद करके विलायती हथिआरों की मददमें अपना उद्योगको प्रकाशमें लाकर औरोंकी सामने टक्कर लेनेका समय है.

जोहानेसबर्गमें प्लेग

जोहानेसबर्गके हमारा सम्वाददाता लिखते है कि मोवर स्ट्रीटमें रेहता एक फेरीवाला मुसलमानका लडकेको कुछ दिन आगे बिमारी हुइ थी. गत शनिश्चरके रोज दर्दीके डाकरने सत्तावाले को खबर दी. आतवारके रोज दर्दीको इस्पीतालमें ले जानेमें आया. जहां वह दर्दी गत ता. १६ वीके रोज मर गया. इससें उसको दफन कर दिया है. यह लासपर धर्मक्रिया करनेका समय नहि आया था, क्यों कि उसको दफन कर दिया था. दफन किया नहि होता तो खुशीसें पिछा दे सकता था. देखनेका यही है कि अब जोहानेसबर्गमें रहेने वालोंको बहुत समालना चाहिये. क्यों कि प्लेग शरु हो चुका है, इससे हिंदी वासीयोंने अपना रहेनेका घर, कीसन और जाजरु बहुत सफा रखना चाहिये.

प्रदर्शनकी लीला.

बम्बइमें कोंग्रेसका प्रदर्शन गत ता. १० वी डिसेम्बरके रोज लॉर्ड लेमींगटनके हस्थकसें खोला गया था.

* * *

यह प्रदर्शनके लिये ओवलके मेदानमें २,००० फीट लंबी और ६०० फीट चोडी जगाह रखी गइ है.

* * *

प्रथम भागमें ६० फीट उंचा एक टावर बिजलीकी शुशोभित लाइटके साथ खडा करनेमें आया है.

टावरकी बगलमें एक जलाशय बना कर उसमें महेल [illegible] की गइ है.

नाज महेल होटेलके मालिक तरफसें तीन बडा नमुनेदार रीफ्रेशमिन्ट रुमो रखा गया है.

बिजलीके फुआरा, बाग, चित्रालय, साइकल चकरी और मंडप अजब तर का बनाया गया है.

दुसरी तरफ सीनेका सांचा, मोटोर, साइकल, ज्वाहीरखाना, कापडके नमुने, आरोग्यशाला रखी गइ है.

रसायणी वस्तुयोंमें साबुन, अत्तर, सुगंधीदार पदार्थ और वनस्पतिकी औषधीमें घर चकचार भर गया है.

बिजलीक बत्तीका केवल एक महेल बनाया है, जो रात्रीको अलादीनके जादुइ महेलको भुला देता है.

दुसरा भाग पर खेतीके बारेमें बहुत तरहका हथिआर, बियां और बेलके नमुनेदार तबेलके देखाव [illegible] किया है.

प्रदर्शनमें कुल १०,००० नमुनाओं इकठा करनेमें आया है.

हिंदुस्थानके समाचार.

हुगलीके बाबु नगेन्द्रनाथने बिलायती जैसा देशी वस्तुयोंसें देशी दुरबीन बनाया है.

भारतमें जो मीशन काबुल रवाना हुआ था, वह गत ता. १२ डिसेम्बरके रोज काबुल जा पहुंचा था और उसको अमीर तरफसें अच्छा सन्मान मिला था.

हिंदके वाइसराय लोर्ड कर्झन गत ता. ९ वीं डिसेम्बर सबेरे बिलायतसे बम्बइके एपोलो बन्दरपर आ पहुंचा था. इस समयपर हिंदके कितनेक राजे लोग अगवानीके लिये आये थे, बम्बइकी कारपोरेशनके मेम्बरोंने यही समय पर कर्झन साहबको एक मानपत्र दिया था. बाद ता. १२ वी के रोज अपनी राजधानी कल्कतेमें जा पहुंचा था और दुसरे दिन अपना राज्यभार ग्रहण किया था.

ब्रिटिश इन्डियाका 'सिकन्दरा' नामक जहाज लन्कामें रवाना होकर हिंद तरफ आरहा था. गैली बन्दर तक तो वह जहाज राजीखुशीके साथ गया पर आगे बढतेही एक चट्टानकी टक्कर लगनेसें गत ता. ९ वी डिसेम्बरको रातके ७ बजे वह जहाज फट गया. जहाजपर कुल कितनेक आदमी थे, वोह तो मालुम नहि हुआ है परन्तु एक अमलदार, एक एन्जीनियर और पांच काम करनेवाले न मिलनेकी खबर मिला है.

रोकड बझार भाव.

	शी.	पे.	शी.	पे.
मांजा चावल.	१८	६	१९	०
मोमदोके ,,	२४	०	२५	०
एफ. एफ. डी. आर.	१३	०	१३	६
औफ. अं. आर.	१५	०	१५	३
चोखा सफर.	१९	०	१९	६
दरहमका दाल	१५	०	१५	९
मसुर दाल.	१५	०	१५	६
मुंगकी दाल.	२२	६	२३	०
उडद दाल.	२०	०	२१	०
चणे.	१८	०	१९	०
मटर.	१६	०	१८	०
मोली.	७	९	८	६
कडवा तेल.	२	७	२	९
रैडीका तैल.	२	१	२	३
मीठा तैल.	२	७	२	८
नालियरका तेल.	१	९	०	१०॥
चीनी सफेद.	२१	६	२२	६
,, पीली.	२०	०	२१	०
तंबाकु लाल.	१३	६	१४	६
आटा.	१०	३	१०	६
सुपारी. (मद्रासी)	०	६	०	९
अंबली.	०	३	०	३
घी.	६७	६	७१	३
मीरची.	०	५	०	६
पाराफीन गेस	०	३	०	३
व्हाइट रोस	०	३	०	६
,, गालन	०	०	१३	३
फिल्टर	१०	६	११	०
नालियेर १००	१५	०	१६	०

पीठका दर्द नाश हुआ.

डा. विलयमकी गुलाबी गोलीयों कीडनीके दर्द नाबुद करनेके बारेमें रामबाण दवाइ है.

पोचेस्ट्रुमका एक केस.

एक समय ऐसा था कि मी. पेनदरथ, पीठके दर्दके लिये अपना बिछाना परसें सवय पर खडा हो सकता था. वोह डा. विलयमकी गुलाबी गोलीसें अच्छा हुआ था.

मि. पेनदरथ, मिलनर स्ट्रीट, पोचेस्ट्रुममें रहते हैं. उसको कीडनीका भयंकर दर्द हुआ था. यह दर्दके लिये उसका शरीर दुर्बल हो गया था, आंखोंमें म्हाला पडा था, खोराक हजम नहि होता था और चहेरा फिका पड गया था.

यह दर्दमेंसे आराम होने बाद हमारा प्रतिनीधिने जब भेट लिया तब उन्हें कहा कि इस भयंकर दर्दसें मैं दुःखी होता था जब भूख नहि लगती थी और जबपर कुछ खाता तो पेट भर जाता था. इस दर्दके लिये बहुत इलाज किया लेकीन किसी प्रकारसें आराम नहि हुआ. अंतमें एक वर्तमान पत्रमें डा. विलयमकी पिंक पिल्सकी जाहेरखबर पढनेमें आइ. उसने उन्हें उसका उपचार किया. कुछ समयमें पीठकी बिमारी और दुसरा भयंकर दर्द नाबुद हुआ.

मि. पेनदरथ सुथारका काम करता है. गत लडाइमें उन्हे हिस्सा लिया था. वह अपना अनुभवसें कहता है कि कीडनीके दर्द नाबुद करनेके लिये यह गोली अकसीर इलाज है.

डा. विलयमकी पिंक पिल्स [illegible] रोग मिट सकता है. पीठकी पतलाई और रक्तवाहीनी पर उसकी असर अच्छी और कीमतदार होनेसे मालुम होता है की दुसरे साधारण रोग मीटनेमें देरी नहि लगती है. [illegible], एनीमीया, अजीर्ण विकार, [illegible], [illegible] दरद, मुत्राशयके दरद, खुन, [illegible] और लडकीओंको हेरान करनेवाले सब रोग [illegible] नाश होता है. सर्वा [illegible] भाषिक [illegible] गोलीकी पोटलीमें बचाती है. [illegible] इंग्लिशमें और [illegible] भाषामें अनुवाद [illegible] गया है. उसका पर केवल नाम [illegible] मिलनेमें मुश्केल [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] भेजें मुफत [illegible] जायगा. [illegible]

இந்தியன் ஒப்பினியன்.

வாரமொருமுறை பிரசுரிக்கப்படும்.

நேட்டால் பீனிக்ஸ், 1905ளு ஜனவரிமீ 21உ சனிக்கிழமை.

[illegible]

பார்க்கட் விலை

	முதல்	வரை
[illegible]	18 6	19 -
[illegible]	1 - 1 -	1 - 5 -
[illegible]	16 -	19 6
[illegible]	15 6	16 -
[illegible]	15 -	15 9
[illegible]	7/9	8 3
[illegible]	2 6	2 8
[illegible]	2 7	2 8
[illegible]	2 8	2 10½
நெட்டால், சர்க்கரை	1 - 1 6	1-2 6
சிவப்பு ,,	1-0-0	1-1-
பிரிக்கன் ,,	13 6	14 6
சோளமை மாவு	10 3	10/6
வெத்திலைப்பாக்கு	6 பென்ஸ்,	9 பெ
மிளகா	5 ,,	6 ,,
நெய்	3-7-9	3-11-3
பெர்பின் எண்ணெய் காலன்		13 6
டிெ நயட் [illegible]	7 3	7 6

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கை...

...யொப்பக்காரர்கள் சென்றவ ருஷத்திற்குச் சேரவேண்டிய கையொப்பத் தொகையும் இந்த வருஷத்தின் தொகையும் தாமதஞ்செய்யாமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாகக் கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

கையொப்பக் காரர்களுக்கு வாரந்தோறும் பத்திரிகை கிடைக்காமலிருந்தால் தயவு செய்து பத்திராதிபருக்கு அறிவிக்கும்படி [illegible] கேட்டுக்கொள்ளுகிறோம்.

இந்தியன் மெயில்.

நெட்டால் [illegible] லைன். அம்பூலி பிப்ரவரிமீ [illegible]உ இந்தியாவுக்கு புறப்படும்.

"இந்தியன் ஒப்பினியன்"

பீனிக்ஸ்நெட்டால்,

சனிக்கிழமை.

1905ளு ஜனவரிமீ 21உ.

போர்ட் ஆர்தர் முற்றுகை

பத்துமாதமாக ஜப்பானியரால் முற்றுகை செய்யப்பட்டிருந்த போர்ட் ஆர்தர் [illegible] ஜப்பானியருக்கு ஒப்புக் கொடுக்கப்பட்டது. [illegible] ஜப்பானியரின் [illegible] புகழ்ந்தார் [illegible] புகழ்ந்து பேசினர். [illegible] வேண்டுமென்று [illegible] ஜப்பானியரால் [illegible]

[illegible] இவர் அதிக கவனமாய் [illegible] ஜப்பானியர் கோட்டையைப் பழு [illegible] வேண்டிய [illegible]

ஜப்பான் சக்ரவர்த்தினி.

1863 [illegible] தன்னுடைய இராஜ்ஜியத்திலுள்ள குடிகள்மீது வெகு வெகுப்பாயிராமல் அத்தியந்தவிய அன்பு பாராட்டிவருகின்றாள். இராஜரீகபாரத்திலும் அதிகமாகத் தான் மேற்பாகத்தில் நோக்கமுடையவளாயிருக்கின்றாள். இச்சக்ரவர்த்தினிக்கு [illegible] இருளில் [illegible] புக்களுடைய கிருபையினால் [illegible] உடுப்புகள் தைத்து [illegible] அனுப்பிக்கொள்ளுகிறாள்.

இவள், ஜப்பானில் 2,000 வருஷங்களாகத் தொந்திரமுறியாமல் அதிமேன்மையை அடைந்து [illegible] நிர்வாகம் [illegible] குடும்பங்களிலொவனைச் சேர்ந்தவள். இவள் [illegible] தலைவியாயிருந்து [illegible] தலைவராக [illegible] வேண்டும் [illegible] முழுமையும் [illegible]

பங்காளத்தினர் [illegible]

[illegible]

[illegible]

ல் அமர்கள் குறைந்தது வழ[illegible]ருடன் லாசாவுக்குப் போய்வரு வது வழக்கம். இம்மனிதர்கள் அ[illegible]போல்டாபின் உத்தி யோகத்திலும், [illegible]சாரகவும் [illegible].

"முல்லிக்" என்று பேர்வந்த பாபு, ஜண்டஸ் என்ற இடத்தி லுள்ள ஒரு தபாலாபீஸில் [illegible] பார்த்துவந்தபொழுது அருகாமையில் ஒரு [illegible] [illegible] தன்கையில் துப்பாக்கியு டனிருக்கிறதைக்கண்டு தன் [illegible] அவனைப்பிடித் தான். பிறகு, இப்பேர்ப்பட்ட அ[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] செய்யப்போவதற்கு [illegible]

[illegible]

திபெத்.

நவீன ஜப்பான் தேசத்தின் [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 1876–78-ம் வருஷ

[illegible] நாகங்களுக்கு [illegible] இருந்து, இவ்வாறு [illegible] இல்லை [illegible]. [illegible] கொடுக்கவேண்டும், பேயோ பாபம்! [illegible] இப்பஞ்சத்தினால் [illegible] அவர்களுடைய [illegible] [illegible] பசிக்கொடுமையால் [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] அக்கினி [illegible] [illegible] எனவே [illegible] [illegible] இழுத்து [illegible] [illegible] [illegible] இது என்ன பரிதாபம்!

சமாச்சாரத் திரட்டு.

அவுஸ்திரேலிய இராஜ்யத்தில் 13 கோடி முகம்மதியர்கள் குடியிருந்து வருகிறார்கள்.

—:—

[illegible] முதல் முதல் [illegible] [illegible] கொண்டுவரப்பட்டது.

—:—

சாதாரண [illegible] 75 மைல் தூரம் ஒரு மணி [illegible] ஓடுகின்றது.

—:—

[illegible] வயதுக்கு மேற்பட்ட [illegible] [illegible] [illegible] ஆரம்பிக்கிறது.

—:—

[illegible] [illegible] [illegible] செய்யப்பட்டு வருகிறது.

—:—

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] இதின் [illegible] [illegible] [illegible] இருக்கிறது. [illegible] [illegible] [illegible] இருக்கிறது.

ஆப்கானிஸ்தான் அமீரின் [illegible] இந்திய இராஜப்பிரதிநிதியாகிய லார்ட் கர்ஸனைக் காணும் பொருட்டு கல்கத்தாவுக்கு விஜயஞ்செய்தார். இவர் வருகையின் பொருட்டாக பலபட்டணங்களிலும் மிகவும் கனமாகக் கொண்டாட்டம் செய்யப்பட்டது. [illegible] கர்ஸன் [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] சம்மானங்களை அனுப்பினார்.

முதுகுவலி சொஸ்தமாக்கப்பட்டது.

பிரக்யமான முதுகுவலி டாக்டர் வில்லியம்ஸ் மாத்திரை.

பொட்செஸ்ட்ரூம் விஷயம்.

பொட்செஸ்ட்ரூம், [illegible] என்ற இடத்தில் வசிக்கும் பி. வான் டெர் பெர்க் என்றவருடைய முதுகில் [illegible] வலியால் [illegible] விட்டு [illegible] இருப்பது [illegible] [illegible]. இப்பிரக்யமான வியாதி [illegible] [illegible] [illegible]. டாக்டர் வில்லியம்ஸ் பிங்க் மாத்திரையால் அவருடைய நோய் சொஸ்தமாக்கப்பட்டது. அவர் இப்பொழுது [illegible] பொட்செஸ்ட்ரூம், [illegible] என்ற இடத்தில் வசிக்கிறார். [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] அதிக [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] முதுகுவலி அதிகமாய் [illegible] [illegible].

மிஸ்டர் [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] நான் [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] நான் [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] முதுகுவலியும் [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] இன்னும் [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] பின்பு நான் அதிக பலத்தையும், [illegible] [illegible] திரும்ப அடைந்தேன்.

[illegible] கடந்த [illegible] மிஸ்டர் வான் டெர் பெர்க் [illegible] [illegible] டாக்டர் வில்லியம் பிங்க் மாத்திரையால் [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] முதுகுவலி [illegible] [illegible] அப்பொழுது டாக்டர் வில்லியம் பிங்க் மாத்திரையை [illegible] [illegible] [illegible]. முதுகுவலி, [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] [illegible] நோய்களையும் டாக்டர் [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible].

1. [illegible] 6. [illegible] [illegible]

P. P.

NANJI CARSANDAS,
WHOLESALE MERCHANT
AND DIRECT IMPORTER.
P.O. Box 52, Tel. Add.: "NANJI."
LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Suleman & Co.,
MERCHANTS, Bombay.
Tele. Add.: "MONITOR."
Agents for East and South Africa.
7 Amratolla Street, Calcutta, and
88-18 Bhusari Mahalla, Bombay
[illegible]
[illegible] Delagoa Bay.
EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO
Tel. Add.: "TRADER." P.O. Box 417

AMOD HABIB & Co.,
DIRECT IMPORTERS.
WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,
General Money Exchangers.
Tel. Address: "[illegible]," Delagoa Bay.
P.O. Box [illegible].

HORMAJGY IDOLGY,
DIRECT IMPORTER
—AND—
GENERAL MERCHANT
P.O. Box [illegible], Delagoa Bay.

PARSHOTAM AMERCHAND & Co.,
DIRECT IMPORTERS
AND
GENERAL MERCHANTS.
P.O. Box [illegible], Delagoa Bay.

NANJI DULABHDASS & Co.,
DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.
P.O. Box 141, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,
Produce Merchant & Direct Importer.
[illegible] promptly and faithfully executed.
Tel. & Cable Add.: "[illegible]."
P.O. Box 517. LOURENCO-MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,
MERCHANT.
POTCHEFSTROOM.
Tel. Address: "RAHMAN."
P.O. Box 1[illegible].

ESSOP MOHAMAD,
General Dealer; Cheapest Store,
BURGHER RIGHT,
POTCHEFSTROOM.

OSMAN LATIEFF
General Merchant
AND
Direct Importer,
LICENSED STAMP VENDOR,
"CALCUTTA HOUSE,"
KING EDWARD ST.,
Also "INDIAN BAZAAR" Post Office, Indian Location,
POTCHEFSTROOM.
Telegraphic Address:
"CALCUTTA HOUSE."
P.O. Box 30.

ઓસમાન લતીફ.
જનરલ મરચંટ, ડાઇરેક્ટ
ઇમ્પોર્ટર, અને
લાઇસેન્સ્ડ સ્ટેમ્પ વેન્ડોર.
"કલકત્તા હાઉસ"
કીંગ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ.
પોચેસ્ટ્રુમ.
ટેલીગ્રાફીક ઓફિસ.
"કલકત્તા હાઉસ." પોસ્ટ બો. ૩૦.

ABDOOLA HAJEE — KHAN MAHOMED,
General Merchant & Importer.
Cheapest House in
POTCHEFSTROOM.
CHURCH SQUARE
Opposite, Government Buildings.
Tel. Address "MOONSTONE."
P.O. Box 99

MOOSA HASSEN,
General Dealer,
KING EDWARD STREET,
AT THE MILL,
POTCHEFSTROOM.

CASSIM RAJAH,
Retail, General Dealer,
BERG STREET, POTCHEFSTROOM.
[illegible]
Tel. Address: "[illegible]."

HOOSEN & MOHAMAD,
General Dealer,
KING EDWARD STREET,
NEAR THE BRIDGE,
POTCHEFSTROOM.
[illegible]

V. R. Naidoo,
GROCER & GENERAL DEALER
Jewellery,
Fancy Goods,
Drapery,
Watches & Clocks,
&c., &c.
Cheap & Good.
5 & 13 Frere Street,
& Market Street.
CRADOCK

TO LET,
A Large Warehouse, concrete floor, in Queen Street, from 1st January, 1905. Suitable for a Bond Store.

For particulars apply—
HAJEE ABDOOLA,
100 Queen Street.
P.O. Box 73.

ભાડે આપવાનું છે.
એક મોટુ પથરના બોંધ લગીઆવાલુ ગોડાઉન ૧૯૦૫ જાનેવારી તા. ૧ લી થી ભાડે આપવાનું છે આ ગોડાઉન ક્વીન સ્ટ્રીટ માં રેલ્વે ના બજારમાં આવેલું હોવાથી વખારી સગવડવાળુ થઇ પડશે.

વધુ વીગત માટે પુછો.

હાજી અબદુલા.
પી. ઓ. બો. ૭૩, ૧૦૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ.

રૂમો ભાડે આપવાના છે.
દુકાન ખાસ સારી જગ્યાએ રહેવા લાયક રૂમો ૧૦૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ મધે ભાડે આપવાના છે. વધારે ખુલાસા માટે નીચલે શરનામે પુછપરછ કરવી.

હાજી અબદુલા.
૧૦૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ. પો. બો. ૭૩.

TO LET.
PLOTS OF LAND
FOR CULTIVATION
Apply
International Printing Press,
PHŒNIX.

THE NATAL DIRECT LINE OF STEAMERS.

અહીંથી સ્ટીમર આગબોટો કોલંબો અને કલકતા તરફ નીચે મુજબ ઉપડી જશે.

Umfuli તા. ૫ મી ફેબ્રુઆરી કે પછી તુરત.

આ લાઇનની સ્ટીમરોમાં ઇન્ડીઅન પેસેંજરોને વાસ્તે ખાસ બંદોબસ્ત કરવામાં આવેલ છે. મુંબઈ જના પેસેંજરો વાસ્તે કોલંબોથી સ્ટીમર બદલવી પડશે. વધુ ખબરને વાસ્તે કીંગ અને સન્સને ત્યાં તપાસ કરવી, ૬૬ ઓફીસ, કેનાલ બીલડીંગ્સ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ ડરબન.

अहांसे गंजावर आगबोट कोलंबो और कलकत्ता तरफ नीचे मुजब जायगी

Umfuli ता. ५ वी फेबरवारी और पिछे तुरत.

इस लाइन की स्टीमरों में इंडियन पेसेंजरों के वास्ते खास बंदोबस्त करने में आया है. मुंबई जानेवाले पेसेंजर को कोलंबो में स्टीमर बदलना पडेगा. ज्यादा खबर के वास्ते कींग एन्ड सन्स के वहां तपास करना, ६६ आफीस, कैनाल बीलडींग्स, वेस्ट स्ट्रीट, डरबन.

கீழ்கண்ட தேதியில் புறப்படும் மரக்கலம் விபரம் தெரிக.

Umfuli [illegible] பிரயாணப்படும்.

[illegible]

KING & SONS, West Street, Durban.

பிரிட்டிஷ் இந்தியா ஸ்டீம் நாவிகேஷன் கம்பெனி லிமிட்டெட்.

[illegible]

બ્રીટીશ ઇંડીઆ સ્ટીમ નેવીગેશન કંપની.

ઉપલી કંપનીની સ્ટીમર દક્ષિણ આફ્રિકા અને હિંદુસ્થાન વચ્ચે દર હપ્તે ફેરો કરે છે અને તેમાં ઉતારૂઓ માટે ઘણી સારી સગવડ છે. વધારે ખબરને વાસ્તે તેમના એજંટ [illegible] અને કંપનીને ત્યાં પુછવું. ઠેકાણું—ડરબન, કોમરસીઅલ રોડ.

CIGAR DIVAN, Corner West & Grey Sts.

JUST ARRIVED: Finest Egyptian Cigarettes, to suit all Smoking Connoisseurs.

Have you visited S. P. MAHOMED & CO.'S CIGAR DIVAN? If not please call and inspect our Large Stock of the Finest and Best Assortment of Egyptian Cigarettes, as [illegible] by the Anglo-Egyptian Tobacco Company (whose Sole Agents we have been appointed in Natal) [illegible] the [illegible] and [illegible] in Egypt and India. [illegible] Stock of Indian and Java Cheroots and Cigars, [illegible] Tins, Boxes, &c., the best [illegible]. [illegible]

S. P. MAHOMED & CO., 31 Grey Street, Durban.

[illegible]

Curiosities

AND

Indian Fancy Goods

AT

Hoondamal's

MOULTANI SILK MERCHANT,

476 West Street, Durban.

Consisting of

- Striped Silk Curtains,
- Embroidered Table Cloths,
- " Cushion Covers,
- Silk Handkerchiefs,
- Maltese Silk Lace Handkerchiefs,
- Cuffs and Collars,
- Silk and Cashmere Shawls,
- Ladies' Silk Dresses,
- Tussore and China Silk in lengths,
- Gentlemen's Pyjama Suits,
- Benares Wares,
- Brass and Silver Ornaments.

SUN CIGARS	
SUMATRA CHEROOTS,	
BOER TOBACCO . . .	At Lowest
VIRGINIA „ . .	Wholesale
SHAG, &c.	Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,

132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.

સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરુટ બોઅર ટબેકો વરજીનીઆ શગ વગેરે અવલ તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.

સન બ્રાંડ ટોબેકો વર્કસ,

૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

Abdool Hack Mahomed

Ismail & Company,

Wholesale and Retail Merchants.

DIRECT IMPORTERS OF

All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.

RATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES.

121 GREY STREET, DURBAN.

Branch: Indian Location, Joh'burg.

Head Office—Tirpatur, Madras.

Printed and Published by M. Madanjit, International Printing Press, Phœnix, Natal.

THE

Indian Opinion

Published Weekly in English, Gujarati, Hindi and Tamil

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday, 28th January, 1905. No. 4.

P.O. Box [illegible] Telephone 216.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE & DIRECT IMPORTERS

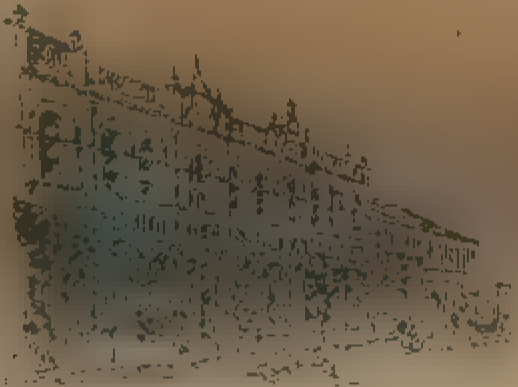

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis, Sarees.

Rugs, Shawls, Boots and Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers.

[illegible]

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS, TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates.

B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,
118 COMMERCIAL RD.,
DURBAN.

[illegible]

ભાડે આપવાનાં છે.

[illegible]

નીચેનો માલ સસ્તે ભાવે વેચવાનો છે.

[illegible]

TO LET.

LARGE WAREHOUSE,
[illegible] Field Street.

A WAREHOUSE
of Large Dimensions [illegible] Edward and Cross St[illegible]

Tobacco purchased at all times, Long Leaf and Brown Colour.

FOR SALE

Dholl, Pors, Skins, Opium, Quilts, &c.

JALBHOY SORABJEE BROS.,
84 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

[illegible]

337 PINE STREET.

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY

98 FIELD STREET.

P.O. Box 97. Tel. Address: "MIANKHAN," Durban. Telephone No. 355.

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

139 QUEEN STREET, DURBAN.

[illegible] ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસ્માન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

[illegible]

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

434, West Street, DURBAN.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing,	Skirts,	Bibs,
Blouses,	Underskirts,	Bonnets,
Night-gowns,	Children's Fancy Goods	Bootees,
Combinations		Hats,
Chemises,	Frocks,	Wool Shawls.

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

E. M. PATEL,

General Dealer, Wholesale & Retail,

MARKET SQUARE,

POTCHEFSTROOM,

FOR SUITS TO MEASURE

GO TO

Makanjee Bros.,

OUTFITTERS,

132, Grey Street.

E. D. BOBERT,

General Importer and Wholesale Merchant.

LOCATION, POTCHEFSTROOM.

HASSIM JOOMA,

GENERAL MERCHANT,

Head Office: 370 Pine Street.

ALSO HOUSES TO LET.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

Building Material.

HAJEE HABIB,

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

Rough Goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL

A trial Solicited

338, Prinsloo Street, PRETORIA.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office: Commercial Road, Maritzburg.

ABDOOL GAFFOOR & Co.,

Arabian and General Merchants and Drapers.

S. HASSAN MAHOMED,

Arabian Merchant & Direct Importer,

COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER

RICHMOND.

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Attar of all Kinds and Groceries, &c.

120 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods

COMMERCIAL ROAD, PIETERMARITZBURG.

The Indian Opinion.

Vol. III. | Phœnix, Natal, Saturday, 28th January, 1905. | No. 4.

Editorial Notice.

All communications for the Editorial Department should henceforth be addressed:—The Editor, "Indian Opinion," Phœnix.

Contents.

	Page
Leaders:	
Indians on the Mines	51
An Ex-Boer Commandant on India	51
Topics:	
Holy Russia!	52
Indians in Potchefstroom	53
The Plague	53
Other Articles:—	
Indian Traders in Potchefstroom ...	53
Keshub Chunder Sen.	54
Coloured Immigration	54
Indians in the Transvaal	55
The Hoondamal Case	55
A Philosophic Radical View ...	55
Indians on the Mines	55
Correspondence	55
A Local Scandal	56
News and Notes	56

The Indian Opinion.

SATURDAY, 28TH JAN., 1905.

Indians on the Mines.

Limitations of space compelled us to deal but briefly with this important matter in last week's issue, and we venture to pursue the theme further, as we think it undesirable to allow it to pass without serious comment.

Our contemporary, the *Witness*, continues bravely to defend the defenceless indentured Indians on the mines, and has now asked for the thing we pleaded for, when our contemporary first began to devote a large amount of space to the reporting of indentured Indian prosecutions at Ladysmith. The latest case tried before the Magistrate at Ladysmith is, as we have said, an aftermath of the assault prosecution we alluded to, in these columns, some time ago. The Indian, who brought a charge of assault against a mine-manager, and which charge was proved, was brought before the Magistrate for desertion, and found guilty. The defence was that the man was on his way to complain. This is a good defence in law; but, unfortunately for the man, he was hardly prompt in bringing his complaint. This was undoubtedly a flaw, and the Magistrate, under the circumstances, was legally right in finding him guilty. But it would be a trifling case if the matter rested here only. It is the evidence which was hinted at by the defending solicitor, Mr. Willis, and which, on an objection being raised by the prosecution, was effectually shut out, which makes the case of considerable importance. This is what Mr. Willis said in his address, as reported by the *Witness*:—

> Mr. Willis felt he was not receiving sympathy from the Bench. He said so out of no disrespect, but he could not help feeling that the case was conducted in a manner which did not appeal to him. On one side was a poor Indian, on the other, a powerful mining company. The case was a private prosecution. He contended that the case could not be adjudicated, unless the woman's contract was produced, and he was of the firm belief that the contract had been destroyed. No evidence had been led to prove that the Protector had allowed the woman to be sold. The man had come into Ladysmith for protection, and he was now charged with desertion.

The question then is,—was there any sale of the woman? It was almost admitted by Mr. William Good, of the collieries, when further questions were stopped. Why did the man desert at all? He knew the consequences; he knew he would have to forfeit his wages during desertion and make good the time. We cannot, therefore, conceive that the man would leave for a mere whim.

The whole matter undoubtedly suggests ill-treatment; and yet there may have been none. The public cannot, however, be allowed, in a affair of this kind, to remain in an attitude of suspense. It is, therefore, absolutely necessary that there should be a public enquiry, in the full sense of the term, and we trust that, for the sake of the fair fame of the mine-owners, it will be instituted without delay.

An Ex Boer Commandant on India.

Our readers are familiar with the lecture delivered by Mr. Erasmus before the Transvaal Philosophical Society some time ago, and which, so far as we are aware, has been published *in toto* only in this journal. It may not be amiss to briefly review this contribution to a correct knowledge of India.

Mr. Erasmus is a Solicitor of long standing, practising in Johannesburg, and he was one of the commandants who were made prisoners during the late war, and sent to India with others. Few, indeed, could have turned their time to better account than Mr. Erasmus, who, student that he is, at once began to study India and things Indian, and was enchanted with its people and its ancient civilization, literature, and philosophy. We congratulate the Transvaal Philosophical Society on having induced Mr. Erasmus to give it the benefit of his knowledge. That a South African, and he, too, a Boer Commandant, should interest himself in Indian studies, is, to our mind, a happy augury for the future; and if we had more South Africans like him, we should hear very little indeed of anti-Indian agitation and anti-Indian prejudices.

Mr. Erasmus chose for the subject of his lecture an ambitious title—"The Psychology of the Bhagavad Gita"; and abstruse though the subject undoubtedly is, we think he has done some measure

of justice to it, even in the small space of time at his disposal. The lecture was divided into two portions: the first being an introductory sketch, giving an idea of "the social manners and religious ardour of the modern Hindu", and the second part dealing with the Bhagavad Gitâ itself. In dealing with the social customs and manners of the Hindus, we have found Mr. Erasmus to be sympathetic and yet critical. He has not hesitated either to praise or to condemn. Not only does he describe the things he himself has observed, but he also gives us some of the causes which have made the India of to-day. It may even surprise many South Africans to learn that India had a high civilization, when Europe was sunk in barbarism: but we have only to read Mr. Erasmus' excellent *résumé* of Indian history to learn that this was so. It has been said that the treatment of women is an index of civilization; and our lady readers will be interested to hear that "women's rights" were recognised three thousand years ago.

> In social life, the women played a prominent part in domestic affairs, and even made their influence felt in the affairs of the State.

Speaking of a later age (A.D. 400—800) the lecturer says:—

> In social matters, girls were taught to read and write. Widows were allowed to remarry; the Zenana system was unknown.

The Zenana system was introduced because Hindu ladies were not safe from the insults of the Mahomedan conquerors. Of this system the lecturer says:

> A noted English lady has lately expressed her high appreciation of the Zenana principle, which she considers can be applied with beneficial results in the case of many great society ladies and of many of their less favourably blessed sisters.

With regard to the sanitation of the city of Amritsar, Mr. Erasmus is severe. It is a fact that some of the great cities of India are very backward in this way, and it is a problem that has baffled many an administrator. There is not enough money in India to undertake drastic reforms that require payment of compensation; and under the British Government, since even the removal of abuses of long standing carries compensation with it, nothing but a heaven-sent fire, such as that of London, can remedy the mischief, as it remedied the same mischief then. But after all, sanitation, in the modern sense, is so recent that India cannot be blamed for not being so up-to-date as the newer countries of the world.

In dealing with science, literature, and philosophy, Mr. Erasmus is very sympathetic. India has always been especially the home of philosophy. Indeed, the Hindus of all ages have felt with Milton:—

> How charming is divine Philosophy!
> Not harsh or crabbed, as dull fools suppose,
> But musical as is Apollo's lute,
> And a perpetual feast of nectared sweets
> Where no crude surfeit reigns.

The lecturer sketched the development of philosophy in India, and he quoted the remark of Schopenhauer about the Upanishads:

> From every sentence, deep, original, and sublime thoughts arise, and the whole is pervaded by a high and holy and earnest spirit.

This national trait explains many apparent contradictions in the Hindu character. They have always been students of *inward* nature; long ago they saw that things seen are temporal and things unseen eternal; and this is why they are often so strangely unmindful of the outward things that seem so much to occidentals. But we will not pursue this further.

We regret that we have not space to deal with this first part of the lecture as it deserves. Mr. Erasmus has seen some of the worst aspects of Indian life and very little of the best; but he has seen and learned enough to show him the greatness of its past and the potentialities of its future. The Boers as a nation are credited with having more than usual of colour-madness; and this lecture is especially valuable as showing how a prominent member of that nation can become sympathetic by the simple process of learning the truth. We have always pointed out that anti-Indian prejudice is based almost wholly upon misconception. So we may commend our readers to a careful re-perusal of the lecture.

Holy Russia! At last it has come! Revolution is now a terrible fact in St. Petersburg, and the prognostications offered by our contributor, in the articles that appeared in recent issues of this paper, appear to be in a fair way of realisation. It is terrible to ponder over the condition of affairs that now obtains in the Russian capital. If reports are to be believed, it would seem that nothing less than massacre has been the order of the day. Brutal military commanders, callous Grand Dukes, have cast their humanity aside, and have shed the blood of innocent men, women, and children with a recklessness that is absolutely horrifying. It opens one's eyes to the fact that, given certain privileges and placed in certain favourable circumstances, men can so develop a spirit of fiendish cruelty that renders them capable of any enormity. We have heard how peaceful processions of men, women, and children have marched to the Winter Palace, intent on placing the grievances of broken hearts, hopeless souls, wasted lives, before the "Little Father", implicit in their faith that he had only to hear what they had to say to remove the causes of their complaints. They had arrived at a certain point, when they had been met by the military, and, with practically no warning, have been shot down in hundreds and thousands. Who can blame these people, then, if now they clamour for vengeance on the butchers who have slaughtered their brothers and sisters? Who can wonder that Father Gapon urges on the people to continue the struggle, and to defy the authorities, on the ground that the Tzar is no longer a Tzar, and that a river of blood flows between him and them? The wonder is, rather, that the horrors of the situation have not been intensified in a greater degree. It is difficult to imagine what will be the outcome of the revolt. Writing ahead of publication, we are at the disadvantage of not being able to forecast the coming

phases of the struggle. But it would appear that the revolution is, beyond doubt, spreading over Russia. Poland is already involved, the towns of Radom, Lodz, and Warsaw in that Government being already affected, as well as the Government of Kovno and the city of Moscow. We can only await the course of events, mutely, hoping for the best, and trusting that innocent lives will be spared.

Indians in Potchefstroom. We publish in another column a very important statement from our correspondent at Potchefstroom. Two glaring misstatements were made at the Convention. The one was with reference to Pietetsburg, and the other, to Potchefstroom. With respect to both these towns, the speakers boldly alleged that the Indians were swamping the European trade, and that their present strength was considerably in excess of what it was before the war. As to Pietersburg, the fallacy has been exploded. Mr. Kleinenberg has not yet shown that the statements, made by Mr. Abdool Gani in the *Star*, are incorrect. Now we have a report from Potchefstroom, and, seeing that our Correspondent gives the names of the British Indian storekeepers at present trading within the town limits, we think that this report should be considered satisfactory by the public as it undoubtedly is to us. Even were it true that there is now a greater number of Indian store keepers in Potchefstroom, or in any other place, that could never be a reason for confiscation of rights, but since sensational statements have been made without any truth in them, it is as well that the public should be placed in possession of facts as they are, and that the Indian side of the question should not be prejudiced by exaggeration on the part of the anti-Indian party. The most painful part, however, of this whole affair is, that those who pose as leaders have shown themselves utterly incompetent even to examine the truth of matters that have been placed before them. They have, in their eagerness to make out an anti-Indian argument, accepted any fiction that has been passed on to them.

The Plague. With the advent of the wet season, we have rumours of plague, as well as actual cases. We must once more draw the attention of our Indian friends to the letter we published in these columns, addressed by the Health Officer for the Borough of Durban. We cannot but think that this is an opportunity for the Indians to show their capability, and it is for the leaders to come forward and appeal to the rank and file with reference to strict observance of sanitary regulations. The plague is undoubtedly the offspring of poverty and filth. We know that the poorer class of Indians are not in a position to do all that may be necessary. They may not, for instance, be able to have well-ventilated rooms or houses situated in healthy localities, but when allowance has been made for all these things, there is undoubtedly a great deal that can be done by proper co-operation and gentle coaxing, and we hope that the community will rise to the occasion and take the necessary precautions. We would, at the same time, draw the attention of our esteemed Health Officer to the condition of the Western Vlei and the Eastern Vlei. These two spots require immediate attention, and with them the Indians are unable to deal. It is for the Town Council to take heroic measures, and either permanently mend the two places or end them. They are, anyway, a reflection on the premier borough in South Africa. The disquieting news from Johannesburg, too, should place us on our guard, and we have no doubt that the British Indians there will do their duty, and assist the authorities in every possible manner to prevent a repetition of the outbreak that took place last year. We are informed that the attention of the authorities has been more than once drawn to the state of the Malay Location, and although it is kept by the inhabitants in a very good condition, whilst the houses are well-built, the fact that practically the whole of the Indian population of the burnt-down Location is now concentrated in the Malay Location should not be lost sight of, and the Town Council of Johannesburg will not be able to free itself from blame if the plague unfortunately breaks out in the Location. It has, certainly, hitherto failed in its duty to provide permanent shelter for those who were dispossessed on the burning of the Indian Location, and, as the custodian of the public health, it will have failed in its duty still further if it neglect to remove the pressure on the Malay Location.

Indian Traders in Potchefstroom.

A Strong Rejoinder.

(FROM OUR SPECIAL CORRESPONDENT.)

A statement was published, some time ago, regarding the number of Indian stores in Potchefstroom, and one of the delegates at the National Convention, warming to his task, with much gusto informed his hearers that there were 64 Indian stores in Potchefstroom. After very careful examination, I am now in a position to give chapter and verse in contradiction of that statement. There are only 22 Indian merchants trading in Potchefstroom, whose names I give below, and there are three more trading outside the town proper. I have also secured the names of those who were trading in Potchefstroom before the War, with or without licences. There were, *before the War*, in all 28 British Indian storekeepers. Thus, so far as the town limit, apart from the Location, is concerned, there are really, in Potchefstroom, at present only 22 British Indian storekeepers, instead of 28 before the war, and there are at least 100 European shops in Potchefstroom, these last figures being a considerable increase upon the pre-war numbers. The figures given above speak for themselves. Comment is needless.

Names of existing British Indian firms in Potchefstroom:—

Amod Moosa Cassim, Mahomed and Moosa, Mahomed Essack Chodri, Abdool Rahman, E. M. Patel, E. D. Bobert, M. E. Nanabhay, Abdoola Hajee Khan Mahomed (2), Hassen Tayob, Hassen Hajee Khan Mahomed, Ebrahim Amejee, Abdool Gane H. S. Mahomed, Essop Mahomed, Abdool Gane Joomun, Ayob Jeva, Hajee Ebrahim Jan Mahomed, Cassim Rajab, Hoosen Mahomed, E. S. Nuva, A. M. Patel, Moosa Hassen, Ebrahim Suliman.

Keshub Chunder Sen.

(By N. N. Ghose, Esq., Bar.-at-Law, F. R. S. L.)

(From *Unity and the Minister*, Nov. 20, 1904.)

In the article which I contributed last year to this paper, I said: "Keshub Chunder Sen is seen at his best, in the perfection of his glory, in the fulness of his intellectual and spiritual powers, in the latest years of his life. . . . By observation and reflection he discovered the virtue of yoga, and came to understand the yogi. The formulæ of Vedic worship and Vedantic Philosophy revealed their meaning to his ripened mind. By inner experience he came to realise the possibility and the value of Inspiration; and he was able to read in a new light the life and teachings of the great religious teachers of the world. The conflict, or even the diversity, of religions appeared to his instructed vision as a delusion. All Religions he saw were one, even as God Himself was one. The paths were different, but the goal was the same. . . . He saw a meaning in Forms and Ceremonies." In the same article I expressed the regret that Keshub Chunder Sen passed away in the fulness of his powers, before he had done more to spread the new light.

It is unfortunate, not only that Keshub Chunder Sen passed away before he had done more to spread the new light, but that the light itself was mistaken for a will-o'-the-wisp by so many of his followers, who, in consequence, repudiated his leadership and seceded from his party. No one was better fitted to proclaim the new gospel, to interpet and vindicate it to the classes that had come under the rationalistic influences of English education. Ramkrishna Paramhansa had already been inculcating it by parables and in an easy conversational way, to a miscellaneous group that was attracted to him. A little later, Pundit Bijaya Krishna Goswami, once a disciple of Keshub Chunder, was communicating similar truths to men, mostly Hindus, to whom his personality was a fascination. Several English-educated men came under the influence of these teachers and were profoundly affected by it, but neither of them commanded the respect of the educated classes generally to anything like the extent that Keshub Chunder Sen did. Nor did they know so well as Keshub Chunder how to reach the mind or the heart of those classes. His disciples had not his plasticity or openness of mind, and when he proclaimed his ideas, subsequently known as the New Dispensation, several of them mistook their own narrowness for superior wisdom and consistency, and regarded him as one misguided, suffering from an aberration or a weakening of the brain. They went further. When he spoke of being the recipient of *adesha* or Inspiration, they looked upon him very much in the same light in which so many English writers have regarded Mahomet, either as a maniac subject to delusions, or as a positive, pretentious impostor. His catholicity in religion, his idea of the Harmony of Religions, they regarded as a compromise with error. They held themselves to be the sole possessors of truth, and they could not permit their leader to dally with other systems of faith, or to recognise in them any substratum of truth. The new revelation, of which he claimed to be a possessor, was, in their judgment, only an instance of a relapse, a back-sliding. Keshub Chunder Sen lived to discover that his older teaching, if it had bred some sort of a faith, had bred more of scepticism and self-sufficiency. He was unable to slay the Frankenstein he had raised. He was overthrown.

It takes time for a creed to spread. It can only be regretted that Keshub Chunder did not live long enough to spread the new creed,—a creed new to him and his party, but by no means new in this country. As I have said already, nobody could have done it more effectively among the classes known as "Young Bengal". Those, however, who had willingly sat at his feet, to imbibe lessons in criticism and pick holes in the logical garments of the traditional religions, rebelled against him when he announced the conquests he had made in the field of spiritual truth by the newly-opened spiritual eye. The blind cannot always implicitly believe in the seer. Keshub as a seer could not be trusted by all of those who had so long cheerfully accepted his metaphysics, his logic, his iconoclasm. No wonder. Men who have never realised God may be forgiven if they take anybody to be a charlatan who professes to have realised Him. *Adesha*, or Inspiration, must appear as a morbid fantasy to one to whom God is only a hypothesis, a possibility, an inference, a latent force, a suggestion of the order of nature, an unknown and unknowable something. To one who has realised God as a near and friendly Personality, as an ever-present guide and companion, who listens and speaks, Inspiration is real as life. There is abundant evidence that it is no hallucination. Whether it comes from without, or is the voice of the indwelling Divine soul rendered articulate, there it is;—a fact that is undeniable, a fact that is confirmed by circumstances and verified by results, a fact that no psychic law can explain. It comes only to the pure, tranquil, devout mind. It is a direct proof at once of the existence of God and of His relations with man, offered, not to convince the sceptic, but to heal and guide the faithful, pious, and reverent soul. It comes not to the man proud of his intellect or purse, but to the humble, unsophisticated soul, to the guileless shepherd, the simple fisherman, the carpenter, the untutored village maiden, to the man in deep distress, who, losing all trust in himself and abandoning all hope of help from man, looks upwards for relief. It comes in different ways to different men, asleep or awake; comes sometimes as a message for a great purpose, sometimes as a guidance in a trivial matter of individual [illegible]. Blessed are they who can receive it. Every one who says he has received it is not an impostor or the victim of a delusion. When Keshub Chunder Sen received his inspirations he had spiritually progressed, not declined.

(To be continued.)

Coloured Immigration.

A propos of the extreme resolutions which were carried at the Asiatic Convention recently held in Pretoria, it is noteworthy that the Australian Commonwealth Government has found itself oblig d to relax the stringent provisions of the Immigration Act which it had such a difficulty some months previously in inducing the Imperial Government to sanction, it being a measure specially directed against one particular class of the Empire's subjects. This, therefore, is not the only portion of the British Dominions in which the vexed question of "colour" has arisen to cause trouble and threaten a difference with the Home Country. One of the main planks of the so-called "Liberal" party in the Commonwealth Parliament was the highly sentimental one of a "White Australia". Regardless of all possible conflicting Imperial interests, in season and out of season, this cry was advocated *ad nauseam*, and to the verge of fanaticism. Complications might arise; but that was naught in the eyes of the selfish advocates of the "White Australia" policy. Eventually, these views so far gained currency as to find embodiment in the statute book. The Postal Act was passed, with the reluctant concurrence of the Imperial Government, containing a clause prohibiting the execution by the Government of a contract for the conveyance of mails by any shipping-company employing other than exclusively white crews. This was followed by the Immigration Act, which laid an embargo upon all coloured persons desirous of entering the Commonwealth, be they British subjects or otherwise. Thus the fulfilment of a "White Australia" policy seemed an accomplished fact.

The folly of the former restriction was soon apparent. All the steamship companies plying between Great Britain and Australia employ coolies in the stoke-holes and engine-rooms of their steamers. Consequently, upon the expiration of the existing mail contracts with the Orient and the P. and O. Steam Navigation Companies, respectively, no companies were available to contract under the new legislation. What was to be done? The mails had to be carried. As the steamship com-

panies would not modify the personnel of their crews to suit the vagaries of an "extremist" Government, the latter had to resort to the "poundage" system. In other words, the mails had to be carried as ordinary cargo, subject to the usual regulations anent thereto, and upon payment of the ordinary rates for freight. The obvious outcome of this was three-fold. The mails continued to be conveyed by precisely the same steamship companies as hitherto; these companies received far more for the conveyance of the same by the "poundage" rate than by virtue of a subsidy under the contract system: they were, moreover, free from the rigid and frequently irksome provisions regarding times of departure and arrival, etc.

Admittedly, the enactment remained—and still remains—upon the statute book, but only as a monument of asinine stupidity, and as an emblem of how little an Act of Parliament can actually do. Not one coolie less or one white man more is employed by virtue of this enactment, the only result of which, so far as the Commonwealth is concerned, is that the mails are now carried when and how the shipping companies please, and at a greater cost to the Commonwealth Government. One of the two enactments referred to having absolutely proved a practical failure, the other is now confessedly a partial failure, inasmuch as its provisions have to be very considerably modified. In future, the Indian trader, student, and tourist may visit Australia (temporarily, at least) without restriction, upon production of a passport from the Indian Government, the Immigration Act to the contrary notwithstanding. Extreme and Utopian legislation is never a success, and seldom attains the object at which it aims. We have dwelt upon two pertinent cases in point, from which the citizens of the Transvaal might well learn a lesson.—*Transvaal Leader.*]

Indians in the Transvaal.

It is not surprising to find that the British Indians resident in the Transvaal are greatly concerned about the resolutions passed at a recent Convention at Pretoria. The British Committee of the Congress have received a telegram from Johannesburg, giving particulars of a crowded meeting held in that city to protest against the proposed regulations. "I understand that it has been decided to appeal direct to the Colonial Office for a public enquiry into the allegations made against the Indian community. It is evident that they will have to fight hard if they are going to retain any of their rights as British subjects. The Colonists don't want them at all, and they will do their best either to drive them out altogether or to reduce them to a condition little better than that of Chinese slaves on the Rand. I cannot believe that the British nation, when it knows the facts, will permit this injustice to be done. The action of Australia and the Transvaal with respect to our Indian fellow-subjects is a sad commentary on the boasted Imperialism of the Colonies. It is an Imperialism which begins and ends with their own miserable selves."

The friends of India in this country who belong to the Liberal party (as nine-tenths of them do) are in a somewhat painful dilemma upon a subject which will affect particularly our South African colonies and the Indians residing there. As Liberals, we are, of course heartily in favour of conferring the most ample means of self-government upon the Transvaal and the Orange River Colony as soon as possible. But we cannot conceal from ourselves the fact that the first use which will be made of the powers thus conferred will probably be in the direction of committing two very illiberal acts, especially in the Transvaal. The new Government, however representative it may be, will, it is to be feared, confirm the Chinese labour ordinance, and at the same time carry out a policy of rigid repression and exclusion with regard to the Indian immigrants.

I merely state the problems here. I make no attempt to discuss them, because I do not at present see wherein the solution lies. Both subjects will present enormous difficulty [illegible] the next Liberal Government, who will want all their statecraft to deal with them satisfactorily. The unreasonable decisions of the Convention just held at Pretoria show unmistakeably which way the wind is blowing in South Africa.—London Correspondent of the *Advocate*, Lucknow.

The Hoondamal Case.

Appeal Before the Town Council.

A special meeting of the Durban Town Council was held, on the 24th inst., for the purpose of hearing an appeal against the Licensing Officer's decision upon the application of Hoondamal for a wholesale and retail licence for premises in Durban. The Mayor (Mr. J. Ellis Brown) presided, and the other members present were Mr. J. F. Ferguson (Deputy-mayor), the Hon. R. Jameson, and Messrs. H. Ramsay Collins, P. Chappe, A. G. L. Houghting, and Holmes, with the Town Clerk (Mr. W. Cooley) and the Assistant Town Clerk (Mr. W. Henderson). Mr. Molyneaux, the licensing officer, was also present. Mr. W. Nicolson (Shepstone, Wylie & Binns) was for the applicant.

The licensing officer gave his reasons for his refusal of the licence, it being shown that a letter, read by the applicant's solicitor, asking for a licence for the West Street premises, had been written after the licence had been refused on the application for premises unspecified.

The Mayor held that there was no case for appeal before the Council, and that a fresh application for a licence would have to be made, specifying the premises for which the licence was required.

A Philosophic Radical View.

Negro and Chinese Problems.

London, Jan. 19 (Special).

Mr. John Morley, M.P., in a speech last night, devoted his remarks chiefly [illegible] the impressions derived from his recent visit [illegible] the United States and Canada. He said that America would soon have to face the problem of its enormous black population. That was a retribution following a wrong. Africans were imported to America much as the Chinese are being brought to South Africa. It might be 50 or 100 years before Heaven sent in the bill, but what sort of harvest could be expected when the foundations of a State were laid on an inferior civilisation? We were, by the importation of Chinese, changing the foundation of the State in South Africa. Some day the whites would have [illegible] pay the penalty following the wrong now being perpetrated.—*Natal Mercury.*

Indians on the Mines.

These mine cases leave a detestable flavour in the mouth, and a vigorous purging is necessary, which can only be done by a strict impartial enquiry. Wealth and poverty must be treated alike, and justice, that quality on which we as Britishers pride ourselves, must be shown, in order that the idea of fostered slavery may once and for all be removed from the minds of the public. —*Ladysmith Gazette.*]

Ourselves.

The *Natal Mercury* refers to the Indian Opinion in the following terms:—

"We congratulate the proprietors of Indian Opinion upon the improved appearance of their newspaper. In its present form it is altogether attractive, and the type is large and distinct. As regards the subject matter, we can only repeat what we have said before, that the articles are well written by thoughtful and well-informed writers, and if we disagree with their opinions, we always respect them as the honest convictions of men who write from the Indian point of view. There is always something well worth reading in the English language, but we must confess our inability to criticise what is written in Gujarati, Hindi, and Tamil."

A Local Scandal.

Church for Coloured People.

Boksburg Protests Unheeded.

The announcement that the Government intended to reserve Stands 1456-7-8, in Leeuwpoort Street, as a site for a church for coloured people brought forth a strong protest from the townspeople and the Town Council, but apparently all to no purpose. The following letter from the Town Clerk to the Secretary of the Boksburg Ratepayers' Association explains the position:—

Sir,—Referring to your letter of the 23rd December last, forwarding resolution passed by the Committee of your Association upon the subject of the reservation by the Government of Stands 1456-7-8, Leeuwpoort Street, as a site for a church for coloured people, I have the honour to inform you that my Council, at its meeting held on 21st December last, resolved that the Mayor formally protest against the action of the Government in this matter. My Council has now done all that it possibly can do to urge upon the Government the undesirability of granting Stands in this town for such a purpose, and especially seeing that no coloured people are living in our midst, the necessity for a church for them is not apparent.

Notwithstanding the strongest possible protests which have been made by my Council since the 22nd March last, the reservation of the stands in Leeuwpoort Street has been gazetted, and it would now appear that the only recourse is for the public to supplement the action of the Council by resolution, taken at a public meeting, to be [illegible] to the Government.—*East Rand Express.*

Notes and News.

NEWCASTLE LICENCES.—We regret that, through inadvertence, we stated that Mr. R. C. Roberts was the licensing officer for Newcastle. The town should have been Harding.

"THE PSYCHOLOGY OF THE BHAGAVAD GITA."—Readers of the above lecture, which appeared in our issues, numbered 23, 24, 26, 27, 28, and 29, will be interested to know that these numbers can be obtained at the office of the International Printing Press.

THE KING'S BIRTHDAY.—Our Potchefstroom correspondent informs us that a letter has been received by the Secretary of the British Indian Association of Potchefstroom, from the Colonial Secretary's Office, conveying the thanks of His Majesty the King-Emperor for the telegram of congratulation addressed to the Lieutenant-Governor of the Transvaal on the occasion of the King's Birthday.

AT THE DISTRIBUTION of prizes at the Pachaiyappah's College, Madras, the Trustees of the College announced that an Indian lady of the Vaisya community had left property worth one lakh of rupees for religious and education charities in aid of their community.—*Indian People.*

EDUCATION, from the point of view of public health, must aim at nothing less than the creation of national habits of hygiene. The formation of character is the true aim of education, and in public health, character means habits of cleanly, sanitary, and simple living.—*Lancet.*

A COMMITTEE has been appointed by the Lieutenant-Governor of Bengal to consider a letter from the Government of India on the subject of the establishment of a School of Mines in Bengal, and some proposals in regard to practical instruction being given in mining in mines districts.—*Indian People.*

THE COLONIES are independent nations, which yield us nothing but the name of Empire, and with which we have no concern beyond occasionally appointing their ornamental governors. But India not only pays the whole cost of her own administration, but is a productive power, which pays England splendid dividends.—Mr. J. M. Maclean, in the *South Wales Daily News.*

INDIAN WINS COBDEN PRIZE.—The Cobden Prize for 1904, at Cambridge University, has been won by an Indian, Manohar Lal, B.A., of St. John's College. The examiner states that the essay of Mr. D. H. MacGregor, B.A., Trinity College, is worthy of special mention. The title of Mr. Manohar Lal's essay is "The Causes and Effects of Combinations, and Suggestions as to Legislative Control". The Cobden Prize is awarded once in three years, and is offered by the Committee of the Cobden Club.—*Reynolds' Newspaper.*

LEADERS OF RESEARCH.—The British Association may be described as the organisation of democratic science. Its leaders are among the leaders of of research and thought; but its special object is to propagate interest in science and sympathy with scientific methods among people who lack the leisure, if they do not lack the ability also, to be scientists themselves. It makes known to all manner of men the latest discoveries of research, and discloses to the great world the position which scientific questions hold in the minds of the learned men who are engaged in grappling with them. One specially admirable feature of its work is that it is so far from quenching the smoking flax that it makes the quenched flax smoke again.—*South African News.*

INDIAN MAILS.—The Natal Direct Liner *Umfuli*, sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 5th Feb. The *Umkuzi* is expected to arrive from India on or about the 7th prox., and the *Umhlali*, on or about the 9th. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents. The British India Liner, *Loodiana*, is due on or about the 3rd or 4th prox., and will sail for Bombay direct via Delagoa Bay, on or about the 8th or 9th. Messrs. W. Dunn & Co., Commercial Road, Durban, are the Agents. Mr. Dada Abdoola, is the Local Indian Passenger Agent.

INDIA AND THE COLONIES.—The Colonial Office issued, a few days ago, particulars of a new and interesting scheme designed to give to the school children of the United Kingdom better knowledge of the Colonies, and to give to the school children of each Colony better knowledge of the United Kingdom and of "other parts of the Empire." . . . . Colonial ignorance of England, and English ignorance of the Colonies are knowledge and wisdom compared with English ignorance of India. Why should not the India Office send round an army of Indian lecturers, with lantern slides, to tell the truth about India to English school children?—*India.*

THE UNIVERSITY OF OXFORD has accepted Mr. Alfred Beit's offer to found in it a Professorship of Colonial History. What interests us most is the anxious care with which Mr. Beit, in making his offer, went out of his way again and again to exclude India from the scope of the new professorship. Remembering the fortunes of British Indian citizens in the Colonies, and especially in those Colonies with which Mr. Beit has been specially associated, we do not deny that it would have been quite too grim a jest to include India among the territories that are to exhibit to the annual essayist "the advantages of Imperial citizenship."—*India*

Manager's Notice.

The International Printing Press has been removed to Phoenix. The Management beg to advise their clients and advertisers in the INDIAN OPINION, that their communications will receive prompt attention. The Durban Office for receiving printing orders, subscriptions to the INDIAN OPINION, &c., will still be at 113 Grey Street. All postal communications should be addressed: The International Printing Press, Phoenix.

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૨૮ મી જાનેવારી, ૧૯૦૫. અંક ૪.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રસ્તી—તા૦ ૨૮ જાનેવારીથી, તા૦ ૩ ફેબ્રુવારી સુધી, ઈ૦ સ૦ ૧૯૦૫.

હીંદુ—પોષ વદ ૮ થી, પોષ વદ ૧૪ સુધી, સંવત ૧૯૬૧.

મુસલમાની—તા. ૨૧ મા જીલ્કાદથી, તા. ૨૭ મા જીલ્કાદ સુધી ૧૩૨૨ હીજરી.

વાર.	ખ્રીસ્તી તારીખ	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની...	૨૮	૮	૨૧	૫ ૨૨	૬ ૫૫
રવી...	૨૯	૯	૨૨	૫ ૨૩	૬ ૫૫
સોમ...	૩૦	૧૦	૨૩	૫ ૨૪	૬ ૫૫
મંગળ	૩૧	૧૧	૨૪	૫ ૨૫	૬ ૫૪
બુધ...	૧	૧૨	૨૫	૫ ૨૬	૬ ૫૪
ગુરૂ...	૨	૧૩	૨૬	૫ ૨૭	૬ ૫૩
શુક્ર...	૩	૧૪	૨૭	૫ ૨૮	૬ ૫૩

નાતાલ ડાઇરેક્ટ લાઇન ઓફ સ્ટીમર્સ

સ્ટીમર "અમ્રુલી" તા. ૫ મી ફેબ્રુવારી ડરબનથી ઉપડી પરબારી કોલંબો થઈ કલકત્તા ઉપડશે, ખાસ ખબરને વાસ્તે તેઓના એજંટો ડીંગ અને સન્સ, ડરબન, કેસલ બીલ્ડીંગ વેસ્ટ સ્ટ્રીટમાં, તપાસ કરવી અથવા તે લખવું. કોલંબોથી સ્ટીમરો બદલશે.

બ્રિટીશ ઈંડીઆ સ્ટીમ નેવીગેશન કંપની.

દરેક માસ ગોવા, મુંબાઇ તરફ જાય છે ને ડેલાગોઆબે, બેરા, અને ઝાંઝીબાર આગળ બંદર કરે છે.

વધારે ખબરને વાસ્તે ડબલ્યુ. કન, અને કંપનીને ત્યાં તપાસ કરવી.

ઠેકાણું કમરશિઅલ રોડ, ડરબન.

નોટીસ.

અમારા ઘરાકોને તથા વાંચનારાઓને ખબર આપવામાં આવે છે કે અમારું પ્રેસ ફીનિક્સ લઈ જવામાં આવ્યું છે અને ઈંગ્રેજી નોટીસ પ્રમાણે ઠેકાણું કરવાથી તેમના પત્ર ઉપર પુરતું ધ્યાન દેવામાં આવશે.

ઈંડિઅન ઓપિનિઅન.

શનીવાર, તા૦ ૨૮ જાનેવારી ૧૯૦૫.

મરકી.

વરસાદની ઋતુ શરૂ થઈ ચુકી છે. તેની સાથે પ્લેગની અફવા સંભળાય છે અને તેના સાચા કેસ પણ થયેલા છે. થોડા વખત અગાઉ અમારા પત્રમાં બહાર પડેલા ડરબનના હેલ્થ ઓફીસરના પત્રપર અમારે અમારા હિંદી ભાઈઓનું પુરી ધ્યાન ખેંચવું જોઈએ. અમારા ધારવા પ્રમાણે હિંદીઓએ પોતાની લાયકાત જણાવવાની આ ખરેખરી તક છે; અને આગેવાનોએ આરોગ્યતાના નિયમો સખત રીતે જાળવવા માટે દરેક હિંદીવાનને સમજુતી આપવા આગળ પડવું જોઈએ. દરિદ્રતા અને અસ્વચ્છતાથીજ આ પ્લેગની ઉત્પતિ છે એમાં શક નથી. અમે જાણીએ છીએ કે ગરીબ વર્ગના હિંદીવાનોની આવે વખતે અગત્યનું કરવાની સ્થિતિ નથી. દાખલા તરીકે તેઓની કોટડીઓ હવાની આવજાવવાળી હોવાનું અથવા તો તે સઘળાઓના ઘર આરોગ્યતાવાળી જગ્યામાં હોવાનું તેઓનાથી બની શકે નહિ; પણ આ વાતને બાજુએ મુકી એક સંપથી અને નરમાશ ભરેલી સમજુતી કરવાથી ઘણું કામ થઈ શકશે એમાં શંકા નથી. અમે આશા રાખીએ છીએ કે જાતીભાઈઓ આ સમયે જાગૃત થઈ અગત્યનાં પગલાં લેશે. તેમજ વળી અમારે અમારા માનવંતા હેલ્થ ઓફીસરનું ઉત્તર આંધ પુર્વભાગ તરફ ધ્યાન ખેંચવું જોઈએ. આ બે જગ્યાઓપર પુરતું ધ્યાન આપવાની જરૂર છે. હિંદીવાનો તે બાબતમાં નિરૂપાય છે. આ બન્ને જગ્યાઓને હમેશને માટે સુધારવાના અથવા તો નાબુદ કરવાના હિંમત ભરેલાં પગલાં લેવાં એ ટાઉન કાઉન્સિલની ફરજ છે. નહિ તો સાઉથ આફ્રિકાના મુખ્ય શહેરોપર તે કોઈ દીવસ ચેપ લગાડનાર થઈ પડશે. જોહાનેસબર્ગથી મળેલા અત્રાંતીના ખબરથી આપણે ચેતવું જોઈએ અને અમને ખાત્રી છે કે ગયા વરસમાં પ્લેગ ફાટી નીકળેલ હતું તેમ આ વખત ન થવા દેવા ત્યાંના હિંદીવાનો પોતાની ફરજ બજાવશે અને સત્તાવાળાઓને મદદરૂપ થશે. અમને ખબર મળ્યા છે કે ત્યાંના મલાય લોકેશનપર સત્તાવાળા સખ્ત નજર રાખે છે અને તેના વસનારાઓએ પણ તેને સારી સ્થિતિમાં રાખેલ છે. ત્યાંના જેવું સારી વ્યવસ્થાના છે. બાળી નાખેલાં લોકેશનની બાજુ વસ્તી આ મલાય લોકેશનએ આવીને વસી છે તે વાત ખ્યાલ બહાર જવી ન જોઈએ. કમનશીબે આ લોકેશનમાં મરકી થાય તો જોહાનેસબર્ગની ટાઉન કાઉન્સિલ ફરજમાંથી મુક્ત થઈ શકે તેમ નથી. જુના લોકેશનમાંથી ઘરબાર વિનાના થયેલા હિંદીઓને બદલામાં રહેવાનું સ્થાન પુરૂં પાડવાની પોતાની ફરજ તે બીલકુલ બજાવી શકી નથી. જો આ લોકેશન ઉપરથી ભાર ઓછો કરવા પર દરકાર નહિ રાખે તો સાર્વજનિકના તંદુરસ્તીના સંબંધમાં પોતાની ફરજ બજાવવામાં પાછા પડ્યા વિના રહેનાર નથી.

રૂશિયામાં ભયંકર મામલો.

રાજધાનીમાં ત્રાસદાયક દેખાવ.

ઝારનું નાસી છુટવું.

રૂશિયાની પ્રજા ઘણીજ ઉશ્કેરાઈ ગઈ છે, અને આખા દેશમાં ભયંકર મામલો મચી રહ્યો છે.

ગેપનની સરદારી નીચે આખી વસ્તીએ ભેગા મળી અરજી ઘડી છે. તે અરજીમાં ઝારપાસેથી દેશના લોકોને અમુક અમુક છુટ આપવા એવું જણાવેલું છે. તેમાં એક લાખથી વધારે માણસ જોડાશે એવું પ્રથમ ધારવામાં આવ્યું હતું. પણ પાછળથી પાંચ લાખ માણસ કરતાં પણ વધુ માણસ જોડાવાના ખબર મળ્યા છે.

ગેપન પોતાની જીંદગી જોખમમાંજ છે એવુ સમજે છે છતાં પોતાના દેશની સ્વતંત્રતાની ખાતર પોતાનો પ્રાણ અરપણ કરવા તઈયાર થયો છે.

આ બળવો ફક્ત રાજધાનીમાંજ જામી રહ્યો નથી પણ આખા દેશમાં ચારે તરફના ભાગમાં એટલે કે મોસ્કો, ઓડેસા, રીગા વિગેરે ભાગોમાં પણ ફેલાયો છે. આ સઘળા

ભાગમાંથી બુધવારે એજ વખતે ભયંકર બંડ જાગવાના ખબર મળ્યા છે

લશ્કરે બળવાખોરોપર તોપનો મારો શરૂ કરેલો છે અને તેથી સેંકડો માણસો ક્ષણમાં નજીવ થઇ જાય છે. શહેરમાં કાપાકાપી ચાલી રહી છે.

એવા ખબર મળ્યા છે કે રૂશિઅન રાજધાનીમાં રાત્રે ભયંકર અંધાર જામી રહ્યું છે. લોકો દિવસે કે રાત્રે જીવવાની આશા છોડી બહાર ફરે છે, અને મામલો દર કલાકે બારીક બનતો જાય છે.

બળવાખોરોએ સરકારી મકાન ઉડાવી દેવાની ધાસ્તી આપી છે. સરકારી અમલદારો અને કામ કરનારાઓ બાકમાં ફાવે તેમ નાસવા લાગ્યા છે.

પોલીસે સેન્ટપીટર્સબર્ગની હથીયારની બધી દુકાનો બંધ કરી હથીયાર કબજે કરેલ છે.

છાપાઓ બધા બંધ છે નોવોએ વરેમ્યા નામના મુખ્ય છાપાનું સંચાકામ બળવાખોરોએ પાયમાલ કરી નાંખ્યું છે.

ઝાર પોતાનાં કુટુંબ સહીત કોપનહેગન નાશી ગયાનું સંભળાય છે.

મુખ્ય સહેરની હાલતનું વરણન કરતાં એક ખબર પત્રી જણાવે છે કે એક ક્ષણે ચોતરફ તદન શાંતિ ફેલાયલી માલુમ પડે છે, તેવામાં અચાનક લશ્કરનું વાદળ આવી પડે છે. બંદુકોના અવાજો ઉપર અવાજો થાય છે અને એકદમ નિરદોષ પ્રાણીઓ જમીનદોસ્ત થાય છે, જેમાંનાં ઘણાક નાનાં બાળકો સ્ત્રીઓ અને જુવાન છોકરાઓ હોય છે. લોહીની નદીઓ ચો તરફ જોવામાં આવે છે.

માણસોનાં ટોળાં ઉપર તલવાર ચલાવી તેઓને કસાઇની માફક રેસીજ નાંખે છે. ટોળાંમાનાં કોઇપાસે હથીયાર હોતાં નથી. તેઓ જરા પણ સામાં થતાં નથી અને લાચારીથી મરણે વશ થઇ પોતાનો પ્રાણ ખુએ છે. થોડે થોડે અંતરે લશ્કરી ટુકડીઓ માલુમ પડે છે અને શહેર ત્રાસદાયક દીસે છે.

ટપાલની ખબર.

સ્ટીમર કમકુઝી તા. ૭ મી તથા અગ્ગી થો તા. ૯ મીના લગભગ આવી પહોંચવાની વકીરહે છે.

બ્રિટિશ ઇન્ડિઆ લાઇનની સ્ટીમર ગુર્ખા આના તા. ૩ જી કે ૪ થી ફેબરવારીએ અહિં પહોચવાની વકી છે. અને તા. ૮ મી કે ૯ મીએ ડેલાગોઆબે થઇ મુંબઇ ઉપડી જશે.

આત્મચરિત્ર.

—0—

ઓનરેબલ મી૦ દાદાભાઇ નવરોજીએ લખેલું પોતાનું જન્મચરિત્ર.

(પ્રોફેસર દાદાભાઇ નવરોજી.)

મારી બાલ્યાવસ્થામાં મારો બાપ ગુજરી જવાથી ચંદ્રમા જાણે મારી ગરીબ સ્થિતિને માટે મારી તરફ મારા બીજા મીત્રોની માફક દીલસોજીની લાગણી બતાવતો હોય એમ મને લાગતું હતું. બાળપણાની આવી મારી કલ્પના હજી પણ મને યાદ છે. મારા બાળપણમાં મારા મનમાં કોઇપણ પહેલી કલ્પના ઉત્પન થઇ હોય તો તે ફક્ત આજ છે. મારૂં રક્ષણ કરવાને ચંદ્રમા જાણે મારી પછવાડે પછવાડે ફરતો હોય એમ મને લાગતું હતું. મને આવી દયાની જરૂરીઆત મારી બાલપણમાં હતી, અને હજી પણ છે. મારો બચપણની બીજી બાબતનો ખ્યાલ જો કે મને પોતાને યાદ નથી તોપણ મારી માતુશ્રીના કહેવા પ્રમાણે એ હતો કે જ્યારે જ્યારે મને કોઇ પણ છોકરો અપશબ્દ કહેતો ત્યારે હું એટલુંજ કહેતો કે તારા અપશબ્દો તારા મહોડામાંજ રહેવાના.

નાનપણમાં હું ક્રીકેટ રમવામાં ઘણો ભાગ લેતો અને તેમાં મને ઘણો આનંદ આવતો. રમવામાં હું ચાલાક હતો અને એસપ્લેનેડ ઉપર બપોરે નિશાળેથી અરધા કલાકની ખાવાની રજા આપવામાં આવતી ત્યારે પણ અમો રમતા. મારી ગુજરાતી નિશાળમાં હું આંકમાં ઘણો હુશીયાર હતો, તેની સાથે નાનો અને દેખાવડો હોવાથી જ્યારે જ્યારે મારી ગુજરાતી નિશાળમાં કોઇપણ મોટો માણસ આવતો ત્યારે મને મહેતાજી આગળ ધરતા કેટલીક વખતે નિશાળના બધા છોકરાઓને રસ્તા ઉપર હારબંધ ઉભા રાખવામાં આવતા, મહેતાજી પલાખાં પુછતા, લોકો તે જોવાને ઉભા રહેતા અને જ્યારે જવાબો સાચા પડતા ત્યારે વાહવાહના પોકારનો અવાજ પાસે ઉભેલા ટોળામાંથી થતો

મારો ચહેરો ખુબસુરત હોવાથી વિવાહ અથવા બીજા કોઇપણ ઉત્સવને વખતે મારા પર સરવેની નજર જતી. ઇંગ્રેજ સેનાધિપતીજેવો રાજાના જેવો અથવા રાજદરબારી માણસના જેવો રેશમી ભભકાદાર પોશાક હું તે વખતે પહેરતો. પ્રેમના આવેશમાં મારા વહાલાં વડીલો મને બચીઓ કરતાં. મારા સ્વપ્નામાં પણ નહોતું કે હું મારો જુવાની અને પટપણનો વખત અંગ્રેજોના દેશમાં કાઢીશ, અને તેઓનો પોશાક ખરેખર પહેરીશ. જ્યારે જ્યારે હું ઇંગ્રેજોના રાજદ્વારી પોશાક પહેરૂં છું ત્યારે ત્યારે મને મારા નાનપણના દીવસો યાદ આવે છે. સ્વર્ગવાસી મહારાણી વીક્ટોરીઆ ઇમ્પીરીઅલ ઇન્સ્ટીટ્યુટ ખુલ્લું મુકવાની વખતે જે ડેપ્યુટેશન ગયેલું હતું તેમાં હું પણ હતો અને તે વખતે મને મારૂં નાનપણ યાદ આવેલ હતું

મારા નાનપણમાં મને ફારસી ભાષામાં લખાયેલું ફીરદૂસ પ્રખ્યા શાહનામા વાંચવા ઘણો શોખ હતો. હું તેનો ગુજરાતીમાં તરજુમા કરીને મારા પારસી ભાઇઓને વાંચી સંભળાવતો. મારે જણાવવું જોઇએ કે મારી રહેણી અને વરતનનો પાયો આવાં વાંચન ઉપરથી બંધાયલો હતો.

હું જે ગામઠી નિશાળમાં ભણતો હતો તે મહેતાજીના છોકરો એક ઇંગ્રેજી નિશાળમાં ભણવા જતો હતો આ ઇંગ્રેજી નિશાળ બ્રિટિશ સરકારના આશ્રય નીચે નેટીવ એજ્યુકેશન સભાથી ચલાવવામાં આવતી હતી. મને તે ઇંગ્રેજી સ્કુલમાં મોકલવા મહેતાજીએ મારી માતુશ્રીને સમજાવ્યું, અને તેથી ફરી મારી ભવિષ્યની જીંદગાનીનું રૂપ ફર્યું.

માણસની જીંદગાનીનો આધાર ઘણી વખત એક નજીવી બાબત ઉપર રહે છે. મહેતાજીએ તેના છોકરાને ઇંગ્રેજી નિશાળમાં ન મોકલ્યો હોત તો તે મારી માને કેવીરીતે સમજાવત ? અથવા મારી મા તેના કહેવા પ્રમાણે ન ચાલી હતતો ?

કેળવણી તે વખતે મફત આપવામાં આવતી હતી. મારે નિશાળના ફી આપવી પડતી નહોતી. હમણાં માબાપોને તેઓનાં છોકરાંને કેળવણી આપવાનો જે ખરચ કરવો પડે છે તેવો ખરચ જો મારી માને કરવો પડ્યો હોત તો મારાથી કેળવણીનો લાભ લેવાતજ નહિ.

આ બનાવ ઉપરથી મને સીદ્ધ થયું કે મફત કેળવણી આપવાથી ગરીબ અને તવંગર સરવેને સરખો લાભ મળી શકે છે. તેટલા માટે વગર પૈસે કેળવણી આપવાના રીવાજને ઉત્સાહથી ટેકો આપવાને હું આગેવાન થયો.

હું જ્યારે પંદર વરસનો થયો ત્યારે મારા મનના વિચારો દ્રઢ સ્વરૂપ પકડવા માંડ્યા અને મારૂં મન જાગૃત થયું.

ગુજરાતી અને ઇંગ્રેજી નિશાળમાં શીખ્યા પછી હું ઉંચા પ્રકારની કેળવણી લેવા સારૂં કોલેજમાં ગયો. કોલેજનો ખરચ મને સ્કોલર શીપ મળતી તેમાંથી ચાલતો. નિશાળમાં ફી આપવી પડતી નહોતી અને કોલેજમાં સ્કોલર શીપ મળતી. આ પ્રમાણે મારા નશીબનું ચક્કર મને અનુકુળ પડે તેમ ફરતું હતું.

આ વખતે હું જે જે ચોપડીઓ વાંચતો અને જેથી કરીને મારી વરતણુકનો પાયો બંધાયો અને જે મારી ભવિષ્યની કારકીર્દીને માર્ગદર્શક થઇ પડી તે તે ચોપડીઓમાં એક ", ફીરદોસનું શાહનામું " અને બીજું "ઝોરોસ્ટ્રીઅનની ફરજ " નામનું ગુજરાતી પુસ્તક હતું. આ શીવાય હું ઇંગ્રેજી ચોપડીઓ પણ વાંચતો. મારી ઇંગ્રેજી ભાષાની શૈલી "ઇંપ્રૂવમેન્ટ ઓફ ધી માઇન્ડ " નામના પુસ્તકથી સુધરી; અને આંગ્લ ભાષામાં વિચારો દરશાવવા મને વધારે સારા લાગ્યા. ઝટાદાર અલંકૃત ભાષાને મેં આ દીવસથી રજા આપી.

જેમ જેમ મારી કેળવણી વધતી ગઇ તેમ તેમ મારા વિચારો સુધરતા ગયા. મને

લાગ્યું કે હું એક ગરીબ માબાપનો છોકરો હતો, અને લોકોએ મને ભણાવ્યો. મારી ચોપડીઓ જીજી કામા નામના પૈસાદાર ગૃહસ્થ કે જે મારી સાથે ભણતા હતા અને એના વધારે પરિચયમાં ભવિષ્યમાં આવવાનું મારા નસિબમાં લખેલું હતું, તેમણે પુરી પાડયા. આવી મદદ મને નહિ મળી હોત તો મારો અભ્યાસ થઇ શકત નહિ. મને મને મળેલા લાભો માટે લોકોનેજ હું ઉપકૃત હોવાથી, તે ઉપકારનો બદલો લોક હિતકામો કરી આપવાનો ધાર્યો. અને લોકોને વાસ્તેજ મારી જીંદગી અરપણ કરવી એ મારી ફરજ છે એમ હું સમજવા લાગ્યો. આવા વિચારો જ્યારે ઉત્પન્ન થતા હતા ત્યારે મારા વાંચવામાં ગુલામોના વેપારને લગતી ઇંગ્રેજી ચોપડીઓ તથા હાવર્ડના પરોપકારી કામોની વાતો મારા જાણવામાં આવી તેથી મારા વિચારો સબળ થયા, અને મારી ભવિષ્યની કારકિર્દીનો પાયો તેજ વખતે પડી ચુકયો હતો.

જ્યારે મારો કોલેજનો અભ્યાસ પુરો થઇ રહેવા આવ્યો ત્યારે સર અરસકાઇન પેરી કે જે તે વખતે એજ્યુકેશન બોર્ડના પ્રેસીડેન્ટ હતા અને જે મારા વિષે સારો વિચાર ધરાવતા હતા તેણે મને વિલાયત કાયદાનો અભ્યાસ કરવા મોકલવાનું ધાર્યું અને વિલાયતનું અરધું ખરચ આપવાનું મને કહ્યું અને બાકીનુ ખરચ મારી પારસીકોમની પાસેથી લેવાનું કહ્યું. કેટલીક ગેરસમજને લીધે મારી કોમના આગેવાનોને એમ લાગ્યું કે કદાચ ખ્રિસ્તી પાદરીઓ મને તે ધરમમાં ફેરવી નાંખશે અને તેથી કરી તેઓએ મારી માગણી કબુલ કરી નહિ.

(અધુરૂં.)

ખબર પત્ર.

મરકી.

[અમારા ખબર પત્રી તરફથી.]

જોહાનેસ્બર્ગ, તા. ૨૩-૧-૧૯૦૫.

હું ગયે અઠવાડીએ મરકીના સમાચાર તથા તેના કેટલાક નિયમો લખી મોકલ્યો છું દરમીઆન ખબર મળ્યા છે કે ડરબનમાં છ સાત કેસ થઇ ચુકયા છે તેમાં હિંદી તથા કાફરાજ છે. આપણા લોકોમાં મરકી ફેલાતાં વાર નથી લાગતી એ દેખીતું જણાય છે. જો મરકીએ ઘર કરયું તો વળી ફરવા હરવાની મુસ્કેલી શરૂ થશે. એટલે જે નીયમો હું ગયે અઠવાડીએ આપી ગયો છું તે પાળવામા કોઇએ ચુકવાનું નથી.

જે છોકરો મરકીથી ગુજરી ગયો તેના મામા તેને જોવાને આવેલ. ધાસ્તિથી તે પ્રીટોરીઆ નાશી ગયા. પરિણામ એ આવ્યું કે તેની ઉપર વધારે ઇજા આવી. તેને તથા કુટુંબીઓને સિળી કહાડવામાં આવ્યા અને થોડા દિવસ ક્વોરન્ટાઇનમાં રાખ્યા. નાસી ન જતાં જો સત્તાવાળાઓની નજર નીચે અહીંજ રહેત તો તેને આ બધી તકલીફ નહિ પડત.

મલાઇ લોકેશનની સ્થિતિ અહીં કેટલેક દરજ્જે ઘણી ખરાબ થઇ ગઇ છે. લોકો મીચોગીચ ભરાઇ ગયા છે અને કેટલાક તો ચોખાઇ રાખવાની વાતજ સાંભળતા નથી. એક કમીટી નીમાઇ છે તે હમેશાં રાતના ઘર તપાસવા નીકળે છે. અને હવે એવો વિચાર કરયો છે કે જો તેનું લોકો નહિ માને તો સત્તાવાળાઓને ખબર આપવી. આમ કરવું તે બેશક વધારે સારૂં છે. જો હાલ તુરત આપણો કઇપણ સડો ઢાંકી રાખવામાં આવશે અને પાછળથી મરકી ત્યાં ફાટી નીકળશે તો ઇન્ડિઅન લોકેશનની માફક મલાઇ લોકેશન પણ ઉડી જશે અને આપણે હાથ ઘસતા બેસી રહેવું પડશે. એટલે હાલ જેઓ મંદવાડમાંથી નીકળવા માંગતા હોય તેઓનાં નામ જાહેર કરવાં ને તેના તેમજ બીજાના સ્વારથને સારું કડવો ઘુંટડો પાવો બરોબર છે.

અહીંના દાકતરને જો કંઇ હિંદી મરણ મરકીના ઇસ્પીતાલમાં થાય તેના ખબર તુરત આપવા લોકોને આપવા વિનંતી કરવામાં આવેલ, એ વિનંતિ તેમણે સ્વિકારી છે. આમ કરવાનો હેતુ એ છે કે લાસ મળે તો તેની પાછળ ધર્મ ક્રિયા થઇ શકે.

જાપાની વાર નરોની તવારીખ.

અમારા વાંચક વરગમાં જાપાની એડમીરલોની તવારીખ જાણવાની જીજ્ઞાસા ઉત્પન્ન થઇ હોય એમ જણાવાથી અમો આ કોલમ તેઓના જન્મચરીત્રને માટે રાખીએ છીએ

(૧) એડમારલ ટોગો.

આ મહાન પુરૂષનું વૃતાંત અમે અમારા આગલા અંકોમાં આપી ગયા છીએ; તેથી માત્ર એટલુંજ જણાવીએ છીએ કે એડમીરલ ટોગોની સરખામણી યુરોપમાં જે જે વીરપુરૂષો થઇ ગયા છે તેમાંથી સરવેથી ચઢીઆતા નેલસનની સાથે કરવામાં આવે છે. જેમ નેલસને ૧૮૦૦ની સદીની શરૂઆતમાં નેપોલીઅન બોનાપાર્ટની ખોટિ રસ્તે દોરાયેલી આકાંક્ષાઓને ટ્રફાલગર આગળ મોટી જીત મેળવી આગળ વધતી અટકાવી હતી અને તેથી કરી ઇંગ્લંડતો શું પણ આખા યુરોપને ઉથલ પાથલ કરી નાંખવાના નેપોલીઅનના વિચારને ધકો પહોંચાડયો હતો; તેવીજ રીતે ચીન અને જાપાનની લડાઇ વખતે એડમીરલ ટોગોએ પોતાનું પરાક્રમ બતાવેલું હતું. વળી નેલસનનો મુખ્ય સિદ્ધાંત તે એડમીરલ ટોગોનો પણ છે—દેશની સેવા બજાવવી એતો દરેક માણસની ફરજ છે. અને તેમાં જીંદગી જાય તો પણ શું!—બેઉનાં પરાક્રમ સરખા છે; કારણ કે બેઉનાં સિદ્ધાંત સરખા છે. સરખા મનોબળવાળાના સરખા વિચારોનું પરિણામ સરખુંજ આવે છે. આ પ્રમાણે હોવાથી એડમીરલ ટોગોની સરખામણી નેલસનની સાથે થાય છે તેમાં જરા પણ અતીશયોક્તિ નથી. બીજું વળી નૌકાશાસ્ત્રની કેળવણી ઇંગ્લંડમાં લીધેલી હતી તેથી ખલાસીઓ કેવી રીતે કેળવાય છે તેનું તેને સારી રીતે જ્ઞાન હતું. તેજ ધોરણ તેણે જાપાનમાં દાખલ કરયું હતું.

અમારે અહીંઆ જણાવવું જોઇએ કે જાપાનના નૌકાને લગતા સઘળા અમલદારો એ યુરોપના સુધરેલા દેશની કેળવણી લેવી એ જાપાનનું ખાસ ધોરણ છે. કેટલાક અમલદારોએ પોતાની કેળવણી ઇંગ્લંડમાં લીધેલી છે તો બીજાઓએ જરમનીમાં લીધેલ છે અને કેટલાક અમેરીકામાં આવેલા યુનાઇટેડ સ્ટેટસમાં વહાણોને લગતી કેળવણી લઇ તેવા પ્રકારની કેળવણીનો લાભ જાપાનને આપે છે. આ પ્રમાણે જુદા જુદા દેશોની નૌકાને લગતી કેળવણીનું પરિણામ જાપાનની નૌકા સૈન્ય છે. તેથીજ તે રૂશિયા જેવા મોટા રાજ્યની સાથે ટક્કર લઇ શકે છે. આ બાબત જુદા જુદા અમલદારોનાં ચરિત્રો વાંચવાથી માલુમ પડશે.

(અધુરૂં.)

વીસમી હિંદી નેશનલ કોંગ્રેસ.

સર હેન્રી કાટનનુ ભાષણ.

આ ભાષણ અમે બહુ અગત્યનું માનીએ છીએ, તેથી તેનો તરજુમો નીચે આપીએ છીએ. ભાષણ આ છાપાના કદને સારૂં મોટું હોવાથી તેના વિભાગ કરવા પડયા છે.

ગૃહસ્થો અને બાનુઓ

આ કોંગ્રેસના એક માજી પ્રમુખે કહ્યું છે કે જો કોઇપણ હિંદીને મોટામાં મોટું માન આપવું હોય તો હિંદી પ્રજાના કબજામાં આ કોંગ્રેસનું પ્રમુખસ્થાન આપવું તે છે. એ માન તમે જ્યારે પરપ્રજાના માણસને આપો ત્યારે તેનું મહત્વ વધે છે. એટલે આજે તમે મને પ્રમુખપદ આપ્યું છે તેનું મને અભિમાન છે. હું જાણુંછું કે તમારા માંનાજ માણસ આ કામ વધારે સારી રીતે બજાવી શકે અને ઇંગ્રેજના કરતાં હિંદીને હિંદી કોંગ્રેસનું પ્રમુખપદ મળે તે વધારે શોભે. તેથી જ્યારે મને તમારે નામે આ પદ લેવાનું નોતરૂં મળ્યું ત્યારે મને લાગ્યું કે તમે બધાએ મને બહુજ મોટું માન આપ્યું. અને તે મેં મારી જવાબદારી ખુબ સમજીને કબુલ કરયું છે. વળી એ પ્રમાણે માન આપીને મેં જે સેવા હિંદની કરી હોય તેની તમે ખુબ જાણો છો. અને એ જોઇને હું તમારો આભાર માનું છું અને મગરૂબ પણ થાઉં છું.

કોંગ્રેસનો હેતુ.

આ કોંગ્રેસને આજ વીસ વરસ થયાં. તેનું નામ જણાવ છે ત પ્રમાણે તે દેખીતી

સાર્વજનિક છે. આપણે અહીં સાર્વજનિક કામોનું વિવેચન કરવા તથા તે પાર પાડવા એકઠા થઇએ છીએ. હું મારી સામે ઘણા સભાસદો જોઉં છું અને તે દરેક કોમ, દરેક ધંધા, દરેક દરજ્જા તથા દરેક ધર્મને લગતા છે. જો સગવડને સારૂં તમે સંખ્યાની હદ ન રાખી હોત તો તેથી પણ વધુ સભાસદ આવત. અહિં રાજ્ય પ્રકરણી કામમાં આગેવાની ધરાવતા મુખ્ય માણસો હિંદુસ્થાનના દરેક પ્રદેશમાંથી આવ્યા છે. અહિં તમે એકઠા થઇ કામ કરી શકો છો ને કરોડો માણસના વતી ચોકસ રીતે કામ કરી શકો છો. તમે કંઇ નાની સુની જગાએ નથી ઉભા. હિંદુસ્થાનની બુદ્ધિ તમે છો. તેનું મુળ તમે છો. અહિં મારી સનમુખ હું મોટી પ્રજાના પ્રતિનીધિઓને જોઉં છું. તમારી સ્થિતિ એવી છે કે જો તમારી ધારણાઓ પાર ન પડે અથવા તમારી સલાહનો રાજ્યકર્તાઓ દરકાર ન કરે તો પણ રદ થતી નથી. તમે અહિં એકઠા થયા છો તે કોણ છો? બહુ કેળવાયેલા પારસીઓ, કચ્છ, ગુજરાતના તવંગર ને ખંતીલા રહેવાસીઓ, આ મહાન શહેરના શહેરીઓ કે જેઓ પોતાના વેપાર તથા કેળવણીની ચડતીમાં મુખ્ય ભાગ લે એ છો. વળી તમારી ગયેલી કીર્તિનું અભિમાન ધરાવનારી, સ્વદેશાભિમાની અને તેજી મરાઠા તિવ્ર બુદ્ધિવાળા મદ્રાસી બ્રાહ્મણો, પેશાવરથી ચીતાગાંગ સુધી જેણે પોતાની છાપ પાડી છે એવા હુશિયાર બાબુઓને હું જોઉં છું. પંજાબ તથા મધ્ય પ્રદેશના આગેવાનોને પણ જોઉં છું. જે હિંદુધર્મની તમારી પ્રજામાં ન વર્ણવી શકાય તેવી અસર થયા કરે છે એવા હિંદુધર્મ પાળનારા હિંદુઓ તથા જે ઇસલામ ધર્મના ઝનુન, તાકાદ અને તેજ સદાય હમેશાં રહેલા છે તે ઇસલામ ધર્મના માણસોને હું જોઉં છું. આપણે આ પ્રતિનિધિઓની મંડળીમાં રાજકારભાર કેવી રીતે ચાલવો જોઇએ તે સુચવનારા વિષયો લોકો તથા સરકારની પાસે રજુ કરીએ છીએ અને તે બધા વિષયો હિંદુસ્થાનની શાહેનશાહતની રાજ્ય પ્રકરણી તેમજ પઇસા સંબંધી સ્થિતી બતાવનારા છે. એવા વિષયોનો જન્મ કાંઇ આપણી મંડળીમાં થાયછે. એવો હક આપણે ધરાવતા નથી. લોકો ને કેવી જાતના વિચાર બાંધવા જોઇએ તે બાબતની કેળવણી વરસો વરસ વર્તમાન પત્રો વડે તથા બીજા એસોશીએસનની મારફતે અપાય છે; એ બધા કામને જુદા જુદા ઇલાકાની કાઉંસિલોના સભાસદો જો કે તેઓ ને થોડી તક મળે છે તોપણ તેટલી તકનો લાભ લઇને બાબતો કરી ઉત્તેજન આપે છે. આ પ્રમાણે લોકોનો મત બંધાય છે. રાજ્ય નીતિનું ધોરણ સ્થપાય છે અને કાળે કરીને તે ધોરણ આ કામમાં આવે છે. આપણું કામ, આવી રીતે લોકોમાં જે મત બંધાયો હોય ને મત તથા ધોરણો એ આખી હિંદી પ્રજાના મત તથા ધોરણો છે, એમ બતાવવાનું છે. એવા કામને સારૂં આજે આપણે મળ્યા છીએ. અને તે ફરજ અદા કરવાને આપણાં કરતા વધારે લાયક એવી બીજી કોઇ પણ મંડળી નથી.

આગેવાનો તથા જનસમુહ.

કોંગ્રેસનું શું કામ છે તે જોઇ ગયા. મેં કોંગ્રેસને તેના જન્મ દિવસથી તે આજ લગી જોયા કરી છે. અને હું કહી શકું છું કે કોંગ્રેસે પોતાનું કામ ઘણી વફાદારીથી વિચાર સહીત અને નરમાસથી કરયું છે. તમારી તવારીખ તમને દિપાવનારી છે. અને તમે કદી સરકારના ધોરણને બાંધી શકયા ન હો તોપણ તમારા દેશની તવારીખ તથા તમારા સ્વદેશીઓ ઉપર તમે ઘણી સરસ અસર કરેલી છે. તમારી સત્તા આ દેશમાં ઘણી પ્રબળ થઇ છે અને તમારો અવાજ હિંદુસ્થાનના એક છેડાથી બીજા છેડા સુધીમાં એક રણશીંગડાની માફક જબરદસ્ત ધ્વનિ કરી રહેલો છે. તમારા મહાન આગેવાનોએ કિર્તિ મેળવી છે અને તેનાં નામ હવે પછી પણ હમેશાં યાદ રહેશે. એ બધાઓમાં સર્વોપરી તમારા માજી પ્રમુખ બુજરગ મી. દાદાભાઇ નવરોજીને ગણું છું. તેઓ સાહેબ તેની ઉત્તર અવસ્થામાં ૮૦ વરસની ઉમરે પણ અતિ મહેનતથી અને સ્વદેશાભિમાનથી તમારૂં કામ બજાવે જાય છે. જેઓ ચાલ્યા ગયા છે તેઓમાં સર્વોપરી હું મહાદેવ ગોવીંદ રાનાડેને ગણું છું. એનું ડહાપણ અતુળ હતું અને એનું મરણ આપણાથી વિસરાય તેવું નથી. મરહુમ મન મોહન ઘોસનું નામ પણ આ ઠેકાણે ભુલવાનું નથી. એની ચાતુરી અને દુન્યાદારી અકલ કિમતી હતાં. રીસેપશન કમીટીના નામાંકીત ચેરમેન સર ફીરોજશાહ મહેતા તે આપણી સાથેજ છે તેમજ આપણા પહેલા પ્રમુખ મી. ઉમેશચંદ્ર બેનરજી, મી. જસ્ટીસ બદરૂદીન તૈયબજી, મી. શંકરન નાયર, મી. રોમેશચંદ્ર દત્ત, બાબુ સુરેંદ્રનાથ બેનરજી, મી. દીનશાહ એદલજી વાચ્છા અને મી. ગોપાલ કીશન ગોખલે તે પણ આપણી સાથે છે. મારે વધારે નામ આપવાની શી જરૂર છે! એ બધા સાહેબો ઘરોઘર ઓળખાય છે. તેઓના નામ મહેલાઓમાં કે ઝુંપડાંમાં, નહિ કે માત્ર કોંગ્રેસની છાવણીમાં જ ગવાય છે. તેઓના કામને ઇંગ્લંડમાં જ કોંગ્રેસના કમીટી છે તેથી બહુ જોર મળે છે અને મી. હ્યુમ તથા સર વિલ્યમ વેડરબર્નના હિંમતવાળી મહેનતના જેટલા વખાણ કરીએ એટલા ઓછા છે. સર વિલીયમ વેડરબર્ન આજે આપણી સાથે છે તે આપણને ખુશાલી ઉપજાવનારૂં છે. એટલુંજ નહિ પણ તેનું આપણને માન છે. જ્યારે જ્યારે કોંગ્રેસના જન્મ, કોંગ્રેસની આબાદી, કોંગ્રેસની જીતો અને કોંગ્રેસની હારોની વાત આપણે કરશું ત્યારે ત્યારે મી. હ્યુમનું નામ આપણે મોઢે હમેશાં ચડનારૂં છે. ઇંગ્લંડમાં હિંદુસ્થાનના રાજ્યપ્રકરણી ખાતાથી સર વિલિયમ વેડરબર્ન બહુ વાકેફ છે. મુંબઇ ઇલાકાનું તેમનું જ્ઞાન ઘણું છે. એ બને આપણને બહુ ઉપયોગી થઇ પડયા છે. મરહુમ મી. વીલ્યમ ડીગબી એ બ્રિટિશ કમીટીના મેમ્બર નહોતા છતાં હિંદુસ્થાનના ઉપર તેમનો અગાધ પ્રેમ હતો. ખરૂં જોતાં તેમની આખી જીંદગી તેણે હિંદુસ્થાનને અરપણ કરી અને આ જગોએ તેની સેવાની યાદગીરી રાખવા અને હિંદુસ્થાનને તેમના મરણથી બહુ ધકો પહોંચ્યો છે એમ જણાવવા ઇચ્છું છું.

હવે કોઇ પ્રજાકાય કામના આહવાનોમાં ધિરજ ખંત સારૂં કહેવાય અથવા તો નરસુ કહેવાય તોપણ એક દિલી, ચુસ્તપણું અને સ્થિરતા એ બધા ગુણોની જરૂર હોય છે. તમારા આગેવાનોમાં આ બધા ગુણો છે એમ હું બેધડક પણે કહી શકું છું. તેઓ એવા છે કે જેને સારૂં તમે અભિમાન ધરાવી શકો છો પણ તે જીત ને કઇ આગેવાનો એકલા મેલવી શકતા નથી. તેઓની પાછળ ચાલનારાઓની વફાદારી અને તેમના ટેકાની હમેશાં જરૂર રહે છે. બધા કાંઇ આગેવાન થઇ શકતા નથી. કેપટનોની અને જનરલોની સંખ્યાં થોડી રહે છે. લડાઇ કેમ ચલાવવી એ તેઓ બતાવી શકે છે પણ જીત મેળવવામાં લશ્કરની તાબેદારીની જરૂર છે. હું તમને તમારા મિત્ર તરીકે ચેતવણી આપું છું કે માહોમાહે ખટપટ, તકરારો અને આ જમાનાના આગેવાનો જેઓએ પોતાની જીંદગીનો ભોગ તમને આપ્યો છે તેઓની અદેખાઇ અને તેઓનું ઓછું બોલવું એથી તમને મોટું જોખમ છે. તમારા મંડળની આ એક નબળાઇ છે. એવી નબળાઇ કુદરતી છે અને જ્યાં જ્યાં મોટા કામની શરૂઆત થાય છે ત્યાં ત્યાં એવી નબળાઇ જોવામાં આવે છે. પણ તેથી કરીને એવી નબળાઇ ઓછો ધસારો આપે છે અથવા તો એ એવી જોખમકારક છે એમ માનવાનું નથી. તે નબળાઇ છે તે આપણે જાણીએ છીએ તો પછી ગમે તે પ્રકારે પણ તમારામાંના જેનાં અંતઃકરણમાં સ્વદેશાભિમાનનો તણખો ઝળકયા કરે છે તેઓએ

તે નમળાઇ નાબુદ કરવાનો દૃઢ નિશ્ચય કરવો જોઇએ.

ઇંગ્લાંડ તથા હિંદુસ્થાન.

એટલું ખરૂં છે કે આપણે જે સુધારા દાખલ કરવા માંગીએ છીએ તેનો આધાર ઘણે ભાગે ઇંગ્લંડના મત ઉપર રહે છે. દાખલા તરીકે આયરલાંડ. આયરલાંડ તળમાં હિલચાલ થઇ તે સુધારાનું પહેલું પગથીઉં હતું. પણ આયરલાંડ એકલું આગળ વધ વાને માટે અશક્ત હતું. જ્યારે તે હિલચાલ ને ઇંગ્લાંડની લીબરલ પાર્ટીએ ટેકો આપ્યો અને ઇંગ્લાંડનો પ્રજા મત તેની તરફેણમાં થયો ત્યારેજ આયરલાંડને કંઇ હક મળ્યા. એજ પ્રમાણે હિંદુસ્થાનનું સમજવું. બને દેશને સારૂં એકજ ઉપાય છે. સુલેહથી ચોખવટ થવાનો આધાર બનેની બાબતમાં ઇંગ્રેજી પ્રજા ઉપર છે. તેઓજ માત્ર ગવર મેન્ટની ઉપર જોર કરી શકે જ અને તેથીજ તમારી બ્રિટિશ કમીટીની કિંમત છે.

[અધુરૂં.]

રોકડ બજાર ભાવ.

આવક.		શી.	પે.		શી.	પે.
ચાંખા	૧ બસ્તાનું	૧૮	૬	થી	૧૯	૦
બીમડીના	,,	૨૪	૦	,,	૨૫	૦
એફ. એફ. ડી. આર,		૧૬	૦	,,	૧૬	૬
એફ. ડી. આર.	,,	૧૫	૦	,,	૧૫	૬
ચીની સક્કર	,,	૧૯	૦	,,	૧૯	૬
કુડાના	,,	૧૯	૦	,,	૧૯	૬
દેશી તુવેર દાળ.		૧૫	૦	,,	૧૫	૯
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૫	૬	,,	૧૬	૦
મસુરની	,,	૧૫	૦	,,	૧૫	૬
મગની	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
અડદની	,,	૨૦	૦	,,	૨૧	૦
કઠોળ						
ચણા	,,	૧૮	૦	,,	૧૯	૦
વટાણા	,,	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
મકાઇ	,,	૭	૩	,,	૭	૯
તેલ.						
કડવુ	૧ ગ્યાલન	૨	૭	,,	૨	૯
એરડીનુ	,,	૨	૧	,,	૨	૨
મીઠું	,,	૨	૭	,,	૨	૮
નાળીએરનું	,,	૨	૯	,,	૨	૧૦॥
ખાંડ નાતાલની.						
સફેદ	,,	૨૧	૬	,,	૨૨	૬
પીળી	,,	૨૦	૦	,,	૨૧	૦
વીરફુળ	,,	૧૩	૬	,,	૧૪	૬
આટો	,,	૧૦	૩	,,	૧૦	૬
મડાસી સોપારી.	૧ રતલ	૦	૬	,,	૦	૯
મરચાં.		૦	૫	,,	૦	૬
ઘી ગેદી		૬૭	૯	,,	૭૧	૩
ખારકીન ટી—રોસ.		૭	૩		૭	૬
,, ,, વ્હાઇટ રોસ		૬	૯		૭	૦
,, ,, ,, ગાલન					૧૩	૩
કેલી		૧૦	૬	,,	૧૧	૦
નાળીએર		૧૫	૦	,,	૧૬	૦

આ અઠવાડીઆમાં મળેલ લવાજમ.

મી. બાણા રતનજી.	૦	૬	૩
,, આર. સામી.	૦	૧૦	૦
,, ડબ્લ્યુ. સી. ડોગરટી.	૦	૧૨	૬
,, સઇયદ ઇસ્માઇલ.	૦	૧૭	૦
,, એ. એસ. સલીમ.	૦	૧૭	૦
,, મહમદ અબેદ.	૦	૧૨	૬

હમેશનું સુખ.

ડા૦ વિલયમની ગુલાબી ગોળીથી થતો ફાયદો કાયમને માટે છે.

૧૮ મહિના ઉપર આરામ થયા પછી દરદની નિશાની પણ જોઇ નહિ.

કેપકોલોનીના સમરસેટ ઇસ્ટ નામના ગામડામાંથી મીસ એની. વી. રસેલ લખે છે કે હું આજથી અઢાર માસ ઉપર ડા૦ વિલયમની ગુલાબી ગોળીઓનો ઉપયોગ કર વાથી સાજી થઇ હતી અને ત્યાર પછી મને દરદ કોઇ પણ રીતે કદી કનડી શક્યું નથી. આ ઉપરથી જણાશે કે ડા૦ વિલયમની ગુલાબી ગોળીથી થતો ફાયદો કાયમને માટે છે આ હકીકત મીસ રસેલે, જ્યારે અમે તેણીને મળવા ગયા હતા ત્યારે અમારી પાસે તેણીએ ખાત્રી પુરવક જણાવી હતી.

તેથી એકવાર ફરીને અમે કહીએ છીએ કે આ ગોળી કાયમને માટે ફાયદો કરે છે. મીસ રસેલની બાબતમાં એવું બનેલું કે તેનાં શરીર ઉપર માત્ર હાડ ચામજ રહેલાં. લોહી માત્ર નાશ પામેલું હતું. ક્ષય લાગુ પડયો હતો અને આવી સ્થિતિમાં જ્યારે તેણીએ આ દવાનો ઉપયોગ કરયો ત્યારે નવી જીંદગી આવી. નવું લોહી આવ્યું, શરીર તંદુરસ્ત થતું ગયું અને થોડા વખત તદન નિરોગી બની ગઈ.

અમારા વાંચકોની જાણ માટે અમે મીસ રસેલનો વિગતવાર હેવાલ નીચે મુજબ આપીએ છીએ.

પહેલ વહેલા તેની ભુખ જવા લાગી અને તેથી શરીર નબળું અને દુબળું પડી ગયું. તે દીવસે દીવસ ક્ષીણ થવા લાગી. અને છાતી માં તથા માથામાં સખત દરદ થયું. તેણીથી ભાગ્યેજ ચાલી શકાતું. ડાક્તરોની સલાહ લેવામાં આવી પરંતુ તેઓએ તેની સાજા થવાની આશા નજી. આવી સ્થિતિ હતી તેવામાં નસીબ જેગે ડા૦ વિલયમની પીલ સંબંધી કેટલીક હકીકત તેણીના બાપનાં વાંચવામાં આવી અને તે ઉપરથી તેનો ઉપ યોગ કરયો. ત્રણ બાટલી પુરી ન થઈ તેટ લામાં તેના શરીરમાં નવું લોહી આવ્યું અને શરીરમાં તકાત આવવા લાગી.

મારી છાતીનો અને માથાનો દુખાવો કમ તી થઇ ગયો અને બીજી બેક બાટલીઓ પુરી કરી એટલે તો તદન નિરોગી થઇ ગઈ.

એનીમીયા અને ક્ષય થવાનુ મુળ કારણ લોહીનો બીગાડ છે. આવા રીતે બગડેલ લોહીને સુધારવાને માટે ડા૦ વિલયમની ગોળીઓ અકસીર ઇલાજ છે.

ડા૦ વિલયમની પીંક પીલ્સથી લોહીની જમાવટ થાયછે અને અંગમાં તાકત આવેછે, તેથી ઉપર જણાવેલા રોગો મટે છે તેમજ તે નાથી અજીરણ, વિકાર, કલેજાનાં દરદ, મુત્રા શયના બગાડ, વાંસાની ફાટ, મુળવુ, ક્ષય, છાતીમાં દુઃખ, બરડાની પીડા અને બધરાં ઓનાં દરદો મટી જાય છે. આ દવા સઘળા કેમીસ્ટ, તેમજ દુકાનદારોને ત્યાં મળે છે તેમ જ કેપટાઉનમાં વિલયમ્સ મેડિસિન કમ્પનીની દુકાન નમ્બર ૭૭ ને શિરનામે લખવાથી ૧૭ શિલીંગની ૬ બાટલી અને ૩ શિ૦ ૩ પે૦ ની ૧ બાટલી વગર ટપાલ ખરચે મોકલવ માં આવેછે. P. P.

Mrs. Besant's

TRANSLATION OF THE

'BHAGAVAD GITA'

With Selections in Sanskrit

AND SANSKRIT ALPHABET
With English Pronunciation,
for Students.

Full-page Portrait
OF MRS BESANT.

PRICE ONE SHILLING.
CASH WITH ORDER

International Printing Press,
PHŒNIX, Natal.

इंडिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्वर, ता. २८ वी जानेवारी, १९०५. नम्बर ४.

सप्ताहिक पंचांग.

इंग्रेजी—ता० २८ जानेवारीसे, ता० ३ फेबरवारी १९०५ तलक.

हिंदु—पोष कृष्ण पक्ष ८ से पोष कृष्ण पक्ष १४ सं. १९६१ तलक.

वार.	इंग्रेजी तारीख.	हिंदु तिथि.	सूर्य उदय. (क. मि.)	सूर्य अस्त. (क. मि.)	त्योहारोंकी यादी.
शनि.	२८	८	५ ३२	६ ५५	
रवि..	२९	९	५ ३३	६ ५५	
सोम	३०	१०	५ ३४	६ ५५	
मंगल.	३१	११	५ ३५	६ ५४	
बुध.	१	१२	५ ३६	६ ५४	
गुरु..	२	१३	५ ३७	६ ५३	
शुक्र	३	१४	५ ३८	६ ५३	

इंडिया जानेवाली मैल स्टीमर.

इंडियाकी मैल स्टीमर 'अमफुली' ता. ५ फेबरवारी ओर पिछे तुरत जाने वाली है. यह स्टीमर डाक ले जाते है.

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. २८ जानेवारी, १९०५.

प्लेग.

बरसा रुतु शरु हुइ है. उसकी साथ प्लेग भी ध्यान खेंच रहा है और प्लेगका केसभी हुआ है. यह बिमारीके बारेमें हमारा इंग्लिश कोलममें कुछ समय आगे डरबनके हेल्थ ओफिसरका पत्र छापा गया है, उस पर हमारा पाठकोंकी द्रष्टी करना चाहिये. हमारी सुचना यह ही है कि इस समय पर हिंदीओंको अपनी लायकात बतानेका अच्छा समय है. तन्दुरस्तीका कानुन अच्छी तरहसें समालनेके लिये अग्रेसर लोगोंने सब कोइ आदमीको समझाकर अपनी फरज अदा करना चाहिये. दरिद्रता और गलीचीसें मरकी पेदा होती है उसमें कुछ शक नहि है. हम जानते है कि गरीब लोग यह समय पर कुछ कर सकते नहि है. क्यों कि उसकी कोठडी हवावाली, तन्दुरस्तीवाली बनानेका और कोठडी तन्दुरस्तीवाली जगा हमें रखनेका उसीसें हो सकता नहि है. परन्तु यह बात छोड देगें तो एकदिल और सलाहसंप करनेसें बहुत काम अच्छा होगा. हमकों उमेद है कि यह समय पर अपने हिंदवासी भाइओं जागृत होकर योग्य इलाज लेगा. हमारा प्रिय हेल्थ ओफिसरकों भी उत्तर और पुर्व क्लेे तरफ द्रष्टि करना चाहियें, क्यों कि कि यह दोनों जगाह बहुत समालनेकी है. यह बारेमें हिंदीओं कुछ कर सकतें नहि है. यह दोनों जगाह हरहमेशके लिये अच्छी बनाना और नाबुद करना यह टाउन कान्सिलकी फरज है. ऐसा नहि होगा तो साउथ आफ्रिकाके बडे शहेर पर किसी दिन बेपी दर्द हुमला करेगा.

जोहानेसबर्गसें प्लेगके बारेमें जो खबर मिला है, इससें बहुत समालना चाहिये. गत वर्षमें जो प्लेग चला था वोह ही मुजब इस समयपर अपने हिंदी भाइओं नहि होने देनेके लिये अपनी फरज बजायगा. हमकों खबर मिला है कि वहांके मलाइ लोकेशनपर सत्तावाले अमलदार सख्त देखरेख रखता है और उसमें बसनेवालोंने भी उसकों अच्छी स्थितीमें रखा है. जो लोकेशन जला दिया था उसका सब आदमी यह मलाइ लोकेशनमें जाकर रहा है, यह बातभी ख्यालमें रखना चाहिये. कमनसिबसें जो यह लोकेशनमें बिमारी चली तो टाउन काउन्सिल दोषमेंसें मुक्त होगी नहि. पुराणा लोकेशनके जो आदमीकों रहेनेका घर नहि है ऐसा हिंदीओंके वास्ते हरहमेश रहेनेका स्थान देनेके बारेमें टाउन काउन्सिलने अपनी फरज कुछ बजाइ नहि है. यह लोकेशनमें जो बस्ती बढ गइ, वोह कमती करनेके बारेमें कुछ दरकार किया नहि जावे तो सार्वजनिककी तन्दुरस्तीके बारेमें अपनी फरज बजानेमें पिछा हठना पडेगा.

गत ता. २३वी के रोज जोहानेसबर्गसें हमारा सम्बाददाता लिखता है कि डरबनमें छ सात केस प्लेगका हुआ है वोह मात्र हिंदीओं और काफिर है. इससें देखा जाता है कि अपने लोगोंमें मरकी फैलनेमें देरी लगती नहि है. मरकी फैल जायगी तो आनेजानेके बारेमें बहुत तकलीफ उठाना पडेगा. उसके वास्ते बहुत समालना चाहिये. यांह मलाइ लोकेशनकी स्थिती खराब हो गइ है और बस्तीभी चकचार भर गइ है. तपास करनेके वास्ते एक कमिटी मुकरर हुइ है और रातको तपास रखती है. अब ऐसा इरादा रखा है कि जो कोइ लोग कहेने मुजब नहि चलेगा तो सत्तावालोंको खबर देना. ऐसा करना अलबत अच्छा है, क्योंकि नहि तो इंडियन लोकेशन मुजब मलाइ लोकेशनभी नाबूद होगा और पस्ताना पडेगा.

युरोपके राज्योंमें बात बातपर टिक्स लगाये जाते है. जरमनीके प्रसिद्ध नगरोंमें बिल्लीयों पालनेपर उनके मालीकोंको टिक्स देना पडता है. जब यह टिक्स नया चला था, तब हजारों ही बिल्लियां लोगोंने मार कर एक कौडी टिक्स न दि थी.

लन्डन नगरमें बिना नोकरीवालोंका और बिना रोजगारवालोंका संकट दुर करनेके लिये जो योजना रेवरन्ड मि. लोंगने निकाली है और वोह कामें जो फन्ड बनाया है, उसमें शहेनशाह एडवर्ड, शहेनशाइबानु और प्रिन्स आफ वेल्सने हाथ मिलकर ६०० गिनी भेट किया है.

रुशियामें भयंकर मामला.

राज्यनगरमें त्रासदायक दिखाव.

झारका भाग जाना.

रुशियन लोग सामने हो चुका है और सारा मुलकमें भयंकर मामला चल रहा है.

***

गेपन नामक एक सरदार है, उसकी सरदारी निचे सारी वर्सीने साथ मिल कर एक अरजी बनाया है और लिखा है कि देशके लोगोंको कुछ हक देना. इसके लिये ५,००,००० आदमी जमा हुआ है.

***

जिंदगी जोखममें है ऐसा गेपन समझता है, परन्तु अपनी स्वदेशभूमिकों स्वतंत्र बनानेके लिये अपनी जान देने को खडा हुआ है.

***

गत बुधके रोज खबर मिला है कि राजधानीके शेहर, मोस्को, ओडेस्सा, रोस्टोफ इत्यादी जगाह पर एकी समय पर भयंकर तुफान चल रहा था.

***

लश्करी लोगने बलवाखोरों पर तोप चलाइ है, इससें सेंकडो आदमी मरते है और गांवमें झपाझपी चल रही है.

***

बलवाखोरोंने सरकारी महेल उडा देनेका डर बताया है. सरकारी अमलदारों और कामदार लोग अपनी जिंदगी बचानेके लिये न्हासभाग कर रहा है.

***

सेन्टपीटरस्बर्गमें हथियारोंकी सब दुकान पोलिसने बंध करके हथियार कबजे कर लिया है.

***

झार अपना कुटुंब साथ कोपनहेगन भाग जानेका सुना है.

***

सब छापा बंध है. नोवोये व्रेम्या नामक बडे छापाका सांचाकाम बलवाखोरोंने पायमाल कर दिया है.

***

बडे शेहरकी स्थितीका ब्यान करते एक सम्वाददाता लिखता है कि एक पलमें शांतिका दिखाव होता है इतनेमें दुसरी तरफमें लश्करके बादल आ पडता है और गोलीओं पर गोलीओं छुटती है. निर्दोष आदमीका जान जाता है और खुनकी नदी चल रही है.

हिंदुस्थानके समाचार.

सुन्दरवनकी आवादी—कलकत्ते से कुछ दूर सुन्दरवन नामक जंगलमें बनैले पशुओंके सिवाय आवादी बहुत कम है. अब बंगाल गवरमेन्ट यह वन को आबाद करना चाहती है. इस लिये उसने सरकारी खरचासें लोगोंको वहां बसने और खेती करनेका प्रबन्ध कर दिया है.

नामदार निझामके राज्यभारको २५ वर्षकी मुदत पसार होनेसे उसकी खुशालीके लिये 'जुबीली' का महोत्सव सात दिन तक किया जावेगा. उसके लिये वहांके बडे वजीरने प्रजा तरफसें एक फन्ड बनाया है. वजीरने उसमें १०,००० रुपये दिया है. फन्डके कुल रुपये ४९,००० जमा हुआ है.

पढी लिखी स्त्री—मद्रासमें पेद्दकीमेडी नामक एक छोटासा राज्य है, वहां श्रीमती अन्नपूर्णा एक हिंदु रमणी रहती है. उमर इनकी अभी ज्यादा नहि है. इस समय अन्नपूर्णाकी अवस्था इक्कीस वर्षकी है. पाठशालामें और घरपर कुछ न पढाये जानेपरभी उक्त महिला उडिया भाषा भली प्रकार लिख और पढ सकती है. यह ही नहि, वरन् कहते है कि उडिया भाषामें अन्नपूर्णाने एक दिन एक आदमीके सामने परदेके भीतर बैठकर चार सौ पंक्तियोंकी पद्य रचना करके कविता की थी.

बिदेश वर्तमान.

रूमके सुलतानने अंग्रेजोंको बाइबल सोसायटीको रूममें बाइबल बेचनेसे रोका है. सुलतानने अंग्रेजोंके अदन और अरबकी सीमा निरधारित करनेसे भी इनकार किया है. इस पर अंग्रेज चिन्तित होकर कह रहे है, कि जरमनीकी शह पाकर ही सुलतान इतनी गुस्ताखी दिखानेकी हिम्मत कर रहे है.

तिबेटकी राह खुल जानेसे पादरी-मंडली बहुत खुश हुइ है. कितनेही पादरी तिबेटी भाषा सीखकर तिबेटी भाषामें बाइबल छपाया चाहते है और उसे तिबेटके गांव गांव और नगर नगरमें बांटना चाहते है. तिबेट-सन्धिकी वर्तमान दशा देखकर पादरीयोंके सफल मनोरथ होनेमें कितनेही लोग सन्देह करते है.

रोकड बझार भाव.

	शी.	पे.	शी.	पे.
बांझा चावल.	१८	६	१९	०
श्रीमदीके ,,	२४	०	२५	०
एफ. एफ. डी. आर.	१६	०	१६	६
एफ. डी. आर.	१५	०	१५	६
चांदी सकर.	१९	०	१९	६
हरहरका दाल	१५	०	१५	९
मसुर दाल.	१५	०	१५	६
मुंगकी दाल.	२२	६	२३	०
वटुर दाल.	२०	०	२१	०
चने.	१८	०	१९	०
मटर.	१६	०	१८	०
घीली.	७	३	७	५
कड्वा तेल.	२	७	२	९
ऐडीका तेल.	२	१	२	२
मीठा तेल.	२	७	२	८
नालियेरका तेल.	२	१	०	१०॥
चीनी सफेद.	२१	६	२२	६
,, पीली.	२०	०	२१	०
तांबाकु लाल.	१३	६	१४	६
आदा.	१०	३	१०	६
सुपारी. (मद्रासी)	०	६	०	[illegible]
अंबली.	०	३	०	३
घी.	६७	९	७१	६
मीरची.	०	५	०	६
कापकीन तेल	६	९	७	०
,, वाइट रोग	७	३	७	६
,, ,, माल्ट	०	०	११	३
फेल्ट	१०	६	११	०
नारीअर १००	१५	०	१६	०

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

வாரமொருமுறை பிரசுரிக்கப்படும்.

நெட்டால் பீனிக்ஸ், 1905ஞு ஜனவரிமீ 28உ சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

குரோதி வருஷம் தை மாதம்.

கிழமை.	தேதி.	திதி.	நக்ஷத்திரம்.	யோகம்.
ஞாயிறு.	17	சஷ்டி	விசாகம்	மரண
திங்கள்.	18	சப்தமி	அனுஷம்	சித்த
செவ்வாய்.	19	அஷ்டமி	கேட்டை	சித்த
புதன்.	20	நவமி	மூலம்	அமிர்த
வியாழன்.	21	தசமி	பூராடம்	சித்த
வெள்ளி.	22	ஏகாதசி	உத்திராடம்	சித்த
சனி.	23	துவாதசி	திருவோணம்	சித்த

மார்க்கட் விலை.

	முதல்	வரை
மாஞ்சா அரிசி.	18/6	19/-
பீம்டி அரிசி.	1-4/-	1-5-
புழுங்கலரிசி.	16-	19/6
பருப்பு.	15/6	16/-
மைசூர் பருப்பு	15-	15/9
சோளம்.	7/9	8/3
நல்லெண்ணெய்.	2/6	2/8
கடலெண்ணெய்.	2/7	2/8
தேங்காய் எண்ணெய்.	2/8	2/10½
நெட்டால் சர்க்கரை	1-1/6	1-2/6
சிகப்பு „	1-0-0	1-1-
இரீசன் „	13/6	14/6
கோதுமை மாவு	10/3	10/6
வெற்றிலைப்பாக்கு	6 பென்ஸ்,	9 பெ
மிளகா	5 „	6 „
நெய்	3-7-0	3-11-3
பெர்பின் எண்ணெய் காலன்		13/6
௸ ஒயட் ரோஸ்	7/3	7/6

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கையொப்பக்காரர்கள் சென்ற வருஷத்திற் தச்சேர வேண்டிய கையொப்பத்தொகையும் நிகழும் வருஷத்தின் தொகையும் தாமதிக்காமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாய்க் கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

கையொப்பக்காரர்களுக்கு வாரந்தோறும் கிடைக்காமலிருந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத்தெரியப் படுத்தும்படிக் கேட்டுக்கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மேய்ல்.

நெட்டால் கிடைக்ட் கேஸ்ல் அம்புளி பிப்ரவரிமீ 5உ இந்தியாவுக்கு புறப்படும்.

அம்கூலி 7உயும், அம்பேலாட்டோ 9உயும் இந்தியாவிலிருந்து வருவதை எதிர்பார்க்கப்படுகின்றது.

பிரிட்டிஷ் இந்தியா லைனர் அடிகு என்ற மரக்கலம் 3உ அல்லது 4உ இங்குவந்து 8உ அல்லது 9உ டெலகோவே வழியாய் பம்பாய்க்குப்போகும். ஏஜண்டு டன் அன்கோ, சுமர்வியல் ரோட், டர்பன். மி. டாடா அப்லோ இந்திய பாசிஞ்சரின் ஏஜண்டு.

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"
பீனிக்ஸ்நெட்டால்,
சனிக்கிழமை.

1905ஞு ஜனவரிமீ 28உ

ருஷியா சக்ரவர்த்தியாரிய ஸ்டாசரின் உயிர்மீட்பு.

ருஷியா கவர்மெண்டிலிருந்து உபகாரச்சம்பளத்தின் உதவிசெய்து பெற்றிருக்கிற மும்கோட்டா என்ற பெயர்வாய்ந்த மிக்காடோவிற்கு இரண்டு பணிவுள்ள பிரஜைகள் இப்போது ஜப்பானின் தலைப்பட்டணமாகிய டோக்கியோவில் வசித்துவருகிறார்கள். அவர்களை பற்றி அடியிற்சொல்லப்படும். கடந்த பன்னிரண்டு வருஷங்களுக்குமுன் கனம்பொருந்திய சக்கிரவர்த்தி என்ற ருஷியர்களுடைய இராஜகுமாரனை பிரபுவாய் ஸ்டார்விச்சென் றழைக்கப்பட்டார். பிறகு அவர் ருஷியாவை விட்டு ஜப்பானைச் சுற்றிப்பார்க்கும் பொருட்டு பிரயாணமாகி ஜப்பானையடைந்தார். அவர் அந்நாட்டைச் சுற்றிப்பார்க்கப் போகவேண்டுமானால் ரிக்ஷாவில்தான் அதிகப்பிரியமாய் ஏறிச்செல்வது வழக்கமாயிருந்தது. ஒருநாள் கயோட் என்ற இடத்திற்கருகாமையிலுள்ள ஒட்சியில் கோவிலுக்குப்போய்க் கடவுளைத் தியானித்துக்கொண்டிருக்கும்போது, உறையிலிருந்த வாளை உருவிக்கொண்டு அவருக்கெதிரில் பாய்ந்த சான்சோ டசூடா என்னும்பேருடைய மதாபிமான புரோகிதனொருவனால் பயங்கரமாய்த் தடிக்கப்பட்டார். அந்த வேளையில் வெளிப்புறத்தில் இருந்த மும்கோபாட்டா, கிட்டாகா, இக்கால்ஸ் செக்கண்ட், இவர்களுடைய அதிமுயற்சியான ஒத்தாசையிராவிட்டால் ஸ்டாசர் உயிரோடிருந்திருக்கமாட்டார். அந்த ரிக்ஷாக்காரர்கள் சட்டென்று அப்பயித்தியம்பிடித்த மனிதனிடத்திற்கு ஓடி அவன்மேல்விழுந்து வலுமையாய் விடுவித்ததானது ஒருபெரிய உபகாரம்.

ருஷிய கவர்மெண்டாரிடமிருந்து மேற்கூறிய இருவர்களும் சல்ல சுகத்தை யனுபவிக்கும்படியான உபகாரச்சம்பளத்தில் சேர்க்கப்பட்டிருக்குக்காரணம் இதுதான்.

ஒவ்வொருவருக்கும் வருஷமொன்றுக்கு 1,000 ஜப்பானிய நாணயங்கள் கொடுக்கப்பட்டுவருகிறதாம். அது டோக்கியோவில் மிகவும் உறுதியான வருமானமாகி

100 பவுனுக்கு சமபெறுமானமிருக்கின்றது. அவ்விடத்தில் வசிப்பதற்குப் போதுமானதாயும், சுளுவாயுமிருக்கிறது. ரிக்ஷா இழுக்கும் ஒரு பேதமையான மனிதனுக்கு பிரயத்தால் அளிக்கப்பட்டதானது அதிக சம்பத்தையுண்டாக்கிற்று.

இந்தி மிஷகாக ஆராய்வு.

நகாரிசபாவால் பனாரசில் அதிக பலமாக முயற்சை எடுக்கப்பட்டு 500 புஸ்தகங்களுக்குமேல் சேர்க்கப்பட்டிருக்கின்றன. அவைகளில் சில மிகவும் அருமையானதாகவும், அநேகம் இந்தி கல்வி யடங்கிய செய்யுட்களாயும் மணிபாயும், எப்பொழுதும் தெரிந்திராத பூர்விகங்களையின் ஞாபக வெழுத்தும் இலேசாக அறியவும், பழைய புஸ்தகங்களின் வாக்கியத்தைப்பாட்டின் திருப்திக்காகவும், புதிய ஏற்பாட்டைச் செய்வதின் நிமித்தம் சபாவினுடைய இடைவிடாத முயற்சி:—

அதிமேன்மைதங்கிய இராஜபுதனத்தினுடைய சுதேசநிலைமையைப்பற்றியும், சுதேச மத்திய இந்தியாவைப்பற்றியும் அநுகூலமான விஷயங்களைத்தெரிந்துகொள்ள அநேக புஸ்தகசாலைகளிலிருந்து விர்த்திக்குக்கொண்டுவரப்படுகின்றது. எச். எச்சினுடைய புஸ்தகசாலை திறந்தபோது, பனாரசின் மஹாராஜா சபாவாகிய இராமாயணத்தின் பழைய திருஷ்டாந்த காப்பியின் நான்காவது கொண்டுவந்து அதினின்று, அதிக கீர்த்தியும் சம்பிரமமுமான புஸ்தகமாக்கப்பட்டு மதிக்கத்தக்கவிலையின்பேரின் வெளியாகியிருக்கிறது. அப்புஸ்தகம் செய்வதற்கு லோக்கல் கவர்மெண்டாருடைய தயவின்பேரில் கவர்மெண்டு அச்சுக்கூடத்தில் அச்சடிக்க ஏற்றுக்கொள்ளப்பட்டது. இரண்டுவருஷ அறிக்கை அச்சாகியிருந்து வெளிப்படுத்தப்பட்டிருக்கிறது. இரண்டுவருஷத்தினுடையது கைவசமிருக்கிறது. ஐந்தாவது வருஷத்தின் அறிக்கை இப்பொழுதுசேர்க்கப்படுகிறது. இந்த ஏற்பாட்டினால் பல்வகைப்பட்டவர்களுடைய மனங்கள் இந்த விதமாக அதிக திருப்தியடைந்திருக்கின்றது.

மிர். பிஜோரன்ஸ்டர்ன் எண்ணம்.

பேர்போன ஸ்காண்டிநேவியன் கர்த்தாவாகிய மிர். பிஜோரன்ஸ்டர்ன், ருஷியரின் யுத்தநிலைமையும், இப்பொழுதிருக்கும் அமெரிக்காவையும், யூதரின் உபாசாரத்தைப்பற்றியும், மிகவும் பிரேம்பியனுடைய ஞானால் புதியல்லமையுள்ள முறைப்பாடடுப்பத்திரம் எழுதியிருக்கிறார். அப்பத்திரத்திரத்தின் விஷயங்கள் இதனடியில் வருமாறு:— அவருடைய பந்தவார்த்தைபான்று இராஜ்யங்களின் வழியாகப்போகிறது. ருஷியா குடிபடைகளின் மேல் கொடுமையுள்ள ஏகாதிபதிகள் கடிதமூலமாய் தொந்திரவுகள் செய்கிறார்கள். யாரின் கதவுகாலில் ஒப்பாசாரம்போல் ஏதாயிவைக்கப்பட்டு அடிமைக்கையாயும், கீதியாயும் பாவிக்கொண்டிருப்பது ருஷிய பிரபு அரசாட்சியின் ஒரு சிற்பமான பாவை. அது இந்த உலகத்திலுள்ள ஜனங்களெல்லாரையும்பார்க்கிலும் அதிக பயித்தியமானவைப்போல் காணப்படுகிறது. மிர். பிஜோர்ன்ஸ்டர்ன் அவ்விஷயங்களைப்பற்றி ஆச்சரியமாகக் கூறுகிறார்:— சந்தேகமன்றி இராஜாங்கங்களுக்கிடையில் அமெரிக்காவும், சீனியும் வழங்கிவருவதை காமபார்க்கிறோம்; ஆனால் ருஷியர்கள் யுத்தத்தில் என்ன தீங்கு செய்யவில்லை? என்ன மித்திரபேதத்தைச்செய்யவில்லை? எவ்வளவு கொடுமையான விழிப்போடிருந்தார்கள்? எப்பேர்ப்பட்ட பலமானக்கூட்டம்! யுத்தத்தில் அவர்கள் ஏன் தத்தளிக்கவேண்டும்? எவ்வளவு கஷ்டமான யுத்தஞ்செய்தார்கள்? அவ்விதமிருக்க, ருஷியர்கள் ஜெயமடைவார்களென்றிருந்தோம் இப்பொழுது அப்பாக்கியை கீழே போட்டுவிட்டார்கள். பிரிட்டிஷ்காரர்கள் இந்த யுத்தத்தை ஆரம்பித்திருந்தால் ஜப்பான்காரர்கள் பணிவு கேட்டுக்கொள்ளும்படியான ஏற்பாடுகளைச்செய்திருப்பார்கள்.

ஜொஹான்ஸ்பர்க்கில் பிளேக் வியாதி.

நாம் இவ்விஷயத்தில் அனுபவிக்கும் கஷ்டநிலைமையை புகலாமல், பிளேக்குவியாதியினுடைய பிரதாபத்தையும் அதினால் நிஜம்போல் ருசிக்கப்படுகின்ற வழக்குகளையும் உடைத்தாயிருக்கிறோம். டர்பனிலுள்ள சுகாதிகாரிகளைக் கம்பங்களில் நிலைநிறுத்தப்பட்டு வெளிப்படுத்திய கடிதங்களுக்கு நீத்து நமது இந்திய சிநேகிதர்களின் கவலைகளை இவ்விருத்தடவை நாம் தாண்டினேவோம். இந்தியர்களுடைய கெட்டித்தனத்தைக்காண்பிக்க இது ஒரு நல்ல சமயம் என்று நினைக்கிறோம். ஆனால் அவர்கள் முன்னுக்குவருகிறார்களோ அல்லது பின்னுக்குப்போகிறார்களோ தெரியாது. இந்தியர்களுக்குள் தலைவர்களாயும் தலைமையாயிருப்பவர்களும் முன்னுக்குவந்து கட்டாயமாகிய இப்பேர்ப்பட்ட மேலும் ஏற்பாடுகளைக்குறித்து அப்பிரெடுத்து சரியான ஒழுங்கிற்கு வரும்படியான சூழ்ப்புகளைச் செய்துகொள்வது நலம். இவ்விடத்தில் பிளேக்குபிளேக்கென்று பேச்சாவெழுகின் காரணம், சந்தேகமன்னியில் நமது எளிய சரித்திரத்தன்மையுடைய இந்தியர்கள் செய்யும் அசுத்தங்களாலும், அவர்கள் அணியும் அழுக்கு ஆடைகளாலும் பிரஸ்தாபத்துக்கு வருகிறது. இவர்கள் ஒரே இடத்தில் நிலையாயிருக்கிறதில்லை, இவர்கள் நல்லசுற்று உலாவும்படியான அறைகளிலாவது, அல்லது சுகமான இடங்களிலுள்ள வீடுகளிலாவது இருக்கிறார்களென்று கேள்வியுமில்லை.

இவ்விஷயங்களைப்பற்றி உத்திரவுசெய்யப்பட்டிருந்தபொழுது அதிகமாக கார்ப்பரேஷனால் இச்சகம்பேனி செய்துமுடிக்கக்கூடியதாயிருக்கிறது. இச்சமயத்தில் ஒரு கமிட்டி கூடி இவ்வாறுக் கோர்ப்பரேஷனுக்கு முன் எச்சரிப்பு

எடுத்துக்கொண்டு வருகின்றனர். மேற்கிலும் கிழக்கிலும் எதிர்பார்த்திருக்கும் கவலையுடன் கவனிக்க [illegible] அதிகாரங்களுடைய கவலைகளை அந்த சமயத்தில் எடுத்துக்கொள்ளலாம். இந்த இரண்டு காலங்களைக் குறித்து [illegible] கவலை எடுத்துக்கொள்ளாமல் [illegible] இந்தியர்கள் இப்பொழுதாவது [illegible] எடுத்துக்கொள்ளுவார்களென்று [illegible] கொள்ளப்படுகிறது. தவிர [illegible] இப்பொழுதுள்ள காலங்களை [illegible] செய்து [illegible] அடையவில்லை. இச்சமயத்தில் [illegible] இந்தியர்களுக்கு இடையூறு [illegible] கவலையுடன் கவனிக்கத் [illegible] முன் [illegible] கேட்டவர்களொருவருமில்லை. ஜொஹானஸ்பர்கிலுள்ள இந்தியர்கள் சகிக்க முடியாத கஷ்டத்துக்குள்ளப்பட்டு வருகிறார்கள். சென்றவருஷத்தில் இந்தியர்கள் டவுனைவிட்டு வெளியில் வசிக்கும்படியாக அதிகாரத்து வந்த சட்டங்களை நீக்கும்படியான வழியைத் தேடவுமில்லை. இந்தியர்களுக்கு ஒருவிதமான [illegible] கம்பப்படவில்லை. இப்பொழுது [illegible] நல்ல கட்டடங்களைக் கட்டி அதில் குடியானவர்களை [illegible] தொழிலாளிகளைப்போல [illegible] குடிகளும் தோற்றத்திற்குக் கிட்டாத மாதிரி வேலைக்காரர்களை [illegible] அடைந்தார்கள். பழைய கொட்டகைகள் அழிக்கப்பட்டது. எப்பொழுது [illegible] ஒரு இடம் [illegible] வருகிறது. ஏனென்றால் இந்தியர்கள் [illegible] அதிக நெருக்கமாக இருந்துகொண்டு இவ்விஷயங்களை அசட்டைசெய்வதினாலேதான்.

ருஷியா.

இப்பூலோகத்திலுள்ள நிலங்களில் ருஷியாவுக்கு அதிகமாக [illegible] இருக்கிறது. சாதாரணமாக ஜப்பான் தேசத்தைப்பார்க்கிலும் ருஷியாதேசம் ஐம்பதுமடங்கு விஸ்தீரணமுடையதாயிருக்கிறது. அதிலுள்ள ஜனத்தொகையோ மிகவும் அதிகம். ருஷியாவுக்கு இவ்வளவு பலமிருந்தும் சண்டையிலே [illegible] ஜப்பானியருடன் எதிர்த்து யுத்தஞ்செய்து ஜெயிக்க [illegible] ஜப்பானியர்களுக்கு ஒப்பானவர்கள். இது அவர்களுடைய துரதிஷ்டம்தான், மறுபடியும் யுத்தம் நடக்கும்.

சமாச்சாரத்திரட்டு.

இந்தியாவிலுள்ள ஆர்க்காடு ஜில்லா [illegible] கிராமத்தில் வசிக்கும் [illegible] குமாரன் [illegible] என்பவனும் அவனுடைய மைத்துனனும் ஒரு [illegible] தஞ்சை ஜில்லாவைச் சேர்ந்த திருவாரூரில் [illegible] சர்க்கரையில் [illegible] கொட்டைகளை போட்டதாகப் பிடிக்கப்பட்டு ஜாமீன்பேரில் விடப்பட்டார்களாம்.

—x—

தஞ்சை ஜில்லா திருவாரூரிலிருக்கும் ஒரு தோல்வியாபாரிக்கு சென்னையிலிருந்து 2,000 ரூபாய்க்கு நோட்டுகள் ரிஜிஸ்டர் செய்து வந்ததாம், அதில் 1,500 ரூபாய்க்குள்ள நோட்டுகள் போனவிடம் தெரியவில்லையாம். [illegible] விசாரணை நடந்துவருகிறதாம். [illegible]

—x—

இந்தியாவிலுள்ள ராய்பூர் என்னுமிடத்தில் [illegible] செய்கையிலுள்ள [illegible] 5,000 ரூபாய் [illegible] தாராம்.

பங்காளதேசத்தில் 10 வயதுக்குட்பட்ட விதவைகள் 186646 பேர் இருக்கிறதாகத் தெரியவருகிறது.

—x—

இந்தியாவில் குறைந்தது 302 இலக்ஷம் [illegible] இருப்பதாகவும். அவைகளில் 88 [illegible] மேல் [illegible] தெரியவருகிறது.

[illegible]லாண்டிலுள்ள ஒரு பட்டணம் முழுவதிலும் அக்கினியகப்பட்டு [illegible] கட்டடங்கள் தவிர [illegible] சாம்பலாக்கிவிட்டதாகச் சொல்லப்படுகிறது.

—x—

அமெரிக்காவிலுள்ள [illegible] பட்டணத்தில் மி. [illegible] பறக்கும் யந்திரமொன்றைக் கண்டுபிடித்திருக்கிறாராம். அது [illegible] பறக்க ஆரம்பிக்கவில்லை. இன்னும் கொஞ்சகாலத்துக்குள் என்ன [illegible] ஏற்படுமோ தெரியாது.

---x---

சுவீடன் தேசத்திலுள்ள ஒருவன் ஒருவித தொட்டிலைக் கண்டுபிடித்திருக்கிறான். அதில் குழந்தையைப் படுக்கவைத்தால் குழந்தை அழும்பொழுது [illegible] பாடிக்கொண்டு [illegible] குழந்தை அழாவிட்டால் [illegible] பாட்டை நிறுத்திவிடுகிறதாம். ஆச்சரியமாகத்தானிருக்கிறது.

—x—

லார்ட் கிச்சினர் பர்மாதேசத்தைச் சுற்றிப்பார்க்கும்பொருட்டு சென்று அங்கிருந்து [illegible] பட்டணத்தை அடைந்துவிட்டாராம்.

—x—

திபேத் தேசத்திலிறந்த [illegible] சடலமும் [illegible] அப்பிணத்தின் [illegible] முடியடித்து [illegible] வெட்டி [illegible] பிறகு அப்பிணத்தைச் சாக்குகள் [illegible] பிணத்தைச் சதைசதையாக் கிழித்து, [illegible] கழுகு முதலிய [illegible] ஆகாரமாகப் போடுகிறார்களாம்.

—x—

சில வாரங்களுக்குமுன் பெங்களூரில் [illegible] பூமியதிர்ச்சி உண்டா[illegible] அசைவுகொடுத்ததாம். தவிர [illegible] பாலக்காட்டிலும், [illegible] சேலம், [illegible] பூமியதிர்ச்சி உண்டாகிறதாம், ஆனாலும் [illegible] பெருஞ்சேதத்தையும் விளைவிக்கவில்லையாம். பொய்யோ நிஜமோ.

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams,
Curry Powder, Chutneys,
Cayenne Pepper,
White and Black Pepper,
Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.
Box 63, Durban.

EBRAHIM CAMRODDEEN,

GENERAL MERCHANT.

Natal Leaf Tobacco a Speciality.

113 GREY STREET. (Camroodeen's Buildings.)

Tel. Add.: "CAMROODEEN," Durban.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS:

G. E. HANDS, Resident; J. CARLICK, Cape Town.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગારલીક, કેપટાઉન.

સર્વે જાતનો માલ.

સઘળી રૂમનુ કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, વાસણો, શાલો, જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ૰ કરમનની કંપની સાથે લાંબા વખતથી વેપાર કરેલો છે, અને તેમના તરફથી પુરનો સંતોષ મળેલો છે. તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસો છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

દી. દાદા અબદુલા.

" ઉમર હાજી અબુબકર ઝવેરી.

નવો માલ, તાજા તેજાના.

જથા બંધ અને છુટક સસ્તે ભાવે વેચવાનો છે

અનેક તરેહના મસાલા તથા વસાણા, સાત જાતની મીઠાઇ, પોરબંદરી ઘી, સેવ, સોજી, ખીનખાબ, મખમલ, તથા રેશમી સ્ક્રીયો, મલમલ દોરીયા વીગેરેની ઇજાર, ... રીની ટોપી, હિંદુસ્થાનના બુટ, સ્લીપર વીગેરે તરેહ તરેહનો માલ અમારે ત્યાંથી મળશે

અબ્દુલ હૈ મહમદ.

૧૧૧, ગ્રે સ્ટ્રીટ.

विज्ञापन.

डरबनमें 'ललुभाइ पुस्तकालय' नामक एक जाहेर पुस्तकालयके लिये फंड किया है, उसमें उत्तेजन देनेके लिये सब अपने भाइओंको विनंति करते है.

यह पुस्तकालयके वास्ते रोकड रकम, पुस्तकों और फरनीचर भेजनेवालोंने १७१ ग्रे स्ट्रीटमें मि. संघवीके वहां भेजदेनेसे उप कारकी साथ स्विकार किया जायगा.

कमीटी तरफसे,
खंडुभाइ जयुभाइ,
सेक्रेटरी, 'ललुभाइ पुस्तकालय.'

ડરબન શહેરમાં "લલુભાઈ લાઇબ્રેરી, નામની એક જાહેર લાઇબ્રેરી માટે એક ફંડ ઉભું કરવામાં આવેલું છે. અને ઉત્તેજન આપવા સર્વેને વિજ્ઞપ્તી કરીએ છીએ.

આ લાઈબ્રેરીમાં ઉત્તેજન દાખલ કરવામાં રોકડ નાણું, પુસ્તકો અથવા ફરનીચર મી. પી. વી. સંઘવી, ૧૭૧ ગ્રે સ્ટ્રીટ, આભાર સહીત સ્વીકારશે.

કમીટી તરફથી,
ખા. ખંડુભાઇ જયુભાઇ,
સેક્રેટરી લલુભાઇ લાઇબ્રેરી.

லாலுபாய் புஸ்தகசாலை க்கிய பொருட்டு வசூலிக்கப்படும் தொகைக்கு ப்பம்பொருள், புஸ்தகம் சாமான்கள் அக்கிரிடன் பெற்றுக்கொள்ளப்படும்.

பி. வி. சங்கவி.
171 க்ரே ஸ்ட்ரீட்.

વેચવાની છે.

એની અથવા સ્ટોરને લાયક રૂપ૦ વીઘા જમીન કે. પોસ્ટઓફીસ પાસે, અમઝીન્ટો. વધારે ખુલાસા માટે પુછો.

એ. આર. પી, એસ. શેઠી.
૩૬૬ પાઈનસ્ટ્રીટ, ડરબન.

THE DURBAN UNDERTAKERS

FRERE ROAD,
Off Clark Road, Durban.

Telephone 884.
Telegraphic Address: "Undertaker."

P. DAWJEE MAHOMED & Co.,

Have a large stock of
RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,
Directly Imported from India.

843 PINE STREET, DURBAN.

TEL. ADDRESS: "PARULAR." Box 254.

પીકફીન, નીડલ પોઇંટ, થ્રી કેસલ ફુલ ડ્રેસ અને એલેકાઈન ક્રાઉ ની ઇજીપશીઅન સીગરેટો.

કેપસ્ટન ફેરમેડ અને તેની તમાકુ.

કોઇ પણ જથાબંધ વેપારી કરતાં સસ્તે અને સારો માલ દર મહિને પંદર લાખ કરતાં વધારે સીગરેટો વેચાય છે.

ડરબન સેન્ટ્રલ સીગાર સ્ટોર્સ.
૭ રેલવે સ્ટ્રીટ.

P. V. SANGHAVEE,

GENERAL MERCHANT AND DIRECT IMPORTER

Cheapest House for Foodstuffs.

INDIAN CAPS, DHOTIS, &c.

171 GREY STREET, DURBAN

Subscription Rates.

"INDIAN OPINION.

Yearly Subscription (Natal)	...	12/6
Half Yearly	... ...	7/6
Quarterly	... ...	4/-
Yearly Subscription (South Africa, England and India)	...	17/-
Half Yearly	... ...	9/-
Quarterly	... ...	5/-

Country subscribers should add cost of exchange when sending cheque.

Commercial
—AND—
Artistic Printing

PROMPTLY EXECUTED

—AT THE—

International Printing Press,

PHŒNIX, NATAL.

SEND FOR AN ESTIMATE

TAYOB HAJEE KHAN
MAHOMED & Co.,

MERCHANTS
—AND—
DIRECT IMPORTERS,

208 CHURCH STREET,
PRETORIA.

P.O. Box 357. Tel. Add.:"TAYOB."

વેચવાનાં છે.
(ખાસ ઑફર.)
લાલ જુવાર. ઉંચા માલ.
લાલ બીનીન.
નેસલ્સ દુધ.
બેઝ વીલાયતી ઇસટાપ વાળા.
નાતાલ તમાકુ પાંદડાનો.
ભાવ મીફાયત.
એ૦ એમ૦ પારેખ.
કોમરશીઅલરોડ.
ડરબન.

டிக்கருட், கிடிங்பாப்ஸ்ட், தூக்கல்
புல்டிசன் மெலாக்கீநு கம்பெனி யார் ஈகுப்ட் கொடேஜ்ஜும் காப்ஸ் பெப்ரிமெல்ட் முதலிய புகை இலைகளும் டப்பணிழுள்ள. மற்றெல்லா மொத்த வியாபாரிகளைவிட சகாயமாக விற்கப்படும்.
ஒரு மாதத்தில் 15 லக்ஷம் சிகரெட்டுகள் விற்கப்படுகின்றன.
டர்பன் வெஸ்ட்ரல் இகார்ஸ்டோர்ஸ்.
ஏழாவது தெம்பர்
ரெயில்வே தெருவு.

MOOSAJEE HASSAN,
GENERAL DEALER,
P.O. Box 4,
PIETPOTGIETERSRUST.

મુસાજી હસન,
જનરલ ડીલર.
પી. ઓ. બોક્સ ૪.
પીટપોટગીટરસરસ્ટ.

HABIB MOTAN,
DELHI HOUSE.
TELEGRAPHIC ADDRESS: "ABHO."

Wholesale & Retail
General Merchant.

Church Street, Market Square,
PRETORIA.

હબીબ મોટન.
—દીલ્હી હાઉસ—
ટેલીગ્રાફીક એડરેસ "અભુ"
હોલસેલ અને રીટેલ
જનરલ મરચંટ.
ચર્ચ સ્ટ્રીટ, મારકેટ સ્કવેર,
પ્રીટોરીઆ.

ક ખ ગ ઘ ઙ ચ સ્કુલ A B C D E F G
ગુજરાત અને કાઠીઆવાડનાં ગૃહસ્થોને પોતાના બાળકોને ઈંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભણાવવા સારૂ આ સ્કુલમાં મોકલવાને વિનંતિ કરવામાં આવે છે. આ સ્કુલ તા. ૧૬મી જુન ૧૯૦૪ થી સ્થપાઈ છે માસીક ફી ૨૦ શી.
૧૫૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ. એમ. એસ પટેલ.
ડરબન. (હેડ) એસ. અને એમ. એસ. પટેલ.

અમોએ અમારી ઓફીસ તા. ૧૬-૧-૧૯૦૫ થી ઉઘાડી છે. જેમાં ઈંગ્રેજી તથા ગુજરાતી નામું, ઈંગ્રેજી કાગળો, કસ્ટમ ફોરમ વગેરે તમામ વેપારીને લગતુ લેખી કામ કરવામાં આવશે. લાઇસેન્સ કઢાવી આપવામાં કોશીશ કરવામાં આવશે. મંગુભાઈ અને મોતીભાઈ.
૧૫૧, ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

M. K. PATEL,
Wholesale & Export Fruit & Produce Dealer,
42 President Street, Johannesburg,
TRANSVAAL.

Season's Stock always on hand. Potatoes, Onions, Vegetables, and every variety of Fruit, at lowest Market Prices. Best Selected Fruit carefully packed for Country Orders. Personal and prompt attention given. Prices on application. Terms: Nett Cash.

All Communications to be addressed: Box 4144, Johannesburg.
TEL. ADD.: "PATEL."

FOR
Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,
WRITE TO
V. NAIDOO,
TONGAAT.

The largest Importer in South Africa of
Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers, Coats, Waistcoats, etc.
J. LANDAU,
(Next to ABDUL HAI),
Grey Street, Durban.
Head Office: 13 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.

સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, ઇજાર વિગેરે જથાબંધ યુરોપથી મંગાવનાર મોટી કંપની.
જે. લેન્ડો
ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.
હેડ ઓફીસ ૧૩ રૂ દ ફ્રાંક બુરજવા. પારીસ.

Stranack Glew & Co.,
General Merchants
AND DEALERS IN
Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St.,
DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 482.
P.O. Box 914.

விளம்பரம்.
[illegible] 1905ம் [illegible]
[illegible]
பொ. முருகேச நாய்க்கர்.
ச. [illegible] டர்பன்

S. PEERBHOY BUTLER,
GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER
Turkish Caps of every description a speciality
560 WEST STREET, DURBAN.

NANJI CARSANDAS,

WHOLESALE MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.

P.O. Box 92, Tel. Add.: "NANJI,"

LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Suleman & Co.,

MERCHANTS, Bombay.

Tele. Add.: "MONITOR."

Agents for East and South Africa.

3 Amratolla Street, Calcutta; and 95-15 Bhusari Moholla, Bombay

Trial orders solicited and quotations are the lowest

CONNECTIONS IN DELAGOA BAY.

EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO

Tel. Add.: "TRADER." P.O. Box 447

AMOD HABIB & CO.,

DIRECT IMPORTERS,

WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,

General Money Exchangers.

Tel. Address: "AMODHABIB," Delagoa Bay.

P.O. Box 65.

HORMAJCY IDOLGY,

DIRECT IMPORTER

AND

GENERAL MERCHANT

P.O. Box 330, DELAGOA BAY.

PARSHOTAM AMERCHAND & Co.,

DIRECT IMPORTERS

AND

GENERAL MERCHANTS.

P.O. Box 129, Delagoa Bay.

NANJI DULABHDASS & Co.,

DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.

P.O. Box 141, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,

Produce Merchant & Direct Importer.

Consignments sold promptly and carefully executed.

Tel. & Cable Add.: "Ginwala."

P.O. Box 311. LOURENCO-MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,

MERCHANT,

POTCHEFSTROOM.

Tel. Address: "JEANDOLA."

P.O. Box 12.

ESSOP MOHAMAD,

General Dealer, Cheapest Store,

BURGHER RIGHT,

POTCHEFSTROOM.

OSMAN LATIEFF

General Merchant

AND

Direct Importer,

LICENSED STAMP VENDOR.

"CALCUTTA HOUSE."

KING EDWARD ST.,

Also "INDIAN BAZAAR" Post Office, Indian Location,

POTCHEFSTROOM.

Telegraphic Address:

"CALCUTTA HOUSE."

P. O. Box 30.

ઓસમાન લતીફ.

જનરલ મરચંટ, ડાઇરેક્ટ

ઇમ્પોટર, અને

લાઇસેન્સ્ડ સ્ટેમ્પ વેન્ડોર,

"કલકત્તા હાઉસ"

કીંગ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ.

પોચેફ્સ્ટ્રુમ.

ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ.

"કલકત્તા હાઉસ." બોક્સ નં. ૩૦.

ABDOOLA HAJEE — — KHAN MAHOMED,

General Merchant & Importer.

Cheapest House in

POTCHEFSTROOM.

CHURCH SQUARE

Opposite, Government Buildings.

Tel. Address "MOONSTONE."

P.O. Box 99

MOOSA HASSEN,

General Dealer,

KING EDWARD STREET,

AT THE MILL,

POTCHEFSTROOM.

CASSIM RAJAH,

Retail General Dealer,

BERG STREET, POTCHEFSTROOM,

Also at LANTERNSDORP

Tel. Address: "RAJAH."

HOOSEN & MOHAMAD,

General Dealer,

KING EDWARD STREET,

NEAR THE BRIDGE,

CHEFSTROOM.

Also at VENTERSDORP

V. R. Naidoo,

GROCER & GENERAL DEALER

Jewellery,

Fancy Goods,

Drapery,

Watches & Clocks,

&c., &c.

Cheap & Good.

5 & 13 Frere Street,

& Market Street.

CRADOCK

TO LET,

A Large Warehouse, concrete floor, in Queen Street, from 1st January, 1905. Suitable for a Bond Store.

For particulars apply—

HAJEE ABDOOLA

100 Queen Street.

P.O. Box 73.

ભાડે આપવાનું છે.

એક મોટું પથ્થરના ભોંય તળીઆવાળું ગોડાઉન ૧૯૦૫ જાન્યુઆરી તા. ૧ લી થી ભાડે આપવાનું છે આ ગોડાઉન ક્વીન સ્ટ્રીટ ના વેપારી લત્તામાં આવેલું હોવાથી ઘણી સગવડવાળું થઇ પડશે.

વધુ વીગત માટે પુછો.

હાજી અબદુલા,

પી. ઓ. બો. ૭૩. ૧૦૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ.

રૂમો ભાડે આપવાના છે.

ફર્સ્ટ ક્લાસ સારી હવાવાળા રહેવા લાયક રૂમો ૧૦૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ ભાડે આપવાના છે. વધારે ખુલાસા માટે નીચલે સરનામે પુછપરછ કરવી.

હાજી અબદુલા.

૧૦૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ. પો. બો. ૭૩.

TO LET.

PLOTS OF LAND

FOR CULTIVATION

APPLY:

International Printing Press

PHŒNIX.

THE NATAL DIRECT LINE OF STEAMERS.

સારી પંજાબ? આગબોટો કોલંબો અને કલકતા તરફ નીચે મુજબ ઉપડી જશે.

Umfuli તા. ૫ મી ફેબરવારી કે પછી તુરત.

આ લાઇનની સ્ટીમરોમાં ઇન્ડીઅન પેસેંજરોને વાસ્તે ખાસ ગોઠવણ કરવામાં આવેલ છે. મુંબઈ જતા પેસેંજરો વાસ્તે કોલંબોથી સ્ટીમર બદલવી પડશે. વધુ ખબરને વાસ્તે કીંગ અને સન્સને ત્યાં તપાસ કરવી. હેડ ઓફીસ, કેસલ બીલ્ડીંગ્સ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ ડરબન.

अच्छी गंजाश? आगबोट कोलंबो और कलकत्ता तरफ नीचे मुजब जायगी

Umfuli ता. ५ वी फेबरवारि और पिछे तुरत.

यह लाइन की स्टीमरो में इंडियन पेसेंजरो के वास्ते खास सगवड करने में आइ है. मुंबई जानेवाले पेसेंजर को कोलंबो में स्टीमर बदलना पडेगा. ज्यास्ती खबर के लिये कींग एन्ड सन्स के वहां तपास करना. हेड आफीस, केसल बील्डींग, वेस्ट स्ट्रीट, ड० बन.

கீழ்கண்ட தேதியில் புறப்படுகிற மரக்கலம் மிகவும் பெரியது.

Umfuli 5ந் தேதி பிப்ரவரி புறப்படும்.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

KING & SONS, West Street, Durban.

பிரிட்டிஷ் இந்தியா ஸ்டீம் நாவிகேஷன்
கம்பெனி லிமிட்டெட்.

[illegible]

டர்பன்.

બ્રીટીશ ઇંડીઆ સ્ટીમ નેવીગેશન કંપની.

આ કંપનીની સ્ટીમરો દક્ષિણ આફ્રિકા અને હિંદુસ્તાન વચ્ચે વેપાર હમેશ કરે છે અને તેમાં ઉતારુઓ માટે ઘણી સારી સગવડ છે. વધારે ખબરને વાસ્તે તેમના એજંટ [illegible] અને કંપનીને ત્યાં પુછવું. ઠેકાણું—ડરબન, [illegible] રોડ.

CIGAR DIVAN, Corner West & Grey Sts.

JUST ARRIVED: Finest Egyptian Cigarettes, to suit all Smoking Connoisseurs.

Have you visited S. P. MAHOMED & CO.'S CIGAR DIVAN? If not please call and inspect our Large Stock of the Finest and Best Assortment of Egyptian Cigarettes, as supplied by the Anglo-Egyptian Tobacco Company (whose Sole Agents we have been appointed in Natal), and who supply the principal houses and clubs in Egypt and India. [illegible] Stock [illegible]

S. P. MAHOMED & CO., 91 Grey Street, Durban.

A VERY LARGE STOCK of

Curiosities

AND

Indian Fancy Goods

AT

Hoondamal's

MOOLTANI SILK MERCHANT,

476 West Street, Durban.

Consisting of

- Striped Silk Curtains,
- Embroidered Table Cloths,
- " Cushion Covers,
- Silk Handkerchiefs,
- Maltese Silk Lace Handkerchiefs,
- Cuffs and Collars,
- Silk and Cashmere Shawls,
- Ladies' Silk Dresses,
- Tussore and China Silk in lengths,
- Gentlemen's Pyjama Suits,
- Benares Wares,
- Bronze and Silver Ornaments.

SUN CIGARS . . . .
SUMATRA CHEROOTS,
BOER TOBACCO . . . At Lowest
VIRGINIA " . . . Wholesale
SHAG, &c. . . . . . Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,

132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.

સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરૂટ બોર ટબેકો [illegible] ઓછા ભાવે જથાબંધ વેચવા માટે અમારે ત્યાં મળશે.

સન બ્રાંડ ટોબેકો વર્કસ,
૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Abdool Hack Mahomed Ismail & Company,

Wholesale and Retail Merchants.

DIRECT IMPORTERS OF

All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.

BAYTONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES.

121 GREY STREET, DURBAN.

Branch Office—Indian Location, Joh'burg.
Head Office—Tinpatar, Madras.

Printed and Published by V. MADANJIT, International Printing Press, Phoenix, Natal.

THE
Indian Opinion
PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday, 4th February, 1905. No. 5.

P.O. Box 164. Telephone 214.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,
WHOLESALE & DIRECT IMPORTERS

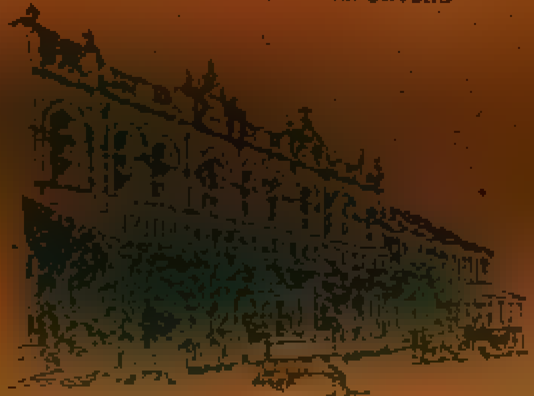

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis AND Sarees,
Rugs, Shawls, Boots AND Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.
Telegraphic Address: "Camroodeen."

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.
Wholesale Merchants and Direct Importers.
Have always on stock:—
RICE, DHOLL, OILS, GHEE,
SPICES, TAMARIND, FISH,
SUGAR, SALT,
COCOANUTS & GROUNDNUTS,
TOBACCO, QUILTS,
GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS,
CAPE SNOEK, FISH, ETC.
And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates
AT
B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,
118 COMMERCIAL RD., DURBAN.
Cable & Tel. Add.: "Kathorian."
Telephone 274.

ભાડે આપવાનાં છે.
૧ નાં. ૮૭ વાળી ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ વાળી વખાર અથવા તો દુકાન, જે "ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ" પાસે છે તે.
૨ મોટી વખાર [illegible] છે તે.
દુકાનમાં વેચાતો લેવાનો છે.
તમાકુ [illegible] તથા [illegible] ભાવ.
નીચેના માલ સસ્તે ભાવે વેચવાનો છે.
[illegible] તથા [illegible] વિગેરે.
જાલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.
૮૪, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

TO LET.
LARGE WAREHOUSE,
which can also be used as a Shop.
No. 87 Field Street.
A WAREHOUSE
at Large Dimensions in Prince Edward and Grey Streets.
Tobacco purchased at all times, Long Leaf and Brown Colour.
FOR SALE
AT RATES OF
Dholl, Furs, Skins, Opium, Quilts, &c.
JALBHOY SORABJEE BROS.,
84 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.
ESTATE OWNERS.
FARMS TO SELL.
TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.
Applications will receive prompt attention.
For further particulars apply to
337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,
General Merchants & Direct Importers,
Oldest Established Native Goods Merchants.
NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.
ALSO ESTATE OWNERS.
HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.
[illegible] FIELD STREET.
P.O. Box [illegible] Tel. Address "Miankhan," Durban. Telephone No. 354.

DADA OSMAN,
General Merchant & Commission Agent,
139 QUEEN STREET, DURBAN.
P.O. Box [illegible] Tel. Add.: "PORBANDER."
ESTABLISHED [illegible].
દાદા ઓસમાન.
જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.
[illegible] ૧૩૯ [illegible]
ડરબન.

P.O. 203 ૨૦૩. ઈ. અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર. Tel. Address "ABOOBAKER"
તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નંબર ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing,	Skirts,	Bibs,
Blouses,	Underskirts,	Bonnets,
Night-gowns,	Children's Fancy Goods,	Bootees,
Combinations		Hats,
Chemises,	Frocks,	Wool Shawls,

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

E. D. BOBERT,

General Importer and Wholesale Merchant.

Cheapest House in the Market Square.

BRANCHES AT

LOCATION, PUTCHEFSTR OOM.

FOR SUITS TO MEASURE

GO TO

Makanjee Bros.,

OUTFITTERS,

132, Grey Street.

ABDOOL GAFFOOR & Co.,

Arabian and General Merchants and Drapers.

[illegible] Commercial Road, Maritzburg.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Cashmere Goods & Shoes, Fancy Silk Shirts, Blouses, Fancy Hats, and all [illegible] of Fashionable and Stylish Goods.

HASSIM JOOMA,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—370 Pine Street.

Branch—[illegible], [illegible].

ALSO HOUSES TO LET.

ઇન્ડિઆ સાઉથ આફ્રિકા લાઇન.

ઉપરની કું૦ ની સ્ટીમરો કલકત્તા અને નાતાલ [illegible] અને [illegible] વચ્ચે નીચેની [illegible] કરીને આ સ્ટીમરો વેપારીને માટે [illegible] અરેબી છે.

એસ. એસ. ગાઝીપુર ૧,૯૯૯ ટન (૧૦૦ [illegible])	તા. ૧૦-૨-૦૫		
" " જમાલપુર ૧,૯૯૪ ટન	"	તા. ૨૦-૩-૦૫	[illegible]
" " મીરઝાપુર ૧,૯૯૯ ટન	"	તા. [illegible]-૪-૦૫	[illegible]

તા. ક. આ સ્ટીમરો [illegible] ચાલનારી હોવાથી અને હિંદુસ્તાન તથા સાઉથ આફ્રિકાનાં બંદરો વિના બીજે [illegible] નહિં [illegible] સાઉથ આફ્રિકા અને હિંદુસ્તાન વચ્ચે [illegible] માલ લઈ જવા લાવવા માટે [illegible] અરેબી પણ પડશે.

આ [illegible] કંપનીના એજન્ટો પાસેથી મળી શકશે

ડી. [illegible] એન્ડ કું૦	[illegible] એન્ડ કું૦
ડરબન.	[illegible].

இந்தியா-[illegible] [illegible].

[illegible]

1,888 [illegible] 20[illegible]

1864 [illegible] 20[illegible]

1,888 [illegible] 20[illegible]

[illegible]

[illegible Tamil advertisement]

[illegible] 369, [illegible].

વેચવાની છે.

ખેતી અથવા રહેવાને લાયક ૨૫૦ વાર જમીન [illegible] પીટરમેરીટ્ઝ પાસે, [illegible].
વધારે ખુલાસા માટે પૂછો.
[illegible] આર. પી. એસ. [illegible]
૩૬૬ [illegible], ડરબન.

HAJEE HABIB,

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of

Kaffir Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery, Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL.

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add. "BAGDAD." P. O. Box 57.

315, Prinsloo Street, PRETORIA.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—[illegible] Commercial Road, Maritzburg.

Branches—[illegible] Commercial Road, Maritzburg.

And at Mooi River.

Tel. Address: "HASSAN MAHOMED."

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL.

Arabian Merchant & Direct Importer,

[illegible] COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG.

Branches—[illegible] Commercial Rd., Maritzburg. And at Mooi River.

CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, GROCERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTION.

Telegraphic Address "[illegible]."

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Atta of all kinds and Groceries, &c.

180 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods

AT

128 COMMERCIAL ROAD, PIETERMARITZBURG.

The Indian Opinion.

Vol. III. | Phœnix, Natal, Saturday, 4th February, 1905. | No. 5.

Editorial Notice.

All communications for the Editorial Department should henceforth be addressed:—The Editor, "Indian Opinion," Phœnix.

Contents.

	Page
Leaders:	
The Indian as a Colonist	67
The Mineral Resources of India ...	68
Topics:	
Does a Kaffir Feel?	69
The Unemployed	69
Other Articles:—	
Keshub Chunder Sen	69
The Music of the Spheres	70
Appreciations	70
The Psychology of the Bhagavad Gita	71
The Hoondamal Case...	71
Correspondence	72
Boksburg and Indians	72
Indian Mosque...	72
Indian Immigration	72

The Indian Opinion.

Saturday, 4th Feb., 1905.

The Indian as a Colonist.

In his Report on the condition of the Colony for 1903-4, just published in the annual series of Colonial Reports, the Hon. Sydney Olivier, Acting-Governor of Jamaica, remarks that the Indian immigrants make valuable settlers. After the statements to which we have become accustomed in the South African Colonies, such a testimony is very welcome. But Mr. Olivier does not restrict his remarks to the above expression of goodwill. He goes further, and says of the indentured Indians:

> It is to be hoped that the policy of granting them land in lieu of return passages will prove of permanent advantage to the island, besides saving the cost of the passages.

Evidently, then, Mr. Olivier is not absorbed by the fear that the Indians, after having spent several of their best years in developing the country for the white man's benefit, will, if permitted to reap some of the fruits of their toil when their term of indenture is completed, prove a menace to the welfare of the Colony of Jamaica.

He is willing, it would appear, "to grant them land," to "settle them", all for the "permanent advantage of the island." Indeed, he boasts that Indian immigrants own real property in the island to the value of about £30,000. As our contemporary, *India*, remarks, in its issue of December 30, last:

> If this is the state of facts in Jamaica, why should it be otherwise in Natal, or in the Transvaal, or elsewhere in South Africa? The experience of Jamaica condemns scathingly the anti-Indian policy pursued in South Africa, and also in Australia.

It is, in very truth, a bitter comment on the prejudiced statement of the Indian case that is current in South Africa. Jamaica and Natal, in fact, are on all fours, economically, and it is certainly remarkable that, whereas the indentured Indian is regarded as an unmixed blessing in the former colony, in the latter he is but too frequently regarded as an unmitigated curse. But in the one case, it may be, it is an instructed and well-trained English official who speaks; in the other, we hear the uninformed invective of ignorant minds narrowed by a persistent colour-mania.

Our contemporary, in analysing this report, shows, as we have so often pointed out in regard to our own Indians, that the Jamaica Indian is industrious, careful, hardworking, and thrifty. Mr. Olivier remarks, very much to the point:

> The deposits in the Government Savings Bank to the credit of Indian immigrants increased by nearly £2,000, during the year, to a total slightly exceeding £24,000.

And this with a notoriously poor section of the population and one which does not always trust its earnings to the guardianship of the Government.

On August 11, 1903, a terrible cyclone took place in Jamaica, it will be remembered, causing a loss of something like two-and-a-half millions sterling to the islanders. Referring to this matter, Mr. Olivier says:

> The Indian immigrants, whose dwellings were destroyed by the hurricane, showed a more rapid capacity than the majority of the Creole labourers and peasants in rising to the needs of the situation in the repair of their houses and in a greater readiness to resume work. In these respects they gave *a valuable example*, and the alacrity and ingenuity with which, in some cases, they provided themselves and their families with shelter and cleared away the débris of the storm, was most commendable.

Our contemporary, commenting on this, says:

> The Colonial Secretary might do worse than send copies of this report to South Africa and Australia, drawing marked attention to the extraordinary difference in the estimate of Indians in Jamaica, and asking the responsible officials whether it would not be possible to arrange that Indians should be treated in such a way as to secure them adequate opportunities of giving "a valuable example" and of becoming "valuable settlers."

We fear that these excellent suggestions are very far from being carried into effect by the authorities concerned. Do we not see, in Natal, where certain facilities are granted, how the people gird at the Indian for doing what he has the legal and moral right to do; and, in the Transvaal, do we not see how he is humiliated and spurned because he does not do the things that he would do but for lack of that very right? Even his virtues are turned to his demerit, and no occasion is lost to revile and spit upon him.

Why should not the indentured Indian be permitted to do his natural work? But for the dog-in-the-manger policy current all over South Africa, we should hear little of the difficulties of farming in the Orange River Colony and the Transvaal, and of the vast

of rain paralyzing agriculture in the two Colonies. The toiling Indian, with his tireless patience, would grapple with this natural deficiency, and would convert what is, at present, more or less of a desert, into a beautiful garden, just as he has done in Natal. In the Garden Colony, and even on certain favoured estates in the Transvaal, Indian labour has been largely utilised. The same argument that has been pressed into service in order to justify the introduction of Chinese immigrants would, with far greater force, apply to the introduction of Indian agriculturists.

The man who tills the ground and cultivates the soil is, in every country, the master of his master, for he provides the opportunity for his master to direct his own energies in other directions, as he affords greater facilities to industry by indirectly finding means of livelihood for hundreds of families. Both Ruskin and Tolstoy have repeatedly shown how the man who lives on the land bears the rest of the world upon his back as a perpetual burden.

Why should not the South African be grateful to the man who serves him so steadfastly? Why should he not avail himself of the labour that is so willingly offered to him? A time may come, indeed, when the European will not think it a degradation to cultivate the soil with his own hands. But that time is not yet; and many a white man would meanwhile take kindly to agricultural pursuits with the help of Indian farmers. There is this, however to be remembered. Every man works according to his treatment. Every man's memory is retentive of that treatment, and as the treatment is good or bad, so will the ruling race receive its reward or its punishment. If South Africa wishes for cheap labour, it must be prepared to offer the price, in the shape of just treatment and fair opportunities of progress. "No compensation" can never be made to apply when one race appeals to another for its labour supply.

We offer these suggestions in the hope that they will be carefully considered by the leaders of thought in South Africa, and we trust that the Indian community will reap the fruits of a juster estimation of their claim upon the gratitude of the community as a whole.

The Mineral Resources of India.

In these days of modern strife and commercial competition, when the needs of civilisation demand new sources of raw material and new markets for the finished product, it is by no means uninteresting to examine the condition of India, in the light of the most recent information that has been offered in respect of her great mineral resources.

Time was when India was world-famed for its metal-ware handmade by native smiths from the indigenous ore mined by native miners and smelted by native smelters, and in the gorgeous palaces of the Indian Princes we may see admirable specimens of artistic metal-work.

To-day, circumstances are somewhat altered. The handicraftsman is gradually disappearing before the invasion of the cheaply manufactured British or German article exported, on a set pattern, in thousands. Mr. V. S Sambasiva Aiyar, B.Sc., L.C.E., delivered a lecture recently before the South Indian Association on the subject of "Mineral Industries for India." Mr. Aiyar is the Curator of the Geological Museum and Lecturer in Geology at the Central College, Bangalore, and is, therefore, well fitted to discourse upon so important a theme as this.

In his lecture, which is published in the December issue of the *Indian Review*, he points out that the mineral production of India on a large commercial scale is confined to a comparatively few substances, of which gold, coal, manganese ore, mica, petroleum, and saltpetre are the most important. It is calculated that one-eighth of the total output of manganese ore was contributed by India, which took second place on the list of producers. Of coal, India, in 1901, produced only 1-115 of the world's total output—an insignificant quantity and of poor quality. Large quantities of mica are also produced, placing India in a foremost position.

India is one of the most important agricultural countries in the world, an immense proportion of the population subsisting entirely or almost entirely upon agricultural products. Now one of the prime needs of agriculture everywhere is that of a good supply of suitable manure, mineral or otherwise, and this is obtainable in large quantities, and in various forms, all over India. Indeed, it may be that the possibility of the successful competition of natural indigo with the artificial product manufactured by the great German synthetic indigo chemical works, will depend largely upon the proper supply of suitable mineral manure. Iron smelting, too, seems to be a natural industry that should soon revive in India, as also copper. Both of these are historic minerals in that vast historic country; and who has not heard of the ancient extraction of lead? Mercury, tin, and platinum, also, are easily obtainable, and India should take her place as an important exporter of the ores of these metals.

All the ingredients of glass manufacture are to be found in India, as also of porcelain and china, and it is well within the bounds of possibility that the smoke of the Potteries will be transferred to the home of the Hindus.

And so we could go on, through the whole series of mineral products. There seems to be no end to the potentialities of industrial India. We see how strenuous efforts are being made to increase the cultivation of cotton, so as to render Lancashire independent of the United States, and, in parenthesis, it may also render India independent of Lancashire. Now

that India is waking up to a realisation of her vast mineral resources, it is more than possible that, with the cheap fuel and cheap labour obtainable, she will render herself independent of Europe in the matter of mineral production and metallurgy, and it will be of the greatest possible advantage to India if her handicraftsmen are able to retain the knowledge of their art, their workmanship, and their individuality, instead of losing them in the strain of specialised competition as has happened in the West.

Does a Kaffir feel? The Johannesburg Town Council has been for some time considering the question of native cyclists. The Works Committee brought out, last week, a report, and advised that a bye-law should be passed, whereby "every Native, holding a cycle permit and riding a cycle within the Municipal area, should wear on his left arm, in a conspicuous position, a numbered badge which shall be issued to him, together with his permit." That in a cosmopolitan town like Johannesburg, the Town Council should, by a large majority, have passed such a drastic bye-law is to us a matter of painful surprise, notwithstanding the fact that colour prejudice is a strong ruling sentiment in South Africa. Mr. Langermann was the champion supporter of the bye-law against the mild protest from Messrs. Mackie Niven and Quinn, and he justified it on the ground that they must make a distinction between native and white riders of bicycles. "The badge," he said, "must be in front. It was absolutely necessary to distinguish the native from the white men." This remark naturally excited some laughter, as, unlike Mr. Langermann, the other members were evidently quite capable of distinguishing a native from a white man without a badge being necessary. Mr. Langermann, in our opinion, proves the truth of the adage, that those who have suffered persecution, instead of sympathising with the persecuted after they have escaped from it themselves, delight in the persecution of others. Mr. Langermann is never slow in protesting against the persecution of his co-religionists in Russia. May not a native ask the question—has he no feelings? However, we are more concerned with the general attitude of the Town Council, as represented by the majority of its members, than with Mr. Langermann's views. The tone of the speeches made at the meeting was, we say with all deference to the Town Council, highly discreditable, and reflects all the greater honour on the minority consisting of Messrs. Niven, Quinn, Rockey, and Pim, who had the courage of their convictions, and did not hesitate to defend the native against unnecessary and wanton indignity. We are, as a rule, very reluctant about expressing opinions on matters not specially coming within the purview of this journal, but the proceedings of the Town Council are, in our opinion, so scandalous, that we should be failing in our duty if we did not, in interests of the community of South Africa, raise our humble protest against them.

The Unemployed. We none of us need to be reminded that the poor are always with us. The fact is too obvious. But there are times when it thrusts itself unpleasantly in our faces, and we are compelled, by sheer force of circumstances, to consider it in all its menacing reality. The question of the unemployed at Home is causing much searching of heart and conscience, and men are beginning to dimly realise that organised means must be devised to deal with the huge mass of unproductive poverty that is eating into the economic life of the country. We understand that the Home Government has taken steps to officially organise some scheme of labour-farm employment, similar, it would appear, to those excellent institutions worked by the Salvation Army. The cause of the distress is variously described, but much of it must undoubtedly be set down as an aftermath of the late war. This, indeed, has been definitely stated by a well-known London divine, and it does not need the corroboration of even so representative a body as the Joint Committee of the Parliamentary Committee of the Trade Union Congress and the General Federation of Trade Unions. On the other hand, it is due, in part, to the absence of organisation in industry, to ill-regulated distribution of work, and also to indiscriminate public charity. But the whole subject teems with knotty problems, and, as the writer of an article in the *Times*, entitled "The Legal Poor of London", shows, there were, in 1904, 13,350 paupers in the capital more than the year before. This is sufficiently appalling: indeed, the number has not been so great since 1870—the year of compulsory elementary education—and it has only four times been exceeded since 1863, whilst not for a generation has the ratio of paupers to population been so high. This is, surely, a discreditable state of affairs for a great nation like Britain, and unless the remedy is rapidly sought, in the direction of prevention, the disease must increase in virulence by a sort of geometric progression.

Keshub Chunder Sen.

(By N. N. Ghose, Esq., Bar.-at-Law, F. R. S. L.)

(From *Unity and the Minister*, Nov. 20, 1904)

(CONTINUED.)

And if it is the lot of any one, asleep or awake, to be confronted with any visible manifestation of the Deity; if, to use a metaphor of Ram Krishna Paramhansa, the piety of the devotee freezes any fragment of the Divine spirit so as to make it patent in some form to him, his soul must go down in homage before it. That form, in spite of all theoretical difficulties, comes to be pre-eminently associated in his mind with the Divine; and to be regarded by him as the symbol and expression of Divinity. The worship of any form may be denounced as idolatrous, but the fortunate individual who has witnessed what may be called a phenomenal manifestation of God, cannot but do it worship. His own experiences confirm him in the conviction that he is pursuing no phantom

for he finds his prayers listened to, his questions answered, his wounds healed. Illusions never render that service. According to a man's deserts are his rewards. As he sows, so he reaps. He who practises self-knowledge, and by laborious methods at last attains *jnana*, discovers God in himself not in any phenomenal aspect but as an abstract verity. He discovers Him by realising his unity with Him. Deep self-absorption resulting in a beatific trance is the method for this kind of realisation. The *jnani* may dispense with worship, with form and ceremony, even with prayer. And he alone has the right to do so; none else has. The *jnani* is one who has *realised* God by *Yoga*, and not merely one who says, or believes in a philosophical doctrine, that all is *Brahma* and *Brahma* is all. The *jnana-yogi* alone has the right to rise superior to form, ceremony and worship; not the mere theoretical vedantist or theist. The man who seeks God through love or reverence and utter self-surrender, and is happy enough to find Him by that means, comes to regard Him not as one with himself, but as different and superior, claiming his homage. To the man of love and piety God reveals himself in a formal way. The manifested form, as already observed, commands worship from which form and ceremony are inseparable. The efficacy of *mantras* and forms is proved not so much by abstract reasoning as by experience. The world has room enough for both the *jnani* and the *bhakta*, for the mystic and the formal worshipper, for a Sankaracharya and a Chaitanya. Their methods are different, though their end is the same, the realisation of God. Neither has the right to claim a monopoly of truth or even to find fault with the methods of the other. Keshub Chunder Sen in his maturest days had come to appreciate both these methods and the unity of their purpose. But when he announced this recognition he was himself not appreciated by those who were tied down to the formula of Formless *Brahma* and who would neither admit the possibility of a Divine Manifestation commanding worship, nor recognise the futility of dispensing with formal worship before *Brahma* had been realised by *yoga*. Keshub Chunder Sen passed away shortly after he had himself seen the light, and before he had made as many others see it as he had power to influence if time was spared to him. This article, like the last year's, I can only close with an expression of regret that, not only were his latest ideas not as widely received as they should have been, but that they were held as a proof of spiritual deterioration. But God works His will in many ways, and the neglected truth that Keshub Chunder Sen bequeathed to his countrymen has since been disseminated through other instruments and is destined to spread far and wide.

The Music of the Spheres.

[SPECIALLY CONTRIBUTED.]

There are times when the heart is filled with good thoughts, when the nerve-centres are exquisitely excited, when the virtue of all-charitableness becomes more largely developed, when the human mind can grasp a little more of the immensity of that which is noble and truly great, when the human soul more nearly approaches the Superhuman, when the essence of a man gets a little nearer the surface, when the shallowness of his seemingly futile existence deepens into a serious reality, when the depths of his Inner Being drive his wonted superficiality into oblivion, when his Greater Self is strangely and wonderfully stirred, when he remembers his Divine origin.

These are the times that are meant to endure, but they are evanescent as a soap-bubble: they come and go, they appear and disappear: they stand out with all the vivid brilliancy of the comet, and fade away into the nothingness of infinite time and infinite space;—and then they appear once more, these fire-fly moments.

The shades and tints, the modulations and folds, the flexibility and suppleness, the delicacy, the charm, the infinite variety of human nature, as portrayed by the expression of the best and sweetest sentiments, are of the most purely artistic phases of the whole artistic organisation of created things, æsthetic in the extreme, beautifully harmonious, exquisitely tender.

How one can play upon them, as upon a highly-finished musical instrument, with a sure and perfect touch, that produces a music in which Heaven itself delights! "I seek the Truth, and I shall find it!"—is the burden of the story of mankind, the song that Nature has brought to perfection, and taught to an otherwise hopeless and helpless humanity, the song that is innate and instinctive in the deepest soul of the dead and living worlds:—a sound sweet to hear and sweet to reproduce, the very poetry of sound, music in its highest expression, in its loftiest ideal, a picture in harmony, a melody amongst melodies.

That is, in very truth, the music of the spheres, and its charms and delights cannot be expressed in so many words or even thoughts, though the thought be of the purest and most sublime, the words, the choicest and most innocent.

Yet one is compelled to frame the thoughts, to speak the words, for there exists ever a longing to give utterance to the noblest feelings and the tenderest emotions, and humanity has always acknowledged its joyous thankfulness by pæan of praise and holy psalm of gratitude.

A. CHESSELL PIQUET.

Appreciations of the "Indian Opinion" and its Work.

SOME INTERESTING COMMENTS.

MR. HENRY ANCKETILL, M.L.A.:—

I think no one can do otherwise than cordially commend the lines upon which you have laid down the policy of your paper, and I can only say that your scheme for the Phœnix settlement is both heroic and novel. I can but wish you all the success your efforts deserve, though I frankly foresee many difficulties in your way which will militate against your being able to carry out your ideal settlement. Five and twenty years ago I should have waxed enthusiastic over such a project. To-day I cannot, for despite the admirable ambition animating such schemes, I see clearer and clearer every day that the ideal situation they aim at can only be attained by the abolition of the principle of private property in land; and in your case private property in land is the strong bait you hold out to keep your little band of pioneers working in loyal comradeship towards a common end. Apart from this, however, I admit that there is much that is attractive, useful, and beneficent in your scheme, and if it can be made self-supporting, it will serve at least as a valuable object-lesson to show what can be done, even on a minature scale, by the principle of international co-operation.

MR. HAROLD M. MILLAR, Solicitor, of Durban:—

With the hope that I may learn what is desirable, and thereafter give my assistance towards obtaining that good purpose, it is my wish to become acquainted with INDIAN OPINION.

I am of opinion that existing circumstances should be altered, and a better feeling rule.

MR. HARRY SMITH, Immigration Restriction Officer, Natal:—

INDIAN OPINION has my best wishes for entire success in its efforts in raising the standard of life and generally furthering the interest of a section of the community for whom, because of their quiet but effective enterprise and patient industry, I hold a considerable respect—although circumstances may often make it appear that the quality of my regard is somewhat thin.

Nature gives you the impression as if there were nothing contradictory in the world; and yet, when you return back to the dwelling-place of man, be it lofty or low, wide or narrow, there is ever somewhat to contend with, to battle with, to smooth and put to rights.—GOETHE.

The Psychology of the Bhagavad Gita.

A Review.

This is a lecture recently delivered before the Transvaal Philosophical Society by Mr. J. L. P. Erasmus. The first portion of the lecture, a survey of India and its history, was dealt with last week in the leading columns of this journal. The second part is an exposition of the *Bhagavad Gita* or the "Lord's Song." The *Gita* is the New Testament of the Hindus, and is familiar to English readers as the late Sir Edwin Arnold's "Song Celestial." It forms a portion of the *Mahabharata*, and is the best known of all the philosophical poems of India. It bears throughout a wonderful resemblance to the New Testament in its teachings; and like the new Testament, it can be read by all without difficulty, containing as it does material calculated to satisfy all minds. The profoundest scholar may turn over its pages and learn yet more; and the humble Indian hawker may be seen in odd moments seated with his beloved *Gita*, singing its sweet verses to himself and God. As Mr. Erasmus says: "Their (the Hindus') high estimation is endorsed by the most eminent oriental scholars of Europe, some of whom have pronounced the same to be the profoundest and greatest work of the human race."

Mr. Erasmus deals with and examines the Poem with a view "to see what amount of moral good we can derive from its teachings". He discusses the "Nature of the Supreme Soul or Godhead", the "Nature of the Divine Soul in Man," and the "Duties of Man towards his Creator."

He points out that the anguish of Arjuna is symbolical of the critical stage in the life of the aspirant, that it typifies the mental doubt and anguish resulting from the conflict of duties when he is emerging from the state of bondage to the world into the "glorious liberty of the children of God." "The *Gita* teaches us how to bring knowledge into play with the aid of the torch-light of pure and undefiled mental introspection into the nature of our divine selves."

Mr. Erasmus has attempted a difficult task in dealing with the philosophical side of the *Gita*, and it is not to be expected that his essay should be without fault. In using the words Reason, Self, Soul, Spirit, and Breath, Mr. Erasmus is vague, and gives little idea of the precision of the Sanskrit. It is very tempting to the non-theological writer to draw parallels between the Trinities of differing religions, and even to identify them. Mr. Erasmus falls into the latter error. Although there is a superficial resemblance, there is no identity between the Christian and the Hindu Trinity: for the Supreme God of the *Bhagavad Gita* is above and apart from the Three who are mere manifestations of Him. The lecturer has ventured on an opinion which he can scarcely substantiate. "The doctrine that all beings are units of God; that is, that they are a part of Him and will resolve themselves into Him, seems to me to be not firmly established." Without quoting authorities, it may be said that it is so much established that it is the belief, not only of the cultured few, but of untutored millions. It has surprised many a scholar who has wandered through India, how even the otherwise most ignorant men would descant upon *Paramatman*, the Omnipresent Spirit, and the capacity of us all to return to Him and share His glory.

Again, the lecturer says: "The root, out of which springs the varied world, is ignorance (*avidya*); nay, they conceive this whole world, excepting the certainty of the divine Self, as an illusive phantom (*maya*)." But he scarcely does justice to the subtle intellect of India. *Maya*, here, does not mean illusion in the ordinary sense. The fact that Krishna again and again says the world was made by Him and that without Him was not anything made, would be sufficient to show the fundamental reality of things. The world which "passeth away" is the illusive phantom; the fundamental reality is the world which is "without end." It is our conception and what we have made of the Lord's *prakriti* that is the illusive phantom. In this sense the world springs from *avidya*; for *avidya* is the not realizing this very thing, namely, that "of Him and through Him, and unto Him, are all things," and "in Him all things consist."

Mr. Erasmus gives a good definition of *Yoga*. The word *Yoga* means yoke or union; it is the being "joined" to God. The burden of the *Gita* is *Yoga*. Again and again Krishna says with St. Paul: "He that is joined unto the Lord is one Spirit." "The subduing or killing of the flesh, then, is the first stepping-stone to the realisation of the Self (Soul). The way to eternal bliss is hard to tread." But this is not to be taken literally. Mr. Erasmus was "shocked and moved at the terribly emaciated condition of the prostrate *yogi*, who is a pitiable living skeleton." But surely he would not have us believe that this sort of thing is the *Yoga* of the *Bhagavad Gita*. Duty (*dharma*) is the beginning and the end of *Yoga*.

> "There is a task of holiness to do,
> Unlike world-binding toil, which bindeth not
> The faithful soul; such earthly duty do
> Free from desire, and thou shalt well perform
> Thy heavenly purpose."

Yoga is not fleeing from the world. He who is "in the world but not of the world" is the true *yogi*.

Referring to the doctrine that God takes human form when evil becomes predominant, the lecturer says that many Hindu scholars include some of the great Teachers among these Incarnations; but when Mr. Erasmus adds the name of Moses to this "galaxy of divinities," one wonders whether he intends to be humorous.

Space forbids dealing with transmigration, the nature of the Spirit (*Atma*), the meaning of salvation (*moksha*), and other points. Mr. Erasmus gives a good idea of the Hindu view on these matters. The lecture as a whole is worthy of praise; and Mr. Erasmus deserves the thanks of all who are endeavouring to bring East and West nearer together. More than this, he has the blessing of the *Bhagavad Gita* itself:

> "Wherever, 'mid the flock
> Of My lovers, one shall teach
> This divinest, wisest speech—
> Teaching in the faith to bring
> Truth to them, and offering
> Of all honour unto Me—
> Unto Brahma cometh he!
> Nay, and nowhere shall ye find
> Any man of all mankind
> Doing dearer deed for me."

KAMADHUK.

The Hoondamal Case.

(SPECIALLY REPORTED).

A special meeting of the Durban Town Council was held, on the 2nd inst., to hear the appeal of Mr. Hoondamal against the refusal of the Licensing Officer to grant a licence to the appellant in respect of premises situated at 476, West Street.

Mr. Nicholson, counsel for appellant, showed that the Licensing Officer had refused to grant the licence for the following reason: "In my opinion, further Asiatic licences should not be granted in West Street, a view the Council have upheld."

Some discussion arising as to the right of counsel to call evidence, it was shown that appellant or any person interested may give evidence on appeal.

The appellant was then called, and stated that he had opened business premises, on behalf of Mr. Hoondamal, with whom he was in partnership, in West Street, in 1895; had then gone to Johannesburg for a similar purpose, in 1896; had returned to West Street, in 1900, where he had stayed until 1903, at which time he received notice to quit, and had gone to Grey Street, until 1904, when he had returned to West Street.

On the Mayor questioning the right of appellant to give evidence, he being an agent only, it was shown that he was brother to Mr. Hoondamal.

Mr. Nicholson argued that, within five minutes of making the second application for a licence, it was refused; no question had been raised concerning impersonation or anything else, the sole reason for the refusal being that given by the Licensing Officer. Mr. Hoondamal had already received a licence for West Street was a British Indian, and, as had

been shown, was a man of exemplary character. Act 18 of 1897, appointing the Licensing Officer, was absolutely silent on the question of classes, no distinction being made between them, and there was no word about Asiatics. The Act was aimed at undesirable characters of all classes, who were insanitary or who did not keep proper books.

The Licensing Officer based his refusal on Section 5 of the Act, which said that the Licensing Officer was entitled to use his discretion.

Mr. Nicholson urged that that discretion could only be used within the obvious meaning of the Act, whereupon the Mayor ruled that the discretion need not necessarily be so used. The Council might not agree at all to the Licensing Officer's reasons.

Mr. Nicholson showed how it had frequently been ruled that discretion could only be used in a limited degree, and that reasons must be given for the refusal of a licence. Supreme Court decisions were quoted in support.

Mr. Collins then moved that the Council should uphold the Licensing Officer's decision. He dissociated the Council from the reason given by the Licensing Officer.

Mr. Pascoe seconded.

Mr. Burne protested emphatically against the Licensing Officer's reason for the refusal and his association of the Council with his decision. The motion having been put to the vote, the Mayor declared it carried, and the licence was refused.

LOCUSTS!—A Reuter's telegram states that, at a meeting of the Town Council, Capetown, on the 31st ult., Mr. Irwin moved for a return of the number of Asiatic coolies employed by the Corporation, and the wages paid.

Mr. Bartlett, seconding, objected to allowing "these locusts" to eat the fruits of other people's labours.

The motion was carried.

INDIAN MAILS.—The Natal Direct Liner *Umfuli*, sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 5th Feb. The *Umkusi* is expected to arrive from India on or about the 7th inst., and the *Umhloti*, on or about the 9th. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

The British India Liner, *Loodiana*, is due on or about the 3rd or 4th inst., and will sail for Bombay direct via Delagoa Bay, on or about the 8th or 9th. Messrs. W. Dunn & Co., Commercial Road, Durban, are the Agents. Mr. Dada Abdoola, is the Local Indian Passenger Agent.

The Indian-South African Liner, *Ghazipur*, will load at Calcutta about the 20th February. Messrs. de Waal & Co., Durban, and Graham & Co., Calcutta, are the Agents.

Correspondence.

A Suggestion.

To the Editor of the INDIAN OPINION.

DEAR SIR,

I am proud of being a regular reader of your paper, but unfortunately regret to say that I have never seen any extract column or article appearing in the papers published in Johannesburg. I appreciate highly the fearless style in which you oppose the anti-Indian sentiments of the Johannesburg papers in your INDIAN OPINION, but I most strongly urge that it would greatly conduce to the enlightenment of the public, if similar articles could be regularly given in the papers here. The public of Johannesburg, and even of the Transvaal as a whole, reading the Johannesburg papers, see only one side of the question, which is always against our countrymen.

It is true that there exist a certain number of Anglo-Indians here, who know and love our country, and to whom we can always turn for sympathy; but they are unfortunately in a hopeless minority.

To the great and ignorant mass we are under the general title of the dirty and frightful word "Coolie".

The series of articles such as I most respectfully suggest, might, perhaps shed some ray of knowledge on the Transvaal as to what the mighty Empire of India really is, and who and what are its inhabitants.

LADHASINGH MAINI,
Punjabi.

Johannesburg,
January, 1905.

Post Office Amenities.

To the Editor of the INDIAN OPINION.

SIR,—Will you please publish in your valuable paper the following fact?

A little boy, Mohamedan by creed, went to the Post Office to take his master's letters from his postal box. We know that it is contrary to the Mohamedan religion to take off the hat when entering any premises. As usual, the poor boy did not take off his hat when entering the Post Office; seeing which, one of the clerks of the department came to the boy, and ordered him to take his hat off. The boy informed him that he was unable to do so, as it was contrary to his religion. The clerk, not listening to the boy, began to use slang language, and took liberty to take his hat off by himself, and slapped the poor little boy.

Would the Postal authorities be kind enough to arrange that respectable Indians may be spared from undergoing such insults?

INDIAN.

Richmond,
25th Jan. 1905.

Boksburg and Indians.

Exciting Struggle Anticipated.

Boksburg is likely to be the arena of an exciting struggle during the next few weeks, as the Government, in the face of the wishes of the inhabitants, has granted stands in Leeuwpoort Street for a coloured church and school.

The issue is complicated by the fact that a resident in town, emboldened by the attitude of the Executive of the Legislative Council, has stated that he will let certain shops to coolies.

The inhabitants are considerably excited over the matter, and are taking steps to call a mass indignation meeting, and also to start an effective boycott of all persons in any way connected with the introduction of coolies into the town.—*Potchefstroom Budget.*

Indian Mosque.

Town Council's Action.

At the last Council meeting the Works Committee reported that Counsel's opinion as to the proposed erection of a coolie Mosque near the Market Square had been received and that it would be laid before the members in due course.

Mr. Slade asked what was the object of keeping back a letter of this kind?

Discussion ensued, and it was decided that the Council should go into Committee to receive the letter.

It is understood that the opinion was to the effect that, legally, the Town Council has no right to stop the erection of the building.—*Potchefstroom Budget.*

Indian Immigration.

We are informed upon authority which may be depended upon that a respectable British Indian coming by sea from Natal has been refused admittance at Cape Town under our Alien Immigration Law, although he was possessed of the sum of £8, and could show that he had employment awaiting him. Of course, the Government is not aware of each individual case of application of the law, and we would submit that this is certainly a case for inquiry, as unnecessary hardship appears to have been inflicted. The Indian in question was not allowed to land, and had to return to Natal. We hear also of cases in town of British Indians who have been in business here for years, and who wish to visit India, but are positively afraid to make the journey, lest they should be refused admission on their return. It was never intended by our law to exclude British Indians from the Cape Colony, so long as they comply—which they are perfectly willing to do—with reasonable restrictive regulations.—*Cape Argus.*

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩. શીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૪ થી ફેબ્રુવારી, ૧૯૦૫. અંક ૫.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૪ ફેબરવારીથી, તા૦ ૧૦ ફેબરવારી સુધી. ઈ૦ સ૦ ૧૯૦૫

હીંદુ—પોશ વદ ૩૦ થી, મહા શુદ ૬ સુધી, સવંત ૧૯૬૧.

મુસલમાની—તા. ૨૮ મી જીલ્કાદથી, તા. ૪ થી જીલહેજ સુધી ૧૩૨૨ હીજરી.

શની...	૪	૩૦	૨૮	૫ ૨૮	૬ ૫૨
રવી...	૫	૧	૨૯	૫ ૨૯	૬ ૫૨
સોમ .	૬	૨	૩૦	૫ ૩૦	૬ ૫૧
મંગળ	૭	૩	૧	૫ ૩૧	૬ ૫૦
બુધ...	૮	૪	૨	૫ ૩૨	૬ ૫૦
ગુરૂ....	૯	૫	૩	૫ ૩૨	૬ ૪૯
શુક્ર...	૧૦	૬	૪	૫ ૩૩	૬ ૪૮

ઈંડિયન ઓપિનિયન.

શનીવાર, તા૦ ૪ ફેબરવારી ૧૯૦૫.

અર્થશાસ્ત્રની પાઠશાળા.

મરહુમ મી૦ રાનેડની યાદગીરી રાખવા જ્ઞાનનો ફેલાવો કરવા સારૂ પૂનામાં સ્થપાએલી શાળા.

મરહુમ મી૦ રાનેડની યાદગીરીને માટે એક ફંડ ઉભું કરવામાં આવેલ છે. આ ફંડનો ઉપયોગ કેવી રીતે કરવો તે બાબતમાં મી. રાનડેના સંબંધમાં હીલચાલ કરનાર આગેવાનો એવી ઠરાવ ઉપર આવેલા છે કે મી. રાનડેના નામથી એક શાળા પૂનામાં સ્થાપવી અને તે શાળામાં અર્થશાસ્ત્ર એટલે દેશ દ્રવ્યવાન કરવાને કેવા, કેવા સાધનોની જરૂર છે અને તે જરૂરીઆત કેવી રીતે પુરી પાડી શકાય તેને લગતી કેળવણી આપી હિંદુસ્થાનને ગરીબ સ્થિતિમાંથી ટીબાતો અટકાવી પશ્ચિમ દેશોના માફક ઉન્નતિપર લાવવાનો આગેવાનોનો હેતુ છે.

આ હેતુ પાર પાડવો જેટલો કઠણ છે તેટલાજ આ હીલચાલના આગેવાનો જાહેર છે. અને તેમાં ઓનરેબલ મી. જી. કે. ગોખલે તેના આગેવાન તરીકે ભાગ લઇને આ મતલબ બર લાવવાને સારૂ જબરો પ્રયાસ કરવા કરે છે. એ ઘણું સ્તુતીપાત્ર છે. આ યોજનાનો સઘળો આધાર સરકારની સ્થાનીક મ્યુનીસીપાલીટીના તેમજ શ્રીમંત લોકોની મદદપર રહેલ છે તેથી પ્રયાસની ઘણી જરૂર છે.

આ મંડળીના ધારણાઓ નીચે પ્રમાણે છે.

(૧) હિંદુસ્થાનમાં અગાઉ કેવાકેવા ઉદ્યોગો હતા અને હમણા કેવા પ્રકારના છે છાપા મારફત વાકેફ કરવા.

(૩) શાળાના ફંડમાંથી સ્કોલરશીપો આપીને પદાર્થજ્ઞાનમાં, ઇજનેરી કામમાં અને બીજા હુનરોમાં હુશીઆર ઉમેદવારની લાયકાત પ્રમાણે તેવા પ્રકારનો હુનર અને ઉદયોગનું પુરેપુરૂં જ્ઞાન મેળવવા તેઓને જાપાન કે વિલાયત મોકલવા.

(૪) જ્યારે આવા વિદ્યાર્થીઓ અભ્યાસ પુરો કરી પાછા હિંદુસ્થાનમાં આવે ત્યારે તેઓએ શીખેલા હુનર અને ઉદ્યોગ દેશમાં દાખલ કરવા, તેઓને પઇસાની મદદ આપવી અને તેઓ નાના પાયા ઉપર ઉદ્યોગ ઉઘાડે.

(૫) જે જે સાધનોથી દેશની પઇસા સંબંધી સ્થિતિ સુધરે તે તે સાધનોની મદદથી દેશને આબાદ કરવો.

આવી મોટી ઉમેદો બર લાવવાને મોટું ફંડ જોઇએ તે સ્વાભાવિક છે. આ શાળાના વારસીક ખરચનો અડસટો રૂ. ૧૫,૦૦૦ કરવામાં આવેલ છે. આ હિલચાલ સરકારને પસંદ છે કે નહિં તે જાણવાને સારૂ આગેવાનનું એક ડેપ્યુટેશન મુંબઇ સરકારને મળવા ગયેલું હતું. સરકારના વિચારો મુખ્ય બાબતમાં અગ્રેસરોના વિચારોને મળતા આવેલ છે. તેથી સ્થાનિક મ્યુનિસીપાલીટીઓ અને દેશી રાજ્યો પઇસા સંબંધી મદદ આપશે એવી આશા રાખવામાં આવે છે. એક લાખ રૂપિઆનું વચન અપાઇ ગયું છે અને રૂ. ૨૫,૦૦૦ જમા થઇ ગયાછે. અને ઉમેદ રાખવામાં આવેછે કે ઘણી જનહિતકર મંડળીઓમાંથી તેમજ શ્રીમંત વરગમાંથી મદદ મળશે.

અમો ઉપર જણાવી ગયા છે કે આ હિલચાલના આગેવાન અને સેક્રેટરી ઓનરેબલ મી. જી. કે. ગોખલે છે. મી. રાનેડના શિષ્ય તરીકે પોતાના ફરજ ગુરૂની ઉમેદો બર લાવવામાંજ મુખ્યત્વે કરીને સમાએલી રહેલી સમજે છે. આવા પ્રકારની શાળાની સાથે રાનેડેનું નામ જોડવાથી મી. રાનેડની યાદગીરી ભવિષ્યમાં રહેશે એમ જાણી મી. ગોખલે આ હિલચાલમાં મોટો ભાગ લે છે. મી. રાનેડેનો જે કાંઇપણ પરિપક્વ વિચાર હતો તે એ હતો કે હિંદુસ્થાનની પુનર્જીવનનો સઘળો આધાર દેશમાં ઉદયોગો દાખલ કરવા પરજ છે. જ્યાં સુધી તેવા પ્રકારની કેળવણી એમ હતો. આ પ્રમાણે હોવાથી મી. રાનેડની યાદગીરીનેવાસ્તે પૂનામાં આ શાળા સ્થાપવામાં આવેલ છે, અને શિષ્ય પોતાની ગુરૂ તરફની સેવા બજાવે છે.

ગાયકવાડ સ્ટેટમાં હલકા વર્ણના લોકોમાં કેળવણીને ઉત્તેજન.

ગાયકવાડ સ્ટેટમાં અંત્યાજ હલકી કોમ ગણાય છે. તેઓમાં ઉંચી કેળવણી લેવાને સાધનો નથી. જુના રીવાજનાં માણસો તેઓને અડકવાનો સંબંધ રાખતાં નથી. પણ ગાયકવાડ સરકાર મહારાજા શિવાજીરાવ તેવા પ્રકારનો ભેદ ન ગણતાં મનુષ્ય માત્રને ઇશ્વરી બક્ષીસ સરખી આપેલી છે, તેથી તેઓની માનસિક કેળવણીની જરૂરીઆત ઉંચ વર્ગના માણસો જેટલીજ છે એમ ધારી તેઓને કેળવણી લેવામાં આશ્રય આપવાને સારૂ સ્કોલરશીપો કાઢેલી છે. જે સ્કોલરશીપો અંત્યાજ વિદ્યાર્થિઓને આપવામાં આવશે.

ઉંચા પ્રકારની કેળવણીથી ફાયદો છે એ બાબત સર્વમાન્ય છે. તેમ છતાં ભણેલા વર્ગમાં ઘણે ભાગે ખામીઓ રહે છે તેનું શું કારણ? કેળવણી લેનારની ખામી કે કેળવણી આપનારની ખામી?

કેટલાકો એમ કહે છે કે નીતિનું ધોરણ આપણી પાઠશાળાઓમાં ન હોવાથી નીતિની કેળવણીની ખામી છે. આ વાત જો કે કેટલેક દરજજે સાચી છે તોપણ તે એકજ ખામી છે એમ કહી શકાતું નથી. નીતિની બાબત એક તરફ મુકતાં માનસિક કેળવણીમાં પણ ખામી છે. આનું કારણ એ છે કે શિક્ષકો જે શિખવે છે તેની છાપ વિદ્યા

ર્થિના મન ઉપર તાત્પર્યની છાપ પડતી નથી પણ માત્ર બાહ્યાકાર ફક્તજ પડે છે તેથી જેમ હેલ્થહાન અને આરોગ્યજ્ઞાનમાં જેટલો ફેર છે તેટલોજ ફેર આપણી પાઠશાળાઓમાં અપાતાં ભાષા જ્ઞાન અને ઇતિહાસિક જ્ઞાન વીગેરેમાં છે. ઇતિહાસનું રહસ્ય અને તાત્પર્ય શબ્દના બંધારણો ગોખાવવામાંજ સમા ણેલું નથી પણ તેવા શબ્દ બંધારણોથી ઉત્પન્ન થતા ભુરસતુ વિદ્યાર્થીના મન ઉપર પ્રતિબીંબ પાડવામાંજ ખરી રીતે સમાએલી છે. જ્યાંસુધી તેવું શિક્ષણ ન અપાય ત્યાં સુધી શહેરી તરીકેની દરેક માણસની ફરજ અંગ્રેજી ઇતિહાસ વાંચવાથી સમજી શકાય નહિ ને તેથી કેળવણીની ખામી શિષ્યના કરતાં શિક્ષકો ઉપર વધારે આધાર રાખે છે એમ કહેવામાં અતિશયોક્તી નથી.

કોલોનીમાં વસનાર હિંદીવાન.

જામેકાના એકટીંગ ગવરનરે ગઇ તા. ૩૦ મી ડીસેમ્બરે ત્યાં વસતા હિંદીવાનોના સંબંધમાં જે રીપોર્ટ કરેલ છે, તે બાબતનો સાર અમારા બાહ્યબંધ "ઇંડીઆ" પેપરમાંથી આપીએ છીએ.

જામેકામાં હિંદી કીમતી ગણાય છે ત્યારે બીજા કોલોનીમાં જવાથી તેઓ પોતાના તેવા કીમતી ગુણો વિનાના બને તે અસંભવિત છે; અને એટલાજ માટે હિંદીવાનોની બિરૂદ્ધનાં કોલોનીના ખ્યાલ પર અમારે આ રીપોર્ટ મુકવો જોઇએ.

માનવંતા સીડની ઓલીવર હિંદીવાનની બાબતમાં નીચે પ્રમાણે લખે છેઃ —

"અહિં વસતા હિંદીવાનોના ઘણા વરો ળીઆથી બેહાલબેહાલ થઇ ગયા ત્યારે તે દુરસ્ત કરવામાં અને કામ કરવાની સ્થિતિ પાછી શરૂ કરવામાં તેઓએ કેટલાક કીયેલ મજુરો તથા ખેડુતોનાં કરતાં ઘણી સારી લાયકાત બતાવી હતી. આ બાબતમાં તેઓએ એક સરસ દાખલો આપ્યો છે. પોતાને વાસ્તે તથા પોતાના કુટુંબને વાસ્તે રહેવાની જગ્યા બાંધવામાં તથા તોફાનથી થયેલું નુકશાન દુર કરવામાં તેઓએ જે બુદ્ધિ અને ચાલાકી વાપરી છે તે વખાણવા લાયક છે.

સાઉથ આફ્રિકામાં જો તેઓના તરફ અદેખાઇ ભરેલી વર્તણુક ન હોય તો ઓરેંજ રીવર કોલોનીમાં અને ટ્રાન્સવાલમાં ખેતીના કામમાં નડતી મુશ્કેલી ઓછી થાય, અને વરસાદની તંગીને લીધે આ બે કોલોનીમાં પાકને જે નુકશાન થાય છે તેમાં ઘણે દરજ્જે ઘટાડો થાય. મહેનતુ હિંદીવાનો કદ ખંતવાળા છે અને કુદરતની ખોડની સામે ટક્કર ઝીલી ઉજ્જડ દેશને સુંદર વાડી બનાવી આપવાની શક્તિ ધરાવનારા છે. નાતાલ કોલોની અને ટ્રાન્સવાલની કેટલીક જમીનમાં હિંદીવાનોનો છુટથી ઉપયોગ કરવામાં આવેલ છે ત્યાં તેમ બનેલું છે. ચાઇનીઝ લોકોને લાવવામાં કંઇ પણ ખ્યાલ કરવા શીવાય આજ દલીલ મુકવામાં આવી હતી. તેજ દલીલ હિંદી ખેડુતોને અહીં લાવવામાં વધારે બંધ બેસતી થઇ પડત. તેઓએ પોતાના ગોરા ધણીને બહોળો લાભ આપ્યો હોત અને એક રીતે હજારો ગોરા કુટુંબોની આજીવીકાને માટે સાધન બની દેશને આબાદ કર્યો હોત. ખેતીમાં સારી કમાણી નથી એમ ધારી ગોરા લોકો તેમાં પુરતું ધ્યાન નહિ આપતા હોય. પણ જો તેઓ હિંદી ખેડુતોની મદદ લઇ ખેતી પાછળ ખંતથી મંડે તો ઘણો ફાયદો થાય. દક્ષિણ આફ્રિકાના આગેવાનોને આ વિચારો ખ્યાલમાં લેવા લાયક છે એમ અમે હિંમતથી કહી શકીએ છીએ."

વીસમી હિંદી નેશનલ કોંગ્રેસ.

સર હેન્રી કોટનનું ભાષણ.

[૨]

એ કમીટીના મેમ્બરો પોતાની મહેનતથી પારલામેન્ટ, પ્રેસ અને જાહેર મીટીંગમાં ખાસ તમારી હકીકત જાહેર કરી તમને કેટલી મદદ કરે છે તેનો ખ્યાલ કદાચ તમને પુરતો નહિ આવતો હોય. તે કમીટીના કામને આજ સુધી તમે ટેકો આપ્યો છે તેનાં કરતાં વધારે ટેકાની જરૂર છે. એવાજ કારણસર જેઓ હિંદુસ્થાનની સ્થિતિથી જાણીતા છે, અને જેઓ હિંદુસ્થાનના દુઃખમાં ભાગ લેનારા છે તેવા મેમ્બરો પારલામેન્ટમાં હોવાની જરૂર છે. જે મેમ્બરો હમેશાં પારલામેન્ટમાં તમારી હકીકત જાહેર કરવા તઇયાર છે તેઓના તમે બહુ આભારી છો. તેઓમાંના મી. શુવાન અને મી. રોબર્ટસ છે. કમનશીબે મી. કેન્ટતો ચાલ્યા ગયા. મેં ઉપર જણાવ્યું તેવા મેમ્બરો પારલામેન્ટમાં આપણા એક હાથની આંગળીને ટેરવે ગણી શકાય તેટલા છે. એટલું યાદ રાખજો કે જે સવાલોની ઉપર હિંદુસ્થાનની સ્થિતિનો આધાર છે તે સવાલોનું નિરાકરણ કરવાનું આમનીસભાના હાથમાં છે.

હિંદુસ્થાનના મેમ્બરો.

આપણે હિંદુસ્થાનના વધારે મેમ્બરોની જરૂર છે પણ એટલું યાદ રાખવાનું છે કે હિંદુસ્થાનના મેમ્બરો એ શબ્દો સાંભળીને ભોળવાઇ જવાનું નથી. તમારે તેની ઉપર બહુ મોટી આશાઓ બાંધવાની પણ નથી. આપણને પારલામેન્ટમાં એવા મેમ્બરોની ચોકસ જરૂર છે, કે જેઓ હિંદુસ્થાનને સારૂ પોતાનો વખત રોકે અને હિંદુસ્થાનથી ખસુસ મેમ્બરો પારલામેન્ટમાં નથી નિમાતા તેથી એ તરફ તેઓએ વધારે ધ્યાન ખેંચવું જોઇએ એમ માને; પણ આપણા આગેવાનો જેટલો પોતાનો વખત હિંદુસ્થાનને સારૂ રોકે છે તેટલો વખત વિલાયતમાં પારલામેન્ટના મેમ્બરો નજ રોકી શકે. સર હેનરી ફાઉલર એક વખતે કહી ગયા છે કે આમની સભાના બધા મેમ્બરોએ હિંદુસ્થાનના મેમ્બરો ગણાવા જોઇએ. આના જેવું ધુતારાપણું બીજું કાંઇ છેજ નહિ. હું આ વધારે પડતું બોલતો નથી અને એની સાબેતી જ્યારે જ્યારે આમનીસભામાં હિંદુસ્થાનની વાત આવે છે ત્યારે ત્યારે તેમાં મેમ્બરો ઘણાજ થોડા હાજર હોય છે એ વાત ઉપરથી જાણી લેવું. હિંદુસ્થાનથી પારલામેન્ટમાં ખસુસ પ્રતિનિધિઓ નથી જતા એમ હું કહી ગયો; અને હિંદુસ્થાનના જે ખરે ખરા ખેરખ્વાહ છે તેની ચુંટણી જ્યારે પારલામેન્ટમાં થાય છે ત્યારે તે માણસ પણ હિંદુસ્થાનને સારૂ પોતાનો બધો વખત રોકી શકતા નથી; કેમકે તેને તેના શહેરને સારૂ ઘણો વખત આપવો પડે છે એટલે ખરી રીતે તો પારલામેન્ટમાં હિંદુસ્થાનેસારૂ મેમ્બર છે એમ કહેવાયજ નહિ; કેમકે પારલામેન્ટના દરેક મેમ્બરની પહેલી ફરજ તો તેના પોતાના અસીલો કે જેણે તેને નિમેલ છે તેની સેવા કરવાનો છે.

[અધુરૂં.]

ટપાલની ખબર.

સ્ટીમર અમકુઝી તા. ૭ મી તથા અમ્બીલો તા. ૯ મી ફેબરવારીની લગભગ આવી પહોંચવાની વકી રહે છે.

સ્ટીમર "અમકુલી" તા. ૫ મી ફેબરવારી ડરબનથી ઉપડી પરબારી કોલંબો કલકતા ઉપડશે.

બ્રિટિશ ઇન્ડિઆ લાઇનની સ્ટીમર સુધાના તા. ૩ જી ૪ થી ફેબરવારીએ આવી પહોંચવાની વકી રહે છે, અને તા. ૮ મીએ કે ૯ મીએ ડેલાગોઆબે થઇ મુંબઇ ઉપડી જશે.

ઇન્ડિઆ સાઉથ આફ્રિકા લાઇનની સ્ટીમર માઝીપુર તા. ૨૦ મી ફેબરવારીએ કલકત્તાથી માલ લેશે. ડી. વાલ એન્ડ કુંo ડરબન અને મેકાબ એન્ડ કુંo કલકત્તા. તેના એજન્ટો છે.

નાતાલ ડાઇરેક્ટ લાઇનની સ્ટીમર અમલાઝી તા. ૩૦ મી જાનેવારીએ કલકત્તાથી ઉપડી ચુકી છે.

આત્મચરિત્ર.

ઓનરેબલ મીં૦ દાદાભાઇ નવરોજીએ લખેલું પોતાનું જન્મચરિત્ર.

(પ્રોફેસર દાદાભાઇ નવરોજી)

[૨]

ઘણા વરસ પછી જ્યારે સર અરસકાઇન ને ઇન્ડીઆ ઓફીસમાં મળવાનું બન્યું ત્યારે તેણે મને કહ્યું કે મારી કરેલી માગણી પારસી કોમે ન સ્વીકારવાથી મને ઘણોજ ફાયદો થયો છે; કારણ કે જો વકીલ થયો હોત તો લોકોની સેવા બજાવવામાં ગુંથાઈ શકયો ન હોત.

કોલેજનો અભ્યાસ પુરો થયા પછી ધંધો શોધવાનો વિચાર હું કરવા લાગ્યો. એજ્યુકેશન બોર્ડના સેક્રેટરી મારા હિતેચ્છુ હોવાથી તેમણે મારે સારૂ એક નોકરી સેક્રેટરીએટમાં શોધી કહાડી. હું આ નોકરી લેવાની અણીપર હતો, પણ કેટલાક કારણોથી મેં તે નોકરી સ્વીકારી નહિ. જો મેં સ્વીકારી હત તો મારી જીંદગીનો અંત એક તાબેદાર સરકારી નોકર તરીકે આવ્યો હોત.

હું ૧૮૮૫માં ઇંગ્લાંડ ગયો તેની અગાઉનાં છ વરસ મેં કેવી રીતે ગુજાર્યા તેનો હેવાલ મારે આપવો જોઈએ. તે છ વરસો સંસારી, રાજદ્વારી અને ધારમીક સુધારો કરવામાં મેં ગાળ્યા હતા. પ્રાકૃત ભાષાની કેળવણીમાં સુધારો કરવામાં, અને તેને વાસ્તે નિશાળો સ્થાપવામાં, સ્ત્રીઓને કેળવણી આપવામાં, ખાનગી કે જાહેર મેળાવડામાં સ્ત્રીઓને છુટથી પુરૂષો સાથે હળવા મળવાનો રીવાજ પાડવામાં, બાળ લગ્નનો રીવાજ કહાડી નાખવામાં, હિંદુઓમાં પુનરવિવાહ દાખલ કરવામાં, પારસી ધરમમાં વિગેરે બાબતોમાં સુધારો કરવાની જરૂરીઆત જણાવાથી તેવા પ્રકારનો સુધારો કરવામાં સઘળી લીલચાલો કરી છ વરસ ગાળ્યાં. આવો સુધારો કરવામાં મને બીજા માણસોથી મદદ મળેલી હતી. એલ્ફીન્સ્ટન કોલેજના અભ્યાસનું પહેલું અને તાત્કાળીક પરિણામ આજ હતું. આ મારી કારકિર્દી ઉપર હું ધ્યાન આપું છું ત્યારે મને આનંદ થાય છે તેમાં વળી શરૂઆતમાં એલ્ફીન્સ્ટન કોલેજના ગણીત પદાર્થ વિજ્ઞાનના પ્રોફેસર તરીકે મારી નીમણુક થયેલી હોવાથી મને આનંદની સાથે મગરૂબ પણ થવાનું કારણ છે; કેમકે આખા ઇન્ડીઆમાં પ્રોફેસર તરીકેની મારીજ નીમણુક પહેલી હતી; અને તેથી કરીને એલ્ફીન્સ્ટન કોલેજને મારી માતા ગણવામાં અતીશયોક્તિ નથી. એલ્ફીન્સ્ટન કોલેજનો પ્રોફેસર નિમાવાથી મેં ઘણું માન મળેલું સમજું છું, અને પ્રોફેસર દાદાભાઇ તરીકે જણાવામાં આનંદ પામું છું. મારા બાળપણમાં કેળવણીરૂપી બીજ મારા મનમાં રોપાવાથી મને ભલો લાભ થયો. આથી હું જે દેશની શેવા બજાવી શકયો તેનો મને પુર્ણ બદલો મળેલ છે; કારણ કે મારા સ્વદેશી ભાઈઓ મને ખરા પ્રેમની લાગણીથી મારી તરફ જુવે છે, અને તેથી ઘણોજ સંતોષ થાય છે અને મને પુરેપુરો બદલો મળેલ છે એમ હું અંતઃકરણ પુરવક માનું છું. ગ્રેન્ડ ઓલ્ડ મેન ઓફ ઇન્ડિઆ કહીને મને બોલાવે છે તેમાંજ તેઓનો પ્યાર નથી જણાતો શું? અને તે સાંભળી મને આનંદ ન આવે શું?

મને આનંદ થાય તેમાં નવાઇ નથી કારણ હું તે માનને લાયક છું કે નહિ તે બાબત ધ્યાનમાં ન લેતાં લોકો ઉપળતા હૃદયના પ્રેમના આવેશમાં તેવા શબ્દો બોલે છે તેથી મારી સેવાનો બદલો મને પુરેપુરો મળ્યો છે એમ સમજી મને આનંદ થાય તો સ્વભાવિક છે.

અહિંઆ મારે હવે થોભવું જોઇએ. અને છેવટે બે શબ્દો મારી માતુશ્રીને લગતા મારે બોલવા જોઇએ. તેના વિષે જોકે હું છેવટે બોલું છું તોપણ તે મારા હૃદયમાં પહેલી છે. મારી બાલ્યાવસ્થામાં તે વિધવા થઈ અને મારામાંજ સુખ સમજી મારે સુખે સુખી બની વિધવા રહી. મારા સુખને વાસ્તે તેણે પોતાનું સરવસ્વ અરપણ કરયું. જોકે તે અભણ હતી તોપણ તે ડહાપણ વાળી હતી, અને જોકે તે મને ઘણીજ ચહાતી તોપણ તે હેતમાં મને દુરગુણોમાં પડવા દેતી અટકાવતી. તે સઘળાને સારી સલાહ આપતી અને સ્ત્રી કેળવણીના સુધારામાં તેણે મને સારી મદદ કરી હતી. હું આજ આવી સ્થિતિએ પહોંચ્યો છું તે કોને લઇને? મારી માતાનેજ લીધે.

દાદાભાઈ નવરોજી.

જાપાનો વીર નરોનો તવારીખ.

અમારા વાંચક વરગમાં જાપાની એડમીરલોની તવારીખ જાણવાની ઇચ્છા ઉત્પન્ન થઇ હોય એમ જણાવાથી અમો આ કોલમ તેઓના જન્મચરીત્રને માટે રાખીએ છીએ.

[૨]

એડમીરલ કામીમુરા.

એડમીરલ કામીમુરાની કેળવણી જાપાનમાં શરૂ થઇ હતી. ૧૮૭૨માં ટોકીઓમાં નૌકાને લગતી એક પાઠશાળા સ્થાપવામાં આવી હતી. અને તેમાં પહેલો તે દાખલ થયો હતો. તેમાં અભ્યાસ કરી જાપાનની નૌકામાં દાખલ થઇ નીચેની પાયરીથી ચઢતાં ચડતાં કેપ્ટનના હોદા ઉપર ચીનની લડાઈની વખતે આવેલ હતો. તે લડાઈમાં તેણે ચીનની નૌકાનો પરાજય કરી પોતાની કીર્તિ વધારી હતી, અને છેવટે એડમીરલના હોદા ઉપર આવેલ છે.

પાંચેક વરસ અગાઉ તેને ઇંગ્લાંડ મોકલવામાં આવ્યો હતો, જાપાનનાં લડાઈનાં વહાણો ત્યાં બંધાતાં હતાં તે બાબતમાં તપાસ કરવાને તેને ત્યાં મોકલવામાં આવ્યો હતો. એક વરસ ઈંગ્લાંડમાં રહયો. તેનું રહેવાનું લંડનમાં જાપાનની નૌકાને લગતી ઓફીસમાંજ હતું તેથી ઈંગ્રેજ અમલદારોના પરીચયમાં આવી મીત્રાચારીનો સબંધ તેણે કરયો હતો. ૧૯૦૨-૩ની સાલમાં તેને ત્રણ વહાણની ટુકડીનો ઉપરી બનાવવામાં આવ્યો હતો. આ વહાણોમાં દરિઆમાં લડવાનું જ્ઞાન મેળવવાને સારૂ ૨૦૦ જુવાનીઆ શિખાઉ હતા. આ કાફલો આસ્ટ્રેલીઆનાં બંદર ઉપર ગયો હતો, અને ત્યાં તેને સારૂં માન મળેલું હતું.

હમણા રૂશિઆની સાથેના લડાઇમાં તેણે ચાર માસ સુધી વ્લેડીવાસ્ટોકની પાસે રહેલા રૂશિઆના કાફલાપર બારીક તપાસ રાખી હતી; પણ તે કાફલાનીપર હલ્લો કરવાની તેને તક મળી નહોતી. આખરે તેનો વખત આવ્યો, રૂશિઆનું વહાણ રૂરિક ડુબ્યું અને બીજા વહાણોને નાસવું પડયું. તેજ જણાવી આપે છે કે કામીમુરા કેવો બહાદુર છે.

(અધુરૂં.)

રૂશિઆના ઝારને કાઉંટ ટોલ્સ્ટોયે લખેલો એક કાગળ.

પ્યારા ભાઈ,

માણસને મરતી વખતે કોઇક વખતે ઇશ્વરી પ્રેરણા થાય છે ને તે સ્થિતિમાં તે બોલે છે તે ઈશ્વરના શબ્દો છે એમ જાણી રૂશિઆના ઝાર તરીકે નહિ પણ એક સાધારણ માણસ તરીકે તને અરજ કરૂં છું કે મારા બોલો પર તું વિશ્વાસ રાખજે.

હમણાની તારી હીલચાલોનું પરિણામ શું થાશે તે તને જણાવ્યા શિવાય મરી જવું મને વ્યાજબી લાગતું નથી. આ પરિણામ રૂશિઆની હમણાની સ્થિતી જાણવાથી તને માલમ પડશે.

આખા રૂશિઆઈ રાજનો ત્રીજો ભાગ અંધાધુનીમાં પડેલ છે ને તેથી કરીને જાહેર અને છુપી પોલિસ દીવસે દીવસે વધતી જાય છે ને પરિણામે કરરૂપી બોજો ગરીબ લોકોની ઉપર પડે છે. મજુર વર્ગ કે જે રાજદ્વારી મામલો જરા પણ જાણતો નથી તેઓને રાજખટપટી માણસો ગણી ગુન્હેગાર હોય એમ ગણવામાં આવે છે. છાપો કે જે રાજા અને પ્રજાની વચ્ચે ગેરસમજુત અટકાવવાનું સાધન છે. તેના ઉપર સખ્ત ધારાઓ કરી છાપાઓનું વજન ઓછું કરવાથી તારી સત્તા જળવાશે, એવી જે તારી માન્યતા છે તે ભુલ ભરેલી છે. ધર્મને બહાને જુલમ થાય છે. પ્રજાની ઉપર તોપોનો મારો ચલાવવામાં આંચકો આવતો નથી, ડંડકાત્રુ બળવા થાય છે ને ઘાતકીપણાના ચીન્હો જોવામાં આવે છે.

ખેડુતોની સ્થિતી દિવસે દિવસે બગડતી જાય છે. એક તરફ વસ્તીમાં વધારો અને બીજી તરફ કરનો વધારે પડતો બોજો. આ કારણોથી દુકાળ કે જે અકસ્માત ગણાય છે તે તારા રાજ્યમાં સાધારણ બનાવ થઇ ગયો છે ને તેથી તમામ ઠેકાણે અસંતોષ વ્યાપી રહયો છે.

આવી સ્થિતી થવાનું શું કારણ છે, તે તું જાણે છે? તારા સલાહકારો તને ચલાવે છે કે પ્રજાની પ્રવૃત્તિ અટકાવવામાં તારી આબ

અખત્યારી સત્તાની સલામતી રહેલી છે. પણ તેઓ સમજતા નથી કે નદીનો પ્રવાહ જો કોઇ માણસ અટકાવી શકે તો તે મનુષ્યની દીવસે દીવસે સુધરવાની પ્રેરણા અટકાવી શકે. આવી સલાહ આપવામાં તેઓનું હિત સમાએલું છે તેથી તેઓની બુદ્ધિ ભ્રષ્ટ થઈ ગઈ છે. પણ તું કે જે સમજુ માણસ છે તે તેઓના કહેવા ઉપર કેમ ભરોંસો રાખે છે તેની મને ખબર પડતી નથી. તેઓની સલાહ પ્રમાણે વરતવાથી પ્રજાને બહુ દુઃખ પડે છે ને તેથી પ્રજા અસંતોષ રહે છે.

તારી પછવાડે "હુરે હુરે" ના પોકારો થાય છે તેથી કદાચ તને લાગતું હશે કે પ્રજાની રાજ્યભક્તિ જરાપણ ઓછી થઈ નથી. પણ મારે તને જણાવવું જોઇએ કે તે ખરી લાગણીના પોકારો નથી પણ માત્ર ઉપરનો દેખાવ છે. લોકોની ખરી લાગણી જાણવી હોય તો ગામડાંમાં વસતા ખેડુતોના શબ્દ સાંભળ.

આપ અખત્યારીપણે રાજ્ય ચલાવવું રૂશિઆની સુધરેલી અને સુધરતી પ્રજાને અનુકુળ પડતુંજ નહિ. તે તને પ્રતિકુળ છે તેથી તારી સત્તા જાળવવાને વાસ્તેજ તારે ઘાતકી કર્મો કરવાં પડે છે. પણ તારા ઘાતકી કર્મોનો તારે પરમેશ્વરની પાસે જવાબ આપવો પડશે. જો આ ક્ષણભંગુર દુનિયા તરી જવાનો તારો વિચાર હોય તો તારી પ્રજાને દુઃખી જોઈને સુખી થામાં. તારી પ્રજાની માંગણી શું છે તે તું સમજ, છાપાના બંધનો તોડી નાંખ, દરેક માણસને એક સરખો હક આપ, સ્થાવર મિલકતનો હક તારી દરેક પ્રજા ભોગવી શકે તેવો કાયદો કર અને પ્રજાના સુખમાંજ તારૂં કલ્યાણ છે એમ સમજ.

આ મારા લખાણથી જો તને માઠું લાગ્યું હોય તો તારી માફી માગું છું, પણ તારા હિતાર્થે અને તારી પ્રજાના સુખને વાસ્તે આ બાબત જણાવવાની ફરજ છે એમ સમજું છું.

સરકારી નોટીસ.

સને ૧૮૯૮ ની નં. ૬૨૧ ની સરકારી નોટીસના બદલામાં ૧૯૦૨ ના ઈમીગ્રેશન રીસ્ટ્રીકશન એક્ટની કલમ ૩૬ મીની રૂએ કેટલોક ફેરફાર કરવામાં આવ્યો છે જે અમે પબલીકની જાણ માટે નીચે આપીએ છીએ

૧૯૦૩ના નં. ૩૦ના કાયદાના ત્રીજા ભાગની ૨૫ મી કલમમાં બતાવેલ વીઝીટીંગ અને એમબારકેશન પાસના ફારમો બદલાયા છે.

વીઝીટીંગ પાસ ધરાવનાર દરેક માણસને દર સાત દીવસે એક વખત પાસ કાઢનારી ઓફીસે હાજરી આપી જવી જોશે.

એમબારકેશન પાસ ધરાવનાર દરેક માણસે ડરબનના કીનારા ઉપર ઉતરયા પછી તરતજ બંદર ઉપર આવેલી પ્રીન્સીપલ રીસ્ટ્રીકશન અમલદારની ઓફીસે જાતે જઈ પોતાના નોંધ કરાવી આપવી.

આ પાસ ધરાવનારે દરેક માણસે જતાં પહેલાં ચોવીસ કલાક પ્રીન્સીપલ રીસ્ટ્રીકશન અમલદારની ઓફીસે પોતાના જવાની હકીકત જાહેર કરી આપવી.

અંદરના ભાગમાંથી નીકળેલા વીઝીટીંગ પાસ ધરાવનારાઓએ પોતાના જવાની ખબર ઈમીગ્રેશન રીસ્ટ્રીકશન અમલદારને ૨૪ કલાક અગાઉથી આપવી.

કોલોનીમાં દરીઆ રસ્તે દાખલ થતા સઘળા વીઝીટીંગ અને એમબારકેશન પાસ ધરાવનારાઓએ પોતાનું ખરૂ ઠેકાણું જે જગ્યા એથી પાસ નીકળ્યા હોય ત્યાંના ઈમીગ્રેશન રીસ્ટ્રીકશન અમલદારની ઓફીસે નોંધાવવું. (આવા પાસ ધરાવનારાઓને ચેતવણી આપવામાં આવે છે કે તેઓએ પોતાનું ખરૂંજ સરનામું આપવું અને ખોટું અથવા તો ભુલાવો ખવરાવનારૂં આપશે તો કાબુ કરી મશુએ.)

આ કલમ સાથેના ટાંચણ ...માં જણાવ્યા પ્રમાણે વીઝીટીંગ પાસને માટે નીચેની હકીકત પુરી પાડવી જોશે.

પાસ જે જગ્યાએ નીકળ્યો હોય તે જગ્યા; તેની તારીખ; અનામત મુકેલી રકમ; નામ, જાત, ઉમર અને રહેવાનું ઠેકાણું; શરીરપરની નીશાનીઓ તથા તેનું વર્ણન; તેની વીઝીટનો હેતુ; નાતાલનું પોસ્ટલ સરનામું; સાથે છે બાળબચ્ચાં હોય તો તેમના નામ તથા ઉમર અરજીની નીચે તેની સહી; જમણા તથા ડાબા હાથના અંગુઠાની છાપ અને ઉપરમાં કોઈ આબરૂદાર ગૃહસ્થની શાખ્ખી જોશે.

એમબારકેશન પાસ ધરાવનારાઓને પણ બરાબર તેજ હકીકત પુરી પાડવી જોશે.

નાતાલ સનાતન ધર્મસભા.

હમેશના નિયમ મુજબ તા ૧૭૧ ગ્રે સ્ટ્રીટના લલુભાઇ લાઇબ્રેરીના રૂમમાં પાંચ વાગતે સભાનું કામ શરૂ કરવામાં આવ્યું હતું. આરંભમાં પ્રમુખે ઇશ્વર સ્તુતી કરી શ્રીમદ ભગવદ ગીતાના પાંચ શ્લોકો સ્પષ્ટી કરણ સહીત વાંચી સંભળાવ્યા ત્યારબાદ તંત્રીએ પ્રમુખના અનુમોદનથી ગઇ સભાનો રીપોર્ટ વાંચી સંભળાવ્યો.

આજરોજ લગભગ ૬૦ ગૃહસ્થો હાજર હતા. આ દીવસે સભામાં ચરચાવાનો વિષય આવતા રવીવારપર વખત પુરતો ન હોવાથી રાખવામાં આવ્યો છે. તા.૨૯-૧-૧૯૦૫.

જાહેર ખબર

ડરબન હિંદુ સ્મશાન ફંડનો રિપોર્ટ છપાઈને તઈયાર થઈ ગયો છે. તે બહાર પાડવા તથા તે સંબંધી હકીકત જાહેર કરવા સારૂ તેની એક સભા તા ૫ ફેબરવારી ૧૯૦૫ રવીવારે બપોરના એક વાગે ગ્રે સ્ટ્રીટમાં આવેલા લાઈબ્રેરીવાળા મકાનમાં મળશે. આ પ્રસંગે સરવે હિંદુ સદગૃહસ્થોને પધારવાની વિનંતી કરવામાં આવે છે. તા. ૩૧ જાનેવારી ૧૯૦૫.

એમ. એમ. દીવાન
સેક્રેટરી.
હિંદુ સ્મશાન ફંડ.

હિંદીવાનોને અગત્યની નોટિસ.

સઘળા હિંદીવાનોને ખાસ ચેતવણી આપવામાં આવે છે કે હવે પછી પ્રોમીસરી નોટ અથવાતો તેવા પ્રકારની હાથની લખેલી નોટ ઇંગ્રેજીમાં લખેલી હોવી જોઇએ. તેમાં સહીપણ ઇંગ્રેજીમાં થવી જોઇએ. અથવા તો મેજીસ્ટ્રેટ, જે. પી. કે કમીશનર ઓફ ઓથની સમક્ષ તેમાં સહિ થવી જોઇએ. આવી પ્રોમીસરી તેમનીપાસે ઇન્ટરપ્રીટ કરી સમજાવવામાં આવેલ છે એવુ સરટીફીકેટ તેઓ તેનાપર લખશે.

જો આ પ્રમાણે નહિ કરવામાં આવે તો જે માણસને તેવી પ્રોમીસરી કરી આપવામાં આવી હોશે એટલેકે જેને પઇસા ભરવાના હોશે તેને અદાલતમાં દાદ મળશે નહિ.

આ નોટીસનો હેતુ દગો અટકાવવાનો છે

રોકડ બજાર ભાવ.

		શી.	પે.		શી.	પે.
ચાવલ.						
માંજા	૧ બસ્તાનું	૧૮	૬	થી	૧૯	■
બીમડીના	,,	૨૪	૦	,,	૨૫	૦
એફ. એફ. ડી. આર,		૧૬	૦	,,	૧૬	૬
એફ. ડી. આર.	,,	૧૫	૦	,,	૧૫	૬
ચીની સક્કર	,,	૧૯	૦	,,	૧૯	૬
કુડાના	,,	૧૯	૦	,,	૧૯	૬
દેશી તુવેર દાળ.		૧૫	૦	,,	૧૫	૯
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૫	૬	,,	૧૬	૦
મસુરની	,,	૧૫	૦	,,	૧૫	૬
મગની	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
અડદની	,,	૨૦	૦	,,	૨૧	૦
કઠોળ						
ચણા	,,	૧૬	?	,,	૧૯	૦
વટાણા	,,	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
મકાઇ	,,	■	૩	,,	૭	■
તેલ.						
કડવુ	૧ ગ્યાલન	૨	૭	,,	૨	૯
એરંડીનુ	,,	૨	૧	,,	૨	૨
મીઠું	,,	૨	૭	,,	૨	૮
નાળીએરનું	,,	૨	૯	,,	૨	૧૦॥
ખાંડ નાતાલની						
સફેદ	,,	૨૧	૬	,,	૨૨	૬
પીળી	,,	૨૦	૦	,,	૨૧	૦
તોરકુળ	,,	૧૩	૬	,,	૧૪	૬
આટો	,,	૧૦	૩	,,	૧૦	૬
મદ્રાસી સોપારી.	૧ રતલ	૦	૬	,,	૦	૯
મરચાં.		૦	૫	,,	૦	૬
ઘી પેટી		૬૭	૯	,,	૭૧	૩
બારદીન ટીન્ટ્રેસ.		૭	૩		૭	૬
,, વાઇટ રેસ		૬	૯		૭	૦
,, ,, ગાલન					૬૩	૦
ફુલી		૧૦	૬	,,	૧૧	૦
નાળીએર		૧૫	૦	,,	૧૬	૩

इंडिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. ४थी फेबरवारी, १९०५. नम्बर ५.

सप्ताहिक पंचांग.

—*—

इंग्रेजी—ता० ४ फेबरवारीसें, ता० १० फेबरवारी १९०५ तलक.

हिंदु—पोष कृष्ण पक्ष ३० सें माह शुक्ल पक्ष ६ सं. १९६१ तलक.

वार.	अंग्रेजी तारीख.	हिंदु तिथि.	सूर्य उदय. क.मि.	सूर्य अस्त. क.मि.	त्योहारोंकी यादी.
शनि.	४	३०	५ २८	६ ५२	
रवि..	५	१	५ २९	६ ५२	
सोम.	६	२	५ ३०	६ ५१	
मंगल.	७	३	५ ३१	६ ५०	
बुध.	८	४	५ ३२	६ ५०	
गुरु..	९	५	५ ३३	६ ४९	
शुक्र.	१०	६	५ ३३	६ ४८	

इंडिया जानेवाली मैल स्टीमर.

इंडिया की मैल स्टीमर 'अमफुली' ता. ५ फेबरवारी और फिर तुरत जानेवाली है. यह स्टीमर डाक ले जाते है.

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. ४ फेबरवारी, १९०५.

अर्थशास्त्र पाठशाला.

—०—

पुनामें स्वर्गवासी मि. रानाडेकी यादगीरी.

लोकप्रिय स्वर्गवासी मि. रानाडेकी यादगीरीके एक फन्ड बनाया गया है. यह फन्डका व्यय कई प्रकारसें करना. इसमें फन्डके कर्म्मचारीयोंने ऐसा इरादा किया है, कि स्वर्गवासी मि. रानाडेके नामपर एक पाठशाला पुनामें स्थापना और पाठशालामें अर्थशास्त्रके ज्ञान फैलाना. अर्थशास्त्रका अर्थ ऐसा किया जाता कि अपनी भारतभूमि जो कंगाल हो गइ है उसको पश्चिम देशोंकी तरह दौलतवान बनानेके लिये कई कई साहित्योंकी जरुरत है; और जरुरत कई प्रकारसें प्राप्त होवे. कर्म्मचारियोंका विचार भारतभूमिकों उन्नतिपर लानेका है. हम समझतें हैं, कि यह कार्य बहुत भारी है, इतना ही उसका कर्म्मचारियों वाहेश है. उसमें आनरेबल मि. जी. के. गोखले उसका अग्रेसर होकर, यह कार्य परिपूर्ण करनेपर बहुत प्रयास कर रहा है; वह अत्यन्त स्तुतिपात्र है. यह योजना फलिभूत करनेपर सरकार, स्थानिक म्युनिसिपालिटीयों और श्रीमंतों की बक्षिसोंकी जरुरत है और इससें अधिक प्रयास करनेकी बहुत जरुरत है.

शालाका वार्षिक खरचाका अंदाज १९,००० रुपये होता है. यह कार्य सरकारके पसन्द है या नहि, वह देखनेके लिये अग्रेसरोंका एक डेप्युटेशन बम्बइ सरकारके मिलने गया था. सरकारका विचार और कर्म्मचारियोंके विचार मुख्य बाबतोंपर मिल गया है. इससें स्थानिक म्युनिसिपालिटीयों और देशी राज्यों तरफसें पैसेकी मदद मिलनेका सम्भव रहता है. एक लाख रुपयेकी मदद देनेका वचन मिल गया है और २९,००० रुपये जमा हो गये है. उमेद रखी जाती है कि जनहितैषियों और श्रीमंतों तरफसें बक्षिसों मिलेगी.

मि. गोखले यह कार्यके बारेमें अग्रेसर और सेकेटरी है. यह गृहस्थ मि. रानाडेका शिष्य है, गुरुकी मुराद फलीभूत करनेमें अपनी फरज समझकर यह शालाकी साथ स्वर्गवासी मि. रानाडेका नाम रखने चाहा. मि. रानाडे हरहमेश ऐसा ही विचार कर रहा था, कि भारतको उन्नतिमें लानेका आधार अपने देशमें उद्योगों दाखल करनेसें होगा और वह दाखल नहि होगा वहां तक उन्नतिकी आशा रखना व्यर्थ है. उसको जो खानगी वखत मिलता था, उसमें मः यह ही कार्यका मनन करता था. इससें मि. रानाडेकी यादगिरीके लियेयह शाला स्थापन की गइ है और शिष्य गुरु प्रत्ये अपनी सेवा पुर्ण भावसें करता है.

शिक्षाको उत्तेजन.

बडोदा राज्यमें सब जातियोंसें आंत्या नामक जाति हलुक गीनी जाती है. वहां प्राचिन रिसरिवाज पालनेवाले आदमी यह लोगके छुता नहि है. परन्तु गायकवाड महाराजा शियाजीरावेन ऐसा भेद न गीनकर सब मनुष्योंको इश्वरी बक्षिस एकी प्रकारसें दी है. उंच जातियोंमें जैसी मानसिक शिक्षाकी जरुरत है ऐसी यह जातिमें भी है, ऐसा समजकर उसको शिक्षा देनेपर स्कोलरशीप निकालकर आश्रय दिया है. यह स्कोलरशिप केवल आंत्या जातिमें दी जायगी.

उंच प्रकारकी शिक्षामें फायदा है, वह सब कोइ मान्य करता है; परन्तु पढा हुआ वर्गमें जो बहुत कुछ खामी रहती है उसका सबब क्या? शिक्षा लेनेवालोंकी खामी या देनेवालोंकी खामी? कितनेक लोग कहता है कि अपनी शालायोंमें नितीका धोरण न होनेसें निती शिक्षाकी खामी है. अलबत, यह बात सत्य है, परन्तु एक ही खामी है ऐसा कहा जाता नहि है. निती शिक्षा एक तरफ रख देता तो भी मानसिक शिक्षामें खामी है. कारण यह ही है कि शिक्षकों जो पढाता है उसकी छाप विद्यार्थियोंके अंतःकरणपर तात्पर्यदर्शक पडता नहि. परन्तु शब्दकारदर्शक मात्र रहता है. इससें केलवणीकी खामी शिष्यसें अधिक शिक्षकोंपर रहता है, ऐसा कहेनेमें अतिश्योक्ती नहि है.

हिंदुस्थानके समाचार.

विरताका बदला—सरकारने तिब्बत मिशनके देशी सिपाहियोंको वीरता दिखानेके लिये 'इन्डियन आरडर आफ मेरिट' की उपाधि कई सिपाहियोंको दी है. जो मारे गये हैं, उनकी विधवाको अपने पतिकी पेनशन मिलेगी.

जन्मोत्सव—५५ वर्षकी अवस्थावाले काश्मीरपतिके पुत्र उत्पन्न होनेकी वजह काश्मीरमें बडा आनन्द उत्सव हुआ था. २ लाख रुपयेका अन्न गरीबोंको काश्मीर राज्यने बांटा था और १ लाख रुपये अभ्यागतोंमें व्यय किया था.

एक लाख रुपयेका दान—मद्राजके पचयप्पा नामक कालिजमें गत डिसेम्बरमें लडकोंको इनाम बांटा गया था. इसी दिन कालिजकी औरसे यह सूचित किया गया कि वैश्यवर्णकी एक स्त्री अपनी एक लाख रुपयेकी सम्पत्ति धर्म्मार्थ और शिक्षासम्बन्धीय कामोंमें लगानेके लिये दे गइ है.

नयी दर्द—कलकत्ताके 'बंगवासी' पत्र लिखता है, कि आजकल मिथ नई बिमारी पैदा हुइ है. हेजा, प्लेग तो कई वर्षोंसे भारतमें चलता है दरम्यान एक और नई बिमारी फैलनेकी बात सुनी जाती है. इसके लक्षण प्लेग जैसे है. बुखार धीरे धीरे बढता रहता है. दो तिन दिनमें दर्दी मरते है. किसी किसी दर्दीको गिलटी भी निकल आती है. कहते है, कि नरीका तेल खानेसे रोग बहुत कुछ शान्त होता है.

---

६२ फुटका लम्बा सांप—कुछ आदमी एक नावमें बैठकर कलकत्तेके समीपस्थ सुन्दरबनमें गये थे. एक मल्लाहको नावमें बिठाकर बाकी लोग सेर करने चले गये. थोडी देर बाद मल्लाह सो रहा. इतनेमें एक अजगरने आकर मल्लाहका काम तमाम करना चाहा. भाग्यसे इसी समय साथी आ पहुंचे. इन्होंने सांपकी पूछ काटकर उसे निर्बलकर दिया. बलहीन सांपका नाववालोंने शिकार कर लिया. मरनेके बाद लोगोंने इसे मापा, तो यह अजगर ६२ फुट लम्बा निकला.

'रामटंक' सीका—बम्बइके प्रदर्शनमें मि केशवजी ए. चौनाइ तरफसे एक बहुत ही पुराणा सिक्का रक्खा गया है. उसकी किमत १५,००० रुपये है. वजनमें १६२० ग्रेन है. कहता है, कि आगे इस तरहका जो सिक्का मिला था उससे भी यह बडा और वजनमें भारी है इसको 'रामटंक' कहते है. देखनेका [illegible] री है, कि उसकी एक बाजु पर महाराजा राम और सीताजीका चित्र है यह चित्र महाराजा राम जब गादीनशीन हुआ तोह समयका है दुसरी बाजुपर एक पुराणा लेख है.

एक हिंदीकी जापानमें फतेह—बाबु सत्यसुन्दर देव नामक एक बंगाली युवान कोठो कामका हुनर शिखनेके लिये जापान गया था. उन्हें टोकियोकी हायर टेकनोलोजीकल स्कूलकी अन्तकी परीक्षा परिपूर्णता से पसार की है. इतनाही नहि परन्तु टोकीयोकी कोठी कामकी लेबोरेटरीमें एक शिक्षक की जगाह प्राप्त किया है. इस लेबोरेटरीमें कोइ परदेशी आदमी दाखल हो सकता नहि है, परन्तु यह युवान कीयोटो शहरके लार्ड मेयरकी और लेबोरेटरीके डाइरेकटरकी मेहरबानीसे यह जगाह लेनेमें भाग्यशाली हुआ है. मि. देवके यह कार्य, भारतवासीयोंको मगरुर बनाती है.

पहलवानोंकी कुश्ती—युरोपका नामी पहलवान सेन्डो अब भारतमें घुमकर अपनी शक्तिका तमाशा दिखा रहा है. विलायतके अखबारने अपने सजातीय पहलवानकी बेहद तारीफ की है. एकने तो यहांतक कहा कि सेन्डो जैसा पहलवान न अभी तक, हुआ और आगे न होगा. यह तारीफ पेशावरके गम्मु वालीवाला नामके पहलवान को नापसन्द आइ है. गम्मूने चीठी लिख कर छपवाया है, कि सेन्डो मुझसे जहां उसका जी चाहे वहां कुश्ती लड सकता है. मैं और सेन्डो दोनों ही दंगल होनेमें जो रुपये खरचा हो उसे दे. कुश्ती होने पर जो जीते रुपया उसीको दिया जावे. अब सेन्डोने कुछ जवाब देना चाहिये.

अमेरिकामें प्रजातंत्र शासन प्रचलित है. देशके लोग अपनेसें एक आदमीको कुछ वर्षोंके लिये अपना प्रेसिडेन्ट निर्वाचित करते है. प्रेसिडन्ट कई वर्षो तक राजाकी तरह राज्यका काम चलाता है. गत सन १९०१ इ.में मेकनली साहब अमेरिकाके प्रेसिडेन्ट थे. उसी सालमें उन्हें एक आदमी ने गोली मारकर मार डाला था. इसके उपरान्त प्रातनिधि प्रेसिडेन्ट रुजवलट प्रेसिडेन्टका काम करने लगे. हालमें प्रेसिडन्ट निर्वाचनका काम अमेरिकामें हुआ था. इस निर्वाचनमें रुजवल्ट फीर प्रेसिडन्ट चुने गये है. रुजवलट शक्तिशाली राजनीतिज्ञ है.

हिंदवासीयोंको खास सूचना.

सब हिंद भाइयोंको खास सूचना दी जाती है, कि अभी प्रोमीसरी नोट या यह ही प्रकारकी हाथसे लीखी नोट इंग्लीशमें लीखी चाहिये और सही भी इंग्लीशमें करना चाहिये. या तो माजीस्ट्रेट, जस्टीस आफ धी पिस या कमीशनर आफ ओथकी समक्ष सही करना चाहिये. इससे यह लोग इस प्रोमीसरी पर ऐसा सरटीफीकेट लीख देगा कि इस प्रोमीसरीका इन्टरप्रेट कर, समझाया गया है. यह मुजब किया नहि जाय तो जो आदमीके यह प्रोमीसरी नोट लीख दी है, या जीसके पैसा भरनेका है, उसकी दाद फरियाद कोर्टमें सुनी नहि जायगी.

इस नोटीस निकालनेका सबब जुठ कार्य अटकानेका है.

रोकड बझार भाव.

	शी.	पे.	शी.	पे.
मांजा चावल.	१८	६	१९	०
बोम्बेके ,,	२४	०	२५	०
एफ. एफ. डी. बोर.	१६	०	१६	६
एफ. डी. आर.	१५	०	१५	६
चीनी सकरे.	१९	०	१९	६
हरहरका दाल	१५	०	१५	९
मसुर दाल.	१५	०	१५	६
मुंगकी दाल.	२२	६	२३	०
उडद दाल.	२०	०	२१	०
चणा.	१८	०	१९	०
मटर.	१६	०	१८	०
मोली.	७	३	७	९
कडवा तेल.	२	७	२	९
रेडीका तेल.	१	१	२	२
मीठा तेल.	२	७	२	८
नालियेरका तेल.	२	९	०	१०॥
चांनी सफेद.	२१	६	२२	६
,, पीली.	२०	०	२१	०
तीरकु लाल.	१३	६	१४	६
आटा.	१०	३	१०	६
सुपारी. (मद्रासी)	०	६	०	०
आंबली.	०	३	०	३
घी.	६७	६	७१	३
मीरची.	०	५	०	६
पारफीन गेस	६	९	७	०
,, व्हाइट गेस	७	३	७	६
,, ,, गालन	०	०	१३	३
फीर्टी	१०	६	११	०
नालीअेर १००	१५	०	१६	०

உ
கடவுள் துணை.

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

வாரமொருமுறை பிரசுரிக்கப்படும்.

நெட்டால் பீனிக்ஸ். 1905ஆம் பிப்ரவரி௴ 4உ சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

குரோதி வருஷம் தை மாதம்.

கிழமை.	உ.	திதி.	நட்சத்திரம்.	யோகம்.
ஞாயிறு.	24	பிரதமை	அவிட்டம்	மரண
திங்கள்.	25	துதியை	சதயம்	சித்த
செவ்வாய்.	26	திரிதியை	பூரட்டாதி	மரண
புதன்.	27	சவுத்தி	உத்திரட்டாதி	சித்த
வியாழம்.	28	பஞ்சமி	ரேவதி	மரணசித்த
வெள்ளி.	29	சஷ்டி	அசுவனி	அமிர்த
சனி.	30	சப்தமி	பரணி	சித்த

மார்க்கட் விலை.

	முதல்	வரை
மாஞ்சா அரிசி.	18/6	19/-
பீம்டி அரிசி.	1-4/-	1-5-
புழுக்கலரிசி.	16-	19 6
பருப்பு.	15/6	16/-
மைசூர் பருப்பு	15-	15/9
சோளம்.	7/9	8/3
நல்லெண்ணெய்.	2/0	2/8
கடலெண்ணெய்.	2/5	2/8
தேங்கா யெண்ணெய்.	2/8	2/10½
நெட்டால் சர்க்கரை	1-1-6	1-2-0
சிவப்பு	1-10-0	1-1-
திரிசன்	13/6	14/6
கோதுமை மாவு	10/3	10/6
வெற்றிலைப்பாக்கு	6 பென்ஸ்,	9 பெ
மிளகா	5 „	6 „
நெய்	3-7-9	3-11-3
பெர்பின் எண்ணெய் காலன்		13/6
டிஷ் நயட் கோஸ்	7/3	7/6

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கையொப்பக்காரர்கள் சென்ற வருஷத்திற் சேரவேண்டிய கையொப்பத்தொகையும் நிகழும் வருஷத்தின் தொகையும் தாமதிக்காமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாய்க்கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

கையொப்பக்காரர்களுக்கு வாரந்தோறும் கிடைக்காமலிருந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத்தெரியப்படுத்தும்படிக் கேட்டுக்கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மெயில்.

நெட்டால் டைரக்ட் லைன் அம்பூலி பிப்ரவரி௴ 5உ இந்தியாவுக்கு புறப்படும்.

அம்கூலி 7உயும், அம்போவாட்டோ 9உயும் இந்தியாவிலிருந்து வருவதை எதிர்பார்க்கப்படுகிறது.

பிரிட்டிஷ் இந்தியா லைனர் அடிஞ என்ற மரக்கலம் 3உ அல்லது 4உ இக்குவன்து 8உ அல்லது 9உ டெலகோவா வழியாய் பம்பாய்க்குப்போகும், ஏஜண்டு டன் அண்ட்கோ, ஸ்மர்வியல் ரோட், டர்பன். மி. டாடா அப்பீலா இந்திய பாஸிஞ்சரின் ஏஜண்டு.

இந்தியா—ஆப்பிரிக்கா லைனர்.

எஸ். எஸ். காசிபூர் என்னுமரக்கலம் பிரவரி௴ 20உ கல்கத்தாவிலிருந்து சரக்குஏற்றிக்கொண்டு நெட்டாலுக்குப் புறப்படும்.

கம்பனி டெடவால் அண்டுகோ, டர்பன், அல்லது கிராம் அண்டுகோ, கல்கத்தா.

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

பீனிக்ஸ்செட்டால்,

சனிக்கிழமை.

1905ஆம் பிப்ரவரி௴ 4உ.

யுத்தம்.

ஜப்பானியரின் சில பாகங்கள் பிடிபட்டன.

ருஷிய ஜெனரல் மிகவுஞ் சேதமான செய்கையை ஆரம்பித்திருக்கிறாரென்று ஜெனரல் குரோபாக்கினுடைய இராணுவத்திலிருந்து சமாச்சாரம் எட்டியிருக்கிறது. ருஷியர் மிகவும்கடினமாய் யுத்தஞ்செய்து தென்மேற்குபாகத்தில் ஜப்பானியர் இடதுபாரிசத்திலுள்ள ஹேய்லா டேசா, தெய்காட்டேயாவையும் கைப்பற்றிக்கொண்டார்கள். ஜப்பானியர்கள் இந்தப் பக்கங்களிலிருந்து துப்பாக்கியினின் கடுத்தகுண்டுவரையில் துரத்தப்பட்டார்கள். அவர்கள் மிகவும் தைரியதோடு செய்காட்டோயாவைக் காத்துவந்தார்கள். ஆனால் கடைசியாக ருஷியர்கள் அதைக் கைப்பற்றிக்கொண்டார்கள். ருஷியர்கள் ஜப்பானியர் அவர்களின் இடதுபாரிசத்தின் விசாலமான கண்டிஜன் என்னும் இடத்திற்கருகாமையிலுள்ள ஒரு ஒடுக்கமான வழியையுங்கூட வசப்படுத்திக்கொண்டார்கள்.

மஞ்சூரியாவின் கலகம்.

சென்ற வெள்ளிக்கிழமை முழுவதும் மஞ்சூரியாவின் பெருங்கலகத்தில் பீரங்கிப்பட்டாளம் பெருமழைபோல் பொழிந்துகொண்டிருந்தது. ருஷியர்கள் அவர்களைக்கடந்துபோய் ஜப்பானியருடைய இடதுபாரிசத்தில் இருக்கிறார்கள். ஜப்பானியர்கள் அப்பொழுது தடுத்துக்கொண்டிருக்கிறார்கள்.

படைகளின் கஷ்டமான நிலைமை.

ஜெனரல் குரோபாக்கினுடைய இராணுவம் இப்பொழுது யுத்தத்திற்கு ஆரம்பித்ததில் மிகவு கடுமையான பனியினாலும், உறைபனியினாலும் அதிக அவஸ்

[illegible]தைப்படுகிற[illegible]த் தெரிவிக்கிறார்கள். [illegible] பந்திர [illegible] தேசங்களும் நடந்துகொண்டிருக்கின்றன. அங்கு இப்பொழுது சீதோஷ்ண நிலைமை பூர்ணமாயிருக்கிறது. பனியானது அங்குலமாகப்படிந்திருக்கிறது, இன்னும் பனி பெய்துகொண்டேயிருக்கிறது. காங்கவேலைசெய்வதற்கு பூமி கெட்டிப்பட்டுபோயிற்று.

குரோபாத்கினுடைய கலக்கம்.

சத்துருக்களுக்கு விரோதமாய் முன்னேற [illegible] படைகளின் [illegible] வெறுப்பால் [illegible] உண்மையாய்ச் சிக்குப்படுத்தப் பட்டிருக்கிறதென்று ருஷியா சக்ரவர்த்திக்கு ஜெனரல் குரோபாத்கின் தந்திகொடுத்திருக்கிறார். போர்படைத் [illegible]ப்படைக்கப்பட்டதால், மறுபடியும் யுத்தத்திற்குப்போவது நியாயமல்லவென்று ஐரோப்பிய போர்வீரர்கள் நியாயஞ்சொல்லுகிறார்கள்.

ஜப்பானியரின் கப்பல் சேகரம்.

புதிய சண்டைக்கப்பல்கள்.

ஐந்தாவது படை சேகரித்தல்.

டொக்கியோ சமாச்சாரம்.

ஜப்பானில் முதற்தரமான கப்பல்கள் செய்யப்பட்டுத்தயாராகயிருக்கின்றதென்று முந்தியே சொல்லப்பட்டிருக்கின்றது. ஜப்பான் கவர்மெண்டார் 19,000 டன்னுள்ள போர்க்கப்பலையும், வேறொரு யுத்தாயுதங்களடங்கிய காவற்கப்பலையும் செய்யத்தீர்மானித்திருக்கிறார்கள். அக்கப்பலில் பத்து அங்குலக் குழாக்களையுக்குக் குறைவுபடாத பீரங்கிகள் வைக்கப்படும். [illegible], இடிமின்படகும், [illegible] [illegible] பலவிதாய்ச் சேர்க்கப்படும். [illegible] என்னுமிடத்திலிருந்து [illegible] [illegible]விலக்கு [illegible]க்கப்பட்டிருக்கிற ஒரு [illegible] [illegible] கப்பற்சேவைக்காரர்கள் ஜப்பானைவிட்டு புறப்பட்டிருக்கிறார்கள். கப்பல் பழுதுபார்த்து முடிந்துவிட்டது. [illegible] என்னுமிடத்திற்கு சமீபத்தில் கப்பல்களெல்லாம் தயாராக [illegible] [illegible] [illegible]களில் ஒரு கூட்டம் தெற்குப்புறமாக புறப்பட்டிருக்கின்றன. அப்பால் [illegible]வும், [illegible] போர்க்கப்பலோடு [illegible]வார்கள். டாக்காசகோ என்ற காவற்கப்பலை இழந்துவிட்டார்கள். அதிலுள்ள [illegible] [illegible] மடிந்தார்களென்று தெரியவருகிறது. ஒரு ஐந்தாவதுபடை ஜெனரல் [illegible] [illegible] தயார்செய்யப்படுகிறது.

ருஷியா படையின் சுறுசுறுப்பு.

புதிய தொந்திரவுகள்.

சென்ற திங்கட்கிழமை உவார்சா என்னுமிடத்தில் ஜப்பானியருக்கும் ருஷியருக்கும் நடந்த சண்டைகள் பல. அப்பட்டணத்திலுள்ள [illegible]களும், கடைகளும், சந்தைப்புறங்களும் சாத்தப்பட்டன. இருதிற கலகக்காரர்களுக்கும் இடையில் எதிர்ப்பட்டவர்கள் சேதப்பட்டார்கள். அவர்களில் 160 பேர் காயமும், மரணமும் அடைந்தார்கள். [illegible] என்னுமிடம் வரையில் யுத்தம் வளர்ந்திருக்கிறது. வேண்டிய படைகள் டவுனுக்குள் அமைக்கப்பட்டிருக்கின்றன. [illegible] என்னுமிடத்தில் படைகள் தங்குவது மிகவும் கஷ்டமாயிருக்கிறது. அதிக காலாட்படையும், பீரங்கிப்படையும் [illegible]லிருந்து டவுனுக்கு அனுப்பப்பட்டன.

ஷேயோ என்னுமிடத்தில் [illegible] யுத்தத்தில் ருஷியர்கள் பலமான சேனையை இழந்து மிகவும் [illegible] [illegible]. சென்சங்காரயோ, [illegible] என்ற இடங்களில் நடந்த யுத்தகளத்தில் ருஷியரு[illegible] சேர்ந்தசேதம் 10,000 பேர். ஜப்பானியருக்கு சேர்ந்த சேதம் 5,000 பேர். ருஷியர் இப்பொழுது ஜப்பானியரின் [illegible] திரும்புவதற்காக [illegible] [illegible]. ஜெனரல் [illegible] [illegible] மேற்குப்புறமாகப் போகிறார். ஜப்பானிய [illegible] கப்பல்கள் [illegible] [illegible] [illegible]ருக்கின்றன.

இந்தியர்களுக்கு ஓர் முக்கிய அறிக்கை.

எல்லா இந்தியர்களும் இனிமேல் தங்களுடைய பெர்மிட் [illegible] [illegible] [illegible] செய்யவேண்டும். [illegible] மாஜிஸ்ரேட் முன்னிலையிலாவது [illegible] முன்னிலையிலாவது, கமிஷனர் [illegible] முன்பாவது பெர்மிட் [illegible] [illegible] செய்துகொள்ளவேண்டும். அல்லாது இந்தியனுக்கு பெர்மிட் கோர்ட்டில் சைன்செய்யப்பட்டதென்று காண்பிக்கிற ஒரு [illegible] கட்டும் அவைகளுக்குமேல் எழுதவேண்டும். மேற்கூறியவாறு இருந்தால்மாத்திரம் பெர்மிட் கோர்ட்டுகள் ஏற்றுக்கொள்ளப்படும். [illegible] பெர்மிட் கோர்ட்டுகளுக்கு ஜட்ஜ்மெண்டு கிடைக்கமாட்டாது. [illegible] [illegible] மறியல் செய்யப்படும்.

நாட்டுவர்த்தமானம்.

சீனர் கலகம்.

சென்றவாரம் ஜொஹானஸ்பர்க்குள்ள [illegible], [illegible] என்னும் சுரங்கங்களில் கலகம் ஏற்பட்டதினால் சீனர்கள் பிடிக்கப்பட்டார்கள். அவர்களில் இரண்டுவிதமான கலகங்களுண்டாயின. ஒன்றில் சிலர்கள் கத்திகளை உபயோகித்தார்கள், ஆனால் அவைகள் அதிக கஷ்டமில்லாமல் போலீசால் அடக்கப்பட்டார்கள்.

மற்றொன்றில் ஒரு [illegible] [illegible]ப்பட்டதின் அடையாளமாய்த் தம்பிப்போக, [illegible] அம்புபோல்

பாய்ந்து தூறடி ஆழத்திற்கப்பால் போய் விழுந்திறந்தான். அந்தாக் கசவை அங்கங்களின் டிக்கட்டுகளும் கைபொப்பமிட்டிருக்கும் சந்திகளும் பிடிபட்டவர்களின் மூலமாய்க் கண்டுபிடிக்கப்பட்டன.

கேப் கவர்ன்மெண்டு ரெயில்வேயில் வருஷாந்தரக் கணக்கை சென்றவாரம் பார்த்ததில் ஷை கவர்ன்மெண்டாருக்குக் கிடைத்த லாபம் பவுன் 99,657.

டர்பனில் வசித்துவரும் மிர். ஒலிவ்லாரே என்கிற கனவானிடத்தில் வேலைபார்த்துவந்த ஒரு சிறுபையன் இரவில் தன்னுடைய எஜமான் நித்திரையிலிருக்கும்போது அவருடைய சட்டைப்பையிலிருந்து 25 பவுனைத் திருடிக்கொண்டு வேலைக்குவாராமல் ஒளித்துக்கொண்டான். உடனே அவனைக்கண்டுபிடித்து அம்பலாசி கோர்ட்டுக்குக் கொண்டுபோய் மாஜிஸ்டிரேட்டாரால் 6 மாதம் கடினகாவலும் 20 அடியும் விதிக்கப்பட்டான்.

பிளேக்.

கொஞ்ச தினங்களுக்குமுன் டர்பன் டெப்போ ரோட் மகாசன்பாரக்ஸ் சமீபத்தில் பிளேக் இரண்டுபேருக்குக்கண்டு சௌக்கியமாகிவிட்டது. மறுபடியும் அதே இடத்தில் ஒரு காப்பிரிக்கும், ஒரு இந்திய பெண்ணுக்கும் பிளேக்கு கண்டு அவர்களை பிளேக்கு நிவுக்குக் கொண்டுபோனார்கள். காபிரி இறந்துவிட்டான்; ஆனால் அவனுடைய மரணம் பிளேக் வியாதிக்கு ருபகாரமில்லை. இந்திய ஸ்திரீ இன்னும் உயிரோடிருக்கிறாள்.

டர்பன் சென்றல் ஜெயிலிலுள்ள கைதிகளை சென்ற சனிக்கிழமை கணக்கெடுத்ததில் ஐரோப்பியர்களும், கல்லர்ட் ஜனங்களும் 118. சுதேசிகள் 353. இந்தியர்கள் 187. ஆக 658 பேர்வழிகள்.

டர்பன் ஆஸ்பத்திரியின் கணக்கு. சென்றவாரம் வியாதியாகவந்தவர்கள் 57 பேர். வியாதிநீங்கி விடப்பட்டவர்கள் 33 பேர். இறந்தவர்கள் நாலுபேர். இப்பொழுதிருப்பவர்கள், ஐரோப்பியர் 123 பேர். இந்தியர் 24 பேர். சுதேசிகள் 29 பேர் ஆக 176. வெளி நோயாளி 195.

நிலைமையான சுகத்தைக் கொடுக்கிறது.

டாக்டர் உவில்லியம்ஸ் பிங்க்மாத்திரையின் விஷசுரத்தைக் கண்டித்து ரத்தவிருத்தியைக்கொடுக்கும்.

ஒருவருஷத்திற்குப்பிறகு நல்லசுகங்கிடைத்தது.

டிரான்ஸ்வாலிலுள்ள நைல்ட்ரும், குரோயம்பாண்டினில் வசிக்கும் ஜான் ஜி. கேன்டனேக்ஸ் என்பவரைப் பிடித்திருந்த நோய் டாக்டர் உவில்லியம்ஸ் பிங்க்மாத்திரையால் சுகப்பட்டது. பத்துவருஷங்களாக அவருக்கு விஷசுரம் அடிக்கடி வந்து துன்புறுத்தியது. இரண்டுவருஷத்திற்குமேல் டாக்டர் உவில்லியம்ஸ் பிங்க்மாத்திரையால் சுகமடைந்தார். அந்தகாலத்தில் அவர் சுகமடைந்தசெய்தி ஆபிரிக்காவிலுள்ள எல்லாப்பாகங்களுக்கும் தெரியவரும். ஒருவருஷத்திற்குப் பிற்பாடு அவர் நைல்ஸ்ட்ரூமில் ஒரு பிரதிநிதியைச் சந்தித்தார், அவர் தனக்கு நிலைமையான உதவிசெய்தார்.

முதலில் மிர். காஸ்டினே பிரதிநிதியிடத்தில் சொன்னதாவது:—

"எனக்கு பத்துவருஷங்களுக்குமுன்னே விஷசுரமுண்டாகித்து, அது வருஷாவருஷம் அடிக்கடிக்கடி வந்து தொந்திரவுசெய்தது. என்னுடைய கண்கள் மஞ்சள்நிறம்போலாகிறது, எப்பொழுதும் அதிகவியர்வையால் என் தேகம் நனைந்துபோகும், எனக்கு ஆகாரஞ்செல்லாது, மாதமுழுதும் ஜுரத்தால் படுக்கையிலேயே கட்டுண்டவனாகயிருப்பேன், கடைசியில் கொஞ்சம் எழுந்திரிக்கு நடமாட சக்திவந்தது. வெளிப்பக்கங்களெல்லாம் என் கணுக்கு இருளாவதுபோலிருக்கும். பிறகு கால்களில் அதிவலியுண்டாகி நடக்கமுடியாமலும், யாதொரு வேலையைச்செய்யக்கூடாமலுமிருந்தது. அப்பொழுது இறந்துவிட்டாலும் நல்லதென்று எண்ணினேன். மூன்று வருஷகாலமாய் வியாதியினால் மிகவும் மெலிவடைந்ததில் 30 பவுண்டு நிறை குறைந்தேன். பசிக்கு நல்ல ஆகாரமில்லை, நான் கொஞ்ச ஆகாரத்தை உட்கொண்டால் அது உட்செல்லும்போது மிகவும்பாளுவாகத்தோன்றும். சென்றயுத்தத்தில் நான் கவாட்டர்மேர்க் கமாண்டோரோடு அனுப்பப்பட்டேன், போனதுமுதல் உடம்பு அசௌக்கியத்தால் வேலைசெய்ய முடியாமலிருந்தேன், அநேக டாக்டர்களிடமிருந்து மருந்துவாங்கிச் சாப்பிட்டும் சுகமடையவில்லை. பிறகு என்னுடைய சிநேகனொருவனுடைய போதனையால் டாக்டர் உவில்லியம்ஸ் பிங்க் மாத்திரையில் ஒரு புட்டி வாங்கி சாப்பிட்டதுக்கு கொஞ்ச சவுக்கியத்தைக்கண்டேன் மறுபடியும் சில புட்டிகளைவாங்கி சாப்பிட்டேன் முற்றிலும் நோய் நீங்கி அதிக சவுக்கியமடைந்தேன். இப்பொழுது நான் மிகவும் பலசாலியாயிருக்கிறேன். டா. வி. பி. மாத்திரையால் வயிற்றுநோய், மார்புவலி, விஷசுரம், கால்வலி, ஸ்திரீகளுக்குண்டாயிருக்கு கொடிய நோய்களும் சவுக்கியப்படும்.

நாம் பிரசுரஞ்செய்துவரும் நற்சாட்சிக் கடிதங்களின்படி தென்னாப்பிரிக்காவில் முடக்குவாதம், நெஞ்சநோய், ஜன்னசுரம், பக்ஷவாதம், இளைப்பு, நாலநோய்கள், காமாலை, குண்டிக்காய் வியாதி, சர்மநோய், ஸ்திரீகளுக்குப்பருவகாலத்தில் நேரிடும் வியாதிகள் முதலியவைகளைச் சுகப்படுத்தி இருக்கின்றன. வேண்டியவர்கள் மருந்துகளை தனியான வைத்தியர்களிடத்திலும் விலைக்கு வாங்கலாம். அல்லது பிட்டவுனிலுள்ள டாக்டர் வில்லியம்ஸ் மருந்து கம்பேனியாரிடத்திலும் விலைக்குப்பெற்றுக்கொள்ளலாம்.

1. புட்டியின் விலை ஷில் 3—3.
6. புட்டிகளின் விலை ,, 15—0

P. P.

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

MERCHANTS

— AND —

DIRECT IMPORTERS,

208 CHURCH STREET,

PRETORIA.

P.O. Box 357. Tel. Add. "Tayob."

વેચવાના છે.

(ખાસ ઑફર.)

લાલ જુવાર. ઉંચા માલ.

લાલ બીનીસ.

નેસલ્સ દુધ.

સોડા વીલાયતી ડસટાપ વાળા.

નાતાલ તમાકુ પાંદડાનો.

ભાવ કીફાયત.

એ૦ એમ૦ પારેખ.

કોમરશીઅલરોડ.

ડરબન.

சிக்கருஸ், கிடிஸ்பார்ஸ்ட், நிரிகாசல்

புல்டிமாஸ் மெலாக்ரினோ கம்பெனி யார் ஹைட் சிகரெட்டுகளும் காப்ஸ் பெய்ர்பெய்ட் முதலிய புகையிலை களும் டர்பனிலுள்ள மற்றெல்லா மொத்த வியாபாரிகளை விட சரசமாக விற்கப்படும்.

ஒரு மாதத்தில் 15 லக்ஷம் சிகரெட்டுகள் விற்கப்படுகின்றன.

டர்பன் ஸெண்ட்ரால் ஸ்டோர்ஸ்.

ஏழாவது நெம்பர் ரெயில்வே தெருவு.

MOOSAJEE HASSAN,

GENERAL DEALER,

P.O. Box 4,

PIETPOTGIETERSRUST.

મુસાજી હસન,

જનરલ ડીલર.

પી. ઓ. બોક્સ ૪.

પીટપોટગીટરસરસ.

HABIB MOTAN,

DELHI HOUSE.

Telegraphic Address: "ARBO."

Wholesale & Retail

General Merchant.

Church Street, Market Square,

PRETORIA.

હબીબ મોટન.

—દીલ્હી હાઉસ—

ટેલીગ્રાફીક એડરેસ "અરબો"

હોલસેલ અને રીટેલ

જનરલ મરચંટ.

ચર્ચ સ્ટ્રીટ, માર્કેટ સ્કવેર,

પ્રીટોરીઆ.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

Building Material.

The largest Importer in South Africa of

Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers Coats, Waistcoats, etc.

J. LANDAU,

(Next to Abdul Lalah),

Grey Street, Durban.

Head Office: 13 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.

સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, ઇજાર વિગેરે

જથાબંધ યુરોપથી મંગાવનાર મોટી કંપની.

જે. લેન્ડો.

ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

હેડ ઓફીસ ૧૩ રૂટ ફ્રેંબુરઝવા, પારીસ.

விளம்பரம்.

[illegible]

பொ. முருகேச நாய்க்கர்.

சு. சிங்காரவேலு பத்தர். டர்பன்

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams,
Curry Powder, Chutneys,
Cayenne Pepper,
White and Black Pepper,
Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.
Box 63, Durban.

EBRAHIM CAMROODEEN,
GENERAL MERCHANT.
Natal Leaf Tobacco a Speciality.
113 GREY STREET, (Camroodeen's Buildings.)
Tel. Add.: "CAMROODEEN," Durban.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS:
G. E. HANDS, Resident; J. GARLICK, Cape Town.

Soft Goods, Hardware,
Stationery, Shawls,
Kaffir Goods,
Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર
જે. ગારલીક, કેપટાઉન.

સર્વે જાતનો માલ.

સઘળી રઅમ્ડુ કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, વાસણો, શાલો, જવાહીર, વિગેરે,

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ૦ કરમનની કંપની સાથે લાંબા વખતથી વેપાર કરેલો છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સતોષ મળેલો છે. તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસો છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

સી. દાદા ઓસમાન.
„ ઉમર હાજી અબુબકર ઝવેરી.

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St.,

DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 482.
P.O. Box 914.

S. PEERBHOY BUTLER,
GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER
Turkish Caps of every description a speciality
560 WEST STREET, DURBAN.

M. K. PATEL,

Wholesale & Export Fruit & Produce Dealer,
42 President Street, Johannesburg,
TRANSVAAL.

Season's Stock always on hand. Potatoes, Onions, Vegetables, and every variety of Fruit, at lowest Market Prices. Best Selected Fruit carefully packed for Country Orders. Personal and prompt attention given. Prices on application. Terms: Nett Cash.

All Communications to be addressed: Box 1744, Johannesburg
TEL. ADD.: "PATEL."

ક ખ ગ ઘ ઙ ચ સ્કુલ A B C D E F G

ગુજરાત અને કાઠીઆવાડનાં ગ્રૃહસ્થોને પોતાના બાળકોને ઇંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભણાવવા સારૂ આ સ્કુલમાં મોકલવાને વિનતિ કરવામાં આવે છે. આ સ્કુલ તા. ૧૬મી જુન ૧૯૦૪ થી સ્થપાઈ છે. માસીક રૌ ૧૦ શી.
૧૫૨ કવીન સ્ટ્રીટ. એમ. એલ. પટેલ,
ડરબન. (સહી) એસ. અને એમ. એલ. પટેલ.

અમોએ અમારી ઓફીસ તા. ૧૬-૧-૧૯૦૫ થી ઉઘાડી છે. એમાં ઇંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ના ક્ષુ, ઇંગ્રેજી કાગળો, કસ્ટમ ફારમ વીગેરે તમામ વેપારીને લગતું લેખી કામ કરવામાં આવશે. લાઇસેન્સ કઢાવી આપવામાં કોશીશ કરવામાં આવશે. ખંડુભાઈ અને મોતીભાઈ,
૧૫૨, કવીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars,
MANUFACTURED BY THE
BRICKFIELD CIGAR FACTORY,
115a, STATION ROAD, BRICKFIELD.
P.O. Box 2937. JOHANNESBURG.
PROPRIETOR—P. D. DORABJEE.
Special Quotations for the Wholesale Trade.
—A TRIAL SOLICITED—
Sample Cigars sent Post Free on application.

THE DURBAN UNDERTAKERS
FRERE ROAD,
Off Clark Road, Berea.

Telephone 884.
Telegraphic Address: "Undertaker."

P. DAWJEE MAHOMED & Co.,
Have a large stock of
RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,
Directly Imported from India.
343 PINE STREET, DURBAN.
TEL. ADDRESS: "PABULAR." Box 154.

પીકફ્રેન, નીડલ પોઇંટ, થ્રી કેસલ
ફુલ ડરેસ અને એલેકઝાન્ડર કુ૦ ની
ઇજીપશીઅન સીગરેટો.
કેપસ્ટન ફેરમેડ અને તેની તમાકુ.

કોઇ પણ જથાબંધ વેપારી કરતાં સસ્તે અને સારો માલ દર મહિને પંદર લાખ કરતાં વધારે સીગરેટો વેચાય છે.

ડરબન સેન્ટ્રલ સીગાર સ્ટોર્સ.
૭ રેલવે સ્ટ્રીટ.

P. V. SANGHAVEE,
GENERAL MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.
Cheapest House for Foodstuffs.
INDIAN CAPS, DHOTIS, &c.
171 GREY STREET, DURBAN

FOR
Tobacco, Ground Nuts,
Beans & Mealies,
WRITE TO
VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT.

Subscription Rates.

"INDIAN OPINION."

Yearly Subscription (Natal)	12/6.
Half Yearly	7/6
Quarterly	4/-
Yearly Subscription (South Africa, England and India) ...	17/-.
Half Yearly	9/-
Quarterly	5/-

Country subscribers should add cost of exchange when sending cheque.

નવો માલ, તાજા તેજાના.

જથાબંધ અને છુટક સસ્તેભાવે વેચવાનો છે

અનેક તરેહના મસાલા તથા વસાણુ સાત જાતની મીઠાઇ, પોરબંદરી ઘી, સેવ, સોજી, ખીતખાબ, મખમલ, તથા રેશમી સદરીયા, મલમલ કોરીયા વીગેરેની ઇજાર, જરીની ટોપી, હિંદુસ્તાનના બુટ, સ્લીપર વીગેરે તરેહ તરેહનો માલ અમારે ત્યાંથી મળશે

અબદુલ હૈ આમદ.

૧૧૧, ગ્રે સ્ટ્રીટ.

विज्ञापन.

डरबनमें 'ललुभाइ पुस्तकालय' नामक एक जाहिर पुस्तकालयके लिये फंड किया है, उसमें उत्तेजन देनेके लिये सब भाइ भाइओंको विनंती करते है.

यह पुस्तकालयके वास्ते रोकड रकम, पुस्तकों और फरनीचर भेजनेवालोंने १७१ ग्रे स्ट्रीटमें मि. संघवीके वहां भेजदेनेसें उपकारकी साथ स्विकार किया जायगा.

कमीटी तरफसें,
खंडुभाइ जगुभाइ,
सेक्रेटरी, 'ललुभाइ पुस्तकालय.'

ડરબન શહેરમાં "લલુભાઈ લાઇબ્રેરી" નામથી એક જાહેર લાઇબ્રેરી માટે એક ફંડ ઉભું કરવામાં આવેલું છે. અને ઉત્તેજન આપવા સર્વેને વિનંતી કરીએ છીએ.

આ લાઈબ્રેરીમાં ઉત્તેજન દાખલ કરવાનાં રોકડ નાણાં, પુસ્તકો અથવા ફરનીચર મી. પી. વી. સંઘવી, ૧૭૧ ગ્રે સ્ટ્રીટ, આભાર સહીત સ્વીકારશે.

કમીટી તરફથી,
સા. ખંડુભાઇ જગુભાઇ,
સેક્રેટરી લલુભાઇ લાયબ્રેરી.

லலுபாய் புஸ்தகாலய நிதியின் பொருட்டு வேண்டுவோர் கொடுக்கப்படும்பொருள், புஸ்தகம் சாமான்கள் வகைகளைதந்தால் பெற்றுக்கொள்ளப்படும்.

பி. வி. சங்வி.
171 கிரே ஸ்டிரீட்

Commercial

—AND—

Artistic Printing

PROMPTLY EXECUTED

—AT THE—

International Printing Press,

PHŒNIX, NATAL.

MAKAN LAKHMIDAS,

MALVERN, NATAL.

Best Varieties of Fruits always Fresh on Hand.

EXPORTED TO ALL PARTS OF SOUTH AFRICA.

Up-country Orders promptly executed.

Trial Orders Solicited.

સારાં અને સોંઘાં.

જુદી જુદી તરેહનાં ફ્રુટ.

હમેશાં તાજો સ્ટોક રાખવામાં આવે છે. બહારના ઓરડરોપર પુરતું ધ્યાન આપાય છે તેની એકવાર કામ પાડવાથી ખાત્રી થશે.

મકન લખમીદાસ. માલવર્ન, નાતાલ.

NOTICE.

The Public is hereby informed that the Power for Collecting Money given to R. GOVINDSAMY is cancelled.

VENGATSAMY NAIDOO,
Tongaat.

નોટીસ.

આ ઉપરથી સરવે લોકોને ખબર આપવામાં આવેછે કે આર. ગોવીન્દસામીને ઉઘરાણી વસુલ કરવા આપેલી પાવર રદ કરવામાં આવેલછે.

વેંગટસામી નાઇડુ, ટોંગાટ.

नोटीस.

सब लोगको खबर दी जाती है. कि आर. गोविंदसामीको हमारा तरफसें जो पावर पैसा वसुल करनेके लिये दिया था, वोह रद्द किया है.

वेंगटसामी नाइडु, टोंगाट.

நோட்டீஸ்.

எனக்கு வெளியில் வரவேண்டிய நிலுவைகளை வசூல்செய்யும்படிக்கு மிஸ்டர். கோவிந்தசாமிக்கு பவர் கொடுத்திருந்தது இப்போது ரத்தாகிவிட்டது.

வெங்கட்டசாமி நாயுடு,
டோங்காட்.

V. J. GHEEWALA,

Teachers' Book-keeping.

167 GREY STREET, DURBAN.

અંગ્રેજીમાં કાગળપત્ર વા નામું લખાવનારા ઓને સારી સગવડ.

તમારી વાત ઇંગ્રેજીમાં સમજાવવી હોય તથા ફ્રુટ વિગેરે મંગાવવું હોય તો નીચેને ઠેકાણે મળવું યા લખવું. દરેક કામ ખાનગી રખાશે.

ઓરીસ. સુરતી ઉત્તા મીઠાઇવાળાની દુકાને.

૧૬૭ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Manager's Notice.

The International Printing Press has been removed to Phœnix. The Management beg to advise their clients and advertisers in the INDIAN OPINION that their communications will receive prompt attention. The Durban Office for receiving printing orders, subscriptions to the INDIAN OPINION, &c., will still be at 113 Grey Street. All postal communications should be addressed: The International Printing Press, Phœnix.

C. SAMY & KRANTZ,

Western Fruit and Produce Supply,

Wholesale & Retail Merchants,

KNOX STREET,

GERMISTON, Transvaal

P.O. Box 369.

સી. સામી એન્ડ ક્રન્ટ્ઝ.

વેસ્ટર્ન ફ્રુટ એન્ડ પ્રોડ્યુસ સપ્લાઇ.
હોલસેલ એન્ડ રીટેલ મરચંટ.
નોક્સ સ્ટ્રીટ,
બોક્સ ૩૬૯, જર્મીસ્ટન.
ટ્રાન્સવાલ.

सी. सामी एन्ड करानटझ,

वेस्टर्न फ्रुट एन्ड प्रोडयुस सप्लाय,
होलसेल एन्ड रीटेल मरचन्ट.
नोकीस स्ट्रीट,
बाक्स ३६९, जरमीस्टन,
ट्रान्सवाल.

சி. சாமி அண்ட் கிராண்ட்ஸ்.
வெஸ்டர்ன் புரூட் அண்டு புரொடியூஸ் சப்ளை, ஹோல்சேல் அண்டு ரிட்டேல் மெர்ச்சண்ட்.
நோக்ஸ் ஸ்டிரீட் ஜெர்மிஸ்டன், டிரான்ஸ்வால் பி. ஓ. பாக்ஸ் 369,
ஜெர்மிஸ்டன்.

Mrs. Besant's

TRANSLATION

OF THE

'BHAGAVAD GITA'

With Selections in Sanskrit

AND SANSKRIT ALPHABET
With English Pronunciaton,
for Students.

Full-page Portrait

OF MRS BESANT.

PRICE ONE SHILLING.

CASH WITH ORDER

International Printing Press,

PHŒNIX, Natal.

NANJI CARSANDAS,
WHOLESALE MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.
P.O. Box 62, Tel. Add.: "NANJI."
LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Suleman & Co.,
MERCHANTS, Bombay.
Tele. Add.: "MONITOR."
Agents for East and South Africa.
7 Amratolla Street, Calcutta; and 63-65 Bhusari Moholla, Bombay.
Trial orders solicited; our quotations are the lowest.
CONNECTION IN DELAGOA BAY.
EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO.
Tel. Add.: "TRADER." P.O. Box 417.

AMOD HABIB & Co.,
DIRECT IMPORTERS.
WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,
General Money Exchangers.
Tel. Address: "AMODHABIB," Delagoa Bay.
P.O. Box 68.

HORMAJCY IDOLCY,
DIRECT IMPORTER
—AND—
GENERAL MERCHANT
P.O. Box 332, DELAGOA BAY.

PARSHOTAM AMERCHAND & Co.,
DIRECT IMPORTERS
AND
GENERAL MERCHANTS.
P.O. Box 109, Delagoa Bay.

NANJI DULABHDASS & Co.,
DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.
P.O. Box 141, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,
Produce Merchant & Direct Importer.
Up-country orders promptly and carefully executed.
Tel. & Cable Add.: "Ginwala."
P.O. Box 311. LOURENCO-MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,
MERCHANT,
POTCHEFSTROOM.
Tel. Address: "RAHMAN."
P.O. Box 72.

ESSOP MOHAMAD,
General Dealer, Cheapest Store,
BURCHER RIGHT
POTCHEFSTROOM.

OSMAN LATIEFF
General Merchant
AND
Direct Importer,
LICENSED STAMP VENDOR.
"CALCUTTA HOUSE,"
KING EDWARD ST.,
Also "INDIAN BAZAAR" Post Office, Indian Location,
POTCHEFSTROOM.
Telegraphic Address:
"CALCUTTA HOUSE."
P.O. Box 30.

ઓસમાન લતીફ.
જનરલ મરચંટ, ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોર્ટર, અને
લાઇસેન્સ્ડ સ્ટેમ્પ વેન્ડોર,
"કલકત્તા હાઉસ"
કીંગ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ.
પોચેસ્ટ્રુમ.
ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ,
"કલકત્તા હાઉસ." બોક્સ નં. ૩૦.

ABDOOLA HAJEE - - - - KHAN MAHOMED,
General Merchant & Importer.
Cheapest House in
POTCHEFSTROOM.
CHURCH SQUARE
Opposite, Government Buildings.
Tel. Address "MOONSTONE."
P.O. Box 99

MOOSA HASSEN,
General Dealer,
KING EDWARD STREET,
AT THE MILL,
POTCHEFSTROOM.

CASSIM RAJAH,
Retail General Dealer.
BERG STREET, POTCHEFSTROOM.
P.O. Box ..., KLERKSDORP.
Tel. Address: "RAJAH."

HOOSEN & MOHAMAD,
General Dealer.
KING EDWARD STREET,
NEAR THE LODGE,
POTCHEFSTROOM.
Also at VENTERSDORP.

V. R. Naidoo,
GROCER & GENERAL DEALER
Jewellery,
Fancy Goods,
- - Drapery,
Watches & Clocks,
&c., &c.
Cheap & Good.
5 & 13 Frere Street,
& Market Street.
CRADOCK

TO LET.
A Large Warehouse, concrete floor, in Queen Street, from 1st January, 1905. Suitable for a Bond Store.
For particulars apply—
HAJEE ABDOOLA,
100 Queen Street.
P.O. Box 73.

ભાડે આપવાનું છે.
એક મોટું પથ્થરના ભોંય તળીઆવાળું ગોડાઉન ૧૯૦૫ જાન્યુઆરી તા. ૧ લી થી ભાડે આપવાનું છે આ ગોડાઉન ક્વીન સ્ટ્રીટના વેપારી લત્તામાં આવેલું હોવાથી ઘણી સગવડવાળું થઇ પડશે.
વધુ વીગત માટે પુછો,
હાજી અબદુલા,
પી. ઓ. બો. ૭૩. ૧૦૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ.

રૂમો ભાડે આપવાના છે.
ફર્સ્ટ ક્લાસ સારી હવાબજામાં રહેવા લાયક રૂમો ૧૦૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ નંબરે ભાડે આપવાના છે. વધારે ખુલાસા માટે નીચલે ઠેકાણે પુછપરછ કરવી.
હાજી અબદુલા.
૧૦૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ. પો. બો. ૭૩.

TO LET.
PLOTS OF LAND
FOR CULTIVATION
APPLY:
International Printing Press,
PHOENIX.

THE NATAL DIRECT LINE OF STEAMERS.

સારી ગંજાવર આગબોટો કોલંબો અને કલકતા તરફ નીચે મુજબ ઉપડી જશે.

Umfuli તા. ૫ મી ફેબ્રુવારી કે પછી તુરત.

આ લાઇનની સ્ટીમરોમાં ઇન્ડીઅન પેસેંજરોને વાસ્તે ખાસ ગોઠવણ કરવામાં આવેલ છે. મુંબઈ જતા પેસેંજરો વાસ્તે કોલંબોથી સ્ટીમર બદલવી પડશે. વધુ ખબરને વાસ્તે કીંગ અને સન્સને ત્યાં તપાસ કરવી. હેડ ઓફીસ, કેસલ બીલ્ડીંગ્સ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ ડરબન.

अच्छी गेजावर आगबोट कोलंबो और कलकत्ता तरफ नीचे मुजब जायगी

Umfuli ता. ५ वी फेबरवारि और पिछैं तुरत.

यह लाइन की स्टीमरो मे इंडियन पेसेंजरो के वास्ते खास सगवड करने मे आइ है. मुंबइ जानेवाले पेसेंजर को कोलंबो मे स्टीमर बदलना पडेगा. ज्यास्ती खबर के लीये कींग एन्ड सन्स के यहां तपास करना. हेड आफीस, केसल बील्डींग्स, वेस्ट स्ट्रीट, ड. न.

கிழக்கண்ட தேதியில் புறப்படும் மரக்கலம் மிகவும் பெரியது.

Umfuli 5உ பிப்ரவரி பிரயாணப்படும்.

இந்த கப்பல் டர்பனை விட்டு நேராய் கொழும்பு [illegible] போய்ச்சேரும்.

இந்திய பிரயாணிகள் [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible].

KING & SONS, West Street, Durban.

બ્રીટીશ ઇંડીઆ સ્ટીમ નેવીગેશન કંપની.

ઉપલી કંપનીની સ્ટીમર દરમાસે અત્રેથી દાલગોવા બેયરા થઇ મુંબઇ રવાના થશે. આથી મુંબઇ જતા પાસેંજરોની લાંબી મુસાફરીની તકલીફ દૂર થઇ છે. પહેલી સ્ટીમર ફુલીઆના તા. ૮ મી કે પછી તરત જશે. દાલગોઆથી યથ લગભગ ૧૭ દીવસમાં મુંબઇ બંદર કરશે. ડેક પાસેંજરો માટે ઘણી સારી સગવડ છે. સારા ઓફીસરો હોવાથી કોઇપણ તરેહની તકલીફ પડશે નહીં.

ફર્સ્ટ અને સેકન્ડ ક્લાસ પાસેન્જરોએ તુરત કંપીનની ટીકીટ કઢાવી લેવી. વગર ઓરતોનોપણ બંદોબસ્ત કરવામાં આવશે.

વધારે ખબર માટે મેસર્સ દાદા અબદુલાની કંપની વેસ્ટ સ્ટ્રીટ પ્રીટોરીઆ અથવા અમારી ઓફીસમાં તપાસ કરવી.

કાઉઇ ડન અને કંપની
કમરશીઅલ રોડ, ડરબન.

CIGAR DIVAN, Corner West & Grey Sts.

JUST ARRIVED: Finest Egyptian Cigarettes, to suit all Smoking Connoisseurs.

Have you visited S. P. MAHOMED & CO.'S CIGAR DIVAN? If not please call and inspect our Large Stock of the Finest and Best Assortment of Egyptian Cigarettes, as supplied by the Anglo-Egyptian Tobacco Company (whose Sole Agents we have been appointed in Natal), [illegible] by the principal houses and clubs in Egypt and India. Also on hand [illegible] Stock of Indian and Java [illegible] and Cigars, [illegible] Fancy Goods, [illegible] Walking Sticks, [illegible], the [illegible]. A trial order solicited.

S. P. MAHOMED & CO., 81 Grey Street, Durban.

VERY LARGE STOCK OF

Curiosities

AND

Indian Fancy Goods

AT

Hoondamal's

MOOLTANI SILK MERCHANT,

476 West Street, Durban.

Consisting of

Striped Silk Curtains,
Embroidered Table Cloths,
" Cushion Covers.
Silk Handkerchiefs,
Maltese Silk Lace Handkerchiefs,
Cuffs and Collars,
Silk and Cashmere Shawls,
Ladies' Silk Dresses,
Tussore and China Silk in lengths,
Gentlemen's Pyjama Suits,
Benares Wares,
Bronze and Silver Ornaments.

SUN CIGARS	
SUMATRA CHEROOTS,	
BOER TOBACCO,	At Lowest
VIRGINIA „	Wholesale
SHAG, &c.	Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,
132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.

સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરુટ બોઅર ટબેકો વગેરે જાતની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.

સન બ્રેન્ડ ટોબેકો વર્કસ.
૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ. ડર્બન.

Abdool Hack Mahomed
Ismail & Company,

Wholesale and Retail Merchants.

DIRECT IMPORTERS OF

All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.

RATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES.

121 GREY STREET, DURBAN.

Branch Office—Indian Location, Joh'burg.
Head Office—Tirpatur, Madras.

Printed and Published by V. MADANJIT, International Printing Press, Phoenix, Natal.

PRICE 3d. REGISTERED AS A NEWSPAPER.

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday, 11th February, 1905. No. 6.

P.O. Box 120 Telephone 117.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE & DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis AND Sarees.

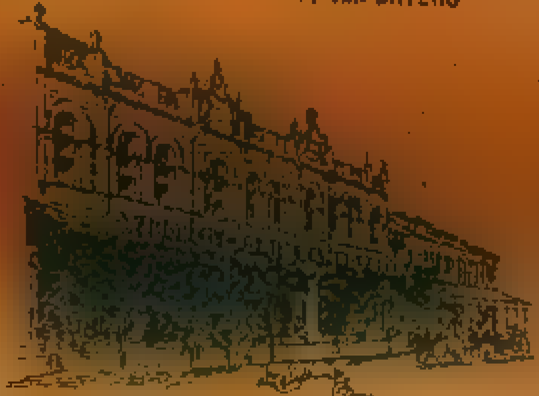

Rugs, Shawls, Boots AND Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers, have always on stock:—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS, TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,
68 COMMERCIAL RD., DURBAN.

Cable & Tel. Add.: "Kathorian."
Telephone 224.

ભાડે આપવાના છે.

૧ નં. ૮૪ વાળી ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ વાળી વખાર અથવા તો દુકાન, જે "ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ" ...ના "વાસે છે તે.
૨ મોટી લાંબી વખાર જે પ્રીન્સ એડવર્ડ અને ક્રોસ સ્ટ્રીટમાં છે તે.

હમેશાં વેચાતા લેવાના છે.

તમાકુ લાંબો તથા લાલ રંગનો બીડી બનાવવા સારૂ.

નીચેનો માલ સસ્તે ભાવે વેચવાનો છે.

દરેક જાતની સર્વે જાતની દાળ, બકરી વાળના ચામડાં, ગોદડી, અફીણ, સર્વે જાતનો મસાલો તથા તેલ વિગેરે

જાલભાઇ સોરાબજી બધર્સ.
૮૪, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

TO LET.

LARGE WAREHOUSE, which can also be used as a Shop, No. 84 Field Street.

A WAREHOUSE of Large Dimensions in Prince Edward and Cross Streets.

Tobacco purchased at all times, Long Leaf and Brown Colour.

FOR SALE—

ALL KINDS OF

Dholl, Furs, Skins, Opium, Quilts, &c.

JALBHOY SORABJEE BROS.,
84 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

68 FIELD STREET.

Tel. Address, "MIANKHAN," Durban. Telephone No. 855.

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

139 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box 88. Tel. Add.: "PORBANDER."

ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસ્માન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

પેટી ૮૮. ૧૩૯ ક્વીન સ્ટ્રીટ.
ડરબન.

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer to Bombay.

દર પંદર દહાડે મુંબઇ જનારી આગબોટ.

મેલ આગબોટ.	ઇન્ડિઅન લાઇન.
કાઉનપ્રીન્સ. તા. ૨ જી માર્ચના ઉપડશે.	સોમાલી. તા. ૨૮ ફેબરવારીના ઉપડશે.
બરગરમીસ્ટર. તા. ૨૦ મી „	સુલતાન. તા. ૧૮ માર્ચના „
ઉપલી આગબોટો પાસેન્જરોને જંગબાર બદલાવવી પડશે.	ઉપલી આગબોટો સીધી મુંબઇ જશે. જંગબાર બદલવી નહિ પડે.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ટેમસર આવી ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે. વાસ્તે જનારાઓ વિચાર કરી કામ કરશે કે જેથી પાછળથી હેરાન થાવું ન પડે.

સ્ટીમર સુમાલી જુદી ઇદ કરી મોડે કે ત્રીજે દહાડે ઉપડી જશે એટલે મુસલમાન ભાઇઓને ઇદ કરીને ચડવાનું મળે.

મહેરબાની કરી ટીકીટ કઢાવો ત્યારે મેનેજરને ડકાવશો સલાહ લેવી મફત છે. વધારે ખબર સાથે બંધેલી ઓફીસે પુછવાથી મળશે.

ઓશમાન અહમદ, ઇન્ડિઅન એજન્ટ.	જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.
કમરૂદીન બીલડીંગ, ગ્રે સ્ટ્રીટ	વારદન સ્ક્વેર
પી. ઓ. બોક્સ ૨૨૬, ડરબન.	ડરબન.

INDIA-SOUTH AFRICA LINE.

ઉપરની કું૦ ની સ્ટીમરો કલકત્તા અને નાતાલ ડેલાગોઆ અને કેપના બંદરો વચ્ચે નીયમીત દર માસે આવજા કરશે આ સ્ટીમરો વેપારીને માટે ખાસ સગવડ ભરેલી છે.

એસ. એસ. ગાજીપુર ૪,૮૮૮ ટન (૧૦૦ એ ૧ લોઇડ્સ)	તા. ૨૦-૨-૦૫	}	કલકત્તામાં માલ લેશે.
„ „ અમાલપુર ૪,૯૧૪ ટન „	તા. ૨૦-૩-૦૫		
„ „ મીરઝાપુર ૪,૮૮૮ ટન „	તા. ૨૦-૪-૦૫		

તા ક. આ સ્ટીમરો કલકત્તાથી ચાલનારી હોવાથી અને હિંદુસ્તાન તથા સાઉથ આફ્રિકાનાં બંદરો વિના બીજે ક્યાંય નહિં રોકાતી હોવાથી સાઉથ આફ્રિકા અને હિંદુસ્તાન વચ્ચે જલદીથી માલ ઘેઇ જવા લાવવા માટે બહુજ સગવડ ભરેલી થઇ પડશે. માલ મોકલનારા ઓરડરો કંપનીના એજન્ટો પાસેથી મળી શકશે

ડી. બાલ એન્ડ કું૦	મેકાન એન્ડ કું૦
ડરબન.	કલકત્તા.

INDIA-SOUTH AFRICA LINE.

[illegible Tamil text]

1,888 [illegible] 20 [illegible]

1,894 [illegible] 20 [illegible]

1,888 [illegible] 20 [illegible]

[illegible Tamil text]

ஜெர்மன் ஈஸ்ட் ஆப்ரிகன் லைன் [illegible]

[illegible Tamil text]

வேச்வાની છે.

જમીન અથવા સ્ટોરને સારુ ૨૫૦ વીઘા જમીન ફ્રે. પોર્ટશેપસ્ટોન પાસે, મમઝીમ્ટો.

વધારે ખુલાસા માટે પુછો

મ. આર. પી. એસ. મેપી

૧૬૬ પાઇનસ્ટ્રીટ, ડરબન.

HAJEE HABIB.

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of

Rugs, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery,

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL.

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add.: SAEUAD. P. O. Box 57.

328, Prinsloo Street, PRETORIA.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office 128 Commercial Road, Maritzburg.

Branches 219 Commercial Road, Maritzburg.

And at Mooi River.

Tel. Address, "Hassan Mahomed."

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL

Arabian Merchant & Direct Importer,

115 COMMERCIAL ROAD MARITZBURG.

Branches at 219 Commercial Rd., Maritzburg,

And at Mooi River.

CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL.

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, GROCERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTION.

Telegraphic Address "Ismail."

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Atta of all kinds and Groceries, &c.

120 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods

165 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG.

Indian Opinion.

VOL. III. PHŒNIX, NATAL, SATURDAY, 11TH FEBRUARY, 1905. No. 5.

Editorial Notice.

All communications for the Editorial Department should henceforth be addressed:—The Editor, INDIAN OPINION, Phœnix, Natal. Business communications should be addressed to the International Printing Press, Phœnix, Natal.

Contents.

	Page
LEADERS:—	
The Hoondamal Case ...	83
The Bombay Industrial Exhibition ...	84
TOPICS:	
Is it British? ...	85
Pietersburg Traders ...	85
The Coloured Franchise ...	85
OTHER ARTICLES:—	
The Licensing Appeal ...	85
Pietersburg Traders ...	87
The Indian National Congress ...	87
The Coloured People's Protest ...	87
Appreciations ...	88
Correspondence ...	88
Facts and Comments ...	88

Indian Opinion.

SATURDAY, 11TH FEB., 1905.

The Hoondamal Case.

The Hoondamal case has now entered upon the last stage, or, shall we say, the first stage of a new phase. Hoondamal, the individual, disappears from view, but the Indian trading community replaces him. In the test case of *Hoondamal v. Rex*, the Supreme Court has said the final word, and the Durban Town Council has won a momentary triumph.

We use the word "momentary" deliberately. We cannot think that a triumph of prejudice and injustice can ever be permanent. Such a conclusion would be entirely opposed to all the teachings of history and philosophy.

Is there anyone who will dare say that the Town Council of Durban has shown even the slightest desire or inclination to mete out justice to this unfortunate man? Every means has been taken by it to bring about his ruin, because, in the words of the Licensing Officer—which have been officially disapproved of, but which, we have only too much reason to believe, are privately endorsed by members of the Town Council—"further Asiatic licences should not be granted in West Street."

There are times when what is nearest the heart is nearest the lips, and we fear that, notwithstanding the official disclaimer of the Town Council, the Licensing Officer's opinion is emphatically held by his employers, and the cat has, perhaps unwittingly, been let out of the bag. The effect, then, of the Supreme Court's decision is to make West Street a close preserve for white traders, and "no Indians need apply" for licences to trade in that select thoroughfare.

But, we ask, can the matter be allowed to remain where it is? Dare such a condition of affairs be permitted to be continued? We think not. We do not now deal with the legal merits of the case, but it appears more than strange that the Supreme Court should have ruled that a man, holding a trading licence, can have his licence nullified by mere removal from one place to another within the boundaries of the same town. However that may be, the matter seems to us to be sufficiently important to be taken to a higher tribunal. It may well be that other arguments can be produced that will entail some modification of the present conditions.

Whilst the drama before the Supreme Court was in process of enactment, a side-issue was being considered within the Town Council Chamber. The Durban Corporation has attacked the Hoondamal citadel in West Street from all directions, and it would appear that the sapping tactics have proved successful in undermining its foundations. By these devious methods, the fortress has, seemingly, fallen, but the defender has not been disgraced, for, from the ashes of his defence will arise a yet mightier champion, who will wrench justice from reluctant hands, and compel circumstances to his needs.

The side-issue, to which we have made reference, was the appeal of Mr. Hoondamal to the Town Council against the Licensing Officer's decision to refuse a licence in respect of the premises in West Street. In spite of the dignified protest of Mr. Burne, the Town Council has upheld the Licensing Officer's decision to refuse the licence, and although dissociating itself publicly from the reason given by the Licensing Officer, it has not substituted a reason of its own for the one repudiated. But another astounding point arises in connexion with this hearing. The Mayor has laid down the extraordinary dictum that the Licensing Officer's discretion is arbitrary, and not, as contended by Mr. Hoondamal's counsel, to be exercised within the four corners of the law. It is not within our province to comment upon the legal aspect of this ruling: we merely place it on record.

The struggle promises to be a titanic one. Indeed, the Indian community must either take it up or succumb. It is no mere question of the annihilation of Mr. Hoondamal. Whilst such a result would be deplorable, it would be comparatively insignificant. The matter is of far larger concern than the conservation of the privileges of an individual. The whole Indian trading community is threatened with extinction. What has happened to Mr. Hoondamal may happen to every single Indian trader. So long as the newly-laid-down interpretation of the law holds good, no Indian's business is worth a day's takings.

The net result of the decision of the Supreme Court is this. It is known that the desire of the white

population is to stamp out the Indian traders piecemeal. It has been ruled that licences are granted for particular premises only and are not transferable. A landlord may, in consequence, rackrent a tenant trader to the top of his bent, and the trader is abjectly helpless. He must either be ruined by the landlord or he must seek new premises. If he choose the latter alternative, his licence becomes invalid, and his trading privileges null and void. He cannot obtain what will then be considered a new licence, for just as it may be (unofficially) judged to be unnecessary to issue new licences for Asiatics to trade in West Street, so every other trading locality within the town limits may be debarred to him, and he will be extinguished as absolutely as a moth in a candle-flame.

This is a matter, not for individual consideration, but for the corporate deliberation of the whole Indian community all over South Africa. The battle-ground has been temporarily removed from the Transvaal to Natal. What applies to Durban applies to the whole Colony, and what now applies to Natal may not improbably apply to South Africa as a whole. Evil example is quickly followed.

The Bombay Industrial Exhibition.

We recently endeavoured to point out the value and importance of the Indian National Congress, whose Annual Meeting was held, in December last, at Bombay. In drawing attention to its political work, we were unable to do justice to its remarkable social vigour and virtue; yet in this respect alone the Empire owes it an incalculable debt of gratitude.

We hear it said on all sides that India is unable to appreciate the progressive ideas of the West, and apart altogether from the question of the advisability of her so doing, we propose to show, briefly, that there is but little basis of truth in the assertion so glibly made.

Year by year, as the National Congress holds its meetings, it organises an exhibition, the aim of which is to educate public opinion, and to develop that which is best in the native arts and crafts, whilst not omitting to foster new ones which may be directed to the welfare of the people.

This year, the Industrial and Agricultural Exhibition, which has been held at Bombay, under the auspices of the Indian National Congress, seems to have outshone its predecessors, held at Ahmedabad, Calcutta, and Madras, and bids fair to set an extremely high standard for the future.

The Hon. Mr. Vithaldas, who presided over the special Committee of organisation, and who was largely responsible for the success of the venture, claimed for it that it was on a grander scale than any exhibition previously held in India. That it was no insignificant feature of Indian life may be judged from the fact that the Bombay Government, as represented by their Excellencies Lord and Lady Lamington, rendered very considerable assistance, and from the further fact that one of the ladies of the British Royal family aided the work of the Exhibition authorities by loaning them her collection of rare and costly laces.

The object, as we have said, of the Exhibition is to place before the public the manufactures, industries, and arts of India, which, in some instances, at least, are unknown to it. Handicraftsmen are encouraged, by interchange of thought, and by the excellent medium of pattern and example, to give of their best, to review their methods in the light of newer knowledge, and to continue that which is most worthy of being perpetuated in their respective handicrafts. Nor is the Exhibition merely a museum for the reception of what is old, rare, or curious. A museum is but a tomb of the dead, as frequently as not, whereas an exhibition should bear the unmistakable stamp of life. It must vivify; and this it has done by arranging practical demonstrations, so far as has been found possible, with a view to instructing those who are capable of the assimilation of new ideas and processes.

This year an agricultural section has been added, and forms a most valuable educative asset, for which Mr. Lawrence, the Director of Agriculture has been responsible. The Health Officer has organised a special section of Health and Sanitation; the Hand-loom industry, one of the most ancient of India, has been specially cared for; whilst the Ladies' Section has demonstrated how far India has progressed in the feminist movement.

Last week we made reference to the need for a revival in the metal-working and mineral industries of India, and such an instructive institution as the Bombay Industrial and Agricultural Exhibition cannot but promote that healthy spirit of emulation which vivifies that which has hitherto been looked upon as decaying, and stimulates that which is travelling normally along its appointed way. We know how the great industrial international exhibitions of France, Britain, and America have stimulated invention and promoted enterprise; and we cannot doubt that the same results will ensue from similar organisations in India.

Circumstances being as they are, it is a wise act to endeavour to extend the exhibition movement to India, for such an endeavour must inevitably foster that spirit of mutual understanding between the two races which every honest man must hope for and do his best to advance. European and Native rub shoulders in these cosmopolitan *rendezvous*, and each learns to realise something of the spirit that energises the other. If more occasions could be found for sympathetic intermingling of the races, we are sure that there would be less room for the unhappy misunderstanding that has arisen between them.

Is It British?

In past issues we have devoted a considerable amount of space to the discussion of Potchefstroom's doings. We have done this not so much because of the importance of Potchefstroom as a centre of opinion, as because we regard that town as typifying much that is evil in South Africa in regard to the attitude adopted towards the Indian community. English people are accustomed to view, with unqualified abhorrence, the taking of the law into their own hands by certain sections of the American people, when unfortunate negroes are martyrised under the unorthodox code known as "lynch law." Potchefstroom is evidently anxious to put itself beyond the pale of British civilisation in like manner, for we read, with respect to the building of a Mohamedan mosque in the town: "If the Indians persist in violating public feeling, there will probably be trouble over the matter, as some strong expressions of opinion have been made use of. What is legal is one thing, and what is likely to meet with resentment is another." Thus speaks our contemporary, the *Potchefstroom Budget*. There can be no two readings of this statement. It can only be regarded as a direct incitation to go beyond what is permitted by the law. It has, we believe, been held that the Potchefstroom Town Council is not legally empowered to prevent the erection of the mosque. Can it be that our contemporary has the rash courage to to urge that the building of the mosque should be prevented by other than legal means? That is not in accordance with the great British tradition of fairplay—but we are almost inclined to wonder, despairingly, whether South Africans have cast aside the foundation-principle of British national honour.

Pietersburg Traders.

We publish, in another column, a report from our Pietersburg correspondent, together with correspondence that has passed between the Employees' Association and the local British Indian Committee on the question of early closing. It will be evident, from a perusal of these documents, that there is a rather strong feeling existent in Pietersburg on this subject. We have repeatedly pointed out that invidious distinction is made between Asiatics and Europeans, in matters of trade especially, and again and again have we shown how the white population has endeavoured to saddle the Indian community with a share of responsibility and of penalty, whereas it has carefully refrained from granting them any measure of privilege. Now it happens that human nature is so organised that deprivation of privilege is not considered, by those who are deprived, as an equivalent to equality of responsibility or imposition of burden and it cannot be wondered at that, in such circumstances, the Indian community has frequently refused to accept obligations thrust upon it by the white inhabitants who persist in refusing equality of opportunity. The Pietersburg Indian traders, as a matter of fact, did fall in with the wishes and desires of their white fellow-traders so long as the latter imposed upon them no special disabilities. But when the white traders commenced their methods of boycott and ostracism, the Indian traders began to perceive that they must consider themselves apart from the rest of the community. The sequel is to be found in this correspondence to which we make reference. The white traders must alter their mode of procedure if they wish the Indian merchants to abide by the convention they would set up. There must be give and take on both sides.

The Coloured Franchise.

In another column of this issue will be found an extract from a lengthy report, appearing in the Johannesburg *Star* of the 4th inst., dealing with a meeting of coloured people in the Transvaal. At this meeting a resolution was submitted, requesting His Majesty's Government not to forget or tamper with the just rights and privileges of the coloured subjects of the Crown in the Transvaal, when framing the Constitution that is now in process of being. We can only say that the coloured community has our fullest sympathy in its endeavour to escape from political oblivion. Time was when the late Mr. Rhodes uttered his famous dictum that the franchise should be given to every civilised man south of the Zambesi. That ideal seems, in these latter days, to be rapidly falling into disrepute. It is unfashionable, nowadays, to be guilty of having an ideal, and a crime to be so shameless as, having one, to act in accordance with it. We have seen only recently how a Native Commission has issued an official report, in which the recommendation is made that coloured people, already enfranchised, should retain their franchise-rights only in State elections, but should lose them in the event of elections for a Federal Parliament. The manifest injustice of this needs no emphasis. It is much at one with the general attitude adopted by the white population of South Africa towards the non-white. In matters of colour prejudice, it is, unfortunately, almost impossible to convince by logical argument. Where blind prejudice rules, justice goes by the board. We are afraid that the coloured community of the Transvaal will have to wait long before they succeed in securing the recognition of what we conceive to be their just rights. We trust that they will continue to protest against ill-considered treatment and to urge the inherent justice of their demands.

The Licensing Appeal.

Hoondamal v. Rex.

(Supreme Court, Monday, February 6th, 1905.)

Before Chief Justice Sir Henry Bale, Mr. Justice Beaumont, and Mr. Justice Dove-Wilson.

Mr. Tatham, K.C., appeared for the appellant, and Mr. Morcom, K.C., for the respondent.

Mr. Tatham opened the proceedings by reading the original charge against appellant before the Magistrate's Court, the Magistrate's judgment, and the reasons for review.

The Magistrate's judgment had, in effect, laid down that the Corporation had the power, under the Dealers Licensing Act of 1897, to restrict a licence to particular premises.

According to the summons under which Hoondamal had been charged, he had been carrying on a wholesale and a retail business in West Street without either a wholesale or a retail licence, and he, counsel, could not quite make out whether appellant had been found guilty of

either or both of these charges.

Under the summons, Hoondamal had been summoned under a summons which declared him guilty of contravening section 9 of the law 18 of 1897, in that he had carried on wholesale and retail trade without the licences required by the law.

The Durban Corporation had imported into the wording of their licences the words "and not elsewhere," and he, counsel, was arguing that the Corporation had no right, under law 18 of 1897, to make such a proviso. The issue, in fact, was as to the power of the licensing officer to restrict a licence to particular premises.

Law 18 of 1897 provided, in section 5, that the licensing officer should have discretion in the granting of licences, and there was no right of appeal from his decision except to the Town Council sitting as a court of appeal.

According to this same law, however, a summons could only be issued against a man for trading without a licence. He claimed that Hoondamal had a licence. Moreover, a licence could only be refused to an applicant whose system of bookkeeping was faulty, or whose premises, in respect of which a licence was applied for, were insanitary or in any way unfit for the business for which a licence was applied for. Under neither of these last provisions was Hoondamal summoned. He had a licence and his premises were suitable.

The Town Council had made it an offence to carry on business on other premises than those mentioned in the licence. He asked, where was the crime in this? He maintained that the action of the Town Council was *ultra vires*.

Mr. Justice Dove-Wilson: Is there no schedule mentioned in the Act as to the form in which a licence is to be issued? And do not the rules lay down the manner in which a licence may be issued?

Mr. Tatham: There is no schedule as to the form of licence. In any case, the rules cannot go beyond the Act. They may only regulate the form of the licence.

Mr. Justice Dove-Wilson: It seems to me that it is rather a question as to whether it is the premises or the applicant for a licence that is actually licensed.

Mr. Tatham said that, in his view, the Act inferred that it was the person and not the premises that was licensed There were two previous laws that must be taken into consideration in judging this case. They were the law 3 of 1850 and section 71 of the law 19 of 1872.

In the case of *Roberts v. Durban Corporation*, it had been ruled that the Corporation had no option, but was bound to issue a licence, under the provisions of the law 3 of 1850, in support of which counsel quoted the judgment of the late Chief Justice, to the effect that regulations depriving persons of rights must be restricted.

The law of 1897 had been held not to supplant the law of 1850. The law of 1850 had required that, provided the fees were paid for a licence to trade, such a licence must be granted. The law of 1872 had provided for the transference of licence revenue from the Government to the Municipalities. The law of 1897 clearly required that the Corporation should not issue a licence in respect of unsuitable premises, but did not make it an offence for a person to carry on business on other premises than those mentioned in the licence.

Mr. Justice Dove-Wilson: But would not this absolutely defeat the intention of the Act?

Mr. Tatham replied that such would not be the case, as the issue of the licence would be fully safeguarded by the wording of section 9 of the Act, "or who shall allow licensed premises to be kept in an unsuitable condition for the carrying on of a business for which a licence was applied for."

Mr. Justice Dove-Wilson intervened with the remark that the whole question was as to whether the premises in question were licensed or not.

Mr. Tatham maintained that under the provisions of the law of 1897, the premises in question were licensed.

Mr. Justice Beaumont: I understand, then, that it is your contention that, before the law of 1897, nothing was said about the non-transfer of licences, and that the law of 1897 said nothing further about this?

Mr. Tatham replied that that was so.

Mr Justice Dove-Wilson inquired whether the whole case was not really one of trading without a licence.

Mr. Tatham: No. Continuing, counsel said that there was nothing in the statute that must be construed restrictively. He maintained that the Court had no power to add words to the law which were not there. It was surely no offence, so far as the wording of the law was concerned, for a man to carry on a business at premises A instead of premises B. It might be that it was the original intention to make such a provision, but that had not been done, and he maintained that it was not for that Court to alter the law but to judge the matter in the light of the law as it stood.

What, indeed was the charge? He did not know, for the Magistrate did not say definitely.

Mr. Justice Dove-Wilson said that, in his opinion, the Magistrate had shown appellant to be guilty of the two charges of trading without a wholesale and without a retail licence.

Mr. Tatham thought that that was a very wide interpretation of the Magistrate's decision. The licensing officers had no greater powers than those given to them by the law of 1872. Nowhere was restriction mentioned as to particular premises. The Court could not infer anything, nor could they supply words to the law The acts of contravention were distinctly set forth in section 9. They were (a) trading without a licence and (b) keeping premises or business in a condition disentitling to a licence.

Appellant had a licence and was not charged under (b).

The form of the licence was neither set forth in the act nor in the rules. The rules made certain provisos, but could not alter the law.

Appellant was an Indian Silk Merchant. He had apparently aroused the ire of some competitor who had taken measures to relieve himself of the undesired competition. This was a case in which the Court should be slow to add to the statute so as to take away natural rights. The Corporation had an undoubted right to refuse a licence, but he denied their right to restrict a licence to particular premises.

Mr. Morcom then rose to address the Court, but the Chief Justice, Sir Henry Bale, gave his opinion that sections 8 and 9 of the law of 1897 must be read together. He was satisfied that a licence had been granted to appellant for particular premises. In his opinion the Corporation were entitled to hold that not only should licences be issued to a particular person, but it must also be taken that particular premises were intended to be licensed.

Mr. Justice Beaumont concurred, adding that the law of 1897 extended the powers granted under the law of 1872, and enacted that the corporation may appoint a licensing officer, detailing how he was to act, and the conditions of the issue of a licence. Undoubtedly a licence might only be issued for premises that met with their approval. Appellant had asked for a licence for certain premises. He had received such a licence, and the licence attached to those premises. He thought that the Magistrate's ruling should be upheld.

Mr. Justice Dove-Wilson said that Mr. Tatham's contention might be correct, and the law of 1897 might be a disabling law, and that rights ought not to be taken away by implication. But he could not admit that the Legislature had authorised something that interfered with the continuity of previous legislation. He thought that it had been shown that the Legislature had authorised these things to be done irrespective of rights. He therefore thought that the Magistrate's ruling was right,

Mr. Tatham: What is the decision as to the penalty and the costs?

The Chief Justice: I understand that this is a test case?

Mr. Tatham: That is so. Hoondamal had acted on the advice of his lawyers. The penalty seemed vindictive. The full penalty had been imposed.

Mr. Morcom said that he would not ask for costs if the penalty were allowed to stand.

Mr. Tatham replied that it was not the custom of that Court to allow costs in such cases

The Chief Justice remarked that sometimes the Court granted costs in such cases, but more often not. He

thought the fine excessive, and reduced it to £5. Each party should pay its own costs in the appeal.

The effect of this decision is that a person is licensed to carry on business in particular premises only, or, in words, that licences are not transferable.

Pietersburg Traders and Closing Hours.

(FROM OUR PIETERSBURG CORRESPONDENT.)

A deputation of the Employees' Association waited upon the principal British Indian merchants of Pietersburg on the 18th ulto., to discuss the question of closing hours. They were received at Mr. Cassim Tayob's premises.

Mr. Mulder explained the reason of their coming, and Mr. Cassim Tayob replied. After a long discussion, it was decided that the employees should take the opinion of their employers, and let the merchants know the result.

On the 21st ulto., the Secretary of the British Indian Committee received the following letter of the 20th ulto., from the Secretaries of the Pietersburg Employees' Association.

MR. M. KHANDERIA,
Secretary, Indian Association,
Pietersburg.

Sir,—I am directed by my Association to forward you a copy of the Resolution passed at the General Meeting on the 16th inst., and shall be pleased to hear your views thereon at your earliest convenience.

Yours faithfully,
(Sd.) DUNCAN & TAIT,
Secretaries.

Pietersburg, Jan. 20th., 1905.

COPY OF RESOLUTION.

"That a Deputation consisting of the Chairman, Vice-Chairman and the following members of the Association, Messrs. Neave, Stephenson, Alfred, Mulder, and Wylie, approach the leading Asiatic Merchants in the town, and ask them to conform to the regular business hours of the community, which are from 7 a.m. to 5 p.m. daily, with the exception of Wednesdays, when the hours shall be from 7 a.m. to 1 p.m.,

To this the following reply was sent from the Secretary of the British Indian Committee.

MESSRS. DUNCAN & TAIT,
Secretaries,
Pietersburg Employees' Association.

Sirs,—In reply to your letter of 20th inst., I am directed to inform you that the Indian Association do not see their way clear to comply with your request now, for the following reasons.

By resolutions taken at the Chamber of Commerce, and the action of the Merchants in refusing to deal with us, the Indian community has been separated and put beyond the circle of business as far as your employers are concerned; and it can scarcely be expected that we should forego any of our privileges when every effort is being made to curtail them. If, however, we can come to a clear and amicable arrangement, we may reconsider our decision.

Secondly, much as we should like to meet you, we do not think we could serve any good purpose by coming to an arrangement with you, which may at any time be upset by your employers.

We did try before to work in harmony and close at hours desired, only to find ourselves burnt in effigy and our peace destroyed by throwing of stones and by other molestations.

We should like to work in union but the effort must be made by both sides.

Yours faithfully,
(Sd.) M. KHANDERIA,
Secretary.

Pietersburg, Jan. 25th, 1905.

The Indian National Congress.

The Indian exchanges have arrived too late for comment in this week's issue upon the proceedings at the Annual Meeting of the Indian National Congress held at Bombay, last December. The next issue of INDIAN OPINION will contain a special supplement reproducing the speeches made on the British Indian question in South Africa.

The Coloured People

And the Political Situation.

A well-attended meeting of coloured people was held in the Independent School, Burgersdorp, on the 3rd inst., to pass resolutions in connection with the proposed Constitution.

Mr. J. January was voted to the chair, and in an introductory speech said they had come to express their views as subjects of His Majesty King Edward. Their situation was very critical. They had not got much protection during the last three or four years in this British Colony, but they would now agitate till they got it. The time had come when they could not sit still any longer.

Mr. A. T. du Plessis proposed the following:—

That as it seems possible that self-government will be granted to the Transvaal in the near future, we, the coloured community of the Transvaal, do hereby wish to propose to His Majesty's Government that, in framing the new Constitution for the Transvaal, the just rights of the coloured subjects of His Majesty will not be forgotten or tampered with. Unless provision is made to that effect, we are sure that great injustice will be meted out to His Majesty's coloured subjects.

He had seen a pamphlet of the Progressive Association, distributed throughout the country, which said that only white men should have the franchise, and one of the reasons constantly brought forward for that was the Vereeniging Treaty. He thought the terms of that Treaty such that those who promoted it had no cause to be glad over it. If they (the coloured people) were going to be ignored in the Constitution of the country, they should get up a petition to the British Government, as they had not deserved the injustice that was being done them. They had been very loyal to the British in the past, and had they proved in any way that they were not anxious to progress? Had they gone backward since their forefathers were liberated from slavery? If they were not recognised by the Constitution, what would become of their people in South Africa? The grant of Responsible Government, with them excluded, would cause them to be handed over to the mercy of those who did not love them, and the only thing for them, as natives of the country, was to appeal to the Home Government, otherwise the natural consequence would be that, under a Federated Government, Natal and the other Colonies would fall into line with the Transvaal in regard to this matter. Lord Milner's hands were tied—he seemed to be moved by higher influences. He and Mr. Theophilus Schreiner were the only persons who had had the pluck to say anything in their favour. Rhodes' motto, "Equal rights for every civilised man", should be acted upon. They had those privileges in the Cape Colony, and did not abuse them. His advice to their people in the past had been that there should be cohesion, not only among the British subjects, but among all men who had coloured blood in them. Their watchword should be "cohesion"; that was the only way they would be able to do anything. They intended sending the resolution to the High Commissioner. They did not intend to threaten anything.

Mr. P. J. Daniels seconded the proposition, and made a long speech, in which he said that there was very little difference in the positions of the coloured people before and after the war. They had never been given a chance as coloured British subjects. Before the war they were made catspaws of, and had tens of thousands of friends—now he could count them on one hand. He maintained that the Convention did not apply to them as coloured British subjects, but to natives of the Transvaal. They had the franchise in the old colony, and they wanted it here. They were not undesirables, and respected the white men, who were the proper men to rule them, but let them do so with justice and fair play. There was a prejudice against their colour, and they were objected to on account of business jealousy. They were not even allowed to trade with their own people, but the trade was given to aliens. He was in favour of a deputation being sent to England, instead of a petition

if they, and all other coloured British in South Africa did not get their rights.

The resolution was carried unanimously.

Appreciations.

Some Interesting Comments on "Indian Opinion" and its Work.

Mr. L. L. Playford, Chief Magistrate, Johannesburg:—

I am much interested in the experiment now being tried at Phoenix, and shall be glad to hear of its success.

Mr. T. A. R. Purchas, Johannesburg:—

If any expression of good wishes from me can be taken as an encouragement, I have no hesitation in saying the object of the paper, and the scheme for carrying out that object, have my entire sympathy. I wish the Indian Opinion a wide circulation especially among those of my own nationality—and a long life.

A better understanding of differing points of view must inevitably tend to more harmonious relations between those who, whilst living together under the same form of Government, yet think differently, owing to inherent national methods of thought.

If a modification of mental angularities can be effected, the result must make for removal of frictional surfaces. This work, I believe, can be helped by those who have this journal in their charge; and I look forward to its success becoming proportional to the number of readers—Indian and British—it is able to reach.

Correspondence.

"Bellarius."

To the Editor of Indian Opinion.

Sir,

In the *Mercury* issue of the 4th inst., one "Bellarius", having taken his respectable seat in the scorner's chair, puts to the reading public a lot of questions about the "poor Indian" With your permission, I shall like to have a little chat with him through your valued columns. I must add in the first place that I am really surprised to see one like "Bellarius", endowed, as he admits, with "average intellect", should cause so much white nuisance about what he calls "the brown nuisance." "What do they consume", he says, "of bar intoxicants?" Does he mean thereby that all Indians should turn out able drunkards? Sorry, we are not "so potent in potting" as your white men. "Of what good are they to Natal?" asks he. He may as well put the same question to the fair fields of Natal all tilled by Indian labour, and get an answer from the passing wind. "Bellarius" seems to make much of the fact that India is protected under the British flag. But let me simply whisper in his ear, "For whose interest is India so jealously protected?" Let "Bellarius" put his hand soberly on his breast and give me an honest reply from his own mouth. And he goes on to say, "Do they fight for the flag that protects them?" Was "Bellarius" sleeping when, just a few months back, India's able sons climbed up to "the roof the world" under Col. Younghusband; or when, in the later international rub with China, the Indian Militia came out with golden records? And "Bellarius" seems to complain that Indians do not "contribute to the defence and working expenses of the Empire."—But who is it that guards the Indian frontier in times of emergency, and whose money is it that goes to fill the spacious pockets of the Viceroy and "all the powers" under him? It is India's treasury that is scraped out! And yet "Bellarius" could not bear the sight of a few "scrapings" from here finding their way out to India. He seems to wish that Natal's earnings should be absorbed by Natal again. Surely "Bellarius" may have his dream realised when the Governments and Collectors of India shall dissolve their coolie pay in the waters of the Ganges just to reap more profits from the effete plains of India. Further, comes he with the question, "Who breeds our plagues?" Unfortunately, Indians are the general victims of the plague. But who puts the Indian under such circumstances as to make him a breeder of plagues? Plague was a thing unheard of in India before the intrusion of the whites; why should a poor piece of paper be blamed when the mistake lies in the head of the man who wrote on it? And "Bellarius" seems annoyed to see Indians "scantily dressed", and "half-dressed." But is he not able to bear the sight of statues *fully* naked, exhibited in the principal streets in Durban? Many other questions "Bellarius" asks, which simply show his non-acquaintance with the Indian arts and literature. In answer to such questions, he need only hear the voice of the Indian Muses, shouting to him from the far off Indian shores, "Come and see"

I am, yours, &c.,

Indiana.

Facts and Comments.

Interpreters.—A question arose at Monday's sitting of the Supreme Court as to the examination test for persons wishing to be admitted as translators and interpreters. The Chief Justice instructed the Registrar to make an enquiry into the severity of the test and the desirability of [illegible] the number of translators and interpreters.

Tresspass?—An Indian charged at Ladysmith with trespass on the N.G.R. premises said that he had merely gone there to see a friend, the indians in the loco. dept. He had but lately arrived from Durban. Fined 50s.

Johannesburg Indian Location.—We understand that the goods that were removed from the late Indian Location to the Government entrepot for safe custody will be disposed of by the Municipality unless they are claimed and removed by the owners within six weeks from the 30th. January, 1905.

Boycotting Asiatics.—Johannesburg, February 3rd.—A public meeting at Boksburg last night carried the following resolution: That the Town Council is hereby requested to use every means at its disposal under the Health and other by-laws, to prevent any Asiatic residing or trading in the town, as such residence and trading is injurious to the health of the white inhabitants, and contrary to the wishes of the people. That this meeting of the inhabitants of Boksburg pledges itself to use every means in its power to prevent any Asiatic residing or trading in the town.—*Times of Natal.*

Employment in Straits Settlement.—The following notice appears in the *Government Gazette*, Transvaal, (dated 27th January, 1905), over the signature of Mr. E. H. L. Gorges, Acting Assistant Colonial Secretary. The Colonial Secretary, Singapore, desires it to be notified, in view of the increasing number of men arriving at that place from South Africa, that the Colony of the Straits Settlement is not a suitable place for white persons to seek for employment, as the work of clerks, artisans and labourers is monopolised by Eurasians and Asiatics, except in the cases of men who have been brought out from England on special agreements.

Vryheid Licences.—Our correspondent writes that the authorities are determined to wipe out the Indian traders who have hitherto done business there. No Indian store is allowed in the town. The only Indian store at present is situated outside the town proper, and a licence has been refused for 1905, despite the fact that the business was established before the war. The store stands on the open veldt, about 200 yards from the road, and it is necessary to jump over a spruit in order to reach it. The owner is told that he may remove into the kafir location if he wishes to do business. A licence was also refused for a store in the Vryheid district, on the border of Zululand There is no store within 25 miles on all sides. The arrangements for book-keeping, &c., were satisfactory to the authorities, but they could not grant the licence owing—so they said—to the force of public opinion.

INDIAN MAILS.—The Natal Direct Liner *Umvoti*, sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 4th March. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

The British India Liner, *Nowshera*, will sail for Bombay direct, on or about the 13th inst. Messrs. W. Dunn & Co., Commercial Road, Durban, are the Agents. Mr. Dada Abdoola, is the Local Indian Passenger Agent.

The Indo-South Africa Liner, *Ghazipur*, will load at Calcutta about the 20th February. The *Mirzapur* leaves Calcutta on the 16th inst. and should arrive in about 21 days. Messrs. de Waal & Co., Durban, and Graham & Co., Calcutta, are the Agents.

BOKSBURG AND ITS COLOURED CHURCH.—Johannesburg, Feb. 5. (Special).—At a large meeting at Boksburg last night, a resolution was carried nem. con. protesting against the Government granting a stand in the main street for the purpose of erecting a church and school for coloured people, as being against the repeated representations of the Town Council, and as being prejudical to the best interests of the town and barren of any prospective good to the coloured people. The meeting called upon the Mayor and Town Council to bring this matter at the very earliest opportunity before Lord Milner by means of a deputation, with a view to obtaining the cancellation of the grant.—*Natal Mercury*.

INDIANS IN SOUTH AFRICA.—It is no use for Ministers to pretend that they cannot interfere in the internal affairs of the Transvaal, which has yet to receive full Colonial autonomy. If from the very first they had set their face like flint against the ill-treatment of the British Indian settlers and shown themselves determined to put their foot down on the acts of oppression to which they are subjected by the white colonists, matters could never have come to such a sorry pass. Because they were ill-advised enough to give the colonials an inch, they have now begun to ask for an ell. With the best intentions in the world our rulers can never be expected to put themselves in our place and enter [illegible] into the feelings of wounded pride and humiliation that are awakened in our bosom by the iniquities practised on our countrymen in the Transvaal and elsewhere.—*Indian Mirror*.

"SEEN TOO OFT."—Habit familiarises with evil and diminishes the sense of it as well. A man that has been for half a day in some ill-ventilated room does not notice the poisonous atmosphere: if you go into it, you are half suffocated at first, and breathe more easily as you get used to it. A man can live amidst the foulest poison of evil; and, as the Styrian peasants get fat upon arsenic, his whole nature may seem to thrive by the poison that it absorbs. They tell us that the breed of fish that live in the lightless caverns in the bowels of some mountains, by long disuse, have had their eyes atrophied out of them, and are blind because they have lived out of the light. And so men that live in the midst of evil lose the capacity of discerning evil. And he that walketh in darkness becomes blind, blind to his sin and blind to all the realities of life.—DR. MCLAREN.

THE IGNORING OF INDIA.—Is India to be for ever ignored? Many of our philanthropists, and the dull busy bodies who are for ever floating through British Society, make a point of never mentioning India. They are concerned about any part of the globe, except India. And why? Because, in many cases, they and their relatives are living on the spoils of India—the £30,000,000 of tribute which India pays annually to England.

But is this just? Can it continue? The very important gathering of Anglo-Indians at the Westminster Palace Hotel the other day has said that as the English have despoiled Ireland, and as they have drained India, there comes a point at which English avarice must cease. This is not the avarice of the people of England but of the governing class. Yet, all the same, the results are equally fatal. India suffers!

The distinguished Indian Civil servant, Sir H. Cotton is to preside over the forthcoming gathering of Indians in Conference. Sir W. Wedderburn has been elected to accompany him. Glory to the British name that this should be so, that there should be Englishmen who rise above their caste to take an interest in these unrepresented millions.—*Reynolds'*.

NOT FOR OUTSIDERS.—The statement that the Japanese House of Representatives has passed a clause in the Mining Bill which prohibits the working of any Japanese mine by foreigners suggests that Japan is taking a leaf out of the book of others notably Australia and the United States. Hitherto it has been considered permissible for white countries to place all manner of restrictions on Japanese and Chinese immigrants and yet when any restrictions have been placed on Europeans in the Far East there has been angry protest often backed up by a display of force. The case of China is particularly apropos. We demand the "open door" in China, and we demand every privilege for white people who go to China, and yet in the colonies and in the United States more or less stringent immigration laws keep the Chinaman out. We quite agree that the un-indentured Chinaman should be kept out, but the inconsistency of our treatment of them and our demands in respect of how they treat us, is none the less glaring. The day may come when China and Japan may devise Immigration Restriction Laws against Europeans, and be in a position to enforce the laws, too. If an "all white Australia," why not an "all yellow Japan?" That, however, is looking a long way ahead, and in the meantime Japan is evidently determined that no outsider will have a chance of possessing himself of her mineral wealth.—*Times of Natal*.

TECHNICAL EDUCATION.—The results gained from the introduction of a system of technical education among a people are generally very striking. The most recent instances are afforded by Japan and India. Twenty years ago Professor Perry founded Japanese technical education, and now a number of young Nepalese and Hindu students are studying at Tokio and elsewhere in Japan. Nowadays comparatively few young Indians go to England to study technical subjects, the majority going over to read for the Bar. In regard to technical study Japan now seems to be offering the special attractions of a cheap training, together with less disagreeable climatic changes. The entrance standard at Tokio University is a high one. Quite apart from the Japanese language, which the regulations state should be read in primers before leaving India, and which can be learnt in about eight months, German must be learnt. It seems that all Japanese students on entering the University are able to read any German books on a technical subject, and that many of the professors freely mix German and English technical terms in their lectures, while others make exclusive use of German terms. Technical education in India has been specially patronised by Lord Curzon, and the various colleges of Sibpur, Rurki, and Madras train large numbers of engineers for the Government service. It is surprising though that fifteen Indian students are at Tokio (eight of whom come from Nepal), while others are at Kobe and Osaka. According to the *Journal* of the Society of Arts, at the present time it is doubtful whether there are five Hindus in England studying engineering subjects. Whether the young Hindu will find it wise to learn two strange tongues in addition to the English learnt at school, is another matter. Experience alone will show whether the climatic compensations will counterbalance the scholastic loss, if such there be.—*Natal Witness*.

"THE PSYCHOLOGY OF THE BHAGAVAD GITA."—Readers of the above lecture, which appeared in our issues, numbered 23, 24, 26, 27, 28, and 29, can obtain these numbers from the International Printing Press, Phoenix, Natal.

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૧૧ મી ફેબરવારી, ૧૯૦૫. અંક ૬.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૧૧ ફેબરવારીથી, તા૦ ૧૭ ફેબરવારી સુધી, ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫

હીંદુ—મહા સુદ ૭ થી, મહા સુદ ૧૩ સુધી, સવત ૧૯૬૧.

મુસલમાની—તા. ૫ મી જીલ્કાદથી, તા. ૧૧ મી જીલ્કાદ સુધી ૧૩૨૨ હીજરી.

વાર.	ખ્રીસ્તી તારીખ.	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ.	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની...	૧૧	૭	૫	૫ ૩૪	૬ ૪૭
રવી...	૧૨	૮	૬	૫ ૩૫	૬ ૪૭
સોમ.	૧૩	૯	૭	૫ ૩૬	૬ ૪૬
મંગળ.	૧૪	૧૦	૮	૫ ૩૬	૬ ૪૫
બુધ...	૧૫	૧૦	[illegible]	૫ ૩૭	૬ ૪૪
ગુરૂ...	૧૬	૧૨	૧૦	૫ ૩૮	૬ ૪૩
શુક્ર...	૧૭	૧૩	૧૧	૫ ૩૯	૬ ૪૨

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

શનીવાર, તા૦ ૧૧ ફેબરવારી ૧૯૦૫.

કાફરોપર ધાડ.

કાફરો ગોરાની માફક બાઇસિકલપર બેસે છે તે જોહાનેસ્બર્ગની ટાઉન કાઉન્સિલથી જોવાયું નહિ, અને તેથી ગઇ સભામાં ઠરાવ કીધો કે જે કાફરને બાઇસિકલ રાખવાની પરમિટ મળી છે કે મળે તેણે શહેરમાં બાઇસિકલપર ફરતી વખત ડાબા હાથપર ખુલ્લી રીતે જણાય તેમ એક નંબરવાળો બેજ પહેરવો.

આજકાલ ટ્રાન્સવાલનો કારભાર એવો ચાલે છે કે આ ઠરાવથી આપણને અજાયબી થતી નથી. એ વિષે આજ લખીએ છીએ તે આપણા હિંદીઓને યાદ દેવાડવા (જો કે યાદ દેવાડવાની જરૂર પૂરી લાગતી નથી) કે આજકાલનું જોહાનેસ્બર્ગ લડાઇ પહેલાંનાં જોહાનેસ્બર્ગથી બહુ જુદું છે. લડાઇ જાગી તે પહેલાં હાલ જેઓના હાથમાં સત્તા છે તેમાંના ઘણાખરા યુટલેન્ડર તરીકે ઓળખાતા અને અદલ ઇનસાફની માગણી કરવામાં કુદાકુદ કરી મુકતા. પારકી રૈયતના માણસો બ્રિટિશ સબ્જેક્ટ (રૈયત) થઇ બ્રિટિશને છાજતા હકો મેળવવા બનતી તજવીજ કરતા; અને ઇંગ્રેજ, રૂસ્યન, જરમન, વિગેરે એક થઇ ગયા હતા. તે પ્રસંગે બોર રાજ હતું અને તેઓ ખરો ઇનસાફ કરતા નથી એમ કાન ફાટે તેવા અવાજ કરતા હિંદીઓ વિરૂદ્ધ બોર સરકાર થઇ તે કરાવનાર પણ આજ બ્રિટિશ રૈયત, અને પછી હિંદીઓ વિરૂદ્ધ બોર સરકાર કેમ કાયદા કરી શકે તેમ કહેનાર પણ આજ બ્રિટિશ રૈયત. આખર લોર્ડ મીલનર અને મી. ચેમ્બરલેન મારફત લડાઇ કરાવનાર પણ આજ બ્રિટિશ રૈયત. લડાઇ પછી ઇનસાફ અદલ થશે, અને રંગ કે જાતિભેદ કાયદામાંથી નીકળી જશે એમ લડાઇ વખતે રણશિંગડાં ફુંકનાર પણ આજ બ્રિટિશ રૈયત. આ નાટકનો એક અંક. બીજા અંકમાં બધું ભુલાઇ ગયું, અને સ્વાર્થ સાધવામાં આજ બ્રિટિશ રૈયત લીન થઇ ગઇ; પછી ત્રીજો અંક થયો. તેમાં હિંદીઓ તરફ જાહેરમાં દુશ્મનાઇ બતાવવા માંડી, અને હાલ ચાલતા ચોથા અંકમાં જુલમી કાયદાઓ ઘડાવવા માંડયા અને તે અમલમાં, અને તેપણ પૂરી સખ્તાઇથી, આવવા લાગ્યા છે.

આ બધો એજ બ્રિટિશ રૈયતનો પ્રતાપ સમજવો. જેમ હિંદીઓપર તેમ કાફરો અને કલર્ડ લોકપર, અને તે એવા નિયમસર કે એકપર ધાડ આવી તો બીજાએ ચેતવું કે વહેલો મોડો તે પણ ફાંસામાં સપડાશે. અર્થાત આજ કાફર સારૂ એવો ધારો ઘડાયો છે, તો કાલે હિંદીને લાગુ પડે તેમાં બહુ વિસ્મય પામવા જેવું નથી

ખુબી એ છે કે આવા ઘાતકી ધારાની વાત કરનાર પારકી પ્રજા પણ થોડા વખત પર થયેલી કહેવાતી બ્રિટિશ રૈયત છે. મી. લાંગરમાન આ ઠરાવ ઉપર પુષ્કળ બોલ્યા, અને જોસમાં કાફરનો રંગ લગી ભુલી ગયા અને સભામાં હસાહસ કરાવી મુકી. તેમણે કહ્યું કે બેજ આમળ પહેરવો જોઇએ, એટલે કાફર ગોરામાં ખપી નહિ જાય! આવું વિચારવાળું મી. લાંગરમાનજ બોલી શકે. અને તેમને અમે મુબારકબાદી આપીએ છીએ કે તેમણે સુઝયું કે બેજ આગળ નહિ હોય તો કદાપી કાફરો ભુલમાં ગોરામાં ખપી જાય. પણ મી. લાંગરમાન કોણ એ વિશે જરા ખબર હોય તો એમનાં બોલવાનું ઘટતું વજન થઇ શકે. મી. લાંગરમેનને પોતાના રશ્યન ભાઇઓનું બહુ લાગે છે અને તેથી તેઓ રશ્યન રાજ્યપર બહુ ટીકા કરે છે. ફક્ત રતનો નિયમ છે કે જે માણસ જુલમમાં ઉછરયો હોય તે જ્યારે છુટો થાય છે ત્યારે પોતાના દુઃખના દહાડા ભુલી જઇ, છુટનો ગેરલાભ લે છે અને ઘાતકી થાય છે; એટલે પોલાંડથી આવેલા અને આજકાલ બ્રિટિશ રૈયત થયેલા સાહેબોની પાંસળી ખસે તો તેમાં નવાઇ જેવું નથી.

આ ઠરાવપર ચરચા થઇ તેમાં સંતોષ કારક આટલું જણાયું કે મેસર્સ મેકિનિવન, ક્વિન, રૅાફી અને પિમ, કાફરોપણ માણસ છે એમ ભુલી ગયા નહિ. અને તેમને નાહક અપમાન નહિ કરવા તેઓએ વાંધો ઉઠાવ્યો. પણ નગારખાનામાં પીપુડીના અવાજ માફક કામ કરી શકયા નહિ—તે છતાં લોક લાગણી ની દરકાર કરયા. વિના પોતાના રાસ્ત વિચાર દરશાવ્યા તેથી તેને માન ઘટે છે.

કેપ કોલોનીમા કસાઇખાનાંની હાલત.

કેપ કોલોનીના ઇન્સ્પેક્ટર હેને ત્યાંના કસાઇખાનાંની હાલત ઉપર રીપોરટ બહાર પાડયો છે. એ વાંચવા જેવો છે. તે લખે છે કે તેણે તપાસેલાં કસાઇખાનાંમાં એક બે કસાઇખાનાં ઘણાંજ ગંદા જોયાં. મેટલંડમાં મેનરેટમાં તેણે દિવાલ ઉપર હુકમાં ટાંગેલાં આંતરડાં તથા ચરબી જોયાં. દીવાલો ઉપર લોહી, ખાતર અને ખરાબો જમીનથી ઉંચા ચાર ફુટ ઉપર જામેલાં હતાં. આ જગ્યાએ રીવાજ એવો હતો કે એ બધા ખરાબાના થરની ઉપરજ ચુનો લગાડવામાં આવે છે. એટલે હવે દીવાલોની ઉપર ચુના ને ખરાબાની જમાવટ થઇ રહી છે. તેણે માણસોને કામ કરતાં જોયાં તે ગંદા હતા. તેઓના કપડાં બહુ મેલાં હતાં. તેની ઉપર ચરબી જામી હતી. આ કપડાં માંસને અડકતાં હતાં.

અમારે કહેવાની જરૂર નથી કે આ બધું ગોરાએ રાખેલ કસાઇખાનાંમાં જોવામાં આવેલ છે. સવાલ એ છે કે આટલા દિવસ સુધી આવા ગુન્હા કેમ છુપા રહ્યા. એવી ગંદકામાં તઇયાર થયેલા માંસથી કેટલાં માણસો માંદા પડયા હશે. કદિ જો આવી સ્થિતિ હિંદીઓની હત તો શું-હાલત આવત! એક દમ ગોરાઓ હુલ્લડ કરત કે ગુન્હેગારને નહિ પણ આખી હિંદી કોમને કહાડી મુકવી જોઇએ અથવા તો તેઓની ઉપર સખતાઇ ખુબ કરવી જોઇએ. પણ આપણે નશીબે આવી ગંદકી ગોરાઓની દુકાનમાં છે. હવે જોવાનું છે તે નિકાલ કેવી રીતે કરવામાં આવે છે.

કોંગ્રેસ અને લોર્ડ કરઝન

આ વખતના કોંગ્રેસના પ્રમુખ સર હેનરી કોટને કોંગ્રેસના બધા ઠરાવો નામદાર વોઇસરોયનાપાસે જાતે રજુ કરવાનું જણાવ્યું હતું. પણ સર હેનરીને વોઇસરોયે કોંગ્રેસના પ્રમુખ તરીકે મળવાના અને ઠરાવો દેવાની ના પાડી. છતાં આમ કરીને સર હેનરીનું અપમાન કરવા નથી માંગતા એમે બતાવવા સારૂં લોર્ડ કરઝને સર હેનરીને ખાનગી ગૃહસ્થ તરીકે મળવા હા પાડી. એટલેકે કોંગ્રેસનું અપમાન કરવું તેમાં તો કરઝન સાહેબને જરાએ આંચકો ન આવ્યો. ઇન્ડિઆ ન્યુસ પેપરપરથી એમ પણ જણાય છે કે આ પ્રમાણે સર હેનરીને ન મળવાનો હેતુ એ હતો કે જો એક વખત તેને મળે તો પાછળથી બીજા પ્રમુખોને પણ મળવું જોઇએ. વળી એવાજ કારણસર લોર્ડ લેન્સડાઉને અગાડી ના પાડી હતી. એટલે પછી કરઝન સાહેબથી ચાલતો આવતો રીવાજ કેમ તોડી શકાય. આમ રીવાજો વિગેરેને વળગી રહેવામાં કરોડો માણસોની લાગણી દુખાય તેનો સવાલ આપણા વાઇસરોય સાહેબના મનમાં ઉપજ્યો નથી. છતાં જેમ કોંગરેસે ૨૦ વરસ કહાડયા તેમ હજુ પણ કહાડશે અને દીવસે દીવસે વધતી જશે એમાં શંકા નથી.

કેપટાઉનમાં હજામોને સારૂં ધારા.

કેપટાઉનની મ્યુનિસિપાલીટીએ હજામોને સારૂં ધારા ઘડયા છે. તે ગવરમેંટ ગેઝેટમાં બહાર પડયા છે. તેની રૂએ દરેક હજામની દુકાન તપાસવાનો દાકતરને હક છે. દરેક હજામે પોતાની દુકાન ચોખી રાખવી. કાતર સજીઆ વિગેરે એક ઘરાક ઉપર વાપર્યા પછી સાફ કરયા વિના બીજા ઘરાક ઉપર ન વાપરવાં. બ્રશ વિગેરે બરોબર ધોઇને સાફ રાખવાં. દરેક ઘરાકને સારૂં નવા ટુવાલ વાપરવા અને જો કોઇ દરદીના વાળ કાપ્યા હોય અથવા હજામત કરી હોય તો દરદીના સંબંધમાં વાપરેલો બધો સામાન જંતુ નાશક પાણીમાં સાફ કરયા પછી વાપરવાં. આમ ન કરે તેને પાંચ પાઉંડ સુધી સજા છે. આ ધારા બરોબર અમલમાં આવે છે કે નહિ એ તપાસ કરવા સારૂં અમલદારોને ચોકસી કરવાના હક આપ્યા છે. આ ધારા તો બહુ ઠીક છે પણ અમલમાં મુકવા બહુ મુશકેલ છે. છતાં તે ધારા હોવાથી કેટલોક દાબ હજામો ઉપર ચાલશે એમ સંભવ છે. આવા ધારા અમે પહેલાજ કેપટાઉનની મ્યુનિસિપાલીટીમાં જોયા છે. અમને લાગે છે કે બીજી જગ્યાઓમાં પણ દાખલ થવાનો સંભવ છે. એટલે આ ઉપરથી આપણા હજામોએ ચેતવણી લેવા જેવું છે. આપણા હજામોની દુકાનમાં સુધારો થવાની ચોકસ જરૂર છે. હથિઆર તથા ટુવાલ સાફ રહેતા જેવામાં આવતા નથી. તેમ કરવામાં જરા વખત જાય છે એટલુંજ, પણ ખરચ બેસતું નથી સારાં હથિઆર રાખવાથી તેની આબરૂ વધે છે અને ટુવાલ વિગેરે સાફ રાખવાથી ઘરાકી વધે છે. ગોરા હજામો પણ ઘણા પોતાનાં હથિઆર વિગેરે ગંદા રાખે છે. પણ આપણે તેઓના વાદ ખરાબ બાબતેમાં કરવાની જરૂર નથી.

હિંદી કોંગ્રેસ

સંસ્થાનો વિષે ચર્ચા.

ડીસેમ્બરની આખરે મુંબઇમાં કોંગરેસ મળી તેમાં સંસ્થાનોમાં વસતા હિંદીવાનોની કફોડી સ્થિતિ વિષે ચરચા થઇ હતી. તેતો અમારા વાંચનાર જાણે છે. આ અઠવાડીએ મળેલી ટપાલમાં કોંગરેસનો તમામ હેવાલ મળ્યો છે. તેમાંથી ખાસ સંસ્થાનો વિષેના ઠરાવપર થયેલી ચરચા બહાર પાડીએ છીએ. બાકીની વિગત પછીથી આપીશું:—

મી૦ વી મદનજીતનું ભાષણ.

મી૦ વી. મદનજીતે એવો ઠરાવ રજુ કર્યો કે આસ્ટરેલીઆ જતા હિંદીવાનોની સામેના પ્રતિબંધમાં ત્યાંની સરકારે જે છુટ મુકી છે તે માટે કોંગરેસ સંતોષની નજરે જુએ છે તથાપિ મોટા ખેદ સાથે નોંધ કરે છે કે, નામદાર શાહેનશાહની રઇયત હોવા છતાં ઇંગરેજી સંસ્થાનોમાં જતાં તેમની સામે વાંધો ચાલુ રાખવામાં આવ્યો છે. દક્ષિણ આફ્રિકામાં તો ત્યાંની બોર સરકારે કરેલા કાયદા તેથી પણ વધારે સખતાઇથી હિંદીઓ સામે અમલમાં મુકવામાં આવે છે. ઇંગ્લાંડની રઇયત તરીકેના સામાન્ય હક સામે પણ વાંધા લેવામાં આવે છે. કોંગરેસ આવા પ્રતિબંધ સામે પોતાનો સખત વાંધો જાહેર કરે છે. બોર લડાઇના કારણ તરીકે એમ જણાવવામાં આવ્યું હતું કે નામદાર શાહેનશાહની પ્રજા સાથે તેઓ સારી રીતે વરતતા નથી. આ કારણ ઉડી ગયા છે. માટે લડાઇ દરમીઆન હિંદીઓએ બતાવેલી રાજભક્તિ તરફ લેઇ કોંગરેસ ઇચ્છે છે કે, સંસ્થાનોમાં વસતા હિંદીઓ તરફ ન્યાયી અને ઉદારપણે વરતવાનું પારલામેન્ટ ત્યાંની સરકારોપર દબાણ કરશે. સંસ્થાનોમાંના હિંદીઓએ હિંદી સરકાર અને હિંદી પ્રધાન સામે એ માટે જે બાથ ભીડી છે તે માટે કોંગરેસ તેમનો આભાર માનતા ઇચ્છે છે કે તે બાબતનો નીવેડો આવતા સુધી તેઓ બીડ્યાજ રહેશે. આ ઠરાવ રજુ કરતાં મી૦ મદનજીતે દક્ષિણ આફ્રિકામાં હિંદીઓપર પડતી આફતોનું વરણન કરી પોતાનું ભાષણ સમાપ્ત કર્યું હતું.

ત્યારબાદ મી૦ એન બરૂચાએ, મી૦ ઇશા દાજી સુમારે અને ડા૦ મનરૂએ અનુક્રમે દક્ષિણ આફ્રિકાની મુશીબતો વિષે બોલી ઉપલી દરખાસ્તને ટેકો આપ્યો હતો.

આ દરખાસ્ત સરવાનુમતે પસાર કરવામાં આવી હતી.

વીસમો હિંદી નેશનલ કોંગ્રેસ.

સર હેન્રી કોટનનું ભાષણ.

[૩]

પારલામેન્ટની હકુમત.

વળી પારલામેન્ટ તથા હિંદી સરકાર વચ્ચે શું સંબંધ છે તે યાદ રાખવાનું છે. એક વેળા મી. ફોરસ્ટરે કહ્યું છે કે આપણું એટલે પારલામેન્ટનું કામ હિંદી સરકારે કેવી રીતે રાજ્ય ચલાવવું તે બતાવવાનું નથી પણ આપણે જે રાજનીતિ ખરી માનીએ છીએ એ રાજનીતિ તરફ ધ્યાન ખેંચવું એ કામ આપણું છે. વળી જ્યારે આપણને લાગે કે એ રાજનીતિમાં ઇન્ડિઆના સરકારે ફેરફાર રાખી છે ત્યારે તેની ઉપર ટીકા કરવી એ આપણી ફરજ છે. પણ રાજ્ય ચલાવવાની ઢબમાં અથવા તે ચલાવવાને જે યંત્રો વાપરે તેમાં તેને સ્વતંત્ર રહેવા દેવી જોઇએ. આ શબ્દો ડહાપણવાળી ચેતવણી આપે છે કે હિંદુસ્થાન તરફ ઇંગ્લાંડની ફરજ એવી છે કે હિંદુસ્થાનની સરકારને દોરવાસારૂ રાજ્યનીતિનો પાયો રોપવો અને એ પ્રમાણે ચણતર કરવામાં તેઓને મદદ કરવી તથા ટેકો આપવો અને તેનીપર દબાણ રાખવું. આમ કરવાથી હિંદુસ્થાનના સુખની જવાબદારી પારલામેન્ટપર જારી રહે છે અને વખતોવખત પારલામેન્ટે હિંદુસ્થાનના કારભારમાં વચમાં ન આવવાની રાડો સાંભળીએ છીએ તેનો અવકાશ નથી રહેતો. વળી ઉપરના ધોરણ પ્રમાણે વરતવાથી આપણને યાદ રહે છે કે પારલામેન્ટનું કામ હિંદુસ્થાનનું રાજ્ય ચલાવવાનું નથી અને તેતો જે રાજ્યકર્તાઓને હિંદુસ્થાન મોકલવામાં આવે છે તેઓનુંજ છે કેમકે જે બંધારણ પારલામેન્ટ બાંધે તે પ્રમાણે વરતન કરવાની જવાબદારી એ રાજકર્તાઓની છે.

જનરલ ઇલેકશન વખતની તક.

ઉપર બતાવી તે હક યાદ રાખવાની જરૂર છે. છતાં એટલુંતો આપણે જોવું કે હિંદુસ્થાનની દોરી છેવટે પારલામેન્ટના હાથમાં એટલે ઇંગ્લાંડની પ્રજાના હાથમાં છે. તેની શી દશા થવાની છે તેનું નિરાકરણ હિંદુસ્થાનમાં નથી થવાનું. એટલે તમારા ઇંગ્રેજી પ્રતિનિધિઓ તથા અહિંથી તમે જેને મોકલશો તેઓ કેટલો બધો ફાયદો કરી શકે એમ છે એ જોઓ ન જાણી શકે તેઓને અજ્ઞાન સમજવા. આવું કામ કરવાની આ ખરેખરી તક છે. તે કોઇજ વખતે આવે છે. કઇ ઘડીએ જનરલ ઇલેકશન આવશે એનો કોઇ માણસ નથી કહી શકતું. પણ સૌ કોઇ કહી શકે છે કે તેને વધારે વખત લાગે તેમ નથી. અને

ઘણું બાગે તો ૨૧ મી કોંગ્રેસ ભરાવાનો વખત આવતાં પહેલાંજ તે બનાવ બનશે. એવી ઉમેદ રાખવામાં આવે છે કે હાલ જેઓ રાજ્ય ચલાવે છે તેઓને રાજીનામું આપવું પડશે. લીબરલ ગવરમેન્ટ રાજ્ય ભોગવશે. ગયા દશ વરસમાં જે જુલમ થઇ છે તે સુધરશે અને કેટલુંક મક્કમ કામ થશે. ઘણા વખત થયાં આપણે જેની રાહ જોઇ રહ્યા છીએ તે વખત નજીક છે એવી આપણે આશા રાખી શકીએ છીએ. પણ આવા સમયનો પૂરો લાભ લેવાને એટલું ચોક્સ થવાની જરૂર છે કે કોંગ્રેસની પોતાની સુચનાઓ ખુબ જાહેર કરવી અને જનરલ ઇલેકશનની લડાઇ વેળા બ્રિટિસ વોટર (હક આપનાર) ને તે બાબત પૂરો કેળવવો.

પ્રજાકીય જુસ્સાની વૃદ્ધિ.

તમારી આગળ હાલ મોટો સવાલ શું છે? તમે આજે એકઠા થયા છો તેનું કારણ શું છે? તમારા મનમાં શું રમે છે? તે એ છે કે તમે હવે જાણીતા થયા છો કે તમે એક પ્રજા છો. તમારૂં બધાનું હિત એક છે અને તેને સારૂં તમે કામ કરોછો એમ સમજો છો.

તમને સ્વદેશાભિમાન આવ્યું છે. તમારી કોંગ્રેસમાં જુદા વર્ગના, જુદા વર્ણના, જુદા ધર્મના અને જુદા ઇલાકાના માણસો એકજ કામને સારૂં એકઠા થાય છે. આ પરિણામ કેળવણીને લીધે આવ્યું છે અને તે કેળવણી આપવાનું શરૂ કરનાર ઇંગ્લાંડ છે. પશ્ચિમની કેળવણીને લીધે તમારામાં પ્રજાકીય જોસ પેદા થયો છે. ઇંગ્રેજી બાષાવડે તમે બધા સાથે વિચાર જણાવી શકો છો. વળી પહેલાં દૂરદૂરના લોકો હમેશાં દૂરજ રહેતા તે હવે પોસ્ટ, ટેલીગરાફ, રેલવે અને સ્ટીમરોવડે સાથે મળી શકે છે. આ પ્રમાણે તમને જે ફાયદો થયો છે તે જોઇ શકો છો એમ જાણીને મને ખુશાલી પેદા થાય છે. આવો જુસ્સો તમારામાં દહાડે દહાડે પૂર જોસથી વધતો દેખું છું. આ જુસ્સો તમારા વર્તમાન પત્રોમાં જોવામાં આવે છે. તમારા વર્તમાન પત્રોનું વજન વધતું જાય છે. એ વર્તમાન પત્રો પહેલાં અજાણ્યા અંધારામાં ગરીબડાં પડયાં હતાં હવે તેઓનો ધ્વની બધે સંભળાય છે. તેઓ પોતાના સ્વતંત્રતા જાળવી રાખે છે ને સત્તાવાળાઓના કામોપર અંકુશ ચલાવી શકે છે. તેની જોડ મળવી છાની નથી પણ તેઓનાં સ્વદેશાભિમાન તથા દુરંદેશી વખાણ્યા વિના રહેવાયજ નહિ. તેઓ બધા એકજ અવાજ કહાડે છે તે ઘણું અસરકારક છે. અને તેનું વલણ હિંદુસ્થાનના લોકની એક પ્રજા બનાવવા તરફ છે. તેના રણકારાનો સૂર એકજ છે. બધા મોટા શહેરોમાં વર્તમાન પત્રો નિકળે છે અને તેમનું કામ એકજ જાતનું હિત જાળવવાનું અને પ્રજાકીય જુસ્સો વધારવાનું છે.

એટલે એ તમારી પારસ મણી છે. અને આ મહાન મંડળ તે એ જુસ્સાનો પુરાવો છે. આવો જુસ્સો તે અહિં ઘણો મોટો ફેર ફાર છે. તેનો શું અર્થ છે, તેની શું નિશાની છે, અને તેનું શું પરિણામ આવશે એ વિષે શંકા રાખવા જેવું નથી. એથી કરીને કાંઇ રાજ્ય અંધારણની અંધાધુની થવાની નથી. એનો હેતુ એવો નથી કે આપણું બધું રદ કરવું. આપણે એમ પણ સમજીએ છીએ કે હાલ જે પ્રમાણે રાજ્ય ચાલે છે તે લાંબી મુદત નભે તેમ નથી. મોન્ટસ્ટુઅર્ટ એલ્ફીનસ્ટન જે તમારા ગવરનર આઠ વરસ સુધી હતા અને જેને આજ સુધી તમે યાદ કરો છો. તે લખી ગયા છે કેઃ—

એક મોટા દેશનો કારભાર ખોબા જેટલા પરદેશીઓ, ધર્મ, કોમ તથા જાતિભેદને લઇ, લોકોને પૂરી રીતે ન સમજી શકે તે છતાં લાંબી મુદત સુધી સંતોષકારક રીતે ચલાવી શકે એવો ઘુંટો અને કદી ઉતરે તેમ નથી અને કદી તેમ બની શકે એમ કોઇ માને તો પણ હિંદીઓમાં કેળવણીનો પ્રચાર થતો જાય છે તેથી તેમ નભવું અશક્ય છે.

હરકોઇ વિચારવંત માણસે કબુલ કરવું જોઇએ કે ઉપલાં વચનો ખરાં છે. પણ આપણે એમ પણ જાણીએ છીએ કે તેનો અર્થ એવો નથી કે ઇંગ્લાંડ અને હિંદુસ્થાન વચ્ચેનો સંબંધ તુટી પડશે. જે ઇંગ્રેજી બાષવડે તમે એકત્ર થઇ શકો છો તેજ બાષા તમને ઇંગ્લાંડસાથે જોડી રાખે છે. હિંદુસ્થાનનું ભવિષ્ય ઇંગ્લાંડના સાથે રહેલું છે. અને તેની આફતને વખતે હિંદુસ્થાનને દોરનાર, મદદ આપનાર અને રક્ષણ કરનાર ઇંગ્લાંડ નીવડશે.

ગુંચવાડો.

આપણે ઘણાં ગુંચવાડાવાળા સવાલનું નિરાકરણ કરવાનું છે. આપણે એવી તકરારીમાં પહોંચ્યા છીએ કે જે વખતે માણસોના વિચારની ઉથલપાથલ થઇ રહી છે. જુદી જુદી કોમોની ઉમેદ વધી છે અને આ જગી શહેનશાહતમાં એક પ્રજારૂપી ઉભરો આવી રહ્યો છે. પચાસ વરસ પહેલાં જે શબ્દો માનસ્ટુઅર્ટ એલફીન્સ્ટન સાહેબ બોલ્યા તે હું કહી ગયો. હવે જે અમલદાર ઘણા ફતેહમંદ તથા હુશિયાર ગણાય છે એવા લોર્ડ ક્રોમરનાં વચન કહું છું. તેણે કહ્યું છે કે "જે કોઇ માણસે હિંદુસ્તાનમાં થોડી ઘણી સંભાળથી આ જમાનાનાં ચિન્હો જોયાં છે તેના મનમાં જરાએ શંકા નહિ હોય કે મોટો ફેરફાર થવાનો વખત પાસે આવ્યો છે. કેળવણીનો ફેલાવો, સ્વતંત્ર વર્તમાન પત્રોની દહાડે દહાડે વધતી અસર, તોરી રાજ્યકારભારને બદલે કાયદેસર રાજ્યકારભાર, રેલવે તથા તારમાં વધારો, યુરોપની સાથે વહેવારમાં સહેલાઇ, યુરોપના વિચારોનું પ્રચારણ, આ બધાની અસર લોકોના મન ઉપર થવા લાગી છે. નવા વિચારો થવા લાગ્યા છે, નવી મુરાદો ઉત્પન થવા લાગી છે. પ્રજામતનું બળ દિવસે દિવસે વધે છે. આવી સ્થિતિમાં લોકોનો મત લીધા વિના રાજ્ય ચલાવવું એ ઘણું મુશ્કેલ જણાયા વિના રહે નહિ. છતાં બહુ દોડ કરવી એમાં જોખમ છે. પ્રજા મતની પાછળ પડી રહેવું એ વધારે જોખમવાળું છે. એટલે જે સવાલનું આપણે નિરાકરણ કરવાનું છે તે આ છે. આ નવા જુસ્સાને સરખી રીતે કેમ દોરવો. પછી ભલે તે જુસ્સો ઉપર ટપકાનો ને કાચો હોય. આપણે તો એમ જોવાનું છે કે તે જુસ્સાથી જેટલો લાભ થાય તેટલો થવા દેવો અને બેદરકારીથી અથવા તો દાબ મુકવાથી તે જુસ્સો રાજ્યને ધક્કો પહોંચાડનારો થઇ ન પડે. પચાસ વરસ થયા છાપખાનાં સ્વતંત્ર છે. કેળવણી ત્રીશ વરસ થયાં ફેલાવા કરે છે. યુરોપથી નવા વિચારો દાખલ થાય છે. જુના રીવાજો અને જુના વિચારો પડી ભાગે છે એનું પરિણામ એવું આવે એમ દરેક સમજુ માણસ જાણી શકે. આ બધું સાવધ રહેનારી સરકારે વિચારવાનું રહ્યું છે અને નહિ વિચારે તો જે જુસ્સા તેઓએજ દાખલ કરયા છે તે જુસ્સાઓથીજ તેઓને મોટો ધક્કો પહોંચશે ને તે રાજ્ય પડી ભાગશે."

[અધુરૂં]

સ્ટ્રેટસ સેટલમેન્ટમાં ગોરાઓ સારૂ નોકરી નથી.

તા ૨૭ મીજાનેવારી ૧૯૦૫ ના ટ્રાન્સવાલ ગવરમેન્ટ ગેઝેટમાં આસીસ્ટંટ કૅલોની અલ સેક્રેટરીની સહીવાળી એક નીચે પ્રમાણે નોટીસ બહાર પડેલી છે.

સીંગાપુરના કોલોનીઅલ સેક્રેટરી દક્ષિણ આફ્રિકામાંથી ઘણા ગોરા લોકો સીંગાપુર સંસ્થાનમાં નોકરી કે ધંધો શોધવાને વાસ્તે આવવાથી જણાવવા માંગે છે કે ગોરા લોકોને વાસ્તે સીંગાપુરમાં લાયક નોકરી ધંધો કે મજુરી મળી શકે તેમ નથી. કારણ ક્લાર્ક, કારીગર અને બીજો મજુરીનો ધંધો એશિઆટિક અને યુરેઝીઅનોએ તેઓના હાથમાં જ લઇ લીધો છે. તેથી જે ગોરાલોકો વિલાયતથી ખાસ કરારનામામાં નોકરી કરવા આવે છે તે શીવાય બીજા બધા ગોરા લોકોને નોકરી કે ધંધો શોધવાની ઘણીજ મુશ્કેલી બનતી પડે છે.

ખબર પત્ર.

[એક ખબરપત્રી તરફથી.]

ઈંડી, તા. ૫-૨-૧૯૦૫.

ઇંડીઅન ઓપીનીઅન તરફથી મી. વેસ્ટ તા. ૪-૨-૦૫ ના રોજ અત્રે આવેલ હતા, તેમને લેવાને મુખી ગૃહસ્થોનો સારો સમુદ સ્ટેશન ઉપર હાજર થયો હતો. તેમની ઓળખાણ કરાવવા હિંદીભાઈઓની સભા રવીવારે મસ્જીદમાં ભરવામાં આવી હતી. તે વખતે સભામાં હાજર થયેલા ગૃહસ્થોને મી. વેસ્ટનો અત્રે આવવાનો હેતુ સમજાવવામાં આવ્યો હતો પોતે યુરોપીઅન હોવા છતાં આપણા પત્રને માટે આટલી તકલીફો સહન કરે છે તે સ્તુપાત્ર ગણી શકાય એમ સમજાવવામાં આવ્યું હતું. ત્યારબાદ મી. વેસ્ટે અંગ્રેજીમાં એક ભાષણ કર્યું હતું, જેનો તરજુમો મી. મરાચે કરી સમજાવ્યો હતો. સર્વે કામ ઉમંગથી ખલાસ થયા બાદ મેળાવડો વિસર્જન થયો હતો. મી. વેસ્ટ અત્રેથી મંગળવારે ન્યુકાસલ જવાના છે.

ચરચા પત્ર.

[અમારા ચરચાપત્રીઓ નીચેના નિયમો યાદ રાખશે તો તેઓના પત્રો ઉપર તુરત ધ્યાન મળવાનો સંભવ છે.

૧. કાગળની એકજ બાજુએ લખવું.
૨. અક્ષર ચોખા શાહીથી લખવા.
૩. નામ તથા ઠેકાણું બરોબર લખવા, તે હમેશાં બહાર પાડવા સારૂં નહિ પણ અમારી જાણને સારૂં.
૪. લખાણ હમેશાં ટુંકું અને મુદ્દાસર કરવું.—આધિપતિ.]

મી. અહમદ દાવજી રાંદેરીઆ— ડરબનથી લખી જણાવે છે કે આ દેશમાં આ દેશમાં વસતા હિંદીભાઇઓને, દરેકે દરેક એક મત થઇ સંપથી હરેક કામ ઉપાડી લેવાની જરૂરીઆત એક કરતાં વધારે વખત જણાવેલી છે છતાં બધા એક મત થઇ આપણા લાભોપર પુરતું ધ્યાન નથી આપતા એ અફસોસની વાત છે.

ઓરિએન્ટલ સોસાએટી.

દક્ષિણ આફ્રિકાખાતે વસતા તમામ હિંદીભાઇઓને દાખલો લેવા જોગ [ ] હીલચાલ.

આપણે બધાં જાણીએ છીએ કે આપણા હિંદીભાઈઓને આ મુલકમાં કેવી અને કેટલી મુશ્કેલીઓ વેઠવી પડે છે. આ બધી તકલીફોનું મુળ કારણ જોઇએ તો તે નિઇલમ અને સારા રીત રીવાજોથી અજ્ઞાનપણું છે.

હવે જોવાનું એ છે કે આ બધી જોખમદારીમાટે કોણ જવાબદાર ગણી શકાય. આપણો કેળવાયેલો જાણીતો અને આગળ પડતો વરગ આ સઘળી જોખમદારીને આભારી છે. પછી તે સમજે કે ન સમજે તેનું સારૂં કે ખરાબ જે પરિણામ આવે છે, તે આપણે નજરે જોઈએ છીએ.

જો અંતઃકરણથી ઇચ્છે તો દરેક માણસ કોઈ અમુક બાબતમાં જનસમાજની સેવા બજાવવા શક્તિવાન થઈ શકે છે; પણ એવો દ્રઢ નિશ્ચય થવો એજ મુશ્કેલ છે.

આ વિષયનો ખ્યાલ કરીને પોતાની બનતી કોશેશથી દેશસેવા બજાવવાના હેતુથી કલાક્રોંટોપના કેટલાક જાણીતા ગૃહસ્થોએ ઉપર જણાવેલા નામની એક મંડળી સ્થાપી છે જે દર રવીવારે ભરાય છે, આ મંડળીનો હેતુ આપણા દેશીભાઇઓના હિત માટે સ્વાર થનો જેટલો બને તેટલો ભોગ આપીને, તેમજ પોતાથી બનતા દરેક પ્રયત્નથી આ પ્રદેશમાં આપણી સ્થિતિ સુધરતી જોવાનો છે.

ઇંગ્રેજી શિક્ષણ આપવામાટે આ મંડળી તરફથી તેના મકાનમાં શિખવા બાબત બંદોબસ્ત કર્યો છે. તેમાં રાતના ૮ થી ૯ા સુધીનો વખત રાખ્યો છે. મી. એસ. વી. પટેલ (પ્રથમ ડરબનમાં ઇંગ્રેજી ગુજરાતી નિશાળ ઉભી કરનાર) આ કલાસમાં શિક્ષણ આપવા કબુલ થયા છે. એટલુંજ નહિં પણ તેની જે ઉપજ થાય તે મંડળીનાં ફંડમા ખેરાત તરીકે આપવા ખુશીની સાથે જણાવ્યું છે. ભણવાની માસીક ફી શી. ૫. આ કલાસમાં દાખલ થવામાટે બધાનેમાટે છુટ રાખવામાં આવી છે.

મી. એમ. ઈ. તીલી. પ્રમુખ, મી. એ. સી. પટેલ ઉપપ્રમુખ, મી. યુસફ પટેલ. તંત્રી. મી. જી. કે. દેશાઇ. ખજાનચી. મેસર્સ આઈ. બનુ. હાજી અકબર, દાઉદ સુલેમાન મફ્રુ, એસ. વી. પટેલ, વિગેરે તેના મેમ્બરો છે.

વી. શુભેચ્છક.

ટપાલની ખબર.

નાતાલ ડાયરેક્ટ લાઇનની સ્ટીમર અમ્બોહી તા. ૪ મારચે ડરબનથી ઉપડી પરબારી કોલંબો થઇ કલકતા ઉપડશે.

બ્રિટિશ ઇન્ડિઆ લાઇનની સ્ટીમર નવશેરા તા. ૧૩ મીએ કે તેની લગભગ ડેલાગોઆબે થઇ ત્યાંથી સીધી મુંબઇ ઉપડી જશે.

ઇન્ડિઆ સાઉથ આફ્રિકા લાઇનની સ્ટીમર મીરઝાપુર તા. ૧૦ મી ફેબરવારીએ કલકત્તાથી ઉપડી છે. તે ૨૧ દીવસમાં આવી પહોંચશે. ડી. વાલ એન્ડ કું૦ ડરબન અને શેફામએન્ડ કું૦ કલકત્તાતેના એજન્ટો છે.

જાપાની વીર નરોની તવારીખ.

અમારા વાંચક વરગમાં જાપાની એડમીરલોની તવારીખ જાણવાની જીજ્ઞાસા ઉત્પન્ન થઇ હોય એમ જણાવાથી અમો આ કોલમ તેઓના જન્મચરીત્રને માટે રાખીએ છીએ.

[૩]

એડમીરલ ઉરીયુ.

એડમીરલ ઉરીયુ જપાનનો ત્રીજો એડમીરલ છે. જપાનના સઘળા એડમીરલમાં તે સૌથી નહાનો છે. તેની ઉમર ૪૯ વરસ કરતાં ઓછી છે. નૌકા સંબંધી કેળવણી તેણે ઈંગ્લાંડમાં નહિ પણ અમેરિકામાં આવેલા યુનાઈટેડ સ્ટેટમાં લીધેલ છે. તેને નાની ઉમરમાંજ વહાણ ઉપર મોકલવામાં આવ્યો હતો. અમેરિકાથી જપાન પાછો આવ્યો ત્યારે તેને ટોકીઓમાં આવેલી નૌકાને લગતા કેળવણી ખાતાનો પ્રેસીડંટ બનાવવામાં આવેલ હતો. કેપટન અને કમાન્ડર તરીકે તેણે નૌકા સૈન્યમાં કામ કરેલ છે. તેનું મોટું કૃત્ય વહાણને લગતી કેળવણી કેવી રીતે આપવી જોઈએ તે સંબંધી છે. ચીનની સાથે જાપાન લડાઇમાં ઉતર્યું ત્યારે તે લડાઈ સંબંધી શહેનશાહનો સલાહકાર હતો. તે લડાઈ ખલાસ થયા પછી તેને એડમીરલ બનાવવામાં આવ્યો હતો. તે જે કાફલાનો ઉપરી છે તેમાં મોટા વહાણો નથી. એક મોટામાં મોટું વહાણ 'ચીયોડ' માત્ર તે કાફલામાં છે. હમણા રૂશિઆની સાથેની લડાઇમાં એમપુલો આગળ તેણે રૂશિઆના બે વહાણોનો નાશ કરી જે બહાદુરી બતાવી છે તેથી તેની કિર્તિ બહાર પડી છે. તેનો ચહેરો બીજા જાપાનીઓના જેવો બેડોળ નથી પણ દેખાવડો અને યુરોપીઅનના જેવો લાગે છે.

એડમીરલ ઇટો.

એડમીરલ વાઈકાઉન્ટ ઈટો ૧૮૪૩ માં જન્મ્યો હતો. તેણે ટોકીઓની કોલેજમાં અભ્યાસ કરેલ છે. ૧૮૬૮ માં તે જાપાની કાફલામાં દાખલ થયો, અને ૧૮૭૨ માં તેને ત્રણ વહાણનો લેફટેનન્ટ કમાન્ડર બનાવવામાં આવ્યો હતો. ૧૮૭૭ માં જાપાનમાં માંહોમાંહે લડાઈ થઇ તેમાં તેણે ભાગ લીધેલો હતો. અને ૧૮૯૫ મા નૌકાના અમલદારોનો તેને ઉપરી બનાવવામાં આવ્યો હતો અને હજી પણ છે.

જનરલ કાઉન્ટ કાટસ્યુરા.

જાપાનનો વડો પ્રધાન જનરલ કાટસ્યુરા નાગોટા જીલ્લામાં જન્મ્યો હતો. આ જીલ્લો જાપાનની પશ્ચિમમાં આવેલ છે. જાપાનના ઘણાખરા મોટા વીર પુરૂષોની આ ભુમી છે, જ્યારે ૧૮૬૭ માં અંદર અંદર લડાઇ થઇ ત્યારે એક સીપાઈ તરીકે તેણે બહાદુરી બતાવી હતી. તેથી જાપાનના શહેનશાહે તેને જરમનીમાં લશ્કરી કેળવણી કેવીરીતે આપવી તે શીખવાને મોકલેલ હતો જ્યારે તે જાપાન પાછો આવ્યો ત્યારે ત્યાંના ...

રમાં સુધારો કરી તેને સારા પાયાપર આણ્યું હતું તેને જરમની ફરીથી મોકલવામાં આવ્યો હતો. ચીનની લડાઈની વખતે તેણે કીર્તિ મેળવી તેથી તે જનરલના હોદા પર આવ્યો હતો.

જાપાનનું હમણાંનું પ્રધાન મંડળ જનરલ કાટસુરાના પ્રમુખપણા નીચે હોવાથી પ્રજાનો તે પ્રધાન મંડળ ઉપર સંપુરણ ભરોંસો છે; કારણકે કાટસુરા રાજદ્વારી બાબતમાં મતભેદો થવાથી જે જુદા જુદા પક્ષો ઉત્પન થાય છે તેમાંના કોઇ પક્ષનો તે નથી. વળી તે લશ્કરી માણસ હોવાથી રાજપ્રપંચથી અળગો છે. તે જાપાનના બીજા રાજદ્વારી માણસો સાથે થોડો સંબંધ ધરાવે છે. આ સઘળા કારણોથી રૂસિઆની લડાઇની વખતે કાટસુરા વડો પ્રધાન હોવાથી જાપાનને લડાઇનો વખત ઘણોજ અનુકુળ આવ્યો છે.

[અધુરૂં.]

જોહાનેસ્બર્ગના ઇન્ડિઅન લોકેશનમાં વસતા હિંદીઓને ખાસ ખબર— જુના ઇન્ડિઅન લોકેશનમાં વસતા લોકોનો જે સામાન સરકારે પોતાના હવાલામાં લીધો હતો તેમાંથી જે કલેમ વીનાનો પડેલો છે તે માલ જેનો હોય તેણે તા. ૩૧ મી જાનેવારી ૧૯૦૫ થી ૭ અઠવાડીઆની અંદર પોતાનો સાબીત કરી લઇ જવો.

બકરી ઇદને બીજે દહાડે જરમન લાઇનની આગબોટ સોમાલી તા. ૧૮ મી ફેબ્રુઆરીએ મુંબઇ સીધી હંકારશે તેમાં તે લાઇનના ડરબનના ઇન્ડિઅન એજન્ટ મી. ઓસમાન અહમદ મુંબઇ જવાના છે.

ધરતી કંપના આંચકા ગયા વરસના ડીસેમ્બર માસમાં દારજીલીંગ તથા મલબારમાં કેટલેક સ્થળે લાગ્યા હતા.

દશ માળની નિશાળની યોજના યુનાઇટેડ સ્ટેટના ન્યુ યોર્કમાં કરવામાં આવી છે. તેમાં ૮,૦૦૦ નિશાળીઆનો સમાવેશ થશે.

તોપનો ગોળો— મોટામાં મોટા તોપના ગોળાનું વજન ૩,૬૦૦ રતલ થયેલ છે. આ ગોળા માટેની તોપ દુનીયાના બધી તોપોથી મોટી છે. તેનો મારો ૧૨ માઇલનો છે, અને દરેક ભડાકાનું ખરચ પાં ૩૦૦ થાય છે.

કલીનન હીરો— આ નામનો હીરો ટ્રાન્સવાલની હીરાની પ્રીમીઅર નામની ખાણમાંથી મળ્યો છે. તે ઘણો તેજસ્વી અને સરસ જણાય છે. તેનું કદ કોહીનુર કરતાં ચોગણું છે. તેના જેવડો હીરો દુન્યામાં કોઇની પાસે નથી. એ હીરો શાહનશાહ એડવર્ડને અર્પણ કરવાની વાત જોહાનેસ્બર્ગના 'લીડર' પત્રે કહાડી છે અને બીજાઓએ ઉપાડી લીધી છે.

શેહેર બજાર ભાવ.

		શી.	પે.		શી.	પે.
ચાવલ.						
માંજા	૧ બસ્તાનું	૧૮	૬	થી	૧૯	૦
બીમડીના	,,	૨૪	૦	,,	૨૫	૦
એફ. એફ. ડી. આર,		૧૬	૦	,,	૧૬	૬
એફ. ડી. આર.	,,	૧૫	૦	,,	૧૫	૬
ચીની સફ્ફેર	,,	૧૯	૦	,,	૧૯	૬
કુડાના	,,	૧૯	૦	,,	૧૯	૬
દેશી તુવેર દાળ.		૧૫	૦	,,	૧૫	૯
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૫	૬	,,	૧૬	૦
મસુરની	,,	૧૫	૦	,,	૧૫	૬
મગની	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
અડદની	,,	૨૦	૦	,,	૨૧	૦
કઠોળ						
ચણા	,,	૧૮	૦	,,	૧૯	૦
વટાણા	,,	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
મકાઇ	,,	૭	૩	,,	૭	૯
તેલ.						
કડવું	૧ ગ્યાલન	૨	૭	,,	૨	૯
એરંડીનું	,,	૨	૧	,,	૨	૨
મીઠું	,,	૨	૭	,,	૨	૮
નાળીએરનું	,,	૨	૯	,,	૨	૧૦॥
ખાંડ નાતાલની.						
સફેદ	,,	૨૧	૬	,,	૨૨	૬
પીળી	,,	૨૦	૦	,,	૨૧	૦
તીરફુળ	,,	૧૩	૬	,,	૧૪	૬
આટો	,,	૧૦	૩	,,	૧૦	૬
મદ્રાસી સોપારી,	૧ રતલ	૦	૬	,,	૦	૯
મરચાં.		૦	૫	,,	૦	૬
ઘી પેટી		૬૭	૯	,,	૭૧	૩
પારાફીન ટી-રોસ.			૭	૩	૭	૬
,, ,, વાઇટ રોસ		૬	૯		૭	૦
,, ,, ,, ગાલન					૧૩	૦
હળદી		૧૦	૬	,,	૧૧	૦
નાળીએર		૧૫	૦	,,	૧૬	૩

હિંદીવાનોને અગત્યની નોટિસ.

સઘળા હિંદીવાનોને ખાસ ચેતવણી આપવામાં આવે છે કે હવે પછી પ્રોમીસરી નોટ અથવાતો તેવા પ્રકારની હાથની લખેલી નોટ ઇંગ્રેજીમાં લખેલી હોવી જોઇએ. તેમાં સહી પણ ઇંગ્રેજીમાં થવી જોઇએ, અથવાતો માજીસ્ટ્રેટ, જે. પી. કે કમીશનર ઓફ ઓથની સમક્ષ તેમાં સહી થવી જોઇએ. આવી પ્રોમીસરી તેમનીપાસે ઇન્ટરપ્રીટ કરી સમજાવવામાં આવેલ છે એવું સરટીફીકેટ તેઓ તેનાપર લખશે.

જો આ પ્રમાણે કરવામાં નહિ આવે તો જે માણસને એવી પ્રોમીસરી કરી આપવામાં આવી હશે એટલેકે જેને પઇસા ભરવાના હશે તેને અદાલતમાં દાદ મળશે નહિ.

આ નોટીસનો હેતુ દગો અટકાવવાનો છે.

આ અઠવાડીઆમાં મળેલ લવાજમ.

મી. પી. કાલે, રીનિકસ.	૦	૧૨	૬
,, હાજી મહમદ અહમદ કાજી, ભરૂચ.	૦	૧૭	૬
,, ધનજી રામજી, વેરૂલમ.	૦	૧૨	૬
,, દાઉદ સુલેમાન વઈદ, ડરબન.	૦	૧૨	૬
,, ડબલ્યુ. આર હીન્ડસન, કરસની.	૦	૧૨	૬
,, હાજી ઉમર હાજી ખાનમામદ, પેગેરતરૂમ.	૦	૧૭	૬
,, હાજી જમાલખાન રાજનખાન, ડંડી.	૦	૧૨	૬
,, લેડી અપા, ડરબન.	૦	૧૨	૬
,, આર. કે. ખાન. ડરબન.	૧	૫	૦

ઇંડીઅન નેશનલ કોંગ્રેસમાં વધુ મળેલા નાણાની પહોંચ.

મી. ગુલાબભાઈ કીકાભાઈ.	૦	૫	૦
,, પી. એ. વખારીઆ.	૦	૫	૦
,, ભાઈલાલ.	૦	૨	૬
,, નરોતમ ફકીરા.	૦	૨	૬
,, નાગરજી હરીભાઈ.	૦	૧	૬
,, મગન કુંવરજી.	૦	૨	૬
,, ગોવીંદજી રૂદરજી.	૦	૦	૬
,, નરોતમ અમથા.	૦	૧	૦
,, મહમદ આદમ.	૦	૧	૦
,, દીનમહમદ.	૦	૦	૬
,, એમ. જે. મુકરદમ.	૦	૬	૦
,, ઈસફ કાસીમ.	૦	૦	૨
,, અહમદ બીખાજી.	૦	૦	૧
,, મુસા જાનમામદ.	૦	૨	૬
,, દેશ સેવા.	૦	૧	૦
,, ઓસમાન મીથા.	૦	૧	૦
,, નુરમામદ જમાલ.	૦	૧	૦
,, કાસીમ નુસબ.	૦	૧	૦
,, મુસા ઓસમાન.	૦	૨	૬
,, એમ. સી. દાદા.	૦	૧	૦
,, નરોતમ નરસીહ.	૦	૦	૬
,, કુંવરજી દુલભ.	૦	૦	૧
,, નાયા કારા.	૦	૧	૦
,, જી. એમ. સી. મુલ્લા,	૦	૨	૬
,, કાસીમ સાલેમુલ્લા.	૦	૧	૦
,, ઇસ્માઈલ ઈસપ.	૦	૦	૬
,, મહમદ,	૦	૦	૬
,, પારખ.	૦	૦	૩
,, મહમદઅલી.	૦	૧	૦
,, ઓમર મુસા.	૦	૧	૦
,, મહમદ અબદુલા.	૦	૧	૦
,, અહમદ.	૦	૦	૩
,, અબદુલ રજાક,	૦	૦	૩
,, અબદુલ કાદર.	૦	૧	૦
,, ખુશાલ લાલા.	૦	૧	૦
,, નરોતમ મકન.	૦	૧	૬
,, ઇચ્છારામ પ્રાગજી.	૦	૧	૦
,, દેશ સેવા.	૦	૨	૬
,, ડાયા ગોપાલ.	૦	૨	૬
,, દેશ.	૦	૦	૬
,, હરગોવીંદ બેચર.	૦	૧	૬
,, જુમા મહમદ.	૦	૦	૩
,, અબદુલા આમદ.	૦	૦	૩
પરચુરણ—(૪૬)	૦	૧	૬

इंडिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता॰ ११ वी फेबरवारि, १९०५. नम्बर ६.

सप्ताहिक पंचांग.

—❋—

इंग्रेजी—ता॰ ११ फेबरवारीसे, ता॰ १७ फेबरवारी १९०५ तक.

हिंदु—माह सुदी ७ से माह सुदी १३ सं. १९६१ तक

वार.	अंग्रेजी तारीख.	हिंदी तिथि.	सूर्य उदय.	सूर्य अस्त.	ज्वारोंकी धारी.
			क. मि.	क. मि.	
शनि.	११	७	५ ३४	६ ४७	
रवि.	१२	८	५ ३५	६ ४७	
सोम	१३	९	५ ३६	६ ४६	
मंगल	१४	१०	५ ३६	६ ४५	
बुध	१५	११	५ ३७	६ ४४	
गुरु.	१६	१२	५ ३८	६ ४३	
शुक्र	१०	१३	५ ३५	६ ४२	

ईंडिया जानेवाली मैल स्टीमर.

ईंडियाकी मैल स्टीमर 'अमलोटी' ता. ४ मारच और पिछे तुरत आनेवाली है. यह स्टीमर डाक ले जाते है.

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. ११ फेबरवारि, १९०५.

लार्ड कर्झन और कोंग्रेस.

—०—

हमने आगे प्रकाश किया है, कि इस २० वी कोंग्रेसके सब ठहराव ना. वाइसराय लार्ड कर्झन पास रजू करने पर कोंग्रेसके प्रमुख सर हेन्री कॉटन बोला था. परन्तु वाइसराय कोंग्रेसके प्रमुख पदके लिये, मिलनेपर तथा ठहराव लेनेपर ना बोला. परन्तु इससें सर हेन्री कॉटनका अपमान करने चाहता नहि, ऐसा दीखानेके लिये लार्ड कर्झनने सर हेन्रीको एक खानगी गृहस्थके पद पर मिलना चाहा. इससें कोंग्रेसका अपमान करनेपर कर्झन साहेबने कुछ शोच हुआ नहि. 'ईंडिया' छापा परसें मालुम होता है, कि यह मुजब सर हेन्रीको न मिलनेका सबब ऐसा था कि जो कदाच एक वखत उसको मिलेंगे तो पिछेसें दुसरें प्रमुखोंको मिलना चाहियें. लार्ड लेन्सडाउनने भी आगे यह ही सबबसे ना बोला था, तो अपना कर्झन साहेब तरफसें यह चलता रिवाज कैसे बन्ध होवे! इस रिवाज पकड रहेनेसें लाखों बल्के करोडों मनुष्योंका दिल दुभायेंगे, ऐसा विचार अपना वाइसराय लार्ड कर्झनने किया नहि है. परन्तु कोंग्रेसने जो २० वर्ष व्यतीत किये है, ऐसा दुसरें भी निकालेंगे और दिन परदिन वृद्धि होगी उसमें कुछ सन्देह नहि है.

हिंदी कोंग्रेस.

—०—

संस्थानोंके लिये चर्चा.

गत डिसेम्बरके आखरीके हफतेमें तीन रोज तक बम्बइमें कोंग्रेस मिली थी. यह समय बहुत विषयों पर चर्चा चल रही थी, उसका सब हेवाल मिला है. उसमेंसें खास संस्थानोंके बारेमें जो चर्चा हुइ थी, वोह प्रकाश करतें हैं.

मि॰ वि. मदनजीतका भाषण.

ब्रिटिश संस्थानोंमें हिंदीयों.

मि॰ वी. मदनजीतने ऐसा ठहराव कोंग्रेसमें रजु किया था कि आस्ट्रेलिया जानेवाले हिंदीयोंके बारेमें वहांकी सरकारने जो छुट रखी है, उसें कोंग्रेस संतोष जाहेर करती है. परन्तु बडा शोचकी बात यह ही है, कि नामदार शहेनशाहकी रैयत को ब्रिटिश मुल्कमें जाने पर प्रतिबन्ध ऐसा ही रखा गया है और दक्षिण आफ्रिकामें तो बोअर सरकारके कायदासें भी अधिक जुलमगार कायदा हिंदीयों सामने वहांकी सरकार खडा करती है. लडाइके समयपर हिंदीयोंने जो राजभक्ति दिखाइ थी और जो मदद दी थी, वोह तरफ द्रष्टीकर कोंग्रेस चाहती है, कि ब्रिटिश हिंदीयों साथ वहांकी सरकारों न्यायी और उदारतासें चलने पर पार्लीमेन्ट दबाण करेंगे. संस्थानोंके हिंदीयोंने हिंदी सरकार तथा हिंदी प्रधान साथ यह कार्यके लिये हिंमतसें जो लडत चलाइ है, उसके लिये उसका आभार मानकर चाहती है, कि उनका निकाल आने तक यह प्रयास जारी रखेंगे.

मि. मदनजीतने ठहराव रजु करने पर कहा, कि हिंदीयोंको जो तकलीफ उठाना पडता है वह कहेने चाहता नहि परन्तु इतना कहेनेका है, कि हिंदीयोंसें यह मुल्क आबाद हुआ है. एक तरफ हिंदी बिना चलता नहि और दुसरी तरफ हडधुत करतें है. अपने लोग काम करने लायक होनेमें उसकी मंगनी जारी ही रहती है. नाताल कमिशनरने १८,००० मजुरोंकी चाहना की जब यह तीन हजार अरजी उसकों मीली है. हिंदीकों यह देशमें बुलाकर उसकी पास काम लेकर देश आबाद बनाना, बाद हडधुतकरके निकाल देना, यह अच्छा नहि है. यह देशमें हिंदीयोंके बालबच्चेको शिक्षा देनेके लिये कुछ व्यवस्था नहि है और बहार जानेके लिये पास लेना पडता है. इसमें पिता पुत्रकों, भाइ बहेनकों मिल नहि सकता है. केप सरकारने ऐसा प्रतिबन्ध रखा है, कि चोकस लत्तायोंमें हिंदी जा सके. इससें पुराणा व्यापारी लोगकों भी अपना अच्छा चलता धंधारोजगार बन्ध करना पडा है. ट्रान्सवाल ऐसे ऐसे अन्यायोंका केन्द्र हो गयें है. अमलदार लोग काढे

आदमीको मतनिमें गोरेकों उत्तेजन देता है. इससे अब हिंदी सरकारने हिंदीयों का पक्ष पकडना चाहिये.

मि० एन. मरुचाने उपरकी दर खास्तकों अनुमति देकर कहा, कि हिंदीयों सामने ऐसी राजनीतिका इति हास १८९७ से शरु होता है और चोर राज्यके जुलम अटकानेके लिये उसकी साथ जो लडाइ हुइ, इससें कुछ फायदा नहि हुआ है. व्यापार करनेके लिये लाइसेन्स लेना पडता है, उसमें एक ही अमलदार ना बोल देवे तो उसकी अपील करनेका रस्ता भी नहि है. रेलव, ट्राम, होटेल और नाटकमें भी बहुत सहना पडता है.

बाद मि० इसा हाजी सुमार और डा० मनजीने यह दरखास्तकों अधिक अनुमति देकर अच्छा भाषण किया था. दरखास्त सर्वानुमतसें पसार हुइ थी.

कलीनन हीरा—कलीनन नामक एक हीरा ट्रांस्वालकी प्रिमीयर नामकी हीराकी खाणमेंसें मिला है. वह बहुत तेजस्वी और अच्छा गीना जाते है. उसका कद कोहिनूरसें चारगणा ज्यास्ती है ऐसे हीरे दुन्यामें अब किसी पास नहि है. यह हीरा शहेनशाह एडवर्ड कों अर्पण करनेकी बात जोहानेस्बर्गके 'लीडर' पत्रने निकाली है और दुसरेंने अनुमति दी है.

सरकारी खाना—गत २री जनवारी को कलकत्तेके गवरमेन्ट हाउसमें अमीरके बेटे इनायतुल्लाहखां और इसके चार कर्म्म चारीयोंको लार्ड कर्झनने खाना दिया था. खानेमें ११५ महाशय बेठे थे.

जोहानेस्बर्गके लोकेशनवासीयोंको खास खबर.

जोहानेस्बर्गके पुराणा इन्डियन लोकेशन वासीयोंका जो सामान सरकारने अपने हस्तक लिया था, उसमेंसे जो विना हकका पडा रहा है, वोह सामान जिसका होवे, उन्हें ता. ३०वी जनवारी १९०५ से ६ हफ्ते दरमीयान अपनी साबिती दिखाकर लेजाना.

रोकड बजार भाव.

	शी.	पे.	शी.	पे.
मोंजा चावल.	१८	६	१९	०
बोंमडीके ,,	२४	०	२५	०
एफ. एफ. डी आर.	१६	०	१६	६
अफ. डो. आर.	१५	०	१५	६
चीनी सकर.	१०	०	१९	६
हरहरका दाल	१५	०	१५	६
मसुर दाल	१५	०	१५	६
मुंगकी दाल.	२२	६	२३	०
उडुद दाल.	२०	०	२१	०
चणे,	१८	०	१९	०
मटर,	१६	०	१८	०
घीली.	७	३	७	६
कडवा तेल.	२	७	२	९
रेंडीका तेल.	२	१	२	२
मीठा तेल.	२	७	२	८
नारियेलका तेल.	२	०	०	१०॥
चीनी सफेद.	२१	६	२२	६
,, पीली.	२०	०	२१	०
तंबाकु लाल.	१३	६	१४	६
आटा.	१०	३	१०	६
सुपारी. (मद्रासी)	०	६	०	०
अंबली.	०	३	०	३
घी.	६७	६	७१	३
मीरची.	०	५	०	६
पाराफीन तेल	६	९	७	०
,, वाइट तेल	७	३	७	६
,, ,, गालन	०	०	१३	३
फली	१०	६	११	०
नारीअल १००	१५	०	१६	०

हिंदवासीयोंको खास सूचना.

सब हिंदी भाइयोंको खास सूचना दी जाती है, कि अभी प्रोमीसरी नोट या यह हो प्रकारकी हाथसे लीखी नोट इंग्लीशमें लिखना चाहिये और सही भी इंग्लीशमें करना चाहिये. या तो माजीस्ट्रेट, जस्टीस आफ धी पिस या कमीश्नर आफ ओथकी समक्ष सही करना चाहिये. इससे यह लोग इस प्रोमीसरी पर ऐसा सरटीफीकेट लीख देगा कि इस प्रोमीसरीका इन्टरप्रीट कर, समजाया गया है. यह मुजब किया नहि जावे तो जो आदमीने यह प्रोमोसरी नोट लीख दी है, या जीसके पैसा भरनेका है. इसकी दाद फरीयाद कोर्टमें सुनी नहि जायगी.

इस नोटीस निकालनेका सबब जुठ कार्य अटकानेका है.

एनीमीयाके दर्द गरम रुतुमें नुकशानकारक रहता है.

डा. विलयमकी गुलाबी गोली फिके गालोंको गुलाबी बनाती हैं.

नातालकी आजारी.

गरम हवामें एनीमियाके दर्द बहुत नुकशानकारक रहता है इसमें गरमीके मोसममें यह दर्द साउथ आफ्रिकामें रेहेनेवालोंमें दुश्मनकी तरह काम करते है. खुन पतला पानी जैसा बनता है, इसमें गाल और होठ फिका पड जाते है. खास अच्छी तरहसें न चलनेसें नाडी द्वारा मालुम होता कि एनीमिया शरु हुआ है. ऐसे दर्दी बहारसें नहि मालुम होते, लेकीन फिर कायतदार दिखाते है. नया खुन आनेसें यह दर्द नाबुद होता है. डा. विलयमकी गुलाबी गोली आंगमें नया खुन बनाती है. इससें उसका उपयोग करनेसें यह दर्द नाबुद होता है. डरबनमें यह दर्द अधिक मालुम होता है वहांसें मिस एलन लीखते है, कि मेरा दर्द गुलाबी गोलीसे नाबुद हुआ है. यह मिस प्रेवील ४२ केम्पबेल एवन्युमें रहती है. यह कहती है कि मेंहें २ वर्ष तक सिरके दर्दसें बिमार थी. छाती और पिठमें बहुत दर्द होता था. कुछ दुर जानेपर थक जाती थी इसमें आराम लेने पडता था. मेरा शरीर इतना दुर्बल हो गया कि एक दिन रसोइ बनानेके समयपर चक्करी आइ. इससें एक हफता तक बिछानामें सो रही. बाद गुलाबी गोलीके बारेमें कुछ सुननेसें वोह दवाइ खाने लगी. थोडी बोटल खलास करनेसें आराम हो गया. अब पिठका दर्द हरहमेशके लिये नाबुद हुआ है.

डा. विलयमकी पिंक पिलसें बोहत रोग मिट सकता है. पीठकी पतवरी और रक्तवाहीनी पर उसकी असर अच्छी और कौवतदार होनेसें मालुम होता है की इसमें साधारण रोग मीटनेमें देरी नहि लगती है. सैयीका, स्याएटिका, एनीमिया, अजीर्ण विकार, पीत, कलेजाके दरद, मुत्राशयके दरद, धुज, ओरतको और लडकीओंको हेरान करनेवाले सब दर्द, एकदम नाश होता है. सबी गोली दक्षिण आफ्रिकामें कांचकी बोटलमें बेचाती है. उसकी साथ इंग्लिशमें और डच भाषामें अनुपान लीखा गया है. उसकीपर लेबल मात्र इंग्लीश बातमें छपा है. वोह ३/३ पनीकी १, और १७/ की ६ बोटल मीलती है. सबी गोली मीलनेमें मुश्केल हो तो केपटौनमें डा. विलयम्स मडिसीन कंपनीकी पोस्ट आफिस बोक्स ६०४ के शीरनामे पर लीखनेसें और पैसे भेज नेसें मुफत भेजा जायगा. P.P.

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

வாராந்தரப்பத்திரிகை

நெட்டால் பீனிக்ஸ், 1905ளு பிப்ரவரி 11உ சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

திருவள்ளுவர் வருஷம் மாசி மாதம்.

கிழமை	தேதி	திதி	நக்ஷத்திரம்	யோகம்
ஞாயிறு	1	[illegible]	[illegible]	[illegible]
திங்கள்	2	[illegible]	[illegible]	[illegible]
செவ்வாய்	3	[illegible]	[illegible]	[illegible]
புதன்	4	[illegible]	[illegible]	[illegible]
வியாழன்	5	[illegible]	[illegible]	[illegible]
வெள்ளி	6	[illegible]	[illegible]	[illegible]
சனி	7	[illegible]	[illegible]	[illegible]

மார்க்கட் விலை.

	முதல்	வரை
மாஞ்சா அரிசி.	18/6	19/-
பீமடி அரிசி.	1-4/-	1-5-
புழுங்கலரிசி.	16/-	10 6
பருப்பு.	15/6	16/-
மைசூர் பருப்பு	15-	15/9
சோளம்.	7/9	8/3
நல்லெண்ணெய்.	2/6	2/8
கடலையெண்ணெய்.	2/7	2/8
தேங்காயெண்ணெய்.	2/8	2/10½
நெட்டால் சர்க்கரை	1-1 6	1-2-6
உப்பு	1-0-0	1-1-
கிரிகள்	13/6	14/0
சீமை நாவல மாவு	10 3	10/6
மைசூர் வெல்லப்பாக்கு	6 பென்ஸ், 9 பெ	
மிளகா	5 „	6 „
நெய்	3-7-9	3-11-3
பொரின் எண்ணெய் கேஸ்		13 6
டி ஒயட் ரோஸ் 73		7/6

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கைகெப்பக் காரர்கள் சென்ற வருஷத்திற்குச்சேர வேண்டிய கையொப்பத்தொகையும் நிகழும் வருஷத்தின் தொகையும் தாமதிக்காமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாய்க்கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

கைகெப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை வாரந்தோறும் கிடைக்காமலிருந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத்தெரியப்படுத்தும்படிக் கேட்டுக்கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மெயில்.

நெட்டால் டைரக்ட் லைன். அம்லோட்டி மார்ச்சு 4உ இந்தியாவுக்கு புறப்படும்.

அம்கூவி 7உயும், அம்லோட்டோ 9உயும் இந்தியாவிலிருந்து வருவதாக எதிர்பார்க்கப்படுகிறது.

பிரிட்டிஷ் இந்தியா லைன். லெவன்ஷிரா என்ற மரக்கலம் நாளது மீ 13உ இங்கிருந்து புறப்பட்டு லோரென்ஸ்மார்க்குவிஸுக்குப் போகும். ஏஜண்டு [illegible] அண்ட் கோ, அமர்லியன் ரோட், டர்பன். மி. டாடா யுடீலை இந்தியாவிலிருந்து ஏஜண்டு.

இந்தியா-ஆப்பிரிக்கா லைன்.

எஸ். எஸ். கசிப்பூர் என்னும் மரக்கலம் பிப்ரவரி 20உ கல்கத்தாவிலிருந்து சரக்கு ஏற்றிக்கொண்டு டர்பனுக்குப் புறப்படும்.

மிர்சாப்பூர், நாளது மீ 10உ கல்கத்தாவை விட்டு 21 நாளில் இங்கு வரும்.

ஏஜண்டு டெய்லர் அண்டு கோ., டர்பன். அல்லது கிராம் அண்டு கோ. கல்கத்தா.

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

பீனிக்ஸ்நெட்டால்,

சனிக்கிழமை.

1905ளு பிப்ரவரி-11உ

டிரான்ஸ்வால் காரிய நிர்வாக சாமர்த்தியம்.

வால்க்ஸ்ரஸ்டில் மிர். போத்தா.

சென்றவாரம் வால்க்ஸ்ரஸ்டில் நடந்த அரசியல் கூட்டத்தில் ஒரு சபை கூடியது. அங்கு மிர். போத்தா உவால்க்ஸ்ரஸ்டில் பேசிய விஷயங்களைப்பற்றி அங்குள்ள குடிகளின் வழுவைகளையும் எடுத்துக்கூறினார். பிறகு உசசபையிலுள்ள ஆங்கிலேய பிரதிநிதியின் ஆதரவில் ஆரஞ்சு ரிவர்காலனிக்கும் டிரான்ஸ்வாலுக்கும் புதுச்சட்டங்கள் உண்டாக்கப்பட்டு நடக்கும்படிக்கு மகஜர்பத்திரம் ஒன்று எழுதப்பட்டது. டவால்க்ஸ்ரஸ்டில் வசிக்கும் லார்ட் மில்னர் மந்திய டச்சு ஜில்லாக்களில் அநேக மாறுதலான செய்கைகளைச்செய்கிறதாக அநுதாபங்கள் மிர். போத்தாவுக்குக்கிடைத்தது. அதுவிஷயம் அந்தேச பிரஜைகளுக்கு விரோதமும், அதிகரிக்கக்கூடிய கலகத்திற்கு இடமுண்டாகும். இவைகளெல்லாம் சரியான ஒழுங்கிற்கு வரும்படியாகவும், எப்பொழுதும் நடைபடியிருக்கும்படியாக ஒரு ஸ்வாதீனமான "ஸ்டேட்" என்னும் பகுதி சபையை உண்டாக்கும்படியாகவும் அச்சபையில் கேட்டுக்கொண்டார்.

ருஷிய ஜப்பான யுத்தம்.

ருஷியரின் விடாமுயற்சி.

ஜப்பானியரின் சட்டிபீரங்கிகள் விடப்பட்டன.

இந்தவாரம் ருஷியர்கள் ஜப்பானியரின் இடதுபாரிசத்தில் பலமுடியும் சண்டை துவக்க முயற்சித்திருக்கிறார்களென்று ஜெனரல் ஒக்குவின் சேதி வெளிப்படுத்துகிறது. ஆனால் அங்கு அநேகயுத்தங்கள் நடக்கின்றது. எதிர்ப்பட்டானவை ருஷிய படையின் ஒரு வகுப்பார் பீரங்கியால் தாக்க ஜப்பானியர் 160 பேர் சேதத்துடன் பின்வாங்கினார்கள். ஜப்பானியர் இடதுபாரிசத்தில் நிலைப்படுத்தப்பட்டிருந்த சட்டிபீரங்கிகளை ஜப்பானியர் இழந்துவிட்டார்கள். ருஷிய பீரங்கிகளின் இடைச்சப்தமான ஓசைகள் எங்கும் முழங்குகின்றது. ருஷியரின

குப்புமலைக்கு ஜப்பானியர்கள் பாதிதூரத்திலும் கொடாமல் பனிக்கட்டியில் மறைந்துகொண்டிருக்கின்றார்கள்.

ருஷியர் சேதத்தோடு துரத்தப்பட்டார்கள்.

ருஷியர்களின் இரண்டு படைவகுப்பு லதூட்டியாகான் என்னுமிடத்திற்குச் சமீபத்தில் ஜப்பானியர் இடதுபாரிசத்தில் அங்கு தாக்கினார்கள், ஆனால் 700 போர்வீரர்களை இழந்து புறங்காட்டியோடினார்கள்.

ஜப்பானியரின் அறிவின்மை.

ருஷியாவின் வெற்றி.

எய்க்கோட்டாவில் ஜப்பானியர்களுக்கு அதிக ஜனசேதம் விளைந்ததென்று குரோபாத்கின் சேனையால் வெளிவருகிறது; ஜப்பானிய படையின் ஒருபாகத்தில் வேலைசெய்துவந்த ஜெனரல் நோக்கி பின்னடைந்திருப்பதாக நம்புகின்றார்கள்.

அன்று ஆற்றிற்கு இடதுகரையிலுள்ள ஸாண்டாக்கேனும் என்னுமிடத்தை ஜப்பானியர்கள் சட்டிபீரங்கிகளால் பிரயோகித்து அங்குள்ள ருஷியர்களை வெளியே துரத்திவிட்டார்கள். ருஷியருக்குத் துணைசேனைவந்தவுடன் அக்கிராமத்தைத்திரும்பப் பிடித்துக்கொண்டார்கள்.

மூன்றுவது நிலைகுலைந்தது.

ஜெனரல் குரோபாத்கின் தன்னுடைய வேலையை விட்டுவிடுதாக தெரிவிக்கிறார். மற்ற ஜெனரல்களுக்கு அவர் நீங்கிப்போவது சம்மதமில்லை. எய்க்கோட்டேயில் ஜெனரல் குரோபாத்கினுக்கு எதிரில் ஜெனரல் கிரிப்பன்பர்க் பதினாயிரம் ஜப்பானியர்களைத்தொடர்ந்துபோவதாகத் தெரிகிறது. ஜெனரல் குரோபாத்கினும், கால்பாகமும் ஒரு இடத்தில் சேர்ந்திருக்கிறபடியால் ஜப்பானியர் இடது பாரிசத்தில் ஊடுருவிச்செல்லக்கூடுமென்றும், தனக்கு துணைச்சேனை வாராதபடியால் வெறுப்பாயிருக்கிறதென்றும் சொல்லுகிறார்.

ஜெனரல் கிரிப்பன்பர்க் இரண்டாவதுபடையை மஞ்சூரியாவுக்கு எதிர்ச்செய்ய உத்திரவாயிருக்கிறது. ஜெனரல் கிரிப்பன்பர்க் துணைசேனையை எதிர்பார்க்கிறார்.

பிடிபட்ட கிராம நிலைமை.

முதன்முதலில் டிஜாங்டாங்கௌ என்னுங்கிராமத்திலிருந்து ருஷியர்கள் ஜப்பானியர்களால் துரத்தப்பட்டு, மறுபடியும் ஜப்பானியர்களுடன் எதிர்த்து யுத்தஞ்செய்து மீட்டுக்கொண்டார்கள். அக்கிராமம் அன்று ஆற்றின் வலதுபக்கத்திலுள்ளது. அந்தபாகத்தில் ஜெனரல் குரோபாத்கினுக்கு நிலையில்லை.

ஜெனரல் கிரிப்பன்பர்க்கவு பாகங்கள்.

ஒப்புவிக்கப்பட்டதாகத் தெரிகிறது.

எய்க்கோட்டே என்னுமிடத்தில் ருஷிய ஜெனரல் கிரிப்பன்பர்க் தனக்கு அந்த இடம் அசௌக்கியமாயிருக்கிறபடியால் தன்னுடைய வேலையை விட்டுவிடுவதாகச் சொல்லுகிறார். அவருடைய இடத்துக்கு ஜெனரல் மைலைப் வருவார்.

சென்றவாரம் எய்க்கோட்டாவில் இரண்டுநாள் முழுவதும் யுத்தம் நடந்ததைப்பார்த்தால் நம்பிக்கைகொள்ளாததாயிருக்கிறது. இப்பொழுதுங்கூட ஊர்ஜிதப்படுத்தக்கூடவில்லை.

ருஷியர் புதிய கப்பற்கூட்டம்.

ருஷியா சக்ரவர்த்தி, புதிய சண்டைக்கப்பலை உண்டாக்குவதற்காக ஐம்பது கோடி ருஷிய நாணயங்கள், அதாவது இரண்டுகோடியே ஐம்பதுலட்சம் பவுனுக்குச்சமமானபொருளை சேகரிக்கும்படியாக ருஷியாவில் உத்திரவுசெய்தார். அப்படியே தயாரானால், புதிய கப்பல் செய்வதற்கு, ஜெர்மனி, இத்தாலி, பிரான்சு என்ற இடங்களுக்கு ஆடர் போயிருக்கிறது.

ருஷியபடையின் சேதம்.

சென்ற வியாழக்கிழமை ருஷிய போர்வீரர்கள் செங்கையாங்கான் என்னுமிடத்திற்கருகிலுள்ள ஜப்பானிய இடங்களை கைப்பற்றித் திருப்ப முயற்சிசெய்து சாப்லின்பாஸ் என்னுமிடத்திற்கு விலகிப்போகும்படி சத்துருக்களின்மேல் விழுந்துதாக்கினதில் சேதத்துடன் ஜெயமடைந்தார்கள். பிறகு ஜப்பானியர்கள் துணைசேனையை அடைந்து ருஷியர்களை அங்கிருந்து துரத்த பிரயத்தனஞ்செய்கிறார்கள்.

மார்க்குவிஸ் ஓயாமாவால் தெரிவிக்கப்பட்டது.

புதியயுத்தத்தினாலாகிய சேதங்கள்.

சென்றவாரம் ஹேபோ என்னுமிடத்தில் நடந்தயுத்தத்தில் ஜப்பானியர்களுக்கு உண்டான சேதம் 7,000 பேர் காயமும் மரணமுமடைந்தார்கள். ருஷியர்களுக்குக் குறைந்தது 10,000 பேர் காயமும் மரணமுமடைந்தார்கள்.

ருஷிய கைதிகளில் சிலர் நான்கு காலாட்சேனை கீழ்மேலமாக்கப்பட்டதென்று சொல்லுகிறார்கள்.

சீனர் புதியவருஷம்

ஜோஹானெஸ்பர்க் சுரங்கங்களில் வேலைசெய்துவரும் சீனர்களின் புதிய வருஷத்திற்காக இந்தவாரத்தில் 2நாள் ஓய்விடை கொடுக்கப்பட்டது. சீனர்கள் சில இடங்களில் வையாண்டியான வேடிக்கைச்செய்துவைத்து ஆடல்பாடல்களுடன் மிதமில்லாத சந்தோஷத்தையடைந்தார்கள். சில இடங்களில் பெரிய பரவைநாகம்போல் செய்து வாத்தியங்களுடன் ஊர்கோலம் வந்தார்கள். அதன்பிறகு சுரங்கங்களில் எங்குபார்த்தாலும் பலவிதமான வேட்டுகளும் ஜோதிக்கைகளுமாயிருந்தன. அன்று நடந்ததில் முக்கியமானது ஒன்று அதாவது

சமாசாரங்களைக் கண்டு [illegible] மாற்றிக்கொள்வதும், [illegible] களைக் கீழே போட்டுடைப்பதும், அவர்களுக்குள் சமாதானஞ் சொல்லிக்கொள்வதுந்தான்.

ஜோஹான்னஸ்பர்க் சென்ற லொக்கேஷனில் குடியிருந்தவர்களின் சாமான்கள்.

சென்ற வருஷம் ஜொஹான்னஸ்பர்க் லொக்கேஷன் கொளுத்தப்பட்டதால் அங்கு வர்த்தகர்களின் அநேக சாமான்கள் [illegible] வசம் தங்கிவிட்டன. அந்த சாமான்களுக்குச் சொந்தக்காரர்கள் இன்னாரென்று தெரியாதபடியால் கொடுபடாமலிருந்துவிட்டன. அந்த சாமான்களுக்குச் சொந்தக்காரர்கள் அவரவருடைய சாமான்களை 1904 வருஷம் ஜனவரி மாதம் 30-ந்தேதியிலிருந்து (6) ஆறு வாரத்திற்குள் வந்து எடுத்துக்கொண்டுபோகவேண்டியது. இல்லாவிட்டால் சாமான்களை முனிசிபாலிட்டியார் [illegible] ஏலத்தில் வைக்கப்படும்.

இந்தியர்களுக்கு ஓர் முக்கிய அறிக்கை.

எல்லா இந்தியர்களும் இனிமேல் தங்களுடைய பிராமிசரி நோட்டுகளை இங்கிலீஷ்பாஷையில் எழுதவேண்டும், இங்கிலீஷ்பாஷையில் சைன் செய்யவேண்டும். அல்லது மாஜிஸ்டிரேட் முன்னிலையிலாவது ஜஸ்டிஸ் முன்னிலையிலாவது, கமிஷனர் அப் ஓத் முன்பாவது பிராமிசரி நோட்டுகளை சைன் செய்துகொள்ளவேண்டும். அல்லது இந்தியனால் பிராமிசரி நோட்டில் சைன் செய்யப்பட்டதென்று காண்பிக்கிற ஒரு சர்டிபிகேட்டும் அவைகளுக்குமேல் எழுதவேண்டும். மேற்கூறியவாறு இருந்தால்மாத்திரம் பிராமிசரி நோட்டுகள் ஏற்றுக்கொள்ளப்படும். அவ்விதமில்லாவிட்டால் பிராமிசரி நோட்டுகளுக்கு ஜட்ஜ்மெண்டு கொடுக்கமாட்டாது. [illegible] செய்யப்படும்.

டர்பன் சர்க்கூட் கோர்ட்.

ஒரு இந்தியன் திருட்டு.

டர்பன் டிரேன்சிட்டில் வசிக்கும் மி. இ. ஜெ. மொட்டாலாவின் சொத்தாகிய [illegible] சென்ற நவம்பர் மாதம் 29உ சொண்டாயா என்கிற இந்தியனொருவன் திருடினதாகச் சார்ஜ் செய்யப்பட்டான். அப்பொழுது கைதி தான் குற்றஞ்செய்யவில்லையென்று வழக்காடவில்லை. ஏழு கேசுகளும் இ. டி. மொட்டாலாவால் இந்தியாவிலிருந்து வரவழைக்கப்பட்டதென்கிற ஒப்பந்தச்சீட்டின் பகுதியும் ஏற்பட்டதென்று சாட்சியங்களால் ரூபிக்கப்பட்டது. அக்கேசுகள் வைப்பதற்கு அவருடைய ஸ்டோரில் இடமில்லாதபடியால் அக்கேசுகள் வெளியே விடப்பட்டிருந்தன. சென்ற நவம்பர் மாதம் 29 தேதி ராத்திரிக்கு அக்கேசுகள் திருட்டுப்போய்விட்டது. குற்றவாளி அவைகளை அம்பேனிக்குக்கொண்டுபோய் அங்குள்ள இந்தியர்களுக்குக் குறைந்தவிலைக்குக் கொடுத்துவிட்டான். விசாரணையில் குற்றவாளி ஆறு கேசுகளை வேறொரு இந்தியனிடமிருந்து வாங்கினதாகச் சொன்னான், ஆனால் அவ்வாக்குமூலத்தை ஏற்றுக்கொள்ளவில்லை; மி. கார்ட்டர் குற்றவாளியைக் [illegible] இருக்குமிடத்திற்கு எப்படி வந்தாயென்று கேட்டபொழுது குற்றவாளி மௌனமாயிருந்ததைக் கண்டு ஜூரிகள் குற்றஞ்சாட்டினார்கள். அக்குற்றத்திற்காக அவனுக்கு 18 மாதம் கடுங்காவல் விதிக்கப்பட்டது.

சமாச்சாரத்திரட்டு.

சென்ற மாதம் 5-ந்தேதி [illegible] லண்டன், லாட்ஸ் என்னுமிடத்தில் [illegible] பிணத்தை அடக்கஞ்செய்யப்போக அங்கு பட்டாளத்திற்கும் [illegible] கூட்டத்தார்களுக்கும் கலகம் உண்டாகி இரண்டுபேர் கொல்லப்பட்டும் 15 பேர் காயமுமடைந்தார்கள்.

டக்கா:

[illegible]

[illegible] தியாயிருந்த எம். முராலின் என்பவர் அவ்விலையிலிருந்து எடுக்கப்பட்டு இத்தாலியன் கோர்ட்டு சமாதியாக நியமிக்கப்பட்டார். அவருக்கு உதவிவேலைபார்த்துவந்த எம். மாஞ்சின் என்பவர் அவருக்குப் பதிலாக நியமிக்கப்பட்டார். [illegible] வேலைபார்த்துவந்த [illegible] என்பவர் [illegible] மந்திரியாக நியமிக்கப்பட்டார்.

—x—

நமது இந்தியாவின் சிலபாகங்களில் [illegible], [illegible], வாந்திபேதி, பிளேக் முதலான வியாதிகள் வந்து ஜனங்களை நாசப்படுத்தி தூக்கிக்கொண்டுபோய் கயிலாயத்தில் சேர்க்கிறதாம். இதுவும் நமது இந்தியர்கள் செய்த பூர்வபலன்தான். இந்தக்கஷ்டங்களின் [illegible] தேவிக்கு வரக்கூடாதா? வந்தால் இந்தியாவைப்பிடித்த பீடையாவது நீங்கும்.

—x—

[illegible] பிரதான நீதிபதியின் மனைவியாள் இந்தியாவிலுள்ள பெண்களைப்பார்க்கும் [illegible] அதிகத்தூரம் [illegible] குச்சென்று அதிக புகையிலைக் கொடுத்ததாகச் சொல்லப்படுகிறது. ஸோமாலிலாண்டுக்குச்சென்று வேட்டையாட உத்தேசித்திருக்கிறான்.

ஜொஹான்னஸ்பர்க்கிலுள்ள பிரிமியர் வைரசுரங்கத்திலிருந்து 3,032 காரட்டுள்ள ஒரு வைரம் அகப்பட்டதாகத் தெரியவருகிறது. [illegible] இப்பூலோகத்திலுள்ள வைரக்கல்லுகளில் மிகப் பெரியதாகச் சொல்லப்படுகின்றது. இதற்குமுன் [illegible] சுரங்கத்திலிருந்து 970 காரட்டுள்ள வைரமொன்று [illegible] இருக்கிறது.

* * *

ஒரு [illegible] தேசியன் [illegible] ஒரு இந்தியனைக் குத்திக்காயப்படுத்தியதற்காக போலீஸ் மாஜிஸ்டிரேட் முன்னிலையில் கொண்டுவரப்பட்டு [illegible] அல்லது ஒருமாதம் [illegible] விதிக்கப்பட்டது.

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

MERCHANTS

— AND —

DIRECT IMPORTERS,

208 CHURCH STREET,

PRETORIA.

P.O. Box 357. Tel. Add.: "TAYOB."

વેચવાના છે.

(ખાસ ઑફર.)

લાલ જુવાર. ઉંચો માલ.

લાલ બીનીક.

નેસલ્સ દુધ.

ઓટ વીલાયતી કંસટાપ વાળા.

નાતાલ તમાકુ પાંદડાનો.

ભાવ કીફાયત.

એ૦ એમ૦ પારેખ.

કોમરશીઅલરોડ.

ડરબન.

பீக்கருஞ், ரீஷ்ஸ்பாய்ண்ட், திரிகாசல்

புல்டீமான் மெலாக்ரீனோ கம்பெனி யார் தயாரிப்ட் சிகரெட்டுகளும் காப்ஸ் டெய்ர்லெய்ட் முதலிய புகையிலைகளும் டர்பனிலுள்ள மற்றெல்லா மொத்த வியாபாரிகளை விட சல்லிசாக விற்கப்படும்.

ஒரு மாதத்தில் 15 லக்ஷம் சிகரெட்டுகள் விற்கப்படுகின்றன.

டர்பன் வெஸ்ட்ரல் கொர் ஸ்டோர்ஸ்.

ஏழாவது நெம்பர்

ரெயில்வே தெரு.

MOOSAJEE HASSAN,

GENERAL DEALER,

P.O. Box 4,

PIETPOTGIETERSRUST.

મુસાજી હસન,

જનરલ ડીલર.

પી. ઓ. બોકસ ૪.

પીટપોટગીટરસરસ.

HABIB MOTAN,

DELHI HOUSE.

Telegraphic Address: "ABU."

Wholesale & Retail

General Merchant.

Church Street, Market Square,

PRETORIA.

હબીબ મોટન.

—દોલ્હી હાઉસ—

ટેલીગ્રાફીક ડરેસ "અબુ"

હોલસેલ અને રીટેલ

જનરલ મરચંટ.

ચર્ચ સ્ટ્રીટ, માર્કેટ સ્કવેર,

પ્રીટોરીઆ.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

Building Material.

M. K. PATEL,

Wholesale & Export Fruit & Produce Dealer.

42 President Street, Johannesburg.

TRANSVAAL.

Season's Stock always on hand. Potatoes, Onions, Vegetables, and every variety of Fruit, at lowest Market Prices. Best Selected Fruit carefully packed for Country Orders. Personal and prompt attention given. Prices on application. Terms: Nett Cash.

All Communications to be addressed: Box 3344, Johannesburg.

Tel. Add.: "PATEL."

એમ. કે. પટેલ.

જથાબંધ ફ્રુટ અને પ્રોડયુસ મરચંટ

૪૨ પ્રેસીડેંટ સ્ટ્રીટ જોહાનેસબર્ગ

ટ્રાંસવાલ.

દરેક રૂતુને લાયકનો માલ હમેશાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે. પટેટાં, કુંગળી, તરેહ તરેહનાં શાક તથા ફળ ફળાદી વિગેરે, બહાર ગામના ઓરડરો સંભાળથી પેક કરી બનતી ત્વરાથી મોકલવામાં આવે છે. ભાવને માટે ઉપરને સરનામે પુછશો યા લખશો.

બોકસ ૩૩૪૪, જોહાનેસબર્ગ.

ટેલીગ્રાફ સરનામુ "પટેલ"

P.O. BOX 441.

ઇ૦ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર, Tel. Address "ABOOBAKER"

નરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નં૦ ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods, Best Silks.

Ladies' Clothing, Blouses, Night-gowns, Combinations, Chemises,

Skirts, Underskirts, Children's Fancy Goods, Frocks,

Bibs, Bonnets, Bootees, Hats, Wool Shawls.

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours

BEST SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

E. D. BOBERT,

General Importer and Wholesale Merchant.

Cheapest House in the Market Square.

BRANCHES AT

LOCATION, POTCHEFSTROOM.

ABDOOL GAFFOOR & Co.,

Arabian and General Merchants and Drapers.

125 Commercial Road, Maritzburg.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Skirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams, Curry Powder, Chutneys, Cayenne Pepper, White and Black Pepper, Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.
Box 63, Durban.

THE DURBAN UNDERTAKERS

FRERE ROAD,
Off Clark Road, Berea.

Telephone 884.
Telegraphic Address: "Undertaker."

FOR

Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO

VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT.

FOR SUITS TO MEASURE

GO TO

Makanjee Bros.,

OUTFITTERS.
152, Grey Street.

HASSIM JOOMA.

GENERAL MERCHANT.

Head Office—370 Pine Street.

Branch—Leribe, Basutoland.

ALSO HOUSES TO LET.

P. V. SANGHAVEE,

GENERAL MERCHANT AND DIRECT IMPORTER

Cheapest House for Foodstuffs.

INDIAN CAPS, DHOTIS, &c.

171 GREY STREET, DURBAN

A. LATIEF,

General Dealer, — — — — Outfitter and Draper,

BARBERTON,

TRANSVAAL.

P.O. Box 84.
TEL. ADDRESS: "LATIEF."

પીકરૂન, નીડલ પોઇંટ, થ્રી કેસલ

ફુલ ડરેસ અને મેલેકાઇન ફુલ ની

ઇજીપ્શીઅન સીગરેટો.

કેપસ્ટન ફેરમેઇ અને તેની તમાકુ.

કોઇ પણ જથાબંધ વેપારી કરતાં સસ્તે અને સારો માલ દર મહિને પંદર લાખ કરતાં વધારે સીગરેટો વેચાય છે.

ડરબન સેન્ટ્રલ સીગાર સ્ટોર્સ.

● વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS:

G. E. MANUS, Resident; J. GARLICK, Cape Town.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગારલીક, કેપટાઉન.

સર્વે જાતનો માલ.

સઘળી રંગનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, વાસણો, શાલો, જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ૦ કરમનની કંપની સાથે લાંબા વખતથી વેપાર કરેલો છે, અને તેમના તરફથી પૂરતો સંતોષ મળેલો છે. તેમના ભાગીદાર [illegible] માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

લી. દાદા ઓસમાન.

" ઉમર હાજી અબુબકર ઝવેરી

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars.

MANUFACTURED BY THE

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

115, STATION ROAD, BRICKFIELD.

P.O. Box 2917 JOHANNESBURG

PROPRIETOR P. S. DORABJEE.

Special Quotations for the Wholesale Trade

A TRIAL SOLICITED.

Sample Cigars sent Free on application.

ક ખ ગ ઘ ઙ ચ સ્કુલ A B C D E F G

ગુજરાત અને કાઠીઆવાડનાં ગૃહસ્થોને પોતાના બાળકોને ઇંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભણાવવા સારૂ આ સ્કુલમાં મોકલવાને વિનંતિ કરવામાં આવે છે. આ સ્કુલ તા. ૧લી જુન ૧૯૦૪ થી સ્થપાઇ છે માસીક ફી ૧૦ શી.

૧૫૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ. એમ એલ પટેલ

ડરબન. (લિ૦) એસ. અને એમ એલ પટેલ.

અમોએ અમારી ઓફીસ તા. ૧૯–૧ ૧૯૦૫ થી [illegible] અંગ્રેજી તથા ગુજરાતી [illegible] કાગળો, સ્ટેમ્પ [illegible] વેપારીને લગતું કામ કરવામાં આવશે, લાઇસેન્સ કઢાવી આપવામાં કોશેશ કરવામાં આવશે. અંબુભાઇ અને મોતીભાઇ,

૧૫૧, ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

FOR PRIVATE SALE,

In good position. A Piece of Land (Freehold) 185 x 165, at Warwick Avenue, Durban.

For particulars apply to

164 GREY STREET, DURBAN.

ખાનગી વેચાણ માટે.

એક સારી જમીનનો ટુકડો ૧૮૫x૧૬૫ વારીક એવન્યુ, ડરબન.

વધુ વીગતમાટે પુછો.

૧૬૪ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

[illegible]

[illegible] 185x165 [illegible] 164 [illegible]

AYOB MOHAMED,

General Merchant

AND

Direct Importer.

Cheapest House in Pietersburg

Box 184. Tel. Add.: "AYOB."

MARKET SQUARE,

PIETERSBURG.

R. NARASOO,

Indian and General Merchant.

Outfitter and Draper.

Boot and Shoe Warehouseman.

INDIAN SILKS A SPECIALITY.

KAFFIR TRUCK, &c., &c.

BARBERTON,

TRANSVAAL.

P. O. Box 26.
Telegraphic Address: "NARASOO."

Commercial

—AND—

Artistic Printing

PROMPTLY EXECUTED

—AT THE—

International Printing Press

PHŒNIX, NATAL.

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St.,

DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 482.
P.O. Box 914.

S. PEERBHOY BUTLER,

GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER

Turkish Caps of every description a speciality

560 WEST STREET, DURBAN.

EBRAHIM CAMROODEEN,

GENERAL MERCHANT

Natal Leaf Tobacco a Speciality.

113 GREY STREET (Camroodeen's Buildings)

Tel. Add.: "CAMROODEEN," Durban.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.,

Have a large stock of

RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,

Directly Imported from India.

343 PINE STREET, DURBAN.

TEL. ADDRESS: "PARIUAR" [illegible]

Subscription Rates,

"INDIAN OPINION,

Yearly Subscription (Natal)	12/6.
Half Yearly	7/6
Quarterly	4/-
Yearly Subscription (South Africa, England and India) ...	17/-
Half Yearly	9/-
Quarterly	5/-

Country subscribers should add cost of exchange when remitting cheque.

Mrs. Besant's

TRANSLATION

OF THE

'BHAGAVAD GITA'

With Selections in Sanskrit

AND SANSKRIT ALPHABET

With English Pronunciation.

for Students.

Full-page Portrait

OF MRS. BESANT.

PRICE ONE SHILLING.

CASH WITH ORDER

International Printing Press,

PHŒNIX, Natal.

CASSIM RAJAH,

Retail General Dealer,

BERG STREET, POTCHEFSTROOM,

Also at VENTERSDORP.

Tel. Address: "RAJAH."

ESSOP MOHAMAD,

General Dealer, Cheapest Store,

BURGHER RIGHT,

POTCHEFSTROOM.

Manager's Notice.

The International Printing Press has been removed to Phœnix. The Management beg to advise their clients and advertisers in INDIAN OPINION that the Durban Office for receiving printing orders, subscriptions to INDIAN OPINION, &c., will still be at 113 Grey Street. All postal communications and monetary transactions should be addressed: The International Printing Press Phœnix, Natal, to whom also all cheques should be made payable. Commission should be added to the amount of all cheques other than Durban.

NANJI CARSANDAS,

WHOLESALE MERCHANT
AND DIRECT IMPORTER.
P.O. Box 67, Tel. Add.: "NANJI."
LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Suleman & Co.,

MERCHANTS, Bombay.
Tele. Add.: "SUNITON."
Agents for East and South Africa.

1 Amfolotlo Street, Calcutta; and
65-15 Bhugdi Mohalla, Bombay.
Trial orders solicited; our quotations are the lowest.

CONNECTION OF DELAGOA BAY.
EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO
Tel. Add.: "TRADER." P.O. Box 417

AMOD HABIB & CO.,

DIRECT IMPORTERS,
WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,
General Money Exchangers.
Tel. Address: "AMODHABIB," Delagoa Bay.
P.O. Box 66.

NORMAJCY IDOLCY,

DIRECT IMPORTER
—AND—
GENERAL MERCHANT
P.O. BOX 332, DELAGOA BAY.

PARSHOTAM AMERCHAND & Co.,

DIRECT IMPORTERS
AND
GENERAL MERCHANTS.
P.O. Box 109, Delagoa Bay.

NANJI DULABHDASS & Co.,

DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.
P.O. Box 141, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,

Produce Merchant & Direct Importer.
Up-country orders promptly and carefully executed.
Tel. & Cable Add.: "Ginwala."
P.O. Box 311. LOURENCO-MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,

MERCHANT,
POTCHEFSTROOM.
Tel. Address: "RAHMAN."
P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,

General Dealer,
KING EDWARD STREET,
AT THE MILL,
POTCHEFSTROOM.

The largest Importer in South Africa of
Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers Coats, Waistcoats, etc.

J. LANDAU,

(Next to MEAT MARKET).
Grey Street, Durban.
Head Office: 13 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.

સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, ઇજાર વિગેરે
જથાબંધ યુરોપથી મંગાવનાર મોટી કંપની.
જે. લેન્ડો.
ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.
હેડ ઓફીસ ૧૩ રૂ ડે ફ્રાંકુબુરજ્વા, પારીસ.

OSMAN LATIEFF

General Merchant
AND
Direct Importer,
LICENSED STAMP VENDOR,
"CALCUTTA HOUSE,"
KING EDWARD ST.,
Also "INDIAN BAZAAR" Post Office,
Indian Location,
POTCHEFSTROOM.

Telegraphic Address
"Calcutta House."
P. O. Box 30.

ઓસમાન લતીફ.
જનરલ મરચંટ, ડાઇરેક્ટ
ઇમ્પોર્ટર, અને
લાઇસેન્સ્ડ સ્ટેમ્પ વેન્ડોર,
"કલકત્તા હાઉસ"
કીંગ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ.
પોચેફસ્ટ્રુમ.
ટેલીગ્રાફીક એડરેસ,
"કલકત્તા હાઉસ." બોક્સ નં. ૩૦.

ABDOOLA HAJEE - - KHAN MAHOMED,

General Merchant & Importer.
Cheapest House in
POTCHEFSTROOM.
CHURCH SQUARE
Opposite Government Buildings.
Tel. Address "MOONSTONE."
P.O. Box 99

HOOSEN & MOHAMAD,

General Dealer,
KING EDWARD STREET,
NEAR THE BRIDGE,
POTCHEFSTROOM.
Also at VENTERSDORP.

V. R. Naidoo,

GROCER & GENERAL DEALER
Jewellery,
Fancy Goods,
Drapery,
Watches & Clocks,
&c., &c.
Cheap & Good.
5 & 13 Frere Street,
& Market Street.
CRADOCK

V. I. GHEEWALA,

Teachers' Book-keeping.
107 GREY STREET, DURBAN

અંગ્રેજીમાં કાગળપત્ર યા નામું લખાવનારા
ઓને સારી સગવડ.
તમારાંપાત ઇંગ્રેજીમાં સમજાવવાનું હોય તથા ફુર
ડ વિગેરે મંગાવવું હોય તો નીચેને ઠેકાણે મળ
વું યા લખવું. દરેક કામ ખાનગી રખાશે.
ઓફીસ. સુરતી ડોસા પીઠાબવાળાની દુકાને.
૧૦૭ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

MAKAN LAKHMIDAS,

MALVERN, NATAL.
Best Varieties of Fruits always Fresh on Hand.
EXPORTED TO ALL PARTS OF SOUTH AFRICA.
Up-country Orders promptly executed.
Trial Orders Solicited.

સારાં અને સસ્તાં.
જુદી જુદી તરેહનાં ફ્રુટ.
હમેશાં તાજે સ્ટોક રાખવામાં આવે છે.
બહારના ઓરડરોપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં
આવે છે એકવાર કામ પાડવાથી ખાત્રી થશે.
મકન લખમીદાસ. માલવર્ન, નાતાલ.

விளம்பரம்.

[illegible]

THE NATAL DIRECT LINE OF STEAMERS.

સારી સ્ટીમર આગબોટો ડ્રાસમો અને કલકત્તા તરફ નીચે મુજબ ઉપડી જશે.

Umhloti તા. ૪ થી માર્ચ કે પછી તુરત.

આ કુંપનીની સ્ટીમરોમાં ઇન્ડીઅન પેસેંજરોને વાસ્તે ખાસ ગોઠવણ કરવામાં આવેલ છે. મુંબઈ જતા પેસેંજરો વાસ્તે કોલંબોથી સ્ટીમર બદલવી પડશે. વધુ ખબર વાસ્તે કીંગ અને સન્સને ત્યાં તપાસ કરવી. ટ્રેડ ઓફીસ, કેસલ બીલ્ડીંગ્સ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ ડરબન.

अच्छी जहाज आगबोट कोलंबो और कलकत्ता तरफ नीचे मुजब जायगी

Umhloti ता. ४ थी मारच और पिछे तुरत.

यह लाइन की स्टीमरो मे इन्डियन पेसेंजरो के वास्ते खास सगवड करने मे आइ है. मुंबइ जानेवाले पेसेंजर को कोलंबो मे स्टीमर बदलना पडेगा. जास्ती खबर के लिये कींग एन्ड सनस के यहां तपास करना. ट्रेड आफीस, केसल बीलडींग्स, वेस्ट स्ट्रीट, डरबन.

[illegible]

Umhloti [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

KING & SONS, West Street, Durban.

ઓરીએન્ટલ સ્ટીમ નેવીગેશન કંપની.

કંપની કંપનીના સ્ટીમર ડરબનથી અહીંથી ડાલગોઆ બેથી સીધી મુંબઈ રવાના થશે. આથી મુંબઈ જતા પાસેંજરોની લાંબી મુસાફરીની તકલીફ દૂર થાય છે. પહેલી સ્ટીમર નવરોઝા તા. ૧૩ મી કે પછી તરત જશે. ડાલગોઆબેથી લગભગ ૧૭ દીવસમાં મુંબઈ ખબર કરશે. ડેક પાસેંજરો માટે ઘણી સારી સગવડ છે. સારા ઓરીસરો હોવાથી ખોરાક તરેકની તકલીફ પડશે નહીં.

કરે અને સેકન્ડ ક્લાસ પાસેન્જરોએ તુરત કેબીનની ટીકીટ કઢાવી લેવી. વગર [illegible] બંદોબસ્ત કરવામાં આવશે.

વધારે ખબર માટે મેસર્સ દાદા અબદુલાની કંપની વેસ્ટ સ્ટ્રીટ પ્રીન્સ પાસેન્જર ઓફીસમાં અગર અમારી ઓફીસમાં તપાસ કરવી.

ડબલ્યુ ડન અને કંપની
કમરશીઅલ રોડ, ડરબન.

CIGAR DIVAN, Corner West & Grey Sts.

JUST ARRIVED: Finest Egyptian Cigarettes, to suit all Smoking Connoisseurs.

Have you visited S. P. MAHOMED & CO.'S CIGAR DIVAN? If not please call and inspect our Large Stock of the Finest and Best Assortment of Egyptian Cigarettes, as supplied by the Anglo Egyptian Tobacco Company (whose Sole Agents we have been appointed in Natal), and who supply the principal houses and clubs in Egypt and India. [illegible] Cigars, Pipes, Fancy Goods, [illegible] the best [illegible] a trial and [illegible]

S. P. MAHOMED & CO., 91 Grey Street, Durban.

A VERY LARGE STOCK OF

Curiosities

AND

Indian Fancy Goods

AT

Hoondamal's

MOOLTANI SILK MERCHANT,

476 West Street, Durban.

Consisting of
- Striped Silk Curtains,
- Embroidered Table Cloths,
- " Cushion Covers,
- Silk Handkerchiefs,
- Maltese Silk Lace Handkerchiefs,
- Cuffs and Collars,
- Silk and Cashmere Shawls,
- Ladies' Silk Dresses,
- Tussore and China Silk in lengths,
- Gentlemen's Pyjama Suits;
- Benares Wares,
- Bronze and Silver Ornaments.

SUN CIGARS . . . .
SUMATRA CHEROOTS,
BOER TOBACCO . . . At Lowest
VIRGINIA " . . . Wholesale
SHAG, &c. . . . . Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,

132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.

સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરૂટ, બોર વર્જીનીઆ વીગેરે અવની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.

સન બ્રેન્ડ ટોબેકો વર્કસ.
૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ. ડર્બન.

Abdool Hack Mahomed

Ismail & Company,

Wholesale and Retail Merchants.

DIRECT IMPORTERS OF

All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.

RATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES

121 GREY STREET, DURBAN.

Branch Office: Indian Location, Joh'burg.
Head Office—Tiruppur, Madras.

Printed and Published by V. Madanjit, International Printing Press, Phoenix, Natal.

Indian Opinion

Published Weekly in English, Gujarati, Hindi and Tamil.

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday, 18th February, 1905. No. 7.

P.O. Box 118. Telephone 2[illegible].

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE & DIRECT IMPORTERS.

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis and Sarees.

Rugs, Shawls, Boots and Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have always on stock :—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS, TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,

118 COMMERCIAL RD., DURBAN.

Cable & Tel. Add.: "Kathorian."

Telephone 224.

ભાડે આપવાનાં છે.

૧ નાં. ૮૭ વાળી ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ વાળી વખાર અથવા તો દુકાન. જે "ખીદર બ્રેન્ડ હેનેની" પાસે છે તે.

૨ મોટી લાંબી વખાર જે પ્રીન્સ એડવર્ડ અને ક્રોસ સ્ટ્રીટમાં છે તે.

હમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

તમાકુ લાંબી તથા લાલ રંગનો બીડી બનાવવા સારૂ.

નીચેનો માલ સસ્તે ભાવે વેચવાનો છે.

કેલકત્તાની સર્વે જાતની દાળ. બિલાડી વાઘનાં ચામડાં, ગોદડી, અફીણ, સર્વે જાતનો મસાલો તથા તેલ વિગેરે.

જાલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.

૮૪, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

TO LET.

LARGE WAREHOUSE,

which can also be used as a Shop, No. 87 Field Street.

A WAREHOUSE

of Large Dimensions in Prince Edward and Cross Streets.

Tobacco purchased at all times, Long Leaf and Brown Colour.

FOR SALE—

ALL KINDS OF

Dholl, Furs, Skins, Opium, Quilts, &c.

JALBHOY SORABJEE BROS.,

84 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers.

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY—

98 FIELD STREET.

P.O. Box [illegible]. Telegraphic Address "MIANKHAN," Durban. Telephone No. 855.

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

139 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box 88. Tel. Add.: "PORBANDER."

ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસમાન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

બોક્સ ૮૮. ૧૩૯ ક્વીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન.

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer to Bombay.

દર પંદર દહાડે મુંબઇ જનારી આગબોટ.

[illegible]

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.

ડરબન.

INDIA-SOUTH AFRICA LINE.

[illegible]

એસ. એસ. ... ૧,૯૯૯ ટન ... તા. ૨૦-૨-૦૫

" " જમાલપુર ૧,૯૯૮ ટન ... તા. ૨૦-૩-૦૫

" " મીરઝાપુર ૧,૯૯૯ ટન ... તા. ૨૦-૪-૦૫

[illegible]

ડરબન. કલકત્તા.

INDIA-SOUTH AFRICA LINE.

[illegible]

1864 [illegible]

1885 [illegible]

[illegible]

[illegible]

વેચવાની છે.

[illegible] ૨૫૦ વીઘા જમીન [illegible] પ્રેટોરીઆ પાસે, [illegible]

વધારે ખુલાસા માટે પુછો.

[illegible]

૩૬૯ પાઈનસ્ટ્રીટ, ડરબન.

HAJEE HABIB.

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of

Rugs, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery.

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL.

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add.: BAGDAD. P. O. Box 57.

138, Prinsloo Street, PRETORIA.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—120 Commercial Road, Maritzburg.

Branches—... Commercial Road, Maritzburg. And at Mooi River.

Tel. Address "Hassan Mahomed"

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL

Arabian Merchant & Direct Importer,

115 COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG.

Branches—... Commercial Rd., Maritzburg. And at Mooi River.

CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, GROCERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTIONS.

Telegraphic Address "..."

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Atta of all kinds and Groceries, &c.

130 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods

—AT—

127 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG.

Indian Opinion

137

Vol. III. PHŒNIX, NATAL, SATURDAY, 18TH FEBRUARY, 1905. No. 7

Editorial Notice.

M. H. NAZAR, Editor.

All communications for the Editorial Department should henceforth be addressed :—The Editor, INDIAN OPINION, Phœnix, Natal. Business communications should be addressed to the International Printing Press, Phœnix, Natal.

Contents.

	Page
LEADERS :—	
The Congress and South Africa ...	100
"Questions of Colour"	101
TOPICS :—	
Concealment of Plague	101
South African Press and the Congress	102
OTHER ARTICLES :—	
Indians in South Africa	102
Questions of Colour	103
The Modern Peril	103
The Mosque	104
The Asiatic Question	104
Asiatic Agitation	104
The Over-Soul	104
An Indian Stephenson	104
Sleep and Waste of Life	105
Facts and Comments	105

Indian Opinion.

SATURDAY, 18TH FEB., 1905.

The Congress and Sth. Africa.

In a Supplement published with this and the following issues of INDIAN OPINION we publish the reports of the speeches made at the Indian National Congress, held at Bombay in December last, dealing directly with matters affecting the British Indian community in South Africa.

It is regrettable that the subject of the treatment of British Indians in this country should have come up at session after session of the Congress, and still more regrettable to have to confess that the powers that be have been deaf to the appeals made to them from that authoritative source.

The Indian National Congress stands for all that is most progressive and most thoughtful in India, and when we add that eminent Englishmen of the calibre of Sir Henry Cotton and Sir William Wedderburn consider it an additional dignity to be nominated, the one as President, the other as special delegate of the British Committee, it must be acknowledged that expressions of opinion from such a body emanate from a very influential quarter. We do not, therefore, despair by any means and we have every hope that the voice of India will not remain unheeded. Our fervent belief is that circumstances will so arrange themselves, that, in due course, our brethren in this country will be obliged to confess that their grievances are but matters of no moment.

Meanwhile, that happy eventuality is yet in the future, and we do not care to dwell upon it. We may, with greater advantage, discuss the meaning that attaches to Sir Henry Cotton's strong reference to the subject of the treatment of British Indians in South Africa.

We have yet in our memories the unhappy controversy that was carried on between the Imperial authorities and the Government of President Kruger, in the pre-war days, on this very subject, culminating, as it did, with the lamentable war from which South Africa has even now but partially recovered.

But, in the words of the President of the Bombay Congress, endorsed by the representatives of some three hundred millions of fellow-subjects, the finger of the British rulers of the conquered territories is thicker than Mr. Kruger's loins, "and where he had chastised with whips, they have chastised with scorpions."

Now these are not the irresponsible words of an obscure nonentity, but the well-thought-out observations and reasoned judgment of a man of mature thought, whose powers of discrimination had previously been rewarded with high official recognition. It is all the more remarkable, then, that an ex-official, such as Sir Henry is, should have been led to use these uncompromising terms, and it should be evident to the most ordinary mind that the circumstances warranting these stringent expressions of opinion must have been very unfavourable. Some of the speakers who were present as delegates at the Congress, gave most eloquent testimony to the nature of the grievances under which the British Indian community labours. These gentlemen have been in South Africa, have studied the conditions, have viewed with dismay the insults and injuries to which the British Indian here has been systematically subjected, and have borne witness publicly to the ingratitude of the South African colonists who owe so much to the presence of the British Indian.

Sir Henry Cotton and the other speakers took up grievance after grievance, and drew marked attention to the reactionary policy that characterised all dealings with the British Indian question by the various authorities concerned, and bewailed the sad lack of statesmanship that was the dominant feature of all legislation having British Indian affairs as its subject matter.

All that we have said in these columns was more than emphasised by the various speakers at the Congress, and there can be no possible doubt that their words will receive the most careful scrutiny and attention from the Indian Government, and, through it, from the Imperial Government itself.

For, after all, the treatment of the representatives of half an Empire is a matter of Imperial moment. If the foundations of that one half are gradually undermined, what faith may be placed in the stability of the other half?

It is quite evident, from the reports that have come to hand, that the recital of Indian grievances in South Africa made a profound impression upon an audience that

is temperamentally calm and philosophical, and we read that, on several occasions, the Congress Hall rang with loud cries of "Shame!"

We can only suppose that the deep feeling aroused will make its influence felt upon those in whose power it lies to remedy the existing evil. That such a remedy will be found is certain. It is not so certain, however, that it will be found before the Indian community here has greater burdens imposed upon it. We can only hope that the record of the Congress that we publish in this and the following issues will awaken a larger public to the grievances that exist, and which tarnish the honour of the Empire from the very fact of their existence.

"Questions of Colour."

WE quote elsewhere from an editorial in the *Rand Ratepayers' Review* under the above title, and we do so because our contemporary has hit the nail exactly on the head. The article is written by a man who, unlike some petty politicians in South Africa, can keep in mind the true proportion of things when dealing with this matter. It is a momentous one, for if South Africa endorse an un-British anti-Asiatic policy, the consequences may be very grave. But we cannot believe that our statesmen, in the consideration of local affairs, will lose sight of Imperial interests. We ourselves attach no more importance to the anti-Asiatic crusade than does our contemporary; for one has only to look at the facts of the case to see how little basis there is for agitation of this character. The origin of the whole matter is trade-jealousy. It is this petty motive alone that animates the anti-Indian movement; and it is perfectly apparent to all who are not blinded by colour-prejudice. The *Review* speaks only simple truth when it says:

> The undignified spectacle of villagers holding public meetings to prevent Indian merchants from trading in any part of the Empire is most absurdly foolish.

We presume that the writer had specially in mind Boksburg and Potchefstroom. Boksburg is a village that cannot rise beyond the consideration of its own pump, and Potchefstroom is a small dorp that rose out of obscurity only when it became bitterly anti-Asiatic. And yet it is expected that Indians—who, as the *Review* points out, form half the population of the Empire—are to be deprived of their rights as British subjects, at the bidding of small provincial towns!

Granted that Indian traders undersell the European; does not every European trader endeavour to do just this very thing to his competitor? Is not competition the soul of business? Granted that the Indian can live on "the smell of an oily rag"; would not any medical man say that a simplification of diet is exactly what the European needs? Why, then, charge the Indian with this virtue as if it were a crime? The fact of the matter is that the European detests his Indian competitor because he himself is not permitted to gain exorbitant profits by making the consumer pay inflated prices for his commodities. If the anti-Asiatics gain the victory, the person who will suffer most is the white consumer. Let South Africans remember that.

Says the *Review*:

> There are plenty of ways whereby white people can safeguard their own interests and preserve their authority without these ever recurring public sneers by one section of the King's subjects against another. If a few white men hate the Asiatic as a trader, while they compass sea and land to introduce him as a labourer, they are not compelled to trade with him. They can just let him alone and trade with their own kind.

Another argument used to bolster up the anti-Asiatic position is that Indians are a danger to the public health. This may or may not be so; but, most certainly, if they are, the fault lies, not with them, but with the sanitary authorities.

Indians have everywhere in South Africa proved themselves specially amenable to health regulations. This was shewn, beyond all controversy, by the remarkable manner in which the whole community submitted itself to the plague authorities during the recent outbreak in Johannesburg.

Another charge that has been brought against Indians is that they did not fight for the Empire during the late South African war. The ignorance of the framers of this charge is typical; for, with the exception of themselves, the whole world knows that India was as ready to fight and, if need be, to die for the Empire as any other of its children, but were not permitted to do so. There are some people who know that the Indians of Natal and the Transvaal again and again petitioned the Natal Government to be allowed to go to the front "in any capacity." And there are some also who know that, of all the host of the British Army, the leaders of the Natal Indian Volunteer Ambulance Corps were the only ones who served and refused all remuneration.

The fact is, there are men among the Indian community who are more British than the majority of the anti-Asiatics and who have their full share of that patriotic and public spirit which has made the Empire what it is. It is absurd to suppose that men aware of their status as British subjects will meekly allow themselves to be relegated to "bazaars" or "locations"; nay, more, it is criminal to attempt to destroy this patriotic spirit. And it is equally foolish to expect them to be crushed by methods of misrepresentation, injustice, and intimidation. The attitude of the anti-Asiatics in South Africa can be summed up in one word: Give a dog a bad name and hang him.

Concealment of Plague.

WE REGRET THAT there are still Indians in Durban who do not yet know the serious consequences of concealing infectious disease. On Monday last, an Indian employed by the Durban Corporation was sentenced to pay a fine of £20, or, in default, to

three months' hard labour, for concealing a case of plague. The sentence is exemplary, and rightly so. The case was that of a girl, who was removed to an empty house by her father, so soon as he found she was sick. The reason he gave the Magistrate was that he did not want the European doctors to take her away from him. That, perhaps, was very natural; but Indians must learn that in this matter they are under the same law as Europeans. Each case of infectious disease must be notified to the authorities, whoever the sufferer may be; and everyone, whether he be Indian or European, has to put his own private feelings into his pocket, for the general good. It is too much to expect that every Indian of the indentured class will look at the matter from this point of view, but it is not too much to expect that Indians of higher class will assist Dr. Murison in dealing with disease. We again call attention to the Health Officer's letter in our issue of Dec. 10th., and to our remarks thereon. Our Indian friends must remember that every prosecution of this kind reflects, however undeservedly, on the whole community. But the fault does not lie only on the side of the Indians. We cannot agree with the *Natal Mercury* that "it is due to the action of certain Indians that the plague is still with us." It is true that Indians are generally the victims of this dread disease. But, as in answer to the question "Who breeds our plagues?" a correspondent very pertinently replied in our columns last week—"Who puts the Indian under such circumstances as to make him a breeder of plagues?" There are "plague spots" in Durban under the direct control of the Town Council: why, then, lay all the blame on the poor Indian, if, as a natural consequence, plague is developed? The matter is, indeed, too important to be lightly dismissed, and we propose to deal fully with the whole question of municipal sanitation in a succeeding issue.

"THE PSYCHOLOGY OF THE BHAGAVAD GITA."—Readers of the above lecture, which appeared in our issues, numbered 23, 24, 26, 27, 28, and 29, can obtain these numbers from the International Printing Press, Phoenix, Natal.

The South African Press and the Indian Congress.

ONE OF THE MOST curious commentaries on the recent Indian National Congress is the almost complete silence of the South African Press on the subject, in contrast with the great and growing interest taken in it by the well-informed Press at Home. Time was when the doings of the Congress were scoffed at with the ridicule that sometimes kills, and the Congress itself was stigmatised as a centre of disaffection and disloyalty. Then a period was passed through, in which the Congress and its doings were calmly ignored by the newspapers, which, however, were beginning to have some understanding of its true nature and work. In recent years, the Home Press has taken an ever-growing interest in an event that annually stirs India to its depths; and this year the Congress has furnished matter for leading articles in journals, metropolitan and provincial, of all shades of political opinion. We have seen that organs of different views, such as the *Spectator*, the *Speaker*, the *Saturday Review*, the *Manchester Guardian*, the *Pall Mall Gazette*, the *Morning Leader*, the *Globe*, the *Star*, the *Standard*, the *Daily News*, the *Daily Graphic*, the *Echo*, the *Glasgow Herald*, the *Bradford Observer*, and others, have dealt favourably or unfavourably, as the case may be, with the Congress meeting. Yet, with scarcely an exception, the South African Press has been, to all intents and purposes, silent upon a matter that is of vital importance to many of the settlers in this country. We do not know whether the Congress resolutions have been wilfully ignored, or whether the ignoring of the opinion of India is but part and parcel of a general misapprehension as to the desires and needs of the Indian community in South Africa. We think that the latter is the more probable presumption, though we must confess to some inability to understand why greater interest is not taken in a body of opinion that may yet exert a great deal of influence in the direction of obtaining more favourable circumstances for our Indian fellow-subjects here.

Indians in South Africa.

As Mr. Madanjit at the National Congress observed, the question of the treatment of Indians in South Africa is not merely the local one affecting the welfare of 130,000 Indian emigrants, but a general principle which affects the whole Empire. We are face to face with the absurdity that everywhere, all the world over, we are boasting of the grandeur of our Empire and of the importance that India and Indians play in it; yet, when we come to actual facts, we find that this important Indian is denied any rights of citizenship in some of our colonies, and in others he is denied access altogether. The story told by Mr. Madanjit and others who had been in South Africa, notably by a Dr. Munjee, who was sent out for active field duty during the Boer war by the generosity of a Bombay merchant, is pitiable in the extreme. Everywhere a man of colour, whatever his position may be, is treated as a coolie. In the street or on the railway he is insulted and not allowed the ordinary comforts of the traveller. . . . . . . In the colonies it is this same feeling of race superiority evolved not from generations of high descent, but from only being acquainted with a lower type of coloured population. These half-educated white men have no historical knowledge of the great coloured races of the world, but despise all alike, and consider the colour of the skin alone as the great division between living men. They want Indian coolies to till their fields and to do a great part of their work, but they resent that he should accumulate capital, improve his status, or aspire to any rights of equality of treatment. The Colonial Government seems to be unwilling or powerless to grant fairplay, and all legislation tends to curtail the citizenship of Indians rather than to protect them against narrow uneducated prejudice. This no doubt is due, especially in Australia, to the domination of the labour party than whom none are more selfish and autocratic in their rule. Their legislation is always for themselves and for no others, and their narrow views of the life of a community cannot realise that it cannot exist without give-and-take among the classes. There is no doubt a certain strength in the argument brought forward at a political meeting at Cape Town that all immigrants who have a lower standard of life and compete with the colonists in trading and other occupations, tend to lower the moral tone of the people. At this meeting it was noticeable that no distinction was made between Indians, who are British subjects, and Russian Jews and Italians. It was complained of Indians that they were in the habit of opening their shops at daybreak and keeping them open till midnight, a form of sweating that must lower the standard among traders, also of insanitary habits and

of doubtful commercial morality. These charges however cannot be applicable to all and it would be thought that it was perfectly easy to legislate to correct these evils without denying to British subjects all citizens' rights. It is another instance of British insincerity. . . . . A truer or more concise summing up of the position (than that of Sir M. Bhownaggree, in his correspondence with the Colonial Secretary) could hardly be expressed, and we sincerely hope that the present Colonial Secretary or his successor will be brave enough to deal with the crying injustice. If a start is made in the Transvaal and extended to the neighbouring Colonies, we may find the whole of South Africa profiting by Indian emigration. With that example before their eyes Australia may follow suit. But until something of this sort is done, it is false to talk of India as sharing in the advantages of a great and united Empire.—*Madras Times.*

Questions of Colour.

The *Rand Ratepayers' Review*, in its issue of the 10th inst., has the following in a leading article:—

The *Daily Mail* printed some sensible warnings last Monday about the anti-Asiatic Crusade on the East Rand; and two days since the Report of the South African Native Affairs Commission was distributed by the authorities. Thus two important kindred matters have been brought to public notice since our last issue, on which we have been asked to comment, and we do so with a sense of responsibility. (The name of England has always been a synonym for universal freedom, but many white men in South Africa are screeching so hysterically against every man who is not white occupying any sort of position or doing any kind of work that is not menial that it is time some one rated them for their cowardice. We shall never get Responsible Government allowed until we can exercise a little self-control; and the undignified spectacle of villagers holding public meetings to prevent Indian merchants from trading in any part of the Empire is most absurdly foolish. The sooner it is understood that S. Africa is part of the Empire—to which this race contributes half the population—and that England will not allow any of its subjects to be treated with indignity, the better it will be for all concerned. There are plenty of ways whereby white people can safeguard their own interests and preserve their authority without these ever recurring public sneers by one section of the King's subjects against another. If a few white men hate the Asiatic as a trader, while they compass sea and land to introduce him as a labourer, they are not compelled to trade with him. They can just let him alone and trade with their own kind. But they have no right to prevent others from trading with him, whether those others be white or black. It is within the right of a municipality to make conditions under which non-Europeans may engage in commerce, but it is not the province of any town or village to expel non-Europeans who have already been permitted to settle in the land.)

The Modern Peril.

Neither in sociology nor in psychology is any phenomenon, perhaps, more remarkable in its manifestations than the sense of evident or latent nervous excitement that appears to pervade every modern human activity, whether that activity be social or individual.

In every phase of our everyday existence, we are constantly brought face to face with the appalling fact that that which is simple is of no account, where the multitude is concerned, whereas the complex factors in the life we live are valued above all things.

Everywhere we seem to dwell in an atmosphere of excitement, turmoil, and abnormality, and in every condition in which we find ourselves, we are surrounded by the most distracting elements, that shriek and buzz and hum in our ears, until our very temples throb with the commotion, and our blood surges through the narrow confines of its environment, urged furiously onward by the nervous fever that consumes us.

We seem never to be able to escape from the clutches of the grim ogre of civilised complexity that is eternally pursuing us; never to be able to free ourselves from the horrid tentacles of noise and bustle that grip and stifle us in their rude embrace.

Nay, so much a part of ourselves has this condition of affairs become that, were we suddenly placed in a more natural and less noisome *milieu*, we should feel utterly lost in a wilderness of unknown, unpleasant, unwelcome circumstances; much as a diver, suddenly emerging from the working atmosphere of compressed air, immediately shows signs of intense agony, due to the frothing of the blood from the sudden escape of air dissolved in it; or again, as we frequently find the time hanging irksomely on our hands, which has previously been devoted to a work that is now finished.

To such a degree has this feeling of resentment against our replacement in a natural medium grown, that the more thoughtful of us stand amazed at the terror that is displayed by the modern man and woman at the bare idea of having to be content with his or her own society, for a longer or a shorter period. Truly, it is a sign of the times when men are afraid to be left alone with themselves!

Perhaps now, more than in any previous age, is the warning—"Man, know thyself!" needed.

The words of Epictetus that follow are truer to-day even, notwithstanding our boasted progress, than at the moment that Arrian recorded them.

"If I show you that you lack just what is most important and necessary to happiness, that hitherto your attention has been bestowed on everything rather than upon that which claims it most; and, to crown all, that you know neither what God nor man is—neither what good nor evil is—why, that you are ignorant of everything else, perhaps you may bear to be told; but to hear that you know nothing of yourself, how could you submit to that? How could you stand your ground and suffer that to be proved? Clearly not at all. You instantly turn away in wrath. Yet what harm have I done you? Unless, indeed, the mirror harms the ill-favoured man by showing him to himself just as he is; unless the physician can be thought to insult his patient, when he tells him, 'Friend, do you suppose there is nothing wrong with you? Why, you have a fever. Eat nothing to-day, and drink only water.' Yet no one says, 'What an insufferable insult!' Whereas, if you say to a man, 'Your desires are inflamed, your impulses are not in harmony with nature, your opinions are rash and false', he forthwith goes away, and complains that you have insulted him."

Oh, good Epictetus, how you speak from the heart! What a man has to contend with, who says what he conceives to be right! Surely, the man that dare not speak his mind were better bereft of it, for the world charges itself with the care of the unfortunate, but it is powerless against the coward and the poltroon, who are to it as an eternal and festering canker to the healthy body—they prey upon it and sap its life, until it becomes a dead mass of loathsome corruption and fearful contamination.

Yet an analysis of the motives that dominate most men would reveal the familiar fact, that it is the fear of what other people may think of or do to them that lies at the back of beyond, in their mental and spiritual atmosphere.

To think that ethics had evolved, so far as the masses of us are concerned, to the utilitarian point of telling the truth, thinking the truth, and living the truth,—only so far as it is safe for us to do so!

Nay, there are even men who are wise enough—save the mark!—to tell us, with divine assurance, that it is useless to do more than temporise, that Truth is only a relative term, and that the future may bring a newer dispensation! In fine, they aver, with due pomp and solemnity, that Truth is merely a matter of convenience, and that it is of no importance how a man lives, provided he does not run counter to the average sentiment of a mutton-headed majority.

A scrutiny of the results brought about by the supreme and almost super-human efforts of the infinitesimal minority of reformers goes to show the strange fact—that would be most humorous, were it not too painfully humiliating—that by far the greatest part of their work has been of a negative character; it has not built up, it has thrown down. It has been destructive, not constructive. The only thing that it has done is to remove abuses that ought never to have been allowed to exist at all, and which, in most instances, might easily have been prevented, had the popular mind been trained to a sense of their harmfulness. And only a few prescient individuals would have been necessary to correct these admitted evils.

So it comes about that we find that the most useful energies, the most tremendous efforts of our noblest men and women have been narrowed into the channel of indirect reform, rather than turned into the broad stream of direct improvement.

Thus, we have the best years of the late Miss Cobbe's life taken up with a tremendous fight against the fiendish practice of vivisection. Again, why should so much of Herbert Spencer's energy have been occupied in combating the evils of vaccination? The Baroness von Suttner, who was acclaimed by the readers of an influential Berlin paper as the greatest of living women, is compelled, in this twentieth century of Christian civilisation, to devote a work, "Die Waffer Nieder!" to proving the folly of warfare amongst men. Vassili Verestchagin, again, dies a martyr to the cause of peace propaganda. His fame cannot die. Why should the abilities of that brave woman, Lady Henry Somerset, be wholly occupied in an attempt at removing the greatest cancer of modern life, alcoholism, especially amongst women?

In similar manner, we get society after society organised to fight against this or that specific evil. Immense sums of money are spent in the work of re-creating normal conditions, and, apparently, so soon as one set of circumstances is successfully disposed of, half a score other worse ones arise for stout-hearted men and women to combat.

A. Chesell Piquet.

(To be continued.)

The Mosque.

Council Will Fight.

Ratepayers' Meeting to Be Called.

An important decision was come to at Thursday's Council meeting, it being resolved to fight the question of the erection of a coolie Mosque, and to call a meeting of the ratepayers to sanction the expenditure involved by a possible law case.—*Potchefstroom Budget.*

The Asiatic Question.

A paper called Indian Opinion, and published at Durban, informs its readers that an Insurance agent in Potchefstroom, representing one of the oldest established Fire Insurance Companies in the world, cancelled, without notice, the policies of a number of British Indians, some months before their premium had run out, apparently for no other reason than that the agent had joined the Anti-Asiatic Vigilance Association.

Referring to this matter and the general aspect of the Asiatic Question, the *Mafeking Mail* says:—They (the Indians) compete too closely to permit the European to get a living on the same ground, and legislation has to be passed to keep them off. This does not necessitate any throwing of abuse at them, nor any misrepresentation, which it is to be feared some of the Anti-Asiatics have indulged in. It is not for their vices we prefer their room to their company. Whether their vices are greater or blacker than those of the Europeans, we do not know, and it is immaterial to the question. Europeans want to live in South Africa and the trading portion cannot do so if Asiatics are allowed to trade here. We can still respect the educated Indian as the child of a civilisation far older than our own, and as coming from the same parent stock, and we may continue to revere their history as that of the nation which provided the brain cradle of the chief religions of the world, but we do not want their ten-in-a-room competition. That is the point, and whatever Downing Street *cum* Exeter Hall may say or want will not matter. Eventually South Africa will be a white man's country. European South Africa wants it, and our esteemed Indian friends should recognise the inevitable.—*Looker-On.*

Asiatic Agitation.

Vigilance Executive Meet.

A meeting of the Vigilance Committee was held on Wednesday evening, when the position in Potchefstroom, as regards the coolie question, was discussed.

It was decided that a general meeting of members should be held at the King's, on Monday, February 18th, for the transaction of important business in connection with the resolutions passed at the last general meeting.

It was further resolved to organise a monster open-air demonstration, to be held on the Market Square, on a date to be fixed. The gathering will take the form of a white men's protest against the erection of a Mosque in the heart of the town and against the encroachment of coloured traders in the main thoroughfares.

Action is to be taken to induce householders to combine against the coolie hawkers, and to exhibit notices refusing admittance to Indians.

A deputation is to be sent to General Burn-Murdoch with reference to hawking at the Cantonments.

The decisions passed at the Working Men's meeting were submitted and decisions taken thereon.—*Potchefstroom Budget.*

The Over-Soul.

The supreme critic on the errors of the past and the present, and the only prophet of that which must be, is that great Nature in which we rest, as the earth lies in the soft arms of the atmosphere; that Unity, that Over-Soul, within which every man's particular being is contained and made one with all other; that common heart, of which all sincere conversation is the worship; to which all right action is submission: that overpowering reality which confutes our tricks and talents and constrains everyone to pass for what he is, and to speak from his character and not from his tongue, and which evermore tends to become wisdom, and virtue, and power, and beauty. . . . . . . From within or from behind, a light shines through us upon things, and makes us aware that we are nothing, but the light is all. A man is the facade of a temple wherein all wisdom and all good abide. What we commonly call man, the eating, drinking, planning, counting man, does not, as we know him, represent himself. Him we do not respect, but the soul, whose organ he is, would he let it appear through his action, would make our knees bend. When it breathes through his intellect, it is genius; when it breathes through his will, it is virtue; when it flows through his affection, it is love.—Emerson.

An Indian Stephenson.

A correspondent writes from Manar to the *Madras Mail*:—One evening, as I was returning from office, I was struck by the sight of a display of the admirable mechanical talent of a Nair boy of eight years of age. This boy had been set to watch an extensive cultivated area, with special directions to guard against the ravages of wild monkeys and birds which infested the field to feast upon the sweet half-ripe grain. In the centre of the field he planted a bamboo post and on the top of it several holes were bored. Through these holes ropes, roughly made of plantain fibre, were run in different directions with their ends fastened to leaf flags and tin drums or tin bells, which were tied to bamboo posts put up in different parts of the field, thus making an excellent wire-pulling machine of the boy's own plan. The little chap majestically seated at the

central post was joyfully working his machine by pulleying now and then the ropes which cause a frightening wave of the flags and the din-din of the tin drums which had the effect of expelling the destructive pests with little or no physical exertion. I was assured and satisfied myself that this was all the little boy's own work. Having regard to the age of the lad, I simply admired. Let us now imagine the extent to which the possible development of mechanical talent is neglected in the case of such boys whose circumstances and sphere of work admit of no scope for such development."—*Bengalee.*

Sleep and Waste of Life.

Sleep will do much to cure irritability of temper, peevishness, and uneasiness. It will build up and make strong a weary body. It will do much to cure dyspepsia—particularly that form known as nervous dyspepsia. It will relieve the languor and prostration felt by consumptives. It will cure hypochondria. It will cure the headache. It will cure neuralgia. It will cure a broken spirit. It will cure sorrow. Now, no man should do more work of muscle or of brain in a day than he can perfectly recover from the fatigue of in a good night's rest. Up to that point exercise is good; beyond, are waste of life, exhaustion, and decay. When hunger calls for food, and fatigue demands rest, we are in the natural order, and keep the balance of life. When we take stimulants to spur our jaded nerves or excite an appetite, we are wasting life. There are wrong and mischief in all waste of life. A man should live so as to keep himself at his best, and with a true economy. To eat more food than is needful is worse than tossing money into the sea. It is waste of labour, and a waste of life.—*Christian Globe.*

Facts and Comments.

INGRATITUDE.—One thing I may mention in conclusion. I was struck with the strong feeling of resentment at the unfair treatment of our Indian fellow-subjects in South Africa. This is a subject on which there is no difference of opinion. The Indian people willingly offered their services for the South African War. Many of them were used as bearers for the sick and wounded and they did splendid service. Now they are treated as Kaffirs by the white colonists though many of them are traders and educated men. This intolerable state of things must come to an end. The Indian people regard themselves as a portion of the great British Empire and they should have the rights of freemen wherever they go under the British flag.—MR. SAMUEL SMITH, M.P., in the *Times of India.*

INDIA'S DANGER.—There are some dangers that India runs, not because she is weak, but because we are strong. We hope that when any proposal to aggrandise the Indian Army is considered, our politicians will be large-minded enough to beware of making the famine-stricken ryot pay for the defence not of his plains but of our prestige as an Asiatic Power.—*Speaker.*

INDIAN MAILS.—The Natal Direct Liner *Umhloti* sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 4th March. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

The India-South Africa Liner, *Ghazipur*, will load at Calcutta about the 20th February. The *Mirzapur* left Calcutta on the 16th inst. and should arrive shortly. Messrs. de Waal & Co., Durban, and Graham & Co., Calcutta, are the Agents.

THE X-rays have had a narrow escape. Tried on the corpus vile of a baby alleged by its mother to have swallowed a half-crown, they quite failed to "locate" (the right word, we believe) the swallowed coin. The mother disconsolately left the human money-box at the hospital and sadly returned to her babyless home—to find the missing coin in the house after all. Taking it in her hand, she promptly got the baby out of pledge, and the X-rays are retained in the hospital without a stain upon their character.—*The Tribune (Lahore).*

ECLIPSE OF THE MOON.—There will be an eclipse of the moon (visible in Natal) on the evening of Sunday, February 19. The times at which the various stages of the phenomena occur are as follows:—First contact with shadow, 7.54 p.m.; mid-eclipse, 9 p.m.; last contact with shadow, 10.7 p.m. The moon will be in the penumbra from 6.41 p.m. until 11.19 p.m., but the only portion of the time during which any striking appearance will be obvious to ordinary observers is the period during which the full shadow falls upon the moon. At mid-eclipse nearly one-half of the moon disc will be observed.

ERMELO AGITATING.—The feeling on the Asiatic question at Ermelo is increasing in intensity. The Municipal Council have decided to institute legal proceedings against certain property-owners who will persist in breaking the bye-laws regarding the letting of properties for residential purposes to coolies, and the proceedings are being awaited with interest. The question of the coolie trader is also commanding some attention, as he continues to increase in number and prosper to the detriment of the local white traders, who are diminishing in numbers and closing their premises.—*Mail.*

AN X RAY INSTITUTE FOR INDIA.—It is under consideration to establish an X-ray Institute at Dehra Dun. At present there is no recognised centre in India where medical officers can learn and practise the use of the X-ray apparatus. The present idea is to found at Dehra Dun an X-ray hospital for the reception from all parts of India of patients suffering from diseases like cancer, lupus, or other refractory maladies susceptible of treatment by X-rays. It is also proposed, as far as practicable, that every medical officer in turn should be provided with an opportunity of studying on the spot, if only for a single month, the application of this curative agent, in order that an adequate knowledge of the apparatus may become general throughout the medical services.

SOCIAL MATTERS.—In social matters Hindus, Mahomedans and Christians may agree to differ and carry out each his own sectarian salvation under the standard of his own special propaganda; but in politics, we all must aim at union—one voice, one heart, one mind. In this constitutional "battle for the right"—this appeal to the people of Great Britain and Ireland—India's mind must be united as one man. No obstacle of race, no schism of caste or creed, must stand in the way of the political unity of all classes. Whatever may be the work of social and material reform for each race or creed is quite a separate concern, but in politics there must be only one road and one goal. To aid in these struggles I wish to add my humble efforts.—The late DR. J. R. WALLACE.

HINDU MEDICINE.—In his recent inaugural address as President of the Ceylon Branch of the British Medical Association, the Hon. W. G. Rockwood told his audience that so early as five hundred years before Christ surgical practice had reached a high degree of perfection among the Hindus and Greeks; and that most writers believed that the Greeks got their medicines from the Hindus. "The highest degree of medical and surgical knowledge and skill which the Hindus possessed, as can be gleaned from Charak and Sushruta, was not the result of their contact with Western civilisation after the campaigns of Alexander." According to Dr. Rockwood, there is considerable agreement between the Sushruta and the Hippocratic collection, as in the section relating to ethics of medical practice and the description of lithotomy; but "in the latter no mention is made of some procedure described in the Sushruta, such as rhinoplastic operations which were of native invention." The learned doctor at any rate is satisfied that "of all the nations of the world, the Hindus were the first who turned their attention to the study of the diseases, and the method of their treatment."—*New India.*

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૧૮. મી ફેબરવારી, ૧૯૦૫. અંક ૭.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૧૮ ફેબરવારીથી તા૦ ૨૪ ફેબરવારી સુધી, ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫.

હીંદુ—મહા સુદ ૧૪ થી, મહા વદ ૫ સુધી, સંવત ૧૯૬૧.

મુસલમાની—તા૦ ૧૨ મી જીલ્કાદથી, તા. ૧૮ મી જીલ્કાદ સુધી ૧૩૨૨ હીજરી.

વાર.	ખ્રીસ્તી તારીખ.	હીંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ.	સૂર્યોદય ક. મી.	સૂર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની...	૧૮	૧૪	૧૨	૫ ૪૦	૬ ૪૧
રવી...	૧૯	૧૫	૧૩	૫ ૪૦	૬ ૪૦
સોમ...	૨૦	૧	૧૪	૫ ૪૧	૬ ૩૯
મંગળ	૨૧	૨	૧૫	૫ ૪૨	૬ ૩૮
બુધ...	૨૨	૩	૧૬	૫ ૪૩	૬ ૩૭
ગુરુ...	૨૩	૪	૧૭	૫ ૪૩	૬ ૩૬
શુક્ર...	૨૪	૫	૧૮	૫ ૪૪	૬ ૩૫

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

શનીવાર, તા૦ ૧૮ ફેબરવારી ૧૯૦૫.

હિંદી વેપારીનાં લાઇસેન્સ.

સાવધ થવાની જરૂર.

શેઠ હુંડામલનાં લાઇસેન્સ સંબંધી આજ કાંઇ કેટલા મહિના થયા ચરચા થઇ રહી છે. અમારા વાંચનારને ખબર છે કે શેઠ હુંડામલ ડરબનમાં લગભગ ૧૦ વરસ થયાં વેપાર કરતા આવ્યા છે. શરૂઆતમાં એમણે ડરબનના ધોરી રસ્તા વેસ્ટ સ્ટ્રીટમાં દુકાન ખોલી. એ દુકાનના ધણીએ મકાનને મરામત કરવી હતી તેથી શેઠ હુંડામલપાસે ઘર ખાલી કરાવ્યું. વેસ્ટ સ્ટ્રીટમાં મન ગમતી જગ્યા નહિ મળવાથી તેમણે નજદીક ગ્રે સ્ટ્રીટમાં એક સારી દુકાન મેળવી ત્યાં વેપાર કરવા માંડયો. થોડા મહિનાપર તે ઘર ખાલી કરવાની જરૂર પડવાથી તેમણે નજદીક એક હિંદી ઘરધણી પાસેથી વેસ્ટ સ્ટ્રીટમાં થોડાજ વખતપર એક હિંદી વેપારીએ ખાલી કરેલી સારી ને મહોટી દુકાન ભાડે લીધી, અને ત્યાં વેપાર કરવા માંડયો; અને લાઇસેન્સ આપનાર અમલદારને અરજી કરી કે ઘર બદલાયું તેથી પોતાનાં લાઇસેન્સપર નવું સરનામું કરી આપે. આ અરજી તે અમલદારે કબુલ નહિ રાખી એટલુંજ નહિ પણ એનાપર વગર લાઇસેન્સે વેપાર કરવાનું તહોમત મુકયું. રીતસર મેજીસ્ટ્રેટ અદાલતમાં કામ ચાલ્યું, અને શેઠ હુંડામલને દંડ થયો. મેજીસ્ટ્રેટના ચુકાદા સામે શેઠ હુંડામલે અપીલ કરી. આ અપીલ સંભળાય તે પહેલાં ટાઉન કાઉન્સિલ તરફથી ફરી શેઠ હુંડામલને મેજીસ્ટ્રેટની અદાલતમાં બે ત્રણ વાર ઘસડાવવું પડયું, અને દરેક વખત મેજીસ્ટ્રેટે તેને દંડ કરયો. અને એક વખત તો મેજીસ્ટ્રેટ મી૦ સ્ટુઅર્ટે પોતાનો હોદ્દો ભુલી જઇ બીન કાયદેસર હુકમ ફરમાવ્યો કે શેઠ હુંડામલે પોતાની દુકાન બંધ કરવી. અલબત આ હુકમ બીનકાયદેસર હોવાથી શેઠ હુંડામલે તેની દરકાર કરી નહિ, અને તેમના વકીલ તરફથી મી૦ વાઇલીએ મેજીસ્ટ્રેટ અને પોલીસને સખત લખાણ કરી કહ્યું કે જો ઉપલો ગેર કાયદેસર હુકમ અમલમાં મુકાશે તો મુકનાર અમલદારને તેનું જોખમ સહન કરવું પડશે. આથી મેજીસ્ટ્રેટને ઘણોજ ક્રોધ ચડયો પણ હુકમ ગેરકાયદેસરજ હતો તેથી મ્હોં વકાસી બેસી રહેવું પડયું. ડરબનમાં સર્કીટ કોર્ટ બેઠી હતી ત્યારે અપીલ સંભળાઇ, અને શેઠ હુંડામલ નિરપરાધી ઠરયા. પોલીસે તેપરથી બીજું તહોમત મુકયું અને તેમાં મેજીસ્ટ્રેટે ફરી તેમને ગુનેહગાર ઠેરવ્યા. આ મહિનામાં સુપ્રીમ કોર્ટમાં તેની અપીલ ચાલી, અને હિંદી વેપારીઓને કમનસીબે, વડી અદાલતમાં ન્યાયાધીશોએ શેઠ હુંડામલની વિરૂદ્ધ ચુકાદો આપ્યો.

આ અપીલ આ મહિનામાં સંભળાઇ. ગયા માસમાં ચાલુ વરસના લાઇસેન્સની શેઠ હુંડામલે અરજી કરી, અને લાઇસેન્સ આપનાર અમલદારે તે સ્વીકારી નહિ. તે ઉપરથી કાયદેસર ટાઉન કાઉન્સિલને અપીલ કરી. લાઇસેન્સ નહિ આપવાનું લાઇસેન્સના અમલદારે એમ જણાવ્યું કે વેસ્ટ સ્ટ્રીટમાં એશિઆટીકોને લાઇસેન્સ આપવું નહિ એવી ઇચ્છા છે તેથી શેઠ હુંડામલને નહિ મળે! જ્યારે ટાઉન કાઉન્સિલ સમક્ષ શેઠ હુંડામલના વકીલે આ કારણ મુકયું ત્યારે ટાઉન કાઉન્સિલરો સ્વાભાવિક રીતે શરમીંદા થઇ ગયા. કારણ કે લાઇસેન્સીંગ અમલદારે એમ પણ ઉમેરયું કે ટાઉન કાઉન્સિલરોની પણ એવીજ ઇચ્છા છે. કાઉન્સિલમાં મી૦ બર્ન મેમ્બર છે, અને એઓ પણ એક પ્રખ્યાત વકીલ છે. તેમણે આ સાંભળતાંજ વાંધો લીધો કે ટાઉન કાઉન્સિલરોની પણ એવીજ ઇચ્છા છે એમ લાઇસેન્સિંગ અમલદારથી કહેવાય નહિ. એ અમલદારે તે ઉપરથી ફેરવી જવાબ દીધો કે એણે એજ કારણ બતાવી અરજી પણ અગાઉ નામંજુર કરી હતી અને એનો ચુકાદો ટાઉન કાઉન્સિલે કબુલ રાખ્યો હતો. એટલે એમનું કહેવું એવું હતું નહિ. આ તકરાર વધી નહિ પણ શેઠ હુંડામલ માટે ટાઉન કાઉન્સિલમાં એક સભાસદે દરખાસ્ત કરી કે આ અપીલ રદ કરવી અને બીજાએ ટેકો આપ્યો. આમ કરતાં એક કાયદાની દલીલ મુસાડી કે કાયદા પ્રમાણે લાઇસેન્સ આપવા નહિ આપવાની મુનસફી લાઇસેન્સિંગ અમલદારની છે. કાયદાની વાત કરી તેપર અરજદારના વકીલે કહ્યું કે મુનસફી પણ કાયદાસરજ વપરાય, અને કાયદો તોડવો કે કાયદા બહાર જવું એ મુનસફી ગણાય નહિ આ કહેવું કાઉન્સિલરોને ઠીક લાગ્યું નહિ. પરિણામે શેઠ હુંડામલને લાઇસેન્સ મળ્યું નહિ. અને તેથી દુકાન બંધ કરવી પડી.

[અધુરૂં.]

મુંબઇમાં ગરીબોને સારૂ ચાલીઓ.

હાલ કેટલીક મુદત થયાં ગરીબોને રહેવાના મકાનોમાં ફેરફાર કરવાનો ખ્યાલ મુંબઇની કોરપોરેશનમાં ચાલી રહ્યો છે. ખાનગી માણસો ચાલીઓ રાખી પઇસાને લોભે ઘણી ખરાબ હાલતમાં રાખે છે તથા તેથી બહુ નુકશાન થાય છે. હિંદુસ્થાનથી છાપાંઓ આવ્યાં છે. તે ઉપરથી જણાય છે કે મ્યુનિસિપાલિટિ પોતે એવી ચાલીઓ બાંધવા માંગે છે. એનજીનીઅરના રિપોર્ટ પ્રમાણે દરેક કોટડીની કીમત રૂ. ૫૫૦ ગણવામાં આવે છે. આનરેબલ ઇબ્રાહીમ રહીમતુલાના ગણત્રી એવી છે કે એ કોટડીઓની કિંમત લગભગ ૨૫ ટકા ઓછી નહિ થાય ત્યાં સુધી મુંબઇના બધા ગરીબ માણસોને સારૂ ચાલ બનાવવા જેટલા પઇસા કોરપોરેશન નહિ કાઢી શકે. એમણે એમ પણ જણાવ્યું કે જે માણસ અત્યંત સુઘડતાવાળી, શરીર સુખના બધા નિયમો જેમાં પાળવા શકાય એવા સાદા ચાલ બનાવવાનું જે માણસો શોધી કહાડશે તે મુંબઇ ઉપર મોટો ઉપકાર કરશે. હેલ્થ કમીટીએ ઇમામવાડામાં તથા અંદવાડીમાં ચાલીઓ કરવાનો પ્લેન પસાર કર્યો છે. નવી ચાલીઓ દુર થય સારી ચાલીઓ થશે તો ખરેખરો સુધારો થશે મજુરો

નેશનલ સોશીઅલ કોનફરન્સની અગાઉ ફરામજી કાવસજી ઇન્સ્ટીટયુટમાં મુંબઈમાં ભરાએલી સ્ત્રીઓની સભા.

આપણા હિંદી રીવાજ પ્રમાણે સ્ત્રીઓ જાહેર સભામાં પોતાના વિચાર જણાવતાં અચકાય છે તેથી કરીને મુંબઈની આગેવાન સ્ત્રીઓએ સંસારીક સુધારાને લગતી કોનફરન્સ ભરાવાની અગાઉ એક ખાસ સ્ત્રીઓની જ સભા ભરી સંસાર સુધારામાં સ્ત્રી જાતી એ એક મુખ્ય અંગ છે તેમ સમજી સ્ત્રીઓના પ્રથક પ્રથક વિચારો સંસાર સુધારાને લગતા કેવા પ્રકારના છે તે જાણવાને સારૂ પ્રેસીડન્સી સંસાર સુધારક મંડળીના આશ્રય નીચે એક સભા મુંબઈમાં ફરામજી કાવસજી ઇનસ્ટીટયુટમાં મળેલી હતી. આ સભામાં ઘણી સ્ત્રીઓ હાજર થઈ હતી અને યુરોપીઅન બાનુઓ પણ હતી. હાજર થએલી સ્ત્રીઓ નીચે પ્રમાણે હતી.

લેડી ભાલચંદ્ર કૃષ્ણા, મીસીસ બદરૂદીન તયબજી, મીસીસ એમ. જી. રાનાડે. રાણી સાહેબ (જમખંડી), બાઈ સાહેબ (કરંદવાડ), મીસીસ એન. જી. ચંદાવરકર, લક્ષ્મીબાઈ રાનાડે, મીસીસ માધવદાસ રુગનાથદાસ, મીસીસ રમણભાઈ મહીપતરામ, મીસ ફારને લીઆ સોરાબજી, મીસ સીરીન કે. એન. કાબરાજી, મીસ અને મીસીસ અબાસ તયબજી. મીસીસ જી. પટેલ. વિગેરે સ્ત્રીઓ હાજર હતી. મરાઠી, હિંદી અને ગુજરાતી શ્લોકો ગાઈને સભાનું કામ શરૂ કરવામાં આવ્યું હતું. પછી મીસીસ બદરૂદીન તયબજીએ 'બીન' નામનું દેશી વાજીંત્ર બજાવી સભાને મનરંજન ગાયનો સંભળાવ્યાં હતાં.

લેડી સાવિત્રીબાઈ ભાલચંદ્રે હાજર થયલી સ્ત્રીઓને સતકાર આપતાં જણાવ્યું કે જેટલાં વરસ નેશનલ કોંગ્રેસને થયાં છે તેટલાંજ સોશીઅલ કોનફરન્સને પણ થયાં છે. સંસાર સુધારામાં સ્ત્રીની સ્થિતિમાં સુધારો કરવો એજ બીજા બધા સુધારામાં અગત્યનું થઈ પડ્યું. તેથી સ્ત્રીઓએ કોનફરન્સમાં ભાગ લેવો એ ઉત્તમ રસ્તો છે, તેટલાજ વાસ્તે આ સભા કોનફરન્સની અગાઉ બોલાવવામાં આવેલ છે. કારણ કે જાહેર સભામાં દાખલ થવાને કેટલીક સ્ત્રીઓ અવિનય ગણી લોક રીવાજને તાબે થઈ ખુલી રીતે પોતાના વિચારો બહાર દરશાવી શકતી નથી, પણ આ સભામાં તેમ થવાનો સંભવ નથી.

મીસીસ રાનાડે પ્રેસીડેન્ટની ખુરશીએ બેસે એવી દરખાસ્ત મીસીસ બદરૂદીન તયબજીએ કરી. આ દરખાસ્તને મીસીસ ચંદાવરકરે ટેકો આપ્યો અને તે ખુશીના પોકારો સાથે સ્વિકારવામાં આવી હતી.

શરૂઆતમાં મીસીસ રાનાડેએ જણાવ્યું કે હિંદી સ્ત્રીઓમાં પડદાનો રીવાજ હોવાથી કોનફરન્સ વખતે સ્ત્રીઓનો ચોથો ભાગ હાજર થઈ શકતો નથી. તેથી તેઓના વિચાર થોડી ઘણી હાજર થતી સ્ત્રીઓ દરશાવે એ ઉચિત લાગતું નથી તેથી કરીને આ સભા આજરોજ બોલાવવામાં આવેલ છે. સ્ત્રીઓની 'વરતણુંક કેવી હોવી જોઇએ, તે બાબત જણાવતાં તેણે કહ્યું કે:—

૧. શ્રીમંતોની સ્ત્રીઓએ પોતાનો વખત ગરીબ અને મંદવાડમાં પીડાતી સ્ત્રીઓને જાત મહેનતથી અથવા કોઈપણ રીતે મદદગાર થઈ પડીને તેઓનું કોમળ હૃદય બતાવવું જોઇએ. જો સ્ત્રીઓનું હૃદય મરદોનાં જેટલું કઠણ હોય તો સ્ત્રીઓ અને પુરૂષમાં ફેર શું? તેથી સ્ત્રીઓએ જે જે કામોમાં કોમળ હૃદયની ખાસ જરૂર પડે ત્યાં જન સુખાકારી કામો કરી દુઃખનીવારણ કરવા તરફ નજર રાખી અબળાઓને ઉપકૃત થવું એજ તેઓનું કર્તવ્ય છે. માંદગીની વખતે સ્ત્રી જેટલું કામ કરી શકે છે. તેટલું કામ મરદ કરી શકતો નથી. ઇસ્પીતાલમાં જઈ દુઃખથી રીબાતી સ્ત્રીઓની ખીજમતમાં રહીને પછી તે ગરીબ હોય કે તવંગર, તેઓને દીલાસો આપવો, એના જેવો ઉપકાર બીજો કોઈ નથી.

૨. તેઓની બીજી ફરજ ધર્મ સંબંધી ચોપડીઓ વાંચી ધર્મ જ્ઞાન મેળવવાનું છે. પુરાણો અને શાસ્ત્રોમાં જે ધર્મ મત દરશાવ્યો છે તેનું અધ્યયન કરીને અજ્ઞાન સ્ત્રીઓને ધર્મ સમજાવવાને ખરો સ્ત્રી ધર્મ શું છે, તે સમજાવાનું છે.

૩. ભણેલી સ્ત્રીઓએ ગામડા તથા શહેરમાં જઈ છોકરીઓને કેળવણી કેવી રીતે અપાય છે તે પર ધ્યાન આપવાનું છે. સ્ત્રીઓની ઇસ્પીતાલમાં કેવી રીતે માવજત રખાય છે તે જાણવાની છે.

૪. બાળ લગ્નને લીધે નાની ઉમરની છોકરીઓને તેઓને સાસરે જવાથી તેઓનો અભ્યાસ બંધ કરવો પડે છે. તેઓનો અભ્યાસ બંધ થતો અટકાવવામાં મદદ કરવી.

૫. દરેક ગામડામાં અને શહેરમાં છોકરીઓને વાસ્તે નીશાળ હોવી જોઇએ.

૬. છેલે તેણે જણાવ્યું કે હમણાં થોડા વખતમાં સ્ત્રી અને પુરૂષમાં જે એક મોટો ફેરફાર જોવામાં આવે છે તે એ છે કે માનસિક કેળવણીમાં સ્ત્રી પુરૂષના કરતાં ઘણીજ પછાત માલુમ પડે છે. અગાઉ આટલો બધો ફેર જોવામાં આવતો નહિ. સ્ત્રીઓની કેળવણી ઘણીજ ઉતરતી અને પુરૂષોની તેટલાજ પ્રમાણમાં ચઢીઆતી હોવાથી સ્ત્રી પુરૂષોના જોડાથી જે અન્યોઅન્ય લાભ થવો જોઇએ તે થતો નથી. વિચારો મળતા આવતા નથી અને પરિણામે સ્ત્રી કે પુરુષ અથવા તો બને આ જીંદગીને કંટાળારૂપી ગણી સુખેદુખે પોતાનું આયુષ પુરૂં કરે છે. ખરો પ્રિતીભાવ થતો નથી. આ પ્રમાણે અગાઉ ન હતું. કારણ કે સાધારણ વર્ગમાં તો સ્ત્રી અને પુરૂષની માનસિક કેળવણી સરખીજ હતી. તેથી સંસાર સારો ચાલતો. પણ હમણાં તેથી ઉલટુંજ છે. માટે સંસાર સુધારામાં મોટામાં મોટું કામ સ્ત્રી કેળવણી છે તેનો ફેલાવો કરવામાં ભણેલી સ્ત્રીઓએ મદદ કરવી જોઇએ.

૭. તે સઘળી ફરજોમાં ઉત્કૃષ્ટ તો એ છે કે હમણા દુકાળ અને પ્લેગમાં જે હજારો સ્ત્રીઓ કંગાળ અને દુખી થએલી છે તેઓને મદદ કરવામાં અને તેઓના બચ્ચાંઓનું પાલણ કરવામાં જે પરમાર્થબુદ્ધિ સમાએલી છે તેમાં સ્ત્રીઓએ પણ પોત પોતાની સ્થિતિઅનુસાર ભાગ લેવો જોઇએ.

ત્યારપછી લેડી કરઝન માંદગીમાંથી સારાં થવાથી ખુશી થવા બાબતનો ઠરાવ મીસ સીરીન કાબરાજીએ મુકતાં તે પસાર થયો હતો. છેવટે સ્ત્રી સુધારાને લગતા કેટલાક નિબંધો મરાઠી. ગુજરાતી અને હિન્દીમાં વાંચી સંભળાવવામાં આવ્યા હતા.

વીસમી હિંદી નેશનલ કોંગ્રેસ.

સર હેન્રી કોટનનું ભાષણ.

[૪]

સામે થવું ફોકટ.

ઉપર જે મેં ફકરો આપ્યો છે તે લાંબો છે પણ ડહાપણથી ભરેલો છે અને લોર્ડ ક્રોમરે એ વચન કહ્યાં તેને આજે વીસ વરસ થયાં છે. તે દરમીઆન એ સ્થિતિમાં વધારો થયો છે. એટલે તેની સામે થવાથી કોઈ માણસ તેનું પોષ રોકી શકે તેમ નથી.

લોર્ડ રીપન અને તેના ખજાનચીની કારકીર્દી એ હિંદુસ્થાનના હિતકર્તાઓને સારૂ સોનેરી વખત ગણાયો છે એ બરોબર છે. કેમકે એ વખતે લોકોની ઉમેદોને ટેકો મળતો હતો. કેળવણી અને સ્થાનિક સ્વરાજ્યમાં ઉમેરો થતો હતો, અને હિંદુસ્થાનની પ્રજાનો પાયો બરાબર રોપાયો હતો. ત્યારબાદ અમલદારોના વિચારો ઘણે ભાગે આ ઉમળકાની સામે થયા છે, અને વખતો વખત તેઓએ કોઈ વખતે મળેલા લાભો છીનવી લેવા પ્રયત્નો કરયા છે.

હિંદુસ્થાનમાં હાલની રાજ્ય પ્રકરણી કેળવણીથી હિંદુસ્થાનના લોકો નહિ વળે અને

એ કેળવણી કરતાં બીજી જાતની ઉપયોગી કેળવણી લેવી એ વધારે સારૂં છે. કારણકે એ કેળવણી લેવાયા પછી રાજ્ય પ્રકરણી કેળવણીમાં પ્રવેશ કરવો એ સહેલું થઇ પડશે. એવી રીતે આપણને સમજાવવામાં આવે છે. આપણે ટાઇમ્સમાં વાંચીએ છીએ કે "આપણે કંટાળો ખાઇને પણ આપણાં પગલાં પાછાં ફેરવવાં પડશે. હિંદીઓને સાધારણ સમજુતીની અને તેઓની ચાલચલણની બાબતમાં તેઓને કેળવણી આપવામાં આપણે વખત રોકવો પડશે. ત્યાર પછીજ તેને સ્વરાજ્યની કેળવણી આપી શકીશું."

આનો અરથ એમ થયો કે જમાનાના જમાના ચાલ્યા જાય, કેળવાએલા હિંદીઓ પેદા થાય અને નાશ પામે ત્યાં સુધી આપણે હાથ ઝાલીને બેસી રહેવું. આપણને એમ પણ સમજાવવામાં આવે છે કે હવે નવા કેળવાએલા વરગોની નબળાઇ અને ખામી જોઇ શકાય છે; અને પુરવેના રાજ પ્રકરણના સવાલોના ગુંચવાડાનો ખરો અભ્યાસ હવેજ આવી શકે છે. આ બધું ટાહેલું આપણી સામે થનારાઓનું છે. આવી ઢંગ ધડા વગરની તથા વગર સમજની દલીલોથી જે જુસ્સો ચઢેલો છે તે થોભી શકાય તેમ નથી. બર્ક, મેકોલે, બ્રાઇટ, રીપન, ફોસર અને એલ્ફીન્સ્ટનને વગોવવાથી શો લાભ થવાનો છે? ચઢતું પાણી કોઇ રોકી શકતું નથી. સામે થવાનાં ફાંફાં મારવાં એ આવે વખતે જોવામાં આવે છે. પણ તે માત્ર થોડી મુદતનેજ સારૂ. પછી તે પોકાર રેતીમાં પડેલા પગલાની માફક આંખના મિચકારામાં ચાલ્યા જાય છે. એટલે જે સામે થનારાઓ છે તેઓની દલીલથી આપણે મુંઝાવાની જરૂર નથી. થોડી મુદતમાં તે હોલવાઇ જશે.

તમારામાં નિરાશાનાં ચિન્હો જાયાં છે. અને તમારી મુરાદોને ઉત્તેજન નથી મળતું એવા રાજકારભારથી નરમ થઇ જઇ બેસી રહેવાનું વલણ હું જોઉં છું. એ બધું જોઇને મને અજાએબી નથી થતી, પણ તમારે નિરાશ થવાનું કાંઇ કારણ નથી. કોઇ પણ માણસ ઇશ્વરી ઘડીઆળના કાંટાને પાછા ફેરવી શકતા નથી. એટલે જ્યારે કોઇ પણ સારા કામમાં મુશીબતો આવે છે ત્યારે તેનું પરિણામ એ આવે છે કે સારા કામના કરનારાઓમાં વધારે બળ આવે છે, વાસ્તે તમે સાવધ રહો, ઉમેદવાર રહો, હિંમત ન હારો અને લાંબુ મોઢું રાખો. તમારી મહેનતમાં જરાએ ખામી ન રાખો. તમારા જુસ્સાનાં મોજાંઓ ઝપાટા ભેર તમારી સામે બાંધેલી પાળને તોડી નાંખશે. જે દિવસને મેકોલેએ ઇંગ્લંડની તવારીખમાં બારેમાં બારે ગણ્યો છે તે દિવસ ઉગતો હમણાંજ હું જોઉં છું.

હિંદુસ્થાનનું ભવિષ્ય.

હિંદુસ્થાનમાં પ્રજાકીય જુસ્સો થવાથી તેનું શું પરિણામ આવવું જોઇએ તેનો ખ્યાલ આપણે મનમાં બરોબર ઠસાવીએ. જે પ્રજાકીય લાગણીઓ બ્રિટિશ રાજ્યકારભારથી પેદા થઇ છે તે લાગણીની સામે હાલનો રાજ્ય કારભાર ટકી શકે તેમ નથી. તોપણ હિંદુસ્થાન અને ઇંગ્લંડ એક બીજાથી બંધાએલ છે. ઇંગ્લંડે જે જવાબદારી માથે લીધી છે તે તેનાથી સહેલાઇથી છોડાય એવી નથી. અને જેમ ઇંગ્લંડ પોતાની આગળની કાર્કિદીથી હાલ જુદું પડી શકતું નથી તેમજ હિંદુસ્થાન પોતાના જુના હેવાનાથી એકદમ દૂર થઇ શકતું નથી. એક મહાન રાજ્યાધિકારી થોડી મુદત પહેલાં કહી ગયો છે કે ઇંગ્લંડ આગળ જતાં હિંદુસ્થાન ઉપરથી પોતાનો હાથ તદન ઉઠાવી લે એવા વખતનો તેને આભાસ પણ નથી આવી શકતો. મને હિંદુસ્થાનના ભવિષ્ય વિષે એવો ખ્યાલ નથી. ઇંગ્લંડ એકદમ ભાગી છુટવું એવું તો કોઇથી નહિ કહેવાય; અને ફેરફાર કરવાનું કામ તે ધીમે ધીમે થઇ શકશે. સંપુરણ ફેરફાર કરતાં ઘણાં વરસો જવા જોઇએ એમ છતાં એજ ખરી રાજ નીતિ છે એ વિચાર આપણે હમેશાં આપણી નજર તળે રાખવાની જરૂર છે. સ્વદેશાભિમાનનો જુસ્સો હિંદુસ્થાન સાધારણ ને મગરૂરી નજરે પોતાની અસલની કાર્કિદી ઉપર જુએ છે. અને જાણે છે કે ફરી એક વખત પુરવની પ્રજાઓમાં હિંદુસ્થાન પોતાનો દરજ્જો ભોગવશે. આવી જાતનો હેતુ પાર પાડવાને તેઓ મથેલા છે. તેમાં ઢીલ, થાક અથવા તો પાર પાડતાં કોઇ નુકશાન થાય તોપણ અંતે પાર પડશે તેમાં શક લાવવાનું કારણ નથી.

[અધુરૂં.]

ફીજી ટાપુઓમાં હિંદીઓની હાલત.

ટાઇમ્સ ઓફ ઇન્ડિઆમાં બહાર પડેલો એક પત્ર.

આખા ફીજી ટાપુઓમાં હિંદીઓની સંખ્યા ૨૨,૦૦૦ માણસોની છે. તેઓના હાથમાં ખેડાણ જમીનનો કબજો થોડો ઘણો છે અને તે વધારે થવા સંભવ છે. કેટલાક ગોરા લોક એવો વિચાર બાંધે છે કે ફીજીના મુળ વતનીઓ કે જેઓની સંખ્યા ૯૪,૦૬૦ની છે તે દીવસે દીવસે ઓછા થતા જશે. તેઓની જગ્યા હિંદીઓ લઇ લેશે અને જો તેઓની વસ્તી ઘટતી નહિ જાય તોપણ તેઓને ઉપયોગી અને ખંતીલા હિંદીઓની નીચે ગોઠને બદલે તાબેદાર નોકર તરીકે કામ કરવું પડશે. હમણા પણ ફીજીઅનોની જમીન હિંદીઓજ ખેડે છે, તેઓના ઘણા હિંદીઓજ બાંધે છે અને તેને વાસ્તે હિંદીઓને પઇસાનો સારો બદલો મળે છે. હિંદીઓ કુલી તરીકે ગીરમીટમાં કામ કરવાને સારૂ શરૂઆતમાં જાય છે. શેરડીનું વાવેતર તેઓના હાથથી કરાવવામાં આવે છે. તેની ગીરમીટના પાંચ વરસ દુઃખી સ્થિતીમાં તેઓ ગુજારે છે. ગીરમીટના પાંચ વરસની જીંદગી ઘણીજ અસંતોષ અને કંગાળ સ્થિતિમાં પુરી થયા પછી તેઓને છુટા કરવામાં આવે છે, પણ જો બીજા પાંચ વરસ ફીજીના ટાપુઓમાં ગીરમીટમાં રહ્યા સિવાય પોતાની આપ મુખત્યારીપણે મજુરી કે ધંધો કરી કાઢે તો સરકાર તે બીજા પાંચ વરસ પુરા થયા પછી હિંદુસ્થાન પાછા જવાનો ખરચો આપવાને બંધાય છે. આ પ્રમાણે જ્યારે તેઓની પસંદગી ઉપર ફીજીમાં રહેવાની કે હિંદુસ્થાન પાછા જવાની માંગણી કરવામાં આવે છે, ત્યારે હિંદીઓ છુટા રહીને ધંધો (ખેતી) કરી બીજા પાંચ વરસ પુરા કરી સરકારને ખરચે પાછા હિંદુસ્થાન જવાની માંગણી સ્વિકારે તે સ્વભાવિક છે.

ફીજી ટાપુઓની જમીનનો કબજો મુળવતનીઓ કે જે ફીજીઅનો કહેવાય છે તેઓના હાથમાં છે. તેઓ એકલે હાથે જમીન ખેડવાને અશક્ત હોવાથી તે જમીન અમુક પઇસા લઇ હિંદીઓને ખેડવાને આપે છે. હિંદીઓ શેરડીનો પાક ઘણી મહેનત કરી પુશકળ જાતે ઉતારી જમીનમાંથી સારો ફાયદો મેળવે છે. તે તેઓની મહેનતનો લાભ મળે છે. વળી તેઓ ઢોર પણ રાખે છે અને ગીરમીટીઆ લોકોને દુધ વેચીને પઇસા કમાય છે. હિંદી ગીરમીટીઆઓમાં કોઇ પણ ચીજની ઘણી ખપતી હોય તો તે સોના રૂપાના દાગીનાની છે, તેથી ગીરમીટીઆઓમાં જે સોનીનું કામ જાણે છે તે ગીરમીટ પુરી થયા પછી પોતાનો ધંધો સ્વતંત્રપણે સારી રીતે ચલાવી શકે છે અને પઇસાદાર થાય છે. વળી ત્યાંના સોની શેઠીઆએ એવું શોધી કાઢેલ છે કે ચલણના રૂપાના ચલણના સીક્કાની જે કીમત અપાય છે તેનાં કરતાં રૂપું વધારે હોય છે. તેથી તેઓ તેવા સિક્કાઓ વેચાતાં લઇ ગળી નાંખે છે અને તેમાંથી રૂપાના દાગીનાઓ બનાવી સારો ફાયદો મેળવે છે. હિંદીઓની ઓરતોને સોના રૂપાના દાગીના પહેરવાનો શોખ એટલો બધો છે કે તેઓ ઘરેણાં પહેરીને સંતોષ માનતાં નથી, પણ ઘરેણાંનો સંઘરો કરવામાં પણ આનંદ માને છે. જે સંઘરો તેઓ હિંદુસ્થાન જતી વખતે સાથે લઇ જાય છે. જો તેઓ હિંદુસ્થાનમાં રૂપાની કાંઠલીઓ પહેરતા હશે તો આંહી સોનાની પહેરે છે. કાંઠલીઓમાં પંદર વીસ પવનનો માલ નાંખેલો જોવામાં આવે છે.

હિંદીઓમાં બીજો શોખ કોરટમાં લડવાનો છે અને તે આંહી સ્પષ્ટ જોવામાં આવે છે. તે વારસામાં કેમ ઉતરેલો હોય એમ જણાય છે અને હિંદુસ્થાનમાં પણ કોરટમાં

હૈરાનગી લેવામાં આવે છે. મારે જણાવવું જોઈએ કે ન્યાયખાતું હિંદીઓને વાસ્તેજ ચાલતું હોય એમ જણાય છે. કારણ કે મુળ વતનીઓમાં ગુન્હાઓ અને દીવાની કેસો હિંદીઓના જેટલા થતા નથી. આ પ્રમાણે હોવાથી શીદી કાબુમાં થોડા ઘણા મજીસ્ટ્રેટનું પણ સારી રીતે પોષણ થઇ શકે છે. શીદીઓ દારૂ પીવાથીજ તોફાન કરે છે, પણ દારૂની બંધી હોવાથી જ્યારે તેઓને ગોરાની પાસેથી દારૂ મળે છે ત્યારેજ તોફાન થવા સંભવ છે.

છુટા હિંદીઓની સ્થિતી સુખાકારી છે તો પણ તેઓ ફરિયાદ કરે છે કે ગોરા ન્યાયાધિશો ન્યાય અને અન્યાય શું તે તેઓ જાણતા નથી. હું તેઓને વારંવાર જણાવતો કે આવા પ્રકારની ફરિયાદ હિંદુસ્થાનમાં પણ થયા કરે છે. તેના જવાબમાં તેઓ કહે છે કે તે ફરીઆદનું કારણ હિંદમાં જુદું છે ને આંહી જુદું છે. હિંદુસ્થાનમાં હિંદીઓજ માજીસ્ટ્રેટ હોવાથી ખરી દાદ મળતી નથી. અંહી કાયદાથી બીનવાકુફગાર ગોરાઓ ન્યાયાસને હોવાથી ન્યાય મળતો નથી. તેમાં જ્યારે તેઓને હિંદી ભાષાનું જ્ઞાન ન હોય ત્યારે અન્યાય થાય તેમાં નવાઈ નથી. ગોરાઓ "ચુપ રહો" તેથી વધારે જાણતા નથી. હિંદીઓ કહે છે કે એક ઓરત પોતાનો ધણી મુકીને બીજે મરદ કરે છે તે જ્યાં હિંદીઓને કાંઈપણ દાદ મળતી નથી આ ગુન્હો ફોજદારી છે, તેથી હિંદીઓ ધારે તો દાદ લઇ શકે તેમ છે. પણ હિંદીઓના લગ્ન ગોરાઓની પેઠે રજીસ્ટર થતા નથી. હિંદીઓ તેઓની ઓરતોની નીતિ ઉપરજ ભરોંસો રાખી લગ્ન સબંધમાં ઉતરે છે તેથી કાયદાસર ઈલાજ લઇ ન શકે ને કદાચ અસંતોષ રહે. તોપણ તેથી તેઓને ન્યાયાધીશોને દોષ દેવાનો નથી. આ છુટા હિંદીઓની સ્થિતી છે.

છુટા હિંદીઓની સ્થિતિ જેટલે દરજ્જે સારી છે, તેટલેજ દરજ્જે ગીરમીટીઆઓની સ્થિતી બેદરકાર છે. મારે એમ નથી કહેવાનું કે તેઓને હદ ઉપરાંત મહેનત કરવી પડે છે. પણ ગોરાઓ તેઓનો જ્ઞાતિ ધર્મના રીવાજો ન જાણવાથી તેઓને ઘણુંજ સહેવું પડે છે. તેઓને જે જગ્યામાં રાખવામાં આવે છે તેનો મુકાબલો હિંદુસ્થાનના ગામડાંઓના ઢેડવાડાની સાથે કરી શકાય. લોઢાં લાકડાંને જેમ તેમ કરીને ગોઠવી ઉભાં કરેલાં ઝુંપડાંના જેવા છે. આવા ઝુંપડાંમાં હલકાં વરણના માણસોની સાથે ઉંચ જ્ઞાતીનાં ગીરમીટીયાંઓને પણ સાથેજ રાખવામાં આવે છે. એ હિંદુઓનુ મન કોઈપણ કારણથી અત્યંત દુખાય, તો ને અંત તેઓના જાતિભેદનો અંગીકાર કરવાથીજ. જ્યારે હિંદી સરકાર હિંદીઓની ધરમ સંબંધી લાગણીઓ દુખાવવામાં ઘણોજ આંચકો ખાય છે ત્યારે તે સરકાર હિંદી ગીરમીટીયાઓની દુઃખદાયક સ્થિતિ તરફ શીશેલ્સની લાગણી મરાવી ગોરા શેઠોની ગેરવાજબી વરતણુક કેમ અટકાવતી નથી તે સમજી શકાતું નથી.

ટુંકામાં હિંદીઓને ગીરમીટમાં આવવાથી પોતાના ધરમને એકકોરે મુકવો પડે છે, હિંદીઓ પાન અને હોકો મુકીને પાઇપ પીતાં શીખે છે, પાઘડીને બદલે ફેલ્ટ હેટ ગોરાઓની માફક નાંખે છે અને દરેક રીતે તેઓના દેશ રીવાજને અનુસરી ચાલવાને બદલે ગોરા લોકોનું અનુકરણ કરે છે. મેં તેઓને ટોપી પહેરવાની બાબત પુછતાં તેઓ કહે છે કે ટોપીથી વરસાદમાં થોડી અડચણ પડે છે અને ટોપી પાઘડી કરતાં સહેલાઈથી ઉતરી શકે છે. પરંતુ ન માની શકાય તેવી બાબત તો એ છે કે ગોરાઓનું અનુકરણ કરવામાં દાળ, ચાવલ, આટો, ઘી, તેલ, મસાલો, મીઠું, લુગડાં, તમાકુ અને બીજી સઘળી જોઈતી ચીજો ગોરાઓની દુકાનમાંથી લે છે. તે ચીજોની કીમત ઘણી ભારે રાખવામાં આવે છે, તેમ છતાં હિંદીઓ સઘળો સોદો ગોરાઓને ત્યાંજ કરે છે. આ અનુકરણ કદાચ માનવામાં ન આવે પણ તે ખરી વાત છે. એટલે ધર્મ જ્ઞાન અને પઈસા ખરચવામાં પણ તેઓ ગોરાઓનું અનુકરણ કરે છે. મેં સાંભળ્યું છે કે જ્યારે તેઓ પોતાની જન્મભુમીમાં પાછા જાય છે ત્યારે ગોરાની રીતભાતો એકદમ કીનારે ઉતરતાંજ મુકી આવે છે. તેઓના સગા વહાલાઓને સાષ્ટાંગ દંડવત કરે છે અને ગંભીર ચહેરો રાખી તેઓને જણાવે છે કે મધ દરીઆના કાંઠા સુધીજ તેઓ ગયા હતા અને તેઓની પાસે એક કાની કોડ શીવાય કાંઇપણ પઇસા નથી. પણ જ્યારે તેઓ દેશમાં થોડો વખત રહીને પાછા જવાની વાત કરે છે ત્યારે તેઓના સગાઓને તેઓના બોલવાં ઉપર વહેમ આવે છે અને વિચારમાં પડે છે કે તેઓના ખેતરો અને બીજી મોટી મોટી વાતો સાંભળેલી તે ખરી કે ખોટી.

હિંદીઓ ગોરાઓના સારા ગુણો પણ ઓછા લેતાં શીખે છે. હળ તથા બળદો જોડવાને બદલે ઘોડાઓ જોડે છે, અને તેઓ વધારે ચાલાકીથી કામ કરે છે. બળદની પેઠે ઉંઘતા ઉંઘતા જેમ દેશમાં કામ કરે છે તેમ કરતા નથી. હિંદીઓ શીદીઓની માફક પાણીમાં પણ રહી શકતા નથી. તો પણ નદીને કાંઠે રહેવામાં વધારે આનંદ માને છે. કારણકે તેથી કરીને લુગડાં ધોવાની તેમજ વાસણ વિગેરે ધોવાની સારી સગવડ મળી શકે છે.

તેઓને ઉતરીને ફીજીમાં આવેલ છે એવી વાતો હિંદીઓ કરે છે. આ વાતો હિંદુસ્થાનમાં પણ જ્યાં કુલીઓને ભેગા કરવાની જગ્યાઓ છે ત્યાં સાંભળવામાં આવે છે. આ વાત ખરી હોય કે ખોટી હોય પણ એટલું તો ખરૂં છે કે જ્યારે તેઓને ફીજી લઈ જવાને એક કંપાઉન્ડમાં પુરે છે ત્યાર પીછે તેઓ બહારના લોકો સાથે વાતચીત કરી શકતા નથી. તેઓ ખુશીથી જાય છે અને આ ખુશી લખીતવાર જણાવવામાં આવે છે છતાં તેઓને બીજા લોકો સાથે વાત ન કરવા દેવાનું કારણ સમજાતું નથી, ગીર-મીટીઆ ભેગા કરવાવાળા એજન્ટો તેઓને એમ ભોળવે છે કે તેઓને માત્ર બરમા સુધીજ જવાનું છે, ઉપરી અમલદારોપાસે તેઓ જે જુબ્બો કહે તે માત્ર શીખવ્યા પ્રમાણેજ કહે છે. ગીરમીટીઆ ખરી હકીકત જણાવતા નથી. એમ પણ કહેવાય છે કે ગીરમીટીઆ ખરી હકીકત જાણતાં છતાં પણ જુઠું બોલવાની ટેવ પડવાથી ખરાં કરતાં ખોટું બોલવું વધારે પસંદ કરે છે, અને અને તેથી ઘણી જોઈને જુઠું બોલે છે. આ બાબત ખરી હોય કે ખોટી હોય પણ આટલું તો ખરૂં છે કે ઉપરી અમલદારો ગીરમીટીઆને ચાલાન કરતી વખતે જોઈએ તેવી તપાસ કરતા નથી નહિતો જે માણસ પોતાના નાજુક બાંધાથી મજુરીને નાલાયક છે તે આ ફીજીમાં આવી શકે નહિ દાખલા તરીકે સોની લોકો.

છેવટે મારે જણાવવું જોઈએ કે હિંદુ તરીકે નહિ પણ એક માણસ જાત તરીકે તેઓનાપર દયા કરીને તેઓમાટે રહેવાની ગોઠવણ કરી આપવી જોઈએ. તેમ નહિ થાય તો પરિણામ એ થશે કે દુઃખીયાનો હિંદીબેલી ફીજીમાં ઉતરી પડશે અથવા હિંદી નેશનલ કોંગ્રેસ નબળાની સહાયે આવી તેઓમાંનો એક બાહોશ આદમી મોકલશે, કે જે કોલોનીઅલ સેક્રેટરી, વાઇસરોય કે ઈન્ડિઆના સેક્રેટરીને હિંદીઓની દુઃખી સ્થિતિથી વાકેફ કરશે.

બી. એ.

જાપાની વાર નરોની તવારીખ.

અમારા વાંચક વરગમાં જાપાની એડમીરલોની તવારીખ જાણવાની જીજ્ઞાસા ઉત્પન થઇ હોય એમ જણાવાથી અમો આ કોલમ તેઓના જન્મચરીત્રને માટે રાખીએ છીએ.

[૪]

ફીલ્ડમારશીઅલ ઓયામા.

જાપાનના ફોજનો સેનાપતિ મારક્વીસ ઓયામા જાપાનમાં ઘણોજ કદરૂપો માણસ ગણાય છે. તેમ છતાં તેની રીતભાત એટલી તો સભ્ય અને નમ્ર છે કે તે દરેક માણસનું મન વાતચીત કરવાથી પોતા તરફ આકરશે છે

જ્યારે સેનાપતિ તરીકે તેની નિમણુક થઇ ત્યારે રૂશિઆને ખુશી થવાનું કારણ મળી આવેલ હતું. રૂશિઆએ ધાર્યું કે જનરલ કુરોકી કે જેણે ઘણી બહાદુરીથી રૂશિઆના સાથે લડીને જાપાનની કીર્તિ જાળવી રાખી હતી, તેનામાં આના નિમણુક થવાથી દ્વેષરૂપી કીડો પેદા થશે, જેથી જાપાનના જનરલોમાં ફુટફાટ થશે અને રૂશિઆને ફાયદો થશે. પણ ઈરષા થવાને બદલે મારકવીસ ઓયામા જનરલ કુરોકીનો હીમાયતી દોસ્ત થઇ પડેલ છે. તેથી રૂશિઆને નાશીપાસ થવાનો વખત આવ્યો છે.

ઓયામા સીપાઈઓને કેળવણી આપવામાં ઘણીજ સખતાઈ રાખે છે તોપણ સીપા

ઇએ તેમજ અમલદારો તેને ઘણોજ ચાહે છે, અને ભક્તિભાવથી તેના તરફ જુએ છે. તેના હુકમને તાબે રહેવામાં અને તેમ કરવામાં જમે તે મુશીબતો સહન કરવામાં તેઓ પાછા હઠતા નથી. પોર્ટ આરથરનો કિલ્લો લેવાથી તેનું નામ અમર થઇ ચુક્યું છે તેની કિર્તિ આખા જાપાનમાં ફેલાઈ તે લોકપ્રીય થઇ પડયો છે. જાપાનની મોટામાં મોટી ફતેહ પોર્ટ આરથરનો કિલ્લો તોડી પાડવામાં છે.

—તેની કેળવણી—

ઓયામાએ પોતાની કેળવણી ફ્રાંસમાં લીધેલી હતી. ફ્રાંસ અને જરમનની લડાઇ વખતે ફ્રાંસના એક નોકર તરીકે રહી તેણે પશ્ચિમની કેળવણીનો લાભ લીધેલ હતો. આ અનુભવથીજ તે જાપાનની ફોજમાં સુધારો કરી શક્યો હતો. તે જે કામ માગે લેતો તેમાં ખંત અને હોંસ રાખી તે કામ પુરૂં કરયા શિવાય તે જંપતો નહિ.

તે પોતાના મન ઉપર અજબ કાબુ રાખી શકે છે. દુશ્મનોના નામરદાઇ ભરેલા પ્રપંચથી તે ગુસ્સે નથી થતો પણ ધિક્કારની નજરથી જોઈ તેઓને હસી કાઢે છે.

જનરલ ફુકુશીમા.

જનરલ ફુકુશીમા જાપાનની ફોજમાં ત્રીજો હોદ્દો ધરાવે છે. તેણે એશિઆમાં મુસાફરી કરેલ છે. હિંદુસ્થાન, ઈરાન, તુરકસ્થાન અને યુરોપમાં પણ તેણે મુસાફરી કરેલ છે. ઈંગરેજી ભાષાનું તેણે સારૂં જ્ઞાન મેળવેલ છે ચીનની લડાઇ વખતે તે એક રેજીમેન્ટનો ઉપરી હતો. તેના સારા અનુભવથી અને તેની અવલોકન શક્તિથી, તેમજ રૂશિઆની ફોજ કેવી રીતે કેળવાયલી છે તેનું જ્ઞાન હોવાથી તે દેશના સેવા સારી રીતે બજાવશે એમ ધરાય છે. મોટા માણસો ઘણી સાદાઇથી રહે છે તેમ આ જાપાનનો વીર પુરૂષ ઘણોજ સાદો છે. તે એક લડવૈયો છે એટલુંજ નહિં પણ તેનામાં કવિત્વ શક્તિ છે. તેણે રૂશિઆની સાથે લડાઈ થઇ તે વખતે જે કવિતા રચિ છે તે જાપાનમાં ઠેકઠેકાણે ગવાય છે,

જનરલ કોડામા.

લડાઇમાં હિંમત અને બહાદુરી શિવાય મગજશક્તિ પણ ઘણી જરૂરીઆતની છે. લડાઇમાં કઇ જગ્યાએથી ઉતરવું અને કેટલી જગ્યાઓમાં ફોજ રાખી દુશ્મનને ઘેરવો તે ગોઠવવાનું જ્ઞાન જે જનરલને હોય છે તેના પ્રમાણે વરતવા ઉપર હાર જીતનો ઘણો આધાર રહે છે. જનરલ કોડામાએ એક સારા મગજવાળા માણસ તરિકે વિખ્યાતી મેળવી છે. ક્ષત્રીઓની માફક તે એક લડાયક કુળનો છે. જ્યારે તે રાજદ્વારી બાબતમાં ઉતરેલો ત્યારે રાજ્ય ખટપટમાં ઉતરવા શિવાય, અને પોતાનાં મનની વાત દબાવ્યા વિના ખુલ્લી રીતે પોતાના વિચાર જાહેર કરતો તેજ જણાવી આપે છે કે તે લડવૈયો છે. એક ઘા અને બે કટકાની કહેવત પ્રમાણે તે વરતનારો છે. રૂશિઆએ મંચુરિઆ અને કોરીઆ બથાવી પાડયા ત્યારે તેની લાગણી ઉશ્કેરાઇ અને રાજ્ય ખટપટમાંથી અલગ રહી જાપાનને લડાઈની કેળવણી આપવામાં પોતાનું સઘળું મન પરોવ્યું. તેનો દેખાવ લોર્ડ રોબર્ટસના જેવો છે.

નાતાલ ડાઇરેક્ટ લાઇનની સ્ટીમર અમલેટી તા. ૪ મારચે ડરબનથી ઉપડી પર બારી કોલંબો થઇ કલકતા ઉપડશે.

અજીરણથી થતો નાઉમેદી.

ભુખ્યો માણસ પણ ખાતાં ડરે.

અજીરણ ડા૦ વિલયમની ગુલાબી ગોળીથી મટે છે

અજીરણવાળું માણસ ઘણી વખત નાઉમેદ થાય છે. તે ભુખ્યો હોય છતાં ખાતાં ડરે છે. કારણકે રખેને તેને પાચન થાય નહિ. પુરતો ખોરાક ખાવામાં આવે નહિ તેથી તે નબળો થતો જાય છે. આ દરદને માટે ડાક્તર વિલયમની ગુલાબી ગોળીઓ અકસીર ઇલાજ છે આ ગોળીઓ નવું અને તાજું લોહી લાવે છે, અને તેથી તંદુરસ્તી એકદમ સારી થાય છે. આ દવાથી અકસીર ફાયદો થાય છે તેની ખાત્રી માટે મીસ રૈમેકાનો દાખલો આપેલ છે જેથી કંઇ ખયાલ આવશે. મીસ રૈમેકા કેપટાઉનમાં આવેલા હોપટાઉન પરગણાના ઝાઈડામ ગામમાં રહે છે.

તે લખે છે કે હું અજીરણના દરદથી હેરાન હતી. મારી હોજરીમાં સખત દરદ થતું હતું અને ખાધા પછી હમેશાં બહુજ બેચેની રહેતી. આથી કરી મેં ખોરાક ઘણોજ ઓછો કરી નાંખ્યો અને પરિણામે મારૂં શરીર બહુ નબળું પડી ગયું ધીમે ધીમે દરેક ખોરાક ઉપર અભાવો થવા લાગ્યો. કેટલાક ડાક્તરોની સલાહથી ઘણી દવાઓ કરી પણ તેથી કાંઈ ફાયદો થયો નહિ. છેવટે મારા મીત્રોએ ડા૦ વિલયમની ગુલાબી ગોળી વાપરવાની ભલામણ કરી. આ શરૂ કરયા પછી થોડા રોજમાં આરામ થવા લાગ્યો. ૭ શીશીઓ વાપરવા પછી મારી તબીયત તદન સારી થઈ ગઇ ને આજે હું બહુ ખુશનુમા રહું છું.

લોહીના સુધારામાટે આ ગોળીઓ બહુજ ફાયદા કારક છે.

ડા૦ વિલયમની પીંક પીલ્સથી લોહીની જમાવટ થાયછે અને અંગમાં કૌવત આવેછે; તેથી ઉપર જણાવેલા રોગો મટે છે તેમજ તેનાથી અજીરણ, વિકાર, કલેજાનાં દરદ, મુત્રાશયના બગાડ, વાંસાની ફાટ, મુંજરૂં, ક્ષય, છાતીમાં દુઃખ, બરડાની પીડા અને બધરાંઓનાં દરદો મટી જાય છે. આ દવા સઘળા કેમીસ્ટ, તેમજ દુકાનદારોને ત્યાં મળે છે તેમજ કેપટાઉનમાં વિલયમ્સ મેડિસિન કમ્પનીની દુકાન નમ્બર ૭૭ ને શિરનામે લખવાથી ૧૭ શિલીંગની ૬ બાટલી અને ૩ શિ૦ ૩ પેંની ૧ બાટલી વગર ટપાલ ખરચે મોકલવાં આવેછે

P. i.

આ અઠવાડીઆમાં મળેલ લવાજમ.

મી. સમદખાન,	ડંડી.	૦	૧૨	૬
,, ઇબરાહીમ સુલેમાન,	,,	૦	૧૨	૬
,, એચ. એસ. મરાચ,	,,	૦	૧૨	૬
,, સી. એસ. મીર,	,,	૦	૧૨	૬
,, મહમદ મીર,	,,	૦	૧૨	૨
,, રામસામી શેટી.	,,	૦	૧૨	૬
,, એન. એ. ગોવા,	[illegible]મીથ.	૦	૧૨	૬
,, એચ. ઈ. ચબડી.	,,	૧	૫	૦
,, ઇસ્માઇલ મુસાજી,	,,	૦	૧૨	૬
,, જી. ડબ્લ્યુ. વાલીસ,	,,	૦	૧૨	૬
,, ઈસફ આદમ,	,,	૦	૧૨	૬
,, એ. એમ. ઉમર,	,,	૦	૧૨	૬
,, એમ. એમ. આમદ,	,,	૧	૫	૬
,, સોની નીરજી હીરજી,	,,	૦	૧૭	૦
,, આર. કે. ડોમી,	માઇહેડ	૦	૧૨	૬
,, મોરાર ભવાન,	,,	૦	૫	૦
,, કાસીમ મુસા,	,,	૦	૫	૦
,, ઇસ્માઈલ ટાલા,	ચારલસ્ટન.	૦	૧૮	૯
,, જોન ટોમસ, પી. એમ, બરગ.		૦	૬	૬

રોકડ બજાર ભાવ.

ચાવલ.		શી.	પે.		શી.	પે.
માંજા	૧ બસ્તાનું	૧૮	૬	થી	૧૯	૦
ભીમડીના	,,	૨૪	૦	,,	૨૫	૦
એ૧. એ૧. ડી. આર,		૧૬	૦	,,	૧૬	૬
એ૧. ડી. આર.	,,	૧૫	૦	,,	૧૫	૬
ચીની સક્કર	,,	૧૯	૦	,,	૧૯	૬
હુડાના	,,	૧૯	૦	,,	૧૯	૬
દેશી તુવેર દાળ.		૧૫	૦	,,	૧૫	૯
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૫	૬	,,	૧૬	૦
મસુરની	,,	૧૫	૦	,,	૧૫	૬
મગની	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
અડદની	,,	૨૦	૦	,,	૨૧	૦
ચણા	,,	૧૮	૦	,,	૧૯	૦
વટાણા	,,	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
મકાઇ	,,	૭	૩	,,	૭	૯
તેલ.						
કડવું	૧ ગ્યાલન	૨	૭	,,	૨	૯
એરંડીનુ	,,	૨	૧	,,	૨	૨
મીઠું	,,	૨	૭	,,	૨	૮
નાળીએરનું	,,	૨	૯	,,	૨	૧૦॥
ખાંડ નાતાલની.						
સફેદ	,,	૨૧	૬	,,	૨૨	૬
પીળી	,,	૨૦	૦	,,	૨૧	૦
તીરકુળ	,,	૧૩	૬	,,	૧૪	૬
આટો	,,	૧૦	૩	,,	૧૦	૬
મદ્રાસી સોપારી.	૧ રતલ	૦	૬	,,	૦	૯
મરચાં.		૦	૫	,,	૦	૬
ઘી પેટી		૬૭	૯	,,	૭૧	૩
પારાફીન ટી-રોસ.			[illegible]	૩	૭	૬
,,	,, ૫ ટીટ રોસ		૬	૯	૭	૦
,,	,, ,, ગ્યાલન				૧૩	૦
ફળી		૧૦	૬	,,	૧૧	[illegible]
નાળીએર		૧૫	૦	,,	[illegible]	[illegible]

इंडिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्वर, ता. १८वी फेबरवारी, १९०५. नम्बर ७.

सप्ताहिक पंचांग.

इंग्रेजी—ता॰ १८ फेबरवारीसें, ता॰ २४ फेबरवारी १९०५ तक.

हिंदु—माह सुदी १४ से माह वदी ५ सं. १९६१ तक

वार.	अंग्रेजी तारीख.	हिंदु तिथि.	सूर्य उदय.	सूर्य अस्त.	त्योहारोंकी यादी.
			क. मि.	क. मि.	
शनि.	१८	१४	५ ४०	६ ४१	
रवि.	१९	१५	५ ४०	६ ४०	
सोम	२०	१	५ ४१	६ ३९	
मंगल	२१	२	५ ४२	६ ३८	
बुध	२२	३	५ ४२	६ ३७	
गुरु	२३	४	५ ४३	६ ३६	
शुक्र	२४	५	५ ४४	६ ३५	

इंडिया जानेवाली मैल स्टीमर.

इंडियाकी मैल स्टीमर 'अमलोटी' ता. [illegible] मारच और पिछे तुरत जानेवाली है. यह स्टीमर डाक ले जाते है.

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्वर, ता. १८ फेबरवारी, १९०५.

काफिरपर धाड

काफिर लोग गोरे लोगकी तरह बाइसीकल पर स्वारी कर रहा है, यह जोहानिस्बर्गकी टाउन काउनसिलको ना पसंद आया है. इससें गत सभामें ऐसा कानुन निकाला गया है, कि जो काफिर लोगको बाइसीकल रखनेका परवाना मिला है वा मिलेंगे, उन्हें बाइसीकल पर स्वारी करने समय डाबें हाथ पर साफ दिखा जावे ऐसा एक नम्बरवाला बेज (पट्टा) रखना चाहिये.

आजकल ट्रान्स्वालका राज्यतन्त्र ऐसे ऐसे कानुन निकालनेपर चल रहा है. लडाइ आगे जोहानिस्बर्ग जैसा था, ऐसा अब नहि है—बहुत फरक है.

अब जो लोगोंके हाथपर सत्ता है, उस मेंसे बहुत कुछ लडाइ आगे युटलेन्डरसें पिछाने जाते थे और अदल इनसाफकी मंगनी करनेपर शोर मचा रहा था. पर देशी प्रजाके आदमी ब्रिटिश सबजेक्ट (प्रजा) बनकर ब्रिटिशके हक प्राप्त करने पर अपना प्रधस्त जोरशोरसें चलाते थे और इंग्रेज, रश्यन, जर्मन इ. एकत्र हो गये थे. इस वखत बोर राज्य था. बोर सरकार अदल इनसाफ नहि करता है, ऐसा पोकार उठानेवाला; और हिंदीयों सामने बोर सरकारको खडी करनेवालें यह ही ब्रिटिश रैयत. हिंदीयों सामने बोर सरकारने कायदा नहि बनाना चाहिये, ऐसा कहनेवालें भी यह ही ब्रिटिश प्रजा. अंतमें लॉर्ड मिल्नर तथा मि. चेम्बरलेन द्वारा लडाइ करानेवालें भी यह ही ब्रिटिश प्रजा. लडाइ बाद अदल इनसाफ मिलेंगे और रंग तथा जातीभेद कायदासें बातल रहेंगे, ऐसा ताल लडाइ वखत देनेवालें भी यह ही ब्रिटिश प्रजा. यह सब लडाइ खलास होने बाद भूल गये और अपना स्वार्थ ग्रहण करनेपर समाधि लगा दी और हिंदीयों सामने जाहेर दुश्मनाइ दिखाने लगा. अब जुल्मी कायदा बनाते है और उनका अमल पूर्ण सख्ताइसें चला रहे है. यह सब वोह ही ब्रिटिश प्रजा का प्रताप समजना.

यह ठहरावसें हमारा हिंदी भाइयोंने सावधान रहना चाहिये, क्यों कि आज ऐसी धडपकड काफिर लोगपर चल रही है, तो कल अपने पर भी आवेंगे. ऐसा जुल्मी कानुन निकालनेवाली पर देशी प्रजा है, जो अब ब्रिटिश रैयत बनकर बैठी है.

मि. लंगरमान यह ठहरावपर बहुत गर्जना कर रहा था, गर्जनाकी धुनमें काफिरका रंग भी भूल गये. इससें सभागण बहुत हसने लगें. उन्हें कहा कि बेज अगाडी रखना चाहिये, क्यों कि इससें काफिर लोग गोरेमें गीना नहि जावे! यह साहेबने बहुत कही, इससें हम उसको मुबारकबादी देतें है. उन्हें सूनाया कि बेज अगाडी रखा नहि जायगा तो काफिर गोरेमें गीना जावेंगे.

यह ठहरावपर अधिक चर्चा हुइ. उसमें संतोषकारक इतना ही हुआ, कि मेसर्स मेकिनिवन, क्विम, रॉकी और पिमने कहा, कि काफिर भी मनुष्य है; उनका विना कसूरसें अपमान नहि करना; ऐसी तकरार उठाइ. परन्तु नगारखानेमें तुतीका ध्वनी कीसीने सुना नहि. दुसरेकी परवा नहि करके अपना जो रास्त विचार था, वह प्रकाश किया इससें उसको धन्यवाद है.

केपटौनकी कोर्पोरेशनने हजामोंके लिये कायदा बनाया

हजामोंके लिये कायदा.

है, वह गवरमेन्ट गेझटमें प्रकाश किया है. डाकटर लोगको बारबर शाप देखनेका हक दिया गया है. सब कोइ हजामने अपनी दुकान सफा रखना और कैंची (कातर), अस्त्रा, ब्रश इत्यादी एक आदमीपर चलाने बाद दुसरेपर सफा करने विना चलाना नहि. दरेक ग्राहकके लिये नया टुवालका उपयोग करना. दर्दीके बाल काटनेमें और हजामत बनानेमें जो सामानका उपयोग किया होवे, वह सामान जन्तुनाशक पानीसें सफा करने विना दुसरेपर नहि चलाना; ऐसा नहि करनेवालोंको पांच पाउन्डके दन्डकी सजा होगी. यह कायदाका अमल होतें है या नहि, वह देखनेके लिये अमलदारोंको सत्ता दी

है. इस कायदा है तो ठीक, परन्तु चलाना मुशकेल है और इससें हजामों पर दाब चलेंगे ऐसा सम्भव है. ऐसा कायदा यह ही राजधानीमें दिखा जाते है. इससें हिंदी हजामोंको समालनेका है और अपनी दुकान भी सफा रखने की जरुरत है. हिंदी हजामोंकी दुकान में उनका सामान सफा दिखाते नहि. सफा रखनेपर कुछ खरचा नहि लगता है, परन्तु कुछ वखत लगेंगे इतनाही है.

महिलायोंकी सभा. गत डिसेम्बरमें बम्बइमें स्त्रीयोंका एक बडा मेला फरा मभी कावसजी इन्स्टी ट्युटमें हुआ था. यह समयपर बहुत जातियों की स्त्रीयों जमा हुइ थी. सभापतिका स्थान मिसीस रानाडेने लिया था. प्रथम हिंदी, गुजराती और मराठी भाषामें ईश्वरस्तुती किया और मिसीस बद्रुदीन तैबजीने 'बीन' नामक बाजींत्र बजाकर श्रोतायोंका मनरन्जन किया था. मिसीस रानाडेने बहुत असरकारक और शिक्षा लेने जैसा व्याख्यान दिया था. यह कार्यसें मालुम होता है, कि अब भारत महिला जाहेर सभायोंमें बहार आने लगी है. संसार सुधारनेका सचा रस्ता स्त्री केलवणी है. जब भारत महिलायों सुधारा ग्रहण करेंगे, तब संसार सुधारकोंका कार्य सहेलसें होगा. बम्बइवासी महिलायों कैसा कैसा विचार धरासी है और बम्बइमें स्त्रीयों का दरज्जा कितना है, योग्य ऐसी सभा योंसें बहार गांववासी स्त्रीयों अच्छी तरहसें समझेंगे. हम उमेद रखते है, कि इस सभाका अनुकरण करके दुसरें [illegible]योंमें सुधारकों महिला-महाधिवेशन (जनरल सभा) भरेंगे. आगामी संसारीक कान्फरन्स बनारसमें मिलेंगे.

कर—लिंकनके इफनगर शेहेरमें जो कोइ आदमी वजनमें ११५ रतलसें भारी रहता तो उनकी पासें कर लिया जाते है.

हिंदुस्थानके समाचार.

आगामी कोंग्रेस—आगामी कोंग्रेसकी बैठक बनारसमें होगी.

प्रदर्शनकी पेदास—बम्बइके प्रदर्शन की आय १,३५,००० रुपयेकी हुइ थी.

समासद—मी. अगाखान बम्बइ धारा सभामें फिर निश्चित हुआ है.

मोटर दौड—दिल्हीसें बम्बइ तक मोटर दौड सरु हो गइ है. कितनी ही मोटर गाडियां दिल्हीसें रवाना होकर आग्रे और ग्वालियरको पार करके सूरत तक पहुंची है.

मनाइ हुकुम—कलकत्तेके रेल रोड रस्ते पर देशी लोगोंको देशी पोषाकसें फिरने नहि देते है. कभी कोइ आदमी देशी पोषाक [illegible] दिखा जावे तो निकाल देते है.

जर्मन राजकुमार रंगुनमें—जर्मन राजपतिके तीसरे बेटेका नाम प्रिन्स अडल बरट है. आप जहाजपर बैठकर इंग्लान्डसे निकले है गत ४ थी जनवरी इनका जहाज रंगुन गया था.

भारतके प्रतिनिधि—'हिंदी बंगवासी' लिखता है कि कोंगरेसने आगामी वर्ष तीन प्रतिनिधि विलायत भेजना स्थिर किया है. बम्बइ, मद्रास और बंगाल इन तीनों प्रदेशोंसें एक एक प्रतिनिधि जावेंगे. विलायतमें जाकर यह लोग पारलामेन्टमें भारतवासीयोंका दुःख सुनावेंगे. बंगालसें बाबु सुरेन्द्रनाथ बानरजी और बम्बइसें प्रोफेसर गोखलेका जाना निश्चित हुआ है. मद्रासके प्रतिनिधिका नाम अभी प्रकाश नहि हुआ है.

नया गवरनर जनरल—दक्षिण आफ्रिकाके गवरनर जनरल लोर्ड मिलनर अपनी जगाहका परित्याग करते है, इससें उनकी जगाह पर दुसरा कौन आयगा, यह बारेमें "लिवरपुल पोस्ट" नामक छापा लिखता है, कि आसरोंके रिपोर्ट ऐसा मिला था कि हिंदके वाइसराय लोर्ड कर्झन जब रजापर विलायत गये थे, तब उनकी जगाह काम लोर्ड एमथीलने अच्छी तरहसें बजाया था. इससें दक्षिण आफ्रिकाके गवरनर जनरलकी खाली पडनेवाली जगाह लोर्ड एमथीलको दियां जावे ऐसा सम्भव है.

विदेश वर्तमान.

१० मजलेकी पाठशाला—युनाइटेड स्टेट्सके न्युयोर्कमें १० मजलेकी एक पाठशाला बनानेकी योजना की गइ है. इस पाठशाला में ८,००० विद्यार्थियों पढ सकेंगे.

३,६०० रतलका गोला—दुन्यांमें सब सें बडी जो तोप है उनके गोलेका वजन ३,६०० रतल है. उसका मार १२ मैल पर जाता है और एक भडाकेका खरचा ३०० पाउन्ड होता है.

मेजबानी—बम्बइमें नवाब सैयद सरदार अलीखानने कोंग्रेसके सभापति सुर हेनरी काटनको ३० डीसेम्बरके रोज थोटेल्सन होटेलमें एक मेजबानी दी थी. यह समयपर बहुत गृहस्थोंको आमन्त्रण देनेमें आया था.

रोकड बजार भाव.

	शि.	पे.	शि.	पे.
मोटा चावल.	१८	६	१९	०
भीमडीके ,,	२४	०	२५	०
एफ. एफ. डी. आर.	१६	०	१६	६
ऐफ. डी. आर.	१५	०	१५	६
चीनी सफेद.	१९	०	१९	६
हरहरकी दाल	१५	०	१५	९
मसुर दाल	१५	०	१५	६
मुंगकी दाल.	२२	६	२३	०
उडद दाल.	२०	०	२१	०
चणे.	१८	०	१९	०
मटर.	१६	०	१८	०
मीठी.	७	३	७	९
कडवा तैल.	२	७	२	९
तेलीका तैल.	३ [illegible]		२	२
मीठा तैल.	२	७	२	८
नारियेलका तैल.	२	९	०	१०॥
चीनी सफेद.	२१	६	२२	६
,, पीली.	३०	०	३१	०
तीरखु लाल.	१३	६	१४	६
आटा.	१०	३	१०	६
सुपारी. (मासली)	०	६	०	०
अंबली.	०	३	०	३
घी.	६७	९	७१	३
मीरची.	०	५	०	६
पारफीन गेस	६	९	७	३
,, वाइट रोझ	७	३	७	६
,, ,, [गेलन	०	०	१३	[illegible]
फीली	१०	६	११	०
नारीयेर १००	१५	०	१६	०

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

வாராந்தரப்பத்திரிகை

நேட்டால் பீனிக்ஸ், 1905௵ பிப்ரவரி௴ 18௳ சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

பிப்ரவரி மாசி மாதம்.

கிழமை.	உ.	திதி.	நட்சத்திரம்.	யோகம்.
ஞாயிறு.	8	பௌர்ணமி	ஆயில்யம்	சித்த
திங்கள்.	9	பிர.	மகம்	மரண
செவ்வாய்.	10	துதியை	பூரம்	சித்த
புதன்.	11	திருதி	உத்தரம்	மரண
வியாழன்.	12	சது	அஸ்தம்	சித்த
வெள்ளி.	13	பஞ்சமி	சித்திரை	சித்த
சனி.	14	சஷ்டி	சுவாதி	சித்த

மார்க்கட் விலை.

	முதல்	வரை
மாஞ்சா அரிசி.	18/6	19/-
பீம்டி அரிசி.	1 - 4/-	1 - 5-
புழுக்கலரிசி.	16/-	19/6
பருப்பு.	15/6	16/-
மைசூர் பருப்பு	15/-	15/9
சோளம்.	7/9	8/3
கல்வெண்ணை.	2/6	2/8
கடலெண்ணை.	2/7	2/8
தேங்கா யெண்ணை.	2/8	2/10½
நேட்டால் - சர்க்கரை	1 - 1/6	1-2/6
சிகப்பு ,,	1-0-0	1-1-
மிரிசன் ,,	13/6	14/6
கோதுமை மாவு	10/3	10/6
வெத்திலைப்பாக்கு	6 பென்ஸ்,	9 பெ
மிளகா	5 ,,	6 ,,
நெய்	3-7-0	3-11-3
பெர்பின் எண்ணை கேஸ்		13/6
ஷை ஒயிட் ரோஸ்	7/3	7/6

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கையொப்பக்காரர்கள் சென்ற வருஷத்திற்குச்சேர வேண்டிய கையொப்பத்தொகையும் நிகழும் வருஷத்தின் தொகையும் தாமதிக்காமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாய்க்கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

கையொப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை வாரந்தோறும் கிடைக்காமலிருந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத்தெரிப்பபடுத்தும்படிக் கேட்டுக்கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மெயில்.

நேட்டால் டைரக்ட் லைன் அம்லோட்டி மார்ச்சு௴ 4௳ இந்தியாவுக்கு புறப்படும்.

அம்கலி 7௳யும், அம்லோட்டோ 9௳யும் இந்தியாவிலிருந்து வருவதை எதிர்பார்க்கப்படுகிறது.

இந்தியா—ஆப்பிரிக்கா லைனர்.

எஸ். எஸ். காசிபூர் என்னுமரக்கலம் பிப்ரவரி௴ 20௳ கல்கத்தாவிலிருந்து சரக்கு ஏற்றிக்கொண்டு நேட்டாலுக்குப் புறப்படும்.

மிர்சாப்பூர், ஜனவரி௴ 10௳ கல்கத்தாவை விட்டு 21 நாளில் இங்குவரும்.

ஏஜண்டு டெஉவால் அண்டுகோ. டர்பன். அல்லது கிராம் அண்டுகோ. கல்கத்தா.

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

பீனிக்ஸ்நேட்டால்,

சனிக்கிழமை.

1905௵ பிப்ரவரி௴ 18௳.

மெடகாஸ்கர் படைச்சேவர் கலகம்.

சுதேசிகள் பிரெஞ்சு ஆபிஸர்களைக் கொல்லுகிறார்கள்.

சென்ற நவம்பர்மாதம் கடந்தது. மாலிட்டியா லெப்டினன்ட் ஒருவன் வெளியே படை எழுச்சிசெய்த போது, பாடுவாட்டென்பவர் நாட்டுவிஷயங்களைக்குறித்து முக்கியமான சில விஷயங்களைப்பேசிக் கொண்டிருந்தார். அச்சமயம் திடீரென்று கொல்லப்பட்டார். மாலட்டியாவினுடைய ஆபிஸர் உத்திரவின்றி வந்து லேக்கல்தலைவன் வந்திருக்கிறானென்று சொன்னார். உடனே லெப்டினன்ட் தன்னுடைய குடிசையைவிட்டு வெளியேவந்து ஆற்றைக்கடந்தார். அக்கரைதாண்டி, எதிர்க்கரைய இருந்தபோது கழுத்திற்கப்பால் கடந்தபொழுது மாலிட்டியா மனிதர்கள் அவரைச்சுட்டுவிட்டார்கள். அவருடைய கபாலம் உடைபட்டு இறந்துகொண்டது. வேறு இரண்டு ஆபிஸர்கள் இருக்குமுன் கொல்லப்பட்டார்களென்று சொல்லப்படுகின்றது. கலகக்காரர்கள் 7,000 தோட்டாக்களைக்கொண்டுபோயிருக்கிறார்கள். இந்த இரண்டு ஆபிஸர்களும் சுதேசபடைவகுப்புக்குச் சொந்தக்காரர்கள். அவர்களுடைய மரணம் ஆறுதலின்மைக்கு முகாந்தரமாயிருக்கிறது. போர்ட் டாபினிலும், பாராபங்களிலும் எதிர்களை வழிமறித்தடிப்பதற்கு அணிகள் தயாராக காத்திருக்கின்றன. கலகக்காரர்கள் காடுகளில் மறைந்துகொண்டு தென்பட்டவர்களை கத்திக்கிரையாக்குகிறார்கள். இக்கலகத்தால் நாலாபக்கங்களிலுமுள்ள நானாவித கடைகளுக்கும் நஷ்டத்தையுண்டுபண்ணுகின்றது. கடைவரி அதிகமாக வசூலிக்கப்படுகிறது.

ருஷிய ஜப்பான யுத்தம்.

பால்டிக் போர்க்கப்பல்கள்.

இன்னமும் மெடகாஸ்கரில் இருக்கின்றன.

ஜெர்மனியர்கள் கிழக்குப்பக்கம்போக மறுக்கிறார்கள்.

பால்டிக் போர்க்கப்பல்கள் நோசிபி தீவிலிருந்து மெடகாஸ்கர் வடமேற்குபாகத்தில் வந்திருக்கின்றன. அங்கேயே இன்னுமிருக்கின்றன. அட்மிரல் ரோஜஸ்டென்ஸ்வென்ஸ்கியுக்கும், ஜெர்மன் கம்பனிகளுக்கும் போர்க்கப்பற்கூட்ட

த்திற்கு நிலக்கரி கொடுப்பதில் கலகம் உண்டாயிருக்கின்றது. அட்மிரல், நிலக்கரி தோண்டுபவர்களின் போர்க்கப்பலைத் தொடர்ந்து போக விரும்புகிறார். ஆனாலவர்கள் ஜப்பானியரின் அதிசமீபத்திற்கு நெருங்கிப்போக மறுக்கப்படுகிறார்கள்.

டார்-எஸ்-சலத்தில் காவற்கப்பல்கள்.

ஸெண்ஸிபாருக்குத் தெற்கே 45 மைல் தூரத்தில் ஜெர்மன் சண்டார்பிரிக்கா, டார்-எஸ்-சலாம் கடற்றுறையில் ருஷியபோர்க்கப்பல்கள் கிடக்கின்றன.

கப்பலாட்கள் ஒழுங்கீனம்.

மெடகாஸ்கரில் ருஷியபால்டிக் போர்க்கப்பற்கூட்ட வேலையாட்களின் ஒழுங்கீனத்தால்தான் போர்ட் ஆர்தர் விடப்பட்டதென்று தெரிகிறது. அந்த மூடத்தனமானது செண்ட் பீட்டர்ஸ்பர்க்கில் நிகழ்ந்திருக்கலாமென்று மோரீசுக்கு வந்த ரீயூட்டர் தந்தியால் தெரிகிறது.

நிலக்கரி தோண்டும் பெரிய செல்நயாதம 28 ... என்னுமிடத்திற்கு வந்தது. பெங்காலியா, நிலக்கரிவேலைக்காரர்களை ஏற்றிக்கொண்டுவந்து செயின்ட் லூயிஸ் என்னுமிடத்திற்குச் சமீபமாய்ப் போகும்பொழுது 12,000 டன் நிலக்கரியுடன் அமிழ்ந்துபோயிற்று. ருஷிய போர்க்கப்பல்களில் பதினேழு கப்பல் நிறைய போர்ச்சேவகர்களை ஏற்றிக்கொண்டுபோகிறது அவைகளுடன் ஒரு பிரஞ்சு கப்பலில் 1,000 டன் பாடஞ்செய்த மாமிசங்கள் ஏற்றப்பட்டிருக்கின்றது. கோரியாவிலிருக்கும் போர்க்கப்பற்கூட்டம் பிப்ரவரிமாத முடிவுக்குமுன் புறப்படாது.

மஞ்சூரியன் சமபூமி.

உறைபனியின் கடிகாயத்தால் அவஸ்தை.

மஞ்சூரியாவில் ஜப்பானிய பட்டாளங்கள் உறைபனியினுள் அவஸ்தைப்படுகிறார்கள். பருமையுள்ள மனிதர்கள் அவ்வுறைபனியின் கடிகாயத்தினால் மனதளிவுள்ளவர்களாயிருக்கிறார்கள். அநேக வீரர்கள் சேதத்திற்குக்காரணமாயிருக்கிறது.

நிஜமாக ஒன்றுக்கு 80 பேர் சேதமடைந்திருக்கிறார்கள். மஞ்சூரியன் சமபூமியில் ஜப்பானிய போர்வீரர்களில் துவக்கத்திலிருந்து வியாதிக்கும், உறைபனியின் கடிகாயத்திற்கும் உட்பட்டவர்கள் 140,000 பேர். விலாடிவோஸ்டாக் என்னுமிடத்தில் பெய்யும் உக்கிரமான மழையால் அதன் முற்றுகைக்கு இடையூறாக இருக்கின்றது ஜப்பானியர்களுக்கு வியசனத்தைக்கொடுக்கின்றது. ஜெனரல் காமிமூரா புதியசேனையையும், வயல் பீரங்கிகளையும் சேகரித்து விலாடிவாஸ்டாக்கிற்குப் போக்குவரவாயிருக்கும் ருஷியர்களைச் சேதஞ்செய்ய பிரயத்தனப்படுகிறார்கள்.

பால்டிக் போர்க்கப்பலுக்கு விரோதமாய் ஜப்பானியரால் முன்னெச்சரிப்பு எடுக்கப்பட்டிருக்கின்றது. போர்ட் ஆர்தரில் இடிந்த கோட்டைகளை கூடியசீக்கிரத்தில் கட்டிவிடுவார்கள்.

சப்பானிய சண்டைக்கப்பல்களும் பீரங்கிகளும்.

இங்லாந்துக்கு புதிய உத்திரவு போயிருக்கிறது.

ஜப்பானிய கவர்மெண்டார் கூ சண்டைக்கப்பல்களைச் செய்வதற்காக இங்கிலாந்திற்கு உத்திரவனுப்பியிருக்கிறார்கள். அதோடு 500,000 பவுனுக்கு பீரங்கி அனுப்புபடியாகவும் ஆர்டர்போயிருக்கிறது.

பால்டிக்போர்க்கப்பல்கள்.

உத்திரவுக்குக் காத்துக் கொண்டிருக்கின்றன.

ருஷியாவில் சில தொந்திரவால் செண்ட் பீட்டர்ஸ்பர்க்கிலிருந்து போர் [illegible] பால்டிக் போர்க்கப்பலை நடத்த உத்திரவு கிடைக்காமலிருக்கின்றது.

ஜப்பானியர்கள் செய்கை.

ஜப்பானியர்களால் ருஷிய சைனியங்கள் அடக்கஞ்செய்யப்படுகின்றன.

டோக்கியோ சமாச்சாரம். ஜப்பானியர்கள் ஷேயேயில் சங்கியாவுக்குத் தெற்கேயுள்ள கோட்டையைக் கைப்பற்றிக்கொண்டார்கள். அங்கிருந்து ருஷிய படையைத் துரத்திவிட்டார்கள். எப்பொட்டாவில் இன்னும் யுத்தம் மும்முரமாகவே நடக்கின்றது. ஜப்பானியர்கள் இரண்டாயிரம் ருஷியர்களை அடக்கஞ்செய்திருக்கிறார்கள்

"யுத்தத்தை நிறுத்து!"

தெற்கு ருஷிய பிரயாணிகள் யுத்தத்தை நிறுத்தென்று அவசரப்படுத்துகிறார்கள். ஏனெனில் ருஷியரின் கடைசி ஸ்தானமாகிய லாண்ட்பூ என்னுமிடத்தில் தரையுத்தத்திலும், கடல் யுத்தத்திலும் முடிவான தோல்வியையடைந்து இழந்துவிட்டதினால்தான். ஜனங்கள் வெற்றியின் உறுதியான நம்பிக்கையையெல்லாம் விட்டுவிட்டார்கள். இந்த யுத்தமானது யாதாமொரு மத்தியஸ்தமில்லாமல் இல்லாது பண்டிகைக்குள் முடிவுக்குவரும்.

விஸ்கவுண்டு ஹேயாஷி சம்பாஷணை.

லண்டன் நகரத்தில், ஜப்பானிய ஸ்தானாபதி விஸ்கவுண்டு ஹேயாஷி கூறுகிறார்:— "இந்த யுத்தத்தில் ருஷியர்கள் சகிக்கமுடியாத துன்பத்தை அடைகிறார்கள் ஆனால் அவர்கள் ஒருக்காலும் ஜப்பானிய குதிரைகளையும், பீரங்கிகளையும்போல் செய்யமுடியாது." இப்பொழுது கலகம் ஓய்ந்திருக்கின்றதென்ற வார்ப்பேச்சு அவருக்கு சந்தேகத்தைக்கொடுக்கிறது. ஏனென்றால் ஒவ்வொரு காரியமும் எதிரிடையான நோக்கத்தைக் குறிக்கின்றது.

வேறொரு வார்ப்பேச்சு.

ஸார் சக்ரவர்த்தி ஜப்பானியருடன் கண்ணியமாகவும், அமரிக்கையாகவும் சமாதானமாகப்போவதற்கு யோசனைசெய்கிறதாக செண்ட் பீட்டர்ஸ்பர்க்கிலிருந்து தெரியவருகிறது.

ருஷிய சக்ரவர்த்திக்குக் கடிதம்.

கவுண்டு பினக்கன்டார்ப் லண்டனில் புதிய ருஷிய ஸ்தானாதிபதியாயிருக்கிறார். அவர் செண்ட் பீட்டர்ஸ்பர்க்கிற்குத் திரும்ப வருவதற்கு இருக்கிறார். அவர் பக்கிங்காம் அரண்மனையில் சக்ரவர்த்தியுடன் ஒரு சம்பாஷணையுடைத்தாயிருந்தார். அப்பொழுது எட்வேர்ட் சக்ரவர்த்தியிடமிருந்து புதிய விர்த்தாந்தங்களை யோசித்தறியும்படி நீளமாயும், நெருக்கமாயும் எழுதப்பட்ட ஒரு கடிதத்தை ஸார் சக்ரவர்த்தியிடஞ் சேர்க்கப்பெற்றிருக்கிறார்.

கலோனியல் அசிஸ்டண்ட் செக்ரிட்டேரி தெரிவிக்கிறார்.

இச்சவுத் ஆப்பிரிக்காவிலிருந்து சிங்கப்பூருக்கு அநேக வெள்ளையர்கள் சென்றேறியிருக்கிறார்கள், அங்கு அவர்களுக்குத் தகுந்த வேலை கிடைக்காமல் மிகவும் கஷ்டப்படுகிறார்கள். அங்கு பலதேச ஜனங்களும் குடியேறியிருக்கிறார்கள். ஆதலால் இங்கிருந்து போகிறவர்களுக்கு வேலைகிடைப்பது அரிதாய் இருக்கிறது. ஐரோப்பியர்களும், ஆசியர்களும் அங்கு அநேக இடங்களுக்கு கிளர்க்கு வேலைக்காக எத்தனிக்கின்றபோதிலும் அகப்படாமலிருக்கிறார்கள். ஆதலால் அங்கு போவதில் பயனில்லை.

நாட்டுவர்த்தமானம்.

சென்ற ஞாயிற்றுக்கிழமை போக்ஸ்பர்க் லேக்கென்று சொல்லும் ஒரு [illegible] என்பவன் ஸ்நானம்பண்ணப்போயிருந்தான். அவன் சற்று தூரம் நீந்திச் [illegible] அகப்பட்டான். அவனுடைய சிநேகிதன் அச்செய்தியைக் கண்டு அவனை மீட்க முயன்றான். அதற்குள் தண்ணீருக்குள் இரண்டுதடவை அமிழ்ந்தான். பிறகு எப்படியோ மெல்ல மெல்ல கரைவந்துசேர்ந்தான்.

⁂

சென்ற சனிக்கிழமை டர்பன் சென்றல் ஜெயிலின் கைதிகள், ஐரோப்பியர்களும் கலர்ட் ஜனங்களும் 121. சுதேசிகள் 369. இந்தியர்கள் 197. ஆ 687.

⁂

சென்ற ஞாயிற்றுக்கிழமை ஜொஹானஸ்பர்க் குயின்ஸ்பார்க்கிய இடத்துக்குச் சமீபத்தில் நெருப்பினால் பெரிய சேதமுண்டாயிற்று. ஒரு பெரிய ஸ்டோர் முற்றிலும் அழிந்துபோயிற்று. அந்த ஸ்டோர் மூவாயிரம் பவுனுக்கு இன்ஷூரன்ஸ் செய்யப்பட்டிருந்தது.

⁂

டர்பன் ஆஸ்பத்திரியில் சென்றவாரம் வியாதியைத்தீர்த்துக்கொள்ள வந்தவர்கள் 43. வியாதி நீங்கி விடப்பட்டவர்கள் 51. இறந்தவர்கள் 3. ஆஸ்பத்திரியில் இப்பொழுதிருப்பவர்கள். ஐரோப்பியர்கள் 108. இந்தியர்கள் 23. சுதேசிகள் 25. ஆ 195.

⁂

சென்ற திங்கட்கிழமை காலமே ஒரு இந்தியன்கூலி மார்க்கெட்டுக்குச்சமீபத்தில் அம்பிரேலா ஆற்றங்கரையோரமாயுள்ள ஒரு மரத்தில் தான் தூக்குப்போட்டுக்கொண்டு மடிந்ததாகவும், அம்மரத்தைச்சுற்றிலும் கூட்டங்கூட்டமாய் பறவைகள் சப்தமிட்டுக்கொண்டிருந்ததாகவும், அந்தசமயத்தில் அந்தவழியாகப் போய்க்கொண்டிருந்த ஒரு போலிஸ்காரனால் கண்டுபிடிக்கப்பட்டு, உடனே அப்போலிஸ்காரன் அந்த சவத்தை தெருவாக இறக்கி ஸ்டேஷனுக்குக்கொண்டுவந்தான். பிரேதத்துக்குப் பாத்தியதையுடையவர் ஒருவருமில்லாதபடியால் கவர்மெண்டாரால் அடக்கஞ்செய்யப்பட்டது.

⁂

சென்ற சனிக்கிழமை ஒரு சுதேசி தன்னுடைய வீட்டில் ஒரு புட்டியை வைத்துக்கொண்டு குடித்ததாகக் கண்டுபிடிக்கப்பட்டு மாஜிஸ்ட்ரேட் முன் 10. பவுன் அபராதமும் 3 மாதம் கடினகாவலும் விதிக்கப்பட்டது. வேறொரு சுதேசி ஜின் புட்டியை வைத்திருந்ததற்காக 2. பவுன் அபராதமும் ஆறுவாரம் காவலும் விதிக்கப்பட்டது.

⁂

ஜொஹானஸ்பர்க்கில் வியாபாரிகள் ஓய்ந்துபோய்விட்டபடியால் அநேகர் ஓடித்துவிட்டதாக முறையிடுகிறார்கள்.

சமாச்சாரத்திரட்டு.

போலண்டு கவர்னராகிய ஜெனரல் ட்ஷெர்ட்காப் சென்ற யுத்தத்தில் காயமடைந்து இதுகாலபரியந்தம் அக்காயத்தாலவஸ்தைப்பட்டு இறந்துவிட்டார்.

—x—

சென்றவாரம் லாட்ஸ் என்னுமிடத்தில் வேலைக்காரர்களுக்கு ஜாஸ்தி சம்பளம்வேண்டுமென்று கலகஞ்செய்து நீக்கத் தலைப்பட்டார்கள். மெஸர்ஸ் ஷேயர் ஸ்டோரினுட்பிரவேசக் கலகக்காரர்கள் முயற்சித்தபோது அவர்கள் பட்டாளங்களால் தடுக்கப்பட்டார்கள். உடனே கலகக்காரர்கள் பக்கத்து வீடுகளிலிருந்து போர்ச்சேவகர்கள்மேல் நெருப்பு வைத்துக்கொளுத்த ஆரம்பித்தார்கள். போலிஸ்காரர்கள் அக்கூட்டத்தில் நெருப்பைவைத்தார்கள். அதனால் 20 பேர் மடிந்தும் 30 பேர் காயமுமடைந்தார்கள், இன்னும் 40 பேர் மற்றகடைகளில் காயமடைந்தார்கள்,

—x—

ருஷியாவைப்பற்றி இன்னும் என்ன முழு நம்பிக்கையிருக்கின்றது? இல்லை. ருஷியவேலைக்காரர்கள் லாட்ஸ் என்னுமிடத்தில் அநேகக்கட்டடங்களைக் கட்ட மறுபடியும் ஆரம்பிக்கிறார்கள்.

—x—

வருகிற வருஷம் செப்டம்பர் மாதம் பிரின்ஸ் ஆப் வேல்ஸ் இந்தியாவைச் சுற்றிப்பார்க்கும்பொருட்டு கல்கத்தாவுக்கு வருவாரென்று எதிர்பார்க்கப்படுகின்றது.

[illegible]

பிளேக் நோயைக்குறித்த எச்சரிக்கை.

1. வியாதிக்காரர்களை ஆஸ்பத்திரிக்கனுப்ப அச்சப்படவேண்டியதில்லை. அங்கு அவர்களை அதிக பட்சத்துடன் நடத்தப்படும். 2. யாருக்காவது காச்சல் அல்லது ஜலதோஷ இருமல் கண்டால் உடனே சுக அதிகாரிகளுக்குத் தெரியப்படுத்தவேண்டியது. 3 வியாதிகண்டவுடன் டாக்டரை அழைத்துக்காட்டவேண்டும். 4. வியாதிகண்டால் பயந்துகொண்டு ஓடிவிடக்கூடாது. 5. வியாதிப்பட்டவர்களுடன் கூடயிருந்தவர்கள் மறைக்காமல் அதிகாரிகளுக்குத்தெரிவித்து, அவர்களால் பரீட்சிக்கப்படவேண்டும். 6. வெகு அதிகமானவரை நினைந்து கடைகளில் படுத்திருக்கக்கூடாது ஏனெனில் கடையில் வியாதிகண்டால் சரக்குகளை எரித்துவிடவேண்டியது நேரிடும். 7. கடையில் விற்பனைக்கான சரக்குகளை குடியிருக்கும் வீடுகளில் ஒருபோதும் வைக்கக்கூடாது. 8. குடியிருக்கும் வீடுகளை மிகவும் சுத்தமாக வைத்திருக்கவேண்டியது. 9. குடியிருக்கும் அறைகளில் ஒரு ஜன்னல் அவசியமாக இருக்கவேண்டியது. இரவிலும் பகலிலும் காற்றுவரும்படி அதைத்திறந்துவைத்திருக்கவேண்டியது அவசியம். 10. உடுப்புகளை நன்றாய்வெளுத்துச் சுத்தமாகப்போட்டுக்கொள்ளவேண்டியது. 11. அதிக சீக்கிரத்தில் ஜீரணமாகக்கூடிய சாப்பாடு சாப்பிடவேண்டியது. அதிகக்காரமுதலியது கூடாது. 12. விருந்துமுதலியவை நடத்தக்கூடாது. 13. வீட்டைக்காலிசெய்யும்போது ஈரமான இடங்களை காய்ந்த மண்ணினாலாவது சாம்பலினாலாவது மூடவேண்டும். கக்கூசைச்சுத்தஞ்செய்து கார்பாலிக் முதலியவைகளைப் போட்டுவைக்கவேண்டியது. 14. வீட்டுக்குள் தரைகளை வெந்நீரால் கார்பாலிக்முதலியவைகளைக்கலந்து அடிக்கடி கழுவி சுத்தஞ்செய்யவேண்டியது. 15. பிளேக்கு உண்டாகிய அறையிலுள்ள வஸ்துக்களை நன்றாய் கார்பாலிக்கினால் கழுவி சுத்தஞ்செய்தபின்தான் உபயோகிக்கவேண்டியது. 16. சாதாரணமான அறை ஒன்றுக்கு இரண்டுபேருதான் குடியிருக்கவேண்டியது. 17. தூங்குகிற அறையில் சாப்பாடு சமைக்கவும், சாப்பிடவுங்கூடாது. 18. வீட்டுக்குள் எலிகள் வராமல் பத்திரப்படுத்திக்கொள்ளவேண்டியது. சாப்பாட்டுவஸ்துக்களை எலிகள்வந்து சாப்பிடாதபடி காபந்துசெய்யவேண்டியது. 19. வேலையில்லாமல் வீட்டில் சுகவாசியாக இருப்பவர்கள் வெளிபோய் நடந்து உலாவவேண்டியது.

TO LET.
PLOTS OF LAND
FOR CULTIVATION

APPLY—
International Printing Press,
PHŒNIX

श्रीठाकुरद्वारा.

आगामी २६ तारीख रविवारके दिन २ बजे डर्बन का श्रीठाकुरद्वारा पर डेपोरोड में श्रीठाकुरद्वारा और धर्मशाला के प्रबन्ध विषय नीयमानुसार महाधिवेशन (जनरल मीटिंग) होगा.

कार्य–पहिला जुलाईसे ३१ डीसम्बर तक का आय व्यय का लेख स्वीकृती के लिये उपस्थित किया जायगा.

हिंदुधर्मानुरागी जन अवश्य आइये.

-भगवतीदीन और राजकुमार,
सेक्रेटरीस.
श्रीठाकुरद्वारा
डेपोरोड, डर्बन.

S. MUNGALEE,
General Merchant & Farmer,
Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.
Forage and Corn always on hand.
P. O. BOX 178.
BARBERTON.
Tel. Address: "MUNGALEE."

A. M. KHARVA
GENERAL MERCHANT.
UPPER MURCHISON ST.,
LADYSMITH.
Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

Manager's Notice.

The International Printing Press has been removed to Phœnix. The Management beg to advise their clients and advertisers in INDIAN OPINION that the Durban Office for receiving printing orders, subscriptions to INDIAN OPINION, &c., will still be at 113 Grey Street. All postal communications and monetary transactions should be addressed: The International Printing Press, Phœnix, Natal, to whom also all cheques should be made payable. Commission should be added to the amount of all cheques other than Durban.

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

MERCHANTS

— AND —

DIRECT IMPORTERS,

208 CHURCH STREET,

PRETORIA.

P.O. Box 357. Tel. Add.: "TAYOB."

பிக்ரூன், கிடில்பாம்பன்ட், திரீகாசல் புல்டிரான் மொனாக்கிரீ கம்பெனியார் எஜிப்ட் சிகரட்டுகளும் டர்பன் பெப்பர்மெயிட் முதலிய புகையிலைகளும் டர்பனிலுள்ள மற்றெல்லா மொத்த வியாபாரிகளை விட சரசமாக விற்கப்படும்.

ஒரு மாதத்தில் 15 லக்ஷம் சிகரட்டுகள் விற்கப்படுகின்றன.

டர்பன் ஸெண்ட்ரல் ஸ்டோர்ஸ்.

ஏழாவது நெம்பர் ரெயில்வே தெருவு.

HABIB MOTAN,

DELHI HOUSE.

TELEGRAPHIC ADDRESS: "ABBO."

Wholesale & Retail General Merchant.

Church Street, Market Square,

PRETORIA.

હબીબ મોટન.

-દીલ્હી હાઉસ-

ટેલીગ્રાફીક ઍડ્રેસ "અબુ"

હોલસેલ અને રીટેલ જનરલ મરચંટ.

ચર્ચ સ્ટ્રીટ, મારકેટ સ્કવેર, પ્રીટોરીઆ.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કુ૦

દરેક જાતના લાકડાં તથા ઇમારતનો સામાન.

પોઇંટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कु.

बहुत रकमका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पोइंट रोड, डर्बन.

அப்பல்தேசங்களிலிருந்து மர இறக்குமதிசெய்து பெரியவியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். வீடுகட்டுவதற்கான ஒவ்வொருவகை மரங்களும் கிடைக்கும்.

ஆர்பரோ அண்டுகோ.

பாயிண்டு ரோட் டர்பன்.

MOOSAJEE HASSAN,

GENERAL DEALER,

P.O. Box 4,

PIETPOTGIETERSRUST.

મુસાજી હસન,

જનરલ ડીલર.

પી. ઓ. બોકસ ૪.

પીટપોટગીટરસરસ.

Subscription Rates.

"INDIAN OPINION,"

Yearly Subscription (Natal)	12/6.
Half Yearly	7/6
Quarterly	4/-
Yearly Subscription (South Africa, England and India) ...	17/.
Half Yearly	9/-
Quarterly	5/-

Country subscribers should add cost of exchange when sending cheque.

M. K. PATEL,

Wholesale & Export Fruit & Produce Dealer.

42 President Street, Johannesburg,

TRANSVAAL.

Season's Stock always on hand. Potatoes, Onions, Vegetables, and every variety of Fruit, at lowest Market Prices. Best Selected Fruit carefully packed for Country Orders. Personal and prompt attention given. Prices on application. Terms: Nett Cash.

All Communications to be addressed to: [illegible]

Tel. Add.: "PATEL."

એમ. કે. પટેલ.

જથાબંધ ફ્રુટ અને પ્રોડ્યુસ મરચંટ

૪૨ પ્રેસીડંટ સ્ટ્રીટ જોહાનેસબર્ગ

ટ્રાંસવાલ.

દરેક રૂતુને લાયકનો માલ હમેશાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે. પટેટાં, કુંભળી, તરેહ તરેહનાં સાક તથા ફળ ફળાદી વિગેરે, બહાર ગામના ઓરડરો સંભાળથી પેક કરી બનતી ત્વરાથી મોકલવામાં આવે છે. ભાવને માટે ઉપરને સરનામે પુછો યા લખો.

[illegible], જોહાનેસબર્ગ.

ટેલીગ્રાફ ઍડ્રેસ "પટેલ"

P.O. BOX 441

ઇ૦ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર, Tel. Address "ABOOBAKER"

તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નાં૦ ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing,	Skirts,	Bibs,
Blouses,	Underskirts,	Bonnets,
Night-gowns,	Children's Fancy Goods,	Bootees,
Combinations		Hats,
Chemises,	Frocks,	Wool Shawls,

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

શાંઠ પ્લેગ કમિટીની નોટિસ.

મરકીની સામે સાવચેતી.

(૧) કંઈ તાવ હોય અને વળી કુખમાં કે જાંગમાં ગાંઠ હોય તો એકદમ દાક્તરને બોલાવશો.

(૨) દરદીને ઇસ્પીતાલમાં લઈ જવાની બીક ન રાખવી; કેમકે ત્યાં તેઓની સાર વાર સરસ થશે.

(૩) આવે વખતે બીલકુલ બીતું નહિ તેમ નાસભાગ પણ ન કરવી.

(૪) જો તમે મરકાવાળા દરદીના સંબંધમાં આવ્યા હશો તો માત્ર તમારાં કપડાંને ધુમાડી લગાડવામાં આવશે, અને તમને જંતુ નાશક પાણીથી કાઉન્સીલનાં સ્ટેશન ઉપર નહવાડશે.

(૫) અને તમારે ડીવીઝીયરસ સ્ટ્રીટમાં મ્યુનિસિપાલિટિના ઓફીસે ૪૧ નંબરની કોટડીએ દશ દિવસ સુધી તબિયત બતાવવા જવું પડશે અથવાતો તમારે તમારું ઠેકાણું બતાવવું કે જ્યાં દાક્તર તમને હમેશાં જોઈ જાય. પણ તમારી તબિયત સારી હશે ત્યાં સુધી તમને રોકી રાખવામાં નહિ આવે.

(૬) જે કોટડીમાં મરકી થઈ હોય તેમાંની કાંઈપણ ચીજ જંતુનાશક પાણીથી સાફ કરયા વિના વાપરવી નહિ.

(૭) તમારાં મકાન બરોબર સાફ રાખવાં ને અજવાળું ખુબ આવવા દેવું. બારીઓ રાતદહાડો ખુલ્લી રાખી હવાની આવજા થવા દેવી.

(૮) મેલું પાણી કે કચરો કુડલ તમારા આંગણાં આગળ કે પાછળ ન નાંખજો.

(૯) જાજરૂ જઈ આવ્યા પછી તુરતજ રાખ અથવા સુકી ધુડ નાંખવી અને બીજી રીતે પણ બાલદીની અંદર જંતુ નાશક પાણી વિગેરે નાંખતા રહી દરરોજ સાફ રાખવી.

(૧૦) તમારા પઈસા બચાવવાને ખાતરજ તમારી સુવાની જગ્યા તમારા સ્ટોરથી અલગ રાખવાની જરૂર છે. કેમકે કદાચ રહેવાની જગ્યાએ મરકી થાય તોપણ તમારો માલ બચી જાય, અને એટલું તો યાદ રાખવું કે સુવાની કોટડીમાં વેચવાનો માલ કાંઇ પણ હરગીજ ન રાખવો.

(૧૧) સાધારણ કોટડીમાં બે કરતાં વધારે માણસે કદી ન સુવું.

(૧૨) જો તમારા મકાનમાં ઉંદરો હોય તો તમારે ઉપર જણાવેલી ૪૧ નંબરની કોટડીએ જવું. ત્યાં તમારે ઉંદર પકડનારની ખોળ કરવી, અને તે તમારે ઘેર આવી ઉંદરોને કેમ પકડવા તે બતાવી જશે.

તમારો ખોરાક એવી રીતે રાખવો કે તેને ઉંદરો પહોંચી ન શકે.

શાંઠ પ્લેગ કમીટીના હુકમથી.

તા. ૩૧ મી જાનેવારી ૧૯૦૫. દાક્તર ચારલસ પોરટર એમ. ડી. ની સહી. મેડીકલ ઓફીસર ઓફ હેલ્થ.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS:

G. L. HAMS, Durban; J. GARLICK, Cape Town.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગારલીક, કેપટાઉન.

સર્વે જાતનો માલ.

સઘળી રકમનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, વાસણો, શાલો, જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ૦ કરમનની કંપની સાથે લાંબા વખતથી વેપાર કરેલો છે. અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલો છે. તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

શી. દાદા ઓસમાન.

" ઉમર હાજી અબુબકર ઝવેરી.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars,

MANUFACTURED BY THE

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

1115, STATION ROAD, BRICKFIELD,

P.O. Box 4957. JOHANNESBURG.

PROPRIETOR F. A. DORABJEE.

Special Quotations for the Wholesale Trade.

— A TRIAL SOLICITED —

Sample Cigars sent Post Free on application.

ક ખ ગ ઘ ઙ ચ સ્કુલ A B C D E F G

ગુજરાત અને કાઠીઆવાડનાં ગૃહસ્થોને પોતાના બાળકોને ઇંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભણાવવા સારૂ આ સ્કુલમાં મોકલવાને વિનતિ કરવામાં આવે છે. આ સ્કુલ તા. ૨૬મી જુન ૧૯૦૪ થી સ્થપાઈ છે. માસીક ફી ૧૦ શી.

૨૫૧ કવીન સ્ટ્રીટ. એમ. એસ. પટેલ,

ડરબન. (સી.), એસ. અને એમ. એલ. પટેલ.

For ______

Artistic Printing

GO TO THE

INTERNATIONAL PRINTING PRESS.

FOR PRIVATE SALE,

In good position. A Piece of Land (Freehold) 185 x 46½, at Warwick Avenue, Durban.

For particulars apply to

164 GREY STREET, DURBAN.

ખાનગી વેચાણ માટે.

એક સારો જમીનનો ટુકડો. ૧૮૫x૪૬॥ વારીક એવન્યુ, ડરબન.

વધુ ખબર માટે પુછો.
૧૬૪ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

தனிவிற்பனை.

டர்பன் உவார்விக் அவன்யூவில் பிரிஹெல்ட் 185X46½ துண்டு நிலம் நல்ல இடத்திலிருக்கிறது. வேண்டியவர்கள் டர்பன் கிரே ஸ்டிரீட் 164 நம்பர் விலாசத்திற்கு வந்து பேசிக்கொள்ளலாம்.

எ. கந்தசாமி பத்தர்.

AYOB MOHAMED,

General Merchant

AND

Direct Importer.

Cheapest House in Pietersburg

Box 134. Tel. Add.: "AYOB."

MARKET SQUARE,

PIETERSBURG.

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams,
Curry Powder, Chutneys,
Cayenne Pepper,
White and Black Pepper,
Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.
Box 63, Durban.

E. D. BOBERT,

General Importer and Wholesale Merchant.

Cheapest House in the Market Square.

BRANCHES AT

LOCATION, POTCHEFSTROOM.

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St., *DURBAN.*

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 482.
P.O. Box 914.

પીકરેન, નીડલ પોઇંટ, થ્રી કેસલ ફુલ ડ્રેસ અને મેસેડાઇન ફ્રાન્ની ઇજીપશીઅન સીગરેટો.

કેપસ્ટન ફેરમેડ અને તેની તમાકુ.

કોઇ પણ જથાબંધ વેપારી કરતાં સુસ્તે અને સારો માલ દર મહિને પંદર લાખ કરતાં વધારે સીગરેટો વેચાય છે.

ડરબન સેન્ટ્રલ સીગાર સ્ટોર્સ.
૭ રેલવે સ્ટ્રીટ.

दरियाइ मुसाफरोंको खुश खबर.

हम तरह तरहका पक्षी और प्राणी, जैसे कि कोआ, मोर, देल, चडी, कबुतर, पोपट, पतंगीयें, सुवर्ण मच्छी. बन्दर, इत्यादी खरीदते है. हिंदुस्थानसें आनेवाले जो ऐसे प्राणी लाते है उनको अच्छा दाम मिलता है.

स्कोटवेकफर्ड,
वेस्ट स्ट्रीट, डर्बन.

THE DURBAN UNDERTAKERS

FRERE ROAD,

Off Clark Road, Berea.

Telephone 884.
Telegraphic Address: "Undertaker."

ABDOOL GAFFOOR & Co.,

Arabian and General Merchants and Drapers,

125 Commercial Road, Maritzburg.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Shirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

FOR

Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO
VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT.

FOR SUITS TO MEASURE

GO TO

Makanjee Bros.,

OUTFITTERS,

152, Grey Street.

HASSIM JOOMA,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—370 Pine Street.
Branch—Leribe, Basutoland.

ALSO HOUSES TO LET.

P. V. SANGHAVEE,

GENERAL MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.

Cheapest House for Foodstuffs.

INDIAN CAPS, DHOTIS, &c.

171 GREY STREET, DURBAN

A. LATIEF,

General Dealer, - - - -
- - Outfitter and Draper,

BARBERTON,

TRANSVAAL.

P.O. Box 84.
TEL. ADDRESS: "LATIEF."

Commercial

—AND—

Artistic Printing

PROMPTLY EXECUTED

—AT THE—

International Printing Press

PHŒNIX, NATAL.

NANJI CARSANDAS,

WHOLESALE MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.

P.O. Box 62, Tel. Add.: "NANJI,"

LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Suleman & Co.,

MERCHANTS, Bombay.

Tele. Add.: "NOSITUR."

Agents for East and South Africa.

9 Amratolla Street, Calcutta; and 60-15 Bhusari Mohalla, Bombay

CONNECTION IN DELAGOA BAY.

EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO

Tel. Add.: "TRADER." P.O. Box 417

AMOD HABIB & CO.,

DIRECT IMPORTERS.

WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,

General Money Exchangers.

Tel. Address: "AMODHABIB," Delagoa Bay.

P.O. Box 68.

HORMAJCY IDOLCY,

DIRECT IMPORTER

—AND—

GENERAL MERCHANT

P.O. Box 332, DELAGOA BAY.

PARSHOTAM AMERCHAND & Co.,

DIRECT IMPORTERS

AND

GENERAL MERCHANTS.

P.O. Box 109, Delagoa Bay.

NANJI DULABHDASS & Co.,

DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.

P.O. Box 141, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,

Produce Merchant & Direct Importer.

Up-country orders promptly and carefully executed.

Tel. & Cable Add.: "Ginwala."

P.O. Box 311. LOURENCO-MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,

MERCHANT,

POTCHEFSTROOM.

Tel. Address: "RAHMAN."

P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,

General Dealer,

KING EDWARD STREET,

AT THE MILL.

POTCHEFSTROOM.

The largest Importer in South Africa of

Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers, Coats, Waistcoats, etc.

J. LANDAU,

(Next to ABDUL HAK)

Grey Street, Durban.

Head Office: 13 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.

સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, ઈજાર વિગેરે

જથાબંધ યુરોપથી મંગાવનાર મોટી કંપની.

જે. લેન્ડો.

ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

હેડ ઓફીસ ૧૩ રીઉ ફ્રેંકબુરઝવા, પારીસ.

OSMAN LATIEFF

General Merchant

AND

Direct Importer,

LICENSED STAMP VENDOR.

"CALCUTTA HOUSE,"

KING EDWARD ST.,

Also "INDIAN BAZAAR" Post Office, Indian Location.

POTCHEFSTROOM.

Telegraphic Address: "CALCUTTA HOUSE."

P. O. Box 30.

ઓસમાન લતીફ.

જનરલ મરચંટ, ડાઇરેક્ટ

ઇમ્પોર્ટર, અને

લાઇસેન્સ્ડ સ્ટેમ્પ વેન્ડોર,

"કલકત્તા હાઉસ"

કીંગ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ.

પોચેફસ્ટ્રુમ.

ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ.

"કલકત્તા હાઉસ." પોસ્ટ બોક્સ નં. ૩૦.

ABDOOLA HAJEE — KHAN MAHOMED,

General Merchant & Importer.

Cheapest House in

POTCHEFSTROOM.

CHURCH SQUARE

Opposite, Government Buildings.

Tel. Address "MOONSTONE."

P.O. Box 99

HOOSEN & MOHAMAD,

General Dealer,

KING EDWARD STREET,

NEAR THE BRIDGE,

POTCHEFSTROOM.

Also at VENTERSDORP.

V. R. Naidoo,

GROCER & GENERAL DEALER

Jewellery,

Fancy Goods,

Drapery,

Watches & Clocks,

&c., &c.

Cheap & Good.

5 & 13 Frere Street,

& Market Street.

CRADOCK

V. I. GHEEWALA,

Teaches Book-keeping.

167 GREY STREET, DURBAN.

અંગ્રેજીમાં નામાંપત્ર યા નામું લખાવનારા

ઓને સારી તક.

તમારી વાત અંગ્રેજીમાં સમજાવવી હોય તથા ફર

ઠ વિગેરે મંગાવવું હોય તો નીચેને ઠેકાણે મળ

વું યા લખવું. દરેક કામ ખાનગી રખાશે.

ઓફીસ.—સુરતી ડોસા મીઠાઇવાળાની દુકાન.

૧૬૭ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

MAKAN LAKHMIDAS,

MALVERN, NATAL.

Best Varieties of Fruits always Fresh on Hand.

EXPORTED TO ALL PARTS OF SOUTH AFRICA.

Up-country Orders promptly executed.

Trial Orders Solicited.

સારાં અને સોંઘાં.

જુદી જુદી તરેહનાં ફરૂટ.

બહારના ઓરડરોપર પુરતું ધ્યાન આપી

જથાબંધ માલ પુરો પાડવામાં આવે છે.

એની એકવાર કામ પાડવાથી ખાત્રી થશે.

મકન લખમીદાસ. માલવર્ન, નાતાલ.

R. NARASOO,

Indian and General Merchant.

Outfitter and Draper.

Boot and Shoe Warehouseman.

INDIAN SILKS A SPECIALITY.

KAFFIR TRUCK, &c., &c.

BARBERTON.

P.O. Box 30.

Telegraphic Address: "NARASOO."

THE NATAL DIRECT LINE OF STEAMERS.

સારી ગંજાવર આગબોટો કોલંબો અને કલકત્તા તરફ નીચે મુજબ ઉપડી જશે.

Umhloti તા. ૪ થી મારચ કે પછી તુરત.

આ લાઇનની સ્ટીમરોમાં ઇન્ડીઅન પેસેંજરોને વાસ્તે ખાસ ગોઠવણ કરવામાં આવેલ છે. મુંબઈ જતા પેસેંજરો વાસ્તે કોલંબોથી સ્ટીમર બદલવી પડશે. વધુ ખબરને વાસ્તે કીંગ અને સન્સને ત્યાં તપાસ કરવી. હેડ ઓફીસ, કેસલ બીલ્ડીંગ્સ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ ડરબન.

अच्छी गंजावर आगबोट कोलंबो और कलकत्ता तरफ नीचे मुजब जायेगी

Umhloti ता. ४ थी मार्च और पिछे तुरंत.

यह लाइन की स्टीमरो मे इंडियन पेसेंजरो के वास्ते खास बंदोबस्त करने मे आया है. मुंबई जानेवाले पेसेंजर को कोलंबो मे स्टीमर बदलना पडेगा. ज्यादा खबर के लिये कींग एन्ड सन्स के वहां तपास करना. हेड आफीस, कसल बीलडीग्स, वस्ट स्ट्रीट, ड॰ न.

கீழ்கண்ட தேதியில் புறப்படுகிற மரக்கலம் மிகவும் பெரியது.

Umhloti மார்ச்சு மீ 4௳ பிரயாணப்படும்.

இந்த ஸ்டீமர் டர்பனது துறைமுகத்திலிருந்து நேரே கொழும்பு கல்கத்தா துறைமுகங்களுக்கு போய்ச்சேரும்.

இந்திய பிரயாணிகள் அதிமிதக்கண்ட கப்பலில் கேழ்வுகட்டி அர்டர் பெற்றுக்கொள்ளலாம்.

பிரயாணிகளுக்கு வேண்டிய வைமரில் சௌகரியமான இடம் கொடுக்க தெரிசனக்கில் அறிக்கப்படும்.

KING & SONS, West Street, Durban.

બ્રિટીશ ઇંડીઆ સ્ટીમ નેવીગેશન કંપની.

ઉપલી કંપનીની સ્ટીમર દરમાસે અહેંથી ડાલગોવા બેઆ સીધી મુંબઇ રવાના થશે. આથી મુંબઇ જતા પાસેંજરોની લાંબી મુસાફરીની તકલીફ દૂર થઇ છે.

ડેક પાસેંજરો માટે ઘણી સારી સગવડ છે. સારા ઓફીસરો હોવાથી કોઇપણ તરેહની તકલીફ પડશે નહીં.

ફસ્ટ અને સેકન્ડ ક્લાસ પાસેન્જરોએ તુરત કંપનીની ટીકીટ લેવી. વગર ખોરાકીનોપણ બંદોબસ્ત કરવામાં આવશે.

વધારે ખબર માટે મેસર્સ દાદા અબદુલાની કંપની વેસ્ટ સ્ટ્રીટ મીનેકર પાસેની ઓફીસમાં અગર અમારી ઓફીસમાં તપાસ કરવી.

ડબલ્યુ ડન અને કંપની
કમરશીઅલ રોડ, ડરબન.

CIGAR DIVAN, Corner West & Grey Sts.

JUST ARRIVED: Finest Egyptian Cigarettes, to suit all Smoking Connoisseurs.

Have you visited S. P. MAHOMED & CO.'S CIGAR DIVAN? If not please call and inspect the Large Stock of the Finest and Best Assortment of Egyptian Cigarettes, as supplied by the Anglo-Egyptian Tobacco Company (whose Sole Agents we have been appointed in Natal), and who supply the principal houses and clubs in Egypt and India. Also on hand: A new Stock of Indian and Java Cheroots and Cigars, Pipes, Fancy Goods, Smoking, Walking Sticks, &c., the best money can buy. [illegible]

S. P. MAHOMED & CO., 94 Grey Street, Durban.

S. PEERBHOY BUTLER,

GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER

Turkish Caps of every description a speciality.

560 WEST STREET, DURBAN.

EBRAHIM CAMROODEEN,

GENERAL MERCHANT.

Natal Leaf Tobacco a Speciality.

113 GREY STREET, (Camroodeen's Buildings.)

Tel. Add.: "Camroodeen," Durban.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.,

Have a large stock of

RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,

Directly Imported from India.

342 PINE STREET, DURBAN.

Tel. Address: "FABULAR," Box 154.

SUN CIGARS
SUMATRA CHEROOTS.
BOER TOBACCO . . . At Lowest
VIRGINIA " . . . Wholesale
SHAG, &c. . . . . Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,

132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.

સન સીગારેટ, સુમાત્રા શીરૂટ બોઅર વ વરજીનીઆ ટોબ વગેરે જાતની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.

સન બ્રાંડ ટોબેકો વર્કસ.
૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

Abdool Hack Mahomed Ismail & Company,

Wholesale and Retail Merchants.

DIRECT IMPORTERS OF

All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.

RATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES.

121 GREY STREET, DURBAN.

Branch Office—Indian Location, Job'burg.
Head Office—Tirpatur, Madras.

Printed and Published by M. H. NAZAR?

PRICE 3D. REGISTERED AS A NEWSPAPER.

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phoenix, Natal, Saturday, 25th February, 1905. No. 8.

P.O. Box 120. Telephone 214.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE & DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis AND Sarees.

Rugs, Shawls, Boots AND Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have always on stock:—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS, TOBACCO, GUNTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SMOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,

118 COMMERCIAL RD., DURBAN.

Cable & Tel. Add.: "Katherian."

Telephone 224.

ભાડે આપવાનાં છે.

૧ નાં. ૮૭ વાળી ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ વાળી વખાર અથવા તો દુકાન, જે "ફીલર એન્ડ કેનેની" પાસે છે તે.

૨ મોટી લાંબી વખાર જે પ્રીન્સ એડવર્ડ અને ક્રોસ સ્ટ્રીટમાં છે તે.

હમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

તમાકુ લાંબો તથા લાલ રંગનો ચીરૂટ બનાવવા સારૂ,

નીચેનો માલ સસ્તે ભાવે વેચવાનો છે.

કલકત્તાની સર્વે જાતની દાળ, બિલાડી વાઘનાં ચામડાં, ગોદડી, અફીણ, સર્વે જાતનો મસાલો તથા તેલ વિગેરે.

જાલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.

૮૪, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

TO LET.

LARGE WAREHOUSE, which can also be used as a Shop, No. 87 Field Street.

A WAREHOUSE of Large Dimensions in Prince Edward and Cross Streets.

Tobacco purchased at all times, Long Leaf and Brown Colour.

FOR SALE—

ALL KINDS OF

Dholl, Furs, Skins, Opium, Quilts, &c.

JALBHOY SORABJEE BROS.,

84 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY AT

98 FIELD STREET.

P. O. Box 97. Tel. Address: "MIANKHAN," Durban. Telephone No. 855.

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

139 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box 88. Tel. Add.: "PORBANDER."

ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસમાન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

બોક્સ ૮૮. ૧૩૯ કવીન સ્ટ્રીટ

ડરબન.

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY,

મેઇલબોટો. | ઇન્ડિઆ લાઇન.

કાઉનપ્રીન્સ તા. ૨૭ માર્ચના ઉપડશે.
બરગરમીસ્ટર તા. ૩૦ મી „
ઉપલી આગબોટો પાસીંજરોને જંગબાર બદલાવવી પડશે.

સુલતાન તા. ૧૮ માર્ચના ઉપડશે.
ખુનદુશરાત તા. ૧૫ એપ્રીલના „
ઉપલી આગબોટો સીધી મુંબઇ જશે, જંગબાર બદલવી નહિ પડે.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ટેમસર આવી ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે. વાસ્તે જનારાઓ વિચાર કરી કામ કરશે કે જેથી પાછળથી હેરાન થવું ન પડે.

સ્ટીમર સુલતાન મોહરમના બીજે દહાડે ઉપડી જશે એટલે મુસલમાન ભાઈઓને મોહરમ કરીને ચડવાનું થાય.

મદ્રેસાની ફ્રી ટીકીટ કઢાવો તો અમને મળીને કઢાવજો સલાહ દેવી મફત છે. વધારે ખબર નીચે લખેલે ઠેકાણે પુછવાથી મળશે.

ગોરાભાન અંહમદ. ઇન્ડિઅન એજન્ટ.
ઇમરદીન બીલ્ડીંગ, ગ્રે સ્ટ્રીટ
પી. ઓ. બોક્સ ૨૨૬. ડરબન.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.
વારેન રઇસા.
ડરબન.

INDIA-SOUTH AFRICA LINE.

બુસરની કું૦ ની સ્ટીમરો કલકત્તા અને નાતાલ ડેલાગોઆ અને કેપનાં બંદરો વચ્ચે નીયમીત દર માસે આવજા કરશે. આ સ્ટીમરો વેપારીને માટે ખાસ સગવડ ભરેલી છે.

એસ. એસ. જમાલપુર ૧,૮૪૪ ટન (૧૦૦ એ ૧ લોઇડ) તા. ૨૦-૩-૦૫ }
„ „ મીરઝાપુર ૧,૮૮૮ ટન „ તા. ૨૦-૪-૦૫ } કલકત્તામાં માલ લેશે.

તા. ક. આ સ્ટીમરો ગ્રડપથી ચાલનારી હોવાથી અને હિંદુસ્થાન તથા સાઉથ આફ્રિકાનાં બંદરો વિના બીજે કોઈ નહિં રોકાતી હોવાથી સાઉથ આફ્રિકા અને હિંદુસ્થાન વચ્ચે ઝડપથી માલ લઇ જવા લાવવા માટે બહુજ સગવડ ભરેલી થઇ પડશે. માલ મોકલવાના ઓરડરો કંપનીના એજંટો પાસેથી મળી શકશે.

ડી. બાલ એન્ડ કું૦
ડરબન.

મેકામ એન્ડ કું૦
કલકત્તા.

INDIA-SOUTH AFRICA LINE.

கல்கத்தாவிலிருந்து கட்டாதுக்கு மாதாந்தரம் இந்த கம்பனியின் ஸ்டீமர்கள் வியாபாரத்தின் பொருட்டு டெலகோவாபே, கேப்துறை முகங்களுக்கு முக்கியமாக வரும்.

1,888 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். காவ்ன்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து பிப்ரவரி௴ 20௳ சரக்கு ஏற்றுமதிசெய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

1864 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். ஜமால்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து மார்ச்சு௴ 20௳ சரக்கு ஏற்றுமதி செய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

1,848 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். மிர்சாப்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து ஏப்ரல்௴ 20௳ சரக்கு ஏற்றுமதிசெய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

இக் கப்பல்கள் இந்தியாவிலிருந்து [illegible] சேரும். அந்த [illegible] சரக்குகள் அனுப்பவும். கம்பனியின் ஏஜண்டு. டி. பால் அண்டுகோ, டர்பன். அல்லது [illegible] அண்டுகோ, கல்கத்தா.

விசேஷ விளம்பரம்.

கெட்டாஸ்பேர்க் அம்பின் ரோட்டில் பதிவிடக்கூடியதும், கடைகள், வீடுகள் கட்டக்கூடியதுமான நிலங்கள் தயாராயிருப்பதால், வேண்டியவர்கள் என்னிடம் வந்து விசாரித்துக் கொள்ளலாம்.

எம். ஜி. பி. எஸ். செட்டி,
369, பயின் ஸ்டிரீட், டர்பன்.

વેચવાની છે.

ખેતી અથવા સ્ટોરને લાયક ૨૫૦ વીઘા જમીન છે: પોરટએલ્ઝીબ પાસે, અમઝીન્ટો.
વધારે ખુલાસા માટે પુછો.
એમ. આર. પી, એસ. ચેટી.
૩૬૯ પાઇનસ્ટ્રીટ, ડરબન.

HAJEE HABIB

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of

Bags, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery,

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL.

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add.: BAGDAD. P. O. Box 57.

338, Prinsloo Street, PRETORIA.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—129 Commercial Road, Maritzburg.

Branches—130 Commercial Road, Maritzburg.

And at Mooi River.

Tel. Address: "HASSAN MAHOMED."

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL

Arabian Merchant & Direct Importer.

118 COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG.

Branches—129 & 137 Commercial Rd., Maritzburg.
And at Mooi River.

CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, CROCKERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTION.

Telegraphic Address "ISMAIL."

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Atta of all kinds and Groceries, &c.

130 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods.

132 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG.

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Box 1126. Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE
of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

એબદુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫વ૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड़, ग्रोसरी और दूसरी सब रकमका माल स्टोकमे रखनेवाला.
५०७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

[illegible] அப்துல்கனி [illegible] பொழுதும் இருப்பிலிருக்கின்றன.
அப்துல்கனி, [illegible],
5. [illegible] 7. [illegible], கேப்டவுன்.

Prof. L. Doovey,

Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from REV. I. J. RETIEF, ARTHUR GARCIA, ESQ., R.M., UITENHAGE, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિઅન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની માલીસ કરવાની પ્રેસિધ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ આઇ. જે. રતીફ, આરથર ગેશીઆ એસક્વાયર વિગેરેનાં સરટીફીકેટ છે.
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन्.)
वनस्पतिके औषधीका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाके लीये मालीलेप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक.
सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where JALBHOY & SORABJI BROS., are our Sole Agents. . . . . .

ઇસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડ્યુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન સિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ગુલ"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

MAHOMED ARIFF,

Direct Importer
—AND—
General Dealer.

SOLE IMPORTER OF THE
STAR OF INDIA TEA.

All kinds of Indian Condiments kept in stock.

153 HANOVER STREET,
CAPE TOWN.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,
—CORNER OF—
BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS:
"SHAHMAHOMED,"
CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent.

SUB-AGENT FOR THE
Indian Department,
German East African Line.

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

MERCHANTS

—AND—

DIRECT IMPORTERS,

208 CHURCH STREET,

PRETORIA.

P.O. Box 357. Tel. Add.: "TAYOB."

பெக்சருன், கிஷ்பாண்ட், திரீகாசல்

புல்டிகன் மெனாக்ரீ கம்பெனி யார் எஜிப்ட் சிகரெட்டுகளும் காட்ஸ் பெப்பர்மெட் முதலிய புகையிலைகளும் டர்பனிலுள்ள மற்றெல்லா மொத்த வியாபாரிகளை விட சாசமாக விற்கப்படும்.

ஒரு மாதத்தில் 15 லக்ஷம் சிகரெட்டுகள் விற்கப்படுகின்றன.

டர்பன் சென்ட்ரல் சிகார் ஸ்டோர்ஸ்.

ஏழாவது நெம்பர் ரெயில்வே தெருவு.

MOOSAJEE HASSAN,

GENERAL DEALER,

P.O. Box 4,

PIETPOTGIETERSRUST.

મુસાજી હસન,

જનરલ ડીલર.

પી. ઓ. બોક્સ ૪

પીટપોટગીટરસરસ.

Subscription Rates.

"INDIAN OPINION."

Yearly Subscription (Natal)	12/6.
Half Yearly	7/6
Quarterly	4/-
Yearly Subscription (South Africa, England and India) ...	17/-
Half Yearly	9/-
Quarterly	5/-

Country subscribers should add cost of exchange when sending cheque.

HABIB MOTAN,

DELHI HOUSE.

TELEGRAPHIC ADDRESS: "ABBO."

Wholesale & Retail General Merchant.

Church Street, Market Square,

PRETORIA.

હબીબ મોટન.

—દીલ્હી હાઉસ—

ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "અબ્રુ"

હોલસેલ અને રીટેલ

જનરલ મરચંટ.

ચર્ચ સ્ટ્રીટ, મારકેટ સ્કવેર,

પ્રીટોરીઆ.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦

દરેક જાતના લાકડાં તથા ઇમારતિનો સામાન.

પોઇંટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कं.

बहुत रकमका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पोंइट रोड, डर्बन.

அனேக தேசங்களிலிருந்து மா இறக்குமதிசெய்து பெரிய வியாபாரஞ்செய்கிறோம். கட்டிடங்களுக்கான ஒவ்வொருவகை மரக்கும் கிடைக்கும்.

ஆர்பரோ அண்டுகோ.

பயிண்டு ரோட் டர்பன்.

M. K. PATEL,

Wholesale & Expert Fruit & Produce Dealer.

42 President Street, Johannesburg.

TRANSVAAL.

Season's Stock always on hand. Potatoes, Onions, Vegetables, and every variety of Fruit, at lowest Market Prices. Best Selected Fruit carefully packed for Country Orders. Personal and prompt attention given. Prices on application. Terms: Nett Cash.

All Communications to be addressed Box [illegible] Johannesburg

TEL. ADD.: "PATEL."

એમ. કે. પટેલ.

જથાબંધ ફ્રુટ અને પ્રોડ્યુસ મરચંટ

૪૨ પ્રેસીડેંટ સ્ટ્રીટ જોહાનેસબર્ગ

ટ્રાંસવાલ.

દરેક રૂતુને લાયકનો માલ હમેશાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે. પટેટાં, કુંભળા, વગેરે તરેહનાં શાક તથા ફળ ફળાદી વિગેરે, બહાર ગામના ઓરડરો સંભાળથી પેક કરી બનતી ત્વરાથી મોકલવામાં આવે છે. ભાવને માટે ઉપરને સરનામે પુછો યા લખો.

બોક્સ [illegible], જોહાનેસબર્ગ.

ટેલીગ્રાફ સરનામુ "પટેલ"

P.O. BOX 441.

ઈ૦ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર,

Tel. Address "ABOOBAKER"

વરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નં૦ ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing,	Skirts,	Bibs,
Blouses,	Underskirts,	Bonnets,
Night-gowns,	Children's Fancy Goods,	Bootees,
Combinations	Frocks,	Hats,
Chemises,		Wool Shawls,

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods inall colours.

BEST SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

The 'Alexandra'

DURBAN BRANCH OF

'Alexandra' Vegetarian Tea Room Johannesburg,

OPENED WED., 22ND FEB.,

Esplanade Buildings

CORNER GARDINER STREET, ESPLANADE.

A. Chelty, Central Fruit Depot,

FLORIST AND FRUITERER.

Importer and Exporter of Colonial and Foreign Fruits and Flowers. Choicest Fruits packed for export. Wedding Bouquets, Sprays, and Wreaths made up on the shortest notice.

CIGARS. CIGARETTES. CONFECTIONERY.

Heynes Mathews' Buildings, (corner of Adderley and Longmarket Streets)

CAPE TOWN.

Telegrams: "Chelty," Cape Town.

ஏ. செல்ட்டி வெளிதேசவியாபாரி.

இவரிடத்தில் பலவிதமான புஷ்பங்களும் கனிகளும் இருக்கின்றன, கனிக்கும் வெளிபுறத்துக்கும் ஏற்றுமதி இறக்குமதி செய்கிறார், வெளிபுறத்துக்கு பழமனுப்புகிறார்; தவிர கல்யாண புஷ்பச்செண்டுகளும், மாலைகளும், சட்டைபொணியும் புஷ்பமொட்டுகளும் அவரிடமிருக்கின்றன. இன்னும் சுருட்டு, சிகரெட்டு, மிட்டாய்வகைகளுமிருக்கின்றன.

ஹெய்ன்ஸ், மெத்யூஸ் பில்டிங், கார்னர் ஆப் அடர்லே லாங்மார்க்கட் ஸ்டிரீட் கேப்டவுன்.

"டெல்லிகிராம்ஸ்" செல்ட்டி, கேப்டவுன்.

TO LET.

PLOTS OF LAND

FOR CULTIVATION

APPLY—

International Printing Press,

PHŒNIX.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS:

G. H. HANDS, Resident; J. GARLICK, Cape Town.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગારલીક, કેપટાઉન.

સર્વે જાતનો માલ.

સઘળી રકમનું કપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, હાર્ડી સામાન, વાસણો, શાલો, જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars,

MANUFACTURED BY THE

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

115, STATION ROAD, BRICKFIELD,

P.O. Box 1937. JOHANNESBURG.

PROPRIETOR—P. E. DORABJEE.

Special Quotations for the Wholesale Trade.

—A TRIAL SOLICITED—

Sample Cigars sent Post Free on application.

ક ખ ગ ઘ ઙ ચ સ્કુલ A B C D E F G

ગુજરાત અને કાઠીયાવાડનાં ગૃહસ્થોને પોતાના બાળકોને ઈંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભણાવવા સારૂ આ સ્કુલમાં મોકલવાને વિનંતિ કરવામાં આવે છે. આ સ્કુલ તા. ૧૯મી જુન ૧૯૦૪ થી સ્થપાઈ છે. માસીક ફી ૧૦ શી.

૧૫૬ ક્વીન સ્ટ્રીટ. એમ. એસ. પટેલ.

ડરબન. (હેડ) એસ. અને એમ. એસ. પટેલ.

Manager's Notice.

The International Printing Press has been removed to Phœnix. The Management beg to advise their clients and advertisers in INDIAN OPINION that the Durban Office for receiving printing orders, subscriptions to INDIAN OPINION, &c., will still be at 113 Grey Street. All postal communications and monetary transactions should be addressed: The International Printing Press, Phœnix, Natal, to whom, also all cheques should be made payable. Commission should be added to the amount of all cheques other than Durban.

FOR PRIVATE SALE,

In good position. A Piece of Land (Freehold) 185 x 46½, at Warwick Avenue, Durban.

For particulars apply to

184 GREY STREET, DURBAN.

ખાનગી વેચાણ માટે.

એક સારો જમીનનો ટુકડો. ૧૮૫x૪૬॥ વારીક એવન્યુ, ડરબન.

વધુ વીગતમાટે પુછો.

૧૬૪ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

நிலவிற்பனை.

டர்பன் வோர்விக் அவென்யூவில் பிரீ ஹல்ட் 185×46½ தண்டு நிலம் நல்ல இடத்திலிருக்கிறது. வேண்டுபவர்கள் டர்பன் கிரே ஸ்டிரீட் 164 நம்பர் இடத்திற்கு வந்து பேசிக்கொள்ளலாம்.

AYOB MOHAMED,

General Merchant

—AND—

Direct Importer.

Cheapest House in Pietersburg

Box 134. Tel. Add.: "AYOB."

MARKET SQUARE,

PIETERSBURG.

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams,
Curry Powder, Chutneys,
Cayenne Pepper,
White and Black Pepper,
Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.
Box 63, Durban.

E. D. BOBERT,

General Importer and Wholesale Merchant.

Cheapest House in the Market Square.

BRANCHES AT

LOCATION, POTCHEFSTROOM.

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St.,

DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 485.
P.O. Box 914.

પીકરૅન, નીડલ પોઇન્ટ, થ્રી કેસલ ફુલ ડ્રેસ અને ગ્રેટકાઇન ફ્રા૦ ની ઇજીપશીઅન સીગરેટો.

કેપસ્ટન ફેરમેડ અને તેની તમાકુ.

કોઇ પણ જથાબંધ વેપારી કરતાં સસ્તે અને સારો માલ દર મહિને પંદર લાખ કરતાં વધારે સીગરેટો વેચાય છે.

ડરબન સેન્ટ્રલ સીગાર સ્ટોર્સ.

૭ રેલવે સ્ટ્રીટ.

दरियाइ मुसाफरोंको खुश खबर.

हम तरह तरहका पक्षी और प्राणी, जैसे कि कौआ, मोर, ढेल, चक्री, कबुतर, पोपट, पतंगीयें, सुवर्ण मच्छी, बन्दर, इत्यादी खरीदते है. हिंदुस्तानसें आनेवालें जो ऐसे प्राणी लाते है उनको अच्छा दाम मिलता है.

स्कोटवेकफर्ड,
वेस्ट स्ट्रीट, डर्बन.

THE DURBAN UNDERTAKERS

FRERE ROAD,

Off Clark Road, Berea.

Telephone 884.
Telegraphic Address: "Undertaker."

ABDOOL CAFFOOR & Co.,

Arabian and General Merchants and Drapers.

125 Commercial Road, Maritzburg.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Skirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

FOR

Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO

VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT.

FOR SUITS TO MEASURE

GO TO

Makanjee Bros.,

OUTFITTERS.

152, Grey Street.

HASSIM JOOMA,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—370 Pine Street.

Branch—Leribe, Basutoland.

ALSO HOUSES TO LET.

P. V. SANGHAVEE,

GENERAL MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.

Cheapest House for Foodstuffs.

INDIAN CAPS, DHOTIS, &c.

171 GREY STREET, DURBAN

A. LATIEF,

General Dealer, - - - -
- - Outfitter and Draper,

BARBERTON,

TRANSVAAL.

P.O. Box 84.
TEL. ADDRESS: "LATIEF."

Commercial

—AND—

Artistic Printing

PROMPTLY EXECUTED

—AT THE—

International Printing Press

PHŒNIX, NATAL.

Indian Opinion

Vol. III. | Phœnix, Natal, Saturday, 25th February, 1905. | No. 8

M. H. NAZAR, Editor.

Editorial Notice.

All communications for the Editorial Department should henceforth be addressed :—The Editor, Indian Opinion, Phœnix, Natal. Business communications should be addressed to the International Printing Press, Phœnix, Natal.

Contents.

	Page
Leaders :—	
Corporation Insanitation	116
The Plague	117
Topics :—	
Mr. Barnett's Statement	118
A Question of Economics	119
Other Articles :—	
The Modern Peril	119
Eastern and Western Ideas of Happiness	120
Nobody's Children	120
Native Affairs Commission	120
Facts and Comments	121

Indian Opinion.

SATURDAY, 25TH FEB., 1905.

Corporation Insanitation.

There was submitted, at the ordinary monthly meeting of the Durban Town Council, on the 7th inst., a Report by the Inspector of Nuisances relative to the Eastern and Western Vleis. It is noteworthy that this official makes reference to certain areas, the buildings, on which are variously described as dilapidated and imperfect as to sanitation and building characteristics, whilst the ground itself is said to be undrained. These buildings, moreover, are declared to be "used for habitable purposes," and also "unfit for human habitation."

We are forcibly reminded of a Meeting held, under the auspices of the Natal Indian Congress, in June of 1903, when emphasis was laid upon an allegation made in the Minute, submitted by the Mayor to the Town Council, concerning the insanitary habits of the Indian population, and urging this as one of several reasons why Indians should be relegated to locations, or, as they have been euphemistically designated, "bazaars."

Lord Milner, it will be remembered, in his memorable Notice No. 356 of 1903, drew special attention to the exception that was to be made in respect of Asiatics whose habits of life and social qualities were not repugnant to European ideas or in conflict with sanitary laws. We venture to suggest that any doctor or hospital nurse will confirm our assertion that, even amongst higher-class Europeans, scientific sanitation is not always favourably regarded. That, however, is by the way. The real point is that it is not always just that the *general opinion* of Europeans, who are often most ignorant of what they are most assured, and as often prejudiced against conditions and circumstances that are strange to them, should be taken as a reasonable criterion. The opinion of the man in the street is, notoriously, vastly different from, and often opposed to, the opinion of the man in the study, who has greater and more frequent opportunity of collecting, sifting and judging the facts of which he speaks.

There are Indians and Indians; there are Indians who approach absolutely to the scientific European standard of sanitation, and there are Indians who have not yet adopted other modes of sanitation than those to which they have been accustomed almost from time immemorial, in the remote districts of India. Similar distinctions may, indeed, be made amongst the inhabitants of civilised nations the world over. There is always, and will be for long years to come, this difference between the educated and the ill-instructed.

When, then, we hear the charge so frequently levelled against the Indian that he is insanitary, we are impelled to ask: "*Which* Indian do you mean? And do you refer to personal cleanliness or to domiciliary sanitation?" For nothing is more important than that those who bring a charge of this impalpable nature, should be pinned down to something more definite and less dangerously vague. It is a common observation that a generalisation is often a successful catchword to throw to an unthinking man, whereas a definite statement of fact would crush him.

It is our experience that, generally speaking, the Indian *is* not insanitary. It must be distinctly borne in mind that we do not assert that *no* Indians are insanitary. We argue from a knowledge of the national customs and traditions of the various Indian peoples, and can confidently say that, be these Hindus or Mohamedans, their faith, which is a living one to them, inculcates absolute principles of personal cleanliness and, as a corollary, domestic sanitation, even amongst the lowest classes, and this may easily be confirmed by any one who is at all conversant with the normal conditions of Indian life.

But what have we? We have the Eastern and the Western Vleis! We have heard much hard talk of "bazaars" and locations, of disinfection and of segregation. Somehow or other, the remaining terms of the proposition appear to have been very carefully—or, shall we say, carelessly?—left out of consideration.

For the benefit of the public tha takes an interest in sanitary matters and questions of hygiene, we propose to quote from the Report of the Sanitary Committee of the Town Council, published in the *Natal Mercury* so far back as 1899, and of which Committee the Hon. R. Jameson was Chairman.

2. We next inspected the compound on what is known as the Western Vlei. Here are two corrugated iron buildings accommodating [illegible] and children. These structures were

found to be in fairly good condition, but to bring them within the terms of our sanitary bye-laws, they require to be provided with roof, guttering and down-pipes, more light and more ventilation, and another latrine, the existing one not being sufficient for decency. The fence requires repairs, the houses should be lime-washed internally. There being a water-supply adjacent, a small iron structure should be provided for bathing and washing purposes. The open drains in the vicinity should be well opened up before the summer rains set in, as otherwise this site is swampy.

This is a description of the condition of no less than a "bazaar," or location, or compound, or what you will, under the direct control of so authoritative a body as the Corporation itself! Who is responsible, we ask, if Indians domiciled in such buildings, placed in the very midst of insanitary conditions, are insanitary in their habits? The Indians? Surely not! And yet, to all intents and purposes, this unsavoury area remains in much the same condition at this date as at the time when this report was made, now some five and a half years ago!

What is the Corporation doing to remedy such a disgusting condition of affairs? It can spare time and energy for licensing prosecutions; why can it not utilise some of that same energy to do away with this and other centres of disease and death?

We are told in the *Natal Mercury*:—

The coolie is not a cleanly individual, and if left to himself he would soon make even a first-class villa resemble a piggery more than anything else.

And it goes on to say:—

But it is the business of his employer, and particularly of the Protector of Immigrants, to see that he is not left to himself in the matter of sanitation, not only for his own sake, but for the sake of the whole community. It is also a matter for the Medical Officer of Health for the Colony to see to, and if employers are found providing inadequate and filthy accommodation for their coolies, they ought to be made to mend their ways.

With the second of these statements we are in entire accord. Indeed, it goes far to answer those who insist upon the alleged insanitary habits of the Indians as a whole. The first assertion requires to be examined before being accepted. It is disposed of in the following extract from the Report already quoted:—

It was specially noted here (Queen Street Compound) that the compound, being connected with the sewerage system, enabling as it does ample washing, bathing, and latrine needs, *was remarkably clean compared with any of the other places inspected.*

So we have it on record that the Corporation has had the evil pointed out to it; that such evils, being permitted to continue, cast a stigma upon the body that condones them; and last, but not least, that the Corporation has, in the cases of the Eastern and the Western Vleis, done practically nothing to remedy them. Who then has a right to add insult to injury by urging the insanitation of the Indian Community as a reason why they should be wiped out of existence? The effect of the Corporation's policy of *laissez faire* is obvious. How long will the cause remain undealt with?

The Plague.

The question of sanitation as a whole, in so far as the Indian community is affected, has been already dealt with. We now propose to examine the cause of the particular disease that is claiming its unfortunate victims epidemically, and to discuss the effect of that cause.

In last Saturday's *Mercury*, there appeared a lengthy paragraph dealing with the attitude said to be adopted by "the Indians" towards the authorities, especially in reference to the concealment of plague-sickness. The writer made a number of curiously inadequate statements, upon which he based several somewhat querulous enquiries, and concluded by suggesting that "possibly this conduct (concealment of plague) has much to do with the recrudescence of the disease occasionally."

What are the plain facts? We have a community composed of Whites and Indians, the poor of the former section being, proportionately, fewer than those of the latter. It follows, then, that the poorer folk amongst the Asiatic population are more liable, numerically, to disease than are the poorer Europeans. Next, we have an assertion made that "the Indians" seriously hamper the authorities "by refusing to give information and in every way endeavouring to conceal the whereabouts of any sufferers." Again we ask, "What Indians?" Surely it is not intended to saddle the *whole* Indian community with the fault of a few of its most ignorant section! Why are these careless generalisations made? Is it not possible to impress upon the intelligent public the fact that there are as many subtle subdivisions amongst Indians as amongst any other civilised people? It is almost disheartening to observe how these misstatements continue to be made, with an utter irresponsibility that makes one wonder whether the facts of history are ever conned and become a part of our present-day philosophy.

The higher-class Indians never cease, both by personal example and by precept, to impress upon their less-favoured brethren the necessity of co-operating with the authorities, in order that the effort to stamp out the fell disease, that is now rife amongst us, may not prove abortive. Over and over again, we ourselves have, in our leading columns, both in English and in the vernacular tongues, done our best to point the moral that "Cleanliness is next to Godliness." And yet we have foolish people asking why "the Indians" do not co-operate with the authorities!

Moreover, if, class for class, a comparison be made between Europeans and Indians, it will, we feel assured, be found that there is no greater frequency of concealment, no greater reluctance to advertise cases of plague, amongst the latter than amongst the former. We do not lay special stress upon this fact, nor do we care to use the *tu quoque* argument. We are, however, com

pelled to do so in self-defence, for it is distinctly unfair to suggest that such conduct on the part of a few Indians, which no one deplores more than ourselves, "badly prejudices" the Indian community "in the eyes of Europeans." There is, however, one important reason why cases of concealment do occur. We are informed that, at the plague hospital, no distinction is made between Indians and Kaffirs, all being herded together indiscriminately. Anyone with even the slightest knowledge of Indian habits and prejudices will at once see how great a factor this negligence is in impeding the good work initiated by the authorities. We can only say that, so long as no separate accommodation is allotted to Indians as such, and so long as no differentiations of creed and caste are made amongst the Indians themselves, with due regard to religious customs and traditional beliefs, so long will the authorities cope in vain with many of the difficulties that could, with a little foresight, be easily avoided.

We have already shown, in part, how and why insanitary conditions are created for the poorer Indians. Plague has again broken out in Durban. Who are the first victims? Indians. But, we ask, pertinently, *what* Indians? *Who* are these Indians? None other than those employed, housed, and "cared for" by the Corporation of the Borough that prides itself upon being the model borough of South Africa! These Indians are employed by the Corporation to perform the filthiest work. They are used to clean drains and sewers, and in every possible unsavoury pursuit—and are "housed" in "sanitary" quarters like the Eastern and the Western Vleis! What wonder, then, that these unfortunates are liable to contract this and every other dirt disease? The Sanitary Commission's Report, to which fuller reference has been made elsewhere, describes, realistically enough, the horrible surroundings amidst which these wretched people are compelled to perpetuate a degraded existence. And when plague not unnaturally breaks out amongst them, although complaint after complaint has been directed to the authorities by the Indian community, and by the experts appointed by those same authorities, the Indians, without distinction, are blamed for insanitary habits, and "the coolie" is incontinently dubbed a breeder of disease. A man that is made to live in a pig-sty is not unlikely to become as filthy in his habits as is its rightful denizen. Dr. Turner, the Medical Officer of Health for the Transvaal, when speaking in the Legislative Council regarding the condition of the Johannesburg Indian Location, remarked:—

> The coolie location in Johannesburg was in a disgraceful condition, and why? Because those poor people were compelled to live in it, like chickens in a coop, and it was left in a most insanitary condition by the authorities. If Mr. Raitt (M.L.C.) has been compelled to live in it, he would have been just as dirty.

We are obliged to say, with regret, that the culprit, in the case of insanitation, is the Corporation itself, upon which is the guilty responsibility for the awful conditions that are known to exist upon its own property, and for the deaths that have taken place from the plague. It is deliberately drawing a red herring across the trail, in the light of these facts, to accuse the Indian community, or even the wretched "coolie", of insanitary habits and wilful lack of effort to co-operate with the powers that be to remedy the evils.

We have to express our acknowledgements to the plague experts that have been employed by the Government and the Corporation. They have done their best to have the evils remedied, and have offered recommendations, but all to no purpose. It is quite useless seizing upon an effect and regarding it as a cause. None the less it remains an effect, and the cause, being quite other than what it is reported to be, is still to seek.

Notwithstanding all this, we find responsible people approving the introduction of further legislation, upon the lines of Lord Milner's notice, relegating Indians to "bazaars"—there "to stew in their own juice," as Mr. J. E. O'Connor, late Director-General of Statistics to the Indian Government, aptly stigmatised it—and so perpetuate horrors similar to those existing *in the locations on Corporation ground!* It has been held that the true test of good government is that it raises the lowly to a higher conception of duty, never that it degrades them to an even baser servitude. But "a foolish consistency," a broad spirit of statesmanship, certainly does not mould the sanitary and political policies of the Durban Municipality!

Mr. Barnett's Statement.

[Too late for insertion in our columns last week came Reuter's cabled report to the effect that Mr. Barnett, late Superintendent of Education in this Colony, had stated, in the course of a lecture before the members of the Royal Colonial Institute, that "the conditions of life on the tea and sugar plantations of Natal, were unspeakable", and that "the coolie barracks were often nests of foulness, the people living in piggeries." For our own part, we do not for one moment suppose that Mr. Barnett made so sweeping an assertion as he is reported to have made. In any case, he has made a statement that bears the stamp of authority, and we cordially agree with the suggestion made that an inquiry should be immediately instituted by the Government into the conditions that obtain on the various plantations in the Colony. It is best to know the truth, even though it be an unpleasant one. Certain cases of ill-treatment have been alleged; we have seen how even the premier borough in South Africa, after repeated warning, houses its employees. It cannot, therefore, be held that, all things considered, a Commission of Inquiry, such as has been suggested, is premature. The treatment and housing of indentured Indians will, we fear, scarcely bear examination on at least some estates and plantations. We believe that owners of such, where better con-

ditions prevail, of whom there are many, will join in welcoming the suggestion. It is sincerely to be hoped that Mr. Barnett, whatever he may have said, will not prove to be a true prophet.

A Question of Economics. ONE OF THE RESOLUTIONS adopted at the notorious Potchefstroom meeting was that an "anti-coolie Bond" whatever that may mean—be formed, whereby all commercial dealings on the part of white people with Indian traders should be precluded. The idea evidently was to prohibit anything in the nature of an interchange of commodities, wherever Indians were concerned. No land or stores should be leased to the undesirables, no goods should be bought of or sold to them, no traffic whatever should be held with them, and the Vigilance Association was to blacklist all who should be found to contravene the regulations so naively made. We wonder whether any of these gentlemen, or others who think as they do, have ever studied the economic aspect of the question! We wonder what they fondly imagine the outcome of their enthusiastic efforts in restraint of trade will be! There are some economists who have been so foolish as to suppose—from a reasonable study of human nature—that there is a tendency for people to purchase in the cheapest market, and certainly in hat where they receive the best and frankest treatment. Doubtless these sage advisers were mistaken, and the Potchefstroom Vigilants will be able (by extra-legal means, perhaps?) to induce Oom Jan, the 'poor white', or John Kaffir, to purchase the commodities they require at a European store, instead of an Indian one, even though he may have to pay for the European's luxurious tastes and for the increased profits that the latter much make to satisfy those tastes. Doubtless all this will succeed with next to no difficulty,—so long as it is a matter of academic discussion (if we may use so dignified a term to describe the violent tirades which we have reported) in a public meeting. But it is common knowledge that, when such hopes and aspirations are put to the rough test of daily practice, they invariably fall to the ground. We are almost inclined to think that, like them, the "anti-coolie Bond" will prove to be an economic failure.

The Modern Peril.

(*Concluded.*)

What, then, is the *fons et origo* of all these terrible vices to which mankind is subject, and from whose ill-workings he suffers never-ending torment? It is no easy task to lay one's finger upon this or that item, and say, with any certainty, "This is the root of the evil; all else is but a consequence!" And yet I make bold to say that the real cause of all this torment of body, mind, and spirit is this fateful horror of the simple life to which attention has been drawn at the commencement of this article. Men are dissatisfied with the simple things of life—the simple joys, the simple sorrows, the simple foods, the simple wants, the simple fulfilment of desires as simple.

Everywhere there is a craving for that which adds to the complexity of existence, and we prefer to dwell in a veritable hothed of curiously interwoven fears and agonies, induced by an uncanny excitability of the nerve-centres. Our world is as though it were composed of highly sensitive component parts, the touching of one of which causes infinite and unpleasant commotion in every other part.

Nor can it be said that these parts are in a healthy condition. We all of us know the neurasthenic individual who starts at his own shadow, and who fears that something untoward may happen at any moment. His is a horrible condition, closely approaching that of mania. Yet that is the position, more or less defined, of most of us, nor can it well be otherwise.

This instinct of fear, especially in our own presence, acts and reacts upon our mentality and spirituality.

In order to escape from the crying need of self-recognition, we fly to all sorts and conditions of devices whose purpose is to render solitude impossible, life less monotonous; to take us away from ourselves, and throw us into the heat and fury of social or commercial strife.

What, then, is the net result of all this anxiety to escape from the inevitable? We see it around us every day—the agonised face of the nervously-deranged: the pinched and wan countenance of the victim of drugs; the yellow skin of the narcotised; the distorted visage of the dipsomaniac; the huge paunch of the chronic diner-out.

Any doctor will say at once that the removal of this fear of self-knowledge would deprive him of his practice. Does he not live by the cure of the diseases involved by the increasing complexity of life?

Look again into the streets, and see the starving, the desolate, the helpless, and the hopeless. Watch that emasculated man, that unsexed woman, that idiot child! They are there for the reason that they are the secondary victims of this ruthless fiend that drives most men to an earthly perdition. It exercises its baleful influence in all places, high and low, in the palace and the cottage, in town and in country.

One medical man attributes the degeneracy of large classes of people to the uses of cocaine, morphia, antipyrin, phenacetin, and a host of other paralysing drugs.

Another shows that to the greatly increasing practice of smoking may confidently be attributed cancer of the lip, tongue, and throat, blindness, deafness, sleeplessness, colour-blindness, and many another nervous symptom, with deterioration of physique.

A third points to the criminal calendar, the prisons, the lunatic asylums, and the workhouse, as being filled by the victims of alcoholic excess, and tells us that "if the reproduction of our species by physically and mentally tainted, immature, and drunken parents, is allowed to go on unchecked, the outlook for our descendants is gloomy indeed."

Yet a fourth informs us that on two occasions he has relieved four generations of the same family in one and the same week! Whilst a Parliamentary paper tells us that, in relation to population, in London, the proportion of pauperism was 29.4, in January, 1903, showing a rise of 1.9 per 1000 since 1882.

What police-court journalist who could not philosophise on the terrible evils of secret drinking? There was a case, the other day, of a middle-aged daughter who had been drinking to excess for the past eight or ten years, and striking terror to the hearts of her octogenarian parents; and yet the law mildly said that it could not interfere in any of these terrible scenes until the prime mover in them was in the street, as an annoyance to the general public!

A writer in an English popular monthly says that in one cottage that he entered, in a Manchester slum, he "found the kitchen absolutely empty of all furniture, except an old orange-box. . . . . . Every scrap of furniture had, it appeared, been pawned or sold by the mother. Over the mantelpiece was an, illuminated text, bearing the words, 'What is Home without a Mother?' We found the mother lying drunk in the coal-hole with one of her babies in her arms. Her other children were out on the streets hawking. The father—a respectable man—had long since left his house in despair"! What a terrible picture! And these are the victims.

Yet again, we learn that, in Scotland, of every hundred girls in their

fourteenth year, 93.5 are employed in commerce! This on the unimpeachable evidence of the Scottish census; and a Parliamentary Commission on "Wage-earning Children" shows that, whilst attending school full time, probably 50,000 children were being worked, in addition, more than 20 hours a week, a considerable proportion were employed for 30, 40 and some, even, for 50 hours a week! These again are the victims.

But who is not a victim? Are we not all mad, to endure such a system of tyrannical rule by one morbid fear?

A well-known writer has declared that "the constant aiming at the bizarre, the insatiable hunger for wild excitement, are, if we accept the medical authorities, sure signs of an unhealthy condition of the brain. But we must not insist too sternly upon medical testimony to-day. To do so would be to level a charge of insanity against the world in general, and the fashionable world in particular"!

And the cure and the prevention of this hideous blight, what are they? Very simple, indeed,—simplicity itself. They consist in the belief that fresh air, pure water, bright sunshine, and a natural diet possess in themselves the most wonderful of curative powers. It is true that man did not manufacture them with machines, nor did he conceive them out of the weird depths of his own clod-encumbered imagination. Fortunately for him, they have been provided for him by a Higher Power than his poor self.

Not one of these remedies but is invigorating, strengthening, purifying. Away with all the foul drugs and noxious mixtures, the knives and scissors, the entrées, the frills and furbelows, the stimulants and narcotics!

Preachers, doctors, wise men, and teachers, here is a gospel for you to work out for the good of humanity. Disseminate it then, and lose not a moment in doing so.

We have urgent need for some such pratical creed, and we have even greater need of men to practise its teaching. Every day the evil increases, every day the need grows greater. We must, therefore, each one of us, who has received this fragment of the Truth, use our utmost endeavour to point out the disease and never cease to offer the remedy. Naught but constant repetition, in season and out of season, is of avail. Let us, then, repeat.

A. CHESSELL PIQUET.

THE PLAGUE.—The last plague patient at Salisbury Island, a female Indian, has been discharged as cured. There thus remains no known case of plague within the borough of Durban.

Eastern and Western Ideas of Happiness.

The Western mind is not to be convinced that happiness is unattainable. Philosophers have preached for thousands of years that the pursuit of it is vain, and only adds disappointment to our necessary evils. For thousands of years they have been proving that we have no right to expect anything of life. We are free passengers from the cradle to the grave, and must not find fault with the accommodation provided for us. The universe is not an entertainment carried on for our amusement. Its purposes are obscure, but, whatever they may be, our delight is not one of them. When things go badly with us, we may take it as a temporary drug; but our minds refuse to accept it as their staple diet. In our normal state we seem to be baulked of complete happiness by hindrances that are only transitory and casual; not a part of the nature of things, but the result of our own folly and weakness or of the folly and weakness of mankind. The machinery of life is very imperfect; but it can be improved, and it is everyone's business to improve it. Even regarded gloomily, life for us is like the night to a sleepless man, who thinks that he would fall asleep but for frequent little noises that may cease at any moment. Time after time sleep seems to be approaching him; and then a mouse nibbles, or a dog barks, and frightens it away. So it is with happiness. We assume it to be the normal condition of our minds, and resent and combat whatever interferes with it. We are angry even with the petty malignities of chance. Indeed, we give different names to the same power according as it treats us. Our unavoidable misfortunes we impute to chance. But it is Providence that brings us gratuitous good things. Even the devout see a kind of incompetence in a hostile chance, and revile it as they revile the incompetence of a railway company that loses their luggage. Our sense that everything can be better is so strong that it colours our view even of things clearly beyond human control. Our experience supports and strengthens that sense, and our history is the result of it. We see that countries may be better or worse governed. Our history seems to prove to us that government on the whole grows better with time and experience. So we have an inherited faith in criticism and revolutionary change, and unconsciously we apply that belief to things beyond our understanding and control. We are so used to criticising and improving our own institutions that we criticise and would improve those of the universe. Our very conceptions of religion and divinity alter and progress with the progressive changes of our life and polity. We cannot reconcile ourselves to the idea of a Supreme Being content with imperfections against which we have learnt to rebel. The God of a past age seems to us, like its political and moral ideas, obsolete and inconsistent with things as they are. Just as we believe that happiness is attainable though not yet attained, so we cannot resign ourselves to thinking that the ways of God to man are inexplicable even when we are least able to explain them; and the deeper our religious sense, the deeper we sound for an explanation. We are sceptical, not because we think all beliefs must be false, but because we hope to discover one truer than any that exist. Hence there is a restless and questioning uncertainty in our conception of God. And that uncertainty seems to us to be the best proof we can give of the sincerity of our religious sense. We cannot worship a Being whom we can not wholly admire. Therefore we are at incessant pains to make our conception of God worthy of our worship, and we are sure that the higher that conception rises the nearer it will be to the truth.

(To be continued.)

Nobody's Children.

(REUTER'S TELEGRAM.)

Capetown, February 18th.—A case came up in the Supreme Court, to-day, in which a number of Indians sought an order authorising them to land at Capetown. It appears that they arrived some time ago from Bombay, but were not permitted to land, and were sent on to Swakopmund, from which place they arrived again this morning, aboard the *Kronprinz*. It was stated that the Indians had been previously domiciled in South Africa, but there was no allegation in the petition to that effect. The Chief Justice, however, suggested to the Attorney-General to take new evidence on the matter before the *Kronprinz* left the port, but at present there was not sufficient evidence that the Indians were actually domiciled in the colony.

Will Natal Admit

What the Cape Refused.

("Times of Natal" Special.)

Capetown, February 20th.—Five Indians on board the *Kronprinz* have unsuccessfully petitioned the Supreme Court to be allowed to land. Government deemed them undesirables, although they had resided here previously and had businesses here. They could, however, neither read or write, and refused to bring families with them.

The Attorney-General, interviewed this morning, said it was possible they would manage to enter Natal, whither the *Kronprinz* is bound, and sneak over the border into Cape Colony.—*Times of Natal.*

Capetown Refuses a Landing.

Capetown, Feb. 20, (Reuter).—The Indians whose case came before the Supreme Court on Saturday were not allowed to land from the steamer *Kronprinz*, as they were unable to satisfy the authorities that they were domiciled here. Attorney-General Sampson, interviewed by an *Argus* representative, said that the men had families in India, had been two or three years absent from the Colonies, and ranked as undesirables on account of having no knowledge of English.—*Natal Mercury.*

Native Affairs Commission.

Perhaps, and for the benefit of many who may not have the opportunity of reading the report before me, you will permit me here to quote the words of the Colonel:

"Col. Stanford dissented from the view of the majority on the question of restricting to certain areas only the right of the individual native to purchase land. He holds that the acquisition by the more advanced natives of vested individual interests in the land is a powerful incentive to loyalty, and that only in the event of its leading to the extension of the tribal system beyond the reserves or locations, would the right of native purchase be contrary to the best interests of both races. In his opinion sufficient cause has not been shown for the curtailment of privileges enjoyed for many years in the British colonies. No depopulation of any area or district in respect of European occupiers has been proved, and he foresees that in the course of time, as the natives in their locations advance in civilisation, and receive full rights to individual holdings, the barriers now quite rightly placed in the way of their selling such holdings will be removed, and transactions in land proceed as freely in the reserves as is now the case elsewhere. Urban areas may be protected against the undesirable occupation of Europeans by regulations."

The reputation and standing of the Native Secretary, his antecedents and long-life association with the native, and his intimate knowledge of him, are all facts which might wisely have been permitted by the Commission to weigh in favour of the acceptance of the views thus laid down.

The Colonel proceeds further thus:—"The contention that the safety of the European races must be guarded by such restrictions as have been under discussion he does not hold to be sound. The churches, professions, commerce, trade, and labour are open to the ambition and energy of the natives, and with so many avenues open to their advance, the danger of their swamping the Europeans, if a real one, is not avoided by denying them the right individually to buy land."

These eloquent and powerful words form in themselves the best tribute to the uprightness and integrity of the mind which conceived them, and when one who is an authority on the question thus speaks, any additions would be superfluous.

And while the natives of South Africa possess such a friend as Col. Stanford, and while the responsibility of safeguarding their interests is rested upon such, they may rest assured that they may not be assailed without protest.

And though the storm of that unreasoning opposition, which is based on colour hatred may rage in some breasts, the cause of justice will finally triumph, and generations will yet arise to bless and to revere the memory of these honest friends who stood by them in the day of stress, and when the small souls shall have been relegated to their natural obscurity.—F. Z. S. PEREGRINO, in the *Cape Argus.*

Facts and Comments.

THE NEED OF THE HOUR is a statesman. Does Parliament impress any observer as an assembly of real power and wisdom? How many members of Parliament would a business man engage as a private secretary? How many Cabinet Ministers would he take into active partnership in his business? Where we look for statesmen, we find clerks.—HAROLD BEGBIE in the *Daily Mail.*

BRITAIN AND INDIA.—Mr. Brodrick, Secretary of State for India, discussing British trade with India, in a speech delivered on the 8th inst., referred to its enormous development, and expressed the opinion that whatever fiscal policy might ultimately be adopted, Great Britain and India would have to be considered even before the Colonies. Sir Henry Fowler, M.P., concurred.—*Cape Argus.*

ASTRONOMICAL CHICKEN FARMING!—The following choice item appears in an article by Evans Hugh in the current number of *To-Day*. "In chicken-farming on astronomical principles a complication arises in that other influences besides those of the Sun and Moon must be considered. For example, if the hen is set when the planet Saturn is situated in a strong position, it is found that hatching is delayed. Hence this factor must be regarded if early chickens are desired. Likewise, also, Saturn chicks are apt to be bony. To individuals living in these modern, up-to-date times, these suggestions must, I am aware, appear very absurd." The writer is quite correct; they do. Verily, *To-Day* should change its title.

INDIAN MAILS.—The Natal Direct Liner *Gulzari*, sails for Calcutta and Madras transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 4th March. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

The German East Africa Liner, *Kronprinz*, sails for Bombay, on 2nd March.

The India-South Africa Liner, *Mirzapur* left Calcutta on the 16th inst., and should arrive shortly. Messrs. de Waal & Co., Durban, and Graham & Co., Calcutta are the Agents.

SIR WILLIAM WEDDERBURN has been *fêted* right royally during his tour in Madras and the Southern Districts. If one-fourth of what is stated in the papers is true, it will be clear, that Governors and Viceroys could not have been better received. There is, however, this difference between the welcome accorded to men like Sir William Wedderburn and exalted officials. In the former case the effort is spontaneous, and is due entirely to popular feeling; in the latter case it is mainly due to the electric batteries applied by officials. It is a pity that Sir Henry Cotton did not visit these parts.—*Hindu.*

THE HON. MR. GOVINDARAGHAVA IYER has been returned again to the local Legislative Council, and he is to be congratulated upon his return. His recent speech at the Congress was considered by many to be the best and there can be no doubt that his career in the Council during the past 2 years has been eminently satisfactory. Possessing such extraordinary capacities, he should settle down at Madras and practise at the High Court. There can be no doubt that he will soon rise to the foremost ranks and earn much fame as that earned by our esteemed citizen Sir S. Subramania Iyer. At present I may say that he is "wasting his sweetness in the desert air."—*Hindu.*

THE ASIATIC AGITATION.—The Medical Officer of Health for Potchefstroom has presented his report to the Town Council, in which he states that about forty-four coolies live in the locality next which it is proposed to erect the Coolie Mosque, as well as about a dozen white and coloured persons. He says that if an epidemic broke out it would be very difficult to disinfect the premises, as they largely consist of a patch work of shanties of all shapes and sizes. There were eight coolie hawkers living there, and their stock of surplus fruit was kept in most unsuitable places. The Council decided to ask Government what steps should be taken to get these people out of the town at nights. Two meetings are to be held next week on the Mosque question, one convened by the Town Council to endorse their refusal to pass the plans.—*Rand Daily Mail.*

SPECIAL CONGRESS SUPPLEMENT TO

INDIAN OPINION

The Congress Speeches

On the British Indian Question in South frica.

(Continued.)

Mr. N. Broacha in seconding the resolution spoke as follows:—

Mr. President, Ladies and Gentlemen, and Fellow Countrymen,

I have great pleasure in seconding the resolution.

Coming as I do from South Africa, it is hardly necessary to introduce myself. My peculiar position brought me in close touch with many a European, and the experience gained by it helped me not a little in studying the South African question in all its different aspects. My object is to lay before you a few of the grievances for your knowledge and consideration. The subject is very large. Its nature and scope demand a far greater occupation of time than I am allowed. It is, therefore, not possible for me to treat it in all its different bearings. I shall only try to be concise and terse. With me brevity is the order of the day. I let you know at the very outset that you must not expect anything like a set speech from me. I shall just express a few of my sentiments in simple language.

The nature of my mission is clear enough. Our countrymen across the seas are very enthusiastic about this grand national movement. You can easily imagine the state of their mind, for they are in a perpetual fear of being imposed on by fresh disabilities almost every year, and that made it imperative on them to send delegates to represent the difficulties. They did all they could to get their disabilities removed, but so far they failed to obtain the redress. Their representations have been ignored and their remonstrances have been futile. In despair they now turn and look to their countrymen of light and leading.

That is why I want every one of you to take interest in the South African question. Gentlemen, this is an age of action. Every one must think and act for himself. The question of emigration has been one of the greatest and most important and looking to the present state of our country you can afford ill to ignore or postpone it indefinitely. It is the present poor state of our country, gentlemen, that impelled so many of our countrymen to leave their homes in search of an honest living abroad. That they are a peaceful, loyal, and law-abiding people, there is not a shadow of doubt left in the minds of the colonists. I might go further and say that they are a passive and contented lot. Ambition, hope, love of gain, morbid spirit of discontent, and all those passions which agitate the minds of men the most, do not find their way in the bosom of an Indian. I do not know whether these are undesirable qualities.

There is one point which does not form the scope of my subject: but I was particularly requested on the eve of my departure by our own countrymen to communicate it to you. I do not know whether I shall be allowed to do so. It is a sort of message, gentlemen. I feel proud to deliver that message, because it is a message of sympathy for this great national assembly. That they have been watching the proceedings of the Congress year after year with a no inconsiderable amount of interest is a well attested fact. They have great faith in the Congress, for, apart from the political considerations which gave birth to it, it is destined to play a far more important rôle in the destiny of this ancient land. We are witnessing to-day the completion of the second decade of its existence. The growth of a political institution is always gradual, 20 years are nothing in the history of a political movement of this description. To those of you who come forward with a declaration that good can come out of the Congress, I say that it has done one great good and it is that it has been successful to a considerable extent in wiping off those caste prejudices and other allied barriers which made it so difficult for different classes of people to come together and exchange their views and discuss the questions which affect them equally.

The commencement of South African politics dates back from 1897. You might naturally ask me whether any improvement has been effected since then in the political condition of our people. It is very difficult to answer in the affirmative. As you may be aware South Africa is divided into four principal colonies, namely, Natal, Cape Colony, Orange River Colony, and the Transvaal. Each one of them has its own tale to tell, as far as Indians are concerned. Things are at a stand-still in Natal, except that a slight change for the better is perceivable in the attitude of the colonists. They are beginning to realize that the violent method of agitation they had recourse to, had been carried on on extremely unconstitutional lines and was the outcome of gross ignorance on their part; but still there are a host of grievances I have to complain of.

The so-called amended Immigration Act of Natal is extremely inimical to the interests of the Indians. It makes it very difficult for them to enter the colony. It is a highly perfunctory Act. In the hands of unscrupulous people it proves to be an engine of oppression.

There is another act called "The Dealers' Licence Act." This is the worst act I ever knew. It is surely extremely regrettable that such an Act as that should ever come to appear on the Statute Book of a highly enlightened and civilized Government. I will tell you what it is. By this Act almost infinite powers have been vested in the hands of the Licensing Officer. If you go to him for a trading licence he may grant it if he likes, and he may also refuse you point blank. He does not state his reasons for refusing. It depends upon his whims and fancies. Again, mind you, there is no appeal against his decision. Fancy! I ask, is it fair, is it just, is it proper that such a deplorable state of affairs should ever be allowed to exists in a British Colony?

In order that a more cordial relation be established between colonists and Indians in Natal I suggest a remedy. At present Natal cannot boast of a sufficient number of Europeans of good breeding and education. It deplorably lacks what we call "Gentlemen" in the highest sense of the word. The situation is incapable of a rapid and lasting improvement, if steps are not taken in time to instil into the minds of the younger generation the elevating sense or what you call the power of discrimination between right and wrong, good and bad, high and low, just and unjust.

I came in contact with a good many English gentlemen during my stay there. They were, one and all, amenable to reason. They took men on their merits and not on their colour. They were endowed with a high sense of British justice and great British instinct. Were it not for the high sense of British justice and great British instinct, I ask, would it have been possible for our valiant Knight, I mean no other than our worthy President, a true Englishman that he is, I say, would it have been possible for Sir Henry Cotton to preside over your deliberations this morning?

Now, I am coming to the grievances of South Africa in general and of the Transvaal in particular. In Cape Colony the treatment of the Indians is comparatively better. It by no means follows from this that they have no grievances. They have: but the colour bias and trade jealousy are visible in a mild form. That is due, I believe, to a very small number of Indians residing there.

As regards Orange River Colony the situation is simply hopeless, past redemption, beyond reformation, because no Indian is allowed to enter the country.

The treatment of our brethren in the Transvaal is extremely unsatisfactory. Their disabilities and difficulties are multitudinous. You cannot form an

adequate conception of the situation which is growing worse and worse every day. British justice and British freedom are a misnomer in that province.

Before the war broke out, that is, in the late Kruger régime, some of the laws which are enforced at present did exist: but they existed only on the Statute Book as a dead letter. Now that the British have stepped in, the enforcement of those laws is carried out with the utmost rigour.

There is one bad point in the Colonial character which I wish to bring to your notice. All Indians are treated alike without any regard to their station in life. We have two classes of Indians in South Africa. The indentured and free. The indentured Indians are chiefly drawn from the lower strata of our society. They form the labouring class. They have no articulate voice to ventilate their grievances.

Free Indians are a respectable class of people. They make their living chiefly by trade. They are frugal in their habits. The treatment of this class of people is not differentiated from that of the indentured or low class. In the sight of a Colonist all Indians are coolies whether they are high or low, rich or poor, educated or illiterate. That betrays the ignorance of his knowledge of India! I have no objection if a man calls a spade a spade, but when an educated and enlightened Indian is called a coolie, the matter assumes a very grave form. It verges almost on monstrosity, does it not? The reason is traceable to trade jealousy which reigns supreme.

Colour prejudice is only partly responsible for the uncomfortable position they are in. All these difficulties and disabilities, and they are legion, are strictly speaking traceable to two principle factors, namely, "trade jealousy" and "colour prejudice." Colour prejudice plays an important part in South Africa. However clever and educated a man may be, should he happen to wear a black skin, he is nowhere. All hotel- and restaurant-doors are slammed against him.

If he goes to a theatre, all eyes are directed towards him, as though he were an object of great curiosity. Perhaps he imagines that they were so many loving looks full of admiration for the black man. No sooner does he emerge from that momentary happy thought than he finds to his great dismay that all the organs of smell have not been behind-hand in following suit. They are turned up, distorted, and disfigured. Now, that poor man gets non-plussed, for invariably he has no control over his nerves. His mind is distracted and instead of enjoying, he curses his fate that he ever went to the theatre.

He wishes to go to a pic-nic party some half a dozen miles away from town. He rightly considers that he has as much right as any other man to enjoy and make the best of life. With that view firmly established in his mind, he goes to the railway station, buys a ticket and paces down the platform. After a few minutes, the train steams up the platform, and with all the bustle and hurry of a passenger he goes up to a first-class carriage and opens the door to enter. The moment the door is opened, a big burly-looking man presents himself in front of him and asks in a commanding tone, "What do you want?" He says something like "I am a passenger," or "I want to go to such and such a place." Hardly does he finish speaking than he finds himself addressed in extremely discourteous language, "Get away you d——d coolie!" The poor man get stupified for a moment, for he hardly knows what to say. The driver blows his whistle, the guard whose duty it is to see that the train is all right, approaches the man, pushes him aside, and off the train starts. As the face is the index of the mind all those feelings of anger and vengeance are portrayed there. What can he do? Nothing. Absolutely nothing. With a sour face he begins to move. He goes out and calls a rickshaw. The rickshaw boy does not pay attention to his shouts, for he knows him to be an Indian. (This grievance is applicable to Natal.)

He is obliged to walk the distance over. As he walks on the foot-path absorbed in his own thoughts, all of a sudden he gets a push. Mild submission has no longer hold on him. He approaches the man and begins to argue and reason and remonstrate. The more he reasons the more he is insulted. He is still determined not to budge an inch. He sticks to his guns. He offers a bold resistance. And all of a sudden he gets a blow on the nose. He does not like to go to the Court. Why? Because he believes that the very fact of his appearing in the Court is detrimental to his business and reputation. Not only that, but he also knows that there are very few chances of getting justice against a white man.

There is another great grievance to which I should like to make a passing allusion. It is the "Indian Location." It means that all and sundry have to go and to reside and to trade in a certain place completely isolated from the business centre. The hardships entailed upon such a complete isolation could better be imagined than described. In order to justify an unjustifiable action, the white men call it an "Asiatic Bazaar." I do not know whether a more spurious euphemism was ever invented.

The Indians are again not allowed to hold landed property, as if they were so many criminals.

As one of his reasons for the justification of the late Boer War, Lord Lansdowne stated that the treatment meted out to the Indians by the Boer Government was extremely unsatisfactory, in other words the principles of justice and freedom had been flagrantly violated or something in that strain. Mr. Chamberlain was no less enthusiastic than his honourable colleague. But their high sense of justice and enthusiasm have evaporated like mist.

The services rendered by the Indians to the British Government during the war need no recapitulation. I recall that occasion when Indian Ambulance Corps went to the front, with feelings of pleasure and pride. We were glad of having the opportunity of showing our unflinching loyalty and devotion to our Sovereign. But all that is forgotten. And what is our reward? We were in the frying pan before the war, but now we are in the fire,—a complete annihilation.

Let me declare in clear and unmistakable terms that we do not want any political rights. We do not want any share in the administration of that country. If we show our eligibility I dare say we are entitled to that share; but we do not want it. Because the Colonists cannot easily conceive a form of Government more conducive to the happiness of the greatest number than was found to have been established hundreds of years ago in this ancient land of the Aryans. What we want is equality of treatment and the rights of citizenship. We do not want any class legislation. Let the laws of the country equally affect all men, white, brown, or black. We do not want any restrictive measures to circumscribe the scope of our freedom. Why should the Indians be subjected to special harsh laws while other low-class Whites who have not a drop of British blood in their veins, get off scot-free passes my comprehension.

One word more before I resume my seat, ladies and gentlemen. I am not a pessimist. I have great faith in the Colonists. They are proud of the British blood in their veins.

The question is whether the position of our countrymen will ever improve in that distant land. The question is, is it possible or is it not? I say it is perfectly possible. I feel assured that the Colonists would do nothing to tarnish the British reputation and impair the British prestige. Then there is no reason for us to despair. We have no grounds for supposing that they should do anything to weaken our faith in the British people. We must cheer up, because our cause is right, and must go on agitating and agitating and agitating and protesting and protesting and protesting until our representations are heeded, our grievances redressed, our disabilities removed and our rights recognised.

ISA HAJI SUMAR then addressed the meeting in Hindustani.

DR. MUNJEE spoke as follows:—

MR. PRESIDENT, LADIES AND GENTLEMEN,—

My business here is only to add my personal evidence to what has been so ably put before you by my predecessors.

How I got the opportunity of going to South Africa?

Along with three other medical friends of mine I volunteered my services for active field duty in the late Boer War. Mr. Damoderdas Goverdhandas Sukadwalla—a very liberal and generous-hearted merchant of Bombay paid all our expenses. We were taken on as civil surgeons, and I was at one time placed in entire medical charge of an

English Battery. That's how, gentlemen, I got an opportunity—a rare and unique one—of seeing the condition of life as it prevails in Natal, South Africa.

Our name and its meaning there:—

Just after landing in Durban one is immediately confronted with the most insulting epithet "the coolie." The people there, it seems, have only one meaning for the word Indian in their dictionary. It means a coolie, and nothing more or less than that. It seems it is beyond their powers of comprehension that an Indian, coolie as he is called there, can be a High Court Judge or can fill any position of responsibility.

Public Conveyance.—When one goes to the public conveyance stand he finds two classes of rickshaws—one class neatly and decently kept, labelled "For Europeans only." The second class, very shabbily kept, perhaps having every nut and bolt in its unintended place, making a curious medley of discordant notes, to the accompaniment of which an Indian coolie is supposed to march on to his location. This class is marked as "coloured persons only." An Indian, whatever his rank or position, cannot hire the better class of rickshas.

We were told that a coolie is not allowed to travel by the trams; at least, I did not see an Indian travelling by them. When I, along with two other friends of mine, got into the tram, the European passengers seated on the bench cleared off immediatel and gave us an opportunity of congratulating ourselves on being the almost undisputed lords of the whole bench.

Exactly the same thing happened in the first-class railway carriage in which we went. They can't understand how and why an Indian coolie—should require to travel by the first-class. In fact they never allow an Indian to take a first or second class ticket.

Even the railway station is divided into two departments—one a magnificent building at Durban is marked out in very bold type. "For Europeans only," and the other, far away from this, a thatched hut, marked "for coloured persons only." The third class Indian carriages are attached to the end of the train.

Hotels.—When an Indian traveller who is accustomed to seek for his hospitality in the first-class hotels in India quite side by side with the Europeans, goes to the hotel there, he is right off told in his face that coolies are not allowed in.

Locations.—Indian settlers are not allowed to live in the principal town which is beautifully kept with clean roads and clean conveniences. But a part, far away from the principal town, is set apart for the Indians who are regarded as immune to all kinds of diseases breeding from unhygienic environments. But all the same they are made to pay the taxes, for which they are not expected to possess sufficient intelligence to demand an adequate return.

Indian Camp Follower Prosecution for Theft.—When once I was in Ladysmith, I read in the papers that a camp follower was roughly handled and prosecuted for theft by a white colonial. His argument was as follows:—I am an old settler of 50 years, standing of English birth. A white man is not given to telling lies and thieving, while an Indian, a coolie, a black man, is born and brought up in an environment which facilitates telling lies and thriving. He is therefore a thief and he should be well punished."]

Deaths of Mr. Tata and Mr. Digby.

SIR HENRY COTTON, before moving the first resolution submitted to the Congress said:—Gentlemen—It devolves on me to propose the resolution expressing our profound sorrow at the death of Mr. Tata, whose great services to the industrial development of India, as also his enlightenment, philanthropy and patriotism the country will gratefully remember; and also to record our deep grief at the death of Mr. William Digby, in whom the people of India have lost an earnest and devoted champion of their cause. Mr. Tata was one of the most eminent and benevolent Indians, and he justly takes his place by the side of such munificent patriots as Sir Jamsetjee Jeejeebhoy, who also belongs to the Zoroastrian persuasion. There is probably no man of our time in India who did more in his own way to advance the cause of India, for his name is not only a household word for his charities and good deeds in this country, but it is also known in Europe and in other parts of the civilised world. He was always ready to help the poor and the distressed, but the greatest work undoubtedly is his great endowment for Industrial research, to which he devoted a sum of money of no less than £200,000. I am convinced that in this Institute founded by him—although it is not yet started—I am convinced that in this Institute we have the germ of one of the most important movements that have ever been established in India. I am glad that the Mysore Government, as well as the Government of India, have shown it the most favourable consideration, and I trust that there will be no further delay in carrying out the scheme to which our distinguished fellow-countryman was so devoted. Mr. Tata's name will be associated with the industrial development of India. (Hear, hear.) He may indeed be called the great pioneer of your industrial progress. His name will be gratefully remembered by his fellow-countrymen. And, gentlemen, the name of Mr. William Digby is, I conceive, rightly associated with that of Mr. Tata. They worked on very different lines, and Mr. Digby was emphatically a journalist. His power found expression in the newspapers and through the public press. His whole life, ever since he reached the age of maturity, was ever devoted to the welfare and advancement of the people of India. (Hear, hear.) I do not think there ever was an Englishman whose whole heart was more wrapt up in the interests of India than our departed friend, Mr. Digby. (Applause.) His best known service undoubtedly was on the occasion of the great famine in Madras some 26 years ago. He accomplished a great work on that occasion, stirring the hearts of the British people and inducing them to subscribe vast sums of money for charitable relief. For those services he received the recognition of Government, and a decoration was awarded to him at a very early age. Shortly after the famine, he went to England and never ceased working on India's behalf. Your duty of gratitude to him is great, and it is the most pleasing duty to me, a very old personal friend of Mr. Digby's, to be able from this platform to express, on behalf of the people of India, our regret at his death and appreciation of his distinguished services.

Mrs. Besant's

TRANSLATION

OF THE

'BHAGAVAD GITA'

With Selections in Sanskrit

AND SANSKRIT ALPHABET

With English Pronunciaton,

for Students.

Full-page Portrait

OF MRS BESANT.

PRICE ONE SHILLING.

CASH WITH ORDER

International Printing Press,

PHŒNIX, Natal.

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩જું — ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૨૫ મી ફેબ્રુવારી, ૧૯૦૫. — અંક ૮.

અઠવાડિક પંચાંગ.

——:૦:——

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૨૫ ફેબ્રુવારીથી તા૦ ૪ માર્ચ સુધી ઈ૦ સ૦ ૧૯૦૫.

હીંદુ—મહા વદ ૬ થી. મહા વદ ૧૩ સુધી, સંવત ૧૯૬૧

મુસલમાની—તા. ૧૯ મી જીલ્કાદથી, તા. ૨૫ મી જીલ્કાદ સુધી ૧૩૨૨ હીજરી.

વાર.	ખ્રીસ્તી તારીખ.	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ.	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્યાસ્ત ક. મી.
શની...	૨૫	૬	૧૯	૫ ૪૫	૬ ૩૪
રવી...	૨૬	૭	૨૦	૫ ૪૬	૬ ૩૨
સોમ...	૨૭	૮	૨૧	૫ ૪૬	૬ ૩૧
મંગળ...	૨૮	૧૦	૨૨	૫ ૪૭	૬ ૩૦
બુધ...	૧	૧૧	૨૩	૫ ૪૮	૬ ૨૯
ગુરુ...	૨	૧૨	૨૪	૫ ૪૮	૬ ૨૮
શુક્ર...	૩	૧૩	૨૫	૫ ૪૯	૬ ૨૭

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

શનીવાર, તા૦ ૨૫ ફેબ્રુવારી ૧૯૦૫.

દક્ષિણ આફ્રિકાના તમામ હિંદીઓને અરજ.

——૦——

હમણાં હિંદુસ્થાનથી વર્તમાન પત્રો આવે છે તે ધ્યાન દઇ વાંચવાની અમારા વાંચક વર્ગને ભલામણ કરીએ છીએ. કારણ કે તે વાંચવાથી તેની ખાત્રી થશે કે આપણી કુમકે ધાવા આપણા હિંદુસ્થાનના ભાઇઓ તૈયાર છે. આપણાપર પડતી તકલીફો વિષે મુંબઇમાં ભરાયલી કોંગ્રેસમાં સારી ચર્ચા થઇ હતી, અને અત્રેના વતનીઓએ કરેલાં ભાષણોએ એ મહાન મંડળીપર એવી સારી અસર થઇ હતી કે આગેવાનોએ આપણા સવાલોનું મહત્વ સમજી, સ્થિતિ સુધારવાના પ્રયાસ કરવા શરૂ કર્યું છે. વર્તમાન પત્રોએ પણ આપણી બાબત સારી રીતે ઉંચકી લીધી છે. આ બધું બહુ સંતોષકારક છે. અને આપણે ઇશ્વરનો પાડ માનવો જોઇએ કે આપણી દાદ-ર ખુદ હિંદી પ્રજાના પ્રતિનિધિઓએ નજર પહોંચાડી છે. આપણે આપણી ફરજો ઓર ઉલટથી અદા કરવા તત્પર થવું જોઇએ. કહેવત છે કે હિંમતે મરદાં, મદદે ખુદા, અને આપ મુવા વિના સ્વર્ગે નહિ જવાય; તેમ આપણે આપણું કરતવ્ય કરવું જોઇએ, અને નહિ કરીએ તો ધારણા ફળીભુત થાય નહિ. જેમ જેમ મદદ મળતી જાય તેમ તેમ આપણા જોસમાં વધારો થવો જોઇએ, કારણ કે મદદ મળે જોખમદારી વધે છે. આપણાં દુઃખ ટાળવા આપણે મથીએ એતો સ્વાભાવિક છે એમ નહિ કરીએ તો આપણી ગણત્રી પશુથી પણ હલકી થાય પણ જ્યારે આપણી વહારે પણ મદદ કરનારા નીકળી પડે ત્યારે આપણે આપણી તેમની તરફની ફરજનો પણ વિચાર કરવો જોઇએ, અને તેઓને સંતોષ અને ઉત્તેજન આપવા કોશિશો વધારે ઉમંગ અને હોંશથી કરવી જોઇએ કે તેઓને એમ લાગે કે આપણે અપાત્ર નથી પણ સપાત્ર છીએ. આપણી લાયકાત સાબીત કરી આપવાથી તેઓની ઉલટ પણ વધે. અને તેથી આપણ લાભ ઘણો થાય. દુનીયાદારીમાં અક્કલવાન આદમી પણ આ સમજી શકે છે, તો જેઓ ધર્મ સબંધી વિચાર કરતા હોય તેમને તો આ કહેવાનું રાસ્તપણું એકદમ નજર આવે.

દક્ષિણ આફ્રિકાના તમામ હિંદીભાઇઓને અમારી ખાસ અરજ છે કે ઉપર લખ્યું છે તેપર ખાસ વિચાર કરવો, અને પોતાની ફરજ અદા કરવા ઝટ તૈયાર થવું. હિંદુસ્થાનના આગેવાનો આપણને મદદ કરવા તૈયાર છે તો આપણી દેખાઇતી ફરજ છે કે આપણે સાધનો પુરાં પાડવાં, કારણ કે આપણે સમજવું જોઇએ કે તેમ નહિ કરીએતો તેઓથી મન મુજબ મદદ થઇ શકે નહિ. હાલ તુરત ત્રણ સાધનોની જરૂર છેઃ—(૧) આપણી કોશિસો જારી રાખવી; (૨) આપણી ખરી હકીકતથી તેમને વાકેફ રાખવા; (૩) આપણી તરફથી કામ કરવા તેમને ખર્ચ થતો હોય તો નાણાંની પૂરતી મદદ કરવી. આ ત્રણે સાધનો બહુ કામનાં છે. પહેલાં બે કેટલેક દરજ્જે આપણે પુરાં પાડીએ છીએ. એટલે. આપણી કોશિશો થોડી ઘણી પણ જારી જ છે. અને ખરી હકીકત જાહેર કરીએ છીએ. ત્રીજા સાધનપર, એટલે નાણાં સંબંધી આપણે કાંઇ કર્યું નથી, તેથી વગર ઢીલે તે બાબત ઉપર પૂરો વિચાર કરવાની જરૂર છે. નાણાંની મદદ કરવી એ એક જંગી હથીઆર આપવા બરોબર છે. દુનીયા એવી છે કે તેમાં આજકાલ નાણું ડગલે ડગલે જોઇએ છે. અને તે ખુટી પડે તો ગમે એવી મોટી અને સારી ઉમેદ હોય તોપણ નાસીપાસ થવું પડે છે. જેમ માણસને ખોરાકની જરૂર છે તેમ સાર્વજનિક કામને પઇસાની ગરજ છે. મદદ કરનાર પોતાનો કીમતી વખત આપે. અને ખુશીથી મહેનત કરે; પણ તેને નાણાંની જરૂર લાગે ત્યારે આપણું ખીસું બંધ કરીએ તો આપણે નીચ અને અધમ ગણાઇએ. આપણે વિચાર કરવો જોઇએ કે આગેવાનો કેવી રીતે મદદ કરી શકે. આપણા આ દેશના અનુભવથી આ સમજવું મુશ્કેલ નથી. આપણે બ્રિટિશ રાજમાં આપણી મુરાદ બર લાવવા કઇ રીતથી કામ કરવું જોઇએ તે દાખલાથી શિખ્યા છીએ. ટ્રાંસવાલના લોકે ધાર્યું તો લડાઇ કરાવી, અને હાલ ધારે છે તો આપણને આટલું કષ્ટ આપી શકે છે. કેવી રીતે? પોતના વિચારોને લોક સંમતી મળે તેથી ઠામ ઠામ સભાઓ કરે છે; તમામ પ્રજા હમેશ સભાઓમાં હાજર થઇ નહિં શકે તેથી વર્તમાન પત્રો કાઢે છે અને તેમાં મનગમતાં અહર્નિશ લખાણો કરે છે; કાગળો અને ચોપાનીઆં છપાવે છે; અરજીઓ ઘડે છે છપાવે છે અને તે ઉપર પુરતી સહીઓ લે છે; અને જે કરે છે તેની ખબર પાડવા તારો કરે છે. હવે આ બધું કરવામાં પઇસાની ઘણી જરૂર છે, અને તેથી આગેવાનો પોતાનું ખીસું કરા હલકું કરવા અચકાતા નથી. એ લોક બળવાન છે, અક્કલવાન છે. એકસંપી છે; તેમનું સ્થાનિક તેમ વિલાયતમાં પુષ્કળ વજન છે. ને છતાં ધારેલું કામ વગર વિઘ્ને બરઆવે તેવી સમજ ને સુચકતા વાપરી તમામ કોશિસો સદા જારી જ રાખે છે. એવાની સામે આપણે ટક્કર લેવી પડે છે. આપણે કમ જોર છીએ; અક્કલમાં પછાત છીએ; સંપનું પુરૂ મહત્વ સમજી બધા એક થઇ શકતા નથી: આપણું સરકારમાં વજન કાંઇ નથી; અને જે ઉમંગ અને વિચારથી આપણી માણસાઇ બતાવી આપવી જોઇએ તેના વાંધા છે. ત્યારે ટક્કર કેમ લેવાય? આપણી ઘણી ખરી ખોડોના બદલામાં આપણી તરફથી ઇનસાફ છે; અને ઇનસાફ સામાવાળાને દબાવી શકે છે. પણ આખર જય મેળવવા આપણે માણસાઇ અને લાયકાત જરૂર બતાવવી જોઇએ. કારણ કે તેમ ન કરીએ તો ઇનસાફ નબળો પડી જાય છે.

આપણે સારે નસીબે હાલ હિંદુસ્થાનમાં અત્રેના કાંઇ કેટલા સંભવિત ગૃહસ્થો છે; તેમના મારફતથી ત્યાંના આગેવાનોને મદદ મળવી જોઇએ. આપણે દક્ષિણ આફ્રિકાના દરેક ભાગમાંથી, અને ખાસ કરી નાતાલ અને ટ્રાંસવાલથી નાણાંની બનતી મદદ કરી

હિંદુસ્થાનના આગેવાનોને બુદ્ધિ આપવી જોઇએ, કે તેઓ બ્રિટિશ રાજ્યના રીત પ્રમાણે પ્રજાની લાગણી જાહેર કરી સરકાર પાસે ઇનસાફ માગે. હિંદુસ્થાનમાં અહિં જેવી મોંઘવારી નથી. દેશ ગરીબ છે તેથી થોડે પઇસે કામ થઇ શકે છે; તેમ દેશ બહુ મોટો છે. આ બધી વાતો ધ્યાનમાં લઇ અહિંના આગેવાનોએ પોતાની દેખાઇતી ફરજ વગર ઢીલે અદા કરવી જોઇએ—એટલે કે તાબડતોબ ત્યાં સારી રકમો મોકલવી જોઇએ, કે જેથી તેમનો ઉમંગ કરમાઇ નહિ જાય. અને છપારી અને સભાઓ ભરી આખા દેશમાં જગાવી મુકે કે જેથી હિંદી સરકારને પણ પ્રજાનો પુરો ટેકો મળ્યો કહેવાય, અને વિલાયતની સરકારને તે પર ધ્યાન આપવાની ફરજ પડે.

રૂશિઆની હારનાં કારણો.

[ટાઇમ્સ ઓફ ઇન્ડિઆમાં તેમના ખાસ ખબરપત્રી તરફથી બહાર પડેલો પત્ર.]

ગયા કેટલાક માસમાં રૂશિઆની હારના કારણો જુદા જુદા મતો અને કલ્પનાઓથી યુરોપના છાપાઓમાં અપાય છે. આ કલ્પનાઓ જોકે ડહાપણ વાળી હશે પણ તે ખરી હકીકતથી જુદી પડે છે. રણભુમિમાં બનતા બનાવોની તેમને પુરી ખબર હોય તેમ લાગતું નથી. છાપાઓમાં આવતી ખબરો ખરી હકીકતથી એટલી બધી જુદી પડે છે કે આવી હકીકતો કેટલે દરજ્જે સાચી છે તેની વાંચકોને ખબર પડતી નથી, એક વખત જે બાબત લખાય છે, તેજ બાબતનું બીજી વખત વિરૂદ્ધ લખાણ આવે છે. આથી કરી ખરી બાબત પણ ઢંકાઇ જાય છે. આ ઉપરથી એમ અનુમાન થાય છે કે રૂશિઅન સત્તાવાળાઓ પ્રપંચથી ખરી બાબત છુપાવવા માગે છે.

જ્યારે રૂશિઆનો સઘળો કારોબાર નિષ્કપટ અને નિખાલસપણે ચાલતો નથી ત્યારે રૂશિઅન સેનાપતિઓ આવું આચરણ કરે તેમાં અજાએબ થવા જેવું નથી.

વળી લડાઇની શરૂઆતમાંજ લડાઇના ખબરપત્રીઓને રણભુમિમાં દાખલ કરવા કે નહિ એ મોટો સવાલ ઉભો પડેલ હતો.

આમ જુદા જુદા ખબર પત્રીઓને દાખલ કરયા પછી તેને અણગમાની નજરે જોવાથી યુરોપે તેને મંચુરીઆમાં લશ્કર જઇ જવા આપેલી છુટનો માટે તે રૂસીયાનો જવાબ લીધા વિના નહિ રહે.

જાપાનીઓનું જુઠાપણું રૂશિઆમાં છેજ નહિ. તેની લડાઇમાં તે જુઠાપણું ક્યાંથી શકે? રૂશિઆમાં વિદ્વાન માણસોની દરકાર થતી નથી. જાપાનીઓ સરકારની સુચના પ્રમાણેજ બહાર પડે છે. ખરી ખબર છુપાવી રખાય છે અને ખોટી ખબર તેને બદલે બહાર પડે છે આવી સ્થિતિમાં ખબરપત્રીઓને જાસુસ ગણી પુરતી છુટ ન આપે તેમાં નવાઇ નથી. ઓછામાં પુરૂં લડાઇમાં રૂશિઆએ હાર ખાધી. આની સઘળી રીસ ખબરપત્રીઓ ઉપર નાંખે તે સંભવિત છે. રૂશિઆએ જાપાનના ઉપર જે આરોપ યુરોપની સમસ્ત પ્રજા આગળ મુકયો છે, અને જેને વાસ્તે તેઓની દીલસોજીની અરજી કરેલ છે તે એ છે કે જાપાન એક જંગલી પ્રજાની માફક લડાઇમાં વર્તેલ છે, અને દુશ્મનોની ઉપર પશુઓના જેવું ઘાતકીપણું બતાવેલ છે.

આ તહોમત મારા માનવા પ્રમાણે પાયા વગરનું છે. અને તે સાબીત કરવાનો બોજો રૂશિઆના ઉપર છે.

આ તહોમત સાબીત કરવાને વાસ્તે રૂશીઆએ જાપાનના ઘાતકીપણાની છબીઓ પડાવી છાપાઓના ખબરપત્રીઓને દેખાડેલ છે. તેઓની સંમતી લેવાને સારૂ તેઓની સહી લેવાની માંગણી કરેલ હતી. વળી રશીઅન સીપાઇઓના મડદાં પણ તેઓને દેખાડવામાં આવ્યા હતા, કે જેથી કરીને જાપાનનું ઘાતકીપણું ચોખું જણાઇ આવે. તેમ કરવામાં તેઓ નિષ્ફળ થયા છે.

લુચ્ચાઇ, અવિચાર અને જુલમ રૂશિઅનોમાં રુવે રુવે પ્રવર્તે છે.

રશિઅન સિપાઇઓ કે જે હિંમતવાળા અને દુખ સહન કરી શકે તેવા છે તોપણ અમલદાર વર્ગોની ખરાબ વરતણુકથી રૂશીઆના લશ્કરમાં સડો પેસી ગયો છે. લડાઇના અમલદારો મધપાન, વ્યભિચાર, મોજશોખ અને જુગારમાં તેઓનો વખત ગુમાવે છે, આથી સિપાઇઓમાં કેળવણી ઓછી થાય તે સ્વાભાવિક છે. આ ઉપરથી રૂશીઆની હારનું કારણ તેઓના અમલદારોજ છે એમ જણાય છે.

બંગાળામાં ગળીનો પાક ચાલુ મોસમમાં ૩૩,૦૪૦ મણ જેટલો ઉતરવાની વકી છે. ગઇ સાલ તે પાક ૪૨૫૬૦ મણ જેટલો નોંધાયો હતો.

પ્રીન્સ રણજીતસીંહજી પોતાના વતન સરોદા ખાતે એક અઠવાડીયું રહી વાંકાનેર ગયા છે અને ત્યાંથી હિંદુસ્થાનની મુસાફરીએ ઉપડી જનાર છે.

ગોંડલ સ્ટેટની ઇંગ્રેજી સ્કુલોમાં ત્યાંના કેળવણીખાતાના ઇન્સપેક્ટર એમ. એ. તરફે જુનીઅર સીનીઅર ક્લાસ દાખલ કરી સાતને બદલે પાંચ વરસમાં મેટ્રીક થવાનું ધોરણ શરૂ કર્યુ છે.

વીસમો હિંદી નેશનલ કોંગ્રેસ.

સર હેન્રી કાટનનું ભાષણ.

[૫]

પોતાનાં મોટાં કોલોનીને સ્વરાજ્ય આપવું એ ઇંગ્લીશની રાજનીતિનું બંધારણ છે, અને તેજ બંધારણ હિંદુસ્થાને માટે હોવું જોઇએ. હું તો એમ પણ કહું છું કે તેજ બંધારણ આખી દુનીયાને લાગુ પડે છે સુધરેલી પ્રજાઓમાં હાલ વલણ એવું છે કે તેનાં નાના રાજ્યો સ્થાનિક સ્વરાજ્ય ભોગવે છતાં મુખ્ય શહેનશાહતને એકજ હેતુ અને એકજ સ્વાર્થ હોવાથી વળગી રહે.

તમારામાં પણ સ્થાનિક કાઉન્સિલો છે તેમાં કેટલેક દરજ્જે ચુંટણી કરવાનો તમને હક છે. તે હક બહુજ નજીવો છે. જો ધીમે અને સાવધ રહી એવી સ્થાનિક કાઉન્સિલમાં ચુંટણી કરેલા વધારે મેમ્બરો મુકવામાં આવે તો તમારી સત્તા વધશે અને હિંદી ઉમેદો બર આવશે. જોન રાઇટને હમેશાં એમ લાગતું હતુ કે અને તે પણ તેનું કાંઇ કેવટ સ્વપ્નું નહોતું—હિંદુસ્થાન પોતાની મેળેજ ચાલતું થશે અને જોર કે જુલમથી નોખું થશે નહિ પણ બ્રિટિશ શહેનશાહતના એક ભાગ તરીકે છતાં સ્વતંત્ર રીતે રહેશે.

હિંદુસ્થાનના સ્વદેશાભિમાની લોકોનો હેતુ એ છે કે, હિંદુસ્થાનમાં નાનાં નાનાં રાજ્યો સ્થપાય કે જે ઇંગ્લંડનાં કોલોનીની માફક ગ્રેટ બ્રિટનના નીચે જોડાયલાં અને પોતાનું સ્વતંત્ર રાજ્ય ભોગવતાં રહે. આવું ભવિષ્ય દુર છે. એ આપણે બહુ ઝાંખું જોઇ શકીએ છીએ. છતાં એ ભવિષ્ય ખરૂં પડે એ પ્રમાણે અહિંની સરકારે ચાલવું તેમ તેની ફરજ છે અને એવી હિંદી લોકોની લાગણી અને ઉમેદ છે. આ પ્રમાણે આપણે હિંદુસ્થાનની સ્થિતિ ઇચ્છીએ છીએ.

આ સ્થિતિ હમેશાં આપણી આંખ આગળ આપણે રાખવી જોઇએ. તેને સમતા ફેરફાર હળવે હળવે થવાજ જોઇએ, અને તેમ કરવામાં આપણે તત્પર રહેવું જોઇએ. ખરી રાજ્ય કેળવણી શું થશે તે આગાઉથી જોવામાં આવેલી છે. એવી જાતની શક્તિ જો આપણામાં હોય તો આપણે વધારે સારા રહી શકીએ છીએ. એટલા સારૂ તમારે આ ભવિષ્યની સ્થિતિ તમારા મનમાં કોતરી રાખવી, કેમકે એજ સ્થિતિ જેમ જેમ આવતી જશે તેમ તેમ તમારા પઇસા ટકાસંબંધી અને ઘર સંસારી સુધારાના સવાલોનું નિરાકરણ પણ થતું જશે.

પૈસા ટકા સંબંધી સવાલ.

આ સવાલનો જવાબ એ છે જે તમારી હાલત કંગાલ છે કોઇ માણસ હિંદુસ્થાનની આ હાલતનો વિચાર કરશે તો તેને તુરત માલુમ પડશે કે હિંદુસ્થાનનું મોટામાં મોટું દુઃખ એ છે કે તેના કરોડો માણસની રોજીનો આધાર ખેતી ઉપરજ રહેલો છે. અગાઉ ગામો ગામ નાના ઉદ્યોગો હતા તેને ઠેકાણે આજ અંગ્રેજી પઇસાથી બનેલા મોટા રોજગાર દાખલ થયા છે. એ નજીવો બદલો છે. હિંદુસ્થાન પોતાનો કાચો માલ ઇંગ્લંડ મોકલે અને ત્યાં બનેલી વસ્તુઓ હિંદુસ્થાનમાં આવે એ કોઇ પણ હિંદી ધીરજથી જોઇ શકે તેવું નથી. એના સંબંધમાં તમારા હાલના વાઇસરાયના શબ્દો હું નીચે ટાંકું છું "ખેતા જેટલા પુરોપાઓનો જે રસ તે દેશના લોકોને નિભાવવા જોઇએ તે રસ ચુસી આવતા થાય તેનાં જેવું કંઇ અને બીજું કંઇ જોવામાં આવતું નથી." હિંદુસ્થાનમાં બ્રિટિશ પઇસા આવે છે પણ એ પઇસાનું વળતર બધું ઇંગ્લાંડ જાય છે. આ હિંદુસ્થાનને મોટો ઘસારો છે એમ જ્યારે આપણે વાત કરીએ છીએ ત્યારે એતો નિશાળીઆની વાત થઇ. એતો મુરખાઇ થઇ એમ કરી હસી કાઢવામાં આવે છે. પણ જે દોલત હિંદુસ્થાનમાં પેદા થાય તે દોલત હિંદુસ્થાનમાં વાપરે તો તેથી ઘણો ફાયદો થાય એ કોનાથી ના કહેવાય તેમ છે. હિંદુસ્થાન કંગાલ છે. અને ઘણા માણસો માને છે કે તેની રાજપ્રકરણી હાલત તેને વધારે કંગાલ કરે એવી છે. તમારો લોભ એવો છે કે દુનીયાનાં રાજ્યોમાં તમારું રાજ પણ દીપી નીકળે. પરદેશીઓ તમારા દેશનો રસ ચુસી જાય છે તેની સામે તમે થાઓ છો. કારણ કે તમારો દેશ આબાદ થવામાં તેથી હરકત આવે છે એમ તમે માનો છો. મારે કાંઇ તમને એવી ખાત્રી કરી દેવાની જરૂર નથી કે એ પ્રમાણે ઘસારો ન થાય અને હિંદુસ્થાનમાં જે માલ પેદા થાય તેનું બનાવટ તમે કરી શકો તેના ઉપર તમારા દેશની આબાદીનો આધાર છે. હિંદીઓ જાત મહેનત કરવા લાગ્યા છે એ જોઇને હું રાજી થાઉં છું. મી૦ તાતાના મરણથી જબરદસ્ત ખોટ આઇ છે. પણ એવા વીરપુરુષો પેદા છે કે જે મી૦ તાતાનો દાખલો લઇ તેની જગ્યાએ ઉભા રહેવાનું યત્ન કરશે. હું જે સ્થિતિની વાત કહું છું તેના પુરાવામાં કોંગ્રેસના સંબંધમાં જે પ્રદર્શનો ભરવામાં આવે છે તે આપું શકાય છે. [illegible] મર [illegible] છે અને મોટામાં [illegible] [illegible] છે કે બ્રિટિશ [illegible] સિના હિંદુસ્થાનનો ઉદ્યોગ સજીવન નહિ થઇ શકે. તો પણ પહેલાં પગલાં ભરાઇ ચુક્યાં છે. હિંદુસ્થાનના શાહુકારોએ પઇસા કાઢ્યા છે. આરંભ હાલનો નહાનો છે, પણ એક નહાનું વાદળું જોત જોતામાં મોટું થઇ પડે છે, તેમ એ આરંભમાંથી મોટુ ચણતર થાય તેમાં નવાઇ નથી તમારે માત્ર એટલીજ સાવચેતી રાખવાની જરૂર છે કે હાલ જે વેગ ચાલી રહ્યો છે તે વેગ બંધ થવો ન જોઇએ અથવાતો મોટા મોટા શબ્દોમાં એ લાઇ સુકાઇ ન જવો જોઇએ.

પૂર્વ ઉપર પશ્ચિમની છાપ જુઓ. જાપાન જે જોરથી મોટું બન્યું છે તે જોર તેના સ્વદેશાભિમાનમાંથી આવ્યું છે. સ્વતંત્રતાથી એકત્ર મળી કામ થઇ શકે છે. તે સ્વતંત્રતા જાપાનમાં હતી. આ પૂર્વના વસનારાઓની ચાલચલણથી આપણને કે લો જુસ્સો આવે એવું છે! સ્વદેશાભિમાનની ટેકથી કેટલું થઇ શકે છે તેનો દાખલો પૂર્વની પ્રજાઓને સબ્જડ છે. જેવું આપણે જાપાનમાં જોયું તેવું હિંદુસ્થાનમાં હાલ તુરતમાં થઇ શકે એવી સ્થિતિ આપણે દેખતા નથી. પણ જે ફેરફાર તમારી નીતિ, તમારા ઘરસંસાર, તમારા ધાર્મિક વહેવારમાં બની રહ્યો છે તે ફેરફાર તમારા રાજ્ય પ્રકરણ અને પઇસા ટકાની બાબતમાં પણ બની રહ્યો છે; તો પણ તમે તમારા પ્રજાકીય જુસ્સારૂપી મોહ મુખથી બધા એકઠા બંધાઇ રહ્યા છો. ઉપર કહી અસરોથી તમારાં જુનાં બંધારણો અટકી પડે છે, અને તમે નવી સ્થિતિ ભોગવવા પહેલાંની મધ્યમ સ્થિતિમાં આવી રહ્યા છો.

[અધુરૂં.]

સ્ટીમરોની આવ જાની ખબર.

સ્ટીમર રૈઝાસ તા. ૧૮ મી ફેબરવારીને રોજ મુંબાઇ પહોંચી છે.

સ્ટીમર સોમાલી ગયા શનીવારે અહિંથી મુંબાઇ ઉપડી ગઇ છે.

સ્ટીમર સુલતાના મુંબાઇથી ઉપડી ચુકી છે તે તા. ૧૫ મા માર્ચે અહિં આવી પહોંચવા વકી છે.

સ્ટીમર ફીલ્ડમારશલ મુંબાઇથી ઉપડેલી તા. ૨૫ મીને રોજ આવવા વકી છે.

સ્ટીમર નેવાસા તા. ૨૪ મી ફેબરવારીએ આવી તા. ૨૮ મીએ મુંબાઇ માટે ઉપડી [illegible].

સ્ટીમર કરાઉનપ્રીન્સ મુંબાઇની ટપાલ લઇ તા. ૨ માર્ચને રોજ ઉપડશે.

મી૦ વી૦ મદનજીતે પોતાની મુસાફરીમાં લખેલી નોંધ.

૨૦ મી અકટોબર ગુરૂવારને દીવસ ૧ વાગતે હું મારા થોડા માયાળુ મિત્રોની સાથે એસ. એસ. અમઝીન્ટોમાં ઇન્ડિઆ વિદાય થવાને વાસ્તે પોઇન્ટ ઉપર ગયો. પોઇન્ટનો દેખાવ ઘણો શાંત અને સુનો લાગતો હતો. માત્ર થોડાએક પાસેન્જરો અને તેઓને વળાવવા આવેલાં મિત્રો સિવાય પોઇન્ટમાં મને બીજું કાંઇ લેવામાં આવ્યું નહિં. આ પોઇન્ટ કે જ્યાં માલ ચડાવવા ઉતારવામાં થતા ઘોંઘાટમાં, ટરોલીઓની અને ઘોડાઓની હેરફેરમાં, કામમાં મગ્ન રહેવાને કાફર મજુરોના શબ્દથી થતા અવાજમાં, એક બીજાનો શબ્દ પણ સંભળાતો ન હતો, ત્યાં આવી સુન્ય સ્થિતિ જોઇને દીલગીરી થાય તે સ્વાભાવિક હતું. તે જણાવી આપતું હતું કે ડરબન જેવા મોટા બંદરને સારા વેપારની હજુ રાહ લેવી પડશે. પોઇન્ટની આસપાસ નજર કરતાં મને દરેક જગ્યા શોકનીય અને ઉદાસી લાગતી હતી

આશરે ચાર વાગતે હું સ્ટીમરપર ચડયો અને અરધી કલાક પછી સ્ટીમર ઉપડી. સ્ટીમર ઉપડયા પછી વરસાદ આવવાથી હું અંદર ગયો પણ એક છેલ્લી નજર કરવાની ઇચ્છા થવાથી હું બહાર આવ્યો.

૧૦ વરસ અને ૧૧ માસના વાસથી માણસો સાથે બંધાએલો પરિચય તથા હરવા ફરવાની જગ્યાઓનો મોહ એકદમ તોડી ડરબન છોડવું મને ઘણુંજ ભારે લાગ્યું અને તેથી કરીને વરસાદ હોવા છતાં ઉભરાતી શોકાતુર લાગણીને શાંત કરવા એક છેલ્લી નજર કરવા મેં ધાર્યું. બહાર ડેક ઉપર આવ્યો. નજર કરતાં બીરીઆ, એસપ્લેનેડ, ટાઉન હોલ, અલ્બીઓ, બ્લફ અને બીજી જગ્યાઓ મારી દ્રષ્ટીએ પડી. તેને મેં પ્રણામ કરયા. સઘળી જગ્યાઓમાં બ્લફ અને ડરબનનો ડક્કો મારાં મનપર તરી રહેતાં હતાં. આ બે જગ્યાઓ દુઃખમાં મારાં વિશ્રામ સ્થાન હતાં, મુશીબતોમાં દીલાસારૂપ હતાં, અને મને થોડો વખત આરામ આપતાં. આ બે જગ્યા મારી યાદદાસ્તમાંથી કદી દૂર થશે નહિ. મારી લાગણીઓ વધારે ઉભરાવા લાગી, આથી ડેકપર વધારે વખત ઉભી શકાયું નહિ. હું પાછો અંદર ગયો, નિંદ્રાવસ થયો, અને જરા શાંતિ વળી. રાત્રીએ બારને સુમારે જાગ્યો, અને બહાર નજર કરતાં દરિઆનાં ભારે મોજાઓમાં જમીન દેખાતી બંધ થઇ. મને ચકરી આવવા લાગી અને તેથી જરા બેચેની જણાઇ હું ફરીથી સુઇ ગયો. બીજે દીવસે રાત્રીના દસને સુમારે સ્ટીમર ડેલાગોઆબે પહોંચી અને ત્રીજે દીવસે સવારે બંદરમાં જઇ ગોદે દુર લાંગરી. અરધા કલાક પછી મી૦ એ. ડી. [illegible] જે [illegible] કાંઇ કામે સ્ટીમરપર આવવા [illegible] મેં ત્યાંના મોટા વેપારી મી૦ ફકીરભાઇ ઇસ્માઇલને મારા આવવાના ખબર કહેવડાવ્યા. ૧૧ વરસ પછી

નજર કરતાં આ બંદર બહુ જુદું ભાસવા લાગ્યું. તેની આબાદીનો ખ્યાલ કરૂં છું તેવામાં ફકીરભાઇ આવ્યા. મારે વાસ્તે પરમીટ કઢાવી અને મને ઉતારી ગામમાં લઇ ગયા.

ડેલાગોઆબે અથવા લોરેંઝોમારકવીસ મોઝાંબીક પરગણાની દક્ષિણે આવેલું પોરટુગીઝ બંદર છે, અને તે દક્ષિણ આફ્રિકામાં સઘળા બંદરથી સારૂં કહેવાય છે. તેના અખાતમાં પાંચ નદીઓ મળે છે. તે નદીઓમાં વહાણો ચાલી શકે છે. તે જો અંગરેજોના હાથમાં હત તો તેને એક મોટું બંદર બનાવી દીધુ હત. અંદરના પ્રદેશ સાથે રેલવેથી જોડાએલ હોય તો તે વેપારનું એક મોટું મથક નીવડે. પણ પોરટુગીઝો આગળ પડતા નથી. ૧૮૮૬માં કામાંટીપોરટ સુધી રેલવે બાંધવાની રજા માંગનાર એક અંગરેજને તે આપવામાં આવી હતી. પણ તેઓનો પગ પેસારો નુકશાન કારક નીવડવાના ભયથી તે રેલવે લાઇન ૧૮૮૯માં પાછી લઇ લેવામાં આવી હતી. આ વહેમ દીવસો દીવસ વધતો જાય છે અને તે કરનાર જરમની છે. ડેલાગોઆબેનો અખાત અંગરેજોના હાથમાં ન જાય તેટલા માટે તે અખાતમાં આવેલી બીજી જુથીરો બક્ષિસ તરીકે જરમનીને આપવામાં આવેલી છે. આ બંદર સુધારવાને આતુર હોવા છતાં પણ પોરટુગીઝો તેમ કરી શકતા નથી. કારણ તેઓએ તે બંદર ગીરો મુકેલ છે. કદાચ પઇસા ન ભરી શકાય તો અંગરેજો તેનો ઉપભોગ કરે અને તેઓની મહેનત ઉપર પાણી ફરી વળે. અંગરેજ વેપારીઓ આવા ખરાબ વખતમાં પણ ભભકાદાર ઇમારતો બાંધે છે અને પઇસો ખુબ ખરચે છે તેથી પણ અનુમાન થઇ શકે છે કે વહેલા મોડું આ બંદર અંગરેજોને હાથ જવાનું.

બંદરમાં વસ્તી વધતી જાય છે, ભવ્ય ઇમારતો ચણાય છે અને બાગ બગીચાઓથી બંદરનો દેખાવ શોભાયમાન કરવામાં આવે છે. વીજળીની ટ્રામ અને પાકા બાંધેલા રસ્તાથી આવ જા કરવામાં આવે છે. ગટરો બાંધી પાણીનો નીકાસ કરવાથી શહેરની તંદુરસ્તી જળવાય છે. પાણીને વાસ્તે નવા વોટર વરકસનું કામ પુરૂં થયેલ છે. સુધરેલી પ્રજાની માફક આવો સુધારો થતો જાય છે. રાજકારોબારમાં પોરટુગીઝ અમલદારોના પગાર ટુંકા હોવાથી તેઓ લાંચમાં પડી જાય છે. તોપણ ગોરા અને કાળાને સરખા ગણી કાળા લોકોપણ ગોરાઓ જેટલો હક ભોગવવા લાયક [illegible] એમ તેઓ માને છે. અને તે પ્રમાણે વર્તે પણ છે. હિંદીઓને વેપારમાં તેમજ બીજી બાબતમાં મુશ્કીલતો સહન કરવી પડતી નથી. હમણાં જકાતરા ખમવું પડે છે તે બીજા સંસ્થાનોની દેખાદેખીથીજ. સામાન્ય રીતે જોતાં અહિં હિંદી વેપારીઓ સારી સ્થિતિમાં છે. મી૦ ફકીર ભાઇ, મી. કેશવલાલ, અને મી૦ મેઘજીએ મારી સાથે ગામમાં ફરી, મને કેટલાક ગૃહસ્થો સાથે ઓળખાણ કરાવી તથા કેટલાંક જોવા લાયક સ્થળો તથા મકાનો દેખાડયાં. અહિંના હિંદીભાઇઓએ મારી આગતા સ્વાગતા સારી કરી મને અતી આભારમાં નાંખેલ હતો. શહેરમાં મેં જે મકાનો જોયાં તેમાં મસજીદનો દેખાવ મને ઘણોજ સુંદર લાગતો હતો જે બે માળની ઇમારત, ખાસી છો ફીટેકી ઓંચો, કચેરી જેવા મોટા હોલો અને વચમાં પાણીનો હોજ, આ બધી ગોઠવણીથી મસજીદનો દેખાવ બહુ ભવ્ય લાગતો હતો. તેમાં ગરીબ મુસલમાનોને રહેવાની ગોઠવણ કરી હતી. આ જાણવી આપતું હતું કે મસજીદ બંદગી કરવાનુંજ સ્થાન નથી પણ પરમારથનું પણ સ્થાન છે. હિંદીઓની પાંજરાપોળ જોઇને મને સ્વદેશ યાદ આવ્યો.

ડેલાગોઆબેમાં અગાઉ માંદગીની દહેશત ઘણીજ લાગતી હતી. હમણા ભીનાશવાળી જગ્યા પુરી દેવાથી હવા સારી રહે છે. અહિંની વસ્તી ૪૨૦૦૦ માણસની છે. તેમાં ૧૫૦૦ હિંદીઓ છે. ઘણાખરા દેશનાં માણસો અહિં વસે છે. ગામની બહાર મુસલમાનોની એક મદરેસા છે, આબરૂદાર મદરસોને ઉતરવાની મુશ્કીલત નડતી નથી.

સાંજનાં અમારી સ્ટીમર ઉપડી અને દરિયો શાંત હોવાથી ૧૮ દીવસમાં કોલંબો પહોંચી.

મુંબઇનું મહાન પ્રદર્શન.

[ગયા ત્રીજા અંકથી સાંધણ.]

મંડપમાં સભાવિત પુરૂષો આવતા હતા અને મુંબઇના ઇતિહાસમાં કોઇને કોઇ પ્રકારે પણ પોતાનું નામ મુકી જનારા આ મહા પુરૂષોમાંનો મોટો ભાગ આવ્યો ન આવ્યો તેટલામાં તો કલાક પાંચને અમલે મુંબઇના નામદાર હાકેમ લોરડ લેમીંગટન અને તેમના પત્નિ પધારયાં. આવા શુભ પ્રસંગે ને શુભ કાર્યે પધારનાર આ દંપતિને—રાજ્ય તરફ વફાદારી ધરાવનાર રાજાને દેવી પુરૂષ માનનાર—સત્તાને—ગમે તેવી સત્તાને પણ શાંતિ અને ધીરજથી સહન કરીને નમનાર અને આવકાર આપનાર એવા હિંદના વતનિઓ—આજે આવકાર દેવામાં પછાત પડે એ અસંભવિતજ હતું. વાજીત્રો અને બેંડો વાગ્યા, લોકોએ ઉભા થઇ તેઓ સાહેબને ઉલટ ભેર વધાવી લઇ સત્કાર કર્યો.

નામદાર હાકેમને માટે ખાસ બેઠક કરાવી હતી. બેઠકની પછવાડે મુકેલી ચોખઠી નેત્ર રૂપાના સુંદર નકશીદાર પરામાં મઢેલી ને ઇન્ડો—સારાસેનીક રીતિ પ્રમાણે રૂપા ઉપર ઉપસાવી કાઢેલી લાલ મખમલની જમીનવાળી એક સુંદર તસવીરનો તકતો જોવામાં આવતો હતો. આ તસ્વીર ઉપર પ્રદરશનનો મુખ્ય દરવાજો, તેનો બે માળનો ટાવર, અને તેની બાજુની ગેલેરીઓને રૂપાના પત્રાં ઉપર ઉપસાવી કાઢેલ હતા, અને ઉપર અંગ્રેજીમાં લેખ મુકેલો હતો. જેનો તરજુમો નીચે મુજબ છે:—

"તા. ૧૦ મી ડીસેમ્બર ૧૯૦૪ ને દિવસે વીસમી ઇંડીઅન નેશનલ કોંગ્રેસ તરફથી ભરવામાં આવેલા શ્રી હિંદના હુન્નરકળા અને ખેતીવાડીને લગતા ચોથા પ્રદરશનને ખુલ્લું મુકેલું જાહેર કરતી વેળાએ યેર એક્સેલન્સીસ લાર્ડ લેમીંગટનને તથા લેડી લેમીંગટનને કમીટી તરફથી ભેટ."

રંગભુમિમાં પધારયા પછી ને પોતાની બેઠક પર નામદાર ગવરનર અને તેમના પત્નિની બેઠા પછી સર્વ મંડળ બેઠું અને આ સમુહ શાંતપણે પોતાના મુખ્ય નેતા તરફ જોવા લાગ્યો.

તુરત મી. વીઠલદાસ ઉઠયા ને નામદાર ગવરનરને પ્રદરશન ખુલ્લું મુકવાની વિનંતિ કરતાં પોતાની તરફથી—સર્વ જન મંડળ તરફથી—આવકાર આપીને ટુંકમાં પ્રદરશનના સંબંધમાં બોલ્યા કે, નામદાર ગવરનર લાર્ડ લેમીંગટને આ પ્રદરશનને આશ્રય આપીને અને પ્રદરશનને પોતાને હાથે ખુલ્લું મુકવાની કબુલાત આપીને આપણને ઉપકારના ભારી બોજા તળે મુક્યા છે. આ પ્રદરશન ખુલ્લું મુકવાની અરજ, તમો નામદારને કરતાં મારે જણાવવું જોઇએ કે નેશનલ કોંગ્રેસની આગેવાની હેઠળ આ પ્રદરશન ચોથું છે. પહેલું પ્રદરશન ૧૯૦૧ માં કુચબીહારના મહારાજા સાહેબના પ્રમુખપણા હેઠળ કલકતામાં ભરવામાં આવ્યું હતું. ૧૯૦૨ નું પ્રદરશન અમદાવાદમાં ભરવામાં આવ્યું હતું. જે વડોદરાના મહારાજા ગાયકવાડ સયાજીરાવે એક છટાદાર ભાષણ કરીને ખુલ્લું મુક્યું હતું.

(અત્રે મી. વીઠલદાસે નામદાર મહારાજા ગાયકવાડ તરફથી આવેલો તાર વાંચી સંભળાવ્યો હતો કે—"પ્રદરશન ખુલ્લું મુકવાના કાર્યમાં મારાથી અવાયું નથી તે માટે હું દીલગીર છું ને તમારા કાર્યમાં તમને યશ ઇચ્છું છું.")

ગયે વરસે ત્રીજું પ્રદરશન મદ્રાસમાં ભરાયું હતું જે ઉઘાડવાની ક્રિયા મહીસુરના બાહોશ મહારાજાએ કરી હતી અને આ ચોથું પ્રદરશન ખુલ્લું મુકવા માટે અમે તમો નામદારની હાજરીનો લાભ મેળવવા પામ્યા છીએ તે માટે તેમજ મુંબઇનાં આ પ્રદરશનને અતિ ઉપયોગી, બોધદાયક અને મનોરંજક બનાવવાની અમારી કોશેશને તમો નામદારે જે ઉતેજન આપ્યું છે તે માટે અમો અમને પુરા ભાગ્યશાળી સમજીએ છીએ. તમો નામદારે તથા તમારી સરકારે આ પ્રદરશનને જે ઉદાર આશ્રય અને ઉતેજન આપ્યું છે તે માટે અમો તમો સઘળાના ઉપકારી થયા છીએ. જો આ પ્રદરશન બેહુ તેનાં અને ઉદ્યોગ હુન્નરવાળા કારીગરોને કોઇપણ લાભકરતા થવામાં બીજા આગલા પ્રદરશનોથી ચઢીઆતું ઉતરે તો તે, પ્રદરશન કમિટીને દરેક બાજુએથી મળેલી મદદને આભારી છે.

દેશના જે ઉદ્યોગ હુન્નરો, કારીગરોના એકબીજાના દુરના વસવાટને લીધે અને તેમના સાધનોની ખુટને લીધે અંધારામાં પડી રહ્યા છે, તેમને પ્રજાના જાણમાં લાવવાનો હેતુ આ પ્રદરશનથી રાખવામાં આવ્યો છે.

આ પ્રદરશનની રચના રચવામાં કમિટીએ ધારયું કે, મુંબઇ સરખાં હિંદુસ્થાનમાં આ વેલેલાં ગણાતાં શેહેરમાં જે સંગીન એગ્ઝીબીશનો ભરાવે છે તે ધ્યાનમાં લઇને, દરેક બાબતમાં તે કાંઇ નવીન માહીતીઓ આપનારૂં થઇ પડે એવું તેને બનાવવું. આ કારણસર કમાઉન્ટ કારીગરીના ઉતમમાં ઉતમ નમુનાઓ અને ખેતીનાં ઉંચામાં ઉંચા પ્રકારનાં સાહિત્યો એમાં રાખ્યાં છે એટલુંજ નહિ પણ ઓછી આહોશીવાળા કારીગરો તેના ઉપરથી કાંઇક નવું જાણી અને શીખી શકે અને તે લાભ તેઓ પોતાની સાથે લઇ જઇ શકે એવો હેતુ રાખવામાં આવ્યો છે. હિંદુસ્થાન ખેતીવાડીનો દેશ છે એમ માની ને કમીટીએ વળી ખેડુતોની હાજતો ઉપર ખાસ ધ્યાન આપવાનો ઠરાવ કર્યો હતો, અને એ વિભાગની ફતેહ માટે કમિટી મોટે ભાગે ખેતીવાડી ખાતાંના ડીરેકટર મી. મોરે ન્સ અને તેના મદદનીસોને આભારી છે. દેશના હાલની સુખશાંતી સંબંધી સ્થિતિ તરફ લક્ષ આપતાં કમિટીને તેને લગતાં સાહિત્યો સંઘરવા ઉપર પણ ધ્યાન આપવાનું વાજબી લાગ્યું હતું. આ વિભાગ ગોઠવવાનું કામ, મુંબઇમાં ઉભી થયલી સેનીટરી આસોશીએશને માથે લીધું છે, અને તે માટે જે અમુલ્ય સલાહ અને મદદ મ્યુનીસિપાલીટીના તન્દોરસ્તી ખાતાંના વડાએ આપી છે તે માટે કમિટી તેનો ઉપકાર માને છે.

દેશના બીજા ઉદ્યોગ હુન્નરો તેમાં અવલ કરીને પ્રાચીન અને કીમતી હાથે વણવાની શાલોના ઉદ્યોગ ઉપર કમીટીએ ધ્યાન દોડાવવાની જરૂર વિચારી છે. વંશ પરંપરા વણકરોનો ધંધો કરનારા કારીગરો ઉપરાંત દેશના ઘણાક ખેડુતો પણ ખેતીના કામમાંથી નવરા થવા પછી એ ઉદ્યોગમાં કાને લાગે છે. હાથે ચલાવવામાં આવતી વણકરની શાલોના ઘણાક નમુના એકઠા કરી તેનો એક ખાસ કોર્ટ ઉભી કરવામાં આવી છે, જ્યાં એ કામ ચાલુ હાલતમાં બતાવવાની ગોઠવણ રાખવામાં આવી છે, અને તેથી એ વિભાગ પણ બોધદાયક થઇ પડવાની ઉમેદ છે.

ઓન. મી. વીઠલદાસે પોતાનું ભાષણ પુરૂં કરતાં જણાવ્યું કે તેઓ ઘણાં દીલગીર છે કે એટલી બધી મદદ છતાં તથા મહેનત છતાં, હજુ પ્રદરશનનું કામ અધુરૂં રહી ગયું છે તેથી પ્રદરશન હાલ પાછું તા. ૧૪ મી સુધી બંધ રહેશે ને તા. ૧૫ થી ઉઘાડવામાં આવશે.

બાનુઓના હાથની કારીગરીઓને માટે એક વિભાગ દાખલ કરીને આ પ્રદરશનમાં એક લાક્ષણીક અને તદન નવુંજ રૂપ ઉમેરવામાં આવ્યું છે. જે કોઇ એમ માને કે કમિટીની હમેશાં પ્રદરશનના સંબંધમાં બહુ અતિશયોક્તી ભરેલી છે તો તેમને આ દેશના પ્રાચીન ઉદ્યોગ હુન્નરોની ચડતી પ્રકારની કારીગરીઓ જેવી કે લાકડાં ઉપરનું કોતર કામ, સુંદર કુમાસદાર અને ભાતભાતના રંગના ગાલીચાઓ અને શાલોની બનાવટ, જેની નકલો ખુદ યુરોપના કારીગરો તરફથી કરવામાં આવતી રહી છે, ઢાકા તરફની આશ્ચર્યકારક બારિક કુમાસની તરેહવાર જાજમો જે સોળ સદીઓ પહેલાં રોમના શેહેનશાહોની દરબારને શોભાવતી હતી, મધ્ય હિંદુસ્થાનની પથર ઉપરની નકશીકળા, કચ્છ અને આગ્રાનાં ચાંદી કામની નકશીદાર કારીગરી, દીલ્હી અને લાહોરના [illegible] પેન્ટીંગો, મુલતાનના ભાતભાતના બારીક સુખડના નકશી કામો, જેને માટે હિંદુસ્થાન મશહુર હતું તેના ઉપર ઘડીભર વિચાર કરવાની ભલામણ કરીશ, અને બીજા હાથ ઉપર હિંદુસ્થાનની હાલની સ્વાભાવિક પેદાશો, તેના ખનીજ પદાર્થોના ભંડારો અને તેના લોકોનાં વધતા જતાં સાહસ તરફ નજર દોડાવવાનો આગ્રહ કરીશ, તો તે માણસની ખાતરી થશે કે અમારી કોશીશો, અમે, તો ! સાદી છતાં, તદન નકામી ચેરી દીધેલી નથી. પ્રદરશન કમિટીએ એક લીધેલ હતું કે ભુતકાળના ઉદ્યોગ હુન્નરો ઉપરજ માત્ર આધાર રાખી શકાશે નહિ, પણ હિંદુસ્થાનના ઉદ્યોગ હુન્નરોને ખરૂં સંગીન ઉતેજન આપવું હોય તો ખેડુતો તથા કારીગરો હજુરે હાલના વખતની નવી શોધો અને વિદ્યાકળાને આધારે તયાર કરેલાં પશ્ચિમ તરફના સાહિત્યો રજુ કરવાં જોઈએ છે, અને તેજ કારણસર કમિટીએ યુરોપની કારીગરીના કેટલાક નમુનાઓને મુકી જમા કરવાની ગોઠવણ રાખી છે.

છેવટે મી. વીઠલદાસે વિજળિક ચાંપ દબાવીને પ્રદરશન ખુલ્લું મુકવાની નામદાર ગવરનરને વિજ્ઞપ્તિ કરી હતી.

ઓન. મી. વીઠલદાસના ભાષણ પછી લેડી પીરીટ ટુંકમાં નામદાર લેડી લેમીંગટનને બાનુઓનો વિભાગ ખુલ્લો મુકવાને વિનંતી કરી.

ત્યાર બાદ લોર્ડ લેમીંગટનના વીવેચન પછી લેડી લેમીંગટને ટુંકામાં બે બોલ કહ્યા હતા.

બાદ નામદાર ગવરનરે ચાંપ દાબવા સાથે આખી પ્રેક્ષક ભુમિપર વિજળીના દિવાનો ઝળઝળાટ થઇ રહ્યો તથા પ્રદરશનના બીજા ભાગમાં ૨૧ ફટાકાના અવાજ કરી પ્રદરશન ખુલ્લું મુકાયલું જાહેર કરવામાં આવ્યું હતું.

આ સમયે લોકગીરદી એટલી બધી હતી કે પ્રેક્ષકોને ધક્કાધક્કી વગર રસ્તો પણ મળવો મુશ્કેલ હતો, અને રાતના ૧૨ વાગ્યા સુધી લોકની ગીરદી તેવીજ ચાલુ હતી.

આ અઠવાડીઆમાંમળેલ લવાજમ.

મેસરસ લછમન ચીટર એન્ડ કુંo

		શી.	પે.
જંગબાર	[illegible]	૧૭	૬
મી. આર. શ્રીનિવાસ, કમ્પેન્ડહીલ.	૦	૮	૬
,, ડેવીડ કુક, ડરબન.	૦	૧૨	૬
,, એમ. આર. રાંદેરી, ,,	૦	૧૨	૬
,, મહમદ હમીદ. ,,	૦	૧૨	૬
,, એ. એમ. ખરવા. લેડીસ્મીથ.	૦	૧૨	૬

તા, ૧૬ મી ફેબરવારી જુમેરામના મુસલમાનોની બકરી ઈદ હોવાથી દરેક મસજીદોમાં સવારમાં સંખ્યાબંધ માણસો એકઠા થયા હતા.

રાઇ કોપીસ તથા બકરી પ્રીસમાંની મોઆના સુધી સાહેબે મસજીદ બાંધવા મરીઓને લાભ દીધો છે એ ખુશી થવા જેવું છે. એમ ગેની મસજીદ અને ઉપરની બને મસજીદોમાં નમાજબાદ હાજર રહેલાઓને ખાણું આપવામાં આવ્યું હતું.

ગ્રે સ્ટ્રીટ મસજીદમાંથી નમાજબાદ મી. ઉસમાન મહમદે હમેશાં મુજબ બઝાંદા સાથે સ્વારી કાઢેલ હતી મોઝાંબીકના સીદી, જંગબારના સીદી, મીસરી લોકો તથા ડરબનના લોકો મળી બહુ માણસ એકઠું મળ્યું હતું સ્વારી શેઠ દાઉદ મહમદને ત્યાં ગઇ અને ત્યાંથી શેઠ મહમદ કાસીમ કમરૂદીનને ત્યાં જઈ વિખેરાઇ ગઇ.

રોકડ બજાર ભાવ.

આવક.		શી.	પે.		શી.	પે.
આંજા	૧ ગરવાનું	૧૮	૦	ની	૧૮	૬
બીસકોના	,,	૨૩	૦	,,	૨૩	૬
એફ. એફ. ડી. આર.		૧૫	૩	,,	૧૫	૯
એફ. ડી. આર.	,,	૧૯	૯	,,	૧૫	૩
ગીની સકકર	,,	૧૯	૦	,,	૧૭	૬
હુકાના	,,	૧૯	૦	,,	૧૯	૬
દેશી તુવેર દાળ.		૧૪	૯	,,	૧૫	[illegible]
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૫	૦	,,	૧૫	૬
મસુરની	,,	૧૪	૬	,,	૧૫	૦
મગની	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
અડદની	,,	૨૦	૦	,,	૨૧	૦
ચણા	,,	૧૭	૬	,,	૧૮	૦
,, કાળા	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	[illegible]
વટાણા	,,	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
મકાઇ	,,	૭	૦	,,	૭	૬
તેલ.						
કડવુ	૧ ગ્યાલન	૨	૭	,,	૨	૯
એરંડીનુ	,,	૨	૧	,,	૨	૨
મીઠું	,,	૨	૭	,,	૨	૮
નાળીએરનું	,,	૨	૯	,,	૨	૧૦॥
ખાંડ મોરીસની						
સફેદ	,,	૨૪	૦	,,	૨૫	૦
પીળી	,,	૨૪	૦	,,	૨૫	૦
તીરકુળ નાતાલ		૧૩	૬	,,	૧૪	૬
આટો		૧૦	૦	,,	૧૦	[illegible]
મદ્રાસી સોપારી. ૧ રતલ		૦	૬	,,	૦	૯
મરચાં.		૦	૫	,,	૦	૫॥
ઘી પેટી		૬૭	૯	,,	૭૧	૩
પાટણી ટી-રોસ.		૬	૯		૭	૦
,, ,, વાઇટ રોસ		૭	૩		[illegible]	૬
,, ,, ,, ગાલન		૧૩	૦		૧૩	[illegible]
ફ્ળી		૧૦	૬	,,	૧૧	૦
નાળીએર ૧૦૦		૧૨	૦	,,		

इंडिअन ओपिनिअन.

179

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. २५ वी फेबरुआरी १९०५. नम्बर ८.

सप्ताहिक पंचांग.

इंग्रेजी—ता० २५ फेबरवारीसे, ता० ३ मार्च १९०५ तक.

हिंदु—माह वदी ६ से माह वदी १३ सं. १९६१ तक

वार.	अंग्रेजी तारीख.	हिंदु तिथि.	सूर्य उदय.	सूर्य अस्त.	त्योहारोंकी यादी.
			क. मि.	क. मि.	
शनि.	२५	६	५ ४५	६ ३४	
रवि..	२६	७	५ ४६	६ ३२	
सोम	२७	८	५ ४६	६ ३१	
मंगल	२८	१०	५ ४७	६ ३०	
बुध .	१	११	५ ४८	६ २९	
गुरु..	२	१२	५ ४८	६ २८	
शुक्र	३	१३	५ ४९	६ २७	

इंडिया जानेवाली मैल स्टीमर.

इंडियाकी मैल स्टीमर 'अमलोटी' ता. ४ मार्च और फिरे तुरत जानेवाली है. वह स्टीमर डाक ले जाते है.

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. २५ फेबरवारी, १९०५.

मि. हुन्डामलकी अपील रद हुइ

मि. हुन्डामलके परवाना (लाइसेन्स) के बारेमें आज कई महिनासें चर्चा चल रही है. हमारा पाठकों जानतें हैं, कि मि. हुन्डामल डरबनमें आज दश वर्षसें व्यापार कर रहा है. प्रथम उन्हे डरबनके जाहेर रस्ता—वेस्ट स्ट्रीटमें दुकान खुली. दुकानके मालिकने अपना मकान दुरस्त करने चाहा, इससें दुकान खाली करना पडा. वेस्ट स्ट्रीटमें मनपसन्द जगाह नहि मिलनेसें ग्रे स्ट्रीटमें एक दुकान लेकर अपना व्यापार शरु किया. कुछ महिनेपर यह दुकान खाली करने की जरुरत होनेसें, वेस्ट स्ट्रीटमें एक व्यापारीने एक दुकान खाली करनेसें, उन्हे दुकानके मालिक पाससें यह ही बडी और अच्छी दुकान किरायापर लेकर अपना व्यापार चलाने लगा.

दुकान दुसरी जगाहपर लेनानेसें अपना परवानापर नया शिरनामा कर वानेके लिये लाइसेन्स देनेवाले अमलदारकों एक अर्जी दी. अमलदारने यह अर्जीका स्विकार नहि किया, इतना ही नहि परन्तु विना परवानासें मि. हुन्डा मल व्यापार करतें है, ऐसा तहोमत रखा. मुकदमा जज पास चला, मि. हुन्डामलका दन्ड हुआ. जजका ठहराव पर उन्हें अपील की. अपील सूनी गावे उसकी आगे टौन कौन्सिल तरफसें जजके पास दो तीन वखत जाना पडा और हरेक वखतपर दन्ड हुआ. एक वखत जज मि. स्टुअर्टने अपना दरज्जा भूले और बिनकायदेसर हुकुम फरमाया, कि मि. हुन्डामलने अपनी दुकान बन्ध करना. हुकुम गेरकायदेसर होनेसें मि. हुन्डामलने कुछ दरकार नहि की और उनका वकील तरफसें मि. वाइलीने जज और पुलिश अमलदारको सखत चीठी लीखकर कहा, कि उपरके गेरकायदेका हुकुम अमलमें रखा जायगा, तो अमल करनेवाले अमलदारको उनका नुकशान देना पडेगा. इस चीठीसें जज साहब कोशायमान हुआ, परन्तु हुकुम गेर कायदेसर होनेसें म्हों छिपाकर बेठ रहा. डरबनमें सर्किट कोर्ट बेठी जब अपील सूनी गइ और मि. हुन्डामल निर्दोष हुआ. इससें पुलिसने दुसरा तहोमत रखा और जज साहबने फिर गुन्हेगार बनाया.

यह चलते महिनेमें हाइकोर्टमें उसकी अपील सुनी गइ और हिंदी व्यापारीयोंके कमनसीबसें, बडी अदालतमें न्याया धिशोंने मि. हुन्डामलकी अपील रद की. परवाना नहि देनेके बारेमें लाइसेन्स अमलदारने ऐसा कहा था, कि वेस्ट स्ट्रीटमें एशियाटीककों परवाना अधिक नहि मिलना चाहिये, इससें मि. हुन्डा मलको नहि मिलेंगे! यह कहना जब टौन कौन्सिल सन्मुख मि. हुन्डामलका वकीलने रजु किया तब कौन्सिलके सभागण शरमींदा हो गया. क्यों कि लाइसेन्स अमलदारने ऐसा भी कहा कि ऐसी इच्छा कौन्सिलके सभागणोंकी भी हैं. सुनतें ही एक सभागणने वांधा लिया कि सभागणोंकी ऐसी इच्छा है, ऐसा लाइसेन्स अमलदारने न कहना चाहिये. यह अमलदारने उत्तर दिया, कि ऐसे ही कारण दिखाकर आगे कई अर्जी नामन्जुर करवाइ है और उनका चुका दा कौन्सिलने भी मन्जुर रखा है, इस सें मैंने जो कहा वह झुठ नहि है. तकरार न बढे, वह ही सबबसें एक सभा गणने अपील रद करनेकी दरखास्त रखी और दुसरेने अनुमति दी. दरमीयान ऐसा हुआ, कि परवाना देना या नहि देना, वह लाइसेन्स अमलदारकी मुनसफी पर हैं. अंतमें मि. हुन्डामलको परवाना न मिला और इससें दुकान बन्ध करना पडा.

मनुष्यका भोग—ढाका जिल्लेमें कितनेक साधु लोग गांजेका सट पानकर कालीका माताका स्मरण कर रहा था. बाद माताको प्रसन्न करनेके लिये मनुष्यका भोग देना चाहा. प्रथम अपनी पास बेठा एक साधुका गला काट डाला और एक लीको अग्नीमें फेंक दी. यह मुजब इस साधु लोग तरफसें दुसरी १३ लोकोंको मारी डाला हुइ है. सुभाग्ये गांवकी पोलिस और कितनेक आदमी आपहुंचा और उनका स्वाम किया. घायल आदमी इस्पीतालमें पडे है और साधुओंका मुकदमा चलता है.

चवचव.

प्रिय पाठकों ! अब भारतके पत्रकारों क्या लिख रहा है! मरा शान्तिसें उसका कहना और लिखना देखियें, पढियें, सुनीयें और सुनाइयें ! कहते, कि भारतवासी भाइयों, दक्षिण आफ्रिकावासी भारतभूमीके पुत्रोंको मदद करनेके लिये इन्तेजार है !

***

महान देवी कोन्ग्रेसने हमारे बारेमें क्या किया ? यहांसें कई आफ्रिकवासी लोग देवीके दर्शनार्थे और हमारा पेगाम पहुंचानेके लिये बम्बइके पवित्र कोन्ग्रेस मन्दिरमें आपहुंचा था. सभामन्दिरमें यह भाविक लोग जाकर दन्डवतप्रणाम किया और हमारे लोगका तकलीफ-पेगाम सूनाया. पवित्र देवी-सभा शोकमय हुइ !

***

महान मन्डलने हमारा पेगाम सत्य माना. पुजारीगण-प्रतिनिधियोंने हमारा प्रश्नका महत्व समझकर, स्थिती सुधारनेका प्रयास शरु किया है. भारतीय वाजीन्त्रों-पत्रकारों भी अपना कलमी-पत्रद्धारा इस बारेमें गर्जना कर रहा हैं !

***

सब संतोषदायक है और हमारे ईश्वर प्रार्थना करना चाहिये, कि हमारी दादपर हिंदीप्रजाके प्रतिनिधियोंने बड़ी पहुंचाइ है. अब हमारे लोगने अपनी फर्ज अधिक उमन्गसें बजानेपर तैयार रहना चाहिये.

***

"हिंमते मरदां तो मदद्‌े खुदा" यह मुजब हमारे अपना कार्य करना चाहिये. नहि करनेसें मनोकामना फलिभूत नहि होगी. मदद करनेके लिये भारतके अग्रेसर-प्रतिनिधियों तत्पर है, तो हमारे लोगकी फर्ज है, कि उसको जो चाहिये सो मदद करना चाहिये. यह मददके बारेमें तीन कार्य अब उठाना चाहिये.

***

कार्य क्या है ? (१) अपना प्रयत्न जारी रखना, (२) सत्य हकीकतसें वह लोगोंको वाकेफ करना, (३) हमारी तरफसें [illegible] लोग कार्य करता है, उसमें जो खरचा होवे सो देना चाहिये. पहिला और दुसरा कार्य बहुत कुछ कर सकतें है, परन्तु तीसरा कार्यके बारेमें कुछ भी नहि किया है.

***

आफ्रिकावासीयों ! पैसेकी बात सुन कर, घाबरना नहि ! लेकीन ध्यानसें विचार करेंगे तो मालुम होगा, कि इस संसारमें विना पैसेंसें कीसी कार्य होता नहि; तो यह महान कार्य कहांसें होवे ? भारतके अग्रेसर विरनरों अपना अमुल्य वखत अर्पण करके राजीखुशीसें यह कार्यका पिछा पकडकर घुम रहा है, तो हमारे पैसेकी मदद करना चाहिये. सारे दक्षिण आफ्रिकामेंसें मदद मिलना चाहिये, उसमें नाताल और ट्रान्सवाल वासीयों तरफसें अवश्य मिलना चाहिये.

हिंदुस्थानके समाचार.

प्रदर्शन—नामदार गायकवाड सरकारने अपनी राजधानी बडोदामें खेती और फल फलादिका एक प्रदर्शन भरनेका स्थिर किया है

रुपये २६,००० की आय—बम्बइमें गत डिसेम्बरके २६, २७ और २८ तारीखके रोज जो हिंदी कोंग्रेसकी बैठक हुइ थी, इसमें भेट लेनेवालोंकी टीकीटकी बिक्रीसें रुपये २६,००० की आय हुइ थी.

भेट—नामदार लोर्ड कर्झनको काबुलके अमीरआदा सरदार इनायतउल्लाखान तरफसें पोतेकी ३ जोडी, उनके वालकी एक पेकट, हेरात कल्डके ६ गज, रत्नजडीत शमशेर तथा चपरास और कितनेक अमुल्य जवेरात मिले है.

शिकारिन मेम—श्री लारेन्स जेनाकिन्स बम्बई हाइकोर्टके जज है. जज साहब शिकारी है या नहि, यह नहि कह सकतें, परन्तु आपकी मेम साहब तोबी बहादुरीमें बडी हुशियार सुनी जाती है. मेम साहबा अबला होनेपर भी कई बार शेर और चीतोंका शिकार कर चुकी है. सुनतें है, कि इस वर्ष जाडेके दिनोंमें आप खाली शिकार खेलनेके ही लिये सुमालीलेन्ड जानेवाली है.

चोरोंका त्रास—खम्भातसें कुछ दूर एक श्रीमन्त हिंदु मन्दिरमें दो आदमी दर्शन करने गया और ८ रोज ठहरका चला गया था जो रोज यह लोग चले गये वोह ही रोज उसके जाने बाद कई पुजारी लोग पुजा करनेके लिये मन्दिरपर आरहा, जब ६ चोकीवालोंकी लाश और मन्दिरमें अव्यवस्था देखनेमें आइ अधिक तपास करनेसें मालुम हुआ, कि लाखों रुपयेकी मालमता चुराइ गइ है. अब पोलीस तलाश कर रही है.

रोकड बजार भाव.

	शी.	पे.	शी.	पे.
मोजा चावल.	१८	०	१८	९
मीसरीके ,,	२३	०	२३	६
एफ. एफ. डी. आर.	१५	३	१५	९
ओफ. डी. आर.	१४	९	१५	३
चीनी सकर.	१९	०	१९	६
इरहरका दाल	१४	९	१५	३
मसुर दाल.	१४	६	१५	०
मुंगकी दाल.	२२	६	२३	०
उडुद दाल.	२०	०	२१	०
चने.	१७	६	१८	०
मटर.	१६	०	१८	०
मीली.	७	०	७	६
कच्चा तेल.	?	७	?	९
नेरीका तेल.	२	९	२	२
मीठा तेल.	२	७	२	८
नालियेरका तेल.	२	९	०	१०॥
चीनी सफेद.	२४	६	२५	०
,, पीली.	२४	०	२५	०
तीरकु लाल.	१६	०	१६	६
आटा.	१०	०	१०	३
सुपारि. (मद्रासी)	०	६	०	०
अंबली.	०	३	०	३
घी.	६७	९	७१	३
मीरची.	०	५	०	५॥
पारफीन गेस	६	९	७	०
,, वाइट गेस	७	३	७	६
,, ,, गेलन	१३	०	१३	३
फिली	६०	०	६६	०
नालीयर १००	०	०	१०	०

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

வாராந்தரப்பத்திரிகை

நேட்டால் பீனிக்ஸ், 1905ளு பிப்ரவரி 25உ சனிக்கிழமை

பஞ்சாங்கம்.

குரோதி வருஷம் மாசி மாதம்.

கிழமை.	தே.	திதி.	நட்சத்திரம்.	யோகம்.
ஞாயிறு.	15	சப்தமி	அனுஷம்	மரண
திங்கள்.	16	அஷ்டமி	கேட்டை	சித்த
செவ்வாய்.	17	நவமி	மூலம்	அமிர்
புதன்.	18	தசமி	பூராடம்	அமிர்
வியாழன்.	19	ஏகாதசி	உத்திராடம்	சித்த
வெள்ளி.	20	துவாதசி	திருவோணம்	மரண
சனி.	21	திரயோதசி	அவிட்டம்	சித்த

மார்க்கட் விலை.

	முதல்	வரை
மாஞ்சா அரிசி.	18/-	18/6
பீம்டி அரிசி.	1-3/-	1-3-6
புழுக்கலரிசி.	15/3	15/9
பருப்பு.	14/0	15/-3
மைசூர் பருப்பு	14/6	15/-
கோனம்.	7/-	7/6
நல்லெண்ணெய்.	2/6	2/8
கடலெண்ணெய்.	2/7	2/8
தேங்கா யெண்ணெய்.	2/9	2/10½
நேட்டால் சர்க்கரை	1-4/-	1-5-
சிகப்பு ”	1-4-0	1-5-
கிரிசல் ”	13/-	13/6
கோதுமை மாவு	10/-	10/3
பாக்கு	6 பென்ஸ்,	9 பெ
மிளகா	5 ”	5½ ”
நெய்	3-7-9	3-11-3
பெர்பின் எண்ணெய் கேஸ்	6/9	7-
ஷை ஒயட் ரோஸ்	7/3	7/6

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கையொப்பக்காரர்கள் சென்ற வருஷத்திற்குச்சேர வேண்டிய கையொப்பத்தொகையும் நிகழும் வருஷத்தின் தொகையும் தாமதிக்காமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாய்க்கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

கையொப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை வாரந்தோறும் கிடைக்காமலிருந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத்தெரியப்படுத்தும்படிக் கேட்டுக்கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மேயில்.

நேட்டால் டைரக்ட் லைன் அம்பேட்டி மார்ச்சு 4உ இந்தியாவுக்கு புறப்படும்.

அம்கூஸி 7உயும், அம்லோட்டோ 9உயும் இந்தியாவிலிருந்து வருவதை எதிர்பார்க்கப்படுகிறது.

இந்தியா—ஆப்பிரிக்கா லைனர்.

எஸ். எஸ். ஜுபால்பூர் என்னும் மரக்கலம் மார்ச்சு 20உ கல்கத்தாவிலிருந்து சரக்கு ஏற்றிக்கொண்டு நேட்டாலுக்குப் புறப்படும்.

ஏஜண்டு டேவால் அண்டு கோ. டர்பன், அல்லது கிராம் அண்டு கோ. கல்கத்தா.

பிரிட்டிஷ் இந்தியா லைன். ஹெலாசா என்ற மரக்கலம் ஜனுவரி 28உ இங்கிருந்து புறப்பட்டு நேராய் பம்பாய்க்குப்போகும். ஏஜண்டு டன் அன்கோ, கமர்ஷியல் ரோட், டர்பன். மிர். டாடா அப்லோ இந்தியபாசிஞ்சரின் ஏஜண்டு.

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

பீனிக்ஸ்நேட்டால்,

சனிக்கிழமை.

1905ளு பிப்ரவரிமீ 25உ.

"எட்உவால்க்"

பெத்தலில் மிர். போத்தா.

அமெரிக்காவும் ஒற்றுமையும்.

சம்பளத்திற்காக போயர் கேள்வி.

சென்றவாரம் மிர். போத்தா "எட்உவால்க்" என்னுமிடத்தில் ஒருவித ஒழுங்குசெய்ய வந்துசேர்ந்தார். நூற்றுக்கணக்கான பர்கர்கள் அவரை எதிர்சென்றழைத்து பட்டணத்துள் புகுந்தார்கள். அங்கு அவருக்கு ஒருகடிதங்கிடைத்தது. அதில் "பெத்தல்பட்டணம் பேருதவியில்லாவல்ல, அது சென்ற யுத்தத்திற்குமுன் உள்ளது" என்றெழுதியிருந்தது.

அதற்கு மிர். போத்தா, "போயர்கள் தாயிடமாயிருந்த திரான்ஸ்வாலை ஒப்படைக்கப்பட்டது, அதலால் கலகஞ்செய்யாமல் இத்தேசத்திலுள்ள எல்லா வெள்ளைக்குடிசனங்களுக்கிடையிலும் அமெரிக்கையாயும், ஒற்றுமையாயும் இருந்து அவர்களை ஆதரிப்பதுதான் தன்னுடைய எண்ணம்" என்று தெரிவித்தார்.

மிர். போத்தா, வெரினிக்கிங் சமாதான உடம்படிக்கை பத்திரத்திற்காக காத்துக்கொண்டிருக்கிறார். மிர். சாம்பர்லேன் செய்யும் உடம்பாட்டில் பர்கர்களுக்கு ஒரு நல்ல ஏற்பாடு இருந்தாலொழிய மற்றப்படி முன்னிருந்த சம்பளத்திற்குக் குறைந்தளவாக ஏற்பட்டிருப்பதற்கு ஒத்துக்கொள்ளமாட்டார்கள்.

ஆரஞ்சுரிவர் காலனியில் போயர்களுக்கு சுயராஜ்யபாத்தியதை நிலைக்கச்செய்ய ஒரு கமிட்டி எட்உவால்க்கின் ஒருபாகத்தில் ஸ்தாபிக்கும்படி அங்கு தீர்மானஞ்செய்யப்பட்டது.

மிர். போத்தா, "சென்றயுத்தத்தில் பர்கர்களுக்கு ஏதாவது ஏற்பட்டிருக்கின்றதா" வென்று கேட்டார். அதற்கு பர்கர்கள், "யுத்தமுடிவில் போயர்களால் அநேக பிராமிசரிகள் நிறைவேற்றப்பட்டதென்றும், தங்களுக்குத் தினம் ஆளொன்றுக்கு 5. ஷில்லிங் சம்பளங்கிடைத்தது" என்று சொன்னார்கள்.

மிர். போத்தா, "யுத்தகாலத்தில் பர்கர்கள் சுதேசாபிமானத்திற்காக யுத்தஞ்செய்ததின்பொருட்டு ஆளொன்றுக்கு 5. ஷில்லிங் சம்ப

ளம் வாங்கியிருக்கலா" என்று கம்பினர். மிஸ்டர் பி. போத்தா எ. டி. ஏன்மார்ன் முன்பாக பார்கர்களுக்குச் செய்த எச்சரிக்கை: "எட் உவால்க்கில் முதல் கமிட்டிகூடி, அதில் ஒரு உறுதிப்பாட்டின் சம்மதச்சீட்டு எழுதிமுடிக்கின்றமையால் எல்லோரும் சென்ற விஷயங்களெல்லாவற்றையும் மறந்துவிட்டு இப்பொழுது நல் நடக்கைக்கு வரும்படியான வழியைத்தேடிக்கொள்ளுங்கள்" என்றார்.

ருஷிய ஜப்பான் யுத்தம்

மஞ்சூரியன் செய்கை.

ருஷியர் நீங்கற்ற முயற்சி.

காலபேதத்தை ஆற்றுதல்.

ஜப்பானியர்கள்பேரில் சத்துருக்கள் தொடர்ச்சி.

சென்றவாரம் ஜெனரல் நக்கு சேனையிலிருந்துவந்த சமாசாரம். ஜப்பானியர் இடதுபாரிசத்தில் ருஷிய குதிரைப்படைஞர் தொடர்ச்சியைப்பார்த்தால் சிறிது பயங்கரமாக இருக்கின்றது. ஜப்பானியர் முன்னணி சத்தமாய்க் கப்சப்பென்று அமெரிக்கையாயிருக்கின்றது. காலபேதம் ஆறுதலடைகின்றது. பனி கொஞ்சங்கொஞ்சமாய் தொலைந்துபோகிறது.

ஷேங்கே சமாசாரம். ஜப்பானியர்கள் அன்று ரிவருக்கு வலதுகரையின்பேரில் ருஷியர்களுடைய தொடர்ச்சியை நோக்கினார்கள். ஆனாலது பயங்கரமான சேதத்திற்குக் காரணமாயிருக்கிறது. ஜெனரல் ஸ்டேக்கின்பர்க்கும், மூன்று ருஷியன் கர்னல்களும் காயமடைந்தார்கள்.

போர்ட் ஆர்தரில் பிரங்கிகள் முற்றுகை

புதிய இருப்பிடம்.

சென்றவாரம் ஜெனரல் குரோபாத்கின் சேனையிலிருந்துவந்த சமாசாரம். ஜப்பானியர்கள் போர்ட் ஆர்தரிலிருந்து கொண்டுவந்த முற்றுகை பீரங்கிகளோடு புட்டிலாவ்ஹில்லே விற்பனைசெய்திருக்கிறார்கள்.

ஒரு புதிய இடம் ருஷியர் மத்திய இடத்திற்கு எதிர்முகமாக இருக்கின்றது. அது அதிக பெரியபாகமல்ல. சீக்கிரத்தில் பிடித்துவிடலாம். சாண்ட்பூ என்னுமிடத்தில் யுத்தநடமாட்டமாயிருக்கின்றது. அங்கு இவ்வருஷத்து வசந்தகாலத்தோற்றம் அதிசீக்கிரம்.

ஓயாமாவிடமிருந்து தெரிகிறது.

ருஷிய குதிரைவீரர்கள் அங்கு சிலபாகங்களில் நிலைப்படுத்தப்பட்டிருக்கிறார்களென்று சொல்லுகிறார். ஆனாலது பிரயோஜனப்படாது. 1,000 மனிதர்கள் பீரங்கிபட்டாளத்தோடு பல முனைகளிலும் ஜப்பானியர்களை எதிர்க்க முயற்சியெடுத்து முடியாமல் பின்னடைகிறார்கள்.

ஜெனரல் கிரிப்பன்பர்க் ஊருக்குத்திரும்பி வந்துவிட்டார்.

மஞ்சூரியாவில் ருஷியசேனைக் குத்தலைக்கர்த்தராயிருந்து பிறகு தன்வேலையை விட்டுவிட்ட ஜெனரல் கிரிப்பன்பர்க் குரோபாத்கினோடு ஒவ்வாமையாயிருந்தபடியால் செண்ட் பீட்டர்ஸ்பர்க்கிற்கு வந்திருக்கின்றார்.

மறுபடியும் யுத்தம் சாந்தமாகிவிட்டதென்கிற பிரஸ்தாபம்.

ஜப்பான் கிழக்குபாகங்களில் நடக்கின்ற யுத்தம் ஐரோப்பியர் வல்லமையால் ஒருநிதமான அமெரிக்கைக்கு வருமென்று உவாஷிங்டனில் பேச்சுநடக்கிறது.

டோக்கியோ சமாசாரம். ஜப்பானியர்கள் எவ்வித அமெரிக்கைகளுக்கும் உடம்படாமல் விரோதமாகவே விளம்புகிறார்கள். ஜப்பானியர்களுக்கு கிழக்குபக்கத்தில் எவ்விதகஷ்டங்கள் நேர்ந்தபோதிலும் சமாதானம் என்ற ஏற்பாட்டை ஒத்துக்கொள்ளமாட்டார்கள்.

ஷேயோவில் சிறுயுத்தம்.

ருஷிய ஜெனரல் காயமடைந்தார்.

ஷேயோ என்னுமிடத்தில் அநேக சிறுயுத்தங்கள் நடந்தன. ருஷிய குதிரைவீரர்கள் பங்கோவைக் கடக்கும்போது பயங்கரமான நஷ்டத்தோடு தலைதேடினார்கள்.

ஜெனரல் ஸ்டாக்கல்பர்க்கும் இரண்டு வீரர்களும் காயமடைந்தார்கள்.

ருஷியர்கள் அதிகமுண்டாவதற்கான முயற்சி.

குரோக்கியின் கவலை.

ருஷியர்கள் முன்பக்கத்திலும், இடதுபக்கத்திலும் பலமான சேனையை வைக்க முயற்சியெடுக்கிறார்கள். ஜெனரல் குரோக்கி அதிக கவலையாயிருக்கிறார். அவருக்கு எதிரே ஆறுபாகங்களிருக்கின்றன. ஜெனரல் குரோபாத்கின் சண்டையுண்டென்னுவதற்கு எண்ணமாயிருக்கிறார்.

ஜெனரல் நக்கு சேனையிலிருந்து வெளிவருகிறது. ருஷிய குதிரைவீரர்கள் ஜப்பானியர் இடதுபாரிசத்திற்குப்போய் எய்க்கோட்டாவில் பின்னடைந்தார்கள். பதினையாயிரம் குதிரைவீரர்கள் லியோ ரிவர் இரண்டுகரைகளின் தென்புறமாய் செயாப்தை என்னுமிடத்திற்குப் போகிறார்கள், ஆனால் ஜப்பானியர்கள் அவர்களை அங்குவிடாமல் பலாத்காரம்பண்ணி அவர்களைப் பின்றொடர்ந்துபோய் சத்துருக்களின்மேல் விழுந்து அதிகப்படத்தை விளைவிக்கிறார்கள்.

ஷேயோவிலுள்ள பாகங்கள்.

ஜப்பானியர் முன்பக்கத்தில் விசாலமாக இருக்கின்றது.

பெரிபெரியின் தொல்லை.

ஷேயோவில் ஜப்பானியர்களுக்குமுன்பாக நாற்பதுமைல் தூரத்திற்குமேல் விஸ்தாரமான இடம் இருக்கின்றது. சில இடங்களில்

சத்துருக்கள் மூன்று ஆயிரம் யாப்புகளாகப் பிரிக்கப்பட்டிருக்கின்றது. ருஷிய படை ஜப்பானிய வலதுபாரிசத்துக்கெதிரில் ஆறுபாகங்களாகப் பகுக்கப்பட்டிருக்கின்றது. ஜெனரல் குரோபாத்கின் முக்டனிலிருந்து தன்னுடைய அத்திவாரத்தை பாஷ்யனுக்குவெளிவேஷமாய் மாற்றிக்கொண்டிருக்கிறார். மெரிகோரியால் ருஷியர்களுக்கிடையிலும், ஐரோப்பாவிலிருந்து புதிதாகவருகிற பட்டாளங்களுக்கிடையிலும் கொள்ளைகொள்ளப்படுகின்றது.

அம்கேனி ஆற்றில் அமிழ்ந்தது. கண்டுபிடிக்கக்கூடவில்லை.

ஒரு சுதேச வண்ணான் சென்ற புதன்கிழமை இரவு தான் ஒரு துணிமூட்டையை எடுத்துக்கொண்டு அம்கேனி ஆற்றைக்கடந்து போகையில் மூட்டையோடு தண்ணீரில் அமிழ்ந்துவிட்டான். ஸ்டாம்போர்ட் ஹில் பரோபோலீசாருக்கு, ஒரு வண்ணான் அம்கேனி ஆற்றில் மூழ்கிவிட்டானென்று சமாச்சாரம் கிடைத்தது. அவர்கள் உடனே தேடியுங்கண்டுபிடிக்கக்கூடவில்லை. வியாழக்கிழமை காலமே, பி. ஸி. ட்ரூவலர் மறுபடியும் சென்று ஜாக்கிரதையாய்த் தேடிப்பார்த்ததில் சில துணிகள்மாத்திரம் கண்டுபிடிக்கப்பட்டு போலீஸ் ஸ்டேஷனுக்குக் கொண்டுவரப்பட்டன. ஆனால் அந்த சுதேசியினுடைய தேகத்தைக்கண்டுபிடிக்கக்கூடவில்லை, ஆற்றுத்தண்ணீர் அதிகவேகமாய் ஓடிக்கொண்டிருந்தமையால் அவனை எங்கோ இழுத்துக்கொண்டுபோய்விட்டது.

ஸ்திரீகளின் தொந்தரைகள்.

முயற்சியும் கஷ்டமுமான காலங்கள்.

டாக்டர் உவில்லியம்ஸ் பிங்க் மாத்திரைகளைப்பற்றி அறிந்த ஒரு ஸ்நேகனைக்கண்டுபிடித்தது.

புருஷர்களைப்பார்க்கிலும் ஸ்திரீகளுக்கு மருந்து அதிகந்தேவை. அவர்களுடைய தேகம் அதிமிருதுவானவை. ஸ்திரீகளுடைய கஷ்டங்கள் புருஷர்களைப்பார்க்கிலும் அதிகம். ஸ்திரீகள், தங்களுக்கு உண்டாகிற நோயால் முகவசீகரத்தை இழந்து சந்தோஷமில்லாமல் வாழுகின்றார்கள். டாக்டர் உவில்லியம்ஸ் பிங்கமாத்திரை அநேக ஸ்திரீகளிடமிருந்து நல்ல பட்டத்தைப் பெற்றிருக்கின்றது. பாலிய பெண்கள் தங்களுக்கு வியாதிகண்டால் உடனே டாக்டர் உவில்லியம்ஸ் பிங்க்மாத்திரைகளை வாங்கி உபயோகிக்கவேண்டியது. அவ்விதமுபயோகித்தால், அவர்கள் தக்க வயதில் யாதொரு வியாதியும் அணுகாமல் தேகத்தில் நல்ல இரத்தம் உண்டாகி சௌக்கியமாய் வாழ்வார்கள். அதற்கு அத்தாக்ஷியாக, கேப்டவுன், உவில்லிங்டன் என்னுமிடத்தில் வசிக்கும் மிர். பி. பர்கருடைய மனைவிக்கு உண்டாயிருந்த கொடிய நோய் தீர்ந்து இப்பொழுது சுகமாயிருக்கிறாள். அதைப்பற்றி மிர். பி. பர்கர் கூறுகிறார்:— "நாலு வருஷங்களுக்குமுன் என்னுடையமனைவி, அவளுடைய தேகத்திலுண்டான கொடிய வியாதியால் அவஸ்தைப்பட்டுவந்தாள். பிறகு அவள் முகம் வெளுத்து அதிமெலிவடைந்தாள். அவள் தேகமுழுவதிலும் பொறுக்கமுடியாத வலியால் இரவில் தூக்கம்பிடிக்காமல் கஷ்டப்படுவதைப்பார்த்தால் இறந்துவிடுவாளென்று இருந்தேன். அவள் துணி அணிந்துகொள்வதற்குகூட சக்தியற்றவளாயிருந்தாள். அநேக டாக்டர்கள், அவள் அதிக அபாயத்திற்குள்ளாவாளென்று சொன்னார்கள். அநேக மருந்துக்களைவாங்கி சாப்பிட்டாள், அவைகளால் யாதொரு நன்மையுங்கிடைக்கவில்லை. டாக்டர் உவில்லியம்ஸ் பிங்க் மாத்திரைகளின் குணத்தைப்பற்றிய சில சரித்திரத்தை வாசித்தோம். எங்கள் சிநேகர்களில் சிலர் அம்மருந்தைவாங்கி ஒருதடவை சாப்பிட்டுப்பாருங்களென்று சொன்னார்கள். ஒருபுட்டியைவாங்கி உட்கொண்டதில் சிறிதுமாறிற்று. இன்னுஞ்சில புட்டிகளைவாங்கி உட்கொண்டால் சுகமுண்டாகுமென்று கண்டு, வாங்கி சாப்பிட ஆரம்பித்ததில் வலியெல்லாம் நீங்கிப் போசனப்பிரியம் அதிகரித்தது. உண்மையாக, அவள் அதிசீக்கிரத்தில் வேறுருபமடைந்தாள். அவள் மூன்று தடவையில் நாலுபுட்டிகளை உபயோகித்தாள். அப்போது முற்றிலும் வியாதி நீங்கி பூரண சவுக்கியமடைந்தாள். அவளைச்சவுக்கியப்படுத்தியது டாக்டர் உவில்லியம்ஸ் பிங்கமாத்திரையைத்தவிர வேறொன்றுமில்லை. இப்பொழுது நல்ல சுகத்தை அநுபவிக்கின்றாள். அவளுடைய நிறம் திரும்பவந்தது, இதற்குமுன்னிராத பலத்தையடைந்திருக்கின்றாள்."

டாக்டர் உவில்லியம்ஸ் பிங்க் மாத்திரைகள் கெட்ட இரத்தத்தை நீக்கி நல்ல இரத்தத்தை உண்டாக்கின்றது, தவிர வாதம், அஜீரணம், பாரிசவாயு, பெண்களுக்குண்டாகும் கெட்டநோய்களையுந் தடுக்கும்.

நாம் பிரசுரஞ்செய்துவரும் நற்சாட்சிக் கடிதங்களின்படி அவை தென்னாப்பிரிக்காவில் முடக்குவாதம், நெஞ்சுநோய், ஜீரணகாசம், பக்ஷவாதம், இரைப்பு, நரம்புநோய்கள், காமாலை, குண்டிக்காய் வியாதி, சர்மநோய், ஸ்திரீகளுக்குப்பருகாலத்தில் தோற்றும் வியாதிகள் முதலியவைகளைச் சுகப்படுத்தி இருக்கின்றன. வேண்டியவர்கள் மருந்துகடைகளிலும் ஸ்டோர்களிலும் விலைக்கு வாங்கலாம். அல்லது கேப்டவுனிலுள்ள டாக்டர் வில்லியம்ஸ் மருந்து கம்பெனியாரிடத்திலும் விலைக்குப்பெற்றுக்கொள்ளலாம்.

1. புட்டியின் விலை ஷிலிங் 3–3.
6. புட்டிகளின் விலை ,, 17–0

P. P.

தவளைகளில் அநேக ஜாதிகளுண்டு. சிலவாரங்களுக்குமுன் காலில் என்னுமிடத்தில் ஒரு மனிதன் ஒரு தவளையைக்கண்டுபிடித்தான் அதன் நிறை 66 பௌண்டு. சரீர சுற்றளவு [illegible] அடி. அதுசத்தினால் நாய் குலைப்பதுபோலிருக்கும். அதைப்பிடித்தமனிதன் அநேகருக்குக்காண்பித்துக் காசு சம்பாதித்துவருகின்றான்.

(ஜெனோபகாரி.)

RAND PLAGUE COMMITTEE.

Precautions against Plague.

1.—In any case of feverish illness, especially if there is any swelling in the arm-pit or in the groin, you should call in medical assistance *without delay*.

2.—You need not be afraid of sick patients being taken to the Hospitals, for they will there be well treated.

3.—There should be no fright or flight.

4.—If you have been in contact with sufferers from Plague, it will be necessary for you to have your clothing disinfected and your body bathed at the Town Council's Disinfecting Station.

5.—You will also be required to report yourself daily for ten days, at Room 41, Municipal Offices, De Villiers Street, or to leave an address at which you can be visited daily to see that you remain in good health. You will not, however, be subject to any detention as long as you remain well.

6.—Nothing from a plague-infected room should be used until it has been thoroughly disinfected.

7.—Keep your dwellings thoroughly clean and well-lighted. Let in plenty of air by the windows, both by day and by night.

8.—Do not throw slops or refuse on to your yard.

9.—On evacuation, the fæces should be covered up with dry earth or dry ashes, and the pail closet should be otherwise kept thoroughly clean and disinfected.

10.—If only for the sake of saving expense, sleeping accomodation should be completely detatched from stores, so that, in the event of Plague, goods may not necessarily have to be destroyed. Goods meant for sale should, on no account, be stored in any dwelling-house.

11.—No more than two persons should occupy an ordinary-sized room.

12.—If your dwelling is infested by rats or mice, call at Room 41, Municipal Offices, De Villiers Street, and ask for a Rat-catcher to be sent; he will call and show you how to clear your dwelling of rats. Food should be so stored as not to be get-at-able by rats.

By Order of the RAND PLAGUE COMMITTEE.

CHARLES PORTER, M.D.

31/1/05. Medical Officer of Health.

Rand Plague Committee.

NOTICE.

To Residents of late INDIAN LOCATION, Johannesburg.

Notice is hereby given that certain household and other goods which were removed from the Indian Location, Johannesburg, after the outbreak of Plague in March, 1904, and stored in the Government Entrepot, Johannesburg, still remain unclaimed, and that any such goods which have not been claimed and removed prior to the 14th March, 1905, will be disposed of by order of the Rand Plague Committee.

(Sgd.) R. FEETHAM, Secretary.

S. MUNGALEE,
General Merchant & Farmer,

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.
Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 178.
BARBERTON.
Tel. Address: "MUNGALEE."

A. M. KHARVA
GENERAL MERCHANT.
UPPER MURCHISON ST.,
LADYSMITH.
Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

SHAIKH ALLIE,
General Dealer & Family Grocer
53 & 56 LEUWEN STREET,
CAPE TOWN.
BRANCHES—272 Caledon Street.
205 Long Street.

• Castle Cash Stores. •
M. I. DALA,
Crockery and Chinaware,
CASTLE BUILDINGS,
HANOVER STREET,
CAPETOWN.

SHAIKH ALIE,
ESTATE OWNER.
HOUSES TO LET.
19 EYER STREET, CAPE TOWN.

HOSSEN EBRAHIM,
GENERAL DEALER,
1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,
And 25 Duke Street, WOODSTOCK.
Goods Supplied on Commission.

RATANJEE NOWROSJI,
Direct Importer and Mineral Water Manufacturer.
રતનજી નવરોજી.
ડાયરેક્ટ ઈમ્પોરટર અને મીનરલ વોટર
બનાવનાર.
ક્લેરમોન્ટ. કેપટાઉન.
CLAREMONT, CAPE COLONY.

NANJI CARSANDAS,

WHOLESALE MERCHANT
AND DIRECT IMPORTER.
P.O. Box 62, Tel. Add.: "NANJI,"
LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Suleman & Co.,

MERCHANTS, Bombay.
Tele. Add.: "MONITOR."
Agents for East and South Africa.
2 Amratolla Street, Calcutta; and
[illegible] Bhazar Moholla, Bombay
Trial orders solicited; our quotations are the lowest

CONNECTION IN DELAGOA BAY.
EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO
Tel. Add.: "TRADER." P.O. Box 407.

AMOD HABIB & CO.,

DIRECT IMPORTERS.
WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,
General Money Exchangers.
Tel. Address: "AMODHABIB," Delagoa Bay.
P.O. Box 68.

HORMAJCY IDOLCY,

DIRECT IMPORTER
—AND—
GENERAL MERCHANT
P.O. Box 352, DELAGOA BAY.

PARSHOTAM AMERCHAND & Co.,

DIRECT IMPORTERS
AND
GENERAL MERCHANTS,
P.O. Box 109, Delagoa Bay.

NANJI DULABHDASS & Co.,

DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.
P.O. Box 141, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,

Produce Merchant & Direct Importer.
Up-country orders promptly and carefully executed.
Tel. & Cable Add.: "Ginwala."
P.O. Box 311. LOURENCO-MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,

MERCHANT,
POTCHEFSTROOM.
Tel. Address: "RAHMAN."
P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,

General Dealer,
KING EDWARD STREET,
BY THE [illegible]
POTCHEFSTROOM.

The largest Importer in South Africa of
Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers, Coats, Waistcoats, etc.

J. LANDAU,

(Next to ABDUL HAJI).
Grey Street, Durban.
Head Office: 13 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.

સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, ઇજાર વિગેરે
જથાબંધ યુરોપથી મંગાવનાર મોટી કંપની.
જે. લેન્ડો.
ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.
હેડ ઓફીસ ૧૩ રૂ દ ફ્રાંબુર્ઝવા, પારીસ.

OSMAN LATIEFF

General Merchant
AND
Direct Importer,
LICENSED STAMP VENDOR.
"CALCUTTA HOUSE."
KING EDWARD ST.,
Also "INDIAN BAZAAR" Post Office,
Indian Location.
POTCHEFSTROOM.

Telegraphic Address:
"CALCUTTA HOUSE."
P. O. Box 30.

ઓસમાન લતીફ.
જનરલ મરચંટ, ડાઈરેક્ટ
ઇમ્પોટર, અને
લાઇસેન્સ્ડ સ્ટેમ્પ વેન્ડોર.
"કલકત્તા હાઉસ."
કીંગ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ,
પોચેસ્ટ્રુમ.
ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ,
"કલકત્તા હાઉસ." પેટી નં. ૩૦.

ABDOOLA HAJEE KHAN MAHOMED,

General Merchant & Importer.
Cheapest House in
POTCHEFSTROOM.
CHURCH SQUARE
Opposite, Government Buildings.
Tel. Address "MOONSTONE."
P.O. Box 99.

HOOSEN & MOHAMAD,

General Dealer,
KING EDWARD STREET,
NEAR THE BRIDGE,
POTCHEFSTROOM.
Also at VENTERSDORP.

V. R. Naidoo,

GROCER & GENERAL DEALER
Jewellery,
Fancy Goods,
Drapery,
Watches & Clocks,
&c., &c.
Cheap & Good.
5 & 13 Frere Street,
& Market Street.
CRADOCK

V. I. GHEEWALA,

Teaches Book-keeping.
167 GREY STREET, DURBAN.
અંગ્રેજમાં દાખલપત્ર વા નામું લખાવનારા
અને સારી સગવડ.
ઘણા દીવસથી અંગ્રેજમાં સમજવાની હોય તથા કૈ
ક વિગેરે મંગાવવુ હોય તો નીચેને ઠેકાણે મળ
શું યા લખશું. દરેક કામ માનથી થશે.
ફેરીઆ-ઉપરથી ઓર્ડર મોકલનારાની દુકાને.
૧૬૭ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

MAKAN LAKHMIDAS,

MALVERN, NATAL.
Best Varieties of Fruits always Fresh on Hand.
EXPORTED TO ALL PARTS OF SOUTH AFRICA.
Up-country Orders promptly executed.
Telal Orders Solicited.
સારાં અને સસ્તાં.
જુદી જુદી તરેહનાં ફ્રુટ.
બહારના ઓર્ડરોપર પુરતું ધ્યાન આપી
જથાબંધ માલ પુરો પાડવામાં આવે છે.
એની એકવાર કામ પાડવાથી ખાત્રી થશે.
મકન લખમીદાસ. માલવર્ન, નાતાલ.

R. NARASOO,

Indian and General Merchant.
Outfitter and Draper.
Boot and Shoe Warehouseman.
INDIAN SILKS A SPECIALITY.
KAFFIR TRUCK, &c., &c.
BARBERTON.
TRANSVAAL.
P.O. Box 5[illegible]
Telegraphic Address: "NARASOO."

THE NATAL DIRECT LINE OF STEAMERS.

સારી ગંજાવર આગબોટો દેલાગોઆ અને કલકતા તરફ નીચે મુજબ ઉપડી જશે.

Umhloti તા. ૪ થી માર્ચ કે પછી તુરત.

આ લાઈનની સ્ટીમરોમાં ઇન્ડીયન પેસેંજરોને વાસ્તે ખાસ ગોઠવણ કરવામાં આવેલ છે. મુંબઈ જતા પેસેંજરો વાસ્તે કોલંબોથી સ્ટીમર બદલવી પડશે. વધુ ખબરને વાસ્તે કીંગ અને સન્સને ત્યાં તપાસ કરવી. હેડ ઓફીસ, ફેલ્ડ બીલ્ડીંગ્સ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ ડરબન.

अच्छो गंजावर आगबोट कोलंबो और कलकत्ता तरफ नीचे मुजब जायगी

Umhloti ता. ४ थी मार्च और पिछे तुरंत.

यह लाइन की स्टीमरों मे इंडियन पेसेंजरों के वास्ते खास इंतजाम करने मे आया है. मुंबई जानेवाले पेसेंजर को कोलंबो मे स्टीमर बदलना पडेगा. ज्यास्ती खबर के लीये कींग एन्ड सन्स के यहाँ तपास करना. हेड आफीस. फेल्ड बील्डींग्स, वेस्ट स्ट्रीट, डरबन.

[illegible Tamil text]

Umhloti [illegible Tamil text]

[illegible Tamil text]

KING & SONS, West Street, Durban.

G. PEERBHOY BUTLER,

GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER

Turkish Caps of every description a speciality

560 WEST STREET, DURBAN.

EBRAHIM CAMROODEEN,

GENERAL MERCHANT.

Natal Leaf Tobacco a Speciality.

153 GREY STREET. (Camroodeen's Buildings)

Tel. Add.: "Camroodeen," Durban.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.,

Have a large stock of

RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,

Directly Imported from India.

348 PINE STREET, DURBAN.

Tel. Address: "PABULAR." Box 35.

SUN CIGARS . . . .

SUMATRA CHEROOTS,

BOER TOBACCO . . . At Lowest

VIRGINIA ,, . . . Wholesale

SHAG, &c. . . . . . Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,

132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.

સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરૂટ બોર વરજીનીઆ શેગ વગેરે ઘણાજ વાજબી ભાવે નીચેને સરનામે મળશે.

સન બ્રાંડ ટોબેકો વર્કસ.

૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

બ્રીટીશ ઇંડીઆ સ્ટીમ નેવીગેશન કંપની.

ઉપલી કંપનીની સ્ટીમર દરમહીને અત્રેથી ડાલગોઆ બેવે સીધી મુંબઈ રવાના થશે. આથી મુંબઈ જતા પાસેંજરોની લાંબી મુસાફરીની તકલીફ દૂર થાય છે.

ડેક પાસેંજરો માટે ઘણી સારી સગવડ છે. સારા ઓફીસરો હોવાથી કોઇપણ તરેહની તકલીફ પડશે નહીં.

ફસ્ટ અને સેકન્ડ ક્લાસ પાસેન્જરોએ તુરત કંપનીની ટીકીટ કઢાવી લેવી. વળી ખોરાકીનોપણ બંદોબસ્ત કરવામાં આવશે.

વધારે ખબર માટે મેસર્સ દાદા અબદુલ્લા કંપની વેસ્ટ સ્ટ્રીટ ધીગિર પાસેનીજ ઓફીસમાં અગર અમારી ઓફીસમાં તપાસ કરવી.

કાવેલ્યુ ડન અને કંપની

કમરશીઅલ રોડ, ડરબન.

Abdoel Hack Mahomed Ismail & Company,

Wholesale and Retail Merchants.

DIRECT IMPORTERS OF

All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.

RATIONS SUPPLIED TO HEADS AND SIRDARS

121 GREY STREET, DURBAN.

Branch Office—Indian Location, Joh'burg.

Head Office—Tirpatur, Madras.

CIGAR DIVAN, Corner West & Grey Sts.

JUST ARRIVED: Finest Egyptian Cigarettes, to suit all Smoking Connoisseurs.

Have you visited S. P. MAHOMED & CO.'S CIGAR DIVAN? If not please call and inspect our Large Stock of the Finest and Best Assortment of Egyptian Cigarettes, as supplied by the Anglo-Egyptian Tobacco Company (whose Sole Agents we have been appointed in Natal), and who supply the principal houses and clubs in Egypt and India. Also on hand: Finest Stock of Indian and Java Cheroots and Cigars, Pipes, Fancy Goods, Scraps, Walking Sticks, Canes, &c., th[illegible] oo[illegible] can be[illegible]. A trial order solicited.

S. P. MAHOMED & CO., 91 Grey Street, Durban.

Printed and Published by V. MADANJIT, International Printing Press, Phœnix, Natal.

PRICE 3D. [illegible] REGISTERED AS A NEWSPAPER.

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday, 4th March, 1905. No. 9.

P.O. Box 190. Telephone No.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE & DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis and Sarees.

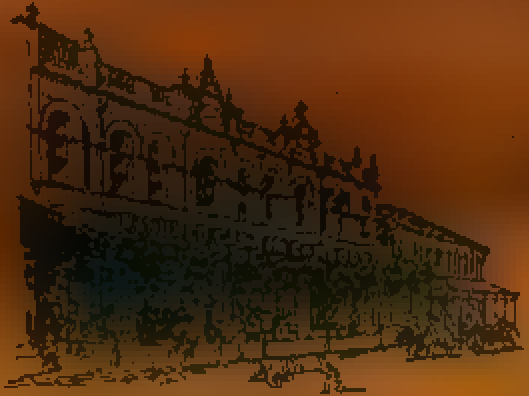

Rugs, Shawls, Boots and Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

ભાડે આપવાનાં છે.

૧ નં. ૮૭ વાળી ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ વાળી વખાર અથવા તો દુકાન, જે "ફીલ્ડ એન્ડ હેનો" પાસે છે તે.

૨ મોટી લાંબી વખાર જે પ્રીન્સ એડવર્ડ અને ક્રોસ સ્ટ્રીટમાં છે તે.

હમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

તમાકુ લાંબો તથા લાલ રંગનો ચીરટ બનાવવા માટ.

નીચેનો માલ સસ્તે ભાવે વેચવાનો છે.

કલકત્તાની સર્વે જાતની ઊન, બિલાડી વાઘનાં ચામડાં, મોકડી, અફીણ, સર્વે જાતનો મસાલો તથા તેલ વિગેરે.

જાલભાઈ સોરાબજી બ્રધર્સ.
૮૪, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

TO LET.

LARGE WAREHOUSE, which can also be used as a Shop, No. 87 Field Street.

A WAREHOUSE of Large Dimensions in Prince Edward and Cross Streets.

Tobacco purchased at all times, Long Leaf and Brown Colour.

FOR SALE—

ALL KINDS OF

Dhall, Furs, Skins, Opium, Quilts, &c.

JALBHOY SORABJEE BROS.,
84 Field Street, Durban.

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have always on stock:—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS, TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SMOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,
118 COMMERCIAL RD., DURBAN.

Cable & Tel. Add.: "Katherian."
Telephone 224.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

AT [illegible]

[illegible] FIELD STREET.

P. O. Box 97. Tel. Address: "MIANKHAN," Durban. Telephone No. 635.

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

139 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box 49. Tel. Add.: "PORBANDER."

ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસમાન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ

[illegible] ૧૩૯, [illegible]

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઈસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY,

મોઝામ્બિક.	ઇન્ડિઆ લાઇન.
બુરગરમીસ્ટર તા. ૩૦ મી ... ,,	સુનદુસરાત તા. ૧૫ માર્ચના ઉપડશે.
	સુલતાન તા. ૧૮ એપ્રીલના ,,
ઉપડી આગબોટ પાસેન્જરોને જંગબાર બદલાવવી પડશે.	ઉપડી આગબોટ સીધી મુંબઇ જશે, જંગબાર બદલવી નહિ પડે.

ઉપડી આગબોટ હમેશાં ટેમસર આવી ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે. વાસ્તે જનારાઓ વિચાર કરી કામ કરશે કે જેથી પાછળથી હેરાન થાવું ન પડે.

સ્ટીમર સુલતાન મોરમના બીજે દહાડે ઉપડી જશે એટલે મુસલમાન ભાઇઓને મો રમ કરીને ચડવાનું થાય.

મહેરબાની કરી ટીકીટ કઢાવો તો મનેજરને કઢાવને સલાહ દેવી મહત છે. વધારે ... બાબતો પુછવાથી મળશે.

... અહમદ, ઇન્ડિઅન એજન્ટ.	જરમન ઈસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.
કમર્શીઅલ બીલ્ડીંગ, ગ્રે સ્ટ્રીટ	...
પી. ઓ. બોક્સ ૧૨૬, ડરબન.	ડરબન.

INDIA-SOUTH AFRICA LINE.

ઉપરની કુંપની ની સ્ટીમરો કલકત્તા અને નાતાલ ડેલાગોઆ અને કેપના બંદરો વચ્ચે નીયમીત દર માસે આવન કરશે આ સ્ટીમરો વેપારીને પહેલું ખાસ સગવડ કરેલી છે.

એસ. એસ. જમાલપુર ૧,૮૬૪ ટન (૧૦૦ એ ૧ લોઇડ) તા. ૨૦-૩-૦૫ } કલકત્તામાં માલ લેશે.
,, ,, મીરઝાપુર ૧,૮૮૮ ટન ,, તા. ૨૦-૪-૦૫ }

તા. ૬. આ સ્ટીમરો ઝડપથી ચાલનારી હોવાથી અને હિંદુસ્થાન તથા સાઉથ આફ્રિકાનાં બંદરો વિના બીજે ક્યાંય નહિ રોકાતી હોવાથી સાઉથ આફ્રિકા અને હિંદુસ્થાન વચ્ચે ઝડપથી માલ લઈ જવા લાવવા માટે બહુજ સગવડ કરેલી થઇ પડશે. માલ મોકલવાના ઓરડરો કંપનીના એજન્ટો પાસેથી મળી શકશે.

ડી. વાલ એન્ડ કુંપની	... એન્ડ કુંપની
ડરબન.	કલકત્તા.

INDIA-SOUTH AFRICA LINE.

கல்கத்தாவிலிருந்து நட்டாலுக்கு மாதாந்தரம் ஒரு கம்பனியின் கப்பல்கள் வியாபாரத்தின் பொருட்டு டெலகோவா, கேப்துறைமுகங்களுக்கு முக்கியமாக வரும்.

1,868 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். ஜமால்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து மார்ச் 20உ தாக்கு ஏற்றுமதிசெய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

1864 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். ஜமால்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து மார்ச் 20உ சரக்கு ஏற்றுமதி செய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

1,888 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். மீர்சாப்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து ஏப்ரல் 20உ சரக்கு ஏற்றுமதிசெய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

இக் கப்பல்கள் இந்தியாவிலிருந்து நட்டால் துறைமுகத்திற்கு ... ...

... ஏஜண்டுகள், கல்கத்தா.

விசேஷ விளம்பரம்.

... ...

எம். ஆர். பி. என். செட்டி, 369, பயினியர் ஸ்ட்ரீட், டர்பன்.

વેચવાની છે.

ખેતી અથવા સ્ટોરને લાયક ૬૫૦ વીઘા જમીન ... પીટરમેરીટ્ઝબર્ગ પાસે, અમદીન્ટો. વધારે ખુલાસા માટે પુછો.

એમ. આર. પી. એસ. ચેટી.

૩૬૯ પાઇનસ્ટ્રીટ, ડરબન.

HAJEE HABIB.

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of

Bags, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery.

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL.

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add.: HABIBDAD. P. O. Box 67.

388, Prinsloo Street, PRETORIA.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—129 Commercial Road, Maritzburg.

Branches—130 Commercial Road, Maritzburg.

And at Mooi River.

Tel. Address: "HASSAN MAHOMED."

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL

Arabian Merchant & Direct Importer,

115 COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG.

Branches—129 & 131 Commercial Rd., Maritzburg.

And at Mooi River.

CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, CROCKERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTION.

Telegraphic Address "Ismail."

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Atta of all kinds and Groceries, &c.

130 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods;

—AT—

122 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - P.O. BOX 1869.

[illegible]

பிளேக் நோயைக்குறித்த எச்சரிக்கை.

1. வியாதிக்காரர்களை ஆஸ்பத்திரிக்கனுப்ப அச்சப்படவேண்டியதில்லை. அங்கு அவர்களை அதிக பட்சத்துடன் நடத்தப்படும். [illegible]. யாருக்காவது காய்ச்சல் அல்லது ஜலதோஷ இருமல் கண்டால் உடனே சுக அதிகாரிகளுக்குத் தெரியப்படுத்தவேண்டியது. 3 வியாதிகண்டவுடன் டாக்டரை அழைத்துக்காட்டவேண்டும். 4. வியாதிகண்டால் பயங்கொண்டு ஓடிவிடக்கூடாது. 5 வியாதிப்பட்டவர்களுடன் கூடயிருந்தவர்கள் மறைக்காமல் அதிகாரிகளுக்குத்தெரிவித்து, அவர்களால் பரீட்சிக்கப்படவேண்டும். 6. சிலவு அதிகமாவதை நினைத்து கடைகளில் படுத்திருக்கக்கூடாது ஏனெனில் கடையில் வியாதிகண்டால் சரக்குகளை எரித்துவிடவேண்டியதுநேரிடும். 7. கடையில் விற்பனைக்கான சரக்குகளை குடியிருக்கும் வீடுகளில் ஒருபோதும் வைக்கக்கூடாது. 8. குடியிருக்கும் வீடுகளை மிகவும் சுத்தமாக வைத்திருக்கவேண்டியது. 9. குடியிருக்கும் அறைகளில் ஒரு ஜென்னல் அவசியமாக இருக்கவேண்டியது. இரவிலும் பகலிலும் நல்லகாற்றுவரும்படி அதைத்திறந்துவைத்திருக்கவேண்டியது அவசியம். 10. உடுப்புகளை நன்றாய்வெளுத்துச் சுத்தமாகப்போட்டுக்கொள்ளவேண்டியது. 11. அதிக சீக்கிரத்தில் ஜீரணமாகக்கூடிய சாப்பாடு சாப்பிடவேண்டியது. அதிகக்காரமுதலியது கூடாது. 12. விருந்துகள்முதலியவை நடத்தக்கூடாது. 13. வீட்டைக்காலிசெய்யும்போது ஈரமான இடங்களை காய்ந்த மண்ணினாலாவது சாம்பலினாலாவது மூடவேண்டும். கக்கூசைசுத்தஞ்செய்து கார்பாலிக் முதலியவைகளைப் போட்டுவைக்கவேண்டியது. 14. வீட்டுக்குள் தரைகளை வெந்நீரால் கார்பாலிக்முதலியவைகளைக்கலந்து அடிக்கடி கழுவி சுத்தஞ்செய்யவேண்டியது. 15. பிளேக்கு உண்டாகிய அறையிலுள்ள வஸ்துக்களை நன்றாய் கார்பாலிக்கினால் கழுவி சுத்தஞ்செய்தபின் தான் உபயோகிக்கவேண்டியது. 16. சாதாரணமான அறை ஒன்றுக்கு இரண்டுபேருதான் குடியிருக்கவேண்டியது. 17. தூங்குகிற அறையில் சாப்பாடு சமைக்கவும், சாப்பிடவுங்கூடாது. 18. வீட்டுக்குள் எலிகள் வராமல் ஏற்பாடுசெய்யவேண்டியது. சாப்பாட்டுவஸ்துக்களை எலிகள் வந்து சாப்பிடாதபடி காபந்துசெய்யவேண்டியது. 19. வேலையில்லாமல் வீட்டில் சும்மாசோம்பலாக இருப்பவர்கள் வெளிபோய் நடந்து உலாவிவரவேண்டியது.

S. MUNGALEE,
General Merchant & Farmer.

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.
Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 179.
BARBERTON.
Tel. Address: "MUNGALEE."

A. M. KHARVA
GENERAL MERCHANT.
UPPER MURCHISON ST.,
LADYSMITH.
Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

SHAIKH ALLIE,
General Dealer & Family Grocer
[illegible] & 56 LEUWEN STREET,
CAPE TOWN.
BRANCHES—272 Caledon Street.
295 Long Street.

Castle Cash Stores.
M. I. DALA,
Crockery and Chinaware,
CASTLE BUILDINGS,
HANOVER STREET,
CAPETOWN.

SHAIKH ALIE,
ESTATE OWNER.
HOUSES TO LET.
19 EYER STREET, CAPE TOWN.

RATANJEE NOWROSJI,
Direct Importer and Mineral Water Manufacturer
રતનજી નવરોજી.
CLAREMONT, CAPE COLONY.

P.O. BOX 441.

ઇ૦ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર, તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

Tel. Address "ABOOBAKER"

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નં૦ ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing,	Skirts,	Bibs,
Blouses,	Underskirts,	Bonnets,
Night-gowns,	Children's Fancy Goods,	Bootees,
Combinations		Hats,
Chemises,	Frocks,	Wool Shawls,

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS:
O. E. HANDS, Resident; J. GARLICK, Cape Town.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગારલીક, કેપટાઉન.

સર્વે જાતનો માલ.

સઘળી રકમનુ કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, વાસણો, શાલો, જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

The 'Alexandra'

DURBAN BRANCH OF

'Alexandra' Vegetarian Tea Room Johannesburg,

OPENED WED., 22ND FEB.,

Esplanade Buildings

CORNER GARDINER STREET, ESPLANADE.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars,

MANUFACTURED BY THE

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

111, STATION ROAD, BRICKFIELD.

P.O. Box 2531. JOHANNESBURG.

PROPRIETOR—P. F. DORABJEE.

Special Quotations for the Wholesale Trade.

—A TRIAL SOLICITED.—

Sample Cigars sent Post Free on application.

A. Chelty, Central Fruit Depot,

FLORIST AND FRUITERER.

Importer and Exporter of Colonial and Foreign Fruits and Flowers. Choicest Fruits packed for export. Wedding Bouquets, Sprays, and Wreaths made up on the shortest notice.

CIGARS. CIGARETTES. CONFECTIONERY.

Heynes Mathews' Buildings, (corner of Adderley and Longmarket Streets)

CAPE TOWN.

Telegrams: "Chelty," Cape Town.

ஏ. செல்ட்டி வெளிதேசவியாபாரி.

இவரிடத்தில் பலவிதமான புஷ்பங்களும் கனிகளும் இருக்கின்றன, கானிக்கும் வெளியூருக்கும் ஏற்றுமதி இறக்குமதி செய்கிறார், வெளியூருக்கு பழமனுப்புகிறார்; தவிர கல்யாண புஷ்பச்செண்டுகளும், மாலைகளும், சட்டைமேலணியும் புஷ்பமொட்டுகளும் அவரிடமிருக்கின்றன. இன்னும் சுருட்டு, சிகிரெட்டு, மிட்டாய்வகைகளுமிருக்கின்றன.

ஹெய்ன்ஸ், மெத்யூஸ் பில்டிங்கஸ், கார்னர் ஆப் அடர்லே லாங்மார்க்கட் ஸ்டிரீட் கேப்டவுன்.

"டெலிகிராம்" செல்ட்டி, கேப்டவுன்.

ક ખ ગ ઘ ઙ ચ સ્કુલ A B C D E F G

ગુજરાત અને કાઠીઆવાડનાં ગ્રુહસ્થોને પોતાના બાળકોને ઈંગ્લીશ તથા ગુજરાતી ભણાવવા સારૂ આ સ્કુલમાં મોકલવાને વિનંતિ કરવામાં આવે છે. આ સ્કુલ તા. ૧લી જુન ૧૯૦૪ થી સ્થપાઈ છે. માસીક ફી ૧૦ શી.

૨૫૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ. એમ. એસ. પટેલ,
ડરબન. (હેડ) એસ. અને એમ. એચ. પટેલ.

TO LET.

PLOTS OF LAND FOR CULTIVATION

APPLY—

International Printing Press, PHŒNIX.

Manager's Notice.

The International Printing Press has been removed to Phœnix. The Management beg to advise their clients and advertisers in INDIAN OPINION that the Durban Office for receiving printing orders, subscriptions to INDIAN OPINION, &c., will still be at 113 Grey Street. All postal communications and monetary transactions should be addressed: The International Printing Press, Phœnix, Natal, to whom, also all cheques should be made payable. Commission should be added to the amount of all cheques other than Durban.

Indian Opinion

Vol. III. Phœnix, Natal, Saturday, 4th March, 1905. No. 9

M. H. NAZAR, Editor.

Editorial Notice.

All communications for the Editorial Department should henceforth be addressed :—The Editor, Indian Opinion, Phœnix, Natal. Business communications should be addressed to the International Printing Press, Phœnix, Natal.

Contents.

	Page
Leaders :	
The Vleis	135
General Dealers at the Cape ...	135
Potchefstroom Extravagance ..	136
Topics :—	
The Piggeries of Natal	136
Schoolboys and the Bombay Exhibition	137
Other Articles :—	
Durban's Insanitary Areas	137
Eastern and Western Ideas of Happiness	138
Forgiveness	138
An Honest View	138
The Cape Dealers' Bill	139
Facts and Comments	140

Indian Opinion.

Saturday, 4th March, 1905.

The Vleis.

We desire to call the attention of the authorities in Durban and elsewhere to the report of our representative on the "plague spots" of Durban, published in this issue. It will be seen how little ground there is for the popular prejudice against the "insanitary Indian" as the cause of plague, it being plain enough that what insanitation there may be, is on the part of the authorities themselves. It is all very well to shut the eyes and cry, "insanitary Indian," "dirty coolie," and so on ; but that only plays upon prejudice, and masks the cause of the insanitation and dirt. It is for the authorities and the public generally to open their eyes and ask how it is *possible* for anyone to be strictly sanitary under such conditions. We are tired of re-iterating this thing from the Indian side ; but our aim is to make the European re-echo the cry. Then perhaps the Corporation may, to use an expressive phrase, "get a move on."

When a bacteriologist wishes to cultivate bacilli, he places some on gelatine, and leaves them to multiply ; but he takes due precaution against scattering them broadcast. Durban also plays at developing bacilli ; but it does so in a very different manner. The Vleis form its little piece of gelatine, and all forms of noxious bacteria find a congenial environment. Then, having obtained a fine culture, human beings are placed in the midst of it. Is it any wonder that they develope plague and other diseases under such conditions?

The question has been asked against the Indian : Who breeds our plagues? We reply most unequivocally, as far as Durban is concerned : *The Corporation.*

General Dealers at the Cape.

The Cape Government Gazette publishes the text of a Bill to regulate the trade of a general dealer. We can understand the regulation of dealers' licences, but that the law should regulate the trade of the dealers also, is an idea altogether novel. We reproduce the operative clauses of the Bill in another column. It contains in all 35 sections, most of which could, more or less, have been avoided ; but we must at the same time confess that though the Bill is drastic enough, it shows on the part of the framers great regard for the interests of the general dealers, and in that respect it is undoubtedly less open to objection than the Natal Act. According to the Bill, all the present licence holders are protected unless they have committed breaches of the law regarding Sunday trading, the selling of spiritous liquor, or sanitation, or unless the premises have been allowed to become a nuisance to the neighbourhood by reason of the habits of the dealers' customers, his associates or himself. With reference to the new licence a Resident Magistrate may issue a certificate enabling the applicant to take out the licence, or the question may be decided by the Licensing Court. Both the Magistrate and the Licensing Court have the power to refuse the licence on grounds, *inter alia*, of the character of the applicant, of his inability to write in some European language, or to keep intelligible records of his transactions. There is, too, the power granted to the licence holder in the event of his licence being cancelled to appeal to the Supreme Court, except when the cancellation has taken place by reason of conviction under the Liquor Act. The most objectionable clause throughout the Bill is with reference to the European languages. The habitual affront to the millions of British Indians and their cultured languages that such a provision implies, renders it necessary for the British Indians at the Cape to oppose the Bill, which otherwise they could have gladly assented to. The importation of such vexatious provisions is not calculated to gain the co-operation of the Indians. We cannot understand why a man, who is a capable merchant, thoroughly honest, and able to keep his books in the English language through outside assistance should be debarred from obtaining a licence. We could point out scores of miserable shanties, in every way a disgrace to any town of importance, owned by those who have a knowledge of "some European language." Why should they get a licence, and a well behaved Indian subject, having business premises in a perfecly sanitary condition, and bearing an unexceptionable character, be insulted by having it flung in his face that he is unfit because he does not know a European language? We trust that the

British Indians [illegible] the Cape will co-operate in resisting this fresh attempt at imposing a burden on them, and that the Government will see their way to expunge from the Bill the objectionable clause, and thus secure the active co-operation of a large body of the traders concerned.

Potchefstroom Extravaganza.

THE Potchefstroom Vigilance Association has held another meeting. A discussion took place thereat on the terms of the original motion in regard to the subject of boycott. The motion ran as follows:

> That the members of the Vigilance Association bind themselves, individually and as a body, not to let or sell to or deal in properties or merchandise with Indian traders or hawkers, nor to deal with any local, Johannesburg, or other Colonial firms, doing business with Indians.

We learn that a meeting of business men of the town subsequently expressed the opinion that they were positively unable to carry into effect the latter part of the resolution referring to Colonial firms! We were not unprepared for this frank confession. Indeed, we anticipated it. It was a necessary corollary to an action based upon false economics. At the meeting to which we refer, [illegible] Mr. Hartley, who is, we believe, Chairman of the local Chamber of Commerce, is reported to have said:—

> If every white trader acted up to the resolution in refusing to deal with any wholesale firm who also conducted business with coolies, their business would be entirely dislocated.

That is exactly what we wrote weeks ago, and it has taken the business men of Potchefstroom all this time to realise that they have committed a commercial blunder. Is it possible that they seriously thought they would be permitted to hold a minatory scourge over the heads of merchant-princes who could, were they so minded, refuse to have any dealings whatever with them without any perceptible shrinkage in their turnover? Surely so ludicrous a situation could not reasonably have been conceived. It would be—as it has actually proved to be—the Gilbertian impossibility of the tail endeavouring to wag the dog! At least, Potchefstroom has had the saving grace of having learnt its lesson, for we are duly instructed that the Secretary of this Association said he was assured that there was no difficulty in carrying the first part of the resolution into effect. He realised that the last portion was impracticable, and therefore moved that it be eliminated.

In fact, the Vigilants have realised that there was every prospect of the remedy proving worse than the disease. It has been found that the sense of "race-preservation" must be subordinated to considerations of pocket, and so the famous "Tooley Street Tailors" resolution has been amended in this way:

> That the members of the Vigilance Association bind themselves, individually and as a body, not to let or sell to, or deal in properties or merchandise with, Indian or Arab traders or hawkers.

How far the white traders of Potchefstroom are amenable to this particular form of coercion we are quite unable to say; but we suspect it will be found that, as in the case of the original resolution, this one will also fail in its object.

The Potchefstroom *Budget* says:

> It must be remembered that this is a question of self-preservation with the inhabitants of Potchefstroom, Pietersburg, and other Transvaal towns, and not one of Imperial sentimental at all.

It would appear that, in order to safeguard the preservation of the people of "Potchefstroom, Pietersburg, and other Transvaal towns," Imperial considerations must go by the board. This is merely another rendering of the inimitable "cut the painter" idea, and it has always been our experience that those who make the loudest use of this doctrine know least of the lofty traditions of the empire to which they belong.

Perhaps it is unwise to lay too much stress upon the doings and sayings of this particular Vigilance Association. It has already had to offer its submission on one of the essential points of its campaign *à outrance*, and we shall be surprised if it be not shown that the amended resolution will prove to be an economic failure also.

The crux of the whole question, so far as Potchefstroom itself is concerned, lies in the fact that notwithstanding all exaggerations to the contrary, but very few white traders are affected by Indian competition. This "struggle for existence," since the war, has actually resulted in a total *increase* of white stores in the town of Potchefstroom!

The Piggeries of Natal.

Our contemporary, the *Natal Mercury*, makes a valuable suggestion regarding Mr. Barnett's strong remarks on the condition of the barracks for the indentured Indians in Natal which he describes as "nests of foulness and piggeries." Our contemporary rightly says that "it is now incumbent on the Government either to disprove it (and Mr. Barnett's charge) or find out if it reflects the truth, and if so have the wrong redressed." Mr. Barnett has spoken under a full sense of responsibility and after intimate acquaintance with the position. We have often remarked in these columns upon the fact that the charge of insanitation against the lower class Indians could not be borne out, in that the object lesson they received on arrival in Natal was not of the very best kind, and unless the attitude of mind with which the Indian is generally regarded is materially changed, there is not much hope of improvement. The people in South Africa have to recognise the British Indian as a fellow being. Then we would have the same interest taken in the sanitary and other condition of the British Indian that is taken, for instance, by the general public in London in slums and their improvement. It is from that standpoint that we wish to complain of our contemporary's remark that "the coolie is not a cleanly individual and if left to himself he would soon make a first class villa resemble a piggery more than anything else." The

charge could hardly be sustained and we make bold to say that the humblest hut in India has its surroundings in a perfectly clean condition. It is only when an Indian peasant is placed in a crowded state where he has not plenty of room for himself that he certainly becomes incapable of looking after himself except under control. Barrack life is unknown to him. In a hut surrounded by acres of ground he knows how to splash about and how to keep things clean. As soon as the methods he is used to are employed in barracks, they become a positive nuisance. Is it not then the duty of the employer to take the Indian sympathetically in hand, not with a feeling of disappointment such as our contemporary seemed to betray, but with hopefulness? No time is lost in teaching the Indian the new method of work on the plantations: and it is because he has been found to be eminently adaptable that he is so much in demand. Could the same attention be bestowed on his sanitation, we have no doubt that the result would be simply wonderful.

School Boys and the Bombay Exhibition. An Indian contemporary draws attention to the bringing o school boys from the *Mofussil*, the up-country districts, to attend the Bombay Industrial Exhibition. To those who understand the workings of the child-mind, it is easy to understand the influence that such a change of environment must have over the imagination of these youthful scholars. To exchange the calm and tranquillity of provincial towns for the bustling life of a busy metropolis, would be an event in the existence of even the most stolid of us: how much the more wonderful must the novel experience be to the impressionable mind of these budding citizens? The lessons that the boys will learn, broadening the intellectual horizon as they needs must, will have a lasting effect, and the seed of inquiry thus sown will yield a plentiful harvest in the years to come. We draw attention to this matter since it affords so striking a contrast to the existing condition of Indian education in this colony. Whereas, in India, no effort is spared to equip the youth of the country suitably for the struggle of life, and for the development of what is best in citizenship and national spirit, here, on the contrary, practically nothing is done to instil into the young Indian mind the benefits and advantages of self-development, with the natural result that the State does not benefit from the increased advantages that would accrue were the education of Indians given greater prominence in the social economy of Natal. It is useless to speak in derision of the ignorance and lack of instruction of the Indian population, when no effort is made to fulfil duties imposed upon every State to develope what is best in its citizens by affording them opportunities of instruction.

Durban's Insanitary Areas.

[BY OUR SPECIAL COMMISSIONER.]

The insanitary areas that I examined on behalf of *Indian Opinion* are situated on the Western and the Eastern Vleis, and I shall deal with these in the order given. The first house that I entered was owned by its occupier, a dhobi. The building was not a new one, and externally it did not appear specially well-constructed. It was, however, solid enough, and with a few alterations and a little re-painting, it would be in excellent repair. The inside was in remarkable contrast. Here everything was a picture of cleanliness and order, the ventilation was excellent, and every effort was apparently made to keep the house decent and tidy. The piece of ground at the back was carefully swept, and the latrines in good order, with clean wooden floors. Unfortunately, the only outlet was into an open sewer that ran the whole length of the property, lying stagnant and putrid in parts, and yielding odours that stank in one's nostrils. This same evil pest-breeding sewer went through into the grounds beyond, which were well-cultivated by other squatters. At one spot there was a concreted washing-place which had, I learnt, been made at the suggestion of the sanitary officer, to prevent wash-water from percolating through the soil, and so spreading into adjoining areas. The kitchen and washrooms of the house first referred to were quite clean and suitable for the purposes for which they were used. The building cost the owner £450; if, then, he is to receive notice to quit, he must forfeit all title to this property. He has in fact, so insecure a tenure, that he is naturally disinclined to spend more money by making the repairs, additions, and alterations that might be required.

Other houses that I visited were very similar to this, in regard to internal cleanliness, tidiness, and ventilation. The yards were always neatly kept, and the kitchens and latrines were suitable for the uses to which they were put. In some cases, wash-water found its way by a natural channel into the open sewer to which reference has been made. One or two house-holders had made small concrete beds for this water to flow along, but, whilst this was undoubtedly a very reasonable precaution to take, the terms of tenure were so insecure as to make most of the tenants disinclined to go to any further expense than was absolutely necessary.

I found everywhere that, wherever there was any disorder, uncleanliness, or disgusting ordure, these were due, not to the habits of the people, but to external circumstances over which they had no control, such as, for instance, this open sewer running through the property, drainage underneath the house, and no facilities for washing.

Even where such conditions did obtain, the internal state of the house was remarkably clean and normal. In very few instances did I come across actually unhealthy internal conditions, and this was not at all in reference to cleanliness, but to lack of light and ventilation due to structural deficiencies, which had, seemingly, been passed by the municipal authorities.

The Corporation barracks on the Western Vlei are on ground raised by the addition of cinders from the adjoining Power Station. They are clean and comfortable enough, though the air-space seems limited. The great deficiency everywhere seemed to be a sad lack of guttering and down pipes, leading into some sort of concreted bed, to let off waste water, although this would only slightly mitigate the evil, since this waste water would eventually stagnate in the aforesaid open sewer. In this barrack there are some 120 rooms with a population of about 400. So far as I was able to observe, on the whole area there were very few water-stands, and consequently, few washing facilities. In some places, the ground under the houses had been filled up with cinders, though it was difficult to estimate the completeness of the operation. I suspect that, in some cases, it is possible that water has been held in by the process of building up the soil, and that this water is gradually percolating through the soil, and at the same time putrefying, if one may judge from the effluvia arising from certain properties.

I visited the Corporation Barracks on the Eastern Vlei. These compounds are very large, and exceedingly well-kept, in view of surrounding conditions. The rooms are perfectly well-lighted and clean, and the grounds as tidy as possible, special raised receptables being erected for holding wood. There are 9 latrines and 160 night-soil pails, and all latrine refuse is removed daily, as is solid rubbish

from the grounds themselves There are 12 water-fountains, and 24 women's bathing-places. The water from these and the washing-rooms goes into an underground water-pipe, whence it runs out into the Vlei outside.

This Vlei is unspeakable. It consists of ground made marshy by the soakage of the upper town-lands. The stench is awful. The ground is a swamp, swarming with rats. Grass has been cut for a considerable distance, as a precautionary measure. The whole place reeks of disease, and is a veritable plague spot.

The women who were employed by the Medical Officer of Health to cut the grass were up to the knees in this quagmire!

On the further side of the Vlei is an open sewer, containing stagnant water. Mosquitos breed prolifically, and carry disease germs thence all over the town.

It would appear that the only possible precaution to take is to run a sewage pipe right through the Vlei and join on to the main sewage system, which proposition, I believe, is in process of being taken in hand. The cost is the great obstacle, and the Municipality are apparently unwilling to incur even so small an expense as £4000 odd for hardening the grounds of the Corporation Compound on the Eastern Vlei, on the recommendation of the Medical Officer of Health and the Inspector of Nuisances.

It is obvious that the Corporation has made some move to cure the evils in its own compounds, but the question of prevention, in the shape of doing away with the causes of the evils, appears to be neglected by it. And yet it would seem that those who pay taxes to the Corporation for this ground should receive some adequate return. They at least deserve as much consideration as the Corporation horses !

Eastern and Western Ideas of Happiness.

(*Concluded.*)

But to the Oriental all this questioning and revision seem vain and impious. The ways of God and the ways of the King are alike beyond his understanding and control. . . . Resignation is the only remedy for calamities, and the chief of all virtues. Government, he holds, can no more be improved than the constitution of the universe. Both may seem tyrannical to the impious. The wise and virtuous will endure them without complaint. All that he knows of history confirms this view of life; and it of course has helped to make his history. He has never got the better even of the King. How can he expect to get the better of the forces of Nature? . . . . Neither in heaven nor on earth can there be any revolution for his good. He was not intended to be happy either by his heavenly or his earthly rulers. Things are as they are, and if he struggles with them they will destroy him. Therefore, it is for wisdom to teach endurance, not enterprise; and discontent is never divine. . . . . This theory of life has the interest of all remote and exotic things for us. We find an unexpected, mournful beauty, as of a desert flower, in some of its highest expressions. We may even in downcast moods incline to see some truth and wisdom in it. But it can never grow into our minds or direct our conduct. . . . . Sometimes it may take our fancy to cry, "Vanity of vanities." But we know all the while it is only a greater vanity that makes us utter that cry. We know that disillusion is only a fit of temper with us, and that it cannot give us any satisfaction, except the passing one of novelty. Indeed, we are so full of life and hope that the philosophy of despair is a diversion to us.

To call ourselves the sport of fate gives us an agreeable sense of irresponsibility. It refreshes our minds sometimes to take a holiday among these alien philosophies; but, having taken it, we return with a new zest to our normal business view of life. It is an imperfect view we are ready to confess; but imperfection, though it may be a law of life, only urges us to further efforts. We look rather at how much has been achieved than at the infinite amount of what is yet to do. Till we have found a faith that will not only account for the existence of evil, but will help us to get the better of it, we must have a working hypothesis. It may be vague and contradictory; but it grows more consistent and explicit with every new triumph over the hostile inertia of things. Meanwhile, we only play with disillusionment as a lover plays with it. For, indeed, we are in love with life, and our infatuation is sharpened by the lover's sense of thwarted omnipotence. There is an infinite power in us that circumstances baffle, but only for a time. In the end we shall master circumstances and make life what we dream of it. So the philosopher, who tells us that we can be comfortable if only we will consent to expect nothing, might as well preach his theory of renunciation to Romeo. We do not wish to be comfortable, but to live. Boundless expectation is life for us. We enjoy it so much for its own sake that we are not to be cured of it by its attendant discomforts. Life may be a fever, but we prefer it to stupor; and if perfect happiness can never be attained there is more happiness to be got out of pursuing it than from sitting down and submitting to a siege of all the miseries. If life is a war, we will take the offensive in it, for the offensive alone can give us the complete victory of which we dream.—A. CLUTTON-BROCK, in the *Speaker.*

Forgiveness.

We do not quite understand why it is that foregiveness, received or bestowed, is never so complete as to leave no sting. Memory retains little griefs or unkindnesses long after our hearts have forgiven, and would gladly forget. There are people who willingly pass over differences, but they rarely know the meaning of friendship, in its highest and purest sense, and are too often in need of forgiveness.

Acquaintances have power only to disturb our outer lives; friends have power to wound our spirits. Friendships should be chosen with care and guarded from every shade of mistrust.

We cannot be too much to our friends, and if we are all that we can be, doubtless there are times when we fail to meet their fullest expectations: but for like failure on their part we grieve sadly. We cannot afford to be exacting or untrue; neither have we a moment in which to cherish resentments or to doubt. One doubt attracts whole armies, and before we are fully aware of any change the friendship that was precious, and should have been life-long, becomes a sad regret. New friends never fill the places from which the old ones have gone out: they may be a good deal to us, but between old friends and our vanished years there is a sacredness in which new ones can have no part.—*Christian Globe.*

An Honest View of the Asiatic Question.

The following is the full text of the leading article in the *Mafeking Mail* of Jan. 28th., to which we drew attention in a previous issue. It is with pleasure that we reprint it; because, unlike the usual anti-Indian nonsense, it is, although hostile, written honestly and without cant. We regret that owing to our not receiving this particular number of the *Mail*, we were unable to publish it earlier.

[*Indian Opinion* states that an Insurance agent in Potchefstroom, representing one of the oldest established Fire Insurance Companies in the world, cancelled, without notice, the policies of a number of British Indians, some months before their premium had run out, apparently for no other reason than that the agent had joined the Anti-Asiatic Vigilance Association. At the same time, this paper points out, when the Municipality being unable to provide a sum of money required for the establishment of a Fire Brigade for Potchefstroom, Capt. Jones, O.C. Police, wrote to the Indian Association asking what they would be prepared to do towards assisting the establishing by private means, the Association responded,

asserting their willingness [illegible] co-operate. In a recent addition of *Indian Opinion* the rights of British Indians in the Transvaal were most ably defended. The case was stated temperately, and it is [illegible] be regretted that more consideration cannot be given to it. It seems hard, but it is no use mincing matters; bard or soft one solid fact remains, that the place occupied by the Asiatic Trader in South Africa is required. They compete too closely to permit the European to get a living on the same ground, and legislation has to be passed to keep them off. This does not necessitate any throwing of abuse at them, nor any misrepresentation, which it is to be feared some [illegible] the Anti-Asiatics have indulged in. It is not for their vices we prefer their room to their company. Whether their vices are greater or blacker than those [illegible] the Europeans, we do not know, and it is immaterial to the question. Europeans want to live in South Africa, and the trading portion cannot do so if Asiatics are allowed to trade here. We can still respect the educated Indian as the child of a civilisation far older than our own, and as coming from the same parent stock, and we may continue [illegible] revere their history as that [illegible] the nation which provided the brain cradle of the chief religions of the world, but we do not want their ten-in-a-room competition. That is the point and whatever Downing Street *cum* Exeter Hall may say or want, will not matter. Eventually South Africa will be a white man's country. European South Africa wants it, and our esteemed Indian friends should recognise the inevitable.

BILL

TO

Regulate the Trade of a General Dealer.

Some Extracts.

2. From and after the promulgation of this Act, no new general dealer's licence shall be issued or granted, or the transfer of any general dealer's licence be allowed except upon the certificate hereinafter referred to. A new general dealer's licence shall mean a licence to a person or firm not at the time of the promulgation of this Act holding such a licence in the magisterial district concerned.

3. The Resident Magistrate or Assistant Resident Magistrate of the district in which a new general dealer's business is sought to be carried on or in which a business carried on at the date of the promulgation of this Act is sought to be transferred to some other person, shall upon application for the said licence or transfer have power authority to grant a certificate allowing the issue or transfer of such licence, or shall refer the said application for the consideration and determination of the Licensing Court hereinafter established.

4. The Resident Magistrate or Assistant Resident Magistrate aforesaid may, in considering any such application as mentioned in this Act, have regard *inter alia* to the character of the applicant, to his ability to write in some European language and to keep intelligible records of his transactions.

5. A Court for the consideration and determination of such applications as are in sections 2 and 3 mentioned or for giving effect [illegible] the provisions of the 22nd and succeeding sections of this Act is hereby constituted and shall be held in and for each District of the Colony to which a Resident Magistrate or Assistant Resident Magistrate has been appointed, provided that if any Assistant Resident Magistrate has been appointed to any District within which there is no Municipality or Village Management Board, the Licensing Court for the District of the Resident Magistrate shall be the Licensing Court for such District of Assistant Resident Magistrate.

6. Such Court shall consist of:—

(1) The Resident Magistrate or the Assistant Resident Magistrate of the District or any Acting Resident or Assistant Resident Magistrate of such District as the case may be.

(2) The Mayor or Chairman of the Municipality or Village Management Board of the District in which the Resident Magistrate's or Assistant Resident Magistrate's Court is situated, unless such Mayor or Chairman is disqualified under the provisions of this Act or is unable to attend the meeting of such Court in which case the Municipality or Village Management Board shall elect one of their number instead.

(3) A member of the Divisional Council elected for the purpose by such Council under the provisions of this Act.

15. Any person desiring to obtain a new general dealer's licence may make application in writing addressed to the Resident or Assistant Resident Magistrate of the District, setting forth his full name, and the place—stating the number or name (if any), of the house and the street, or the road, where the business is intended to be carried on.

16. Any person, being the holder of a general dealer's licence, who shall, during the currency thereof, sell or dispose of his business or the house or premises [illegible] respect of which such licence was granted whether before or after the promulgation of this Act may make application to the Resident Magistrate or Assistant Resident Magistrate of his District for transfer of such licence to the purchaser of such business or to the purchaser or lessee of such premises, and such Magistrate may, if he think fit, grant such application or by memorandum endorsed upon the original licence may grant temporary transfer of such licence and refer the application to the said Licensing Court.

17. In case of the death of the holder of any licence, the widow (if any), or the executor of the deceased person, and failing the appointment of an executor, any curator bonis appointed by the Master of the Supreme Court for taking charge of the estate of such deceased person, or any person approved of by the Resident Magistrate, and in case of insolvency, the trustee of the estate of such insolvent, may carry on the business.

18. The Licensing Court shall have absolute discretion to grant or refuse a certificate in respect of any application for a licence as in this Act provided, and may in determining the matter have regard among other reasons to the character of the applicant, his ability to write in some European language and to keep intelligible records of his transactions.

19. In case the applicant for any licence shall die, or shall become insolvent after applying for the grant or renewal of a licence to a Magistrate, but on or before the day [illegible] considering such application by the Licensing Court, if referred to it, such Court may, if it shall think fit, grant a certificate for such licence to the widow of any deceased applicant or to the executor, curator, bonis or trustee, as the case may be, of the estate of such applicant.

20. If any person who is subject to the provisions of this Act carries on the trade of a general dealer without obtaining a licence in the manner hereinbefore mentioned he shall be deemed to be trading without a licence.

21. From and after the promulgation of this Act and the expiry of any current annual or half-yearly general dealer's licence, a sum of five pounds shall be charged for an annual general dealer's licence and two pounds ten shillings for a half-yearly licence, and no such licence shall cover more than one separate and distinct shop or place of business in such district.

22. It shall be lawful for any Chief Constable or member of the Police Force or for any Medical Officer [illegible] Health or any local urban authority under the Public Health Acts or for any person or Association of persons whatsoever residing or being in the city, town, village or Field-cornetcy wherein any general dealer's business is being carried on, and whether the licence [illegible] respect of such business has been granted under the provisions of this Act or not, at any meeting of the said Licensing Court for such District to take any one or more of the following objections to the continuance of such licence and to make complaint.

(1) That the holder of the licence has been three times within a year of the first offence, convicted of unlawfully selling or trading

on Sunday, or of selling spirituous liquor without a licence, or of contravening the 3rd and 4th Sections of the Food and Drugs Act, No. 5 of 1890.

(2) That the holder of the Licence has allowed his premises to remain in an unsanitary, filthy or dangerous condition as far as the public health is concerned, after being warned by some competent local authority or by the police in respect thereof, or that he habitually conducts his business in an unsanitary or filthy manner.

(3) That he has allowed the premises to become a nuisance to the neighbourhood by reason of his habits or those of his customers or associates.

23. Any Licensing Court upon objection being taken before it, as in the next preceding Section provided, shall thereupon cause notice to be given of the complaint to the licensed dealer concerned, and of the day fixed by such Court for enquiring into the same being not less than fourteen days or more than twenty-eight days from the date of the delivery of the said notice, upon which day of hearing the Licensing Court shall re-assemble and enquire into the said complaint.

24. For the purposes of the enquiry in the next preceding section provided the Licensing Court shall have power to compel the attendance of any person desired as a witness, and to call for all papers, records or depositions necessary in the opinion of such Court for the true determination of the complaint.

28. If upon and after due hearing of the said complaint the Licensing Court shall be of opinion that the same is proved, it shall be lawful for the Court to make an order cancelling the licence of such dealer, and shall thereupon fix a period, not being less than three months, for the sale or disposal by him of the stock of such business, or such Court may as to sub-sections 2 and 3 of Section 22 warn the holder upon proof of the matter complained of under the provisions of this Act, and shall in that case cancel the said licence upon proof of a second breach of the said provisions within a year of the first complaint.

29. It shall be lawful for any licensed dealer whose licence has been cancelled by order of a Licensing Court as in the next preceding Section provided to appeal against such order to the Supreme Court, Eastern Districts Court or High Court of Griqualand as the case may be, or to any Circuit Court for the District, provided that no appeal shall lie to such Courts if the said licence was cancelled for any conviction or convictions as provided in sub-section (1) of Section 22 of this Act.

31. The Court to which the appeal is made may confirm or reverse the decision of the Licensing Court as justice shall require, and in case the record shall not appear to the Court hearing the appeal to furnish sufficient evidence or information for the determination of the case, such Court may remit the said record to the Licensing Court through the Resident Magistrate with instructions with regard to the taking or setting out of further evidence, or such Court may take such other course as may lead to the just, speedy, and as much as may be, inexpensive settlement of the case, but such Court shall make no order as to costs against the Licensing Court.

32. Upon any order of the Court hearing an appeal directing the taking or setting forth of further evidence in any case of appeal the Magistrate shall summon the Licensing Court to re-assemble and shall give the licensed dealer and the complainant seven days' notice of the day on which such Court shall re-assemble, and the Licensing Court shall thereupon do all such things as are necessary to carry out the directions of the Court of appeal.

33. The Licensing Court shall have power at any annual meeting thereof to fix the hours of trade by general dealers, or any classification of them other than chemists and druggists, whether their licences be issued under the provisions of this Act or not, such hours not to be earlier than 5 o'clock in the morning or later than 11 o'clock at night, and any licensed person trading at any other time than that so fixed shall be deemed to have traded without a licence and be liable to the penalties therefor, and upon a third conviction within a year to be liable to the cancellation of his licence, provided that nothing in this Section contained shall render it lawful to sell at any time at which it may be forbidden to sell under the provisions of any other law.

34. From and after the promulgation of this Act every general dealer, whether licensed under this Act or not, shall cause to be painted and fixed, and shall keep painted and fixed on the front of the premises in respect of which his licence is granted, in a conspicuous place and in letters three inches at least in length, his full name with the addition of the words "Licensed General Dealer." No person who is not licensed shall have any words or letters on his premises importing that he is licensed, and no licensed person that he is licensed in any other way then that in which he is duly licensed.

Facts and Comments.

INDIA.—An agricultural college is about to be erected at Pusa, from designs by Mr. James Ransome, F.R.I.B.A., of Calcutta, consulting architect to the Government of India. The facings are to be in red brick, with Mirzapore stone dressings, the domed roof to be covered with copper. The plan of the block is an attenuated H, the building throughout being only one room deep.—*Labour News.*

THE PRINCE AND PRINCESS OF WALES are to visit India at the end of the present year. They will remain for some months, and will visit the principal cities.

OUR SPECIAL CONGRESS SUPPLEMENT:—Owing to the non-arrival of our own special report of the Congress proceedings, we have been obliged to rely upon the report published in the supplement to the *Oriental Review.*

"WHITE" BOKSBURG.—The deputation appointed by Boksburg to interview Sir Arthur Lawley with reference to the grant of stands for a church and school for coloured people, saw his Excellency on Thursday.

Sir Arthur, it is said, gave no definite answer, but promised to forward his decision.—*Rand Daily Mail.*

NEW CANALS.—The Secretary of State for India has sanctioned the construction of three new huge canals in the Punjaub—one on the Upper Jhelum, another on the Upper Chenab, and the third in the Lower Doab. The estimated cost of the undertaking is 782 lacs of rupees (£7,820,000). The total length of the three canals will be 2,714 miles.—*Labour News.*

INDIAN MAILS.—The Natal Direct Liner *Umhlali*, sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 4th March. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

The German East Africa Liner, *Sultan*, sails for Bombay, on or about 18th March.

The India-South Africa Liner, *Mirzapur* left Calcutta on the 16th ult, and should arrive shortly. Messrs. de Waal & Co., Durban, and Graham & Co., Calcutta, are the Agents.

THE MINING INDUSTRY IN MADRAS, judged from actual working operations in 1903 is still a long way from assuming an important position in the industrial and economic development of the Presidency. For instance, last year the only mineral worked to any extent was manganese in the Vizagapatm district, and even there the annual output has been steadily decreasing since 1901. In that year the mines gave an yield of 76,463 tons which fell to 68,171 tons in 1902 and to 63,452 tons in 1903. In the case of magnesite, which is worked in the Salem district, the output declined from 3504 tons in 1902 to only 826 tons in 1903. Mica working in Nellore and the Nilgiris yielded a little better than in 1902, but the output is still very trifling. The Nilgiries and Coimbatore gold bearing areas and the Anantapur diamond mines have yielded nothing during the last three years so far as official information goes, while graphite from the Godavari district is still comparatively insignificant in output.—*Indian Echo.*

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૪ થી માર્ચ, ૧૯૦૫. અંક ૮.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૪ મારચથી તા૦ ૧૦ મારચ સુધી ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫

હીંદુ—મહા વદ ૧૩ થી. ફાગણ શુદ ૪ સુધી, સંવત ૧૯૬૧

મુસલમાની—તા. ૨૬ મી જીલ્કાદથી, તા. ૪ થી મોહરમ સુધી ૧૩૨૨ હીજરી.

વાર.	ખ્રીસ્તી તારીખ	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની...	૪	૧૩	૨૬	૫ ૫૦	૬ ૨૬
રવી...	૫	૧૪	૨૭	૫ ૫૦	૬ ૨૫
સોમ	૬	૩૦	૨૮	૫ ૫૧	૬ ૨૪
મંગળ	૭	૧	૨૯	૫ ૫૨	૬ ૨૩
બુધ...	૮	૨	૧	૫ ૫૩	૬ ૨૧
ગુરૂ...	૯	૩	૨	૫ ૫૩	૬ ૨૦
શુક્ર...	૧૦	૪	૩	૫ ૫૪	૬ ૧૯

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

શનીવાર, તા૦ ૪ માર્ચ, ૧૯૦૫.

હિંદી વેપારીનાં લાઇસેન્સ.

સાવધ થવાની જરૂર.

[અંક સાતમાનું સાંધણ.]

આ બે હાર શેઠ હુંડામલનીજ થયલી સમજવાની નથી પણ નાતાલના તમામ હિંદી વેપારીની થઇ એમ માનવું જોઇએ. સુપ્રીમ કોર્ટે જાણીજોઇને ગેરઇનસાફ કરયો એમ આપણાથી કહેવાય નહિ; પણ અમારું માનવું એવું છે કે સુપ્રીમ કોર્ટના ચુકાદા ઉપર પ્રીવિ કાઉન્સિલને અપીલ થાય તો પરિણામ હિંદી વેપારીઓની દલીલની તરફેણમાં આવવું જોઇએ. કાયદો બનાવનારની ધારણા સુપ્રીમ કોર્ટના કહેવા મુજબ હોય તો સવાલ ઉઠે છે કે લાઇસેન્સનું ફોર્મ પહેલાં એવું શા માટે ન હતું કે તેમાં ફક્ત શહેરનુંજ નામ હતું. અને ઠેકાણું નહિં? આ ઠેકાણું લખવાનું પ્રાઇવીજ સુસ્તું છે. અને એ સુપ્રીમ કોર્ટના ચુકાદાને રદીઓ છે. પણ હમણાં કાયદાની બારીકી તપાસવાની જરૂર નથી. લાઇસેન્સનો કાયદો એકંદરે હિંદી વેપારીઓને ઘણો હાનીકારક છે એ સમજવુ અવશ્ય છે; અને આ કાયદો બદલાય તે સારૂ બનતી તજવીજો થવી જોઇએ. કાયદો જુલમી છે. તેથી ઘણો ગેરઇનસાફ થયો છે, અને કાંઇ કેટલા દુકાનદાર પાયમાલ થઇ જાય છે, એ વાત સારી રીતે જણાયલી છે, અને બધા કબુલ કરે છે; તો આપણી સારૂ ફરજ છે કે આવો કાયદો બદલાવવા બનતી કોશીશો કરવી જોઇએ, અને જ્યાં લગી ફાવીએ નહિં ત્યાં લગી સુસ્ત રહેવું નહિ જોઇએ. આવી બાબતમાં જરા પણ બેદર કારી રાખવી બહુ ભયંકર છે, એ તો દેખાઇતું છે.

હાલ તુરત શું કરવું જોઇએ તેનો હવે વિચાર કરીએ. પૂરી ખાત્રીદાર સામેસામથી ખાત્રી મેળવવી જોઇએ કે વરસની શરૂઆતમાં હિંદીઓને લાઇસેન્સો રીતસર મળ્યાં કે નહિ; અને એ ખબર બને તેમ જાહેર કરવી જોઇએ. આગેવાનોએ તે ખબર ઉપર વિચાર કરવો જોઇએ, અને ઘટતાં પગલાં ભરવાં જોઇએ. હિંદુસ્થાન અને વિલાયતમાં આપણી તરફથી કામ કરનારાઓને કાને તમામ હકીકત નાંખવી જોઇએ, જેથી આપણી સ્થાનિક તજવિજો થતી જાય તેમ ત્યાં પણ આપણને પુષ્ટિ મળે એવી હિલચાલો થાય. જ્યાં લગી આવી રીતે કામ થશે નહિ ત્યાં સુધી વેપારીઓની સ્થિતિ સુધરવાની આશા રાખવી ફોક સમજીએ છીએ. આપણે યાદ રાખવું જોઇએ કે આમ આપણે કાંઇક ૧૮૯૮ માં કીધું તો પરિણામે ૧૮૯૯ માં અત્રેના કોલોનીઅલ સેક્રેટરિએ મિ૰ ચેમ્બરલેનનાં સખત લખાણપરથી નાતાલની દરેક મ્યુનિસિપાલિટિને ખાનગી કાગળલખ્યોહતો કે જો હિંદી વેપારીઓ પર જુલમ ગુજારશો તો કાયદો બદલવો પડશે. અને હિંદીવાનોના માંગણી મુજબ સુપ્રીમ કોર્ટમાં અરજી કરવાની છુટ આપવી પડશે. ત્યારબાદ થોડા વખતમાં લડાઇ થવાથી બધું બંધ થઇ ગયું. હવે વળી જાગવા માંડ્યું છે, તો આપણને સચેત થવાની પૂરેપૂરી જરૂર છે. ઉપલા દાખલાપરથી હિંમત પકડી કામ કરવું જોઇએ. અને જો રીતસર આપણી ફરજો બજાવ્યા કરીએ તો અંતે આપણું ધારવું થયા વિના રહે નહિ.

નામદાર શહેનશાહ ડર્બીને ટાઇપ કંપોઝ કરવાનો, ઘોડાઓને ફેરવવાનો, શીકાર ખેલવાનો અને મુસાફરી કરવાનો ઘણો શોખ છે.

કેપ કોલોનીના વેપારીઓ.

થોડા વખત અગાઉ અમે કેપ કોલોનીના હાલમાં બાબતના કાયદા વિષે લખી ગયા છીએ. આ કાયદાને મળતો ત્યાંના વેપારીઓના વેપારને બંધનકારક એક બીજો કાયદો કેપ ગવરમેન્ટ ગેઝેટમાં બહાર પડેલ છે. વેપારીના લાઇસેન્સ બાબતના જે ધારાઓ છે તે તો સમજી શકાય છે. પણ વેપાર કેવી રીતે કરવો તે વિષેના પણ ધારા! આતો નવી નવાઇ છે. આ ધારાની મુખ્ય કલમો અમે બીજા કોલમમાં આપીએ છીએ. આ કલમો કુલ મળી ૩૫ છે. આ ધારો સખત છે છતાં એટલું તો કબુલ કરવું પડશે કે તેના ઘડનારાઓએ વેપારીના લાભપર સારી દરકાર રાખી છે. નાતાલનો કાયદો તે બાબતમાં વધારે સખતાઇવાળો છે એમાં શંકા નથી. આ ધારા મુજબ જુના લાઇસેન્સવાળા વેપારીને હરકત કરવામાં આવી નથી; પણ જો તેઓ રવિવારે વેપાર કરવાનો, દારૂ વિગેરે કેફી વસ્તુઓના વેપારનો, અથવા ઘરાકોની, પોતાના સોબતીઓની કે પોતાની ખરાબ વરતણુકથી આસપાસ રહેનારાઓને હરકત કરતા થઇ પડવાનો ગુન્હો કરશે તો આ ધારાની સખતાઇ અમલમાં મુકવામાં આવશે. નવા લાઇસેન્સની બાબતમાં તે ભાગમાં રહેનાર મેજીસ્ટ્રેટ નવું લાઇસેન્સ મેળવવા તેને સરટીફીકેટ આપે અથવા તો લાઇસેન્સીંગ કોર્ટમાં તેનો ચુકાદો થાય. અરજદારની વરતણુક વિષે, તે કોઇ ગોરાની ભાષા જાણે છે કે નહિ તે વિષે અને તે પોતાના ચોપડા ચોખ્ખા રાખે છે કે નહિ, તે વિષે તપાસ કરી. પરિણામે માજીસ્ટ્રેટ તથા લાઇસેન્સીંગ ઓફીસર બન્નેને લાઇસેન્સ નહિ આપવાની સત્તા છે. પછે લાઇસેન્સ ન મળે તો સુપ્રીમ કોર્ટમાં અપીલ કરવાની છુટ આપેલ છે; પણ જો કેફી વસ્તુના કાયદાની વિરૂદ્ધ આચરણ કરવાથી લાઇસેન્સ અટકાવ્યું હોય તો આ છુટ લાગુ પડતી નથી. આ ધારામાં સૌથી વાંધાવાળું વાક્ય તો એજ છે કે ગોરાઓના કોઇ પણ ભાષા જાણવી. લાખો બ્રિટિશ ઇન્ડિઅન અને તેની કેળવાએલા ભાષાને આ દેખીતું અપમાન છે. આ આ ઉપરથી કેપ કોલોનીના બ્રિટિશ ઇન્ડિઅનોને તેની સામે પગલાં લેવાની જરૂર છે, આ ધારાનો અયોગ્ય ભાગ છતો પણ તેઓએ ખુશીથી મંજુર રાખી હતે, પણ ઉપર કહેલું

વાણિજ્ય કોઈ પણ રીતે તે ધારાની સામે થવાનાં પગલાં લેવા ઉશ્કેરે છે. એક લાયક અને પ્રામાણિક વેપારી પોતાના ચોપડા બહારની મદદથી ગોરાની કોઈ ભાષામાં રાખી શકતો હોય તો તેને લાઇસેન્સ આપવામાં શા માટે અટકાવ થવો જોઈએ? મોટા શહેરને તદન નામોશી આપનાર અને ગોરાની કોઈ ભાષા જાણનારનાં પણ કંગાલ ઘરો અમે સેંકડો બતાવી શકીએ છીએ. તેઓને શા માટે લાઇસેન્સ મળે અને આરોગ્યતાના સંપૂર્ણ નિયમોથી જળવાએલા મકાનમાં વેપાર કરતા એક સરસ વરતણુંકવાળા વેપારીને, તને ગોરાની ભાષા નથી આવડતી. એમ કહી લાઇસેન્સ ન આપવામાં આવે? અમને ભરોસો છે કે કેપ કોલોનીના બ્રિટિશ ઇન્ડિઅનો તેઓનાપર બોજો નાખવાના આ તાજા પ્રયત્નની સામે થવા એકઠા થશે અને ત્યાંની સરકાર ઉપર કહેલું વાંધાવાળું વાક્ય નાબુદ કરી ત્યાંના વેપારીઓના ખળભળાટનો અંત આણશે.

વીસમો હિંદી નેશનલ કોંગ્રેસ.

સર હેન્રી કોટનનું ભાષણ.

[૬]

પશ્ચિમ કેળવણીનું પરિણામ એ આવ્યું આવ્યું છે કે સૈકાઓથી ચાલતી આવેલી રસમ કંઈક તુટી છે. હવે સવાલ એ રહ્યો છે કે વચમાં જે ખાડો આવી રહ્યો છે તેની ઉપર જોખમ ન આવે એવી રીતે પૂલ બાંધી લેવો. અમલદારી સત્તા વાપરયા વિના પહેલાં તો આવે તેમ ન હતું. બીજી કોઈ રીતે હરઆવ બાત નહિ પણ હવે હિંદુસ્થનમાં કેળવણીનો પ્રચાર કરવાને સારુ એવી જાતની સત્તાની જરૂર નથી. કેળવણી બાબતમાં સ્વરાજ્ય ભોગવવાને લોકો તઇઆર થઈ રહ્યા છે. રીતસર કેળવણી કંઈક મુક્ત થયાં ખાનગી ગૃહસ્થોના હાથમાં આવી છે. એટલે જેને કેળવી તેઓના હાથમાં કેળવણી સંબંધી સત્તા સોંપવાનો વખત આવી ચુક્યો છે. હાલ જે પ્રમાણે યુનિવરસિટિની કેળવણી અપાય છે, તેજ ધોરણ બદલાવી લોકોના હાથમાં જવું જોઈએ. હાલ એ દરખાસ્ત થઈ છે કે અમલદારી સત્તા હજુ પણ મજબુત કરવી એ તદન ઉંધું થયું છે હિંદુસ્થાની મત તેથી તદન વિરુદ્ધ છે. કદી એ સત્તા થોડો વખત નભિ રહેશે, તોપણ તે પતંગીઆની માફક નાશ પામવાની છે. તમારા પોતામાંથીજ કેળવાએલા માણસો તમને બતાવશે કે પશ્ચિમની કેળવણી કેમ લેવી, કેમ દરજ્જે લેવી કે જેથી જોખમ ન થાય અને પરિણામ સારું આવે. તેઓ આગળની સ્થિતિ સાથે આજની સ્થિતિ જોડી શકશે, તેમજ તેમાં ઘટતી રીતે ફેરફાર કરી શકશે પૂર્વના ઝાડપર પશ્ચિમની ડાળીઓ જોડવામાં જે જ્ઞાનની જરૂર છે તે તમારા હાથમાં છે, અને હવે તમે પશ્ચિમનું જ્ઞાન મેળવ્યું એટલે પૂર્વના ઝાડપર પશ્ચિમની ડાળી જોડવાનો વખત આવ્યો છે.

રાજ્ય કારભારમાં સુધારો કરવાની ચાવી.

જે જે સુધારા કરવાની સુચનાઓ ૨૦ વરસ પહેલાં લોર્ડ ક્રોમરે કહી તેની ઉપર હું હમણાં ભાર દેવા માંગતો નથી. જે જે ઠરાવ અહિં પસાર કરવાના છે તે સંબંધમાં તે ફેરફારોનું વિવેચન બીજા ભાષણ કરનારા કરશે. એ ઠરાવો હું ઇન્ડિઆ સરકારપાસે રજુ કરીશ. તેના ઉપર તેઓ કેટલો ખ્યાલ આપશે તે આપણે કહી ચકતા નથી. સ્વતંત્ર સત્તાવાળા રાજ્યાધિકારીઓ પોતે કરેલા અથવા તો કરવા ધરેલા ફેરફારોની કિંમત ઘણી ગણે છે. પણ જ્યારે કંઈ ફેરફાર કરવાની સુચના તેઓને ગ્રાહ્ય ન સુસ કરે છે અથવા તો કંઈ ફેરફારથી તેઓની સત્તામાં ફેરફાર થવાનો સંભવ હોય ત્યારે તેઓ તેવા ફેરફાર કરવાની ઉતાવળ ન કરે એ આપણે સમજી શકીએ એવું છે. છતાં આપણને એટલીતો ખાત્રિ છે કે આપણી સુચનાઓ ધ્યાન આપવાને લાયક છે કેમકે તેની ઉપર જાહેરમતનો સિક્કો છે અને આખું કેળવણી પામેલું હિંદુસ્થાન તે સુચનાને ટેકો આપે છે. રાજ્ય કારભારમાં ખરા સુધારાની ચાવી તો એ છે કે યુરોપીઅન અમલદારોના બદલીમાં ઇન્ડિઅન અમલદારોની નિમણુક કરવી. આ હેતુ પાર પાડવા તમે મથી રહ્યા છો અને જો તમારી એ માગણી કબુલ રહે તો તમારી હોંસો પૂરી પાડવાનું એ મોટુ સાધન થઈ પડે. લોર્ડ રિપન ખરેખર કહેતા કે સ્થાનિક સ્વરાજ્ય આપવાથી રાજ પ્રકરણી કેળવણી લોકોને મળશે. અને એમ પણ ખરી રીતે કહી શકાય કે જો છેવટે હિંદુસ્થાનને સ્વતંત્ર સત્તા આપવાની હોય તો તેના લોકોને જવાબદારીની જગ્યા આ આપવી જોઈએ કે જેથા કરીને પોતે જાત બળ વાપરતા શિખે અને પોતાની તાકાદ ઉપર ભરૂસો રાખે. એટલે આપણે એવી બંદગી કરવી જોઈએ કે આપણા સત્તાવાળાઓના મનમાં એવી ઇચ્છા ખીલે. આપણે તેઓની પાસે જે હેતુ રજુ કરીએ છીએ તે જેવો તેવો નથી. જેનું બળ ખુબ બાંધેલું હતું તેના ઉપર એવું રાજ્ય ચલાવ્યું કે તેઓને સ્વતંત્ર રાજ્ય ચલાવવાનો જુસ્સો આવ્યો. એવું જો આપણા રાજ્ય કરતાઓને વિષે કહેવાઈ શકે તો એ કાંઈ તેઓને ઓછી કીર્તિ આપનારી વાત નથી. જો તેઓ લોકોને પોતાનાં બળ ઉપર વિશ્વાસ રાખતાં શિખવા ન શકે, જો લોકોને પોતાની શક્તિઓ ખીલવવાની તક ન આપી જાણે અને તાબાની નોકરીમાંથી જવાબદારીની નોકરી કરી શકે એવા તેઓને ન બનાવે તો આપણા રાજ્યાધિકારીઓ ગમે તેટલા હુંશિઆર ગણાતા હોય તે છતાં તેઓની હુંશિઆરી હું નકામી ગણું છું. જે પ્રજા સરકારને બહુ વચમાં આવ્યા શિવાય પોતાનું કામ ચલાવી શકે તે પ્રજા ઉપર ખરો કારભાર કર્યો ગણાય. જે કારભારમાં લોકોની જાત મહેનત શક્તિ ખીલવી ન હોય તે કારભાર ફાયદા કારક અથવા ચડીઆતો છે એમ કહેવાયજ નહિ.

સીવીલ સરવીસમાં સુધારાની જરૂર.

ઉપર પ્રમાણે કરવા સારૂ સીવીલ સરવીસનાં બંધારણમાં મોટા ફેરફારની પૂરી જરૂર છે. છેલા સૈકામાં હિંદુસ્થાનની રાજ્ય ચલાવવાની પદ્ધતિમાં ઘણો થોડો ફેરફાર થયો છે એ તાજુબી પામવા જેવું છે. તેનું ધોરણ તેનુંતેજ રહેલું જણાય છે. તે નોકરી ઘણી સરસ છે અને તેને વાસ્તે મારે તો માન પૂરવકજ બોલવું જોઈએ. તેમાં કેટલાક એવા માણસો આવી ગયા છે કે જેને માટે ઇંગલાંડ ખરેખર મગરૂબ થઈ શકે છે. છતાં એ ધોરણ સ્વતંત્ર તથા સ્વછંદી છે. અને પરદેશીઓને રાજ્ય ચલાવવામાં સવળ પડે તેવું છે. જે દેશમાં ઝપાટાબંધ ફેરફારો થતા હોય એને જાતથીજ લાગુ ન પડે એવું હોવાથી તે નબળું પડતું ગયું છે. તેણે ઘણું સારું કામ કર્યું પણ હવે તેની આવરદા આવી રહી છે. તેની અવજીમાં હવે કંઈક લોકપ્રીય ધોરણ દાખલ થવાની જરૂર છે, કે જેથી તેમાં ખામીઓ છે તે નીકળી જાય અને તેમાં જેટલું સારું છે તે નભી રહે. હવે સરકારે એવો કારભાર દાખલ કરવો જોઈએ કે અમલદારોની જાત સત્તા ઓછી કરવી અને લોકોના મન તરફ વધારે ધ્યાન અપાય એમ ઘાટ ઘડવા. રાજ્ય કારભારના જે મૂળ તત્વો લોર્ડ રીપને સ્થાપ્યા તેથી મેં કહ્યો તે સુધારો થઈ શકે છે. એકજ માણસના હાથમાં બધી સત્તા રહેતી હતી તેને બદલે સ્થાનિક સ્વરાજ્યો થતા જાય છે. સાધારણ રીતે રફતે રફતે દરેક મોટી જગ્યાઓ સ્થાનિક માણસોના હાથમાં જવી જોઈએ. વખતો વખત બદલી થયા કરે છે તેથી નુકશાન થતું પછી અટકશે. યુરોપથી યુરોપીઅનોને લાવવાને બદલે તથા બહાર ગામના હિંદીઓ લાવવાને બદલે તેતે ગામના રહેનારાઓને જવાબદારી સોંપવાથી પઇસાનો બચાવ થશે અને કામ વધારે સારું થશે. ન્યાયખાતામાં એકદમ ફેરફાર કરવાની જરૂર છે. દુનિયાના કોઈ પણ

ભાગમાં નથી અપાતી એટલી સત્તા સીવીલ સરવીસના બીન અનુભવી જુવાનીઆને માજીસ્ટ્રેટ તરીકે નીમીને આપવામાં આવે છે. પરિણામ એ આવે છે કે એ જુવાનીઆઓ જુલમ કરે છે અને કેટલીકવાર પોતાની સત્તાનો ખોટો ઉપયોગ કરે છે. આમાં વાંક તેઓનો નથી પણ ધોરણનોજ દોષ છે. નાની વયના માણસના હાથમાં અગત્યની જગ્યાઓ આખા હિંદુસ્થાનમાં સોંપવાનું કંઇજ કારણ નથી. જંગલી મુલકો છોડી બીજે બધે ઠેકાણે મોટી વયના અનુભવી તથા પઢાયલા માણસોને સત્તા સોંપવી જોઇએ કે જેથી તે સત્તાનો સારો ઉપયોગ થશે એમ ખાત્રિ કરી શકાય. ન્યાયખાતાનો હોદ્દો ધરાવનારમાં ધીરજ, નિરાકરણ શક્તિ, કાયદાને વિષે માન અને અદૂલ વા અથવા જુલમી ઉપર તિરસ્કાર, આટલા ગુણો જરૂરના છે. આ ગુણો મેળવવા કરવાની તક સીવીલીઅન અમલદારને મળતી જ નથી. તેની આખી તાલીમજ એવી છે કે જેથી કરીને તે ન્યાયના કામને સારૂ નાલાયક બને છે. આનો ઉપાય એ છે કે ન્યાય ખાતું તથા કારભારી ખાતું નોખાં કરવાં અને જેમ બીજા દેશોમાં કરવામાં આવે છે તેમ અહિં પણ ન્યાય ખાતામાં કાયદાઓથી વાકેફ થયેલા માણસોનેજ નિમવા જોઇએ. બીજી કોઇ રીતે નોખા કરવાનું બનનાર નથી, અને બીજી કોઇ રીતે બરાબર ન્યાય આપી શકે એવા અમલદારો ન્યાય ખાતાને સારૂ મળવાના નથી.

[અધુરૂં.]

વીસમી હિંદી નેશનલ કોંગ્રેસમાં દક્ષિણ આફ્રિકા વિષે ભાષણો.

મી૦ એન. બાહ્યાનું ભાષણ.

મી. એન બાહ્યાએ જણાવ્યું કે ૧૮૯૩ થી દક્ષિણ આફ્રિકાની આવી હિંદીઓ સામેની રાજનીતિનો ઇતિહાસ શરૂ થાય છે, અને બોઅર રાજ્યમાં હિંદીઓપર પડતી હાડમારી અટકાવવાને લડાઇથી કાંઇ થયું નથી. હિંદીને વેપાર કરવા માટે પરવાનગી મેળવવી પડે છે, અને તેમને એકાદ અમલદાર ના પાડે તો અપીલનો મારગ તેમને માટે ઉઘાડો નથી. હિંદી ગમે તેટલો કેળવાયલો હોય તોપણ તેને મજુર જેવો ગણવામાં આવે છે, અને હોટલોમાં, નાટકોમાં, રેલવેની પહેલા વરગની ગાડીમાં અને બીજા સ્થળોમાં તેનાથી ગોરાઓ સુગાય છે. લડાઇ દરમીઆન હિંદીઓએ ઇંગ્રેજ સરકારની જે અમુલ્ય સેવાઓ બજાવી હતી તે ભુલી જવામાં આવી છે. સંસ્થાનોમાંની હિંદી સ્થિતિની તપાસ માટે કરવામાં આવેલી માગણી તરફ લક્ષ આપવામાં આવ્યું નથી. છતાં હું કહીશ કે જો આ બધી લડતમાં વાણને સાથ મળ્યાજ રહીશું

તો ઇંગ્રેજ સરકાર એવી નથી કે જેમાંથી આપણે ન્યાય મેળવવામાં નિરાશ થવું પડે.

મીઠ મુસા હાજી સુમારનું ભાષણ.

મી૦ મુસા હાજી સુમાર આ ઠરાવને ટેકો આપી બોલ્યા કે વરસો વરસ આ બાબત કોંગ્રેસમાં ઉહાપોહ કરવામાં આવે છે તેમ છતાં તેનાપર કાંઇપણ ધ્યાન આપવામાં આવ્યું નથી એજ બતાવી આપે છે કે આપણો અવાજ હજી પણ નિરબળ છે. રાજકીય બાબતોમાં આપણે કમર કસી મચ્યા રહેવું પડે છે. નવાબ હકીમઆરથી પણ મદદ મળે તો આપણે કામ અને એકતાથી લડવાનું છે. આફ્રિકામાં ઇંગરેજી નહિ બોલનારાનો ભાગ વિશેષ હોવાથી હિંદીઓની મુશ્કેલીનો અવાજ બરોબર ગોરાઓને કાને પડતો નથી અને બને વખતે તફાવત થઇ જાય છે, માટે અમારી વચ્ચે મુસાફરી કરી અમારાં દુખ નજરે જોઇ લડત ચલાવવામાં આવે તો અમને વધારે ફાયદો થાય. નાતાલ, કેપ, ત્રાંસવાલ અને ઓરેંજ રીવર સંસ્થાન જ્યાં જાય ત્યાં હિંદીઓને હાડછેડ થાય છે. ઇંગરેજીમાં પરિક્ષા લીધા વગર સંસ્થાનમાં દાખલ થવા દેતા નથી, અને પરિક્ષા શબ્દકોષના બે ચાર અઘરા શબ્દો પુછી કરવામાં આવે છે. પરિક્ષા પાસ થઇ દાખલ થવા છતાં વેપારનો પરવાનો મળતો નથી. કાળાઓના ચાલવાથી પગથી કાળી થાય એવા ભયથી ઇસ્ટ લંડનમાં કાળાઓને તેની ઉપર ચાલવા દેતા નથી (મોટી દુસાહસ). ત્રાંસવાલમાં પડતી હાડમારીઓનાં રોદણાં રોતાં તો પારજ આવે તેમ નથી. બોઅર સરકાર અને બ્રિટિશ સરકારના અમલની સરખામણીના દાખલા આપતાં ભાષણ કર્તાએ જણાવ્યું કે, બોઅર રાજ્યમાં . ગોરાઓને નામે કાળાઓને જમીન મળતી પણ બ્રિટિશ અમલ થયા પછીતો તેમ પણ થતું નથી બોઅર રાજ્યમાં એક ગોરાને નામે મેં જમીન લીધી હતી, તે બ્રિટિશ રાજ્ય થતાં મારે નામે ચડશે એવી અને આશા હતી પણ પચીસ ખરચવા છતાં હવે તેમ થતું નથી, અને પેલો ગોરો મરી જાય તો તેની સાથે મારી લાખ રૂપી આની જમીન પણ મરી જાય તેની મારે રાત દહાડો ચિંતા કરવી પડે છે. ઓરેંજ રીવરનાં સંસ્થાનમાં તો હિંદીઓને પેસવા જ દેતા નથી તો વેપારની શી વાત ! લોર્ડ મીલનર કહે છે કે આફ્રિકામાં હિંદીઓની સ્થિતિ સારી છે એ વાતમાં કાંઇ વજુદ નથી. હિંદીઓ આફ્રિકામાં કાંઇપણ હક ધરાવતા નથી અને તેમને પગલે પગલે પ્રતિબાધ નડવાજ કરે છે. અમે આફ્રિકા જઇ વસેલા હિંદીઓ સ્વદેશ તરફ મમતાળુ છીએ, અને ઉલટા દુકાળમાં અમે અમારી ફરજ બજાવી છે. હવે તમારે અમારી હાડમારી સામેની લડતમાં અમારી પડખે રહી અમે કે જે તમારા ભાઇઓ છીએ તેમની મુક્તિને માટે યત્ન કરવાનું છે. તમારી મમતાળુતાથી અમને અમારી લડત ચલાવવામાં હિંમત અને ઉત્સાહ મળે છે.

ડા૦ મનજીનું ભાષણ.

ડા૦ મનજીએ તે પછી દરખાસ્તને વધુ ટેકો આપી દરશાવ્યું હતું કે મી૦ મુખર્જી દ્વારા હું બોઅર લડાઇ વખતે ત્રાંસવાલ ગયો હતો અને મેં ત્યાં ખરૂં જાતે જોઇને જોયેલું છે. હિંદીઓને પહેલા વરગની રેલવે ગાડીમાં કે ટ્રામમાં મુસાફરી કરવા દેવામાં આવતી નથી, હોટેલમાં જગ્યા મળતી નથી, શહેરના સારા ભાગોમાં હિંદીઓને રહેવા દેવામાં આવતા નથી અને કાળી ચામડીને લીધે અમે કુરકુરીઆ પ્રાણી હોઇએ એમ ગણવામાં આવે છે. અમારી આફ્રિકાવાસી હિંદીઓની મુશ્કેલીઓનો અંત આણવા માટે અમારે આકાશ પાતાળ એક કરવા પડે છે. આફ્રિકામાં અમારી હિંદીઓની હાડમારીઓનો ખ્યાલ અમે તેટલાં વરણનો અને વિવેચનોથી અમે તમને આપી શકીએ તેમ નથી, છતાં હું તમને ખાત્રી આપું છું કે તે અસહ્ય છે અને તમારે અમને તેમાંથી મુક્ત કરવાને તન, મન અને ધનથી અમારી વ્હાર લે ઉભા રહેવું જોઇએ.

ખબર પત્ર.

શેઠ પારસી રૂસતમજી તથા શેઠ હાજી હબીબને આવકાર.

'ઇન્ડિયન ઓપિનિઅન' તરફ દીલસોજી.

[અમારા ખબરપત્રી તરફથી.]

કેપટાઉન, તા. ૨૭ મી ફેબરવારી.

કેટલીક મુદતથી કેપટાઉનમાં ડરબનના જાણીતા ગૃહસ્થ શેઠ પારસી રૂસતમજી શેઠ યુસુફ મહમદ હાજી ગુલને ત્યાં પરોણા તરીકે રહેલા હતા. દરમીઆન પ્રીટોરીઆના જાણીતા શેઠ હાજી હબીબ જેઓ ત્યાંની કમીટીના સેક્રટરી છે તે તથા મી૦ ગાંધી આવ્યા. કેટલીક મીટીંગો થઇ. કેપટાઉનના હીંદી ભાઇઓએ તેમને બહુ દીલસોજી બતાવી તથા ઓપીનીયનને સારી મદદ આપી. બ્રિટીશ ઇન્ડિયન લીગના પ્રમુખ શેઠ હાજી આદમ ગુલ મહમદે તમેને સારૂ મોટી જ્યાફત તેમના પ્રખ્યાત તથા અતિ સુંદર ગુલ બાગમાં આપી. શેઠ પારસી રૂસતમજીને એક રોપ્યુવિ સુખા બહાની ભેટ આપી અને ઓપીનીયનને મદદ કરવાની બધાને ભલામણ કરી. શેઠ હાજી ગુલે, લીગના સેક્રટરી મી૦ અબદુલ કાદરે, શેઠ હાજી સુલેમાન શાહ મહમદે, મી૦ હલી શાહે, મી૦ મહમદ અલીએ, મી૦ મહમદ હસીએ, શેઠ રતનજી નવરોજજીએ તથા આસી સ્ટંટ સેક્રેટરી મી૦ મહમદ ઇનુસે પણ મદદ કરતો આપી. શેઠ હાજી ગુલે શેઠ રૂસતમજીને કિંમતી હીરાની વીંટી બક્ષી તથા મી૦ હલી શાહે રૂપાનાં ફુલ રાખવાના બે પ્યાલા આપ્યા. દરેક ઠેકાણે ઓપીનીયનને સારૂં સારો ઉત્સાહ

બતાવવામાં આવ્યો અને ઘરાકો મળ્યાં તેમજ જાહેર ખબરો મળી. કોમના આગેવાનો વચ્ચે તથા શેઠ હાજી સુલેમાન શાહ મહમદ વચ્ચે ખટાશ હતી તે પણ આવા મેળાવડાને લીધે દૂર થઈ અને એમ માનવાને કારણ છે કે જે સંપની ગાંઠ બંધાઈ છે તે જપુને સારૂ ભરી રહેશે.

કાળા લોકોને સારૂ એક નિશાળ છે તેમાં શેઠ રૂસ્તમજીએ પાઉંડ ૧૨ સુધીના પુસ્તકો તથા બીજો સામાન આપ્યો ને પોતાની ઉદારતા બતાવી. શેઠ રૂસ્તમજી તથા મી૦ ગાંધી તા. ૧૭ મી ફેબરવારીએ જોહાનેસબર્ગ તરફ રવાના થયા તથા શેઠ હાજી હબીબ પાછળથી જનાર છે.

કેપટાઉનમાં પારલામેંટ ભરાવાની છે તે વખતે ઈમીગ્રેશન કાયદામાં ફેરફાર કરાવવાને સારૂ બ્રિટીશ ઇન્ડિયન લીગ તૈયારી કરી રહ્યું છે. એમ આશા બંધાય છે કે હિંદી ભાઇઓ તે બાબતમાં સજ્જડ મહેનત કરશે. લીગની મહેનતથી બજારના કાયદા કરવાના હતા તે તો હાલ મુકી દેવામાં આવ્યા છે.

ચરચા પત્ર.

[અમારા ચરચાપત્રીઓ નીચેના નિયમો યાદ રાખશે તો તેઓના પત્રો ઉપર તુરત ધ્યાન મળવાનો સંભવ છે.

૧. કાગળની એકજ બાજુએ લખવું.
૨. અક્ષર ચોખા શાહીથી લખવા.
૩. નામ તથા ઠેકાણું બરોબર લખવા, તે હમેશાં બહાર પાડવા સારૂં નહિ પણ અમારી જાણને સારૂં.
૪. લખાણ હમેશાં ટુંકું અને મુદ્દાસર કરવું.—અધિપતિ.]

મી૦ હુંડામલના લાઇસેન્સ સંબંધી હિંદી વેપારીઓને બે બોલ.

"સવખતે ચેતો!"

મે. 'ઇન્ડિયન ઓપીનીયનના અધીપધી જોગ,

સાહેબ,—આ નવું વરસ નાતાલના હિંદી વેપારીઓ માટે ઘણુંજ ખરાબ બેઠું છે, એમાં કાંઇ શક નથી. મી૦ હુંડામલનું લાઇસેન્સ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ માટે રીફ્યુસ થયું, એટલે એ બાપડાને એકલાનેજ નુકશાન થયું છે એમ નથી; પણ પણ દરેક હિંદીને તેમજ પ્રોપરટીના માલેકને નુકશાન થયું છે. માટે દરેક વેપારીઓએ અને પ્રોપરટીના માલેકોએ સાથે મળીને પોકાર ઉઠાવવાનો આ વખત છે. વેસ્ટ સ્ટ્રીટમાં મી૦ હુંડામલને લાઇસેન્સ ન મળ્યું એટલે દરેક હિંદીને હવે પછી ઓલકુલ મળવાનો સંભવ નથી, અને હવે પછી મેરીત્સબર્ગ લેડીસ્મીથ વીગેરે સ્થળે પબ્લીક વેપાર કરવાની જગ્યાએ લાઇસેન્સીંગ ઓફીસરો વેપાર કરવાનો પરવાનો નહિ આપે તો તેની ખાતરી શું? માટે આ બાબત શું દરેકને માટે નથી? મી૦ હુંડામલ ખમતી આસામી છે અને કદાચ તે આગળ વધશે. પણ કદાચ એ આસામી આગળ ન વધે તો દરેક હિંદીઓએ એમને એમ બેસી રહેવાનું નથી. જ્યારે એમજ હોય કે ચોકસ લતાઓ ઉપર યુરોપિયનોને જ વેપાર કરવાનો હક છે, ત્યારે એમજ માની બેસવાનું કે પેટનું ગુજરાન ચલાવવાનું છુટતું અને જાગતું લોકેશન ડોળા પુરવાનું નાટકમાં આવી પુગ્યું છે. નાતબહારની માફક ટેટ વાડો સેવવાનો વખત આવી લાગ્યો છે. માટે ભાઈઓ તમારી કુંભકરણની ઉંઘમાંથી જાગૃત થાઓ! અને આ દેખીતા હક લુંટાય છે તે માટે આંખો ખુલ્લી રાખીને નજર પહોંચાડો! દરબાનની લાઇસેન્સીંગ બોર્ડે વેપારની અદેખાને માટે ખરેજ હસાવવા જેવો દેખાવ કીધો છે અને એને માટે આપણે મજબુતીથી પગલાં નહીં ભરીશું તો એ ઠરાવને આપણને ગમનો છે એમ સાબીત થઇ પડશે.

આશા છે કે અમારાં અહનાં વિચારને દરેક સમજુઓ ટેકો આપશે.

લેડીસ્મીન, સેવક,
તા. ૨૦-૨-૧૯૦૫. "દુરબીન."

પોસ્ટ ઓફીસની અગવડો.

ઇન્ડિયન ઓપીનીયનના અધીપતી જોગ,

સાહેબ,—આપના પેપરમાં નીચેની બીના પ્રગટ કરવા તસ્દી લેશો.

અત્રે સને ૧૯૦૩ માં નવી પોસ્ટ ઓફીસ બંધાઇ ત્યારે તેમાં પી૦ ઓ૦ બોકસ બનાવવામાં આવ્યા હતા. તેમાંના ઘણાંખરા બોકસ આપણા હિંદીવાનોએ લીધેલાં છે. જે બાજુએ બોકસ છે તે બાજુએ ગોરાઓ સાથ તાર, મની ઓરડર, ટીકીટ વીગેરેનું જે કાંઇ કામ હોય છે, તે કરે છે. તે જગ્યા ઉપર બીજી બાજુએ બોકસવાળા હિંદીઓએ પણ એવું કામકાજ પોતાની સાથે કરવા પોસ્ટ ઓફીસના સતાવાળાને જણાવ્યું, ત્યારે પોસ્ટ માસ્તરે કહ્યું કે તમારા લોકો વાસ્તે બીજી બાજુએ જગ્યા બનાવી છે ત્યાંજ જે કામ હોય તે કરવું. તે જગ્યા બોકસવાળી જગ્યાથી ઘણી દુર અને અલગ છે. તે જગ્યા એ ૩ ફીટનું ચોરસ ચોરસ પીંજરૂં છે, જેમાં એક માણસની સાથે બીજો માણસ ઉભો રહી શકતો નથી. તેમજ વળી ઉભેલો માણસ અંદરના આદમીને જોઇ શકતો નથી, તેથી કરીને ઉભેલા માણસને રાહ જોઇ ઉભું રહેવું પડે છે. આવી અડચણોને લીધે પોસ્ટ માસ્તરને કહ્યું કે અમારા કાગળો બોકસમાંથી લઈ સ્ટેમ્પ વીગેરે બીજા કામ માટે ત્યાં જવાથી ઘણી અડચણ પડે છે. ત્યારે તેણે જવાબ આપ્યો કે તમારા લોકો માટે તેજ પીંજરૂં છે, જોઇએ તો આવો નહીતર ચાલ્યા જાઓ! આવો જવાબ મળ્યો. કામને પ્રસંગે લાચાર થઇ પીંજરામાં કદાચ જઇએ અને તેનું દીલ ચાહે તો ત્યાં સુધી ઉભો પણ રાખે. આવી અડચણને લીધે ઘણાખરા હિંદીવાનોએ પોતાના બોકસો મુકી દીધા છે. હાલમાં એટલું ઠીક છે કે કાગળોની ડીલીવરી ઘેર ઘેર કરી જાય છે.

વીસમી હિંદી નેશનલ કોંગ્રેસની બીના વાંચવાથી ઘણી ખુશી પેદા થઇ છે, કે આપણા માનવંતા પેપર (ઇન્ડિઅન ઓપીનીયન) ના માલેક મી૦ વી મદનજીત તથા તેમના મિત્ર મી૦ એન. બરૂચા, ડા૦ મનજી અને મી૦ ઇસા હાજી સુમાર દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદીવાનોની મુશ્કીલતો વિષે બોલી આપણને ઘણા આભારી કીધા છે. જેથી તેઓનો ઉપકાર માનવામાં આવે છે. ખાતરી છે કે એઓ ગૃહસ્થોના પોકારથી આપણી મુશ્કેલી બતો દુર થશે.

વેરૂલમ, લી૦ આપનો સેવક,
તા૦ ૨૭-૨-૦૫- એ. ઇ. વા.

કેપકોલોનીના નવા ધારાની કલમો.

૧. જે ગામમાં વેપાર કરવાને નવા લાઇસેન્સની અથવા તો જુના લાઇસેન્સને બીજાના નામ પર બદલાવવાની અરજી કરવામાં આવી હશે ત્યાંના સ્થાનિક માજીસ્ટ્રેટ કે તેના તાબાના માજીસ્ટ્રેટ તે બાબતની મંજુરીનું એક સરટીફીકેટ આપશે. અથવા તો હવે પછી નિમવામાં આવેલી લાઇસેન્સીંગ કોર્ટના મુકદમા માટે તેમના ધ્યાન પર તે અરજી મુકશે.

૨. ઉપર કહેલ સ્થાનિક માજીસ્ટ્રેટ કે તેના તાબાના માજીસ્ટ્રેટ અરજદારની વરતણુક વિષે, તેને ગોરાની કોઇ ભાષા આવડે છે કે નહિ તે વિષે અને તે ભાષામાં પોતાના ચોપડા ચોખ્ખા રાખી શકે છે કે નહિ તે તપાસ કરવા સતાવાન છે.

૩. આવી અરજી પર વિચાર કરી ઠરાવ આપવા દરેક વિભાગમાં એક કોર્ટ નિમવામાં આવશે અને તે સ્થાનિક માજીસ્ટ્રેટ અથવા તો તેના તાબાના માજીસ્ટ્રેટના વિભાગમાં બેસી શકશે. જે તાબાના માજીસ્ટ્રેટના વિભાગમાં મ્યુનિસિપાલિટિ કે વ્યવસ્થાપક મંડળી ન હોય તો સ્થાનિક માજીસ્ટ્રેટની લાઇસેન્સીંગ કોર્ટ અહિં પણ કામ કરશે.

આવી કોર્ટ નીચે લખેલા સખ્સોની બનેલી હોવી જોઇએ.

૧. સ્થાનિક માજીસ્ટ્રેટ કે તેના તાબાના માજીસ્ટ્રેટ, અને તે ન હોય તો તેની અવજીમાં કામ કરનારા.
૨. તે વિભાગની મ્યુનિસિપાલિટિ અથવા વ્યવસ્થાપક મંડળીના પ્રમુખ, જો તેઓ કોઈ કારણને લઈ હાજર ન થઇ શકે તો મ્યુનિસિપાલિટિ અથવા વ્યવસ્થાપક મંડળી તેની જગ્યાએ

કામ કરવા પોતાના એક મેમ્બરને ચુંટી કહાડે

૩. તે વિભાગની કાઉન્સિલ આ ધારાની રૂએ પોતાના એક મેમ્બરને ચુંટી કહાડે તે.

એમ ત્રણ મળી આ કોર્ટનું કામ ચલાવશે.

૪. જનરલ ડીલરનું નવું લાઈસેન્સ મેળવવા ઇચ્છનાર કોઇ પણ વેપારીએ તે વિભાગના સ્થાનિક અથવા તો તેના તાબાના માજીસ્ટ્રેટને અરજી કરવી. તેમાં તેનું પુરું નામ, સ્થળ, સ્ટ્રીટનું નામ અને તેનાં ઘરનો નબર હોય તો તે, તથા રસ્તાનું નામ હોય તો તે લખવાં.

૫. આ કાયદો શરૂ થયાની પહેલાંનું અથવા તો પછીનું, જનરલ ડીલરનું લાઇસેન્સ ધરાવનારો માણસ; પોતાનું બીઝનેસ કે તેનું મકાન વેચવા માંગતો હોય તો લેનાર ધણીએ તે વિભાગનાં સ્થાનિક કે તાબાના માજીસ્ટ્રેટને અરજી કરવી. જો તેને વ્યાજબી લાગશે તો જુના લાઈસેન્સ પર એન્ડોરસ કરી થોડી મુદતને માટે પરવાનગી આપશે અને પછી તે અરજી વિષે લાઈસેન્સીંગ કોર્ટની સલાહ પુછશે.

૬. કોઇ લાઇસેન્સ ધરાવનારનું મરણ નિપજે તો, તેની વિધવા હોય તો તે, મરનાર ધણી પોતાનો વ્યવસ્થાપક બનાવી ગયો હોય તો તે, અને નહિ તો સુપ્રિમ કોર્ટના ઉપરીએ અથવા તો સ્થાનિક મેજીસ્ટ્રેટ નીમેલો માણસ તેનું કામ ચલાવે અને ઇન્સોલવંટ થતાં તેની મિલકતને માટે નીમાએલ ટ્રસ્ટી તેનો કારભાર ચલાવે.

૭ આ ધારા પ્રમાણે લાઇસેન્સ માટે થયેલી અરજીની મંજુરી આપવી કે ન આપવી તે લાઇસેન્સીંગ કોર્ટની સંપુર્ણ મરજી ઉપર આધાર રાખે છે. આ બાબતનો ચુકાદો આપતાં અરજદારની વરતણુક વિષે, તે અંગરેજી કોઈ ભાષા જાણે છે કે નહિ તે વિષે અને તે ભાષામાં તે પોતાના ચોપડા રાખી શકે છે કે નહિ તે વિષેના તપાસ કરવા સત્તાવાન છે.

૮. નવા લાઇસેન્સ માટે અથવા જુના લાઈસેન્સને ચાલુ રાખવા અરજી કરનાર માણસ અરજી કરવા પછી મરી જાય કે ઇન સોલવન્ટ થાય અને તે અરજીનો ચુકાદો મળતાં પહેલાં લાઇસેન્સીંગ કોર્ટને તે બાબત જાહેર કરવામાં આવે તો કોર્ટની મરજી મુજબ મરનાર અરજદારની વિધવાને, તેના કોઇ વ્યવસ્થાપકને, અથવા તેની મિલકતના ટ્રસ્ટીને તે લાઇસેન્સની પરવાનગી મળી શકે.

૯. આ કાયદાની કલમો જેને લાગુ પડી છે એવો કોઈ માણસ ઉપર કહ્યા પ્રમાણે જનરલ ડીલરનું લાઇસેન્સ મેળવ્યા વિના વેપાર કરશે તો તે લાઇસેન્સ વિના વેપાર કરે છે એમ લખવામાં આવશે.

૧૦. આ કાયદો અમલમાં મુકવામાં આવે ત્યારથી અને ચાલુ લાઈસેન્સનું એક વરસ કે અરધું વરસ પુરું થયે; આવા જનરલ ડીલરના લાઈસેન્સનાં એક વરસનાં ૫ પૌંડ અને અરધા વરસના ૨॥ પૌંડ ચારજ કરવામાં આવશે અને બતાવેલા વિભાગમાં વેપાર કરવાના એવાએકી માત્ર એક દુકાન સિવાય કશુ લાઇસેન્સમાં નહિ બતાવવામાં આવે.

૧૧. આ કાયદાની રૂએ કોઇ ચીફ કોન્સ ટેબલ, પોલીસ ફોર્સનો કોઇ મેમ્બર, કોઇ મેડીકલ હેલ્થ ઓફીસર અથવા બીજો કોઈ સત્તાધારી પુરૂષ ઉપર કહેલા લાઇસેન્સવાળી જગ્યામાં સાર્વજનિક તંદુરસ્તીના નીયમની અથવા કોઇ માણસ કે તેના સોબતીઓની તપાસ કરવા આવી શકશે. લાઈસેન્સ આ નવા કાયદા પ્રમાણે લેવામાં આવ્યું છે કે નહિ તેનો તપાસ કરી શકશે અને તેને સંતોષ નહિ મળતાં તે લાઇસેન્સ ચાલુ થવા નહિ આપવા નીચે પ્રમાણે વાંધા ઉઠાવી શકશે.

૧. લાઈસેન્સથી વેપાર ચલાવનાર માણસે કાયદા વિરૂદ્ધ રવીવારે વેપાર કરવાનો અથવા લાઈસેન્સ વગર દારૂ વેચવાનો, અથવા ખોરાકી અને દવાને લગતા કાયદાની ૩ જી અને ૪ થી કલમનો ભંગ કરવાનો. પહેલાં ગુન્હા પછી એક વરસમાં ત્રણ વખત ગુન્હેગાર થયેલ છે.

૨. લાઇસેન્સથી વેપાર કરનાર ધણીને વેપારની જગ્યા સાફ રાખવાની ચેતવણી સ્થાનિક સત્તાવાળાઓ પાસેથી મળ્યા પછી અથવા વેપારની જગ્યા હમેશ ગલીચાવાળી રાખવાથી, તે જગ્યા સારવજનિક તંદુરસ્તી જાળવવાને નાલાયક થઈ પડેલ છે.

૩. તેની અથવા તેની સાથે રહેનારાઓની અથવા તો તેના ઘરાકોની ગંદી રીતભાતથી તે જગ્યાની આસપાસ રહેનારા માણસોની તબીયતને નુકશાનકારક થઈ પડેલ છે.

૧૨. ઉપલી કલમોમાં દરશાવેલા વાંધાઓ લાઈસેન્સીંગ કોર્ટ પાસે આવે ત્યારે તે કોર્ટ જે વેપારીની ઉપર ફરિયાદ કરવામાં આવે તેને તે બાબતની નોટીસ આપશે અને તે બાબતનું કામ નોટીસ મળ્યા પછી ઓછામાં ઓછા ૧૪ દીવસમાં અને વધારેમાં વધારે ૨૮ દીવસમાં મુકરર કરેલા દીવસે ચાલશે. લાઈસેન્સીંગ કોર્ટ તે દીવસે બેસી અને ફરીઆદની બાબતમાં તપાસ કરશે.

૧૩. નીચલી કલમમાં બતાવ્યા પ્રમાણે તપાસને લગતી ખબરને વાસ્તે લાઈસેન્સીંગ કોર્ટ કોઇ પણ માણસને સાક્ષી તરીકે કોર્ટમાં હાજર થવાને ફરજ પાડી શકશે. ફરીઆદને લગતા સઘળા કાગળો, અથવા જુબાનીઓ અથવા તો રેકર્ડો ખરી બાબત લખવાને જરૂરના હોવાથી તે મંગાવી શકાશે.

૧૪. લાઇસેન્સીંગ કોર્ટ એવા વિચાર પર આવે કે તે ગુન્હો સાબીત થયેલ છે તો તે કોર્ટને લાઇસેન્સ રદ કરવાનો હુકમ કરવાની સત્તા છે. વેપારીનો માલ અમુક મુદતમાં—આ મુદત ત્રણ માસથી ઓછી ન હોવી જોઇએ વેચી નાખવાનો હુકમ કાયદા પ્રમાણે આપી શકે છે, અથવા તો આ કાયદાના ઠરાવ પ્રમાણે ફરીઆદ થયા પછી તે બાબત સાબીત થાય તોપણ ૨૨ મી કલમની ૨ જી અને ૩ કલમ પ્રમાણે વેપારીને કોર્ટ માત્ર ચેતવણી આપી શકે અને તેવી ફરીઆદ પાછી એક વરસમાં બીજી વખત આવે તો લાઇસેન્સ રદ કરવાનો હુકમ કરી શકે.

[અધુરું.]

રોકડ બજાર ભાવ.

ચાવલ.		શી.	પે.		શી.	પે.
માંજા	૧ બસતાનું	૧૮	૦	થી	૧૮	૬
ભીમડાંના	,,	૨૩	૦	,,	૨૩	૬
એફ. એફ. ડી. આર,		૧૫	૩	,,	૧૫	૯
એફ. ડી. આર.	,,	૧૪	૯	,,	૧૫	૩
ચીની સક્કર	,,	૧૯	૦	,,	૧૯	૬
ફુડાના	,,	૧૯	૦	,,	૧૯	૬
દેશી તુવેર દાળ.		૧૪	૯	,,	૧૫	૩
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૫	૦	,,	૧૫	૬
મસુરની	,,	૧૪	૬	,,	૧૫	૦
મગની	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
અડદની	,,	૨૦	૦	,,	૨૧	૦
ચણા	,,	૧૭	૬	,,	૧૮	૦
,, દાળ	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
વટાણા	,,	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
મકાઇ	,,	૭	૦	,,	૭	૬
તેલ.						
કડવુ	૧ ગ્યાલન	૨	૭	,,	૨	૯
એરંડીનુ	,,	૨	૧	,,	૨	૨
મીઠું	,,	૨	૭	,,	૨	૮
નાળીએરનું	,,	૨	૯	,,	૨	૧૦॥
ખાંડ મોરીસની.						
સફેદ	,,	૨૪	૦	,,	૨૫	૦
પીળી	,,	૨૪	૦	,,	૨૫	૦
તીરકુળ	નાતાલ	૧૫	૬	,,	૧૬	૬
આટો		૧૦	૦	,,	૧૦	૩
મદ્રાસી સોપારી,	૧ રતલ	૦	૬	,,	૦	૯
મરચાં.		૦	૫	,,	૦	૫॥
ઘી પેટી		૬૭	૯	,,	૭૧	૩
પારાફીન ડીવોસ.		૬	૯	,,	૭	૦
,, વાઇટ રોસ		૭	૩	,,	૭	૬
,, ,, ગાલન		૧૩	૦	,,	૧૩	૦
ફુલી		૧૦	૬	,,	૧૧	૦
નાળીયેર ૧૦૦		૨૩	૦	,,		

આ અઠવાડીઆમાં મળેલ લવાજમ.

મી. પ્રાગ ફકીર,	ડરબન,	૦	૧૨	૬
,, ડી. ચેટ્ટી,	,,	૦	૧૨	૬
,, આર. કે. નાયડુ,	,,	૦	૧૨	૬
મેસર્સ બીટલી એન્ડ કુંo લી. બર્ગ.		૦	૧૨	૬

इंडिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. ४थी मार्च, १९०५. नम्बर ९.

सप्ताहिक पंचांग.

इंग्रेजी—ता० ४ मार्च, ता० १० मार्च १९०५ तक.

हिंदु—माह वदी १३ से फागुन सुदी ४ सं. १९६१ तक

वार.	अंग्रेजी तारीख.	हिंदी तिथि.	सूर्य उदय.		सूर्य अस्त.		त्यौहारोंकी यादी.
			क.	मि.	क.	मि.	
शनि.	४	१३	५	५०	६	२६	
रवि..	५	१४	५	५०	६	२५	
सोम	६	३०	५	५१	६	२४	
मंगल	७	१	५	५२	६	२३	फागुन मास बेठा.
बुध.	८	२	५	५३	६	२१	
गुरु..	९	३	५	५३	६	२०	
शुक्र	१०	४	५	५४	६	१९	

इंडिया जानेवाली मैल स्टीमर.

इंडियाकी मैल स्टीमर 'अमलोटी' ता. ४ मारच और पिछे तुरत जानेवाली है. यह स्टीमर डाक ले जाते है.

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. ४ मार्च, १९०५.

व्यापारीयोंका परवाना.

गत सप्ताहमें हमें मि. हुन्डामलके परवानेके बारेमें जो खबर प्रकाश किया था, वह हमारे पाठकों भूले न होंगे. केसमें मि. हुन्डामलकी दो हार हुइ, यह हार केवल मि. हुन्डामलकी ही नहि हुइ है; परन्तु नातालके सब हिंदी व्यापारीयोंकी हुइ है, ऐसा समझना चाहियें. सुप्रीम कोर्टने आनबूनके गैर इनसाफ किया है ऐसा हम कह सकता नहि, परन्तु हमारा कहना और मानना ऐसा है कि इस ठहरावपर प्रीवीकौन्सिलको अपील होवे तो परिणाम कुछ हिंदी व्यापारीयोंके तरफ आना चाहिये. कानुन बनानेवालेकी इच्छा सुप्रीमकोर्टके कहेने मुजब होवे, तो प्रश्न ऐसा उठता है कि परवानाका फार्म (कागज) आगे ऐसा कौन सबबसें था, कि उसमें केवल गांवका नाम था और जगाह नहि थी? यह जगाह लिखनेका पिछेसें घुसाड दिया है. लाइसन्सके कानुन हिंदी व्यापारीकों आखरीमें नुकशान कारक है, ऐसा समजना जरुरत है और कायदा बदल जावे ऐसी तजवीज करना चाहिये, कायदा जुलमी होनेसें गैरइनसाफ होता है और कई कई दुकानवाले पायमाल होते है. इसी बात सब नातालवासीयों जानते पर मान्य करते है, तो अपनी फर्ज है कि कानुन बदलवानेके लिये योग्य इलाज लेना चाहियें. जीत न होवे वहांतक सुस्त न रहना चाहिये.

देखियें, अब तुरत क्या करना. सब गांवोंसें खबर मिलना चाहिये, कि यह वरसमें कायदेसर व्यापारीयोंको परवाना मिला है या नहि. खबर मिलनेपर अग्रेसर लोगोंने जमा होकर विचार करना और योग्य इलाज लेना चाहिये. इस सब हीलचालकी खबर भारतके और विलायतके हमारा प्रतिनिधियोंको पहुंचाना चाहियें. इससें अपनी स्थानिक तजवीज चलती रहे और दुसरी तरफसें उनको पुष्टी मीलें. यह मुजब कार्य नहि होगा वहांतक व्यापारीयोंकी स्थिती सुधरनेकी उमेद रखना व्यर्थ है.

नातालवासीयोंको मालुम होगा, कि १८९८ की सालमें हमारे हिंदीयोंने जो कुछ हीलचाल शरु किया तो परीणाम १८९९ में ऐसा आया, कि यहांके कोलोनियल सेक्रेटरीने मि. चेम्बरलेनके सखत लिखानपरसें नातालके सब कोरपोरेशनको एक गुप्त चीठी भेजा और कहा कि जो [illegible]दीयों पर जुलम गुजारेंगे, तो कायदा बदलना पडेगा और हिंदीयोंकी इच्छानुसार सुप्रीम कोर्टमें अर्जी करनेकी छूट दिया जावेंगी. बाद लडाइ होनेसें सब शान्त होगया. अब फिर प्रकाश होने लगा है, तो हिंदवासीयोंने हुशियार होना चाहिये. उपरके द्रष्टांतसें हिंमत पकडकर कार्य उठाना चाहिये.

चीठी पत्री.

केपटौन, ता. २५ फेबरुवारी.

[हमारा सम्वाददाता तरफसें.]

डर्बनके प्रख्यात गृहस्थ शेठ पारसी रुसतमजी कई रोजसें यहां आनेसे शेठ युसुफ महमद हाजी गुलके यहां मिजमान रहा था. दरमीयान प्रीटोरिया कमिटीका सेक्रेटरी मि. हाजी हबीब और जोहानेसबर्गसे मि. गांधी आये. यहांके हिंदवासीयोंने यह गृहस्थोंको अच्छा सन्मान किया था. ब्रिटिश इंडियन लीगके प्रमुख शेठ हाजीआदम गुलमहमदने अपना 'नूर' नामके बागमें यह गृहस्थोंको एक बडी ज्याफत दी थी. इस समय पर दुसरे लोगको भी आमंत्रण देनेमें आया था. शेठ पारसी रुस्तमजीको हाजीआदम गुलमहमद तरफसे एक गुलाबदानी भेट मिली थी और 'इंडियन ओपिनियन'की मदद करनेके वास्ते सब लोगको सूचना दी थी. दुसरे बहुत लोगों तरफसें ज्याफतों देनेमें आइ थी. सब जगाहपर इंडियन ओपिनियनके बारेमे प्रेम और उत्साह दिखानेमे आया था. बहुत कुछ लोगों ग्राहक हुवे है और आगेर खबर भी मिली है.

शेठ पारसी रुस्तमजी तरफसें स्कूलके विद्यार्थीओंको १२ पोंडके पुस्तकोंका इनाम बांटे गये थे.

गत ता. १७ के रोज शेठ पारसी रुस्तमजी और मि गांधी जोहानिस्बर्ग तरफ विदाय हुआ है.

केपटाउनकी पार्लामेन्टकी बेठक होनेवाली है, यह समय पर इमीग्रेशन कायदामें कुछ फेरफार करवानेके लिये 'ब्रिटिश इन्डियन लीग' तय्यार हो रही है. सम्भवना है, कि

यहांके (केपटौनके) हिंदवासीयों अपना कार्य सम्पूर्ण महेनत और उलटसे करेंगे. हीनकी महेनतसे. जो पहारके कानुन करनेका था वह अब बन्ध रख देनेमें आया है.

भारतके वर्त्तमान.

अमीर पुत्र—गत ता. १० वी जनवरी के रोज अमीरपुत्र सरदार इनायतुल्लाखान हिंदभूमी छोडकर काबुलसीमामें दाखिल हो गये है.

सूचन—मुम्बइके अमेरिकन एलचीने अमेरिकाके व्यापारी लोगको ऐसी सूचना दी है, कि बम्बइमें एक एजन्सी स्थिर कर के अमेरिकन मालका व्यापार बढाना चाहिये.

मोटर दौड—दिल्हीसे बम्बइतक मोटर दौड हो गइ. कितनी ही मोटरगाडी चार दिनके भीतर भीतर दिल्हीसे बम्बइ पहुंच गइ थी. अब कलकतेसे आसनसोलतक दौडनेवाली थी.

अमेरिकामें वैष्णवधर्म्म—भारतके कितने हीं साधुओंने अमेरिका जाकर वैष्णवधर्म्म का उपदेश दिया था, इससे अमेरिकाकी कितनी ही मेमों और साहबोंने वैष्णवधर्म्म का स्विकार किया है.

चीनके राजदूत—चीनके राजदूत चीन से कलकते जानेके लीये रवाना हो चुका है. इसी महीनेके पहले या दुसरे सप्ताहमें हिंदमें पहुंचकर तिब्बतके मामलेपर भारत सरकार साथ बातचीत करेंगे

लेडी कर्झन भारतमें—सुनते, कि लेडी कर्झन डाक्टरोंकी सलाहसे 'मरेबिया' जहाजद्वारा बाल बच्चोंके साथ विलायतसे गत १० तारिखको रवाना होनेवाली थी और इसी महीनेके आरम्भतक हिंदुस्थान आ पहुंचेगी.

काबुल मिशन—काबुल मिशन काबुल में बडकसे रंगरेलियां कर रही है. इन दिनों काबुलमें इतना शित पड रहा है, कि जल जमकर बरफ बन जाता है. काबुल मिशनके लोगोंने अपने पडावके पास तालाव खुदवाकर पानी भरवाया है. प्रातःकाल तालावका पानी बरफ बन जाता है.

रोकड बजार भाव.

	शी.	पे.	शी.	पे
मांझा चावल.	१८	०	१८	६
भीमसेन ,,	२३	०	२३	६
एक. एक. डी. आर.	१५	३	१५	९
एक. डी. आर.	१४	९	१५	३
चीनी सक्कर.	१९	०	१९	६
इरहरका दाल	१४	९	१५	३
मसुर दाल	१४	६	१५	०
मुंगकी दाल	२२	६	२३	०
उडद दाल.	१०	०	११	०
चणे.	१७	६	१८	०
मटर.	१६	०	१८	०
मीली.	७	०	७	६
कडवा तेल.	२	७	२	९
रेंडीका तेल.	२	१	२	२
मीठा तेल.	२	७	२	८
नारियेलका तेल.	२	९	०	१०॥
चीनी सफेद.	२४	६	२५	०
,, पीली.	२४	०	२५	०
तंबाकू लाल.	१५	०	१६	०
आटा.	१०	०	१०	३
सुपारी. (मद्रासी)	०	६	०	४
अंबली.	०	३	०	३
घी.	६७	९	७१	३
मीरची.	०	५	०	५॥
पारफीन टी-रोझ डिवोस	६	६	६	९
,, वाइट रोझ	७	३	७	६
,, , गालन	१२	९	१३	३
फिली	१०	६	११	०
मालाबार १००	०	०	२१	०

स्कुल और पाठशाला—ब्रिटिश हिंदुस्थानमें १४,१०० स्कुल और १०० पाठशाला है, उस १५,२२,००० विद्यार्थीयो अभ्यास करते है.

विलायत और जापानके गरीबों—'पालमाल' गेझटमें एक लेखक लिखता, कि विलायतमें बडा तनखाह और अच्छी तरह की सुधारणा है, परन्तु बडे और अच्छे अच्छे नगरोंमें विशेष गरीब आदमी दृष्टीगत आते है. जापानमें गरीब आदमी है. लेकीन ऐसा कोइ नहि है, कि जो कोइ आदमी को रहेनेका मकान और गुझारा करनेका साधन न होवे. हरेक जापानीयोंके पास पेट भर खोराक, मनपसन्द लिबास और रहेनं का मकान है. सबसे अच्छी बात तो यह ही है. कि कोइ मनुष्य मैलाघेला नहि है. सब कोइ अच्छे पोशाकवाले और संतोष दायक है

बारा महिनेकी बिमारीसे मिसिस वेनरुएनको आराम कैसा हुआ ?

डा. विलियमकी गुलाबी गोलीसें पचीस बरसके कलेजाके दर्द नाबूद होता है.

मिसिस वेनरुएन बारा महिनेसें अपनी कोठडी छोडकर बहार न जासकती थीं. हरी दिवस दुःखदायक था. आदमी वार वार कोठडीमें आया करता था और पास रहेनेवाले आदमी उसको आनन्दमें रखनेके लिये प्रयत्न कर रहा था. आखरीमें मालुम हुआ, कि वह दिन परदिन दुर्बल होती है और उसको आराम न होगा, ऐसा ख्याल करने पर जीनेकी आशा छोड दी. एक दिन उसका एक मित्र देखनेके लिये घर पर आया और डा. विलियमकी गुलाबी गोली खानेकी सूचना दी. गोली खानेसे कुछ वखतमें आराम हुआ और चलनेकी सक्ति आइ.

मिसिस वेनरुएन होलीवेल नामक फार्म में रहेती है, इसी फारम वेथलरकी पास ओरेंजरीवर कोलोनीमें आया है. एक रिपोर्टर उनको मिलने गया तो अपना हाल निचे मुझब उनको कहा.

"मैं कलेजाके दर्दसें पचीस बरससें हेरान होती थी. इससें पेटमें दर्द होने लगा और स्वभाव भी खराब हो गया. कई कई वखत सप्ताहके सप्ताहतक निंद नहि आती थी. बहुत डाक्तरोंने सलाह दी, परन्तु आराम हुआ नहि. अंतमें बारा महिनेतक बिछाना पकडना पडा. बाद एक मित्र मिलने आया. उन्हें गुलाबी गोली खानेकी सलाह दी. बहुत कुछ पीटल खलास करनेपर आराम हुआ. यह ही दवा लम्बी मुदत खानेसें २५ बरस की बिमारी चली गइ."

डा. विलियमकी पिंक पिल्ससे कोइ रोग मिट सकता है. पीठकी पतबरी और रक्तहीनी पर उसकी असर अच्छी और कीमतदार होनेसें मालुम होता है की दुसरे साधारण रोग मीटने में देरी नहि लगती है. संधीवा, सायटिका, एनीमीया, अजीर्ण विकार, पीत, कलेजाके दर्द नाश होता है. सची गोली दक्षिण आफ्रिकामें कागकी बोटलमें बेचाती है. उसकी साथ इंग्लिशमें और डच भाषामें अनुपान लीखा गया है. उसकी पर लेबल मात्र इंग्लीश भाषामें छपा है. कोइ ३/३ एककी १, और १७/ की ६ बोटल मीलती है. सची गोली मीलनेमें मुश्केल हो तो केपटौनमें डा. विलियम्स मेडिसीन कुंपनीको पोस्ट आफिस बोक्स ६०० के सीरनामें पर लीखनेसे और पैसे भेज देनेसें मुफत भेजा जायगा. P.P.

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

வாராந்தரப்பத்திரிகை

நெட்டால் பீனிக்ஸ். 1905ஆம் மார்ச்சுமீ 4உ சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

குரோதி வருஷம் மாசி மாதம்.

கிழமை.	தேதி	திதி.	நட்சத்திரம்.	யோகம்.
ஞாயிறு.	21	[illegible]	[illegible]	[illegible]
திங்கள்.	22	[illegible]	[illegible]	[illegible]
செவ்வாய்.	23	[illegible]	[illegible]	[illegible]
புதன்.	24	[illegible]	[illegible]	[illegible]
வியாழன்.	25	[illegible]	[illegible]	[illegible]
வெள்ளி.	26	[illegible]	[illegible]	[illegible]
சனி.	27	[illegible]	[illegible]	[illegible]

மார்க்கட் விலை

	முதல்	வரை
மாஞ்சா அரிசி.	18/-	18.6
பீமடி அரிசி.	1-3/-	1-3-6
புழுங்கலரிசி.	15.3	15.9
பருப்பு.	14.9	15.-3
மைசூர் பருப்பு	14.6	15/-
சோளம்.	7/-	7.6
நல்லெண்ணெ.	2.6	2.8
கடலெண்ணெ.	2.7	2.8
தேங்கா யெண்ணெ.	2/9	2.10½
நெட்டால் சர்க்கரை	1-4-	1-5-
சிவப்பு „	1-4-0	1-5-
நிரிசன் „	15/6	16/
கோதுமை மாவு	10/-	10.3
பாக்கு	6 பென்ஸ்,	9 பெ
மிளகு	5 „	5½ „
நெய்	3-7-0	3-11-3
பெர்பின் எண்ணெ கேஸ் 6.6		6.9
„டி ஒயிட் ரோஸ் 7/3		7/6

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கையொப்பக்காரர்கள் சென்ற வருஷத்திற்குச்சேர வேண்டிய கைபொப்பத்தொகையும் நிகழும் வருஷத்தின் தொகையும் தாமதிக்காமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாய்க்கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

கையொப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை வாரந்தோறும் கிடைக்காமலிருந்தால் தபாலுசேர்ந்த பத்திராதிபருக்குத்தெரியப்படுத்தும்படிக் கேட்டுக்கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மேய்ல்.

நெட்டால் டைரக்ட் லைன் யம்ஸோட்டி மார்ச்மீ 4உ இந்தியாவுக்கு புறப்படும்.

அம்கலி 7உயும், அம்லோட்டோ 9உயும் இந்தியாவிலிருந்து வருவதாக எதிர்பார்க்கப்படுகிறது.

இந்தியா—ஆப்பிரிக்கா லைன்.

எஸ். எஸ். ஜபால்பூர் என்னுமரக்கலம் மார்ச்சுமீ 20உ கல்கத்தாவிலிருந்து சரக்கு ஏற்றிக்கொண்டு கட்டாலுக்குப் புறப்படும்.

ஏஜண்டு டெலவால் அண்டுகோ. டர்பன். அல்லது கிராம் அண்டுகோ. கல்கத்தா.

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

பீனிக்ஸ்நெட்டால்,

சனிக்கிழமை.

1905ஆம் மார்ச்சுமீ 4உ.

துன்மார்க்க நடத்தை.

டர்பன் வழக்கு.

பிப்ரவரிமாதம் 27உ மூன்று ஸ்திரீகள் துன்மார்க்கநடத்தை செய்ததற்காக மிஸ்டர் ஸ்டூவர்ட் முன்னிலையில் குற்றஞ்சாட்டப்பட்டார்கள். ஒவ்வொருவருக்கும் பத்துபவுன் அபராதம் அல்லது ஒரு மாதகாவலிலிருக்கும்படியாக விதிக்கப்பட்டார்கள். முதற்குற்றவாளியின் பெயர் மின். பட்லர். மிகவும் கெட்டநடத்தையுடையவன். ரண்டாவது குற்றவாளி கல்லபேர் சக்காரி. பிரிட்டிஷ் சேனையில் கன்ருக்ஷ்த்தெரிந்த ஒரு உத்தியோகஸ்தருடைய பெண்ணைப்பிற்பாய் பகரச்செய்கிறான் ஆனால் டர்பன் போலீசார் இப்பேர்ப்பட்ட குடும்பத்தினை கெட்டநடத்தைக செய்திராமென்று ரூபிக்கிறார்கள். மூன்றாவது குற்றவாளி பாரிஸிலிருந்து வந்தவள். எட்வோர்ட் பட்லர் மூதல் குற்றவாளியின் காதலன். துன்மார்க்கநடத்தையால் பணஞ் சம்பாதிக்க காலங்கழித்ததற்காக சார்ஜ் செய்யப்பட்டான். இன்ஸ்பெக்டர் அலெக்ஸாண்டர் அவர்களுக்கு நல்ல தண்டனையை விதிக்கும்படியாக எண்ணினார். குற்றவாளி அதிசாமர்த்தியமுள்ள மனிதன். டர்பனில் அவனுக்கு உதியாவ இடமில்லை. அவன் தன்னுடைய மனைவியை துன்மார்க்கநடத்தைசெய்து சம்பாதிக்கும்படியாக ஏற்படுத்தினான். அம்மாது இளமையுள்ளுடையவள், காதல் செய்த இம்சைக்காக அத்தொழில் செய்ய ஆரம்பித்தாள். பட்லர் சில்மாதங்களுக்குமுன் தன் மனைவியை அவ்விதம் நடத்தும்படியாக பலாத்காரஞ்செய்தான். அதற்கவள் ஒத்துக்கொள்ளவில்லை. குற்றவாளி உடனே கோர்ட்டிற்குச்சென்று அங்குள்ள கிளார்க்கினிடம் இரண்டுபேருக்கும் பிரமாண வாக்குமூலத்தைச்செய்தான், கிளார்க் அக்காரியத்திற்குச் சாட்சியாகயிருக்கிறான். இன்ஸ்பெக்டர் அலெக்ஸாண்டர், பட்லர் குடித்திருக்கிறானென்று டாக்டர் பிரின்னைக்கொண்டு பரீக்ஷிக்கும்படியாகச் சொன்னார். குற்றவாளி பரீட்சிக்கப்படுவதற்காக அனுப்பப்பட்டான்.

ருஷிய ஜப்பான யுத்தம்.

விலாடிவாஸ்டாக்கில் ஜப்பானியர்கள்.

மீன்படகுகளின் கூட்டம்.

ரஷ்யாவின் விரோதம்.

செய்தியாவாம் 20 ஜப்பானிய இடிமீன்படகுகளும், நூறு சண்டைக்கப்பலும் விலாடிவாஸ்டாக்கென்னுமிடத்தில் காணப்பட்டனவென்று ஜெனரல் குரோபாத்கின் தெரிவிக்கிறார். ருஷ்யர்களின் ஒருபகுப்பார் எய்ச்சென்சிற்குச் சமீபத்திலுள்ள ரெயில்வே பாலத்தை உடைக்கின்றார்கள். இவ்விதமாக ஜப்பானிய போர்வீரர்களுக்கு தடை செய்துகொண்டிருக்கிறார்கள்

என்று ஜெனரல் இவ்வமோ தெரிவிக்கிறார்.

ருஷியரின் ஒருபகுதிப்பார் ஷச்செக் தெற்கேயுள்ள ரெயில்வே பாலத்தை உடைக்க எத்தனஞ்செய்தும் முடியாமற்போய்விட்டதென்று ஜெனரல் குரோபாக்கினின் சேனை தெரிவிக்கின்றது. ருஷியர்கள் அப்பாலத்தை உடைத்துக்கொண்டிருக்கையில் ஜப்பானிய சேனையைக்கண்டால் மறைந்துகொள்ளுகிறார்கள்.

பெர்ஸனிப் ஹில் எதிர்ப்பு.

ஜப்பானியர்கள் பிடிவாதம்.

சென்ற வியாழக்கிழமை இரவில் பெர்ஸனிப் ஹில் ஜப்பானிய சேனையால் தாக்கப்பட்டது, ஆனால் ருஷியவீரர்கள் அவர்களைத்துரத்திவிட்டார்கள். அங்கு புதிதாக புதன்கிழமை யுத்தமுண்டாகின்றது. ருஷியர்கள் அதிசமீபத்திலிருந்து யுத்தஞ்செய்தார்கள். இன்னும் யுத்தம் நடந்துகொண்டேயிருக்கின்றது.

பெர்ஸனிப் ஹில் பிடிப்பட்டது.

சென்றவாரம் ஜப்பானியர்கள் மிகவுங்குரூரமாக பெர்ஸனிப் ஹில் முன்பக்கத்தில் வந்திருந்துக்கொண்டு துப்பாக்கிகளாலும், [?]வெடிகுண்டுகளாலும் தாக்கினார்கள். அவர்கள் முன்னுதவிக்கு பிரக்ஷி மிஷின்கள் வாராமல் நின்றுவிட்டன. ருஷியர்கள் அவர்களைத்துரத்திவிட்டார்கள். மறுபடியும் ஜப்பானியர் அதிதுணிவோடுவந்தார்கள். ருஷியர் அதிஜனங்களோடு இரவும்பகலுமாய் நின்று யுத்தஞ்செய்து அந்தஹில்லைக் கைவசப்படுத்தினார்கள். பிறகு ஜப்பானியர்கள் டான் எல்லைக்கு எதிர்முகமாயுள்ள ஒரு குன்றைத்தாக்கினார்கள். அனேகதிக சேதத்தோடு பின்வாங்கினார்கள். அவர்கள் அங்கு சென்றவெள்ளிக்கிழமை புதிதாக சண்டை ஆரம்பித்தார்கள்.

ரெயில்வே கொள்ளை.

உவெதர்டன் தோட்டத்தில் பணம்.

சென்ற ஞாயிற்றுக்கிழமை எஸ்ட்கோர்ட்டிற்குச் சமீபத்தில் புதிதாக கொள்ளை நடந்தது. சென்றால் போலீஸ் இப்பொழுது அத்திருட்டைக் கண்டுபிடிக்க முயலுகிறார்கள். திருட்டுப்போனது பவுன் 550. இதுவரைக்கும் அப்பணத்தைக்கண்டுபிடிக்க கூடவில்லை. திங்கட்கிழமை எஸ்ட்கோர்ட்டிலிருந்து, உவெதர்டனுடைய தோட்டத்தில் 718 பவுன், 2 ஷிலிங், 3 பென்ஸ் வைக்கப்பட்டிருந்ததைக் கண்டுபிடித்ததாக சமாச்சாரங்கிடைத்தது. அப்பணம் சப் இன்ஸ்பெக்டர் உவெஸ்டனும், டிடக்டிவ் செர்ஜண்டு ராத்போனும் கண்டுபிடிக்கப்பட்டது.

நாட்டுவர்த்தமானம்.

பிளேக்கு.

ரோப்கோப்பிலிருந்து புதிதாக டர்பனுக்குவந்த ஒரு கூலி சிக்கும், பயின்டு ஸ்டோன் ஸ்டிரீட் பாரக்கில் வசித்துவந்த ஒரு இந்தியனுக்கும் சென்றவாரம் பிளேக்வியாதி கண்டு அவர்களிருவரும் சாலிஸ்பரி தீவுக்குக் கொண்டுபோகப்பட்டார்கள். அது உண்மையாக பிளேக்வியாதியென்று சமயப்படுகின்றது. அவ்விருவரும் பியூபானிக் பிளேக்வியாதியால் மிகவும் வருந்துகிறார்கள்.

சென்றவாரக்கடைசியில் ஒரு சுதேசி திமரென்று உவெஸ்டன்வில்லி பிரிக்கல் ரோட்டில் இறந்துவிட்டான், அவன் மரணத்துக்குக் காரணம், பிளேக்வியாதியென்று போஸ்ட்மார்ட்டம் சோதனையால் தெரிந்துகொள்ளப்பட்டது.

சென்ற வெள்ளிக்கிழமை சாயந்திரம் ஜொஹான்ஸ்பர்க் கமிஷனர் ஸ்டிரீட்டில் அதிக பாரமேற்றியிருந்த ஒரு நாலுசக்கரவண்டியின் பிணையல் கோவேறுகழுதைகள் எதோ பயந்துக்கொண்டு அதி வேகமாய் ஓடிற்று. போலீஸ் கான்ஸ்டபில் டோசச் என்பவன் தைரியத்துடன் சென்று அதை நிறுத்தப் பிரயத்தனஞ்செய்தான். ஆனால் கீழே தள்ளப்பட்டான். பண்டி அவன் மேலோடி அதிககாயமடைந்து ஆஸ்பத்திரிக்குக்கொண்டுபோகப்பட்டான்.

சென்றவாரம் புளுயம்பாண்டியில் ஜோசப் மடியல என்டவன் கடனைகொடுக்க திர்வாகமில்லையென்று வழக்குக்கொண்டுபோனான். கிரிமினல் செஷனில் நடந்தது. எல்லா சவக்குகளிலும் குற்றமிருக்கிறதென்று ஜூரிகள் கண்டுகொண்டார்கள். சர் ஜஸ்டிஸ் மாண்டரர்ப் குற்றவாளிக்கு 22 மாதம் கடினகாவல் விதித்தார்.

சென்ற வியாழக்கிழமை எச். ஜெஸ்மண்ட் டெலாமீர், ஸ்மைடன் ஆகிய இருவரும் கோர்ட்சம்மேரியில் இரண்டாயிரம் மனிதர்களுக்கு. "எட் உவர்ல்ட்டன்" ஆறுபாகத்தின் கம்ப்ளயிண்டுவதாகக் கடிதம் எழுதியிருந்தார்கள். அங்கு சமீபத்திலுள்ள போயர்களெல்லாரும் கமிட்டிக்கு வந்திருந்தார்கள். அக்கமிட்டியில் போயர்களெல்லோரும் ஒத்துழைக்குவரமாட்டார்களென்று டெலாரேயும், ஸ்மட்சும் தெரிவித்தார்கள்.

பிப்ரவரிமாதம் 27உ போர்ட் எலிஸபெத் போலீஸ்கோர்ட், ஆக்டிங் ரிஸிடெண்ட் மாஜிஸ்டிரேட் மிஸ்டர். எச். வி. பெக்கர் முன்பாக, கோர்ட் உள்ளிலிருந்து ஒரு காபிரியை ஜெயிலுக்குக்கொண்டுபோகையில் தப்பித்து முயற்சித்ததற்காக ஆறுமாதம் அதிகமாக சிறையிலிருக்கும்படி விதிக்கப்பட்டான். இதற்குமுன் ஏற்பட்டது இரண்டுவருஷம் கடினகாவலும் இருபத்தைந்து அடியும்.

ஒரு காபிரி, காபிர் பீரை விற்றதற்காக 50 பவுன் அபராதம், அல்லது மூன்றுமாத காவலிலிருக்கும்படியாக விதிக்கப்பட்டான்.

அம்பிலோ ரோட்டில் ஒரு ஐரோப்பியன் அதிகசாராயங்குடித்து நடக்கமுடியாமல் தடைபட்டவாயிருந்ததைப்போலீசார் கண்டு அவனை மாஜிஸ்டிரேட்டுமுன் கொண்டுவந்தார்கள். இரண்டுபவுன் அபராதம் அல்லது ஒருமாதகாவலிலிருக்கும்படியாக விதிக்கப்பட்டான்.

பிப்ரவரி மாதம் 27உ ஒரு சுதேசி பயின்டு ஸ்டிரீட்டில் குதிரையை அதிவேகமாக நடத்தியபடியால் மாஜிஸ்டிரேட்டுமுன் 2 பவுன் அபராதம் அல்லது ஒருமாதம் காவலிலிருக்கும்படியாக விதிக்கப்பட்டான்.

பிப்ரவரிமாதம் 27உ ஒரு சுதேசி மிஸ். டோரா என்பவருடைய ஒரு பொன் சங்கிலியையும், ஒரு தங்க காப்பையும், ஒரு சிறு பெட்டியையும் திருடினதற்காக ஆறுமாதகாவலும், 25 அடியும் விதிக்கப்பட்டான்.

டர்பன் ஜனாதத்துவம். சென்ற சனிக்கிழமை முடிவடைந்தவாரத்தில் ஐரோப்பியர்கள் 30, இந்தியர்கள் 9, சுதேசிகள் 12 பிறந்தவர்கள். ஐரோப்பியர்கள் 29, இந்தியர்கள் 5, சுதேசிகள் 10 இறந்தவர்கள். ஐரோப்பியர் 1, இந்தியர் 1, சுதேசி 2. இப்பொழுது ஆஸ்பத்திரியிலிருப்பவர்கள், ஐரோப்பியர்கள் 111, இந்தியர்கள் 23, சுதேசி 24, [illegible] 306.

பிப்ரவரிமாதம் 27உ ஒரு சுதேசி தன்னுடைய மனைவியை அ

டித்ததற்காக மாஜிஸ்டிரேட் முன் ஆறுவாரம் காவலிலிருக்கும்படியாக விதிக்கப்பட்டான். அவனுடைய மனைவி, அவன் ஜெயிலைப்பார்க்கப் போயிருந்தாள், குற்றவாளி சரியாகக்குடித்திருந்தபடியால், அவள் வந்தவுடன் அவளை ஒன்றுங்கேட்காமல் அவள் தலையிலும், புஜத்திலும் அடித்தான். அவளச்சமயம கெர்ப்பமுடையவளாயிருந்தாள்.

சமாச்சாரத்திரட்டு.

ஜெனரல் ஸ்டாஸல் இம்மாதம் சிலமனிதர்களுடன் லண்டனுக்கு சுகமாக வந்துசேர்ந்தார். அவர் நாளதுமாதம் 2ந் உ செயிண்ட் பீட்டர்ஸ்பர்க்கிற்கு வர இருக்கிறார்.

—x—

ஜப்பானிய பிரதான மந்திரி கவுண்டு காட்ஸுரா, "யுத்தம் இதுவரையில் முப்பதுமாதங்கள் நடந்துவருவதினுண்டான பலன் யாதொன்றுமில்லையென்றும், யுத்தம் ஒருவிதமான அமைதியை அடையவில்லையென்றும் ருஷிய அதிகாரிக்கு எழுதினார்.

—x—

வருகிற நவம்பர் மாதம் பிரின்ஸ் ஆப் உவேல்ஸும், பிரின்ஸஸ் ஆப் உவேல்ஸும் இந்தியாவுக்குவந்து அடுத்த மார்ச்சுமாதம்வரையில் பிரதானபட்டணங்களில் தங்கியிருந்து போவார்கள்.

—x—

சென்ற சனிக்கிழமை அமெரிக்கா, அடேட் அக்கன்சேஸ், ஹாட்ஸ்பிரிங்கில் பெரும்பாகம் தீப்பிடித்துபோயிற்று. பதினைந்துபேர் பிடிக்கப்பட்டு அடிக்கப்பட்டனர். நெருப்புப்பிடித்தெரியும்போது இக்காற்றடித்தபடியால் கூடியவரையில் தீயை அடக்க முயன்றும் கூடவில்லை.

—x—

மூன்றுவது கப்பற்கூட்டம் தென்புறமாய் போவதைக்கடந்து போகின்றது.

சென்ற வெள்ளிக்கிழமை எம். எஸ். ஸடேட் டவிர்யன் ஆப்பாக்கிலிருந்து 850 ஜெர்மன் படைகளை ஏற்றிக்கொண்டு டமாரலண்டுக்குப் புறப்பட்டிருக்கின்றது.

சீனர்கள் சூதாட்டம்.

ரங்கூன் நகரில் சீனக்காரர்கள் ஒரு வீட்டில் உட்கார்ந்து சூதாடமாடினார்கள், அவர்களைப்பிடிப்பதற்காக போலீஸ் இன்ஸ்பெக்டர், சூப்பரின்டெண்டு, மி. பட்டுலையும் ஐரோப்பிய போலீஸ் ஸார்ஜண்டுகளும் அவ்வீட்டுக்குச்சென்று கதவையுடைத்து 86 மனிதர்களைக்கைதுசெய்தனர். அதற்குள் 400 சீனர்கள் கும்பலாய்ச் சேர்ந்து போலீஸ்காரர்களைப் பிடித்துக்கொண்டு கருங்கல் செங்கல் தடிமுதலியவைகளால் அடித்தனர். உடனே தந்திமூலமாய்த் தெரிவித்து குதிரைச்சேனைகளை வரவழைத்தார்கள். குதிரைக்காரர்கள் ஈட்டியினால் குத்துவோமென்று பயங்காட்டினதும் ஜனங்கள் ஓடிப்போனார்கள். சில கான்ஸ்டேபில்களுக்கு காயம்பட்டிருக்கிறது.

—x—

விவாகவிஷயம் ஒன்றாயிருந்தாலும் அதைச்செய்துமுடிக்கும்போது தேசங்களில் ஆசரிக்கும் வியவகாரங்கள் விநோதமாயிருக்கும். திபேத் இராஜ்யத்தில் விவாகஞ்செய்துகொள்ளும் விதம்— கல்யாணப்பிள்ளை பெண்ணின் தகப்பனிடத்தில் சுப்ரசிரவவிஷயமாய்ப் பேசிப்பணங்கொடுப்பான், அதன்பின் வீட்டுக்கழைத்துக்கொண்டுபோய் அவளை அநுதாபமில்லாமல் சரியாமல் அடிக்கவேண்டும். அப்பெண் வாய்திறவாமலிருந்து கடைசிதினத்தில் தெருத்தெருவாயோடி புருஷனுடைய ஸாகுணங்களைப்பற்றி நன்றாய் விவரித்துரைப்பாள், அவளுடைய பிரசங்கம் நன்றாயிருக்கிறதென்று ஜனங்கள் கூறினபிறகு அப்பெண் புருஷன் வீட்டிலுள்ள சில செடிகளைப்பூஜைசெய்யவேண்டும், இவைகளெல்லாம் முடிவானபிறகு, வதூவரர்களுக்கு மணம் முடிப்பார்கள். லாகோஸ் தேசத்தில் வாலிபர்கள் தந்தையிடம் சென்று பேசிமுடித்து தங்களுடைய முதலை செலுத்திக்கொண்டு காவலம்வருவான். அது அனேகமும் விருந்தக்கூடியிருக்க அனேகமனிதர்கள் வந்துகூடுவார்கள் கல்யாணப்பெண் விருந்துக்குப் பிறகு பெரும் ஜாக்கிரதையோடு சிக்கிரத்தில் பிடித்துக்கொண்டு தொங்கவேண்டும், மணமகன் அவள்காலைப்பிடித்துக்கொண்டு கீழே இழுக்கவேண்டும். இதற்குள் புரோகிதன் மந்திரங்களைச்சொல்லி மணமுடிப்பான், இருவரும் கீழாயிருந்தால் சுபமென்றும், கீழே விழுந்தால் அபசகுனமென்றும் கூறுவார்கள். இதிலேதாவது அபாயம் நேரிட்டால் ஒருவித பிராயச்சித்தமுண்டு.

(லோகோபகாரி.)

சென்ற இரண்டுமாதங்களுக்குமுன் பம்பாயில் பிளேக்வியாதியால் இறந்தவர்கள் 3774. பம்பாய் நகரத்தில் 114. செங்கோணப்பகுதியில் 367. பங்காள இராஜதானியில் 2,495. ஐக்கியமாகாணத்தில் 516 மத்திய இந்தியாவில் 121. இராஜபுதனத்தில் 314. காஷ்மீரில் 10.

(தே- மி-வர்த்தமானி.)

எகிப்துதேசத்தில் மணியொன்றுக்கு 540 மைல்தூரம் பறக்கக்கூடியதான ஒருபக்ஷியும் வெர்ஜீனியா தேசத்தில் ஒருமணிநேரத்தில் 626 மைல்தூரம் பறக்கக்கூடிய சக்தியுடைய மற்றொரு பக்ஷியும் இருக்கின்றது.

—x—

இந்திய சன்னிக்கோட்டையில் ஒரு வித்தவான் சர்க்கார் ஓவர்சியரை நோக்கிக்கொண்டு ஒரு தெருவினருகே நின்ற சில மரங்களை பலங்கூடியிருந்து வெட்டித்தவைகளையும் கொண்டோடிவிட்டான். ஆ! என்ன துணிவு!

—x—

இந்திய பாளையங்கோட்டையில் ஒரு இந்துமாது தன் கணவனின் மரணகாலம் கிட்டியதென அதிசத்தத்தின்பேரில் அவர் மரணத்தின்பின் அவர்கொண்டகடன் தலையை பாதிக்குமென்று நினைத்து தான் கிணற்றில்விழுந்து உயிர்துறப்பதே நலமென்று தீர்மானித்து அவ்வாறே உயிரை மாய்த்தாள். அத்தகைய நியாயமான மரணம் இதுகன்வேலியில் நடந்ததாகச்சொல்லி.

—x—

சக்ரவர்த்திகளின் சம்பளம். ஒரு நிமிஷத்திற்கு ருஷிய சக்ரவர்த்திக்கு 16 பவுன் 4 ஷிலிங். இட்டாலி அரசருக்கு 4 பவுன் 7 ஷிலிங். ஜர்மன் சக்ரவர்த்திக்கு 3 பவுன் 10 ஷிலிங். ஐக்கிய இராஜ்ய மஹாராஜாவுக்கு 3 பவுன் 1 ஷிலிங். ஸ்பெயின் அரசருக்கு 2 பவுன் 17 ஷிலிங். பிரான்ஸ் பிரஜாதிபதிக்கு 7 ஷிலிங். அமெரிக்கா பிரஜாதிபதிக்கு 1 ஷிலிங் 6 பென்ஸ்.

—x—

அமெரிக்கா, சால்ட் லேக்கிலுள்ள மார்மோன் மதத்தனுகிய ஜோஸப் ஸ்மித் என்பவருக்கு 56 மனைவிகளும் 45 பிள்ளைகளும் 50 பேரப்பிள்ளைகளும் இருக்கின்றனராம்.

—x—

மாசிடோனியமெல்லாம் ருஷியசேனைகள் அனுப்பப்படாமல் நின்று போய்விட்டது. ஆகையால் பதினெண்ணாயிரம் பீரங்கிப்படைக்கும், ஆறாயிரம் குதிரைப்படைக்கும், நாற்பத்தெட்டு பீரங்கிகளுக்கும் ருஷியாவுக்கு ஆட்போயிருக்கிறது. எப்பிரல் மாதத்திற்கு முன் இந்தத்துருப்புசேனைகளில் ஒன்றுமாவது குரோபாட்கினிடம் போய்ச்சேராது.

பாக்ஸிம் என்பவர் ஒரு துப்பாக்கியைக் கண்டுபிடித்திருக்கிறார். அத்துப்பாக்கியால் ஒரு நிமிஷத்திற்கு 600 குண்டு சுடலாம். ஆயிரங்களுதூரத்தில் குறிதப்பாமல் சுடமுடியுமென்கிறார். (ப-மி-தூதன்.)

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety, IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Box 1126. Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

એબ્દુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગરોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫-૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
[illegible] डीलर,
कपड, ग्रोसरी और दुसरी सब रकमका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५-७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

மேற். அப்துல்கனி ஸ்டோரில் மேன்மையான பலவிதசாமான்கள் எப்பொழுதும் இருப்பிலிருக்கின்றன.
அப்துல்கனி, ஜெனரல் டீலர்,
5. அண்ட் 7. கிராஸ் ஸ்டிரீட், கேப்டவுன்.

Prof. L. Doovey,

Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from REV. I. J. RETIEF, ARTHUR GARCIA, ESQ., R.M., UITENHAGE, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિઅન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની વાળી લેપની પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ એફ. જે. રતીફ, આરથર ગારસીઆ એસક્વાયર વિગેરેનાં સરટીફીકેટો છે.
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधोंका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाके लीये वालीलेप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक.
सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible] கேப்டவுன்.

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where JALBHOY & SORABJI BROS., are our Sole Agents. . . . .

ઇસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડયુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન સિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડરેસ "ગુલ"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

MAHOMED ARIFF,

Direct Importer

—AND—

General Dealer.

SOLE IMPORTER OF THE

STAR OF INDIA TEA.

All kinds of Indian Condiments kept in stock.

153 HANOVER STREET, CAPE TOWN.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,

—CORNER OF—

BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "SHAHMAHOMED," CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent.

SUB-AGENT FOR THE

Indian Department, German East African Line.

42 CHURCH STREET, CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer

—AND—

Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,

WOODSTOCK.

BRANCHES: Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

FOR PRIVATE SALE,

In good position. A Piece of Land (Freehold) 185 x 46¼, at Warwick Avenue, Durban.

For particulars apply to

164 GREY STREET, DURBAN.

ખાનગી વેચાણ માટે.

એક સારો જમીનનો ટુકડો. ૧૮૫x૪૬¼ વારીક એવન્યુ, ડરબન.

વધુ વીગતમાટે પુછો.

૧૬૪ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

தனிவிற்பனை

டர்பன் வாரிக் அவென்யுவில் பிரீ ஹல்டு 185×46¼ நன்செய் நிலம் நல்ல இடத்திலிருக்கிறது. வேண்டுபவர்கள் டர்பன் கிரே ஸ்டிரீட் 164 நம்பர் கிர கத்திற்கு வந்து பேசிக்கொள்ளலாம்.

AYOB MOHAMED,

General Merchant
—AND—
Direct Importer.

Cheapest House in Pietersburg

MARKET SQUARE,
PIETERSBURG.

Box 184. Tel. Add.: "AYOB."

વેચવાનો છે.

સારો અને સસ્તો ઇન્ડીઅન માલ ખરીદનારે નીચેને ઠેકાણે તપાસ કરવી.

શેખજી હમીદ. ૮૫ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, ડરબન, અથવા એમ. પી. ફેન્સી જોહાનેસબર્ગ.

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams,
Curry Powder, Chutneys,
Cayenne Pepper,
White and Black Pepper,
Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices [illegible] suit all buyers.

JAMESON & CO.
Box 63, Durban.

E. D. BOBERT,

General Importer and Wholesale Merchant.

Cheapest House in the Market Square.

BRANCHES AT
LOCATION, POTCHEFSTROOM.

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St.,
DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 482.
P.O. Box 914.

H. LANGLEBEN,

Wholesale Clothier & Manufacturer,
827 Pine Street, Durban.

IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.

Largest Importer [illegible] South Africa of English Second-hand Clothing.

Tel. Add.: "LEBAN." *P.O. Box 498, Durban.*

એચ. લેંગ્લેબન.

જથાબંધ કપડાં રાખનાર તેમજ બનાવનાર, કાફરોવાસ્તે નવાં કપડાં મગાવનાર, ઇંગ્લીશ સેકન્ડહેન્ડ કપડાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં મંગાવનાર.

૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

PARSI MANCHERJI,
MERCHANT & IMPORTER.

Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.

Telegrams: "MANCHERJEE."
P.O. Box 1036, CAPE TOWN.

दरियाइ मुसाफरोंको खुश खबर.

हम तरह तरहका पक्षी और प्राणी, जैसे कि कौआ, मोर, बेल, पक्षी, कबुतर, पोपट, पतंगीयें, सुवर्ण मच्छी, बन्दर, इत्यादी खरीदतें है. हिंदुस्थानसें आनेवालें जो ऐसे प्राणी लातें है उनको अच्छा दाम मिलता है.

स्कोटवेकफर्ड,
वेस्ट स्ट्रीट, डर्बन.

THE DURBAN UNDERTAKERS.
FRERE ROAD,
Off Clark Road, Berea.

Telephone 884.
Telegraphic Address: "Undertaker."

ABDOOL GAFFOOR & Co.,

Arabian and General Merchants and Drapers.

125 Commercial Road, Maritzburg.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Skirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

FOR

Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO
VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT.

FOR SUITS TO MEASURE
GO TO
Makanjee Bros.,
OUTFITTERS,
152, Grey Street.

HASSIM JOOMA,
GENERAL MERCHANT,
Head Office—370 Pine Street,
Branch—Leribe, Basutoland.

HOUSES TO LET.

P. V. SANGHAVEE,
GENERAL MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.

Cheapest House for Foodstuffs.

INDIAN CAPS, DHOTIS, &c.

171 GREY STREET, DURBAN

A. LATIEF,

General Dealer, - - - -
- - Outfitter and Draper,

BARBERTON,
TRANSVAAL.

P.O. Box 84.
TEL. ADDRESS: "LATIEF."

MAHOMED ENUS,
INTERPRETER,
22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.

મહમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ. કેપ ટાઉન.

HOSSEN EBRAHIM,
GENERAL DEALER,
1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,
And 25 Duke Street, WOODSTOCK.

Goods Supplied on Commission.

Rand Plague Committee.

NOTICE.

To Residents of late INDIAN LOCATION, Johannesburg.

Notice is hereby given that certain household and other goods which were removed from the Indian Location, Johannesburg, after the outbreak of Plague in March, 1904, and stored in the Government Entrepot, Johannesburg, still remain unclaimed, and that any such goods which have not been claimed and removed prior to the 14th March, 1905, will be disposed of by order of the Rand Plague Committee.

(Sgd.) R. FEETHAM, Secretary.

P. O. Box 363. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co., *Wholesale Merchants,*

467 SMITH STREET, DURBAN.

ફેન્સી કાપડના ખાસ વેપારી. ઉનાળામાં ઉપયોગી નવી તરેહનો માલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "હુસેનવારના સીવવાના મશીન" ના નાતાલ માંહેના એજંટ અને ઓરેંજ રીવર કોલોની માટેના ખાસ આડતીઆ. "જનરલ સોફ્ટ ગુડસ" અને હાર્ડવેરનો માલ તરેહ તરેહ જાતનો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવે છે.

ADAM H. G. MAHOMED,

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

—HOUSES TO LET.—

"NOORBAGH," 8 KLOOF STREET.

TELEGRAMS: "ADAMGOOL," CAPE TOWN.

We beg to Advise you

That we are now settled down in our New Works at Phœnix, Natal, and are prepared to execute your orders for Printing at the shortest notice and in the best style.

Letters should be addressed, Manager, International Printing Press, Phœnix, Natal.

For the convenience of our Durban customers, we have our Town Office at 113 Grey Street, where orders may be left and accounts paid.

INTERNATIONAL PRINTING PRESS,

General and Artistic Printers,

—PHŒNIX, NATAL.

SUN FIRE OFFICE FOUNDED 1710

SUN Insurance Office,

PAYNE BROS., Agents, WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसें पुराणी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापण पौंड २०,००,०००.
अर्जी करनेसें कमतीमें कमती भाव मिलेंगे.

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમાની ઓફીસ જેની મુડી પાં ૨૦,૦૦,૦૦૦ ની છે. સભી જણાવવાથી ભાવમાં ઓછા ચાલુ ભાવો મળી શકશે.

[illegible]

Mrs. Besant's

TRANSLATION

OF THE

'BHAGAVAD GITA'

PRICE ONE SHILLING.

International Printing Press

PHŒNIX, NATAL.

Poverty and un-British Rule in India.—BY DADABHAI NAOROJI. This is a compendium and reprint of all that the author has uttered on this, and on kindred subjects, during a long and busy life. These consist of a paper read before the East India Association in 1876, correspondence with the India Office 1883, a memorandum on the moral poverty of India of 1880, papers of 1887, refuting articles by Sir Mountstuart Grant Duff, the author's speeches in the House of Commons in 1894 and 1895, his contributions written in 1895 to the Royal Commission on Indian Expenditure; a paper on the simultaneous Examination question, his statements submitted to the Indian Currency Committee in 1898, selections from his addresses and a paper on the State and Government of India under its native rulers. **Price 6/- post free.**

Aspects of the Vedanta.—Essays by various writers. **Price 3/- post free.**

Contents: The Vedanta in Outline: Pandit Sitanath Tattvabhushan. The Vedanta—Some Reasons for its Study: The late Mr. N. Vythianatha Aiyar, M.A. The Vedanta Religion: Prof. M. Rangachariar, M.A. The Ethics of the Vedanta: The late Mr. N. Vythianatha Aiyar, M.A. The Vedantic Doctrine of Future Life: Pandit Sitanath Tattvabhushan. The Vedanta: Its Theory and Practice: Swami Saradananda. The Vedanta for the World: Swami Vivekananda. Veda and Vedanta. The Late Prof. Max Muller. The book also contains the opinions of Max Muller, Dr. Goldstucker, Schopenhauer, Victor Cousin and Dr. P. Deussen on the Vedanta. The book is dedicated to Max Muller and contains an excellent likeness of his.

Apply to—

G. A. NATESAN & Co., Esplanade, Madras

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

MERCHANTS

—AND—

DIRECT IMPORTERS,

208 CHURCH STREET,

PRETORIA.

P.O. Box 357. Tel. Add.: "TAYOB."

பீச்சகுன், ஷிடில்பாப்பண்ட், திரிசகசல்

புல்டியன் மெலாக்ரீனோ கம்பெனி பார் ஜெஜெட் சிகரெட்டுகளும் காப்டன் ஷெப்பர்மெய்ட் முதலிய புகையிலை களும் டர்பனிலுள்ள மற்றெல்லா மொத்த வியாபாரிகளை விட சகாய மாக விற்கப்படும்.

ஒரு மாதத்தில் 15 லக்ஷம் சிகரெட்டுகள் விற்கப்படுகின்றன.

டர்பன் ஸெண்ட்ரல் சிகார் ஸ்டோர்ஸ்.

எழாவது நெம்பர் ரெயில்வே தெருவு.

MOOSAJEE HASSAN,

GENERAL DEALER,

P.O. Box 4,

PIETPOTGIETERSRUST.

મુસાજી હસન,

જનરલ ડીલર.

પી. ઓ. બોક્સ ૪.

પીટપોટગીટરસરસ.

HABIB MOTAN,

DELHI HOUSE.

TELEGRAPHIC ADDRESS: "ABRO."

Wholesale & Retail General Merchant.

Church Street, Market Square,

PRETORIA.

હબીબ મોટન.

—દેહલી હાઉસ—

ટેલીગ્રાફીક એડરેસ "અબ્રુ"

હોલસેલ અને રીટેલ

જનરલ મરચંટ.

ચર્ચ સ્ટ્રીટ, માર્કેટ સ્કવેર,

પ્રીટોરીઆ.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦

દરેક જાતના લાકડાં તથા ઇમારતનો સામાન.

પોઇંટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कु.

बहुत रकमका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पॉइंट रोड, डर्बन.

அயல்தேசங்களிலிருந்து மர இறக்குமதிசெய்து பெரிய வியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். வீடுகட்டுவதற்கான ஒவ்வொருவகை மரங்களும் கிடைக்கும்.

ஆர்பிரோ அண்டுகோ.,

பயிண்டு ரோட் டர்பன்.

Subscription Rates.

"INDIAN OPINION."

Yearly Subscription (Natal)	12/6
Half Yearly	7/6
Quarterly	4/-
Yearly Subscription (South Africa, England and India) ...	17/-
Half Yearly	9/-
Quarterly	5/-

Country subscribers should add cost of exchange when sending cheque.

M. K. PATEL,

Wholesale & Export Fruit & Produce Dealer,

42 President Street, Johannesburg,

TRANSVAAL.

Season's Stock always on hand. Potatoes, Onions, Vegetables, and every variety of Fruit, at lowest Market Prices. Best Selected Fruit carefully packed for Country Orders. Personal and prompt attention given. Prices on application. Terms: Nett Cash.

All Communications to be addressed Box [illegible], Johannesburg

TEL. ADD.: "PATEL."

એમ. કે. પટેલ.

જથાબંધ ફ્રુટ અને પ્રોડ્યુસ મરચંટ

૪૨ પ્રેસીડેંટ સ્ટ્રીટ જોહાનેસબર્ગ

ટ્રાંસવાલ.

દરેક રૂતુને લાયકનો માલ હમેશાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે. પટેટાં, કુંગળી, વગેરે તરેહનાં શાક તથા ફળ ફળાદી વિગેરે. બહાર ગામના ઓરડરો સંભાળથી પેક કરી બનતી ત્વરાથી મોકલવામાં આવે છે. ભાવને માટે ઉપરને સરનામે પુછવો યા લખવો.

બોક્સ [illegible], જોહાનેસબર્ગ.

ટેલીગ્રાફ સરનામુ "પટેલ"

NANJI CARSANDAS,
WHOLESALE MERCHANT
AND DIRECT IMPORTER.
P.O. Box 62, Tel. Add.: "NANJI,"
LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Saleman & Co.,
MERCHANTS, Bombay.
Tele. Add.: "MONITOR."
Agents for East and South Africa.
Amratolla Street, Calcutta; and
65-13 Bhusari Mohalla, Bombay
Trial orders solicited; our quotations are the lowest
CONNECTION IN DELAGOA BAY.
EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO
Tel. Add.: "TRADER." P.O. Box 417.

AMOD HABIB & Co.,
DIRECT IMPORTERS,
WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,
General Money Exchangers.
Tel. Address: "AMODHABIB," Delagoa Bay.
P.O. Box 68.

HORMAJCY IDOLOY,
DIRECT IMPORTER
—AND—
GENERAL MERCHANT
P.O. Box 332, DELAGOA BAY.

PARSHOTAM AMERCHAND & Co.,
DIRECT IMPORTERS
AND
GENERAL MERCHANTS.
P.O. Box 109, Delagoa Bay.

NANJI DULABHDASS & Co.,
DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.
P.O. Box 141, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,
Produce Merchant & Direct Importer.
Up-country orders promptly and carefully executed.
Tel. & Cable Add.: "Ginwala."
P.O. Box 311. LOURENCO-MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,
MERCHANT,
POTCHEFSTROOM.
Tel. Address: "RAHMAN."
P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,
General Dealer,
KING EDWARD STREET,
NEAR THE MILL,
POTCHEFSTROOM.

The largest Importer in South Africa of
Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers Coats, Waistcoats, etc.
J. LANDAU,
(Next to ABDUL HAJ)
Grey Street, Durban.
Head Office: 13 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.
સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, ઈજાર વિગેરે
જથાબંધ યુરોપથી મંગાવનાર મોટી કંપની.
જે. લેન્ડો,
ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.
હેડ ઓફીસ ૧૩ રૂ ડે ફ્રેંકબુર્ઝવા, પારીસ.

OSMAN LATIEFF
General Merchant
AND
Direct Importer,
LICENSED STAMP VENDOR.
"CALCUTTA HOUSE,"
KING EDWARD ST.,
Also "INDIAN BAZAAR" Post Office,
Indian Location,
POTCHEFSTROOM.
Telegraphic Address:
"CALCUTTA HOUSE."
P. O. Box 30.
ઓસમાન લતીફ.
જનરલ મરચંટ, ડાઇરેક્ટ
ઇમ્પોર્ટર, અને
લાઇસેન્સ્ડ સ્ટેમ્પ વેન્ડોર,
"કલકત્તા હાઉસ"
કીંગ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ.
પોચેસ્ટ્રુમ.
ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ,
"કલકત્તા હાઉસ." બોક્સ નં. ૩૦.

ABDOOLA HAJEE - - KHAN MAHOMED,
General Merchant &
Importer.
Cheapest House in
POTCHEFSTROOM.
CHURCH SQUARE
Opposite, Government Buildings.
Tel. Address. "MOONSTONE."
P.O. Box 99

HOOSEN & MOHAMAD,
General Dealer,
KING EDWARD STREET,
NEAR THE BRIDGE,
POTCHEFSTROOM.
Also at VENTERSDORP.

V. R. Naidoo,
GROCER & GENERAL DEALER
Jewellery,
Fancy Goods,
- - Drapery,
Watches & Clocks,
&c., &c.
Cheap & Good.
5 & 13 Frere Street,
& Market Street.
CRADOCK

Fire Insurance
—THE—
PALATINE INSURANCE CO.
WILL ACCEPT
INDIAN RISKS
Lowest Current Rates.
W. G. BROWN & Co., Agents,
Pine Street, Durban.

MAKAN LAKHMIDAS,
MALVERN, NATAL.
Best Varieties of Fruits always Fresh on Hand.
EXPORTED TO ALL PARTS OF SOUTH AFRICA.
Up-country Orders promptly executed.
Trial Orders Solicited.
સારાં અને સેંઘાં.
જુદી જુદી તરેહનાં ફ્રુટ.
બહારના ઓરડરોપર પુરતું ધ્યાન આપી
જથાબંધ માલ પુરો પાડવામાં આવે છે.
એકી વેળા કામ પાડવાથી ખાત્રી થશે.
મકન લખમીદાસ. માલવર્ન, નાતાલ.

R. NARASOO,
Indian and General Merchant.
Outfitter and Draper.
Boot and Shoe Warehouseman.
INDIAN SILKS A SPECIALITY.
KAFFIR TRUCK, &c., &c.
BARBERTON,
TRANSVAAL.
P. O. Box 26.
Telegraphic Address: "NARASOO."

THE NATAL DIRECT LINE OF STEAMERS.

સારી ગંજાવર આગબોટ કોલંબો અને કલકત્તા તરફ નીચે મુજબ ઉપડી જશે.

Umhloti તા. ૪ થી માર્ચ કે પછી તુરત.

આ લાઇનની સ્ટીમરોમાં ઇન્ડીઅન પેસેંજરોને વાસ્તે ખાસ ગોઠવણ કરવામાં આવેલ છે. મુંબઈ જતા પેસેંજરો વાસ્તે કોલંબોથી સ્ટીમર બદલવી પડશે. વધુ ખબરને વાસ્તે કીંગ અને સન્સને ત્યાં તપાસ કરવી. હેડ ઓફીસ, કેસલ બીલ્ડીંગ્સ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ ડરબન.

अच्छी गंजावर आगबोट कोलंबो और कलकत्ता तरफ नीचे मुजब जायगी

Umhloti ता. ४ थी मार्च और पिछे तुरत.

यह लाइन की स्टीमरो में इंडियन पेसेंजरो के वास्ते खास सगवड करने में आई है. मुंबई जानेवाले पेसेंजर को कोलंबो में स्टीमर बदलना पडेगा. जास्ती खबर के लीये कींग एन्ड सन्स के वहां तपास करना. हेड आफीस, कसल बील्डींग्स, वेस्ट स्ट्रीट, ड. न.

கீழ்கண்ட தேதியில் புறப்படும் மரக்கலம் மிகவும் பெரியது.

Umhloti மார்ச்சு 4ௗ பிரயாணப்படும்.

இந்த ஸ்டீமர் டர்பனை துறைமுகத்திலிருந்து நேரே கொழும்பு கல்கத்தா துறைமுகங்களுக்கு போய்ச்சேரும்.

இந்திய பிரயாணிகள் அடியிற்கண்ட ஆபிஸில் கேழ்விகட்டு ஆர்டர் பெற்றுக்கொள்ளலாம்.

பிரயாணிகளுக்கு கீழ்க்கண்ட ஸ்டீமரில் சௌகரியமான இடம் கொடுத்து தொந்தரவின்றி ஆதரிக்கப்படும்.

KING & SONS, West Street, Durban.

બ્રીટીશ ઇન્ડીઆ સ્ટીમ નેવીગેશન કંપની.

ઉપલી કંપનીની સ્ટીમર દરમાસે અત્રેથી ડેલાગોવા બેથી સીધી મુંબઈ રવાના થશે. આથી મુંબઈ જતા પાસેંજરોની લાંબી મુસાફરીની તકલીફ દૂર થઈ છે.

ડેક પાસેંજરો માટે ઘણી સારી સગવડ છે. સારા ઓફીસરો હોવાથી કોઈપણ તરેહની તકલીફ પડશે નહીં.

ફર્સ્ટ અને સેકન્ડ કલાસ પાસેન્જરોએ તુરત કંપનીની ટીકીટ કઢાવી લેવી. વગર ઓરતોને પણ બંદોબસ્ત કરવામાં આવશે.

વધારે ખબર માટે મેસર્સ દાદા અબદુલાની કંપની વેસ્ટ સ્ટ્રીટ મેકિંકર પાસેની ઓફીસમાં અગર અમારી ઓફીસમાં તપાસ કરવી.

ડબલ્યુ હન અને કંપની
કમરશીઅલ રોડ, ડરબન.

CIGAR DIVAN, Corner West & Grey Sts.

JUST ARRIVED: Finest Egyptian Cigarettes, to suit all Smoking Connoisseurs.

Have you visited S. P. MAHOMED & CO.'S CIGAR DIVAN? If not please call and inspect our Large Stock of the Finest and Best Assortment of Egyptian Cigarettes, as supplied by the Anglo-Egyptian Tobacco Company (whose Sole Agents we have been appointed in Natal), ... supply the ... in Egypt and India. ... Finest Stock of ... and Jav. Cheroots ... Cigars ... Walking Sticks, Pu... the best ... of ... [illegible]

S. P. MAHOMED & CO., 91 Grey Street, Durban.

S. PEERBHOY BUTLER,

GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER

Turkish Caps of every description a speciality

606 WEST STREET, DURBAN.

EBRAHIM CAMROODEEN,

GENERAL MERCHANT.

Natal Leaf Tobacco a Speciality.

113 GREY STREET, (Camroodeen's Buildings.)

Tel. Add.: "CAMROODEEN," Durban.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.,

Have a large stock of

RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,

Directly Imported from India.

349 PINE STREET, DURBAN.

TEL. ADDRESS: "PABULAR." Box 394

SUN CIGARS	
SUMATRA CHEROOTS,	
BOER TOBACCO . . .	At Lowest
VIRGINIA ,, . . .	Wholesale
SHAG, &c.	Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,

132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.

સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરૂટ બોર વ વરજીનીયા શેગ વગેરે સનની તમાકુ નીચેને ઠેકાણે મળશે.

સન બ્રાન્ડ ટોબેકો વર્કસ,
૧૩૨ કવીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Abdool Hack Mahomed Ismail & Company,

Wholesale and Retail Merchants.

DIRECT IMPORTERS OF

All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.

KAFFIRS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES!

121 GREY STREET, DURBAN.

Branch Office—Indian Location, Joh'burg.

Head Office—Tiputur, Madras.

Printed and Published by V. MADANJIT, International Printing Press, Phœnix, Natal.

PRICE 3D. REGISTERED AS A NEWSPAPER.

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday, 11th March, 1905. No. 10.

P.O. Box 176 Telephone 214.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE & DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis AND Sarees.

Rugs, Shawls, Boots AND Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.
Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,
have always on stock :—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS, TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,
113 COMMERCIAL RD., DURBAN.
Cable & Tel. Add.: "Kathorian."
Telephone 224.

ભાડે આપવાનાં છે.

૧ નાં. ૮૭ વાળી ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ વાળી વખાર અથવા તો દુકાન, જે "ફીસર એન્ડ હેનેરી" પાસે છે તે.

૨ મોટી લાંબી વખાર જે પ્રીન્સ એડવર્ડ અને ક્રોસ સ્ટ્રીટમાં છે તે.

હમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

તમાકુ લાંબો તથા લાલ રંગનો બીડી બનાવવા સારૂ.

નીચેનો માલ સસ્તે ભાવે વેચવાનો છે.

કઠાળાની સર્વે જાતની દાળ, બિલાડી વાઘનાં ચામડાં, ગોદડી, અફીણ, સર્વે જાતનો મસાલો તથા તેલ વિગેરે.

જાલભાઇ સોરાબજી બધર્સ.
૮૪, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

TO LET.

LARGE WAREHOUSE, which can also be used as a Shop, No. 87 Field Street.

A WAREHOUSE of Large Dimensions in Prince Edward and Cross Streets.

Tobacco purchased at all times, Long Leaf and Brown Colour.

FOR SALE—
ALL KINDS OF
Dholl, Furs, Skins, Opium, Quilts, &c.

JALBHOY SORABJEE BROS.,
84 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY—

98 FIELD STREET.

P. O. Box 97. Tel. Address: "MIANKHAN," Durban. Telephone No. 855.

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

189 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box 62. Tel. Add.: "PORBANDER."
ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસ્માન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

નંબર ૮૯, ક્વીન સ્ટ્રીટ.

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY,

મેઇલબોટો. | ઇન્ડિયા લાઇન.

અરગરમીસ્ટર તા. ૩૦મી મારચના ઉપડશે | સુલતાન તા. ૨૮ મારચના ઉપડશે.

હેરઝોગ તા. ૨૭ મી એપ્રીલ „ | ખુનદુશરાત તા. ૨૫ એપ્રીલના „

ઉપલી આગબોટો પાસેન્જરોને જંગબાર બદલાવવી પડશે. | ઉપલી આગબોટો સીધી મુંબઇ જશે, જંગબાર બદલવી નહિ પડે.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ટેમસર આવી ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે. વાસ્તે ભાઇઓ વિચાર કરી કામ કરજો કે જેથી પાછળથી હેરાન થાવું ન પડે.

સ્ટીમર સુલતાન મારચના બીજે દહાડે ઉપડી જશે એટલે મુસલમાન ભાઇઓને મે... કરીને ચડવાનું થાય.

મદ્રેસાની કરી વીશી કઢાવો તો મનેજરને કહાવજો સલાહ દેવી મફત છે. વધારે ખબર નીચે લખેલ ઠેકાણે પુછવાથી મળશે.

ઇબરાહીમ મહમદ, ઇન્ડિયન એજન્ટ. | જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.

અમરકીન બીલ્ડીંગ, વેસ્ટ સ્ટ્રીટ | આરદન રહીયા.

પી. ઓ. બોકસ ૧૨૬, ડરબન. | ડરબન.

INDIA-SOUTH AFRICA LINE.

ઉપરની કંપની ની સ્ટીમરો કલકત્તા અને નાતાલ ડેલાગોઆ અને કેપના બંદરો વચ્ચે નીયમીત દર માસે આવજા કરશે આ સ્ટીમરો વેપારીને માટે ખાસ સગવડ કરેલી છે.

એસ.એસ. જ્વાલાપુર ૧,૯૨૪ ટન (૧૦૦ એ ૧ લોઇડ) તા. ૨૦-૩-૦૫ { કલકત્તામાં

„ „ મીરઝાપુર ૧,૮૮૮ ટન „ તા. ૨૦-૪-૦૫ { માલ લેશે.

તા. ક. આ સ્ટીમરો ઝડપથી ચાલનારી હોવાથી અને હિંદુસ્તાન તથા સાઉથ આફ્રિકાના બંદરો વિના બીજે ક્યાંય નહિ રોકાતી હોવાથી સાઉથ આફ્રિકા અને હિંદુસ્તાન વચ્ચે ઝડપથી માલ લઇ જવા લાવવા માટે બહુજ સગવડ કરેલી થઇ પડશે.

માલ મોકલવાના ઓરડરો કંપનીના એજન્ટો પાસેથી મળી શકશે.

ડી. વાલ એન્ડ કંપની | બેડામ એન્ડ કંપની

ડરબન. | કલકત્તા.

INDIA-SOUTH AFRICA LINE.

கல்கத்தாவிலிருந்து டர்பன் மார்க்கமாய் இந்த கம்பெனியின் கப்பல்கள் வியாபாரத்தின் பொருட்டு ஒவ்வொரு மாதமும் புறப்படுகின்றன.

1,888 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். ஜாலிப்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து பிப்ரவரி 20உ சரக்கு ஏற்றுமதி செய்துகொண்டு புறப்படும்.

1864 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். ஜமால்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து மார்ச்சு 20உ சரக்கு ஏற்றுமதி செய்துகொண்டு புறப்படும்.

1,888 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். மிர்சாப்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து ஏப்ரல் 20உ சரக்கு ஏற்றுமதி செய்துகொண்டு புறப்படும்.

இந்தியாவிலிருந்து சாமான்கள் தருவிக்க வேண்டியவர்கள் ஏஜெண்டுகளை விசாரிக்கவும். கம்பெனியின் ஏஜெண்டு டி. வால் அண்டு கோ., டர்பன், பேடாம் அண்டு கோ., கல்கத்தா.

விசேஷ விளம்பரம்.

செட்டி பீஸ்ஸ்ரெக்கு ஆப்பீஸ் விடவும் பிரிட்டிக்கூடியதும், சுவாமி கட்டிடத்துக்குள் ... தயாராயிருப்பதால், வேண்டியவர்கள் என்னிடம் வந்து விசாரிக்கலாம்.

எம். ஆர். பி. எஸ். செட்டி,

369. பயின்டு ஸ்டிரீட், டர்பன்.

વેચવાની છે.

ખેતી અથવા સ્ટોરને લાયક ૨૫૦ વીઘા જમીન ક. પોરટશેપસ્ટોન પાસે, અમઝીન્ટો. વધારે ખુલાસા માટે મળો.

એમ. આર. પી. એસ. ચેટી,

૩૬૯ પાઇનસ્ટ્રીટ, ડરબન.

HAJEE HABIB

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of

Mens Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery,

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL.

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial solicited.

Tel. Add.: HAGDAD. P. O. Box ...

338, Prinsloo Street, PRETORIA.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—128 Commercial Road, Maritzburg.

Branches—... Commercial Road, Maritzburg.

... And at Mooi River.

Tel. Address: "Hassan Mahomed."

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL

Arabian Merchant & Direct Importer.

115 COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG.

Branches—... Commercial Road, Maritzburg.

And at Mooi River.

CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, GROCERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTION.

Telegraphic Address "Ismail."

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Atta of all kinds and Groceries, &c.

120 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods

—AT—

... COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG

Rand Plague Committee.

NOTICE.

To Residents of late INDIAN LOCATION, Johannesburg.

Notice is hereby given that certain household and other goods which were removed from the Indian Location, Johannesburg, after the outbreak of Plague in March, 1904, and stored in the Government Entrepot, Johannesburg, still remain unclaimed, and that any such goods which have not been claimed and removed prior to the 14th March, 1905, will be disposed of by order of the Rand Plague Committee.

(Sgd.) R. FEETHAM, Secretary.

RAND PLAGUE COMMITTEE.

Precautions against Plague.

1.—In any case of feverish illness, especially if there is any swelling in the arm-pit or in the groin, you should call in medical assistance *without delay*.

2.—You need not be afraid of sick patients being taken to to the Hospitals, for they will there be well treated.

3.—There should be no fright or flight.

4.—If you have been in contact with sufferers from Plague, it will be necessary for you to have your clothing disinfected and your body bathed at the Town Council's Disinfecting Station.

5.—You will also be required to report yourself daily for ten days, at Room 41, Municipal Offices, De Villiers Street, or to leave an address at which you can be visited daily, to see that you remain in good health. You will not, however, be subject to any detention as long as you remain well.

6.—Nothing from a plague-infected room should be used until it has been thoroughly disinfected.

7.—Keep your dwellings thoroughly clean and well-lighted. Let in plenty of air by the windows, both by day and by night.

8.—Do not throw slops or refuse on to your yard.

9.—On evacuation, the fæces should be covered up with dry earth or dry ashes, and the pail closet should be otherwise kept thoroughly clean and disinfected.

10.—If only for the sake of saving expense, sleeping accomodation should be completely detatched from stores, so that, in the event of Plague, goods may not necessarily have to be destroyed. Goods meant for sale should, on no account, be stored in any dwelling-house.

11.—No more than two persons should occupy an ordinary-sized room.

12.—If your dwelling is infested by rats or mice, call at Room 41, Municipal Offices, De Villiers Street, and ask for a Rat-catcher to be sent; he will call and show you how to clear your dwelling of rats. Food should be so stored as not to be get-at-able by rats.

By Order of the RAND PLAGUE COMMITTEE,
CHARLES PORTER, M.D.
31/1/05. Medical Officer of Health.

SUN FIRE OFFICE FOUNDED 1710

SUN Insurance Office,

PAYNE BROS., Agents,
WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसे पुरानी
आगका बिमाकी ऑफिस.
स्थापन पौंड १०,००,०००.
अर्जी करनेसें कमतीमें कमती भाव मिलेगी.

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમાની ઓફીસ જેની મુડી પાં ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની છે. વખી લખાવવાથી ઓછામાં ઓછા ભાવ ભાવો મળી શકશે.

[illegible]

સરકારી સરવેયર.

ધરાછને માટે પણી માબજથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.
૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इजनेर.

ग्राहकोंका काम बहुत ध्यानसें संतोषदायक किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन.

ஜெ. எ. சோரல்.
கவர்மெண்டு சர்வேயர்.
பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்
டர்பன்.

Mrs. Besant's

TRANSLATION
OF THE

'BHAGAVAD GITA'

With Selections in Sanskrit

AND SANSKRIT ALPHABET
With English Pronunciaton, for Students.

Full-page Portrait
OF MRS BESANT.

PRICE ONE SHILLING.
CASH WITH ORDER

International Printing Press
PHŒNIX, NATAL.

P.O. BOX 434. હિ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર. Tel. Address "ABOOBAKER."
તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નં ૪૩૪ 434, West Street, DURBAN. વેસ્ટ સ્ટ્રી.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing.	Skirts,	Bibs,
Blouses,	Underskirts,	Bonnets,
Night-gowns,	Children's Fancy Goods,	Bootees,
Combinations		Hats,
Chemises,	Frocks,	Wool Shawls,

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS:
G. E. HANDS, Resident; J. GARLICK, Cape Town.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કહેરમન એન્ડ કો.
ભાગીદાર
જે. ગારલીક, કેપટાઉન.
સર્વે જાતનો માલ.
સઘળી રકમનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાચરી સામાન, વાસણો. શાલો, જવાહીર, વિગેરે.
સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

The 'Alexandra'

DURBAN BRANCH OF
'Alexandra' Vegetarian Tea Room
Johannesburg,

OPENED WED., 22nd FEB.,

Esplanade Buildings

CORNER GARDINER STREET, ESPLANADE.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars,
MANUFACTURED BY THE
BRICKFIELD CIGAR FACTORY,
116, STATION ROAD, BRICKFIELD,
P.O. Box 4912. JOHANNESBURG.
PROPRIETOR—P. G. DORASAMY.
Special Quotations for the Wholesale Trade.
—A TRIAL SOLICITED—
Sample Cigars sent Post Free on application.

A. Chelty, Central Fruit Depot,

FLORIST AND FRUITERER.

Importer and Exporter of Colonial and Foreign Fruits and Flowers. Choicest Fruits packed for export. Wedding Bouquets, Sprays, and Wreaths made up on the shortest notice.
CIGARS. CIGARETTES. CONFECTIONERY.

Heynes Mathews' Buildings, (corner of Adderley and Longmarket Streets)

CAPE TOWN.

Telegrams: "Chelty," Cape Town.

ஏ. செட்டி வெளிதேசவியாபாரி.

இவ்விடத்தில் பலவிதமான புஷ்பங்களும் கனிகளும் இருக்கின்றன, [illegible] வெளியூருக்கு ஏற்றுமதி இறக்குமதி செய்கிறோம், வெளியூருக்கு பழங்களும் அனுப்புகிறோம்; [illegible] புஷ்பச்செண்டுகளும், மாலைகளும், [illegible] புஷ்பவளையங்களும் வைத்திருக்கின்றன. இன்னும் சுருட்டு, சிகரெட்டு, மிட்டாய்வகைகளுமிருக்கின்றன.

[illegible], கேப் டவுன்.
"டெலிகிராம்" செட்டி, கேப்டவுன்.

ઇ. ખ. મ. ક. ચ. સ્કુલ A B C D E F G

ગુજરાત અને કાઠીઆવાડનાં ગૃહસ્થોને પોતાના બાળકોને ઈંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભણાવવા સારુ આ સ્કુલમાં મોકલવાને વિનંતિ કરવામાં આવે છે. આ સ્કુલ તા. ૧લી જુન ૧૯૦૪ થી સ્થપાઈ છે. માસીક ફી ૧૦ શી.
૧૫૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ. એમ. એલ. પટેલ.
ડરબન. (હેડ) એસ. અને એમ. એલ. પટેલ.

TO LET.

PLOTS OF LAND

FOR CULTIVATION

APPLY—
International Printing Press,
PHŒNIX.

Manager's Notice.

The International Printing Press has been removed to Phœnix. The Management beg to advise their clients and advertisers in INDIAN OPINION that the Durban Office for receiving printing orders, subscriptions to INDIAN OPINION, &c., will still be at 113 Grey Street. All postal communications and monetary transactions should be addressed: The International Printing Press, Phœnix, Natal, to whom, also all cheques should be made payable. Commission should be added to the amount of all cheques other than Durban.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - - Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL. P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - P.O. BOX 1869.

CIGAR DIVAN, Corner West & Grey Sts.

JUST ARRIVED: Finest Egyptian Cigarettes, to suit all Smoking Connoisseurs.

Have you visited S. P. MAHOMED & CO.'S CIGAR DIVAN? If not please call and inspect our Large Stock of the Finest and Best Assortment of Egyptian Cigarettes, as supplied by the Anglo-Egyptian Tobacco Company (whose Sole Agents we have been appointed in Natal), and who supply the principal houses and clubs in Egypt and India. Also on hand: Finest Stock of Indian and Java Cheroots and Cigars, Pipes, Fancy Goods, Scents, Walking Sticks, Purses, &c., the best money can buy. A trial order solicited.

S. P. MAHOMED & CO., 91 Grey Street, Durban.

રાંદ પ્લેગ કમિટીની નોટિસ.

મરકીની સામે સાવચેતી.

(૧) કંઈ તાવ હોય અને વળી કુખમાં કે જાંગમાં ગાંઠ હોય તો એકદમ ડાકતરને બોલાવવો.

(૨) દરદીને ઈસ્પીતાલમાં લઈ જવાની બીક ન રાખવી; કેમકે ત્યાં તેઓની સાર વાર સરસ થશે.

(૩) આવે વખતે બીલકુલ બીવું નહિ તેમ નાસભાગ પણ ન કરવી.

(૪) જો તમે મરકાવાળા દરદીના સંબંધમાં આવ્યા હશો તો માત્ર તમારાં કપડાંને ધુમાડો લગાડવામાં આવશે, અને તમને જંતુ નાશક પાણીથી કાઉન્સીલનાં સ્ટેશન ઉપર નવડાવશે.

(૫) અને તમારે ડીવીલીયરસ સ્ટ્રીટમાં મ્યુનિસિપાલિટિની ઓફીસે ૪૧ નંબરની કોટડીએ દસ દિવસ સુધી તબિયત બતાવવા જવું પડશે અથવા તો તમારે તમારૂં ઠેકાણું બતાવવું કે જ્યાં ડાકતર તમને હમેશાં જોઈ જાય. પણ તમારી તબિયત સારી હશે ત્યાં સુધી તમને રોકી રાખવામાં નહિ આવે.

(૬) જે કોટડીમાં મરકી થઈ હોય તેમાંની કોઈપણ ચીજ જંતુનાશક પાણીથી સાફ કર્યા વિના વાપરવી નહિ.

(૭) તમારાં મકાન બરોબર સાફ રાખવાં ને અજવાળું ખુબ આવવા દેવું. બારીઓ બારણાંઓ ખુલ્લી રાખી હવાની આવજા થવા દેવી.

(૮) મેલું પાણી કે કચરો કુડો તમારા આંગણાં આગળ કે પાછળ ન નાંખવો.

(૯) જાજરૂ જઇ આવ્યા પછી તુરતજ રાખ અથવા સુકી ધુળ નાંખવી અને બીજી રીતે પણ બાલદીની અંદર જંતુ નાશક પાણી વિગેરે નાંખતા રહી દરરોજ સાફ રાખવી.

(૧૦) તમારા પઈસા બચાવવાને ખાતરજ તમારી સુવાની જગ્યા તમારા સ્ટોરથી અલગ રાખવાની જરૂર છે. કેમકે કદાચ રહેવાની જગ્યાએ મરકી થાય તોપણ તમારો માલ બચી જાય, અને એટલું તો યાદ રાખવું કે સુવાની કોટડીમાં વેચવાનો માલ કાંઇ પણ હરગીજ ન રાખવો.

(૧૧) સાધારણ કોટડીમાં બે કરતાં વધારે માણસે કદી ન સુવું.

(૧૨) જો તમારા મકાનમાં ઉંદરો હોય તો તમારે ઉપર જણાવેલી ૪૧ નંબરની કોટડીએ જવું. ત્યાં તમારે ઉંદર પકડનારની ખોળ કરવી. અને તે તમારે ઘેર આવી ઉંદરોને કેમ પકડવા તે બતાવી જશે.

તમારો ખોરાક એવી રીતે રાખવો કે તેને ઉંદરો પહોંચી ન શકે.

રાંદ પ્લેગ કમીટીના હુકમથી.

તા. ૩૧ મી જાનેવારી ૧૯૦૫.

ડાકતર ચારલસ પોરટર એમ. ડી. ની સહી.

મેડીકલ ઓફીસર ઓફ હેલ્થ.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer.

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 178.

BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

Upper Murchison St.,

LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

[illegible] & 56 LEUWEN STREET,

CAPE TOWN.

Branches—272 Caledon Street.

295 Long Street.

Castle Cash Stores.

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS,

HANOVER STREET,

CAPETOWN.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.

HOUSES TO LET.

18 EYER STREET, CAPE TOWN.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોજજી.

ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોરટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.

ક્લેરમોન્ટ. કેપટાઉન.

CLAREMONT, CAPE COLONY.

TAYOB HAJEE KHAN

MAHOMED & Co.,

MERCHANTS

—AND—

DIRECT IMPORTERS,

208 CHURCH STREET,

PRETORIA.

P.O. Box 357. Tel. Add.: "TAYOB."

பீச்சரூட், கீஷ்பார்க்ஸ்ட், தீரிகாசல்

புல்ஷரன் பெயரால் கம்பெனி யார் லாஹட் சிகா ரெட்டும் பாப்ள் பெய்யெட்டு முதலிய புகையிலை களும் பைப்புகளும் மற்றெல்லா மொத்த வியாபாரிகளை விட சரா மாக விற்கப்படும்.

ஒரு மாதத்தில் 15 லக்ஷம் சிகா ட்டுகள் விற்கப்படுகின்றன.

டர்பன் வெஸ்ட்ஃசல் இகார் ஸ்டோர்ஸ்.

ஏழாவது தெம்பர்

ரெயில்வே தெருவு.

MOOSAJEE HASSAN,

GENERAL DEALER,

P.O. Box 4.

PIETPOTGIETERSRUST.

મુસાજી હસન,

જનરલ ડીલર.

પી. ઓ. બોકસ ૪

પીટપોટગીટરસરસ્ટ.

HABIB MOTAN,

DELHI HOUSE.

TELEGRAPHIC ADDRESS: "ABBU."

Wholesale & Retail

General Merchant.

Church Street, Market Square,

PRETORIA.

હબીબ મોટન.

—દીલ્હી હાઉસ—

ટેલીગ્રાફીક એડરેસ "અબુ"

હોલસેલ અને રીટેલ

જનરલ મરચંટ.

ચર્ચ સ્ટ્રીટ, માર્કેટ સ્કવેર,

પ્રીટોરીઆ.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦

દરેક જાતના લાકડાં તથા ઇમારતનો સામાન.

પોંઇટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कु.

बहुत रकमका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पोंइट रोड, डर्बन.

அயல்தேசங்களிலிருந்து மர இறக்குமதிசெய்து பெரிய வியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். வீடுகட்டுவதற்கான ஒவ்வொருவகை மரங்களும் கிடைக்கும்.

ஹார்பரோ அண்டு கோ.

பாயிண்டு ரோட் டர்பன்.

M. K. PATEL,

Wholesale & Export Fruit & Produce Dealer,

42 President Street, Johannesburg,

TRANSVAAL.

Season's Stock always on hand. Potatoes, Onions, Vegetables, and every variety of Fruit, at lowest Market Prices. Best Selected Fruit carefully packed for Country Orders. Personal and prompt attention given. Prices on application. Terms: Nett Cash.

All Communications to be addressed Box 1144, Johannesburg.

TEL. ADD.: "PATEL."

એમ. કે. પટેલ.

જથાબંધ ફ્રુટ અને પ્રોડયુસ મરચંટ

૪૨ પ્રેસીડેંટ સ્ટ્રીટ જોહાનેસબર્ગ

ટ્રાંસવાલ.

દરેક રૂતુને લાયકનો માલ હમેશાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે. બટેટાં, ડુંગળી, તરેહ તરેહનાં શાક તથા ફળ ફળાદી વિગેરે. બહાર ગામના ઓરડરો સંભાળથી પેક કરી બનતી ત્વરાથી મોકલવામાં આવે છે. ભાવને માટે ઉપરને સરનામે પુછો યા લખો.

બોક્સ ૭૪૪, જોહાનેસબર્ગ.

ટેલીગ્રાફ સરનામું "પટેલ"

Subscription Rates.

"INDIAN OPINION,"

Yearly Subscription (Natal)	12/6.
Half Yearly	7/6
Quarterly	4/-
Yearly Subscription (South Africa, England and India) ...	17/-
Half Yearly	9/-
Quarterly	5/-

Country subscribers should add cost of exchange when sending cheque.

Indian Opinion

Vol. III. Phœnix, Natal, Saturday, 11th March, 1905. No. 10

M. H. NAZAR, Editor.

Editorial Notice.

All communications for the Editorial Department should henceforth be addressed:—The Editor, Indian Opinion, Phoenix, Natal. Business communications should be addressed to the International Printing Press, Phoenix, Natal.

Contents.

	Page
Leaders:—	
A Political Medical Report	151
Indian Christians in Durban ...	152
Topics:—	
Potchefstroom Vigilance Association	152
Other Articles:—	
Cape Attorney General and Indian Immigrants	153
Mineral Resources of India	153
That £50.	153
The Value of India	154
Sir Patrick Playfair on How to Help India	154
The Education of Children	154
White Supremacy	155
Dr. Friel's Report	155
Recognition of Indian Talent ..	155
Indian Humanitarian Committee	155
Facts and Comments	156

Indian Opinion

Saturday, 11th March, 1905

A Political Medical Report.

The Medical Officer of Potchefstroom, at the instance of the Town Council, has prepared a report on the condition of the Indian quarters in that town. The circumstances under which it was prepared are rather peculiar. As our readers are aware, the Potchefstroom people are very much exercised over the proposed erection of a Mosque by the Indian Mahomedans. At the Town Council meeting where, in spite of legal opinion to the contrary, the Councillors decided to oppose the erection of the Mosque, they also passed a resolution instructing the Medical Officer to make an inspection of that part of the town and report at once to the Council. One would think there is absolutely no connection between the erection of the Mosque—which is purely and simply a building devoted to religious worship and which is never used as a dwelling place—and the sanitary condition of the surrounding houses. However, the Town Council of Potchefstroom, like the wolf in the fable, wanted some charge to go on with. The Medical Officer, Dr. Friel—faithful servant that he is to the Town Council!—has risen to the occasion and submitted a report according to their desire, which is a curious document. The Doctor says:

> The premises were on the whole fairly clean, but if any epidemic broke out it would be very difficult to disinfect them, as they largely consist of a patchwork of shanties of all shapes and sizes.

The question naturally arises: what has the Officer been doing all this time? The plague has been in the Transvaal now for a year, and these premises have not been found a source of danger. To-day, they are found to be an urgent danger to the town, and must be dealt with at once, not to prevent the plague, but—the building of a Mosque! This would be ludicrous, were it not so openly dishonest. The Doctor says there were sanitary conveniences in each of the premises; but as a statement of this discription is very damaging to the cause of the Town Council, he must, forsooth, add that in most cases the bath water is thrown on the street. He does not say how many of the Europeans in Potchefstroom also throw their bath water on the street, and on our own part we strongly suspect the Indians who do so have no other course open to them. The Doctor, however, still could not make out a transgression of the bye-laws, and so he adds:

> Although they may not actually transgress the bye-laws, still the minimum of air space was closely approached in every case, and the rooms were badly ventilated.

We wonder whether the Potchefstroom Municipal bye-laws allow of bad ventilation being tolerated. If so, why does not the Municipality ask for an amendment of the bye-laws, so that they might satisfy the requirements of hygiene and sanitation? As a matter of fact, we happen to know that the public health bye-laws framed by the Government have been adopted by the Municipality of Potchefstroom, and that they are stringent and exacting. The Doctor concludes the medical portion of the report, by saying that, taken as a whole, their manner of living is not up to the present day standard, and that houses and their residents in the centre of the town are a continual source of danger to the public health. We see nothing in the report, which is so frankly contradictory, that would warrant the opinion given by the Doctor. And as if the medical report made by him were not enough, he goes on to give a legal opinion, and suggests that the Government should be approached to compel all Asiatics other than duly licensed traders to reside in the Bazaars.

Although this report is in our opinion self-condemned, it might be worth while producing an impartial opinion about the very dwellings on which Dr. Friel has given his verdict. We are, fortunately, in possession of a report prepared at the instance of the Indians in Potchefstroom by Dr. Thomas J. Dickson, the District Surgeon. He says:

> In going through the various premises I am pleased to say I was greatly impressed with the general condition of each place. I visited both internally as well as externally. Taking all things into consideration the back yards are all perfectly clean and sanitary. I saw no accumulation of rubbish, this I understand being carried away daily by the contractor. The bucket system is in force as in other parts of the town which is also attended to by the sanitary department, and I can find no fault from what I saw. There appears to me to be no fault as regards sleeping accomodation. At the back of each business in addition I noticed a kind of mess room capable of seating about 5 to 8 persons, and each has its own kitchens, which are also well kept.

We have before us a detailed report of each of the dwellings examined by the Doctor. Here, then, is an un-biassed medical report given by a gentleman having no master to please, and who finds that the Indian dwellings are *not* open to objection from a sanitary standpoint.

Dr. Friel's report, we notice, has been referred by the Town Council to the Government, and we await what it has to say to it. It is palpably the effusion of a man whose inclination runs counter to his conscience.

Indian Christians in Durban.

We have perused the excellent report issued by the Reverend Canon Smith, late superintendent of St. Aidan's Mission in Natal. Canon Smith, ever since his arrival, has been devoting very great energy towards putting the Mission on a firm foundation and looking after the various wants of the members of the Mission. He has been instrumental in founding a Training College for Indian teachers, and in placing the Indian hospital on a firmer basis. The Report says:

> The college will give that which Indians have been long asking for—higher education to all students who shew ability, so that in this college the Cape degree may be prepared for. Tamil and Hindustani now form part of the college course. No other school in the Colony teaches these languages combined with a thorough grounding in English. The school fees are moderate enough, and Christian boys can be boarded at the college. Boarding fees for all, except the foundation boarders, are £2 per month, and include education as well as board, washing and medical attendance.

Thus the college education is within easy reach of even very poor Indian Christians, and it will be their own fault if they do not take advantage of the splendid opportunity now offered. For the hospital, a special resident nurse is expected from England and the services of [illegible] Mr. Smith, in his appeal to the members of the Mission, rightly regrets that so much good work should not be fully appreciated.

> The accounts shew that during the past year we have spent for the spiritual, educational, and physical well-being of the Indians in this Colony the very large sum of £5,924 8s. 3d. This does not include the amount that has been saved by the unpaid services of some Europeans. Now towards this sum you will see that the voluntary gifts of societies and other Europeans amount to £1,459 15s. 10d., while the voluntary offerings of the Indians amount only to £183 19s. 1d.

This is undoubtedly disappointing, and it behoves the members of the Mission to practice some self-denial, and to give liberally in order to support the Mission. But while we very largely share the sentiments expressed by the reverend gentlemen, we cannot help thinking that he has not sufficiently taken into account the position which the members occupy. Of course, not much is to be expected from non-Christian Indians, as they fight shy of any missionary work; and though the more enlightened among them may, and ought to, separate the purely evangelical from the charitable and educational work, and assist to the best of their ability the latter kind, it is very hard to induce the people in general to take that view. The number, therefore, on whom steady reliance is to be placed for funds is extremely restricted. And then, unfortunately, it forms by no means a prosperous section of the Indian community. Most of the members are wage earners who find it hard to make the two ends meet. It will undoubtedly be a very great thing if they could keep up the extremely simple mode of Indian life, but that is impracticable in a place like Natal, where the finger of scorn is always pointed at the simple life. The young wage earners, therefore, whether they will or not, have to keep up a style of living which is totally incommensurate with their earnings. This is a factor which has always to be considered in dealing with the pecuniary position of this class of Indian in particular. At the same time, we sincerely hope that Mr. Smith's appeal will have its effect, and that the members of St. Aidan's will rise to the occasion and shew their appreciation of the work done by the reverend gentleman, by practising more self-denial and by giving much better financial support than has been the case hitherto.

There is one direction we may point out to the young members of the congregation in which they can do substantial work. If they have enough patience and the ability to put up with some little inconvenience and indifferent reception, they can set apart certain days in the month for collection among the non-Christian wealthy Indians. They can place the educational and the charitable work of the Mission prominently before them, and appeal to them on the strength of that work for subscriptions. And if there are any such volunteers forthcoming, their work may be facilitated if they go armed with a guarantee that any donor may earmark the donations they may give, and that in each case they would be devoted solely to the purpose named.

The Potchefstroom Vigilance Association.

A GENERAL MEETING of this Association was held recently, at which several interesting matters were discussed. In connection with the Boycott Resolution, it was decided to send it to every white merchant in the town, "together with a written form pledging him to abide by the resolution, which shall be signed by each trader." In the event of any trader disobeying this *ukase*, a black list is to be started, and their names made public. The Town Council too, got into hot water, because a "Coolie" carpenter was employed in the park. This provoked much warm discussion, and an indignant demand that the Town Council should furnish them with "full explanation of the incident." INDIAN OPINION was also quoted in evidence of Indian "confidence and effrontery." It is true, we have been compelled to over-burden our pages lately with Potchefstroom and Boksburg, the

headquarters of the Anti-Indian movement, but where we wrote simple facts, the P.V.A. see "sneering references." It is true also, that we are confident, and we propose to remain so. Our confidence is based on the inherent British love of justice, and that, we think, is fairly durable. And if "effrontery" means our standing up for the rights of Indians in South Africa in spite of the P.V.A., we propose to retain it even longer than our confidence. It is a sad spectacle to see a British town so lost to self-respect as to allow the terrorism attempted by the Vigilance Association. And it is evidence of the weakness of their case that such methods have to be adopted. The P.V.A. must not blame us if we cannot see their petty matters magnified as they do; and it must forgive us if sometimes we see the humorous aspect of a section of a small town giving itself airs.

The Cape Attorney-General and Indian Immigrants.

We are glad to be able to publish the following letter from the Hon. the Attorney-General at the Cape, with reference to some words he was reported by the *Natal Times* to have used in his interview with an *Argus* representative concerning the Indians who were recently refused admission at Capetown:—

Attorney General's Office,
Cape Town,
28th February, 1905.

Sir,

I am instructed by the Attorney-General to inform you, in reply to your letter of the 22nd instant, that he does not remember having used the words "sneak over the border" in the course of the interview to which you refer, and that he did not mention Natal in that connection. So far as Mr. Sampson can recollect at this date, what he said was, that he supposed the emigrants would get into this Colony somehow over the border.

I am, Sir,
Your obedient servant,
C. LANSDOWN,
Private Secretary.

THE POTCHEFSTROOM MEETING.—A large open-air meeting was held last Saturday at Potchefstroom under the auspices of the Vigilance Association. The report has come to hand too late to be dealt with in this issue.

Mineral Resources of India.

(Based on a paper read by a London Correspondent before the Faraday Society.)

In a huge tract of land like India there are infinite mineral possibilities, but there are also great difficulties in the complete working out of the Geology—especially as regards the northern boundary, the vast, mysterious and geologically recent Himalayas. The southern part of the Peninsula consists of vast areas of massive igneous rocks, granite and gneiss, the central part of more lava-like rocks—great outflows of Deccan trap. It is to this central part that attention has most recently been directed.

In earlier years it was of the great iron deposits of India that books and pamphlets were written. India is singularly rich in that most useful of all metals, iron; and possesses hills that are actually formed almost entirely of iron ore. Few attempts have been made to work this ore; and of these, fewer still have reaped any success, or have even survived. One of the greatest drawbacks was the comparative poverty of India in regard to coal. The carboniferous deposits of India (i.e. those corresponding in age and position to English coal fields) do not contain coal. Some few seams of coal, often impure and of poor quality, are found in deposits of the ages, but considering the size of the country, it is unfortunately very poor in coal.

Under the old system of iron manufacture, coal is almost as essential as the ore itself; but there seems hope that in these modern days of electricity and water power, it may be possible to do with a minimum of coal. To quote from the Report just published of the Canadian commission appointed to investigate electric furnace processes for iron and steel:—"Under ordinary conditions where blast furnaces are an established industry, electric smelting cannot compete; but in special cases, where ample water power is available, and blast furnace coke is not readily obtainable, electric smelting may be commercially successful."

It is a discovery of about a year old that the curious clays, red earth or laterites of central India, are not in strict reality clays at all. These vast deposits of so-called clays are found chiefly over the lavas or Deccan traps of central India, capping them as a purely superficial deposit of varying depths. A soft, putty-like, porous clay rock, of varying colours, used for building construction by Indian engineers, is, it is now discovered, a vast treasure house, from which, if we only go properly to work, we ought to be able to supply the world with aluminium.

Aluminium is a comparatively new metal: its great merit, being its lightness. It is very much lighter than any other common metal; and its white colour is not tarnished by oxidation in the air. Of recent years its sphere of usefulness has largely increased. The British Aluminium Company now make a great number of articles of this metal.

Portable articles, which need to be light, cooking vessels, ornamental things and metal equipments, are largely made of aluminium now that the cost of production has been so greatly lowered by the use of water power to actuate electrolytic methods.

In India, aluminium sheets and blanks are actually imported by the metal workers, particularly of Madras, to be worked up into cooking utensils and military equipments.

Aluminium is imported into Central India when the mere sticking of a spade into the ground would bring up a lump of pure aluminium ore.

For chemical analysis has shown that the red clays or laterites are actually ores of aluminium as good in most part as any that we import from France under the name of Bauxite. All the British aluminium is practically made from Bauxite imported from France and worked up by electricity at the Falls of Foyes in Scotland.

And when one considers the vast areas amounting to thousands of square miles over which the Indian ores (i.e. the laterite) is spread, and the fact that it merely lies upon the surface and does not have to be tunnel, and most important of all that it is always found in association with running water, the possibilities of a future Indian aluminium trade seem boundless. Over the great Deccan table land the ore is spread, waiting, with abundant water power. Water power is the great agent whose value is being recognised more and more every moment. When it has been thoroughly grasped, the opening up of India from the mineralogical side would perhaps soon follow, and the world be supplied with Indian aluminium of Indian iron.

That £50!

A correspondent writing to the *Star* says:—

"I was very interested in the correspondence that was published some time ago between Mr. Abdool Gani (Chairman of the British Indian Association), and Mr. T. Kleinenberg, of Pietersburg. Each of these gentlemen, I believe, offered to pay a sum of £50 to Nazareth House, provided certain statements were or were not refuted, but so far I have seen nothing in your paper to the effect that this sum has been handed over to the institution concerned. As a member of the public, I should be glad to know how the matter stands, and which of the two controversialists has proved to be right."

The Indian Community generally would also be glad to learn whether this matter has been settled or merely "shelved" indefinitely.

The Value of India.

India is the most valuable asset of the British Empire. It is worth more to the Empire, both materially and morally, than all the colonies put together. The severance of British connection with India will be a more serious loss to Britain than the loss of all the colonies. Again, India contributes more than her fair share of the cost of Imperial defence while the colonies do not bear any sensible portion of the burden. All the advertisement they get at the hands of Mr. Chamberlain notwithstanding, the colonies have no Imperial sentiment worth mentioning. The treatment of Indians in Australia and South Africa will ever remain a reproach to them. In spite of such patent considerations it is surprising what amount of deference is paid to Colonial opinion, be it never so unreasonable, by the Imperial Government, and equally so how they flout Indian opinion although it may be excellently informed and fair-minded. The *Pioneer* in a recent article discusses how British policy is shaped by Colonial opinion, although the colonies manifest an unworthy 'spirit of narrow provincialism in connection with the settlement of questions fraught with the highest importance for the welfare of the Empire as a whole.'

'The manner in which (the *Pioneer* concludes its article) the questions of Asiatic immigration into Australia and South Africa, and of the employment of lascars on board mail ships have been dealt with by the Colonial Governments concerned, crowned by the closing of Australia as a field of employment to the British working man, raises a suspicion that the ideas of the higher Imperial patriotic movement are but imperfectly understood by the majority of the people of these provinces of the Empire, and that it is not by a continual deference to the narrower sentiments that we are likely to raise them to a broader way of thinking.—*Indian People*.

Sir Patrick Playfair on How to Help India.

Addressing an English audience on a recent occasion Sir Patrick Playfair said he had to ask them to do something on behalf of India which lay in the power of many of them present to do. He was not going to ask them to put their hands in their pockets to provide for missionary enterprise; other people looked after that. But he would ask them to take an abiding interest in the Indian Empire becaus he regretted to see that the people of his country and the members of the House of Commons did not take a sufficient interest in the great dependency in her commercial and economic welfare and in the welfare of her people. They in India, and when He said that he associated himself with the people of India, feel it deeply that the Indian Budget which passed through the House of Commons before it was really law was generally left to the last day of the session when members of the House were packing up their shooting clothes and guns for the grouse moors. He would ask them to see that their member of Parliament pledged himself to take an interest in the House of Commons in Indian affairs. By doing so they would do a great amount of good to the country, and he would thank them on behalf of that Empire. *Indian Nation*.

The Education of Children.

(COMMUNICATED).

When parents are within reach of a Kindergarten School, I should strongly advise them to send their children to it at as early an age as possible. I have only had the advantage of seeing this system in operation for the brief period of two hours: but this was sufficient to convince me that it is a splendid one, and calculated, without the slightest strain on the child's mind, to awaken its intelligence to such an extent that, if two children of equal age and natural ability, one an ex-Kindergarten pupil, the other having had no Kindergarten training, were to begin the ordinary course at a Government School on the same day, I feel assured that the former would soon outstrip the latter. Parents should by all means see and judge for themselves of the Kindergarten System.

When a Kindergarten is not available, the education of the child should be commenced at home at 3 years old. Let one of the parents, or an older brother or sister, take the child for only 5 minutes every day. In that time teach it one of the large and one of the small letters of the alphabet, by daily repetition, in a month, and to count. So that by the time it is 4 years old, it can say over and point out the first 12 letters of the alphabet, and count up to 20. Next year give it 10 minutes daily; let it complete the alphabet, and learn, by means of beads, its multiplication table as far as twice 12, backwards and forwards, and teach it to count up to 50. A good plan also would be to make the child, from the beginning, go through the simple extension exercises. This would improve its bodily health and carriage.

I advocate this system of early and gradual home education on the following grounds:

(1) It is a gradual breaking-in of the child to discipline and order without undue strain.

(2) It renders it much easier for the child when it enters a school both as regards submission to discipline, and a slight start along the path of learning.

I fail to see the necessity, on which so many insist, of placing a pupil in the same standard in every subject. Each child has its particular bent, as a rule; e.g., a pupil who is dull in arithmetic may show a decided aptitude for geography or grammar or vice versa. To place such an one (who may be up to Standard III only in arithmetic and able to take Standard V in geography or grammar) in standard III all round, is to fail to encourage that pupil's natural gift for geography or grammar, and so to perpetrate an educational injustice. Where there is a sufficient staff, let the same subject be taken at the same hour in every standard, each teacher taking, if necessary, two standards. If arithmetic were taken as the first lesson throughout the school, then some other subject, taken by all standards at the same time, could follow. This would allow the pupil who takes Standard III. in Arithmetic to shift at the second lesson to Standard V. in geography.

There are certain subjects which must be taught to all children, arithmetic, grammar, &c. But if, after fair trial a pupil shows no aptitude for drawing, music, French, for the sake of example, it is surely against all common sense to allow the instructor's and the pupil's time to be wasted by continued instruction in those subjects. How painful to the teacher and pupil alike is it when a parent insists on a child being taught music, instrumental or vocal, when it has no ear or gift for music! How painful when a parental pride insists on the dear child's exhibition of its caterwauling or thumping before a circle of non-admiring auditors!

As regards discipline. The cane, or anything stiff, should never be used for corporal punishment, the object of which is not to cause physical injury, but temporary physical pain. A stirrup leather (without the buckle) will be sufficiently effective; but, when used with ordinary judgment, will cause no physical harm. On the other hand, supposing a boy, who is hereafter destined for an engraver, or for some business requiring extreme manual and digital delicacy, receives a severe punishment on the hand with a cane or rod it may unfit him for his proposed career.

Diligence and good conduct must be insisted on, and the reverse meet with punishment. But in every instance great judgment should be used in making the punishment of whatever nature it be, corporal or other—fit the fault. Corporal punishment is really very seldom needed, if those who teach use their common sense. But when employed, it should be administered vigorously. It is most unwise to threaten children continuously with punishment. After one warning let punishment follow. Let the strap be kept out of sight, and only be produced to be used. Otherwise familiarity will breed contempt. Boxing the ears is brutal and criminal, and one who does this should be unhesitatingly prosecuted.

White Supremacy.

With Port Arthur falls the lengend of White Supremacy—the Legend which has sprung up to the stature of a religion almost as quickly as Jonah's gourd did to that of a tree—the Legend which teaches that God, or Nature, or both combined, have said that the earth is the white man's and the fulness thereof. As the Russian colours rattled down the flagstaff, that Legend rattled down too, and no future retaking of the great fortress can set it up again. A yellow race has proved itself the equal of a white race—has met Russia with her own weapons, beaten her by her own methods, and done it at the first time of trying. In a single generation, a yellow race has emerged from the stagnation of Eastern civilisations and come to the forefront of modern "progress" in those arts of destruction which are the chief boast of modern progress, and the chief end of modern science. In the godlike art of killing your enemies, a yellow race has shown itself our equal.

The first article of the Imperialist creed, "The World for the White Man and the other colours for his vassals," has received a blow from which it can never recover. Considered in this aspect the fall of Port Arthur is an event of import to the whole world. But it brings some small gleam of hope and comfort to those whose souls are sick within them at the carnage which has drenched the Far East with blood. It seems possible that in this strange and awful way we are being compelled to realise the Brotherhood of Man. For the realising of equality is the first step to realising brotherhood, and while we despise a man we never think of him as a brother.

A less tragic—indeed, almost humorous—aspect, is that regarding Australia. Australia has lately made some very stringent laws against aliens in general and Japanese in particular. What if our ally—encouraged by Mr. Chamberlain's assurances that the bonds of Empire are being drawn closer—should politely request us to give Australia a hint to repeal those laws? Our colonies are not kind to us—already the new government of South Africa has put us into an unpleasant, not to say false position with regard to our Indian subjects. And Australia shuts out our ally, now potent and triumphant.

At any rate, we have the satisfaction of knowing that we—the great European Powers—have created the present situation for ourselves. We have forced the men of the Far East to realise that their only chance of escaping conquest was to make themselves our equals in the arts of killing. Japan has done it; China appears to be thinking of doing it. We have evoked the Yellow Spectre, and we must take the consequences.—*New Age.*

Dr. Friel's Report.

The following report submitted by Dr. Friel, M.O.H., to the Potchefstroom Town Council, is published in the *Budget*:—

"I beg to report that in accordance with instructions I inspected, on the night of the 9th, the various coolie quarters situated on the north side of the Square. About 44 coolies live in this locality as well as about a dozen white and coloured persons. The premises were on the whole fairly clean, but if an epidemic broke out it would be very difficult to disinfect them, as they largely consist of a patchwork of shanties of all shapes and sizes. There were eight coolie hawkers living there, and their stock of surplus fruit was kept in most unsuitable places. There were sanitary conveniences in each of the premises. In most cases the bath water is thrown on the street; as very little water is used for the bath, it is very dirty. Although they may not actually transgress the bye-laws, still the minimum of air space was closely approached in several cases, and the rooms were badly ventilated.

"Taken as a whole their manner of living is not up to present day standards, and their residence in the centre of the town is a continual source of danger to the public health.

"I would strongly recommend that all Asiatics, except the owners of the shops, should be compelled to sleep in the Indian location. You will remember that last year you got a legal opinion that the Government, and not the Town Council, had the right to enforce this. On the 25th April, 1904, you wrote to the Government asking them to compel all Asiatics other than duly licensed traders to reside in the Bazaars. The reply was indefinite, that a Bazaar had been established at Potchefstroom and that the position of Asiatics was engaging the serious consideration of the Government. Perhaps they have now come to a definite conclusion."

A Recognition of Indian Talent.

We have never been in agreement with those who assert that the Indians are in any way inferior to any nations on the face of the earth. Given the opportunities, Indians have held their own in the domain of science, literature, politics, administration and what not. They always suffer from the lack of opportunities. Economics it was said was a science for which the Indians had no aptitude. But the recent achievements of Mr. Manohar Lal, B.A., of St. John's College, Cambridge, a State scholar from the Punjab, has given the lie to that statement also. Mr. Manohar Lal has won the Cobden Prize awarded every three years to the best essay on some economic problem of importance—for 1904, being the first Indian to carry it. The subject of the essay was "The causes and effects of combinations and suggestions as to legislative control," and Mr. Manohar Lal's most formidable rival was Mr. D. H. Macgregor, a Fellow of Trinity College and Lecturer in Economics at the University. Professor Alfred Marshall in recommending Mr. Manohar Lal to the Secretary of State for an extension of his scholarship wrote as follows:—

"The prosperity of India depends upon her power of adapting herself to new economic conditions, of availing herself of new economic resources, and of avoiding economic mistakes. It is therefore a matter of national importance that a Native of India should be able to take his place *among the highest experts who may be called on to advise the Indian Government or to guide the Indian people in matters relating to industry, trade and finance.* I have no hesitation in saying that *Mr. Lal shows unsurpassed, if not unequalled, promise for this work.* The mastery of economics which he has obtained is of a very unusual order."

The italics are ours. Is it an unjust aspiration of the Indians that such of them as are of proved merit and ability should be given the chances of displaying their capacity for work? Will Mr. Manohar Lal with his "unsurpassed, if not unequalled promise for this work," be given an opportunity of advising the Indian Government as "one of the highest experts" in economics, or will he suffer for the colour of his skin and his Indian nationality?—*Indian People.*

Indian Humanitarian Committee.

TO THE EDITOR 'INDIAN OPINION.'

SIR,—At the request of friends and fellow-workers in India, there has recently been established a special Department of the Humanitarian League for dealing with Indian questions. It is felt that some organised effort is needed in India, as in England, to mitigate the vast amount of unnecessary pain inflicted through ignorance or callousness, and to prevent the importation of cruel European customs in defiance of Indian sentiment. It will be the chief object of the new Humanitarian Committee to influence opinion in this direction with regard to the following subjects.

1. *Vivisection and Inoculation.* The deliberate introduction of Vivisection into India by the establishment of Pasteur Institutes, where (as at the Kasauli Institute) under the plea of scientific research, and for the manufacture of serums and anti-toxins, the most inhuman barbarities are perpetrated on the lower animals, is not only atrocious in itself, but is an outrage on the feelings of the vast

majority of our Indian fellow-subjects, who rightly regard such practices with the utmost abhorrence.

2. *Criminal Law and Prison System.* There is great need that the administration of the Criminal Law and Prison System should be subjected in India, as it has been in England, to very stringent criticism, for there is no doubt that serious inhumanity and injustice are often inflicted, and it should be remembered that much of the crime of the country results from oppressive laws such as the Salt Tax. It is very desirable also that a watch should be kept on the too frequent recourse to corporal punishment for offences which, as experience has proved, could be more effectively dealt with by less brutal methods.

3. *Blood Sports.* Another subject on which the Committee proposes to take action is the practice of Blood Sports. However necessary it may be considered to destroy such animals as are directly dangerous to human life it is impossible to justify the wanton infliction of death and suffering on vast numbers of inoffensive creatures for mere "sport," especially when such amusements are indulged in by the few against the wish of the many, and for the most part imported by Europeans without the smallest regard for the feelings of the Indian population.

4. In addition to the above-mentioned questions, there are a number of others to which it seems important that public attention should be drawn —*e.g.* the destruction of birds for millinery (the sale of feathers being still permitted for use in India itself, though export is prohibited); the various cruelties of fashion and trade, such as the process of obtaining tortoise-shell; the horrors of animal sacrifices, in which, under the erroneous plea of ancient religious sanction, most shocking brutalities are condoned; and the ill-usage incidental to the transit of animals by railway and their slaughter for food.

Among those who have consented to join the Humanitarian Committee are the following:—

Sir William Wedderburn, Bart.
Sir Henry Cotton, K.C.S.I.
Mr. Dadabhai Naoroji.
Lady Florence Dixie.
Mrs. H. Bradlaugh Bonner.
Mr. Edward Carpenter.
Mr. Herbert Burrows (*Chairman of Executive Committee*).
Colonel H. B. Hanna.
Capt. Alfred Carpenter, R.N., D.S.O.
Mr. Ernest Bell (*Treasurer.*)
Mr. Labshankar Laxmidas
Dr. Louise Appel.
Mr. William Tebb.
Surgeon-General Thornton.

Those who are in sympathy with this project are requested to communicate with me.

Yours faithfully,

J. CLAYTON,
Secretary.

Humanitarian League,
53, Chancery Lane, London, W.C.

Facts and Comments.

PRINCE AND PRINCESS VICTOR DHULEEP SINGH arrived by the "Ortona" at Colombo on the 23rd last, and will not return to England for a considerable time. It is six years, says "Modern Society," since the youngest daughter of the Earl and Countess of Coventry married Prince Victor, who is a godson of the late Sovereign, and has been brought up entirely in England.

SIR HENRY COTTON'S RECEPTION IN CALCUTTA.—A more colossal reception was never perhaps held in the annals of the historic Town Hall. Add to this vast gathering the element of enthusiasm, and you have a picture that ought to last long in the memory of him to whom this honour and good fellowship were shown. . . . . The rush forward to get a glimpse of the hero of the hour was dangerous.—*Englishman.*

INDIAN MAILS.—The Natal Direct Liner *Umtobi*, sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 15th March. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

The German East Africa Liner, *Sultan*, sails for Bombay, on or about 18th March

The British India Steam Navigation Co's four-weekly steamers sails for Bombay direct, on or about 24th March. Messrs. W. Dunn & Co., and Messrs. Dada Abdoola & Co., are the Durban Agents.

SIR HENRY COTTON is old-fashioned enough to believe in the doing of right for its own sake. He is believer in the existence of a moral aspect to politics, and he belongs to the Religion of Humanity. We are sure he feels himself more highly rewarded by the moral sovereignty over the hearts and minds of the people of India that he has obtained for himself than if he had been appointed Lieutenant-Governor. As an honoured and influential member of the Mother of Parliaments he will be in a better position to serve his natural and adopted mother-country than he would have been as a member of the India Council. And above all, he has now what high-placed officials may have not in general, the approbation of his own conscience which is the highest earthly reward any one can strive for. And conscience being nothing less than the voice of God within, he may confidently look for the blessings of the Supreme Disposer of events on him and his. For ourselves, as we are well-wishers not less of England—to which with all her faults we are invincibly partial—than of our own dear mother-land could wish for nothing better than that the rulers of India may honestly strive to imitate his great example in loving justice and righteousness as they love their own selves.—*Indian People.*

TECHNICAL SCHOOL AT PEKIN.—The technical school attached to the Board of Commerce will be opened in Pekin on the 1st of the 9th Moon. The number of scholars is now temporarily limited to 120, who will be divided into six classes and taught various technical subjects. The required books and instrument have been imported from Japan, and the annual expenditure will be defrayed out of the sum of Tls. 200,000 which was given to the Board of Mining and Railway Affairs (now abolished) by a Chinese merchant from Singapore in exchange for some mining concessions in Kwangsi.—*Telegraph.*

THE Association for the Advancement of Scientific and Industrial Education lately appointed a Special Committee for the selection of candidates for scholarships. The Report shows that there were 89 applicants including some of the cleverest graduates of the University. Of these the Committee has chosen fifteen, who are recommended for scholarships ranging in value from Rs. 25 to Rs. 125 a month. It is proposed to send two successful candidates to Edinburgh and Germany for instruction in manufacturing chemistry; one to Newcastle or Edinburgh for mining and electrical engineering, and others to Japan and England for instruction in various branches of technical training.—*Mahratta.*

CRIME AND EDUCATION.—One of the most interesting tables in the new volume of criminal statistics gives the degrees of education among the inmates of prisons. Of the 188,678 prisoners convicted in 1903 no fewer than 35,455 could "neither read nor write," 147,977 came under the heading of "read and write imperfectly," 4,565 could "read and write well," and only 137 were classified as of "superior instruction." Lack of education is particularly noticeable among the female prisoners. These numbered 50,879 in 1903, of whom 12,562 could neither read nor write, while 37,540 could read and write but imperfectly. No more than 751 could read and write well, and only seventeen were of superior education.—*Saturday Westminster.*

"A VALUABLE DISEASE".—We have, as a nation, been accused of taking our pleasures sadly. A matter which came before the Lancashire County Council on Thursday shows that however this may be, some of us can endure disease gladly. A case of ankylostomiasis (a miner's disease) was reported. The chairman of the Health Committee explained that the man affected had been offered £1 a week if he would remain in Wigan Hospital and in Manchester he had been offered considerably more to undergo treatment. He refused, and his mother declared that if her son was suffering from such a valuable disease, he had better keep it.—*Reynolds.*

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૧૧ મી માર્ચ, ૧૯૦૫. અંક ૧૦.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા० ૧૧ મારચથી તા० ૧૭ મારચ સુધી ઇ० સ० ૧૯૦૫.

હીંદુ—ફાગણ સુદ ૫ થી ફાગણ સુદ ૧૧ સુધી, સંવત ૧૯૦૫

મુસલમાની—તા. ૪ થી મહોરમથી, તા. ૧૦ મી મોહરમ સુધી ૧૩૨૨ હીજરી.

વાર.	અંગ્રેજી તારીખ	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ	સુર્યોદય. ક. મી.	સુર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની...	૧૧	૫	૪	૫ ૫૫	૬ ૧૮
રવી...	૧૨	૬	૫	૫ ૫૫	૬ ૧૭
સોમ.	૧૩	૭	૬	૫ ૫૬	૬ ૧૬
મંગળ	૧૪	૮	૭	૫ ૫૭	૬ ૧૪
બુધ...	૧૫	૯	૮	૫ ૫૭	૬ ૧૩
ગુરૂ...	૧૬	૧૦	૯	૫ ૫૮	૬ ૧૨
શુક્ર...	૧૭	૧૧	૧૦	૬ ૦	૬ ૧૧

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

શનીવાર, તા० ૧૧ માર્ચ, ૧૯૦૫.

કેળવાએલા હિંદીઓની આરોગ્યતા.

બીજા દેશના કેળવાયલા પુરૂષો સાથે જ્યારે હિંદનો તે વર્ગ સરખાવીએ છીએ ત્યારે નિરાશા પેદા થાય છે. હાલમાં ઇંગ્લાંડમાં નવા લીબરલ મંડળની યોજના ચાલી રહી છે. આ મંડળના આગેવાનોની વય અમુલ્ય સુચના આપે તેવી છે. મી० બ્રાઇસ અને મી० જોન મોરલેની વય ૬૭ વરસની છે. લોર્ડ ગ્રેસી અને સર હેનરી કેમ્પબેલ બેનરમેનની ૬૯ વરસની. અર્લ સ્પેન્સરની ૭૦ ની, ડ્યુક ઓફ ડેવનશાયરની ૭૨ અને સર હેનરી ફાઉલરની ૭૫ વરસની છે. સર ચારલસ ડીલ્ક કે જેનો નવા મંડળમાં દાખલ થવાનો સંભવ ઓછો છે. તેની પણ ૬૦ વરસની અને લોર્ડ રોસબરીની ૫૭ વરસની ઉમ્મર છે. નવા મંડળમાં ઉપર જણાવેલા નરોમાંથી થોડા ઘણા આવવાનાજ. હવે હિંદુસ્થાનના કોઇ પણ ખાતાના પુરૂષોની શારીરીક સ્થિતિ તરફ નજર કરીએ તો પુખ્ત ઉમ્મરના અખંડીત આરોગ્યના અને જુસ્સાવાળા માણસો ભાગ્યેજ માલુમ પડશે. આનું કારણ શોધતાં હિંદુસ્થાનના હવાપાણી પર દોષ લગાડવામાં આવે; પણ તે બહુજ થોડે અંશે સાચું માની શકાય. આપણા જુના જમાનાના લોકો સંપૂર્ણ તંદુરસ્ત અને જુસ્સાવાળા રહી લાંબી આયુષ્ય ભોગવતા. તેઓ કદાવર પણ એવા હતા કે તેમની આગળ હાલની પ્રજા તદન નાજુક જણાય છે. અગાઉ જ્યારે હિંદુસ્થાનનાં હવાપાણી આવાં પૌષ્ટિક હતાં તો હવે તે શારીરીક બંધારણને પ્રતિકુળ હોય એમ બને નહિ. ખરું કારણ તો એજ છે કે આપણે તંદુરસ્તીના નિયમો ભણી બેદરકાર રહીએ છીએ. નિશાળ અને પાઠશાળામાં શરૂ થતી આ બેદરકારી યોગ્ય ઉમ્મરે પહોંચતાં છતાં પણ તેવીને તેવીજ રહે છે. આપણા કામમાં, પૈસા કમાવામાં અને જીંદગીની ઉન્નતિમાં આપણે ગીરફતાર બની રહીએ છીએ. આવે વખતે આપણને ભાન રહેતું નથી કે અંત્યંત બોજા નીચે આવવાથી શરીર તુટી પડે તે સ્વભાવિક છે. ઘણાખરા કેળવાએલા હિંદીઓમાં નિયમિત અંગકસરતની ટેવ હોતી નથી. મનને વિશ્રાન્તિ આપવી જરૂરની છે એ વાતથી તેઓ અજાણ્યા હોય એવું લાગે છે. કેટલેક ઠેકાણે ક્લબો અને મંડળો જોવામાં આવે પણ આમાં ભાગ લેનારા બહુ થોડા હોય છે. કેટલાક જેને ઘેર કાંઇ કામ કરવાનું નથી હોતું તેઓ આવી ક્લબમાં વાતચીત કે એકાદ બીલીઅર્ડની રમત કરતાં હલકા મોજશોખ વધારે પસંદ કરેછે. વળી તંદુરસ્તી અને સુખની અગત્યતાની બુદ્ધીશાળી કિંમત કરનારા યુરોપીઅનોની માફક તેઓને મિજલસે, નાચના મેળાવડા અથવા નાટક કે એવી બીજી રમત ગમતો હોતી નથી તેઓને જુદા જુદા ધંધાઓમાં ધ્યાન આપવું પડે છે ને ન ગણીએ તો તેઓની જીંદગી તદન શિથિલ અને એકદોરીજ કહી શકાય. આવી કુટેવ આખી પ્રજાની પાયમાલી કરનાર છે; છતાં દીલગીરી એ છે કે હજી આ કુટેવના ભયંકર પરીણામ કોઇ દેખી શકતા નથી. અમુક વખત સુધી તેઓને કશી હરકત નહિ જણાતાં પોતાને વ્યાધી રહીત માને છે. તેઓ કામ કરી શકે છે, અનાજ હજમ કરી શકે છે, કોઇ દરદ જણાતું નથી અને તેથી તેઓ પોતાને તંદુરસ્ત માને છે. અચાનક આ તેના સુખનો અનુભવ બદલાય છે. કોઇ ગંભીર વ્યાધીમાં તેઓ સપડાય છે અને નિરાશ બને છે. આપણી અગાઉ આ કુટેવને ભોગ થઇ ગએલાઓ ઉપરથી આપણે સાવધ બનવું જોઇએ. પણ આવા જાણવાથી લાભ મેળવવામાં ધીમા અને [illegible] છીએ. આવી રીતિથી આપણે કેળવણીથી માન પામેલા હિંદીઓમાં પુખ્ત ઉમ્મરના માણસો જોવા નહિ પામીએ. આ દોષ એકજ માણસને કે એકજ કુટુંબને લાગુ પડતો નથી પણ સમસ્ત હિંદીપ્રજા તેથી દુષિત છે. આવી રીતે એક હિંદી યુવાનને અકાળ કરમાઇ જતો બચાવવા સાર્વજનીક પ્રયત્ન અત્યંત અગત્યનો છે.

રાક્ષસોની લડાઇ.

જાપાન અને રૂશિઆ.

રણક્ષેત્રમાંથી જે ખબરો આવે છે તે ઉપરથી જણાય છે કે મુકદનની પાસે જાપાન અને રુશિઆની વચ્ચે હમણાં જે લડાઇ ચાલે છે તે પ્રાચીન અથવાતો અરવાચીન તવારિખમાં સૌથી મોટામાં મોટી લડાઇ ગણાશે. મનને હેબકાવી નાંખે એવા સમાચારો છાપાઓમાં વારંવાર બહાર પડવાથી જન સમુદને તેવા રીપોર્ટો ઉપર અણગમો આવે તે સ્વભાવિક છે તેથી કદાચ હમણા ચાલતી મુકદનની લડાઇને મોટામાં મોટી લડાઇ કહેવામાં અતીશયોક્તિ માનવામાં આવશે. તોપણ અમારે જણાવવું જોઇએ કે મુકદનની લડાઇમાં હાલમાં બન્ને પક્ષમાં લાખો માણસોનો સંહાર થાય છે આ જગ્યાએ જાપાને રૂશિઆને પૂર્વ પશ્ચિમ અને દક્ષિણથી હલ્લો કરેલ છે. એટલે કે સામો હલ્લો નહિ કરતાં રૂશિઅન સૈન્યના વ્યૂહના બાજુએથી હલ્લો કરેલ છે. બાજુઓ તુટવાથી વચલુ મંડાણ ભાંગી પડવાનો સંભવ છે.

આ સઘળી હીલચાલોનું સુકાન ફેરવનાર જાપાનનો વીરપૂરૂષ માર્કિવસ ઓયામા છે. રણક્ષેત્રનો વિસ્તાર ૧૦૦ માઇલનો છે, અને દશ લાખ માણસો તેમાં ઉતરયા છે. સંહાર કરવાના હથીયારોમાં નહાનામાં નહાની રા સૌથી મહોટામાં મોટી તોપો વપરાય છે. માણસોનો સંહાર જલદીથી કેમ થાય તેને વાસ્તે મનુષ્ય બુદ્ધિ જેટલું કામ કરી શકે તે કરવામાં પાછી પાની કરેલ નથી. હિંમત અને સહનશક્તિની કસોટીમાં બાકી રહેતી નથી. એક લાખ માણસોની ખુવારાની થઇ ગએલ છે. હવે આ હુમલામાં જાપાન રૂશિ

આનો પરાજય કરે તો આ લડાઇનો અંત પાસે આવ્યો છે એમ માનવાને સબળ કારણ છે. રૂશિઆના હાથમાં હવે દરિઆઇ સત્તા નથી કારણ કે પોર્ટ આર્થર ગયું અને જમીન રસ્તે મંચુરીઆમાં વધારે માણસો મોકલે એવો સંભવ નથી, રૂશિઆમાં લડાઇ તરફ બિરાગ ઉત્પન્ન થયો છે તેથી જે લશ્કર હાલ મંચુરીઆમાં છે. તે હારપામે તો જાપાનને વધારે જોસ આપવાની જરૂર પડે નહિ.

વીસમી હિંદી નેશનલ કોંગ્રેસ.

સર હેન્રી કોટનનું ભાષણ.

[૭]

લેજીસલેટીવ કાઉન્સીલમાં વધારો.

લોર્ડ રીપનના વખત પછી મોટામાં મોટો ફેરફાર લેજીસ્લેટીવ કાઉન્સિલમાં ચુંટણી કરી મેમ્બરો નીમવાનો થયો છે. આ સુધારો થવામાં કોંગ્રેસે જે ભાગ લીધો છે તેને માટે હું તેને મુબારકબાદી આપું છું. ૧૮૯૨ ના એક્ટથી જે ચુંટણીઓ થઇ છે તેથી લોકોને સંતોષ અને સરકારને લાભ થયો છે. પણ એ કાયદામાં ઘણી ખામીઓ છે, અને ગવરનરો પણ કરી એ કર અથવા ચુંટણીથી નીમાયલા મેમ્બરો આપ લે કરી કામ ચલાવે તો પણ તે ખામી દુર થાય તેવી નથી. વીસ મેમ્બરોની કાઉન્સિલમાં લાખો માણસની વસ્તીવાળા ઇલાકાના લોકોના હક પુરા જળવાય નહિ. એટલા સારૂ કાઉન્સિલોમાં વધારો કરવાની જરૂર છે. તે કાઉન્સિલોની સ્થિતિ જાળવવા અથવા તેનો માભો વધારવા ખાતર જાણીતા ઉમરાવોને નીમવાની જરૂર છે. હિંદુસ્થાનમાં ફેરફારો થાય છતાં તે મુલક ઉમરાવોથી ભરેલો રહેતાવાળો છે. એ આપણે કદી ભુલવું ન જોઇએ. અને તેના ધોરણ ઉપરથી આમ ઉમરાવના ભેદ કાઢી નાંખવાથી સહેલ થવાય તેવું નથી. કાઉન્સિલોમાં લોકોએ પસંદ કરેલા માણસોને નીમવાથી કેળવાએલા હિંદીઓ સંતોષ પામશે એટલુંજ નહિ પણ ઉમરાવોને ઠીક લાગશે અને તેઓના હોદ્દા પ્રમાણે તેઓને જવાબદારી મળશે.

પૈસાની થેલી ઉપર દાબ.

વળી મુખત્વે કરીને પઇસા સંબંધી કામમાં કાઉન્સિલના મેમ્બરોની સત્તા વધવાની જરૂર છે. હાલતો તેની પાસે વાર્ષિક બજેટ રજુ કરવામાં આવે છે તેની ઉપર તેઓને ટીકા કરવાનો હક છે પણ તેની ઉપર તેઓને બીજી કોઇ રીતે દાબ રાખવાનો અથવાતો તેની સામે મત આપવાનો તેઓને હક નથી. તમારે નામે થતા ઘણા કામોમાં લાખો રૂપી વપરાય છે. પણ તમારા પ્રતિનીધિઓને તેની ઉપર અંકુશ રાખવાનો હક નથી. અને પાર્લામેન્ટમાં પણ તે સત્તા નથી. એથી હિંદુસ્થાનના ખરચ ઉપર દાબ રહેવાની જરૂર છે. હું તિબેટની ચડાઇનો દાખલો લઉં છું. જ્યારે મી૦ બ્રોડરીકને સવાલ પુછવામાં આવ્યો ત્યારે તેણે જવાબ આપ્યો કે જે સઘળું વગડાયે તેણે ખજાનામાંથી ખરચ આપવો જોઇએ. આનાથી વધારે વિપરિત વાત કદી તમે સાંભળી નહિ હોય. કેમકે ખાળું કોણે વગડાવ્યું તેનો આપણે જાણીએ છીએ. એ હિંદુસ્થાનની પ્રજા નહિ એટલું તો ચોકસ છે. આ મહાન મંડળમાં એવો એક પણ માણસ છે કે જે તિબેટની ચડાઇની જવાબદારી પોતાને માથે ઓઢશે? એવો એકે નથી. હિંદુસ્થાનના લોકો હમેશાં તે ચડાઇની વિરૂદ્ધ રહ્યા છે. હું તમારી બધાની વતી એમ છાતી ઠોકી કહી શકું છું. તમારામાં એવો એકે નથી કે જે આ વિના કારણ સર ચડાઇને અને સ્વછંદી જુલમને બિરદાવતા ન હોય. એવો એક પણ નહિ હોય કે જેને આ નિરદોષ ગોવાળો અને લગભગ હથિઆર વિનાના ફકીરોની કતલ જોઇને દયા નહિ આવતી હોય. તેઓનો વાંક એટલો જ કે પોતાના દેશ સામેની ચડાઇની સામે થયા અને હથિઆર છોડવાની ના પાડી. તેમ છતાં અને દરેક જમાતેથી આ ચડાઇને વિરૂદ્ધ મત જણાવવામાં આવ્યો તોપણ [illegible] નનો વેપાર અને [illegible] અમલદારોમાં નામ વધારવાને સારૂ કરેલી આ ચડાઇનું બધું ખરચ કંગાલ થઇ ગયેલ અને બોજાના નીચે કચરાઇ ગયેલ હિંદુસ્થાન ઉપર નાંખવામાં આવ્યું છે. આ દેશની સલાહના સંબંધમાં અને ઇંગ્લાંડના સ્વાર્થમાં [illegible] લ અન્યાયનો હું ઘણો દાખલો આપી શકું છું. પણ બરોબર બંધાએલી કાઉન્સિલમાં જેનો બિલકુલ બચાવ ન થઇ શકે એવો દાખલો આ તિબેટની ચડાઇ છે.

બંગાલાના ભાગ કરવાની સૂચના.

મારા બંગાલી મીત્રોનાં મન જે બાબતમાં મુંઝાઇ રહ્યા છે, તે બાબતપર પણ હું બે બોલ બોલવા માગું છું; અને તે બંગાલાના વિભાગ પાડવાની જે સુચના થઇ છે તે વિષે છે. જો એમ થઇ શકે તો આ કરવાનો હેતુ રાજ્યકારભારના એક અણઘડ વાંધાથી બંધાએલ લોકોને નોખા પાડવાનો છે. એમ જ્યારે આપણે વિચારીએ છીએ ત્યારે આપણે જોઇ શકીએ છીએ કે આ વાત માત્ર સ્થાનિક જરૂરનીજ નથી. આ જુનામાં જુના પ્રાંતના ભાગ કરી તેના એક હાલીથી રહેતા લોકોને જુદા પાડવાની આ ગોઠવણથી બંગાલાની પ્રજાને બહુ મોટો ઘા વાગ્યો છે. બંગાલાની રાજધાનીમાંથી અરધા પ્રાંતને કહાડી આસામની સાથે જોડી દેવાની આ હિલચાલથી જે લાગણી લોકોના મન ઉપર થઇ છે એવી સખ્ત લાગણી બીજે કોઇ વખતે થયેલી અને યાદ નથી. એમ સૂચના કરવામાં આવી છે કે એક નોખો લેફટેનન્ટ ગવરનર તેની નોખી કચેરી વિગેરે નીમી મોટું ખરચ કરવું. આવી દરખાસ્ત જેઓનું હિત મોટા હોદ્દાવાળી નોકરીઓ વધવામાં રહેલું છે. એવા રાજ્યાધિકારીઓને પસંદ પડે એ સમજી શકાય છે. પણ જે લોકોને એ લાગુ પડે છે અને જે પ્રાંતની સાથે રાજ્ય પ્રકરણી, ઘર સંસારી અને બીજી બાબતોમાં જેઓ જોડાઇ રહ્યા છે, તે પ્રાંતમાંથી નોખા પાડવાનું જેઓને સુચવવામાં આવ્યું છે તેઓને એ દરખાસ્તથી બહુ દુઃખ લાગ્યું છે. એ હું કબુલ કરૂં છું કે કેટલોક બોજો બંગાલાના લેફટેનન્ટ ગવરનરપરથી ઉતારી લેવો જોઇએ. પણ એતો બીજી રીતે બની શકે એવું છે એટલે કે તેને મદદ કરનારી એક કાઉન્સિલ નીમવાથી અથવા બીહાર કે જેની વસ્તિ લગભગ બે કરોડ માણસની છે તેને નોખુ પાડી તેનો ચીફ કમીશનર નીમવાથી, આખી પ્રજાનું મન ન દુઃખાય એવી હિકમત શોધવી એ સહેલું કામ છે. બંગાલી લોકોની લાગણી દુઃખવીને બંગાલના ટુકડા કરવા એ એકદમ આપખુદી ભરેલું અને કઠોર હૈયાનું કામ છે. અને ખાત્રી છે કે લીબરલ પક્ષનો કોઇપણ સેક્રેટરી આવી દરખાસ્તમાં હા નહિ ભણે. અને હું હજુ પણ ઉમેદ રાખું છું કે આવી નારાજી ઉત્પન્ન કરનાર દરખાસ્ત છોડી દેતાં હિંદની સરકાર આંચકો નહિ ખાય.

દક્ષિણ આફ્રિકામાં હિંદીઓ.

દક્ષિણ આફ્રિકામાં વસતા હિંદીઓના દુઃખ બાબત ઘણા અવાજોની સાથે હું પણ મારો અવાજ તેની સામે ઉઠાવવા માગું છું. આપણે ભુલવું ન જોઇએ કે હિંદુસ્તાનના માજી વાઇસરોય અને તે વખતના વોર સેક્રેટરીએ ભાષણ કરતાં જણાવેલું કે બોઅર લોકોના ઘણા ખરાબ કામોમાં હિંદીઓ ઉપર તેમનો જુલમ એવો હતો કે તેથી તેમને વધારેમાં વધારે ગુસ્સો ચડયો હતો. અને તેઓ સાહેબ એમ પણ બોલેલા કે જો ઇંગ્લીશ લોકોએ તે જુલમ બંધ કરવાને પગલાં ન ભરયા હોતતો હિંદુસ્થાનમાં તેની માઠી અસર થાત અને ઇંગ્લીશ રાજ કર્તાઓને ત્યાં બહુ ભારે પડત. આવા કારણસર બ્રિટિશ લોકોને સમજાવવામાં આવ્યું હતું કે લડાઇ કરવી વ્યાજબી છે. અને આવી રીતે આપણને આશા આપેલી કે લડાઇને અંતે બોઅર લોકોના કાયદા રદ કરવામાં આવશે. પણ તે કાયદા તો આપણે તેમના તેમ જોઇએ છીએ. હવે સુલેહ થઇ છે તે છતાં બ્રિટિશ અમલદારૂં બ્રિટિશ ધોરણના નિયમ પ્રમાણે જથાબંધ

તે કાયદાનો અમલ હિંદીઓના ઉપર કરે છે. હિંદીઓની સાથેના તેઓના સંબંધમાં મી. ક્રુગરની જાંમ કરતાં બ્રિટિશ અમલદારોની વળી આંગળી તે વધારે જોરાવર થઇ પડી છે. મી. ક્રુગર ચાબખાના માર મારતો તે ઠેકાણે બ્રિટિશ અમલદારો વીંછીનાં ડંખ લગાડે છે. સારે નસીબે દક્ષિણ આફ્રિકામાં તમારા ભાઇઓ તેથી બાપડા બની ગયા નથી. તેઓએ પોતાના હક મેળવવામાં જરા પણ વિલંબ કર્યો નથી. અને તેઓની મહેનતનું ફળ એ આવ્યું છે કે એઓને ટ્રાન્સવાલમાં ગમેત્યાં વેપાર કરવાનો હક છે એમ સુપ્રીમ કોર્ટે ઠરાવ્યું છે. પણ આવા ઠરાવના જવાબમાં બ્રિટિશ અમલદારોએ પોતે તે સામે હુલ્લડ ઉઠાવ્યું છે. કેમકે લોર્ડ મીલનર ખુદ જ સરકારને લખે છે કે "મને લાગે છે કે કાળા લોકોને ગોરાઓની સરખા દક્ષિણ આફ્રિકામાં મુકવા એ બનવા જેવું નથી, અને કદિ બનવા જેવું હોય તો તે ખરાબ છે." આ કેવી ભૂંડી વાત છે! યુદ્ધ પહેલાં હિંદીઓને ટ્રાન્સવાલમાં પેસવાની જરાએ બંધી નહોતી. તેઓ જ્યાં રહેવું હોય ત્યાં રહી શકતા હતા અને જેમ કરવું હોય તેમ કરવાની છુટ હતી હવે બ્રિટિશ સત્તા તળે હિંદીઓને ઘણી મુશીબતે ત્યાં પેસવા દેય છે. તે પણ નીયમસર ત્રણ પાઉંડ લઇને. જે હિંદીઓ પરખાવામાં પાસ ન થઇ શકે તેઓને લોકેશનમાં રહેવાની ફરજ પાડવા માંગે છે. વળી બેકાયદેસર રીતે તેઓના ફોટોગ્રાફવાળા પાસ કઢાવે છે. જે બોઅરના કાયદા પહેલાં અમલમાં નહિ આવતા તે હવે અમલમાં લાવે છે બ્રિટિશ ઇન્ડિઅનને હોટેન્ટોટની પંક્તિમાં મુકે છે. આ બધી છળની આપણે બૂમ પાડીએ છીએ અને તેની સામે આપણે ફરિયાદ પોકાર કરવાના છીએ એ જોઇને હું રાજી થાઉં છું. મને ઉમેદ છે કે તે કારણથી ઇન્ડિઆ સરકારને આવા જુલમની સામે થવામાં ટેકો મળશે.

છેડો.

હવે મારા ભાષણનો અંત આવ્યો છે. આપણને આશા બાંધવાનું કારણ છે, ભવિષ્યના પાયા મંડાયા છે અને તેની ઉપર ચણતર શરૂ થઇ ચુક્યું છે. અકલ, સંભાળ તથા દૂરંદેશીની જરૂર છે. વળી ચણતર ચણવામાં જુસ્સો તથા ટકાપણું જોઇએ, અને ચણતરની રચના કરવામાં બહોળું મન તથા ઉદારતા જોઇએ. તમે એવી હીલચાલનું મંડાણ છો કે જે હીલચાલ દહાડે દહાડે ફેલાતી જાય છે, અને જેના ઉપર હિંદુસ્થાનના ભવિષ્યનો આધાર છે તેવા બધા ધોધને ગતી તમે આપો છો. રાજકર્તા તથા રૈયત વચ્ચે સમજુતી કરવાનું અને ભ્રમો દૂર કરવાનું વધુ લાગણી વધે એક બીજાનાં માન વધારવાનું મેં હમેશાં મારૂં કામ કર્યું છે અને હું તેમાં તદન નિષ્ફળ નથી ગયો. તેનો પુરાવો આ વારે મને તમે જે જગ્યાએ મુકયો છે તે છે. મારી પાછળ જેઓ આવે તેને સારૂ મેં આ સોનાની ભક્તિ ધરી છે. તમને અને અમ મળશે એ વિષે મારા મનમાં કદી શક આવ્યો નથી. પણ સારૂં પરિણામ આણવા સારૂ તમારે તમારી પોતાની મહેનત ઉપર આધાર રાખવાનો છે. પહેલ તમારે કરવાની છે. તમને તેમ કરવાને સારૂ ઘણા ઉત્તમ નમુનાઓ છે. ખરી મહેનતની વાડી અત્યારે આપણને છે. રામ મોહનરાય, દયાનંદ, ક્રીસ્ટોદાસ પોલ, તેલંગ રાનડે એવા જે હીરાઓ તમારામાં થઇ ગયા છે તેને યાદ કરો. તેના દાખલા પ્રમાણે ચાલો અને તમે પણ તમારા દેશની સેવામાં તમારૂં બધું અરપણ કરો. તમે જે માંગો છો તેને લાયક છો એમ તમારા કામથી હમેશાં બતાવતા રહો. તમારી જવાબદારી મોટી છે. તે જવાબદારીને છાજે તેવી મહેનત કરતા જરાએ પાછી પાની ન કરજો. દરેક જણ પોત પોતાના કામમાં પોતાની ફરજ બજાવે. અને જે વારસો તમને મળ્યો છે તે વારસામાં પુષ્કળ સુધારો વધારો કરીને તે તમારી પછી આવનારને સારૂ મેલજો. બધાની તરફ સારી દ્રષ્ટિથી જોજો. અને એક બીજા તરફ ભાઇચારાથી વરતવાનું તથા તમારા આગેવાનોનું માન રાખવાનું હમેશાં તમારા મનમાં કોતરી રાખજો. વળી એટલું પણ યાદ રાખજો કે ખરો ભાઇચારો નીતિના કામોથી વધે છે. નીતિથી તમારો મરતબો વધારો અને મરતબાની સાથે તમે સુખી થશો.

કેપ કોલોનીના નવા ધારાની કલમો.

[ગયા અંકનું ચાલુ.]

જો કોઈ પણ લાઈસેન્સ ઉપરની કલમ પ્રમાણે લાઇસેન્સીંગ કોરટ રદ કરે તો, જેનું લાઇસેન્સ રદ થયું છે, તે ધણી સુપ્રીમ કોરટમાં ઇસ્ટર્ન ડીસ્ટ્રીક્ટ કોરટમાં અથવા તો ગ્રીકલેન્ડની હાઇ કોરટમાં અથવા સરકીટ કોરટમાં, એટલે જ્યાં અપીલ થઇ શકે ત્યાં તે બાબતની અપીલ દાખલ કરી શકે છે, પણ તે લાઈસેન્સ આ કાયદાની ૨૨ કલમની પહેલી કલમના ભંગ કરવાના ગુન્હાથી રદ થયું હશે તો તેની અપીલ થઇ શકશે નહિં.

અપીલ કોરટ ન્યાય પ્રમાણે લાઈસેન્સીંગ કોરટનો ઠરાવ કબુલ રાખી શકશે અથવા તો રદ કરી શકશે. જો અપીલ કોરટને કેસનો ચુકાદો આપવાને જોઇતો પુરાવો લાઈસેન્સીંગ કોરટના રેકર્ડ ઉપરથી માલમ નહિ પડે તો વધારે પુરાવો લેવાને વાસ્તે તે કેસ લાઇસેન્સીંગ કોરટમાં રેસીડંટ માજીસ્ટ્રેટ મારફત પાછા મોકલવામાં આવશે, અથવા તો અપીલ કોરટ ફેસલો ચુકાદો આપવાને સહેલો તેમજ ખરચનું નુકસાન ન થાય તેવો થઇ પડે તે થઇ શકે છે, પણ આ કોરટ તે લાઇસેન્સીંગ કોરટ પાસેથી કેસનો ખરચો અપાવવાનો હુકમ કરી શકશે નહિ.

૧૫. માજીસ્ટ્રેટ, અપીલ કોરટનો ફરી તપાસનો હુકમ મળ્યા પછી, લાઇસેન્સીંગ કોરટને ફરી બેસવાનું ફરમાવશે અને જેનું લાઇસેન્સ છીનવી લેવામાં આવેલ તેમજ ફરીઆદીને જે દીવસે કોરટ બેસવાની થશે તેની અગાઉ સાત દીવસની નોટીસ આપશે. કોરટ અપીલ કોરટની સુચના પ્રમાણે જરૂરીઆત બાબતોમાં તપાસ કરશે.

૧૬. લાઇસેન્સીંગ કોરટને કોઈપણ વાર્ષિક મીટીંગની વખતે જનરલ ડીલરનો વેપાર કરવાનો વખત અથવા તો જનરલ ડીલરમાં આવી જતા અમુક વરગના વેપારનો વખત મુકરર કરી શકશે, પણ દવા વેચનાર વેપારીનો વખત તેઓના લાઇસેન્સમાં આપતા હોય કે ન આપતા હોય, તોપણ મુકરર થઈ શકશે નહીં.

૧૭. લાઇસેન્સીંગ કોરટ સવારના પાંચ વાગ્યાથી વહેલો અને રાતના ૧૧ વાગ્યાથી મોડો વખત નીમી શકશે નહિ. જો કોરટે નીમેલા વખત પછી જો કોઇ પણ વેપારી વેપાર કરશે તો તે લાઈસેન્સ વિના વેપાર કર્યો સમજવામાં આવશે અને તેથી થતી સિક્ષાને પાત્ર થશે. જો એક વરસમાં ત્રણ વખત ગુન્હેગાર થશે તો લાઇસેન્સ રદ કરવામાં આવશે.

આ કલમ પ્રમાણે જે વેપારનો વખત મુકરર કરવામાં આવે તે વેપાર બીજે કાયદા પ્રમાણે ન થઇ શકતો હોય તો તેવા વેપારને આ કાયદો લાગુ પડતો નથી.

આ કાયદો અમલમાં મુકવાને જાહેર કર્યા પછી અને બીજે કોઇ પણ વખતે દરેક જનરલ ડીલરને, પછી તે આ કાયદા પ્રમાણે લાઈસેન્સ કઢાવેલ હોય કે જુના કાયદા પ્રમાણે વેપાર કરતો હોય, જે જગ્યામાં વેપાર કરવાને લાઇસેન્સ મળ્યું હોય તે જગ્યાના આગલા દેખાવવાળા ભાગ ઉપર એક બોર્ડ મરાવવું પડશે. તે બોર્ડ હમેશને માટે જારી રાખવું પડશે. તે ઉપર ત્રણ ઇંચની લંબાઇવાળા અક્ષરોથી તેનું નામ અને સાથે "લાઇસેન્સ જનરલ ડીલર" એમ લખવું પડશે. કોઈ પણ વેપારી પોતાના વેપારની જગ્યા ઉપર જો તેને લાઈસેન્સ ન હોય તો, કાંઇ પણ શબ્દો લખી શકશે નહિ કે જેથી એમ જણાય કે તેને લાઈસેન્સ છે અને જેવા પ્રકારનું લાઈસેન્સ હોય તેથી ઉલટું વેપારની જગ્યા ઉપર લખાવી શકાશે નહિ.

આ એક્ટનું નામ 'જનરલ ડીલર લાઇસેન્સ એક્ટ' કહેવાશે.

ચરચા પત્ર.

[અમારા ચરચાપત્રીઓ નીચેના નિયમો યાદ રાખશે તો તેઓના પત્રો ઉપર તુરત ધ્યાન મળવાનો સંભવ છે.

૧. કાગળની એકજ બાજુએ લખવું.
૨. અક્ષર ચોખા સફાઈથી લખવા.
૩. નામ તથા ઠેકાણું બરોબર લખવા, તે હમેશાં બહાર પાડવા સારૂં નહિ પણ અમારી જાણને સારૂં.
૪. લખાણ હમેશાં ટુંકું અને મુદ્દાસર કરવું.—આધપતિ.]

હિંદી કોમને સુચનાઓ.

આવા પ્રસંગમાં આપણે કેટલા મજબુત રહેવાની જરૂર છે બધા એકત્ર થઈને એક સંપ કરીને શું શું કરવું જોઈએ, અને કેવી રીતે આપણી ફરિયાદો રજુ કરવી જોઈએ, એ બધી બાબતોનો વિચાર જેમ બને તેમ જલદીથી કરવાનો છે. એવા વિષયો, આ દેશમાં આપણા તરફથી હિમાયત કરનાર આપણું ઇન્ડિઅન ઓપીનીઅન પત્ર પોતાના દરેક અંકમાં આપણને સમજાવ્યા જાય છે, શીખવ્યા જાય છે અને પોતાની જવાબદારી, ભારે અડચણો વચ્ચે ઉઠાવીને પોતાની ખરી ફરજ, ખરી દેશ સેવા બજાવ્યા જાય છે. તેના ચલાવનાર મહા મંડળનો આપણે જેટલો ઉપકાર માનીએ તેટલો થોડો છે. ડરબનથી દશ પંદર માઇલ જંગલમાં તથા આ પ્રદેશની વિચિત્ર હવામાં, તેવાજ સંયોગોમાં રાતની રાતોના ઉજાગરા કરીને, આછું પાતળું જે વખતસર મળે તે ભોજન કરીને, એ મંડળ આટલું બધું આપણે વાસ્તે કરે છે. તેમનો ઉપદેશ અને ઉદ્દેશ ઉભય ફક્ત આપણાજ હિત માટે છે, તે ઉપર જો આપણે પુરતું ધ્યાન ન આપીએ તો આપણા જેવા પાછળ બુદ્ધિના બીજા કોણ? એ મંડળના કલ્યાણી ઉદ્દેશે કેટલાક ગોરા યુવકોના અંતઃકરણ ઉપર એટલી બધી સારી અસર કરી છે કે જેથી તે યુવાનો સ્વારથનો ભોગ આપીને આપણે વાસ્તે ફીનિક્ષનું જંગલ સેવે છે. આ હિસાબે આપણે કેટલું કરવું જોઈએ તેનો હિસાબ કરી જુઓ!

આપણા આ દેશના કારોબારમાં હાલનો વખત એવો જાય છે કે તેનો એક અંશ માત્ર પણ નકામો જવા દેવો જોઈતો નથી. આપણી મદદે આખું હિંદ અને ઇંગ્લાંડના કેટલાક મહાન રાજદ્વારિઓ જ્યારે આવવા તઇયાર છે ત્યારે તે ઉપરથી આપણે કેવો ધડો લેવો જોઈએ તે દરેક માણસથી સમજી શકાય તેમ છે. પણ સમજવું તે જુદી વાત છે અને તે પ્રમાણે વરતવું તે એક જુદી વાત છે. રૂપાનાં નાણાંને બદલે સોનાનાં નાણાં આપણે આ પ્રદેશમાં ફેરવીએ છીએ; તેમ છતાં જો અંતઃકરણ લોઢાના રાખીએ તો આપણું કમાએલું સોનું તે સોનું નહિ પણ લોખંડજ છે. સોનાનો સારો ઉપયોગ ન થાય તો તેને માટી માનીએ તેમાં કાંઈ ખોટું નહિ. જન સમાજના હિતને અરથે તન, મન અને ધનનો ભોગ આપવો તેના જેવો બીજો કોઈ પરોપકાર નથી, વહેવાર નથી અને જીંદગીનું એથી બીજું કોઈ સાર્થક નથી. લાખો માણસની સેવા બજાવનાર મહાન પુરૂષ ખરો યોગીજ મનાય. આપણો સ્વદેશ ગરીબ અવસ્થામાં પડતો જાય છે, તેને આપણા તરફથી કાંઇક મદદ મળે છે તે મારાથી ના કહી શકાય તેમ નથી. પણ એટલી મદદનો કાંઇ હિસાબ નથી ઉધાર બાજુના આંકડા ઘણા મોટા છે તેમાં આપણે જમા આપીએ છીએ તે તો ફક્ત વ્યાજ પેટે ઉડી જાય છે. આપણી ખોટતો એટલીને એટલીજ રહે છે. હજી વધારે મદદની જરૂર છે. આપણે સુપાત્ર પુત્રો છીએ અને તેથીજ પ્રદેશ વેઠીએ છીએ. ડાહ્યો દીકરો દેશાવર ભોગવે તે ખુલ્લું છે. પણ જ્યારે પ્રદેશ વેઠીને આપણી જન્મભુમિને સંતોષ ન આપીએ ત્યારેતો પ્રદેશ વેઠ્યો તે નકામો, તકલીફો વેઠી તે નકામી, અને કમાણા તે હિંદી મહાસાગરમાં મુકી આવ્યા બરોબર છે.

અમે તેમ કહો આપણું નસીબ તો જોરાવર દેખાય છે પણ આપણે જોવાવર બનતા નથી.

આપણે વાસ્તે આટલાં બધાં મગજ કામે લાગેલાં છે ત્યારે આપણા ધન પાલકોએ, વેપારીઓએ શું કરવું જોઈએ તે કેમ કોઈ કરી બતાવતું નથી? એક મોટું ફંડ ઉભું કરવાની તજવીજ કરો? ઉંઘવાનો વખત નથી. ઉંઘ્યા તો ઘણુંએ ઉંઘ્યા. હવે જો કે મોડા જાગ્યા છીએ ખરા બપોરનો સખત તાપ પડયો ત્યારે જાગ્યા છીએ, તો પણ હજુ વહેલા છીએ. હજી સંધ્યાકાળને ઘણો વિલંબ છે અને એટલાજ પુરતા વહેલા છીએ. હવે જો આળસ કરીશું અને સંધ્યા કાળનો અંધકાર થતાં પહેલાં તે અંધકાર દુર કરવાના સાધન એકઠાં નહિ કરિએ તો પછી હમેશને માટે અંધારામાં ગબડયા વિના છુટકો નથી. એમાં દોષ કોનો?

આગેવાન ગૃહસ્થો! એ કામ તમારૂં છે. અને તે જ્યારે તમે નહિં કરો ત્યારે શું અમારે વાસ્તે બીજા લોકો એ કામ કરવા ઉતરી આવનાર છે?

દરેક માણસ પોતાના ગજ પ્રમાણે અંતઃકરણથી મદદ કરવા ધારે તો એ, મોટી રકમ એકઠી થઈ શકે, અને તેથી આપણે અહિંઆતો શું પણ વિલાયત સુધી પણ આપણો અવાજ પહોંચાડી શકીએ. થોડા વખતમાં પારલામેન્ટમાં નવેસરથી મેમ્બરોની ચુંટણી થવાની છે. તેમાં લીબરલ પક્ષની ફતેહ થવાની વકી રહે છે. આપણા સારા ભાગ્યે એમ થાય તો આપણને સારી રીતે દાદ મળી શકે એમ છે. પણ હવે આપણે એમ કરવું જોઈએ કે એક બાહોસ રાજદ્વારી પુરૂષને આપણા તરફથી હિમાયત કરવાને ત્યાં મોકલવાની તજવીજ કરવી જોઈએ. એમ કરવા વિના આપણા દુઃખોથી ત્યાંના લોકો બરાબર જાણીતા થઇ શકે તેમ નથી. જુઓ! આ વખતની આપણી હિંદી નેશનલ કોંગ્રેસ વખતે બે ત્રણ બાહોશ ડેલીગેટો બોલનાર હતા તો આપણા અવાજનો પ્રતિધ્વની ચારે બાજુ કેવો ફેલાયો! આપણી હકીકત ઉપર જે ગંભીર વિચારો થવા લાગ્યા છે તે સઘળાઓના જાણવામાં છે. એજ પ્રમાણે ખુદ વિલાયતમાં જો આપણા તરફથી આપણે ખરચે એક બાહોશ હીમાયતીને મોકલીએ તો ત્યાંની પ્રજામાં પણ આપણી હકીકત તેવીજ રીતે ચરચાય.

ઇન્ડિઅન ઓપીનીઅનના અધિકારી મંડળને મારી નમ્રતા પુર્વક પ્રાર્થના છે કે તેઓએ પોતાના પત્રદ્વારા એક ફંડ ઉભું કરવાની યોજના જલદી અમલમાં મુકી દેવી અને આખા દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદીભાઇઓએ પોતાથી બની શકે તેટલી રકમ તેમાં મોકલી આપવી. આવું એક મોટું ફંડ આપણી પાસે જમા હોવાની ખાસ જરૂર છે. અચાનક એવો કોઇ મામલો આવી પડે તો તે વખતે એકદમ આપણાથી કાંઇ બની શકે નહિ, અને પઈસા વિના વખતે નિરાશ પણ થવું પડે. લાઈસેન્સની બાબતમાં ટેસ્ટ કેસ કરતી વખતે નાણાં ઉઘરાવતાં કેટલી મુશીબત પડી હતી તે ઉઘરાવનાર આગેવાનો બરાબર જાણે છે. માટે પ્રથમથીજ સાવધ રહેવું એ વધારે ફાયદાકારક છે. અણીને વખતે બધી બાબતપર પુરતું ધ્યાન અપાતું નથી. પણ દુઃખની વાત એ છે કે આપણા ભાઇઓ માથે આવી પડયા વિના જાગતા નથી. હવે તો જાગ્યા હોય અને સાવચેત થયા હોય એવું લાગે છે. જેટલું સારૂં કરીશુ તેનો ફાયદો આપણનેજ છે, એટલે કોઇપર ઉપકાર કરવાનો તો છેજ નહિ.

આવો સોનાનો પ્રદેશ બીજે આપણાથી તો શોધી શકાય તેમ છે નહિ. પણ જ્યારે બાજી હાથમાં આવી છે અને જાણી જોઈને આપણે તેને જવા દઈએ તો આપણા જેવો નિરબળ રમનાર કોણ?

છેવટમાં આ લેખમાં કંઇપણ અયોગ્ય લખાણું હોય તો તેને માટે ક્ષમા માગી લેખ પુરો કરૂં છું

બ્રામફોન્ટીન, લી. આશાંકિત સેવક,
તા. ૬-૩-૧૯૦૫. એસ. વી. પટેલ.

હીંદુસ્તાનના હુનર ઉદ્યોગના બાળપણ સબંધી કેળવણી આપવાને લગતી અત્રે સ્થાપવામાં આવેલી મંડળીની યોજના વહેવાર રૂપ પકડતી જાયછે. એ યોજનાની મદદે માજી હીંદી વજીર લોર્ડ જ્યોર્જ હેમીલટન બહાર પાડવાછે એહીલચાલને પક્ષ્યા તેમજ બીજી વહેવાર મદદ આપવા તથા અપાવવા નેક લોર્ડ જ્યોર્જ હેમીલટન અતીશય કાળજી સહીત મહેનત કરેછે. લોર્ડ જ્યોર્જે કેટલાક ચુંટી કાઢેલા દેશી વીદ્યારથીઓ માટે ઇંગલંડ, સ્કોટલંડ અને અમેરીકામાં રહીને વીદ્યા હુનરની કેળવણી આપવાની ગોઠવણ કીધીછે.

પરચુરણ ખબરો.

કેટલાક યુરોપીયન વીદવાનોએ હીંદી વીદ્યાર્થીઓને મદદ કરવાની સોડ઼ં જ્યો રજે કીધેલી માંગણી સ્વીકારી છે અને કેટલાક ફ્રેંચ અને જરમન પ્રોફેસરોએ દેશી વીદ્યારથીઓને પોતાના સાથે રાખીને કેલવણી આપવાને માથે લીધું છે.

પુર્વના મુલકોના પ્રખ્યાત યુરોપીયન અભ્યાસી મી૦ સીલવીન લેવીએ ઉપલી હીલચાલને મદદ કરવાને પોતાની મરજી પેરીસ વખત ઉપર જાહેર કીધી હતી તે મુજબ હાલ તે હીંદી વીદ્યારથીઓને ફ્રાન્સની ખેતીવાડીની નીશાળોમાં ખેતીવાડીનું ગ્નાન આપવાને ફ્રેન્ચ સતાવાળાઓ સાથે ગોઠવણ કરેછે

કલકત્તાના 'બંગાલી' અને 'અમરીત બઝાર પત્રીકા' ને દીલી ખાતેના મરહુમ મહારાણીજી વીકટોરીયાના બાવલાંના સંબંધમાં દીલીથી મલેલા તારના સંદેશા મારફતે એવી ખબર મલી છે કે ત્યાંના ટાઉન હોલની આસલી બાજુએ દરબાર વેળા મરહુમ મહારાણીજીનું જે બાવલું ખુલ્લું મુકવામા આવ્યું હતું ને બાવલાં ઉપરનું તાજ તથા સુશેહ અને બાવની દેવીઓની આકૃતીઓ કોઇ બદમાશો કાઢી ગયા છે.

આ બાબતનાં સબંધમાં "અમરીત બઝાર પત્રીકા" વધુ જણાવે છે કે ત્યાંના બજારમા એવી અફવા ઉડી રહી છે કે બાવલાંની પાછલ એક ધમકી આપનારો પત્ર લગાડવામાં આવ્યો હતો પણ પોલીસ જણાવે છે કે એ બાબત ખરી નથી બદમાશોનો પતો મેળવવાને પોલીસ તપાસ ચલાવે છે પણ હજી કશો પતો મલ્યો નથી.

જરમનીના શેહેનશાહ એક કુશલ ચીતારા છે અને તેને લગતી અનેક સંપુર્ણ તાલીમ લઇ ચુક્યા છે તે ઉપરાંત તેઓ શીકારનો પણ શોખ ધરાવે છે અને નાટકો લખવનો તથા મ્યુઝીકનો પણ શોખ છે. એઓ બહુજ ઝડપી બોલનારા હોવાથી ખાસ એક ટુંકા અક્ષરી રીપોરટર ને રોકયો છે તે એક મીનીટમા ૪૦૦ શબ્દો લખી શકે છે

ટરકીના નામદાર સુલતાન—એ નામદારે પણ અનેક શોખો હાંસલ કરેલ છે તેમાના મુખ્ય નીચે પ્રમાણે છેઃ—એઓને જ્યારે ફુરસદ મળેછે ત્યારે તે વખત તેઓ ઘાતો ઓકવામાં કાઢેછે. એઓને ઘાડી ઘોડાઓના પણ સંગ્રહ કરવાનો શોખ છે. એ નામદાર પાસે સઘડી મળીને આસરે ૫૦૦ જુદી જુદી જાતની ઘડીઆનો સંગ્રહ છે.

રોકડ બજાર ભાવ.

આઈટમ.		શી.	પે.		શી.	પે.
ચાંખા	૧ ગુણાનું	૧૮	૦	થી	૧૮	૬
ચીમડીના	,,	૨૩	૦	,,	૨૩	૬
એફ. એફ. ડી. આર.		૧૫	૩	,,	૧૫	૯
એફ. ડી. આર	,,	૧૪	૯	,,	૧૫	૩
ચીની સફેદ	,,	૧૯	૦	,,	૧૯	૬
કુડાના	,,	૧૯	૦	,,	૧૯	૬
દેશી તુવેર દાળ.		૧૪	૯	,,	૧૫	૩
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૫	૦	,,	૧૫	૬
મસુરની	,,	૧૪	૬	,,	૧૫	૦
મગની	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
અડદની	,,	૨૦	૦	,,	૨૧	૦
ચણા	,,	૧૭	૬	,,	૧૮	૦
,, દાળ	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
વટાણા	,,	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
મકાઇ	,,	૭	૦	,,	૭	૬
તેલ.						
કડવુ	૧ ગ્યાલન	૨	૭	,,	૨	૯
એરંડીનુ	,,	૨	૧	,,	૨	૨
મીઠું	,,	૨	૭	,,	૨	૮
નાળીએરનું	,,	૨	૯	,,	૨	૧૦॥
ખાંડ મોરીસની						
સફેદ	,,	૨૪	૦	,,	૨૫	૦
પીળી	,,	૨૪	૦	,,	૨૫	૦
નીરકુળા નાતાલ		૧૫	૬	,,	૧૬	૬
આટો		૧૦	૦	,,	૧૦	૩
મદ્રાસી સોપારી, ૧ રતલ		૦	૬	,,	૦	૯
મરચાં.		૦	૫	,,	૦	૫॥
ઘી પેટી		૬૭	૯	,,	૭૧	૩
ચારાની ડીવીસ.		૬	૯	,,	૭	૦
,, વાઇટ રોસ		૭	૩	,,	૭	૬
,, ,, આલન		૧૩	૦	,,	૧૩	૦
દુધી		૧૦	૬	,,	૧૧	૦
નાળીએર ૧૦૦		૨૩	૦	,,		

આ અઠવાડીઆમાં મળેલ લવાજમ.

કેપટાઉન.

મી૦ ઇબરાહીમ ઈસમાઇલ ગની.	૦	૧૭	૦
,, આદમ મહમદ.	૦	૧૭	૦
,, અહમદ ઈસમાઇલ.	૦	૧૭	૦
,, શેખઅલી.	૦	૧૭	૦
,, અબદુલ લતીફ.	૦	૧૭	૦
,, ઓસમાન દાઉદ.	૦	૧૭	૦
,, અબદુલા દેસાઈ.	૦	૧૭	૦
,, શેખ મહમદ.	૦	૧૭	૦
,, એમ. શરીફ.	૦	૧૭	૦
,, ઇબરાહીમ નુરદીન.	૦	૧૭	૦
,, ઉમર અબદુલ રહેમાન.	૦	૧૭	૦
,, હસન ઈસમાઇલ.	૦	૧૭	૦
,, મહમદ ઇબરાહીમ.	૦	૧૭	૦
,, મહમદ આદમ.	૦	૧૭	૦
,, ઈસમાઇલ આદમ.	૦	૧૭	૦
,, કાસમ મહમદ.	૦	૧૭	૦

જોન હેટીંગની તપાસ.

જોન હેટીંગનો સંધિવા મટાડવાના ઉપાયોને વાસ્તે ચાલેલી તપાસ.

૭ મહીના સુધી જોન હેટીંગ સંધીવાથી એટલો બધો ઝલાઈ ગયો હતો કે હરવા ફરવાને તદ્દન અશક્ત થઇ ગયો હતો. તેને વાસ્તે તેને ઘણી તપાસ કરી અને આખરે તેણે તેના સારા ભાગ્યે ડાક્તર વીલીયમની પીંક પીલ્સની અજમાયશ કરી, જેથી કરીને તે તદ્દન સાજો થઈ ગયો.

મી૦ હેટીંગ કેપ કોલોનીમાં લેડી ગ્રે ડીસ્ટ્રીકટમાં આવેલા ચેવરલી નામનો રહીશ છે અને મોટો વગવાળો ખેડુત છે. કોઇ એક રીપોરટર તેને મળવા જતાં તેણે નીચે પ્રમાણે કહ્યું.

"૭ માસ સુધી સંધીવાના રોગનો ભોગ હું થઇ પડયો હતો. મારા હાથ અને પગમાં વારંવાર થોડે થોડે અંતરે દુઃખ થતું હતું, તેથી કોઈ કોઇ વખતે હું હરવાફરવાને તદ્દન અશક્ત થઈ જતો. સંધીવાની ઘણી દવા અજમાવી, પણ તે બધી નકામી થઈ પડી. મારી તંદુરસ્તી દવાઓ લેતી વખતે જેવી ખરાબ હતી તેવીજ ખરાબ દવા છોડી દીધા પછી મને લાગી. આખરે મને ડાક્તર વીલીયમની પીંક પીલ, કે જે ફીક્કા માણસ ગુલાબી બનાવે છે તેની અજમાયશ કરવાને ભલામણ કરવામાં આવી હતી. આ ભલામણથી મેં જણ બાટલી વાપરવા પછી મને દુખાવો મટી ગયેલો જણાયો. આ દવા મેં જારી રાખી અને જ્યારે મેં બીજી પાંચ બાટલી ખલાસ કરી ત્યારે તદ્દન સાજો થઇ ગયો હતો. ડાક્તર વીલીયમની પીંક પીલથી મારાં કુટુંબમાં મને એકલાનેજ ફાયદો માલમ પડયો એમ નથી, પણ મારી બઈરી કે જે કોઇ કોઇ વખત તેનો ઉપયોગ કરતી તેને પણ ઘણોજ ફાયદો જણાયો છે"

સંધીવાનાં રોગ ઉપર ડાક્તર વીલીયમની પીંક પીલથી એકદમ અસર થાય છે. સંધીવા થવાનું કારણ ખટાશવાળી ચીજ છે, તે ખટાશ પીંક પીલથી નીકળી શકે છે. ચામડી ઉપર દવાઓ ઘસવાથી તે ખટાશ ચાલી જતી નથી. નવું લોહી પેદા કરીને અને તંતુઓને મજબુત કરીને બીજા બધા રોગો પીંક પીલથી મટી જાય છે, જે બાબત દક્ષિણ આફ્રિકામાં પુરવાર થઇ છે.

ડા૦ વિલયમની પીંક પીલ્સથી લોહીની જમાવટ થાયછે અને અંગમાં કૌવત આવેછે, તેથી ઉપર જણાવેલા રોગો મટે છે તેમજ તે નાથી અજીરણ, વિકાર, કલેજાનાં દરદ, મુત્રાશયના બગાડ, વાંસાની ફાટ, મુંઝવણું, ક્ષય, છાતીમાં દુઃખ, બરડાની પીડા અને બઇરાંઓનાં દરદો મટી જાય છે. આ દવા સઘળા કેમીસ્ટ, તેમજ દુકાનદારોને ત્યાં મળે છે તેમજ કેપટાઉનમાં વિલયમ્સ મેડિસિનકમ્પનીની દુકાન નમ્બર ૭૭ ને સિરનામે લખવાથી ૧૭ શિલીંગની ૬ બાટલી અને ૩ શિ૦ ૩ પેં૦ની ૧ બાટલી વગર ટપાલ ખરચે મોકલવામાં આવેછે. P. P.

इंडिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. ११ वी मार्च, १९०५. नम्बर १०.

सप्ताहिक पंचांग.

इंग्रेजी—ता० ११ मार्च, ता० १७ मार्च १९०५ तक.

हिंदु—फागुन सुदी ५ से फागुन सुदी ११ सं. १९६१ तक

वार.	अंग्रेजी तारीख.	हिंदी तिथि.	सूर्य उदय.	सूर्य अस्त.	त्यौंहारोंकी यादी.
			क. मि.	क. मि.	
शनि.	११	५	५ ५४	६ १८	
रवि.	१२	६	५ ५५	६ १७	
सोम	१३	७	५ ५६	६ १६	
मंगल	१४	८	५ ५७	६ १४	
बुध	१५	९	५ ५६	६ १३	
गुरु.	१६	१०	५ ५८	६ १२	
शुक्र	१७	११	६ ०	६ ११	

इंडिया जानेवाली मेल स्टीमर.

इंडियाकी मेल स्टीमर 'मकोकोही' ता. १५ मार्चको ओर सिहे तुरत जानेवाली है. यह स्टीमर डाक ले जाती है.

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. ११ मार्च, १९०५.

केपकोलोनीके व्यापारी लोग.

कुछ समय व्यतित होनेपर केप की लोनीमें हनामोंके लिये जो कायदा किया यह बारेमें हमें लिख चुके हैं. अब यह ही कायदा जैसा दुसरा कायदा वहांके व्यापारीयोंका व्यापारके बारेमें गवरनेन्ट गेझटमें प्रकाश हुआ है. व्यापारीयोंके परवानेके लिये जो कानुन उसमे है, वह तो कुछ समज सकते हैं; परन्तु व्यापार कौन प्रकारसें करना, उनका भी कायदा! यह तो आश्चर्यकारक है. यह कायदामें ११ कलम है. कायदा सख्त तो है, मगर इतना कबूल करना पडेगा, कि कायदा बनानेवालोंने व्यापारीयोंका लाभपर अच्छी दरकार रखी है. इससे नातालके कायदा विशेष सख्त है, उसमें कुछ सन्देह नहि है. इस कायदेसें पूराणे परवानावालेंकी तकलीफ देनेमें आइ नहि है. परन्तु वोह लोग जो अखबारके रोज विक्री करनेसें, दारु इत्यादी केफी वस्तुओंका व्यापार करनेसें, या ग्राहकोंकी, अपनी संगमें रहेनेवालेंकी वा अपनी खराब चालचलणसें पडोसीयोंकी हानि करनेपर गुन्हा करेंगे, तो कायदाका अमल जोससें होवेंगे. नया परवानाके बारेमें वोह विभागके मेजीस्ट्रेटसें नया परवाना मिलनेके लिये सर्टीफिकेट मिलेंगे, या तो उसका फुकादा लाइसेन्सीग कोर्ट तरफसें होगा. अरजदारकी चालचलणके बारेमें, वह कोसी प्रकारकी गोरे लोगकी भाषा जानता है वा नहि, और वह अपना बुक साफ रखता है वा नहि, यह सब तपास करने पर अंतमें माजीस्ट्रेट और लाइसेन्सींग अमलदार, दोनोंको लाइसेन्स देनेकी वा नहि देनेकी सत्ता है. बाद लाइसेन्स न मिलनेपर सुप्रीम कोर्टमें अपील करनेकी छुटी है, परन्तु केफी वस्तुओंका कायदाके सामने चलनेसें जो लाइसेन्स बन्ध होवे तो वह छुटी रद होती है. इसी कायदामें सबसें खराब तो यह ही है, कि सब कोइने गोरे लोगकी कीसी प्रकारकी भाषा जानना चाहिये. उससें ब्रिटिश इन्डियन और उसकी मातृ भाषाको इससें जाहिर अपमान होता है. इससें केपकोलोनीके ब्रिटिश इन्डियनोंको हुशियार होनेपर योग्य इलाज लेना चाहिये. एक लायक और इजतवाला व्यापारी दुसरेंकी मदद सें अपना बुक साफ रखता होवे, तो उनको लाइसेन्स कौन सबबसें न मिले? रमणीय शहेरको शरम लगानेवाला और गोरेकी भाषा जाननेवालाका भी सैंकडो कंगाल घर हम दिखा सकते है, तो उसको कौन सबबसें लाइसेन्स मिले? तन्दुरस्तीवाला मकानपर व्यापार करनेवाले और संतोषदायक चालचलणवाले व्यापारीयोंको, तुम्ह गोरेकी भाषा नहि जान सकता! ऐसा कहेने पर लाइसेन्स न दिया जावे! हमको उमेद है, कि यह मामलेपर वहांके ब्रिटिश इन्डियनों अपना प्रयत्न शरु करेंगे.

भारतके वर्त्तमान.

प्रिन्स आफ वेल्स भारतमें—आगामी सर्दीमें प्रिन्स आफ वेल्स भारतमें पदार्पण करेंगे, ऐसी अफवाह भारतमें चल रही है.

बनानेकी बेरंगी लुम—बम्बइके प्रदर्शनमें एक ऐसा तमाशा दिखाया गया था, कि बनानेकी केलकी एक तरफ पिले रंगके बनाने लग रहा था और दूसरी तरफ लाल लग रहा था!

एम. एम. भावनगरी—पार्लामेन्टका मेम्बर और तरफके कर्मचारी सर एम. एम. भावनगरी कई रोजसे बम्बइ आ रहा था. वह मत ता. २१ वी जानवरीके रोज 'अरेबीया' जहाजद्वारा विलायत तरफ रवाना हुआ है.

तरता डक्का—कलकत्तामें बेंगाल बेंककी पास एक तरता डक्का बनानेकी आज्ञा पोर्ट अमलदारोंने दी है. उसका खरचा २॥ लाख रुपया होगा. जब डक्का तय्यार होगा तब युरोप, रंगुन मद्रास आदिसें आनेवाली स्टीमरोंके मुसाफिरों स्टीमर परसें एकदम जमीन पर आ सकेंगे.

केलेकी कल—कुछ दिनोंसे लोगोंने केले (बनाने)के वृक्षसें कपडा बनानेकी युक्ति निकाली है. कपडा बनानेके रेशें मे

तय्यार किया जाता है. अब मद्रासके का नोर स्थानमें बनानेके रेशोंके निकालने की कलें बनने लगी है. कल स्थानीय सेन्ट्रल जेलखानेमें बनाइ जाती है. दाम एक कलका बीस रुपया है.

आगामी कोंग्रेस—२१ वी हिंदी नेशनल कोंग्रेस बनारसमें मिलनेवाली है. और बारेमें अभी बनारसवासीयोंमें धुमधाम चल रहा है. उसमें ओनेरेबल मुनशी माधवलाल और स्टेन्डींग कमिटीके ओनररी सेक्रेटरी पन्डित मोहनलाल और दुसरे देशभक्त लोग दौडधाम कर रहा है. कोंग्रेस मंडप काशी स्टेशनके नजीक राजघाट किल्लेकी पास खडा करनेकी इच्छा रखता है.

ताज निकाल गया—कलकत्तेके 'अमृत बझार पत्रिका' और 'बंगाली' पत्रको दिल्हीसें तारद्वारा खबर मिला है, कि यहांके दीवान होल पास दिल्ही दरबारके समय पर जो महारानीका बाबलो (पूतला) खुला रखनेमें आया था, वोह बाबलो उपरके ताज और मुंह और न्याय देवीयोंकी आकृती कोइ बदमाश निकाल गया है. पत्रिका अधिक लिखतें है, कि अफवाह चल रही है कि बावलेंके पिछे एक डर दिखानेवाला पत्र भी लगाया गया था. पूलीस तपास चला रही है.

बरफ और शीत—गत जनवरी मास में उत्तर और पश्चिम सिमान्त प्रदेशोंमें बरफका तुफान चहनेकी वजह भारतके अनेक स्थलोंमें भयानक सर्दी पडी थी. दिल्हीमें ऐसी बरफ पडी, जैसी गत सौ वर्षमें नहि पडी थी. नदी, नाले, तालाब और बांधोके घटके नगेरका जल भी जम कर बरफ बन गया था. काश्मीरमें बरफ में चलनेका रस्ता भी बन्द हो गया था. इन भयानक जाडेमें बहुत कुछ प्रदेशोंमें तो सेंकडों गरीबों शीतसें मर गये है.

हिंदी विद्यार्थी—भारतमें हुनर उद्योगकी वृद्धी करनेके लिये एक मंडल स्थिर हुआ है. इस मंडलकी मदद करनेके वास्ते माजी हिंदी वझीर लार्ड ज्यार्ज हेमील्टन बहार आया है. पैसेकी मदद और दुसरी मदद करानेके लिये बहुत इन्तेजार है. विद्यार्थीयोंके वास्ते इंग्लांड, स्कोटलांड और अमेरिकामें रहनेका तथा शिक्षा देनेका अच्छी प्रबन्ध की है. कई मेंबर और विलायतके प्रोफेसरोंने भी ऐसी मदद देनेका लार्ड ज्यार्जकी मंगणीका अच्छा स्विकार किया है. विशेष खबर मिली है, कि मि. हेमील्टन जो ब्रिटिश इन्डिया स्टीमरोंकी लाइनका चेरमेन है, उन्हों इस मंडल तरफसे जो विद्यार्थी इनी लाइनद्वारा परमुलक जायगा उसको आधा जहाजका किराया देनेकी छुटी दी है.

विदेश वर्तमान.

---0---

काबुलीयोंकी जमावट—वर्तमान अमीर अपने पिता अब्दुरहेमानके देशान्तरित किये आदमियोंको देशमें फिर बुला रहे है. लोग कहते है, कि बीच बीचमें उसके अफघानस्थान पर चढाइ करनेकी खबर सुनाइ देती है ऐसी अवस्थामें अमीर तिताबित [illegible] प्रीतिके बन्धनमें बांधकर शक्ति बढानेका प्रयत्न कर रहा है.

कोलम्बोमें चमत्कार—आज कई दिनसें कोलम्बोमें एक भयन्कर अफवाह बडी जोरसे चल रही है इससे गरिब लोगमें भय और त्रास फैल रहा है. गप ऐसी है, कि यहांकी सरकार सुधरी होदी और दरियाइ पाणी अटकानेके वास्ते बांधकाम चला रही है परन्तु कुछ भेदसे इसी कार्यमें जो पथ्थर और सिमेन्ट रखा जाता है, वह गेब हो जाता है और उसीका पत्ता भी नहि मिल सकता है. इससे बांधकाम आगे नहि बढने सकता है. गप चल रही है, कि उसका मेनेजर सरकारने ११७ मनुष्यका भोग देने की हीलचाल यहांकी सरकारने की है और इसी कार्यमें अफघान लोगोंको रोकना गया है. इससें कई कई गामोंके लोग अपना बालबच्चोंको स्कूलमें और दुसरी जगहपर बहार नहि जाने देता है. नौकरों भी सध्या समय बाद अपना मालिकको दुसरी जगह पर बहार जानेके लिये साफ ना बोलता है. विशेष है, कि कोइ आदमी गाडवाले पर धुल डालता है, तो जो आदमी पर धुल डाला, वह आदमी डालनेवालेके पिछे आप से चले जाते है. ऐसा आदमीके कोइ प्रश्न करता कि तुम; कहां जात हो, तो सिंहाली भाषामें उत्तर मिलता, कि मैं समुद्रमें जाताहुं. इससें बहुत लोग घबराइ गये है.

ब्रिटिश पूर्व आफ्रिका—एक सम्वाददाता भारतीय पत्रमें लिखतें है, कि अब पूर्व आफ्रिकामें जमाना बदलने लगा है, ऐसा ही कालचक्र घुमने लगा है. जो हिंदीवासी आगे सर्वोपरी सत्तासें अमनचमन कर रहा था, वह आजकल कम होने लगी है क्यों कि सुलतानका मात्र नाम ही चलता है, परन्तु सत्ताके मालिक तो गोरे लोग (हमारे महाराजा) की चल रही है. यह मुल्क आबाद करनेका सरकार विचार रखती है. क्यों कि यह मुल्क खुब फलद्रुप और रसाल है. इससे दक्षिण आफ्रिकासे और विलायतसें गोरे लोग आकर जमीन खरीद कर रहे है. अफवाह चल रही है, कि आगामी एप्रलमें इस मुल्क (कोलोनी) होनेका है. विशेष लिखता है, कि नाताल और ट्रान्सवाल मुजब यह मुल्क कोलोनी होने पर साउथ आफ्रिकासें और विलायतसें बहुत इलकट लोग आवेंगे. जब काला लोगसे गोरे लोगको सुग (घृणा) आयगा! इससे हिंदीयोंको निकाल देनेका जुल्मी कायदा शरु होगा. इस सब दुःख दुर करनेका इलाज यह ही है, कि अब यहां सरकार इन्डियनको जमीन देती है, तो यह समय हिंदीवासीने गुमाना न चाहिये. लेकीन शक्तिअनुसार जमीन खरीद करके अपने कबजे पर लेना चाहिये. जमीन मिलनेसें इन्डियन वहां परमेनन्ट होगा और भविष्यमें लाभदायक होगा.

गोकड बजार भाव.

	शी.	प.	शी.	प.
आंबा [illegible]	१८	०	१८	६
ओसर्डीके ,,	२३	०	२३	६
एफ. एफ. डी. आर.	१५	३	१५	५
ओफ. डी. आर.	१४	९	१५	३
सांनी मकर.	१९	०	१९	६
तुवरका दाल	१४	९	१५	३
मसुर दाल	१४	६	१५	०
मुंगकी दाल.	२२	६	२३	०
उडद दाल	२०	०	२१	०
चणे	१७	६	१८	०
मटर.	१६	०	१६	०
मोठी.	०	०	०	६
खोपरा तेल.	२	७	२	९
तेलीका तेल.	२	१	२	३
मीठा तेल.	२	७	२	६
नारीयेलका तेल.	२	९	०	१०॥
चीनी सफेद,	२४	६	२५	०
,, पीली.	२४	०	२५	०
तमाकु लाल.	१५	०	१६	०
आटा,	१०	०	१०	३
सुपारी. (मद्रासी)	०	६	०	०
आंबली.	०	३	०	३
घी.	६७	९	७१	३
सीरकी.	०	५	०	५॥
पाराफीन टी-रोस डिपोस	६	६	६	९
,, वाइट रोस	७	३	७	६
,, ,, गालन	१२	९	१३	३
हिंगली	१०	६	११	०
नालीअर १००	०	०	११	०

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

வாராந்தரப்பத்திரிகை

நெட்டால் பீனிக்ஸ். 1905ஆம் மார்ச்சுமீ 11உ சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

குரோதி வருஷம் மாசி-பங்குனி மாதம்.

கிழமை.	தி.	திதி.	நட்சத்திரம்.	யோகம்.
ஞாயிறு.	௨௯	சஷ்டி	கார்த்திகை	சித்த
திங்கள்.	௧	சப்தமி	ரோகணி	அமிர்த
செவ்வாய்.	௨	அஷ்டமி	மிருகசீரிடம்	சித்த
புதன்.	௩	நவமி	திருவாதிரை	சித்த
வியாழன்.	௪	தசமி	புனர்பூசம்	அமிர்த
வெள்ளி.	௫	ஏகாதசி	பூசம்	மரண
சனி.	௬	துவாதசி	ஆயிலியம்	மரண

மார்க்கட் விலை

	முதல்	வரை
மாஞ்சா அரிசி.	18/-	18/6
பீமடி அரிசி.	1-3/-	1-3-6
புழுங்கலரிசி.	15/3	15/9
பருப்பு.	14/9	15/-3
மைசூர் பருப்பு	14/6	15/-
சோளம்.	7/-	7/6
நல்லெண்ணை.	2/6	2/8
கடலையெண்ணை.	2/7	2/8
தேங்கா யெண்ணை.	2/0	2/10½
நெட்டால் சர்க்கரை	1-4.-	1-5-
சிவப்பு „	1-4-0	1-5-
திரிகள் „	15/6	16/
கோதுமை மாவு	10/-	10/3
பாக்கு	6 பென்ஸ்,	9 பெ
மிளகா	5 „	5½ „
நெய்	3-7-9	3-11-3
பெர்பின் எண்ணை கேஸ்	6/6	6/9
டிஷ் நயட் ரோஸ்	7/3	7/6

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கையொப்பக்காரர்கள் சென்ற வருஷத்திற்குச்சேர வேண்டிய கையொப்பத்தொகையும் நிகழும் வருஷத்தின் தொகையும் தாமதிக்காமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாய்க்கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

கையொப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை வாரந்தோறும் கிடைக்காமலி ருந்தால் தாமதஞ்செய்து பத்திராதிபருக்குத் தெரியப்படுத்தும்படிக் கேட்டுக்கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மேய்ல்.

நெட்டால் டைரக்ட் லைன் அம்வோலோடி மார்ச்சீ 15உ இந்தியாவுக்கு புறப்படும்.

இந்தியா—ஆப்பிரிக்கா லைன்.

எஸ். எஸ். ஜுமால்பூர் என்னும் மரக்கலம் மார்ச்சீ 21உ கல்கத்தாவிலிருந்து சரக்கு எடுத்துக்கொண்டு நெட்டாலுக்குப் புறப்படும்.

ஏஜண்டு டேவல் அண்டு கோ. டர்பன். அல்லது கிராம் அண்டு கோ. கல்கத்தா.

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

பீனிக்ஸ் நெட்டால்,

சனிக்கிழமை,

1905ஆம் மார்ச்சுமீ 11உ

யுத்தம்.

அதிகப்பிரயாசை.

ஜப்பானியர்கள் முன்னுக்கு நெருக்குகிறார்கள்.

நாறுமைலுக்கு அப்பால்.

சென்றவாரம் டோக்கியோவில் சேனைகளை அதிகப்படுத்தும்படி முயற்சியெடுத்திருக்கிறார்கள். ஜெனரல் குரோக்கி ஜப்பானிய வலப்பாரிசத்திலிருந்துகொண்டு அங்குள்ள ருஷியர்களைத் துறத்துகிறார்.

மலைப்பாகங்களிலுள்ள இடங்களைப்பிடிப்பதற்காக பலமான சண்டை நடக்கிறதாகத் தெரிகிறது.

ஜப்பானியர்கள் ட்சிங்செங் என்னுமிடத்திலிருந்து ஷிங்கிங் என்னுமிடத்திற்குச்சென்று அங்குள்ள ருஷியர்களை வடக்குப்பக்கமவர்கள் பின்னெடர்த்துப்போய் பெரும்பாகங்களைப் பிடித்துக்கொள்ளுகிறார்கள்.

ஜப்பானியர்கள், ருஷியர்களின் அநேக இடங்களைப்பிடித்துக் கொண்டதுமன்னியில், ருஷியமத்தியஸ்தானத்திற்கு அருகிலுள்ள என்பியூ கிராமத்தின் ருஷியர்களையுங்கூட நெருக்குகிறார்கள். அவர்கள் லியோ ரிவருக்கு மதிமேற்கே ருஷிய வலதுபாரிசத்திலிருக்கிறார்கள். மேற்கிலிருந்து முழுமே நாறுமைல்தூரம் யுத்தம் மும்முரமாய் நடக்கின்றது.

ஜப்பானியர் குதிரைப்படை.

ஒருபட்டணம் கொள்ளையிடப்பட்டது.

சென்றவாரம் டைமின் என்னுமிடத்தில் 400. பேர்களடங்கிய ஒரு ஜப்பானிய குதிரைப்படை ருமாதமாக ருஷிய தலைமையான வியாபார இடங்களைக் கொள்ளையிட்டார்கள். ஆனால் முக்டனுக்குப் போகக் காத்துக்கொண்டிருக்கும் ரெயில்பண்டிகளைத் தொடவில்லை. இப்பொழுது கொள்ளையடித்தலை நிறுத்தியிருக்கிறார்கள்.

காண்பேன்ட்ஸ் லைனில் பதினாயிரம் ஜப்பானியர்களிருக்கிறார்கள். அதனால் அங்குள்ள ரெயில்பாதைகளைப்பிடிக்க முயலுவார்களென்று தெரிகிறது.

சென்றவாரம் மார்ஷல் ஒயாமா படை வேலையிலுள்ள சிலபாகங்களில் பிரவேசித்து குரோபாத்கின் சேனையின் இரண்டு பாரிசத்திலும் கலக்கஞ்செய்கிறதென்று ஜெனரல் ஒக்கு சேனை தெரிவிக்கின்றது. அங்கு ஜப்பானியர்கள் ருஷிய பின்காவற்படையை நாசப்படுத்தத் துணிந்திருக்கிறார்கள்,

சென்ற வெள்ளிக்கிழமை டோக்கியோவில்; ஐரோப்பாவிலிருந்

துலைந்த புதியசேனையோடு ஏராளமான வீரர்கள் ஜப்பானியரிடம் அபயம்புகுந்தார்கள். அதனால் ருஷியர் வல்லமையும், கீர்த்தியும் குறைவுபட்டதென்று தெரிகிறது.

ருஷியர் வலதுபக்கம் திரும்பினது.

முக்டனுக்கு சமீபத்தில் ஜப்பானியர்கள்.

சென்ற வெள்ளிக்கிழமை காது ஜப்பானிய பருப்பார் கிடோசியவர் ருஷியர் வலதுபக்கந்திரும்பி, முக்டனுக்கு பதினேழுமைல் மேற்கேயிருக்கிற சாருப்பூ என்னுமிடத்திற்குமுன்பாக நெருங்கினார்கள். ருஷியர்கள் சாருப்பூ என்னுமிடத்தில் ஜப்பானியர்களைச்சந்தித்து அவர்களை அங்கு ஏறவொட்டாமல் துரத்திவிட்டார்கள். சண்டை நடந்துகொண்டிருக்கிறது.

ருஷியர் நிகில்.

இராஜாசனத்தை ஆதரிக்க வேண்டுகை.

ஒரு அந்தரங்கமான சத்துரு.

செண்ட்பிட்டர்ஸ்பர்க் தந்திசமாச்சாரம். ஒரு உத்தியோகஸ்தன் அந்தரங்க சத்துருவைப்போல் இராஜாசனத்தைச் சேர்ந்துக்கொள்ள ஜனங்களை அழைத்துக் கூட்டங்கூடுவதாக இராஜவிளம்பரத்தை வெளிப்படுத்தியிருக்கிறான்.

புட்டிலாப் ஹில்க்காக யுத்தம்.

ஜப்பானியர்கள் பின்னடைந்தார்கள்.

சென்ற வெள்ளிக்கிழமை ஜப்பானியர்கள் படையெடுத்துச்சென்று ருஷியர் மத்தியஸ்தான இராட்ஜூ என்னுமிடத்தைத்தாக்கினார்கள். ஆனால் பின்னுக்குத்துரத்தப்பட்டார்கள்.

ஜப்பானியர்கள் இரண்டுதடவை புட்டிலாப் ஹில்லை முற்றுகைபோட பீரங்கிப்படையுடன் நெருங்கியும் முடியாமல் பின்னடைந்திருக்கிறார்கள். மறுபடியும் எதிர்த்து வருவார்களென்று தெரிகிறது. இருதரத்தாருக்கும் நேர்ந்தசேதம் மிகவும் அதிகமென்றே சொல்லப்படுகின்றது. அந்த யுத்தத்தால் யாதொரு பலனுமில்லை. ஆனால் ருஷியர் பாகம் அபாயத்திலிருக்கிறதென்று எண்ணப்படுகிறது.

பத்துலக்ஷ மனிதர்களுக்காக ஏற்பாடு.

கதையில் மிகவும்பெரிய யுத்தம்.

ஒருமாதம்வரை விடாமல் யுத்தஞ்செய்வதற்கான மனிதர்களைச் சேகரஞ்செய்கிறார்கள். காலபேதத்தினால் காத்துக்கொண்டிருக்கிறார்களென்று ஜெனரல் ஒக்கு சேனை தெரிவிக்கிறது. பத்துலக்ஷமனிதர்களும் நின்று யுத்தஞ்செய்தால் ஒருபெரிய கதையைப்போல் பாவிக்கப்படும். கூடியசீக்கிரம் தயார்செய்வார்கள். ஜப்பானியர் பீரங்கிகளை இதற்குமுன் வயலில் உபயோகித்திராத அவ்வளவு பளுவுடையதாயிருக்கின்றன. அவை அதிசேதத்தை விளைக்கும்.

நியூச்வாங் சமாச்சாரம். முக்டனுக்கு ஜப்பானியர்கள் நெருங்கிப்போனார்களென்றும், ருஷியர்கள் துணைசேனைகொண்டு ஜப்பானியர்களைத்துரத்தி முன்னிருந்த காடுகளைத்திரும்பக் கைப்பற்றிக்கொண்டார்களென்றும், முக்டனிலிருந்து நியூச்வாங்கிற்குவந்த சீனர்கள் தெரிவிக்கிறார்கள்.

ஜப்பானியர், ருஷியர் இடதுபாரிசத்தில் துரத்தப்படவில்லை. புஷுனுக்குக்கிழக்கே அன்னவைக்கடக்கிறார்கள். ஜெனரல் குரோபாத்கின், ஜப்பானியர் முன்வணிக்கு வரவர ஒதுங்கிப்போகிறார். ஜப்பானிய படைவகுப்புகள் மெதுவாய் ஃபியோரிவர்வழியாகப்போகிறது, ஜெனரல் ரெனன்காம்ப் மலையுத்தத்தில் மிகவும் பேர்போனவர். ஜெனரல் குரோக்கி ருஷியர் இடதுபாரிசத்தில் குடியாக என்னுமிடத்தில் பயங்கரமான தாக்கலை செய்திருக்கிறார். ருஷியர் இடதுபாரிசத்திலுள்ள இடங்களையும், சேனையும் நாசஞ்செய்வது தான் நடுவாயான இடம். குடியாக என்னுமிடத்திலுள்ள ருஷியன் கமேண்டர், இடதுபாரிசத்தைக் காக்கவேண்டி தங்களாலியன்றவரை யுத்தஞ்செய்து ஜெயிக்கவேண்டும், அல்லாது உங்களுயிரை அங்குவிட்டுவிடுங்களென்று தன் சேனைக்கு கட்டளையிட்டிருக்கிறார்.

ஜெனரல் குரோபாத்கின் தெரிவிக்கிறார்: ஜப்பானியர்கள் ஷெபாகத்தின்மேல் படையெடுத்துவந்து முடியாமல் அதிசேதத்துடன் பின்னடைந்தார்கள். ருஷியர் இடதுபாரிசத்தில் ஒரு வழியிருக்கின்றது, அவ்வழி ஜப்பானியர் சென்றேறியிருக்கும் இடத்திற்குக்கொஞ்சதூரத்திலுள்ளது. இம்முனையிலுள்ள ருஷியர்கள் அவ்வழியை தங்கள் பாகத்தோடு சேர்த்துக்கொண்டார்கள், அதற்குச்சமீபத்தில் ஜெனரல் குரோக்கி அதிபயத்தோடு தன்சேனையை நடத்திக்கொண்டுபோகிறார்.

ஜப்பானியர்கள், சத்துருக்களிடமிருந்துவரும் பீரங்கி சப்தத்திற்குப்பயந்து காடுகளில் ஒளிந்துகொண்டே போகிறார்களென்று ஒக்கு சேனை தெரிவிக்கின்றது. ஒருநாள் யுத்தத்தில் இரண்டாயிரம்பேர் சேதமடைந்தார்கள். அதில் ருஷியர்கள் அதிகம். பனிபுயல் கொடுமையாயிருக்கின்றது.

ஜப்பானியர்கள் செக்டனிலுள்ள பாகங்களையும், அன்ஹனின் வலதுகரைக்குச்சமீப இடங்களையும் தங்கள் காடோடு சேர்த்துக்கொண்டார்கள்.

இரண்டாயிரம் ஜப்பானியர்கள் கொரியாவுக்கு வடக்கில், ஷெகட்ஷின் என்னுமிடத்தில்வந்திறங்கினார்கள், சண்டைக்கப்பல்களும், மீன்படகுகளும் விளாடிவாஸ்டாக் வந்துசேர்ந்தது.

முக்டன் பிரவேசம்.

ஜப்பானியர்கள் கலக்கங்கொண்டு நகருதல்

குரோபாத்தின் அபாயத்திலிருக்கிறார்.

ஜப்பான் கிழக்குபாகத்தின் அதி

கதாரம்வரை யுத்தம் நடக்கிறது. ஜெனரல் குரோபாத்கின், "நம்முடைய பாகங்களெல்லாம் அதிக அபாயத்திலிருக்கின்றது, ஒரு பலமான ஜப்பானியசேனை ருஷியர் இடதுபாரிசத்திலும், மத்தியபாகத்திலும் பிரவேசித்து மூக்டனுக்கு வந்துகொண்டிருக்கின்றது. இனி ருஷியபாகங்கள் தங்குவது அரிது" என்று தெரிவிக்கிறார்.

எட்டுநாள் யுத்தம்.

ஆயுதபீரங்கிகள் பிரயோகிக்கப்பட்டன.

கைகலந்து சண்டைசெய்தார்கள்.

சென்ற சனிக்கிழமை ஆறுநாள்வரையுத்தம் நடந்ததில், ருஷியர் வலதுபாரிசத்திலுள்ள சான்வியால் என்னுமிடத்தில் ஜப்பானியர்கள் 100 பீரங்கிகளைவைத்து நெருப்புமாரிபொழிந்தார்கள். அவ்விதஞ்செய்தும் சென்றேறமுடியாமல் ருஷியர்களால் துரத்தப்பட்டார்கள். அதன்பிறகு அநேகமணிநேரம் கைகலந்து யுத்தஞ்செய்து, மூக்டனுக்கு எட்டுமைல்தூரத்திலுள்ள ஒரு இடத்தைப்பிடித்துக்கொண்டார்கள்.

ஜப்பானிய வீரர்கள், ருஷியர் இடதுபாரிசத்தில் நின்று யுத்தஞ்செய்ததில் அவர்களுக்கு அதிகமரணம் விளைந்ததென்று ஜெனரல் குரோபாத்கின் சொல்லுகிறார்.

பிரமாண்டமான மோதல்.

மகா கொடிய சேதம்.

சென்ற சனிக்கிழமை நடந்த யுத்தத்தில் கொடிய சேதம் விளைந்திருக்கின்றது. ருஷியர்களுக்கு நேர்ந்த சேதம் 30,000 பேர். அங்கு சூழ்ந்துகொண்டிருக்கும் ஜப்பானியரிடம், ஜெனரல் குரோபாத்கின் எதிர்த்துப்போகக்கூடவில்லை. ருஷிய மத்தியஸ்தானத்திலும், இடதுபாரிசத்திலுமுள்ள விசேஷங்கள் அபாயமடைந்திருக்கின்றது. கெயோட்டிலிருந்தும், மத்திமமேற்கேயி இடங்களும் அதிகப பலமான நிலைமையிலிருப்பதால் அவ்விடங்களை விட்டுவிடும் கடமைப்பட்டிருக்கிறதாக ஜெனரல் குரோபாத்கின் தெரிவிக்கிறார்.

ஒருபலமான ஜப்பானிய சேனை மின்மின்டிங்கிலிருக்கும் புறப்பட்டு நடக்கிறதும், அதைச்சார்ந்த இடத்திலுமுள்ள ருஷியர்களை வதை செய்யும்படியாக வடக்குப்பக்கமாக ப்போகின்றது. அங்கு ஜப்பானியர்கள் ஜெயமடைந்தால், ஜெனரல் குரோபாத்கின் ஜப்பானியரிடம் அபயங்கேட்கவேண்டியதாக நேரிடும். அதற்குச்சந்தேகமில்லை.

குன்றுகளின்மேல் புயல்கள்.

உறைபனி சரிவு.

ஜெனரல் குரோக்கி சேனை தெரிவிக்கின்றது: ஜப்பானியர்கள் ஷேயோவைக்கடக்கையில், விட்டோசனுக்கு மேற்கேயுள்ள மைதானத்தில் நடந்த கடூர யுத்தத்தில் அதி கஷ்டத்தோடு அம்மைதானத்தையும், குன்றுகளையும் ஜெயித்தார்கள். அநேகர் உறைபனியில் சரிவு சேதமடைந்தார்கள்.

வியாழக்கிழமை இரவில் ஜப்பானியர்கள் சேண்டன் கிழக்குப்பக்கத்திற்கு பன்னிரண்டுமைல் தூரத்திலுள்ள ருஷிய இராணுவத்துக் காவல்மேல்விழுந்து மூன்று கிராமங்களைக் கைப்பற்றினார்கள். அதிக ஜப்பானிய சேனை வருவதைக் கண்டு ருஷியர்கள் பின்னடைந்தார்கள்.

மூக்டன் முற்றுகை செய்யப்பட்டது.

பெரிய யுத்தம் உக்கிரமாயிருக்கின்றது.

ஜெனரல் குரோபாத்கின் வடக்குப்பக்கமாக பின்வாங்குகிறார். யுத்தத்தில் மொத்த சேதம் லக்ஷம் பேர். செப்பீரியன் ரெயில்வேயிலிருந்து ருஷியப்பட்டாளத்திற்கு சீர்மான் மொண்டியம் விட்டுப்பட்டிருக்கின்றது. சிக்கரேழோன்வாயிலிருந்து தப்பிறது, ஜப்பானிய வலதுபக்கப் படை நெடுக்கிட்ட பிரவேசித்தப்போகிறது, கர்னல் இமிட்ராவும், 500 மனிதர்களும் மரணமடைந்திருக்கிறார்கள், மூக்டனில் ஜப்பானியர்களால் கலகம் விர்த்தியாகிக்கொண்டே வருகிறது.

அன்ஷனிலுள்ள சில இடங்களில் ஜப்பானியர் பயங்கரமான சண்டைசெய்து, சத்துருக்களை வடக்குப்பக்கமாய்த்துரத்திக்கொண்டு மூக்டனைச்சுற்றிலும் பலமான காவல்வைக்கிறார்கள். இக்யுத்தத்தில் ஜப்பானியர்கள் அநேக நாடுகளைக் கைப்பற்றிக்கொண்டார்கள்.

டோக்கியோ சமாச்சாரம், மூன் பக்கத்தில் பலமான சண்டைநடக்கும். அச்சண்டையால் ஜனங்களுக்கு பலவித கலக்கமுண்டாகும்.

ருஷியர் ஓட்டம்.

வெளிப்பக்கந்தள்ளுதல்.

மார்ச்சு மீ 5உ டியூகட்வாவிலிருந்துவந்த சமாச்சாரம்: மூக்டன் வீழ்ச்சி மிகவும் பயங்கரமானது. ஜெனரல் நோக்கி ருஷியர்மேல் 26 பீரங்கிகளைவைத்துக் கொளுத்தினர், ருஷியர்கள் வடவின் என்னுமிடத்திற்குப் பறந்தோடிவிட்டார்கள்.

ஜப்பானியர்கள் ருஷியர் வலதுபாரிசத்திற்கு வடக்கே போகிறார்கள், மஞ்சூரியபடைக்கெதிரேயுள்ள இடம் சந்தேகத்திலிருக்கின்றது. ஜெனரல் நோக்கி மூக்டனுக்கு வடமேற்கிலிருக்கிறார், ஜெனரல் ஓக்கு தெற்கே நாலுமைல்தூரம் தள்பாகத்தை வளைப்படுத்திக்கொண்டிருக்கிறார். ஜப்பானியர்களுக்குச்சமீபமுள்ள ருஷியபாகங்களின் ரெயில்வே தண்டவாளங்களையும் கட்டடங்களையும் இடித்து நாசப்படுத்தி ருஷியர்களை வடவின் என்னுமிடத்திற்கு துரும்படி செய்கிறார்கள். ஜப்பானியர்கள் ஷேயோவில் ஒரு பெரிய கஷ்டத்தைச்செய்கிறார்கள். ஜப்பானியர் வலதுபக்கத்தேனை புஷ்சுனுக்குக்கிழக்கே இருக்கின்றது, இடதுபக்கச்சேனை மூக்டனுக்கு மேற்கே இருக்கின்றது. ருஷியர் முதல், இரண்டாவது சேனை இடுக்கில் காவலாயிருக்கின்றது. ஓர் இரவு யுத்தத்தில் ஜப்பானியர் விட்டோசன் என்னுமிடத்தைப் பிடித்துக்கொண்டார்கள். மேஷன்டன் குரோபாத்கின் வசமிருக்கின்றது. ருஷியர் காவல்செய்துகொண்டிருந்த உசெல்சாவன்றையும் ஜப்பானியர் பிடித்துக்கொண்டார்கள். ருஷியர்கள் தங்களுக்குக்கிராந்த யுத்த இடங்களிலிருந்து நீங்கினார்கள்.

P.O. Box 383. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co., Wholesale Merchants,

467 SMITH STREET, DURBAN.

દેશી કાપડના ખાસ વેપારી. ઉલ્વામાં ઉલ્વી નવી તરેહનોમાલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "કુલબ્બારના સોઇંગ મશીન" ના તાતાલ વાંસવાલ અને ઓરેંજ રીવર કોલોની માટેના ખાસ આડતીઆ. "જનરલ સોફ્ટ ગુડસ" અને ફાકુરીઅરનો માલ તરેહ તરેહ વારનો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવેછે.

ADAM H. G. MAHOMED,

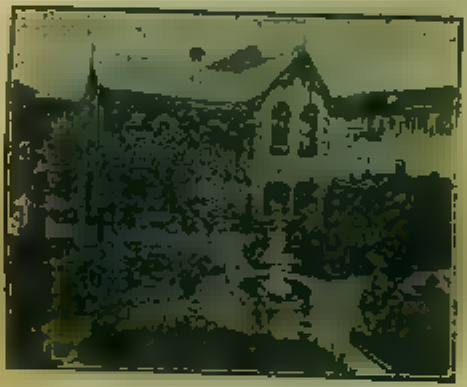

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STEEET CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "ADAMGOOL," CAPETOWN.

We beg to Advise you

That we are now settled down in our New Works at Phœnix, Natal, and are prepared to execute your orders for Printing at the shortest notice and in the best style.

Letters should be addressed, Manager, International Printing Press, Phœnix, Natal.

For the convenience of our Durban customers, we have our Town Office at 113 Grey Street, where orders may be left and accounts paid.

INTERNATIONAL PRINTING PRESS,

General and Artistic Printers,

—PHŒNIX, NATAL.

நோட்டீஸ்.

இன்றிரவு எட்டரை மணிக்கு டர்பன் டெப்போரோட் இந்து ஆலயத்திற்கருகிலுள்ள டிராமா கொட்டகைக்கு வர மறவாதீர்கள். ஜீவதுன்னா படக்காட்சிகள் காண்பிப்போம்.

அட்மிஷன் ஒரு ஷில்லிங்.

ADVERTISING CHARGES.

	s	d
Per Inch Single Column	2	6
" " Double "	5	0

Repeats Half-price.

Special quotations for standing Advertisements.

INTERNATIONAL PRINTING PRESS, Phœnix, Natal

Tel. Add.: "Opinion."

BOOKS

YOU SHOULD

READ.

Poverty and un-British Rule in India.—BY DADABHAI NAOROJI. This is a compendium and reprint of all that the author has uttered on this, and on kindred subjects, during a long and busy life. These consist of a paper read before the East India Association in 1876, correspondence with the India Office 1883, a memorandum on the moral poverty of India of 1880, papers of 1887, refuting articles by Sir Mountstuart Grant Duff, the author's speeches in the House of Commons in 1894 and 1895, his contributions written in 1895 to the Royal Commission on Indian Expenditure; a paper on the simultaneous Examination question, his statements submitted to the Indian Currency Committee in 1898, selections from his addresses and a paper on the State and Government of India under its native rulers. **Price 6/- post free.**

Aspects of the Vedanta.—Essays by various writers. **Price 3/- post free.**

Contents: The Vedanta in Outline: Pandit Sitanath Tattvabhushan. The Vedanta—Some Reasons for its Study: The late Mr. N. Vythinatha Aiyar, M.A. The Vedanta Religion: Prof. M. Rangacharya, M.A. The Ethics of the Vedanta: The late Mr. N. Vythianatha Aiyar, M.A. The Vedantic Doctrine of Future Life: Pandit Sitanath Tattvabhushan. The Vedanta: Its Theory and Practice: Swami Saradananda. The Vedanta for the World: Swami Vivekananda. Veda and Vedanta. The Late Prof. Max Muller. The book also contains the opinions of Max Muller, Dr. Goldstucker, Schopenhauer, Victor Cousin and Dr. P. Deussen on the Vedanta. The book is dedicated to Max Muller and contains an excellent likeness of his.

Ranade and Telang.—Appreciations by the Hon. Mr. G. K. Gokhale, C.I.E., Member of the Imperial Legislative Council, and by Mr. Dinshaw Edulji Wacha, President of the 17th Indian National Congress. With Portraits of Ranade, Telang, Gokhale and Wacha. **Price 1/- post free.**

Industrial India.—By Glyn Barlow, M.A., Principal Victoria College, Palghat, and formerly Editor of *The Madras Times*. Contents:—1. Patriotism in Trade. 2. Co-operation. 3. Industrial Exhibitions. 4. The Inquiring Mind. 5. Investigation. 6. Indian Art. 7. Indian Stores. 8. India's Customers. 9. Turning the Corner. 10. Conclusion. **Price 3/- post free.**

Sri Sankaracharya.—I. His Life and Times. By C. N. Krishnasami Aiyar, M.A., L.T. II. His Philosophy. By Pandit Sitanath Tattvabhushan. It is hoped that the readers of this volume will find therein such materials of thought and history as will enable them to know accurately the position of Sankara in the evolution of the national religious life of the Hindu people, and enable them also at the same time to estimate correctly the great value of this work in life as viewed from the standpoint of history. Both in one volume. Cloth bound. **Price 2/- post free.**

Agricultural and Industrial Problems in India.—By Alfred Chatterton, B.Sc. Professor of Engineering, on Special Duty Madras. Contents. Agricultural:—Water-Lifts. Underground Water-Supply. Well-Irrigation. The Cost of Power. The Value of Wind-Mills in India. Agricultural Education. Industrial:—Tanning in the Madras Presidency. Hand Weaving. Manual Training. Industrial Education. District Board Industrial Schools. Cloth Bound. **3/- post free.**

Apply to—

G. A. NATESAN & Co., Esplanade, Madras

FOR PRIVATE SALE,

In good position. A Piece of Land (Freehold) 185 x 46½, at Warwick Avenue, Durban.

For particulars apply to

164 GREY STREET, DURBAN.

ખાનગી વેચાણ માટે.

એક સારી જમીનનો ટુકડો. ૧૮૫x૪૬½

વારીક એવન્યુ, ડરબન.

વધુ બીનામાટે પૂછો.

૧૬૪ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

தனிவிற்பனை

டர்பன் உவார்விக் அவென்யூவில் பிரீ ஹோல்டு 185x46½ கொண்ட நிலம் நல்ல இடத்திலிருக்கிறது. வேண்டியவர்கள் டர்பன் கிரேஸ்டிரீட் 164 நம்பர் இலக்கத்திலுள்ளவரிடம் பேசிக்கொள்ளலாம்.

AYOB MOHAMED,

General Merchant

— AND —

Direct Importer.

Cheapest House in Pietersburg

MARKET SQUARE,

PIETERSBURG.

Box 184. Tel. Add.: "AYOB."

વેચવાનો છે.

સારો અને સસ્તો ઇન્ડીઅન માલ.

ખરીદનારે નીચેને ઠેકાણે તપાસ કરવી.

શેખજી હમીદ. ૮૫ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન,

અથવા એમ. પી. ફેન્સી જોહાનિસબર્ગ.

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams,

Curry Powder, Chutneys,

Cayenne Pepper,

White and Black Pepper,

Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.

Box 63, Durban.

E. D. BOBERT,

General Importer and Wholesale Merchant.

Cheapest House in the Market Square.

BRANCHES AT

LOCATION, POTCHEFSTROOM.

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,

Hardware,

Stationery,

Kaffir Goods,

Jewellery,

etc., etc.

80 ALBERT St.,

DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."

TELEPHONE No. 482.

P.O. Box 914.

H. LANGLEBEN,

Wholesale Clothier & Manufacturer,

327 Pine Street, Durban.

IMPORTERS OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.

Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.

Tel. Add.: "LEMAN." *P.O. Box 488, Durban.*

એચ. લેંગલીબન.

જથાબંધ કપડાં રાખનાર તેમજ બનાવનાર,

કાફરોવાસ્તે નવાં કપડાં મંગાવનાર,

ઈંગ્લીશ સેકન્ડહેન્ડ કપડાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં મંગાવનાર.

૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

PARSI MANCHERJI,

MERCHANT & IMPORTER.

Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.

Telegrams: "MANCHERJEE."

P.O. Box 1088, CAPE TOWN.

दरियाइ मुसाफरोंको खुश खबर.

हम तरह तरहका पक्षी और प्राणी, जैसे कि कौआ, मोर, ढेल, पक्षी, कबु तर, पोपट, पतंगीयें, सूवर्ण मच्छी, बन्दर, इत्यादी खरीदते है. हिंदुस्थानसे आनेवाले जो ऐसे प्राणी लाते है उनको अच्छा दाम मिलता है.

स्कोल्टेकामर्स,

वेस्ट स्ट्रीट, डर्बन.

THE DURBAN UNDERTAKERS

FRERE ROAD,

Off Clark Road, Berea.

Telephone 884.

Telegraphic Address: "Undertaker."

ABDOOL GAFFOOR & Co.,

Arabian and General Merchants and Drapers.

125 Commercial Road, Maritzburg.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Skirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

FOR

Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO

VERGATSAMY NAIDOO,

TONGAAT.

FOR SUITS TO MEASURE

GO TO

Makanjee Bros.,

OUTFITTERS,

152, Grey Street.

HASSIM JOOMA,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—370 Pine Street.

Branch—Leribe, Basutoland.

HOUSES TO LET.

P. V. SANGHAVEE,

GENERAL MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.

Cheapest House for Foodstuffs.

INDIAN CAPS, DHOTIS, &c.

171 GREY STREET, DURBAN

A. LATIEF,

General Dealer,

Outfitter and Draper,

BARBERTON,

TRANSVAAL.

P.O. Box 84.

TEL. ADDRESS: "LATIEF."

MAHOMED ENUS,

INTERPRETER,

22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.

મહમદ યુનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,

૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ. કેપ ટાઉન.

HOSSEN EBRAHIM,

GENERAL DEALER,

1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,

And 25 Duke Street, WOODSTOCK.

Goods Supplied on Commission.

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Box 1126. Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN.

ABDOL GANIE, = General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE
of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

એબદુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫-૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड़, ग्रोसरी और दुसरी सब स्कमका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५-७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

[illegible]
5. [illegible] 7. [illegible]

Prof. L. Doovey, Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from REV. L. J. RETIEF, ARTHUR GARCIA, ESQ., R.M., UITENHAGE, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિઅન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની પાણી લેપની પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ એલ. જે. રટીફ, આરથર ગેરશીઆ એસ્કવાયર વિગેરેનાં સરટીફીકેટો છે.
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके ओषधीका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाके लीये पानीलेप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक.
सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where JALBHOY & SORABJI BROS., are our Sole Agents. . . . .

ઇસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડયુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન શિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડરેસ "ગુલ"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

MAHOMED ARIFF,

Direct Importer

—AND—

General Dealer.

SOLE IMPORTER OF THE
STAR OF INDIA TEA.

All kinds of Indian Condiments kept in stock.

153 HANOVER STREET,
CAPE TOWN.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,
—CORNER OF—
BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "SHAHMAHOMED," CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent.

SUB-AGENT FOR THE
Indian Department,
German East African Line.

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg

WATCH . . . .

. . THIS . .

. . . SPACE.

NANJI CARSANDAS,

WHOLESALE MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.

P.O. Box 62. Tel. Add.: "NANJI."

LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Suleman & Co.,

MERCHANTS, Bombay.

Tele. Add.: "MONITOR."

Agents for East and South Africa.

2 Amratolla Street, Calcutta; and 95-16 Bhusari Moholla, Bombay

Trial orders solicited our quotations are the lowest

CONNECTION IN DELAGOA BAY.

EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO

Tel. Add.: "TRADER." P.O. Box 417.

AMOD HABIB & Co.,

DIRECT IMPORTERS,

WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,

General Money Exchangers.

Tel. Address: "AMODHABIB," Delagoa Bay.

P.O. Box 68.

HORMAJCY IDOLGY,

DIRECT IMPORTER

—AND—

GENERAL MERCHANT

P.O. Box 332, DELAGOA BAY.

PARSHOTAM AMBECHAND & Co.,

DIRECT IMPORTERS

AND

GENERAL MERCHANTS.

P.O. Box 109, Delagoa Bay.

NANJI DULABHDASS & Co.,

DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.

P.O. Box 141, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,

Produce Merchant & Direct Importer.

Up-country orders promptly and carefully executed.

Tel. & Cable Add.: "Ginwala."

P.O. Box 311. LOURENCO MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,

MERCHANT,

POTCHEFSTROOM.

Tel. Address: "RAHMAN."

P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,

General Dealer,

KING EDWARD STREET,

AT THE MILL

POTCHEFSTROOM.

The largest Importer in South Africa of

Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers Coats, Waistcoats, etc.

J. LANDAU,

(Next to ABDUL BAD),

Grey Street, Durban.

Head Office: 13 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.

સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, ટ્રાવઝર વિગેરે

જથાબંધ યુરોપથી મંગાવનાર મોટી કંપની.

જે. લેન્ડો.

ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

હેડ ઓફીસ ૧૩ રૂ ડે ફોબુરજ્વા, પારીસ.

OSMAN LATIEFF

General Merchant

AND

Direct Importer,

LICENSED STAMP VENDOR,

"CALCUTTA HOUSE,"

KING EDWARD ST.,

Also "INDIAN BAZAAR" Post Office, Indian Location,

POTCHEFSTROOM.

Telegraphic Address: "CALCUTTA HOUSE."

P. O. Box 30.

ઓસમાન લતીફ.

જનરલ મરચંટ, ડાઇરેકટ

ઇમ્પોર્ટર, અને

લાઇસેન્સડ સ્ટેમ્પ વેન્ડોર,

"કલકત્તા હાઉસ"

કીંગ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ.

પોચેસ્ટ્રુમ.

ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ.

"કલકત્તા હાઉસ." બોક્સ નં. ૩૦.

ABDOOLA HAJEE - - - - KHAN MAHOMED,

General Merchant & Importer.

Cheapest House in

POTCHEFSTROOM.

CHURCH SQUARE

Opposite, Government Buildings.

Tel. Address "MOONSTONE."

P.O. Box 99.

E. M. PATEL,

General Dealer, Wholesale & Retail

MARKET SQUARE,

POTCHEFSTROOM,

AND AT THE LOCATION.

V. R. Naidoo,

GROCER & GENERAL DEALER

Jewellery,

Fancy Goods,

- - Drapery,

Watches & Clocks,

&c., &c.

Cheap & Good.

5 & 13 Frere Street,

& Market Street.

CRADOCK

Fire Insurance

—THE—

PALATINE INSURANCE CO.,

WILL ACCEPT

INDIAN RISKS

at Lowest Current Rates.

W. G. BROWN & Co., Agents,

Pine Street, Durban

MAKAN LAKHMIDAS,

MALVERN, NATAL.

Best Varieties of Fruits always Fresh on Hand

EXPORTED TO ALL PARTS OF SOUTH AFRICA

Up-country Orders promptly executed.

Trial Orders Solicited.

સારાં અને સોંઘાં.

જુદી જુદી તરેહનાં ફ્રુટ.

બહારના ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપી

જથાબંધ માલ પુરો પાડવામાં આવે છે.

એની એકવાર કામ પાડવાથી ખાત્રી થશે.

મકન લખમીદાસ, માલવર્ન, નાતાલ.

R. NARASOO,

Indian and General Merchant,

Outfitter and Draper.

Boot and Shoe Warehouseman.

INDIAN SILKS A SPECIALITY.

KAFFIR TRUCK, &c., &c.

BARBERTON.

TRANSVAAL.

P. O. Box 26.

Telegraphic Address: "NARASOO."

THE NATAL DIRECT LINE OF STEAMERS.

સારી ગંજાવર આગબોટો ડેલાગોઆ બે અને કલકત્તા તરફ નીચે મુજબ ઉપડી જશે.

Umvolosi તા. ૧૫ મી મારચ કે પછી તુરત.

આ લાઈનની સ્ટીમરોમાં ઇન્ડીઅન પેસેંજરોને વાસ્તે ખાસ ગોઠવણ કરવામાં આવેલ છે. મુંબઈ જતા પેસેંજરો વાસ્તે કોલમ્બોથી સ્ટીમર બદલવી પડશે. વધુ ખબરને વાસ્તે કીંગ અને સન્સને ત્યાં તપાસ કરવી. હેડ ઓફીસ, કેસલ બીલડીંગ્સ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ ડરબન.

अच्छी गंजावर आगबोट डेलागोआ बे और कलकत्ता तरफ नीचे मुजब जायगी

Umvolosi ता. १५ वी मारच और पिछे तुरत.

इस लाइन की स्टीमरों मे इंडियन पेसेंजरो के वास्ते खास बंदोबस्त करने मे आए है. मुंबइ जानेवाले पेसेंजर को कोलंबो मे स्टीमर बदलना पडेगा. ज्यास्ती खबर के लीये कींग एन्ड सन्स के यहां तपास करना. हेड आफीस, कासल बील्डींग, वेस्ट स्ट्रीट, डरबन.

இங்கிருந்து டெலகோவா பே கல்கத்தாவுக்குப் புறப்படுகிற மரக்கலம் மிகவும் பெரியது.

Umvolosi மார்ச்சு 15உ பிரயாணப்படும்.

இந்த ஸ்டீமர் டர்பனிலிருந்து துறைமுகத்திலிருந்து நேரே கொழும்பு வந்து துறைமுகங்களுக்குப் போகும்.

இந்திய பிரயாணிகள் அதிகமாக அங்கு வசதியுடன் இருக்கலாம்.

பிரயாணிகளுக்கு வேண்டிய வசதியான இடம் கொடுத்து நேரே அனுப்பப்படும்.

KING & SONS, West Street, Durban.

The British India Steam Navigation Co., Ltd.

REGULAR FOUR-WEEKLY SERVICE.

BOMBAY DIRECT,

બ્રિટિશ ઇન્ડિઆ સ્ટીમ નેવીગેશન કંપની.

ઉપલી કંપનીની સ્ટીમર નીચે લખેલ તારીખે દર મહીને રાઉન્ડસર અહીંથી ઉપડી વચમાં ડેલાગોઆબે બંદર કરી, સીધી મુંબઇ જશે.

	અહીંથી ઉપડશે.		મુંબઇ પહોંચશે.
શુક્રવાર	તા. ૨૪ મારચ ૧૯૦૫.	તે	તા. ૧૩ એપ્રીલ ૧૯૦૫.
"	તા. ૨૧ એપ્રીલ "	"	તા. ૧૧ મે "
"	તા. ૧૯ મે "	"	તા. ૮ જુન "

પહેલી સ્ટીમર અત્રે અંદાજ તા. ૨૨ મી મારચને રોજ આવશે અને શુક્રવાર તા. ૨૪ મારચને રોજ અત્રેથી રવાના થશે. તે ડેલાગોઆબે બંદર કરી સીધી મુંબઇ જશે. વચમાં બીજું કોઇ પણ બંદર કરશે નહિ.

મુંબઇ જનારાઓને તેમજ ખાસ કરીને જે લોકો પોતાનાં બાળ બચ્ચાંને મુંબઇ મોકલવા માંગતા હોય, તેઓને અમારી ખાસ ભલામણ છે કે, આવી ટુંક મુદતની મુસાફરીની અમુલ્ય તક ગુમાવશો નહિ.

વધારે ખબર માટે મેસર્સ દાદા અબદુલ્લાની કું૦ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ ડરબનની પાસે અથવા ઓફીસમાં અગર અમારે ત્યાં જાતે મળવું અથવા પત્ર વ્યવહાર કરવો.

કાઉદેસુ કન અને કંપની.
કમરશીયલ રોડ, ડરબન.

S. PEERBHOY BUTLER,

GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER

Turkish Caps of every description a speciality

50d WEST STREET, DURBAN.

EBRAHIM CAMROODEEN,

GENERAL MERCHANT.

Natal Leaf Tobacco a Speciality.

113 GREY STREET, (Camroodeen's Buildings.)

Tel. Add.: "CAMROODEEN," Durban.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.,

Have a large stock of

RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,

Directly Imported from India.

348 PINE STREET, DURBAN.

TEL. ADDRESS: "PABULAR." Box 354.

SUN CIGARS . . . .
SUMATRA CHEROOTS,
BOER TOBACCO, . . At Lowest
VIRGINIA „ . . . Wholesale
SHAG, &c. . . . . . Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,

132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.

સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરૂટ બોર અને વરજીનીઆ ટોબેકો વગેરે જાતની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.

સન બ્રાંડ ટોબેકો વર્કસ.
૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ. ડર્બન.

Abdool Hack Mahomed Ismail & Company,

Wholesale and - - Retail Merchants.

DIRECT IMPORTERS OF

All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.

RATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES.

121 GREY STREET, DURBAN.

Branch Office—Indian Location, Joh'burg.
Head Office—Tirpatur, Madras.

Printed and Published by V. MADANJIT, International Printing Press, Phœnix, Natal.

Indian Opinion

Published Weekly in English, Gujarati, Hindi and Tamil.

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday, 18th March, 1905. No. 11.

P.O. Box 128. Telephone No.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE & DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis and Sarees.

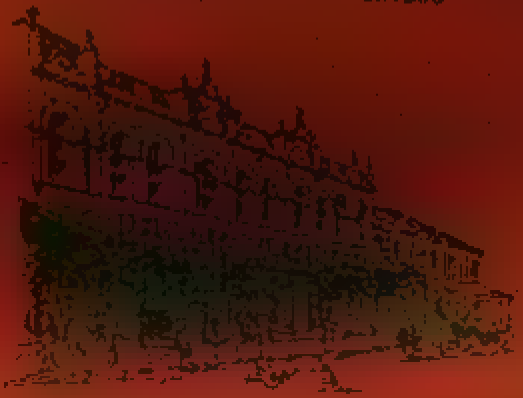

Rugs, Shawls, Boots and Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: "Camroodeen."

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have always on stock:—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS, TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SHOES, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates.

B. EBRAHIM ISMAIL & CO., 118 COMMERCIAL RD., DURBAN.

Cable & Tel. Add.: "Kathiarian." Telephone 324.

ભાડે આપવાનાં છે.

૧ પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટમાં પાંચ ઓરડાનું સુંદર ઘર તથા મે સ્ટ્રીટ નાં. ૨ નું બે માળ વાળું આબાદાર મકાન, જેમાં રસોડું, કોઠાર, બાથરૂમ તથા ફળીયું છે.

૨ મોટી વખારની જગા જે પ્રીન્સ એડવર્ડ અને ક્રોસ સ્ટ્રીટમાં છે તે.

[illegible]

જાલભાઈ સોરાબજી બ્રધર્સ, ૩૪, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

TO LET.

A Nice Comfortable Five-roomed COTTAGE in Prince Edward Street and a Splendid Double storied House No. 2 May St., both having Kitchens, Pantry, Bathroom and Yard. Also a WAREHOUSE of large dimensions in Prince Edward and Cross Streets.

Tobacco purchased at all times, Long Leaf and Brown Colour.

FOR SALE

All kinds of

Ghee, Furs, Skins, Opium, Quills, &c.

JALBHOY SORABJEE BROS., 34 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

[illegible]

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

98 FIELD STREET [illegible]

[illegible] Telephone No. [illegible]

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

138 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box [illegible]. Tel. Add. "PORBANDER."

ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસમાન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ

[illegible]

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબાઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY,

[illegible]

INDIA-SOUTH AFRICA LINE.

[illegible Gujarati text]

INDIA-SOUTH AFRICA LINE.

[illegible Gujarati text]

[illegible Gujarati advertisement]

363, [illegible]

વેચવાની છે.

[illegible Gujarati text]

HAJEE HABIB

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A [illegible] variety of

[illegible], Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, [illegible]ware, Furniture, Grocery,

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL

Prices [illegible]

A trial Solicited

Tel. Add.: [illegible]. P. O. Box 57,

318, Prinsloo Street, PRETORIA.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office:—[illegible] Commercial Road, [illegible]

[illegible]

[illegible]

S. HASSAN MAHOMED,

[illegible]

Arabian Merchant & Direct Importer,

[illegible]

[illegible] Commercial [illegible]

[illegible]

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

[illegible]

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, [illegible] of all kinds and Groceries, &c.

120 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER

Groceries and [illegible] Goods

[illegible]

[illegible] COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG.

P.O. Box 363. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & CO., Wholesale Merchants,

467 SMITH STREET, DURBAN.

[illegible]

We beg to Advise you

That we are now settled down in our New Works at Phœnix, Natal, and are prepared to execute your orders for Printing at the shortest notice and in the best style.

Letters should be addressed, Manager, International Printing Press, Phœnix, Natal.

For the convenience of our Durban customers, we have our Town Office at 113 Grey Street, where orders may be left and accounts paid.

INTERNATIONAL PRINTING PRESS,

General and Artistic Printers.

——PHŒNIX, NATAL.

CIGAR DIVAN, Corner West & Grey Sts.

JUST ARRIVED: Finest Egyptian Cigarettes, to suit all Smoking Connoisseurs.

Have you visited S. P. MAHOMED & CO.'S CIGAR DIVAN? If not please call and inspect our Large Stock of the Finest and Best Assortment of Egyptian Cigarettes, as supplied by the Anglo-Egyptian Tobacco Company (whose Sole Agents we have been appointed in Natal), and who supply the principal houses and clubs in Egypt and India. Also on hand: Finest Stock of Indian and Java Cheroots and Cigars, Pipes, Fancy Goods, Scents, Walking Sticks, [illegible] the best money can buy. A trial order solicited.

S. P. MAHOMED & CO., 91 Grey Street, Durban.

SUN Insurance Office:

PAYNE BROS., Agents, [illegible]

दुन्यामें सबसे पुराणा

आगका विमाकी ऑफिस.

[illegible] ३०,००,०००.

[illegible]

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમાની [illegible] ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની [illegible]

[illegible]

સરકારી સરવેયર.

[illegible]

જે. એ. સોરેલ.

૨૦ [illegible] ડરબન.

सरकारी इजीनर.

ग्राहकोंका काम बहुत ध्यानसे संतोषदायक किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० [illegible]

ஜெ. எ. சோரல்,

கவர்மெண்டு சர்வேயர்.

[illegible]

டர்பன்.

Mrs. Besant's

TRANSLATION

OF THE

'BHAGAVAD GITA'

With Selections in Sanskrit

AND SANSKRIT ALPHABET

With English Pronunciation, for Students.

Full-page Portrait

OF MRS BESANT.

PRICE ONE SHILLING.

CASH WITH ORDER.

International Printing Press,

PHŒNIX, NATAL.

P.O. BOX 441.

ઇ૦ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર, તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

Tel. Address 'ABOOBAKER'

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નં૦ ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing,	Skirts,	Bibs,
Blouses,	Underskirts,	Bonnets,
Night-gowns,	Children's Fancy Goods,	Bootees,
Combinations		Hats,
Chemises,	Frocks,	Wool Shawls,

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

ADAM H. G. MAHOMED,

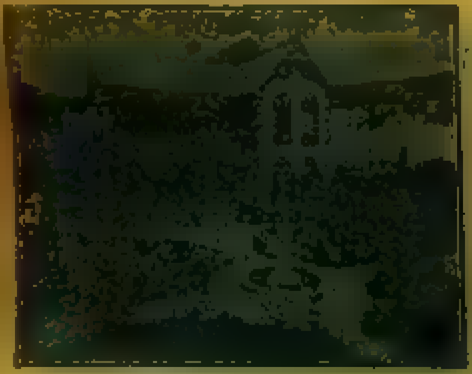

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "ADAMGOOL," CAPETOWN.

A. Chetty, Central Fruit Depot,

FLORIST AND FRUITERER.

Importer and Exporter of Colonial and Foreign Fruits and Flowers. Choicest Fruits packed for export. Wedding Bouquets, Sprays, and Wreaths made up on the shortest notice.

CIGARS. CIGARETTES. CONFECTIONERY.

Heynes Mathews' Buildings, (corner of Adderley and Longmarket Streets)

CAPE TOWN.

Telegrams: "Chetty," Cape Town.

ஏ. செட்டி வெளிதேசவியாபாரி.

இவர்கள் பலவிதமான புஷ்பங்களும் கனிகளும் இறக்குகின்றனர், கனிகளும் வெளியூருக்கும் ஏற்றுமதி இறக்குமதி செய்கிறார், வெளியூருக்கு பழமனுப்புகிறார்; தவிர கலியாண புஷ்பச்செண்டுகளும், மாலைகளும், சட்டையிலும் புஷ்பமொட்டுகளும் அனுப்புகிறார்கள். இன்னும் சுருட்டு, சிகரட்டு, மிட்டாய்வகைகளுமிருக்கின்றன.

எய்ன்ஸ், மெத்யூஸ் பில்டிங், கார்னர் ஆப் ஆடர்லே வ லாங்மார்க்கட் ஸ்டிரீட் கேப்டவுன்.

"டெலிகிராம்" செட்டி, கேப்டவுன்.

TO LET.

PLOTS OF LAND

FOR CULTIVATION

APPLY—

International Printing Press,

PHOENIX.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS:

G. H. SANDS, Resident; J. GARLICK, Cape Town.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગારલીક, કેપટાઊન.

સર્વે જાતનો માલ.

સઘળી રકમનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, વાસણો, શાલો, જવાહીર, વિગેરે,

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars,

MANUFACTURED BY THE

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

111, STATION ROAD, BRICKFIELD.

P.O. Box 4??. JOHANNESBURG.

PROPRIETOR—P. B. DORABJEE.

Special Quotations for the Wholesale Trade.

—A TRIAL SOLICITED—

Sample Cigars sent Post Free on application.

ક ખ ગ ઘ ઙ ચ સ્કુલ A B C D E F G

ગુજરાત અને કાઠીયાવાડનાં ગૃહસ્થોને પોતાના બાળકોને ઇંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભણાવવા સારૂ આ સ્કુલમાં મોકલવાને વિનંતિ કરવામાં આવે છે. આ સ્કુલ તા. ૧૬મી જુન ૧૯૦૪ થી સ્થપાઈ છે. માસીક ફી ૧૦ શી.

૯૫૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ. એમ. એલ. પટેલ,

ડરબન. (સહી) એસ. અને એમ. એલ. પટેલ.

Manager's Notice.

The International Printing Press has been removed to Phoenix. The Management beg to advise their clients and advertisers in INDIAN OPINION that the Durban Office for receiving printing orders, subscriptions to INDIAN OPINION, &c., will still be at 113 Grey Street. All postal communications and monetary transactions should be addressed: The International Printing Press, Phoenix, Natal, to whom, also all cheques should be made payable. Commission should be added to the amount of all cheques other than Durban.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - P.O. BOX 1869.

[illegible]

பிளேக் நோயைக்குறித்த எச்சரிக்கை.

1. வியாதிக்காரர்களை ஆஸ்பத்திரிக்கனுப்ப அச்சப்படவேண்டியதில்லை. அங்கு அவர்களை அதிக பட்சத்துடன் நடத்தப்படும். 2. யாருக்காவது காய்ச்சல் அல்லது ஜலதோஷ இருமல் கண்டால் உடனே சுகாதார அதிகாரிகளுக்குத் தெரியப்படுத்தவேண்டியது. 3 வியாதிகண்டவுடன் டாக்டரை அழைத்துக்காட்டவேண்டும். 4. வியாதிகண்டால் பயங்கொண்டு ஓடிவிடக்கூடாது. 5 வியாதிப்பட்டவர்களுடன் கூடயிருந்தவர்கள் மறைக்காமல் அதிகாரிகளுக்குத்தெரிவித்து, அவர்களால் பரீட்சிக்கப்படவேண்டும். 6. செலவு அதிகமானதை நினைத்து கடைகளில் படுத்திருக்கக்கூடாது ஏனெனில் கடையில் வியாதிகண்டால் சரக்குகளை எரித்துவிடவேண்டியதுநேரிடும். 7. கடையில் விற்பனைக்கான சரக்குகளை குடியிருக்கும் வீடுகளில் ஒருபோதும் வைக்கக்கூடாது. 8. குடியிருக்கும் வீடுகளை மிகவும் சுத்தமாக வைத்திருக்கவேண்டியது. 9. குடியிருக்கும் அறைகளில் ஒரு ஜென்னல் அவசியமாக இருக்கவேண்டியது. இரவிலும் பகலிலும் சுத்தக்காற்றுவரும்படி அதைத்திறந்துவைத்திருக்கவேண்டியது அவசியம். 10. உடுப்புகளை கன்றும்வெளுத்துச் சுத்தமாகப்போட்டுக்கொள்ளவேண்டியது. 11. அதிக சீக்கிரத்தில் ஜீரணமாகக்கூடிய சாப்பாடு சாப்பிடவேண்டியது. அதிக்காரமுதலியது கூடாது. 12. விருந்துமுதலியவை நடத்தக்கூடாது. 13. வீட்டைக்காலிசெய்யும்போது வீடானஇடங்களை காய்ந்த மண்ணினாலாவது சாம்பலினாலாவது மூடவேண்டும். சுக்கைசுத்தஞ்செய்து கார்பாலிக் முதலியவைகளைப் போட்டுவைக்கவேண்டியது. 14. வீட்டுக்குள் தரைகளை வெக்கிரசம் கார்பாலிக்முதலியவைகளைக்கொண்டு அடிக்கடி கழுவி சுத்தஞ்செய்யவேண்டியது. 15. பிளேக்கு உண்டாகிய அறையிலுள்ள வஸ்துக்களை கன்றும் கார்பாலிக்கினால் கழுவி சுத்தஞ்செய்தபின் தான் உபயோகிக்கவேண்டியது. 16. சாதாரணமான அறை ஒன்றுக்கு இரண்டுபேருதான் குடியிருக்கவேண்டியது. 17. தூங்குகிற அறையில் சாப்பாடு சமைக்கவும், சாப்பிடவுங்கூடாது. 18. வீட்டுக்குள் எலிகள் வராமல் தடுப்பாடுசெய்யவேண்டியது. சாப்பாட்டுவஸ்துக்களை எலிகள்வந்து சாப்பிடாமல் பத்திரஞ்செய்யவேண்டியது. 19. வேலையில்லாமல் வீட்டில் சும்மா இருப்பவர்கள் வெளியே நடந்து உலாவிவரவேண்டியது.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer.

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P.O. BOX 179,

BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

UPPER MURCHISON ST.,

LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

53 & 56 LEUWEN STREET,

CAPE TOWN.

BRANCHES—372 Caledon Street.

295 Long Street.

Castle Cash Stores.

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS,

HANOVER STREET,

CAPETOWN.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.

HOUSES TO LET.

19 EYER STREET, CAPE TOWN.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer.

રતનજી નવરોજી.

ડાયરેક્ટ ઈમ્પોર્ટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.

ક્લેરમોન્ટ. કેપકોલોની.

CLAREMONT, CAPE COLONY.

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

MERCHANTS

—AND—

DIRECT IMPORTERS,

208 CHURCH STREET,

PRETORIA.

P.O. Box 357. Tel. Add.: "TAYOB."

MOOSAJEE HASSAN,

GENERAL DEALER,

P.O. Box 4,

PIETPOTGIETERSRUST.

મુસાજી હુસેન,

જનરલ ડીલર.

પી. ઓ. બોક્સ ૪.

પીટપોટગીટર્સરસ્ટ.

Mahomed Hassen Ismail,

ARABIAN CASH STORE,

General Dealer and Produce Buyer,

97 South Union Street and 110 Russell Road,

PORT ELIZABETH,

Tel. Ad. M. Hassen. Cape Colony.

[illegible] Union Street.

Subscription Rates.

"INDIAN OPINION."

Yearly Subscription (Natal)	12/6.
Half Yearly	7/6
Quarterly	4/-
Yearly Subscription (South Africa, England and India) ...	17/-
Half Yearly ...	9/-
Quarterly ... —	5/-

Country subscribers should add cost of exchange when sending cheque.

ADVERTISING CHARGES.

	s	d
Per Inch Single Column	2	6
" " Double "	5	0

Repeats Half-price.

Special quotations for standing Advertisements.

INTERNATIONAL PRINTING PRESS,

Phœnix, Natal.

HABIB MOTAN,

DELHI HOUSE.

Telegraphic Address: "ABRO."

Wholesale & Retail

General Merchant.

Church Street, Market Square,

PRETORIA.

હબીબ મોટન.

—દેહ્લી હાઉસ—

ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "અબ્રુ"

હોલસેલ અને રીટેલ

જનરલ મરચંટ.

ચર્ચ સ્ટ્રીટ, મારકેટ સ્કવેર,

પ્રીટોરીઆ.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦

દરેક જાતના મકાનો તથા ઇમારતને લગતો સામાન.

પોંઈટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कुं.

बहुत रकमका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पोंइट रोड, डर्बन.

[illegible]

ஹார்ப்ரோ அண்டுகோ.

பயிண்டு ரோட் டர்பன்.

M. K. PATEL,

Wholesale & Export Fruit & Produce Dealer,

42 President Street, Johannesburg,

TRANSVAAL.

Season's Stock always on hand. Potatoes, Onions, Vegetables, and every variety of Fruit, at lowest Market Prices. Best Selected Fruit carefully packed for Country Orders. Personal and prompt attention given. Prices on application. Terms: Nett Cash.

All Communications to be addressed Box [illegible], Johannesburg.

Tel. Address "PATEL."

એમ. કે. પટેલ.

જથાબંધ ફ્રુટ અને પ્રોડયુસ મરચંટ

૪૨ પ્રેસીડેંટ સ્ટ્રીટ જોહાનિસબર્ગ

ટ્રાંસવાલ.

દરેક રૂતુને લાયકનો માલ હમેશાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે. બટેટાં, કુંગળી, વગેરે તરેહનાં શાક તથા ફળ ફળાદી વિગેરે. બહારગામના ઓરડરો સંભાળથી પેક કરી બનતી ત્વરાથી મોકલવામાં આવે છે. [illegible]

બોક્ષ [illegible], જોહાનિસબર્ગ.

ટેલીગ્રાફ સરનામું "પટેલ"

Indian Opinion

Vol. III. Phœnix, Natal, Saturday, 18th March, 1905. No. 11

M. H. NAZAR, Editor.

Editorial Notice.

All communications for the Editorial Department should henceforth be addressed:—The Editor, Indian Opinion, Phœnix, Natal. Business communications should be addressed to the International Printing Press, Phœnix, Natal.

Contents.

	Page
Leaders:—	
Natal Municipal Corporations Bill	167
The Cape General Dealers' Bill ...	168
Topics:—	
An Indian Test Case	169
Western Chroniclings	169
Lawyers at the Cape	170
Other Articles:—	
Asiatics in Towns	170
Natal Municipal Corporations Act	170
The Potchefstroom Demonstration...	171
Cape Traders' Bill	172
Indian Traders	173
Facts and Comments	174

Indian Opinion

Saturday, 18th March, 1905

The Natal Municipal Corporations Bill.

We have before us the *Natal Government Gazette* of the 21st. February, 1905, containing a "Bill to amend and consolidate the law relating to the Municipal Corporations." We give in another column, the clauses that bear directly or indirectly on the British Indian Question. This will be the second attempt of the Government to introduce this Bill and pass it into law. The definitions given of the terms "coloured person" and "uncivilized races" are very unsatisfactory, and are calculated to incorporate into the Bill the mischief that has been already created by the definition of "coloured person." According to the Bill the term includes, among others, "any Hottentot, coolie, bushman or lascar." Now the terms "coolie" and "lascar" themselves require defining, and it is exceedingly dangerous to leave their interpretation to the administrators of the measure, from the Attorney-General down to Kaffir policemen. How, for instance is a Kaffir policeman to know who is a "coolie" and who a "lascar"? Why, again, should the term "coolie" be at all retained in the Bill, when it is well-known how offensive it has become?

The definition of the term "uncivilized races" is an insult to the Indians concerned, and more so to their descendants. An infallible test of civilization is that a man claiming to be civilized should be an intelligent toiler, that he should understand the dignity of labour, and that his work should be such as to advance the interests of the community to which he belongs. Apply this test to the lowest indentured Indian, and he will satisfy it. Why, then, should he be called a member of an uncivilized race? And even if it were right to call an Indian labourer uncivilized because he undertakes to serve the Colony under indenture, why should the ban be placed upon his descendants? The Higher Grade Indian School, about whose pupils the Governor and the late Administrator have spoken in flattering and eloquent terms, contains many children of Indians who have been under indenture. The children would do credit to any community. They are intelligent, and receive a liberal education. Is it right that they should be labelled members of "uncivilized races"? The distinction between such Indians and others would be based purely on an accident, for we assure the framers of the Bill that there are many indentured Indians who are quite as civilized and quite as good as some Indians who have paid their own passage and entered the Colony as free men. Indeed, the indentured Indian deserves, if anything, better treatment than the free Indian, because the former has been invited and induced to come to the Colony and has contributed not a little to its prosperity.

Coming to clause 22 of the Bill, contrary to the declarations made by the late Mr. Escombe and the late Sir John Robinson—who, at the time of introducing the political franchise Bill, commended it to the Legislative Assembly on the ground that it left the Municipal franchise alone—we find the provisions of the Parliamentary Franchise Act being applied to the Municipal franchise, and if the Bill, as it stands, becomes law, no person who is disqualified for the Parliamentary franchise by Act No. 8. of 1896 shall be eligible as a municipal voter. That is to say, persons belonging to the races which have not hitherto enjoyed representative institutions, would be disqualified from being voters at Municipal elections, although they may have enjoyed representative Municipal institutions in their own country. It is well-known that India possesses elective Municipalities in all the chief cities, that there are hundreds of such Municipalities, and that there are thousands of Indian voters who elect members to them. Why should they be disqualified? The framers of the Bill have taken no note whatever of the great self-control that the Indian community has exercised in connection with Municipal elections. They have refrained from having their names placed on the burgess roll, and the clause in question is the one offered to the community as a reward. We consider the clause to be a deliberate insult, and we hope that the members of the Assembly will not lend their support to the putting of such an affront upon the Indian community.

In clause 182, the Municipalities are to be given the power to frame bye-laws regulating the use of pavements, foot-paths and rickshas

by coloured persons. It is here that the interpretation of the terms "coolie" and "lascar" is necessary, and it is not difficult to imagine what an engine of oppression the bye-laws are likely to be if the present definition is retained. This clause evidently is a result of the agitation that is still going on in the Transvaal with regard to the use of foot-paths by coloured people, and of the vacillating policy of the Government of that Crown Colony.

Clause 200 makes provision for registration of persons belonging to uncivilized races, resident and employed within the borough. One can understand the necessity for registration of Kaffirs who will not work; but why should registration be required for indentured Indians who have become free, and for their descendants about whom the general complaint is that they work too much? Is the son of an indentured Indian, seeking employment as a clerk, to be registered?

There are other objectionable clauses in the Bill, but we refrain, for the present, from adverting to them in this brief notice of the Bill. It is merely one of the many proofs of an attempt that is being made all over South Africa to crush the Indian, because the whole of the agitation that is at present going on, though nominally directed against the Coloured man is in reality directed against the British Indian. The policy that is being followed is the policy that was ascribed to the Boers by Lord Milner with reference to the Uitlanders, in his famous Kimberley speech before the War. His Lordship described it as a pin-prick policy; yet it will not be doubted that the Uitlanders, in spite of the political disabilities to which they were subject, were infinitely better off and better able to put up with them than the Indians. If the treatment of the Uitlanders be described as a policy of pin-prick, what shall we say of the policy that is being followed in connection with British Indians in South Africa? As a member of the Legislative Assembly of Natal once said, the Colonial ideal should be to make the position of the British Indians in South Africa as uncomfortable as possible, so that their patience would be exhausted and they would leave the country.

What, now, is the duty of the British Indians under this trying ordeal? The answer is simple. Patience is the badge of the Indians, and they must not on any account forget that fact. It is a precious heritage, and if they would only add to it a large fund of industry, well-sustained and combined opposition to a usurpation of their rights as subjects of the King-Emperor, they might still gain the victory, even though the odds may be against them. They must have the faith of the undaunted prophet who, with the courage born of a living confidence in his God, was wont to defy the hordes of the enemy, and who, when reminded by his disciples that they were only three against the enormous numbers of the latter, retorted that they were not three but four, because the invisible presence of the Almighty was with them.

The Cape General Dealers' Bill.

We are glad to see that the British Indians at the Cape have not allowed the grass to grow under their feet with reference to the Dealers' Bill, which is to be introduced during the present session of the Cape Parliament. An Indian deputation, headed by Sir William Thorne and the Hon. Edmund Powell, has already waited on the Hon. the Attorney-General. We must, however, confess to a feeling of disappointment about the lame reply given by Mr. Sampson. It is all very well for him to say that "a Resident Magistrate was not bound to take into regard the question of keeping books in a European language. The Bill said he might or might not." We all know what these discretionary powers mean. They have been abused before and there is no guarantee that they will not be abused in future. We are quite willing to accept the assurance that the Bill is "not a hit at the Indian," but so far as the latter is concerned, it would amount to it, if it is capable of being so used. We make bold to say that this is undoubtedly a Bill that will lend itself to a great deal of persecution. Again, the Attorney-General totally missed the point when he contended it was a question of keeping books in a European language. The Bill goes much further, and authorises a Licensing Officer to refuse a licence on the ground of the applicant's not knowing a European language. We should have no objection to the books being required to be kept in the English language, which could be done by competent book-keepers, but it is a totally different proposition to require the applicant to know some European language. If the clause is meant to prevent fraud, we cannot understand why the books should be kept in any other European language than English. Such an alteration, if confined to book-keeping, and not extended to the licence-holders, would take away from the clause the sting of insult to the great Indian languages. The learned Attorney-General then proceeds to read a lecture to the Indians, and says: "He was not talking of things that he did not understand. He was a fair man and knew the position. Take Indian trading on Sundays, for instance. Did they mean to tell him that the Indian traders did not carry on trading on Sundays?" With great deference, we submit that they do not, and that if, in isolated places, they do, what is his Department doing? Is there no Sunday trading law at the Cape? Could not illicit Sunday trading be stopped with a heavy hand? And, if we may use the *tu quoque* argument, is illicit trading confined to Indians? Moreover, it is painfully surprising to see that the leader of the legal profession at the Cape so far disregards the traditions of law as to

bring in support of his measure an argument which has no bearing on it, for what possible connection can there be between illicit Sunday trading and a knowledge of a European language on the part of an Indian trader? How would he prevent Sunday trading by requiring of an applicant for a licence a knowledge of a European language? The honorable gentleman proceeds:—

> There was another difficulty in regard to Indians. They often came out with their families, and the whole of them carried on a business. If the trader became tired, then his wife looked after it for a while, and when she got tired, the children could look after the shop. They would find European people had to live in a different way. They had to send their children to school for a very large portion of the day, and they could not compete fairly with people not under the same obligations.

We have no hesitation in saying that in making the statement, the honorable gentleman was thinking of people other than Indians; for we speak with knowledge when we say that there are very few Indians whose wives assist in the sales. That the sons of the poorer storekeepers may do so, we are not prepared to deny, but that would be due more to jealousy regarding education of Indian children than to anything else. It is hardly fair to place every obstacle in the way of Indian education and then to say that the parents would not educate their children. Is this inequality, if such it be, to be avoided by requiring knowledge of a European language by an Indian storekeeper!

It would have been far better, and more dignified if Mr. Sampson had effected a compromise and shewn some respect for Indian sentiment. The principle of the Dealers' Licence Act is such as would commend it to all right-thinking men under the present circumstances of South Africa. The whole argument of the Attorney-General, so far as it is applicable, goes to show that the books of all storekeepers should be kept in English. If so, it should be so stated in the clause. It would then disarm criticism, and would considerably help the Law Department in enforcing the provisions of the Bill, as they would then be accepted by a majority of those whom it is likely to affect.

In passing, we would draw the attention of our readers to a curious side-light that has been perhaps unconsciously thrown by Mr. Sampson on the attitude of the Government. He said:

> Although Yiddish was accepted as a European language for immigration purposes, it did not apply in that way to books which were to be kept in a European language.

Apparently the Government when it suits them can Europeanise a language for enforcing one law, and de-Europeanise it for enforcing another.

Since the above was written, the full report of the interview with the Attorney-General has come to hand. From this we learn that the objectionable clause relating to a knowledge of some European language is to be withdrawn.

An Indian Test Case. Mr. Haji Habib, the energetic secretary of the British Indian Committee at Pretoria, is to be congratulated on the success of the action he brought against the Town Council of Pietersburg. The facts are shortly these. He intended to build on an erf within the township, and submitted plans to the Town Council for approval. The Town Council after a great deal of delay replied rejecting the plans on the ground that it was contrary to law and public policy to allow an Asiatic to build outside locations or bazaars. We lay stess on the term "build," for the plans submitted by Mr. Habib did not necessarily imply that the buildings were to be used by Asiatics. The Town Council however having taken up the attitude referred to, Mr. Habib had no alternative but to go to the fountain of justice. Sir James Rose-Innes made short work of the Town Council's contention, and in his luminous judgment pointed out to the Council that its action was *ultra vires* of the law, and has ordered the Council to either approve the building plans as such or disapprove within 14 days, and has also granted costs in favour of the applicant. The result was a foregone conclusion, but this case shows the tremendous difficulties under which the British Indians labour in the Transvaal, indeed in South Africa. For an obvious right they have often to seek the assistance of the highest court of justice. Everybody knows that law-suits are very expensive in South Africa, and that even the successful party is often out of pocket in respect of what are termed "attorney and client costs," as distinguished from "party and party costs." It is therefore only the richest who can obtain justice under the circumstances mentioned by us. The case in question is therefore a symptom of a very serious disease. Mr. Lyttelton is the physician and the British Indian is the patient. When will the Colonial Secretary do his duty by the patient and relieve him of the anxiety under which he has been labouring now for the last two years?

Western Chronicilings. THE POTCHEFSTROOM *Budget* has of late been honouring us with great attention. We read that we are "in a very happy and giggling humour at present." We can assure our contemporary that we are not in a position to indulge in any such luxury. It is true our facial imperturbability is occasionally relaxed when we read of the extravagance of some Villagers' Association, but that, unfortunately, cannot be our usual humour. The seriousness of the situation we have to deal with would not permit of it. We have always endeavoured, and shall always endeavour, to carry on the campaign from our side with moderation and strict honesty, and to present simple facts. When we have noticed elsewhere a distortion thereof, we have not hesitated, when occasion has required, to call things by their right name; but our object in so doing is to give what we consider to be a sober view of a question affecting the Indian community. We do not need a reminder that the Transvaal "will not rest without an Ordinance for a settlement of the matter being passed through the Legislature." On the contrary, we

have been inviting an Ordinance ever since our existence. We recognise that the situation has become quite intolerable, especially when we find the shop windows of innocent Indian storekeepers being broken as a result of the agitation of the Potchefstroom Vigilants, headed by people who pose as representatives; and when the Indian community is being abused right and left, such a situation must be either ended or mended. Our contemporary traverses the statement made by us that since the War there has been an increase in the number of white stores in the town of Potchefstroom. We venture to repeat the statement. We have already produced the figures in the columns of this journal in proof thereof, and we would challenge our contemporary to produce figures in disproof. It is, or ought to be, the privilege of journalism to guide public opinion correctly, and place before the people not fiction but fact, not denunciation but cold argument. Without giving either figures or facts, the *Budget* leaves its readers, after quoting our statement, to judge of its merits. Our contemporary says "the statement is not worth controverting," which merely means it would find some difficulty in doing so.

Lawyers at the Cape. THE INCORPORATED Law Society at the Cape wishes to promote a bill whereby they intend to prevent any coloured men being admitted to the Cape Bar or the Side Bar. We are not aware of such legislation having been undertaken in any of the British dominions. The Cape has hitherto enjoyed the distinction of being the most liberal among the South African colonies, and the freest from colour prejudice. That in a Colony having such traditions there should be a body of men, supposed to be the most intellectual portion of the community, who wish to promote class legislation of the worst type is very remarkable, for there appears to be absolutely no justification for a step of that description. We wish to bring the proposed bill to the notice of the Inns of Court in London as also to the Incorporated Law Society. We wonder what they will have to say in connection with this most extraordinary proposal. It has been hitherto assumed that, to a barrister passing out of one of the Inns of Court, the whole of the British dominions are open for practice. Is the Cape Colony, flying the Union Jack, to set aside the rules framed by the Inns, and shut out barristers from those Inns should they happen to wear a coloured skin?

Asiatics in Towns.

Building Plans.

The Pietersburg Case.

Decision of the Supreme Court.

In the Supreme Court yesterday, before the Chief Justice, Mr. Justice Wessels and Mr. Justice Mason, the case was heard of Hajee Habib v. Pietersburg Municipality.

Mr. Gregorowski appeared for the applicant. Mr. Roos appeared for the respondents. The applicant in this case is a British Indian, living in Pietersburg. In September or October of last year he applied to the Pietersburg Municipality for the approval and confirmation of certain building plans. These plans the Town Council refused to consider. The exact terms of their refusal appear from a letter addressed to the applicant, dated November 18, and also from the resolution passed at a Council meeting prior to the application made to them by Hajee Habib. The gist of this resolution was that the Pietersburg Municipality considered it contrary to law, and also inimical to public policy, that Asiatics should be allowed to erect dwelling-houses within the precincts of a municipality.

Mr. Gregorowski argued that by their action the Pietersburg Municipality had quite overstepped the bounds of the authority granted to them. If their decision were upheld, then the late decision of the Supreme Court in the case of Motan would be rendered null and void on a question of principle. Mr. Roos, for the respondents, argued that, under Chapter 9, Section 8, of the by-laws which were issued in terms of Ordinance 58 of 1903, Section 12, Sub-Section 27, the Municipality had full power to take the course they had adopted.

Mr. Justice Wessels: But By-law No. 8 goes far beyond the powers granted to any municipality under the terms of Section 27, to which you refer.

The Chief Justice: The Municipality are not acting under any by-law at all. They are on their own statement acting on a question of what they term public policy.

In the course of his judgment, the Chief Justice made the following remarks:—Section 9 of the by-laws referred to lays down that the local authorities shall signify their approval or disapproval of any building plans submitted to them within 14 days. If within that time notice has not been given of approval, then they must be held to have been disapproved. But before they can either approve or disapprove of any plans, they must in the first place consider them. If the plans do not meet with their approval they must state in what particulars they deem them defective. Objections can only be raised to the buildings, as buildings, and it does not lie within the scope of their authority to say who shall or shall not inhabit those buildings when once they have been erected. Now in their letter of November 18 they practically admit that they have not considered, and do not intend to consider, any plans submitted to them by an Asiatic, because they think that such would be illegal and against public policy. If their contention be correct, then the law of this land is sufficiently powerful to eject the Asiatics at some later date: but under our Legislature as it stands at present it is not competent to the Municipality of Pietersburg to prevent Asiatics from living in the towns. Mr. Roos argued that they have actually disapproved of the plans themselves by permitting the 14 days to elapse within which they ought to have signified their approval to the applicant, if they so intended. But the letter and resolution of the Municipality show clearly that the reasons which actuated their course of action are not merely neglect, delay or disapproval of the structural requirements of the plans. There is no doubt that their action in this matter has been "ultra vires" of the authority granted them by the by-laws. Our judgment, therefore, is that the Pietersburg Municipality shall intimate to the applicant their approval or disapproval of the plans as plans within 14 days. The respondents to pay the costs.—*Star*.

Natal Municipal Corporations Act, 1905.

Clauses relating to Indians.

Wholesale Restrictions.

CLAUSE 7.

(5) The words "coloured person" shall mean any Hottentot, Coolie, Bushman, Lascar, or any of the people commonly called Kafirs, whether they are refugees from any of the surrounding Colonies or tribes, or belong to the tribes originally in this Colony and its neighbourhood;

(7) The term "Uncivilised Races" shall include all barbarous or semi-barbarous races, and all Indians introduced into this Colony as indentured labourers, but who shall not at the time being be serving under such

indenture or a renewal thereof, and their descendants.

CLAUSE 22.

(*c*) Any person disqualified for the parliamentary franchise by Act No. 8, 1896, or any like Act, unless he shall be exempted in the prescribed manner from the operation of such Act. The provisions of this sub-section (*c*) shall not apply to persons of the class mentioned therein whose names are rightly contained in any Burgess Roll in force at the date of the commencement of this Act, and who are otherwise competent and qualified as electors.

CLAUSE 182.

The Town Council shall be and is hereby authorised and empowered to abate all nuisances, and to make By-laws to prevent any act, matter, or thing likely to be injurious to public health, and in particular to make By-laws with respect to:—

(37) The use of pavements and footpaths by coloured persons;

(38) The use of rickshas by coloured persons.

CLAUSE 200.

The Council shall be authorised to make By-laws establishing a system of registration of Natives or persons belonging to uncivilised races, resident and employed by the day or month, or any longer period, or seeking employment, within the Borough.

CLAUSE 208.

Every coloured person found wandering abroad between such hours as the Council may fix, and not giving a good account of himself, shall be deemed to be, and may be arrested as idle and disorderly.

CLAUSE 293.

All sales of Corporation land shall be subject to the approval of the Council at the next ordinary monthly meeting, and the Council shall have power in its discretion to refuse to confirm any such sale without assigning any reason therefor.

KIMBERLEY MEETING.—A meeting of the British Indian General Association was held at Kimberley recently to protest against certain clauses in the Cape General Dealers' Bill. The following resolution was carried unanimously:—"That in view of the movements on foot in various parts of the Colony for the purpose of curtailing our privileges and rights, this meeting of British Indian general dealers resident in Griqualand West is of opinion that it is desirable to use all constitutional means to prevent such proposals becoming law."

The Potchefstroom Demonstration.

The postponed open-air demonstration against the Asiatics was held on Saturday evening. The event was heralded by an embryo brass band, accommodated in the Royal Hotel brake, and accompanied by a number of enthusiasts (among whom could be distinguished several well-known townsmen), carrying torches. Having paraded the main street and the Market Square, a halt was made at the meeting place, opposite the coolie stores. A tremendous crowd soon gathered, a number of ladies showing their sympathy in the movement by turning out, whilst the Dutch were also present in great numbers.

A wagon was improvised as a platform, and Mr. Slade was elected to the chair.

Mr. Slade, in opening the proceedings, referred in appreciative terms to the great number present, and took it as an indication that although they had a big fight before them, and a long struggle before they succeeded, Potchefstroom did not mean to rest until the Asiatic question was settled—(cheers.)

THE GOVERNMENT'S INDIFFERENCE.

Mr. Hartley, in the unavoidable absence of Dr. Reynolds, moved the first resolution as follows:—

"That this mass meeting of white Potchefstroom residents, places on record its protest against the indifference with which the Imperial Government continues to treat the serious question of Asiatic trading, and again urges upon them the desirability of taking steps to protect the interests of the white community of this Colony, by acting under the advice of the High Commissioner, the Lieut.-Governor, and the Transvaal Legislature, to prevent, either the danger of this becoming a Coolie Colony, or a determined attempt at self-protection by the white population."

They knew, said Mr. Hartley, what his own opinion and attitude was, and had been for many years, on this question, and how persistently he had endeavoured to do what he could to influence public feeling. They had now reached a stage when if every white man did not interest himself, their Colony would no longer remain a white colony, but a coloured one. ("No, no.") He said it would, if they did not continue to agitate. (Applause.) They now had these black "gentlemen" wanting to ride in their cabs, and he would ask the meeting whether they were going to allow a Coolie to sit alongside their wives? (Dissent.) The speaker next referred to the attitude taken up by East London, where the Coolies had received orders from the Town Council

TO MOVE INTO LOCATIONS.

Despite their protestations and intention of appealing to the Viceroy of India, they were told by the Council that they, and not the Viceroy, were ruling East London, and that they must clear out at once. (Cheers.)

In regard to competition, it had been said that if the Coolie was got rid of, they (the white merchants) would immediately clap on the prices. What nonsense! Ordinary competition among the white traders was bound to prevent that, and they had only to go to their sister Colony—the O.R.C.,—where the Coolie dared not show his nose, and they would find prices were practically the same as here, where Coolie competition existed. (Hear, hear.) The speaker referred to the

FRIGHTFUL PLAGUE

which was still raging in India, and asked what was going to become of the Transvaal if it was to be the dumping ground of that polluted country. ("No, no," and applause.)

Mr. F. D. Conradie (who was received with an outburst of cheering), and Mr. Bosch spoke in Dutch.

The resolution was then put, every hand in the vast crowd going up in favour of it.

Mr. A. D. C. Cawood moved the second resolution dealing with the Mosque question.

The erection of the building, said the speaker, was as nothing, when compared to the direct challenge and insult it conveyed to the white inhabitants of of Potchefstroom—(cheers)—and they were not going to tamely sit down and allow the erection of a building which would be a slur and a degradation on their honour—(renewed cheering). The Imperial Government, by their unsympathetic attitude, were going perilously near to doing South Africa an irreparable injury. (Hear, hear). After referring to the ignorance displayed by certain newspapers in belittling their agitation and the growing depreciation of local property, the speaker concluded a vigorous speech, by declaring that, by hook or crook the walls of the Mosque must never rise in Potchefstroom. (Loud cheering).

Mr. Stokes was the seconder. During a somewhat lengthy speech, he said they had to meet a plague bill of £700 or £800. If they had no coolies they would have had no plague bill—(Hear, hear.) They (the coolies) now occupied the whole front of one of their best streets. What side was the white man going to have in the near future? (A voice: "The outside," and laughter.) Besides being dirty and filthy, the Indians took no part in bearing the burden of the country's taxation, and as those who undertook the responsibility, the white population demanded of Great Britain to respect their rights. "If they will not," said the speaker, "well we will." (Cheers.) Mr. Stokes finally exhorted the English and Dutch to join hands and work in harmony on this question.

Messrs. A. Borchards and P. J. Boerdertse, who were popularly received, also supported the resolution, which, on being put to the vote, was carried unanimously.

The meeting then terminated.—*Potchefstroom Budget.*

Cape Traders' Bill.

Capetown Indians Protest.

"India the Pivot of the Empire."

Some Remarkable Speeches.

Under the auspices of the British Indian League—a representative organisation which has existed for some three years—a large number of prominent Indian residents of Cape Town foregathered yesterday, in the Masonic Hall, St. John's-street, for the purpose of giving public expression to the protest of the Indian community against what is considered by them as an iniquitous measure, directed chiefly, if not solely, towards suppressing the Indian traders in the Colony. Mr. Adam H. G. Mohamed (president of the league) was in the chair, and with him on the platform were: Messrs. A. Cader, M. Enus, P. Lutcheram, J. M. H. Gool, Mohamed Abass, Abdol Gafoor, Shaik Albe, M. Hallim, and Boohomul Bros. There were about two hundred members of the Indian community present, who followed the proceedings with keen interest.

The Chairman, in opening the proceedings, said they knew as well as he did how of late years the Government of the colony was bent, in pursuance of what he could not but view as a narrow-minded policy, upon passing legislation—class legislation—as affecting one section of the community—and that section the most orderly, the most loyal, and the most law-abiding. He referred, of course, to their own community. But they should not run away with the idea that because iniquitous enactments were exclusively directed against them as a section of the population, the whole of that Parliament was composed of narrow-minded representatives of the people. There were noble-hearted and high-minded thinkers amongst them—men of sterling character, who would scorn to lend their names to sordid motives which might underlie any given measure promulgated by that Parliament. Were it not so, there would be little use in their assembling there as loyal citizens to discuss the matters before them. They might as well give up the whole matter as hopeless in that event. But there were true-hearted and sincere-minded legislators there, and to them the reasonableness of their representations and demands would appeal with due force. (Hear, hear.)

Three points occurred to him in connection with the question that had brought them together. The first was the proposed Licensing Bill, the second the enforcement of the Immigration Act, and the third the general trend of the policy of the Government with regard to the Indian community. Here they had a Bill about to be introduced for consideration, dealing with the grant of licences for trading purposes. And, in the full knowledge that it would directly and detrimentally act against their class of the body politic, and in apparent innocence as to the harshness with which it would react on their countrymen, a clause, amongst many others, had been introduced requiring the ability to write in a European language. But this was a matter which had already been discussed threadbare by them in public. They recurred to it because of the necessity for further action. They wished to know from those in authority whether they were British subjects, and, as such, entitled to equal rights and privileges with their fellow citizens. If not, they asked, why not? What, they asked, was the underlying motive which required their countrymen to be able to write in a European language for the purpose of securing a licence to trade? And what was the true intent of the policy which countenances Yiddish as a recognised language for local purposes, to the exclusion of languages spoken and written by two-thirds of His Majesty's subjects? There could be only one answer to this question, and he left it to be answered by those who were in power in this colony at the present moment. In regard to the question of immigration, they did not altogether despair of securing a proper remedy. The enactment was open to amendment, at least one Minister of the Crown had hinted at an amendment, and they were not going to rest satisfied till the chief languages of India were recognised by the Colonial Government for this special purpose. There had been too much of the draconian system in the enforcement of the Immigration Restriction Act. While one responsible head was suave, sympathetic, and tolerant, another chief executive officer was malevolent, thoroughly unsympathetic, nay, even tyrannical in his methods and manners. But the spirit of justice which, though sometimes absent, was ever near, had recently brought about a change, and he had no doubt would tend to lessen, if not altogether remove, the sting of the operation of the Act.

The Licence Bill.

In regard to the Licence Bill, although some of its clauses were severe in terms, they had to consider that, when the aim was to improve the present condition of things, they must not only acquiesce, but rejoice that Government was trying to do the right thing. While, as the prominent men of their community, they must watch the interests of their people, and safeguard them as far as possible; they must, at the same time, aid the authorities to bring about improvements of the right sort, as regards the general status and mode of living of Indians in the colony. This they have always tried to do, and they would put forth renewed efforts in this direction for the general good of the whole colony. They should not, however, be backward in raising their voices in protest against one-sided laws and enactments, intentionally framed and executed as it would appear, to oppress and drive out peaceable and well-meaning citizens, be they brown or black. The fact is often lost sight of in this colony that this is an integral portion of the British Empire, and that, as such, its laws and ordinances should be on all fours with those of similar portions of the Empire, as affecting subjects of the King, no matter from which portion thereof they emigrated and settled here. But what did they see as a fact? Citizen rights to the full were given to foreigners, while such rights were only partially bestowed on those having greater claims to them. It was only of late years that there had been a change of front on the part of the Cape Government towards them. Even in Natal, where, owing to the large number of indentured immigrants, laws of a somewhat drastic character had been passed, enactments of so severe a nature had not been sought to be enforced, as had been the case in the Cape. And in passing such laws, and in initiating further measures of a violent character, the Government of the Colony seemed to forget His Majesty the King's words in his coronation speech. In conclusion, he called upon Mr. Gool to propose the first resolution.

The Pivot of the Empire.

Mr. J. M. H. Gool asked what was their position in the Colony at present? They as Indians, coming from the great dependency which Lord Curzon had rightly called the pivot of this magnificent British Empire, were treated worse than aliens—indeed, aliens had more rights and privileges than Indians. They were looked upon as interlopers, having no business in this part of the King's dominions. He wondered whether it was their Emperor's decree that none of his subjects of India should leave India, and that his other subjects of the Empire were subject to other laws, and that they had power to pass measures to the detriment of his Indian subjects. The more he thought of this matter the more perplexing it was to him, and he should like to see a decided and definite opinion on the point given by the responsible organs of public opinion in this Colony. He knew that, above Parliament and the Executive, they were the guardians and exponents of the rights and privileges of the people. It was a painful privilege frequently to see in the papers opinions expressed by irresponsible persons with regard to what was called the Indian peril. Many things were said and written under the crassest ignorance.

Since the Immigration Act was brought into operation, nearly one-third of the Indians had left this Colony. Of those left, numbering about 1800, some were unable to re-enter the Colony, because of the want of a certificate of domicile, while others were labouring under a disability of a different kind, so that the Indian population partook of the character of a diminishing quantity. Gradually, because of the fact that the best portion of the Natives of India did not intend to become permanent

settlers, on account of home-ties and associations, the Indian population would become less and less. Where then was the danger of influx, or the source of peril, to the general population?

He would now move the following resolution: "That this meeting do seriously and solemnly protest against the passing of an enactment by our Government having for its object the suppression of Indian Traders by means of a clause in it, requiring an application for a trading licence being made in some European language, or requiring the applicant to possess a knowledge of such language."

The resolution was seconded by Mr. Lillaram and carried unanimously.

(To be continued.)

Indian Traders.

And General Dealers' Act.

Deputation to the Attorney-General.

A deputation of Indians, representing the Indian community, waited upon the Attorney-General (the Hon. Victor Sampson, M.L.A.), for the purpose of explaining their views on the General Dealers' Bill and submitting the resolution of protest which was agreed to unanimously at the previous meeting.

Sir William Thorne, M.L.A., headed the deputation, together with the Hon. Edmund Powell, M.L.C., and there were also present Mr. Adam H. Gool Mahomed (President of the British Indian League), Mr. A. Cader (secretary), Mr. M. Enus, and Mr. J. M. H. Gool.

In the course of a brief introduction, Sir William Thorne explained the object of the deputation. He gathered that on account of the language clause in the Bill, the Indian community were handicapped in the disposal of their businesses and in introducing fresh business into the Colony.

At the request of Mr. Mohamed, the objections to the Bill were submitted by Mr. Enus, who contended that some of the clauses were detrimental to the Indian community, such as section 4, which gave the Magistrates power to refuse licences to Indian merchants who could not speak a European language. He also referred ■ the Foods and Drugs Act.

Mr. Sampson's Reply.

Mr. Sampson, in reply, stated that with reference to the Foods and Drugs Act, he had been very careful in framing it. Section 5 showed that no person was liable to prosecution for adulteration of food and drugs if he showed that he did not know of the adulteration, and that he could not have reasonably obtained that knowledge.

Mr. Enus: Then we have no objection.

Proceeding, Mr. Sampson said he wanted the Colonial Secretary to alter the Act some day to include another section, laying no onus upon the trader to prove that he did not know of the adulteration. Coming to the other point with reference to the Bill, they should understand that this did not apply to the existing licences. All traders with licences at present would not have to come before any court or magistrate to get a renewal. The point was in the transfer ■ another person. The Resident Magistrate here was not bound in this section to take into regard the question of keeping the books in a European language. The Bill said he might or might not. It did not say he "shall" do it, but he "may" keep English records and transactions. The reason why this Bill was going in was because a large number of people, from Chambers of Commerce and so on, had been coming to him, saying there was no means at present in the law to prevent a man from getting credit and trading and keeping books, so that no one could make head or tail of his transactions. The same thing applied to the Jew, and although Yiddish was accepted as a European language for immigration purposes, ■ did not apply in that way to books which were ■ be kept ■ a European language. The point upon which the new Bill insisted was that the books should be kept so that any ordinary man could check them ■ see what was entered. Even in that case, a Magistrate might not yet grant a licence. Let them look for a moment to the Indian language. The Indian community asked that

The Different Languages of India

might be recognised. When one was keeping books in an Indian language they had the greatest trouble to make out what the records meant. He had had to deal with a very large number of Indian cases and had found that they could not engage an impartial interpreter. Sometimes there were as many as three interpreters in a case all watching each other. When they had to employ interpreters of this class to make books out it became a very serious difficulty in the way of European people who had to bring actions against Indians to find out the state of affairs. This Bill was not a hit at the Indian or the Jewish languages or against any particular race: it was for the protection of European traders. The Government were trying to give the white trader some sort of protection against those who kept books which nobody could understand. If the Magistrate found that a man could keep books properly even in an Indian language, he might let the man through and give him a licence. The section referred to did not say that the records "shall" be kept in a European language, but "may" was the word used. It was intended to make a Magistrate or a Court see that any man should not have a licence who could not keep books that anybody could understand. He told them further that if they as Indian people—he had seen their discussions—felt sore about the attitude which the merchants and the white people of this country took up towards them, they (the Indian people) must give justice to them, particularly when the Indian people—not every one of them, but some of them—had given them very great cause to feel a complaint. He was not talking of things that he did not understand—he was a fair man—and ■ knew the position. Taking Indian

Trading on Sundays,

for instance, did they mean to tell him that the Indian traders did not carry on trading on Sunday? He held a letter from someone referring to a particular case in which a whole Indian family was concerned in Sunday trading, and it was impossible, the writer said, with that family of Indians carrying on the shop for anybody to trap them on Sunday. The writer added that he constantly saw people going in the shop on Sundays. There was another difficulty in regards to Indians. They often came out with their families and the whole family carried on the business. If the trader became tired then his wife looked after it for her a while, and when she got tired the children could look after the shop. They would find the European people, who had to live in a different way, having to send their children ■ school for a very large portion of the day and they could not compete fairly with people not under the same applications, a■ therefore they asked him to restrict the trade and give everybody a chance. No nationality was taken into account. They wanted to give the European trader who lived ■ this country an equal chance with the others, but not a better chance. He was not getting a fair chance with the Indians or the Greeks or the Jews. Let them understand each other. They knew their own people far better than he did, and they knew how difficult it was for a European to find out an Indian when he was a rascal. They were bearing the sins of people of their race in this country who did not trade fairly and honestly. He thought he ought to tell them this fairly, so that they could answer if they liked.

The Keeping of Books.

Sir William Thorne remarked that he had had two points impressed upon him. They were at one with the Attorney-General in the matter of the hours of closing, but there was the question of book-keeping, in which it was required that books should be kept in ■ European language. The Indian traders were quite prepared to accept this, although if they were not prepared ■ do so themselves they would employ those who could keep the books.

Mr. Sampson remarked that the stipulation had regard only to the writing of books; it was not the intention that they should be able to write in a European language. They must keep their transactions in English or some other European language.

Mr. Enus: We are quite prepared to keep our books in a European language, particularly in English.

Mr. Sampson said if the Bill did not make the point clear he would alter [redacted], making it perfectly plain that the transactions only had [redacted] be kept in a European language.

Sir William Thorne said the other point was in the transferring of business, would a man be allowed [redacted] start business as long as he was conversant with one of the four leading Indian questions?

Mr. Gool here explained that he had previously seen the letter which the Attorney-General had held in his hand. It came from a man who had

SOME SORT OF PREJUDICE

against their people. The speaker had told the writer of the letter that if people were disobeying the law they could be proceeded against and punished if necessary. He went [redacted] the shop himself and found there was nothing of the kind of thing going on as had been alleged. They should not blame people when it was not really the case. He added that they quite agreed as to the hours of business, and they had no objection to that whatever.

Mr. Sampson stated that police reports showed that Sunday trading had been going on to a great extent throughout the Colony. He would not say the Indians were the only delinquents, but it was especially the Indians and Greeks. The Indians lived in the same buildings as the shops, and that was a great temptation. Perhaps Europeans under like circumstances would give away to the temptation. The Jews had no religious scruples to deal with in the matter of Sunday trading. Let the deputation tell their friends that the Europeans of the Cape Colony would not be so down on them if they were prepared to carry on work more fairly. It was this which was at the root of the trouble between these two races in this Colony. It was not colour. The Government were prepared to make them British subjects, but no British subjects had the right to do anything that the law forbade. Regarding the other matter, he would alter the section to show that the writing of a European language only referred [redacted] keeping transactions. The Magistrate was not bound by any reasons whatever. He might refuse a licence to a man who even wrote English if that man had been found guilty, say, of culpable insolvency. The Magistrate would not give a licence just because a man could speak English; he had the widest discretion in dealing with the character of people using the licences. The Government were trying to get people to be people of decent character.

Mr. Mohamed said their only objection to the Bill was the attempt, as they thought it, to drive them out of the Colony.

Mr. Sampson intimated that he was going to make it clear that the question of the English language was only brought up in the matter of keeping the books. In reply to Mr. Powell, he added that it was not even necessary for the application for a licence to be made out in English, but they should take good care that the application was written so that the Magistrate could understand it.

DEFINITION OF DOMICILE.

In defining "domicile," Mr. Sampson said it referred to the man who came to the Cape Colony intending to live here for the rest of his life, and not with the intention of making [redacted] better for him to live in India, when, of course, his domicile would not be here.

The deputation then thanked Mr. Sampson for such a satisfactory hearing, and withdrew.—*Cape Argus.*

Facts and Comments.

CORRESPONDENCE.—J. S. DONE, Your letter [redacted] unsuitable for this journal, and has already appeared in the Press.

A letter on grievances in East London is held over until next issue.

A REPORT OF A PRESENTATION to Mr. L. W. Ritch by the British Indians in Johannesburg, together with a letter from Mr. Ritch, [redacted] unavoidably held over until next issue.

MR. PARSEE RUSTOMJEE returned to Durban on Tuesday, from his trip to Capetown and Johannesburg. He has been much benefitted in health by his holiday. He leaves again shortly for India.

MR. AND MRS. L. W. RITCH and family arrived by the same train *en route* to England. A large crowd of friends, both Indian and European, bade him good-bye at Park Station, Johannesburg. Mr. Ritch has for a long time been one of the most earnest friends of the oppressed Indian. It [redacted] with regret that we part from him, even though we trust the parting is only temporary. In the name of the whole Indian Community of South Africa, we wish Mr. Ritch and his family *bon voyage.*

INDIANS IN THE O.R.C.—Theoretically, Indians and other Asiatics are not allowed to live in the Orange River Colony. They are, however, creeping in occasionally. The Chamber of Commerce makes a protest, but this is only where there is a probability of the Asiatic running a winkle of some sort. In to-day's *Gazette* no fewer than 13 coolies received permission to reside in the O.R.C. There is also one application for permission.—*Natal Mercury.*

MORE VIGILANCE!—At a meeting at Roodepoort, this week, it was agreed: "That this meeting records its sympathy with the Potchefstroom Vigilance Association for the creditable and manful attitude which they are adopting in fighting the Asiatic question." Carried by acclamation.

It was further decided:—"That this meeting of ratepayers hereby instructs the Vigilance Association to carry out a strong agitation against the Asiatic immigration into the district."

This was carried unanimously.—*Potchefstroom Budget.*

INDIAN MAILS.—The Natal Direct Liner *Umzinto*, sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 21st March. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

The British India Steam Navigation Co's four-weekly steamer sails for Bombay direct, on or about 24th March. Messrs. W. Dunn & Co., and Messrs. Dada Abdoola & Co., are the Durban Agents.

INDIANS IN NORTHERN DISTRICTS. In the current "Gazette" appears a translation [redacted] Law 3 of 1885 [redacted] the late Transvaal Republic, which has reference to Asiatics living in the Transvaal, and also Clause 9 of the proclamation issued when the Northern Districts were taken over by Natal, [redacted] which it is stated that this law would continue in force. This law lays down that the Government have the right to appoint special streets and locations in which Asiatics must reside, and also that they cannot become possessors of fixed property.—*Natal Mercury.*

BOOKS

YOU SHOULD

READ.

Poverty and un-British Rule in India.—BY DADABHAI NAOROJI. This is a compendium and reprint of [redacted] that the author has uttered on this, and on kindred subjects, during a long and busy life. These consist of a paper read before the East India Association in 1876, correspondence with the India Office 1883, a memorandum on the moral poverty of India in 1880, papers of 1887, refuting articles by Sir Mountstuart Grant Duff, the author's speeches in the House of Commons in 1894 and 1895, his contributions written in 1895 to the Royal Commission on Indian Expenditure; a paper on the simultaneous Examination question, his statements submitted to the Indian Currency Committee [redacted] 1898, selections from his addresses and a paper on the State and Government of India under its native rulers. **Price 6/- post free.**

Ranade and Telang.—Appreciations by the Hon. Mr. G. K. Gokhale, C.I.E., Member of the Imperial Legislative Council, and by Mr. Dinshaw Edulji Wacha, President of the 17th Indian National Congress. With Portraits of Ranade, Telang, Gokhale and Wacha. **Price 1/- post free.**

Industrial India.—By Glyn Barlow, M.A., Principal Victoria College, Palghat, and formerly Editor of *The Madras Times.* Contents:—1. Patriotism in Trade. 2. Cooperation. 3. Industrial Exhibitions. 4. The Inquiring Mind. 5. Investigation. 6. Indian Art. 7. Indian Stores. 8. India's Customers. 9. Turning the Corner. 10. Conclusion. **Price 3/- post free.**

Apply to—

G. A. NATESAN & Co., Esplanade, Madras

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૧૮ મી માર્ચ, ૧૯૦૫. અંક ૧૧.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૧૮ મારચથી તા૦ ૨૪ મારચ સુધી ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫

હીંદુ—ફાગણ સુદ ૧૨ થી ફાગણ વદ ૪ સુધી, સંવત ૧૯૦૫

મુસલમાની—તા. ૧૧થી મહોરમથા. તા. ૧૦ મો મોહરમ સુધી ૧૩૨૨ હીજરી.

વાર.	ખ્રિસ્તી તારીખ	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ	સુર્યોદય ક.	સુર્યોદય મી.	સુર્ય અસ્ત. ક.	સુર્ય અસ્ત. મી.
શની...	૧૮	૧૨	૧૧	૬	૧	૬	૯
રવી...	૧૯	૧૩	૧૨	૬	૧	૬	૮
સોમ .	૨૦	૧૪	૧૩	૬	૨	૬	૭
મંગળ	૨૧	૧૫	૧૪	૬	૨	૬	૬
બુધ...	૨૨	૧	૧૫	૬	૩	૬	૪
ગુરુ...	૨૩	૩	૧૬	૬	૪	૬	૩
શુક્ર...	૨૪	૪	૧૭	૬	૪	૬	૨

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

શનીવાર, તા૦ ૧૮ માર્ચ, ૧૯૦૫.

નતાલમાં નવી ધાડ.

જુલમ વધારવાની યોજના.

નાતાલના સરકારી ગેઝેટમાં હાલ મળનારી પારલામેન્ટમાં રજુ કરવાના ધારાના ખરડા છપાવવા માંડ્યા છે, તેમાં એક મ્યુનિસિપાલિટિઓના સંબંધમાં છે. આ કાયદો પસાર થાય તો હિંદીઓના હકમાં ભારે નુકશાન થશે, અને હાલ થાય છે તેથી વધારે જુલમ થવાનો ડર રહે છે.

ખરડામાં કાયદાની શરૂઆતમાં કેટલાએક શબ્દોના અર્થ આપેલા છે: દાખલા તરીકે 'કલર્ડ' માણસ કોને સમજવો, 'અન્સિવિલાઇઝ્ડ' એટલે જંગલી કોણ, વિગેરે. 'કલર્ડ' માં કુલી અને લસ્કર સમાઇ જાય છે; અને જંગલીમાં કરારનામામાં આવેલા હિંદીઓ અને તેનાં બાળ બચ્ચાં. અમે એમ ધારીએ છીએ કે કુલી કોણ અને લસ્કર કોણ એની સમજુતી બરાબર આપવી જોઇએ; કારણ કે તેમ કરવાના અનુભવપરથી પુરી જરૂર જણાય છે. કરારનામામાં આવતા ગરીબ હિંદીઓને જંગલી જાતના કહેવા એ તો હિંદુસ્થાનને અપમાન પમાડવા બરોબર છે. હવે, આ શબ્દો ટુંડપાય રીક્ષા વિગેરે સંબંધીના કલમોમાં વપરાય છે. એટલે તમામ હિંદી કોમને તેથી ખમવું પડશે. કારણ કે એ ધારાનો અમલ કાફર અને ગોરી પોલીસ કરશે, અને તેઓ કુલી અને હિંદીમાં ફેર સમજતા નથી એતો અનુભવથી સિદ્ધ થયું છે. તેમજ જંગલી જાતનું. નિશ્ચયમાં ઘણા ખરા કરારનામામાં આવેલા હિંદીઓના છોકરા છે; તેઓ સુઘડતાથી રહે છે, મહેનતુ છે, લોકોપયોગી છે. તે છતાં કાયદા પ્રમાણે તેઓ જંગલીમાં ખપશે! વળી, જેમ ટ્રાંસવાલમાં તમામ હિંદીઓ રજીસ્ટર્ડ થવા જોઇએ તેમ નાતાલમાં આ લોકને પણ થવું પડશે! શા સારૂં તેઓ કાફરા જેવા છે? આતો શરૂઆત છે. જેમ ટ્રાંસવાલમાં અસલ કુલી અને જંગલીઓ સારૂજ ખાસ ધારા ઘડવાની માંગણી થઇ હતી, અને પછી તેમાં તમામ એશિઆટિકને સમાવી દીધા, તેમ અહિં પણ યોજના ચાલી રહી છે. આ દેશના કાયદા ઘડનાર સમજી ગયા છે કે જો પોતાની મુરાદ હાંસલ કરવી હોય તો પહેલાં ધીમેથી પગ પસારો કરવો, એટલે પછી મરજી મુજબ કરતાં હરકત નડે નહિ. કાયદો આટલેથીજ અટક્યો નથી. 'બર્જેસ' કોને ગણવો તેની સમજુતીમાં એમ છે કે ૧૮૯૬ ના ૮ મા કાયદા પ્રમાણે જેઓ પારલામેન્ટમાં વોટ આપી શકતા નથી તેઓથી મ્યુનિસિપાલિટિમાં વોટ આપી શકાય નહિ—એટલે, ટુંકામાં હિંદીઓનો મ્યુનિસિપલ વોટ પણ છીનવી લેવો! પોલિટિકલ વોટ તો ગયો પણ તે સાથે હવે મ્યુનિસિપલ વોટ પણ ખોવાનો વખત આવ્યો છે! ૧૮૯૬ નો કાયદો થયો તે વખતે મરહુમ મિ૦ એસ્કમ્બ અને સર જોન રોબિન્સને દિલાસો આપ્યો હતો કે હિંદીઓનો માત્ર પોલિટિકલ વોટજ છીનવી લેવાય છે મ્યુનિસિપલ વોટતો અનામત રહેશે; અને આજ મ્યુનિસિપલ વોટના હકપર હુમલો થાય છે એ પણ આ જમાનાની બલિહારી! આ સિવાય બીજી પણ એવીજ ખરાબ કલમો છે પણ તે વિશે હવે પછી લખીશું.

આજથી બે વરસ ઉપર લોર્ડ મિલ્નરે બજાર નોટિસ કાઢી ઢંઢેરો પીટ્યો કે ખુદ વડા સરકારના અમલમાં પણ મહારાજા એડવર્ડના વહાલી અને વફાદાર રઇયતની કોડી જેટલી પણ ગણત્રી નથી. ત્યારથી હિંદીઓ વિરુદ્ધ આખા દક્ષિણ આફ્રિકામાં લાગણી ઉશ્કેરાઇ, અને હાલ થોડા વખત થયાં ઉભરાઇ જાય છે. અમારા વાંચનારને યાદ હશે કે આ ત્રાસદાયક નોટિસો નીકળતાં જ નાતાલની ટાઉન કાઉન્સિલોએ હિંદીઓ સામાં બળતરો કાઢવા માંડ્યાં. અને આપણા ડરબનના મેયર મિ૦ એલિસ બ્રાઉને એક મહોટી મિનિટ ઘડી પ્રસિદ્ધ કરી. આ મિનિટ જાહેર થતાં તમામ નાતાલના આપણા ભાઇઓએ ડરબનના કોંગ્રેસ હોલમાં મોટી સભા ભરી તેમાં મેયરની મિનિટપર સખત ટીકા કરી ઠરાવો પસાર કર્યા, અને કેબલ કરી વિલાયતમાં પણ એકદમ તે વિશે ખબર કરી અને પોતાનું પાણી બતાવી આપ્યું. પરિણામે આવો કઢંગો કાયદો ઘડાવો બંધ થયો. તે વખત મિલ્નર સાહેબે એમ કહ્યું હતું કે નવા કાયદા ઘડાય ત્યાં સુધી કામ ચલાવવાને ટુંક મુદત સારૂજ એ નોટિસ હતી; પણ તેને બે વરસ થવા આવ્યાં એટલે હવે નાતાલને પણ પાણી બ્હાર આવ્યું છે, અને આ યોજના આવતી પારલામેન્ટમાં મુકાવાની છે. તો હવે આ બાબતમાં આપણી ફરજ દેખાઇ રહી છે, અને તે એ કે બનતી કોશિસ ચલાવી આ ત્રાસદાયક કાયદો નહિ પસાર થાય તેમ એકસંપે વગર ઢીલે હિલચાલ શરૂ કરવી.

એક ટેસ્ટ કેસ.

શેઠ હાજી હબીબની જીત.

પ્રીટોરિઆની બ્રિટિશ ઇંડિયન કમિટીના બાહોશ સેક્રેટરિ શેઠ હાજી હબીબે પીટર્સબર્ગની ટાઉન કાઉન્સિલ સામે હિંમતથી બાથ ભીડી ટેસ્ટ કેસ કરી અને જીત મેળવી તેથી તેમને અંતઃકરણ પૂર્વક મુબારકબાદી આપીએ છીએ, અને ઉમેદ રાખીએ છીએ કે એઓ આવીજ ખંતથી હિંદી કોમની સેવા કરવા કરશે એટલુંજ નહિ પણ બીજા આગેવાનોને પોતાની માફક સચેત અને જાગ્રત કરી તેઓને પણ પોતાની ફરજો અદા કરવા ઉત્તેજન આપશે. ટેસ્ટ કેસની હકીકત ટુંકમાં આ પ્રમાણે છે. પીટર્સબર્ગમાં એક જમીનના ટુકડાપર ઇમારત બાંધવાને ધારા મુજબ ટાઉન કાઉન્સિલને પ્લેન મોકલ્યા. ટાઉન કાઉન્સિલે જવાબ દીધો કે કાયદા પ્રમાણે એશિઆટિકથી ગામમાં મકાન બંધાવાય નહિ. આપરથી ટેસ્ટ કેસ થયો. ચુકાદો સર જેમ્સ રોઝ ઇન્સે, જેમ આગલા

શેઠ હબીબ મોટનના ટેસ્ટ કેસમાં અપીલ ઇનસાફથી આપ્યો હતો તેમજ આ વખત પણ આપ્યો અને શેઠ હાજી હબીબ ખરચા સહીત જીત્યા એટલે ટાઉન કાઉન્સિલ હારી, અને ખરચો પણ ભરવો પડશે.

કેપ કોલોનીમાં વેપારીઓનાં લાઇસેન્સનો નવો કાયદો.

તેની સામે હિંદી વેપારીઓએ લીધેલો વાંધો.

બ્રિટિશ ઇન્ડિયન લીગ કે જે આશરે ત્રણ વરસ અગાઉ કેપ ટાઉનમાં સ્થાપવામાં આવી હતી તેના આશ્રય નીચે તા. ૭ મી મારચે એક સભા બોલાવવામાં આવી હતી. કેપ કોલોનીની સરકારે વેપારના લાઇસેન્સનો જે કાયદો ઘડેલ છે તે ગેરવાજબી હોવાથી હિંદીઓને આ સભા બોલાવવાની જરૂર પડી હતી. તે કાયદાનો હેતુ હિંદી વેપારીઓને હેરાન કરી તેમને વેપાર કરતા અટકાવવાનો છે. આ સભાના પ્રમુખ મી૦ આદમ એચ. જી. મહમદ હતા, અને બીજા હાજર થએલા હિંદીઓમાં મેસર્સ એ. કાદર, એમ. ઇનસ, પી. લછમીરામ, જે. એમ. એચ. ગુલ, મહમદ અબાસ, અબદુલ ગફુર, શેખ અલી, એમ. હલીમ અને [illegible] હતા. આશરે ૨૦૦ હિંદીઓ આ સભામાં હાજર થયા હતા. સભાનું કામ નીચે પ્રમાણે ચલાવવામાં આવેલ હતું.

પ્રમુખનું ભાષણ.

પ્રમુખે શરૂઆતમાં જણાવ્યું કે અમુક કોમનેજ લાગુ પડે એવા કાયદા હવે કેપ કોલોનીમાં કેટલાક વખતથી ઘડવા શરૂ થએલા છે. આથી હિંદી કોમ કે જે બ્રિટિશ સરકારના કાયદાને માન આપનારી અને વફાદાર બ્રિટિશ રૈયત છે તેને ઘણું નુકશાન ખમવું પડે છે.

આવા કાયદાઓને જન્મ આપનાર કેપની પારલામેન્ટ છે; પણ તેથી તમારે એમ નથી માનવાનું કે પારલામેન્ટના સઘળા મેમ્બરો તેવા એકપક્ષી કાયદાઓ કરવાને સંમતિ આપે છે. પારલામેન્ટમાં ઉદાર વૃત્તિવાળા અને નિષ્પક્ષપાતપણે જોનારા કેટલાક પ્રતિનીધિઓ છે. હિંદીઓ જો તેઓને ખરી હકીકતથી વાકેફ કરી અરજ કરશે તો દાદ મળી શકે તેમ છે. આ સભા બોલાવવાનો એજ હેતુ છે. હિંદીઓએ ત્રણ બાબતમાં વાંધો લેવાની જરૂર છે. (૧) લાઇસેન્સનો કાયદો. (૨) ઇમીગ્રેશનનો કાયદો અને (૩) સરકાર હિંદીઓને હેરાન કરવા માટે જે ટુંકે વિચારોથી પગલાં ભરે છે, અને હલકા ધોરણ અને પદ્ધતિપર ચાલે છે તે. આ ત્રણ બાબતો સામે સખત વાંધો લેવો જોઇએ.

લાઇસેન્સનું બીલ સરકારે પારલામેન્ટમાં રજુ કરવાનું છે અને તેમાં એક કલમ એવી દાખલ કરેલ છે કે તેથી હિંદી વેપારીઓને લાઇસેન્સ મળવું મુશ્કેલ થઇ પડે તેમ છે. તે કલમ એવા પ્રકારની છે કે જે માણસને કોઇ પણ યુરોપની ભાષા આવડતી હોય તેને જ હવે પછી લાઇસેન્સ મળી શકશે. આ કલમનો મર્મ જોતાં એમ લાગે છે કે હિંદીઓ યુરોપની ભાષા જાણતા નથી તેથી કરી તેઓને લાઇસેન્સ મળવામાં વાંધો આવશે અને વેપાર કરી શકશે નહિ; પણ તેઓ ભુલી જાય છે કે હિંદીઓ બ્રિટિશ પ્રજા છે. જ્યારે યાહુદીઓની ભાષા કબુલ રાખવામાં આવે છે ત્યારે હિંદીઓ કે જે ના. શહેનશાહની પ્રજા છે તેમની ભાષા શા માટે કબુલ રાખવી ન જોઇએ? વળી તે પ્રજાની સંખ્યા કેટલી મોટી છે? આખી શહેનશાહતનો બે ત્રતીયાંસ ભાગ હિંદીઓ છે ત્યારે તેઓના દેશની ભાષા નામંજુર કેમ થઇ શકે? હમણાં જે પ્રધાન મંડળ સત્તામાં છે તેઓને આ બાબતનો ખુલાસો પુછવાની જરૂર છે. બીજી બાબત ઇમીગ્રેશનના કાયદા વિષે છે. આ કાયદામાં સુધારો કરવાને પ્રધાન મંડળના એક પ્રધાન તરફથી દરખાસ્ત મુકાએલ છે. જ્યાં સુધી આ સુધારો થાય નહિ ત્યાં સુધી આપણે શાંત અને ચુપકીથી બેઠા રહેવાનું નથી.

લાઇસેન્સના બિલનો હેતુ લોકોને એમ જણાવવામાં આવેલ છે કે અનીયમીતપણે વેપાર ચાલવાથી વેપારી વરગને નુકશાન થાય છે. જો એજ ખરૂં હોય તો તેમાં સુધારો કરવામાં સરકારે હિંદીઓને મદદ કરવી જોઇએ. હિંદીઓના હિતને નુકશાન થતું અટકાવવાની તેઓના આગેવાનોની ફરજ છે, અને તે ફરજ તેઓએ અદા કરવી જોઇએ. પરદેશીઓને જ્યારે કોલોનીમાં દાખલ થઇ વેપાર કરવામાં વાંધો આવતો નથી ત્યારે હિંદીઓ જે બ્રિટિશ પ્રજા છે એટલુંજ નહિ પણ સઘળી બ્રિટિશ પ્રજાનો મોટામાં મોટો ભાગ છે તે કોલોનીની સરકારે ખ્યાલ બહાર ન રાખવું જોઇએ. કેપ કોલોનીમાં હાલ થોડા વખત થયાં સખતાઇ શરૂ થએલ છે અને નાતાલની સરકાર કરતાં પણ વધારે સખ્ત ધારાઓ કરવા ધારે છે. ના. શહેનશાહ રાજ્યાભિષેકની વેળાએ જે શબ્દો બોલેલા છે તે ઉપર કોલોનીની સરકારે ધ્યાન આપવું જોઇએ. પ્રમુખે ત્યાર પછી મી૦ ગુલને તે બાબતમાં ઠરાવની દરખાસ્ત મુકવા સુચવ્યું તે ઠરાવ એ હતો કે:—આ મીટીંગ એવા ઠરાવપર આવે છે કે લાઇસેન્સના કાયદાનો ખરો હેતુ હિંદી વેપારીઓને વેપાર કરતાં અટકાવવાનો હોવાથી—જે તેમાં દાખલ કરેલી યુરોપી ભાષાની ફરજીઆતપરથી માલુમ પડે છે—તેવો કાયદો પસાર કરવામાં ખુલ્લી રીતે અંતઃકરણ પુર્વક વાંધો લેય છે.

[અધુરૂં.]

હિંદ પ્રતિ ઇંગ્લાંડની ફરજ.

મી૦ સી. જે. ઓડોનલે આપેલું ભાષણ.

ઇંગ્રેજ સરકાર જેવા મોટા રાજ્યને [illegible] લાગે તેવી રાજનીતિ હિંદુસ્થાનની પ્રજા તરફ ચલાવવાના સંબંધમાં મી૦ સી. જે. ઓડોનલે વોલવર્થમાં (કલકત્તાની પાસે) જાહેર સભામાં જે ભાષણ આપેલું હતું તે ઘણા શ્રોતાઓને ચોંકાવનારૂં હતું. હિંદુસ્થાન પ્રતિની પોતાની ફરજો ઇંગ્લાંડ બરાબર અદા નથી કરતું એવું તહોમત મુકતા પહેલાં વક્તાએ જણાવ્યું હતું કે મને જાતિ અનુભવ હોવાથી હું જે બે શબ્દો કહીશ તે બરોબર સાચા છે એમ ખાત્રીથી કહી શકીશ. વળી તેણે જણાવ્યું હતું કે મને આટલે સુધી જાતિ અનુભવ હોવા છતાં મારી કેટલીક હકીકતો સરકારી અમલદારોની નોંધપરથી જાહેર કરૂં છું. તે ઉપરાંત પોતાની હકીકત વધારે પુરવાર કરવાને માટે હિંદુસ્થાન સંબંધનાં બે પુસ્તકોના આધાર બતાવ્યા હતા. શરૂઆતમાં તેણે જણાવ્યું કે મારો આજનો વિષય હિંદુસ્થાનના ખેડુતોપર પડતા અસહ્ય કરના બોજા સંબંધમાં બે શબ્દો બોલવાનો છે. હિંદુસ્થાનના ખેડુતને આપવા પડતા કરો ઘણાજ અસહ્ય અને ખેડુત વર્ગને પાયમાલ કરનારા છે. આ બોજો એટલો બધો છે કે અહિં બેઠેલા જો તે હકીકત બરાબર સમજી ધ્યાન પુરવક જોશો જાણશો તો ખસુસ તે ગરીબ વર્ગ તરફ દયાની લાગણીથી જોશો. આ બાબતમાં મારો હેતુ એવો છે કે આ બોજો ઓછો કરવાને માટે આપણા દેશમાં (વિલાયતમાં) વસતા રાજદ્વારી વર્ગમાં અથવાતો આ સંબંધી કામ કરવા વાળાઓની પાસે, પછી તે ગમે તેવા હોય—કેથોલીક કે પ્રોટેસ્ટંટ, ગરીબ કે શાહુકાર અથવા ગમે તે પંક્તિનો હોય—તેવાની પાસે આપણી પુરતી વગ પહોંચાડી અહિંની સઘળી હકીકતથી તેમને પુરતા વાકેફ કરવા. હું કબુલ કરૂં છું કે ઇંગ્રેજી રાજ્યથી આ દેશને ઘણા ઘણા ફાયદા, સુલેહ શાંતિ, ચાલતા જમાનાનો સુધારો વિગેરે થયા છે; પણ હિંદુસ્થાનવાસીઓની ઉત્તમ વરતણુક ભુલી જવી નથી તેવી. એક અબજ કરતાં વધારે વસતીવાળા ભાગ ઉપર અમુક વરસો સુધી ચલાવેલા રાજ્યના અનુભવથી હું જણાવી શકું છું કે હિંદુસ્થાનવાસીઓને માટે આપણે (ગોરા લોકોએ) ઘણું ઘણું દુઃખ વેઠવું પડેલ છે, તેમને ઘણી તરેહથી ફાયદો કરી આપેલ છે; પણ તે બધું તેના પર આટલો બધો કરનો બોજો નાંખી તેમને

મરણ કષ્ટથી બચાવવાને માટે નહિ? તે લોકોની સ્થિતિ કંગાલ થવાનું મુખ્ય કારણ તેમને આપવો પડતો ભારે કરનો બોજો છે. પૂર્વ અને પશ્ચિમ હિંદુસ્થાનના લોકોની સ્થિતિ જોઈને મને ત્રાસ ઉત્પન્ન થાય છે. પશ્ચિમ હિંદુસ્થાનમાંહેલા જમીનના માલીક સરકાર થઈ પડયા છે. ભયંકર દુકાળ જેથી દેશ પાયમાલ થઈ ગયો તે પુર્ણ થયા બાદનું પરિણામ આવ્યું. લૉર્ડ કર્ઝને ધાર્યું હશે કે સરકાર દુકાળથી પાયમાલ થઈ ગએલા ખેડુતો પાસે બાકી રહેતા નાણાં જતા કરશે પરંતુ અફસોસ! તેમ થયું નહિ. તેઓના પાક દુકાળના વરસ પછી પાણીની તંગીને લીધે પુરતા થયા નહિ. તેઓને દુકાળના વરસની વધારાની ભરવાની હતી. આવી સ્થિતિમાં જેઓ કાંઈ બીજે વરસે ભરી શક્યા હતા તેઓ પણ તદ્દન પાયમાલ થઈ ગયા. આ નાણાં સરકારે અવશ્ય કરી માફ કરવા જોઈતા હતા. કાઉન્સિલના સભાસદ મી૰ ઇ. રોજર્સ પોતાના રીપોર્ટમાં બતાવે છે કે ૧૮૯૦ થી ૧૯૦૦ સુધીમાંના ૧૧ વરસમાં ૬,૪૦,૦૦૦ જમીનવાળા માણસો ઘરબાર વિનાના રખડતા થઈ પડયા અને પચાસ લાખ માણસ મરી ગયું, આ બધું માત્ર વધારે પડતા કરના બોજાને લઈને છે. કારણ કે સરકારે પોતાનું લેણું પાક થયો હોય કે ન થયો હોય તોપણ સખતાઈ વાપરીને લીધું હતું. આ સમયના પંજાબના રીપોર્ટપર માલુમ પડે છે કે આશરે ૫૦૦ કરતાં વધારે ગામડાંના ખેડુતોમાંના લગભગ અરધા જુના ખેડુતો આવાજ કારણસર પાયમાલ થઈ ગયા છે!

હિંદુસ્થાનની આ સ્થિતિ ખરેખર દયાજનક જણાય. સરકારે પોતાનું લેણું વસુલ કરવામાં કાંઈ પણ દયાની લાગણી નથી જણાવી તે ખેદકારક છે. હિંદુસ્થાનના ખેડુતોની પાયમાલીનું કારણ વરસાદની તંગી નથી પણ "માણસોનો લોભ" છે. લંડનની ઇંડિઆ ઓફિસે બહાર પાડેલા પુસ્તક "મોરલ એન્ડ મટીરીઅલ પ્રોગ્રેસ ઓફ ઇંડિઆ" માં જે એક ફકરો ટાંકયો છે તે મને ઉપરની હકીકત તપાસતાં ખરો લાગે છે. આ ફકરામાં જણાવ્યું છે કે હિંદુસ્થાનમાં દાણાનો દુકાળ નથી પણ નાણાંનો છે.

આવે વખતે ઈંગ્લાંડની ખરી ફરજ શું છે? ખરું જોતાં તો આ દેશના સત્તાધીશો ઉપર સઘળો આધાર રાખી શકાય કે જેઓ આ દેશની ખરી હકીકતથી વાકેફ છે. તેઓને હિંદુસ્થાનના ગરીબ ખેડુ વર્ગને આપવું પડતું કરનું પ્રમાણ અમુક હદ સુધી રાખવા પ્રયત્ન કરે તો પછી ખરો ઇનસાફ મળવામાં બહુજ થોડી મુશ્કેલીઓ રહે.

મી૰ ઓડોનલના હિંદુસ્થાનના કલ્યાણ વિષેના ભાષણનો બીજો વિષય એ હતો કે હિંદમાં કેફી વસ્તુઓનો વેપાર તદ્દન બ્રિટિશ સરકારની દેખરેખ નીચે કરવામાં આવે છે. કેફી દારૂ પાકે સરકાર તરફથીજ બનાવી હિંદમાં પુરો પાડવામાં આવે છે, અને તે [illegible] લગભગ ૫૦ લાખ રૂપીઆની આવક તેઓ લીએ છે. આવી મોટી રકમ કાંઈ હિંદ આપેના લોકો સંતોષથી ભરે છે તેમ નથી, પણ તે માત્ર રાજદ્વારી હીલચાલોનું પરિણામ છે. સરકારના આ ઝેરના વેપારથી રૈયતોમાં થતી અસર વિષે મી૰ ઓડોનલ અસર કારક રીતે બોલ્યા હતા. છેવટે તેમણે પોતાની જુસ્સાવાળી ભાષાથી હાજર રહેલા દરેક પોતાને તેઓથી બનતી મદદ કરવા સુચવ્યું અને ગેરવ્યાજબી કાયદાઓમાં સુધારો કરવાની પ્રેરણા કરી આ માયાળુ અને શાંત પ્રજાનું રક્ષણ કરે તેવી પ્રભુપાસે પ્રાર્થના કરી.

લડાઈના સમાચાર.

મકડનની આગળ રૂશિઆ જાપાનીઓથી ઘેરાઈ ગએલ છે, અને નાસી જવાનો કોઈ પણ રસ્તો રહેલ નથી. તોપણ રૂશિઆ બહાર નીકળવાને ઘણોજ યત્ન કરે છે. નાસી જતી રૂશિઅન ટુકડીઓની પછવાડે જાપાનનું લશ્કર ચડી ચુક્યું છે. અને કેટલુંક નુકશાન રૂશિઆને ખમવું પડેલ છે. રૂશિઆના જનરલ કોબાર્સને તાબે થઈ જવું પડયું છે. એમ સેંટ. પીટર્સબર્ગના તાર ઉપરથી જણાય છે.

રૂશિઅન જનરલ કુરોપેટકીન આવી ભય ભરેલી સ્થિતિમાંથી બચવાને ઘણી મહેનત કરે છે. લડાઈના ખબરો આપવા બંધ કરેલ છે. આખુ રૂશિઆનું લશ્કર તાબે થઈ જાય તેવો મામલો અટકાવવાને થોડા ઘણા સીપાઈઓના ભોગ આપીને પણ બાકીનાએ નાસી છુટી જવું એજ રસ્તો રૂશિઆને રહેલ છે, અને તે તેઓની છેલી આશા છે; જો તેમાં નિષ્ફળ જશે તો કુરોપેટકીનને તાબે થઈ જવાની જરૂર પડશે.

મકડનથી આઠ માઈલને છેટે રૂશિઆએ રાખેલો દારૂ ગોળો જાપાનના હાથમાં આવી ગએલ છે, તેમાં સાઠ લાખ કારતુસો છે.

મકડનની લડાઈમાં અત્યાર સુધી જાપાનીઓએ જે જીત મેળવેલી છે તેમાં તેઓને ૫૦,૦૦૦ માણસનો ભોગ આપવો પડેલ છે. રૂશિઅનોએ પણ બતાવી આપ્યું છે કે તેઓ ધિક્કારવા લાયક શત્રુઓ નથી; પણ તેઓને અંતે પાછા હઠવું પડેલ છે. રૂશિઆનો જનરલ કુરોપેટકીન તો ક્યાં છે તેની પણ કોઈને ખબર પડતી નથી.

રૂશિઅન પ્રજાની સલાહ કરવાની મરજી—રૂશિઅન સરકાર તેઓની પ્રજાને લડાઈની ખરી હકીકત જણાવતા નથી: તો પણ ઘણું થોડું બહાર પડેલ છે. રૂશિઆને નાઉમેદ ભરેલી સ્થિતિમાં મુકવાને પ્રજાવર્ગ ખુશી નથી. મંચુરિઆમાં વધુ રૂશિઅન લશ્કર મોકલવાનો વિચાર ચાલે છે.

રૂશિઆએ ફ્રાન્સને વચમાં પડવાને અરજ કરેલી છે; અને રૂશિઆની આબરૂ સચવાય એવા કોલકરારો કરવાને ખુશી બતાવેલી છે. આ ઉપરથી ફ્રેન્ચ અને બ્રિટિશ પ્રધાન મંડલ વચ્ચે પત્ર વહેવાર ચાલે છે. અને અંગ્રેજો આ બાબત જાપાનને જલદી જણાવશે એમ ધરાય છે.

હિંદુસ્થાનમાં ઐક્યતાની જરૂર.

મીસીસ એની બીસેંટે થોડા વખત અગાઉ મુંબઈમાં આખા હિંદુસ્થાનને એકરૂપ થવાની જરૂરપર ભાષણ આપતાં નીચે પ્રમાણે જણાવેલ હતું.

હિંદુસ્થાનમાં ઐક્યતા થતાં પહેલાં તેણે સહનશીલતાનો ગુણ શીખવો જોઈએ. કારણ કે જાતી ઘણી હોવાથી ધરમ સંબંધી અને બીજી બાબતોમાં પણ મત ભેદ થવા સંભવ છે. જુદા જુદા મત ધરાવનારી આવી કોમો એક બીજા તરફ ધિક્કારની નજરે જોઈ પોતાનોજ મત સાચો છે એમ પકડી રાખી સામાના મતને તરછોડી નાંખે તો ઐક્યતા થવી મુશ્કેલ છે. મતભેદ હોવા છતાં સહનશીલતા રાખી સામાના મતનો અનાદર ન કરે અને તેઓની તરફ સ્નેહની લાગણીથી વરતે તોજ ઐક્યતાનો પાયો બાંધી શકાશે.

અગાઉ પણ હિંદુસ્થાન ઐક્ય હતું નહિ. કોઈ મોટા રાજાઓના હાથ નીચે છુટે છુટે વખતે કદાચ હિંદુસ્થાન જોડાયલું હશે. પણ હિમાલયથી કેપ કુમારી સુધી અને કાઠીઆવાડથી બંગાળા સુધી એકજ પ્રજાનો વાસો છે એમ આગળની કોઈ પણ તવારીખ ઉપરથી કહી શકાશે નહિ.

અગાઉ નાનાં રાજ્યો અને જુદી જુદી પ્રજાઓ હિંદુસ્થાનમાં હતી. તેઓની રીત ભાત અને તેઓના વીરપુરૂષોની તવારીખો કે જેને માટે તેઓ મગરૂરી ધરાવતા હોય તેઓ પણ જુદા જુદા હતા. દાખલા તરીકે મરાઠાઓ જો શિવાજીનો જન્મ દીવસ મોટો ઉત્સવ ગણતા હોય તો બંગાલીમાં તે ઉત્સવ મોટો ગણાતો ન હોય. એટલે હિંદુસ્થાનમાં કોઈપણ વખત એકજ પ્રજા રહેતી હોય તે માનવું ખોટું છે. જુદા જુદા પ્રાંતો એક બીજાની સાથે કોઈ કુદરતી સંજોગોથી બંધાએલા હોય તેથી તેની પ્રજા ઐક્ય થતી નથી.

જરમની ને ઇટલી સાખે ગણેલ છે. અગાઉ ત્યાં હિંદુસ્થાનની માફકજ જુદાં જુદાં રાજ્યો હોવાથી અદેખાઈથી થતા ટંટાઓ અરસપરસ થતા હતા. પણ હમણાં તે સઘળાં નાનાં રાજ્યો એક થઈ ગયા છે. તેજ પ્રમાણે હિંદુસ્થાનમાં થવું જોઈએ. પણ તેમ થતાં હિંદુસ્થાનના જુદા જુદા ધરમો વિઘ્ન રૂપ થઈ પડે છે. હિંદુ મુસલમાનોએ એક બીજાઓનો ધરમ જુદો હોવા છતાં સ્નેહ ભાવથી વરતવું જોઈએ, અને ધરમથી થતી જુદી જુદી જાતીઓ બંધ થવા જોઈએ. જે

પ્રાંતમાં તેઓ રહેતા હોય તેજ તેઓનો દેશ છે એમ ન સમજવું જોઇએ પણ આખો હિંદુસ્થાન તેઓની જન્મભુમિ છે એમ માનવું જોઇએ.

એકત્વતા કરવાને વાસ્તે બીજો ઉપાય એ છે કે એક મોટી હિંદી સભા સ્થાપવી જોઈએ. આ સભાની શાખાઓ દરેક પ્રાંતમાં હોવી જોઈએ. કુસંપનાં પરીણામોથી તેમજ પણ દરીદ્રતા અને દુકાળથી હમણા જે હિંદુસ્વાન પીડાય છે, તેને અટકાવી ઉગારવાનો ઉપાય હિંદીઓનાજ હાથમાં છે. ખેતીની વિદ્યા ખેડુત વર્ગમાં સુધરેલા દેશોની રીત પ્રમાણે ફેલાવી ખેતીવાડીને ઉત્તેજન આપવું જોઇયે.

દાખલા તરીકે એક બંગાલી જમીનદારના છોકરાએ વિલાયત કે બીજા સુધરેલા દેશોમાં જઇ ખેતી વાડી ની વીદ્યા શીખી ખેતીવાડીમાં જનો દાખલ કરી હિંદની ખેતીને સુધારવી જોઇયે. આથી એક જમાનામાં ખેડુતની સ્થિતિમાં ફેરફાર માલુમ પડશે.

બીજું કેળવણી આપવાનું કામ સરકારની પાસેથી લઇને હિંદીઓએ પોતાનાજ હાથમાં રાખવું જોઇએ, કે જેથી ખરી અગત્યતા શું છે તે તેઓને ખબર પડે. તે બાબતનો ખરચો સરકારની પાસેથી લેવા કરતાં ખાનગી રીતે કાઢવો જોઇએ. બેશક આમ કરવામાં હિંદીઓએ આત્મભોગ આપવોજ પડશે; પણ તેથીજ હિંદી પ્રજાની એકત્વતાનો સંભવ છે. ઈંગ્લેંડ સ્કોટલાંડને ધિક્કારથી જોતા હતા તેજ પ્રમાણે જો હિંદુસ્થાનના જુદા જુદા પ્રાંતો એક બીજા તરફ જુએ તો એક પ્રજા થવાની આશા નથી; પણ હમણાં જેમ ઇંગ્લાંડ અને સ્કોટલાંડ એક થઇ ગયાં છે અને જેમ ઇંગ્લાંડનો વીરપુરૂષ તે સ્કોટલાંડનો પણ વીરપુરૂષ ગણાય છે, તેજ પ્રમાણે મુસલમાનોનો અકબર માત્ર મુસલમાનોમાંજ નહિ પણ આખા હિંદુસ્થાનમાં વીરપુરૂષ તરીકે મનાવો જોઇએ. તેમજ શિવાજી માત્ર મરાઠાઓમાંજ પુજ્ય ગણાવો જોઈએ નહિ, પણ આખી હિંદી કોમમાં પુજ્ય ગણાવો જોઇએ.

જેમ માણસ ઉંચી સ્થિતિએ પહોંચવાનુ ધોરણ કલ્પના શક્તિથી રચી તેને મેળવવાનો પ્રયત્ન કરે છે, તે જેટલું સ્તુતી પાત્ર છે તેજ પ્રમાણે આખી પ્રજાએ પણ એક ધોરણ કલ્પી તેને પહોંચવાની અભિલાષા રાખવી તે સ્તુતિ પાત્ર છે. તેવી ધારણાઓ તરફ બીજાઓ જોકે તિરસ્કારથી જોઇને આપણા વિચારોને ગાંડાપણું કે હવામાં બાંધેલા કિલ્લા ગણતા હોય તોપણ આપણે બાંધેલી ઈચ્છાઓને પરિપુર્ણ કરવામાંજ આપણી શક્તિ સમાએલી છે એમ આપણે માનવું જોઇએ.

દાખલા તરીકે જરમની એક રાજ્ય બનશે એમ માનવું મુશ્કેલ ગણાતું. મોટા મોટા રાજદ્વારી માણસો પણ એવી ધારણાને હસી કહાડતા, અથવાતો ગાંડા પણું માનતા પણ કવિઓ તેઓની કલ્પનાશક્તિથી જરમની એક થશે ત્યારે તે રાજ્યની સ્થિતિ કેવી થશે તે ગાતા હતા. કવિઓના તરંગ પ્રમાણે પ્રીન્સ બીસ્માર્કે જરમનીની સ્થિતિ સુધારી જરમનીને એક પ્રજા બનાવી. આજ પ્રમાણે સહનશિલતા, દેશ લાગણી અને આત્મભોગથી હિંદીઓ એક પ્રજા થશે એમ જાણીને તેવી સ્થિતિએ પહોંચવાને હિંદીઓએ પ્રયત્ન કરવો જોઇએ.

તેણીનું ભાષણ પુરૂં થયા પછી મી૰ ચંદાવરકરે મીસીસ બીસેંટે લીધેલી તકલીફને વાસ્તે આભાર માનવાની દરખાસ્ત મુકતાં જણાવ્યું કે જે ઉમેદો રાખવાની મીસીસ બીસેંટ આપણને ભલામણ કરી છે તે બર લાવવાને સારૂ રાજદ્વારી માણસોએ મહેનત કરવાની નાહક પણ જન સમુદાયમાંના દરેક માણસની મદદથી તે ઉમેદો પાર પડી શકે તેમ છે. ધર્મભેદથી થતા દ્વેષભાવની લાગણી સંકોચીને આપણાં હિંદીભાઇઓએ એક બીજા તરફ સ્નેહભાવથી વરતવું જોઈએ.

ત્યાર પછી સભા વિસરજન થઇ હતી.

ચરચા પત્ર.

[અમારા ચરચાપત્રીઓ નીચેના નિયમો યાદ રાખશે તો તેઓના પત્રો ઉપર તુરત ધ્યાન મળવાનો સંભવ છે.

૧. કાગળની એકજ બાજુએ લખવું.
૨. અક્ષર ચોખા શાહીથી લખવા.
૩. નામ તથા ઠેકાણું બરોબર લખવા, તે હમેશાં બહાર પાડવા સારૂં નહિ પણ અમારી જાણને સારૂં
૪. લખાણ હમેશાં ટુંકું અને મુદ્દાસર કરવું.—આધપતિ.]

મે૰ ઇન્ડિઅન ઓપીનીઅનના અધિપતિ સાહેબ,

આશા છે કે મારા આ લખાણને તમારા પત્રમાં જગ્યા આપશો.

અમે કેપના હિંદી ઘણાં વખત થયાં ઘણુંજ કમાઇથી અમારૂં ગુજરાન ચલાવતા હતા. કમાણી થોડી હતી પણ જુલમ અથવા બેઇજ્જતીનું નામ મુદલ નહિ હતું. અમારા બીજા હિંદી ભાઇઓ જેઓ ટ્રાંસવાલ નાટાલમાં છે તે થોડું એવી ધાસ્તી અમે મુદલ રાખતા પણ નહિ હતા. પણ હાલમાં કમનશીબે એક પછી એક હરકત થવા માંડી છે; એટલુંજ નહિ પણ ટ્રાંસવાલ તથા નાતાલના હિંદી લોકો કરતાં વધારે ધાસ્તીમાં આવી પડયા છીએ. તે એટલા ઉપરથી જણાઇ આવશે કે ઇમીગ્રેશન એક્ટ નતાલ કરતાં વધારે સખ્ત કીધો છે. એટલુંજ કરીને એ લોક સંતોષ નહિ પામતાં કેપના હિંદીઓની જડ કેવી રીતે ખોદી કહાડવી તેવા વિચાર જે તેઓ કરી રહયા હતા તે હવે અમલમાં મુકવા બહાર પડયા છે અને એમ કરવા એક નવી યુક્તિ શોધી કાઢી છે. આવતી પારલામેન્ટમાં લાઇસેન્સના કાયદામાં જે ફેરફાર થનાર છે તે ખરેખર આપણા હિંદીઓના ગેરલાભમાં છે. થોડા વખતમાં હિંદીઓને કેપ કોલોની રખેને છોડવું પડે એવી ધાસ્તી રહે છે. એ બધો પ્રતાપ આપણા ભાઇબંધ જે પ્રોગ્રેસીવ પક્ષ છે તેનો છે. પહેલાં કેપની મીનીસ્ટ્રી બૉન્ડ પક્ષના હાથમાં હતી, અને આપણે આશા રાખતા હતા કે પ્રોગ્રેસીવ પક્ષમાં મીનીસ્ટ્રી આવવાથી આપણને ઘણો લાભ થાશે. પણ તેના હાથમાં જવાથી તો કાંઇ બીજોજ રંગ બદલાઇ ગયો. લાભને બદલે ગેરલાભ થયો. જેને અમો દોસ્ત સમજીને જેની કુમક કરતા હતા તેનાથીજ આવા આવા કાયદા થાય તો પછી અમે દોસ્ત કોને કહીએ અને દુશ્મન કોને કહીએ! અગર જો હિંદીઓના ગેરલાભમાં ઉપલો કાયદો પાસ થયો તો આપણે દોષ કોને દેશું? આપણા ભાઇબંધ પ્રોગ્રેસીવ પક્ષ કે જેને આપણે ગઈ પારલામેન્ટની ચુંટણી વખતે કમ્મર બાંધી મદદ કીધી હતી તેને દોષ દેશું. એ ઇનસાફ ખરો કે જેને આપણે મદદ કીધી એજ આપણા ટાંટીઆ કાપે! હવેની ચુંટણી વખતે એ સરતે બીના ધ્યાનમાં રાખવાની છે, અને આ વખત પ્રોગ્રેસીવ પક્ષ આપણી મદદ નહિ કરે તો આપણને દીધેલાં વચન ખોટાં સમજવાં અને બીજી વખત તેનાથી હુશિયાર રહેવું એ આપણી ફરજ છે.

કેપટાઉન, લી. તમારો સેવક,
તા. ૬-૩-૧૯૦૫. મહમદ હલીમ.

વેરૂલમથી એક ખબરપત્રી લખી જણાવે છે કે આ જેવાં બે વરસ થયાં અહીં તાજીઆના દીવસોમાં વાજીંત્ર લઇ શહેરમાં ફરવાની મના હતી તે આ સાલમાં અગાઉથી તજવીજ કરવાથી અહીંના અમલદાર તરફથી સવારના ૧૧ થી ૩।। વાગ્યા સુધીની છુટી આપી છે તે ખુશી થવા જેવું છે.

પરચુરણ ખબરો.

કોપર સલ્ફેટ—(મોરથુથુ)થી પાણી સુધારવાના અખતરા મદ્રાસ અને તાંજોર ખાતે કરવામાં આવે છે.

નામદાર ગાયકવાડ—માર્ચ માસની શરૂઆતમાં હિંદુસ્તાનથી દશ માસ માટે તેઓ યુરોપ ઉપડી જશે.

હિંદી નેશનલ કોંગ્રેસની આવતી બેઠક બનારસ ખાતે ભરાશે જેની ગોઠવણ માટે સ્ટેન્ડીંગ કમીટીના મેમ્બરો તરફથી શહેરની બહાર રાજઘાટના કીલ્લા નજીક મંડપ વગેરે ઉભો કરવાની ગોઠવણ આજથી શરૂ થઇ છે.

એક ઉત્તમ ગ્રંથ—શ્રીમંત ગાયકવાડ સરકારના આશ્રય હેઠલ એક વૈદિક કોશ

રચવાની ગોઠવણ ચાલે છે; જેનું ખર્ચ આશરે રૂ૦ ૫૦ હજાર થશે આાં મોટા ખર્ચ માટે ગાયકવાડ સરકારે રૂ૦ ૧૫૦૦૦ આપવા કબુલ્યું છે. જ્યારે બાકીના રકમ બીજા દેશી રાજાઓની પાસેથી ઉઘરાણાં કરી લેવામાં આવશે આ પુસ્તકને પુરૂં થતાં દશથી વધારે વર્ષ લાગશે.

સખત ઠંડી—પશ્ચિમ હિંદુસ્થાનમાં હાલ એટલી સખત ઠંડી પડેછે કે કેટલીક નદીઓના પાણી ઠરીને બરફ થઇ જાયછે અને કેટલાંક ઘરબાર વગરનાં માણસો ટાઢથી અકડાઇને મરી જાયછે, આવી ઠંડીથી શિયાળાના પાકને કેટલુંક નુકશાન થયું છે, અનુભવી માણસો એવું પણ જણાવે છે કે તેઓએ છેલાં દશ વીશ વર્ષમાં આવી ઠંડી જોઇ નથી.

બાહીપૂરમાં એક વિધવા પોતાના પતિના પાછળ સતી થઇ બળી મુઇ હતી. આ કામમાં મદદ કરવાને સરકારે ૧૩ જણા ને ગુન્હેગાર ઠરાવી તેમના પર કામ ચલાવે હું બન્યું જેમાંના એક (જગનનાથ માસર) જે તેનો દીકરો થાય તેને પાંચ વર્ષની અને બીજા ૭ જણાને થોડી થોડી મુદતની કેદની સજા થઇ હતી જ્યારે બાકીના ૭ જણાને છોડી મુકેલા હતા.

એક શોખીન રાજા—હિંદના એક દેશી રાજાએ પોતાના દિવાન ખાનાનાં શણગાર માટે હજારો પાઉન્ડને ખરચે ઇંગ્લંડમાં આવેલા શેફીલ્ડના એક જાણીતા વેપારીને ચાંદીનો સામાન બનાવવાનો હુકમ આપેલો છે. આ રૂપાની બનાવટની વસ્તુમાં કેટલાંક ઉંચા પ્રકારના પલંગ ટેબલ ખુરશીઓ વગેરે એવાંતો સરસ બનશે કે જેની બરોબરી દુનીઆની કોઇ પણ કારીગીરી બાગ્યેજ કરી શકશે.

પોરબંદરથી એક ખબર પત્રી લખી જણાવે છે કે અહીંના વતની શેઠ હાજી કાસમ તારમહમદનાં આમંત્રણને માન આપી નામ દાર રાણા સાહેબ ગોરા મીજબાનો અને રાજ્ય મંડળ સહીત તેમના મકાને પધારેલા હતા. આ વખતે મકાનને સુશોભિત બનાવ વામાં આવ્યું હતું અને રાજ્ય બેન્ડ હાજર હતા. આ સમય ઉપર જ્યુબીલી મદરેસાના પ્રીન્સીપાલે એક સુંદર ભાષણ આપેલું હતું. કેટલીક રમત ગમતો બાદ મેળા વડો આનંદથી વીખેરાયો હતો.

કાશ્મીરના મહારાજાનો પુત્ર એક મહાન લામાનો અવતાર છે. એવું કહેવાય છે કે, તિબેટ ખાતે લામાના એક મહાન ધર્મગુરૂએ પોતાના મરણની બે દિવસ અગાઉ પોતાના બે પરમ ચુસ્ત શિષ્યોને બોલાવી નીચે પ્રમાણેનું ભવિષ્ય કહ્યું.

હું ફલાણે દીવસે અમુક વખતે મરણ પામીશ અને મારો આત્મા એક બીજા માણસના અવતારમાં બદલાશે અને મારો જન્મ કાશ્મીર ખાતેના મહારાજાને ઘેર થશે. ગુરૂએ મરતી વખતે પેલા બે ચેલાઓને કાંઇ નીશાનીનું કપડું આપ્યું. કાશ્મીરના મહારાજાને ત્યાં જેબી બાળક થાય તેને ખાતે મને આવી તમોએ મને મળવું. તમારી સાથે હું વાત કરીશ. એ બીના હાલમાં ખરી પડેલી માનવામાં આવે છે. થોડુંક થયાં ખરે એક બેટાનો જન્મ કાશ્મીરના મહારાજા સર પ્રતાપસીંગના મહારાણીએ આપ્યો છે. હાલ પેલા બે લામાએ આવી મહારાજા સાહેબને મળવાની ખાએસ દેખાડી. અને કહેવા લાગ્યા જે મહારાજા સાહેબ તમારે ત્યાં હાલમાં બેટાનો જન્મ થયો છે એ બેટો અમને દેખાડો. એ બાળક અમારો ગુરુ છે. અમારી સાથે એ તુરત વાત ચીત કરશે એ સાંભળી મહારાજા અજાયબ થયા કે બે માસનું બાળક તમારી સાથે કેવી રીતે વાત કરશે? મહારાજા સાહેબે ના પાડી છે કે બાળક દેખાડવામાં આવશે નહિ અને ૭ માસની વયનું થશે કે તમોને દેખાડીશું. ત્યાં સુધી તમો કાશ્મીર ખાતે મથક કરી રહો. પેલા લામાઓ કાશ્મીરમાં રહેલા છે. એ લામાઓની આગાહીથી કેટલાક હિંદુઓ ખરૂં માને છે અને કહે છે કે માણસનો આત્મા મરણ પછી અમર રહે છે અને તેના કર્મ મુજબ આત્મા બીજા અવતારનાં દેહ બદલે છે માટે એ બીના અવશ્ય ખરી છે. એવુ માને છે.

રોકડ બજાર ભાવ.

ચાવલ.		શી.	પે.		શી.	પે.
મોંજ	૧ બસતાનું	૧૭	૦	થી	૧૮	૦
બીમડીના	,,	૨૩	૦	,,	૨૩	૬
એફ. એફ. ડી. આર,		૧૪	૬	,,	૧૫	૩
એફ. ડી. આર.	,,	૧૩	૬	,,	૧૪	૦
ચીની સક્કર	,,	૧૯	૦	,,	૧૯	૬
ફુડાના	,,	૧૯	૦	,,	૧૯	૬
દેશી તુવેર દાળ.		૧૪	૯	,,	૧૫	૩
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૫	૦	,,	૧૫	૬
મસુરની	,,	૧૪	૦	,,	૧૫	૦
મગની	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
અડદની	,,	૨૦	૦	,,	૨૧	૦
ચણા	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
,, દાળ	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
વટાણા	,,	૧૫	૦	,,	૧૬	૦
મકાઈ	,,	૭	૦	,,	૭	૬
તેલ.						
કડવું	૧ ગ્યાલન	૨	૭	,,	૨	૯
એરંડીનું	,,	૨	૧	,,	૨	૨
મીઠું	,,	૨	૭	,,	૨	૮
નાળીએરનું	,,	૨	૯	,,	૨	૧૦॥
ખાંડ મોરીસની.						
સફેદ	,,	૨૩	૬	,,	૨૪	૬
પીળી	,,	૨૩	૬	,,	૨૪	૬
તીરકુળ નાતાલ છે નહિ.						
આટો		૯	૦	,,	૧૦	૩
મદ્રાસી સોપારી, ૧ રતલ		૦	૬	,,	૦	૯
મરચાં.		૦	૫	,,	[illegible]	૫॥
ઘી પેઢી		૬૭	૯	,,	૭૧	૩
પારાફીન ડીવોસ.		૬	૬	,,	૬	૯
,, વાઈટ રોસ		૭	૦	,,	૭	૩
,, ,, ગ્યાલન		૧૩	૦	,,	૧૩	૦
રૂની		૧૦	૬	,,	૧૧	૦
નાળીયેર ૧૦૦		૧૮	૦	,,	૨૦	૦

આ અઠવાડીઆમાં મળેલ લવાજમ.

કેપટાઉન.

મી૦ ઉમર મોહીદીન		૦	૧૭	૦
,, ઇસમાઇલ કાસમ		૦	૧૭	૦
,, મહમદ ઈસમાઈલ		૦	૧૭	૦
,, હાજી સુલેમાન શાહ મહમદ		૦	૧૭	૦
,, મહમદ ઇનસ		૦	૧૭	૦
,, એલ. દવે		૦	૧૭	૦
,, શેખ અહમદ		૦	૧૭	૦
,, એલ. મુલચંદ		૦	૧૭	૦
,, ઈસમાઈલ ઇબ્રાહિમ		૦	૧૭	૦
,, અબદુલ ગની		૦	૧૭	૦
,, નુરનાનુદીન દેશાઈ		૦	૧૭	૦
,, હુસેન ઇબ્રાહિમ		૦	૧૭	૦
,, એમ. હાલેમ		૦	૧૭	૦
,, અબદુલ ગફુર ઇસમાઇલ		૦	૧૭	૦
,, છગનલાલ નાથાભાઇ		૦	૧૭	૦
,, સી. પી. લખીરામ		૦	૧૭	૦
,, એ. એચ. ગુલમહમદ		૦	૧૭	૦
,, જે. એ. એચ. ગુલ		૦	૧૭	૦
,, અબદુલ કાદીર		૦	૧૭	૦
,, કાઇડે.	માલવર્ન.	૦	૧૨	૬
,, વીલયમ પામર.	ડરબન.	૦	૧૨	૬
,, શ્રી રામચેટી.	,,	૦	૧૨	૬
,, એમ. ઝેડ. અહમાલ.	,,	૦	૧૨	૬
, મુરાગન.	,,	૦		
,, કીરનાસામી પીલે.	,,	૦	૧૨	૬
,, ડી. રાજુ.	,,	૦	૧૨	૬
,, એમ. સી. નાઇડુ.	,,	૦	૧૨	૬
,, રૂપનારાયનસીંગ.	,,	૦	૧૨	૬
,, આર. બી. પટેલ.	,,	૦	૧૨	૬
,, જી. રામચંદ્ર.	,,	૦	૧૨	૬
,, જે. પીટર.	સ્ટાંગર,	૦	૧૨	૬
,, અલેખ્યાલાલ.	અમઝીંટો.	૦	૧૨	૬
,, ચેમની.	પ્રીટોરીઆ,	૦	૧૭	૦
મેસર્સ પુરૂમાલ બ્રધર્સ		૦	૧૭	૦
,, દાદા બાબા એન્ડ કું૦		૦	૧૭	૦

इंडिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. १८वी मार्च, १९०५. नम्बर ११.

सप्ताहिक पंचांग.

इंग्रेजी—ता० १८ मार्चसे, ता० २४ मार्च १९०५ तक.

हिंदु—फागुन सुदी १२ से फागुन वदी ४ सं. १९६१ तक

वार.	अंग्रेजी तारीख.	हिंदु तिथि.	सूर्य उदय क.	मि.	सूर्य अस्त क.	मि.	त्यौहारोंकी यादी.
शनि.	१८	१२	५	१	६	९	महोरम.
रवि..	१९	१३	५	१	६	८	
सोम	२०	१४	५	२	६	७	
मंगल	२१	१५	५	२	६	६	
बुध..	२२	१	५	३	६	४	
गुरु..	२३	३	५	४	६	३	
शुक्र	२४	४	६	४	६	२	

इंडिया जानेवाली मैल स्टीमर.

इंडियाकी मैल स्टीमर 'अमवीटी' ता. २१ वी मार्च और पिछे तुरत तथा 'अमवीलो' ता. ३१ मार्च और पिछे तुरत जानेवाले है. वह स्टीमर डाक ले जाते है.

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. १८ मार्च, १९०५.

विलायतकी फर्ज.

मि० सी. जे. ओडोनलका व्याख्यान.

ब्रिटिश सरकार जैसी बडी शहेन शाहतको कलंक लग जावे, ऐसी राज्य नीति भारतकी प्रजा तरफ चलाइ जाती है, वह बारेमें कलकत्ताके पास वोल्वर्थ में मि० सी. जे. ओडोनलने एक जाहेर व्याख्यान दिया था. इस समयका व्याख्यानमें श्रोतायों चमक गयें थें. हिंद तरफ अपनी फरज इंग्लन्ड बराबर बजाता नहि है, ऐसा अभिप्राय रखनेके आगे बक्ताने कहा, कि मैरा जातीय अनुभवसें मैं जो दो शब्दों कहूंगा वह सत्य है. कई कई बात गवरमेन्ट अफसरोंकी नोंधपरसें और दो पुस्तकोंसें जाहेर करताहूं. भारतके खेतीकारोंको कर बहुत भारी देना पडता है. यह करका बोजा खेतीकारोंको पायमाल करता है. इस बोजा इतना भारी है, कि यहां बैठा आदमी ध्यानसें सूनकर ख्याल करेंगे तो वह गरीबोंकी स्थिती दयापात्र देखा जायेंगे. यह बोजा कमती करवानेके लिये मैरा इरादा यह है, कि हमारे मुल्क (विलायत) में बसनेवाले राज्यद्वारी मंडलमें या तो सहयता करनेवाले मंडलमें बण पहूंचाकर यह बात सुनानेपर पोकार उठाना चाहियें. ब्रिटिश राज्यसें भारतमें सुलेहशान्तीके और सुधारणाके बहुत फायदा हुआ है, परन्तु वह लोगने भारतवासीयोंकी उत्तम वर्तणुक भूलजाना न चाहियें. अनुभवसें कह सकताहूं, कि भारतवासीयोंके लिये हमें (गोरे लोगने) बहुत तकलीफ उठाया है और बहुत रकमका फायदा भी किया है, परन्तु वह सब उसकी पर इतना भारी करका बोजा डालकर सत्यानाश निकालनेके लिये? यह लोगकी स्थिती कंगाल होनेका सबब क्या? करके भारी बोजा! पूर्व और पश्चिम हिंदके खेतीकारोंकी कंगाल स्थिती देखकर त्रास पेदा होता है. भयंकर दुष्कालसें मुल्क पायमाल हुआ, उसकी पूर्णाहुति बाद क्या हुआ? सब कोइ बात करता था, कि संस्कार खेतीकारोंका चढा महेसूल माफ करेंगे, मगर अफसोस! ऐसा न हुआ! दुष्कालके वर्षका महेसुल भरनेमें यह गरीबों पायमाल हो गयें. बम्बइ कौन्सिलके सभासद मि० जी. रोजर्स अपना रिपोर्टमें लिखता कि १८७९ सें १८९० तक ११ वर्षमें ८,४०,००० जमीनवाले लोगों अपना घरबार छोडकर भटकता रहा और ५,००,००० आदमी मर गयें थे. इस सब सत्यानाश होनेका सबल कारण महेसूलका विशेष बोजा था. पंजाबके रिपोर्ट देखनेसें ऐसा ही त्रास खडा होता है.

सरकारने अपना महेसूल वसुल करनेके समय किसी जगाहपर दया नहि दिखाइ है. विलायतकी इन्डिया आफिसने "मोरल एन्ड मेटीरीयल प्रोग्रेस आफ इन्डिया" नामक एक पुस्तक प्रकाश किया है, उसमें एक जगाहपर लिखा है, कि "हिंदमें अन्नका दुष्काल नहि हैं, मगर धनका दुष्काल है." यह बात देखनेसें सत्य होती है.

ऐसा समयपर विलायतकी सची फर्ज क्या है? दृष्टी पहुंचानेसें मालुम होता है, कि यह मुल्का सब आधार हिंदके सत्तावाले अमलदारोंपर रखा जाता है, क्यों कि वह लोग सब कार्यमें वाकेफ है. वह लोग जो खेतीकारोंके महेसूलका प्रमाण चोकस हद तक रखनेका प्रयास करें, तो सत्य न्याय मिलनेमें बहुत तकलीफ दूर होजावे.

लोहाका उद्योग.

मरहुम शेठ जमशेदजी नसरवानजी ताताने मध्य प्रान्तमें लोहाकी खाणका हुन्नर फैलानेके इरादासें, अमेरिकासे खनीज शास्त्रीयोंको भारतमें बुलाया था. इस शास्त्रीयोंके लिये मरहुम शेठने भारी खरचा किया था. परन्तु यह उस्तादोंने अन्तमें वह खरचा संपूर्ण वसुल कर दिया है. इस उस्तादोंने रायपूर जिल्लेमें एक उमदा लोहाकी खाण निकाली है. ऐसी खाण निकालनेपर आगे किसीने भी आशा नहि रखी थी. इसी खाणसें एक

उमदा लोहा प्राप्त हुआ है, कि ऐसा दुन्यांके दुसरें भागमें लोहा मिला नहि है, ऐसा कहा जात है. इस खाणके उद्योग फैलानेपर दो कोटी रुपयेकी रकम साथ एक मंडली स्थिर किया जायगा, ऐसा सुनकर सब कोइ हिंद वासी खुश होवेगा. भारतभूमीके भीतर भाग्यवानोंके लिये भंडार भरपूर है और जो लोग खनीज उद्योगका फैलाव करेंगे उसका भाग्यका उदय जरुर होवेगा.

लडाइके समाचार.

मकडन पास रुशीअन लश्करकों जापानीयोंने घेर लिया है और निकल जानेका एक भी रस्ता रहा नहि है. परन्तु रशीयन लश्करने भागजानेके लिये अपना प्रयत्न जारी रखा है. जो टुकडी भाग जाती है उसका पिछा जापानीयोंने पकडा है.

रुशी जनरल कोल्बर्सको शरण जाना पडा है, ऐसा खबर तारद्वारा मिला है. रुशी जनरल कुरोपेटकीन ऐसी भयंकर स्थितीसें बचनेके लिये प्रयत्न कर रहा है.

रुशी सब लश्कर शरण न होवे ऐसा मामला अटकानेके लिये बहुत कुछ आदमीका भोग देना और दुसरोंने न खसी छुटना, वोह ही रस्ता रुशके लिये रहा है और यह ही आशा अंत की है. यह आशा निष्फल जावे तो अवश्य कुरोपेटकीनको शरण जाना पडेगा.

मकडनसें आठ मैलपर दुर रुशने दारुगोला रखा था, वह जपानने ले लिया है, उसमें ८,००,००० कारतुस था.

मकडनकी लडाइमें आजतक जपानकी फतेह हुइ है और उसमें जपानका ५०,००० आदमी मर गये है.

रुश सरकार अपनी प्रजामें लडाइका हाल प्रकाश करता नहि है, मगर रुशी प्रजाको बहुत कुछ मालुम है. इससें रुशको समान स्थितीमें रखनेके लिये प्रजा चाहती नहि है. रुश अधिक लश्कर मन्चुरीया तरफ भेजने चाहता है. रुश फ्रान्सको बिचमें आनेकी अर्ज किया है और रुशकी इज्जतको हानी न पहोंचे ऐसी सलाह करनेपर इच्छा दिखाइ है. इससें फ्रेंच और ब्रिटिश प्रधान मंडलके बिच पत्रद्वारा बात चल रही है.

भारतके वर्तमान.

प्रवास—सुना है, कि नामदार महाराजा गायकवाड चलते मार्च मासमें १० महीनेका प्रवास करनेके लिये युरोप जाने वाले थे.

हारबर बन्दर—कलकत्तेसे समुद्रतक जानेमें डायमन्ड हारबर बन्दर मिलता है. हालमें जर्म्मनीके बर्लिन शहरसे एक इञ्जनेर कलकत्ता और डायमन्डके बिचमें दो तारका तार लगानेको चले है. इजनेरको एक इंग्रेज कम्पनीने बुलाया है.

दातव्य द्रव्य—कलकत्तामें एक जगह एक सन्दुक रखा है. सन्दुकके उपर "गुप्त बक्स" वाक्य लिखा है. जो लोगको कुछ दान करना होता है, वह इसी सन्दुकमें पैसे डाल देते है. पिछे चिफ जज साहब दाताके आदेशानुसार सन्दुकसें धन निकालकर गुरो और मुंगे स्कुल, मुसलमान अनाथालय हिन्दु विधवा और अनाथाश्रममें भेज देते है.

शोख—दिल्लीके एक देशी राजा अपना दिवानखाना बहुत अच्छी तरहसे सुशोभित करने चाहता है. उसके लिये उन्हे विलायतमें शेफील्डके एक प्रख्यात व्यापारीको चांदीका समान तय्यार करनेपर हजारों पौंडका आर्डर दिया है. यह सामानमें टेबल, पलंग और कुरसीयों ऐसी कोइ नवीन युक्तिसें बनाया जायगा, कि उसका दुसरा हिस्सा दुन्यामें कभी मुभाफ्दर मिलना.

वैद्यक पुस्तक—बरोडा सरकारके आश्रेसें एक वैद्यक कोश रचनेकी विचार हो रही है. उसका खरचा ५०,००० रुपैया होनेकी सम्भवना है. इस कामके बारेमें बरोडाके महाराजाने १५,००० रुपये दिया है. दुसरा खर्चा दुसरे देशी राज्योंमेंसे इकठा किया जावेगे. इस पुस्तक तय्यार करनेपर १० वर्षोंसे अधिक वखत लगने की सम्भवना है.

मरते दम विवाह—जोजफ साहब ईसाई है. कुछ दिन हुए, जोजफको पुलिसने गिरफतार किया. मलापुर स्थानमें वध होनेके सम्बन्धमें जोजफ अदालतमें अभियुक्त हुए. हत्या प्रमाणित होनेपर जजने जोजफको फांसी लगानेका हुकम सुनाया. जो औरतके साथ साथ जोजफ रहते थे, उससें शादी [illegible] जनिकी आपने मरनेके पहले अर्जी दी. अर्जीमें लिखा, पादरी साहब कहते है, कि बिना शादी किये तुम्हे बिहिस्त न मिलेगा. अर्जी मिलनेपर मद्रासके गवरनरने फांसी लगानेका दिन और बढा दिया. समय टल जानेपर जोजफने अपनी प्यारीसे विवाह कर लिया. क्षणिक सुखके लिये जोजफने बीबीको विधवाका टीका लगा दिया है!

रोकड बजार भाव.

	शी.	पे.	शी	पे
माजा चांवल.	१७	०	१८	०
भींमडांके ,,	२३	०	२३	६
एफ. एफ. डी. आर.	१४	६	१५	३
अेफ. डी. आर.	१३	६	१४	०
चीनी शकर.	१९	०	१९	६
अरहरका दाल	१४	९	१५	३
मसुर दाल	१४	०	१५	०
मुंगकी दाल.	२२	६	२३	०
उडुद दाल.	२०	०	२१	०
चणे.	१७	०	१८	०
मटर.	१६	०	१८	०
मीली.	७	०	७	६
कडवा तेल.	२	७	२	९
रेंडीका तेल.	२	१	२	३
मीठा तेल.	२	७	२	८
नारीलेयरका तेल.	२	९	०	१०॥
चीनी सफेद	२३	६	२४	६
,, पीली.	२३	६	२४	०
तंबाकु लाल.	१५	०	१६	०
आटा.	९	०	१०	३
सुपारी. (मद्रासी)	०	६	०	
अंबली.	०	३	०	४
घी.	८७	६	९१	०
मोरची.	०	५	०	[illegible]
पाराफीन डी-लीन डिवीस	६	६	६	९
,, ग्रीट रोज	७	०	७	३
,, ,, गालन	१२	६	१३	६
फर्सी	१०	६	११	०
मार्कोमर १००	१८	०	२०	०

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

வாராந்தரப்பத்திரிகை

நேட்டால் பீனிக்ஸ், 1905ஆம் மார்ச்சுமீ 18உ சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

குரோதி வருஷம் பங்குனி மாதம்.

கிழமை.	உ.	திதி.	நட்சத்திரம்.	யோகம்.
ஞாயிறு.	7	தி. யோ	மகம்	மரண
திங்கள்.	8	சது-பௌ	பூரம்	சித்த
செவ்வாய்.	9	பௌ-பி	உத்திர	அமிர்
புதன்.	10	பி-தி	அஸ்தம்	மரண
வியாழம்.	11	திரி-ச	சித்தி	சித்த
வெள்ளி.	12	சவுமி	சுவாதி	சித்த
சனி.	13	பஞ்சமி	விசாகம்	சித்த

மார்க்கட் விலை.

	முதல்	வரை
மாஞ்சா அரிசி.	17/-	18
பீமடி அரிசி.	1-3/-	1-3-6
புழுங்கலரிசி.	14/6	15/3
பருப்பு.	14/9	15/-3
மைசூர் பருப்பு	14	15/-
சோளம்.	7/-	7/6
நல்லெண்ணை.	2/6	2/8
கடலெண்ணை.	2/7	2/8
தேங்கா யெண்ணை.	2/9	2/10½
நெட்டால் சர்க்கரை	1-3-6	1-4-6
சிவப்பு ,,	1-4-0	1-5-
இரிஸை ,,	15/6	16/
கோதுமை மாவு	9/-	10/3
பாக்கு	6 பென்ஸ்,	9 பெ
மிளகு	5 ,,	5¼ ,,
நெய்	3-7-9	3-11-3
பெர்பின் எண்ணை கேஸ்	6/6	6/9
ஷை டியட் ரோஸ்	7/	7/3

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கையொப்பக்காரர்கள் சென்ற வருஷத்திற்கு வேண்டிய கையொப்பத்தொகையும் நிகழும் வருஷத்தின் தொகையும் தாமதியாமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாய்க் கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

கையொப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை வாரந்தோறும் கிடைக்காமலிருந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத்தெரியப்படுத்தும்படி கேட்டுக்கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மெய்ல்.

நெட்டால் டைரக்ட் லைன் அம்பின்டோ மார்ச்சுமீ 21உ இந்தியாவுக்கு புறப்படும்

இந்தியா—ஆப்பிரிக்கா லைனர்.

எஸ். எஸ். ஜமால்பூர் என்னும் மரக்கலம் மார்ச்சுமீ 21உ கல்கத்தாவிலிருந்து சரக்கு ஏற்றிக்கொண்டு நட்டாலுக்குப் புறப்படும்.

ஏஜண்டு டெலவால் அண்டுகோ. டர்பன். அல்லது கிரம் அண்டுகோ. கல்கத்தா.

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

பீனிக்ஸ்நெட்டால்,

சனிக்கிழமை.

1905ஆம் மார்ச்சுமீ 18உ

இந்துக்கள் அல்லாப்பண்டிகைக்கொண்டாட்டம்.

இந்தியாவிலிருந்து பிழைப்பைத்தேடி இந்நெட்டாலுக்கு எக்ரிமண்டில் வந்த இந்துக்களின் அலங்கோலவேஷ ஆடம்பரத்தைப்பார்க்க எங்கண்கள் கூசுகின்றதே. அவர்கள் பூண்ட வேடங்களை சற்று சொல்லிவருகிறேன், அதைத் தயவுசெய்து நமது இந்துமதஸ்தர்களெல்லோரும் கவனிப்பீர்களாக. ஒற்றைவால்புலி, இரட்டைவாய்புலி, மொட்டைப்புலி, காலில்லாப்புலி, நெடுமுண்டுப்புலி, தேவைடித்தலையர், சாம்பற்பூசும் சோயமேரிகன், லப்பை, இராமன் இலட்சுமணன், சீதை, அரிச்சந்திரன், சந்திரமதி, தருமன், பீமன், அருச்சுனன், துரௌபை, நெக்கம்மா. இவைகளின்றி முதலிய வேஷங்களைக் கண்ணுடைய பதித்தக்கவ்வியமுருங்களை கட்டைமுட்டைகளால் அலங்கரித்துக்கொண்டு ஐயா சென்ற ஞாயிற்றுக்கிழமை டவுனிலும், மார்ப்பிரைஷனிலும், ரெயில்வேபாரக்ஸிலும் பலித்தியபாடு கணக்குவழக்கிற் சொல்லுவதற்கு இடமில்லை. மவர் மெண்டார் கடந்த இரண்டு வருஷங்களாக ஷை ஆஷாடபூதிகளுக்கு இந்த ஆடம்பரங்களை அதிகமாகக்கொடாமல் வரவழைத்து அடக்கியிருந்தும் ஐயா, இந்தவருஷம் மெதுவாகக்கிளம்பி டவுன் முதலான இடங்களில் ஆடம்பரம் செய்வதைப்பார்த்தால் பழைய ஸ்திதிக்குவந்து, இந்தியர்களுக்குண்டான கொஞ்சநஞ்ச கண்ணியமும் குறைந்துவிடுமோ என்னமோ தெரியவில்லை. மேலும் இவர்கள் இந்துக்களாயிருந்தும் மகம்மதியர் பண்டிகையில் தங்கள் தலையைத் துழைத்துக்கொண்டு ஆடம்பரஞ்செய்கிறார்கள். அப்பேர்ப்பட்ட மூடர்களுக்கு சுற்புத்தியை எத்தனையோபேர் நமது இந்தியாவிலிருந்தும், இங்கிருந்தும் பத்திரிகைமூலமாய்க் கற்பிக்கிறார்களே, அதைக் கேட்டு நல்வழிப்பட்டு, நம்மதத்தைக்கருதி ஏன் நடக்கக்கூடாது? வீண்மதம்பிடித்துச் சாராயங்குடிக்கக்கருதி, வீண்வேஷம்போட்டு வெளியில் திரிவது அவர்களுக்கழகென்று நினைக்கின்றார்கள்; அது முழுவதும் அவர்கள் அறிவில்லாமையையும், போக்கிரித்தனத்தையும், குடிகாரபட்டத்தையும் வெளிப்படுத்துமே தவிர வேறொன்றும் அடையப்போகிறதில்லை. ஆகையால் இனியாவது அன்னியமதக் கொண்டாட்டத்தைவிட்டு சுயமதக்கொள்கையைக்கருதுவார்களானால் நன்னியத்தையும் புண்ணியத்தையுமடைவார்கள்.

ருஷிய ஜப்பான் யுத்தம்

குரோபாத்கின் சுருக்கமான சங்கதி.

"நான் அபயங்கேட்கிறேன்"

சென்ற ஞாயிற்றுக்கிழமை டைகிங்கிலிருந்துவந்த சமாச்சாரத்தால் "நான் அபயங்கேட்கிறேன்" என்ற சுருக்கமானவார்த்தை நம்பப்படுகிறது.

சென்றவியாழக்கிழமை காலமே நடந்த யுத்தத்தில் ருஷியர்களுக்கு சேர்ந்த சேதம் அறுபதினாயிரம்பேரென்றும், இச்சேதம் ஜெனரல் கால்பார்ஸ் அபயம்புகுந்தபடியால் நேரிட்டதென்றும் ஒரு உத்தியோகஸ்தர் தெரிவிக்கிறார்.

முற்றுகை சூழ்ந்துகொண்டிருக்கு குரோபாத்கின் சேனை ஜப்பானியரால் வடக்குபக்கம் ஒதுக்கப்பட்டார்கள். ருஷியர்கள் அதிகஷ்டமடைந்து இப்போது மிகவும் கஷ்டமடைகிறார்கள். ருஷியவீரர்கள் வடக்கேயுள்ள குன்றுகளின் ஒவ்வொரு பாகத்திலுமுள்ள ரஸ்தாக்களையும், ஓரடிப்பாதைகளையும், காத்துக்கொண்டிருக்கிறார்கள்.

குரோபாத்கின் எங்கே இருக்கிறார்?

செண்ட்பீட்டர்ஸ்பர்க்கிற்கு வர எண்ணமாயிருக்கிறார்.

ஜெனரல் குரோபாத்கின் இப்பொழுது செண்ட்பீட்டர்ஸ்பர்க்கிற்குவர எண்ணங்கொண்டிருப்பதாகத் தெரியவருகிறது. ஜெனரல் பில்டர்லிங் உயிருடனிருக்கின்றாரோ, அல்லது எதிரிகள் கத்திக்கிரையானாரோ அல்லது அவர் சேனை கைதிசெய்யப்பட்டதோ தெரியவில்லை. ருஷியர் அங்கு ஒரு முகப்படாமலிருக்கிறார்கள். முக்டன் யுத்தந்தொடங்கி இதுவரை ருஷியர்களுக்கு சேர்ந்த சேதம், அறுபதினாயிரம்பேர் மரணமும், காயமுமடைந்தார்கள். அறுபதினாயிரம்பேர் கைதியானார்கள். 300 பீரங்கிகளை இழந்தார்கள்.

ஜெனரல் குரோபாதகின் கடைசி தாக்கலால் எல்லாப்பக்கங்களிலுமுள்ள ஜப்பானியர்கள் குரோபாத்கினை அபயங்கேட்டுக்கொண்டதாக "டைம்ஸ்" என்னும்பத்திரிகைக்கூறுகின்றது.

ருஷியர் சேதம்.

பிடிபட்டவர்களும் அபயம் புகுந்தவர்களும்.

டோக்கியோ சமாச்சாரம்: சென்ற வியாழக்கிழமை முக்டனுக்குக்கிழக்கிலும் தெற்கிலுமிருந்த ருஷியர்களெல்லாம் அபயம்புகுந்திருக்கிறார்கள். ருஷியர் சேதம் இரண்டுலக்ஷம், 100 பீரங்கிகள் விடப்பட்டன, ஐம்பதினாயிரம்பேர் கைதியானார்கள்.

சென்ற வெள்ளிக்கிழமை ஜெனரல் காவமூரா சைன்யம் டைலிங்கிற்கு தென்கிழக்கேயுள்ள ஜப்பானியர் வலதுபாரிசத்தில் போகிறது. இந்த சைன்யம் ருஷியர்களின் தப்பித்தோடும் மார்க்கத்தைத் தவிர்த்துக்கொண்டிருக்கின்றது.

சால்ட்ரிவரில் மரணசேத சம்பவம்.

ஒரு ஸ்திரி கொல்லப்பட்டாள்.

அவள் புருஷன் மறைந்து கொண்டான்.

கேப்டவுன் சால்ட்ரிவரில் சென்ற வெள்ளிக்கிழமை இரவில் ஒரு பயங்கரமான கொலை நடந்ததாக உத்தேசிக்கப்படுகிறது.

சென்ற 13உ திங்கட்கிழமை காலமே 9மணிக்கு தாமஸ் என்பேரன், சால்ட்ரிவரில் பெண்ணாதியோடு வாசஞ்செய்யும் தன் சகோதரனை அழைக்கப்போனான், அப்பொழுது வீட்டின் கதவு திறந்துகிடந்தது, ஒருவரும் உள்ளே இல்லை. வெளியறைகளெல்லாம் திறந்துகிடந்ததினால் சற்று திகைத்து உற்றுப்பார்த்துக்கொண்டேபோனான், ஒருபக்கத்தில் தன் மைத்துனியின் பிரேதம் ஒரு கம்பளத்தால் மூடப்பட்டிருப்பதைக்கண்டு பயந்து உடனே வெளியில்வந்து சில சாட்சியங்களைத் திட்டஞ்செய்தான். பிறகு வீட்டைப்பரிசோதிக்கையில் சுவரெல்லாம் இரத்தம் தெறித்திருந்தது, அந்த பரிதாபமுள்ள ஸ்திரியின் உடம்பெல்லாம் மோதப்பட்டு கசக்கி இருந்தது. அவள் புருஷனை இன்னும் கண்டுபிடிக்கவில்லை, அவன் எங்கோ ஓடிவிட்டான். அவனைப்பிடிப்பதற்கு உவாரண்டு வெளிப்பட்டிருக்கிறது. இதுவரை கண்டுபிடிக்கவில்லை. அவள் கொலையுண்டதற்குக்காரணம் தன் புருஷன் குடிக்கப் பழகினமையால்.

ஒரு கோசாக் இராட்சதன்.

உலகத்தில் மிகவும் உயரமானவன்.

அந்த இராட்சதன் லண்டன் ஒருபாகத்தில் இருக்கிறான். அவன் 9 வயதாயிருக்கும்போது ஆறடி 9 இன்ச் உயரமாயிருந்தான், இப்போது 9 அடி எட்டரை இன்ச் உயரமாக இருக்கிறான். அவன் நிறை 33 ஸ்டோன் அதாவது 462 பவுண்டு. அவன் இடதுகை சுண்டுவிரலில் ஐந்துஷிலிங் டாலர் விஸ்தீரமுள்ள மோதிரத்தைத்தரித்துக்கொள்ளுவானாம். அவன் சாப்பாடு, காலையில் 12 முட்டை, காஸ்டஜன் ரொட்டித்துண்டுகள், 3 புட்டி பால், பத்துமணிக்கு 3 பவுண்டு இறைச்சி, ரொட்டி மரக்கறிபதார்த்தங்கள், 3 புட்டி பீர், மத்தியானம் 5 பவுண்டு செம்மறி இறைச்சி, 7 பவுண்டு உருளைக்கிழங்கு, ஒரு காப்பேஜ், 2 புட்டி சாராயம், இரவில் 15 முட்டை, 2 பெரியரொட்டி, ஒன்றேகால் பவுண்டு வெண்ணெய், 2 புட்டி கொதிபால். அவனுடைய பூட்ஸ் பூலோகத்திலுள்ளவைகளில் மிகவும் பெரிது. அவன் பாதம் 2 அடி ஒன்றரை இஞ்ச் நீளம். அவன் இனத்தில் கல்யாணஞ்செய்து, அவனுக்கு பிள்ளையும் இருக்கிறது. அவன் தனக்கு உடுப்புகள் தைப்பதற்கு கடைக்கு அளவுகொடுக்கவந்தான், அப்போது அவன் குடும்பத்தாரும் வந்தார்கள். அவன் உடுப்புகளின் அளவு நீளமோ, உலகத்தில் ஒருவனை

ம் வதந்திராதவன்னம். இப்பேர்க்கொற்ற மனிதனுடைய பிள்ளை அவன் தக்கவயதில் எப்படியிருப்பனோ!

(பிந்திய விஷயம்.)

ஒரு நம்பிக்கையற்ற நடை.

மார்ஷல் ஒயாமா தெரிவிக்கிறார்: இப்போதிருக்கிற ருஷியகைதிகள் நாற்பதுனாயிரம்பேர். ஷேயோவென்னுமிடத்தில்மாத்திரம் தொண்ணூறாயிரம் ருஷியர்கள் இருந்துகொண்டு இடைபூசு செய்கிறார்கள்.

ஜெனரல் குரோபாத்கின் தெரிவிக்கிறார்: "தன்னுடைய சேனை அபாயமின்றி இருக்கின்றது, மூன்றாவது படை இன்னும் தன்னிடம் வந்துசேரவில்லை."

மார்ஷல் ஒயாமா கூறுகிறார்: இதுவரை ஜப்பானியர்கள் பிடித்துக்கொண்டவை— 60 பீரங்கிகள், 2 லக்ஷம் இருப்புக்குண்டுகள், இரண்டுகோடியே ஐம்பதுலக்ஷம் தோட்டாக்கள், 45 மைல்தூரமுள்ள ரெயில்வேபாதை, 2,000 குதிரைகள், ஒரு ருஷிய ஜெனரல் மெக்மோப், இன்னுமனேக சாமான்களுமாம்.

நாட்டுவர்த்தமானம்.

சென்ற வியாழக்கிழமை காலமே ஜோஹானஸ்பர்க், வான்றைன் மைனுக்குச்சமீபத்திலுள்ள பெனோனி தோட்டத்தில் ஒரு சீனாவின் பிரேதம் கண்டுபிடிக்கப்பட்டது. அப்பிரேதம் பயங்கரமான ஆறு காயங்களால் சின்னாப்பின்னமாக்கப்பட்டிருந்தது.

***

சென்ற ஞாயிற்றுக்கிழமை ஜோஹானஸ்பர்க்கில் ஒரு சொமாலி உசெய்ட்டப் அப்தின் முகம்மது என்பான், சென்ற டிசம்பர்மாதம் போக்ஸ்பர்க்கில் ஒரு இந்தியனின் மரணத்துக்கு ஏதுவான காயப்படுத்தியபடியால் குற்றஞ்சாட்டப்பட்டான். அவனைச்சேர்ந்த நாலு சொமாலிகளிடத்திலும் குற்றம் கண்டுபிடிக்கப்படவில்லை.

***

சென்ற சனிக்கிழமை, சென்றல் ஜெயல் கைதிகள்: ஐரோப்பியர்களும் கலர்ட் ஜனங்களும் 146. பெண் 9. சுதேசிகள். 267. பெண் 25. இந்தியர்கள். 185. பெண் 9.

***

சென்ற சனிக்கிழமை கேப்டவுனில் ஒரு சிறுபையன் ரோட்டுசெகே ஓடிக்கொண்டிருக்கும்போது கீழேவிழுந்து உயிர்துறந்தான்.

***

சென்ற 13உ திங்கட்கிழமை ஜோஹானஸ்பர்க் கோமிட்மைனில் இரண்டு சீனர்கள் ஒரு எலக்ட்ரிக் தந்திகம்பியில் கைவைத்திருந்தபடியால் அதுமுறிந்து அவர்களிருவரையும் கொன்றுவிட்டது.

***

நாலு சுதேசிகள் டர்பன் பப்ளிக் ரோட்டில் ஒருவருக்கொருவர் வைதும் தள்ளிக்கொண்டும் நின்றதற்கு மாஜிஸ்டிரேட்முன் 1 பவுன் அல்லது 15 நாள் சிறை விதிக்கப்பட்டார்கள்.

***

சென்ற 13உ திங்கட்கிழமை கிம்பர்லியில் ஒரு கலர்ட் ஸ்திரீ ஒரு ஆப்பிள் பழத்தைத் தின்றுகொண்டிருக்கையில் அதில் ஒரு பெரும்பாகம் குரல்வளையில் மாட்டிக்கொண்டதால் உயிர்துறந்தான்.

சமாச்சாரத்திரட்டு.

அமெரிக்கா டாமேவாகர் என்னும்பிரசித்த வைத்திய ஸ்திரீ 67 வயதுள்ளவளாக இருக்கிறாள். இவள் 40 வருஷகாலமாய் புருஷ உடுப்பையே அணிந்துவருகிறாள்.

—x—

பர்மாவைச்சேர்ந்த லாஷியோ ரெயில்வே ஸ்டேஷன்மாஸ்டர் பிரயாணிகளுக்கு டிக்கட்டுகொடுத்துவந்த பணத்தை எடுத்துக்கொண்டுபோய்விட்டார். அவர் சென்ற இடந்தெரியவில்லை.

—x—

உலகத்தில் அடிமைகளை வாங்குந்தேசங்களில் சைனாதேசமே முதன்மையானது. அந்தேசத்திலுள்ள 40 கோடி பிரஜைகளில் 10 கோடிவரை அடிமைகளே இருக்கிறார்கள். சொற்ப ஜீவிகள்கூட அனேக அடிமைப்பெண்களை விலைக்கு வாங்குகிறார்கள். பெண்களுக்கு 8 வயதாவவுடன் விலைகொடுத்து வாங்குவது வழக்கம். ஒவ்வொரு அடிமையின் விலை 30 ரூபாயிலிருந்து 120 ரூபாவரையிலுமுண்டு.

—x—

பாரிஸ் நகரத்திலுள்ள பொதுசன சாலையில் சிம்மமும் ஆட்டுக்குட்டியும் ஒரே கூட்டுக்குள் வாசஞ்செய்கின்றன. அவ்விரண்டும் சத்துருத்வத்தைவிட்டு சிநேகமாயிருப்பதைப்பார்த்து அனேகர் ஆச்சரியப்படுகிறார்கள்.

(லோகோபகாரி.)

—x—

பம்பாயிலுள்ள அம்போலே வீதியில் வசிக்கும் ஜோட்டென்பவர் தானாய் விசிறிக்கொள்ளும்படியான விசிறியொன்று கண்டுபிடித்திருக்கிறாராம். அது பத்துமணிநேரம் விசிறிக்கொண்டிருக்குமாம். அதின் உயரம் 3 அடியாம்.

—x—

காலிபோர்னியாவில் ஒரு அபூர்வமான காடு இருக்கிறது. அதிலிருக்கிற விருக்ஷங்கள் 320 அடி உயரமும் 90 அடி விருத்தமுமுள்ளது. அவற்றின் பட்டை 18 அங்குலம் கனமுள்ளது. அடிமரத்தில் துவாரமுண்டாக்கி அதற்குள்ளே வண்டிகள் போகத்தக்க ரஸ்தாக்களேற்பட்டிருக்கிறதாம்.

—x—

ஜெர்மனி, டாம்பூர்ட் என்னுமிடத்தில் அதிசயமான புகைவண்டிகள் செய்யப்பட்டிருக்கின்றன. அதற்கு ஓட்டுபவன் தேவையில்லை. இவ்வண்டிகள் மின்சாரத்தால் ஓடுகின்றன. ஸ்டேஷனை நெருங்கும்போது தானாய் மணியடிக்கும். சில ஆட்கள் போய் எதிரில் ஒரு கட்டையை வைத்து வண்டியை நிறுத்திச் சாமான்களை இறக்கிக்கொண்டு, பழையபடியும் யந்திரத்தை இறக்கிவிடுவார்கள். வண்டிகளில் சாமான் தவிர ஆட்கள் ஒருவரும் இருக்கமாட்டார்கள்.

—x—

டெம்பாலா புரத்தின் இலவண பூனில் பெண்சாதியான மாப்பிள்ளை ஸ்திரீ ஒருத்தி இரண்டு தலையும், நான்குகையும், நான்குகால்களுமுள்ள பிள்ளையொன்றைப் பெற்று, உடனே தாயும் பிள்ளையும் மரித்துப்போனார்களாம்.

(தே—உ—வர்த்தமானி.)

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety, IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Box 1126. Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

એબદુલ ગની,
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫ને૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड़, ग्रोसरी और दुसरी सब रकमका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५०७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

[illegible]

Prof. L. Doovey,

Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from REV. I. J. RELIEF, ARTHUR GARCIA, ESQ., R.M., UITENHAGE, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિયન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને લખનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. રુમેટીઝમની પાણી લેપની પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ એફ. જે. રલીફ, આરથર ગેશીઆ એસક્વાયર વિગેરેનાં સરટીફીકેટ છે.
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधीका संग्रह रखनेवाले और लिखनेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा रुमेटीसके लीये पानीलेप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक.
सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where JALBHOY & SORABJI BROS., are our Sole Agents. . . . .

ઇસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિયન પ્રોડ્યુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન સિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ગુલ"
કેપ ટઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

MAHOMED ARIFF,

Direct Importer

—AND—

General Dealer.

SOLE IMPORTER OF THE

STAR OF INDIA TEA.

All kinds of Indian Condiments kept in stock.

153 HANOVER STREET, CAPE TOWN.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,

—CORNER OF—

BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "SHAHMAHOMED," CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent.

SUB-AGENT FOR THE

Indian Department, German East African Line.

42 CHURCH STREET, CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer

—AND—

Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,

WOODSTOCK.

BRANCHES:

Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams,
Curry Powder, Chutneys,
Cayenne Pepper,
White and Black Pepper,
Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.
Box 63, Durban.

S. D. BOBERT,

General Importer, Wholesale and Retail Merchant.

Cheapest House in the Market Square.

BRANCHES AT
LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay

Retail and Wholesale Merchant.

Market Square, P.O. Box 55,
POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother

Direct Importer & General Merchant,

POTCHEFSTROOM, Trans.

P.O. Box 100, Tel. Ad.: "Seomra."

AMOD EBRAHIM,

GENERAL MERCHANT,

Lower Bazaar - - King Edward Street,
P. O. Box 263,
POTCHEFSTROOM.

D. I. Varyava,

GENERAL MERCHANT,

King Edward Street, P. O. Box 100,
POTCHEFSTROOM.

Amod Mamoojee Patel,

GENERAL MERCHANT,

S.A.C. Cantonment, P.O. Box 55,
POTCHEFSTROOM,
Tel. Ad.: "Mamoojee." Transvaal.

AYOB MOHAMED,

General Merchant & Direct Importer,

MARKET SQUARE,
PIETERSBURG.

Box 184. Tel. Add.: "AYOB."

ગાંઠો! વેચવાનો છે. આંબો!
સારો અને સસ્તો ઇન્ડીઅન ગાંઠો.
ખરીદનારે નીચેને ઠેકાણે તપાસ કરવી.
શેખજી હમીદ. ૮૫ ગ્રેસ્ટ સ્ટ્રીટ, ડરબન.
અથવા એમ. પી. ફેન્ડી એન્ડ મિરફર્ડ.

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St.,
DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 482.
P.O. Box 914.

H. LANGLEBEN,

Wholesale Clothier & Manufacturer,
327 Pine Street, Durban.

IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.
Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.

Tel. Add.: "Lenax." P.O. Box 445, Durban.

એચ. લેંગ્લીબન.
જથાબંધ કપડાં રાખેનાર તેમજ બનાવનાર,
કાફરીઆવાસ્તે નવાં કપડાં મંગાવનાર,
ઈંગ્લીશ સેકન્ડહેન્ડ કપડાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં મંગાવનાર.
૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

PARSI MANCHERJI,

MERCHANT & IMPORTER.

Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.

Telegrams: "MANCHERJEE." P.O. Box 1090, CAPE TOWN.

दरियाइ मुसाफरोंको खुश खबर.

हम तरह तरहका पक्षी और प्राणी, जैसे कि कौआ, मोर, बेल, चढ्डी, कबु तर, पोपट, पसंगीये, सुवर्ण मच्छी, बन्दर, इत्यादी खरीदते है. हिंदुस्थानसें आनेवालें जो ऐसे प्राणी लाते है उनको अच्छा दाम मिलता है.

स्कोल्येकफर्ड,
वेस्ट स्ट्रीट, डर्बन.

THE DURBAN UNDERTAKERS

FRERE ROAD,
Off Clark Road, Berea.

Telephone 884.
Telegraphic Address: "Undertaker."

ABDOOL GAFFOOR & Co.,

Arabian and General Merchants and Drapers.

225 Commercial Road, Maritzburg.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Skirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

FOR

Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO
VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT.

FOR SUITS TO MEASURE

GO TO

Makanjee Bros.,

OUTFITTERS,
152, Grey Street.

HASSIM JOOMA,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—370 Pine Street.
Branch—Lerībe, Basutoland.

HOUSES TO LET.

P. V. SANGHAVEE,

GENERAL MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.

Cheapest House for Foodstuffs.

INDIAN CAPS, DHOTIS, &c.
171 GREY STREET, DURBAN

A. LATIEF,

General Dealer, - - - -
- - Outfitter and Draper,

BARBERTON,
TRANSVAAL.

P.O. Box 84.
TEL. ADDRESS: "LATIEF."

MAHOMED ENUS,

INTERPRETER,
22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.

મહમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ. કેપ ટાઉન.

HOSSEN EBRAHIM,

GENERAL DEALER,

21 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,
And 25 Duke Street, WOODSTOCK.

Goods Supplied on Commission.

NANJI CARSANDAS,

WHOLESALE MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.

P.O. Box [illegible] [illegible]

LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Saleman & Co.,

MERCHANTS, Bombay.

Tele. Add.: [illegible]

Agents for East and South Africa.

2 Amratolla Street, Calcutta, and [illegible] Bhendi Mohalla, Bombay.

[illegible]

Connection in Delagoa Bay.

EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO.

Tel. Add.: "TRADER." P.O. Box [illegible]

AMOD HABIB & Co.,

DIRECT IMPORTERS,

WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,

General Money Exchangers.

Tel. Address: "[illegible]" Delagoa Bay.

P.O. Box [illegible]

HORMAJGY JOOLGY,

DIRECT IMPORTER

—and—

GENERAL MERCHANT

P.O. Box [illegible], Delagoa Bay.

PARSHOTAM AMERCHAND & Co.,

DIRECT IMPORTERS

AND

GENERAL MERCHANTS.

P.O. Box [illegible], Delagoa Bay.

NANJI DULABHDASS & Co.,

DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.

P.O. Box 141, Delagoa Bay.

S. P. GINWALA,

Produce Merchant & General Importer.

[illegible]

Tel. & Cable Add.: "[illegible]"

P.O. Box [illegible] LOURENCO-MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,

MERCHANT,

POTCHEFSTROOM.

Tel. Address: "[illegible]"

P.O. Box [illegible]

MOOSA HASSEN,

General Dealer,

[illegible]

POTCHEFSTROOM.

The Largest Importer in South Africa of

Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers, Coats, Waistcoats, etc.

J. LANDAU,

[illegible]

Grey Street, Durban.

Head Office: 17 Rue des [illegible], Paris.

[illegible]

જે. લેન્ડૉ,

[illegible]

OSMAN LATIEFF

General Merchant

and

Direct Importer,

LICENSED STAMP VENDOR.

"CALCUTTA HOUSE."

KING EDWARD ST.,

Also "INDIAN BAZAAR" Post Office, [illegible]

POTCHEFSTROOM.

Telegraphic Address: "Calcutta House."

P. O. Box 30.

ઓસમાન લતીફ.

જનરલ મરચંટ, ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોરટર, અને લાઇસેન્સ્ડ સ્ટેમ્પ વેન્ડર,

"કલકત્તા હાઉસ"

કીંગ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ.

પોચેફસ્ટ્રુમ.

[illegible]

ABDOOLA HAJEE — KHAN MAHOMED,

General Merchant & Importer.

Cheapest House in

POTCHEFSTROOM.

CHURCH SQUARE

Opposite Government Buildings.

Tel. Address "[illegible]."

P.O. Box 96.

E. M. PATEL,

General Dealer, Wholesale & Retail,

MARKET SQUARE,

POTCHEFSTROOM.

[illegible]

V. R. Naidoo,

GROCER & GENERAL DEALER

Jewellery,

Fancy Goods,

Drapery,

Watches & Clocks,

&c., &c.

Cheap & Good.

5 & 13 Frere Street, & Market Street.

CRADOCK

Fire Insurance

THE

PALATINE INSURANCE CO.

WILL ACCEPT

INDIAN RISKS

At Lowest Current Rates.

W. G. BROWN & Co., Agents,

Pine Street, Durban.

MAKAN LAKHMIDAS

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Trial Orders Solicited.

[illegible]

K. NARANJEE,

Indian and General Merchant

Outfitter and Draper,

Boot and Shoe Warehouseman.

INDIAN SILKS A SPECIALITY.

KAFFIR TRUCK, &c., &c.

[illegible]

Tel. [illegible] Address "[illegible]."

THE NATAL DIRECT LINE OF STEAMERS.

નાટાલ ડાયરેક્ટ લાઈનની સ્ટીમરો મુંબઈ, કરાંચી, કલકત્તા વિગેરે નીચે મુજબ છુટશે.

Umzinto તા. ૨૧ મી માર્ચ કે પછી તુરત.
Umbilo તા. ૩૧ મી „ „

આ લાઈનની સ્ટીમરોમાં ઇન્ડીયન પેસેંજરોને વાસ્તે ખાસ સગવડ કરવામાં આવેલ છે. મુંબઈ સ્ટીમરની પેસેંજર વાસ્તે કોલંબોથી સ્ટીમર બદલવી પડશે. વધુ ખબરને વાસ્તે કિંગ એન્ડ સન્સને મળો. [illegible]

मरची स्टीमर बाम्बेर कोलंबो और कलकत्ता तरफ नीचे मुजब जायेगी

Umzinto ता. २१ वी मार्च और पिछे तुरत.
Umbilo ता. ३१ वी मार्च और पिछे तुरत.

यह लाइन की स्टीमरो में इन्डियन पेसेंजरो के वास्ते खास सगवड करने में आइ है. मुंबई जानेवाले पेसेंजर को कोलंबो में स्टीमर बदलना पडेगा. ज्यादा खबर के लिये किंग एन्ड सन्स के वहां तलाश करना. [illegible]

[illegible]

Umzinto [illegible]
Umbilo [illegible]

[illegible]

KING & SONS, West Street, Durban.

The British India Steam Navigation Co., Ltd.

REGULAR FOUR-WEEKLY SERVICE.

BOMBAY DIRECT.

બ્રિટિશ ઇન્ડિઆ સ્ટીમ નેવીગેશન કંપની.

[illegible] સીધી મુંબઈ જશે.

ડરબનથી ઉપડશે.		મુંબઈ પહોંચશે.
ગુરખા	તા. ૨૨ માર્ચ ૧૯૦૫,	તે તા. ૧૨ એપ્રીલ ૧૯૦૫.
„	તા. ૨૧ એપ્રીલ „	„ તા. ૧૨ મે „
„	તા. ૧૯ મે „	„ તા. ૮ જુન „

[illegible] ગુરવાર તા. ૨૩ માર્ચને રોજ ભરેલી રવાના થશે. [illegible] સીધી મુંબઈ જશે, વચમાં બીજું કોઈ પણ બંદર કરશે નહિ.

[illegible]

[illegible]

કાઉઝ એન્ડ કં.ની ઓફીસ [illegible]

કરેસ્પોન્ડન્ટ [illegible] ડરબન.

S. PEERBHOY BUTLER,
GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER
[illegible] a speciality
506 WEST STREET, DURBAN.

EBRAHIM CAMROODEEN,
GENERAL MERCHANT
Natal Leaf Tobacco a Speciality.
110 GREY STREET, (Camroodeen's Buildings)
Tel. Add.: Camroodeen, Durban.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.,
Have a large stock of
RICE, [illegible], GHEE, AND OIL,
Directly imported from India
349 PINE STREET, DURBAN.
[illegible]

SUN CIGARS
SUMATRA CHEROOTS,
BOER TOBACCO . . . At Lowest
VIRGINIA „ . . . Wholesale
SHAG, &c. . . . . . Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,
132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.
[illegible] સીગારેટ, [illegible] વીગેરે સસ્તી કિંમતે જથાબંધ મળશે.
સન બ્રાન્ડ ટોબેકો વર્કસ.
૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

Abdool Hack Mahomed Ismail & Company,
Wholesale and Retail Merchants.

DIRECT IMPORTERS OF
All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.

[illegible]

121 GREY STREET, DURBAN.
Branch Office—Indian Location, Joh'burg.
Head Office—[illegible], Madras.

Printed and Published by [illegible] International Printing Press, Phoenix, Natal.

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. | Phoenix, Natal, Saturday, 25th March, 1905. | No. 12.

P.O. Box 176. Telephone 214.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE & DIRECT IMPORTERS

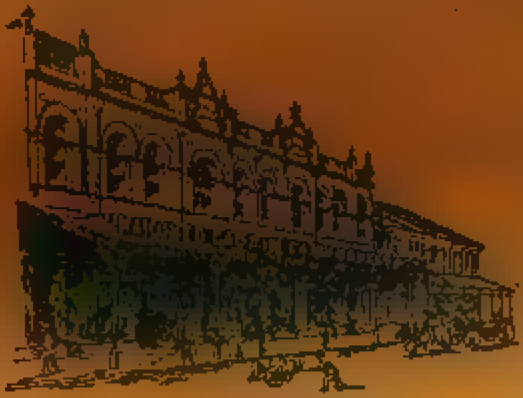

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis and Sarees.

Rugs, Shawls, Boots and Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

ભાડે આપવાનાં છે.

૧ પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટમાં પાંચ ઓરડાનું સુંદર ઘર તથા મે સ્ટ્રીટનું નાં. ૧ નું બે માળ વાળું ભભકાદાર મકાન. બંનેમાં રસોડું, કોઠાર, બાથરૂમ તથા ફળીયું છે.

૨ મોટી લાંબી વખાર જે પ્રીન્સ એડવર્ડ અને ક્રોસ સ્ટ્રીટમાં છે તે.

લાંબી, લાલ રંગનો ચીરૂટ બનાવવાનો તમાકુ હમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

નીચેનો માલ સસ્તે ભાવે વેચવાનો છે.

કલકત્તાની સર્વે જાતની દાળ, જિવાડી વાઘનાં ચામડાં, ગોદડી, અફીણ, સર્વે જાતનો મસાલો તથા તેલ વિગેરે.

જાલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.
૮૪, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

TO LET.

A Nice Comfortable Five-roomed COTTAGE in Prince Edward Street and a Splendid Double storied House No. 1 May St., both having Kitchen, Pantry, Bathroom and Yard; also a WAREHOUSE of large dimensions in Prince Edward and Cross Streets.

Tobacco purchased at all times, Long Leaf and Brown Colour.

FOR SALE—

ALL KINDS OF

Dholl, Furs, Skins, Opium, Quilts, &c.

JALBHOY SORABJEE BROS.,

84 Field Street, Durban.

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have always on stock —

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS, TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,

118 COMMERCIAL RD., DURBAN

Cable & Tel. Add.: "Kathorian."

Telephone 224.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY—

98 FIELD STREET.

P.O. Box 93. Tel. Address "MIANKHAN," Durban. Telephone No. 855.

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

139 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box 88. Tel. Add.: "PORBANDER."

ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસ્માન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

બોક્ષ ૮૮. ૧૩૯, ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઈસ્ટ આફ્રિકા લાઈન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબઈ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

એઉસબોટ.

બરગરમીસ્ટર તા. ૩૦મી મારચના ઉપડશે
હેરઝોગ તા. ૨૭ મી એપ્રીલ "
ઉપલી આગબોટ પાસેન્જરોને જંગબાર બદલવી પડશે.

ઇન્ડિઆ લાઈન.

ગુનદુરાશાત તા. ૧૫ એપ્રીલના ઉપડશે.
(શનીવારના ૧૦ વાગે ઉપડશે.)
રેઇસ્તાગ તા. ૧૩ મેએના "
(શનીવારના ૧૦ વાગે ઉપડશે.)
ઉપલી આગબોટ સીધી મુંબઈ જશે, જંગબાર બદલવી નહિ પડે.

ઉપલી આગબોટ હમેશાં ટેમસર આવા ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે. વાસ્તે ઉતારૂઓ વિચાર કરી કામ કરજો કે જેથી પાછળથી હેરાન થાવું ન પડે.

સ્ટીમર સુલતાન મોરમના બીજે દહાડે ઉપડી જશે એટલે મુસલમાન ભાઈઆને મો(રમ) કરીને ચડવાનું થાય.

મહેરબાની કરી ટીકીટ કઢાવો તો મનેજરને કહાવજો સલાહ દેવી મફત છે. વધારે ખબર નીચે લખેલે ઠેકાણે પુછવાથી મળશે.

ઉસમાન અહમદ, ઇન્ડિયન એજન્ટ.
કમરૂદીન બીલ્ડીંગ, ગ્રે સ્ટ્રીટ
પી. ઓ. બોક્ષ ૧૫૨, ડરબન.

જરમન ઈસ્ટ આફ્રિકા લાઈન.
ગારડીનર સ્ટ્રીટ.
ડરબન.

INDIA-SOUTH AFRICA LINE.

ઉપરની કુંપની ની સ્ટીમરો કલકત્તા અને નાતાલ ડેલાગોઆ અને કેપના બંદરો વચ્ચે નીયમીત દર માસે આવજા કરશે આ સ્ટીમરો વેપારીને માટે ખાસ સગવડ ભરેલી છે.

એસ.એસ. જમાલપુર ૧,૯૯૪ ટન (૧૦૦ ફર્સ્ટ કેલાસ) તા. ૨૦–૩–૦૫ } કલકત્તામાં
" " મીરઝાપુર ૧,૮૮૮ ટન " તા. ૨૦–૪–૦૫ } માલ લેશે.

તા. ક. આ સ્ટીમરો ઝડપથી ચાલનારી હોવાથી અને હિંદુસ્થાન તથા સાઉથ આફ્રિકાનાં બંદરો વિના બીજે કયાંય નહિં રોકાતી હોવાથી સાઉથ આફ્રિકા અને હિંદુસ્થાન વચ્ચે ઝડપથી માલ લઈ જવા લાવવા માટે બહુજ સગવડ ભરેલી થઈ પડશે. માલ મોકલવાના ઓરડરો કંપનીના એજન્ટો પાસેથી મળી શકશે.

ડી. વાલ્ડ એન્ડ કુંo
ડરબન.

ગ્રેહામ એન્ડ કુંo
કલકત્તા.

INDIA-SOUTH AFRICA LINE.

கல்கத்தாவிலிருந்து நட்டாலுக்கு மாதாந்தரம் ஒரு கம்பனியின் கப்பல்கள் வியாபாரத்தின் பொருட்டு டெலகோவே, கேப்துறைமுகங்களுக்கு முக்கியமாக வரும்.

1,888 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். ஜமால்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து பிப்ரவரி 20உ சரக்கு ஏற்றுமதிசெய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

1884 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். ஜுமால்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து மார்ச்சுமீ 20உ சரக்கு ஏற்றுமதி செய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

1,888 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். மிர்சாப்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து ஏப்ரல்மீ 20உ சரக்கு ஏற்றுமதிசெய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

ஒரு கப்பல்கள் இந்தியாவிலிருந்து நட்டால் துறைமுகத்திற்கு நேராக வந்துசேரும். தாமதமின்றி சேர்வதற்கு சரக்குகள் ஏற்றப்படும்;

கம்பனியின் ஏஜண்டு, டெ வால் அண் கோ. டர்பன். அல்லது கிரகம் அண் கோ., கல்கத்தா.

விசேஷ விளம்பரம்.

கெட்டாகோஸ்சேர்ந்த அப்சென்டேஜ மில் பதிவிடக்கூடியதும், வடைகள், மிகவும் கட்டக்கூடியதுமான கிலர்ந்தன் தயாராயிருப்பதால், வேண்டியவர்கள் என்னிடம் வந்து விசாரித்துக்கொள்ளலாம்.

எம். ஆர். பி. என். செட்டி,
369. பயின்டு ஸ்டிரீட், டர்பன்.

વેચવાની છે.

ખેતી અથવા સ્ટોરને લાયક ૨૫૦ વીઘા જમીન
ડે. પોરટઓરીસ પાસે, અમઝીન્ટો.
વધારે ખુલાસા માટે પુછો.
એમ. આર. પી, એન. ચેટી.
૩૬૯ પાઈનસ્ટ્રીટ, ડરબન.

HAJEE HABIB

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of

Bags, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery,

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add.: BAGDAD. P. O. Box 57.
338, Prinsloo Street, PRETORIA.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—119 Commercial Road, Maritzburg.
Branches—430 Commercial Road, Maritzburg.
And at Mooi River.

Tel. Address: "HASSAN MAHOMED."

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL

Arabian Merchant & Direct Importer,

115 COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG,

Branches—173a & 437 Commercial Rd., Maritzburg.
And at Mooi River.

CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, GROCERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTION.

Telegraphic Address "Ismail."

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Atta of all kinds and Groceries, &c.

120 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods

—AT—

132 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG.

P.O. Box 252. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co., *Wholesale Merchants,*

467 SMITH STREET, DURBAN.

ફેન્સી કાપડના ખાસ વેપારી. ઉનાળામાં ઉતરેલો નવી તરેહનો માલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "કુકડાવાળાના સેલ્ફ મશીન" ના નામના ગાંસડાવાળ અને ચોરેંજ રીવર કોલોની માહેના ખાસ આકડીઆ. "જવરલ સેફટ ગુડસ" અને કાહરીબરનો માલ તરેહ તરેહ વગરો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવેછે.

RAND PLAGUE COMMITTEE.

Precautions against Plague.

1.—In any case of feverish illness, especially if there is any swelling in the arm-pit or in the groin, you should call in medical assistance *without delay*.

2.—You need not be afraid of sick patients being taken to the Hospitals, for they will there be well treated.

3.—There should be no fright or flight.

4.—If you have been in contact with sufferers from Plague, it will be necessary for you to have your clothing disinfected and your body bathed at the Town Council's Disinfecting Station.

5.—You will also be required to report yourself daily for ten days, at Room 41, Municipal Offices, De Villiers Street, or to leave an address at which you can be visited daily to see that you remain in good health. You will not, however, be subject to any detention as long as you remain well.

6.—Nothing from a plague-infected room should be used until it has been thoroughly disinfected.

7.—Keep your dwellings thoroughly clean and well-lighted. Let in plenty of air by the windows, both by day and by night.

8.—Do not throw slops or refuse on to your yard.

9.—On evacuation, the fæces should be covered up with dry earth or dry ashes, and the pail closet should be otherwise kept thoroughly clean and disinfected.

10.—If only for the sake of saving expense, sleeping accomodation should be completely detached from stores, so that, in the event of Plague, goods may not necessarily have to be destroyed. Goods meant for sale should, on no account, be stored in any dwelling-house.

11.—No more than two persons should occupy an ordinary-sized room.

12.—If your dwelling is infested by rats or mice, call at Room 41, Municipal Offices, De Villiers Street, and ask for a Rat-catcher to be sent; he will call and show you how to clear your dwelling of rats. Food should be so stored as not to be get-at-able by rats.

By Order of the RAND PLAGUE COMMITTEE,

CHARLES PORTER, M.D.

31/1/05. Medical Officer of Health.

SUN FIRE OFFICE FOUNDED 1710

SUN Insurance Office,

PAYNE BROS., Agents,
WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसे पुराणी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापन सॅन् १०,००,०००.
अर्जी करनेसे कमतीसे कमती भाव मिलेगी.

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમાની ઓફીસ લેની મુડી પાં ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની છે. અમી અપાવવાથી ઓછામા ઓછા ચાલુ ભાવો મળી શકશે.

[illegible]

સરકારી સરવેયર.

ઘરાકને માટે ઘણી કાળજીથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.
૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इजनेर.

ग्राहकोंका काम बहुत ध्यानसे संतोषदायक किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन.

ஜெ. எ. சோரல்.
கவர்மெண்டு சர்வேயர்.
பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்
டர்பன்.

Mrs. Besant's
TRANSLATION
OF THE
'BHAGAVAD GITA'
With Selections in Sanskrit
AND SANSKRIT ALPHABET
With English Pronunciation,
for Students.

Full-page Portrait
OF MRS BESANT.

PRICE ONE SHILLING.
CASH WITH ORDER.

International Printing Press
PHŒNIX, NATAL.

P.O. Box 441.

ઇ૦ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર,

તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

Tel. Address "ABOOBAKER"

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નં૦ ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing, Blouses, Night-gowns, Combinations, Chemises, Skirts, Underskirts, Children's Fancy Goods, Frocks, Bibs, Bonnets, Bootees, Hats, Wool Shawls.

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

ADAM H. G. MAHOMED,

ESTATE OWNER.

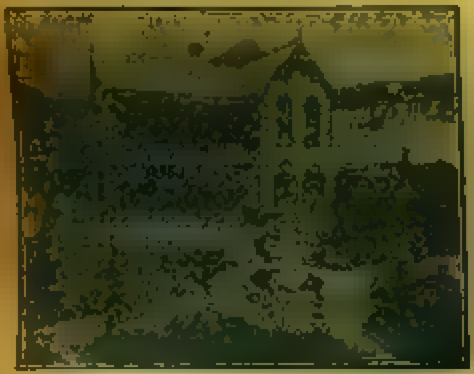

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "ADAMGOOL," CAPETOWN.

A. Chetty, Central Fruit Depot,

FLORIST AND FRUITERER.

Importer and Exporter of Colonial and Foreign Fruits and Flowers. Choicest Fruits packed for export. Wedding Bouquets, Sprays, and Wreaths made up on the shortest notice.

CIGARS. CIGARETTES. CONFECTIONERY.

Heynes Mathews' Buildings, (corner of Adderley and Longmarket Streets)

CAPE TOWN.

Telegrams: "Chetty," Cape Town.

எ. செட்டி வெளிதேசவியாபாரி.

இவரிடத்தில் பலவிதமான புஷ்பங்களும் கனிகளும் இருக்கின்றன, கனிகளும் வெளியூருக்கு ஏற்றுமதி இறக்குமதி செய்கிறார், வெளியூருக்கு பழமனுப்புகிறார்; தவிர கல்யாண புஷ்பச்செண்டுகளும், மாலைகளும், கட்டளையின்படி புஷ்பவெட்டுகளும் அவரிடமிருக்கின்றன. இன்னும் சுருட்டு, சிகரெட்டு, மிட்டாய்வகைகளுமிருக்கின்றன.

ஹெய்னஸ், மெத்யூஸ் பில்டிங், கார்னர் ஆப் அடர்லே லாங்மார்க்கட் ஸ்டிரீட் கேப்டவுன்.

"டெலிகிராம்" செட்டி, கேப்டவுன்.

TO LET.

PLOTS OF LAND

FOR CULTIVATION

APPLY—

International Printing Press, PHŒNIX.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS: G. E. HANDS, Resident: J. GARLICK, Cape Town.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગારલીક, કેપટાઉન.

સર્વે જાતનો માલ.

સઘળી રકમનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, વાસણો. શાલો, જવાહીર, વિગેરે,

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ૦ કરમનની કંપની સાથે લાંબા વખતથી વેપાર કરેલો છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલો છે, તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

લી. દાદા ઓસમાન.

" ઉમર હાજી અબુબકર ઝવેરી.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars,

MANUFACTURED BY THE

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

111B, STATION ROAD, BRICKFIELD,

P.O. Box 2937. JOHANNESBURG.

PROPRIETOR—P. S. DORABJEE.

Special Quotations for the Wholesale Trade.

—A TRIAL SOLICITED—

Sample Cigars sent Post Free on application.

ક ખ ગ ઘ ઙ ચ સ્કુલ A B C D E F G

ગુજરાત અને કાઠીઆવાડનાં ગૃહસ્થોને પોતાના બાળકોને ઈંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભણાવવા સારૂ આ સ્કુલમાં મોકલવાને વિનંતિ કરવામાં આવે છે. આ સ્કુલ તા. ૧૬મી જુન ૧૯૦૪ થી સ્થપાઈ છે. માસીક ફી ૧૦ શી.

૧૫૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ. એમ. એલ. પટેલ,

ડરબન. (હેડ) એસ. અને એમ. એલ. પટેલ.

Manager's Notice.

The International Printing Press has been removed to Phœnix. The Management beg to advise their clients and advertisers in INDIAN OPINION that the Durban Office for receiving printing orders, subscriptions to INDIAN OPINION, &c., will still be at 113 Grey Street. All postal communications and monetary transactions should be addressed: The International Printing Press, Phœnix, Natal, to whom, also all cheques should be made payable. Commission should be added to the amount of all cheques other than Durban.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - - P.O. BOX 1969.

રાંડ પ્લેગ કમિટીની નોટિસ.

મરકીની સામે સાવચેતી.

(૧) કંઈ તાવ હોય અને વળી કુખમાં કે બગલમાં ગાંઠ હોય તો એકદમ ડાક્તરને બોલાવવો.

(૨) દરદીને ઈસ્પીતાલમાં લઈ જવાની બીક ન રાખવી; કેમકે ત્યાં તેઓની સાર વાર સરસ થશે.

(૩) આવે વખતે બીલકુલ બીવું નહિ તેમ નાસભાગ પણ ન કરવી.

(૪) જો તમે મરકીવાળા દરદીના સંબંધમાં આવ્યાં હશો તો માત્ર તમારાં કપડાંને ધુમાડી બફાડવામાં આવશે, અને તમને જંતુ નાશક પાણીથી [illegible] કરવું પડશે.

(૫) અને તમારે ફ્રીડીયરસ સ્ટ્રીટમાં મ્યુનિસિપાલિટિની ઑફીસે ૪૧ નંબરની કોટડીએ દશ દિવસ સુધી તબિયત બતાવવી જોઈએ. [illegible] તમારું ઠેકાણું બતાવવું કે જ્યાં ડાક્તર તમને હમેશાં જોઈ જશે. પણ તમારી તબિયત સારી હશે ત્યાં સુધી તમને રોકી રાખવામાં નહિ આવે.

(૬) જે કોટડીમાં મરકી થઈ હોય તેમાંની કાંઈપણ ચીજ જંતુનાશક પાણીથી સાફ કરયા વિના વાપરવી નહિ.

(૭) તમારાં મકાન બરોબર સાફ રાખવાં ને અજવાળું ખુબ આવવા દેવું. બારીઓ રાતદહાડો ખુલ્લી રાખી હવાની આવજા થવા દેવી.

(૮) મેલું પાણી કે કચરો ગંદવાડ તમારા આંગણાં આગળ કે પાછળ ન નાંખજો.

(૯) બજારે જઈ આવ્યા પછી તુરતજ રાખ અથવા સુકી ધુડ નાંખવી અને બીજી રીતે પણ બાલદીની અંદર જંતુ નાશક પાણી વિગેરે નાંખતા રહી હરરોજ સાફ રાખવી.

(૧૦) તમારા જીંદગી બચાવવાને ખાતરજ તમારી સુવાની જગ્યા તમારા સ્ટોરથી અલગ રાખવાની જરૂર છે. કેમકે કદાચ રહેવાની જગ્યાએ મરકી થાય તોપણ તમારો માલ બચી જાય, અને એટલું તો યાદ રાખવું કે સુવાની કોટડીમાં વેચવાનો માલ કાંઇ પણ હરગીજ ન રાખવો.

(૧૧) સાધારણ કોટડીમાં [illegible] કરતાં વધારે માણસે કદી ન સુવું.

(૧૨) જો તમારા મકાનમાં ઉંદરો હોય તો તમારે [illegible] નંબરની કોટડીએ જવું. ત્યાં તમારે ઉંદર પકડનારની ખોળ કરવી. અને તે તમારે ઘેર આવી ઉંદરોને કેમ પકડવા તે બતાવી જશે.

તમારો ખોરાક એવી રીતે રાખવો કે તેને ઉંદરો પહોંચી ન શકે.

રાંડ પ્લેગ કમીટીના હુકમથી.

તા. ૩૧ મી જાનેવારી ૧૯૦૫. ડાક્તર ચારલસ પોર્ટર એમ. ડી. ની સહી.

મેડીકલ ઓફીસર ઓફ હેલ્થ.

CIGAR DIVAN, Corner West & Grey Sts.

JUST ARRIVED: Finest Egyptian Cigarettes, to suit all Smoking Connoisseurs.

Have you visited S. P. MAHOMED & CO.'S CIGAR DIVAN? If not please call and inspect our Large Stock of the Finest and Best Assortment of Egyptian Cigarettes, as supplied by the Anglo-Egyptian Tobacco Company (whose Sole Agents we have been appointed in Natal), and who supply the principal houses and clubs in Egypt and India. Also on hand: Finest Stock of Indian and Java Cheroots and Cigars, Pipes, Fancy Goods, Scents, Walking Sticks, Purses, &c., the best money can buy. A trial order solicited.

S. P. MAHOMED & CO., 91 Grey Street, Durban.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer,

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 176,

BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

UPPER MURCHISON ST.,

LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

[illegible] & 56 LEUWEN STREET,

CAPE TOWN.

BRANCHES—272 Caledon Street.

295 Long Street.

• Castle Cash Stores. •

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS,

HANOVER STREET,

CAPETOWN.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.

HOUSES TO LET.

19 EYER STREET, CAPE TOWN.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોજજી,

ડાયરેક્ટ ઈમ્પોર્ટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.

ક્લેરમોન્ટ. કેપકોલોની.

CLAREMONT, CAPE COLONY.

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

MERCHANTS

— AND —

DIRECT IMPORTERS,

208 CHURCH STREET,

PRETORIA.

P.O. Box 357, Tel. Add.:"TAYOB."

MOOSAJEE HASSAN,

GENERAL DEALER,

P.O. Box 4,

PIETPOTGIETERSRUST.

મુસાજી હસન,

જનરલ ડીલર.

પી. ઓ. બોક્ષ ૪.

પીટરપોટગીટરસરસ્ટ.

Mahomed Hassen Ismail,

ARABIAN CASH STORE,

General Dealer and Produce Buyer,

97 South Union Street and 110 Russell Road,

PORT ELIZABETH,

Tel. Ad.: M. Hassen. Cape Colony

Address all correspondence to 97 Sth. Union Street.

HABIB MOTAN,

DELHI HOUSE.

Telegraphic Address: "ABBO."

Wholesale & Retail

General Merchant.

Church Street, Market Square,

PRETORIA.

હબીબ મોટન.

—દીલ્હી હાઉસ—

ટેલીગ્રાફીક એડરેસ "અબુ"

હોલસેલ અને રીટેલ

જનરલ મરચંટ.

ચર્ચ સ્ટ્રીટ, મારકેટ સ્કવેર,

પ્રીટોરીઆ.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦

દરેક જાતના લાકડાં તથા ઇમારતનો સામાન.

પોઇંટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कं.

बहुत रकमका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पॉइंट रोड, डर्बन.

அயல்தேசங்களிலிருந்து மர இறக்குமதிசெய்து பெரிய வியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். கிடைக்கட்டுவதற்கான ஒவ்வொருவகை மரங்களும் கிடைக்கும்.

ஹார்பிரோ அண்டுகோ.

பயிண்டு ரோட் டர்பன்.

M. K. PATEL,

Wholesale & Export Fruit & Produce Dealer,

42 President Street, Johannesburg,

TRANSVAAL.

Season's Stock always on hand. Potatoes, Onions, Vegetables, and every variety of Fruit, at lowest Market Prices. Best Select. Fruit carefully packed for Country Orders. Personal and prompt attention given. Prices on application. Terms: Nett Cash.

All Communications to be addressed Box 1744, Johannesburg

Tel. Add. "PATEL."

એમ. કે. પટેલ.

જથાબંધ ફ્રુટ અને પ્રોડ્યુસ મરચંટ

૪૨ પ્રેસીડેંટ સ્ટ્રીટ જોહાનેસબર્ગ

ટ્રાંસવાલ.

દરેક રૂતુને લાયકનો માલ હમેશાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે. પટેટાં, ડુંગળી, વગેરે તરેહનાં શાક તથા ફળ ફળાદી વિગેરે. બહાર ગામના ઓરડરો સંભાળથી પૅક કરી બનતી ત્વરાથી મોકલવામાં આવે છે. ભાવને માટે ઉપરને સરનામે પુછાવો યા લખો.

બોક્સ ૧૭૪૪, જોહાનેસબર્ગ.

ટેલીગ્રાફ સરનામું "પટેલ"

Subscription Rates.

"INDIAN OPINION,

Yearly Subscription (Natal) ...	12/6.
Half Yearly	7/6
Quarterly	4/-
Yearly Subscription (South Africa, England and India) ...	17/-
Half Yearly	9/-
Quarterly	5/-

Country subscribers should add cost of exchange when sending cheque.

ADVERTISING CHARGES.

	s	d
Per Inch Single Column	2	6
" " Double "	5	0

Repeats Half-price.

Special quotations for standing Advertisements.

INTERNATIONAL PRINTING PRESS, Phoenix, Natal.

Indian Opinion

Vol. III. Phœnix, Natal, Saturday, 25th March, 1905. No. 12

M. H. NAZAR, Editor.

Editorial Notice.

All communications for the Editorial Department should henceforth be addressed :—The Editor, Indian Opinion, Phœnix, Natal. Business communications should be addressed to the International Printing Press, Phœnix, Natal.

Contents.

	Page
Leaders :—	
Boksburg's Coloured Church ...	185
The War	185
Topics :—	
Orange River Colony and Asiatics ...	186
The Anti-Indian Activity of Natal ...	187
Other Articles :—	
O.R.C. Government Notice ...	187
Presentation to Mr. Ritch	187
Appreciations	188
Correspondence	188
Natal Firearms Regulations	189
The Cape Meeting	189
East London Exclusiveness	190
Value of Physical Strength	190
Our Weekly Letter	190
Overseer and Indian	191
Facts and Comments	191

Indian Opinion

Saturday, 25th March, 1905

Boksburg's Coloured Church.

Sir Arthur Lawley has replied to the protest from Boksburg against the erection of a church for coloured people within its precincts. The reply is able and concise, and makes short work of the three clauses in the protest. In answer to the first clause that the churches of other denominations had made applications for stands which had not been granted, it is pointed out that the applications are still being considered. In reply to the second, that the number of coloured people did not warrant the erection of a church, Sir Arthur finds that the numbers are "quite sufficient." And in reply to the third point, that the church would be detrimental to the interests of the town, Sir Arthur says, bluntly, he "could not persuade himself that the erection of a substantial church on the very outskirts of the town could be harmful to the interests of anyone" He further points out that he considers the refusal on the part of either the Government or the Town Council to sanction the erection of a church of this nature would be "absolutely indefensible." Finally, His Excellency reminds the Council that according to their own minutes, the matter had been shelved.

But is Boksburg satisfied with this crushing reply? Of course not! Sir Arthur has been misled; his information is wrong; he must be corrected on these and other points. And the Council, we read, are going to do it. Sir Arthur, and the Government he represents, must be brought to their senses; and who more fit to do this than "The Village"? Doubtless other old and threadbare arguments will again be brought. It will probably be found—as in another notable example—to be a "grave danger to the public health." A claptrap phrase like that has a fine, catchy ring about it. Some flimsy evidence of "insanitation" will be brought to give a shadow of support to the claim; for it is noteworthy that the greater the lie, the more does it endeavour to give itself the aspect of truth. Doubtless the old cry will be raised of religion being bad for the coloured man, against the united voice of those who are best able to judge. It may be that the hostility against the erection of a church is an unwilling tribute to the power of religion. It may proceed from a sub-conscious fear that the church will fulfil its mission too well, and by increasing religion, and the education that springs naturally from it, make the coloured man a more formidable competitor. Is this to be regretted? We think not. The rise of Japan has shewn the world that if the "white man" is to retain his supremacy, he must deserve it. Methods of oppression and repression are out of date.

It affords us extreme satisfaction that His Excellency has taken an independent and impartial view of this matter of the church, though it is only what we expected. It fills us with renewed hope when we think of a similar protest against the erection of a place of worship in another town. Sir Arthur has what Potchefstroom and Boksburg lack—the true gentleman's regard for the religious instincts of others.

The War.

Historic time have not shown so terrible a struggle for supremacy as that of which the cables have borne us news during the last fortnight. For months, two massive forces have been facing each other on opposite sides of the Sha-Ho River, existing in caves dug in the frozen earth, waiting for the severity of a bitter winter to break. For months, hundreds of thousands of human beings have been living underground, in surroundings such as it is to be hoped few men will ever again have to dwell in; surroundings conducive to insanitation of the worst type; surroundings of so dangerously passive a nature as to threaten demoralization and to damp the spirit of enterprise and energy that has been so conspicuously shewn, on both sides, during the present war. We know that the armies, between whom the struggle has raged, have been within hail of each other for many months. We have heard how big guns have belched forth death and destruction, and we know that at one point of the Japanese defences it was impossible to remain longer than ten minutes at a stretch.

The winter broke. Then commenced one of the most remarkable

episodes that history records, and we think that nowhere in the annals of war can be found such remarkable feats of endurance as ensued. It is calculated that upwards of a million men were involved in the fighting, at least some seven hundred thousand of whom were in the line of battle. The Japanese commander-in-chief appears to have well learnt the lesson of Liao-yang, for he dared to ask of his men superhuman efforts of endurance and self-sacrifice. The world has been taken aback at the news of the apparent recklessness with which thousands of men have willingly gone to their doom. On previous occasions during the war, we have found that the Japanese soldier has not known what it is to cling to life, when an object was to be served, and not even during the assaults upon the fortifications of Port Arthur have the horrors of war been brought home to us with such dramatic force. We have heard how Marshal Oyama's plans were developed, and have been fascinated with his strategy. The whole of the operations seem to have been performed with machine-like precision. The right and the left wings of the Japanese army were extended, and by a series of rapid evolutions, rendered successful by forced marches, the Japanese commanding officer was able to threaten his adversary's rear. Only the Russian centre stood firm, and round it the battle raged fiercely for several days. At last, however, the Japanese forced a wedge into it and overcame the strenuous resistance that was offered.

With the breaking of the Russian centre, Russian power in Eastern Asia also broke. No such catastrophe as that which befel General Kuropatkin could have been conceived, yet we know that the might of Russia has succumbed to the fierce attacks that have been projected against it. A large portion of General Kuropatkin's army has been surrounded and captured, and the Russian losses from all causes have totalled upwards of two hundred thousand men. The Russian forces were disastrously defeated, and retreated confusedly towards Tieling, where, months before, we were informed that enormous fortifications had been erected. Almost simultaneously with the news of the Russian retreat, came that of the capture of Tieling, and of the further flight of the Russian army in all directions. Harbin is threatened, the retreat of the Russian army is said to have been cut off, whilst that portion of the Russian forces that has been able to escape unscathed appears to be endeavouring to reach Vladivistock by way of Kirin. Thus ends another epoch of this terrible race-struggle.

Russia has advertised the fact that she stands as the rear-guard of white civilization against the encroachments of the yellow races. Europe has almost unanimously accepted that proposition. What now must be the feelings of the European Chancelleries at this news of the humbling of their protagonist's pride? With the example set before their eyes of such remarkable courage, energy, and foresight on the part of an Oriental nation, the Western peoples must reconsider the orthodox view of the East. We are no believers in the so-called Yellow Peril. We do not for one moment think that the Western view of civilization is threatened directly by the success of the Japanese armies, but it appears evident from the facts under review that potentialities yet undreamt of exist under the meek and submissive exterior of the Oriental peoples. We do not think that, if conquest there be, such conquest will be by means of the terrible engines of war. We believe that the influence of the East over the West will be due to economic and ethical causes. Who lives by the sword must perish by the sword, and if the Asiatic peoples take up the sword, they in their turn will succumb to a more powerful adversary than themselves. Where the East must conquer is in the development of moral fibre, and not otherwise.

The Orange River Colony and Asiatics.

WE HAVE MORE than once drawn attention to the violently Anti-Asiatic policy of the Orange River Colony. In such policy, the late Boer Government did not nearly approach the present Government, which, in the name of the King-Emperor, is setting the seal of its approval on the prevalent colour prejudice. We have waited in vain for the fulfilment of Mr. Chamberlain's promise that the Anti-Asiatic laws of the Orange River Colony would be remodelled in accordance with the British ideas. They are certainly being remodelled, but we have yet to learn that the way in which they are being altered is consistent with the traditions that have been always associated with the word British. The latest instance is to be found in the *Government Gazette* of the Orange River Colony for the 10th inst. In the regulations for the village of Odendaalsrust, which have received the sanction of His Excellency the Lieutenant-Governor and the Executive Council, are contained some clauses regarding Natives with reference to their living in locations, the sale and manufacture of Kaffir beer by them, the holding of dance-parties in the location, the keeping of guests therein, the owning of dogs, etc., by them. Now in the regulations, the term "Native" shall be interpreted and taken to apply to and include a man or men, as well as a woman or women, above the age, or estimated age, of 16 years, of any native tribe in South Africa, *and also all coloured persons and all who in accordance with law or custom, are called coloured persons or are treated as such, of what race or nationality they may be.* In the clearest possible language, therefore, the "Municipality" of the village has been allowed to include in the term "Native" the British Indians and other coloured people. If such a definition and such regulations were passed in the Legislative Council of the Orange River Colony, they would be subject to veto by the Home Government; but because a village board passes them, and chooses to give an unwarranted definition to the term "Native," the Home Government is not to be consulted, and the

accomodating local Government has no hesitation in countenancing wholesale restrictions of the character above-mentioned. Apparently it does not matter to that Government whether such regulations offend the feelings of the Indian subjects of the King-Emperor or not. We draw the attention of public men in England, who cherish the proverbial sense of justice and fair play, to the scandal revealed by the regulations in question, which we reprint in extenso in another column.

The Anti-Indian Activity of Natal.

IN THE *Government Gazette* of Natal for the 28th February, a Bill is published regulating the use of fire-arms. Part 4 of the Bill deals with use the of fire-arms by Natives and Asiatics. We give all the sections in another column. Evidently the framers of the Bill have associated the Asiatics almost instinctively with the Natives, and it is that attitude of mind against which we have always firmly and respectfully protested. Since distinctions are made between one class and another, justice will never be done to the Asiatic unless he is treated as apart from the Native. The Native question is a big question in South Africa. The Native population is very large. The Native civilization is totally different from the Asiatic or the European. The Native, being the son of the soil, has a right to fair treatment, but being what he is, perhaps some legislation, which may be of a restrictive character, is necessary. It can, therefore, never apply to Asiatics. In this instance of the fire-arms, the Asiatic has been most improperly bracketed with the Native. The British Indian does not need any such restrictions as are imposed by the Bill on the Native regarding the carrying of fire-arms. The predominant race can remain so by preventing the Native from arming himself. Is there the slightest vestige of justification for so preventing the British Indian? It is a matter of common knowledge that the British Indian who has settled in the Colony is not a military man. He is most docile. Why should he, then, be insulted by being placed in the same category with the Native? Would not a stranger, visiting Natal, and coming across legislation of this kind, come to the conclusion that the British Indians must be a very troublesome community? There are occasions when British Indians, living in out-of-the-way places, would require to have a gun or a revolver. They are then, if the Bill becomes law, to go not to the ordinary authorities, but to the Secretary of Native Affairs, who has no connection with the British Indians, and there beg for permission to own a revolver or a gun, as if the Magistrates were incapable of using their discretion with reference to the possession of fire-arms by British Indians. We do not know that in feeding Anti-Indian prejudice in this wanton manner, the Government are not unnecessarily exasperating the British Indians. We hope that an amendment will be made in the Bill when it comes up before the Natal Parliament.

Government Notice.

Regulations for the Village of Odendaalsrust.

(From the Orange River Colony *Government Gazette.*)

NATIVES.

32. The word native in these Regulations shall be interpreted and taken to apply to and include a man or men as well as a woman or women above the age, or estimated age, of sixteen years, of any native tribe in South Africa, and also all coloured persons and all who, in accordance with law or custom, are called coloured persons or are treated as such, of whatever race or nationality they may be.

33. The Board shall point out one or more locations where natives resident in the town must live unless they live on the premises of their employers, and shall place and appoint a superintendent over such location.

34. A native obtaining permission to live in the location must have a site pointed out where he may build his house. For the registration of the site in his name he shall pay the sum of 2s. 6d.

35. No native will be allowed to reside within the location without a residential permit from the Board, which must be renewed monthly upon payment of 6d. for each renewal, under a penalty of a fine of 10s. Such permit to have name of employer and number of site.

36. Every native who shall during the month come to reside within the location shall be bound, within 48 hours after his arrival, to take out a pass as mentioned in Article 35, which pass shall hold good only until the end of the current month, and shall thereafter be renewed as aforesaid.

37. The Board shall keep a list of all natives residing within the location, stating their names, means of subsistance or name of employer, which list shall be kept at the office of the Board for inspection by the public.

38. Every possessor or occupier of any house or hut in the location shall be obliged, should any strange native come to him or her with the intention of staying longer than 24 hours, to give immediate notice thereof to the Board, under a penalty of a fine not exceeding 20s.

39. Dogs of natives must be registered as provided in Article 21 of these regulations. No native will be allowed to keep more than one dog in the location.

40. The manufacture, sale or use of Kaffir Beer or other intoxicating drinks is prohibited in the location. No dance or other parties may be given in the location without a licence from the Board, for which a sum of 20s. must be paid. The contravention of this Article shall be punishable by a fine not exceeding £5 sterling.

41. No native may be out in the town after 9 p.m. without a special pass to that effect from his master, under a penalty of a fine not exceeding 20s.

42. The Board shall have the right to have natives who shall be repeatedly punished for drunkenness, breach of the peace, or immoral conduct, or who cannot show any reasonable means of subsistence, removed from the village area and forbidden the right of residence.

43. The natives in the location shall be obliged to fetch water for their domestic use at such places as shall be pointed out to them by the Board, and further to keep their houses and location clean and tidy, and to behave quietly and peaceably. Any contravention of this article is punishable by a fine not exceeding 40s.

Presentation to Mr. Ritch.

An interesting function took place in Johannesburg on the 9th inst., when a number of the clients of Mr. M. K. Gandhi, Attorney, gathered together in the Board Room of Trust Buildings, to testify to the high esteem in which they held Mr. Louis Walter Ritch, who was leaving Mr. Gandhi to prosecute his law studies in England, with a view to qualifying for the Bar. There was a good attendance of Mr. Ritch's personal friends, and the evening proved to be a very pleasant one.

Mr. Abdool Gani, Chairman of the British Indian Association, presided, and introduced the business before the meeting. Mr. Gani wished Mr. Ritch all success in his new work. He had never found Mr. Ritch to be a man to make any distinctions of creed or colour.

The address was then read by Mr. M. G. Patel.

Mr. Gandhi said he would like to add his own expression of appreciation regarding both Mr. Ritch's character and his actual work in the speaker's office. Mr. Gandhi gave a brief history of his relations with Mr. Ritch, describing the sentiment of brotherhood that attached them to each other. Special stress was laid upon Mr. Ritch's self-sacrifice at the time of the plague last year, when he insisted upon tending the Indian plague-patients regardless of possible results to himself. He regarded the causes of Mr. Ritch's departure for Home as God-sent, and he had no doubt that whatever happened would be for the best.

Mr. Bhikhubhai continued, remarking upon the hopeless view that he had held of the Indian question except for the work done by Mr. Gandhi, and he had afterwards seen in Mr. Ritch a second Mr. Gandhi. Mr. Ritch had trodden in Mr. Gandhi's steps. The prejudice that existed against Indians was one of ignorance, and would disappear when men realised that all were children of one God. He hoped that Mr. Ritch would soon return. The purse that was to be presented to him contained not gold but their hearts.

Mr. T. A. R. Purchas, on behalf of Mr. Ritch's European friends, said that he was glad of having an opportunity of speaking concerning his relations with Mr. Ritch. He had known Mr. Ritch for about twelve years. Mr. Ritch was one of those whom he had to thank for much that had come into his life. It was not strange to hear what Mr. Ritch's Indian friends had said. He hoped that Mr. Ritch's departure would be fraught with all the success that Mr. Ritch hoped for.

Mr. Parsee Rustomjee, Mr. Nelson and Miss Bissicks also bore testimony to the esteem in which Mr. Ritch was held.

In reply, Mr. Ritch, who spoke with visible emotion, addressed the assembly by the name of "brothers," saying it was the only word he could use. His position was very simple. The Indian friends present had evidently thought it an honour for a European to take an interest in them. He had never thought so; on the contrary, he himself had felt honoured. For him India had always been a name to conjure with. It was an honour for a European to be associated with India and Indian people, especially with such men as Mr. Gandhi. What he appreciated most of all was the goodwill evinced towards himself. He was simply going to England to come back to his home out here, so that he might use the addition qualifications of which he hoped to become possessed on behalf of those whom he loved."

With a few more remarks on the part of Mr. Gandhi, the proceedings terminated.

A Farewell Word.

To the Editor, Indian Opinion.

Sir,

I cannot leave without placing on record a parting word of gratitude to Mr. Abdool Gani, and the host of my Indian brothers and friends, and I think our official organ the most fitting medium.

Very deeply, then, do I appreciate the handsome address and valuable purse of which they have made me the recipient, but very much more so the generous manner in which they have taken me to their hearts.

In saying *au revoir* I trust that the bond of sympathy uniting us may never be broken or loosened, and that upon my return I may find the lot of the British Indians in South Africa moulded more by love and understanding and less by prejudice and uncharitableness.

Yours faithfully,

L. W. Ritch.

Johannesburg,
March 11th, 1905.

Appreciations.

Some Interesting Comments on "Indian Opinion" and its Work.

Mr. J. L. P. Erasmus, Johannesburg:—

I appreciate the noble motives of your paper.

Mr. M. Chamney, Protector of Asiatics for the Transvaal:—

I have read every number of Indian Opinion since the first issue of the paper, and have been impressed by its moderation, even when discussing contentious topics, and by the spirit of loyalty displayed throughout. I sympathise with its objects and wish it a long and useful career.

Mr. Dadabhai Naoroji, the "Grand Old Man of India":—

I am very glad to find that Indian Opinion is doing good work in the hard battle which the British Indians have to fight in South Africa. The struggle is an arduous one, and I wish to your scheme for the paper and to all your work every success they deserve. It is very pleasing to me that you have some English friends working with you.

Correspondence.

Grievances in East London.

To the Editor, Indian Opinion.

Sir,

I view with grave concern and regret the hard lot of His Majesty's Indian subjects living in East London, the great hardship and disabilities to which they are subjected by the Colonial Government, and the consequent degradation of their status and rights as British subjects. The Municipal Council requires the British Indian to carry a pass like the Kaffir is carrying. We do not wish to carry such a pass. Three Indians have been summonsed and fined 10/- each. Now it is a very great hardship that we should be thus prosecuted by the authorities and treated as undesirables. In every nationality there are persons who merit censure. The criminal records will amply satisfy any impartial person. It is supposed that the Indians contravene municipal regulations by over-crowding and keeping their premises in a dirty and insanitary condition. But the remedy lies in the hands of the authorities themselves. No one seems to have been brought before the local Magistrate for keeping their premises in an unsanitary condition. Of course I do not pretend that all Indians are free from blame. Punish the wrong-doers, whoever they may be, but do not condemn the whole lot for the follies of a few. England boasts that justice is administered under the British flag, without distinction of race, colour or nationality. Can the treatment of British Indians in this town be called justice in accordance with this boast? There are at present in this town several educated Indian merchants who lead respectable and honest lives: are they also to be subjected to this humiliation, and classed as undesirable? I have visited several countries, but nowhere did I find the Indian despised as in this town. There is no such law in Cape Colony except in East London, but this has been passed by the Cape Parliament.

Now, Mr. Editor, will you be good enough to help us in our grievances. The British Indian Association of East London has forwarded a copy of the cases to Sir M. M. Bhownagree at London, and also to the Indian National Congress, Bombay. The case will be tried at the Circuit Court on April 3rd.

S. Mahomed.

East London,
March 10th, 1905.

A Loyal Subject (Klerksdorp):—We thank you for your letter, but regret that owing to lack of space we are unable to publish it.

Natal Firearms Regulations for Natives and Asiatics.

(From the Natal Government Gazette of Feb. 28th, 1905.)

PART IV.

NATIVES AND ASIATICS.

44. No Native or Asiatic shall be allowed to possess or have in his keeping any firearm or ammunition without a permit from the Controller of Arms, which permit shall not be granted except upon the special authority of the Secretary for Native Affairs, who shall have full discretion to give or refuse the same.

No firearm shall be registered in the name of, or transferred to, a Native or Asiatic except upon production of the aforesaid permit to the Magistrate, who shall record the particulars thereof in his register. In the case of ammunition, the Ammunition Officer shall similarly record the particulars of the permit before issuing any ammunition to a Native or Asiatic, and shall forthwith inform the Magistrate of the issue of the ammunition.

The Magistrate or Ammunition Officer shall return the permit to the Native or Asiatic, who shall retain it and shall at all times produce it for inspection when required by an officer of the department of the Controller of Arms, or by a Magistrate or his clerk or messenger, or by any justice officer or constable.

Any such permit may at any time be revoked by order of the Controller of Arms, and upon receiving notice of such revocation the Native or Asiatic to whom it was issued shall return the same, together with the firearm or ammunition to which it relates to the Magistrate, provided that unless he shall have been convicted of a contravention of this Act, or of the regulations, the value of such firearm of ammunition at the time of revocation of the permit shall be paid to him by the Magistrate.

No permit shall be granted allowing any one Native or Asiatic to obtain more ammunition within any twelve months than contains half a pound of black gunpowder.

Notwithstanding the foregoing provisions, it shall be lawful for a Magistrate, with the approval of the Secretary of Native Affairs, to grant any Native Chief living in his division, and having a permit to keep a gun, as hereinbefore provided, one or more permits to purchase gunpowder in quantities not exceeding two pounds, or ball ammunition not exceeding 200 rounds in any one year.

45. None of the provisions of this Act enabling any person to acquire or import arms or ammunition shall apply to Natives or Asiatics unless so specially stated, but every Native or Asiatic shall conform to this Act in all matters relative to such firearms or ammunition as he may by this Section be permitted to obtain.

If in reference to any alleged contravention of this Act, or of the regulations relative to Natives or Asiatics, it shall be a question whether the person alleged to be a Native or Asiatic is or is not so, such person shall be deemed to be a Native or Asiatic unless the contrary be shown.

46. Any person who shall give, lend, sell, or barter to any Native or Asiatic any firearm or ammunition except under the authority prescribed in this Act, and subject to the prescribed conditions, shall be liable to a fine not exceeding fifty pounds, and also to imprisonment at the discretion of the Court for any term not exceeding two years, and with or without hard labour.

47. All firearms or ammunition in the possession of a Native or Asiatic not authorised under this Act to keep the same, may be seized and forfeited, whether any such firearm be registered or not, and the Native or Asiatic in whose possession as aforesaid any such firearm or ammunition may be found, shall be liable to a fine not exceeding fifty pounds, or at the discretion of the Court to imprisonment with or without hard labour, for any term not exceeding two years.

The Cape Meeting.

(Continued.)

Mr. A. Cader proposed: "That this meeting, desiring to proceed in this matter strictly in accordance with reason and judgment, hereby resolves that a deputation wait upon the honourable the Attorney-General, at as early a date as possible, to point out how harshly some of the clauses in the proposed Licence Trading Bill will bear upon the Indian trading community, that clause, in particular, relating to the application for a licence being made out in a European language, with a view to its elimination from the said Bill."

The resolution was seconded by Mr. Latcheram, and carried unanimously.

Mr. M. Enus, in moving the resolution to appoint a committee to take what steps it may deem necessary to oppose the Act, touched upon the grievances threatening them. England was vastly benefitted, and was every day going to be benefitted, by her Indian possessions. Annually thirty millions of pounds were going to England from the Indian revenue. This sum had been drained to England for upwards of a century. Multiply the thirty millions by 100 and the figure went to three thousand millions of pounds. All the enormously-paying industries were carried on by the English. Railways, factories, mines, mills, and many other paying concerns were conducted by British capital, and in many cases the Government of India had guaranteed the British capital, and also profited to a certain extent. Most of the commerce of Arabia, Persia, Afghanistan, Tibet, China, in fact the whole of the Eastern Hemisphere, belonged to England on account of her possession of India. All the high posts, such as viceroys, governors, commissioners, judges, were held by the English, who drew great salaries out of Indians. About twenty years ago the Manchester Chamber of Commerce, in presenting an address to Lord Hartington, then Secretary of State for India, requested him to pay a special attention to the prosperity of India, as out of the many customers of England, India was the largest and most profitable. Under these circumstances, should an Englishman interfere with an Indian in his honest and just living, and should English politicians frame Acts such as "Immigration Act of 1902," and the "General Dealer's Act of 1905," which solely aimed at the Indians? Were they afraid of pennies which the poor Indian was making by the sweat of his brow, forgetful of the millions and millions extracted from him? Such a deliberate effort as was being made to mislead the entire British public, and to close their eyes once more to the terrible dangers which were approaching, was a grave symptom indeed. Before the year 1902, they were a happy and contented people. But when the Progressive party came into power their woes began. The Immigration Act was passed. They petitioned for certain amendments, but there was no reply. Afterwards they had an interview with the Acting-Colonial Secretary with reference to the issue of the certificates of domicile for those who had returned to India before the Act was passed. He sympathised with them, and told them that if by the present Act there was no redress for the existing grievances he would see that the Act was amended. Later on they found Dr. Gregory refusing the certificates pointblank to those who were living in the Colony and wanted to go on a trip temporarily, giving power of attorney to their agents to conduct their affairs. In its infancy the Act was harmless. It only stopped new-comers from inhabiting the Colony. But when it grew two years old it began to kick its fathers, who might have taken indirect part in its birth. Ahmed Hassen, who lived here for many years, and had business at present at Kalk Bay, might have been a registered voter, but the baby would not have him, and the Judge would not tease the baby; and the poor man, after having undergone the fatigue, toil, and troubles of the sea, had to go back from the place to which he had an indisputable claim. Not content with the havoc and unbearable difficulties caused by the Immigration Act, there was the General Dealers' Licence Act threatening them. There was limit even to the patience of Job. By their leave he would move the following re-

solution: "That this meeting hereby resolves that a committee be appointed consisting of five members for the purpose of taking all necessary further steps towards the furtherance of the objects it has in view in connection with the proposed Trading Licence Bill."

This was seconded by Mohamed Abass and carried unanimously.

The following were appointed members of the committee: Messrs. Adam H. G. Mohamed, A. Cader, M. Enus, J. M. H. Gool, and P. Lutcheram.

A vote of thanks to the chairman brought the proceedings, which had lasted two and a half hours, to a close.—*Cape Times.*

East London Exclusiveness.

An interesting case came before Mr. Bright, A.R.M., on Wednesday last, as showing the continued amenability of Asiatic residents of this town to certain regulations resolved upon by the Town Council, under an Act of Parliament for their segregation, without a certain qualification. A number of Indians were brought up, charged with residing at certain premises within the municipality, viz., in Pine and Buffalo-streets, and also Stewart's Lane. It was contended for defendants that they were of a higher caste than ordinary Indians, being of the Aryan race, which went to India fourteen or fifteen hundred years ago. Consequently, they were not called upon to carry certificates from the Town Clerk, but were entitled to enjoy all the privileges of ordinary British subjects. In giving judgment, Mr. Bright said he did not think that when the Act was framed, the Legislature had in mind any particular Asiatics with whom an exception was to be made in its application, and probably it never thought about the Aryans at all. Accused were persons of colour, born in Asia, and it certainly appeared that the Act applied to them. Numbers of such people were coming into this country month by month and week by week, and some of them were not proper persons to have residing in the town. The danger of having to live amongst these people was well-known, as also were the diseases that broke out amongst them. Only on the previous day an Asiatic died of plague in East London, and the ordinary Asiatic residing among Europeans was a source of danger. The regulation was not prohibitive, and was only meant to keep out that particular class of Asiatic which was dangerous. When a man could prove himself not to be dangerous, when occupying private buildings to the value £75, then he was permitted to reside among Europeans, by obtaining from the Town Clerk a certificate. The accused were found guilty, but although there was a previous conviction for the same thing against the same parties, the magistrate said that, as he understood it was a test case, he would not take it into account, and punished each accused with a fine of 10s., with the alternative of fourteen days hard labour, which was the same that was imposed upon them on the previous occasion. An appeal was noted, but it is extremely difficult to see how the Act can have any other interpretation than what the magistrate has put upon it.—*Looker On.*

The Value of Physical Strength.

The intelligence of the public has not got behind arguing that, because a perfect man has large muscles, you have only to develop the muscles of an average man to perfect him physically. There could not be a greater fallacy. Promptitude and grace are very much more closely connected with that perfect health which we aim at than large muscles. Without wishing to decry in the least the value of the work done by Sandow in creating the interest that undoubtedly exists in physical culture, one cannot help seeing that in his own person he manifests the truth of this assertion. His powers are a natural endowment, whatever exercise he may have used to modify them, but any one who witnessed the competition at the Albert Hall between men highly trained on his system must agree that not one of them approached him in anything but mere size of muscle. He was the only graceful man in show. It does not follow that because a man's muscles are large, his heart and mind are large also; neither does it follow that because he is physically strong his character and nerves are so too. Perfect nerves and characters are what we want in this life, rather than physical strength. The higher part, the stronger part, of man is not his body, but his intellect and soul; man was never meant to be a cart-horse. If I see a navvy lumbering home after his hard day's work, I cannot help looking upon him as a pitiable product of a misguided society, or rather of a society yet in its infancy. Everything points to the fact that in the future all really hard labour will be done away with by the use of labour-saving machinery and appliances. This does not mean that the necessity for developing the body will grow less. Far from it. The physical culture of the future will be a very advanced one, but very different from what we are now accustomed to, the appropriate device of which is a man contemplating his huge biceps. Machinery for all purposes of life will probably become so complex that the user of it will require the dexterity of a "virtuoso." The winner of the race for life will be the one who has perfect control of nerve and muscle; who is calm but quick, clear-brained and supple of limb. And from the higher point of view, the body will be developed for the use of the soul.—MR. W. MACDONALD SMITH, in the *World's Work.*

Our Weekly Letter.

London, Feb. 24th., 1905.

On Friday the 14th inst., His Majesty opened in person the fifth Session of his first Parliament. The weather was fine, almost as good as used to herald invariably the advent in public of our late beloved Queen, and sight-seers had a splendid opportunity of seeing the royal procession, the gay equipages and their illustrious occupants who rode from Buckingham Palace to the historic Palace of Westminister. The speech from the Throne did not give much promise of legislative activity in the session, and was on the whole disappointing. The one subject which has stirred the community to its innermost depths, Mr. Chamberlain's great fiscal policy, was studiously kept out of the purview of the ministerial programme; and beyond a re-distribution bill, the proposed legislative enactments, so far as the home policy of the Government is concerned, do not call for any serious criticism or comment.

With regard to foreign policy we are immediately interested in the reference that was made to Thibet and Afghanistan in the speech from the Throne, the two principal objectives of Lord Curzon's aggressive Jingoism. The paragraph regarding Afghanistan is couched in language which reminds one of Goldsmith's observation that language was given us to hide our thoughts, not to express them. The thin veneer of cordial relationship with which a hollow diplomacy has been made to hide the mystery and darkness that have characterised throughout the connection of the Afghan Court with the Indian Government, would not deceive those who remember the horrors of the first Afghan war and the tragedy of 1878-79; and that mystery and that darkness have not at all been diminished by the Amir's now wanting an outlet to the sea, the one objective to which all Russian diplomacy since its creation has been directed. But whether Afghanistan is England's or Russia's friend, to us it is all the same: whoever orders the tune, India has got to pay the piper.

Last Wednesday in the Conference Room of the National Liberal, before an appreciative audience, Sir Henry J. S. Cotton delivered a lecture on "The Problems of India," Lord Reay being in the chair. The lecturer remarked that the problems of India were many—the political, the economic, and the social. Sympathy was the keynote of successful administration in India. The people were the most grateful people in the world, and they had implicit confidence in the good faith and integrity of the British. There was no disloyalty among the educated classes; they might criticise, but they had not the slightest wish to turn the British out of the country. They had the greatest dread of Russia, and if

any Russian dreamed of an India looking forward to the day when Russia would take the place of England, he was profoundly mistaken. Indian people were grateful for education, for liberties, and for immunity from invasion, but they had aspirations of taking an active share in administration, which had met with scanty response from the Indian Government. He had presided at the Indian National Congress, when a vast audience of more than twelve thousand had paid 15s. a head for their seats, showing the great public spirit that existed. He had been astonished at the moderation of the resolutions that were passed, and at the eloquence with which they were moved in the English language. As president he had been deputed by this representative gathering to present these resolutions to Lord Curzon, who, however, had declined to receive them at his hands on the ground that there was no precedent. He thought that Lord Curzon had lost a wonderful opportunity. Lord Curzon was unpopular with the Army through action that reflected on him the highest credit, for he had withstood intolerance towards the natives. He was unpopular with the Indian people because he had not carried out the wise policy initiated by his predecessors, especially Lord Ripon. Lord Curzon's administration had been marked by reaction, and he had attempted to bring all departments more and more into the clutches of officials. He had officialised education, he had put back the clock in local self-government, and he had afforded no encouragement to the aspirations of the people. By accepting the resolutions at the hands of Sir Henry he might have done something to restore his popularity, without which the influence of a Viceroy must be very slight. Lord Curzon had the interest and welfare of India at heart and he had great ability and industry, but he saw from a different standpoint from that of the Indian people. Changes were inevitable, but they must be introduced gradually and cautiously.

The troubles of Russia are in full swing. The sowing of the wind which the reactionary party, headed by the Grand Dukes, had been so assiduously accomplishing for such a long time past has now resulted in the reaping of the whirlwind. Hardly a week passes but glaring posters and shrieking newsboys announce the taking away of a tyrant's life. Nature does not pay daily, but when she does pay, she wipes off all arrears. Some of the principal wrong-doers have already been despatched, the rest are trembling at the thought when their turn should come. The extent of the conflagration which is now devastating the Russian Empire is well-nigh coterminous with her boundary; and in spite of a vigorous censorship, the scanty news that does leak out, read between the lines, unmistakably indicates that the whole empire is one seething mass of revolution.

The International Commission which so recently sat at Paris to adjudicate on what is called the Dogger Bank incident has just given its award, and exonerated to a great extent the Russian Admiral of all guilt due to the loss of life and property of the fisher folk of Hull. This award, to put it mildly, was unexpected; and the public and the press here, though they have taken it loyally, are not particularly anxious to hide their disapproval of it. Whatever evidence there may have been before the judges, a due consideration of the present condition of Russia, bleeding within and without, may not have been an altogether negligible factor in inducing them to make her cross not heavier than was absolutely necessary.

The war in the Far East, owing to a great extent to the exigencies of the climate, is dragging its slow length along. The air is full of peace rumours, though either party resolutely refuses to make the first advance, or even to admit that it is anxious for the cessation of hostilities. Yet it is undoubtedly the fact that some intermediaries are moving in the matter. The earth is groaning under the carnage with which it has been polluted for over a year now; and anyone who would be instrumental in removing or reducing it, would richly merit the benediction of the Old Man in Macbeth:

> God's benison go with thee and those,
> Who would make good of evil, and friends of foes.

Overseer and Indian.

An Extraordinary Case.

A remarkable case is pending in the Umgeni Court, which concerns a charge against Mr. O'Neil, overseer of the Town Hill Wattle Company's estate, of assaulting an Indian in the employ of the company. The complainant states that the overseer forcibly caused him to be placed in a set of stocks, home-made, but on the same principle as those used in England in former times, although somewhat smaller. The Indian was confined in these for the whole of one night. Judging from their shape, anyone confined within their narrow grasp would endure considerable discomfort. The structure is of two pieces of plank, with four corresponding holes for the legs and feet, such as might be clamped on an unfortunate, with rope or string fastenings. The case will receive the Magistrate's attention shortly.—*Natal Mercury.*

Nothing is more becoming a man than silence. It is not the preaching but the practice which ought to be considered as the more important. A profusion of words is sure to lead to error.

Facts and Comments.

INDIAN MAILS.—The Natal Direct Liner *Umbilo*, sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 31st March. The *Umsinga* will sail for Bombay direct, on or about 4th April, making the journey in 16 days. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

The German East Africa Liner, *Bundesrath*, sails for Bombay direct, on or about 5th April.

The British India Steam Navigation Co's four-weekly steamer sails for Bombay direct, on or about 21st April. Messrs. W. Dunn & Co., and Messrs. Dada Abdoola & Co., are the Durban Agents.

CAPITAL PUNISHMENT.—An American, in detailing his experience of the execution of a condemned man by electricity, expresses horror that capital sentence should be countenanced in the civilised world. From the Scientist's point of view, the result of the methods of execution was all that could be desired. Death was instantaneous and the condemned man shewed no signs of pain at his last moment. But the spectators present on the occasion were seized with one idea—how cruel was it to take a life, though it might be the worst type of humanity. The writer expresses a fond hope that those who have a bit of humanity in them should combine to champion the cause of abolishing capital sentence from the face of the civilised world, and not to rest until their object had been accomplished.—*Tribune.*

MR. HALL CAINE ON THE FUTURE NOVEL.—Mr. Hall Caine, in an article in the January number of *The World's Work* in support of the treatment of religious subjects in novels, argues that the novel of the future will become more and more the religious novel. He says:—"I think this is the great hope for the novel of the future, and I would not be understood to say that in any degree it excludes what is called the romantic novel or the novel of adventures, or that it claims for fiction a conscious metaphysical or religious intention. I think the people writing novels in the time to come will be the best minds, the richest natures, the strongest souls. I think it will be realised that the capacity of the novel for any work whatsoever, whether of simple entertainment or of deep teaching, is entirely without limit; that there is no vehicle so capable of reaching a wide area, no medium so adaptable to the needs of man in all his stages of intellectual development; in a word, that there is no pulpit with a sounding-board that will send the human voice so far."—*Christian Globe.*

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૨૫ મી માર્ચ, ૧૯૦૫. અંક ૧૨.

અજવાળિ: પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૨૫ મારચથી તા૦ ૩૧ મારચ સુધી ઈ૦ સ૦ ૧૯૦૫

હીંદુ—ફાગણ વદ ૫ થી. ફાગણ વદ ૧૧ સુધી, સંવત ૧૯૦૫

મુસલમાની—તા. ૧૮ થી મહોરમથી, તા. ૨૪ મી મોહરમ સુધી ૧૩૨૨ હીજરી.

વાર.	ખ્રીસ્તી તારીખ	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની...	૨૫	૫	૧૮	૬ ૪	૬ ૦
રવી...	૨૬	૬	૧૯	૬ ૫	૫ ૫૯
સોમ.	૨૬	૭	૨૦	૬ ૬	૫ ૫૮
મંગળ.	૨૮	૮	૨૧	૬ ૭	૫ ૫૬
બુધ...	૨૯	૯	૨૨	૬ ૭	૫ ૫૭
ગુરૂ...	૩૦	૧૦	૨૩	૬ ૮	૫ ૫૪
શુક્ર..	૩૧	૧૧	૨૪	૬ ૮	૫ ૫૩

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

શનીવાર, તા૦ ૨૫ માર્ચ, ૧૯૦૫.

ઓરેંજ રીવર કોલોની.

આ કોલોનીએ કાળા માણસોની સામે કાયદા કરવામાં હદ વાળી છે. એક ગેઝેટમાં ધારા બહાર પડયા છે તે ઉપરથી જોવામાં આવે છે કે 'નેટીવ' શબ્દનો એવો અર્થ કર્યો છે કે તેમાં હિંદીઓ તથા બીજા રાતા વર્ણના લોકો આવી જાય. એ ધારાઓ પ્રમાણે ઓરેનડર્સ ગામમાં કાળા માણસથી એક કરતાં વધારે કુતરાને ન રાખી શકાય. માજીસ્ટ્રેટ (મુન્સિપલ)ની રજા વિના તેનાથી પરોણાને ન રાખી શકાય. જો નાચ પાર્ટી આપવી હોય તો તે પાર્ટીને સારૂ રજા લેવી જોઇએ. અને ૨૦ શીલીંગની ફી આપવી જોઇએ. આવા બીજા ઘણા ધારાઓ છે. અતે ઓરેંજ રીવર કોલોનામાં શું કરવા ધારે છે તે કહી શકાતું નથી. આપણે ઉમેદ રાખી શકીએ છીએ કે અતે આવા ધારા નાબુદ થશે. દરમીયાન ત્યાંની દશા દિવસે દિવસે કફોડી થતી જાય છે. વિલાયતમાં પણ આ બાબતના સવાલો પુછવામાં નથી આવતા. લૉર્ડ મીલ્નરે પોતાની છેલી કારકીર્દીમાં આવા ધારાઓ ઉપર જરાએ ધ્યાન દીધું નથી. હવે લૉર્ડ સેલબર્ન શું કરે છે એ જોવું રહ્યું.

નાતાલમાં હથિયાર બાબત કાયદો.

નાતાલ ગવરમેન્ટ ગેઝેટમાં એવું બીલ દાખલ થયું કે જેથી હર કોઇ હિંદીને હથિયાર રાખવા હોય તો તેણે કાફરાની માફક નેટીવ સેક્રેટરીની રજા મેળવવી એટલેકે હિંદીઓને કાફરાની પંક્તિમાં મુકવા. આ જાણે કે શરૂઆત ગણાય. કાફરાની ઉપર આવી સખતાઇ કરે એ કદાચ સમજી શકાય પણ હિંદીઓની ઉપર આ પ્રમાણે જુલમ કરવો એ બહુ બેહુદુ છે. તેમ કરવાનું કશુંએ કારણ નથી. આ વખત એવો છે કે ચોમેરથી આપણને ઘેરી લેવાના વિચાર ચાલી રહયા છે; અને અમને ધાસ્તી છે કે ઘણે ભાગે આપણા લોકો સુસ્ત થઇ બેઠા છે. કોંગ્રેસ ઉંઘી રહી છે. અમારે આગેવાનોને ખેંચીને કહેવું જોઇએ કે આ વખતે જો તેઓ જાગશે નહિ તો ફરજ ચુકયા ગણાશે અને પાછળથી મોટો પસ્તાવો થશે. અમને એમ લાગે છે કે જો આપણે પુરતી મહેનત કરશું તો ફળ જરૂર મળી શકશે. આપણે સારૂ કામ કરનારા વિલાયતમાં ઘણા જમા થઇ પડયા છે. હિંદુસ્થાનમાં પણ આપણે વાસ્તે કામ ચાલ્યા કરે છે પણ આપણે અહિંયા તેઓને જોસ નહિ આપીએ ત્યાં સુધી એઓનાથી બહુ મદદ નહિ થઇ શકે એટલે આગેવાનોએ અમારા લખાણપર પુરતું ધ્યાન દેવાની જરૂર છે.

ઘઉંમાં કાંકરો.

ચાઇહેડ નાતાલમાં જોડાયું છે તેની સજા હિંદીઓએ ભોગવવી પડશે એમ ધાસ્તી રહે છે. નાતાલ ગવરમેન્ટ ગેઝેટમાં એ બાબત બે પાના ચિતરયાં છે; અને જણાવ્યું છે કે જે કંઇ હિંદીઓ વિષે કાયદાઓ ટ્રાંસવાલમાં છે તે બધા ત્યાં પણ લાગુ પડશે. એટલે ચાઇહેડ નાતાલમાં આવ્યું તે ન આવ્યા બરોબર થયું છે. વળી કહી ટ્રાંસવાલમાં તે કાયદાઓમાં ફેરફાર થાય તો પણ ચાઇહેડમાં તો તેવા જ કાયદા કાયમ રહે. આ દેખીતી અન્યાયિ વાત છે એમ આપણા ધારાકારોને સુઝતું નથી. હિંદીઓની લાગણીની તો જાણે તેને પરવાજ નથી. પણ તેઓના કામ ઉપર દુનિયા શું ટીકા કરશે તેની પણ તેઓને દરકાર નથી. જે ધારા ગવરમેન્ટ ગેઝેટમાં બહાર પડયા છે, તે ઉપરથી જણાય છે કે નાતાલની સરકારનો ઇરાદો, ટ્રાંસવાલના કાયદા હિંદીઓની સામે પુર જોસમાં અમલમાં લાવવાનો છે. અમે જોઇએ છીએ કે આ પ્રમાણે કાયદાઓ થવાજ કરશે ને આપણે બેઠા રહીશું તો અંતે ચાઇહેડનો કાંકરો તે આખા નાતાલમાં નડતર કરશે અને પરિણામ બૂરું આવશે. આગેવાનોની ફરજ બાબત અમે હથિયાર બાબતના નાતાલના બીલ ઉપર ટીકા કરતાં વિવેચન કરી ગયા છીએ. એટલે અમારે વધારે બોલવાની જરૂર રહેતી નથી.

લડાઇના ખબરો.

જાપાનનું લશ્કર હારબીનની આસપાસ જઇ પહોંચવાની તૈયારીમાં છે, અને થોડા વખતમાં તેને ઘેરશે એવું જણાય છે.

રૂશિઆની સરકારે સાઇબીરીઆની રેલવેને ડબલ કરવાની જે યોજના કરી હતી તે હાલ પડતી મુકવી પડી છે કેમકે તેમ કરવા જેટલાં નાણાં હાલમાં નથી. રૂશિઆના નાણાં સંબંધી સ્થિતિ ઘણી કફોડી છે અને તેથી જે લોન કાઢવામાં આવે છે તેમાં નિરાશ થવું પડે છે. આવી સ્થિતિને પ્રજાના અંદર અંદરના ઝગડા અને હડતાલોએ વધારે અસર કરી છે.

સલાહના વિચારો કરવાને માટે એક પ્રધાન મંડળ ઉભું કરવામાં આવ્યું છે.

જનરલ કુરોપેટકીને જનરલ લાઇનવીચની સરદારી હેઠળ રહી કામ કરવાનું વધારે પસંદ કર્યું છે અને તેમ કરવાની તેને પરવાનગી મળી છે.

રૂશિઅન મેઇન રેલવે લાઇનપરનો મજબુતમાં મજબુત ટીલીઅનો કુદતી કિલ્લો જાપાનીઓએ હાથ કરયો છે. આ કિલ્લા માટે તેઓને જરા પણ લડવું પડયું હતું નહિ. કારણ કે રૂશિઅન લશ્કરે તેમના સામે થવાની જરા પણ હિંમત બતાવી નહિ હતી. ટીલીંઅની ઉત્તરે ૨૩ માઇલ ઉપર આવેલ ચાયેન આંગળ જાપાની લશ્કર જઇ પહોંચ્યું છે. આ સ્ટેશનને આગ લગાડી રૂશિઅનો ખાલી કરી ચાલ્યાં ગયા છે.

રૂશિઅન લશ્કર ઠેક ઠેકાણેથી પાછું હઠતું જાય છે. જેમ જેમ તે રૂશિઆના અંદરના

ભાગમાં જાય છે તેમ તેમ જાપાની લશ્કર તેની પુઠે પડે છે. રૂશિઅન લશ્કર પાછળ હઠતા હઠતાં નદી નાળાના પુલો તથા રસ્તાઓનો નાશ કરતું જાય છે કે જેથી ફરી દુશમનો તેનો ઉપયોગ કરી શકે નહિ.

મુકડન આગળની લડાઇમાં જનરલ ઓકુ અને જનરલ નોગીએ એક બીજાને અણીના વખતમાં ઘણીજ ઉપયોગી મદદ કરેલી. આવી એકત્રતાથી રૂશિઅન સરદારોના સખત અને ઝનુની હુમલાઓ પણ નિરૂપયોગી થયેલા હતા. જનરલ ઓકુના લશ્કરે મુકડન આગળની લડાઇમાં જે બહાદુરી બતાવી હતી તેના બદલામાં તે લશ્કરી માણસોને મોટામાં મોટાં લશ્કરી માન આપવામાં આવ્યાં હતાં.

મુકડનની લડાઇ પછી રૂશિઅન લશ્કર ૩૦ માઇલની લાઇનમાં પાછળ હઠતું જાય છે. રૂશિઅનોએ તોડી પાડેલા પુલો ઉપર કામ ચલાઉ મરામત જાપાનીઝ લશ્કર ઘણાજ ટુંકા વખતમાં પુરી કરે છે અને ડાલની તથા મકડન વચ્ચેની રેલવે એકાદ અઠવાડીઆમાં ચાલતી થશે. હન હો (નદી) નો પુલ તોડી પાડવામાં રૂશિઅન લશ્કર પુરતી રીતે ફતેહમંદી પામેલું નહિ હતું.

એડમીરલ ટોગોનું એક ડીસ્ટ્રોયર (નાનું લડાઇનું બારકસ) ઇન્ડો ચાઇનાના કિનારા આગળ ડુબી ગયું છે.

હારબીનની સ્થિતિનું વરણન દરેક માણસને કમકમાટી ઉપજાવે એવું છે. ત્યાં આગળ લગભગ ૫૦,૦૦૦ થી વધારે ઘવાએલા અને માંદા માણસો એકઠા થયા છે. દરેક રહેઠાણનું ઘર ઇસપીતાલની સ્થિતિમાં આવી ગયું છે. સ્ટેશન આગળ આવતી ટ્રેનમાં જે મડદાંઓ એકઠાં થાય છે તેની વ્યવસ્થા કરતાં પહેલાં કલાકોના કલાકો નીકળી જાય છે. સેંકડો ઘવાએલા અને માંદા માણસો માત્ર તેની કોઇ સંભાળ લેવાવાળું નહિ હોવાને લીધેજ મરણ પામે છે.

જાપાની સરદાર મારશીઅલ ઓયામાએ મુકડન પોતાના હવાલામાં લઇ તે ચાઇનીઝ લોકોને સોંપી દીધું છે.

રૂશિઆની અંદરના ભાગમાં બે થી ત્રણ હજાર ખેડુતો ખેતીના હથિઆરો લઇને રૂશિઅન અમલદાર અને બીજા લોકોને દરેક રીતે કનેડવા લાગ્યા છે. તેઓ ઢોરને નુકશાન પહોચાડે છે, શહેર અને ગામડાંના લોકોમાં લુંટફાટ ચલાવે છે અને બીજી અનેક તરેહથી જુલમ ગુજારે છે.

છેલ્લા મળેલા ખબર પરથી જણાય છે કે જનરલ લાઇનવીચ કેનચીઅરસુ આગળ મોટો પડાવ નાખી પડેલ છે આ જગ્યાએ રહી તે નવા આવતા લશ્કરને અમુક અમુક ભાગમાં ગોઠવવાનું અને પાછા હઠતા લશ્કરને મદદ કરવાનું કામ કરી શકશે. આ શહેરની નજદીકમાં આવેલ સનગારી નદીનો પુલ તેઓ તોડી નાખવા ધારે છે. આ પુલ ઘણો મોટો છે. આમ કરવામાં તેમનો મુખ્ય હેતુ દુશ્મનોને આગળ વધતા અટકાવવાનો છે. રૂશિઅનોની એક મોટી ટુકડી રેલવેની બાજુએ થઇને પાછળ હઠે છે અને બીજી બે ટુકડી કીરીન તરફ પાછી હઠે છે. આ ત્રણે ટુકડીઓ સઘળો દેશ પાયમાલ કરતી કરતી આગળ વધે છે. આમ કરવાથી તેઓનું ધારવું એવું છે કે જાપાનીઝ લશ્કર પાસે પુરતો ખોરાક વીગેરે સાધનો નહિ હોય તો આગળ વધશે નહિ.

ઉપર બતાવેલી અગવડો છતાં જાપાનીઝ લશ્કર રેલવેથી પશ્ચિમે ૨૦ માઇલ દુર આવેલ ધોરી રસ્તે થઇ ઝપાટાબંધ આગળ વધે છે.

મારશલ ઓયામા આવી સરસ રીતે દુશ્મનોની પુંઠ પકડી શકશે કે નહિ તે જરા શંકા જેવું છે કારણ કે તેનું લશ્કર અતી મહેનત અને કેટલીક મુશ્કેલીઓને લીધે અતી થાકી ગયેલું છે.

રૂશીઅન લશ્કરની જનરલ રેનન કેમ્પવાળી ટુકડી મુકડન આગળનાં નાશભાગ થયા પછી ગુમ થયેલી જણાય છે.

સોમવારે રાત્રે ટીલીંગ આગળના પહાડોમાં જે તોપોના અવાજો સંભળાતા હતા તે ઉપરથી એવું માનવામાં આવે છે કે અહિં આગળ તે ટુકડી દુશ્મનો સામે અથડાઇ ગઇ છે. અહિં આગલ જાપાનીઝ લશ્કર પુષ્કલ હોવાથી આ ટુકડી ઘણી ભય ભરેલી સ્થિતિમાં છે.

મીકાડોએ જાપાનીઝ સરદાર મીકેલની બહાદુરી માટે તેને "ગ્રેન્ડ ક્રોસ ઓફ હોલી ત્રેઝર" નો ચાંદ બક્ષીસ કરેલો છે.

ગયા શનિવારે તાબુત ઠંડા કરવાનો દિવસ હોવાથી ડરબન શહેરના રસ્તાઓ ઉપર લોકોની મોટી ભીડ મળી હતી. તાબુતોનો તાજીઓ વિક્ટોરીઆ સ્ટ્રીટમાંથી નીકળી ચર્ચ સ્ટ્રીટમાં થઇ અને અમગેની રોડ ઉપર નીકળેલો હતો. તે સિવાય શહેરના કેટલાક બીજા ભાગોમાંથી નીકળી અમગેની રોડ ઉપર નીકળ્યા હતાં. ત્યાં આગળ લોકોની મોટી ઠઠ હતી.

અમગેની ઉપરના ભાગમાંથી પણ કેટલાક તાજીઆઓ ત્યાં આગળ આવેલ હતા. સાંજનાં પાંચ વાગતાં પહેલાં ઠંડા થયા હતા આવી રીતે મુસલમાનોના વાર્ષિક તહેવારના દિવસો ઘણી ખુશાલી વચ્ચે સુલેહ શાંતીથી પસાર થયા હતા. પોલીસ તરફથી બંદોબસ્ત ઘણો સારો રાખવામાં આવ્યો હતો.

હિંદી વેપારીપર જુલમ.

'સ્ટાર' પત્રે પુરેલી ટાપસી.

હિંદીઓને દાખલ કરવાનો સવાલ ટ્રાંસ્વાલના હિતને બહુજ અસરકર્તા છે. આથી હિંદુસ્થાનની સરકારના હકનું રક્ષણ કરતાં આ હકીકત ભુલાઇ જવી નહિ જોઇએ અને કોઇ પણ જાતનો જુલમ ટ્રાંસ્વાલના કેદીઓની પર થવો ન જોઇએ. ગયા શનીવારની રાત્રીએ પોચેસ્ટ્રુમની સભામાં ખુશીના પોકારોની સાથે જે બે ઠરાવો પસાર થયા છે તેને અમે તદન ભળતા છીએ. આ સભામાં તે વિષય ઉપર બોલનારા કેટલાક ગોરા સભાસદોએ સભા વિસરજન થયા બાદ કેટલાક હિંદી વેપારીઓના બારીના કાચ તોડી ખુલી રીતે તેઓએ પોતાનો અણગમો બતાવ્યો હતો. આ સવાલના હેતુ વિષે અમે અમારો મત કાંઇ પણ આંચકો ખાધા વિના જાહેર કરીએ છીએ. કે સાઉથ આફ્રિકામાં કાફરોના વસ્તી ઘણી હોવાને લીધે દરેક વિભાગ જે ગોરા લોકોને કમાવાનું પુરતું સાધન આપતો હોય તે ખાસ ગોરાઓને માટેજ રાખવો જોઇએ. હિંદી વેપારીને માટે શું રસ્તો લેવો એ આ ઉપરથી ખુલું જણાઇ આવે છે. તે રસ્તો એ છે કે હિંદી વેપારીઓના કુલ વર્ગને ટ્રાંસ્વાલમાં દાખલ થવા નહિ દેવો જોઇએ. કારણ કે તે ગોરાઓની વસ્તીના આબાદીમાં દેખીતી રીતે દરકતરૂપ થઇ પડેલ છે. પણ જ્યારે આપણે આ સવાલ ઉઠાવીએ છીએ ત્યારે કેળવાએલા હિંદીઓ અને હિંદી મજુરોનો બાબતમાં વીચાર કરવા જેવું થઇ પડે છે. દરેક જણ જાણે છે કે નાતાલમાં ચીનીના ઉદ્યોગનો બધો આધાર હિંદી મજુરો પરજ છે. ભવિષ્યમાં ટ્રાંસ્વાલમાં પણ તેના ઉત્તર તરફના ગરમ પ્રદેશોમાં ચીનીનો ઉદ્યોગ શરૂ થવાનો એ તદન સંભવિત છે. આવે વખતે ગોરા કે કાફરા એમાંના કોઇ નહિ પણ માત્ર હિંદી મજુરોનેજ દાખલ કરવા પડશે. તેજ પ્રમાણે કયો સમજુ માણસ કયા મુદાથી કોઇપણ કેળવાએલા, પઇસાદાર કે સુધરેલ હિંદીવાનને દાખલ થવા દેવામાં સામો થશે તે સમજી શકાતું નથી.

એક મોટો અકસ્માત—અમેરિકામાં આવેલ બરકલીન શહેરમા એક જોડાના કારખાનાનુ બોઇલર ફાટી જવાથી ઘણું મોટું નુકશાન થયુ છે છેલ્લા મળેલા ખબર ઉપરથી માલુમ પડે છે કે ત્યાં કામ કરનારાઓમાંથી ૬૦ આદમીઓનાં મુડદાં ઓળખી શકાય નહિ તેવી સ્થિતિમાં મળેલા છે. બીજા હજુ મળવાનો સંભવ છે, અને તે ઉપરાંત બીજા ૫૦ માણસોને વધતી ઓછી ઇજા થયેલી છે.

કેપ કોલોનીમાં વેપારીઓનાં લાઇસેન્સનો નવો કાયદો.

તેની સામે હિંદી વેપારીઓએ લીધેલો વાંધો.

[ગયા અંકથી ચાલુ.]

આ ઠરાવ મીટીંગની આગળ મુકતાં પહેલાં મી. ગુલે નીચે પ્રમાણે ભાષણ કર્યું હતું.

હિંદી એ કોણ છે એ બાબત ના. લોર્ડ કરઝને જણાવતાં કહ્યું હતું કે આખી રાજ્યના ચક્કર હિંદુસ્થાનની ધરી ઉપર ફરે છે. તેમ છતાં હિંદીઓ કોલોનીમાં ઉંધે જોના પેટમાં પાડુ મારનાર તરીકે ગણાય છે અને હિંદીઓથી કોલોની પાયમાલ થઇ જશે એવા ખોટા ભય છાપાઓમાં જતાવવામાં આવે છે. કોલોની હિંદીઓથી ઉભરાઇ જશે એવી ધાસ્તી વઢન ખોટી છે; કારણ કે જેટલા હિંદીઓ આવે છે તેટલા અથવા તેથી પણ વધારે હિંદીઓ હિંદુસ્થાનમાં પાછા જાય છે. ત્યાર પછી મી. ડાફરે દર ખાસ્ત મુકી કે કોલોનીના એટર્ની જનરલને મળવાને જેમ બને તેમ જલદીથી એક ડેપ્યુટેશન નીમવું જોઇએ. તે ડેપ્યુટેશને એમ જણાવવું જોઇએ કે કાયદાને લગતી કલમથી હિંદીઓના વેપારને હાનિ આવે છે, તેથી તે કલમ કાઢી નાંખવી જોઇએ. જે જે સંસ્થાનોની પારલામેન્ટમાં પ્રતિનીધિ મોકલવામાં આવે છે તે તે રહેઠાણનું હિત જાળવવાને પ્રતિનીધિઓ ઘણી મહેનત કરે છે, અને તેઓને દાદ મળે છે. એથી હિંદીઓના હિતનું રક્ષણ કરવાને એક ડેપ્યુટેશન સરકારની પાસે જશે તો ખાત્રી છે કે હિંદીઓને વાજબી દાદ મળશેજ. તેમની દરખાસ્તને મી. અબ્દુરહીમે ટેકો આપ્યો હતો અને તે ઠરાવ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.

ત્યાર પછી મી. ઇંગલે એવા ઠરાવની દરખાસ્ત મુકી કે લાઇસેન્સના કાયદાને પસાર થતા અટકાવવા સારૂ એક કમિટિ નીમવી જોઇએ, અને તે કમિટિને જે પગલું વાજબી લાગે તેમ કરવાને સત્તા આપવી જોઇએ. આ ઠરાવ મુકતાં પહેલાં તેણે હિંદીઓપર પડતી આફતોનું ઘણું લાંબુ વરણન કર્યું હતું.

હિંદુસ્થાનથી વિલાયતને શું ફાયદો થાય છે તે બાબતપર બોલતાં તેમણે જણાવ્યું કે દરેક વરસે હિંદની આવકમાંથી ત્રણ કરોડ પાઉન્ડ વિલાયત જાય છે. આ રકમ એક બે નહિં પણ લગભગ સો વરસ થયાં વિલાયત ઘસડાય છે. તેનો હિસાબ કરતાં આજ સુધીમાં ત્રણ અબજ પાઉન્ડ વિલાયત ગયા. હિંદુસ્થાનમાં જે જે મોટા ઉદ્યોગ છે તે ઇંગ્લેન્ડના હાથમાં છે. જેવા કે રેલ્વે, મિલો, ફેકટરીઓ વિગેરે. હિંદુસ્થાનને લીધે તેઓ અફઘાનિસ્તાન, ઇરાન, અફઘાનીસ્તાન, તિબેટ, ચિન વિગેરે દેશોમાં વેપાર કરી શકે છે. મલબરો, વાઇસરાયો અને બીજા બધા મોટા હોદ્દાઓ ઇંગ્લેન્ડનાજ હાથમાં છે અને તેને વાસ્તે તેઓને મોટા પગાર મળે છે. માંચેસ્ટરની ચેમ્બર ઓફ કામર્સે હિંદને આબાદ કરવાની એક વખત હિંદના સેક્રેટરીને ખાસ અરજ કરી હતી. તેનું કારણ એ હતું કે માંચેસ્ટરની મિલનો આધાર હિંદપર હતો. આ સઘળું જોતાં હિંદીઓને આવી રીતે પજવવા કાયદાઓ ઘડવા એ છાજતું નથી. ગરીબ બિચારો હિંદી કોલોનીમાં આવી થોડું ઘણું કમાઇ જાય છે તેની પણ કોલોનીને અદેખાઇ આવે છે! લાખો પઇસા હિંદમાંથી વિલાયત તણાઇ જાય તેપર કોલોનીએ ખ્યાલ કરવો જોઇએ.

લાઇસેન્સનો કાયદો હિંદીઓને દુઃખ દાયક નિવડશે. જ્યારથી પ્રોગ્રેસીવ પારટી સત્તામાં આવી છે ત્યારથી આપણી સ્થિતિ બગડતી ચાલી છે. ૧૯૦૨ માં ઇમિગ્રેશનનો કાયદો થયો અને ૧૯૦૫ માં લાઇસેન્સનો કાયદો. શરૂઆતમાં ઇમિગ્રેશનનો કાયદો જુલમી ન હતો, પણ પાછળથી તેનો જુલમ વધતો ગયો. તેજ પ્રમાણે હમણાંનો લાઇસેન્સનો કાયદો પારલામેન્ટમાં પાસ થશે તો હિંદીઓનું નિકંદન જતે દિવસે નીકળશે. અહિં શરૂઆતમાંજ તેને દાબી દેવા પુરતા ઉપાયો લેવા જોઇએ. આ પ્રમાણે ભાષણ કરી તેમણે નીચેના ઠરાવની દરખાસ્ત કરી.

આ મીટિંગ બીજા ઠરાવ ઉપર આવે છે કે લાઇસેન્સનો કાયદો હિંદીઓને નુકસાનકારક ન થઇ પડે એટલા વાસ્તે જે ઉપાયો લેવા જોઇએ. તેને વાસ્તે એક કમિટિ નીમવી.

આ ઠરાવ પસાર કરવામાં આવ્યા પછી પ્રમુખે લીધેલી મહેનતને માટે તેમનો આભાર માની સભા વિસરજન થઇ.

મી. મદનજીતની નોંધ.

સીલોનથી શરૂ કરેલું જાહેર કામ.

મદ્રાસમાં મોટાઓની સાથે મેળાપ.

તેઓની દીલસોજી.

કલકત્તા જઇ પહોંચ્યા.

મી. મદનજીત તેમના કાગળો લખે છે. તેમાંથી થોડા ઉતારા અમે અહીં આપીએ છીએ.

સીલોનમાં હું ત્યાંના સોલીસીટર જનરલ કે જે એક હિંદુ ગ્રહસ્થ છે તેને મળ્યો. તેણે આપણા દુઃખો બાબત સારી લાગણી બતાવી. હું બીજા આગેવાનો તથા બારીસ્ટરોને પણ સીલોનમાં મળ્યો. વિવેકાનંદ સોસાઇટીના આગેવાનો પણ સીલોનમાં છે. તેઓ સારી મદદ કરે તેવા છે. અને તેઓએ વચન આપ્યું છે કે હમેશા આપણી બાબત ચરચા તેઓ કરતા રહે શે.

સીલોનથી ઉપડી હું મદુરા ગયો ત્યાં ઓનરેબલ ટી. શ્રીનિવાસ કે જેઓ લેજીસ્લેટીવ કાઉન્સિલનાં મેમ્બર છે, તેને મળ્યો. તેમણે બહુ માયા બતાવી. અને બીજા ગ્રહસ્થોની ઓળખાણ કરાવી અને આપણો સવાલ ચરચવા લાગ્યા. સાઉથ ઇંડિઅન મેલના અધિપતિ એ પોતાના છાપામાં આપણાં દુઃખોની મોટી બુમ પાડવાનું વચન આપ્યું છે મદુરાથી ઉપડી તાંજોર ગયો. ત્યાં મી. શ્રીનીવાસ પીલે કરીને છાપા વાળા મોટા માણસ છે તેની ઓળખાણ કરી. તેણે પણ મદદ કરવાનું કબુલ કીધું છે. તાંજોર છોડયા બાદ હું મદ્રાસ ગયો. અને મદ્રાસમાં મને ખુબ દીલસોજી મળી. ઇન્ડિઅન રિવ્યુ વાળા મી. નટેસન તરફથી ઘણો ટેકો મળ્યો. તેમની મારફતે હું ઘણા આગેવાનોને મળ્યો. મદ્રાસ ટાઇમ્સ કે જે ઇંગ્લીશ પેપર છે. તેના અધિપતિ સાથે હું લગભગ અરધો કલાક બેઠો. ને તેણે બધી હકીકત દિલ ઉપર લીધી. હિંદુનો અધિપતિ મને સારે સારે ઠેકાણે લઇ ગયો, અને મેં બધી જગ્યાએ આપણી હાલતનું વર્ણન આપ્યું. તેણે મારી સાથેની વાત ચિતનો હેવાલ પણ પોતાના પત્રમાં છાપ્યો. તે મારી જવાબદારીની શરૂઆત મદ્રાસથી થઇ ગણાય.

પછી હું મુંબઇ આવ્યો. ત્યાં મી. ગોખલેને મળ્યો. તેણે આપણા સવાલ ઉપર ઘણું ધ્યાન આપ્યું છે અને તેનો ખાસ અભ્યાસ કર્યો છે. સર ફીરોજશાહને પણ મળ્યો. તેણે મને ઘણા આવકારથી વધાવી લીધો. મી. વાચ્છા, મી. દીક્ષીત, મી. વાડીયા, વીગેરેને પણ મળ્યો. ટાઇમ્સ ઓફ ઇન્ડીઆ, ગેઝેટ વિગેરેના એડીટરોને મળ્યોછું. હું વળી મી. મલબારી સાથે મળીને મળ્યોછું. તેઓ સાહેબ કહે છે કે એક મહાન ચળવળ હિંદુસ્તાનથી જવી જોઇએ. હિંદુસ્થાનમાં જગ્યે જગ્યે પર મીટીંગો થવી જોઇએ, અને તેમાં ઠરાવો પસાર કરીને વિલાયત મોકલવા જોઇએ. આવડું કામ કરવાને સારૂં પઇસાની જરૂર છે અને તે મારી પાસે છે એટલાનો ઉપયોગ હું કર્યા કરૂં છું. મને શેઠ ઇસા હાજી સુમાર વિગેરેએ મદદ કરવા જોઇએ છે. હું કોંગ્રેસમાં ગયો હતો. શેઠ ઇસા હાજી સુમાર તથા મી. બરૂઆએ પણ ભાષણ કર્યાં. બધા ભાષણોની અસર સારી થઇ હતી હવે મારે કલકત્તે જવાનું છે. અહિં પ્રોફેસર ગોખલે વિગેરેની સુચના મળવાથી મેં કેટલાક કાગળો છપાવી વહેંચ્યા છે જેની નકલ મોકલું છું. સર વિલીયમ વેડરબર્ન સાથે લગભગ એક કલાક વાત થઇ. તેમનો વિચાર પણ મીટીંગો કરવાનો તથા અરજી કરવા તરફ છે. કલકત્તે જતાં પહેલાં અહિંની ચેમ્બર ઓફ કોમર્સની પાસેથી કામ લેવા ઇરાદો રાખું છું.

કલકત્તા, તા' ૧૩-૨-૦૫

મુંબઇમાં મી. મલબારીનો મત એવો પડયો કે મારે ખરૂં કામ કલકત્તેથી શરૂ કરવું તેથી હું અહીં આવ્યો છું. સર પેટ્રિક પ્લેફરને મળ્યો. તેઓ લોર્ડ કરઝનના ઓળખીતા છે. તેણે

મદદ કરવા કહેલ છે. પણ ખાનગી રીતે મીટીંગ થાવતો હાજર રહેવા ના પાડી છે. કટોલ મેન ન્યુસપેપરે આપણી વાત ઉંચકી લીધી છે. તેના તથા બીજા છાપાઓના ફકરા હું મોકલું છું. બેગ્રાલ લેન્ડ હોલ્ડરસ એસોશીએશન પાસે હું ભાષણ કરનારો હતો, જાહેર ખબરો પણ નાંખેલી પણ એટલી સખત ટાઢ નિકળી આવીકે ઘણા થોડા લોકો હાજર થયા તેથી કામ મુલતવી રહ્યું. ત્યાં કેટલાક નામાંકીત ગ્રુહસ્થોને મળ્યો, તથા વાતચિત કરી. કેટલાક બંગાલી જવાનો તો નાતાલમાં આવવાને તઇયાર થઈ ગયા. મીટીંગ ભરવાની તજવીજ હજુ જારી છે. ને હવે પછી જે થશે, તેના સમાચાર આપીસ.

પરચુરણ મિનિટની ખરી કિંમત.

કોઇ કામ શરૂ કરતાં પહેલાં તેના વિચારમાં ને વિચારમાં કેટલોક વખત વિતી જાય છે. તેવા વખતને પરચુરણ મિનિટ ગણવામાં આવે છે. આ વખતના ટુકડાઓની દરકાર કર્યા વિના આપણે તેને જવા દઇએ છીએ. નજીવી ગણાતી આ છુટી છુટી મિનિટોનો સરવાળો કરતાં તે જીંદગીનો મોટો ભાગ થઇ પડે છે, અને તેનો ખરો ઉપયોગ નહિ કરવો તે આવરદા ઓછી થવા બરાબર છે.

આપણે દરેક માણસ પોતાની કેળવણી સુધારા અને વધારાની વધતી ઓછી વાતો કરીએ છીએ. નવરાશના વખતનો સઉથી સારો ઉપયોગ શું કરવો તેની ગોઠવણ કરીએ છીએ, પણ જ્યારે છુટે છુટે વખતે થોડી નવરાશની મિનિટો મળે છે ત્યારે તેનો ખ્યાલ કરવા વના પુરુષો અને સ્ત્રીઓ—તેમાં ખાસ કરી સ્ત્રીઓ—તેને જવા દે છે. જ્યારે વખત મળશે ત્યારે આપણે શું શું કામ કરશું તેના સ્વપનાવત્ ખ્યાલો આપણે કરયા કરીએ છીએ. વખત તે માત્ર પા અરધી કલાક કે થોડી મિનિટનોજ મળે છે. ત્યારે આપણે કહીશું કે કંઇ નહિ હમણા પુરતો વખત નથી. આવી રીતે સુવર્ણની તક ચાલી જાય છે ત્યાં સુધી આપણે તો સ્વપ્નાઓજ કરયા કરીએ છીએ.

દસ પાઉંડની જરૂરવાળો એક શખ્સ હમે શ મળતી થોડી શિલીંગની દરકાર ન કરે તેને કેવો મુરખ કહીશું? તેમ છતાં આપણે તો તેના જેવું કરીએ છીએ. વખત નથી મળતો તેને માટે દીલગીર થઇએ છીએ અને છુટી છુટી શીલીંગ કે જેનો સરવાળો એકાદ બેંક નોટ બરાબર થઇ શકે તેમજ છુટી છુટી મિનિટો કે જેનો સરવાળો કરતાં દિવસ બની શકે એવી મિનિટો ખાલીજ બની જવા દઇએ છીએ.

એક જુવાન ગોરી સ્ત્રી આવી મિનિટોનો હમેશાં નિયમિત ઉપયોગ કરવાથી છેટલી અને ભાષા શિખવામાં ફતેહ પામી હતી. તેમજ એક બીજી સ્ત્રી આવા નવરાશના વખતમાં ધરમાદા દાખલ ભરતનું કામ કરી એક વરસમાં તાજુબી પમાડે તેવી મોટી રકમ ઉભી કરી શકી હતી.

નિંદ્રા એ જુસ્સો લાવવાનું ઉત્તમ સાધન છે.

જો કોઇ માણસ થાકી ગયો હોય અને પોતાનું કામ આગળ ચલાવવાને શક્તિમાન ન હોય તો તેનો ઉપાય એ છે કે તેણે સુઇ જવું અને બની શકે તો એક અઠવાડીઆ સુધી સુઇ રહેવું. ગયેલી શક્તિને પાછી લાવવાનું—ખાસ કરી મગજ શક્તિ—આ સઉથી સરસ સાધન છે, કારણ કે ઉંઘતી વેળા મગજ તદન આરામ અનુભવે છે અને મહેનત કરવાથી મગજના જે અણુંઓ ખવાઇ ગયાં હોય તે આ સ્થિતિમાં લોહીમાંથી પાછાં મળી શકે છે. જેમ એક બળકાદાર સ્ટીમરના ચક્કરનો ફેરો તે તેના બોઇલરની ભઠીમાં બળતાં લાકડાંનું પરિણામ છે તેમ મગજમાં થતો દરેક વિચાર તે, તે મહિનાં અણુંઓના વ્યયનું પરિણામ છે. આ ગુમ થએલી મગજની વસ્તુ માત્ર લોહીના પૌષ્ટિક પદાર્થમાંથી જ મળી શકે છે અને તે હી આપણે ખાધેલા ખોરાકમાંથી બને છે. મગજનું બંધારણ એવી તરહનું છે કે તે, ગુમ થયલાં અણુંઓ, આરામ અથવા ઉંઘની શાંત સ્થિરતા શીવાય પાછાં મેળવી શકે છે. કોઈ વસ્તુઓ મગજને કાંઇ પણ ખોરાક આપી શકતી નથી. તે માત્ર મગજને ઉશ્કેરે છે અને તેના અણુંઓનો વધારે વ્યય કરવા ફરજ પાડે છે. તે એટલે સુધી કે અંતે થાકી જાય. જેવી રીતે ભુખ અને તરસથી મરણની નજદીક આવેલા માણસની આગળ સારું ખાવાનું કે પીવાનું મુક્યા છતાં તે તેને ગળા નીચે ઉતારી શકતો નથી તેવી રીતે પોતાને જોઇતો ખોરાક મેળવવામાં શક્તિહીન થઇ પડે છે.

ગાઝીપુર ખાતેની લોખંડની ફેક્ટરી, હાલની છેલ્લી શોધની રોથી ઝડપથી મારો ચલાવનારી તોપના ગોળા બનાવનારી છે. આ ગોળા બનાવવામાં કાંઇ મુસીબત નહિ નડે એમ તેમાં કામ કરનારાઓ ધારે છે આશા રાખવામાં આવે છે કે આ ફેક્ટરી ૧૯૦૫–૬ માં જુદા જુદા તોપખાનાઓ માટે તોપો બનાવવા શક્તિવાન થશે. તે બનાવવામાં જરૂર પડતા સંચાઓ ઇગ્લંડથી યોગ્ય વખતમાં આવી પહોંચશે અને તેનો તરતજ ઉભા કરવામાં આવશે.

ચરચા પત્ર.

[અમારા ચરચાપત્રીઓએ નીચેના નિયમો યાદ રાખશે તો તેઓના પત્રો ઉપર તુરત ધ્યાન મળવાનો સંભવ છે.

૧. કાગળની એકજ બાજુએ લખવું.
૨. અક્ષર ચોખા શાહીથી લખવા.
૩. નામ તથા ઠેકાણુ બરોબર લખવા, તે હમેશાં બહાર પાડવા સારૂં નહિ પણ અમારી જાણને સારૂં.
૪. લખાણ હમેશાં ટુંકું અને મુદાસર કરવું.—આધપતિ.]

ઈ. ઓ. અધિપતિ જોગ.

સાહેબ,

મારે દિલગીરી સાથે લખવું પડે છે કે કેપટાઉનની બ્રિટિશ ઇંડિઅન નામની અમારી એસોશિએશન ચાલે છે, તે ખરું જોતાં એક કામ ચલાઉ તરીકે છે. તેના અમલ કામમાં ઘણા સુધારા કરવાની જરૂર છે; એટલુંજ નહિ પણ તેના નિયમો અને બંધારણમાં કોઈને સમજ પડતી નથી. હું પોતે એક સભાસદ છું, પણ શીરનું માથું અથવા પુછડું ક્યાં છે તે કહેવાને શક્તિવાન નથી, આજ દીન સુધી આ સભાના નિયમો જાહેરમાં મુકવામાં આવ્યા નથી; તેમજ કોઇ તરેહનો હિસાબ દેખાડવામાં આવતો નથી. આથી આ સભાનું ફંડ ભેગું કરવામાં ઘણી મુશ્કેલીઓ નડે છે. તેનું અસલ કારણ એ છે કે જે વખત ઇંડિઅન યુનિઅન એસોસિએશન નામની સભા કેપટાઉનમાં ચાલુ હતી, તેજ વખતે આ નવી બ્રિટિશ ઇંડિઅન લીગે જન્મ લીધો હતો; પણ તે વખત ઇંડિઅન યુનિઅન એસોસિએશને દાનાઈ વાપરી હરીફાઇમાં નહિ ઉતરતાં બધું કામ લીગને સુપ્રત કરી દીધું, અને કામ પડતાં કિમતી મદદ પણ કરી. આમ છતાં હાલ એ કામ નભે તેમ નથી, કારણકે આગેવાનોની ચુંટણી સભા ભરીને કરી નથી. પણ થોડા ગ્રુહસ્થોની ખુશીથી તે કામ થયું છે. તેથી વારંવાર આ સભાને મુશ્કેલીઓ નડે છે. માટે એક વખત ફરીથી ચુંટણી થાય અને નિયમો જાહેરમાં મુકવામાં આવે તેમજ માણસોને ખાત્રી થાય. ત્યાં સુધી ખાત્રી થશે નહિ. માટે હું ખાસ ભલામણ કરૂં છું કે બ્રિટિશ ઇંડિઅન લીગના આગેવાનો આ મારી સુચના ઉપર તાકીદે ધ્યાન દેશે. અને આપણી કોમને ગેર લાભથી બચાવશે. હાલ સારા નશીબે આપણે બચી ગયા. અગર જો વેપારનાં પરવાના બાબત આપણને આગળ વધવું પડ્યું હત તો આપણી પાસે પુરતું સાધન ન હતું. તેથી આપણે સઉ એક મત થઇ જઈએ, અને એક મતથી નાણાં એકઠાં કરીએ, કે જેથી કરી આપણાં ભાઈઓ, જેઓ ફંડમાં પઇસા ભરે તે વસને ખાત્રી થાય. હવે હું બ્રિટિશ ઇંડિઅન લીગના આગેવાનોને મુબારક બાદી આપું છું કે આ વખત તેમણે આપણા ભાઈઓને ગેર લાભથી બચાવ્યા ઉપકાર કીધો છે.

કેપટાઉન, ધી. આપનો સેવક,

તા. ૧૩–૩–૧૯૦૫. એમ. હલીમ.

ચીનની વિધવા મહારાણીએ પોતાની કબર પાછળ ૪૦૦,૦૦૦ પાઉન્ડનો ખરચ કરેલ છે.

હિંદુસ્તાનમાં ટપાલના કાગળો રજીષ્ટર કરવામાં બે આનાની ફીને બદલે એક આનાની ફી કરવાનું વિચારવામાં આવ્યું છે એવા ખબર મળ્યા છે.

હિંદુસ્થાનમાં હઝારીબાગ પરગણામાં માણસને મારી ખાનારા બે જબરા વાઘ ઘણું નુકશાન કરે છે તેનો નાશ કરવા ત્યાંના સત્તા ધારીઓએ રૂ.૫૦૦ નું ઇનામ કહયું છે.

એક ચકચકીત તારો હિંદુસ્થાનમાં હાલ કેટલોક વખત થયાં પશ્ચિમ દિશામાં સાંજના વખતમાં જોવામાં આવે છે. આ તારો સુર્ય અસ્ત થયાં પછી વધારે ચળકે છે. ને ઉપરથી કેટલાક જોનારાઓ એવું કહે છે કે પૃથ્વીપર ઘણા ભયંકર બનાવો બનશે.

બલુનમાં બેસીને ઉપરની હવા લીધાથી ક્ષય રોગવાલા દરદીઓ સાજા થઇ જાય છે. પ્રખ્યાત ફ્રેન્ચ રસાયણ શાસ્ત્રી ડોકટર આલબર્ટ રોબીનટ આ બાબતમાં સુચના કરે છે કે, દરરોજ થોડા કલાક ક્ષય રોગવાલા દરદીને બલુનમાં બેસાડી ઉપરના સ્વચ્છ હવાનો લાભ આપવામાં આવે તો પરદેશમાં ઘણા ખરચે હવાફેર કરવા કરતાં વધારે ફાયદો થાય છે. ડોકટર આલબરટે આ બાબતમાં ઘણા અખતરાઓ કરેલા છે.

સીલોનમાં ઘરે રાખવામાં આવતાં પાળેલાં પ્રાણીઓમાં ઘણાજ નાના કદના બળદો પણ રાખવામાં આવે છે. આ બળદોનું કદ અજાયબી પમાડે તેવું નાનું હોય છે અને તેઓને દેવતા પવિત્ર બળદ એવા અર્થનું નામ આપવામાં આવ્યું છે. તેઓ બકરાંની ઓલાદમાં બધા કરતા ઠીંગણા હોય છે. અને તેઓમાં ઉંચામાં ઉંચા કદનો બળદ ત્રીસ ઇંચ કરતાં વધારે ઉંચો હોતો નથી.

---

૩૧ માળની માલીકી ધરાવતું વર્તમાન પત્ર—અમેરિકામાં આવેલા ન્યુયોર્ક શહેરમાં "ન્યુયોર્ક ટાઇમ્સ" નામનું એક રોજીંદુ પત્ર પ્રસિદ્ધ થાય છે તેનું મકાન ૩૧ માળનું છે. માળ ઉપર ચડ ઉતર કરવાને વીજળીક તથા હાઇડરોલીક લીફ્ટો રાખવામાં આવેલ છે, જે એક મિનિટમાં ૩૫૦ થી ૪૦૦ ફીટની ઉંચાઇએ ચડે છે. આ મકાનમાં વીજળીક તારની ગોઠવણ કરેલી છે જેની લંબાઇ ૭૪ માઇલની છે. તેનું સાંચાકામ ખરેખર અદભુત અને ધ્યાન ખેંચનારૂં છે. આ છાપું ૧૬ પાનાંનું નીકળે છે, અને તેની નકલો અજબ શક્તિ ધરાવનારા મશીનવડે એક કલાકમાં ૧,૪૪,૦૦૦ નકલો નીકળે છે. આ શિવાય બીજા મશીનોથી બીજી ૭૨,૦૦૦ નકલો એક કલાકમાં નીકળે છે. આ ૩૧ માળની હવેલામાંથી ૧૬ માળ તો માત્ર આ છાપાએજ પોતાને માટે રોકેલા છે.

હિંદુસ્થાનમાં હુનર અને ઉદયોગનું ભવિષ્ય ઝળકતું હોય એમ જણાય છે. મરહુમ શેઠ જમશેદજી. ન. તાતાના પ્રતાપથી રાયપુર ખાતેની લોખંડ અને એલ્યુમીનમની કિમતી ધાતુની ખાણો ચાલતા જમાનામાં હિંદુસ્થાનના ઉદયનું કિરણ થઇ પડશે. બંગાળામાં કોલસાની ખાણો ફતેહમંદ નીવડી છે. આ ખાણોનો કોલસો વધારે ને વધારે ખપતો જાય છે, અને યુરોપની આયાત દીવસો દીવસ ઘટતી જાય છે. લોખંડ અને પોલાદની બાબતમાં હિંદુસ્થાન સ્વતંત્ર થઇ શકશે. આથી કરી આજ સુધી યુરોપ ઉપર જે આધાર રાખવો પડતો હતો તેની જરૂર નહિ પડે. હિંદુસ્થાનમાંથી નીકળતાં લોખંડનું પોલાદ બનાવવાનું એક જંગી સાહસ બંગાળા ખાતે ઉઠાવવામાં આવ્યું છે. હમણાં સુધી ત્યાં જે પોલાદ બનાવવામાં આવ્યું છે તે અનુભવીઓ કહે છે કે યુરોપ કે અમેરીકાથી ઉતરે તેવું નથી. હાલમાં આ કારખાનામાં દર અઠવાડીએ ૫૦૦ ટન પોલાદ બનાવવામાં આવે છે. ધીમે ધીમે વધવાનો સંભવ રહે છે. આ કંપની રેલવેના પાટા વિગેરે કેટલીક અગત્યની ચીજો બનાવવાના કારખાનાઓ કાઢવાની ઉમેદ રાખે છે. હાલ લોખંડના નળો થાંભલાઓ વિગેરે બાંધકામમાં વપરાતો સામાન તેઓ જથાબંધ બનાવે છે. તેઓ એક હજાર ટનને આશરે લોખંડ ખાણમાંથી દર અઠવાડીએ કાઢે છે અને તેમાથી ઘણું ખરૂં તેની કાચી સ્થિતિમાંજ ખપી જાય છે. આથી તેની ફતેહ પુરતી આશા ભરેલી દેખાય છે.

સ્ટીમરોની આવ જાની ખબર.

નાતાલ ડાઇરેકટ લાઇનની સ્ટીમર અખ્મીલો મદ્રાસ અને કલકતા માટે તા. ૩૧ મી. મારચે ઉપડી જશે. મુંબઇના ઉતારૂઓને કોલબો બદલાવશે.

સ્ટીમર અમસીંગ તા. ૪ થી એપ્રીલે મુંબઇ જવા ઉપડી જશે અને તે ૧૬ દીવસમાં ત્યાં પહોંચી જશે

બ્રિટિશ ઇંડિઆ લાઇનની કેર ઉીક્ષી સ્ટીમર તા. ૨૬ મી એપ્રીલે સીધી મુંબઇ ઉપડી જશે.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇનની સ્ટીમર બરગર મીસ્તર તા. ૩૦ મી મારચના ઉપડશે. મુંબઇનાં પાસેંજરોને જંઝીબારમાં બદલાવશે.

સ્ટીમર બંદેસરાત તા. ૧૫ એપરીલે સીધી મુંબઇ માટે ઉપડશે.

સ્ટીમર કોનીગ તા. ૨૬ મી મુંબઇથી આવી પહોંચવાની વકી રહે છે.

રોકડ બજાર ભાવ.

ચાવલ.		શી.	પે.		શી.	પે.
માંજી	૧ બસ્તાનું	૧૭	૦	થી	૧૮	૦
બીમડીના	,,	૨૩	૦	,,	૨૩	૬
એક. એક. ડી. આર,		૧૪	૯	,,	૧૫	૩
એક. ડી. આર.	,,	૧૩	૯	,,	૧૪	૦
ચીની સક્કર	,,	૧૮	૬	,,	૧૯	૦
ફુડાના	,,	૧૯	૦	,,	૧૯	૬
દેશી તુવેર દાળ.		૧૪	૦	,,	૧૫	૩
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૫	૦	,,	૧૫	૬
મસુરની	,,	૧૪	૦	,,	૧૫	૦
મગની	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
અડદની	,,	૨૦	૦	,,	૨૧	૦
ચણા	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
,, દાળ	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
વટાણા	,,	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
મકાઇ	,,	૭	૦	,,	૭	૬
તેલ.						
કડવુ	૧ ગ્યાલન	૨	૮	,,	૨	૯
એરંડીનુ	,,	૨	૧	,,	૨	૨
મીઠું	,,	૨	૮	,,	૨	૯
નાળીએરનું	,,	૨	૯	,,	૨	૧૦।
ખાંડ મોરીસની.						
સફેદ	,,	૨૩	૬	,,	૨૪	૬
પીળી	,,	૨૩	૬	,,	૨૪	૬
નીરફુળ નાતાલ					૧૯	૦
આટો		[illegible]	૦	,,	૧૦	૩
મદ્રાસી સોપારી, ૧ રતલ		૦	૬	,,	૦	૯
મરચાં.		૦	૫	,,	૦	૫।।
ઘી પેટી		૬૭	૯	,,	૭૧	૩
પારાફીન ડીવોસ.		૬	૩	,,	૬	૬
,, વાઇટ રોસ		૭	૦	,,	૭	૩
,, ,, ગ્યાલન		૧૩	૦	,,	૧૪	૩
ફ્લી		૧૦	૬	,,	૧૧	૦
નાળીએર ૧૦૦		૧૫	૦	,,	૧૬	૦

આ અઠવાડીઆમાંમળેલ લવાજમ.

મેસર્સ. આઇ. આમોદ. એન્ડ કુ. મેફીકીંગ.	૧	૪	૦
,, દાદા અબદુલાની કુ૦ ડરબન.	૦	૧૨	૬
મી. અહમદ ઇબ્રાહીમ, કેપટાઉન.	૦	૧૭	૦
,, આમદ ઇબ્રાહિમ, પોચેસ્તરૂમ	૦	૧૭	૬
,, ઇસપ. ઇસ્માઇલ. બ્લોફ્ર્ટ વેસ્ટ.	૧	૦	૦

इंडिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. २५ वी मार्च, १९०५. नम्बर १२.

सप्ताहिक पंचांग.

इंग्रेजी—ता. २५ वी मार्चसें, ता. ३१ वी मार्च १९०५ तक.

हिंदु—फागुन वदी ५ सें फागुन वदी ११ सम्वद १९६१ तक.

वार.	अंग्रेजी तारीख.	हिंदु तिथि.	सूर्य उदय. क.मि.	सूर्य अस्त. क.मि.	त्योंहारोंकी यादी.
शनि.	२५	५	६ ५	६ ०	
रवि.	२६	६	६ ५	५ ५९	
सोम.	२७	७	६ ६	५ ५८	
मंगल	२८	८	६ ७	५ ५७	
बुध..	२९	९	६ ७	५ ५६	
गुरु..	३०	१०	६ ८	५ ५४	
शुकर	३१	११	६ ८	५ ५३	

इंडिया जानेवाली मैल स्टीमर.

इन्डिया-मैल स्टीमर "अमबीलो" ता. ३१ वी मार्च और पिछे तुरत जायेंगे. [illegible] स्टीमर डाक (चीठी) ले जाती है.

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. २५ वी मार्च, १९०५.

नातालमें नया कायदा.

—o—

जुलम बढानेकी योजना.

अब नाताल कोलोनीमें पार्लमेन्ट बैठनेवाली है. यह समयपर रजु करने के धाराका बिल गवरमेन्ट गेझटमें छप नेका काम चल रहा है. उसमें एक म्युनिसिपालीटीयोंके सम्बन्धमें है. यह कायदा पार्लमेन्टमें पसार होवेंगे तो नातालवासी हिंदीयोंको खूब गैरलाभ होगा. हाल जो जुल्म होता है, इससें अधिक जुलम होनेका भय रहता है.

बिलमें कायदेके प्रथम भागमें कई कई शब्दोंका अर्थ दिखाया है. द्रष्टान्त देखियें : 'कलर्ड' आदमी कीसीको समझना, 'अन्सिविलाइझड'—जंगली कौन, इत्यादि. 'कलर्ड' शब्दमें कुली और लश्कर दोनों आ जाते है, और जंग लीमें गिरमीटीयें हिंदीयों और उनके बालबच्चे आ जाते है. हम कहते है, कि कुली कौन और लश्कर कौन; उसका अर्थ बरोबर दिखाना चाहियें. गिरमीटमें आया गरीब हिंदीयोंको जं गली कहना, वह तो भारतभूमिको अप मान लगाने जैसा है. हाल इसी शब्दों फुटपाथ रीक्षा इत्यादी बातमें लगायें जाते है, इससें सब हिंदीयोंको खुब सहन करना पडेगा. क्यों कि इस का नुनका अमल काफिर और गोरी पुलि ससें होवेंगे और वह लोग कुली और हिंदीमें कुछ फरक नहि गीनते हैं, ऐसा अनुभवमें सिद्ध हुआ है. ऐसा जंगली शब्दका भी अर्थ होगा. स्कूलोंमें बहुत कुछ विद्यार्थीयों गिरमीटीयोंके बालबच्चे हैं. वह सफाइसें रहते है, कामवाला है और सार्वजनीक है. क्यों यह ही कायदा मुजब जंगली गीने जायेंगे ! ट्रान्सवालमें जैसा सब हिंदीको रजीस्टर्ड होनेका फरज्यात है, ऐसा नातालमें यह लोगको भी होना पडेगा ! सबब क्या ? वह काफिर समान है ! यह तो प्रथम भाग है. इस मुलकके कायदा बनानेवाले समझ गये है, कि अपनी इच्छा परिपूर्ण करना होवे तो पहिला अपना हाथ घुसाडना चाहियें, बाद मरजी मुजब करनेपर कुछ डर रहता नहि. इतना करनेपर कायदा बन्द न हुआ. 'बर्जेस' कीसको कहना, उसकी समझमें ऐसा है कि १८९६ के ८ वा कायदा मुजब जो आदमी पार्लमेन्टमें वोट दे सकता नहि है, उसीसें म्युनिसिपल वोट दिया जावे नहि.—सबब, हिंदीयोंका म्युनिसि पल वोट भी छीन लेना ! पोलीटीकल वोट तो गया, परन्तु उसकी साथ म्यु निसिपल वोट गुमानेका वखत आपहुंचा है !

१८९६ का कायदा हुआ जब मर हुम मि. एस्कम्ब और मि. सर जॉन रॉबिन्सने दिलासा दिया था, कि केवल हिंदीयोंका पोलीटीकल वोट छीन लेने में आता है, परन्तु म्युनिसिपल वोट कायम रहेंगे, और आजकल वोह ही वोट छीन लेनेपर इझा मचा रहा है ! यह भी जमानेकी बलिहारी !

पाठकों भूले न होंगे, कि आजसें दो वर्ष आगे डरबनके मेयर मि. एलिस ब्राउनने एक लम्बा चौडा मिनीट बनाकर प्रसिद्ध किया. मिनिट प्रकाश होते ही नातालके सब हमारे भाइयों ने डरबनके कोंग्रेस हॉलमें एक सभा भरनेपर मिनिट सामने ठहराव पसार किया और उसका खबर विलायत तक केबलद्वारा पहुंचाया. अंतमें मामला शा न्त हो गया. अब नातालको फिर धुन लगी है और इस योजना आगामी पार्लमेन्टमें रखा जायेंगे. इस त्रासदायक कायदा पसार न होने देनेपर अपने भाइयोंने घटित इलाज अवश्य लेना चाहियें.

हथियारका कायदा. नाताल गवरमेन्ट गेझटमें हथियारके बारेमें एक बिल प्रकाश हुआ है, कि जो कोइ हिंदी हथियार रखने चा हता तो काफरकी तरह नेटीव सेक्रेटरीसे रजा लेना. इससें मालु म होता है, कि हिंदीयोंको काफिर समान गीना जायेंगे ! यह तो पहिला भागकी स्थापना हो रही है. काफिर पर ऐसी सख्ताइ चलाना सो ठीक है, क्यों कि वह लोग जंगली है; मगर हिंदीयोंपर ऐसा सीतम चलाना ठीक नहि. इस वखत हिंदीयोंको चारों बग

लमें घैर लेनेपर विचार चल रहा है. नातालवासीयों सूस्त होकर सुनतें है और कोंग्रेस घोर रही है! अग्रेसरों! हूशियार हो! और कुछ इलाज लेकर यह आफत दूर करो.

ओरेंज रिवर कोलोनी. यह कोलोनीने काले आदमीके साम ने बहुत कायदा बन वाया, मगर सन्तुष्ट न हुआ. उसका गेझट देखनेसें नया कायदा ड्राफ्टपर आता है. उसमें 'नेटीव' शब्द का अर्थमें हिंदीयों और दुसरें लाल आदमी आजातें है. यह कायदासें ओ हेनडर्स्ट गांवमें काले लोग, एकसें विशेष कुत्ता रख सकता नहि. कौन्सिलकी विना रजासें किसीसें मैमान रखा नहि जावे. विना रजासें नाच पार्टी न होवे और रजा लेने साथ २० शीलींग फीस देना चाहिये. इस कोलोनी क्या करना चाहतें है, वह हम नहि समजतें है. दिन परदिन मामला भयंकर बन रहें है. शोचनीय है कि इस बारेमें विलायतमें भी प्रश्न होता नहि है. लॉर्ड मिल्नर ने अपनी कारकीर्दि दरमीयान यह बारेमें कुछ न किया. अब लॉर्ड सेलबर्न क्या करतें है, वह देखनेका रहा!

शेठ जीत. प्रिटोरियाकी ब्रिटिश इन्डियन कमिटीके वाहोश तंत्रि शेठ हाजी हबीबने पिटर्सबर्गकी टौन कौन्सिल सामने हिंमत सें कमर बांधकर ए टेस्ट किया. अंत में टौन कौन्सिलकी हार हुइ! और शेठजी साहब जीते! टौन कौन्सिलकी हार होनेसें खरचा भी टौन कौन्सिलसें शेठ साहबकों मिलेंगे. इस फतेहमें हम शेठकों अंतःकरणपूर्वक धन्यवाद देतें है. और उमेद है की और हिंमतसें हिंदीयोंकी सेवा करेंगे तथा दुसरेंकों सचेत बनावेंगे. टेस्ट केसके हाल यह है, कि प्रिटर्सबर्ग एक जमीनके टुकडे पर मकान बनानेके लिये कायदा मुजब टौन कौन्सिलको मकानका प्लान भेजा. टौन कौन्सिलने कहा, कि एशियाटिकसें कायदा मुजब गांवमें मकान बांधा नहि जावे. इससें टेस्ट केश हुआ. चुकादा सर जेम्स रोझइनेसने जैसा हबीब मोटन के टेस्ट केसमें अदल इनसाफसें दिया था, ऐसा ही यह केसका दिया. शेठ हाजी हबीबकी जीत होनेसें खरचा भी टौन कौन्सिलको देना पडेगा.

ब्राइहेड नातालमें. ब्राइहेड गांव नाताल कोलोनीमें मिला दिया है, उसकी सजा हिंदीयोंको उठाना पडेगा, ऐसा भय रेहता है. उसके सम्बन्धमें नाताल गवरमेन्ट गेझटमें खुब लिखा गया है. लिखतें है कि हिंदीयोंके लिये जो कायदा ट्रान्स्वालमें है, वह यहां लगाया जायगा, इससें ब्राइहेड नातालमें आया, न आया जैसा हुआ. ट्रान्स्वालमें कभी कायदा फिर जावे, मगर यहां यही कायदा कायम रहेगा. इस सब अन्यायकी बात है. यहांके धाराशास्त्री लोग न्याय अन्यायकी और हिंदीयोंकी परवा कायदा बनानेके वखतपर कुछ रखता नहि, मगर उसकों मालुम नहि, कि दून्यामें अपनी हांसी होगी. क्या, दून्याकी भी वह लोग परवा नहि रखता? गेझट देखनेसें मालुम होता है, कि नाताल सरकारका इरादा, ट्रान्स्वालके कायदा हिंदीयों सामने नातालमें खूब जोरसें चलानेका है. नातालवासीयों इस वखत पर विचार नहि करेंगे तो भविष्यमें यह ब्राइहेडका मामला सब नाताल कोलोनीमें विशेष हानि पहूंचावेंगे.

केपटौनमें जाहेर सभा—केपटौनमें तीन वर्षसें ब्रिटिश इन्डियन लीग स्थिर हुइ है. उसका आश्रयसें गत ता. ७ वी मार्चके रोज हिंदीयोंकी एक जाहेर सभा बुलाइ गइ थी. सभामें २०० आदमी जमा हुआ था. सभापतिका स्थान मि० आदम एच. जी. महमदने लिया था. सभा मिलनेका सबब ऐसा था कि हाल केप कोलोनीकी सरकार ने व्यापारके लाइसेन्सका जो कायदा बनाया है, वह हिंदी व्यापारीयोंको नुकशानकारक है. ऐसा कारण दिखाने बाद फितलेफ ठहराव पसार किया था. इस ठहराव एटर्नी जनरल पास विदित करनेपर एक डेप्युटेशन भेजनेका ठहराव पसार किया था.

---

३१ मजलेकी बडी हवेली—अमेरिकाके न्युयोर्क नगरमें 'न्युयोर्क टाइम्स' नामक एक डेली छापा प्रकाश होता है. हाल इस छापाके वास्ते ३१ मजलेकी एक बडी भव्य हवेली तय्यार हुइ है. उसमें १७ मजले केवल छापाके लिये रखा है. मकान में एक मजलेसें दुसरें मजलेपर जानेपर विजलीक और हाइड्रोलीक लीफटों रखी है, जो एक मिनिटमें ३५० से ४०० फीट तक उपर जा सकतें है. विजलीक तार दाखल किया है, वह ७४ मैल लम्बा है. सबमें अजब तरहकी उनकी कलों (संचाकाम) है. यह कलमें एक घंटेमें १,४४,००० प्रतों छपी जाती है. इससें अधिक ७२,००० प्रतों दुसरी कलसें एक घंटेमें निकाली जाती है.

डोकन बजार भाव.

	शी.	पे.	शी.	पे.
मांजा चावल ...	१७	०	१८	०
मीमडी " ...	२३	०	२३	६
एफ. एफ. डी. आर ..	१४	०	१५	३
एफ. डी. आर. ...	१३	०	१४	०
चीनी सकर ...	१८	६	१९	०
टुटा चावल ...	१९	०	१९	६
हरका दाल ...	१४	०	१५	३
मसुरकी दाल ...	१४	०	१५	०
मुंगकी दाल ...	२२	०	२३	०
उडदकी दाल ...	२०	०	२१	०
चने ...	१७	०	१८	०
चनेकी दाल ...	१७	०	१८	०
मटर ...	१६	०	१८	०
मीलीस ...	७	०	७	६
कच्चा तेल १ गेलन .	२	८	२	९
रेडीके तैल " ...	२	१	२	२
मिठा तेल " ...	२	८	२	९
नालीयेर तैल " ...	२	९	२	१०
सफेद चीनी ...	२३	६	२४	६
पिली " ...	२३	६	२४	६
श्रीफल (नाताल) ...	१९	०	०	०
आटा (फलावर) ...	९	०	१०	३
घी केस (पेटी) १	६७	०	७१	३
पाराफीन डीवॉस १ केस	६	३	६	६
" वाइट रोझ "	७	०	७	३
" " गेलन	१३	०	१३	३
फली	१०	६	११	०
नालीयेर १००	१५	०	१६	०

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

வாராந்தரப் பத்திரிகை

நெட்டால் பீனிக்ஸ், 1905ஞு மார்ச்சுமீ 25உ சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

குரோதி வருஷம் பங்குனி மாதம்.

கிழமை.	உ.	திதி.	நட்சத்திரம்.	யோகம்.
ஞாயிறு.	14	சஷ்டி	அனு-கே	மரண
திங்கள்.	15	சப்தமி	கே-மூல	சித்த
செவ்வாய்.	16	அஷ்ட	மூலம்-பூ	அமிர்-சி
புதன்.	17	நவமி	பூரா-உத்	அமிர்
வியாழன்.	18	தசமி	உத்-திரு	சித்த
வெள்ளி.	19	ஏகாதசி	திரு-அவி	மரண-சி
சனி.	20	துவாத	அவி-சத	சித்த-அ

மார்க்கட் விலை.

	முதல்	வரை
மாஞ்சா அரிசி.	17/-	18/
பீம்டி அரிசி.	1-3/-	1-3-6
புழுங்கலரிசி.	14	15 3
பருப்பு.	14-0	15/-3
மைசூர் பருப்பு	14	15/-
சோளம்.	7/-	7/6
நல்லெண்ணெய்.	2/8	2 9
கடலையெண்ணெய்.	2/7	2.8
தேங்கா யெண்ணெய்.	2/0	2-10½
நெட்டால் சர்க்கரை	1-3-0	1-4-0
சிவப்பு ,,	1-3-0	1-3-6
திரிகை ,,		19/
கோதுமை மாவு	9/-	10/3
பாக்கு	0 பென்ஸ்,	9 பெ
மிளகா	5 ,,	6½ ,,
நெய்	3-7-0 ,,	3-11-3
பெர்பின் எண்ணெ கேஸ்	6.3	6.6
ஷை நயட் போஸ்	7/	7/3

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கையொப்பக்காரர்கள் சென்ற வருஷத்திற் க்கேர வேண்டிய கையொப்பத்தொகையும் நிகழும் வருஷத்தின் தொகையுந் தாமதிக்காமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாய்க்கேட்டுக் கொள்ளப்படுகிறது.

கையொப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை காலந்தோறும் கிடைக்காவி

ருந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத்தெரியப்படுத்தும்படிக வேட்டுக் கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மெய்ல்.

செட்டார் அடர்க்ட் லைன் அம்பிலோ மார்ச்சுமீ 31உ இந்தியாவுக்கு புறப்படும்.

அம்லிங்கா ஏப்ரல்மீ 4உ புறப்பட்டு நேரே 16 நாளில் பம்பாய்ப் போகும்.

பிரிட்டிஷ் இந்தியாலைன். ஒரு மரக்கலம் ஏப்ரல்மீ 21உ இங்கிருந்து புறப்பட்டு நேரப் பம்பாய்க்குப்போகும். ஏஜண்டு டன் அன்ட் கோ, கமர்ஷியல் ரோட், டர்பன். மி, டாடா அப்துலா இந்தியபாசிஞ்சரின் ஏஜண்டு.

ஜெர்மன் ஈஸ்ட் ஆப்ரிக்கா லைனர். பண்டேஸ்ராத் என்னும் மரக்கலம் ஏப்ரல்மீ 5உ புறப்பட்டு நேரே மம்பாய்ப்போகும்.

இந்தியா—ஆப்ரிக்கா லைனர்.

எஸ், எஸ், பிசாபூர் என்னுமரக்கலம் ஏப்ரல்மீ 21உ கல்கத்தாவிலிருந்து சரக்கு ஏற்றிக்கொண்டு நட்டாலுக்குப் புறப்படும்.

ஏஜண்டு டெட்உவால் அண்டு கோ, டர்பன். அல்லது பிராம் அண்டு கோ. கல்கத்தா.

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

பீனிக்ஸ் செட்டால்,

சனிக்கிழமை,

1905ஞு மார்ச்சுமீ 25உ

அல்லாப்பண்டிகை முடிவு.

சென்ற சனிக்கிழமை சாயரக்ஷை டர்பன் மார்ப்பிரேஷனிலிருந்தும், ரெயில்வே பாரக்கிலிருந்தும், டவுனிலிருந்தும் புறப்பட்டுவந்த கூண்டுகளை தோத்தங்களையும், அவைகளைப் பின்பவர் தில் கூட்டத்திலுண்டான பலகுழப்புகளில் நடப்பு சங்கதிகளையும் பார்த்தால், இப்படி வயமைக்கூண்டுகளை கொத்தமிர்தமாக்கு பெருங்கலகம் விளைப்பார்களோ என்னவோவென்று எண்ணமாயிருந்தது. கவர்மெண்டார் அவைகளுக்கிட்ட கொடாபல முதன்முதலில் வெளிவந்த மார்ப்பிரேஷன், ரெயில்வே கூண்டுகளை அப்பீ. விரோட் முக்கத்தியில் இறக்கச்செய்து, டவுனிலிருந்துவரும் கூண்டுகளை எதிர்பார்த்து, வந்தவுடன் மூன்றையும் சேர்த்துக்கொண்டுபோகப் பிரயத்தனப்பட்டார்கள். அப்படியிருக்கையில் ரெயில்வே புலிவேஷக்களும், மார்ப்பிரேஷன் புலிவேஷக்களும் ஒன்றுசேர்ந்து விளையாடிக்கொண்டிருந்தார்கள். [illegible] ஒரு டவுண்கூண்டு நெருங்கவந்து எல்லாக்கூண்டுகளுக்கும் முதலாவதாய்ப்போக முயற்சித்தது. மார்ப்பிரேஷன் கூண்டு இருகூண்டுகளும் ஒருமைப்பட்டு டவுன் கூண்டு வரத்தில்போகும்படியாக இடங்கொடுத்து வழிவிடுக கலகமில்லாமல் அம்மேனியாற்றை நெருங்கினார்கள், இவை இப்படியாலும், அம்கோவி கூண்டார்கள் ஆற்றின் அக்கரையில் முன்னேதானே வந்திருந்து, பார்த்திட்டு, புஜங்கட்டி, பல்கடித்துப் பகைபல தந்து மற்ற கூண்டார்களை நோக்கினார்கள். அவர்களிருந்ததைப்பார்த்தால் கலகம் விளைப்பார்கள்போல தோன்றியது. ஆனால் அதற்கு கவர்மெண்டுப்புலீசுகள் இடங்கொடுக்கவில்லை. பின்பு அவர்களிருக்கும் ஆற்றில் ஏஜண்டார்கள் கெடுதியற்ற அறிவுடையவர்களாதலால் உலகம் விளைக்க மனமில்லாமல் கூண்டுகளை வழக்கம்போல் ஆற்றில் போகவிட்டுத் திரும்பிவிட்டார்கள், மற்ற கூண்டார்களும் தங்கள் கூண்டுகளை ஆற்றில் போகவிட்டு [illegible] சந்தடிசெய்யாமல் திரும்பிவிட்டார்கள்.

இவ்வருஷம் நடத்தியதைப் பார்க்கும் எல்லாருக்கும் ஒருவருக்கொ

ருவர் கலாதந்திரியால் ஒருமைப்பட்டு ... எல்லாபக்கங்களிலும் கூண்டுகள் போய்வரும்படியாகக் கவர்மெண்டார் இடங்கொடுப்பார்கள். கவர்மெண்டாருக்கும் சந்தோஷத்தைக்கொடுக்கும்.

இன்னொரு விஷயம். அதை முக்கியமாக கவனிக்கவேண்டும். அதாவது:— தமிழர்களில் அனேகர் சென்றவாரப்பத்திரிகையில் கூறியபடி பலவேஷங்களைத் தரித்துக்கொண்டும், கண்டின்களினாலட்புருக்கு சாராயந்தம்ளரியால் தங்கள் தொப்பையை நிரப்பிக்கொள்ளும் கூலியாட்களைப்போல் தெருக்களில் அலைந்து ... ஆடிப்பாடுவதுதான் எல்லா இந்தியர்களின் மனத்தையும் புண்ணாக்குகிறது, கண்ணியத்தைக்குறைக்கிறது, பங்கத்தை விளைக்கிறது, கவலையைக்கொடுக்கிறது. ஆகையால் இனியாவது அவ்விதம் நடவாமல் மற்றவர்களைப்போல் நல்ல துணிமணிகளை உடுத்திக்கொண்டு நாகரிகமாக வெளிவருவார்களாயின் எல்லோருக்கும் சிறப்பாயிருக்கும், ஐரோப்பியர்களுக்கும் மதிப்பாயிருக்கும். அறிவுடையவர்களுக்கு அதிகமாகச்சொல்வது அனாவசியம்.

ருஷிய ஜப்பான் யுத்தம்.

குரோபாத்கின் பங்கம்.

புதிய கமேண்டர்.

சென்ற சனிக்கிழமை சமாச்சாரம்: ஜெனரல் குரோபாத்கின் மஞ்சூரியாவை விட்டுவிட்டு தனது முக்கிய உத்தியோகஸ்தர்களோடு செண்ட்பீட்டர்ஸ்பர்க்கிற்குவர இருப்பதாக சக்ரவர்த்திக்குத்தெரிவித்திருக்கிறார்.

ஜெனரல் லேன்விட்ச் சென்ற வெள்ளிக்கிழமை, ஜெனரல் காவ்பார்ஸ், பில்டர்லிங் இவர்களுக்கு துணைபோகும்படியாக நியமிக்கப்பட்டார். இருவருடையான எல்லா தந்திசமாச்சாரங்களையும் அடக்குவதுதான் ஜெனரல் லேன்விட்ச் முதலாவது செய்கையாயிருந்தது.

ஜெனரல் லேன்விட்சை நியமித்ததற்குக்காரணம் ஜெனரல் குரோபாத்கினால் இப்பக்கத்திலுண்டான துன்பத்தைப்பற்றி ... ஜெனரல்கள் யோசித்துக்கொண்டிருந்தபடியினால்தான்.

ஜெனரல் சக்காமிளிறாப், ஜெனரல் லேன்விட்சின் முக்கிய உத்தியோகஸ்தராக ... நியமிக்கப்பட்டார்.

ஜெனரல் குரோபாத்கின் புறப்பாடு, ஜெனரல் லேன்விட் நியமிப்பு, முக்டனில் இடையூறு, பிரான்சுதேசத்தில் ருஷியர்செய்த கடன் தப்பு முதலானவைகள் அபேரிக்கையாய்ப்போவதற்கு முகாந்தரமாயிருக்கின்றது. இதுவரை நடந்த யுத்தமானது பிரயோஜனமற்றதும், அதிக சேதமானதுமாயிருக்கின்றது. ஆகையால் அபேரிக்கையாயிருப்பது அவசியமாவது என்றுவதந்தி.

ஜெனரல் லேன்விட்ச எல்லா ஜெனரல்களுக்கும் பிற்பாடு கிழக்கில் அதிகாரத்திலுள்ள ருஷிய சைன்யத்திற்கு சேனாதிபதியாக நியமிக்கப்பட்டார்.

யுத்தத்தைப்பற்றி செண்ட்பீட்டர்ஸ்பர்க்கில் பலவிதமான பேச்சுகள் பிரஸ்தாபத்துக்குவந்ததால் ருஷிய சக்ரவர்த்தி மனஸ்தாபமடைகிறதாகத்தெரிகிறது.

சென்ற சனிக்கிழமை ஜப்பானியர்கள் டைலிங்கிலுள்ள ருஷியர் வலதுபக்கத்திலும் இடதுபக்கத்திலும்போய் நெருங்குகிறார்கள். மற்றொரு பகுப்பு குதிரைப்படையும், காலாட்படையும் டைலிங் வடமேற்கு பாகத்திற்குச்சென்று முன்னிழந்த காடுகளைப்பிடிக்க எத்தனித்து யுத்தஞ்செய்கிறார்கள்.

மஞ்சூரியாவில் நடந்த மூன்றுநாள் யுத்தத்தில் இருபதாறாயிரம் ருஷியர்களுக்குமேல் கைதிசெய்யப்பட்டார்களென வதந்தி.

ஆர்பினுக்கும் ருஷியர்களிருக்குமிடத்திற்கும் மத்தியிலுள்ள ரெயில்வேபாதைகளை ஜப்பானியர்கள் உடைக்கிறதாகத் தெரிகிறது.

முக்டன் வெற்றியில் பிறகு ஜப்பானிய ஸைனியமுன் ... சேனைகளை ஆர்பினுக்குப்போகும்படியாக ஆயத்தப்படுத்திருக்கிறார்கள்.

சமாச்சாரத்திரட்டு.

சென்ற 20உ திங்கட்கிழமை பின்லண்டு என்னுமிடத்தில் ஷெரீப் கவர்னரை ஒருவன் துப்பாக்கியால் சுட்டதால் அவர் மரணத்துக்கு ஏதுவான காயமடைந்திருக்கிறதாகத்தெரிகிறது

—x—

தென் அமெரிக்கா தேசாதிபதி காஸ்ட்ரோ என்பவர், பிரான்சு டெலிகிராம் கம்பெனியாருடைய இட்டாலியன் நிலக்கரி சுரங்கங்களைப் பிடித்துக்கொள்வதாக பயமுறுத்துகிறதாகத்தெரியவருகின்றது.

இந்தியா ஸ்டாம்பு: இப்போது உபயோகத்திலிருந்துவரும் சில ஸ்டாம்புகளை ஜனங்களால் அதிகம் வாங்கப்படாமையால் இனி நிறுத்திவிட வேண்டுமென்று இந்தியா கவர்மெண்டார் உத்திரவுசெய்திருக்கிறார்கள். நிறுத்தப்படும் ஸ்டாம்புகளாவன: 1. ரூபா, 4. ரூபா, 8. ரூபா, பாரின் பில் ஸ்டாம்புகள் 2 அணா, 6 அணா, 23 பாக்டிரான் ஸ்டாம்புகள், 3 புரள் ரூபா இரண்டேகால், ரூபா ஏழரை. உண்டியல் ஸ்டாம்புகள் 4. 27½ ரூபா முதல் 925 ரூபாவரை நாலுவகை ஸ்டாம்புகள் 5. 205 ரூபாமுதல் 875 ரூபாவரை நாலுவகைக்கிரயமுள்ள 23 கோர்ட்டாபீஸ் ஸ்டாம்புகள். (மடீ—துதன்)

—x—

சென்றமாதத்தில் இந்தியா முழுமையிலும் வியாதியால் இறந்தவர்கள் 32,057 பேர்களென்று கணக்கிடப்பட்டிருக்கின்றது.

—x—

அமெரிக்காவிலுள்ள ஹைகிரா ஆற்றுக்குமேல் ஆகாயத்தில் தண்டவாளங்கள் போட்டு வண்டிகள் செல்லும்படி உபாயஞ்செய்கிறார்கள்

—x—

கத்திரிக்கோலால் காகிதத்தை வெட்டுவதைப்போல் கண்ணாடியும் வெட்ட ஒருவழி கண்டுபிடித்திருக்கிறார்கள். கண்ணாடியை வெட்டும்போது கண்ணாடியையும் கத்திரிக்கோலையும் தண்ணீருக்குள் வைத்துக்கொள்ளவேண்டுமாம்.

காலனு தக்கிலைமக்சாரம் ஏற்பாடானது முதல் மின்சாரமூலமாய் ஏராளமான செய்திகள் அனுப்பப்படுவதால் அவைகளைத் துரிதமாய் அனுப்புவதற்காக இந்தியாவிலும் பம்பாயிலும் 7,500 மைல் நீளமான புதுவயர்கள் போடப்பட்டு வருகின்றன.

—x—

பத்தொன்பது அடி நீளமுள்ள வாலும் 12 அடி உயரமுள்ள கழுத்துமயிரும், 4 அடி வளைசமுள்ள பிடரியும், 27 அடி உயரமும், 12 ஆயிரம் டாலர் விலையுள்ள ஒரு குதிரை அமெரிக்காவிலிருந்து இங்கிலாந்திற்குக் கொண்டு போகப்பட்டிருப்பதாகத் தெரிகிறது.

(தெ—இ—வர்த்தமானி.)

—x—

சென்ற ஜூன்மாதம் போர்ட் டார்தர் பிஜியன் குடாவை குஷிய மீன்படகுகள் விட்டகன்றபோது ஷை படகுகளால் பிசிட்டிவ்ஸ்டிமர் ஒன்று மூழ்கிப்போனதால் ருஷ்யகவர்மெண்டாரிடம் சேதாரத்திற்கு வழக்கொடுத்திருக்கிறார்கள்.

—x—

சென்ற சனிக்கிழமை ஜப்பானியர்களுக்காக ஆஸ்திரேலியாவில் பதினாயிரம் குதிரைகள் வாங்கப்பட்டிருக்கின்றன. இன்னுஞ்சில கப்பல்களும் அதிசீக்கிரம் செய்யப்படுவதை எதிர்பார்க்கிறார்கள்.

—x—

சென்ற சனிக்கிழமை மெடகாஸ்கர் பிரதானபட்டணமாகிய அண்டனனரிவோவிலிருந்து வந்த சமாச்சாரம்: பால்டிக் போர்க்கப்பற்கூட்டம் அட்மிரல் ரோஸ்டெஸ்வென்ஸ்கியுடன் அன்றையதினம் நோசிபி என்னுமிடத்தைவிட்டுப் புறப்பட்டிருக்கிறது.

—x—

சென்றவாரம் லாட்ஸ், உவார்சா என்னுமிடங்களில் வேலையாட்கள் ஒரேமொத்தமாக வேலையை விட்டதாகத்தெரிகிறது.

—x—

இங்கேன்பட்டணத்தில் எங்கு பார்த்தாலும் கொள்ளைநோய் பரவி அநேகர் மடிகிறதாகத்தெரிகிறது.

—x—

பர்ஷியா ராஜ்யம் பர்சின் நகரில் கசாப்புக்காரக்கடைகளின் இன்ஸ்பெக்டர் அவ்வூரிலுள்ள சாப்பான்களெல்லாம் பரிசோதனைசெய்து அவைகளில் மூவாயிரம் மட்டும் மனிதர்கள் ஆகாரமாக்கக்கொள்ளலாமென்று தெரிவித்ததாகத்தெரிகிறது.

க்ஷயரோக நடை.

டாக்டர் உவில்லியம்ஸ் பிங்க்மாத்திரைகள் ஒரு வாலிபஜீவனைக் காப்பாற்றியது.

அநேமியா வியாதியால் கஷ்டப்பட்டது.

ஒரு பெரியமாறுதல்.

“டாக்டர் உவில்லியம்ஸ் பிங்க் மாத்திரைகள் என்னுடைய உயிரைக்காப்பாற்றியதென்று உறுதியாய் நான் நம்புகிறேன், ஏனெனில் முதலில் நான் அவைகளை உபயோகிக்கும்போது, நான் அதிக மெலிவடைந்து அதிககாலம் ஜீவிக்கமாட்டேனென்று எண்ணினேன்.” டிஸ்டிரிக் இ. ஸி. 7 மஸீயர், பாஷம் என்னுமிடத்திலிருந்து மிர. ஜெ. ஸி. என். குனோட்டியால் எழுதப்பட்ட கடிதமூலமாய்த் தெரிகிறது.

மிர. குனோட்டி, டாக்டர் உவில்லியம்ஸ்பிங்க்மாத்திரைகளால் தன்னுடைய சுகத்திற்குத்தக்க மாறுதல் உண்டானதைப்பற்றி விவரிக்கிறார்:

(1) பலவீனமாயிருப்பதைப் பலப்படுத்துமே. (2) க்ஷீணதசையாயிருப்பதை ஸ்திரப்படுத்தும். (3) நல்ல இரத்தத்தைத்தரும். இன்னும் சில நன்மைகளையுங்கொடுக்கும்.

மிர. குனோட்டி எழுதுகிறார்: “நான் உட்கொண்ட சில புட்டிகளால் நான் அடைந்த சவிக்கியத்தின் ஆச்சரியத்திற்காக அநேகதரம் டாக்டர் உவில்லியம்ஸ் பிங்க மாத்திரை கம்பெனியாருக்கு அதிக நன்றியோடு நடந்துக்கொண்டிருக்கிறேன். அநேக வருஷமாக என்னை துன்புறுத்திய ரோகத்தினின்று மிகவும் சவுக்கியமடைந்திருக்கின்றேன். நான் இதற்குமுன் அநேக மருந்துகளை வாங்கிச் சாப்பிட்டு, அதனால் யாதொரு சுகத்தையும் அடையவில்லை. ஒரு டாக்டர் உவில்லியம்ஸ் பிங்க்மாத்திரைகளை ஒருதடவை வாங்கி உபயோகிக்கும்படி எனது சகோதரர் சொல்லாதவரையில் நான் யாதொரு சுகமும் அடையப்போகிறதில்லை. எனக்குண்டான தொந்தரைகளாவன: இருமல், வெளுப்பான முகத்தோற்றம், பலவீனம், பசியின்மை முதலானவைகளேயாம். இப்பொழுது என்முகம் ரோஜாபுஷ்பம்போல் வளர்ச்சியும், பலமும், நல்லநித்திரையும் எந்த வஸ்துவையும் தள்ளாமல் சாப்பிடக்கூடிய பசிதீபனமும் உண்டாயின.”

டாக்டர் உவில்லியம்ஸ் பிங்க் மாத்திரைகள்தான் என்னை சவுக்கியப்படுத்தியதென்று நிச்சயமாகச்சொல்லுவேன். மற்றெவ்வகையான மருந்தும் டாக்டர் உவில்லியம்ஸ் பிங்க்மாத்திரைகளுக்கீடாகாது. அவைகள் புதிய இரத்தத்தை உண்டாக்கின்றது, பசியுண்டுபண்ணுகின்றது. முடக்குவாதம், வயிற்றுநோய், வீக்கசோகம், காக்கைவலி முதலியவைகளையும் கண்டிக்கிறது.

நாம் பிரகாசஞ்செய்துவரும் நற்சாட்சிக் கடிதங்களின்படி அவை தென்னாப்பிரிக்காவில் முடக்குவாதம், நெஞ்சுநோய், இளைக்காசம், பக்கவாதம், இறைப்பு, நரம்புநோய்கள், காமாலை, குண்டிக்காய் வியாதி, சர்மநோய், ஸ்திரீகளுக்குப்பருவகாலத்தில் தோன்றும் வியாதிகள் முதலியவைகளைச் சுகப்படுத்தி இருக்கின்றன. வேண்டியவர்கள் மருந்துக்கடைகளிலும் ஸ்டோர்களிலும் விலைக்கு வாங்கலாம். அல்லது கேப்டவுனிலுள்ள டாக்டர் வில்லியம் மருந்து கம்பேனியாரிடத்திலும் விலைக்குப்பெற்றுக்கொள்ளலாம்.

1. புட்டியின் விலை ஷிலிங் 3–3.
6. புட்டிகளின் விலை ,, 17–0

P. P.

જાહેર ખબર.

સંસ્થાન પોરબંદરની સરન્યાયાધિશ કોર્ટ

દી. રે. મું. નં. ૧ સને ૧૯૦૪-૧૯૦૫.

શેઠ મુળચંદ દલપતરામ રે. પોરબંદર,..........વાદી.

વિરૂદ્ધ

૧ મેમણ ઉમરામ હાસમ, રે. પોરબંદર, હાલ ટ્રાંસવાલ.
૨ મેમણ ગની હાસમ, રે. પોરબંદર.
૩ મેમણ સુલેમાન હાસમ, રે. પોરબંદર, હાલ ટ્રાંસવાલ.
} પ્રતિવાદી.

દાવો રૂ. ૩૫૦૦—૦—૦

આ કામના પ્રતિવાદી મેમણ ઉમરામ હાસમ અને સુલેમાન હાસમને માલમ થાય જે તા. ૩૧-૧૨-૯૬ ના લખીએ કરી આપેલ ચીઠી દસ્તાવેજની રૂએ વાદીએ તમારી ઉપર આ કોર્ટમાં દાવો કરેલો છે. સદરહુ દાવાના સમન્સ તમોને જુદે જુદે ઠેકાણે અને જુદે જુદે વખતે મોકલ્યા છતાં તમો ક્યાં છો તેનો પતો નથી, જેથી સમન્સ લાંબી મુદત થયાં બજતા નથી. તેથી આથી તમને ખબર આપવામાં આવે છે કે આ કામ ચાલવાની મુદત તા. ૬ માહે મે સને ૧૯૦૫ ના રોજની ઠરાવામાં આવી છે. માટે તે તારીખે ઉપર લખેલ વાદીને જવાબ આપવા સારૂ આ કોર્ટમાં તમારે જાતે અથવા યોગ્ય અખિકારવાળા મુખત્યાર યા વકીલ મારફતે બરોબર સવારના ૧૧ કલાકે હાજર થવું. જો તેમાં કસુર કરશોતો તમારી ગેરહાજરી ગણી વાદીના દાવાની એક તરફી સુનાવણી કરી તજવીજ ચલાવવામાં આવશે. આજ તા. ૫ માહે ફેબરવારી સને ૧૯૦૫ ના રોજ મેં મારી સહી તથા કોર્ટનો સિક્કો કરીને આપ્યું.

સંસ્થાન શ્રી પોરબંદરની ન્યાયાધિશ કોર્ટ

(Signed) K. P. DODIA
સરન્યાયાધિશ,
સંસ્થાન પોરબંદર.

We beg to Advise you

That we are now settled down in our New Works at Phœnix, Natal, and are prepared to execute your orders for Printing at the shortest notice and in the best style.

Letters should be addressed, Manager, International Printing Press, Phœnix, Natal.

For the convenience of our Durban customers, we have our Town Office at 113 Grey Street, where orders may be left and accounts paid.

INTERNATIONAL PRINTING PRESS,

General and Artistic Printers,

PHŒNIX, NATAL

நிலவிற்பனை.

இதனால் சகலமானவர்களுக்கும் தெரிவிப்பது யாதெனில்: ஸ்டேங்கருக்கு அருகாமையில் இருக்கும் சாட்டெருமி, நல்லதண்ணீர் இருக்குமிடம். ஆயிரம் (1,000) ஏக்கர் இருக்கின்றது, வேண்டுபவர்கள் தேவையானமட்டும் எடுத்துக்கொள்ளலாம். விலை ஏக்கர் ஒன்றுக்கு 10 பவுன்முதல் 15 பவுன் வரை இருக்கின்றது. 10 வருஷம்வரை பணத்துக்கு வட்டியில்லை.

வேண்டுபவர்கள் டர்பன், மிஸ். எப். சேலிக், 385 ஸ்மித் ஸ்டிரீட்டிலாவது அல்லது மிஸ். ஜெ. எம். சாய்க்கர், 370 பயின்டு ஸ்டிரீட்டிலாவது வந்து பேசிக்கொள்ளலாம்.

BOOKS

YOU SHOULD

READ.

Poverty and un-British Rule in India.—BY DADABHAI NAOROJI. This is a compendium and reprint of all that the author has uttered on this, and on kindred subjects, during a long and busy life. These consist of a paper read before the East India Association in 1876, correspondence with the India Office 1883, a memorandum on the moral poverty of India of 1880, papers of 1887, refuting articles by Sir Mountstuart Grant Duff, the author's speeches in the House of Commons in 1894 and 1895, his contributions written in 1895 to the Royal Commission on Indian Expenditure; a paper on the simultaneous Examination question, his statements submitted to the Indian Currency Committee in 1898, selections from his addresses and a paper on the State and Government of India under its native rulers. **Price 6/- post free.**

Ranade and Telang.—Appreciations by the Hon. Mr. G. K. Gokhale, C.I.E., Member of the Imperial Legislative Council, and by Mr. Dinshaw Edulji Wacha, President of the 17th Indian National Congress. With Portraits of Ranade, Telang, Gokhale and Wacha. **Price 1/- post free.**

Industrial India.—By Glyn Barlow, M.A., Principal Victoria College, Palghat, and formerly Editor of *The Madras Times*. Contents:—1. Patriotism in Trade. 2. Co-operation. 3. Industrial Exhibitions. 4. The Inquiring Mind. 5. Investigation. 6. Indian Art. 7. Indian Stores. 8. India's Customers. 9. Turning the Corner. 10. Conclusion. **Price 3/- post free.**

Aspects of the Vedanta.—Essays by various writers. **Price 3/- post free.**

Contents: The Vedanta in Outline: Pandit Sitanath Tattvabhushan. The Vedanta—Some Reasons for its Study: The late Mr. N. Vythianatha Aiyar, M.A. The Vedanta Religion: Prof. M. Rangachariar, M.A. The Ethics of the Vedanta: The late Mr. N. Vythianatha Aiyar, M.A. The Vedantic Doctrine of Future Life: Pandit Sitanath Tattvabhushan. The Vedanta: Its Theory and Practice; Swami Saradananda. The Vedanta for the World: Swami Vivekananda. Veda and Vedanta. The Late Prof. Max Muller. The book also contains the opinions of Max Muller, Dr. Goldstucker, Schopenhauer, Victor Cousin and Dr. P. Deussen on the Vedanta. The book is dedicated to Max Muller and contains an excellent likeness of his.

Apply to—

G. A. NATESAN & Co., Esplanade, Madras

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Box 1126. Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE
of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

એબદુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫–૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड, ग्रोसरी और दुसरी सब रकमका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५-७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

மீ. அப்துல்கனி ஸ்டோரில் மேன்மையான பலவிதசாமான்கள் எப்பொழுதும் இருப்பிலிருக்கின்றன.
அப்துல்கனி, ஜெனரல் டீலர்,
5. அண்ட் 7. கிராஸ் ஸ்டிரீட், கேப்டவுண்.

Prof. L. Doovey, Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor ■ the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from REV. I. J. RETIEF, ARTHUR GARCIA, ESQ., R.M., UITENHAGE, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિઅન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની પાણી લેપની પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ એફ. જે. રટીફ, આરથર ગેશીઆ એફસાવાઅર વિગેરેનાં સરટીફીકેટો છે.
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधीका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाके लीये पानीलेप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक.
सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where JALBHOY & SORABJI BROS., are our Sole Agents. . . . .

ઇસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડયુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન શિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ગુલ"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

MAHOMED ARIFF,

Direct Importer
—AND—
General Dealer.

SOLE IMPORTER OF THE
STAR OF INDIA TEA.

All kinds ■ Indian Condiments kept in stock.

153 HANOVER STREET,
CAPE TOWN.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,
—CORNER OF—
BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "SHAHMAHOMED," CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent.

SUB-AGENT FOR THE
Indian Department,
German East African Line.

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams,
Curry Powder, Chutneys,
Cayenne Pepper,
White and Black Pepper,
Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.
Box 63, Durban.

S. D. BOBERT,

General Importer, Wholesale and Retail Merchant.

Cheapest House in the Market Square.

BRANCHES AT
LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay

Retail and Wholesale Merchant,

Market Square, P.O. Box 55,
POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother

Direct Importer & General Merchant,

POTCHEFSTROOM, Trans.

P.O. Box 100, Tel. Ad.: "Seemrot."

AMOD EBRAHIM,

GENERAL MERCHANT,

Indian Bazaar - - King Edward Street,
P. O. Box 267,
POTCHEFSTROOM.

D. I. Varyava,

GENERAL MERCHANT,

King Edward Street, P. O. Box 100,
POTCHEFSTROOM.

Amod Mamoojee Patel,

GENERAL MERCHANT,

S.A.C. Cantonment, P.O. Box 55,
POTCHEFSTROOM,
Tel. Ad.: "Mamoojee." Transvaal.

AYOB MOHAMED,

General Merchant & Direct Importer,

MARKET SQUARE,
PIETERSBURG.

Box 184. Tel. Add.: "AYOB."

ગાંજો! વેચવાનો છે. ગાંજો!
સારો અને સસ્તો ઇન્ડીઅન ગાંજો.
ખરીદનારે નીચેને ઠેકાણે તપાસ કરવી.
શ્રીપજી હમીદ. ૮૫ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, ડરબન,
અથવા એમ. પી. ફેન્સી જોહાનેસબર્ગ.

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St.,
DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 482.
P.O. Box 914.

H. LANGLEBEN,

Wholesale Clothier & Manufacturer,
327 Pine Street, Durban.

IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.

Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.

Tel. Add.: "Lmax." P.O. Box 498, Durban.

એચ. લેંગ્લીબન,
જથાબંધ કપડાં રાખનાર તેમજ બનાવનાર,
કાફરોવાસ્તે નવાં કપડાં મંગાવનાર,
ઈંગ્લીશ સેકન્ડહેન્ડ કપડાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં મંગાવનાર.
૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

PARSI MANCHERJI,

MERCHANT & IMPORTER.

Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.

Telegrams: "MANCHERJEE." P.O. Box 1836, CAPE TOWN.

दरियाइ मुसाफरोंको खुश खबर.

हम तरह तरहका पक्षी और प्राणी, जैसे कि कौआ, मोर, ढेल, चकी, कबुतर, पोपट, पतंगीयें, सुवर्ण मच्छी, बन्दर, इत्यादी खरीदते हैं. हिंदुस्थानसे आनेवाले जो ऐसे प्राणी लाते है उनको अच्छा दाम मिलता है.

स्कोटवेकफर्ड,
वेस्ट स्ट्रीट, डर्बन.

THE DURBAN UNDERTAKERS

FRERE ROAD,
Off Clark Road, Berea.

Telephone 884.
Telegraphic Address: "Undertaker."

ABDOOL GAFFOOR & Co.,

Arabian and General Merchants and Drapers.

125 Commercial Road, Maritzburg.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Skirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

FOR

Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO
VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT.

FOR SUITS TO MEASURE

GO TO

Makanjee Bros.,

OUTFITTERS.
152, Grey Street.

HASSIM JOOMA,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—370 Pine Street.
Branch—Leribe, Basutoland.

HOUSES TO LET.

P. V. SANGHAVEE,

GENERAL MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.

Cheapest House for Foodstuffs.

INDIAN CAPS, DHOTIS, &c.

171 GREY STREET, DURBAN

A. LATIEF,

General Dealer, - - - -
- - Outfitter and Draper,

BARBERTON,

TRANSVAAL.

P.O. Box 84.
TEL. ADDRESS: "LATIEF."

MAHOMED ENUS,

INTERPRETER,
22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.

મહમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ, કેપ ટાઉન.

HOSSEN EBRAHIM,

GENERAL DEALER,

1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,
and 25 Duke Street, WOODSTOCK.

Goods Supplied on Commission.

NANJI CARSANDAS,
WHOLESALE MERCHANT
AND DIRECT IMPORTER.
P.O. Box 62, Tel. Add.: "NANJI,"
LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Suleman & Co.,
MERCHANTS, Bombay.
Tele. Add.: "MONITOR."
Agents for East and South Africa.
2 Amratolla Street, Calcutta; and
65-15 Bhusari Mohalla, Bombay
Trial orders solicited; our quotations are the lowest
CONNECTION IN DELAGOA BAY.
EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO
Tel. Add.: "TRADER." P.O. Box 417.

AMOD HABIB & CO.,
DIRECT IMPORTERS,
WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,
General Money Exchangers.
Tel. Address: "AMODHABIB," Delagoa Bay.
P.O. Box 68.

HORMAJCY IDOLCY,
DIRECT IMPORTER
—AND—
GENERAL MERCHANT
P.O. Box 332, DELAGOA BAY.

PARSHOTAM AMERCHAND & Co.,
DIRECT IMPORTERS
AND
GENERAL MERCHANTS.
P.O. Box 200, Delagoa Bay.

NANJI DULABHDASS & Co.,
DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.
P.O. Box 741, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,
Produce Merchant & Direct Importer.
Up-country orders promptly and carefully executed.
Tel. & Cable Add.: "Ginwala."
P.O. Box 311. LOURENCO-MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,
MERCHANT,
POTCHEFSTROOM.
Tel. Address: "RAHMAN."
P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,
General Dealer,
KING EDWARD STREET,
STEENSMILL,
POTCHEFSTROOM.

The largest Importer in South Africa of
MILITARY & CIVILIAN
Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers, Coats, Waistcoats, etc.
J. LANDAU,
Grey Street, Durban.
Head Office: 18 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.
સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, ઇજાર વિગેરે
જથાબંધ યુરોપથી મંગાવનાર મોટી કંપની.
જે. લેન્ડો,
ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.
હેડ ઓફીસ ૧૬ રૂ ડે ફ્રેંબુરજવા, પારીસ.

OSMAN LATIEFF
General Merchant
AND
Direct Importer,
LICENSED STAMP VENDOR.
"CALCUTTA HOUSE,"
KING EDWARD ST.,
Also "INDIAN BAZAAR" Post Office,
Indian Location,
POTCHEFSTROOM.

Telegraphic Address:
"CALCUTTA HOUSE."
P. O. Box 30.

ઓસમાન લતીફ.
જનરલ મરચંટ, ડાઇરેક્ટ
ઇમ્પોર્ટર, અને
લાઇસેન્સ્ડ સ્ટેમ્પ વેન્ડોર,
" કલકત્તા હાઉસ "
કીંગ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ.
પોચેસ્ટ્રુમ.
ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ,
" કલકત્તા હાઉસ." બોક્સ નં. ૩૦.

ABDOOLA HAJEE KHAN MAHOMED,
General Merchant & Importer.
Cheapest House in
POTCHEFSTROOM.
CHURCH SQUARE
Opposite Government Buildings.
Tel. Address "MOONSTONE."
P.O. Box 99

E. M. PATEL,
General Dealer, Wholesale & Retail,
MARKET SQUARE,
POTCHEFSTROOM.
AND AT THE LOCATION.

V. R. Naidoo,
GROCER & GENERAL DEALER
Jewellery,
Fancy Goods,
Drapery,
Watches & Clocks,
&c., &c.
Cheap & Good.
5 & 13 Frere Street,
& Market Street.
CRADOCK.

Fire Insurance
—THE—
PALATINE INSURANCE CO.
WILL ACCEPT
INDIAN RISKS
At Lowest Current Rates.
W. G. BROWN & Co., Agents,
Pine Street, Durban

MAKAN LAKHMIDAS,
MALVERN, NATAL.
Best Varieties of Fruits always Fresh on Hand
EXPORTED TO ALL PARTS OF SOUTH AFRICA
Up-country Orders promptly executed.
Trial Orders Solicited.
સારાં અને સોંઘાં.
જુદી જુદી તરેહનાં ફ્રુટ.
બહારના ઓરડરોપર પુરતું ધ્યાન આપી
જથાબંધ માલ પુરો પાડવામાં આવે છે.
તેની એકવાર ટ્રાયલ આપવાથી ખાત્રી થશે.
મકન લખમીદાસ, માલવર્ન, નાતાલ.

R. NARASOO,
Indian and General Merchant.
Outfitter and Draper.
Boot and Shoe Warehouseman.
INDIAN SILKS A SPECIALITY.
KAFFIR TRUCK, &c., &c.
BARBERTON,
TRANSVAAL.
P. O. Box 74.
Telegraphic Address: "NARASOO."

THE NATAL DIRECT LINE OF STEAMERS.

સારી મંઝાવર આગબોટો કોલંબો અને કલકત્તા તરફ નીચે મુજબ ઉપડી જશે.

Umbilo તા. ૩૧ મી મારચ કે પછી તુરત.

આ લાઇનની સ્ટીમરોમાં ઇન્ડીઅન પેસેંજરોને વાસ્તે ખાસ ગોઠવણ કરવામાં આવેલ છે. મુંબઈ જતા પેસેંજરો વાસ્તે કોલંબોથી સ્ટીમર બદલવી પડશે. વધુ ખબરને વાસ્તે કીંગ અને સન્સને ત્યાં તપાસ કરવી. હેડ ઓફીસ, કેસલ બીલડીંગ્સ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ ડરબન.

अच्छी मंझावर आगबोट कोलंबो और कलकत्ता तरफ नीचे मुजब आगामी

Umbilo ता. ३१ वी मार्च और पिछे तुरत.

यह लाइन की स्टीमरो मे इंडियन पेसेंजरो के वास्ते खास सगवड करने मे आइ है. मुबइ जानेवाले पेसेंजर को कोलंबो मे स्टीमर बदलना पडेगा. ज्यास्ती खबर के लीये कींग एन्ड सन्स के वहां तपास करना. हेड आफीस, कसल बील्डींग, वेस्ट स्ट्रीट, डरबन.

கீழ்கண்ட தேதியில் புறப்படும் மரக்கலம் மிகவும் பெரியது.

Umbilo மார்ச்சு 31௳ பிரயாணப்படும்.

இந்த ஸ்டீமர் டர்பனிலிருந்து துறைமுகத்திலிருந்து நேரே கொழும்பு கல்கத்தா துறைமுகங்களுக்கு போய்ச்சேரும்.

இந்திய பிரயாணிகள் அங்கிருந்து ஆபிஸில் கேட்டுக்கொண்டு அதை பெற்றுக்கொள்ளலாம்.

பிரயாணிகளுக்கு மேற்கண்ட ஸ்டீமரில் சௌகரியமான இடம் கொடுத்து தெரிந்து அறிவிக்கப்படும்.

KING & SONS, West Street, Durban.

The British India Steam Navigation Co., Ltd.

REGULAR FOUR-WEEKLY SERVICE.

BOMBAY DIRECT,

બ્રિટિશ ઇન્ડિઆ સ્ટીમ નેવીગેશન કંપની.

સ્ટીમર લવાડા.

સ્ટીમર 'લવાડા' અહે અંદાજ તા૦ ૫ મી એપ્રીલના રોજ આવશે અને તે તા૦ ૭ મી એપ્રીલ શુક્રવારના રોજ અહેંથી રવાના થશે. તે ડેલાગોઆબે અંદર કરી સીધી મુંબઇ જશે. વચમાં બીજું કોઇ પણ બંદર કરશે નહિ.

કાઠીઆવાડના પેસેન્જર વધારે થશે તો એજ સ્ટીમરની પોરબંદરની પણ ટીકીટ આપવામાં આવશે.

મુંડીઆ જનારાઓને તેમજ ખાસ કરીને જે લોકો પોતાનાં બાળ બચ્ચાંને મુંડી આ મોકલવા માંગતા હોય, તેઓને અમતી ખાસ બંદોબસ્ત સૈહે છે. આવી તક જુજ મુસાફરીની અમુલ્ય તક ગુમાવશો નહિ.

વધારે ખબર માટે મેસર્સ દાદા અબદુલાની કું૦ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ ચીનીકોની પાસે જની ઓફીસમાં અમને અમારે ત્યાં જાતે મળવું અથવા પત્ર વ્યહવાર કરવો.

ડબ્લ્યુ ટન અને કુંપની.
કમરશીયલ રોડ, ડરબન.

S. PEERBHOY BUTLER,

GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER

Turkish Caps of every description a speciality

506 WEST STREET, DURBAN.

EBRAHIM CAMROODEEN,

GENERAL MERCHANT.

Natal Leaf Tobacco a Speciality.

113 GREY STREET, (Camroodeen's Buildings)

Tel. Add.: "CAMROODEEN," Durban

P. DAWJEE MAHOMED & Co.,

Have a large stock of

RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,

Directly Imported from India.

348 PINE STREET, DURBAN.

TEL. ADDRESS: "PADULAR." Box 254.

SUN CIGARS . . . .
SUMATRA CHEROOTS,
BOER TOBACCO, . . . At Lowest
VIRGINIA ,, . . . Wholesale
SHAG, &c. . . . . . Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,

132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.

સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરુટ બોર વા જીનીઆ શેગ વગેરે જાતની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.

સન બ્રેન્ડ ટોબેકો વર્કસ,
૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

Abdool Hack Mahomed Ismail & Company,

Wholesale and - - Retail Merchants.

DIRECT IMPORTERS OF

All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.

RATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES.

121 GREY STREET, DURBAN.

Branch Office—Indian Location, Joh'burg.
Head Office—Tirpatur, Madras.

Printed and Published by V. MADANJIT, International Printing Press, Phœnix, Natal.

Price 3d. Registered as a Newspaper.

Indian Opinion

Published Weekly in English, Gujarati, Hindi and Tamil.

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday, 1st April, 1905. No. 13.

P.O. Box 126. Telephone 214.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis AND Sarees.

Rugs, Shawls, Boots AND Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have always on stock:—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS, TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO., 118 COMMERCIAL RD., DURBAN

Cable & Tel. Add.: "Katharian."

Telephone 224.

ભાડે આપવાનાં છે.

૧ પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટમાં પાંચ ઓરડાનું સુંદર ઘર તથા મે સ્ટ્રીટનું નાં. ૧ નું બે માળ વાળું જબરદાર મકાન. બનેમાં રસોડું, કોઠી ૨, બાથરૂમ તથા ફળીયું છે.

૨ મોટી લાંબી વખાર જે પ્રીન્સ એડવર્ડ અને ક્રોસ સ્ટ્રીટમાં છે તે.

લાંબા, લાલ રંગનો ચીરૂટ બનાવવાનો તમાકુ હમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

નીચેનો માલ સસ્તે ભાવે વેચવાનો છે.

કલકત્તાની સર્વે જાતની દાળ, બિલાડી વાળની ચામડાં, ચેહડી, અફીણ, સર્વે જાતનો મસાલો તથા તેલ વિગેરે.

જાલભાઈ સોરાબજી બ્રધર્સ.
૮૪, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

TO LET.

A Nice Comfortable Five-roomed COTTAGE in Prince Edward Street and a Splendid Double-storied House No. 1 May St., both having Kitchen, Pantry, Bathroom and Yard; also a WAREHOUSE of large dimensions in Prince Edward and Cross Streets.

Tobacco purchased at all times, Long Leaf and Brown Colour.

FOR SALE—

ALL KINDS OF

Dholl, Furs, Skins, Opium, Quilts, &c.

JALBHOY SORABJEE BROS.,
84 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY—

93 FIELD STREET.

P.O. Box 97. Tel. Address: "MIANKHAN," Durban. Telephone No. 356.

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

138 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box 98. Tel. Add.: "PORBANDER."

ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસ્માન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

બોક્ષ ૯૮. ૧૩૮, ક્વીન સ્ટ્રીટ.
ડરબન.

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર જનરલ, તા. ૧૫ મી એપરીલ ને વાર શનીવારના ઉપડશે.
„ બધીસરાત, તા. ૨૯ મી એપરીલ „ „
„ રૈઇસ્તાખ, તા. ૧૩ મી મે „ „
„ સોમાલી, તા. ૯ મી મે „ „

ઉપલી આગબોટોમાં ખરચી રેશી છે, જગ્યા નીચે ફાલકામાં છે અને ખોરાક પાણી વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે, હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે.

પોરબંદર. કાઠીઆવાડ જનારાઓએ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે કે ઉપલી આગબોટો બહુ કરીને પોરબંદર ટચ કરશે એટલે કાઠીઆવાડ જનારાઓ પોતાના ઘરમાંજ જઇને ઉતરશે.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ટેમસર આવી ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે. વાસ્તે જનારાઓ વિચાર કરી કામ કરશે કે જેથી પાછળથી હેરાન થવુ ન પડે. વધારે ખબર નીચે લખેલે ઠેકાણે પુછવાથી મળશે.

આરામાન અહમદ. ઇન્ડિઅન એજન્ટ.
અમરદીન બીલડીંગ, ગ્રે સ્ટ્રીટ
પી. ઓ. બોક્ષ ૧૨૬, ડરબન.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.
મારકીનર સ્ટ્રીટ,
ડરબન.

INDIA-SOUTH AFRICA LINE.

ઉપરની કુંo ની સ્ટીમરો કલકત્તા અને નાતાલ ડેલાગોઆ અને કેપના બંદરો વચ્ચે નીયમીત દર માસે આવજા કરશે આ સ્ટીમરો વેપારીને માટે ખાસ સગવડ ભરેલી છે.

એસ.એસ. જમાલપુર ૧,૮૬૪ ટન (૧૦૦ એ ૧ લોઇડ) તા. ૨૦-૩-૦૫ } કલકત્તામાં
„ „ મીરઝાપુર ૧,૮૮૮ ટન „ તા. ૨૦-૪-૦૫ } માલ ભરે.

તા. ક. આ સ્ટીમરો કલકત્તાથી ચાલનારી હોવાથી અને હિંદુસ્થાન તથા સાઉથ આફ્રિકાનાં બંદરો વિના બીજે ક્યાંય નહિં રોકાવી હોવાથી સાઉથ આફ્રિકા અને હિંદુસ્થાન વચ્ચે ઝડપથી માલ લઇ જવા લાવવા માટે બહુજ સગવડ ભરેલી થઇ પડશે. માલ મોકલવાના ઓરડરો કંપનીના એજન્ટો પાસેથી મળી શકશે.

બી. વાલ એન્ડ કુંo
ડરબન.

બેહામ એન્ડ કુંo
કલકત્તા.

INDIA-SOUTH AFRICA LINE.

கல்கத்தாவிலிருந்து நட்டாலுக்கு மாதாந்தரம் ஒரு கப்பலிவி ன் வியாபாரிகள் வியாபாரத்தின் பொருட்டு டெலகோவே, கேப்துறை முகங்களுக்கு முக்கியமாக வரும்.

1,888 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். காசிப்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து பிப்ரவரிமீ 20உ சரக்கு ஏற்றுமதிசெய்துக்கொண் டு புறப்படும்.

1864 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். ஜமல்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து மார்ச்மீ 20உ சரக்கு ஏற்றுமதி செய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

1,888 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். மிர்சாப்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து ஏப்ரல்மீ 20உ சரக்கு ஏற்றுமதிசெய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

இந்த கப்பல்கள் இந்தியாவிலிருந்து நட்டால் ...
... நேராக வந்துசேரும். ... சரக்குகள் ஏற்று...
கம்பனியின் ஏஜண்டு பி. ...
... அண்டுகோ., கல்கத்தா.

விசேஷ விளம்பரம்.

பெட்டாவைச்சேர்ந்த அம்ஸிண்டோ வில் பயிரிடக்கூடியதும், கடைகள், வீடுகள் கட்டக்கூடியதுமான நிலங்கள் தயாராயிருப்பதால், வேண்டியவர்கள் என்னிடம் வந்து விசாரித்துக் கொள்ளலாம்.

எம். ஆர். பி. எஸ். செட்டி,
369, பயின்டு ஸ்டிரீட், டர்பன்.

વેચવાની છે.

ખેતી અથવા સ્ટોરને લાયક ૨૫૦ વીઘાં જમીન
ફે. પોરટએડવીસ પાસે, અમ્ઝીન્ટો.
વધારે ખુલાસા માટે પુછો
એમ. આર. પી, એસ. શેઠી.
૩૬૯ પાઇનસ્ટ્રીટ, ડરબન.

HAJEE HABIB

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of

Bags, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing,
Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery,

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL.

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add: BAGDAD. P. O. Box 52.

338, Prinsloo Street, PRETORIA.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—159 Commercial Road, Maritzburg.
Branches—170 Commercial Road, Maritzburg
And at Mooi River.

Tel. Address: "Hassan Mahomed."

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL

Arabian Merchant & Direct Importer,

115 COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG.

Branches—132 & 177 Commercial Rd., Maritzburg.
And at Mooi River.

CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, GROCERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTION.

Telegraphic Address "Ismail."

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Atta of all kinds and Groceries, &c.

120 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER.

Groceries and Soft Goods

—AT—

133 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety, IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Box 1126. Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

અબ્દુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫ ને ૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड़, ग्रोसरी और दुसरी सब रकमका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५०७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

மேற்படி அப்துல்கனி ஸ்டோரில் வேண்டியதான பலவிதசாமான்கள் எப்பொழுதும் இருப்பிலிருக்கின்றன.
அப்துல்கனி, ஜெனரல் டீலர்,
5. ஆண்ட் 7. கிராஸ் ஸ்டிரீட், கேப்டவுன்

Prof. L. Doovey, Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from Rev. J. J. Retief, Arthur Garcia, Esq., R.M., Uitenhage, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિઅન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની પાણી જેવી પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ જે. જે. રતીફ, આરથર ગેર્શીઆ એસ્કવાયર વિગેરેનાં સરટીફીકેટ છે.
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधीका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाके लीये पानीलेप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक.
सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where Jalbhoy & Sorabji Bros., are our Sole Agents. . . . .

ઇસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડ્યુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન શિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડરેસ "ગુલ"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

MAHOMED ARIFF,

Direct Importer

—AND—

General Dealer.

SOLE IMPORTER OF THE

STAR OF INDIA TEA.

All kinds of Indian Condiments kept in stock.

153 HANOVER STREET, CAPE TOWN.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,

—CORNER OF—

BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "Shahmahomed," Capetown.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE

Indian Department, German East African Line.

42 CHURCH STREET, CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer

—AND—

Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,

WOODSTOCK.

BRANCHES: Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

MERCHANTS

—AND—

DIRECT IMPORTERS,

208 CHURCH STREET,

PRETORIA.

P.O. Box 357. Tel. Add.: "TAYOB."

MOOSAJEE HASSAN,

GENERAL DEALER,

P.O. Box 4,

PIETPOTGIETERSRUST.

મુસાજી હસન,

જનરલ ડીલર.

પી. ઓ. બોકસ ૪.

પીટપોટગીટરસરસ.

Mahomed Hassen Ismail,

ARABIAN CASH STORE,

General Dealer and Produce Buyer,

97 South Union Street and 110 Russell Road,

PORT ELIZABETH,

Tel. Ad: M. Hassen. Cape Colony.

Address all correspondence to 97 Sth. Union Street.

Subscription Rates.

"INDIAN OPINION,"

Yearly Subscription (Natal)	12/6.
Half Yearly	7/6
Quarterly	4/-
Yearly Subscription (South Africa, England and India) ...	17/-
Half Yearly	9/-
Quarterly	5/-

Country subscribers should add cost of exchange when sending cheque.

ADVERTISING CHARGES.

	s	d
Per Inch Single Column	2	6
" " Double "	5	0

Repeats Half-price.

Special quotations for standing Advertisements.

INTERNATIONAL PRINTING PRESS,

Phœnix, Natal.

HABIB MOTAN,

DELHI HOUSE.

TELEGRAPHIC ADDRESS: "ABRO."

Wholesale & Retail

General Merchant.

Church Street, Market Square,

PRETORIA.

હબીબ મોટન.

—દીલ્હી હાઉસ—

ટેલીગ્રાફીક એડરેસ "અબ્રુ"

હોલસેલ અને રીટેલ

જનરલ મરચંટ.

ચર્ચ સ્ટ્રીટ, મારકેટ સ્કવેર,

પ્રીટોરીઆ.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦

દરેક જાતના લાકડાં તથા ઇમારતનો સામાન.

પોંઇટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कु.

बहुत रंकमका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पोंइट रोड, डर्बन.

அவ்விதங்களிலிருந்து மா இறக்குமதிசெய்து பெரிய வியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். வீடுகட்டுவதற்கான நல்லவொருவகை மரங்களும் கிடைக்கும்.

ஆர்பிரோ அண்டுகோ.

பயிண்டு ரோட் டர்பன்.

M. K. PATEL,

Wholesale & Export Fruit & Produce Dealer,

42 President Street, Johannesburg,

TRANSVAAL.

Season's Stock always on hand. Potatoes, Onions, Vegetables, and every variety of Fruit, at lowest Market Prices. Best Selected Fruit carefully packed for Country Orders. Personal and prompt attention given. Prices on application. Terms: Nett Cash.

All Communications to be addressed Box 4744, Johannesburg

TEL. ADD.: "PATEL."

એમ. કે. પટેલ.

જથાબંધ ફ્રુટ અને પ્રોડયુસ મરચંટ

૪૨ પ્રેસીડંટ સ્ટ્રીટ જોહાનેસ્બર્ગ

ટ્રાંસવાલ.

દરેક રૂતને લાયકનો માલ હમેશાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે. પટેટાં, કુંગળી, વગેરે વરેહનાં શાક તથા ફ્રુટ ફ્રુટાદી વિગેરે. બહાર ગામના ઓરડરો સંભાળથી પેક કરી બનતી ત્વરાથી મોકલવામાં આવે છે. ભાવને માટે ઉપરને સરનામે પુછાવો યા લખો.

બોકસ ૪૭૪૪, જોહાનેસબર્ગ.

ટેલીગ્રાફ સરનામું "પટેલ"

Indian Opinion

Vol. III. PHŒNIX, NATAL, SATURDAY, 1ST APRIL, 1905. No. 13

M. H. NAZAR, Editor.

Editorial Notice.

All communications for the Editorial Department should henceforth be addressed:—The Editor, INDIAN OPINION, Phœnix, Natal. Business communications should be addressed to the International Printing Press, Phœnix, Natal.

Contents.

	Page
LEADERS:—	
A Double-Barrelled Circular ...	202
A Viceregal Slander	202
TOPICS:—	
A Kind Word for the Indians ...	203
A Trivial Query	203
OTHER ARTICLES:—	
Oriental Ideal of Truth	204
The Potchefstroom Black List ...	205
The *Times of India* on Lord Curzon's Address	205
In Justice to the Indians	205
"Coolies in Towns"	206
The Brothers of Mercy	206
The Negro and Education	206
Our Weekly London Letter	206
Facts and Comments	207

Indian Opinion

SATURDAY, 1ST APRIL, 1905.

A Double-Barrelled Circular.

THERE is an Act on the Statute book of the Colony of Natal, No. 28 of 1897, which is intended as a protection to Indian Immigrants who do not come within the scope of the laws affecting indentured Indians. When it was passed, the Indian community suggested that it was a law which could be used as an engine of oppression. Its purpose was to give those who would apply for it a certificate to the effect that the holder was not an indentured Indian, so that he might not be arrested on suspicion that he was under indenture and had left his employer. It might well be that poor hawkers and such other Indians would really, by taking out a certificate of this description, be protected from molestation. But its effect has undoubtedly been to cause a great deal of trouble and heart-burning; for although the Act is simply permissive, it has been treated as if it were obligatory, and many an Indian has been detained, and called upon to produce a pass under that Act, or otherwise to show that he is not under indenture.

A further complication has been added to this Act by a Circular relating thereto, issued from the Colonial Secretary's Office to the Magistrates in Natal. Mr. C. Bird, Principal Under Secretary, thus addresses the Magistrates:

> I have to request that, when forwarding an application to the Protector of Indian Immigrants for a pass, under Act No. 28 of 1897, you will send with the application, the Certificate of Domicile of the Applicant, or a statement to the effect that this certificate has been produced.

The intention is quite evident. It is to prevent Indians, who may have entered the Colony in breach of the Immigration Restrictions Act, from getting a pass from the Protector under the Act above referred to, and thus defying the Immigration Act. But from reports that we have received, the circular has caused a great deal of mischief. It punishes a whole community in order that a few guilty ones may be found out. It is also calculated to impose an unnecessary fine of two shillings and sixpence upon poor people. Those who need a pass, under Act 28 of 1897, have first of all to arm themselves with a certificate of domicile, for which fee of 2/6 has to be paid, and then, when such a certificate has been obtained, a shilling has to be paid for a pass from the Protector.

Now, as a matter of fact, such cumbersome formalities are totally unnecessary. A pass, obtained under Act 28 of 1897, in no way carries with it impunity from prosecution under the Immigration Restrictions Act; and if a certificate of domicile be necessary, the best thing to do is undoubtedly to repeal Act 28 of 1897, so that those Indians who are in the Colony, and are entitled to remain in it under the Immigration Restrictions Act, may take out a certificate of domicile, should they be afraid of any molestation. To expect them to go through the double procedure laid down by Mr. Bird is hardly fair or just, and we question very much whether it is a proper thing, by means of circulars such as the one to which we have drawn attention, to interfere with the administration of law. There is nothing in the Act 28 of 1897 requiring production of a certificate of domicile. We have no doubt that an Indian who insisted could, as a matter of law, compel the granting of the pass by the Protector on application. To require, then, the production of a certificate of domicile is to make an unwarranted addition to the Act. We, therefore, trust that either the circular in question will be withdrawn, or that the Government will take an early opportunity of repealing Act 28 of 1897.

A Viceregal Slander.

THE Viceroy of India, as Chancellor of the Calcutta University, delivered an address at the Convocation last month. The address is in many ways remarkable, and it has raised a storm of indignation throughout India that has doubtless surprised the Viceroy. It is the first part of the speech that has raised this tempest, and it has, unfortunately, overclouded the excellence of the remainder. Lord Curzon in dealing first with truthfulness, practically charged Indians with being a nation of liars. He said:

> I hope I am making no false or arrogant claim when I say that the highest ideal of truth is to a large extent a Western conception. I do not thereby mean to claim that Europeans are universal

or even generally truthful, still less do I mean that Asiatics deliberately or habitually deviate from the truth. The one proposition would be absurd, and the other insulting. But undoubtedly truth took a high place in the moral codes of the West before it had been similarly honoured in the East, where craftiness and diplomatic wile have always been held in much repute. We may prove it by the common innuendo that lurks in the words "Oriental diplomacy," by which is meant something rather tortuous and hypersubtle. The same may be seen in Oriental literature. In your epics, truth will often be extolled as a virtue; but quite as often it is attended with some qualification; and very often praise is given to successful deception practised with honest aim.

It is difficult to conceive how a man like the Viceroy, a gentleman and a scholar, could give utterance to a statement so insulting and so manifestly untrue. It is no wonder that it has brought a hornet's nest round about his ears, from which he is protected only by the veil of his high office. The native Press of India is unanimous in its denunciation of the slander and the indignation with which it repudiates it. We will quote an extract from a strong article in the *Indian Review:*

We would invite special attention to the particularly ingenious manner in which he has expressed his views. The very antithetical character of the comparison adds insult to injury. Comparisons regarding the morality of nations and appeals to international statistics every school boy knows to be a dangerous game. A profound knowledge of the psychology of nations, their historic antecedents, their racial characteristics, and their moral and intellectual standards, is the first equipment essential to the individual who ventures to sit in judgment on the ethics of nations. The second great requisite is the bringing to bear on the study of the question a mind singularly peaceful and calm and absolutely devoid of any personal bias. Lord Curzon, we venture to affirm with all due respect to his intelligence and his exaggerated greatness, does certainly not possess these qualities to an extraordinary degree.

His Excellency "proves" that Indians are liars "by the common innuendo that lurks in the words 'oriental diplomacy,'" We wonder if he feels himself to be a member of a faithless and treacherous nation, because in France England is often spoken of as "perfidious Albion?" But the absurdity of this is only exceeded by the statement that "undoubtedly truth took a high place in the moral codes of the West, before it had been similarly honored in the East." It is indeed difficult to credit Lord Curzon with an ignorance so great. The meanest student of Oriental philosophy knows that the idea of Truth was developed to a point that has never since been exceeded, before the dawn of European civilization. We will not dwell on this, for it is amply dealt with in another column in an article "The Indian Ideal of Truth."

Lord Curzon has been guilty of an amazing indiscretion. In an ordinary public man it would be bad; in a Viceroy it is unpardonable. He spoke only the simple truth and condemned himself when he said:

I daresay when I try to put myself in your place and to see what is in your minds, I altogether fail to succeed.

A Kindly Word for Indians. In the current number of the *Outlook*, the organ of the Johannesburg Congregational Church, appears an article entitled "In Justice to the Indians," an abstract of which appears in another column. Our contemporary feels it time to protest against some prevailing views affecting the coloured sections of the community. It confesses to a feeling of disgust at the sordid character of the opposition to British Indians, and has read reports of anti-Asiatic proceedings at various places "with feelings of humiliation for their unfairness of attitude and inaccuracy of statement." It recognises that some people really believe the presence of Asiatics in South Africa to be detrimental to the public interest, and it strikes the right note when it pleads for strict honesty when the reason for objection is stated. It is not right to bring unfounded charges against Indians when the objection is really based on colour-prejudice, or to find them to be a "danger to the public health" when they are merely inconvenient competitors. The Indian fills his own place in South Africa. The prosperity of Natal is very largely dependant upon indentured labour, and, as the *Outlook* says, in trades that he has made peculiarly his own, the Indian is indispensable. His sobriety and respect for the law make him an excellent citizen. We make bold to say that could the people in this subcontinent view the Asiatic question from outside, the attitude of the Indian community under the most trying circumstances would provoke only admiration. Their confidence in the British sense of justice remains unshaken, even in the face of harassing regulations such as those to which we have recently drawn attention. Ultimately justice will be done them. Indians have an ever-increasing circle of friends among the cultured Europeans of South Africa; some day their voice will be heard. We thank our contemporary for this most timely contribution; for its evident sincerity, moderation and sanity will commend it wherever the *Outlook* is read.

A Trivial Query. The organ of the Potchefstroom Vigilance Association, in doing us the honour of referring to a recent article that appeared in these columns with reference to the alleged insanitary conditions in which Indians are said to live in the Market Square area, has, at the same time, queried the validity of Dr. Dixon's report which we published, showing that no such charge of insanitation could justly be brought against the Indian community in Potchefstroom. We do not quite know why facts are jeered at so frequently by our contemporary, or why reputable statements are often misinterpreted or ignored. It would appear that, if the King can do no wrong, the Indian can do no right. No amount of proof that one can bring will convince those who are obsessed by a contrary opinion, and, to us, it almost seems to be flogging a dead horse to reply to such querulous comments as those to which we draw attention. Our only reason for so doing is that unprejudiced readers may have food for reflection, and that they may the more fairly judge of the rights and wrongs of the cause we advocate. Dr. Dixon, at the beginning

of October last, when the anti-Indian feeling began to break its legitimate bounds, made his examination at the request of the Indian community, he being authorised to do so in his own time, at his own convenience, and in any way that he thought fit. Therefore, there could be no possible control over his actions on the part of the Indians concerned, nor did the latter receive any warning as to his visits. Moreover, the District Surgeon made such enquiries as is evidenced by the report under review, as to disprove the allegation of overcrowding at night. But the whole point of our argument seems to have been missed by the *Budget*. We asserted that, notwithstanding the obvious political animus underlying Dr. Friel's report, even he was unable to prove that the Indians had contravened the municipal regulations. He said they were living in a manner which did not satisfy his own standard. What that standard is no one knows but the Doctor himself. And so far, the *Budget* has not replied to us. Meanwhile, we understand that the Government has hinted pretty plainly that what the Municipality would like to do is *ultra vires*.

Oriental Ideal of Truth.

Lord Curzon has proclaimed in his Convocation address that "the highest ideal of truth is to a large extent a Western conception," and that "undoubtedly truth took a high place in the moral codes of the West before it had been similarly honoured in the East, where craftiness and diplomatic wile have always been held in much repute." We commend the following texts from Oriental Scriptures and Epics and other religious and ethical works on Truth and Falsehood to his Excellency's attention, and if Lord Curzon has any regard for Truth and for the people of this country, as we have no doubt he has, he is in honour bound as Viceroy of India, as Chancellor of the Calcutta University and as an English gentleman, to withdraw his baseless and offensive imputations:—

"Cross the passes so difficult to cross. Conquer wrath with peace; untruth with Truth."—*The Sama-Veda Aranya-Gana, Arka-Parva.*

"Truth alone prevails and not untruth. Truth is the pathway which learned men tread. It is by this path that the sages, satiated in their desires, have obtained salvation in Him who is the infinite ocean of Truth. *Mundaka Upanishad* III—1—6.

The very first injunction given to a disciple after he has taken the sacred thread and entered upon his studies is—

Speak the Truth, observe duty, do not swerve from Truth.—*Taittiriya Upanishad* I—11—1.

According to Hinduism, Truth is the very essence of Brahma:—

Brahma is Truth eternal, intelligence immeasurable.—*Taittiriya* II—1—*I*.

Speech rests on Truth; every thing rests on Truth. Therefore they call Truth the highest.—*Mahanarayan Upanishad* XXVII. 1.

"There is no duty higher than Truth and no sin more heinous than untruth. Indeed, Truth is the very foundation of Righteousness."—*Mahabharata.*

Prince Rama is exhorted by a courtier priest to disown his father's promise that he should be banished for fourteen years. But that Prince of immortal fame, in the course of his reply, points out:—

Truth and mercy are immemorial characteristics of a king's conduct. Hence royal rule is in its essence truth. On truth the world is based. Both sages and gods have esteemed truth. The man who speaks truth in this world attains the highest imperishable state. Men shrink with fear and horror from a liar as from a serpent. In this world the chief element in virtue is truth. It is called the basis of every thing. Truth is lord in the world, virtue always rests on truth. All things are founded on truth; nothing is higher than it. Why should I not be true to my promise, and faithfully observe the truthful injunction given by my father? Neither through covetousness nor delusion nor ignorance will I, overpowered by darkness, break through the barrier of truth, but remain true to my promise by my father. How shall I, having promised to him that I would reside in the forest, transgress his injunction and do what Bharata recommends."—*Prof. Max Muller's translation.*

Laws of nature are expressions of Truth, and Virtues are but forms of Truth, and all vices are forms of untruth. Bhishma describes them as follows:—

"Truthfulness, equability, self-control, absence of self-display, forgiveness, modesty, endurance, absence of envy, charity, a noble well-wishing towards others, self-possession, compassion, and harmlessness—surely these are the thirteen forms of Truth."—*Mahabharata, Shanti Parva*, clxii, 8, 9.

Truth is That which Is, and Untruth is That which Is Not. As Bhisma says:—

"Truth is eternal Brahman. . . . . Everything rests on Truth."—*Mahabharata Shanti Parva*, clxii, 5.

Aryan heroes have often declared:—

"My lips have never uttered an untruth."

In the Ashvamedha Parva, Shri Krishna has stated:—

"Truth and Dharma ever dwell in me."

Bhishma, speaking of Truth and declaring it to be sacrifice of a high order, says:—

"Once on a time a thousand horse-sacrifices and Truth were weighed against each other in the balance. Truth weighed heavier than a thousand horse-sacrifices."—*Mahabharata Shanti Parva*, clxii, 26.

"There is nothing greater than Truth, and Truth should be esteemed the most sacred of all things."—*Ramayana.*

Truth ever more has been the love
Of holy saints and God above,
And he whose lips are truthful here
Wins after death the highest sphere,
As from a serpent's deadly tooth,
We shrink from him who scorns the
Truth.—*Ramayana.*

The virtues that bring about unity and harmony, secure peace and calm, and enable a man to fulfil his destiny, were thus stated by Shri Krishna:—

"Fearlessness, Sattvic purity, steadfast pursuit of wisdom, charity, control of the senses, sacrifice, study, austerity, uprightness,

"Harmlessness, truthfulness, absence of anger, resignation, peace of mind, avoidance of calumny, pity for all beings, absence of greed, gentleness, modesty, absence of restlessness.

"Energy, forgiveness, endurance, purity, freedom from hatred and from pride,—these are his who is born to the divine qualities, O Bharata." *Bhagvat Gita*, xvi, 1-3.

Right speech is thus described in the *Bhagvat-Gita*, xvii, 15:—

"Speech causing no annoyance, truthful, pleasant and beneficial, and the repetition of the Vedas—this is called austerity of speech."

According to Hinduism, Ishvara himself is Truth. The Devas adoring the Divine Lord, when he appeared as Shri Krishna, broke forth:—

"O True of promise, True of purpose, triply True, the Fount of Truth, and dwelling in the True, the Truth of Truth, the eye of Right and Truth, Spirit of Truth, refuge we seek in Thee."—*Bhagvatpurana*, XII, 26.

The Institutes of Manu are dated, according to Sir William Jones, at least 1280 B.C., if not 1580 B.C. The tenfold law, as laid down by Manu, gives some of the qualities needed for the discipline of the mind and reaching the highest Truth, the one Reality:—

"Endurance, patience, self-control, integrity, purity, restraint of the senses, wisdom, learning, truth, absence of anger, are the ten signs of virtue." *Manusmriti* vi, 92.

Elsewhere they are briefly described as follows:—

"Harmlessness, truth, integrity, purity, control of the senses, said Manu, is the summarised law of the four castes."—*Manusmriti*, X, 63.

Manu thus denounces those who are "dishonest in speech":—

"All things are governed by speech: speech is the root, from speech they originate: that man verily who is dishonest in speech, he is dishonest in all."—*Manusmriti*, iv, 256.

Aryan sacred books inculcate constant practice of righteousness and performance of duty :—

"The man who is unrighteous, or he who gains wealth by falsehood, or he who ever delights in injuring, never obtains happiness in this world. Although suffering from unrighteousness, let him not turn his mind to unrighteousness; he will behold the speedy overthrow of the unrighteous, of the sinners. Unrighteousness, practised in this world, does not bear fruit at once like a cow; slowly re-acting it cuts off the very roots of the doer."—*Manusmriti*, iv, 170–172.

Let him say what is true, but let him say what is pleasing. Let him speak no disagreeable truth, but let him not speak disagreeable falsehood; this is a primeval rule. iv, 138.

Let a man continually take pleasure in Truth, in justice, in laudable practices and in purity, iv, 175.

Let him never eat the food of a back-biter or of a false witness, iv, 214.

For he who describes himself to worthy men in a manner contrary to truth, is the most sinful wretch in this world; he is the worst of thieves, a stealer of minds, iv, 255.

They whose eating is solely for the sustaining of life; and whose speech is only to declare truth, surmount difficulties.—*Hitopadesh*.

There are four sins of speech :—

1. Lying, 2. Slander, 3. Abuse, 4. Unprofitable conversation.—*The Ethics of Buddhism*.

Truth and falsehood stand to one another in the relation of a stone to an earthen vessel. If a stone be thrown at an earthen vessel, the latter will break. In either case it is the earthen vessel that suffereth.—*Sikh teaching*.

No act of devotion can equal Truth; no crime is so heinous as falsehood; in the heart where Truth abides, there is My abode.—*Kabir*.

The Potchefstroom Black List.

[The *Budget* publishes the following letter :—

Sir,—Will you be good enough to allow me through your valuable paper to ask the Committee of the Vigilance Association how is it that they have not published all the business firms who have not signed the petition, re dealing with Indian or Asiatic coolies?

For instance, there is not one Attorney's name on the signed petition, and only one auctioneer and one agent, the latter being myself.

In fairness to all, I should say it would be only fair either not to mention any firms or else publish all, and not do things by halves or in cliques.

AGENT.]

The "Times of India" on Lord Curzon's Address.

"We must confess that we could not persuade ourselves to believe that an eminent scholar like Lord Curzon should have studied Oriental literature with such little advantage as to suppose that the Eastern conception of truth is very often the successful practice of deception. It would have been well if His Excellency had quoted the classics from which he had derived this inference. The Indian people are accustomed to such and even worse insinuation from a particular class of globe-trotters and retired officials, but we respectfully submit that they do little credit to one who not only holds the exalted office of Viceroy of India but is known as a scholar and author of considerable eminence. We do not know if Lord Curzon's remarks on 'Oriental diplomacy' are based on his experiences of the Amir, the Shah, or the Dalai Lama, but they are certainly not pertinent to the proposition dealt with. We may remind His Excellency that, in deprecating the East, he has forgotten the part which an Eastern Power is playing at present in the politics of the world. Lord Curzon, we observe, had a great deal to say about the Indian Press, and all he said about it was not very flattering. This is, however, only a matter of opinion, and other statesmen are known to have expressed quite different views. The two speeches, made by Lord Curzon last week, furnish an instance of how loss of temper sometimes drives even the wisest amongst us to say things which have to be regretted in calmer moments. Reading these two speeches, one might well wish that Lord Curzon had not returned to India as Viceroy for the second time for he could not have chosen a more effective way of wrecking his reputation than he has done."

In Justice to the Indians.

We think it is time to make a protest against certain prevailing views affecting the coloured sections of the population. We make all due allowance for the preference of our own colour. The white man has, and should have, the place of honour; but we ought to understand clearly on what that right is built. It is on the fact that the white races have the sense of superiority based on a higher civilization and a more advanced range of education. It is right that the direction of affairs should remain with them. Theirs are the privileges and, we may add, theirs are the responsibilities. But the possession of power is apt to lead to the abuse of it. Selfish forces are always at work leading men to step beyond this legitimate superiority, to push the coloured man to the wall and to deny him his just rights. People scarcely like to be reminded that he has any rights, and there has grown up an agreeable assumption that the coloured man exists for the pleasure and profit of his white neighbour.

"Slaughtering our rivals" can be done in several ways. It can be done by compelling them to shut up shop and by driving them into impossible bazaars. But the principle is the same; it is the stronger race dealing with the weaker one for its own supposed profit. We must confess to a feeling of disgust at the sordid character of the opposition which in various places in the Transvaal has been recently shown to British Indian settlers. We have read reports of proceedings at Pretoria, Potchefstroom, Boksburg and elsewhere with feelings of humiliation for their unfairness of attitude and inaccuracy of statement.

We are aware that we are taking an unpopular view. Many of our readers may honestly think the suppression of Asiatics is demanded in the public interest. But do let us be honest in our reasons. The public health has been pleaded: but enquiry has showed that Indians are just as amenable to sanitary regulations, and at least as cleanly in their habits as Europeans of the same class. In morals they are in no way inferior; in matters of temperance they are decidedly superior. And what is the alternative in the line in which the Asiatic mostly competes, viz., the huckstering and small shop-keeping? Is it not almost invariably a low class European—nick-named Peruvian—even less desirable than the Indian? It is not Englishmen, as a rule, who are ousted by the Asiatic. That he is a formidable competitor in trade is due more to his virtues than to his vices; to his sobriety, economy and his attention to business. In trades that he has made peculiarly his own, such as vegetable hawking, he is indispensable to the community.

That we should favour our own race is right and proper. No one need deal with an Asiatic unless he likes. But there is one vital consideration to bear in mind in discussing this subject. Not only is this a most Cosmopolitan community and far from being an English preserve, but we belong to an Empire on which we boast the sun never sets, which embraces every division of mankind, every shade of colour, every variety of civilization. We pride ourselves on being members of this Empire. It is the first plank in our platforms. We rely on its power, its traditions, and its wealth, but we cannot escape its obligations. We cannot ignore its claims. One of those claims undoubtedly is that we treat with justice and consideration other components parts. British India takes the pride of place by virtue of its wealth, population, history and sufferings. We cannot ignore Indian opinion and feelings with impunity. We have no right with insular disdain to dub all Indians as "Coolies," and dismiss them with a cheap sneer.—*The Outlook*, Johannesburg.

"Coolies in Towns."

The Sanitary Aspect.

On the authority of *Indian Opinion*, which paper, bye the bye, is jubilant over what it considers to be a counter blast to the medical report presented to the Town Council by Dr. Friel, the M.O.H., relative to the sanitary conditions of the premises on the Market Square, Potchefstroom, occupied by Indians, we give the text of a report "prepared at the instance of the Indians in Potchefstroom, by Dr. Thomas J. Dixon, the District Surgeon." The report reads: "In going through the various premises I am pleased to say I was greatly impressed with the general condition of each place. I visited both internally as well as externally. Taking all things into consideration, the back yards are all perfectly clean and sanitary. I saw no accumulation of rubbish, this I understand being carried away daily by the contractor. The bucket system is in force as in other parts of the town, which is also attended to by the sanitary department, and I can find no fault from what I saw. There appears to me to be no fault as regards sleeping accommodation. At the back of each business in addition I noticed a kind of mess room capable of seating about 5 to [illegible] persons, and each has its own kitchen, which are also well kept." There was also presented, we understand, a detailed report of each of the dwellings examined by the Doctor, which is described as "an un-biassed medical report given by a gentleman having no master to please, and who finds that the Indian dwellings are *not* open to objection from a sanitary standpoint." *Indian Opinion* describes Dr. Friel's report as "palpably the effusion of a man whose inclination runs counter to his conscience," but it would be interesting to know at what time of day Dr. Dixon made this report on the exemplary cleanliness of the Coolie residential quarter, and if he suited his own convenience in making the visit, or if it was by arrangement with those who secured his services. As a matter of fact the report of the Medical Officer of Health was ill-timed, as it was the intention of the Town Council that an inspection should be made *late* at night, so that the conditions under which the Indians herd together at night could be ascertained. However, it appears from the reply of the Colonial Office to the Municipality—published in another part of this issue—that neither the Government or the Municipality have the power, as the law stands at present, to prevent any Indian from residing in the town. Are we not fast making toward the shattering of the ideal of the Transvaal being a white man's home?—*Potchefstroom Budget.*

The Brothers of Mercy.

The town of Murshidabad is one of the most important of the large towns in this province. It was in the past the capital of the Nawabs of Bengal. To this day it has retained some of the features of a capital town. One of these is that it has a population among whom are many men of wealth, rank and culture. In public spirit and enlightenment, Murshidabad is second only to the metropolis, although there are other towns which are equal to it in this respect. This historic place has just come to be endowed with a unique institution, the like of which is not to be found in any other Bengal town. It is a Society for the practice of benevolence in a very self-sacrificing and heroic manner. The members are all high-class men of education, social position and wealth. They have pledged themselves to tend and nurse the poor and ignorant persons of the lower classes when they are attacked by cholera, small-pox, plague and other contagious or infectious diseases. The Society has been appropriately named "Brothers of Mercy." The members will not only engage themselves in the duty of nursing those whom they take up, but provide them with medical assistance and medicines. This is a kind of work which the city of Murshidabad is said to have been in need of, and the need is going to be met in this characteristically noble manner. The life and soul of the organization is a young Zemindar, Babu Banbehari Sen, and he has gathered round himself a large number of men as co-workers. Among the patrons is the Hon. Manindra Chunder Nundi, a member of the Bengal Legislative Council, who is a Zemindar of the district of Murshidabad. I trust that the Society will prove a great success, and that its work will be as brilliant as its conception is novel. I doubt not the permanence of this institution as an active body will lead to the establishment of similar organizations in other cities.—*Indu Prakash.*

The Negro and Education.

Some Interesting Questions.

Just over a year ago the following questions bearing on the Negro and Education were set to an audience in New York. We extract them from the *Outlook* of Feb. 20, 1904, and place them before our readers for their digestion. They will be found valuable in the controversy at present existing with reference to the results of education on the natives of South Africa.—

1. Has education made the negro a more useful citizen?

Answer—Yes, 121; no, 4; unanswered, 11.

2. Has it made him more economical and more inclined to acquire wealth?

Answer—Yes, 98; no, 14; unanswered, 24.

3. Does it make him a more valuable workman, especially where skill and thought are required?

Answer—Yes, 132; no, 2; unanswered, 2.

4. Do well-trained, skilled negro workmen find any difficulty in securing work in your community?

Answer—No, 117; yes, 4; unanswered, 15.

5. Are colored men in business patronized by the whites in your community?

Answer—Yes, 92; no, 9; unanswered, 35.

(The large number of cases in which this question was not answered is due to scarcity of business men.)

6. Is there any opposition to the coloured people's buying land in your community?

Answer—Yes, 128; no, 3; unanswered, 5.

7. Has education improved the morals of the black race?

Answer—Yes, 97; no, 20; unanswered, 19.

8. Has it made his religion less emotional and more practical?

Answer—Yes, 101; no, 16; unanswered, 19.

9. Is it, as a rule, the ignorant or the educated who commit crime?

Answer—Ignorant, 115; educated, 3; unanswered, 17.

10. Does crime grow less as education increases among the coloured people?

Answer—Yes, 102; no, 19; unanswered, 15.

11. Is the moral growth of the negro equal to his mental growth?

Answer—Yes, 55; no, 46; unanswered, 35.—*Ilanga Lase Natal.*

Our Weekly London Letter.

(FROM OUR SPECIAL CORRESPONDENT.)

London, March 1st., 1905.

Indian affairs, all but non-existent in the British press and platform consequent on their unattractiveness [illegible] creep into and find a lodgment in British thought, cannot be supposed to be much in evidence in the British Parliament. Last month Mr. Weir asked: "Whether, seeing the expedition to Thibet was determined on partly through Imperial interests and not in the interests of India solely, the Government would consider the expediency of charging the Imperial Exchequer with part of its cost." Mr. Balfour replied: "On July 18, 1904, the Secretary of State for India informed the hon. member for West Denbighshire that the Thibetan question was essentially an Indian interest. Under these circumstances it seems neither just nor expedient that the expenditure should fall

upon the British Exchequer." There was a second question put by the member for Ross: "Whether the right hon. gentleman would consider the expediency of placing the salary of the Secretary of State for India on the Estimates." The Premier replied, "His Majesty's Government do not propose to take any action in the direction suggested by the hon. member." I heard from Mr. Herbert Roberts, M.P. that the prospects of his or Mr. Schwann's being able to move their respective Amendments to the Address are not very bright; and if Mr. Balfour closures the debate as he has threatened to do in order to hasten the work of the session, then the chances are nil.

The High Commissioner.

Day before yesterday it was announced from the Colonial Office that Lord Milner has resigned his office as High Commissioner of South Africa and Administrator of the Transvaal and Orange River Colonies, for reasons connected with the state of his health, and will leave South Africa at the end of March. The King has been pleased to approve of the appointment of the Earl of Selbourne to succeed Lord Milner in the above-mentioned offices.

It is well-known that the Government wished Lord Balfour of Burleigh to go to South Africa—but he was not prepared to help the Government after the manner in which he was induced to leave the Cabinet. Mr. Lyttelton was at one time mentioned, but certain Liberal friends of the right hon. gentleman let him know that if he went he could not expect to retain the post after the return of a Liberal Government to power. The name of Lord George Hamilton had also been freely mentioned right up to the time when Lord Selbourne's appointment was announced.

Lord Selbourne.

Lord Selbourne who now succeeds Lord Milner in the *musnud* of South Africa is in his forty-fifth year. He commenced his Parliamentary career as Liberal member for East Hampshire in 1882; and, like his father, went over to the Unionists in 1885. He was at the Colonial Office from 1895 to 1900 as Under-Secretary. In the latter year he was appointed First Lord of the Admiralty, which office he has held since.

He is one of the mediocrities in the present Government. He has not, at any rate up to now, given any very strong evidence of vigour to work along the paths of either benevolence or malevolence; and the best summary of his character that one can think of found is to be found in Johnson's definition of the word lexicographer, which is: "A man who writes a dictionary: a harmless drudge." He is the only son of the first earl, the well-known Liberal Lord Chancellor, and the son-in-law of the late Lord Salisbury. Ordinarily, the high qualification of being one's father's son, or, still better, one's father-in-law's son-in-law, would with many be their best passport to preferment; it would carry him far—and would send even a Lord Selbourne to South Africa.

Lord Milner.

And, Lord Milner, now that you are on the eve of your departure from South Africa, in all human probability for good, who should divine your thoughts as you look behind and see what you have done? You rose from a working journalist to a peer of the realm and High Commissioner of South Africa; what verdict would posterity pass on the proud eminence you have obtained? Would it proclaim it as your just meed for adding your utmost power to the stock of the world of all that is beautiful and good and true; or would it borrow Banquo's language, and say:

> Thou hast it now: king, Cawdor, Glamis, all,
> As the weird women promised, and, I fear,
> Thou play'dst most foully for it.

The whole story of what lot or part you had in the late Boer war, we of the outside public do not know; it is known only to Him who knows all. You and your doings in South Africa have crowded into the pages of contemporary history more momentous and pregnant matter than any man living. Public opinion is sharply and irreconcilably divided in its pronouncement on your conduct. You have done a great good to the Empire, say some; but at the cost of a far greater evil, reply others. I do not presume to judge you, being both unwilling and incapable for the task. I am simply curious to know what South Africa did you first behold when you went there, and what have you made of it now that you are leaving it.

Swift says, he who can make a second blade of grass grow where formerly grew only one, is a far greater benefactor of his kind than all the statesmen put together. After you are gone, would that land bless your memory with brave words from its braver men, the benediction of its matrons and the smiles of its children, or write on it the epitaph inscribed on the tomb of Sir Christopher Wren at St. Paul's:

Si monumentum quaeris circumspice.

Indian Mails.—The Natal Direct Liner *Umsinga* will sail for Bombay direct, on or about 4th April, making the journey in 16 days. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

The German East Africa Liner, *General*, sails for Bombay direct, on or about 15th April.

The British India Steam Navigation Co's four-weekly steamer sails for Bombay direct, on or about 21st April. Messrs. W. Dunn & Co., and Messrs. Dada Abdoola & Co., are the Durban Agents.

Facts and Comments.

Curious Directions.—While walking through Wiltshire a week or two ago a pedestrian asked a native how far it was to the next village, and received the curious reply: "About three pipes o' bacca." He subsequently found that watches and clocks were very rare in the district, and that it was usual to indicate distance by the number of pipes of tobacco one could smoke on the journey.

East and West.—With a war such as that which is in its final stages, can much hope be held out that any lasting understanding between East and West is to be procured without much bloodshed? There will be pessimists who will say: "No," and there will be optimists who will say "Yes." Joining with the optimists, we believe that the understanding will arrive, not as the result of war, but as the result of a mutual desire to understand and be understood.—*The Natal Advertiser.*

"The Boers are as little inclined to treat coloured people fairly as the British colonists, but I think . . . . the coloured race have a better chance with the Boers than with the other white colonists, because the Indians, at least, are in no sense competitors with the Boers; while, on the contrary, as artisans and shopkeepers they supply a want of the Boer farmers, as furnishing them and their Kaffir servants with stores far cheaper than can be got from other races. On the other hand, the Indians come into sharp competition with the shopkeeping classes, whom it is important to recollect are now being almost entirely recruited from South-Eastern Europe." "If the Indian Government will take action to protect their own subjects they are bound to succeed, because Natal, at any rate, as every colonist admits, cannot possibly thrive without Indian help."—*Labour and other Questions in S.A.*

Home Rule for India.—All true and disinterested friends of India in this country will be glad to learn that a new Pro-Indian organisation has been formed in London, under the title of "The Indian Home Rule Society." Thus the prophecy made years ago by the late Marquis of Salisbury who, while opposing Home Rule for Ireland, contended that the proposal to grant Home Rule to Ireland would be followed by a demand for a similar concession [illegible] India, has been verified. The new Society [illegible] the outcome of a suggestion made by a high minded English gentleman, who has devoted a lifetime to the study of India, and whom all cultured and patriotic Indians regard as the champion of their rights. The object of the Society is to secure Home Rule for India, and to carry on a genuine Indian propaganda in this country by all practicable means.—*Indian Sociologist.*

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૧ લી એપ્રીલ, ૧૯૦૫. અંક ૧૩.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૧ એપ્રીલથી તા૦ ૭ એપ્રીલ સુધી ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫

હીંદુ—ફાગણ વદ ૧૨ થી ચૈત્ર શુદ ૩ સુધી, સંવત ૧૯૦૫

મુસલમાની—તા. ૨૫મી મહોરમથી, તા. ૧ લી સફર સુધી ૧૩૨૨ હીજરી.

વાર.	ખ્રીસ્તી તારીખ	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ	સૂર્યોદય ક. મી.	સૂર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની...	૧	૧૨	૨૫	૬ ૯	૫ ૫૨
રવી...	૨	૧૩	૨૬	૬ ૧૦	૫ ૫૧
સોમ .	૩	૧૪	૨૭	૬ ૧૦	૫ ૫૦
મંગળ	૪	૩૦	૨૮	૬ ૧૧	૫ ૪૮
બુધ...	૫	૧	૨૯	૬ ૧૧	૫ ૪૭
ગુરૂ...	૬	૨	૩૦	૬ ૧૨	૫ ૪૬
શુક્ર...	૭	૩	૧	૬ ૧૩	૫ ૪૫

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

શનીવાર, તા૦ ૧ એપ્રીલ, ૧૯૦૫.

હુંડામલનું લાઇસેન્સ.

અમે બહુ દીલગીર છીએ કે મિ૦ હુંડામલના લાઇસેન્સના કેસ બાબત આપણા લોકો બહુ પછાત પડયા છે. મિ૦ હુંડામલના કેસની સાથે દરેક હિંદી વેપારીને ઘાટો સંબંધ છે. મિ૦ હુંડામલને લાઇસેન્સ વેસ્ટ સ્ટ્રીટમાંથી નહિ મળ્યું તેનું કારણ તેનું નામ મિ૦ હુંડામલ છે એમ નથી, પણ મિ૦ હુંડામલ એ હિંદી છે તેથી. ટાઉન કાઉન્સિલે ચોક્કસ ઠરાવ્યું છે કે એશિઆની પ્રજાને બિલકુલ વેસ્ટ સ્ટ્રીટમાં નવું લાઇસેન્સ નહિ આપવામાં આવે. મિ૦ હુંડામલને લાઇસેન્સ મળે યા ન મળે એની સાથે આપણને થોડો સંબંધ છે; પણ જ્યારે એશિઆના માણસ માત્રને વેસ્ટ સ્ટ્રીટમાં લાઇસેન્સ નહિ મળવાનો ઠરાવ થાય ત્યારે હિંદી વેપારીઓને ચોંકવાનું છે. કેમકે આજે મિ૦ હુંડામલને ઇજા થઇ અને કાલે કોઇ બીજા વેપારીને ઇજા થશે. આજે વેસ્ટ સ્ટ્રીટમાં બંધી કરી છે કાલે કોઇ બીજા સ્તામાં બંધી કરશે. એમ છતાં આપણે બેઠા રહીશું તો તેનો અર્થ એમજ થવાનો કે આપણે સામે થઇ શકીએ તેમ નથી. એક વખત ગોરાઓના મગજમાં એવો વિચાર ફસી ગયો તો પછી કહાડવો મુશ્કેલ થશે, અને આવા વિચારની અસર ઘણી કડવી થશે ને પાછળથી આપણને પસ્તાવું પડશે.

દાખલા તરીકે ગોરાઓના મનમાં એવો વિચાર સાધારણ રીતે ફસી ગયો છે કે હિંદીઓ બીકણ તથા નબળા છે. પરિણામ એવું આવ્યું છે કે આપણને નાનું બાળક પણ તરછોડી નાંખે છે, સોલ્જરો બીવડાવે છે, અને સાધારણ ગોરાઓ તિરસ્કાર કરે છે. તેની અસર આપણા ઉપર એવી થઇ છે કે કોઇ પણ હિંદી હવે તેના કામની સામે નથી થઇ શકતો. જે તહોમત આપણને કોમ તરીકે લાગુ ન પડે તે હવે સહેજે લાગુ પડવાનો વખત આવ્યો છે. જાણીતો શાહુકાર કમાઇ ખાય ને જાણીતો ચોર મારયો જાય એ પ્રમાણે આપણી સ્થિતિ હિંદુસ્થાનમાં છે.

બીજો દાખલો એ કે આપણી ઉપર ખોટા બોલાનું તહોમત છે. તેથી હિંદુસ્થાનમાં કે અહીં આપણી શાખ નથી. બધા જુઠાણામાં ખપીએ છીએ. કોરટોમાં આપણી જુબાની ઉપર વજન નથી. લાખ જજો પણ શાખ ન જજો એવી અમુલ્ય શાખ તે આપણે ખોઇ બેઠા છીએ.

એજ પ્રમાણે જો આ લાઇસેન્સના બાબતમાં આપણે ફરજ નહિ બજાવીએ તો આપણી સામે થવાની જે શાખ પડી છે તે જશે. આપણે સામે થશું એ ધાકથી ઘણા કાયદાઓ થતા અટકે છે. પણ જ્યારે એ ધાક જશે ત્યારે પાછી બેસાડવી ઘણી મુશ્કેલ થઇ પડશે. એટલે અમે ધારીએ છીએ કે હજી આપણા આગેવાનો ચેતશે. કોંગ્રેસના હાથમાં આ કામ છે કોંગ્રેસના સેક્રેટરીની પહેલી ફરજ છે કે મીટિંગ બોલાવવી અને કમિટિની ફરજ છે કે કામ તુરત હાથમાં લેવું. હવે શું કરવું જોઇએ તેનો વિચાર કરીએ. ટાઉન કાઉન્સિલે જે ઠરાવ આપ્યો છે તેની સામે અપીલ કરી તેમાં હારી જઇએ તો અને વકીલની સલાહ પડે તો આગળ વધવું. અને તેમ ન થાય તો હોમ ગવરમેન્ટને અરજી કરવી કે કાયદામાં ફેરફાર થાય. પણ મુખ્ય જરૂરની વાત તો એ છે કે ટાઉન કાઉન્સિલના ઠરાવની સામે અપીલ કરવી.

સુસ્તિ રાખવાનું કામ નથી. ઉતાવળથી તથા એકત્રપણે કામ લેવાનું છે. માંહોમાંહેની તકરારો પડતી મુકી હોંસથી દરેક આગેવાને પોતાની જવાબદારી સમજવાની ને તે પ્રમાણે પગલાં ભરવાની જરૂર છે. ગઇ બાજી હાથમાં નથી આવવાની. અવસર ચુક્યા પછી વિચાર કરવો ફોકટ છે. એટલે અમે ઉમેદ રાખીએ છીએ કે વખત છે તે દરમીયાન સેક્રેટરીઓ ચેતશે, તુરત મીટીંગ ભરશે અને કમિટિ કેસ ચલાવવાનો હુકમ આપશે.

નાતાલમાં પાસનો કાયદો.

અમારા વાંચક વર્ગને યાદ હશે કે નાતાલમાં પાસના કાયદા ઘણાં છે. ગીરમીટીયા લોકોને એક પાસ રાખવો પડે છે. જે હિંદી પોતાને ખરચે કોલોનીમાં દાખલ થયા હોય તેને પોતે ગીરમીટીયો નથી એવો પાસ મળી શકે છે. અને જે માણસ હિંદુસ્થાન જવા માગે તેને ૨/૬ વાળું સરટીફીકેટ લેવું પડે છે હવે વળી આમાંથી એક નવું તોફાન ઉભું થયુ છે. તે અમારા જોવામાં હાલમાંજ આવ્યું છે. કોલોનીઅલ સેક્રેટરીની ઓફીસમાંથી એવો સરક્યુલર નિકળ્યો છે કે જે માણસને બીજા નંબરનો પાસ જોઇએ. તેણે ૨/૬ વાળું સરટીફીકેટ બતાવવું જોઇએ આમ કરવાનો હેતુ એવો છે કે કોઇ માણસ જે ઇમીગ્રેશનનો કાયદો તોડી કોલોનીમાં દાખલ થયેલ હોય તે માણસ બીજા નંબરનો પાસ લઇ નિરભય થઇ બેઠો ન રહે.

જ્યારે બીજા નંબરના પાસનો કાયદો થયો ત્યારે આપણે અરજી કરી હતી કે તે કાયદો હિંદીઓના રક્ષણને સારૂં બનાવ્યો છે છતાં તેથી જુલમ થવાનો સંભવ છે. આ વાત હવે સાચી પડી છે. કેમકે પોલીસ ગરીબ માણસોની પાસે પાસ માંગી હેરાન કરે છે. કાળમાં અધિક માસ આવે તેમ કોલોનીઅલ સેક્રેટરીના સરક્યુલરથી વળી વધારે દુઃખનું કારણ ઉત્પન થયું છે. કેમકે હવે બે પાસની જરૂર પડે તેમ થયું. આથી ઇજા જાણીતા કે શાહુકારને નથી થાતી પણ ગરીબોને અત્યંત ઇજા થવાનો સંભવ રહ્યો. જો સરકારને ધાસ્તી હોય કે બીજા નંબરના પાસથી કેટલાક માણસો ગેરલાભ લેશે તો સારામાં સારો રસ્તો એ છે કે બીજા નંબરના પાસનો કાયદો રદ કરવો અને એમ ન કરે તો જે ઉપર બતાવેલો સરક્યુલર કહાડયો છે તે ખેંચી લેવો જોઇએ. આ પ્રમાણે સુચના અમે સરકારને ઇંગ્રેજી લખાણમાં કરી છે. અને અમે એમ પણ જણાવ્યું છે કે સરક્યુલરો કહાડી કાયદાના અમલમાં ફેરફાર કરાવવો એ સરકારનું કામ નથી. કેમકે એ તો નવા કાયદા કરવા બરોબર થયું.

કેપના હિંદી ભાઇઓનું વખાણવાજોગ કામ.

નવા કાયદાના સંબંધમાં સભા અને ડેપ્યુટેશન.

અમારા કેપના હિંદી ભાઇઓને મુબારકબાદી આપીએ છીએ કે નવા થનારા કાયદા સંબંધમાં વખતસર સચેત થઇ પોતાની ફરજ બજાવવા મંડી પડ્યા છે. કેપના સરકારી ગેઝેટમાં વેપારીનાં લાઇસેન્સના ધારાનો ખરડો છપાતાંજ તેની મતલબ આગેવાનો સમજી ગયા, અને કેપ ટાઉનમાં એક મોટી સભા ભરી તે સંબંધી પોતાની લાગણી જાહેર કરી અને ઠરાવો પસાર કર્યા. (આની વિગત અમે છાપી છે.) મામલાની ગંભીરતાથી વાકેફ હોઇ આટલેથીજ તેઓ સંતોષ પામ્યા નથી. તેમણે એક ડેપ્યુટેશન કરી કેપ કોલોનીના નામદાર એટર્નિ જનરલની મુલાકાત પણ લીધી. અને તે પ્રસંગે સભામાં કરેલા ઠરાવો રજુ કર્યા અને તે પર ચર્ચા કરી. ડેપ્યુટેશન કરવામાં પણ ખુબી વાપરી. એટલે, ત્યાંના બે સંભવિત પારલામેન્ટના મેમ્બરને પણ સામેલ કરી આગેવાની આપી.

એટર્નિ જનરલ મિ૦ સેમ્પ્સને કાંઇ કેટલી બાબતના ખુલાસા કર્યા. તેમાંના કેટલાક ઠીક હતા, બાકી એકંદરે જવાબ સંતોષકારક આપ્યા એમ કહેવાય નહિ, અને વિચાર કરતાં સાફ જણાય છે કે આ કાયદો પારલામેન્ટમાં આવે તે વખત હિંદી આગેવાનોને જાગૃત રહેવાની પુરી જરૂર છે. ખાસ તકરાર ભાષાના સંબંધમાં થઇ. કાયદામાં એક કલમ એવી છે કે વેપારના લાઇસેન્સની અરજી કરનારને યુરોપની કોઇ ભાષા આવડવી જોઇએ. આ બાબતમાં મિ૦ સેમ્પ્સન સીધું બોલ્યા, અને કેટલુંક ચાલાકીથી ઉડાવવા તજવીજ કરતા હોય એમ બોલ્યા. સંતોષ કારક એ કહ્યું કે ભાષા સબંધી કલમમાં તેઓ સ્પષ્ટ કરશે કે ચોપડાજ કોઇ યુરોપીઅન ભાષામાં રાખવા. અરજદારને તે ભાષા આવડતી હોય કે નહિ તે બાબતપર ધ્યાન દેવાની જરૂર નથી. ચોપડા યુરોપીઅન ભાષામાં રાખવા તે તો હિંદીઓને કબુલ છે, છતાં તે બાબતપર એટર્નિ જનરલે ઘણી ટીકા કરી. અને જોકે તેમાં દલીલ કાંઇ નહોતી, પણ તે પરથી આપણા હિંદી ભાઇઓએ ઘણું ચેતવાનું છે. મેજીસ્ટ્રેટની મુનસફીની બાબતમાં જે ટીકા થઇ તેપરથી સાવધ રહેવાની જરૂર છે. આજ કાલ જો કાંઇ બાબત મુનસફી ઉપર મુકાતી મકદ્દેમા ઉપર મુકાઇ સમજવી. આખા દક્ષિણ આફ્રિકામાં આપણે જોતા આવીએ છીએ કે મુનસફીનું પરિણામ એક જ આવે છે, અને તે હમેશ હિંદીઓની વિરૂદ્ધ. મિ૦ સેમ્પ્સન એમ બતાવવા ગયા કે હિંદીઓને બહુ ડરવાનું કારણ નથી, પણ તેમ કરતાં જરા હદથી બહાર ગયા, એટલે મિ૦ પાવેલને છેવટે જવાબ આપતાં બક બોલી દીધી કે એમનું બોલવું રાજી કરવાને ગોળગોળ છે. એમનો જવાબ મજાક જેવો લાગે છે. "મેજીસ્ટ્રેટને અરજી પણ ઇંગ્રેજીમાં કરવાની જરૂર નથી, જોકે તે સમજી શકે એવી હોવી જોઇએ." આનો અર્થ શું?

કાયદો ઘડવાના કારણ વિશે બોલતાં મિ૦ સેમ્પસને કાંઇ કેટલી ટીકા કરી તેપરથી લાગે છે કે એ સાહેબ પણ વહેમાયલા છે, અને હિંદીઓ તરફ સારી લાગણી રાખતા નથી. એમણે ગંભીરતાથી વાત કીધી હોય એમ લાગતું નથી; અને જે દાખલા આપ્યા તે અમારા મત પ્રમાણે ઢંગધડા વગરના છે. એક વખત એમણે કહ્યું કે કાયદો ખાસ હિંદીઓ સારૂ ઘડ્યો નથી, અને બીજી વખત કહ્યું ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ ઇત્યાદી વેપારી મંડળો રાવ ખાયા કરે છે અને ફરીઆદ કરવા કરે છે કે હિંદીઓના ચોપડા બહુ કઢંગા હોય છે. અને તેથી આવો કાયદો ઘડવાની જરૂર પડે છે. હિંદીઓના ચોપડામાંથી જોઇતી ખબર અદાલતમાં મેળવતાં બહુ અગવડ પડે છે તે પોતાનો અનુભવ છે. વિગેરે. એવાં કારણોથી યુરોપીઅન વેપારીઓનું રક્ષણ કરવા આ કાયદો ઘડાય છે. દેખાઇતી રીતે આ સમજુતી પૂરો વિચાર કર્યા વગર આપી હોય એવું જણાય છે. પછી પોતે ધનસારી છે એમ બતાવવા માંડ્યું, અને પોતાની હિંદીઓના સંબંધમાં માહીતી દેખાડવા લાગ્યા. તેમ કરવામાં રવિવારે વેપાર થાય તે વિશે બોલ્યા, અને પુછ્યું કે શું હિંદીઓનું આખું કુટુંબ રવિવારે વેપાર કરતું હોય એવા દાખલા નહિ હોય? એમને એક કાગળ મળ્યો છે તેમાં લખ્યું છે કે એક આખું હિંદી કુટુંબ, એટલે બૈરી છોકરાં સુધાં રવિવારે ગેરકાયદેસર વેપાર કરે છે. આ સાથે ગોરાથી હરીફાઇ થઇ શકે તેમ નથી. હિંદી અને ગ્રીક આ વાતમાં ખરાબ છે, અને થોડાને લીધે બધાને ખમવું પડે છે, ઇ૦ ઇ૦ મિ૦ ગુલે તરત તેનો રદીઓ આપ્યો અને કહ્યું કે કાગળ લખનાર અદેખો હોવો જોઇએ. અને હકીકત ખોટી લખી છે. છતાં, જો કોઇ કસુર કરતું હોય તો કાયદા પ્રમાણે સજા કેમ નથી કરતા?

ટુંકમાં આ પ્રમાણે વાતચીત થઇ. હવે અમને સવાલ ઉઠે છે કે ઇંગ્રેજી કે યુરોપીઅન ભાષા જાણ્યેથી આ સવાલ નાબુદ થશે? એટર્નિ જનરલ સાહેબ એક હુંશીઆર વકીલ છે, છતાં આવા દાખલા દલીલ કરતાં અચકાતા નહિ તેથી અમને અજાયેબી તેમજ ખેદ થાય છે. માણસના ભાષાને અને ચાલચલગતને શો સંબંધ? હિંદી વેપારી ઉપલી ભાષામાં ચોપડા લખાવે એટલે રાવ મટી જાય?

લડાઇના સમાચાર.

એવું માનવામાં આવે છે કે થોડા વખતમાં રૂશિઆ જાપાનની સાથે સલાહ કરવાનો ઇરાદો રાખે છે. આ સલાહ માટે જાપાન રૂશિઆનીપાસે શું શરતો કબુલાવશે બાબત સહુ કોઇ ઘણી આતુરતાથી રાહ જુએ છે. સલાહ જલદી થવાના સંભવિત કારણોમાં લોન કાઢતા પડતી મુસ્કેલીઓ પણ માનામાં આવે છે. તે ઉપરાંત અગાઉ જેમ નવા લસ્કરનો ઉમેરો થયા કરતો હતો તે પણ હાલ કેટલાક વખત થયાં બંધ પડી ગયો છે.

રૂશિઆ જાપાનને ૧૫૦,૦૦૦,૦૦૦ પાં. લડાઇના ખરચના બદલમાં આપે તેનાં કરતાં તે રકમ લડાઇમાં ખરચવાનું વધારે સારૂં ધારે છે.

છેલા મળેલા ખબરો ઉપરથી માલુમ પડે છે કે રૂશિઅન લશ્કર હજી રૂશિઆના અંદરના ભાગમાં સાઇબીરીઆ તરફ પાછળ હઠતું જાય છે. જાપાની સરદાર જનરલ કુરોકી કોરીઆના પુર્વ ભાગ તરફ ઉત્તરમાં પોતાના લશ્કરને રહેવાની ગોઠવણ કરે છે. આ ઉપરથી માલુમ પડે છે કે જાપાની લશ્કર કોરિઆની નજીકનું રહેઠાણ વધારે પસંદ કરે છે.

ટોકેહહીથી મળેલા ખબરો ઉપરથી માલુમ પડે છે કે જાપાને કાઢેલી નવી લોનથી હજુ તે દોઢ વરસ લડાઇ કરવાને શક્તિવાન છે. તેઓ એવું માને છે કે તેટલા વખતમાં તો લડાઇનો અંત આવશે.

સેંટપીટર્સબર્ગમાં પડેલી હડતાલના પરિણામમાં મજુરોએ ઇંગ્રેજી રુંવાનંગ મિલોની મિલકતને ભારે નુકશાન કરેલું છે.

બીજી એક ઇંગ્રેજની મિલ જેમાં ૬૦૦૦ માણસો કામ કરતા હતા તે ઘણા લાંબા વખતથી બંધ કરવામાં આવી છે.

જાપાની લશ્કર, જનરલ લાઇનવીચ શું કરવા માગે છે તે જોવા જાણ્યા પછી આગળ વધવા ધારે છે જોકે પાછળથી મળેલા ખબર ઉપરથી એવુ પણ જણાય છે કે જાપાની લશ્કરનો સહુથી આગળનો ભાગ મુકડનથી ૧૬૦ માઇલ આગળ વધેલ છે. લીઓ નદીની આગળના ભાગમાંથી રૂશિઅનોને તદન હાંકી કાઢવામાં આવેલા છે.

મરકીનો કેર.

મરકીએ તો દેશમાં ત્રાસ ફેલાવ્યો છે. આ વરસ તેનું અત્યંત જોર છે સરકારે હાથ છોડ્યા છે, લોકો કાયર થયા છે. પંજાબમાં તો એવું જોર છે કે વેપારને ઘણો ધક્કો લાગ્યો છે ને પ્રથમ સારી રીતે રહેનારાને વેઠી થતી હતી તે પણ હવે તો નથી રહ્યું. છતાં હજૂ માત્ર દેશીઓમાં આ ભયંકર રોગ ફેલાય છે ઘણા માણસો એમ ધારે છે કે આપણા પાપ એટલા ભરાઈ ગયાં છે કે આ મરકી એ ઈશ્વરી કોપ રૂપે આવેલ છે. તે ઉપરથી ટાઈમ્સ ઓફ ઈન્ડીઆના એક લખનારે એવી સુચના કરી છે કે સરકારે આખા હિંદુસ્થાનમાં એક એવો દિવસ નિમવો કે જે દહાડે આખું હિંદુસ્થાન ઈશ્વરની સ્તુતિ કરે કે એ મરજ નાબુદ થાય.

મુંબઈનું પ્રદર્શન.

મુંબઈમાં જે પ્રદર્શન થયું તેને વિષે એવું કહેવાય છે કે એવું પ્રદર્શન હિંદુસ્થાનમાં આજ સુધી નથી થયું અને આવું પ્રદર્શન કરવામાં મુખ્ય ભાગ દેશીઓએ લીધો છે એ જાણી આપણને મગરૂર થવા જેવું છે. આ પ્રદર્શનમાં ખોટ જવાનો સંભવ હતો પણ તે એવું લોક પ્રિય નિવડ્યું કે સમુળગો તેમાં નફો થયો બધી મળીને તેમાં રૂા. ૨.૬૫ ૦૦૦ની આવક થઈ તે નીચે પ્રમાણે

દરવાજા ઉપર મળ્યા તે	રૂા.	૧,૭૫,૦૦૦
રમત ગમત માંથી	,,	૩૪,૦૦૦
પ્રથમ લીધેલી ફી તથા ભાડુ	,,	૨૪,૦૦૦
પ્રદર્શન ફંડમાં મળેલી.	,,	૩૨,૦૦૦
જુમલે. રૂપીઆ		૨,૬૫,૦૦૦

પ્રદર્શન ૫૪ દિવસ ખુલ્લું રહ્યું તે દરમીયાન ૫,૭૦,૧૮૭ માણસો દાખલ થએલા. એટલે હમેશની જોનારાઓની સંખ્યા સરેરાશે ૧૦૫૫૮ની થઈ. આ પ્રદર્શનમાં વળી સૌથી સંતોષ કારક બીનાઓ એ બની કે ખેડુતોને ખાસ ખેતી સબંધી હકિકત જાણવા સારૂ બોલાવવામાં આવ્યા હતા. એ પ્રમાણે લગભગ ૧૦૦૦ ખેડુતોને લાવવામાં આવ્યા હતા. ચોખાઈ રાખવાના સાધનોનું પણ એક નોખું ખાતું રાખવામાં આવ્યું હતું તેમાં ઘણી શીખવાની વસ્તુઓ દાખલ કરવામાં આવી હતી. ત્રીજી સંતોષ કારક બીના એ હતી કે બાનુઓને લગતી પણ એક શાખા ખોલવામાં આવી હતી. તેમાં વિલાયતથી ઘણી સુંદરીઓએ પોતાના કામના નમુના મોકલ્યા હતા. એટલે એકંદર જોતાં આ પ્રદર્શનથી ઘણો લાભ થવાનો સંભવ છે. લોકોને ગમતની સાથે કેળવણી મળી. અને આ પ્રદર્શન ઉપરથી સાબીત થયું કે દેશીઓ જો ખંત રાખે તો મોટા કામ હાથમાં લઈ સહીસલામત પાર ઉતારી શકે છે. પ્રદર્શનમાં સરકારી મદદ પુરતી મળી અને ગોરાઓએ પણ સારો ભાગ લીધો, એ થોડું સંતોષ પામવા જેવું નથી.

એક જાપાની મુસાફરે મુંબઈમાં આપેલું ભાષણ.

ફીયર્સ એસોસિએશનની એક સભા ગયા મંગળવારે ગીરગામમાં મંગળદાસ મેનશનમાં મળી હતી. તેને પ્રમુખસ્થાને મી. જેમ્સ મેકડોનલ્ડ બેઠા હતા. મી. વાઈ હારા નામના જાપાની મુસાફરે સભામાં 'જાપાનમાં અપાતી કેળવણી' એ વિષય ઉપર ભાષણ આપતાં જણાવ્યું હતું કે, જાપાનમાં સરકાર તરફથી તેમજ ખાનગી સાહસથી છોકરાઓ અને છોકરીઓને છુટથી કેળવણી આપવામાં આવે છે. પચાસ વરસ ઉપર જાપાનમાં કેળવણી ન હતી પણ તે પછી પરદેશીઓના સમાગમમાં આવ્યાથી આગેવાનોને કેળવણી વધારવાનો વિચાર થયો અને તે પ્રમાણે થતાં હાલ જાપાન કેળવણીએ લીધે દીપી નીકળ્યું. સરકાર તરફથી અને ખાનગી રીતે પ્રાથમીક અને ઉંચ્ચ કેળવણી લોકોને આપવામાં આવે છે. કેળવણીમાં છોકરાઓ અને છોકરીઓને આબરૂદાર નાગરીક બનાવવાની ખંત રાખવામાં આવે છે. સરકાર તરફથી પ્રાથમીક શિક્ષણ મફત આપવામાં આવે છે. ચીન અને જાપાન વચ્ચે થયેલી છેલી લડાઈનો જે દંડ ચીન પાસેથી જાપાને લીધો હતો તેનો મોટો ભાગ સરકારે પોતાના દેશની કેળવણી માટે આપ્યો હતો. પ્રાથમીક શાળામાં ૭ વરસની વયના છોકરાઓને દાખલ કરવામાં આવે છે અને તેનો અભ્યાસ ક્રમ ચાર વરસનો છે. સને ૧૯૦૩ માં થએલા જાપાનના વસ્તી પત્રક ઉપરથી જણાય છે કે દેશમાં કેળવણી લેવા યોગ્ય છોકરાંઓમાં સેંકડે ૯૬ છોકરા કેળવણી લે છે ત્યારે માત્ર ચાર માંદગી અને બીજા કારણોને લઈને કેળવણી લઈ શકતા નથી. છોકરીઓમાં સેંકડે ૯૦ ટકા છોકરીઓ કેળવણી લીએ છે. અમેરિકાની નેશનલ કોંગ્રેસમાં કેળવણી આપનારા દેશોમાં જાપાનને પહેલે નંબરે ગણવામાં આવ્યું છે. પ્રાથમીક કેળવણી પુરી થતાં પરીક્ષા લઈ છોકરાંઓને ઉંચી કેળવણી આપવા કોલેજોમાં દાખલ કરવામાં આવે છે. જાપાનમાં ત્રણસો સરકારી અને સો ખાનગી એકેડેમીઓ છે. શાળાઓ તથા હાઈસ્કુલો અને કોલેજોમાં ઘણી ઓછી ફી લેવામાં આવે છે. સાયન્સ, મેડીસીન, વઈદક, કાયદા, એન્જીનીઅરીંગ અને સાહીત્ય એમ ઉંચી કેળવણીનાં ૭ વિભાગ પાડેલા છે. ટોકીઓ અને કીયાટોમાં બે યુનિવરસીટીઓ છે, અને તેમાં દરેક જાતની પ્રયોગ શાળાઓ તથા સંપુરણ લાઈબ્રેરીઓ રાખેલી છે. ટેકનીકલ કેળવણી ઉપર ખાસ ધ્યાન આપવામાં આવે છે અને તેની કેળવણી આપનારી ૩૦ કોલેજો છે. વેપારી કેળવણીની પણ ૩૦ કોલેજો અને ૩ યુનિવરસીટીઓ છે તથા તેમાં પંદર હજાર વિદ્યાર્થીઓ અભ્યાસ કરે છે. ખેતીવાડીની ૧૩૦ કોલેજો છે અને તેમાં ૬૯૦૦ વિદ્યાર્થીઓ ભણે છે. નૌકાને લગતું શિક્ષણ આપવાની ૭ કોલેજો છે અને તેમાં એક હજાર વિદ્યાર્થીઓ છે. ફાઈન આર્ટસને લગતી કોલેજોમાં ચિત્રકળા અને કોતરકામ વિગેરે શિખવવામાં આવે છે. ગાયન કળાને માટે પણ એક કોલેજ સ્થાપવામાં આવી છે. જાપાને વળી મુંગાં બહેરાં બાળકોને પણ વિસારી દીધાં નથી. શિક્ષકો ઉત્પન્ન કરવાને માટે પણ પાઠશાળાઓ સ્થાપી છે. સૈનિક કેળવણી આપવાને માટે પણ શાળાઓ અને કોલેજો કાઢેલી છે. ખુશકી લશ્કરની લશ્કરી તાલીમ જરમન રૂઢિ પ્રમાણે અને દરિઆઈ તાલીમ ઇંગ્લાંડની રૂઢિ પ્રમાણે અપાય છે. સ્ત્રિઓને માટે પણ ઉંચી કેળવણી આપવાની કોલેજો છે. સરકારી અને ખાનગી શિક્ષણનો એકજ ક્રમ રાખેલો છે તેથી ખાનગી સાહસ પણ કેળવણી આપવામાં મોટો ભાગ બજાવે છે ધર્મ શિક્ષણને પણ સારા પાયા પર લાવવામાં આવ્યું છે. કેળવણીના પ્રતાપથી જાપાન રાજકીય, ઉદ્યોગ અને વેપારી બાબતોમાં વધતું જાય છે. કોરિઆ અને ચીનના લોકો પણ તેની કેળવણીને વખાણવા લાગ્યા છે. જાપાનનો નામદાર શહેનશાહ કેળવણીને માટે એટલી બધી ખંત રાખે છે કે રૂશિઆ સાથેની લડાઈ ફાટી નીકળતાંજ તેણે એક ઠરાવ દ્વારા જાહેર કરી દીધું હતું કે લડાઈથી કેળવણીના કામને જરા પણ આંચ આવવા દેવામાં નહિ આવે અને તેમાં ઓછું ખરચ કરવાને તથા જરૂરની શાખાઓમાં ચાલુ ખરચમાં વધારો કરવાને પણ સરકાર તઈયાર રહેશે. સભાસદોએ ભાષણકર્તા હારાનો તથા પ્રમુખનો ઉપકાર માન્યા પછી સભા વિસરજન થઈ હતી.
—ગુજરાતી.

મુંબઈમાં યુનિવરસીટી કોનવોકેશન,

યુનિવરસીટી તરફથી લેવાયેલી પરીક્ષાઓમાં પાસ થએલા લાઈસેન્સીએટો અને ગ્રેજ્યુએટો વિગેરેને ડીગ્રીઓ આપવા માટે ગયા મંગળવારે સાંજના યુનિવરસીટી હોલમાં વાઈસ ચેનસેલર રેવરંડ ડો. મેકીકનેને પ્રમુખ પદે કોનવોકેશનનો મેળાવડો થયો હતો. યુનિવરસીટીના ફેલોઝ, સીંડીક્સ, રજીસ્ટ્રાર અને વાઈસ ચેનસેલરનું સરઘસ નિયમાનુસાર દિવાનખાનામાં દાખલ થયું હતું અને વાઈસ ચેનસેલરે પોતાની બેઠક લીધા પછી સરવેએ બેઠક લીધી હતી. તે પછી લાઈસેન્સીએટ ઓફ એગ્રીકલ્ચર, લાઈસેન્સીએટ ઓફ સિવિલ એન્જીનીઅરીંગ, લાઈસેન્સીએટ ઓફ મેડીસીન અને સરજરી તથા બેચેલર ઓફ આર્ટ અને બેચેલર ઓફ સાયન્સની પરીક્ષાઓમાં પાસ થએલા ગ્રેજ્યુએટોને ડીગ્રીઓ

આપવામાં આવી હતી. આ કામ પુરૂં થયા પછી તેઓએ પરિક્ષામાં મેળવેલાં ચાંદો અને ઇનામો વહેંચી આપવામાં આવ્યાં હતાં.

ડીગ્રીઓ, ચાંદો અને ઇનામો આપવાનું કામ થઇ રહ્યા પછી યુનિવરસીટી રજીસ્ટ્રાર મી૦ ફરદુનજી એમ. દસ્તુરે ગયા વરસનો રીપોર્ટ વાંચી સંભળાવ્યો હતો. રીપોર્ટમાં જુદી જુદી યુનિવરસીટીની પરીક્ષામાં બેઠેલા, પાસ થએલા અને ઉપલે નંબરે આવેલા વિદ્યાર્થિઓની તપસીલ આપ્યા પછી જણાવવામાં આવ્યું હતું કે, રીપોર્ટવાળા વરસમાં વહદિક ખાતામાં એમ. બી. બી. એસ. ની ડીગ્રી આપવાનું સેનેટે પસંદ કર્યું હતું. પણ સરકારે તેને બહાલી નહિ આપતાં ફરી વિચાર કરવા માટે પાછું મોકલી આપ્યું હતું. પ્રીવિયસ અને મેટ્રીક્યુલેશનની પરિક્ષાઓમાં ગણિતના અભ્યાસમાં સુધારો કરવામાં આવ્યો છે, અને સરકારે મંજુર રાખ્યો છે એટલે વિદ્યાર્થીઓને હવે તેનો અભ્યાસ કરવાનું વધારે સુગમ થઇ પડશે. હાલ ચાલતા નિયમ પ્રમાણે એલ. સી. ઇની પરિક્ષામાં બેસતાં પહેલાં ઉમેદવારોને ફર્સ્ટ એડ આર્ટની પરિક્ષા પસાર કરવી પડે છે તેને બદલે એન્જીનીઅરીંગના વિદ્યાર્થીઓની ચિત્રકળાની પરિક્ષા જાતેજ લેવાની યોજના ઉપર યુનિવરસીટી તરફથી હાલ વિચાર ચલાવવામાં આવે છે. રીપોર્ટવાળા વરસમાં સઉથી મોટો બનાવ તો એ બન્યો છે કે યુનિવરસીટીને લગતો નવો કાયદો પસાર થઇ અમલમાં આવ્યો તે પ્રમાણે ચેન્સેલર તરફથી કામ ચલાઉ સીંડીકેટની નીમણુંક કરવામાં આવી છે. હવે કાયદાના પેટા કાનુનો ઘડવાનું કામ કરવામાં આવનાર છે. યુનિવરસીટી તરફથી સરકારી ગેઝેટમાં જે જાહેર ખબરો છાપવામાં આવે છે તેના ભાવમાં આવતા એપ્રીલથી વધારો થવાનો છે, એટલે ખરચની કેટલીક વધુ મુશ્કેલીઓ નડશે. યુનિવરસીટીના મકાનોનું સમારકામ પણ કરવામાં આવનાર છે. સ્કોલરશીપો માટે યુનિવરસીટીને નાની મોટી રકમો આપવાની માગણીઓ થઇ હતી પણ દસ હજારથી ઓછી રકમની માગણીઓ નહિ સ્વીકારવાનો નિયમ હોવાથી તે માટે ના પાડવામાં આવી હતી..

વાઇસ ચેન્સેલરનું ભાષણ.

યુનિવરસીટીના વાઇસ ચેન્સેલર રેવરંડ ડૉ. મેકીકને તે પછી પોતાનું ભાષણ શરૂ કરતાં જણાવ્યું હતું કે ગૃહસ્થો! આપણા ચેન્સેલર ઇલાકાની બહાર ગયેલા હોવાથી તેઓ પ્રમુખસ્થાન લઇ શક્યા નથી તે માટે આપણને દીલગીરી ઉત્પન્ન થાય છે. નિયમાનુસાર યુનિવર્સીટીના બનાવોની નોંધ લેતાં ગયા વરસમાં પરદેશ જવાથી તથા મરણથી આપણને ઘણા ઉપયોગી સભાસદો ખોવા પડયા છે અને તેમની ખોટ પુરાય તેવી નથી એ વધુ દીલગીર થવા જેવું છે. મી. કાવસજી કાંગા, મી. ગંગાધર ભટ, રાવબહાદુર કીર્તિકર, ડૉ. ભરેરજી સાલી, ડૉ. ત્રીભોવનદાસ શાહ અને ડૉ. ભોગી વિગેરે યુનિવરસીટીના ચુસ્ત ભકતો તથા વિદ્વાનો આપણે ગુમાવ્યા છે. મી. જે. એન. તાતાના મરણની ખોટ પણ પુરાય તેવી નથી. તેમણે શોધખોળ ખાતાને માટે જે ઉદારતા બતાવી છે તેનો વહેલો મોટો ઉપયોગ કરવામાં આવવાથી તેમનું નામ હિંદુસ્થાનમાં સદા અમર થઈ રહેશે. તેમનાં વેપાર ઉદ્યોગની બાહોશીના તથા સખાવતોનાંજ વખાણ થાય તે થોડા છે. આગળ ચાલતાં ડૉ. મેકીકને સ્કોલરશીપોના સંબંધમાં જણાવ્યું હતું કે ગયા વરસમાં મી. ઇબ્રાહીમ રહીમતુલાના નામની એકજ સ્કોલરશીપ સ્થાપવાને રૂ. ૧૦,૦૦૦ ની રકમ યુનિવરસીટીને મળી છે. મારે જણાવવું જોઇએ કે કેળવણી પાછળ વધારે ઉદારતાથી ગ્રહસ્થોએ સ્કોલરશીપો સ્થાપવાનું ચાલુ રાખવું જોઇએ. મરકીને લીધે કેળવણીના કામમાં કેટલીક ખલેલ આવી પડે છે. યુનિવરસીટીની કેળવણી લેવામાં બાનુઓની સંખ્યા વધતી જાય છે તે ખુશી થવા જેવું છે. યુનિવરસીટીના કાયદાના સંબંધમાં ઉઠેલી તકરારની બાબતમાં મારે જણાવવું જોઈએ કે આપણે સાથે મળી તે શાંત પાડી દેવી અને યુનિવરસીટીના કાયદામાં તેને હરકત કરતા થવા દેવી નહિ જોઇએ. હિંદી યુનિવરસીટીઓએ બહુ સારૂં પરિણામ દેખાડયું છે છતાં તેને તેથી વધારે સારા પાયા ઉપર મુકવાની જરૂર છે. કેળવણી પાછળ થતાં મોટાં ખરચોથી ગરીબો તેનો લાભ લેતા અટકી જશે એ ધારવું ખોટું છે. અમે એવી દરખાસ્તોની વિરૂધ જઇશું. આપણી યુનિવરસીટી બાહોશ શિક્ષકો નથી તે લાવાની અમે ઇચ્છા રાખીએ છીએ. આપણી યુનિવરસીટી માત્ર પરિક્ષા લેવાનુંજ કામ કરે છે માટે તેને વધારે સંગીન બનાવવી જોઈએ. આ પ્રમાણે યુનિવરસીટીના બનવાના નવા કાયદા ઉપર લંબાણથી શિખામણ દાયક ભાષણ કરી તેઓએ જણાવ્યું હતું કે ઉંચી કેળવણીથી હિંદુસ્થાનમાં જે સારો ફેરફાર થયો છે તે કેળવણીની રાજ્યનીતિમાં કશો ફેરફાર થયો નથી. આ ભાષણ પુરૂં થયાબાદ મેળાવડો બરખાસ્ત થયો હતો.—ગુજરાતી.

સ્ટીમરોની આવ જાની ખબર.

નાતાલ ડાઇરેક્ટ લાઇનની સ્ટીમર અમસામા તા. ૪ થી એપરીલે સીધી મુંબઇ માટે ઉપડશે, અને ૧૬ દીવસમાં ત્યાં જઇ પહોંચશે.

જરમન લાઇનની સ્ટીમર જનરલ ૧૫ મી એપરીલે સીધી મુંબઇ માટે ઉપડશે.

બ્રિટિશ ઇંડિઆ લાઇનની ફેરવીકલી સ્ટીમર તા. ૨૧ મીએ સીધી મુંબઇ માટે ઉપડશે.

પરચુરણ ખબરો.

કેપ કોલોનીમાં મરકી થયાના ખબર મળ્યા છે ઇસ્ટ લંડનમાં મરકીના કેસ થવા મડ્યા છે. તા. ૨૪ મી એ. એક ગોરાને થયાના ખબર મળ્યા છે.

એક મુસલમાન ગૃહસ્થ કે જે કેટલોક વખત પહેલાં સુરતના સ્મોલ કોઝ કોર્ટનો જડજ હતો તેણે વિલ કરી નાણાંની એક મોટી રકમ સર વિલિયમ વેડરબર્નને અરપણ કરી છે. તેઓ સાહેબ હિંદુસ્થાનમાં સારવજનીક કલ્યાણ અરથે આ રકમનો પોતાની મરજી મુજબ ઉપયોગ કરે એમ વિલમાં લખી આપ્યું છે.

હિંદુસ્થાનના વાઇસરોય લૉર્ડ કરઝને કલકતાના યુનિવરસિટિના કોનવોકેશનના મેલાવડા વખતે જે ભાષણ આપેલું હતું તેમાં તેણે હિંદુસ્થાનવાસીઓની સખત ટીકા કરી હતી આ બાબતમાં ત્યાંના વર્તમાન પત્રોએ ભારે પોકાર ઉઠાવ્યો છે. વાઇસરોયની આ વર્તણુંક સામે વાંધો લેવાને કલકતાના ટાઉન હૉલમાં એક જાહેર સભા ભરવાની મોટી હીલચાલ થાય છે.

વિલાયતમાં શબને અગ્નિદાહ કરવો કેટલાક કાળ થયા શરૂ થએલ છે. અને તે રીવાજ દિવસે દિવસે વધતો જાય છે. આજ સુધીમાં કુલ અગ્નિદાહ દેવામાં આવેલા શબોની સંખ્યા ૪૪૦૭ જેટલી કરવામાં આવી છે. બરમીંગહામ, માંચેસ્ટર, લીવરપુર, હલ, ગ્લાસગો વિગેરે બીજા મોટાં શહેરોમાં સ્મશાનો બંધાવવામાં આવેલા છે ચાલુ વર્ષે લંડન અને બ્રેડફોર્ડમાં પણ સ્મશાન થવાની વકી રહે છે.

તામીલ ભાષાને એક હાલની સંસ્કાર પામેલી ભાષા તરીકે લંડનની યુનિવરસીટીમાં દાખલ કરવાને ૧૯૦૩ની સાલથી પ્રયાસ ચાલી રહ્યો છે. કોલંબો શહેરની કોલેજના પ્રોન્સીપાલ મિ. એસ. જી. લી જ્યારે લંડનમાં ગયા હતા ત્યારે ત્યાંની યુનિવરસિટિના રજીસ્ટ્રારની તે બાબત વિષે કેટલીક વખત મુલાકાત લીધી હતી. જાફનાની „ તામીલ સંગમ'' મંડળીએ મિ. એસ. જી. લીની મારફત તે વિશે એક વાદી મોકલી હતી તેમજ લંડન યુનિવરસિટિ ઉપર કાગળ લખેલ હતો.

રૂશિઆની સામે લડવાનો જાપાનનો જુસ્સો કેવો છે તે લડાઇમાંથી પાછાં ફરેલા એક જાપાની એડ્મિરલે ટેકીયોના એક વર્તમાન પત્રમાં લખેલા પત્રપરથી જણાય છે તે નીચે પ્રમાણે છે.

રૂશિઆના લશ્કરના કદથી જાપાનને ડરવાનું કાંઇ કારણ નથી. આ રાક્ષસી દુશ્મનોની સામે લડવાને જાપાન ૫૦૦,૦૦૦ કેળવાએલા સીપાહીઓનું લશ્કર મોકલી શકે તેમ છે અને જ્યારે અડીકડીનો વખત આવે ત્યારે એકેએક જાપાની લડવૈયો બનશે. દેશભક્તિ અને રાજ્યભક્તિ એ અમને એકત્ર કરી દીધેલ છે અને પુગતની વીરવારતાઓએ અમારાપર છાપ પાડી છે. અપમાન કરતા મરણને શરણ થવું અમને વધારે પ્રીય છે. અમારી માતૃભુમીને માટે પ્રાણ અરપણ કરવા અમો તત્પર છીએ અમારો પરાજય ક્યાં થશે એથી અમે અજાણ છીએ. માણસ જાતને રૂશિઆ એ એક પ્રબળ શત્રુ છે. તે સુધારાનો સામાવડીઓ છે. તે જાપાન નહીં પણ આખી દુનિઆનો દુશ્મન છે. આખી દુનિઆ જાણે છે કે આપણે સારા હેતુ માટે લડીએ છીએ. આ મહાન ઝગડો ભભકા અને ડોળથી રહીત સાદા ન્યાય (એક તરફ) અને (બીજી તરફ) રૂપેરૂપી જવાહીરથી જડીત અન્યાય વચ્ચે ચાલે છે.

દુકાળને લીધે સરકારની રહેમીયત.

મુંબઇ ઇલાકામાં ઉતા ચોમાસાના વરસાદની તંગીને લીધે કેટલાક ભાગોમાં દુકાળ પડવાનુ વડી સરકારે જાહેર કરી દુકાળની અસરથી થતાં નુકશાનની વીગત બહાર પાડી છે તેમાં પશ્ચિમ હિંદુસ્થાનની સ્થિતિ નબળી માલમ પડી છે, અને દક્ષિણમાં તથા મધ્ય વિભાગમાં રવીનો પાક નિષ્ફળ નિવડવાની ચિંતા રખાય છે પાક ઉપરાંત પીવાના પાણીની તંગીની બુમ ઘણી પડવા માંડી છે અને ગરમીની રૂતુમા પાણીનો દુકાળ ખચીત પડવાનો ભય રહે છે.

ઇલાકાના કમનસીબ ભાગ ગુજરાત પ્રાંતની દશા એવી બેઠી છે કે દુકાળોની અસર તેને વારંવાર ભોગવવાની નિરમાણ થઇ પડી છે. ખેડા જીલ્લામાં દુકાળ જાહેર થયો છે કે જ્યાં ૨૫૦૦ માણસો સંકટ નિવારણનાં બાંધકામો ઉપર કામે લાગ્યા છે તથા ગુજરાતમાં ઘાસની તથા પાણીની બુમ પડી રહી છે. સુરત તથા ભરૂચ જીલ્લાઓમાં ઢોરોને માટે ખાસ ચારો લાવવામાં સરકારે રૂા. ૭૫૦૦૦ ની મદદ આપી છે, જે ખરચ રૂા ૧૨૫૦૦૦સુધી થનાર છે. એ ઉપરાંત ઉત્તર વિભાગમાં ખેડુતોને રાહત આપવા માટે રૂા. ૧૦,૦૦,૦૦ની રકમ ખરચાશે. અને દુકાળના સંકટ નિવારણ પાછળ રૂા ૬૫,૦૦,૦૦ની રકમ ખરચવાનો સરકારે ઠરાવ કર્યો છે ભરૂચ જીલ્લામાં મહેસુલની માફીની માગણી થાય છે. અને તે પાછળ રૂા. ૪,૭૫,૦૦૦ ની મહેસુલ માફ થવાનો સંભવ છે. સુરત જીલ્લાના કલેકટરની નવી તપાસથી ખેતીની જમીનનું મહેસુલ મોટે ભાગે મુલતવી રાખવા ઠરાવ્યું છે અને થોડાક ગામોનું માફ થયું છે. મુલતવી રાખેલુ મહેસુલ આવતાં બે વરસ આબાદ નિવડશે તો તે વસુલ લેવાની સરત રાખી છે. એ રીતે ઇલાકામા દુકાળને લીધે રૂા ૨૮૦,૦૦,૦૦ નો સરકારની મહેસુલમા ઘટાડો થશે. પાંચ વરસમાં ત્રણ ઠરાયલા દુકાળોનું સંકટ ખમવાને ખેડુતોની તાકાદ રહી? અને એવા દુકાળોમાં એ ગરીબ પ્રાણીઓને ટકી રહેવાનુ કૈવત કેટલું?

મુંબઇના ગવરનરનો કાઠીઆવાડ ખાતે પ્રવાસ.

કાઠીઆવાડ ખાતેનો અમારો ખબર પત્રી લખી જણાવે છે કે મુંબઇના નામદાર ગવરનર લૉર્ડ લેમીંગટન તા.૩ જી મારચની સવારે વઢવાણ ખાતે ખાસ ટ્રેન મારફત આવી પહોંચશે. કાઠીઆવાડ ખાતેનું તેમનું આવાગમન જાહેર હોવાથી તેમને માન આપવાને સઘળી ગોઠવણો અગાઉથી કરી રાખવામાં આવી છે. અહીંથી શરૂ થતી મોરબી રેલવેની સડક જે આજ સુધી સાંકડા માપની હતી તેને પહોળા માપની બનાવવામાં આવી છે આ સડકને ખુલી મીકવાની ક્રીયા તે નામદારના હાથથી થશે. આ ક્રિયા સંપુર્ણ થયા બાદ બાર વાગતે ખાસ ટ્રેન મારફતે રાજકોટ તરફ ઉપડશે. રાજકોટ ખાતે તે નામદારને આવતાની સાથે કાઠીઆવાડ ખાતેના જુદા જુદા ભાગોમાંથી આવેલા રાજા રજવાડા રેલવે સ્ટેશનની નજદીક ઘણા ભભકાથી બાંધવામાં આવેલા એક મોટા સમીઆનામાં આવકાર આપશે સ્ટેશન આગળની ધામધુમ ખલાસ થયા બાદ તે નામદાર મોટા સરઘસ સાથે કોઠીને બંગલે જશે. જ્યાં આગળ એક મોટા રાજ્યવરી ખાણાની ગોઠવણ કરવામાં આવી છે. તા. ૪ થી મારચના રોજ કોનોટ હોલમાં એક મોટો દરબાર ભરાશે આ વખતે ભાવનગરના ઠાકોર સાહેબને કે. સી. એસ. આઇ. નો ચાંદ આપવામાં આવશે તે નામદાર અહીં તા. આઠમી સુધી રોકાશે જે વખત દરમીયાન વારથીક સરતો, રાંદરડા તથા લાલપુરીના તળાવોનું બંધકામ જોશે રાજકુમાર કોલેજમાં એક મોટી સભા બોલાવી લાયક કુંવરોને ઇનામો આપશે રાજા રજવાડાઓને ઉતારે જઇ તેમની વળતી મુલાકાત લેશે એ મુજબ અહીં પાંચ દીવસ રોકાઇ તા. ૮મીની બપોરે ખાસ ટ્રેન મારફતે ગીરની છાવણીમાં જઇ પહોચશે અહીંના જંગલોમાં શીકાર માટે એક દીવસ ગાળી તા. ૧૦ મી એ વેરાવળ જશે. અને ત્યાંથી તેજ રાત્રે સરકારી સ્ટીમર મારફતે મુંબઇ ખાતે રવાના થશે.

ડરબનની જાલભાઇ સોરાબજી ધપસંની પેઢીના માલીક મી. રૂસ્તમજી જીવણજી ઘોરખોદ તા. ૪ થી એપરીલે ઇંડિઆ જવાને સ્ટીમર મઅસીમામાંઉપડનાર છે.

જરમન લાઇનના ડરબનના એજંટ મી. ઓસમાન આમદ થોડા માસને માટે પોતાના કુટુંબ સહીત સ્ટીમર જનરલમાં તા. ૧૫ મી એપરીલે ઇંડિઆ ઉપડી જનાર છે.

રોકડ બજાર ભાવ.

ચાવલ.		શી.	પે.		શી.	પે.
માંજા	૧ બસ્તાનું	૧૭	૦	થી	૧૮	૦
બીમડીના	,,	૨૩	૦	,,	૨૩	૬
એ. એફ. ડી. આર.		૧૪	૯	,,	૧૫	૩
એફ. ડી. આર.	,,	૧૩	૯	,,	૧૪	૦
ચીની સક્કર	,,	૧૮	૬	,,	૧૭	૦
કુડાના	,,	૧૯	૦	,,	૧૯	૬
દેશી તુવેર દાળ.		૧૪	૦	,,	૧૫	૩
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૫	૦	,,	૧૫	૬
મસુરની	,,	૧૪	૦	,,	૧૫	૦
મગની	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
અડદની	,,	૨૦	૦	,,	૨૧	૦
ચણા	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
,, દાળ	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
વટાણા	,,	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
મકાઇ	,,	૭	૦	,,	૭	૬
તેલ.						
કડવુ	૧ ગ્યાલન	૨	૮	,,	૨	૯
એરંડીનુ	,,	૨	૧	,,	૨	૨
મીઠું	,,	૨	૮	,,	૨	૯
નાળીએરનું	,,	૨	૯	,,	૨	૧૦
ખાંડ મોરીસની.						
સફેદ	,,	૨૩	૬	,,	૨૪	૬
પીળી	,,	૨૩	૬	,,	૨૪	૬
તીરકુળ નાતાલ					૧૯	૦
આટો		૯	૦	,,	૧૦	૩
મદ્રાસી સોપારી, ૧ રતલ		૦	૬	,,	૦	૯
મરચાં.		૦	૫	,,	૦	૫ાા
ઘી પેટી		૬૭	૯	,,	૭૧	૩
પારાફીન ડીવોસ.		૬	૩	,,	૬	૬
,, વાઇટ રોસ		૭	૦	,,	૭	૩
,, ,, ગ્યાલન		૧૩	૦	,,	૧૩	૩
કૉફી		૧૦	૬	,,	૧૧	૦
નાળીયેર ૧૦૦		૧૫	૦	,,	૧૬	૦

આ અઠવાડીઆમાં મળેલ લવાજમ.

મી. કરસનદાસ નારાણદાસ. ઓવરપોર્ટ.	૦	૧૨	૬
,, દામજી કરસનદાસ, વનેસર.	૦	૧૨	૬
,, મહેબજી મદરેસા, ડર્બન.	૦	૧૭	૦
,, ઇબ્રાહીમ ઓસમાન જપોન્જેટેલ.	૦	૧૨	૬
,, હુસેન ઇબ્રાહિમ, ડરબન.	૦	૧૨	૬

इंडिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. १ ली अपरेल, १९०५. नम्बर १२.

सप्ताहिक पंचांग.

इंग्रेजी—ता. १ ली अपरेलसें, ता. ७ वी अपरेल १९०५ तक.

हिंदु—फागुन वदी १२ सें चैत्र सुदी ३ सम्वत १९६१ तक.

वार.	इंग्रेजी तारीख.	हिंदी तिथि.	सूर्य उदय.	सूर्य अस्त.	त्योंहारोंकी यादी.
			क.मि.	क.मि.	
शनि.	१	१२	६ ९	५ ५२	
रवि.	२	१३	६ १०	५ ५१	
सोम.	३	१४	६ १०	५ ५०	
मंगल.	४	३०	६ ११	५ ४८	
बुध..	५	१	६ ११	५ ४७	
गुरु..	६	२	६ १२	५ ४६	
शुक्र.	७	३	६ १३	५ ४५	

इंडिया जानेवाली मैल स्टीमर.

इन्डिया-मैल स्टीमर "असर्सींगा" ता. ४ थी अपरेलको सिधी बम्बइ १६ दिनमें आपहूंचेगी.

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. १ ली अपरेल, १९०५.

नातालवासी हिंदीयों जाग्रत हो !

खूब शोचका विषय है, कि मि॰ हुन्डामलके लाइसन्सके बारेमें हमारें नातालवासीयोंने अभीतक कुछ हीलचल शरु नहि किया है. मि॰ हुन्डामलके लाइसन्स साथ सब कोइ हिंदी व्यापारीकों सम्पूर्ण सम्बन्ध रहा है. उनकों वेस्ट स्ट्रीटमें लाइसन्स न मिला, उसका कारण, उनका नाम मि॰ हुन्डामल है इससें नहि, मगर वह हिंदी है; इससें लाइसन्स न मिला. साथ साथ टौन कौन्सिलने साफ कहा है, कि एशियाटिक प्रजाकों वेस्ट स्ट्रीटमें एकदम नया लाइसन्स नहि दिया जायेंगे. मि॰ हुन्डामलकों लाइसन्स मिले वा न मिले, उसकी साथ बहुत सम्बन्ध नहि है, परन्तु जब एशियाटीक आदमीकों एकदम वेस्ट स्ट्रीटमें लाइसन्स न मिलनेका ठहराव होवे तब हिंदीयोंको जागृत होना चाहिये. क्योंकि आज मि॰ हुन्डामलकों हानि हुई, तो कल दुसरें व्यापारीकों होयेंगे. आज वेस्ट स्ट्रीटमें बन्दी हुई, तो कल दुसरें स्ट्रीटमें होयेंगे. य्हों छिपानेपर बैठ रहेंगे तो गोरे लोग समझ जायगा, कि हिंदी लोग सामने हो सकता नहि है. ऐसा विचार वह लोगके मनमें घुस गया तो फिर निकालना बडा कठिन है.

हमें ताछ ठेकर कहतें है, कि अब हमारें अग्रेसरोंको सचेत होना चाहिये. इस कार्यका अधिकार कोंग्रेसका है. इससें कोंग्रेसके तंत्रीकी पहिला फर्ज है कि मिटींग भरना चाहिये. मिटींगकी फर्ज है कि यह कार्य तुरत ही हस्थक पर लेना चाहिये.

अब क्या करना चाहिये, वह देखिये. टौन कौन्सिलके ठहराव पर अपिल करना. उसमें हार होवे तो वकीलकी इच्छानुसार आगे बढना. ऐसा न होवे तो होम गवरमेन्टकों अर्जी करना, इससें कायदामें सुधारणा होवे. परन्तु पहेली मह्त्वकी बात तो यह है कि कौन्सिलके ठहराव सामने अपिल करना चाहिये.

भाइयों ! सुस्ति छोडो और मानों कि गया समय फिर लौटेंगे नहि. वख्त गुमाने बाद पछताना वृथा है.

कलकत्तेमें पटुएकी कल—सासून जे॰ डेविस और करीमभाइ इब्राहीम दोनों बम्बइके नामी व्यापारी है और धनके मालिक है. दोनोंके अधिकारमें बम्बइमें कई रुई पेच चलते है. सुनतें है, उक्त व्यापारी कलकत्तेमें भी एक पटुएकी कल जारी करना चाहते है.

पासके कायदा.

सन् १८९७ में हिंदीयों सामने तीन कायदा पसार हुए. १. इमिग्रेशन, २. डिलर, ३. क्वॉरेन्टाइन. इसी समयपर एक चौथा कायदा नां. २८ का पसार हुए. यह कायदाके बारेमें ऐसा मनाया था, कि वह हिंदीयोंके रक्षणके लिये था. यह अंतका कायदा पसार हुआ, अब उपरके तीन कायदा सामने हमारें हिंदीयों तरफसें एक अर्जी हुई, उसमें यह कायदाके बारेमें भी कुछ इसारा हुआ कि कायदा अमलमें आनेके समय पर हिंदीयोंको सतानेका भय रहेता है. कायदेकी मतलब जाहेरमें छुटा हिंदीका रक्षण करनेकी प्रकाश किया था. जो लोग अपना खरचासें यह मुल्कमें आया है, वह भूलसें गिरमीटीयें समान पकडा न जावे. १८९७ के २८ वा कायदामें ऐसा है कि जो लोग अपना खरचासें यहां आया है, वह लोगने एक शिलिंग देकर पास लेना, कि अरजदार गिरमिटीयें नहि है, इससें पुलिस सतायेंगे नहि. आजसें अढाइ वर्षपर जब पुलिस गरीब हिंदीयोंको बहुत सताने लगी तब ऐसे बहुत कुछ लोगने शिलिंग-पास लिया था. परन्तु १९०२ में इमिग्रेशनके नां. ३० वा कायदा पसार होने बाद पास लेनेपर तकलीफ बढती रही. साथ साथ गत वर्षमें नाताल सरकार तरफसें मि॰ बर्डने मेजीस्ट्रेटको एक खानगी सरक्युलर भेजनेपर कहा कि जो आदमी पास लेनेकी अर्जी देवे, उनकी साथ 'डोमिसाइलसर्टीफिकेट' लेना और अर्जी साथ प्रोटेक्टरको भेज देना. यह सर्टीफिकेट ३० वा कायदासें मिलता, वह केवल परदेश जानेवालेंहीको मिलता है ऐसा सब कोइ मानता है. सर्टीफिकेट लेनेके लिये अढाइ शिलिंग फीस लगता है

और लिखनेके लिये वकीलको एक गिनी देना पडता है. परन्तु जिसकी पास अढाइ शिलिंगका सर्टीफिकेट होवे उनको शिलिंग-पास लेनेकी जरुरत क्या ? यह मुजब शिलिंग-पास निकामा होनेसें १८९७ के २८ वा कायदा रद्द करना चाहिये. परन्तु उसकी साथ १९०३ के ३० वा कायदासें डोमिसाइल सर्टीफिकेट जो कोइ अरजदार मंगे तब देना चाहिये, इससें पुलिस तरफसें सताया न जावे. यह बारेमें कुछ नहि होवे वहां तक जो हिंदुस्थानसें अपना खरचासें यहां आते है उनकी तकलीफ दुर न होगी.

फर्ज बजाई. हमारे केपवासी हिंदी भाइयोंको हम धन्यवाद देते है कि जो कायदा नया होनेवाला है, वह बारे में समयानुसार जागृत हुए. सरकारी गेझटसें व्यापारीके लाइसन्सका बिलकी गंभीरता अग्रेसरों समज गये. इसी कारणसें केपटौन नगरमें एक बडी सभा भरनेपर अपना विचार प्रकाश किया. कई कई ठहराव पसार करने साथ एक डेप्युटेशन एटर्नी जनरल पास भेजा और भेट भी ली. धन्य है, केपवासीयों ! तुम्हें तुम्हारी फर्ज बजाई सही ! परन्तु नाताळवासीयों घोर रहे है ! उसकी निंद कभी उड जायेगी, वह मालुम नहि !

हिंद और लार्ड कर्झन—गत फरवरीमें कलकत्तेकी कनवोकेशन सभामें लार्ड कर्झनने एक व्याख्यान दिया था. यह समय पर लार्ड कर्झन साहबसे भारतवासीयोंकी कई कई बातपर दूषण लगाया गया था. इससें बहुत लोगो नाराज हुए है. नाराज होनेपर भाषणका प्रतिवाद करना चाहते है. सुनते है, कि यह प्रतिवाद-पत्र विलायतमें पारलोमेन्टतक और महाराजा एडवर्ड पास भेजा जायेगा. इस बातपर कलकत्ता, मद्रास और बम्बइमें सभा भरनेकी खबर मिली है. भारतीय वर्त्तमानपत्रो भी यह बारेमें बडा शोर मचा रहा है.

प्रदर्शनी—बंगालके रंगपुर जिलेमें इस साल एक नई प्रदर्शनी फरवरीमें खोली है. इसमें कृषि सम्बन्धी सब प्रकारकी वस्तु है. रंगपुरवाले एक कारखानासें कई उमदा चीजें आइ है. कुछ स्त्रियोंने हाथकी बनी हुई कई कारीगरी भेजी है. यह हर्षकी बात है.

नया व्यापार—ब्रह्मदेशके तनलरिम नगरमें टीनका व्यापार शरु हुआ है. यह व्यापारसें विशेष लाभ होनेका सम्भव है. लोअर बर्म्मामें टीन होनेकी बात तो अंग्रेज व्यवसाइयोंको पहलेसें ही मालुम थी, पर टीन वहां प्रचुर है या नहि, सो अभी तक इन्हें नहि मालुम था. हालमें मरगुई स्थानके समीप यथेष्ट टीन रहनेकी बात पक्की होनेसें वहां काम होना भी शरु हो गया है.

रोकड बजार भाव.

		शी.	पे.	शी.	पे.
मांजा चावल	...	१७	०	१८	०
भीमकी ,,	...	२३	०	२३	६
एफ. एफ. डी. आर	..	१४	०	१५	३
एफ. डी. आर.	...	१३	०	१४	०
चीनी सक्कर	...	१८	६	१९	०
हुका चावल	...	१९	०	१९	६
हरका दाल	...	१४	०	१५	३
मसुरकी दाल	...	१४	०	१५	०
मुंगकी दाल	...	२२	०	२३	०
उडदकी दाल	...	२०	०	२१	०
चने	...	१७	०	१८	०
चनेकी दाल	...	१७	०	१८	०
मटर	...	१६	०	१८	०
मीलीस	...	७	६	७	६
कडवा तेल १ गेलन	.	२	८	२	९
रेडीके तेल ,,	...	२	१	२	२
मिठा तैल ,,	...	३	८	३	९
नालीयेर तैल ,,	...	२	९	२	१०
सफेद चीनी	...	२३	६	२४	६
पिली ,,	...	२३	६	२४	६
मीकल (नाताल)	...	१९	०	०	०
आटा (फ्लावर)	...	९	०	१०	३
सुपारी मद्रासी १ रतल		०	६	०	९
मीरची ,,		०	५	०	५॥
घी केस (पेटी) १	...	६७	९	७१	३
पाराफीन डीवोस १ केस		६	३	६	६
,, वाइट रोस ,,		७	०	७	३
,, ,, गेलन		१३	०	१३	३
कली	...	१०	६	११	०
मकीयर १००	...	१५	०	१६	०

साउथ आफ्रिकाके एक खेतीकारका इतिहास.

स्टीनबर्गमें कलेजापर बजाया काम.

केपकोलोनीके स्टीनबर्ग जिलेमें एक खेतीकारके इतिहासमें एक बात देखी जाती है. इस बातके नायकगण यहांके ज्ञानविज्ञानवाले खेतीकार मि॰ एच. एस. क्रुगर है. उन्हें कलेजाके और कोयतोंके दर्दमें दो बरस दुःखी स्थितीमें पसार किया था. अंतमें डा. विल्यम्सकी गुलाबी गोलीसें आराम पाया. एक आदमीसें उनकी भेट हुई, साथ साथ मि॰ क्रुगरने कहा कि "रात्रीको निंद नहि आती थी और कुछ अवाज होनेसें चमक जाता था. मेरी तबीयत दिन परदिन खराब होती रही. जो गुलाबी गोलीका उपयोग न करता तो सख्त बिमार हो जाता था. हर्षकी बात है कि यह गोलीसें मेंने आराम पाया. गोलीने कौवतवान और जुस्सादार बनाया. गोली खानेके पहिला मेरी पाचन शक्ति मंद हो गई, बिना खोराकसें दुर्बल और अशक्त बन रहा. मेरी जान मुजब इस कमताकत आस्ते आस्ते दुर होवेंगे, परन्तु ऐसा न हुआ और दिन पर दिन विशेष खराब होती रही. ऐसी स्थितीमें जब मैं आ पहुंचा तब एक पुस्तक मिला. उसमें गुलाबी गोलीसें बहुत दर्दी आराम पाया है ऐसी बात पढनेमें आइ. एक दर्दीका मेरा हाल जैसा लिखा था. इससें मैं यह गोली खाने जारी किया. कुछ बोटलका उपयोग करनेपर मेरेको मालुम हुआ कि मैं कौवतवान बन रहाहुं. कलेजाके दर्द नाबुद होने लगा, निंद आने लगी और खानेपर इच्छा होनेसें खोराक खाने लगा. दवाइ जारी रखनेसें एकदम आराम हुआ. दो बरस आगे जैसा था इससें अधिक कौवत वान गोलीसें अब बन रहाहुं."

डाक्तर विल्यम्सकी पिंक पिल्सें इस दर्द नाबुद होता है और रुन्धिवा, साएटीका, एनीमिया, अजीर्ण विकार, पित, कलेजाके दर्द, मुत्राशयके दर्द, तथा औरतो और लडकीयोंका दर्द इस गोलीसें नाश होता है. यह गोली दक्षिण आफ्रिकामें बोटलसें बिकती होती है, उसकी साथ इंग्लिश और अन्य भाषामें अनुपान लिखा है. उपरकी लेबल केवल इंग्लिश भाषामें छपी है. इस बोटल २ शिलींग ३ पेनीकी १ तथा १७ शिलींग ९ पेनीकी ६ बोटल मिलती है. यह गोली मिलनेमें मुश्कील होवे तो केपटौनमें डा. विल्यम्स मेडिसीन कम्पनीको पि. औ. बोक्स ६०४ के ठीकानापर लिखनेसें और पैसे भेजनेसें तुरत भेजा जावेगी. P.1

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

வாராந்தரப்பத்திரிகை

நெட்டால் பீனிக்ஸ். 1905ஆம் ஏப்ரல்மீ 1உ. சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

குரோதி வருஷம் பங்குனி மாதம்.

கிழமை.	தேதி.	திதி.	நட்சத்திரம்.	யோகம்.
ஞாயிறு.	21	[illegible]	[illegible]	[illegible]
திங்கள்.	22	[illegible]	[illegible]	[illegible]
செவ்வாய்.	23	[illegible]	[illegible]	[illegible]
புதன்.	24	[illegible]	[illegible]	[illegible]
வியாழன்.	25	[illegible]	[illegible]	[illegible]
வெள்ளி.	26	[illegible]	[illegible]	[illegible]
சனி.	27	[illegible]	[illegible]	[illegible]

மார்க்கட் விலை.

	முதல்	வரை
மாஞ்சா அரிசி.	17/-	18
பீம்டி அரிசி.	1-3/-	1-3-6
புழுங்கலரிசி.	14	15 3
பருப்பு.	14/0	15/-3
மைசூர் பருப்பு	14	15/-
சோளம்.	7/-	7/6
நல்லெண்ணெய்.	2/8	2/9
கடலெண்ணெய்.	2/7	2/8
தேங்காயெண்ணெய்.	2/9	2/10½
நெட்டால் சர்க்கரை	1-3-0	1-4-6
சிவப்பு ,,	1-3-0	1-3-0
ஜிரிகை ,,		19/
கோதுமை மாவு	9/-	10/3
பாக்கு	6 பென்ஸ்,	9 பெ
மிளகு	5 ,,	5½ ,,
நெய்	3-7-0	3-11-3
பெர்பின் மண்ணெண்ணெய் கேஸ் 6/3		6/6
ஷை வயட் ரோஸ் 7/		7/3

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கையொப்பக்காரர்கள் சென்ற வருஷத்திற்குச்சேர வேண்டிய கையொப்பத்தொகையும் நிகழும் வருஷத்தின் தொகையும் தாமதிக்காமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாய்க்கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

கையொப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை வாரந்தோறும் கிடைக்காமலி

இந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத்தெரியப்படுத்தும்படிக் கேட்டுக்கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியா மெயில்.

நெட்டால் டைரக்ட் லைன்

அங்கலிங்கா ஏப்ரல்மீ 4உ புறப்பட்டு நேரே 16 நாளில் பம்பாய்ப் போகும். கப்பல்கேழ்வு 1 கல்லணி.

பிரிட்டிஷ் இந்தியாலைன். ஒருமரக்கலம் ஏப்ரல்மீ 21உ இங்கிருந்து புறப்பட்டு நேராய் பம்பாய்க்குப்போகும். ஏஜண்டு டன், அல்கோ, அமார்வியல் ரோட், டர்பன். மி. டாடா அப்கிஸா இந்தியாசிஞ்சரின் ஏஜண்டு.

ஜெர்மன் சவுத்ஆப்பிரிக்கா லைனர். பண்டஸ்ராத் என்னும் மரக்கலம் ஏப்ரல்மீ 5உ யும், ஜெனரல் என்னும் மரக்கலம் 15உ யும் புறப்பட்டு நேரே பம்பாய்ப்போகும்.

இந்தியா—ஆப்பிரிக்கா லைனர்.

எஸ். எஸ். பிர்சாபூர் என்னுமரக்கலம் ஏப்ரல்மீ 20உ கல்கத்தாவிலிருந்து சரக்கு ஏற்றிக்கொண்டு நெட்டாலுக்குப் புறப்படும்.

ஏஜண்டு டெடவால் அண்டுகோ. டர்பன். அல்லது கிராம் அண்டுகோ. கல்கத்தா.

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

பீனிக்ஸ்நெட்டால்,

சனிக்கிழமை.

1905ஆம் ஏப்ரல்மீ 1உ.

"எட் உவால்ஸ்"

சில உணர்ச்சியுள்ள வார்த்தை.

இம்மாதம் ஜொஹான்னஸ்பர்க்கை டைம்பார்க்பாண்டினில் புதிதாக ஒரு பேயர் ஜெனரல் மீட்டிங் கூடியது. அதில் ஜெனரல் ஸ்மட்ஸ், அமெரிக்கா யூனைடெட் ஸ்டேட்டைப்போல் தங்களுடைய தேசத்தையும் கொண்டுவர ப்ரயத்தனப்பட வேண்டுமென்று சொன்னார்.

ஜெனரல் டிலாரே அடுத்தநாள் ரண்டன்பார்க்கில் பேசினதாவது: ஜெர்மன் சவுத்ஆப்பிரிக்காவுக்கு போயர்கள் பலவந்தமாய் வலசை போகிறது இடைஞ்சலைப்பண்ணினது. அது மற்றொரு கொடியினிழ் முக்கியமாகப் புதிய சங்கடங்களைக்கொண்டுவருகிறது. ஜெர்மனியா ளிலிருந்து எதிர்பார்க்கக்கூடிய ஒரு திருஷ்டாந்தம்போல் டமாராலாண்டில் சில சங்கதிகள் உதாரணங்காட்டியது. ஆகையால் அவர் திரான்ஸ்வாலர்களுக்கு பத்ததலான சிலபுத்திமதிகளைச்சொன்னார்.

மிர். ஸ்மட்ஸ், இப்பொழுதுமுள்ளதாராமாயிருக்கிற இங்கிலீஷ்பாஷை ஒரு நல்ல கல்வியென்றும், இத்தேசத்தினருக்கு ஏற்ற அதிகைப்புகட்டுகிறதென்றும், இதனால் இத்தேசத்தார் நல்லொழுக்கிற்குவருவார்களென்றும் பரிந்துபேசினர்.

எட் உவால்ஸ்ஸின் கிளை: எக்ஸ் ரிவருக்கும் ஹைடெல்பர்க்கும் வாட்சிக்சம் தொடுக்கப்பட்டிருக்கிறது.

ருஷிய ஜப்பான் யுத்தம்.

ஓயாமா சம்பாஷித்தார்.

சென்ற ஞாயிற்றுக்கிழமை, மார்ஷல் ஓயாமா போர்க்களத்தில் வந்ததுமுதல் இதுதான் முதலாவது சம்பாஷணை "நான் ஒருபோர்சேவகன், இராஜாங்க முறைமை தெரிந்தவனல்லன். அமெரிக்கை என்ற வார்த்தை வாஸ்தவந்தான், ஜப்பானிய கவர்மெண்டு காலம்வந்தபோது அமெரிக்கைக்கு வரும். நான் ருஷியர்களுக்கு, ஒரு கோல்ஜனைப்போல் உயர்ந்த கன்யத்தை உடைத்தாயிருக்கிறேன், இரு ஆபீஸர்களும் மனிதர்களும் ந

க்களுக்குள் தைரியத்தையும், சக்தியையும் காண்பித்து யுத்தஞ்செய்கிறார்கள். சைனு ஜப்பான் சண்டையில் நானொரு சைன்யத்தை நடத்தினேன். ஒன்றரை பகுப்பு சேனையால் போர்ட்டார்தரைப் பிடித்தேன். நாங்கள் இந்த நகரத்தை இருதுமணிநேரத்தில் எடுத்துக்கொண்டோம். இக்காலத்தில் ருஷிய சின பட்டாளங்களுக்கிடையில் ஒரு ஆச்சரியமான வித்தியாசத்தைக் காண்பிக்கிறது. எங்கள் சேனையிலுள்ள ஆபீசர்களும் சோல்ஜர்களும் தங்கள் கடமைகளை சரியாக நடத்திவந்தார்கள். நான் பதினாறு வருஷங்களாக யுத்தமந்திரியாக இருந்திருக்கிறேன். நான் ஜப்பானிய சேனைகளை சேர்ப்பதிலேயே கவலையெடுத்திருந்தேன். முன்னாளில் சேனையாட்கள் அந்தந்த இனத்தினின்னும் சேர்க்கப்பட்டார்கள், ஆனால் இக்காலத்திலோ எல்லா பகுப்புகளினின்னும் எடுத்துக்கொள்ளப்படுகின்றது. ஜெயம் அபஜெயமென்பது யுத்தகளத்தில் வீரர்களுடைய சாமர்த்தியத்தினால்தான் உண்மைப்படுத்தப்படும்."

பாரிஸில் ருஷியர் கடன்.

பாரிஸ் நகரத்திலுள்ள பாங்கிக்காரர்கள் ருஷியர்களுக்கு யுத்தத்திற்குப்போதுமான பணம் கடன்கொடுப்பதாக மறுபடியும் வாக்குசகாயம் செய்திருக்கிறார்கள்.

டக்குஆஷி சமாச்சாரம். ஜப்பானியர் புதியகடன். ஒருவருஷம் ஆறுமாதம்வரை விடாமல் யுத்தஞ்செய்வதற்கான பணம் வசூலிக்கப்பட்டதாகத்தெரிகிறது. அதற்குள் யுத்தம் ஒருவிதமாய் முடிவுக்குவரும்.

ருஷிய சேனைகள் அர்பினுகருப்பின்புறமாகப் போகும்படியான ஏற்பாடு செய்யப்பட்டிருக்கின்றது. ஆமூர் நிவருக்குச்சமீபத்திலுள்ள ருஷியசேனைக்குச் சேதம் நேரிட்டாலும் நேரிடும். ஏனெனில் ஜப்பானியரின் ஒரு பகுப்பார் கிட்டியர் என்னுமிடத்திற்கு எதிர்முகமாய் வடமேற்குபாகத்திலும், மற்றொருபகுப்பார் கிலாடிவாஸ்டாக்கிற்கு எதிரேயும் போகிறார்கள்.

கன்ட்ருஷிக்கிலுள்ள பிற்காவற்படைஞர் தெரிவிக்கிறார்: ருஷியர்கள் தங்கள் கிலியான ஆள்பத்திரிகளை செப்பிரியாவுக்கு எதிரே அனுப்புகிறார்கள்.

ஜெனரல் குரோக்கி கொரியாவுக்கு வடக்குபக்கம் ஜென்சனுக்கு சைன்யத்தை எடுத்துக்கொண்டு கிலாடிவாஸ்டாக் வடகிழக்கு பக்கமாய் போகிறார்.

டொக்கியோ சமாச்சாரம்: ஜப்பானிய வீரர்கள் ரெயில்வே பாதை இருபக்கத்திலும் ஏராளமாய்ப்போகிறார்கள். வண்டிகள் முக்டனுக்கு வடக்கே 100 மைல்தூரத்தில் தயாராயிருக்கின்றது. எல்லா ஜில்லாக்களிலுமிருந்து ருஷியர்கள் சுத்தமாகத்துரத்தப்பட்டார்கள்.

ருஷியர்கள் அலங்கோவுக்கு எதிரேயுள்ள இங்கிங்கிலிருந்து நீக்கப்பட்டு ரெயில்வேயைவடக்கிலும் கிழக்கிலும் 90 மைலுக்கப்பாலிருக்கிறார்கள்.

சென்ற சனிக்கிழமை பால்டிக் போர்க்கப்பற்கூட்டம் புறப்பட்டிருக்கின்றது.

மூன்றாவது போர்க்கப்பற்கூட்டம் சுயேஸ்கானலைவிட்டு செல்லுகிறது.

வடகுரு போர்னியோ, சென்ட்கான் சமாச்சாரம்: ஜப்பானிய, காசாகி, கிட்டோஸ், அமெரிக்காமாரு, யாமாட்டோமாரு என்னும் காவற்கப்பல்கள் லாபான் என்னுமிடத்தில் வந்திருக்கின்றன. அவை கொஞ்சதினத்தில் அங்கிருந்து புறப்படும். சண்டைக்கப்பல்களுக்கு கமேண்டர் வைஸ் அட்மிரல்.

கடிதம்.

ஜொஹானஸ்பர்க்.

இவ்வூரில் நடந்த இரண்டொருமாதம் வெயில் காய்ந்துகொண்டிருந்தது, திடீரென்று மந்தாரம்போட்டுக்கொண்டு பகல்வேளைகளில், சிறு தூறல் தூறுகிறது, இரவில் சிறிது குளிர்ந்துவருகின்றது. மற்றபடி விசேஷமொன்றுமில்லை, ஆனால் நான் முக்கியமாய் ஒரு நன்றியைமாத்திரம் மறக்கக்கூடாது. அதாவது: "இந்தியன் ஒப்பீனியன்" பத்திராதிபர் கனம் மதஞ்சீர் அவர்கள், தன் மனைவி இறந்ததின்பொருட்டு இந்தியா சென்றிருப்பவர், தனது விசனத்தைக்கருதாமல், சிரமத்தைப் பெரிதுபாராட்டாமல் கொஞ்சகாலத்திற்குமுன், பம்பாயில் நடந்த காங்கிரஸ் மகாஜனசபையில், சர்மெஹதாக்கொண்டு தென்னாப்பிரிக்கா நமது இந்தியர்களின்பொருட்டு, வெள்ளையர்கள் செய்துவரும் கொடுந்தன்மையையும், வெள்ளையர்களுக்குண்டான சுதந்தரம் இந்தியர்களுக்கும் கொடுக்கவேண்டுமென்றும் தர்க்கித்தார். கனம் மதஞ்சீர் அவர்கள் நமது இந்தியஜனங்களுக்குவேண்டிய சௌகரியங்களைச் சலியாது செய்துகொண்டேவருவதைப்பற்றிப் புகழுகிறோம். இவ்விதம் ஒவ்வொருவரும் கனம் மதஞ்சீர் அவர்களைப்போல் பிரயாசை எடுத்துக்கொள்ளும்பக்ஷத்தில், நாம் முன்னுக்குவரலாமென்பது திண்ணம். சென்ற நாலைந்துவாரத்திற்குமுன் ஜொஹானஸ்பர்க் காம்ப் என்ற இடத்தில் இந்தியர்களுக்குள் ஜாதிவித்தியாசமென்றுதோன்றி, நோட்டீஸ் ஒட்டப்பட்டிருந்தது. அதன் சிந்தனையாவது: வெள்ளையர், க்ஷத்திரியர் என்னும் ஜாதியார்கள், பிராமணர்களுக்கு இரண்டாவதென்றும், மற்ற ஜாதியாரின் தன்மை நீசர்களுக்குப் போகக்கூடாதென்றும், வசிமுதலானதும் எப்பதேதி வள்ளியர் சர்க்கமென்று கஷ்டிபடிவருவதைக் கண்ணுற்று இதை எழுதினேன்.

அதாவது: ஐயா யான் சிறியன் ஆயினும் என் சொற்பறிவில் கல்வியில் தேர்ந்த மஹான்கள் யாவர்க்கும் ஒற்றுமையென்பது நன்மைக்காக எப்படியேனும் அனேககால் நனுமதிக்கப்படுமென்பது திண்ணம். ஆகவே, இதோர் கவியுரைத்து க்ஷமிக்கவும்.

கற்பகத்தருவை சார்ந்த காகமும்
மற்றுமொண்ணும்
விற்பனவிவேகமுள்ள வேந்தரை
சார்ந்தோர் வாழ்வர்
இப்புவி தனிலென்று மிலவு
கார்ந்திடுக்கிளிபோல்
அற்பரை சேர்ந்தோர் வாழ்வு.

என்றபடியாய் டிவள்ளியர் சங்கத்தில் தக்க புத்திகற்பிப்பவர் இல்லாமையால் தாலியறுத்த வீட்டில் தலைகுந்தலை பெரியதனமென்பதற்கிணங்க [illegible] சேர்ந்த சில மேதாவிகளால் வீண்சண்டை இருகக்ஷியாகச்செய்துகொண்டும், புராணங்களில் பாருங்கள் எங்கள் ஜாதியின் ஆட்டத்வத என்றும், ஆதிகாலத்தில் இராமரிடத்தில் சேர்ந்த அனேகட்டின [illegible]

னும் கசக்கிக்கூப்பிட்டு இப்போ எங்கள் ஜாதியின் ஆக்கினைப்படி உயிரையும் கொட்டாப்புளியையும் எடுத்து அண்டத்தைக்கிழித்து அங்கங்கு துளைசெய்து மழைபொழியச்செய்து பூமியைக்கூழாகக் கரைத்து இடமர வ பிரமாகிய சூரியசக்கிராயின வைரகா யாக்கி சாப்பிட்டு எப்படிப்பட்ட பண்டாரிகளின் சக்தியும் மற்றஜாதியார்கள் தெரியாமல் குறிக்கிறார்களென்று சொல்லுகிறார்கள். அந்த சங்கத்தில் சேர்ந்தவர்கள் கடையோர, சொல்லுவார் வார்த்தைகேட்டுத் தோழமை செய்வார் புல்லர், நல்லவர் விசாரியாமல் செய்வதோ சகிசொற்கேட்டல், வல்லியம்பசுவுங்கூடி மாண்டதோர் கதையைப்போல். புல்லியர் சொல் கேட்பவர் கெடுவது நிச்சயம். என்பதற்கிணங்க என் கஷ்டநஷ்டம் யாவும் பாழாயிற்று. இக்காலங்களில் சமது இந்தியர்கள் குடியேறின கான்தொட்டு, இந்தவையில் ஜாதியின் வேற்றுமையில்லாமல், ஒற்றுமையாய் பொருள்சம்பாதித்து ஜென்மதேசஞ் செல்வது வழக்கமாயிருக்கும், அந்த சங்கத்திற்பேர் இஷ்டம் போல் நடக்குமென்று சில மேதாவிகளுக்கு இப்போதுதான் அவர்கள் காதுக்கும் கைக்கும் வாய்க்கும் வறுமை வேண்டியதென்று வார் தயிர் அன் கம்பெனிக்கு எழுதி மோர்லேயை அழைப்பிக்க யோசிக்கிறார்கள். சக்கர்தார் செய்கிற அமளியினால் பெண்டிர்கள் வாயில்போட்டுக்கொள்வதே என "இந்தியன் ஒப்பினியன்" வாயிலாகத் தெரிவித்தேன். இன்னமும் என் கருத்து நோக்கம் யாவும் விவரித்து எழுத பத்திரிகை இடந்தராததாகையால் சுருக்கமாய்ச்சொல்லிய இதைக்கொண்டு யாவுந்தெரிந்துகொள்ளலாம்.

ஓர் சுதேசி.

சமாச்சாரத்திரட்டு.

சென்ற 27உ சுட்டுகல்கள் ஸ்டீமர் நிறைய பதினாயிரம் குதிரைகளை ஆஸ்திரேலியாவிலிருந்து ஏற்றிக்கொண்டு ஆல்காந்துறைமுகத்திற்குப் போக இருக்கிறது. முதலாவது ஸ்டீமர் இரண்டொரு தினத்தில் ஆஸ்திரேலியாவிலிருந்து புறப்படும்.

—x—

சென்ற திங்கட்கிழமை உவார்சாவில் போலீஸ் தலைவர் வண்டியில் போகும்போது, வண்டியின்பேரில் வெடிகுண்டுகள் வந்து விழுந்து போலீஸ் தலைவர் காயமடைந்தார்.

சட்லேஜ் மகாராஜாவும் அவர் மனைவி மகாராணியும் ஏப்ரில் மாதத்தில் கோப்பனுகன் என்னுமிடத்திற்குப் போக இருக்கிறார்கள்.

—x—

இங்கிலாந்திலிருந்து அவுஸ்திரேலியாவுக்குப்போகும் கடிதங்களுக்கு 1 பென்னி ஸ்டாம்பு தேவை, அவுஸ்திரேலியாவிலிருந்து இங்கிலாந்திற்குப்போகும் கடிதங்களுக்கு 2 பென்னி ஸ்டாம்புதேவையென்று ஏற்பாடாகியிருக்கிறது.

—x—

மஷோனுலாண்டில் ஓர் அந்தி பக்ஷிகுரு புலவாயின் ஒருபாகத்தில் உலாவுகையில் ஒருமூலையாக்க டக்தார், அங்கு மூன்று சிங்கங்களை சந்தித்தார். அவர் பின்வாங்கினரா? இல்லை, உடனே கீழே உட்கார்ந்து கடவுளை 10 தரம் ஜெபித்தார். சிங்கங்களுக்கு வாயிலங் கதுபோல் கர்ச்சித்துக்கொண்டு பறந்தோடிவிட்டன. பிறகு அந்த குரு மைக்கான் புத்தகத்தை உவெஸ்ட்மினிஸ்டர் ஆலயத்தில் வந்து சொன்னார். அப்போது மஷோனுலாண்டிலுள்ள அவருடைய பழக்கங்கள் புன்சிரிப்புக்கொண்டார்கள்.

—x—

சென்ற சனிக்கிழமை ருஷிய சண்டைக்கப்பல்கள் இந்துமகாசமுத்திரத்தில் வந்ததாகவும், பினங்குக்கு 800 அல்லது 900 மைலுக்கு அப்பால் கப்பல்களில் ருஷியர்களைக்கண்டதாகவும் தெரிகிறது.

—x—

சென்ற சனிக்கிழமை செவாஸில் வேலையாட்கள் ஒரே கும்பலாய் நின்றுவிட்டார்கள். இரண்டாயிரம்பேர் வேலைசெய்யக்கூடிய ஆல்பூர்த்தும் யந்திரங்களைக்கெடுத்துவிட்டார்கள். அநேகம்பேர் வேலைசெய்யக்கூடிய மற்றொரு இயந்திரமும் சேதப்பட்டது.

—x—

சென்ற 27உ செண்ட்பீட்டர்ஸ்பர்க்கில் ருஷியமந்திரிகள், யுத்தத்தை நிறுத்தி சமாதானமாகப் போவதற்கு ஒத்துக்கொண்டதாக ருஷிய சக்ரவர்த்திக்கு சங்கதி எட்டியிருக்கிறது.

—x—

சென்ற சனிக்கிழமை உவார்சாவில் போலீசார் மூன்று அனர்க்கிஸ்ட் சர்க்காரிகளை வெடிகுண்டுகளைக் கண்டுபிடித்திருக்கிறார்கள். வைத்தவர்களில் சிலர் அகப்பட்டிருக்கிறார்கள்.

—x—

லண்டன் மார்ச் 25உ: ஸ்பெயின் தேசத்து அரசர் அல்பான்ஸோவுக்கும், காஞட் இங்கிலீஷ் இளவரசி பேட்ரிஸியாவுக்கும் மணமுடிப்பதற்காக முன்னெச்சரிக்கை செய்யப்பட்டிருக்கின்றது.

—x—

பாரிஸ்நகரவீதிகளில் மனிதரைப் போன்ற சில உருவங்கள் அமைக்கப்பட்டிருக்கின்றனவாம். வியாதியுடையவர் அவ்வுருவங்களினிடம் சென்று, தங்கள் உடம்பில் எந்த வியாதியிருக்கின்றதோ அவ்விடத்தை அவ்வுருவத்தில் தீண்டினால், நோய்க்கேற்ற மருந்து எழுதப்பட்ட ஒருதுண்டு கடிதம் வெளிப்படுமாம், அதைக்கொண்டு மருந்துக்கடைக்குப்போய் தெரிந்து பெற்றுக்கொள்வார்களாம். இது நிஜமானால் வைத்தியர்கள் தேவையில்லை.

காட்டுவர்த்தமானம்.

கேப்டவுன் மார்ச் 24உ: ஈஸ்ட் லண்டனில் ஒரு ஐரோப்பியனுக்கு பிளேக்வியாதிகண்டதாகத்தெரியவருகிறது.

* * *

சென்ற சனிக்கிழமை ஜொஹானஸ்பர்க்கில் சீன கூலிகளின் மொத்தத்தொகையைப் பார்த்ததில் மார்ச்மாதம் 20உவரை மடிந்தவர்கள் போக பாக்கி 34,315 பேர்களிருப்பதாகத்தெரிகிறது.

* * *

சென்ற வெள்ளிக்கிழமை ஜொஹானஸ்பர்க் சுரங்கங்களிலிருந்து 11 சீனர்கள் தப்பியோடி, எதிர்ப்பட்டவரை பிடிபட்டார்கள். அதேநாள், 30 சீனர்கள் கும்பலாய் தப்பியோடினார்கள். சிலபேர் அகப்பட்டார்கள். பாக்கிபேர்வழிகளுக்காகப் போலீசார் சுற்றுகிறார்கள்.

* * *

சென்ற சனிக்கிழமை ஒரு ஐரோப்பியன் ரிக்ஷா இழுத்தவனை அடித்த குற்றத்தினால் மாஜிஸ்டிரேட்டால் இரண்டுபவுன் அபராதம் இல்லாது இரண்டுவாரம் கடுங்காவலிலிருக்கும்படியாக விதிக்கப்பட்டான்.

சென்ற சனிக்கிழமை உவார்

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams, Curry Powder, Chutneys, Cayenne Pepper, White and Black Pepper, Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.
Box 63, Durban.

SAYED BROS.,

GENERAL DEALERS.

All kinds of
GROCERIES and PROVISIONS.

488 West Street,
Box 570. Durban.

S. D. BOBERT,

General Importer. Wholesale and Retail Merchant.

Cheapest House in the Market Square.

BRANCHES AT
LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay

Retail and Wholesale Merchant,
Market Square, P.O. Box 55,
POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother

Direct Importer & General Merchant,
POTCHEFSTROOM, Trans.
P.O. Box 100, Tel. Ad: "Soomra."

D. I. Varyava,

GENERAL MERCHANT,
King Edward Street, P. O. Box 100,
POTCHEFSTROOM.

Amod Mamoojee Patel,

GENERAL MERCHANT,
S.A.C. Cantonment, P.O. Box 53,
POTCHEFSTROOM,
Tel. Ad: "Mamoojee." Transvaal.

AYOB MOHAMED,

General Merchant & Direct Importer,
MARKET SQUARE,
PIETERSBURG.
Box 184. Tel. Add.: "AYOB."

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

**Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.**

80 ALBERT St.,

DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 482.
P.O. Box 914.

H. LANGLEBEN,

Wholesale Clothier & Manufacturer,
327 Pine Street, Durban.

IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.
Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.
Tel. Add.: "Lenax." P.O. Box 1??, Durban.

એચ. લેંગ્લીબન.

જથાબંધ કપડાં રાખેનાર તેમજ બનાવનાર,
કાફરીવાસ્તે નવાં કપડાં મગાવનાર,
ઈંગ્લીશ સેકન્ડહેન્ડ કપડાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં
મંગાવનાર.
૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

PARSI MANCHERJI,

MERCHANT & IMPORTER.

Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.

Telegrams: "MANCHERJEE,"
P.O. Box 1???, CAPE TOWN.

दरियाइ मुसाफरोंको खुश खबर.

हम तरह तरहका पक्षी और प्राणी, जैसे कि कौआ, मोर, कैल, पक्षी, कबुतर, पोपट, पतंगीयें, सुवर्ण मच्छी, बन्दर, इत्यादी खरीदतें है. हिंदुस्थानसें आनेवालें जो ऐसे प्राणी लातें है उनको अच्छा दाम मिलता है.

स्कोटवेकफर्ड,
वेस्ट स्ट्रीट, डर्बन.

THE DURBAN UNDERTAKERS

FRERE ROAD,
Off Clark Road, Berea.

Telephone 884.
Telegraphic Address: "Undertaker."

ABDOOL GAFFOOR & Co.,

Arabian and General Merchants and Drapers,
125 Commercial Road, Maritzburg.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Skirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

FOR

Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO
VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT.

FOR SUITS TO MEASURE

GO TO

Makanjee Bros.,

OUTFITTERS,
152, Grey Street.

HASSIM JOOMA,

GENERAL MERCHANT,
Head Office—370 Pine Street.
Branch—Leribe, Basutoland.

HOUSES TO LET.

P. V. SANGHAVEE,

GENERAL MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.
Cheapest House for Foodstuffs.
INDIAN CAPS, DHOTIS, &c.
171 GREY STREET, DURBAN.

A. LATIEF,

General Dealer, - - - - - Outfitter and Draper,

BARBERTON,
TRANSVAAL.

P.O. Box 84.
TEL. ADDRESS: "LATIEF."

MAHOMED ENUS,

INTERPRETER,
22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.
મહમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ. કેપ ટાઉન.

HOSSEN EBRAHIM,

GENERAL DEALER,
1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER.
And 25 Duke Street, WOODSTOCK.

Goods Supplied on Commission.

P.O. BOX 441. ઇ૦ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર, Tel. Address 'ABOOBAKER'

તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નં૦ ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing,	Skirts,	Bibs,
Blouses,	Underskirts,	Bonnets,
Night-gowns,	Children's Fancy Goods,	Bootees,
Combinations		Hats,
Chemises,	Frocks,	Wool Shawls,

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

ADAM H. G. MAHOMED,

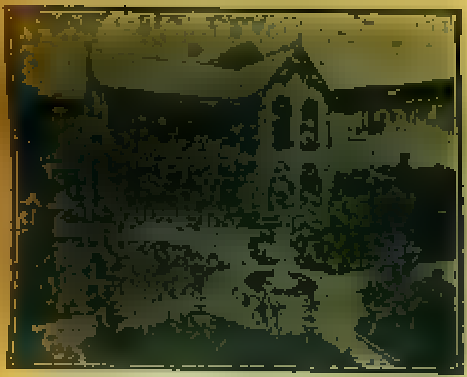

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET CAPE TOWN.

Telegrams: "ADAMGOOL," CAPETOWN.

A. Chetty, Central Fruit Depot,

FLORIST AND FRUITERER.

Importer and Exporter of Colonial and Foreign Fruits and Flowers. Choicest Fruits packed for export. Wedding Bouquets, Sprays, and Wreaths made up on the shortest notice.

CIGARS. CIGARETTES. CONFECTIONERY.

Heynes Mathews' Buildings, (corner of Adderley and Longmarket Streets)

CAPE TOWN.

Telegrams: "Chetty," Cape Town.

ஏ. செட்டி வெளிதேசவியாபாரி.

இவரிடத்தில் பலவிதமான புஷ்பங்களும் கனிகளும் இருக்கின்றன, ஊ ரிக்கும் வெளியூருக்கும் ஏற்றுமதி இறக்குமதி செய்கிறார், வெளியூருக்கு பழமனுப்புகிறார்; தவிர கல்யாண புஷ்பச்செண்டுகளும், மாலைகளும், சட் டைமேலணியும் புஷ்பமொட்டுகளும் அவரிடமிருக்கின்றன. இன்னும் சு ருட்டு, சிகரெட்டு, மிட்டாய்வகைகளுமிருக்கின்றன.

ஹெய்ன்ஸ், மெத்யூஸ் பில்டிங்ஸ், கார்னர் ஆப் அடர்லே லங்மார்க்கெட் வீதி கேப்டவுன்.

"டெலிகிராம்" செட்டி, கேப்டவுன்.

TO LET.

PLOTS OF LAND

FOR CULTIVATION

APPLY—

International Printing Press,

PHŒNIX.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS:

G. E. HANDS, Resident; J. GARLICK, Cape Town.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગારલીક, કેપટાઉન.

સર્વે જાતનો માલ.

સઘળી રકમનુ કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, વાસણો, શાલો, જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ૦ કરમનની કંપની સાથે ઘણા વખતથી વેપાર કરેલો છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલો છે, તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

સી. દાદા ઓસમાન.

" ઉમર હાજી અબુબકર ઝવેરી.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars,

MANUFACTURED BY THE

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

113, STATION ROAD, BRICKFIELD.

P.O. Box 2937. JOHANNESBURG.

PROPRIETOR—P. B. DORABJEE.

Special Quotations for the Wholesale Trade.

—A TRIAL SOLICITED—

Sample Cigars sent Post Free on application.

ક ખ ગ ઘ ઙ ચ સ્કુલ A B C D E F G

ગુજરાત અને કાઠીયાવાડનાં ગૃહસ્થોને પોતાના બાળકોને ઈંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભણાવવા સારૂ આ સ્કુલમાં મોકલવાને વિનંતિ કરવામાં આવે છે. આ સ્કુલ તા. ૧૧મી જુન ૧૯૦૪ થી સ્થપાઈ છે. માસીક ફી ૧૦ શી.

૧૫૬ કવીન સ્ટ્રીટ. એમ. એલ. પટેલ.

ડરબન. (હેડ) એસ. અને એમ. એલ. પટેલ.

Manager's Notice.

The International Printing Press has been removed to Phœnix. The Management beg to advise their clients and advertisers in Indian Opinion that the Durban Office for receiving printing orders, subscriptions to Indian Opinion, &c., will still be at 113 Grey Street. All postal communications and monetary transactions should be addressed: The International Printing Press, Phœnix, Natal, to whom, also all cheques should be made payable. Commission should be added to the amount of all cheques other than Durban.

P.O. Box 365. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co., *Wholesale Merchants,*

467 SMITH STREET, DURBAN.

કેન્સી કાપડના ખાસ વેપારી. છેલ્લામાં છેલ્લી નવી તરેહનોમાલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "હુસકવારના સોઇંગ મશીન" ના નાતાલ ત્રાંસવાલ અને ઓરેંજ રીવર કોલોની માટેના ખાસ આડતીઆ. "જનરલ સોફ્ટ ગુડસ" અને કારીગરનો માલ વગેરે વગેરે બધનો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવેછે.

सर्वजनीक हिंदुयोंसे निवेदन है कि ता. १२ अपरेल सन् १९०५ को श्री ठाकुरद्वारा अमगेनीमें श्री विष्णुका स्थापना किया जावैगा और ता. १४ अपरेलको श्री रामचंद्रजीका जन्मोत्स्व यथा रीतीसे मनाया जावैगा (याने चैत्र रामनौमी). इससे आप लोगोंसे प्रार्थना है कि इस पत्र पाते ही सब हित मित्र समेत इस मंगल समैका निमंत्रण किजीये और सहकुटुम्ब समेत इस शुभ अवसरपर उपस्थित होना चाहिये.

आशा है, आप सदाकी तरह हिंदुधर्मकी रक्षाकर उतसवमे एकत्र होकर शुशोभीत होंगे.

ट्रस्टीस.

लक्षमण पांडे,	रामलगन पंडित,	सभापती और सभागणकी अज्ञासे,
पाटनदिन पंडित,	शिवनायक पंडित,	आपका कृपा अभिलाषी
बाबु टिकासिंह,	बाबु जवालसिंह.	मंत्री: रामअवतार.

We beg to Advise you

That we are now settled down in our New Works at Phœnix, Natal, and are prepared to execute your orders for Printing at the shortest notice and in the best style.

Letters should be addressed, Manager, International Printing Press, Phœnix, Natal.

For the convenience of our Durban customers, we have our Town Office at 113 Grey Street, where orders may be left and accounts paid.

INTERNATIONAL PRINTING PRESS,

General and Artistic Printers,

PHŒNIX, NATAL.

CIGAR DIVAN, Corner West & Grey Sts.

JUST ARRIVED: Finest Egyptian Cigarettes, to suit all Smoking Connoisseurs.

Have you visited S. P. MAHOMED & CO.'S CIGAR DIVAN? If not please call and inspect our Large Stock of the Finest and Best Assortment of Egyptian Cigarettes, as supplied by the Anglo-Egyptian Tobacco Company (whose Sole Agents we have been appointed in Natal), and who supply the principal houses and clubs in Egypt and India. Also on hand: Finest Stock of Indian and Java Cheroots and Cigars, Pipes, Fancy Goods, Scents, Walking Sticks, Purses, &c., the best money can buy. A trial order solicited.

S. P. MAHOMED & CO., 91 Grey Street, Durban.

For Sale or Lease.

DALMANY ESTATE.

(Two miles from Duff's Rd. Station.)

3,000 Acres.

EASY PAYMENTS. Apply sharp—

V. MANIKUM,

113 GREY ST., DURBAN.

L. DONNELLY

Wood, Coal & Produce Merchant.

Delivery guaranteed to any part of Durban and suburbs.

Wattle Blocks (2ft.) a speciality.

Corner of GREY & PRINCE EDWARD STREETS, DURBAN.

BOOKS YOU SHOULD READ.

Poverty and un-British Rule in India.—BY DADABHAI NAOROJI. This is a compendium and reprint of all that the author has uttered on this, and on kindred subjects, during a long and busy life. These consist of a paper read before the East India Association in 1870, correspondence with the India Office 1883, a memorandum on the moral poverty of India of 1880, papers of 1887, refuting articles by Sir Mountstuart Grant Duff, the author's speeches in the House of Commons in 1894 and 1895, his contributions written in 1895 to the Royal Commission on Indian Expenditure; a paper on the simultaneous Examination question, his statements submitted to the Indian Currency Committee in 1898, selections from his addresses and a paper on the State and Government of India under its native rulers. **Price 6/- post free.**

Ranade and Telang.—Appreciations by the Hon. Mr. G. K. Gokhale, C.I.E., Member of the Imperial Legislative Council, and by Mr. Dinshaw Edulji Wacha, President of the 17th Indian National Congress. With Portraits of Ranade, Telang, Gokhale and Wacha. **Price 1/- post free.**

Industrial India.—By Glyn Barlow, M.A., Principal Victoria College, Palghat, and formerly Editor of *The Madras Times*. Contents:—1. Patriotism in Trade. 2. Co-operation. 3. Industrial Exhibitions. 4. The Inquiring Mind. 5. Investigation. 6. Indian Art. 7. Indian Stores. 8. India's Customers. 9. Turning the Corner. 10. Conclusion. **Price 3/- post free.**

Aspects of the Vedanta.—Essays by various writers. **Price 3/- post free.**

Contents: The Vedanta in Outline: Pandit Sitanath Tattvabhushan. The Vedanta—Some Reasons for its Study: The late Mr. N. Vythianatha Aiyar, M.A. The Vedanta Religion: Prof. M. Rangachariar, M.A. The Ethics of the Vedanta: The late Mr. N. Vythianatha Aiyar, M.A. The Vedantic Doctrine of Future Life: Pandit Sitanath Tattvabhushan. The Vedanta: Its Theory and Practice; Swami Saradananda. The Vedanta for the World; Swami Vivekananda. Veda and Vedanta. The Late Prof. Max Muller. The book also contains the opinions of Max Muller, Dr. Goldstucker, Schopenhauer, Victor Cousin and Dr. P. Deussen on the Vedanta. The book is dedicated to Max Muller and contains an excellent likeness of his.

Apply to—

G. A. NATESAN & Co., Esplanade, Madras

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - - P.O. BOX 1869.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer,

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.
Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 178,
BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.
UPPER MURCHISON ST.,
LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

53 & 56 LEUWEN STREET,
CAPE TOWN.

BRANCHES—272 Caledon Street.
295 Long Street.

• Castle Cash Stores. •

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,
CASTLE BUILDINGS,
HANOVER STREET,
CAPETOWN.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.
HOUSES TO LET.
19 EYER STREET, CAPE TOWN.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોઝજી.

ડાયરેક્ટ ઈમ્પોરટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.

ક્લેરમોન્ટ. કેપટાઉન.

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SUN Insurance Office.

PAYNE BROS., Agents,
WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसें पुराणी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापन पौंड १०,००,०००.
अर्जी करनेसे कमतीमें कमती भाव मिलेंगे

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમાની ઓફીસ જેની મુડી પાં ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની છે. લખી જણાવવાથી ઓછામા ઓછા ચાલુ ભાવે મળી શકશે.

பூலோகத்தில் பூர்வீக நெருப்பு ஆபீஸ், கூடுதல்தரம் மொத்த மூலதனம் பவுன் மூப்பது லட்சம், எக்குறும் பிரசுரமுள்ள விண்ணப்பத்தில் தாழ்ந்த விகிதம்.

நிலவிற்பனை.

இதனால் சகலமானவர்களுக்கும் தெரிவிப்பது யாதெனில்: ஸ்டேஷனுக்கு அருகாமையில் இருக்கும் காட்டுபூமி, நல்லதண்ணீர் இருக்குமிடம். ஆயிரம் (1,000) ஏக்கர் இருக்கின்றது. வேண்டுபவர்கள் தேவையானமட்டும் எடுத்துக்கொள்ளலாம். விலை ஏக்கர் ஒன்றுக்கு 10 பவுன்முதல் 15 பவுன் வரை இருக்கின்றது. 10 வருஷம்வரை பணத்துக்கு வட்டியில்லை.

வேண்டுபவர்கள் டர்பன், மிர். எப். சிலிக், 385 ஸ்மித் ஸ்டிரீட்டிலாவது அல்லது மிர். கே. எம். காய்க்கர், 370 பயின்டு ஸ்டிரீட்டிலாவது வந்து பேசிக்கொள்ளலாம்.

સરકારી સરવેયર.

ઘરાકને માટે ઘણી કાળજથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.
૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इजनेर.

माहकोंका काम बहुत ध्यानसें संतोषदायक किया जायगा.

जे. प. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन.

ஜெ. எ. சோரல்
கவர்மெண்டு சர்வேயர்,
பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்
டர்பன்.

L. MULCHAND,

- Indian -
Silk Merchant

Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.

75 William Street,
CAPE TOWN.

விலைக்கு அல்லது லீசுக்கு.
3,000 ஏக்கர்.

டால்மன் எஸ்டேட்டு டப்ரோ ட் ஸ்டேஷனிலிருந்து 2 மைல்தூரம் மிகவும் வளமானநிலம், வேண்டியவர்கள் அடியிற்கண்டவரைக் கண்டுபேசினால் சகலவிபரமும் தெரிந்துகொள்ளலாம்.

113, கிரேஸ்டிரீட் (சந்து.)
வி. மாணிக்கம்.

Mrs. Besant's

TRANSLATION
OF THE

'BHAGAVAD GITA'

With Selections in Sanskrit
AND SANSKRIT ALPHABET
With English Pronunciaton, for Students.

Full-page Portrait
OF MRS BESANT.

PRICE ONE SHILLING.
CASH WITH ORDER

International Printing Press
PHŒNIX, NATAL.

NANJI CARSANDAS,

WHOLESALE MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.

P.O. Box 62, Tel. Add.: "Nanji,"

LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Soleman & Co.,

MERCHANTS, Bombay.

Tele. Add.: "MONITOR."

Agents for East and South Africa.

7 Amratalla Street, Calcutta; and 46-48 Bhusari Mohalla, Bombay

Trial orders solicited; our quotations are the lowest

Connection in Delagoa Bay.

EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO

Tel. Add.: "TRADER." P.O. Box 417.

AMOD HABIB & Co.,

DIRECT IMPORTERS,

WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,

General Money Exchangers.

Tel. Address: "Amodhabib," Delagoa Bay.

P.O. Box 68.

HORMAJCY IDOLCY,

DIRECT IMPORTER

—AND—

GENERAL MERCHANT

P.O. Box 332, Delagoa Bay.

PARSHOTAM AMERCHAND & Co.,

DIRECT IMPORTERS AND GENERAL MERCHANTS.

P.O. Box 109, Delagoa Bay.

NANJI DULABHDASS & Co.,

DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.

P.O. Box 141, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,

Produce Merchant & Direct Importer.

Up-country orders promptly and carefully executed.

Tel. & Cable Add.: "Ginwala."

P.O. Box 311. LOURENCO-MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,

MERCHANT,

POTCHEFSTROOM.

Tel. Address: "Rahman."

P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,

General Dealer.

KING EDWARD STREET,

AT THE MILL;

POTCHEFSTROOM.

The largest Importer in South Africa of MILITARY & CIVILIAN

Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers, Coats, Waistcoats, etc.

J. LANDAU,

Grey Street, Durban.

Head Office: 13 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.

સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, પાટલુન વિગેરે

જથાબંધ યુરોપથી મંગાવનાર મોટી કંપની.

જે. લેન્ડો.

ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

હેડ ઓફિસ ૧૩ રૂ દ ફ્રાંકબુરજ્વા, પારીસ.

OSMAN LATIEFF

General Merchant

AND

Direct Importer,

LICENSED STAMP VENDOR.

"CALCUTTA HOUSE."

KING EDWARD ST.,

Also "INDIAN BAZAAR" Post Office, Indian Location,

POTCHEFSTROOM.

Telegraphic Address: "Calcutta House."

P. O. Box 30.

ઓસમાન લતીફ.

જનરલ મરચંટ, ડાઇરેક્ટ

ઇમ્પોર્ટર, અને

લાઇસેન્સ્ડ સ્ટેમ્પ વેન્ડોર,

"કલકત્તા હાઉસ"

કીંગ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ.

પોચેસ્ટ્રુમ.

ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ,

"કલકત્તા હાઉસ." બોક્સ નં. ૩૦.

ABDOOLA HAJEE — KHAN MAHOMED,

General Merchant & Importer.

Cheapest House in

POTCHEFSTROOM.

CHURCH SQUARE

Opposite, Government Buildings.

Tel. Address "MOONSTONE."

P.O. Box 99

E. M. PATEL,

General Dealer, Wholesale & Retail.

MARKET SQUARE,

POTCHEFSTROOM.

And at the Location.

V. R. Naidoo,

GROCER & GENERAL DEALER

Jewellery,

Fancy Goods,

Drapery,

Watches & Clocks,

&c., &c.

Cheap & Good.

5 & 13 Frere Street,

& Market Street.

CRADOCK!

Fire Insurance

—THE—

PALATINE INSURANCE CO.

WILL ACCEPT

INDIAN RISKS

At Lowest Current Rates.

W. G. BROWN & Co., Agents,

Pine Street, Durban.

MAKAN LAKHMIDAS,

MALVERN, NATAL.

Best Varieties of Fruits always Fresh on Hand

EXPORTED TO ALL PARTS OF SOUTH AFRICA

Up-country Orders promptly executed.

Trial Orders Solicited.

સારાં અને સોંઘાં.

જુદી જુદી તરેહનાં ફ્રુટ.

બહારના ઓર્ડરોપર પુરતું ધ્યાન આપી

જવાબમાં માલ પુરો પાડવામાં આવે છે.

એકવાર કામ પાડવાથી ખાત્રી થશે.

મકન લખમીદાસ, માલવર્ન, નાતાલ.

R. NARASOO,

Indian and General Merchant,

Outfitter and Draper.

Boot and Shoe Warehouseman.

INDIAN SILKS A SPECIALITY.

KAFFIR TRUCK, &c., &c.

BARBERTON,

via NSIAAL

P.O. Box 30.

Telegraphic Address: "NARASOO."

THE NATAL DIRECT LINE OF STEAMERS.

BOMBAY DIRECT.

સારી મંજાવર આગબોટો કોલંબો અને કલકતા તરફ નીચે મુજબ ઉપડી જશે.

Umsinga તા ૪ એપરીલે સીધી મુંબઇ ૧૬ દીવસમાં જશે.

ઉપલી સ્ટીમરમાં ઇન્ડિઆના પાસેંજરોને ૪ ગીનીમાં સગવડવાળી ડેકની ટીકીટ મળશે. વધુ ખબર માટે કીંગ અને સન્સને ત્યાં તપાસ કરવી હેડ ઓફીસ, કેસલ બીલ્ડીંગ્સ, વેસ્ટ સ્ટ્રીટ ડરબન.

अच्छी मेज़ावार आगबोट कोलंबो और कलकत्ता तरफ नीचे मुजब जायगी.

Umsinga ता. ४ थी अप्रैलको सीधी बम्बई १६ दिनमें जापहुंचेगी.

उपरकी स्टीमरमें इन्डिया जानेवाले पासेन्जरोंको ४ गिनीमें सगवडवाली डेककी टिकस मिलेगी. ज्यास्ती खबर चाहिये तो किंग एन्ड सन्सके यहां भेटना. हेड आफिसका पता—केसल बिल्डींग्स, वेस्ट स्ट्रीट, डर्बन.

கீழ்கண்ட தேதியில் புறப்படுகிற மரக்கலம் மிகவும் பெரியது.

Umsinga ஏப்ரல்மீ 4உ பிரயாணப்படும்.

இந்த ஸ்டீமர் டர்பனது துறைமுகத்திலிருந்து நேரே பம்பாய் துறைமுகத்திற்குப் பதினைந்துநாளில் போய்ச்சேரும்.

கப்பல் செலவு 4 கினி.

இந்திய பிரயாணிகள் அடியிற்கண்ட ஆபீஸில் செலவுகட்டி டிக்கட் பெற்றுக்கொள்ளலாம்.

பிரயாணிகளுக்கு மேற்கண்ட ஸ்டீமரில் சௌகரியமான இடம் கொடுத்து தொந்தரவின்றி அனுப்பப்படும்.

KING & SONS, West Street, Durban.

The British India Steam Navigation Co., Ltd.

REGULAR FOUR-WEEKLY SERVICE.

BOMBAY DIRECT,

બ્રિટિશ ઈન્ડિઆ સ્ટીમ નેવીગેશન કંપની.

સ્ટીમર લવાડા.

સ્ટીમર 'લવાડા' અત્રે આશરે તા૦ ૫ મી એપ્રીલના રોજ આવશે અને તે તા૦ ૭ મો એપ્રીલ શુક્રરવાર ના રોજ અત્રેથી રવાના થશે. તે ડેલાગોઆબે બંદર કરી સીધી મુંબઇ જશે. વચમાં બીજું કોઇ પણ બંદર કરશે નહિ.

કાઠીઆવાડના પેસેન્જર વધારે થશે તો એજ સ્ટીમરની પોરબંદરની પણ ટીકીટ આપવામાં આવશે.

ઇંડીઆ જનારાઓને તેમજ ખાસ કરીને જે લોકો પોતાનાં બાળ બચ્ચાંને ઇંડીઆ મોકલવા માંગતા હોય, તેઓને અમારી ખાસ ભલામણ એછે જે, આવી ઉંચ દરજાની મુસાફરીની અમુલ્ય તક ગુમાવશો નહિ.

વધારે ખબર માટે મેસર્સ દાદા અબદુલ્લાની કું૦ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ મીનીકરની પાસેની ઓફીસમાં અગર અમારે ત્યાં જાતે મળવું અથવા પત્ર વ્યવહાર કરવો.

ડબલ્યુ ડન અને કુંપની.
કમરશીયલ રોડ, ડરબન.

S. PEERBHOY BUTLER,
GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER.
Turkish Caps of every description a speciality
506 WEST STREET, DURBAN.

EBRAHIM CAMROODEEN,
GENERAL MERCHANT.
Natal Leaf Tobacco a Specialty.
113 GREY STREET, (Camroodeen's Buildings.)
Tel. Add.: "Camroodeen," Durban.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.,
Have a large stock of
RICE, DHOLL, GHEE and OIL,
Directly Imported from India.
348 PINE STREET, DURBAN.
Tel. Address: "PARULAK." Box 450

SUN CIGARS . . . .
SUMATRA CHEROOTS,
BOER TOBACCO . . . At Lowest
VIRGINIA " . . . Wholesale
SHAG, &c. . . . . . . Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,
132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.
સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરૂટ બોર વરજીનીઆ શેગ વગેરે ભાવની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.
સન બ્રેન્ડ ટોબેકો વર્કસ.
૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

**Abdool Hack Mahomed
Ismail & Company,**
Wholesale and - -
Retail Merchants.

DIRECT IMPORTERS OF
All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.
NATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES]

121 GREY STREET, DURBAN:
Branch Office—Indian Location, Joh'burg.
Head Office—Tirpatur, Madras.

Printed and Published by V. Madanjit, International Printing Press, Phoenix, Natal.

PRICE 3D. REGISTERED AS A NEWSPAPER.

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday, 8th April, 1905. No. 14.

P.O. Box 176. Telephone 214.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis AND Sarees.

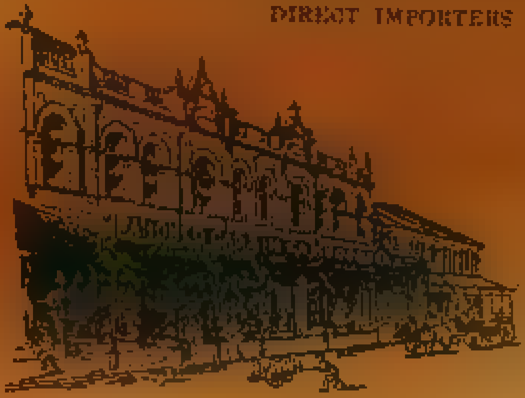

Rugs, Shawls, Boots AND Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.
Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,—
have always on stock:—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS, TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,
118 COMMERCIAL RD., DURBAN.
Cable & Tel. Add.: "Kathorian."
Telephone 224.

ભાડે આપવાનાં છે.

૧ પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટમાં પાંચ ઓરડાનું સુંદર ઘર તથા મે સ્ટ્રીટનું નં. ૧ નું બે માળ વાળું ભભકાદાર મકાન. બન્નેમાં રસોડું, કોઠા ૨, બાથરૂમ તથા ફળીયું છે.

૨ મોટી લાંબી વખાર જે પ્રીન્સ એડવર્ડ અને ક્રોસ સ્ટ્રીટમાં છે તે.

લાંબો, લાલ રંગનો ચીરૂટ બનાવવાનો તમાકુ હમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

નીચેનો માલ સસ્તે ભાવે વેચવાનો છે.

કલકત્તાની સર્વે જાતની દાળ, બિલાડી વાઘનાં ચામડાં, ગોદડી, અફીણ, સર્વે જાતનો મસાલો તથા તેલ વિગેરે.

જાલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.
૮૪, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

TO LET.

A Nice Comfortable Five-roomed COTTAGE in Prince Edward Street and a Splendid Double storied House No. 1 May St., both having Kitchen, Pantry, Bathroom and Yard; also a WAREHOUSE of large dimensions in Prince Edward and Cross Streets.

Tobacco purchased at all times, Long Leaf and Brown Colour.

FOR SALE—
ALL KINDS OF
Dholl, Furs, Skins, Opium, Quilts, &c.

JALBHOY SORABJEE BROS.,
84 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY—

68 FIELD STREET.

P.O. Box 97. Tel. Address: "MIANKHAN," Durban. Telephone No. 855.

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,
139 QUEEN STREET, DURBAN.
P.O. Box 68. Tel. Add.: "PORBANDER."
ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસમાન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

બોક્સ ૬૮. ૧૩૯, ક્વીન સ્ટ્રીટ,
ડરબન.

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબાઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર	જનરલ,	તા. ૧૫ મી એપરીલ ને વાર	શનીવારના ઉપડશે.
,,	બન્ધેસરાત,	તા. ૨૯ મી એપરીલ ,,	,,
,,	રેહસ્તાખ,	તા. ૧૩ મી મે ,,	,,
,,	સોમાલી,	તા. ૮ મી મે ,,	,,

ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી હેશી છે, જગ્યા નીચે ફુલકામાં છે અને ખાવાપીવા પાણી વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે, હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે.

પોરબંદર. કાઠીઆવાડ જનારાઓએ ખ્યાલમાં રાખવાનું છે કે ઉપલી આગબોટો બહુ કરીને પોરબંદર ટચ કરશે એટલે કાઠીઆવાડ જનારાઓ પોતાના ઘરમાંજ જઈને ઉતરશે.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ટેમસર આવી ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે. વાસ્તે જનારાઓ વિચાર કરી કામ કરશે કે જેથી પાછળથી હેરાન થવુ ન પડે. વધારે ખબર નીચે લખેલે ઠેકાણે પુછવાથી મળશે.

ગોરાખાન અહમદ. ઇન્ડિઅન એજન્ટ. — જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.

કમરૂદીન બીલ્ડીંગ, ગ્રે સ્ટ્રીટ — ગારડીનર સ્ટ્રીટ.

પી. ઓ. બોક્સ ૧૨૬, ડરબન. — ડરબન.

INDIA-SOUTH AFRICA LINE.

ઉપરની કું૦ ની સ્ટીમરો કલકત્તા અને નાતાલ દેલાગોઆ અને કેપના બંદરો વચ્ચે નીયમીત દર માસે આવજા કરશે આ સ્ટીમરો વેપારીને માટે ખાસ સગવડ ભરેલી છે.

એસ.એસ. જમાલપુર ૧,૯૨૪ ટન (૧૦૦ એ ૧ લોઈડ) તા. ૨૦-૩-૦૫ } કલકત્તામાં માલ લેશે.
,, ,, મીરઝાપુર ૧,૮૮૮ ટન ,, તા. ૨૦-૪-૦૫ }

તા. ક. આ સ્ટીમરો ઝડપથી ચાલનારી હોવાથી અને હિંદુસ્તાન તથા સાઉથ આફ્રિકાનાં બંદરો વિના બીજે ક્યાંય નહિં રોકાતી હોવાથી સાઉથ આફ્રિકા અને હિંદુસ્તાન વચ્ચે ઝડપથી માલ લઈ જવા લાવવા માટે બહુજ સગવડ ભરેલી થઇ પડશે. માલ મોકલવાના ઓરડરો કંપનીના એજન્ટો પાસેથી મળી શકશે

ડી. વાલ એન્ડ કું૦ — મેકાય એન્ડ કું૦

ડરબન. — કલકત્તા.

INDIA-SOUTH AFRICA LINE.

கல்கத்தாவிலிருந்து கட்டாதுக்கு மாதாந்தரம் இக் கம்பனியின் கமமர்கள் வியாபாரத்தின் பொருட்டு டெலிகோபே, கேப்துறை முகங்களுக்கு முக்கியமாக வரும்.

1,888 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். ஜமல்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து பிப்ரவரி 20உ சரக்கு ஏற்றுமதிசெய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

1864 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். ஜமால்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து மார்ச்சுமீ 20உ சரக்கு ஏற்றுமதி செய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

1,888 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். மிர்சாப்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து ஏப்ரல்மீ 20உ சரக்கு ஏற்றுமதிசெய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

இக் கமமர்கள் இந்தியாவிலிருந்து கட்டால் துறைமுகத்திற்கு நேராய் வந்துசேரும். தாழ்ந்த செலவுக்கு சரக்குகள் ஏற்றப்படும், கம்பனியின் ஏஜண்டு. டெ உவால் அண்டு கோ., டர்பன். அல்லது மேகாய் அண்டு கோ., கல்கத்தா.

விசேஷ விளம்பரம்.

கெட்டாவலைச்சேர்ந்த அம்பின்டோ வில் பயிரிடக்கூடியதும், கடைகள், வீடுகள் கட்டக்கூடியதுமான நிலங்கள் தயாராயிருப்பதால், வேண்டியவர்கள் என்னிடம் வந்து விசாரித்துக் கொள்ளலாம்.

எம். ஆர். பி. சன். செட்டி,
369, பயின்டு ஸ்டிரீட், டர்பன்.

વેચવાની છે.

ખેતી અથવા સ્ટોરને લાયક ૨૫૦ વીઘા જમીન ડે. પોરટઓરીઇ પાસે, અમઝીન્ટો.

વધારે ખુલાસા માટે પુછો.

એમ. આર. પી. એસ. ચેટી.
૩૬૯ પાઇનસ્ટ્રીટ, ડરબન.

HAJEE HABIB,

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of

Bags, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery,

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL.

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add.: BAGDAD. P. O. Box 57.

338, Prinsloo Street, PRETORIA.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—1?? Commercial Road, Maritzburg.
Branches—??? Commercial Road, Maritzburg.
And at Mooi River.

Tel. Address: "HASSAN MAHOMED."

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL

Arabian Merchant & Direct Importer,

145 COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG,

Branches—129a & 137 Commercial Rd., Maritzburg.
And at Mooi River.

CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, GROCERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTION.

Telegraphic Address: "ISMAIL."

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Atta of all kinds and Groceries, &c.

120 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods

—AT—

123 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG.

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety, IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Box 1126. Telegrams: "POHOOMUL," CAPETOWN.

DURBAN: QUEEN STREET.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE of all description always in stock.

5 & 7, CROSS STREET, CAPE TOWN

અબદુલ ગની.

જનરલ ડીલર.

અबदुलगनी,

जनरल डीलर,

कपड़, मीठाई और दुसरी सब तरहका माल स्टोकमें रखनेवाला.

५व७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

Prof. L. Doovey,

Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from Rev. G. J. Rutter, Arthur Garcia, Esq., R.M., Uitenhage, and many others.

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)

वनस्पतिके औषधोंका संग्रह रखनेवाले और हिस्तरेखाके जानकार तथा र्‍ह्युमेटिक दवाका शोधक. सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where Jalbhoy & Sorabji Bros., are our Sole Agents.

૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,

ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ગુલ"

કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Capetown.

MAHOMED ARIFF,

Direct Importer

—AND—

General Dealer.

SOLE IMPORTER OF THE STAR OF INDIA TEA.

All kinds of Indian Condiments kept in stock.

153, HANOVER STREET, CAPE TOWN.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164, BREE STREET,

—CORNER OF—

BLOEM STREET, CAPE TOWN.

Telegrams: "Shahmahomed," Capetown.

A. CADER,

General Importer and Agent.

SUB-AGENT FOR THE

Indian Department,

German East African Line.

42, CHURCH STREET, CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer

—AND—

Family Grocer,

140, *ALBERT ROAD,*

WOODSTOCK.

BRANCHES:

Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

P. O. Box 365. Tel. Address: "BEATLE."

BEATLEY & Co., *Wholesale Merchants,*

467 SMITH STREET, DURBAN.

ફેન્સી કાપડના ખાસ વેપારી. ઉન્હાળામાં ઉન્હાળા નવી તરેહનોમાલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "કુશકવાળાના સોઇંગ મશીન" ના નાતાલ ટ્રાંસવાલ અને ઓરેંજ રીવર કોલોની માટેના ખાસ આડતીઆ. "જનરલ સોફ્ટ ગુડસ" અને કાફરીબરનો માલ વરેહ વરેહ જાતનો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવેછે.

M. K. PATEL,

Wholesale & Export Fruit & Produce Dealer,

42 President Street, Johannesburg.

TRANSVAAL.

Season's Stock always on hand. Potatoes, Onions, Vegetables, and every variety of Fruit, at lowest Market Prices. Best Selected Fruit carefully packed for Country Orders. Personal and prompt attention given. Prices on application. Terms: Nett Cash.

All Communications to be addressed Box 1744, Johannesburg

TEL. ADD.: "PATEL."

એમ. કે. પટેલ.

જથાબંધ ફ્રૂટ અને પ્રોડયુસ મરચંટ

૪૨ પ્રેસીડેંટ સ્ટ્રીટ જોહાનેસબર્ગ

ટ્રાંસવાલ.

દરેક રૂતુને લાયકનો માલ હમેશાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે. બટેટાં, ડુંગળી, વરેહ વરેહનાં શાક તથા ફળ ફળાદી વિગેરે. બહાર ગામના ઓરડરો સંભાળથી પેક કરી બનતી ત્વરાથી મોકલવામાં આવે છે. ભાવને માટે ઉપરને સરનામે પુછાવો યા લખો.

બોક્સ ૧૭૪૪, જોહાનેસબર્ગ.

ટેલીગરાફ સરનામું "પટેલ"

We beg to Advise you

That we are now settled down in our New Works at Phœnix, Natal, and are prepared to execute your orders for Printing at the shortest notice and in the best style.

Letters should be addressed, Manager, International Printing Press, Phœnix, Natal.

For the convenience of our Durban customers, we have our Town Office at 113 Grey Street, where orders may be left and accounts paid.

INTERNATIONAL PRINTING PRESS,

General and Artistic Printers,

PHŒNIX, NATAL.

CIGAR DIVAN, Corner West & Grey Sts.

JUST ARRIVED: Finest Egyptian Cigarettes, to suit all Smoking Connoisseurs.

Have you visited S. P. MAHOMED & CO.'S CIGAR DIVAN? If not please call and inspect our Large Stock of the Finest and Best Assortment of Egyptian Cigarettes, as supplied by the Anglo-Egyptian Tobacco Company (whose Sole Agents we have been appointed in Natal), and who supply the principal houses and clubs in Egypt and India. Also on hand: Finest Stock of Indian and Java Cheroots and Cigars, Pipes, Fancy Goods, Scents, Walking Sticks, Purses, &c., the best money can buy. A trial order solicited.

S. P. MAHOMED & CO., 91 Grey Street, Durban.

For Sale or Lease.

DALMANY ESTATE.

(Two miles from Duff's Road Station, and Old Inanda Road.)

3,000 Acres.

EASY PAYMENTS. Apply sharp—

V. MANIKUM,

113 GREY ST., DURBAN.

L. DONNELLY

Wood, Coal & Produce Merchant.

Delivery guaranteed to any part of Durban and suburbs.

Wattle Blocks (2ft.) a speciality.

Corner of GREY & PRINCE EDWARD STREETS,

DURBAN.

A BOON TO MANKIND.

M. V. NAIDOO'S (Brandip or) Non-Alcoholic Brandy Powder is delightfully palatable to Europeans and non-Europeans. Rare herbs, roots, flowers, seeds, delicious fruits and sugar used. Pungent and stimulant. *Positively* prevents cold, chill, fever, &c. Nervine tonic. Used by Indian sages on the Himalayas. Prolongs life. Neutralizes the evil effects of quinine. Whenever quinine is taken this should be taken also. Indispensable in malarious parts. A first-class pick-me-up with soda, lemonade, hot water, or milk.

Agents in different parts of Africa, Madagascar, Mauritius, &c., wanted. Special terms to *Wholesale* buyers and Temperance Leagues.

1 Tin—60 Doses—3s.

M. V. NAIDOO, Retired Excise Officer,

17 Parish Venkatachella Iyer's Street, Madras.

HOW AN ADVERTISEMENT ACTS.

Says George Edgar in "Method":—One reads a newspaper or a periodical daily. The advertisements of some particular firm are constantly in them. The story is being ceaselessly reiterated. Sometimes the reader reads them; sometimes the advertising is skipped. But the constant reiteration has its effect, and good advertising finally drills a fact, or a series of facts, home into the minds of the public.

MORAL:—

ADVERTISE IN THE

INDIAN OPINION.

ADVERTISING CHARGES.

	s	d
Per Inch Single Column	2	6
" " Double "	5	0

Repeats Half-price.

Special quotations for standing Advertisements.

INTERNATIONAL PRINTING PRESS,

Phœnix, Natal.

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams,
Curry Powder, Chutneys,
Cayenne Pepper,
White and Black Pepper,
Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.
Box 63, Durban.

SAYED BROS.,

GENERAL DEALERS.

All kinds of
GROCERIES and PROVISIONS.

488 West Street,
Box 570, Durban.

S. D. BOBERT,

General Importer, Wholesale and Retail Merchant.

Cheapest House in the Market Square.

BRANCHES AT
LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay

Retail and Wholesale Merchant,

Market Square, P.O. Box 55,
POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother

Direct Importer & General Merchant,

POTCHEFSTROOM, Trans.

P.O. Box 100, Tel. Ad: "Sumera."

D. I. Varyava,

GENERAL MERCHANT,

King Edward Street, P. O. Box 100,
POTCHEFSTROOM.

Amod Mamoojee Patel,

GENERAL MERCHANT,

S.A.C. Cantonment, P.O. Box 55,
POTCHEFSTROOM,
Tel. Ad: "Mamoojee." Transvaal.

AYOB MOHAMED,

General Merchant & Direct Importer,

MARKET SQUARE,
PIETERSBURG.

Box 134. Tel. Add.: "AYOB."

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St.,
DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 482.
P.O. Box 914.

H. LANGLEBEN,

Wholesale Clothier & Manufacturer,
327 Pine Street, Durban.

IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.

Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.

Tel. Add.: "Leban." P.O. Box 498, Durban.

એચ. લેંગ્લીબન.

જથાબંધ કપડાં રાખનાર તેમજ બનાવનાર,
કાફરાવાસ્તે નવાં કપડાં મંગાવનાર,
ઈંગ્લીશ સેકન્ડહેન્ડ કપડાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં
મંગાવનાર.

૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

PARSI MANCHERJI,

MERCHANT & IMPORTER.

Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.

Telegrams: "MANCHERJEES."
P.O. Box 1098, CAPE TOWN.

दरियाइ मुसाफरोंको
खुश खबर.

हम तरह तरहका पक्षी और प्राणी, जैसे कि कौआ, मोर, बेल, पक्षी, कबुतर, पोपट, पतंगीयें, सूवर्ण मच्छी, बन्दर, इत्यादी खरीदते है. हिंदुस्थानसें आनेवाले जो ऐसे प्राणी लाते है उनको अच्छा दाम मिलता है.

स्कोटसेकफर्ड,
वेस्ट स्ट्रीट, डर्बन.

THE DURBAN UNDERTAKERS

FRERE ROAD,

Off Clark Road, Berea.

Telephone 884.
Telegraphic Address: "Undertaker."

ABDOOL GAFFOOR & Co.,

Arabian and General Merchants and Drapers,

125 Commercial Road, Maritzburg.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Skirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

FOR

Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO
VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT.

FOR SUITS TO MEASURE

GO TO

Makanjee Bros.,

OUTFITTERS,
152, Grey Street.

HASSIM JOOMA,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—370 Pine Street.
Branch—Leribe, Basutoland.

HOUSES TO LET.

P. V. SANGHAVEE,

GENERAL MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.

Cheapest House for Foodstuffs.

INDIAN CAPS, DHOTIS, &c.
171 GREY STREET, DURBAN

A. LATIEF,

General Dealer, - - - -
- - Outfitter and Draper,

BARBERTON,
TRANSVAAL.

P.O. Box 84.
TEL. ADDRESS: "LATIEF."

MAHOMED ENUS,

INTERPRETER,

22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.

મહમદ યુનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બુટેન સ્ટ્રીટ. કેપ ટાઉન.

HOSSEN EBRAHIM,

GENERAL DEALER,

1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,
And 95 Duke Street, WOODSTOCK.

Goods Supplied on Commission.

TAYOB HAJEE KHAN
MAHOMED & Co.,

MERCHANTS

—AND—

DIRECT IMPORTERS,

108 CHURCH STREET,

PRETORIA.

P.O. Box 357, Tel. Add.: "TAYOB."

HABIB MOTAN,

DELHI HOUSE.

Telegraphic Address: "ABBO."

Wholesale & Retail

General Merchant.

Church Street, Market Square,

PRETORIA.

હબીબ મોટન.

—દીલ્હી હાઉસ—

ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "અબ્બુ"

હોલસેલ અને રીટેલ

જનરલ મરચંટ.

ચર્ચ સ્ટ્રીટ, માર્કેટ સ્કવેર,

પ્રીટોરીઆ.

MOOSAJEE HASSAN,

GENERAL DEALER,

P.O. Box 4,

PIETPOTGIETERSRUST.

મુસાજી હુસેન,

જનરલ ડીલર.

પી. ઓ. બોકસ ૪.

પીટપોટગીટરસરસ્ટ.

Mahomed Hassen Jamall,

ARABIAN CASH STORE,

General Dealer and Produce Buyer,

97 South Union Street and 110 Russell Road.

PORT ELIZABETH,

Tel. Add.: "M. Hassen." Cape Colony.

Address all correspondence to 97 Sth. Union Street.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કુંo

દરેક જાતના લાકડાં તથા ઇમારતનો સામાન.

પોઇંટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कु.

बहुत रकमका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पोंइट रोड, डर्बन.

அயல்தேசங்களிலிருந்து மர இறக்குமதிசெய்து பெரிய வியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். வீடுகட்டுவதற்கான எல்லாவகையான மரங்களும் கிடைக்கும்.

ஹார்பிரோ அண்டுகோ.

பாயிண்டு ரோட் டர்பன்.

Established 1894.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and

Direct Importer

—OF—

Indian and other Oriental Merchandise

—FROM—

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

10 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG (P.O. Box 4081.)

PRETORIA, Church Street, Market Square.

BULAWAYO (P.O. Box 486.)

BARBERTON. SALISBURY. KIMBERLEY.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

ROYAL

Exchange Assurance.

FOUNDED 1720 A.D.

CAPITAL £4,000,000

FOR FIRE ASSURANCE.

H. FELLOWS SMITH,

Incorporated Accountant,

Chief Agent,

Equitable Buildings, Smith St., Durban.

MONEY TO LEND in Large or Small Sums.

રોયલ એક્સચેંજ વીમા કંપની

સને ૧૭૨૦ માં સ્થપાયેલી.

મુડી પૌં. ૪,૦૦૦,૦૦૦

આગના વીમાની શાખાના મુખ્ય એજંટ

એચ. ફેલોસ્મીથ.

ઇક્વીટેબલ બીલ્ડીંગ,

સ્મીથ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

પૈસાની નાની મોટી રકમ ધીરવામાં આવશે.

Indian Opinion

VOL. III. PHŒNIX, NATAL, SATURDAY, 8TH APRIL, 1905. NO. 14

M. H. NAZAR, Editor.

Editorial Notice.

All communications for the Editorial Department should henceforth be addressed:—The Editor, INDIAN OPINION, Phœnix, Natal. Business communications should be addressed to the International Printing Press, Phœnix, Natal.

Contents.

	Page
LEADERS:—	
Mr. Lyttelton on the Indians in the Transvaal	218
British Indians in Durban	219
TOPICS:—	
Boycott Difficulties	219
Unabated Vigilance	220
Farm Holdings Bill	220
OTHER ARTICLES:—	
Lord Milner on the Colour question	220
Farewell to Mr. Rustomjee	221
A Phœnix Farewell	221
Mr. Crawford on Lying	221
More Persecution in Potchefstroom	222
Boycotting Indians	222
Pretoria Chamber of Commerce ...	222
Status of the Indian Trader ...	223
Correspondence	223
Our Weekly London Letter	224
The Hope of India	225
Durban Proposed Municipal Bill	225
Facts and Comments	225

Indian Opinion

SATURDAY, 8TH APRIL, 1905.

Mr. Lyttelton on the Indians in the Transvaal.

FROM a cablegram in the local papers, we notice that Mr. Lyttelton, in reply to a question, has stated that the position of the British Indians in the Transvaal has been bettered by the judgment in the test case of Motan *vs.* the Government. With all due respect, we venture to think that the statement is not in accord with facts; and in any case, why should he or the Government take the slightest credit for any relief in the position because it was obtained in spite of the Government? Is it not a fact that the Government opposed the application for a licence made to the Supreme Court? They were represented by three eminent counsel, and they really drove the Indian community to the test case, because it was undertaken after even the old *bona-fide* traders were refused licences to trade, on the ground that they did not hold licences immediately before the outbreak of hostilities. That they traded outside locations before the war, was not held sufficient.

We are, indeed, strongly reminded of the pre-war days. Then, too, there was a test case exactly similar to the one referred to by Mr. Lyttelton. Then, the British Government assisted the Indians to fight the case. They contended with the Indians, that under Law 3 of 1885, Indian trade outside locations was not prohibited, but after the Transvaal passed into British hands, a different tune was played. The same British Government, in the test case of Motan, instructed Counsel to oppose the Indian contention. It is strange that, having this knowledge, Mr. Lyttelton should appropriate credit for the decision of the Supreme Court on the test case. But, as we have said, the position of the Indians has not in any way become better then it was during the Boer *regime*. It has certainly become better than it was before the test case, but after the establishment of British Government in the Transvaal, the decision of the Supreme Court enables the Indians, *on payment of licence money*, to trade where they like. Before the war, under the protection of the British Government, the Indians were able to trade where they liked *without payment of any licence money*. It is true that the Indians tendered the licence money, but the Boer Government declined to accept it, and were powerless, owing to British opposition, to prosecute the Indians who, with their knowledge and under notice to them, traded outside locations. Thus, the position of the British Indians, so far as regards trades, was better before the war than it is to-day. In other respects, too, the position is bad enough, and certainly no less gloomy than before the war, and it is inexcusably painful, so far as Indian immigration into the country is concerned. Before the war, any Indian was free to enter the Transvaal. To-day, even a *bona-fide* refugee Indian, who is in a position to show that he has been previously domiciled in the Transvaal, and that he has paid, before the war, the sum of £3 as the price of permission to settle in the Colony, finds it tremendously difficult to obtain a permit to enter the country; and a British Indian, no matter what his qualifications or status may be, if he be not a refugee, cannot possibly enter the country. His application receives scant treatment at the hands of the Government; and this all but total prohibition of Indian immigration has been brought about, not by fair and open means, but by pressing into service a political ordinance passed, in the first instance, to prevent the entry into the Transvaal of people who might be suspected of having treasonable designs. That Ordinance is being now abused to shut the Indian out of the country. The religious susceptibilities of the Indians were hardly ever touching during the old *regime*, but now, though it is true that one cannot say anything against the Government, in this point the fact stands that there is an agitation, to-day, going on in Potchefstroom against the erection of a Mosque, not, as has been stated in a prominent place in the town, but in a by-lane. We could go on recounting the troubles of the Indians, and could show how, contrary to all expectations that were raised in the minds of the Indians by the conduct of the British Government, and by the speeches of British Ministers, the Indians now find themselves face

to face with a life-and-death struggle, and for Mr. Lyttelton to say that the position of the British Indians in the Transvaal has been bettered is, to say the least, extremely misleading. Not until the Law 3 of 1885, and other laws dealing with the British Indians, have been erased from the Statute book of the Transvaal Colony, and legislation passed in greater agreement with British ideas of justice, will it be possible for the British Indian in the Transvaal to say that he is once more a British subject, enjoying all the rights that flow from such a status. To-day he is a step-child seeking and yearning for protection on the part of his parents, and which protection he does not get.

British Indians in Durban.

THE *Natal Government Gazette* of the 28th March last publishes the text of a Bill proposed to be introduced into the Legislative Assembly by the Honorable C. J. Smythe, which is entitled "to amend in certain respects the Municipal Corporations Laws Nos 19 of 1872, and 22 of 1894, and as regards the borough of Durban, to grant extended powers to that borough in respect of certain matters not provided for under the existing Municipal laws." The Bill contains many clauses. We reproduce in another column four of them, namely, clauses 17 to 20, which are calculated to affect British Indians. Section 18 is, however, the most mischievous. It gives authority to the Town Council to control persons trading or carrying on business on open spaces of land, and requires them to take out licences under Act 18 of 1897. Some years ago an attempt was made by the Durban Town Council to stop the poor fruit vendors from using verandahs of shops already licensed, or from selling fruit from wheeled carts. The matter went before the Supreme Court, which decided that such vendors did not come within the scope of Act 18 of 1897, they not being shop-keepers within the meaning of the law. But now, if the proposed Bill be placed on the Statute Book of the Colony without alteration, every one of the poor men would be at the mercy of the Licensing Officer, with what results we by this time know only too well. No objection could possibly be raised against the control of such men in the interests of sanitation. They may not be allowed to create waste or to cause inconvenience to the public by collecting crowds about them. All this and much more would be reasonable enough, but to impose a licence on them, or to apply the wide powers, enjoyed by the Licensing Officer under Act 18 of 1897, to fruit-sellers, would, in our opinion, be the height of injustice. This is of course, saying very little of the Durban Town Council, because it has already scaled heights undreamt of before. The Hoondamal case is still within memory, and a Council that had no hesitation in depriving an innocent man of his livelihood, would be naturally glad to have the powers contemplated by the Bill in question. Quite in keeping with section 18 is a portion of section 19, whereby the Town Council asks power "to cancel a trade licence of any kind (except any licences issued under the Liquor Law), for reasons to them appearing sufficient." This again smells of the Hoondamal case. It was in that case that the Town Council found it difficult to cancel a licence once granted, even though the man removed to West Street from Grey Street. We can again sympathise with a clause which would authorise cancellation of a licence under given circumstances, but to grant arbitratory powers to the Town Council to at its own sweet will cancel a licence, would be adding fuel to the fire already lighted by Act 18 of 1897. It has been admitted that the Act is a most exceptional measure. It was declared to be so by its author, the late Mr. Harry Escombe. In operation, it was found to be such an engine of oppression, that the Government was obliged to issue circulars to the Town Councils to use their powers with moderation. It is the scope of this Act which the Durban Town Council wishes to extend; and unless, as our contemporary the *Natal Witness* has stated, our legislators have ceased to think independently, we have no doubt that they will give short shrift to the two sections above referred to.

Boycott Difficulties. THE PIETERSBURG Chamber of Commerce some time ago passed a resolution to the effect that all its members should boycott Indians. It has transpired, however, that this policy will be very difficult to carry out, there being no support from Johannesburg and Pretoria. It has been found also, that those who suffer by it are not only the Indian traders. Well, people who burn others must expect to get scorched themselves, and those who carry on a "freezing out" policy should not complain if they feel a little of the cold. At a recent meeting, Mr. Moschke, a prominent member of the Chamber, gave notice that he could not carry out the resolution, and moved that it be rescinded. The other members, with one exception, would not listen to this proposition, and the resolution, therefore, stands. The supporters of the boycott policy hope that if it is continued they will be able to force the hands of Pretoria and Johannesburg. The jarring note raised by Mr. Moschke is, we think, representative of a desire to return to more sober methods. We notice, too, signs at Potchefstroom that even there the boycott will not be easily maintained. A few European traders cannot succeed in monopolising the trade of the country; for as we have before pointed out, that is the aim of the agitation now being carried on in Pietersburg and elsewhere. We cannot help thinking what an outcry there would have been by these same people, had the Boers, for instance, attempted a similar policy against British and other traders. And ye

they, as aliens in the country, would have had infinitely less reason to complain than the British Indians now. Mr. Sellar, at the meeting of the Johannesburg Chamber of Commerce, in his presidential address, deplored the violence of the agitation at Potchefstroom; and the same protest has been made by the Pretoria Chamber of Commerce. In reply to Mr. Van Alphen's question, Mr. Bourke remarked that the Pretoria Chamber was looking after the Asiatic question through a committee of which Mr. Loveday was chairman, and that they were doing all they could, only, "perhaps not making so much noise about it." There is no reason why the two communities should not agree to differ, and no reason either why an anti-Asiatic campaign cannot be carried on with moderation and without resort to violence and disregard of law.

Unabated Vigilance. POTCHEFSTROOM Vigilants still continue to exercise themselves greatly over the Indian question. They have made a mountain out of a molehill, and it would appear that they believe a violent agitation against the few unfortunate Indians in that town to be a sacred trust they have to discharge. Recently the cab-drivers have refused to carry Indians, and have been supported by the Town Council in this illegal action. Apart from its illegality it is of no great moment, and if the Indians are wise, they will make the Town Council a present of their prejudice, so far as this trifling affair is concerned. But there is another matter in which they should not be so complaisant. British Indians have been forbidden the use of the public park. In another column we publish some correspondence upon this matter. It is pleasant to see that the attitude of the military authorities is in marked contrast to that of the Town Clerk and the Council. This matter should not be allowed to rest where it is. The British Indians of Potchefstroom have as much right to use the park as the Council itself. We hope they will ask the question: Is there a law prohibiting Asiatics from using the park?—and pin the Council to a definite statement. If the reply is unsatisfactory, they should test the question, for we cannot conceive that in a British town a body of ratepayers can be deprived of their inherent right to use what is, after all, their own property, in common with the rest of the community. This is not a question of sentiment, but one of a deliberate deprivation of rights which have been paid for. It cannot be denied that Indians have to pay assessment rates. We can quite understand how inconvenient it must be, in a small town like Potchefstroom, to be deprived of the right of enjoying a stroll in the only public garden in the town.

Farm Holdings Bill. In the *Natal Government Gazette* for the 21st March last is published a Bill entitled "to regulate the compensation payable to tenants for improvements made by them on farm holdings." Even in a measure of this character we find the authors of the Bill betraying their prejudice against British Indians, for in Section 4 sub-section (d) of the Bill we are told that it shall not apply to or in respect of "any lands held by Natives or Indians." The effect of this is that if an Indian is a landlord or a tenant he is neither to give nor to receive compensation under the Bill for any improvement that may be made. The Natal legislators have admitted times without number that the Indian is a most admirable agriculturist. He is the supplier of garden produce. He keeps the tea, sugar and coffee industries going by his agricultural work. He makes it possible for the householders to get their fresh vegetables at reasonable prices. Before his advent, in the graphic words of the late Sir Henry Binns, a cabbage cost 2/6, he has made it possible to get three cabbages for 1/-. The reward that the Natal Government intends to offer the Indian for having become such a useful unit in the body politic, is the withholding from him the advantages offered by the Bill in question because he happens to wear a brown skin. We are not surprised at Lord Curzon, from his Viceregal chair, announcing that he was not prepared to grant any further facilities about indentured labour to Natal unless she took a saner view of her duty towards the Indians and ceased to wound their susceptibilities at every turn.

Lord Milner on the Colour Question.

In the course of this recent speech in Johannesburg, Lord Milner said:

"The first (important question) is the Native question, or, as I should prefer to call it, the colour question. You know I am, in the opinion of the vast majority of the people in this room, a heretic on that subject—but I am an impenitent heretic. I continue to hold the view that we got off the right lines in this matter when we threw over the principle of Mr. Rhodes—equal rights for all civilised men. At the same time I am prepared to rely for the return to the true path, upon a gradual change in the opinion of the people in South Africa itself. This is a South African question. Nothing could be worse on principle or more unfortunate in result than to try and hasten this decision even in the right direction by any kind of external pressure. I hate referring to this question in one or two hasty sentences at the end of a long speech. It is such an unworthy treatment of it, but the alternative would be worse that I should appear to ignore this important question which must be constantly present to all our minds, or that I should be running away from my opinions because on this subject they happen to be unpopular. And here let me say that whatever may be my views in regard to the future of this question, I recognise the immense advantage, the great contribution to this better understanding, which is supplied by the report and the evidence of the Native Affairs Commission, which has been lately published. It will take time, perhaps a long time, for the immense value of that work to be fully realised. People are much too inclined to dispose of the Native question with a few slap-dash platitudes, or with a contemptuous reference to that long since extinct bogey, Exeter Hall. To those who were so disposed I would say, read and read thoroughly that report and that evidence. You will then see how much more complicated this subject is than you imagine, and how much more many-sided and how much less uniformly dark. You may learn, too, that the essence of wisdom with regard to it is discrimination, not to throw all people of colour, the highest as well as the lowest, into one indistinguishable heap, but to follow closely the difference of race, of circumstances and of degrees of civilisation, and to adapt your policy intelligently and sympathetically to the several requirements of each."

Farewell to Mr. Rustomjee

Higher-Grade Indian School makes a Presentation.

An interesting function took place on Monday last at the Higher-Grade Indian School in Durban, when Mr. Rustomjee was presented with a framed photograph of the first four boys who passed the collective examination in 1903.

The proceedings opened with the boys singing "Shells of the Sea" and "Rule Britannia," after which the Head Master, Mr. Conolly, thanked Mr. Rustomjee for his support and interest in the education and welfare of the boys. They had always found in him a willing helper in matters of education, and generous in providing games for recreation. They therefore were sorry to lose him, but at the same time all wished him a pleasant and safe voyage and a good time on his travels. He expressed the hope that Mr. Rustomjee would soon be back again amongst them in Durban.

Mr. H. L. Paul, in presenting the photograph, also spoke in praise of Mr. Rustomjee's unselfish efforts on behalf of the education of Indian children. He remarked that what was wanted was not only the support of the Indian merchants, but their active interest in and presence among them.

Mr. Rustomjee, in responding, said he could not reply to the kind words spoken without a great deal of emotion. He always appreciated the kindness of Mr. Conolly towards him, and called to mind the address presented to him by the School on his last visit to India. Mr Conolly and his staff were to be congratulated upon the high state of efficiency which the School was now in, and he hoped that the boys would take advantage of the education imparted to them and aim for the highest and noblest things, and become worthy Sons of the Empire.

In conclusion, Mr. Rustomjee said he wished to mention one thing which he hoped the Government would make a note of. When Sir Henry Bale, the present Chief Justice, was Minister of Education, he deprived their children of admission into the Government primary schools and created the Higher-Grade Indian School exclusively for Indian boys; but now the Government were erecting a building for their use, and he understood they wanted to make it a Coloured and Mixed School for both boys and girls. He thought the Indian community should certainly protest against this system of shifting their children from pillar to post, and throwing them out of the frying-pan into the fire. Their children were in want of proper education, and this action on the part of the Government added insult to injury.

The singing of the National Anthem brought the proceedings to a close.

A Phœnix Farewell to Mr. Parsee Rustomjee.

On Saturday last, Mr. Parsee Rustomjee paid a farewell visit to our Phœnix settlement, before leaving for India. He was accompanied by a party of European and Indian friends. Mr. Rustomjee has been especially good in assisting us in every possible way. His exertions on our behalf have been indefatigable; and it was felt that some recognition was due to him. The occasion was therefore seized to present him with an address embodying our appreciation. After the visitors had inspected the grounds and the printing works (not excepting the editorial sanctum, which, however, reveals little to profane eyes) the guests were invited to partake of some refreshment.

Mr. A. H. West, works manager, then read the address, and presented it to Mr. Rustomjee as a slight token of our respect and regard.

Mr. Rustomjee, in replying, said he felt the honour done him was more than he deserved. It was his bounden duty, in common with other Indians, to assist in establishing Indian Opinion and the press, under the new circumstances at Phœnix. It was every man's duty to help a thing that was good. He felt he had not done one sixteenth part of his duty, so he could not take any credit to himself for what he had done. We should not be sorry he was leaving Natal, because wherever he was he would still work for the paper. Finally, Mr. Rustomjee expressed himself pleased with the progress at Phœnix, and hoped that when he returned he would find the community a very big success.

Among the visitors, who seemed highly gratified with what they saw, were Messrs K. C. Appoo, P. Dambjee, and P. Latcheram, of Capetown, Mr. Abdool Gofoor of Johannesburg, Mr. C. H. English and son, and Mr. Omar Haji Amod.

Mr. Arthur Crawford on Lying in India and England.

Mr. Arthur Crawford, in his "Reminiscences of a Moffussil Policeman," observes:—

"I am one of those who, with all my Indian experience before me, have had special opportunities in later years of studying police cases of every kind in England, and of hearing what barristers and solicitors say of the civil cases in which they are concerned. The daily journals teem, too, with cases in which false swearing on one side or the other is palpable, and judges inveigh in vain from the bench against the prevalence of perjury. Has there ever been a worse case in India than what is known as the "Hurbert" case, to say nothing of several more recent instances of perjury in connexion with will suits? Has there ever been more wholesale perjury than in the Tichborne, commonly known as the 'Claimant's case? or the Piggott part of the *Times'* Commission, which combined forgery with false swearing? I have been thrown into contact with the English agricultural—the farmer and the labourer—classes, and find them quite as much, if not more, addicted to lying than my old friend Bhow Patel or Baboo Kunbi in India. The fact is that 'service men' go out to India young, without any experience of their own countrymen, and at first, from the very nature of their duties, seeing only the seamy side of Native character, they become impressed with the belief that those around them have no regard for veracity, a belief so strong that a subsequent better knowledge can hardly eradicate it. Professional men and those connected with mercantile pursuits, on the other hand, similarly ignorant of their own land, and also going out in their youth, live in large cities or stations, know nothing or next to nothing of the languages, and have little communication with non English speaking Natives, and that little is through the interpretation of their clerks. Few, very few, if any of us get to know anything of the masses of Natives, their habits, their modes of thought, their inner lives. Betwixt us and them 'there is a great gulf fixed,' and we are apt in our self-conceit and ignorance to judge rashly and harshly, and usually fail to perceive that the poor people around us have very many good qualities that should command our respect. Somehow or other it has become a settled belief that Natives are habitually liars, and in the courts of law indulge the propensity with the utmost freedom. We do not know how often the Native does not rightly understand his questioner—how very easily he is confused and made to say (or misinterpreted to say) what he does not really mean. The imperturable Briton, though of the strictest veracity, can often be shown up to public scorn when in the witness box, to contradict himself and appear bent upon prevarication; he is being examined by his own countrymen, in his own language—the Native witness is often in the hands of an examiner who imperfectly understands him, and has to take his evidence at second-hand. Why should we always jump to the conclusion that the Native witness is bent on perjuring himself? Why not make as much allowance for the Native as for the Englishman? We come to be more charitable when we get older and have left the East for good: we find, when it is too late, from what we see of our countrymen and women, that we must often have judged very harshly and uncharitably in India. It is a pleasant retrospect."
—*Gujarati.*

More Persecution in Potchefstroom.

Indians Forbidden the Park.

We publish the following correspondence between the Potchefstroom Indian Association and the Town Clerk and Military Authorities relative to Indians being forbidden entry to the public park in that town:—

To the Town Clerk, Potchefstroom.

Sir,—We have been refused admittance to the Park Grounds to-day by the sentry, when we applied to see the "Wild West Show" performed by the 7th Hussars.

Mr. Patel and I called on yourself this afternoon, when you informed us that it was an order of the Town Council.

Can you, for the information of my Association, state the reason why our exclusion from the public park has become necessary. I venture to point out that we always had the privilege of entering the park, even during the old regime. Therefore we are at a loss to understand this extraordinary action, seeing that we have as yet not given offence to any person, and have always been law-abiding.

It is a matter of painful surprise to see that the Council are bent on our total degradation.

We had expected the Council, consisting of men of great ability and education, not to have allowed themselves to be carried away by local prejudices against our community.

We are aware that the Show was for the general public, and there is nothing in the handbills which have been distributed broadcast to justify the Council's action.

I am instructed to most emphatically protest against the attitude of the Council, and I am requested to ask you to lay this letter before the first Council meeting, and inform us on what Law the action of the Council is based.

I have the honour to be,
Sir,
Respectfully yours,
ABDOOL RAHMAN,
Hon. Secretary,
Potchefstroom Indian Association.
Potchefstroom, February 15th, 1905.

Municipal Offices,
Potchefstroom, 1st March, 1905.

Mr. Abdool Rahman,
Secretary,
Potchefstroom Indian Association.

Sir,—With reference to your letter of the 15th instant I am directed to intimate to you that my Council issued no order prohibiting the presence of Indians at the "Wild West Show" performed by the 7th (Q.O.) Hussars on the 15th instant.

The Military Authorities had the use of the Park on that date and were entirely at liberty to refuse admission to any person or section of the community.

As regards your contention that your people were not deprived of the privileges attached to the Park under the old regime, I have to intimate that I am informed that Indians were under the same disabilities before the war as natives, who were excluded by bye-law.

Your statement that you ascertained from the Town Clerk that your refusal to the Park was due to an order of this Council was evidently the outcome of a wrong impression. The writer clearly recollects the interview referred to, but he was under the impression Mr. Patel and yourself alluded to a general principle, not this particular instance, for no reference was made to the Wild West Show at the time of conversation.

The Council is most distinctly opposed to the Park being used by Indians, and commends the action taken by the Military Authorities; but they certainly attached no condition relative to Indians when giving permission to these Authorities to close the Park to the non-paying public.

I have the honour to be,
Sir,
Your obedient servant,
W. S. V. HOSKIN,
Town Clerk.

Subsequently to this, a letter was addressed to the Military Authorities on the subject, to which the following is a reply:—

Potchefstroom,
7th March, 1905.

The Secretary,
Potchefstroom Indian Association.

Dear Sir,—With reference to your letter dated 1st instant, we should have been only too pleased to admit Indians to the Show grounds, but regret that the ruling of the Park Committee is that Indians are not admitted to the grounds, and having in view the fact that the grounds were lent us without charge we could not alter this ruling and regret extremely that such an impression, as you suggest, should have arisen, as we have always given the greatest consideration to this question.

Yours faithfully,
J. E. BERESFORD, Major,
7th Q.O. Hussars.

Boycotting Indians.

Pietersburg's Freezing Policy.

A special meeting of the Chamber of Commerce, held last night, to reconsider the rule, passed last November, whereby members bound themselves not to have commercial dealings with Indian storekeepers in the shape of buying goods from them or supplying them with merchandise.

Under the same rule members bound themselves to abstain, as far as possible, from dealing with merchants who supported Indians.

The subject was brought forward in consequence of a prominent firm notifying its intention to no longer abide by the rule.

After lengthy discussion, the Chamber resolved to abide by the decision already arrived at.

Only two members expressed dissent, and the rule consequently stands.

Potchefstroom's Latest Method.

The latest action by the Vigilants' Association in the anti-Asiatic agitation is to secure permission from private residents to affix cards notifying that coolie hawkers are refused admittance at the approach to their premises. In every street the legend, "Coolie hawkers not admitted," is now seen, and it is hoped this will enable white purveyors of vegetables, etc., to work up the rounds now almost entirely monopolised by Indians.—*Leader.*

Pretoria Chamber of Commerce and British Indians in the Transvaal.

We take the following from the Transvaal *Advertiser*:—

The Committee of the Chamber reported that the amount of the local expense in connection with the National Convention, amounting to £105, has been subscribed by members of the Chamber.

Mr. Van Alphen asked if the movement against Asiatic trading was a general one, and was being supported by the Pretoria Chamber. Country districts like Potchefstroom appeared to be the only places moving in the matter.

The Chairman replied that the Pretoria Chamber was taking its share in the movement. They had a special local committee, whose chairman was Mr. Loveday, to look after such matters, and altogether were doing as much as most of the other Chambers, although perhaps not making so much noise about it.

Mr. Lilienfeld said they had a difficulty to contend with in Pretoria, in that one of the chief papers had adopted an attitude which was altogether contrary to the unanimous opinion of public bodies and private individuals in Pretoria.

Mr. Van Alphen pointed out that there were four newspapers in Pretoria and if the Chamber had the support of three they could surely afford to give the fourth a chance.

A MEMORIAL is sent to the members of the Legislative Assembly on behalf of Indians of this Colony, protesting against certain clauses of the Bills regarding the Municipalities and fire-arms.

The Status of the Indian Trader.

At the annual general meeting of the Johannesburg Chamber of Commerce, Mr. J. N. Sellar, in the course of his presidential address, said that one of the most thorny questions ahead of them in the Transvaal Colony was that of the status of the Indian trader. On the one hand was the attitude of the British Government, which is under the necessity of recognising the claims of its subjects of whatever colour and wherever born, and on the other hand they had the position taken up by the extremists resident in some of the smaller towns. The Chamber had, to his mind, pursued a fair and reasonable course. They desired to see the trade of that community as largely as possible in the hands of those of their own race and colour; but speaking for himself he could not refrain from entering a protest against the unjust treatment underlying some of the opinions that had found utterance when this question had been discussed. They were members of a great Empire, and as such they must not forget their obligations to the humbler as well as the mightier of their fellow subjects.

Correspondence.

Where will it End?

To the Editor, INDIAN OPINION.

Sir,—Having closely observed the various anti-Indian movements in South Africa, I have often asked myself: "Where would all these end?" A river that runs with sweeping speed comes to a standstill on approaching the sea; and a horse that runs wild with mad fury breaks its head against a wall or puts itself somewhere in jeopardy at last. But when and where will these Indo-African affairs end? How long and how far will the Whites continue to oppress us; and how long will John Bull be indifferent? How long will the British Empire continue to turn on its Indian 'pivot,' without John Bull ever minding to oil it? The pivot has already begun to creak; and John Bull distinctly hears its unpleasant noise. But he *seems* either deaf or too much absorbed in idly watching the gladiatorial shows of his ministers at home. And yet one can plainly see the rapid palpitation of his heart and the deep agitation of his mind. Our Indian sympathies are due to him *now* more than at any other time. But it is a pity that South Africa does not seem in the least to mind his critical situation. Poor soul! he is blinking whether to accede to the strenuous demands of his own unruly children or wipe away the tears of his adopted child, India. He is almost in a fix; and yet his ungrateful children continue to anger him and try to extract some more tears from the crying child by his side. It does not matter for them whether India lives or dies, or whether the Empire stands or falls. They must thrive well and gain their selfish ends—that is their goal. No matter that British equity be trampled under foot, and the figure of fair Britannia be henceforth painted black in the hearts of all Indians. That is no concern for South Africa. She would have her own way and persecute the poor Indians to the bitter end. Like Pharaoh of old, these Whites want to pursue us as fast as their bye-laws and prejudice can carry them. But Pharoah and his host never crossed the Red Sea and—but comparisons are always odious.

I am,

Yours &c,

INDIARA.

"An Example to England."

To the Editor, INDIAN OPINION.

SIR,

Will you allow a "Westerner" to offer his hearty congratulations on the great improvement of your paper which the change in style has effected; I consider its weighty and thoughtful articles are well worth the study of every intelligent person, whether they be brown or white, Eastern or Western; for the problems raised by them are world-wide in their application. It is, however, more especially on the aspect of your scheme in endeavouring by a return to a "simpler life" to be self-supporting, that I wish to say a few words, for it is in that direction I consider you set a good example to England.

We are troubled and perplexed here just now with the solution of our social problems. The thousands of unemployed who walk our streets; the over-crowding in our cities; the physical decline of our race; the drink question—all these are pressing questions which receive great attention from our social reformers, alike on platform and through the press.

Out of the many solutions which are offered, there are one or two which appear in nearly every case, and the principal one is this:—"Back to the Land." "We must stop the crowding of our great cities where men and women become lost and trodden down and where vitality is sapped by un-hygienic modes of living." This is the strain of most schemes which are suggested as being the best for the salvation of the people. In my way of thinking this is true; we are losing our best heritage through false notions of life. The glamour of city life throws itself over every country youth, and he is never satisfied until he gets to the great city of London, or some other large centre. There he becomes a unit, and is quickly lost in the surging mass of humanity, and his life is worn out with the feverish excitement of the rush for wealth. I despair of altering our condition until we instil into the minds of our young generation a truer ideal of what life is meant to be. We are thankful that there are men amongst us who are putting into practice these ideas. Mr. Cadbury's "model village" near Birmingham; Port Sunlight, and the newly-erected Garden City, are examples of these; and we look forward to the establishing of many more of a similiar character.

Of course, we in England suffer from the thraldom of landed proprietors; and until we can alter our land laws we cannot hope to make the progress we should. We must know, however, that the first step in the movement must begin in the heart of the individual, and until the desire of a simpler and truer method of living is within the heart, all outward laws are of little avail.

The great principle is to get each to do for himself, and get the direct benefit of his industry. No short cuts to wealth by underhand methods; no working for combines which puts starvation wages in the workman's pocket and huge fortunes in the shareholders'; we are being killed by these. Let us teach that the land is for breeding *men*—not tracts for hunting game. That man, if he will only step away from the enervating conditions of city life and seek the balm of God's free air, will realize the grand truth that "Life is Wealth."

When this first principle is grasped, many of our social evils will vanish. Give a man a direct interest in his work, under favourable conditions, and he will not desire to soak himself in drink; he will increase in self-respect, and will hold up his head with dignity.

Thousands of acres in this country are waiting to be cultivated. If we could impress upon our people that by raising crops and fruits, instead of pasturage, we should be giving employment to thousands, making our land beautiful, and rendering us less dependent on foreign supplies, we shall have made the first step towards the "Modern Utopia."

Therefore, Sir, I hail your new departure with joy; for I see in it the principle that will ultimately be the salvation of our land.

That the blessing of God may rest on your labours is the prayer of

"A WESTERNER."

Hull, England,
March 4th, 1905.

MR. PARSEE RUSTOMJEE sailed for India on Wednesday last. Many leading Indian Merchants and others were at the Point to bid farewell. We are only expressing the feeling of the whole Indian community in South Africa when we wish him *bon voyage* and a speedy return.

Our Weekly London Letter

(FROM OUR SPECIAL CORRESPONDENT)

London, March 8th, 1905.

Smarting under the deserved lashing which the Indian press and public had inflicted on him when he left India last May after his first viceroyalty, Lord Curzon has lost no time in giving back to his critics in his characteristic fashion. The last mail has brought full reports of two speeches made by his Lordship, the one at the Supreme Legislative Council at Calcutta, and the other at the Convocation of the Calcutta University, held on the 11th of last month, over which he presided as its Chancellor. Both the speeches, intrinsically different as they must be owing to their different subject matters, resemble in this only that they present an unquestionably faithful reflex of a not very amiable temperament which had prompted them. The first speech was provoked by the Hon. Mr. Gokhali's pitiless exposure of the jobbery of the Government, and his vigorous denunciation of its reckless high-handedness in legalising an illegality, unprecedented even in the mischievous career of the present Viceroy. Lord Curzon's whole policy in India, as we know to our cost, has been to carry centralisation to a scientific perfection. To bring every institution of the country under the heel of the Government so that the loaves and fishes may directly or indirectly be enjoyed without molestation by those only who constitute that Government and their friends; to religiously shut out the children of the soil from this merry family party; above all to lay the axe at the root of that education which the more it spreads among the people the clearer it makes to them the idea of *meum* and *tuum*; this has been the one persistent aim of the man who is now at the head of the administration of India. The Indian universities, therefore, the fountain-head of all knowledge—and the fountain-head, therefore, of all bother—felt the full brunt of his wrath.

THE UNIVERSITIES VALIDATION BILL.

Readers of INDIAN OPINION are aware that when the Universities Act was on the legislative anvil, how but for the critical, comprehensive and strong Note of Dissent of Justice Sir Gurudas Bannerjee, its nefarious provisions would have all but deprived our people of the benefits of education; and how in spite of all protests, every attempt was made to supplant the Indian element in the governing bodies of the universities by Europeans, to subserve the interest of the rulers at the cost of the ruled. When the Act was passed, one clause provided that the Syndicate should be elected by the Senate of each University. In the face of this provision, whose meaning cannot be mistaken, the Chancellor of the Bombay University issued a notification that the Fellows should form themselves into groups, and elect the syndics. Sir Pherozeshah Mehta and a few others of Bombay who were ousted from the Syndicate by this open violation of the Act, sought council's opinion as to the legality or or otherwise of the Chancellor's notification. Three of the most eminent Advocates of Bombay gave it as their opinion that the notification was illegal and *ultra vires*. They then moved the High Court for the redress of their grievance. While the case was *sub judice*, the Government suspecting that the judges would in all likelihood pronounce the Chancellor's notification and all subsequent proceedings illegal, brought in a Bill called "The Universities Validation Bill" to legalise the illegalities perpetrated by the Bombay University. And that law—if it be not a violation of language to call it law—has been passed. Such a case of shame-faced despotism it would be difficult to find a parallel to even in despot-ridden India. The Hon. Mr. Gokhale who opposed the Bill stoutly and strenuously, and unanswerably exposed the supreme tyranny of the bureaucracy in their unblushing attempt to deprive the people of their last refuge and shelter, namely, the High Courts of the realm, moved an amendment for the rejection of the Bill. Lord Curzon replied. He might very well, for the sake of his reputation, have kept perfectly quiet; for in an assembly where Government can always count on a solid majority of 12 or 13, there would not be the slightest difficulty in passing this bill, as there has not been hitherto in anything they wanted to pass, however detrimental to the interests of the people. But Lord Curzon meant to "go" for the Hon. Mr. Gokhale; he denounced him as "an avowed enemy of the Government," and deldelivered a speech which not only signally failed to meet the arguments of the Indian protagonist, which his Lordship was neither willing nor able to do, but gave ample evidence of petty spite.

THE CONVOCATION SPEECH.

The speech in the Senate House was still more objectionable: but I must reserve it for next week. Only one incident in connection with it I find too tempting to remain silent upon for a sennight yet, so I give it to you. In that speech Lord Curzon has abused the Indian people like a fish-wife, and among other things has honoured them with observing, in all its moods and tenses, that they are a hopelessly untruthful set of men. On the very next day of the speech, the *Amrita Bazar Patrika*, the most vigilant and faithful watch-dog of the Indian Press, culled a few of these libellous passages of his Lordship's, and making a nice pearl string of them, *with a pendant*, presented it to him. The pearls and the pendant I give below.

LORD CURZON IN VARIOUS CAPACITIES.

AS CHANCELLOR OF THE UNIVERSITY OF CALCUTTA.

Address in Convocation. Feb. 11, '05.

"Untruthfulness consists in saying or doing anything that gives an erroneous impression of either one's own character or of other people's conduct or of the facts and incidents of life. .

* * *

I say that the highest ideal of truth is to a large extent a Western conception. . . . . . .

* * *

Undoubtedly truth took a high place in the moral codes of the West before it had been similarly honoured in the East. . . . . .

* * *

Flattery may be either honest or dishonest. Whichever it be, you should avoid it. If it is the former, it is nevertheless false; if it is the latter, it is vile." . . . .

AS GEORGE N CURZON.

THE PENDANT.

From "Problems of the Far East," by George N. Curzon, pp. 155 & 156.

"Before proceeding to the royal audience I enjoyed an interview with the President of the Korean Foreign Office. . . . I remember some of his questions and answers. Having been particularly warned not to admit to him that I was only thirty-three years old, an age to which no respect attaches in Korea, when he put to me the straight question (invariably the first in an oriental dialogue), 'How old are you?' I unhesitatingly responded, 'Forty.' 'Dear me!' he said, 'You look very young for that. How do you account for it?' 'By the fact,' I replied, 'that I have been travelling for a month in the superb climate of His Majesty's dominions!' Finally he said to me, 'I presume you are a near relative of Her Majesty, the Queen of England?' 'No,' I replied, 'I am not.' But, observing the look of disgust that passed over his countenance, I was fain to add, 'I am, however, as yet an unmarried man,' with which unscrupulous suggestion I completely regained the old gentleman's favour."

It must be added that this latter passage, containing the interview of Lord Curzon with the President of the Korean Foreign Office, has been discreetly omitted from the last edition of "Problems of the Far East."

TELL ME WHETHER it is right or wrong; if right, I will do it; if wrong, I will not; but never let me hear the word expedient.—QUEEN VICTORIA.

The Hope of India.

"The great virtue of our Hindu nation is patience and forbearance. If Lord Curzon has said certain harsh words against the Indians as a whole, under the cover of a Convocation speech, why should Indians be provoked to retaliate in the same coin? It does not speak highly of the virtue which even Lord Curzon will gladly give us credit for, viz., the virtue of patience in suffering. . . . . . There is a soul of good in things evil. The abuse of the Indians by Lord Curzon has produced a psychological phenomenon of far-reaching consequences; a wave of resentment and indignation has swept over the whole of India from Calcutta to Cashmere, and from Benares to the Cape Comorin. Such utterances from persons high placed have a great tendency towards the unification of the many minds of the millions of our fatherland. We are to expect many such happenings before Lord Curzon lays down the sceptre, as will contribute to the great consummation devoutly to be wished for,—viz., *Unified India*. *Common* calamities, *common* miseries, will be the binding *cement* to weld the nations of India into *one* nationality. What with the facilities of postage, telegraph and railway, what with the Congresses and Conferences, and above all what with the *welcome* blunders of personages like Lord Curzon, a United India is becoming a reality in the near future. We must hasten the advent of such a consummation by preaching the gospel of sinking our petty and ephemeral differences and making a bold front in the coming struggle for India's freedom and for India's place as *a living* entity in the British Empire."—"A Theosophist" in the *Hindu*.

Durban Town Council Proposed Municipal Bill.

Anti-Indian Clauses.

We take the following sections from the proposed Durban Municipal Bill published in the *Natal Government Gazette*:—

17. The Town Council may grant, or for reasons appearing to them sufficient, refuse licenses for tea rooms as distinguished from eating-houses, and charge therefor a fee or sum of £2 10s. per annum each: Provided that the proprietor of any such tea room shall not be allowed to carry on the business of an eating-house under his license.

18. Power and authority are hereby given to the Town Council to control persons trading or carrying on business on open spaces of land or in passages, whether public or private, and to require any such person to take out a retail license in the same way as if he were carrying on business in a shop. Any such license shall be issuable by the Licensing Officer appointed under Act No. 18 of 1897, who shall have the same power in reference thereto as is given to him with respect to the issue of licenses under Section 5 of the said Act, and the provisions of Sections 6, 8, 9, and 10 of that Act and the rules framed under Section 11, *mutatis mutandis*, in so far as they are applicable.

19. The Town Council shall have power to compel all persons trading in the Borough to exhibit over their places of business their respective names, and in the case of firms the name of the firm, and to require that all firms lodge with the Licensing Officer the names of the partners in the business; and the Town Council shall have the further power to cancel a trade license of any kind (except any license issued under the Liquor Law) for reasons to them appearing sufficient.

20. In case any person shall fail to take out any license which he ought to have taken out, the Town Council shall be entitled to recover the full value of any such license or licenses, whether such failure was ascertained in the year or subsequently to the date the license should have been taken out.

Facts and Comments.

WE ARE INDEBTED to *Gujarati* for the article "The Oriental Ideal of Truth," published last week.

A CURIOUS OCCURENCE.—The other day a large swarm of bees took possession of the wardrobe in one of the houses on our Phœnix settlement. A smaller swarm ensconced themselves between a wooden partition in another house.

INDIANS IN SOUTH AFRICA.—Reuter's correspondent at Calcutta telegraphs that during the debate on the Indian Budget, in the Governor's Council, Lord Curzon, referring to Indian emigration to South Africa, said the problem was an exceedingly difficult one. The Indian Government had pleaded the cause of those of whom they were the natural protectors, and would make no concessions until they obtained a full quid pro quo.

INDIAN MAILS.—The Natal Direct Liner *Umkusi* sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Columbo for Bombay, on or about 1st May. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

The German East Africa Liner, *General*, sails for Bombay direct, on or about 15th April

The British India Steam Navigation Company's steamer, *Lavada*, sails for Bombay direct, on or about 15th April. Messrs. W. Dunn & Co., and Messrs. Dada Abdoola & Co., are the Durban Agents.

BOOKS

YOU SHOULD

READ.

Poverty and un-British Rule in India.—BY DADABHAI NAOROJI. This is a compendium and reprint of all that the author has uttered on this, and on kindred subjects, during a long and busy life. These consist of a paper read before the East India Association in 1876, correspondence with the India Office 1883, a memorandum on the moral poverty of India of 1880, papers of 1887, refuting articles by Sir Mountstuart Grant Duff, the author's speeches in the House of Commons in 1894 and 1895, his contributions written in 1895 to the Royal Commission on Indian Expenditure; a paper on the simultaneous Examination question, his statements submitted to the Indian Currency Committee in 1898, selections from his addresses and a paper on the State and Government of India under its native rulers. **Price 6/- post free.**

Ranade and Telang.—Appreciations by the Hon. Mr. G. K. Gokhale, C.I.E., Member of the Imperial Legislative Council, and by Mr. Dinshaw Edulji Wacha, President of the 17th Indian National Congress. With Portraits of Ranade, Telang, Gokhale and Wacha. **Price 1/- post free.**

Industrial India.—By Glyn Barlow, M.A., Principal Victoria College, Palghat, and formerly Editor of *The Madras Times*. Contents:—1. Patriotism in Trade. 2. Co-operation. 3. Industrial Exhibitions. 4. The Inquiring Mind. 5. Investigation. 6. Indian Art. 7. Indian Stores. 8. India's Customers. 9. Turning the Corner. 10. Conclusion. **Price 3/- post free.**

Aspects of the Vedanta.—Essays by various writers. **Price 3/- post free.**

Contents: The Vedanta in Outline: Pandit Sitanath Tattvabhushan. The Vedanta—Some Reasons for its Study: The late Mr. N. Vythianatha Aiyar, M.A. The Vedanta Religion: Prof. M. Rangachariar, M.A. The Ethics of the Vedanta: The late Mr. N. Vythianatha Aiyar, M.A. The Vedantic Doctrine of Future Life: Pandit Sitanath Tattvabhushan. The Vedanta: Its Theory and Practice: Swami Saradananda. The Vedanta for the World: Swami Vivekananda. Veda and Vedanta. The late Prof. Max Muller. The book also contains the opinions of Max Muller, Dr. Goldstucker, Schopenhauer, Victor Cousin and Dr. P. Deussen on the Vedanta. The book is dedicated to Max Muller and contains an excellent likeness of his.

Sri Sankaracharya.—I. His Life and Times. By C. N. Krishnasami Aiyar, M.A., L.T. II. His Philosophy. By Pandit Sitanath Tattvabhushan. It is hoped that the readers of this volume will find therein such materials of thought and history as will enable them to know accurately the position of Sankara in the evolution of the national religious life of the Hindu people, and enable them also at the same time to estimate correctly the great value of this work in life as viewed from the standpoint of history. Both in one volume. Cloth bound. **Price 2/- post free.**

Agricultural and Industrial Problems in India.—By Alfred Chatterton, B.Sc. Professor of Engineering, on Special Duty Madras. Contents. Agricultural: Water-Lifts. Underground Water-Supply. Well-Irrigation. The Cost of Power. The Value of Wind-Mills in India. Agricultural Education. Industrial: Tanning in the Madras Presidency, Hand Weaving, Manual Training, Industrial Education, District Board Industrial Schools. Cloth Bound. **2/- post free.**

Apply to—

G. A. NATESAN & Co., Esplanade, Madras

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૮ મી એપ્રીલ, ૧૯૦૫. અંક ૧૪.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૮ એપ્રીલથી તા૦ ૧૪ એપ્રીલ સુધી ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫

હીંદુ—ચૈત્ર શુદ ૩ થી. ચૈત્ર શુદ ■ સુધી, સંવત ૧૯૬૧

મુસલમાની—તા. ૨ જી સફરથી, તા. ૮ મી સફર સુધી ૧૩૨૨ હીજરી.

વાર.	અંગ્રેજી તારીખ	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ	સૂર્યોદય ક. મી.	સૂર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની...	૮	૩	૨	૬ ૧૩	૫ ૪૪
રવી...	૯	૪	૩	૬ ૧૪	૫ ૪૨
સોમ.	૧૦	૫	૪	૬ ૧૪	૫ ૪૧
મંગળ.	૧૧	૬	૫	૬ ૧૫	૫ ૪૦
બુધ...	૧૨	૭	૬	૬ ૧૬	૫ ૩૯
ગુરૂ...	૧૩	૮	૭	૬ ૧૬	૫ ૩૮
શુક્ર...	૧૪	૯	૮	૬ ૧૭	૫ ૩૭

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

શનીવાર, તા૦ ૮ એપ્રીલ, ૧૯૦૫.

પોચેસ્ટ્રુમમાં હિંદીઓ.

પોચેસ્ટ્રુમ હજુ પણ હિંદીઓની સામે લડત ચલાવી રહ્યું છે. ત્યાંના બગીચામાં જવાની આપણા લોકોને બંધી કરી છે. ઘોડા ગાડીમાં બેસવાની હરકતો છે અને જેઓ હિંદી ફેરીવાળા સાથે કામ પાડે એ લોકોની ઉપર સખતાઇ વાપરવાની વાતો ચાલ્યા કરે છે. સારે નશીબે છેલ્લી યોજના હજુ પાર પડી નથી. વીજીલન્સ કમિટિએ કાઢેલા નોટી સોમાં સહી કરવાની ઘણા ગોરાઓએ ના પાડી છે તેથી એ કામ મુલતવી રહ્યું છે.

વળી કોલોનીઅલ સેક્રેટરી તરફથી જવાબ મળ્યો છે તેમાં જણાવે છે કે જોકે સરકાર જાહેર મીટીંગો તો બંધ નથી કરી શકતી પણ હિંદીઓનું રક્ષણ કરવાને સારૂં જે કંઇ પગલાંઓ લેવા ઘટે તેમાં પાછી નહિ હઠે. આ જવાબ બહુ સારો ગણાય.

પણ પોચેસ્ટ્રુમના ભાઇઓને અમારી એક ખાસ વિનતી છે. તેઓએ બહુ ચેતીને ચાલવાનું છે અને ઉતાવળ નથી કરવાની. નહાની સરખી ઇજાઓ સહન કરવાનો આ વખત છે. પહેલા વર્ગની ઘોડાગાડીમાં જ્યારે એક ગાડીવાળાએ ના પાડી ત્યારે એ વાતને જતી કરવી જોઇતી હતી. એ નજીવી બાબત છે. પણ તેને મોટું રૂપ આપવાનું પરિણામ એ આવ્યું છે કે મ્યુનિસિપાલિટિએ તે ગાડીવાળા ઉપર કામ ચલાવવાની ના પાડી છે. એટલુંજ નહિ પણ યુરોપીઅનનેજ સારૂ ગાડીઓના લાઇસેન્સ આપવાની પરવાનગી માંગવા તથા તેવી ગાડીમાં જો કાળા માણસને બેસાડે તો તે ગાડીવાળાને સજા કરવાની સત્તા મેળવવા પ્રયત્ન ચાલે છે. અમને ખાત્રિ છે કે આવો કાયદો પસાર થતાં વાર નહિ લાગે. આવી જાતના કાયદાની સામે થવું મુશ્કેલ પડશે અને જો એ પ્રમાણે કાયદો એક ગામમાં થશે તો બીજા ગામમાં થતાં વાર નહિ લાગે. પરિણામે નહાનાં ગામડાંમાં આપણા લોકોને ગાડીના સગવડ નહિ મળે. આપણામાં એટલું જોર નથી કે જો બધી ગાડીઓ ગોરાને સારૂજ વાપરવાની લાઇસેન્સવાળી થાય તો આપણે આપણા લોકોને ઉપયોગમાં આવે એવી ગાડીઓ બનાવી ગોરાઓથી સ્વતંત્ર થઇએ. એમ કરવું થવું સહેલું છે છતાં એટલું જોર આપણે નથી કરી શકતા. એટલે અમારે ભાર દઇને કહેવાના જરૂર પડે છે કે સુતો સાવજ જગાડવાનો નથી. નહાની અગવડો સહન કરવાથી હાલ જરા ઇજાઓ પડશે, તે કાળે કરી ભુલી જવાશે. પણ જો નવા કાયદા થશે તો તે રહી જશે અને તે દૂર કરવા મુશ્કેલ પડશે. કેટલાક હક્કો એવા હોય છે કે તે ન વાપરવાથીજ જાળવી શકાય છે અને શોભે છે. આપણું કામ અત્યારે ખામોશ પકડી જવાનું છે.

કુહાડીમાં બાવળીયુ.

સર્વ હિંદીને એ બોલ.

મી૦ મદનજીતની લડત અને કોંગ્રેસની ફરજ.

પીટર્સબર્ગની ચેમ્બર ઓફ કોમર્સમાં ફાટ ફુટ થઇ છે. મી૦ મોસ્કી જે તેનો મોટો મેમ્બર છે તેણે દરખાસ્ત મુકી કે હિંદીઓની સાથે વહેવાર નહિ રાખવાનો જે ઠારો પસાર કર્યો હતો, તે રદ કરવો. મી૦ મોસ્કીએ જણાવ્યું કે ઉપરનો ઠારો પસાર કરતી વેળા એમ ઉમેદ બાંધવામાં આવી હતી કે પ્રીટોરીઆ તથા જોહાનેસબર્ગના મેમ્બરો બળશે; પણ તેઓ બીલકુલ બળતા નથી તેથી મજકુર ઠારો કાઢી નાંખવો જઇએ. બીજા મેમ્બરોએ આ વાતને હસીનાંખીને કહ્યું કે જો પીટર્સબર્ગ તેની હિંદીઓ સામેની લડાઇમાં મજબૂત રહેશે તો જોહાનેસબર્ગ વિગેરે ગામો તેમાં સામેલ થશે. એક નાનું ગામડું જોહાનેસબર્ગ જેવા શહેરના માણસોની ઉપર આ પ્રમાણે દાબ પહોંચાડી શકે એમ મી૦ મોસ્કીને વિશ્વાસ ન આવતાં પોતે તે ઠારા મુજબ ન ચાલવાનું જણાવ્યું. આ પ્રમાણે કુહાડીમાં બાવળીયું દાખલ થયું છે. અને એમ જણાય છે કે જે બહુ તીવ્ર ફુલ્લડ હિંદીઓની સામે થઇ રહ્યું છે તેનો અંત થોડી મુદતમાં આવવો જોઇએ. પોચેસ્ટરૂમમાં દરેક માણસે હિંદી ફેરીવાળા સાથે કામ બંધ રાખવાનો જે ઠરાવ થયો હતો તે રદ થયો છે. જોહાનેસબર્ગની ચેમ્બરના સરનશી ને પોતાના ભાષણમાં ગયે અઠવાડીએ જણાવ્યું કે પોચેસ્ટરૂમ વિગેરે ગામોમાં હિંદીઓ સાથે જે લડાઇ ચાલે છે તે વ્યાજબી નથી. આમ એક તરફથી ગોરાઓમાં મતભેદ ચાલી રહ્યો છે.

બીજી તરફથી લોર્ડ કરઝને વોઇસરોયની કાઉન્સિલમાં ભાષણ કરતું કે જ્યાં સુધી હિંદીઓને દક્ષિણ આફ્રિકામાં પુરા હક નહિ મળે ત્યાં સુધી પોતે દક્ષિણ આફ્રિકાને મદદ નહિ કરે. આ બધી હકીકત ઉપરથી આપણને ઉમેદ રાખવાનું કારણ છે; પણ એટલું યાદ રાખવુ જોઇએ કે આપણે પોતે સુતા રહીશું તો કંઇ જોર નહિ ચાલે અને હક્કો મળવાનો સંભવ છે તે ખોઇ બેસશું.

હિંદુસ્તાનમાં મી૦ મદનજીત ઘણા જુસ્સાથી લડત ચલાવી રહ્યા છે. દર હિંદી મેલમાં તેમના કામના ફળો જોવામાં આવે છે. કલકત્તાના પ્રખ્યાત પત્ર સ્ટેટ્સમેને તેને સારી મદદ આપી છે અને ઘણું સખત લખાણ કરવું છે. તેમને મદદ કરવાની પૂરી જરૂર છે. નાતાલ ઇંડિઅન કોંગ્રેસે મીટીંગ કરી તેમને જાહેર કામમાં જે ખરચ થાય તે આપવાની દરખાસ્ત લાવી પસાર કરવી ઘટે છે. નહિતો લક્ષ્મી ચાંલ્લો કરવા આવતી વેળા આપણે મોં સંતાડવા જેવું થશે. અમને ખાત્રી છે કે મી૦ મદનજીત પોતાનું જોર ચાલશે ત્યાં સુધી વગર પૈસે પણ લડત ચલાવ્યે જશે. છતાં તેમને પુરતી મદદ નહિ મળેતો તેમનાથી બહુ જોર નહિ થાય એ દેખીતું છે. અમે ઉમેદ રાખીએ છીએ કે કોંગ્રેસના મેમ્બરો જાગશે અને પોતાની ફરજ અદા કરશે.

ટ્રાંસવાલના હિંદીને લગતો અગત્યનો ચુકાદો.

એટલું સહુ કોઈની જાણમાં છે કે ટ્રાંસવાલમાં કેટલાક હિંદીઓ પોતાના નામની જમીન નથી રાખી શકતા તેથી ગોરાઓના નામની રાખે છે. મી. સઈયદ ઈસ્માઈલ કરીને જોહાનેસબર્ગના રહીશ છે. તેમના નામની કેટલીક જમીન હતી તે તેમણે પોતાના ગોરા બાઈબંધ લ્યુકાસ નામના ધણીના નામે રાખી હતી આ જમીન જોહાનેસબર્ગની કોરપોરેશને જ્યારે લોકેશન વિગેરે લઈ લીધાં ત્યારે લીધી, અને લ્યુકાસને નામે પા. ૨૦૦૦ ની નુકશાની દેવાનો ઠરાવ થયો. લ્યુકાસ લડાઈના વખતમાં ગુજરી ગયો. તેની એસટેટ નાદારીમાં ગઈ કેમકે તેના લેણદારોને પુરા થાય તેટલા પૈસા લ્યુકાસની મીલકતમાં ન હતા આથી તેના ટ્રસ્ટીએ સઈયદ ઈસ્માઈલની પણ લ્યુકાસના નામે ઉપરની જમીનના પૈસા ઉપર હક ધરાવ્યો. આ ઉપરથી સઈયદ ઈસ્માઈલે હાઈ કોર્ટમાં દાવો કર્યો કે મંજુર પા. ૨૦૦૦ તેને મળવા જોઈએ. તેમાં લ્યુકાસના લેણદારોએ બે સવાલ ઉઠાવ્યા હતા. એટલેકે જે પૈસા સઈયદ ઈસ્માઈલ માગે છે તે પૈસા લ્યુકાસના નામના છે અને જે જમીન ઉપર સઈયદ ઈસ્માઈલ હક ધરાવે છે, તે જમીન સ્થાવર મીલકત હોવાથી તેનું ધણીપણું કરવાનો સઈયદ ઈસ્માઈલને હક નથી. સઈયદ ઈસ્માઈલ તરફથી એમ રહીઓ હતો કે એ જમીન નવાણું વરસના પટા ઉપર હોવાથી સ્થાવર મીલકત ન ગણાય અને તેથી હિંદીઓને માલિકી ભોગવવા કાંઈ બાધ હોવો ન જોઈએ. અને જો કદી તે રદીઓ વ્યાજબી ન ગણાય તો જે કાયદાથી સ્થાવર મિલકતનું ધણીપણું હિંદીને નથી આપવામાં આવતું તે કાયદો કંઈ બીજા માણસો જેવાકે ગોરાઓ હિંદીઓને સારુ સ્થાવર મિલકત પોતાને નામે ન રાખી શકે એમ નથી કહેતો. નામદાર જડજ સાહેબે ચુકાદો સઈયદ ઈસ્માઈલની તરફેણમાં આપતાં જણાવ્યું કે નવાણું વરસના પટાથીએ સ્થાવર મિલકત ગણાવી નહી જોઈએ. એટલે તેવી જમીન હિંદીના નામ ઉપર નહિ ચડી શકે. પણ સઈયદ ઈસ્માઈલનો બીજો રદીઓ કબુલ રાખી કહ્યું કે હિંદીઓના લાભને સારુ ગોરાઓ જમીન રાખી શકે છે; અને જો ગોરાઓ દગો કરવા માંગેતો તેની સામે હિંદી માલેકના હક કાયદો જાળવશે. આ ઠરાવ ઘણું સતોષ કારક છે. [illegible] જે હિંદીઓ ગોરાને નામે જમીન [illegible] હોય તેઓને હવે ડરવાની જરૂર નથી. [illegible] એટલું યાદ રાખવાનું છે [illegible] આદમી હોવો જોઈએ, અને તેની પાસેથી ચોખ્ખા દસ્તાવેજ લેવાં જોઈએ આ ઠરાવથી આપણને સરકારમાં હક વિશે લડત લેતાં પણ જોર મળશે એમ ચોકસ જણાય છે. અમને ખબર મળ્યા છે કે હાઈ કોર્ટના ઠરાવની સામે લ્યુકાસના મિલકતના ટ્રસ્ટીએ અપીલ નોંધાવી છે પરિણામ શું આવે છે તે જોઈશું.

દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદીઓ વિશે લોર્ડ કરઝનનું ભાષણ.

રૂટરના તાર ઉપરથી જણાય છે કે લોર્ડ કરઝને હિંદી ધારા સભામાં આપણા પક્ષનું જોરાવર ભાષણ કર્યું છે. તેમાં તેઓ સાહેબ બોલ્યા છે કે જ્યાં સુધી હિંદીઓના હક પુરા જાળવવાની કુરવાર દક્ષિણ આફ્રિકાના રાજ્યો નહિં કરી આપે ત્યાં સુધી તેઓને હિંદુસ્થાન તરફથી મદદ નહી મળે હિંદીઓનું રક્ષણ કરવાનું કામ હિંદી સરકારનું છે અને તે કામ હિંદી સરકાર બજાવશે જરી.

આ વચનો આપણને ખુશી ઉપજાવે એવાં છે. એની અસર સારીજ થશે. આ ભાષણ બતાવે છે કે આપણે જે મહેનત અહિં કરીએ છીએ તે ફોકટ નથી જતી. આપણને લાગે છે કે હજુ પણ ખુબ મહેનત કર્યા કરવી અને જેમ જેમ પ્રસંગ મળે તેમ તેમ પડતા દુઃખોની બાબત દાદ કરવી. અમને ખાત્રિ છે કે એક સંપથી અને એકત્ર મહેનતથી આપણે જીતીશું

નાતાલ ઈંડિયન કોંગ્રેસ.

કપની કોંગ્રેસની એક મોટી સભા ગયા શુક્રવારે રાત્રે કોંગ્રેસ હોલમાં મળી હતી જેમાં મી. અબદુલ કાદર, મી. ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી, મી આદમજી મીયાંખાન, મી. અબદુલા હાજી આદમ ઝવેરી, મી. હાજી દાદા હાજી હબીબ, મી. સુલેમાન મુસા. મી તૈયબ મુસા, મી દાદા ઓસમાન, મી. પારસી રૂસ્તમજી, મી. હાજી ઈમામદીન, મી. દાઉદ મહમદ, મી.આર. પી. નટ, મી. પોલ, મી પાન્ડે, મી સૈયદ. મી. હાજી મામદ હાજી દાદા, મી. પરસુરામ, મી. દયાળજી, મી. કરીમ જુસબ, મી. આમદ હમીર, મી. હાજી આદમ હાજી દાદા, મી. કાસમ જુમા, મી. છબીલાલ, તથા બીજા ગૃહસ્થો મળી આશરે ૭૫ માણસો હાજર થયા હતા.

મી. ઉમર હાજી આમદ ઝવેરીએ બઈ મીટીંગનો રીપોર્ટ વાંચી સંભળાવ્યો. અને કોંગ્રેસનો અત્યાર સુધીનો હિસાબ વાંચ્યો તેમણે કહ્યું કે મી. મદનજીત આપણી તકલીફોના સંબંધમાં ઈંડિઆમાં મોટા શહેરોમાં જાહેર સભાઓ ભરી અસર કારક ભાષણો કરે છે. તેમજ ત્યાં નામાંકિત નરોને મળી આપણા દુઃખોથી તેઓને વાકેફગાર કરે છે અને તેવી રીતે તેઓ પોતાનો યત્ન જારી રાખશે પરંતુ તેમ કરવામાં તેને નાણાંની જરૂર જણાય છે. મારા ધારવા મુજબ તેમને મદદ કરવાની પુરેપુરી જરૂર છે, ટ્રાંસવાલમાંથી તેમને પૌંડ ૫૦ મોકલવાની ગોઠવણ થઈ છે. તો અહીંથી પણ મોટી રકમ મોકલવી જોઈએ. પાર્લામેન્ટમાં આપણા માટે બીલ દાખલ થવાનું છે તે વિશે, તેમજ ફુટપાથ, રીકશા, વિગેરેની તકલીફો પડે છે તે ઉપર સભા જનોનું ધ્યાન ખેંચ્યું હતું ત્યાર બાદ તેમણે રૂશિઆ જપાનની લડાઈની સરખામણી કરી કહ્યું હતું કે જેવી રીતે જપાન એકત્ર કામ કરે છે અને તેને દરેક બાબતમાં ફતેહ મળે છે. તથા રૂશિઆ જેમ તેવું બળવાન છે છતાં હાર ખાય છે તેવીજ રીતે આપણે એકત્રપણે કામ કરીશું તો આપણને ફતેહ મળવાનો સંભવ છે.

મી. ઉમર હાજી આમદે વધારામાં જણાવ્યું કે રેલવેના સેકન્ડ ક્લાસના ડબા ઉપર એશિઆટીક્સ એન્ડ નેટીવ્ઝ એવાં લેબલ મારવામાં આવતાં હતાં તેને માટે આગેવાન લીડરોનું એક ડેપ્યુટેશન સર ડેવીડ હંટર પાસે ગયું હતું તેમની સાથે વાતચિત કરતાં તેમણે ઘણો સારો જવાબ આપ્યો આવી રીતે લેબલ ખસેડવામાં આવ્યાં તેથી આપણે ખુશી થ[illegible] જેવું છે. મી. કુંડામલના કેસ બાબત [illegible] મારી એમ સલાહ છે કે આગેવાન લીડરોનું એક ડેપ્યુટેશન કોલોન[illegible]ીસમાં લઈ જવું.

મી. આદમજી મીયાંખાને મી. કુન્ડામલનો કેસ સુપ્રીમ કોરટમાં લઈ [illegible] બાબત કહ્યું. આપણા સંબંધમાં લોર્ડ ક[illegible]ના તાર મરક્યુરી તથા એડવરટાઈઝર [illegible]માં આવેલા છે. આ શબ્દો અત્યંત જરૂરના છે. આપણે હવે ખરેખરા દીલથી કામ લેવાનું છે અને તેને માટે ખરચાની જરૂર છે. મી. મ[illegible] મદનજીતને મદદ કરવાના સ્વાલપર [illegible] લક્ષ આપવાની જરૂર છે. રેલમાં બોર્ડ [illegible] વામાં આવતું તે હવે રાખવામાં [illegible] તે સંબંધમાં એક ડેપ્યુટેશન [illegible] અને તેનો જશ મી. ઉમર [illegible] આમદ, મી. ઈબરાહીમ હાજી કાસમ [illegible] મી. દાદા ઓસમાનને ઘટે છે. આવી રીતે આ ડેપ્યુટેશનનું પરિણામ સારું આવ્યું છે. લાઈસેંસ નાતાલ સાથે જોડી દીધું પરંતુ તેને ટ્રાંસવાલના ધારા લાગુ પડશે. અત્યારે આવી રીતે છે તો આગળ જતાં આખા ટ્રાંસવાલને આ ધારા લાગુ પડે એમ થાય તો તે અસંભવિત નથી.

મી. અબદુલ કાદરે પહેલાં મી. કુંડામલના કેસની બાબત હાથમાં ધરવાનું કહ્યું તેઓએ કહ્યું કે આ કેસ ફક્ત કુંડામલના સંબંધમાં છે એમ સમજવાનું નથી, પરંતુ તમામ એશિઆટિકોના સંબંધમાં છે. માટે આ બાબતમાં પહેલો વિચાર કરવાની જરૂર દેખાતી છે.

મી. હાજી મામદ હાજી દાદાએ કહ્યું કે કેસ લડવા કરતાં ડેપ્યુટેશન મોકલવામાં ઘણા ફાયદા છે. કેસ લડવાથી ગોરાઓમાં વધારે જુસ્સો આવશે. જે દરખાસ્ત મુકાઈ

કે ડેપ્યુટેશન જાય તો સારું મી. દાઉદ મહમદે મી. હાજી મામદને ટેકો આપ્યો. મી. બાઠે તેને વધારે ટેકો આપ્યો. છેવટ એમ નક્કી થયું કે ડેપ્યુટેશન મોકલવું.

મી. અબદુલ કાદરે ત્યારબાદ મી. મદનજીતની બાબતપર વિચાર કરવા કહ્યું. તેઓ બોલ્યા કે મારા ધારવા મુજબ કોંગ્રેસ આપણા ઉપર પડતી તકલીફોના બચાવ માટે છે અને મી. મદનજીત આપણા ઉપર પડતી તકલીફોનાં બચાવનું કામ કરે છે માટે તેને મદદ મોકલવાની જરૂર છે.

મી. હાજી મામદ દાદાએ કહ્યું કે મી. મદનજીતને ત્રાંસવાલ તરફથી પાં. ૫૦ મોકલવામાં છે તે મોકલાયાબાદ તેનું શું પરિણામ આવે છે તે જોવું જોઈએ. ત્યારબાદ અહીંથી મદદ મોકલવાનો વિચાર કરશું.

મી. અબદુલ કાદરે કહ્યું કે આજે ઘણું કામ કરવાનું છે તેથી મી. મદનજીતની બાબત આવતી મીટીંગ ઉપર મુલતવી રાખવી. ફરી તેઓએ કહ્યું કે કુલપાસ, રીડકોડ વગેરે ઓર્ડીનાંસ તથા નવ વાગ્યા પછી બહાર નીકળવાના સંબંધમાં જે કાયદાઓ થયા છે તેની બાબતમાં વિચાર કરવાની જરૂર છે. મી. રૂસ્તમજીએ કહ્યું કે પારલામેન્ટના બીલની બાબત સખત પગલાં લેવાં જોઇએ. કુટ પાથનો કાયદો ઇન્ડેન્ચર્ડ ઇંડિઅન્સને માટે છે પણ છેવટે તે આપણને પણ લાગુ પડે તે સંભવિત છે. તે વિષે જેમ આપણે આગળ ઉપર મહેનત કરી હતી તેમ આ વખતે પણ કરવાની જરૂર છે. લેન્ડેડ પ્રોપરટી ઉપર પુરેપુરો વિચાર કરવાની જરૂર છે. તે કાયદો ખરી રીતે જોતાં આપણને લાગુ પડે છે. મારે ત્રણ ચાર રોજમાં દેશ જવાનું છે અને પાછળથી આ બધી બાબત ઉપર વિચાર કરી તેને માટે સખ્ત ઉપાય લેશો એવી મારી આપ સહુ સાહેબોને ભલામણ છે. ત્રાંસવાલવાળાઓ કહે છે કે મી. મદનજીતને પહેલી મદદ નાતાલ તરફથી જાય તો સારું અને આપણે કહીએ છીએ કે ત્રાંસવાલમાંથી પહેલી મદદ જાય તો સારું. આવી રીતે બન્ને તરફથી મદદ નહિ જાય અથવા જવામાં ઢીલ થશે તો મી. મદનજીતે ઉપાડેલ કામ પાર પાડવામાં તેને મુશ્કેલી નડશે. માટે આ બાબત આવતી મીટીંગમાં ખુલાસો થઇ જવો જોઈએ.

મી. અબદુલ કાદરે કહ્યું કે સેક્રેટરીઓએ પીટીશન ઘડવા બાબતમાં પી. ગાંધીને લખવું. પછી તેઓ બોલ્યા કે મી. રૂસ્તમજી દેશમાં જાય છે તેમણે આપણે માટે ઘણું કર્યું છે. તેઓ દેશ જાય અને અહીં સહી સલામત પાછા આવે એમ ઇચ્છ્યું. તેમણે આ ઘણા માટે જે મહેનત કરી છે તેને માટે કોંગ્રેસ તરફથી તેનો આભાર માનું છું. મી. દાઉદ મહમદે તેને ટેકો આપ્યો અને કહ્યું કે મી. રૂસ્તમજી સહ કુટુંબ પાછા અહીં આવે એમ ચાહું છું.

છેવટે મી. આદમજી મીયાંખાને મીટીંગનું કામ સંતોષકારક રીતે ચાલ્યું તેને માટે સંતોષ બતાવ્યો અને સભા વિસર્જન થઇ.

હિંદુસ્થાનની કેળવણી.

મિસિસ એની બીસંટનું નાગપુર ખાતે ભાષણ.

હિંદુસ્થાનની આબાદીના મુખ્ય આધાર રૂપ કેળવણીની અગત્યતા વિષે બોલતાં તેણીએ જણાવ્યું કે શારીરિક, માનસિક, નૈતિક, અને ધાર્મિક. એ પ્રમાણે ચાર જાતની કેળવણી હોવી જોઈએ. પહેલી જાતની કેળવણી વિષે કશો મતભેદ નથી. પરંતુ માનસિક કેળવણી વિષે ઘણો મતભેદ પડે છે. ધાર્મિક કેળવણીની બાબતમાં જુદા જુદા મતો પડે છે પણ અનુભવ કહી આપે છે કે પુરવ કાળની જ ધાર્મિક કેળવણી ઉત્તમ છે. ધાર્મિક અને નૈતિક કેળવણી વિષે હાલની સ્થિતિ પર કોઇએ આધાર, રાખવો નહિં જોઈએ. મા બાપોએ આ પર ખાસ ધ્યાન રાખવું જોઇએ પ્રાચિન કાળમાં નિશાળો તેમજ પાઠશાળાઓમાં મનના ચાર પ્રકારોને સારી રીતે કેળવવામાં આવતા હતા. આ રીતી લક્ષમાં લેવામાં આવેતો દેશ તેની મેળે આબાદ થાય. ઇંગ્રેજ સરકાર તરફથી જે કેળવણી અપાય છે તે માત્ર માનસિક કેળવણીજ છે, અને તે પણ વળી દેશની ઉન્નતિના પાયા પર નહિ. તે માત્ર ગોખણ શક્તિ આપે છે અને મનની બીજી શક્તિઓથી વિદ્યાર્થીને અજ્ઞાત રાખે છે. અમેરિકામાં આવી પધ્ધતિની કેળવણીપર તિરસ્કારથી જોવામાં આવે છે.

તે સ્થળે શરીરિક કેળવણી સુધરતી જાય છે અને દરેક ઇંગ્રેજ જુવાનને અંગ કસરતની ફરજીઆત કરવામાં આવી છે. આશા છે કે હિંદુસ્થાન પણ તેવી સ્થિતિમાં મુકાય. અગાઉ વિદ્યાર્થીઓ દરેક અવયવને કેળવવા પર ધ્યાન આપવામાં આવતુ. સેન્ટ્રલ હિંદુ કોલેજમાં હાલ એજ પધ્ધતિ દાખલ કરવામાં આવી છે. ઇંગ્રેજી રમતોની પણ યોગ્ય અગત્યતા ભુલી જવી નહી જોઈએ. અભ્યાસ પુરો થયા પહેલાં વિદ્યાર્થી પુત્રનો પિતા થવાથી શારીરિક કેળવણીમાં ખલેલ પહોચે છે. તેના પર અભ્યાસ તથા વ્યહવારીક ફરજો એ બન્નેનો બોજો મુકવો તે અન્યાય છે, તેમજ દેશને દગા રૂપ છે. ધાર્મિક કેળવણી પણ બોજા રૂપ નહિ થતા રસ ઉપજાવનારી થવી જોઇએ. સેન્ટ્રલ હિંદુ કોલેજમાં મુખ્ય વિચાર કરી ધાર્મિક કેળવણીનુ ધોરણ દાખલ કરયું છે. તેમાં ધર્મના મુળ હેતુના શિક્ષણ પર ધ્યાન આપવામાં આવે છે.

માનસિક કેળવણીની બાબતમાં વ્યહવારીક શિક્ષણ વધારે જરૂરનું છે મુળ પુસ્તકની ગણત્રી તે પછી થવી જોઇએ. દાખલા તરીકે ચાલુ ધોરણમાં રસાયણ શાસ્ત્રનું જ્ઞાન પ્રમાણથી અપાય છે પ્રયોગ કરી તેનું વ્યહવારીક જ્ઞાન આપવું તે જરૂરનું છે. પ્રોફેસર બોઝ જેવાને સારૂ નવી શોધ કરવાને માટે હિંદુસ્થાનમાં એકે તેવી પ્રયોગશાળા નથી તે ખેદકારક છે. ઇતિહાસની બાબતમાં વિદ્યાર્થી રજપુત રાજ્ય કરતા રોમનો ઇતિહાસ વધારે જાણે છે. અને કેટલાક તો હિંદી તરીકે પોતાનો જન્મ થવાથી ખેદ પામે છે. હિંદુ તથા મુસલમાન વીર નરોના જન્મ ચરિત્રો તેમની સામા ધરવા જોઈએ અને તેઓની છબીઓ નિશાળની દિવાલો પર ટાંગી રાખવી જોઈએ. તે મહા પુરૂશોની વર્તણુકોના શા શા હેતુઓ હતા તેની છાપ વિદ્યાર્થીના મન પર દૃઢ ઠસવી જોઇએ.

છેવટ ભાષણનાં અંતમાં તેણીએ શ્રોતાઓને નિસ્વાર્થિપણું તથા ચુસ્તીને તરફદાર થવું અને દેશાભિમાનનો જુસ્સો મજબુત કરવા પ્રયત્નશીળ રેહેવા વિનંતિ કરી.

શેઠ રૂસતમજી.

શેઠ રૂસતમજી દેશ વિદાય થાય છે. તેમનાં ધણીઆણી બાઇ જેરબાઇ ગુજરી જવાથી તેમનાં મન ઉપર વધારે અસર થઇ છે. તેમનાં ફરજનની સંભાળ રાખવાનું કામ પણ તેમના ઉપર આવી પડયું એટલે તેમને દેશ જવું ફરજરૂપ થયું. અમે ઉમેદ રાખીએ છીએ કે એઓ સાહેબ સહીસલામત પહોંચી પોતાની ઉમેદો બર લાવે અને પાછા અહીં આવે.

શેઠ રૂસતમજી એ આપણી કોમમાં ખુબી દાર ગ્રુહસ્થ છે. તેમની ઉદારતનો ખ્યાલ સહુ કોઇને છે. તેમણે મદરેસામાં ઘણા પૈના ખરચી પોતાની સખાવતનો દાખલો આપ્યો છે. તેમની સખાવત સાથે જાહેરકામમાં પણ તેમની ખંત કાંઇ ઓછી ન હતી. એવું કઇ જાહેરકામ હિંદીઓમાં થએલું અમે જાણતા નથી કે જેમાં શેઠ રૂસતમજીએ અગ્રેસર ભાગ લીધો ન હોય.

ફીનીક્સ ખાતે અપાએલી વિદાયગીરી.

મી૰ પારસી રૂસતમજી ઈંડિયા જતાં પહેલા પોતાના કેટલાક ગોરા તેમજ હિંદી મિત્રો સહીત ગયા શનિવારે અમારા ફીનિક્સ નિવાસની મુલાકાતે આવ્યા હતા. અમોને હરેક રીતે મદદ કરવામાં મી૰ રૂસતમજીએ ખાસ ભલાઇ દેખાડી છે. અમારે વાસ્તે અંગ કરી તેઓએ ઘણી તકલીફ ઉઠાવી છે. અમને લાગ્યું કે આ તકલીફોના સંભરણને માટે અમારે કાંઇ કરવું જોઇએ; અને તેથી કદર બુજનારું એક માનપત્ર તેમને અરપણ કરવા અમે આ પ્રસંગને હાથમાં લીધો. આસપાસની જમીન તથા છાપખાનાનું સચાકામ વિગેરે જોયા પછી પરોણાને ખાણું આપવામાં આવ્યું હતુ.

ત્યારબાદ છાપકામના મેનેજર મી૰ એ. એચ. વેસ્ટે માન પત્ર વાંચી સંભળાવ્યું અને પછી અમારા સ્નેહ અને સન્માનની અંશ માત્ર નિશાની તરીકે તે મી૰ રૂસતમજીને અરપણ કરયું.

જવાબમાં મી૰ રૂસતમજી બોલ્યાકે તેમને

આપવામાં આવેલું માન તેમની લાયકાત ઉપરાંત હતું. ફીનિક્સની નવી સ્થિતિમાં **ઇંડિઅન ઓપીનીઅન** તથા પ્રેસની સલામતી માટે મહેનત કરવી તે સરવે હિંદીઓની સામાન્ય ફરજ છે. સારા હેતુવાળી યોજનામાં મદદ કરવી તે દરેક માણસની ફરજ છે. તેઓની ફરજનો સોળમો ભાગ પણ તેઓ નથી કરી શકયા; અને તેથી આપેલા માનને તેઓ લાયક નથી એમ તેઓ બોલ્યા. વળી તેઓએ કહ્યું કે તેમનું નાતાલ છોડવું થવાથી અમારે દીલગીર થવાનું કારણ નથી કેમકે તેઓ જ્યાં હશે ત્યાંથી છાપાને મદદ કરયા કરશે. છેવટે ફીનિક્સમાં થયેલ સુધારા વધારાથી પોતાની ખુશી જાહેર કરી, પોતાની બીજી મુલાકાત દરમીઆન અમારી મોટી ફતેહ ઇચ્છી.

આ સઘળું જોઇ અત્યંત ખુશાલી બતાવનારા પરોણાઓમાં મી૦ ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી, મી૦ પી. લછીરામ કેપટાઉનવાળા, મી૦ અબદુલ ગફુર જોહાનેસબર્ગવાળા. મી૦ સી. એચ. ઇસ્સીશ. તેમના પુત્ર, મી૦ પી. દોરાબજી અને મા૦ કે. સી આણુ હતા.

ઇંડિઅન હાઇગ્રેડ સ્કુલ તરફથી મળેલું માન.

આ સ્કુલે ગયા સોમવાર તા. ૩ જીએ વિદ્યાર્થીઓનો મેળાવડો કરી મી. રૂસતમજીને વિદાયગીરી આપી હતી. ૧૯૦૩ની પરીક્ષામાં પાસ થએલા પહેલા ચાર છોકરાઓનો ફોટોગ્રાફ તેમને અરપણ કરયો; અને વિદ્યાર્થીઓએ એક ઇંગ્રેજી કવિતા ગાયા પછી કામ શરૂ થયું. હેડ માસ્તર મી. કોનોલીએ એક લાગણીવાળું ભાષણ કરી જણાવ્યું કે મી૦ રૂસતમજી કેળવણીના બાબતમાં સદા ઉત્સાહ બતાવનારા છે. તેઓએ ઉદારતાથી વિદ્યાર્થીઓના આનંદ માટે રમતોનાં સાધન પુરાં પાડેલ છે. તેમના વિયોગથી પોતે દીલગીરી બતાવી ઇશ્વર ફરી તેમની ઝટ મુલાકાત કરાવે એમ ઇચ્છયું.

ત્યારબાદ મી૦ એચ. એલ. પોલે મી૦ રૂસતમજીના કેલવણી અર્થે નિઃસ્વાર્થ પ્રયાસના વખાણ કરી તેમના ગુણોનું થોડું વિવેચન કરયું. મી૦ રૂસ્તમજીએ પોતાને મળેલા માનને માટે ઉપકાર માન્યો, અને મી. કોનોલીના સ્નેહના વખાણ કરી સ્કુલની ચડતી ઇચ્છી. તેમણે વિદ્યાર્થીઓને આશિરવાદ આપ્યો અને રાજ્યના લાયક ફરજંનો નિવડવા શિખામણ આપી. ગવરમેન્ટ પણ ઇંડિઅનોમાં કશો ભેદ ન ગણી તેઓને કેળવણી આપવામાં નિષ્પક્ષપાત રહે એવી લાગણી બતાવી. છેવટે વિદ્યાર્થીઓએ "નેશનલ એન્થમ" ગાયું અને મેળાવડો આનંદસાથે બરખાસ્ત થયો.

ચરચા પત્ર.

[અમારા ચરચાપત્રીઓ નીચેના નિયમો યાદ રાખશે તો તેઓના પત્રો ઉપર તુરત ધ્યાન મળવાનો સંભવ છે.

૧. કાગળની એકજ બાજુએ લખવું.
૨. અક્ષર ચોખા શાહીથી લખવા.
૩. નામ તથા ઠેકાણુ બરોબર લખવા, તે હમેશાં બહાર પાડવા સારૂં નહિ પણ અમારી જાણને સારૂં.
૪. લખાણ હમેશાં ટુંકું અને મુદ્દાસર કરવું.—અધિપતિ.]

હિંદી કોમને સુચના.

આપણ હિંદીઓ ઉપર હાલ સાઉથ આફ્રિકામાં દુઃખનાં વાદળ ઉપર વાદળ ચઢી આવે છે એ વાત કાંઇ છુપી નથી. તેમ છતાં નિરાશ થઇ નાસીપાસ થાવું ન જોઇએ. અને હિંમત રાખી આપણા બાહોશ આગેવાનોને પૂરતી મદદ કરવી જોઇએ.

મી૦ મદનજીતે પોતાના દેશની દાઝ જાણી આપણા દુઃખોને સારૂં પોતાનો કિમતી વખત ગુમાવી પૈસાનો ભોગ આપ્યો છે. હિંદુસ્થાનમાં તેઓ ઠેર ઠેર મીટીંગો કરવાની યોજના ચલાવી રહ્યા છે. વળી તેજ સાહેબના ઇંડિઅન ઓપીનીઅન નામના છાપાના કારભારીઓ કેટલાં કેટલાં દુઃખ સહન કરી આપણા દુઃખનો પોકાર દેશો દેશમાં જાહેર કરે છે. હવે આપણે તેમનો કેટલો ઉપકાર માનવો જોઇએ. તેનો જરા વિચાર કરૈં એ વિચાર આપણે ન કરીએ તો આપણા જેવા વધુ પછાત કોણ? ખાસ કરી આગેવાન ગૃહસ્થોને મારી નમ્રતા પુર્વક ભલામણ છે કે આપણા લોકોએ એક ફંડ ઉભું કરવું જોઇએ. તેમાં પૈસાનો વધારો કરી આપણા આગેવાનો મી. મદનજીત જેવા ગૃહસ્થોના ઉપર મોકલી દેવા જોઇએ. જેથી આપણા દુઃખનો પોકાર વિલાયતમાં એકદમ ઝળકી નીકળે અને આપણા ઉપર પડતાં દુઃખનો નિવેડો આવે. હું ઉમેદ રાખું છું કે આગેવાન ગૃહસ્થો મારી વિનંતી ધ્યાનમાં લઇ એક ફંડ ઉભું કરવા એકદમ બહાર નીકળી આવશે.

આપનો સેવક.
હુસેન અહમદ.

કીમ્બરલી.
તા.૨૮—૩—૦૫

અમેરીકામાં યુનાઇટેડ સ્ટેટમાં ત્યાંના આગેવાનોએ જાપાના સોલ્જરોને પોતાના લશ્કરમાં અમલવાળી જગ્યાઓ આપવાનો વિચાર કર્યો છે. આ જાપાની સોલ્જરો રૂશિઆ સાથેની લડાઇમાં જઇ આવેલા નહિ પણ જાપાનના સેન્ડવીચ ટાપુની વસ્તીમાંથી ચુંટી કાઢી તેઓને કેળવવામાં આવશે.

શેઠ. પારસી રૂસ્તમજી ગયા બુધવારે હિંદુસ્થાન તરફ રવાના થયા. ઘણા મુખ્ય શેઠીઆઓ તેમને વળાવવા પોઇન્ટ પર ગયા હતા.

બંદર તથા બીજા મ્યુનીસીપાલીટીના બીલોમાં કેટલાક વાંધા વાળી વાઇપોની સામે એક અરજી લેજીસ્લેટીવ મંડળીના મેમ્બરોને મોકલવામાં આવી છે.

ડરબનમાં ડેપો રોડપર આવેલા શ્રી ઠાકોરજીના મંદીરમાં આવતા શુક્રવાર તા. ૧૪ મી એપ્રીલે મોટી ધામધુમથી શ્રી રામચંદ્રજીનો જન્મોત્સવ થશે. હિંદુ ધર્મના અવિચળ ભક્તિ દાખવનારા આ મેળામાં ઘણા હિંદુઓ એકઠા થશે અને ધર્મોપદેશક વ્યાખ્યાનો કરવામાં આવશે.

હિંદુસ્થાનમાં ધરતીકંપ—લાહોરમાં ગયા અઠવાડીઆમાં એક ભારે મોટા ધરતીકંપ થવાના ખબરો મળેલા છે આ ધરતી કંપને લીધે ત્યાંનો ટાઉન હોલ કેથેડ્રલ અને મસ્જીદ પડી ગયાં છે. અને કેટલાક માણસોની જીંદગીને નુકશાન થયું છે. લાહોરની આ ભાંગી પડેલી મસ્જીદ હિંદુસ્થાનની ઉત્તમ ઇમારતોમાંની એક સુંદર ઇમારત ગણાતી હતી આ ધરતીકંપથી લાહોરની આસપાસ સો માઇલ સુધી વધતી ઓછી અસર જણાઇ હતી શીમલા, દીલી, આગ્રા અને મસુરીમાંના દરેક ઘરોમાં પણ આ ધરતી કંપની અસર થઇ હતી.

લડાઇની પુર્ણાહુતી અને સલાહની તૈયારીના ખબરો આજ કેટલાંક અઠવાડીયાં થયાં મળ્યા જાય છે. આ ખબરો કેટલેક દરજ્જે સાચા ઠરશે એ સમજવું જોકે મુશ્કેલી ભરેલું છે તોપણ એટલું તો માલુમ પડે છે કે સલાહ હવે થોડા વખતમાં થવી જોઇએ. સલાહ સંબંધી સઘળી વાતો રૂશીઆ તરફથી બહાર પડે છે સલાહ તરતમાં થશે એવી હકીકતના કાંઇ પણ ખબર હજુ જાપાનીઓ તરફથી નથી બહાર પડતા.

કેઆન આગળનું જાપાની લશ્કર ૬૦ માઇલ આગળ વધેલું છે. માર્શલ ઓયામા કીરીન તરફ ઘણા જપાટા બંધ આગળ વધે છે.

ફ્રાન્સથી ૧૦૦ આંઉસ જેટલાં વજનના રેશમના જીવડાનાં ઇંડાં લાવી હિંદુસ્થાનની મુખ્ય રેસમના ઉદ્યોગની જગ્યાઓમાં તેની વહેંચણી કરવામાં આવી હતી. આ બાબતરો ફતેહમંદ નીવડેલ નથી હતો. ઘણાં ખરાં ઇંડાંઓ તો પુરાં સેવાણાં પણ નહિં હતાં અને કેટલાંક પુરાં સેવાએલાં ઇંડાંમાંથી

જીવડા નીકળી તુરત મરણ પામ્યા હતા. આ નિષ્ફળતાનું મુખ્ય કારણતો એજ કે અહીં ની હવાં પાણી તેને અનુકુળ ન આવ્યા. તે જંતુઓને ઉછેરવાની અજ્ઞાનતા પણ તેનું થોડું ઘણું કારણ કહી શકાય; આ ઉપરથી તેને ઉછેરવાની માહીતી વાળાઓને બોલાવી કાશ્મીરની તરફના વિભાગમાં તે અખતરો કરવાની યોજના ચાલે છે

એવું માનવામાં આવ છે કે જાપાનીઝ લોકોમાં સંધીવાનું દરદ ઘણું ઓછું થાય છે. જાપાનીઝ લોકોની રહેણી તપાસતાં તો એવું માલમ પડે છે કે તેમને સંધીવાનુ દરદ કોઇ પણ બીજી પ્રજાના કરતાં વિશેષ થવું જોઇએ કારણ કે તેઓને ઘણીજ ઠંડી હવામાં વસવું પડે છે વળી તેઓને ઠંડી રૂતુ માં પહેરવાને જે લુગડાં મળે છે તે પણ બરો બર હોતા નથી આનું કારણ એવું જાણવામાં આવે છે કે જાપાનીઝ લોકો પાણીનો ઉપયોગ-પીવા તથા વાપરવામાં ઘણીજ છુટથી કરે છે. અને ખોરાકીમાં માંસનો બહુજ થોડો ઉપયોગ કરે છે. આ ઉપરથી સંધિવાથી પીડાતા માણસોએ ધ્યાનમાં રાખવું જોઇએ કે પાણીનો ઘણોજ છુટથી ઉપયોગ કરવે અને માંસનો ખોરાક તજી દેવો જોઇએ

સ્ટીમરોની આવ જાની ખબર.

નાતાલ ડાઇરેક્ટ લાઇનની સ્ટીમર અમ કુઝી તા. પહેલી મેએ કલકતા માટે ઉપડી જશે. મુંબઇ જનારા પાસેંજરોને કોલંબો ઉતારશે.

જરમન લાઇનની સ્ટીમર જનરલ ૧૫ મી એપરીલે સીધી મુંબઇ માટે ઉપડશે.

બ્રિટિશ ઇંડિઆ લાઇનની ફેરવીફરી સ્ટીમર લવાડા તા. ૧૫ મીએ સીધી મુંબઇ માટે ઉપડશે.

આ અઠવાડીઆમાંમળેલ લવાજમ.

મી. એ. ઇનુસ.	કેપટાઉન.	૦	૧૭	૦
,, એસ. અહમદ.	,,	૦	૧૭	૦
,, હસન ઇબ્રાહિમ	,,	૦	૧૭	૦
,, બી. કે. ભેરવાલા,	જો. બર્ગ.	૦	૧૭	૦
,, એ. ઇનુસ.	કલેરમાઉન્ટ.	૦	૧૭	૦
,, એસ. અહમદ,	,,	૦	૧૭	૦
,, હુસેન. ઇબ્રાહિમ.	સોલ્ટરીવર.	૦	૧૭	૦
,, એલ. દવે,	કેપટાઉન.	૦	૧૭	૦
,, ના'' દેવજી,	,,	૦	૧૭	૦
,, એમ. આઇ.ડાલા,	,,	૦	૧૭	૦
,, પી. વાઇ. મંબાવેલુ	એંડ કો જંકશન	૦	૬	૩
,, ડીપસીએ.	,,	૦	૧૨	૬
,, ડૉ. મુરીસન.	ડરબન.	૦	૧૨	૬
,, એલ. એસ. પમર.	,,	૦	૧૨	૬
,, બાબવાદીન.	,,	૦	૧૨	૬
મેસર્સ. આર. જી શેઠીની કં.	,,	૦	૧૨	૬
મી. કાસીમ અહમદ.	કેપટાઉન.	૦	૧૭	૦
,, નાથા દેવજી.	,,	૦	૧૭	૦
,, એમ. ડાલા.	,,	૦	૧૭	૦
,, વીલસન.	,,	૦	૧૭	૦
,, લલ્લા.	જો. બર્ગ.	૦	૧૭	૦

રોકડ બજાર ભાવ.

ચાવલ.		શી.	પે.		શી.	પે.
માંજા	૧ બસ્તાનું	૧૬	૦	થી	૧૭	૬
બીમડીના	,,	૨૩	૦	,,	૨૩	૬
એફ. એફ. ડી. આર,		૧૪	૦	,,	૧૫	૦
એફ. ડી. આર.	,,	૧૩	૯	,,	૧૪	૦
ચીની સક્કર	,,	૧૮	૬	,,	૧૯	૦
ઢુકાના	,,	૧૮	૦	,,	૧૯	૦
દેશી તુવેર દાળ.		૧૪	૦	,,	૧૫	૩
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૪	૬	,,	૧૫	૦
મસુરની	,,	૧૪	૦	,,	૧૫	૦
મગની	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
અડદની	,,	૨૦	૦	,,	૨૧	૦
ચણા	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
,, દાળ	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
વટાણા	,,	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
મકાઇ	,,	૭	૦	,,	૭	૬
તેલ.						
કડવુ	૧ ગાલન	૨	૮	,,	૨	૯
એરંડીનુ	,,	૨	૬	,,	૨	૨
મીઠું	,,	૨	૮	,,	૨	૯
નાળીએરનું	,,	૩	૦	,,	૩	૧
ખાંડ મોરીસની.						
સફેદ	,,	૨૩	૦	,,	૨૪	૦
પીળી	,,	૨૩	૬	,,	૨૪	૬
તીરકુળ	નાતાલ				૧૯	૦
આટો		૯	૦	,,	૧૦	૩
મદ્રાસી સોપારી,	૧ રતલ	૦	૬	,,	૦	૮
મરચાં.		૦	૫	,,	૦	પા
ઘી પૈટી		૬૭	૦	,,	૭૧	૩
પારફીન ડીવેલ.		૬	૩	,,	૬	૬
,,	વાઇટ રોસ	૭	૦	,,	૭	૩
,, ,,	ગાલન	૧૩	૦	,,	૧૩	૩
ઘી		૧૦	૬	,,	૧૧	૦
નાળીયેર ૧૦૦		૧૫	૦	,,	૧૬	૦

અપંગની આરોગ્યતા.

ડૉ. વિલિયમની ગુલાબી ગોળીએ વરસ સુધી ચાલી નહિ શકતી બાળકીને સાજી કરી.

ટ્રાંસવાલના ફ્રુગર્સડોર્પ ગામમાં જાહેરમાં આવેલી એક બીના દક્ષિણ આફ્રિકાની વૈદક સંબંધી નોંધમાં એક પ્રશંસા પાત્ર બનાવ થઇ પડેલ છે.

૧૩ વરસની એક ખુબસુરત બાળકી સેંટવીટસ ડાન્સ નામના દરદથી પીડાતી હતી. લગભગ એક વરસ સુધી તે ચાલવાને અશક્ત રહી હતી. સહુએ વિચાર્યું કે આની દવાનો શોધજ થયો નથી. આવું દરદ ડૉ. વિલિયમની ગુલાબી ગોળીએ નાબુદ કરી ફરી તંદુરસ્તી બક્ષી.

ક્રુગર્સડોર્પમાં આ વિષે વાતો થતી સાંભળ વાથી એક ખબર પત્રી આ અદભુત બનાવ ની સંપુરણ તપાસ કરવા ત્યાંથી ૨૦ માઇલ દુર તે બાળકીના બાપ મી. એચ. ડી. વિલિઅરસના ખેતરમાં ગયો. ત્યાં જતાં બેઠકના ઓરડામાં જુવાન સ્ત્રીઓને ઈર્ષા ઉત્પન કરે તેવા ચકચકીત ખુશનુમા ચહેરાવાળી એક ૧૩ વરસની વયની બાળકીને જોઈ. એક વરસ પહેલાં તેની માંદગી વિષે જેણે સાંભળ્યુ હોય તે અત્યારે તેનો આરોગ્ય અને ચપળ ચહેરો જોઈ અજાએબ થયા વિના રહે નહિ. આ ફેરફાર વિષે પુછતાં તેના બાપે ઉત્સાહથી સઘળી હકીકત કહી.

મી. ડી વિલિયરસે કહ્યું કે થોડા વરસ અગાઉ તેણીને નબળાઇ હોવાથી એક ડાક્ટર પાસે લઈ ગયો. ડાક્ટરે સાવચેત રહેવા કહ્યું અને સેન્ટવીટસડાન્સ દરદ લાગુ પડવા નો ભય બતાવ્યો. કેટલેક વખત તે સ્થિતિ માં રહ્યા પછી તેને તેજ દરદ લાગુ પડ્યું. સવારે તે સારી જણાતી પણ કંઇ ખોરાક લીધા પછી તેના પગની નસો ચડવા લાગ તી અને ચાલી શકતી નહીં, તેથી ખાટલામાં સુઇ રહેવું પડતું એક ડઝન જેટલા ડાક્ટરની સલાહ લીધી તે ફોકટ. કોઇએ હવાફેર કરવા ની સલામણ કરતાં તેને તેની મા સાથે નાતાલ મોકલી પણ વધારે ખરાબ સ્થિતિ માં પાછું ઘેર આવવુ પડ્યું. તેણીની તબીય ત બગડતી ચાલી, અને ખાવાનું પણ લગ ભગ તજ્યું ડા. વિલિયમની ગુલાબી ગોળીની મારા મિત્રોએ વારંવાર સલાહ આપતાં પણ મને તેપર આસ્થા નહોતી અતિ નિરૂપાય થઇ તેની અજમાયેશ કરી તો એક અઠવાડીઆમાં દેખાઇ આવે એવો ફેરફાર થયો. બેએક મહીના સુધી જારી રાખી તેથી તે તદન સાજી થઇ ગઇ. તે ભયંકર દરદ નાબુદ થયું અને કોઈ દિવસ કાંઈ બન્યુંજ નથી એમ તેણી દેખાવા લાગી, આથી મી. ડી. વીલીયરસની ડૉ. વિલિયમની ગુલાબી ગોળીની અદભુત શક્તિ વિષે સંપુરણ ખાત્રી થઇ.

ડા૦ વિલયમની પીંક પીલ્સથી લોહીની જમાવટ થાયછે અને અંગમાં કૌવત આવેછે, તેથી ઉપર જણાવેલા રોગો મટે છે તેમજ તે નાથી અજીરણ, વિકાર, કલેજાનાં દરદ, મુત્રા શયના બગાડ, વાંસાની ફાટ, શુળવું, ક્ષય, છાતીમાં દુઃખ, બરડાની પીડા અને બહરાં ઓનાં દરદો મટી જાય છે. આ દવા સઘળા કેમીસ્ટ, તેમજ દુકાનદારોને ત્યાં મળે છે તેમ જ કેપટાઉનમાં વિલયમ્સ મેડિસિન કમ્પનીની દુકાન નમ્બર ૭૭ ને સિરનામે લખવાથી ૧૭ શિલીંગની ૬ બાટલી અને ૩ શિ૦ ૩ પેની ની ૧ બાટલી વગર ટપાલ ખરચે મોકલવા માં આવેછે. P. P.

इंडिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. ८ वी अपरेल, १९०५. नम्बर १४.

सप्ताहिक पंचांग.

—✻—

इंग्रेजी—ता. ८ वी अपरेलसे, ता. १४ वी अपरेल १९०५ तक.

हिंदु—चैत्र सुदी ३ से चैत्र सुदी ९ सम्वत् १९६१ तक.

वार.	अंग्रेजी तारीख.	हिंदी तिथि.	सूर्य उदय.	सूर्य अस्त.	त्योंहारोंकी यादी.
			क.मि.	क.मि.	
शनि.	८	३	६ १३	६ ४५	
रवि.	९	४	६ १४	५ ५२	
सोम.	१०	५	६ १५	५ ४१	
मंगल	११	६	६ १५	५ ४०	
बुध..	१२	७	६ १६	५ ३९	
गुरु..	१३	८	६ १६	५ ३८	
शुक्र	१४	९	६ १७	५ ३७	रामनौमी.

इंडिया जानेवाली मेल स्टीमर.

इन्डिया-मेल स्टीमर "भमकुली" ता. १ ली मे और पिछे तुरत जानेवाली है.

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. ८ वी अपरेल, १९०५.

पोचेस्त्रुमके हिंदीयों.

पोचेस्त्रुम अबतक हमारे हिंदी भाइयों सामने लडाइ मचा रहा है. वह लोग क्या करने चाहता है, वह मालुम नहि. हमारे लोगकों वहां बगीचामें जानेकी बंदी हुइ है, घोडेकी गाडीमें बैठनेकी कठीनता है और अफवाह चल रही है कि जो लोग हिंदी फेरीवाले पाससें माल लेते है उसकी पर भी कठीनता चलाइ जावेंगी. भाग्यबलसें अंतकी बुरी घटना पेश नहि हुई है. विजीलन्स कमिटीने कही हुई नोटिसमें सही करने पर बहुत गोरे लोग ना बोलते है. इससें यह कार्य अब रख छोडा है.

कोलोनियल सेक्रेटरी तरफसें उत्तर मिला है, उसमें कहता है कि सरकार जाहेर मिटींगो बंद नहि कर सकते है, परन्तु हिंदीयोंका रक्षण करनेपर जो कुछ इलाज लेनेकी जरुरत होवेंगे, उसमें पछात नहि रहेवेंगे.

पोचेस्त्रुमवासीयोंको हमारी प्रार्थना है, कि उन्होंने खूब हुशियार होकर चलना चाहिये, और अधिराइ रखना न चाहिये. छोटी छोटी कठीनता सहन करनेका इस समय है. पहिला वर्गकी घोडेकी गाडीमें बैठनेपर गाडीवान ना बोला, तब इस बातको अधिक बढाना नहि था. यह बात निर्जीव है, लेकीन परिणाम ऐसा आया कि कॉर्पोरेशन यह गाडीवानपर काम चलानेके लिये ना बोला है. साथ साथ केवल गोरे लोगके लिये गाडीयोंका लाइसन्स देने की परवानगी मंगनेपर और ऐसी गाडी में गाडीवान किसी काले आदमीको बैठावे तो वह गाडीवानको सजा करने की सत्ता मंगनेपर हीलचल चल रही है.

हमको फिकर है, कि ऐसे कायदा पसार होनेपर कुछ देरी न लगेगी और पसार होने बाद कायदेके सामने होना बडा मुशकिल होगा. एक गांवमें यह कायदा पसार हुआ तो दुसरें गांवोंमें भी तुरत ही होगा. इससें छोटे गांवमें हमारे लोगोंके लिये गाडी न मिलेगी. हमारे लोगोंमे इतना जोर नहि है कि कभी सब गाडीयां गोरेके वास्ते ही लाइसन्ससें रुक जावे तो अपनेसे हमारे वास्ते ऐसी गाडीयों हो जाय, होनेसें गोरेसें स्वतंत्र बन सकते है. करना सहल है लेकीन कोइ नहि करता. हम कहते है, कि छोटी इजा सहन करनेसें हालका मामला शान्त होगा और समय व्यतीत होनेपर सब भूल जावेंगे, परन्तु कायदा पसार हुआ तो निकालना खूब मुशकिल होगा. इससें अब अपना कार्य सबूरी पकडनेका है.

मेम्बरोंमे मतभेद.

—०—

मि० मदनजीतकी लडत और कोंग्रेसकी फर्ज.

पिटर्सबर्गकी चेम्बर आफ कोमर्समें फूट फाट हुई है. मि० मोसकी इस चेम्बर आफ कोमर्सके बडा मेम्बर है, उन्हों दरखास्त रखी, कि हिंदीयों साथ व्यवहार न रखनेके बारेमें जो ठहराव पसार हुआ है वह नाबुद करना. मि० मोसकीने विशेष कहा, कि यह ठहराव पसार करने समयपर ऐसी आशा रखी गई थी कि प्रिटोरिया और जोहानेस्बर्गके मेम्बरो एकमत होंगे. परन्तु न हुआ, इससें उपरके धारा बरबाद करना चाहिये. दुसरें मेम्बरोंने यह बातपर हांसी किया और कहा कि पिटर्सबर्ग आप हिंदीयों सामनेकी लडतमें मजबुत रहेंगे तो जोहानेस्बर्ग इत्यादी गांव एकमत होंगे. एक छोटा गांव जोहानेस्बर्ग जैसा बडा शहर के लोगों पर ऐसा पेच लगा देवे, ऐसा विश्वास मि० मोसकीको न आनेसें आप इस धारा मुजब चलनेपर ना बोला.

यह बनावसें मालुम होता कि हिंदीयों सामने यह जो गंभिर मामला मच रहे है, इनका अंत कुछ समयमें आना चाहिये. पोचेस्त्रुममें सब कोइ गोरेंने हिंदी फेरीवाले साथ व्यवहार न रखनेपर जो ठहराव पसार किया था, वह बरबाद हुआ है. गत सप्ताह में जोहानेस्बर्गकी चेम्बरके प्रमुखने अपना भाषण साथ कहा कि हिंदीयों सामने जो लडत चल रहे है, वह गेरव्याजबी है. इसी तरह एक तरफमें गोरेमें मत भेद चल रहा है.

दुसरी तरफसें लार्ड कर्झनने वाइसरायकी काउन्सिलमें भाषण दिया कि जहांतक हिंदीयोंको दक्षिण आफ्रिकामें पुरे हक नहि मिले वहांतक आप यह राज्योंको मदद नहि करें. इससें आशा रखनेका कारण मिलता है

हिंदमें मि० मदनजीत खुब जोरसें लडत चला रहे है. जिसका कार्यका फल हरेक हिंदी-मेलमें बडा देखनेमें आता है. कलकत्तेके नामी पत्र 'स्टेटमेन'ने उसको अच्छी मदद की है, और कठीन लिखाण लिखा है. उसीको भी मदद करना चाहिये. नाताल इन्डियन कोंग्रेसने एक सभा भरनेपर उसी को जाहेर कार्यमें जो खरचा होवे, वह

देनेके लिये दरखास्त रखकर, पसार करना चाहिये. मि॰ मदनजीत बन शके वहांतक बिना पैसेसें लवाजम चलावेंगे, परन्तु ऐसा कहांतक चलेगा. इस बारेमें कोंग्रेसके कर्म्मचारियों जाग्रुत होकर अपनी फर्ज बजावेंगे.

लार्ड कर्झन और साउथ आफ्रिका.

रुटरके तारद्वारा मालुम होता है, कि लार्ड कर्झन भारतीय धारा सभामें हमारी पक्षमें एक अच्छा भाषण दिया था. यह साहबने साथ साथ कहा, कि जहांतक दक्षिण आफ्रिकाके राज्यों तरफसें हिंदीयोंका हकपर जांच लगाकर पुरवार किया नहि जावे, वहांतक उसीको हिंद तरफसें सरकार मदद नहि मिलेगी. हिंदवासीयोंका रक्षण करना भारतीय सरकारका काम है, और यह काम यांहकी सरकार बजानेका जारी रखेंगे. इस शब्दों हमारे लोगोंको आनन्द प्राप्त करते है. इससें बेशक लाभ ही होगा. यह भाषण बताता है कि हमारे लोग यहां जो प्रयत्न कर रहें है, वह वृथा नहि होता है. हमारे लोगकी फर्ज है कि इससें भी अधिक प्रयत्न करना जारी रखना और जब प्रसंग मिलते रहें तब जो तकलीफ होवे उसकी फरियाद करना. हम को विश्वास है कि एक्यता और संपसें अपना प्रयत्न जारी रखेंगे तो शुभ फल मिलेंगे.

आफ्रिकाके वर्तमान.

अर्जी—नाताल इन्डियन कोंग्रेस तरफसें एक अर्जी इमिग्रेशन और दुसरें म्युनिसिपल बिलके सम्बन्धमें लेजीसलेटीव कौन्सिलके मेम्बरोंके पास भेजी है.

स्वदेश गमन—शेठ पारसी रुस्तमजी गत बुधवारके रोज हिंद तरफ बिदाय हुए. कितनेक गृहस्थों उसीको भेटनेके लिये पोइन्टपर गये थे.

रामनौमी—सब हिंदु-धर्मावलम्बीयोंको खबर देनेकी हमको श्रीठाकुरद्वाराके कार्यकर्त्ताओं तरफसें फरमाश हुई है, कि आगामी शुक्रवार ता. १४ एप्रलके दिन रामनौमीका त्योहार है. इससें डर्बनका श्री ठाकुरद्वारापर, हैमेरोडमें वे दिन गाजीकी भारी धुमधामसें श्रीरामचंद्रजीका जन्मोत्सव होगा, हिंदुधर्मपर अपनी अविचल भक्तिका परिचय देनेका हिंदुयोंका बडा मेला और धर्मोपदेश व्याख्यानादि होनेवाला है. हम आशा रखते है कि इस अवसरपर हिंदु-धर्मानुरागीयों दर्शन पाकर इस मौकामें शोभा बढाइंगे.

मानपत्र—मि॰ पारसी रुस्तमजी इन्डिया जानेके आगे आप कितनेक हिंदी और गोरे मित्रमंडल समेत गत शनिश्चरके रोज हमारे यहां फिनीक्स भेटने आये थे. हमारे छापखानेके सम्बन्धमें शेठने बहुत मदद करनेपर भारी श्रम उठाया है. यह श्रमके बारेमें हमारा तरफसें कुछ होना चाहिये, और इससें मानपत्र अर्पण करनेका स्थिर किया. छापाखाना और साचाकाम दिखाने बाद खाना देनेमें आया था. बाद छापाकामके मेनेजर मि॰ ए. एच. वेस्टने मानपत्र पढकर मि॰ रुस्तमजीको अर्पण किया. मि. रुस्तमजीने बहुत उमदा उत्तर दिया था.

नाताल इन्डियन कोंग्रेस—नाताल इन्डियन कोंग्रेसकी सभा गत ता. ३१ मार्च शुक्रके रोज डरबनके हॉल होलमें मिली थी. सभामें ७५ गृहस्थों हाजर हुए थे. मंत्री मि॰ उमर हाजी आमद झवेरीने गत सभाका रिपोर्ट सूनाया, और कहा कि मि॰ मदनजीत हिंदमें बडे बडे शहरोंमें सभायों भरकर यहांकी तकलीफोंका हाल प्रकाश कर रहें है. परन्तु ऐसा करनेके लिये पैसेकी बहुत जरुरत है. ट्रांस्वाल ५० पौंड भेजने चाहता है, तो यांहसें भी कुछ मदद भेजना चाहिये. आखिर इस बात दुसरी सभाके समयपर रखनेका ठहराव हुआ. मि॰ उमरने कहा, कि रैलके सेकन्ड क्लासकी गाडीपर 'एशियाटीक और नेटिव' के लेबल लगाया जाता था, वह अब एक डेप्युटेशन भेजनेसें बन्ध हुए है. मि॰ अबदुलकादरने दरखास्त रखी, कि मि॰ सुन्दरामलका केस कों बात हाथपर लेना चाहिये अंतमें यह बारेमें एक डेप्युटेशन भेजनेका ठहराव पसार हुए, और फुटपाथ, रिक्षो, हथियार और ९ बजे बाद बहार न जानेके बाबमें अर्जी भेजनेका ठहराव पसार हुए. मि॰ अबदुल कादरने कहा, कि मि॰ पारसी रुस्तमजी स्वदेश जाते है और उन्हें हमारे लोगोंके लिये बहुत श्रम उठाया है, इसलें सभा तरफसें आभार मानताहूं बाद सभा विसर्जन हुई.

रुस और जपान—रुस और जपान का लडाइकी समाप्ती और सलाह करनेकी बात आज कई कई दिनसें सुनते है. परन्तु यह बात कितना सत्य होगा, वह समजना बहुत मुशकिल है.

भारतके वर्तमान.

हिंदमें प्लेग—हिंदमें प्लेग दिन प्रतिदिन बढ रहा है. बम्बइ आजतक प्लेगकी प्रधान लीला भुमि थी, परन्तु अब अखबारों देखनेसे मालुम होता, कि हिंदमें दुसरें प्रदेश बम्बइसें भी बढ गयें है. गत फरवारीके पहिला सप्ताहमें प्लेगसें बम्बइ जिलेमें ३,२३५; बंगालमें ३,६४७; युक्तप्रदेशमें १४,७०८ और पंजाबमें ८,७३८ आदमी मरें थे.

कलकत्तेके फेरीवाले—कलकत्ता शहरमें कितने ही गरीब फेरीवाले चार आठ आनेका माल लेकर गली गली फेरी करते फिरते है, या गलीयों सडकोंके किनारे बैठ कर बेचते है. इस तरह बेचनेसें दिनमें दो चार पैसा पैदा करनेपर अपना संसार अति कष्टसें निर्वाह करते है. ऐसें लोगोंपर भी कलकत्तेकी म्युनिसीपालीटी टिकस लगाना चाहती है. इस बातपर एक बाबुने तकरार उठाई थी. सुनते है, कि यह कार्य अब जनरल कमिटी पास भेजा गया है.

रोकड बजार भाव.

	शी.	पे.	शी.	पे.
मांजा चावल ...	१६	०	१७	६
भीमडी „ ...	२३	०	२३	६
एफ. एफ. बी. आर ..	१४	०	१५	०
एफ. बी. आर. ...	१३	०	१४	०
चीनी सक्कर ...	१८	६	१९	०
हुका चावल ...	१६	०	१९	०
दरका दाल ...	१४	०	१५	३
मसुरकी दाल ...	१४	०	१५	०
मुंगकी दाल ...	२२	०	२३	०
उडदकी दाल ...	२०	०	२१	०
चने ...	१७	०	१८	०
चनेकी दाल ...	१७	०	१८	०
मटर ..	१६	०	१८	०
मोलीस ...	५	०	७	६
कच्चा तेल १ गेलन .	२	८	२	९
रेंडीके तेल „ ...	२	१	२	३
मिठा तेल „ ...	३	८	४	०
नालीयर तेल „ ...	३	०	३	१
सफेद चीनी ...	२३	०	२४	०
पिली „ ...	२३	६	२४	६
मकैके (नाताल) ..	१५	०	०	०
आटा (फ्लावर) ...	९	०	१०	३
सुपारी मद्रासी १ रतल	०	३	०	८
मीरची „	०	५	०	५॥
घी केस (पेटी) १...	६७	९	७१	३
पाराफीन कोरोसीन १ केस	६	३	६	६
„ व्हाइट रोस „	७	०	७	३
„ „ गेलन	१३	०	१३	३

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

வாராந்தரப்பத்திரிகை

நெட்டால் பீனிக்ஸ், 1905ஞு ஏப்பிரல்மீ 8உ சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

குரோதி-சித்திரை வருஷம் பங்குனி-சித்திரை மாதம்.

கிழமை.	இங்.தே.	திதி.	நட்சத்திரம்.	யோகம்.
ஞாயிறு.	9-28	சதுர்த்தி	ரோகிணி	சித்த
திங்கள்.	10-29	பஞ்சமி	மிருகசீரிடம்	அமிர்
செவ்வாய்.	11-30	சஷ்டி	திருவாதிரை	மரண
புதன்.	12-31	சப்தமி	புனர்பூசம்	சித்த
வியாழன்.	13- 1	அஷ்டமி	பூசம்	அமிர்
வெள்ளி.	14- 2	நவமி	ஆயில்யம்	மரண
சனி.	15- 3	தசமி	மகம்	அமிர்

மார்க்கட் விலை.

	முதல்	வரை
மாஞ்சா அரிசி.	16/-	17/0
பீம்டி அரிசி.	1 -3/-	1 - 3 -6
புழுங்கலரிசி.	14/	15/
பருப்பு.	14/9	15/-3
மைசூர் பருப்பு	14/-	15/-
சோளம்.	7/-	7/6
நல்லெண்ணெ.	2-8	2/9
கடலெண்ணெ.	2/7	2-8
தேங்கா யெண்ணெ.	3/	3/1
நெட்டால் சர்க்கரை	1 -3-	1-4-
சிகப்பு ,,	1-3-0	1-3-6
கிரிசல் ,,		19/
கோதுமை மாவு	9/-	10/3
பாக்கு	6 பென்ஸ்,	8பெ
மிளகு	5 ,,	5½ ,,
நெய்	3-7-9	3-11-3
பெர்பின் எண்ணெ கேஸ்	6/3	6/6
ஷை ஒயட் ரோஸ்	7/	7/3

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கையொப்பக்காரர்கள் சென்ற வருஷத்திற்குச்சேர வேண்டிய கையொப்பத்தொகையும் நிகழும் வருஷத்தின் தொகையும் தாமதிக்காமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாய்க்கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

கையொப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை வாரந்தோறும் கிடைக்காமலிருந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத்தெரியப்படுத்தும்படிக் கேட்டுக்கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மெயில்.

—o—

நெட்டால் டைரக்ட் லைன்

அம்கூலி மேமீ 1உ புறப்பட்டு கொழும்பு, மெட்ராஸ், கல்கத்தா முதலிய துறைமுகங்கள் போய்ச்சேரும்.

பிரிட்டிஷ் இந்தியாலைன். ஒருமரக்கலம் ஏப்பிரல்மீ 21உ இங்கிருந்து புறப்பட்டு கோவ் பம்பாய்க்குப்போகும். ஏஜண்டு டர்பன் அண்டு கோ. சுமர்வில் ஸ்ரோட், டர்பன். மி. டாடா அப்துலா இந்தியபாசிஞ்சரின் ஏஜண்டு.

ஜெர்மன் ஈஸ்டாப்பிரிக்கா லைன். ஜெனரல் என்னும் மரக்கலம் சாளது மீ 15உ புறப்பட்டு நேரே பம்பாய்ப்போகும்.

இந்தியா—ஆப்பிரிக்கா லைனர். எஸ். எஸ். மிர்சாபூர் என்னுமரக்கலம் ஏப்ரல்மீ 20உ கல்கத்தாவிலிருந்து சரக்கு ஏற்றிக்கொண்டு நெட்டாலுக்குப் புறப்படும். ஏஜண்டு டெஉவால் அண்டு கோ. டர்பன். அல்லது கிராம் அண்டு கோ. கல்கத்தா.

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

பீனிக்ஸ்நெட்டால்,

சனிக்கிழமை.

1905ஞு ஏப்பிரல்மீ 8உ

லார்ட் கர்சன் ஒரவஞ்சகம்.

நமது இந்தியாவுக்கு இராஜப்பிரதிநிதியாகவிருந்து நடத்திவரும் லார்ட் கர்சன் துரையவர்கள் கொஞ்சகாலத்திற்குமுன கல்கத்தாவில் சர்வகலாசாலையில் ஒருமகாசங்கம் கூடியபோது அங்கு எல்லோருடைய காதிலும் கேட்கும்படியாக இந்தியர்கள் மிகவும் பொய்யர்களென சபதமிட்டுக்கூறினார். அந்தவார்த்தை இந்தியாமுழுமைக்கும் மனக்கஷ்டத்தை உண்டுபண்ணியிருக்கிறது என்று ஒரு ஆங்கிலபத்திரிகை இருபர் அறிவித்திருக்கிறதாகத்தெரிகிறது. அவ்வார்த்தையால் அவர் எல்லோருக்கும் பகைவராகிவிட்டனர். இந்தியர்கள்மேல் வெறுப்பாயிருக்கின்றதெனத்தெரிந்துவிட்டது. அவர் இந்தியர்மனம் நோகும்படிவாக்குக் கொடுத்துவிட்டார், இந்தியகல்விமான்களை அவமதித்துவிட்டார். இவரால் ஆகிற ஒவ்வொருகாரியத்திலும் இந்தியர்கள்மேல் கிஞ்சிட்டேனும் நம்பிக்கையில்லாதவர்போல் காட்டியிருக்கிறார், இதுகாலம் இந்தியர்களுக்கு கேள்விரோதமாக இந்தியர்களை அவமதித்துவந்தது மன்னிபில் இப்பொழுது தூஷிக்கவும் தலைப்பட்டுவிட்டார். சாதாரணமாக அந்தவேலையை அவருக்கு யார் கொடுத்தார்கள்? இந்தியர்களுக்கு யாதாமொரு குறைவுவாராமலும், பிரீதியுடையதாயும், குடிகளை அநுசரித்து மேன்மைக்குக் கொண்டுவருதற்கும். அதெல்லாவற்றையும் மூட்டைகட்டி மூலையில் வைத்துவிட்டு இந்தியாபெரிலேயே கண்ணோட்டமிட்டு அவர்களை அவமதித்துக் கீழாக்கக்கூடிய வழி ஏதோ அதைத்தேடுகிறார். ஆகையால் ஷ்டி புண்ணியவான் செய்த நன்றிக்காக கல்விமான்களெல்லோரும் ஒருசங்கங்கூடி அதைப்பற்றிப்பேசி, அவரை எப்படியாவது இந்தியாவைவிடடுக்கிளப்பி இருப்பிடத்திற்குப்போகும்படியான ஒரு நல்ல மனுவை சக்ரவர்த்தியர்களுக்கு எழுதிக்கேட்டுக்கொள்வது மிகவும் நலத்தைத்தரும். இச்சமயம் அதைப்பற்றிக்கவனியாது விட்டுவிட்டால் பிறகு இந்தியர் கல்வியெல்லாம் பாழாகி. மதிப்புகுறைந்து வெளியில் தலைவிடமுடியாத சங்கடம் நேரிடும். ஆகையால் முன் யோசனைக்கை தேடிக்கொள்வது அவசியம்.

ருஷிய ஜப்பான் யுத்தம்.

ஜப்பானியர்கள் மங்கோலியன் எல்லைக்குருகாமையில் இருந்துகொண்டு, ருஷியர்களை கிட்டேய்க்கர் என்னுமிடத்திற்கும் போகும்படியாகச்செய்ய முயற்சிசெய்கிறார்கள்.

ருஷியாவையும் ஜப்பானையும்பற்றி ஃவாஷிங்டனில் மத்தியஸ்தஞ்செய்கிறதாகத்தெரிகிறது. யுத்தவீரர்களுக்கு ஜல்தியில் விடுமுறைகள் கிடைக்கும்போலிருக்கிறது. அமெரிக்கையாய்ப் போகிறதென்று வெளிவருகிற வார்த்தை நம்பிக்கைபற்றதென்று செண்ட்பீட்டர்ஸ்பர்க்கிலிருந்து "ரியூட்டர்" தந்தியால் தெரிகிறது.

ருஷியர்கள் வியாபப்படி யுத்தவிஷயங்களைக்குறித்துக் கவனிவேத்து யோசிப்பார்களானால் சமாதானத்துக்குத்தான் வரவேண்டும்.

டோக்கியோ சமாச்சாரம்:

பேர்லின் ஏப்ரல் 1௳ முக்டென் யுத்தத்திற்காக 850,000 பேர் கின்ப்பியிருக்கிறார்கள்.

ஜௌகார்டில் கைதிசெய்யப்பட்ட ஐம்பது ஜப்பானிய சோல்ஜர்கள் தற்கொலைசெய்துகொண்டதாகத்தெரிகிறது. இன்னகாரணத்தினால் அவ்விதம் சேர்ந்ததென்று தெரியவில்லை. பிறகு வெளிவரும்.

லண்டன் ஏப்ரல் 3௳ மஞ்சூரியாவில் ருஷியர்கள் ரெயில்வே பாதைகளை உடைத்து அதஞ்செய்கிறார்கள்.

எந்தவிதத்திலாவது ருஷியாவுக்கும் ஜப்பானுக்கும் சமாதானஞ்செய்யவேணுமென்று பேச்சுநடக்கிறது.

கேயூனிஉள்ள ஜப்பானிய பட்டாளம் கிரினுக்கு எதிரே பத்து மைல் தூரம் சென்றேறியிருக்கிறது.

விலாடிவாஸ்டாக்கிற்காக ருஷியாவிலிருந்து நாளொன்றுக்கு 10 ரெயில்வண்டித்தொடர் யுத்தசாமான்கள் ஏற்றிக்கொண்டுபோகின்றன.

மைனில் கலகம்.

ஜோஹானஸ்பர்க் ஏப்ரல் 2௳ வடக்கு ராண்ட்பான்டின் மைனில் வேலைசெய்யும் சீனர்கள் கலகஞ்செய்து வேலைக்குவராமல் நின்றுவிட்டார்கள். போலீசார் வேலைக்குவராமல் நின்றவர்களை அரஸ்ட்செய்யப்போயிருக்கையில் சீனர்கள் போலீசாரை அடிக்க ஆரம்பித்தனர், ஒரு இன்ஸ்பெக்டருக்கும் ஒரு கான்ஸ்டபிளுக்கும் பற்கள் உதிர்ந்துவிட்டன.

மற்றொரு கலகம்.

போலீசாரும் வெள்ளையர்களும் காயமடைந்தார்கள்.

ஜோஹானஸ்பர்க் ஏப்ரல்மாதம் 3௳ குருகர்ஸ்டார்ப்பிக்குச்சமீபத்தில் வடக்கு ராண்டொன்டின் சுரங்கத்தில் வேலைசெய்யும் இரண்டாயிரம் சீனர்களும் கலகஞ்செய்ய ஆரம்பித்தனர், அங்குள்ள சில போலீசாரை அடித்துத்துரத்திவிட்டார்கள். ஒருபகுப்பு சீனர்களுக்குச் சம்பளம் போடும்போது, தங்களுக்கு இந்த சம்பளம்போதாது, இன்னும் கூட்டித்தரவேண்டுமென்று கூடிக்கொண்டு பேசினார்கள். இந்தக்கலகத்தை அடக்கும்பொருட்டு மேலதிகாரிகள் குருகர்ஸ்டார்ப்பிலிருந்து சில போலீசாரை அனுப்பி மைனில் சீனர்களுக்கு தலைமையாயிருந்த 53 பேரையும் பிடித்துவரும்படியாக உத்திரவுசெய்தார்கள். போலீசார் 25 பேரைக்கைதிசெய்தார்கள். பாக்கி ஆசாமிகள் போலீசாருடன் குத்துக்கு நின்றார்கள். இரண்டுமணிவரையில் சண்டை ஓயவில்லை. ஒரு குப்பாயின் டென்டுக்கு அடி தூரத்தியாய்விழுந்து சிலபற்களை இழந்துவிட்டான். மறுபடியும் போலீசார் தங்களால் இயன்றவரை சீனர்கள் கம்பவுண்டைவிட்டு வெளிவருவதற்குள் அரஸ்ட்செய்து எல்லோரையும் நேரே குருகர்ஸ்டார்ப்பிற்குக்கொண்டுபோனார்கள். இக்கலகத்துக்கு முதன்மையாயுள்ள 53 பேரைசிறைவைத்து, பாக்கிபேர்களைத் திரும்ப சுரங்கத்திற்கு அனுப்பிவைத்தார்கள். போலீசாரில் சிலர் அதிக காயமடைந்தார்கள். சீனர்கள் அநேகமாயிருந்தபடியால் ஒருவருக்கும் அதிகக்காயமடையவில்லை.

பிரிட்டோரியாவில் நேர்ந்த விபத்து.

குதிரை திகிலடைந்து ஓடிற்று.

ஒரு நெற்றால் இரத்தபலி.

பிரிட்டோரியா மார்ச் 31. இன்றுகாலமே சர்ச் ஸ்டிரீட்டில் சாவுக்குரிய அபாயம் சம்பவித்தது. மிஸ். ஏரோமஸ் என்பவன் ஒரு ஸ்டோருக்குவெளியில் தன்னுடைய வண்டியில் உட்கார்ந்திருந்தான், வண்டிக்காரன் சிலசாமான்கள் எடுத்துவர கீழே இறங்கிப்போய்விட்டான். அச்சமயம் குதிரைகள் ஒரு மோட்டர் பைசக்கிலால் அதிர்ச்சிக்குத்திடுக்கிட்டு மிரண்டு ஓடிற்று. வண்டிக்காரன் தெரிந்து ஓடிவந்து குதிரையின் கடிவாளத்தைப்பிடித்து நிறுத்த ஆரம்பித்து முடியாமல் கீழேதள்ளப்பட்டு ஸ்பாரினைபற்றுக்கிடந்தான். குதிரைகள் அந்தத்தெரு நெடுகவே ஓடிற்று. மிஸ். ஏரோமஸ், இனியொன்றும் முடியாது கீழே குதிப்பதுதான் சரியென்று குதித்தான். ரோட்டிலுள்ள கற்களில் மோதப்பட்டு கடினகாயமடைந்தான். அந்தக்குதிரைகள் இன்னும் அதிகபயங்கொண்டு ஓடி ஒரு மீன் வண்டியின்மேல் போய் மோதிற்று. அந்த மீன்வண்டிக்காரன் நெட்டால் பிஷரீஸ் சொந்தக்காரர்களில் மார்கஸ் என்பவனுடைய சகோதரன். அவன் அம்மோதுகையால் கீழெறியப்பட்டு சில நிமிஷத்துக்கெல்லாம் பிராணனைவிட்டான்.

நாட்டுவர்த்தமானம்.

புளூயம்பாண்டின் மார்ச் 31: அட்டோர்னி ஆர். எம். குத்பெர்ட்சன் ஒரு புரோட் கேசுக்காக பேய்லெடுக்க 500 பவுனிலிருந்து 1000 பவுன்வரைக்கும் கேட்டுக்கிடைக்கவில்லை.

***

ஈஸ்ட்லண்டன் மார்ச் 31: நாலு ஐரோப்பியர்களுக்கு பிளேக்குறியாதிகண்டு பிளேக் காம்பில் வைக்கப்பட்டிருக்கிறார்கள். சடையெர பிளேக்காம்புக்குக்கொண்டுபோ

...ப்பட்டவன் பத்துவயதுடைய ஒரு சிறுவன்.

* * *

ரூபன்உட் என்னும் ஐரோப்பியன், மாரிட்ஸ்பர்க்கிற்கும் கல்கேவராவுக்கும் இடையில் ரெயில் வண்டியில் இரண்டாவது வகுப்பு டிக்கட்டை வைத்துக்கொண்டு முதலாவது வகுப்பில் ஏறிப்போனதால் மி. அன்சன் முன்னிலையில் 10 ஷிலிங் அபராதம் விதிக்கப்பட்டான்.

* * *

கோல்ஸ்பர்க்கில் ஒரு ஹோட்டல்காரன், ஒரு சுதேசிக்கு பேர்மிட்டில்லாமல் ஒரு டிரிம் சாராயம் விற்றதற்காக 40 பவுன் அபராதம் விதிக்கப்பட்டான்.

* * *

போட்சவ்ஸ்ரூமில் ஆபல்கோபாஷேன் என்னும் சுதேசப் புரோகிதனொருவன் இரண்டு சுதேசிகளுக்கு, கலோனியல் சட்டப்படி கவர்மெண்டிலிருந்து உத்திரவு பெறாமல் கல்யாணசடங்கு செய்ததற்காக 30 பவுன் அபராதம் விதிக்கப்பட்டான். அபராதம்கொடுத்துவிட்டு பிறகு விடுதலை பெற்றான்.

* * *

கோடாக் ஏப்ரல் 1: ப்ரேக்கெல்லர் என்ற ஐரோப்பியன் 9 வயதுடைய ஒரு ஐரோப்பிய பெண்ணை அடித்ததற்காக ஜட்ஜின் முன்னிலையில் ஒன்பதுமாத காவல் விதிக்கப்பட்டான்.

* * *

சென்ற சனிக்கிழமை டர்பன் சென்றல் ஜெயில் கைதிகள்: ஐரோப்பியர்களும் கல்லர் ஜனங்களும் 104. பெண் 8. சுதேசிகள் 804, பெண் 23. இந்தியர்கள் 304 பெண் 3.

* * *

பிரிட்டோரியா ஏப்ரல் 3: நாமன் கெல்லி என்பேரன் டவுன் தண்ணீர் உழவுசாலில் இறந்துவிட்டான். அவன் அங்கு இரவில் போயிருக்கவேண்டும்.

* * *

பிரிட்டோரியா ஏப்ரல் 3: ஊ. சி. அலக்சாண்டர் என்னும் ஒரு நிலத்தரகன் உவாம்பாத்தில் ரிவால்வரால் தற்கொலைசெய்துகொண்டான்.

ஜோஹானஸ்பர்க் மார்ச் 29: சவுத் நர்ஸ்மைனில் அதிர்வெடியினால் மூன்று ஐரோப்பியர்கள் கொல்லப்பட்டார்கள். விசாரித்ததில் அவர்களுடைய பேர் ஜேம்ஸ் மூன், ஜேம்ஸ் போல்டஸ், லெனர் கௌசில் என வெளியாயிற்று. அவர் ஷெ சுரங்கத்தில் இரண்டாயிரம் அடிக்குக்கீழ் மிஷின்களில் உருக்குவேலை பார்த்துக்கொண்டிருந்தவர்கள். திடீரென்று உண்டான ஒரு அதிர்வெடியால் அடிபட்டுத் துண்டுதுண்டாய்ப்போயினர்.

* * *

சென்ற வெள்ளிக்கிழமை டர்பனில் ஒரு ஐரோப்பியன் ரிக்ஷா ஏறிப்போய், ரிக்ஷாகாரனுக்கு ஒரு ஷிலிங் கூலிகொடுக்க மறுதளித்தபடியால் மாஜிஸ்டிரேட்முன் பத்து ஷிலிங் அபராதம் அல்லது 7 நாள் காவல் விதிக்கப்பட்டான்.

* * *

கேப்டவுன் மார்ச் 31: டிரான்ஸ்வால் சாகுபடி டிபார்ட்மெண்டிலிருந்து பெர்மிட் பெறுதவரையில் கேப்பிலிருந்து ஆடுமாடு முதலிய மிருகங்கள் ஏற்றப்படமாட்டாதென்று டிரான்ஸ்வாலிலிருந்து ஒரு அறிக்கைபத்திரம் வந்திருக்கிறது.

* * *

ஈஸ்ட்லண்டன்: சென்ற வெள்ளிக்கிழமை 2 மணிக்கு ஒரு ரெயில்வண்டித்தொடரில் பாசிஞ்சர்களும் சாமான்களும் ஏற்றப்பட்டு ஸ்டாம்பர்க் ஜங்ஷனுக்கு வடக்கு ரெயினர் பக்கத்துக்கருகே உவட்டர்டாங்கில் நின்றுகொண்டிருந்தது. 20 நிமிஷத்திற்குப்பின் சாமான் ஏற்றிவந்த ஒரு ரெயில்வண்டி இதை வந்து மோதியது. ஆனால் அவ்வண்டி அதிக வேகமாய் வரவில்லை, முதல்வண்டியிலிருந்த ஜனங்களுக்கு கொஞ்சம் அடிபட்டது. சிலசாமான்கள் சேதமாகிவிட்டன. ஆனால் ஒருவரும் அவ்வளவாய் காயமடையவில்லை.

* * *

மி. பாரிசரஸ்தம்ஜி அவர்கள் சென்ற புதன்கிழமை இந்தியாவுக்குக் கப்பலேறிவிட்டார். அநேக இந்திய வியாபாரிகளும், மற்றஜனங்களும் அவரை இந்தியாவுக்கு அனுப்புவதற்கு வழிகூட்டிச்சென்று, பயின்டுறைமுகத்தில் கப்பல்போகிறபரியந்தம் காத்திருந்து சந்தோஷமாக அவரை அனுப்பிவிட்டுத் திரும்பினார்கள்.

சமாச்சாரத்திரட்டு.

லண்டன் ஏப்ரல் 4: இந்தியா, பஞ்சாப் நகரமாகிய லாகூரில் பூகம்பம் உண்டாகி டவுன்ஹால், தேவாலயம், பள்ளிவாசல் முதலிய சேர்த்தியான கட்டடங்கள் இடிந்துவிழுந்தன.

—x—

லண்டன் ஏப்ரல் 5: இந்தியா, லாகூருக்கு அநேக நாழிகைமதுக்கப்பால் பயங்கரமான பூமியதிர்ச்சியுண்டாய் சிம்லா, டில்லி, அக்ரா, மசூரி என்னுமிடங்களிலுள்ள ஒவ்வொருகட்டடமும் இடிந்துவிழுந்தது.

—x—

லண்டன் மார்ச் 29: குலின்லவிரம் இராஜசோதனைக்காக பக்கிங்காம் அரண்மனைக்குக் கொண்டுபோகப்படுகிறது.

—x—

லண்டன் மார்ச் 31: ஜெர்மன் சக்ரவர்த்தியவர்கள் டான்ஜிர் என்னுமிடத்திற்கு வந்திருக்கிறார்.

—x—

லண்டன் மார்ச் 30: இன்றுமாலை ஹவுஸ் ஆப் லார்ட் சபையில் இந்தியா, அப்கானிஸ்தான் சென்ற அமீரால் இங்கிலாந்தில் எழுதப்பட்ட ஒரு உடம்படிக்கையில் இப்பொழுதிருக்கும் அமீரும் கைச்செய்திருப்பதாகப் பேசப்பட்டது. அந்தவிஷயத்தில் பாத்திலிருந்துவந்த ஒரு பிரபுக்கு சந்தேகம் வந்ததாகச்சொல்லப்படுகிறது.

—x—

லண்டன் ஏப்ரல் 3: அட்மிரல் அக்டோம்ஸ்கி செயின்ட்பீட்டர்ஸ்பர்க்கில், போர்ட்டார்தர் போர்க்கப்பற்கூட்டத்தின் கஷ்டத்தைப்பற்றி விசாரிக்கிறார்.

—x—

கடற்சண்டையில் ஜப்பானியரால் அட்மிரல் உவிட்கெப்டின் கொல்லப்பட்டபிறகு, போர்க்கப்பற்கூட்டத்திற்கு பிரின்ஸ் அக்டோம்ஸ்கியைத்தான் நியமித்திருக்கிறார்கள்.

P.O. BOX 441.

ઈ. અબુબકર આમદ ઍન્ડ બ્રધર, તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

Tel. Address "ABOOBAKER"

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નં. ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing,	Skirts,	Bibs,
Blouses,	Underskirts,	Bonnets,
Night-gowns,	Children's Fancy Goods,	Bootees,
Combinations		Hats,
Chemises,	Frocks,	Wool Shawls,

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

ADAM H. G. MAHOMED,

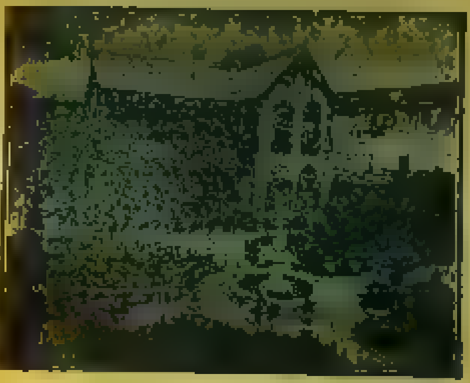

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "ADAMGOOL," CAPETOWN.

A. Chetty, Central Fruit Depot,

FLORIST AND FRUITERER.

Importer and Exporter of Colonial and Foreign Fruits and Flowers. Choicest Fruits packed for export. Wedding Bouquets, Sprays, and Wreaths made up on the shortest notice.

CIGARS. CIGARETTES. CONFECTIONERY.

Heynes Mathews' Buildings, (corner of Adderley and Longmarket Streets)

CAPE TOWN.

Telegrams: "Chetty," Cape Town.

எ. செட்டி வெளிதேசவியாபாரி.

இவ்விடத்தில் பலவிதமான புஷ்பங்களும் கனிகளும் இருக்கின்றன, கனிக்கும் வெளியூருக்கும் ஏற்றுமதி இறக்குமதி செய்கிறோம், வெளியூருக்கு பழமனுப்புகிறோம்; தவிர கல்யாண புஷ்பச்செண்டுகளும், மாலைகளும், கட்டவேலையும் புஷ்பமொட்டுகளும் அவசியமிருக்கின்றன. இன்னும் சுருட்டு, சிகிரட்டு, மிட்டாய்வகைகளுமிருக்கின்றன.

ஹெய்ன்ஸ், மெத்யூஸ் பில்டிங், கார்னர் ஆப் ஆடர்லே லாங்மார்க்கட் வீதி கேப்டவுன்.

"செல்லிகிராம்" செட்டி, கேப்டவுன்.

TO LET.

PLOTS OF LAND

FOR CULTIVATION

APPLY—

International Printing Press,

PHŒNIX.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS:

L. E. HANDS, Resident; J. GARLICK, Cape Town.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

ઍલ. કેરમન ઍન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગારલીક, કેપટાઉન.

સર્વે જાતનો માલ.

સઘળી રકમનું કાપડ, મેળાનો સામાન, સ્ટેશનરી, ઠાકરી સામાન, શાલો, ... જવાહીર, વિગેરે,

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ. કેરમનની કંપની સાથે લાંબા વખતથી વેપાર કરેલો છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલો છે, તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

શી. દાદા ઓસમાન.

,, ઉમર હાજી આબુબકર ઝવેરી.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars,

MANUFACTURED BY THE

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

311, STATION ROAD, BRICKFIELD,

P.O. Box 4931. JOHANNESBURG.

PROPRIETOR—P. C. DORABJEE.

Special Quotations for the Wholesale Trade.

—A TRIAL SOLICITED—

Sample Cigars sent Post Free on application.

ક ખ ગ ઘ ઙ ચ સ્કુલ A B C D E F G

ગુજરાત અને કાઠીઆવાડનાં ગ્રહસ્થોને પોતાના બાળકોને ઈંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભણાવવા સારૂ આ સ્કુલમાં મોકલવાને વિનંતિ કરવામાં આવે છે. આ સ્કુલ તા. ૧૨મી જુન ૧૯૦૪ થી સ્થપાઈ છે. માસીક ફી ૧૦ શી.

૨૫૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ. એમ. એલ. પટેલ.

ડરબન. (હેડ) એસ. અને એમ. એલ. પટેલ.

Manager's Notice.

The International Printing Press has been removed to Phœnix. The Management beg to advise their clients and advertisers in INDIAN OPINION that the Durban Office for receiving printing orders, subscriptions to INDIAN OPINION, &c., will still be at 113 Grey Street. All postal communications and monetary transactions should be addressed: The International Printing Press, Phœnix, Natal, to whom, also all cheques should be made payable. Commission should be added to the amount of all cheques other than Durban.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - - P.O. BOX 1899.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer,

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.
Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 178,
BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT,
UPPER MURCHISON ST.,
LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

53 & 56 LEUWEN STREET,
CAPE TOWN.

BRANCHES—272 Caledon Street.
295 Loop Street.

• Castle Cash Stores. •

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,
CASTLE BUILDINGS,
HANOVER STREET,
CAPETOWN.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.
HOUSES TO LET.
16 EYER STREET, CAPE TOWN.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોજી
ડાયરેક્ટ ઈમ્પોર્ટર અને મીનરલ વોટર
બનાવનાર.
ક્લેરમોન્ટ, કેપકોલોની.

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SUN Insurance Office.

SUN FIRE OFFICE FOUNDED 1710

PAYNE BROS., Agents,
WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसे पुराणी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापण थैल ३०,००,०००.
अर्जी करनेसे कमतीमें कमती भाव मिलेंगे

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમાની ઓફીસ જેની મુડી પાં ૩૦,૦૦,૦૦૦ની છે. વધી જણાવવાથી ઓછામાં ઓછા ભાવ ભાવે મળી શકશે.

பூலோகத்தில் பூர்வ நெருப்பு ஆபீஸ், ஆரம்பித்தாம் மொத்த மூலதனம் பவுன் மூன்று லட்சம், [illegible] நியாயமான [illegible] [illegible] தழுத்த விகிதம்.

நிலவிற்பனை.

இதனால் சகலமானவர்களுக்கும் தெரிவிப்பது யாதெனில்: ஸ்டேக்கருக்கு அருகாமையில் இருக்கும் காட்டுபூமி, நல்லதண்ணீர் இருக்குமிடம். ஆயிரம் (1,000) ஏக்கர் இருக்கின்றது. வேண்டியவர்கள் தேவையானமட்டும் எடுத்துக்கொள்ளலாம். விலை ஏக்கர் ஒன்றுக்கு 10 பவுன்முதல் 15 பவுன் வரை இருக்கின்றது. 10 வருஷம்வரை பணத்துக்கு [illegible]

வேண்டுவோர்கள் டர்பன், மிஸ்டர். எப். செலிக், 385 ஸ்மித் ஸ்டிரீட்டிலாவது அல்லது மிஸ்டர். ஜெ. எம். நாய்க்கர், 370 பயின்டு ஸ்டிரீட்டிலாவது வந்து பேசிக்கொள்ளலாம்.

સરકારી સર્વેયર.

ઘરાકને માટે ઘણી કાળજીથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.
૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ ચેમ્બર્સ, ડરબન

सरकारी सर्वेयर.

ग्राहकोंका काम बहुत ध्यानसे संतोषकारक किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन.

ஜெ. எ. சோரல்.
கவர்மெண்டு சர்வேயர்.
பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்,
டர்பன்.

விலைக்கு அல்லது லீசுக்கு.

3,000 ஏக்கர்.

டர்பன் ஸ்டேட் டிஸ்டிரிக்ட் ஸ்டேஷனிலிருந்து 2 மைல் தூரம் மிகவும் வளமான நிலம், வேண்டியவர்கள் அடியிற்கண்டவரைக் கேட்டுப் பேசியும் விபரமும் தெரிந்துகொள்ளலாம்.

113, கிரேஸ்டிரீட் (டர்பன்.)
வி. மாணிக்கம்.

Mrs. Besant's

TRANSLATION
OF THE

'BHAGAVAD GITA'

With Selections in Sanskrit

AND SANSKRIT ALPHABET
With English Pronunciation,
for Students.

Full-page Portrait
OF MRS BESANT.

PRICE ONE SHILLING.
CASH WITH ORDER

International Printing Press
PHŒNIX, NATAL.

Subscription Rates.

"INDIAN OPINION,"

Yearly Subscription (Natal)			12/6.
Half Yearly	...	...	7/6
Quarterly	...	...	4/-
Yearly Subscription (South Africa, England and India)	...		17/.
Half Yearly	...	...	9/-
Quarterly	...	...	5/-

Country subscribers should add cost of exchange when sending cheque.

NANJI CARSANDAS,
WHOLESALE MERCHANT
AND DIRECT IMPORTER.
P.O. Box 62, Tel. Add.: "NANJI,"
LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Suleman & Co.,
MERCHANTS, Bombay.
Tele. Add.: "MONITOR."
Agents for East and South Africa.
2 Amratolla Street, Calcutta; and
63-15 Bhusari Mohalla, Bombay
Trial orders solicited—our quotations are the lowest
CONNECTION IN DELAGOA BAY.
EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO
Tel. Add. "TRADER." P.O. Box 417.

AMOD HABIB & CO.,
DIRECT IMPORTERS,
WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,
General Money Exchangers.
Tel. Address: "AMODHABIB," Delagoa Bay.
P.O. Box 68.

HORMAJCY IDOLGY,
DIRECT IMPORTER
—AND—
GENERAL MERCHANT
P.O. BOX 331, DELAGOA BAY.

E. M. PATEL,
General Dealer, Wholesale & Retail,
MARKET SQUARE,
POTCHEFSTROOM,
AND AT THE LOCATION.

NANJI DULABHDASS & Co.,
DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.
P.O. Box 141, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,
Produce Merchant & Direct Importer.
Up-country orders promptly and carefully executed.
Tel. & Cable Add.: "Ginwala."
P.O. Box 531. LOURENCO-MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,
MERCHANT,
POTCHEFSTROOM.
Tel. Address: "RAHMAN."
P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,
General Dealer,
KING EDWARD STREET,
AT STAR SHELL,
POTCHEFSTROOM.

The largest Importer in South Africa of
MILITARY & CIVILIAN
Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers Coats, Waistcoats, etc.
J. LANDAU,
337 Pine Street, Durban.
Head Office: 13 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.
સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, ઇજાર વિગેરે
લશ્કરી યુરોપી અમલદાર સોદી હ્યત્ની.
જે. લેન્ડો.
૩૩૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
હેડ ઓફીસ 12 રૂ ડે ફ્રેન્કબુર્ઝ્વા, પારીસ.

OSMAN LATIEFF
General Merchant
AND
Direct Importer,
LICENSED STAMP VENDOR.
"CALCUTTA HOUSE,"
KING EDWARD ST.,
Also "INDIAN BAZAAR" Post Office,
Indian Location,
POTCHEFSTROOM.
Telegraphic Address:
"CALCUTTA HOUSE."
P. O. Box 30.

ઓસમાન લતીફ.
જનરલ મરચંટ, ડાઇરેક્ટ
ઇમ્પોર્ટર, અને
લાઇસેન્સ્ડ સ્ટેમ્પ વેન્ડોર,
"કલકત્તા હાઉસ"
કીંગ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ.
પોચેસ્ટ્રુમ.
ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ,
"કલકત્તા હાઉસ." બોક્સ નં. ૩૦.

ABDOOLA HAJEE — KHAN MAHOMED,
General Merchant & Importer.
Cheapest House in
POTCHEFSTROOM.
CHURCH SQUARE
Opposite Government Buildings.
Tel. Address. "MOONSTONE."
P.O. Box 99

V. R. Naidoo,
GROCER & GENERAL DEALER
Jewellery,
Fancy Goods,
Drapery,
Watches & Clocks,
&c., &c.
Cheap & Good.
5 & 13 Frere Street,
& Market Street.
CRADOCK.

Fire Insurance
—THE—
PALATINE INSURANCE CO.
WILL ACCEPT
INDIAN RISKS
At Lowest Current Rates.
W. G. BROWN & Co., Agents,
Pine Street, Durban

L. MULCHAND,
Indian
Silk Merchant
Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.
75 William Street,
CAPE TOWN.

R. NARASOO,
Indian and General Merchant.
Outfitter and Draper.
Boot and Shoe Warehouseman.
INDIAN SILKS A SPECIALITY.
KAFFIR TRUCK, &c., &c.
BARBERTON, TRANSVAAL
P.O. Box 26.
Telegraphic Address: "NARASOO."

THE NATAL DIRECT LINE OF STEAMERS.

સારી મંજાવર આગબોટો કોલંબો અને કલકતા તરફ નીચે મુજબ ઉપડી જશે.

Umkuzi તા. ૧ લી મે કે પછી તુરત.

આ લાઈનની સ્ટીમરોમાં ઈંડિયન પાસેંજરોને વાસ્તે ખાસ ગોઠવણ કરવામાં આવેલ છે. મુંબઈ જતા પાસેંજરો વાસ્તે કોલંબોથી સ્ટીમર બદલવી પડશે. વધુ ખબર માટે કીંગ અને સન્સને ત્યાં તપાસ કરવી. હેડ ઓફીસ કેસલ બીલ્ડીંગ્સ, વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

अच्छी जहाज़ आगबोट कोलंबो और कलकत्ता तरफ़ नीचे मुजब जायगी

Umkuzi ता. १ ली मे और पिछे तुरत.

इस लाइनकी स्टीमरोंमें इन्डियन पासेंजरोंके लिये खास सगवड करनेमें आइ है. बम्बाइ जानेवाले पासेंजरको कोलम्बोमें स्टीमर बदलना पडेगा. ज़्यास्ती खबर चाहिये तो किंग एन्ड सन्सके यहा भेटना. हेड आफिसका पता—केसेल बिलडींग्स, वेस्ट स्ट्रीट, डर्बन.

கீழ்கண்ட தேதியில் புறப்படுகிற மரக்கலம் மிகவும் பெரியது.

Umkuzi மேயீ 1௳ பிரயாணப்படும்.

இந்த ஸ்டீமர் டர்பனது துறைமுகத்திலிருந்து நேரே கொழும்பு கல்கத்தா துறைமுகங்களுக்குப்போய்ச்சேரும்.

இந்திய பிரயாணிகள் அடியிற்கண்ட ஆபீஸில் கேழ்வுகட்டி ஆர்டர் பெற்றுக்கொள்ளலாம்.

பிரயாணிகளுக்கு மேற்கண்ட ஸ்டீமரில் சௌகரியமான இடம் சேகரித்து கொடுக்கப்படும்.

KING & SONS, West Street, Durban.

The British India Steam Navigation Co., Ltd.

REGULAR FOUR-WEEKLY SERVICE.

BOMBAY DIRECT,

બ્રિટિશ ઇન્ડિઆ સ્ટીમ નેવીગેશન કંપની.

સ્ટીમર લવાડા.

સ્ટીમર 'લવાડા' અત્રે અંદાજ તા० ૧૨ મી એપ્રીલના રોજ આવશે અને તે તા० ૧૫ મી એપ્રીલ શનીવારના રોજ અત્રેથી રવાના થશે. તે સીધી મુંબઈ જશે.

કાઠીઆવાડના પેસેન્જર વધારે થશે તો એજ સ્ટીમરની પોરબંદરની પણ ટીકીટ આપવામાં આવશે.

ઈંડીઆ જનારાઓને તેમજ ખાસ કરીને જે લોકો પોતાનાં બાળ બચ્ચાંને ઈંડીઆ મોકલવા માગતા હોય, તેઓને અમારી ખાસ ભલામણ એછે જે, આવી ટુંક મુદતના મુસાફરીની અમુલ્ય તક ગુમાવશો નહિ.

વધારે ખબર માટે મેસર્સ દાદા અબદુલ્લાના નં० વેસ્ટ સ્ટ્રીટ ગ્રીનકરની પાસે જની ઓફીસમાં અગર અમારે ત્યાં જાતે મળવું અથવા પત્ર વહેવાર કરવો.

ડબ્લ્યુ કેન અને કંપની.
કમરશીયલ રોડ, ડરબન.

S. PEERBHOY BUTLER,

GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER

Turkish Caps of every description a speciality

506 WEST STREET, DURBAN.

EBRAHIM CAMROODEEN,

GENERAL MERCHANT.

Natal Leaf Tobacco a Speciality.

[illegible] GREY STREET, (Camroodeen's Buildings)

Tel. Add.: "Camroodeen," Durban.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.,

Have a large stock of

RICE, DHOLL, GHEE and OIL,

Directly Imported from India.

343 PINE STREET, DURBAN.

Tel. Address: "FABULAR." Box [illegible]

SUN CIGARS . . . .
SUMATRA CHEROOTS,
BOER TOBACCO, . . At Lowest
VIRGINIA . . . . Wholesale
SHAG, &c. . . . . Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,

132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.

સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરૂટ બોઅર વર્જીનીઆ સેગ વગેરે જાતની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.

સન બ્રેન્ડ ટોબેકો વર્કસ.
૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

Abdool Hack Mahomed Ismail & Company,

Wholesale and Retail Merchants.

DIRECT IMPORTERS OF

All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.

RATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES.

121 GREY STREET, DURBAN.

Branch Office—Indian Location, Joh'burg.
Head Office—Tirpatur, Madras.

Printed and Published by V. Madanjit, International Printing Press, Phœnix, Natal.

PRICE 3D. REGISTERED AS A NEWSPAPER.

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday, 15th April, 1905. No. 15.

P.O. Box 126. Telephone 216.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis AND Sarees.

Rugs, Shawls, Boots AND Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have always on stock:—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS, TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,

118 COMMERCIAL RD., DURBAN.

Cable & Tel. Add.: "Kathorian."

Telephone 224.

ભાડે આપવાનાં છે.

૧ પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટની મોટી વખાર. ૧૦૫×૧૯ ની આખી વખાર અથવા ચોથો ભાગ સસ્તે ભાડે આપવાનો છે.

૨ મોટી લાંબી વખાર જે પ્રીન્સ એડવર્ડ અને ક્રોસ સ્ટ્રીટમાં છે તે.

લાંબો, લાલ રંગનો ચીરૂટ બનાવવાનો તમાકુ હંમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

નીચેનો માલ સસ્તે ભાવે વેચવાનો છે.

કલકત્તાની સર્વે જાતની દાળ, બિલાડી વાઘનાં ચામડાં, મોરડી, અફીણ, સર્વે જાતનો મસાલો તથા તેલ વિગેરે.

જાલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.

૮૪, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

TO LET.

A WAREHOUSE in Prince Edward Street, 105 x 19, partitioned off as Workshops, to hold meetings or any other purpose; the whole or part can be rented cheap. Every accommodation. Apply—

PARSEE RUSTOMJEE,
84 Field Street.

Tobacco purchased at all times, Long Leaf and Brown Colour.

FOR SALE—

ALL KINDS OF

Dholl, Furs, Skins, Opium, Quills, &c.

JALBHOY SORABJEE BROS.,
84 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY

98 FIELD STREET.

P.O. Box 97. Tel. Address: "MIANKHAN," Durban. Telephone No. 855.

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

129 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box 56. Tel. Add.: "PURBANDER."

ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસમાન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

બોક્ષ ૯૯, ૧૨૯, ક્વીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર જનરલ,	તા. ૧૫ મી એપરીલ ને વાર	શનીવારના ઉપડશે.
„ કમિશ્નરત,	તા. ૨૯ મી એપરીલ „	„
„ ફેલડસ્ટાઇન,	તા. ૧૩ મી મે „	„
„ સોમાલી,	તા. ૮ મી જુન „	„

ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી દેશી છે, જગ્યા નીચે ફાલકામાં છે અને ખોરાક પાણી વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે, હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે.

પોરબંદર. કાઠીઆવાડ જનારાઓએ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે કે ઉપલી આગબોટો બહુ કરીને પોરબંદર ટચ કરશે એટલે કાઠીઆવાડ જનારાઓ પોતાના ઘરમાંજ જઈને ઉતરશે.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ઉંમસર આવા ઉંમસર ઉપડી ઉંમસર પહોંચે છે. વાસ્તે જનારાઓ વિચાર કરી કામ કરશે કે જેથી પાછળથી હેરાન થાવુ ન પડે. વધારે ખબર નીચે લખેલે ઠેકાણે પુછવાથી મળશે.

એન. એમ. કાદીર.
કમરૂદીન બીલ્ડીંગ, વેસ્ટ સ્ટ્રીટ
પી. ઓ. બોક્સ ૧૨૬, ડરબન.

જરમન ઈસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.
આડીનર સ્ટ્રીટ.
ડરબન.

INDIA-SOUTH AFRICA LINE.

ઉપરની કુંપની ની સ્ટીમરો કલકત્તા અને નાતાલ ડેલાગોઆ અને કેપના બંદરો વચ્ચે નીયમીત દર માસે આવજા કરશે આ સ્ટીમરો વેપારીને માટે ખાસ સગવડ ભરેલી છે.

એસ.એસ. જમાલપુર ૧,૮૬૪ ટન (૧૦૦ એ ૧ લોઇડ) તા. ૨૦-૩-૦૫ } કલકત્તામાં
„ „ મીરઝાપુર ૧,૮૮૮ ટન „ તા. ૨૦-૪-૦૫ } માલ લેશે.

તા. ક. આ સ્ટીમરો ઝડપથી ચાલનારી હોવાથી અને હિંદુસ્થાન તથા સાઉથ આફ્રિકાનાં બંદરો વિના બીજે ક્યાંય નહિં રોકાતી હોવાથી સાઉથ આફ્રિકા અને હિંદુસ્થાન તરફ ઝડપથી માલ લઈ જવા લાવવા માટે બહુજ સગવડ ભરેલી થઈ પડશે. માલ મોકલવાના ઓરડરો કંપનીના એજન્ટો પાસેથી મળી શકશે.

ટી. વાલ એન્ડ કુંપ. ડરબન.

મેકામ એન્ડ કુંપ. કલકત્તા.

INDIA-SOUTH AFRICA LINE.

கல்கத்தாவிலிருந்து நட்டாலுக்கு மாதாந்தரம் இந்த கம்பனியின் கப்பல்கள் வியாபாரத்தின் பொருட்டு டெலகோவே, கேப்துறை முகங்களுக்கு முக்கியமாக வரும்.

1,888 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். காசிப்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து பிப்ரவரீ 20௳ சரக்கு ஏற்றுமதிசெய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

1864 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். ஜமால்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து மார்ச்சு 20௳ சரக்கு ஏற்றுமதி செய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

1,888 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். மிர்சாப்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து ஏப்ரலீ 20௳ சரக்கு ஏற்றுமதிசெய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

இந்த மரக்கலங்கள் இந்தியாவிலிருந்து நட்டால் துறைமுகத்திற்கு சீக்கிரமாக வந்துசேரும், ஆதலால் சரக்குகள் ஏற்றப்படும். கம்பனியின் ஏஜண்டு டீ. உவால் அண்டுகோ. டர்பன். அல்லது மாக்கம் அண்டுகோ., கல்கத்தா.

விசேஷ விளம்பரம்.

டொட்டாவிலிருந்து அச்சிடப்பட்டு விற்பனையாகும் பத்திரிகைகள் கடைகளில் வைக்கப்பட்டு இருப்பதால், வேண்டியவர்கள் என்னிடம் வந்து விசாரித்துக் கொள்ளலாம்.

எம். ஆர். பி. எஸ். செட்டி,
369. பயின்டு ஸ்டிரீட், டர்பன்.

વેચવાની છે.

ચેટી અથવા સ્ટોરને લાયક ૧૫૦ વીઘા જમીન.
ક. પીટરમેરીસ પાસે, અમ્મીન્ટો.
વધારે ખુલાસા માટે પુછો.
એમ. આર. પી. એસ. ચેટી.
૩૬૯ પાઇનસ્ટ્રીટ, ડરબન.

HAJEE HABIB,

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of

Bags, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery,

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL.

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add: BAGDAD. P. O. Box 57.
338, Prinsloo Street, PRETORIA.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—129 Commercial Road, Maritzburg.
Branches—130 Commercial Road, Maritzburg.
And at Mooi River.

Tel. Address: "HASSAN MAHOMED."

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL.

Arabian Merchant & Direct Importer,

165 COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG.

Branches—132 & 127 Commercial Rd., Maritzburg.
And at Mooi River.

CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, GROCERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTION.

Telegraphic Address "ISMAIL."

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Atta of all kinds and Groceries, &c.

130 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods

—AT—

123 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG.

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety, IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Box 1126. Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN.

DURBAN: QUEEN STREET.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

એબ્દુલ ગની
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫ અને ૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अब्दुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड, ग्रोसरी और दुसरी सब रकमका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५०७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

[illegible]
5. அண்ட் 7. [illegible], கேப்டவுன்

Prof. L. Doovey, Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from REV. H. J. HEFTER, ARTHUR GARCIA, Esq., R.M., UITENHAGE, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
[illegible]
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल. दूबे, (इन्डियन),
वनस्पतिके औषधीका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाले [illegible] जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक.
सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where JALBHOY & SORABJI BROS., are our Sole Agents . . . .

ઇસફ મૌલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિયન પ્રોડ્યુસ મરચંટ
નાતાલમાં ડરબન સિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે, કેપ સ્નોક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધર્સને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ગુલ"
કેપ. ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

MAHOMED ARIEF,

Direct Importer

—AND—

General Dealer.

SOLE IMPORTER OF THE

STAR OF INDIA TEA.

All Kinds of Indian Condiments kept in stock.

153 HANOVER STREET, CAPE TOWN.

Haji Sulaiman

Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,

—CORNER OF—

BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "SHAHMAHOMED," CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent.

SUB-AGENT FOR THE

Indian Department,

German East African Line.

42 CHURCH STREET, CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer

—AND—

Family Grocer,

140 *ALBERT ROAD,*

WOODSTOCK.

BRANCHES:

Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

P.O. Box 282. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co., Wholesale Merchants,

467 SMITH STREET, DURBAN.

ફેન્સી કાપડના ખાસ વેપારી. ઉનાળામાં ઉનાળા નવી તરેહનોમાલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "કુકબાનાના સોઇંગ મશીન" ના નાતાલ ટ્રાંસવાલ અને ઓરેંજ રીવર કોલોની માટેના ખાસ આડતીઆ. "જનરલ સોફ્ટ ગુડસ" અને હાર્ડવેરનો માલ તરેહ તરેહ નવનો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવેછે.

M. K. PATEL,

Wholesale & Export Fruit & Produce Dealer,

42 President Street, Johannesburg,

TRANSVAAL.

Season's Stock always on hand. Potatoes, Onions, Vegetables, and every variety of Fruit, at lowest Market Prices. Best Selected Fruit carefully packed for Country Orders. Personal and prompt attention given. Prices on application. Terms: Nett Cash.

All Communications to be addressed Box 4744, Johannesburg

Tel. Add.: "PATEL."

એમ. કે. પટેલ.

જથાબંધ ફ્રૂટ અને પ્રોડયુસ મરચંટ ૪૨ પ્રેસીડેંટ સ્ટ્રીટ જોહાનેસબર્ગ ટ્રાંસવાલ.

દરેક રૂતુને લાયકનો માલ હમેશાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે. પટેટાં, ડુંગળી, વરેહ વરેહનાં શાક તથા ફળ. ફળાદી વિગેરે, બહાર ગામના ઓરડરો સંભાળથી પેક કરી બનતી ત્વરાથી મોકલવામાં આવે છે. ભાવને માટે ઉપરને સરનામે પુછશો યા લખશો.

બોક્સ ૪૭૪૪, જોહાનેસબર્ગ.

ટેલીગ્રાફ સરનામું "પટેલ"

For Sale or Lease.

DALMANY ESTATE.

(Two miles from Duff's Road Station, and Old Inanda Road.)

3,000 Acres.

EASY PAYMENTS. Apply sharp—

V. MANIKUM,

113 GREY ST., DURBAN.

L. DONNELLY

Wood, Coal & Produce Merchant.

Delivery guaranteed to any part of Durban and suburbs.

Wattle Blocks (2ft.) a speciality.

Corner of GREY & PRINCE EDWARD STREETS,

DURBAN.

A BOON TO MANKIND.

M. V. NAIDOO'S (Brandip or) Non-Alcoholic Brandy Powder is delightfully palatable to Europeans and non-Europeans. Rare herbs, roots, flowers, seeds, delicious fruits and sugar used. Pungent and stimulant. *Positively* prevents cold, chill, fever, &c. Nervine tonic. Used by Indian sages on the Himalayas. Prolongs life. Neutralizes the evil effects of quinine. Whenever quinine is taken this should be taken also. Indispensable in malarious parts. A first-class pick-me-up with soda, lemonade, hot water, or milk.

Agents in different parts of Africa, Madagascar, Mauritius, &c., wanted. Special terms to *Wholesale* buyers and Temperance Leagues.

1 Tin—60 Doses—2s.

M. V. NAIDOO, Retired Excise Officer, 17 Parish Venkatachella Iyer's, Street, Madras.

We beg to Advise you

That we are now settled down in our New Works at Phœnix, Natal, and are prepared to execute your orders for Printing at the shortest notice and in the best style.

Letters should be addressed, Manager, International Printing Press, Phœnix, Natal.

For the convenience of our Durban customers, we have our Town Office at 113 Grey Street, where orders may be left and accounts paid.

INTERNATIONAL PRINTING PRESS,

General and Artistic Printers,

PHŒNIX, NATAL.

HOW AN ADVERTISEMENT ACTS.

Says George Edgar in "Method":—One reads a newspaper or a periodical daily. The advertisements of some particular firm are constantly in them. The story is being ceaselessly reiterated. Sometimes the reader reads them; sometimes the advertising is skipped. But the constant reiteration has its effect, and good advertising finally drills a fact, or a series of facts, home into the minds of the public.

MORAL:—

ADVERTISE IN THE

INDIAN OPINION.

CIGAR DIVAN, Corner West & Grey Sts.

JUST ARRIVED: Finest Egyptian Cigarettes, to suit all Smoking Connoisseurs.

Have you visited S. P. MAHOMED & CO.'S CIGAR DIVAN? If not please call and inspect our Large Stock of the Finest and Best Assortment of Egyptian Cigarettes, as supplied by the Anglo-Egyptian Tobacco Company (whose Sole Agents we have been appointed in Natal), and who supply the principal houses and clubs in Egypt and India. Also on hand: Finest Stock of Indian and Java Cheroots and Cigars, Pipes, Fancy Goods, Scents, Walking Sticks, Purses, &c., the best money can buy. A trial order solicited.

S. P. MAHOMED & CO., 91 Grey Street, Durban.

ADVERTISING CHARGES.

	s	d
Per Inch Single Column	2	6
" " Double "	5	0

Repeats Half-price.

Special quotations for standing Advertisements.

INTERNATIONAL PRINTING PRESS,

Phœnix, Natal.

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams, Curry Powder, Chutneys, Cayenne Pepper, White and Black Pepper, Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.
Box 63, Durban.

விலைக்கு அல்லது லீசுக்கு.

3,000 ஏக்கர்.

டால்மன் எஸ்டேட் டப்சோட் ஸ்டேஷனிலிருந்து 2 மைல் தூரம் மிகவும் வளமானநிலம், வேண்டியவர்கள் அடியிற்கண்டவரைக் கண்டுபேசினால் சகலவிபரமும் தெரிந்துகொள்ளலாம்.

113, கிரேஸ்டிரீட் (சந்து.)
வி. மாணிக்கம்.

S. D. BOBERT,

General Importer, Wholesale and Retail Merchant.

Cheapest House in the Market Square.

BRANCHES AT
LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay

Retail and Wholesale Merchant,

Market Square, P.O. Box 55,
POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother

Direct Importer & General Merchant,

POTCHEFSTROOM, Transt.

P.O. Box 100, Tel. Ad: "Seowra."

D. I. Varyava,

GENERAL MERCHANT,

King Edward Street, P. O. Box 100,
POTCHEFSTROOM.

Amod Mamoojee Patel,

GENERAL MERCHANT,

S.A.C. Cantonment, P.O. Box 55,

POTCHEFSTROOM,

Tel. Ad: "Mamoojee." Transvaal.

AYOB MOHAMED,

General Merchant & Direct Importer,

MARKET SQUARE,
PIETERSBURG.

Box 184. Tel. Add.: "AYOB."

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

**Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.**

80 ALBERT St., DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 482.
P.O. Box 914.

H. LANGLEBEN,

Wholesale Clothier & Manufacturer,
327 Pine Street, Durban.

IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.

Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.

Tel. Add.: "LEBAN." P.O. Box 418, Durban.

એચ. લેંગ્લીબન.

જથાબંધ કપડાં રાખનાર તેમજ બનાવનાર, કાફરીવાસ્તે નવાં કપડાં મંગાવનાર, ઈંગ્લીશ સેકન્ડહેન્ડ કપડાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં મંગાવનાર.

૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

PARSI MANCHERJI,

MERCHANT & IMPORTER.

Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.

Telegrams: "MANCHERJEE."
P.O. Box 1898, CAPE TOWN.

दरियाइ मुसाफरोंको खुश खबर.

हम तरह तरहका पक्षी और प्राणी, जैसे कि कौआ, मोर, वेल, चक्षी, कबुतर, पोपट, पतंगीयें, सुवर्ण मच्छी, बन्दर, इत्यादी खरीदतें है. हिंदुस्थानसें आनेवाले जो ऐसे प्राणी लातें है उनको अच्छा दाम मिलता है.

स्कोटनेकफर्ड,
वेस्ट स्ट्रीट, डर्बन.

THE DURBAN UNDERTAKERS

FRERE ROAD,
Off Clark Road, Berea.

Telephone 884.
Telegraphic Address: "Undertaker."

ABDOOL GAFFOOR & Co.,

Arabian and General Merchants and Drapers.

125 Commercial Road, Maritzburg.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Skirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

FOR

Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO
VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT.

FOR SUITS TO MEASURE

GO TO

Makanjee Bros.,

OUTFITTERS,
152, Grey Street.

HASSIM JOOMA,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—370 Pine Street.
Branch—Leribe, Basutoland.

HOUSES TO LET.

P. V. SANGHAVEE,

GENERAL MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.

Cheapest House for Foodstuffs.

INDIAN CAPS, DHOTIS, &c.

GREY STREET, DURBAN.

A. LATIEF,

General Dealer, - - - -
- - Outfitter and Draper,

BARBERTON,
TRANSVAAL.

P.O. Box 84.
TEL. ADDRESS: "LATIEF."

MAHOMED ENUS,

INTERPRETER,

22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.

મહંમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બુટેન સ્ટ્રીટ. કેપ ટાઉન.

HOSSEN EBRAHIM,

GENERAL DEALER,

1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,
And 25 Duke Street, WOODSTOCK.

Goods Supplied on Commission.

TAYOB HAJEE KHAN

MAHOMED & Co.,

MERCHANTS

—AND—

DIRECT IMPORTERS,

208 CHURCH STREET,

PRETORIA.

P.O. Box 357. Tel. Add.:"TAYOB."

MOOSAJEE HASSAN,

GENERAL DEALER,

P.O. Box 4,

PIETPOTGIETERSRUST.

મુસાજી હસન,

જનરલ ડીલર.

પી. ઓ. બોક્સ ૪.

પીટપોટગીટરસરસ.

Mahomed Hassen Ismail,

ARABIAN CASH STORE,

General Dealer and Produce Buyer,

97 South Union Street and 110 Russell Road,

PORT ELIZABETH,

Tel. Ad: M. Hassen. Cape Colony.

Address all correspondence to 97 Sth. Union Street.

Established 1884.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .

. . . Direct Importer

—OF—

Indian and other Oriental Merchandise

—FROM—

INDIA, CHINA, JAPAN,
MOOLTAN, MADRAS, MALTA,
TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

10 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG (P.O. Box 4081.)
PRETORIA, Church Street, Market Square.
BULAWAYO (P.O. Box 486.)
BARBERTON, SALISBURY, KIMBERLEY.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

HABIB MOTAN,

DELHI HOUSE.

TELEGRAPHIC ADDRESS: "ABBO."

Wholesale & Retail

General Merchant.

Church Street, Market Square,

PRETORIA.

હબીબ મોટન.

-દીલ્હી હાઉસ-

ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "અબ્બુ"

હોલસેલ અને રીટેલ

જનરલ મરચંટ.

ચર્ચ સ્ટ્રીટ, માર્કેટ સ્કવેર,

પ્રીટોરીઆ.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું.

હરેક જાતના લાકડાં તથા ઇમારતનો સામાન.

પોઈન્ટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कं.

बहुत रकमका मकान बनानेका सामान, मजबूत और कम सस्ता.

पोईंट रोड, डरबन.

அயல்தேசங்களிலிருந்து மர இறக்குமதிசெய்யும் பெரிய வியாபாரஞ்செய்கிறோம். கெட்டிவேலைத்தனமான ஒவ்வொருவகை மரங்களும் கிடைக்கும்.

ஹார்பிரோ அண்ட்கோ.

பயின்டு ரோட் டர்பன்.

ROYAL

Exchange Assurance.

FOUNDED 1720 A.D.

CAPITAL £4,000,000

FOR FIRE ASSURANCE.

H. FELLOWS-SMITH,

Incorporated Accountant,

Chief Agent,

Equitable Buildings, Smith St., Durban.

MONEY TO LEND in large or Small Sums.

રોયલ એક્સચેંજ વીમા કંપની.

સને ૧૭૨૦ માં સ્થપાએલી

મુડી પાં. ૪,૦૦૦,૦૦૦

આગના વીમાની શાખાના મુખ્ય એજન્ટ

એચ. ફેલોસ્મીથ.

ઇક્વીટેબલ બીલ્ડીંગ

સ્મીથ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

પૈસાની નાની મોટી રકમ વ્યાજે આપીશું.

Indian Opinion

VOL. III. PHŒNIX, NATAL, SATURDAY, 15TH APRIL, 1905. No. 15

M. H. NAZAR, Editor.

Editorial Notice.

All communications for the Editorial Department should henceforth be addressed:—The Editor, INDIAN OPINION, Phœnix, Natal. Business communications should be addressed to the International Printing Press, Phœnix, Natal.

Contents.

LEADERS:— Page
The Earthquake 236
Natives and Land in the Transvaal 236
A Correction and a Question ... 237

TOPICS:—
Mr. Barnett's Charge and Mr. Ancketill 237
Indian Prosecution at Ladysmith ... 238
The O.R.C. Again 238

OTHER ARTICLES:—
Two More Mine Cases 238
Indians on Natal Mines 239
The Earthquake in India 240
The *Pretoria News* on the Asiatic Question 240
The Natal Petition 240
Natives and Land in the Transvaal 241
Facts and Comments 241
Indian Affairs in Natal Parliament . 242
Our Weekly London Letter 242

Indian Opinion

SATURDAY, 15TH APRIL, 1905.

The Earthquake.

POOR INDIA! Another disaster is added to her list of sorrows. Famine and plague, poverty and subjection, were not sufficient to fill up the cup of her tribulation; and now the violence of the greatest earthquake within recent times has spent itself in some of her fairest places. Large districts have been devastated, towns and villages shaken or destroyed, priceless relics of historic buildings have been demolished, [illegible] one cataclysmic moment. But more than this; thousands of men and women and children have met with a sudden and cruel death, and scores of thousands are rendered homeless. At this very moment these unfortunates are suffering the agonies of hunger and privation in every form. Those in India have done and are doing what is humanly possible to mitigate the immediate misery of the people. A relief fund has also been opened in India, and headed by the Viceroy with a contribution of 10,000 rupees. We in South Africa would be failing in our duty if we did not do all we could to assist in alleviating the terrible distress. We have therefore opened a Relief Fund in South Africa, as announced in another column, so that all who wish to aid the sufferers may do so more conveniently through us.

Natives and Land in the Transvaal.

THE Supreme Court of the Transvaal has delivered a very important judgment on an application by a full-blooded Native of South Africa, named Edward Tsewu, for an Order compelling the Registrar of Deeds to transfer a piece of landed property, in the Township of Klipriversoog, the Registrar having refused to register it. The applicant was a native minister, and was also a registered voter in the Cape Colony. The decision is calculated to have a far-reaching effect upon the Native policy in the Transvaal. Hitherto it has been assumed, by even intelligent men, that the Native enjoyed no rights whatsoever in the Transvaal. The Native himself had succumbed to the reaction, and had concluded that if he could not walk on the foot-paths, he certainly could not own fixed property in the country. Mr. Edward Tsewu has, however, brought about a wholesome disillusion.

The Chief Justice said that "no law has been brought to the notice of the Court, nor after diligent search have we been able to find any statutory law now in force, which precludes a Native from holding land, in this country, in his own name." There used to be, during the Boer regime, a law, No. 159 of 1855, which enacted the conditions on which foreigners could obtain burgher rights, one of the Sections of which prohibited anybody from possessing immovable property freehold unless he was a recognised burgher. The same law also stated that coloured people were excluded from its operations, that is to say, they could never become burghers. This law, however, bearing as it did on the Europeans, was repealed when British Government was established, and an unintended advantage was created in favour of the Natives. Thus we find to-day that the Native of South Africa in the Transvaal has a perfect right to trade where he likes, and to own landed property in his own name. In a result like this lies the real beauty of the British Constitution. The High Courts, in no matter what part of the British dominions are always, without exception, the purest founts of justice. There, the meanest subject, if he have financial assistance, can vindicate his rights, if the legislature have not violated or curtailed his civic rights, or in trying to do so left any loop-holes. The highest courts have always protected those who have gone to them for protection.

It may be as well, in this connection, to examine the position of British Indians in the Transvaal. Many of them, we fear, would conclude that if a Native could hold landed property in the Transvaal in his own name, much more so could a British Indian; but we have to warn them against building on any such hopes. The law 3 of 1885 controls their position in the Transvaal, and so long as it continues to disfigure the Statute book of the Colony, so long will the Supreme Court find it impossible

to grant relief to British Indians. One of the clauses of that law definitely states that no Asiatic shall own fixed property. It may be a matter for argument whether Indians could not hold long leases which are not fixed property, but it is not open to doubt as to whether they can or cannot hold freehold property in their own name. As to that, the law is perfectly clear, but the Supreme Court decision shows clearly how necessary it is that the law 3 of 1885 should be repealed without delay, if the British Government is to redeem the promises made by its representatives from time to time. The present decision will furnish the friends of the Indians in England with an irresistible argument in favour of such repeal.

A Correction and a Question.

AT a recent meeting of the Pretoria Chamber of Commerce, Mr. Lilienfeld deplored the fact that the *Pretoria News* was not violently anti-Asiatic. The paper in question replied to this in a leading article, defining and defending its position. We congratulate our contemporary on its attitude and the outspoken way in which it has replied. The *Pretoria News* takes our own position when it says:

> As far as the Asiatics are concerned we doubt whether what Lord Milner calls "the sober, silent majority of the community," even in Pretoria, are as unanimous as Mr. Lilienfeld would have us believe in condemning our attitude.

This has always been our own opinion; for apart from those momentarily galvanized by the denunciation of agitators, we do not believe there are many in South Africa really antagonistic to British Indians. The Governments, to put it bluntly, have made the mistake of listening to them because they have made the most noise.

With reference to the proposals of the "National Convention," our contemporary says:

> We realise that the flood of Asiatic immigration must be stemmed, and we believe that it can be stemmed without injustice to anyone; but when we are confronted with proposals such as emanated from that extraordinary body calling itself the "National Convention," we realise that not only are they unjust and wrong, but that it is absurd to expect the Imperial Government to permit them to become law. To initiate a policy of spoliation against British subjects, to ruthlessly destroy vested interests, seems to us acts which no sane administration would for a moment contemplate.

On the moral aspect of the question—and most anti-Indians fail to recognise that there is a moral aspect—the *Pretoria News* takes a manly stand. It says:

> As surely as righteousness exalteth a nation, so surely oppression and injustice to any section of the community, no matter how humble, degrades and disgraces it.

But there is one point on which we must correct our contemporary. The "flood of Asiatic immigration" that "must be stemmed" is a figment of the anti-Asiatic imagination. We are surprised to find the *Pretoria News*, usually a well-informed journal, propagating this mischievous untruth. One would think that thousands of Indians are pouring into the country weekly, and that the white population was threatened with immediate ruin and extinction. But what is the fact? Indians themselves find that the "unrestricted influx" is very much restricted indeed. Since the war only *bona fide* refugees have been allowed to enter the Transvaal or, in fact, any South African State. Sometimes obstacles have been placed in the way even of their return. This statement can be easily verified by a simple application to the proper quarter. In this connection we may draw attention to the desire of the Natal Legislative Council to avoid giving offence to the Indian Government in connection with the Immigration Amendment Bill, "lest it should tend to keep Indians out of the Colony."

Then in a letter to the *Pretoria News*, in which Mr. Lilienfeld endeavours to win over that journal, he says: "Our and our children's very existence is threatened." We would like to ask Mr. Lilienfeld how, for instance, his own existence is threatened by British Indians in the Transvaal. His statement is a deliberate one, and he cannot blame us if we, as representing the Indian community, ask him to justify it. But the fact is that the anti-Indian agitation is kept alive only by exaggeration of small facts, by vilification and vindictiveness; and the man who exhibits these most prominently is the most popular among that clique—as witness the enthusiasm with which Mr. Loveday's speech was received at a Potchefstroom demonstration last year. This same recklessness of statement was well illustrated recently by the Mayor of Pietersburg, whose statement as to the number of Indian traders in that town was publicly refuted by Mr. Abdool Gani, of Johannesburg. We have not yet heard that Mr. Kleinenberg has either acknowledged his error or forfeited his £50 to the Nazareth Home. But the point is that if the Mayor of Pietersburg could not give correct figures regarding his own town; if an M.L.C. of the Transvaal could be equally inexact; and if the chief newspaper of Pretoria can pass on an unfounded statement, in all good faith: what else can be expected from the rank and file of anti-Asiatics?

We venture to ask our readers to calmly think of these things, to dispassionately examine every statement made against Indians, to verify all figures; and we feel confident that they will be surprised to find how little ground there is for ruining a useful and inoffensive people.

Mr. Barnett's Charge and Mr. Ancketill.

MR. ANCKETILL is to be congratulated on having questioned the Colonial Secretary upon the charge levelled by Mr. Barnett, the ex-Superintendent of Education, against

certain employers of indentured Indians in Natal, in connection with the condition of the latter's huts, which he described as "piggeries."

Mr. Maydon has replied, saying that the charge made by Mr. Barnett is greatly exaggerated, and that the Protector of Indians looks after the welfare of the indentured Indians. Mr. Maydon promised to lay on the table of the House the report made by the Protector on the charge. We consider the reply of the Colonial Secretary to be unsatisfactory in every respect. Here is a charge of extreme gravity made with the fullest deliberation before an audience of cultured men, who enjoyed a most responsible position in the Colony. Mr. Barnett was then speaking generally on education in Natal, and the above charge is by no means an isolated passage in his address, which is a serious indictment against the system of education prevalent in Natal. To call for a report from the Protector of Immigrants in a matter of this kind is very much like setting a man to judge his own case. Mr. Barnett's charge, we contend, includes in its condemnation the whole of the Indian Immigration Department. We do not say he is right, but we do say that the report, drawn by a Department which is condemned, contradicting the condemnation, is hardly the way to meet the indictment.

It is not merely a question of consulting the interests of the indentured Indians, it is that of the fair fame of the Colony. We think that the Government would be extremely ill-advised in not probing the question to the bottom, and giving the fullest satisfaction to the public. If the result of the independent inquiry in any way supports Mr. Barnett's charge, the sooner the blot is removed the better for the Colony; and if the charge is proved to be incorrect, Mr. Barnett should be called upon, as a past public servant, to offer an explanation. We hope, therefore, that Mr. Anckettill will continue to question the Colonial Secretary until what is needful has been done.

It is to be noticed, also, that Mr. Barnett delivered his attack before an audience that included the ex-Prime Minister of Natal, Sir Albert Hime, and many other Natal notabilities. Sir Albert Hime made lengthy remarks after the lecturer had finished, and we do not see anywhere a repudiation of the serious charge brought by Mr. Barnett. Does the Colonial Secretary not find food for reflection here?

Indian Prosecution at Ladysmith.

OUR CONTEMPORARY the *Natal Witness*, once more returns to the defence of the defenceless. Its correspondent at Ladysmith again draws the attention of the readers of the *Witness* to Indian prosecutions that have been going on in Ladysmith. There were two cases, both of which were adjourned. We publish in another column the whole of the report as given in the *Witness*. It is said that the Indians experience the greatest difficulty in bringing complaints to the authorities. After commenting on the state of things, our contemporary indignantly asks: "When will the authorities find time to thoroughly investigate the condition of the Indian mine employees and rectify the state of things which are, on the face of it, admitted to be highly discreditable to all concerned?" We join our contemporary in the question, for it is nothing less than a shirking of clear duty on the part of the Government to refuse to hold not a Departmental, but a public, inquiry, in broad daylight, to be held by totally independent persons.

The O.R.C. Again.

EVERY GAZETTE THAT comes from the Orange River Colony brings a tale of disabilities of coloured persons which are appalling; and though they do not affect British Indians very largely at present, these disabilities will bear very heavily upon them should they be allowed to have some sort of a footing in the Colony at any future date. In any case, they show such a determined disregard for the feelings of the Native races, that we consider it our duty to call attention to regulations which disfigure the Government Gazette of that Colony from time to time: and although we do not hold any brief for the Native, we feel constrained to protest against the treatment that is meted out to them in the Orange River Colony, and which reminds one that South Africa, or to be more accurate, the Orange River Colony, has not yet emerged from the middle ages. The disabilities referred to are to be found in the amended regulations for the towns of Vrede and Reddersburg. The Reddersburg Town Council, it is to be noted, has given a definition of the term Native such as to include all coloured people.

Two More Mine Cases.

Alleged Brutality of the Officials.

When will this End?

For some time, little has been heard in the Magistrate's Court in connection with mine Indians. No doubt, the enquiry held, owing to the pressure brought about by full publicity to these—what can only be termed abominable—cases has had the effect of rectifying matters somewhat, but this agreeable state of affairs, in agreement to expectation, has come to an end, and the wail of ill-treatment again echoes through the court.

Perhaps the "whites" are not so much to blame as the natives placed over these unfortunates; they are the ones primarily responsible for much of the ill-treatment. It is common knowledge that a native, an excellent servant, once promoted to some authority becomes a tyrant over those he has under him. This was substantiated in the first case, where three Indians, but newly landed, half savages, and with intellects, if that term can be used in connection with their mental attributes, a little beyond that of an intelligent dog, were charged with being absent from some work. Difficulty was experienced in obtaining an interpreter, as these men were from some remote agricultural district where the language differed. In appearance these men were about the most unsuitable specimens of humanity that ever perhaps stood in a dock. Huddled together like sheep, they vacantly gazed about them and answered in

monosyllables [illegible] the questions put, which, by the way, no doubt suffered change, as the Magisterial words had to be interpreted through the Indian interpreter to the man who had a smattering of the language [illegible] the defendants, and by him put to them. By dint of much preseverance, it was learnt that the sirdars and indunas ill-treated them and beat them for nothing. To which the mine manager, Mr. Thomas, said that no complaints were received by him. Of course not, as further questioning showed that if they dared to say a word they were misused all the more, and also the fact that the men who ill-treated them did not speak their tongue. Their sirdar just gave them their work [illegible] a morning and left, and nothing more was seen of him till the next morning, or perhaps in the evening, when an order or two was given.

Mr. Thomas said that he did not know of this state of affairs.

Mr. Hugo, the Magistrate, said if the Court had to go "right away round" to find a man who could understand their language, how did they manage on the mines?

Asked if the sirdar spoke their language, the answer was emphatic—"No."

Can it be expected, under these conditions, that the complaints of these men ever reach the ears of the manager? Not while those of their own kind have power over them. From birth these low caste Indians are subjected to tyranny; they endure it as long as they can, when it exceeds even their patience, for even a worm will turn, they desert, or put an end to a miserable existence—that is by no means unknown in the Colony; the bolder turn tyrannicides, in which case they bear the punishment meted out with Eastern stoicism. As in the case of the Indian condemned to death for a crime he did not commit—it cannot be helped—it was ordained—Kismet.

Mr. Thomas, the mine manager, promised [illegible] look into the matter, and the next case was brought on.

A Charge of Assault.

This case, in which the mine manager, Mr. Thomas, of the Ramsay Collieries, was ready to prosecute, was one where an Indian was charged by the mines with assaulting Mr. Thomas, brother of the mine manager, who was the underground manager. The prisoner was brought into the dock, and a few questions sufficed to set the case aside for the time being. It seems, from the evidence of the Indian, that he had come into Ladysmith, and when he returned to the mines was arrested and brought in.

Mr. Thomas was eager to prosecute then and there, as he explained that the Indian had run away and told his story "first," before the mines had an opportunity of getting "first" hearing.

Mr. Hugo then read the following deposition made and adhered to by the Indian, whose name is Gowri Sanker Singh.—

I am an indentured Indian in the service of the Ramsay's Collieries Company, near Wessel's Nek. I have been about three years there. My work is that of an underground pick-work labourer.

Yesterday, the 24th inst., about 7 a.m., I was lying ill in my hut in bed and unable to go to work. The head manager, whose name I don't know, came inside my room and locked the door, pulled off my blankets and beat me with a stick for about a quarter of an hour. He struck me on my back and shoulders, and turned me out to work. I told him I was sick and not able to go to work. I was suffering from diarrhoea and stomach pain, and am still so suffering. I went to work when he turned me out. There were several women outside my hut who would have overheard what took place, and saw me and the manager there. Their names are Buddiah, Pooronee, Gavootheatee and Palliah.

About 4.30 yesterday afternoon, I was still at work underground when the underground manager came there. He found fault with several of the Indians for not having finished their work, and struck several of them. Five of them, belonging to my gang, ran away. I was left alone on my side. Two natives, an induna, and a labourer, caught hold of both my hands and held me while the underground manager struck and knocked me down and punched my head and face with his fist, and cut me severely, as can be seen from marks. Then he turned me out, and outside he put handcuffs on my wrists and fastened them behind my back, and took me to the office, in company with the native induna.

There I was left sitting on the ground till about 6.30, when the head manager told me to [illegible] home. My face and clothes were covered with blood. The head manager gave me water and a cloth to wash the blood off, and he gave me some medicine. I asked for a pass to go to Ladysmith, and the head manager said he would not give me one, and if I left the mine or came to the Court to complain he would put me in prison. I went [illegible] my hut and stopped there until 10 p.m. on Friday night, when I left and walked [illegible] Elandslaagte. There I took train to Ladysmith, and arrived here at about 8 a.m. to-day. I charge the underground manager and the native induna No. 4, neither of whose names are known to me, with assault, and the head manager, whose name I do not know, I charge with refusing to give me a pass to come to Court to complain of the assault and with threatening to put me in prison if I left the mine without a pass.

Sergt. Boyle, prosecuting sergeant, said that he was anxious that the case be handed over to the Clerk of the Peace.

It was explained to the Indian that the charges he made in the deposition would be dealt with first. The case will most probably come on for hearing in a few days.—*Natal Witness.*

Indians on Natal Mines.

More Serious Complaints.

An Enquiry Imperative.

According to reports forwarded by our Ladysmith correspondent, complaints are again being made by the Indians on the mines of ill-treatment at the hands of the officials. This is a subject on which we have commented so often that our readers must be almost weary of it. We are, nevertheless, inclined [illegible] draw attention to the matter once again, and again for the tenth time to urge on the Government the necessity of instituting a full and unbiassed enquiry into these complaints. Our Ladysmith correspondent believes that the publicity accorded by the *Witness* to previous cases had the effect of temporarily rectifying matters. There appears to be a recrudescence of the complaints now; and this time a new feature [illegible] mentioned in the suggestion that the real tyrants are the native employees, who are placed in positions of authority over the Indian miners. It is shown also that the Indians experience the greatest diff[illegible] in bringing their complaints t[illegible] of the authorities. We com[illegible]his state of affairs long ago, and [illegible] one that should be rectified without delay. Even the sirdar cannot speak the language of some of the employees, so that complaints go unredressed, and the Indians are compelled to suffer in silence. When, we ask, will the authorities find time to thoroughly investigate the condition of the Indian mine employees, and rectify [illegible] state of things which on the face of it appears to be highly discreditable [illegible] all concerned?—*Natal Witness.*

The East London Appeal Case was heard on the 7th inst., in which two Indians appealed against the decision of the Asst. Magistrate when the appellants were convicted [illegible] a breach of the law prohibiting Indians from living within the municipality. The argument was the unusual one that the appellants were not Asiatics but Aryans, whose ancestors invaded and conquered India 1,600 years ago. The Judge said that his concern was not with what happened to India a thousand or two thousand years ago, but with what existed at present. The decision of the Magistrate was upheld and the appeal dismissed.

The Earthquake in India.

Unparalleled Catastrophe.

Thousands Homeless.

Relief Fund Opened.

Readers of *Indian Opinion* will be aware that a terrible earthquake has occurred in India. The news of the catastrophe first reached South Africa during the past week, but for some days it was not known to have been of the magnitude it has since proved. It is said to be the most terrible earthquake within recent times. The greatest effect was confined to Northern India; the Punjab especially suffered; but the whole peninsula seems to have felt the disturbance.

We need not repeat the details that have come to hand, as our English-speaking readers will be already familiar with them. For our other readers it is fully dealt with in our Gujarati, Hindi and Tamil columns. It will suffice to say that whole towns and villages have been shaken or destroyed, and that it is feared many thousands have been killed outright and scores of thousands rendered homeless. Owing to lack of food and shelter, the survivors are at the present moment suffering the greatest hardships. Help is urgently needed. A Relief Fund has been opened in India, and has been headed by Lord Curzon with 10,000 rupees.

We have ourselves opened [illegible] Fund for those in South [illegible] wish ■ help. All co[illegible] ever small, will be g[illegible]received and acknowledged in our columns. We would ask our readers not to delay their contributions, as the present suffering is most acute, and a shilling given now will do more good than a pound later on. Subscriptions may be sent to The Editor, "Indian Opinion," Phœnix, Natal.

The 'Pretoria News' on the Asiatic Question.

At a meeting of the Pretoria Chamber of Commerce yesterday, during a discussion on the Asiatic question, Mr. E. Lilienfeld complained that "they laboured under the disadvantage that the most widely read newspaper in the town was not at one with the unanimous opinion of the Pretoria public on this subject." Mr. Lilienfeld, of course, referred to this journal, and we are obliged to him for his compliment. As to not being at one with Pretoria on the Asiatic question, if a desire to see justice done without fear, favour, or exception to every man, having regard neither to his creed, his caste, nor his colour, is to bring us into collision with the unanimous sentiment of Pretoria, why then we are content to remain in the minority. . . . As far as the Asiatics are concerned we doubt whether what Lord Milner calls "the sober, silent majority of the community" even ■ Pretoria, are as unanimous as Mr. Lilienfeld would have us believe in condemning our attitude. We are quite at one with the most rabid anti-Asiatic in insisting on South Africa being permitted to pass similar legislation in regard to immigration as that obtaining, for instance, i[illegible] Australia. We realise that the flood of Asiatic immigration must be stemmed, and we believe that it can be stemmed without injustice to any one; but when we are confronted with proposals such as emanated from that extraordinary body calling itself the "National" Convention, we realise that not only are they unjust and wrong, but that it is absurd to expect the Imperial Government to permit them to become law. To initiate a policy of spoliation against British subjects, to ruthlessly destroy the value of vested interests, seem to us acts which no sane administration would for a moment contemplate. When, therefore, we find the great mass of the people urging such measures upon a government, it becomes our duty to point out ■ our readers—and if Mr. Lilienfeld is to be believed they are many—that along such a path madness lies. As surely as righteousness exalteth a nation, so so surely oppression and injustice to any section of the community, no matter how humble, degrades and disgraces it. So much for the moral aspect of the subject. From the point of view of expediency, the demands of the extremists are equally ridiculous. Great Britain has not expended millions of treasure and thousands of lives upon the conquest of Transvaal in order to permit its inhabitants to revert to the methods of Krugerism or to place upon its statute book edicts which would reproach and dishonour any Christian, nay, any civilised, community. So long as our recommendations to the Home authorities remain couched in the shape of outrageous demands, so long will they be addressed to deaf ears. Is it not better therefore, to accept what we are offered in the way of protective legislation for the future, instead of wasting time and embittering relations with the supreme power by a useless and pre-doomed agitation? This, succinctly, is our attitude on the Asiatic question. It is summed up in Jefferson's famous inaugural address to the first American parliament—"Equal and exact justice to all men of whatever state or persuasion, religious or political." . . If Mr. Lilienfeld or the unanimous public of Pretoria cannot subscribe to these sentiments we are likely to remain "not-at-one" with them until they can.

Text of the British Indian Petition to amend the Municipal Corporations and Firearms Bills.

To The Honourable the Speaker and Members of the Legislative Assembly of the Colony of Natal, Pietermaritzburg.

The petition of the undersigned representing the British Indians residing in the Colony.

HUMBLY SHEWETH:

That your petitioners hereby venture to approach this Honourable House in connection with certain two Bills that will be brought up for your consideration during this Session, namely, the Bill "to amend and consolidate the law relating ■ the Municipal Corporations," and the Bill regulating "the use of fire-arms" in the following respects.

Your petitioners venture to think that the definition of the expression "coloured person" in the first Bill above mentioned, is very unsatisfactory, in that it means, among others, "any coolie or lascar" which themselves require a definition; for it will be very difficult for a police constable to know whom he is to consider a "coolie or a lascar," as the terms do not denote a particular race, but are applied to mean unskilled labourers and seamen respectively.

In the humble opinion of your petitioners, the definition of the term "uncivilised races" is also unsatisfactory, and the term itself is offensive to those whom it is intended to include. Moreover, your petitioners fail to understand why the children of indentured Indians should be classed among "uncivilized races." Many of them have, by industry, risen very high in education and culture, and occupy important positions in the Colony, either as employees or independent men.

By sub-clause C in clause 22, persons who are disqualified for the Parliamentary Franchise by Act ■ of 1896, are disqualified from being placed on the Burgess Roll, Act No. 8 of 1896 disfranchises those who belong to countries which have not hitherto possessed representative institutions founded on the Parliamentary Franchise. Your petitioners venture to submit that there ■ no connection between the Parliamentary Franchise and the Municipal, and that even though it may be, for the sake of argument, true that British Indians do not possess the Parliamentary Franchise in India, it is capable of conclusive proof that they possess the Municipal Franchise to a very large extent, some of your petitioners having been in India, either burgesses or Councillors themselves. Nor would the past history of the British Indians settled in the Colony, justify a dis-

ability of the above nature. Your petitioners therefore humbly submit that it would be an unnecessary insult offered the British Indians should the clause in question receive your approval.

Your petitioners have failed to see any justification for authority [illegible] the Town Councils in the Colony to make bye-laws with respect to the use of pavements and foot-paths by "coloured persons," as also the use of rickshas by them in so far as the term includes Indians. It is thus in this connection that the definition of the term "coloured person" comes into play, and is calculated [illegible] give rise to a great deal of mischief.

Your petitioners also humbly protest against clause 200 of the said Bill, in that it authorises the Council to frame bye-laws establishing a system of registration of Natives or persons belonging to "uncivilized races. In your petitioners opinion, registration of those Indians who are included in the term "uncivilized races," is totally uncalled for, as Indians have never been found unwilling workers. It will furthermore appear from the clause under discussion, that registration would be required of even cultured Indians.

With regard to the second Bill your petitioners venture to submit that it has very much grieved the British Indians residing in the Colony. Sections from 44 to 47 deal with the use of fire arms by Natives and Asiatics. Your petitioners think that the joining of the Indians with the Natives is hardly justified. The Indian is a very docile colonist, and has never given any trouble, and your petitioners venture respectfully to point out that to bracket Indians and Natives together, and to compel the former to deal with the Native Department before they can obtain a permit to own a fire-arm which may be required for self-protection, would be extremely degrading.

Your petitioners, therefore, in conclusion, pray that the Bills above mentioned will be so amended as to remove any cause for complaint and your petitioners, as in duty bound, shall for ever pray etc. etc.

THE DEFENCE OF THE MUCH-MALIGNED EAST came from a quarter least expected. If Lord Curzon found nothing worthy but much which was despicable in Oriental literature, Lord Kitchener, who is fully his peer, was of a different opinion. He freely acknowledged, while distributing prizes to the students of the Madrassa College, that the West was deeply indebted to the East for its civilization. The Commander-in-Chief was pleased to remark that in imparting European education to the Indians, the English were doing no meritorious act, but only discharging a debt which the latter owed to the Eastern peoples.—*Amrita Bazar Patrika.* [illegible]

Natives and Land in the Transvaal.

Important Supreme Court Judgment.

A Native Can Hold Land

In His Own Name.

In the Supreme Court yesterday, before the Chief Justice, Mr. Justice Solomon, and Mr. Justice Wessels, the application ex parte Edward Tsewu was heard.—

The applicant had purchased for £240 allotment No. 3 in the township of Klipriviersoog, in the district of Krugersdorp, and now asked for an order compelling the Registrar of Deeds to register this property in his name. The applicant is a native minister; he is a native of the full blood of one of the aboriginal races of South Africa, and is also a registered voter in Cape Colony.

Mr. Burns-Begg contended that Volksraad Resolution 106 of August 14, 1884, had the force of law, and by this resolution no native of South Africa could hold landed property by transfer into his own name as registered owner, although land might be held in trust for a native if registered in the name of the Secretary for Native Affairs under the late Government.

Mr. Burns-Begg further relied upon the provisions of Article 13 of the Pretoria Convention, and Article 18 of the London Convention. He argued that Article 13 of the Pretoria Convention is of full force and effect in so far as it has not been repealed by legislation since the annexation of the Transvaal. These conventions are not treaties; they must be regarded as part and parcel of the Constitution.

The Court intimated that they did not require to hear Mr. Williamson, and in the course of his judgment the Chief Justice said: No law has been brought to the notice of the Court, nor, after diligent search, have we been able to find any statutory provision now in force which precludes a native from holding land in this country registered in his own name. It is true that the Pretoria Convention, upon which Mr. Burns-Begg partially relies, was adopted by the Transvaal Republic at the instance of Great Britain, but this Convention is not a statute, nor is it at all in the same position as a statute. Under Clause 13 of this Convention it was never intended to make the position of the native any worse, but, if anything, better. In any case these Conventions may now be dismissed from consideration, as one of the parties to them no longer exists. No doubt if Law 159 of June 15, 1855, were still in existence, the argument of counsel would receive strong support, but all the laws and resolutions of the late Republic which would serve to support the contention that natives cannot hold land in their own right have since been repealed by Proclamation 34 of 1901. There is no law on the Statute Book to justify the position taken up by the Registrar of Deeds. The application will therefore be granted. No order as to costs.

Mr. Justice Solomon delivered judgment in concurrence, and Mr. Justice Wessels also agreed.—*Star.*

Facts and Comments.

THE OFFENSIVE CLAUSE in the Firearms Bill is to be altered by the substitution of: "Any native of aboriginal descendants."

SIR M. M. BHOWNAGREE was to ask Mr. Lyttelton, last Thursday, to request the Natal Government to institute a public enquiry into the report regarding the alleged frequent ill-treatment of Indians in Natal Coal Mines.

AN INDIAN QUARREL.—The "Pall Mall Gazette" understands that serious differences have arisen between Lord Curzon and Lord Kitchener, the latter having taken a very firm stand in the matter of officials of the Viceroy's Council interfering with and neutralising the Commander-in-Chief's scheme fo[illegible]ganising the Indian Army.—[illegible] *Mercury.*

THE EASTERN VLEI.—MR. WILLIAM PALMER, M.L.A., writing to the *Natal Mercury*, says: I notice that it is proposed to drain the Eastern Vlei. Why not fill it in? There is abundance of sand close at hand, and the land thus reclaimed would become a valuable asset to the borough, instead of a continuous expense in pumping (the Vlei is believed to be below low water mark). If this course was adopted, employment would be found for the many "out-of-works."

INDIAN MAILS.—The Natal Direct Liner *Umkusi* sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Columbo for Bombay, on or about 1st May. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

The German East Africa Liner, *Bundesrath*, sails for Bombay direct, on or about 29th April.

The British India Steam Navigation Company's steamer, *Ludiana*, sails for Bombay direct, on or about 23rd April. Messrs. W. Dunn & Co., and Messrs. Dada Abdoola & Co., are the Durban Agents.

Indian Affairs in the Natal Parliament.

The Indian Poll Tax.—Mr. Maydon has laid on the table of the Legislative Assembly a return showing the number of Indians in Natal who had completed their indentures and had paid the £3 tax for remaining in the country. The return showed that 11,175 men and 5,334 women had completed their indentures—total, 16,509 Indians. The number who had paid their tax was—7,585 men and 1,847 women—total, 9432.

In the Legislative Council on Tuesday the second reading of the Firearms and Ammunition Bill was agreed to.

The Hon The Colonial Secretary in moving the second reading of the Indian Immigration Law, 1891, Amendment Bill, pointed out that an Indian could remain in the Colony upon payment of £3 on completion of his indenture. The Indian Government refused to sanction the collection of the amount by other than civil means, and it was proposed by this amendment to make it illegal for any person to employ those Indians who had not paid the licence fee. The employer was empowered to deduct the money from the Indian's wages.

The Hon. Mr. Joseph Baynes strongly opposed the Bill, saying that in India they had not enough labour for themselves, and, if Government tampered with Indian Immigrants, it would give them an opportunity they would be only too ready to avail themselves of.

The Hon. The Prime Minister considered the Bill would be very beneficial. He could not see that Government was in any way coming into conflict with the Indian Government.

The Hon. the Colonial Secretary said that he understood that once this licence fee was paid, the Indian forfeited his right to be sent back to India free. He did not anticipate any objections from the Indian Government, and had been specially careful in framing the Bill to introduce nothing that would meet with the disfavour of the Indian Government, and tend to keep Indians out of the Colony.

The Bill passed the second reading.

In the Legislative Assembly on Monday the petition from Indians in Durban was presented by Mr. Morcom.

On Tuesday Mr. Hyslop asked the Prime Minister: (a) How many licences have been taken out by Indians who have reached the age of majority since the passing of the Act 2 of 1903, according to the provisions of the Act; (b) What amount has been received in licences.

The Colonial Secretary, on behalf of the Prime Minister, gave the following reply: (a) Eleven by men and six by women; (b) £12, one person having paid three licences; two persons two licences; and eleven persons one licence.

Our Weekly London Letter

(From our Special Correspondent.)

London, March 17, 1905.

Strong as is the temptation to make an adequate criticism of Lord Curzon's Convocation speech—and no one has made that task easier than his Lordship himself—the exigencies of space deny me the pleasure of gratifying that temptation. There is a well known saying that in an exalted position a truly great man shows himself greater still, while a truly little man shows himself still less if possible. There is certainly no better touch stone to test the worth or worthlessness of any one. Compare, then, the two Viceroys, Lord Curzon and Lord Ripon, the one who has done the greatest harm to our people with him who is still remembered, and shall ever remain enshrined in our loving memory, as the "Righteous Ripon." The latter on account of his beneficent administration in the interests of the Indian people was abused and persecuted by his compatriots with a venomous rancour which even in India is unprecedented in the history of persecution and abuse. The attitude of his lordship all through that howling thunderstorm of vituperation and vilification was like that of some snow-capped Himalayan peak which, unmoved and immovable, looks down in silence upon the stormy zones below. What abuse did not his lordship get: yet what abuse so strong or so persistent that could provoke him into a reply? And the real ruler, by a dignified and becoming self-restraint, proved himself as such: proving also thereby his indisputable superiority to those whom, although his critics, Providence had committed to his care: while the shrieking of the sham ruler, in season and out of season, under a merited castigation, at once assigned him his right place. By his all but unbroken record of misdoing Lord Curzon had long since abrogated his position as Vice-King over the Indian people.

The Scope for Indians.

In urging his youthful audience to cultivate the noble passion of patriotism, his lordship says in one part of his speech: "The last question that I put to myself and to you is this: What scope is there for you in the life of your country? In my opinion there is much. When I hear it said that India is a conquered nation, and that Indians are condemned to be hewers of wood and drawers of water, I smile at the extravagance. But I am also pained at the imputation when I see High Court Judges, some of them in this hall, ministers of Native states, wielding immense powers, high executive and judicial officers in our service, leaders of thought and ornaments of the Bar, professors and men of science, poets and novelists, the nobility of birth and the nobility of learning. I do not say that every Indian corporal carries a field-marshal's baton in his knapsack, for the prizes come to few. But I say that none need complain that the doors are shut." I do not know which to admire most in this rather lengthy passage which I have quoted, its grotesque travesty of truth, or the unblushing audacity with which that travesty is made. When his lordship asks what scope is there for us in the life of our country, I reply: Our scope is spacious as the sky, but spanned by a rainbow arch which is as delectable to the eye as elusive to the grasp. By what is commonly known as the Act of 1833, passed by the British Parliament, we were promised the positions and privileges of the Britishers themselves; but that promise though made nearly three quarters of a century ago, has not been kept up to now, nor was it ever intended to be kept. High Court Judgeships and other eminent places in the service of our country no one denies have been given to us, at any rate to a sufficient extent to save the Viceroy's reputation for veracity, literally; but that the policy and performance of the Government in that regard have been at complete variance with its promise, it is not we only who complain, but it has been borne testimony to by those Englishmen whose connection with and responsibility for the Government of India have been the greatest.

England's Broken Promises.

To take only two or three instances: Lord Lytton, the Governor General of India in this very connection once said: "No sooner was the Act passed (the Act for the admission of Indians into the Civil Service of their own country) than the Government began to devise means for practically evading the fulfilment of it. . . . . . We all know that these claims and expectations (of Indians to occupy responsible posts) never can or will be fulfilled. We have had to choose between prohibiting them and cheating them, and we have chosen the least straightforward course. The application to Natives of the competitive examination system—as conducted in England—and the recent reduction in the age at which candidates can compete are all so many deliberate and transparent subterfuges for stultifying the Act, and reducing it to a dead letter. Since I am writing confidentially, I do not hesitate to say that both the Governments of England and of India appear to me, up to the present moment, unable to answer satisfactorily the charge of having taken every means in their power of breaking to the heart the words of promise they had uttered to the ear."

A Committee of five members of the Council of the Secretary of State for India said, in 1860, that the British Government was exposed to the charge of keeping promise to the ear and breaking it to the hope. These expressions of uttering the promise to the ear and breaking it to the heart or

hope, divested of their euphemism, mean that, as a coster said the other day before a police magistrate, we have been "handling the truth very carelessly." In this noble army of confessors who have the courage to call a spade a spade, is also the Duke of Argyll. He said; "I must say that we have not fulfilled our duty or the promises and engagements which we have made." The same thing has been said by the late Lord Salisbury in his characteristic fashion, only it would be hard to beat the brutal frankness of his pronouncement. When the late Lord Northbrook, in the course of a debate in 1883, pleaded in the name of the Act of Parliament of 1833, the Court of Directors' explanatory despatch, and the great and solemn Proclamation of 1858, Lord Salisbury in reply said, "My Lord's I do not see what is the use of all this political hypocrisy." In the face of this rather long array of damaging evidence, then, when Lord Curzon tells his hearers that he is surprised at the extravagance of the statement that the Indians are hewers of wood and drawers of water, and that he is pained at such an imputation when the august presence around him contradicts the charge, we can not only see the handkerchief to his lordship's eyes, but also his tongue in his cheek.

WHOLESALE CONDEMNATION.

The wholesale reprobation which he has received from the entire Indian press after he had achieved the task of reviling the Indian people, has, I hope, convinced his lordship by this time that they have been too long in contact with England not to remember that it would be essentially un-English to "take it lying down"—even from a Viceroy; and that in future whenever his lordship should feel tempted to do a similar feat, he may be always sure of getting a Roland for his Oliver.

Nothing in this connection came out so beautiful as the *Amrita Bazar Patrika's* reply, as I wrote you last week. And with reference to that reply a real gem, from the pen of S.L.H., the well-known writer of the daily "Sub Rosa" in "The Morning Leader," in its issue of the 31th inst., I must present to your readers. S.L.H. says: "I may, perhaps, be allowed to call Lord Curzon's attention to this wise dictum, also taken from "Udanvarga" (a Sanskrit work):

"It is easier to see the faults of others than those of oneself; the faults of others are easily seen, for they are sifted like chaff, but one's own faults are difficult to see."

The same useful thought is even more forcibly expressed in another place in this way:

"All men are always clever in detecting the faults of others; but they do no know their own; and even if they do, they are deluded in regard to them. Who is a greater fool than he who reproaches another for a fault which he himself commits?"

BOOKS
YOU SHOULD
READ.

Poverty and un-British Rule in India.—BY DADABHAI NAOROJI. This is a compendium and reprint of all that the author has uttered on this, and on kindred subjects, during a long and busy life. These consist of a paper read before the East India Association in 1876, correspondence with the India Office 1883, a memorandum on the moral poverty of India of 1880, papers of 1887, refuting articles by Sir Mountstuart Grant Duff, the author's speeches in the House of Commons in 1894 and 1895, his contributions written in 1895 to the Royal Commission on Indian Expenditure; a paper on the simultaneous Examination question, his statements submitted to the Indian Currency Committee in 1898, selections from his addresses and a paper on the State and Government of India under its native rulers. **Price 6/- post free.**

Ranade and Telang.—Appreciations by the Hon. Mr. G. K. Gokhale, C.I.E., Member of the Imperial Legislative Council, and by Mr. Dinshaw Edulji Wacha, President of the 17th Indian National Congress. With Portraits of Ranade, Telang, Gokhale and Wacha. **Price 1/- post free.**

Industrial India. By Glyn Barlow, M.A., Principal Victoria College, Palghat, and formerly Editor of *The Madras Times*. Contents:—1. Patriotism in Trade. 2. Co-operation. 3. Industrial Exhibitions. 4. The Inquiring Mind. 5. Investigation. 6. Indian Art. 7. Indian Stores. 8. India's Customers. 9. Turning the Corner. 10. Conclusion. **Price 3/- post free.**

Aspects of the Vedanta.—Essays by various writers. **Price 3/- post free.**
Contents: The Vedanta in Outline: Pandit Sitanath Tattvabhushan. The Vedanta—Some Reasons for its Study: The late Mr. N. Vythianatha Aiyar, M.A. The Vedanta Religion: Prof. M. Rangachariar, M.A. The Ethics of the Vedanta: The late Mr. N. Vythianatha Aiyar, M.A. The Vedantic Doctrine of Future Life: Pandit Sitanath Tattvabhushan. The Vedanta: Its Theory and Practice: Swami Saradananda. The Vedanta for the World: Swami Vivekananda. Veda and Vedanta. The Late Prof. Max Muller. The book also contains the opinions of Max Muller, Dr. Goldstucker, Schopenhauer, Victor Cousin and Dr. P. Deussen on the Vedanta. The book is dedicated to Max Muller and contains an excellent likeness of his.

Sri Sankaracharya.—I. His Life and Times. By C. N. Krishnasami Aiyar, M.A., L.T. II. His Philosophy. By Pandit Sitanath Tattvabhushan. It is hoped that the readers of this volume will find therein such materials of thought and history as will enable them to know accurately the position of Sankara in the evolution of the national religious life of the Hindu people, and enable them also at the same time to estimate correctly the great value of this work in life as viewed from the standpoint of history. Both in one volume. Cloth bound. **Price 2/- post free.**

Agricultural and Industrial Problems in India.—By Alfred Chatterton, B.Sc. Professor of Engineering, on Special Duty Madras. Contents. Agricultural:—Water-Lifts. Underground Water-Supply. Well-Irrigation, The Cost of Power, The Value of Wind-Mills in India, Agricultural Education. Industrial:—Tanning in the Madras Presidency, Hand Weaving, Manual Training, Industrial Education, District Board Industrial Schools. Cloth Bound. **3/- post free.**

Apply to—

G. A. NATESAN & Co., Esplanade, Madras

જાહેર ખબર.

સર્વે ઇંડીઅન ભાઇઓને સુચના.

હું નીચે સહી કરનાર સર્વે હીંદી ભાઈઓની જાણ માટે ખબર આપું છું કે મારે સ્ટીમર જનરલમાં હિંદુસ્થાન જવાનું હતું પણ કેટલાક કામકાજ ને લીધે તા. ૩૧ મીના રોજ રવાના થતી સ્ટીમર અંદુસરામાં જવાનું રાખ્યું છે. મારે જરમન લાઇનનું સઘળું કામકાજ મી. એન. એમ. ડાહરને સોંપેલું છે. જે હવે પછી લોકોને સઘળી તરેહના સંતોષ આપી મારીજ ઓફીસમાં કામ શરૂ કરશે. આશા છે કે સહુ ભાઇઓ તેને મદદ કરશે.

લી. ઓસમાન અહમદ.

விளம்பரம்.

சென்னை உபகாரப்பிரமாண ஜங்கம்.

[illegible]

இங்ஙனம்,

என். பி. கே. சண்முகம் பிள்ளை,
இம்பீரியல் ஹோட்டல்,
பீட்டர் மேரிட்ஸ்பர்க்.

N. P. K. Shunmugam Pillai,
Imperial Hotel,
P. M. Burg.

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩. | ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૧૫ મી એપ્રીલ, ૧૯૦૫. | અંક ૧૫.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૧૫ એપ્રીલથી તા૦ ૨૧ એપ્રીલ સુધી ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫

હીંદુ—ચૈત્ર શુદ ૧૦ થી, ચૈત્ર વદ ૨ સુધી, સંવત ૧૯૬૧

મુસલમાની—તા. ૯ મી સફરથી, તા. ૧૫ મી સફર સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	અંગ્રેજી તારીખ	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની...	૧૫	૧૦	૯	૬ ૧૭	૫ ૩૬
રવી...	૧૬	૧૨	૧૦	૬ ૧૮	૫ ૩૫
સોમ...	૧૭	૧૩	૧૧	૬ ૧૮	૫ ૩૩
મંગળ.	૧૮	૧૪	૧૨	૬ ૧૯	૫ ૩૨
બુધ...	૧૯	૧૫	૧૩	૬ ૧૯	૫ ૩૧
ગુરૂ...	૨૦	૧	૧૪	૬ ૨૦	૫ ૩૦
શુક્ર..	૨૧	૨	૧૫	૬ ૨૦	૫ ૨૯

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

શનીવાર, તા૦ ૧૫ એપ્રીલ, ૧૯૦૫.

હિંદુસ્થાનમાં ધરતીકંપ.

ઉત્તર હિંદુસ્થાનમાં જે ધરતીકંપ થવાના તાર આવ્યા છે એવો ધરતીકંપ અગાઉ કદી થયો હોય એવું કોઇને યાદ નથી. લાહોરથી સીમલા સુધી તેની અસર જણાય છે. ધરમસાલા અને તેની આસપાસના ગામો ઉજડ થઇ ગયાં છે. હજારો માણસો દટાઇ ગયા તેમાં કેટલાક ગોરા પણ હતા. લાહોરમાં મોટી મસજીદ અને બીજાં મજબુત મકાનો ને જફા લાગી છે અને લાખો રૂપિઆનું નુકશાન થયું છે. શહેનશાહે તથા શહેનશાહ જાદાએ લાગણી ભરેલા તારો લોર્ડ કરઝન ઉપર મોકલ્યા છે

એક શાસ્ત્રિ એમ જણાવે છે કે આ પ્રમાણે ધરતીકંપ હજુ વધારે થવા જોઇએ; અને તેમ માનવાનું કારણ એમ બતાવે છે કે હિમાલય પર્વત વધતો જાય છે અને વધવાની ક્રિયામાં આ પ્રમાણે કંપ થાય તે કુદરતી છે.

હિંદુસ્થાનની દશા ખરેખર અત્યારે બહુ નબળી આવી પડી છે. મરકીથી લાખો માણસો મરે છે. આ વખતે જેટલી જોરથી મરકી થઇ છે તેવી ૧૮૯૬ થી આજ સુધીમાં કદી થઇ નથી. જે ગામો તથા શહેરોમાં બીલકુલ મરકી નહોતી થતી ત્યાં પણ થવા લાગી છે અને મરણની સંખ્યામાં વધારો થતો જાય છે. મરકીના સપાટામાં આવેલા માણસો અંગ્રેજ વગેરે છે.

દુકાળ દેશમાંથી ગયો છે એમ હજુ નથી કહી શકાતું. આજ ૨૦ વરસ થયાં આખા હિંદુસ્થાનમાં ૧૬ આના વરસ નથી થયું. કોઇક જગ્યાએ તો દુકાળ હોયજ.

દેશ કંગાલ થતો જાય છે. ભુખમરો વધી ગયો છે. લોકો પેટનું કેમ કમાવો તે સમજી શકતા નથી. કામ કરવાને રાજી છતાં કામ મળતું નથી. નાણાંની તંગી છે, વેપાર તદન ઓછો થઇ ગયો છે અને ખરાબ મોસમમાં કેમ નિભાવ કરવો ને ભલાભલાને સવાલ થઇ પડે છે.

આવી કંગાલીયત છતાં, પરદેશ કે જ્યાં રોજી ચાલી શકે એવી સ્થિતિ છે ત્યાં જવામાં અડચણ આવે છે. દક્ષિણ આફ્રિકામાં, આસ્ટ્રેલીઆમાં અને એવી બીજી જગ્યાઓમાં આપણા લોકો ગુજરો કરી શકે છે, પણ સત્તાવાળાઓ પગ પેસારો કરવા દેતા નથી.

મુલકમાં શહેનશાહતના અમલદારોની લાગણી બુઠી થઇ ગઇ છે. લોર્ડ કરઝન જેવા હોદ્દેદારો અભિમાન અને પોતાની ચાલાકીમાં મોહાઇ પડયા છે. લોકવાણીની દરકાર નથી રાખતા અને સ્વછંદે જે કરવું હોય છે તે કર્યે જાય છે.

આપણે પોતે સારી સ્થિતિને માટે લાયક થવા પ્રયત્ન કરતા હોઇએ એમ જણાતું નથી. કેટલાક મહાપુરૂષો હિંદુસ્થાનના ભલાને સારૂ મથ્યા કરે છે પણ જન સમૂહનાં હૈયાં કઠણ થઇ ગયાં છે. સ્વાર્થ સિવાય બીજું જોઇ શકતા નથી અને અડચણો આવે છે ત્યારે હાથ જોડી બેસી રહીએ છીએ. દેશમાં એક સંપને બદલે તડાભારી ચાલે છે. એક બીજાની અદેખાઇ અને કુથલી એ ધંધો આદરી બેઠા છે પરદેશ જઇએ છીએ તો આપણું ખીસું કેમ ભરવું એજ સવાલ ઉપર ધ્યાન દઇએ છીએ. આપણી કુટેવોને છોડતા નથી અને પઇસો કમાવાને સારૂ ગમે તેવાં કામ કરવા તઇયાર થઇ જઇએ છીએ.

આ બધાનો શો અર્થ? આવી સ્થિતિ લાંબો વખત રહે તો હિંદના શા હાલ થશે? તેમાં સુધારો કેમ થાય? આપણી ફરજ શી છે? આ સવાલો દરેક હિંદીના મનમાં ઉઠવા જોઇએ. અમે માનીએ છીએ કે આપણી ઉપર જે કેર વરતે છે તે ઇશ્વરી કોપ છે. આપણા પુન્ય ખવાઇ રહ્યાં છે હિંદુસ્થાન એ અસલી મુલક છે. તેની પ્રજા ઉપર ઇશ્વરનો પ્રેમ છે. પણ જે છોકરાં પોતાનાં માબાપનાં વહાલાં હોય તેની પાસેથી માબાપ આશા વધારે રાખે છે અને એ પ્રમાણે જ્યારે સંતોષ ન મળે ત્યારે માબાપ નિરાશ થાય છે. તેવી હાલત આપણી છે બીજા મુલકના લોકો કેટલુંક કરી શકે તેટલું આપણાથી નથી થઇ શકતું. સફેત કપડા ઉપર જરા સરખો ડાઘ પડશે તે તુરત જણાઇ આવશે પણ કાળા કપડા ઉપર બાગ્યેજ ડાઘ જોઇશું. તેમ આપણે જે કંઇ ભૂરૂં કરીએ તે ઇશ્વરી નજરમાં અવશ્ય મહોટું દેખાશે અને તે પ્રમાણે આપણે સહન કરવું પડશે. એટલે જેમ જેમ દિવસો જતા જાય છે તેમ તેમ હિંદની દશા ખોટી જોઇએ છીએ.

આ પ્રમાણે લાંબો વખત ચાલે તો હિંદ ઉજડ થઇ જાય તેમાં પણ કાંઇ શક નથી. મોટાં મોટાં મુલકો અને રાજ્યો વેરાન થઇ ગયાં છે તો હિંદની શી વિસાત છે? એવો અવસર આવવાનો સંભવ છે કે જે વખતે ગમે તેટલો પશ્ચાતાપ કરીએ તે કામમાં ન આવે.

આમ ભયંકર દશા છે એ વાતમાં કોઇ વાંધો ઉઠાવી શકે તેમ નથી. તેના ઉપાય શોધવા એ આપણી ફરજ છે: અને અમે ધારિએ છીએ કે જ્યાં સુધી હિંદીઓ, મુસલમાન કે ખ્રીસ્તિ ઇશ્વર તરફ નજર નહિ રાખે, સચ્ચાઇ ઉપર નહિ આવે, અસલી નમ્રતા નહિ પકડે, સ્વાર્થ છોડી પરમાર્થ નહિ સહણ કરે ત્યાં સુધી ગમે તેટલા ગજ્ય પ્રકરણી સાહસ કરે તોપણ કશો સુધારો નહિ થાય. બીજા દેશમાં જે થઇ શકયું છે તે આપણા મુલકને લાગુ નથી પડતું ફ્રાન્સમાં બંડ કરી લોકોએ પ્રજાસત્તાક રાજ્ય મેળવ્યું અને હાલ ઉપરના બબકાથી તપાસતાં ફ્રાન્સની સ્થિતિ ઠીક છે રૂસિઆમાં બળવો કરી લોકો પોતાની સ્થિતિ સુધારી શકે એવો સંભવ છે. હિંદુસ્થાનમાં તેવું કંઇ થાય તેમ નથી. બળવો કરે તેવા લોકો નથી. કદી બળવો કરે તો શાની સામે? તેથી મરકી જશે? ધરતીકંપ થતા અટકશે? હાડમાં પેસી ગએલો ભૂખમરો જશે? અમે ના પાડીએ છીએ એટલુંજ નહિ પણ જેથી બીજા મુલકના લોકો સુખ માને છે તેથી હિંદુસ્થાનના કરોડો માણસો સુખ માનતા નથી. માનનાર

પણ નથી. એટલે હિંદુસ્થાનની દુનિયાદારી સ્થિતિ હમેશાં મધ્યમજ રહેવાની. હિંદુસ્થાનનું રાજ્ય ખુદાઇ છે. હિંદુસ્થાનની નજર વધારે પરદુનિયાપર છે. આ જગત તરફ નથી. "પણ બધા માણસોની વૃત્તિ એમ ચોખી થાય, બધા માણસો સાથ પકડે સ્વાર્થ છોડે એને જમાનો જોઇએ. એ બધું લખવાનું ને બોલવાનું છે બનવાનું નથી." આમ આપણે બોલીએ છીએ. અમે એને બાયલાં વચન માનીએ છીએ. તમારૂં અને અમારૂં મન શું કહે છે? બીજાની ખબર રાખનારો મહાપુરૂષ માથે ઉપર બેઠો છે. તમે અમે એનો તાર થયા છીએ કે નહિ એ સવાલ છે. જગતનો ભાર ઉપાડવાનું કોઇ તમને કહેતું નથી. એવો મનમાં વિચાર લાવવો એ પણ મગરરી છે. પણ આપણે પોતે જે કરવું ઘટે તે કરવું અને ફરજ સમજવી એ બનવા જેવું છે અને સહેલું છે. તમને એમ લાગે કે તમારી ફરજ બીજા ગમે તેમ કરે તે છતાં સ્વાર્થ છોડી પરમાર્થ કરવાની છે, તમારે કોઇને દુશ્મન ગણવા નથી, તમારે હમેશાં સાચનેજ પકડી બેસવું છે અને તમારા ભાઇને સુખે સુખ અને દુઃખે દુઃખ માનવાનું છે. આ બધી ફરજ જો તમે સમજતા હોયતો તે પ્રમાણે તમે શું કામ બીજાના બહાના કાઢી બેસી રહેશો! એવું આળસ શાને ઘટે! એ પ્રમાણે કરવું તે તલવારની ધાર ઉપર ચાલવાનું છે પણ તેનું ફળ પણ પ્રમાણમાં ઘણું જંગી મળનાર છે. તમે તમારી ફરજ બજાવશો? એ સવાલ ઉપર હિંદુસ્થાનની સ્થિતિનો આધાર છે.

જ્યારે મહમદ પેગમ્બર ગુફામાં પોતાના બે શિષ્યોની સાથે હતા ત્યારે અને જ્યારે લશ્કર તેમની ઉપર ચડી આવતું હતું ત્યારે બે શિષ્યો ગભરાયાને કહ્યું કે આપણે ત્રણ છીએ ને તેઓતો ઘણાં છે. પેગમ્બરે જવાબ આપ્યો કે નહિ આપણે ચાર છીએ. ખુદા આપણી પાસે છે એ તમે કેમ ભુલો છો? એવો વિશ્વાસ રાખીને જો આપણે પોતાનું કર્તવ્ય કરશું તો હિંદુસ્થાનની આફતો તુરતજ દુર થશે.

સ્ટીમરોની આવ જાની ખબર.

નાતાલ ડાયરેકટ લાઇનની સ્ટીમર ઉમકુઝી તા. પહેલી મેએ કલકત્તા માટે ઉપડી જશે. મુંબઇ જનારા પાસેંજરોને કોલંબો ઉતારશે.

જરમન લાઇનની સ્ટીમર ખુ કેસરાથ ૨૪ મી એપરીલે સીધી મુંબઇ માટે ઉપડશે.

બ્રિટિશ ઇંડિઆ લાઇનની ફોરવીકલી સ્ટીમર ઝુઘીઆના તા. ૨૩ કે ૨૪ મીએ સીધી મુંબઇ માટે ઉપડશે.

ટ્રાંસવાલમાં નેટીવ જમીન ખરીદી શકે કે નહિ?

કાફરાઓને કંઇ હક ટ્રાંસવાલમાં નથી એમ આપણે આજ સુધી બધા જાણતા આવ્યા છીએ. પણ થોડા દિવસ ઉપર સુપ્રીમ કોરટે ટ્રાંસવાલમાં ચુકાદો આપ્યો તે ઉપરથી આપણી આંખ ઉઘડી છે. એક કેપ કોલોનીના કાફરે પ્રીટોરીઆના રજીસ્ટ્રારની પાસે પોતાને નામે જમીન ચડાવવા અરજી કરી. રજીસ્ટ્રારે ના પાડી. કાફરે તે ઉપરથી સુપ્રીમ કોરટમાં અરજી કરી કે રજીસ્ટ્રારને તે જમીન તેના નામ ઉપર ચડાવવાની ફરજ પાડે. આ સવાલ જજ બ્રિસ્ટોનપાસે ગએલો. તેઓએ સુપ્રીમ કોરટની આગળ રજુ કરેલો; અને સર જેમ્સ રોઝ ઇનીસ, જસ્ટીસ વેસલ્સ તથા જસ્ટીસ સોલોમને ફેંસલ આપ્યો કે કાફરને જમીન પોતાના નામ ઉપર લેવામાં કાંઇ વાંધો નથી. તેઓએ જણાવ્યું કે ટ્રાંસવાલ સરકારની વખતમાં કાફરોને જમીન ન મળી શકે એવો કાયદો હતો ખરો. પણ તે બ્રિટિશ સરકારે કેટલાક કાયદા રદ કરયા તેની સાથે રદ થયા છે. સરકાર તરફથી જ્યારે લંડન કનવેનસનનો દાખલો દેવામાં આવ્યો ત્યારે ચીફ જસ્ટીસે કહ્યું કે હવે લંડન કનવેનશન કાંઇ કામનું નથી, ને તે કાંઇ કાયદો નથી. રજીસ્ટ્રારને હુકમ કરયો છે કે તે અરજદાર કાફરાને નામે જમીન ચડાવે.

આ કેસ એ ઇંગ્રેજી રાજ્યના બંધારણની ખરી ખુબી બતાવી આપે છે. ગમે તે માણસ વડી અદાલતમાં ચોખ્ખો ન્યાય મેળવી શકે છે. ત્યાં કોઇ પણ માણસની પરવા રાખવામાં નથી આવતી. અને વાત ઇંગ્રેજી મુલકના બધ ભાગમાં લાગુ પડે છે. રાજ્ય પ્રકરણી કારણોને લઇને સરકાર કાયદાઓ પસાર કરી પ્રજાના હક છીનવી લેય છે પણ વડી અદાલતમાં તેવી બાબત ઉપર ધ્યાન આપવામાં નથી આવતું. છતાં જો કાયદા ઘડનારાઓ કંઇ હક છીનવી લેય તો વડી અદાલતો લાચાર થઇ પડે છે. અને એવી સ્થીતી જમીન લેવા બાબત ટ્રાન્સવાલમાં હિંદીઓની છે. ઉપરનાં ઠરાવથી આપણામાંના ઘણા માણસોને એમ લાગે છે કે આપણને પણ હવે જમીન લેવાનો હક ટ્રાન્સવાલમાં મળી શકે. પણ અમે જણાવવાને દિલગીર છીએ કે એવી આશાઓ જેણે બાંધી હોય તેઓ નાઉમેદ થશે. કાફરોની સામે ખાસ કાયદો જમીન બાબતમાં નથી એ યાદ રાખવાનું છે. એજ સુપ્રીમ કોરટે કાફરાઓ ફુટપાથ ઉપર નચાલી શકે એવો કાયદો કબુલ રાખ્યો છે. કેમકે તેમાં તેનો કંઇ ઉપાય નહતો. આપણા લોકોની સામે ૧૮૮૫ની સાલમાં થએલો કાયદો હજુ મોજુદ છે એટલે તે કાયદા પ્રમાણે આપણને હક મળે યા ન મળે તેમ છે. તે કાયદામાં એવું લખ્યું છે કે આપણા લોકોના નામ ઉપર સ્થાવર મીલકત નહી ચડી શકે. એટલે જનમ ખરીદ જમીન તો નજ ચડે એ વાત ચોકસ છે. પણ ૯૯ વરસના પટા આપણા લોકો લઇ શકે કે નહી એ વાત જરા વિચારવા જેવી છે ખરી. પણ સૈયદ ઇસ્માઇલના કેસમાં જજે ઠરાવ આપ્યો છે તે ખરો હોયતો ૯૯ વરસના પટા પણ આપણા લોકોના નામ ઉપર રજીસ્ટર નથી થઇ શકતા. તોપણ ઉપરના ઠરાવથી આપણને આગળ વધવાનું બળવાન હથીયાર મલ્યું છે. જો કાફર લોકો જમીનના માલેક થઇ શકે તો આપણે શા માટે ન થઇ શકીએ એ સવાલ સાધારણ રીતે [illegible] છે. આ લડત રાજ્ય પ્રકરણી રહી. સુપ્રીમ કોરટની નહી. આ પ્રસંગે અમારે એટલું પણ જણાવવું જોઇએ કે કાફરોની સામે કાયદો હતો તે એમ જણાય છે કે સરત ચુકથી રદ થઇ ગયો. કંઇ લૉર્ડ મીલનરની ગવરમેન્ટે જાણી જોઇને રદ કર્યો નથી. તે કાયદો ગોરા લોકો જેઓ બરાબર ન થયા હોય તેમને જમીન ન મળે એવા પ્રકારનો હતો તે રદ થતાં કાફર લોકો બચી ગયાં. અને ૧૮૮૫ ને કાયદો હિંદીના સામે ખાસ હોવાથી તે રહી ગયો.

ઓરેંજ રીવર કોલોનીમાં કાળી ચામડીપર કેર.

ઓરેંજ રીવર કોલોનીમાં કાળી ચામડી ઉપર ચડાઇ હજુ ચાલ્યાજ કરે છે. તા. ૩૧ મી માર્ચના ત્યાંના ગવરમેન્ટ ગેઝેટમાં વીંટ તથા રેડેસબર્ગ નામના શહેર સારૂ ધારા બહાર પડયા છે. તેમાં કાફરાઓને તથા બીજા કાળા માણસોને લગતા ધારાઓ પણ છે. રેડેસબર્ગની મ્યુનિસિપાલિટિએતો 'નેટીવ' એ શબ્દમાં બધ કાળા માણસોને ગણ્યા છે. એટલેકે તેમાં હિંદીઓ પણ આવી ગયા. આ ધારાઓ એવા સખત છે કે કોઇ કાળો માણસ લોકેશન સિવાય બીજી જગ્યાએ રહી ન શકે. એક સ્ટાંડ ઉપર એકથી વધારે ઝુંપડાં બાંધી ન શકાય. કોઇને ત્યાં મેમાન આવે તો તરતજ તેના ખબર મ્યુનિસિપાલિટિને આપવા. ધંધા વિનાનો કોઇ કાળો માણસ જોવામાં આવે તો તેને મ્યુનિસિપાલિટિ હદ બહાર કરી શકે. કોઇ સ્ટાંડ ઉપર એકથી વધારે કુટુંબ ન રહી શકે. અમુક કરતાં વધારે ઢોર કોઇ કાળો માણસ ન રાખી શકે. રાતના નવ વાગતાં પહેલાં દરેક કાળા માણસે લોકેશનમાં પહોંચી જવું અને રાતના અગીઆર વાગ્યાબાદ લોકેશનમાં પણ ફરી હરી

ન શકાય. આવી સ્થિતિમાં અને જેલમાં ઘણો થોડો તફાવત છે. આખા દક્ષિણ આફ્રિકામાં કોઇ પણ જગ્યોએ ઓરેંજ રીવર કોલોની જેટલી સખતાઇ કાળા માણસોપર જોવામાં નથી આવતી.

આ બધા ધારા મ્યુનિસિપાલિટિ ઘડે છે તેથી વિલાયત નથી મોકલવા પડતા. જો ધારા સભામાં ઘડાયા હોય તો શહેનશાહની સંમતિ વિના અમલમાં ન આવી શકે. એટલે અર્થ એ થયો કે જે જુલમ ધારા સભામાં ન થઇ શકે તે જુલમ મ્યુનિસિપાલિટિઓ બે ધડક કરે છે અને લેફટેનન્ટ ગવરનર સાહેબ આંખ મીચીને મતું મારતા જાય છે.

જ્યાં સુધી હિંદીઓ ઓરેંજ રીવર કોલોનીમાં પેસી નથી શકતા, ત્યાં સુધી આપણને આવા ધારાઓ ઇજા નથી કરીતા. પણ એવી ઉમેદ રાખવામાં આવે છે કે મોડા વહેલા પણ ઓરેંજ રીવર કોલોનીના દરવાજા આપણે સારૂ ખુલશે. જ્યારે એવો વખત આવશે ત્યારે આવ ધારા પુરી રીતે નડશે. અને તેવી સ્થિતિમાં તે કોલોનીમાં રહેવું ગરીબ હિંદીને પણ ભારે થઇ પડશે. એમ છતાં એ સખતાઇની સામે આપણે મોટી લડત લેવી મુશ્કેલીની વાત છે આપણે જેઓ ઓરેંજ રીવર કોલોનીની બહાર છીએ તેઓ વચમાં પડી અરજી કરી શકતા નથી એટલે સ્થિતિ ખરેખરી બારિક છે. વિલાયતમાં આપણા ખેરખ્વાહ ગૃહસ્થો એ બાબત આમની સભામાં ઉપાડે ત્યારેજ કાંઇ લાભ થવાનો સંભવ છે.

મી. એકેંટીલ અને ગીરમીટીયાઓ.

નાતાલના કેળવણી ખાતાના માજી ઉપરી મી. બારનેટે થોડા મહિના પહેલાં વિલાયતમાં નાતાલની કેળવણી બાબત ઘણું સખત ભાષણ કરયું. તે ભાષણ કરતી વેળા તેઓએ જણાવ્યું કે નાતાલમાં ગીરમીટીયા હિંદીઓને સારૂં જે ઝુપડા બાંધવામાં આવે છે તે જનાવર ખાનાં કરતા ખરાબ છે અને તેની કોઇ સંભાળ રાખતું નથી. આ ભાષણ વખતે સર આલબર્ટ હાઇમ જે અહીનાં મુખી પ્રધાન હતાં તે હાજર હતા તેમણે આ તહોમતની સામે કાંઇ ટીકા નહિં કરી. ગયા હફતામા મી. એકેંટીલ જે લેજીસ્લેટીવ કાઉન્સીલના મેમ્બર છે તેમણે મી. મેડનને સવાલ પુછયો કે મી. બારનેટના તહોમત બાબત ગવરમેન્ટ કંઇ કરવા માગે છે કે નહીં. કોલોનીયલ સેક્રેટરી મી. મેડને જવાબ આપ્યો કે મી. બારનેટે વધારે પડતી વાત કરી છે અને પ્રોટેકટર બધી સંભાળ રાખે છે. "તેથી કંઇ વધારે કરવાની જરૂર નથી" આ જવાબ ઘણો અસંતોષ કારક છે. મી. બારનેટે જે તહોમત મુકયું છે તેમાં પ્રોટેકટર પહેલા ગુનેહગાર ઠરે છે. ગુનેહગારની પાસેથી તેનાં ગુન્હા બાબત ઇનસાફ કરાવવા જેવું મી. મેડન સાહેબે કરયું છે. પ્રોટેકટર સારો રીપોર્ટ આપે તેમાં શી નવાઇ? જો પ્રોટેકટરને ગીરમીટીયાઓના ઝુપડાં ખરાબ લાગ્યા હતતો આજે એવાં ઝુપડાં શાનાં નજરે પડે? મી. બારનેટના તહોમતમાં નાતાલની નામોશી સમાએલી છે. અને ગવરમેન્ટને લાજમ છે કે તેઓએ આ તહોમતની પુરતી તપાસ કરવી. પુરતી તપાસ કરવા સારૂં વાકેફ માણસોના કમીશનની જરૂર છે. અને તેઓ જો તપાસ કર્યા પછી મી. બારનેટે મુકેલું તહોમત બરોબર નથી એમ કહી શકે તોજ મી. બારનેટ વધારે પડતું બોલ્યા એમ કહેવાય. અમને ઉમેદ છે કે મી. એકેંટીલે આ સવાલ ઉપાડયો છે એટલે હવે તેનું છેવટ લાવ્યા વિના નહિં રહે.

કેપ ટાઉનમાં જાણવા જોગ મ્યુનીસીપાલીટીનો નવો ધારો.

રસ્તામાં થુંકવાની મનાઇ.

તા. ૩૧ મી માર્ચના કેપ ગવરમેન્ટ ગેઝેટમાં કેપટાઉનની મ્યુનીસીપાલીટીએ એક નવો ધારો પસાર કર્યો છે તે બહાર પડયો છે. તેનો અર્થ એવો છે કે પેવમેન્ટ અથવા ફુટપાથ અથવા પબ્લીક મકાનોમાં કે ટ્રામ ગાડીમાં કે બીજી કોઇ પણ જાહેર જગ્યામાં બીલકુલ થુંકવું નહિ જેને થુંકવાની હાજત થઇ હોય તેણે થુકદાની અથવા બીજી કંઇ વસ્તુ જેમાં થુંક ઝીલી લેવાય તેવી વસ્તુ વાપરી તેમાં થુંકવું. આ ધારો જે માણસ પહેલી વખત તોડે તેની શી. ૫ ની સજા ઠરાવી છે અને ત્યાર પછી જેટલી વખત તોડે તેટલી વખત તેની સજા ૪૦ શીલીંગ ઠરાવી છે.

આ ધારાનું મુળ અમેરીકામાં છે. ત્યાંના શોધકોએ એમ શોધ્યું છે કે ક્ષય કે બાંકણના રોગ વાળા માણસોના થુંકની અને કફની અંદર ચેપી જંતુઓ રહે છે. માણસો રસ્તા ઉપર બહુ થુંકતા તેથી થુંક સુકાઇ તેમાં રહેલાં જંતુઓ હવામાં ફેલાઇ બીજા માણસોમાં પ્રવેશ કરી તેને ક્ષય વિગેરે દરદનો ચેપ લગાડતાં. તે ઉપરથી અમેરીકામાં જાહેર મકાનો કે પગથીઓ ઉપર થુંકવાની સખત મનાઇ છે.

આ બાબતની ચર્ચા હાલ કેટલાક વખત થયાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં થઇ છે. કેપટાઉન મ્યુનીસીપાલીટીએ એ બાબત પહેલ કરી છે. અમને લાગે છે કે બીજી મ્યુનીસીપાલીટીઓ પણ તેમ કરશે.

આપણા લોકોને આ ઉપરથી શિખામણ લેવા જેવું છે. આપણામાં ગમેતે જગ્યાએ થુંકવાની ઘણી ગંદી આદત ઘણાઓમાં જોવામાં આવે છે. ઘરમાં પણ થુંકીએ છીએ એ આદત નીકળવાની પુરતી જરૂર છે. કેપ ટાઉનમાં વસતા હિંદીઓએ તો ખુબ યાદ રાખવાનું છે કેમકે જો આપણા લોકો વાંકમા આવ્યા તો હલકુ લોકો લાગુ એ કેહેવત પ્રમાણે પહેલી સખતાઇ આપણી ઉપર ચાલશે. રસ્તામાં ચાલતાં થુંકવાની હાજત થાય તો રૂમાલનો ઉપયોગ કરવો એ દુરસ્ત જણાય છે. પણ એમ થાયતો રૂમાલ હમેશા ધોવો જોઇએ.

લડાઇના સમાચાર.

જનરલ લાઇનવીચ તરફથી પુરા ખબરો નહિ મળવાને લીધે એવું માનવામાં આવે છે કે તે માર્શલ ઓયામાના હલ્લાની તૈયારી કરે છે.

એવું માનવામાં આવેલું છે કે આ ચિમ્હની મોટી લડાઇ હજુ હવે શરૂ થશે અને તે કીરીન અને ક્વાંગટસેની વચ્ચે લડવામાં આવશે જાપાનીઓ તા. ૨૦ મીના અરસામાં કીરીનનો કબજો અને તા. ૬ ઠી મેના અરસામાં હારબીનનો કબજો લેશે.

ક્વાંગટસેની બાજુમાં અને મોંગોલીઆની સરહદ ઉપર આવેલા હારબોશન શહેર આમજ એક જાપાની મોટું લશ્કર એકઠું થવાના ખબરો મળેલા છે.

રીઉટર માર્શલ ઓયામા ખબર આપે છે કે કાયેન આગળનુ જાપાની લશ્કર ઉત્તર તરફ ધીમે ધીમે આગળ વધતું જાય છે.

રૂસીઆ અને જાપાનની વચ્ચે દરીઆઇ લડાઇનો સંભવ હાલમાં બહુ ઓછો છે.

છુપા વેશે ફરતા પાંચ જાપાની અમલદારોને વ્લાડીવોસ્ટોક આગળથી રૂશીઅનોએ પકડી ફાંસી આપેલી છે. તેમના કબજામાંથી મળેલા કાગળ ઉપરથી માલુમ પડેલું છે કે તેઓએ અહીં આગળની સઘળી રૂશીઅન યોજના નકશા અને ફોટોગ્રાફ સહીત ટોકીયો મોકલી આપેલી છે સેંટપીટર્સબર્ગમાં પોંડ ૭૫,૦૦૦,૦૦૦ની લોન કાઢી લડાઇના બારકસો બાંધવાની યોજના ચાલે છે એવું ધારવામાં આવે છે કે રૂશીઆની પૈસા સંબંધી સ્થિતિ બહુ કઢંગી હોવાથી આ યોજના અમલમાં આવશે કે નહિ તે શક વાળી વાત છે.

લોર્ડ મીલનરની હાઇ કમીશનરવાળી જગ્યાએ અર્લ ઓફ સેલબર્નની નીમણુક સત્તાવાર બહાર પડી ચુકી છે.

મી૦ ગાંધીનાં જોહાનેસ્બર્ગની થીઓસોફિકલ સોસાયટીની મીટીંગમાં ભાષણ.

—:*:—

જોહાનેસબર્ગના છાપા ઉપરથી માલુમ પડે છે કે ત્યાંની થીઓસોફિકલ સોસાયટીએ મી૦ ગાંધીને હિંદુ ધર્મ ઉપર ભાષણ કરવાનું આમંત્રણ કરેલું અને તે ઉપરથી તેમણે ચાર ભાષણો મેસોનીક ટેમ્પલમાં આપ્યાં. દરેક વેળા હોલ ભરાઇ જતો હતો. છેલ્લુ ભાષણ માર્ચ મહિનાની તા. ૨૫ મીએ આપ્યું. તેમાંનાં બે ભાષણોનો હેવાલ સ્ટાર ન્યુસપેપરમાં આવી ગયો છે. અમારા કેટલાક વાંચક વર્ગની સુચના મળ્યાથી ચારે ભાષણોનો મુખતેસર હેવાલ તેમની પાસેથી લઇ નીચે આપીયે છીયે.

દક્ષિણ આફ્રિકામાં હિંદીઓ સામે તિરસ્કાર.

થીઓસોફીકલ સોસાયટીએ મને ભાષણ કરવાનું આમંત્રણ કર્યું ત્યારે મેં બે વિચાર ઉપરથી તે આમંત્રણ સ્વીકાર્યું. મને દક્ષિણ આફ્રિકામાં વસવાને હવે બાર વરસ થવા આવ્યા. અહીં મારા સ્વદેશીઓ ઉપર જે તકલીફો પડે છે એ સહુ કોઇને ખબર છે. તેમની ચામડીની સામે લોકો તિરસ્કારની નજરથી જોય છે. આ બધું અણસમજુતીથી થાય છે એમ હું માનું છું; અને એ અણસમજુતી દુર કરવામાં મારાથી બને તેટલી મદદ કરવાના હેતુથી હું દક્ષિણ આફ્રિકામાં પડયોછું એટલે મને લાગ્યું કે જો હું સોસાયટીનું આમંત્રણ કબુલ કરૂં તો કેટલેક દરજ્જે મારૂં જે કરતવ્ય છે તેમાં મદદ મળશે, અને હું તમને આ ભાષણોમાં જરાએ સારો ખ્યાલ હિંદીઓ વિષે આપી શકું તો મારા ધન્યભાગ્ય સમજીશ. મારે તમને હેવાલતો હિંદીઓ વિષેજ આપવાનો છે; પણ હિંદુ અને બીજા જે હિંદીઓ છે, તેઓની ઘણી ખરી રિતી એકજ છે. ગુણ દોષ બધા હિંદીઓના સરખા છે અને બધા એકજ શાખા માંથી ઉતરેલા છે. વળી બીજું કારણ એ હતું કે થીઓસોફીકલ સોસાયટીના હેતુઓમાં એક હેતુ એવો છે કે જુદા જુદા ધર્મની સરખામણી કરી તેમાંનું તત્વ શોધી લોકોને બતાવવું કે ખરૂં જોતાં બધા ધર્મો એ ઇશ્વરની ઓળખાણ કરવાના જુદા જુદા રસ્તાઓ છે અને કોઇ ધર્મ ખોટો છે એમ કહેતાં આંચકો ખાવો જોઇએ. મેં ધાર્યું કે જો હું તે હિંદુ ધર્મ ઉપર બે બોલ કહીશ તો આ હેતુ પણ કંઇક ભાગે પાર પડશે.

હિંદુઓ.

હિંદુઓ એ અસલ હિંદુસ્થાનના રહેનારા નથી મનાતા. પશ્ચિમના વિદ્વાનો કહે છે કે હિંદુઓ તથા યુરોપની ઘણીખરી પ્રજા, એ બધા એક [illegible] તે મધ્ય એશિઆમાં વસતા હતા ત્યાંથી છુટા પડી કેટલાક યુરોપ ગયા, કેટલાક ઇરાન ગયા તથા બીજા હિંદુસ્થાનમાં પંજાબવાટે ઉતરવા અને ત્યાં આર્ય ધર્મ પ્રસારયો. હિંદુઓની સંખ્યા ૨૦ કરોડ કરતાં ઉપર છે. તેઓનું નામ હિંદુ એ ઉપરથી કહેવાય છે કે તેઓ સિંધુ નદીની પેલે પાર વસતા હતા. તેઓનું મુળ ધર્મપુસ્તક વેદ છે. ઘણુ ખરૂ હિંદુઓ એમ માને છે કે વેદ એ ઈશ્વરકૃત છે અને અનાદી છે. પશ્ચિમના વિદ્વાનો માને છે કે ઈ૦ સ૦ પુર્વે ૨૦૦૦ વરસ પહેલાં વેદ થયા. પુનાના પ્રખ્યાત મી૦ તિલકે બતાવ્યું છે કે વેદની આવરદા ઓછામાં ઓછી ૧૦૦૦૦ વરસની હોવી જોઈએ. હિંદુઓની મુખ્ય ઓળખ એથી થઇ શકે છે કે તેઓ સર્વવ્યાપક બ્રહ્મ સ્વરૂપ છે એમ માને છે. આપણે બધાને જે કરવાનું છે તે મોક્ષ મેળવવો, અને અહીં મોક્ષનો અર્થ એ છે કે જન્મ મરણના ભયથી છુટવું અને બ્રહ્મમાં લીન થઈ રહેવું. તેઓની નીતિમાં તેઓની નરમાશ અને સમદૃષ્ટિ એ મુખ્ય ગુણો છે અને તેઓના સંસારી વ્યવહારમાં જ્ઞાતિભેદ સરવોપરી છે. હિંદુ ધર્મની પહેલી કસોટી બુધદેવ જન્મ પામ્યા ત્યારે થઇ. બુધદેવ પોતે બાદશાહના પુત્ર હતા. તેમનો જન્મ ઇ૦ સ૦ પુર્વે ૬૦૦ વરસ પહેલાં થયો કહેવાય છે. તે વખતે હિંદુઓ ઉપરના દેખાવ ઉપર મોહી રહયા હતા અને બ્રાહ્મણો સ્વારથથી હિંદુ ધર્મની રક્ષા કરવાનો તેમનો ધંધો ચુકી ગયા હતા. આ બધું જ્યારે બુધના જોવામાં આવ્યું ત્યારે તેમને, પોતાના ધર્મની આ દશા જોઇ દયા આવી. દુનિયા છોડી તપશ્ચર્યા આદરી કેટલાંક વરસ ઈશ્વર ભક્તિમાં લીન થઇ ગાળ્યાં. છેવટે તેમણે હિંદુ ધર્મમાં સુધારો કરવા સુચવ્યું. તેમની પવિત્રતાથી બ્રાહ્મણોના મન ઉપર અસર થઈ અને પ્રાણીઓને યજ્ઞને સારૂ મારવાનું ઘણે ભાગે બંધ થયું. એટલે બુધદેવે નોખો ધરમ સ્થાપ્યો એમ ન કહી શકાય. પણ તેમની પછી જેઓ થયા તેઓએ બુધદેવના શિક્ષણને નોખું રૂપ આપ્યું. મહાન અશોક રાજાએ બૌધ ધર્મનો પ્રચાર કરવા જુદે જુદે દેશ માણસો મોકલ્યા; અને લંકા, ચીન, બ્રહ્મદેશ વિગેરે મુલકોમાં બૌધ ધર્મ ફેલાવ્યો એટલી હિંદુ ધર્મની ખુબી આ વખતે બહાર આવી કે કોઇને પરાણે બૌધ કરવામાં આવ્યા નહોતા. માત્ર વાદવિવાદથી દલીલો કરી અને મુખ્યત્વે કરીને શિક્ષકોની પોતાની અત્યંત શુધ્ધ ચાલચલણથી લોકોના મન ઉપર છાપ પાડવામાં આવતી હતી. એમ કહી શકાય છે કે બૌધ ધર્મ અને હિંદુ ધર્મ બને હિંદુસ્થાનમાંતો એકજ હતા અને હાલમાં પણ બનેના મુળ તત્વો એકજ છે.

મહુમદ પેગંબરનો જન્મ.

આપણે જોયું કે હિંદુ ધર્મ ઉપર બૌધ ધર્મની અસર સારી થઇ અને તેથી હિંદુ ધર્મના રક્ષકો જાગૃત થયા. આશરે ૧૦૦૦ વરસ ઉપર હિંદુ ધર્મને એક બીજો મેળાપ થયો કે જે વધારે કઠણ હતો. હજરત મહમદ ૧૩૦૦ વરસ ઉપર જન્મ્યા. તેમણે અરબસ્તાનમાં બહુ અનાદર જોયો. યહુદી ધર્મ ત્યાં ડુબકાં ખાતો હતો. ખ્રીસ્તી ધર્મ ત્યાં પગ મુકી શકતો નહોતો અને લોકો વિષયી તથા સ્વછંદી બન્યા હતા. આ બધું મહમદને ઠીક નહિ લાગ્યું. તેનું મન બળવા લાગ્યું અને તેણે ઇશ્વરને યાદ કરી પોતાના સ્વદેશીઓને તેનું ભાન કરાવવા નિશ્ચય કરયો. પોતાની લાગણી એટલી તીવ્ર હતી કે આસપાસના લોકો ઉપર પોતાના જુસ્સાની છાપ તુરત પાડી અને ઇસ્લામનો ફેલાવો ઘણા ઝપાટાથી થયો. ઝનુન એ ઇસ્લામની જબરદસ્ત ખુબી છે, એથી બહુ સારાં કામ થયાં છે અને કેટલીક વખત બહુ બુરાં કામ પણ થયાં છે. ૧૦૦૦ વરસ પહેલાં ઇસ્લામનો ફેલાવો કરવા હિંદુસ્તાનપર ગીઝની લશ્કર ચડી આવ્યું. હિંદુ મુર્તિઓનું ખંડન શરૂ થયું અને સોમનાથ સુધી હલ્લા થયા. એક તરફથી આમ જબરદસ્તી થતી ચાલી અને બીજી તરફથી મુસ્લામી ફકીરો તેની ખરી ખુબી બતાવવા લાગ્યા. ઇસ્લામમાં જે આવે તે બધા સરખા છે આ વાતની છાપ હલકા વર્ણના લોકો ઉપર ઘણી સરસ પડી અને લાખો હિંદુઓએ ઇસ્લામ ધર્મ કબુલ રાખ્યો. આથી હિંદુઓમાં બહુ ખળભળાટ થયો. કબીર બનારસમાં પેદા થયા તેમણે વિચાર્યું

પેગંબર ઇસુખ્રીસ્ત.

આ પ્રમાણે ઇસ્લામ હિંદુ વચ્ચે હરિફાઇ ચાલતી હતી તેટલા દરમીયાન લગભગ ૫૦૦ વર્ષ પહેલાં ખ્રીસ્તીઓ ગોઆ બંદર ઉતર્યા ને હિંદુઓને ખ્રીસ્તી ધર્મ આપવાનું શરૂ કર્યું. તેઓએ પણ કંઇક જોરાવરી ને કંઇક સમજુતી વાપરવા માંડી. તેઓના પાદરીઓ કેટલાક અત્યંત કોમળ તથા માયાળુ હતા. ઓલીયા કહીયે તો ચાલે. તેઓની અસર ફકીરોની માફક હિંદુ કોમના હલકા વર્ણ ઉપર ખુબ થઇ. પણ પાછળથી જ્યારે ખ્રીસ્તી ધર્મ અને પશ્ચિમનો સુધારો જોડાયા ત્યારે ખ્રીસ્તી ધર્મ હિંદુઓએ પસંદ નહિ કર્યો. અને આજ આપણે જોઇએ છીયે કે બહુ મોટું રાજ્ય ખ્રીસ્તી લોકોનું હોવા છતાં કોઇકજ હિંદુ ખ્રીસ્તી ધર્મ કબુલ કરે છે. છતાં ખ્રીસ્તી ધર્મની અસર હિંદુ ધર્મ ઉપર બહુ મોટી થઇ છે. તેઓના પાદરીઓએ કેળવણી ઉંચા પ્રકારની આપી હિંદુ ધર્મની મોટી ખામીઓ બતાવી અને પરીણામ એ આવ્યું કે કબીરની માફક બીજા હિંદુ શિક્ષકો પેદા થયા અને તેઓએ ખ્રીસ્તી ધર્મમાં જે સારૂં હોય તે શિખવવા શરૂ કર્યુ અને હિંદુઓની ખામીઓ દુર કરવાનો પોકાર કર્યો. આવા, રાજારામ મોહનરાય, દેવેંદ્રનાથ ઠાગોર અને કેશવચંદ્રસેન થઈ ગયા. પશ્ચિમ હિંદુસ્થાનમાં દયાનંદ સરસ્વતિ થયા અને હાલ હિંદુસ્થાનમાં બ્રહ્મોસમાજ અને આર્યસમાજ પેદા થઇ છે તે ચોકસ ખ્રીસ્તી ધર્મની અસર છે. વળી મેડમ બ્લેવેટસ્કીયે હિંદુસ્થાનમાં આવી હિંદુ તથા મુસલમાન બનેને પશ્ચિમના સુધારાથી મોહાઇ ન જવા સમજાવ્યા અને તે સુધારાની માઠીઆ અસર ચોક્કસ રીતે બતાવી.

હિંદુઓ શું માને છે.

આ પ્રમાણે આપણે જોયું કે હિંદુ ધર્મ, ઉપર ત્રણ ચડાઇ—બુધની, ઇસ્લામની, ને

ખીસ્તીની થઇ પણ એકંદર જોતાં હિંદુ ધર્મ તેમાંથી ઉગરી નિકળ્યો છે દરેક ધર્મમાં જે સારૂં હતું તે તેણે ગ્રહણ કરવા પ્રયત્ન કરયો છે. આ ધર્મના લોકો શું માને છે તે જાણવું જોઇએ. ઈશ્વર છે. તે અનાદિ છે નિરંજન છે નિરાકાર છે સર્વવ્યાપક સર્વશક્તિમાન છે, તેનું મુળ સ્વરૂપ બ્રહ્મ છે. તે કરતું નથી કરાવતું નથી. તે રાજ્ય નથી ચલાવતું અને તે આનંદ મય સ્વરૂપ છે. અને આ બધું તેથી નભી રહ્યું છે. આત્મા છે તે દેહથી જુદો છે. તે પણ અનાદિ છે અજન્મ છે તેના મુળ સ્વરૂપમાં ને બ્રહ્મમાં ભેદ નથી. પણ કર્મે કરીને અથવા માયા બળે વખતો વખત દેહ ધારણ કર્યા કરે છે. ને સારા નરસાં કામને લઈ સારી અને નરસી યોનીઓમાં ફર્યા કરે છે. તેવા જન્મ મરણમાંથી છુટાં થવું અને બ્રહ્મમાં લીન થવું તે મોક્ષ છે આ મોક્ષ મેળવવાના સાધન અત્યંત સારાં કામ કરવાં, જીવ માત્ર ઉપર દયા રાખવી અને સત્યમય થઈ રહેવું આટલે દરજ્જે પહોંચતા પણ મોક્ષ નથી મળતો કેમકે તેવાં પણ કામ કર્યા એટલે તેને પરીણામે દેહ ભોગવવો જોઇએ. તેથી હજુ એક પગલું આગળ જવાની જરૂર છે. હવે આપણે કાર્યો તો કરવાંજ જોઇએ પણ તેમાં આશક્તિ નહિ રાખવી. તે કરવાંની ખાતર કરવા પણ તેના પરિણામ ઉપર નજર નહિં રાખવી ટુંકામાં બધુ ઇશ્વરને અર્પણ કરવું આપણે કંઈ કરીએ કે કરી શકિએ છીએ એવું ગુમાન સ્વપ્ને પણ ન રાખવું. સૌ ઉપર સમભાવે જોવું. આ પ્રમાણે હિંદુ ધર્મની માન્યતા છે. તેનાં કેટલાક ફાંટા છે. વળી સંસાર વહેવારને લઈ કેટલાક વાડાઓ બન્યા છે તે બધાનો વિચાર આ પ્રસંગે કરવાની જરૂર નથી.

સમાપ્તિ સાંભળનારાને વિનંતિ.

જો તમારામાં કોઈને પણ આ બધું સાંભળીને સારી અસર થઇ હોય; અને જો તમને એમ લાગતું હોયકે હિંદુઓ અથવા હિંદીઓ જેઓના દેશમાં ઉપર પ્રમાણે ધર્મ વર્તે છે તેઓ એકદમ હલકા નહોવા જોઇયે તો તમે રાજ્ય પ્રકરણી બાબતમાં ગુંચાયા વિના પણ મારા સ્વદેશીઓની સેવા કરી શકો છો. આપણે બધાએ ભાવાથી રહેવાનું છે એમ બધા ધર્મ શિખવે છે. મારે તમને ધર્મોપદેશ કરવાનો હેતુ નહોતો તે કરવાને હું લાયક પણ નથી. મારો વિચાર પણ નથી. પણ જો તમારા મન ઉપર કંઈ સારી અસર થઇ હોયતો તેનો લાભ મારા ભાઇઓને આપજો. તેઓની જ્યારે નિંદા થાય ત્યારે બચાવ કરજો અને તેજ ઇચ્છા પ્રભુને કરવું કાલે છે.

કે હિંદુ વિચાર પ્રમાણે હિંદુ મુસલમાનમાં ફેર ન હોય. એ બને જો સારા કામ કરેતો સ્વર્ગે પહોંચે. મુર્તિપુજા એ હિંદુ ધર્મમાં જરૂરની વસ્તુ નથી. આ વિચારે તેમણે ઇસ્લામ અને હિંદુ ધર્મની મેળવણી કરવાનું શરૂ કર્યું; પણ તેની બહુ અસર ન થઇ અને તેમનો નોખો પંથ રહી ગયો, જે હાલ પણ જોવામાં આવે છે. થોડા વરસ પછી પંજાબમાં ગુરૂ નાનક પેદા થયા તેમણે તેમ કબીરનાં હલીલો કબુલ રાખી બને ધર્મને એક કરવાનો વિચાર આદરયો; પણ તેની સાથે જરૂર જણાયેથી તલવારથી પણ ઇસ્લામની સામે હિંદુ ધર્મનો બચાવ કરવો એમ તેમને લાગ્યું અને તે ઉપરથી સીખ ધર્મ નીપજ્યો અને સીખ લડવૈયા તૈયાર થયા. આ બધાનું પરિણામ એ આવ્યું છે કે જોકે હિંદુસ્થાનમાં હાલ હિંદુ અને મુસલમાન એમ બે મુખ્ય ધર્મ છે, છતાં રાજદ્વારી ખટપટો તથા ઉશ્કેરણીને લઇને જે ખટાશ દાખલ થાય છે તે બાદ કરીએ તો બને કોમ હળીમળી રહે છે અને બને એક બીજાની લાગણી ન દુઃખાય તેમ વરતે છે. હિંદુ જોગી અથવા ઈસ્લામી ફકીર વચ્ચે ઘણોજ થોડો તફાવત જોવામાં આવે છે.

ચરચા પત્ર.

[અમારા ચરચાપત્રીઓ નીચેના નિયમો યાદ રાખશે તો તેઓના પત્રો ઉપર તુરત ધ્યાન મળવાનો સંભવ છે.

૧. કાગળની એકજ બાજુએ લખવું.
૨. અક્ષર ચોખા શાહીથી લખવા.
૩. નામ તથા ઠેકાણુ બરોબર લખવા, તે હમેશાં બહાર પાડવા સારૂં નહિ પણ અમારી જાણને સારૂં
૪. લખાણ હમેશાં ટુંકુ અને મુદ્દાસર કરવું.—આધપતિ.]

હિંદુસ્થાનમાં ધરતીકંપ.

મે. ઇંડિઅન ઓપીનીઅનના અધિપતિ સાહેબ,

આપે તા. ૫ તથા ૬ ના રૂઅરના તારથી હાલમાં ઇંડિઆમાં જે ભયંકર ધરતીકંપ થયો છે તે જાણેલ હશે. આથી હજારો માણસો ઘરબાર વિનાના થઇ ગયાં છે: અને તે વિષે વધારે લખવાની જરૂર ધારતો નથી, પણ તે લાચાર ભાઈઓને મદદ કરવાને આપ આપના પેપરમાં ખાસ ફંડ ખોલશો એવી ઉમેદ છે કારણ કે અહીં ઈંડિઅન ભાઇઓ ઘણા છે અને તેઓ થોડી થોડી રકમ આપશે તો મોટી રકમ થશે. આ વખતે સાઉથ આફ્રિકાવાળાએ મદદ કરવાની ખાસ જરૂર છે. મારાથી બનતી કોશેશથી અહીં ફંડ ખોલી જે રકમ થાશે તે આપના તરફ રવાના કરીશ. એજ

લી લીલાધર ડાયાભાઇ પારેખ.

પ્રેટોરીઆ.

તા. ૭-૪-૧૯૦૫.

ધરતીકંપથી નિરાધાર થએલા સેંકડોની મદદ માટે અમે એક ફંડ ઉભા કેલું છે તેમાં સખી ગ્રુહસ્થોની શક્તિ અને ઇચ્છા અનુસાર સહુ કોઇ નાની મોટી રકમ ભરી પોતાની ફરજ બજાવશો એવી આશા છે. ફંડનાં નાણાં ઇંડિઅન ઓપીનીઅનના અધિપતિને સરનામે મોકલવા.

ઇંગ્લંડમાં ન્યુસ પેપરો ઉપર દારથી અની ટીકીટ લગાડવાની હીલચાલ ચાલે છે.

રશિઆમાં કોલેરાનું દરદ શરૂ થવાના ખબરો મળ્યા છે. આ દરદ વધારે ન ફેલાય તેટલા માટે રશિઅન સરકારે અગમચેતી ઉપાયો શરૂ કરયા છે.

સ્પેનની રાજધાની માડરીડની એક મોટી ટાંકી ફાટી જવાથી ૪૦૦ જાન ની ખુવારી થઇ છે. આ અકસ્માતની જગ્યાએ સ્પેનીશ લશ્કર અને સ્પેનનો રાજા વિગેરે ઘણાં માણસો દોડી ગયા હતા.

હિંદુસ્તાનમાં ત્રાસદાયક ધરતીકંપ—લાહોરના વસ્તી ધરતીકંપના આંચકા લાગતી વખતે પોતાના ડોલતા ઘરોમાંથી બહાર નાકળી પડી હતી ઘણાં ઉંચા અને સુંદર મકાનો જમીનદોસ્ત થઇ ગયા છે. હાલ સુધી મળેલા ખબરો મુજબ આ ધરતીકંપથી કુલ ૨૦,૦૦૦ માણસના જાનની ખુવારી થએલી જણાય છે આ ધરતીકંપથી મસુરીના સેવોય હોટેલની બાજી પાંખ પડી ગઇ છે અને રોમન કેથોલીકનું નવું ચર્ચ તરડાઇ ગયું છે. પંજાબમાં ઉત્તરમાં આવેલા કાંગરાવેલી, ધરમસાલા, આગ્રા, પાલમપુર, સીઆલકોટ. લાહોર, મસુરી, કુલુવલી અને તેની આસપાસના ભાગોમા મોટી અસર જણાઇ છ. આ સિવાય કેટલાક ભાગોમાં તાર તુટી જવાથી પુરા ખબર મળ્યા નથી. આ ધરતીકંપના આંચકાની વધતી ઓછી અસર મધ્ય એશિઆ સુધી જણાઇ છે.

લાહોરથી મળેલી છેલા ખબર ઉપરથી જણાય છે કે આ ધરતીકંપથી હજારો માણસો ઘરબાર અને કોઇપણ જાતના આધાર વિનાના થઇ પડ્યા છે. આ નિરાધારના મદદને માટે એક ખાસ ઉઘરાણું થયું છે તેમાં વોઈસરોયે રૂ. ૧૦,૦૦૦ ભરેલા છે.

આ અઠવાડીઆમાંમળેલ લવાજમ.

મી. એસ. અનાસામી નાઇડુ	જર્મીસ્ટન.	૦ ૧૭ ૦
,, એસ. નંજપા.	,,	૦ ૧૭ ૦
,, એસ. જે. નાઈડુ.	,,	૦ ૫ ૦
,, એ. જી. નાઈડુ.	,,	૦ ૫ ૦
,, મહમદ ઇબ્રાહિમ. પોઈંટ		૦ ૧૨ ૬
,, નરસીંહમુલુ. સરદાર. ડરબન.		૦ ૧૨ ૬
,, કાસીમ ઈબ્રાહીમ. એદાપ્રિન.		૦ ૧૦ ૦
,, ચંગલરાયન નાઇડુ. ગ્રેહેમ	જોહાન્સ.	૦ ૧૨ ૬
,, પી. બી. દેશાઇ. ટોંગાટ.		૧ ૫ ૦
,, વેલજી ગોપાલજી.	,,	૦ ૧૨ ૬
,, રાજ ફકીર.	,,	૦ ૧૨ ૬

બાબર ભાવ ગયા વીક સમજો.

इंडिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. १५ वी अपरेल, १९०५. नम्बर १५.

सप्ताहिक पंचांग.

इंग्रेजी—ता. १५ वी अपरेलसे, ता. २१ वी अपरेल १९०५ तक.

हिंदु—चैत्र सुदी १० से चैत्र वदी २ सम्वत् १९६१ तक.

वार.	अंग्रेजी तारीख.	हिंदु तिथि.	सूर्य उदय. क.मि.	सूर्य अस्त. क.मि.	त्योहारोंकी यादी.
शनि.	१५	१०	६ १७	५ ३६	
रवि.	१६	१२	६ १८	५ ३५	
सोम.	१७	१३	६ १८	५ ३३	
मंगल	१८	१४	६ १९	५ ३२	
बुध..	१९	१५	६ १९	५ ३१	
गुरु..	२०	१	६ २०	५ ३०	
शुक्र	२१	२	६ २०	५ २९	गुड फ्राइडे.

इंडिया जानेवाली मैल स्टीमर.

इन्डिया-मेल स्टीमर "समकुही" ता. १ ली मई और पिछे सुरत जानेवाली है.

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. १५ वी अपरेल, १९०५.

ट्रांस्वालमें काफिर लोग जमीन खरीद कर सकतें वा नहि?

काफिर लोगोंके कुछ हक ट्रांस्वालमें नहि है, ऐसा सब हमारे लोगों आजतक समझते आये थे. परन्तु कई रोज पहले ट्रांस्वालमें सुप्रिम कोर्टने फैसला दिया, उसीसे खबर पातें है. एक कपवाली काफिर ने प्रिटोरियाके रजीस्टार पास अपना नाम पर जमीन चडानेपर अर्जी दी. रजीस्टार ना बोले. इससे काफिरने सुप्रिम कोर्टको अर्जी किया, कि रजीस्टारको यह जमीन उसीका नामपर चडानेका हुक्म फरमाना चाहिये. इस प्रश्न जज ब्रिस्टोन पास गया, उन्होंने सुप्रिम कोर्टमें रजु किया. सर जेम्स रोझइनीस, जस्टीस वेसल्स, तथा जस्टीस सोलोमनने चुकादा दिया, कि काफिर अपना नामपर जमीन लेवे, उसमें कुछ बाधा नहि है. साथ कहा, कि ट्रांस्वाल सरकारके समयपर काफिरोंको जमीन न मिल सके) ऐसा कायदा था सही; परन्तु वे ब्रिटिश सरकारने कई कई कायदे रद बाद किये, उसकी साथ यह रद हुआ है. सरकार तरफसें लन्डन कनवेनशनके दृष्टान्त देनेमें आये, जब चिफ जस्टीसने कहा, कि अब लन्डन कनवेनशन कुछ कामकी नहि और वह कुछ कायदा नहि है. रजीस्टारको हुकम दिया है, कि अरजदार काफिरके नामपर जमीन चडाना.

इस चुकादेने ब्रिटिश राज्यतंत्रकी सत्य खुबी प्रकट कर दी है. चाहे ऐसा आदमी हो, लेकीन बडी अदालतमें सत्य न्याय पाते है, वहां किसी मनुष्यका पक्ष करनेमें नहि आता है. राजद्वारी कारणसे सरकार कायदा पास करके प्रजाके हक छिन लेते है, परन्तु बडी अदालतमें ऐसी बातपर ध्यान दिया नहि जाते है; लेकीन धाराशास्त्रीयो कुछ हक छिन लेवें तो न्यायभूवनमें लाचार होते है. ऐसी बजह जमीन लेनेके बारेमें हमारे हिंदीओंकी ट्रांस्वालमें हो रही है.

उपरके चुकादेसें हमारे लोग बहुत कुछ समझते होगे, कि अब यहां जमीन लेनेका हक हमको भी मिल सकें, परन्तु ऐसी उमेद रखना व्यर्थ है. काफिर सामने खसुस कायदा जमीनके बारेमें नहि है, यह भूलना न चाहिये. यह ही बडी अदालतने, काफिर लोगों फुटपाथपर न चल सकें, ऐसा कायदा स्थिर किया है; क्यों कि उसका कुछ इलाज नहि था. हमारे लोगोंके सामने सन १८८५ में हुआ कायदा अब कायम है, इस बजहमें हक मिले या न मिले; यह ही है. कायदा कहता है, कि हमारे नामपर स्थावर मिलकत न चड सकें—अन्य खरीद जमीन तो नहि ही चड सकें, यह बात साफ है. परन्तु ९९ वर्षके पटेसें हमारे लोग ले सकें या नहि, यह बात कुछ ख्याल करना रही है सही; लेकीन सयद इस्माइलके केस ईमें जो चुकादा दिया है, वे सत्य होवे तो ९९ वर्षका पटा भी हमारा लोगोंके नामपर रजीस्टर नहि हो सकतें. परन्तु यह चुकादासें हमारे लोगको आगे बढनेका बलवान हथियार मिले है. काफिर लोग जमीनका मालिक होवे, तब हमारे हिंदीओं कौन तरहसे न हो सकें; यह प्रश्न उठतें है. मालुम होता, कि काफिरके विरोधी कायदा सरकार की भूल-चूकसें बरबाद हो गये है और १८८५ का कायदा हिंदीओं सामने खसुस होनेसें, वह कका ही रह गये.

मि० एकेटील और गिरमीटीयें.

नातालके शिक्षा-डिपारटमेन्टके माजी चिफ अमलदार मि० बारनेटने कई महीने पहलें विलायतमें नातालकी शिक्षाके सम्बन्धमें खूब गंभीर व्याख्यान दिया. साथ साथ कहा, कि नाताल गिरमीटीयें हिंदीयोंके लिये जो झुंपडे तय्यार किये जाते है, वह जानवर खाना हीसें बहुत खराब ढंगके है और उसकी कोई जांच लगाता नहि है.

यह समयपर बोडके माजी सभा-प्रधान सर आलबर्ट हाइम हाजर थे, उन्होंने इस लगाये दोषपर कुछ जिक्र न कोंकी.

गत सप्ताहमें धारासभाके मेम्बर मि० एकेटीलने मि० मेडनसें प्रश्न किया, कि मि० बारनेटने लगाये तोहमदके सम्बन्धमें गवरमेन्ट कुछ करने चाहती था नहि? कोलोनियल सेक्रेटरी मि० मेडनने उत्तर दिया, कि मि० बारनेटने बात बढाकर कही है. साथ कहा, कि प्रोटेक्टर सब जांच लगाते है, इससें अधिक करनेकी जरुरत नहि है. इस उत्तर संतोषदायक है. मि० बारनेटने जो तोहमत रखा है, उसमें प्रोटेक्टर अपराधी पहिला बनते है. अपराधी पाससें अपना तोहमतका न्याय करवानेपर मि० मेडन साहबने ठीक ताल लगाइ है. प्रोटेक्टर रिपोर्ट अच्छी देवे, उसमें अजायबी क्या? उसीको गिरमीटीयेंके झुंपडेका ढंग अच्छा न दिखता, तो आज यह झुंपडा क्यो रह जावे!

इस तोहमतसे नातालको डाघ लग जाते है. सरकारने इसी बारेमें जांच लगाना चाहिये और शाहित आदमीयोंका कमिशन स्थिर करना चाहिये. हमें आशा है, कि मि० एकेटीलने इस प्रश्न उठाया है, इससें उसका अन्त आवेंगे.

रस्तेपर थुंकनेकी मनाइ—गत ता. ३१ मार्चके रोज केप गवरमेन्ट गेझटमें एक नया धारा केपटौनकी म्युनीसिपालीटी ने पसारकर प्रकाश किया है. कायदा कहता, कि पेवमेन्ट, फुटपाथ, पबलिक मकान, ट्राम गाडी या दुसरी जाहेर जगहपर थुंकना नहि. ऐसी आदतवालोंने थुंकदानी या ऐसी दुसरी चीजोंका उपयोग करना. पहलीवार कायदाका भंग करनेपर ५ शिलींग और दुसरी प्रत्येक बार ४० शिलींग जुर्माना लगा दिया है.

एक अगत्यका चुकादा.

—0—

सब कोइ जानते है, कि ट्रांस्वालमें हिंदीओं अपने नामपर जमीन नहि रख सकते है. इससे गोरोंके नामपर कितनेक रखते है. इस तरहसे जोहानेसबर्गवासी मि० सैयद इस्माइलने अपने गोरे दोस्त मि० ल्युकासके नामपर कितनीक जमीन लेकर रखी. जब जोहानेसबर्गकी कोर्पोरेशनने लोकेशन ले लिया, तब यह जमीन भी ले ली. ल्युकासके नामसे २,००० पौंड नुकशानी बदल देनेका ठहराव हुआ. लडाइके समय पर ल्युकास मर गये और माल-मिलकत नादारीमें चली गई. नादारीमें जानेका कारण यह था, कि ल्युकासकी माल-मिलकतसे महाजन लोगोंका पैसा वसुल न होता था. इसी वजहसे ट्रस्टीने सैयद इस्माइलकी, जमीनके पैसेपर ल्युकासके नामसे अधिकार लगाया. इससे सैयद इस्माइलने बडी अदालतमें दावा पेश किया, कि वह पैसे उसीको मिलना चाहिये. ल्युकासके महाजन लोगोंने दो प्रश्न उठाये, कि जो पैसा सैयद इस्माइल लेने चाहता, वह पैसा ल्युकासके नामपर है और जो जमीनपर वे अधिकार रखता है, वह स्थावर मिलकत होनेसे उसीकी मालिकी करनेका उसका अधिकार न था. सैयद इस्माइलने कहा, कि वह जमीन ९९ वर्षके पटेपर होनेसे स्थावर मिलकत न गिनी जाए और इससे हिंदीको मालिकी अख्त्यार करनेपर कुछ बाधा न उठाना चाहिये. इस बात ठीक न होवे, तो जो कायदासे स्थावर मिलकतकी मालिकी हिंदीको नहि देनेमें आती है, वह कायदा ऐसा नहि कहता, कि दूसरे आदमी—गोरे लोग हिंदीके लिये स्थावर मिलकत अपना नाम पर न रख सके. जज साहबने चुकादा सैयद इस्माइलके लाभपर दिया और कहा, कि ९९ वर्षका पटा स्थावर मिलकत गिनना चाहिये, इससे ऐसी जमीन हिंदीके नामपर नहि रह सके; परन्तु सैयद इस्माइलके दुसरा जवाब मान्यकर फैसला दिया, कि हिंदीके लाभके लिये गोरे लोग जमीन ले सकते है और गोरे कुछ करने चाहता, तो हिंदी मालिकका हक कायदा बचावेगे.

यह फैसला लाभदायक है. अब गोरेके नामपर जमीन लेनेके लिये हिंदीको भय रखनेकी जरूरत नहि है, परन्तु गोरा विश्वासवाला होनेपर साफ करार-पत्र लिखाना चाहिये. सूनते है, कि ल्युकासके ट्रस्टी लोगोने इस चुकादासे नापसंद होकर अपील किया है. अब देखते है, कि चुकादा कैसा मिलता है.

भारत और लार्ड कर्झन.

—0—

कलकत्तेकी कनवोकेशन.

हमें गत ता. १ अपरेलके अंकमें कह चूके है, कि कलकत्तेवाली कनवोकेशनमें लार्ड कर्झनने एक व्याख्यान दिया था. इससे भारतवासीयों नाराज हुए है. इस व्याख्यानसे हमारे पाठकगण अज्ञात है, इससे "बंगवासी" पत्रमेंसे हम प्रकाश करते है.

"गत ११ वी फरवरीके रोज कलकत्तेके सिनेटहालमें विश्वविद्यालयकी कनवोकेशन वा उपाधि-वितरण सभाका अधिवेशन हुआ था. खूब सजा हुआ सिनेट हाल भला जान पडता था और लोगोंकी बडी भीड बाहर और भीतर थी. कलकत्ता-विश्वविद्यालयके चेन्सेलर लार्ड कर्झन तथा वाइस चानसेलर पेडलर साहेब अपनी अपनी जगह बैठे थे.

सभाका कार्य आरम्भ होनेपर पेडलर साहब उठे. पहले उन्होंने गत वर्षके निर्वाचित फेलोगणमें परलोकगत, पदत्याग करने वालों और इस्तीफा देनेवालोंका विवरण पाठ किया. फिर विश्वविद्यालय और उसकी शिक्षापर लम्बा भाषण दिया. पेडलर साहबका भाषण हो चुकनेपर लार्ड कर्झन उठे. आपने उपस्थित शिक्षित युवकवृन्दको सम्बोधन करके पहले सत्यकी उत्कृष्टि दिखाई, कोई विषय अतिरंजित ■ करने—किसीकी खुशामद न करने और सदैव सत्य बोलनेके लिये कहा. साथ साथ यह भी कहा:—

"सत्यका सम्मान प्राच्य (पूर्व) देशमें प्रतिष्ठित होनेके बहुत पहले पाश्चात्य (पश्चिम) प्रदेशमें प्रतिष्ठित हो चुका था. पाश्चात्य देशमें सत्यका सम्मान नीतिशास्त्रमें उच्च स्थान ■ चुका है. प्राच्य देशमें चतुरता और कुट राजनीति हीका सम्मान बहुत ज्यादा है." कर्झन साहबकी यह बात ठीक नहि हुई. उन्होंने पाश्चात्य देशके जो सत्य आसमानपर चढाकर दिखाया है, वही सत्य इस देशमें आकाशका सूर्य बनकर उद्भासित था हमारे वेद, पुराण, तन्त्र, काव्य प्रभृति इसके नित्य प्रमाण है. वेदकी बात नहि कहेंगे,—हमारी मनुसंहिता कहती है:—

"धृतिः क्षमा दमोऽस्तेयं शौचमिन्द्रिय निग्रहः।
धीर्विद्या सत्यमक्रोधो दशकं धर्म्मलक्षणम्॥"

हमारी याज्ञवल्क्य कहती है:—

"अहिंसा सत्यमस्तेयं शौचामिन्द्रिय निग्रहः।
दानं दया दमः क्षान्तिः सर्वेषां धर्म्मसाधनम्॥"

हमारी आत्र संहिता कहती है:—

"आनृशं क्षमा सत्यमहिंसा दानमार्जवम्।
प्रीतिः प्रसादो माधुर्य्यं मार्दवञ्च यमादश॥"

हमारी रामायण कहती है:—

"सत्यमेव परंब्रह्म सत्यं हि परमं तपः।
सत्यमूलाः क्रियाः सर्व्वाः सत्यात्परतरो नहि॥"

हमारा तंत्र शास्त्र कहता है:—

"नहि सत्यात्परोधर्म्मो न पापमनृतात् परम्।
तस्मात् सर्व्वात्मना मर्त्यः सत्यमेकं समाश्रयेत्॥"

हमारे शास्त्रके ये वाक्य उस समयके है, जब ईसामसीह और ईसाइयोंका नामो निशानतक संसारमें नहि था—ये वाक्य लिखे जानेके सहस्र सहस्र वर्षके उपरान्त भी पैदायश संसारमें नहि हुई थी.

(अपूर्ण.)

भारतमें भयंकर भूकम्प.

—*—

खूब शोचदायक खबर तारद्वारा पाते है, कि इसी मासके पहिला सप्ताहमें हिंदमें एक भारी भूकम्प हुए. इस भूकम्पसे लाहोरसे सिमलातक पृथ्वी कांपती रही. सुनते है, कि २०,००० मनुष्य मरे है और बहुत नुकशान हुआ है. लाहोरमें टौनहाल, कैथेड्रल चर्च, मस्जीद, और दूसरे सैकडो सुन्दर मकान गीरे है. आमामें मध्य मस्जीद और वजीरखान मस्जीदके मिनारा टूट पडे है. मसुरीकी सेवाय होटेलकी बाजे बगल गिर गई, और रोमन कैथोलीकके नया चर्च फट गये. धरमशालाका बनाव हृदयभेदक है. लगभग सब बस्ती मृत्युगत् हुई और सभी बाहर दब गये है. गोरेकी छावनीके चिफ कमान्डरकी औरत, उसकी दो लडकी और दूसरे कितने गोरे मर गये है. पंजाबके उत्तर-विभागमें आये कांगरावेली उजड हुए है और बहुत आदमी मरे है. कई कई प्रदेशके तार तुट जानेसे सम्पूर्ण खबर नहि मिली है. हमारा महाराजा एडवर्ड और प्रिन्स आफ वेल्सने इसी भूकम्पसे जो जान-मालकी हानि हुई है, वह बारेमें एक दिलसोजीका तार वाइसरायपर भेजा है. लाहोरसे अब खबर मिली है, कि यह भूकम्पसे सैकडो मनुष्य निराधार, बिना अन्न और बिना घरबारसे हो रहे है. निराधारको सहायता करनेवास्ते एक फंड खोला है. उसमें लार्ड कर्झनने १०,००० रूपैये भरे है. क्यों? आफ्रिकावासी हिंदी भाइयों! कुछ यह बारेमें सहायता करने चाहता!

संकटनिवारण फंड.

भूकम्पसे भारतमें हमारा सैकडो भाइयों निराधार हो रहे है, उसीको सहायता करना सब भाइयोंकी फर्ज है. इस बारेमें हमें एक फंड खोला है, तो जिन महाशयों यथाशक्ति सहायता करने चाहता हो, उन्होंने रकम इस समाचार-पत्रके पत्तासे कृपाकर भेज देना.

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

வாராந்தரப்பத்திரிகை

நேட்டால் பீனிக்ஸ், 1905ஆ ஏப்ரல்மீ 15உ சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

விசுவாவசு வருஷம் சித்திரை மாதம்.

கிழமை.	இங்கிலீஷ் தேதி.	தேதி.	திதி.	நட்சத்திரம்.	யோகம்.
ஞாயிறு.	16	4	[illegible]	[illegible]	[illegible]
திங்கள்.	17	5	[illegible]	[illegible]	[illegible]
செவ்வாய்.	18	6	[illegible]	[illegible]	[illegible]
புதன்.	19	7	[illegible]	[illegible]	[illegible]
வியாழன்.	20	8	[illegible]	[illegible]	[illegible]
வெள்ளி.	21	9	[illegible]	[illegible]	[illegible]
சனி.	22	10	[illegible]	[illegible]	[illegible]

மார்க்கட் விலை.

	முதல்	வரை
மாஞ்சா அரிசி.	16/-	17/6
பீமடி அரிசி.	1-3/-	1-3-6
புழுங்கலரிசி.	14	15
பருப்பு.	14/9	15/-3
மைசூர் பருப்பு	14	15/-
சோளம்.	7/-	7/6
கல்லெண்ணை.	2/8	2/9
கடலையெண்ணை.	2/7	2/8
தேங்கா யெண்ணை.	3	3/1
நேட்டால் சர்க்கரை	1-3-	1-4-
சிகப்பு ,,	1-3-0	1-3-6
திரிகை ,,		19/
கோதுமை மாவு	9-	10/3
பாக்கு	6 பென்ஸ்,	8பெ
மிளகு	5 ,,	5½ ,,
நெய்	3-7-9	3-11-3
பெர்பின் எண்ணை கேஸ்	6/3	6/6
ஷி . வைட் ரோஸ்	7/	7/3

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கையொப்பக்காரர்கள் சென்ற வருஷத்திற்குச் சேர வேண்டிய கையொப்பத்தொகையும் நிகழும் வருஷத்தின் தொகையும் தாமதிக்காமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாய்க் கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

கையொப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை வாரந்தோறும் கிடைக்காமலிருந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத் தெரியப்படுத்தும்படி கேட்டுக்கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மெயில்.

நேட்டால் [illegible] லைன்.

[illegible] மேமீ 1உ புறப்பட்டு [illegible], மதராஸ், கல்கத்தா முதலிய [illegible] துறைமுகங்களுக்குப் போய்ச்சேரும்.

பிரிட்டிஷ் இந்தியா லைன்.

[illegible] ஏப்ரல்மீ 2[illegible]உ புறப்பட்டு பம்பாய்போகும். [illegible] அல்கோ, [illegible].

ஜெர்மன் ஈஸ்ட் ஆப்ரிக்கா லைன்.

[illegible] ஏப்ரல்மீ 2[illegible]உ புறப்பட்டு [illegible] பம்பாய்போகும்.

இந்தியா ஆப்ரிக்கா லைன்.

எஸ். எஸ். [illegible] ஏப்ரல்மீ 30உ [illegible] சரக்கு ஏற்றிக்கொண்டு [illegible] புறப்படும். [illegible] அல்லது [illegible].

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

பீனிக்ஸ் நேட்டால்,

சனிக்கிழமை.

1905ஆ ஏப்ரல்மீ 15உ

காட்டுச்சுரம்.

இக்கவியாதி [illegible] பட்டணங்களிலும் கிராமங்களிலும் அதிகமாகப் பரவி இருக்கிறது. சில இடங்களில் [illegible] தனால் பிடிக்கப்படாதவர்களில்லை. இது மிகவுங்கொடுமையான வியாதியாயிருந்தாலும் இப்போது காணும்வியாதி நான்பட நீடித்திருப்பதாகத்தெரியவில்லை. இக்க சுரம் சிலருக்கு மாறிமாறிவரக்கூடும். இது தொத்திப்பரவும் வியாதி. இதற்குக்காரணம் பெரும்பாலும் ஓர்வித கொசு (மொஸ்கிட்டு) என்று தெரிந்திருக்கிறார்கள். சேற்றுப்பாங்கான பூமியும், சேறுபடிந்து துர்நாற்றமுடைய வாயுவை வெளியிடும் ஜலதாரைகளும் சுகாதாரமில்லாத வீடுகளும் இவ்விஷக் கொசுக்களுக்கு உற்பத்தி இடம். இப்படிப்பட்ட இடங்களில் வாசஞ்செய்துவருவதாலும் இச்சுரத்தை உடையவர்களுடன் கலந்திருப்பதாலும் இவ்வியாதி தொற்றும். இத்தச்சமயத்தில் உடை, சாப்பாடு, தூக்கம், சுகம் முதலியவை [illegible] ஒழுங்காக நடத்தி வருவது அவசியம். வியாதிகண்டவர்கள் வியாதி அதிகரிக்காமல் வேண்டியபரிகாரங்களைத் தேடுவதுமிகவும் நலம். இவ்வியாதியால் நான்பட்டப்பீடிக்கப்பட்டவர்கள் அதிகபலக்குறைவை அடைவார்கள்.

யுத்தம்.

[illegible] ஜப்பானியர் கைப்பற்றியபிறகு ருஷியஜப்பான் யுத்தம் ஒருவகையாய் சமாதானத்திற்கு வருமென்றெதிர்பார்த்திருந்தது கூடிவரவில்லை. ஜப்பானியருக்குத் தோல்வியடைந்து சமாதானத்தோடு அகங்காரத்தையும்மேற்கொண்ட ருஷியரின் மனம் இடங்கொடுக்கவில்லை. ருஷிய உள்நாட்டுக்குடிகளின் கலகமும நாளுக்குநாள் பரவிவருகிறது. இதுவும் ஒழுங்குபடவில்லை. இவ்விருவகையான தொந்திரவுகளில் செய்யும்வகை ஒன்றுந்தெரியாமல் ருஷியாசக்ரவர்த்தி அதிககலக்கமடைந்திருக்கிறார். ஜப்பானியருடைய சேனை மிகவும் ஒழுங்கும் கீர்த்தியும் உடையது. ருஷியசேனை எண்ணிக்கையாலும் சீர்திருத்தத்திலும் மிகவும் குறைவுபட்டது நான்பட யுத்தம் நீடிப்பதால் ருஷியருக்கு அவமதிப்பும், பொருள்செலவும், பலக்குறைவும் நேரிடுமே அல்லாது அவர்கள் எண்ணம் பெரும்பாலும் கைகூடுமென்பது புலப்படவில்லை.

ருஷிய ஜப்பான் யுத்தம்.

ஜப்பானியர் பிரவேசம்.

ஜெனரல் லீனவிட்ச் அபாயநிலை.

கொரியாவில் சண்டை.

லண்டன் ஏப்ரல் 7உ கொரியாவுக்கு இடதுபாரிசத்தில் ஜெனரல் ஒக்கு கொஞ்ச சைன்யத்தை எடுத்துக்கொண்டு பிரவேசித்திருக்கிறார். ஜெனரல் நோக்கியும், ஜெனரல் கோடதும் [illegible] தானத்திற்கு பிரவேசித்திருக்கிறார்கள்.

ஜெனரல் குரோபக்கி, ஜெனரல் காவாருபாரவும் [illegible] பிரவேசித்திருக்கிறார்கள். அவர்களுடைய படைகளின் மொத்தம் ஏறக்குறைந்து [illegible] பேர்களென மதிக்கப்படுகிறது.

ஜெனரல் லினெவிட்ச் அவருடைய பாகத்தின் கீழ் தாக்கிட்ட கட்டளையின்படி மிகவும் பயங்கரமாய் பலாத்காரஞ்செய்ய முயலுவாரென்று சொல்லப்படுகிறது.

கொரியாவுக்கு வடகிழக்கில் ஒரு ருஷியசேனைக்கும், விலாடிவாஸ்டாக் பக்கத்திலுள்ள ஒரு ஜப்பானிய பகுப்பாருக்கும், இடையில் ஒரு கலகம் நடந்ததென்று ஜெனரல் லினெவிட்ச் தெரிவிக்கிறார்.

டைலிங்கிற்கு வடக்கே 30 மைல் தூரத்தில் டாவா என்னுமிடத்தில் ருஷிய ஒருபகுப்பார் அபஜெயமடைந்து, வடக்குபாகத்திற்கு பின்வாங்கினார்களென்று மார்ஷல் ஒயாமா தெரிவிக்கிறார்.

கண்ட்ருவின் சமாச்சாரம்: ஜப்பானியர்கள் படையெழுச்சிசெய்து மெதுவாய் வடக்குபக்கம்போகிறார்கள். முதலாவது சேனை டைலிங்கிற்குச் சமீபத்தில் தங்கியிருக்கிறது.

ஜெனரல் லார்க்கனிட் தெரிவிக்கிறார்: ருஷியர்கள், ஒருபகுப்பு ஜப்பானிய குதிரைவீரர்களை இன்டேயிலிருந்து சனிபோ என்னுமிடத்திற்கு [illegible] போகும்படியாய் கட்டாயஞ்செய்தார்கள். டாவா யுத்தத்திற்கு அதுதான் அத்தாக்ஷியாயிருக்கிறது.

லண்டன் ஏப்பிரல் 8: சிங்கப்பூருக்குவடக்கே 130 மைலுக்கப்பால் ருஷிய 47 சண்டைக்கப்பல் தோன்றியதாகத்தெரிகிறது.

பினங்கிற்கு தென்மேற்கே 70 மைலுக்கப்பால் ஜப்பானிய 27 சண்டைக்கப்பல்கள் காணப்பட்டதாகத்தெரிகிறது.

பினங்கு துறைமுகத்திற்குவந்த இரண்டு ஸ்டீமர்கள் தெரிவிக்கின்றன: ருஷிய போர்க்கப்பற்கூட்டம் மலாக்கா ஜலசந்தியில் ஏராளமாய்க்காணப்பட்டன. 25 கப்பல் [illegible] யுத்தவீரர்களிருந்தார்கள்.

ருஷியபோர்க்கப்பற்கூட்டம் சிங்கப்பூரிலிருந்து பகல் மூன்றுமணிக்கு புறப்பட்டு வடக்கே போகின்றது.

மூன்றாவது பால்டிக் போர்க்கப்பற்கூட்டம் அட்மிரல் நீபகாட்டோவால் தென்புறமாய் நடத்தப்படுகின்றது.

இந்திய பூகம்பம்.

இந்தியாவின் தென்மேற்குபாகத்தில் சிலவாரங்களுக்குமுன் மிகவும்பயங்கரமான பூமியதிர்ச்சி நேர்ந்தது. தற்காலங்களில் இவ்வளவு பலமான அதிர்ச்சி உண்டானதில்லையென்று தெரியவருகிறது. அநேக [illegible] அதிக பலமுள்ளமையான கட்டடங்கள் இடிந்துசேதமடைந்தன. கட்டடங்களினால் புதைக்கப்பட்டு அநேகர் உயிர் இழந்தார்கள். தர்மசாலா என்னும் பட்டணத்தில் உள்ள வீடுகள் முழுவதும் இடிந்துபோய்விட்டது. அங்கு 16 ஐரோப்பியர்களும் 1500 இந்தியர்களும் உயிர்துறந்தார்கள். கூர்க்காரிஜ் சொல்ஜர்கள் [illegible] பேர்கள் காயமும் மரணமுமடைந்தார்கள். டல்ஹௌசியிலாவது புதைக்கப்பட்டவர்கள் [illegible] பேர். மற்ற வெளியிடங்களில் புதைக்கப்பட்டவர்கள் [illegible]. வடக்கு ஜில்லாக்களில் மடிந்தவர்கள் 100 பேர்கள்.

பஞ்சாபிற்கு வடகிழக்கு காங்ரா வேலியில் பூமியதிர்ச்சியுண்டாகி பிரமாண்டமான சேதத்தை விளைத்தது. இம்மரணச்செய்தியைச் சக்ரவர்த்தினிக்குத்தெரிவிக்கப்பட்டிருக்கிறது

ராண்ட்பாண்டின் மைனில் சீனர்கள்.

வேலைக்காரர்களின் குற்ற உணர்ச்சி.

ஜோஹானஸ்பர்க் ஏப்பிரல் 7: சென்றமாதம் 30உ வரை சுரங்கங்களில் 34,815 சீனகூலிகள் வேலைசெய்துவந்தார்கள். சென்றமாதம் 31உ சீனர்களின் மொத்தம்பார்த்ததில் இறந்தவர்கள் 25 பேர்கள்போக பாக்கியிருப்பவர்கள் 34,290பேர். இன்னும் 2434 சீனகூலிகள் கப்பலில் வருகிறார்கள்.

சென்ற வெள்ளிக்கிழமை [illegible] கோர்ட்டில் 58 சீனகூலிகள் [illegible] கலகத்திற்கு முகாமையாயிருந்ததற்காக குற்றத்திற்கு ஏதுவாக்கப்பட்டு ஒவ்வொருவருக்கும் 5 மாதம் கடினகாவல் விதிக்கப்பட்டது. இப்போது அக்கம்பவுண்டில் உள்ளவர்கள் ஒப்புரவாய் வேலை பார்த்து வருகிறார்கள். [illegible]

ஜோஹானஸ்பர்க் ஏப்பிரல் 8உ: 500 சீனகூலிகள் இன்றுகாலமே [illegible] மைனில் கம்பவுண்டை உடைத்துக்கொண்டு வெளியேறி ஜோஹானஸ்பர்க் வழியே 6 மைல்தூரம் போனார்கள். அதைத்தெரிந்து சுரங்க அதிகாரிகள், ஜோஹானஸ்பர்க் அரணிலும், ஜெர்மிஸ்டனிலும், [illegible]ம் போலீசாரை வரவழைத்தார்கள். பிறகு [illegible] சீனர்களும் திரும்பிவந்து போலீசார்மேல் கல்லெறிந்தார்கள். ஆனால் ஒருவருக்கும் காயப்படவில்லை. ஒரு சீனன் மட்டும் காயமுற்றுப்போயிருக்கிறான். [illegible] போலீசாருக்குத் தெரிவிக்கிறார்கள். 28 சீனர்களைப் பிடித்து [illegible] கொண்டு போனார்கள். போலீசார் துப்பாக்கி உபயோகப்படுத்தவில்லை.

கேப்துறைமுகத்தில் உடைந்தது.

டர்பனிலிருந்து புறப்பட்ட ஸ்டீமர்.

உயிர்ச்சேதம்.

கொம்ஸ்டவுன் ஏப்பிரல் 7: சேதமடைந்த கப்பலின் சமாச்சாரம் போர்ட் ஆல்பிரட்டிலிருந்து வந்திருக்கிறது. அக்கப்பல்பேர் [illegible] நகரத்துக்குச் சொந்தம், [illegible] பேர் மெடேசைகள். இந்தஸ்டீமர் [illegible] மூன்றுமைலுக்கப்பால் [illegible]

டால்உவார்ட்பாயிண்டுக்கும் மத்தியில் உடைந்துபோயிற்று. அது புதன்கிழமை 5–30மணிக்கு ஒருபாறை மேல்போய் மோதியதென்று சொல்லப்படுகின்றது. சிட்னே, மெல்போர்ன் என்னுமிடங்களில் சர்க்கரை ஏற்றிவந்து, டர்பன்துறைமுகத்திலிருந்து லிவர்ப்பூலுக்கு செவ்வாய்க்கிழமை பிரயாணப்பட்டது. கப்பல் தலைவனும், வேலையாட்களும் கப்பலில் பாதிவரை தண்ணீர் நிறம்பியவுடன், 5–30 மணிக்கு கப்பலைவிட்டு மூன்றுபடகுகளிலேறிக்கொண்டு போர்ட் ஆல்பிரட்டை நோக்கிவந்தார்கள். வேலையாட்கள் மூன்றுபடகுகளையுங் கரைசேர்க்க முயற்சித்தார்கள், அங்குள்ள சிலபாறைகளில் படகுகள் மோதப்பட்டுக்கவிழ்ந்து 8 பேர் மூழ்கிவிட்டார்கள். ஆனால் கப்பல் தலைவன் காப்பாற்றப்பட்டான். என்ன பயங்கரமான ஆபத்து?

லார்ட் மில்னரும் இந்தியாவும்.

ஒரு சமுசயமான அறிக்கை.

ஜொஹானஸ்பர்க் ஏப்ரில் 7: லார்ட்மில்னர் இந்தியா வைசராய் லார்ட் கர்ஸனுக்குப்பதிலாக ஒருவேளை நியமிக்கப்படுவாரென்று தெரிகிறது. (ரியூட்டர்) ஏஜண்டால் விசாரிக்கப்பட்டதில், லெய்ட் ஹைகமிஷனர், லார்ட் மில்னர் இந்தியாவில் அதிககாலம் தங்கமுடியு அபிப்பிராயப்பட்டு, அவரை அங்கு நியமிக்க ஏற்றுக்கொள்வாரென்பது அதிக சந்தேகத்தைக் கொடுக்கிறதாகச் சொல்லப்படுகிறது.

மிர். பீச் இதுவரை சவிக்கியமாயிருக்கிறார்

டாக்டர் உவில்லியம்ஸ் பிங்மாத்திரையால் இரண்டுவருஷங்களுக்குமுன் சுகமடைந்தது.

இதுவரை அவ்வியாதி திரும்பவில்லை.

அவருடைய நிலைமையைப்பற்றி மறுபடியும் ருஜுவாக்கப்பட்டது.

திரான்ஸ்வால் குருகர்ஸ்டார்ப், பர்கர்ஸ்டைப், மிர். டிர்க்காரன்பீசால் 18 மாதங்களுக்குமுன் செய்யப்பட்ட பிரதிக்கினை:

"என் சிநேகர்கள் வந்தால் அவர்களுக்கு 'குட்பாய்' என்று சொல்லமுடியாத அவ்வளவு சௌகரியத்தாழ்வாயிருந்தேன். அவர்கள்போய், பிறகு என்னைப்பார்க்க வந்ததேயில்லை. ஆனால் நான் இப்போது சிறிது பலமும் சுகமும் அடைந்தேன். அதைப்பற்றி டாக்டர் உவில்லியம்ஸ் பிங்மாத்திரைகளுக்கு வந்தனமளிக்கிறேன்."

ஒருவருஷத்துக்குமுன் மிர். பீச் பின்வருமாறு பிரதிக்கினை செய்தார்: "எனக்குண்டாயிருந்த வியாதி டாக்டர் வில்லியம்ஸ் பிங்மாத்திரைகளைச் சாப்பிட்டமுதல் மறுபடி என்னைப்பிடிக்கவில்லையென்று சந்தோஷப்படுகிறேன்."

பர்கர்ஸ்டார்ப்பிலுள்ள ஒவ்வொரு வீட்டாரும் மிர். பீச்சினுடைய ஆச்சரியமான சுகத்தைப்பற்றி அறிந்திருக்கிறார்கள். அதிசமீபத்திலுள்ள மிர். பி. ஜெ. பிரிட்டோரியஸ் சொன்னார்: "மிர். பீச்சின் சொஸ்தம் அதிக ஆச்சரியப்படக்கூடியதாயிருந்தது. எங்களில் ஒருவரும் அவர் [illegible]ப்படுவாரென்று நினைக்கவில்லை. ஆனால் டாக்டர் உவில்லியம்ஸ் பிங் மாத்திரைகளை எடுத்துக்கொண்டபிறகு கொஞ்சம் சவிக்கியத்துக்குவந்தார்."

மிர். பீச் தான் சவிக்கியமடைந்த முழு விசேஷங்களையும் தெரிவிக்கிறார்: "போயர் யுத்தகாலத்தில் நானொரு ஜெனரல் ஸ்டாப் ஆபீசராக இருந்தேன், எனக்கு கெட்ட ஜலதோஷம்பிடித்து காதில் தண்ணீர் ஒழுகிக்கொண்டே இருக்கும், வேலையைவிட உறுதியாய் எண்ணினேன், காலினைத்து என்தேக நிறமும் மாறிவிட்டது, அநேகர் எனக்கு க்ஷயரோகமென்றெண்ணினார்கள். படுக்கைக்குக்கூடப் போக முடியாதவனாய் இருந்தவிடத்திலேயே இருப்பேன்; ஆறுமாதவரை என்னால் எழுந்திருக்கமுடியாததால் வைத்தியர்களைக்கொண்டு பார்த்தேன். யாதொருபயனுமில்லை. என்னைப்பார்க்கவந்த சிநேகர்கள் "குட்பாய்" என்று சொல்லிப்போனபிறகு நானெப்படியிருக்கிறேனென்றுந் திரும்பப்பார்க்க வருகிறதில்லை. இச்சமயத்தில் என் தகப்பனார் இறந்துவிட்டார். நானுங்கூட இறந்துவிடுவேனென்று எண்ணமாயிருந்தது.

டாக்டர் உவில்லியம்ஸ் பிங்மாத்திரைகளால் பிரயோஜனப்படுமோவென்று அவைகளை வாங்க ஆரம்பித்து, முதலாவது புட்டியை உபயோகிக்கிறபோது சிறிது போஜனப்ப்ரியம் உண்டாயிற்று, நிறமும் மாற ஆரம்பித்துப் பலமும் உண்டாயிற்று. உடனே நல்லகாற்றை அடைவதற்கு வெளிப்புறப்பட்டேன். டாக்டர் உவில்லியம்ஸ் பிங்மாத்திரைகளை உட்கொண்டதில் என்னுடைய பலம் முற்றிலும் திரும்பப்பெற்றேன். நான் வீட்டிற்குத்திரும்பிவந்தபோது ஒருவருக்கும் என்னை அடையாளந் தெரியவில்லை.

மிர். பீச்சுக்குவந்த க்ஷயரோகத்தைப்பற்றி அவர்சிநேகர்கள் பயந்திருந்தார்கள். டாக்டர் உவில்லியம்ஸ் பிங்மாத்திரைகளை உபயோகித்தபடியால் அவ்வியாதி நீங்கி அதிக சவிக்கியமடைந்தார். டா. வி. பி. மாத்திரைகள் பாரிசவாயு, வாதம், வயிற்றுநோய், க்ஷயரோகம், நரம்புநோய் முதலிய பலவியாதிகளையுங் கண்டிக்கும்.

நாம் பிரசுரஞ்செய்துவரும் நற்சாட்சிக் கடிதங்களின்படி அவை தென்னாப்பிரிக்காவில் முடக்குவாதம், நெஞ்சுநோய், இளங்காசம், பக்கவாதம், இரைப்பு, நரம்புநோய்கள், காமாலை, குண்டிக்காய் வியாதி, சர்மநோய், ஸ்திரீகளுக்குப்பருவகாலத்தில் தோற்றும் வியாதிகள் முதலியவைகளைச் சுகப்படுத்தி இருக்கின்றன. வேண்டியவர்கள் மருந்துகடைகளிலும் ஸ்டோர்களிலும் விலைக்கு வாங்கலாம். அல்லது கேப்டவுனிலுள்ள டாக்டர் வில்லியம் மருந்து கம்பேனியாரிடத்திலும் விலைக்குப்பெற்றுக்கொள்ளலாம்.

1. புட்டியின் விலை ஷிலிங் 3–3.
6. புட்டிகளின் விலை ,, 17–0

P. P.

P.O. BOX 441.

ઇ૦ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર, તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

Tel. Address "ABOOBAKER"

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નં૦ ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing,	Skirts,	Bibs,
Blouses,	Underskirts,	Bonnets,
Night-gowns,	Children's Fancy Goods,	Bootees,
Combinations		Hats,
Chemises,	Frocks,	Wool Shawls.

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

ADAM H. G. MAHOMED,

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "ADAMGOOL," CAPETOWN.

A. Chetty, Central Fruit Depot,

FLORIST AND FRUITERER.

Importer and Exporter of Colonial and Foreign Fruits and Flowers. Choicest Fruits packed for export. Wedding Bouquets, Sprays, and Wreaths made up on the shortest notice.

CIGARS. CIGARETTES. CONFECTIONERY.

Heynes Mathews' Buildings, (corner of Adderley and Longmarket Streets)

CAPE TOWN.

Telegrams: "Chetty," Cape Town.

ஏ. செட்டி வெளிதேசவியாபாரி.

இவ்விடத்தில் பலவிதமான புஷ்பங்களும் கனிகளும் இருக்கின்றன, சகலவித்தும் வெளியூருக்கும் ஏற்றுமதி இறக்குமதி செய்கிறோம், வெளியூருக்கு பழமனுப்புகிறோம்; தவிர கல்யாண புஷ்பச்செண்டுகளும், மாலைகளும், சடைபெல்லமியும் புஷ்பமொட்டுகளும் பண்ணப்படுகின்றன. இன்னும் சுருட்டு, சிகிரெட்டு, மிட்டாய்வகைகளுமிருக்கின்றன.

எய்ன்ஸ், மெத்யூஸ் பில்டிங்ஸ், கார்னர் ஆப் அடர்லே லங்மார்க்கட் ஸ்திரீட் கேப்டவுன்.

"டெலிகிராம்ஸ்" செட்டி, கேப்டவுன்.

TO LET.

PLOTS OF LAND

FOR CULTIVATION

APPLY—

International Printing Press,

PHŒNIX.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS: J. GARLICK, Cape Town; C. E. HANDS, Resident.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગારલીક, કેપટાઉન.

સર્વે જાતનો માલ.

સઘળી રકમનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, વાસણો, શાલો, જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ૦ કરમનની કંપની સાથે ઘણા વખતથી વેપાર કરેલો છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલો છે, તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

સી. દાદા ઓસમાન.

,, ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars,

MANUFACTURED BY THE

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

115, STATION ROAD, BRICKFIELD,

P.O. Box 2957. JOHANNESBURG.

PROPRIETOR—P. D. DORABJEE.

Special Quotations for the Wholesale Trade.

—A TRIAL SOLICITED—

Sample Cigars sent Post Free on application.

ક ખ ગ ઘ ઙ ચ સ્કુલ A B C D E F G

ગુજરાત અને કાઠીયાવાડનાં ગૃહસ્થોને પોતાના બાળકોને ઈંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભણાવવા સારૂ આ સ્કુલમાં મોકલવાને વિનંતિ કરવામાં આવે છે. આ સ્કુલ તા. ૧લી જુન ૧૯૦૪ થી સ્થપાઈ છે. માસીક શી ૧૦ રહી.

૧૫૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ. એમ. એલ. પટેલ,

ડરબન. (હેડ) એસ. અને એમ. એલ. પટેલ.

Manager's Notice.

The International Printing Press has been removed to Phœnix. The Management beg to advise their clients and advertisers in INDIAN OPINION that the Durban Office for receiving printing orders, subscriptions to INDIAN OPINION, &c., will still be at 113 Grey Street. All postal communications and monetary transactions should be addressed: The International Printing Press, Phœnix, Natal, to whom also all cheques should be made payable. Commission should be added to the amount of all cheques other than Durban.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - - P.O. BOX 1869.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer,

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.
Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 178.
BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.
UPPER MURCHISON ST.,
LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

63 & 66 LEUWEN STREET,
CAPE TOWN.

BRANCHES—272 Caledon Street.
295 Long Street.

• Castle Cash Stores. •

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,
CASTLE BUILDINGS,
HANOVER STREET,
CAPETOWN.

SHAIKH ALLIE,

ESTATE OWNER.
HOUSES TO LET.
19 EVER STREET, CAPE TOWN.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોજજી.
ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોરટર અને મીનરલ વોટર મેન્યુફેક્ચરર.
ક્લેરમોન્ટ. કેપકોલોની.

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SUN Insurance Office.

RAYNE BROS., Agents,
WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसें पुराणी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापन पौंड ३०,००,०००,
अर्जी करनेसें कमतीमें कमती भाव मिलेंगे.

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમાની ઓફીસ જેની મુડી પાં ૩૧,૦૦,૦૦૦ની છે. વધી જ્વાબવાથી ઓછામાં ઓછા ભાવ લાવો મળી શકશે.

[illegible]

நிலவிற்பனை.

இதனால் சகலமானவர்களுக்கும் தெரிவிப்பது யாதெனில்: ஸ்டேன்ஜெர்க்கு அருகாமையில் இருக்கும் காட்டுப்பி, நல்லதண்ணீர் இருக்குமிடம். ஆயிரம் (1,000.) ஏக்கர் இருக்கின்றது. வேண்டியவர்கள் தேவையானமட்டும் எடுத்துக்கொள்ளலாம். விலை ஏக்கர் ஒன்றுக்கு 10 பவுன்முதல் 15 பவுன் வரை இருக்கின்றது. 10 வருஷம் வரை பணத்துக்கு கெடுவுண்டு.

வேண்டியவர்கள் டர்பன், மிஸ். எப். ஸெலிக், 385 வெஸ்ட் ஸ்டிரீட்டிலாவது அல்லது மிஸ். [illegible], 370 பயின்டு ஸ்டிரீட்டிலாவது வந்து பேசிக்கொள்ளவும்.

સરકારી સરવેયર.

પરાકને માટે ઘણી કાળજીથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.
૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન

सरकारी इन्जेनेर.

माहकोंका काम बहुत ध्यानसे संतोषकारक किया जायगा.

जे. ए. सौरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन.

ஜெ. எ. சோரல்
[illegible] காரியாலயம்
பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்
டர்பன்.

Mrs. Besant's

TRANSLATION
OF THE

'BHAGAVAD GITA'

With Selections in Sanskrit

AND SANSKRIT ALPHABET

With English Pronunciation,
for Students.

Full-page Portrait

OF MRS. BESANT.

PRICE ONE SHILLING.

CASH WITH ORDER

International Printing Press
PHŒNIX, NATAL.

Subscription Rates.

"INDIAN OPINION,"

Yearly Subscription (Natal)	12/6.
Half Yearly	7/6
Quarterly	4/-
Yearly Subscription (South Africa, England and India) ...	17/-
Half Yearly	9/-
Quarterly	5/-.

Country subscribers should add cost of exchange when sending cheque.

NANJI CARSANDAS,

WHOLESALE MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.

P.O. Box 62, Tel. Add.: "NANJI,"

LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Suleman & Co.,

MERCHANTS, Bombay.

Tele. Add.: "MONITOR."

Agents for East and South Africa.

9 Amratolla Street, Calcutta; and 62-15 Bhusari Mohalla, Bombay

Trial orders solicited; our quotations are the lowest

CONNECTION IN DELAGOA BAY,

EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO

Tel. Add "TRADER." P.O. Box 417.

AMOD HABIB & CO.,

DIRECT IMPORTERS,

WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,

General Money Exchangers.

Tel. Address: "AMODHABIB," Delagoa Bay.

P.O. Box 68.

HORMAJCY IDOLCY,

DIRECT IMPORTER

—AND—

GENERAL MERCHANT

P.O. Box 332, DELAGOA BAY.

E. M. PATEL,

General Dealer, Wholesale & Retail,

MARKET SQUARE,

POTCHEFSTROOM,

AND AT THE LOCATION.

NANJI DULABHDASS & Co.,

DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.

P.O. Box 141. Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,

Produce Merchant & Direct Importer.

Up-country orders promptly and carefully executed.

Tel. & Cable Add.: "Ginwala."

P.O. Box 311. LOURENCO-MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,

MERCHANT,

POTCHEFSTROOM.

Tel. Address: "RAHMAN."

P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,

General Dealer.

KING EDWARD STREET,

AT THE MILL,

POTCHEFSTROOM.

The largest Importer in South Africa of MILITARY & CIVILIAN

Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers, Coats, Waistcoats, etc.

J. LANDAU,

337 Pine Street, Durban.

Head Office: 13 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.

સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, ઈજાર વિગેરે

જથાબંધ યુરોપથી મંગાવનાર મોટી કંપની.

જે. લેન્ડો.

૩૩૭ પાઈન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

હેડ ઓફીસ ૧૩ રૂઈ ફ્રેંન્કબુરજ્વા, પારીસ.

OSMAN LATIEFF

General Merchant

AND

Direct Importer,

LICENSED STAMP VENDOR.

"CALCUTTA HOUSE,"

KING EDWARD ST.,

Also "INDIAN BAZAAR" Post Office, Indian Location,

POTCHEFSTROOM.

Telegraphic Address: "CALCUTTA HOUSE."

P. O. Box 30.

ઓસમાન લતીફ.

જનરલ મરચંટ, ડાઈરેક્ટ

ઈમ્પોર્ટર, અને

લાઈસેન્સ્ડ સ્ટેમ્પ વેન્ડોર,

"કલકત્તા હાઉસ"

કીંગ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ.

પોચેસ્ટ્રુમ.

ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ,

"કલકત્તા હાઉસ." બોક્સ નં. ૩૦.

ABDOOLA HAJEE - - KHAN MAHOMED,

General Merchant & Importer.

Cheapest House in

POTCHEFSTROOM.

CHURCH SQUARE

Opposite, Government Buildings.

Tel. Address "MOONSTONE."

P.O. Box 99

V. R. Naidoo,

GROCER & GENERAL DEALER

Jewellery,

Fancy Goods,

- - Drapery,

Watches & Clocks,

&c., &c.

Cheap & Good.

5 & 13 Frere Street,

& Market Street.

CRADOCK!

Fire Insurance

—THE—

PALATINE INSURANCE CO.

WILL ACCEPT

INDIAN RISKS

Lowest Current Rates.

W. G. BROWN & Co., Agents,

Pine Street, Durban.

L. MULCHAND,

Indian Silk Merchant

Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.

75 William Street,

CAPE TOWN.

R. NARASOO,

Indian and General Merchant.

Outfitter and Draper.

Boot and Shoe Warehouseman.

INDIAN SILKS A SPECIALITY.

KAFFIR TRUCK, &c., &c

BARBERTON,

TRANSVAAL

P.O. Box 56.

Telegraphic Address: "NARASOO."

THE NATAL DIRECT LINE OF STEAMERS.

સારી ગંજાવર આગબોટો કોલંબો અને કલકત્તા તરફ નીચે મુજબ ઉપડી જશે.

Umkuzi તા. ૧ લી મે કે પછી તુરત.

આ લાઈનની સ્ટીમરોમાં ઈંડિયન પાસેંજરોને વાસ્તે ખાસ ગોઠવણ કરવામાં આવેલ છે. મુંબઈ જતા પાસેંજરો વાસ્તે કોલંબોથી સ્ટીમર બદલવી પડશે. વધુ ખબર માટે કીંગ અને સન્સને ત્યાં તપાસ કરવી. હેડ ઓફીસ કેસલ બીલ્ડીંગ્સ, વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

अच्छी गंजावर आगबोट कोलंबो और कलकत्ता तरफ नीचे मुजब जायगी

Umkuzi ता. १ ली मे और पिछे तरत.

इस लाइनकी स्टीमरोंमें इन्डियन पासेंजरोंके लिये खास सगवड करनेमें आइ है. बम्बइ जानेवाले पासेंजरको कोलम्बोमें स्टीमर बदलना पडेगा. जास्ती खबर चाहिये तो किंग एन्ड सन्सके यहां मेटना. हेड आफिसका पत्ता—केसल बिल्डींग्स, वेस्ट स्ट्रीट, डर्बन.

கீழ்கண்ட தேதியில் புறப்படுகிற மரக்கலம் மிகவும் பெரியது.

Umkuzi மேயீ 1ட பிரயாணப்படும்.

இந்த ஸ்டீமர் டர்பானது துறைமுகத்திலிருந்து நேரே கொழும்பு கல்கத்தா துறைமுகங்களுக்குப்போய்ச்சேரும்.

இந்திய பிரயாணிகள் அடிமேற்கண்ட ஆபீஸில் கேழ்வுகட்டி அர்டர் பெற்றுக்கொள்ளலாம்.

பிரயாணிகளுக்கு மேற்கண்ட ஸ்டீமரில் சௌகரியமான இடங்கொடுத்து தொந்தரவின்றி ஆதரிக்கப்படும்.

KING & SONS, West Street, Durban.

The British India Steam Navigation Co., Ltd.

REGULAR FOUR-WEEKLY SERVICE.

BOMBAY DIRECT,

બ્રિટિશ ઇન્ડિઆ સ્ટીમ નેવીગેશન કંપની.

સ્ટીમર લવાડા.

સ્ટીમર 'લુધીઆના' અત્રે અંદાજે તા૦ ૨૨ મી એપ્રીલના રોજ આવશે ને તે તા૦ ૨૩ અગર ૨૪ મી એપ્રીલના રોજ અહેથી રવાના થશે. તે ડેલાગોઆ બંદર કરી સીધી મુંબઈ જશે.

કાઠીઆવાડના પેસેન્જર વધારે થશે તો એજ સ્ટીમરની પોરબંદરની પણ ટીકીટ આપવામાં આવશે.

મુંબઈ જનારાઓને તેમજ ખાસ કરીને જે લોકો પોતાનાં બાળ બચ્ચાંને મુંબઈ મોકલવા માંગતા હોય, તેઓને અમારી ખાસ ભલામણ એછે કે, આવી ઉંચ મુદતના મુસાફરીની અમુલ્ય તક ગુમાવશો નહિ.

વધારે ખબર માટે મેસર્સ દાદા અબદુલાની કું૦ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ અગિઆરની પાસે જની ઓફીસમાં અગર અમારે ત્યાં જાતે મળવું અથવા પત્ર વ્યવહાર કરવો.

કાઉઈ ઉન અને કંપની.

કમરશીયલ રોડ, ડરબન.

S. PEERBHOY BUTLER,

GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER

Turkish Caps of every description a speciality

606 WEST STREET, DURBAN.

EBRAHIM CAMROODEEN,

GENERAL MERCHANT.

Natal Leaf Tobacco a Speciality.

[illegible] GREY STREET, (Camroodeen's Buildings)

Tel. Add.: "CAMROODEEN," Durban.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.,

Have a large stock of

RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,

Directly Imported from India.

343 PINE STREET, DURBAN.

TEL. ADDRESS: "PABULAR." Box 41.

SUN CIGARS	
SUMATRA CHEROOTS,	
BOER TOBACCO . . .	At Lowest
VIRGINIA ,, . . .	Wholesale
SHAG, &c.	Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,

132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.

સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરૂટ, બોઅર વ વરજીનીઆ રોલ વગેરે જાતની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.

સન બ્રેન્ડ ટોબેકો વર્કસ.

૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

Abdool Hack Mahomed Ismail & Company,

Wholesale and Retail Merchants.

DIRECT IMPORTERS OF

All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.

RATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES

121 GREY STREET, DURBAN.

Branch Office—Indian Location, Joh'burg.

Head Office—Tirpatur, Madras.

Printed and Published by V. MADANJIT, International Printing Press, Phœnix, Natal.

PRICE 3D.

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday, 22nd April, 1905. No. 16.

P.O. Box 126 Telephone 214.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis AND Sarees.

Rugs, Shawls, Boots AND Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have always on stock:—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS, TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO., 115 COMMERCIAL RD., DURBAN.

Cable & Tel. Add.: "Katherian."

Telephone 224.

ભાડે આપવાનાં છે.

૧ પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટની મોટી વખાર. ૧૦૫×૧૯ ની આખી વખાર અથવા થોડો ભાગ સસ્તે ભાડે આપવાનો છે.

૨ મોટી લાંબી વખાર જે પ્રીન્સ એડવર્ડ અને ક્રોસ સ્ટ્રીટમાં છે તે.

ધાંણો, લાલ રંગનો ચીરૂટ બનાવવાનો તમાકુ હમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

નીચેનો માલ સસ્તે ભાવે વેચવાનો છે.

કલકત્તાની સર્વે જાતની દાળ, બિછાડી વાપવનાં ચામડાં, ગોદડી, અફીણ, સર્વે જાતનો મસાલો તથા તેલ વિગેરે.

જાલભાઇ સોરાબજી બધર્સ.

૮૪, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

TO LET.

A WAREHOUSE in Prince Edward Street, 105 x 19, partitioned off as Workshops, to hold meetings or any other purpose; the whole or part can be rented cheap. Every accommodation. Apply—

PARSEE RUSTOMJEE, 84 Field Street.

Tobacco purchased at all times, Long Leaf and Brown Colour.

FOR SALE—

ALL KINDS OF

Dholl, Furs, Skins, Opium, Quilts, &c.

JALBHOY SORABJEE BROS., 84 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY—

98 FIELD STREET.

P.O. Box 97. Tel. Address: "MIANKHAN," Durban. Telephone No. 855.

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

139 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box [illegible]. Tel. Add.: "PORBANDER."

ESTABLISHED [illegible].

દાદા ઓસ્માન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ,

બોક્સ ૯૯. ૧૩૯, ક્વીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર ખપેસરાત, તા. ૨૯ મી એપરીલ ને વાર શનીવારના ઉપડશે.
„ રૈશસ્તાખ, તા. ૧૩ મી મે „ „
„ સોમાલી, તા. ૮ મી જુન „ „

ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી દેશી છે, જગ્યા નીચે તુતકમાં છે અને ખોરાક પાણી વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે, હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ રસોઇ છે.

પોરબંદર. કાઠીઆવાડ જનારાઓએ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે કે ઉપલી આગબોટો બહુ કરીને પોરબંદર ટચ કરશે એટલે કાઠીઆવાડ જનારાઓ પોતાના ઘરમાંજ જઇને ઉતરશે.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ટેમસર આવી ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે. વાસ્તે જનારાઓ વિચાર કરી કામ કરજો કે જેથી પાછળથી હેરાન થવું ન પડે. વધારે ખબર નીચે લખેલે ઠેકાણે પુછવાથી મળશે.

એન. એમ. કાદીર.
કમરૂદીન બીલ્ડીંગ, ગ્રે સ્ટ્રીટ
પી. ઓ. બોક્સ ૧૨૬, ડરબન.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.
ગાર્ડીનર સ્ટ્રીટ.
ડરબન.

INDIA-SOUTH AFRICA LINE.

ઉપરની કુંo ની સ્ટીમરો કલકત્તા અને નાતાલ ડેલાગોઆ અને કેપના બંદરો વચ્ચે નીયમીત દર મહીને આવજા કરશે આ સ્ટીમરો વેપારીને માટે ખાસ સગવડ ભરેલી છે.

એસ.એસ. જમાલપુર ૧,૮૬૪ ટન (૧૦૦ એ ૧ લૉઈડ) તા. ૨૦-૩-૦૫ } કલકત્તામાં
„ „ મીરઝાપુર ૧,૮૮૮ ટન „ તા. ૨૦-૪-૦૫ } માલ લેશે.

તા. ક. આ સ્ટીમરો ઝડપથી ચાલનારી હોવાથી અને હિંદુસ્થાન તથા સાઉથ આફ્રિકાનાં બંદરો વિના બીજે ક્યાંય નહિં રોકાતી હોવાથી સાઉથ આફ્રિકા અને હિંદુસ્થાન વચ્ચે ઝડપથી માલ લઇ જવા લાવવા માટે બહુજ સગવડ ભરેલી થઇ પડશે.

માલ મોકલવાના ઓરડરો કંપનીના એજંટો પાસેથી મળી શકશે.

એ. વાલ એન્ડ કુંo
ડરબન.

બેઠામ એન્ડ કુંo
કલકત્તા.

INDIA-SOUTH AFRICA LINE.

கல்கத்தாவிலிருந்து டடாலுக்கு மாதாந்தரம் ஒரு கம்பனியின் ஸ்டீமர்கள் வியாபாரத்தின் பொருட்டு டெலகோபே, கேப்துறை முகங்களுக்கு முக்கியமாக வரும்.

1,868 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். காசிப்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து பிப்ரவரி 20உ சரக்கு ஏற்றுமதிசெய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

1864 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். ஜமால்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து மார்ச்சு 20உ சரக்கு ஏற்றுமதி செய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

1,888 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். மிர்சாப்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து ஏப்ரல் 20உ சரக்கு ஏற்றுமதிசெய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

ஒரு ஸ்டீமர்கள் இந்தியாவிலிருந்து நட்டால் துறைமுகத்திற்கு நேராக வந்துசேரும். தமிழ்நாடு சென்னைக்கு சரக்குகள் ஏற்றப்படும். கம்பனியின் ஏஜண்டு. டெ வால் அண்டுகோ. டர்பன், அல்லது பேகாம் அண்டுகோ., கல்கத்தா.

விசேஷ விளம்பரம்.

டெட்டாலேல்சேர்க்க ஏற்கின்றிடேயவில் பவிஸீடக்கூடியதும், கடைகள், வீடுகள் கட்டக்கூடியதுமான நிலம் தயாராயிருப்பதால், வேண்டியவர்கள் என்னிடம் வந்து விசாரித்துக் கொள்ளலாம்.

எம். ஆர். ஜி. எஸ். செட்டி,
369, பயினைட் ஸ்டிரீட், டர்பன்.

વેચવાની છે.

ખેતી અથવા રહેઠાણને લાયક ૨૫૦ વીઘા જમીન
ડે. પીટરમેરીસ પાસે, અમહીન્ટો.
વધારે ખુલાસા માટે પુછો.
એમ. આર. પી. એસ. ચેટી.
૩૬૯ પાઈનસ્ટ્રીટ, ડરબન.

HAJEE HABIB,

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of

Rugs, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery,

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL.

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add.: BAGDAD. P. O. Box 57.

338, Prinsloo Street, PRETORIA.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—129 Commercial Road, Maritzburg.
Branches—230 Commercial Road, Maritzburg.
And at Mooi River.

Tel. Address: "Hassan Mahomed."

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL.

Arabian Merchant & Direct Importer,

146 COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG.

Branches—119a & 217 Commercial Rd., Maritzburg.
And at Mooi River.

CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, GROCERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTION.

Telegraphic Address: "Ismail."

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Atta of all kinds and Groceries, &c.

130 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods

182 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Box 1126. Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN.

DURBAN: QUEEN STREET.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE, of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

એબદુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોશરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫-૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड, ग्रोसरी ओर दुसरी सब रकमका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५-७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

மிஸ்டர். அப்துல்கனி ஸ்டோரில் மேன்மையான பலவித சாமான்கள் எப்பொழுதும் இருப்பில் இருக்கின்றன.
அப்துல்கனி, ஜெனரல் டீலர்,
5. அண்ட் 7. கிராஸ் ஸ்டிரீட், கேப்டவுன்

Prof. L. Doovey, Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from Rev. I. J. Kreier, Arthur Garcia, Esq., R.M., Uitenhage, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઈન્ડિઅન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની પાણી લેપની પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ એફ. જે. સ્ટીફ, આરથર ગેશીઆ એસ્ક્વાયર વિગેરેનાં સરટીફીકેટ છે.
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधीका संग्रह रखनेवाले और विज्ञानदेनेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाके लीये पानीलेप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक. सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where Jalbhoy & Sorabji Bros., are our Sole Agents. . . . .

ઇસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડયુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન શિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ગુલ"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

MAHOMED ARIFF,

Direct Importer
—AND—
General Dealer.

SOLE IMPORTER OF THE
STAR OF INDIA TEA.

All kinds of Indian Condiments kept in stock.

153 HANOVER STREET, CAPE TOWN.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,
—CORNER OF—
BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "Shahmahomed," Capetown.

A. CADER,

General Importer and Agent.

SUB-AGENT FOR THE
Indian Department,
German East African Line.

42 CHURCH STREET, CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

TAYOB HAJEE KHAN
MAHOMED & Co.,
Merchants and Direct Importers,
208 Church Street, Pretoria.
P.O. Box 357, Tel. Add.: "TAYOB."

MOOSAJEE HASSAN,
GENERAL DEALER,
P.O. Box 4,
PIETPOTGIETERSRUST.

મુસાજી હસન,
જનરલ ડીલર.
પી. ઓ. બોક્સ ૪
પીટપોટગીટરસરસ.

Mahomed Hassen Ismail,
ARABIAN CASH STORE,
General Dealer and Produce Buyer,
[illegible] South Union Street and 110 Russell Road,
PORT ELIZABETH,
Tel. Ad.: M. Hassen. Cape Colony.
Address all correspondence to 97 Sth. Union Street.

Established 1884.
C. P. LUCHERAM,
Silk Merchant and . . .
. . . Direct Importer
—OF—
Indian and other Oriental Merchandise
—FROM—
INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.
HEAD OFFICE AND STORE:
10 Orphan Street, CAPE TOWN.
Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.
Branches:
JOHANNESBURG (P.O. Box 4081.)
PRETORIA, Church Street, Market Square,
BULAWAYO (P.O. Box 486.)
BARBERTON. SALISBURY. KIMBERLEY.
All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

FOR
Artistic Printing
GO TO THE
INTERNATIONAL PRINTING PRESS.

HABIB MOTAN,
DELHI HOUSE.
TELEGRAPHIC ADDRESS: "ABBO."
Wholesale & Retail
General Merchant.
Church Street, Market Square,
PRETORIA.

હબીબ મોટન.
—દીલ્હી હાઉસ—
ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "અબુ"
હોલસેલ અને રીટેલ
જનરલ મરચંટ.
ચર્ચ સ્ટ્રીટ, માર્કેટ સ્કવેર,
પ્રીટોરીઆ.

HARBROW & Co.,
POINT ROAD, DURBAN,
Timber Merchants & Importers
OF EVERY DESCRIPTION OF
BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કુંo
દરેક જાતના લાકડાં તથા ઇમારતનો સામાન.
પોંઇટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कुं.
बहुत रकमका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.
पोंइट रोड, डर्बन.

அவர்களிடமிருந்து பல இறக்குமதிசெய்து பெரிய வியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். வீடுகட்டுவதற்கான ஒவ்வொருவகை மரங்களும் கிடைக்கும்.
ஆர்பரோ அண்டுகோ.
பயிண்டு ரோட் டர்பன்.

ROYAL
Exchange Assurance.
FOUNDED 1720 A.D.
CAPITAL £4,000,000
FOR FIRE ASSURANCE.
H. FELLOWS-SMITH,
Incorporated Accountant,
Chief Agent,
Equitable Buildings, Smith St., Durban.
MONEY TO LEND in Large or Small Sums.

રોયલ એક્સચેંજ વીમા કંપની.
સને ૧૭૨૦ માં સ્થપાણી.
મુડી પાં. ૪,૦૦૦,૦૦૦
આગના વીમાની શાખાના મુખ્ય એજંટ
એચ. ફેલોસ્મીથ.
ઇક્વીટેબલ બીલ્ડીંગ
સ્મીથ સ્ટ્રીટ. ડરબન.
પૈસાની નાની મોટી રકમ ધીરવામાં આવશે.

Indian Opinion

Vol. III. | Phœnix, Natal, Saturday, 22nd April, 1905. | No. 16

M. H. NAZAR, Editor.

Editorial Notice.

All communications for the Editorial Department should henceforth be addressed :—The Editor, Indian Opinion, Phœnix, Natal. Business communications should be addressed to the International Printing Press, Phœnix, Natal.

Contents.

	Page
Leaders :—	
The Orange River Colony	254
Topics :—	
Indians on the Mines	254
Tamil in the London University ...	255
Other Articles :—	
O.R.C. Restrictions	255
O.R.C. Regulations—Protest ...	255
Indian Affairs in Natal Parliament ...	256
The Earthquake	256
Memorial to the Natal Parliament ...	256
Treatment of British Indians ...	257
"In Justice to Indians"	257
Monster Native Petition	258
Correspondence	259
Facts and Comments	259

Indian Opinion

Saturday, 22nd April, 1905.

The Orange River Colony.

Elsewhere will be found the letter of the energetic British Indian Association of Johannesburg, addressed to the Colonial Secretary of the Orange River Colony on its anti-Asiatic activity. We must congratulate the Association on having made a move in this scandalous matter. Hitherto we have had to draw attention to the township regulations. Emboldened by the impunity with which these regulations have passed muster, the Municipality of Bloemfontein has now secured an ordinance giving them almost the same powers that have been arrogated by several townships of the Orange River Colony through the regulations to which attention has been drawn from time to time in this journal. The passing of this Ordinance shews that the anti-Asiatic clauses thereof have met with the approval of the Imperial Colonial Secretary. As the Chairman of the British Indian Association states in his letter, there is no doubt that such legislation is "degrading, unjust and insulting" and that "such anti-coloured activity in the Orange River Colony is contrary to British traditions, as also to the declarations made from time to time by her late Majesty's Ministers."

We notice that Sir Mancherjee has been again questioning Mr. Lyttelton on the Indian matters in South Africa. We venture to think that to his many services to the British Indians in South Africa he will add yet another measure, if he will earnestly take up the question in the Orange River Colony, though it does not actively interfere with the British Indians at present. We do not despair of a time when a fair proportion of Indians will be allowed to settle in that Colony; and for that matter even at the present day there are probably no fewer than 200 Indians earning their livelihood in one or other of the towns in the Orange River Colony. We feel that even they, handful as they are, require protection from the studied degradation to which they are subjected by the laws of the State.

From a purely Imperial standpoint we may even go further, and ask whether it is politic or right that the natives of the soil should be harassed by unnecessary restrictions. Under British rule, no community is allowed to remain stagnant and unprogressive. The Natives are being gradually educated. It would be a mistake to suppose that they have no feelings or that they do not smart under a curtailment of their natural liberty. We are not exaggerating when we compare regulations for the control of locations in the Orange River Colony with those for the control of prisoners in a well-ordered gaol. If the inmates of the Orange River Colony locations have a little greater liberty, it is only a question of degree but not of kind. The monster petition from the Natives in the Transvaal shews that they are awakening to a sense of their rights under the British flag. True statesmanship would consist in anticipating and providing for their reasonable wants. In the Orange Rive Colony, the Native is evidently not credited with having any feeling.

Indians on the Mines. Mr. Lyttelton has replied in the Imperial Parliament to Sir M. M. Bhownaggree's question as to the treatment of Indians on the Mines. The reply is unsatisfactory in the extreme. Mr. Lyttelton said he was not aware that anything warranted such an enquiry; but when he receives the reports of the latest cases he may alter his opinion. The fact of these unsavoury cases continually cropping up is quite sufficient warrant for a rigid and impartial enquiry. Mr. Lyttelton added that there was a Protector of Indians in Natal, thereby suggesting that he was the person to move in the matter. But we have not heard that he has done so. Commenting on Mr. Lyttelton's reply, which it regards as unsatisfactory, the *Natal Witness* reiterates the demand for an enquiry. With regard to the Protector of Indians, the *Witness* says: "We know there is such an official, but the mine employees contend that they are prevented from approaching him, and that in itself is an assertion that needs looking into." And it adds: "If our Government fails to recognise its duty in these matters, it is to be hoped the question will not be lost sight of at Home, and that influence will be exerted in the right direction from that quarter. Better, however, if the enquiry were instituted without such pressure, and these ugly charges proved or disproved once and for all." We hope these cases will be brought to the notice of the Govern-

ment of India, who, from past experience, will not be so easily satisfied as Mr. Lyttelton. But the best thing of all would be for the Natal Government to institute an enquiry on its own initiative, as our contemporary suggests, and probe the matter to the bottom without delay.

Tamil in the London University. WE HAVE RECEIVED A letter from Ceylon requesting us to arrange a meeting for the promotion of a memorial to the Registrar of the London University praying that Tamil may be accepted as an optional language in the curriculum of that University for the matriculation and other examinations in arts. We invite the attention of the Tamil educated Indians to the matter which, in our opinion, deserves every encouragement. There should be no difficulty about their holding a meeting and adopting a simple memorial to the External Registrar of the University of London. Tamil immigrants in other parts of the world have already sent in their representations, and we do not see why the same thing should not be done by those in South Africa. Tamil is one of the greatest of the Dravidian languages and has a vast literature. It is supposed to be the Italian of India, and is in every way a language fit to be adopted by the London University as an optional subject. The London University is recognised to be the most liberal institution in the world, and seeing that Tamil is spoken by millions of the subjects of the King Emperor, the University of the Metropolis of the Empire will do well to grant the prayer of the Tamil memorialists.

O.R.C. Restrictions on Coloured Persons.

Extracts from the Bloemfontein Ordinance.

(From the O.R.C. Government Gazette.)

(1) No person other than a coloured person shall reside in any Municipal location.

(2) No coloured person (male or female) above the estimated age of sixteen years or under the estimated age of sixty years shall reside for more than forty-eight hours within any such location unless—

(a) He is actually in the employment of an employer residing within the Municipality and is in possession of a certificate from the Town Clerk to that effect; or unless

(b) He has obtained a certificate of permission to work on his own account in terms of Article 3 of Law 8 of 1893, and is actually engaged in such work; or unless

(c) He is a person who has obtained a letter of exemption under the provisions of the "Coloured Persons Relief Ordinance, 1903"; or unless

(d) She is the lawful wife of a person residing within any location under the aforesaid provisions.

(e) Being on a visit to friends or relations lawfully residing in such location he shall be in possession of a pass obtained from the Town Clerk or his deputy authorising such visit and stating the duration thereof, which shall in no case exceed thirty days.

(7) The conditions under which persons other than coloured persons may enter the Municipal location; the issue of permits in that behalf and the prohibition of any such person not being a Government or Municipal official in the exercise of his duty from entering or being within any location save under the said conditions.

(8) The establishment of a registry for coloured persons engaged as domestic servants within the Municipality and thereby to provide for—

(a) the compulsory registration of all coloured domestic servants, the respective duties of masters and servants and the registration fees payable in respect thereof.

(b) the entry in the register of such particulars with reference to the past and present service of such servants as the Council may by such regulations prescribe.

(c) the compulsory carrying of pocket registers or service books by such servants and the particulars of service to be entered therein.

(d) the duties of employers as to the entry of details of service in the registers of such servants employed or discharged by them.

(e) the compulsory granting of written characters to such servants by employers notwithstanding anything in any law to the contrary contained.

(f) the prohibition of the employment in domestic service within the Municipality of coloured servants who refuse to comply with the regulations framed under the provisions of this sub-section.

(g) the expulsion from the Municipal area of coloured persons habitually offending against the said regulations.

O.R.C. Regulations.

Protest from the British Indian Association.

The following letter has been forwarded :—

To the Hon. the Colonial Secretary, Bloemfontein.

SIR,—The attention of my Association has been drawn to regulations that are published from time to time in the *Government Gazette* in connection with the various municipalities in the Orange River Colony regarding coloured persons resident therein, and to the Ordinance "to supplement and amend the provisions of law with reference to the Municipality of Bloemfontein."

In the regulations for the Township of Reddersburg, my Association noticed that the term "Native" is so defined as to include all coloured persons, not excepting British Indians, and the regulations for this Township, as also for that of Vrede, lay down rules for the control of the coloured people living within those townships, which in the humble opinion of my Association, are degrading, unjust and insulting; and while it is very probable that there are no British Indians staying in those townships, the regulations in question are none the less offensive on that account, and should a stray Indian happen to enter any of those townships, he would suddenly find himself hemmed in by galling restrictions.

My Association was pained to see similar powers granted by Ordinance 19 of 1905 to the Municipality of Bloemfontein. My Association ventures to think that such anti-colour activity in the Orange River Colony is contrary to British traditions as also the declarations made from time to time by Her late Majesty's Ministers, and it is incomprehensible to my Association why such legislation and regulations are countenanced by the Government of the Orange River Colony.

My Association will be extremely obliged if you will be pleased to inform me whether it is the intention of the Government to grant any relief in the matter.

I have the honour to remain,
Sir,
Your obedient Servant,
(Sd.) ABDUL GANI,
Chairman
British Indian Association.

Johannesburg,
April 11th, 1905.

OUR RELIEF FUND.—We would remind our readers that we have opened a Relief Fund in aid of the sufferers from the recent earthquake in India. Subscriptions may be sent to: The Editor, "Indian Opinion," Phoenix, Natal.

Indian Affairs in the Natal Parliament.

Firearms and Ammunition Bill.

The Legislative Council resumed in Committee on this Bill of Thursday last (April 13).

Mr. Joseph Baynes warned the Government to have a care with regard to any legislation which would affect the Indian, and it appeared that this Bill would to some extent curtail their liberty. So strong was the feeling of the Indian Government upon the condition of Indian labour in Natal that they would seize the first opportunity to interfere. He urged the House to be very careful in dealing with the Indian question, unless they wished the Indian labour to be withdrawn.

The Hon. Mr. Uys suggested that the clause under discussion should be allowed to read: "Any native of aboriginal descendants."

Finally it was decided that the clause should stand down for alteration by the Minister.

Immigration Amendment Bill.

The Council resumed in Committee on the Indian Immigration Law 1891 Amendment Bill.

The Hon. Mr. Kirkman moved that Clause 2 should be amended as follows: "No person shall let land to or employ, whether as a servant or as an employee in any other capacity, any Indian Immigrant who is required by Act No. 17, 1895, to take out an annual pass or licence to remain in the Colony, unless such Indian shall first produce to him the pass or licence for the current year, nor shall he retain such Indian as lessee or in his service in any year thereafter unless such pass or licence shall have been taken out before the 15th day of January in each year."

The mover said that by this means the Bill would be extended to the free Indian, who was otherwise not bound at all.

The Hon. Mr. Joseph Baynes moved the deletion of a clause relating to agreements between employers and Indian employees.

The motion was defeated and the Hon. Mr. Baynes called for a division.

The motion was again defeated, the hon. mover being the only member to leave his chair.—*Mercury.*

Coloured Scholars.

In the Legislative Assembly on Tuesday, (April 11th) Mr. Pepworth asked the Minister of Justice:—(a) Is the Government aware of the fact that coloured children are attending the Government School at Ladysmith? (b) By whose authority were coloured children admitted to the school? (c) If the answer to the question (a) be in the affirmative, will the Government take immediate steps for their removal? (d) Is it the intention of the Government to provide a separate school building for boys at Ladysmith?

In the absence of the Minister of Justice, the Minister for Railways and Harbours replied to (a) Yes; six coloured children are attending: (b) When coloured children present themselves for admission in any Government school, the head master invariably reports the matter to the Superintendent of Education, and if the latter is satisfied that the admission of such children is not detrimental to the other children, consent is granted. Only coloured children who conform to European habits and dress: (c) Enquiry will be made, and any action which may be called for under the circumstances will be taken: (d) It is the intention of the Government to erect a school for boys at Ladysmith. *Witness.*

The Indian Earthquake.

Further Shocks.

The Queen's Sympathy.

High Commissioner's Telegram.

It is stated by Lord Curzon that the official estimate shows that 20,000 natives have been killed by the recent earthquake.

Many districts have not yet been heard from.

The House of Rothschilds has subscribed £2,000 towards the relief of the sufferers in India.

A cable from Reuter, Lahore, says that the recent earthquake caused the wreckage of the town of Mandi, the capital of Mandi state, in Northern India. The Palace, temples, and other buildings were completely destroyed, and the town of Sultanpur suffered in similar manner. One thousand persons were killed at these two places.

The *Standard's* correspondent at Lucknow wires that further earthquake shocks have occurred, wrecking Sultanpur and Kulu.

Great loss of life is reported.

Queen Alexandra has sent through Lord Curzon a sympathetic message of condolence to the sufferers from the catastrophe.

The following cablegrams have been exchanged:—

From the High Commissioner, Johannesburg, to the Viceroy of India, 10th April. The news of the recent calamity has been received with the deepest concern throughout South Africa. I desire on behalf of the territories under my administration to express my sympathy with the Government of India.

From Viceroy of India, to High Commissioner, Johannesburg, April 11th.—I thank you most sincerely for your telegram of sympathy with this disaster, which has been confined to a relatively small area, but has wrought terrible havoc inside it.—*Natal Advertiser.*

The Durban Municipal Bill.

Memorial to the Natal Parliament from British Indians.

The following is the text of a petition presented to the Legislative Assembly by the Indians of Natal.

To the Honorable, the Speaker and Members of the Legislative Assembly of the Colony of Natal.

The petition of the undersigned, representing the British Indians residing in the Colony.

Humbly Sheweth

That your Petitioners venture to approach this Honorable House in connection with a Bill proposed to be introduced during the present Session of this Honorable House, and entitled "to amend in certain respects the Municipal Corporations laws No. 19 of 1872, and 22 of 1894, and as regards the Borough of Durban, to grant extended powers to that Borough in respect of certain matters not provided for under the existing Municipal laws." Your Petioners specially take exception to the Sections 17 to 19 of the Bill, in that generally they give to the Town Council arbitrary powers without any check thereon.

Under Section 17 the Town Council is to be empowered "for reasons appearing to them sufficient" to refuse licences for Tea Rooms as distinguished from Eating Houses.

Your Petitioners consider that the granting of such unlimited powers is likely to result in great injustice being done to persons intending to open Tea-rooms.

Section 18 extends the scope of Act 18 of 1897 and is intended to bring within its operation trade carried on by people, especially British Indians, on open spaces or in carts, or such other structures.

Your Petitioners would have no objection to the regulating of trade by such persons, but to give the control over them as is enjoyed under the provisions of Act 18 of 1897, would appear from past experience ruin to the poor men who carry on trade of the description above given, and would take away the only means of their livelihood. In your Petitioners' humble opinion the Act No. 18 of 1897, which gives absolute powers to the Licensing Officers, and Town Councils, and which takes away the right of subjects to seek redress in the highest Court of Justice in the Colony, has hitherto proved an engine of oppression in many cases. Any extension therefore of the scope of that Act would, in the humble opinion of your Petitioners, be manifestly unjust.

Under the concluding portions of Clause 19 of the said Bill, the Town Council are to have "further power to refuse a trade licence of any kind, except any licences issued under the Liquor Law, for reasons to them appearing sufficient." If such a clause

were to be adopted by this Honorable House no trader may feel assured of his licence even for a day. To give such wide powers to a popular body like a Town Council which is often swayed by considerations other than those of pure justice would be, it is humbly submitted, to place temptation in its way, and your Petitioners feel that the British Indian community, in view of the prejudice that exists against it in the Colony, will be the greatest sufferers, in the event of this Honorable House accepting the measure as it stands.

It may be necessary, under given circumstances, to cancel a trade licence. If so, those reasons should, in your Petitioners' humble opinion, be clearly stated.

In conclusion, your Petitioners venture to hope that this Honorable House will take the matters above mentioned into consideration, and be pleased to amend the clauses referred to herein as to remove the objections taken by your Petitioners, and for this act of justice and mercy your Petitioners shall, as in duty bound, for ever pray.

Treatment of British Indians.

Questions in the Imperial Parliament.

The Hon. Mr. Alfred Lyttelton (says Reuter) replying in the House of Commons last Thursday to a question by Sir M. M. Bhownaggree to the effect that the Natal Government be asked to institute a public inquiry into the report regarding the alleged frequent ill-treatment of Indians in Natal coal mines, said he was not aware that anything warranted such an inquiry. He added that there was a Protector of Indians in Natal.")

In answer to a further question put by the same member, asking the Government to make representations regarding the enforcement of liquor prohibitions in the Transvaal against respectable Eurasians, the Colonial Secretary said the effect of the present liquor legislation in the Transvaal had been salutary, but he would ask the Transvaal Government to report on the point raised by the hon. member.

Mr. Runciman (Dewsbury) asked what steps would be taken to protect Indians against the present white traders' agitation

Mr. Brodrick (Secretary for India) replied that the Imperial Government would adhere to the attitude taken up in his despatch dated July 20, 1904.

HOMELESS LONDON.—A census of persons sleeping outside in London on the night of Feb. 17th, last, was taken by order of the Public Health Committee of the London County Council and it showed the number of homeless persons on that night as 2,[illegible]

"In Justice to Indians."

To the Editor of *The Outlook*.

SIR,—It is with regret I notice that *The Outlook*, in its editorial columns, under the above heading is supporting a policy which would hand over the Transvaal to a parasitic race. Has the white man no claim to be considered? or has the native no right to protection? You state the opposition to the Indian in the Transvaal is sordid, and instance Boksburg as one of the places which cause you a feeling of disgust. This is my excuse for trespassing on your space. I feel sure that whoever wrote the article has erred through ignorance and not malice. No one with experience of South Africa could possibly have arrived at such conclusions unless blind to what is going on around him.

Our opposition to Asiatics competing in any way with Europeans is not due to colour prejudice, but to economic considerations. We recognise that if the Indian or Chinaman once gets a hold in the Transvaal, its future as a white colony is ruined. All Natalians will bear me out from their experience of that colony. I could give hundreds of instances, but one must suffice. Fifteen years ago Verulam was a flourishing white township, doing a big trade with the natives. To-day the white traders, builders, and artisans have been compelled to leave because they could not live on rice and dress in calico, as did their Asiatic competitors, and the main street is almost entirely occupied by Indians. The chief store has been turned into an Indian temple, and the white farmers around to a great extent have been supplanted by coolies.

In the Transvaal, the late Government did not recognise the rights of Asiatics to equal privileges with whites, and the law, as interpreted for fifteen years, confined Asiatics to locations. In a few cases it was not enforced because Mr. Chamberlain stated that enforcement would be a breach of the Convention. I venture to say that the principles of that law are endorsed by 95 per cent of the present inhabitants of the Transvaal who were here prior to the war. No injustice was done to the Indian, because he knew that he was not wanted in the Transvaal and, if he came, must put up with the consequences. A child who puts his hand into a fire cannot grumble at being burnt.

Now, Sir, what the people of the Transvaal, at least outside Johannesburg, desire to see is the Colony become a prosperous and happy State, in which a large white population shall live on amicable terms amongst themselves and with the native races.

If any trading licences are to be granted it is the native and Cape boy who deserve consideration and not the Asiatic. Yet the new Government refuses licences to anyone with a taint of South African coloured blood, while it grants licences to Asiatics to trade amongst the natives. Is the native less a British subject than the Asiatic?

In conclusion, I may perhaps be permitted to defend the East Rand from what appears to me to be the uncharitable views of the Editor. It is not a shop-keepers' question. We take the high stand that the present inhabitants of the Transvaal are its trustees for future generations. If we fail in our duty, posterity will have the right to curse us. The question is whether the Transvaal shall be handed down a white Colony or one in which a white man shall be unable to earn a living. The writing on the wall is seen in Natal. Its white population to-day is 97,109; the Indian population 100,918. *Since 1896 the Indian population of that Colony has doubled.* The Indian birth-rate is 32.11 Here, unless the door is shut, and the most drastic legislation introduced, the evil will be even worse. The Indian has the whole of the East Coast of Africa on which to trade; he has Mauritius, he has the Straits Settlements and the whole of Asia. Cannot he leave us alone, especially as European sentiment is solid against him?

In Boksburg, clergy, professional men, artisans, merchants, and all sections of the population, British and Dutch, are united against Asiatics being allowed to ruin the Transvaal. We hold that the struggles and hardships of the Voortrekkers, the energy and work of ex-Uitlanders and ex-Burghers, and the sacrifices on both sides, during the recent war, were not made in order that this Colony should become an annexe of India and China. In Johannesburg you do not see the danger to the same extent as those who are brought face to face with it day by day. But you will see it, if the evil is not checked. Johannesburg will be conquered as Pietersburg has been with its 18 white storekeepers (many on the brink of bankruptcy) and 49 coolie storekeepers. Coolie clubs and coolie mechanics always follow in the wake of coolie merchants. You speak of the Empire and the rights of Indians. Have the European and the native no rights? The Empire can only command respect in any Colony so long as it protects the inhabitants. Once it fails to do that the Empire itself "cuts the painter." Transvaalers have made up their minds as to their duty on this question, and, I believe, will insist at all costs on obeying the dictates of conscience, which, after all, is the highest Court of appeal.—Yours, etc.,

W. HILLS.

Boksburg, March 14th.

[Having submitted the above letter to one who has made the subject one of special study, we have received the following remarks in reply, and have pleasure in thus submitting both sides of the argument for the consideration of our readers.—ED. "OUTLOOK."]

A Reply to Mr. Hills.

Mr. W. Hills has made in his letter to *The Outlook* statements which are

hardly borne out by the facts. The Editor has not supported a policy "which would hand over the Transvaal to a parasitical race." Mr. Hills himself admits, by implication, that the British Indian is very industrious and hard working. It is scarcely fair to call a race of such men parasites.

Mr. Hill says his opposition to Asiatics is not due to "colour-prejudice but to economic considerations:" and in support he states the experience of all Natalians. Now the experience of all Natalians it is difficult to know. The experience of some, who, moreover, are accepted as representatives of the people of Natal, is on record. The late Mr. Saunders, the late Sir Henry Binns, the late Sir John Robinson, the late Mr. Escombe, the present Colonial Secretary, Mr. Maydon, Sir G. M. Sutton, Sir James Hulett, and many others, have testified to the usefulness of the Indian in Natal. The late Sir Henry Binns said, in giving evidence before a Commission, that it was when Natal was on the brink of bankruptcy that Indian Immigration was thought of. Sir James Hulett, only a few months ago, giving his evidence before the Native Affairs Commission, said emphatically that Natal owed its prosperity to the presence of the Indian immigrant, and that it could not do without him. The greatest proof, however, in support of the statement that Natal requires the Indian is given by Mr. Hills himself. If the Indian population in Natal has doubled since 1896, what is the cause? It is simply that more and more Indians are being required in order to keep going the chief industries of Natal, namely sugar, tea, and coal. It should be remembered that the Indian of whom Mr. Hills is thinking is not an intruder, but that he is actually invited to the Colony for its benefit. There are still 18,000 applications before the Indian Immigration Trust Board which have to be dealt with. The demand for indentured Indian labour is much greater than the supply. Verulam always had a large Indian population. Mr. Hill, in regretting that it has become an Indian township, forgets that it had either to become an Indian township or cease to be a town at all. The North coast of Natal takes in the largest Indian population. It has to be developed either by Indian labour or not at all. The Natalians have thought better, and have not hesitated to cultivate the coast land through Indian labour, and the palatial mansions which the white men occupy, even on the North coast, let it be remembered, are due entirely to the assistance of the Indian immigrant, and are owned by the employers of Indian labour, so that the example of Natal is all in favour of the Indian, and the "economic considerations," on which Mr. Hills lays so much stress, have compelled the Natalians to resort to Indian assistance.

Again Mr. Hills makes a mistake when he states that "the law, under the late Government, as interpreted for 15 years, confined Asiatics to locations." It is a well-known fact that, under the late Government, the Indians lived outside locations with absolute impunity, and it is because they were able to do so, that the present Government find it difficult to oust them. It is true that as they had British protection then, it could hardly be withdrawn now, and it should be again remembered that, during the Boer *régime* there was no restriction against Indian immigration, whereas, to-day, as the Chief Secretary for Permits has shown, only those Indians who were settled in the country before the war are allowed to re-enter, and then, too, after much questioning and delay. Although Mr. Hills talks about the white population in general and its good, in applying his principles he only takes notice of the Indian licences to trade. Is it, then, that he objects only to the Indian traders? Mr. Hill again makes the mistake of supposing that the South African coloured people are refused licences, whilst the Indians receive them freely. Under the Supreme Court ruling, the Government dare not prevent any coloured people, as such, from getting licences, and if Mr. Hills' objection is, after all, as it evidently seems to be, against the trade of the Colony falling entirely or even largely into the hands of Indians, there is not much difficulty in sympathising with him. Nor has the Editor of *The Outlook* suggested that such competition should not be regulated by a statute of general application. But to thus regulate Indian trade, and to hound the Indian out of the Colony by all kinds of vexatious legislation, are two different things. With the one, every sensible colonist will be in perfect agreement, so long as vested interests are not touched, and licences are not refused to Indians as such. But it is scarcely in keeping with justice and fairplay, for instance, to prevent the Indian from walking on footpaths, from owning landed property, from living, subject to strict municipal regulations, or from building a mosque, anywhere he likes. Such restrictions are meaningless, if they do not proceed from colour-prejudice, and it is questionable whether those who fan the flame of such prejudice would be doing any good to posterity. The facts must be taken as they are. India is part of the British Empire, like the Transvaal, and there ought to be a policy of give and take, whilst there certainly should be nothing done to needlessly wound the feelings of these men, who are, after all, subjects of the same King, and are a people with remarkable traditions and a wonderful ancient civilization.

Two simple bills are likely to solve the whole difficulty. One would give to the local bodies control of all trade licences, subject, in exceptional cases, to review by the Supreme Court, and the other would regulate immigration into the Colony after the manner of the Cape Immigration Act.

One more statement by Mr. Hills needs correction. After the correspondence that appeared in the *Star*, challenging the statement that there are 49 Indian, as against 13 white storekeepers in Pietersburg, some caution, at least, is necessary. The British Indian Association has stated definitely that there are only 28 Indian stores in that town. Mr. Kleinenberg, whom Mr. Hills has copied, has not been able to refute that statement. It is, therefore, necessary for Mr. Hills to ascertain from Mr. Kleinenberg whether the figures he gave the *Star* could be verified. So far, the British Indian Association has had the last say. It is of the utmost importance that those who are responsible for guiding public opinion should have facts and nothing but facts before them.

G.

(From the *Outlook*, Johannesburg.)

Monster Native Petition to the King.

Coloured People and the Constitution.

The *Pretoria News* states that a monster native petition, already bearing 33,000 signatures, is being circulated, to be sent to the Commissioner of Native Affairs, to be forwarded to the King, praying that, when full autonomy is granted to this Colony, the interests of the native shall not be forgotten, as the petitioners fear that, if the Government is handed over to whites, class legislation may be introduced tending to degrade and suppress all coloured men.

The petition which is practically in the same terms as that presented by the Uitlanders to the Queen before the war, concludes with a fervent expression of loyalty to the Throne and Empire.

In the meantime the Native Commissioner has und[illegible] to cable to Mr. Lyttelton th[illegible] petition is in circulation and as[illegible]im to take the interests of the natives into consideration in framing the Constitution about to be conferred on the Transvaal.

The "Mercury's" Comment.

This is a faint echo of the real racial question of the future in South Africa. It is the starting of the most difficult problem the country has to face. In time to come the coloured population will claim greater rights than the whites are disposed to give them, and very serious trouble may arise. In the meantime, however, the trouble is not imminent, but the future problem will greatly depend on the manner in which the native policy of South Africa is framed to-day. There are many men in the community who refuse to admit that the natives have any rights at all, but there cannot be any question that the natives have rights, and that they must be recognised in a proper and fitting manner. We do not mean, of course, that the native should have the

franchise, or anything of that kind, but his wants and aspirations cannot be entirely ignored. As to the Transvaal petition, it is difficult to see what the Imperial Government can do in the matter more than they probably have done, viz., to ensure, as far as they can, fair and just treatment to all coloured people.

Correspondence.

To the Editor, INDIAN OPINION.

I have read with great interest the numbers of "Indian Opinion" you have been good enough to send me. The result of its perusal has been the dispelling of a long-cherished illusion and a painful awakening to a most unpleasant fact. If at the present day it were possible to enquire of the seven millions of persons forming the London agglomeration, it would probably be found that at least 99 per cent. of those capable of answering the question would reply that wherever British Rule obtained, freedom, equality and justice were alike the prerogative of every subject, regardless of race, religion or colour.

To learn on such high authority as that quoted in your extracts, that men of education and refinement are subjected to the petty annoyances and humiliating strictures there cited, and treated as an outcast race in a British colony, could not fail to raise a great cry of indignation among Englishmen, were it more generally known.

A native of India, or indeed of any other country in the world, arriving in England, would be received here and treated with the same consideration as any other British subject or European traveller, of equal condition and education. However humble his rank, equal freedom and justice would be his lot and no restriction of any kind would be imposed upon him. Why then should the reverse be the case in our colonies? Special circumstances may indeed demand special legislation, but at least let such legislation be applied with that respect to justice and freedom, which we at home believe to be the basis and origin of the whole British Empire beyond the seas.

I sincerely wish that your paper could be widely distributed and read by the inhabitants of the mother country. If such were the case I have no doubt that the matter would be taken up by members of our Parliament, and such representations made to the Colonial governors as would speedily put a stop to such abuses. One thing is certain, which is that at least nine-tenths of the inhabitants of this country would be infinitely surprised, did they know the true state of affairs as depicted in your journal. Trusting your efforts will ere long meet with the success they deserve,

I am, etc.,

H. BISSICKS.

London, March 23rd, 1905.

Facts and Comments.

BRITISH COLUMBIA AND ASIATICS.—Reuter's correspondent at Victoria, British Columbia, reports that an attempt is being made to introduce Chinese and Japanese labourers for work in the Salmon Valley. The white population, however, are resisting the immigration by force, while the police are protecting the Orientals, and trouble is feared.

NO SENSIBLE MAN can shut his eyes to the fact that a virile race of no mean intelligence cannot remain in intimate contact with civilisation without undergoing great and radical changes in its ideals and aspirations. The change naturally trends towards betterment of the individual and of the race, and we cannot expect that men who have touched even the lips of the cup that civilization presents to us will be content to swill the dregs of the bowl their fathers were content to drink from.—*Rand Daily Mail.*

RABID, RECKLESS INDIAN BAITERS.—From Potchefstroom there comes news of an Anti-Asiatic demonstration recently, attended by one thousand white persons, who appear to have conducted themselves in the most approved hoodlum style. One is sometimes inclined to wonder in reading of the work of these organised mobs, many of whom are really foreigners in Africa, if it ever occurs to them, that as British subjects—many of whom are crowded out of their own homes by white men, who swarm in their thousands, and who insist on living well—these Indians have at least as much right to be here, as they have themselves. But consistency was never a part of the stock in trade of the average hoodlum and the prejudice-laden variety.—*South African Spectator.*

A NEW INDIAN PAPER.—We have received the first number of a new Indian weekly entitled *The People's Guardian*—a journal devoted to social and political progress and the extension of the Religious Parliament idea. The paper is to be non-sectarian, and its mission will be "to create and educate public opinion in a way which would be really conducive to the welfare of the nation and the progress of the country." It expresses the conviction that the duty of a journal is not only to voice the opinion of the people, but to *create*, shape, direct and lead it in the right direction. We congratulate our contemporary on its appearance, and we sincerely wish it a long and useful career. There is always room for a good paper, and a moderate tone and strict adherence to the principles it has itself laid down will ensure its success. The paper is published at Tinnevelly Bridge, Madras.

WHEN WE, IN OUR STUDY of human history endeavour to gauge the moral force or greatness of a people or race, we have one standard of measurement only—the dignity and permanence of their ideal and the abnegation wherewith they pursue it.—*Maurice Maeterlinck.*

INDIAN MAILS.—The Natal Direct Liner *Umkuzi* sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Columbo for Bombay, on or about 1st May. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

The German East Africa Liner, *Bundesrath*, sails for Bombay direct, on or about 29th April. Mr. N. M. Kader, 113 Grey Street, Durban, is the Agent.

The British India Steam Navigation Company's steamer, *Indiana*, sails for Bombay direct, on or about 22nd April. Messrs. W. Dunn & Co., and Messrs. Dada Abdoola & Co., are the Durban Agents.

THE INDIAN TECHNICAL SCHOLARS IN ENGLAND.—It is gratifying to learn that the Indian students who have been sent to England by the Government of India to acquire scientific and technical education there, have been rendering an excellent account of themselves. One of them, Mr. P. K. Mozumdar, who has been attending a course of lectures on mining and doing practical work in the University of Birmingham, has been awarded by his University the degree of M.I.M.E. in recognition of his able paper showing much original research on Mica Mining. This is indeed a high distinction, seeing that it is held also by the professor who lectures on Mining in this University. Mr. Mozumdar, while in this country, could not have enlisted as a volunteer. But in England he is not penalized for the atrocious crime of colour. He has already joined the Warwickshire Volunteers and is a member of the Varsity Hockey Team.—*Tribune.*

HIGH COURT ON TRUTHFULNESS.—It is at least some consolation to learn that the Judges of the Calcutta High Court do not support the views of Lord Curzon as regards Indian veracity. While arguing the case of the Secretary of State for India in Council vs. Oriental Steam Navigation Company, Mr. Dunne, Counsel for the defendant Company, observed that the witnesses for the plaintiff had given false testimony, and they were all Europeans. Upon this, Mr. Justice Stephen interrupted the Counsel, and inquired of him if Mr. Dunne's arguments did not practically mean that "the Western supremacy in matters of truth was not conspicuous, at all events in this particular case"? This happy sally of the Hon. Judge was very much appreciated and enjoyed by those who were present in the Court.

507

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૨૨ મી એપ્રીલ, ૧૯૦૫. અંક ૧૬.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૨૨ એપ્રીલથી તા૦ ૨૮ એપ્રીલ સુધી ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫.

હીંદુ—ચૈત્ર વદ ૩ થી, ચૈત્ર વદ ૯ સુધી, સંવત ૧૯૬૧

મુસલમાની—તા. ૧૬ મી સફરથી, તા. ૨૨ મી સફર સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	અંગ્રેજી તારીખ	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની...	૨૨	૩	૧૬	૬ ૨૧	૫ ૨૮
રવી...	૨૩	૪	૧૭	૬ ૨૧	૫ ૨૮
સોમ	૨૪	૫	૧૮	૬ ૨૨	૫ ૨૭
મંગળ	૨૫	૬	૧૯	૬ ૨૨	૫ ૨૬
બુધ...	૨૬	૭	૨૦	૬ ૨૩	૫ ૨૫
ગુરૂ...	૨૭	૮	૨૧	૬ ૨૩	૫ ૨૪
શુક્ર	૨૮	૯	૨૨	૬ ૨૪	૫ ૨૩

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

શનીવાર, તા૦ ૨૨ એપ્રીલ, ૧૯૦૫

ડરબનમાં ટાઢીઓ તાવ અથવા મલેરીયા.

મલેરીઆ ડરબનમાં ઘણા જોસથી ચાલી રહયો છે. ગયા જાનેવારીમાં તેના માત્ર ૧૨ કેસ થએલા, અને ગયા માર્ચ મહિનામાં ૫૧૨ દરદી બનાવા. આ સંખ્યા વાંચ ઉપ જાવનારી છે. આમાં મરણ ઘણાં નથી થતાં એટલુ સંતોષકારક છે. વળી ડાક્તર મ્યુરીસનના કહેવા પ્રમાણે ઘણે ભાગે જેઓ ઘરમાં રહેનારા છે તેવા તથા ઓરતો અને બચ્ચાંને આ ચેપ વધારે લાગુ પડયો છે.

તેનું કારણ એમ બતાવે છે કે ઝુલુલાંડથી મલેરીઆ મચ્છરની વાટે દાખલ થયો છે.

મલેરીઆને અટકાવવાને સારૂ નીચે પ્રમાણે ઉપાય ડાક્તર મ્યુરીસન બતાવે છે.

૧ ઘણાં ઝીણાં કાણાંવાળા પડદા દરેક જણે પોતાના ખાટલા ઉપર રાખવા અને તે એવી રીતે કે ખાટલા ઉપર કંઇ મચ્છર હોય તેને દુર કરી ચારે બાજુએથી ગાદલાની કોર પડદા નીચે દાબી દેવી. પડદો ફાટેલો હોય તો જ્યાં સુધી તેને બરોબર સમારેલ ન હોય ત્યાં સુધી નકામો સમજવો.

૨ બને ત્યાં લગી મલેરીઆ અટકાવવાને ક્વીનીન ન લેવું. પણ જો મલેરીઆવાળા ઘરમાં રહેવું પડતું હોય અથવા પડદા વિના સુવાની ફરજ પડે તો હંમેશાં સવારના નાસ્તાની પહેલાં પાંચ ઘઉંભાર લેવુ.

૩ ઘરમાં કે આસપાસ જરાએ પાણી એકઠું થવા નહિ દેવું. ખાળ વિગેરે તપાસવા અને ખાડા વિગેરે પુરી દેવા.

૪ જ્યાં પાણીના મોટા ખાડા હોય તે પુરાઇ જાય નહિ ત્યાં સુધી તેની ઉપર ઘાસલેટ તેલ રેડવું.

૫ જો ઘરની આસપાસ પોતીકી હદમાં પાણી ભરાઇ રહેતું હોય અથવા ફોકટ ઝાડોનો જથ્થો ઉગતો હોય તો તે બાબત સુધરાઇવાળાને જાહેર કરવી.

આ પ્રમાણે સાવચેતી દરેક માણસે લેવાની જરૂર છે. મુખ્ય મતલબ એ રહી કે ઘર આંગણાં ચોખ્ખાં રાખવાં, મચ્છર થવા નહિ દેવા, શરીર ચોખ્ખું રાખવું અને ખોરાક હલકો ખાવો.

મલેરીઆની સંખ્યા ગોરાઓમાં કાળા માણસ કરતા વધારે છે. ૫૧૨ દરદીમાં ૪૦૦ ગોરા હતા ૧૮૫ એશીઆટીક અને ૨૭ કાફરા હતા. આ બતાવે છે કે કેટલાક દરદ કેટલીક કોમને વધારે લાગુ પડે છે ત્યારે બીજીને થોડા લાગુ પડે છે. મરકીને હિંદીઓ ભોગ વધારે આવે છે તો મલેરીઆથી ગોરાઓ વધારે ઘાયલ થાય છે. આમ જોતા એસીએટીક કયરેટ કુંડાને શું હસે એવો હિસાબ આવી રહે છે. જોકે મલેરીયા ભયંકર દરદ નથી પણ મરકી એ જબર દસ્ત મારણહાર છે. બન્નેનાં કારણો તપાસવાથી મળી શકે છે એટલે આપણી ફરજ પુરતી સાવચેતી રાખવાની છે તે ચુકવાનું નથી.

રૂશીઅન બળવો—રૂશીઆનું પ્રધાન મંડળ વસ્તીના બળવાને દાબી દેવાને અનેક પ્રયત્નો કરે છે છતાં તેમણે નક્કી કરેલુ છે કે કોઇ પણ પ્રકારે વધારે સુધારા તો દાખલ કરવા નહિ. પરગણાઓમાં જે માસની શરૂઆતમા બળવા જાગશે એમ સહુ લોકોને ધાસ્તી રહે છે. બચાવને માટે લશ્કર મોકલવા વસ્તિ એ વિનંતી કરી છે. આ ઉપરથી ઇલાકાના સુબાઓને સાવચેત રહેવાની સુચના આપી છે. બાલટીક સમુદ્ર પાસેના પરગણાંઓની સ્થિતિ ઘણીજ ભયકર થઇ પડી છે. પ્રજા ઘણીજ ઉશ્કેરાઇ ગઇ છે.

ઇસ્ટ લંડનમાં હિંદીઓ.

ઇસ્ટ લંડનમાં હિંદીઓની ઉપર પગથી ઉપર ચાલવાની તથા ગામમાં રહેવાની કેટલીક હરકત છે ત્યાંનો કાયદો એવો છે કે જે માણસો જમીનના ધણી હોય અથવા સારા ભણેલા હોય તેવા હિંદી શહેરમાં છુટથી રહી શકે છે. પણ તેઓએ ટાઉન કાઉન્સિલ પાસેથી પાસ લેવો જાઇએ. પાસ લેઓ માગે તેને આપવા ટાઉન ક્લાર્ક બંધાએલો છે. આ પ્રમાણે પાસ લેવાની હિંદીઓએ સાધારણ રીતે આનાકાની કરી દોઢ વરસ સુધી લડત લીધી અને કામ નભી રહ્યું પણ જ્યારે ટાઉન કાઉન્સિલે કેસ કરયો ત્યારે માજીસ્ટ્રેટે ટાઉન કાઉન્સિલના લાભમાં ચુકાદો આપ્યો. આની સામે હિંદીઓએ અપીલ કરી તેમાં એવો વાંધો ઉઠાવ્યો કે તેઓ 'એશિઆટિક' નથી, પણ ઇંડિઆમાં પાછળથી આવીને વસ્યા. તેઓ આર્યન છે. અમારે આ પ્રસંગે કહેવું જોઇએ કે આપણા ભાઇઓએ પૈસા આ કેસમાં ફેંકી દીધા અને હાંસી કરાવી. આર્યજીએ વિગેરે વાત બરોબર છે. પણ એવો વાંધો કોરટમાં ઉઠાવવાથી નુકશાનજ થાય અને થયું.

ઇસ્ટ લંડનનો કાયદો થયો તે વખતે જાગવાની જરૂર હતી. થએલા કાયદા રદ કરાવવા બહુ મુશ્કેલ પડે છે. હવે અમારી સલાહ છે કે મુગે મ્હોડે કાયદાનો અમલ કરી સરટીફીકટ લેવાં. બીજા જેમકે ટ્રાંસવાલ વિગેરે કરતાં ઇસ્ટ લંડનમાં હજુ પણ ઠીક સ્થિતિ છે. કાયદા પ્રમાણે અમલ કરી લડતતો હજુ પણ લીધા કરવી. પણ તે લડત પારલામેન્ટની મારફતે લેવી જાઇએ. ઇસ્ટ લંડનમાં આપણા લોકોને વોટ વાપરવાની તાકાદ તથા હક છે. એટલે તેનો બરોબર ઉપયોગ કરવાથી સારૂં પરિણામ આવશે.

સ્ટીમરોની આવ જાની ખબર.

નાતાલ ડાઇરેક્ટ લાઇનની સ્ટીમર અમફુઝી તા. પહેલી મેએ કલકતા માટે ઉપડી જશે. મુંબઇ જનારા પાસેંજરોને કોલંબો ઉતારશે.

જરમન લાઇનની સ્ટીમર બુંદેસરાથ ૨૪ મી એપરીલે સીધી મુંબઇ માટે ઉપડશે.

બ્રિટિશ ઇંડિઆ લાઇનની ફોરવીકલી સ્ટીમર ઝુધીઆના તા. ૨૧ કે ૨૩ મીએ સીધી મુંબઇ માટે ઉપડશે.

પોચેસ્ટ્રુમમાં ગાડી બાબત કાયદો.

પોચેસ્ટ્રુમમાં થોડા દહાડા પહેલાં એક હિંદીવાનને પહેલા નંબરની ગાડીમાં બેસવાની એક ગાડીવાળાએ ના પાડેલી. એ ઉપરથી અપમાન પામેલ હિંદીવાને ફરિયાદી કરી પણ કાઉન્સિલે તે ફરિયાદ કબુલ નહિ કરી ને ગાડીવાળાપર કામ ચલાવવાની ના પાડી. આટલેથીજ કદી આ કામ અટક્યું હત તો ઠીક હતું; પણ કાઉન્સિલે જાણ્યું કે જો કોઇ પણ હિંદી આગ્રહપૂર્વક આગળ વધે તો કાઉન્સિલનું કંઇ ચાલી ન શકે. તેથી આગળ ઉપર એવું થવા ન પામે એમ કરવાના હેતુથી કાઉન્સિલે એક ધારો પસાર કર્યો છે કે જે ગાડીના ઉપર "યુરોપીઅનનેજ સારૂ" એમ લખ્યું હોય તે ગાડીમાં કોઇ 'નોન યુરોપીઅન" બેસવાનો હક નહિ ધરાવી શકે. આ કાયદો પસાર થયો છે તેની સામે થવાય તેવું નથી. અને આવા ધારા સારૂ જવાબદારી પોચેસ્ટ્રુમના હિંદીઓ ઉપર છે. અમે માનીએ છીએ કે ગાડીનું અપમાન સહન કરી બેસી રહેવા જેવું હતું આવા હકોની બાબતમાં વધારે પગલાં ભરવાથી નુકશાની સમજીએ છીએ. હવે એવી ધાસ્તી રહે છે કે પોચેસ્ટ્રુમનો દાખલો લઇ બીજી મ્યુનિસિપાલિટિઓ તેવા ધારા પસાર કરશે.

ગીરમીટીઆ હિંદીઓ.

નાતાલ ગવરમેન્ટ ગેઝેટ ઉપરથી જોવામાં આવે છે કે ૧૯૦૪ ના ડીસેમ્બરની ૩૧ મી તારીખ સુધીમાં ત્રણ પાઉંનો માથાવેરો દાખલ થયા પછી ૧૧,૦૭૫ મરદ અને ૫૩૪૭ ઓરતો ગીરમીટમાંથી છુટયાં. તેઓમાંથી ૭૫૮૯ મરદ અને ૧૮૪૫ ઓરતોએ પા. ૩ નો કર આપ્યો છે. એટલે ૫૦ ટકા ઉપરાંત છુટા ગીરમીટીઆએ સરકારને માથાવેરો આપ્યો અને તેઓ હાલ કોલોનીમાં નોકરી અથવા બીજો ધંધો કરે છે.

એટલા જણની પાસેથી સરકાર પા. ૨૮૨૯૦ ઉઘરાવી ચૂકી છે. આનો વિચાર કરીએ તો આ કંઇ જેવી તેવી રકમ નથી આવી સભ્ય બ્રિટિશ રાજ્યતને મળે છે એ બહુ દિલગીર થવા જેવું છે; પણ જ્યાં ઇલાજ નથી ત્યાં સંતોષ માની બેસી રહેવું રહ્યું. થોડું કર જનની મજુરી પ્રમાણે દરેક હિંદીની વાર્ષિક આવક સરેરાશે રૂ. ૩૦ ની પડે છે. એટલે આ વેરો તે હિંદુસ્થાનીની હિંદુસ્થાનમાં સરેરાશ આવક કરતાં દોઢ ગણો વધારે થયો.

પીટર્સબર્ગમાં ફુટપાથનો કાયદો.

પીટર્સબર્ગમાં ફુટપાથનો કાયદો થઇ ચુકયો છે. તેમાં એમ જણાવ્યું છે કે પોલીસ અમે તેવા, કાળા કે પીળાને ફુટપાથ ઉપરથી ખસેડી શકે છે અને ચાલવાની મનાઇ કરી શકે છે. તેમાં એમ પણ શરત કરી છે કે આ કાયદો એક વરસ સુધી ચાલી શકે મુખ્યત્વે કરીને આ કાયદો કાફરાને લાગુ પડવાનો છે એમ સંભવ છે; અને બહુ હોંસિલા પોલીસ હિંદીઓને અડચણ આપે તો નવાઇની વાત નહિ ગણાય.

આવી જાતના કાયદાની સામે થવું ઘણી મુશ્કેલીનું કામ છે આવી અગવડોના ઉપાય ઘણે ભાગે આપણા હાથમાં રહેશે અમે માનીએ છીએ કે જેઓએ સાફ કપડાં તથા જોડા વિગેરે પહેરયાં હશે તેને અડચણ નહિ આપે પણ માથે બોજો વિગેરે ઉપાડીને ચાલનારા ફેરીવાળાઓને પગથી ઉપર નહિ ચાલવા દેય એમ અમે માનીએ છીએ.

ઓરેંજ રીવર કોલોની અને બ્રિટિશ ઇંડિઅન એશોસિએશન.

જોહાનીસબર્ગની બ્રિટિશ ઇંડિઅન એશોસિએશને બ્લોમફોન્ટીન કોલોનીઅલ સેક્રેટરી ઉપર અરજી ત્યાંના કાયદા બાબત મોકલી છે. તે અમે ઇંગ્રેજીમાં પુરી છાપી છે. આ પગલું ઠીક ભરાયું છે. આજ લગી ઓરેંજ રીવર કોલોનીમાં ટાઉન કાઉન્સિલના ધારાઓ પસાર થતા આ વખતે અમે બ્લોમફોન્ટેન બાબતનો કાયદો જે ધારાસભામાં પસાર થયો છે તેમાંના કેટલાક ફકરા ઇંગ્રેજીમાં આપીએ છીએ. તેમાં પણ અમે આગળ બતાવી ગયા તેવીજ હકીકત છે. બ્લોમફોન્ટીનનો કાયદો પસાર થયો તે એમ બતાવે છે કે મી. લીટલટનની સંમતી છે. આમ હોય તો દીલગીર થવા જેવુ છે. અમે ઉમેદ રાખીએ છીએ કે બ્રિટિશ ઇંડિઅન એશોસિએશને કામ શરૂ કર્યું છે તો હવે તેનું છેવટ પણ લાવશે.

ગયા શુક્રવારે રામનવમીનો તહેવાર હોવાથી ડેપો રોડ ઉપર આવેલા લક્ષ્મીનારાયણના મંદીરમાં રાત્રે ઘણા લોક એકઠા થયા હતા. આ મેળાવડામાં શ્રી રામચંદ્રજીનો જન્મ અને તેના જુદા જુદા ચરીત્રો સંબંધી કેટલાક આખ્યાન આપવામાં આવ્યાં હતાં. જે પુર્ણ થયા બાદ મોડી રાત્રી સુધી નાચ તથા કીર્તન થયાં હતાં.

જોહાનેસબર્ગમાં મલાઇ લોકેશન.

જોહાનેસબર્ગની સરકારે વ્રીડડોર્પની કેટલીક જમીન લઇ લેવાને સારૂ કાયદો ઘડવાનું કમીશન કહાડયું છે. વ્રીડડોર્પમાં મલાઇ લોકેશન આવી જાય છે કે નહિ એ હજી ચોકસ નથી થયું પણ સંભવ છે કે તેનો કેટલોક ભાગ આવી જશે. કમીશન નીચે પ્રમાણે વિચાર કરશે

૧ કેવી રીતે રહેનારાઓની પાસેથી જમીન લઇ લેવી.

૨ જો જમીન લેવી તો તેઓને કેવી રીતે નુકશાની આપવી.

૩ આ બાબતમાં પુરાવો લેવો.

કમીશનના મુખી જોહાનેસબર્ગના મુખ્ય માજીસ્ટ્રેટ મી. જાજ નીમાયા છે. કમીશન ક્યારે મળશે તે હજુ નક્કી નથી થયું. પણ નક્કી થયે જેઓ મલાઇ લોકેશનમાં રહેનારા છે તેઓએ સંભાળ રાખવી પડશે.

જીઉજીત્સુ.

યૂરોપની પ્રજાની આંખ ધીમેધીમે ઉઘડતી જાય છે. કવિ નર્મદાશંકરે ગાયું છે કેઃ—

" ઇંગ્રેજ રાજ કરે દેશ રહે દબાઇ"
" દેશી રહે દબાઇ જોને એનાં શરીર ભાઇ."
"પેલો પાંચ હાથ પુરો પુરો પાંચસેને;"

કવિએ આમાં એમ બતાવ્યું છે કે ઇંગ્રેજના બાંધા કદાવર છે, એ તેઓની ચડતીનું મુખ્ય એક કારણ છે. જાપાનીઓએ બતાવ્યું છે કે કદ ઉપર કંઇ ખાસ આધાર નથી. રશીઆ લોકો ઘણા કદાવર છે છતાં ઠીંગણા અને પાતળા જાપાની આગળ તેઓનું નથી ચાલી શકતું તે ઉપરથી ઇંગ્રેજી અખબારોને વિચાર થઇ પડયો, અને તેઓએ શોધ્યું છે કે કસરતના તથા શરીરના નિયમો વિષે યૂરોપ બહુ પછાત છે. શરીરના જુદા જુદા સાંધા તથા હાડકાં ઉપર શું અસર થાય છે તે જાપાનીઓ ઘણી સારી રીતે સમજી શકે છે, અને તેથી તેઓ અજીત થઇ પડયા છે. કસરતમાં ડોકની અને પગની અમુક રગ ઉપર દાબ આવવાથી કેટલી અસર થાય છે એનો અભ્યાસ ઘણા વાખનારની જાણમાં હોવું જોઇએ. તે તનુંજ શાસ્ત્ર જાપાનીઓએ સંપૂર્ણ કરેલું છે. તેથી ઇંગ્રેજ લશ્કરને શિખવવાને એક જાપાની શિક્ષક રાખ્યો છે, ને હજારોને આ યુક્તિ શિખવાઇ ગઇ છે. આ શાસ્ત્રનું જાપાની નામ જીઉજીત્સુ છે સવાલ એ રહ્યો કે જ્યારે બધી પ્રજા જીઉજીત્સુ શિખી રહેશે ત્યારે વળી કાંઇ નવું શોધવું રહેશે અને એમ ખટપાળ ચાલ્યાજ કરવાની.

કાફરોનો મહાન અરજી.

ટ્રાંસવાલના કાફરોએ ૩૦,૦૦૦ કાફરોની સહીવાળી અરજી વિલાયત મોકલવા તૈયાર કરી છે. તેમાં તેઓએ નવી ધારાસભામાં તેઓના હક ડુબી ન જાય તેવી માંગણી કરી છે. આ અરજીનો સાર નેટીવ કમીશનરે મી. લીટલટન ઉપર મોકલ્યો છે એમ કહેવાય છે. તેનું પરિણામ તુરતમાં બહાર આવે એવું ધારવામાં નથી આવતું. છતાં ટ્રાંસવાલમાં કાફરો જાગ્યા છે એમ આ અરજી બતાવે છે. આપણે પણ આ અરજી ઉપરથી ધડો લેવા જેવું છે. અજ્ઞાન કાફરો જો આટલી હદે જઈ શકે છે તો આપણે શા સારુ ન જાગી શકીએ તે બધાએ વિચારવા જેવું છે. જેમકે લાઇસેન્સ બાબતના કાયદા સારુ આપણે પુરતી હકત હોય તો લાભ થવા સંભવ છે; પણ તેવું સાહસ આપણે કરતાં અચકાયા છીએ.

કાળો માણસ.

માજીસ્ટ્રેટનો ચુકાદો.

ડરબનની પોલીસ કોર્ટમાં માજીસ્ટ્રેટ હનુર એક એ. જી. પીલે નામના હિંદીને મોડી રાતે પાસ વિના બહાર ફરવાના તહોમતથી પકડી ખડો કરેલ. તહોમતદારના વકીલે દલીલ કરી કે તે કો ઈંડિયન છે, વેપારી છે અને સ્થાવર મીલકતનો ધણી છે. પોલીસે તેને વિના કારણ પકડેલ છે અને "કાળા માણસ" એ શબ્દનો ખોટો ઉપયોગ કરેલો છે. તહોમતદારને પકડવામાં આવતાં તેણે પોલીસ કોન્સ્ટેબલને જણાવ્યું હતું કે તે પોતાના દોસ્તને ત્યાંથી આવી પોતાને ઘેર જાય છે. પોલીસે એવી જુબાની આપી કે ઇંડિયન કાળા માણસમાં ગણાય છે અને તહોમતદારે આપેલો જવાબ સંતોષ કારક નહોતો. પણ તેની સામે મુખ્ય વાંધો એ ઉઠાવવામાં આવ્યો હતો કે તહોમતદાર કુલી નહોતો. માજીસ્ટ્રેટે આ બધી દલીલો ધ્યાનપર લઈને ચુકાદો તહોમતદારના લાભમાં આપ્યો. તેઓએ જણાવ્યું કે મેયરનો ટીપાસ મેળવવાથી તહોમતદાર વધારે સહી સલામત બની શકે છે. તહોમતદારને બિન ગુનેહગાર ગણી છોડી મુકવામાં આવેલ. શહેરના ઘણા હિંદીઓ આ કેસ સાંભળવા ગયા હતા.

દુકાળથી નિરાધાર થએલા સેંકડોની મદદ માટે અમે એક ફંડ ઉઘાડેલું છે તેમાં સઘળી ગૃહસ્થોના શક્તિ અને ઇચ્છા અનુસાર સહુ કોઇ નાની મોટી રકમ ભરી પોતાની ફરજ બજાવશો એવી આશા છે. ફંડનાં નાણાં ઇંડિયન ઓપીનીયનના અધિપતિને નામે મોકલવા.

ચરચા પત્ર.

[અમારા ચરચાપત્રીઓ નીચેના નિયમો યાદ રાખશે તો તેઓના પત્રો ઉપર તુરત ધ્યાન મળવાનો સંભવ છે.

૧. કાગળની એકજ બાજુએ લખવું.
૨. અક્ષર ચોખા શાહીથી લખવા.
૩. નામ તથા ઠેકાણું બરોબર લખવાં. તે હમેશાં બહાર પાડવા સારું નહિ પણ અમારી જાણને સારુ.
૪. લખાણ હમેશાં ટુંકું અને મુદ્દાસર કરવું.—અધિપતિ.]

મે. ઇંડિઅન ઓપીનીઅનના અધિપતિ સાહેબ,

નીચેના પત્રને આપના પત્રમાં જગ્યા આપી આભારી કરશો.

કોલોનીઅલ સેક્રેટરી તરફથી જે જવાબ મળેલો છે તે સંતોષકારક જણાય. તેઓ સાહેબે જણાવ્યું છે કે હિંદીઓનું રક્ષણ કરવાને જે કાંઇ ઉપાય લેવા ઘટશે તેમાં કસર રાખશે નહિ. કોલોનીઅલ સેક્રેટરી આવીરીતે આપણી મદદ કરવા નીકળ્યા છે, છતાં ઓરેંજ રીવર કોલોનીમાં હિંદીઓને બીલકુલ પગ મુકવા નહિ આપવો એવા કાયદા શું કરવા બાંધવામાં આવ્યા છે તે કાંઇ સમજાતું નથી. ટુંકામાં કહેવાનું એટલું કે ચાલતા સમયમાં સહુ કોઈ જાગૃત છે ત્યારે આપણા ભાઈઓએ બેસી રહેવાનું નથી. આપણા આગેવાન ભાઈઓને હું અરજ કરું છું કે નાતાલ, ટ્રાંસવાલ, કેપ કોલોની વિગેરે સ્થળોમાં દરમાસે જાહેર સભાઓ ભેળવી ઘટતો પોકાર ઉઠાવવો જોઇએ. હિંદુસ્થાનમાં મી. મદનજીતે જે સારો પોકાર ઉઠાવ્યો છે તેને પઈસાની મદદની જરૂર અને તેટલી આપી પુરતું જોર આપવું જોઇએ. લોર્ડ કરઝન જેવા વાઈસરોય આપણી મદદે તઇયાર છે તો પછી આપણે બેદીલ થઈ બેસી રહેવું ન જોઇએ. આજ કાલ વખત એવો આવ્યો છે કે એટલું પછી તેવું મળશે. ગયો વખત ફરી નહિ આવશે.

શ્રી. આપનો વિશ્વાસું.

મીડલબર્ગ,
તા. ૧૨–૪–૦૫

મે. ઇંડિયન ઓપીનીયનના અધિપતિ સાહેબ.

હાલ હિંદુસ્થાન ઉપર ઇશ્વર કોપેલો છે. એક તરફથી મરકી ચાલે છે, બીજી તરફથી ધરતી કંપ થયો છે જેમાં આપણા દેશી ભાઈઓ પાયમાલ થઇ ગયા છે. તેમજ વળી ત્યાં ઉપરથી જણાય છે કે હજારો માણસો ઘરબાર તેમજ ખોરાકી પોશાકી વીનાના થઇ ગયા છે. તો આ વખતે આપણા દક્ષિણ આફ્રિકાના ભાઈઓએ એક ફંડ કરી તેમને મદદ કરવા જરૂર છે. મને ખાત્રી છે કે જો આપ નેશનલ કોંગ્રેસના ફંડ માફક આ બાબતમાં તાકીદ લેશો તો જરૂર ફતેહમંદ નીવડશે. જેમ દુકાળના વખતમાં આગેવાન ગૃહસ્થોએ આગળ પડી ફાળો કર્યો હતો તેમ આ વખતે એ કરવામાં આવેલો ખરે ખરી દેશસેવા બજાવી ગણાશે.

દક્ષિણ આફ્રિકાના તમામ ભાઇઓને આ વાત ધ્યાન લેવા અને યથાશક્તિ મદદ કરવા મારી ખાસ અરજ છે.

પ્રીટોરીઆ. શ્રી. દેશ દાઝ.
તા. ૧૪–૪–૦૫.

રુશિઆમાં કોલેરા. આખું આલમ કોલેરાનો ઉપદ્રવ વધતો જાય છે, આ રોગ અટકાવવાને કોઇ પણ જાતના યોગ્ય ઉપાયો લેવામાં નહિ આવતા હોવાથી ઘણું નુકશાન થવાની ધાસ્તી રહે છે.

રુશીઅન દરીઆઇ લશ્કર—રુશીઆનો દરીઆઇ કાફલો ફારમોસાની નજદીક આવી પહોંચવાથી મોટી લડાઇનો જે સંભવ રાખવામાં આવ્યો હતો તે ધારણા ખોટી પડેલી છે આ બાબતનું એવું અનુમાન કરવામાં આવ્યું છે કે એડમીરલ ટોગો બાલ્ટીક કાફલાને વ્લાડીવોસ્ટોક પહોંચવા દેવા માગે છે કારણ કે ત્યાં આગળ જાપાની ટોકોથી સહેલાઇથી આ કાફલાની સામે થઇ શકશે. આ ખબર આગમચ જાપાની લોકોએ ઘણીજ છુપી બનાવની નોંધો એકઠી કરેલી છે. એડમીરલ રોઝ ડાસ્વેનસ્કીએ પોતાના છેલ્લા તારમાં રુશીઆના ઝારને ખબર આપેલા છે કે આ પછી મારા તરફથી લાંબા વખત સુધી કાંઇ પણ ખબરની આશા રાખતાં નહિ જો હું હાર ખાઇશ તો એડમીરલ ટોગો ખબર આપશે. જો જીતીશ તો હું જણાવીશ. રુશીઅન દરીઆઇ કાફલાના બે ભાગ પડયાંના ખબરો મળેલા છે. આગાનો એક ભાગ અનામ્બા ટાપુઓની નજદીકમાં જોવામાં આવેલો હતો અને બીજો જાવા ટાપુઓની નજદીકમાં માલુમ પડેલો હતો. ધુના નામની સ્ટીમર સીંગાપોર આગળ પોતાના રોજ ઉપર જોવામાં આવી હતી તેને રુશીઅન લશ્કરે પ્રથમ અટકાવેલી હતી પરંતુ પાછળથી તેને જવા દેવી હતી. વ્લાડીવોસ્ટોક આગળ મોટું રુશીઅન લશ્કર એકઠું કરવાની મોટી પેરવી ચાલી રહી છે રુશીઅનો અત્યાર સુધી અહી આગળ એક લાખની જબરી ફોજ તથા ૫૦૦ તોપ એકઠી કરશે. તે ઉપરાંત લાંબા વખત સુધી ઘેરો ચલાવી શકાય તે માટે મોટા જથામાં દારૂ ગોળીઓ ખોરાકી એકઠી કરવામાં આવ્યા છે. બાલ્ટીક સ્ક્વોડ્રનની ચોથી ટુકડી જુલાઇ માસમાં આડમીરલ રવેજની સાથે જોડાવાને રવાના થશે.

શીતળા—મુંબઇમાં શીતળાના રોગને લીધે કેટલાક રોજના કેસ થાય છે. સુરતમાં પણ શીતળાનું જોર વધતું જાય છે

માણસ જાતને માટે માંસાહાર નથી તે કુદરતની કેટલીક હકીકત તપાસવાથી સ્પષ્ટ માલુમ પડે છે. માણસ જાતનાં દાંત માંસાહારી પશુઓને જરાએ મળતાં આવતાં નથી. ચીમ્પાન્ઝી અને બીજા કેટલાક મોટી જાતના વાંદરાઓ કે જેઓનો ખોરાક ફળ મુળનોજ છે તેઓનાં દાંત સાથે માણસનાં દાંત બહુ મળતાં આવે છે. વળી માણસની જઠર પણ કંદ મુળનો આહાર કરનારાં પ્રાણીઓની જઠરને તદન મળતી આવે છે. તેમજ માંસનો આહાર નહિ કરનારાં પશુઓ બળમાં સહન શક્તિમાં હિમ્મતમાં અને બુદ્ધિબળમાં સર્વથી શ્રેષ્ઠ છે તે દેખીતું છે. આખા દુનિઆમાં સઘળું મહેનતનું કામ તેજ પ્રાણીઓ કરે છે. જેમકે હાથી, ઘોડા, બળદ, ઊંટ અને ખચ્ચર. કોઇ પણ માંસાહારી પશુ ઉપર કહેલાં પશુમાંનાં એકાદ જેવું પણ મહેનત, સહનશક્તિ વિગેરે ગુણોવાળુ હોતું નથી. ગેરીલા જાતના વાંદરાઓ જેઓનો ખોરાક માત્ર ફળ મુળજ છે તેઓ મધ્ય આફ્રિકાના જોરાવર સિંહ કરતાં પણ વધારે બળ ધરાવે છે. ફળમુળનો આહાર પશુઓને પણ શાંત અને પવિત્ર બનાવે છે, તો પછી માણસ જાતમાં તેથી સારા વિચાર, નરમાશ, સંપ અને પવિત્રતા આવે તેમાં કાંઇ નવાઇ નથી. દેશ પરદેશના મહાન નરો જેઓએ જગતવિખ્યાત કામો તથા મોટી મોટી શોધખોળ કરી છે તેઓ શાકાહારી હતા જેવાકે બુદ્ધ, પિથાગોરસ, પ્લેટો, એપીક્યુરસ, શીનેકા, પ્લુટાર્ક, સેન્ટ જેરોમ્સ, મીલ્ટન, ન્યુટન, રે, થોમ્પસન પોપ, ડૉ હેકવેટ, વોલ્ટેર, લોર્ડ ચેસ્ટરફીલ્ડ, હાર્ટલે, જોન વેસ્લી, સર આર. ફીલીપ, આલ્કોટ, સર આઇઝેક પીટમેન વિગેરે. આ બધી હકીકત, માંસાહાર તે કુદરતનો કાયદો નથી એમ બતાવે છે.

ગયા ગુરૂવારે અમગેનીના શ્રી ઠાકોર દ્વારાના મંદિરમાં શ્રી વિષ્ણુ સ્થાપના કરવામાં આવી હતી. સ્થાપનાની વિધી પંડીત પરમાનંદે કરેલી હતી.

લેડી કર્ઝન જ્યારે વિલાયતથી પાછી ફરી કલકતા આવી પહોંચી ત્યારે શ્રીના એક મોટા મેળાવડાના વચમાં તેણીને એક ઉમદું માનપત્ર આપવામાં આવ્યુ હતું.

આગળ વધતુ જાપાની લશ્કર.—મુકદનની પાસે આવેલ સીંગથીંગ આગળ જાપાનીજ લશ્કર હમેશ આગળ વધતું જાય છે. આ લશ્કરે સીંગચીંગ અને પેચીઆટસુ નામના શહેરો લઇ લીધાં છે.

હિંદુસ્થાનના સમાચાર.

*

ચાર કરોડની નવી લોન—સને ૧૯૦૫-૦૬ ના સરકારી બજેટમાં રેલવે તથા નહેરના બાંધ કામો માટે ચાર કરોડ રૂપીઆની લોન કાઢવા ઇરાદો રાખે છે.

કલકતામાં મરકી શીતળા અને કોલેરા—કલકતામાં ચાર દીવસ લાગટ વરસાદ પડવાથી આ ત્રણે રોગ દાખલ થયા છે મરણનું પ્રમાણ ઘણુ વધી ગયું છે.

દુકાળસેસ—પંજાબ વાવ્ય પ્રાંતો મધ્ય પ્રાંત વીગેરે કેટલાક ભાગોમાં જે "દુકાળ સેસ" નામનો કર લેવામાં આવતો હતો તે કાઢી નાખ્યો છે.

એક મોટી નહેર—વડોદરા સરકારે દ્વારકા અને વરવાલાની વચ્ચેના બીમગંજના મોટા તળાવમાં મોટી નહેર બાંધવાની યોજનાની બહાલી આપી છે. આ નહેરકામ પુરૂ થતાં તેર વરસ લાગશે.

મદ્રાસની હાઇકોર્ટમાં વડા જજ તરીકે એક દેશી—આ હલાકાના વડા જજ સર ચાર્લસઆર્નોલ્ડ રજા ઉપર જતાં તેની જગા ઉપર સર સુબ્રામનીઆ અઇયરને નીમવામાં આવ્યા છે.

ટપાલ ખાતુ—હિંદુસ્થાનમાં અરધા આનાની ટીકીટમાં અરધા તોલા બદલ પોણો તોલો કાગળ જવાની અને રસીટની ટીકીટો કાગળ ઉપર ચોડવાની યોજના ટુંક વખતમાં અમલમાં મુકવામાં આવશે

બનારસ ખાતે લેડી કરઝન—વિલાયતથી સાજા થઇ આવી પહોંચવાની ખુશાલી અર્થે લેડી કરઝને બનારસ ખાતે વિશ્વનાથના મંદિરમાં મોટા મેળાવડોકરી ગરીબ અને અશકતને જમણ આપેલાં હતાં.

મીઠા પરની જગાત—હિંદુસ્થાનના નવા સરકારી બજેટમાં મીઠાની જગાત અરધો રૂપીઓ ઘટાડી દર બંગાળી મણે દોઢ રૂપીઓ કરવામાં આવી છે. આમ થવાથી મીઠા ઉપર થોડા વખતમાં દર મણે એક રૂ. કમી થયો છે.

મરકી—કાઠીઆવાડમાં ભાવનગર રાજકોટ જામનગર પડધરી મોરબી વીગેરે આસપાસના ગામોમાં મરકીએ દેખાવ દીધેલો છે.

કાઠીઆવાડ શીવાય ગુજરાતના કેટલાક ભાગોમાં પણ મરકીનું મોજું વધતું જોર દીન પ્રતીદીન વધતું જાય છે.

આવતાં નવેમ્બર માસમાં પ્રીન્સ અને પ્રીન્સેસ ઓફ વેલ્સના હિંદુસ્થાનની મુસાફરી દરમીઆન કલકતાની મ્યુનિસિપાલિટી તરફથી તેને માનપત્ર આપવાને રૂા. ૨૦૦૦નો ખર્ચ કરવાની મંજુરી મેળવવાની વાત ચર્ચાવાની છે.

રંગુનમાં નીચે મુજબના જાહેર કામોની મંજુરી મેળવેલી છે. આ જાહેર કામોમાં રૂા. ૨૭ લાખને ખર્ચે એક ઇસ્પીતાલ તથા સાડા તેર લાખને ખર્ચે મુખ્ય અદાલત બનાવવામાં આવશે તે ઉપરાંત નવુ સંગ્રહસ્થાન તથા બંદર ઉપર કેટલુંક નવુ કામ કરવામાં આવશે.

હુન્નર ઉદ્યોગ માટેની સ્કોલરશીપ—હિંદીઓને જુદા જુદા પ્રકારની હુન્નર ઉદ્યોગની કેળવણી આપનારી મંડળી તરફથી કલકતાથી પાંચ વિદ્યાર્થી નવેને વિલાયત મોકલવામાં આવ્યા છે. અને બીજા સાત વિદ્યાર્થીઓને એક અઠવાડીયા પછી મોકલવાનીગોઠવણ ચાલે છે.

મુંબઇના નામદાર ગવરનરે પોતાના કાઠીઆવાડ ખાતેના પ્રવાસમાં જુનાગઢ ગીરમાં શિકાર કરવા ગયા હતા. શિકારીની મંડળીમાં ત્યાંના પ્રીન્સના માજી ટયુટર મેજર કારનેગી પણ હતાં આ મેજર કારનેગી શિકારમાં એક ઘવાએલા સિંહના જખમ થઇ પડ્યાના ખબર મળ્યા છે. તેમને ખાસને ખાસ ટ્રેન મારફત રાજકોટ પહોંચાડી મોટી પાયદસ્ત કહાડી દફનાવવામાં આવી હતી.

ગઇ તા. ૧૫ મીએ પહેલ જવાર હિંદુસ્થાન તરફ રવાના થએલી જરમન લાઇનની સ્ટીમર "જનરલ"ને જોવાની તક મળે તે ખાતર જરમન લાઇનના એજન્ટ મી. ઓસમાન અહમદે મુખ્ય મુખ્ય ગૃહસ્થોને સ્ટીમર ઉપર આમંત્રણ આપ્યુ હતુ જેને માન આપી ઘણા ગૃહસ્થો હાજર થયા હતા સ્ટીમર ઉપર ડેક ઉતારૂઓને માટે સારી ગોઠવણ કરેલી હતી. જોવાનું કામ ખલાસ થયા બાદ એક સરસ મીજબાની આપવામાં આવી હતી.

ગુજરાતની ખેતીવાડીની હાલત ના સંબંધમાં મુંબઇ સરકારે બહાર પાડેલી છેલી વાદી ઉપરથી જણાય છે કે ગુજરાતના કેટલાક જીલ્લાઓમાં ડરામણા દુકાળના ચિન્હોએ દેખાવ આપ્યો છે. એ થી ત્રણ હજાર દુકાળીઆઓની સંખ્યા બહાર નીકળી આવી છે. છેલી કઢંગી રૂતુ અને સખત ઠંડીને લીધે ચાલુ મોસમમાં પાકને મોટું નુકશાન થયું છે અને તે તરફ જોતાં લોકોની હાલત ઉપર માઠી અસર થઇ છે.

ડરબનના ગ્રાહકોને વિનંતી.

અમારી જાણ મુજબ ડરબનની દરેક દુકાન તથા ઘરના નંબરો ફેર નાંખવામાં આવ્યા છે. તો અમારા ગ્રાહકોએ પોતાનો નવો નંબર મોકલી આપવા મે. કરવી જેથી ફરી પેપર મોકલવે જરા સંભવ રહે નહિ.

इंडिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. २२ वी अपरेल, १९०५. नम्बर १६.

सप्ताहिक पंचांग.

अंग्रेजी—ता. २२ वी अपरेलसे, ता. २८ वी अपरेल १९०५ तक.

हिंदु—चैत्र वदी ३ से चैत्र वदी ९ सम्वत १९६१ तक.

वार.	अंग्रेजी तारीख.	हिंदु तिथि.	सूर्य उदय. क.मि.	सूर्य अस्त. क.मि.	त्योहारोंकी यादी.
शनि.	२२	३	६ २१	५ २८	इस्टर मनडे.
रवि.	२३	४	६ २१	५ २८	
सोम.	२४	५	६ २२	५ २७	
मंगल	२५	६	६ २२	५ २६	
बुध..	२६	७	६ २३	५ २५	
गुरु..	२७	८	६ २३	५ २४	
शुक्र	२८	९	६ २४	५ २३	

इंडिया जानेवाली मैल स्टीमर.

इन्डिया-मैल स्टीमर "असकुर्गा" ता. १ ली मई और पिछे तुरत जानेवाली है.

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. २२ वी अपरेल, १९०५.

इस्टलंडनमें हिंदीओं.

इस्टलंडनमें फुटपाथपर चलनेके और टौनमें रहनेके बारेमें हिंदीओंपर कई कई तकलीफों है. वहांके कायदा ऐसा है, कि जिन लोग जमीनके मालिक होवे और भारी किराया देकर रहता होवे, ऐसा हिंदी गांवमें छूटसें रह सकता है. परन्तु उसको भी टौन कौन्सिलसें पास (परवाना) लेना पडता है. किसी आदमी पास मांगे, उसीको देनेपर टौन कलार्क बन्धाये है. इस वजह पास लेनेके लिये हिंदीओंने प्रतिवाद किया, अठारा महिनेतक लडत चलाई और काम चलता रहा. लेकीन जब टौन कौन्सिलने नालिस की तब माजीस्ट्रेटने टौन काउन्सिलके लाभपर चुकादा दिया. हिंदीओंने अपील करतें वांधा उठाया, कि ये लोग 'एशियाटिक' नहि है, परन्तु वह हिंदमें पिछेहें आकर रहा, इससें आर्यन है. इस सम्बन्धम हम कहते है, कि हमारे हिंदीओंने यह केसमें पैसे फेंक दिया और हांसी करवाई. आर्यन है, यह बात ठीक है, परन्तु ऐसा वांधा उठानेसें हानि होता है—और हुई.

इस्टलंडनमें कायदा हुआ, जब जाग्रत होनेकी जरुरत थी. हुए कायदा नाबुद करवाना बडा मुश्केल है. अब हम सूचना करतें है, कि कायदाका अमल करके परवाना लेना, और लडत जारी रखना. परन्तु यह लडत पारलीमेन्टद्वारा लेना चाहिये. इस्टलंडनमें हमारे लोगोंको वोटका जोर—हक है, तो उनका उपयोग करनेसें लाभ होगा.

गाडीके सम्बन्धमें कायदा.

हम पोचेस्ट्रुमके सम्बन्धमें लिख चुके है, कि कुछ सप्ताह पहले एक गाडीवान एक हिंदीको पहिला नम्बरकी गाडीमें बैठने पर ना बोले. नामोशी पाये हिंदीने गाडीवानपर नालिस लगाई, परन्तु काउन्सिलने मान्य न रखी और गाडीवानपर काम भी न चलाया. यह कार्य यहां हीसें बन्ध न हुआ. काउन्सिलने विचारा, कि कोई हिंदी कभी आगे बढने चाहता, तो काउन्सिल कुछ कर न सकेगी. इससें भविष्यमें ऐसा बनाव होने न पावें, यह ही ख्यालसें काउन्सिलने एक कायदा पसार किया है, कि जिस गाडीपर "युरोपिअन ईके वास्ते" ऐसा लिखा होवे, वह गाडीपर किसी "नान-युरोपिअन" को बैठनेका अधिकार नहि है. यह कायदा पसार हो गये है और अब प्रतिवाद करने जैसा नहि है. तिलका ताल बनानेसे यह कायदाकी जवाबदारी हमारे पोचेस्ट्रुमके हिंदीओंपर लग गई है. अब भय रहता है, कि इस दृष्टान्तसें दुसरी म्युनीसिपालिटीयों ऐसे कायदा बनावेंगे.

नातालके हिंदी गिरमीटीयें.

नाताल गवरमेन्ट 'गेझटसें जान पडता है, कि सन १९०४ के डिसेम्बरकी ३१ तारीखतकमें तीन पौन्डका मुंडी-कर पेश हुए, बाद ११,१७५ मरद और ५,३३४ औरत गीरमीटसे छूटे. उसमेंसे ७,५८५ मरद और १,८७५ औरतोंने ३ पौन्डका कर दिया. इससें पचास टकासें उपरान्त गीरमीटीयोंने सरकारको कर दिया और वे लोग यह कोलोनीमें नौकरी तथा और दुसरा धन्धा करतें है. इसी तरहसें सरकारको २,८२९ पौन्ड मिला है. यह संख्या कुछ जैसी तैसी नहि होती है. यह सजा ब्रिटिश प्रजा उठाते है, यह शोचनीय है. लेकीन जहां इलाज नहि वहां सन्तोष मान लेकर बैठने रहा. लार्ड कर्झनकी गीनतीसें हरेक हिंदीकी वार्षिक आय ३० रुपये है, तो यह कर हिंदमें आदमीकी आयसे विशेष बढ गये!

फुटपाथका कायदा.

पिटर्सबर्गमें फुटपाथका कायदा पसार हो चुके है. कहा है, कि पुलिस चाहे उसीको काले या गोरेको फुटपाथपरसें निकाल देती है और चलनेकी ना बोल देती है. यह कायदा एक वर्षतक चलेंगे, ऐसी शर्त लगाई गई है. यह कायदा काफिरको भी लग जावेंगे, ऐसा सम्भव है और बहादुर पूलिस हिंदीओंको भी लगा देवे तो कुछ आश्चर्यकी बात नहि है.

ऐसे ऐसे कायदाके सामने प्रतिवाद करना बडा मुश्केल है. ऐसी तकलीफोंका इलाज अपने हस्तक रहेंगे. हम मानतें है, कि जिस आदमी अपना कपडें और जूते साफ रखकर चलेंगे, वह तकलीफ न पावेंगे. परन्तु बोजा उठानेवालें और फेरीवालोंका चलना रोक जावेंगे, ऐसा सम्भव है.

ओरेंज रिवर कोलोनी—जोहानेस्बर्गसें ब्रिटिश इन्डियन एसोसियेशनने ब्लोमफोनटीन कोलोनीयल सेक्रेटरीपर एक अर्जी कायदेके सम्बन्धमें भेजी है. यह बात ठीक हुई है. कहतें, कि ब्लोमफोनटीनमें जो कायदा पसार हुए, उसमें मि॰ लिट्लटनकी अनुमती है. आशा है, कि ब्रिटिश इंडियन एसोसियेशनने इस कार्य हाथपर लिया है, तो उसका निकाल भी लावेंगे.

रामनौमीका जन्मोत्सव—गत ता. १४ वी शुक्रवारके दिन रामनौमीका त्योहार होनेसे डर्बनका श्री ठाकुरद्वारापर, ऊपोरोडमें वे दिन रात्रीको भारी मेला हुआ था और बहुत हिंदुगण लोग पधारे थे. श्रीरामचंद्रजी का जन्मोत्सव और धर्मोपदेश व्याख्यानादि होने बाद मध रात्री भर नृत्य और किर्तन हुआ था

भारत और लार्ड कर्झन.

—0—

कलकत्तेकी कनवोकेशन.

[गत अंकसे सांधन]

यूरोपवासी हमारे शास्त्रके किंचित मर्म्मसे भी अवगत हुए, उन्होंने साफ साफ कह दिया कि भारतके सत्यके मुकाबले युरोपका सत्य कुछ भी नहि है. विलायतके सर चार्लस साहब, जर्म्मनीके सुविख्यात तात्त्विक प्रोफेसर मेक्समुलर शोपेनहार, विल्यमस जोन्स, विक्टर कझिन और एफ. श्लिगेल प्रभृति धुरन्धर विद्वानों तथा मर्म्मज्ञोंने भारतके सत्यकी प्रशंसा मुक्तकंठसे की है. अधिक नाम गीनानेकी जरुरत नहि है. बहुत संख्यक युरोपवासीयों, ईरानीयों, अरबों और चीनीयोंके लिखे इतिहास भारतके सत्यकी प्रशंसासे भरे पडे है. कर्झन साहब हमारा शास्त्र हमारा सत्य नहि जानते, इस लिये उन्होंने भारतमें सत्यका अभाव बताया. वे अपनी बाइबल जानते है. अपना काव्य इतिहास जानते है, अपना दर्शन विज्ञान जानते है,—वे हमारा क्या जानते है? हमारे यहांकी पुस्तकें पढनेपर उनके जैसा शक्तिमान, बुद्धिमान और गुणवान पुरुष इस तरहकी बेढंगी बात न कहता। पाश्चात्य देशमें सत्यका आदर अनादरकी आलोचना नहि करना चाहते. आप, लॉर्ड कर्झनने अपनी जिन्दगीमें जो सत्यका आदर अनादर किया उसकी आलोचना भी नहि करना चाहते, कर्झन साहबने कोरिया राज्यमें भारम वयस छिपाकर सत्यकी जितनी मर्य्यादारक्षा की थी, उस बातकी आलोचना भी करना नहि चाहते. युरोपवालोंका कर्झन साहबका जो कुछ है, वह उन्हींके पास रहे. यह सत्य है, कि विदेशी विधर्म्मीयोंके संस्पर्शसे, शास्त्रशिक्षाकी अनास्थासे इस समय कितने ही लोग सत्य विच्युत हो गये है, परन्तु प्राच्यदेशवासीयोंके पहले पाश्चात्यदेशवासीयोंका सत्य सीखना कदापि सत्य नहि है. जिस देशमें मात्र एक झुठ बोलनेके लिये यावज्जीवन सत्य परायण धार्मिक भूपाल युधिष्ठिरको नरकदर्शन करना पडा था, जिस देशमें सत्यपालनके लिये महाराजा दशरथने अपने पुत्रको वनवास देकर प्राणविसर्जन किया था. कौन कहता है, कि उस देशमें सत्यकी सन्मान प्रतिष्ठा पाश्चात्य देशके बाद हुई!"

इसके उपरान्त कर्झन साहबने अपना व्याख्यानमें और बातें कही. उन्होंने कहा— "ऐसा नियम है, कि जब बहुत आदमी बोलते है, तब थोडे आदमी काम करते है. बोलनेवालोंके बहुत बोलनेपर अंतमें उनकी बातपर ध्यान नहि देते और समझते है, कि उससे कुछ न हो सकेगा. मैं इस देशकी बहुसंख्यक सभा, समाजों और कनफरन्सोंका हाल पढा करता हूं. जिस बुद्धिमानोंके साथ सभा समाजोंकी कारवाई की जाती है, मैं उनसे नाराज नहि हूं और मुझको इस बातका भी विश्वास है, कि वे विलायती ढंगसे चलाई जाती है. किन्तु कभी कभी मैं सोचता हूं, कि यदि गिनतीके सभा समाज बनते और थोडे मन्तव्य तय्यार किये जाते, वक्तताबाजीमें कमी और देशोपकारमें तरकी की जाती, तो देशकी उन्नति शीघ्रतापूर्वक होती. सभा समाजके मेंबरकी वाक्पटुता सोडावाटरकी बोतलकी उबाल है. सोडावाटरकी बोतलपर लगी गोली कुछ देरके लिये खोल दीजिये,—सोडावाटरकी उबाल ठंडी पड जायेगी."

उन्होंने यह भी कहा.—भारतका प्रकृत उद्धार न तो विलायती पारलीमेन्टद्वारा होगा और किसी हिंदुस्थानी पारलीमेन्टद्वारा. भारतवासी अपनी सामाजीक और चारित्रिक उन्नतिद्वारा ही अपना उद्धार साधन कर सकेंगे."

जोहानेस्बर्गके मलाई लोकेशन— ट्रांसवाल सरकारने जोहानेस्बर्गके नीअर्टडोर्प की कितनीक जमीन ले लेनेके लिये कायदा बनानेपर एक कमिशन स्थिर किया है. वह जमीन साथ मलाई लोकेशन जाता है या नहि, यह अब स्थिर नहि हुआ है. परन्तु सम्भव है, कि वह जमीनका बहुत कुछ भाग ले लेवेंगे. कमिशन तीन बातपर विचार करेंगे:—(१) कौन तरहसे रहीश पाससे जमीन ले लेना; उसकी नुकशानीका बदला कौन प्रकारसे देना; और (२) वह बातपर साक्षी मांगना. कमिशनके प्रेसीडेन्ट, जोहानेस्बर्गके चिफ माजीस्ट्रेट स्थिर हुए है. कमिशन जब बैठक करेगे, तब मलाई-लोकेशनवासीयोंको हुशियार होना पडेगा.

डर्बनमें बुखारकी बिमारी— आज कुछ रोजसे डर्बनमें बुखारकी बिमारी चल रही है. बुखार जोरसे आनेपर आदमी कांपते है. यह बिमारी गोरे लोगमें विशेष है. मृत्यु अधिक नहि होता है.

संकटनिवारण फंड.

भूकम्पसे भारतमें हमारा सैंकडों भाइयों निराधार हो रहे है. उसीको सहायता करना सभी भाइयोंको फर्ज है. इसीलिये हमें एक फंड खोला है. तो जिस महाशयों यथाशक्ति सहायता करने चाहता हो, उन्होंने चन्दा इस समाचारपत्र [illegible] ऑफिस भेज देना.

बुखार और कम्पवा.

—0—

ईनसीझाके पोस्टमास्तरपर हमला.

डा. विल्यमकी पिंक पिलसें आराम पाया.

रोडेसियामें आये ईनसीझा गांवके पोस्टमास्तर मि॰ जोबसन लिखता है, कि मेलेरियल बुखारकी बिमारीपर डा. विल्यमकी गुलाबी गोलीने अजब फायदा दिखाया है. दक्षिण आफ्रिकामें यह मेलेरियल तापकी बिमारी बहुत चलती है और नुकशान करता है. वह विशेष लिखता है, कि मैं अनुभवसे कहता हूं, कि इसी वजह वह गोलीसे दर्दी आराम जलदी पाते है.

मेरी बिमारीका हाल ऐसा था, कि "मुझे आरम्भमें बहुत जोरसे बुखार आई. साथ साथ उलटा शुरु हुआ और शरिर कांपने लगा. सिर-पिडा होने लगी और दिन प्रतिदिन सभी दर्दसे कमताकत बनते रहा. मैं गुलाबी गोलीयोंका उपयोग करने लगा और तीन चार बोतल खलास करते ही जान पडा, कि गोलीसे अजब तरहका फायदा होता है. इससे अब गुलाबी गोलीका उपयोग करनेकी दर्दीकों सलाह देताहूं."

मि॰ जोबसन बेकुआना लेन्ड प्रोटेक्टोरेटमें दस वर्ष रहनेपर सब लोग पिछानता रहा. ऐसे माननीय आदमीके सर्टीफिकेटसे सब कोइ मान्य करेंगे, कि इस गोली क्या फायदा करती है. मेलेरियल तापको जडमूलसे निकाल देती है. ऐसे ऐसे सैंकडो दृष्टांत किसी जगहसे मिल सकते है. बाराभोग हुए दर्दीकी यह गोली थोडेमें अच्छा करती है और आराम बक्षती है.

डाक्तर विल्यमकी पिंक पिल्से इस दर्द नाबुद होता है और सन्धिवा, साएटीका, एनीमिया, अजीर्ण विकार, पित, कलेजाके दर्द, मुत्राशयके दर्द, तथा औरतो और लडकीयोंका दर्द इस गोलीसे नाश होता है. यह गोली दक्षिण आफ्रिकामें टोटलसे बिकती होती है, उसकी साथ इंग्लीश और डच भाषामें अनुवाद लिखा है. उसकी लेबल केवल इंग्लिश भाषामें छपी है. इस बोटल ३ शिलींग ३ पेनीकी १ तथा १७ शिलींग ६ पेनीके ६ बोटल मिलती है. यह गोली मिलनेमें मुशकील होने तो केपटौनमें डा. विल्यम्स मेडिसीन कम्पनीकी पि. ओ बोक्स ६०४ के सीरनामासे लिखनेसे और पैसे भेजनेसे तुरन्त भेजा जायेगा. P.P.

இந்தியன் ஒப்பினியன்.

வாராந்தரப்பத்திரிகை

பெட்டாலஸ் பீனிக்ஸ், 1905ஆ ஏப்பிரல்மீ 22உ சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

விசுவாவசு வருஷம் சித்திரை மாதம்.

கிழமை.	இங்-தமி.	திதி.	நட்சத்திரம்.	யோகம்.
ஞாயிறு.	23-11	சஷ்டி	கேட்டை	மரண
திங்கள்.	24-12	பஞ்சமி	மூலம்	சித்த
செவ்வாய்.	25-13	சஷ்டி	பூராடம்	சித்த
புதன்.	26-14	சப்தமி	உத்திராடம்	அமிர்
வியாழன்.	27-15	அஷ்டமி	திரு	சித்த
வெள்ளி.	28-16	நவமி	அவிட்	சித்த
சனி.	29-17	தசமி	சதையம்	அமிர்

மார்க்கட் விலை

	முதல்	வரை
ரங்கூன் அரிசி.	16/-	17/6
பீம்டி அரிசி.	1-3/-	1-3-6
புழுங்கலரிசி.	14/	15/
பருப்பு.	14/9	15/-3
மைசூர் பருப்பு	14/	15/-
சோளம்.	7/-	7/6
கல்லெண்ணெய்.	2/8	2/9
கடலெண்ணெய்.	2/7	2/8
தேங்காய் எண்ணெய்.	3/	3/1
பெட்டாலஸ் சர்க்கரை	1-3-	1-4-
வெள்ளை ,,	1-3-0	1-3-6
கிரிசன் ,,		19/
கோதுமை மாவு	9/-	10/3
பாக்கு	6 பென்ஸ்,	8பெ
மிளகு	5 ,,	5½ ,,
நெய்	3-7-9	3-11-3
பெர்பின் என்கின் சேல் 6/3		6/6
டிை வைட் ரோஸ் 7/		7/3

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கையொப்பக்காரர்கள் சென்ற வருஷத்திற்குச் சேர வேண்டிய கையொப்பத்தொகையும் நிகழும் வருஷத்தின் தொகையும் தாமதிக்காமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாய்க்கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

கையொப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை வாராவிட்டால் கிடைக்காமலிருந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத்தெரியப்படுத்தும்படிக் கேட்டுக்கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மெயில்.

டர்பன் வரத்து மெயில்.

அ...வரி மே 1உ புறப்பட்டு கொழும்பு, மதராஸ், கல்கத்தா முதலிய அ...துறைமுகங்கள் போய்ச்சேரும்.

பிரிட்டிஷ் இந்தியா மெயில்.

இதுவரை ஏப்ரல் 2?உ புறப்பட்டு பம்பாய்ப்போகும். வியாபாரம் ... அல்லது, ... போர்ட்...

ஜெர்மன் ஈஸ்டாப்பிரிக்கா மெயில்.

பண்டெஸ்ரத் ஏப்பிரல்மீ 29உ புறப்பட்டு ... பம்பாய்ப்போகும்.

இந்தியா ஆப்பிரிக்கா மெயில்.

எஸ். எஸ். ... ஏப்பிரல்மீ 20உ ... ... டர்பனிலிருந்து புறப்படும். ... அல்லது ... அல்லது ...

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

பீனிக்ஸ்செட்டல்மெண்ட்,

சனிக்கிழமை.

1905ஆ ஏப்பிரல்மீ 22உ

ஸ்பேடெக்கருக்குப் போதிய தண்ணீர் கொடுப்பது.

சென்ற வெள்ளிக்கிழமை ஸ்பேடெக்கர் கோர்ட் ஹாலில் ஒரு மீட்டிங் கூடியது. அதில் டிஸ்டிரிக்ட் எஞ்சினியர் மிர். எட் அந்தகிராமத்திற்குப்போதிய தண்ணீர் கொண்டுவருவதற்கு உபாயமான சில ஆலோசனைகளைக்குறிப்பிட்டார். அதாவது— மிஷின் ஷ்டேஷனுக்குக் கடைசியில் அம்வோட்டி ரிவரிலிருந்து தண்ணீர் கொண்டுவருவதற்கு கூட்டத்தார் அங்கீகரித்தார்கள்.

தண்ணீர் கொண்டுவரும் வழி மெமோரியல் சர்ச்சிக்குச் சமீபத்தில் கிரான்ட்ஸ் உர்சிக்குப் பம்படித்து, அங்கிருந்து டவுனுக்கு விருள்ள மேட்டில் நீர்விலக்குவைத்து பூமிக்குள் தண்ணீர்க்குழாய் வைத்து விடப்படும்.

ருஷிய ஜப்பான் யுத்தம்.

பால்டிக் போர்க்கப்பற் கூட்டத்தின் போக்கு.

பிரிட்டிஷ் காவற்கப்பல்கள் கண்டன.

லண்டன் ஏப்பிரல் 12. சிங்கப்பூர் துறைமுகத்திலுள்ள கப்பல், இபிஜீனியா என்னும் பிரிட்டிஷ் கப்பல்மாலுமிகள் தெரிவிக்கின்றனர்: பால்டிக் போர்க்கப்பற்கூட்டம் எல்லாம் ஒன்றுசேர்ந்து ஓரிடத்தில் நிற்கின்றன. சில கப்பல்கள் வடக்குப்பக்கமாய்ப் போகின்றன.

சிங்கப்பூருக்கு நூறுமைலுக் கப்பால்.

லண்டன் ஏப்பிரல் 13உ ருஷியபோர்க்கப்பற்கூட்டம் சிங்கப்பூருக்கு வடக்குபக்கம் 500மைலுக்கப்பால் போகையில் பிரிட்டிஷ் காவற்கப்பல் கட்லேஜ் ஓரமாய்ப்போனதாக ஸ்டாண்டர்டில் வெளிப்படுத்தப்பட்டது.

மறுபடியும் போர்க்கப்பற் கூட்டம் பி. அன்ட் ஓ ஸ்டீமரால் காணப்பட்டன.

லண்டன் ஏப்பிரல் 13உ பி. அன்ட் ஓ லைன் அரபியா என்ற மரக்கலம் செய்கோனுக்குத் தென்கிழக்கு 200 மைலுக்கப்பால் ருஷியபோர்க்கப்பற்கூட்டத்தைக் கண்டதாகத்தெரிவிக்கிறது.

விலாடிவாஸ்டாக்கிற்கு நேராய்ப்போகிறது.

லண்டன் ஏப்பிரல் 13உ அரபியா என்ற மரக்கலம் சென்ற திங்கட்கிழமை செய்கோனுக்குத் தெல்கிழக்கு 200 மைலுக்கப்பால் கண்ட ருஷிய போர்க்கப்பற்கூட்டம் புறப்பட நிலைகளில் காணப்படவில்லை. எல்லா கப்பற்கூட்டங்களும் விலாடிவாஸ்டாக்கை நோக்கிப் போகின்றன.

மஞ்சூரியன் சமர்பூமி.

ருஷியாவுக்கு நேர்ந்த ஒரு சந்தோஷம்.

காணமற்போன ஒரு படை வகுப்பார் திரும்பக்காணப் பட்டார்கள்.

லண்டன் ஏப்பிரல் 12உ அர்ஜின் விஷயம். ருஷியர் இடதுபாரிசத்தில் முக்டன்சண்டையில் காணமற்போன ஒரு படை வகுப்பார் எப்படியோ மறுபடி தன் இடத்திற்கு வந்துசேர்ந்தார்கள்.

இந்திய பூகம்பம்.

லண்டன் ஏப்ரல் 12உ லேடி கர்ஸன், இந்தியாவில் நேர்ந்த பூமியதிர்ச்சியால் காயமடைந்த எல்லா ஐரோப்பியர்களையும் இந்தியர்களையும் சிம்லாவுக்கு அனுப்பும்படியாக வேண்டிக்கொள்கிறாள்.

பஞ்சாப் மாகாணத்தில்

அநேகப்பூர்விகம் கட்டடமெல்லாமிடிந்து தரைமட்டமாய்ப்போய் ஆயிரம் ஜனங்கள் வரை வீடுவாசல்கள், சாப்பாடு துணிமுதலியவைகளில்லாமல் தெருவில் நின்று தவிக்கிறார்கள்.

இந்தியாவில் நேர்ந்த பூமியதிர்ச்சியால் காயமடைந்த ஜனங்களைக்காப்பாற்றும்பொருட்டு லேடி கர்ஸன் அவர்கள் சகாயநிதி ஒன்று ஏற்படுத்தி, அதில தான் பதினாயிரம் ரூபா நன்கொடையாக வைத்திருக்கிறார்.

நாங்களும் அந்நிதிக்காக இச்சஞ்சிகையில் சகாயநிதி ஏற்படுத்தியிருக்கிறோம். ஆகையால் "இந்தியன் ஒப்பினியன்" கையொப்பக்காரர்களும், இதைப் படித்த மற்றவர்களும் தங்களாலியன்றமட்டும் ஒரு ஷில்லிங்கிற்காவது குறையாமல் இத் தருமத்திற்காக கொடுத்துதவிசெய்வீர்களாயின் அதைக்காட்டிலும் சிறந்த உபகாரம் வேறொன்றுமில்லை. தாங்கள் அனுப்புகிற கையொப்பங்களை கெட்டால், பீனிக்ஸ், "இந்தியன் ஒப்பினியன்" எடிட்டருக்கு அனுப்பும்படியாகக்கேட்டுக்கொள்கிறோம்.

கடிதம்.

ஜோஹானஸ்பர்க்.

வன்னியர் க்ஷத்திரியர் சபை.

இப்பெயர்கொண்டதோர் சபை சுமார் ஒருவருஷத்துக்குமேல் இவ்வூரில் நடந்துவருகிறது. கல்வி, அறிவு, ஒற்றுமை, மதாபிமானம், பாஷாபிமானம், சுதேசாபிமானம், இராஜ விசுவாசம். பத்திரிகாபிமானம், இன்னு நாகரிகமுதலிய சன்மார்க்கச் சித்தியடைய வேண்டுமென்பதே யிச்சபையின் நோக்கம். அந்நோக்கப்படியே இச்சபையில் கல்வியறிவு, ஒற்றுமை, பக்திமுதலிய சன்மார்க்க விஷயங்களைப் பற்றிப் பிரசங்கித்துவருவதைக்கண்டுங் கேட்டுமிருக்கிறோம். இச்சபையில் நடக்கும் பிரசங்கங்களும் இதர நடவடிக்கைகளும் பொதுப்பிரயோஜனமுடையதாய்க் காணப்படுகின்றனவேயன்றி ஜாதிமத தூஷணைகளையாவது வேறுவிதப்பங்களையாவது காணவேயில்லை. இச்சபையின் கூட்டங்கள் பகிரங்கமான இடங்களிற்றான் கூட்டப்படுகின்றன. சபையின் நடவடிக்கைகளும் பகிரங்கமானவைகளே. சபைக்கு இன்னார்தான் வரலாமென்ற விதிவிலக்குகளுமில்லை. இதற்கு:—

"பெருவலிதான் றின்றிடும் பெற்றுலேபோலச்
சுருவிகொண்டோடார்மாட்டுங்—கருவினுற்
கோத்தின்னுக் கூறியுரையாக்காற் பேதைக்கு
நாத்தின்னு நல்ல கவைத்து."
(நாலடியார்)

என்றவாறு மேற்கண்ட சபையைப்பற்றி நாளது மாதம் முதல் தேதி வெளியான "இந்தியன் ஒப்பினியன்" பத்திரிகையில் "ஓர் சுதேசி" என்பவர் தனக்கு வாயில் வந்தவாறெல்லாம் புலம்பியிருக்கிறார். இவர் புலம்பலில் ஒரு சிறிதேனும் நியாயமாவது, உண்மையாவது காணப்படவேயில்லை. இவருக்குள் ஜாதித்தியாகத்தோன்றி கொட்டுவதொட்டப்பட்டிருக்கிறதென்பதும், யுக்தர்சாரத்து எழுதியுள்ள இதரவிஷயங்களும் சுத்தப்பொய்யே! அச்சபை தோன்றிய நாள்துவரையில் யாதொருவிஷயத்தைப்பற்றியும் கோட்டலை ஒட்டியதேயடையாது. இவர் பிரஸ்தாபிக்கும் இதரவிஷயங்களும் அசம்பாவிதமே. இப்படி நிந்தைச் சொற்களும், அசம்பாவிதங்களும் நிறைந்த விருப்பம் அறிவுடையோர் ஒருபோதுமெழுதத்துணியார். ஆனால் இவர் பிரஸ்தாபிக்கும் விஷயங்களை அச்சபையில் வந்திருக்குமாகில் தனது சிறந்த கருத்தை அச்சபையில் பிரஸ்தாபித்திருக்கக்கூடாதோ? இப்பெரியவர் வருகைக்கு அச்சபை இடங்கொடுத்திலதோ? இவ்வளவாய சிறந்தவழியைவிட்டு தன்னை மறைத்துக்கொண்டு ஒரு சிறந்த கூட்டத்தாரை நிந்திக்கப்புகுந்த இவர் புத்தியீனத்திற்கு விசனிக்கிறோம்!!!

சோலையில் வாசஞ்செய்யும் பட்சிகள் அதிலுள்ள நறுமணங்கமழும் தீங்கனிகளையுண்டு களித்திருப்பதைப்போலன்றிப், அச்சோலையிலுள்ள கருங்காக்கை அத்தீக்கனியை வெறுத்து நாறும்பலவிடங்களில் சென்று மலம், பிணமுதலியவற்றைப்புசித்துப் புன்மகிழ்வடைவதுபோல, இவர் அக்கருங்காக்கைக்கு நிகராகிறார்! மேலுந்தன் அறியாமையைப் போக்கிக் கொள்ள வழிதேட வேண்டிய பக்குவத்தையுடைய இவர், இவ்வுலகுக்கு புத்திபுகட்டக்கூடிய கூட்டத்தாருக்குப் புத்திபுகட்டவந்தது வெகு ஆச்சரியமே! இவரது அறிவை நோக்குமிடத்து தனிமரக் கிளையிலுட்கார்ந்துக்கொண்டு அடிமரக்கிளையை வெட்டுங்கதையை ஒப்பிக்கின்றது. அன்றியும் "ஓர் சுதேசி" என்று பெயர்வைத்துக்கொள்ளுகிறார்! இக்காட்டுச்சுதேசி காப்பிரி என்பதை உணரார்போலும்! இத்தன்மையுடைய இவருக்கு எத்தனை நியாயம் எடுத்துக்காட்டினும்,

"கப்பிகடலாத காலத்தன்வாய்ப் பெய்யினும்
குப்பைகிளைப்போவாக் கோழிபோல்-மிக்க
கனம்பொதிந்தநூல் விரித்துக்காட்டினும்
கீழ்கள், மனம்புரிந்தவாறே மிகும்." (நாலடியார்)

என்றவழியேபெருமாயினும் இவருக்கு இன்றியமையாத சிலது கூறி நிறுத்துவாம். அதாவது:— இவர் கற்றறிவும், நல்லொழுக்கமும் உடையவராயின் அச்சபையில் அச்சமின்றிச் சென்று தனது கருத்தை ஸ்தாபிக்கலாம். இதற்குச் சக்தியில்லாவிடின், "கல்லாதவரும் நனிநல்லர் கற்றார்முன் சொல்லாதிருக்கப்பெறின்." என்னுந் திருக்குறளையோர்ந்து,

"கற்பனவூழ்மற்றுக் கல்வி கழித்தாங்
கொற்கமின் றாற்றை வாயங்கா
த்தல்-மற்றுந்தம்
வல்லுரு வஞ்சன்பின்னென்பவே
மாபறவை
புல்லுருவஞ்சவபோல்."

என்னும் பெரியோர் வாக்கியத்தையுமுணர்ந்தடங்கியிருக்கக்கடவர்.

"பொல்லாதுசொல்லி மறைந்துழும் பேதைதன்
சொல்லாலே தன்னைத் துயர்படுக்கும்—நல்லாய்
மணலில் முழுகி மறைந்துகிடக்கும்
ஞெண்டு தன் வாயாற் கெடும்."

என்னும் ஆப்தமொழிகளை ஒவ்வொரு அன்பித்து குதர்க்கிக்கும் புல்லறிவும் அற்றிருக்கக்கடவர்,

"மெஞ்ஞானகேசரி"

JAMESON & CO.,
Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams,
Curry Powder, Chutneys,
Cayenne Pepper,
White and Black Pepper,
Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.
Box 63, Durban.

விலைக்கு அல்லது லீசுக்கு.

3,000 ஏக்கர்.

டால்டன் என்டேட்டு டப்ரோட் ஸ்டேஷனிலிருந்து 2 மைல் தூரம் மிகவும் வளமான நிலம், வேண்டியவர்கள் அடியிற்கண்டவரைக் கண்டோ மேலினுல் சகலவிபரமும் தெரிந்துகொள்ளலாம்.

113, கிரேஸ்டிரீட். (சந்தா.)
வி. மாணிக்கம்.

S. D. BOBERT,
General Importer, Wholesale and Retail Merchant.

Cheapest House in the Market Square.

BRANCHES AT
LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay
Retail and Wholesale Merchant,
Market Square, P.O. Box 55.
POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother
Direct Importer & General Merchant,
POTCHEFSTROOM, Trans.
P.O. Box 100, Tel. Ad.: "Soomra."

D. I. Varyava,
GENERAL MERCHANT,
King Edward Street, P. O. Box 100,
POTCHEFSTROOM.

Amod Mamoojee Patel,
GENERAL MERCHANT,
S.A.C. Cantonment. P.O. Box 55.
POTCHEFSTROOM,
Tel. Ad.: "Mamoojee." Transvaal.

AYOB MOHAMED,
General Merchant & Direct Importer,
MARKET SQUARE,
PIETERSBURG.
Box 134. Tel. Add.: "AYOB."

Stranack Glew & Co.,
General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St.,
DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 482.
P.O. Box 914.

H. LANGLEBEN,
Wholesale Clothier & Manufacturer,
327 Pine Street, Durban.
IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.
Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.
Tel. Add.: "Langsa." P.O. Box 486, Durban.

એચ. લેંગલીબન.
જથાબંધ કપડાં રાખેનાર તેમજ બનાવનાર,
કાફરોવાસ્તે નવા કપડાં મંગાવનાર,
ઈંગ્લીશ સેકન્ડહેન્ડ કપડાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં
મંગાવનાર.
૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

PARSI MANCHERJI,
MERCHANT & IMPORTER.

Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.

Telegrams: "MANCHERJEE." P.O. Box 1036, CAPE TOWN.

दरियाइ मुसाफरोंको खुश खबर.

हम तरह तरहका पक्षी और प्राणी, जैसे कि कौआ, मोर, ढेल, चक्री, कबुतर, पोपट, पतीगीयें, सूवर्ण मच्छी, बन्दर, इत्यादी खरीदते है. हिंदुस्तानसें आनेवालें जो ऐसे प्राणी लाते है उनको अच्छा दाम मिलता है.

स्कोटवेकफर्ड,
वेस्ट स्ट्रीट, डर्बन.

THE DURBAN UNDERTAKERS
FRERE ROAD,
Off Clark Road, Berea.

Telephone 884.
Telegraphic Address: "Undertaker."

ABDOOL GAFFOOR & Co.,
Arabian and General Merchants and Drapers.
125 Commercial Road, Maritzburg.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Skirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

FOR
Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,
WRITE TO
VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT.

FOR SUITS TO MEASURE
GO TO
Makanjee Bros.,
OUTFITTERS,
152, Grey Street.

HASSIM JOOMA,
GENERAL MERCHANT.
Head Office—370 Pine Street.
Branch—Leribe, Basutoland.

HOUSES TO LET.

P. V. SANGHAVEE,
GENERAL MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.
Cheapest House for Foodstuffs.
INDIAN CAPS, DHOTIS, &c.
GREY STREET, DURBAN.

A. LATIEF,
General Dealer, — — — — — Outfitter and Draper,
BARBERTON,
TRANSVAAL.
P.O. Box 84.
TEL. ADDRESS: "LATIEF."

MAHOMED ENUS,
INTERPRETER,
22 BUITEN STREET, CAPE TOWN.
મહમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બ્યુટેન સ્ટ્રીટ, કેપ ટાઉન.

HOSSEN EBRAHIM,
GENERAL DEALER,
1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,
And 25 Duke Street, WOODSTOCK.
Goods Supplied on Commission.

P.O. Box 363. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co., *Wholesale Merchants,*

467 SMITH STREET, DURBAN.

ફેન્સી કાપડના ખાસ વેપારી. હાલમાં ઉતરેલો નવો વિલાયતી માલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "કુસકવારના સિલ્ક મશીન" ના નાતાલ ટ્રાંસવાલ અને ઓરેંજ રીવર કોલોનીના ખાસ આડતીઆ. "બ્લાક સોફ્ટ ગુડસ" અને હાર્ડવેરનો માલ તરેહ તરેહ જાતનો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવે છે.

We beg to Advise you

That we are now settled down in our New Works at Phœnix, Natal, and are prepared to execute your orders for Printing at the shortest notice and in the best style.

Letters should be addressed, Manager, International Printing Press, Phœnix, Natal.

For the convenience of our Durban customers, we have our Town Office at 113 Grey Street, where orders may be left and accounts paid.

INTERNATIONAL PRINTING PRESS,

General and Artistic Printers,

PHŒNIX, NATAL.

M. K. PATEL,

Wholesale & Export Fruit & Produce Dealer,

42 President Street, Johannesburg,

TRANSVAAL.

Season's Stock always on hand. Potatoes, Onions, Vegetables, and every variety of Fruit, at lowest Market Prices. Best Selected Fruit carefully packed for Country Orders. Personal and prompt attention given. Prices on application. Terms: Nett Cash.

Communications to be addressed Box 4741, Johannesburg

Tel. Add.: "PATEL."

એમ. કે. પટેલ.

જથાબંધ ફ્રુટ અને પ્રોડયુસ મરચંટ

૪૨ પ્રેસીડેંટ સ્ટ્રીટ જોહાનીસબર્ગ

ટ્રાંસવાલ.

દરેક રૂતુને લગતો માલ હમેશાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે. બટેટાં, કાંદા, વગેરે દરેક જાતનું શાક તથા ફળ ફળાદી વિગેરે. બહાર ગામના ઓરડરો સંભાળથી પેક કરી બનતી ત્વરાથી મોકલવામાં આવે છે. ભાવને માટે ઉપરને સરનામે પુછો યા લખો.

બોકસ ૪૭૪૧, જોહાનિસબર્ગ.

ટેલીગ્રાફ સરનામું "પટેલ"

For Sale or Lease.

DALMANY ESTATE.

(Two miles from Duff's Road Station, and Old Inanda Road.)

3,000 Acres.

EASY PAYMENTS. Apply sharp—

V. MANIKUM,

113 GREY ST., DURBAN.

L. DONNELLY

Wood, Coal & Produce Merchant.

Delivery guaranteed to any part of Durban and suburbs.

Wattle Blocks (2ft.) a speciality.

Corner of GREY & PRINCE EDWARD STREETS,

DURBAN.

A BOON TO MANKIND.

M. V. NAIDOO'S (Brandip or) Non-Alcoholic Brandy Powder is delightfully palatable to Europeans and non-Europeans. Rare herbs, roots, flowers, seeds, delicious fruits and sugar used. Pungent and stimulant. *Positively* prevents cold, chill, fever, &c. Nervine tonic. Used by Indian sages on the Himalayas. Prolongs life. Neutralizes the evil effects of quinine. Whenever quinine is taken this should be taken also. Indispensable in malarious parts. A first-class pick-me-up with soda, lemonade, hot water, or milk.

Agents in different parts of Africa, Madagascar, Mauritius, &c., wanted. Special terms to *Wholesale* buyers and Temperance Leagues.

1 Tin—60 Doses—2s.

M. V. NAIDOO, Retired Excise Officer,

17 Parish Venkatachala Iyer's Street, Madras.

HOW AN ADVERTISEMENT ACTS.

Says George Edgar in "Method":—One reads a newspaper or a periodical daily. The advertisements of some particular firm are constantly in them. The story is being ceaselessly reiterated. Sometimes the reader reads them; sometimes the advertising is skipped. But the constant reiteration has its effect, and good advertising finally drifts a fact, or a series of facts, home into the minds of the public.

MORAL:—

ADVERTISE IN THE

INDIAN OPINION.

ADVERTISING CHARGES.

	s	d
Per Inch Single Column	2	6
" " Double "	5	0

Repeats Half-price.

Special quotations for standing Advertisements.

INTERNATIONAL PRINTING PRESS,

Phœnix, Natal.

P.O. BOX 441.

ઇ૦ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર,

તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

Tel. Address 'ABOOBAKER'

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નાં૦ ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing, Blouses, Night-gowns, Combinations, Chemises, Skirts, Underskirts, Children's Fancy Goods, Frocks, Bibs, Bonnets, Booties, Hats, Wool Shawls.

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

ADAM H. G. MAHOMED,

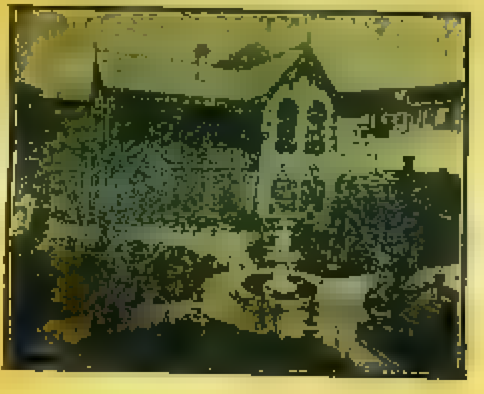

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

" NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "ADAMGOOL," CAPETOWN.

A. Chetty, Central Fruit Depot,

FLORIST AND FRUITERER.

Importer and Exporter of Colonial and Foreign Fruits and Flowers. Choicest Fruits packed for export. Wedding Bouquets, Sprays, and Wreaths made up on the shortest notice.

CIGARS. CIGARETTES. CONFECTIONERY.

Heynes Mathews' Buildings, (corner of Adderley and Longmarket Streets)

CAPE TOWN.

Telegrams: "Chetty," Cape Town.

எ. செட்டி வெளிதேசவியாபாரி.

இவரிடத்தில் பலவிதமான புஷ்பங்களும் கனிகளும் இருக்கின்றன, கா லனிக்கும் வெளிபுறக்கும் ஏற்றுமதி இறக்குமதி செய்கிறார், வெளிபுறத்து பழமனுப்புகிறார்; கலியாண புஷ்பச்செண்டுகளும், மாலைகளும், சட் டைமேலணியும் புஷ்பமொட்டுகளும் அவரிடமிருக்கின்றன. இன்னும் சு ருட்டு, சிகரட்டு, மிட்டாய்வகைகளுமிருக்கின்றன.

ஹேய்ன்ஸ், மெத்யூஸ் பில்டிங்ஸ், கார்னர் ஆப் அடர்லே
லாங்மார்க்கட் ஸ்டிரீட் கேப்டவுன்.
"டெலிகிராம்" செட்டி, கேப்டவுன்.

TO LET.

PLOTS OF LAND

FOR CULTIVATION

APPLY—

International Printing Press,

PHŒNIX.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS: J. GARLICK, Cape Town: G. E. HANDS, Resident.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગારલીક, કેપટાઉન.

સર્વે જાતનો માલ.

સઘળી રકમનુ કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફ્રી સામાન, વાસણો, શાલ, જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ૦ કરમનની કંપના સાથે ઘણા વખતથી વેપાર કરેલો છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલો છે, તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

સી. દાદા એસમાન.

ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars,

MANUFACTURED BY THE

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

111, STATION ROAD, BRICKFIELD,

P.O. Box 4997. JOHANNESBURG.

PROPRIETOR—P. B. DORABJEE.

Special Quotations for the Wholesale Trade.

—A TRIAL SOLICITED—

Sample Cigars sent Post Free on application.

ક ખ ગ ઘ ઙ ચ સ્કુલ A B C D E F G

ગુજરાત અને કાઠીયાવાડનાં ગૃહસ્થોને પોતાના બાળકોને ઈંગ્લીશ તથા ગુજરાતી ભણાવવા સારુ આ સ્કુલમાં મોકલવાને વિનંતિ કરવામાં આવે છે. આ સ્કુલ તા. ૨૬મી જુન ૧૯૦૪ થી સ્થપાઈ છે. માસીક ફી ૧૦ શી.

૧૫૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ. એમ. એલ. પટેલ,

ડરબન. (હેડ) એચ. અને એમ. એલ. પટેલ.

Manager's Notice.

The International Printing Press has been removed to Phœnix. The Management beg to advise their clients and advertisers in INDIAN OPINION that the Durban Office for receiving printing orders, subscriptions to INDIAN OPINION, &c., will still be at 113 Grey Street. All postal communications and monetary transactions should be addressed: The International Printing Press, Phœnix, Natal, to whom, also all cheques should be made payable. Commission should be added to the amount of all cheques other than Durban.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - P.O. BOX 1869.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer,

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.
Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 178;
BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.
UPPER MURCHISON ST.,
LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

53 & [illegible] LEUWEN STREET,
CAPE TOWN.

BRANCHES—272 Caledon Street.
295 Long Street.

Castle Cash Stores.

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,
CASTLE BUILDINGS,
HANOVER STREET,
CAPETOWN.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.
HOUSES TO LET.
19 EYER STREET, CAPE TOWN.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and
Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોજજી.
ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોરટર અને મીનરલ વોટર
બનાવનાર.
ક્લેરમોન્ટ. કેપટાઉન.

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SUN FIRE OFFICE FOUNDED 1710

SUN Insurance Office.

PAYNE BROS., Agents,
WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसे पुराणी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापण पौंड ३०,००,०००.
अर्जी करनेसें कमतींमें कमती भाव मिलेंगे

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમાની ઓફીસ જેની મુડી પાં ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની છે. લખી જણાવવાથી ઓછામાં ઓછા ચાલુ ભાવો મળી શકશે.

பூலோகத்தில் முந்திய நெருப்பு ஆபீஸ், ஆ குஷர்த்தம் மொத்த மூலதனம் பவுன் மூப்பது லட்சம், மனுக்களும் இலாகுமாக வீண் விண்ணப்பத்தில் தாழ்ந்த விகிதம்.

நிலவிற்பனை.

இந்தியச் சகலமானவர்களுக்கும் தெரிவிப்பது யாதெனில்: ஸ்டேஷனுக்கு அருகாமையில் இருக்கும் காட்டுபூமி, நல்லதண்ணீர் இருக்குமிடம். ஆயிரம் (1,000) ஏக்கர் இருக்கின்றது, வேண்டியவர்கள் தேவையானமட்டும் எடுத்துக்கொள்ளலாம். விலை ஏக்கர் ஒன்றுக்கு 10 பவுன்முதல் 15 பவுன் வரை இருக்கின்றது. 10 வருஷம்வரை பணத்துக்கு வட்டியில்லை.

வேண்டியவர்கள் டர்பன், மிஸ்டர். எப். செலின், 385 ஸ்மித் ஸ்டிரீட்டிலாவது அல்லது மிஸ்டர். ஜெ. எம். நாய்க்கர், 370 பயின் ஸ்டிரீட்டிலாவது வந்து பேசிக்கொள்ளலாம்.

સરકારી સરવેયર.

ઘરાકને માટે ઘણી કાળજીથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.
૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન

सरकारी इजनेर.

ग्राहकोंका काम बहुत ध्यानसे संतोषकारक किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन.

ஜெ. எ. சோரல்.
கவர்மெண்டு சர்வேயர்.
பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்.
டர்பன்.

Mrs. Besant's

TRANSLATION

OF THE

'BHAGAVAD GITA'

With Selections in Sanskrit

AND SANSKRIT ALPHABET

With English Pronunciaton,
for Students.

Full-page Portrait

OF MRS BESANT.

PRICE ONE SHILLING.

CASH WITH ORDER

International Printing Press
PHŒNIX, NATAL.

Subscription Rates.

"INDIAN OPINION,

Yearly Subscription (Natal)	12/6.
Half Yearly	7/6
Quarterly	4/-
Yearly Subscription (South Africa, England and India) ...	17/-
Half Yearly	9/-
Quarterly	5/-

Country subscribers should add cost of exchange when sending cheque.

NANJI CARSANDAS,

WHOLESALE MERCHANT
AND DIRECT IMPORTER.
P.O. Box 62. Tel. Add.: "NANJI,"
LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Suleman & Co.,

MERCHANTS, Bombay.
Tele. Add.: "MONITOR."
Agents for East and South Africa.
Amratolla Street, Calcutta; and
65-15 Bhusari Moholla, Bombay
Trial orders solicited; our quotations are the lowest
CONNECTION IN DELAGOA BAY.
EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO
Tel. Add "TRADER." P.O. Box 417.

AMOD HABIB & CO.,

DIRECT IMPORTERS,
WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,
General Money Exchangers.
Tel. Address: "AMODHABIB," Delagoa Bay.
P.O. Box 68.

HORMAJCY IDOLGY,

DIRECT IMPORTER
—AND—
GENERAL MERCHANT
P.O. Box 332, DELAGOA BAY.

E. M. PATEL,

General Dealer, Wholesale & Retail,
MARKET SQUARE,
POTCHEFSTROOM,
AND AT THE LOCATION.

NANJI DULABHDASS & Co.,

DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.
P.O. Box 141, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,

Produce Merchant & Direct Importer.
Up-country orders promptly and carefully executed.
Tel. & Cable Add.: "Ginwala."
P.O. Box 311. LOURENCO-MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,

MERCHANT,
POTCHEFSTROOM.
Tel. Address: "RAHMAN."
P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,

General Dealer,
KING EDWARD STREET,
AT THE MILL,
POTCHEFSTROOM.

The largest Importer in South Africa of
MILITARY & CIVILIAN
Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers, Coats, Waistcoats, etc.

J. LANDAU,

337 Pine Street, Durban.
Head Office: 13 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.
સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, ઇજાર વિગેરે
જથાબંધ યુરોપથી મંગાવનાર મોટી કંપની.
જે. લેન્ડો,
૩૩૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
હેડ ઓફીસ ૧૩ રીઉ ફ્રેંબુરઝવા, પારીસ.

OSMAN LATIEFF

General Merchant
AND
Direct Importer,
LICENSED STAMP VENDOR.
"CALCUTTA HOUSE,"
KING EDWARD ST.,
Also "INDIAN BAZAAR" Post Office,
Indian Location,
POTCHEFSTROOM.

Telegraphic Address:
"CALCUTTA HOUSE."
P. O. Box 30.

ઓસમાન લતીફ.
જનરલ મરચંટ, ડાઇરેક્ટ
ઇમ્પોર્ટર, અને
લાઇસેન્સ્ડ સ્ટેમ્પ વેન્ડાર,
"કલકત્તા હાઉસ"
કીંગ એડવર્ડ સ્ટ.
પોચેસ્ટ્રુમ.
ટેલીગ્રાફીક એડરેસ,
"કલકત્તા હાઉસ." બોક્સ નં. ૩૦.

ABDOOLA HAJEE KHAN MAHOMED,

General Merchant & Importer.
Cheapest House in
POTCHEFSTROOM.
CHURCH SQUARE
Opposite Government Buildings.
Tel. Address "MOONSTONE."
P.O. Box 99.

V. R. Naidoo,

GROCER & GENERAL DEALER
Jewellery,
Fancy Goods,
Drapery,
Watches & Clocks,
&c., &c.
Cheap & Good.
5 & 13 Frere Street,
& Market Street.
CRADOCK!

Fire Insurance

—THE—
PALATINE INSURANCE CO.
WILL ACCEPT
INDIAN RISKS
At Lowest Current Rates.
W. G. BROWN & Co., Agents,
Pine Street, Durban

L. MULCHAND,

Indian
Silk Merchant

Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.

75 William Street,
CAPE TOWN.

R. NARASOO,

Indian and General Merchant.
Outfitter and Draper.
Boot and Shoe Warehouseman.
INDIAN SILKS A SPECIALITY.
KAFFIR TRUCK, &c., &c.
BARBERTON,
TRANSVAAL.
P.O. Box 26.
Telegraphic Address: "NARASOO."

THE NATAL DIRECT LINE OF STEAMERS.

ચારી ગંજાવર આગબોટો કોલંબો અને કલકત્તા તરફ નીચે મુજબ ઉપડી જશે.

Umkuzi તા. ૧ લી મે કે પછી તુરત.

આ લાઈનની સ્ટીમરોમાં ઈંડિઅન પાસેંજરોને વાસ્તે ખાસ ગોઠવણ કરવામાં આવેલ છે. મુંબઈ જતા પાસેંજરો વાસ્તે કોલંબોથી સ્ટીમર બદલવી પડશે. વધુ ખબર માટે કીંગ અને સન્સને ત્યાં તપાસ કરવી. હેડ ઓફીસ કેસલ બીલ્ડીંગ્સ, વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

अच्छी गंजावर आगबोट कोलंबो और कलकत्ता तरफ नीचे मुजब जायगी

Umkuzi ता. १ ली मे और पिछे तरत.

इस लाइनकी स्टीमरोंमें इन्डियन पासेंजरोंके लिये खास सगवड करनेमें आइ है. बम्बइ जानेवाले पासेंजरको कोलम्बोमें स्टीमर बदलना पडेगा. ज्यास्ती खबर चाहिये तो किंग एन्ड सन्सके वहा मिलना. हेड आफिसका पत्ता—केसल बिलडींग्स, वेस्ट स्ट्रीट, डर्बन.

கீழ்கண்ட தேதியில் புறப்படுகிற மரக்கலம் மிகவும் பெரியது.

Umkuzi மேமீ 1௳ பிரயாணப்படும்.

இந்த ஸ்டீமர் டர்பனது துறைமுகத்திலிருந்து நேரே கொழும்பு கல்கத்தா துறைமுகங்களுக்குப்போய்ச்சேரும்.

இந்திய பிரயாணிகள் அடியிற்கண்ட ஆபீஸில் கேழ்வுகட்டி ஆர்டர் பெற்றுக்கொள்ளலாம்.

பிரயாணிகளுக்கு மேற்கண்ட ஸ்டீமரில் சௌகரியமான இடம் கொடுத்து தொந்தரவின்றி ஆதரிக்கப்படும்.

KING & SONS, West Street, Durban.

The British India Steam Navigation Co., Ltd.

REGULAR FOUR-WEEKLY SERVICE.

BOMBAY DIRECT,

બ્રિટિશ ઇન્ડિઆ સ્ટીમ નેવીગેશન કંપની.

સ્ટીમર લુધીઆના.

સ્ટીમર 'લુધીઆના' અત્રે અંદાજ તા૦ ૨૦મી એપ્રીલના રોજ આવશે ને તે તા૦ ૨૧ અગર ૨૨ મી એપ્રીલના રોજ અત્રેથી રવાના થશે, તે ડેલાગોઆ બંદર કરી સીધી મુંબઈ જશે.

કાઠીઆવાડના પેસેન્જર વધારે થશે તો એજ સ્ટીમરની પોરબંદરની પણ ટીકીટ આપવામાં આવશે.

ઇંડીઆ જનારાઓને તેમજ ખાસ કરીને જે લોકો પોતાનાં બાળ બચ્ચાંને ઇંડીઆ મોકલવા માંગતા હોય, તેઓને અમારી ખાસ ભલામણ એછે જે, આવી ટુંક મુદતની મુસાફરીની અમુલ્ય તક ગુમાવશો નહિ.

વધારે ખબર માટે મેસર્સ દાદા અબદુલાની કું૦ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ ગ્રીનેકરની પાસે જની ઓફીસમાં અગર અમારે ત્યાં આવી મળવું અથવા પત્ર વ્યવહાર કરવો.

[illegible] અને કંપની.
કમરશીયલ રોડ, ડરબન.

S. PEERBHOY BUTLER,
GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER
Turkish Caps of every description a speciality
506 WEST STREET, DURBAN.

EBRAHIM CAMROODEEN,
GENERAL MERCHANT.
Natal Leaf Tobacco a Speciality.
113 GREY STREET, (Camroodeen's Buildings.)
Tel. Add.: "CAMROODEEN," Durban.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.,
Have a large stock of
RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,
Directly Imported from India.
348 PINE STREET, DURBAN.
TEL. ADDRESS: "PARULAR," Box 194.

SUN CIGARS . . . .
SUMATRA CHEROOTS,
BOER TOBACCO . . . At Lowest
VIRGINIA „ . . . Wholesale
SHAG, &c. . . . . . Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,
132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.
સન સીગારેટ, સુમાત્રા શીરૂટ બોઅર ના વરજીનીઆ શેગ વગેરે જાતની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.
સન બ્રેન્ડ ટોબેકો વર્કસ.
૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

Abdool Hack Mahomed Ismail & Company,
Wholesale and Retail Merchants.
DIRECT IMPORTERS OF
All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.
RATIONS SUPPLIED TO MINES AND BREWERIES.
121 GREY STREET, DURBAN.
Branch Office—Indian Location, Joh'burg.
Head Office—Tirpatur, Madras.

Printed and Published by V. MADANJIT, International Printing Press, Phœnix, Natal.

PRICE 3D. REGISTERED AT A NEWSPAPER.

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phoenix, Natal, Saturday, 29th April, 1905. No. 17.

P.O. Box 120. Telephone 214.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis AND Sarees.

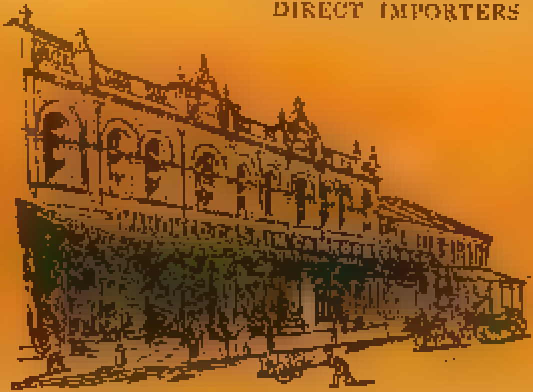

Rugs, Shawls, Boots AND Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have always on stock:—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS, TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO., 118 COMMERCIAL RD., DURBAN.

Cable & Tel. Add.: "Kathorian."

Telephone 224.

ભાડે આપવાનાં છે.

૧ પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટની મોટી વખાર, ૧૦૫×૧૯ ની આખી વખાર અથવા થોડો ભાગ સસ્તે ભાડે આપવાનો છે.

૨ મોટી લાંબી વખાર જે પ્રીન્સ એડવર્ડ અને ફીલ્ડ સ્ટ્રીટમાં છે તે.

બીડી, લાલ રંગનો ચીરુટ બનાવવાનો તમાકુ હમેશાં વેચાતો લેવાનો છે. નીચેનો માલ સસ્તે ભાવે વેચવાનો છે.

કલકત્તાની સર્વે જાતની દાળ, બિલાડી વાઘનાં ચામડાં, ગોદડી, અફીણ, સર્વે જાતનો મસાલો તથા તેલ વિગેરે.

જાલભાઈ સોરાબજી બ્રધર્સ.
૮૪, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

TO LET.

A WAREHOUSE in Prince Edward Street, 105 x 19, partitioned off as Workshops, to hold meetings or any other purpose; the whole or part can be rented cheap. Every accommodation. Apply—

PARSEE RUSTOMJEE,
84 Field Street.

Tobacco purchased at all times, Long Leaf and Brown Colour.

FOR SALE—
ALL KINDS OF
Dholl, Furs, Skins, Opium, Quilts, &c.

JALBHOY SORABJEE BROS.,
84 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.,

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY—

88 FIELD STREET.

P.O. Box 97. Tel. Address: "MIANKHAN," Durban. Telephone No. 855.

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

139 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box 88. Tel. Add.: "PORBANDER."

ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસમાન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

બોક્સ ૮૮. ૧૩૯, ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર જમેસરાત,	તા. ૨૯ મી એપરીલ ને વાર	શનીવારના ઉપડશે.
" રેહસ્તાખ,	તા. ૧૩ મી મે "	"
" સોમાલી,	તા. ૮ મી જુન "	"

ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી દેશી છે, જગ્યા નીચે ડ્રાવડામાં છે અને ખોરાક પાણી વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે, હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે.

પોરબંદર. કાઠીઆવાડ જનારાઓએ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે કે ઉપલી આગબોટો બહુ કરીને પોરબંદર ટચ કરશે એટલે કાઠીઆવાડ જનારાઓ પોતાના ઘરમાંજ જઇને ઉતરશે.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ટેમસર આવી ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે. વાસ્તે જનારાઓ વિચાર કરી કામ કરજો કે જેથી પાછળથી હેરાન થાવુ ન પડે. વધારે ખબર નીચે લખેલે ઠેકાણે પુછવાથી મળશે.

એન. એમ. કાદીર. — જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.

કમરૂદીન બીલ્ડીંગ, ગ્રે સ્ટ્રીટ — મારકીનર સ્ટ્રીટ.

પી. ઓ. બોક્ષ ૧૨૬, ડરબન. — ડરબન.

INDIA-SOUTH AFRICA LINE.

ઉપરની કું૦ ની સ્ટીમરો કલકત્તા અને નાતાલ ડેલાગોઆ અને કેપના બંદરો વચ્ચે નીયમીત દર માસે આવજા કરશે આ સ્ટીમરો વેપારીને માટે ખાસ સગવડ ભરેલી છે.

એસ.એસ. જમાલપુર ૧,૮૬૪ ટન (૧૦૦ એ ૧ લોઇડ)	તા. ૨૦-૩-૦૫	કલકત્તામાં માલ લેશે.
" " મીરઝાપુર ૧,૮૮૮ ટન "	તા. ૨૦-૪-૦૫	

તા. ક. આ સ્ટીમરો ઝડપથી ચાલનારી હોવાથી અને હિંદુસ્થાન તથા સાઉથ આફ્રિકાનાં બંદરો વિના બીજે ક્યાંય નહિં રોકાતી હોવાથી સાઉથ આફ્રિકા અને હિંદુસ્થાન વચ્ચે ઝડપથી માલ લઇ જવા લાવવા માટે બહુજ સગવડ ભરેલી થઇ પડશે.

માલ મોકલવાના ઓરડરો કંપનીના એજંટો પાસેથી મળી શકશે.

ડી. વાલ એન્ડ કું૦ ડરબન. — ગ્રેહામ એન્ડ કું૦ કલકત્તા.

INDIA-SOUTH AFRICA LINE.

கல்கத்தாவிலிருந்து நட்டாலுக்கு மாதாந்தரம் ஷை கம்பனியின் ஸ்டீமர்கள் வியாபாரத்தின் பொருட்டு டெலகோபே, கேப்துறைமுகங்களுக்கு முக்கியமாக வரும்.

1,888 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். காசிப்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து பிப்ரவரி௴ 20உ சரக்கு ஏற்றுமதிசெய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

1864 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். ஜமால்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து மார்ச்சு௴ 20உ சரக்கு ஏற்றுமதி செய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

1,888 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். மிர்சாப்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து ஏப்ரல்௴ 20உ சரக்கு ஏற்றுமதிசெய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

ஷை ஸ்டீமர்கள் இந்தியாவிலிருந்து நட்டால் துறைமுகத்திற்கு நேராக வந்துசேரும். தாழ்ந்த கேள்வுக்கு சரக்குகள் ஏற்றப்படும்.

கம்பனியின் ஏஜண்டு, டெ உவால் அண்டுகோ. டர்பன். அல்லது கிராம் அண்டுகோ., கல்கத்தா.

விசேஷ விளம்பரம்.

செட்டாலேக்சேர்க் அம்கின்டேரவில் பயிரிடக்கூடியதும், கடைகள், வீடுகள் கட்டக்கூடியதுமான நிலங்கள் தயாராயிருப்பதால், வேண்டியவர்கள் என்னிடம் வந்து விசாரித்துக் கொள்ளலாம்.

எம். ஆர். பி. எஸ். செட்டி,
369. பயின்டு ஸ்டிரீட், டர்பன்.

વેચવાની છે.

ખેતી અથવા સ્ટોરને લાયક ૨૫૦ વીઘા જમીન
ક. પોરટશેપ્સટોન પાસે, અમઝીન્ટો.
વધારે ખુલાસા માટે પુછો.
એમ. આર. પી, એસ. શેટ્ટી.
૩૬૯ પાઇનસ્ટ્રીટ, ડરબન.

HAJEE HABIB,

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of
Rugs, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery.

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL.

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add.: BAGDAD. P. O. Box 57.

338, Prinsloo Street, PRETORIA.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—120 Commercial Road, Maritzburg.
Branches—129 Commercial Road, Maritzburg.
. . . . And at Mooi River.

Tel. Address: "HASSAN MAHOMED."

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL

Arabian Merchant & Direct Importer,

16 COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG.

Branches—172a & 127 Commercial Rd., Maritzburg.
And at Mooi River.

CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, GROCERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTION.

Telegraphic Address "ISMAIL."

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Atta of all kinds and Groceries, &c.

120 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods

—AT—

128 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG.

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Box 1126. Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN.

DURBAN: QUEEN STREET.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE
of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

એબ્દુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫ને૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड, ग्रोसरी और दुसरी सब रकमका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५०७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

[illegible]
அப்துல்கனி, ஜெனரல் டீலர்,
5. அண்ட் 7. கிராஸ் ஸ்டிரீட், கேப்டவுன்

Prof. L. Doovey,

Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from REV. L. J. RETIEF, ARTHUR GARCIA, ESQ., R.M., UITENHAGE, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દુવે.
ઇન્ડિયન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની પ્રખ્યાત દવાના શોધક. રેવરન્ડ એલ. જે. રતીફ, આરથર ગેશીઆ એસક્વાયર વિગેરેનાં સરટીફીકેટો છે.
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल. दुबे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधीका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाके लीये पानीलेप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक. सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where JALBHOY & SORABJI BROS., are our Sole Agents. . . . .

ઇસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિયન પ્રોડયુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન શિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગરાફ એડરેસ "ગુલ"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

MAHOMED ARIFF,

Direct Importer
—AND—
General Dealer.

SOLE IMPORTER OF THE
STAR OF INDIA TEA.

All kinds of Indian Condiments kept in stock.

153 HANOVER STREET,
CAPE TOWN.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,
—CORNER OF—
BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS:
"SHAHMAHOMED,"
CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent.

SUB-AGENT FOR THE
Indian Department,
German East African Line.

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers,

208 Church Street, Pretoria.

P.O. Box 357. Tel. Add.: "TAYOB."

MOOSAJEE HASSAN,

GENERAL DEALER,

P.O. Box 4.

PIETPOTGIETERSRUST.

મુસાજી હસન,

જનરલ ડીલર,

પી. ઓ. બોક્સ ૪

પીટપોટગીટરસરસ.

Mahomed Hassen Ismail,

ARABIAN CASH STORE,

General Dealer and Produce Buyer,

97 South Union Street and 110 Russell Road,

PORT ELIZABETH,

Tel. Ad: M. Hassen. Cape Colony.

Address all correspondence to 97 Sth. Union Street.

Established 1884.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .

. . . Direct Importer

—OF—

Indian and other Oriental Merchandise

—FROM—

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:-

10 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG (P.O. Box 4081.)
PRETORIA, Church Street, Market Square.
BULAWAYO (P.O. Box 486.)
BARBERTON. SALISBURY. KIMBERLEY.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

FOR —

Artistic Printing

GO TO THE

INTERNATIONAL PRINTING PRESS.

HABIB MOTAN,

DELHI HOUSE.

Telegraphic Address: "ABBO."

Wholesale & Retail

General Merchant.

Church Street, Market Square,

PRETORIA.

હબીબ મોટન.

—દીલ્હી હાઉસ—

ટેલીગ્રાફીક એડરેસ "અબુ"

હોલસેલ અને રીટેલ

જનરલ મરચંટ.

ચર્ચ સ્ટ્રીટ, માર્કેટ સ્કવેર,

પ્રીટોરીઆ.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦

દરેક જાતના લાકડાં તથા ઇમારતનો સામાન.

પોઇંટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कु.

बहुत रकमका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पोइंट रोड, डर्बन.

அயல்தேசங்களிலிருந்து மர இறக்குமதிசெய்து பெரியவியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். வீடுகட்டுவதற்கான ஒவ்வொருவகை மரங்களும் கிடைக்கும்.

ஹார்பிரோ அண்டுகோ.

பயிண்டு ரோட் டர்பன்.

ROYAL

Exchange Assurance.

FOUNDED 1720 A.D.

CAPITAL £4,000,000

FOR FIRE ASSURANCE.

H. FELLOWS-SMITH,
Incorporated Accountant,
Chief Agent,

Equitable Buildings, Smith St., Durban.

MONEY TO LEND in Large or Small Sums.

રૉયલ એક્સચેંજ વીમા કંપની.

સને ૧૭૨૦ માં સ્થપાએલી.

મુડી પૌં. ૪,૦૦૦,૦૦૦

આગના વીમાની શાખાના મુખ્ય એજંટ

એચ. ફેલોસ્મીથ,

ઇક્વીટેબલ બીલ્ડીંગ

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

પૈસાની નાની મોટી રકમ ધીરવામાં આવશે.

Indian Opinion

Vol. III. | Phœnix, Natal, Saturday, 29th April, 1905. | No. 17

407

M. H. NAZAR, Editor.

Editorial Notice.

All communications for the Editorial Department should henceforth be addressed:—The Editor, Indian Opinion, Phœnix, Natal. Business communications should be addressed to the International Printing Press, Phœnix, Natal.

Contents.

	Page
Leading Articles:—	
Indian Education	266
A Striking Report	268
Notes:—	
The "National Convention" ...	269
The *Jewish Star*	269
Other Articles:—	
Transvaal Indians	270
Indian Affairs in Natal Parliament...	270
The New Constitution for the T'vaal	270
Natal Indian Schools	270
The "National Convention" ...	272
Indians in Krugersdorp	271
Potchefstroom Indians and the Assessment Rate	271
Our Weekly London Letter ...	272
The Jewish Attitude...	272
A Belated Review	273
Natives' Monster Petition ...	273
Teachers and Colour Prejudice ...	273
Facts and Comments...	273

Indian Opinion

SATURDAY, 29TH APRIL, 1905.

Indian Education.

We give in another column extracts from the report of the Superintendent of Education for the months of March and April ended the 10th inst. The extracts bear on the working of Indian schools. Of the Durban Higher Grade Indian school, Mr. Delaney says, "the teaching throughout is very sympathetic and finished and compares favourably with the ordinary European school." This is as is to be expected of Mr. Conolly. The Sydenham School and Training College for Indians also come in for a great deal of praise. The most portentous statement is to be found in the report for the Indian Girls' School at Sydenham. The Inspector says: "with the exception of the S. Aidan's Schools, there is no teaching of Indian girls in the Colony. This neglect, for which parents through indifference or prejudice are responsible, will perpetuate the present low grade of Indian education, as real education begins at home."

The statement is not original, but it is quite true; and the sooner the Indian parents realise the grave responsibility that rests on their shoulders, the better it will be for the future generation of the Indian community. There is no denying the fact that, with a few honourable exceptions, the education of Indian girls has been entirely neglected by their parents, and so long as this state of things continues, it is futile to expect good results. No amount of education at school can make up for the absence of healthy growth in the domestic circle. An ignorant motherhood always leaves on the children a mark which can never be altogether removed. The great Mill wrote that he owed all he was to his mother. The biographer of the late Lord Dufferin says much the same about the greatest Viceroy. It is from the growing class of English-educated Indians in the Colony that we expect much in this direction. It is they who have to set a good example, and in doing so they must guard themselves against the common mistake of turning out either dolls or mere machines of their girls when they give them any education. Education should be in all necessary departments, and it should be given for its own sake to be used as a trust for future generations. We need hardly point out that, if the matter of female education be undertaken in right earnest among the Indians in the Colony, it will solve many domestic problems, as indeed also not a few political ones.

A Striking Report.

The yearly report issued by Mr. Harry Smith, the principal Immigration Restriction Officer, is always a document of interest to the Indian Community. The report just issued is, however, doubly so, in that it deals with the working of the Act that has replaced the one passed in 1897. The new Act is Mr. Smith's own creature, and "a full year's experience of the working of the new Act (30, 1903) enables him (Mr. Smith) to speak of the measure as one fruitful of advantage to the Colony." Mr. Smith makes no secret of the fact that the Act is intended specially to prevent the entry of Asiatics, or, more correctly, British Indians. The total of immigrants prohibited from entering the Colony during the year under review was 2833, of whom 1102 were British Indians, 210 Malays, 356 Zanzibaris, 108 Somalis, 160 Chinese, and the balance is made up of other nationalities. India therefore has received most attention. 2,285 Indians were admitted into the Colony, of whom 1971 were those who had proved their former domicile, that is to say, who merely returned to their businesses. There were 176 wives and children of those who were domiciled, and there were 138 who were admitted under the education test. Mr Smith considers that both these latter represent an approximate addition to the free British Indian population of the Colony, but we take the liberty of saying that the wives and children do not necessarily do so, as they do not take separate certificates of domicile, and even of the 138 who passed the education test, they do not, as a matter of course, represent new additions, as we happen to know of some educated Indians who do not carry a domicile certificate, but each time they enter

the Colony rely upon their ability to pass the education test. To all intents and purposes, therefore, the free British Indian population of the Colony has remained stationary, and that, in our opinion, is a matter for serious concern. It makes the position of those who have to rely upon free Indian servants extremely difficult, and it hampers the operations of the Indian merchants very considerably. We think that the strictness with which all those who are not formerly domiciled are kept out of the Colony ought to be considerably relaxed, if the Restriction Act is to cease to be an engine of grave inconvenience to the British Indians. The visiting and embarkation passes have been very largely availed of, as shown by 1,025 men and women who paid a temporary visit to the Colony under such passes, either as passengers for India, or as visitors to the Colony for business purposes. Eleven visiting passes were declared forfeited during the year, and Mr. Smith informs the Government that the penalty for non-compliance with the rules under which these passes are issued has been much more rigorously enforced than hitherto. Mr. Smith's thoughtful consideration to those who fall within his jurisdiction is amply shown by an incident that happened last year. It appears that, owing to a misunderstanding, his representative could not board an Eastward bound ship in order to refund the deposits of 20 passengers. Mr. Smith, therefore, at less than an hour's notice, sent Mr. Dick, his chief assistant, to Delagoa Bay by a steamer which was leaving soon after, and had the satisfaction of knowing that Mr. Dick was in time to hand the deposits to the depositors.

One incidental piece of information which is rather valuable, in view of what is passing in Australia, is given by Mr. Smith in his report. The crew lists of the 170 ships that passed under his notice included 6,598 British Indians, 1,503 Chinamen, 705 Negroes, 401 Japanese, and 163 other Asiatics. Mr. Smith promises to give next year the total number of crews and the percentage of British seamen and percentage of British ships. The information will be extremely interesting.

The "National Convention."

THE PRETORIA NEWS gives the information that the Executive Committee of the "National Convention," which recently sat with closed doors, has decided to abandon the crusade against the Asiatics who are already resident in the Transvaal, especially those who have been able to create vested interests. The Committee, we understand, has also decided to recommend the adoption of an immigration law based on the Cape and the Natal models. If the information is true, and our contemporary says that it obtained the information from a leading member of the "Convention," it is a healthy sign, and it would be possible for the members of the "Convention" and the Indian community to work in co-operation. In other words the "Convention" need not exist at all. Give the Indians who are already in the country equal civil rights; that is, rights of trade, residence, locomotion and ownership of land without restriction, and have a restrictive act leaving it open for those previously domiciled or those who may be required for the benefit of such as are entitled to enter the country, and the whole question may be considered to be solved. We have no doubt that a wider study of the Indian question, from an Indian standpoint, and a strict regard to facts as they are, would result in a great deal of the unreasoning opposition to the British Indians dying a natural death.

The "Jewish Star."

WE GLADLY PUBLISH IN another column our Johannesburg contemporary's comments upon an attempt at boycott of Indian traders by their Jewish competitors at Vereeniging. It is quite understandable that the organ of the Jewish people on the Rand is unwilling to take sides as to the rights and wrongs of the agitation now prevailing against the Indian community in the Northern Crown Colony, but it is an excellent portent that the leaders of the Jewish community should advise moderation and aloofness on the part of that important and influential section of the population. It is not every communal organ that has the courage to advocate an unpopular course of action, hence our pleasure in seeing that the organ of those with whom Indians are brought much into contact has offered a real lead in the direction of a statesmanlike attitude towards this thorny question. Jewish Colonists have always been loyal to the Imperial Government, whose traditions they aspire to pass on unimpaired, and even enhanced. But, at times, some of the more imaginative members of the community incline to an exaggeration of imperial idealism, and so tend to do more harm than good to the cause they have adopted. We would remark, moreover, to point the moral advanced by the *Jewish Star*, that not only are the same arguments used against the Russian Jewish immigrants in South Africa as against the Indians, but many Jews here advocate the adoption of the same stringent measures against Indians as are urged against their own co-religionists in England by the authors of the Alien Immigration Bill now before the House of Commons. And the arguments used by them against the Indians here are exactly the same as those successfully resisted and disproved with regard to their co-religionists at home. We can only join the *Jewish Star* in asking that justice be meted out to the Indian community, as well as to other sections of the population in South Africa.

OUR RELIEF FUND.—We would remind our readers that we have opened a Relief Fund in aid of the sufferers from the recent earthquake in India. Subscriptions may be sent to: The Editor, "Indian Opinion," Phoenix, Natal.

Transvaal Indians.

A Question of the Rights

Ignored by Mr. Balfour.

During the debate on the motion for the adjournment of the House of Commons for the Easter recess, says Reuter, Sir M. Bhownaggree asked Mr. Brodrick, Secretary for India, whether he had arranged ■ safeguard the rights and privileges of Indians in the Transvaal under the new Constitution, or intended leaving them to the mercy of the Transvaal Government.

Mr. Brodrick made no reply.

Indian Affairs in the Natal Parliament.

Immigration Amendment Bill.

IN THE LEGISLATIVE COUNCIL on Tuesday, April 18th, the third reading of the Indian Immigration Law, 1891, Amendment Bill was moved by the Hon. the PRIME MINISTER.

Hon. JOSEPH BAYNES said he felt very seriously the far-reaching effect of the Bill, and he wished to record his opposition to the third reading of the Bill.

The Bill was read a third time and passed.

Arms and Ammunition.

The House went into Committee on the Firearms and Ammunition Bill.

Hon. the PRIME MINISTER moved that the words "South of the Equator" be expunged.

Hon. JOSEPH BAYNES asked the Prime Minister's reasons for the inclusion of Asiatics in the Bill. He said a great many races were not included in the Bill who probably would be as well, if not better, included than the Asiatic.

Hon. the PRIME MINISTER said they did not desire to allow Asiatics to purchase firearms as they thought fit.

The Bill passed the committee stage with certain amendments.

Shop Closing.

IN THE LEGISLATIVE ASSEMBLY on Monday, April 17th.

The MINISTER OF JUSTICE formally moved: That a Select Committee be now appointed to consider the Closing of Shops Regulation Act Amendment Bill, such Committee to consist of Messrs. McLarty, Henwood, Pepworth, Polkinghorne, and the mover.

This was carried.—*Natal Witness.*

The New Constitution for the Transvaal.

British Indians Ignored.

An "Imperial Safeguard."

The new Constitution for the Transvaal was promulgated on Tuesday last.

The Franchise is restricted to white male British subjects of twenty-one years and upwards.

British Indians and Natives are to be unrepresented in the new Legislative Assembly, and their rights entirely unsafeguarded except in so far as the Governor's Assent is necessary for any laws ■ be made, and the reservation by the Crown of power to disallow within two years laws assented to by the Governor.

This is one of the "very necessary Imperial safeguards" alluded to by Mr. Lyttelton some time ago in the House of Commons.

The Constitution is a liberal one from the White point of view, and appears to have been on the whole well received.

Natal Indian Schools.

Inspectors' Reports.

(From the Natal *Government Gazette.*)

(Inspector MR. DELANEY, Coast Dist.)

DURBAN HIGHER GRADE INDIAN.—March 2. Many new boys have joined this term, and, owing to their lack of English, make the organization of the lower classes difficult. Geography is taught on rational lines, atlasses and descriptive articles being constantly made use of; there is a slight tendency to excessive detail, justifiable, if at all, only in the case of Natal. The spelling and composition—the specially difficult subjects—are much above the usual Indian standard. The evident natural skill of some of the boys in mechanical drawing and other neat handwork, is worth encouragement. The teaching throughout is very sympathetic and patient, and compares favourably with that of the ordinary European school.

SYDENHAM INDIAN GIRLS' SCHOOL. March 5. Forty-five Indian girls are taught in this school. Standards IV., III. and II. are a good average, and Standard I. is rapidly outgrowing the infant stage. English is spoken fluently by the older scholars, who show an alert intelligence. The poems learnt for recitation should be more thoroughly understood and realised. A good set of pictures would be a great help in teaching English conversation to the infants, who are quick and intelligent when questioned in their own tongue. With the exception of the S. Aiden's Schools, there is no teaching of Indian girls in the Colony. This neglect, for which parents, through indifference or prejudice, are responsible, will perpetuate the present low grade of Indian education, as good education begins at home.

SYDENHAM SCHOOL AND TRAINING COLLEGE FOR INDIANS.—March 5 and 6. There are 133 boys in the school department, and 22 others, among whom, it is hoped, future teachers will be found. The latter are receiving a good education, though practical school work has not yet commenced. A most useful training is going on in evening classes for actual teachers in Indian schools. They have lessons in school method, and other things, from the Principal and two qualified Indian teachers. It is hoped that most of these students will present themselves for a Departmental Certificate in December. The work of the school proper is marked by regularity and system, which is gradually being supplemented with vigour, so far as the Sydenham climate permits. It should be remembered (as a special danger in training colleges) that the most logical and beautiful methods have little merit in themselves unless the children "get on": at the end of a month they should read, write, count, talk and think *better* than they did at the beginning of that month. The increase in the variety and originality of teaching devices is very gratifying; and there is visible progress in drill, drawing, and object lessons.

UMZINTO INDIAN SCHOOL.—March 20. 51 present, including 17 girls. The 33 infants are making fair progress, under the care of the Head-master's wife. Five classes remain to be dealt with by the Head-master, the school being under-staffed. In Standard IV., geographical knowledge is very meagre, and even the bare outlines are confused. More interest should be infused into this study. An illustrated geographical reader, and descriptive oral lessons would help in this direction. The boys who were working examples in the reduction of weights and measures, appeared to need a special blackboard lesson on the rule. Their composition is good, with few Indian idioms. Standard III. is not twelve months behind Standard IV. Reading is fluent, but indistinct, and geography is similar to that of the higher class. Longer composition exercises should be taken. Arithmetic is good. Standards I. and II. are up to the average, excepting in taking down dictated numbers. For its size and complexity, the school is well managed.

VERULAM INDIAN SCHOOL.—March 21. 85 boys present. This school has reverted to an Indian teacher, and has not suffered appreciably from the change. The "Primer" Class is good; the rest fair. Exercise books require closer examination after every new piece of work done in them.

The "National Convention."

Change of Policy.

A More Practical Attitude.

The *Pretoria News* says:—

We have it on the authority of a prominent member of the Executive Committee of the 'National' Convention that the Committee have decided to abandon their campaign against British Indians already in this Colony, more especially as regards those who have established vested interests here. The Committee will for the future confine its energies to prevention of any further immigration of British Indians to this country. In fact, the committee is about to adopt in practice the policy so long urged by this journal, that is to say, the passing of stringent immigration acts on the lines of those in force in other colonies, by means of which to stem the tide of the British Indian invasion with which, were immigration to continue unrestricted, we should undoubtedly be threatened.

A Denial.

The *East Rand Express* denies the authenticity of the above. It says:—

The *Pretoria News* published a news item:—"On the authority of a prominent member of the Executive Committee of the 'National Convention,' that the committee had decided to abandon their campaign against British Indians already in the Transvaal, particularly as regards those Indians who have established vested interests in the colony. It is further stated that for the future the committee will confine its energies to preventing any further immigration of British Indians to this country." The information was printed in the Johannesburg papers on the following day. Interviewed by a representative of the *Express*, Mr. J. R. Hubbard, the delegate of the district to the Central Committee, stated that the paragraph was absolutely incorrect, and the committee were acting in accordance with the spirit of the resolutions. The *Pretoria News* has either been badly spoofed, or some of the Executive members are playing a double game.

Re-affirmation.

The *Pretoria News* re-affirms the correctness of its information, as follows:—

A Mr. Hubbard, of Boksburg, contradicts our statement made last Thursday concerning the changed attitude of the Executive committee of the "National" Convention in regard to Asiatic trading. Mr. A. E. Birch this morning denies that denial. Nevertheless our statement was perfectly correct, and both Mr. Hubbard and Mr. Birch know it. That all doubt may be set at rest, why not publish the Minutes of the Executive meeting, more especially those concerning the future action which the Executive purpose taking with regard to Asiatic immigration. As a matter of fact, the Committee begin to see the futility of the extremist attitude. They realise the hopelessness of "kicking against the pricks," but, since their original policy was so uncompromisingly heroic, they very naturally are a little diffident about admitting that they were wrong.

Indians in Krugersdorp.

"Cut-throat Competition."

Anti-Asiantics Advised.

The Krugersdorp correspondent of the *Transvaal Leader* writes:

Unlike other towns, Krugersdorp, for a considerable time past, has been preserved from infection by the Asiatic nuisance, and the merchants have been smugly laying the flattering unction to their souls that the business rivalry of the coolie belonged to the very dim and distant future. During the last few days, however, steps have been taken by some individuals to let premises in the centre of the town to Indian traders, and it is extremely likely that unless the most drastic measures are taken to protect the white trader against the cut-throat competition of the Asiatic, who is invading the heart of his own commercial preserves, the recent acute trouble at Boksburg and Potchefstroom will be revived here. Practically the whole of the principal business stands surrounding the Market Square have been captured on long leases by the coolies, and a most serious commercial crisis has set in for merchants. Of course, excessive rents are being paid—the coolies are notoriously lavish in their expenditure to secure a commercial footing—and the avarice of the owners of the property has evidently induced them to smother race and colour to play into the Asiatics' hands.

There is no White League in the town, and the merchants should take a leaf out of the farmers' books. The Krugersdorp district, though hemmed in on all sides by areas infected with the cattle pest, has been kept immune by stringent quarantine regulations; and by applying the same laws to the Asiatic there is no need to fear the result.

Potchefstroom Indians and the Assessment Rate.

The *Potchefstroom Budget* publishes the following:—

The question having been raised as to whether the inclusion in the Valuation Roll of the names of Indians as the nominal owners of certain property would in any way prejudice the position of the Council, the Council have received the following letter from their legal advisers on the matter:—

The Town Clerk.

Sir,—With reference to your letter of the 24th inst., I am of the opinion that the insertion of the names of Indians as the owners of property in the Valuation Roll does not in any way prejudice the position of the Council.

The Local Authorities Rating Ordinance (No. 43 of 1903, section 6 provides that the valuer shall prepare the Valuation Roll in writing in such a manner as to shew to the best of his knowledge and opinion (1) the name and address of the owner, and section 14 expressly states that no valuation contained in any Valuation Roll framed under this Ordinance, and no rate based thereon, shall be rendered void, or be affected by reason of any mistake or variance in the description of any rateable property, or in the name of any owner thereof. Section 25 provides that the owner is liable for payment of the rate, the owner being described as the person in whose name the legal title to any rateable property is registered.

From the above it appears to me clear that while the Valuation Roll cannot be altered, still in the rate book the name of the owner can be altered from time to time as circumstances arise. If this were not so, the following absurd result would be arrived at. A Valuation Roll is prepared which is to last 3 years: at the end of six months the owner whose name is on the Roll pays his rate and transfers his property to another person and for the remainder of the time the Roll is in force, the Municipality could collect no rate, because the name of the purchaser would not be on the Valuation Roll, and yet he would be the registered owner. This is, of course, an impossible situation, and I am of the opinion that when the Council discover that the name of a person has been inserted in the Roll as the owner of rateable property, who is in fact, not the true owner, they can recover the rates from the registered owner.

Yours faithfully,
J. J. F. Du Toit.

The Case against Mr. O'Neil, who was charged at the Umgeni Court with assaulting an Indian employee by keeping him in stocks for a whole night, has been dismissed, owing to a clerical error in the summons. The Magistrate pointed out that the prosecution had the right to issue another summons.

Our Weekly London Letter

(FROM OUR SPECIAL CORRESPONDENT.)

London, March 31, 1905.

Peace rumours have been in the air for some time now. Since the very beginning of this ill-starred conflict with Japan, now being waged over land and sea for considerably over a year, Russia has not had a single victory to count upon either to gratify the pride of the Tsar or put some heart in his army. The despised "yellow monkey" has dealt the autocrat a blow which for its force and magnitude has no parallel in history. The battle of Mukden is by universal testimony the greatest battle in the world. Japan's thunder has riven Russia from end to end: ominous fissures have appeared wherever the structure had been faulty and weak, and a pitying and amazed world is now at a loss to know whether its greatest danger is to come from her own misgoverned and down-trodden children or from the implacable and invincible foeman thundering at her door. To the coroneted neuropath, grandiloquently called the Tsar of all the Russias, whose existence is now a miserable alternation of hot and cold fits within his splendid prison palace of Tsarskoe Selo, the one question that limits life's clouded horizon is, which is the more dangerous, Japan or Russia. Every day he is hoping against hope that the tide will not only turn, but that water will run uphill; and every day it is evident that for Russia to beat Japan he will have to wait till the Greek calends.

The War Loans.

Besides, Russia's greatest want is of what is called the sinews of war. Now-adays a nation's fate is not so much decided in its battle-fields as in its Stock Exchange. Her ally, France, had, when the war first broke out, advanced to her 35 millions sterling. Since then her credit has receded on parallel lines with Kuropatkin's army: and although after much ado her financial agents have succeeded in raising a fresh loan in France, the French bankers have grudgingly parted with their cash from the fear that the prospect of the repayment of the first loan would be very much impaired without the advance of a second. And how in the meantime stands the case with her rival? A Japanese loan of 15 millions is at the present moment being floated in the English market, and according to yesterday's papers, there was such a rush of investors and speculators that the amount is said to have been subscribed ten times over, and millions turned away. At the Yokohama Specie Bank, which with the Hongkong and Shanghai Banking Corporation is negotiating this loan, it was stated that the biggest application received was one for three-quarters of a million sterling. This, of course, did not emanate from a private individual. There were, at the same bank, some half a dozen applications for a half a million of the new loan; while "quarters of a million" were stated to be quite common affairs. Thus, then, with the gradual weakening of Russia in manifold directions the peace prospects are brightening up, and it is now confidently hoped that the unexpected visit of our King-Emperor to Denmark will result in adding one more laurel to his brow, and that the son of our beloved Queen, Victoria the Good, will go down to posterity as the greatest peace-maker among the reigning sovereigns of the day.

India's Woes.

But we wish and pray his beneficence had been equally operative within his own Empire, and that the tragic tale of India's woe had even a temporary cessation. This year there have been premonitions of a scarcity over large areas already, and famine prospects are threatening and thickening apace. The devastating scourge of the plague is more busy than ever, and in the House of Commons, the figures given in answer to a question asked on the 27th inst., are simply appalling. Since the year came in there have been a quarter of a million deaths from this one cause. Last month they numbered 126,041. The thought is paralysing. The victims of a single month nearly equivalent to the whole population of Brighton, more numerous than the whole population of Norwich! And this not a sudden outbreak, but a normal fact. The plague is not epidemic; it is endemic. It has been going on for years, desolating whole provinces, killing the people like flies. When the total number of deaths from plague reached 272,000 in 1901, the situation was considered alarming, and we heard infinitely more about it than we do to-day. But the mortality has gone on increasing as public attention here has diminished. The total was half-a-million in 1902, over 800,000 in 1903, and in the first two months of this year the death's from plague have equalled the whole mortality of 1901. At the present rate there will not be fewer than a million and a quarter of plague victims this year.

The Cause of Famine and Plague.

The Daily News had two articles on this subject on the 28th and 29th of this month, and in one of them the writer asks, "Meantime is nothing to be done to check the ravages of the plague? The disease, like most other diseases, is a product of dirt and uncleanliness; in part, also a product of the abject misery of what is ironically called 'prosperous India.'" To this question Mr. Naoroji has sent an answer which was published in *The Daily News* of the 29th inst. and which, in view of what vital interests are involved in giving it as wide a publicity as possible, I give it below in extenso.

To the Editor of *The Daily News.*

Sir,—Referring to the statement about 'The plague in India' and your sympathetic remarks thereon in the leader headed 'The Harvest of the Plague' in *The Daily News* of to-day may I be allowed to say that the real root-disease is (to use Lord Salisbury's word) the 'bleeding' or (to use Mr Bright's word) the 'plunder' of India by the drain of over £30,000,000 of its wealth to this country every year? No country on the face of the earth can stand it. As long as this cruel, crushing drain continues, there is no chance or hope of saving the Indians from being killed in millions by famine and plague, and being starved in scores of millions by hideous poverty and want.

Unless the drain is stopped either the Indians or the British rule will be destroyed.

Yours, etc.,

(Sd.) Dadabhai Naoroji.

This is the one problem before us. Unless the root-idea of the cause of this wholesale decimation of the Indian people occurring at such dreadfully frequent intervals, be clearly perceived and acted upon by our rulers, there is no salvation for us. Philanthropy may be, and is, fitfully busy with suggesting remedies for the evil, but they are always at best palliatives or petty tinkerings, which, beyond soothing the conscience for awhile, disappear without leaving any permanent good behind. The change must be radical, since, as the saying goes with us, it is futile to pour water on the top of the tree after cutting its root.

The Jewish Attitude.

A Welcome Reminder.

It is stated that a store at Vereeniging which had been empty for some twelve months, was let by the proprietor, a Jew, to an Indian, whereupon the lessor's co-religionists boycotted both him and his tenant. They afterwards joined the anti-Indian Association.

Commenting upon this, the Jewish *Star* says that, without entering into the question of the rights and wrongs of the agitation against Asiatics, it advises that Jews as Jews ought not to join such Associations but should rather keep themselves aloof from the dispute. It goes on to say that all the arguments which the anti-Asiatics use are also employed against Russian Jews settling in British colonies. The paper proceeds that Jews have suffered enough through religious prejudice not to lend themselves to further the same, nor to assist in encouraging prejudice because of the colour of the skin. It is not even politic on their part to join such Associations, for, after all, Indians are subjects of the same King and Emperor as the white inhabitants of the country, who will see justice done to them. But who will intervene for the Jews who are not?

A Belated Review.

We have had sent to us a somewhat unique volume published in 1895. Under ordinary circumstances a review of a book published 10 years ago would appear laughable, but the volume that has been placed in our hands may perhaps be treated as exceptional, in view of the fact that we have not seen a notice of it in any of the South African papers. The book is entitled a "Journal of my Tours Round the World," and is written by a tourist, Mr. Hajee Sullaiman Shah Mahomed, a British Indian of Capetown. It embraces his travels in many parts of the world, in Africa, Australia, Asia, America and Europe. "From an early age," says the tourist in his preface, "my heart was kindled with the desire to see the world, to note the social life and the manners and customs of the past races and community inhabiting it, and above all, to feast my soul upon the manifold beauties of nature with which God has bountifully endowed this earth of ours. Born in poverty, and having spent my early years in a hard struggle I was happily driven, by cause of stress, to leave my quiet home in Kathyawar in quest of business abroad. Even while I was a very young man," Mr. Hajee Sullaiman proceeds, "while I was working for my bread, my mind refused to be engrossed in worldly pursuits to the exclusion of all higher and better impulses." He therefore, like a good Mahommedan, began to feast his passion for beholding "glorious works of nature" by first visiting Mecca; and he then visited the other "sacred shrines of nature." The author's principal object in publishing these pages is "to give some idea, however faint and crude, to my countrymen, and particularly to my Mahommedan brethren, that beyond the narrow bounds of their home there lies a world full of joy and beauty." There are 34 chapters in the book, and it is well illustrated. As a record of the travels of a self-made man it cannot fail to be of interest, especially to British Indians in South Africa, and it must be to them a matter for congratulation that a British Indian of humble origin and comparatively poor literary education has been able, by dint of perseverance, to travel twice round the world, and what is more, to place his thoughts and impressions on record. We hope that Mr. Hajee Sullaiman's object in publishing his journal will be accomplished. The volume has been presented to the Anjuman-i-Islam of Bombay in the hope that it may be of some use to his community, for whose progress and advance the Anjuman has been striving so wisely and so well.

Natives' Monster Petition.

Citation of Grievances.

The current issue of the *Zoutpansberg Review*, says Reuter, contains the text of the monster petition signed by Transvaal natives for presentation to King Edward. The petition is being circulated by the Native Vigilance Association, and sets out that the petitioners have noticed with apprehension the tendency towards class legislation to the detriment of the status of petitioners, and cite (a) the Morality Act, which it is stated does not protect native women; (b) the infliction of the lash on natives for assault on whites; (c) infliction of the death penalty in cases of outrage or attempted outrage by natives on white women, while comparatively brief terms of imprisonment are provided for similar offences by white men on native women; the prohibition of all but respectable and well-conducted natives to walk on the footpaths; (e) the exclusion of respectable natives from superior classes on the C.S.A.R.; (f) the prohibition to hold land and from holding public meetings. The petitioners complain that they are not allowed to vote at municipal elections. The fear is expressed that when representative government is granted it will be the object of the majority of the white subjects to exclude natives from the liberty, equality and freedom to which the latter are entitled. The petition concludes by asking the King to reserve powers of legislation regarding natives until it is found expedient to grant natives the franchise as enjoyed in the Cape and Rhodesia.

Teachers and Colour Prejudice.

To the Editor of *Indian Opinion*.

Sir,—It is a fact greatly to be deplored that colour prejudice nowadays is to be found in all sections of the community. Moderate-thinking men do not take the sign as auguring good for the future of the country. The spirit has found its way among that august body of pedagogues named the South African Teacher's Association. Hitherto the Association has been, as its name implies, open to all teachers in state-aided schools whatever their creed or colour. But now, according to the official organ of the Association, the *Education News*, a movement is on foot to change the wording of the constitution so as to exclude, or shall I say, disfranchise, the Native and coloured teachers; for it is proposed to add the word "European" before teacher in Rule 3. The proposal has been discussed by many of the Branch Associations, and with the exception of a few has met with the approval of all.

Now, what object is to be attained by the European teachers excluding the coloured ones it is difficult to tell. More so as the objects of the Association are in the first place the improvement of education in the Colony by the study and discussion of matters bearing on the theory and practice of education, and secondly the promotion of union and friendly intercourse among teachers and the improvement of their status. How questions affecting Native education are to be studied and discussed in the absence of Native teachers, and how this friendly intercourse and union among teachers is to be effected by excluding the Native teachers it is hard to understand. I appeal to Native and coloured teachers who are members of the Association to attend the coming Kimberley Conference and have their say on the matter ere the fatal blow falls.

I am, etc.,

NATIVE TEACHER.

Facts and Comments.

THE *South African Jewish Chronicle*.—We are advised that this journal, which was temporarily suspended at Capetown in August of last year, will re-commence publication at Johannesburg. The Editor is Mr. L. Lionel Goldsmid, B.A., M.J.I.

INDIAN MAILS.—The Natal Direct Liner *Umkuzi* sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Columbo for Bombay, on or about 1st May. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

The German East Africa Liner, *Reichstag*, sails for Bombay direct, on or about 13th May. Mr. N. M. Kader, 113 Grey Street, Durban, is the Agent.

The British India Steam Navigation Company's monthly steamer, sails for Bombay direct, on or about 19th May. Messrs. W. Dunn & Co., and Messrs. Dada Abdoola & Co., are the Durban Agents.

252,567 DEATHS FROM PLAGUE.—A rather painful impression was created in the House of Commons by a statement made by Mr. Brodrick in reply to Mr. Herbert Roberts regarding the prevalence of plague in India. The deaths for the month of February numbered 126,041, while during the first two months of this year the total reached 252,567. "I have been in communication with the Viceroy," continued Mr. Brodrick, "as to whether more can be done to remedy the present deplorable loss of life. It has been decided to send out a scientific expedition to make a thorough investigation into the origin and causes of the plague. The Royal Society and the Lister Institute have undertaken the direction of inquiry, and arrangements have been made for starting at once.—*Times of Natal*.

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૨૯ મી એપ્રીલ, ૧૯૦૫. અંક ૧૭.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૨૯ એપ્રીલથી તા૦ ૫ મે સુધી ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫

હીંદુ—ચૈત્ર વદ ૧૦ થી. વૈશાખ શુદ ૧ સુધી, સંવત ૧૯૬૧

મુસલમાની—તા. ૨૩ મી સફરથી, તા. ૨૯ મી સફર સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	ખ્રીસ્તી તારીખ	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની...	૨૯	૧૦	૨૩	૬ ૨૪	૫ ૨૨
રવી...	૩૦	૧૧	૨૪	૬ ૨૫	૫ ૨૧
સોમ..	૧	૧૨	૨૫	૬ ૨૫	૫ ૨૦
મંગળ	૨	૧૩	૨૬	૬ ૨૬	૫ ૨૦
બુધ...	૩	૧૪	૨૭	૬ ૨૬	૫ ૧૯
ગુરૂ...	૪	૩૦	૨૮	૬ ૨૭	૫ ૧૭
શુક્ર...	૫	૧	૨૯	૬ ૨૭	૫ ૧૬

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

શનીવાર, તા૦ ૨૯ એપ્રીલ, ૧૯૦૫.

હિંદોમાં સ્ત્રીકેળવણી.

નાતાલ ગવરમેન્ટ ગેઝેટમાં કેળવણી ઉપર વાર્ષિક રિપોર્ટ બહાર પડયો છે તે ઉપરથી જણાય છે કે મી૦ કોનોલીના નિશાળ બહુ સારી રીતે ચાલે છે. ઇન્સપેકટર મી૦ ડલાની હિંદી નિશાળ ઉપર ટીકા કરતાં જણાવે છે કે ચર્ચ મીશન શિવાય એકે નિશાળ હિંદી છોકરીઓને સારૂ આખા કોલોનીમાં નથી. વળી મી૦ ડલાની લખે છે કે આ પ્રમાણે છોકરીઓની કેળવણી બંધ હોવાથી હિંદી કેળવણી સારા પાયા ઉપર કદિ નહિ આવી શકે. અમે આ ટીકાને મજબુત આપીએ છીએ. જ્યાં સુધી ઘરમાં છોકરાંઓને સારી કેળવણી ન મળે ત્યાં સુધી નિશાળકેળવણી ગમે તેટલી સરસ હોય તો પણ ટકી શકતી નથી. આવું આપણે હિંદુસ્થાનમાં ઘણે ઠેકાણે જોઇએ છીએ. છોકરૂં નિશાળે જઇને એક વસ્તુ શિખે છે, એક જાતના વિચાર કેળવે છે અને ઘેર આવી બીજું જુએ છે, બીજું સાંભળે છે અને શિખે છે. પરિણામ માઠુંજ આવે; અને આનું મુખ્ય કારણ એ કે ઘરની સ્ત્રીઓ અભણ હોય છે. અહિં અમારો કહેવાનો એવો હેતુ નથી કે સ્ત્રીઓએ ઇંગ્રેજી કેળવણી લેવી જોઇએ. કેળવણીનો અર્થ અમે જુદોજ કરીએ છીએ. આપણી સ્ત્રીઓને છોકરાંઓને કેવી રીતે ઉછેરવા તે જ્ઞાન નથી હોતું. હવા પાણીના અસરના વહેમો સખત કોતરાઇ રહ્યા છે, આસપાસ શું ચાલે છે તેનો ખ્યાલ નથી હોતો અને સાધારણ રીતે તેઓની વાતચીત માત્ર તેઓના પહેરવેશની અથવા તો એક બીજાની સ્વાની કરવાની હોય છે. આ બધું બચ્ચાંઓ જોય છે, અને તે પ્રમાણે કરે છે. આમ હિંદુસ્થાનમાં સદાએ નહોતું. સ્ત્રીઓ કેળવણી લેતી ઝાંસીની રાણીનો દાખલો સૌ કોઇને માલુમ હશે. અમે એમ માનીએ છીએ કે સ્ત્રીઓની જે અસર છોકરાંઓ ઉપર થવી જોઇએ તે નથી થતી એ આપણી પડતીનું એક મુખ્ય કારણ છે. જેમ્સ સ્ટુઅર્ટ મીલ એમ લખી ગયા છે કે પોતે બહુ બાહોશ હતા તેનું કારણ તેની મા હતા. માર્કી વાઇસ રોય લોર્ડ કર્ઝન બહુ ખ્યાતી પામ્યા તેનું કારણ પણ તેના માતા હતા. જ્યારે પોતે જુવાન થયા ત્યારે તેની માએ તેને લખ્યું, "મારા દીકરા તું બહુ હુંશિઆર છે. તારૂં ભણતર સરસ છે; પણ એટલું યાદ રાખજે કે જ્યાં સુધી તારી ચાલ ચલગત તને ઘરેણાં લાયક દીપાવે તેવી નહિ હોય, તું ખરા ગૃહસ્થ તરિકે નહિ વરતે અને ઇશ્વરથી ડરીને નહિ ચાલે ત્યાં સુધી હું તારાથી મગરૂરી કે સતોષ નહિ પામું." આને અમે સ્ત્રીકેળવણી ગણીએ છીએ.

નાતાલમાં આવી સ્ત્રીકેળવણીના હિંદીઓમાં ખામી છે. આપણે નાની કોમ હોઇને કેટલુંક અહિં ઝપાટાથી કરી શકીએ તે હિંદુસ્થાનમાં નથી થઇ શકતું આપણે વળી અહિં ગરીબ કોમ પણ નથી, એટલે આપણને સોનાની તક છે. જેઓ અહિં બાયડી છોકરાં સહીત વસે છે તેઓએ આ બાબત ગંભીર વિચાર કરવા જેવું છે. છોકરીઓને છોકરાઓ જેટલીજ કાળજીથી ઉછેરવાનો ખ્યાલ આપણને રહેવો જોઇએ. ખરેખર આપણે છોકરાઓની કેળવણીમાં પણ પછાત છીએ. અમારા વિચાર પ્રમાણે છોકરા કરતાં છોકરીની કેળવણી વધારે જરૂરની છે. મુખ્ય અડચણ કેળવણીનો ખરો અર્થ સમજવાની ખામી, એ છે. આ જમાનામાં જેમ જમીનના અને શેરના ભાવ તપાસીએ છીએ તેમ કેળવણીની કિંમત કરીએ છીએ. છોકરો વધારે કમાણી કરી શકે એવી કેળવણી આપવાને માંગીએ છીએ. છોકરો સારો કેમ થાય એ વિચાર બહુ નથી કરતા. છોકરી કાંઇ કમાઇ નથી કરનારી એટલે તેને કેળવણીની જરૂર શી? આવો વિચાર જ્યાં સુધી હશે ત્યાં સુધી આપણે કેળવણીની કિંમત સમજવાના નથી. જો ખરી કેળવણી આપણામાં દાખલ થાય તો આપણાં ઘર સંસારી દુઃખો તેમજ ઘણાં રાજ પ્રકરણી દુઃખો ઝપાટાથી જાય એમ અમે માનીએ છીએ.

નાતાલનો ઇમીગ્રેશન, કાયદો.

મી૦ સ્મીથનો ઇમીગ્રેશન કાયદા ઉપરનો વાર્ષિક રિપોર્ટ બહાર પડયો છે. તે ઉપરથી જણાય છે કે જે માણસોને તે કાયદાની રૂએ બહાર રાખ્યા ને નાતાલમાં નહિં પેસવા દીધા તેની સંખ્યા ૨૮૩૬. ની હતી. તેમાં ૧,૫૦૨ હિંદી ઓરત, ૨૧૦ મલાઇ, ૩૫૬. જંગબારી, ૧૦૮ સોમાલી, ૧૬૦ ચીનાઓ, અને બાકીના ને જુદી જુદી કોમના માણસ હતાં એટલે લગભગ અરધો અરધ ભોગ હિંદીઓએ આપ્યો. આટલા બધા હિંદીઓની શી હાલત થઇ હશે તે કહી શકાતું નથી. એટલા માણસ જો નાતાલનાજ ઉતારૂઓ હોયતો તેનો અરથ એમ થયો કે તેટલા માણસોનું સ્ટીમર ભાડું ફોગટ ગયું. ચારે બાજુએ તેવું માનવાને કંઇ કારણ નથી. આટલા માણસોમાં ઘણાં જેને તપાસ્યા તે બીજે દેશ જનારા ઉતારૂઓ હોવા જોઇએ. એટલે સંખ્યા ઉપરથી જેટલું ગંભીર લાગે છે તેટલુ ગંભીર વિચાર કરતાં નથી.

જે માણસોને નાતાલમાં ઉતરવાની રજા મલી તેમાં ૨૨૮૫ હિંદીઓ હતા તેમાંના ૧૯૭૧ નાતાલના જુના રહીશ હતા. ૧૭૬ તેવા માણસોના બાયડી છોકરાં હતાં અને ૧૩૮ ઇંગ્રેજી ભણેલા માણસ તે પરીક્ષા પાસ કરી દાખલ થયાં. મી. સ્મીથ એમ ધારે છે કે આ છેલ્લા બને વર્ગના માણસોએ નાતાલમાં સ્વતંત્ર હિંદીની સંખ્યામાં વધારો બતાવે છે. પણ આમ ધારવામાં અમે તેઓ સાહેબની ભુલ ગણીએ છીએ બાયડી છોકરાઓ કંઇ પાસ કઢાવતા નથી એટલે તેઓ અગાઉ આવી ગયા હોય તોપણ તેના હિસાબે નવા ગણાય તેજ પ્રમાણે ઇંગ્રેજી જાણનારા માણસો ઘણે ભાગે પાસ નથી રાખતા. એટલે તેઓને પણ મી. સ્મીથ નવા ગણે

છતાં તેઓમાંના ઘણા જુના રહીશ હોવાનો સંભવ છે. એટલે ખરૂં જોતાં હિંદીઓની વસ્તિમાં વધારો નથી થયો. આ વાત ઘણી ગંભીર છે કેમ જેમ દિવસ જતા જાય છે તેમ તેમ હિંદી વસનારાઓની તકલીફમાં વધારો થાય છે. તેના તેજ માણસો હોવાથી અને તેઓની સંખ્યામાં વધારો નહિ થવાથી જેઓને હિંદી કામદારો રાખવા પડે તેમને ઘણી તકલીફ થાય. અમને એમ લાગે છે કે જુના માણસોને આવવામાં જે હરકતો આવે છે તે નવાને આવવાની લગભગ બંધી છે તેમાં સુધારો થવાની જરૂર છે. જો એમ નહિં થાય તો દિવસે દિવસે તકલીફો વધશે અને ઇમીગ્રેશન એક્ટ હિંદીઓને હમેશાં ઝેર સમાન લાગશે.

બારબરટનની ખેતી ખાતાની મંડળીની સુચના.

બારબરટનની આસપાસની જમીનમાં તમાકુ વાવ્યો હોય તો બરોબર પાકે કે નહિ એનો નિશ્ચય કરવા ત્યાંની ખેતી ખાતાની મંડળીએ કેપ્ટન મેજર્સને નિમેલ. કેપ્ટન મેજર્સ પોતાના રિપોર્ટ ઉપર એમ કહે છે કે તમાકુનો પાક ઘણો સારો થાય તેમ છે. તે ઉપરથી તે મંડળીની કમિટિએ એવી અરજી કરી છે કે તમાકુ વાવવાનાં કામમાં મદદ કરવા સારૂ હિંદી જોઇએ અને જે પ્રમાણે નાતાલમાં હિંદી આવે છે તે પ્રમાણે બારબરટન તરફના ભાગમાં હિંદીને દાખલ કરવા એ પ્રમાણે આજથીજ ખેડુતોને હિંદી મંજુરની જરૂર જણાવા લાગી છે. કાફરાઓ કામના નથી. ચીનાઓ જેટલા મળે તેટલા ખાણોમાં ખપે છે. એટલે સાધારણ રીતે કામ કરવા સારૂ હિંદી જોઇએ.

લોર્ડ કરઝને પોતાના ભાષણમાં કહ્યું છે કે જ્યાં સુધી દક્ષિણ આફ્રિકાનાં રાજ્યો હિંદીઓને પુરતા હક નહિ આપે ત્યાં સુધી તેઓને મદદ આપવામાં નહિ આવે. એટલે જો ટ્રાંસવાલની સરકારને હિંદીની ખરેખરી જરૂર હશે તો લોર્ડ કરઝનને આગ્રહ તક મળશે અને હિંદીઓને હક મળવા સારૂ પોતે પુરેતી રીતે લાભ ચલાવી શકશે. જ્યાં સુધી ટ્રાંસવાલમાં ખેતી કાયમ ન થાય ત્યાં સુધી તે મુલક ખરેખરો આબાદ થવાનો સંભવ નથી અને ખેતી હિંદી વિના થઇ શકે એવો થોડો સંભવ છે.

ગ્રાહકોને વિનંતી.

ચાલુ સાલનું લવાજમ જે ગ્રાહકોની પાસે બાકી રહેલું હોય તેમણે મોકલી આપ[illegible]

પ્રીટોરીયાનો કનવેનશન.

પ્રીટોરીયા ન્યુસ એમ ખબર આપે છે કે ત્યાં થોડી મુદત પહેલાં જે એશિઆના રહેવાશીઓની વિરૂદ્ધ સભા ભરાઇ હતી તેની કમિટિએ પોતાના વિચારો બદલ્યા છે. અને તેણે એવો ઠરાવ કર્યો છે કે હવે પછી ટ્રાંસવાલમાં વસતા હિંદીઓ સામે લડત બંધ કરવી અને કેપના માફક હવે પછી આવનારને અટકાવવાનો કાયદો કરવો. આ ખબર પ્રીટોરીયા ન્યુસનો લખનાર કહે છે કે તેને સારે ઠેકાણેથી મળી છે. આની સામે તેના સેક્રેટરીએ લખ્યું છે કે તે ખબર ખોટી છે અને કમિટિએ થએલા ઠરાવોમાં ફેરફાર કરવાની સલાહ નથી આપી. આ પ્રમાણે જે સામે લખાણ થયું છે તેની ઉપર અમે વજન નથી રાખતા. અમને લાગે છે કે પ્રીટોરીઆ ન્યુસવાળો લખનારો સાચો છે અને લોકોનાં મન ન ઉશ્કેરાય એવા ઇરાદાથી સેક્રેટરીએ સામે લખાણ કરવું છે; અને જો અમારૂં અનુમાન ખરૂં હોય તો ઉપરની ખબર બતાવે છે કે ટ્રાંસવાલમાં એશિઆટિકની સામેની લડતનું રૂપ બદલાયું છે. એમ થવાનો સંભવ પુરતો છે મી૦ લીટલટને જે ગયે વરસે લખાણ કર્યું છે તેમાં કશો ફેરફાર થવાનો નથી. જોકે મી૦ લીટલટનનું લખાણ પુરૂં સંતોષકારક નથી તો પણ તે લખાણ પ્રમાણે કાયદો થાય તો કંઇક હકો જળવાઇ રહે છે. ટ્રાંસવાલના ગોરા જેટલે દરજ્જે આપણા લોકોને દબાવવા માગે છે તેમાં અને મી૦ લીટલટનના લખાણમાં ઘણો મોટો તફાવત છે.

આ વાતની સામેની મંડળીઓને પુરતી ખબર મળ્યા કરે છે. એટલે જો પ્રીટોરીયા ન્યુસની ખબર ખરી હોય તો નવાઇની વાત નથી. પણ આપણે તે ઉપરથી ધડો લેવાનો છે કે જો રીતસર લડત લીધા કરીએ તો આપણને ફતેહ મળે છે.

સ્ટીમરોની આવ જાની ખબર.

નાતાલ ડાઇરેક્ટ લાઇનની સ્ટીમર અમ્ફુઝી તા. પહેલી મેએ કલકત્તા માટે ઉપડશે. જેથી મુંબઇ જનારા પાસેંજરોને કામ આ[illegible] ઉતારશે.

જરમન લાઇનની સ્ટીમર રેઇકસ્ટાગ તા. ૧૦ મી મેએ આવી તા. ૧૩ મી મેએ ઉપડીજશે.

બ્રિટિશ ઇંડિઆ લાઇનની ફેરવીકલી સ્ટીમર તા. ૧૭ મી મે એ આવી તા. ૧૯ મી મે એ સીધી મુંબઇ માટે ઉપડશે.

તા. ૨ જી માર્ચે ના. મહારાજા એડવર્ડે બકીંગહામમાં ઝાંઝીબારના [illegible]ની મુલાકાત લીધી.

કાળા અને ધોળા માણસોની આવરદા.

કેપ ટાઇમ્સ સવાલ પુછે છે કે ઓરતો મરદ કરતાં વધારે કેમ જીવે છે? અને કાફર, હોટેન્ટોટ અને મલાઇ લોકો તે ગોરા કરતાં વધારે કેમ જીવે છે? આ સવાલ સેંનસસનો રિપોર્ટ વાંચવાથી ઉઠે છે. કેપમાં મરદો કરતાં ઓરત વધારે છે. મરદોની સંખ્યા ૧.૨૬૮,૯૪૦ની છે અને ઓરતોની સંખ્યા ૧.૧૯૦ ૮૬૪ની છે. ૬૦ વરસની ઉંમર સુધીમાં મરદોની સંખ્યા વધારે છે પણ ૭૦ વરસની ઉંમરવાળાની સંખ્યામાં ૨૧.૭૯૮ મરદો છે અને ૨૩,૭૧૯ ઓરતો છે. ૮૫ વરસની ઉંમરનામાં ૨,૩૫૫ મરદ છે અને ૨,૮૯૫ ઓરતો છે. ૯૫ વરસવાળામાં ૮૯ મરદ ને ૧૦૯ ઓરતો છે. કેપમાં ૧૦૦ વરસથી વધારે ઉંમરના માણસ ૩૦૦ છે. તેમાં મરદો માત્ર ૧૨૬ છે અને બાકીની ઓરતો છે. એજ પ્રમાણે ગોરા કરતાં કાળા માણસો વધારે આવરદાવાળા જોવામાં આવે છે.

આમ થવાનું કારણ ચોખ્ખું જણાઇ આવે છે. યુરોપીઅનો મોજ શોખ વધારે ભોગવે છે, તેથી તેઓની આવરદા કાળા માણસો કરતાં ઓછી છે અને મરદોને ઓરત કરતાં વધારે ફિકર વેઠવી પડે છે, તેથી મરદોની આવરદા ઓછી છે. હિંદીઓની સાથે સરખામણી કરતાં હિંદીઓ ઉતરે છે તેનાં કારણ સબળાં અને ઘણાં છે. પણ મુખ્ય કારણ એ છે કે હિંદીઓની રહેણી દક્ષિણ આફ્રિકામાં ઘણી ખરાબ છે. પૈસાનો બચાવ કરવા સારૂ આપણે એક કોટડીમાં ઘણા માણસો રહીએ છીએ અને પૈસાનો બચાવ કરવા અથવા આળસથી ખોરાક ખરાબ અથવા ઓછો ખાઇએ છીએ. ઘણા માણસો સડે આટાની રોટી કાચી પાકી રાંધી તેની ઉપર નિર્વાહ ચલાવે છે. આવા ખોરાકનું પરિણામ ખરાબ આવે એ નવાઇ જેવું નથી.

ચરચા પત્ર.

[અમારા ચરચાપત્રીઓ નીચેના નિયમો યાદ રાખશે તો તેઓના પત્રો ઉપર દરવ ધ્યાન મળવાનો સંભવ છે.

1. કાગળની એકજ બાજુએ લખવું.
2. અક્ષર ચોખ્ખા શાહીથી લખવા.
3. નામ તથા ઠેકાણું બરોબર લખવા,
   તે હમેશાં બહાર પાડવા સારૂં નહિ પણ અમારી જાણને સારૂં
4. લખાણ હમેશાં ટુંકું અને મુદ્દાસર કરવું.—આધિપતિ.]

મી. ઇંડિઅન ઓપિનિઅનના અધિપતિ સાહેબ,

દક્ષ આફ્રિકામાં પડતી તકલીફોના

સંબંધમાં આપણા હિંદી ભાઈઓ એમ માની લીએ છે કે આપણા આગેવાનો આપણા તરફનું કામ ઉપાડી લેશે. અલબત એ વાતને હું પણ મળતો છું; પણ તેમને પુરતાં સાધન પુરાં પાડવાને આપણે બંધાએલા છીએ.

દાખલા તરીકે કોઈ પણ જમાનામાં રાજાની એકલી મહેનતપર પ્રજા રહી હોય એમ જોવામાં આવતું નથી. પ્રજા અને રાજા એ બેના એકત્રપણાથી રાજ્યો ચાલે છે. પ્રજાને મદદ રાજા કરે, અને રાજાને મદદ પ્રજા કરે એ પ્રમાણે આપણને અને આપણા બાહોશ આગેવાનોને લાગતું વળગતું છે; અને જ્યારે તેમજ છે ત્યારે તેવાં કામ આગ લાગે ત્યારે કુવો ખોદવા જવું તેની માફક કરવાનાં નથી. એ કામમાં વખત તપાસવાની પણ જરૂર છે. કઈ સ્થિતિના લોકોનું કયું કયું કામ છે તે પણ આપણે ધ્યાનમાં રાખવાનું છે તકલીફોના સામે ઉપાય લેવામાં પહેલી ફરજ સ્વદેશાભિમાની આગેવાનોની છે અને આવા બારિક વખતમાં ફંડ ઉભાં કરી આગેવાનો તરફ આપણે પૈસાનો મોટો જથો મોકલી આપવો તે આપણી ફરજ છે. આથી તેઓ આપણાં દુઃખનો પોકાર ઉઠાવી તેનો નાશ કરવા શક્તિવાન થશે. જો આપણે આપણી ફરજ નહિ બજાવીશું, તો કોઈ દિવસ પૈસા વિના આપણને અને આપણા આગેવાનોને લટકી રહેવું પડશે, અને દુઃખનાં વાદળાં એકદમ ઘેર પકડશે.

ફીલ્બરસ્ટી. લી. આપનો સેવક,
તા. ૧૯ ૪ ૦૫ હુસેન અહમદ.

ઇંડિઅન ઓપિનિઅનના અધિપતિ જોગ,
સાહેબજી.

દક્ષિણ આફ્રિકામાં વસેલા હિંદીઓની સ્થિતિ દિવસો દિવસ કમકમાટ ઉપજાવનારી થતી જાય છે. હિંદીઓને જડ મુળથી ઉખેડી નાંખવા કરતાં તેઓ પોતાની મેળે કેમ નાસી જાય એવા ઉપાયો યોજવા માંડયા છે. આમ કરવા નવા કાયદાઓ પણ સખતાઇ વધારવા માંડયા છે. દાખલા તરીકે ફુટપાથપર ચાલવા દેવા નહિં, રિક્શામાં બેસવા દેવા નહિં, હિંદી વેપારીની સાથે લેણુ દેણુ કરવી નહિં વિગેરે. હાલમાં વળી એક એવો ધારો નિકળેલો જણાય છે કે હિંદીને કોરટમાં કોટ પહેરી જવા દેવા નહિ ઇંડિઅન થઈ ઇંગ્રેજી કોટ કેમ પહેરો છો? એમ કહી કોટ ઉતરાવ્યા વગર કોરટમાં પેસવા દેતા નથી· આ બધી હાડમારી દુર કરવાને હિંદીઓ તરફથી જુસ્સા સાથે તન અને મનથી લડત ચલાવનાર મી. વી. મદનજીત નીવડે તેમ છે. કમનસીબે તેઓ દોલતમંદ નથી. આથી તેમને નાણાંની મદદ કરવાની બહુ જરૂર છે. દક્ષિણ આફ્રિકામાં વસતા હિંદીઓની રક્ષા કરનાર નાતાલ ઈંડિઅન કોંગ્રેસ છે. તેનાં બંધારણમાં આગેવાનોમાં મી. વી. મદનજીત પણ એક હતા. આ કોંગ્રેસની છેલ્લી બેઠક વખતે મી. વી. મદનજીતનું બળ વધારવા માટે નાણાંની મદદ કરવાનો સવાલ પુછવામાં આવ્યો હતો; પણ પરિણામ દિલગીરી ભરેલું આવ્યું છે; અને તે એકાદ મેમ્બરે કહ્યું કે ટ્રાંસવાલથી પાં. ૫૦ મોકલવામાં આવનાર છે તેનું શું પરિણામ આવે છે તે જોયા બાદ તે વિષે વિચાર કરવો આ બોલવું કહેવું અપમાન ભરેલું કહેવાય! શું હજી કોંગ્રેસ જાણે નથી કે મી. વી. મદનજીતને મદદ કર્યા પહેલાં તેઓએ પોતાના પૈસા ખરચી હિંદુસ્થાનનાં મોટાં મોટાં શહેરો જેવાં કે મુંબઈ, કલકત્તા, મદ્રાસમાં રખડી, બાહોસ નરો, અમલદારો અને છાપા વાળાઓ પાસે જાતે જઈ, તેમને આપણા દુઃખથી વાકેફ કરી, પોતાની મહેનત પુરવાર કરી છે. ટ્રાંસવાલ પૈસા પહેલા મોકલે પછી આપણે મોકલવા એ કેવી કઢંગી વાત! ટ્રાંસવાલ મોકલે કે ન મોકલે પણ આપણે તો આપણા હક માટે લડત ચલાવવા નાણાં મોકલવાની જરૂર છે. મી મદનજીત કાંઈ મીલીયનર નથી કે પોતાની દોલત બીજાઓના હક કાજે ઉડાવી દે. તેમ છતાં પણ મી. મદનજીતે દક્ષિણ આફ્રિકા માટે જે કર્યું છે તે એછું કહેવાય નહિં.

મદનજીત કાંઈ પોતાના હક માટે લડતા નથી પણ દક્ષિણ આફ્રિકામાં આવી વસેલા સઘળી વર્ણના હિંદીઓ માટે લડે છે. આ વતી કોંગ્રેસની બેઠક વખતે સરવાનુમતે મી. મદનજીતને નાણાંની મદદ કરવાની દલીલ પસાર થવી જરૂરની છે. તેમ ન બને તો કોઈ જાણીતા સારી સ્થિતિવાળા કેળવાએલા ગૃહસ્થે બાહેર પડી એક ફાળો ફેરવી. નાણાંની કોથળી એકઠી કરી, તે મી. મદનજીત ભણી રવાના કરવી જોઈએ. મી. મદનજીત પાછા ફરશે પછી આપણને દક્ષિણ આફ્રિકાનો આવો અનુભવિ હડવૈયો મળવાનો સંભવ નહિં હોવાથી આપણી ફરિયાદો અને આપણા પર થતા જુલમનો અવાજ દુનિયામાં જાહેર કરવાને એવી તક ફરીમળવી મુશ્કેલ છે.

લી. સેવક યુસપ અહમદ વાંકડા.
પારવીક જંકશન.
તા–૧૯–૪–૧૯૦૫

મે. ઈંડિઅન ઓપિનિઅનના અધિપતિ સાહેબ,

નીચેનો પત્ર આપના પેપરમાં દાખલ કરી આભારી કરશો.

હિંદુસ્થાનના પંજાબ પ્રાંતના એક પ્રસિદ્ધ વકિલ વિષે થોડું કહી પછી હું મારે કહેવાનો વિષય લખુંછું.

પંજાબની ચીફ કોર્ટના ·નામાંકીત વકિલ તેમજ દયાનંદ એંગ્લો વેદીક કોલેજની મેનેજીંગ કમીટીના સેક્રેટરી લાલા લાજપતરાય વિષે વાંચનારનુ ધ્યાન ખેંચવું એ હું મારી ફરજ સમજુ છું. એક પવિત્ર મહાત્માનો તેઓએ કેવો દાખલો આપ્યો છે તે જણાવવાની મારી ઈચ્છા છે. તેઓ પ્રખ્યાત બાહોશ વકિલ છે એટલુંજ નહિ પણ દયાનંદ એંગ્લો વેદીક કોલેજને માટે સતત મહેનત કરનાર પુરૂષ છે. ચીફ કોર્ટના વકિલ તરીકેની કમાણીનો તેઓ શું ઉપયોગ કરે છે તે જાણી વાંચકને યોગ્ય વિચાર થયા વિના રહેશે નહિ. કદાચ વાંચક વિવેકી હશે તો તેનું અનુકરણ પણ કર્યા વિના નહિ રહે. સુંદરવં એનામની ખરી ઉપમાને લાયક આ પુરૂષ, સાર્વજનિક રીતે તેમજ યુનિવરસિટીનો એક ઘણો બાહોશ વકીલ ગણવામાં આવેલ છે અને કાયદાના પરિક્ષક તરીકે તેની શક્તિ પંકાએલ છે. તેમણે એક પવિત્ર પણ લીધેલું છે; અને તે દરેક ભારતવાસીનું ધ્યાન ખેંચી તેને આનંદ અને આશ્ચર્ય ઉપજાવ્યા વિના રહેશે નહિ. તે સ્તુતિ પાત્ર પણ એજ છે કે તેઓની કમાણીમાંથી પોતાની આજીવિકા માટે એક જુજ રકમ રાખી બાકીની સઘળી રકમ દર વરસે દયાનંદ એંગ્લો વેદીક કોલેજ અથવા બીજી કોઈ પાઠશાળાઓમાં અરપણ કરવી. ગયે વરસે તેઓએ લાહોર આર્ય સમાજને રૂા. ૫,૫૦૦ની ભેટ કરી હતી અને આ વરસે તેનાહે સમાજના પ્રમુખને લખ્યું કે મારા લાંબા મંદવાડને લીધે હું મારા ધંધામાં બરોબર ધ્યાન આપી શક્યો નથી. તોપણ એકાદ બેંકના મુનીમ તથા એક પાઠશાળામાં પરિક્ષક તરીકેની નીમણુંકથી મને જે પ્રાપ્ત થયું છે તેમાંથી બચાવી માત્ર રૂા. ૨,૨૦૦ આ વખતે અરપણ કરી શકું છું. આ રકમ દયાનંદ એંગ્લો વેદીક કોલેજ તથા લાયબ્રેરી ડાયરેકટરી માટે વાપરવા તેઓએ ઈચ્છા બતાવી હતી. આ લખતાં મને ખુશી ઉત્પન થાય છે અને આશા છે કે વાંચકને વાંચતા ખુશી ઉત્પન થયા વિના નહિ રહે. આ પ્રસંગે મારે કહેવું જોઈએ કે આપણામાં એવા ઘણા શબ્દના સ્વદેશાભિમાની છે કે જેઓ ખરી રીતે કાંઈ મદદ કરી શકતા નથી અને સારાને બદલે માઠાં પરિણામ લાવનારા થઈ પડે છે. આ, બીનાં બેહદ કારણ છે. લાલા લાજપતરાયનો આત્મભોગનો જુસ્સો સહુ કોઈ માન્ય કરશે તે શંકા વિનાની વાત છે. પથ્થરો જડી મોટી ઇમારતં બાંધવામાં તેને પૈસા ખરચવા ગમ્યા નહિ. મીજલસો કરવી અથવા નાટકીઆઓના તમાસા કરવા તેને ગમ્યા નહિ, લગ્ન વિગેરે ઉત્સવોનાં ઠાઠ માઠનો ડોળ તેણે કર્યો નહિં અને વળી સુંદર સ્વાદિષ્ટ ભોજનો કરવામાં પણ પૈસાનો વ્યય કરવો તેને વ્યાજબી લાગ્યો નહિ સાર્વજનીક અર્થેજ તેનો ઉપયોગ કેમ કેમેકી અને ઉમદામાં ઉમદી પૈસાનો વ્યય કરવાની રીતા આંધીજ તે આપણામાં પુન્ય ભાવ ઉત્પન કરે છે.

ત્યારે શું દક્ષિણ આફ્રિકાવાસી દરેક હિંદી પોતાના નજીવા શોખો તૃપ્ત કરવાના અયોગ્ય ખરચમાંથી થોડી થોડી બચાવી ધરતીકંપના દેવી કોપથી નિરાશ થએલા સ્વદેશીઓને મદદ નહિ કરી શકે? એક બાજુએ ટુંક મુદતને માટે તુચ્છ શોખની તૃપ્તી અને બીજી બાજુએ રંક બનેલા સ્વદેશીઓના પ્રાણ આ બેમાંથી હિંદીને શું વહાલુ લાગશે? ખરેખર ક્ષણિક શોખની તૃપ્તી કરતાં સ્વદેશીઓના પ્રાણ બચાવ વહાલા

થાઅશે. માટે મને આશા ઉત્પન્ન થાય છે કે વગર ઢીલે પોતાના ઓછા ખરચપર અકુરા મુખી કેટલીક શીશીઓ બચાવી દરેક હિંદી ધરતી કંપથી નિરાશ્રીત થએલાને માટે ઈંડિઅન ઓપિનિઅને ઉભા કરેલા ફંડમાં તે થોડી શીશીઓનો ઉપયોગ કરી કૃતાર્થ બનશે. હું રંકની પાંચ શિલિંગ સ્વીકારશો.

લી. એક સેવક.

અમેરિકામાં ચીના ડાકતર.

અમેરિકાના યુનાઇટેડ સ્ટેટમાં સહુથી ફતેહમંદ ડાકતરો ચીના છે આ અનુમાન તેની સારવાર નીચેના દરદીઓની સંખ્યા ઉપરથી કરવામાં આવી છે. તે ડાક્તરોના બે વિભાગ પાડી શકાય. એક અમેરિકાનો કાયદો તે બે માંથી એકેને ડાક્તર તરિકે કબુલ કરતો નથી. ચીના ડાક્તરોના બે ભાગમાંથી એક ભાગ પોતાની જાતનાનુંજ વૈદું કરે છે; અને તે ઘણે ભાગે ઉંટ વૈદું કરનારાજ છે. તેઓ દવાનો ઉપયોગ નહિ કરતાં પોતાનીજ શોધેલી જડીબુટીનો ઉપયોગ કરે છે બીજો વિભાગ એવું કહેનારો છે કે જમાના અને જમાનાથી તેઓનો વૈદકનો ધંધો ચાલ્યો આવેલ છે અને ક્રાઇસ્ટના જન્મ પહેલાં તેના બાપ દાદાઓ દરદો ઉપર જે ઉપાય લગાડતા તેજ ઉપાયોનો હાલ તેઓ ઉપયોગ કરે છે. તેમાંના કેટલાક તો બહુ સખત ફી રાખી બેઠા છે; અને તેમ છતાં હમેશાં ૨૦૦ થી ૩૦૦ દરદી તેઓને ત્યાં ફેરા ખાય છે. દરદીની તપાસવાની રીત બહુ સાદી છે. માત્ર નાડી જુએ છે અને પછી તેને એક સવાલ પુછે છે. પ્રીસ્ક્રીપશન ચીનાની ભાષામાં લખવામાં આવે છે. તે પ્રમાણે મેળવણી બનાવી દવા આપવાની દુકાન તેની ઓફીસ ની પાસેજ હોય છે, અને તેની પોતાનીજ દુકાન હોય છે. દવા ઘણે ભાગે પ્રવાહીજ આપવામાં આવે છે, ને તે કિંમતિ પાલાનો રસ હોવાનું તેઓ કહે છે., તેઓ ૩૦૦૦ કરતાં વધારે પાલાના ગુણનું જ્ઞાન ધરાવે છે એમ મનાય છે. સહુથી બારેમાં બારે દવાના એક રોઝનાં પાં ૬ બેસે છે. તેઓ દરદીને ફરી પાળવાની સખત ભલામણ કરે છે. પોતાની ઓફીસ પૈસાદાર માણસોના લતા માં રાખે છે. તેઓના દરદીઓમાં ઘણા મોટા માણસ હોય છે અને તેવા સાજા થએલા દરદીઓ એમ કહે છે કે બીજા ડાક્તરોની કારી નથી ફાવતી ત્યાં આ ડાક્તરની દવા ફતેહમંદ નીવડે છે. તેમાંના ઘણા ડાક્તરની વાર્ષિક પેદાશ સરેરાશ ૫,૦૦૦ થી ૧૦,૦૦૦ સુધીની હોય છે; અને તે ફક્ત અમેરિકન દરદીમાંથીજ,

આ અઠવાડીઆમાં મળેલ લવાજમ.

મી. કલ્પી રામ.	૦	૧૨	૬
,, મેસર. બ્રધર્સ. વેરુલમ.	૦	૭	૬
મી. રામસામી, પેપરવર્થ સ્ટેશન.	૦	૧૨	૬
,, એમ. એમ. મારી, સ્ટેન્ડરટન.	૦	૬	૦
,, ઇસમાઇલ મહમદ, ડરબન	૦	૧૨	૦
,, સાલેમખાન, ડન્ડી.	૦	૧૨	૦
,, જી. એમ. સી. મુલા. બાલગોવન.	૦	૧૨	૬
મેસર્સ. ઇસમાઇલ સુલેમાનની કં. રૂસ્તનબર્ગ.	૦	૧૮	૦
,, એમ. એમ. સુલેમાનની કં. અમસ્ટ્રીટ.	૦	૧૨	૬
,, ડી. નીરા.	૦	૧૭	૦

રોકડ બજાર ભાવ.

		શી.	પે.		શી.	પે.
ચાવલ.						
માંજા	૧ બસ્તાનું	૧૬	૦	થી	૧૭	૦
બીમડીના	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
એફ. એફ. ડાં. આર,		૧૪	૦	,,	૧૫	૦
એફ. ડા. આર.	,,	૧૩	૯	,,	૧૪	૦
ચીની સફેદ	,,	૧૮	૬	,,	૧૯	૦
કુડાના	,,	૧૮	૦	,,	૧૯	૦
દેશી તુવેર દાળ.		૧૪	૦	,,	૧૫	૦
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૪	૬	,,	૧૫	૦
મસુરની	,,	૧૪	૦	,,	૧૫	૦
મગની	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
અડદની	,,	૨૦	૦	,,	૨૧	૦
ચણા	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
,, દાળ	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
વટાણા	,,	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
મકાઇ	,,	૬	૦	,,	૭	૦
તેલ.						
કડવુ	૧ ગ્યાલન	૨	૮	,,	૨	૯
એરંડીનુ	,,	૨	૧	,,	૨	૨
મીઠુ	,,	૨	૮	,,	૨	૯
નાળીએરનું	,,	૩	૦	,,	૩	૧
ખાંડ મોરીસની						
સફેદ	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
પીળી	,,	૨૨	૬	,,	૨૩	૬
તીરકુળ નાતાલ					૧૫	૦
આટો		૯	૦	,,	૧૦	૩
મદ્રાસી સોપારી. ૧ રતલ		૦	૬	,,	૦	૮
મરચાં.		૦	૫	,,	૦	૫॥
ઘી પેટી		૬૭	૯	,,	૭૧	૩
પારાફીન ડીવોસ.		૬	૩	,,	૬	૬
,, વાઇટ રોસ		૭	૦	,,	૭	૩
,, ,, ગાલન		૧૩	૦	,,	૧૩	૩
ઘી		૧૦	૬	,,	૧૧	૦
નાળીએર ૧૦૦		૧૪	૦	,,	૧૬	૦

અમારી જાણ મુજબ ડરબનની દરેક દુકાન તથા ઘરના નંબરો ફેર નાંખવામાં આવ્યા છે. તો અમારા ગ્રાહકોએ પોતાનો નવો નંબર મોકલી આપવા મે. કરવી જેથી ફરી પેપર ગેરરસ્તે જવા સંભવ રહે નહિ.

"રેકેબ" એક્ટનું અમલમાં મુકવું.

રીવર્સડેઇલના એક ઇન્સપેક્ટરની મુશિબતી.

કેપની પારલામેન્ટે કરેલા ધારાઓમાં "રકેબ એક્ટ" નામનો ધારો અને ધંધાઓ ને સાફ રાખવાની ફરજીઆત લોકપ્રીય હતાં નહિ. ઓરેંજરીવર કોલોનીમાં પણ એજ પ્રમાણે છે. ગમે તેમ હોય પણ ધંધા ઉછેરનારા તેનાં પરિણામની આતુરતાથી રાહ જોઈ રહ્યા છે. ઇન્સપેક્ટરોની ચાતુરી તથા તેઓની સારી બુધ્ધિપર તેની ફતેહનો ઘણો આધાર છે. રીવર્સડેઇલમાં આવેલા સ્ટોક કાઉન્સીલના ઇન્સપેક્ટર જે. પી. સ્વાર્ટ પોતાને કામ કરવામાં નડતી મુશીબતનું વરણન કરે છે, કે તેઓની જઠરાગ્નિ મંદ પડવાથી કામ કરવું તેને બહુ મુશીબત પડતું; અને તેથી ઘણીખરી વખત તેને પેરજ રહેવું પડતું. સારે નસિબે તેણે ડો૦ વિલિયમની રીક્ષા માણસ માટેની ગોળી અજમાવી અને તેથી તેને તદન આરામ થયો.

થોડા વખત પહેલાં તેઓએ લખી જણાવ્યું કે "બે વરસ પહેલાં હું હમેશાં માંદો રહેતો. મારી જઠરાગ્નિ બહુજ અવ્યવસ્થિત હતી. પછી તો મારાથી ઘર છોડી બહારજ જવાઈ નહિ અને પાચનશક્તિએ મને સાવ તજી દીધો. ધીમે ધીમે હું એટલો નબળો બની ગયો કે હાલી ચાલી શકવું પણ મુશ્કેલ થઇ પડ્યું અને તેની અસર પગપર થઇ એક અનુભવિ મિત્રએ બીજાઓની માફક મને પણ ડો૦ વિલિયમની ગુલાબી ગોળી ખાવાની ભલામણ કરી. મેં તેની શિખામણ માની ચાર બાટલી ખરીદ કરી અને તેથી સાવ સાજો થયો. મારી જઠરાગ્નિ તેજ બની અને પગમાંથી નબળાઈ ચાલી ગઇ આસરે ૬ મહિના પહેલાં પાછો તે દરદે ઉથલો માર્યો. આ વખતે પણ મેંતો તે ગોળીનો ઉપયોગ કર્યો અને તેથી મને તદન આરામ થયો હું આથી તે ડાક્તર વિલિયમની ગુલાબી ગોળીને ઘણો આભારી છું.

ડા૦ વિલયમની પીંક પીલ્સથી લોહીનો જમાવટ થાયછે અને અંગમાં કૌવત આવેછે, તેથી ઉપર જણાવેલા રોગો મટે છે તેમજ તે નાથી અજીરણ, વિકાર, કલેજાનાં દરદ, મુત્રાશયના બગાડ, વાંસાની ફાટ, ધ્રુજવું, દમ, છાતીમાં દુઃખ, બરડાની પીડા અને બાયડીઓનાં દરદો મટી જાય છે. આ દવા સઘળા કેમીસ્ટ, તેમજ દુકાનદારોને ત્યાં મળે છે તેમજ કેપટાઉનમાં વિલયમ્સ મેડિસિન કમ્પની૦ દુકાન નમ્બર ૭૭ ને શિરનામે લખવાથી ૨૭ શિલીંગની ૬ બાટલી અને ૩ શિ૦ ૭ પેંની ની ૧ બાટલી વગર ટપાલ ખરચે મોકલવા માં આવેછે.

P. P.

इंडिअन ओपिनिअन.

417

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. २९ वी अपरेल, १९०५. नम्बर १७.

सप्ताहिक पंचांग.

इंग्रेजी—ता. २९ वी अपेरलसें, ता. ५ वी मेई १९०५ तक.

हिंदु—चैत्र वदी १० सें वैशाख सुदी १ सम्वत् १९६१ तक.

वार.	इंग्रेजी तारीख.	हिंदी तिथि.	सूर्य उदय. क.मि.	सूर्य अस्त. क.मि.	त्योंहारोंकी यादी.
शनि.	२९	१०	६ २४	५ २२	
रवि.	३०	११	६ २५	५ २१	
सोम.	१	१२	६ २५	५ २०	
मंगल	२	१३	६ २६	५ २०	
बुध..	३	१४	६ २६	५ १९	
गुरु..	४	३०	६ २७	५ १७	
शुक्र	५	१	६ २७	५ १६	

इंडिया जानेवाली मैल स्टीमर.

इन्डिया-मेल स्टीमर "अमकुझी" ता. १ ली मेई और पिछे सुरत जानेवाली है.

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. २९ वी अपरेल, १९०५.

हिंदीमें स्त्री केलवणी.

नाताल गवरमेन्ट गेझटमें शिक्षाके मासिक रिपोर्ट प्रकाश हुआ है. वह देखनेसें मालुम होता है, कि मि० कानोलीकी स्कूल अच्छी तरहसें चल रही है. इनस्पेक्टर मि० बलानी हिंदी स्कूलपर टिका करते कहता है, कि हिंदी विद्यार्थीओंके लिये चर्च मिशन शिवाय सारा कोलोनीमें एक भी स्कूल नहि है. साथ साथ लिखता है, कि इसी वजहसें लडकीओंकी केलवणी मंद होनेसें हिंदी केलवणीमें अच्छा सुधार कभी न होगा. हम मि० बलानीकी बातपर अनुमती देते है. जहांतक घरपर लडकोंको अच्छी वजह पर शिक्षा न मिले, वहांतक स्कूल केलवणी चाहे इतनी अच्छी होवे, मगर वह प्रकाश दे सकती नहि है. ऐसे ऐसे दृष्टांत हिंदमें अनेक जगहपर देखतें है. उसका सबल कारण यह है, कि घरपर की लोग अज्ञात है. हम ऐसा नहि कहता है, कि औरतोंको इंग्रेजी केलवणी लेना चाहिये. हमारा कहना यह है, कि स्त्रीओंको जो असर बालबच्चोंपर होना चाहिये, वह नहि होती है. जेम्स स्टुअर्ट लिख गयें है, कि आप बहोश हुआ उसका कारण उसकी माई थी. माजी वाईसराय लार्ड कर्झन बहुत माननिय पदपर पहुंचा था, उसका कारण उसकी माई थी. जब आप जुवान हुए, तब उनको माईने उसीको लिखा,—"मेरा बेटा, तुम्ह बहुत हुशियार हो, तुम्हारी शिक्षा उमदा है, मगर इतना याद रखनेका है कि तुम्हारी चालचलण उसीको यहनेना सम्मान तेजोमय न बनावे, तुम्हारा वर्तन एक गृहस्थ सम्मान न होवे और ईश्वरसें डर नहि वहांतक मुझे मगरुर और संतोष तुम्ह सें प्राप्त नहि होगा."

नातालमें ऐसी स्त्री केलवणीकी हिंदीओंमें खामी है. हमारी कोम यहां छोटी होनेसें कितने काम झपाटाके साथ कर सकतें है. वह हिंदमें हो नहि सकते है और हमारी कोम यहां गरीब नहि है. इससें यह तक हमारे लोगोंके लिये अमूल्य है. जो लोग यहां बालबच्चां साथ रहता होवे, उन्हे बहुत विचार करनेका है. हमारा ख्यालसें छोकरोंसे छोकरीकों केलवणी विशेष जरुरतकी है. छोकरे लोग विशेष धन पेदा करे, ऐसा ख्याल हमारे लोग हरहमेश रखता है, मगर वह कैसे हुशियार होवे ऐसा ख्याल नहि करतें है; यह ठीक नहि है. छोकरी कुछ पेदास करनेवाली नहि है, इससें उनको केलवणीकी जरुरत क्या! जहांतक ऐसा ख्याल हमारे लोगोंमें है, वहांतक केलवणी की किमत समजमें आवेंगे नहि. जो सत्य केलवणीका प्रचार हमारे लोगमें दाखिल होवे तो घर संसारी और राजद्वारी दुःख झपाटा साथ दूर हो जावे.

नातालके इमिग्रेशन कानुन.

नातालके इमिग्रेशन कायदाके सम्बन्धमें वार्षिक रिपोर्ट मि० स्मिथ तरफसें प्रकाश हो चुका है. यह देखनेसें जान पडता है, कि इसी कायदासें २,८३३ मनुष्य यह कोलोनीमें घुसने नहि पाया है. उसमें १,१०२ हिंदी, २१० मलाई, २५६ जंजीबारि, १०८ सोमाली, १६० चीनें और दुसरे विधविध जातियोंके आदमी था. उपरकी संख्यासें खबर पाते है, कि लगभग आधा हिस्सा हिंदीयोंका था. वे लोगकी कैसी दुर्दशा हुई होगी, यह कह सकते नहि. जीनको यह कोलोनीमें उतरने की रजा मिली, उसमें २,२८५ हिंदी था. उसमें १,५७१ यहांके पुराने रहेंसों था, १७६ उसीके बालबच्चें थे, और ५३८ इंग्लिशमें परिक्षा देकर दाखिल हुए है. मि० स्मिथ मानते है, आखिरके दोनो वर्गने स्वतंत्र हिंदीकी संख्यामें अधिकता दिखाई है. इसी बारेमें हम वह साहबकी भूल गिनतें है. क्यों, कि बालबच्चे लोग पास निकलवाते नहि है. इससे पहिले आगे आया होवे, तो भी नया गिना जावे. इसी मुजब इंग्रेजी जाननेवालेंको भी वह साहब नया गिने, लेकीन उसमें भी पुराने रहेंसों होने का सम्भव है. इनसें सत्य देखनेसें हिंदी ज्यास्ती बढा नहि है. यह बात गंभीर है. पुराने रहेंसोंको यहां आनेपर दिन परदिन तकलीफो बढ रही है और नया आनेवालें को लगभग बन्दी हुई है. उसमें सुधार कर नेकी आवश्यकता है. ऐसा न होगा तो दिन परदिन तकलीफों बढती रहेंगी, और इमिग्रेशन कायदा गंभीररुप धारण करेंगे.

ट्रांस्वालमें खेती-विभागकी कमिटी तरफसें सूचना.

बारबरटनके आसपासकी जमीनमें तम्बाकु बोनेसें, उसका पाक लाभदायक होवे या नहि; उसका फल देखनेके लिये वहांकी खेतीवाडी-विभागकी मंडलीने केप्टन मेजको नियुक्त किया था. वह बारेमें केप्टन मेज अपना रिपोर्टमें लिखता है, कि तम्बाकुका पाक अच्छी तरहसें फलदायक होगा. इससें मंडलीकी कमीटीने ऐसी सूचना की है, कि तम्बाकु बोनेके कार्यमें सहायता करने के लिये हिंदी लोग चाहिये. जो प्रकारसें नातालमें हिंदी लोग आते है, इसी वजह बारबरटन तरफके प्रदेशमें दाखिल करना. इसी तरहसें अब गोरेंको हिंदी कामदारों की जरुरत दिखाने लगी है. काफिर लोग काम लायक नहि है और चीनें लोग जीतना मिलता है, इतना खानीमें खप जातें है. इसलें दुसरे काम करनेके लिये हिंदीओं की जरुरत है.

लार्ड कर्झनने अपना भाषणके साथ कहा

है, कि जहांतक दक्षिण आफ्रिकामें हिंदीको सम्पूर्ण हक न मिले, वहांतक उनीको सहायता दी नहि जावे. ट्रांस्वाल सरकारको हिंदीओंकी सम्पूर्ण जरूरत होगा, तो लार्ड सेल्बर्नको अमूल्य तक मिलेगी और हिंदीका हक मिलनेके सम्बन्धमें आप अच्छा दाब चला सकेंगे. जहांतक खेतीकी कारवाई ट्रांस्वालमें पैदा न होगी, वहांतक वह देश परिपूर्ण आबाद न होगा, और खेती बिना हिंदी होनेवाली नहि है.

आफ्रिकाके वर्तमान.

काफिर लोगकी बडी अर्जी—ट्रांस्वालके काफिर लोगोंने ३६,००० काफिरकी सहीं वाला एक अर्जी विलायत भेजनेके लिये तय्यार की है. उसमें वे लोगने नई धारासभामें अपना हक डूब न जावे, ऐसी मंगनी की है. सुनते है, कि इस अर्जीका कुछ हाल नेटिव कमिशनर तरफसे मि० लिटलटनपर भेजा गया है.

प्रिटोरिया कनवेन्शन—प्रिटोरिया न्युसमें एक लेखक लिखता है, कि कुछ समय पहीले वहां एसियाटिक विरुद्ध जो सभा जमा हुई थी, उसकी कमिटीने अपना विचार बदल दिया है. साथ साथ ठहराव किया है, कि अब ट्रांस्वालके हिंदीयोंके सामनेकी लडत बन्द करना, और केपकी तरह नया आनेवालेको रोकनेके लिये प्रतिबन्द रखना. कमिटीके सेक्रेटरी इसके सामने लिखता है, कि कमिटीने इस ठहरावमें फेरफार करनेपर कुछ सूचना नहि दी है और सब बात गलत है. सेक्रेटरीकी बात सत्य नहि है. क्यों कि लोगो सामने न होवे, यह सबबसे सेक्रेटरी साहब ऐसी बात करते है.

माजीस्ट्रेटका चूकादा—डर्बनकी पुलिस कोर्टमें मेजीस्ट्रेट पास एफ. जी. पीले नामके एक हिंदीकी बडी देरतक मंय रात्री फिरनेके लिये पुलिसने खडा किया था. तहोमतदारके वकीलोंने कहा, कि यह फ्री इन्डियन है, व्यापारि है और स्थावर-मिल्कतोंके धनी है. पुलिसने बिना तकसीरसे उसीको पकडे है, और "काला आदमी" यह शब्दका गैरउपयोग किया है. पुलिस सारजन्टने कहा था, कि तहोमतदार अपनी दोस्तके घरसे अपना घरपर पिछो लौटता थी. साथ साथ कहा, कि इन्डियन काला आदमी साथ गोने जाते है और तहोमतदारने संतोषदायक जवाब नहि दिया था. मेजीस्ट्रेटने सब हाल सुनकर गुन्हेगारको छोड दिया और कहा, कि मेयरका 'फ्री पास' लेनेसें तहोमतदार विशेष सहीसलामत बन सकते है.

भारतके वर्तमान.

कुत्तोंका नाश—हिंदके मेडिकल सर्विसके डाईरेक्टर जनरल साहबने शिमलेके बिना लाइसेंसके कुल कुत्तोंको मार डालनेका हुकम निकाला है.

मिट्टीसे सुवर्ण—युक्तप्रदेशके अनेक स्थानोंकी मिट्टीमें सुवर्ण पराग मिला हुआ है. लोग मिट्टीको धो धोकर सोना निकालते है. खबर है, कि गत साल गढवाल जिलेमें १,५०० रुपयेका सोना निकला है.

अभिनन्दनपत्र—लेडी कर्झन पतिगृहमें उपस्थित होनेपर कलकत्तावालोंनी २०० महिलाओंने हस्ताक्षरयुक्त एक अभिनन्दनपत्र उनको दिया था. उसपर एक आहत राजहंस और बुद्धदेवका चित्र बनाया था.

बडी सभा—कलकत्ताके टाउनहालमें गत ता. १० मार्चके रोज लार्ड कर्झनकी कनवोकेशनवाली वक्तताका प्रतिवाद करनेके लिये जनसाधारणकी बहुत बडी सभा हुई थी. ५,००० मनुष्यसें सभा चकचार भरी हुई थी. सभापतिका आसन बाबू रासबिहारीने लिया था.

गन्धकके झरने—यनडांग नगर ब्रह्मदेशमें साहबोंके हवा खानेका जगह है. इसी जगह गन्धकके झरने है. वो साहबोंने अपनी आंखोंसे देखकर झरनोका हाल लिखा है. पहाडी और देशी लोग झरनेके पानीकी बडी कदर करते है. झरनेका पानी पीते ही अजीर्ण लोप जाते है और बुखार भी जाता रहता है.

फौजी निशाना—भारत सैन्यमान जंगी लाट युद्ध विषयमें कुशल कहे जाते है. हालमें आपने भारतीय सेनाको निशानामें दक्ष करनेकी युक्ति निकाली है. कुछ पलटनोंका रोजीना कवायद छूडा दी गई है. साथ ही पलटनोंके अफसरोंको इच्छापूर्वक अपने सैनिकोंको फौजी काम सिखानेका भार सौंपा गया है. मेरठ पलटनोंपर निशान फौजकी जांच की जावेगी.

प्रिन्स आफ वेल्स भारतमें—ना. प्रिन्स आफ वेल्सकी भारत-यात्रा मंजूर हो चूकी है. आगामी नवम्बर महीनेमें आप प्रिन्सेस आफ वेल्स साथ भारतमें पदार्पण करेंगे, ५ महीनेतक भारतमें रहकर मार्च महीनेमें विलायत जावेंगे. उनके आने जानेका खर्च नौ-विभाग देंगे और दूसरा खर्च करनेके लिये ३ लाख रुपये मिलेंगे. कलकत्ताकी कारपोरेशन उनको अभिनन्दनपत्र भेंट करनेपर २०,००० रुपये खर्च करना चाहती है.

बिदेश वर्तमान.

विचित्र मूल्य—ग्रीनलेन्ड मुल्ककी एस्किमीयो भाषाका हरिमेक समाचारपत्र अपने ग्राहकोंसे विचित्र मूल्य लेता है. वार्षिक मूल्य पशु विशेषकी २ खालें, अर्द्ध वार्षिक मूल्य १ खाल, त्रिमासिक मूल्य १ पक्षी और मासिक मूल्य १ मुरगी लेता है.

विलायतमें शवदाह—इंग्लान्डमें भी अब मुर्दा जलानेकी रीती बढती जाती है. ब्रिटनमें सब मिलकर ५ मरघट है. सबसें पुराना वोकिंग स्थानका स्मशान है. यह सन १८८५ में बना था. जबसें विलायतमें शवदाहकी प्रथा चली है, तबसें अब तक वहां ४,४०७ मृतकोंका दाहसंस्कार हुआ है. इंग्लान्डमें ११ स्थलपर स्मशान बने हुए है. शोचनीय है, कि जब विलायतवासीयों शवदाह करने लगे है तब साउथ आफ्रिकावासी हमारे हिंदुगण भूमिदाहकी प्रथा चला रहे है!

अमेरीका देशके बडे मालिक रूझवेल्ट साहबको वर्णविभेदका ज्ञान नहि है. वे काले और गोरेको एक निगाहसें देखते है. शायद रूझवेल्ट साहबने यह समझ लिया है, कि दोनों रंगोंके चमडेके भीतर एक ही तरहका रक्त मांस है. इसीलिये उन्होंने अमेरिकाके कस्टम विभागमें एक हबसी (काफिरको) कलक्टरका पद दिया है. वह हबशी पुंगव और तीनबार भी रूझवेल्ट साहबकी कृपासें उंचे पद पा चुका है. दक्षिण आफ्रिकाके सत्ताधारी अफसर साहबो! यह बातपर कुछ निगाह कीजिये!

ग्राहकोंको विज्ञापन.

जिस महाशयों पास 'इन्डियन ओपिनियन' के वर्तमान सालके मूल्य बाकी है, उन्हे कृपाकर जल्दी भेज देना.

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

வாராந்தரப்பத்திரிகை

நெட்டால் பீனிக்ஸ். 1905ஞு ஏப்பிரல்மீ 29ௌ சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

விசுவாவசு வருஷம் சித்திரை மாதம்.

கிழமை.	இங்கிலீஷ் தேதி.	திதி.	நட்சத்திரம்.	யோகம்.
ஞாயிறு.	30-18	ஏகாதசி	பூராட்டா	சித்த
திங்கள். மே.	1-19	துவாதசி	உத்திராட்	சித்த
செவ்வாய்.	2-20	திரயோ	ரேவதி	சித்த
புதன்.	3-21	சதுர்	அசுவனி	மரண
வியாழன்.	4-22	அமாவா	அபரணி	சித்த
வெள்ளி.	5-23	பிரதமை	பரணி	சித்த
சனி.	6-24	துதியை	கார்த்திகை	அமிர்

மார்க்கட் விலை.

	முதல்	வரை
மாஞ்சா அரிசி.	16/-	17
பீம்டி அரிசி.	1-2/-	1-3-0
புழுங்கலரிசி.	14/	15/-
பருப்பு.	14/	15/-
மைசூர் பருப்பு	14/	15/-
சோளம்.	6/-	7/-
நல்லெண்ணெய்.	2/8	2/9
எண்ணெய்.	2/8	2/9
தேங்காய் எண்ணெய்.	3/	3/1
நெட்டால் சர்க்கரை	1-2-0	1-3-0
சிகப்பு ,,	1-3-0	1-3-6
கிரிசன் ,,		19/
கோதுமை மாவு	9/-	10/3
பாக்கு	6 பென்ஸ்,	8பெ
மிளகாய்	5 ,,	5½ ,,
நெய்	3-7-9	3-11-3
பெர்பின் எண்ணெய்	கேஸ் 6/3	6/6
டிடோ ஒவட் ரோஸ்	7/	7/3

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கையொப்பக்காரர்கள் சென்ற வருஷத்திற்குச் சேர வேண்டிய கையொப்பத்தொகையும் நிகழும் வருஷத்தின் தொகையும் தாமதிக்காமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாய்க்கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

கையொப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை வாரந்தோறும் கிடைக்காவிடில் இந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத்தெரியப்படுத்தும்படிக் கேட்டுக்கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மெயில்.

—o—

நெட்டால் லைன் கம்பெனி.

[illegible] மேமீ 1ௌ புறப்பட்டு [illegible], மதராஸ், கல்கத்தா முதலிய துறைமுகங்கள் போய்ச்சேரும்.

பிரிட்டிஷ் இந்தியா லைன்.

[illegible] கப்பல் மேமீ 10ௌ புறப்பட்டு பம்பாய்ப்போகும். ஏஜெண்டு. டன் அன்கோ, ஸ்மார்ட் ரோட், டர்பன்.

ஜெர்மன் ஈஸ்ட்டாப்பிரிக்கா லைன்.

[illegible] மேமீ 13ௌ புறப்பட்டு [illegible] பம்பாய்ப்போகும்.

இந்தியா ஆப்பிரிக்கா லைன்.

எஸ். எஸ். [illegible] ஏப்பிரல்மீ 20ௌ கல்கத்தாவில் சரக்கு ஏற்றிக்கொண்டு நெட்டாலுக்குப்புறப்படும். ஏஜெண்டு. [illegible] அன்கோ டர்பன். அல்லது [illegible] அன்கோ கல்கத்தா.

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

பீனிக்ஸ் நெட்டால்,

சனிக்கிழமை.

1905ஞு ஏப்பிரல்மீ 29ௌ.

திரான்ஸ்வால் சுரங்கம்.

வெள்ளையர்கள் அதிகமாய் வேலைபார்த்துவருகிறார்கள்.

ஜோஹானெஸ்பர்க் ஏப்பிரல் 22. திரான்ஸ்வால் கவர்மெண்டு சுரங்கவேலை எஞ்சினீர் சுரங்கங்களில் வேலைசெய்யும் கூலியாட்களின் கணக்கை விவரிக்கிறார்:— சென்ற பிப்ரவரிமாதத்தில் கணக்கெடுத்ததைப்பார்க்கிலும் சென்றமாதக்கடைசிவரை 423 வெள்ளையர்கள் அதிகமாய் வேலைபார்த்துவந்திருக்கிறார்கள். எல்லாசுரங்கங்களிலும் சென்றமாதம் 31ௌ வரையிலும் வேலைபார்த்துவந்த வெள்ளையர்களின் மொத்தம் 17,292, சுதேசிகள் 121,147, சீனர்கள் 34,825.

சென்றமாதத்தில் திரான்ஸ்வாலில் வெளிக்குவந்தவை: நிலக்கரி 218,354 டன் இரயம் 75,485 பவுன்; வெள்ளி 43,914 காரட்ஸ் இரயம் 4,885 பவுன்; வைரம் 96,543 காரட்ஸ் இரயம் 111,772 பவுன்.

சுரங்கங்களில் 1904 வருஷம் மார்ச்சுமாதம்வரை வேலைபார்த்துவந்த 18412 வெள்ளையர்களைப்பார்க்கிலும் இந்தவருஷம் மார்ச்சுமாதம்வரைக்கும் 3880 வெள்ளையர்கள் அதிகமாயிருக்கிறார்கள்.

ருஷிய ஜப்பான் யுத்தம்.

பால்டிக் போர்க்கப்பற் கூட்டம்.

லண்டன் ஏப்பிரல் 21: ருஷிய கப்பல்தலைவர் ரோஸ்டைஸ்வென்ஸ்கி பிரெஞ்சுமகாசமுத்திரத்தின் வழியாகப் போர்க்கப்பற்கூட்டங்களை நடத்துவதற்கு உத்திரவாகிவிட்டது. ஜப்பானியர்கள் இங்கிலீஷ் கடல்வழியாகப்போகக்கேட்டுக்கொண்டதும் உண்மையென்று தெரியவருகிறது. பால்டிக் போர்க்கப்பற்கூட்டமும், மீன்படகுகளும் பிரெஞ்சு 'வடகடல்வழியாய்ப் போக ஆரம்பிக்கின்றன.

மூன்றாவது பால்டிக் போர்க்கப்பற்கூட்டம் அட்மிரல் நெபகாட்டோவால் நடத்தப்பட்டு சண்டா ஜலசந்தியில் வந்திருக்கின்றது.

பிரிட்டிஷ் ஆகு லென் ஜும் மூதல்தர காவற்கப்பலுக்கு முழுமையும்போட்டு, சீனக்கடலில் தயாராகவந்திருக்கும்படி உத்திரவுபோயிருக்கின்றது.

பிரெஞ்சு மீன்படகுகள் கமரான் குடாவுக்குப் போய்த் திரும்பிவந்துவிட்டன.

டொக்யோவில் ஒரு ஜப்பானிய மெம்பர் சொல்லுகிறார்: ருஷியருக்கு கமரான்வழியாகப்போக பிரெஞ்சுக்காரர்கள் இடங்கொடுத்தால் ஜப்பானியர்கள் ஆங்காங் வழியாகப் போகப்பிரிட்டிஷார் ஏன் இடங்கொடுக்கமாட்டார்கள்?

ருஷிய கவர்மெண்டார் நாற்பது கோடி தோட்டாக்களுக்காக அமெரிக்கர்களுக்கு உத்தரவு அனுப்பியிருக்கிறார்கள்.

ருஷியர்கள் கடைசியில் தென் அமெரிக்கன் சண்டைக்கப்பல்களை வாங்குவதாக உத்தேசித்திருக்கிறார்கள். யுத்தசெலவிற்காக பல முக்கிய இடங்களிலிருந்தும் 3 வட்டிக்கு பணம் கடன்வாங்குகிறார்கள்.

ஏனுமில் பால்டிக் போர்க்கப் பற்கூட்டம்.

ஜப்பானியர்கள் அனுசரிப்பு.

அட்மிரல் ரோஜெஸ்டென்வென்ஸ்கி கமரான் குடாவில் என்னசெய்கிறார்?

லண்டன் ஏப்ரில் 22, காமரன் குடாவின் ஜப்பானிய வேவுகாரர்கள் தெரிவிக்கிறார்கள்: மூன்று காவற்கப்பல்கள் துறைமுகத்திற்குவெளியே காவல்காத்துக்கொண்டிருக்கின்றன. இரண்டு வியாரிக்கப்பல்கள் வடக்கு உள்பிரவேசத்திற்கு வெளிவாயில் நங்கூரம் போட்டிருக்கின்றன, இரண்டு சண்டைக்கப்பல்கள் முகத்துவாரத்தில் நங்கூரம் போட்டிருக்கின்றன, மேலிரண்டு கப்பல்கள் துறைமுகத்திற்குள்வந்து நங்கூரம்போட கொடிபேசுகின்றன. 6 சண்டைக்கப்பல்கள் வெளிவாயில் நங்கூரம்போட்டிருக்கின்றன. துறைமுகத்தில் ஏராளமான புகைச்சல் எழும்பிக்கொண்டே யிருக்கின்றது. அங்கு அட்மிரல் ரோஜெஸ்டென்ட்வென்ஸ்கி தன் கப்பல்களை சுத்தஞ்செய்துக்கொண்டும், கப்பல்களுக்கு நிலக்கரி ஏத்திக்கொண்டும், மீன்படகுகளை தயார்செய்துக்கொண்டும், கப்பலிலுள்ள பீரங்கிகளை துலக்கிக்கொண்டும், சில கப்பல்களில் வேண்டிய சாக்குகளேற்றிக்கொண்டு மிருக்கிறார்.

அட்மிரல் டோகோ முதற்போர்க்கப்பற்கூட்டம் பார்மோசாவுக்கு தெற்கே ஓரிடத்தில் கூடியிருக்கின்றன. அங்கு இருந்த கப்பற்கூட்டத்தாருக்கும் யுத்தம் நேரிடுமென்று தோன்றுகிறது.

மூன்று ருஷிய சண்டைக்கப்பல்கள் விலாடிவாஸ்டாக்கில் ஒன்றும் பழுதுபார்க்கப்பட்டு இருக்கின்றன. அவைகளும் யுத்தமுனைமுக மிருக்க புறப்படும்.

ருஷிய போர்க்கப்பற்கூட்டம் வனும் கடற்கரைக்கு 15 மைல்தூரத்தில் வடக்குமுகமாய் கடக்கின்றன.

ஜப்பானிய மூன்று சண்டைக்கப்பல்கள் கொர்ஸ்டார் தீவுக்குச் சமீபமாய் வந்திருக்கின்றன. இந்த ஸ்டீமர்களின் தலைவன் அட்மிரல் காதுகா.

லண்டன் ஏப்ரல் 24: கமரான் குடாவில் அட்மிரல் ரோஜ்டெஸ்ட்வென்ஸ்கி போர்க்கப்பல்கள் 52. இதில் பதினறு கப்பல்கள் நிறைய போர்வீரர்களும், காவற்கப்பல்களும், மருத்துவசாலைக் கப்பல்களும் இருக்கின்றன. இவையெல்லாம் கமரான் குடாவிற்குச் சமீபத்தில் கிடக்கின்றன.

அக்குடாவில் திரியும் மீன்காரர்கள் தெரிவிக்கிறார்கள்: காமரன் குடா வடக்குபக்கத்தில் பீரங்கி சப்தம் கேட்கின்றது, சப்தம் அதிக அதிர்ச்சியாகக் கேட்கிறபடியால் சாதாரண வேட்டென்று நம்பக்கூடவில்லை. செய்கோனுக்கு ஏறக்குறைய 200 மைல் தூரம் காட்ராக் சமீபத்தில் 20 சண்டைக்கப்பல்கள் தோன்றின. அவை இன்னார் கப்பல்களென்று தெரியவில்லை.

லண்டன் ஏப்ரல் 25: சென்ற ஞாயிற்றுக்கிழமை பத்துமணிக்கு கமரான் குடாவிற்குத் தெற்கே 30 மைல் தூரத்தில் ஒன்பது சண்டைக்கப்பல்களும், காவற்கப்பலும் போய்க்கொண்டிருந்தன. அட்மிரல் நீபகாட்டோப் கப்பற்கூட்டத்தலைவன்.

முன் காட்ராங்கிற்குச் சமீபத்தில் மீன்காரர்களால் காணப்பட்ட 20 கப்பல்களும் இப்போது கமரான்குடாவில் வடக்கே 40 மைல் தூரத்தில் வந்திருக்கின்றன.

கமரான் குடாவிற்கு 400 மைல்தூரத்தில் ஏடனில் ருஷியகாவற்கப்பல்களும், நிலக்கரி கப்பல்களும் வந்திருக்கின்றதாக ஆங்காங் சீவர்கள் தெரிவிக்கிறார்கள்.

சென்ற ஞாயிற்றுக்கிழமை மத்தியானம் ஜப்பானிய மருத்துவசாலைக்கப்பல்கள் யாக்ஸ் ஆற்றைக்கடந்து வடக்குபக்கமாய்ப் போகின்றது.

சென்ற ஞாயிற்றுக்கிழமை ஜெர்மன் ஸ்பேர்பர் என்னும் காவற்கப்பல், பார்மோசா ஜலசந்தியில் ஜப்பானிய சண்டைக்கப்பல்கள் சுத்தமாய்க் கெட்டுப்போன ஒரு சண்டைக்கப்பலை இழுத்துக்கொண்டுபோனதைக் கண்டது. அவைகள் வடக்குபக்கமாய் அக்கப்பலை இழுத்துக்கொண்டு போகின்றன.

பிரிட்டிஷ் குளோசி, சென்குரைன், ஆகு, பியூன்அவன்ஜர் என்னும்காவற்கப்பல்களும் புறப்பட்டிருக்கின்றன. அவைகள் இன்ன இடத்தை நோக்கிப்போகின்றனவென்று தெரியவில்லையென்ற ஆங்காங் வதந்தி.

ருஷியர்களுக்கு சேங்கங்சிருக்கு கெரின்வரை ரெயில்வேய்க்குவேண்டிய விளக்குகள் இணைப்பெல்லாம் முற்றிலும் செய்துமுடிக்கப்பட்டன.

எண்ணுயிரம் ருஷியர்கள் மேன் ஆற்றைக்கடந்து கொரியாவுக்குப் போகிறார்கள்.

லண்டன் ஏப்ரல் 21: ஹுனுபோல்லர் என்னுமரக்கலம் ஆம்பர்க்கிலிருந்து 528 போர்தளைக்கிய ஒரு ஜீனசேனையை ஏற்றிக்கொண்டு டமாராலாண்டிற்குப் புறப்பட்டிருக்கின்றது.

—x—

லண்டன் ஏப்ரல் 21: பெக்கின்தேசத்திலுள்ள ருஷிய மந்திரி எம். லெஸார் என்பவர் பரலோகஞ்சேர்ந்துவிட்டார்.

—x—

லண்டன் ஏப்ரல் 22: பால்டிக் போர்க்கப்பற்கூட்டம் கமரான்குடாவைவிட்டு எங்கோ வெளிக்கிளம்பிவிட்டதாக பிரஞ்சு கவர்மெண்டார் தெரிவிக்கிறார்கள்.

—x—

லண்டன் ஏப்ரல் 22: லார்ட் மில்னர் கேப்டோவுக்குவந்து அங்கு சில நாள் தங்கியிருந்து புறப்பட்டு சவிலை வந்துசேர்ந்தார்.

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams, Curry Powder, Chutneys, Cayenne Pepper, White and Black Pepper, Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.,
Box 63, Durban.

THE DURBAN UNDERTAKERS

FRERE ROAD,
Off Clark Road, Berea.

Telephone 884.
Telegraphic Address: "Undertaker."

FOR

Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO
VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT.

S. D. BOBERT,

General Importer, Wholesale and Retail Merchant.

Cheapest House in the Market Square.

BRANCHES AT
LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay

Retail and Wholesale Merchant.

Market Square, P.O. Box 55,
POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother

Direct Importer & General Merchant,

POTCHEFSTROOM, Trans.
P.O. Box 100, Tel. Ad: "Soomra."

D. I. Varyava,

GENERAL MERCHANT,

King Edward Street, P. O. Box 100,
POTCHEFSTROOM.

Amod Mamoojee Patel,

GENERAL MERCHANT,

S.A.C. Cantonment, P.O. Box 55,
POTCHEFSTROOM,
Tel. Ad: "Mamoojee." Transvaal.

AYOB MOHAMED,

General Merchant & Direct Importer,

MARKET SQUARE,
PIETERSBURG.

Box 184. Tel. Add.: "AYOB."

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

**Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.**

80 ALBERT St.,

DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 482.
P.O. Box 914.

H. LANGLEBEN,

Wholesale Clothier & Manufacturer,
327 Pine Street, Durban.

IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.

Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.

Tel. Add.: "Lebass." P.O. Box 408, Durban.

એચ. લેંગ્લીબન.

જથાબંધ કપડાં રાખનાર તેમજ બનાવનાર,
કાફરીવાસ્તે નવા કપડાં મંગાવનાર,
ઇંગ્રેજી સેકન્ડહેન્ડ-કપડાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં
મંગાવનાર.

૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

PARSI MANCHERJI,

MERCHANT & IMPORTER.

Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.

Telegrams: "MANCHERJEE," P.O. Box 1036, CAPE TOWN.

दरियाइ मुसाफरोंको खुश खबर.

हम तरह तरहका पक्षी और प्राणी, जैसे कि कौआ, मोर, बेल, चक्री, कबुतर, पोपट, पतंगीयें, सूवर्ण मच्छी, बन्दर, इत्यादी खरीदते है. हिंदुस्थानसे आनेवाले जो ऐसे प्राणी लाते है उनको अच्छा दाम मिलता है.

स्कोटवेकफर्ड,
वेस्ट स्ट्रीट, डर्बन.

ABDOOL GAFFOOR & Co.,

Arabian and General Merchants and Drapers.

125 Commercial Road, Maritzburg.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Skirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

દરેક હિંદીભાઈ માટે ખોરાકી તથા કપડ વિગેરેની સગવડવાળી દુકાન.

દેશ જનારાઓ માટે ઘણી સંભાળથી સારે સાફ ચોકશીનો સામાન પુરો પાડવામાં આવે છે આજ સુધીમાં ઘણા દેશ જનારાઓ માટે ચોકશીનો સામાન પુરો પાડયો છે.

પી. વી. સંઘવી, ૨૦૧ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

FOR SUITS TO MEASURE

GO TO

Makanjee Bros.,

OUTFITTERS,
152, Grey Street.

HASSIM JOOMA,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—370 Pine Street.
Branch—Leribe, Basutoland.

HOUSES TO LET.

A. LATIEF,

General Dealer, - - - - - Outfitter and Draper,

BARBERTON,
TRANSVAAL.

P.O. Box 84.
TEL. ADDRESS: "LATIEF."

MAHOMED ENUS,

INTERPRETER,
22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.

મહમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બુટન સ્ટ્રીટ. કેપ ટાઉન.

HOSSEN EBRAHIM,

GENERAL DEALER,

1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,
And 25 Duke Street, WOODSTOCK.

Goods Supplied on Commission.

Subscription Rates.

"INDIAN OPINION."

Yearly Subscription (Natal)	12/6.
Half Yearly	7/6
Quarterly	4/-
Yearly Subscription (South Africa, England and India) ...	17/-
Half Yearly	9/-
Quarterly	5/-

Country subscribers should add cost of exchange when sending cheque.

P.O. Box 363. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co., Wholesale Merchants,

467 SMITH STREET, DURBAN.

ફેન્સી કાપડના ખાસ વેપારી. જીલ્લામાં ઉંચામાં ઉંચી નવી તરેહનો માલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "કુશકવારના સેઇંગ મશીન" ના તાતાઇ ચાંચવાળુ અને લોરેન્ઝ રીવર ફોલોની મઢેના ખાસ આડતીઆ. "જનરલ સેફ્ટ બુટ્સ" અને કાફરીઓના માલ તરેહ તરેહ જાતનો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવેછે.

We beg to Advise you

That we are now settled down in our New Works at Phœnix, Natal, and are prepared to execute your orders for Printing at the shortest notice and in the best style.

Letters should be addressed, Manager, International Printing Press, Phœnix, Natal.

For the convenience of our Durban customers, we have our Town Office at 113 Grey Street, where orders may be left and accounts paid.

INTERNATIONAL PRINTING PRESS,

General and Artistic Printers,

PHŒNIX, NATAL.

M. K. PATEL,

Wholesale & Export Fruit & Produce Dealer,

42 President Street, Johannesburg, TRANSVAAL.

Season's Stock always on hand. Potatoes, Onions, Vegetables, and every variety of Fruit, at lowest Market Prices. Best Selected Fruit carefully packed for Country Orders. Personal and prompt attention given. Prices on application. Terms: Nett Cash.

All Communications to be addressed Box [illegible], Johannesburg

Tel. Add.: "PATEL."

એમ. કે. પટેલ.

જથાબંધ ફ્રુટ અને પ્રોડ્યુસ મરચંટ
૪૨ પ્રેસીડેંટ સ્ટ્રીટ જોહાનીસબર્ગ
ટ્રાંસવાલ.

દરેક રૂતુને લાયકનો માલ હમેશાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે. બટેટાં, કુંગળી, વગેરે તરેહવાર શાક તથા ફળ ફળાદી વિગેરે, બહાર ગામના ઓરડરો સંભાળથી પેક કરી બનતી ત્વરાથી મોકલવામાં આવે છે ભાવને માટે ઉપરને શરનામે પુછાવો વા લખાવો.

બોક્ષ [illegible], જોહાનેસબર્ગ.
ટેલીગ્રાફ શરનામું "પટેલ"

L. DONNELLY

Wood, Coal & Produce Merchant.

Delivery guaranteed to any part of Durban and suburbs.

Wattle Blocks (2ft.) a speciality.

Corner of GREY & PRINCE EDWARD STREETS, DURBAN.

A BOON TO MANKIND.

M. V. NAIDOO'S (Brandip or) Non-Alcoholic Brandy Powder is delightfully palatable to Europeans and non-Europeans. Rare herbs, roots, flowers, seeds, delicious fruits and sugar used. Pungent and stimulant. *Positively* prevents cold, chill, fever, &c. Nervine tonic. Used by Indian sages on the Himalayas. Prolongs life. Neutralizes the evil effects of quinine. Whenever quinine is taken this should be taken also. Indispensable in malarious parts. A first-class pick-me-up with soda, lemonade, hot water, or milk.

Agents in different parts of Africa, Madagascar, Mauritius, &c., wanted. Special terms to *Wholesale* buyers and Temperance Leagues.

1 Tin—60 Doses—8s.

M. V. NAIDOO, Retired Excise Officer,
17 Parish Venkatachella Iyer's Street, Madras.

HOW AN ADVERTISEMENT ACTS.

Says George Edgar in "Method":—One reads a newspaper or a periodical daily. The advertisements of some particular firm are constantly in them. The story is being ceaselessly reiterated. Sometimes the reader reads them; sometimes the advertising is skipped. But the constant reiteration has its effect, and good advertising finally drills a fact, or a series of facts, home into the minds of the public.

MORAL:—

ADVERTISE IN THE INDIAN OPINION.

Mrs. Besant's

TRANSLATION OF THE

'BHAGAVAD GITA'

With Selections in Sanskrit

AND SANSKRIT ALPHABET With English Pronunciaton, for Students.

PRICE ONE SHILLING.

International Printing Press
PHŒNIX, NATAL.

P.O. BOX 441.

ઈ. અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર,

તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

Tel. Address 'ABOOBAKER'

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નાં૦ ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing,	Skirts,	Bibs,
Blouses,	Underskirts,	Bonnets,
Night-gowns,	Children's Fancy Goods,	Bootees,
Combinations	Frocks,	Hats,
Chemises,		Wool Shawls,

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

ADAM H. G. MAHOMED,

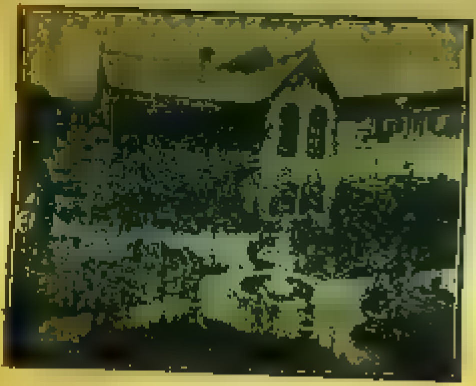

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8, KLOOF STREET CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "ADAMGOOL," CAPETOWN.

A. Chetty, Central Fruit Depot,

FLORIST AND FRUITERER.

Importer and Exporter of Colonial and Foreign Fruits and Flowers. Choicest Fruits packed for export. Wedding Bouquets, Sprays, and Wreaths made up on the shortest notice.

CIGARS. CIGARETTES. CONFECTIONERY.

Heynes Mathews' Buildings, (corner of Adderley and Longmarket Streets)

CAPE TOWN.

Telegrams: "Chetty," Cape Town.

ஏ. செட்டி வெளிதேசவியாபாரி.

இவரிடத்தில் பலவிதமான புஷ்பங்களும் கனிகளும் இருக்கின்றன, கனிக்கும் வெளியூருக்கும் ஏற்றுமதி இறக்குமதி செய்கிறார், வெளியூருக்கு பழங்களனுப்புகிறார்; தவிர கல்யாண புஷ்பச்செண்டுகளும், மாலைகளும், சடங்கு வேலைகளும் புஷ்பமொட்டுகளும் அனுப்பப்படுகின்றன. இன்னும் சுருட்டு, சிகரெட்டு, மிட்டாய்வகைகளுமிருக்கின்றன.

ஏட்ன்ஸ், மெத்யூஸ் பில்டிங், கார்னர் ஆப் அடர்லே லாங்மார்க்கட் ஸ்டிரீட் கேப்டவுன்.

"டெலிகிராம்" செட்டி, கேப்டவுன்.

TO LET.

PLOTS OF LAND

FOR CULTIVATION.

APPLY—

International Printing Press,

PHŒNIX.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS: A. GARLICK, Cape Town; G. E. HANDS, Resident.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જી. ઇ. હેન્ડસ, ડરબન.

સર્વે જાતનો માલ.

સઘળી રકમનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, વાસણો, શાલો, જવાહીર, વિગેરે,

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ. કરમનની કંપના સાથે લાંબા વખતથી વેપાર કરેલો છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલો છે, તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

સી. દાદા ઓસમાન.

,, ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars,

MANUFACTURED BY THE

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

151B, STATION ROAD, BRICKFIELD,

P.O. Box 9017. JOHANNESBURG.

PROPRIETOR—P. D. DORABJEE.

Special Quotations for the Wholesale Trade.

—A TRIAL SOLICITED—

Sample Cigars sent Post Free on application.

ક ખ ગ ઘ ઙ ચ સ્કુલ A B C D E F G

ગુજરાત અને કાઠીયાવાડનાં ગૃહસ્થોને પોતાના બાળકોને ઇંગ્લિશ તથા ગુજરાતી ભણાવવા સારૂ આ સ્કુલમાં મોકલવાને વિનંતિ કરવામાં આવે છે. આ સ્કુલ તા. ૧૬મી જુન ૧૯૦૪ થી સ્થપાઈ છે. માસીક ફી ૧૦ શી.

૧૫૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ. એમ. એલ. પટેલ,

ડરબન. (બીજ) એસ. અને એમ. એલ. પટેલ.

Manager's Notice.

The International Printing Press has been removed to Phœnix. The Management beg to advise their clients and advertisers in INDIAN OPINION that the Durban Office for receiving printing orders, subscriptions to INDIAN OPINION, &c., will still be at 113 Grey Street. All postal communications and monetary transactions should be addressed: The International Printing Press, Phœnix, Natal, to whom, also all cheques should be made payable. Commission should be added to the amount of all cheques other than Durban.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant,
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - P.O. BOX 1869.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer.

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P.O. BOX 179.

BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

UPPER MURCHISON ST.,

LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

58 & 56 LEUWEN STREET,

CAPETOWN.

BRANCHES—272 Caledon Street.

295 Long Street.

Castle Cash Stores.

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS,

HANOVER STREET,

CAPETOWN.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.

HOUSES TO LET.

19 EYER STREET, CAPE TOWN.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોઝજી.

ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોર્ટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.

ક્લેરમોન્ટ. કેપટાઉન.

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SUN Insurance Office.

SUN FIRE OFFICE FOUNDED 1710

PAYNE BROS., Agents,

WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसें पुराणी

आगका विमाकी ऑफिस.

स्थापन थीइ १०,००,०००.

अर्जी करनेसें कमतीमें कमती भाव मिलेगें

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમાની ઓફીસ જેની મુડી પા. ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની છે. વધી જણાવવાથી ઓછામાં ઓછા ભાવ ભાવો મળી શકશે.

பூலோகத்தில் முதல் நெருப்பு ஆபீஸ், ... மொத்த மூலதனம் பவுன் மூல் ... பெருமளவில் ... குறைந்த விலை ...

நிலவிற்பனை.

இதனால் சகலமானவர்களுக்கும் தெரிவிப்பது யாதெனில்: ஸ்டேன்சருக்கு அருகாமையில் இருக்கும் காட்டு மி, கல்மதன்னீர் இருக்குமிடம், ஆயிரம் (1,000) ஏக்கர் இருக்கின்றது, வேண்டியவர்கள் தேவையானமட்டும் எடுத்துக்கொள்ளலாம். விலை ஏக்கர் ஒன்றுக்கு 10 பவுன்முதல் 15 பவுன் வரை இருக்கின்றது. 10 வருஷம்வரை பணத்துக்கு வட்டியில்லை.

வேண்டியவர்கள் டர்பன், மிஸ். வப். லேக்; 385 வெஸ்ட் ஸ்டிரீட்டிலாவது அல்லது மிர். ஜெ. கம். காய்கர், 370 பயின்டு ஸ்டிரீட்டிலாவது வந்து பேசிக்கொள்ளலாம்.

સરકારી સરવેયર.

પરાકને માટે ઘણી કાળજીથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.

૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इजनेर.

ग्राहकोंका काम बहुत ध्यानसें संतोषपूर्वक किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन.

ஜெ. எ. சோரல்.

கவர்மெண்டு சர்வேயர்

பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்.

டர்பன்.

BOOKS YOU SHOULD READ.

Poverty and un-British Rule in India.—BY DADABHAI NAOROJI. This is a compendium and reprint of all that the author has uttered on this, and on kindred subjects, during a long and busy life. These consist of a paper read before the East India Association in 1876, correspondence with the India Office 1883, a memorandum on the moral poverty of India of 1880, papers of 1887, refuting articles by Sir Mountstuart Grant Duff, the author's speeches in the House of Commons in 1894 and 1895, his contributions written in 1895 to the Royal Commission on Indian Expenditure; a paper on the simultaneous Examination question, his statements submitted to the Indian Currency Committee in 1898, selections from his addresses and a paper on the State and Government of India under its native rulers. **Price 6/- post free.**

Industrial India.—By Glyn Barlow, M.A., Principal Victoria College, Palghat, and formerly Editor of *The Madras Times*. Contents:—1. Patriotism in Trade. 2. Co-operation. 3. Industrial Exhibitions. 4. The Inquiring Mind. 5. Investigation. 6. Indian Art. 7. Indian Stores. 8. India's Customers. 9. Turning the Corner. 10. Conclusion. **Price 3/- post free.**

Aspects of the Vedanta.—Essays by various writers. **Price 3/- post free.**

Contents: The Vedanta in Outline: Pandit Sitanath Tattvabhushan. The Vedanta—Some Reasons for its Study: The late Mr. N. Vythianatha Aiyar, M.A. The Vedanta Religion: Prof. M. Rangachariar, M.A. The Ethics of the Vedanta: The late Mr. N. Vythianatha Aiyar, M.A. The Vedantic Doctrine of Future Life: Pandit Sitanath Tattvabhushan. The Vedanta: Its Theory and Practice; Swami Saradananda. The Vedanta for the World: Swami Vivekananda. Veda and Vedanta. The Late Prof. Max Muller. The book also contains the opinions of Max Muller, Dr. Goldstucker, Schopenhauer, Victor Cousin and Dr. P. Deussen on the Vedanta. The book is dedicated to Max Muller and contains an excellent likeness of him.

Sri Sankaracharya.—I. His Life and Times. By C. N. Krishnasami Aiyar, M.A., L.T. II. His Philosophy. By Pandit Sitanath Tattvabhushan. It is hoped that the readers of this volume will find therein such materials of thought and history as will enable them to know accurately the position of Sankara in the evolution of the national religious life of the Hindu people, and enable them also at the same time to estimate correctly the great value of this work in life as viewed from the standpoint of history. Both in one volume. Cloth bound. **Price 2/- post free.**

Agricultural and Industrial Problems in India.—By Alfred Chatterton, B.Sc. Professor of Engineering, on Special Duty Madras. Contents. Agricultural:—Water-Lifts. Underground Water-Supply. Well-Irrigation. The Cost of Power. The Value of Wind-Mills in India. Agricultural Education. Industrial:—Tanning in the Madras Presidency. Hand Weaving. Manual Training. Industrial Education. District Board Industrial Schools. Cloth Bound. **3/- post free.**

Apply to—

G. A. NATESAN & Co., Esplanade, Madras.

NANJI CARSANDAS,
WHOLESALE MERCHANT
AND DIRECT IMPORTER.
P.O. Box 62, Tel. Add.: "NANJI,"
LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Suleman & Co.,
MERCHANTS, Bombay.
Tele. Add.: "MONITOR."
Agents for East and South Africa.
9 Amratolla Street, Calcutta; and
68-13 Bhusari Mohalla, Bombay
Trial orders solicited; our quotations are the lowest
CONNECTION IN DELAGOA BAY.
EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO
Tel. Add "TRADER." P.O. Box 417.

AMOD HABIB & CO.,
DIRECT IMPORTERS,
WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,
General Money Exchangers.
Tel. Address: "AMODHABIB," Delagoa Bay.
P.O. Box 68.

HORMAJCY IDOLCY,
DIRECT IMPORTER
—AND—
GENERAL MERCHANT
P.O. Box 332, DELAGOA BAY.

E. M. PATEL,
General Dealer, Wholesale & Retail,
MARKET SQUARE,
POTCHEFSTROOM,
AND AT THE LOCATION.

NANJI DULABHDASS & Co.,
DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.
P.O. Box 144, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,
Produce Merchant & Direct Importer.
Up-country orders promptly and carefully executed.
Tel. & Cable Add.: "Ginwala."
P.O. Box 311. LOURENCO-MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,
MERCHANT,
POTCHEFSTROOM.
Tel. Address: "RAHMAN."
P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,
General Dealer,
KING EDWARD STREET,
AT THE HILL.
POTCHEFSTROOM.

The largest Importer in South Africa of
MILITARY & CIVILIAN
Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers Coats, Waistcoats, etc.
J. LANDAU,
337 Pine Street, Durban.
Head Office: 18 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.
સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, ઇજાર વિગેરે
જથાબંધ યુરોપથી મંગાવનાર મોટી કંપની.
જે. લેન્ડો.
૩૩૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
હેડ ઓફીસ ૧૮ રૂએ ડે ફ્રેંકબુર્ઝવા, પારીસ.

OSMAN LATIEFF
General Merchant
AND
Direct Importer,
LICENSED STAMP VENDOR.
"CALCUTTA HOUSE,"
KING EDWARD ST.,
Also "INDIAN BAZAAR" Post Office,
Indian Location,
POTCHEFSTROOM.
Telegraphic Address:
"CALCUTTA HOUSE."
P. O. Box 30.

ઓસમાન લતીફ.
જનરલ મરચંટ, ડાઇરેક્ટ
ઇમ્પોર્ટર, અને
લાઇસેન્સ્ડ સ્ટેમ્પ વેન્ડોર,
"કલકત્તા હાઉસ"
કીંગ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ.
પોચેફસ્ટ્રુમ.
ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ,
"કલકત્તા હાઉસ." બોક્સ નં. ૩૦.

ABDOOLA HAJEE — KHAN MAHOMED,
General Merchant & Importer.
Cheapest House in
POTCHEFSTROOM.
CHURCH SQUARE
Opposite, Government Buildings.
Tel. Address "MOONSTONE."
P.O. Box 99.

V. R. Naidoo,
GROCER & GENERAL DEALER
Jewellery,
Fancy Goods,
Drapery,
Watches & Clocks,
&c., &c.
Cheap & Good.
5 & 13 Frere Street,
& Market Street.
CRADOCK!

Fire Insurance
—THE—
PALATINE INSURANCE CO.
WILL ACCEPT
INDIAN RISKS
At Lowest Current Rates.
W. G. BROWN & Co., Agents,
Pine Street, Durban.

L. MULCHAND,
Indian
Silk Merchant
Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.
75 William Street,
CAPE TOWN.

R. NARASOO,
Indian and General Merchant,
Outfitter and Draper.
Boot and Shoe Warehouseman.
INDIAN SILKS A SPECIALITY.
KAFFIR TRUCK, &c., &c.
BARBERTON,
TRANSVAAL.
P.O. Box 20.
Telegraphic Address: "NARASOO."

THE NATAL DIRECT LINE OF STEAMERS.

સારી ગંજાવર આગબોટો કોલંબો અને કલકત્તા તરફ નીચે મુજબ ઉપડી જશે.

Umkuzi તા. ૧ લી મે કે પછી તુરત.

આ લાઈનની સ્ટીમરોમાં ઈંડિયન પાસેંજરોને વાસ્તે ખાસ ગોઠવણ કરવામાં આવેલ છે. મુંબઈ જતા પાસેંજરો વાસ્તે કોલંબોથી સ્ટીમર બદલવી પડશે. વધુ ખબર માટે કીંગ એન્ડ સન્સને ત્યાં તપાસ કરવી. હેડ ઓફીસ કેસલ બીલ્ડીંગ્સ, વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

अच्छी जहाज आगबोट कोलंबो और कलकत्ता तरफ नीचे मुजब जायगी

Umkuzi ता. १ ली मे और पिछे तरत.

इस लाइनकी स्टीमरोंमे इन्डियन पासेंजरोंके लिये खास सगवड करनेमें आइ है. बम्बइ जानेवाले पासेंजरको कोलम्बोमे स्टीमर बदलना पडेगा. जास्ती खबर चाहिये तो किंग एन्ड सन्सके वहा भेटना. हेड आफिसका पता—केसल बिल्डींग्स, वेस्ट स्ट्रीट, डर्बन.

கீழ்கண்ட தேதியில் புறப்படுகிற மரக்கலம் மிகவும் பெரியது.

Umkuzi மேமீ 1உ பிரயாணப்படும்.

இந்த ஸ்டீமர் டர்பன் துறைமுகத்திலிருந்து நேரே கொழும்பு கல்கத்தா துறைமுகங்களுக்குப் போய்ச்சேரும்.

இந்திய பிரயாணிகள் அடியிற்கண்ட ஊரினில் செய்யப்பட்டு பெற்றுக்கொள்ளலாம்.

பிரயாணிகளுக்கு கீழ்க்கண்ட ஷைஷரில் சௌகரியமான இடம் கொடுக்க ஏற்பாடு செய்யப்படும்.

KING & SONS, West Street, Durban.

The British India Steam Navigation Co., Ltd.

REGULAR FOUR-WEEKLY SERVICE.

BOMBAY DIRECT,

બ્રિટિશ ઈન્ડિઆ સ્ટીમ નેવીગેશન કંપની.

બીજી આગબોટ અત્રે અંદાજ તા. ૧૭ મેને રોજ આવશે અને તે શુક્રવાર તા. ૧૯ મેને રોજ અત્રેથી રવાના થશે. તે ડેલાગોઆબે બંદર કરી સીધી મુંબઈ જશે. વચમાં કોઈ બંદર કરશે નહિ.

કાઠીઆવાડના પેસેન્જર વધારે થશે તો એજ સ્ટીમરથી પોરબંદરની પણ ટીકીટ આપવામાં આવશે.

ઈંડીઆ જનારાઓને તેમજ ખાસ કરીને જે થોડા પૈસામાં પાછા આવવાને [illegible] આ મોકલવા માંગતા હોય તેઓને [illegible] જોઈએ તે, આવી ઉંચ દરજ્જાની મુસાફરીની અમૂલ્ય તક ગુમાવશો નહિ.

વધારે ખબર માટે મેસર્સ દાદા અબદુલ્લાની કું૦ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, મીનારની પાસે જેની ઓફીસમાં અગાઉ થયાથી ત્યાં જાતે [illegible] અથવા પત્ર વ્યવહાર કરવો.

કમ્પબેલ એન્ડ કંપની.
કમરશીયલ રોડ, ડરબન.

S. PEERBHOY BUTLER,
GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER
Turkish Caps of every description a speciality
506 WEST STREET, DURBAN.

EBRAHIM CAMROODEEN,
GENERAL MERCHANT.
Natal Leaf Tobacco a Speciality.
113 GREY STREET, (Camroodeen's Buildings)
Tel. Add.: "Camroodeen," Durban.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.,
Have a large stock of
RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,
Directly Imported from India.
343 PINE STREET, DURBAN.
Tel. Address: "PAHELAR." Box 94.

SUN CIGARS	
SUMATRA CHEROOTS.	
BOER TOBACCO . . .	At Lowest
VIRGINIA ,, . . .	Wholesale
SHAG, &c.	Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,
132 Queen Street, Durban.

સરતો અને ઉંચો માલ.
[illegible]
સન બ્રેન્ડ ટોબેકો વર્કસ.
૧૩૨ કવીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

Abdool Hack Mahomed Ismail & Company,
Wholesale and Retail Merchants.
DIRECT IMPORTERS OF
All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.
RATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES.
121 GREY STREET, DURBAN.
Branch Office—Indian Location, Joh'burg.
Head Office—Tirpatur, Madras.

Printed and Published by V. MADANJIT, International Printing Press, Phœnix, Natal.

Indian Opinion

Published Weekly in English, Gujarati, Hindi and Tamil

Vol. 3. Phoenix, Natal, Saturday, 6th May, 1905. No. 18.

P.O. Box 127. Telephone 231.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis and Sarees.

Rugs, Shawls, Boots and Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: "..."

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have the ... stock

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS, TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SHOES, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

B. EBRAHIM ISMAIL & CO., 118 COMMERCIAL ROAD, DURBAN.

Cable & Tel. Address: "Kathiawar."

Telephone 224.

ભાડે આપવાનાં છે.

૧ પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટની મોટી વખાર. ૧૦૫×૧૯ ની આખી વખાર અથવા થોડો ભાગ સસ્તે ભાડે આપવાનો છે.

૨ ગોડી લાંબી વખાર જે પ્રીન્સ એડવર્ડ અને ફીલ્ડ સ્ટ્રીટમાં છે તે.

લીલો, લાલ રંગનો ચીરૂટ બનાવવાનો તમાકુ હમેશાં વેચાતો લેવાનો છે. નીચેનો માલ સસ્તે ભાવે વેચવાનો છે.

કેલકત્તાની સર્વે જાતની દાળ, બિલાડી વાઘનાં ચામડાં, ગોદડી, અફીણ, સર્વે જાતનો મસાલો તથા તેલ વિગેરે.

જાલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.

૮૪, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

TO LET.

A WAREHOUSE in Prince Edward Street ... to be partitioned off as Workshops, ... or any other purpose, the whole or part ... be rented cheap. Every accommodation. Apply

PARSEE RUSTOMJEE

... Field Street.

Tobacco purchased at all times. Long Leaf and Brown Colour.

FOR SALE—

ALL KINDS OF

Dholl, Furs, Skins, Opium, Quilts, &c.

JALBHOY SORABJEE BROS.,

84 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY

88 FIELD STREET.

P.O. Box 97. Tel. Address "MIANKHAN," Durban. Telephone No. 155

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

139 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box 96. Tel. Address: "TOURANDER."

ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસમાન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

નંબર ૬૮, ૧૩૯, ક્વીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન.

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઈસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly - Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબઈ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર રેહરતાખ, તા. ૧૨ મી મે ને વાર શનિવારના ઉપડશે.

„ સોમાલી, તા. ૯ મી જુન „ „

ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી દેશી છે, જગ્યા નીચે ફાલકામાં છે અને ખાવા પાણી વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે, હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે.

પોરબંદર. કાઠીઆવાડ જનારાઓએ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે કે ઉપલી આગબોટો બહુ કરીને પોરબંદર ટચ કરશે એટલે કાઠીઆવાડ જનારાઓ પોતાના ઘરઆંગણ જઈને ઉતરશે.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ટૈમસર આવી ટૈમસર ઉપડી ટૈમસર પહોંચે છે. વાસ્તે જનારાઓ વિચાર કરી કામ કરશે કે જેથી પાછળથી હેરાન થવું ન પડે. વધારે ખબર નીચે લખેલે ઠેકાણે પુછવાથી મળશે.

એન. એમ. કાદીર. જરમન ઈસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.

કમરૂદીન બીલ્ડીંગ, ફિ સ્ટ્રીટ ગારડીનર સ્ટ્રીટ.

પી. ઓ. બોક્ષ ૧૨૬, ડરબન. ડરબન.

INDIA-SOUTH AFRICA LINE.

ઉપરની કુંo ની સ્ટીમરો કલકત્તા અને નાતાલ ડેલાગોઆ અને બેરા બંદરો વચ્ચે નીયમીત દર માસે આવજા કરશે આ સ્ટીમરો વેપારીને માટે ખાસ સગવડ ભરેલી છે.

એસ.એસ. જમાલપુર ૧,૮૧૪ ટન (૧૦૦ એ ૧ લૉઇડ) તા. ૨૦-૩-૦૫ કલકત્તામાં [illegible]

„ „ મીરઝાપુર ૧,૮૮૮ ટન „ તા. ૨૦-૪-૦૫ છેડશે.

તા. ક. આ સ્ટીમરો ઝડપથી ચાલનારી હોવાથી અને હિંદુસ્થાન તથા સાઉથ આફ્રિકાનાં બંદરો સિવા બીજે ક્યાંય નહિં રોકાતી હોવાથી સાઉથ આફ્રિકા અને હિંદુસ્થાન વચ્ચે ઝડપથી માલ લઈ જવા લાવવા માટે બહુજ સગવડ ભરેલી થઈ પડશે. માલ મોકલવાના ઓરડરો કંપનીના એજંટો પાસેથી મળી શકશે.

ટી. વાલ એન્ડ કુંo બેલાગ એન્ડ કુંo

ડરબન કલકત્તા.

INDIA-SOUTH AFRICA LINE.

கல்கத்தாவிலிருந்து கட்டாரு[illegible] மாதாந்தம் இடை கப்பலில் [illegible] வியாபாரத்தின் பொருட்டு டெலகோபே, [illegible] முகங்களுக்கு முக்கியமாக வரும்.

1,888 டன் [illegible] எஸ். எஸ். [illegible] என்னும் மரக்கலம் [illegible] த்தாவிலிருந்து [illegible] 20உ சரக்கு ஏற்றும் [illegible]

1884 டன் [illegible] எஸ். எஸ். ஜமால்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து மார்ச்சு 20உ சரக்கு ஏற்றுமதி செய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

1,388 டன் [illegible] எஸ். எஸ். மிர்சாப்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து ஏப்ரல் 20உ சரக்கு ஏற்றுமதி செய்துக்கொண்டு [illegible]

[illegible]

[illegible]

ર. જુમ્મા [illegible]

360. [illegible]

વેચવાની છે.

ખેતી અથવા રહેવાને લાયક ૨૫૬ વીઘા જમીન કે. પોરટએલીઝાબેથ પાસે, ગ્રાહમસ્ટાઉન [illegible]

વધારે ખુલાસા માટે [illegible]

[illegible]

[illegible]

HAJEE HABIB,

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

[illegible]

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL.

Prices are very moderate, terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add.: [illegible] P. O. Box 37.

338, Prinsloo Street, PRETORIA.

[illegible]

GENERAL [illegible]

[illegible]

S. HASSAN MAHOMED,

Arabian Merchant & Direct Importer,

[illegible]

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL [illegible]

[illegible]

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, [illegible] of All Kinds and [illegible]

130 Commercial Road, Pietermaritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods

[illegible]

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety.
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Box 146. Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN.

DURBAN: QUEEN STREET.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

એબ્દુલ ગની.	अबदुलगनी,
જનરલ ડીલર.	जनरल डीलर,
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.	कपड, ग्रोसरि और दुसरी सब तरहका माल स्टोकमें रखनेवाला.
૫ ને ૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.	५ व ७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

[illegible]

Prof. L. Doovey,

Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from Rev. J. J. Rettie, [illegible] and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.	प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
ઇન્ડિઅન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને બનાવનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની પ્રાણી દૈપની પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ જે. જે. રેટી, આરથર પેશીબા, એડસંધ્યાસર વિગેરેના સરટીફીકેટો છે. કેપટાઉન.	वनस्पतिके औषधीका संग्रह रखनेवाले और बनानेवाले हस्तरेखा तथा सन्धिवाके लिये वानीलेप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक. सरटीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where Jalbhoy & Sorabji Bros., are our Sole Agents.

જે. એમ. એચ. ગુલ.

ઇન્ડિઅન પ્રોડ્યુસ મંગાવનાર.

[illegible] શિરાપ તથા સાઉથ આફ્રિકામાં [illegible] સ્નુક [illegible] મોકલાવવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા [illegible] જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી લેવી ખબર [illegible]

૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,

ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ગુલ."

કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL." Code [illegible]

MAHOMED ARIFF,

Direct Importer

AND

General Dealer.

SOLE IMPORTER OF THE

STAR OF INDIA TEA.

All kinds of Indian Condiments kept in stock.

153 HANOVER STREET, CAPE TOWN.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,

[illegible]

BLOEM STREET, CAPE TOWN.

Telegrams: "[illegible]" Capetown.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT [illegible] THE

Indian Department,

German East African Line.

42 CHURCH STREET, CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer

—AND—

Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,

WOODSTOCK.

BRANCHES:

[illegible]town, Salt River, [illegible], and [illegible].

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers,

208 Church Street, Pretoria.

P.O. Box 157. Tel. Add.: "TAYOB."

MOOSAJEE HASSAN,

GENERAL DEALER,

P.O. Box 4,

PIETPOTGIETERSRUST.

મુસાજી હસન,

જનરલ ડીલર.

પી. ઓ. બોકસ ૪

પીટપોટગીટરસરસ.

Mahomed Hassen Ismail,

[illegible]

General Dealer and Produce Buyer,

[illegible] Street and [illegible] Road,

PORT ELIZABETH,

[illegible] Cape Colony

[illegible]

Established 1894.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and ...

... Direct Importer

of

Indian and other Oriental Merchandise

from

INDIA, CHINA, JAPAN, [illegible]

... CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

10 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM, CAPE TOWN."

Branches:

[illegible]

[illegible] Church St.

[illegible]

[illegible] KIMBERLEY.

[illegible]

For [illegible]

Artistic Printing

[illegible]

INTERNATIONAL PRINTING PRESS.

HABIB MOTAN,

DELHI HOUSE.

Wholesale & Retail

General Merchant.

Church Street, Market Square,

PRETORIA.

હબીબ મોટન.

—દીલ્હી હાઉસ—

ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "અયુ"

હોલસેલ અને રીટેલ

જનરલ મરચંટ.

ચર્ચ સ્ટ્રીટ, માર્કેટ સ્કવેર,

પ્રીટોરીઆ.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦

દરેક જાતના લાકડા તથા ઇમારતનો સામાન.

પોંઇટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कु.

बहुत रकमका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पॉइंट रोड, डर्बन.

அயல்தேசங்களிலிருந்து மர இறக்குமதிசெய்து பெரிய வியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். வீடுகட்டுவதற்கான எல்லாவகை மலிவாகக் கிடைக்கும்.

ஹார்பிரோ அண்டுகோ.

பாயிண்டு ரோட், டர்பன்.

ROYAL

Exchange Assurance.

FOUNDED 1720 A.D.

CAPITAL £4,000,000

FOR FIRE ASSURANCE.

H. FELLOWS-SMITH,

Incorporated Accountant,

Chief Agent.

Equitable Buildings, Smith St., Durban.

MONEY TO LEND in Large or Small Sums.

રોયલ એકસચેંજ વીમા કંપની.

સને ૧૭૨૦ માં સ્થપાણી.

મુડી પાં. ૪,૦૦૦,૦૦૦

આગના વીમાની શાખાના મુખ્ય એજન્ટ

એચ. ફેલોસ્મીથ.

ઇકવીટેબલ બીલ્ડીંગ

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

નાની મોટી રકમ ધીરવામાં આવશે.

Indian Opinion

VOL. III. PHŒNIX, NATAL, SATURDAY, 6TH MAY, 1905 NO. 18

M. H. NAZAR, Editor.

Editorial Notice.

All communications for the Editorial Department should [illegible] be addressed The Editor INDIAN OPINION, Phœnix, Natal. Business communications should be addressed to the International Printing Press, Phœnix, Natal.

Contents.

	Page
LEADING ARTICLES:—	
The Transvaal Constitution	282
Natal's Backwardness	283
NOTES:—	
"The Asiatic Problem"	283
OTHER ARTICLES:—	
Rand Daily Mail on Asiatics	283
Maritzburg Trades[illegible]	283
A Great Indian	284
African Political Organisation	284
Indian Affairs in Natal Parliament	284
The Asiatic Problem...	285
Correspondence	285
Our Weekly London Letter	286
[illegible] and Comments.	287

Indian Opinion

SATURDAY, 6TH MAY, 1905.

The Transvaal Constitution.

THE Transvaal Constitution has been on the lips of everybody in South Africa ever since its publication. We cannot recall [illegible] when the constitution of a British Colony has evoked so much [illegible] [illegible] leading articles; every [illegible] person in South Africa has [illegible] and substance of the great body of opinion that has gathered round the Constitution appears to be praise not unmixed with unfriendly criticism. In fact, Lord Milner, in his valedictory address at Johannesburg, anticipated such a result when he said that the Constitution would probably fail to please anybody wholly, but that it would be accepted by all fair-minded men as a genuine attempt to bring nearer together the British and the Boers, and to prepare the people in the near future for complete self-government.

The objections that have been taken to the details are, in our opinion, objections taken because of ignorance of the history regarding Constitutions for the other self-governing Colonies. The point [illegible] that even when there has been strong agitation for the grant of self-government, or other representative institutions, there has never been such [illegible] close examination of the details before. People have hitherto been satisfied with the granting of [illegible] principle, but to-day we find them [illegible] every detail being arranged according to their [illegible]. Hence it is that exceptions are seriously taken to the [illegible] by the Crown regarding [illegible], although if trouble were taken to examine even Constitutions for the self-governing Colonies, it would be found that the power of veto has been always retained, and occasionally [illegible] exercised. For instance; when the Australian Commonwealth passed its anti-Asiatic legislation excluding Asiatics as such, Mr. Chamberlain [illegible] in disallowing the [illegible] Natal. The [illegible] [illegible]sible min[illegible] [illegible] Britain remains the predominant power, and so long as governments must ultimately depend upon force, it is useless to express dissatisfaction with what is, in the nature of things, unavoidable.

Apart, however, from the intrinsic merit of the Constitution, Mr. Lyttelton's despatch, which served as a preamble to the Constitution itself, is the most important of all. It is a humane document worthy of a British minister.

Coming to the purely Indian standpoint, it is difficult not to feel that the British Indian, as also the British coloured man, is only the step-child, and has been left out in the cold. He has no voice in the affairs of the Colony, and he is insulted by deliberate exclusion. Mr. Lyttelton says: "His Majesty's Government have been unable, having regard to the Terms of Peace signed in 1902, to make provision for the representation of any of His Majesty's coloured subjects." The obvious answer to this is: why then did His Majesty's Government accept terms which were unfair and degrading to His Majesty's coloured subjects? And here it may be noted that even Mr. Lyttelton has made the common mistake of including other people in the term "Native." The Terms of Peace mention only the Natives of South Africa. Why should other coloured people, then, be included by inference? Mr. Lyttelton proceeds: "As a protection, however, for the interests of those sections of the population which are not directly represented in the legislature, the Governor will, as now, be required by his instructions to reserve any bill whereby persons not of European birth or descent may be subjected to any disability or restriction to which persons of European birth are not also subjected." [illegible] [illegible] exercised.

Natal's Backwardness.

In the correspondence column of the *Natal Mercury* recently there appeared a lengthy letter on "Natal's Backwardness." The writer, in common with the rest of South Africa, has been feeling the pinch of the prevailing depression, and has decided to seek fresh fields for his energies and a more up-to-date country elsewhere. "Natal's 'backwardness'" he attributes to "cheap Asiatic labour" and "taxation not properly made to help all the industries of the country." "The remedy to the first is [illegible] if [illegible] draft a law stating that the lowest wage to black or white is to be 8s. per day. If one labourer can do work equal to another, by all means [illegible] him accordingly." We quite [illegible] to this last. If the "coloured man" proves himself the equal of the white man, sooner or later everyone will have to recognise the fact, as they have had to admit the Japanese to the very fore-front of civilization. But the bulk of coloured men in South Africa are of course not equal to the white man, so an admission of this nature is not so very alarming.

But all this and the general depression does not warrant "the Asiatic"—that is, the British Indian—being looked upon as a pathogenic parasite to be stamped out of existence, wherever he is found. We venture to think that Indians do their share in the building up of Natal and the sub-continent generally. It is very easy to speak of South Africa being ruined by the Indian; it is not so easy to prove it. If we [illegible] the [illegible] [illegible] the body [illegible] [illegible] country [illegible] very different [illegible] ment has been specially [illegible] avoid giving offence to the [illegible] [illegible] [illegible] the despised Indian in the [illegible] and his [illegible] at the present moment. But although so solicitous to avoid giving offence, they have been equally careful to sail as close to the wind as possible. They would like to get Indians to come to the Colony under indenture and then use them as they would a [illegible] throwing them aside after getting as much work out of them as possible. This is where Natal is really backward; for these methods are against the conscience of present day civilization. It is most distinctly unfair to give the Indian no room in a country to whose prosperity he has so largely contributed.

"If the Transvaal consents to be led by the extremists of Potchefstroom and Pietersburg, it stamps itself as a country with the soul of a small shopkeeper and the political honesty of a South American republic." So ends an article on the Asiatic Problem by an Anglo-Indian, re-printed in another column. We are grateful to the writer for a masterly summary of the position, and for his attempt to remove some of the "hide-bound ignorance" of South Africans with regard to India and Indians. The moderate demands of the Indian community are put forward in their naked simplicity, and the absurdity of the talk about Indians swamping the country is well shewn. We can only hope that the publicity given to it by the *Rand Daily Mail* will do something to hasten the better understanding that knowledge must bring.

"The Asiatic Problem."

The Rand Daily Mail on Asiatics.

[illegible]

[illegible] undermining the [illegible] keeper and almost every centre of [illegible] is suffering, socially and commercially, by the presence of coolie stores. The European communities are up in arms against the intrusion, and they will not be satisfied with less than the relegation of these people to locations of their own, beyond the precincts of the town. Unfortunately, legal rights have been [illegible] numbers of Asiatics [illegible] ably be impossible [illegible] It may be found practicable [illegible] to settle the difficulty [illegible] those who have so acquired a legal status and a legal habitation; but failing this, the only course open would be to accept the [illegible] the assent of the Imperial authorities to a Bill on the lines of the [illegible] Act in Natal, thus enabling the Transvaal to class Indians as undesirables. We are afraid, however, that, vexatious as the solution may be, it will be insisted upon, and that the Home Government will have to give way to to the prejudices of colonists in this matter. These prejudices are insistent and ineradicable, as the Imperial authorities will find when the Assembly [illegible]

Maritzburg Tradesmen and Indian Competition.

Speech by Mr. McLarty.

Mr. McLarty addressed a large meeting of shop assistants and shop keepers in the Y.M.C.A. Hall, Maritzburg, on Wednesday evening. He was enthusiastically received, and made an [illegible] speech. He declared that the reason the Bill for which he had been [illegible] had not been acceptable in Durban, was that there were too many interests to allow it to pass. He dwelt upon the adverse [illegible] of the competitive Indian tradesmen [illegible] time white men had [illegible] the native and Indian [illegible] they had lost [illegible] of the trade.

[illegible] *Natal Witness.*

A Great Indian.

Maharishi Devandranath Tagore.

[illegible] when a nation wears [illegible] ashes, as token of grief for the loss of a great son. There are [illegible] from the visible humanity [illegible] gloom takes its place. [illegible] when a movement loses the soul that inspired it, and it has to hasten along its fixed path with what of inspiration it can derive from a number of lesser sources.

Maharishi Devandranath Tagore was a truly great son of India. He was, in very truth, a brilliant star in the firmament of spiritual development, and his was the inspiration that led on the Brahmo Somajist movement that has done so much to arrest spiritual [illegible] in India, and to spiritualise what was, in some respects, a rigid formalistic faith that bound in so many cases, by the letter [illegible] than by the spirit. Now and again in the spiritual life of a nation arises a prophet who is given the power of compelling introspection on the part of the people to whom he has been sent. Such have been all the great Teachers and Prophets of mankind. Such also was Raja Ram Mohun Roy, who, at the beginning of last century, founded the Brahmo Somaj.

The Somajist belief [illegible] claim of the Christian [illegible] reverence of humanity and rejected the claim of a divine origin for the sacred Hindu scriptures. [illegible] Mohun Roy affirmed [illegible] were divinely inspired only in so far as every spiritual work is divinely inspired.

But the Brahmo movement might have come to a standstill at the [illegible] of its founder had not another prophet been at hand to receive the mantle of the Hindu Elijah. The [illegible] fount of inspiration was the spirituality of Devandranath Tagore, to whom men afterwards gave the name of Maharishi—great Sage. His father, Dwarkanath [illegible] been the patron of Ram Mohun Roy and the son, [illegible] tradition.

But early in life Devandranath [illegible] from active participation [illegible] events, and placed the saintly Keshub Chunder Sen at the direction of the Somajist movement, with what re[illegible] for Hinduism all the world kn[illegible]. As years passed [illegible] was felt that Keshub was too advanced to carry on the work with all the [illegible] that might be desired by the [illegible] as a whole, and the [illegible] collaboration between him and Devandranath was concluded, although there could never be any break between two such men, who held the cardinal points of the [illegible] belief in common.

In his years Devandranath [illegible] [illegible] whom, however, he wielded great spiritual influence. He was neither in nor of the world, and yet nothing was deemed by him too trivial to notice, and his opinion on every matter of moment was valued for its intrinsic worth, as apart from the respect given to it on account of its origin. His constant inspiration were the Upanishads, and he dwelt in a world whose atmosphere was so rarefied that but few are priveleged to breathe it. Pure spirit was all that had any worth for this great man, and he was able to live in the di[illegible] truth that he beautifully organised [illegible] had been able to dis[illegible]. Indeed, his was a world apart, and he [illegible] one of those few happy ones to whom it is granted to pierce beyond the veil. He was a great Hindu, a great world [illegible], and his lo[illegible] means the withdrawal of an immense impetus and a potent influence for the development of all that is best in man and that unites him with his Maker.

Devandranath Tagore's was a life of pious contemplation, and he saw that India was verging on social and religious disintegration, and in reply to a question put to him as to what was necessary for the good of India, he made answer: "Let her find Unity!" What better proof is needed of the justification for the life of detatchment he led for over forty years?

[illegible] Pigott

African Political Organisation.

Meeting in Port Elizabeth.

A public meeting of coloured citizens was held on Saturday evening in the Feather Market Hall, says Reuter, to [illegible] dress by Dr. Abdurahman, the newly elected President of the African Political Organisation. In his address he said he was fully convinced that the time had arrived when they should stand together and express their opinions freely and candidly. Three years had elapsed and the [illegible] seen there was [illegible] of it becoming [illegible]

according to his opinion, rightly, then he would never cease to agitate on their behalf.

Referring to the treatment of coloured people in the Transvaal and the new Constitution, he said that men all looked forward to it, expecting that their rights as British subjects would be maintained, but alas, not one word about the coloured people. They were now placed in that humble position of being taxed without having any represention. He could not understand for the life of him why the priveleges they had enjoyed in the Cape should be denied to them in the Transvaal. They had never abused it, and it was an unjust thing to do. He hoped, however, that in the very near future all those structures would be wiped away.

He also touched upon the Curfew Bell system up-country, and the Native Affairs Commision.

Indian Affairs in the Natal Parliament.

Indian Immigration.

In the Legislative Assembly on Monday last Sir J. L. Hulett gave notice that he would ask the hon. Minister for Native Affairs (a) Will the Government consider the advisability of a select committee during the present Session for the purpose of enquiring into the status of the Indian Immigration Trust Board, and (b) the consolidation and amendment of the laws relating to Indian Immigration.

On Tuesday the Colonial Secretary moved the second reading of the Indian Immigration Act Amendment Bill. Some years ago, he said, a Bill was passed enabling indentured Indian immigrants who had completed their terms of engagement, to continue to reside in the Colony on payment of a licence. In consequence of an agreement come to with the Indian Government the non-payment of the money was not a criminal offence, and the only way the money could be collected was by civil process. It was easy for the Government to reach such men as had property, but on the other hand many Indians pleaded inability [illegible]. To enable the Government to collect the money the first clause [illegible] licences should [illegible] in each year. [illegible] expired. Clause No. 2 provided that no person should let land to or employ any Indian who had not taken out his licence. They had a precedent to this in the Identification of Native Servants. At the present time there was a large sum of money due to the Colonial Exchequer by [illegible] Indians. [illegible] works, and [illegible]

Natal's Backwardness.

In the correspondence column of the *Natal Mercury* recently there appeared a lengthy letter on "Natal's Backwardness." The writer, in common with the rest of South Africa, has been feeling the pinch of the prevailing depression, and has decided to seek fresh fields for his energies and a more up-to-date country elsewhere. "Natal's "backwardness" he attributes to "cheap Asiatic labour" and "taxation not properly made to help all the industries of the country." The remedy to the first is unique, even if economically unsound: "draft a law stating that the lowest wage to black or white is to be 8s. per day. If one labourer can do work equal to another, by all means pay him accordingly." We quite agree to this last. If the "coloured man" proves himself the equal of the white man, sooner or later everyone will have to recognise the fact, as they have had to admit the Japanese to the very fore-front of civilization. But the bulk of coloured men in South Africa are of course not equal to the white man, so an admission of this nature is not so very alarming.

But all this and the general depression does not warrant "the Asiatic"—that is, the British Indian—being looked upon as a pathogenic parasite to be stamped out of existence, wherever he is found. We venture to think that Indians do their share in the building up of Natal and the sub-continent generally. It is very easy to speak of South Africa being ruined by the Indian: it is not so easy to prove it. If we turn from the ... delusions that ... [illegible] ... the conclusion reached is very different. The Natal Government has been specially careful to avoid giving offence to the Indian Government "lest it should tend ... [illegible]" ... the despised Indian in the past and his utility at the present moment. But although so solicitous to avoid giving offence, they have been equally careful to sail as close to the wind as possible. They would like to get Indians to come to the Colony under indenture and then use them as they would a horse or a machine, throwing them aside after getting as much work out of them as possible. This is where Natal is ... for these methods are against the conscience of present day civilization. It is most distinctly unfair to give the Indian no room in a country to whose prosperity he has so largely contributed.

"The Asiatic Problem."

"... THE TRANSVAAL ... to be led by the extremists of Potchefstroom and Pietersburg, it stamps itself as a country with the soul of a small shopkeeper and the political honesty of a South American republic." So ends an article on the Asiatic Problem by an Anglo-Indian, re-printed in another column. We are grateful to the writer for a masterly summary of the position, and for his attempt to remove some of the "hide-bound ignorance" of South Africans with regard to India and Indians. The moderate demands of the Indian community are put forward in their naked simplicity, and the absurdity of the talk about Indians swamping the country is well shown. We can only hope that the publicity given to it by the *Rand Daily Mail* will do something to hasten the better understanding that knowledge must bring.

The Rand Daily Mail on Asiatics.

We can foresee that, notwithstanding the views of the Imperial Government, definite steps will be taken the moment the new Parliament meets to settle the question once and for all. ... Johannesburg is not so largely affected by the presence of the Indian ... trader as ... [illegible] ... undermining the European storekeeper and almost every centre of activity is suffering socially and commercially, by the presence of coolie stores. The European communities are up in arms against the intrusion, and they will not be satisfied with less than the relegation of these people to locations of their own beyond the precincts of the town. Unfortunately, ... have been acquired by ... Asiatics, and it will probably be impossible to ... them. It may be found practicable, of course, to settle the difficulty by paying out those who have so acquired a legal status and a legal habitation; but failing this, the only course open would be to accept the position, and procure the assent of the Imperial authorities to a Bill on the lines of the Escombe Act in Natal, thus enabling the Transvaal to class Indians as undesirables. We are afraid, however, that, vexatious as the solution may be, it will be insisted upon, and that the Home Government will have to give way to the prejudices of colonists in this matter. These prejudices are insistent ... as the Imperial authorities ... when the Assembly ...

Maritzburg Tradesmen and Indian Competition.

Speech by Mr. McLarty.

Mr. McLarty addressed a large meeting of shop assistants and shopkeepers in the Y.M.C.A. Hall, Maritzburg, on Wednesday evening. He was enthusiastically received, and made an interesting speech. He declared that the reason the Bill for which he had been largely responsible had not been acceptable in Durban, was that there were too many interests to allow it to pass. He dwelt upon the adverse character of the competitive Indian tradesman ... one white men had command of all the native and Indian trade, and now they had lost every portion of the trade.

The wholesale people in Durban were those who fostered the Indian trade, and if they were to keep the country for their ... they must resist the Indians and their supporters. ... 25 years, the young men of ... to ... to the ... [illegible] ... towns, therefore ... to take the matter ... of the Corporations ... Town Councils had had their ... and they would never ... The meeting was ... vote of thanks ...—*Natal Mercury*.

The Asiatic Problem.

Plea for a Compromise.

By an Anglo-Indian.

"In all the towns of the Transvaal," wrote Sir Arthur Lawley a little more than a year ago, "the Asiatic question overshadows all others, and I fear that unless we are able to reconcile the opinion in England with the opinion held in this country, the Government will be landed in a serious deadlock.

The danger which the acting High Commissioner foresaw is at hand. The permanent Committee of the National Convention on Asiatics has decided not to modify the policy adumbrated at the Pretoria meeting last November, and candidates who wish to be successful at the forthcoming elections will have to pledge themselves to support that policy. On the other hand, Lord Curzon has announced his intention of maintaining the attitude the Indian Government has taken up—an attitude in which it will be supported by the Imperial Government. The Home authorities [illegible] to give a Colony a free hand to deal with a problem which arouses so much indignation in "the Empire's greatest asset".

South Africa does not realise the importance of India to the Empire, nor the slender thread upon which our supremacy really hangs. She forgets the position in Asia which our Indian Empire gives us; that the "coolies" pay [illegible] towards the upkeep of the army; that the Indians supplied men for the campaigns in Burma, Persia, China, Somaliland, and South Africa. She judges India by a Madrasi coolie on a Natal sugar estate, or a Surati waiter in a railway restaurant. She is fully prepared (vide the National Convention) to relegate brave old Sir Pratap Singh to a location, and to insult a member of the House of Commons with a regulation meant for a Bombay hawker squatting at the gate of a mine compound. She cannot see that the Home Government dare not for ever allow the Indian Congress party to point the finger of scorn at British subject "uitlanders" in a British Colony. Her view is narrowed by what is undoubtedly an irritating local grievance—the Indian trader. She persists in looking at one phase only of a problem.

The [illegible] surround the [illegible] for the [illegible] "White [illegible]" [illegible] the prejudice of South Africa against the Indian. [illegible]

[illegible] the inheritance of the Eastern instead of the Western populations, then from the point of view of civilisation they must be numbered among promises which it is a greater [illegible] to keep than to break.'

The Transvaal must face the problem fairly and calmly, and desist from egregious boycotts and the breaking of windows. Indeed, if only from the standpoint of political honesty and the value of the Englishman's [illegible] compromise must be [illegible].

The only solution is that foreshadowed by Sir Arthur Lawley. 'I am convinced that a *modus vivendi* is only possible by a compromise, and that the basis of a compromise which will be appreciable to the Europeans of the Transvaal must be to treat fairly those Indians who have been allowed to come into the country, [illegible] any future immigrants know the disabilities under which they will be allowed to enter the Transvaal.'

Is there anything in the claims of the British Indians which makes a compromise impossible, if the Transvaal will consent to treat them "fairly?" I think not. The Indians claim no political rights. They admit the [illegible] the white race. But they ask for equality as far as residence, trading and locomotion are concerned. They object to be classed as Kaffirs. They claim the repeal of class legislation such as that contained in the Anti-Asiatic law of 1885, Lord Milner's bazaar notice, and the regulations relating to the use of footpaths, etc. To force an Indian who has built up a business bigger than any in South Africa, with ramifications extending from London to Japan, to submit to laws made for Kaffir mine boys is to adopt an attitude which would be laughable but for its confession of hidebound ignorance.

The Indians claim that the powers already possessed by municipalities are sufficient to protect the white population. They desire licences to trade; but they are willing that these licences should be controlled by local bodies so that over-trading may be avoided, and that those who do not conform to the habits of the predominant race may be largely prevented from trading. They demand that existing licences shall be scrupulously respected; but they are willing to submit to exceptions in the case of licence holders who do not keep decent stores separate from their lodgings, and do not have their books made out in the English language. They claim to own [illegible] property; but they will [illegible] to prevent speculative [illegible]. They do not want to in[illegible] [illegible]

Surely here is a basis sufficiently broad for a compromise? Lord Milner's idea was "by giving to Asiatics of a superior class a special status, and treating them virtually like Europeans, to avoid, at any rate, the appearance of race legislation." It is impossibly or unreasonable to so treat British subjects whom Mr. Chamberlain said were "as loyal to the Crown as yourselves, and among them there are hundreds and thousands of men who are every whit as civilised as ourselves, who are, if that is anything, better born in the sense that they have older traditions and older families, who are men of wealth, men of cultivation, men of distinguished valour, men who have brought whole armies and placed them at the service of the Queen, and have in times of great difficulty and trouble [illegible] saved the Empire by their loyalty"?

Are the representatives of such a nation to be herded in locations, hustled off sidewalks, and looked upon as pariahs? Past promises and present imperialism and loyalty should make such a course impossible. If the Transvaal contents to be led by the extremists of Potchefstroom and Pietersburg it stamps itself as a country with the soul of a small shopkeeper and the political honesty of a South American Republic.—*Rand Daily Mail*

Correspondence.

The Transvaal Constitution and British Indians.

To the Editor, Indian Opinion.

Sir,—It is with a heavy heart that I offer a few remarks regarding the new Constitution which has recently been published, and with special reference to the clause expressly excluding all coloured persons from the use of the franchise. The question arises, why has His Majesty's Government thought fit to exclude Indians or coloured persons of high standing from such political privileges as this? According to the Colonial Secretary's despatch, coloured persons are excluded from any part of the political control of the country for life, no matter what their position may be. [illegible] Nizam of Hyderabad [illegible] have been [illegible] no human rights [illegible]. We are debarred from [illegible] social privileges and are [illegible] insults, [illegible] But it is a [illegible]

decision of the authorities at Home. Did His Majesty's Government make any inquiry why Indians of high status such, for instance, as Mr. Justice Badruddin Tyabjee would be excluded from such privileges? It is almost certain that they did not. And what is worse, the Home Government has, by calling Asiatics "coloured persons," classed them with the lowest Natives of South Africa. This [illegible] scarcely the act of what is called the most liberal and civilised [illegible] in the world.

The [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] entitled to Natives of South Africa? [illegible] Letters Patent have classed all [illegible] and uncivilised coloured [illegible] together, and so the Imperial Government has proved to be our most powerful opponent. It is scarcely courteous for a strong Government, such as the British Government is supposed to be, to succumb to the pressure exerted by a handful of white colonists who have asked that South Africa should be considered to be a white man's [illegible] [illegible] case. Apparently [illegible] that henceforth [illegible] Africa, but [illegible] British flag flies in the colonies, there may be at any time a [illegible] room for coloured men" [illegible] the white man gets the upper hand. The action of Lord Milner cannot be too severely condemned in advising His Majesty's Government to adopt such an unfriendly attitude towards the coloured population in general and the Indian section of it in particular.

It is true that the British Government has reserved to itself the right of veto in matters relating to the treatment of coloured races, but what effect this will have may be gathered from the case of Natal, where the [illegible] of Indians to that country, since the Parliamentary franchise was taken [illegible] [illegible] plainest of language, [illegible] constitutional means, that they are not going to submit to political [illegible] disabilities, for surely they are not to be defrauded of their just [illegible] rights because they wear brown skins. It would almost seem as if all our [illegible] to the Imperial Government [illegible] but as voices crying in the wilderness.

Yours, etc.,

Abdool [illegible]

[illegible]

[illegible] April [illegible]

Our Weekly London Letter

(FROM OUR SPECIAL CORRESPONDENT.)

London, April 7, 1905.

The Recent Earthquake.

News of an overwhelming [illegible] this week from India [illegible] terrible visitations of famine [illegible] scourge our people [illegible] [illegible] regularity of the seasons [illegible] [illegible] Nature has at last joined [illegible] fill our cup to overflowing. [illegible] parts of [illegible] great [illegible] which [illegible] even [illegible] The earthquake [illegible] to have travelled rapidly across [illegible] of the north of India, from west to east, early on Tuesday morning. The present disaster is the most terrible that has happened in India within living memory. The towns of Amritsar, [illegible] Ferozepore, Multan, Rawalpindi and [illegible] were [illegible] violently [illegible] several [illegible]

Further Reports.

[illegible] reports continue further that the havoc wrought at Dharmsala is indescribable. The entire population has been rendered homeless. Owing to the total lack of [illegible] and to the fact that food is unprocurable, the distress and misery are without parallel in the history even of India. The men and children are now sleeping out in the open air, and their discomfort is being accentuated by the cold weather, a keen frost prevailing. The native quarter of the town has been entirely obliterated, and the entire population buried beneath the ruins. In the European quarter many of the houses were completely wrecked.

The ravages of the earthquake extended over that vast region which stretches from Agra as far north as Simla. At Lahore the succession of violent shocks caused [illegible] the inhabitants rushed from [illegible]

[illegible]

Agricultural Prospects.

[illegible] back [illegible] a [illegible] [illegible] present agricultural prospects are gloomy. Severe cold and unprecedented frost in the latter part of January and the beginning of February have much deteriorated the condition of [illegible] which up to then had been [illegible] In the Punjab the injury [illegible] from 10 to 15 per cent. [illegible] wheat-growing districts, [illegible] frost [illegible] the United Provinces, [illegible] wheat. [illegible] ranging from [illegible] to 75 per cent.; but these [illegible] I fervently hope, are exaggerated. Add to this the permanent factor of famine of money, which is our chief evil, and you have got all the elements of another great famine in the making.

Self-Government in India.

It is with a sigh of relief that I turn my eye to a faint silver lining that just now tinges the overcast firmament of India, and let your readers have a peep at the inauguration of self-government undertaken by an enlightened Indian ruler. While an ignoble and blind policy has prevented free and freedom-loving Englishmen from extending the privilege of self-government to those of their fellow-subjects whom Providence has entrusted to their care, an Indian chief holds aloft the God-given torch; and seeing his way clear, welcomes his own subjects into his confidence, infuses [illegible] the true path of progress by [illegible] their powers of self-reliance and [illegible], and is piously striving in every way to meet the demands of an awful responsibility inseparable from true kingship.

[illegible] representative government [illegible] of Baroda. While the people of India are [illegible] to their British over-lords for a voice in the management of their own affairs, his Highness the Maharaja of Baroda has inaugurated in his state [illegible] representative government, [illegible] communities, and linked to a Legislative Council of State. The particulars of the scheme reflect the highest credit on the progressive and enlightened ruler and his capable Indian advisers and administrators—among whom is Mr. Romesh Chunder Dutt, C.I.E., who some months ago became, at his Highness's special request, Revenue Minister to the State.

The Calcutta Meeting.

The next silver streak in the dark cloud (and it is with some exultation I write it), is the indignation meeting which was held in Calcutta on the 10th March last to protest against Lord Curzon's sweeping denunciation of our people and all that we cherish as sacred in our character, religion and literature; and his pernicious policy in India in general. Last week's Indian mail has very likely brought to your readers a full report of that meeting, the dignity and sobriety which characterised it, besides sounding an unmistakable warning to his Lordship that there are limits [illegible] [illegible] I shall not trouble [illegible] with any further details of the

same. But as there is an episode in this connection regarding which all Indian papers seem to be silent, I make bold here to present it to your readers, if only to let them see that not only the saying "be just and fear not," but its contrary also, is true: that persecution and poltroonery are inseparable Siamese twins; and that nebulous, non-existent Indian public opinion, adjectives so necessary and therefore so dear to the Anglo-Indian heart, is not only not a negligible quantity, but very much alive, besides being ugly and dangerous enough to be thought fit to be strangled and put out of the way as speedily as possible.

Attempted Bribery.

When his Lordship saw that he had made a mistake in believing that he could insult the Indians with impunity; that it was England herself which is making India's dumb millions more and more articulate, and that her children were not going to take it lying down, he was in desperate hurry to prevent these meetings. "As soon as the announcement (of the Calcutta meeting) was made," says the *Leader*, "the utmost pressure was brought to bear upon the organisers of the meeting, with a view to persuade them to abandon the scheme. A section of the Anglo-Indian Press attempted to stifle it by ridicule. The Lieutenant-Governor of Bengal used his personal influence. The official chairman of the Calcutta Corporation was instructed to do likewise, and, incredible though it may seem, was permitted to offer a bribe in the shape of a modification of the existing Municipal Act." But all to no avail, as the event has proved, and the last word has not yet been said.

South Africa.

South African affairs, what with the retirement of Lord Milner, and what with the limited publication of the report of the South African Native Affairs Commission, is very much to the fore just now. In the House of Commons, too, on the motion for the third reading of the Consolidated Fund (No. 1) Bill, there was also a good debate on questions connected with the sub-continent. A correspondent from your part of the world sent lately to one of our contemporaries here a very striking picture of the "native" trader difficulty as it occurs in the little town of Potchefstroom. He points out that a coolie "store" with five coolie assistants can be run (including the salary and board of the assistants, and the rent or interest on capital) for about £22 10s. per month, while a similar "white" store cannot possibly be conducted for less than £107 10s. per month. In addition to this, the coolie spends practically nothing in the country beyond the bare working expenses. The correspondent estimates the loss to the country in this way at no less than £80,000 per annum in the Potchefstroom district alone. To [illegible] the reverse of the medal [illegible] [illegible] [illegible] has just been presented [illegible] on behalf of the Transvaal [illegible] Association. This petition shows with unquestionable force the serious disabilities which the law has imposed upon "coloured" British subjects in the new Colony, and urges that they should not be left to the mercy of the white colonists when representative government is granted. How will the Government, which went to war with President Kruger partly on account of the treatment of "our Indian fellow-subjects," solve the same problem as presented in a far more acute form under their own beneficent rule? Besides, even if it were true that the "coolies" deprive Potchefstroom of £80,000 per annum, the correspondent can surely hold his soul in patience considering the fact that 30 millions sterling or more is carried away from the famine-stricken country of the coolie, not a half-penny of which ever goes back to it again in any shape or form.

The Right of Indians to Trade.

The Debate in the House of Commons was rather important. The whole question of South African affairs was raised, and several important matters were discussed. But just now as the best report of the debate can be had from the columns of *The Times* only, we must wait for a little while longer till Hansard is published. And as it is the only legally sanctioned report of the proceedings of the House of Commons, we shall base our contention on what we find in its columns to push our case as hard and as far as is warranted by our cause, and take what action we consider necessary on what has fallen from the lips of the Colonial Secretary. I am in hopes also, when I have got the necessary materials, to open a correspondence with either Mr. Lyttelton or Sir Robert Reid for the adoption of such steps as may lead either to the bettering of the condition of, or preventing from further injury, our folks over-sea. I subjoin only a short summary of the speeches of the Colonial Secretary and Sir Robert Reid bearing on the question of Indians in South Africa.

Sir Robert Reid in the course of his speech, referring to the Transvaal, said: "The country was under an ordinance as arbitrary and autocratic as Russia. ("Oh.") One of the grievances for which they went to war was the abominable treatment of the Indian natives when they went out to the Transvaal. (Hear, hear.) It was not disputed that the restrictions upon the Indian natives now were more severe than then.

Mr. Lyttelton: Oh, yes; a judgment has been pronounced by the Supreme Court of the Transvaal, broadly speaking, establishing that for which [illegible] protested.

Sir R. Reid said he at once accepted that statement and withdrew his criticism. (Hear, hear.) If the Colonial Secretary told him he was satisfied with the status in the Transvaal of their Indian fellow-subjects he would say no more.

Mr. Lyttelton: [illegible] the judgment of the Supreme Court was pronounced either in May or June last year. This gives liberty to Asiatics and British Indian subjects of His Majesty to trade. That was one of the objects sought to [illegible] from President Kruger by my predecessor and the Indian Government. That now stands, and British Indians are entitled to a licence to trade now as their right. That is a very substantially better position than they were in before, and was that substantially upon which we protested. (Hear, hear.)

Sir R. Reid said that was only one thing. He thought he was not wrong in stating that the position of the Indians was not yet satisfactory to the Indian Government. A constant eye should be kept on what was going on in South Africa until we gave the Colonies responsible self-government and let them settle their own affairs.

On the face of this short *Times* report it is evident that the matter ought not to stop here.

Facts and Comments.

TRANSVAAL PROGRESSIVE ASSOCIATION.—Among the principles advocated by this Association are: (1) Votes for White men only, and (3) a strong attitude on the Asiatic trading question in accordance with Transvaal ideas.

OUR RELIEF FUND.—We would remind our readers that we have opened a Relief Fund in aid of the sufferers from the recent earthquake in India. Subscriptions may be sent to: The Editor, "Indian Opinion," Phœnix,

STREET OBSTRUCTION.—A number of coolie pedlars were arrested in Grey Street on a charge of obstructing the thoroughfare with their baskets and wares. They were subsequently released on 5s. bails each, which they forfeited by not answering to their charges before the Magistrate.—*Natal Advertiser.*

INDIAN MAILS.—The German East Africa Line's *Reichstag* sails for Bombay direct on or about 13th May. Mr. N. M. Kader, 113 Grey Street, Durban, is the Agent.

The British India Steam Navigation Company's steamer *Nuddea* sails for Bombay direct, on or about 19th May. Messrs. W. Dunn & Co., and Messrs. Dada Abdoola & Co., are the Durban Agents.

INDIANS IN THE O.R.C.—At the chamber of commerce a return was received from the Government, giving the number of Asiatics who had received permission in the last quarter of 1904 to reside in the O.R.C. About a dozen Indians, mostly cooks and waiters, were admitted during that period. The secretary said that the Chamber objected to all such applications, except in the case of cooks and others wishing to undertake menial service. In many cases, owing to the protest of the Chamber, the Government refused application.—*Natal Mercury.*

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૬ ઠી મે, ૧૯૦૫. અંક ૧૮.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૬ ઠી મેથી તા૦ ૧૨ મી મે સુધી ઈ૦ સ૦ ૧૯૦૫

હીંદુ—વૈશાખ શુદ [illegible] થી વૈશાખ શુદ ૮ [illegible] સંવત [illegible]

મુસલમાની—તા. ૩૦ મી [illegible] તા. [illegible] સુધી [illegible]

[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
શની..	૬	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
રવી...	૭	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
સોમ..	૮	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	૫	[illegible]
મંગળ..	૯	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	૫	[illegible]
બુધ...	૧૦	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	૩૦	૫	[illegible]
ગુરૂ..	૧૧	[illegible]	૫	[illegible]	[illegible]	૩૧	૫	[illegible]
શુક્ર...	૧૨	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	૫	૧૨

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

શનીવાર, તા૦ ૬ મે, ૧૯૦૫.

ટ્રાંસવાલનું નવું બંધારણ.

ટ્રાંસવાલના નવાં બંધારણના ધારા બહાર પડી ચુક્યા છે તેના રૂપે થોડા માસમાં નવી ધારા સભા બનશે. તેમાં ઓછામાં ઓછા ત્રીસ મેમ્બરો લોકોના ચુંટણીથી નીમાશે. ચુંટણી કરવાનો હક લગભગ દર ગોરાને આપવામાં આવ્યો [illegible] આ બંધારણ પસંદ પડ્યું [illegible] છે કે તેઓને સ્થાનિક [illegible] આપવું જોઇએ.

[illegible] કે સ્વરાજ્યમાં કાયદા ઘડવાનું કામ ચુંટાએલા મેમ્બરોના હાથમાં હોય [illegible] તેમાં મોટા અમલદારો પણ તેવ મેમ્બરો [illegible] નિમવા માં આવે [illegible] અને મેમ્બરોને [illegible] તેઓ ને નિકળી પણ જવું પડે છે. વળી સ્થાનિક સ્વરાજ્યમાં પૈસાની ઉપરનો અંકુશ પણ પારલામેન્ટ વાપરી શકે છે. આવી પારલામેન્ટ જે ધારાઓ [illegible] તેમાં બાદશાહ વચ્ચે બાગેજ આવે છે.

જે બંધારણ ટ્રાંસવાલને મળ્યું છે તે પ્રમાણે ચુંટાએલા મેમ્બરોને કાયદા ઘડવાનો હક નથી. અમલદારોની નિમણુક વિલાયતથી થવાની અને પૈસાની [illegible] અંકુશ મેમ્બરો ઘણો થોડો વાપરી શકશે. આ ઉપરથી [illegible] [illegible] કે સ્થાનિક સ્વરાજ્ય [illegible] આ બંધારણમાં તફાવત છે. છતાં [illegible] [illegible] ખુશ થવા [illegible] ચુંટાએલા મેમ્બરો કાયદા દાખલ નહિ કરી શકે પણ તેઓની સંમતિ વિના કાયદા પસાર નહિ થઇ શકે. [illegible] અત્યંત આડી રીતે ચાલે તો તેઓની સ્થિતિ ચુંટાએલા મેમ્બરો ઘણી ખરાબ કરી શકે છે; અને [illegible] લોકો પોતાના હક બરોબર વાપરશે, તેનો ગેરઉપયોગ નહિ કરશે તો જેમ કાગળમાં નાતાલમાં સ્થાનિક સ્વરાજ્ય ચાલે છે તેમ ટ્રાંસવાલમાં થોડી મુદતમાં દાખલ થશે.

મી. લીટલટને આ બંધારણ મોકલતી વેળા જે કાગળ સર આરથર લૉલી ઉપર લખ્યો છે તે પણ [illegible] તથા તેઓ સાહેબ [illegible] [illegible]

ગણાય. આ પ્રમાણે શરત કરી છે તે ઠીક છે પણ તે કાંઇ નવી નથી. કેપ કૉલોનીમાં કાળા પીળા [illegible] વોટ છે છતાં તેવા કાયદા બાદશાહના મંજુરી વિના અમલમાં નથી આવી શકતા એટલે અમને લાગે છે કે હિંદીઓના વોટ છીનવી લઇ જે અપમાન કરવું [illegible] તેમાં કોઇ આનાકાની કરી શકે તેમ નથી. મી. લીટલટન બોઅરોની સાથેની સુલેહની શરતોનો દાખલો આપે છે તે નકામો છે કેમ કે હિંદીઓને વાસ્તે લડાઇ કરી તેઓના હક માર્યા જાય એવું સુલેહનામું કેમ કબુલ કર્યું? વળી એ સવાલ ઉઠે છે કે સુલેહનામા માં હિંદીઓનું નામ તો છેજ નહિ. બંધન માત્ર કાફરોને સારૂંજ કબુલ થયું છે. એટલે સુલેહનામાનું બહાનું ખોટું છે એટલુંજ નહિ પણ આપણને તેથી કાફરોની પંક્તિમાં મુકી બમણું અપમાન કર્યું છે.

બીજી તરફથી જોતાં મી. લીટલટનનો વાંક નથી. તેમની આગળના સેક્રેટરી મી. ચેમ્બરલેને ન કરારનામું કબુલ રાખ્યું એટલે મી. લીટલટનથી વચમાં ન પડાય.

આપણે હવે તેઓ સાહેબે કાયદા વિષેની જે સત્તા પોતાના હાથમાં રાખી છે તે વિષે જોવું રહ્યું. જો તે સત્તાનો બરાબર ઉપયોગ થાયતો આપણા લોકનું જે અપમાન થયું છે તે ભુંસી શકાશે. નહિતો કાગળ ઉપર ડામ દીધા બરોબર થશે.

પોચેફસ્ટ્રુમના હિંદીઓ.

પોચેફસ્ટ્રુમના ગાડીઓ બાબત બાઇબલો થયો છે તે બાબત અમે લખી ગયા છીએ. અમારાં લખાણમાં અમે ત્યાંના હિંદીઓને તે [illegible] દોષિત ગણ્યા છે. તેથી અમારી ઉપર તે વિષે ત્યાંથી કાગળો આવેલ છે. ત્યાંના હિંદીઓ તરફથી અમને [illegible] ખાવવામાં આવ્યું છે કે હરકોઇ હિંદીને પોતાની દાદ મેળવવા ઇન્સાફ લેવાનો હક છે અને તે ઇન્સાફ લેતાં કંઇ નુકશાન થાય તો તેથી આખી કોમને દોષિત ગણાવી નહિ જોઇએ. વળી મીડલબર્ગ માં મુકદમા વિષે અપીલ આપણા લોકોએ કરી તે બાબત અમે [illegible] ને જણાવે છે કે અમારા મનમાં પોચેફસ્ટ્રુમના હિંદી ઉપર કંઇ દ્વેષ [illegible] જોઇએ. અમારે આ વિષે કહેવું [illegible] ઉપર [illegible] [illegible]

આપણે સહન કરીને હિંદીની સેવા કરવાનું છે. એટલે પક્ષપાત કે એવું બીજું કંઇ હોવાનો સંભવ જાણ્યો નહિ.

અમે જે લખાણ કર્યું છે તે ઠપકા રૂપે નહિ કરેલ પણ આગળને સારૂ ચેતવણી આપવા રૂપે કરેલું. ખોડો બતાવવી એ એક અમારો હેતુ છે કારણ કે જ્યાં સુધી અમે તેમ નહિ કરીએ ત્યાં સુધી સુધારો થવાનો ઓછો સંભવ છે. અમે તેમ કરીએ તેમાં અમારી ફરજ બજાવીએ છીએ; અને તેમાં લખાણનો ઉંધો અર્થ કરવાને બદલે સીધો અર્થ કરી ફરી તેમ ન થવાની કોશીશ કરવાની જરૂર છે.

આપણી કોમનો હરકોઇ પણ માણસ ભુલ કરે તેનું પરિણામ આપણે સહન કરવું પડે છે એવી સ્થિતિ દક્ષિણ આફ્રિકામાં છે. તેમ અમે એક જણની ભુલને માટે આખી કોમ વિષે લખીએ તેમાં ખોટું કરતા નથી. કેમકે તેથી દરેક હિંદીના ઉપર કેટલી મોટી જવાબદારી રહે છે તે ચોખ્ખુ જોઇ શકાય છે.

મીડલબર્ગના હિંદીઓએ ફુટપાથનો કેસ કર્યો એ ખોટું કર્યું એમ અમે કબુલ કરી છીએ. અને કેબનો તથા ફુટપાથનો કીસ્સો ચોખ્ખી રીતે બતાવે છે કે આપણે કેટલું સાવચેત રહેવાની જરૂર છે. આપણીપર પડતી બીજી હરકતો એટલી મોટી છે કે આપણાથી નાની બાબતોમાં જ્યાં સુધી તેમાંથી મોટો લાભ લેવાનો ન હોય ત્યાં સુધી વધારે જોર થઇ શકે તેમ નથી.

ઇસ્ટ લંડનમાં હિંદીઓએ કેસ કર્યો એ પણ તેવીજ જાતનો દાખલો છે. આપણા લોકો સારૂં કામ કરે છે તેની ઉપર અમારે ગુજરાતી લખાણમાં ભાર દેવાની જરૂર નથી. સારૂં કામ કરવું તે ફરજ છે. છતાં અમે એવાં કામો નથી જાણતા એવું ધારવાની કંઇ જરૂર નથી. અમે જાણીએ છીએ કે પોચેફસ્ટ્રુમના હિંદીઓએ ડેમાર્કેશન બાબત સારી લડત લીધી. મસ્જીદ બાબત જે કરવું ઘટે તે કરી ચુક્યા અને બગીચામાં નથી જવા દેતા તે વિષે લડત ચલાવે છે.

ઇસ્ટ લંડનમાં હિંદીઓએ ફુટપાથ બાબત જંગી લડત ચલાવી બે વરસ સુધી કામ નિભાવ્યું રાખ્યું. તે પ્રમાણે આપણા લોક ન જ [illegible] હત તો આટલું ટકી રહ્યું છે તે ન ટકત અને આ છાપો પણ ન નિકળત. આપણા લોકોમાં બાહોશિ છે એમ અમે સમજીએ છીએ તેથી આ છાપો નિકળ્યો છે. આપણામાં જે ખોડો હોય અથવા આપણી ભુલ થઇ હોય તે આપણને જણાવનાર ન હોય તો તે કેમ દુર થાય?

[illegible] માટે [illegible] રોજ [illegible] ૧૦ મા [illegible] આવી તા. [illegible] ઉપર [illegible].

હિંદી કેળવણી.

નાતાલ પારલામેન્ટમાં કેળવણી વિષે ચર્ચા કરતાં તેના મેમ્બર મી. [illegible] બોલ્યા કે હિંદીઓને સારૂં કેળવણીનાં સાધન સરકારે વધારે આપવા જોઇએ. હિંદીઓને કેળવણીની જરૂર છે અને જે હિંદીઓ નાતાલમાં જન્મે છે તેઓને સારૂં ખસુસ જવાબદારી સરકાર ઉપર છે. આમ તેઓ સાહેબે બાપણુ કર્યું તેને સારૂં આપણે તેમનો આભાર માનવાનો છે. કેળવણીનો જેમ વધારે ફેલાવો થાય તેમ આપણી સ્થિતિ દરેક રીતે સુધરવાનો સંભવ છે. સરકારને ઉપર ફરજ અદા કર્યા વિના છુટકો નથી. લેડીસ્મીથમાં હિંદીઓને સારૂં નોખી નિશાળ નહોવાથી એમ જણાય છે કે સરકાર સારી સ્થિતિમાં રહેતાં હોય એવા હિંદીઓને આલની નિશાળમાં દાખલ કરવાની પરવાનગી આપી છે.

ઓરેંજ રિવર કોલોનીમાં ટ્રાંસવાલ તથા ઓરેંજરિવર કોલોનીના માજી કેળવણી ખાતાના વડા મી. સારજંટે ભાષણ કરતાં જણાવ્યું કે કાફરોને સારૂ કેળવણીનો ખાસ પ્રયાસ તેઓ સાહેબ બેસુટોલેન્ડમાં કરશે. હુન્નર કેળવણી તરફ તેમનું મુખ્ય ધ્યાન છે. તેઓની લાગણી હિંદી કેળવણી ઉપર પણ ઘણી સારી હતી. અને ટ્રાંસવાલમાં નિશાળો સ્થાપવાનો પ્રયાસ કર્યા કરતાં હતા. ઓરેંજરિવર કોલોનીમાં ગયા વરસમાસમાં શું હિંદીને રહેવાની પરવાનગી મળીર ઘણી અરજીઓ નાતલ કરવામાં આવી હતી. આ ઉપરથી જોવામાં આવે છે કે ત્યાંની સરકાર હિંદીને પેસવા દેવ તેમ નથી. જેઓ અરજી કરી દાખલ થયા છે તેઓ માત્ર ગોરાઓની નોકરી કરવાના ઇરાદાથી અને ગોરાઓની આરજી ઉપરથી જઇ શક્યા છે. એટલે કે ગોરાઓની સગવડને સારૂં થોડા ઘણાં નોકરોને જવા દેશે પણ પોતાના ધંધાસર જવા માંગતા હોય તેવાને નહિંજ

ઓરેંજ રીવર કોલોનીમાં હીંદીઓ.

૧૯૦૪ની સાલના છેલા ત્રણ માસમાં ઓરેંજ રીવર કોલોનીમાં દાખલ થયલા એશિઆટિકોનો આંકડો સરકાર તરફથી એમ્બર ઓફ કોમર્સને [illegible] કરવામાં આવ્યો હતો. આ ત્રણ માસ દરમીઆન લગભગ બારેક હિંદીઓને દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા. તેઓમાંના ઘણાખરા રસોયા અને વેટરનું કામ કરનારા છે. બીજી અરજીઓના સબંધમાં ત્યાંની ચેમ્બરે વાંધો લેવાથી સરકારે [illegible] અરજીઓ [illegible] નામંજુર [illegible] હતી.

એશિઆટિક સવાલ.

ધરમેળે સમાધાન કરવાની અરજ.

[રેંડ ડેલી મેઇલમાંથી તરજુમો.]

ગઇ [illegible] દિવસ સર આરથર લોલીએ કહ્યું હતું કે "ટ્રાંસવાલના દરેક શહેરમાં એશિઆટિકના સવાલની ચરચા ચાલી રહી છે અને મને ધારતી [illegible] કે જ્યાં સુધી ઇંગ્લાંડનો મત અને અહીંની પ્રજાનો મત એક નહિ થાય ત્યાં સુધી તે વિષય વધારે ગંભીર રૂપ પકડતો જશે."

એક્ટીંગ હાઇ કમીશનરે જે ભયનું સુચન આપ્યું હતું તેજ ભય હવે આવી ઉભો છે. પ્રિટોરીઆની એશિઆટિક કનવેન્શને ગયા નવેમ્બર માસમાં કરેલા ઠરાવોને અમલમાં ન મુકવાનો ઠરાવ કર્યો છે; અને ત્યાંની આવતી ચુંટણીના ઉમેદવારોને એશિઆટિક વિષેના સવાલોને અમલમાં મુકવાનાં વચનો આપ્યા વિના ચાલે તેમ નથી. વળી બીજી બાજુએ હિંદીઓના હક સાચવવા લોર્ડ કરઝને પોતાનો નિશ્ચય જાહેર કર્યો છે હોમ ગવરમેન્ટ પણ પોતાની પરિતના ગોરા ભાઇઓની વિરૂદ્ધ પગલાં લેવાની ટ્રાંસવાલ કોલોનીને છુટ આપે તેમ નથી.

હિંદુસ્થાનના અજવાળાનો તથા ક્ષેમની મોહોટાઇ બળવાળી આવાની [illegible] દોરીનો ખ્યાલ સાઉથ આફ્રિકાને હજુ આવ્યો નથી. હિંદુસ્તાનના બાબતથી ઇંગ્લેંડ એશિઆમાં જે હક્ક ભોગવે છે તે તેઓ ભુલી જાય છે. જેને તેઓ "કુલી" કહે છે તેઓ એક મોહોટા લશ્કરનો ખરચ ચલાવવા દર વરસે ૧૮,૦૦૦,૦૦૦ પાઉંડ પુરા પાડે છે. પરશિઆ, બરમા, ચીન, સોમાલીલેંડ અને સાઉથ આફ્રિકાની લડાઇઓમાં લડવા હિંદુસ્થાને માણસો પુરા પાડેલ છે. રેલવે રેસ્ટોરંટમાં નોકર રહેલા એક મુસ્લીમ વેટર અથવા તો ચીનીના કારખાનામાં કામે લાગેલા મદ્રાસી "કુલી" પરથી તેવા હિંદીઓનો ખ્યાલ બાંધવામાં આવે છે પ્રીટોરીઆની કનવેન્શનના ઠરાવોપરથી ચોખ્ખુ માલુમ પડે છે કે પ્રતાપી સર પ્રતાપસીંહ જેવા પણ જો ટ્રાંસવાલમાં આવે તો તેને લોકેશનમાં રહેવાની રજા મળે, અને મુંબઇ ઇલાકાના અહીં તહીં ભટકતા ફેરીવાળાઓ માટે કરેલા કાયદાઓ બ્રિટિશ હાઉસ ઓફ કોમન્સના એક હિંદી મેમ્બરને લાગુ પાડી અપમાન પમાડે. કદાચ કોઇ ઇંડિઅન કેમ્પેન [illegible] બ્રિટિશ કોલોનીની ગોરી પ્રજાને આંતળી ચોંઅવા ઇરાદો રાખે તો સરકાર તેમ થવા દે નહિ, તે ધ્યાનમાં રાખતું લઇએ જાહેર પોકારથી દક્ષિણ આફ્રિકાની ગોરી પ્રજાના વિચારો ટુંકા બની ગયા છે; અને આવા સવાલના કારણ તરિકે માત્ર "હિંદી વેપારી" [illegible] છે.

આત્મ ભોગ નીવડો.

આખા દક્ષિણ આફ્રિકામાં હિંદીઓ અતિ

લડાઇના ખબર.

મુકડનની લડાઇ પછી મારશલ ઓયામા ના લશ્કરમાં ઉમેરો કરવાને ટોકીયોમાં હમેશાં મોટી તઇયારી કરે છે. તે મોટી લડાઇનો ખાડો પુરી નાખવામાં આવ્યો છે એટલુંજ નહિ પરંતુ બીજું વધારે લશ્કર ઉમેરવામાં આવ્યું છે.

જાપાનીઝ અમલદારોને થોડા વખતમાં બીજાં લશ્કરો પુરાં પાડવામાં આવશે. આ લશ્કરમાં કામ કરતા માણસોની સંખ્યા એક લાખ સાઠ હજાર માણસોની છે. કુરિ ના લશ્કરને પણ ૪૨ હજાર માણસોનું એક લશ્કર પુરૂં પાડવામાં આવ્યું છે, પણ હાલના વખતને માટે પુરતું નથી. જ્યારે જાપાની અમલદાર પાસે ધારવા મુજબ લશ્કર મોકલી દેવામાં આવશે ત્યારે તે લશ્કરની કુલ સંખ્યા ૬ લાખ દશ હજાર થશે; અને રૂશી લશ્કરના સંખ્યા ૪ લાખ ૧૫ હજારની થશે. જાપાની લશ્કરે હુંકસાઇ આગળથી રૂશી કાઢીને રૂશી સરહદ લાઇનવીચે તે શહેર લઇ લીધું છે.

પરચુરણ ખબર.

એક બેદરકાર કાઉવર.

જે. ડબલ્યુ સ્ટીવનસનની કંપનીના એક ટ્રેલી હાંકનારની બેદરકારીથી એક ૭ વરસનો છોકરો હડફેટમાં આવી ગયો હતો. હાંકનાર કમરશીઅલ રોડ પાસેથી ગાડી પસાર કરતો હતો તેવામાં નિશાળેથી આવતા તે છોકરાને ઉતાવળથી દોડતા ઘોડાની ઝપટ લાગી અને તેથી તે છોકરો પડી ગયો. હાંકનાર ઉપર કામ ચલાવવામાં આવ્યું હતું ને તેને ૧૦ પાઉંડનો દંડ અથવા ત્રણ માસની કેદની સજા થઇ હતી.

યુરોપમાં ધરતી કંપના આંચકા— ગયા શનીવારે ફ્રાંસ, સ્વીટઝરલેંડ ઇટાલી અને જરમનીના કેટલાક ભાગોમાં ધરતીકંપના આંચકા લાગેલા હતા. આ બનાવથી કોઇ જીવની હાની થઇ નહોતી પણ સ્વીટઝરલેંડમાં કેટલીક ઇમારતોને નુકસાન લાગેલું હતું.

પ્રીન્સ ઓફ વેલ્સ જ્યારે હિંદુસ્થાનની મુસાફરી કરી લેશે, ત્યારે તે રાજ્ય કુટુંબના બધા માણસોમાં સહુથી વધારે મુસાફરી કરનાર કહેવાશે.

વ્હેલ માછલીના હાડકાની કીમત અગાઉ એક ટનના ત્રણ પચીસ હજાર ચારસો પાઉંડ હતી. તે હાલ વધીને એક ટનના પાંચીસ હજાર જેટલી થયેલ છે.

હીરાની ખાણના માલેકો પાસે અબજો રૂપીઆનો દોલત.

એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે દુનીયામાં સહુથી મોટી દોલત ધરાવનારી સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો ચીન, ઇંગલંડ, ફ્રાન્સ, રૂશીઆ અને યુનાઇટેડ સ્ટેટમાં છે. શાહેનશાહો અને રાજાઓ બાદ કરતાં નીચલા ખાનગી આસામીઓ કરોડ પતિઓ ગણાય છે અને તેઓની દોલત નીચે મુજબ છે:—

આલફ્રેડ, બેન. હીરાની ખાણોનો માલેક રૂ. ૧૫૦૦૦૦૦૦૦૦ રહીશ લંડનનો.

જે. બી રોબીનસન. સોના અને હીરાની ખાણોનો માલેક, રૂ. ૧૨૦૦૦૦૦૦૦૦, રહીશ લંડનનો.

જે. ડી રાકફેલર, કેરોસીન તેલના કુવાઓનો માલેક, રૂ. ૭૫૦૦૦૦૦૦૦, રહીશ ન્યુયોર્કનો.

ડબલ્યુ. ડબલ્યુ એસ્તર, મીલકતોનો માલેક. રૂ. ૬૦૦ ૦૦૦૦૦ રહીશ લંડનનો.

પ્રીન્સ ડેમીડોફ. મીલકતોનો માલેક રૂ. ૬૦૦૦૦૦૦૦૦, રહીશ સેન્ટ પીટર્સબર્ગનો

એનડ્રુ કારનેગી. લોખંડના કારખાનાઓ, ખાણો વીગેરેનો માલેક, રૂ. ૩૭૫૦૦૦૦૦૦, રહીશ ન્યુયોર્કનો.

ડબલ્યુ. કે વાંદરબીલ્ટ રેલવેઓનો માલેક રૂ ૩૦૦૦૦૦૦૦૦, રહીશ ન્યુયોર્કનો.

જે. જે. એસ્તર. મીલકતોનો માલેક રૂ. ૨૨૫૦૦૦૦૦૦, રહીશ ન્યુયોર્ક.

લોર્ડ રોથ્સચાઇલ્ડ, બેંકનો માલેક, રૂ. ૨૨૫૦૦૦૦૦૦, રહીશ લંડનનો.

જે. પીયરપોંત મોરગન, બેંકનો માલેક, રૂ. ૨૨૫૦૦૦૦૦૦, રહીશ ન્યુયોર્કનો.

વીલીયમ રોકફેલર, તેલના કુવાઓનો માલેક, રૂ. ૩૦૦૦૦૦૦૦૦, રહીશ ન્યુયોર્કનો.

લોર્ડ આઇવીગ, બીર બનાવનાર, રૂપીઆ ૨૧૦૦૦૦૦૦૦, રહીશ ડબલીનનો.

લીનોરા પ્રસાદોર કુઝીનો, ખાણો અને રેલવેઓનો માલેક, રૂ. ૨૧૦૦૦૦૦૦૦, રહીશ ચીનનો.

મો. ડીન. રેશમનો વેપારી. રૂપીઆ એકવીસ કરોડ, રહીશ પારીસનો.

બેરન આલફોન્ઝ રોથ્સચાઇલ્ડ, બ્યાજે નાણાં ધીરનાર, રૂ. એકવીસ કરોડ રહીશ વીએનાનો.

આરચડયુક ફેડરીક ઓફ આસ્ટ્રીઆ મીલકતોના માલેક, રૂ. એકવીસ કરોડ, રહીશ વીએનાના.

મુંબઇમાં મહોરમના તહેવારોમાં પોલીસ [illegible] રકમનું ઇનામ [illegible] [illegible] [illegible] માટે સરકારે પણ ઇનામ [illegible] આપ્યા [illegible]

રાજ્ય વંશીઓના શોખ.

ગ્રીસના રાજા જ્યોર્જ— એ નામદાર બાઇસીકલની સ્વારીના બહુજ શોખીન છે. અને તેઓ એક સરસ બાઇસીકલીસ્ટ દાખલ ગણાઇ ચુક્યા છે એ ઉપરાંત તેઓ તલવાર બાજીમાં પણ એક્કા છે.

પોરચુગાલના રમુજી રાજા કારલોસ— એ [illegible]વરને બીલીયર્ડ રમવાનો અતીસે શોખ છે, અને તેઓએ એ શોખ પુરો કરવાને માટે પોતાની ખાનગી દોલતનો ઘણો ભાગ એ રમતમાં ગુમાવેલો કહેવાય છે. એ ઉપરાંત તેઓ એક સરસ શીકારી પણ છે.

બેલજીયમના રાજા લીયોપોલ્ડને એક— વાગીત્ર શોખ છે. તેઓ એક સારા હીસાબી છે. અને નાણાની અચ્છી કુનેહવાન છે, એ શેર સટ્ટામાં તેઓ અતીશે પ્રવીણ કહેવાય છે.

બલગેરીયાના રાજા ફરડીનાન્ડને એક ખપારીની નાટક લેખો મારવાનો શોખ છે.

સેક્સ અને વર્ટેમ બર્ગના રાજાઓ એક લશ્કરી સીપાઇ દાખલ તાલીમ લીધી છે અને તેમાં તેઓ પ્રવીણ થઇ ચુકયા છે.

ઇટાલીના રાજાએ— આખી દુનિયામાં સરવ કરતાં વધુ જાતનાં ઘોડાનો સંગ્રહ કરેલ છે. તેમની સંખ્યા બસો ઉપરના છે, અને દરેક ઉપર તેઓનું નામ છે.

ચીનના શાહેનશાહ— એ રાજા કદી પણ ઘોડા ગાડીમાં મુસાફરી કરતા નથી, પણ માત્ર પાલખીમાંજ ફરે છે. અને તે ઉંચકવા માટે ત્રીસ માણસો રોકાએલા રહે છે (ચીનમાં ઘોડાગાડી કોઇ કદાચજ નજરે પડે છે.)

ઇટાલીના મરહુમ રાજા— સઘળા રાજકરતાઓમાં મરહુમ ઇટાલીના રાજાજ એક વેજીટેરીયન હતા.

ડેનમાર્કના રાજાઓના— ઘણા ખરા નામો ફ્રેડરીક યાતો ક્રીશ્ચયનજ હોય છે.

પ્રીન્સ ઓફ વેલ્સ— એ નામદારને સઘળી જાતનાં સ્ટેંપસ એકઠા કરવાનો શોખ છે. તેઓ પાસે સ્ટેંપસોનો એક મોટો જથ્થો મોજુદ છે. એ ઉપરાંત તેઓ છબી પાડવાનો પણ થોડો ઘણો શોખ ધરાવે છે.

પ્રીન્સ એડવર્ડ નાનો— એઓને પણ જુદી જુદી જાતના સ્ટેંપ ભેગા કરવાનો શોખ જણાય છે.

ડયુક આફ યોર્ક— એ નામદારને દરીયાઇ લશ્કરમાં નોકરી કરવાનો શોખ છે.

મરહુમ પ્રીન્સ આલબર્ટ— એ મરહુમે એક [illegible]કુતનીલગતી દરેક પ્રકારની સંપૂર્ણ તાલીમ લીધી હતી.

ડયુક ઓફ એડીનબરો—એઓને પણ સ્ટેંપોજ ભેગા કરવાનો શોખ છે.

પ્રીન્સ બર્ટી—એ નામદારને કમાન્ડર થવાનો શોખ છે.

મરહુમ મહારાણી વીકટોરીયા—ને મોટા મોટા માણસોની સહીઓ (ઓટોગ્રાફ) અને ચીત્રોવાળા કાર્ડોનો સંગ્રહ કરવાનો અને મ્યુઝીકનો શોખ હતો.

રાણી એલેકઝાંડરા—એ આપણા હાલના રાણીને ફોટો લેવાનો, કપડાં ભરવા, વેતરવા, સીવવા અને એકાંતમાં ફરવાનો શોખ છે.

રશીઆના શાહેનશાહ બાનુ એ એ ચીત્રો દોરવામાં અને જુદી જુદી જાતના અતરો અને સુગંધી પદાર્થોનો સંગ્રહ કરવાનો શોખ છે.

જર્મનીના શાહેનશાહ બાનુ—એ નામદારને પુતળાં કોતરવાનો શોખ હતો. એ ઉપરાંત તેઓ એક ચીતારણ પણ હતાં. તેઓ એક સરસ આઇક હીસ્ટ અને મ્યુઝીકના પણ શોખીન હતાં. સીવવાનું કામ પણ એઓ સારી રીતે જાણતાં હતાં.

રૂમાનીયાના રાણી (ભવીષ્યના)—એઓ એક વાયોલીનીસ્ટ છે (એ તેઓનો શોખ એઓએ પોતાના બાપ તરફથી હાંસલ કરેલો કહેવાય છે)

ઇટાલીનાં રાણી માર્ગરીટા—ને એઓને ગીતો જોડવાનો શોખ છે અને તરવાનો પણ સારો શોખ છે તેઓ એક અનુભવી તરનાર કહેવાય છે.

હોલેંડનાં રાણીને—નાટકનો પુષ્કળ શોખ છે અને તેઓ દરેક રીતેથી ઉત્તેજન પણ આપે છે. તેઓ સારા નાટકકાર ઉપરાંત સાઇકલ સ્વારીના પણ પુશકળ શોખીન જ. એ રાણીની ઉંચાઇ પાંચ ફીટ પા ઇંચની કહેવાય છે.

રૂમાનીયાનાં રાણી (હાલનાં)—ફ્લુટ વગાડવાને બહુજ શોખ છે અને તેનાં તેઓ બહુજ હુશીઆર કહેવાય છે.

બેલજીયમ અને સ્પેનની રાણીઓ (રીજેંટ)—એ બંને જણીઓ શીવવાના કામમાં બહુજ કુશળ છે.

ડચેસ ઓફ કોનાટ—એઓને એક જાતના ચોકસ ફુલો તરફ બહુજ શોખ છે.

ડચેસ ઓફ કોનાટ અને હોલેંડની રાણી—એઓ બાદશાહી કુટુંબમાં નાટકકાર દાખલ પ્રવીણ થવા છે. પણ પ્રીનસેસ બીયેટ્રીસ બધા કરતાં સરસ કહેવાય છે.

ડચેસ ઓફ પોરટલેંડ—એઓને પક્ષીઓ પાળવાનો અને ઉછેરવાનો ભારે શોખ છે.

પ્રીનસેસ ફરદીનાનડ—એ રૂમેનીયાની પ્રીનસેસ ફરડીનાનડ કે જેણી કોમર્ગના મરહુમ ડયુકની છોકરી થાય છે) એઓને પણ રશીઆન શહેનશાહબાનુની માફક સુગંધી પદાર્થો વિગેરેનો સંગ્રહ કરવાનો શોખ છે. આ તેઓએ બહુજ નાના વયથીજ હાંસલ કરેલ છે.

પ્રીનસેસ બીયેટ્રીસ—એઓ બાદશાહી કુટુંબીઓમાં સર્વેથી સરસ નાટક કરનારા ગણાય છે એઓને ફોટોગ્રાફનો સંગ્રહ કરવાનો બહુજ શોખ છે. અને એવા ફોટોગ્રાફનો એક બહુજ મોટો જથ્થો તેઓ પાસે મોજુદ છે. એઓની બેટીને પણ એ શોખ અત્યારથીજ લાગુ પડેલો કહેવાય છે.

ડચેસ ઓફ એવા—એ એક સારા તરનારી કહેવાય છે

પ્રીનસેસ ઓફ વેલ્સ—એઓને સ્ટેંપો અને છબીઓ સંગ્રહ કરવાનો શોખ છે.

એમપ્રેસ યુજીની—સર્વથી પહેલાં નવી જાતના કપડા સીવીને તેની શોધ જાહેરમાં લાવવાનો શોખ છે.

બનાવટી રેશમ.

બનાવટી રેશમ બનાવવાના કારખાના પાછળ મેકસીકોમાં 1,000,000 ડોલર ખરચવામાં આવેલા છે. કોલોડીઅન નામની દવામાં રૂની મેળવણી કરી આને પેદા કરવામાં આવે છે. આવી રીતની મેળવણીને ટાંકમાં ભરી તેનો આથો બનવા દે છે. પછી એક ૧૨૦ [illegible] ૧૫૦ ફીટ ઉંચા મીનારા પર રાખેલી કેટલીક કાચની નળીઓમાંથી તે પ્રવાહી પદાર્થને પસાર કરવામાં આવે છે. આ કાચની નળીઓના નીચેના છેડામાં ઝીણાં કાણાં પાડેલાં હોય છે. આ કાણાંઓમાં થઈને તર્કવાર કરેલી મેળવણી ઝીણાં તાંતણાની માફક નીકળે છે. અને તે હવામાં ખુલ્લાં પડે છે કે તુરત સુકાઇ જાય છે. તે નળીઓની નીચે ફેરકણી રાખેલી હોય છે. અને તે આવા ત્રણ તાંતણાને પકડી પોતાની આસપાસ વિંટવાનું કામ કરે છે. આવી રીતે બનેલો દોરો મજબુત અને વણાટ કામને તદન લાયક હોય છે. બીજી કેટલીક વધુ ક્રિયાથી તે રેશમ બળી ન શકે એવું ખુબી ભાખુ બનાવવામાં આવશે. આ રેશમ કાંતવા કરતાં તેને વણવામાં વધારે મુશ્કેલી પડશે એમ જણાય છે. આજ સુધીમાં ચાર પાસાનાથી રેશમ બનાવી શકાયું હતુંજ નહિ. જ્યાંથી જે રેશમ બનાવવામાં આવતું હતું તેમાં કુદરતી રેશમની જરૂરતો પડતીજ એવી ગણત્રી કરવામાં આવી છે કે આ રેશમ યુરોપમાં વણ ડોલરના રતલને ભાવે પોહોચશે જ્યારે બનાવટી રેશમનો ભાવ ૨૪ થી ૫૦ ડોલર સુધીનો છે.

મરા અઠવાડીઆમાં મળેલ લવાજમ.

[illegible]

,, એસ. ઇસમાઇલ.	,,	૦	૧૭ ૦
,, પીરજી રસુલ.	,,	૦	૧૭ ૦
,, મહમદ હુસેન.	પુડસ્ટોક.	૦	૬ ૦
,, હુસેન સમસુદીન.	,,	૦	૧૭ ૬
,, ઈ. ઇ મકાડા	જેતે બર્ગ.	૦	૧૭ ૦
,, સઈયદ ગુલામ	ડોબાટરો.	૦	૧૭ ૬
,, આદમ ઇસા	ગ્રીચમંડ.	૦	૧૨ ૬
,, સો બાં. મેતા.	ડરબન.	૦	૧૨ ૬
,, મહન દયાળ.	,,	૦	૧૨ ૬
,, એમ. ઇ. ગીલી. ક્વાડેસડોર્પ.		૦	૧૭ ૦
,, ગની એન્ડ કો.	,,	૦	૫ ૦

રોકડ બજાર ભાવ.

ચાવલ.		શી.	પે.		શી.	પે.
માંઝ	૧ બસ્તાનું	૧૬	૦	થી	૧૭	૦
બીમડીના	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
એફ. એફ. ડી. આર.		૧૪	૦	,,	૧૫	૦
એફ. ડી. આર.	,,	૧૩	૯	,,	૧૪	૦
ચીની સક્કર	,,	૧૮	૬	,,	૧૯	૦
હુડાના	,,	૧૮	૦	,,	૧૯	૦
દેશી તુવેર દાળ.		૧૪	૦	,,	૧૫	૦
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૪	૬	,,	૧૫	૦
મસુરની	,,	૧૪	૦	,,	૧૫	૦
મગની	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
અડદની	,,	૨૦	૦	,,	૨૧	૦
ચણા	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
,, દાળ	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
વટાણા	,,	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
મકાઇ	,,	૬	૦	,,	૭	૦
તેલ.						
કડવું	૧ ગાલન	૨	૮	,,	૨	૯
એરંડીનું	,,	૨	૧	,,	૨	૨
મીઠું	,,	૨	૮	,,	૨	૯
નાળીએરનું	,,	૩	૦	,,	૩	૧
ખાંડ મોરીસની.						
સફેદ	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
પીળી	,,	૨૨	૬	,,	૨૩	૬
તીરકુળ નાતાલ					૧૯	૦
આટો		૮	૦	,,	૮	૯
મદ્રાસી સોપારી, ૧ રતલ		૦	૬	,,	૦	૮
મરચાં.		૦	૫	,,	૦	૫॥
ઘી પેટી		૬૭	૯	,,	૭૧	૩
પારાફીન ડીવોસ.		૬	૩	,,	૬	૬
,, વાઇટ રોસ		૭	૦	,,	૭	૩
,, ,, ગાલન		૧૨	૯	,,	૧૩	૩
ઘઉં		૧૦	૬	,,	૧૧	૦
નાળીએર ૧૦૦		૧૪	૦	,,	૧૬	૦

જાહેર ખબર.

જે સાહેબોને મીરજા મોટર આઇમહંદી સાથે લેણ દેણ કરવું તે તેઓ નાર ૧૫ મા દિ ... ના દહેર માં કરે.

મીરજા મહંમદ આઇમહંદ.

इंडियन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. ६ वी मेई, १९०५. नम्बर १८.

साप्ताहिक पंचांग.

—*—

इंग्रेजी—ता. ६ वी मेईसे, ता. १२ वी मेई १९०५ तक.

हिंदु—वैशाख सुदी २ से वैशाख सुदी ८ सम्वत् १९६१ तक.

वार.	अंग्रेजी तारीख.	हिंदी तिथि.	सूर्य उदय.	सूर्य अस्त.	त्योहारोंकी यादी.
			क.मि.	क.मि.	
शनि.	६	२	६ ३८	५ १३	
रवि.	७	३	६ ३९	५ १५	परशुराम जयंति.
सोम.	८	४	६ ३९	५ १४	
मंगल.	९	५	६ ३०	५ १३	
बुध.	१०	६	६ ३०	५ १३	
गुरु.	११	७	६ ३१	५ १२	
शुक्र.	१२	८	६ ३२	५ १२	

इंडियन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. ६ वी मेई, १९०५.

ट्रान्सवालकी नई राज्य-रचना.

ट्रान्सवालकी नई राज्य-रचना [illegible] हो गई है. इसी सम्बन्धमें कानून प्रकाश हो गये है. इसी कानूनपर कई महीनेमें नवीन पारलमेन्ट बैठेगी, उसमें कमसेकम [illegible] मेम्बर होंगे. उनका चुनाव गोरोंकी तरफसे होगा. चुनाव करनेका अधिकार लगभग सभी गोरोंको मिला है. जो इस मुल्कमें वोटर थे, वे चाहे ऐसा गरीब होवे, मगर यह लोग अब वोटर गीना जायेंगे, इंग्रेजी कोलोनीकी तवारीखमें यह पहिला बनाव है. कि [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] है. परन्तु [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] है, कि [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] है.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] है. बड़े बड़े भारी अफसरो भी ऐसे मेम्बरोमेंसे स्थिर हो सकते है और मेम्बरोंका वोटसे दूर भी होना पड़ता है. पैसापर भी सत्ता पारलीयामेन्ट चला सकती है. इसी पारलीयामेन्टसे जो कायदा तय्यार होवे, उसमें शाहनशाह कीसी वख्तपर [illegible] हो सकते है.

ओरेन्जीआ जो नई रचना पावेगी, उसमें [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] होता है. [illegible] मेम्बरों [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] चला सकते है.

स्थानिक स्वराज्य और नई रचनामें फरक है. परन्तु वह फरकसे वोयरको कुछ नाराज होनेका कारण नहि है. चूने हुए मेम्बरो कायदा पेश नहि कर सकते, परन्तु उनकी [illegible] [illegible] कायदा [illegible] नहि हो सकता है. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] चूने हुए मेम्बरो [illegible] [illegible] कर सकते है. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] करेंगे, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] है. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] पावेंगे.

मि० लिटलटनने यह रचना [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] है. [illegible] [illegible] है, कि [illegible] यह नई रचना [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] है. [illegible] [illegible] है, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] है, कि इस समय पर बहुत उदारता दिखाइ गई है और दूसरे गोरोंको विशेष सत्ता मिली है. सब बात ठीक हुई, परन्तु हमारे हिंदी लोगोंको क्या लाभ मिला? अर्थात् कुछ नहि. वह सादर कहता है, कि बोयरो साथ सुलेहनामा हुआ है. इसी सबब काले आदमीको वोट नहि दे सकते है. विशेष कहता, कि जो कोई कायदा गोरोंको लग न आवे, और सिर्फ कालोंको ही लग जावे, ऐसा होगा तो वह कायदा शाहनशाहकी बिना सही पेश न होगा. यह शर्त है, वह ठीक है. परन्तु यह शर्त नई नहि है. केप कोलोनीमें काले और गोरे सभीको वोट है. इसीलिये ऐसे [illegible] [illegible] [illegible] नहि हो सकता है. इसी बातपर विचारे करनेसे दिख पड़ता है, कि हिंदीका वोट छिन लेनेपर अपमान किया है, मि० लिटलटन बोयर साथ हुई सुलेहकी शर्त दिखा रहे है, वह निकम्मी है, क्यों कि जो लड़ाइ हुई, वह हिंदीओंके संरक्षणके लिये थी और सुलेहनामा करते वह ही लोगोंका हक डूब जावे! ऐसा सुलेहनामाका कैसा स्विकार हुआ! वह सुलेहनामामें हिंदीका नामो निशान भी नहि है.

प्रिय भारतभूमि!

[illegible], प्रिय भारतभूमि! आजकल तुम्हारेपर कुदरतो आफतोंकी वृष्टी हो रही है. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] नहि है. पाठक! [illegible] [illegible] [illegible] आफतोंकी ज्वाला [illegible] [illegible] है. देखिये:—

[illegible] सम्पूर्ण [illegible] अकालका डंका [illegible] रहा. [illegible] [illegible] मुम्बई इलाकेमें अकालकी [illegible] [illegible] थी. मुंबई सरकारने [illegible] [illegible] [illegible] अकालो काम [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] अकाल पर्दा [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] स्थापित हुई. इस [illegible] [illegible] [illegible] ही प्रान्तके लोग [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] उपरान्त मध्यप्रदेश, गुजरात और पंजाबकी फसल नष्ट हो चुकी [illegible] [illegible] अकालकी प्रथा चल [illegible] [illegible] धान्य महंगा हो गया. लोग [illegible] [illegible] [illegible] हो रहे है.

दूसरी तरफ शीत अपना प्रकोप चला रही थी. जैसी शीत बहुत दिनोंसे नहि पड़ी थी. इसी समय हिमालयपर अन्य वर्षोंकी अपेक्षा कहीं अधिक बरफ पड़ गई. सुनते है, कि हिमालयपर बहुत बरफ गिरनेके कारण ही भारतमें विषम शीतका प्रकोप हुए है. इसी प्रकोपसें सैंकडो मनुष्य मरे और फसलका बड़ा अनिष्ट हुआ है. पश्चिम प्रदेश और बंगालमें चना, अरहर, [illegible] और तम्बाकूकी हानि शीतसें [illegible] हुई है.

[illegible] [illegible] [illegible] विशेष [illegible] कर रहे है. सुनते है, कि गत मार्च महीनेके पहले हप्तामें भारतमें [illegible] कुल २६,४६५ मनुष्य मरे, इसमें [illegible] युक्तप्रदेशमें १५,०६९; [illegible] ५,५६३; पंजाबमें

७,९५२ और बम्बई प्रदेशमें २,४०९. कुल ३८,१३९ मनुष्योंकी मृत्यु हुई थी. एक एक सप्ताहमें हजारों आनों इसी वजह प्राणत्याग कर रहे है।

हमारे पाठकगण गत अप्रेलमें पढे है, कि वह महीनेमें भारतमें एक भारी भूकम्प हुआ था. यह दैवी कोपसे कई गांव दब गये. सैंकडों बल्के हजारों मनुष्य इस संसारका परित्याग कर गये है, सैंकडों सुन्दर भव्य इमारतोंका नाश हो गया और हजारों मनुष्य बिना घर और बिना अन्न निराधार हो रहा है.

कैसा बुरा समय आया है, कि दरसाल कहीं नहीं व्याधिका भार भारतको उठाना पडता है. भारतकी दशा विचारनेसे प्राण घबराता है! ऐसी दशा भारतभूमिकी मुलका कौन सोच नहि करेंगे?

भूकम्पसे हुए निराधारको सहायता करने पर हिंदमें एक संकटनिवारण फन्ड खोला है. इसी तरहसे हमारे आफ्रिकावासीयोंकी फर्ज समजकर, हमे भी एक "संकटनिवारण फन्ड खोला है. मगर अफसोस! इसी फन्ड खोलनेपर भी एक महीना बिता, परन्तु किसी महाशय तरफसे एक भी शिलींग न मिला। स्वदेशी बन्धुओं तरफ तथा स्वभूमि तरफ हमारे आफ्रिकावासीओंका कैसा प्रेम! कैसी उदारता—कैसा स्वदेशाभिमान।

एक कविने कहा है, कि:—

"जन्म भयो जो देशमें, दिनों ताहि बिसार;
नहि स्वदेशकी दृष्टि तैं, किनो कछु सत्कार.
कृतज्ञता जानी नहि, कृतघ्न जन! धिक्कार;
जन्मभूमि उपकारको, कियो न ह्रास! विचार."

धनपतिओं! कुछ सोचो! स्वदेश तरफ दृष्टि पहुंचाकर कठीनता छोडो. आपस्वार्थी मत बनीये. आशा है, कि हमारे प्रेमी लोग यह परमार्थके कार्यमें यथाशक्ति सहायता करके अपनी फर्ज अदा करेंगे. विश्वास है, कि स्वदेशाभिमानी महाशयों यह लेख पढकर अपना चन्दा शिघ्र भेजेंगे.

हिंदी शिक्षा.

नाताल पारलीयामेन्टमें शिक्षाके सम्बन्धमें चर्चा हुई थी. इसी समय पारलीयामेन्टके सभासद मि० पिलशायरने कहा, कि हिंदीके वास्ते शिक्षाके साधन सरकार तरफसे अधिक बढाना चाहिये. हिंदीको शिक्षाकी आवश्यकता है. हिंदी नातालमें जन्म पाते है, इससे उनकी जवाबदारी सरकारपर रहती है.

शिक्षाका प्रचार अधिक होनेपर हमारी स्थिती अच्छी प्रकारसे सुधरनेका सम्भव है. अभीमें सरकारको अपनी फर्ज अदा करना पडेगा. हिंदीसियोंके हमारे हिंदीओंके लिये एक भी अलग स्कूल नहि है. देख पडता है, कि अच्छा सिताबिवाजसे पढे हिंदी विद्यार्थीओंको वर्तमान स्कूलमें दाखिल कर नेपर सरकार तरफसे अधिकार मिला है.

ओरेंज रिवर कोलोनीमें, ट्रान्सवाल तथा ओरेंज रिवर कोलोनीका माजी शिक्षा-विभागके अधिकारी मि० सारजन्टने अपना भीषण साथ कहा, कि काफिर लोगको शिक्षा देनेपर अपना प्रयत्न आप पाठशालामें जारी करेंगे. इस साहबका लक्ष्य धुमक-शिक्षापर सम्पूर्ण है. उनका विचार हिंदी शिक्षाके लिये ठीक था.

आफ्रिकाके वर्तमान.

केपकोलोनीमें प्लेग—किंगविलियम्स टौनमें एक गोरेके स्टोरमें दो काफिरोंको प्लेग कुछ दिन पहले लग गई थी और इसी जगहपर अब एक गोरेको नया केस हुआ. यहां अबतक कुल ८ केस हुए है.

ओरेंज रिवर कोलोनीमें हिंदी—गत १९०४ सालके अंतके तीन महीनेके भीतर ओरेंज रिवर कोलोनीमें दाखिल हुए एशियाटीकोंकी संख्या सरकार तरफसे चेम्बर आफ कोमर्स पास प्रकाश की गई थी. इस समयपर १२ हिंदीओं दाखिल हुआ था. यह लोगमें विशेष भाग होटलोंमें काम करनेवाले वेटर और पकानेवाले लोग थे. दूसरी अर्जीओंके बारेमें कोमर्सने प्रतिवाद करनेसे सरकारने मंजुर नहि की थी.

ट्रोलीसें टक्कर—डर्बनमें जे० डब्लयु० स्टीवन्स कंपनीके एक गाडीवान अपनी ट्रोली कमरशीयल रोडसे पसार कर रहा था. गाडीवान बेदरकार होनेपर थोडा दौड रहा था. दरम्यान एक छः बरसका लडका सामने आ रहा. छोकरेको दौडते ट्रोलीसें टक्कर लग गई और लडका गिर पडा. गाडीवानको अदालतमें खडा किया. अंतमें गाडीवानपर १० पौन्डका जुर्माना ठोका. जुर्माना न अदा करनेपर ३ महीनेकी कैद की सजा होवेगी.

संकटनिवारण फंड.

भूकम्पसें भारतमें हमारा सैंकडो भाइयों निराधार हो रहे है. वहींको सहायता करना सभी भाइयोंकी फर्ज है. इसीलिये हमे एक फंड खोला है, तो जिन महाशयों यथाशक्ति सहायता करने चाहता हों, उन्होंने चन्दा इस समाचार पत्रके रस्तासें हमारा भेजे देना.

विदेश वर्तमान.

रुशी कोनस्युलट—इरानी अखात मध्ये अब्बास बन्दरमें एक रुशी कोनस्युलेट स्थिर हुए है.

हिंदी मजदुरों आस्ट्रेलियामें—सुनते है, कि आस्ट्रेलियामें नवीन कानून पेश हुए है. इसी कानूनसे क्वीन्सलान्डमें खांडके कार-खानामेंसे हिंदी मजदुरोंको निकाल देते है.

भारतपर नया बोझ—खबर पाते है, कि तिबेट मिशन और समर-विभागका कुल खरचा एक करोडसें अधिक हुआ है. यह व्यय-भारका बोझ भारतपर रखा जायेगा, ऐसा मि. ब्राडरीक साहब कहते है.

युरोपमें भूकम्प—गत शनिवारके दिन स्वीटझरलान्ड, ईटली और जर्मनीके कितने प्रदेशमें भूकम्पसें भूमि कांपती रही थी. कोसी जानकी हानि नहि हुई. लेकीन स्वीटझरलान्डमें कहीं कहीं मकान गिर पडे है.

गोकड बजार भाव.

	शी.	पे.	शी.	पे.
मांजा चावल ...	१६	०	१७	६
भीमडी " ...	२१	०	२३	६
एफ. एफ. डी. आर. ..	१४	०	१५	०
एफ. डी. आर. ...	१३	९	१४	०
चीनी सक्कर ...	१८	६	१९	०
दुवा चावल ...	१८	०	१९	०
अरहरका दाल ...	१४	६	१५	०
मसुरकी दाल ...	१४	०	१५	०
मुंगकी दाल ...	२२	०	२३	०
मटर ...	१६	०	१८	०
मोलीस ...	६	०	७	६
कडवा तैल १ गेलन,	२	८	२	९
रेडीके तैल " ...	२	१	२	२
मिठा तैल " ...	२	८	२	९
नारीयर तैल " ...	३	०	३	१
सफेद चीनी ...	२२	०	२३	०
पिली " ...	२२	६	२३	६
आलु (नाताल) ...	१९	०	[illegible]	[illegible]
आटा (फलाअर) ...	९	०	९	९
पाराफीन कीवोस १ कैस	६	३	६	६
" वाइट रोस "	७	०	७	३
" " गेलन	१२	९	१३	[illegible]
[illegible] ...	[illegible]	६	[illegible]	[illegible]
नलीयर १०० ...	१४	०	१५	०

இந்தியன் ஒப்பினியன்.

வாராந்தரப்பத்திரிகை

நேட்டால் ஃபினிக்ஸ், 1905ஆம் மேமீ 6உ சனிக்கிழமை.

[illegible]

மார்க்கட் விலை

	முதல் — வரை	
[illegible] அரிசி.	16 -	17
[illegible] அரிசி.	1-2-	1-3-0
[illegible]	14	15
[illegible]	14	15 -
[illegible] பருப்பு	14	15 -
[illegible]	6/-	7 -
[illegible]	2 8	3 0
[illegible]	2 8	2 9
[illegible]	3	3 1
நேட்டால் [illegible]	1-2-0	1-3-0
[illegible] ,,	1-3-0	1-3-0
[illegible] ,,		10/
[illegible]	9 -	10 3
[illegible]	6 [illegible]	8 [illegible]
[illegible]	5 ,,	5½ ,,
[illegible]	2-7-0	2-11-0
[illegible]	[illegible]	6 6
[illegible]	[illegible]	7 3

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகை [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] பத்திரி

கை வாரந்தோறும் கிடைக்காமலிருந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத்தெரியப்படுத்தும்படிக் கேட்டுக்கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மெயில்.

பிரிட்டிஷ் இந்தியா லைன்.

[illegible] கப்பல் மேமீ 10உ புறப்பட்டு [illegible] [illegible]

[illegible] லைன்.

[illegible] மேமீ 1[illegible]உ புறப்பட்டு [illegible]

இந்திய ஆப்பிரிக்க லைன்.

[illegible]

"இந்தியன் ஒப்பினியன்"

பீனிக்ஸ் நெட்டால்,

[illegible]

1905ஆம் மேமீ 6உ

லார்ட் கர்ஸன்.

இவர் சிலகாலத்துக்குமுன் கல்கத்தாவில் கலாசாலையில் இந்தியர்கள் அதிக உண்மையைக் கையாடி வருகிறதில்லையென்றும், ஐரோப்பியர்கள் உண்மையையே மேற்கொண்டு ஒழுகுவதாகவும் பிரசங்கஞ்செய்தார். இதனால் இந்தியருக்கு அதிக மனவருத்தமுண்டாயது. சில பத்திரிகாசிரியர்கள் இந்தியர்களின் சத்தான மெய்மையையும் ஐரோப்பியர்களின் அசத்தான பொய்மையையும் எடுத்துப் பிரசுரஞ்செய்திருக்கிறார்கள். பெரும்பாலும் ஐரோப்பியர்கள் நமது தேசத்தினருடன் உள்பற்றுடன் இணங்கி நடவாமலிருந்துவருவதால் நம்மவர்களின் இயற்கையை அறிவது அசாத்தியமாக இருந்துவருகிறது. இவ்வறியாமையினாலேயே நமக்கு நீதிக்கிணங்கிய தீர்ப்பு கிடைப்பது அரிதாக இருக்கிறது. குற்றங்கள் [illegible]

காலங்களில் அப்போதைக்கப்போது [illegible] பரிகரித்துவந்தால் அவைகள் நீங்கி உண்மை புலப்படும். இராஜப்பிரதிநிதியானவரே காரணமின்றி இந்தியர்களை இவ்விதம் குற்றங்கூறுவது மிகவும் விசனப்படத்தக்கது.

யுத்தம்.

ருஷிய பால்டிக் போர்க்கப்பல்கள்.

சிங்கப்பூரைக்கடந்து எல்லா கப்பல்களும் ஒருபக்கமாய்ப்போயிருக்கின்றன. ஜப்பானிய போர்க்கப்பல் தளகர்த்தர் டோகோவும் ருஷியகப்பலை முன்னும் பின்னுமாய் தொடர்ந்துபோயிருக்கிறார். பார்மோசா தீவுக்கருகில் இருகப்பல் படையும் யுத்தம் ஆரம்பிக்கலாமென்று எதிர்பார்க்கின்றனர். ருஷிய கப்பல்கள் கமரான் குடாவைவிட்டு விலாடிவாஸ்டாக்கிற்குப்போக புறப்பட்டுவிட்டன. ஜப்பானிய தளகர்த்தர் டோகோ தங்கியிருக்குமிடம் புலப்படவில்லை. ருஷிய தளகர்த்தர் தம்முடைய கப்பல்களையெல்லாம் ஒருமுகப்படுத்தியிருக்கிறார். சிலதினங்களுக்குமுன் நாமே யுத்தம் கூடிய சீக்கிரத்தில் ஆரம்பிக்கப் போகிறதாகவும், ஜெயமடைந்தால் "நான் தெரிவிப்பேன் தோல்வியடைந்தால் ஜப்பானிய தளகர்த்தர் தெரிவிப்பார்" என்றும் ருஷிய சக்ரவர்த்திக்குத் தெரிவித்திருக்கிறார். மஞ்சூரியாவில் இதுகாலத்தைத்தவிர மிகவும் அமைதியாயிருந்துவருகிறார்கள். இவ் யுத்தம் ஒருவகையாய் முடிவுபெறுவதற்கு நடக்கப்போகிற கப்பல் யுத்தமே [illegible]

ராஜும் மிகவும் ஆவலோடு எ[illegible] பார்க்கப்படுகிறது.

பிரவேச மறுப்பு.

புதிய சட்டம்.

சிலகாலத்துக்குமுன் ஓரஞ்சு காலனியில் ஐரோப்பியபாஷை எழுதவாசிக்கத் தெரியாதவர்கள் பிரவேசிக்காதபடி மறுப்பதற்கு ஏற்பட்டிருக்கும் சட்டத்தின் வருஷாந்திர கடவுடுப்பவகையை எமிக்ரேஷன் உத்தியோகஸ்தர் பிரசுரஞ் செய்திருக்கிறார். இந்தச் சட்டமானது 1903ஆம் வருஷத்தில் உண்டாக்கப்பட்டது. அந்த வருஷத்தில் காலனிக்கு உள்ளே வராமல் தடுக்கப்பட்டவர்களின் தொகை 2873 இவர்களில் இந்தியர் 1102, மலையர் 210, சன்சிபாரியர் 336, சோமாலியர் 168 சீனர் 160, மற்றவர்கள் பல தேசத்தவர்கள். இதனால் அநேக இந்தியர்கள் இங்கு இறங்காமல் திரும்பிவிட்டதாகத் தெரிகிறது. காலனிக்குள் [illegible] இந்தியர்களின் தொகை 2286. [illegible] 1971 பேர் முன் இங்கு வசித்தவர்கள் [illegible] வர்களில் 176 பேர் முன் காலனியில் குடியேறினவர்களின் பெண்சாதிகளும் பிள்ளைகளும் 138 பேர் ஆங்கிலபாஷைக் கற்றவர்கள். இதனால் இந்தியர்களின் தொகை அதிகப்பட வழியில்லை என்று தெரிகிறது. இனி வியாபாரிகளின் வேலைகளுக்கு ஆட்கள் கிடைப்பது அரிது. ஆனால் ஆங்கிலபாஷைத் தெரிந்த இந்தியரை வரவழைப்பதுதான் இதற்குப் பரிகாரம்.

திரான்ஸ்வாலின் புதிய இராஜாங்கம்.

சென்ற மாதத்தில் திரான்ஸ்வால் காலனி மந்திராலோசனை சபை யொன்று ஸ்தாபித்து அச்சபையின் அனுமதியின்படி இராஜாங்கம் நடத்திவரும்படியாக ஆங்கிலேய [illegible] சட்டம் அனுப்பப்பட்டிருக்கிறது. இதில் இந்தியர்கள் விஷயமாக ஒன்றுங்குறி[illegible]

[illegible]

பட்டிருக்கிறது. இந்தியர்கள் விஷயமாக செய்யும் சட்டங்கள் பிரிட்டிஷ் அரசருக்குச் சம்மதமில்லாவிட்டால் [illegible] சட்டத்தை [illegible]

[illegible]

[illegible]ருபம்.

[illegible]

சிலவாரங்களுக்குமுன் இப்பத்திரிகையில் வன்னியர்களுக்குறித்து ஒரு கிருபர் எழுதியிருந்தார். அதற்குவிடையாக இங்கு எழுதுகிறேன்.

அடியிற்கண்ட உதாரணங்களால் முக்குல க்ஷத்திரியர் இருப்பதாக ரூபகாரப்படும். அது வருமாறு:—

இராமாயணம், பாரதங்களில் மனுமுறையாய் வந்தவர்கள் சூரியகுலமென்றும், புரூரவச்சக்ரவர்த்தி [illegible] வழியில் வந்தவர்கள் சந்திரகுலமென்றும், அக்கினியே ருத்ரவன்னியனாக வந்தானென்றும் அவரவழித்தோன்றியவர்கள் வன்னியகுலம் சத்திரியரென்று சொல்லுகின்றது. மேற்கூறிய மூன்று வம்சமும் தொன்றுதொட்டு இராஜபாரம்பரி[illegible] [illegible]ந்துவருதலையால் மூவரையும் க்ஷத்திரியரென்று ஆங்காலத்தில் ஒரு சபையாக ஏற்றுக்கொள்ளப்பட்டு இதுகாலம்வரை நடைபெற்று [illegible]திருக்கின்றது. மேற்கூறிய உண்மையைக்கல்வியறிவிற்சிறந்த மேலோர்களுக்கு பலமுறையும் எடுத்துக்காட்ட வேண்டியதில்லை.

[illegible]காந்த புராணத்தில் வன்னியர்களின் பட்[illegible] பெயர்கள் விரிவாக எழுதியிருப்பதைக் காணலாம். [illegible] வைகளில் சில வருமாறு:— வில்லித்தசோழன், வாண்டையார், [illegible]ண்டர், சம்புராயர், பாண்டியன், [illegible]

[illegible]

[illegible] S.T."

[illegible]ப்பான் யுத்தம்.

[illegible]ப்பானிய வாண்டியம்.

[illegible]

[illegible]

[illegible]முமை [illegible] அதிகரித்திருக்கிறார்கள். மாகாண தொகை 600,000 முள [illegible] செய்திருக்கிறார். ருஷிய [illegible]ளைவீரர்கள் ஜப்பானிய வீரர்களிருந்து அநேக [illegible] மால செய்வதைகளை கற்றுகிறார்கள்.

பிரிட்டிஷ் சமாதி[illegible] விருப்பி [illegible] நிவிரப்படுத்துகிறார். ஜேர்மனி, பிரஞ்சுமந்திரி அவர்பின் தொடருகிறார்கள். ருஷியஜப்பான் புத்தவிஷயமாய் [illegible]மாய் சமாதானத்திற்குக் கொண்டுவரும்படியான பேச்சை பேசிமுடிப்பார்களென்று வதந்தி.

கொரியாவில் ஜப்பானியர் ஆசரியப்ப[illegible] தந்தக்க மாடமேடம் தரித்துக்கொள்கிறதாக பெக்கிங் டைம்ஸ் பத்திரிகைக்கூறுகிறது.

ஜப்பானிய சக்ரவர்த்தி, கடைசியாக ருஷியர்கள் ஜெயமடைந்து விடுவார்களென்று எண்ணங்கொண்டு தன சிந்தைதமொழி அதேக்கமாய் இருக்கிறார்

ஜப்பானியர்கள [illegible] தேசத்தில் மருத்துவமனைகளை செலவிட்டுத் [illegible] திருந்தியிருக்கிறார்கள். ஆசாமுக்கும் பாலுக்கும் நேயில் போகிறது. ருவல, பூசான் பாகங்களுக்கு [illegible]க்குவேண்டிய சாமான் [illegible] வெருகின்றது. ருவல், யாலு பாகம் 1904ஆம் வருஷம் இதுவரை இடையூறுவந்தால் சீர்திருத்தப்பட்டு, இப்போது அனுகூலத்துக்குவருகிறது. ஒருவி[illegible] சமாசாரம்போவரை தொடர்ந்திருகிறது. மேலொரு வழி ருவனுக்கும், ஜெனசனுக்கும் திறக்கப்படும். வேலையாட்கள் அனுப்பப்பட்டு, அங்கு நிலம்தம்பங்கள் கட்டிக்கொண்டும், பூமியை சீர்திருத்திக்கொண்டுமிருக்கிறார்கள்.

ஆங்கோய் குடாக்கடல் எனும் கறை [illegible] சென்று வியாழக்கிழமை ருஷிய 30 கன்னடக்கப்பல்கள் [illegible]. மேலக்கியுள்ள இரண்டு காவற்கப்பல்கள் [illegible]ட்டின் [illegible] நிறுத்தவதற்கு தங்கள் ஆபீசரைக்[illegible] [illegible] ருஷிய [illegible] [illegible] யுத்[illegible] [illegible]

லண்டன் மே 1— ருஷியபோர்க்கப்பல் தலைவன் தமது போர்க்கப்பல்களை [illegible] தீவுகளுக்குக் கொண்டுபோய் [illegible]விலாடிவாஸ்டாக் சமீபத்திலுள்ள [illegible] அட்மிரல் நெபகாட்டோவ் உடன் சேர்த்துக்கொள்வார்.

ஹாங்காங் துறைமுகத்தில் ருஷிய ஒரு சரக்குக்கப்பல், 3 சண்டைக்கப்பல், ஒரு நிலக்கரி கப்பலும் [illegible] தொடர்ந்து [illegible]கின்றன.

முக்டன் யுத்தத்திற்குப்பின் ஜப்பானியர்கள் ஏராளமான துணைச்சேனையை சேர்த்திருக்கிறார்கள். ஜப்பானிய 2 புதிய சேனையின் மொத்தம் லக்ஷத்துஐம்பதினாயிரம் மனிதர்கள். ருஷியர்களும் நாற்பத்திராயிரம் பேர்களடங்கிய ஒரு துணைச்சேனையை [illegible]த்திருக்கிறார்கள். இந்த கொஞ்ச ருஷியபடையைக்கொண்டு பெரும்பாகங்களைப் பகைக்கொள்ள முயல்வது அசாத்தியம்.

மார்ஷல் ஓயாமா தனது சேனை[illegible] சேர்த்து ஆறுலக்ஷத்தைம்பதினாயிரம்பேருடனும், ருஷியர்கள் லினிவிட்சின் [illegible] சேனையையும் சேர்த்து [illegible]லக்ஷத்தைம்பதினாயிரம்பேர்களுடனும் இருப்பார்களென்று மதிக்கப்படுகின்றது.

ஜெனரல் லினவிட்ச் [illegible] தனியாயிருக்கிறார். கிழக்கே [illegible]க்கு சிலமைல்தூரத்தில் ஜப்பானிய சேனை யுத்தகோலத்துடனிருக்கிறது. இரண்டு ருஷியபடை மேயி 1ல் [illegible] டவுக்கருகிலுள்ள ஜப்பானியர்களை எதிர்த்து அவர்களை துரத்திவிட்டார்கள்.

நாட்டுவர்த்தமானம்.

[illegible]

[illegible] அதிக வெளிச்ச[illegible] வருவதால் காட்டுக்கரம் எங்கும் பரவி ஜனங்களைத் தொந்தரவு செய்கின்றது.

சென்ற 2 வாரங்களுக்குமுன் [illegible]ண்டல் [illegible]தில் ஒருவன [illegible] [illegible] 2 பெரிய [illegible] ஒன்றோடொன்று புரண்டுக்கொண்டு இவனை நெருங்கியதால் பயந்து கலைந்து [illegible]ன். ஆகையால் கடலோரம் மேல் குளிப்பவர்களுக்கு எப்போதும் [illegible] வேண்டும்.

சென்றவாரம் டர்பனுக்குச்சமீபத்தில் ஒரு குடியாளவன் தான் கொஞ்சதூரம் வேலைப்போய் திரும்புகையில் கலகத்தருகே செடிமறைப்பிலிருந்துவந்த ஒரு பயங்கரமான குழுமலைக்கேட்டு பயந்து அண்டையிலிருக்கும் தன் மனைவிக்கு சப்தமிட, [illegible] அவன் மனைவி ஒரு துப்பாக்கியுடன் ஓடிவந்து அங்குபார்க்கையில் அதுவொரு சிங்கமாயிருப்பதைக்கண்டு தைரியத்துடன் [illegible] அதைச்சுட்டுக்கொன்றாள். இன்னும் அங்குள்ள சிங்கங்கள் ஒழியவில்லை போலும். [illegible] அப்பெண்ணுக்கு என்ன ஒரு [illegible]!

இச்சவுத்தாப்பிரிக்காவில் வியாபாரத்தில் நஷ்டமடைந்து கடன் கொடுக்க சீர்வாகமற்றவர்கள்:— கேப்காலனியில் [illegible] பேர்; ட்ரான்ஸ்வாலில் 91 பேர்; நெட்டாலில் 66 பேர்களெனத்தெரிகிறது.

ஒரு [illegible] ஒரு பாவை தன் [illegible]மாய் தானே எழுதி வைத்திருந்தபடியால் மாஜிஸ்டிரேட்முன் இரண்டுபவுன் அபராதம் விதிக்கப்பட்டான்.

ராண்டுபோண்டின் மைனில் [illegible] குறிமாதங்களுக்குள் [illegible] ஆயிரம் சீனர்கள்வரை வேலையாட்களென்று [illegible] ஒருவர் முன்னறிக்கையிட்டிருந்தார்.

[illegible] தான் பீட்டர்மாரிட்ஸ்பர்க் [illegible] மர். பி. [illegible] ஒருவன் ஒரு சிவில்வழக்கை விசாரித்துக்கொண்டிருக்கையில் ஒரு இந்தியன் நல சாக்ஷியத்தில் பொய்யாகச் சொன்னதற்காக குற்றவாளியாக்கப்பட்டு 5 பவுன் அபராதம் அல்லது 21 நாள் காவல் விதிக்கப்பட்டான்.

இடமாஜிஸ்திரேட் [illegible] இந்தியர் [illegible] கோர்ட்டார்முன் [illegible] பெருந்தன்மையும் அதால் [illegible] அடைகிறோம். ஆகையால் அக்கெட்டப்பழக்கத்தை விட்டுவிடுவது நல்லது.

சமாச்சார[illegible]

லண்டன் மே 1— [illegible] இக்குறையை [illegible] ஸ்காட்லாண்டு, [illegible] முதலிய இடங்களில் பூமியதிர்ச்சியுண்டாகிறது. உயிர்ச்சேதமில்லை, கட்டடங்களுக்கு [illegible] சேதங்களுண்டாயின.

[illegible] நடக்கி[illegible].

லண்டன் ஏப்ரில் 29— காஷ்மீர் மஹாராஜா அவர்கள் [illegible] மந்திரியைக்கடவுள் [illegible] பாரிஸ்நகரம் வந்துசேர்ந்தார். மஹாராணியார் அவ்வாறு தொடரவில்லை, மந்திரியுடன் சில காலத்துக்கப்பாலே தங்கிவிட்டார்கள்.

லண்டன் ஏப்ரில் 29— சேம்பர்லேன் என்பவர் மொராக்கோ [illegible] [illegible] இப்போது உபகாரச்சம்பளம்பெற்று இங்கிலாந்திற்குத் திரும்புகிறார்.

லண்டன் மே 1— [illegible] ஜப்பானிய படை பத்துகோடி [illegible] ஆயங்களுக்கு [illegible] தெரியவருகிறது.

சிலநாளைக்குமுன் ஜப்பானிய மந்திரி [illegible] இந்தியா, சைனா, முதலிய தேசங்களில் ஐரோப்பியர்களின் [illegible] செய்யவேண்டியதென்று பேசினார்.

ருஷிய [illegible] குரோபாட்கின் [illegible] விருப்பத்தை [illegible] தெரியவருகிறது.

P.O. BOX 441.

ઈ૦ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર, તારનું સરનામું "ABOOBAKER"

તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નં૦ ૪૩૪ 434, West Street, DURBAN. વેસ્ટ સ્ટ્રી.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing, Blouses, Night-gowns, Combinations, Chemises, | Skirts, Underskirts, Children's Fancy Goods, Frocks, | Bibs, Bonnets, Bootees, Hats, Wool Shawls,

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS: L. MARLICK, Cape Town; G. E. HANKS, Resident.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET. DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

ને. માર્લિક, કેપટાઉન.

જી. ઈ. હિન્કસ, ડરબન.

સર્વે જાતનો માલ.

સઘળી રકમનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, શાલો, જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનાર મેસર્સ એલ૦ કરમનની કંપની સાથે ઘણા વખતથી વેપાર કરેલો છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલો છે. તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

શ્રી [illegible]

.. ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

ADAM H. G. MAHOMED,

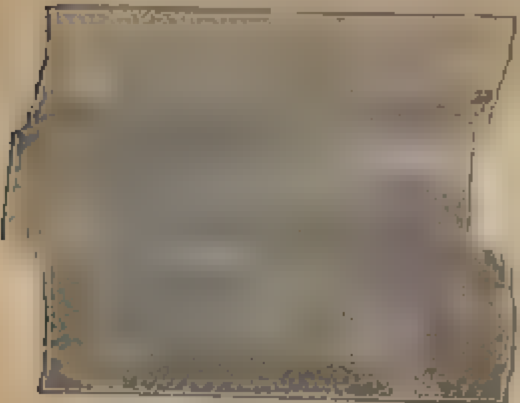

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

NOOR BAGH, 3 KLOOF STREET CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "ADAMGOOL," CAPETOWN.

KAFFIR CIGARS.

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

113, STATION ROAD, BRICKFIELD,

P.O. Box 6926. JOHANNESBURG.

PROPRIETOR—P. G. GORAGUDE.

Sample Cigar sent Post free on application.

A. Chetty, Central Fruit Depot,

FLORIST AND FRUITERER.

Importer and Exporter of Colonial and Foreign Fruits and Flowers. Choicest Fruits packed for export. Wedding Bouquets, Sprays, and Wreaths made up on the shortest notice.

CIGARS. CIGARETTES. CONFECTIONERY.

Heynes Mathews' Buildings, (corner of Adderley and Longmarket Streets)

CAPE TOWN.

Telegrams: "Chetty," Cape Town.

எ. செட்டி. வெளிதேசவியாபாரி.

இவரிடத்தில் பலவிதமான புஷ்பங்களும் கனிகளும் இருக்கின்றன, [illegible] வெளிபுறுக்கும் [illegible] [illegible] வெளிபுறுக்கு [illegible] புஷ்பச் [illegible] மாலைகளும், [illegible] புஷ்பசெண்டுகளும் [illegible] இன்னும் [illegible] பீடிகளும் [illegible]

[illegible]

ક ખ ગ ઘ ઙ ચ સ્કુલ A B C D E F G

ગુજરાત અને કાઠીઆવાડનાં ગૃહસ્થોને પોતાના બાળકોને ઈંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભણાવવા માટે આ સ્કુલમાં મોકલવાને વિનંતિ કરવામાં આવે છે. આ સ્કુલ તા. ૧લી જુન ૧૯૦૪ થી સ્થપાઈ છે. માસીક ફી ૧૦ શી.

૧૫૧ કવીન સ્ટ્રીટ. એમ. એલ. પટેલ,

ડરબન. (શેઠ) એસ. અને એમ. એલ. પટેલ.

PLOTS OF LAND

FOR CULTIVATION

APPLY—

International Printing Press,

PHŒNIX.

Manager's Notice.

The International Printing Press has been removed to Phœnix. The Management beg to advise their clients and advertisers in INDIAN OPINION that the Durban Office for receiving printing orders, subscriptions to INDIAN OPINION, &c., will still be at 113 Grey Street. All postal communications and money orders should be addressed to

The International Printing Press, Phœnix, Natal, to whom also all cheques should be made payable. Commission should be added to the amount of all cheques other than Durban.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL. P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - - P.O. BOX 1869.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer,

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 178.

BARBERTON.

Tel. Address : "[illegible]"

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

[illegible]

LADYSMITH.

[illegible]

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

53 & 56 LEUWEN STREET,

CAPE TOWN.

[illegible]—272 Caledon [illegible]

[illegible] 493 Long [illegible]

• Castle Cash Stores. •

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS,

HANOVER STREET.

CAPETOWN.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.

HOUSES TO LET.

19 EYER STREET, CAPE TOWN.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોજજી.

[illegible]

ક્લેરમોન્ટ. [illegible]

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SUN Insurance Office.

PAYNE BROS., Agents,
WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसे पुरानी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापन पौंड २०,००,०००.
अर्जी करनेसे कमसेकम कमती भाव मिलेंगे

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમાની ઓફીસ જેની મુડી પાં ૨૦,૦૦,૦૦૦ની છે. લખી જણાવવાથી ઓછામાં ઓછા ચાલુ ભાવો મળી શકશે.

[illegible]

நிலவிற்பனை.

[illegible] 10 [illegible] 15 [illegible] 10 [illegible]

[illegible]

સરકારી સરવેયર.

[illegible] કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.

૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

सरकारी इजनेर.

माहकोंका काम बहुत ध्यानसे संतोषपूर्वक किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन.

ஜெ. எ. சோரல்

கவர்மெண்டு சர்வேயர்.

[illegible] டர்பன்.

BOOKS

YOU SHOULD

READ.

Poverty and un-British Rule in India. BY DADABHAI NAOROJI. This [illegible] all [illegible] the [illegible] and on kindred subjects, during a long and busy life. These consist of a paper read before the East India Association in 1876, correspondence with the India Office 1883, a memorandum on the moral poverty of India of 1880, [illegible] of 1887, refuting articles by Sir Mountstuart Grant Duff, the [illegible] House of Commons [illegible] Government of India [illegible]. Price 6/- post free.

Industrial India. By [illegible], M.A., Principal Victoria [illegible] Editor of *The* [illegible] Customers. [illegible] Conclusion. Price [illegible] post free.

[illegible]

Sri Sankaracharya.—[illegible] By C. N. Krishnasami [illegible] the raw [illegible] such matter [illegible] religious [illegible] the Hindu people [illegible] enable them also at the same time to estimate correctly the great value of this work [illegible] viewed from the standpoint of history. Both in one volume. Cloth bound. Price 2/- post free.

Agricultural and Industrial Problems in India.—By Alfred Chatterton, B.Sc. [illegible] Special Duty [illegible] Water-Lifts [illegible] Well-Irrigation [illegible] The Value of [illegible] Agricultural Education, Industrial:—Tanning in the Madras Presidency, Hand Weaving, Manual Training, Industrial Education, District Board [illegible]. Cloth Bound, 2/- post free.

Apply to:—

G. A. NATESAN & Co., Esplanade, Madras

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams,
Curry Powder, Chutneys,
Cayenne Pepper,
White and Black Pepper,
Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.
Box 63, Durban.

THE DURBAN UNDERTAKERS

FRERE ROAD,
Off Clark Road, Berea.

Telephone 884.
Telegraphic Address: "Undertaker."

FOR

Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO

VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT.

S. D. BOBERT,

General Importer, Wholesale and Retail Merchant.

Chemist House in the Market Square.

LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay

Retail and Wholesale Merchant.

Market Square, P.O. Box 55,
POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother

Direct Importer & General Merchant,

POTCHEFSTROOM, Transvaal.

D. I. Varyava,

GENERAL MERCHANT,

POTCHEFSTROOM

Amod Mamoojee Patel,

GENERAL MERCHANT,

Transvaal.

AYOB MOHAMED,

General Merchant & Direct Importer,

MARKET SQUARE,
PIETERSBURG.

Box 84. Tel. Add.: "AYOB"

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St., DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 182.
P.O. Box 914.

H. LANGLEBEN,

Wholesale Clothier & Manufacturer,
327 Pine Street, Durban.

IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.

Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.

એચ. લેંગ્લેબન.

જથાબંધ કપડાં વેચનાર તેમજ બનાવનાર,
કાફરોવાસ્તે નવા કપડાં મગાવનાર,
ઈંગ્લેન્ડ સેકન્ડહેન્ડ કપડાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં મગાવનાર.

૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

PARSI MANCHERJI,

MERCHANT & IMPORTER.

Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence

Telegrams: "MANCHERJEE."
P.O. Box 1100, CAPE TOWN.

दरियाइ मुसाफरोंको खुश खबर.

हम तरह तरहका पक्षी और प्राणी, जैसे कि कौआ, मोर, ढेल, चकौ, कबुतर, पोपट, पतंगीये, सुवर्ण मच्छी, बन्दर, इत्यादी खरिदते है. हिंदुस्थानसे आनेवाले जो ऐसे प्राणी लाते है उनको अच्छा दाम मिलता है.

स्कोटवेकोर्ड.

ABDOOL GAFFOOR & Co.,

Arabian and General Merchants and Drapers.

Durban.

Cheapest House for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Scarfs, Shawls, Fancy Hats, and all sorts of Cotton and English Goods.

દરેક હિંદીભાઈ માટે પોશાકી તથા કપડ વિગેરેની સગવડવાળી દુકાન.

દેશ જનારાઓ માટે પણી સંભાળથી સારો સાફ ચીઝોનો સામાન પુરો પાડવામાં આવે છે અને સુધીમાં ઘણા દેશ જનારાઓ માટે ચીઝોનો સામાન પુરો પાડયો છે.

પી. વી. સંઘવી,
૨૦૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

FOR SUITS TO MEASURE

GO TO

Makanjee Bros.,

OUTFITTERS,
152, Grey Street.

HASSIM JOOMA,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—370 Pine Street.
Branch—Leribe, Basutoland

HOUSES TO LET.

A. LATIEF,

General Dealer, Outfitter and Draper,

BARBERTON,
TRANSVAAL.

P.O. Box 84.
TEL. ADDRESS: "LATIEF."

MAHOMED ENUS,

INTERPRETER,

22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.

મહમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ. કેપ ટાઉન

HOSSEN EBRAHIM,

GENERAL DEALER,

1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,
And 25 Duke Street, WOODSTOCK.

Goods Supplied on Commission

Subscription Rates.

"INDIAN OPINION."

Yearly Subscription (Natal) ...
Half Yearly ...
Quarterly ...
Yearly Subscription ... England and ...
Half Yearly ...
Quarterly ...

Country subscribers should add ... the ...

P.O. Box 383. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co., *Wholesale Merchants,*

467 SMITH STREET, DURBAN.

ફેન્સી કાપડના ખાસ વેપારી. ઉત્તમમાં ઉત્તમ નવી તરેહનોમાલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "કુકપારના સેઇંગ મશીન" ના નામાંક પ્રોશવાલ અને ઓરેંજ રીવર કોલોની માટેના ખાસ આડતીઆ. "લવરલ સોફ્ટ ગુડ્સ" અને કાફરીબરનો માલ વગેરે વગેરે જાતનો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવેછે.

નાતાલમાં શિયાળાની મોસમને સારૂ

પાક: પાક: પાક;

ચોખ્ખા મસાલા અને તાજા મેવા વાળા ચોખ્ખા ઘીમાં બનાવવામાં આવે છે.

એકજ ભાવ.

સાલમપાક	રૂ. ૧ ૩ ૦	કુવેરપાક	રૂ. ૧ ૩ ૦
બદામપાક	,, ૨ ૦	મેથીપાક	,, ૧/૬
સુંદરપાક	,, ૧ ૬	આદુપાક	,, ૧ ૩

બહારગામના ઓરડરોપર પુરતું ધ્યાન અપાશે.

બનાવનાર જુના પ્રખ્યાત,

સુરતી ડોસા મીઠાઇવાળા.

ઠે. નાં૦ 1૯૭ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન, નાતાલ.

પત્ર વ્યવહાર વી. આઇ. મીઠાઇવાળાને નામે કરવો.

We beg to Advise you

That we are now settled down in our New Works at Phœnix, Natal, and are prepared to execute your orders for Printing at the shortest notice and in the best style.

Letters should be addressed, Manager, International Printing Press, Phœnix, Natal.

For the convenience of our Durban customers, we have our Town Office at 113 Grey Street, where orders may be left and accounts paid.

INTERNATIONAL PRINTING PRESS,

General and Artistic Printers,

—— PHŒNIX, NATAL.

L. DONNELLY

Wood, Coal & Produce Merchant.

Delivery guaranteed to any part of Durban and suburbs.

Wattle Blocks (4ft.) a speciality.

Corner of GREY & PRINCE EDWARD STREETS

DURBAN.

A BOON TO MANKIND.

M. V. NAIDOO'S (Brandip or) Non-Alcoholic Brandy Powder is delightfully palatable to Europeans and non-Europeans. Rare herbs, roots, flowers, seeds, delicious fruits and sugar used. Pungent and stimulant. *Positively* prevents cold, chill, fever, &c. Nervine tonic. Used by Indian sages on the Himalayas. Prolongs life. Neutralizes the evil effects of quinine. Whenever quinine is taken this should be taken also. Indispensable in malarious parts. A first-class pick-me-up with soda, lemonade, hot water, or milk.

Agents in different parts of Africa, Madagascar, Mauritius, &c., wanted. Special terms to *Wholesale* buyers and Temperance Leagues.

1 Tin—60 Doses—3s.

M. V. NAIDOO, Retired Excise Officer, 11 [illegible] Street, Madras.

Mrs. Besant's

TRANSLATION OF THE

'BHAGAVAD GITA'

With Selections in Sanskrit

AND SANSKRIT ALPHABET With English Pronunciation, for Students.

PRICE ONE SHILLING.

International Printing Press

PHŒNIX, NATAL.

M. K. PATEL,

Wholesale & Export Fruit & Produce Dealer,

42 President Street, Johannesburg,

TRANSVAAL.

Season Stock always on hand. Potatoes, Onions, Vegetables, and every variety of [illegible] Market Prices. Best Select[illegible] for Country Orders, [illegible] prompt attention given. Prices [illegible] Terms Nett Cash.

[illegible] M. K. [illegible]

Tel. Address "PATEL."

એમ. કે. પટેલ.

જથાબંધ ફ્રુટ અને પ્રોડયુસ મરચંટ

૪૨ પ્રેસીડેંટ સ્ટ્રીટ જોહાનેસબર્ગ

ટ્રાન્સવાલ.

દરેક રૂતુને લાયકનો માલ હમેશાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે. પટેટાં, કુંગળી, વગેરે તરેહનાં શાક તથા ફ્રુટ ફળાદી વિગેરે. બહાર ગામના ઓરડરો સંભાળથી પેક કરી બનતી ત્વરાથી મોકલવામાં આવે છે [illegible]

[illegible] "પટેલ"

NANJI CARSANDAS,
WHOLESALE MERCHANT
AND DIRECT IMPORTER.
P.O. Box 61, Tel. ...
LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Suleman & Co.,
MERCHANTS, Bombay.
Tele Add.: "BONYOR."
Agents for East and South Africa.
... Street, Calcutta ...
... Bazar, Mohalla, Bombay.
...
Connections ... Delagoa Bay.
EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO
Tel. Add. "TRADER." P.O. Box 41.

AMOD HABIB & Co.,
DIRECT IMPORTERS.
WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,
General Money Exchangers.
Tel. Address: "AMODHABIB," Delagoa Bay.

HORMAJCY IDOLCY,
DIRECT IMPORTER
AND
GENERAL MERCHANT
... Delagoa Bay.

E. M. PATEL,
General Dealer, Wholesale & Retail,
MARKET SQUARE,
POTCHEFSTROOM.

NANJI DULABHDASS & Co.,
DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.
P.O. Box 141, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,
Produce Merchant & Direct Importer.
Up-country orders promptly and carefully executed.
Tel. & Cable Ad. ...
P.O. Box 311 ... MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,
MERCHANT,
POTCHEFSTROOM.
Tel. Add. ...
P.O. Box ...

MOOSA HASSEN,
General Dealer
... STREET,
AT THE MILL,
POTCHEFSTROOM.

The largest buy ... South Africa ...
Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers Coats, Waistcoats, etc.
J. LANDAU,
337 Pine Street, Durban.
...
સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, ઇજાર વિગેરે જથાબંધ યુરોપથી મંગાવનાર મોટી કંપની.
જે. લેન્ડૌ,
૩૩૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
દેશ કંગાલ ... પારીસ.

OSMAN LATIEFF
General Merchant
AND
Direct Importer,
LICENSED STAMP VENDOR.
"CALCUTTA HOUSE,"
KING EDWARD ST.,
Also "INDIAN BAZAAR" Post Office, Indian Location,
POTCHEFSTROOM.
Telegraphic Address: "CALCUTTA HOUSE."
P. O. Box 30.

ઓસમાન લતીફ.
જનરલ મરચંટ. ડાયરેક્ટ
ઇમ્પોર્ટર. અને
લાઇસેન્સ્ડ સ્ટેમ્પ વેન્ડોર.
"કલકત્તા હાઉસ"
કીંગ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ.
પોચેફસ્ટ્રુમ.
ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ,
"કલકત્તા હાઉસ." બોક્સ નો. ૩૦.

ABDOOLA HAJEE KHAN MAHOMED,
General Merchant & Importer.
Cheapest House in
POTCHEFSTROOM.
CHURCH SQUARE
Opposite Government Buildings.
Tel. Address "... OF ..."
P.O. Box 26.

V. R. Naidoo,
GROCER & GENERAL DEALER
Jewellery,
Fancy Goods,
Drapery,
Watches & Clocks,
&c., &c.
Cheap & Good.
5 & 13 Frere Street,
& Market Street.
CRADOCK.

Fire Insurance
THE
PALATINE INSURANCE CO.
WILL ACCEPT
INDIAN RISKS
At Lowest Current Rates.
W. G. BROWN & Co., Agents,
Pine Street, Durban.

L. MULCHAND,
Indian
Silk Merchant
Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios
75 William Street,
CAPE TOWN.

R. NARASOO
Indian and General Merchant.
Outfitter and Draper.
Boot and Shoe Warehouseman.
INDIAN SILKS A SPECIALITY.
KAFFIR TRUCK, &c., &c.
BARBERTON.
P.O. Box ...
Telegraphic Address "NARASOO."

THE NATAL DIRECT LINE OF STEAMERS.

સારી મંજલવર આગબોટો કોલંબો અને કલકત્તા તરફ નીચે મુજબ ઉપડી જશે.

આ લાઈનની સ્ટીમરોમાં ઇન્ડિઅન પાસેંજરોને વાસ્તે ખાસ ગોઠવણ કરવામાં આવેલ છે. મુંબઈ જતા પાસેંજરો વાસ્તે કોલંબોથી સ્ટીમર બદલવું પડશે. વધુ ખબર માટે કીંગ અને સન્સને ત્યાં તપાસ કરવી. હેડ ઓફીસ કેસલ બીલ્ડીંગ્સ, વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

अच्छी मंजवर आगबोट कोलंबो और कलकत्ता तरफ नीचे मुजब जायगी

इस लाइनकी स्टीमरोंमें इन्डियन पासेंजरोंके लिये खास सगवड करनेमें आइ है. बम्बई जानेवाले पासेंजरोंको कोलंबोमें स्टीमर बदलना पडेगा. ज्यादा खबर चाहिये तो किंग एन्ड सन्सके वहां मिलना, हेड आफिसका पता—केसल बिल्डींग्स, वेस्ट स्ट्रीट, डर्बन.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

KING & SONS, West Street, Durban.

The British India Steam Navigation Co., Ltd.

REGULAR FOUR-WEEKLY SERVICE.

BOMBAY DIRECT,

બ્રિટિશ ઇન્ડિઆ સ્ટીમ નેવીગેશન કંપની.

સ્ટીમર "નડીઆ"

ઉપલી આગબોટ અત્રે અંદાજ તા. ૧૫ મેને રોજ આવશે અને તે શુક્રવાર તા. ૧૯ મેને રોજ અત્રેથી રવાના થશે. તે દેલાગોઆબે અંદર થઈ સીધી મુંબઈ જશે. વચમાં કોઈ બંદર કરશે નહિ.

ઈંડિઆ જનારાઓને તેમજ ખાસ કરીને જે લોકો પોતાનાં [illegible] મોકલવા માંગતા હોય તેઓને અમારી ખાસ સલામણ છે કે આવી [illegible] મુસાફરીની [illegible] ગુમાવશો નહિ.

વધારે ખબર માટે મેસર્સ દાદા અબદુલ્લાની [illegible] વેસ્ટ સ્ટ્રીટ [illegible] ઓફીસમાં અગર અમારે ત્યાં આવી મળવું અથવા પત્ર વ્યવહાર કરવો.

[illegible] અને કંપની.
[illegible], ડરબન.

S. PEERBHOY BUTLER,

GENTLEMEN'S [illegible]

[illegible]

506 WEST STREET, DURBAN.

EBRAHIM CAMROODEEN,

GENERAL MERCHANT.

Natal Leaf Tobacco a Speciality.

[illegible]

[illegible] Durban

P. DAWJEE MAHOMED & Co.,

Have large stock of

RICE, DHOLL, [illegible]

[illegible]

348 PINE STREET, DURBAN.

[illegible]

SUN CIGARS,
SUMATRA CHEROOTS,
BOER TOBACCO,
VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c.

At Lowest Wholesale Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,

132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.

સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરૂટ, બોઅર [illegible] વરજીનીઆ શેગ વગેરે જાતની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.

સન બ્રેન્ડ ટોબેકો વર્કસ,
૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Abdool Hack Mahomed Ismail & Company,

Wholesale and Retail Merchants.

DIRECT IMPORTERS OF

All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.

[illegible]

121 GREY STREET, DURBAN.

[illegible]

Printed and Published by [illegible] International Printing Press, Phoenix, Natal.

Price 3d. Registered as a Newspaper.

Indian Opinion

Published Weekly in English, Gujarati, Hindi and Tamil.

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday, 13th May, 1905. No. 19.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS AND DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis and Sarees.

Rugs, Shawls, Boots and Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have always on stock

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS, TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SHOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates at

B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,

118 COMMERCIAL RD., DURBAN.

Cable & Tel. Add.: "Kathorian."

Telephone 224.

ભાડે આપવાનાં છે.

[illegible]

TO LET.

A FINE COTTAGE on [illegible] Road, and a DOUBLE-STORIED HOUSE in No. 2 May Street. Spacious compound and every accommodation. Apply—

PARSEE RUSTOMJEE,

110 Field Street.

Tobacco purchased at all times, Long Leaf and Brown Colour.

FOR SALE

Dholl, Furs, Skins, Opium, Quilts, &c.

JALBHOY SORABJEE BROS.,

110 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

88 FIELD STREET.

P.O. Box 95. Tel. Address: "MIANKHAN," Durban. Telephone No. 855

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

139 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box 96. Tel. Add.: "PORBANDER."

ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસમાન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

બોક્સ ૯૯. ૧૩૯, ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઈસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર શહ્રાદી તા. ૨૯મી મેના રોજ ઉપડશે.

" સોમાલી, તા. ૮ મી જુન "

ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી દેશી છે, જગ્યા નીચે ફરાસખાનાં છે અને ખાવાપીવા પાણી વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે, હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે

પોરબંદર. કાઠીઆવાડ જનારાઓએ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે કે ઉપલી આગબોટ બહુ કરીને પોરબંદર ટચ કરશે એટલે કાઠીઆવાડ જનારાઓ પોતાના ઘરઆંગણ જઈને ઉતરશે. સફારી જંગબારમાં ટ્રાંસફર કરશે.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ટેમસર આવા ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે. વાસ્તે જનારાઓ વિચાર કરી કામ કરજો કે જેથી પાછળથી હેરાન થવુ ન પડે. વધારે ખબર નીચે લખેલે ઠેકાણે પુછવાથી મળશે.

એન. એમ. કાહીર.
કમરૂદીન બીલડીંગ, ગ્રે સ્ટ્રીટ
પી. ઓ. બોક્સ ૧૨૬, ડરબન.

જરમન ઈસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.
મારકીનર સ્ટ્રીટ.
ડરબન.

INDIAN AFRICAN LINE.

ઉપરની કુંo ની સ્ટીમરો કલકત્તા અને નાતાલ ડેલાગોઆ અને કેપના બંદરો વચ્ચે નીયમીત દર માસે આવજા કરશે આ સ્ટીમરો વેપારીને માટે ખાસ સગવડ વાળી છે.

એસ. એસ. જમાલપુર ૧,૮૬૪ ટન (૨૦૦ એ ૧ લોઈડ) ૯ મેના રોજ કલકત્તેથી નીકળી છે,

" " મીરઝાપુર ૧,૮૮૮ ટન " તા. ૧૪-૫-૦૫ કલકત્તામાં માલ લેશે.

તા ક. આ સ્ટીમરો ઝડપથી ચાલનારી હોવાથી અને હિંદુસ્થાન તથા સાઉથ આફ્રિકાનાં બંદરો વિના બીજે ક્યાંય નહિ રોકાતી હોવાથી સાઉથ આફ્રિકા અને હિંદુસ્થાન વચ્ચે ઝડપથી માલ લઈ જવા લાવવા માટે બહુજ સગવડ ભરેલી થઇ પડશે. માલ મોકલવાના ઓરડરો કંપનીના એજંટો પાસેથી મળી શકશે

ડી. વાલ એન્ડ કુંo
ડરબન.

મેકાય એન્ડ કુંo
કલકત્તા.

INDIAN AFRICAN LINE.

கல்கத்தாவிலிருந்து நட்டாலுக்கு மாதாந்தரம் இந்த கம்பனியின் ஸ்டீமர்கள் வியாபாரத்தின் பொருட்டு டெலகோவா, கேப்துறைமுகங்களுக்கு முக்கியமாக வரும்.

1,888 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். காஸிப்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து பிப்ரவரி 20உ சரக்கு ஏற்றுமதிசெய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

1864 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். ஜமால்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து மார்ச்சு 30உ சரக்கு ஏற்றுமதி செய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

1,888 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். மிர்சாப்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து ஏப்ரல் 20உ சரக்கு ஏற்றுமதிசெய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

இந்த ஸ்டீமர்கள் இந்தியாவிலிருந்து நட்டால் துறைமுகத்திற்கு சீக்கிரமாக வந்துசேரும். மற்றும் விபரங்களுக்கு சரக்குகள் ஏற்றுமதிக்கும் கம்பனியின் ஏஜண்டு. டெ உவால் அண்ட்கோ, டர்பன். அல்லது மேகாய் அண்ட்கோ., கல்கத்தா.

விசேஷ விளம்பரம்.

கெட்டப்போய்சேர்ந்த அம்சினியேட்டையில் பயிரிடக்கூடியதும், கடைகள், வீடுகள் கட்டக்கூடியதுமான இடங்கள் நயமாய் விற்கப்படும், வேண்டியவர்கள் என்னிடம் வந்து விசாரிக்கலாம்.

எம். ஆர். பி. எஸ். செட்டி,
369, பயின்டு ஸ்ட்ரீட், டர்பன்.

વેચવાની છે.

ખેતી અથવા સ્ટોરને લાયક ૨૫૦ વીઘા જમીન

ડ. પીટરમેરીટ્સ પાસે, અમઝીન્ટો.

વધારે ખુલાસા માટે પુછો.

એમ. આર. પી. એસ ચેટી.
૩૬૯ પાઇનસ્ટ્રીટ, ડરબન.

HAJEE HABIB!

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of

Soap, Biscuits, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery,

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL.

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add: BAGDAD. P. O. Box 57.

338, Prinsloo Street, PRETORIA.

AMOD SAHEB.

GENERAL MERCHANT,

Head Office—129 Commercial Road, Maritzburg.

Branches—at Commercial Road, Maritzburg.

And at Mooi River.

Tel. Address, "Hassan Mahomed."

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL

Arabian Merchant & Direct Importer,

115 COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG,

Branches—[illegible] Commercial Rd., Maritzburg.

And at Mooi River.

CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, GROCERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTION.

Telegraphic Address "[illegible]"

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Attar of all kinds and Groceries, &c.

130 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods

—at

122 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Box 1126. Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN.

DURBAN: QUEEN STREET.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE
of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

એબદુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫-૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड, ग्रोसरी और दुसरी सब रकमका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५-७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

[illegible]
5. [illegible] 7. [illegible]

Prof. L. Doovey,

Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from REV. L. J. RETIEF, ARTHUR GARCIA, Esq., R.M., UITENHAGE, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિઅન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની પાણી લેપની પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ એલ. જે. રટીફ, આરથર ગેશીઆ એસ્કવાયર વિગેરેનાં સરટીફીકેટો છે.
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधीका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाके लीये पानीलेप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक. सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where JALBHOY & SORABJI BROS., are our Sole Agents. . . . .

યુસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડયુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન સિવાય તમામ સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઈ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ગુલ"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

MAHOMED ARIFF,

Direct Importer
—AND—
General Dealer.

SOLE IMPORTER OF THE
STAR OF INDIA TEA.

All kinds of Indian Condiments kept in stock.

153 HANOVER STREET,
CAPE TOWN.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,
—CORNER OF—
BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS:
"SHAHMAHOMED,"
CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent,

SUB-AGENT FOR THE
Indian Department,
German East African Line,

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers,

308 Church Street, Pretoria.

P.O. Box 357. Tel. Add.: "TAVOB."

MOOSAJEE HASSAN,

GENERAL DEALER,

P.O. Box 4,

PIETPOTGIETERSRUST.

મુસાજી હસન,

જનરલ ડીલર.

પી. ઓ. બોકસ ૪.

પીટપોટગીટરસરસ.

Mahomed Hassen Ismail,

ARABIAN CASH STORE,

General Dealer and Produce Buyer,

197 South Union Street and 110 Russell Road,

PORT ELIZABETH,

Tel. Ad.: M. Hassen. Cape Colony.

Address all correspondence to 197 South Union Street.

Established 1884.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .

. . . Direct Importer

OF

Indian and other Oriental Merchandise

—FROM—

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

10 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG (P.O. Box 4081.)

PRETORIA, Multan House, 242 Church St. (P.O. Box 224.)

BULAWAYO (P.O. Box 486.)

BARBERTON. SALISBURY. KIMBERLEY.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

FOR

Artistic Printing

GO TO THE

INTERNATIONAL PRINTING PRESS.

HABIB MOTAN,

DELHI HOUSE.

TELEGRAPHIC ADDRESS: "ABBO."

Wholesale & Retail

General Merchant.

Church Street, Market Square,

PRETORIA.

હબીબ મોટન.

-દીલ્હી હાઉસ-

ટેલીગ્રાફીક એડરેસ "અબુ"

હોલસેલ અને રીટેલ

જનરલ મરચંટ.

ચર્ચ સ્ટ્રીટ, મારકેટ સ્કવેર,

પ્રીટોરીઆ.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કુંં

દરેક જાતના લાકડા તથા ઇમારતનો સામાન.

પોંઇટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कु.

बहुत रकमका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

. पोंइट रोड, डर्बन.

அயல்நாடுகளிலிருந்து மரம் இறக்குமதிசெய்து பெரிய வியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். வீடுகட்டுவதற்கான ஒவ்வொருவகை மரங்களும் கிடைக்கும்.

ஆர்பிரோ அண்டுகோ.,

பயின்டு ரோட் டர்பன்.

ROYAL

Exchange Assurance.

FOUNDED 1720 A.D.

CAPITAL £4,000,000

FOR FIRE ASSURANCE.

H. FELLOWS-SMITH,

Incorporated Accountant,

Chief Agent.

Equitable Buildings, Smith St., Durban.

MONEY TO LEND in Large or Small Sums.

રોયલ એકસચેંજ વીમા કંપની.

સને ૧૭૨૦ માં સ્થપાયેલ.

મુડી પાં. ૪,૦૦૦,૦૦૦

આગના વીમાની શાખાના મુખ્ય એજંટ

એચ. ફેલોસ્મીથ.

ઇનકોરપોરેટેડ એકાઉન્ટન્ટ,

ઇક્વીટેબલ બીલ્ડીંગ

સ્મીથ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

પૈસાના નાની મોટી રકમ ધીરવામાં આવશે.

Indian Opinion

Vol. III. | Phœnix, Natal, Saturday, 13th May, 1905. | No. 19

M. H. NAZAR, Editor.

Editorial Notice.

All communications for the Editorial Department should henceforth be addressed:—The Editor, Indian Opinion, Phœnix, Natal. Business communications should be addressed to the International Printing Press, Phœnix, Natal.

Contents.

	Page
Leading Articles:—	
Sir Arthur Lawley and the British Indians	298
A Plea for Fairplay	298
Notes:—	
Juvenile Smoking	299
Other Articles:—	
Sir M. M. Bhownaggree	300
Questions in the Imperial Parliament	300
Indian Affairs in Natal Parliament ...	301
The High Commissioner at Pietersburg	301
Death of Mr. Hanlevram	302
Lord Selborne on Indians in the Transvaal	302
Natal Indian Traders...	302
Our Weekly London Letter ...	303
Facts and Comments...	303

Indian Opinion

Saturday, 13th May, 1905.

Sir Arthur Lawley and the British Indians.

His Excellency, the High Commissioner, has been visiting Pietersburg in connection with an Agricultural Show, and British Indians took the opportunity of presenting His Excellency with a loyal address. The action is to be commended. They were able to draw from Sir Arthur Lawley some remarks on the Indian question. His Excellency is reported to have said that "of all the difficulties which presented themselves to the Government at the present time, none was harder than that dealing with the status of British Indians in this country. The Government realised the conspicuous and splendid services which had been rendered to the Empire by them in India and in other parts. The Government appreciated the value of those services fully. People in this country, however, recognised that the conditions governing the Indians were not the same as those existing in the land from which the latter came. Here prejudices had arisen in the minds of the people owing to past history with coloured classes, and the question of the Indians' presence was looked at from an entirely different standpoint. He was sure the Indians must recognise this. The Government was called on to hold the scales of justice impartially, and the question was still a matter of correspondence between the Home Government and the Colonial administration."

We thank Sir Arthur for his acknowledgement of India's contribution to the Empire; but the result of such acknowledgment, we are sorry to have to say, is very poor. We cannot help recalling His Excellency's advice to Mr. Lyttelton that promises made to the British Indians, having been made in ignorance, were better broken than fulfilled. The British Indian Association has shown conclusively that promises were made to the Indians in the Transvaal, with full knowledge of the circumstances and by no means in ignorance. We fear that His Excellency has, shall we say with deference, committed the same mistake in his remarks quoted above. Why should he mix up the Indians with other coloured classes? If a majority of the white people in the Transvaal will not see a distinction, is it not the duty of the Government to educate them up to a proper appreciation of it? How can Indians be expected to recognise unreasonable prejudice if it is meant thereby that they should bow to it? Recognition of such prejudice is undoubtedly necessary; but it is so only in order that it may be removed by calm discussion, and by placing constantly before the public the true facts. The Government "would hold the scales of justice impartially" only when it boldly tackles the question, and instead of indirectly encouraging the current prejudice, endeavours to stem its tide by taking up a firm attitude. As to the carrying on of a correspondence with the Home Government, we have good reason to believe that this is meant to wring from the latter a consent to the imposing of further disabilities on British Indians. Has His Excellency studied carefully the very moderate propositions made by the British Indians in the Transvaal? Has his Government ever told the people of the Transvaal that the claims put forward by the Indians are extremely reasonable, and that they have shown a laudable desire to meet the views of the white colonists so far as possible?

A Plea for Fairplay.

Elsewhere we publish an editorial and two letters relating to Indians which have appeared during the past week in local papers. It was inevitable that the Shop Closing Bill should provoke some criticism of Indian traders, and on the whole what little there has been is moderate in tone. But the *Times of Natal* goes beyond moderation on the question. Speaking of a recent speech by Mr. Wm. McLarty, M.L.A., our contemporary says:

> He did not care to indicate it, but there is little doubt that his conclusion is that early closing for European shopkeepers can never be equitably established until the Oriental trader has been made to toe the level mark of fair trade and equal hours.

We would like to know exactly what is meant by "fair trade," and in what way Indian merchants do not trade fairly. We may at once assure our contemporary that the

Indian traders will be prepared to acquiesce in any equitable arrangement that may be made. They have always proved themselves amenable to law and reason in the past, and there is to no need to fear they will be otherwise in the future.

Later on the *Times* remarks:

> Some of our prettiest and most flourishing little townships are crowded with the grasping Oriental to the detriment of perhaps a solitary European shopkeeper.

How these "crowds" of "grasping Orientals" can flourish and grow fat in a "little township" that can presumably support only "a solitary European storekeeper," is a mystery known only to our contemporary. It is all very well to speak of the "grasping" Oriental; but it should not be forgotten that the vast majority of Europeans have come to South Africa for the special purpose of doing some of that very same "grasping." Nor should the Indian be looked upon as a criminal because he has by superior industry and energy secured a measure of the Native and European trade. The Garden Colony has often been spoken of as "sleepy" Natal: perhaps there is some truth in the epithet.

A new argument for the repression of the Indian appears in a letter we publish, also from the *Times of Natal:*

> As all the Indian traders speak the native lingo, in face of this Ethiopian movement, what political influence would they exert on the natives on the question? For or against our Government? I am afraid the latter.

What can we say to this cowardly innuendo? But it is unnecessary to refute it; for the Indian community answered it by their action during the war. The point of the innuendo and the soul of its writer are revealed by the *nom de plume*—Storekeeper.

There is another effusion in the *Natal Mercury* of last Saturday, to which we draw attention only to show the unadulterated nonsense that passes muster when spoken against the Indian. The writer is one "Bellarius," who in the same journal recently brought a mass of charges against Indians, and who, when challenged to reveal his identity and support them, had not courage to do so. We confess to some feeling of disgust that the *Natal Mercury* continues to give this gentleman the shelter of its pages. The effusion in question is entitled "The Last White Man to Leave (Natal)," and it appeared in the "Man in the Moon" columns. Apparently the moon has been exerting its traditional influence upon "Bellarius." This gentleman tells us that Indians are "devoid of all Art and Science and Cult and aghast at the sight of a sword." Contrast this with Sir Arthur Lawley's "conspicuous and splendid services." The present writer was with the Natal Indian Volunteer Ambulance Corps during the late war, and can personally vouch for the eagerness of the Indians to undertake dangerous duty. This being a "white man's war," we were only permitted the lowly duty of carrying the wounded; but the Corps earned the commendation of Sir Redvers Buller. Also it cannot yet be forgotten how Indian princes came forward and offered their swords. As to Indians being devoid of all art, science and culture—well, we can only say that such a statement is a very good specimen of that "hide-bound ignorance" to which a writer in the *Rand Daily Mail* recently called attention.

May we again appeal for at least bare justice for the British Indian? It is surely not too much to expect that responsible journals should discourage extravagances such as those to which we have drawn attention. We do not fear the closest scrutiny of impartial men. The vilification and abuse to which Indians are subjected is unworthy of the greatness and chivalry of the British character. It is perhaps unavoidable that there should be some slight difference with regard to this question of trading; but that need not do away with fair play. Facts have to be looked squarely in the face; and there is one fact that not all the repressive measures or prejudices of South Africans can alter: if the British Indian is successful as a business man, it is because he is wanted.

Juvenile Smoking. THERE appears, in a recent issue of the *Cape Government Gazette*, an interesting Bill to be introduced by Mr. T. L. Schreiner, the well-known member of the Cape House of Assembly. Mr. Schreiner is known to be a philanthropist and a moralist. The Bill we are alluding to is called the "Youths' Smoking Prevention Bill," and is intended to prohibit smoking by youths of or under the age of 16 years, or appearing to be so. The manner in which the honourable gentleman wishes to achieve his object is very simple. The Bill makes it criminal for any tobacconist to sell tobacco, cigars, or cigarettes to boys appearing to be of 16 years or under. It also authorises the police to confiscate and destroy any tobacco, pipe, cigar or cigarettes found on the person of such youths, and authorises the parents or guardians of the latter to sue the seller of the offensive product for a refund of the money paid to him, notwithstanding destruction of the things sold, whilst it also enables teachers in Government schools to punish smoking by boys as a school offence. It has been often said that people cannot be made sober by Act of Parliament, and the same may be equally applicable to Mr. Schreiner's Bill; but we are not prepared to concur in the view that temperance legislation has not been productive of some good. We are inclined to think that this Bill, if it meet with the approval of the Cape House, will be a step in the right direction. Smoking, in any case, is neither a desirable nor a clean habit, and whilst, under certain circumstances, it may be of some use, and may also be a great soother of pain, the habit of smoking amongst boys is undoubtedly harmful, and ought to be checked by all legitimate means. The Bill is, perhaps, proof of the existence of the evil to a large extent. Indeed, we see the habit often indulged in by telegraph boys and messengers who are much below 16 years. The specious plea is often put forward, in defence of juvenile smoking, that if it is good for adults it could not be bad for youths. A moment's thought, however, would convince the casuists that what is good for the one is not necessarily good for the other; and smoking is one of such things which may not be indulged in by boys with impunity. It undermines their constitution and weakens their mental capacity. We therefore hope that Mr. Schreiner will be able to induce the Cape Parliament to accept the Bill.

People Who are Talked About.

Sir M. M. Bhownaggree.

An Imperial Member.

If the lot of a member of parliament is like that of a policeman, "not a happy one," owing to the numerous calls made upon him, what should be said of Sir M. M. Bhownaggree, who, in addition to being the Unionist member for North-East Bethnal Green, is more or less looked upon as the member for the whole of India.

He is the son of a distinguished Parsee merchant, a barrister, and has dabbled in journalism. After having filled several important places in India, he settled down in England, and his general learning, together with his genial manner, soon made for him numerous friends. Seeing that he had a special knowledge of India and Indian affairs, it was thought that he had a special claim to be a member of the House of Commons. In 1895 he defeated Mr. George Howell, who had represented North-East Bethnal Green as a Radical for some considerable time, his majority being 160. Ever since then the Opposition have pitted against him, probably as a compliment to his popularity, one of their strongest candidates. In 1900, after a keen fight, the knight defeated the Hon. Harry Lawson, who now sits in the House as the Unionist member for Mile End, by 279 votes. Now Mr. E. A. Cornwall, chairman of the L. C. C., another wealthy gentleman, is doing all he possibly can to win the seat back to radicalism.

The voters are principally of the intelligent classes, and apparently they have had more than enough of Cobdenism, as they have lived to see the neighbourhood go down, factories closed, and work become more scarce. Their present member is known to be a keen sympathiser with the movement of Tariff Reform. He is ever approachable by his constituents, and, as a result, a strong bond of friendship has sprung up between the member and his contituents. Although the majority cannot be called large, the seat is looked upon as a safe one, because no stone has been left unturned to keep the organisation up to fighting pitch.

Fiscalities.

Referring to the fiscal question, Sir. M. M. Bhownaggree said radicals cared not whether foreign markets were closed against English manufacturers or not. So-called Free Trade they had claimed as the goddess of worship. The main issue on this question, he said, is this fundamental point: Are we as a nation, with the experience of the last sixty years before us, with all that we feel and know regarding the extinction and depression of industries, regarding the increasing want of employment both for skilled and unskilled labour, the competition of foreigners, the ingenuity and capacity with which other nations are trying to secure markets in all parts of the globe,—with all this staring us in the face, are we or we not bound to inquire into our fiscal system; and if we could arrive at some solid conclusions as to the means of remedying the evils which may be the result of following that system, are we or are we not to adopt such remedies? The Radical party says no; we, the Conservative and Unionist party, say yes. The final answer to this question rests with the electors. Mr. Balfour, Mr. Chamberlain, and every other leading statesman on our side have pledged themselves, and their followers have agreed, to take the verdict of the country on this important question.

Alien Immigration.

As regards the other side to unfair foreign competition—unfair competition at home by aliens—Sir M. M. Bhownaggree is equally strong. He deplores the tactics of Radicals which killed the measure of last year, but says the Premier, supported by a united and strong majority, is determined to pass an Aliens Bill during the present session. The sooner it is passed the better it will be for his division, which is mainly composed of the best class of artisans.—*The Sun.*

Questions in the Imperial Parliament

Regarding Indians in South Africa.

(Special to INDIAN OPINION.)

IN THE HOUSE OF COMMONS on 13th April, 1905, SIR MANCHERJEE BHOWNAGGREE asked the Secretary of State for the Colonies, whether, in view of the frequent police-court proceedings arising from the alleged ill-treatment of Indian indentured coolies in the Natal coal mines, he will call for a report from the Natal Government on the subject, and suggest the holding of a public inquiry thereon.

MR. LYTTELTON replied: There is a Protector of Indian Immigrants in Natal whose duty it is to watch over their interests. I have referred to his last two annual reports and do not find anything which would warrant such action as the hon. member suggests. Indians are not compelled to accept service in the mines. During 1903 (the last year for which I have a report) the majority of the 504 men who re-indentured themselves did so to the coal mines and other employers not engaged in agriculture.

SIR MANCHERJEE BHOWNAGGREE asked the Secretary of State for the Colonies, if he was aware that the Liquor Law of the late South African Republic to the effect that no Negro, Aboriginal, Native or coloured person may be served with alcoholic drink, has been made applicable now by the Transvaal Government to respectable and educated Eurasians and other subjects of His Majesty from India, employed on the railways of the country: and whether he will represent to the Transvaal Government that such application of the prohibition is not called for, since the object of the provision in question was solely to prevent intemperance among the Natives of the Country and immigrants of the uneducated coolie class.

MR. LYTTELTON replied: Under Sections 46 and 48 of the Liquor Licensing Ordinance passed by the Transvaal Legislature in October, 1902, no coloured persons may be supplied with intoxicating liquor (Od. 1365) and under Section 1 (c) of Ordinance No. 68 of 1903, a Railway Employees Liquor Licence authorises a sale of liquor only to white male persons of the age of sixteen years and upwards who are employed on the construction of any railway works in the Transvaal.

It is admitted that the liquor legislation of the Transvaal has had a salutary effect, but I will bring the point raised by the honorable member to the notice of the Officer administering the Government and ask for a report. Provision has been made under Proclamation No. 35 of 1901, printed at page 42 of Od. 1904, for exempting coloured persons of education from special legislation affecting natives and coloured persons generally.

SIR MANCHERJEE BHOWNAGGREE asked the Secretary of State for the Colonies, if his attention has been drawn to an enactment by the Government of Cape Colony seeking to suppress British Indian traders by means of a clause requiring applications for trading licences to be made in a European language or in Yiddish; and whether, having regard to the fact that such requirement is calculated to deprive those traders of the rights they have hitherto posessed, he will advise the Crown to withold assent to the enactment in question.

MR. LYTTELTON replied: I should be obliged if the honourable member would indicate the special enactment to which he refers.

Indians at the Cape and their Trading Rights.

IN THE HOUSE OF COMMONS on 5th May, says Reuter, Mr. RUNCIMAN (Dewsbury) called attention to the language of a clause in the Cape Colony Trading Licence Ordinance, which he feared would exclude British Indians from trading.

MR. LYTTELTON, in reply, quoted a speech made by the Attorney-General of Cape Colony on the second reading of the Ordinance, to the effect that it was not necessary for the Indian trader himself to speak English.

Indian Affairs in the Natal Parliament.

IN THE LEGISLATIVE COUNCIL on Tuesday, the 9th inst., the Members of the Immigration Trust Board Bill passed a first reading.

Firearms and Immigration Bills.

IN THE LEGISLATIVE ASSEMBLY on Wednesday, the 3rd inst., the MINISTER OF DEFENCE, in moving the second reading of the Firearms Law Amendment Bill, said there were 16 laws on the subject. Its purpose was to consolidate the present laws, which was very desirable. It would abolish the Firearms Board, and give more power to the Controller of Arms than he enjoys at present. It would also place Asiatics in the same condition as natives.

The Bill was therefore read a second time.

On Thursday Sir LIEGE HULETT gave notice that he would move that a select committee be appointed to enquire into the conditions of Indian emigration.

On Monday, the 8th inst. Sir J. L. HULETT opposed the suggested date (25th of January) when all licences should be paid by the Indians as he thought it would be better to fix a time when all the crops were gathered in. He moved, therefore, that the date should be altered to 15th July.

The motion, after discussion, was carried.

On Tuesday the House went into Committee on the Indian Immigration Act Amendment Bill, which was considered clause by clause.

An amendment was proposed by the COLONIAL SECRETARY, and passed, that no hawker's licence to Indians should be given in Zululand, unless a pass was produced to the Licencing Officer.

Further discussion took place with regard to the time in which the licence should be paid.

The COLONIAL SECRETARY thought that it should be in June.

Mr. DAN TAYLOR advocated that it should expire on the 31st December. He objected to any alteration in the date being made in the Bill.

Sir J. LIEGE HULETT spoke in favour of the amendment of the Colonial Secretary, which, on a division, was declared carried.

On Wednesday the House considered the Indian Immigration Act Amendment Bill in committee.

Mr. MOOR suggested that hawkers' licences should only be allowed to apply to the magisterial division in which the licence was granted.

The COLONIAL SECRETARY said that such a provision could be made in the Licence and the Stamp Bill which would shortly be submitted to them.

Mr. TATHAM gave notice of a new clause.

Progress was then reported.

The High Commissioner at Pietersburg.

Status of British Indians.

Their Address of Welcome.

Sir Arthur Lawley visited Pietersburg (Transvaal) on the 3rd inst. for the purpose of opening the Zoutpansberg Agricultural Society's Show. In honour of the visitor, all the shops and residences of the British Indians were gaily decorated with many-coloured flags and bunting. In common with other bodies the British Indian Association of Pietersburg seized the opportunity to present an address to His Excellency. Messrs. Hassim Moti, T. M. Tayob, Ayob Mahomed, Ismail Amod, Cassim Tayob and M. M. Khanderia were elected to present the address.

On arriving at the Show-ground, the High Commissioner was welcomed by Major Bolton, and addresses were read from the Agricultural Society, the Boeren Vereeniging, the local branch of "Het Volk," the Chamber of Commerce, "Old Rhodesians," and the British Indian Association.

Replying to the addresses, Sir Arthur Lawley expressed his appreciation and spoke of his anxiety to further the interests of the district. Referring to the British Indians, His Excellency said that he was sorry some of them were not present. At this point, some Indian gentlemen who were at the back of the crowd stepped forward. Sir Arthur, addressing them in particular, said that of all the difficulties which presented themselves to the Government at the present time, none was harder than that dealing with the status of British Indians in this country. The Government realised the conspicuous and splendid services which had been rendered to the Empire by them in India and in other parts. The Government appreciated the value of those services fully. The people in this country, however, recognised that the conditions governing the Indians were not the same as those existing in the land from which the latter came. Here prejudices had arisen in the minds of the white people owing to the past history of the coloured classes in this country, and the question of the Indians' presence was looked at from an entirely different standpoint. He was sure the Indians must recognise that. The Government was called upon to hold the scales of justice impartially, and the question was still a matter of correspondence between the Home Government and the Colonial Administration.

The Indian address (which was read by Major Bolton) was as follows:

TO HIS EXCELLENCY SIR ARTHUR LAWLEY, High Commissioner for South Africa, Governor of the Transvaal and Orange River Colony, Lieut.-Governor of the Transvaal.

Pietersburg.

MAY IT PLEASE YOUR EXCELLENCY.

We, the undersigned representatives of the British Indians, residing in Pietersburg, beg to tender our respectful welcome to your Excellency on your visit to Pietersburg.

We know that our status in this Country is the subject of much controversy and discussion, and of serious consideration to Your Excellency, and we humbly beg to take advantage of this occasion to assure Your Excellency of our implicit confidence that Your Excellency will under all circumstances see that justice will be done to every member and class of the community, and that it has always been and will always be our earnest endeavour to live in harmony with other sections of the community and do or attempt nothing that may give rise to further complications in so serious a question.

We request Your Excellency to convey to Their Majesties the King-Emperor and the Queen-Empress our loyal devotion to the Throne.

Hoping that Your Excellency will have a long life of usefulness to the Empire.

We remain,
Your Excellency's obedient and humble servants,

H. Moti & Co.	T. M. Tayob
A. M. Bhyat	A. Mohamed
I. E. S. Dally	I. Amod
E. Tayob	A. L. Ali
E. Remtoola	O. Mohamed & Co.
A. Suleman	N. M. Dada
U. B. Mehta	E. H. Jooma
S. A. Sackoor	H. M. Tyob & Co.
E. H. Suleman	E. H. Hassim
A. Hassim	M. Manjee
S. M. Esa	I. Travendi
A. Gokal	E. Cassim
C. Ali	M. M. Khanderia

A Johannesburg Comment on Sir Arthur Lawley's Remarks.

That liberal-minded journal, the *Transvaal Review*, thus comments on the High Commissioner's remarks at Pietersburg on British Indians:—

This is the right spirit in which to treat so vexed a question. It should be ventilated a little oftener, in order that Dutch and British Colonials may realise what Imperialism really means. At present some of them are too selfish to perceive that there are any other interests or prejudices besides their own. The Transvaal would be in a bad way to-day were it not for the Indian fruit growers of Natal. Let the Transvaal farmers grow all they can within the Colony, and there will be the less need to import produce. We cannot understand the mind of men who will use Indian farmers and traders so far and so long as it suits them, and then abuse them vilely. If they are so vile, why use them at all? Let us at least be consistent.

Death of Mr. Hardevram Nanabhai Haridas.

We regret to hear of the death of Mr. Hardevram Nanabhai Haridas, son of the late Mr. Justice Nanabhai Haridas, first Indian Judge of the Bombay High Court. The deceased gentleman took a prominent part in public affairs. He was one of the founders of the Bombay Undergraduates' Association, and for some time librarian of the Bombay Anthropological Society. He fought very hard against the high-handedness of officials when the House Tax was levied in Surat. In 1894 he went to England, and made himself very popular at Belper (Derbyshire) where he did some useful political work. The British Committee of the Indian National Congress at its last meeting recorded a tribute of regret at the loss of a former colleague.

Lord Selbourne on Indians in the Transvaal.

H.E.'s Speech during the War.

We quote as follows from Mr. Stead's character sketch in the April number of the *Review of Reviews*:

Another question upon which Lord Selbourne will have a wide field in which to display his sincerity and his courage is that relating to the position of our Indian fellow-subjects. In the same speech, he dealt at length upon our duty to the Cape boys and to the Indians in the Transvaal. He asked: Was it or was it not our duty to see that our dusky fellow-subjects in India who went to the Transvaal—where they had a perfect right to go—should be treated as the Queen in our name had promised they should be treated? If they agreed with him and admitted that these were questions which we had to answer as trustees before our fellow-countrymen and before history, then they would agree with him also that the path of duty was to be ruled not by sentiment, but by plain facts:

> We were not dealing with our own personal interest or our own personal money; we were trustees for our brothers all over the world, for our brethren in Canada, in Australia, at the Cape; trustees also for our own fellow-subjects of different races and different colours, the negroes of South Africa and the Indians of India—trustees for all these and for the unborn children of these. Therefore the test we had to apply in an emergency like this was the simple test of duty. Was it or was it not our duty to see that the rights and the future interests of those he had named should be maintained? ... Was the British Government going to make its name respected, and to have the pledges given by it faithfully observed? ... Was it going to see that the British subject, wherever he might, all over the world, whether he whose white or black, whether he came from Great Britain itself, or from Canada or New Zealand, was to have the rights which his Queen had secured for him?

Natal Indian Traders.

Some Local Comments.

We reprint the following from local journals. Reference is made to them in our leading columns:—

Apart from his "Bottom, the Weaver," propensities, Mr. William McLarty, M.L.A., has a good and popular cause in the trading dispute, which include the case of Britisher v. Indian and that of early closing. At the meeting held in the Y.M.C.A. Hall on Wednesday evening, the member for Durban held, very rightly, that these two questions were so bound up together that they could not be dealt with separately. He did not care to indicate it, but there is little doubt that his conclusion is that early closing for European shopkeepers can never be equitably established until the Oriental trader has been made to toe the level mark of fair trade and equal hours. There was a time in Natal when the European Shopkeepers no doubt looked slightingly upon the intrusion of the Oriental into the sphere of small trade. Then he could afford to do so, but with the persistent, regardful nature of his race the Indian so successfully under-cut the smaller shopkeeper that in a few years he established himself as the undoubted middleman of the large wholesale houses, and the native and coolie consumer. Mr. McLarty's attack on the wholesale houses in Durban is only the public announcement of the general feeling of Durban business men who know that an Arab appears to be able to get credit far more easily than a European. It would be safe to say that at three of the large houses in Durban—two of which are controlled from Home—the great majority of names on the ledger are Indians or "Arabian." Some of our prettiest and most flourishing little townships are crowded with the grasping Oriental to the detriment of perhaps a solitary European shopkeeper, and the freshness of a country market-town is contaminated by the nauseous atmosphere of an Asiatic bazaar. It is to be feared that our shop assistants have a troublous time before them. Maritzburg, with its few, can do little compared with Durban, and from Durban it is that help must be expected. Mr. McLarty and his supporters are taking quite the right line in first tackling the Indian trader question.—*Times of Natal.*

(To the Editor, "Times of Natal.")

Sir,—When the new taxing measures are put in operation, if there be any truth in a recent forecast of possible native trouble, the bobbery will then reveal itself.

It is stated that we have about 100,000 Indians in Natal, and that about 10,000 trading licences have been taken out by them scattered all over the colony. Reckon 2½ to each licence, that gives 25,000 engaged in trade. Besides these we have numbers of hawkers, who visit every kraal in the country and buy up hides, fowls, eggs, etc., either for cash or in exchange.

Is it a wonder then that our business men complain of want of trade, when the old volume of native trade has been diverted completely into the Indian trust? I think not. The white merchants have to pay heavy rents, charges, and interests on stock, etc. Under these conditions how can they be expected to make an adequate return with a reasonable profit against these Indians, who have deluged our principle towns with their shops, and who do business at any price?

As all the Indian traders speak the native lingo, in face of this Ethiopean movement, what political influence would they exert on the natives on this question? For or against our Government? I am afraid the latter.

It is little use pointing out a possible evil unless you can suggest a true remedy. My idea is this:

Provide by law that in case of any native disturbance, each and every Indian male at and over the age of, say, 17 years, becomes at once under Burgher Law, and liable at sight to be commandeered, and to suffer alike with Europeans the penalties of Martial Law.

The whole country! a grand country! ruined completely, and for what? Ask the sugar planters on the coast, who even cannot make it pay, with hundreds of imported Indians, without a duty of 3s. per cwt.

One thing I do admire in the Boer, and that is his hatred of feudal and Grand Duke principles, viz., the interests of the few to the detriment of the many.—I am, etc.,

STOREKEEPER.

Maritzburg, May 3rd.

To the Editors of the "Natal Witness."

Sir,—Natal woke up too late to try and crush the Arab trader. He has got too strong a hold, and the longer he stays the stronger he gets, because the white man's wages are bound to fall, and then he will be compelled to trade with the Arab, where he gets his wants cheaper. The Government of Natal was blind when they allowed Arab traders and Indians to own and rent land. This was the only Colony that favoured Chinese for the Rand, another serious question which will arise here again sooner or later. I have no sympathy for the British people that take the bread out of their children's mouth and give it to these people who live on the smell of an oil rag. Natal has no hope of maintaining a white population. She handed her Colony to the Coolies. Federation is the only solution we will have, and then we will not be dictated to by India or England.

Australia keeps her country for the bull-dog breed. Why does not South Africa do the same?—Yours, etc.,

SLEEPING NATAL.

Dundee, May 6

Our Weekly London Letter

(FROM OUR SPECIAL CORRESPONDENT.)

London, April 14, 1905.

The Earthquake.

The details of the terrible catastrophe which has wrapt up in the fatal folds of a winding sheet, as it were, almost the whole of the region north of the Punjab are not yet fully to hand. The Viceroy's latest telegrams say: "Government of the Punjab reports following further telegram, dated 10th April, from Commissioner, Julunder, at Dharmsala. Civil Native casualties Dharmsala total 424; bazars and servants of Europeans 384; gaol and police 40. All these have been exhumed and burned or buried. On information before me, roughly estimated loss in whole Palampur Tahsil is 3,000; in Kangra Tahsil, 10,000." This, as will be seen, is the mortality in two Tahsils alone. The telegram further adds: "It is clear that towns of Dharmsala, Kangra, and Palampur, are virtually destroyed, that loss of life has been very great, and that full measure of catastrophe, owing to difficulty of communication, cannot be ascertained for some time. I have only desisted from proceeding at once to the scene of disaster at earnest request of Lieutenant-Governor, who will go there himself."

The Mortality.

The total mortality is not and, I am afraid, shall never be, known. The papers said yesterday it would mount up to 20,000. Considering the large area over which the convulsion has taken place, and the mountainous and inaccessible regions affected thereby; considering also that it is only a question of a few more blacks out of the three hundred millions whose chronic decimation, happening several times in a decade not by thousands but by millions at a time, from famine and plague, is at best but imperfectly recorded and then passed over; I do not think the world will ever know the total number of victims who have found an untimely grave in the wide-open jaws of the earth. At Dharmsala which seems to have been the hardest hit of all, an entire Ghoorkha garrison, numbering nearly 500, with the wives and children of the soldiers, have disappeared under the shattered stone barracks in which they had been quartered. The mortality, unfortunately is not confined to India alone. A considerable tract of mountainous country, beyond her frontiers, extending up to the tablelands of Central Asia has been more or less affected by this upheaval. Travellers coming down from this region speak of a mountain on fire which they had witnessed on their way. It is now very generally surmised, therefore, that there must have been a volcanic eruption of tremendous force in one of the mountains of the Central Asian plateau which has rent asunder or engulfed vast stretches of the surrounding country.

Sympathy and Relief.

The Viceroy, who goes to Simla with the Indian Government this time every year, has hurried on his journey to supervise the opening of relief works for the survivors, ordering in the meantime the speedy despatch of doctors and medical aid for those who in the afflicted areas might still be alive and in need of them. Subscription lists have been opened, and he has headed them with the handsome sum of Rs. 10,000.

Sympathy on all sides has been evoked to the full, and proofs thereof are not wanting. The London Indian Society at one of its ordinary meetings last Saturday moved a vote of deep sympathy with the sufferers, and in the name of its venerable President, the Hon. Dadabhai Naoroji, the message has been wired to India.

I need not tell you that among the very first to send out their sympathy to poor India were His Majesty the King-Emperor himself and H.R.H. the Prince of Wales. The Municipal Council of Paris also asked the British Ambassador to convey to the King the sincere condolence of the inhabitants of Paris.

Previous Earthquakes.

Regarding the particular susceptibility of the present affected region to earthquakes, and the principal seismic disturbances which have devasted India in the past, a very interesting account has been given by the writer of "Indian Affairs" in *The Times*, from which I quote what I know would be perused with considerable interest by the readers of *Indian Opinion*. The writer says:

"With the exception of the great earthquake of 1819 which, from Cutch as centre, affected the whole of northern India, from Bombay to Calcutta and Peshawar, every great disturbance since 1720 has originated in the mountains of the north-east or the north-west. In 1737, a terrible earthquake, starting probably in Assam, is said to have destroyed 300,000 persons in Bengal. Immense numbers of craft were wrecked in the hurricane and the gigantic waves which accompanied it. Bengal and Burma were severely shaken in 1762 and 1839; Nepal and Bengal in 1833. In 1869, Assam and eastern Bengal suffered heavily from the Cachar earthquake, and in 1897, another Assam earthquake wrought havoc in that province, and in Bengal as far west as Monghyr. It was distinctly felt as far to the north-west as Rohilkhand and the hill station of Naini Tal. In the north-western region, great earthquakes have been recorded at Delhi in 1720 and 1803, the latter being responsible for the destruction of the upper part of the Kutb Minar. Lahore was visited in 1827, Kashmir in 1780, 1828, and 1885, the loss of life in the latter year being estimated at 3,500 in the many shocks which occurred between May and August. The earthquake which overthrew the fortifications of Jelalabad in 1842 was felt as far to the south-east as Mussoorie. These are only the most destructive of many earth waves known to have occurred in a period the records of which are very imperfect. Yet India, in modern seismological maps, is not shaded deeply as a centre of disturbance like Japan, or the Pacific coast of South America."

A Kindly Act.

As I am closing my letter the latest telegraphic news to hand says: Lady Curzon has, through the Lieutenant-Governor of the Punjab, invited all the Europeans and Indians injured in the earthquake, who can be moved, to come to Simla to be medically treated at the Walker and Ripon Hospitals as her guests.

Messrs. N. M. Rothschild and Sons have forwarded £2,000 to Lord Curzon towards the earthquake relief fund.

Mr. Seddon, the Premier of New Zealand, has telegraphed an expression of the Colony's sympathy.

Facts and Comments.

OUR RELIEF FUND.—We would remind our readers that we have opened a Relief Fund in aid of the sufferers from the recent earthquake in India. Subscriptions may be sent to: The Editor, "Indian Opinion," Phoenix.

"VICTORIA DAY" will be observed as a holiday in all Government schools and Head Teachers are enjoined to address their pupils on the preceding day on the subject of the reign of Queen Victoria, and especially on what was done during her long and glorious reign for the extension and consolidation of the Empire.—*Natal Govt. Gazette.*

EARLY CLOSING.—A correspondent writing to the *Times of Natal*, says:

On reading the account of the meeting held in the Town Hall, (Maritzburg) on Sunday night last, I notice that the Rev. West asked the audience to promise not to shop after two o'clock on Saturdays, and yet the reverend gentleman entered a store on Saturday afternoon last after three o'clock and made a purchase. After his action on Saturday and remarks on Sunday, I am forced to the conclusion that he preaches what he does not practice.

INDIAN MAILS.—The Natal Direct Liner *Umhloti* sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 20th May. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

The German East Africa Liner, *Somali*, sails for Bombay direct, on or about 29th May. Mr. N. M. Kader, 113 Grey Street, Durban, is the Agent.

The British India Steam Navigation Company's steamer *Nuddea* sails for Bombay direct, on or about 19th May. Messrs. W. Dunn & Co., and Messrs. Dada Abdoola & Co., are the Durban Agents.

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૧૩ મી મે, ૧૯૦૫. અંક ૧૯.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૧૩મી મેથી તા૦ ૧૯ મી મે સુધી ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫

હીંદુ—વૈશાખ શુદ ૯ થી, વૈશાખ વદ ૧ સુધી, સંવત ૧૯૬૧

મુસલમાની—તા. ૭મી રબીઉલાખરથી તા. ૧૩મી રબીઉલાખર સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	ખ્રીસ્તી તારીખ	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ	સુર્યોદય ક.	મી.	સુર્ય અસ્ત. ક.	મી.
શની...	૧૩	૯	૭	૬	૩૨	૫	૧૧
રવી...	૧૪	૧૦	૮	૬	૩૩	૫	૧૦
સોમ...	૧૫	૧૧	૯	૬	૩૩	૫	૧૦
મંગળ	૧૬	૧૨	૧૦	૬	૩૪	૫	૯
બુધ...	૧૭	૧૩	૧૧	૬	૩૫	૫	૯
ગુરુ...	૧૮	૧૫	૧૨	૬	૩૫	૫	૮
શુક્ર...	૧૯	૧	૧૩	૬	૩૬	૫	૮

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

શનીવાર, તા૦ ૧૩ મે, ૧૯૦૫.

જાહેર ખબર.

ડરબન હિંદુસ્મશાન ફંડનો રિપોર્ટ બહાર પાડવા તથા તે સંબંધી હકીકત જાહેર કરવા, અને આજ દિવસ સુધી થએલ કામો રજુ કરવા સારું મુલત્વી રહેલ જનરલ સભા તા. ૨૧ માહે મે સને ૧૯૦૫ રવીવારે બપોરના એક વાગે મે સ્ટ્રીટમાં આવેલા લાઇબ્રેરી વાળા મકાનમાં મળશે. આ પ્રસંગે સર્વે હિંદુ ભાઇઓને પધારવાની વિનંતી કરવામાં આવે છે.

તા. ૬-૫-૧૯૦૫. આર. પી. ભટ.

"ટ્રસ્ટી" હિંદુ સ્મશાન ફંડ.

સ્ટીમરોની આવ જાની ખબર.

નાતાલ ડાઇરેક્ટ લાઇનની સ્ટીમર અમ્બોરી તા. ૨૦મી મેએ કલકતા માટે ઉપડશે. મુંબઇ જનારા પાસેંજરોને કોલંબો ઉતારશે.

બ્રિટિશ ઇંડિઆ લાઇનની ફોરવીકલી સ્ટીમર તા. ૧૭ મી મે એ આવી તા. ૧૯ મી મે એ સીધી મુંબઇ માટે ઉપડશે.

જરમન લાઇનની સ્ટીમર સકારિ તા. ૨૯ મી મેએ મેએ ઉપડીજશે.

પીટર્સબર્ગના હિંદીઓ અને સર આરથર લોલી.

પીટર્સબર્ગના હિંદીઓએ આકટીંગ હાઇ કમીશનર સર આરથર લોલીને માન પત્ર આપ્યુ તે ઠીક કર્યુ છે. માનપત્ર માજીસ્ટ્રેટે વાંચ્યું એ અમને લાગે છે કે ઠીક નથી થયું. આ પ્રમાણે વાંચો જ્યારે મી૦ ચેમ્બરલેન પ્રીટોરીઆ આવ્યા ત્યારે ઉઠયો હતો; અને ઠેવટે હિંદીઓએ મી૦ બરજેસને માનપત્ર વાંચતા અટકાવ્યા હતા. માજીસ્ટ્રેટ આપણાં માનપત્ર વાંચે તેથી આપણું વજન ઘટે છે. અને આપણે અભણ તથા અણસમજુમાં ખપીએ છીએ. એટલે અમને લાગે છે કે હિંદીમાંથી કોઇએ વાંચવાની જરૂર હતી.

સર આરથર લોલીએ જવાબમાં હિંદીઓએ શહેનશાહતને મદદ કરીતે બાબત વખાણ ખુબ કરયા અને પછી કહ્યું કે હિંદીઓના ઉપર ટ્રાંસવાલમાં હરકતો છે, તે ત્યાંના ગોરા લોકોના કાળા માણસો તરફના તિરસ્કારને લીધે છે. આ વાત હિંદીઓએ યાદ રાખવી જોઇએ એમ તેઓ સાહેબે ભલામણ કરી. આનો અર્થ એમ થયો કે હિંદીઓની સામે જે તિરસ્કાર છે તે સહન કરવો. અમારા વાંચક વર્ગને યાદ હશે કે સર આરથર લોલી અગાઉ મી૦ લીટલટનને એમ લખી ગયા છે કે હિંદીઓને જે વચનો અપાયાં છે તે અજ્ઞાનતાથી અપાયાં છે. એટલે બ્રિટિશ સરકારની તે વચનો તોડવાની ફરજ છે. એટલેકે હિંદીઓની સામે જે સખ્ત કાયદાઓ કરવાની તેઓ સાહેબે ભલામણ કરી છે, તે મી૦ લીટલટને કબુલ રાખવી જોઇએ. આવીજ જાતનો વિચાર તેમણે પીટર્સબર્ગમાં આપ્યો. તેઓએ જણાવ્યું કે હજુ મી૦ લીટલટનની સાથે એ બાબત કાગળ વહેવાર ચાલે છે. એનો અર્થ એ થયો કે તેઓ સાહેબ પોતાના ગયે વરસે કરેલી ભલામણો કબૂલ કરાવવા માંગે છે.

સર આરથર લોલીના હિંદીઓ સામેના વિચારો જાણીબુઝીને ખરાબ નહિ હોય; પણ તેઓ સાહેબ ગોરાઓની દલીલોથી આડ રસ્તે દોરવાઇ ગયા છે, તથા ગોરાઓના ધોખાટથી તેઓ ડરે છે. તેમના ગવરમેન્ટની ખરી ફરજ તો એ છે કે ગોરાઓને બરોબર સમજુતી આપવી, હિંદીની વાજબી માંગણી તેઓની પાસે ખરા રૂપમાં મુકવી અને તેઓ જુલમ કરવા માંગે તેની સામે થવું. મી૦ લીટલટને થોડા દિવસ પહેલાં પારલામેન્ટમાં કહ્યું કે જે ગયે વરસે તેમને લખવામાં આવ્યું છે તેમાં કાંઇ ફેરફાર થનાર નથી. એટલે આપણે માની શકિયે છીયે કે સર આરથરના લખાણની અસર હજુ કંઇ થઇ નથી. છતાં ટ્રાંસવાલમાં હિંદીઓએ જાગૃત રહેવાની પૂરી જરૂર છે.

નવા હાઇ કમીશનર નામદાર લોર્ડ સેલબર્ન અને હિંદીઓ.

નામદાર લોર્ડ સેલબર્ન થોડા દિવસમાં હવે જોહાનીસબર્ગ પહોંચશે. તેમની કારકીર્દીનું વર્ણન એપ્રીલ મહીનાના રિવ્યુ ઓફ રિવ્યુઝ નામના પેપરમાં વિલાયતના પ્રખ્યાત છાપાવાલા મી. સ્ટેડે આપ્યું છે. તે ઉપરથી જણાય છે કે નામદાર લોર્ડ સેલબર્ને લડાઇ બાબત ભાષણ આપેલું તે વખતે તેઓ સાહેબ મી. ચેમ્બરલનના સેક્રેટરી હતા. ૧૮૯૯ ના નવેમ્બર માસની તા. ૧ લીએ તેમણે ભાષણ કરતાં જણાવ્યું કે લડાઇ કરવાનું કારણ કંઇ બોઅરો પાસેથી હકો છીનવી લેવાનું નહતુ પણ બોઅર તથા બ્રિટનને સરખા હક અપાવવાનુ હતું બ્રિટીશ સરકારને પૈસાની ગરજ ન હતી પણ બ્રિટીશ સરકારને બીજાઓના હક તપાસવાના તથા સાચવવાના હતા. બ્રિટીશ સરકાર તે કેનેડા, તથા ઓસ્ટ્રેલીઆના માણસોને સારું તેમજ દક્ષિણ આફ્રિકાના સીધીઓ તથા હિંદુસ્થાનથી ટ્રાન્સવાલમાં વસેલા હિંદીઓને સારુ ટ્રસ્ટી છે. એટલે તેઓના રક્ષણને સારુ લડાઇ એ ફરજ થઇ પડી. બ્રિટીશ સરકારે આપેલાં વચનો પાળવાની જો તેની ફરજ હોયતો ઉપર બતાવેલા બધા માણસોના હકો તેણે જાળવવા જોઇએ બ્રિટીશ સરકારની ફરજ હતી કે બ્રિટીશ રૈયત પછી તે કાળા હોય કે ધોળા પણ તેઓના હક ગમે ત્યાં તે જાય ત્યાં સાંચવવા. આવા વિચારથી એ નામદારે લડાઇનો બચાવ કરેલો મી. સ્ટેડ આ ભાષણ આપતાં કહે છે કે લોર્ડ સેલબર્ન પોતાનાં વચન કેવી રીતે પાળે છે તે જોવાનું રહ્યું. આપણે ઉમેદ રાખીએ છીએ કે તેઓ સાહેબ પોતાનાં વચનને વળગી બ્રિટીશનું નામ દિપાવશે અને હિંદીઓને પડતા જુલમ ઓછા કરાવશે.

છોકરાઓને બીડી પીવાની મનાઇ.

મી૦ ટી. શરાઇનર એ એક કેપ પારલામેન્ટના નામાંકીત મેમ્બર છે. તેઓના વિચાર બધા નીતિના નિયમોને અનુસરીને છે. લોકોમાં સારા વિચાર કેમ ફેલાય, નીતિ કેમ વધે, વ્યસન કેમ છુટે એ બધી બાબતોમાં પોતે બહુ ખંત રાખે છે અને કામ કરે છે. તેઓએ કેપ પારલામેન્ટમાં એક બીલ રજુ કરવાની નોટીસ આપી છે. તેની મતલબ એવી છે કે સોળ વરસ અથવા તેથી ઓછી ઉમરના છોકરાઓને બીડી પીવાના વ્યસનથી છોડવવા.

બીલનો હેતુ પાર પાડવા સારૂ મી૦ શરાઇનર એમ ઠરાવે છે કે જે કોઇ તમાકુવાળા જુવાનીઆઓને તમાકુ બીડી વિગેરે વહેંચે તેઓને સજા કરવી. જો કોઇ પણ તેવા જુવાનીઆની પાસે બીડી તમાકુ કે પાઇપ જોવામાં આવે તો તે તેના પાસેથી લઇ લેવાં અને તેને ફેંકી દેવાં. તે ઉપરાંત તેવા જુવાનીઆના માબાપ અને રક્ષકોને તમાકુવાળાની ઉપર બીડી તમાકુના પૈસા પાછા લેવાની ફરિયાદ કરવાનો હક આપવો; અને છેવટમાં નિશાળોમાં કોઇ છોકરા બીડી પીતા જોવામાં આવે તો મહેતાજીએ તેને નિશાળ સંબંધી ગુન્હો ગણી પીનાર છોકરાને નિશાળના ધારા મુજબ સજા કરવી. આ પ્રમાણે ચાર રસ્તે મી૦ શરાઇનર જુવાનીઆઓમાં બીડી પીવાની આદત બંધ કરવા માગે છે.

મોટા માણસો બીડી પીએ છે, તે પણ ખરાબ અને નુકશાન કારક આદત ગણાય છે; પણ જ્યારે જુવાનીઆઓ એવી આદત પાડે છે ત્યારે તેથી થતા નુકશાનની સીમા રહેતી નથી. મોટા માણસોમાં તેવી આદતનો બચાવ ભલો આપણે કોઇકવેળા જોઇએ છીએ. કેટલાક કારણસર તમાકુનો ઉપયોગ ફાયદા કારક ગણાતો હોય તો ભલે; પણ જુવાનીઆઓને તેવું વ્યસન પડે તેનો બચાવ નથી થઇ સકતો. તેથી શરીર નબળું થાય છે, મન મંદ પડે છે અને એ વ્યસન એવું ખરાબ છે કે જુવાનીઆઓ ચોરી કરતાં શિખે છે એટલે ઉમેદ રાખીએ છીએ કે મી. શરાઇનરની મહેનતનું પરિણામ સારૂં આવશે, અને તેમણે દાખલ કરેલું બીલ કેપની પારલામેન્ટ કબૂલ રાખી, છોકરાઓમાં દહાડે દહાડે પ્રસરતી બીડી પીવાની આદતને અટકાવવામાં મદદ કરશે.

ક્વેટા ખાતેનાં તોપખાનામાંથી એક ગોળો ફાટવાથી એક સરજન્ટ અને બીજા દેશી કામદારો મરણ પામ્યા હતા.

હિંદુસ્થાનમાં ધરતી કંપ.

હિંદુસ્થાનથી મળેલ છેલા મેલમાં આવેલી ખબરો ધરતીકંપથી થએલ નુકસાનની સંપુર્ણ ખબરો આપેછે. આ ભયંકરી કંપથી હિંદુસ્થાનના ઉત્તર વિભાગમાં વસતાં લોકો પર જે આફત આવી પડી છે તે વરસો સુધી ભુલાય તેવી નથી. કેટલીએક જુની ઐતિહાસીક ઇમારતો કેટલાક ગામડાઓ મોટા શહેરના ભવ્ય મકાનો ગરીબોના સાદાં ઝુંપડાં અને પલટણોની તંબુવાળી છાવણી દરેક પાયમાલ થઇ ગયું છે. કેટલાક કુટુંબોના નામનીશાન માત્ર પણ રહ્યાં નથી. ધરમસાળા, કાંગરાની ખીણ પાલમપુર અને મસુરીમાં સહુથી વધારે નુકશાન થયું છે. આ અકસ્માતના ભોગ થઇ પડેલા લોકોની સ્થિતિનું વર્ણન ઘણુંજ દયાજનક છે કેટલાક ભાગોમાંથી તારનું જોડાણ તુટી જવાથી લોકોની શી દશા થઇ છે તેના ખબર માત્ર પણ નહિ મળેલા. તેથી નિરાધાર થઇ પડેલા લોકો અન પાણી વિના તરફડીયાં ખાતા મરણ પામેલા છે. સરકાર તરફથી મોટી દીલસોજી બતાવવામાં આવી હતી અને મદદને માટે ખાસ ટ્રેનો દોડાવી બની શકે તેવી મદદ પહોંચાડવામાં આવી. આફતથી સપડાએલાની મદદ માટે હિંદુસ્થાન તથા વિલાયતમાં ઉઘરાણા ખોલવામાં આવ્યા છે. જેમાં મોટી મોટી રકમો ભરવામાં આવી છે. અમારા વાંચકોના ખ્યાલમાં હશે કે તેજ ગરીબ અને રાયમાંથી રંક બનેલા આપણા હિંદીભાઇઓની મદદને સારૂ એક ફંડ અમારા તરફથી ખોલવામાં આવ્યું છે. જેમાં સહુ કોઇ યથા શક્તિ રકમ મોકલાવી પોતાની ફરજ બજાવશે.

કેપમાં નોકરોને અરધો દિવસ આપવા બાબત બીલ.

કેપની ધારા સભામાં એવું બીલ રજુ થયું છે કે જેથી તમામ દુકાનદારોએ રવિવાર શિવાયનાં બીજા દિવસમાં અરધો દિવસ પોતાના નોકરોને આપવો. જે દુકાનદારો તેમ નહિં કરે તેને પા. ૧૦૦ ના દંડની સજા ઠરાવી છે. આ કાયદો કેપમાં જે દુકાનદારોના નોકરો છે તેઓની ફીલચાલથી દાખલ થયો છે.

એ કાયદાના રૂએ કયો દિવસ આપવો એ મુકરર નથી. પણ દુકાનદારની મરજી ઉપર આધાર છે. પણ પોતે કયો દિવસ નોકરોને આપવા માગેછે. તે તેણે સત્તાવાળાને અગાઉથી જણાવવું જોઇએ

જો દુકાનદાર તે પ્રમાણે નોટીસ ન આપે તો કાયદો એમ ઠરાવે છે કે તે માણસ શનીવારની અરધા દિવસની રજા પાળશે અને જો તેમ નહિં કરે તો તેનો દંડ ઉપર મુજબ થશે.

આ કાયદો હજુ પાસ થયો નથી પણ એવો સંભવ છે કે પાસ થઇ જશે.

પૂર્વ અને પશ્ચિમ.

'ઇસ્ટ અને વેસ્ટ' નામના મી૦ મલબારીના માસિક પત્રમાં 'પૂર્વ તથા પશ્ચિમ' એ નામનો લખાણવાળો નિબંધ છે તેના લખનાર મી૦ હાજી અબદુલા બ્રાઉન જે મુસલમાન થએલ ઇંગ્રેજ છે તેણે લખેલો છે. મી૦ કીપલીંગ એ હિંદુસ્થાન વિષે મોટા લખનાર છે. હાલ ઇંગ્રેજી કવિઓમાં પ્રખ્યાત છે. તેણે લખ્યું છે કે પૂર્વ તે હમેશાં પૂર્વ રહેશે અને પશ્ચિમ તે હમેશાં પશ્ચિમ રહેશે. આનો અર્થ એવો છે કે એશિઆના લોકોમાં યુરોપનો સુધારો દાખલ થવો તે અશક્ય છે. આ લખાણનો વિચાર કરતાં મી૦ બ્રાઉન જણાવે છે કે ઇજીપ્તનો પોતાનો અનુભવ એવો છે કે મી૦ કીપલીંગના લખાણને પોતે મળતા આવે છે. ખેદીવને કોઇએ કહ્યું કે તે ઇજીપ્તનો બાદશાહ છે ત્યારે તેણે કહ્યું કે "નહિ હું યુરોપના એક ભાગનો બાદશાહ છું." મતલબ કે ઇજીપ્તમાં યુરોપનો સુધારો દાખલ થયો છે. મી૦ બ્રાઉન કહે છે કે જોકે ઘણા ઇજીપ્તના લોકોએ ઇંગ્રેજી તથા ફ્રેંચનો અભ્યાસ કરેલો છે છતાં તેઓ તદન ઇજીપ્તના ખવાસવાળા છે, અને હાડે ઇજીપ્તના બીજા માણસો કરતાં જુદા નથી. મી૦ બ્રાઉનનો વિચાર એ છે કે મી૦ કીપલીંગનો કાયદો માત્ર યુરોપ અને એશિઆને લાગુ પડે છે એટલુંજ નહિ પણ તે કાયદો યુરોપના જુદા જુદા દેશોને પણ લાગુ પડે છે. જેમકે યુરોપના દેશોમાં ફ્રેંચ તથા ઇંગ્રેજો વચ્ચે એટલો બધો તફાવત છે કે ઇંગ્રેજ ફ્રાન્સમાં રહે અને ફ્રેંચ ઇંગ્લેંડમાં રહે તો પણ તેઓ પોતાના અસલી સ્વભાવ છોડતા નથી. કેનેડામાં ફ્રેંચ તથા ઇંગ્રેજો વસે છે છતાં તેઓ બન્ને જુદા ખવાસના આજ સુધી છે. દક્ષિણ આફ્રિકામાં ઇંગ્રેજો તથા ડચો સાથે રહે છે તો પણ તે એક બીજા પોતાની ખાસીયતો છોડતા નથી. આમ છે ત્યારે શું કરવું એ મોટો સવાલ રહ્યો. શું ઇંગ્રેજોએ ઇજીપ્તમાં સુધારો દાખલ કરવાનું છોડી દેવું? શું તેઓએ હિંદુસ્થાનમાંથી હાથ ધોઇ નાંખવા? આ સવાલનો જવાબ આપતાં મી૦ બ્રાઉન જણાવે છે કે મી૦ કીપલીંગના કાયદાનો અર્થ એવો નથી કે ઇંગ્રેજોએ પ્રયત્ન છોડી દેવો; પણ તેઓએ પોતાના સુધારાની તપાસ કરવાની જરૂર છે. એ તપાસ કરતાં આપણે જોઇએ છીએ કે યુરોપના દેશમાં

એકત્ર પૈસાનો ખજાનો તપાસતાં ઠીક જોવામાં આવે છે છતાં જે પૈસા એકઠા થાય છે તે થોડા માણસોનાજ હાથમાં અને પ્રમાણમાં ઘણા માણસોની ગરીબાઈમાં વધારો થયો છે. આ વિચાર ખરો છે એમ મી૦ હેનરી જોર્જે પોતાના 'આબાદી તથા ગરીબાઈ' એ નામના પુસ્તકમાં ચોખ્ખી રીતે સાબેત કરી આપ્યું છે. તેઓએ તેની ગરીબાઈ નાબુદ કરવાના ઉપાયો પણ બતાવ્યા છે. અને જોકે તે ઉપાયો કબૂલ રાખવામાં નથી આવ્યા છતાં તેમણે આપેલી હકીકત સહુ કોઈએ કબુલ રાખી છે ત્યારે ઇજીપ્ત તથા હિંદુસ્થાન બન્ને દેશોમાં યુરોપનો સુધારો દાખલ કરનારાઓએ ઉપલી ભૂલ ત્યાં દાખલ ન થાય એ સાવચેતી રાખવાની છે એમ મી૦ બાઉન જણાવે છે. આ બધાની મતલબ તેઓના લખાણ પ્રમાણે એવી આવે છે કે ઇંગ્રેજોએ બન્ને મુલકમાં પૂરી ખંત રાખવી પણ લોકોમાં જૂદા જૂદા અખતરા અજમાયવાને બદલે તેઓમાં કેળવણીનો ફેલાવો કરવો. તેઓના હાથમાં આ જમાનાની શોધોથી મળેલાં સાધનો મૂકવાં અને તેઓની નાતિ કેમ સુધરે એ વિચાર કરવો અને તેઓને પોતાની રોજી કમાવાને સારૂ સંપૂર્ણ મદદ કરવી. જો આ પ્રમાણે કરવામાં આવે તો મી૦ બાઉન માને છે કે જોકે તેમ છતાં પૂર્વ તે પૂર્વજ રહેશે, તો પણ પશ્ચિમની કેળવણીથી હિંદુસ્થાનને લાભ થયા વિના રહેનાર નથી.

દાદાભાઈ નવરોજી અને હિંદીઓ.

હિંદના દાદા, દાદાભાઈ નવરોજી જેમ હિંદમાં વસતા કરોડો હિંદીઓને સારૂં પ્રયત્ન કર્યા કરે છે તેમ દક્ષિણ આફ્રિકામાં વસતાં હિંદીઓને સારૂં પણ મથ્યા કરે છે. ગયા અઠવાડીયાના ઇંડિઆ ન્યુસપેપરના અંકમાં તેમણે મી. લીટલટન ઉપર લખેલ કાગળની નકલ છપાઈ છે. તેમાં કેપ, ટ્રાંસવાલ, નાતાલ તથા ઓરેંજ રિવર કોલોની બાબત સવાલ ઉઠાવેલ છે. નાતાલના મ્યુનિસિપલ ઉપર ટીકા કરી છે જેઓ ઇંગ્રેજી જાણનાર છે તેઓએ ઇંડિઆ છાપો લેવાની જરૂર છે. તેનું લવાજમ માત્ર ૧૦ ૬ વર્ષનું છે, દર અઠવાડીયે છપાય છે અને તેમાં હિંદુસ્થાનને લગતી ઘણી જાણવા જેવી બાબતો આવે છે. કે જેનું પુરતું તારણ અમે આ છાપામાં નથી આપી શકતા. કેટલીક બાબતો તેમાંથી વાંચવાથીજ માલુમ પડી શકે છે. જેમકે ઉપરના અંકમાં ધરતીકંપ વિષે બહુ હકીકત છે. પારલામેન્ટમાં પુછાએલા સવાલ જવાબ છે અને બીજી ઘણી જાણવા જેવી બાબતો છે. કોઈ અમારા વાંચનારને વિલાયત પૈસા મોકલવાનું આળસ થાય અથવા મોકલવાની બરોબર ખબર ન હોય તે અમને મોકલશે તો અમે તેનું લવાજમ ભીડી દઈશું.

ચીનની જાગૃતી.

ઘણાં વરસથી યુરોપની પ્રજામાં વહેમ ભરાએલો છે કે ચીનના લોકોમાં બીલકુલ શુરાતન નથી. માત્ર જનરલગોર્ડન કહેતા કે ચીન જાગશે ત્યારે બધી પ્રજાએ ડરવું પડશે. જાપાન તથા ચીનની લડાઈ થઈ ત્યારે જાપાન સહેલથી જીત્યું, તે ઉપરથી ચીન વિષેનો હલકો વિચાર વધારે દૃઢ થયો. પણ હવે જણાય છે કે જાપાનની બહાદુરી જોઈ ચીન જાગ્યું છે. મહાન લશ્કર તઈયાર થાય છે. ચીનના ૨૦ લશ્કરના વિભાગ પાડ્યા છે. આ દરેક વિભાગમાં બે પૂરી સેના હોવી જોઈએ. સેનામાં ૧૨ ટુકડી પાયદળની, ત્રણ પલટણ ઘોડેસ્વારની અને ત્રણ પલટણ તોપચીઓના હોવા જોઈએ. મોટા અમલદારોને કેળવણી જાપાનમાં આપવામાં આવી છે, અને એ પ્રમાણે ૭૦૦ અમલદારો તઈયાર થઈ ગયા છે. વળી ચીનમાં લડાઈની કેળવણી દેવા સારૂ નિશાળ ખોલી છે. અને તેમાં જરમન તથા જાપાની શિખવનારા રાખ્યા છે. નાનકીંગ તથા વુચુંગની નિશાળો તે વિલાયતની વુલીચની નિશાળોની બરોબર ગણાય છે. આ નિશાળોમાંથી કેળવાઈ લગભગ ૮૦૦ અને જાપાનથી કેળવાઈ લગભગ ૨,૫૦ ચીનાઈ અમલદારો તઈયાર થાય છે. અને અગાઉ જે ચીનાઈ અમલદારો લડાઈની કેળવણીને તિરસ્કારતા હતા. તેના છોકરાઓ ઘણી હોંશથી તેવી કેળવણી લેય છે એમ માનવામાં આવે છે કે જો બહુ સરખી રીતે ચાલશે તો ૧૯૧૦ની સાલમાં ચીનાઈ લશ્કર આ સરસ રીતે કેળવાએલા એવા સાત લાખ લડવૈયા તઈયાર થઈ રહેશે.

ઉપરની હકીકત ફ્રાન્સમાં જાહેર થઈ છે, અને ફ્રાન્સના અમલદારો માને છે કે દુનિયાનું સુકાન જે હાલ યુરોપમાં છે તે હવે ચીનમાં જાય એવો વખત ઘણો નજદીક આવ્યો છે.

બનારસ ખાતે આવતી કોંગ્રેસ ભરાવાની હોવાથી ત્યાના ટાઉન હોલમાં એક મોટી સભા મળી હતી અને મોટા ઉઘરાણાં શરૂ થયાં છે.

મરહુમ મા તાતાની યાદગીરી જાળવી રાખવા મુંબઈના ટાઉન હોલમાં નામદાર ગવરનરના પ્રમુખપણા હેઠળ એક સભા મળી હતી.

ખબર પત્ર.

મારિત્સબર્ગમાં દુકાનના માણસોનું ડેમોન્સ્ટ્રેશન.

[ખાસ રિપોર્ટ]

શનિવાર તા૦ ૨૯ એપ્રીલની રાતના મેરિત્સબર્ગમાં દુકાનના માણસોનું એક મહોટું ડેમોન્સ્ટ્રેશન થયું હતું.

દુકાનો જલદી બંધ કરવા વિષે ઘણો વખત થયાં નાતાલમાં હાલકાલ ચર્ચા ચાલી રહી છે. ગયે વરસે તેપરથી એક કાયદો ઘડાયો. પણ ડરબન અને મારિત્સબર્ગની મ્યુનિસિપાલિટિ તે અમલમાં મુકી શકી નથી, અને તેથી ગડબડ જારીજ છે. શુક્રવાર તા૦ ૨૮ મી એપ્રીલે લગભગ ૨૦૦ યુરોપીઅનો, પુરૂષ અને સ્ત્રી, જેઓ દુકાનોમાં કામ કરે છે તેઓએ ઓડફેલોઝ હોલમાં સાંજના સભા ભરી અને ત્યાં મી. ડેન્સમ નામના એક માણસે લાગણી ઉશ્કેરવા જેવું સખત ભાષણ મર્યાદામાં રહીને કર્યું, અને પોતે આ સંબંધી કરેલી અરજીમાં સહી લેવા ગયા તેના અનુભવનું વર્ણન કરયું, અને તેમાં ખાસ મી. પેરિ નામના દુકાનદારની વર્તણુકપર સખત ટીકા કરી ત્યારબાદ બીજા પણ બોલ્યા. અને સભા વિસર્જન થઈ, એમ ઠરાવ કરીને કે તેઓએ બીજે દિવસે, એટલે શનિ વારે, મારકેટ સ્કવેરમાં ૭ા વાગે મળવું અને એક મોટું ડેમોન્સ્ટ્રેશન કરવું. સાંજને વખત છોકરાઓએ મ્હોટા પાટીઆં ખભે મુકી ઘંટ વગાડતા ફરવા માંડ્યું. પાટીઆં પર શહેરના સ્ત્રીઓને વિનંતી લખી હતી કે દુકાનના માણસો પર રહેમ રાખી શનિવારે ૧ વાગ્યા પછી માલ ખરીદવો નહિં આવા હેંડબીલો પણ પુષ્કળ વહેંચ્યાં હતાં, એટલે ૭ા વાગે મારકેટ સ્કવેરમાં મોટી ઠઠ મળી, અને તેમાં દુકાનના માણસો તેમજ જોનાર, એકઠા થઈ ગયા. ટાઉન હોલના ઘડીઆળમાં ટકોરા થતાં મી. ડેન્સમની આગેવાની નીચે ટોળું ચર્ચ સ્ટ્રીટમાં મી. પેરિની દુકાન તરફ નીકળ્યું. એક તરફથી વાજું અને બીજી તરફથી લોકની બુમો ઇ. ટોળું ચાલતું જાય તેમ વધતું ગયું અને છેવટ મી. પેરિની દુકાન આગળ અટક્યું. ત્યાં થોડાક પોલિસમેન અને ડિટેક્ટીવો હતા, અને તેઓ નોકશાન નહિં થાય અને બારી બારણાં સાબીત રહે તેની રખેવાળી કરવા લાગ્યા. મી. ડેન્સમ એક ખુરસી પર દરવાજા સામે ઉભા થયા અને ભાષણ કરયું અને પછી દુકાનમાં [illegible] મી. પેરિને [illegible] આવવા [illegible]

કહ્યું. અને બહાર ખુમરાણ મચી રહ્યું. અને પેરિ પેરિ કરી બુમો પાડી. પેરિ બહાર નીકળ્યા નહિ એટલે લોકે થોડીવાર રહી જોઇ ચાલવા માંડયું.

આ મુજબ ડેમોન્સ્ટ્રેશન થયું. લોકની ઠઠ હતી. હેંડબિલો વ્હેંચાયાં હતાં. કાફરો ઘંટ વગાડતા પાડીઓમાં ફેરવતા હતા. છતાં ઓરતો દુકાનમાં ખરીદી કરતી હતી. વારંવાર ટોળાંમાં હડસેલા હડસેલી થઇ. પણ પોલીસે મીઠા શબ્દો વાપરી હુલ્લડ થવા દીધું નહિ. અને આ વખતે મી. પેરિની દુકાન બંધ થઇ. તે વખતે પણ ત્યાં નાનું ટોળું હતું. મી. પેરિ રિક્ષામાં બેસી ગયા, અને ટોળું પાછળ લાગ્યું તેથી પોલિસ સ્ટેશનમાં ઘુસી ગયા, અને ત્યાર પછી ઘેર ગયા.

અકાળી મરણ—મુંબાઇથી ખેદકારક સમાચાર મળ્યા છે કે પ્રખ્યાત મી૦ જસ્ટિસ નાનાભાઇ હરિદાસના વડા પુત્ર મી૦ હરદેવરામ દેવ લોક થયા છે. મી૦ હરદેવરામે નહાનપણથી સાર્વજનિક કામ પોતાનું કરી લીધું હતું. ૧૮૮૮માં મુંબાઇના અંડ-ગ્રેજ્યુએટ એસોસિયેશન સ્થપાયું તેમાં એમનો બહુ પ્રયાસ હતો. સુરતમાં ઘરવેરાની બાબતમાં તેમણે અમલદારોની આપખુદી સામાં બહુ સખત લડત ચલાવી હતી. ત્યારબાદ તેઓ લંડન ગયા અને બારિસ્ટર થયા. લંડનમાં પણ હિંદુસ્થાન સારૂ કામમાં મચ્યા રહેતા. ત્યાંની બ્રિટિશ કમિટીના મેમ્બર હતા અને મી૦ હ્યુમ, સર વિલ્યમ વેડબર્ન, મી૦ દાદાભાઇ વિગેરેના ઉત્તેજનથી બહાર ગામ જઇ હિંદુસ્થાનની સ્થિતિ વિષે ભાષણો કરતા હતા. ડાર્લિંગ્ટનના બેલ્પર ગામમાં એઓ બહુ લોક પ્રીય હતા, અને ત્યાં એમણે ઘણાં ભાષણો કર્યાં હતાં. મી૦ હરદેવરામ વિદ્વાન હતા અને સારા બોલનાર અને લખનાર હતા. એમનું કુટુંબ અમારી દિલસોજી સ્વીકારશે.

અમોએ ખોલેલાં ધરતી કંપના ફંડમાં હાલ સુધીમાં માત્ર પાં ૧૨ ૨ ૦ અમોને મળેલા છે આ ઉપરથી અમારે કહેવું જોઇએ કે ધરતી કંપના ભોગ થઇ પડેલા હિંદી ભાઇઓની મદદ માટે એક ફંડ ખોલી અહીંના હિંદીઓને અમે જે વિનતી કરી છે તે નિષ્ફળ નિવડી છે. અમને લાગે છે કે દક્ષિણ આફ્રિકાના વેપારીઓને ત્યાંની દયાજનક સ્થિતિનો ખ્યાલ હોવો જોઇએ.

જેઓએ પોતપોતાના ગામોમાં ફંડનાં નાણાં એકઠાં કરવાં હોય તેઓએ તુરત મોકલી આપવા મહેરબાની કરવી

હિંદુસ્થાનમાં ધરતીકંપ.

સંખ્યાબંધ શહેરોની ખુવારી.

(ઉત્તર હિંદુસ્થાનના વર્તમાન પત્રોપરથી.)

કાંગરાવેલી—તા. ૭મી એપ્રીલના સવારે ૮ વાગતે અહીં ધરતીકંપના કેટલાક આંચકા લાગ્યા. પ્રથમનો આંચકો કેટલીક મિનિટ સુધી રહ્યો. શહેરની દરેક ઇમારત પડીભાંગી અને તેજોરીનું મકાન તથા સ્ટેશનની ઈમારતો આંખના પલકારા જેટલા વખતમાં જમીનદોસ્ત થઇ ગઈ. જમીનમાં મોટી ફાટો પડી, અને ઘરમાંના સામાન સમેત કેટલાક ઘરો આખા ગરકાવ થઇ ગયા. શહેરમાં ફક્ત ૫૦૦ માણસ બચવા પામ્યું છે. જેમાંનું ૨૦૦ માણસ શહેરની બહાર નાંખેલી છાવણીમાં છે, અને બીજા બાંધ્યા તુટયા ઘરોમાં છે. આ શહેરની કુલ વસ્તી ૪,૭૪૬ માણસની હતી. આ હિસાબ મુજબ ૪,૦૦૦ થી વધારે માણસો નાશ પામ્યા છે.

કપુરથલા—તા ૪થી એપ્રીલના સવારના ૬ વાગતાને સુમારે એક જબરો ધરતીકંપનો આંચકો લાગ્યો જે ચાર મિનિટ કરતાં વધારે વખત રહ્યો. વસ્તીમાં ધરતીકંપને પ્રસંગનો ત્રાસ થયો. કેટલાક ઘરો પડી ગયાં અને કેટલાકમાંઓમાં ફાટ પડી, અહીં બહુ થોડી જીંદગીનું નુકસાન થયું હતું.

સીમલા—અહીં આજ પાંચ સાત વખત ધરતીકંપના મોટા આંચકા લાગ્યા હતા. તેમાંનો એક આશરે ચાર મિનિટ સુધી ચાલુ રહ્યો હતો. સ્ટેશન આગળ સારૂં નુકસાન થયું હતું. બજારની ઈમારતો પડી ભાંગી હતી અને તેથી કેટલીક જાનની ખુવારી થઇ હતી. કેટલાક જખમી થએલા માણસોને ઇસ્પીતાલમાં દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા. બજારના એક ભાગના રસ્તામાં ૧૫૦ ફીટ લાંબી ફાટ પડેલી છે. અહીંનાં ટાઉન હોલ, સરકારી મકાન, ક્રાઇસ્ટ ચરચ, ગ્રેન્ડ હોટલ અને બીજી સંખ્યાબંધ ઇમારતોમાં વધતું ઓછું નુકસાન થયું હતું. લેડી કરઝન અને તેના બાળબચ્ચાંને પોતાનું રહેઠાણ છોડવું પડયું હતું. આંચકા સવારના ૭ વાગ્યાથી નવ વાગ્યા સુધી લાગ્યા કરતા હતા.

ધરમસાળા—અહીં આગળ મોટું નુકસાન થયું છે. હાલ માત્રમાં શહેરની લગભગ સઘળી ઈમારતો જમીનદોસ્ત થઈ ગઈ અને પરિણામે સંખ્યાબંધ માણસો મરી ગયા. બચવા પામેલા લોકોને ટાઢમાં રાત્રી એ ઉઘાડામાં સુઇ રહેવું પડયું હતું. આ શહેરની તે વખતની ભયાનક હાલતનું વરણન કરતાં એક ગોરો લખે છે કે ધરતી કંપને બીજે દીવસે શહેરમાં જતાં ઠેકઠેકાણે સંખ્યાબંધ મુરદાંઓ નહિ ઓળખાય એવી હાલતમાં માલુમ પડતાં હતાં. પડી ગએલી ઈમારતોની નીચે કચરાઈ ગએલાં શરીરો કાઢતાં કેટલાક દીવસો લાગશે. જાનમાલની ખુવારી જે અહીં થઇ છે તે ત્રાસ ઉપજાવનારી છે અહીંની ટેકરી ઉપરની એક આખી ગુરખા પલટનનો કાંઇ પતો મળેલો નથી. ધરમપુરની આસપાસના શાહપુર, નુરપુર, હરિપુર, ડેરા, ગોપીપુર, નાદન અને હમીરપુરમાં પણ જાનમાલની ખુવારી થઇ છે.

લાહોર—અહીં આગળ ધરતીકંપના જબરા આંચકા લાગ્યા હતા. શહેરની લગભગ સઘળી ઇમારતોમાં કાંઇક ને કાંઇક નુકશાન થયું હતું જાનોની પુશ્કળ ખુવારી થઈ હતી. અહીંના સીખ લોકોના મંદીરનું મોટું સોનાનું શિખર એકદમ તુટી પડયું હતું. તે વખતે મંદીરમાં પુજા અને દરશન માટે ઘણાં માણસો હતા છતાં તેઓને કાંઇ ઈજા થઇ હતી નહિ. તળાવની પાળ ધસી પડવાથી કેટલીક જાનોની ખુવારી થઈ હતી સરકારી મકાનોમાં પણ ઓછું વધતું નુકશાન થયું હતું અહીં આગળથી આસપાસનાં નાશ પામેલા ગામોની મદદ માટે ખાસ ટ્રેન દોડાવવામાં આવી હતી, અને ખાસ ટુકડીઓ કેટલાક શહેરમાં મોકલવામાં આવી હતી. ગુરખા લશ્કરે દટાઇ ગએલાઓને કાઢવાની કિમતી સેવા બજાવી હતી.

આ સિવાય બીજા નાનાં મોટાં ગામો જેવાકે જલંધર, રાવલપીંડી, અમ્રતસર, પઠાનકોટ, મસુરી આગ્રા, શ્રીનગર, લખનૌ, મુલતાન, ફીરોજપુર, મરી, ડેલહાઉસી, સુલતાનપુર વિગેરે સંખ્યાબંધ શહેરોમાં ધરતીકંપના આંચકા લાગ્યા હતા, અને ઘણી જાનમાલની ખુવારી થઈ હતી. મુંબઇ ઇલાકા તથા દક્ષિણ હિંદુસ્થાન સુધી આ ધરતીકંપની અસર જણાઈ હતી.

ધરતીકંપથી નિરાધાર બનેલાઓની મદદને માટે ઉઘાડેલ ફંડમાં લોર્ડ કરઝને રૂ. ૧૦,૦૦૦, લંડનના એક રોથચાઇલ્ડ નામના વેપારીએ ૩૦,૦૦૦, મુંબઇના શેઠ નવરોજજી માણેકજી વાડીઆએ રૂ. ૫,૦૦૦ની રકમો આપેલી છે.

રાંદેર અનજુમને રોશન તરફથી થએલ મેલાવડો.

રાંદેરથી એક ખબર પત્રી જણાવે છે કે ગયા માર્ચ મહીનામાં અનજુમનના લેકચર હોલમાં એક જાહેર મેલાવડો શેઠ દાઉજી મહમદ કાસમ ભરૂચા સાહેબના પ્રમુખ પણા હેઠળ થયો હતો. જે વખત ઘણા ગૃહસ્થો હાજર થયા હતા શરૂઆતમાં મી. મહમદ હુસેન સાહેબે મજકુર અનજુમનના મકસદો અને ગયા ચાર વરસમાં શું શું સારા કામો થયા હતા તેનું ટુંક વર્ણન કર્યુ હતું. એ પછી અનજુમનના સેક્રેટરી મી. શેખ મહમદ અમીરે સભાનો હેતુ જણાવતા કહ્યું કે આપણે સહુ અહીં મી. ભરૂચાને માન પત્ર આપવાને ભેગા થયા છીએ તે ઉપરાંત બીજું કેટલુંક વિવેચન કરવા બાદ બેસવાની રજા લીધી હતી. માન પત્રની એક એક નકલ હાજર રહેલા ગૃહસ્થોને વેચી દેવામાં આવી

હતી. અને માનપત્ર મી. બાપુ સાહેબે વાંચી સંભળાવ્યું હતું. ત્યાર બાદ મી. મહમદ અમીર સાહેબે કેળવણીને લગતું એક ભાષણ કરેલું હતું. ત્યાર બાદ પ્રમુખે તેજ વિષય ઉપર એક અસુ ભાષણ આપ્યુ હતું તેમણે પોતાના ભાષણમાં શેખ મહમદના ગુજરી જવા માટે દીલગીરી બતાવી હતી. છેવટમાં પ્રમુખે લીધે લી તસ્દી માટે સભાએ તેનો આભાર માની મેળાવડો વિસર્જન થયો હતો.

ચરચા પત્ર.

[અમારા ચરચાપત્રીઓ નીચેના નિયમો યાદ રાખશે તો તેઓના પત્રા ઉપર વુરત ધ્યાન મળવાનો સંભવ છે.

1. કાગળની એકજ બાજુએ લખવું.
2. અક્ષર ચોખા સાહીથી લખવા.
3. નામ તથા ઠેકાણું બરોબર લખવા, તે હમેશાં બહાર પાડવા સારૂં નહિ પણ અમારી જાણને સારૂં
4. લખાણ હમેશાં ટુંકું અને મુદ્દાસર કરવું.—અધિપતિ.]

ઇંડિઅન ઓપિનિઅનના અધિપતિ જોગ.

આપના પ્રસિધ્ધ પત્રમાં નીચેનું લખાણ છાપી સેવકને આભારી કરશો.

સાહેબો! જ્યારે હું એક ગરીબ માણસ પારકી તાબેદારી ઉઠાવી, મારી જુજ કમાઇ માંથી નિયમ અને યુકિતથી કંઇ એક બે પૈસા બચાવી દૈવી કોપથી દુઃખમાં ડુબેલા દેશી ભાઇઓને મદદ કરવાને મારી શકિતના પ્રમાણમાં કંઇ કરી શકું છું તો, તમારામાંના કેટલાક જેઓ ઈશ્વર કૃપાથી સારી સ્થિતિને પામેલા છે, તેઓ આવે અણીને વખતે પોતાની ફરજ અદા કરવામાં કોઈ દિવસ પાછા પડશો? કદીજ નહિ.

ગરીબમાં ગરીબ માણસ પણ પરોપકારી કામમાં ભાગ લઇ શકે છે. સ્વદેશાભિમાનની લાગણી દરેક માણસને સામાન્ય હોવી જોઈએ તોપણ કોઇક કોઇકે મતિના પ્રમાણમાં તે લાગણી વધતી ઓછી હોય છે. જે માણસો પોતાને દેશાભિમાની કહેવરાવે છે તેઓ પોતાના દુઃખી દેશીભાઇઓનું દુઃખ જેમ શકશે ખરાકે? જુદી જુદી જાતના શોખ અને કુટેવો માં પોતાની પસીનાની કમાઈ ગુમાવી પાછળ થી પસ્તાવ લેવા ભાઈઓને મારી વિનંતી છે કે જો તમે ચાહો તો "કાંકરે કાંકરે પાળ બંધાય અને ટીપે ટીપે સરોવર ભરાય" તે નિયમ મુજબ થોડા થોડા પૈસાનો બચાવ કરી પરોપકારી કામ કરવા શક્તિવાન થઇ શકો છો.

નાતાલ ટ્રાંસવાલ વિગેરે કોંગ્રેસોને બીજી રાજદ્વારી સભાઓને, તેમજ તેના દરેક સભા સદોને, ખાનગી વિદ્યાઓને, મોટા કુટુંબોને અને કુટુંબોના કમાતા ગૃહસ્થોને મારી ઘણીજ નમ્ર આગ્રહ છે કે ધરતીકંપના ભોગ થઇ પડેલા દુઃખી હિંદીભાઈઓને મદદ કરવા માં પાછા હઠશો નહિ. પરમેશ્વરનો ઉપકાર માનવા જેવું છે કે દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદીઓની વહારે ચડનાર "ઇંડિઅન ઓપિનિઅને" દુઃખી દેશીઓને મદદ કરવા એક ફંડ ખોલ્યું છે. હું આશા રાખું છું કે આવતા અંકથી ધરતીકંપના ફંડમાં પીળા પૈસાની રકમ ઉપમ લેવામાં આવશે. હું ગરીબ માણસ માત્ર એકજ પાઉંડ મોકલી આનંદ પામું છું.

ઓવરપોર્ટ. લી. આર્યબંધુ

તા. ૫ ૫ ૦૫.

હિંદુસ્થાનના સમાચાર.

ગયા માસની શરૂઆતમાં સુરતમાં લાગેલી એક આગથી આઠ દુકાનો બળી ગઇ હતી, અને તેથી ઘણું નુકશાન થયુ હતું.

હિંદુસ્થાનની ટપાલખાતાનું ધોરણ બદલાયું છે. આથી અરધા રૂપીઆભારને બદલે પોણા રૂપીઆભાર કાગળ જઇ શકે છે.

બંગાળાની રાંચી કોલેજની યોજના માટે રૂા. ૧,૧૯,૦૦૦ એકઠા થયા છે.

કાઠીઆવાડમાં આવેલ બાબવાના ડુંગરામાં ઘણા વખત થયાં વસી રહેલાં વાઘ અને વાઘણુનો શિકાર જાણીતા હીકેરીઅર પ્રીન્સ રણજીતસીંહ અને દેવીસીંગજીએ કરેલો હતો.

આવાંબાઇ ફ્રામજી પાંડીટે એડમસ રાઇસી ઇસ્પીતાલને રૂા. ૨૫,૦૦૦ની ભેટ આપી છે.

આસામના રાજધાની ગૌહતી ખાતે સર હેનરી કોટનનું બાવલું ખુલ્લું મુકાયું છે.

શેઠ અહમદ દેવજી એન્ડ બ્રધરસ તરફથી પોરબંદરમાં 'માગેરાહત' એક સેનાટોરીયમ બાંધવામાં આવ્યું છે.

ચંદનવાડી ખાતે ગરીબોને વસવા માટે રૂા. ૩,૭૫,૦૦૦ ના ખરચથી ૭ ચાલીઓ બાંધવાની ગોઠવણ કરવામાં આવી છે.

નામદાર ગાયકવાડ સરકાર ગયા માસની આઠમી તારીખે વિલાયત ઉપડી ગયા છે.

નામદાર આગાખાનની પધરામણી વખતે પોરબંદરના રાણા તરફથી એક ખાણું આપવામાં આવ્યું હતું. અને રૂા. ૭૦૦૦ની કિંમતનું ઝવેરાત ભેટ આપેલું હતું.

સોલાપુરમાં ગયા માસની તા. ૬ ના રોજ લાગેલી આગથી રૂા. ૨ લાખનું અને રંગુનમાં તેજ અરસામા લાગેલી આગથી રૂ. સ૫ા લાખનું નુકસાન થયું હતું.

આ અઠવાડીઆમાં મળેલ લવાજમ.

મી. જેવા મહારાજ.	ડરબન.	૦	૧૨	૬
,, હુપન.	,,	૦	૧૨	૬
,, વી. લોરેન્સ.	,,	૦	૧૨	૬
,, રામ બરોરસે.	,,	૦	૧૨	૬
મી. ડુમ્બન બ્રધર્સ.	ડરબન.	૦	૧૨	૬
,, મહમદ ઇસ્માઈલ	પીનીકસ.	૦	૧૨	૬
,, રંગાસામી.	માલવર્ન.	૦	૬	૩
,, રામ છબીલાસીંગ.	વેરૂલમ.	૦	૧૨	૬
,, દાઉદ મહમદ	પી. એમ બર્ગ.	૦	૧૨	૬
,, કાસમ મહમદ	ગોરનવીલ જં.	૦	૧૨	૬
,, સુલેમાન અલી.	પોચેસ્તરૂમ.	૦	૧૭	૦
,, કાસમ તૈયબ.	પીટર્સબર્ગ.	૦	૧૭	૦
,, ટી. એ. આર.	પચૈસ પ્રીટોરીઆ.	૦	૧૮	૦
,, એસ. એમ. જોસેફ.	જોહાનીસબર્ગ.	૦	૬	૦
,, સી. ઈ. નલ.	ગ્રીબેટસ.	૦	૯	૦

રોકડ બજાર ભાવ.

ચાવલ.		શી.	પે.		શી.	પે.
ગાંજમ	૧ બરતાનુ	૧૬	૦	થી	૧૭	૦
ભીમડાંના	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
એફ. એફ. ડાં. આર.		૧૪	૦	,,	૧૩	૬
એફ. ડાં. આર.	,,	૧૩	૦	,,	૧૪	૦
ગ્રીની સકકર	,,	૧૮	૬	,,	૧૯	૦
કુડાના	,,	૧૮	૦	,,	૧૯	૦
દેશી તુવેર દાળ.		૧૪	૦	,,	૧૫	૦
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૪	૬	,,	૧૫	૦
મસુરની	,,	૧૪	૦	,,	૧૫	૦
મગની	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
અડદની	,,	૨૦	૦	,,	૨૧	૦
ચણા	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
,, દાળ	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
વટાણા	,,	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
મકાઇ	,,	૬	૦	,,	૭	૦
તેલ.						
કડવુ	૧ ગ્યાલન	૨	૮	,,	૨	૯
એરંડીનુ	,,	૨	૧	,,	૨	૨
મીઠું	,,	૨	૬	,,	૨	૯
નાળીએરનું	,,	૩	૦	,,	૩	૧
ખાંડ ગોરીસની -						
સફેદ	,,	૨૧	૬	,,	૨૨	૬
પીળી	,,	૨૨	૬	,,	૨૩	૦
તીરકુળ	નાતાલ	૧૮	૬			
આટો		૯	૦	,,	૯	૯
મદ્રાસી સોપારી, ૧ રતલ		૦	૬	,,	૦	૮
મરચાં.		૦	૫	,,	૦	૫ા
ઘી પેટી		૬૭	૯	,,	૭૧	૩
પારાફીન ડીવોસ.		૬	૩	,,	૬	૬
,, વાઇટ રોસ		૭	૦	,,	૭	૩
,, ,, ગાલન		૧૨	૯	,,	૧૩	૩
હળદી		૧૨	૦	,,	૧૨	૬
નાળીએર ૧૦૦		૧૪	૦	,,	૧૬	૦

ગ્રાહકોને વિનંતી.

આવતા સાલનું લવાજમ જે ગ્રાહકોના પાસે બાકી રહેલું હોય તેમણે મોકલી આપવા મે. કરવી.

इंडिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. १३ वी मेई, १९०५. नम्बर १९.

सप्ताहिक पंचांग.

अंग्रेजी—ता. १३ वी मेईसें, ता. १९ वी मेई १९०५ तक.

हिंदु—वैशाक सुदी ९ सें वैशाख वदी १ सम्वत् १९६१ तक.

वार.	अंग्रेजी तारीख.	हिंदी तिथि.	सूर्य उदय.	सूर्य अस्त.	त्योहारोंकी यादी.
			क. मि.	क. मि.	
शनि.	१३	९	६ ३२	५ ११	
रवि.	१४	१०	६ ३३	५ १०	
सोम.	१५	११	६ ३३	५ १०	
मंगल	१६	१२	६ ३४	५ ९	
बुध..	१७	१३	६ ३४	५ ९	नरसिंहजयंति.
गुरु..	१८	१५	६ ३५	५ ८	
शुक्र	१९	१	६ ३६	५ ८	

इंडिया जानेवाली मैल स्टीमर.

इन्डियामैल स्टीमर "असलोर्टी" ता. २० वी मेई और पिछे तुरत जानेवाली है.

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. १३ वी मेई, १९०५.

नये हाईकमिशनर लार्ड सेलबर्न और हिंदीओं.

नामदार लार्ड सेलबर्न अब कुछ रोजमें जोहनिस्बर्ग जापहुंचेगें. आप पग्लोकमत लार्ड सालसबरीके दामाद है. उनकी कारकीर्दीका विवरण गत अप्रैलके "रिव्यु आफ रिव्युस" नामक पत्रमें मि० स्टेडने किया है. इसपरसें जान पडता है, कि लार्ड सेलबर्नने लडाइके सम्बन्धमें सन १८९९ नवम्बरकी ता. १ लीके रोज एक भाषण दिया था. इसी समयपर आप मि० चेम्बरलेनके मंत्री पदपर थे. आपने भाषणमें दिखा दिया है, कि लडाइ करनेका कारण, कीसी प्रकारसें बोयरोंमें अधिकार छिननेका नहि था, परन्तु बोयर और ब्रिटनकी सम्मान अधिकार देनेका था. ब्रिटिश सरकारको पैसेकी परवा नहि थी, मगर ब्रिटिश सरकारको दुसरेका हक देखनेका और बचानेका था. केनेडा और आस्ट्रेलियाके रईसो, दक्षिण आफ्रिकाके काफिरों और ट्रांस्वालमें बसते हिंदीओंके लिये ब्रिटिश सरकार एक ट्रस्टी है. इसी सबबसें रक्षण करनेके लिये लडाइ करनेकी जरुरत हुई. ब्रिटिश सरकारने जो वचन दिया है और वह वचन पालनेकी उसीकी फर्ज है, तो उन्हें उपर दिखाये सभी मनुष्योंके हकका रक्षण करना चाहिये. सरकारकी फर्ज है, कि ब्रिटिश प्रजा—काली या गोरी—होवे और चाहे वहां जावे, वहां उनका रक्षण करना. इसी वजह लार्ड सेलबर्नने लडाइका बचाव किया था. मि० स्टेड कहता है, कि लार्ड सेलबर्न अपना वचन कौन प्रकार सें पाल सकतें है, यह अब देखनेका है. विश्वास है, कि यह साहब अपना वचन सत्य कर कर ब्रिटिशका नाम बढावेंगे और हिंदीकों पडते जुलमसें बचावेंगे.

चीनकी जागृति.

कई वर्षोसें युरोपकी जड विलायती प्रजामें लग गई है, कि चीनमें एकदम शौर्य-शक्ति नहि है. सिर्फ जनरल गोरडन कहता था, कि जब चीन जागृत होगा, तब सभी प्रजा भय पावेंगे. जब चीन जापानके बीच गत लडाइ हुई, तब जापान ने जयलाभ सहेलसें प्राप्त कर लिया. उस परसे चीनके बारेमें जो वहेम था, वह विशेष दृढ हुआ. परन्तु अब देख पडता है, कि जापानकी बहादुरी देखकर चीन चंचल हुए है. बडा लश्कर तय्यार कर रहें है. युद्धसेनाके बारेमें चीनने खास विभाग किया है. हरेक सेना-विभाग सम्पूर्ण बनाने चाहता है. इसी वजहपर सेनामें १२ पेदलकी टुकडी, तीन घोडेस्वारकी पलटण और तीन तोपची की पलटणों रखनेपर कारवाई चला रहें है. बडे अफसरोंको शिक्षा जापानमें दी जाती है. इसी मुजब ७०० अफसरों तय्यार हो चूके है चीनमें युद्ध-शिक्षा देनेके लिये युद्धशाला भी खोलनेमें आई है और उसमें जर्मन और जापानी शिक्षकों रखा गया है. नानकींग और वुचेंगकी शालाओं विलायत की युलीचकी शाला समान गिनी जाती है. इसी शालाद्वारा ८०० और जापानसे २०० चीनी अफसरों तय्यार होते है. पहले चीनके जो प्रधानपक्ष ऐसी शिक्षा तरफ धिक्कार दिखा रहा था, वह ही लोगोंका छोकरे लोग आज भारि प्रेमसें यह शिक्षा सम्पादन कर रहें है. गिनतीपर विश्वास लगाया जाता है, कि यह सब कार्य अच्छी वजहपर चलेंगे, तो सन १९१० साल तकमें चीनी लश्करमें ७,००,००० वीर योद्धाओं तय्यार हो जावेंगे.

यह बात फ्रान्समें प्रकाश हुई है. फ्रान्स के अफसरों मानतें है कि, दुन्याका सुकान जो विलायतमें है, वह अब चीनमें जानेका समय आपहुंचा है.

छोकरें लोगकों तम्बाकु पीनेकी मनाई.

मि० टी. शराइनर केप पार्लीयामेन्टमें माननिय सभासद है. उसीका विचार नितीके सम्बन्धमें उमदा है. लोगोंमें उत्तम विचार कैसे प्रकाश होवे, निती कौन प्रकारसें बढे और व्यसन कीसी तरहसें छुट जावे; इसी बातपर आप बहुत इन्तेजार है. उन्हे केप पार्लीयामेन्टमें एक बिल दाखिल करनेकी नोटिस दी है. बिलकी कैफियत ऐसी है, कि १६ वर्ष और इससें कमती वयके छोकरें लोगकों तम्बाकु पिनेके व्यसनसें मुक्त करना.

मि० शराइनरने बिलके सम्बन्धमें ऐसा ठहराव किया है, कि जो कोइ तमाकुवाले तम्बाकु या सिगारेटकी बिक्री युवान लोगसें करें, उनको सजा करना. कीसी लडकेके पास सिगारेट, तम्बाकु या पाइप देखतें ही छिन लेना और फेंक डालना. उपरान्त छोकरें लोगको वारस या रक्षककी ऐसा अधिकार देना, कि तम्बाकुवालेपर वह लोग नालिश लगाकर सिगारेटका पैसा पिछे लेही सकें. अंतमें स्कुलमें कीसी लडका तम्बाकु पिता देखा जावे, उनको तफ्सीलवान गिनकर स्कुलके कानुनसें शिक्षा करना. इसी वजह मि० शराइनर चार रायसें छोकरें लोगकी तम्बाकु पिनेकी आदत बन्द करना चाहता है.

वयवाले आदमी तम्बाकु पिते है. वह भी बहुत खराब और हानिकारक आदत है. परन्तु जब युवान आदमी ऐसी आदत ग्रहण करतें है, तब हानिकारक परिणाम आता है. आशा है, कि मि० शराइनरकी इसी योजनाका केप पार्लीयामेन्ट स्विकार कर कर बालप्रजामें दिन परदिन तम्बाकु पिनेकी खराब आदत प्रचार होती है, वह जोरमें अटकाया जाए कर बन्ध करेंगे.

चीठी पत्री.

मारित्सवर्गमें दुकानके आदमीओं का डेमोन्स्ट्रेशन.

[खास रिपोर्ट.]

गत ता. २९ अप्रैल शनिश्चरके रोज मय रात्री मारित्सवर्गमें दुकानके आदमीओं का एक भारी डेमोन्स्ट्रेशन हुआ था.

दुकानें शिघ्र बन्ध करनेके लिये आज कई रोजसें नातालमें चर्चा चल रही है. गत साल इसी लिये एक कायदा हुआ, परन्तु डर्बन और मारित्सवर्गकी म्युनीसिपालिटीने पेश न किया, इससें पोकार जारी रहा है. शुक्रके दिन आडफेलोझ हालमें दुकानमें काम करनेवाले स्त्री और मरदकी एक सभा हुई. सभा २०० गोरे लोगसें भरी देख पड़ी थी. मि० डेन्सन नामक एक गोरेने यहां एक सख्त भाषण किया. साथ साथ मि० पेरि नामक एक दुकान-वालेकी चालचलणपर सख्त टीका की. बाद दुसरोंने भी भाषण किया. अंतमें ठह-राव किया, कि मार्केट स्क्वेरमें साडे सात बजे दुसरे दिन उन्होंने मिलना. संध्याके समय काफिर लोगों बडा शोर्ड सन्मापर लगाकर घन्टा बजाते गांवमें घुमने लगा. बोर्डपर टौनकी स्त्रीओंसें बिन्ती लिखा था, कि "दुकानके आदमीओंपर कृपाकर २ बजे पिछे माल खरीदना नहि."

दुसरे दिन ७॥ बजे मार्केट स्क्वेरमें गांवके लोगोंकी बडी गीरदी मच रही. मि० डेन्समकी सरदारी साथ यह सब लोगोंने मि० पेरिकी दुकानकी राह पकडा. एक तरफ बाजा बज रहा, और दुसरी तरफ लोगोंका शोर मच रहा. यह सब मामला दुकान पास जापहुंचा. यहां पुलिसके आदमी और सारजन्ट कीसी प्रकारसें तुफान और हानि न होवे वह बारेमें जांच लगा रहा था. मि० डेन्सम एक कुरसीपर दरवाजाके सामने खडा होकर भाषण किया. बाद दुकानके भीतर दो कदम गया और मि० पेरिसें उत्तर मांगा. बहार भी मि० पेरिके नामपर शोर मच रहा. आखिर मि० पेरि दुकानसें बहार न आया. कुछ देरतक लोगों ने राह देखकर अपना रस्ता लिया. अंतमें मि० पेरिकी दुकान ९॥ बजते बन्द हुई, जब बहुत कुछ लोग वहां खडे थे. मि० पेरि गिर्झार्में जाने लगे, तब उन्हें पिछा पकडा, इससें मि० पेरि पुलिस स्टेशनमें घुस गये, और वहांसें घर पहुंचा.

संकटनिवारण फंड.

भारतके भूकम्पके लिये हमें जो फन्ड खोला है, उसमें अबतक सिर्फ १२ पौन्ड २ शिलींग मिला है. इसीलिये हम कह सकते है, कि इस फन्डमें सहायता करनेके लिये यहांके हिंदी भाईओंसे हमें जो प्रार्थना की है, वह निष्फल हुई है. विश्वास है, कि दक्षिण आफ्रिकाके हिंदी भाईओंको उस लोगोंकी दयाजनक स्थितीका ख्याल होना चाहिये.

जिस महाशयोंने इसी फन्डके लिये जहां जहां चन्दा इकठा किया होये, उन्हें कृपाकर चन्दाके पैसा शिघ्र भेज देना.

'इन्डिया' पत्र—हिंदका दादा, दादाभाई नवरोजी भारतके करोडो मनुष्यके लिये परिश्रम उठा रहा है. इसी मुजब दक्षिण आफ्रिकामें बसते हिंदीओंके लिये मगन कर रहे है. उन्हें मि० लिटलटनपर एक चीठी लिखकर भेजी है. वह चीठी 'इन्डिया' न्युस में प्रसिद्ध हुई है. उसमें केप कोलोनी, ट्रान्सवाल, नाताल और ओरेंज रिवर कोलोनी के सम्बन्धमें प्रश्न उठाया है और नातालके म्युनिसिपल बिलके सम्बन्धमें टीका की है.

आधा रोजकी छुटी—केप पार्ली-यामेन्टमें एक बिल दाखिल हुआ है, कि सभी दुकानवालोंने बिना आतवार दुसरे दिनों में अपना नौकर लोगको आधा रोजकी छुटी देना. जो लोग यह कानुनका स्विकार नहि करेंगे, उन्हें १०० पौंड जुर्माना देना पडेगा. कीसी दिन छुटी पालना, यह कुछ कायदा दिखाता नहि है, परन्तु वह दुकानवालेंकी इच्छानुसार है. जो दिन दुकानवाला पसन्द करें, उसका खबर सत्तावालेंको पहलेसें देना. खबर न देनेपर कायदा कहता है, कि उनका नौकर शनिश्चरके रोज आधा दिनकी छुटी पावेंगे. छुटी न देनेपर १०० पौन्डका जुर्माना देना पडेगा. यह बिल पास हुए नहि है, मगर होनेका सम्भव है.

जयवाचक शब्द—लेडी कर्झनकी पिडा सम्पूर्ण मिटने पहले ही लार्ड कर्झन भारत तरफ जापहूंचे थे. लेडी कर्झनने अपने देवर फ्रान्क कर्झनके शुश्रुषागुणसें कुछ ही दिनोंमें पूर्ण लाभ किया था. जिस दिन लेडी कर्झन भारतकी तरफ रवाना हुई, उस दिन श्रीमान कर्झनने अपने भाईके नाम एक तार दिया था. तारमें सिर्फ एक शब्द,—'Hurrah!' लिखा था. हुर्रे शब्द जयवाचक है.

भारतके वर्त्तमान.

सहायता—भारतके भूकम्पसें निराधार हुए आदमीओंको सहायता करनेके लिये लार्ड रायथीलने ३०,००० रुपयेकी भेट की है.

मद्रासमें स्त्री-शिक्षा—मद्रास जिल्हेमें स्त्री-शिक्षा बडी जोरसें बढ रही है. सन १९०३–४ की रिपोर्ट दिखाती है, कि इसी सालमें यह प्रदेशमें ४,४०० लडकीओं उंच शिक्षा और १,२१,००० लडकीओं प्राथमिक शिक्षा पा रही थी.

सुन्दरबन—कलकत्तेसे कुछ दुर सुन्दर वन नामक जंगल है. उसमें मिसरके कापुस बोनेके लिये बहुत जमीन प्राप्त होनेका सम्भव है. परन्तु वह जंगल पेडोंसे चकचार भरे पडे है. इसी कारण कीसी प्रकारसें जांच लगाइ नहि जाती है. सुनते है, कि कहीं कहीं जमीन बोने लायक है, वह देखनेके लिये बलूनद्वारा जांच लगानेपर सूचना हो रही है.

रोकड बजार भाव.

	शी.	पे.	शी.	पे.
मांजा चावल ...	१६	०	१७	०
भीमडी „ ...	२२	०	२३	०
एफ. एफ. सी. आर ..	१४	०	१४	६
एफ. सी. आर. ...	१३	०	१३	६
चीनी सफर ...	१८	६	१९	०
हुवा चावल ...	१८	०	१९	०
अरहरका दाल ...	१४	६	१५	०
मसुरकी दाल ...	१४	०	१५	०
मुंगकी दाल ...	२२	०	२३	०
उडदकी दाल ...	२०	०	२१	०
चने ...	१७	०	१८	०
चनेकी दाल ...	१७	०	१८	०
मटर ...	१६	०	१८	०
मोलीस ...	६	०	७	०
कडवा तेल १ गेलन .	२	८	२	९
रेंडीके तेल „ ...	२	१	२	२
मिठा तेल „ ...	२	८	२	९
नालीयर तेल „ ...	३	०	३	१
सफेद चीनी ...	२१	६	२२	६
पिली „ ...	२२	६	२३	-
क्रीकल (नाताल) ...	१८	६	०	०
आटा (फ्लावर) ...	९	०	१०	३
सुपारी मद्रासी १ रतल	०	५	०	८
कीरची „	०	५	०	५॥
घी केस (पेटी) १...	६७	६	७१	३

இந்தியன் ஒப்பினியன்.

வாராந்தரப்பத்திரிகை

நெட்டால் பீனிக்ஸ். 1905௵ மேமீ 13௳ சனிக்கிழமை.

மார்க்கெட் விலை.

	முதல்	வரை
மைஞ்சா அரிசி.	16/-	17/-
பீம்டி அரிசி.	1-2/-	1-3-0
புழுங்கலரிசி.	14	15/-
பருப்பு.	14	15/-
மைசூர் பருப்பு	14/	15/-
சோளம்.	6/-	7/-
கல்லெண்ணெய்.	2 8	2 9
கம்மெண்ணெய்.	2,8	2 9
தேங்காயெண்ணெய்.	3/	3 1
நெட்டால் சர்க்கரை.	1 2-0	1-3-0
சிகப்பு ,,	1-3-0	1-3-6
திரிகை ,,		19/
கோதுமை மாவு	9/-	10/3
பாக்கு	6 பென்ஸ்,	8பெ
மிளகாய்	5 ,,	5½ ,,
நெய்	3-7-0	3-11-3
பெர்பின் எண்ணெய் கேஸ்	6/3	6 6
,, ஒயட் ரோஸ்	7/	7/3

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கையொப்பக்காரர்கள் சென்ற வருஷத்திற்குச்சேர வேண்டிய கையொப்பத்தொகையும் நிகழும் வருஷத்தின் தொகையும் தாமதிக்காமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாய்க்கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

கையொப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை வாரந்தோறும் கிடைக்காமலிருந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத்தெரியப்படுத்தும்படிக் கேட்டுக்கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மெயில்.

பிரிட்டிஷ் இந்தியா லைன்.

[illegible] கப்பல் மேமீ 19௳ புறப்பட்டு பம்பாய்க்குப்போகும். தபால் [illegible] புறப்படும். ஏஜெண்டு. டன் அண் கோ, [illegible].

ஜெர்மன் ஈஸ்ட் ஆப்பிரிக்கா லைன்.

[illegible] மேமீ 18௳ புறப்பட்டு [illegible] பம்பாய்க்குப்போகும்.

“இந்தியன் ஒப்பினியன்”
பீனிக்ஸ்நெட்டால்,
சனிக்கிழமை.

1905௵ மேமீ 13௳

ஆங்கிலேய பயிற்சி.

கேட்டோனில் இந்தியபிள்ளைகளின் பொருட்டாக சில ஆங்கிலேய பள்ளிக்கூடங்கள் சிலகாலமாக நடைபெற்று வருகின்றன. சென்றவாரம் புதிதாய் வேறொரு பள்ளிக்கூடமும் நியமிக்கப்பட்டது. அந்தப்பள்ளிக்கூடமானது கனம் சாட்பிரே அவர்களால் முகூர்த்தஞ்செய்யப்பட்டது. அநேக இந்தியர்கள் அங்கு வந்திருந்தார்கள். கனம் டன் அவர்கள் இந்தியர் கல்விவிஷயமாக மிகவும் ஊக்கத்துடன் முயற்சிசெய்துவருகிறார். இந்தப்பள்ளிக்கூடமும் அவருடைய விடாமுயற்சியினால் ஸ்தாபிக்கப்பட்டிருக்கிறது. இதைக்கேள்விப்பட மிகவும் சந்தோஷமடைகிறோம். சமசுதந்திரமும் நாகரீகமும் அடைவதற்குக்கல்வி அவசியம் ஆகையால் ஒவ்வொருவரும் தங்களுடைய பிள்ளைகளுக்குப் போதுமான கல்வியைக்கற்பிப்பது முக்கியகடமை, இதுபோலவே மற்ற இடங்களிலும் அநேகப்பள்ளிக்கூடங்கள் ஆரம்பிக்கப்படுமென்று நம்புகிறோம்.

ருஷிய ஜப்பான் யுத்தம்.

நேற்று சீனக்கடலோரத்தில் ருஷியபோர்க்கப்பலால் சிலசேதம் உண்டாயிற்று, சில படகுகள் தூள்தூளாக்கப்பட்டன. இக்காரணத்தால் ருஷியகப்பல்கள் அவ்விடம்விட்டுப் புறப்படுகிறதாகத் தெரிகிறது.

அட்மிரல் நீபகாட்டோவ் கப்பற்கூட்டத்தில் நாலு சண்டைக்கப்பல், ஒரு காவற்கப்பல் 5 நிலக்கரிகப்பல் தென்புறமாக மலாக்காவுக்குப்போகின்றன.

பிரஞ்சுகவர்மெண்டார் உத்திரவின்பேரில் பிரஞ்சு அட்மிரல் ஜான்குயீர்ஸ் செய்கோனைவிட்டுப் புறப்பட்டு கப்பலில் கொடிபோட்டுக்கொண்டு, ருஷியபோர்க்கப்பற்தலைவன் ரோட்ஜெஸ்ட்வென்ஸ்கி கப்பற்கூட்டத்தைத் தேடிப்போகிறார்.

ஒயாமா 825,000 பேர்களடங்கிய ஒருபட்டாளத்தை மத்தியபாகத்தில் வைத்துக்கொண்டு, லக்ஷம்பேர்களை விளாடிவாஸ்டாக்கிற்கும் அறுபதாயிரம்பேர்களை கேவன்விட்சுக்கும் அனுப்பியிருக்கிறார்.

பிரிட்டிஷார் 6 கப்பலில் துணைச்சேனைகள் சீனதேசத்திற்கு அனுப்பியிருக்கிறார்கள்.

பிரஞ்சுக்காரர் ஜப்பான்காரர்களோடு யுத்தஞ்செய்வதற்குவேண்டிய ஏற்பாடுசெய்கிறார்கள். ருஷியாவுக்கும் பிரஞ்சுக்கும் உறவிருப்பதால் ஜப்பானியரோடு யுத்தத்திற்கு ஆரம்பிக்கிறார்கள்.

பிரஞ்சுக்காரர்களுடைய முழு அதிகாரத்தின்பேரில் பால்டிக்போர்க்கப்பல்கள் செய்கோனில் வேண்டிய நிலக்கரியும், சாமான்களும் ஏற்றிக்கொண்டன.

சிங்கே என்னும் சண்டைக்கப்பல் பிரிட்டிஷ் போர்னியோ கரையோரத்தில் அதிகமாய நிலக்கரி ஏற்றிவந்திருக்கிறது. இன்னார் கப்பலென்று தெரியவில்லை.

பால்டிக் போர்க்கப்பல்களுக்கு வேண்டியவைகளைப் பூர்த்திசெய்ய பிரஞ்சு அட்மிரல் முன்னிற்கிறார்.

காஸ்ட்ரோமாவென்னும் ருஷியமருத்துவசாலைக்கப்பல் இப்போ

மூதாலல் செப்போன் வந்திருக்கிறது. 14 பெரியகப்பல்கள் செல்செய்யூல் முனையில் இடக்கின்றன.

ருஷியாவிற்காக கடற்கீழ்ப்போகும் சிலகப்பல்கள் அமெரிக்காவில் செய்யப்பட்டு கடற்கீழ்வழியாய் செபஸ்டபால் என்னுமிடத்திற்குப்போகும்படிக்கு முயற்சித்திருக்கிறார்கள்.

மீன்படகுகள் ஆறுமாதம்வரை கடலில் பிரவேசிக்கக்கூடாதென்று வியூபெக்கில் ஒரு கண்டிஷன் பிறந்திருக்கிறது.

நாலு ருஷிய மீன்படகுகள் விலாடிவாஸ்டாக்கிலிருந்து புறப்பட்டு, ஜப்பான் தீவுக்குவடக்கு ஒக்கொட்ஸ்கோவுக்கு மேற்பாய்ப்போகிறது. அம்மீன்படகார் தங்களுக்குச்சமீபமாய் வந்த ஒரு சிறுகப்பலைப்பிடித்துச் சுட்டெரித்து அப்பத்தில்லவனை சிறைசெய்திருக்கிறார்கள்.

ஒருபெரிய ருஷிய சண்டைக்கப்பல் விலாடிவாஸ்டாக்கிலிருந்து தைக்காணோம். ஒருவேளை மேற்சொன்ன மீன்படகுகளுக்குப்பின் போயிருக்கலாம்.

மார்ஷல் ஒயாமா, ஜெனரல் லினிவிட்ச் இடதுபாரிசம்போக ஆயித்தஞ்செய்கிறார். அங்கு இன்னொரு பெரியயுத்தம் நடக்கும் போலிருக்கிறது.

ஜப்பானியர்கள் ஒரு பலமான சேனையை கொரியா ரிவர் வழியாய் நடத்தி, பாக்வான் ருஷியரிடம் நெருங்கியிருக்கிறார்கள்.

ஜெனரல் குரோபாத்கின் ருஷியாவுக்கு அழைத்துக்கொள்ளப்படுகிறார். அவருக்குப்பதில் ஜெனரல் சாருபெயிப் நியமிக்கப்படுவார்.

நாட்டேவர்த்தமானம்.

சஸ்ட்லண்டன் மே 4— ஏங்கில் பியம்ஸ்டவுனில் சென்ற ஆறுமாதகாலமாய் பிளேக்வியாதி கண்டு ஆஸ்பத்திரிக்குக் கொண்டுவரப்பட்டவர்கள் வெள்ளையர்கள் 11 பேர், சுதேசிகள் 14 பேர், ஆசியர்கள் 3. அவர்களில் இறந்தவர்கள் ஒரு ஐரோப்பியன், 3 ஆசியர்கள் 6 சுதேசிகள். இவர்களுக்குப்பிறபடி 15 பேர் [illegible] டிருக்கிறார்கள்.

ஜொஹானஸ்பர்க் மே 5— ராண்டுபோண்டின் மைனில் சென்றமார்ச்சுமாதம் 30உ வரைக்கும் மூப்பத்தாறுயிரத்து மூன்றூற்றி இருபத்திரெண்டு பேர்கள் வேலைபார்த்துவந்திருக்கிறார்கள் இன்னும் சிலர்கள் 2 கப்பலில் வருகிறார்கள்.

ஒரு சுதேசி யுனைல்டின் பில் சாராயபுட்டி திருடினதற்காக மாஜிஸ்டிரேட்முன் 15 பிரம்படி விதிக்கப்பட்டான்.

ஜொஹானஸ்பர்க் மே 4— ராபின்சன் மைனில் 3 சுதேசியும் ஒரு ஐரோப்பியனும் இயந்திரத்தில் கைப்பிசகால் காயமடைந்தார்கள்.

சென்றமாதம் அவ்விவரில் 1028 காரட்டுள்ள வைரமொன்று [illegible] ப்பட்டிருக்கிறது. அதின் மதிப்பு 3798 பவுன்.

கேப்டவுன் பிரசி கவுன்சல் இங்கிலாந்திற்கு அவசியமாக சென்ற சனிக்கிழமை கப்பலேறிவிட்டார். அவர் இடத்தை சேர். ஜான் பக்கனன் வகித்தார்.

ஜொஹானஸ்பர்க் மே 5— டெமரிக்கேச ஹில்லரில் கிறைத்தோப பிரான 5 பருத்திச்செடிகளை மிர். பாரட்வோப்தோஸ், வீஸல்ட் என்பவர்கள் மூலமாய் புதிதாய் வரவழைக்கப்பட்டிருக்கின்றது.

ஜொஹானஸ்பர்க் மே 4— சுரங்கவேலைக்கு உபயோகமற்ற 400 பேர்களை அவர்கள் தேசத்துக்கு அனுப்பப்போகிறார்கள்.

பிரிட்டோரியாவில் ஒரு சுதேசி நகரஞ்செய்யாத ஒரு வைரத்தை விழுங்கிவிட்டதற்காக இரண்டுவருஷம் கடினகாவல் விதிக்கப்பட்டான்.

வைமையும் செவிடுமான ஒருவ [illegible] சாராயத்தை வாங்கிக்குடித்து [illegible] [illegible] [illegible] கள். இதைக்கண்ட மாஜிஸ்டிரேட் கேள்விகேட்டதாவது: "சாராயம் உனக்கு எப்படிக்கிடைத்தது" என்றதால் செவிடு ஊமையாச்சு [illegible]

சமாச்சாரத்திரட்டு.

லண்டன் மே 4— நமது எட்வேர்ட் மஹாராஜா அவர்கள் பிரஞ்சிலிருந்து லண்டன் வந்துசேர்ந்தார்.

—x—

லண்டன் மே 4— ஜிபுட்டிலிருந்துவந்த 2 ஜெர்மன் ஸ்டீமர்கள் சேபாக் என்னுமிடத்தில் அட்மிரல் [illegible] போர்க்கப்பத்துடன் மோதி சேதமடைந்தன.

—x—

லண்டன் மே 4— லார்ட் மில்னர் ஐரோப்பாவுக்குப்போகிறதற்குமுன், அலெக்ஸாண்டிரியா, இத்தாலி, [illegible] பால்கன் முதலான இடங்களுக்கு வந்து அங்கங்கு சிலநாள் இருந்து போவார்.

—x—

லண்டன் மே 5— அர்ஜன்டைன கவர்மெண்டார் ருஷியர்களுக்குச் சண்டைக்கப்பல் விற்க பயந்துகொண்டு, சண்டை முடியும்வரை யாதொரு கப்பல் விற்கக்கூடாதென்று சொல்லிவிட்டார்கள்.

—x—

நியூயார்க்கில் ஜப்பானிய மந்திரிக்கு ஒரு விருந்து நடந்தகையில் ஆசியாவை நல்வழிக்குக்கொண்டுவருவதற்கு அமெரிக்கா ஒத்தாசைசெய்யவேண்டுமென்று கேட்டதாகத்தெரிகிறது. இது ஜப்பானியர்களின் புத்தியும் சோம்பேறித்தனத்தையும் சூசிக்கிறது.

—x—

லண்டன் மே 5— மிர். சேம்பர்லேன் உடம்பு அசௌக்கியமாயிருக்கிறார்.

—x—

லண்டன் மே 5— சென்றமாதம் சிசிலியின் பண்டில் கலகம் உண்டாகி ஜெர்மனியர்களுக்குள் ஆசியர் மடிந்தும் பத்துபேர் காயமடைந்தார்கள்.

JAMESON & CO.,
Manufacturers.
Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for
Natal Jams,
Curry Powder, Chutneys,
Cayenne Pepper,
White and Black Pepper,
Sauces,
And other goods too numerous to mention.
Prices to suit all buyers.
JAMESON & Co.
Box 63, Durban.

THE DURBAN UNDERTAKERS
FRERE ROAD,
Off Clark Road, Berea.

Telephone 884.
Telegraphic Address: "Undertaker."

FOR
Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,
WRITE TO
VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT.

S. D. BOBERT,
General Importer, Wholesale and Retail Merchant.
Cheapest House in the Market Square.
BRANCHES AT
LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay
Retail and Wholesale Merchant,
Market Square, P.O. Box 55,
POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother
Direct Importer & General Merchant,
POTCHEFSTROOM, Trans.
P.O. Box 100, Tel. Ad: "Soonara."

D. I. Varyava,
GENERAL MERCHANT,
King Edward Street, P. O. Box 100,
POTCHEFSTROOM.

Amod Mamoojee Patel,
GENERAL MERCHANT,
S.A.C. Cantonment, P.O. Box 55,
POTCHEFSTROOM,
Tel. Ad: "Mamoojee." Transvaal.

AYOB MOHAMED,
General Merchant & Direct Importer,
MARKET SQUARE,
PIETERSBURG.
Box 134. Tel. Add.: "AYOB."

Stranack Glew & Co.,
General Merchants
AND DEALERS IN
Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.
80 ALBERT St.,
DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 482.
P.O. Box 914.

H. LANGLEBEN,
Wholesale Clothier & Manufacturer,
327 Pine Street, Durban.
IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.
Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.
Tel. Add.: "Lanan." *P.O. Box 483, Durban.*

એચ. લેંગ્લીબન.
જથાબંધ કપડાં રાખનાર તેમજ બનાવનાર,
કાફરીવાસ્તે નવા કપડાં મગાવનાર,
ઈંગ્લીશ સેકન્ડહેન્ડ કપડાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં
મંગાવનાર.
૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

PARSI MANCHERJI,
MERCHANT & IMPORTER.
Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.
Telegrams: "MANCHERJEE."
P.O. Box 1036, CAPE TOWN.

दरियाइ मुसाफरोंको खुश खबर.

हम तरह तरहका पक्षी और प्राणी, जैसे कि कौआ, मोर, ढेल, चक्री, कबु तर, पोपट, पतंगीयें, सूवर्ण मच्छी, बन्दर, इत्यादी खरीदतें है. हिंदुस्थानसें आनेवालें जो ऐसे प्राणी लातें है उनको अच्छा दाम मिलता है.

स्कोटवेकफर्ड,
वेस्ट स्ट्रीट, डर्बन.

ABDOOL GAFFOOR & Co.,
Arabian and General Merchants and Drapers,
125 Commercial Road, Maritzburg.
Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Shirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

દરેક હિંદીભાઈ માટે ખોરાકી તથા કપડ વિગેરેની સગવડવાળી દુકાન.
દેશ જનારાઓ માટે ઘણી સંભાળથી સારો સાફ વીશીનો સામાન પુરો પાડવામાં આવે છે. આજ સુધીમાં ઘણા દેશ જનારાઓ માટે વીશીનો સામાન પુરો પાડયો છે.
પી. વી. સંઘવી,
૨૦૧ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

FOR SUITS TO MEASURE
GO TO
Makanjee Bros.,
OUTFITTERS.
152, Grey Street.

HASSIM JOOMA,
GENERAL MERCHANT.
Head Office—370 Pine Street.
Branch—Leribe, Basutoland.
HOUSES TO LET.

A. LATIEF,
General Dealer, - - - -
- - Outfitter and Draper,
BARBERTON,
TRANSVAAL.
P.O. Box 84.
TEL. ADDRESS: "LATIEF."

MAHOMED ENUS,
INTERPRETER,
22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.
મહમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ. કેપ ટાઉન.

HOSSEN EBRAHIM,
GENERAL DEALER,
1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,
And 25 Duke Street, WOODSTOCK.
Goods Supplied on Commission.

Subscription Rates.

"INDIAN OPINION,"

Yearly Subscription (Natal)	12/6.
Half Yearly	7/6
Quarterly	4/-
Yearly Subscription (South Africa, England and India) ...	17/.
Half Yearly	9/-
Quarterly	5/-

Country subscribers should add cost of exchange when sending cheque.

P.O. BOX 441. ઇ૦ અબુબકર આમદ ઍન્ડ બ્રધર, Tel. Address "ABOOBAKER"
તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નં૦ ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing, Blouses, Night-gowns, Combinations, Chemises,
Skirts, Underskirts, Children's Fancy Goods, Frocks,
Bibs, Bonnets, Bootees, Hats, Wool Shawls.

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS:
J. AAMLICK, Cape Town; D. E. HANDS, Resident.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

ઍલ. કરમન ઍન્ડ કો.

ભાગીદાર
જે. આર્લિક, કેપટાઉન.
ડી. ઇ. હિન્ડસ, ડરબન.

સર્વે જાતનો માલ.

સઘળી રકમનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, વાસણો, સાથે ઝવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ ઍલ૦ કરમનની કંપની સાથે ઘણા વખતથી વેપાર કરેલો છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલો છે. તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.
સી. દાદા ઓસમાન.
ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

ADAM H. G. MAHOMED,

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "ADAMGOOL," CAPETOWN.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars
MANUFACTURED BY THE
BRICKFIELD CIGAR FACTORY,
115, STATION ROAD, BRICKFIELD,
P.O. Box 27. JOHANNESBURG.
PROPRIETOR—F. B. DORABJEE.
Special Quotations for the Wholesale Trade.
— A TRIAL SOLICITED —
Sample Cigars sent Post Free on application.

A. Chetty, Central Fruit Depot,

FLORIST AND FRUITERER.

Importer and Exporter of Colonial and Foreign Fruits and Flowers. Choicest Fruits packed for export. Wedding Bouquets, Sprays, and Wreaths made up on the shortest notice.
CIGARS. CIGARETTES. CONFECTIONERY.

Heynes Mathews' Buildings, (corner of Adderley and Longmarket Streets)

CAPE TOWN.

Telegrams: "Chetty," Cape Town.

எ. செட்டி வெளிதேசவியாபாரி.
இங்கிடத்தில் பலவிதமான புஷ்பங்களும் கனிகளும் இருக்கின்றன, கலியாணங்களுக்கும் ... புஷ்பச்செண்டுகளும், மாலைகளும், ... சிகரெட்டு, மிட்டாய்வகைகளுமிருக்கின்றன.
... கேப்டவுன்.
"செட்டி" செட்டி, கேப்டவுன்.

ગુજરાતી ઍન્ડ ઇંગ્લીશ સ્કુલ ABUDDEEN
ગુજરાત અને કાઠીયાવાડનાં સુદરઓને પોતાના બાળકોને ઇંગ્રેજી તથા ગુજરાતી અભ્યાસ સારૂ આ સ્કુલમાં મોકલવાને વિનંતિ કરવામાં આવે છે. આ સ્કુલ તા ૧૬મી જુન ૧૯૦૪ થી સ્થપાઈ છે. માસીક ફી ૧૦ શી.
૧૫૬ ક્વીન સ્ટ્રીટ. ઍમ. ઍલ. પટેલ.
ડરબન. (હેડ) ઍસ. અને ઍમ. ઍલ. પટેલ.

TO LET.

PLOTS OF LAND

FOR CULTIVATION

APPLY—
International Printing Press,
PHŒNIX.

Manager's Notice.

The International Printing Press has been removed to Phœnix. The management beg to advise their clients and advertisers in INDIAN OPINION that the Durban Office for receiving printing orders, subscriptions to INDIAN OPINION, &c., will still be at 113, Grey Street. All postal communications and monetary transactions should be addressed: The International Printing Press, Phœnix, Natal, to whom also all cheques should be made payable. Commission should be added to the amount of all cheques other than Durban.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - - P.O. BOX 1868.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer,

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 178,

BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

UPPER MURCHISON ST.,

LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

53 & 56 LEUWEN STREET,

CAPE TOWN.

BRANCHES—272 Caledon Street.
295 Long Street.

SUN Insurance Office.

SUN FIRE OFFICE FOUNDED 1710

PAYNE BROS., Agents,
WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामे सबसे पुराणी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापण पौंड ३०,००,०००.
अर्जी करनेसे कमतीमे कमती भाव मिलेंगे

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમાની ઓફીસ એની મુડી પૌં ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની છે. વધી જણાવવાથી ઓછામાં ઓછા ભાવ બાબે મળી શકશે.

பூலோகத்தில் பூர்வ நெருப்பு ஆபீஸ், [illegible]

Castle Cash Stores.

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS.

HANOVER STREET.

CAPETOWN.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.

HOUSES TO LET.

[illegible] EYER STREET, CAPE TOWN.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and
Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોજજી.
ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોરટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.
ક્લેરમોન્ટ. કેપટાઉન.

CLAREMONT, CAPE COLONY.

நிலவிற்பனை.

இந்தியர் சகலமானவர்களுக்கும் தெரிவிப்பது யாதெனில்: ஸ்டேங்கருக்கு அருகாமையில் இருக்கும் காட்டிபூமி, கல்லுதண்ணீர் இருக்குமிடம். ஆயிரம் (1,000) ஏக்கர் இருக்கின்றது, வேண்டுபவர்கள் தேவையானமட்டும் எடுத்துக்கொள்ளலாம். விலை ஏக்கர் ஒன்றுக்கு 10 பவுன்முதல் 15 பவுன் வரை இருக்கின்றது. 10 வருஷம்வரை பணத்துக்கு வட்டியில்லை.

வேண்டுபவர்கள் டர்பன், மிர். எம். ஜலிக், 385 ஸ்மித் ஸ்டிரீட்டிலாவது அல்லது மிர். ஜெ. எம். [illegible], 370 பயின்டு ஸ்டிரீட்டிலாவது வந்து பேசிக்கொள்ளலாம்.

P. O. Box 368. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co., *Wholesale Merchants,*

467 SMITH STREET, DURBAN.

કેન્સીટુકાપડના ખાસ વેપારી. ઉનાળામાં ઉપરો નવી તરેહનોમાલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "કુલકવારના સોઇંગ મશીન" ના નાતાલ ટ્રાંસવાલ અને ઓરેંજ રીવર કોલોની માટેના ખાસ આડતીઆ. "જનરલ સોફ્ટ ગુડ્સ" અને કાફરીખરનો માલ તરેહ તરેહ અમારે સ્ટોરમાં રાખવામાં આવે છે.

M. K. PATEL,

Wholesale & Export Fruit & Produce Dealer,

42 President Street, Johannesburg,

TRANSVAAL.

Season's Stock always on hand. Potatoes, Onions, Vegetables, and every variety of Fruit, at lowest Market Prices. Best Selected Fruit carefully packed for Country Orders. Personal and prompt attention given. Prices on application. Terms: Nett Cash.

Communications to be addressed Box [illegible], Johannesburg

Tel. Add.: "PATEL."

એમ. કે. પટેલ.

જથાબંધ ફ્રુટ અને પ્રોડ્યુસ મરચંટ
૪૨ પ્રેસીડેંટ સ્ટ્રીટ જોહાનેસબર્ગ
ટ્રાંસવાલ.

દરેક રૂતુને લાયકનો માલ હમેશાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે. બટેટાં, કુંગળી, વગેરે તરેહનાં શાક તથા ફળ ફળાદી વિગેરે, બહાર ગામના ઓરડરો સંભાળથી પેક કરી બનતી ત્વરાથી મોકલવામાં આવે છે. ભાવને માટે ઉપરને સરનામે પુછો યા લખો.

બોક્સ [illegible], જોહાનેસબર્ગ.
ટેલીગ્રાફ સરનામું "પટેલ"

સરકારી સરવેયર.

ચરાધને માટે પણી કાળજીથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.
૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इजनेर.

ग्राहकोंका काम बहुत ध्यानसे संतोषकारक किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन.

ஜெ. ஏ. சோரல்
கவர்மெண்டு சர்வேயர்,
பீல்டு ஸ்ட்ரீட் பில்டிங்,
டர்பன்.

NANJI CARSANDAS,

WHOLESALE MERCHANT
AND DIRECT IMPORTER.
P.O. Box 62, Tel. Add.: "NANJI."
LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Suleman & Co.,

MERCHANTS, Bombay.
Tele. Add.: "MONITOR."

Agents for East and South Africa.

2 Amratolla Street, Calcutta; and
65-15 Bhusari Moholla, Bombay
[illegible]

CONNECTION IN DELAGOA BAY,
EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO
Tel. Add "TRADER." P.O. Box 417.

AMOD HABIB & CO.,

DIRECT IMPORTERS,
WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,
General Money Exchangers.
Tel. Address: "AMODHABIB," Delagoa Bay.
P.O. Box 68.

HORMAJCY IDOLCY,

DIRECT IMPORTER
AND
GENERAL MERCHANT
P.O. Box 5[illegible], DELAGOA BAY.

E. M. PATEL,

General Dealer, Wholesale & Retail,
MARKET SQUARE,
POTCHEFSTROOM,
AND AT THE LOCATION.

NANJI DULABHDASS & Co.,

DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.
P.O. Box 141, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,

Produce Merchant & Direct Importer.
Up-country orders promptly and carefully executed.
Tel. & Cable Add.: "Ginwala."
P.O. Box 311. LOURENCO-MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,

MERCHANT,
POTCHEFSTROOM.
Tel. Address: "RAHMAN."
P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,

General Dealer,
KING EDWARD STREET,
AT THE MILL.

The largest Importer in South Africa of
MILITARY & CIVILIAN
Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers, Coats, Waistcoats, etc.

J. LANDAU,

337 Pine Street, Durban.
Head Office: 13 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.

સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, ઇજાર વિગેરે
જથાબંધ યુરોપથી મંગાવનાર મોટી કંપની.
જે. લેન્ડો.
૩૩૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન,
હેડ ઓફીસ ૧૩ રૂ ડે ફ્રાંસ બુર્ઝવા, પારીસ.

OSMAN LATIEFF

General Merchant
AND
Direct Importer,
LICENSED STAMP VENDOR.
"CALCUTTA HOUSE,"
KING EDWARD ST.,
Also "INDIAN BAZAAR" Post Office,
Indian Location,
POTCHEFSTROOM.

Telegraphic Address:
"CALCUTTA HOUSE."
P. O. Box 30.

ઓસમાન લતીફ.
જનરલ મરચંટ, ડાઇરેક્ટ
ઇમ્પોર્ટર, અને
લાઇસેન્સ્ડ સ્ટેમ્પ વેન્ડોર,
"કલકત્તા હાઉસ"
કીંગ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ.
પોચેસ્ટ્રુમ.
ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ,
"કલકત્તા હાઉસ." બોક્સ નં. ૩૦.

ABBOOLA HAJEE — KHAN MAHOMED,

General Merchant & Importer.
Cheapest House in
POTCHEFSTROOM.
CHURCH SQUARE
Opposite Government Buildings.
Tel. Address "MOONSTONE."

V. R. Naidoo,

GROCER & GENERAL DEALER
Jewellery,
Fancy Goods,
Drapery,
Watches & Clocks,
&c., &c.
Cheap & Good.
5 & 13 Frere Street,
& Market Street.
CRADOCK

Fire Insurance

THE
PALATINE INSURANCE CO.
WILL ACCEPT
INDIAN RISKS
Lowest Current Rates.
W. G. BROWN & Co., Agents,
Pine Street, Durban

L. MULCHAND,

Indian
Silk Merchant
Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.

75 William Street,
CAPE TOWN.

R. NARASOO,

Indian and General Merchant.
Outfitter and Draper.
Boot and Shoe Warehouseman.
INDIAN SILKS A SPECIALITY
KAFFIR TRUCK, &c., &c.
BARBERTON,
TRANSVAAL.
P. O. Box 35.

THE NATAL DIRECT LINE OF STEAMERS.

સારી મંઝાવર આગબોટો કોલંબો અને કલકતા તરફ નીચે મુજબ ઉપડી જશે.

Umhloti તા. ૨૦મી મે કે પછી તુરત.

આ લાઈનની સ્ટીમરોમાં ઇંડિયન પાસેંજરોને વાસ્તે ખાસ ગોઠવણ કરવામાં આવેલ છે. મુંબઈ જતા પાસેંજરો વાસ્તે કોલંબોથી સ્ટીમર બદલવી પડશે. વધુ ખબર માટે કીંગ અને સન્સને ત્યાં તપાસ કરવી. હેડ ઓફીસ કેસલ બીલ્ડીંગ્સ, વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

अच्छी मंजावर आगबोट कोलंबो और कलकत्ता तरफ नीचे मुजब जायगी

Umhloti ता. २० वी मेई और पिछें तुरत.

इस लाइनकी स्टीमरोंमें इन्डियन पासेंजरोंके लिये खास सगवड करनेमें आइ है. बम्बई जानेवाले पासेंजरको कोलम्बोमें स्टीमर बदलना पडेगा. जास्ती खबर चाहिये तो किंग एन्ड सन्सके वहा मिलना. हेड आफिसका पता—केसल बिलडींग्स, वेस्ट स्ट्रीट, डर्बन.

இதன்கண்ட டேறியில் புறப்படுகிற மரக்கலம் மிகவும் பெரியது.

Umhloti மேமீ 20௳ பிரயாணப்படும்.

இந்த ஸ்டீமர் டர்பனது துறைமுகத்திலிருந்து நேரே கொழும்பு கல்கத்தா துறைமுகங்களுக்குப்போய்ச்சேரும்.

இந்திய பிரயாணிகள் அடியிற்கண்ட ஆபீஸில் கேட்டுக்கட்டு ஆர்டர் பெற்றுக்கொள்ளலாம்.

பிரயாணிகளுக்கு மேற்கண்ட கப்பலில் சௌகரியமான இடம் கொடுத்து தொந்தரவின்றி ஆதரிக்கப்படும்.

KING & SONS, West Street, Durban.

The British India Steam Navigation Co., Ltd.

REGULAR FOUR-WEEKLY SERVICE.

BOMBAY DIRECT,

બ્રિટિશ ઇન્ડિઆ સ્ટીમ નેવીગેશન કંપની.

સ્ટીમર "નડીઆ"

ઉપલી આગબોટ અત્રે આફ્રિકા તા. ૧૭ મેને રોજ આવશે અને તે શુક્રવાર તા. ૧૯ મેને રોજ અત્રેથી રવાના થશે. તે ડેલાગોઆબેએ બંદર કરી સીધી મુંબઈ જશે. રસ્તામાં કોઈ બંદર કરશે નહિ.

મુંબઈ જનારાઓને તેમજ ખાસ કરીને જે લોકો પોતાનાં બાળ બચ્ચાંને મુંબઈ મોકલવા માંગતા હોય. તેઓને અમારી ખાસ ભલામણ એજ છે. આવી ઉંડ મુદતના મુસાફરીની અમુલ્ય તક ગુમાવશો નહિ.

વધારે ખબર માટે મેસર્સ દાદા અબદુલાની કું૦ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ મીનારની પાસે જુની ઓફીસમાં અગર અમારે ત્યાં જાતે મળવું અથવા પત્ર વ્યવહાર કરવો.

ડબલ્યુ ડન અને કુંપની.

ફ્રેરરશીપિંગ રોડ, ડરબન.

S. PEERBHOY BUTLER,

GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER

Turkish Caps of every description a speciality

506 WEST STREET, DURBAN.

EBRAHIM CAMROODEEN,

GENERAL MERCHANT

Natal Leaf Tobacco a Speciality.

115 GREY STREET (Camroodeen's Buildings)

Tel. Add.: "Camroodeen," Durban.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.,

Have a large stock of

RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,

Directly Imported from India.

348 PINE STREET, DURBAN.

Tel. Address: "PAREKAR." Box ..

SUN CIGARS . . . .
SUMATRA CHEROOTS,
BOER TOBACCO . . .
VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c.

At Lowest Wholesale Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,

132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.

સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરૂટ બોર વર જીનીઆ શેગ વગેરે જાતની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.

સન બ્રેન્ડ ટોબેકો વર્કસ.

૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ. ડર્બન.

Abdool Hack Mahomed Ismail & Company,

Wholesale and - - Retail Merchants.

DIRECT IMPORTERS OF

All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.

RATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES.

121 GREY STREET, DURBAN.

Branch Office—Indian Location, Joh'burg.

Head Office—Tinnevelly, Madras.

Printed and Published by V. MADANJIT, International Printing Press, Phœnix, Natal.

PRICE 3D. REGISTERED AS A NEWSPAPER.

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phoenix, Natal, Saturday, 20th May, 1905. No. 20.

P.O. Box 129. Telephone 714.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis AND Sarees.

Rugs, Shawls, Boots AND Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have always on stock :—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS, TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,
118 COMMERCIAL RD., DURBAN.

Cable & Tel. Add.: "Katiorian."
Telephone 224.

ભાડે આપવાનું છે.

અંબીલો રોડપરનું એક સુંદર મકાન અને મે સ્ટ્રીટમાં આવેલું બે માળનું એક સુંદર ઘર મોટા કંપાઉન્ડ વાળુ બધી સગવડો સહીત.

સાબો, ચાલ રંગનો શીરદ બનાવવાનો તમાકુ હુમેશાં વેચાનો લેવાનો છે.

[illegible]

જાલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.
૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

TO LET.

A FINE COTTAGE on Umbilo Road, and a DOUBLE-STORIED HOUSE, No. 2 May Street. Spacious compound and every accommodation.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Cocoanuts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Snoek, Fish, Skins of various kinds, &c.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

JALBHOY SORABJEE BROS.,
110 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY—

98 FIELD STREET.

P.O. Box 97. Tel. Address: "MIANKHAN," Durban. Telephone No. 635.

DADA OSMAN.

General Merchant & Commission Agent,

138 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box 85. Tel. Add.: "PORBANDER."

ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસ્માન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

બોક્ષ ૮૮. ૧૩૮, ક્વીન સ્ટ્રીટ,
ડરબન

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર સફારી તા. ૨૯મી મેના રોજ ઉપડશે.

" સોમાલી, તા. ૮ મી જુન "

ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી દેશી છે, જગ્યા નીચે ફ્રાલાામાં છે અને ખોરાક પાણી વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે, હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે.

પોરબંદર. કાઠીઆવાડ જનારાઓએ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે કે ઉપલી આગબોટ બહુ કરીને પોરબંદર ટચ કરશે એટલે કાઠીઆવાડ જનારાઓ પોતાના ઘરમાંજ જઈને ઉતરશે. સફારી જંગબારમાં ટ્રાંસફર કરશે.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ટેમસર આવી ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે. વાસ્તે જનારાઓ વિચાર કરી કામ કરજો કે જેથી પાછળથી હેરાન થાવુ ન પડે. વધારે ખબર નીચે લખેલે ઠેકાણે પુછવાથી મળસે.

એન. એમ. કાદીર.	જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.
કમરૂદીન બીલડીંગ, ગ્રે સ્ટ્રીટ	ગારડીનર સ્ટ્રીટ.
પી. ઓ. બોક્સ ૧૨૬, ડરબન.	ડરબન.

INDIAN AFRICAN LINE.

ઉપરની કું૦ ની સ્ટીમરો કલકત્તા અને નાતાલ ડેલાગોઆ અને કેપના બંદરો વચ્ચે નીયમીત દર માસે આવજા કરશે આ સ્ટીમરો વેપારીને માટે ખાસ સગવડ ભરેલી છે.

એસ. એસ. જમાલપુર ૧,૮૬૪ ટન (૧૦૦ એ ૧ લોઈડ) ૮ મેના રોજ કલકતેથી નીકળી છે,

" " મીરઝાપુર ૧,૮૮૮ ટન " તા. ૨૪-૫-૦૫ કલકત્તામાં માલ લેશે.

તા. ક. આ સ્ટીમરો ઝડપથી ચાલનારી હોવાથી અને હિંદુસ્થાન તથા સાઉથ આફ્રિકાનાં બંદરો વિના બીજે કયાંય નહિં રોકાણી હોવાથી સાઉથ આફ્રિકા અને હિંદુસ્થાન વચ્ચે ઝડપથી માલ લઈ જવા લાવવા માટે બહુજ સગવડ ભરેલી થઇ પડશે, માલ મોકલવાના ઓરડરો કંપનીના એજંટો પાસેથી મળી શકશે.

ડી. વાલ એન્ડ કું૦	બેહામ એન્ડ કું૦
ડરબન.	કલકત્તા.

INDIAN AFRICAN LINE.

கல்கத்தாவிலிருந்து நட்டாலுக்கு மாதாந்தரம் இக் கம்பனியின் ஸ்டீமர்கள் வியாபாரத்தின் பொருட்டு டெலகோபே, கேப்துறை முகங்களுக்கு முக்கியமாக வரும்.

1,888 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். காசிப்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து பிப்ரவரி 20ஆ சரக்கு ஏற்றுமதிசெய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

1864 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். ஜமால்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து மார்ச்சு 20ஆ சரக்கு ஏற்றுமதி செய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

1,888 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். மிர்சாப்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து ஏப்ரல் 20ஆ சரக்கு ஏற்றுமதிசெய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

இந் ஸ்டீமர்கள் இந்தியாவிலிருந்து நட்டால் துறைமுகத்திற்கு நேராக வந்துசேரும். தாழ்ந்த கேள்விக்கு சரக்குகள் ஏற்றப்படும், மற்ற விபரங்கள் டெல்லி பிரதர்ஸ் டர்பன் அல்லது நிரம் அண்டு கோ., கல்கத்தா.

விசேஷ விளம்பரம்.

கெட்டாஸ்கேர்ந்த அம்கின்டோ வில் பயிரிடக்கூடியதாம், கடைகள், வீடுகள் கட்டக்கூடியதுமான நிலங்கள் தயாராயிருப்பதால், வேண்டியவர்கள் என்னிடம் வந்து விசாரித்துக் கொள்ளலாம்.

எம். ஆர். பி. எஸ். செட்டி,
369, பயினீர் ஸ்டிரீட், டர்பன்.

વેચવાની છે.

ખેતી અથવા સ્ટોરને લાયક ૨૫૦ વીઘા જમીન કે. પેરટ્રોરીસ પાસે, અમઝીન્ટો.

વધારે ખુલાસા માટે પુછો.

એમ. આર. પી. એસ. ચેટી.
૩૬૯ પાઈનસ્ટ્રીટ, ડરબન.

HAJEE HABIB!

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of

Bags, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery,

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL.

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add.: BAGDAD. P. O. Box 57.

338, Prinsloo Street, PRETORIA.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—125 Commercial Road, Maritzburg.

Branches—130 Commercial Road, Maritzburg,

And at Mooi River.

Tel. Address: "Hassan Mahomed"

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL

Arabian Merchant & Direct Importer,

145 COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG,

Branches—135 & 147 Commercial Rd., Maritzburg.

And at Mooi River.

CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, GROCERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTION.

Telegraphic Address "Ismail."

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Atta of all kinds and Groceries, &c.

130 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods

—AT—

134 COMMERCIAL ROAD, PIETERMARITZBURG.

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Box 1126. Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN.

DURBAN: QUEEN STREET.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE
of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

એબ્દુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫।૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अवदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड, ग्रोसरी और दुसरी हर रकमका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५।७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

மிர். அப்டுல்கனி ஸ்டோரில் மேன்மையான பலவிதசாமான்கள் எப்பொழுதும் இருப்பிலிருக்கின்றன.
அப்டுல்கனி, ஜெனரல் டீலர்,
5. அன்ட் 7. கிராஸ் ஸ்டிரீட், கேப்டவுன்

Prof. L. Doovey,

Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from Rev. I. J. Retief, Arthur Garcia, Esq., R.M., Uitenhage, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિઅન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની પાણી જેવી પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ એફ. જે. રવીફ, આરથર ગેશીઆ એસ્કવાયર વિગેરેનાં સરટીફીકેટો છે.
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधोंका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाके लीये पानीलेप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक. सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where JALBHOY & SORABJI BROS., are our Sole Agents.

યુસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડ્યુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન સિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ગુલ".
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

MAHOMED ARIFF,

Direct Importer
—AND—
General Dealer.

SOLE IMPORTER OF THE
STAR OF INDIA TEA.

All kinds of Indian Condiments kept in stock.

153 HANOVER STREET,
CAPE TOWN.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,
—CORNER OF—
BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS:
"SHAHMAHOMED,"
CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE
Indian Department,
German East African Line.

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory and Wynberg.

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers,

208 Church Street, Pretoria.

P.O. Box 357, Tel. Address "TAYOB,"

MOOSAJEE HASSAN,

GENERAL DEALER,

P.O. Box 4,

PIETPOTGIETERSRUST.

મુસાજી હુસેન,

જનરલ ડીલર.

પી. ઓ. બોક્સ ૪.

પીટપોટગીટરસરૂસ.

Mahomed Hassen Ismail,

ARABIAN CASH STORE,

General Dealer and Produce Buyer,

97 South Union Street and 110 Russell Road,

PORT ELIZABETH,

Tel. Ad.: M. Hassen. Cape Colony,

Address all correspondence to 97 Sth. Union Street.

Established 1884.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .

. . . Direct Importer

—OF—

Indian and other Oriental Merchandise

—FROM—

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

10 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG (P.O. Box 4081.)

PRETORIA, Multan House, 242 Church St. (P.O. Box 224.)

BULAWAYO (P.O. Box 486.)

BARBERTON. SALISBURY. KIMBERLEY.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

L. DONNELLY

Wood, Coal & Produce Merchant.

Delivery guaranteed to any part of Durban and suburbs.

Wattle Blocks (etc.) a speciality.

Corner of GREY & PRINCE EDWARD STREETS

DURBAN.

નાતાલમાં શિયાળાની મોસમને સારૂ

પાક: પાક: પાક;

ચોખ્ખા મસાલા અને તાજા મેવા વાળા

ચોખ્ખા ઘીમાં બનાવવામાં આવે છે.

એકજ ભાવ.

સાલમપાક રૂ. ૧ ૩,૦ કુવેરપાક રૂ. ૧ ૩/૦

બદામપાક „ ૨૦ મેથીપાક „ ૧/૬

સુંદરપાક „ ૧૬ આદુપાક „ ૧/૩

બહારગામના ઓરડરોપર પુરતું ધ્યાન અપાશે.

બનાવનાર જુના પ્રખ્યાત,

સુરતી ડોસા મીઠાઇવાળા.

ઠે. નાં૦ ૧૯૭ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન, નાતાલ.

પત્ર વ્યવહાર વી. આઇ. મીઠાઇવાળાને નામે કરવો.

TO LET OR FOR SALE.

A

WOOD & IRON STORE,

as a going concern, turnover of about £50 to £75 monthly, situated at Brickhill Road.

Apply to **B.A.,**

P.O. Box 566,

Durban.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦

દરેક જાતના લાકડા તથા ઇમારતનો સામાન.

પોંઇટ રોડ, ડરબન.

हॉरब्रो एन्ड कु.

बहुत रकमका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पॉइंट रोड, डर्बन.

அயல்தேசங்களிலிருந்து மர இறக்குமதிசெய்து பெரியவியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். வீடுகட்டுவதற்கான ஒவ்வொருவகை மரங்களும் கிடைக்கும்.

ஹார்பிரோ அண்டுகோ.,

பயிண்டு ரோட் டர்பன்.

ROYAL

Exchange Assurance.

FOUNDED 1720 A.D.

CAPITAL £4,000,000

FOR FIRE ASSURANCE.

H. FELLOWS-SMITH,

Incorporated Accountant,

Chief Agent,

Equitable Buildings, Smith St., Durban.

MONEY TO LEND in Large or Small Sums.

રોયલ એક્સચેંજ વીમા કંપની.

સને ૧૭૨૦ માં સ્થપાણી.

મુડી પૌં. ૪,૦૦૦,૦૦૦

આગના વીમાની શાખાના મુખ્ય એજન્ટ

એચ. ફેલોસ્મીથ.

ઇક્વીટેબલ બીલ્ડીંગ

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

પૈસાની નાની મોટી રકમ ધીરવામાં આવશે.

Indian Opinion

Vol. III. | Phœnix, Natal, Saturday, 20th May, 1905. | No. 20

M. H. NAZAR, Editor.

Editorial Notice.

All communications for the Editorial Department should henceforth be addressed — The Editor, Indian Opinion, Phœnix, Natal. Business communications should be addressed to the International Printing Press, Phœnix, Natal.

Contents.

	Page
Leading Articles :—	
Lord Selbourne	313
Lord Curzon on the Indians in S. A.	313
Anti-Indian Legislation	314
Note :—	
"The Pivot of the Empire" ...	314
Other Articles :—	
The Earthquake at Amritsar ...	314
Lord Curzon on South Africa ...	315
Indians in Krugersdorp	316
Mohammedans Inspect H.M.S. Crescent	316
Earthquake Relief Fund	316
Indian Affairs in Natal Parliament...	316
Our Weekly London Letter ...	317
No Franchise for Indians	318
Facts and Comments... ...	318

Indian Opinion

SATURDAY, 20TH MAY, 1905.

Lord Selbourne.

Lord Selbourne, the new High Commissioner, arrived at Capetown on Tuesday last. He comes to take up arduous duty at a very critical time in the affairs of South Africa and of the Indian community in particular. He has problems of great difficulty to deal with; but he is approaching them with commendable courage. "With the help of all men who truly desire the peace, prosperity and progress of South Africa," he says, "I shall not shrink from my share of our common task, which our Sovereign has entrusted to me."

We can assure His Excellency that the British Indians of South Africa extend to him a hearty welcome, and feel confident that he will approach the consideration of their affairs with that spirit of kindliness and justice inseparable from the character of an Imperialist and an English gentleman.

Lord Curzon on the Indians in South Africa.

The Indian mail to hand brings the full text of Lord Curzon's remarks, at the time of the Budget debate in the Viceregal Council, on the Indians in South Africa.

His Excellency made a lengthy reference to the status of the British Indians in South Africa, and the British Indian settlers must feel deeply indebted to him for his strong advocacy. His Excellency devoted a considerable portion of his speech to the situation in Natal, and we now understand, for the first time, the nature of the work done by the delegates who proceeded to India some time ago on behalf of the Natal Government. Their object was to impose further restrictions on indentured Indians by making their return, at the end of their service absolutely compulsory. Lord Curzon, we are glad to be able to say, repudiated any such suggestion, unless certain concessions were granted by the Natal Government in favour of non-indentured Indians settled in the Colony. His Lordship asked for the eventual abolition of the £3 tax, amendment of the Dealers' Licences Act, as also of the regulations in which Indians are classed with barbarous races, and other minor matters.

All this is extremely satisfactory, and it shews that the Indian appeal to the Vicery has received very full consideration. His Excellency added that he was able to obtain one concession, namely, that three years' residence in the Colony was accepted by the Natal Government as freeing Indian residents from the prohibition under the Immigration Restriction Act. This means that His Lordship has been led to believe that it was a concession granted by the Natal Government. If so, we are sorry, because it would be a misleading statement. As a matter of fact, the Natal Government were bound to lay down certain rules with reference to the interpretation of the term "previous domicile." The law, as it stood, stated that those Indians who were previously domiciled in the Colony were free from the educational prohibition. In practice, two years' residence was accepted by Mr. Smith, as a rule, as evidence of previous domicile; and it was on Mr. Smith's recommendation that the Government have raised the period to three years and embodied it in the Act. Also we may inform His Excellency that three years' residence is not necessarily to be accepted as sufficient evidence of domicile. We make bold to say that but for the amendment of the Act, it would not be possible, even for an Indian who had resided in the Colony for six months, and could prove that he had changed his residence to Natal and intended to be domiciled, to be refused exemption. What, therefore, His Lordship considers is a concession, we are, with great deference, obliged to say is no concession at all. The question, however, is whether His Excellency can safely stop where he has left the question. During the current year, the Natal Parliament has been actively pursuing an anti-Indian policy. We have already drawn attention to Bills containing anti-Indian clauses. The Dealers' Licences Act is a thing of constant worry and irritation. Is it right, then, that Natal should still continue to draw upon India for the staple of her prosperity, and reject the advances of the Indian Government on behalf of free British Indians? To say the least, it is a one-sided bargain, in which Natal gets all without giving anything in return.

His Lordship also dwelt on the position in the Transvaal. His statement is a re-capitulation of Mr. Lyttelton's despatch, but it shews

that he is fully alive to the interests of his wards. We hope that his watchful guardianship will, in the near future, cause the Indians to be released from the galling restraints under which they labour in that Crown Colony.

Anti-Indian Legislation in Natal.

In a recent number of the *Natal Government Gazette* there are three Bills published which shew how bad the financial position of the Colony is. One of the Bills is intended to impose a poll-tax of £1 per head on every adult male of the age of 18 years or over. It exempts from liability to pay the tax poor or infirm persons, as also indentured Indians whilst they are under indenture. The second Bill imposes a succession duty on the estates of deceased persons, the minimum duty, in the case of lineal descendants or ascendants bearing one per cent. The two measures are likely, if they are accepted by the Parliament of Natal, to produce a fair amount of revenue.

It is, however, the third Bill with which we are more immediately concerned, and which raises a very important question, affecting the Indian community. The Bill is entitled "To Impose a Tax upon Unoccupied Rural Lands." It is sought thereby to impose a tax of a halfpenny per acre on every piece of unoccupied rural land of an extent of 250 acres or upwards. Clause 5 of the Bill states that "land shall be deemed to be unoccupied unless the owner or some European has continuously resided thereon for at least nine out of the twelve months prior to the first day of March in any year."

Thus, any piece of rural land that may be occupied by Indians in the Colony, other than the owners, would, if the Bill becomes law, be considered as unoccupied for the purpose of imposing the halfpenny tax. The Bill may affect Indian landlords in the coast districts, where land is cultivated only by Indians.

This policy of constantly insulting and irritating the Indians without cause, ought, in the interests of the Empire, to be checked by Mr. Lyttelton. It is true that Natal enjoys complete self-government, and it is therefore at liberty to make its own laws; but when liberty becomes license, it is a question whether the authorities in Downing Street, who are the custodians of the honourable traditions of the Empire, should not check legislation which insults British subjects not directly represented in the Legislature.

"The Pivot of the Empire." MR. BALFOUR HAS MADE a most important speech on the defences of the Empire. In the course of his remarks he said that India was the key-stone of its safety. If India was a colony and not a dependency, it could, on that account, become the Empire's pet, instead of remaining its Cinderella. As it is, the frequent remarks made by Mr. Balfour mean that India will have to bear not only its own burdens, but also military expenditure incurred in order to preserve intact the Imperial defences. Unlike the Colonies, India has hitherto borne the whole of the military expenditure. We have it now on the authority of the highest minister of the Crown that the defence of the Indian frontier means the defence of the Empire. Mr. Balfour's pronouncement has a special bearing on South Africa. Natal has repeatedly protested its loyalty. The Cape has avowed its pride in the British connection. In the Transvaal, the British element, at any rate, is anxious to remain a part of the British Empire, and so is the Orange River Colony. They are ready to share the priveleges that flow from such relationship. Will they also do their duty by ceasing to wound the feelings of the millions of the inhabitants of India by giving them, who are, in Mr. Balfour's language, the chief defenders of the Empire, what is their due?

THE TREATMENT OF COLLIERY INDIANS.—The report of the case against the Manager, Underground Manager, and a native induna of the Ramsay Collieries is unavoidably held over.

The Earthquake at Amritsar.

An Awful Experience.

Vivid Description.

Mr. J. L. P. Erasmus, of Johannesburg, has received the following interesting letter from a legal friend at Amritsar:

Amritsar, 12th April, 1905.

I remember not writing to you last week, but that time has been awful in the history of our province—Punjab. We have never before experienced in the plains in living memory—nay, even in gone-by ages—such severe shocks of earthquake. On 4th April, early in the morning, at 6-10 to be exact, we were caught wherever we were, suddenly, by severe oscillation of the houses, which was from north to south, we were made to understand that something dreadful was going to happen. I was at the top of my house and could see the swaying of the buildings from side to side. The seismic disturbance was preceded by a roar like distant thunder. At the very first wave, clouds of dust were raised and birds in their agony filled the sky. The cries for help or wailing of the terror-stricken people was awful. Everyone thought the end had come. It lasted for two minutes, but at the time it appeared that it would never cease while we were alive. Under my very nose houses were coming down to the ground, and part of my house was blown off like a feather before a storm. My wife too was by me at the time, but the children and my mother were down-stairs. For a minute we lost all recollection of each other. Every minute I thought I am going down with the house to see never again the living world. All the same I remember crying aloud to my mother to take charge of my children who were asleep. My wife joined with me in doing so. The only words I think I spoke were: Narain! Narain! Soon the shocks were over, and thank goodness we all embraced each other. Except serious damage to the house we all escaped. Hardly any building in Amritsar has proved proof to this shock. My house is a wreck of the old one. After this terrible shock, smaller ones continued for the whole day. Even up till now shocks are are felt at times. We had two shocks yesterday.

A beautiful hill district of Kangra is no more in existence. It is levelled to the ground. Many lives are lost. With us too a great loss to property and life is done. I am going to have a tent put up in front of my house in the garden and will live in it till the house is repaired.

To-day, the 12th April, begins our New Year, 1962 Bikrien. It is one of the happiest days with us. Although people are frightened out of their wits on account of the earthquakes, yet I see heaps of them making merry to their utmost. The horse fair is more than a success.

Lord Curzon on South Africa.

Guardianship of Indian Interests.

["There is one duty that falls upon the Government of India to which I think that I have rarely if ever alluded in this Council, and that is the guardianship of Indian interests where they are liable to be impugned by external policy or influence. We resisted to the best of our ability the heavy charge of more than three-quarters of a million sterling that was imposed upon Indian Revenues by the increase of pay in the British Army, a measure about which we were not consulted and with which we did not agree. We protested more successfully against the placing upon Indian revenues of the charge for the entertainment of the Indian guests at the Coronation in London. We were also successful in resisting the suggestion that India should pay £400,000 per annum for a call upon a portion of the British garrison in South Africa. We have now finally established the principle disputed till a few years ago that when we lend troops from India to fight campaigns for the Imperial Government in different parts of Asia and Africa, every rupee of the charge, from embarkation to return, shall be defrayed by the Imperial Government."] ["During the past few years we have been waging a similar battle in defence of Indian emigrants in South Africa. For many years a system has prevailed under which unskilled Indian labourers have been encouraged to emigrate to the Colony of Natal for employment, chiefly in agriculture, though a few of them are engaged in coal mines. The number proceeding yearly on five year contracts is from 5,000 to 6,000 and there are now some 30,000 indentured Indians in the Colony. Their wages are good and those of them who returned to India in 1903 brought back savings to the amount of over 5 lakhs of rupees, while Indians of all classes settled in Natal remit to their friends in India some thirteen lakhs of rupees annually. The indentured Indian is well treated, and so far as this class is concerned the system of emigration to Natal is advantageous to India as well as to the Colony."] [But there is now in Natal a considerable population of British Indians, estimated at about 50,000, who are not working under indenture and are therefore known as free Indians. Some of them are men who have worked out their time but have decided to settle in the country. Others are persons who have voluntarily proceeded to the colony. The Colonists object to this class of settlers and have taken strong measures to discourage any increase in their numbers. Some of these measures have seemed to the Government of India to be unduly severe] and inconsistent with the reasonable claims of the people of India as subjects of the British Empire and [we have lost no opportunity of urging that the restrictions imposed on free Indians should be relaxed, more especially two years ago when the Government of Natal sent delegates to us to discuss an arrangement under which Indian labourers should be compelled to return to India on the expiring of the terms for which they were engaged. We required as an essential condition that they should make certain concessions in favour of the free Indians who were then settled or who might desire to settle in the Colony. We stipulated for the eventual abolition of a tax of £3 a head which had been imposed on such persons for leave to reside; for the amendment of an act placing traders of however old a standing under the power of local corporations who had absolute authority to refuse licences to trade; for the removal of Indians from another act under which they were classed with barbarous races, and for the provision of a summary remedy for free Indians who might be wrongfully arrested on the ground that they were coolies under indenture or prohibited immigrants. In reply we were given to understand that there was no prospect of obtaining the consent of the local legislature to these conditions and the negotiations were therefore dropped.] [The only concession that has been obtained as regards free Indians in Natal is the exemption of those who have been resident in the colony for three consecutive years from the restrictions imposed on "prohibited immigrants" under the Immigration Restriction Act. That Act still requires immigrants (except those under indenture) to be able to write in some European language, and our endeavours to get ability to write in an Indian language accepted as a sufficient test of literacy have been unsuccessful. We have informed the Natal Government that we reserve to ourselves the fullest liberty to take at any time such measures in regard to emigration to that Colony as we may think necessary in order to secure proper treatment for our Indian settlers, and we have recently again declined to take any step towards facilitating the emigration of labourers under indenture until the Natal authorities substantially modify their attitude.]

In no other South African colony is there in force any system of immigration of Indian labour under indenture, and the number of British Indians at present resident in the Colonies other than Natal is comparatively small. Those colonies have, however, evinced a similar spirit of opposition to the immigration of free Indians, and we have had a considerable amount of correspondence on the subject specially as regards the Transvaal. Soon after that country came under British administration we addressed the Secretary of State for India and urged that the opportunity should be taken to remove the restrictions and disabilities imposed by the Boer Government on British Indian subjects. In the course of the correspondence that ensued we were asked to agree to a scheme for the employment of 10,000 Indian labourers on the construction of Government Railways in the Transvaal and Orange River Colonies, and recognising that the need for Indian labour thus displaced might prove a powerful lever in our hands in securing better treatment for Indians generally in South Africa, we expressed our readiness to consider the proposal if it was likely to lead to substantial concessions in favour of Indians not under indenture. We said that the least that we could accept would be (1) that Indian languages shoulded be included in the literary test applied to new immigrants; (2) that residence in location should be compulsory only upon those Indians in whose case the restriction is desirable for sanitary reasons; (3) that Indian traders who had established themselves under the former Government should be granted licences permitting them to retain their present places of business; (4) that all Indians of superior class, including all respectable traders and shopkeepers should be exempted from the Pass Law and the curfew system and from the other restrictions imposed on the non-white population. [The Transvaal authorities declined to concede these demands in full, and we have therefore refused to establish a system of immigration of indentured labourers in that colony. The outcome of the negotiation so far will be found in the despatch sent on 25th July, 1904, by the Secretary of State for the Colonies to the Governor of the Transvaal which was presented to Parliament in August last.] [In it the British Government supported all our main demands except the claim that future immigrants should not be required to be able to write in a European language. We have not yet heard what action has been taken on these instructions by the Transvaal Government.] I do not say that this is a pleasurable record. The problem is one for which it is exceedingly difficult to find a solution. Colonies possessing, or likely before long to possess, rights of self-government cannot be dictated to in such matters, and the feeling that exists among them is undoubtedly very strong. [It has seemed to us to be our duty] to do nothing to inflame that feeling, but [to lose no opportunity of pleading the cause of those whose natural protectors we are and to make no concession whatever until we obtain a full 'quid pro quo.'] In return, I am confident that in this attitude we we shall have the support of the entire Indian community.—*Times of India.*

OUR RELIEF FUND.—We would remind our readers that subscriptions for our Relief Fund can be sent to the Editor, INDIAN OPINION, Phœnix, Natal.

Indians in Krugersdorp.

Potchefstroom's "Grim Satisfaction."

"Cutting the Painter" Again.

The town of Krugersdorp is the latest field of Asiatic competition, and the white traders there are oppealing to Potchefstroom for advice as to remedial measures. Roodepoort too, feels the pinch, and we must admit that we experience a grim sort of satisfaction in knowing that such is the case, because the sooner the Indian invades every town, the nearer he draws to the end of his tether, as the agitation will grow to such an extent that even Imperial sentiment will not stem the tide. Fortunately, Sir Arthur Lawley at Pietersburg adopted a firm attitude on the matter and gave us encouragement to hope for a continuance of the Colonial Government's active sympathy in the cause of the white population. One of the Reef papers makes the statement that the Government can deny permission under the new Constitution to the Assembly to introduce any legislation on the subject of Asiatics. If this is true a serious problem will be created, and will certainly give rise to a most determined agitation throughout the Colony.—*Potchefstroom Budget.*

Mohammedans Inspect H.M.S. Crescent.

[COMMUNICATED.]

By the courtesy of Lieut. the Hon. F. Talbot-Ponsonby, of H.M.S. Crescent, acting for Admiral Durnford during his absence, a party of fifteen of the most influential of the Mohammedans of Durban, visited the flagship on on April 29th last. They were conducted on board by Mr. Seymour-Smith and under the guidance of Lieut. Raleigh were shewn the most interesting features of the flag-ship. The explanation of the mechanism of the guns was most instructive. The party then proceeded to the Pelorus, when the same courtesy was extended them by First-Lieut. Sterling, who showed them all over the cruiser. The visitors expressed themselves highly gratified with the enjoyable time spent on board.

The following are the names of the Mohammedans who visited the flagship and cruiser under the guidance of Mr. Abdoolla Hadjee Adam (of Messrs. Dada Abdoolla & Co.):—

Messrs. Dowd Mohamed, Omar Hajee Amod, Hajee Ebrahim, Dada Osman, Hajee Habib, Suliman Moosa, Tayob Moosa, Osman Ahmed, Adamji Miankhan, Hajee Munshi, Hajee Ebrahim (of Delagoa Bay), Moosa Hajee Adam, Osman Khamisa, and Abdool Gofoor (Johannesburg).

"Indian Opinion" Earthquake Relief Fund.

AMOUNTS RECEIVED TO DATE.

(TRANSVAAL)	£	s.	d.
M. Chamney, Esq. ...	1	0	0
Mr. Osman Latieff (P'strm)		10	0
„ A. A. Pillay	1	0	0
„ Dayabhai Dajibhai ..		10	0
„ H. O. Ally ...	1	[illegible]	0
„ G. R. Maurice ...	1	1	0
„ G. A. Desai ...		10	6
„ M. A. Karodia ...		5	0
Charity		5	0
Messrs. E. P. Ebrahim & Co.		7	6
Mr. Esopji Ebrahim ...		2	0
„ Mahomed Hafiji ...		2	0
Charity		5	0
Mr. Khan		2	6
A. C. P.		2	6
Sympathizer		10	0
Mr. C. Kewalram... ...		5	0
Parsee		10	0
Mr. E. Docrat		2	0
„ Mr. R. Peerkhan ...	1	1	0
„ A. M. Bhyat (H'delberg)	1	0	0
„ A. I. Sahji „ ...		10	0
Messrs. A. Camroodeen and Co. (H'delberg)		10	0
„ Mahomed Bros. „		2	6
Mr. V. Ragoon „		5	0
„ M. E. Ackalwaya „		2	0
„ Amod Cajee ..		2	0
(NATAL)			
Mr. Poonen Moonoosamy		10	0
„ Rangildas Harkisandas	1	0	0
„ A. Nagalingam ...	1	0	0
Messrs. E. Aboobaker Amod & Bro. ...	3	3	0
Mr. D. R. Patel		5	[illegible]
Rev. —		10	0
Mr. S. D. Mithniwala ...		5	[illegible]
Mount Edgecombe ...	1	0	0
Mr. Bhatt		10	0
„ M. E. Kathrada ..		5	0
V. M. J.		1	0
"Indian Opinion" Staff ...	5	5	0
Total to date	£25	17	6

The following amounts have been promised:

(DURBAN)	£	s.	d.
Messrs. M. C. Camroodeen and Co.	5	5	0
„ Dada Abdoola & Co.		2	6
Mr. Dada Osman... ...		10	0
„ P. V. Sanghavee ...		5	0
„ N. M. Kader... ...		10	[illegible]

COMPENSATION CLAIMS.—It has been reported to the Government that a number of assessed compensation claims for war losses still remain unpaid in spite of every endeavour by the Commissioner to find the persons concerned, and notice is given in the *Govt. Gazette* that all such claims will lapse if not settled by the 30th June next, as the accounts will be finally closed on that date.

Indian Affairs in the Natal Parliament.

Resignation of the Premier.

A Gazette Extraordinary of the 16th inst. announces the resignation of the Hon. Sir G. M. SUTTON, K.C.M.G., M.L.C., as Prime Minister. The new Ministry is as follows:—

Hon. C. J. SMYTHE, M.L.A., Prime Minister and Colonial Secretary.

Hon. J. G. MAYDON, M.L.A., Minister for Railways and Harbours.

Hon. T. HYSLOP, M.L.A., Treasurer.

Hon. T. WATT, M.L.A., Minister of Justice and Education.

Hon. H. D. WINTER, M.L.A., Minister for Native Affairs and Public Works.

Hon. W. F. CLAYTON, M.L.A., Minister of Agriculture.

Indians in Natal.

IN THE LEGISLATIVE COUNCIL on Wednesday last, the Hon. Mr. JOSEPH BAYNES gave notice to ask the Prime Minister: (a) What action does the Government propose to take with regard to the report of the South African Native Affairs Commission: (b) has not the time arrived when, for the good and proper government of this Colony, it is necessary that the Ministerial office of Secretary of Native Affairs should extend to and comprise the affairs of the Indian population resident in this Colony, and be held by a prominent official charged with the duty of governing the whole of the unenfranchised portion of the population, and to ensure to these people the principles of justice, firmness, and kindly consideration?

Ladysmith Government School.

IN THE LEGISLATIVE ASSEMBLY on Tuesday last, Mr. PEPWORTH asked the Minister of Justice: Have the coloured children, attending the Ladysmith Government School last month, been removed from such school? If not, why not?

The MINISTER OF JUSTICE: The coloured children attending the Ladysmith Government School last month have not been removed from the school, the question being still under consideration.

Indian Immigration.

Sir LIEGE HULETT moved that a Select Committee be now appointed for the purpose of inquiring into the status of the Indian Immigration Trust Board, and for the amendment of the laws relating to Indian immigration, with power to take evidence and call for papers; such Committee to consist of Messrs. Greene, Rethman, Farquhar, Bonner, the mover, and two other members. He asked for the inquiry so that doubts might be set at rest by the Parliamentary Committee as to the status of members of the Board, their relationship with the Government, and a definition of the Protectors office. The Committee would be able to state whether, if necessary, alterations are required.

Mr. Tatham moved the adjournment of the debate. It seemed to him that the question involved with the appointment of this Commission was one of vital importance, and was not limited to the reasons which Sir Liege Hulett had advanced. The motion included an investigation into the whole question of the amendment of the law relating to Indian immigration, and, it seemed to him, that if a policy of this kind was to be initiated by anybody, and was to be upon the responsibility of anybody, it ought to be initiated by, and be upon the responsibility of, the Government. To appoint a Select Committee for the purpose of laying down a policy in regard to so important a question as the amendment of the laws relating to Indian immigration was a wrong step, having regard to the form of responsible Government in the Colony. If, for instance, the Committee was to report in favour of drastic alterations of the law, particularly in the directions which Sir Liege Hulett indicated, namely, the revision to the old position of things, which placed upon the taxpayer the cost of importing these Indians, the Government would be in the awkward position of either having to accept the report or to reject it. He asked for an adjournment, so that members might have an opportunity of seeing exactly what was meant by the resolution.

Sir Liege Hulett said he did not mean to convey that there was any intention on his part to ask for the reimposition of any sum of money from the general revenue. The suggestion that he should introduce the present motion had come from the Ministry.

Mr. L'Estrange, a then member of the Ministry referred to, said that when he spoke to Sir Liege Hulett about the motion, he most distinctly stated that he did not ask him to form the Committee, and that the Government was not inclined to commit themselves in this matter, and that, if he wished to bring forward the motion, he must get the Committee himself. The reason he objected to this Committee was because of the suggested amendment of the laws relating to Indian immigration. He felt that it was a very serious question to bring before the House at the present juncture, and that it was not adviseable to enter into it.

Mr. Churchill agreed with Mr. Tatham, and said that if the importance of the question warranted a Commission, it might be appointed in recess to include others outside the House.

The debate was adjourned for a week.

The Supply Bill.

Mr. Ancketill continued the debate on the Supply Bill.

He condemned the proposed Poll Tax from every point of view, but he remembered most of the members of the House were, as he alleged, land monopolists, and they are certainly not going to do anything that will in any way undermine their social and political supremacy. The Poll Tax was an ingenious tax to ease the rich man of his obligations to the State; it was not proposed that the Poll Tax should be applied to indentured Indians. He believed that was right, because the Indians could not pay the tax if they were asked to, but he believed that every man who derived a benefit by the labour of the indentured Indians should pay a Poll Tax of £1 a head for every man in his employ. Dealing with the taxation to be imposed on the natives, he said he regarded it as unfair, and thought the best way to increase the taxation on the natives (and he believed the natives should pay more to the revenue of the Colony) was to double the hut tax. He then spoke warmly in favour of a tax on the values of land in the Colony as being the only fair way of adding to the revenue of the Colony, and claimed that by imposing a tax on the land values they would force into the market by a nature process land which was now held out of use. A tax on land values would bring about a happy, prosperous, and contented people, whereas a poll tax would have the effect of keeping people out of the Colony, and doing away with those who were already here.

Indians in Natal.

On Wednesday, the following question stood in the name of the Hon. H. D. Winter, addressed to the Colonial Secretary: (a) The number of free Indians in Natal; (b) the number of Indians who are at present renting land from owners, either in the Colony or out, and the revenue derived therefrom by the Government; (c) is it the intention to bring land-owners who are farming Indians under the same taxing conditions as are proposed by the Government on private native locations?

The Secretary for Native Affairs (Mr. Winter): I ask permission of the House to withdraw the question. (Cries of "No.")

Mr. Rethman: On behalf of the hon. member, I beg to put the question.

The Minister for Railways and Harbours: In the absence of the Colonial Secretary, I beg to state that the information asked for is being obtained.

Firearms Law Amendment Bill.

The Prime Minister moved the following new clause: "Any native or Asiatic, being a servant in the bona fide employ of a dealer in firearms or ammunition, may deliver to purchasers living within a radius of three miles, firearms and ammunition bought from his employer; and a native or Asiatic, being a servant in the bona fide employ of a European, and carrying a written pass signed by him, shall be entitled to carry firearms and ammunition to or from his employer."

The new clause passed.—*Mercury.*

Our Weekly London Letter

(From our Special Correspondent.)

London, April 22, 1905.

The Chinese Question.

Whatever interest would be evoked in the mind of the average voter at the time of the next General Election in connection with Colonial affairs, by far the greatest portion of it would be associated with, first, the Chinese question in South Africa; and, next, the part that Greater Britain shall henceforth play in the modification of the fiscal policy of the mother-country. And since there is some material difference between the two questions, both as regards their nature and urgency, it is not difficult to foresee which of them should have the precedence in being first cast into the Legislative mould of the next Government. The Chinese question may not affect such a large area of the national life as the question of the big loaf or the small loaf, it is true: yet it has most profoundly stirred the national heart and conscience on the one hand; while owing its importance, on the other, not a little to the fact that on its right solution would depend the solution of the bread-and-butter question of a very large and powerful section of the inhabitants of these islands. On high grounds of morality and humanity the Nonconformists are dead against what they call the existence of Chinese slavery under the British flag. Whatever aberration the much belaboured word known as the Nonconformist Conscience may have undergone during the late Boer war, it still rings true; and with all its lapses, still supplies the moral and, therefore, the strongest backbone of the nation. Forgetful it frequently is, somnolent oftener, yet it more speedily responds to the Master's call than any other section of Christians; and both in their preaching and practice the Nonconformists give unmistakable evidence of a whole-hearted and unswervable allegiance to that faith, so beautifully put by that prince of Puritan poets, James Russell Lowell:

He is true to God who's true to man; whenever wrong is done
To the humblest and the weakest, 'neath the all-beholding sun,
That wrong is also done to us; and they are slaves most base
Whose love of right is for themselves and not for all their race.

It is certain, therefore, that the whole dissenting body will once more rise to the altitude of the purity and strength of their Puritan forefathers, and purge the statute book of those provisions which have created and kept in continuance the degrading and demoralising spectacle of the Chinese camp in South Africa.

The "Morning Leader" Cartoon.

And their principal and most powerful auxiliaries in this campaign would be the entire democracy of the United Kingdom. Britain had to sec-

rifice more than two hundred millions of her treasure and over twenty thousand of the flower of her manhood in conquering the country of the Boers. It is only human, therefore, for Britishers to expect to come in for the reaping of the harvest when the sowing was done by them at such a tremendous cost. Popular feeling, therefore, runs very high on this question. The liberal and radical press is unremitting and uncompromising in its denunciation of the South African policy of the present Government. A few weeks ago the half-penny *Morning Leader*, which is read by over 300,000 progressives every morning, published a cartoon shewing the true aspect of the Chinese question. In the background of this picture was a gang of manacled Chinamen being driven to their work, while in the foreground were standing the departed spirits of two British soldiers looking amazed at the "pigtails"; and under the picture written, "Look here, Bill, it was for this that we laid down our lives in South Africa," or words to that effect. This picture had a tremendous and well-nigh unprecedented effect. It became the topic of the day. London for once forgot the wonted jargon of its everyday life, and wherever people met, they talked of nothing but the *Morning Leader* cartoon. The Colonial Secretary lost his temper over it, and one day in the House of Commons, in the course of a speech, alluded to it as an "infamous libel." But all that has neither deterred nor silenced the liberals; and their prosecution of the anti-Chinese campaign and their persecution of the Colonial Secretary are being carried on with unabated vigour.

Sir George Birdwood.

Amongst contemporary Englishmen who have seen and studied the East with almost an Oriental's eye and spirit, few names are better known than that of Sir George Birdwood. During his long connection with the India Office he was the trusted counsellor of the Government in all questions relating to Indian art and Indian produce. They reposed on him their fullest confidence, which was always justified, and most generously honoured him for his judgment and erudition, which he had more than merited. To hear the views of such a man on the Indian working man is extremely interesting; and the following fascinating sketch of the Indian craftsman by the eminent doctor I am tempted to reproduce in spite of its length, believing that it would more than repay a perusal.

The Indian Craftsman.

Writing to the *Journal of the Society of Arts*, Sir George says: "While in India I had employed all classes of craftsmen under my own eyes, and on whatever work I employed them they never used any kind of design whatever. The 'designs' in jewellers' books were merely advertisements for the attraction of Europeans, and never worked from. It was fatal to success to tell Indian craftsmen to work from a previous masterpiece of their own if you told them to reproduce it exactly; for in duplicating it with mechanical exactitude they destroyed all its artistry—the beauty and the life the artist's thought and sleight had given to it. The only way to possess yourself of your desire was to say:—'May God help you to devise another thing of beauty ('sparkling,' 'dancing,' or 'pleasing' thing) like this you did for me before, of the same weight and size, and equally 'alive and exquisite' ('sparkling,' etc., over again), and equally to my delight and your honour; and you know I shall not haggle over the price.' Then you got all you desire, and better. It was always in that way I consulted and dealt with these craftsmen. I would never accept trash, and, without any bargaining, I always paid in cash, and for myself and friends I always secured the best 'Sidonia wares' of my day in Bombay. Never haggle about prices and you will always get the best value for money in India, as well as everywhere else in the world. The ivory and wood-carvers would execute the most intricate 'arabesque' designs, not only without a trace of a geometrical, or even a mechanical planning, but, seated on the floor, crumpled up on their haunches, and using their knees as the only support of the strip of ivory or wood they held with the left hand and worked with the right. They would work on like that all day, with no more thought of geometry or the anatomy of ornament than have the bees in moulding their wonderful hexagonal cells by the rotation of their little heads. All the time I was in India I never saw a 'template' or a stencil of any kind used; and I said at Mr. Hawkins' lecture that I was sure he had not, and he at once acknowledged that he had not.

Indian Builders.

"I was observant also of a great deal of house-building in Bombay, nearly all of European design and under European superintendence. The only exception was a little mosque in the north-east quarter of the island, near the seashore, under Chinchpoogly Hill. It was built by a small body of stonemasons, and from first to last not only without a draughted plan, but without measurements. I have often cited the case in opposition to my distinguished friend, Sir Caspar Purdon-Clarke's contention that no one can build a house without a plan. I was officially with these masons daily, and only occasionally would they have an aside consultation over some hitch in the construction, or some point of decoration—which was nearly all in the proportion of the construction—and then they would trace out their casual 'plannings' in the dust on the ground, and with their fingers, or I would help them with my walking-stick. I do not know how it is done—by instinct, by rote, or by divine inspiration (i.e., genius). I only know that the thought of 'Glory to God' works wonders by the hands of these men, Hindus and Muslims, and that honest payment, as God's blessing on their work, fills them with devout gratitude and inestimable gratification in it."

No Franchise For Indians.

"No Pledges Given."

In the House of Commons on the 12th inst., says Reuter, Sir M. M. Bhownaggree, conservative member for Bethnal Green, pointed out that the term of surrender excluded only African natives from the franchise. He will therefore ask Mr. Lyttelton to amend the new Transvaal Constitution in order to enfranchise British Indians in the country.

Mr. Lyttelton's Reply.

In the House of Commons on the 15th inst. The Hon. A. Lyttelton, replying to a question by Sir M. M. Bhownaggree regarding the political status of British Indians in the Transvaal, said the Imperial Government understands that the Boers interpret the terms of surrender as meaning that the question of enfranchising any coloured people be deferred until self-government is granted. Considering this, and the importance of not giving any ground for the charge that the Imperial Government is departing from the terms of surrender, he was not prepared to advise the king to amend the the Constitution. The Colonial Secretary denied that any special pledge had been given on the subject.

Facts and Comments.

"TAMIL SUBSCRIBERS."—Your letter is receiving attention.

RADIUM, says Professor J. J. Thomson, has been found in flour. The poor man's loaf will be getting expensive if this sort of thing goes on.—*Globe*.

THE CALCUTTA PROTEST.—The Government of India have expressed their inability to accede to the request of the President of the Calcutta Meeting to forward the resolution protesting against the Viceroy's speech to the Secretary of State for India.

A BOMBAY COUNTER PROTEST.—About one hundred Mahomedans met to protest against the Bombay protest meeting with regard to Lord Curzon's speech. No prominent Mahomedans were present. The meeting was very unruly. On first being put to the meeting the resolution was not passed, but on being put a second time it was declared carried. The meeting terminated in great confusion.

INDIAN MAILS.—The Natal Direct Liner *Umhlali* sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 20th May. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

The German East Africa Liner, *Somali*, sails for Bombay direct, on or about 29th May. Mr. N. M. Kador, 115 Grey Street, Durban, is the Agent.

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩. | ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૨૦ મી મે, ૧૯૦૫. | અંક ૨૦.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૨૦મી મેથી તા૦ ૨૬ મી મે સુધી ખ્રી૦ સ૦ ૧૯૦૫.

હીંદુ—વૈશાખ વદ ૨થી. વૈશાખ વદ ૮ સુધી, સંવત ૧૯૬૧

મુસલમાની—તા. ૧૪ રબીલાખરથી તા. ૨૦ રબીલાખર સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	[illegible]	હિંદુ તીથી.	[illegible]	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની...	૧૦	૨	૧૪	૬ ૩૬	૫ ૭
રવી...	૨૧	૩	૧૫	૬ ૩૭	૫ ૭
સોમ.	૨૨	૪	૧૬	૬ ૩૮	૫ ૬
મંગળ	૨૩	૫	૧૭	૬ ૩૮	૫ ૬
બુધ...	૨૪	૬	૧૮	૬ ૩૯	૫ ૫
ગુરૂ...	૨૫	૭	૧૯	૬ ૩૯	૫ ૫
શુક્ર..	૨૬	૮	૨૦	૬ ૪૦	૫ ૫

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

શનીવાર, તા૦ ૨૦ મે, ૧૯૦૫.

નાતાલના નવા કાયદા.

તા. ૪થી મેના નાતાલ ગવરમેન્ટ ગેઝેટ માં નવા બીલો બહાર પડ્યાં છે. તે જાણવા તથા વિચારવા જોગ છે. તે બીલો ત્રણે પૈસા એકઠા કરવાની બાબતના છે. તે ઉપરથી જણાય છે કે નાતાલની સ્થિતિ હાલ ઘણી ખરાબ છે. લડાઇને વખતે નાતાલમાં ઘણી વસ્તી વધી પડી, વિલાયતથી ઘણો માલ નાતાલમાંજ ઉતરયો, અને બીજી રીતે નાતાલની તીજોરીમાં તેમજ લોકોના તીજોરીમાં પૈસાનો ભરાવો થયો. તેથીજ આબાદી હમેશાં નભી રહેશે એમ ધારી નાતાલની સરકારે મોટા ખરચના બોજા ઉપાડયા. એ ઉમેદ બર ન આવવાથી તે ખર્ચ ઉપડતો નથી. તેમ ખર્ચો કાઢી પણ શકાતો નથી. વાર્ષિક હિસાબ કરતાં ખોટ માલમ પડે છે, તેથી પૈસા કેમ ઉઘરાવવા એ નાતાલના રાજ્યકારભારીને મહાન વિચાર થઇ પડ્યો છે. તેનું પરિણામ ઉપલા ત્રણ બીલો છે. તેમાંનું પહેલું તે માથાવેરો નાંખવા વિષેનું છે. તે બીલની રૂએ ૧૮ કે તેથી વધારે ઉમરના દરેક માણસ પાસેથી ૧ પાઉન્ડ એક પાઉન્ડ ઉઘરાવવાનો છે. વેરો દર વરસે પહેલી જાનેવારીએ પાકે, અને તે માજીસ્ટ્રેટની ઓફીસમાં ભરવો. જો કોઇ માણસ વેરો ન ભરે તો તેની ઉપર સમન્સ કરીને વેરો ઉઘરાવવો. ગમે તે પોલીસ અમલદાર વેરાની પહોંચ માંગી શકે છે. કાદર કે છુટા થએલા ગીરમીટીયાને જ્યાં સુધી તે પહોંચ ન બતાવે ત્યાં સુધી તેને કોલોની છોડવાની પરવાનગી ન મળે. કોઇ પણ માણસ બીજાને નોકરીમાં રાખે તો તે નોકરના વેરાને સારૂ જવાબદાર થાય છે. ગવરનરને ધારા બાંધવાની સત્તા મળે છે, અને તે ધારાથી ગવરનર દરેક માણસે રજીસ્ટર થવા બાબત અથવા હાથ ઉપર વેરો આપ્યાની નિશાની રાખવા વિગેરે ફરજ પાડી શકે છે. આ કલમ હિંદીઓને જોખમ કારક થવાનો સંભવ છે છતાં તેની સામે થવાય તેવું હાલ નથી. ધારા બહાર પડે ત્યારેજ આપણાથી બોલાય તેમ છે. ગીરમીટીયા હિંદી, કંગાલ માણસો, અને માત્ર ત્રણ મહિનાજ કે તેથી ઓછી મુદતને માટે આવેલા માણસને ઉપરનો કર આપવાની ફરજ નથી. જો બધા માણસો કર આપે તો લગભગ ૧,૦૦,૦૦૦ પાઉન્ડની ઉપજ થવાનો સંભવ છે.

બીજું બીલ એ છે કે મ્યુનિસિપાલિટિની હદ બહારની જમીન ઉપર ૨૫૦ કરતાં વધારે એકર એક માણસના હાથમાં હોય તો, અને તે જમીન ઉપર ગોરા ન વસતા હોય તો, અથવાતો ધણી પોતે ન રહેતો હોય તો, દર એકરે દર વરસે અરધી પેનીનો કર તેનો માલેક આપે. આ કાયદાની સામે હિંદીઓએ થવા વિના ચાલે તેમ નથી. હિંદી બાહુતો વસે તો પણ કર આપવો એ દેખીતું ગેર વાજબી છે અને તેવો ધારો આપણે વગર લડતે કબુલ રાખીએ તે નજ બનવું જોઇએ. આ કર દેખીતો બહુ ઓછો છે પણ જ્યારે લાખો એકર જમીન તેવી નાતાલમાં છે તેનો વિચાર કરીએ છીએ તો કર ઘણો મોટો થવા આવે છે. કેમકે દર ૪૮૦ એકર જમીન ઉપર પાઉન્ડ એકનો વાર્ષિક બોજો થયો. અને ગોરાઓ ન વસતા હોય એવા હજારો એકરો ઉપર આ કર બોજા રૂપ થવા સંભવ છે.

ત્રીજું બીલ મુએલા માણસોના મીલકત ઉપર કર નાખવાનું છે. મરનારના છોકરા, પોત્રા, કે બાપ વારસ હોય તો માલકતની કિંમત ઉપર સેંકડે [illegible] ટકો, જો ભાઇ વારસ હોય તો સેંકડે ૨ ટકા, જો ભાઇ બહેનની પ્રજા વારસ હોય તો સેંકડે ૩ ટકા અને તે શિવાય કોઇ વારસ હોય તો સેંકડે ૫ ટકા, એમ મરનારની મીલકત ઉપર કર રાખ્યો છે. જો મીલકત ૫૦ પાઉન્ડથી વધારે ન હોય તો ઉધડ એક પાઉન્ડ દશ શિલિંગ ઠરાવ્યો છે, અને જો ૧૦૦ પા. ની હોય તો ઉધડ ૨ પાઉન્ડ દશ શિલિંગ ઠરાવ્યા છે. ગીરમીટીયા હિંદીની મીલકત આ કરમાંથી મુક્ત છે.

આ પ્રમાણે ત્રણ બીલો હાલ નાતાલની પારલામેન્ટ પાસે રજુ છે. તે પસાર થાય છે કે નહિ તે જોવાનું છે. મરનારની મીલકત ઉપર વેરો એ નવાઇની વાત નથી. તે ઘણા મુલકમાં હોય છે. વિલાયતમાં છે. પણ જમીન ઉપર તથા માથા ઉપર વેરો કોઇજ ઠેકાણે લેવામાં આવે છે. ટ્રાંસવાલમાં તેવો વેરો હતો તે સરકાર બીલકુલ ઉઘરાવતી નથી. અને તે વેરો ઉઘરાવતા ઘણી વખત બહુ મુશ્કેલીઓ પડે છે. છતાં આવો કર દાખલ કરવાનો સરકાર ઇરાદો રાખે છે, તે બતાવે છે કે કોલોની ઘણું કંગાલ થઇ ગયું છે, અને અગાઉની આવકના ઝરા સુકાઇ ગયા છે.

લોર્ડ કરઝનનું મોટી ધારા સભામાં હિંદીઓ વિષે ભાષણ.

લોર્ડ કરઝને કલકત્તામાં જે દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદી વિષે વડી ધારાસભામાં ભાષણ કર્યું તે હિંદુસ્થાનથી આવેલી મેલમાં મળ્યું છે. તે ઉપરથી જણાય છે કે તેઓ સાહેબે સારી મહેનત લીધી છે. નાતાલથી તેમને મન વવા બે એલચીઓ મળેલા તે અમારા વાંચનારને યાદ હશે. તેમનો હેતુ એવો હતો કે હિંદી સરકાર ગીરમીટિયાઓ ફરજીઆત રિતે ગીરમીટ ખલાસ થતાં પાછા જાય આ દરખાસ્ત કબુલ રાખે; પણ તેવી દરખાસ્ત લોર્ડ કરઝને કેટલીક શરતો જો નાતાલ કબુલ ન રાખે તો નામંજુર કરવા કહ્યું. તેમની શરત એ હતી કે ત્રણ પાઉંડનો કર કાઢી નાંખવો, હિંદીઓને લાઇસેન્સની હરકત પડે છે તે દુર કરવી. ઇમીગ્રેશન કાયદામાં સુધારો કરી હિંદીભાષાઓને માન આપવું. આ ઉપરાંત બીજી શરતો પણ તેઓ સાહેબે

રાખી. આ બધી નાતાલની સરકારે નામંજુર કરી તેથી લોર્ડ કરઝને એલચીઓની દર ખાસ્ત પણ રદ કરી છે. ટ્રાન્સવાલના હિંદીઓ બાબત પણ બાવણુ કરતાં નેઓ સાહેબે જણાવ્યું કે જે મી. લીટલટનના ડીસપાચમાં હકીકત આવી ગઇ છે ને બધું તેમની માગ ણીનું પરિણામ છે. મી. લીટલટને માત્ર એક જ વાત કબુલ નહિ રાખી તે એ કે હિંદીબાયા વિષે. મી. લીટલટને જો ટ્રાંસવાલ સરકાર નાતાલ અથવા કેપની માફક ઇમીગ્રેશન કાયદો કરેતો કબૂલ રાખવા જણાવ્યું છે. લોર્ડ કરઝન વળી કૌન્ટમાં કહી ગયા છે કે જ્યાં સુધી હિંદીઓના હકમાં સુધારો નહિ થાય ત્યાં સુધી તેઓ સાહેબ કશી મદદ કોલોનીઓને નહિ કરે આ બધું સંતોષ કારક છે અને આપણી લડતનું પરિણામ છે એમ અમે માનીએ છીએ

હવે નાતાલમાં આવતા ગીરમીટીયાઓને અટકાવવાની લડત લેવાની જરૂર છે અને બાકી જે લડત આપણે ચલાવીએ છીએ તે જારી રાખવાની છે. એમ કરવાથી આપણી સ્થિતિમાં કંઇક પણ સુધારો થશે એમ તો અવશ્ય જણાય છે

કેપમાં ઇમીગ્રેશન કાયદો.

કેપમાં જે ઇમીગ્રેશન કાયદો થયો છે તે ઉપર ડાક્તર ગ્રેગરી જે ત્યાંના ઇમીગ્રેશન ઓફીસર છે તેનો રિપોર્ટ બહાર પડ્યો છે. તે ઉપરથી જોવામાં આવે છે કે ગયા માસ માં ૨૯૮ મુસાફરોને પાછા કહાડ્યાં હતાં. તેમાંના ૫૬ અભણ હતા તેથી પાછા કહા ડ્યાં. ૧૫૬ પૈસા વિનાના હતા. ૭૪ અભણ અને કંગાલ હતા, ૧૨ વેશ્યા હતી તેને ઉતર વાની મનાઇ કરવામાં આવી હતી. ડાક્તર ગ્રેગરી માને છે કે ખરાબ વખતને લીધે ઘણાં માણસો આવવાને માગત. તેઓ નથી આવ્યા એટલે આ કાયદાની ખરી અસર શી થઇ છે તે કહી શકાતું નથી. ડાક્તર ગ્રેગરી માને છે કે ઘણાં હિંદીઓને ન ઉતરવાને લીધે તકલીફ પડી છે. અને કદી એમ મનાય કે હિંદીઓને અટકાવવા સારૂં આ કાયદો સારો છે તોપણ જ્યારે યીડીશ બોલનારા હિબ્રુ લોકો જેઓ ખરેખરા ભીખારી છે પણ પોતાના ભાઇબંધોના પાસેથી પૈસા ઉછીના લઇને આવી શકે છે, ત્યારે હિંદી બ્રિટિશ રૈયતને આવતાં અટકાવવી એ ન્યાયી છે કે નહિ એ સવાલ વાળી વાત છે. આ રિપોર્ટ ઉપરથી જણાય છે કે ડાક્તર ગ્રેગરી પોતે આ કાયદો અન્યાયી ગણે છે. કેપના હિંદીઓ ને કેપની સરકારે વચન આપેલ છે કે તે કાયદામાં ભણતર બાબત ફેરફાર કરવામાં આવશે અને હિંદી ભાષાનું જ્ઞાન કબુલ રાખ વામાં આવશે. આ વચન પળાવવાનું કામ કેપના આગેવાન હિંદીઓનું છે. તેઓ ખરો ખરૂ મહેનત કરશે તો અમને ખાત્રી છે કે સરકાર ઘટતો ફેરફાર તે બોલમાં કરશે. અમે ઉમેદ રાખીએ છીએ કે કેપના હિંદીઓ ઉત્સાહથી કામ ઉપાડીને પાર મુકશે.

મરહુમ મીં૦ તાતા.

મરહુમ મીં૦ તાતાની યાદગીરી કાયમ રાખવા સારૂ મુંબઇના ટાઉન હોલમાં ગયા એપ્રીલની શરૂઆતમાં જંગીવર સભા મળી હતી. ગવરનર સાહેબ લોર્ડ લેમીંગટન પ્રમુખ સ્થાનકે બીરાજ્યા હતા. અને પહેલો ઠરાવ યાદગીરી કાયમ રાખવા બાબતનો મુંબઇના હાઇકોર્ટના ચીફ જસ્ટીસ વડા જડજ સર લોરેન્સ જેન્કીન્સે રજુ કર્યો હતો. તે સભામાં જસટીસ બદરૂદીન તૈયબજી, જસટીસ ચંદા વરકર, ઓનરેબલ મીં૦ પારેખ, સર ભાલ ચંદ્ર વિગેરેએ ભાગ લીધો હતો. ગવરનરથી કરી બીજા બધા ભાષણ કરનારાઓએ બતા વી આપ્યું કે મીં૦ તાતાના જેવો ઉદાર, સાદો અને સાચો પુરૂષ હિંદુસ્થાનમાં ભાગ્યેજ થયો છે. મીં૦ તાતાએ જે કાંઇ કર્યું તેમાં પોતાનો સ્વાર્થ જોયોજ નહિં હતો. તેણે સરકારની પાસેથી ખેતાબોની ગરજ રાખી નથી. અને જાતોનો ભેદ ગણ્યો નથી. તેમને જસ્ટીસ બદરૂદીને કહ્યું તે પ્રમાણે પારસી મુસલમાન, હિંદુ બધા સરખા હતા. તેઓ બધા હિંદી છે એટલું તેમને વાસ્તે બસ હતું. તેમની દયા બહુ તીવ્ર હતી. ગરીબોનું દુઃખ વિચારી પોતે રડી પડતા. પોતાના પાસે અથાગ પૈસો હતો તેમાંથી પોતાના મોજ મજામાં પોતે કાંઇજ ન વાપરતું તેમની સાદાઇ જબરદસ્ત હતી. હિંદુસ્થાનમાં ઘણાં મીં૦ તાતા થાઓ એવું અમે ઇચ્છીએ છીએ.

સંયુક્ત પ્રાંતોમાં હમીરપુર જીલ્લા જમુને ની દસણે નદીમાંથી એક નહેર બાંધવા માટે રૂપીયા સાડી ચાળીસ લાખના જે અડસટો કરવામાં આવ્યો છે તેને હિંદી પ્રધાને બહાલી આપી છે. મુખ્ય નહેર સાડી પાસ ઇંચના થશે અને તેને મહાવીર માઇલ તથા ચાકૂડ માઇલની બે શાખાઓ થશે. તે સાધારણ વરસોમાં સત્તાવન હજાર એકરને પાણી પાશે અને દુકાળ જેવા વખતમાં તોંતેર હજાર એકર ઉપર ફરી વળશે, અને આપણ ઉપર બે ટકા ઉપજાવી શકશે.

સર ફીરોજશાહ મહેતા.

સર ફીરોજશાહા મહેતાએ જેવી મુંબઇ ની સેવા કરી છે તેવી કોઇએ નથી કરી. આજ ત્રીશ વર્ષ થયાં પોતે કોરપોરેશનમાં દાખલ રહ્યા છે અને મોટા મોટા કેસો છોડી ને પોતે કોરપોરેશનમાં હાજર રહ્યા છે તેથી પોતે કારપોરેશનના પિતા ગણાય છે આ વરસે તેમને કારપોરેશનનું પ્રમુખ પદ આ પવાની વાત ચાલે છે કેમકે પ્રીન્સઓફ વેલ્સ આ વરસે હિંદુસ્થાન જનાર છે. તેમને નાઇટનો ઇલકાબ છે એટલે ટાઇમ્સ ઓફ ઇન્ડિયા સુચના કરે છે કે સર ફીરોજશાહ પ્રમૂખ સ્થાને બિરાજે તે વખતે સરકાર પ્રમૂખને લોર્ડ મેયરનો ઇલકાબ આપે તો ખોટું નહિં. જો મેલબર્ન તથા સીડનીના કોર પોરેશનના પ્રમૂખ લોર્ડ મેયર કહેવાય છે તો કલકતા તથા મુંબઇમાં શા સારૂં નહિ?

જોહાનીસબર્ગમાં મરકીને વખતે બાળી નાંખેલા સામાન વિષેના દાવા.

ગયે વરસે જ્યારે જોહાનીસબર્ગમાં મરકી થઇ ત્યારે લોકેશનનો ઘણો માલ બાળી નાંખે લો હતો. તે બાબત હિંદીઓએ દાવા કરેલા. તે દાવા ચુકવવાની ટાઉન કાઉંસીલે ના પાડી તે ઉપરથી ગવરનરને અરજી થએલી. તેના પરિણામમાં ટાઉન કાઉન્સિલે જે માણસો પોતાના દાવા સાબેત કરી આપે તેને ૪૦ ટકા આપવાનું કબૂલ કર્યું છે. તે એવી શરતે કે જો બધા માણસો કબૂલ રાખે તો. હવે તે બાબતની તપાસ ચાલે છે. જેઓના ક્લેમ સાબેત છે તેઓને ઓર્ડર મળી ચુકી છે. પણ જેના ક્લેમ સાબેત નથી થયા તેની તપાસ ચાલે છે. વધારે ખબર મળવાથી અમે જાહેર કરશું.

ઇટાલીના રોમ શહેરમાં મળનારી રસાયણ શાસ્ત્રીઓની સભામાં હિંદુસ્થાન તરફથી મેજર સી, એચ. બેડફર્ડ આઇ. એમ. એસ. ની ચુંટણી થએલી છે.

અમેરિકામાં આવેલ શીકેગોના પાઠશાળા ના એક વિદ્વાન પ્રોફેસર લેબ્સ પોતાના ભાષણમાં મક્કમપણે જણાવે છે કે જીવ બના વવો એ સંભવિત વાત છે. રસાયણના અમુક તત્વોના મીશ્રણથી જીવ પેદા થવોજ જોઇએ. રસાયણશાળામાં ટુંકી મુદતમાં જીવ બનાવ વાના અખતરાને ફતેહ મળશે. એવી તેણે ખાત્રી આપી છે. આ બાબત ઉપર બીજા વિદ્વાનોએ જુદા જુદા મત આપેલા છે.

ટ્રાન્સવાલ લેણદારોને સુચના.

ટ્રાન્સવાલ ગવરમેન્ટ ગેઝેટમાંથી માલમ પડે છે કે નીચેના એસ્ટેટના પૈસા તેની સાથે જણાવેલા માણસોને મળવાના છે. તેઓ અરજી કરશે તો મળશે.

એચ. કોર્નફોર્થ પાસેથી અબુબકર આમદના લેણા ૭-૧૮-૭.

એમ. એમ. ખરસાણી પાસેથી એ છ. હુસેનના લેણા ૨૦-૧૬-૦.

એ. સી. પટેલ ના લેણા ૮૫-૧૯-૮.

એમ. શી. ચોવાણના લેણા ૪-૧૯-૫.

ઉમર ગુલંદ પાસેથી અબદુલ રહેમાનના લેણા ૫-૧૫-૪.

મહમદ સાલેના લેણા ૧-૮-૮.

ચરચા પત્ર.

[અમારા ચરચાપત્રીઓ નીચેના નિયમો યાદ રાખશે તો તેઓના પત્રો ઉપર તુરત ધ્યાન મળવાનો સંભવ છે.

1. કાગળની એકજ બાજુએ લખવું.
2. અક્ષર ચોખા સાહીથી લખવા.
3. નામ તથા ઠેકાણું બરોબર લખવા, તે હમેશાં બહાર પાડવા સારૂં નહિ પણ અમારી જાણને સારૂં
4. લખાણ હમેશાં ટુંકું અને મુદાસર કરવું.—અધિપતિ.]

ઇંડિઅન ઓપિનિઅનના અધિપતિ જોગ.

સાહેબ,

આપના માનવંતા પત્રમાં નાચેની બીના પ્રગટ કરી સેવક ઉપર ઉપકાર કરશો.

આપના માનવંતા પેપરનો લાભ ઘણા ખરા મુસલમીન ભાઇઓ લીએ છે, અને તેને વાંચવાની તક અંધારામાં મળવાથી, તેનો લાભ મળતો નથી. એ આપના તા. ૧૫ મી એપ્રીલ ૧૯૦૫ ના અંકપરથી માલમ પડે છે. મી. ગાંધીએ જોહાનીસબર્ગની થીઓસોફિકલ સોસાઇટિમાં જે ભાપણો કર્યાં તેના બીના જોહાનીસબર્ગના પેપરોમાં વાંચી આપે ઈંડિઅન ઓપિનિઅનમાં પણ તે પ્રગટ કરવા, તે વાંચી ખુશી પેદા થઇ છે. તેમજ ઘણી દીલગીરી પેદા થાય છે જે મી. ગાંધી પોતાના ભાપણમાં જણાવે છે કે, ૧,૦૦૦ વરસ પહેલાં ઇસલામના ફેલાવો કરવા હિંદુસ્થાન ઉપર ગીઝની લશ્કર ચડી આવ્યુ, હિંદુ મુર્તિઓનું ખંડન શરૂ થયુ અને સોનનાથ સુધી હલ્લા થયા. એક તરફથી આમ જબરદસ્તી થતી ચાલી અને બીજી તરફથી ઇસલામી ફકિરો તેની ખરી ખુબીઓ બતાવવા લાગ્યા. ઇસલામમાં જે આવે તે સરખા છે આ વાતની છાપ હલકા વરણના લોકો ઉપર ઘણી પડી, અને લાખો હિંદુઓએ ઇસલામ ધરમ કબુલ રાખ્યો આ તેમનું કહેવું ખોટું છે. કારણ હલકી વરણનાં ઉપર નહિ પણ ઉંચ્ચ વરણના એવા કે બ્રાહ્મણ વિગેરેના ઉપર તે છાપ વધારે પડી હતી, અને એની સાબિતી તૈયાર છે. મી. ગાંધીનું કહેવુ એમ થયું કે હિંદુસ્થાનમાં જે સઘળા મુસલમાનો છે તે ઢેડ વિગેરે માના છે. કારણ હલકી વરણનાં તો તેજ છે. આ તેઓનું બોલવું વ્યાજબી નથી. તેઓ લખી જણાવશે કે કઈ કઇ ઉંચ્ચ વરણના હિંદુઓએ મુસલમાન ધરમ ન સ્વિકાર્યો. વળી બીજું તેઓનું બોલવુ એવું છે કે, ઝનુન એ ઇસલામની જબરદસ્ત ખુબી એ ખરૂ છે. મગર મી. ગાંધી કહે છે કે એથી બહુ સારા કામ થયા છે અને કેટલીક વખત બુરાં કામો પણ થયા છે. તે બુરાં કામો શુ છે તે આ વાંચીને તેઓ મહેરબાની કરી આનો ઉત્તર આપવા તસ્દી લેશે.

વેરૂલમ. લી. આપનો સેવક.
તા૦ ૬-૫-૦૫. એ. ઇ. વાવડા.

મી. ગાંધીનો ખુલાસો.

અધિપતિએ મને ઉપરનો કાગળ મોકલ્યો તેથી હું રાજી થયો છું. મી. વાવડાએ પોતાના વિચાર બતાવ્યા તેને સારૂં હું તેનો આભારી થયો છું. મેં જે ભાપણ કર્યાં તેમાં મારો એકજ હેતુ હતો. તે એ કે હિંદીની સેવા કરવી. હિંદુસ્થાનમાં હિંદુ ધર્મ શુ છે તેનો ચિતાર આપવાનું મને આમંત્રણ મલ્યું તે મેં સ્વીકાર્યું. તે વિષે વિવેચન કરતાં બીજા ધર્મોની સરખામણી કરવી જરૂરની વાત થઈ પડી. પણ તેમ કરતાં મેં એવો ખ્યાલ રાખ્યો કે દરેક ધર્મની બને ત્યાં સુધી સારી ખુબીઓ બતાવવી, અને ગોરાઓના મન ઉપર સારી છાપ પાડવી. જે જે હકીકત મેં કહી, તે માત્ર ઇતિહાસ ઉપરથી લીધેલી છે, કે જે આપણે બચપણથીજ નિશાળમાં શિખતા આવ્યા છીએ. જબરદસ્તિથી ઇસલામનો ફેલાવો થયો તે તવારિખની વાત છે. પણ તેની સાથે મેં બતાવ્યું કે ફેલાવાનું સબળ કારણ તે ઇસલામની સાદાઈ અને બધાઓને સરખા ગણવાની ખુબી. હલકા વર્ણના હિંદુઓ ઘણે ભાગે મુસલમાન થયા એ પણ સિધ્ધ થઇ શકે એવી વાત છે. અને તેમાં હું મારા મનથી કશી ખોડ માનતો નથી. મારા પોતાના મનમાં બ્રાહ્મણ કે ભંગી વચ્ચે ભેદ નથી. અને હું ઇસલામી ધર્મની એ શ્રેષ્ઠતા માનું છું કે જે લોકો હિંદુ ધર્મના વર્તાવથી નારાજ થયા તેઓએ ઇસલામ ધર્મ પકડી પોતાની સ્થિતિ સુધારી છે. વળી મારૂં કહેવું એમ પણ નથી થયું કે જેટલા મુસલમાન થયા તે બધા હલકા વર્ણનાંજ હિંદુઓ હતા. અને હલકા વર્ણમાં માત્ર ઢેડજ આવે છે એ તો તો મને વ્યાજબ નથી. ઉંચા વર્ણના એટલે બ્રાહ્મણ ક્ષત્રિઓ પણ મુસલમાન થયા છે એમ કબુલ કરૂં છું પણ ઘણો ભાગ તેવો ન હતો એ જગત પ્રસિધ્ધ વાત છે. પણ મારો મુખ્ય ભાર એ વાત ઉપર મુકવાનો છે કે હલકા વર્ગના હિંદુઓ મુસલમાન થયાં તેમાં મુસલમાન ધર્મની હિણપત જરાએ નથી. પણ તે તેની ખુબી બતાવે છે અને મુસલમાને તેમાં મગરૂર થવા જેવું છે.

ઝનુન વિષે મારો મત મેં બતાવ્યો તેમજ છે. ઝનુનનો અરથ મી વાવડા ઉલટો કરે છે. ઝનુન એ શબ્દ મેં સારાઅર્થમાં વાપર્યો છે અને મેં ચોખું બતાવ્યું છે કે એ ઇસલામનું એક જોર છે. ખરા ઝનુન વિના કંઇ સારૂં કામ થઇ શકતું નથી. જ્યારે તુરકીઓ ખરા ઝનુનથી મરણીઆ થઇ લડ્યા ત્યારેજ રૂશિયા તથા ગ્રીસની સાથે બાથ ભીડી શક્યા અને હાલ તુરકી સિપાઇથી સહુ ડરે છે. ઝનુનથી રજપુતો લડ્યા ત્યારે રજપુતાના ઉપર કોઇ હાથ નહોતું લગાડી શક્યુ. ઝનુનથી જપાન લડે છે ત્યારેજ પોર્ટઆરથરનો કિલ્લો સર કરી શકે છે. એ ઝનુન લડવામાં તેમજ બીજા કામમાં જરૂરનું છે અને સારો ગુણ છે. ઝનુનથી એડીસન સારે શોધો કરે છે. ઝનુનથીજ વેટે રેલવે શોધી અત્યારે દુનિયામાં ફરવું સહેલું કર્યું. અને એજ ઝનુન હશે તોજ આપણે એકઠા થઇ ગોરાઓની સાથેની લડતમાં જીની આપણી હલએ દુર કરશું. એ ઝનુન ઇસલામમાં ખાસ ગુણ છે. એવુંજ ઝનુન બીજા કામોમાં પણ વાપરવામાં આવે તો અત્યંત ફાયદો થાય.

હવે મારે વધારે કહેવાનું રહેતું નથી. જે સવાલ મી. વાવડાને કઠ્યો તેજ બીજાઓને કઠ્યો છે મારી જાણમાં છે. એ જે હું સાચું સમજ્યો તે મેં કહ્યું છે. તે કહેતાં એક પણ માણસની લાગણી દુખાવવાનો મારો વિચાર નહોતો. અને મારા મનમાં હિંદુ મુસલમાન કે ખ્રિસ્તિ વચ્ચે કશો તફાવત નથી. એમ ઘણી વખત હું કહી ગયો છું ને મને લાગે છે કે તેજ પ્રમાણે હું ચાલ્યો છું. હિંદુ મુસલમાન બ્રાહ્મણ કે ભંગી તેઓની વચ્ચે કશો પણ તફાવત રાખ્યા વિના સર્વની ઉપર સમ દ્રષ્ટિ રાખવી એ હિંદુ ધર્મ શિખવે છે એમ મારો આગ્રહ છે ને તે મારો ધર્મ છે.

તા. ૧૩-૫-૦૫. મો. ક. ગાંધી.

વાઇસરાયની ધારાસભામાં હિંદી બજેટ.

જુદા જુદા સવાલોપર ઓનરેબલ સભાસદોની લડત—વાઇસરોયનો ખુલાસો—આબ્ધા છોડવાની ખબર.

[ગુજરાતી ઉપરથી લીધેલું.]

ગયા માર્ચ મહિનાની તા. ૨૯મીને રોજ ભરાયેલી વડી ધારાસભાની બેઠકમાં નામદાર વાઈસરાય લોર્ડ કરઝન પ્રમુખસ્થાને બીરાજ્યા હતા. તે વેળા હિંદી બજેટ વધારેને નહિ રજુ કરવામાં આવ્યું હતું. જુદા જુદા ઓનરેબલ સભાસદોએ તેના ઉપર સાથે

સંબંધ ધરાવતા જુદા જુદા અગત્યના સવાલો ઉપર વિવેચન કરયું હતું. એનો લંબાણમાં સામટો ઉત્તર નામદાર વાઇસરાય તથા ખજાનચી ઓનરેબલ મીo બેકર વિગેરે તરફથી આપવામાં આવ્યો હતો. નામદાર વાઈસરાયે પોતાના ભાષણમાં જે ઈશારો કરયો હતો તે ઉપરથી માલમ પડે છે કે તે નામદાર આવતે વરસ ઓફીસ છોડી જવાની ધારણા રાખે છે. તેમણે જણાવ્યું હતું કે મારા ઓદ્દાની મુદતનો છેડો જેમ નજીક આવતો જાય છે તેમ આવતા વરસનું બજેટ—એ તેટલા સુધી હું હયાત રહેવા પામું તો—મારૂં છેલ્લું બજેટ ગણાશે, અને તે વેળાએ મેં મારે હાથ ધરેલું કામ પાર ઉતારયું છે કે તેમાં નિષ્ફળ થયો છું તે ઉપર વિવેચન કરવાની મને ફરજ પડશે. મારી નિમણુંક કરવામાં આવી ત્યારેજ મેં વડા પ્રધાનને લખી દીધું હતું કે જે કામો કરવાની હું ધારણા રાખું છું તે પુરેપુરાં બજાવવાને મને સાત વરસ જાશે. શરૂઆતમાં નવાબ સૈયદ મહમદ સાહેબ બહાદુરે મરકીનું એક કમિશન નિમવાની બાબતમાં સવાલ ઉઠાવ્યો હતો, અને સરકારે તરફથી સર એરંડલે જવાબ વાળ્યો હતો કે, તે સવાલ અત્યાર અગાઉ ઉપાડી લેવામાં આવ્યો છે, અને તેને લગતી તપાસની એક વળ કરવાને કમીશનનો એક સભાસદ હિંદુસ્થાન આવવાને ઉપડી ચુક્યો છે. નવાબ અલીખાને બજેટ ઉપર પહેલું ભાષણ કરતાં દેશની આબાદ હાલતના સંબંધમાં સરકારને મુબારકબાદી આપી હતી તથા કરમાં થયેલા ઘટાડા માટે સંતોષ બતાવ્યો હતો. મદ્રાસવાળા મીo સીમે નહેરોનાં બાંધકામો પાછળ વધુ નાણાં ખરચવાની ભલામણ કરી હતી. જીલ્લા બોરડોને કરવામાં આવેલી મદદ તરફ પસંદગી બતાવી મીo હેરે જણાવ્યું હતું કે પ્રાણીવૈદાના સાયન્સના સુધારા માટે હજી કાંઇ કરવામાં આવ્યું નથી, અને બંગાળામાં ઢોરોના બચાવ માટે પરતાં પગલાં ભરવાની જરૂર છે. ઓન મીo પોર્ટરે વધું રેલવેની ખાસ જરૂર તરફ ધ્યાન ખેંચ્યું હતું, અને સ્કુલોના બોર્ડિંગ હાઉસ વધારે સારાં બનાવવાની તેણે હિમાયત કીધી હતી અને હાલની પોલીસ ફોજનો તેણે બચાવ કીધો હતો.

ઓન. રાય શ્રી રામબહાદુરનું ભાષણ.

ઓન. રાય શ્રી રામબહાદુરે પોતાના ભાષણમાં અનેક બાબતો હાથ ધરી હતી અને વચલા તથા યુનાઇટેડ પ્રાંતો મધ્યના પતદારીઓના હકો તથા જમીનના કરના સંબંધમાં લંબાણથી વિવેચન કરયું હતું. ફાજલ પુરાંતનો એક ભાગ ખેડુતોને વધુ મદદ કરવા માટે વાપરવાને તેમણે આગ્રહ કરયો હતો; લશ્કરી ખરચમાં વધતો રહેલો હદ વગરનો ઉછાળો તેમણે વખોડી કહાડયો હતો, તથા ટીકિટની આવકમાંથી ખરચ હિંદુ [illegible]

ગેરઇનસાફ માટે તેમણે પોતાની નાપસંદગી જાહેર કરી હતી. સરકારી નોકરીઓમાં હિંદીઓને પુરતી સંખ્યામાં રોકવામાં નથી આવતા તેને લગતા સવાલ ઉપર તેમણે લંબાણથી વિવેચન કરયું હતું. પોલીસ, તાર, નીમક, કસ્ટમ, જાહેર બાંધકામ, રેલવે તથા બીજા ખાતાઓમાં મોટા પગારના જે ઓદ્દાઓ યુરોપીઅનો ધરાવે છે તે બતાવનારા આંકડાઓ તથા વિગતો તેઓએ સભાની ટેબલ ઉપર રજુ કરી હતી.

ઓન. મીo ગોખલેનું ભાષણ.

નવા બજેટ માટે હિંદી સરકારને મુબારકબાદી આપી ઓન મીo ગોખલેએ નીમક ઉપરના કરમાં બોલમાં વધુ ઘટાડો કરવાની ઉમેદ રજુ કરી જણાવ્યું કે અરધા આનાના ટપાલના દરમાં પેલો તોલો કાગળ મોકલવાની જે છુટ મુકવામાં આવી છે તેનો પ્રજા તરફથી સારો લાભ લેવાશે. પોલીસ ફોજના બંધનમાં સુધારો કરવા માટે રૂ. ૫૦ લાખની જે રકમ આપી છે તે પગલાંની અગત્ય સ્વીકારી તેઓએ જણાવ્યું કે પોલીસ ફોજના ચડતા ઓદ્દાઓને માટે અમલદારો મેળવવાની બાબતમાં ગમે તેવો મતફેર હોય પણ તે મતફેરથી કાંઇ એ સુધારા ઉપર અસર થનાર નથી. ડીસ્ટ્રીક્ટ અને લોકલ બોરડોને મદદ કરવા માટે તેમજ ખેતીવાડીના અખતરાઓ માટે સરકારે આપેલી ગ્રાંટને તેઓએ પસંદ કરી હતી. સરકારની નાણાં સંબંધી સ્થિતિ વિષે વિવેચન કરી મીo ગોખલેએ જણાવ્યું કે કરજમાં ઘટાડો કરીને બાકી પુરાંત ખરચાવી જોઇએ છે. વધ્યા જતા ખરચો સામે વિરૂદ્ધતા દરશાવીને મીo ગોખલેએ જણાવ્યું કે ચલણને લગતી સરકારની રાજ્યનીતિથી પ્રજાને ઘણું ખમવું પડયું છે. તેમણે જણાવ્યું કે મુંબઇ અને મદ્રાસ ઇલાકાના તેમજ કેટલા પ્રાંતો અને મધ્ય પ્રાંતોની જમીનનાં દેવામાં સેંકડે ૨૦ ટકા જેટલો ઘટાડો કરવો જોઇએ છે. મરકીને લીધે મ્યુનિસિપાલિટિઓને તેમાં અવશ્ય કરીને મુંબઈ ઇલાકાની મ્યુનિસિપાલિટિઓને વળી સરકારે નાણાં સંબંધી મદદ કરવી જોઈએ. છેવટે મીo ગોખલેએ સરકારને અરજ કરી કે હિંદીવાનોને હાલના કરતાં વધુ સંખ્યામાં સરકારી નોકરી આપવાની, તેમજ ચડતા ઓદ્દાઓ આપવાની સરકારે કૃપા કરવી કે જેથી મોટી સત્તા અને જોખમદારીઓવાળા એકજ વર્ગના હાથમાં ન રહે.

દરભંગાના મહારાજાનું ભાષણ.

દરભંગાના મહારાજા ઓન. સર રામેશ્વર સીંગે જણાવ્યું કે જે જાતનો કર માફ કરવામાં આવ્યો છે તેની વધારે જરૂર હતી. તે પછી હિંદી રેલવેઓ અને ખાસ કરીને ત્રીજા વર્ગના ઉતારૂઓના સંબંધમાં નિયમિત સુધારો કરવાની જરૂર ઉપર વિવેચન કરયું હતું. તેમણે જણાવ્યું કે આ બાબતમાં આગ્રહ અને રોહીલખંડ રેલવેએ વખાણવા [illegible] છે, ત્રીજા વર્ગના

ઉતારૂઓ માટે સારા વેઇટીંગ રૂમો અને રીફ્રેશમેન્ટ રૂમો કરવાની ખાસ જરૂર છે. તેઓએ વળી એવી ભલામણ કીધી કે રેલવે બોરડોએ શેરોનું વ્યાજ આપવાની જામીનગીરીની યોજના તઇયાર કરવી જોઈએ કે જેથી હિંદુસ્થાન ખાતે ખાનગી નાણું ખેંચાઈ આવે. તેઓએ વળી જણાવ્યું કે હલકા ખાતે રેલવેના દર અતી ઘણા ઉંચા છે. તીજોરીની વડાઇ વિષે બોલતાં તેમણે જણાવ્યું કે વાસા ખાતે કરવામાં આવેલા લખવ ■ હિંદુસ્થાનને કેટલા વેપારી લાભ હાંસલ થયા છે અને તેથી વેપારનું ભવિષ્ય કેવું થશે તે વિષે સરકારનું મત જાહેર કરવામાં આવે તો ઠીક. તેમણે સરકારને વિનંતી કરી કે બંગાળા, મુંબઈ અને મદ્રાસના ચોકસ જીલ્લાઓમાં કારોબાર તથા ન્યાયનાં કામ જુદા જુદા અમલદારોને હાથે કરાવવાની રૂઢી અખતરા તરીકે દાખલ કરવી.

ઓન મીo કેબલનું ભાષણ.

સંતોષકારક બજેટ માટે તેમજ કરની માફી માટે સરકારને મુબારકબાદી આપવા પછી ઓન. મીo કેબલે જાણવા માંગ્યુ કે ટપાલ તથા મહેસુલના એકજ જાતના સ્ટાંપ દાખલ કરવા માટે કાંઈ પગલાં ભરવામાં આવે છે, અને તારના દર હજુ વધારે ઓછા કરવાનો ઈરાદો છે કે નહિ? તેણે ભલામણ કરી કે એક કરોડ ઉપરની સીલક ઉપરની રકમમાંની અરધી અનામત સોનામાં રોકવી તથા બીજી અરધી બ્રિટિશ સિવાયની સધ્ધર જમીનગીરીમાં રોકવી કે નહિ તે વિષે સરકારે વિચાર ચલાવવો જાઇએ. તેણે જણાવ્યું કે ઉગતા હિંદી ઉદ્યોગોને બનતી દરેક મદદ આપવી તે સરકારની ફરજ છે હિંદમાં રેલવેનો દર ઓછો કરવાને હજુ ઘણી જગ્યા છે એમ તેણે જણાવ્યું, તથા દેશના સુધારા વધારા માટે લાગ લઇને કરવાની સગવડ વધારવાની ઘણી જરૂર છે અને તે માટે લોન ઉઘાડવા સરકારે અચકાવું જોઇતું નથી. ચાહ ઉપરની અતી ભારી જગાત બાબત ટીકા કરી જણાવ્યું કે હિંદમાં પરદેશી થાપણો ખેંચવા માટે ઉપાયો લેવા જોઇએ. તેણે કહયુ કે બ્રિટિશ થાપણવાળાઓને વધારે સાહસ આપી તેમને પોતાની થાપણ હિંદમાં રોકવા લલચાવવાની હાલની તકનો લાભ લેવો જોઇએ કે જેથી તેઓ હિંદી બાબતોમાં હાલ કરતાં વધું કાળજી ધરાવતા થશે.

ઓન. મીo હુએટનું ભાષણ

ઓન. મીo હુએટે રેલવે તથા બીજા જાહેરકામો પાછળ જે વધારે ખરચ કરવામાં આવનાર છે તેની સમજ આપી જણાવ્યું હતું કે, ૧૯૦૧ અને ૧૯૦૩ દરમ્યાન માલ ગાડીના ૧૪ હજાર ડબાઓ ઉમેરવામાં આવ્યા છે. એ કામ માટે હાલના તથા આવતા વરસમાં ખરચ ૩ કરોડ તથા બે કરોડ ત્રીસ લાખ થશે. રેલવે બોર્ડના સંબંધમાં કેટલાક ખુલાસા કરી ઓન. મી. [illegible] ત્રીજા વર્ગના ઉતારૂઓની [illegible]

જવાબ આપતાં જણાવ્યું કે તેણે તે સવાલ ઉપર વિચાર ચલાવવા માંડયો છે. લખનૌ અને અલ્લાહાબાદ વચ્ચે સળંગ વ્યવહાર સ્થાપવા બાબત તેણે જણાવ્યું કે હિંદી સરકાર પાસે તે કરતાં વધુ અગત્યની યોજના પડેલી છે. કસ્ટમની સનંદી નોકરી બાબત સરકારે યોજના તૈયાર કીધી છે અને તે હિંદી પ્રધાન ઉપર મોકલવામાં આવી છે, જેનો જવાબ ફરી વળવાની રાહ જોવામાં આવે છે. હિંદી સરકારે અરધા આનાના દરમાં પોણા તોલાના વજનના કાગળો મોકલવાની જે ગોઠવણ કરી છે તેના સંબંધમાં તેણે જણાવ્યું કે તે વજન એક તોલા સુધી કરવાનો સરકારનો ઇરાદો છે. દેશમાં તેમજ પરદેશમાં મોકલવામાં આવતી વસ્તુઓ ઉપર વીમાનો જે દર લેવામાં આવે છે તે આવતી તા. ૧ લી જુલાઈથી અરધો ઘટાડી નાંખવામાં આવનાર છે. કોઇ પણ રજીસ્ટર કરવામાં આવેલી ટપાલની ચીજ ગુમાઈ જાય તે માટે રૂ. ૨૫ સુધીનો બદલો આપવાની ટપાલ ખાતાને સત્તા આપવામાં આવી છે. ઉપસાવેલા પરબીડાંની ટીકીટો વર્તમાનપત્રોને વિટાળવામાં આવેલા કાગળને ચોટાડવાની બંધી કાઢી નાખવામાં આવી છે. એડન તથા કરાંચી વચ્ચે દોડતી ટપાલ લઇ જનારી સ્ટીમરોના સંબંધમાં તેણે જણાવ્યું કે તેનો ખરચ આ દેશનેજ આપવો પડશે. ટીકના તારના સદેશાને તાકીદના તથા સાધારણ સદેશાના જેવીજ હાલત ઉપર મુકવાની દરખાસ્ત ઉપર સરકાર વિચાર ચલાવે છે. તેમજ પરદેશી તારોના દરો ઘટાડવાનો પણ સરકારનો ઇરાદો છે.

આન. સર ઇબેટસનનું ભાષણ.

આન. સર. ઇબેટસને ભાષણ કરતાં ખેતીવાડીનાં કામે છેલ્લાં સાડાત્રણ વરસમાં કરેલા વધારાનો હેવાલ રજુ કર્યો હતો. તેણે જણાવ્યું કે ખેતીનાં કામમાં રોકવામાં આવેલા પ્રવિણોની સંખ્યા વધારીને છ ઉપરથી દસની કરવામાં આવી છે. પુસા ખાતેની કોલેજના મકાનોનો અડસટ્ટો સાડાસોળ લાખ રૂપિઆનો થયો છે, જેમાંનો મુખ્ય ભાગ તમાં સાડાસાત લાખ લાગશે. ઉત્તમ સ્ટાફ રોકવામાં આવ્યો છે અને તેને શોધ ખોળ તથા અખતરાઓનાં કામમાં જોડયાં છે અને તેમાના ૭ હિંદી ગ્રેજ્યુએટોને હુશીઆર કરવામાં આવે છે. હિંદી રૂની સ્થિતિ સુધારવા માટે ૪૫ હજાર રૂપીઆ કહાડયા છે. ખેતી કામ ઉપર ગઈ સાલમાં ૧૪।। લાખની રકમ ખરચવામાં આવી છે ખાસ વિભાગે સખત અખતરા સુધી કઢાડેલા ખેતરોની પેદાશમાંથી સ્થાનિક સરકારો તરફથી કરવામાં આવે છે. મુખ્ય મુશ્કેલી શીખેલા આદમીઓની તાણ છે તથા તે સાથે તેને કેળવવા માટેના સાધનોની ગેરહાજરી છે. એ સઘળી જરૂરીઆતો પુસા ખાતેની કોલેજ પુરી પાડશે. એ પછી ખેતીવાડીના સંબંધમાં સરકારે કેવા કેવા ફેરફાર કરવા ધારે છે તે વિગેરેની લંબાણ સમજણ સર ઇબેટસને આપી હતી.

(અપૂર્ણ.)

ટ્રાંસવાલના નવા લાઇ કમીશનર લોર્ડ સેલબોર્ન તા. ૧૬મીએ કેપટાઉન ખાતે આવી પહોંચ્યા છે.

રોમેશચંદ્ર દત્તે વડોદરા રાજ્યમાં મહેસુલ રૂપીઆને બદલે અનાજથી ઉઘરાવવાનું ધોરણ દાખલ કરયું છે.

કીંગ એડવર્ડે હિંદુસ્થાનના ધરતીકંપ રીલીફ ફંડમાં ૧૦૫ પાઉંડ તથા પ્રીન્સ ઓફ વેલ્સે પાઉંડ ૫૦ અને પ્રીન્સેસ ઓફ વેલ્સે પાઉન્ડ ૨૫ની રકમો હિંદુસ્થાન મોકલી આપી છે.

તીબેટ રોડ ઉપર આવેલા નગરદેવાના ગામની નજદીકનો એક જ્વાળામુખી પહાડ ફાટસે જણાય છે. આ એવાઇ મળેલો પહાડ ફરીને ફાટશે તેને લીધે ધરતીકંપ થયો એમ કેટલાએકનું માનવું છે.

ઇન્ડિઅન એસોસિએશનની આગેવાની હેઠળ એક ચોપાનીયું પ્રગટ કરવામાં આવ્યું છે જેમાં લોર્ડ કર્ઝને કલકત્તા યુનિવરસિટિના કોનવોકેશન મેળાવડામાં ચેન્સેલર તરીકે એશિઆટિક પ્રજાનું અપમાન કરનારાં વાંધા ભરેલા ભાષણ સામે, તેમજ તેની સામાન્ય રાજ્યનીતિ વિરૂદ્ધ વાંધો ઉઠાવવા કલકત્તામાં મળેલી જાહેર સભાના કામકાજની વિગત, મજકુર સભાના પ્રમુખ ડા૦ રાસ બીહારી ઘોસે કરેલું ભાષણ તેમજ તે બાબત ઉપર આગેવાન એંગ્લો ઇન્ડિઅન તથા હિંદી વર્તમાન પત્રોએ કરેલી ટીકાના ઉતારા વિગેરેનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. "બંગાળી" પત્ર જણાવે છે કે એ ચોપાનીઆની હજારો નકલો પારલામેન્ટના મેમ્બરો તથા ઇંગ્લાંડના આગેવાન વર્તમાનપત્રોમાં વહેંચવા લંડન ખાતે મોકલવામાં આવી છે.

સ્ટીમરોની આવ જાની ખબર.

નાતાલ ડાઇરેક્ટ લાઇનની સ્ટીમર અમલોઠી તા. ૨૦મી મેએ કલકત્તા માટે ઉપડી જશે, મુંબઇ જનારા પાસેંજરોને કોલંબો ઉતારશે.

જરમન લાઇનની સ્ટીમર સકારી તા. ૨૫મી મેએ ઉપડી જશે.

જાહેર ખબર.

ડરબન હિંદુસ્મશાન ફંડનો રિપોર્ટ બહાર પાડવા તથા તે સંબંધી હકીકત જાહેર કરવા, અને આજ દિવસ સુધી થએલ કામો રજુ કરવા સારૂ મુલતવી રહેલી જનરલ સભા તા. ૨૧ માહે મે સને ૧૯૦૫ રવીવારે બપોરના એક વાગે મે સ્ટ્રીટમાં આવેલા હાઇબોરી વાળા મકાનમાં મળશે. આ પ્રસંગે સર્વે હિંદુ ગ્રહસ્થોને પધારવાની વિનંતી કરવામાં આવે છે.

તા. ૯-૫-૧૯૦૫. આર. બી. [illegible]

"ટ્રસ્ટી" હિંદુ સ્મશાન ફંડ.

ગ્રાહકોને વિનંતી.

ચાલુ સાલનું લવાજમ જે ગ્રાહકોની પાસે બાકી રહેલું હોય તેમણે મોકલી આપવા મે. કરવી

રોકડ બજાર ભાવ.

		શી.	પે.		શી.	પે.
ચાવલ.						
ખાજ	૧ બસ્તાનુ	૧૬	૭	થી	૧૭	૦
બીમડીના	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
એફ. એફ. ડી. આર.		૧૪	૦	,,	૧૩	૬
એફ. ડી. આર.	,,	૧૩	૦	,,	૧૪	૦
ચીની સકરર	,,	૧૮	૬	,,	૧૯	૦
કુડાના	,,	૧૮	૦	,,	૧૯	૦
દેશી તુવેર દાળ.		૧૪	૦	,,	૧૫	૦
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૪	૬	,,	૧૫	૦
મસુરની	,,	૧૪	૦	,,	૧૫	૦
મગની	,,	૨૨	૦	,,	૨૪	૦
અડદની	,,	૨૦	૯	,,	૨૧	૦
ચણા	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
,, દાળ	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
વટાણા	,,	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
મકાઇ	,,	૬	૦	,,	૭	૦
તેલ.						
કડવું	૧ ગ્યાલન	૨	૯	,,	૨	૯
એરંડાનું	,,	૨	૧	,,	૨	૨
મીઠું	,,	૨	૯	,,	૨	૬
નાળીએરનું	,,	૩	૪	,,	૩	૧
ખાંડ મોરીસની						
સફેદ	,,	૨૧	૬	,,	૨૨	૬
પીળી	,,	૨૨	૬	,,	૨૩	૦
તીરકુણ નાતાલ		૧૯	૬			
આટો		૫	૭	,,	૫	૯
મદ્રાસી સોપારી, ૧ રતલ		૦	૬	,,	૦	૮
મરચાં.		૦	૫	,,	૦	૫।।
ઘી પેટી		૬૭	૯	,,	૭૧	૩
પારાફીન ડીવોસ.		૬	૩	,,	૬	૬
,, વાઇટ રોસ		૭	૦	,,	૭	૩
,, ,, ગાલન		૧૨	૯	,	૧૩	૩
કોફી		૧૨	૦	,,	૧૨	૬
નાળીએર ૧૦૦		૧૪	૦	,,	૧૬	૦

આ અઠવાડીઆમાં મળેલ લવાજમ.

મી. આઇ. ફકાભાઇ પથર ડરબન.		૦ ૧૨ ૬
,, રાજકુમાર.	ડરબન.	૦ ૧૨ ૬
,, એ. એમ. ભાયાત.	ઇમ્પેન્ડહીલ.	૦ ૧૨ ૬
,, ઇસપ ઇબ્રાહિમ	રસ્ટેનબર્ગ.	૦ ૧૨ ૬
,, એમ. ગુરસામી નાઇડુ.	પી. એમ. બર્ગ	૦ ૧૨ ૬
,, ઇસમાઇલ ઇબ્રાહિમ. [illegible]	[illegible]	૦ ૧૫ ૦

इंडिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. २० वी मेई, १९०५. नम्बर २०.

सप्ताहिक पंचांग.

इंग्रेजी—ता. २० वी मेईसें, ता. २६ वी मेई १९०५ तक.

हिंदु—वैशाक वदी २ से वैशाख वदी ८ सम्वत् १९६१ तक.

वार.	अंग्रेजी तारीख.	हिंदी तिथि.	सूर्य उदय.	सूर्य अस्त.	त्योहारोंको यादी.
			क.मि.	क.मि.	
शनि.	२०	२६	३६५	७	
रवि.	२१	३६	३७५	७	
सोम.	२२	४६	३८५	६	
मंगल	२३	५६	३८५	६	
बुध..	२४	६६	३९५	५	
गुरु..	२५	७६	३९५	५	
शुक्र	२६	८६	४०५	५	

इंडिया जानेवाली मेल स्टीमर.

इन्डिया-मेल स्टीमर "अमलोर्टी" ता. २० वी मेई और पिछे तुरत कलकत्ता जानेवाली है.

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. २० वी मेई, १९०५.

नातालमें नवीन कायदा.

गत ता० ४ अप्रलको नाताल गवरमेन्ट गेझटमें नवीन तीन बिल प्रसिद्ध हुआ है. वह बिलपर ध्यान लगानेकी आवश्यकता है. तीन बिल पैसा बढानेके सम्बन्धमें है, इससें ज्ञान पडता है, कि नातालकी स्थिती अब बहुत खराब है. लडाइके सबबपर नातालमें बस्ती बढ गई, विलायती माल की आय यहां ही विशेष हुई. उपरान्त सरकारके खजानेमें और लोगोंके घरमें पैसे उछलने लगे और सदाय लक्ष्मीका और ऐसा ही वास कायम रहेगा, ऐसा समजकर सरकारने भारी खर्चका बोझ शिरपर उठाया. वखत बितनेपर लक्ष्मी चंचल हुए और मामला बिगड गया. आशा फलिभूत न होनेसें खर्चका बोझ भारी पडा. एक तरफ खर्च नहि हटाया जाता है और दुसरी तरफ आमदनी भी नहि हो सकता है. वार्षिक आय व्ययका हिसाब करनेसें बडी तोटी ज्ञान पडो है. इससें पैसा कौन प्रकारसें वसुल करना, यह बाबेमें नातालके राज्य-कर्मचारीयों भारी विचार कर रहे है. इसी वजहपर उपरके तीन बिल पेश हुए है.

१ ला बिल—मुंडी करका है. इसीलिये अढारा वर्ष और इससें ज्यास्ती वयवाले हरेक मरदपर हरसाल एक पोन्डका महेसुल लगाया जायगा. महेसुल माजीस्ट्रेटकी आफि-समें हरसाल जनवरीकी पहिला तारीखके रोज भरना. कोइ आदमी महेसुल भर न देवे, तो समन निकालकर वसुल कर सकता है. कोसी पुलिस अमलदार महेसुलको रसीद मांग सकते है. जहांतक काफिर और छुटे हुए गिरमीटीयें रसीद न दिखावे, वहांतक वे लोग विना परवानगीसें वह कोलोनी छोडने न पावे. नौकरके महेसुलके सम्बन्धमें शेठ लोग जवाबदार बनते है. कानुन बनाने की सत्ता गवरनरको मिलती है. गवरनर हरेक आदमीपर रजीस्टर होनेके और हाथ पर रजीस्टरी चिन्ह रखनेके सम्बन्धमें सत्ता चला सकते है. गिरमीटीयें हिंदी, कंगाल आदमी और सिर्फ तीन महीने और इससें कमती मुदतके लिये आनेवाले मुसाफिर लोग यह महेसुलसे मुक्त है. सब आदमी महेसुल देवे तो १,००,००० पोन्डकी वार्षिक आय होनेका सम्भव है.

२ रा बिल—कोरपोरेशनकी हद बहार २५० एकरसे ज्यास्ती जमीन एक आदमी रखता होवे, इसी जमीनपर कोइ गोरा और आप रहता न होवे, तो हरेक एक एकर पर हरसाल आधी पेनीका महेसुल उसका मालिक देवे. इस महेसुलसे हजारो इस्टेटो पर भारी बोझ लग जायगा.

३ रा बिल—मृत्त आदमीकी आमदनी पर महेसुल लगा देनेके सम्बन्धमें है. मरे हुए आदमीका वारस उसीका छोकरा और उसीका बापदादा होवे, तो उनकी आमदनी की किंमतपर सैंकडे पीछे एक टका; भाई और बहन वारस होवे, तो दो टका; भाई और बहनकी प्रजा वारस होवे, तो तीन टका; और दुसरा कोइ वारस होवे तो ५ टका. आमदनी ५० पोन्डसें ज्यास्ती न होवे, तो उसपर १ पोन्ड १० शिलिंग, और १०० पोन्डपर २ पोन्ड १० शिलिंगका दर रखा गया है। गिरमीटीयोंका मिलकत यह महे-सुलसें मुक्त नहीं गई है.

यह तीन बिल अब नाताल पारलीया-मेन्टके पास है. वह पसार होता है या नहि, वह अब देखनेका है. मरे आदमीकी मिलकतपर महेसुल लगाना, उसमें आश्चर्य नहि है. बहुत प्रदेशोमें मंजुर है—विला-यतमें है. परन्तु जमीनपर और मुंडी कर बहुत ही कमती जगहपर देखनेमें आता है. ट्रान्स्वालमें इसी मुजब, महेसुली कायदा है, लेकीन वहांकी सरकार वसुल नहि करती है. वसुल करनेमें बहुत तकलीफ उठाना पडती है. परन्तु ऐसा महेसुल पेश करनेकी चाहना नाताल रखता है, इससें ज्ञान पडता है कि यह कोलोनी कंगाल बन रही है.

दक्षिण आफ्रिका और लोर्ड कर्झन.

कलकत्तामें लार्ड कर्झनने दक्षिण आफ्रि-काके हिंदीओंके सम्बन्धमें जो भाषण दिया था, यह हिंदुस्थानसे आई डाकद्वारा मिल गया है. देखनेसें ज्ञान पडता कि वह साहब ने लडत अच्छी चलाइ है. हमारे पाठकगण जानते है, कि दो एलचीओं नातालसे लार्ड कर्झनको मलने भनाये गया था. एलचीओंने लार्ड कर्झनसे ऐसी बात कहि, कि गिरमी-टीये लोगों अपनी गिरमीट खतम करने पिछे स्वदेश लौट जावे; ऐसी दरखास्त हिंदी सरकार पास रखी. लार्ड कर्झनने भी कई कई शर्ते लगा दी. साथ साथ कहा कि नाताल सरकार हिंदी सरकारकी लगाई शर्तेका स्विकार नहि करेंगे तो उनकी दर-खास्त भी रद होती है. लार्ड कर्झनकी शर्ते यह ही था:—तीन पौन्डका कर निकाल देना; हिंदीओंको लाइसेंन्सके सम्बन्धमें जो तकलीफों उठाना पडती है, वह दूर करना; और इमीग्रेशन कायदामें सुधार कर कर हिंदीभाषाका रक्षण करना. उपरान्त विशेष शर्ते वह साहबने लगाइ थी. इसी शर्ते नाताल सरकारने मान्य न की, इससे एलचीओंकी दरखास्त रद हुई है.

ट्रांस्वालके हिंदीओंके लिये वह साहबने भाषण साथ कहा है, कि जो बात मि० लिटलटनके खिस्सामें आइ है, वह सब उनकी नर्मीका परिणाम है. मि० लिटल-टनने सिर्फ हिंदीभाषाके बारेमें स्विकार न किया. मि० लिटलटनने कहा है, कि ट्रांस्वाल सरकार नाताल और केप कोलोनी की तरह इमीग्रेशन कायदा बनावेंगे, तो

स्विकार कर सकेंगे. लार्ड कर्झनने अंतमें और कहा है, कि जहांतक हिंदीओंके हकके सम्बन्धमें सुधार नहि होवे, वहांतक हिंदि सरकार कुछ सहायता कॉलोनीओंको नहि देवे.

यह सब बात ठीक हुई है. हम मान्य करते है, कि यह सब हमारे हिंदी भाइओं की लडतका फल है.

अब नातालमें जो लोग गिरमीटमें आते है, उनको अटकानेके लिये लडत चलानेकी जरूरत है और अपनी जो लडत चलती है, वह जारी रखनेसें तकलीफो कुछ दूर होगी, ऐसा जान पडता है.

सर फीरोजशाह महेता.

सर फीरोजशाह महेता बम्बइ कार्पोरेशनमें एक सुप्रसिद्ध मेम्बर है. आपने शहर वासीओंकी बडी प्रिती सम्पादन की है. आप तीस वर्षसे कार्पोरेशनमें दाखिल है, और भारी भारी मुकदमा छोडकर, आपने कार्पोरेशनका कार्य बजाया है. इससें आप को सब कोइ कार्पोरेशनका पिता कहता है. वर्तमान साल हमारे युवराज प्रिन्स आफ वेल्स भारतकी भेट करनेवाले है, इससें आपको कार्पोरेशनका प्रेसिडन्टका पद देनेकी गोष्टी हो रही है. आपकी बहादुरी देखकर सरकारने आपको "नाइट" का खिताब लगा दीया है, इसीलिये 'टाइम्स आफ इन्डिया' सूचना करते है, कि सर फीरोजशाह जब प्रमुखस्थानपर बिराजमान होवे, तब ही अवसरपर सरकारने उसीको "लॉर्ड मेयर" का खिताब लगा देना चाहिये. मेलबर्न और सिडनीके कार्पोरेशनके प्रेसिडन्टको "लॉर्ड मेयर" कहा जाता है, तो कलकत्ता और बम्बइमें कैसे कहा न जावे?

जोहानस्बर्गके हिंदीओंका दावा.

गत साल जोहानेस्बर्गमें जब प्लेग चला तब लोकेशनके बहुत सामानको आग लगा दिया था. नुकशानीका पैसा मिलनेके लिये हिंदीओंने दावा दाखिल किया. कौन्सिलने दावा निकाल दिया, इससें गवरनरको अर्जी करनेमें आइ. अंतमें टौन कौन्सिलने, जो आदमी अपना दावा साबित कर सके, वह लोगको ४० टका देनेका स्विकार किया है. उसमें शर्त है, कि सब आदमीको उसकी बातका स्विकार करना चाहिये. अब यह बाबेमें जांच चल रही है. जिसका क्लेम साबित है, उसीको ओफर मिल चुकी है. जिसका क्लेम साबित नहि हुए है, उसकी जांच चलती है. विशेष खबर मिलनेसें प्रकाश करेंगे.

चीठी पत्री.

श्री हिन्दु सनातन धर्म सभा.

हार्डिंगस्प्रुट (नाताल), १५वीं मेइ.

हमारे प्रिय हिन्दु भाइओंके लिये यह बहुत हर्षकी बात है, कि गत ता० ७ वीं को लेडिस्मिथमें श्री हिन्दु सनातन धर्म सभाकी एक सभा हुई थी. उसमें यह निश्चय हुआ, कि शहरमें श्री हिन्दु सनातन धर्म सभा अस्थापित की न जाय और उसमें अपने धर्म कार्यको उत्तेजन देकर अपने प्रिय धर्मको बढानेकी चेष्टा हुई. उस दिन सभामें जो महाशय पधारे थे, उन्हें सहायता करनेसें, और इसी सभाद्वारा एक दुसरी सभा हार्डिंगस्प्रुटमें ता० १४ मेइको हुई, इससें हार्डिंगस्प्रुटके सब कौलगीस और बहारके महाशय लोग मिलके सहायता करनेसें पौन्ड २४-७-० इकठा हुआ है. यह सभामें लेडिस्मिथकी श्री हिन्दु सनातन धर्म सभा तरफसें सभापति बाबू राजकुमारसिंह, धर्म उपदेशक पन्डित रामसुन्दर पाठक और बाबू मन्दराजसिंह, मंत्री श्री देशगर हरिजी वालजी पधारे थे. बाद सभाका कार्यकर्ताओं तरफसें सब महाशयोंको धन्यवाद दिया गया था.

अभिनन्दपत्र—कुछ रोज पहले पिटर्मेरित्सबर्गके हिंदीओंने हाइ कमिशनर सर आरथर लोलीको एक अभिनन्दपत्रकी भेट की थी.

स्वर्गवासी मि० ग्लेडस्टन—एक गृहस्थ लिखते है, कि माननिय स्वर्गवासी मि० ग्लेडस्टनको आयरलान्ड देशके लोगो की स्थिती देखनेके लिये, रेलमें तिसरा क्लासकी गाडीमें मुसाफरी करते, उन्हें देखा था.

डी वेथर—डी वेथर अबतक लंकामें कैद है. वह ट्रान्सवालमें अंग्रेजका आधिपत्य स्विकार करना नहि चाहते इस लिये अंग्रेज सरकार उनको कैदसें छोडना भी नहि चाहती.

प्रिन्स आफ वेल्स—आगामी डिसेम्बर महिनेमें प्रिन्स आफ वेल्स 'रिनॉन' जहाजद्वारा विलायतसें भारत तरफ रवाना होंगे. इसी जहाज गत १९०२ ई. के डिसेम्बरमें दिल्ही दरबारके अवसरपर ड्युक आफ कॉनोटको लेकर विलायतसें भारत गया था.

भारतके वर्त्तमान.

कलकत्तेमें प्लेग—कलकत्ता शहरमें प्लेग का भय दिन दिन बढ रहा है. इससे वहांकी स्कूल और कालेज जल्द जल्द बन्द हो रही है.

बडी क्वायत—आगामी वर्ष धारवाल और कुमाओनकी टेकरी तरफ भारी क्वायत होनेवाली है. क्वायतमें २०,००० गुरखा सिपाहीयों शामिल होवेंगे.

काबुल मिशन—गत अप्रेल महीनेमें काबुल मिशन अपना काम खतम कर कर काबुलसे लौटकर भारतमें आ पहुंची है. परन्तु मिशन वहां क्या क्या कर आई है, वह देख नहि पडता है.

भारतवासीओं जापानमें—"हिंदी बंगवासी" खबर देते है, कि गत १० वीं अप्रैलको पेहारा जहाजद्वारा ८ बंगाली लडके शिल्पशिक्षा ग्रहण करनेके लिये जापान गया है.

विचित्र बालक—खबर सुनते है, कि मन्दालेके सरांगमें एक विचित्र बालक पेदा हुआ है. इसके दो शिर, तीन पैर, और चार हाथ है. अठारह दिन बीत गये, अभी यह जीता और तन्दुरुस्त है.

परलोकगत मि० ताताकी स्मृति—गत महीनेमें बम्बइके टौनहालमें परलोकगत मि० जमशेदजी नसरवानजी ताताकी स्मृति के लिये एक बडी सभा नगरवासीओंकी हुई थी. सभापतिका स्थान बम्बइके गवरनर लार्ड लेमिंगटनने लिया था.

अकालका प्रभाव—भारतमें अकाल अपनी लीला प्रकट कर रहे है. सुनते है कि अन्नकष्टकी व्याधिसे मद्रासके चिंगलपुर जिल्लेके लोग एक वक्त भोजन करते है. अन्नका अभावसें कोइ कोइ पेटके लडकेको मिशनके सुपुर्द करते है! कैसा बुरा समय आया है!

केशरिया वृष्टि—'हिंदी बंगवासी' में एक सम्वाददाता पटियालेसें लिखता है, कि "गत ता० २५ वी और २६ वी मार्चको पटियाला शहरके अमिय स्थार (?) वस्तीमें पिले रंगकी हलकी वृष्टि हुई. जितनी बुंदे पडती, केशरिया रंगकी पडती थी. इसमें भूमि, लोगोंके कपडे और मकानोंकी दीवारें पिले रंगमें रंग गइ."

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

வாராந்தரப்பத்திரிகை

நெட்டால் பீனிக்ஸ். 1905ஆ மேய் 20உ சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

விசுவாவசு வருஷம் வைகாசி மாதம்.

கிழமை.	இ-த.	திதி.	நட்சத்திரம்.	யோகம்.
ஞாயிறு. மே.	21- 8	திரிதி	மூலம்	அமிர்
திங்கள்.	22- 9	சதுர்த்தி	பூராட	சித்த
செவ்வாய்.	23-10	பஞ்சமி	உத்திரா	அமிர்
புதன்.	24-11	சஷ்டி	திருவோ	சித்த
வியாழன்.	25-12	சப்தமி	அவிட்	சித்த
வெள்ளி.	26-13	அஷ்டமி	சதயம்	சித்த
சனி.	27-14	நவமி	பூரட்	மரண

மார்க்கட் விலை.

	முதல்	வரை
மாஞ்சா அரிசி.	16/-	17/
பீம்டி அரிசி.	1-2/-	1-3-0
புழுங்கலரிசி.	14/	15/-
பருப்பு.	14	15/-
மைசூர் பருப்பு	·	15/-
சோளம்.	6/-	7/-
கல்லெண்ணை.	2/8	2/9
கடுகெண்ணை.	2/8	3/0
தேங்கா யெண்ணை.	3/	3/1
நெட்டால் சர்க்கரை	1-2-0	1-3-0
சிவப்பு ,,	1-3-0	1-3-0
மிரிசன் ,,		19/
கோதுமை மாவு	9/-	10/3
பாக்கு	6 பென்ஸ்,	8பெ
மிளகு	5 ,,	5½ ,,
நெய்	3-7-0	3-11-3
பேர்பின் எண்ணை கேஸ்	6/3	6/6
டெ. ஒயட் ரோஸ்	7/	7/3

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கையொப்பக்காரர்கள் சென்ற வருஷத்திற் தந்தோ வேண்டிய கையொப்பத்தொகையும் நிகழும் வருஷத்தில் தொகையும் தாமதிக்காமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாய்க் கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

கையொப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை வாரந்தோறும் கிடைக்காமலிருந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத்தெரியப்படுத்தும்படிக் கேட்டுக் கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மெயில்.

நெட்டால் டைரக்ட் லைன்.

அங்லேசட்டி மேமீ 20உ புறப்பட்டு மொம்பாசா, மதராஸ், கல்கத்தா முதலிய துறைமுகங்கள் போய்ச்சேரும்.

ஜெர்மன் ஈஸ்ட்ஆப்பிரிக்கா லைன்.

சபாரி மேமீ 29உ புறப்பட்டு நேரே பம்பாய்ப்போகும்.

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

பீனிக்ஸ் நெட்டால்,
சனிக்கிழமை.

1905ஆ மேமீ 20உ

சீனர்கள் தொந்திரவு.

ஒரு காபிரியையும் ஒரு இந்தியனையும் கொன்றுவிட்டார்கள்.

ஜோஹானஸ்பர்க் மே 15- ஆக் கலோ மைனில் சாப்பாட்டு அறையில் ஒரு காபிரிக்கும் ஒரு சீனனுக்கும் சண்டை உண்டாயிற்று. அதில் காபிரி சீனனை அடித்துவிட்டான். பிறகு சீனன் தன் தேசத்தாரிடம் போய்ச்சொல்ல அவர்கள் ஒரு கும்பலாய்வந்து அந்தக் காப்பிரியையும் மற்றொரு இந்தியனையும் அடித்துக் கொன்றுவிட்டு, திரும்ப வேலைக்கு வழக்கம்போல் மைக்காரர்கள் காலபோ வந்தார்கள். இன்னும் அக்கேசைப்பற்றி விசாரிக்கவுமில்லை சினர்களை அரஸ்ட் செய்யவுமில்லை.

மைன் கண்காணி அடிபட்டது.

பதினைந்து கூலிகள் பிடிபட்டார்கள்.

ஜோஹானஸ்பர்க் மே 15— ஜியு காபிட் மைனில் கண்காணி வேலை பார்க்கும் மிஸ்டர். இ. ஜெ. கூக் என்பவரை சீனக்கூலிகள் அடித்துக் காயப்படுத்திவிட்டார்கள்.

அதன் காரணம்:— ஒரு சீனக்கூலி மிஸ்டர். கூக் ஆபீசுக்குப்போய் தன் டிக்கட்டை வாங்கிக்கொண்டு போய்விட்டான். பின்பு பத்து நிமிஷத்துக்கெல்லாம் கம்பவுண்டு வாசலில் ஒரு கூட்ட சீனர்கள் வந்திருந்துகொண்டு மல்லு கனிவாரி மிஸ்டர். கூக் வேலைசெய்யும் அறைக்குள் எதிர்த்தும் பிறகு கிட்ட நெருங்கி அவரை அடித்து தலையிலும் முகத்திலும் பலமாக காயப்படுத்திவிட்டார்கள். பதினைந்து கூலிகளைப் பிடித்துவைத்திருக்கிறார்கள்.

உ

திருச்சிற்றம்பலம்.

குருபூஜை உற்சவம்.

ஸ்ரீமத் திருநாவுக்கரசுசுவாமிகளு குருபூஜா மகோற்சவ அற்புத காட்சி!!!

டிரான்ஸ்வால் இப்பிரிட்டோரியாவில் கனமுள்ள சிவசுப்பிரமணியர் ஆலயத்தில் முன்வருஷம் போல் இவ்வருஷமும் வடப்புறத்தில் சிறந்த பந்தல் அமைத்து வாழை, கரும்பு முதலியவற்றால் அலங்கரித்தார்கள்.

நமது ஆளுடைய அரசுகளின் திவ்ய தினமாகிய ஏப்ரல் 29 தேதி சனிக்கிழமை பகல் 1 மணிக்கு, ஷெபந்தலில் புட்பங்கள் பட்டுகளினாலும் அலங்கரித்த விமானத்தில் ஆளுடைய அரசுகளின் திருவுருப்படத்தை யமைத்து சகல வைபவத்துடனே மகாதூப தீப நைவேத்தியம் நடந்தது. இப்பிரிட்டோரியாவிலுள்ள அன்பர்களும் அவர்கள் மனைவிமக்களும் இம்மகோற்சவத்தைக் கண்டு பரிசுத்தமேனியராய் இரண்டிருந்தார்கள்!!! அன்பர்கள் ஆர்வத்தோடு ஓதிய தேவாரத்திருப்பதிகத்தின் இசையின் இனிமை க

ன்னெஞ்சருடைய மனமதையும் உருகச்செய்ததென்றால் அதன் பெருமையை என்னால் சொல்லத்தகுமோ? இரண்டுமணிக்கு மகேசுவர ஆசிர்வாதம் வாசிக்கப்பட்டு அன்பர்கள் குதூகல ஹரா! ஹரா! ஒலி கடலெழவைச்சப்பித்தது. 2 மணிமுதல் 3 மணிவரையில் மாகேசுரர்களும் அன்பர்களும் ஆயிரசபதார்த்தங்களோடு விருந்துண்டுசெய்து திருப்தியானார்கள்.

பிறகு இரவு 6-30 க்கு தெய்வகுஞ்சரி வள்ளி சமேதராய் இளையப்பிள்ளையாரையும், ஆளுடைய அரசுகளின் திருவுருவப்படத்தையும் திவ்யாலங்கிருத மஞ்சத்தில் வைத்து ஆபரணமுதலியவற்றால் அலங்கரித்து தீபாராதனைசெய்து அன்பர்கள் தாள மிருதங்க சகிதராய் தேவாரத்திருப்பதிகங்களை பண்ணோடு பாடுகின்ற ஒலி முழக்கத்தோடு திருவுலா வெகு விமரிசையாய் நிலைசேர்ந்தது. 8-30 க்கு அன்பர்கள் யாவரும் சமது ஆளுடைய அரசுகளின் திவ்ய சரித்திரத்தை உபந்நியாசிக்கும்பொருட்டு மிர். சுப்புபிள்ளை அவர்களை விரும்பினார்கள்.

பிள்ளையவர்களும் சம்மதித்து வராமனை அன்பர்கள் சிரவணஞ்செய்ய விஜயஞ்செய்திருந்தார்கள். பிள்ளையவர்கள் இதிப்படி கற்பூரமேத்தி தெய்வத்துதியும் சபை வணக்கமும் கூறினர்.

பின்னர் ரா. அப்பாக்கண்ணு செட்டியார் ஆளுடைய அரசுகளின் புராணச்செய்யுள்களை இனிமையான இசையோடு வாசிக்க பிள்ளையவர்கள் முக்கியச் செய்யுள்களுக்கு விருத்தியும் வினையச்செய்யுட்கட்குப் பொழிப்புமாய் அரசுகட்கு சூலைநோய் நீங்கிய திருப்பதிகத்தை அன்பர்கட்கு வெளியிலே பொருள் விளக்கும்பொருட்டு பிரசங்கித்தும் இடையிடையே அற்புத தேவாரத்திருப்பதிகங்களை மிர். ரா. அப்பாக்கண்ணு செட்டியாரைக்கொண்டு பண்ணோடு பாடச்செய்து அதற்கும் பொருள்கூறிக்கொண்டும் அன்பர்கள் மனதைப் பக்தி கடலிலாழச் செய்தார். சுமார் 12 மணிக்குச் சரித்திரம் பூர்த்தியானது. அதற்குமேல் ஆளுடைய அரசுகளின் இக்கிய பதிகம் வாசிக்கப்பட்டது.

பின் தீபாராதனையும் விபூதி பிரசாத விநியோகமும் நடந்தேறி சந்தனம் பனிநீர் தெளிக்க அன்பர்கள் யாவரும் சிவபெருமான் திருச்செயலையன்னி நினைந்து சிந்தித்துக்கொண்டு சுரகோஷத்தோடு யாவரும் தத்தம் வீடுபுக்கனர்.

மிக்க இம்மகோற்சவத்தை இவ்வளவு இனிதுபெற நடத்திவைத்தருக்கு மிர். சுப்பராயப்பிள்ளை, மிர். ஆர். பொன்னுச்சாமி நாயுடு, மிர். வீ. முத்துரெங்கப்பனாயக்கர், மிர். செ. அரைசாமி செட்டியார், மிர். பெ. குருசாமி செட்டியார், மிர். என். வேணு நாயுடு, மிர். வெங்கடாசல செட்டியார், மிர். அ. கோவிந்தசாமிபிள்ளை, மிர். சின்னச்சாமி படையாச்சி, மிர். வி. நடராஜபத்தர், மிர். மா. பக்கிரிப் படையாச்சி, மிர். அண்ணாமலை படையாச்சி, மிர். மு. வ. குருசாமி செட்டியாரும் இன்னும் மற்றுமுள்ள அன்பர்கள்பெருதவியாலும் மெய்முயற்சியாலும் நன்குபெற சுத்தசன்மார்க்க அன்பர்க்கு குருலிங்க சங்கமபக்தியும் சிவஞானமும், ஆரோக்கிய ஐசுவரியமும், சிந்திரம் ... மென்மேலும்பெருகியுண்டாகும்பொருட்டுச் சிவபெருமான் திருவருள்செய்வாராக.

இவ்வற்புத மகோன்னதக்காட்சி பிரதிவருஷங்கள்தோறும் இந்நகரத்தில் இவ்வாறே சிறப்பாய் நடந்துவரும்பொருட்டுத் திருவருளைச்சிந்திக்கின்றோம்.

சுபம்! சுபம்!! சுபம்!!!

ருஷிய ஜப்பான் யுத்தம்.

ஜப்பானிய கடலில் ருஷியர்கள்.

ருஷியபோர்க்கப்பல் ட்ஞகாரு ஜலசந்தியில் வந்திருக்கின்றன. ரோசியா, குரோமாபோய் என்னும் ருஷியகாவற்கப்பல்கள் விலாடிவாஸ்டாக்கிலிருந்து ஜப்பான் கடல்வழியாக வருகிறது. ஜப்பானியர்கள் அதைப்பற்றி மறுக்கவில்லை. ருஷிய புதியசண்டைக்கப்பல் அன்றிபெரோஸ்லாவி, பிரக்கிடட்ரூ, கினினில், செண்ட்பீட்டர்ஸ்பர்க்கிலிருந்து புறப்பட்டிருக்கிறது.

ஏமேசிப் என்னுமிடத்தில் ருஷியர்கள் ஜப்பானியர்களை எதிர்த்து, 60 பேர் கொல்லப்பட்டும் 160 பேர் காயமுமடைந்து திரும்பினார்கள். ருஷியாசேதம் 300 பேர், ஜப்பானியர் ஒருவர் கொல்லப்பட்டும் ஐம்பதுபேர் காயமுமடைந்தார்கள். ருஷியர்கள் ... என்ற இடத்திற்கு 2 பீரங்கிப்படை, 5 குதிரைப்படைகளைக்கொண்டுபோய் ஜப்பானியர்களை எதிர்த்ததில் ஜப்பானியர் இவர்களைத் துரத்திவிட்டார்கள்.

ருஷிய தளகர்த்தன் லைன்விட்ச் இடதுபாரிசத்தில் ஜப்பானியசேனை போவதைப்பார்த்தால் மிகவும் பயங்கரமாயிருக்கிறதாகச்சொல்லப்படுகிறது.

செப்கோனிலிருந்து ருஷிய ரண்டுசண்டைக்கப்பல் ... டாவிற்கு வந்திருக்கிறது.

சென்ற 16வ. மூக்டனில் சுங்க அதிகாரி, ருஷியர்கள் குண்டாலும் துப்பாக்கியாலும் அடிபட்டிறந்தவர்கள் 100 பேர்களெனத் தெரிவிக்கிறார்

ஜப்பானில் இப்பொழுது இருக்கிற ருஷிய கைதிகளின் மொத்தம் அறுபதனாயிரத்துக்கு அதிகமென்றே சொல்லப்படுகின்றது.

ஜப்பானிய நேகநோமாரு என்னுங்காவற்கப்பல் கொரியாகடற்கரை பூசான் என்னுமிடத்தில் ஒரு பாறையில் மோதி உடைந்து சேதமாகிவிட்டது.

லண்டன் மே 13— வெளிதேச கப்பலில் வந்த எலிகள் மூலமாய் எடின்பர்க், லெத்தில் என்ற இடத்தில் பிலேக் வியாதிகண்டு ஒரு கூலியாளையும் அவன் குடும்பத்தையும் அடைத்துவிட்டது.

கேப்டவுன் மே 18— சொலவ்ரி ரோட் ஆப்பிரிக்காபேங்கில் இரவில் ஒரு திருடன் கதவையுடைத்துக்கொண்போய் பணத்திருடாமல் ஒரு ரிவால்வரைமட்டும் எடுத்துக்கொண்டுபோய்விட்டான்.

பத்திராதிபர் குறிப்பு.

ஐயா, இச்சவுத்ஆப்பிரிக்கா அனேக இடங்களிலிருந்து அநேகர் "இந்தியன் ஒப்பீனியன்" பத்திரிகைக்கு நிருபங்கள் எழுதுகிறார்கள். இதிலிருந்து பம் கல்விஷயத்தைப்பற்றியும், ஒழுங்காயும், தெளிவாயும், சுருக்கமாயும், இருக்கிறது; செலிரும் கூத்தாட்டம் குரங்காட்டம், திருட்டு முதலியவைகளைப்பற்றி எழுதப்பட்டிருக்கிறது. இந்நிருபங்களை பிரசுரஞ்செய்யும்படிக்கு கடிதம்மேல் கடிதம் எழுதுகிறார்கள். இம்மாதிரியான நிருபங்களுக்கு "இந்தியன் ஒப்பீனியன்" இடங்கொடுக்காதென்று முன்பே வெளிப்படுத்தியிருப்பதாகவே நினைக்கவில்லையென்று தெரிகிறது.

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams,
Curry Powder, Chutneys,
Cayenne Pepper,
White and Black Pepper,
Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.
Box 63, Durban.

THE DURBAN UNDERTAKERS

FRERE ROAD,
Off Clark Road, Berea.

Telephone 834.
Telegraphic Address: "Undertaker."

FOR

Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO
VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT.

S. D. BOBERT,

General Importer, Wholesale and Retail Merchant.

Cheapest House in the Market Square.

BRANCHES AT
LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay

Retail and Wholesale Merchant,
Market Square, P.O. Box 55.
POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother

Direct Importer & General Merchant,
POTCHEFSTROOM, Trans.
P.O. Box 100. *Tel. Add.: "Souera."*

D. I. Varyava,

GENERAL MERCHANT,
King Edward Street, *P. O. Box 100,*
POTCHEFSTROOM.

Aumed Mamoojee Patel,

GENERAL MERCHANT,
S.A.C. [illegible], *P.O. Box 55,*
POTCHEFSTROOM.
Tel. Add.: "Mamoojee." *Transvaal.*

AYOB MOHAMED,

General Merchant & Direct Importer,
MARKET SQUARE,
PIETERSBURG.
Box 184. Tel. Add.: "AYOB."

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St., DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 482.
P.O. Box 914.

H. LANGLEBEN,

Wholesale Clothier & Manufacturer,
327 Pine Street, Durban.
IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.
Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.
Tel. Add.: "Leman." *P.O. Box 418, Durban.*

એચ. લેંગ્લેબન.

જથાબંધ કપડાં રાખેનાર તેમજ બનાવનાર, કાફરોવાસ્તે નવા કપડાં મગાવનાર, ઈંગ્લીશ સેકન્ડહેન્ડ કપડાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં મંગાવનાર.

૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

PARSI MANCHERJI,

MERCHANT & IMPORTER.

Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.

Telegrams: "MANCHERJEE," P.O. Box 1036, CAPE TOWN.

दरियाइ मुसाफरोंको खुश खबर.

हम तरह तरहका पक्षी और प्राणी, जैसे कि कौंआ, मोर, देल, चक्री, कबुतर, पोपट, पतंगीयें, सुवर्ण मच्छी, बन्दर, इत्यादी खरीदतें हैं. हिंदुस्थानसें आनेवालें जो ऐसे प्राणी लातें हैं उनको अच्छा दाम मिलता है.

स्कोटवेकफर्ड,
वेस्ट स्ट्रीट, डर्बन.

ABDOOL GAFFOOR & Co.,

Arabian and General Merchants and Drapers,
125 Commercial Road, Maritzburg.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Skirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

દરેક હિંદીભાઈ માટે ખોરાકી તથા કપડ વિગેરેની સગવડવાળી દુકાન.

દેશ જનારાઓ માટે ઘણી સંભાળથી સારો સાફ ચીજોનો સામાન પુરો પાડવામાં આવે છે. આજ સુધીમાં ઘણા દેશ જનારાઓ માટે ચીજોનો સામાન પુરો પાડયો છે.

પી. વી. સંઘવી,
૨૦૧ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

FOR SUITS TO MEASURE

GO TO

Makanjee Bros.,

OUTFITTERS.
152, Grey Street.

HASSIM JOOMA,

GENERAL MERCHANT.
Head Office—370 Pine Street.
Branch—Leribe, Basutoland.

HOUSES TO LET.

A. LATIEF,

General Dealer, – – – –
– – Outfitter and Draper,

BARBERTON,
TRANSVAAL.

P.O. Box 84.
TEL. ADDRESS: "LATIEF."

MAHOMED ENUS,

INTERPRETER,
22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.

મહમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ, કેપ ટાઉન.

HOSSEN EBRAHIM,

GENERAL DEALER,
1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,
And 25 Duke Street, WOODSTOCK.
Goods Supplied on Commission.

જાહેર ખબર

આ ઉપરથી ખબર આપવામાં આવે છે કે પ્રીન સ્ટ્રીટમાં આવેલ "સન બ્રેન્ડ ટોબેકો વર્કસ" નામનું તમાકુનું કારખાનું જે મેસર્સ નુરદીન મહમદ તથા ઇબ્રાહીમ ગુલ [illegible] ભાગમાં હતું તે મેસર્સ દાદા એોસમાન તથા ઇબ્રાહીમ ગુલઝારે સઘળી લેણદેણ સહીત રાખી લીધુ છે. તો આજથી સઘળી લેણદેણ તથા પત્ર વ્યવહાર "ધી સન બ્રેન્ડ ટોબેકો વર્કસ" બોક્સ ૮૮ ડરબન ના સરનામાથી કરવો.

P.O. BOX 441.

ઇ૦ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર,

Tel. Address 'ABOOBAKER'

તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નાં૦ ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing,	Skirts,	Bibs,
Blouses,	Underskirts,	Bonnets,
Night-gowns,	Children's Fancy Goods,	Bootees,
Combinations		Hats,
Chemises,	Frocks,	Wool Shawls,

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

ADAM H. G. MAHOMED,

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "ADAMGOOL," CAPETOWN.

A. Chetty, Central Fruit Depot,

FLORIST AND FRUITERER.

Importer and Exporter of Colonial and Foreign Fruits and Flowers. Choicest Fruits packed for export. Wedding Bouquets, Sprays, and Wreaths made up on the shortest notice.

CIGARS. CIGARETTES. CONFECTIONERY.

Heynes Mathews' Buildings, (corner of Adderley and Longmarket Streets)

CAPE TOWN.

Telegrams: "Chetty," Cape Town.

எ. செட்டி. வெளிதேசவியாபாரி.

இவரிடத்தில் பலவிதமான புஷ்பங்களும் கனிகளும் இருக்கின்றன, கனிகளும் வெளியூருக்கும் ஏற்றுமதி இறக்குமதி செய்கிறார், வெளியூருக்கு பழமனுப்புகிறார்; கலியாண புஷ்பச்செண்டுகளும், மாலைகளும், சட்டைமேலணியும் புஷ்பமொட்டுகளும் அவரிடமிருக்கின்றன. இன்னும் சுருட்டு, சிகரெட்டு, மிட்டாய்வகைகளுமிருக்கின்றன.

சாப்ளஸ், மெத்யூஸ் பில்டிங்ஸ், கார்னர் ஆப் அடர்லே லாங்மார்க்கட் ஸ்டிரீட் கேப்டவுன்.

"டெலிகிராம்" செட்டி, கேப்டவுன்.

TO LET.

PLOTS OF LAND

FOR CULTIVATION

APPLY—

International Printing Press,

PHŒNIX.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS:

J. GARLICK, Cape Town; G. E. HANDS, Resident.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગાર્લિક, કેપટાઉન.

જી. ઇ. હેન્ડસ, ડરબન.

સર્વે જાતનો માલ.

સઘળી રકમનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, વાસણો, શાલ, જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ૦ કરમનની કંપની સાથે લાંબા વખતથી વેપાર કરેલો છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલો છે, તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

લી. દાદા ઓસમાન.

ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars,

MANUFACTURED BY THE

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

115, STATION ROAD, BRICKFIELD,

P.O. Box 2937, JOHANNESBURG.

PROPRIETOR—P. S. DORABJEE.

Special Quotations for the Wholesale Trade.

—A TRIAL SOLICITED.—

Sample Cigars sent Post Free on application.

કખગઘઙચ સ્કુલ ABCDEFG

ગુજરાત અને કાઠીયાવાડનાં ગૃહસ્થોને પોતાના બાળકોને ઈંગ્લીશ તથા ગુજરાતી ભણાવવા સારૂ આ સ્કુલમાં મોકલવાને વિનંતિ કરવામાં આવે છે. આ સ્કુલ તા. ૧૬મી જુન ૧૯૦૪ થી સ્થપાઈ છે. માસીક ફી ૧૦ શી.

૧૫૬ ક્વીન સ્ટ્રીટ. એમ. એલ. પટેલ,

ડરબન. (હેડ) મિસ. અને એમ. એલ. પટેલ.

Manager's Notice.

The International Printing Press has been removed to Phœnix. The Management beg to advise their clients and advertisers in INDIAN OPINION that the Durban Office for receiving printing orders, subscriptions to INDIAN OPINION, &c., will still be at 113 Grey Street. All postal communications and monetary transactions should be addressed: The International Printing Press, Phœnix, Natal, to whom, also all cheques should be made payable. Commission should be added to the amount of all cheques other than Durban.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - - P.O. BOX 1869.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer,

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 178,

BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

UPPER MURCHISON ST.,

LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies Dress and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

53 & 56 LEUWEN STREET,

CAPE TOWN.

BRANCHES—272 Caledon Street.
295 Long Street.

SUN FIRE OFFICE FOUNDED 1710

SUN Insurance Office.

PAYNE BROS., Agents,
1 ½ WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसें पुराणी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापण पौंड ३०,००,०००.
अर्जी करनेसें कमतीमें कमती भाव मिलेंगे

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમાની ઓફીસ જેની મુડી પાં ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની છે. વખી જણાવવાથી ઓછામાં ઓછા ભાવ આવો મળી શકશે.

பூலோகத்தில் பூர்வீக நெருப்பு இன்சூ... [illegible]

Castle Cash Stores.

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS,

HANOVER STREET,

CAPETOWN.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.

HOUSES TO LET.

EYER STREET, CAPE TOWN.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોઝજી.
ડાયરેક્ટ ઈમ્પોરટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.
ક્લેરમોન્ટ. કેપટાઉન.

CLAREMONT, CAPE COLONY.

நிலவிற்பனை.

இதனால் சகலமானவர்களுக்கும் தெரிவிப்பது யாதெனில்: ஸ்டேங்கருக்கு அருகாமையில் இருக்கும் காட்டுபூமி, நல்லதண்ணீர் இருக்குமிடம். ஆயிரம் (1,000) ஏக்கர் இருக்கின்றது. வேண்டியவர்கள் தேவையானமட்டும் எடுத்துக்கொள்ளலாம். விலை ஏக்கர் ஒன்றுக்கு 10 பவுன்முதல் 15 பவுன் வரை இருக்கின்றது. 10 வருஷம்வரை பணத்துக்கு வட்டியில்லை.

வேண்டியவர்கள் டர்பன், மிஸ்டர். எப். சிலிக், 385 ஸ்மித் ஸ்டிரீட்டிலாவது அல்லது மிஸ்டர். கெ. எம். ராய்க்கர், 370 பயின்டு ஸ்டிரீட்டிலாவது வந்து பேசிக்கொள்ளலாம்.

P.O. Box 303. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co., Wholesale Merchants,

467 SMITH STREET, DURBAN.

ફેન્સીકાપડના ખાસ વેપારી. છેલ્લામાં છેલ્લી નવી તરેહનો માલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "ફુસકવારના સોઇંગ મશીન" ના નાતાલ ટ્રાંસવાલ અને ઓરેંજ રીવર કોલોની માટેના ખાસ આડતીઆ. "જનરલ સોફ્ટ ગુડ્સ" અને કાફરીબરનો માલ તરેહ તરેહનો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવેછે.

M. K. PATEL,

Wholesale & Export Fruit & Produce Dealer,

42 President Street, Johannesburg,

TRANSVAAL.

Season's Stock always on hand. Potatoes, Onions, Vegetables, and every variety of Fruit, at lowest Market Prices. Best Selected Fruit carefully packed for Country Orders. Personal and prompt attention given. Prices on application. Terms: Nett Cash.

All communications to be addressed Box 1116, Johannesburg
Tel. Addr. "PATEL."

એમ. કે. પટેલ.

જથાબંધ ફ્રુટ અને પ્રોડ્યુસ મરચંટ
૪૨ પ્રેસીડેંટ સ્ટ્રીટ જોહાનેસબર્ગ
ટ્રાંસવાલ.

દરેક રૂતુને લાયકનો માલ હમેશાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે. પટેટાં, કુંગળી, તરેહ તરેહનાં શાક તથા ફળ ફળાદી વિગેરે, બહાર ગામના ઓરડરો સંભાળથી પેક કરી બનતી ત્વરાથી મોકલવામાં આવે છે. ભાવને માટે ઉપરને સરનામે પુછ્યો યા લખશો.

બોક્સ ૧૧૧૬, જોહાનેસબર્ગ.
ટેલીગ્રાફ સરનામું "પટેલ"

સરકારી સરવેયર.

ઘરાકને માટે ઘણી કાળજીથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.
૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इजनेर.

ग्राहकोंका काम बहुत ध्यानसें संतोषकारक किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन.

ஜெ. எ. சோரல்.
கவர்மெண்டு சர்வேயர்.
பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்.
டர்பன்.

NANJI CARSANDAS,
WHOLESALE MERCHANT
AND DIRECT IMPORTER.
P.O. Box 63, Tel. Add.: "NANJI,"
LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Suleman & Co.,
MERCHANTS, Bombay.
Tele. Add.: "MONITOR."
Agents for East and South Africa.
2 Amratolla Street, Calcutta; and
68-15 Bhusari Moholla, Bombay
Trial orders solicited; our quotations are the lowest
CONNECTION IN DELAGOA BAY.
EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO
Tel. Add "TRADER." P.O. Box 417.

AMOD HABIB & CO.,
DIRECT IMPORTERS.
WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,
General Money Exchangers.
Tel. Address: "AMODHABIB," Delagoa Bay.
P.O. Box 68.

HORMAJCY IDOLCY,
DIRECT IMPORTER
—AND—
GENERAL MERCHANT
P.O. Box 332, DELAGOA BAY.

E. M. PATEL,
General Dealer, Wholesale & Retail,
MARKET SQUARE,
POTCHEFSTROOM.
AND AT THE LOCATION.

NANJI DULABHDASS & Co.,
DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.
P.O. Box 141, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,
Produce Merchant & Direct Importer.
Up-country orders promptly and carefully executed.
Tel. & Cable Add.: "Ginwala."
P.O. Box 311. LOURENCO-MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,
MERCHANT,
POTCHEFSTROOM.
Tel. Address: "RAHMAN."
P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,
General Dealer,
KING EDWARD STREET,
AT THE MILL,
POTCHEFSTROOM.

The largest Importer in South Africa of
MILITARY & CIVILIAN
Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers, Coats, Waistcoats, etc.
J. LANDAU,
337 Pine Street, Durban.
Head Office: 13 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.
સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, ઇજાર વિગેરે
જથાબંધ યુરોપથી મંગાવનાર પેઢી કંપની.
જે. લેન્ડો.
૩૩૭ પાઇન-સ્ટ્રીટ, ડરબન.
હેડ ઓફીસ ૧૩ રૂઇ-દેફ્રાન્સબુર્ઝવા, પારીસ.

OSMAN LATIEFF
General Merchant
AND
Direct Importer,
LICENSED STAMP VENDOR.
"CALCUTTA HOUSE,"
KING EDWARD ST.,
Also "INDIAN BAZAAR" Post Office,
Indian Location,
POTCHEFSTROOM.

Telegraphic Address:
"CALCUTTA HOUSE."
P. O. Box [illegible]

ઓસમાન લતીફ.
જનરલ મરચંટ, ડાઇરેક્ટ
ઇમ્પોર્ટર, અને
લાઇસેન્સડ સ્ટેમ્પ વેન્ડર,
"કલકત્તા હાઉસ"
કીંગ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ.
પોચેસ્ટ્રુમ.
ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ,
"કલકત્તા હાઉસ." બોક્સ નં. ૩૦.

ABDOOLA HAJEE — KHAN MAHOMED,
General Merchant & Importer.
Cheapest House in
POTCHEFSTROOM.
CHURCH SQUARE
Opposite Government Buildings.
Tel. Address "MOONSTONE."
P.O. Box 99.

V. R. Naidoo,
GROCER & GENERAL DEALER
Jewellery,
Fancy Goods,
Drapery,
Watches & Clocks,
&c., &c.
Cheap & Good.
5 & 13 Frere Street,
& Market Street.
CRADOCK.

Fire Insurance
—THE—
PALATINE INSURANCE CO.
WILL ACCEPT
INDIAN RISKS
Lowest Current Rates.
W. G. BROWN & Co., Agents,
Pine Street, Durban.

L. MULCHAND,
Indian
Silk Merchant
Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.
75 William Street,
CAPE TOWN

R. NARASOO,
Indian and General Merchant,
Outfitter and Draper,
Boot and Shoe Warehouseman.
INDIAN SILKS A SPECIALITY.
KAFFIR TRUCK, &c., &c.
BARBERTON.
TRANSVAAL.
P. O. Box 56.
Telegraphic Address: "NARASOO."

THE NATAL DIRECT LINE OF STEAMERS.

મારી ગંજાવર આગબોટો કોલંબો અને કલકતા તરફ નીચે મુજબ ઉપડી જશે.

Umhloti તા. ૨૦મી મે કે પછી તુરત.

આ લાઈનની સ્ટીમરોમાં ઈન્ડિઅન પાસેંજરોને વાસ્તે ખાસ ગોઠવણ કરવામાં આવેલ છે. મુંબઈ જતા પાસેંજરો વાસ્તે કોલંબોથી સ્ટીમર બદલવી પડશે. વધુ ખબર માટે કીંગ અને સન્સને ત્યાં તપાસ કરવી. હેડ ઓફીસ કેસલ બીલ્ડીંગ્ઝ, વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

मशहूर गंजावर आगबोट कोलंबो और कलकत्ता तरफ नीचे मुजब जायगी

Umhloti ता. २० वी मेई और पिछे तुरत.

इस लाइनकी स्टीमरोंमें इन्डियन पासेंजरोंके लिये खास सगवड करनेमें आइ है. बंबई जानेवाले पासेंजरको कोलम्बोमें स्टीमर बदलना पडेगा. ज्यादा खबर चाहिये तो किंग एन्ड सन्सके वहां मिलना. हेड आफिसका पता—केसल बिल्डींग्स, वेस्ट स्ट्रीट, डर्बन.

கீழ்கண்ட தேதியில் புறப்படுகிற மரக்கலம் மிகவும் பெரியது.

Umhloti மேயீ 20உ பிரயாணப்படும்.

இந்த ஸ்டீமர் டர்பனது துறைமுகத்திலிருந்து நேரே கொழும்பு கல்கத்தா துறைமுகங்களுக்குப்போய்ச்சேரும்.

இந்திய பிரயாணிகள் அடியிற்கண்ட ஆபீஸில் கேள்விகட்டி. அர்டர் பெற்றுக்கொள்ளலாம்.

பிரயாணிகளுக்கு மேற்கண்ட மரக்கலில் சௌகரியமான இடம் சேர்த்து ஒழுங்காயின்றி ஆதரிக்கப்படும்.

KING & SONS, West Street, Durban.

The British India Steam Navigation Co., Ltd.

REGULAR FOUR-WEEKLY SERVICE.

BOMBAY DIRECT,

બ્રિટિશ ઇન્ડિઆ સ્ટીમ નેવીગેશન કંપની.

સ્ટીમર "નડીઆ".

ઉપરની આગબોટ અને આંહાજ તા. ૨૭ મેને રોજ આવશે અને તે શુક્રવાર તા. ૧૯ મેને રોજ અત્રેથી રવાના થશે. તે ડેલાગોવાબે બંદર કરી સીધી મુંબઈ જશે. વચમાં કોઈ બંદર કરશે નહિ.

ઉતારુ જનાબોને તેમજ ખાસ કરીને જે લોકો પોતાનાં બાળ બચ્ચાંને ઘરી મોકલવા માંગતા હોય, તેઓને અમારી ખાત્રી લાયક છે જે. આવી ઉત્તમના મુસાફરીની અમુલ્ય તક ગુમાવશો નહિ.

વધારે ખબર માટે મેસર્સ દાદા અબદુલાની કું૦ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ મીનારની પાસે જની ઓફીસમાં અગર અમારે ત્યાં જાતે મળવું અથવા પત્ર વ્યવહાર કરવો.

કમ્પાસ એન્ડ કંપની.

કમ્રરશીયલ રેલ, ડરબન.

S. PEERBHOY BUTLER,
GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER
Turkish Caps of every description a speciality.
506 WEST STREET, DURBAN.

EBRAHIM CAMROODEEN,
GENERAL MERCHANT.
Natal Leaf Tobacco a Speciality.
113 GREY STREET, (Camroodeen's Buildings.)
Tel. Add.: "CAMROODEEN," Durban.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.,
Have a large stock of
RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,
Directly Imported from India.
343 PINE STREET, DURBAN
Tel. Address: "PADULAR." Box 334

SUN CIGARS . . . .
SUMATRA CHEROOTS.
BOER TOBACCO . . .
VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c.
At Lowest Wholesale Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,
132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.
સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરૂટ બોર વર્જીનીઆ શેગ વગેરે જાતની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.
સન બ્રેન્ડ ટોબેકો વર્કસ.
૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

Abdool Hack Mahomed Ismail & Company,
Wholesale and - -
Retail Merchants.
DIRECT IMPORTERS OF
All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.
RATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES.
121 GREY STREET, DURBAN.
Branch Office—Indian Location, Joh'burg.
Head Office—Tirupatur, Madras.

Printed and Published by V. MADANJIT, International Printing Press, Phœnix, Natal.

PRICE 3D.
REGISTERED AS A NEWSPAPER.

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday, 27th May, 1905. No. 21.

P.O. Box 120. Telephone 214.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis AND Sarees.

Rugs, Shawls, Boots AND Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.
Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have always on stock:—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS, TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

at

B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,
118 COMMERCIAL RD., DURBAN.
Cable & Tel. Add.: "Katherine."
Telephone 224.

ભાડે આપવાનું છે.

અંબીલો રોડપરનું એક સુંદર મકાન અને મે સ્ટ્રીટમાં આવેલું બે માળનું એક સુંદર ઘર મોટા કંપાઉન્ડ વાળું બધી સગવડો સહીત.

લીલો, લાલ રંગનો ચીરૂટ બનાવવાનો તમાકુ હમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

કેપ સ્નુક ફીશ આની પોંહોચી છે બાદ ખલાસ ધ્રીફ્રાયત નેમજ કલકત્તા, મુંબઇ અને વિલાયતથી સર્વ ખોરાકીના બરનો માલ આવી પુગ્યો છે અને ઘરાકોને અરજ કરવામાં આવે છે કે આગળ જેમ ઓરડર મોકલતા તેવીજ રીતે ઓરડર મોકલી ઉપકાર કરતા રહેશો.

જાલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.
૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

TO LET.

A FINE COTTAGE on Umbilo Road, and a DOUBLE-STORIED HOUSE, No. 2 May Street. Spacious compound and every accommodation.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Cocoanuts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Snoek, Fish, Skins of various kinds, &c.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

—AT—

JALBHOY SORABJEE BROS.,
110 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.
ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY—

125 FIELD STREET.

P.O. Box 97. Tel. Address "MIANKHAN," Durban. Telephone No. 855.

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

138 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box 93. Tel. Add.: "PORBANDER."
ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસમાન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ,

બોક્ષ ૯૯, ૧૩૮, ક્વીન સ્ટ્રી,
ડરબન

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઈસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબઈ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર સોમાલી, તા. ૧૦મી જુનના રોજ ઉપડશે.

ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી રેહે છે, જગ્યા નીચે ફાલકામાં છે અને ઠીચન પાણી વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે, હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે.

પોરબંદર. કાઠીઆવાડ જનારાઓએ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે કે ઉપલી આગબોટ બહુ કરીને પોરબંદર ઠેમ કરશે એટલે કાઠીઆવાડ જનારાઓ પોતાના ઘરમાંજ જઈને ઉતરશે. સહારી જંજબારમાં ટ્રાંસફર કરશે.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ટેમસર આવા ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે. વાસ્તે જનારાઓ વિચાર કરી કામ કરજો કે જેથી પાછળથી હેરાન થવુ ન પડે. વધારે ખબર નીચે લખેલે ઠેકાણે પુછવાથી મળશે.

એન. એમ. કાદીર. જરમન ઈસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.

કમરૂદીન બીલ્ડીંગ, વે સ્ટ્રીટ માર્કીનર સ્ટ્રીટ.

પી. ઓ. બોક્સ ૧૨૬, ડરબન. ડરબન.

INDIAN AFRICAN LINE.

ઉપરની કું૦ ની સ્ટીમરો કલકત્તા અને નાતાલ ડેલાગોઆ અને કેપના બંદરો વચ્ચે નીયમીત દર માસે આવજા કરશે આ સ્ટીમરો વેપારીને માટે ખાસ સગવડ ભરેલી છે.

એસ. એસ. જમાલપુર ૧,૮૬૪ ટન (૧૦૦ એ ૧ લોઇડ) ૮ મેના રોજ કલકતેથી નીકળી છે,

„ „ મીરઝાપુર ૧,૮૮૮ ટન „ તા. ૧૪-૫-૦૫ કલકત્તામાં માલ લેશે.

તા. ક. આ સ્ટીમરો ઝડપથી ચાલનારી હોવાથી અને હિંદુસ્થાન તથા સાઉથ આફ્રિકાનાં બંદરો વિના બીજે કયાંય નહિં રોકાતી હોવાથી સાઉથ આફ્રિકા અને હિંદુસ્થાન વચ્ચે ઝડપથી માલ લઈ જવા લાવવા માટે બહુજ સગવડ ભરેલી થઇ પડશે. માલ મોકલવાના ઓરડરો કંપનીના એજન્ટો પાસેથી મળી શકશે.

ડી. વાલ એન્ડ કું૦ બેહામ એન્ડ કું૦

ડરબન. કલકત્તા.

INDIAN AFRICAN LINE.

கல்கத்தாவிலிருந்து நட்டாலுக்கு மாதாந்தரம் இந்த கம்பனியின் ஸ்டீமர்கள் வியாபாரத்தின் பொருட்டு டெலகோபே, கேப்துறை முகங்களுக்கு முக்கியமாக வரும்.

1,858 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். காஸிப்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து பிப்ரவரி 20உ சரக்கு ஏற்றுமதிசெய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

1864 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். ஜுமல்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து மார்ச்சு 20உ சரக்கு ஏற்றுமதி செய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

1,888 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். மிர்சாப்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து ஏப்ரல் 20உ சரக்கு ஏற்றுமதிசெய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

இந்த ஸ்டீமர்கள் இந்தியாவிலிருந்து நட்டால் துறைமுகத்திற்கு நேராக வந்துசேரும். தாமதமில்லாமல் சரக்குகளை ஏற்றும். [illegible] கம்பனியின் ஏஜன்டு. டெ உவால் அன்டு கோ. [illegible] அன்டு கோ., கல்கத்தா.

விசேஷ விளம்பரம்.

செட்டாவைச்சேர்ந்த அம்சின்டோ டவில் பயிரிடக்கூடியதும், வைடன் வீடுகள் கட்டக்கூடியதுமான நிலங்கள் தயாராயிருப்பதால், வேண்டியவர்கள் என்னிடம் வந்து விசாரித்துக் கொள்ளலாம்.

எம். ஆர். பி. எஸ். செட்டி,
369, பயின்ட் ஸ்டிரீட், டர்பன்.

વેચવાની છે.

ખેતી અથવા સ્ટોરને લાયક ૨૫૦ વીઘા જમીન
ફે. પોસ્ટઓફીસ પાસે, અમહીન્ટો.
વધારે ખુલાસા માટે પુછો.
એમ. આર. પી. એસ. ચેટી.
૩૬૯ પાઈનસ્ટ્રીટ, ડરબન.

HAJEE HABIB!

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of

Rugs, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery.

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add: BAGDAD. P. O. Box 57.

338, Prinsloo Street, PRETORIA.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—129 Commercial Road, Maritzburg.

Branches—130 Commercial Road, Maritzburg.

And at Mooi River.

Tel. Address: "HASSAN MAHOMED."

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL

Arabian Merchant & Direct Importer,

145 COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG,

Branches—122 & 127 Commercial Rd., Maritzburg.

And at Mooi River.

CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, GROCERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTION.

Telegraphic Address "ISMAIL."

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Attar of all kinds and Groceries, &c.

120 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods

—AT—

132 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Loongmarket & Parliament Streets.

Box 1126. Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN.

DURBAN: QUEEN STREET.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE
of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

એબ્દુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫-૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड, ग्रोसरी और दुसरी सब रकमका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५-७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

[illegible] அப்தில்கனி, ஜெனரல் டீலர், 5 அண்ட் 7. க்ராஸ் ஸ்டிரீட், கேப்டவுன்

Prof. L. Doovey,

Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from REV. I. J. RETIEF, ARTHUR GARCIA, ESQ., R.M., UITENHAGE, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિઅન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની પાણી જેવી પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ એફ. જે. રટીફ, આરથર ગેરશીઆ એસક્વાયર વિગેરેનાં સરટીફીકેટો છે.
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधोंका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाके लीये पानीलिप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक. सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where JALBHOY & SORABJI BROS., are our Sole Agents. . . . .

યુસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડયુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન સિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ગુલ"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,

—CORNER OF—

BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS:
"SHAHMAHOMED,"
CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent.

SUB-AGENT FOR THE
Indian Department,
German East African Line.

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોઝજી.
ડાયરેક્ટ ઈમ્પોરટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.
ક્લેરમોન્ટ. કેપટાઉન.

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.
HOUSES TO LET.

18 EYER STREET, CAPE TOWN.

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers,

108 Church Street, Pretoria.

P.O. Box 357. Tel. Add.: "TAYOB."

MOOSAJEE HASSAN,

GENERAL DEALER,

P.O. Box 4,

PIETPOTGIETERSRUST.

મુસાજી હુસન,

જનરલ ડીલર.

પી. ઓ. બોકસ ૪.

પીટપોટગીટરસરસ.

Mahomed Hassen Ismail,

ARABIAN CASH STORE,

General Dealer and Produce Buyer,

97 South Union Street and 110 Russell Road,

PORT ELIZABETH,

Tel. Ad.: M. Hassen. Cape Colony.

Address all correspondence to 97 Sth. Union Street.

Established 1884.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .

. . . Direct Importer

—OF—

Indian and other Oriental Merchandise

—FROM—

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

10 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG (P.O. Box 4081.)

PRETORIA, Molino House, 242 Church St. (P.O. Box 224.)

BULAWAYO (P.O. Box 486.)

BARBERTON. SALISBURY. KIMBERLEY.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

L. DONNELLY

Wood, Coal & Produce Merchant.

Delivery guaranteed to any part of Durban and suburbs.

Wattle Blocks (cft.) a speciality.

Corner of GREY & PRINCE EDWARD STREETS

DURBAN.

સરકારી સરવેયર.

જરાકને માટે ઘણી કાળજીથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.

૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इजनेर.

ग्राहकोंका काम बहुत ध्यानसे संतोष पूर्वक किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन

ஜெ. எ. சோரல்,

கவர்மெண்டு சர்வேயர்,

பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்,

டர்பன்.

TO LET OR FOR SALE.

A

WOOD & IRON STORE,

as a going concern, turnover of about £50 to £75 monthly, situated at Brickhill Road.

Apply to **B.A.,**

P.O. Box 566,

Durban.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦

દરેક જાતના લાકડા તથા ઇમારતનો સામાન.

પોંઇટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कु.

बहुत रकमका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पोंइट रोड, डर्बन.

அயல்தேசங்களிலிருந்து மர இறக்குமதிசெய்து பெரிய வியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். வீடுகட்டுவதற்கான நல்லொருவகை மரங்களும் கிடைக்கும்.

ஆர்பரோ அண்டுகோ.,

பயிண்டு ரோட், டர்பன்.

ROYAL

Exchange Assurance.

FOUNDED 1720 A.D.

CAPITAL £4,000,000

FOR FIRE ASSURANCE.

H. FELLOWS-SMITH,

Incorporated Accountant,

Chief Agent,

Equitable Buildings, Smith St., Durban.

MONEY TO LEND in Large or Small Sums.

રોયલ એકસચેંજ વીમા કંપની.

સને ૧૭૨૦ માં સ્થપાયેલી.

મુડી પા. ૪,૦૦૦,૦૦૦

આગના વીમાની શાખાના મુખ્ય એજંટ

એચ. ફેલોસ્મીથ,

ઇક્વીટેબલ, બીલ્ડીંગ

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

પૈસાની નાની મોટી રકમ ધીરવામાં આવશે.

Indian Opinion

Vol. III. PHŒNIX, NATAL, SATURDAY, 27TH MAY, 1905. No. 21

M. H. NAZAR, Editor.

Contents.

LEADING ARTICLES:—	Page
Empire Day	328
Indians in Pietersburg	329
In the Nature of a Test Case ...	329
NOTES:—	
Natal Again	330
Natives in the O.R.C.	330
Village Politics	330
Mahomedan versus Hindu	331
OTHER ARTICLES:—	
Indian Affairs in Natal Parliament...	316
Colliery Indians	233
Our Earthquake Fund	231
Boksburg's Politics	232
"For Our Country's Sake"... ...	232
Coloured People and the Constitution	233
Re-indenturing Free Indians ...	232

Indian Opinion

SATURDAY, 27TH MAY, 1905.

Empire Day.

EMPIRE DAY—the anniversary of the birth of the late Queen-Empress—is a day set part by universal consent in all parts of the Empire outside Great Britain to commemorate the reign of its most beloved Queen. It is but a deeper tribute to her memory that it is becoming known as "Empire" rather than as "Victoria" Day; for it is a recognition that no person has done more to draw together the units of those vast Dominions of which she was the Queen-Empress. By her large heart and wide sympathy; by her abilities and queenly virtues; above all, by her personal goodness as a woman: she has for ever enshrined herself in the hearts of every nation under the British flag. The lesser persons who administered her power might make mistakes; injustice even might be committed in her name; but the people ever knew that the mistakes and the injustice came not from VICTORIA THE GOOD. As wife and as mother she proved herself as worthily as Queen; and knowing that domestic virtue alone makes a household happy and prosperous, she was a firm believer in the scriptural statement: Righteousness exalteth a nation; but sin is a reproach to any people. She saw, before all others, that the British Empire must be founded on the rock of righteousness—individual and national—if it were to have a permanent prosperity. Other nations and other Empires the past has held; but all have been broken on this "rock of offence." From the first, when she spoke those simple words "I will be good," she endeared herself to her subjects the world over. It may be noted here that VICTORIA owed her greatness in very large part, under Providence, to her own wise mother; and both before and since, great men and women without number have dutifully acknowledged the same. It is always true that a good mother makes a wise child. As another instance of this, we have but to see the universal satisfaction that is felt with the present occupant of the British Throne, who, by his tact and wisdom, has already done so much for the Empire and the world. Of all contemporary monarchs, KING EDWARD best exhibits that peculiar genius which constitutes true kingship; and this is due in most part to the influence of his august Mother.

In every way, then, VICTORIA is a name worthy to be honoured when we think of the EMPIRE; and it is but fitting that the day set apart should be the anniversary of the hour that brought her into the world.

To Indians especially Victoria Day should be sacred. No other person has done so much for the liberty of India as the late Queen-Empress. That this was recognised by the millions of India was apparent by the remarkable demonstrations of mourning that took place throughout India on her decease. Speaking of her, the Viceroy said:—

> The hearts of all the Indian people had been drawn together by this singular and beautiful combination of mother, woman and queen. It was easy to say much about the mark which this marvellous reign had left upon the history of India, and to indicate many points where the sagacious hand and influence of the deceased Sovereign had been felt; but were not all her reign and character summed up in the famous proclamation of 1858, the Magna Charta of India, and the golden guide of our conduct and our aspirations? It might be said of her that she turned Great Britain into a world-wide Empire, with India as its corner-stone.

VICTORIA's interest in India was always personal and profound. Not only did she surround herself with Indian servants; not only did she learn to speak and write Hindustani (no light task to one burdened with the cares of State); but she made the Viceroy send an account of the situation in India *by every mail*. And that her knowledge of Indian affairs was intimate, is shewn by the following extract from one of her letters to Lord Northbrook:

> The Queen trusts the English are now kinder in their conduct to the Natives than they used to be. It is so essential that these unchristianlike feelings should no longer exist. It is everywhere her greatest wish that there should be the kindest and best feeling between classes who, after all, are the same before God.

"The same before God"!—that was the spirit which inspired the great Proclamation; and of which the Empire has scarcely proved itself worthy. It is with regret that we say it; and it is with regret that we have to call the attention of our readers and the authorities to various matters in which the spirit of VICTORIA THE GOOD has been violated, when we would have wished that this issue of our journal at least should be free from anything that would detract from our satisfaction in belonging to the great British Empire.

Indians in Pietersburg.

The *Transvaal Leader* published in its columns, some time ago, a telegram from Pietersburg saying that the white traders there were being ruined by Asiatic competition; that one of them had already closed and others were about to do so; that buildings, at the instance of Asiatics, were being put up; that a prominent Pretoria merchant, presumably English, was assisting the Indians in putting up buildings, and that the Indians were over-running the place. Before noticing the paragraph, we instituted the fullest inquiry. The paragraph appears to have arisen, not from what the correspondent saw, but from a leading article in the *Zoutpansberg Review* of the 12th inst. This is one of those cases in which a medicum of truth has, to use no stronger term, to pass off a serious exaggeration. For it is quite true that some buildings are being erected for, or at the instance of, Indians in Pietersburg; it is also true that a white store-keeper has closed, and it may be true that some more are about to do so; but to connect the event with Asiatic competition is, in our opinion, altogether contrary to facts. The attempt to establish such connection is very much like the argument of the casuist who inferred, from the sitting of a crow on a branch of a tree, and the falling of the tree thereafter, that the falling was due to the weight of the crow. The writer in the *Review* never troubled to look beneath the surface. To him, probably, the wish was father to the thought. Indian buildings were being erected and a European merchant had failed: what could be more natural than to suppose that the putting up of an Indian building brought about the latter's failure, forgetting all the while that the buildings are not yet even occupied, and that no serious addition, as yet, has been made to the number of Indian stores in Pietersburg? Why should Pietersburg alone suffer from Indian competition? There are Indian stores in Pretoria, in Standerton, in Heidelberg, quite in the same proportion as in Pietersburg; but we have not yet heard that European store-keepers have closed because of Indian competition. The real cause is that times are exceedingly bad all over South Africa. The different Government Gazettes, which are filled with insolvency notices, testify to the fact. There was, when people were expectant after the war, considerable over-trading. The pinch being now felt, it is not surprising that some Europeans are closing. We have evidence before us of the fact that many Indians, too, in the Transvaal have closed their businesses; but it cannot therefore be said that they have been obliged to close because of European competition. We have certainly not heard of any complaint on the part of the British Indians in Pietersburg as to competition of their countrymen; but we venture to think that even if there were, it would be totally outside the mark. Selfishness, like war, in the words of the Chief Justice, often blunts a man's moral sense; and if there were any such complaint, its root is to be found in some such cause as was given by the Chief Justice.

In the Nature of a Test Case.

An important decision has been given by the Supreme Court in the case in which one Said Ismail and Another were plaintiffs, and L. K. Jacobs was defendant, in his capacity as Trustee in the Insolvent Estate of one Lucas, deceased. The original action was brought in the High Court at Johannesburg. The plaintiffs held some landed property there, but being prevented from registering the title in their own names, had it registered in the name of their friend, the deceased Lucas. This was in the year 1896. Until recently, they had remained in possession, with the knowledge of the authorities, and they had paid all the assessment and other rates. They adopted that course, upon the advice of a prominent firm of solicitors in Johannesburg; and in order to protect themselves, they took from the deceased Lucas an irrevocable power of attorney to deal with the property, and also a lease with a clause as to automatic perpetual renewal. Lucas became insolvent before the war, and some time after, died. The original Trustee never brought up the property in question in the schedule. In the year 1902, among other properies, this too was expropriated under the expropriation Ordinance by the Johannesburg Municipality, and compensation was fixed at £2000. The award was naturally given in the name of the registered owner, namely Lucas; but as the case was prosecuted by the plaintiffs, and as they claimed the money—the proceeds of the property which they contended Lucas held in secret trust for them—the money was deposited in the hands of the Master of the Supreme Court, and the parties were left to have an adjudication as to their rights. The plaintiffs therefore sued the defendant for a declaration of rights, and demanded that an order should be issued to the Master for payment of the money to them. The defence raised was, first, that the plaintiffs, being British Indians, could not in virtue of law 3 of 1885, hold landed property, and that, therefore, the agreement on the part of Lucas to hold it for them was illegal and void, and therefore, not capable of being enforced at law. The second ground of defence was that even if it was competent for Lucas to enter into the agreement with the plaintiffs, the latter had only a personal right against him, and could thus only prove their claim as concurrent creditors, but could not make good their claim to the money on the strength of a universal right, in other words, as preferent creditors. Sir William Smith, though not without some hesitation, decided the point in

favour of the plaintiffs, and gave judgment with costs. From this the defendant appealed, and the Supreme Court has adjudged on the appeal in favour of the defendant, holding with him on the second defence raised. The net result, however, of this important judgment seems to be that the holding by Europeans of land for Indians is not illegal, but that in the event of the insolvency of such Europeans, the Indians concerned must take the risk, unless their names are registered on the title-deeds, as *cestuique trustent*. This case, therefore, takes the Indians a step further in their fight, and renders law 3 of 1885 still more ineffective as a weapon to be used against them. It would be most interesting to test whether, as a matter of fact if an Indian insisted on his name being registered as a *cestuique trust*, his name could be so registered. In the event of the successful prosecution of such a test case, Indians would practically be able to hold land in any part of the Transvaal without the slightest risk; and looking at it from a common-sense standpoint, we are inclined to think that it follows as a corollary from the judgment of the Supreme Court. It would certainly be equitable, seeing that it has now been decided that natives are free to hold landed property in any part of the Transvaal, and to have it registered in their own names.

Natal Again. THE LEGISLATORS OF Natal are in a hurry. They want to circumscribe the freedom of the Indian with the least possible delay. We notice the publication of a Bill in the *Government Gazette* for the 9th May, "for amending the Licences and Stamp Act;" and on looking through it, we find that under it a Native Eating-House Licence is to be deemed to be a licence within the meaning of Act 18 of 1897, the notorious Dealers' Licences Act. Our readers may remember that after the publication of the Bill, there was a question put in the Natal Assembly as to whether hawkers should not be restricted to the division from which they may take out their licences. The accommodating minister in charge told his questioner that such an object could be accomplished by further amending the Licence and Stamp Act which was already before the House for amendment. We now observe that in the *Natal Government Gazette* for the 16th May, the Bill has been recast and the suggestion above-mentioned adopted. There is no disguising the fact that both the amendments are primarily directed against British Indians; for it is especially the British Indian who takes out a Native Eating-House Licence, and being more kindly in his treatment, is more liked by the Natives who patronise him. Hawking is another speciality of the Indian, and is almost entirely in his hands. Under the Bill, however, an Indian hawker will be obliged to know the geography of the Colony and its magisterial divisions, and will be obliged to pay for twelve licences, if, for instance, he wants to carry on hawking in twelve divisions. The proposal is monstrous. It is well-known that the plodding Indian hawker has to pass from division to division with his wares in order to make a poor living. He is, by many people, accepted as a serviceable unit in the community. He is a veritable blessing to those who live in out-of-the-way places, where he takes his wares. How can such poverty-stricken people afford to pay multiple licences? On the principle that a new broom sweeps clean, the new ministers have been thorough in their anti-Asiatic policy. We wonder if it is the purpose at the next election to make their anti-Indian record a plank in their programme. It may be satisfactory to the European electors to perpetuate a pin-prick policy against the Indians; how the latter fare under them is another story.

The Natives in the Orange River Colony. THE "STAR" OF Johannesburg, dated the 18th instant, publishes the following telegram from its correspondent at Bloemfontein: "The Natives of Waaihoek are protesting against the manner in which the expropriation of huts in the Location is being carried out. Although a few Natives, they say, have accepted compensation through intimidation and coercion, they are not satisfied. They were, they alleged, refused permission to see the Valuation Roll, and the Mayor declined to see a deputation. They also complained of the Location Inspector." If the facts, as stated by the correspondent, are true, they are staggering. We have more than once reproduced, in the columns of this journal, regulations for the control of the Natives in the Orange River Colony which are worthy of Russian methods, but not of the British constitution; but the above allegations put the regulations entirely in the shade. That the Natives should be intimidated into accepting any compensation, and that their mouths should be gagged by preventing them from seeing the Mayor, are statements that appear to us to be unbelievable. We only hope that they are not true. The *Star* is a great newspaper, and commands a very large amount of capital. Newspapers, before now, have been known to have rendered services to forlorn causes. The Natives in the Orange River Colony are speechless; and the *Star* should consider it a privilege, having received the special wire, to sift the truth, if the Government of the Orange River Colony are incapable of instituting an impartial and searching inquiry.

Village Politics. THE NEWLY FORMED Political Association of Boksburg has given a pronouncement on the Asiatic question. It advocates "a firm and just Native and Asiatic policy." Justice to Asiatics—that is, to British Indians, means that they "place *all* Asiatics in locations, as they did not want coloured people in white townships; that no further immigration be permitted except under the Labour Importation Ordinance; that Asiatics be prevented from competing with whites; and that the Legislative Assembly deal with all questions, affecting coloured people." This idea of "justice" emanated from a minister of religion—the Rev. C. R. [illegible]. It may be that the reverend gentleman thinks the coloured

person should not breathe the same air as the white man; it may be that he would believe justice to be absent from Heaven itself if it contained a British Indian. The Rev. Mr. Greenfield also said he "would rather see India lost to the Empire than South Africa"; and there are many others in this sub-continent who say the same. But the very expression shews how little they care for the Empire of which they speak: for it is always coupled with the thought, uttered or unexpressed, that if the Home Government does not give way and sacrifice the sacred rights of her Indian and coloured subjects, South Africa will "cut the painter." But though we do not believe "The Village" voices the corporate sentiment of South Africa, still we have too often seen how the normal colour prejudice of a certain class of British colonist can be worked upon by agitators. We are, however, grateful for at least one thing: the outspokenness of Boksburg and other "dorpjes" of the Transvaal is very useful in shewing the Home Government that they can never be allowed to become the arbiters of the destinies of these British subjects.

Mahomedan versus Hindu.

IT IS WITH VERY GREAT regret that we notice some correspondence in an East London journal between a Mahomedan and a Hindu. We should have thought that the palpable need for the utmost harmony between all sections of the Indian community in South Africa would have prevented amenities of this nature. We do not desire to go into the merits of the letters, but merely to express our disapprobation of this kind of thing. We trust the writers will have the good sense to join in our regret and leave the correspondence where it stands. There are other and weightier matters that can more usefully employ their attention. We may perhaps be allowed to remind our readers that INDIAN OPINION is a journal specially devoted to the discussion of all Indian affairs in South Africa; and that if unfortunately differences arise between Indians, our columns are the natural and most fitting medium for their ventilation.

Indian Affairs in the Natal Parliament.

Office of Indian Affairs.

IN THE LEGISLATIVE COUNCIL on Thursday the 18th inst., Mr. JOSEPH BAYNES gave notice to add to his question on the previous day in regard to combining the office of Secretary for Native Affairs with a suggested office of Indian Affairs: Is it not desirable for the better government of these people (Indians) that the Minister holding the office of Secretary of Native Affairs should be nominated from the Legislative Council.

Immigration Bill.

IN THE LEGISLATIVE ASSEMBLY on Thursday the 18th inst., in Committee on this Bill,

The MINISTER OF RAILWAYS AND HARBOURS said the alterations which had been made in the Bill, had rendered it one of purely class legislation, and unless certain amendments were now agreed to, it was inevitable that the Bill must be held up for the consideration of the King's pleasure. The Bill, as at present, had a wider reaching and more undesirable effect. He referred to the already too sensitive feeling on the part of the authorities in India against legislation, which was supposed to be directed to the disadvantage of the Indians resident in Natal.

After certain amendments, proposed by the MINISTER OF RAILWAYS AND HARBOURS had been carried,

Mr. TAYLOR held that they were defeating the object of the Bill, which was to enable the Government to get in the licences from all Indians liable.

The MINISTER FOR RAILWAYS AND HARBOURS appealed to the House to allow the Bill to pass with the amendments, in order that they might get at the majority of these Indian defaulters. Let them do one piece of work properly instead of taking on two, and probably falling between them.

The Bill passed through Committee with the Minister's amendments.

Indian Education.

On Tuesday, Mr. ARMSTRONG asked the Minister of Justice: Do Indian children attending Government schools pay the same fees as European children; if not, why not?

The MINISTER OF JUSTICE said the children attending higher grade Indian Government schools paid fees on the same scale as European children attending the ordinary Government schools, but Indian children attending lower grade Indian schools paid a smaller fee because the latter schools were staffed and equipped on much less expensive lines than other schools.

Select Committee on Indian Matters.

Mr. TATHAM, re-opening the debate on Sir Liege Hulett's motion for the appointment of a Select Committee on Indian matters, hoped the mover would see his way to delete that portion of the motion which asked for an inquiry into the amendment of the laws relating to Indian Immigration. If the resolution passed, it would bring within its scope the policy of the importation of Indian labour. The Colony had already expressed a definite opinion as to where the cost of the importation of Indian labour should fall, and to revive any questions of policy of previous administrations would be unfortunate. He moved an amendment so as to pass the motion, with the exception of the words "and for the amendment of the laws relating to Indian Immigration."

Mr. CHURCHILL seconded the amendment pro forma.

Mr. RICHARDS hoped the motion would be allowed to go through in its original form, in order that several anomalies and grievances might be remedied.

Mr. L'ESTRANGE took the view of Mr. Tatham.

Sir LIEGE HULETT, replying to the debate, said he had no desire whatever to alter the Immigration laws in any fundamental particular. He wanted certain little anomalies remedied, and his object would be attained by accepting Mr. Tatham's amendment.

The motion was then carried in the following form: "That a Select Committee be now appointed for the purpose of inquiring into the status of the Indian Immigration Trust Board, with power to take evidence, and to call for papers, such Committee to consist of Messrs. Greene, Bethune, Farquhar, Brunner, and the mover."—*Mercury.*

Colliery Indians

And their Treatment.

Another Prosecution.

Ladysmith, May 11th.—The hearing of the charge against David Lewis Thomas, manager; Rhys Thomas, underground manager, and a native induna, of the Ramsay Collieries, Wessel's Nek, charged with assault on an indentured Indian named Gowri Sanker Singh, in service at the Ramsay Colliery, was completed before Mr. De Villiers, A.R.M., on Wednesday afternoon. Sergt. Boyle, N.P., prosecuted, Mr. Bennett, of Carter and Robinson, appearing for the accused. Mr. G. W. Willis watched the case on behalf of complainant.

The complainant stated that on the 24th of March he was ill. The manager came to his hut, where complainant was lying down, and asked what was the matter with complainant and why he did not go to work, and then ordered him to go to work. Complainant replied that he was unable to do so, and the manager then struck him and told [illegible] to go to work. Complainant then went to

work. About 4.30 the underground manager (Mr. Rhys Thomas) and two natives came to where complainant was working underground, and the underground manager asked him why he was not getting on with his work. Complainant replied he was feeling very ill and was unable to finish his work. The native accused got hold of complainant's arm, and both he and the underground manager struck him several times. Complainant broke away from the induna. The underground manager then caught hold of him again, struck him with his fists on his head and face, and threw him to the ground, injuring his hand in doing so. Whilst complainant was struggling on the ground, the native induna caught hold of him, and the underground manager again struck him on the face. They then took him out, handcuffed him, and took him to the Mine Office, where he was left for about two hours, at the end of which time the head manager (Mr. W. L. Thomas) came to the office, released him, and gave him some medicine. Complainant asked for a pass to go to Ladysmith, but the manager refused to give him one, and told him if he went to Court to complain he would put him in prison.

In answer to Mr. Bennett, complainant stated the manager was alone when he came to the hut in the morning, and remained there for about a quarter of an hour, beating him all the time. In February he was off work about 15 days owing to injuries received.

Dr. H. T. Platt, district surgeon, deposed that he examined the complainant on the 27th March, and found him suffering from several contusions on the face and head and also the back of the leg, probably caused by blows from the fist. The injuries had been recently inflicted, but were not serious. The blow on the leg he put down to injuries received from a stick or by a fall.

In answer to Mr. Bennett, witness, saw no marks on the back, although complainant said to him that he had been struck all over. The marks he found were the marks of quite ordinary blows.

Palliah, an Indian woman, also employed at the Ramsay Collieries, gave evidence as to seeing the manager go into complainant's room one morning about 7 o'clock whilst she was on her way to work. As she passed she heard sounds in the room, but could not say what occurred there. When she saw complainant later on in the day his face was swollen and bandaged up. She was not aware of the fact that five men had deserted from the mine on the day following.

Further evidence was called for the prosecution.

For the defence the accused and other witnesses gave evidence. The Magistrate, after reviewing the case at length, found the accused "not guilty," and acquitted all three.—*Times of Natal.*

"Indian Opinion" Earthquake Relief Fund.

	£	s.	d.
Am't already acknowledged	25	17	6
Messrs. Ajam Abed & Co. (Lichtenburg) ...	2	0	0
Messrs. Boorhonally and others (E. London)	1	11	6
"Indian Opinion" Sympathizer (P'M'Burg)...	0	10	0
Mr. G. H. Miankhan (D'b'n)	1	1	0
" Heera Kunvarjee ...	0	5	0
" Ramji Bhikha ...	0	10	6
Total to date	£31	15	6

TOO LATE FOR INSERTION, we have received a note from Pietersburg saying over £23 had been collected in that town.

Boksburg's Politics.

Political Association Formed.

Definite Asiatic Policy Supported.

The Boksburg Political Association was successfully formed on Thursday evening the 18th inst.

The Mayor (Mr. B. Owen Jones) occupied the chair, supported by members of the Provisional Committee, as follows:—Rev. C. E. Greenfield, Dr. MacNeillie, Messrs. Charlton, G. Constable, Elliott, W. Hills, Lee, McDowall, McKew, Stewart, and Tanner.

Mr. Geo. Constable moved the adoption of the draft principles. The fourth clause, "A firm and just Asiatic and Native policy in accordance with Transvaal ideas," really expressed all they wanted. It might appear flabby to some of them, but if they went too far they would cut their own throats. The Constitution provided that the Assembly could not deal with those questions. If natives and Asiatics did not have the franchise or a voice in the government of the country, the Imperial Government reserved these questions to prevent them being the victims of parochial or prejudiced legislation.

Mr. A. Forson Stewart formally seconded.

Dr. MacNeillie in the course of an earnest speech outlined his views on the main objects of the platform, with which he was in full sympathy, except that he thought Clause 4 as it stood required defining. What did Transvaal opinion mean? The opinion of the papers or the opinions voiced at the National Convention?

The Rev. C. E. Greenfield, President of the Vigilance Association, moved an amendment to the plank as put forward by the Committee: "A firm and just native and Asiatic policy." He urged that the plank be amended to place all Asiatics in locations, as they did not want coloured people in white townships; that no further immigration be permitted except under the Labour Importation Ordinance; that Asiatics be prevented from competing with whites; and that the Legislative Assembly deal with all questions affecting coloured peoples. A strong point was made by the speaker in connection with the Alien Immigration Act which has recently become law in England. If England could legislate against undesirable aliens, surely the Transvaal should have the same right with respect to Asiatics. Proceeding Mr. Greenfield pointed out the way in which Asiatic traders were securing all the advantages which ought to accrue to the whites from the importation of Chinese labour. Such competition must be stopped. In conclusion, the speaker urged that the Transvaal should have the right to determine its own native and Asiatic policy. He would rather see India lost to the Empire than South Africa.

Mr. McKew seconded, explaining that the Committee had differed on the plank, and the minority on the Committee were bringing that amendment.

Mr. Kennerly having supported the amendment, Mr. Constable explained that the difference between the two sections of the Committee was simply a question of expediency. All the members were agreed on the proposals as passed by the National Convention, but it was a question if it would be wise or diplomatic on their part to bind themselves in the manner of the amendment.

Mr. Mackie contended amidst much interruption that the Boksburg people appeared to be afraid of coloured people.

Mr. W. Hills (E.R.V.A.) pointed out that the real reason for bringing the amendment was that the clause as it stood was liable to misinterpretation. They did not want a plank which could be interpreted two ways. Mr. Hosken, who was in favour of coolies having votes, and the Johannesburg men who had opposed the majority at the National Convention had signified their adherence to a policy according to "Transvaal ideas." The Progressive Association did not define what Transvaal ideas were, but in the amendment "Transvaal ideas" as carried at the National Convention were put into shape. Let them nail their colours to the mast, and not be ashamed to say what they meant.

The amendment was carried by an overwhelming majority.—Condensed from the *East Rand Express.*

A NEW DURBAN PAPER.—*Trade and Transport* is the name of a new penny weekly published in Durban, and now in the sixth week of its existence. The title well describes the contents. The first numbers have been uniformly good. The paper fills a distinct place of its own; and being well got up and well edited, we have no hesitation in predicting a useful and prosperous future for it.

'For Our Country's Sake.'

A Plea for a Simpler Life.

There is a strong feeling spreading throughout England and America that a great mistake has been made. Large towns and cities are ever increasing in magnitude whilst the country districts are being neglected and depopulated. There appear to be many reasons for this; but whatever they be, it is to be regretted. It is only necessary to stand outside the gates of a large factory and scan the faces of the workers as they leave their toil and hasten homewards. What do we see written there? Hard and cruel poverty; in some the stamp of the criminal; while in the great majority an expression of utter vacancy—living machines—the result of a machine-made system, as cruel and unrelenting as the very machines these poor unfortunates operate.

Higher up in the social scale we have the struggling city clerk or artizan, who slaves away to provide a pittance for his family. Living in the suburbs, as is necessary, for instance, in London, he journeys to the city early in the morning and returns late at night, worn out with his day's work, and with travelling in stuffy railway carriages. Every penny he earns goes in household expenses, in clothing, and in education for his children. At last his constitution breaks down with the continual strain, and, having no banking account to fall back upon, he and his family are reduced to a state of miserable poverty. There was no escape for him. He never had enough money to carry himself and his family away from these undesirable conditions, and so he had to plod along, with the fact staring him in the face that once his machinery broke down, his chances were hopeless.

What is the remedy? Not all the "relief" works that can be devised will get at the root of the matter. It is not a remedy that is wanted, but a preventative.

"For Our Country's Sake" is a little sixpenny booklet written by Godfrey Blount, and published by Arthur C. Fifield, The Simple Life Press, 44 Fleet Street, London, E.C. It is published to set forth the objects of "The New Crusade," which was founded, taking the author's words, "to unite in definite aim all who feel that the time has come to protest against the materialism of the present day, and to try and return to nobler ideals of thought and life."

Of course the scheme is *ideal*, and therefore to be condemned by those whose object in life is to keep men bound down to a system which makes rich men richer and poor men poorer.

The present writer has no sympathy with this class of individual, and is desirous of viewing the scheme purely from a humane point of view. The "Crusade" has for its object the producing of, as John Ruskin puts it, "as many as possible full-breathed, bright-eyed and happy-hearted human creatures."

The following are the definite and practical objects of the "Crusade":

"1. The purchase of land for agricultural purposes, or for the erection of:

2. A Museum of Traditional Arts and Crafts.

3. A School of Handicraft and Design.

4. A Hospice to accommodate members of the Crusade, Students of the School and Guests.

5. The publication of a Journal—though by no means a "daily" one—which shall give information about the nature and progress of the movement, and other matters of interest and importance.

6. A Church to uphold a more spiritual interpretation of Life, and establish simple and aspirational forms of worship."

It is not the direct object of the "Crusade" to relieve the multitudes of distressed as described in my opening lines, but it appeals to those who are able and willing to give themselves to the work in order to place before the public a practical way out of the difficulties that confront the social reformer.

Steam power—or any mechanical power—would be discouraged, and what appears almost like a step backward would be taken by encouraging every man to use his own hands and brains. Art, from a "Crusade" point of view, is not something out of the reach of the common people, but it is "the necessary work of the world, done joyfully and intelligently."

The following 'Form of Allegiance' gives an opportunity to all who wish to help in the work, and who feel an earnest desire to promote and encourage the "simpler life":

FORM OF ALLEGIANCE

"To be signed by anybody wishing to become a member and to be forwarded, with a minimum subscription of one shilling, to the Secretary, St. Cross, Haslemere, Surrey.

On my admission to the Fellowship of the New Crusade, I acknowledge its rule of Simplicity, Art, and Aspiration (Simplicitas Ars Ardor), and herewith promise to live in obedience to the same to the best of my insight and ability.

1. I will try to abstain and help others to abstain from all useless and cruel fashions in food, clothing and service, and from all other unnecessary luxuries in public and private life.

2. I will try to do good, that is to say useful and intelligent work, remembering that "Life without industry is guilt, and Industry without Art is brutality."

3. I believe in the sacredness of every living thing; in the power and presence of the Divine Spirit, obedience to which is life, and disobedience death; and I will earnestly fight against every materialising influence which obscures this faith.

4. I believe in the necessity of self-sacrifice and joy of devotion, and I promise while I remain a Member of the New Crusade to maintain its traditions with loyalty, and spread its Gospel with enthusiasm.

We in South Africa do not see the same conditions as in the Old Country, but there is the same flocking to the towns and neglect of agricultural pursuits, that must eventually bring about a similar state of affairs, if the people themselves do not realise the fact that the real wealth of this and of all countries is the soil.

A PHOENIX SETTLER.

Cape Coloured People and the Transvaal Constitution.

Strong Resolution.

Revision of the Constitution asked for.

A well-attended meeting of Cape coloured people was held on the 19th inst., in Johannesburg to discuss the new Constitution. The following resolution was passed: "That this meeting of coloured-born British subjects hereby expresses its extreme dissatisfaction over the tenets of the Constitution under which the Transvaal Colony is to be governed. It regrets this exclusion from the franchise and the meagre provision made as a grave act of injustice unworthy of British traditions, and views with alarm the revulsion of feeling that will result throughout South Africa. Not only are the coloured people degraded and their progress retarded thereby, but patriotism will become strangled in a loyal, progressive and devoted section of His Majesty's subjects. It respectfully prays that revision of the Ordinance may be made accordingly."

Re-Indenturing Free Indians.

The Indian Immigration Act Amendment Bill has now passed through Committee with certain amendments, but we do not notice among them anything referring to the question we raised the other day, namely, the advisability of granting to free Indians the opportunity, if so minded, of re-indenturing. As we pointed out, under the present system, even if a free Indian desires to re-indenture, he cannot do so. With the new taxation which they will have to face, it is possible that several free Indians would be willing to re-indenture; indeed, Mr. W. A. Campbell, in a letter we published recently, stated that he himself had such enquiries. If that is so, sure it would be an advantage to employers who are always complaining that they cannot get sufficient labour, if the option were given. Perhaps some member of the Upper House will draw attention to this matter.—*Natal Advertiser.*

INDIAN MAILS.—The Natal Direct Liner *Umhloti* sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 29th May. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

The German East Africa Liner, *Somali*, sails for Bombay direct, on or about 10th June. Mr. N. M. Kader, 113 Grey Street, Durban, is the Agent.

The British India Steam Navigation Company's steamer *Noddea* sails for Bombay direct, on or about 30th May. Messrs. W. Dunn & Co., and Messrs. Dada Abdoola & Co., are the Durban Agents.

511

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩. | ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૨૭ મી મે. ૧૯૦૫. | અંક ૨૧.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૨૭ મી મેથી તા૦ ૨ જી જુન સુધી ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫.

હીંદુ—વૈશાખ વદ ૯થી. વૈશાખ વદ ૧૪ સુધી, સંવત ૧૯૬૧

મુસલમાની—તા. ૨૧ રબીલાખરથી તા. ૨૭ રબીલાખર સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	ખ્રીસ્તી તારીખ.	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ.	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની...	૨૭	[illegible]	૨૧	૬ ૪૧	૫ ૪
રવી...	૨૮	૧૦	૨૨	૬ ૪૧	૫ ૪
સોમ	૨૯	૧૧	૨૩	૬ ૪૨	૫ ૪
મંગળ	૩૦	૧૨	૨૪	૬ ૪૨	૫ ૩
બુધ...	૩૧	૧૩	૨૫	૬ ૪૩	૫ ૩
ગુરુ...	૧	૧૩	૨૬	૬ ૪૪	૫ ૩
શુક્ર..	૨	૧૪	૨૭	૬ ૪૪	૫ ૩

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

શનીવાર, તા૦ ૨૭ મે, ૧૯૦૫.

નાતાલમાં નાદાની.

નાતાલમાં ગોરા લોકો તથા આપણા લોકો બનેમાં નાદાની હજુ ચાલ્યા કરે છે. ગોરાઓ પોતાની મગરૂરી અને નાદાનીમાં હિંદીઓ ઉપર સખત કાયદા બનાવ્યાજ કરે છે. છેલ્લો દાખલો અમે નવમી મેના નાતાલ ના ગેઝેટમાં જોઇએ છીએ. સ્ટાંપના એકટ માં સુધારો કરવાનું બીલ તેમાં છપાયું છે. તેમાંની એક કલમ એવી છે. કે કાફર ઇટીંગ હાઉસનાં લાઇસેન્સને પણ વેપારીના લાઇ સેન્સનો કાયદો લાગુ પાડવો. એટલે કે જેમ વેપારીનું લાઇસેન્સ લાઇસેન્સીંગ અમલદાર આપખુદીથી આપવાની ના પાડી શકે છે, તેમજ કાફર ઇટીંગ હાઉસનું કરવું આનો અર્થ એમ થયો કે થોડા ઘણા હિંદીઓ જે કાફર ઇટીંગ હાઉસ રાખીને બેઠા છે, તે નાબુદ થાય. આ બધી હીલચાલનું કારણ નાતાલનો રાજ્ય કારભાર ચલાવનારા નવા માણસો છે, તે સુખાવે કરીને છે. પણ તે વાત જાણવાથી કાંઇ આપણને લાભ થાય તેમ નથી.

અમે કહી ગયા છીએ કે જેમ ગોરાઓમાં નાદાની વધતી જાય છે, તેમ અમારે દીલ ગીરીની સાથે કહેવું જોઇએ કે આપણામાં પણ વધતી જાય છે. આપણે જંગી લડત લેવાની ફરજ છે, છતાં કોંગ્રેસ સુતી છે. આપણે બધા સુતા છીએ. લાઇસેન્સીંગ કાયદો એ સહુથી ભયંકર છે. તેથી ગરીબ વેપારીઓને પૂરી ઇજા થાય છે. અને અમને ખાત્રી છે કે જો ચાંપતા ઉપાય લેવાય તો તેથી થતી ઇજાઓ દૂર થઇ શકે. લોર્ડ કર ઝનની તે બાબત સખત ટીકા ઉપર અમે ધ્યાન ખેંચી ગયા છીએ. એટલે લડત લેવા નો આ ખરો વખત છે. મી. હુંડામલનો કેસ ઘણોજ મજબૂત છે. ગ્રાઇહેડમાં બેવડી ધાર વાળી તલવાર ફરે છે. ટ્રાંસવાલના કાયદા અને નાતાલનો લાઇસેન્સીંગ કાયદો એ બંને અમલમાં આવે છે. અમે માનીએ છીએ કે જો એકત્ર થઇ લાંબી લડત લેવાય તો અંતે ફતેહ મળશે. અમે હિંદી આગેવાનોને ચેત વણી આપીએ છીએ કે આ ખરી તક તેઓ નહિ ભૂલે. જો ભૂલશે તો પાછળથી પસ્તાવું પડશે. જેઓ એમ ધારતા હોય કે લડત લેવાથી કશું વળનાર નથી, તેઓ મોટી ચૂક કરશે. ઇંગ્રેજી રાજ્યમાં લડત શિવાય કાંઇ જ નથી થતું. લડત લેવાથી તો જે કાંઇ નભ્યું છે તે રહી શક્યું છે. જો લડત નહિ લીધી હત તો અત્યારે લોકેશનમાં જવાના હાલ આવત. ડરબનના મેયરની દરખાસ્ત ભુલવાની નથી. હજૂ પણ વખત મળે તો એવો કાયદો કરતાં ચૂકે તેમ નથી. હિંદી આગેવાનો ઉંઘમાંથી જાગશે?

ઓરેંજ રિવર કોલોનીમાં કાફરો ઉપર જુલમ.

સ્ટાર ન્યુસપેપરનો લખનારો બ્લોમ ફોનટીનથી લખે છે કે ત્યાંના લોકેશનના નેટીવો પાસેથી મ્યુનિસિપાલિટિ ગેરવ્યા જબી રીતે જમીન તથા ઝુપડાં લઇ લેય છે. કાફરોને વ્યાજબી બદલો આપવાનો કાયદો છે છતાં અમલદારો જુલમ કરી અમુક રકમ કબુલ કરાવે છે. આથી કાફર લોકોમાં ખળ ભળાટ ઉઠી રહયો છે. કાફરોએ મેયરને મળ વાની અરજી કરી તો મેયરે મળવાની ના પાડી. વળી કાફરો કહે છે કે લોકેશનનો ઇન્સપેક્ટર પણ જુલમ કરે છે. આ વાત જો સાચી હોયતો ખરેખરી દિલગીરીના વાત છે. બ્રિટિશ રાજ્યમાં આવો જુલમ નહિ હોવો જોઇએ. માણસોનાં ઘર ધમકી આપી પડાવી લેવાં એ ત્રાસ દાયક છે. અમને ખાત્રી છે કે જો આ વાત વિલાયતમાં બરો બર જાણવામા આવે તો તેનો શોર બકોર ઘણો મોટો થઇ પડે આટલા જુલમ છતાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં કંઇ કાફરોની પક્ષમાં હિલચાલ નથી થતી એ બતાવે છે કે લોકો ની લાગણી આવાં કામમાં કેટલી બુઠી થઇ ગઇ છે

ટ્રાન્સવાલમાં હિંદીઓ જમીન લઇ શકે નહિં તે બાબત સુપ્રીમ કોરટથી થએલો અગત્યનો ચુકાદો.

મી૦ સૈયદ ઇસ્માઇલે મરહુમ લ્યુકાસની એસ્ટેટના ટ્રસ્ટી ઉપર કરેલ દાવાનો ચુકાદો જોહાનીસબર્ગની હાઇકોરટમાં થએલો તેની હકીકત આ પત્રમાં અગાઉ છપાઇ ગઇ છે. તે હુકમ પ્રમાણે મી૦ સૈયદ ઇસ્માઇલને પોતાની જમીન જે મરહુમ લ્યુકાસના નામ ઉપર હતી તેના પા. ૨૦૦૦ ટ્રસ્ટીએ આપ વા. આ ઠરાવ સામે ટ્રસ્ટીએ અપીલ કરી અને સુપ્રીમ કોરટે ઠરાવ આપ્યો છે. નીચલી કોરટનો અરધો ઠરાવ રદ કર્યો છે. એટલે કે સૈયદ ઇસ્માઇલને પા. ૨૦૦૦ ને બદલે પા. ૬૫૦ તેણે બાંધેલાં મકાનના અપાવ્યા છે, ને બાકીના પૈસા લ્યુકાસના ટ્રસ્ટીને જાય. પણ તે પૈસાના દાવા બીજા લેણદારોની જેમ સઇયદ ઇસ્માઇલ કરે એમ કોરટે ભલામણ કરી છે. એટલે કે બાકીના પૈસાની બાબત માં તેને ટકા મળે. વાદી સઇયદ ઇસ્માઇલ તરફથી એ દલીલ હતી કે:-

(૧) જમીન લ્યુકાસના નામ ઉપર પોતેજ કરેલી.

(૨) જમીનના પૈસા બધા વાદીએ આપેલા.

(૩) લ્યુકાસે કદી તે બાબત હક નથી ધરાવ્યો.

(૪) કબજો હમેશાં વાદીનોજ હતો.

(૫) લ્યુકાસે વળી મુખત્યારનામુ પણ વાદીને આપેલું.

પ્રતીવાદી ટ્રસ્ટી તરફથી એમ દલીલ હતી કે:-

(૧) વાદીએ ગમે તેટલા પૈસા આપ્યા હોય છતાં જમીન લ્યુકાસના નામ ઉપર હતી તથા લ્યુકાસના લેણદારોને તેનો હક મળવો જોઇએ.

(૨) વાદી હિંદી હોવાથી ૧૮૮૫ના કાયદા પ્રમાણે તેનાથી જમીનની માલેકી મેળવાયજ નહિં.

(૩) એટલે લ્યુકાસે જમીન વાદીને સારૂં રાખવાનો વિચાર રાખ્યો હોય તે નાબુદ અને ગેરકાયદેસર છે.

(૪) કદી વાદીથી કાયદેસર લ્યુકાસની ઉપર દાવો થઇ શકે તોપણ તે હક જમીન ઉપર નથી પણ લ્યુકાસની જાત ઉપર છે.

(૫) એટલેકે લ્યુકાસના બીજા લેણદારો જેમ લ્યુકાસની એસ્ટેટમાં પોતાના દાવા નોંધાવી શકે છે તેમ વાદી પણ પોતાનો દાવો નોંધાવી શકે છે.

સુપ્રીમ કોરટે પ્રતીવાદીના ત્રણ વાંધા નામંજુર કર્યા પણ ચોથો ને પાંચમો વાંધો કબુલ રાખ્યો. તે એવી દલીલથી કે જમીન લ્યુકાસના નામની હોવાથી દુનિયાની નજરે એટલે લેણદારની નજરમાં પણ ધણી લ્યુકાસજ ગણાવો જોઇએ. જો એમ ન ગણાય તો જમીનના ખત રજીસ્ટર કરવાનો જે કાયદો દક્ષિણ આફ્રિકામાં છે અને જેથી કરીને જમીનના માલેકોનું પુરૂં રક્ષણ થાય છે તે જોખમમાં આવી પડે. આવા વિચારથી સુપ્રીમ કોરટે દિલગીરીની સાથે જણાવ્યું કે સૈયદ ઇસ્માઇલને ઘર બાંધ્યા તેની કિંમત શિવાય બીજા નાણાં પુરાં ન મળે.

આ ઠરાવ ઘણો ગંભીર છે. આ ઉપરથી બે અરથ નિકળે છે. પહેલો એ કે ગોરાના નામ ઉપર જમીન રાખવી એ ગેરકાયદેસર નથી. આ અરથ કોરટે તદન ચોખો નથી કર્યો પણ તેમાં કંઇ શક જેવું જણાતું નથી. બીજો અરથ એ નિકળે છે કે જો ગોરો નાદાર થાય તો બીજા લેણદારોની માફક માત્ર ટકા મળે પણ જમીન અથવા તેની પુરી કિંમત ન મળે. એટલે કે જે હિંદીઓ ગોરાના નામ ઉપર જમીન ટ્રાન્સવાલમાં રાખતા હોય તે એઓએ તે ગોરાના ઉપર બોન્ડ લઇ લેવું. આમ કરવાથી પોતાનો હક તદન કાયમ થઇ રહેશે. આ બાબત જેઓ સુસ્તીમાં રહેશે તેણે આગળ ઉપર પસ્તાવું પડશે.

ઉપલા ઠરાવ ઉપરથી એમ પણ જોવામાં આવે છે કે ગોરો પોતાના નામ ઉપર જમીન કરી તેજ દસ્તાવેજમાં હિંદીના નામ ઉપર ટ્રસ્ટ કરી શકે છે. અને તે પ્રમાણે ટ્રસ્ટ કેસ કરવો જરૂરનો છે એમ માનીએ છીએ.

ધરતીકંપનું ફંડ.

પીટરમેરીત્ઝબર્ગથી મીં યુ. બી. મહેતાએ ધરતીકંપના ફંડમાં જે લોકોએ નાણાં ભરેલાં છે, તેનું નામવાર લીસ્ટ તથા પૌંડ ૨૩-૧૦-૬ એમ મોકલી, તે મળી છે. વખત નહી હોવાથી નામવાર લીસ્ટ હવે પછી છાપીશું.

સર મંચેરજી અને મીં લીટલટન.

સર મંચેરજીએ મીં લીટલટનને સવાલ પુછયો કે હિંદીઓને ટ્રાન્સવાલના રાજ્ય બંધારણમાં મત આપવાના હકમાંથી બાતલ કરવાનું શું કારણ હતું, અને વળી પુછ્યું કે બંધારણમાં ફેરફાર કરીને હિંદીઓને હક આપશે કે નહિ. મીં લીટલટને જવાબ આપ્યો કે લડાઇ પુરી થતી વખતે જે સુલેહ થઇ છે, તેનો અર્થ બોયર લોકો એવો કરે છે કે, કોઇ પણ કાળા માણસને જ્યાં સુધી પૂર્ણ સ્વરાજ્ય ટ્રાન્સવાલને મળે ત્યાં સુધી મત આપવાના હક ન મળે. આ ઉપરથી બોયરો ને બ્રિટિશ સરકારના પ્રમાણીકપણા વિષે વહેમ ન આવે તેટલા સારૂ મીં લીટલટને હિંદીઓને બાતલ કરયા છે. સુલેહનામામાં જે શબ્દ વપરાયો છે તે "કલર્ડ પીપલ" નથી, પણ "નેટીવ" એ શબ્દ છે. હવે "નેટીવ" શબ્દનો અર્થ "હિંદી" કોઇ રીતે નથી થઇ શકતો. દક્ષિણ આફ્રિકામાં એ શબ્દ હમેશાં આ મુલકના દેશીઓને સારૂજ વાપરવામાં આવે છે. "નેટીવ" શબ્દમાં હિંદીઓ તથા બીજા કાળા માણસોને ગણવાનો રિવાજ હાલ તુરતનો છે. અને તે પણ કાયદામાં ખસુસ એમ જણાવ્યું હોય ત્યારેજ. સાધારણ રીતે એવો અર્થ હજુ પણ નથી કરતા છતાં મીં લીટલટને ઉપર મુજબ ખુલાસો કરયો છે તે તાજુબી ભરેલું છે. અને જો "નેટીવ" શબ્દમાં એ પ્રમાણે હિંદીઓનો સમાવેશ થયા કરતો હોય તો હિંદીઓને ભારે જોખમ થવાનો સંભવ રહેલો છે.

સ્વરાજ્ય મળે ત્યારે ડચ કે બ્રિટિશ કોઇ હિંદીઓને મત આપવાનો હક આપે એ જરાએ બનવાકાળ નથી. સર જોર્જ ફેરર જે ટ્રાન્સવાલના નામાંકીત ગૃહસ્થ છે તે બોલી ગયા છે કે "નેટીવને" કદી મત આપવાનો હક નહિ આપવામાં આવે. તેઓ સાહેબના હિંદીઓ વિષેના વિચાર બહુ વિરૂદ્ધ છે. એટલે "નેટીવને" નહિ અને હિંદીને હક મળે એમ પોતે સ્વપ્ને પણ વિચાર લાવે તેમ નથી.

ઉપરના સવાલ જવાબનો અર્થ એ નીકળે છે કે જ્યારે જ્યારે "નેટીવ" શબ્દમાં હિંદીને ગણવામાં આવે ત્યારે ત્યારે સખ્ત લડત લેવી.

નાતાલ ડાયરેકટ લાઇનની સ્ટીમર અમ સોડી તા. ૨૯મી મેએ કલકતા માટે ઉપડશે. જતી, મુંબઇ જનાર પાસેંજરોને કોલંબો ઉતારશે.

હિંદુસ્થાનમાં પંચાયત પરગણાંની સ્થિતિ.

ઇંગ્રેજી રાજ્ય હિંદુસ્થાનમાં દાખલ થયું તે પહેલાં દરેક નાનાં ગામમાં સ્વરાજ્ય હતું. એટલે કે ગામ ગામના પટેલીયા જકાત ઉઘરાવતા. લોકોમાં બંદોબસ્ત રાખતા. ન્યાય આપતા અને પંચાયતો વડે ગુન્હા વિગેરે અટકાવતા. ઇંગ્રેજી રાજ્ય તળે આ બધુ ફરી ગયું –. પરગણાં પંચાયત તુટી ગઇ છે ઇનસાફની અદાલતો બંધાઇ છે. પરગણાંના પટેલ જકાત ઉઘરાવવાને બદલે દરેક ખેડુત પાસેથી સરકાર પોતે વેરો ઉઘરાવે છે. એટલે સંપ જતાં કકડા રહી જાય તેમ પંચાયત વિના પરગણાં રહી ગયા છે, અને સત્તા વિના પંચાયત રહી ગઇ છે. પટેલીયા છે પણ તે માત્ર નામના.

શાણા માણસો એમ ગણે છે કે હિંદુસ્થાનમાં ગરીબાઇ આવી પડી છે તેનું આ એક મોટું કારણ છે. એક તરફથી પટેલાઇ ગઇ, અને બીજી તરફથી સારા માણસોના છોકરાઓ ગામડીયા નિશાળમાં શીખ્યાં શિખવાને બદલે ઇંગ્રેજી નિશાળોમાં જઇ વધારે કેળવણી લેય છે. અને તેવી કેળવણી લઇ પોતાનાં ગામડાંને તેનો લાભ દેવાને બદલે શહેરી બને છે, તથા સરકારી નોકરી શોધે છે અને તે ન મળે તો એવી બીજી નોકરી અથવા સરોડીયાપણું શોધે છે.

આ પ્રમાણે હીલચાલનું પરિણામ એ આવ્યું છે કે ગામડાંઓ ભાંગી પડ્યાં છે, તેનું તેજ ગયું છે, અને ગામડાના લોકો નિરાધાર થઇ બેઠા છે. ઉત્તમ ખેતી, મધ્યમ વેપાર, અને કનિષ્ટ નોકરી એ કહેવત બદલાઇ ચાકરી ઉત્તમ ગણાય છે. એક હમદર્દીના અમલદારથી આપણે ડરી જઇએ છીએ, પણ તેવો અમલ ન મળે તો આપણે ધુળ જેવો વેપાર શોધીએ છીએ, અને તે પણ ન મળે તો પરાણે જમીનમાંથી આજીવીકા કાઢવા તજવીજ કરીએ છીએ. આ એક જમાનાની તાસીર છે. આ પ્રમાણે માત્ર હિંદુસ્થાનમાં બને છે તેમ નથી. પણ દુનિયાના બીજા ભાગમાં પણ તેવું ચાલે છે. હિંદુસ્થાનમાં તેની માઠી અસર વધારે જોવામાં આવે છે. કારણ કે હિંદુસ્થાનમાં લોકોનો આધાર મુખ્યત્વે કરીને ખેતી ઉપર છે.

ઉપરના વિચારો અમારાજ છે એમ કોઇએ સમજવાનું નથી. આવી જાતનું અસરકારક લખાણ હાલના આવેલા ટાઇમ્સ ઑફ ઇંડિયામાં જણાવ્યું છે. અમે એ વિચારો ઘણે ભાગે મળતા આવીએ છીએ, અને માનીએ છીએ કે જ્યાં સુધી ઉપરની સ્થિતિ

માં ફેર નહિ થાય ત્યાં સુધી હિંદુસ્થાનની દશા સુધરનારી નથી.

હવે આ પરગણાં કેમ સુધરે તેનો વિચાર કરીએ ટાઇમ્સનો લખનાર જણાવે છે કે સરકાર પરગણાંઓને સત્તા આપી બહુ કરી શકે છે. પણ જ્યાં સુધી કેળવાયેલા લોકોના વિચાર સુધરે નહિ ત્યાં સુધી સરકાર એકલા કાંઇ કરી શકનાર નથી. કેળવાયેલા જુવા નિઆઓ બધા ગામડાંઓથી ભાગતા રહે. ભાન મહેનતથી શરમાય, અને આપિસ સાથે છોડી સ્વદેશાભિમાન ન પકડે ત્યાં સુધી ખરો સુધારો થનાર નથી.

થોરો કરીને એક મહાન લખનાર ફ્રાંસ માં થઇ ગયો: તેણે ફ્રાંસની ખેતીવાડીની સ્થિતિ એટલે દરજ્જે સુધારી છે કે હાલ ફ્રાંસ માં ખેતી કરનાર ઉત્તમ માણસો જોવામાં આવે છે. ફ્રાંસમાં ઘણા સરસ પ્રયોગો કરવા માં આવે છે, અને ખેતી ઘણા સરસ પાયા ઉપર આવી છે.

તેજ પ્રમાણે આપણા લોકોએ ખેતી તરફ નજર કરવાની જરૂર છે. અભણ ખેડુતો પોતાના હળમાં ફેરફાર કરનાર નથી. સારૂં હળ વાપરવાનું કહેતાં તેઓ સમજનાર નથી. જમીનને સુધારશે નહિ એટલે જમીન દીવસે દીવસે રસ મૂકતી જશે. તેમાં ■ લાવવો એ ભણેલાઓનું કામ છે. કેળવણીનો ખરો ઉપયોગ હિંદુસ્થાનનાં ગામડાં સુધારવામાં એટલે ખેતી સુધારવામાં કરવાનો છે. શહેરમાં વસવાને બદલે ભણેલાઓએ ગામડામાં વસ વામાં અચકાવાનું નથી. આમ થાય તો ઘણે ભાગે સ્થિતિ સુધરે. અને આમ થાય તો હિંદુસ્થાનમાં ભુખમરો ઘટે. ભુખમરો મરકીમાં પણ ઘટાડો થાય અને છેવટે હિંદુસ્થાન ફરી અસલી આબાદી ઉપર આવે.

આવી જાતના ઉપાય અમે કહી ગયા તે લખાણમાં બતાવ્યા છે. એ લખાણ આપણ ને અહીં પણ લાગુ પડે છે. અને એ વિચારો અમલમાં અહીં મુકવા એ વધારે સવળ જરૂ રનું છે. વેપારીઓ અને બીજા કેઓ સમજુ છે તેઓએ ખુબ વિચારવાનું છે.

બ્રિટિશ ઇંડિઆ લાઇનની ફેરવીફેલી સ્ટીમર નદીઆ અંદાજ તા. ૩૦ મી મેએ સીધી મુંબાઇ માટે ઉપડશે.

જરમન લાઇનની સ્ટીમર સોમાલી તા. ૧૦મી જુને મુંબઇ માટે ઉપડી જશે.

આડતીઆને વિનંતી.

ચાલુ માલનું લવાજમ જે આડતીઆ પાસે બાકી રહેલું હોય તેમણે મોકલી આપવા મે. કરવી.

જોહાનીસબર્ગમાં આફ્રિકાના કાળા લોકો—કેપબોયની—મીટીંગ.

ટ્રાંસવાલના નવા બંધારણ સામે લડત.

બંડની ધમકી.

જોહાનીસબર્ગના લીડર છાપામાં કેપબોય ની મીટીંગ જોહાનીસબર્ગમાં થઇ તેનો હેવાલ આવેલો છે. તે જાણવા લાયક છે તેથી તેની મતલબ નીચે આપીએ છીએ.

મી૦ પી જે. ડાનીઅલે ખુરશી લીધી હતી. તેણે ભાષણ કરતાં જણાવ્યું કે મી૦ લીટલટને કાળા માણસોને તદન છોડી દીધા છે. તેઓની સામે કાયદા થાય તે તેની પર વાનગી વિના પાસ ન થઇ શકે તે શિવાય કાળા લોકોનું કંઇ રક્ષણ કર્યું નથી. આ મોટો અન્યાય થયો છે. (શરમ) કેપ કોલોની મા કાળાલોકોને મત આપવા વિગેરે રાજપ્રક રણી હકો છે. આપણે આપણી લડત લેવી જોઇએ. અને બ્રિટિશ ગવરમેન્ટ આગળ રજુ કરવી જોઇએ. હું એમ નથી કહેતો કે આપણે તલવારથી લડવાનુ છે આપણે બ્રિટિશ ગવરમેન્ટ ઉપર અગાઉ ભરૂસો રાખતા હતા. હવે તે ભરૂસો રાખવા જેવું નથી રહ્યું આપણે બ્રિટિશને ચહાતા તેથી બોઅર લોકો આપણને ધિક્કારતા. આપણે ડપ્યુટેશન સર જોર્જ ફેરરને દેવાનો છે. તેણે કહ્યું કે નેટીવને કદી મત આપવાનો હક દેવામાં નહિ આવે. આજ ફેરર તે રીફોર્મ કમિટિના વડા હતા તે વખતે આપણને તે ચહાતા. હવે ફરી ગયા છે. આપણે માત્ર આપણા હક માગીએ છીએ. એમ કહેવાય છે કે નવા ઓફીસર તે અદલ ઇનસાફી છે. લોર્ડ મીલનરને જ્યારે આપણે મળવા ગયા હતા ત્યારે તેમણે કહેલું કે જો આપણે સુધરેલ અને વગર સુધરેલ કાળા માણસો વચ્ચે તફાવત બતાવી શકીશું તો લોર્ડ સેલબર્ન તુરત ઉપાય શોધી કાઢશે. કાળા માણસના માત્ર મી૦ હોસકેન અને મી૦ રેકી ભાઇ બંધ છે. તેઓ સારી લડત લેય છે. આપણે થોડા વખતમાં બતાવશું કે જેમ તેઓ બળા થઇ શકે છે તેમ આપણે પણ થઇ સકીએ છીએ. આપણી મંડળીની શાખાઓ હાલ દક્ષિણ આફ્રિકામાં ૮૦ છે તે થોડા વખતમાં મને ઉમેદ છે કે ૧૫૦ શાખાઓ થશે. (તાલીઓ.)

મી૦ એ. ટી. ક્વાલીસીએ ઠરાવ રજુ કર્યો તે નીચે પ્રમાણે:—

આ મીટીંગ ટ્રાંસવાલના નવાં બંધારણથી તદન નારાજ છે. કાળા લોકોને મતના હકથી બાતલ કરેલ છે, એ વાતથી મીટીંગ અત્યંત નારાજ છે, અને માને છે કે એ વાત બ્રિટિશ ને ન છાજે તેવી છે, અને આથી કરીને કાળા માણસોની લાગણી ઘણી ઉશ્કેરાશે એમ આ મીટીંગને ધારતી છે. કાળા માણસો ને હલકા ગણવામાં આવે છે. તેઓમાં કેળવ ણી અટકે છે. અને આથી કરીને તેઓની વફાદારીમાં ખલેલ પડશે. એટલે આ મીટીંગ અરજ કરે છે કે બંધારણમાં ફેરફાર કરવો.

આ ઠરાવ ઉપર ભાષણ કરતાં મી૦ ડુબ્લે સી બોલ્યા કે:

લડાઇ થઇ ત્યારથી કાળા માણસો ઉપર કેર વરત્યો છે. કાળા ધોળા વચ્ચે સમજુતી થવાની જરૂર છે. જેમ આપણને કેપમાં હક છે તેમ અહીં પણ મળવા જોઇએ. કેપ માં કાળા માણસોના મતથી ઘણા લાયકાત મેમ્બરો પારલામેન્ટમાં દાખલ થયા છે. એ બતાવે છે કે મતનો કેમ ઉપયોગ કરવો તે આપણે જાણીએ છીએ. ટ્રાંસવાલના લોકોનો ઇરાદો એમ છે કે આપણને હમેશા દબાવવા. આ તેઓનો ઇરાદો તેઓએ ઘણી ચાલાકી રીતે બતાવી આપ્યો છે. એટલે અહીંના લોકોની પાસેથી ન્યાય મળે એવી આશા હું રાખતોજ નથી. આપણી આશા બધી વિલા યત ઉપર રહી છે. લોર્ડ સેલબર્નનો કાયદ નવા બંધારણમાં છે. એટલે તેમની તરફથી આપણને મદદ મળે તેમ ધારવાનું નથી. હું ઉમેદ રાખું છું કે વિલાયતમાં જલદી લીબ રલ ગવરમેન્ટ થશે. કેટલાક અહીંના માણસો તો ત્યાં સુધી બોલે છે કે કાળા માણસોને મીટીંગો ભરવાનો કે ટીકા કરવાનો પણ હક ન હોવો જોઇએ. જોહાનીસબર્ગની મ્યુનિસિ પાલિટિએ જે કાયદો આદર્યો છે, તેનાથી કાંઇ વધે તેમ નથી. આપણે હમેશાં બ્રિટિશ રાજ્ય તરફ વફાદાર રહ્યા છીએ, તેનો આ બદલો છે. જો આપણે નહિ જાગીએ તો પાછળથી કાંઇ વળવાનું નથી. વિલાયતમાં આપણા મીત્રોએ આપણને જણાવ્યું છે કે આપણી ઇચ્છાએ. આપણે તેમની નજરે લાવવાના છે. અહીંનું બંધારણ એ માત્ર બોઅર લોકોના ખુશામત કરનારૂં છે. બોઅર સારૂ બ્રિટિશ સરકાર બધું કરવા માગે છે અને કાફર લોકો જે વફાદાર છે તેને બંડખોર બનાવવા ઉપાય આદરે છે આપણે વફાદાર છીએ અને હવે આપણી વફાદારી જશે ને જો આ રાજ ચાલ શે તો બ્રિટિશના હાથમાંથી દક્ષિણ આફ્રિકા જશે આની જવાબદારી લોર્ડ સેલબર્ન મોટા માથું ઉપર પડવાની. તેઓને માથે રહેશે. હું જોઉં છું કે કેટલાક માણસો એમ છે તે ડાનવલાની લીડરશીપ થઇ રહ્યા છે.

એટલે આપણે નજરકેદને લાગુ પડે છે (તાલીઓના અવાજ.)

મી૦ વિલિયમ્સે આ ઠરાવને ટેકો આપ્યો અને બધાએ એ ઠરાવ કબુલ રાખ્યો.

ઉપરનો ઠરાવ તે મી૦ લીટલટનને મોકલવામાં આવશે.

પંડિત શ્યામજી કૃષ્ણવર્મા અને હિંદી વિદ્યાર્થીઓ.

પંડિત શ્યામજી કૃષ્ણવર્મા જે થોડી મુદત પહેલા જુનાગઢમાં સલાહકાર તરીકે નામાંકિત હતા તે બહુ ધારાશાસ્ત્રી અને વિદ્વાન છે તેમણે હાલ વિલાયતમાં રહેવાનું રાખ્યું છે. પોતાની પાસે પૈસા ઠીક છે, અને તે પૈસાનો ઉપયોગ હિંદુસ્થાનની સેવા કરવામાં વાપરે છે. તેમણે હાલ વિલાયતમાં ઇંડિઅન સોશીઆલોજીસ્ટ નામનું પત્ર કાઢ્યું છે અને કેટલીક સ્કોલરશિપ સ્થાપી છે. હિંદુસ્થાનના યુનીવરસિટીની પરિક્ષામાં પાસ થયા હોય એવા વિદ્યાર્થીઓને રૂ ૨૦૦૦ આપે છે તે એવી શરતે કે તે પૈસાનો ઉપયોગ વિલાયત તથા અમેરિકામાં રહીને તે વિદ્યાર્થી પોતાના કેળવણીમાં કરે. એ પૈસા તે વિદ્યાર્થી પોતાનાથી બને તે પ્રમાણે પાછા આપવા બંધાએલ છે. એટલે આમાં કંઇ ભીખ માગવા જેવું ન થયું. આથી ઘણા વિદ્યાર્થીઓને લાભ મળી શકે છે અને જેઓ તે પૈસાનો ઉપયોગ કરે તેઓનાં ગુજરાન રહી શકે છે. તેઓ કહી શકે છે કે પોતે પારકે પૈસે નથી ભણ્યા. જેઓ પંડિત શ્યામજીની સ્કોલરશિપનો લાભ લે તેઓએ બ્રિટીશ સરકારની તળે કંઇ પણ નોકરી નહિ લેવા બંધાવું પડે છે. આ સ્કોલરશિપને સારૂ તેમની પાસે ૪૨ અરજીઓ હતી. તેમાંથી નીચેના વિદ્યાર્થીઓને ચુંટી કાઢવામાં આવ્યા છે.

અબદુલા અલમામુન.

સુરવરદી. (કલકત્તાના એમ. એ.)

સરતચંદ મુકુરજી. (કલકત્તાના એમ. એ)

પરમેશ્વરલાલ. (કલકત્તાના એમ. એ.)

સૈયદ અબદુલ મજીદ. (કલકત્તાના બી. એ)

શેખ અબદુલ અઝીઝ (પંજાબ ના બી. એ)

આ નસીબદાર વિદ્યાર્થીઓને અમે મુબારકબાદી આપીએ છીએ અને ઉમેદ રાખીએ છીએ કે તેઓ પંડિતજીની મદદનો સારો ઉપયોગ કરી કુશળ થઇ જેઓ હેતુથી આ પૈસા અપાય છે તે હેતુ પાર પાડશે. એટલે કે હિંદુસ્થાનની સેવા કરશે. પંડિતજીએ [illegible] ઘણું સારૂ ધાર્યું હેતુ છે [illegible] તેમાં બહુ મોટું સારૂ પેદા થવાનો સંભવ રહે છે.

જોહાનીસબર્ગમાં સીતળા.

[અમારા ખબર પત્રી તરફથી]

જોહાનીસબર્ગમાં સીતળા દાખલ થયેલું છે. એમ કહેવાય છે કે તે મુસાફર સ્ટીમરોની મારફત દાખલ થએલ છે. શરૂઆત મલાઇ લોકોથી થઇ છે મલાઇ કેસ પ્રથમ થએલો ત્યાર પછી એક ગોરાને થયો. દાક્તર પોરટરના કહેવા પ્રમાણે પાંચ હિંદીઓ પણ પકડાયા છે મલાઇ લોકેશનમાં ઘણી સખતી ચાલે સવાર સાંજ લોકોના ઘર તપાસવામાં આવે છે.

જો સીતળા વધારે ફેલાશે તો બહુ અગવડ પડવા સંભવ છે. મલાઇ લોકેશનમાં કુલ્લી બાત રાખી કહેવાય છે. પણ એટલેથી બસ નથી. ટાઉન કાઉન્સીલે નાગરીકો પકડ્યા છે. અને તે અમલમાં આવશે ત્યારે ઘણી મુશ્કેલી પડવાનો સંભવ છે.

ઉપાય તો ફક્ત આપણા હાથમાં છે ઘર સાફ રાખવા હમેશાં નહાવું, પાણી, દૂધ વિગેરે ચોખાં રાખવા, કપડાં સાફ પહેરવા, અને મકાનમાં હવા તથા અજવાળું પુસ્કળ આવવા દેવું. આ કાયદાઓ સીતળા અથવા બીજી માંદગી અટકાવવાના છે. જો ઘરમાં કોઇને સીતળા નીકળેલ હોય તો તેની ખબર સત્તા વાળાઓને તુરત આપવી જેમ આવા દરદ છૂપાવવાથી લોકો સંતાડશે તેમ વધારે તકલીફ પડશે તેમ દરદ વધારે ફેલાશે અને સત્તાવાળા સામે થશે. ઉપરે પણ દરદીને ઇસ્પિતાલમાં તો લઇજ જશે તો પછી આપણે પોતેજ ખબર આપીએ તો ઓછી તકલીફ થવાનો સંભવ છે. ઇસ્પીતાલે લઇ જવાથી દરદીને નુકશાની નથી પણ જલદી આરામ થવાનો સંભવ છે.

હારીસ્મથથી એક ખબર પત્રી લખી જણાવે છે કે તા ૭ મી મેએ લેડીસ્મીથ મુકામે હિંદુ સનાતન ધર્મસભા મળી હતી. અને તેમાં એવો ઠરાવ થયો હતો કે આ સભાની નીયમીત રીતે સ્થાપના કરવી. ત્યાં એકઠા થએલા સભાસદોની મદદથી એક નાણાંની રકમ એકઠી કરવામાં આવી હતી. આ સભાને લીધે હારીસ્મથમાં પણ તા. ૧૮ મીએ એક સભા મળી હતી અને ત્યાં પણ બધા સભાસદોએ નવી ધર્મના ઉત્તેજનને માટે એક સારી રકમ એકઠી કરી હતી આ સભામાં લેડીસ્મીથથી ત્યાના સનાતન ધર્મસભાના પ્રમુખ બાબુ રાજકુમારસીંહ, મિસરજી પાઠક, બાબુ મહારાજસીંહ અને ટ્રસ્ટી હીરલાલ [illegible] હાજર [illegible] તેમને હારીસ્મથની સભા તરફથી આભાર માનવામાં આવ્યો [illegible].

વાઇસરાયની ધારાસભામાં હિંદી બજેટ.

જુદા જુદા સવાલો પર ઓનરેબલ સભાસદોની લડત-વાઇસરોયનો ખુલાસો-એજંટો છોડવાની ખબર.

[ગયા અંકથી ચાલુ.]

ખજાનચી આન. મી. બેકરનો જવાબ.

ખજાનચી આન મી૦ બેકરે છેવટે સઘળી શંકાનો લંબાણથી જવાબ વાળ્યો હતો. બજેટના સંબંધમાં આપવામાં આવેલી મુબારકબાદી વિષે તેણે જણાવ્યું કે સઘળું માન સર ડેવીડ બારબરને ઘટે છે. આપણે ઉપરની સરકારમાંના નિવડેલી ત્રણ બાબતો તેણે હાથ ધરી હતીઃ- કરની માફી તથા દીવાની રાજ્યવહીવટ સુધારવા માટેના ઉપાયો ના સંબંધમાં બતાવવામાં આવેલી પસંદગી જમીન ઉપરના કરના બોજા વધુ ઓછા કરવા માટે મહેસુલને વધુ જથામાં બોજ આપવા માટે સુચના; લશ્કરી ખરચના વધારા તથા તીબેટની ચડાઇનો તમામ ખરચ હિંદને ખાતે ઉધારવાના ઠરાવથી અને જો એ ખરચ અનિવાર્ય લાગે તો ઇંગલંડને તેમાં ફાળો આપવા માટે વિનતી કરવા ઠરાવથી ફેલાએલો અસંતોષ. મુંબઇ ઇલાકાની મ્યુનિસિપાલિટિમાં મરકીના સબબથી તંગીમાં આવી પડવાને લીધે સરકાર તરફથી મળેલી લોનોની બાકી માંડી વાળવા માટે આન. મી૦ ગોખલેએ જે અપીલ કરી હતી તેનો ઉત્તર આપતાં ખજાનચીએ જણાવ્યું કે તે અપીલ સ્થાનિક સરકારને કરવી જોઇએ, અને મુંબઇ સરકાર પાસે સ્થાનિક કમીટીને મદદ કરવાનાં સાધનો છે. આન. મી૦ ગોખલે નામકના સંબંધમાં પુછેલા સવાલના જવાબમાં મી૦ બેકરે જણાવ્યું કે ૧૮૮૮માં કર વધારવામાં આવ્યા ત્યારથી તેના ખપમાં ઘણો ઘટાડો થયો હતો અને બે વરસ પહેલાં તે કર ઘટાડયો ત્યારથી તેના ખપમાં મોટો વધારો થયો છે. વેરાઓ ઘટાડવા સંબંધી પુછાએલા સવાલોનો જવાબ આપતાં મી૦ બેકરે જણાવ્યું કે, એ વેરાઓના મોટો ભાગ સ્થાનિક જીલ્લા બોર્ડના લાભ માટે થયો છે. જમીનની આંકણીના દરમાં ઘટાડો કરવા સંબંધી પુછાએલા સવાલોના જવાબ આપતાં મી૦ બેકરે જણાવ્યું કે સરકારી રાજ્યનીતિ ધીરે ધીરે પગલાં લેવાની છે અને જમીનની મહેસુલ સાફ કરવાના તથા મુલતવી રાખવાના ઉદાર નિયમો થોડા વખતમાં બહાર પડશે. જમીન ઉપરના સરકારી લેણાંમાં ઘટાડો કરવાના સંબંધમાં બંગાલી સુચનાનો જવાબ આપતાં ખજાનચીએ જણાવ્યું કે તીજા હિસ્સા સાથે સરકારની મહેસુલ કરવી એ ભુલ ભરેલું છે. કારણ કે હિંદ સરકારની જમીનની મહેસુલ

515

એક બાદ્દાં માફક છે, જ્યારે બીજે ઠેકાણે તેમ નથી. લશ્કરી ખરચને લગતો સવાલ કાંઈ સહેલ નથી. ટીબેટની લડાઇના સબંધમાં પણ એજ નિયમ લાગુ પડે છે. ચલણી રિઝર્વનો મોટો ભાગ કોનસોલ સોનાને બદલે જમીનગીરીઓનાં રોકવાના સંબંધમાં થએલી સુચનાનો ઉત્તર વાળતાં પ્રધાનજીએ જણાવ્યું કે કેટલોક ભાગ નેશનલ ડેરસફેકટ તથા ટ્રાંસવાલ લોનમાં રોકવામાં આવ્યો છે. અને સોનામાં શીલક રાખવી એ નાણાં સંબંધી ફાયદો છે. મુંબાઈ ઈલાકામાં મ્યુનિસિપાલિટીઓના ખરચના સંબંધમાં મદદ આપવા વિષે તેણે જણાવ્યું કે હાલમાં પ્રાંતીક સરકાર સાથે થએલી ગોઠવણ મુજબ તેઓ પાસે એ બાબતનાં સાધનો રહેશે. છેવટમાં તેણે જણાવ્યું કે આ દેશમાં દારૂનો ખપ ઓછો કરવા માટે સરકારની એકસાઈઝને લગતી રાજનિતિએ સારી અસર કરી છે, તેમજ દેશી દારૂ ઓછો નુકશાનકારક બનાવવાની પણ કોશેશ કરવામાં આવી છે.

લોર્ડ કરઝનનું ભાષણ.

લોર્ડ કરઝને પોતાની તરફના બજેટ જવાબ તરીકે ભાષણ કરતાં જણાવ્યું કે ગયા વરસની બજેટની તકરાર વખતે મેં કહ્યું હતું કે એક વાઇસરાય પોતાના અમલ દરમીયાન બબેવાર લોકો ઉપરના કરોમાં ઘટાડો કરવાને શક્તિવાન થાય એવું સારૂં નસીબ ધરાવવાનું મારા ભાગ્યમાં ક્વચિત નહિ પણ હોય, તોપણ મને આશા છે કે કરો ઘટાડવાનો જશ મારી પછી આવનારા વાઇસરાયને આપી જવાને હું શક્તિવાન થઇશ, અને હું ધારૂં છું કે મેં કરેલી આશાઓ ખરી પડી છે, અને તે માટે હું મને ભાગ્યશાળી સમજું છું. હિંદી સરકારની તીજોરીમાં ફાજલ પુરાંત રહેવા પામે છે તે માટે સરકારના મુખી તરીકે સહેજ પણ વડાઈ લેવા હું ચહાતો નથી. તેની વ્યવસ્થા કેમ કરવી તે વધાર મુશ્કેલ બાબત છે. મારા વિચાર પ્રમાણે આ દેશનું મહેસુલ મોટે ભાગે દેશના કરોડો ગરીબો પાસેથી વસુલ કરવામાં આવે છે અને જ્યારે તીજોરીમાં મોટી પુરાંત રહે ત્યારે તેનો લાભ તેજ પીરજાવંતા રાંકડા કરોડો ગરીબોને આપવો ઘટે છે, કે જેમને ગુજરાનના અપુર્ણ સાધનોનો દુઃખ વધારે તીક્ષ્ણ લાગે છે. એ બાપડા રાંક ગરીબો તરફ મારૂં દીલ, મારી દયા, મારી લાગણી ખેંચાઇ જાય છે. તેઓ આપણી વેપાર ઉદ્યોગ સંબંધી આબાદીના મુળ સરખા છે. તેઓ મહેસુલના રૂપમાં રૂ. ૩૦ કરોડની રકમ તીજોરીમાં ભરે છે, જે નાણું આ દેશના કુલ મહેસુલનો લગભગ ચોથો ભાગ જેટલો છે, જેઓમાં કારીગરો, ધંધાદારીઓ, અને વેપારીઓ વિગેરે સમાઇ જાય છે. એ સઘળા ઘણી ગરીબીમાં જન્મ ગુજારે છે, અને જ્યારે દેશની તીજોરી નાણાંથી છલોછલ ભરાઇ ગઇ હોય ત્યારે તેઓ ઉપરના બોજામાં ઘટાડો કરવા માટે પુરાંતનો એક ભાગ તેઓને અરપણ કરવો લાઇક છે. નીમક ઉપરનો કર ગરીબોને ભારી પડે છે, અને તેથી અમે તેને બની શકતો નીચો આંક ઉપર લાવી મુક્યો છે એ કર ઘટાડવાથી લગભગ ૧૨।। લાખ પાઉંડની મહેસુલનો ભોગ આપ્યો છે. છેલ્લાં સાત વરસ દરમીયાન અમે ૭।। કરોડની મહેસુલનો ભોગ કરોમાં ઘટાડો કરીને આપ્યો છે. લગભગ ૫૦ લાખ પાઉંડની રકમ જમીનનું મહેસુલ માફ કરીને તેમજ ધીરવામાં આવેલાં નાણાંનું વ્યાજ રૂ. ૩ કરોડ જેટલું લેણું વાળીને દુકાળને લીધે અમે છોડી દીધું છે. લગભગ ૨ કરોડ રૂપિયા કેળવણીનો ફેલાવો કરવાના વધારાના ખરચમાં આપ્યા છે. રસ્તાઓ, કુવા, પાણીનાં બાંધકામો, હરિપતાલો ડીસ્પેન્સરીઓ વિગેરે સુધરાઈ ખાતા પાછળ લગભગ ૪।। કરોડ ખરચાયા છે. મારો અમલ દેશના રાજકારોબારને લગભગ પાછળ હઠાવવા જેવો છે એવી જે ટીકા બહાર કરવામાં આવે છે તેમાં કેટલું સત્ય છે, તે બતાવવાને મેં આંકડા રજુ કર્યા છે. આવતે વરસે મારા અમલનું છેલ્લું બજેટ રજુ થશે અને તે વખતની તકરાર માટે હું આ આંકડાઓ રહેવા દેવાને રાજી છું. કારણકે મારો અમલ કેવો નીવડ્યો છે તેનો કાંઈક જવાબ આપનારા એ આંકડા છે. અમે કઈ બાબતોમાં ફતેહ મેળવી છે અને કઇ બાબતમાં નિષ્ફળ નીવડ્યા છીએ તેનું વિવેચન રજુ કરવાની આવતે વરસે મને તક મળશે. ૧૮૯૯ની સાલમાં મેં જે ૧૨ સુધારાઓ કરવાનો ઇરાદો જાહેર કર્યો હતો તે પાર પડેલ છે. બીજા ૧૨ સુધારા હાલમાં અમલમાં મેલાય છે, અને બીજા ૧૨ મહિના દરમીયાન બાકીના ૧૨ અમલમાં મુકાશે. દુકાળ કમિશનની સુચના પ્રમાણેનાં અમલમાં મુકવાનાં પગલાં ભરવામાં આવ્યાં છે. મુંબઇ ઇલાકાના ખેડુતોની દેવાકાર હાલતમાંથી છુટકારો કરવાની એક યોજના અમલમાં મુકવાની ગોઠવણનું કામ હાથ ધરવામાં આવ્યું છે. ખેડુતોને મદદ કરવાની લાભની ગોઠવણ સારી, ઉધાર અને બની શકે એટલી દરે સંપાવી શકાય એવી કરવા ધારી છે. સંકટના વખતમાં ખેડુતોને વધારે સારી ઉદારતાથી મહેસુલની માફી તથા મોકુફી આપવાના નવા કાનુનો હિંદી પ્રધાન સાથે સલાહ ચલાવીને મુકરર કીધા છે જે થોડુકમાં બહાર પાડવામાં આવશે. હિંદી વેપાર ઉદ્યોગ ખાતું સ્થાપીને અમે કાંઇ પરદેશી વેપારની આ દેશમાં ખીલવણી કરવાનોજ હેતુ રાખ્યો નથી, પણ દેશની આબાદી વધારવાનોજ તેનો હેતુ છે. પોલીસ ફોજના સુધારાથી કેટલા અમલ અને કેટલા દેશીઓને તેમાં રાખ્યા મળશે તેની ગણત્રી કરવી લાઇતી નથી, કારણ તેમા નાત જાતનો સવાલ નથી, પણ પોલીસને કાર્ય સાધક બનાવવા માટે સર્વથી સરસ મળી શકતા અંગ્રેજો તથા દેશીઓને જમા કરવાનો એ સુધારાનો હેતુ છે. લશ્કરી આદર્શો વિષે તેણે જણાવ્યું કે આપણી પાસે બહોળાં સાધનો છે અને તેમાંના કેટલાંક આપણે કામે લગાડવું. હરીફ રાજ્ય સામા અફગાન સરહદ તરફ રેલવે બાંધવા માટે આપણે શાંત બેસી રહીએ તો તે વધારે ધાસ્તી ભરેલ કહેવાય. લડાઇ માટેની તયારીનો એક સરસ નમુનો રૂસો-જાપાનીસ લડાઈએ પુરો પાડ્યો છે. તથા સુધારાના મુળ હેતુ સુલેહના સમયમાં લશ્કરમાં માણસોની સંખ્યામાં બિનજરૂર પ્રમાણમાં સુધારો વધારો કરવાના છે જેથી લડાઇના વખતમાં કાંઇ પણ ગભરાટ થવા પામે નહિ.

ડરબન બજાર ભાવ.

આવક.		શી.	પે.		શી.	પે.
[illegible]	૧ બસ્તાનુ	૧૬	૦	થી	૧૭	૦
ભીંડાના	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
એફ. એફ. ડી. આર.		૧૪	૦	,,	૧૫	૬
એફ. ડી. આર.	,,	૧૩	૦	,,	૧૪	૦
ચીની સક્કર	,,	૧૮	૬	,,	૧૯	૦
મુગના	,,	૧૮	૦	,,	૧૯	૦
દેશી તુવેર દાળ.		૧૪	૦	,,	૧૫	૦
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૪	૬	,,	૧૫	૦
મસુરના	,,	૧૬	૬	,,	૧૭	૬
[illegible]	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
અડદના	,,	૨૦	૦	,,	[illegible]	૦
ચણા	,,	૧૭	૦	,,	[illegible]	૦
,, દાળ		[illegible]	૦	,,	૧૮	૦
વટાણા	,,	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
મકાઇ	,,	૬	૦	,,	૭	૦
તેલ.						
કડવું	૧ ગેલનનો	[illegible]	૯	,,	૨	૧૦
એરંડાનું	,,	૨	૧	,,	૨	૨
મીઠું	,,	૨	૮	,,	૨	૯
નાળીએરનું	,,	૩	૦	,,	૩	૧
ખાંડ મોરીસની						
સફેદ	,,	૨૦	૬	,,	૨૧	૬
પીળી	,,	૨૨	૬	,,	૨૩	૦
તીરકુળ નાતાલ		૧૮	૬			
આરા		૯	૦	,,	૯	૯
મદ્રાસી સોપારી, ૧ રતલ		૦	૬	,,	૦	૮
મરચાં.		૦	૫	,,	૦	૫।।
ઘી પેટી		૬૭	૯	,,	૭૦	૦
પારાફીન ડીપોસ.		૬	૩	,,	૬	૬
,, ચાર્ટર રેંજ		૭	૦	,,	૭	૩
,, ,, ગાસન		૧૨	૯	,,	૧૩	૩
[illegible]		૧૨	૦	,,	૧૨	૬
નાળીએર ૧૦૦		૧૨	[illegible]	,,	૧૪	૦

આ અઠવાડીઆમાં મળેલ લવાજમ.

મી. રણછોડ પેમા,	ડરબન	૦	૧૨	૬
,, એમ. કુરસામી,	,,	૦	૬	૬
,, [illegible] મહારાજ, વેરૂલામ		૦	૧૨	૬
,, ઉમરાદીન ખાજી, મેડસ્ટન.		૦	૧૨	૬

इंडिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. २७ वी मेई, १९०५. नम्बर २१.

सप्ताहिक पंचांग.

ईंग्रेजी—ता. २७ वी मेईसे, ता. २ री जुन १९०५ तक.

हिंदु—वैशाख वदी ९ से वैशाख वदी १४ सम्वत १९६१ तक.

वार.	अंग्रेजी तारीख.	हिंदी तिथि.	सूर्य उदय.	सूर्य अस्त.	त्योहारोंकी यादी.
			क. मि.	क. मि.	
शनि.	२७	९	६ ४१	५ ४	
रवि.	२८	१०	६ ४१	५ ४	
सोम.	२९	११	६ ४२	५ ४	
मंगल	३०	१२	६ ४२	५ ३	
बुध..	३१	१३	६ ४३	५ ३	
गुरु..	१	१३	६ ४४	५ ३	
शुक्र	२	१४	६ ४४	५ ३	

इंडिया जानेवाली मैल स्टीमर.

इन्डिया-मैल स्टीमर "अमलोटी" ता. २९ वी मेई और पिछे तुरत कलकत्ता जानेवाली है.

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. २७ वी मेई, १९०५.

नातालमें नादानी.

नाताल कोलोनीमें गोरे और हमारे लोग दोनोंमें नादानी चल रही है. गोरे अपनी बडाइ और नादानीमें हिंदीओंके सामने सखत कायदा बना रहे है. चलते महीनेकी ५ तारीखके नाताल गेझट देखनेसें जान पडता है, कि उसमें ड्रोप एक्टमें सुधार करनेका बिल प्रसिद्ध हुआ है. उसमें एक कलम ऐसी लगा दिया है, कि काफरी होटेलके लाइसेन्सको भी व्यापारी लाइसेन्स का कानुन लगा देना. इससे जिस प्रकारसें लाइसेन्सींग अमलदार अपनी आपखुदीसें व्यापारीको लाइसेन्स नहि देते है, इसी वजहपर काफरी होटेलके सम्बन्धमें करना. उसपरसें समझा जाता है, कि कई कई हिंदीओंने काफिर इटींग हाउस लगाकर बैठे है, वह नाबुद होवे. राज्यतन्त्र चलानेवाला नया आदमी है, इससे वह ██ इतफाकका कारण विशेष चली चलता है. परन्तु कुछ फल नहीं है, इससे अधिक आलोचना नहीं करते है.

गोरे लोगमें जिस तरह नादानी प्रसरती है, ऐसी वजह हमारे हिंदीओंमें भी बढ रही है. हमारी फर्ज है, कि हमारे लोगको भारि लडत उठाना चाहिये. परन्तु कोंग्रेस निद्रावस है—हमारे लोग सब घोरते है. लाइसेन्सके कायदेका प्रमाण भयंकर है. इससें गरीब व्यापारीओं सम्पूर्ण हानि पाते है. विश्वास है, कि योग्य इलाज लेनेसे कितनीक व्याधि नाबुद हो सकेगी. लार्ड कर्झनकी सखत टिका हमारे पाठक भूले न होंगे. इससे लडत चलानेका समय अनुकूल है. मि० कुन्डामलका केस मजबूत है. नाइटेडमें सखत कायदा घुम रहा है. ट्रान्स्वालका कायदा और नातालसे लाइसेन्सका कायदा अपनी प्रबल शक्ति बता रहे है.

हम हिंदी अग्रेसरोंसें सूचना करते है, कि यह अवदा तक गुमाना नहि. गुमानेसें पिछे शोच करना पडेगा. जिस लोग मानते है कि प्रतिवाद करनेसें कुछ फल नहीं है, परन्तु वह भारी भूल करते है. ब्रिटिश राज्यमें बिना लडत फल नहीं है. आज जो कुछ बच गया है, वह लडत लेनेसें रह गया है. बिना लडतसें आजकल हिंदीओंको लोकेशनमें जानेका समय आता था. डर्बनके मेयरकी दरखास्त चूकनेकी नहीं है. हिंदी अग्रेसरों निंदसें जागृत होवेंगे?

पन्डित श्यामजी कृष्णवर्मा और हिंदी विद्यार्थीओं.

पन्डित श्यामजी कृष्णवर्मा कुछ वखत आगे काठीयावाडमें आये जुनागढके राज्यमें सलाहकारके भारी पदपर थे. आप बाहोश और विद्वान है. आपने हाल विलायतमें रहेनेका पसन्द किया है. आप धनके मालिक है और वह धनसें भारतभूमिकी सेवा-भक्ति करते है. विलायतमें आनेके बाद "इन्डियन सोशीआलोजीस्ट" नामक एक पत्र निकाला है. आपने कितनीक स्कोलरशिप स्थिर किया है. उसका लाभ हिंदकी युनीवरसीटीकी परिक्षा पसार करनेवाले विद्यार्थीओं पाते है. विद्यार्थीको २,००० रुपये शर्तसें मिलते है. शर्तकी वात यह भी है, कि वह पैसेसें विद्यार्थी अपनी शिक्षा विलायत या अमेरिका जाकर सम्पादन करे. वह पैसा विद्यार्थी अपनी इच्छानुसार पिछा चुकानेकी शर्त लगा सकते है. इसी रायसें बहुत विद्यार्थीओं लाभ पा सकते है, शौर्यवान बनते है. इतनाही नहीं, परन्तु आप कह सकते है, कि आपने दुसरेके पैसेसें शिक्षा सम्पादन नहीं की है. पन्डितजीकी स्कालरशीपका लाभ लेनेवाले गवरमेन्टकी नौकरी का स्विकार नहीं कर सकते है. इसी रायसे ४२ अर्जीओं आइ थी और उसमेंसे निचे लिखे विद्यार्थीको पसन्द किया है:—

मि० अबदुला अलमीमौन सुहरवरदी (कलकत्ता एम. ए.), मि० सरतचन्द्र मुकरजी (कलकत्ता एम. ए.), मि० प्रेमभरलाल कलकत्ता एम. ए.); सैयद अबदुल मजीद (कलकत्ता बी. ए.) और शेख अबदुल अजीज (पंजाब बी. ए.)

यह भाग्यवान विद्यार्थीको मुबारकबादी देते है. आशा है, कि पन्डितजी जो उद्देशसें सहायता करते है, उस ही राहपर विद्यार्थीओं कुशल बननेपर भारतभूमिकी सेवा करेंगे. पन्डितजीने जो बीज बोया है, वह छोटा देख पडता है, परन्तु जो वृक्ष पैदा होवेंगे, उससें अनेक फल प्राप्त होवेंगे, ऐसा सम्भव रहता है.

ट्रान्स्वालमें जमीनके सम्बन्धमें सुप्रिम कोर्टका फेसला.

ट्रान्स्वालमें हिंदीओं जमीन ले सके या नहीं, उसके सम्बन्धमें मि० सैयद इस्माइल और मरहुम ल्युकासके ट्रस्टीका केसका चूकादा जोहानिसबर्गकी हाइकोर्टने कुछ समय आगे दिया था, वह पाठक पढ चूके है. मि० सैयद इस्माइलकी जमीन मि० ल्युकासके नामपर होनेसें २,००० पौन्ड मि० इस्माइलको ट्रस्टी देवे, ऐसा फेसला मिला. यह फेसलाके सामने ट्रस्टीने अपील किया, इससे सुप्रिम कोर्टने फर्माया, कि मि० इस्माइलको २,००० पौन्डके बदल मकान का ३५० मिले और दुसरे पैसाका मालिक ट्रस्टी होवे. यह पैसाका दावा दुसरे महाजन लोगकी तरफ मि० इस्माइल कर सके, ऐसी कोर्टने सूचना दी है. इसी दावाकी रायसें मि० इस्माइलको हक्क मिले.

कोर्टने कहा, कि जमीन ल्युकासके नाम पर होनेसें दुन्याकी—महाजन लोगकी दृष्टि

पर जमीनका मालिक म्युकालको गीनना चाहिये. कदापि ऐसा गीना न जावें, तो दक्षिण आफ्रिकामें जर्मानके सम्बन्धमें जो रजीस्टरी कानुन चलता है और इसी कानुनसे जो जमीनके मालिकका रक्षण होता है, उनको हानि लग जावें. ऐसे वि-चारसे कोर्टने प्रकाश किया, कि मि॰ इस-माइलको घर बनानेकी किमत मिले सकें, उपरान्त पैसा सम्पूर्ण न मिले.

यह ठहराव बहुत गंभिर है. इसमें दो अर्थ समझा जाता है. प्रथम गोरेके नामपर जमीन रखना, वह गैरकायदे नहीं है. यह अर्थ कोर्टने स्पष्ट नहीं बताया है, परन्तु उसमें कुछ सन्देह नहीं है. दुसरा अर्थ ऐसा है, कि जो गोरा नादार हो जावे, तो दुसरे लेणदारोंकी तरह सिर्फ टका मिले. परन्तु जमीन वा सम्पूर्ण किमत न मिले. इसी रायसे जो हिंदी गोरेके नामपर जमीन रखता होवे उन्हें वह ही गोरेसे बोन्ड करवा लेना. इससे हक कायम रहेता है.

उपरके ठहरावसे जान पडता है, कि गोरा अपना नामपर जमीन रखकर वह ही रजीस्टरमें हिंदीके नामपर ट्रस्ट कर सकते है. हमें मान्य करते है, कि इसी वजह टेस्ट केस करनेकी जरुरत है.

ओरेंज रिवर कोलोनीमें काफिर पर जूलम.

ब्लोमफोनटेनसे स्टार न्युसमें एक लेखक लिखता है, कि वहांके लोकेशनके नेटीव पाससे कारपोरेशन गैरकायदेसे जमीन और घर छीन लेते है. काफिर लोगको ब्याजबी बदला देनेका कायदा मोजुद है, परन्तु अमलदार लोग जोरजुलमसे चोकस रकमका स्विकार करवाते है. इसी मामलासे काफिर लोगमें हलचल मच रही है. यह लोगने मेयरकी भेट लेनेपर मेयरसे प्रार्थना की, परन्तु मेयरने स्विकार न किया. काफिर लोग कहता है, कि लोकेशनका इन्सेक्टर भी सख्ती दिखा रहे है.

यह खबर सत्य होवे, तो बहुत शोचकी बात है. ब्रिटिश राज्यमें ऐसा जुलम! प्रजा का घर भय दिखाकर छीन लेना, यह कैसा त्रासदायक है! विश्वास है, कि इसी बातका हाल विलायतमें दिखाया जावे, तो भारी हलचल मच जाय. इतना जुलम होता है, लेकिन काफिरोंके लिये कुछ जांच लगाई नहीं जाती है. यह दिखाता है, कि ऐसे कायेमें भी लोगोंकी दृष्टी कैसी जड बन गई है।

आफ्रिकाके वर्तमान.

काफिर लोगकी सभा—पाठकगण पढ चूके है, कि ट्रांस्वालमें नई राज्य-रचना होनेवाली है. इससे जोहानिसबर्गमें केपबोय—काला लोगों नाराज हुए है और प्रतिवाद करनेके लिये वहांके रईसोंकी एक सभा हुई थी. सभापतिका पद मि॰ पी. जे. डानीयलने लिया था. नई राज्य-रचनासे मि॰ लिटलटनने काफिर लोगोंको बातल किया है; यह बारेमें मि॰ डानीयलने प्रति-वाद करनेपर अच्छा भाषण किया था. अन्तमें एक ठहराव पसार कर कर मि॰ लिटलटन तरफ भेजनेका स्थिर किया था.

जोहानिस्बर्गमें गौ-शीतला—जोहा-नेस्बर्गमें एक सम्बोददाता खबर देता है, कि यहां गौ-शीतला दाखिल हो चूके है. कहते है, कि यह बीमारी मुसाफिर जहाज द्वारा दाखिल होती है. प्रथम मलाई लोके-शनमें एक मलाईका केस हुआ. दुसरा एक गोरा ऐसी बिमारीसे फस गया. डाक्टर पोर्टर कहते है, कि पांच हिंदीओंको भी यह ही बीमारी लग गई है. मलाई लोके-शनमें भारी कठीनता चल रही है. सबेरे और सन्ध्या समय घरपर जांच लगाई जाती है. लोकेसनवासीओंकी सरकारसे गौ-शीतला नीकाला गया है. बीमारीके लिये टाउन कौन्सिलने कई कई कायदा बनवाया है.

भारतके वर्त्तमान.

अरदली—इसबार हमारे महाराजा एड-वर्डकी अरदलीके जवान केवल गोरसे चुने गये है.

सहायता—भारतके भूकम्पके फन्डमें शाहनशाह एडवर्डने १०५ पौन्ड, युवराज प्रिन्स आफ वेल्सने ५० और प्रिन्सेस आफ वेल्सने २५ पौन्डकी सहायता भारत तरफ भेज दी है.

खुबसुरत पत्थर—आगरेके किलेमें जमीनके भीतरसे खुबसुरत मरमर पत्थरोंका खजाना निकला है. सुनते है, कि यह पत्थर कलकत्तेके विक्टोरिया भुवनमें लगाये जावेंगे.

भारी उदारता—स्वर्गीयगत मि॰ जम शेदजी नसरवानजी ताताके पुत्रोंने ताता रीचर्स इन्स्टीटयुटमें अपने अठारह मकानकी भेट दी है. इनकी सालना आमदनी सवा लाख रुपया होगी. अगर इतनेपर भी रुपया घटेगा, तो और भी दिया जायगा.

डाकका टिकट—आजकल चिठीके उपर डाकका टिकट लगाकर लोग उसपर लकीरें खींच देते या अपना हस्ताक्षत बना देते है. परन्तु यह काम अब रोक दिया है. गत अप्रैलसे डाक-विभागके बडे साहबने हुक्म निकाला है, कि टिकटपर कुछ लिखने या उसपर लकीरें करनेसे चिठी बेरंग बना दी जावेगी.

भारतके प्रतिनिधि—भारतकी भलाई के लिये पांच प्रतिनिधि इंग्लन्ड जानेवाले है. खर्चके लिये चन्देका बन्दोबस्त हो रहा है. कुल चालीस हजार रुपया चाहिये. दस हजार बम्बई देगा. मद्राससे जानेवाले प्रति-निधिका खर्च वहांके रामस्वामीने अपने उठा लिया है. दस हजार बंगाल देनेकी प्रतिज्ञा करता है. युक्तप्रदेश और पंजाबको भी अपना भाग देना पडेगा.

रोकड बजार भाव.

		शी.	पे.	शी.	पे.
मांजा चावल	...	१६	०	१७	०
मीमबी ,,	...	१२	०	२३	०
एफ. एफ. बी. आर	..	१४	०	१४	६
एफ. बी. आर.	...	१३	०	१४	०
चीनी सकर	...	१८	६	१९	०
दुबा चावल	...	१८	०	१९	०
अरहरकी दाल	...	१४	६	१५	०
मसुरकी दाल	...	१४	६	१५	६
मुंगकी दाल	...	२२	०	२३	०
उंबरकी दाल	...	२०	०	२१	०
चने	...	१७	०	१८	०
मोलीस	...	६	०	७	०
कंबा तेल १ गेलन	.	२	५	२	१०
रेंडीका तेल ,,	...	२	१	२	२
मिठा तेल ,,	...	२	८	२	५
नालीयर तेल ,,	...	३	०	३	१
सफेद चीनी	...	२०	६	२१	६
पिली ,,	...	१९	६	१९	[illegible]
श्रीफल (नाताळ)	...	१८	६	०	०
आटा (फलावर)	...	९	०	९	३
सुपारी मद्रासी १ रतल		०	६	०	८
मीरची ,,		०	५	०	५।
घी केस (पेटी) १	...	६७	६	७०	०
पाराफीन दीवीस १ केस		६	३	६	६
,, वाइट रोस ,,		७	०	७	३
,, ,, गेलन		१२	६	१३	०

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

வாராந்தரப் பத்திரிகை

நேட்டால் பீனிக்ஸ், 1905ஆம் மேமீ 27உ. சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

விசுவாவசு வருஷம் வைகாசி மாதம்.

கிழமை.	இங்-தமி.	திதி.	நட்சத்திரம்.	யோகம்.
ஞாயிறு.	28-15	தசமி	[illegible]	அமிர்
திங்கள்.	29-16	ஏகாதசி	[illegible]	சித்த
செவ்வாய்.	30-17	[illegible]	[illegible]	சித்த
புதன்.	31-18	துவாதசி	[illegible]	மரண
வியாழக்கிழமை.	1-19	திரயோதசி	[illegible]	சித்த
வெள்ளி.	2-20	சதுர்த்தசி	[illegible]	சித்த
சனி.	3-21	அமா	[illegible]	அமிர்

மார்க்கட் விலை.

	முதல் — வரை	
[illegible] அரிசி.	16-	17
[illegible] அரிசி.	1-2-	1-3-0
புழுங்கலரிசி.	14	15-
பருப்பு.	14	14 6
துவரம் பருப்பு	14-6	15-6
[illegible]	6/	7-
[illegible]	2 8	2 9
[illegible]	2 9	2 10
[illegible]	3	3 1
[illegible]	1 0-6	1-1-6
[illegible] ,,	1-3-0	1-3-6
இஞ்சி ,,		10
[illegible]	9-	10 3
பாக்கு	6 பென்ஸ்,	8வ
மிளகு	5 ,,	5½ ,,
ஏலம்	3-7-0 ,,	3-10-0
போர்பின் வெள்ளை சேல்	6 3	6 6
[illegible]	[illegible]	7 3

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கையொப்பக்காரர்கள் சென்ற வருஷத்திய [illegible] வேண்டிய கையொப்பத் தொகையும் நிகழும் வருஷத்தின் தொகையும் தாமதிக்காமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாய்க் கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

கையொப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை வாரந்தோறும் கிடைக்காமலிருந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத் தெரியப்படுத்தும்படிக் கேட்டுக்கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மெயில்.

நேட்டால் [illegible] மெயில்.

[illegible] மேமீ [illegible] புறப்பட்டு [illegible] மதராஸ், கல்கத்தா முதலிய [illegible] போய்ச்சேரும்.

ஜெர்மன் ஈஸ்ட் ஆப்பிரிக்க மெயில்.

[illegible] மேமீ [illegible] புறப்பட்டு [illegible] பம்பாய்ப்போகும்.

பிரிட்டிஷ் இந்தியா மெயில்.

[illegible] மேமீ 30உ புறப்பட்டு பம்பாய்ப்போகும். [illegible] அன்கோ, [illegible] [illegible].

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

பீனிக்ஸ் நேட்டால்,
சனிக்கிழமை.

1905ஆம் மேமீ 27உ.

பீட்டர்ஸ்பர்க் இந்தியா பஜி.

"டிரான்ஸ்வால் லீடர்" என்ற பத்திரிகையில் பிரசுரித்திருந்தது. சிலகாலத்துக்குமுன் பீட்டர்ஸ்பர்க்கின் அதிபர்கள், ஐரோப்பிய வியாபாரிகளைப்பார்க்கிலும் அதிக மேன்மைக்குள்ள பிரயத்தனஞ்செய்ததில் ஐரோப்பிய வியாபாரம் மட்டுமல்ல அவர்கள்பெயர்விளங்குவதில்லையென்றும், வேறு சில விஷயங்களைக் கூறிய ஒரு டெலிகிராம் வந்தது. அந்த டெலிகிராமிலுள்ள விஷயமாவது: அநேக ஸ்டோர்கள் சாத்தப்பட்டன; முன்காலத்தில் பிரிட்டோரியாவில் இந்தியர்களுக்கு இடமாவது வீடாவது தேவையானால் ஐரோப்பியர் மூலமாகவே பெற்று அநுபோகித்துவந்தனர். இதற்குத் திருப்பு... சென்ற 12உ பீட்டர்ஸ்பர்க்கிலிருந்து ஒரு டெலிகிராம் வந்தது. உண்மையாய் பீட்டர்ஸ்பர்க்கில் இந்தியர்கள் மேற்சொல்லியபடி வெள்ளையர்கள் உதவியால் அநேக இடங்களைப்பெற்று பலமான கட்டடங்களை ஸ்தாபித்து பெரிபெரிய ஸ்டோர்களைத்திறந்து வேலைசெய்கிறபடியால் வெள்ளையர்கள் தொழில்விருத்தி அடங்கி அநேகர் ஸ்டோர்களை குளோஸ் செய்திருக்கிறார்கள். ஆகையின் அதிபர்கள் எல்லோருடன் ஒருமைப்பட்டு தங்கள் வியாபாரத்தை செவ்வையாய் நடத்துவது நலமாயிருக்குமென்று நாங்கள் எண்ணம். ஒரு விருக்ஷத்தின் கிளைகள்மேல் காகங்கள் எப்படி ஒற்றுமையாய் தங்கள் இடத்தை வகிக்கின்றனவோ அப்படியே எல்லோரும் ஒத்திருக்க முயலவேண்டியது. மேலும் இச்சவுத்தாப்பிரிக்காவில் இந்தியர்கள் அநேக பலமான கட்டடங்களை ஸ்தாபித்திருக்கிறார்கள், வெள்ளையர்களுக்கோ அவ்வளவில்லை. பீட்டர்ஸ்பர்க்கில் இந்தியர்கள் ஸ்டோர்கள் ஏன் அதிகமாய்ப்பரவியிருக்கவேண்டும்? நகர பிரிட்டோரியா, ஸ்டாண்டர்டன், எடில்பாக் முதலான இடங்களிலும் பீட்டர்ஸ்பர்க்கில் இந்தியர் ஸ்டோர்கள் பரவியிருப்பதுபோல் பரவியிருக்கின்றன. அதில் வெள்ளையர்களுக்கு வியாபாரம் விருத்தியாவதுபோல் இந்தியர்களுக்கு அவ்வளவாயில்லை என்று தெரிகிறது. அக்காலத்தில் சவுத்தாப்பிரிக்கா முழுவதுமே கெட்டஸ்திதியிலிருந்தது. அநேகர் இன்ஸால்வென்ட் ஆனதாகவும் கவர்ன்மெண்டு கெஜட்டில் வெளியாகியிருந்தது. டிரான்ஸ்வால் யுத்தத்திற்குப்பிறகு ஜனங்கள் வியாபாரத்தில் [illegible] இலாபத்தை அடை...

ந்திருக்கிறார்கள். இப்போதுதான் வெள்ளையர்கள் வியாபாரத்தில் கொடித்து [illegible] பள்ளியினதாகச் சொல்லப்படுகிறது. இந்தியர்களும் தங்கள் வியாபாரங்களை நிறுத்தியிருக்கிறார்கள். இப்போது இந்தியர்களால் ஐரோப்பியர் வியாபாரம் குறைவுபட்டதென்று சொல்வதற்கிடமில்லை. பிரிட்டிஷ் இந்தியர்களைப்பற்றி பீட்டர்ஸ்பர்க்கில் யாதொரு கம்ப்ளெய்ன்டும் வந்ததே கிடையாது. ஆனால் சில இந்தியர் வெள்ளையாருக்குக் கொடுக்கல் வாங்கலில் பாக்கியிருப்பார்களென்று சொல்லக்கூடியதே. இந்தியர்களைப்பற்றிய வழக்குகள் [illegible] முன் போனதே கிடையாது.

டமாராலாண்டு யுத்தம்.

ஜெர்மன் படை தாக்கப்பட்டது.

மரணமும் காயமும்.

லண்டன் மே 17 - ஜெர்மன் சைன்யத்தின் தலைவன் வான் [illegible]ப்பார்ட் சேனையும், பெத்தே தலைவன் பிரடெரிக் 300 பேர்களைக்கொண்ட சேனையும் யுத்தத்திற்குச் சென்றதில் ஜெர்மெனியர்கள் 6 பேர் கொல்லப்பட்டும், கெப்டன் வான் கொப்பார்ட் சேனையில் 6 பேர் காயமடைந்தார்கள். பிறகு ஒரு சைன்யம் கேப்டன் பாம்கார்ட்டன் சேனையோடு சேர்ந்துகொண்டு வெகுதூரம் 64 மணிநேரம் நடந்துபோய் அங்கிருந்த சத்துருக்களைத் துரத்திவிட்டார்கள். ஜெர்மெனியர்கள் 5,800 இயரோஸ் ஜாதியாரைப் பிடித்திருக்கிறார்கள்.

நாட்டுவர்த்தமானம்.

ஜொஹானஸ்பர்க் மே 19— கூலி லொகேஷனில் இரண்டு மலேயர்களுக்கு அம்மைகண்டதாகத்தெரிகிறது.

ஜொஹானஸ்பர்க் மே 18— காம்பர் மைனில் எப்ரெல்மாதக்கடைசிவரையில் வேலைபார்த்துவந்தவர்களின் மொத்தம் 102,644. ராண்டுபோண்டின் மைனில் சீனர்கள் 38136; கடல் யாத்திரையிலிருந்தவர்கள் 4031; வருகிறமாதக்கடைசியில் நாலாயிரம்பேர் பிரயாணப்படுவார்கள். [illegible] கடைசிவரையில் 15537 வெள்ளையர்கள் வேலைபார்த்துவருவார்கள். [illegible] நடந்த [illegible] கலகங்களுக்குப்பிறகு கலகமில்லை.

ஜொஹானஸ்பர்க் மே 18— லார்ட் செல்போன் வருகைக்காக ராண்டுபோண்டின் மைன் வேலையாட்களுக்கு மே 26உ ஆறுமணிநேரம் லீவ் கொடுத்திருக்கிறார்கள்.

போட்செவ்ஸ்ட்ரூம் மே 17— மார்க்கட் ஸ்கொயரில் ஒரு இந்தியன் ஸ்டோரில் தீப்பிடித்து எரிந்துவிட்டது. விலையுயர்ந்த நகைகள் உள்பட 1500, 2000 பவுனுக்கு நஷ்டம் நேரிட்டது.

கிம்பர்லி மே 22— இங்கு அம்மை 12 பேருக்குக்கண்டு லசாரட்டோ என்னும் இடத்திற்குக்கொண்டுபோகப்பட்டார்கள். அவர்களில் 9 பேர் திரும்ப விடப்பட்டார்கள். இது என்ன அம்மையா?

ஜொஹானஸ்பர்க் மே 23— சென்ற 14உ முதற்கொண்டு அம்மையால் பிடிக்கப்பட்டவர்கள் 14 பேர். இவர்களில் ஐந்துபேர் வெள்ளையர்கள்; ஐந்துபேர் மலேயர்கள்; நாலுபேர் கேப் ஜாதியார்.

ஜொஹானஸ்பர்க் மே 23— [illegible] ராண்டுபோண்டின் மைன் [illegible] விசாரணை செய்தார். அவர் சீனர்களுக்குத் தங்கள் சொந்த பாஷையில் விளம்பரங்களை எழுதி அவர்கள் [illegible] [illegible] அவர்களுக்கு [illegible] வேலைகளுக்குள் [illegible] [illegible] கருதுவான் விடையும் [illegible] குற்[illegible] தில் பேசினர். பின்பு அங்கு சீனர்கள் கொடுத்த பிரியாதுகளை நாக்கல்செய்துக்கொண்டு, அதிக்கவாரம் மற்ற மைன்களுக்குப் போனார்.

சமாச்சாரத்திரட்டு.

லண்டன் மே 19— ஜெனரல் ஸ்டாசல் சென் ஜெராபம் [illegible]ரோப் என்னும் இடத்திற்குப் பிரயாணம்போயிருக்கிறார்.

லண்டன் மே 18— ஹவுஸ் ஆப் காமன் சபை மெம்பர்களிலொருவராகிய அப்ரிடி மி. உவில்லியம் [illegible] [illegible] 1800 வருஷம் அச்சபைக்கு மெம்பராக வந்தார். அவருக்கு வயது 85.

—x—

ஸ்பெயின் தேச அரசர் அல்பன்ஸோ தான் பிறந்ததினத்தில் தனக்கு கல்யாணம் ஆகப்போகின்றமையால் பிரஞ்சு, இங்கிலீஷ் குடும்பத்தாருக்கு ஒரு பெரிய விருந்து செய்வதாக தெரிவித்திருக்கிறார்.

—x—

லண்டன் மே 19— செண்ட் பீட்டர்ஸ்பர்க்கில் புதிய இரண்டாவது வகுப்பு சட்டத்தை [illegible] செய்வதற்கான [illegible]

—x—

லண்டன் மே 19— [illegible] தமக்கு [illegible] ஒருவன் [illegible] தண்ணீரில் மூழ்கிவிட்டான். அவனுக்கு வயது 16.

—x—

பிரஞ்சு அட்மிரல் ஜான்குயரி [illegible] [illegible] ரஷ்யர்கள் இருக்குமிடந்தெரியவில்லை.

—x—

[illegible]

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - - P.O. BOX 1869.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer.

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P.O. BOX 178,

BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

UPPER MURCHISON ST.,

LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Goods and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

53 & 56 LEUWEN STREET,

CAPE TOWN.

BRANCHES—272 Caledon Street.
295 Long Street.

SUN Insurance Office.

FOUNDED 1710.

PAYNE BROS., Agents,
WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसे पुरानी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापण पौंड ३०,००,०००.
मर्जी करनेसे कमतीमें कमती भाव मिलेंगे

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમાની ઓફીસ તેની મુડી પૌં ૩૦,૦૦,૦૦૦ની છે. વધી જણાવવાથી ઓછામા ઓછા ચાર્જ ભાવે મળી શકશે.

[illegible]

Castle Cash Stores.

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS,

HANOVER STREET,

CAPETOWN.

P.O. Box 363. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co., Wholesale Merchants,

467 SMITH STREET, DURBAN.

ફેન્સી/કાપડના ખાસ વેપારી. છેલ્લામાં છેલ્લો નવી તરેહનોમાલ અમારે ત્યાંથી મળશે. ' દુરબનવારના સીઇંગ મશીન " ના નાતાલ ટ્રાંસવાલ અને ઓરેંજ રીવર કોલોની માટેના ખાસ આડતીઆ. "જનરલ સોફ્ટ ગુડ્સ" અને કાફરીબરનો માલ તરેહ તરેહ [illegible]માં રાખવામાં આવેછે.

M. K. PATEL,

Wholesale & Export Fruit & Produce Dealer,

42 President Street, Johannesburg,

TRANSVAAL.

[illegible] on hand Potatoes, Onions, [illegible] and every variety of Fruit, [illegible] Country Orders [illegible] Price [illegible]

All Communications to be addressed Box 4341 Johannesburg

TEL. ADD.: "PATEL."

એમ. કે. પટેલ.
જથાબંધ ફ્રુટ અને પ્રોડ્યુસ મરચંટ
૪૨ પ્રેસીડેંટ સ્ટ્રીટ જોહાનેસબર્ગ
ટ્રાંસવાલ.

દરેક રૂતુને લાયકનો માલ હમેશાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે. પટેટાં, કુંગળી, દરેક તરેહનાં શાક તથા ફળ ફળાદી વિગેરે, બહાર ગામના ઓરડરો સંભાળથી પેક કરી બનતી ત્વરાથી મોકલવામ. આવે છે. ભાવને માટે ઉપરને સરનામે પુછવો યા લખશો.

બોક્સ ૪૩૪૪, જોહાનેસબર્ગ.
ટેલીગરાફ સરનામુ "પટેલ"

BOOKS YOU SHOULD READ.

Poverty and un-British Rule in India.—BY DADABHAI NAOROJI. This is a compendium and reprint of all that the author has uttered on this, and on kindred subjects, during a long and busy life. These consist of a paper read before the East India Association in 1876, correspondence with the India Office 1883, a memorandum on the moral poverty of India of 1880, papers of 1887, refuting articles by Sir Mountstuart Grant Duff, the author's speeches in the House of Commons in 1894 and 1895, his contributions written in 1895 to the Royal Commission on Indian Expenditure; a paper on the simultaneous Examination question, his statements submitted to the Indian Currency Committee in 1898, selections from his addresses and a paper on the State and Government of India under its native rulers. **Price 6/- post free.**

Sri Sankaracharya.—I. His Life and Times. By C. N. Krishnasami Aiyar, M.A., L.T. II. His Philosophy. By Pandit Sitanath Tattvabhushan. It is hoped that the readers of this volume will find therein such materials of thought and history as will enable them to know accurately the position of Sankara in the evolution of the national religious life of the Hindu people, and enable them also at the same time to estimate correctly the great value of this work in life as viewed from the standpoint of history. Both in one volume. Cloth Bound. **Price 2/- post free.**

Agricultural and Industrial Problems in India.—By Alfred Chatterton, B.Sc. Professor of Engineering, on Special Duty Madras. Contents. Agriculture:—Water Lifts. Underground Water-supply, Well-Irrigation, The Cost of Power, The Value of Wind-Mills in India, Agricultural Education, Industrial:—Tanning in the Madras Presidency, Hand Weaving, Manual Training, Industrial Education, District Board Industrial Schools. Cloth Bound. **3/- post free.**

Industrial India.—By Glyn Barlow, M.A., Principal Victoria College, Palghat, and formerly Editor of *The Madras Times*. Contents:—1. Patriotism in Trade. 2. Co-operation. 3. Industrial Exhibitions. 4. The Inquiring Mind. 5. Investigation. 6. Indian Art. 7. Indian Stores. 8. India's Customers. 9. Turning the Corner. 10. Conclusion. **Price 3/- post free.**

Aspects of the Vedanta. Essays by various writers. **Price 3/- post free.**
Contents: The Vedanta in Outline; Pandit Sitanath Tattvabhushan. The Vedanta—Some Reasons for its Study: The late Mr. N. Vythianatha Aiyar, M.A. The Vedanta Religion: Prof. M. Rangachariar, M.A. The Ethics of the Vedanta: The late Mr. N. Vythianatha Aiyar, M.A. The Vedantic Doctrine of Future Life: Pandit Sitanath Tattvabhushan. The Vedanta: Its Theory and Practice; Swami Saradananda. The Vedanta for the World; Swami Vivekananda. Veda and Vedanta. The Late Prof. Max Muller. The book also contains the opinions of Max Muller, Dr. Goldstucker, Schopenhauer, Victor Cousin and Dr. P. Deussen on the Vedanta. The book is dedicated to Max Muller and contains an excellent likeness of him.

Apply to—

G. A. NATESAN & Co., Esplanade, Madras.

NANJI CARSANDAS,
WHOLESALE MERCHANT
AND DIRECT IMPORTER.
P.O. Box 62, Tel. Add.: "NANJI."
LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Suleman & Co.,
MERCHANTS, Bombay.
Tele. Add.: "MONITOR."
Agents for East and South Africa.
2 Amratolla Street, Calcutta; and
Bhusari Mohella, Bombay
Trial orders solicited; our quotations are the lowest.
CONNECTION IN DELAGOA BAY.
EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO
Tel. Add "TRADER." P.O. Box 417.

AMOD HABIB & CO.,
DIRECT IMPORTERS.
WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,
General Money Exchangers.
Tel. Address: "AMOD HABIB," Delagoa Bay.
P.O. Box 68.

HORMAJCY IDOLCY,
DIRECT IMPORTER
—AND—
GENERAL MERCHANT
P.O. Box 332, DELAGOA BAY.

E. M. PATEL,
General Dealer, Wholesale & Retail,
MARKET SQUARE,
POTCHEFSTROOM,
AND AT THE LOCATION.

NANJI DULABHDASS & Co.,
DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.
P.O. Box 141, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,
Produce Merchant & Direct Importer.
Up-country orders promptly and carefully executed.
Tel. & Cable Add.: "Ginwala."
P.O. Box 310. LOURENCO-MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,
MERCHANT,
POTCHEFSTROOM.
Tel. Address: "RAHMAN."
P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,
General Dealer,
KING EDWARD STREET,
AT THE HILL
POTCHEFSTROOM.

The largest Importer in South Africa of
MILITARY & CIVILIAN
Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers, Coats, Waistcoats, etc.
J. LANDAU,
337 Pine Street, Durban.
Head Office: 12 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.
સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, ઇજાર વિગેરે
જથાબંધ યુરોપથી મંગાવનાર મોટી કંપની.
જે. લેન્ડો,
૩૩૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
હેડ ઓફીસ ૧૨ રૂ ફ્રેંન્ક્સ બુરજ્વા, પારીસ.

OSMAN LATIEFF
General Merchant
AND
Direct Importer,
LICENSED STAMP VENDOR,
"CALCUTTA HOUSE,"
KING EDWARD ST.,
Also "INDIAN BAZAAR" Post Office,
Indian Location,
POTCHEFSTROOM.

Telegraphic Address:
"CALCUTTA HOUSE."
P. O. Box 30.

ઓસમાન લતીફ.
જનરલ મરચંટ, ડાઇરેક્ટ
ઇમ્પોટર, અને
લાઇસેન્સ્ડ સ્ટેમ્પ વેન્ડોર,
"કલકત્તા હાઉસ"
કીંગ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ.
પોચેસ્ટ્રુમ.
ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ,
"કલકત્તા હાઉસ." બોક્સ નં. ૩૦.

ABDOOLA HAJEE - - KHAN MAHOMED,
General Merchant & Importer.
Cheapest House in
POTCHEFSTROOM.
CHURCH SQUARE
Opposite Government Buildings.
Tel. Address: "BIG STORE."
P.O. Box 99.

V. R. Naidoo,
GROCER & GENERAL DEALER
Jewellery,
Fancy Goods,
- - Drapery,
Watches & Clocks,
&c., &c.
Cheap & Good.
5 & 13 Frere Street,
& Market Street.
CRADOCK

Fire Insurance
—THE—
PALATINE INSURANCE CO.
WILL ACCEPT
INDIAN RISKS
Lowest Current Rates.
W. G. BROWN & Co., Agents.
Pine Street, Durban.

L. MULCHAND,
- Indian -
Silk Merchant
Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.
75 William Street,
CAPE TOWN.

R. NARASOO,
Indian and General Merchant.
Outfitter and Draper.
Boot and Shoe Warehouseman.
INDIAN SILKS A SPECIALITY.
KAFFIR TRUCK, &c., &c.
BARBERTON.
P. O. Box 38.
Telegraphic Address: "NARASOO."

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor,

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - - P.O. BOX 1889.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer,

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P.O. BOX 178.

BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

UPPER MURCHISON ST.,

LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

53 & 56 LEUWEN STREET,

CAPE TOWN.

BRANCHES—272 Caledon Street.
295 Long Street.

SUN FIRE OFFICE FOUNDED 1710

SUN Insurance Office.

PAYNE BROS., Agents,
WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसे पुराणी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापण फंड ३०,००,०००.
अर्जी करनेसें कमतीमें कमती भाव मिलेंगे

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમાની ઓફીસ જેની મુડી પાં ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની છે. લખી જણાવનારથી ઓછામાં ઓછા ચાર્જ ભાવે મળી શકશે.

[illegible]

Castle Cash Stores.

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS,

HANOVER STREET,

CAPETOWN.

P.O. Box 303. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co., Wholesale Merchants,

467 SMITH STREET, DURBAN.

ફેન્સી કાપડના ખાસ વેપારી. ઉત્તમાં ઉત્તમ નવી તરેહનોમાલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "હુદડવારના સંચ મશીન" ના નાતાલ ટ્રાંસવાલ અને ઓરેન્જ રીવર કોલોની માટેના ખાસ આડતીઆ. "જનરલ સોફ્ટ ગુડ્સ" અને કાફરીબરનો માલ તરેહ તરેહ નતનો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવેછે.

M. K. PATEL,

Wholesale & Export Fruit & Produce Dealer,

42 President Street, Johannesburg,

TRANSVAAL.

Season's Stock always on hand. Potatoes, Onions, Vegetables, and every variety of [illegible] Prices. Best Selection [illegible] Country Orders. Personal and prompt attention given. Prices [illegible] on [illegible]

—[illegible] D. [illegible] Johannesburg

Tel. Address "PATEL"

એમ. કે. પટેલ.
જથાબંધ ફ્રુટ અને પ્રોડયુસ મરચંટ
૪૨ પ્રેસીડેંટ સ્ટ્રીટ જોહાનેસબર્ગ
ટ્રાંસવાલ.

દરેક રૂતુને લાયકનો માલ હમેશાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે. પટેટાં, ડુંગળી, વગેરે વગેરેનાં શાક તથા ફળ ફળાદી વિગેરે, બહાર ગામના ઓરડરો સંભાળથી પેક કરી બનતી ત્વરાથી મોકલવામાં આવે છે. ભાવને માટે ઉપરને સરનામે પુછાવી મંગાવો.

બિોક્સ [illegible]. જોહાનેસબર્ગ.
ટેલીગરાફ સરનામું "પટેલ"

BOOKS
YOU SHOULD
READ.

Poverty and un-British Rule in India.—BY DADABHAI NAOROJI. This is a compendium and reprint of all that the author has uttered on this, and on kindred subjects, during a long and busy life. These consist of a paper read before the East India Association in 1876, correspondence with the India Office 1885, a memorandum on the moral poverty of India of 1880, papers of 1887, refuting articles by Sir Mountstuart Grant Duff, the author's speeches in the House of Commons in 1894 and 1895, his contributions written in 1895 to the Royal Commission on Indian Expenditure; a paper on the simultaneous Examination question, his statements submitted to the Indian Currency Committee in 1898, selections from his addresses and a paper on the State and Government of India under the native rulers. **Price 6/- post free.**

Sri Sankaracharya.—I. His Life and Times. By C. N. Krishnaswami Aiyar, M.A., L.T. II. His Philosophy. By Pandit Sitanath Tattvabhushan. It is hoped that the readers of this volume will find therein such materials of thought and history as will enable them to know accurately the position of Sankara in the evolution of the national religious life of the Hindu people, and enable them also at the same time to estimate correctly the great value of this work, its life as viewed from the standpoint of history. Both in one volume. Cloth bound. **Price 3/- post free.**

Agricultural and Industrial Problems in India.—By Alfred Chatterton, B.Sc. Professor of Engineering, on Special Duty Madras. Contents. Agricultural.—Water-Lifts. Underground Water-Supply. Well-Irrigation. The Cost of Power. The Value of Wind-Mills in India. Agricultural Education. Industrial:—Tanning in the Madras Presidency. Hand Weaving. Manual Training. Industrial Education. District Board Industrial Schools. Cloth Bound. **3/- post free.**

Industrial India.—By Glyn Barlow, M.A., Principal Victoria College, Palghat, and formerly Editor of *The Madras Times*. Contents:—1. Patriotism in Trade. 2. Co-operation. 3. Industrial Exhibitions. 4. The Inquiring Mind. 5. Investigation. 6. Indian Art. 7. Indian Stores. 8. India's Customers. 9. Turning the Corner. 10. Conclusion. **Price 3/- post free.**

Aspects of the Vedanta.—Essays by various writers. **Price 3/- post free.**

Contents: The Vedanta in Outline: Pandit Sitanath Tattvabhushan. The Vedanta—Some Reasons for its Study: The late Mr. N. Vythianatha Aiyar, M.A. The Vedanta Religion: Prof. M. Rangachariar, M.A. The Ethics of the Vedanta: The late Mr. N. Vythianatha Aiyar, M.A. The Vedantic Doctrine of Future Life: Pandit Sitanath Tattvabhushan. The Vedanta: Its Theory and Practice: Swami Saradananda. The Vedanta for the World: Swami Vivekananda. Veda and Vedanta. The Late Prof. Max Muller. The book also contains the opinions of Max Muller, Dr. Goldstücker, Schopenhauer, Victor Cousin and Dr. P. Deussen on the Vedanta. The book is dedicated to Max Muller and contains an excellent likeness of him.

Apply to—

G. A. NATESAN & Co., Esplanade, Madras.

NANJI CARSANDAS,
WHOLESALE MERCHANT
AND DIRECT IMPORTER.
P.O. Box 62, Tel. Add.: "NANJI,"
LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Suleman & Co.,
MERCHANTS, Bombay.
Tele. Add.: "MONITOR."
Agents for East and South Africa.

9 Amratolla Street, Calcutta: and
68-15 Ghoghari Mohalla, Bombay
Trial orders solicited; our quotations are the lowest

Connection in Delagoa Bay.
EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO
Tel. Add "TRADER." P.O. Box 457.

AMOD HABIB & CO.,
DIRECT IMPORTERS.
WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,
General Money Exchangers.
Tel. Address: "AMODHABIB," Delagoa Bay.
P.O. Box 68.

HORMAJGY IDOLGY,
DIRECT IMPORTER
—AND—
GENERAL MERCHANT
P.O. Box 332, Delagoa Bay.

E. M. PATEL,
General Dealer, Wholesale & Retail,
MARKET SQUARE,
POTCHEFSTROOM,
And at the Location.

NANJI DULABHDASS & Co.,
DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.
P.O. Box 141, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,
Produce Merchant & Direct Importer.
Up-country orders promptly and carefully executed.
Tel. & Cable Add.: "Ginwala."
P.O. Box 311. LOURENCO-MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,
MERCHANT.
POTCHEFSTROOM.
Tel. Address: "RAHMAN."
P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,
General Dealer,
KING EDWARD STREET,
AT THE HILL,
POTCHEFSTROOM.

The largest Importer in South Africa of
MILITARY & CIVILIAN
Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers, Coats, Waistcoats, etc.
J. LANDAU,
337 Pine Street, Durban.
Head Office: 13 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.
સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, ઇજાર વિગેરે
જથાબંધ યુરોપથી મંગાવનાર મોટી કંપની.
જે. લેન્ડો,
૩૩૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
હેડ ઓફીસ ૧૩ રૂ દે ફ્રાંક્સ બુરજ્વા, પારીસ.

OSMAN LATIEFF
General Merchant
AND
Direct Importer,
LICENSED STAMP VENDOR,
"CALCUTTA HOUSE,"
KING EDWARD ST.,
Also "INDIAN BAZAAR" Post Office,
Indian Location,
POTCHEFSTROOM.

Telegraphic Address:
"CALCUTTA HOUSE."
P. O. Box 30.

ઓસમાન લતીફ.
જનરલ મરચંટ, ડાઇરેક્ટ
ઇમ્પોર્ટર, અને
લાઇસેન્સ્ડ સ્ટેમ્પ વેન્ડોર,
"કલકત્તા હાઉસ"
કીંગ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ.
પોચેસ્ટ્રુમ.
ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ,
"કલકત્તા હાઉસ." બોક્સ નં. ૩૦.

ABDOOLA HAJEE - -
- - KHAN MAHOMED,
General Merchant & Importer.
Cheapest House in
POTCHEFSTROOM.
CHURCH SQUARE,
Opposite Government Buildings.
Tel. Address "MOONSTONE".
P.O. Box 99.

V. R. Naidoo,
GROCER & GENERAL DEALER
Jewellery,
Fancy Goods,
- - Drapery,
Watches & Clocks,
&c., &c.
Cheap & Good.
5 & 13 Frere Street,
& Market Street.
CRADOCK

Fire Insurance
—THE—
PALATINE INSURANCE CO.
WILL ACCEPT
INDIAN RISKS
At Lowest Current Rates.
W. G. BROWN & Co., Agents,
Pine Street, Durban.

L. MULCHAND,
- Indian -
Silk Merchant
Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.
75 William Street,
CAPE TOWN.

R. NARASOO,
Indian and General Merchant.
Outfitter and Draper.
Boot and Shoe Warehouseman.
INDIAN SILKS & SPECIALITY.
KAFFIR TRUCK, &c., &c.
BARBERTON
TRANSVAAL
P.O. Box 24.
Telegraphic Address "NARASOO."

THE NATAL DIRECT LINE OF STEAMERS.

સદરી ગંજાવર આગબોટ કોલંબો અને કલકત્તા તરફ નીચે મુજબ ઉપડી જશે.

Umhloti તા. ૨૯મી મે કે પછી તુરત.

આ લાઈનની સ્ટીમરોમાં ઈંડિયન પાસેંજરોને વાસ્તે ખાસ ગોઠવણ કરવામાં આવેલ છે. મુંબઈ જતા પાસેંજરો વાસ્તે કોલંબોથી સ્ટીમર બદલવી પડશે. વધુ ખબર માટે કીંગ એન્ડ સન્સને ત્યાં તપાસ કરવી. હેડ ઓફીસ કેસલ બીલ્ડીંગ્સ, વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

अच्छी गंजावर आगबोट कोलंबो और कलकत्ता तरफ नीचे मुजब जायगी

Umhloti ता. २९ वी मेई और पिछे तुरत.

इस लाइनकी स्टीमरोंमें इन्डियन पासेंजरोंके लिये खास सगवड करनेमें आइ है. बम्बई जानेवाले पासेंजरको कोलम्बोमें स्टीमर बदलना पडेगा. जास्ती खबर चाहिये तो किंग एन्ड सन्सके वहां भेजना. हेड आफिसका पता—केसल बिलडींग्स, वेस्ट स्ट्रीट, डर्बन.

கீழ்கண்ட தேதியில் புறப்படுகிற மரக்கலம் மிகவும் பெரியது.

Umhloti மேமீ 29உ பிரயாணப்படும்.

இந்த ஸ்டீமர் டர்பன் துறைமுகத்திலிருந்து நேரே கொழும்பு கல்கத்தா துறைமுகங்களுக்குப்போய்ச்சேரும்.

இந்திய பிரயாணிகள் அடியிற்கண்ட ஆபீஸில் கேழ்வுகட்டி ஆர்டர் பெற்றுக்கொள்ளலாம்.

பிரயாணிகளுக்கு மேற்கண்ட ஸ்டீமரில் சௌகரியமான இடங் கொடுத்து தொந்தரவின்றி ஆதரிக்கப்படும்.

KING & SONS, West Street, Durban.

The British India Steam Navigation Co., Ltd.

REGULAR FOUR-WEEKLY SERVICE.

BOMBAY DIRECT,

બ્રિટિશ ઈન્ડિઆ સ્ટીમ નેવીગેશન કંપની.

સ્ટીમર " નદીઆ "

ઉપલી આગબોટ આશરે તા. ૩૦ મેને રોજ અત્રેથી રવાના થશે. તે દેલાગોઆબે અંદર કરી સીધી મુંબઈ જશે. વચમાં કોઈ બંદર કરશે નહિ.

ઇંડીઆ જનારાઓને તેમજ ખાસ કરીને જે શેઠો પોતાનાં બાળ બચ્ચાંને ઘડી બા મોકલવા માંગતા હોય, તેઓને અમારી ખાસ ભલામણ એ છે કે, આવી ઉંચે દરજ્જાની મુસાફરીની અમુલ્ય તક ગુમાવશો નહિ.

વધારે ખબર માટે મેસર્સ દાદા અબદુલાની કું૦ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ મીનેકરની પાસે જની ઓફીસમાં અગર અમારે ત્યાં જાતે મળવું અથવા પત્ર વ્યવહાર કરવો.

[illegible] હન એન્ડ કંપની.
કમર્શીયલ રોડ, ડરબન.

S. PEERBHOY BUTLER,
GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER
Turkish Caps of every description a speciality
506 WEST STREET, DURBAN.

EBRAHIM CAMROODEEN,
GENERAL MERCHANT.
Natal Leaf Tobacco a Speciality.
113 GREY STREET, (Camroodeen's Buildings.)
Tel. Add.: "CAMROODEEN." Durban.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.,
Have a large stock of
RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,
Directly Imported from India.
343 PINE STREET, DURBAN
TEL. ADDRESS: "PAPULAR." Box 44.

SUN CIGARS . . .
SUMATRA CHEROOTS.
BOER TOBACCO . . .
VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c.
At Lowest Wholesale Prices.
SUN BRAND Tobacco Works,
132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.
સન સીગારેટ, સુમાત્રા શીરૂટ બોર ટર કીન્યા રીગ વગેરે જાતની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.
સન બ્રેન્ડ ટોબેકો વર્કસ.
૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

Abdool Hack Mahomed Ismail & Company,
Wholesale and Retail Merchants.
DIRECT IMPORTERS OF
All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.
RATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES.
121 GREY STREET, DURBAN.
Branch Office—Indian Location, Joh'burg.
Head Office—Tirpatur, Madras.

Printed and Published by V. MADANJIT, International Printing Press, Phœnix, Natal.

PRICE 3D. REGISTERED AS A NEWSPAPER

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday, 3rd June, 1905. No. 22.

P.O. Box 176, Telephone 314.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis AND Sarees.

Rugs, Shawls, Boots AND Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

ભાડે આપવાનું છે.

અંબીલો રોડપરનું એક સુંદર મકાન અને મે સ્ટ્રીટમાં આવેલું બે માળનું એક સુંદર ઘર મોટા કંપાઉન્ડ વાળું બધી સગવડો સહીત.

ચોખા, દાલ વગેરે તથા ચીરૂટ બનાવવાનો તમાકુ હમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

કેપ સ્નુક ફીશ અને ચેંઢાઓ છે બાવ મુસાલ ફીફ્રાયત તેમજ કલકતા, મુંબઈ અને વિલાયતથી સર્વ ખોરાકીના ખરનો માલ આવી પુગો છે અને ઘરાકોને અરજ કરવામાં આવે છે કે આપણ જેમ ઓરડર મોકલતા તેવીજ રીતે ઓરડર મોકલી ઉપકાર કરતા રહેશો.

જાલભાઇ સોરાબજી બધર્સ.

૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

TO LET.

A FINE COTTAGE on Umbilo Road, and a DOUBLE-STORIED HOUSE, No. 2 May Street. Spacious compound and every accommodation.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Cocoanuts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Snoek, Fish, Skins of various kinds, &c.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

—AT—

JALBHOY SORABJEE BROS.,

110 Field Street, Durban.

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY—

125 FIELD STREET.

P.O. Box 97. Tel. Address: "MIANKHAN," Durban. Telephone No. 353.

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have always on stock:—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS, TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,

118 COMMERCIAL RD., DURBAN.

Cable & Tel. Add.: "Kathorian."

Telephone 224.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

139 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box 88. Tel. Add.: "PORBANDER."

ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસમાન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

બોક્ષ ૮૮. ૧૩૯, ક્વીન સ્ટ્રીટ.

ડરબન.

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર સોમાલી, તા. ૧૦મી જુનના રોજ ઉપડશે.

ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી દેશી છે, જમ્યા નીચે ફ્રાંથકામાં છે અને પીવાના પાણી વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે, હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે.

પોરબંદર. કાઠીઆવાડ જનારાઓએ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે કે ઉપલી આગબોટ બહુ કરીને પોરબંદર ટચ કરશે જેથી કાઠીઆવાડ જનારાઓ પોતાના ઘરમાંજ જઈને ઉતરશે. સરકારી જંગબારમાં ટ્રાંસફર કરશે.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ટેમસર આવી ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે. વાસ્તે જનારાઓ વિચાર કરી કામ કરશે કે જેથી પાછળથી હેરાન થાવુ ન પડે. વધારે ખબર નીચે લખેલે ઠેકાણે પુછવાથી મળશે.

એન. એમ. કાદીર.	જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.
કમરૂદીન બીલ્ડીંગ, મે સ્ટ્રીટ	ગારડીનર સ્ટ્રીટ.
પી. ઓ. બોકસ ૧૨૬, ડરબન.	ડરબન.

INDIAN AFRICAN LINE.

ઉપરની કુંo ની સ્ટીમરો કલકત્તા અને નાતાલ દેલાગોઆ અને કેપના બંદરો વચ્ચે નીયમીત દર માસે આવજા કરશે આ સ્ટીમરો વેપારીને માટે ખાસ સગવડ ભરેલી છે.

એસ. એસ. મીરઝાપુર ૧૮૮૮ ટન (૨૦૦ એ ૧ લોઈડ) તા. ૧૪ મી મેએ કલકત્તે માલ ભરી.

તા. ક. આ સ્ટીમરો ઝડપથી ચાલનારી હોવાથી અને હિંદુસ્થાન તથા સાઉથ આફ્રિકાનાં બંદરો વિના બીજે ક્યાંય નહિં રોકાતી હોવાથી સાઉથ આફ્રિકા અને હિંદુસ્થાન વચ્ચે ઝડપથી માલ લઈ જવા લાવવા માટે બહુજ સગવડ ભરેલી થઇ પડશે

માલ મોકલવાના ઓરડરો કંપનીના એજંટો પાસેથી મળી શકશે.

ડી. વાસ એન્ડ કુંo	મેહામ એન્ડ કુંo
ડરબન,	કલકત્તા,

INDIAN AFRICAN LINE.

கல்கத்தாவிலிருந்து நட்டாலுக்கு மாதாந்தரம் இந்த கம்பனியின் ஸ்டீமர்கள் வியாபாரத்தின் பொருட்டு டெலகோபே, கேப்துறை முகங்களுக்கு முக்கியமாக வரும்.

1,888 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். மிர்சப்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து ஏப்ரல் 20உ சரக்கு ஏற்றுமதிசெய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

இந்த ஸ்டீமர்கள் இந்தியாவிலிருந்து நட்டால் துறைமுகத்திற்கு நேராக வந்துசேரும். நாற்ந்த கேள்விக்கு சரக்குகள் ஏற்றப்படும்,

டர்பனில் ஏஜண்டு, டீ. டவாஸ் அண்டு கோ., டர்பன். அப்ஹம் அண்டு கோ., கல்கத்தா.

விசேஷ விளம்பரம்.

செட்டாஜலஸ்கோர்த்த அம்பின்றேடவில் பதிவுகொடுப்பதற், கடைகள், வீடுகள் கட்டக்கூடியதுமான இடங்கள் நிமாரமிருப்பதால், வேண்டியவர்கள் என்னிடம் வந்து விசாரித்துக்கொள்ளலாம்.

எம். ஆர். பி. எஸ். செட்டி,
369, பயின்டு ஸ்ட்ரீட், டர்பன்.

વેચવાની છે.

ખેતી અથવા સ્ટોરને લાયક ૨૫૦ વીઘા જમીન
કે. પોરટશેપસ્ટોન પાસે, અમઝીન્ટો.
વધારે ખુલાસા માટે પુછો.
એમ. આર. પી. એસ ચેટી.
૩૬૯ પાઇનસ્ટ્રીટ, ડરબન.

HAJEE HABIB

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of

Bags, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery,

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL.

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add: BAGDAD. P. O. Box 47.

338, Prinsloo Street, PRETORIA.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—120 Commercial Road, Maritzburg.

Branches—192 Commercial Road, Maritzburg.

And at Mooi River.

Tel. Address: "Hassan Mahomed."

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL

Arabian Merchant & Direct Importer,

115 COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG.

Branches—[illegible] Commercial Rd., Maritzburg.

And at Mooi River.

CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, GROCERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTION.

Telegraphic Address "Ismail."

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Attar of all kinds and Groceries, &c.

130 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER.

Groceries and Soft Goods

—AT—

132 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG.

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Box 1126. Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN.

DURBAN: QUEEN STREET.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE
of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

એબદુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગરોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫ને૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड, ग्रोसरी और दुसरी सब रकमका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५०७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

[illegible]
அப்துல்கனி, ஜெனரல் டீலர்,
5. அண்ட் 7. கிராஸ் ஸ்ட்ரீட், கேப்டவுன்

Prof. L. Doovey, Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from Rev. I. J. Retief, Arthur Garcia, Esq., R.M., Uitenhage, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિઅન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાના પાણી ઉપના પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ એ. જે. રતીફ. આરથર ગેરશીઆ એકસક્વાયર વિગેરેનાં સરટીફીકેટો છે.
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधीका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाके लीये पानीलेप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक. सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where Jalbhoy & Sorabji Bros., are our Sole Agents.

ઇસક મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડયુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન શિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડરેસ "ગુલ"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,
—CORNER OF—
BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS:
"SHAHMAHOMED,"
CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE
Indian Department,
German East African Line.

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોજજી.
ડાઇરેક્ટ ઈમ્પોરટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.
ક્લેરમોન્ટ. કેપટાઉન.

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.
HOUSES TO LET.
19 EYER STREET, CAPE TOWN.

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers,

108 Church Street, Pretoria.

P.O. Box 357. Tel. Add.: "TAYOB."

MOOSAJEE HASSAN,

GENERAL DEALER.

P.O. Box 4.

PIETPOTGIETERSRUST.

મુસાજી હસન,

જનરલ ડીલર.

પી. ઓ. બોકસ ૪.

પીટપોટગીટરસરસ.

Mahomed Hassen Ismail,

ARABIAN CASH STORE,

General Dealer and Produce Buyer,

99 South Union Street and 110 Russell Road,

PORT ELIZABETH,

Tel. Ad.: M. Hassen. Cape Colony.

Address all correspondence to 97 Sth. Union Street.

Established 1884.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .

. . . Direct Importer

—OF—

Indian and other Oriental Merchandise

—FROM—

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

30 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG (P.O. Box 4081.)

PRETORIA, Multon House, 242 Church St. (P.O. Box 224.)

BULAWAYO (P.O. Box 456.)

BECHUANALAND. SALISBURY. KIMBERLEY.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

L. DONNELLY

Wood, Coal & Produce Merchant.

Delivery guaranteed to any part of Durban and Glenhs.

Wattle Blocks a Speciality.

Corner of GREY & PRINCE EDWARD STREETS

DURBAN.

સરકારી સરવેયર.

ધરાકને માટે ઘણી કાળજીથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.

૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इन्जनेर.

ग्राहकोंका काम बहुत ध्यानसें संतोष पूर्वक किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन

ஜெ. எ. சோரல்

கவர்மெண்டு சர்வேயர்

பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்

டர்பன்.

નાતાલમાં શિયાળાની મોસમને સારૂ

પાક! પાક! પાક!

ચોખ્ખા મસાલા અને તાજા મેવા વાળા

ચોખ્ખા ઘીમાં બનાવવામાં આવે છે.

એકજ ભાવ.

સાલમપાક રા. ૨ ૩|૦ કુવેરપાક રા. ૨ ૩|૦

બદામપાક „ ૨ ૦ મેથીપાક „ ૨|૬

ગુંદરપાક „ ૨|૬ અડદપાક „ ૨|૩

બહારગામના ઓરડરોપર પુરતું ધ્યાન અપાશે.

બનાવનાર જુના પ્રખ્યાત,

સુરતી ડોસા મીઠાઈવાળા.

ફે. નાં० ૨૯૭ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન, નાતાલ.

પત્ર વ્યવહાર વી. આઇ. મીઠાઈવાળાને નામે કરવો.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD. DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કુંο

દરેક જાતના લાકડા તથા ઇમારતનો સામાન.

પોંઇટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कु.

बहुत रकमका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पोंइट रोड, डर्बन.

அப்பிதேசக்களிலிருக்கு மா இறக்குமதிசெய்து பெரிய வியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். வீடுகட்டுவதற்கான ஒவ்வொருவகை மரங்களும் கிடைக்கும்.

ஆர்ப்ரோ அண்டுகோ.

பயிண்டு ரோட், டர்பன்.

ROYAL

Exchange Assurance.

FOUNDED 1720 A.D.

CAPITAL £4,000,000

FOR FIRE ASSURANCE.

H. FELLOWS-SMITH,

Incorporated Accountant,

Chief Agent,

Equitable Buildings, Smith St., Durban.

MONEY TO LEND in Large or Small Sums.

રોયલ એક્સચેંજ વીમા કંપની.

સને ૧૭૨૦ માં સ્થપાએલી.

મુડી પાં. ૪,૦૦૦,૦૦૦

આગના વીમાની શાખાના મુખ્ય એજંટ

એચ. ફેલોસ્મીથ.

ઇક્વીટેબલ બીલ્ડીંગ

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

પૈસાની નાની મોટી રકમ ધીરવામાં આવશે.

Indian Opinion

Vol. III. Phœnix, Natal, Saturday, 3rd June, 1905. No. 22

M. H. NAZAR, Editor.

Contents.

	Page
Leading Articles:—	
Baroda: A Model Indian State ...	343
Notes:—	
An Indian Philanthropist	343
A Fire in Potchefstroom	344
India's Contribution to the Empire ...	344
Other Articles:—	
Indian Hawkers in Pretoria	344
A Pretoria Comment on Boksburg's Attitude	344
Boksburg and Asiatics	345
Boksburg Political Association's Plank	345
Correspondence	346
Indian Affairs in Natal Parliament...	347
Moslems in the Cape House of Parliament	347
Food at Public Schools	347
Our Weekly London Letter	348
British Columbia and Japanese Immigrants	348

Indian Opinion

SATURDAY, 3RD JUNE, 1905.

Baroda:

A Model Indian State.

In a recent numbers of *India*, Sir William Wedderburn, one of India's truest friends, has contributed an appreciative article on the affairs of Baroda, a State in the Presidency of Bombay with a population of two millions, and with territories covering an area of eight thousand square miles; in other words, a State a little bigger than Wales. Sir William has based his appreciation on the report of administration issued by Mr. R. C. Dutt, at one time Acting Commissioner of Orissa, now Finance Minister of Baroda, and who is known to the literary world as a brilliant author. The Maharaja Gækwar himself, one of the most cultured Princes of India, has surrounded himself with able councillors, of whom Mr. Dutt is the brightest star. Mr. Dutt has written works expounding his view as to the amelioration of the poverty of the masses in India. His chief remedy is to make the revenue system as elastic as possible, and as soon as he accepted office in Baroda, he was allowed to put his views into force. Instead, now, of the cultivator having to pay a fixed tax in coin, he has, under well-defined rules, the opportunity of either paying in coin or in kind. This takes us back to the pre-British period, when the ryot throughout India paid a certain portion of his produce to the paramount lord. This was suited to the genius of the people and most convenient to either party. The paramount lord then shared the prosperity of the ryot and suffered with him in adversity. The Maharaja's councillor has also done away with petty vexatious cesses. Nor does Mr. Dutt's activity stop at revenue reform. He holds decided views on education. An advanced district of the State has been selected for an experiment in compulsory education. According to Mr. Dutt's report, the following is the position of education in Baroda as compared with British India:

In no department of administration is the far-sighted liberality of H.H. the Maharaja Gækwar more conspicuous than in education, and in none are the results more real and tangible. The percentage of the State revenue spent on education is 6.5 in Baroda, as against 1.17 in Bengal, 1.44 in Bombay, 1.33 in Madras, and about 1 per cent in all British India. And the percentage of children under instruction to the total population is 8.6 in Baroda, as against 4.0 in Bengal, 6.2 in Bombay 3.09 in Madras, and less than 3 per cent. in all British India. Seven annas is spent on education per head of population in Baroda, as against about one anna in British India.

Mr. Dutt, again, is very deeply interested in the problem of self-Government, and reviving or keeping up the great village communities of India, which have been so graphically described by the late Sir Henry Maine as self-contained republics. Mr. Dutt has, therefore endowed the villages with control of their own management and has given certain powers to the headman, revived the village schoolmaster, and upon the old system, he has engrafted real elective representation. The village Panchayat, instead of being hereditary, will now be elected by the people. It is a bold experiment, and, if it succeed, it will form a land mark in the government of Indian States, and as Sir William Wedderburn says, it may well be that the British Indian Government may have to copy Baroda; nor, adds Sir William, need there be any hesitation or shame about it, as it should be a matter of pride [illegible] the British Government, which has, after all, given to India the present Maharaja of Baroda, and an administrator of Mr. Dutt's remarkable capabilities. To our South African readers, a State like Baroda ought to serve as a help to dispel prejudices and illusions about India, for a country which has so much that is good, so much that is progressive, cannot after all be termed a country inhabited by savages or a semi-civilized barbarous race.

An Indian Philanthropist. We have been receiving for some time past copies of a journal called "The Indian Sociologist," "an organ of freedom, and of political, social, and religious reform." It is edited by Pandit Shyamaji Krishnavarma, M.A. (Oxon.), some time lecturer at Oxford and is published in London. It is a journal fearlessly edited, and the editor is imbued with the teaching of the late Herbert Spencer. The journal is evidently intended to mould Indian opinion in accordance with Spencer's teachings. The Pandit is an Indian

scholar of distinction, and has a fair amount of capital at his command. He has established several scholarships for Indian students in order to enable them to carry on their post-graduate studies in Europe and America. Each scholarship is worth 2,000 rupees and is given to selected graduates from all parts of India, the chief conditions being that the candidates must remain and study for at least two years in Europe or America, and must not, on any account, accept Government service. The candidates are also expected to enter into an agreement to refund the money thus advanced in easy instalments after the completion of study. As a result of the first competition the following five candidates have already been selected:—Abdullah Al-Mahmun Suhrawdy, M.A., Sarat Chandra Mukerji, M.A., Parmeshwar Lall, M.A., Syud Abdul Majid, B.A., and Shaikh Abdul Aziz, B.A. The experiment is a very bold one. The donor's intentions are patriotic. Its success, however, will very largely depend upon the manner in which the first scholars use their opportunity. Their scholastic qualifications certainly betoken a happy augury. We wish every success to Pandit Shyamaji Krishnavarma in his enterprise. His example may well be copied by the Indian merchants in South Africa and elsewhere.

A Fire in Potchefstroom.

THE RECENT FIRE IN Potchefstroom, which burnt down an Indian and a European store, shews how badly off the township is with reference to appliances for extinguishing fires. A fire insurance company has now notified the Potchefstroom Town Council that, unless steps are taken to equip Potchefstroom with a decent fire brigade, the company may have to withdraw facilities for insurance. It will be remembered that just after the anti-Indian demonstration in Potchefstroom, the Superintendent of Police remarked upon the inadequate arrangements for extinguishing fires. The British Indian community then offered to take its share in supplying the town with the necessary appliances, but the Chamber of Commerce sat still and did nothing. The letter of the insurance company has apparently opened the eyes of the Town Council, for it is announced that the town will have what it ought to have had long ago, a good and efficient fire brigade.

India's Contribution to the Empire.

APROPOS OF SIR Arthur Lawley's acknowledgement of India's services to the Empire, it is worth recalling a few facts from a Parliamentary Paper recently issued in London, and dealt with in the columns of *India* to hand last mail. It appears that, between September and October, 1899, British troops to the number of 8,215 were withdrawn for service in South Africa. At the close of the war there were 7,183 British troops absent from India in South Africa. At the time of the Boxer rising, India sent 648 British of all ranks and 14,371 British Indian soldiers, excluding the Hong-Kong garrison. The Indian garrison that served in Somaliland numbered 3,376. These services are apart from those rendered by the troops in Tibet and the North-West Frontier of India. This is the part of the Empire which a Boksburg clergyman, the other day, said he would rather see lost to it, than that Boksburg should have to put up with a few Indians who might wish to trade in that township.

Indian Hawkers in Pretoria.

Petition from Residents and Storekeepers.

The Public Health Committee recommended at yesterday's meeting of the Town Council (a) that the petition in regard to Indian Hawkers plying their trade in Station Square to the detriment of merchants resident in that vicinity be referred to His Worship the Mayor, in order that he may consult with the Deputy Commissioner of Police what measures can be taken to remove stalls on wheels, and hawkers, from Station Square; and to suggest that should such hawkers be upon railway property a communication be addressed to the General Manager C.S.A.R. upon the subject. (b) That the petitioners be informed that steps are being taken by the Council, which, it is hoped, will result in hawkers being removed from Station Square. The recommendations were adopted.—*Pretoria News.*

A Pretoria Comment on Boksburg's Attitude.

A Sensible View.

The *Pretoria News* comments as follows on the "Asiatic Plank" of the Boksburg Political Association:—

It seems impossible to convince the people of Boksburg that the Imperial Government is in earnest in its determination to veto any law calculated to do injustice to any British subject, yet we have Mr. Lyttelton's written word on the matter, and, even should the existing Imperial Cabinet pass from power, the traditions of the Liberal party are not such as give any reasonable hopes they will be likely to concede the extreme demands of such minor centres as the dorplets of the East Rand. Whether these demands are, or are not, justified by local conditions, we do not for the moment purpose discussing. We feel considerable sympathy with European merchants of those towns who are struggling against the keen competition of the Asiatics, but it is worth while pointing out that only by moderation is anything likely to be obtained from the Imperial authorities in the shape of permission to pass laws checking the influx of Eastern immigration. There is a practical side to all political problems, and the Asiatic problem like all our knotty controversies can be solved only by an appreciation of this practical aspect. The Rev. C. E. Greenfield, political parson and uncompromising vigilant, may prefer "to see India lost to the British flag rather than South Africa," but there are Imperialists anxious, nay, determined that neither of these dependencies shall be "lost to the British flag," and to that end will hold the scales of justice evenly, without favour or prejudice, between the peoples of these two continents. With every affection for our Boksburg and for the vigilant Mr. Greenfield, we recognise that the East Rand is not the Empire, and that Mr. Greenfield is not the arbiter of our Imperial destiny. This being so, it behoves the people of Transvaal to find a middle path between the unreasonable demands of Boksburg, and the impossible claims of British India. The most liberal Responsible constitution, be it remembered, would not permit us to impugn the liberties of British subjects no matter what their colour. To continue passing restrictions which cannot be translated into legislation, and which, even if translated, would be promptly rejected by the Crown, simply means stultifying the effect of European opinion on the Home authorities. It may be difficult, perhaps impossible, to persuade Boksburg to modify its attitude on the plea of justice to all men, but it should not be difficult to persuade it to sweet reasonableness on the plea of practical expediency, and it is obviously no.

practicable and inexpedient to maintain an extreme attitude in the face of Mr. Lyttelton's famous despatch on the Asiatic Question. The British Government may be persuaded into permitting us a stringent immigration act, and into allowing us to curtail the trading rights of such Asiatics as have not already established vested interests. It will be dragooned into doing nothing. To demand that all Asiatic immigration be under the Labour Importation Ordinance is stupid. Such a demand defeats its own ends, and is direct proof, from the Imperial point of view, that the Europeans of Transvaal are not to be trusted to legislate justly for the Asiatic and coloured races.

Boksburg and Asiatics.

The Recent Meeting.

A Word for the Indian.

The *Rand Daily Mail* publishes the following letter from an East Rand correspondent:—

Sir,—The people of Boksburg held a meeting on Thursday to discuss the new Constitution, and in their deliberations they have upheld their previous reputation for rabid and extreme views on the Asiatic question.

The Imperial Government came in for unfavourable criticism at their hands for having retained the control of this question, but I think that I will be able to show your readers that the political leaders of Boksburg have shown themselves quite unfit to be entrusted with that control, and that it would be as safe and judicious to leave Imperial questions to parochial Little Englanders like Mr. Labouchere as to leave the interests of Asiatics to our local men.

Indians belong to the Imperial family, and as such have acquired certain claims and rights. We have forced China to open that country to us, and some forty-five years ago the Americans forced Japan to open an entrance for themselves and others. To-day the only countries which apply the policy of total exclusion to outsiders are Thibet and Afghanistan. To these may now be added Boksburg; for Thursday's meeting made one of the planks in its political platform total prohibition of Asiatics, and practically the depriving of those now in the country—not those who are in on the strength of the Labour Ordinance, but others who have acquired the right of entry through passport—of the vested rights they have acquired.

Let me give you a sample. A few months ago a carpenter—a man who was for fourteen years in Johannesburg working at his trade without any interference—came to this district to carry out a small contract. Instead of respecting his vested rights, the Vigilance Society interfered and tried to prevent him. Another instance is that of a Chinese clerk who was for twelve years in Johannesburg. He came here to act in a similar capacity in work, not with Europeans, but with the Chinese labourers. He was similarly objected to, and the man who employed them was boycotted and had to defend a vexatious suit brought by the Boksburg Municipality with the object of driving him out of the country.

The Courts of Boksburg employ three interpreters: all the mines along the Rand do so. There are a baker's dozen employed by the Government and the Courts in Johannesburg, not only men who have acquired the entree under the Ordinance, but others. There are large establishments in Johannesburg which employ Asiatics exclusively, yet the agitators of Boksburg truckle to these; and why? Because they don't interfere with their selfish and sordid pockets. Although there is not a coloured shop in the district outside of a location, and only a handful of hawkers who go from house to house selling vegetables, one would fancy from the local paper, and the shrieking of its editor on this question, that the country was being flooded with Asiatics.

But if Asiatics are so distasteful to the people of Boksburg, the latter have a simple and ready remedy without resorting to the drastic policy of exclusion. That is to tell their wives, who encourage and support the Asiatics, to cease doing so, and go to other shops for their cabbages and cauliflowers. The president of the Vigilance Society in Boksburg, and the proposer of the extreme policy of exclusion, is a cultured clergyman; the secretary an educated journalist; yet in their speeches in support of the amendment against Asiatics they have shown an ignorance of the elementary social conditions of India, which would hardly be excusable on the part of a fifth standard schoolboy.

Here is what the reverend gentleman said in support of the Boksburg treatment of natives of India:—"The people of India are not allowed to live along with the Europeans in their own country, but they are segregated into localities or locations set apart for them, just the same as we do in Boksburg." It is hardly necessary to tell your readers that this statement is quite wrong, that no such disability exists, and that the lowest caste native is at liberty to go and live next door to the Viceroy, if his means will admit of it. There are in all the large towns "busties," or native quarters where the poor are compelled to live on account of their poverty, and where there are no European residents owing to the insanitary state of the localities; but the only bar to any of these people going to live amongst the Europeans in any quarter is the bar of the purse which prevents the poor in the slums of the East End of London going and taking up their abode in Park Lane.

Mr. Greenfield finished his speech with a peroration to this effect:—"I would rather see India lost to the Empire than that we should be deprived of the right to manage the Asiatic question in our own way."

Perish India! We have heard it from Little Englanders before, but only from politicians of the village pump order and it is incompatible with a broad an Imperial policy. There could be no stronger proof of the unwisdom of leaving the settlement of an Imperial question to violent extremists of the Boksburg type.

Another speaker told the audience that the class of Indians we had in this country had no political rights in their own; the truth is that in India there is no class legislation or colour disability, but that all classes and colours have the same rights and privileges and are equal before the law. The last speaker said that Downing Street and Westminster know nothing whatever of the Asiatic question, while they (the politicians of Boksburg) knew all about it; therefore they were the proper people to deal with it—that is, that he and Mr. Greenfield were more experienced and competent to manage this large and difficult question than is Mr. Chamberlain or Mr. Lyttelton. Your readers will hardly agree with this view, but it shows the wild and exaggerated ideas which a few of the political leaders of Boksburg have of themselves.—Yours, etc.,

ROBERT SUTHERLAND.

East Rand, May 20.

Boksburg Political Association's Plank.

To the Editor, "Rand Daily Mail."

Sir,—In the "Rand Daily Mail" of the 24th inst. Mr. Robert Sutherland occupies nearly a column in criticising Boksburg politicians and the plank adopted by the Political Association in regard to Asiatics. As his letter may lead to misunderstanding (it is possible that other new comers like Mr. Sutherland may not have picked up the drift of Transvaal ideas on the Asiatic question), may I, as one of the speakers referred to, be allowed a rejoinder?

The plank to which Mr. Sutherland takes objection to is as follows:—

4. Asiatic and Native Policy.—(a) A firm and just Native policy in accordance with Transvaal ideas. (b) Asiatics: Segregation in locations, no further immigration except in connection with the Labour Importation Ordinance, and prohibition of Asiatics competing with Whites in any occupation. (c) Asiatic and Native questions to be under the control of the Legislative Assembly.

The views expressed in the above are termed "wild and exaggerated," and those who support them "violent extremists." Further, the people of Boksburg are told that "they uphold their previous reputation for rabid and extreme views on the Asiatic question." It is hardly worth while telling you that such loose language does not make even the shadow of an argument.

Now, sir, may I be permitted to state that the plank so strictured is simply that of the Progressive Association defined in words. The Progressive plank is "a firm and just Native policy according to Transvaal ideas." Every man in the hall was willing to subscribe to that, but the meeting also decided by an overwhelming majority that it was expedient to state what were "Transvaal ideas." In order to arrive at such definition we naturally went back to the National Convention held at Pretoria last November, and attended by elected representatives of every Town Council, Urban District Council, Chamber of Commerce, Agricultural Society, and Labour Union in the country. It was admitted to be the most representative assembly ever called together to deliberate on any question in the Transvaal.

After exhaustive debates the Convention affirmed segregation in locations, no further immigration except in connection with the Labour Importation Ordinance, and, that early legislation should be introduced with a view to prohibiting any class of Asiatic being employed at skilled trades. Resolutions to the above effect were carried by overwhelming majorities—in fact, the Transvaal opinion was solid, the only dissentients being a certain section—an influential section at that—of the Johannesburg community.

Also, the despatches of Lord Milner and Sir Arthur Lawley in representing Transvaal feeling on the question to the Home Government must never be forgotton. Never were Transvaal ideas better expressed. And it is a matter for extreme regret that in the new Constitution there is no provision for legislating according to the same. The last clause of the Boksburg plank urges that Asiatic and Native questions be under the control of the Legislative Assembly. It was also the expressed conviction of the National Convention that the people of the Transvaal should have the right to deal with this most important internal matter.

When the people of Boksburg reaffirm their position on such clearly defined Transvaal lines, it is only the most ignorant new-comer that Mr. Sutherland can hope to delude by labelling their attitude as an entirely local one.

As to the facts of the extent of the Asiatic invasion as revealed at the National Convention and elsewhere, Mr. Sutherland may wish others to be as ignorant of them as he may be himself. The commercial and trading interests of Johannesburg are too big to feel in any sharp measure the effects of Asiatic competition, but every provincial town in the Transvaal knows its own bitterness in this respect, and has not even yet tasted the last extremity of the same. Our new Constitution carefully protects the Transvaal (and rightly) from possible Dutch domination, but, personally, I would rather that the country had been left with the Boers than that, after having fought for it (and our part of the bill still to pay for), the commerce, trade, and labour of the Colony should be handed over for the future to the Asiatics.

It is only, sir, the publicity given by your paper to Mr. Sutherland's views that made me think it worth while referring to them.—Yours, etc.,

(Rev.) C. E. Greenfield,
President E. R. Vigilants.

Boksburg, March 27.

Correspondence.

Indian History for Indian Youths.

To the Editor, Indian Opinion.

Sir,—Will it not be a good thing if 'Indian History' be made one of the subjects to be taught in the Indian schools in Natal? It is indeed quite ridiculous to see what gross misconceptions Colonial Indian boys have of India. They seem to know more about England than about their own motherland. They go to school, open their satchel and read from their English History: 'Two thousand years ago, these Britons were half-naked savages, with no houses of stone or brick to live in.' But they do not know what their countrymen were in a corresponding age. They learn who won the battle of Waterloo; but they do not know who fought the battle of Kurukshetra. And when one tells them how cheap things are in India, and what a free life the Indians at home enjoy, they could hardly understand or believe. How is it possible, they think, that these Whites who are so hard upon us here should maintain a kind and impartial rule in India? I think—and with me all right-thinking minds must agree—that the best remedy to eradicate such wrong ideas, will be to put an 'Indian History' into the hands of our youths. They can then read at leisure and ponder over its pages. It must be a pleasant and useful study for them to read of Akbar and Aurangazeb, and Ripon and Curzon; their hearts cannot but feel thankful when they shall begin to compare the troubled times of Tamarlane and Nadir Shah with the peace and prosperity under the British flag.

I wish the educational authorities (especially Imperialists) would give this matter some serious consideration. The introduction of Indian History in our schools, will not only benefit the Indian boys, but benefit the Imperial Government by creating a loyal spirit in them. Also to lift the veil of ignorance and let the Indians have a clear and correct view of their far-off home will, in my opinion, do more in inducing them to go back to India, than the levying of pounds of poll-tax.

I am, etc.,
INDIANA.

Natal Indian Congress.

To the Editor, Indian Opinion.

Sir,—One would think looking at the name of the above body for the first time, that it was a representative institution of all classes of Indians, irrespective of their standing, creed or caste, and that its aims must be towards the betterment of Indians resident in Natal, but unfortunately either is not the case. Mr. Gandhi, I believe, attempted, during the time he was at the head of the Congress, to model it on the lines of its namesake in India. The National Congress of India holds its gatherings annually in turn in different parts of the country for the main purpose of ameliorating the condition of the Indian masses, both intellectually and materially, not to mention the union thus effected of the various Presidencies, and the numerous other useful aims of this Congress. But the Natal one and its doings are a sealed book to others than the Mahommedans, who to all intents and purposes run the Congress. Its meetings are held in Gujarati, and when these take place only the selected know. I rather think that the Congress is a body existing to look after the interests of a particular section of the Indian Community only. If the Congress exist for the benefit of Indians generally, then why does it not protest, *inter alia*, against instructions that emanated from the Education Department during Mr. Barnett's superintendency, innovating an age limit of 17 years applicable only to boys attending the Higher Grade Indian School? Another urgent matter that requires the attention of a Congress like this, is the rule authorising Stationmasters and Guards to reserve compartments for Indians and others. From what I have heard and witnessed myself, I think no words can describe the insolence and ignorance of these men clothed in brief authority, and they apparently think they are doing something out of the common by selecting the dirtiest and most worn-out compartment, minus lavatory, and labelling it "Reserved." What it is to travel some distance in a compartment under these circumstances only those know who have done a journey. I hope however that the Congress will take up these and other matters successfully and make itself popular and representative and its doings public.

I am etc.,
A.L.B.Y.

Indian Affairs in the Natal Parliament.

Office of Indian Affairs.

IN THE LEGISLATIVE COUNCIL on Tuesday last the Hon. Mr. BAYNES asked the Hon. the Prime Minister: (1) What action does the Government propose to take with regard to the report of the South African Native Affairs Commission: (2) has not the time arrived when, for the good and proper government of this Colony, it is necessary that the Ministerial office of the Secretary for Native Affairs should extend to and embrace the affairs of the Indian population resident in this Colony, and be held by a permanent official charged with the duty of promoting the well-being of those people: (3) in the absence of, or pending legislation enabling the appointment of a permanent official, is it not desirable for the government of these people that the Minister holding office as Secretary for Native Affairs should be nominated from this Council?

The MINISTER OF JUSTICE, on behalf of the Prime Minister replied: (1) The Government does not intend to take any action at the present time; (2) and (3) No.

Re-indenturing Free Indians.

IN THE LEGISLATIVE COUNCIL on Tuesday last Mr. POLKINGHORNE asked the Prime Minister: "Will the Government take into its favourable consideration the introduction of a Bill enabling free Indians to re-indenture?"

The PRIME MINISTER replied: The matter is one which the Government understands is being specifically brought under the notice of the Select Committee of this House, and the Indian Immigration Trust Board. The Government proposes, therefore, to await the report of the Select Committee before considering the question now raised.—*Natal Mercury.*

Moslems in the Cape House of Parliament.

Allowed to keep their Heads covered.

In the Cape Legislative Assembly the second report of the Select Committee on Internal Arrangements and Superintendence of Refreshment Rooms was considered. The report [illegible] follows: "Your committee [illegible] report that they have [illegible] petition from Adam H. [illegible] Moos[illegible] and A. Cader, styling [illegible] man and secretary of the [illegible] League of Cape Town, [illegible] Moslem community, [illegible] may keep their heads [illegible] attending sittings of the Legislative Council, which, according to their religious teaching, is a mark of respect, [illegible] refer to the [illegible] inst. Your committee beg to recommend that the Council concur with the request."

Hon. Mr. LOGAN, in moving the adoption of the report, said there were some members of the community who had certain religious views, and he thought that the House should follow the custom adopted in the House of Commons, and permit these people to observe their religious customs.

Hon. Mr. SMITH said that Mohammedans did not permit Christians to enter their mosque without taking their boots off, and he did not see why they should extend a privilege which it was not given to Christians.

Hon. Mr. WILMOT said it was a matter of courtesy. The question of entering mosques was a very different thing.

Hon. Mr. POWELL hoped the petition would be granted. It was a matter which affected the privileges of a very large body of His Majesty's subjects. (Hear, hear.)

Hon. Mr. PRETORIUS said that if this motion were agreed to the consequence would be that some day the visitors' gallery would be filled by men with their hats on, and what would that look like? He thought that, irrespective of nationality, due respect out to be observed towards the House. He would therefore vote against the motion.

Hon. Mr. KOHLER said no disrespect was meant towards the House. It was [illegible] a question of belief, and in his [illegible] it was only right that the [illegible] should be granted. He would [illegible] for the motion.

The motion was agreed to.—*Cape Times.*

Food at Public Schools.

To the Editor of *The Outlook.*

SIR,—You commented the other day on the vegetarian opinions of Canon Lyttelton. His appointment to the headmastership of Eton has given rise to many ridiculous prophecies; but I imagine that at Eton (and at many other schools in consequence) those boys who in the holidays are undoubtedly healthier without meat, will now be allowed to continue their diet at school. I know one case where a formerly weak and nervous boy is now thriving at school on my diet. It may seem objectionable for him to be allowed a different *menu*. But the justification is that, whereas he was ill, now he is well.

On the other hand I know a boy who loathes meat and is allowed to abstain from it at school, but is not healthy, partly because he is given no substitute for the body-building elements which abound in meat. This is the danger. The ignorant public imagines that the essence of a fleshless *régime* is "not to eat flesh," whereas it is vitally important to secure some equally nourishing basis or staple.

I am often asked what are [illegible] for [illegible] and [illegible] certain [illegible] are worth a fair trial, but may not suit everyone. Sometimes I am told that different diets for different boys would involve too much trouble.

The answer is important. The so-called intellectual food that is sold to boys at school, though for the most part barren trash and dulness, yet differs. Every thirty boys, more or less, have all to themselves one whole master. No one dreams of teaching the Sixth Form precisely what the lowest boys in the school are repeating by rote, or *viva voce*.

Now what I suggest is this. First, that a boy's parents pay enough to enable him to have a *suitable* diet—whatever this may be. Secondly, that it will not be the same for all, but that variety of food is as important and as *feasible* as variety of information. Thirdly, that a diet with meat in it is certainly *not* suitable for *some* boys, and that these boys have a right to find some substitute provided for them.

As to the cost, I would undertake to feed boys with a theoretically scientific and actually palatable and varied diet, and to make money out of it, if I were allowed 6d. a head per day. I would not undertake to argue with the parrots who repeat that "a growing boy needs plenty of meat": I would simply concede to them that a growing boy needs plenty of nourishment, and I would insist that the full-blooded growing boy and the highly strung boy probably do *not* need plenty of that acid stimulant which meat and meat-extracts contain. I have letter upon letter from boys and young men telling me of the fatal results of flesh foods upon the passions. These letters are strictly private, but the gist of them is that with my less stimulating but (in theory and in their practice) equally nourishing diet, control is helped.

The last people to hear of the difficulties are, as a rule, the parents, to whom ignorance is bliss, and experimentation is pain in their own case, crankiness in the case of others.

But the one first step is to study food-values and *sensible* food-experiments, and then to test the new ways as gradually and cautiously as may be with the orthodox eaters; but with those who have already found the new ways better to allow these new ways to continue at school.

And, anyhow, not to grudge a little trouble and initial expense if there is the chance of saving a body and an intellect and character into the bargain.

Why would it be so terribly unpractical to teach a school simple cookery? Is it so much more laborious than to teach carpentering, drawing, and other arts requiring small classes?

The difficulty would really be not to give the boys time—hours a week, [illegible] not be [illegible] [illegible]—to get teacher [illegible]

EUSTACE MILES.

Our Weekly London Letter

(FROM OUR SPECIAL CORRESPONDENT.)

London, May 6, 1905.

Kitchener's Troubles.

Ten Dervishes, says Saadi, can sleep on one rug, but two kings cannot rest in one kingdom. The inconvenience that may ensue from a conflict of judgment between two Generals sitting on the Indian Council has been one of the most urgent questions of the day in India. Major-General Sir Edmond Elles is one of the ordinary members of the Governor-General's Council, appointed by His Majesty under the advice of the Secretary of State. He is ordinarily called the Military Member, equivalent to the Secretary for War in England. It seems to be a pretty general belief that Lord Kitchener who is now the Commander-in-Chief in India has been trying to rid himself of the control, or part of the control, exercised over him by the Military Member of the Viceroy's Council,—that is to say, he has tried to make himself more or less independent of the authority of the Civil Government as exercised over the army by the Viceroy in Council through this double-barelled Minister, combining a military training and experience with the special duty of examining military proposals from a point of view like that of the Chancellor of the Exchequer in England. In the Viceroy's Council it is the duty of the Commander-in-Chief to state what he thinks would be ideally desirable in the way of military expenditure, and it is the duty of the Military Member to consider how far that expenditure is within India's means. The Commander-in-Chief submits new designs for coats; the Military Member pronounces whether there is the cloth to make them, and, if not, asks that the coat should be re-designed within the limits of the available cloth. Lord Kitchener, it is generally supposed, has made some sort of demonstration against this restraint. We should hope that, if he has, Lord Curzon has had the wisdom and firmness to resist it and to insist that in India, as in England, the army shall remain the servant of the State.

The Partition of Bengal.

Bengal has been spared the horrors of an earthquake, but the province is to be split asunder by command of the Government. The Secretary of State, it is understood, has sanctioned the Viceroy's plan for transferring the Dacca and Chittagong divisions—an area exceeding that of Belgium and Denmark put together—to Assam, which is to be ruled in future by a Lieutenant-Governor, and to enjoy the dubious blessing of a Legislative Council.

This is the second time Lord Curzon has undertaken to reconstruct the map of India; and the new arrangement has excited an incomparably keen and more bitter opposition than with the ... when the North-West frontier province was ruthlessly carved out of the Punjab. The twelve million people whom the present measure affects will unquestionably have a legitimate grievance. The people of the Dacca Division naturally resent being handed over to a local government which has its head quarters at Shillong, when, in the past, they had only to look to Calcutta, a capital with which for many years they have been, and they still must be, closely connected by a thousand and one relations.

The Gackwar of Baroda.

His Highness the Maharajah Gaekwar of Baroda is now with us. He arrived last Sunday night and has taken up his quarters at the Grosvenor Hotel. His Highness's visit is understood to be of a private nature, and the duration of his stay in this country is uncertain.

Sir H. Cotton's Warning.

It would be difficult to name an Englishman who has seen the Indian problem more deeply and more accurately than Sir Henry Cotton. His friendship for India is so genuine and sincere that his name is a sure passport to our grateful love. In connection with the recent earthquake he has sent a letter to *The Times*. In it, from his personal experience of the terrible earthquake of Assam in 1897, he first assuages the fears of the Punjab victims, who, from the continuous rumbling which was off and on following the first severe shocks, were getting frightened, expecting further and similar calamities from which they had suffered at first; and then warns the British public against other dire visitations which followed in the first instance in the wake of seismic disturbances. "May I also," asks Sir Henry in this letter, "call attention to another point? The connection between earthquake and epidemic disease is a medical question of some obscurity; but I believe that in Europe, America, and Japan, this connection has been scientifically traced. Certain it is that there was in Assam the most appalling sickness throughout the province during the earthquake year. Tens of thousands died from the most malignant form of fever, and the general mortality of the year was over 50 per mille, or almost as high as that which prevailed in the regions of India where famine was then raging. To be forewarned is to be forearmed, and, though the climatic conditions of Assam are as different as it is possible to be from those in the Punjab, the hill districts are not dissimilar, and our distressful experience in Assam is not likely to be lost on the Indian Government.

INDIAN STUDENTS' SUCCESS.—We have much pleasure in announcing that Messrs. George Godfrey and James Godfrey, the sons of Mr. S. Godfrey of Durban, who are studying for the Bar in London, have passed, with second class honours, the Intermediate Bar Examination in Civil Procedure and Criminal Law. We congratulate the parents and the students on their notable success.

British Columbia and Japanese Immigrants.

Restrictive Measures.

Immediate Disallowance Requested.

The Provincial Government of British Columbia persists in attempting to treat the Japanese immigrant as an undesirable alien. Before the local Legislature was prorogued last Saturday, Bills were passed restricting the immigration of the Mikado's subjects and forbidding their employment on public works within the limits of the Province. Such an insult to a Great Power is much regretted in other parts of the Dominion. The Japanese Consul-General at Ottawa has asked for the immediate disallowance of the Acts by the Governor-in-Council and there is no doubt that his request will be granted. In many respects British Columbia well deserves its epithet, but of late years a socialistic Labour Party, with its headquarters in the American West, has used the political device of a "bi-partisan minority" in order to obtain power without responsibility—with the result that several attempts have been made to extend the policy of excluding Chinese labour to the case of the Japanese immigrant. The latter comes from the lowest stratum of Japanese society—the well-born Japanese patriot looks westward, away from the Pacific Slope for his opportunity—but it is an undeniable fact that he is much more useful to his adopted country than the "walking delegates" from Denver or Seattle. In any case it is a gross insult to a friendly Power to place Japanese on the same footing as Chinese coolies, and it is to be hoped that the Dominion Government will act on Mr. Norris's objection without delay and disallow the legislation forced through by the political *gamins* of British Columbia.—*The Outlook* (London).

OUR RELIEF FUND.—Several contributions to our Earthquake Fund will be acknowledged in our next issue.

INDIAN MAILS.—The Natal Direct Liner *Congella* sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 15th June. The *Umzinto* sails for Colombo on the 18th June. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

The German East Africa Liner, *Somali*, sails for Bombay direct, on or about 10th June. Mr. N. M. Kader, 115 Grey Street, Durban, is the Agent.

The British India Steam Navigation Company's monthly steamer sails for Bombay direct, on or about 14th June. Messrs. W. Dunn & Co. and Messrs. Lucia Abdvola & Co., are the Durban Agents.

ઇંડિયન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૩ જી જુન, ૧૯૦૫. અંક ૨૨.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રિસ્તી—તા૦ ૩ જી જુનથી તા૦ ૯ જી જુન સુધી ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫

હીંદુ—વૈશાખ વદ ૩૦થી, જેઠ શુદ ૬ સુધી, સંવત ૧૯૬૧

મુસલમાની—તા. ૨૮ રબીલાખરથી તા. ૫ રબીલાખર સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	ખ્રિસ્તી તારીખ	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ	સૂર્યોદય ક. મી.	સૂર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની...	૩	૩૦	૨૮	૬ ૪૫	૫ ૨
રવી...	૪	૧	૨૯	૬ ૪૫	૫ ૨
સોમ...	૫	૨	૧	૬ ૪૬	૫ ૨
મંગળ	૬	૩	૨	૬ ૪૬	૫ ૨
બુધ...	૭	૪	૩	૬ ૪૬	૫ ૨
ગુરૂ...	૮	૫	૪	૬ ૪૭	૫ ૨
શુક્ર..	૯	૬	૫	૬ ૪૭	૫ ૨

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

શનીવાર, તા૦ ૩ જુન, ૧૯૦૫.

પોચેફસ્ટ્રુમમાં આગ.

પોચેફસ્ટ્રુમમાં થોડા દીવસ પહેલાં આગ લાગી તેમાં એક હિંદી સ્ટોર તથા ગોરાનો સ્ટોર સળગી ગયા. પોચેફસ્ટ્રુમમાં પાણીના બંબા વિગેરેની આગ ઓલવવાની સગવડ નથી, અને તેથી ઉપરનું નુકશાન થયું છે. આ ઉપરથી વીમાની એક કંપનીએ પોચેફસ્ટ્રુમ મ્યુનીસીપાલીટીને લખ્યું છે કે જો હવેથી પોચેફસ્ટ્રુમમાં આગ બુઝાવવાની સગવડ નહિ થાય તો વીમા બંધ થવા સંભવ છે.

આ ખબર ઠીક અપાઇ છે. પોચેફસ્ટ્રુમના પોલીસ સુપ્રીન્ટેન્ડન્ટે કાઉન્સિલને અગાઉથી ચેતવણી આપી હતી. ત્યાંના હિંદીઓએ આગ ઓલવવાનાં સાધન એકઠાં કરવામાં ખર્ચ થાય તેમાં ભાગ લેવાનો વખાણવા લાયક કાગલ લખ્યો હતો; પણ ત્યાંની ચેમ્બરે તેવું ખર્ચ કરવાની ના પાડી તેથી કામ અટક્યું. અમને હવે લાગે છે કે પોચેફસ્ટ્રુમમાં આગની બાબત બંદોબસ્ત થશે. આ આગ ઉપરથી આપણા વેપારીઓને ધડો લેવાનો છે કે વીમો ઉતારવો, ચોપડા વગેરે સલામત જગ્યાએ તેજોરીમાં રાખવા અને રહેવાનું મકાન જેમ બને તેમ દુકાનથી અલગ રાખવું.

જોહાનેસબર્ગમાં શીળીનો રોગ.

આ રોગ જોહાનેસબર્ગમાં ફાટી નીકળ્યો છે પણ સારા નસીબે બહુ ફેલાવો નથી થયો. ફ્રુસનભાલ કરીને કોઇ હિંદી મલાઇ લોકેશનમાં રહે છે તેના ઘરમાં શીળીનો રોગ એક છોકરાને થયેલો. તેના તેણે સત્તાવાળાને ખબર નહિં આપી અને જ્યારે સત્તાવાળાએ ખબર કહાડી ત્યારે તેને બરાબર નહિં આપી. તેથી તેની ઉપર કામ ચાલ્યું અને તેનો પા ૧૦ દંડ થયો. આ દાખલા ઉપરથી આપણા માણસોએ ધડો લેવા જેવું છે. દરદ છુપાવવાથી કશો ફાયદો નથી, પણ ઘણું નુકશાન છે. અને તેના સજા માત્ર છુપાવનાર ભોગવે છે. એટલુંજ નહિ પણ આખી કોમને વેઠવું પડે છે શીળી ચેપ લાગવાથી ફેલાય છે એમાં કાંઇ શક નથી. હજારો માણસો તેથી દુઃખી થાય છે એ આપણે જાણીએ છીએ, એટલે આપણી પોતાની તંદુરસ્તી જાળવવા ખાતર પણ આપણે સંભાળ રાખવાની જરૂર છે.

દક્ષિણ આફ્રિકામાં વળી સાવચેત રહેવાની વધારે જરૂર છે. કેમકે આપણામાંના કોઇની ભુલ થાય તો તેથી આખી કોમને ઠપકો મળે છે અને આખી કોમને અડચણ આવે છે

મી જ્યોર્જ અને મી. જેમ્સ ગોડફ્રે.

અમે જણાવવાને ખુશી છીએ કે ડરબનના જુના રહીશ મી. સુભાન ગોડફ્રેના દિકરા મી. જ્યોર્જ ગોડફ્રે તથા મી. જેમ્સ ગોડફ્રે વિલાયતમાં બારીસ્ટરનો અભ્યાસ કરે છે તે માન સહીત ફોજદારી તથા દિવાની કાયદામાં પાસ થયા છે. અમે તેમને તથા તેમના માબાપોને મુબારકબાદી આપીએ છીએ. મી. સુભાન ગોડફ્રે જે પોતાના છોકરાઓને કેળવણી આપવામાં ખંત રાખે છે તેનો દાખલો આપણે ઘણાએ લેવાનો છે.

મી૦ સામ્યુઅલ સ્મીથ અને હિંદુસ્થાન.

મી૦ સામ્યુઅલ સ્મીથ એ હિંદુસ્થાનના ખેરખ્વાહ છે. તેઓ સાહેબ પારલામેન્ટના મેમ્બર છે, અને ગત કોંગ્રેસમાં ખાસ ગએલા હતા. તેમણે લંડન ટાઇમ્સને લખતાં નીચે પ્રમાણે સૂચના કરી છે.

૧ વિલાયતમાં ઇંડિઆ કાઉન્સિલ છે તેમાં ત્રણ આહોદ્દે હિંદીને દાખલ કરવા ને તેની નીમણૂક વાઇસરોય કરે.

૨ વાઇસરોયની રાજ્ય કારભાર ચલાવનારી કમિટીમાં ઓછામાં ઓછા એક હિંદીને નિમવો.

૩ વિલાયતની પારલામેન્ટમાં કલકત્તા, મુંબઇ અને મદ્રાસ તરફથી એક એક મેમ્બર નીમવો જોઇએ તે મેમ્બરોની ચુંટણી ત્યાં ત્યાંની ધારા સભા કરે.

મી૦ સામ્યુઅલ સ્મીથ જણાવે છે કે આ પ્રમાણે સુધારો કરવામાં આવે તો હિંદીઓને ઘણો સંતોષ થશે. અને રાજ્યકારભાર બહુ સારો ચાલશે. વળી મી૦ સ્મીથ જણાવે છે કે હિંદુસ્થાનને મોટામાં મોટું દરદ કંગાલીયતનું છે એટલે રૈયતને સુખી કરવા સારૂ ચોથ લેવામાં આવે છે તે હમેશને સારૂ મુકરર કરવી જોઇએ, અને તે ઘણી ઓછી હોવી જોઇએ. આ મી૦ સ્મીથના વિચારો ઉપર સરકાર ધ્યાન પહોંચાડે તો અવશ્ય ફાયદો થાય.

હિંદુસ્થાન અને જનરલ ઇલેકશન.

એમ મનાય છે કે વિલાયતની પારલામેન્ટની નવી ચુંટણી હવે થોડી મુદતમાં થવાનો સંભવ છે એવે વખતે બ્રિટિશ ઇલેક્ટરોપાસે હિંદુસ્થાનની હકીકત જાહેર કરવી જોઇએ એમ ધારી ગઇ કોંગ્રેસમાં એવો ઠરાવ પસાર થયો હતો કે હિંદુસ્થાનથી વિલાયત એલચી મોકલાય. ઇંડિઆ પત્ર જણાવે છે કે એ બાબત હિંદુસ્થાનના પક્ષ તરફ સર વિલિયમ વેડરબર્ને એક નોટીસ કહાડી છે ને દરેક વિલાયતનાં મોટાં ગામોના મેમ્બરોને વિનંતી કરી છે કે તેઓએ હિંદુસ્થાનના એલચીઓના પાસેથી હિંદના દુઃખો સાંભળવાના સભાઓ ભરવી. આ એલ

થીઓના મુખી મી૦ ગોખલે સી. આઇ. નીમાયા છે. આ મી૦ ગોખલે તે એ કે જેમણે પુના ફરગ્યુસન કોલેજમાં માત્ર પોતાનું ભરણ પોષણ થાય તેટલા પૈસા લઇ ઘણું સરસ કામ કર્યું. હાલ તેઓ સાહેબ કલકત્તાની વડી ધારાસભાના મેમ્બર છે અને દર વરસે તે ધારાસભામાં હિંદને સારૂ ટક્કર લેય છે.

વડોદરામાં મી૦ દત્ત.

સર વિલીયમ વેડરબર્ન હાલ કેટલાંક વરસ થયાં હિંદની સેવા કરતા આવ્યા છે. પોતાના હજારો પાઉંડ હિંદને સારૂં તેણે આપ્યા છે, અને હજુ આપ્યા જાય છે. પોતાની ઉમર વૃદ્ધ થઇ છે છતાં એક જુવાન માણસના જેટલું કામ કરે છે ઇંડિઆના એક અંકમાં તેમણે વડોદરા ઉપર કેટલુંક લખેલું છે. જ્યારે જ્યારે તક મળે ત્યારે હિંદુસ્થાનમાં જે કંઇ સારૂ હોય તે એઓ સાહેબ જાહેરમાં લાવે છે.

મી૦ રોમેશચંદ્ર દત્ત ઓરીસામાં આક્ટીંગ કમીશનર હતા. તેણે ઘણાં સરસ પુસ્તકો લખેલા છે અને હાલ તે એક હિંદુસ્થાનના મહાન પુરૂષોમાંના એક છે. તેમને વડોદરાના મહારાજાએ એક કાઉન્સીલર તરિકે નિમ્યા છે. તેને હજુ થોડાજ મહીના થયા છે તે દરમીયાન મી૦ દત્તે એક રિપોર્ટ બહાર પાડ્યો છે. તેની ઉપર સર વિલીયમ વેડરબર્ને લખાણ કર્યું છે. તે ઉપરથી જણાય છે કે મી૦ રોમેશચંદ્ર દત્તે ઘણાં સુધારા દાખલ કર્યા છે. તેમાંનો પહેલો સુધારો એ છે કે ખેડૂતો પાસેથી વધતો ઓછો કર લેવાને બદલે હવે તેઓની મરજી પ્રમાણે તેઓ નાણું આપે. વળી ખરાબ વર્ષમાં ઓછું આપે એવો પણ બંદોબસ્ત કર્યો છે. આનું પરિણામ એવું આવે છે કે રૈયતને સુખે રાજાએ સુખી રહેવાનું અને રૈયતને દુઃખે દુઃખી થવાનું. જો રૈયતને સારી ઉપજ થાય તોજ રાજાને સારી ઉપજ થાય.

કેળવણીમાં પણ ઘણો ફેરફાર થયો છે. અમરેલી તાલુકામાં ફરજીયાત કેળવણી અપાય છે. અને જો ત્યાં થતા પ્રયોગનું પરિણામ સારૂં આવશે તો દરેક ઠેકાણે દાખલ કરવાનો મહારાજાનો ઇરાદો છે. સ્ટેટ રેવન્યુમાંથી બ્રિટિશ હિંદુસ્થાનમાં કેળવણી ઉપર માત્ર એક ટકો વાપરવામાં આવે છે ત્યારે વડોદરામાં છ ટકાથી ઉપર વપરાય છે. તેમજ બ્રિટિશ ઇંડિઆમાં રૈયતના પ્રમાણમાં માત્ર ત્રણ ટકા છોકરાઓને કેળવણી અપાય છે ત્યારે વડોદરામાં આઠ ટકા ઉપરાંત છોકરાઓને કેળવણી આપવામાં આવે છે. રૈયતના પ્રમાણમાં સરેરાસે બ્રિટિશ ઇંડિઆમાં એક આનો વાપરવામાં આવે છે અને વડોદરામાં સાત આના વપરાય છે.

વળી પરગણા પંચાયત જે બંધ પડતી હતી તે મી૦ દત્ત તાજી કરી છે. ગામના પટેલને સત્તા સોંપવામાં આવી છે. અને મહાજનની ચુંટણી કરવાનો હક રૈયતને આપેલો છે.

આ સુધારાઓ ઉપર ટીકા કરતાં સર વિલીયમ જણાવે છે કે બ્રિટીશ સરકારે ધડો લેવા જેવું છે. દરેક ઠેકાણે એકજ જાતના નિયમો કરવાને બદલે જો હિંદુસ્થાનનાં નાનાં નાનાં રાજ્યો કરેલો વધારે સારૂં રાજાઓ દરેક ઠેકાણે નહિ મળે તેને બદલે રાજ્યસત્તામાં કલેક્ટરોને સલાહ આપવાની કાઉન્સીલ દરેક રાજ્યમાં નિમવી. આમ કરવાથી વાઇસરોયની પરવાનગીની ગરજ નહિ એવી પડે અને કલેક્ટરો પોતાની જવાબદારી સમજી રૈયતને સુખી કરવી એમ પોતાની ફરજ સમજશે.

વળી સર વિલીયમ જણાવે છે કે તેમ કરવામાં દેશી રાજ્યની નકલ કરી એમ માની કંઇ બ્રિટીશ સરકારે શરમાવાનું નથી પણ મગરૂરી માનવાનું છે કેમકે વડોદરાના મહારાજા તથા મી૦ દત્ત બન્ને બ્રિટીશ બંધારણનાં સરસમાં સરસ ફળ રૂપ છે.

હિંદુસ્થાનમાં મરકી.

એપ્રીલ માસના છેલ્લા અઠવાડીયામાં હિંદુસ્થાનમાં ૬૫૭૮૦ પ્લેગ કેસ થયા તેમાંથી ૫૭૭૦૨ મરી ગયા. સંયુક્ત પ્રદેશમાં ૨૩૩૮૭ મરણ થયાં. પંજાબમાં ૧૯૦૧૫. મુંબઇ ઇલાકામાં ૩૦૫૬, બંગાળામાં ૯૭૦૩. આ મરણના સંખ્યા ઉપર "લીબર્ટી રીવ્યુ" નામના છાપો સખત ટીકા કરે છે, અને કહે છે કે આ મરકીને સારૂ ઇંગ્રેજ સરકાર જવાબદાર છે. કેમકે દેશમાં અત્યંત ભૂખમરો છે. એવી ગણત્રિ થઇ છે કે ત્રીશમાંથી ત્રણ કરોડ માણસને માત્ર એકજ વખત ખાવાનું મળે છે. એટલું ચોક્કસ છે કે માણસને હમેશ ભૂખે રહેવું પડતું હોય તો ધીમે ધીમે શરીર નબળું પડતું જાય છે, અને અંતે એવું ખરાબ થઇ જાય છે કે તેની ઉપર ચેપની કે જંતુઓની અસર તુરત થાય છે. તોપણ અમારે કહેવું જોઇએ કે લીબર્ટી રીવ્યુની ટીકા કેટલેક દરજ્જે ગેરવ્યાજબી છે. અનુભવ ઉપરથી કહી શકાય છે કે મરકી માત્ર ભૂખે મરતા માણસોને જ થતી નથી. આપણે જોઇએ છીએ કે સારી સ્થિતિમાં રહેનારાઓ પણ ભોગ થઇ પડે છે. વળી આપણે અનુભવથી આટલું કહી શકીએ છીએ:

૧ જે ઘરમાં મરકી થાય છે ત્યાંના બધા માણસો ઘણી વખત ઘવાય છે.

૨ મરકી જે ગામમાં ફેલાય છે ત્યાંથી તદ્દન નાબુદ નથી થતી.

૩ જે માણસો સ્વચ્છ રીતે રહે છે તેને મરકી ઓછી થાય છે.

૪ જ્યાં મરકી થઇ હોય તે ગામમાંથી માણસો જાય છે તો બચે છે.

૫ હિંદીઓને મરકી થાય છે તેટલી ગોરાઓને નથી થતી.

૬ ગોરાઓ વધારે સ્વચ્છ રહે છે અને તંદુરસ્તીના નિયમો જાળવે છે.

૭ હિંદુસ્થાનની બહાર જ્યાં જ્યાં મરકી થાય છે ત્યાં ત્યાં તુરત નાબુદ થાય છે.

આ ઉપરથી આપણે જોઇ શકીએ છીએ કે ભૂખમરાની સાથે મરકીને બહુ સંબંધ નથી.

મરકીના સંબંધમાં મુખ્ય વાત ચોખ્ખાઇ રાખવાની છે એમાં શંકા નથી. ચોખ્ખાઇ એટલે માત્ર નહાવું ધોવું એટલું બસ નથી. જાતની ચોખ્ખાઇ રાખવી એ બરાબર છે. પણ તે ઉપરાંત ઘર સાફ રાખવું, ઘરમાં અજવાળું આવવા દેવું, તડકો આવવા દેવો, પાયખાનાં સાફ રાખવાં અને જો ઘરમાં દરદ થાય ત્યાં દરદીની તથા બીજાઓની રહેવાની સગવડ એવી રાખવી કે દરદીને સારૂ વપરાતો કોઇ સામાન બીજાઓના ઉપયોગમાં ન આવે. મરકીના બાબતમાં એ મોટો વિષય છે. તેના ઉપર વધારે હાલ નથી કહી શકતા; પણ અમારા વાંચક વર્ગને એટલું યાદ રાખવાની જરૂર છે કે મરકીના જેવું ખુની દરદ બીજું એકે જોવામાં નથી આવતું કોલેરા એ હમેશાં ભયંકર દરદ ગણાએલ છે પણ મરકીની પાસે કોલેરા તે કંઇ નથી, એમ કહી શકાય. વળી હિંદુસ્થાનમાં દિવસે દિવસે મરકી વધતી જાય છે, ઘટતી નથી જેમકે ૧૯૦૧ની સાલમાં ૨૭૨૦૦૦ મરણ થયાં ૧૯૦૨ની સાલમાં ૫૦૦૦૦૦ માણસો મુઆં, ૧૯૦૩માં ૮૦૦૦૦૦, અને આ વરસે તો એટલું બધું જોર છે કે ૧૦૦૦૦૦૦ મરણ સહેજે થઇ જશે. દર માસે સરેરાસ આ વરસ ૧૨૦૦૦ માણસની આવે છે. આ પ્રમાણે મરણ તો થવાજ કરે અને દર વરસે વધ્યાંજ કરેતો આખું હિંદુસ્થાન ૧૦ વરસમાં ઉજડ થઇ જાય તેમાં નવાઇ નહિ. કેટલાક ગામોતો ઉજડ થઇ ગયાં છે. ઘણે ઠેકાણે પંજાબમાં સાર્વજનિક કામ બંધ થયાં છે. ગામડાંઓ છોડી મરકીનાં બીધેલા માણસો નાશી ગયાં છે. આ ઉપરથી દરેક હિંદીએ ખ્યાલ કરવા જેવું છે. દરેક હિંદીએ પોતાનું હૃદય તપાસવાનું છે અને પોતાની ૧૯૦૪નો ચિતાર ખડો કરવાનો છે.

હિંદુસ્થાનમાં દારૂ પીવાની ટેવનો ફેલાવો.

મી૦ નારિસનનું ભાષણ.

કેટલીક જાણવા જોગ બીનાઓ.

ઇન્ડિઅન રિવ્યુમાં તેના એડીટર મી૦ નારિસનનો હિંદુસ્થાનમાં દારૂ પીવાની ટેવ બાબતનો એક જાણવા જેવો નિબંધ છે. મી૦ નારિસને મોટા માણસોને કેટલાક સવાલો પૂછેલા તેના જવાબમાં કલકત્તાના મી૦ મેન લખે છે કે કેળવાએલા માણસોમાં દારૂનો ફેલાવો થતો જાય છે. તેમાં ખાસ કરીને વકીલોમાં. કેટલાક કલકત્તાના પીઠામાં કેળવાએલા માણસોની સંખ્યા દિવસના સેંકડે ૧૨ ટકા સુધી પહોંચે છે. ને રાતના ૩૦ ટકા સુધી. સર ભાલચંદ્ર જણાવે છે કે કેળવાએલા હિંદીઓમાં બહુ દારૂની ટેવ ફેલાઇ છે. કેટલાક લખનારા વિરૂદ્ધ વિચાર જણાવે છે ને કહે છે કે દારૂનો ફેલાવો નથી થતો.

આંકડાઓ તપાસતાં જણાય છે કે દારૂના ખપના વધારો થયો છે. ૧૮૯૯–૧૯૦૦ની સાલમાં ૪૭૭૦૭૫૦ ગાલન દારૂ ખપ્યો હતો. અને ૧૯૦૩-૦૪ની સાલમાં ૫૮૩૩૯૫૪ ગાલન દારૂ ખપેલ હતો. એટલે કે પાંચ વરસની અંદર ૨૨ ટકા ખપતમાં વધારો થયો. દારૂ ઉપરથી સરકારને મોટી આવક થાય છે. ૧૮૯૯–૧૯૦૦ માં ૫૮ લાખથી ઉપર રૂપિયાની આવક હતી. ૧૯૦૩–૦૪માં ૮૭ લાખ ઉપરાંતની આવક થઇ. આમ કરવામાં આબકારીના અમલદારે [illegible] દરેક કલેક્ટરને જવાબ દેર છે. દારૂના પીઠા [illegible] હરાજથી આપવામાં આવે છે. [illegible] દર વરસે દારૂના પીઠાના હક લીલામ [illegible] છે. આ સાથે હરીફાઇ તથા કસાકસી બહુ થાય છે. [illegible] ખ્યાલ એ આવે છે કે કેટલાક માણસો ગામ ઉપરવટ દારૂ આપે છે ને પછી તેની ઉગાર નફો [illegible] ન પીતા હોય તેવા માણસોને પણ લલચાવે છે. વળી આબકારી ખાતું દારૂ આવા માણસોના દુકાનો ફેરવીને જ્યાં ઘણી વસ્તી હોય ત્યાં લાવવાની રજા આપે છે. ઘણા માણસોનો મત એવો છે કે દારૂ પીવાની ટેવમાં વધારો થવાનું કારણ સરકાર પોતે છે. મહેસુલ વધારવાના ઇરાદાથી જુદા જુદા વિભાગના કલેક્ટરો લોકોની [illegible] સ્થિતિનો ખ્યાલ કરતા નથી. મહેસુલ કેમ વધે એ જ તેઓના મનમાં રમી રહેલું [illegible] એટલે જ્યાં પહેલાં દારૂના પીઠા બિલકુલ નહોતાં જેમકે નિશાળો કે મંદિર આગે, તેવી જગ્યાઓએ પણ પીઠા ખોલવામાં આવે છે. જ્યાં સુધી સરકારની આંખ નહિં ઉઘડે ત્યાં સુધી

આમ દારૂથી થતો બિગાડ વધ્યા કરશે. ગવરમેન્ટ ઓફ ઇંડિઆએ એવો ઠરાવ કર્યો છે કે આબકારી ખાતાનો હેતુ એટલોજ હોવો જોઇએ કે લોકોમાં દારૂ પીવાની ટેવ રદ કરવી. પણ કમનસીબે હજુ એવું થયું નથી. સરકારનો એવો વિચાર હોય છતાં અમલદારો એમ નથી વરતતા.

ચરચા પત્ર.

[અમારા ચરચાપત્રીઓ નીચેના નિયમો યાદ રાખશે તો તેઓના પત્રો ઉપર તુરત ધ્યાન અપાવાનો સંભવ છે.

1. કાગળની એકજ બાજુએ લખવું.
2. અક્ષર ચોખા શાહીથી લખવા.
3. નામ તથા ઠેકાણું બરોબર લખવાં. તે હમેશાં બહાર પાડવા સારૂં નહિ, પણ અમારી જાણને સારૂં.
4. લખાણ હમેશાં ટુંકું અને મુદ્દાસર કરવું.—અધિપતિ.]

ઇનસાફ અને ગેરઇનસાફનો નમુનો.

સાહેબ, જે મેં લાંબા વખતમાં જુદી જુદી તવારીખો વાંચી છે, તેમાંથી જે ઇનસાફ તથા ગેરઇનસાફના નુકસાન ફાયદાઓ જોવામાં આવેલ છે, તેની લગતી થોડી હકીકત તથા સાર લખી જણાવું છું તે આપના ઇંડિઅન ઓપીનીઅનમાં બહાર પાડવા તસ્દી લેશો.

આશરે ૪૬૦૦ વરસ પહેલાં મીસરમાં શીરઓન નામે રાજા થઇ ગયો. તે પહેલાં તો ત્યાંના વજીર હતો; પણ રાજાના મરણ પછી કોઇ ગાદી વારસ નહીં હોવાથી ઈત્તફાકથી શીરઓનને રાજગાદીએ બેસાડ્યો, તેની વજીરાતની કારકિર્દી ભલા ગુણો તથા ઈનસાફવાળી હોવાથી મીસરની પ્રજા તેથી ઘણી ખુશી થઇ. ગાદીના વારસ થયા છતાં પણ તેજ હતું રસ્તે રહ્યો; પછી તે ગેરઇનસાફ કરવા લાગ્યો. પ્રજા તેથી નારાજ થવા લાગી. છેવટે ગેરઇનસાફની હદ એટલે સુધી આવી ગઇ કે તે ખુદાઇ દાવો કરવા લાગ્યો, અને વસ્તીને હેરાન કરવા લાગ્યો. તે દરમીઆન એક દીવસે તેને કોઇ એક નજુમીએ ખબર આપી કે હાલ થોડામાં એક એવો છોકરો તારા રાજ્યમાં પેદા થશે કે જે આ રાજનો ધણી થશે અને તારા ગેરઇનસાફની તને સજા કરશે. આ સાંભળી શીરઓને એવો હુકમ આપ્યો કે હાલ થોડામાં જેટલા છોકરા જનમ્યા હોય તેને મારી નાખો. આ હુકમથી ઘણા બાળકો માર્યા ગયા. પણ ખુદાએ મુસા પેગમ્બરને બચાવી લીધો. અને તેના ઘરમાં શીરઓનની બેગમ [illegible] ઉછેર્યા. મુસા પેગમ્બર જુવાન થયા ત્યારે શીરઓનને કહેવા લાગ્યા કે તું ખુદાઇ દાવો

છોડી દે અને લોકો પર ઇનસાફ કર. જેથી એકદમ ગુસ્સે થઇ મુસા પેગમ્બરને પકડી ઠાર પહોંચાડવાનો ઇરાદો કર્યો. મોટી ફોજ તઇયાર કરી મુસા પેગમ્બરને પકડવા પોતે ગયો. મુસા પેગમ્બર પોતાની સાથે મજેહબ લોકોને લઇ વહેતા નીલ નદી પાસે જઇ, નદીને માર્ગ આપવા કહ્યું, અને તેજ વખતે નદીએ પોતાનાં પાણી બે બાજુ કરી ખુલ્લી જમીન કરી માર્ગ આપ્યો. મુસા પેગમ્બર પોતાના સાથીઓને લઇ નદીને પહેલે પાર ગયા. શીરઓન તેની પાછળ પડ્યો. પોતાના લશકર સહીત તે નદીમાં માર્ગ જોઇ દાખલ થયો. એટલે પાણી તેના પર અને તેના લશકર પર ફરી વળ્યું અને તે સઘળા ડુબી મયા.

નીમરૂદ બાદશાહ પણ ઉપર કહેલા શીરઓનની મુજબ પહેલાં ઇનસાફી હતો અને પાછળથી ખુદાઇ દાવો કરવા લાગ્યો. પણ નીત ગેરઇનસાફ આપવા લાગ્યો ત્યારે કોઇ એક દીવસે એકાદ નજુમીએ ઉપર મુજબ કહ્યું કે આ વરસે તારા રાજ્યમાં એક બાળક એવો પેદા થશે કે જે તારા રાજ્યને નાબુદ કરશે. આ ઉપરથી તેણે પણ શીરઓન બાદશાહની માફક ઘણા બાળકોને મરાવી નખાવ્યા. એમ છતાં ખુદાએ ઇબ્રાહીમ પેગમ્બરને બચાવી લીધા અને તે જુવાન થયા ત્યારે નીમરૂદને ખુદાઇ દાવો ન કરવા શીખામણ દીધી. આ ઉપરથી ગુસ્સે થઇ નીમરૂદે ઇબ્રાહીમ પેગમ્બરને આગમાં સળગાવી દેવા હુકમ કર્યો. મોટી આગ તૈયાર કરી તેમાં તેને નાખવામાં આવ્યા. પણ જ્યારે જોનારાઓ તેને આગ દેખતા હતા ત્યારે ઇબ્રાહીમ પેગમ્બરને ગુલઝાર બગીચા સમાન આગ [illegible] હતી. આખરે નીમરૂદ ઉપર ખુદાનો કેર વરસ્યો, અને મચ્છરે તેને તથા તેના લશકરને હલાક કીધા.

શીદાદ બાદશાહ પણ તે પ્રમાણે ખુદાઇ દાવો કરવા લાગ્યો. તેણે એક [illegible] બગીચો બનાવડાવ્યો. તે મજુરી ઉપર જુલમ ગુજારવા લાગ્યો. કોઇની પાસે એક પાઇ નહીં રહેવા દીધું. સરવે [illegible] બગીચામાં ખરચવા વીચાર કર્યો. [illegible] ખુબસુરત છોકરીઓને પકડાવી મંગાવી બગીચામાં દાખલ કરી. લોકો તમામ ગરીબ કંગાલ થઇ ગયા. પોતાનો સ્વર્ગ બગીચો તઇયાર થયો ત્યારે તે જોવા ગયો પણ દરવાજામાં પેસતાંજ તેનો જીવ ઉડી ગયો. એક પગ જમીન ઉપર અને બીજો પગ પેઢા બનાવેલ તે મરણ પામ્યો. અંતે તેના જુલમ જાહેરો સ્વર્ગ બગીચો ખુદાના [illegible] થી જમીનમાં ગરકાવ થઇ નાબુદ થયો.

[illegible] ઇબ્રાહીમ તથા ઇસ્માઇલ [illegible] બંદગી [illegible] ડેરા નાબુદ થયો. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] નહિ. [illegible]

હજરત મહમદ પેગમ્બર પેદા થયા અને જુવાન થતા માણસોને સારે રસ્તે ચાલવાની નસીહત દેવા લાગ્યા. માણસોની પ્રીતી તેનાપર વધતી ચાલી. ૪૦ વરસની ઉમરે પહોંચતાં લોકોને સારે રસ્તે લાવવાનો ખુદાનો તેના પર ફરમાન થયો. હજરત મહમદે બુત પુજવાની મનાઇ કરી પાક સાફ રહેવા ફરમાવ્યું. આથી લોકોના તે દુશમન થયા. આખરે હજરત મહમદ મકા શરીફથી મદીના તરફ હીજરત કરી ગયા. તે દીવસથી મુસલમાની હીજરી શરૂ થાય છે. હજરત મહમદને ધીમે ધીમે ફતેહ મળી બુત પુજા નાબુદ કરી ઈનસાફ દેવા લાગ્યા. દુરના મુલકોમાં કાસીદો મોકલ્યા. તેમની પછી કેટલેક વખતે મદીનાની ગાદી પર અમીર ખાસગાનો દીકરો મજીદ ગાદીએ બેઠો ને ગેરઇનસાફ કરવા લાગ્યો. શરાબ બાજી તથા ખુનરેજી શરૂ થઇ. ધરમના ફરમાનથી હલકા કામો થવા લાગ્યા. ફક્ત તેનો એક હરીફ ઉભો થયો જેણે તેને કતલ કરી ગાદી છીનવી લીધી. તે પણ જ્યારે ગેરઇનસાફ કરવા લાગ્યો ત્યારે તેનો હરીફ તેને કતલ કરી ગાદીપર બેઠો. એમ એક પછી એક રાજાઓ બદલી ગયા.

હિંદના બાદશાહ અકબર, આલમગીર, સુલતાન મહમુદ વિગેરે થઇ ગયા, જેનાં નામો હજી દુનિઆમાં કાયમ છે. જેણે જુલમો કરતા ગયા તે પોતાનાં રાજ ખોતા ગયા.

હિંદમાં બરોડાનો રાજા ખંડેરાવ ઘણો ઇનસાફી તથા રહેમ દીલનો હતો. તેને પ્રજા ઘણી ચહાતી તેના મરણ બાદ તેનો ભાઇ મલ્હારરાવ ગાદી ઉપર આવ્યા. તેણે ગેર ઇનસાફ શરૂ કીધો. નામદાર બ્રિટિશ સરકારને તેના ગેર ઇનસાફની ઘણી અરજીઓ આવી. આખરે નામદાર બ્રિટિશ સરકારે તેને ગાદી ઉપરથી ખસેડી, તેના કુળમાંથી સિયાજી રાવને ગાદીએ બેસાડ્યા. તેમજ કાઠીઆવાડનાં નાનાં રાજ્યોમાં જેઓ જુલમ કરવા લાગ્યા તેને સરકારે ગાદીએથી ખસેડી મુક્યા.

આફ્રિકામાં બોઅર લોકો ટ્રાંસવાલના રાજા હતા. તેઓ બ્રિટિશ પ્રજા હિંદીઓ ઉપર ગેર ઈનસાફ કરવા લાગ્યા. નવા નવા ધારા એ હિંદીઓને હરકત કરવા બાંધવા લાગ્યા. બ્રિટિશ સરકારે તેમ નહિ કરવા વારંવાર ડચ લોકોને ચાકી આપી તે નહિ માની વધારે સખતાઇ કરવા લાગ્યા. બ્રિટિશ સરકારની ગોરી રૈયત ઉપર પણ સખતાઇ વાપરવી શરૂ કીધી. આખરે નામદાર બ્રિટિશ સરકારને લડાઇમાં ઉતરવું પડ્યું. ટ્રાંસવાલનું રાજ્ય છીની લીધું અને જુલમી લોકો પોતાનું રાજ ખોઇ બેઠા.

રૂશિયામાં ગેરઇનસાફ થવા લાગ્યો. ખુનરેજી વધવા લાગી અને બીજાના મુલક પચાવી પાડવાની હાલત થવા લાગી. જપાન તેનો એક નાનો હરીફ પેદા થયો. તે રૂશિઆની સાથે લડવા તઇયાર થયો અને તેને ઘણી હારો ખવરાવી. રૂશિઅન રાજ્યના લાખો માણસો મારયા ગયા, કરોડોના ખરચમાં ઉતરવું પડ્યું, પોતાના રાજ્યને મોટા ધકા લાગ્યા, વિગેરે જુલમો ગેરઇનસાફનાં ફળ છે.

નામદાર બ્રિટિશ સરકાર હમેશાં ઇનસાફને ચાહે છે. તેઓના ઈનસાફથી વસ્તી ઘણી ખુશી આનંદમાં રહે છે. પોતાની વસ્તીને ગેરઇનસાફ નહિ મળે તેની ઘણી સંભાળ રાખે છે. આથી નામદાર સરકારનું રાજ્ય વધતું જાય છે, મગર બ્રિટિશ અમલદારો વખતો વખત ભુલ કરતા હોય એમ જણાય છે. હિંદીઓને નાતાલ કોલોની ટ્રાંસવાલ વિગેરેમાં ઘણી હાડમારી ભોગવવી પડે છે. ચોતરફ અમલદારોએ રસ્તા બંધ કરી દીધા છે. આબરૂદાર વેપારીઓને બે આબરૂ કરે છે. કોઈની પાસે પાસ હોય કે ન હોય તે પુરી તપાસ કરવા વગર ગાડીમાંથી ઉતારી મુકે છે એક કુલીનું અપમાન ન કરી શકાય તેવા રીતેનું અપમાન સારા હિંદી વેપારીનું થયા કરે છે. નામદાર બ્રિટિશ સરકાર તેના અમલદારોને આવુ આચરણ ચલાવવાને કદી હુકમ આપે નહિ. અમલદારોજ પોતાની આપખુદી વાપરે છે તો આશા છે કે બ્રિટિશ સરકાર પોતાના હિંદી વસ્તી ઉપર રહેમ લાવી સખત કાયદાઓ રદ કરી, રઇયત તથા કલર્ડ વસ્તીને એક સરખો ઇનસાફ આપશે. ઈનસાફની હમેશાં ફતેહ છે. હિંદની લાખો માણસની વસ્તી હમેશાં દુવા દેશે કે બ્રિટિશ રાજ્યની હમેશાં ફતેહ અને ચડતી થાઓ, અને તેના દુશ્મનો નાબુદ થાઓ.

કહેવત છે કે રાજ આવે અદલથી અને જાએ જુલમથી. પણ આપણે હિંદી વસ્તી બ્રિટિશ અમલમાં સારા ઈનસાફ ભોગવતાએ છીએ તે સહુ કોઇ જાણે છે.

લી. હ. મા. હા. દા.

નામવંતા ઇંડિઅન ઓપીનીઅનના અધિપતિ સાહેબ જોગ,

આપના પ્રજાપ્રીય અને ભારતહિતેચ્છુ વરતમાન પત્રમાં નીચેની બીના પ્રગટ કરી આભારી કરશો.

આપના પ્રશંસાપાત્ર પેપરના તા. ૨૦-૫-૧૯૦૫ના અંકમાં મી૦ ગાંધીના ખુલાસા પ્રત્યે કરી જણાવવાનું કે મી૦ ગાંધીના મિત્રમાં વાસ કરી રહેલા મુસલમાનો પ્રત્યેના અયોગ્ય ખ્યાલો તેવાજના ખુલાસાથી મુસલમાનોના દુખેલા દીલને વધારે દુખાવે છે. તેઓ લખે છે કે "ઉંચા વરણના એટલે બ્રાહ્મણ ક્ષત્રીઓ પણ મુસલમાન થયા છે. એ કબુલ કરૂં છું પણ ઘણો ભાગ તેવા ન હતો." તેપરથી તેઓનો ખ્યાલ ન રહ્યો કે ઉંચ પદ્ધતિ પામેલા વોરા કોમના લાખો થી પણ વધારે વહોરાઓના વડાઓ તે ગુજરાતમાં આવેલા સીદ્ધપુરના બ્રાહ્મણ પુજારીઓ હતા। આ બીના ગુજરાતના ઇતિહાસ ઉપરથી સીદ્ધ થઇ શકે છે. તે વહોરાઓના વંશમાં મી. બદરૂદીન તૈયબજી જેવા મહાન નર ઉત્પન્ન થયા કે જેઓ હાલ મુંબઇની હાઈકોર્ટમાં ચીફ જડજની ખુરશી શોભાવે છે. તે ઉપરાંત અધ્ધ ગુજરાતમાં સુન્ની વોરા એ છે કે જેઓના વડવાઓ રજપુત વાણીઆ હતા તે વહોરાઓના કુળમાં અબ્દુલ લતીફ મહમદ હબીબ શરીફ જેવા કરોડાધિપતિ બિરાજે છે. તે બાદ તેજ પરગણાના કણબી લોકો મુસલમાન થયા કે જેઓ હાલ તેજ સરસ્થાનોમાં મોમીન નામથી ઓળખાય છે. એ પ્રમાણે કેટલીક ઉંચી જાતિઓના પણ મુસલમાન થયા છે તે સાબીત થઇ શકે તેમ છે. કોઇ પણ મનુષ્ય કદાપી ઇસલામ ધરમની સાદી સહેલી અને કાયદાને અનુસરનારી ખુબીઓથી માહીતી મેળવે તો વગર વિચારે કહેશે કે તેજ પંથ ખરો છે, અને પ્રશંસાને પાત્ર છે મી૦ ગાંધીનાં લખાણો મુસલમાનોની લાગણી દુખાવી છે, અને તે તેઓ જેવા લાયકન્તાને અણછાજતુ છે.

લી. મુસલમાન.

ડરબન.
તા. ૨૨-૫-૧૯૦૫.

મી૦ ગાંધીની ટીકા.

ઉપરનો કાગળ વાંચી હું ખેદ પામ્યો છું. મેં જે માન્યું છે તે મેં લખ્યું છે. તેમાં કહેતો છું કે કેટલાકને ખરૂં ખોટું લાગ્યું છે. તેથી હું દિલગીર છું અને તેવાઓની માફી માગું છું. વધારે ચર્ચા ચલાવવા માંગતો નથી એટલે ઉપરના કાગળનો જવાબ લંબાણપૂર્વ આપવો દુરસ્ત નથી ધારતો. મેં મુસલમાન ધર્મને હલકો ગણવા માંગ્યો નથી ને હલકો ગણતો નથી. તેવી છાપ જ્યારે મેં ભાષણ કર્યું ત્યારે કોઈના મન ઉપર પડી હોય એમ હું માનતો નથી.

મો. ક. ગાંધી.

સ્મશાનફંડનો રિપોર્ટ.

હિંદુસ્મશાનની જનરલ સભા તા. ૨૧-૫-૧૯૦૫, રવીવારને રોજ ગ્રે સ્ટ્રીટમાં આવેલાં ટાઈપીરીવાળાં મકાનમાં ભરવામાં આવી હતી. તેમાં પ્રમુખ તરીકે મી૦ આર. પી. ભટ તથા તે વખતે સેક્રેટરી તરીકે મી૦ પરશોતમ ડુન્જારામ પીતાંબરને સરવાનુમતે ચુંટી કાઢવામાં આવ્યા હતા.

અહેવાલ ચુંટણી થયા બાદ પ્રમુખ સાહેબે સભા મળવાનો હેતુ હેવાલ સંભળાવી ફંડના સેક્રેટરી મી૦ મોતીલાલ માધવજી દીવાન તરફથી આવેલો પત્ર વાંચી સંભળાવ્યો. મી૦ મોતીલાલે પોતાનો હોદો છોડી દેવાના ખાસ ભાર કરેલી તે નામંજુર કરવામાં આવી હતી, અને તે જગ્યાએ કાયમ રાખવા સરવાનુમતે ઠરાવ થયો.

અહેવાલ ફંડની પ્રમુખની કમીટીના ઘણા ખરા મેમ્બરો ચાલ્યા ગયા છે અને કેટલાક હાજર છે તેમાંના કેટલાક તેમાં ભાગ

539

ન હેતા હોવાથી નવી ચુંટણી કરવામાં આવી છે. જેમાં નીચે લખ્યા ગ્રહસ્થોને ચુંટી કાઢવામાં આવ્યા છે.

મેસર્સ આર. પી. ભટ, વસ્તેરામ ઇચ્છારામ હાવાળા, મોતીલાલ માધવજી દીવાન, રામજી ભીખા, રતનજી ફુલજ, ફુલજારામ ફુલજારામ ત્રીવેદી. દયાળ રામજી પટેલ, ખંડુભાઈ ભીખાભાઇ, મોતીભાઇ પટેલ, પોહુમલ પ્રધર, મોકમચંદ. સુચિત મહારાજ, સી. કે. દુરાસામી પીલે, પીરીવાસામી પથર, મીરામ ચટી, પાવડીયા પીલે.

ત્યારબાદ ફંડનો છપાએલ રિપોર્ટ જાહેર થવા સરવેને ચેહેચી આપી સભા બરખાસ્ત કરવામાં આવી હતી.

- - -

દરીઆ ઉપર રૂશીઅનોએ ખાધેલી સજ્જડ હાર—ચાલુ અઠવાડીઆમાં મળેલા ખબરો ઉપરથી માલુમ પડે છે કે રૂશીઅન દરીઆઇ કાફલાએ જાપાનથી સજ્જડ હાર ખાધી છે. એડમીરલ ટોગોએ મેળવેલા જયથી જાપાનનું દરીઆઇ બળ ઝળકી નીકળ્યું છે. દરીઆમાં આવી મોટી ઝપાઝપી થશે એવુ અગાઉથી ધારવામાં આવતુ હતું. રૂશીઅનો તો એમજ ધારી બેઠા હતા કે જાપાનીઝ લશ્કરનું બળ જમીન ઉપર વધારે છે પરંતુ દરીયાઇ લડાઇમાંતો નઓ જાપાનને સજ્જડ હાર ખવરાવશે અને તેની સતા નબળી કરશે, જો કે જાપાની પ્રજાને તો ખાત્રી હતી કે એડમીરલ ટોગો મહાન પરાક્રમ બતાવશે અને જાપાનની કીર્તિમાં ઉમેરો કરશે. થયું પણ તેવુંજ. રૂશીઅનોએ ખાધેલી હાર એટલી તો સજ્જડ છે અને તેના લશ્કરને એટલું તો મોટું નુકશાન થયું છે કે રૂશીઅન બળ કેટલાક વરસોને માટે ભાગી પડ્યું છે.

રૂશીઅનોનો વડો સરદાર રોઝ્ડસ્ટવેન્સ્કી ઘાયલ થયેલો છે અને જાપાનનો કેદી બનેલો છે. તે શીવાય જાપાનીઓએ ૩૦૦૦ રૂશીઅનોને કેદ કરેલા છે. રૂશીઆના પુષ્કળ સ્ટીમરો ડુબી ગઇ છે. તેમાં ઘણા જાનોની પણ ખુવારી થઇ છે, મરકયુરીમાં બહાર પડેલા એક તારમાં એવું જણાવે છે કે જાપાનના મોટા મોટા રાજદ્વારી પુરુષો પણ સ્વપને પણ એવુ ધારતા નહી હતા કે રૂશીઅન કાફલો આટલે મોટે દરજ્જે હાર ખાશે.

- - -

સ્ટીમરોની આવ જાની ખબર.

બ્રિટિશ ઇંડિઆ લાઇનની ફોરવાર્ડલી સ્ટીમર તા. ૧૯ જુને સીધી મુંબાઇ માટે ઉપડશે.

જરમન લાઇનની સ્ટીમર સોમાલી તા. ૧૦મી જુને મુંબઇ માટે ઉપડી જશે.

નાતાલ ડાઇરેક્ટ લાઇનની સ્ટીમર [illegible] તા. [illegible]મી જુન [illegible] માટે [illegible] જશે. મુંબઇના પાસેંજરોને [illegible] ઉતારશે.

ધરતીકંપનું ફંડ.

આ ફંડ માટે પીટર્સબર્ગ તરફથી મળેલાં નાણાંનું લીસ્ટ અમે નીચે આપીએ છીએ. તે ઉપરાંત વેરૂલમથી પા. ૫—૨—૯ મળેલ છે જેનું લીસ્ટ હવેપછીના અંકમાં આપવામાં આવશે. ડરબનથી ફાલ્સેમાં આવી ગએલા નામો પણ હવે પછીના અંકમાં આવશે.

મી. નાનજી પેથા શાહ.	૬	૦	૦
,, એમ. એમ. ખતેરીઆ.	૨	૦	૦
,, શેઠ હાસમ મોતીની કુંo	૧	૦	૦
,, શેઠ અયબ મામદ.	૧	૦	૦
,, શ્રુ. બી મહેતા.	૧	૦	૦
ભાઇ જીવણજી બાહેચંદ.	૧	૦	૦
મી. એ. ગોકુલ. મેહરી	૧	૦	૦
,, જેશંકર ત્રવાડી.	૧	૦	૦
,, કેશવજી ગીગા શાહ.	૧	૦	૦
,, પરશોતમ કાનજી.	૧	૦	૦
,, પીતામ્બર જેચંદ.	૧	૦	૦
,, દુલભદાસ વાલજી.	૧	૦	૦
,, કાળીદાસ ભીખા શાહ.	૧	૦	૦
,, ભાઈદાસ ત્રીકમજી.	૧	૦	૦
,, જે. સી. એસ પટેલની કું.	૦	૫	૦
,, શેઠ તારમહમદ તઇયબ.	૦	૫	૦
,, એ. એમ. જાવાલ.	૦	૫	૦
,, અબદુલ સતાર અલી.	૦	૨	૬
,, એસ. એ. સકુર.	૦	૨	૬
,, ખાનમહમદ તઇયબ.	૦	૨	૬
,, કાસમ હાજી સુલેમાન.	૦	૨	૬
,, મહમદ મુસા.	૦	૨	૬
,, ઇસમાઇલ આમોદ.	૦	૨	૬
,, આસમાન અહમદની કું.	૦	૨	૬
,, ઇબરાહીમ હાજી કાસમ.	૦	૨	૬
,, એમ માપજી.	૦	૨	૬
,, કાસમ ચોકી.	૦	૨	૬
,, શેઠ કાસમ વઈયત.	૦	૨	૦
,, દયાળજી વલ્લભ.	૦	૨	૦
,, ઇબરાહીમ રેહેમતા.	૦	૧	૦
,, નુરમામદ દાદા	૦	૨	૦
,, કાસમ હાજી જુમા	૦	૨	૦
,, અબદુલા સુલેમાન	૦	૨	૦
,, રણછોડ	૦	૨	૦
,, હરીભાઈ	૦	૨	૦
,, ગોવન લાલા	૦	૨	૦
,, અંબાલાલ દેસાઈ	૦	૨	૦
,, સાલે મહમદ	૦	૧	૬
,, કાસમ મોઝાવા	૦	૧	૩
,, ઇબરાહીમ કાસમ	૦	૧	૦
,, હાસન જુસબ	૦	૧	૦
,, મામદ [illegible]	૦	૧	૦
,, [illegible]	૦	૧	૦
,, મહમદ હાજી સુલેમાન	૦	૧	૦
,, [illegible]	૦	૧	૦
,, [illegible]	૦	૧	૦
,, [illegible]	૦	૧	૦

[illegible] બજાર [illegible].

ચાવલ.		શી.	પે.		શી.	પે.
માંજી	૧ બારતાનુ	૧૬	૦	,,	૧૭	[illegible]
બીજીડાના	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
એફ. એફ. [illegible] આર.		૧૪	૦	,,	૧૪	૬
એફ. ડી. આર	,,	૧૩	૦	,,	૧૪	૦
ગ્રીની [illegible]	,,	૧૪	[illegible]	,,	૧૫	૦
કુડાના	,,	[illegible]	૦	,,	૧૫	૦
દેશી સુરેન દાળ.		૧૪	[illegible]	,,	૧૫	૦
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૪	૬	,,	૧૫	૦
મસુરની	,,	૧૪	૬	,,	૧૫	૬
મગની	,,	૨૩	[illegible]	,,	૨૩	૦
અડદની	,,	૨૦		,,	[illegible]	૦
[illegible]	,,	૧૭	[illegible]	,,	[illegible]	૦
[illegible]	,,	૧૭		,,	૧૮	૦
[illegible]	,,	૧૬		,,	૧૮	૦
મટાણા	,,	૬	[illegible]	,,	[illegible]	૦
[illegible]						
[illegible]	૧ ગેલન	૩	[illegible]	,,	૩	૬
એરંડીનુ	,,	૨		,,	[illegible]	૬
મીઠું	,,	[illegible]		,,	[illegible]	૯
નાળીએરનું	,,	૩	[illegible]	,,	૩	૧
ખાંડ મોરીસની						
[illegible]	,,	[illegible]	[illegible]	,,	[illegible]	[illegible]
[illegible]	,,	[illegible]		,,	[illegible]	૦
[illegible]	[illegible]	૧૮	[illegible]			
આદુ		૯	૦	,,	૯	૯
મદ્રાસી સોપારી, ૧ રતલ		૦	[illegible]	,,	૦	૮
મરચાં,		૦	૫	,,	૦	૫॥
ઘી પેટી		૬૭	૯	,,	૭૦	૦
પારાફીન ડીવોસ.		૬	૩	,,	૬	૬
,, વાઇટ રોસ		૭	[illegible]	,,	૭	૩
,, ,, ગાલન		૧૨	૯	,,	૧૩	૩
ઘઉં		૧૨	[illegible]	,,	૧૨	૬
નાળીએર ૧૦૦		૬૨	[illegible]	,,	૧૪	૦

આ અઠવાડીઆમાં મળેલ લવાજમ.

મી. જે. એસ. કંગન બેરા.	૦	૧૭	૦
,, ઠાકારશી શોભાચંદની કંપની.	૦	૧૨	૬
,, રામસરૂપ. શિવનમોહન.	૦	૧૨	૬
,, આબુ સરદાર. [illegible].	૧	૫	૦
,, એમ. [illegible] પી એન. બસે.	૦	૧૨	૬
,, જી. જુમ. માઉન્ટ ઍજકોમ્બ.	૦	૧૨	૬
,, હાજી આસમાન હાજી આમદ પ્રીટોરીઆ.	૦	૧૭	૬
,, [illegible] ઈસ્ટલંડન.	૦	૧૭	૬
,, આર ડી. પીલે પી. એમ. બર્ગ.	૦	૧૨	૬
,, એમ. પારેખ એન્ડ કો. [illegible].	૦	૧૨	૬
,, [illegible].	૦	૧૨	૬
,, [illegible].	૦	૧૨	૦

इंडिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. ३ री जुन, १९०५. नम्बर २२.

सप्ताहिक पंचांग.

—✱—

ईंग्रेजी—ता. ३ री जुन से ता. ९ वी जुन १९०५ तक.

हिंदु—वैशाक वदी ३० से जेष्ठ सुदी ६ सम्वत १९६१ तक.

वार.	अंग्रेजी तारीख.	हिंदी तिथि.	सूर्य उदय. क. मि.	सूर्य अस्त. क. मि.	रोजागोंकी धारी.
शनि.	३	३०	६ ४५	५ २	
रवि.	४	१	६ ४५	५ २	
सोम.	५	२	६ ४६	५ २	
मंगल.	६	३	६ ४६	५ २	
बुध..	७	४	६ ४६	५ २	
गुरु..	८	५	६ ४७	५ २	
शुक्र	९	६	६ ४७	५ २	

ईंडिया जानेवाली मेल स्टीमर.

इन्डिया-मेल स्टीमर "कोंगेला" ता. १५ वी जुन और पिछे तुरत तथा 'असक्रीन्टो' ता. १८ वी जुन और पिछे तुरत कलकत्ता जानेवाली है.

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. ३ री जुन, १९०५.

मि॰ साम्युअल स्मिथ और भारत.

—o—

मि॰ साम्युअल स्मिथ भारतवर्षका हितैषी है. आप पार्लीयामेन्टके मेम्बर है. गत भारतीय कोंग्रेसके शुभ अवसरपर आप भारत गया था. आपने 'लन्डन टाइम्स' में लिख कर निचे मुख्य सूचना की है:—

१. विलायतमें इन्डिया कौंसिल है, उसमें तीन चाहोश हिंदीको दाखिल करना. वह वाइसरॉय तरफसें नियुक्त होवे.

२. वाइसरायकी कार्यभार चलानेवाली कमेटीमें कमतींमें कमती एक विद्वान वडे हिंदीको दाखिल करना.

३. कलकत्ता, बम्बई और मद्रास तरफसें एक एक मेम्बर पार्लीयामेन्टमें लिया होना चाहिये. यह मेम्बरोंका चुनाव वहांकी धारा-सभा तरफसें होवे.

मि॰ साम्युअल स्मिथ कहता है, कि इसी वजहपर सुधार होवे, तो भारतवासीओं भारी संतोष पावें, और राज्यतन्त्र अच्छी राहपर चलें. विशेष कहता है, कि भारत को मारीमें भारी दर्द गरीबाईका लग गया है. इससें प्रजाको राजी रखनेके लिये, जो कर लेनेमें आता है, वह हद्दमेंहके लिये स्थिर करना चाहिये और वह कमती करना चाहिये. मि॰ साम्युअल स्मिथका यह विचारपर सरकार निगाह करेंगे, तो बहुत लाभ होनेका सम्भव है.

भारत और जनरल ईलेक्शन.

—o—

कहते है, कि विलायती पारलीयामेन्टमें कुछ समय दरमीयान नया चुनाव होनेका सम्भव है. यह समयपर ब्रिटीश ईलेक्टरों पास भारतकी कैफियत प्रकट करना चाहिये. यह विचारसें गत भारतीय कोंग्रेसमें ठहराव हुआ था, कि भारतसें प्रतिनिधि विलायत जावे. 'इन्डिया' न्युस खबर देते है, कि उसके लिये भारतका हितेछु मित्र सर विलीयम वेडरवर्नने एक नोटिस प्रसिद्ध करनेके साथ विलायतके बडे बडे शहरोंके प्रतिनिधिओंसें प्रार्थना की है, कि उन्हें भारतीय प्रतिनिधिद्वारा भारतको प्रकृत अवस्था श्रवण करनेके लिये सभाओं भरना.

यह प्रतिनिधिमंडलकी सरदारी माननीय मि॰ गोखले सी. आई. ई. को देनेमें आई है. मि॰ गोखलेने पूना फरग्युसन कालेजमें सिर्फ आपका पोषण होवे, इतना पैसा लेकर प्रोफेसरका भारी कार्य किया है. इसवार आप कलकत्तेकी बडी धारा सभामें मेम्बर है. इसी सभामें आप दरसाल भारतके लिये भारी लडत चलाते है.

जोहानेस्बर्गमें शीतलाकी बीमारी.

—o—

शीतलाका दर्द जोहानिस्बर्गमें दाखिल हुआ है, परन्तु सुभाग्यसें विशेष नहीं फैला है. हुसेनभाई नामक एक हिन्दी मलाई लोकेशनमें रहता है, उसके घरपर एक लडकेको यह बीमारी लग गई. बीमारीकी खबर उन्हें सत्तावालेको न पहुंचाई और जब यह लोगने खबर लगाई, तभी सत्य बात नहीं कही. इससें सत्तावालोंने उसको पोलिस कोर्ट पर १० पौन्डका जुरमाना ठोक दिया.

उसके दृष्टांतसें हमारे हिन्दी लोगको शिक्षा लेना चाहिये. दर्द छिपानेसें कुछ लाभ नहीं है, पर विशेष हानि है और उसकी सजा दर्द छिपानेवाला भोगते है. इतना ही नहीं, परन्तु सब हिन्दी लोगको सहन करना पडता है.

शीतलाका दर्द चेप लगनेसें फैलता है. सब कोई जानते है, कि यह दर्दसें हजारो आदमी दुःखी होता है. इससें तन्दुरस्तीका रक्षण करनेकी आवश्यकता है. उपरान्त दक्षिण आफ्रिकामें विशेष सुचेत रहनेकी जरुरत है. क्यों कि कोई हिन्दी आदमीसें भूल हो जावे, तो सब हिन्दी कौम दोषित बनती है. और तकलीफ उठाना पडती है.

पोचेस्ट्रुमसें आग.

—o—

पोचेस्ट्रुममें कुछ रोज आगे आग लग गई थी. इससें एक हिन्दीका स्टोर और एक गोरेका स्टोर जल गया. आग बुझानेके लिये यहां कुछ साधन नहीं है, इससे ऐसी ऐसी हानि लग जाती है. वह आगसें एक विमा कम्पनीने कारपोरेशनको एक चिठी भेजी है, कि अब आग बुझानेके लिये कुछ योजना की नहीं जाय, तो विमा बन्ध होनेका सम्भव है.

विमा कम्पनीने सब ठीक बताया है. यहांके पुलिस सुप्रिटेन्डन्टने आगेसें कौंसिलको सूचना दिया था, कि यहांके हिन्दीओंने चिठी लिखकर इच्छा दिखाई है, कि आग बुझानेके लिये साधन ईकठा करनेमें जो खरचा होगा, उसमें हिस्सा दिया जायगा. यह कार्यके सम्बन्धमें पुलिस तरफसे हिन्दीओंकी प्रशंसा हुई है परन्तु ऐसा खरचा करने पर चेअरमेने स्विकार न किया, इससे काम बन्द हुआ. आशा है, कि आगके सम्बन्धमें कुछ बन्दोबस्त हो जायगा.

परिक्षा पसार की—हर्षकी बात है, कि पुराने दर्बनवासी मि॰ सुभान गोडकेका लडका मि॰ ज्यार्ज गोडके और जेम्स गोडके विलायतमें बारिस्टरका अभ्यास कर रहे है. उन्हें दिवानी और फौजदारी कायदाकी परिक्षा पसार की है. हम उसको और उसका मातपिताको मुबारकबादी देते है.

—

हुसेन दाउद शाहे—ट्रांसवाल सत्तावालें बस तालिमाके लडकाको जो अभ्यर्थ मिला

है, वसपरसे जान पडता है, कि रशियन नौका-विभागमें सबसे भारी हार खाई है. एडमीरल टोगोने अपना जयलाभकी विजयी पताका उडाइ दी है और जापानका नौका-बल प्रकाशीत किया है. यह हारसे रुसको बडी हानि लग गई है.

हिन्दु सनातन धर्म सभा—हार्टींग स्प्रटसे एक सम्पाददाता खबर देते है, कि लेडीस्मिथ 'हिन्दु सनातन धर्म सभाद्वारा कोलरीसमें एक सभा गत ता. १७ मईको हुई थी. इसी समयपर उपदेश और व्याख्यान देनेमें आया था. सभामें बहुत आदमी आये थे. धर्म-कार्यकी उन्नतिके लिये नाटाल स्टीम कोलरीससे १२ पौन्डकी सहायता मिली है. लेडीस्मिथसें धर्म उपदेशक रामसुन्दर पाठक और बाबू मन्दराजसिंह पधारे थे.

भयंकर वृष्टि और हवा—गत बुधवार दुपरीमें हमारे यहां (फिनीक्स) हवा बहुत जोरसे चलने लगी और साथ साथ पानी भी गीरता रहा. नालेमें बहुत पानी भर गया. कहीं कहीं मकान और पेड गीर पडे है. दुसरे दिन दुपरी ४ बजे एक माल गाडी यहांसे पसार होती थी, बीचमें पुल टुट जानेसे इन्जीन गीर पडा और ड्राइवर मर गया. एक आदमी घायल हुआ है. डर्बनमें भी बहुत हानि हुई है.

भारतके वर्त्तमान.

जापानसे दिलसोजीका तार—हिन्दमें भारी भयंकर भूकम्प होनेके सम्बन्धमें जापान शाहनशाहने हिन्दी सरकारपर एक दिलसोजीका तार भेजा था. उपरान्त बम्बइके जापानका प्रतिनिधि इसी कार्यके लिये सिमला वापस गया था.

आग—गत ता० २२ अप्रिलके रोज कलकत्तामें पेट्रोलियम तेलके टंकापर आग लग गई थी. रायल डच पेट्रोलियम कम्पनी की तेलकी टांकें ८ लाख ग्यालन तेलसे भरी पडी थी. उसमें एक भारी अवाज होनेके साथ आग लग गई और टांकका छप्पर उड गया.

लडाईमें सहायता—इंग्लान्डको हिंदुस्थानसे लडाईके बारेमें कितनी सहायता मिलती है. इसकी कई कई संख्या 'इन्डिया' न्युसमें प्रकट हुई है. इससे मालुम होता है, कि गत दक्षिण आफ्रिकाकी १८९९ की लडाईमें हिंदुस्थानसे ८,२१५ आदमीका सैन्य आया था. चीनमें जब बोक्सरका बंड हुआ, तब हिंदुस्थानसे हिंदी लश्करका १५,२७७ आदमी चीन जा पहुंचा था. सोमालीलान्डमें हिंदुस्थानसे ३,२७६ आदमी गया था. तिबेट और नोर्थ-वेस्टकी सिमापर जांच लगानेके लिये जो सिपाहीओं जाते है, वह तो अलग रहा.

भारतमें भयंकर प्लेग—आजकल भारतमें प्लेगने भारी भयंकररुप धारण किया है. हिन्दी सरकारके ततावार समाचारसे जान पडता है, कि वर्तमान सालकी मृत्यु संख्या गत सालोंकी संख्याको भूला देगी. भारतमें १९०१ में प्लेगसे २,७३,६७९ मरे; १९०२ में ५,७७,४२७; १९०३ में ८,५१,२६३ और १९०४ में १०,२२,२२९ मृत्यु हुआ था. यह साल १ ला जनवरीसे १५ वी अप्रिलतक ही ५,७६,३६६ मृत्यु हो चुका है. अब वह संख्यामें घटाडा नही होवे तो इसी साल खतम हो जाय, वह ही दरम्यान अन्दाजा २० लाख मृत्यु संख्या बढ जानेका भय है.

विदेश वर्तमान.

कब्रपर खरच—चिनकी महारानीने अपनी कब्रपर ६०,००,००० रुपयेका खर्च किया है.

शाहनशाहका प्रवास—नामदार शाहनशाह एडवर्ड और शाहनशाहबानु अब आलजीयर्समें प्रवास कर रहे है. सब जगह पर भारी प्रेमसे सन्मान पाते है.

करोडपति मि० कारनेगी—युनाइटेड स्टेटस और केनेडाकी प्रोफेसरोंकी कालेजको मि० कारनेगीने तीन करोड रुपयेकी सहायता दी है.

रुसकी नई युक्ति—लडाइके लिये धन बटोरने पर रशियन सरकारने नई युक्ति निकाली है. वह युक्तिसे अलग अलग विभागोंका फन्डके धन उठाकर तीन टका सुद देनेकी बात कही है.

अमेरिकाके काफिर लोग—अमेरिकामें काफिरोंकी संख्या दिनो दिन बढ रही है. इस वख्त युनाइटेड-स्टेटसमें काफिर लोगकी संख्या ९० लाखतक पहुंच गई है. अमेरिकाके काफिर आफ्रिकाके जंगली काफिर नहीं है. १५ लाख काफिर-छात्र छोटे स्कूलों और ४० हजार बडे स्कूलोंमें तालीम पाते है. ३० हजार स्कूलमें पढते है. ९० हजार विज्ञान व्योपार सीखते है. अबतक वह लोगोने ३०० किताबें लिखी और ४०० अखबार निकाले. सिर्फ न्यु-योर्क शहरमें कई सो काफिर लखपति है.

पत्रप्रेरक लोगको सूचना.

हमारे पत्रप्रेरक और चर्चापत्रीओ निचे लिखा कानुनसे अपनी चिठ्ठी भेजेंगे, तो चिठीपर ध्यान एकदम लगाया जायगा.

१. चिठी कागजकी एक बाजुपर लिखना.
२. अक्षर रुशनाइसे साफ पडा जावे, ऐसा लिखना.
३. अपना नाम और पता स्पष्ट लिख कर भेजना.
४. चिठी हरहमेश बुधवारके सांझ तक मिल जाय, ऐसी रहपर भेजना चाहिये.

अधिपति, इं० ओ०

रोकड बजार भाव.

	शी.	पे.	शी.	पे.
मांजा चावल ...	१६	०	१७	०
बीमकी „ ...	२२	०	२३	०
एफ. एफ. डी. आर..	१४	०	१४	६
एफ. डी. आर. ...	१३	०	१४	०
चीनी सक्कर ...	१८	६	१९	०
दुबा चावल ...	१८	०	१९	०
अरहरका दाल ...	१४	६	१५	०
मसुरकी दाल ...	१४	६	१५	६
मुंगकी दाल ...	२२	०	२३	०
उडदकी दाल ...	२०	०	२१	०
चने ...	१७	०	१८	०
चनेकी दाल ...	१७	०	१८	०
मटर ...	१६	०	१८	०
मीठोस ...	६	०	७	०
कच्चा तेल १ गेलन .	३	०	३	२
रेंडीके तेल „ ...	२	१	२	२
मिठा तेल „ ...	२	८	२	९
मालीयर तेल „ ...	३	०	३	१
सफेद चीनी ...	२०	६	२१	६
पिठी „ ...	२२	६	२३	०
घीकल (नाताल) ...	१८	६	०	०
आटा (फ्लावर) ...	९	०	९	९
सुपारी मद्रासी १ रतल	०	६	०	८
मीरची „	०	५	०	५॥
घी केस (पेटी) १...	६७	९	७०	०
पाराफीन कीरोस १ केस-६	१		६	६
„ वाइट रीस „	७	०	७	१
„ „ गेलन	१२	९	१३	१
फली ...	१२	०	१२	६
नारीयर १०० ...	१२	०	१४	००

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

வாராந்தரப்பத்திரிகை

பெட்டாஸ் பீனிக்ஸ், 1905ஞ ஜூன்மீ 3உ சனிக்கிழமை.

[illegible]

பாக்கார விலை

	முந்தி	வாரம்
மாஞ்சா அரிசி,	[illegible]	17
பீமிடி அரிசி	1-2	1-3
[illegible]	14	15
பருப்பு,	[illegible]	11
மைசூர் பருப்பு	14	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	28	20
கடலெண்ணெய்,	[illegible]	2 10
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]
நெய் [illegible]		19
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	6 [illegible]	8பெ
மிளகாய்	5	5
[illegible]	3-5-0	3-10-0
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]

வேண்டுகோள்.

[illegible] காரியா[illegible] வேண்[illegible] [illegible]ம் [illegible] மதிக்காமல் [illegible] வைக்கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

[illegible] ஜூன்மாதத்தோடு [illegible]ம் முடிவாகிறது, தயவுசெய்து பாக்கி [illegible] அனுப்ப வேண்டியது.

கைமொப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை வாரந்தோறும் கிடைக்காமலிருந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத்தெரியப்படுத்தும்படிக் கேட்டுக்கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மெயில்.

[illegible]

[illegible]

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

பீனிக்ஸ்செட்டல்,
சனிக்கிழமை.

1905ஞ ஜூன்மீ 3உ

இராஜாங்கத்துக்கு இந்தியர் செய்த உபகாரம்.

[illegible] உத்தியோகஸ்தர்கள் செய்த உதவியைக்குறித்து "இந்தியா" என்னும் பத்திரிகையில் [illegible] சில விஷயங்களை, லண்டன் பார்லிமெண்டு பேப்பரில் சுருக்கமாய்ப் பிரசுரித்திருந்ததைப்பார்த்து லெர் ஆதர் லாலி மிகவும் பிரியப்படுகிறார். அதாவது:— சென்ற 1899 வருஷம், செப்டம்பர், அக்டோபர் மாதங்களில், சவுத்தாப்பிரிக்காவுக்காக பிரிட்டிஷ் சோல்ஜர்கள் 215 பேர் வரவழைக்கப்பட்டார்கள். யுத்தமுடிவில், இந்தியாவிலிருந்துவந்த 7,123 சோல்ஜர்கள் இங்கு தங்கிவிட்டார்கள். மறுபடியும் சில [illegible] கலகம் ஆரம்பித்தபோது, 648 பிரிட்டிஷ் சோல்ஜர்கள், 14,371 இந்திய சோல்ஜர்களையும் அனுப்ப வைத்தார்கள். இவர்களில் 3376 இந்தியவீரர்கள் [illegible] தங்கள்வேலைகளைச் சரியாகப்பார்த்துவந்தார்கள். இச்சோல்ஜர்களெல்லோரும் இந்தியா [illegible] பாகங்களிலிருந்து அனுப்பப்பட்டவர்கள்.

நிலக்கரி சுரங்கத்தில் நெருப்பு.

சீனாகள் கம்பவுண்டிலுங் கூட.

ஜோஹானெஸ்பர்க் மே 26— சென்ற புதன்கிழமை நிலக்கரிச் சுரங்கத்தில் தீப்பிடித்துக்கொண்டது. [illegible] மிச. [illegible], சுரங்க மானேஜர் மிர். டபிள்யூ. ஜி. [illegible], ஆகிய இருவர்களும் சில [illegible] தீயை அணைப்பதற்குப் போனார்கள். அந்த புகைச்சல் அதிகமாயிருந்தமையால் இவர்கள் சுவாசம் விடுவதற்கு கஷ்டமாயிருந்தது. ஆறு வெள்ளையர்களும், சில சுதேசிகளும் உயிர்துறந்தார்கள். அவர்களைத் தேடியெடுப்பதற்காக ஒரு பகுப்பு [illegible]ட்கள் உள்ளே போயிருக்கிறார்கள். ஆனால் வேலைசசாமான்கள் ஒன்றும் கெடவில்லை. இன்னும் கொஞ்ச தினங்களுக்குள் வேலை ஆரம்பிக்கப்படும்.

பிரஞ்சு [illegible]ண்மெனியில் தீவைத்து [illegible] அதிர்வெடியால் ஒரு ஐரோப்பியன் மரணமும் மூன்று வேறு வெள்ளையர்கள் கடுங்காயமும் அடைந்தார்கள்.

[illegible]

ஆதி இந்து [illegible] சபை.

[illegible]

மன் [illegible] அவர்கள் [illegible] ல் அமைந்திருக்கும் கர்மசாலையி ல் [illegible] வருஷம், சென்ற [illegible] மாதம் 25-ந்தேதி ஒரு சங்கம் கூடியது. அச்சங்கத்திற்குரிய சில [illegible] அல்லது ஆதிர்[illegible]படியால், ம [illegible]படி சென்றமாதம் 7-ந்தேதி ஞாயிற்றுக்கிழமை யாவரும் வந் திருந்து பேற்கண்ட [illegible] சங்கத நிறைவேற்றினர்கள் வந்திருந்தவ ர்கள் யாவரும் கையொப்பம் வை த்தார்கள். இப்போது வசூலாகியி ருக்கிற தொகை 34 பவுன் 3 ஷி லிங். [illegible] வசூலாகவேண்டி யது 43 பவுன் 12 ஷிலிங். ஆக 77 பவுன் 15 ஷில்லிங் தயாரா னவுடன் [illegible] சிலப் வாங்கி கட்டடமேபோட்டு மேற்க ண்ட தர்மசாலையைத் துவக்குவ தற்கு யாதொரு ஆக்ஷேபனை கி டையாது. மேற்கூறிய விஷயங்க ள் யாவும் மஹா-ஸ்ரீ [illegible] ண்டித் மூலமாகவே நிறைவேற்ற க்[illegible]கொண்டிருக்கிறது. எ ல்லா இச்சபைத்தலைவர் மூலமா [illegible] எழுதப்பட்டன. இதை எ ழுதியது மஹா-ஸ்ரீ [illegible] முதலி யார், [illegible] எஜண்டு, லேடிஸ் மித்.

இச்சங்கத்திற்கு அதிகாரிகள். பாபு [illegible], செக்ரிட்டரி, [illegible]; [illegible] வாஸ்தி, [illegible], மு [illegible]

பிரிட்டிஷாருக்கும் அப்கா னிஸ்தானம் அமீர் அவர்களு க்கும் நடந்த சமாதான உடம்படிக்கை.

லண்டன் [illegible] அப்கானி ஸ்தானம் அமீர் அவர்களுக்கும் பிரிட்டிஷாருக்கும் ஒரு புதிய ச மாதான உடம்படிக்கை நடந்திரு க்கிறது. அதாவது: தற்கால அ மீரவர்கள் தகப்பனார் காலத்திலே இ ங்கிலாந்திற்கும் அப்கானிஸ்தான த்திற்கும் ஏற்பட்டிருந்த உடம் பாட்டை ரத்துசெய்து, இப்போ து புதிதாய் செய்த உடம்பாட் டின்பிரகாரம் அமீரவர்கள் தங் [illegible] இந்தியா [illegible]

[illegible] நிறுத்திவைக்கிறது. வெளியூர்களிலிருந் து துப்பாக்கி முதலியவைகள் வெ ளிவருவதற்கு தடைசெய்யப்ப [illegible]மாட்டாது.

ஒரு ஸ்திரியின் சதிகொலை.

[illegible] மே 22 சென்ற [illegible] கிழமை இரவு பிரான்சில் பெ [illegible] என்பேர் கொண்ட மரியா ஜாக் கோப என்பவள் வீட்டின் கூரை கொஞ்சம் பழுதாயிருப்பதைச் [illegible] திருத்துவதற்காகப் பேரம் இ ரண்டுபேர் [illegible] சனிக் கிழமை சாயங்காலம் 5 மணிக்கு வேலைவிட்டு வீடுக்குப்போய்வி ட்டான். ஷை மரியா ஜாக்கோப் எ ன்பவள் அன்றிரவு 12 மணிக்கு விழித்துப்பார்க்கையில் தன் [illegible] க்கு ஷை பேரால் [illegible] என்பவன் உ ட்கார்ந்திருப்பதைக்கண்டு திடுக் கிட்டு, "[illegible] கொண்டுசெல்" என்றான். [illegible] அவள் தொண்டை யைப்பிடித்து தன் கையிலிருந்த கத்தியால் அறுத்தான். அவளை இணைக்கெட்டியாகப்பிடித்து இருவ ரும் ஒருவரோடொருவர் மல்லுக் கட்டிக்கொண்டிருந்தார்கள். அப் போது [illegible] 8, 12 வயதுடைய இரண்டு சிறுவர்களுஞ்சேர்ந்து அவனைப்பிடிக்க முயன்றதில், ஒ ருவனுடைய கையை வெட்டி விட்டான். விடியற்காலமே ஷை கொலைபாதகன் கிம்பர்லிக்குப்போ [illegible] தெரியவந்தது. போலீசார் இதைக்கேள்விப்பட்டு [illegible] பாக்கையில் [illegible] அகப்பட்டிருந்தது. அவன் வீட்டி லிருந்த பவுன் [illegible] களவுபோ [illegible] ன் [illegible] கொண்டுபோ [illegible] பிழைப்பது [illegible]

கடல் யுத்தத்தில் ஜப்பானி யர்கள் ருஷியா ருஷியர்கள் பாழாம்.

[illegible] மே [illegible] ருஷிய [illegible] போர்க்கப்பல்கள் [illegible] இரண்டு [illegible] நடைபெற்றில் இருவகை போர்க்கப்பல்களுக்கும் யுத்தம் நடந்து, ஜப்பான்காரர க ள் ருஷிய 18 போர்க்கப்பல்கள், 2 மீன்படகுகளையும் பிடித்துக் கொண்டார்கள். ருஷியர்கள் ஜப் பானை [illegible] யு த்தஞ்செய்து ஜப்பானிய காவற் கப்பல் 10 மீன்படகுகளையும் பி டித்துக்கொண்டார்கள். ருஷிய அ ட்மிரல் [illegible] பிடிபட் டார். அட்மிரல் [illegible] யுத்த ம் மிகவும் பலமாய் நடக்கிறது. [illegible] பிரிட்டிஷ் [illegible] ருஷிய இரத்தபலி அ திகமென்று [illegible].

அம்லாபாமி குடிசைவரி.

அம்லாபாமி டிவிஷன் [illegible] டிரேட் மிஸ்டர் ஆர். டபிள்யு [illegible] டர்ன், அவர் [illegible] மிஸ்டர். கூலி [illegible] வெளியேயுள்ள குடிசைகளின் மருசாந்தர வரி [illegible] வசூல்செய்திருக்கிறார்கள். [illegible] 7,592 குடிசைகளில் வசூலான தொகை 6320 பவுன். 1,760 [illegible] லைசென்ஸ் கொடுத்ததில் 440 பவுன் கிடைத் தது ஆக 5,760 பவுனுக்குமேல் வசூல்செய்யப்பட்டது. இன்னும் வேறு வருஷாந்தவரியும் வசூலி க்கப்படும்.

காட்டுவர்த்தமானம்.

ஜொஹான்னஸ்பர்க் மே 26— [illegible] சென்றில் சின கப்பலண்டில் ஒரு பெண் [illegible] பிள்ளையைக் கொ ன்று [illegible] தூக்கிலிட்டதாய் [illegible] முழுதும் [illegible] பலவகையில் தீப்பிடித்து, அதைச்சேர்ந்த 20 அறைகளிலும் தீப்பற்றி சாம்பலா கிவிட்டன.

[illegible] மே 29— சென்ற ச னிக்கிழமை இரவு ஒரு கத்தி [illegible] அவனை [illegible] பிடித்திருக்கிறா ர்கள்.

ஒரு சுதேசி டெலகோவிலிருந்து கிம்பர்லிக்கு ரெயில்வண்டியில் வருகையில் இறந்துவிட்டான். பிரேதம் பெல்மண்டு ஸ்டேஷனில் எடுக்கப்பட்டது.

கிம்பர்லி மே 27— இங்கு குளிரும் மழையும் அதிகமாயிருக்கிறது.

ஜார்ஜிடேல் ஸ்டோர்கீப்பர் இப்ராஹிம் ஒஸ்மான் தசப்பனூர் ஜார்ஜிடேலுக்கு ரோமாய் வண்டியில் போகையில், வண்டி சக்கரத்தில் ஏதோ சிக்கிக்கொண்டதில் குதிரை பயந்து வண்டியைக் கவிழ்த்துவிட்டது. சக்கரம் அவர் தலைமேலோடி உயிர்துறந்தார்

ஜொஹான்னஸ்பர்க் மே 24— ஈஸ்ட் ரான்ட் பான்டின் மைன் சினர்களில் 12 பேர் தப்பியோடியபடியால் ஆளொன்றுக்கு 3 பவுன் அல்லது 3 வாரம் சிறைவிதிக்கப்பட்டார்கள்.

டர்பன் மே 27— சென்றல்ஜெயிலில் கைதிகள். ஐரோப்பியர்களும் கலர்ட் ஜனங்களும் 97, பெண் 8; சுதேசிகள் 291, பெண் 23; இந்தியர்கள் 148, பெண் 3.

இரண்டுவாரங்களுக்குமுன் ஒரு சிறுபையன் கேப்டவுன் கார்டன்ஸ் வீட்டைவிட்டு அங்குள்ள ஒருமலை உச்சிக்குப் போயிருந்தான். போனவன் சனி, ஞாயிறு முழுதும் திரும்பவேயில்லை. குளிர், மழை அதிகமாயிருப்பதால் எங்கு இறந்துவிட்டானோ தெரியவில்லை. அவனைத்தேடும்படி சிலமனிதர்கள் புறப்பட்டு மலை உச்சிக்குப்போய் எங்குந்தேடி கடைசியில் வீட்டுக்குத்திரும்பும் பாதையில் மெய்ட்லாண்ட் என்ற இடத்தில் கண்டுபிடித்தார்கள். இப்போது அச்சிறுபையன் என்ன பரிதாபமான நிலைமையிலிருந்திருக்கக்கூடும்!

சமாச்சாரத்திரட்டு.

லண்டன் 27— ஸ்பேன்தேச அரசர் அல்பன்ஸோ ஒரு பெரிய கூட்டத்தாரோடு இங்கிலாந்து, பிரான்சு முதலான இடங்களுக்குப் போகப் புறப்பட்டிருக்கிறார்.

அபேண்டா மேஜிஸ்ட்ரேட் சுதேசிகளால் கொல்லப்பட்டார்.

—x—

லண்டன் மே 24— பேக்கு கவர்னர் பிரின்ஸ் நாக்காசிடின், அவருடன் சென்ற ஒரு டெபுடியுடனும் பிரக்கியால் கட்டப்பட்டார்கள். போலண்டு, சிடில்ஸ், போலீஸ்தலைவனும் கடினகாயமடைந்தான்.

—x—

இப்போது நடந்த கடல் யுத்தத்தில் ஜப்பானியர்கள் 200 ருஷியர்களைக் கைதிசெய்திருக்கிறார்கள்.

—x—

லண்டன் மே 26— டர்பன் முனிசிபாலிட்டியார் 4 வட்டிக்கு 500,000 பவுன் கடன் கேட்டார்கள். அவர்கள் கேட்டதற்குமேல் [illegible] வசூல்செய்யப்பட்டிருக்கிறது.

—x—

லண்டன் மே 27 எட்வர்ட் சக்ரவர்த்தியவர்கள் ஸ்பேனிஷ் போர்க்கப்பற் கூட்டத்திற்கு ஒரு அட்மிரலை நியமித்திருக்கிறார்.

—x—

கனேடியா தேசத்தின் பிரதானமந்திரி கனம் ஜேம்ஸ் சதர்ன் தேகவியோகமடைந்ததாகத் தெரிகிறது.

—x—

திரான்ஸ்வால் தங்கவிஷயத்தைப்பற்றிய வழக்கொன்று நமது மஹாராஜா புல் பெஞ்சுக்கு கொண்டுபோகப்பட்டது.

—x—

கொடிய சுறாமீன்கள் மத்தியதரைக்கடல், டோலன் முதலான இடங்களில் அதிகமாய்த்தோன்றுகிறபடியால் கோடைகாலத்தில் அங்கு மேல்குளிக்க வருபவர்களுக்கு பயங்கரமான ஆபத்தை விளைக்கும்.

—x—

இந்தியாவிலுள்ள பெல்லைப்பூர் என்ற இடத்திலும் இன்னும் சில பாகத்திலும் நிலக்கரி எடுக்கிறார்கள்.

—x—

லண்டன் மே 24— இந்திய கவர்மெண்டார் வியாபார லைசென்ஸ் விஷயத்தைப்பற்றி ஹவுஸ் ஆப் காமன் சபையில் ஸெர் ஏச். காம்பல் பானர்மேன் கேட்டதற்கு, தேசப் சட்ட நிருபணசபையார் அதைக்குறித்து பார்லிமெண்டுக்கு ஒன்றும் தெரியவில்லை என்றார்கள்.

—x—

நமது இந்தியாவில்தான் அநேக ஏழைஜனங்கள் கஞ்சிக்குக்காற்றுப் பறக்கிறார்களென்றால், ஸ்பேன்தேசத்து அன்டலூஷியா என்னுமிடத்தில் பஞ்சம்வந்து பத்துலக்ஷம் ஜனங்கள்வரை கஞ்சிக்கலைந்து, அநேகர் மடிந்துமிருக்கிறார்களாம். அங்கங்கும் அப்படியப்படித்தானிருக்கிறது.

—x—

இரங்கோன் பாங்கிலிருந்து பதினாயிர ரூபா கரன்சு நோட்டுகள் திருட்டுப்போய், போலீசார் இருவரைப்பிடித்து செஷனுக்கு கமிட்டிசெய்திருக்கிறார்களாம்.

—x—

லண்டன் மே — முதலாவது காபிர் சண்டையில் நேவல் பிரிகேட்டில் வேலைபார்த்துவந்த அட்மிரல் பிலிப்ஸ் மரணம் அறிவிக்கப்பட்டிருக்கிறது.

—x—

லண்டன் மே — ருஷியர்கள் எலோர்சின், இசிடோரின் என்ற இடங்களுக்கு 12 மைல்தூரம் படைகளைப் பரப்பாய் வைத்துக்கொண்டிருக்கிறார்கள். ஜப்பானியர்கள் கேயுயான் என்ற இடத்திலிருந்து சேக்டு, கிழக்கு மஞ்சூரியா பாக்குவென்ற இடங்களில் பிரவேசித்திருக்கிறார்கள்.

—x—

சென்ற 2 வாரங்களுக்குமுன் செய்கோனில் இருந்த ஒரு ருஷிய உளவனைப்பிடித்து மூன்றுமாதம் சிறையில்வைத்தார்கள்.

—x—

சென்றமாதம் 24உ யார்க்ஷேர், நாட்டிங்காம்ஷேர், டெர்பைஷேர், லிங்கன்ஷேர் என்னுமிடங்களில் பூமியதிர்ச்சியுண்டாகி, சிலபட்டணங்களில் ஜனங்களெல்லாம் தெருவோடி நின்றார்கள். ஆனால் சேதமொன்றும் நேரிடவில்லை.

—x—

சென்றமாதம் மொராக்கோ ஜெர்மன் மந்திரி ஜெர்மனுக்கு அழைத்துக்கொள்ளப்பட்டார். அவ்விடத்துக்குப் புதிதில் [illegible] என்பவர் நியமிக்கப்பட்டார்.

P.O. BOX 441. ઈ૦ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર, Tel. Address 'ABOOBAKER'
તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નાં૦ ૪૩૪ 434, West Street, DURBAN. વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing, Blouses, Night-gowns, Combinations, Chemises,
Skirts, Underskirts, Children's Fancy Goods, Frocks,
Bibs, Bonnets, Bootees, Hats, Wool Shawls.

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

ADAM H. G. MAHOMED,

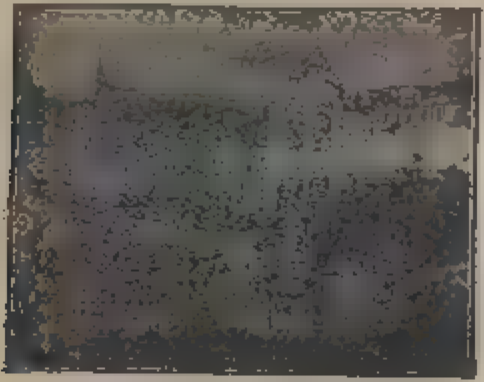

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "ADAMGOOL," CAPETOWN.

A. Chetty, Central Fruit Depot,

FLORIST AND FRUITERER.

Importer and Exporter of Colonial and Foreign Fruits and Flowers. Choicest Fruits packed for export. Wedding Bouquets, Sprays, and Wreaths made up on the shortest notice.

CIGARS. CIGARETTES. CONFECTIONERY.

Heynes Mathews' Buildings, (corner of Adderley and Longmarket Streets)

CAPE TOWN.

Telegrams: "Chetty," Cape Town.

எ. செட்டி வெளிதேசவியாபாரி.

இவரிடத்தில் பலவிதமான புஷ்பங்களும் கனிகளும் இருக்கின்றன, ஊ ளுக்கும் வெளியூருக்கும் ஏற்றுமதி இறக்குமதி செய்கிறார், வெளியூருக்கு பழமனுப்புகிறார்; தவிர கல்யாண புஷ்பச்செண்டுகளும், மாலைகளும், கட் டைமேலணியும் புஷ்பமொட்டுகளும் அவரிடமிருக்கின்றன. இன்னும் சு ருட்டு, சிகரெட்டு, மிட்டாய்வகைகளுமிருக்கின்றன.

ஹெய்ன்ஸ், மெத்யூஸ் பில்டிங்ஸ், கார்னர் ஆப் அடர்லே லாங்மார்க்கட் ஸ்டிரீட், கேப்டவுன்.

"டெலிகிராம்" செட்டி, கேப்டவுன்.

TO LET.

PLOTS OF LAND

FOR CULTIVATION.

APPLY—
International Printing Press,
PHŒNIX.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS: J. GARLICK, Cape Town; G. E. HANDS, Resident.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગારલીક, કેપટાઉન.

જી. ઇ. હેન્ડસ, ડરબન.

સર્વે જાતનો માલ.

સઘળી રકમનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, વાસણો. શાલો, જવાહીર, વિગેરે,

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ૦ કરમનની કંપની સાથે ઘણા વખતથી વેપાર કરેલો છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલો છે, તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

લી. દાદા ઓસમાન.
,, ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars,
MANUFACTURED BY THE
BRICKFIELD CIGAR FACTORY,
11B, STATION ROAD, BRICKFIELD,
P.O. Box 2931. JOHANNESBURG.
PROPRIETOR—P. B. DORABJEE.
Special Quotations for the Wholesale Trade.
—A TRIAL SOLICITED—
Sample Cigars sent Post Free on application.

કખગઘઙચ સ્કુલ ABODEFO

ગુજરાત અને કાઠીયાવાડનાં ગ્રહસ્થોને પોતા ના બાળકોને ઈંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભણાવવા સારૂ આ સ્કુલમાં મોકલવાને વિનંતિ કરવામાં આવે છે. આ સ્કુલ તા. ૧૧મી જુન ૧૯૦૫ થી સ્થપાઈ છે. માસીક ફી ૧૦ શી.
૧૫૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ. એમ. એલ. પટેલ.
ડરબન. (હેડ) એસ. અને એમ. એલ. પટેલ.

Manager's Notice.

The International Printing Press has been removed to Phœnix. The Management beg to advise their clients and advertisers in INDIAN OPINION that the Durban Office for receiving printing orders, subscriptions to INDIAN OPINION, &c., will still be at 113 Grey Street. All postal communications and monetary transactions should be addressed: The International Printing Press, Phœnix, Natal, to whom, also all cheques should be made payable. Commission should be added to the amount of all cheques other than Durban.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - - P.O. BOX 1869.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer,

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 178,

BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

UPPER MURCHISON ST.,

LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

53 & 56 LEUWEN STREET,

CAPE TOWN.

BRANCHES—292 Caledon Street.

295 Long Street.

SUN FIRE OFFICE FOUNDED 1710

SUN Insurance Office.

PAYNE BROS., Agents,
WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसे पुराणी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापन पौंड ३०,००,०००.
अर्जी करनेसें कमतीमें कमती भाव मिलेंगे

દુનીઆમાં સૌથી જુની આગના વીમાની ઓફીસ જેની મુડી પાં ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની છે. અરજી લખાવવાથી ઓછામાં ઓછા ચાલુ ભાવો મળી શકશે.

[illegible]

Castle Cash Stores.

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS,

HANOVER STREET,

CAPETOWN.

P. O. Box 303. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co., Wholesale Merchants,

467 SMITH STREET, DURBAN.

ફેન્સી કાપડના ખાસ વેપારી. ઉલ્લામાં ઉલ્લેટ નવી તરેહનોમાલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "ડુસકવારના સીવીંગ મશીન" ના નાતાલ ટ્રાંસવાલ અને ઓરેંજ રીવર કોલોની માટેના ખાસ આડતીઆ. "જનરલ સોફ્ટ ગુડસ" અને કાફરીબરનો માલ તરેહ તરેહ જાતનો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવેછે.

M. K. PATEL,

Wholesale & Export Fruit & Produce Dealer,

42 President Street, Johannesburg,

TRANSVAAL.

Season's Stock always on hand. Potatoes, Onions, Vegetables, and every variety of Fruit, at lowest Market Prices. Best Select of Fruit carefully packed for Country Orders. Personal and prompt attention given. Prices on application. Terms: Nett Cash.

All Communications to be addressed Box 1744, Johannesburg

Tel. Addr.: "PATEL."

એમ. કે. પટેલ.

જથાબંધ ફ્રુટ અને પ્રોડ્યુસ મરચંટ
૪૨ પ્રેસીડંટ સ્ટ્રીટ જોહાનેસબર્ગ
ટ્રાંસવાલ.

દરેક રૂતુને લાયકનો માલ હમેશાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે. પટેટાં, કુંગળી, તરેહ તરેહનાં શાક તથા ફળ ફળાદી વિગેરે, બહાર ગામના ઓરડરો સંભાળથી પેક કરી બનતી ત્વરાથી મોકલવામાં આવે છે. ભાવને માટે ઉપરને સરનામે પુછવા વા લખવો.

બોક્સ ૧૭૪૪, જોહાનેસબર્ગ.
ટેલીગ્રાફ સરનામું "પટેલ"

BOOKS YOU SHOULD READ.

Poverty and un-British Rule in India.—BY DADABHAI NAOROJI. This is a compendium and reprint of all that the author has uttered on this, and on kindred subjects, during a long and busy life. These consist of a paper read before the East India Association in 1870, correspondence with the India Office 1883, a memorandum on the moral poverty of India of 1880, papers of 1887, refuting articles by Sir Mountstuart Grant Duff, the author's speeches in the House of Commons in 1894 and 1895, his contributions written in 1895 to the Royal Commission on Indian Expenditure; a paper on the simultaneous Examination question, his statements submitted to the Indian Currency Committee in 1898, selections from his addresses and a paper on the State and Government of India under its native rulers. **Price 6/- post free.**

Sri Sankaracharya.—I. His Life and Times. By C. N. Krishnasami Aiyar, M.A., L.T. II. His Philosophy. By Pandit Sitanath Tattvabhushan. It is hoped that the readers of this volume will find therein such materials of thought and history as will enable them to know accurately the position of Sankara in the evolution of the national religious life of the Hindu people, and enable them also at the same time to estimate correctly the great value of this work in life as viewed from the standpoint of history. Both in one volume. Cloth bound. **Price 3/- post free.**

Agricultural and Industrial Problems in India.—By Alfred Chatterton, B.Sc. Professor of Engineering, on Special Duty Madras. Contents Agricultural:—Water Lifts. Underground Water-Supply, Well-Irrigation, The Cost of Power, The Value of Wind-Mills in India. Agricultural Education. Industrial:—Tanning in the Madras Presidency, Hand Weaving, Manual Training, Industrial Education, District Board Industrial Schools. Cloth Bound. **3/- post free.**

Industrial India.—By Glyn Barlow, M.A., *Principal Victoria College, Palghat,* and formerly Editor of *The Madras Times.* Contents:—1. Patriotism in Trade. 2. Co-operation. 3. Industrial Exhibitions. 4. The Inquiring Mind. 5. Investigation. 6. Indian Art. 7. Indian Stores. 8. India's Customers. 9. Turning the Corner. 10. Conclusion. **Price 3/- post free.**

Aspects of the Vedanta.—Essays by various writers. **Price 3/- post free.**

Contents: The Vedanta in Outline: Pandit Sitanath Tattvabhushan. The Vedanta—Some Reasons for its Study: The late Mr. N. Vythianatha Aiyar, M.A. The Vedanta Religion: Prof. M. Rangachariar, M.A. The Ethics of the Vedanta: The late Mr. N. Vythianatha Aiyar, M.A. The Vedantic Doctrine of Future Life: Pandit Sitanath Tattvabhushan. The Vedanta: Its Theory and Practice: Swami Saradananda. The Vedanta for the World: Swami Vivekananda. Veda and Vedanta. The Late Prof. Max Muller. The book also contains the opinions of Max Muller, Dr. Goldstucker, Schopenhauer, Victor Cousin and Dr. P. Deussen on the Vedanta. The book is dedicated to Max Muller and contains an excellent likeness of his.

Apply to—

G. A. NATESAN & Co., Esplanade, Madras.

NOTICE No. 177, '05.

JOHANNESBURG MUNICIPALITY.

Protection Against Smallpox.

FREE

PUBLIC VACCINATION.

Notice is hereby given that VACCINATION WITH CALF LYMPH FROM THE GOVERNMENT VACCINE STATION, will be performed FREE OF COST by any of the following Medical Men, at the places and hours stated, for persons desiring the protection which Vaccination affords.

District.	Name of Medical Man.	Address.	Hours of Attendance.
Fordsburg, Vrededorp and Burghersdorp	Dr. Gilchrist	Corner of Mint and Fountain Roads, Fordsburg	9 to 10 a.m., 1 to 3 and 6 to 7 p.m.
	Dr. Tucker	15 Crown Rd., Fordsburg	8-30 to 10 a.m., 1 [illegible] 3, 6 to 7-30 p.m.
	Dr. Fraser	35 Fountain Road, Fordsburg	11 to 12 noon, 2 to 3, 7 to 8 p.m.
	Dr. O. J. van Coller	Stand 1013, 11th St., Vrededorp	3 to 5 p.m.
Braamfontein	Dr. O. J. van Coller	78 Jorrisen Street, Braamfontein	8 to 9 45 a.m., 2 to 3, 6 to 8 p.m.
Johannesburg (Central)	Dr. Posnett	83 Jeppe Street, Von Brandis Sq.	9 to 10 a.m. 2 to 3 p.m.
		N.W. corner of Pretoria and Klein Sts., Hospital Hill	7-30 to 8-30 p.m.
	Dr. Bensusan	26 Standard Bldgs., Standard Arcade, Market Street	10 to 11 a.m. 2-30 [illegible] 3 p.m.
	Dr. N. Sheridan	Thrupp's Buildings, Pritchard Street	8-30 to 10 a.m. 4 to 6 p.m.
Doornfontein,	Dr. Pierce Green	112 End Street, Doornfontein	9 to 10 a.m., 2 to 3, 5 to 6 p.m.
Troyeville and Bertramstown	Dr. T. A. Haig	Stand 39, Bezuidenhout St., Troyeville	8 to 10 a.m., 2 to 3, 7 to 8 p.m.
Jeppestown and Belgravia	Dr. Johnstone Brown	289 Marshall St., cor. Karl and Marshall Streets	10 to 11 a.m., 2 to 3, 7 to 8 p.m.
La Rochelle, Rosettenville, Turffontein,	Dr. J. Ward Summerhayes	Prairie Street, Rosettenville	10 to 11 a.m. 5 [illegible] 6 p.m.
		Turf Club Street, Turffontein	2 to 3 " 7 to 8 "
Booysens and Southern Districts	Dr. W. H. Hunter	Long Street, Heronmere, Booysens	9 to 10 a.m., 1 to 3, 6 to 6-30 p.m.
Langlaagte, Paarlshoop and Western District	Dr. Donaldson	Opposite Police Station, Langlaagte	9-30 to 10-30 a.m. 6 to 7-30 p.m.
Berea, Yeoville and Bellevue	Dr. Carlyon	Harrow Rd., opposite Becker St., Yeoville	Mondays & Thurs., 2 to 4 p.m.
Norwood and Oaklands	Dr. Bensusan	Elsie Avenue, Norwood	[illegible] to 9 a.m., 4 to 5 p.m.
Auckland Park and Melville	D. N. Sheridan	c/o Mr. Jones, Chemist, Auckland Park	Mondays, Wednesdays and Fridays, 12 to 1 p.m.

23rd May, 1905. By Order, CHARLES PORTER, Medical Officer of Health

જાહેર ખબર.

આ ઉપરથી ખબર આપવામાં આવે છે કે ક્વીન સ્ટ્રીટમાં આવેલ "સન ઍન્ડ ટોબેકો વર્કસ" નામનું તમાકુનું કારખાનું જે મેસર્સ નુરદીન મહમદ તથા હકીમ ગુલ જારના નામમાં હતું તે મેસર્સ દાદા એસ માન તથા હકીમ ગુલજારે સઘળી ઉઘરાણી સહીત રાખી લીધું છે; તો આજથી સઘળો પત્ર વ્યહવાર "શ્રી સન ઍન્ડ ટોબેકો વર્કસ" બોકસ ૮૮ ડરબનના સરનામાથી કરવો.

A BOON TO MANKIND.

M. V. NAIDOO'S (Brandip or) Non-Alcoholic Brandy Powder is delightfully palatable to Europeans and non-Europeans. Rare herbs, roots, flowers, seeds, delicious fruits and sugar used. Pungent and stimulant. *Positively* prevents cold, chill, fever, &c. Nervine tonic. Used by Indian sages on the Himalayas. Prolongs life. Neutralizes the evil effects of quinine. Whenever quinine is taken this should be taken also. Indispensable in malarious parts. A first-class pick-me-up with soda, lemonade, hot water, or milk.

Agents in different parts of Africa, Madagascar, Mauritius, &c., wanted. Special terms to *Wholesale* buyers and Temperance Leagues.

1 Tin—50 Doses—3s.

M. V. NAIDOO, Retired Excise Officer.
17 Parish Venkatachella Iyer's Street, Madras.

Mrs. Besant's

TRANSLATION

OF THE

'BHAGAVAD GITA'

With Selections in Sanskrit

AND SANSKRIT ALPHABET
With English Pronunciaton,
for Students.

Full-page Portrait

OF MRS BESANT.

PRICE ONE SHILLING.

CASH WITH ORDER

International Printing Press
PHŒNIX, NATAL.

એન. એમ. રંગરેજ.

મનપસંદ રંગ.

દરેક જાતના સુતરાઉ, ગરમ તથા રેશમી કપડાં રંગવામાં આવે છે.

૬. અમગેની રેડ, ડરબન.

RUBBER STAMPS

Of all Shapes and Sizes in DIFFERENT LANGUAGES.

REPAIRS NICELY DONE.

APPLY—
INTERNATIONAL PRINTING PRESS.

THE DURBAN UNDERTAKERS
FRERE ROAD,
Off Clark Road, Berea.

Telephone 884.
Telegraphic Address: "Undertaker."

FOR
Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,
WRITE TO
VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT.

S. D. BOBERT,
General Importer, Wholesale and Retail Merchant.
Cheapest House in the Market Square.
BRANCHES AT
LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay
Retail and Wholesale Merchant,
Market Square, P.O. Box 55.
POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother
Direct Importer & General Merchant,
POTCHEFSTROOM, Trans.
P.O. Box 100, Tel. Ad: "Soomra."

D. I. Varyava,
GENERAL MERCHANT,
King Edward Street, P. O. Box 100,
POTCHEFSTROOM

Amod Mamoojee Patel,
GENERAL MERCHANT,
S.A.C. Cantonment, P.O. Box 55,
POTCHEFSTROOM,
Tel. Ad.: "Mamoojee," Transvaal.

AYOB MOHAMED,
General Merchant & Direct Importer,
MARKET SQUARE,
PIETERSBURG.
Box 184. Tel. Add.: "AYOB"

Stranack Glew & Co.,
General Merchants
AND DEALERS IN
Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.
80 ALBERT St.,
DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 462.
P.O. Box 914.

H. LANGLEBEN,
Wholesale Clothier & Manufacturer,
327 Pine Street, Durban.
IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.
Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.
Tel. Add.: "Lucas." P.O. Box 48, Durban.

એચ. લેંગ્લાબેન.
જથાબંધ કપડાં સીવનાર તેમજ બનાવનાર.
કાફરીવાસ્તે નવા કપડાં મગાવનાર.
ઇંગ્લીશ સેકન્ડહેન્ડ કપડાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં મંગાવનાર.
૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

PARSI MANCHERJI,
MERCHANT & IMPORTER.
Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.
Telegrams: "MANCHERJEE," P.O. Box 1036, CAPE TOWN.

A. LATIEF,
General Dealer, - - - -
- - Outfitter and Draper,
BARBERTON,
TRANSVAAL.
P.O. Box 84.
TEL. ADDRESS: "LATIEF."

MAHOMED ENUS.
INTERPRETER,
22 BUTEN STREET. CAPE TOWN.
મહમદ યુનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ, કેપ ટાઉન.

ABDOOL GAFFOOR & Co.,
Arabian and General Merchants and Drapers.
125 Commercial Road, Maritzburg.
Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Skirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

દરેક હિંદીભાઈ માટે ખોરાકી તથા કપડ વિગેરેની સગવડવાળી દુકાન.
દેશ જનારાઓ માટે ઘણી સંભાળથી સારો સાફ ખોરાકીનો સામાન પુરો પાડવામાં આવે છે. આજ સુધીમાં ઘણા દેશ જનારાઓ માટે ખોરાકીનો સામાન પુરો પાડયો છે.
પી. વી. સંઘવી,
૨૦૧ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

FOR SUITS TO MEASURE
GO TO
Makanjee Bros.,
OUTFITTERS,
152, Grey Street.

HASSIM JOOMA,
GENERAL MERCHANT.
Head Office—370 Pine Street.
Branch—Leribe, Basutoland.
HOUSES TO LET.

HOSSEN EBRAHIM,
GENERAL DEALER,
1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,
And 25 Duke Street, WOODSTOCK.
Goods Supplied on Commission.

રબર સ્ટાંપ.
સરસ અને સસ્તા.
નમુનેદાર હરફોની પસંદગી કરી સરસ રબર સ્ટાંપ બનાવવામાં આવે છે.
ઇન્ટરનેશનલ પ્રીંટીંગ પ્રેસ,
ફીનીક્સ, નાતાલ.

रबरा सीक्का
सुशोभत और सस्ता.
मनपसन्द और नमुनेदार अक्षरोंसे रबर स्टांप बनाया जाता है.
इन्टरनेशनल प्रिन्टींग प्रेस,
फिनिक्स, नाताल.

ரப்பர் ஸ்டாம்புகள்.
முதல்தர வேலையுள்ளதும், மலிவாயும் கொடுக்கப்படும். இங்கிலீஷ் அச்செழுத்துக்களால் அமைக்கப்படும். இன்டர்நேஷனல் பிரின்டிங் பிரஸ், பீனிக்ஸ், நேட்டால்.

NANJI CARSANDAS,

WHOLESALE MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.

P.O. Box 62, Tel. Add.: "NANJI,"

LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Suleman & Co.,

MERCHANTS, Bombay.

Tele. Add.: "MONITOR."

Agents for East and South Africa.

2 Amratolla Street, Calcutta; and
65-15 Bhusuri Mohalla, Bombay

Trial orders solicited your particulars are the favored

CONNECTION IN DELAGOA BAY.

EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO

Tel. Add "TRADER." P.O. Box 417.

AMOD HABIB & CO.,

DIRECT IMPORTERS.

WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,

General Money Exchangers.

Tel. Address: "AMODHABIB," Delagoa Bay.
P.O. Box 68.

HORMAJCY IDOLCY,

DIRECT IMPORTER

—AND—

GENERAL MERCHANT

P.O. Box 334, DELAGOA BAY.

E. M. PATEL,

General Dealer, Wholesale & Retail,

MARKET SQUARE,

POTCHEFSTROOM,

AND AT THE LOCATION.

NANJI DULABHDASS & Co.,

DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.

P.O. Box 141. Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,

Produce Merchant & Direct Importer.

Up-country orders promptly and carefully executed.

Tel. & Cable Add.: "Ginwala."
P.O. Box 311. LOURENCO-MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,

MERCHANT,

POTCHEFSTROOM.

Tel. Address: "RAHMAN."
P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,

General Dealer,

KING EDWARD STREET,

AT THE MILL,

POTCHEFSTROOM.

The largest Importer in South Africa of MILITARY & CIVILIAN

Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers Coats, Waistcoats, etc.

J. LANDAU,

337 Pine Street, Durban.

Head Office: 13 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.

સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, પતલુન વિગેરે
બજારમાં યુરોપથી મંગાવનાર મોટી કંપની.

જે. લેન્ડો.

૩૩૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

હેડ ઓફીસ ૧૩ રૂઇ ફ્રેન્કબુરજવા, પારીસ.

OSMAN LATIEFF

General Merchant

AND

Direct Importer,

LICENSED STAMP VENDOR.

"CALCUTTA HOUSE,"

KING EDWARD ST.,

Also "INDIAN BAZAAR" Post Office.

Indian Location,

POTCHEFSTROOM.

Telegraphic Address:
"CALCUTTA HOUSE."

P. O. Box 30.

ઓસમાન લતીફ.

જનરલ મરચંટ, ડાઇરેક્ટ

ઇમ્પોર્ટર, અને

લાઇસેન્સ્ડ સ્ટેમ્પ વેન્ડર,

" કલકત્તા હાઉસ "

કીંગ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ.

પોચેસ્ટ્રુમ.

ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ,

" કલકત્તા હાઉસ." બોક્સ નં. ૩૦.

ABDOOLA HAJEE - - KHAN MAHOMED,

General Merchant & Importer.

Cheapest House in

POTCHEFSTROOM.

CHURCH SQUARE

Opposite, Government Buildings.

Tel. Address "MOONSTONE."

P.O. Box, 99

V. R. Naidoo,

GROCER & GENERAL DEALER

Jewellery,
Fancy Goods,
- - Drapery,
Watches & Clocks,
&c., &c.

Cheap & Good.

5 & 13 Frere Street,
& Market Street.

CRADOCK

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams,
Curry Powder, Chutneys,
Cayenne Pepper,
White and Black Pepper,
Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.,
Box 63, Durban.

L. MULCHAND,

- Indian -
Silk Merchant

Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.

75 William Street,

CAPE TOWN.

R. NARASCO,

Indian and General Merchant.

Outfitter and Draper.

Boot and Shoe Warehouseman.

INDIAN SILKS A SPECIALITY.

KAFFIR TRUCK, &c., &c.

BARBERTON.

TRANSVAAL.

P.O. Box 44.

Telegraphic Address: "NARASCO."

THE NATAL DIRECT LINE OF STEAMERS.

સારી ગંજાવર આગબોટો કોલંબો અને કલકતા તરફ નીચે મુજબ ઉપડી જશે.

Congella તા. ૧૫મી જુન કે પછી તુરત

Umzinto તા. ૧૮ મીએ ઉપડી માત્ર કોલંબો સુધી જશે.

આ લાઈનની સ્ટીમરોમાં ઈંડિઅન પાસેંજરોને વાસ્તે ખાસ ગોઠવણ કરવામાં આવે છે. મુંબઈ જતા પાસેંજરો વાસ્તે કોલંબોથી સ્ટીમર બદલવી પડશે. વધુ ખબર માટે કીંગ એન્ડ સન્સને ત્યાં તપાસ કરવી. હેડ ઓફીસ કેસલ બીલ્ડીંગ્સ, વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

अच्छी गंजावर आगबोट कोलंबो और कलकत्ता तरफ नीचे मुजब जायगी

Congella ता. १५ वी जुन और पिछे तुरत.

Umzinto ता० १८ वी जुन और पिछे तुरत.

इस लाइनकी स्टीमरोंमें इन्डियन पासेंजरोंके लिये खास सगवड करनेमें आइ है बम्बइ जानेवाले पासेंजरको कोलम्बोमें स्टीमर बदलना पडेगा. ज्यादा खबर चाहिये तो किंग एन्ड सन्सके यहां मिलेगा. हेड आफिसका पत्ता—केसल बिल्डींग्स, वेस्ट स्ट्रीट, डर्बन.

மேற்கண்ட தேதியில் புறப்படுகிற மரக்கலம் மிகவும் பெரியது.

Congella ஜூன்மீ 15உ புறப்படும்.

இந்த ஸ்டீமர் டர்பனது துறைமுகத்திலிருந்து நேரே கொழும்பு கல்கத்தா துறைமுகங்களுக்குப்போய்ச்சேரும்.

Umzinto ஜூன்மீ 18உ புறப்பட்டு நேரே கொழும்பு போகும். வேறு துறைமுகம் போகாது.

இந்திய பிரயாணிகள் அடியிற்கண்ட ஆபீஸில் கேழ்வுகட்டி ஆர்டர் பெற்றுக்கொள்ளலாம்.

பிரயாணிகளுக்கு மேற்கண்ட ஸ்டீமரில் சௌகரியமான இடம் கொடுத்து தொந்தரவின்றி ஆதரிக்கப்படும்.

KING & SONS, West Street, Durban.

The British India Steam Navigation Co., Ltd.

REGULAR FOUR-WEEKLY SERVICE.

BOMBAY DIRECT,

બ્રિટિશ ઈન્ડીઆ સ્ટીમ નેવીગેશન કંપની.

બીજી આગબોટ જહાજ તા. ૧૪ જુનના રોજ આવી તા. ૧૬ જુનના રોજ અહેથી રવાના થશે. તે ડેલાગોવાબે બંદર કરી સીધી મુંબઈ જશે. વચમાં કોઈ બંદર કરશે નહિ.

મુંબઈ જનારાઓને તેમજ ખાસ કરીને જે લોકો પોતાનાં બાળ બચ્ચાં સહિત આ જોગવાઈ માંગતા હોય, તેઓને અમારી ખાસ ભલામણ છે જે. આવી ટુંક મુદતની મુસાફરીની અમુલ્ય તક ગુમાવશો નહિ.

વધારે ખબર માટે મેસર્સ દાદા અબદુલાની કું૦ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ મીનારની પાસે જમે ઓફીસમાં અગર અમારે ત્યાં જાતે મળવું અથવા પત્ર વહેવાર કરવો.

[illegible] અને કુંપની.

[illegible] રોડ, ડરબન.

S. PEERBHOY BUTLER,

GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER

Turkish Caps of every description a speciality

506 WEST STREET, DURBAN.

EBRAHIM CAMROODEEN,

GENERAL MERCHANT.

Natal Leaf Tobacco a Speciality.

113 GREY STREET, (Camroodeen's Buildings.)

Tel. Add. "Camroodeen," Durban

P. DAWJEE MAHOMED & Co.,

Have a large stock of

RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,

Directly Imported from India.

343 PINE STREET, DURBAN

Tel. Address, "PARULAR." Box 336.

SUN CIGARS . . . .

SUMATRA CHEROOTS,

BOER TOBACCO, . . .

VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c.

At Lowest Wholesale Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,

132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.

સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરૂટ બોઅર વગેરે બનાવ્યા રીલ વગેરે જાતની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.

સન બ્રેન્ડ ટોબેકો વર્કસ.

૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

Abdool Hack Mahomed

Ismail & Company,

Wholesale and --

Retail Merchants.

DIRECT IMPORTERS OF

All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.

RATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES.

121 GREY STREET, DURBAN.

Branch Office—Indian Location, Joh'burg.

Head Office—Tirpatur, Madras.

Printed and Published by V. MADANJIT, International Printing Press, Phœnix, Natal.

PRICE 3d.

REGISTERED AS A NEWSPAPER

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phoenix, Natal, Saturday, 10th June, 1905. No. 23.

P.O. Box 176. Telephone 214.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis AND Sarees.

Rugs, Shawls, Boots AND Shoes, etc., etc

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have always on stock:—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS, TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,

115 COMMERCIAL RD., DURBAN.

Cable & Tel. Add.: "Kathorian."

Telephone 224.

ભાડે આપવાનાં છે.

ફર્સ્ટ એવન્યુમાં અવન હોટેલનો નીચલો માળ, તથા પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટમાં મોટું ગુદામ. કારખાનાં, મીટીંગ વિગેરે માટે કપ લાગનું છે. ભાડું સસ્તું. નીચેને શીરનામે લખો.

ચોખા, લાલ રંગના શીરટ બનાવવાનો તમાકુ હમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

કેપ સ્નુક ફીશ આવી પોંહોચી છે ભાવ મુજબ શીફાયત તેમજ કલકત્તા, મુંબઈ અને વિલાયતથી સર્વ ખોરાકીના વસ્તો માલ આવી પુગ્યો છે અને ઘરાકોને અરજ કરવામાં આવે છે કે આગળ જેમ ઓરડર મોકલતા તેવીજ રીતે ઓરડર મોકલી ઉપકાર કરતા રહેશો.

જાલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.

૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

TO LET.—Ground Floor of Avon Hotel, in First Avenue, and a Large Warehouse in Prince Edward Street. They can be used either as Workshops, for Meetings, or any purpose. Rent cheap.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Cocoanuts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Snoek, Fish, Skins of various kinds, &c.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

AT

JALBHOY SORABJEE BROS.,

110 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY—

125 FIELD STREET.

P.O. Box 97. Tel. Address: "MIANKHAN," Durban. Telephone No. 85

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

139 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box 82. Tel. Add.: "JOHANNSBER."

ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસમાન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

નંબર ૧૩૯, કવીન સ્ટ્રીટ, ડરબન

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઈસ્ટ આફ્રિકા લાઈન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબઈ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર સોમાલી, તા. ૧૯મી જુનના રોજ ઉપડશે.

ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી દેશી છે, જગ્યા નીચે કોઠામાં છે અને ખાવા પીવા વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે, હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે.

પોરબંદર. કાઠીઆવાડ જનારાઓએ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે કે ઉપલી આગબોટ બહુ કરીને પોરબંદર ટચ કરશે એટલે કાઠીઆવાડ જનારાઓ પોતાના ઘરમાંજ જઈને ઉતરશે. સફારી જંજબારમાં ટ્રાંસફર કરશે.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ટેમસર આવી ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે. વાસ્તે જનારાઓ વિચાર કરી કામ કરજો કે જેથી પાછળથી હેરાન થવું ન પડે. વધારે ખબર નીચે લખેલે ઠેકાણે પુછવાથી મળશે.

એન. એમ. કાદીર.
કમરૂદીન બીલ્ડીંગ, વે સ્ટ્રીટ
પી. ઓ. બોક્સ ૧૨૬, ડરબન.

જરમન ઈસ્ટ આફ્રિકા લાઈન.
ગારડીનર સ્ટ્રીટ.
ડરબન.

INDIAN AFRICAN LINE.

ઉપરના કુંપની ની સ્ટીમરો કલકત્તા અને નાતાલ ડેલાગોઆ અને કેપના બંદરો વચ્ચે નીયમીત દર મહીને આવજા કરશે આ સ્ટીમરો વેપારીને માટે ખાસ સગવડ ભરેલી છે.

એસ. એસ. મીરઝાપુર ૧૮૮૮ ટન (૧૦૦ એ ૧ લોઈડ્સ) તા. ૨૪ મા મેએ કલકત્તે માલ લેશે.

તા. ક. આ સ્ટીમરો ઝડપથી ચાલનારી હોવાથી અને હિંદુસ્થાન તથા સાઉથ આફ્રિકાનાં બંદરો વિના બીજે ક્યાંય નહિં રોકાતી હોવાથી સાઉથ આફ્રિકા અને હિંદુસ્થાન વચ્ચે ઝડપથી માલ લઈ જવા લાવવા માટે ઘણુંજ સગવડ ભરેલી થઈ પડશે.

માલ મોકલવાના ઓરડરો કંપનીના એજંટો પાસેથી મળી શકશે.

ટી. વાલ એન્ડ કુંo
ડરબન.

મેકાઇ એન્ડ કુંo
કલકત્તા.

INDIAN AFRICAN LINE.

கல்கத்தாவிலிருந்து நட்டாலுக்கு மாதாந்தரம் இந்த கம்பனியின் ஸ்டீமர்கள் வியாபாரத்திற்கு பொருட்களை டெலகோவா, கேப்துறை முகங்களுக்கு முக்கியமாக வரும்.

1,888 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். மிர்சாப்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து மேமாதம் 20உ சரக்கு ஏற்றுமதிசெய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

இந்த ஸ்டீமர்கள் இந்தியாவிலிருந்து நட்டால் துறைமுகத்திற்கு சீக்கிரம் வந்துசேரும். தருவிக்க வேண்டிய சரக்குகள் ஏற்றுமதிக்கு கம்பனியின் ஏஜண்டு டி. வால் அண்டு கோ., டர்பன். மக்கே அண்டு கோ., கல்கத்தா.

விசேஷ விளம்பரம்.

[illegible]

எம். ஆர். பி. எஸ். செட்டி,
369. பயின்டு ஸ்டிரீட், டர்பன்.

વેચવાની છે.

ખેતી અથવા સ્ટોરને લાયક ૨૫૦ વીઘા જમીન કે. પોરટશેપસ્ટોન પાસે, ઉમઝીન્ટો.
વધારે ખુલાસા માટે પુછો
એમ. આર. પી. એસ. શેટી.
૩૬૯ પાઈનસ્ટ્રીટ, ડરબન.

HAJEE HABIB,

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of

Bags, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery, Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL.

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add: BAGDAD. P. O. Box 57.

338, Prinsloo Street, PRETORIA.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—129 Commercial Road, Maritzburg.
Branches—... Commercial Road, Maritzburg,
And at Mooi River.

Tel. Address, "Hassan Mahomed."

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL

Arabian Merchant & Direct Importer,

145 COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG.

Branches—... & ... Commercial ..., Maritzburg.
And at Mooi River.

CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, GROCERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTIONS.

Telegraphic Address: "ISMAIL."

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Attr of all kinds and Groceries, &c.

120 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods

132 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG.

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Box 1126. Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN.

DURBAN: QUEEN STREET.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE
of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

એબદુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫ ને ૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड, ग्रोसरी और दुसरी सब रकमका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५०७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

மிர். அப்தீல்கனி கிடங்கில் மேன்மையான பலவித சாமான்கள் எப்பொழுதும் இருப்பிலிருக்கின்றன.
அப்தேல்கனி, ஜெனரல் டீலர்,
5. அண்ட் 7. கிராஸ் ஸ்ட்ரீட், கேப்டவுன்.

Prof. L. Doovey, Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from Rev. F. J. Retief, Arthur Garcia, Esq., R.M., Uitenhage, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિઅન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની પાણી જેવી પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ એફ. જે. રતીફ, આરથર ગેરશીઆ એસ્કવાયર વિગેરેનાં સરટીફીકેટો છે.
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधीका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धिवाके लीये पानीलेप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक. सर्टीफिकेट बहुत मिल्ते है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where Jalbhoy & Sorabji Bros., are our Sole Agents.

ઇસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડ્યુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન શિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસની ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ગુલ"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams, "GOOL," Cape Town.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,
—CORNER OF—
BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS:
"SHAHMAHOMED."
CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE
Indian Department,
German East African Line.

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોજી.
ડાયરેક્ટ ઈમ્પોરટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.
ક્લેરમોન્ટ. કેપટાઉન.

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.

HOUSES TO LET.

19 EYER STREET, CAPE TOWN.

એન. એમ. રંગરેજ.
મનપસંદ રંગ.
દરેક જાતના સુતરાઉ, ગરમ તથા રેશમી કપડાં રંગવામાં આવે છે.
૬, અમગેની રોડ, ડરબન.

LOANS.

Granted on FIRST Mortgage of Properties in DURBAN, MARITZBURG and SUBURBS.

Apply—
M. NAZAR,
14 Mercury Lane, Durban.

THE DURBAN UNDERTAKERS
FRERE ROAD,
Off Clark Road, Berea.

Telephone 884.
Telegraphic Address: "Undertaker."

FOR
Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,
WRITE TO
VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT.

S. D. BOBERT,
General Importer, Wholesale and Retail Merchant.
Cheapest House in the Market Square.
BRANCHES AT
LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay
Retail and Wholesale Merchant,
Market Square, P.O. Box 55,
POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother
Direct Importer & General Merchant,
POTCHEFSTROOM, Trans.
P.O. Box 100. Tel. Ad: "Soomra."

D. I. Varyava,
GENERAL MERCHANT,
King Edward Street, P. O. Box 100,
POTCHEFSTROOM.

Amod Mamoojee Patel,
GENERAL MERCHANT.
S.A.C. Cantonment, P.O. Box 55,
POTCHEFSTROOM.
Tel. Ad. "Mamoojee." Transvaal.

AYOB MOHAMED,
General Merchant & Direct Importer,
MARKET SQUARE,
PIETERSBURG.
Box 134. Tel. Add.: "AYOB"

Stranack Glew & Co.,
General Merchants
AND DEALERS IN
Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St., DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 482.
P.O. Box 914.

H. LANGLEBEN,
Wholesale Clothier & Manufacturer,
327 Pine Street, Durban.
IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.
Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.
Tel. Add.: "Lunas." P.O. Box 428, Durban.

એચ. લેંગ્લીબન.
જથાબંધ કપડાં રાખનાર તેમજ બનાવનાર,
કાફરોવાસ્તે નવા કપડાં મંગાવનાર,
ઇંગ્લીશ સેકન્ડહેન્ડ કપડાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં મંગાવનાર.
૩૨૭ પાઈન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

PARSI MANCHERJI,
MERCHANT & IMPORTER.
Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.
Telegrams: "MANCHERJEE." P.O. Box 1030, CAPE TOWN.

A. LATIEF,
General Dealer, - - - -
- - Outfitter and Draper,
BARBERTON,
TRANSVAAL.
P.O. Box 84.
TEL. ADDRESS: "LATIEF."

MAHOMED ENUS,
INTERPRETER,
[illegible] BUTEN STREET, CAPE TOWN.
મહમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
[illegible] બ્યુટન સ્ટ્રીટ, કેપ ટાઉન.

ABDOOL CAFFOOR & Co.,
Arabian and General Merchants and Drapers.
123 Commercial Road, Maritzburg.
Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies Boots & Shoes, Fancy Silk Skirts, Blouses, Fancy Hats and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

દરેક હિંદીભાઈ માટે ખેરાકી તથા કપડ વિગેરેની સગવડવાળી દુકાન.
ડેરા જનારાઓ માટે ઘણી સંભાળથી સારો સાફ વીશીનો સામાન પુરો પાડવામાં આવે છે. આજ સુધીમાં ઘણા ડેરા જનારાઓ માટે વીશીનો સામાન પુરો પાડેલ છે.
પી. વી. સંઘવી,
૧૦૯ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

FOR SUITS TO MEASURE
GO TO
Makanjee Bros.,
OUTFITTERS.
152, Grey Street.

HASSIM JOOMA,
GENERAL MERCHANT.
Head Office—370 Pine Street.
Branch—Leribe, Basutoland.
HOUSES TO LET.

HOSSEN EBRAHIM,
GENERAL DEALER,
1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,
And 25 Duke Street, WOODSTOCK,
Goods Supplied on Commission.

રબર સ્ટાંપ.
સરસ અને સસ્તા.
નમુનેદાર હરફોની પસંદગી કરી સરસ રબર સ્ટાંપ બનાવવામાં આવે છે.
ઇન્ટરનેશનલ પ્રીંટીંગ પ્રેસ,
ફીનીક્સ, નાતાલ.

रबर सीका
सुशोभित और सस्ता.
मनपसन्द और नमुनेदार अक्षरोंसे रबर स्टांप बनाया जाता है.
इन्टरनेशनल प्रिन्टींग प्रेस,
फिनिक्स, नाताल.

ரப்பர் ஸ்டாம்புகள்.
முதல்தர வேலையுள்ளதும், சரசமாயும் கொடுக்கப்படும். பிரகாசமான அச்செழுத்துக்களால் அமைக்கப்படும்.
இன்டர்நேஷனல் பிரிண்டிங் பிரஸ், பீனிக்ஸ், நேட்டால்.

NOTICE No. 177, '05.

JOHANNESBURG MUNICIPALITY.

Protection Against Smallpox.

FREE

PUBLIC VACCINATION.

NOTICE IS HEREBY GIVEN that VACCINATION WITH CALF LYMPH FROM THE GOVERNMENT VACCINE STATION, will be performed FREE OF COST by any of the following Medical Men, at the places and hours stated, for persons desiring the protection which Vaccination affords.

DISTRICT.	NAME OF MEDICAL MAN.	ADDRESS.	HOURS OF ATTENDANCE.
Fordsburg, Vrededorp and Burghersdorp	Dr. Gilchrist	Corner of Mint and Fountain Roads, Fordsburg	9 to 10 a.m., 1 to 3 and 6 to 7 p.m.
	Dr. Tucker	15 Crown Rd., Fordsburg	8-30 to 10 a.m., 1 to 3, 6 to 7-30 p.m.
	Dr. Fraser	35 Fountain Road, Fordsburg	11 to 12 noon, 2 to 3, 7 to 8 p.m.
	Dr. C. J. van Coller	Stand 1018, 11th St., Vrededorp	3 to 5 p.m.
Braamfontein	Dr. C. J. van Coller	78 Jorrisen Street, Braamfontein	8 to 9-45 a.m., 2 to 3, 6 to 8 p.m.
Johannesburg (Central)	Dr. Posnett	83 Jeppe Street, Von Brandis Sq.	9 to 10 a.m. 2 to 3 p.m.
		N.W. corner of Pretoria and Klein Sts., Hospital Hill	7-30 to 8-30 p.m.
	Dr. Benasan	26 Standard Bldgs., Standard Arcade, Market Street	10 to 11 a.m. 1-30 to 3 p.m.
	Dr. N. Sheridan	Thrupp's Buildings, Pritchard Street	8-30 to 10 a.m. 4 to 6 p.m.
Doornfontein,	Dr. Pierce Green	112 End Street, Doornfontein	9 to 10 a.m., 2 to 3, 5 to 6 p.m.
Troyeville and Bertramstown	Dr. T. A. Haig	Stand 39, Bezuidenhout St., Troyeville	8 to 10 a.m., 2 to 3, 7 to 8 p.m.
Jeppestown and Belgravia	Dr. Johnstone Brown	285 Marshall St., cor. Kurl and Marshall Streets	10 to 11 a.m., 2 to 3, 7 to 8 p.m.
La Rochelle, Rosettenville, Turffontein,	Dr. J. Ward Summerhayes	Prairie Street, Rosettenville	10 to 11 a.m. 5 to 6 p.m.
		Turf Club Street, Turffontein	2 to 3 " 7 to 8 "
Booysens and Southern Districts	Dr. W. H. Hunter	Long Street, Heronmere, Booysens	9 to 10 a.m., 1 to 3, 6 to 6-30 p.m.
Langlaagte, Paarlshoop and Western District	Dr. Donaldson	Opposite Police Station, Langlaagte	9-30 to 10-30 a.m. 7 to 7-30 p.m.
Berea, Yeoville and Bellevue	Dr. Carlyon	Harrow Rd., opposite Becker St., Yeoville	Mondays & Thurs., 2 to 4 p.m.
Norwood and Oaklands	Dr. Benasan	Elsie Avenue, Norwood	8 to 9 a.m., 1 to 5 p.m.
Auckland Park and Melville	D. N. Sheridan	c/o Mr. Jones, Chemist, Auckland Park	Mondays, Wednesdays and Fridays, 2 to 4 p.m.

23rd May, 1905. By Order, CHARLES PORTER, Medical Officer of Health.

RUBBER STAMPS

Of all Shapes and Sizes in

DIFFERENT LANGUAGES.

REPAIRS NICELY DONE.

APPLY—

INTERNATIONAL PRINTING PRESS.

જાહેર ખબર.

આ ઉપરથી ખબર આપવામાં આવે છે કે ક્વીન સ્ટ્રીટમાં આવેલ "સન બ્રેન્ડ ટોબેકો વર્કસ" નામનું તમાકુનું કારખાનું જે મેસર્સ ગુલદીન મહમદ તથા હકીમ ગુલ ભાગમાં હતું તે મેસર્સ દાદા ઓસમાન તથા હકીમ ગુલખારે સઘળી ઉઘરાણી સહીત રાખી લીધું છે. તો આજથી સઘળો પત્ર વ્યવહાર "ધી સન બ્રેન્ડ ટોબેકો વર્કસ" બોકસ ૮૮ ડરબનના સરનામાથી કરવો.

A BOON TO MANKIND.

M. V. NAIDOO'S (Brandip or) Non-Alcoholic Brandy Powder is delightfully palatable to Europeans and non-Europeans. Rare herbs, roots, flowers, seeds, [illegible] used. Pungent and [illegible]. [illegible] cold, chill, fever, &c. [illegible] by Indian [illegible] on the Himalayas. Prolongs life. Neutralises the evil effects of quinine. Whenever quinine is taken this should be taken also. Indispensable in malarious parts. A first-class pick-me-up with soda, lemonade, hot water, or milk.

Agents in different parts of Africa, Madagascar, Mauritius, &c., wanted. Special terms to Wholesale buyers and Temperance Leagues.

1 Tin—50 Doses—8s.

M. V. NAIDOO, Retired Excise Officer.
17 Parish Venkatachella Iyer's Street, Madras.

વેચવાના છે.

ઘર બાંધવા લાયક જમીનના ટુકડા કીમત આશરે પૌંડ ૧૦૦ એકેકની. ઠેકાણું મી. દુરીકાના સ્ટોરની પડોશમાં. પૈસા ભરવાની શરતો— પૌંડ પાંચ અગાઉથી બાકીના નાણાં ત્રણ છ અથવા બાર માસે ભરી પાંચ વર્ષે પુરા કરવા વ્યાજ ૬ ટકા વધુ વિગત માટે લખો.

ફ્રીચ, બોકસ ૪૧૭,
ડરબન.

जमीनकी बिक्री.

घर बनाने लायक जमीनके टुकड़ेकी बिक्री करनेकी है. एक एक टुकड़ाका दाम अन्दाजा पौन्ड १००. ठिकाना—मि० दुरीकाके स्टोर पास. पैसेकी शर्तें—पांच पौन्ड पहिला. बाकी पैसा ३, ६ या १२ महीने पर भरकर पांच वर्षमें वसूल करना. व्याज ६. पता—

फ्रीच, बॉक्स ४१७, डर्बन.

TAYOB HAJEE KHAN
MAHOMED & Co.,
Merchants and Direct Importers,
208 Church Street, Pretoria.
P.O. Box 357. Tel. Add.: "TAYOB."

MOOSAJEE HASSAN,
GENERAL DEALER,
P.O. Box 4,
PIETPOTGIETERSRUST.

મુસાજી હસન,
જનરલ ડીલર.
પી. ઓ. બોકસ ૪.
પીટપોટગીટરસરસ.

Mahomed Hassen Ismail,
ARABIAN CASH STORE,
General Dealer and Produce Buyer,
97 South Union Street and 110 Russell Road,
PORT ELIZABETH,
Tel. Ad: M. Hassen. Cape Colony
Address all correspondence to 97 Sth. Union Street.

Established 1884.
C. P. LUCHERAM,
Silk Merchant and . . .
. . . Direct Importer
of
Indian and other Oriental Merchandise
from
INDIA, CHINA, JAPAN, MOULTAN, SMYRNA, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.
HEAD OFFICE AND STORE:
10 Orphan Street, CAPE TOWN.
Telegrams: "LUCHERAM, CAPE TOWN."
Branches:
JOHANNESBURG (P.O. Box [illegible])
PRETORIA, [illegible] House, [illegible] Church St. (P.O. Box [illegible])
BULAWAYO (P.O. Box 456.)
BARBERTON, [illegible], KIMBERLEY.
All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

L. DONNELLY
Wood, Coal & Produce Merchant.
[illegible]
[illegible]
Corner of GREY & PRINCE EDWARD STREETS
DURBAN.

સરકારી સરવેયર.
પરાણે મારે પણી કાળજીથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.
જે. એ. સોરેલ.
૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इजनेर.
ग्राहकोंका काम बहुत ध्यानसे संतोष जनक किया जायगा.
जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन

ஜெ. எ. ஸோரல்
கவர்மெண்டு சர்வேயர்
பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்
டர்பன்.

TO LET OR FOR SALE.
A WOOD AND IRON STORE,
as a going concern, turnover of about £50 to £75 monthly, situated at Brickhill Road.
Apply to B.A.,
P.O. Box 566, Durban

વેચવાનો છે.
લોઢાં અને લાકડાનો સ્ટોર, બ્રીક હીલરોડ ઉપરનો સારો સ્ટોર, માસીક ઘરાકી ૫૦ થી ૭૫ પાઉંડ. નીચેને સરનામે લખો. B.A.
ઠે. બ્રીક હીલ રોડ.
બોક્સ ૫૬૬, ડરબન.

HARBROW & Co.,
POINT ROAD, DURBAN,
Timber Merchants & Importers
OF EVERY DESCRIPTION OF
BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦
દરેક જાતના લાકડા તથા ઇમારતનો સામાન.
પોઇંટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कु.
बहुत रकमका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.
पॉइंट रोड, डर्बन.

அயல்தேசங்களிலிருந்து மர இறக்குமதிசெய்து பெரியவியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். வீடுகட்டுவதற்கான ஒவ்வொருவகை மரமும் கிடைக்கும்.
ஆர்ப்ரோ அண்டுகோ.
பாயிண்டு ரோட் டர்பன்.

ROYAL
Exchange Assurance.
FOUNDED 1720 A.D.
CAPITAL £4,000,000
FOR FIRE ASSURANCE.
H. FELLOWS-SMITH,
Incorporated Accountant,
Chief Agent,
Equitable Buildings, Smith St., Durban
MONEY TO LEND in Large or Small Sums

રોયલ એક્સચેંજ વીમા કંપની.
સને ૧૭૨૦ માં સ્થપાઇ.
મુડી પૌં. ૪,૦૦૦,૦૦૦
આગના વીમાની શાખાના મુખ્ય એજંટ
એચ. ફેલોસસ્મીથ
ઇકવીટેબલ બીલ્ડીંગ
સ્મીથ સ્ટ્રીટ. ડરબન.
પૈસાની નાની મોટી રકમ ધીરવામાં આવશે.

Indian Opinion

Vol. III. | Phœnix, Natal, Saturday, 10th June, 1905. | No. 23

M. H. NAZAR, Editor.

Contents.

	Page
Leading Articles:—	
The Disaster	359
Lord Selborne and the Indians ...	359
Notes:—	
Vigilance and Veracity	360
Asiatic Competition	360
Other Articles:—	
The Great Storm	360
Earthquake Relief Fund	361
Indian Affairs in Natal Parliament ..	362
Definition of the "Coolie"	362
Indian Presentation to Lord Selborne	363
Correspondence	363
Boksburg and Asiatics	363
Tribute to Indian Labour	364
Indian Troops for Service Abroad ...	364
Our Weekly London Letter	364

Indian Opinion

Saturday, 10th June, 1905.

The Disaster.

How unfortunate is India, and how unfortunate her children. It was but yesterday that the whole world was appalled by the cataclysm in India and the terrible mortality that accompanied it; and now in fair Natal Indians have suffered another disaster, not indeed so great, but large enough to enlist the fullest sympathy on their behalf. Not only on account of the suddenness of the catastrophe—not only because of the great number of the sufferers must this sympathy be felt; but chiefly because of their humble condition, and because the survivors, if individually they have lost but little, have lost their all. There are some who will see in these disasters only the effect of blind chance; and there are some who will see in them the hand of that One to whom the forces of Nature and all things else are subservient. We cannot presume to say why Indians are thus afflicted; we can only bow before the dread decree. It is not ours to search into the mysteries that lie behind occurrences like these, but it is ours to do what we can to aid the survivors and succour the distressed.

The great storm of last week caused the death of about five hundred people, chiefly Indians of the poorest class, and caused incalculable damage in other ways; but all is as nothing in comparison with the terrible loss of life, and the pitiable state of those who remain. The loss, too, sustained by Mr. and Mrs. Woolridge is inexpressibly sad; and we can assure them that the hearts of many Indians are with them in their bereavement. We are glad to see that the Indian community, in the persons of the leading merchants, has been prompt in offering practical assistance; and we are glad to see that the authorities and very many Europeans have shown a similar practical sympathy. Not only are the sufferers being supplied with shelter and the necessaries of life, but a relief fund has been opened and liberally subscribed to, and in many other ways Europeans and Indians alike are doing what they can to minimise as far as possible the effects of the disaster. The Mayor of Capetown has offered to open a relief fund; but the Mayor of Durban has replied saying he thinks it unnecessary. We venture to think His Worship was ill-advised, in view of the magnitude of the suffering.

The Protector of Indian Immigrants also has written to us saying he is enquiring into the distress among the survivors, and will do all in his power to relieve them. The letter will be found elsewhere.

Altogether, it is a matter for congratulation that the assistance rendered to these poor people has been prompt and, we believe, sufficient for their immediate wants. We are confident that what else is required will be readily forthcoming.

Lord Selborne and the Indians.

In another column we print an interesting report of a presentation by the British Indians in the Transvaal to Lord Selborne. The text of the address, suitably to the occasion, is colourless, but it shows that, in spite of the irritating circumstances that surround British Indians, they do not forget their inherent courtesy, and they showed this by their welcome to His Majesty's representative in South Africa. It is a pity that the address was not presented, as it should have been, publicly, but evidently there was no mistake made by the Indians. They seem to have made preparations long ago, and to have faithfully carried out the requirements of the private secretary to His Excellency. Although the receptions given to Lord Selborne were non-political, we notice that the Mayors both at Pretoria and Johannesburg could not refrain from alluding to the Indian question. Opinion would be divided as to the appropriateness of bringing the question thus early to the notice of Lord Selborne. The Mayor of Johannesburg, Mr. George Goch, who is otherwise a most liberal-minded gentleman, and who has often taken up the cause of the coloured races in South Africa, allowed himself, in reply to the toast of [illegible] health, to remark that the last despatch from Sir Arthur Lawley on the British Indian question, addressed to Mr. Lyttelton, showed the true position, and that the community owed him much "for lifting up that question on a plane which was far above that which any of them could conceive, and has given a basis in that dispatch for the settlement of a most intricate and most difficult question in the new legislature, which by and by they would have

under his guidance." Now we have shown, conclusively we think, how that despatch is full of inaccuracies and sentiments hardly creditable to a British statesman. We have a very high regard for Sir Arthur Lawley. We believe him to be actuated by excellent motives; but we regret to have to say that he has been entirely misled on this question, and has been overmastered by the prevailing prejudice to which he has succumbed. He has not hesitated to advise the Colonial Secretary to break the oft-repeated promises of the British Government, and has no doubt unconsciously misquoted facts in support of such dangerous advice. The strength of the British Government lies very largely in its rectitude and in its scrupulous observance of promises. It is true that, on many an occasion, there has been a departure from it, and on each such occasion, British prestige has suffered. No statesman recalls such departures with pride, but either glosses them over, or offers to explain them away, thus indirectly showing that British statesmen do not intend to fall away from the high standard. It is, therefore, a disquieting sign to find a gentleman of Mr. George Goch's standing ranging himself on the side of those who favour a policy which is calculated to revolutionise British methods. It nevertheless shows the temper of the Transvaal community on the British Indian question, and practical politicians have to take note of that feeling.

Vigilance and Veracity.

WE are very glad to see that Mr. Sutherland has replied to the letter of the President of the Boksburg Vigilance Association in the *Rand Daily Mail*. Mr. Sutherland's letter we re-print elsewhere, and it will be seen that he states his case very ably. The letter will be useful not only in helping to convince South Africans, but also in showing our friends in England and India the narrow groove in which the minds of men of Mr. Greenfield's stamp run, and how utterly hopeless it is to expect fair treatment from men whose idea of "justice" is expressed in the un-Christian anti-Asiatic plank of the Political Association of Boksburg. That village has indeed earned for itself an unenviable reputation. Mr. Sutherland's illustration of the effect of China acting on Boksburg's example is a striking one, and in view of recent legislation in Japan, perhaps not so very remote. But if China raises the cry of "China for the Chinese," and acts on it, it will not worry Boksburg or Mr. Greenfield. Mr. Greenfield will still shout for the British Empire, and in the same breath threaten to "cut the painter" if he be not allowed to trample on the liberties of men who are members of that same Empire equally with himself. If the Rev. Mr. Greenfield were as vigilant in following the doctrines of Christianity as he is in trying to hound Asiatics out of the country, we might soon have a very different idea of justice and fair treatment emanating from the town he is at present helping to lead astray.

Asiatic Competition.

THE *Natal Witness* of last Friday contains a leading article on Asiatic competition. It is only fair to our contemporary to say that it recognises that Indian traders have their virtues, and that it does not indict them for underselling the white trader, but rather the European for buying in the cheapest market. But we think the *Witness* is mistaken in saying the Indian trader undersells the European by from 20 to 50 per cent. If it were so, it would merely mean that the European trader was making an illegitimate profit; for we cannot conceive that even an Indian trader can carry on business at a loss. It is true that some Indian traders thrive; but that is not merely because in some cases he undersells the European. If by his simpler mode of living he has an advantage in one respect, it is balanced by the fact that he has not equality of opportunity. Business acumen and thrift mean success for any man; and if the Indian trader is successful, it is only because he has these qualities. The *Witness* finds fault with the Indian trader because he does not spend the whole of his money in the country. But we need scarcely say that up to the present Natal has offered him no inducement to do so. Let the Colony treat the Indian with fairness instead of considering him a pariah, and he will not be backward in considering Natal his real home and spending his money here. It is foolish for any country to blame a person for not spending his money in it, when it is doing all it can to make him leave its shores.

The Great Storm.

Phenomenal Floods.

Hundreds of Lives Lost.

Indians the Chief Victims.

A Message from the King.

Natal has suffered greatly from a gale of unprecedented violence in the country, and which has unfortunately resulted in immense distruction of life and property. It occurred on the Wednesday night and Thursday of last week, and was accompanied by a downpour of rain which caused every stream and river to become a raging torrent. The violence of the wind was unremitting for two days, and caused much damage throughout the country; but by far the most destruction was caused by the phenomenal floods. From all parts comes the sad tale of loss of life and property, and in almost every case the victims have been Indians. Many washaways occurred on the railways, and of course the telegraph lines especially suffered, and from these causes it was not known until last Saturday how great a disaster we have suffered.

The Umbilo Calamity.

The Umbilo valley, a few miles from Durban, has claimed the greatest number of victims. This spot was occupied by a large number of poor Indians, who lived in huts of the most frail description, and who cultivated fruit and vegetables. The Umbilo and Umhlatuzan rivers run here; and on Wednesday night while the doomed people were sleeping or trying to shelter themselves from the violence of the storm a flood of water struck the valley like a fateful avalanche and carried all before it. It was a night of terror to many thousands of people in Natal, but the horror must have been unspeakable to these poor Indians. Many were drowned in their huts or carried away with their frail dwellings into the bay and out to sea. Others were washed into the tops of trees and clung there until morning, or else were drowned or dropped exhausted into the raging waters. When the day broke, a frightful scene

of desolation and death was revealed. The valley, which on the day before was dotted all over with the Indians' dwellings and cultivated fields, now appeared as a big stream of muddy water. Scarcely a dwelling was left, and alas! the morning light also revealed how large a number of the Indians themselves had perished in the flood. Needless to say, when the extent of the calamity became known, the European and other residents in the vicinity rendered all the help possible, in rescuing and succouring the survivors. The stationmaster and a sergeant and troopers of the Natal Police stationed at South Coast Junction, deserve special mention in this connection.

Succouring the Living and Recovering the Dead.

During Thursday the flood subsided sufficiently to reveal further horrors. Entangled in the bush and in the branches of trees or among heaps of debris were many bodies, and others were seen half buried in the mud. Men, women and children alike had been claimed by the dread fiend of the storm. It was a sickening spectacle. Throughout the day the Durban and Natal Police and others were recovering the bodies. Whole families were found dead. Up to the present something like 500 bodies have been recovered. But not only was this gruesome work to be done. The living were to be cared for equally with the dead. Besides the assistance rendered by Europeans, all the neighbouring Indians did what was possible in the way of providing food, shelter and clothing. Among others was Mr. Ramdhani, who helped scores of the unfortunate people. And ere it was generally known that a disaster of this magnitude had occurred, the leading Indian merchants of Durban visited the scene and personally assisted the survivors in distributing food and clothing. They also inaugurated a relief fund for the benefit of the survivors, and contributed liberally themselves.

The Flood at Umgeni.

As was to be expected, the Umgeni valley also experienced the full severity of the storm, though here, fortunately, the loss of life has not been very great. The violence of the storm can be guaged somewhat by the fact that the old road bridge over the river has been completely carried away, after standing many a previous flood. Many of the dwellings of Indians and natives living in the valley have been wrecked, and some lives have been lost by drowning and exposure. How many have been sacrificed we do not yet know. The leading Indian merchants of Durban have visited the district and rendered all the assistance in their power.

Other Casualties.

Indians in the Verulam district also suffered greatly from the storm. It is believed that nearly 40 have been drowned. At Redcliffe it is reported that fully 50 Indians have succumbed. At Mount Edgecombe the coolie barracks of the Molassine Company were washed away and some ten people drowned. At Phoenix an engine went over the embankment just before the bridge, and the fireman was drowned. The driver managed to swim to dry land. At Bellair, owing to an earth slip, the house of Mr. Wooldridge turned completely over, and carried him with his wife and two children down towards the river. He managed to save his wife, but the two children were killed. These are the only casualties among the Europeans that have come to hand. Many natives have also lost their lives at various places. The above does not represent the full catalogue of the victims, for even yet further details are coming to hand. It is, however, sufficient to show the magnitude of the disaster Natal has experienced.

Other Effects of the Storm.

Besides all this, immense damage has been done to live-stock and property all over the country. The embankments of the Pinetown reservoir were washed away early on Thursday morning and millions of tons of water rushed down to swell the flood at Umbilo. As far as is known, no lives were lost in the vicinity of Pinetown as a result. In addition to this, the water mains from Umlaas to Durban were destroyed at a spot above Sea Cow Lake, and Durban was threatened with a serious water famine. But thanks to the energy displayed by Mr. Fletcher, the Borough Engineer, and his staff, this was happily averted, and communication restored. In this connection Mr. Fletcher has paid a very high and deserved tribute to the Indian labourers under him, an account of which will be found elsewhere.

The Protector and Lost Passes.

We have received the following letter from the Protector of Indian Immigrants:—

The Editor, INDIAN OPINION.

Dear Sir,

I am in receipt of your letter of the 5th inst., and in reply would say that I have already favourably entertained the application of some Indians for free passes, and am ready to do the same in all cases where it can be shewn that the loss of passes was caused by the late storm.

I have sent out messengers to enquire into the distress among the Indians and shall do all in my power to relieve them.

Yours faithfully,
H. ROBINSON,
for PROTECTOR.

Relief Fund.

In addition to the money raised among the local Indian merchants, many European houses and others have contributed handsomely to the general relief fund, and the amount now stands at some £200. The Mayor of Capetown has offered to open a fund, but this assistance has been declined. Any of our readers desiring to assist may send money or food and clothing to Messrs. Camroodeen & Co., Durban, or to any of the leading Indian merchants.

Message from the KING.

The following telegram in connection with the disasters caused by the recent storm has been received by his Excellency the Governor from the Secretary of State:—

"I am commanded to express his Majesty the King's great concern at learning the sad results of the recent storm at Pinetown and the Umbilo Valley. His Majesty the King deeply regrets the serious loss of life which has been reported."

The Magistrates of Durban and Umlazi have been requested to convey to the survivors of the Indian community in the Durban and Umlazi Divisions respectively the following message from his Excellency the Governor:—

"I desire that my warmest sympathies may be conveyed to the survivors of the Indian community in the Umbilo district, and to the relatives and friends of those who have lost their lives."

His Excellency has also received telegrams from the Viceroy of India, the High Commissioner, the Governor of Cape Colony, Rear-Admiral Durnford, the Secretary-General at Lourenco Marques on behalf of the Governor General of Mozambique, the President of the Inter-Colonial Council, Pretoria; and the French Consul, Johannesburg. Similar telegrams have been received by the Prime Minister from the Premier of the Cape Colony, and the Speaker of the Legislative Assembly, Capetown.

"Indian Opinion" Earthquake Relief Fund.

AMOUNTS RECEIVED TO DATE.

	£	s.	d.
Am't already acknowledged	31	15	6
Mr. Parsee Rustomjee ...	5	3	0
Sympathiser (Durban) ...	0	5	0
Mr. Laloo Mistri (Durban)	0	4	0
,, P. V. Sanghavee ...	0	5	0
,, T. Ghanmuthoo ...	0	2	6
,, P. B. Desai (Tongaat)	0	2	6
Soni Najardas (Pretoria)	0	2	6
Pietersburg Indians ...	23	10	9
Verulam Indians	5	1	9
Messrs. Amod Suliman & Co. (Heidelberg) ...	1	0	0
Mr. Mian M. A. Patel (Heidelburg) ...	0	10	0
Total to date	£67	4	6

Indian Affairs in the Natal Parliament.

Indian Immigration.

The Legislative Council on Wednesday, the 31st ult., went into committee for the consideration of amendments made by the Legislative Assembly on the Indian Immigration Law Amendment Bill.

The Hon. Mr. Joseph Baynes moved that the Chairman should leave the chair, so that the Bill should be thrown out. There was no necessity for the Bill. It purported continually to get rid of the Indian, whereas the Government was spending thousands annually in introducing Indians.

The motion was hopelessly lost, only the mover voting for it.

There was some discussion upon the proposal of the Minister of Justice to expunge that portion of the clause which provided that one who leased land to free Indians should be responsible for the payment of the annual tax of the Indian lessee.

Nothing was decided, and for the purpose of procuring a more favourable amendment, progress was reported.

Indian Immigrants.

The Council went into Committee on the Indian Immigration Law Amendment Bill for consideration of amendments made therein by the Assembly.

The principal amendment was to delete certain words in the Bill so as not to make it illegal for a person to let land to any Indian immigrant who is required to take out an annual pass or licence to remain in the Colony, unless such Indian shall first produce, to him, the pass or licence for the current year.

The amendments were of minor importance, and were agreed to

The Bill was reported as having repassed with certain amendments.

The Disastrous Gale.

On Wednesday the Hon. Mr. Jameson asked the Prime Minister: (1) What is the amount of money standing to the credit of the Intestate Estates Fund, as created by Clause 60 of the Indian Immigration Law of 1891, and available for "the relief of distressed immigrants, or of their descendants, being in distress, resident in this Colony?" (2) Can this money, in the opinion of the Government, be applied for the relief of the many Indians now in distress as a result of the recent gale? (3) If the fund can be devoted to this object, will the Government take steps as far as possible to have the money applied for the purpose indicated?

The Hon. the Prime Minister said Government had asked for information on this subject, and would lay it before the Council as soon as received.

Indian Immigration.

The Hon. Mr. Baynes intimated his intention of moving the second [re]mitment of the Indian Immigration Law Amendment Bill in order to obtain the deletion of the clause under which employers took money from the wages of their Indian servants for certain purposes.

Railway Coolies.

In the Legislative Assembly on Monday last Mr. McLarty asked the Minister for Railways and Harbours: (1) Is it true that the white men who used to check waggon and carriage numbers on the N.G.R. at terminal and other stations have been gradually replaced by coolies: (b) if the above is true, is this the way the railway management make room for the coolie porters when they were removed from the platforms of Maritzburg and Durban railway stations, viz, by relegating them to higher employment?

The Minister for Railways and Harbours: It is not true.

The Liquor Law Amendment Bill was read for the third time and passed.

Licence and Stamp Act.

The Prime Minister moved the second reading of the Licence and Stamp Amendment Bill. He explained the provisions of the Bill. The principal amendments are the introduction of a clause requiring the licence of eating houses, and the introduction of another clause confining the operation of hawkers' licences to the magisterial division in which they are issued.

The second reading was agreed to.

The Umbilo Disaster.

On Tuesday Mr. Churchill asked the Prime Minister: (a) Will the Government hold an inquest in connection with the recent great loss of life among Indians in the Umbilo Valley, in order that the facts may be on record and available to inquirers? (b) Have the landlords of the numerous Indian tenants been asked to co-operate with the officials in completing the lists of the dead and missing Indians?

The Prime Minister: The Government understands that the usual magisterial inquiry is being held in connection with this matter, and has referred the hon. member's question to the Magistrate for report.

Licence and Stamp Law Amendment Bill.

The Licence and Stamp Law Amendment Bill passed through Committee, with slight amendment.

On Wednesday the Licence and Stamp Law Amendment Bill was read for the third time and passed.

A New Use for the "Coolie." My first advice is to order your seeds now for the entire year. Nurserymen have now in their new stocks, secured during the English and American autumn, and no nurseryman who wishes to maintain his reputation will mix old and new seeds. He probably gets rid of his surplus stock to the Arabs, who in turn sell to the coolie. Your Coolies!—*Natal Witness*

Definition of a "Coolie."

Raised in Supreme Court.

The interpretation of the word coolie within the meaning of the vagrancy by-laws of the borough was raised in the Supreme Court yesterday, writes our city correspondent.

A free Indian named V. G. Pillay, was arrested by the borough police for contravening the 49th by-law, which provided that any coloured person who shall be found wandering about after 9 o'clock p.m., and prior to 5 o'clock a.m., and not giving a good account of himself or herself, or not being provided with a pass of his or her employer, will be subject to a penalty. The City Assistant Magistrate found the man not guilty, and discharged him, holding that he did not come within the definition of the word coloured person as contained in the Vagrancy Act, on which the by-law was framed. That definition is as follows: "Coloured person shall mean any Hottentot, coolie, bushman, lascar, or any of the people commonly called Kafir," etc.

The question was brought in appeal by the corporation for interpretation of the word "coolie." Mr. Greene, K.C., appeared for the corporation, and Dr. Nundy for the respondent, Pillay.

The Chief Justice, in giving judgment, said the question for decision was as to whether accused was a coloured person within the meaning of the Vagrancy Law, and whether he was wandering about. There could be no question that he was out after 9 o'clock without pass. The other question was an important one, affecting a large number of his Majesty's subjects in the colony. The Court was bound by the definition of coloured persons given in the Law, however incomplete or unsatisfactory it might be. They had to decide only whether the respondent was a coolie. When the law was passed in 1869 there were a certain number of persons in the Colony who were known as coolies. The term coolie was, he understood, a reproach to Indians who stood on a higher scale than the people who were known as coolies. The Court had been told that coolies were originally Gujerati robbers, who subsequently became respectable labourers, and that the term applied also to labourers of inferior description, messengers, or burdens bearer. Manifestly upon the record the respondent did not come within any of these definitions. He was a man of position, of property, and respectability.

Mr. Justice Beaumont and Mr. Justice Broome concurred.

The decision of the Magistrate was therefore upheld.—*Natal Mercury.*

India's hunger is the hunger of the stomach, and not as some people, in season and out of season, make it appear to a wondering world, office hunger.—*Indian Spectator.*

Indian Presentation to Lord Selborne.

FROM OUR SPECIAL CORRESPONDENT, JOHANNESBURG.

An interesting ceremony took place at the Government Buildings in Johannesburg, on Wednesday last, when His Excellency, the High Commissioner, was pleased to receive from the Transvaal British Indians an address of welcome. The address was richly illuminated on vellum, and executed by Mr. Williams, of Johannesburg. The text was written on a tint map of India painted on the vellum, and there was a typical ornamental border all round. It was enclosed in a chastely carved silver casket, with a suitable inscription thereon. Delegates from all parts of the Transvaal attended the presentation. The address was dated the 28th May last. The intention had been to present it at the Wanderers'. The British Indians had approached the Private Secretary to the Acting High Commissioner to ascertain Lord Selborne's wishes long before His Lordship's arrival at Capetown, but it was not until Lord Selborne was in Bloemfontein that the Private Secretary informed the British Indian Association that His Excellency would be pleased to receive the address. A later telegram from the Private Secretary informed the Association that it should be presented at the Wanderers, in common with the other addresses, and that a copy should be sent to the Military Secretary. The copy was sent, but, unfortunately, by some mistake, for which the Association cannot be in any manner held responsible, it was not received by Lord Selborne in time. An urgent message was therefore sent by the Private Secretary, saying that the presentation of the Indian address should be deferred until His Lordship appointed a time for it. Hence the delay about the presentation. The following is the full text of the address with the names of the signatories:—

May it please Your Excellency,—We, the undersigned, representing the British Indian settlers in the Transvaal, beg to tender to Your Excellency a respectful welcome, and pray that your tenure of office may be marked by a return [illegible] prosperity of the country and by peace and goodwill among the various sections of His Majesty's subjects in this sub-continent. May we ask Your Excellency to convey to their Majesties the King Emperor and Queen Empress an assurance of our loyalty to the Throne.—We beg to remain, Your Excellency's humble servants.

Johannesburg: Abdool Gani, A. A. Pillay, M. K. Gandhi; Pretoria: Mahomed Haji Joosab, Tayob Haji Khan Mahomed, Haji Habib; Heidelberg: A. M. Bhyat, Amod Sulimân; Krugersdorp: Suleman Ebrahim Amod, A. E. Chotabhai; Potchefstroom: S. D. Bobert, Abdool Rahman; Pietersburg: Hassim Moti, Tar Mahomed Tayob; Standerton: Issa Haji Soomar, Ebrahim Cajee; Middelburg: Ahamed Essop Bhabha, Essop Aboodjee Patel; Klerksdorp: Ismail Ahmed Patel, Mahomed Essop Tilly.

Correspondence.

Natal Indian Congress.

To the Editor, INDIAN OPINION.

Sir,—I should like to endorse what was contained in a letter signed "A. L. B. Y" appearing in your issue of 3rd inst. in regard to the Natal Indian Congress. There is no doubt that if that body exerted itself a little more in matters of education, and the general welfare of the Indian community, it would be more worthy of its name. Such a representative body, consisting as it does, of the most influential Indian merchants of Durban, would, if the individual members each had a proper sense of his duty, be a power that would check much of the anti-Indian feeling that exists. I should like to offer my humble opinion, with all due respect to individuals, that the Congress is asleep, and they will wake up when it is too late.

In regard [illegible] the question of railway travelling referred to by your correspondent, my own experience is somewhat unique. Quite recently I was compelled, against my will, to remove from a compartment reserved for coloured passengers, in spite of the fact that there was room and to spare, and that my fellow traveller was an Indian. If this kind of thing continues, what are we [illegible] expect next?

What a splendid opportunity the Congress has at the present moment of assisting the sufferers in the recent storm. Will the Congress come out of its obscurity, and show itself to be a truly sympathetic body of men?

Yours, etc.,

A. H. WEST.

Phœnix, May 5th.

INDIAN MAILS.—The Natal Direct Liner *Congella* sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 15th June. The *Umsinto* sails for Colombo on the 18th June. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

The German East Africa Liner, *Somali*, sails for Bombay direct, on or about 10th June. Mr. N. M. Kader, [illegible] Grey Street, Durban, is the Agent.

The British India Steam Navigation Company's monthly steamer sails for Bombay direct, on or about [illegible] June. [illegible] Co., and Messrs. [illegible] are the Durban Agents.

Boksburg and Asiatics.

Reply to Mr. Greenfield.

To the Editor of the RAND DAILY MAIL.

Sir,—The President of the Vigilant Society of Boksburg in his letter which appeared in your issue of the 29th inst., [illegible] solicitous lest ignorant newcomers to Transvaal politics should be misled by my letter of the 24th idem, and the only inducement, he says, which led him to take any notice of it is the publicity which you have given to the misleading document.

Mr. Greenfield in his speech at the late political meeting at Boksburg in support of the ill-treatment of the local Asiatics, made some glaring misstatements of fact as to their treatment in their own home, which I think was more necessary on his part to correct and arrest than anything I could have said in that letter. The first mistake which he credits me with is the statement that the plank in the local political platform of total exclusion was of Boksburg manufacture; but I say that this is no mistake but an assertion which is correct, and in support of the same one of the political leaders got up and reminded the audience of this, and pointed to it with pride, and of their success in forcing it on the National Convention at Pretoria, which grafted [illegible] on its colours.

The President [illegible] the Vigilance Association has so small a sense of proportion that he would sacrifice India, Imperial interests in China, and retrocede the Transvaal to the Boers, rather than that he and his followers should not be allowed to bait and ride rough-shod over Asiatics. Yet India has cities capable of drinking the Boksburg lake dry in twenty-four hours, and use up as firewood the fringe of trees which surround it, and which they style their forest, in cooking one morning's meal. The political leaders of Boksburg, working through the Vigilance Society, have instead of being beneficial to the place, done a lot of harm, and I am not glad to say this is now being found out. When the Labour Ordinance was being introduced they violently opposed the measure, and after it was passed and the labourers arrived they egged the inhabitants of the town on to pass a bye-law preventing the Chinese coming within its limits. Now they find that instead of doing harm to the labourers they have cut off their nose to spite their face, and they are crying for the removal of the embargo. The Vigilance Association of Boksburg has not only been baneful in this respect, but it has been mischievous in its persecution and boycotting of Asiatics and those who sympathised with them; and in its hostile propaganda in this respect it has overstepped the bounds of moderation [illegible] letter to the President dated the 10th [illegible]

cotting and persecution were specifically brought to his notice—reprehensible acts which, had the venue been Ireland during the time of the Land League, its emissaries would have been sent to gaol, and the Association suppressed. These acts, instead of being reproved, were condoned and excused by the President, and I have his explanation in my possession wherein he says that the feeling on the question was so strong and hostile that the people could not be expected to view it from the standpoint of non-residents and Imperial politicians. This became well known, not only locally but in Johannesburg, for the insurance offices there refused to accept and renew risks on the shops and property of Asiatics and their sympathisers for fear of incendiarism.

At the late political meeting the Secretary of the Vigilance Association got up and denounced those who sympathised and supported the Asiatics as if they were criminals, although they were acting strictly within their rights. Can Mr. Greenfield wonder then that Boksburg acquired a notorious reputation for its extreme views and treatment of Asiatics, and can he be surprised that I said that it had? One of the clauses in the political plank is "a firm and just policy towards Asiatics," but if the foregoing are specimens of the just policy when their hands are comparatively tied, what would it likely to be when the muzzle was completely taken off? Indians, as already said, belong to the Imperial family and consequently have acquired certain rights and claims on the other members of the Empire, and are not to be treated as Pariahs. The Imperial Government are the trustees and custodians of these rights and have to safeguard them. As regards China the Home Government has forced that country to open its ports to our commerce and to maintain the open door. At present the British interests in that country are colossal, and form some sixty-five per cent. of the total trade of the country. China at the moment is wrapped in mediæval slumber, but those whose finger feel her political pulse predict that she will wake up ere long, and when she does, she will have a good deal to say as to the treatment of her people who have acquired interests in the Transvaal, especially if they are treated in the Boksburg style. Let us suppose that the president and Secretary of the Vigilants of Boksburg are the capable experts they say they are, and for the nonce we elevate them to the positions of Foreign and Colonial Secretaries respectively. When China turns round and says to the Imperial Government: "I hold the open door to you and your people, and I ask a *quid pro quo* from you, otherwise let your merchants and traders wind up their affairs and clear out of my country,' how are they to act? It is to be hoped that they appreciate the difficulty and that they will moderate their present policy. At present China has white missionaries and mission stations dotted all over the country from Shanghai in the east to Talifoo in the extreme west, and they are entirely dependent upon the goodwill and at the mercy of the people. There are vigilant societies in that country whose main policy is that of exclusion and opposition to foreigners, like the Boksburg political plank. They sometimes invent lying stories and incite the rabble against the missionaries, when the latter have been killed or had to fly for their lives. These societies are not styled the "Vigilance" there, but they are known as the Boxers. I appeal in the name of humanity and expediency, in the interests of these devoted missionaries, to the President of the Vigilants of Boksburg, to moderate his present policy towards the Chinese and other Asiatics so as not to give a handle to these fanatics and violent extremists of the Far East, to be guided by the golden rule which he preaches, but as President of the Vigilance Association he does not practice.—Yours, etc.,

ROBERT SUTHERLAND.

East Rand, May 30.

Tribute to Indian Labour.

By the Borough Engineer.

Durban's Burst Water-main.

A representative of *Natal Mercury* interviewed Mr. Fletcher, the Borough Engineer of Durban, in connection with the bursting of the water-main from Umlaas. In the course of the interview Mr Fletcher paid the Indian labourers a deserved compliment in the following terms:—

"The laying of the pipes, I presume, was chiefly done by Indian gangs?

"Yes: and I never saw any men work better in my life. For 26 hours at a single stretch 60 coolies of Mr. Mole, the sub-foreman, had under him worked in water, only partaking of two meals composed of coffee and biscuits. I never saw men toil as they did. I was there the whole time. The stretch started at 6 a.m. on Saturday, and finished at 8 a.m. on Sunday morning. When you consider that the poor beggars who looked like water rats, and had been washed out of their huts on Wednesday and Thursday and commencing on Friday, slogg till 8 o'clock at night, starting again on Saturday morning at 6 for the 26 hours' stretch, which ended at 8 o'clock this (Sunday) morning, I regard their performance as really marvellous. They worked like demons with very little to eat, and they were in water the whole time."

"Had they to be driven to it?"

"No; Mr. Mole worked the coolies splendidly, and think what would have happened had they struck work. I had it on my mind all the time that they would give in before the work was finished."

Indian Troops for Service Abroad.

A Parliamentary Paper (99) issued on May 1st states that the number of British troops taken from the Indian garrison in September and October, 1899, for service in South Africa, was (officers and men) 8,213. There were several moves of British troops between South Africa and India subsequently, and, on June 1st, 1902, at the close of the war, there were 7,125 British troops absent from India in South Africa. The troops sent from India to China to assist in putting down the Boxer rising numbered 648 British of all ranks, and 14,371 Native ranks, excluding the Hong-Kong garrison. The numbers of British and Indian troops detached from the Indian garrison for service in Somaliland were: British troops, 300; Native troops (excluding 79 British officers), 3,376. The following is the amount saved to the Indian Government by reason of the employment of troops on the Indian establishment by the Home Government: 1899-1900, £353,000; 1900-1901, £852,000; 1901-1902, £817,000; 1902-1903, £565,000; 1903-1904, £241,000; 1904-1905, £102,000; total, £2,930,000.—*India*.

THE POSITION OF COLOURED PEOPLE IN AMERICA—It is hard to say whether the New York correspondent of "The Times" means to be taken seriously when he says:—"There are ominous signs that certain classes of Americans are losing their self respect with reference to the race question. A white man in a Southern State actually delivered an address at a negro school a few days ago. Of course his neighbours now all ostracise him, and doubtless he will have to leave the state. An even more shocking case is reported from another state, where a school teacher is found guilty of allowing two negro children to attend his school."

Our Weekly London Letter

(FROM OUR SPECIAL CORRESPONDENT.)

London, May 19, 1905.

Coming Events cast their Shadows Before.

A statement, a very happy augury for the future welfare of India, appeared in the *Daily Graphic* a few days ago. According to this journal copies of the Convention between the United Kingdom and Japan respecting commercial relations between the latter and India, signed at Tokio on August 29th last, were issued on the 3rd inst.

Under Article [illegible] any article, the produce or manufacture of the dominions and possessions of Japan, shall enjoy, upon importation into India, the lowest customs duties applicable to similar

products of any other foreign origin. Article 2 provides that Japan shall reciprocate this arrangement. These priveleges shall, under Article 3, extend to the Native States of India, which, by treaty with Britain or otherwise, may be entitled to be placed on the same footing as British India. It is also provided that the Convention shall come into operation on the occasion of the exchange of ratifications, which took place in Tokio on March 15th last.

This recognition of the principles of free trade in things material between the two countries now occupying the highest and lowest positions in the East, if not in the whole World, will, by developing into a freer and fuller interchange of their real and untold opulence, undoubtedly result one day in the great good of both; and we, being the poorer, will be the greater gainer of the two. Contact with England has not, up to now, been our unalloyed good. The pabulum with which the West has hitherto fed the East for the upbringing of our nationhood has, since self-interest is the determining factor in the question, been lavishly poured into our lips without any discriminating care as to not only whether our appetites were healthy or unhealthy, coarse or refined, but even without any thought of our being able to assimilate it at all. Our own judgment in the matter is, and bound to be, at fault, owing to our political relationship with England. Our only hope and salvation, therefore, now lies with Japan. She has accepted or rejected as much or as little of the gift of the West as she has found compatible with, or conducive to, her wonderfully virile growth; and has thereby rendered herself a safe pattern and example to the rest of the Orient. Any connection with her now, therefore, is thrice welcome; for the commerce between our two peoples, confined to interests which touch us on the lower planes of life, time shall gradually and quickly extend to the higher and the highest; and who knows but one day this solitary ray from the Land of the Rising Sun, now struck athwart the cimmerian darkness of our country's destiny may yet blaze forth in her firmament to illumine it once more with her pristine meridian glory. Great God! how deep lies that thought in an Indian's heart.

A Chip of the Old Block.

Arrangements for the reception of the Prince and Princess of Wales in India are in full swing. At a meeting of representatives of the different Indian Associations and leaders of the different Indian Communities, held in the rooms of the British Indian Association, under the presidency of the Hon. Maharajah of Darbhanga, on Wednesday, May 3rd, it was resolved that a public meeting under the requisition of the Sheriff of Calcutta, be held at the town hall, on a date to be notified hereafter, to consider what steps should be taken to offer a suitable reception to their Royal Highnesses the Prince and Princess of Wales on their visit to Calcutta. A strong committee was appointed with the Maharajah of Darbhanga as president, and the Maharaj-Kumar Tagore, the Coronation representative of Calcutta, as secretary. The resolution was proposed by the Maharajah of Bordwan (regarding whom, by-the-bye, I shall have to say something next week) and seconded by the Nawab Bahadur of Dacca. Heaven know of what good these royal visits are to us, especially this year when from the unprecedented ravages of the plague, thousands are being carried away every week and devasting and depopulating some of the fairest provinces, like the Punjab. Since 1896 more than three-and-a-half millions have died from this pestilence alone, brought about as we all know, by a chronic insufficiency of food and other deleterious results of our dire poverty. This wretched poverty has, since a long time past, been acknowledged by every friend of India, English and Indian, and has recently been confirmed by a most important publication which derives all its value from being the

Unbiassed Testimony of a Stranger.

M. Chailley Bert, who was sent out by the last French Government to India to make a special report on British methods of colonial administration, has just returned to France after a sojourn of eighteen months in different parts of India. As shewing how British methods of government strike an intelligent Frenchman, his remarks are of much interest; and I will summarise one of his conclusions only bearing on the poverty of India. In the first place, he says, it is necessary to destroy the widespread legend that British India is a vastly wealthy country. So far from being rich, says M. Chailley Bert, India is miserably poor.

"When the traveller lands at Calcutta, at Bombay or at Kurrachi, and finds himself in those gorgeous cities, in presence of such marvellous natural beauties and such magnificent palaces, he is tempted to exclaim, what a splendid country! what great wealth! He soon discovers, however, that he has merely been looking at a mirage, and that India is not so rich as she appears at first sight. In the neighbourhood of the seaports and along the coast the traveller is deceived by the intensity of the traffic; but when he travels into the interior he is soon disenchanted. He finds himself in a vast agricultural country, where there is great poverty and where commerce and trade are entirely local and therefore without real importance. He notices an absence of industrial activity, he discovers some people, perhaps, owning fortunes, but ——there is no capital. The ordinary tourist sees little or nothing of all this poverty, this real absence of capital."

Thank God, England is not India!

I do not know whether you in your part of the world are aware that Lord Curzon has refused, as head of the Indian Government to forward to the Secretary of State for India the resolutions adopted at the monster meeting held last March at Calcutta, to protest against the doings and misdoings of his Lordship, and over which Dr. Rash Bahari Ghosh so ably presided. A public meeting of the Indians resident in in the United Kingdom will be held this afternoon at Caxton Hall, Westminster, at three o'clock, to adopt the following resolutions, which, thank God! as England is not India, will be duly forwarded to the Secretary of State for India. I need not say the chair will be taken by that Indian of Indians—India's "Grand Old Man," the Hon. Dadabhai Naoroji. As the mail closes in the morning and the meeting does not commence till three in the afternoon, I must perforce content myself by giving you the resolutions with the names of the proposers, remarking this much only, that this is the first time in history, I think, as you will see, when the Indians have demanded

The Viceroy to be Recalled.

The first resolution, which shall be moved by Mr. W. C. Bonnerjee, the first Indian barrister of Calcutta, reads:

"That this meeting desires to place on record its emphatic protest against the aspersions cast upon the character of the people of India, and upon their sacred literature, by his Excellency the Viceroy, in his address before the last Convocation of the Calcutta University; and this meeting further desires to record its protest against the general policy of Lord Curzon's administration, especially as evidenced by the following measures:—The Indian Currency Act, by which taxation is covertly increased more than 40 per cent.; the restriction of the rights of Local Self-Government; the Universities Validating Act, which has legalised executive orders, the validity of which had been called in question; the Official Secrets Act, which was condemned as unnecessary and oppressive by the entire body of newspapers, English and Indian, and by representative bodies throughout the land; the proposed scheme for breaking up Bengal, which has been persisted in notwithstanding the universal and repeated protests of the people; the abolition of Competitive tests in India, substituting official nomination for appointment according to merit; and appointments in some higher public services based on racial distinctions in violation of the Act of 1833, and of the Royal Proclamation of 1858."

The second resolution, to be moved by Mr. J. M. Parikh, reads:—

"That considering the open and complete estrangement and dissatisfaction of the people of India with Lord Curzon, it is extremely desirable and politic that Lord Curzon's Viceroyalty should be brought to an end both in the interests of British rule and of the people of India."

And the third resolution says, "That a copy of these resolutions be sent by the President of the meeting to the Prime Minister, the Secretary of State for India, the Leader of the Opposition and the Viceroy of India." The proposer is Mr. Dost Mahomed, a Mahomedan barrister.

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૧૦ મી જુન, ૧૯૦૫. અંક ૨૨.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૧૦ મી જુનથી તા૦ ૧૬ મી જુન સુધી ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫.

હિંદુ—જેઠ શુદ ૮ થી જેઠ શુદ ૧૪ સુધી, સંવત ૧૯૬૧ .

મુસલમાની—તા. ૬ રબીલાખરથી તા. ૧૨ રબીલાખર સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	[illegible]	હિંદુ તીથી.	[illegible]	સુર્યોદય ક.	મી.	સુર્ય અસ્ત. ક.	મી.
શની...	૧૦	૮	૬	૬	૪૮	૫	૨
રવી...	૧૧	૯	૭	૬	૪૮	૫	૨
સોમ.	૧૨	૧૦	૮	૬	૪૮	૫	૨
મંગળ	૧૩	૧૧	૯	૬	૪૯	૫	૨
બુધ...	૧૪	૧૨	૧૦	૬	૪૯	૫	૨
ગુરૂ...	૧૫	૧૩	૧૧	૬	૪૯	૫	૨
શુક્ર...	૧૬	૧૪	૧૨	૬	૫૦	૫	૨

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

શનીવાર, તા૦ ૧૦ જુન, ૧૯૦૫.

જાપાન અને રૂશિયા.

જાપાનની પ્રજા દિવસે દિવસે ચઢતી જણાય છે. પોર્ટ આરથરનો કિલ્લો તોડયો મુકડન સર કરયું અને બીજી બહાદુરીઓ જાપાને બતાવી તે બધી તેના છેલ્લા પરાક્રમ પાસે ઢંકાઇ જાય છે. રૂશિયાના મોટા દરિયાઇ કાફલાને હરાવ્યો, એટલુંજ નહિ પણ તેના મોટા એડમીરલને ઘાયલ કર્યો તથા એક પણ રૂશિયન મનવાર રહેવા ન દીધી. આટલી બહાદુરી જાપાન બતાવી શકશે તેવું કોઇના ધારવામાં ન હતું. ઘણા માણસો એમ માનતા હતા કે સીંગાપોર સુધી રૂશિયન કાફલો પહોંચ્યો એટલે જાપાનને બહુ મુશ્કેલી આવશે. એમ પણ સૌની જાણમાં હતું કે જાપાનનો કાફલો કંઇ બહુ મજબુત ન હતો એટલે કે જાપાનની મનવારો રૂશિયાની મનવાર કરતાં ઓછી હતી. પણ જાપાનની ખબરદારી સૌથી સરસ હતી એમ જણાય છે. એડમીરલ ટોગોના જાસુસો ઘણા ચોકસ હતા, અને રૂશિયા બરોબર જ્યારે લાગમાં આવ્યું ત્યારેજ ઝડપ મારી. આ સાહસ જેવું તેવું ન કહેવાય. આ હિમ્મતની સરખામણી ન થઇ શકે, પણ આવી રીતે કામ લેવામાં એડમીરલ ટોગોએ જે ખામોશ ને ઠંડાઇ વાપરી છે તે અમે સર્વોપરી માનીયે છીએ. માન મેળવવા કે દુનિયાને બહાદુરી જણાવવાના હેતુથી આમાં કંઇજ નથી થયુ. ટોગોનો એકજ હેતુ હતો. તે એ કે ખરે વખતે ને ખરે ઠેકાણે રૂશિયાને થપડ મારવી. એ તેણે કરી બતાવ્યું છે. અને રૂશિયા જે બે વર્ષ પહેલાં લગભગ અજીત ગણાતું હતું તે અત્યારે જાપાનના કબજામાં આવી પડવા જેવું થયું છે. એમ કહેવાય છે કે આ દરિયાઇ યુધ્ધની સામે સરખામણી કરી શકાય તેવું કંઇ તવારિખમાં જોવામાં નથી આવતું. ૧૬મી સદિમાં ઇંગ્લાંડને મોટી જીત મળી હતી. સ્પેનનો અજીત કાફલો હતો તે ઇંગ્લીશ ચાનલમાં હોમાઇ ગયો હતો અને ઇંગ્રેજી એડમીરલ જીત્યો હતો. એ લડાઇ પણ ઘણી ભારે કહેવાય છે, પણ તેમાં ઇંગ્લાંડને આસમાની મદદ મળી હતી. સ્પેનનો કાફલો બહુ મોટો હતો, ખાડી સાંકડી હતી. અને લડાઇનેજ વખતે એવો સખત પવન નિકળ્યો કે સ્પેનના કાફલાથી એ પવન ઝીલાયો નહિં. તે પવન ઇંગ્રેજી કાફલાને અનુકુળ હતો.

ટ્રફાલગરની સામુદ્રધુનીમાં નેલસને ૧૯ મી સદીમાં ભારે જીત મેળવી ઇંગ્રેજી કાફલાને પહેલે નંબરે લાવી મુકયો; પણ તે વખતે જેવી બળવાન સ્ટીમરો હાલ જોવામાં આવે છે તેવી ન હતી. તે વખતે આ જમાનાનાં ભયંકર હથિયારો ન હતાં.

જાપાનને કોઇ જાતની અણધારી મદદ નથી મળી. તેનો તો માત્ર એક મક્કમ નિશ્ચય કે જીતવુંજ. એ નિશ્ચય તેને. ખરે ખરો બાહુબંધ નિવડયો છે. જાપાને હારવું શું તે આ લડાઇમાં જાણ્યુંજ નથી.

આવાં મહાભારત પરાક્રમનું શું કારણ? એ સવાલનો જવાબ આપણે વારંવાર આપવાની જરૂર છે. અને તે જવાબ એક સંપ, સ્વદેશાભિમાન, બરોબરીયાપણું. બધા જાપાનીનો જુસ્સો એકજ છે. કોઇ કોઇને મોટા ગણતા નથી, અને કશી ફાટફુટ તેઓમાં નથી. દેશની સેવા કરવી એ સિવાય બીજું તેઓ સમજતા નથી. જે દેશમાં તેઓ જનમ્યા, જે લોકોમાં તેઓ ઉછર્યા, અને જેઓમાં તેઓને જીંદગી ગુજારવાની રહી, તે દેશને જો આબાદ કરે તોજ પોતે આબાદ જો તે દેશની ચડતી થાય તોજ પોતે ચડતા, જો તે દેશ રાજ્યસત્તા ભોગવે તો તેમાં તેઓ પણ રાજ્યસત્તા ભોગવનાર થયા, આવું તેઓનું સ્વદેશાભિમાન છે. આ પ્રમાણે એકસંપ તથા સ્વદેશાભિમાનમાં જીંદગીની બેદરકારીનો ઉમેરો થાતે જે સ્થિતિ અત્યારે જાપાનમાં છે, તે દુનિયામાં કોઇજ ભાગમાં નથી. મરવું તેમાં તેઓએ બીક માનીજ નથી. દેશ સેવામાં મરવું તો તેઓએ કબુલયું સારું માન્યું છે. એક દિવસે તો બધાને મરવું છે, તો પછી લડાઇમાંજ મરવાથી શો બાધ છે. લડાઇમાં નહિં જઇએ તો ઘરમાં બેશી વધારે જીવશું એવો નિશ્ચય નથી. કદી વધારે જીવ્યા, તો પણ છતાએલી પ્રજાનાં છોકરાં થઇ રહેવામાં શો લાભ છે? આવા વિચારો કરી જાપાનીઓ મરણીયા થયા છે. આમ જેઓ હાડ, માંસ, તથા લોહી આપે. તે રણમાં અજીત થાય તેમાં નવાઇ શી?

આ વિચારો શા કામના? આપણે શિખવાનું શું? ધુળ જેવી દક્ષિણ આફ્રિકામાં આપણે લડત ચલાવીએ છીએ તેમાં આપણે જોઇતો એકસંપ નથી. બેતદ ફાટ ફુટ થયા કરે છે. સ્વદેશાભિમાનને બદલે સ્વાર્થ ઘણો નજરે આવે છે. "હું જો બચી જાઉં તો બીજા ભલે મરે" એવો ખ્યાલ રહ્યા કરે છે. જીવ તો એવો વહાલો છે કે વહાલ કરતાંજ તણાઇ જાય છે. નથી આ દુનિયામાં કલ્યાણ થતું, તે પર દુનિયાની આશા પણ શાને! આવી સ્થિતિ આપણામાં ઘણે ભાગે જોઇએ છીએ. જાપાનનો દાખલો લઇ જો આપણાથી તેની નકલ કંઇ પણ થાય, તો જાપાનનું યુધ્ધ વાંચ્યું તે ફળશે. નહિં તો ઘણા પોપટો રામ રામ કરે છે તેથી કંઇ સ્વર્ગે પહોંચતા નથી. આપણે માત્ર પઢી જવામાં માલ નથી.

સ્ટાંડરટનનું લોકેશન.

ટ્રાન્સવાલ ગવરમેન્ટ ગેઝેટમાં નોટીસ બહાર પડી છે કે સ્ટાંડરટનમાં હિંદીઓને સારૂ લોકેશન મુકરર થયું છે. અમને લાગે છે કે આ લોકેશન તદન નકામું છે. લોકેશનમાં ત્યાં ઘણા જુજ માણસો રહે છે અને તે પણ કોઇ બીજી સગવડવાળી જગોએ જાય તેવો સંભવ નથી.

લોર્ડ સેલબર્નને ટ્રાન્સવાલના હિંદીઓ તરફથી માનપત્ર.

જ્યારે લોર્ડ સેલબર્નનું ટ્રાન્સવાલમાં આવવાનું નક્કી થયું, ત્યારે બ્રિટિશ ઇન્ડિયન એસોસિએશને માનપત્ર આપવાની પરવાનગી માંગેલી તે મળી. પણ ગવર્નરના પ્રાઇવેટ સેક્રેટરીએ જવાબ મોડો આપ્યો, અને તેમાં જણાવ્યું કે માનપત્રની નકલ મીલીટરી સેક્રેટરીને મોકલવી. તેમ નકલ મોકલવામાં આવી, પણ તે લોર્ડ સેલબર્નને નહિં પહોંચવાથી તેમણે તાર મોકલ્યો કે બધા માનપત્રોની સાથે આ માનપત્ર આપવાનો વખત નહિં રહે. અને તેથી લોર્ડ સેલબર્ન બીજો વખત નીમશે. એમ પણ માનવા કારણ છે કે બધાઓની સાથે માનપત્ર નહિં લેવું તે સબબના જોહાનેસબર્ગના પેપર તરફથી થયું હોય. ગમે તેમ હોય પણ લોર્ડ સેલબર્ને તા૦ ૭ મીનો ગયો બુધવાર હિંદીઓનું માનપત્ર લેવાને સારૂ નીમ્યો. તે મુજબ હિંદીઓએ માનપત્ર અર્પણ કર્યું. જુદા જુદા ભાગથી ડેલીગેટો આવેલા. તે માનપત્ર નકસીદાર ને સરસ રીતે વેલમ ઉપર બનાવવામાં આવ્યું હતું. તેમાં હિંદુસ્થાનનો નકશો પણ ચીતરવામાં આવ્યો હતો. તે ચાંદીના નકસીદાર સીલીંડરમાં રાખેલું, અને સીલીંડર ઉપર કોતરણી સારી હતી.

માનપત્રનો તરજુમો નીચે પ્રમાણે છે.

માનવંતા સાહેબ, રાઇટ ઓનરેબલ, અર્લ ઓફ સેલબર્ન.

માનવંતા સાહેબ,

અમે ટ્રાન્સવાલમાં વસતા હિંદીઓની વતી આપને નમ્રતા પુર્વક આવકાર આપીએ છીએ. ઉમેદ રાખીયે છીયે કે આપની કારકીર્દીમાં દેશમાં અમારી આબાદી પાછી આવશે. દરેક કોમ સુખે તથા સંપે કરીને રહેશે. મહારાજા એડવર્ડ તથા મહારાણી એલેકઝાન્ડ્રા તરફ અમારી વફાદાર લાગણી છે, તે આપ તેમની હજુર પહોંચાડો એવી આપ નામદારને અરજી કરીયે છીયે.

અમે છીએ,

આપ નામદારના તાબેદાર,

જોહાનેસબર્ગ—અબ્દુલ ગની, એ. એ. પીલે. મો. ક. ગાંધી.

પ્રીટોરીઆ--મહમદ હાજી જુસબ, તૈયબ હાજી ખાન મહમદ, હાજી હબીબ.

હેડલબર્ગ—એ. એમ. ભાયાત, આમદ સુલેમાન.

ક્રુગર્સડોર્પ—સુલેમાન ઇબ્રાહીમ આમદ, એ. પી. જેટકાબાઇ.

પોચેફસ્ટ્રુમ--એસ. ડી. બોસ્ટ. અબ્દુલ રહેમાન.

પીટર્સબર્ગ—કાસમ મોતી, તારમહમદ તૈબ.

સ્ટેંડરટન—ઇસા હાજી સુમાર. ઇબરાહીમ કાજી.

મીડલબર્ગ—અહમદ હસન ભામા. હસન આકુજી પટેલ,

ક્લાર્કસડોર્પ—ઇસ્માઇલ અહમદ પટેલ, મહમદ હસન શીલી.

જરમીસ્ટનમાં લોકેશન ન જોઇએ.

જરમીસ્ટનમાં વેપાર કરી શકાય એવું લોકેશન હિંદીઓ માટે નથી. તેથી ટ્રાન્સવાલ સરકાર કેટલીક મુદત થયાં ત્યાંની મ્યુનીસીપાલીટી સાથે કાગળ વહેવાર ચલાવી રહી છે. છેવટે જરમીસ્ટન મ્યુનીસીપાલીટીયે જવાબ આપ્યો છે કે નીચેનાં કારણસર હાલ લોકેશનની જરૂર નથી.

૧ જરમીસ્ટનમાં ફેરીવા સિવાયની બીજી હિંદી વસતી ઘણી થોડી છે.

૨ સરકાર હિંદીઓને લોકેશનમાં રહેવા અથવા વેપાર કરવાની ફરજ નથી પાડી શકતી.

૩ જરમીસ્ટન મ્યુનીસીપાલીટી પાસે જે લીસ છે તેની રૂએ તે હિંદીઓને વેપાર કરતાં અટકાવી શકે છે.

છેલી કલમ વિચારવા જેવી છે. એમ કહેવાય છે કે જરમીસ્ટન મ્યુનીસીપાલીટી તે માઇનવાળાની જમીન ઉપર છે માઇનવાળાની સાથે મ્યુનીસીપાલીટીને લીસ છે, અને તે લીસમાં એવી શરત છે કે હિંદીઓ તેની હદમાં વેપાર ન કરી શકે. આ પ્રમાણે જ જો નિવડે તો જરમીસ્ટનમાં હિંદીઓને વેપાર કરવો મુશ્કેલ થઇ પડશે.

ટ્રાન્સવાલમાં તારના લવાજમમાં ઘટાડો.

તા૦ ૧ લી જુલાઇ ૧૯૦૫ થી ટ્રાન્સવાલમાંથી ત્યાંના કોઇ ગામમાં, કેપ કોલોની, નાતાલ, ઓરેંજ રિવર કોલોની, અને ડેલાગોઆબેના તાર ઉપર દર હરફની એક પેની લેવામાં આવશે. અને ઓછામાં ઓછી એક શીલીંગ લેવામાં આવશે. છુપા શબ્દોનો તાર હશે તેના ૫૦ ટકા વધારવામાં આવશે, અને છાપાઓના તારના સાધારણ તાર કરતાં ચોથે હિસ્સે લેવામાં આવશે.

ચીના અને કાફરા વચ્ચે સરખામણી.

ચીના લોકોને જોહાનેસબર્ગની ખાણમાં રાખ્યા છે. તે બાબત ઇંગ્લાંડમાં બહુ ચર્ચા હજુ થયા કરે છે. તે બાબત લોકોના મન શાંત પાડવા લોર્ડ મિલનરે જતાં પહેલાં કેટલીક હકીકત વિલાયત મોકલેલી, તે બહાર પડી છે. તેમાં લોર્ડ મિલનર જણાવે છે કે ત્રણ વર્ષમાં કાફરોને શોધવામાં, ને જોહાનેસબર્ગમાં લાવવામાં દરેક જણ દીઠ પાઉંડ ૧૦-૧૫-૦ નું ખર્ચ પડે છે. ચીનાને લાવવાનું ખર્ચ માથા દીઠ પા. ૧૬-૧૧-૩ પડે છે. આ ઉપરથી લોર્ડ મિલનર બતાવે છે કે ચીનાને લાવવામાં ખાણવાળાને પૈસાનો ફાયદો નથી થતો. વળી ચીનાઓની ઉપર જોહાનેસબર્ગમાં પણ કાફરા કરતાં વધારે ખર્ચ પડે છે. કેમકે કાફરને સારૂં દર રોજના માથા દીઠ પોણી ૭ પેની થાય છે, ત્યારે ચીનાને સારૂ દરરોજની માથા દીઠ ૧૧ પેની પડે છે. આ ઉપરથી લોર્ડ મિલનર જણાવે છે કે કાફરાઓ જો પુરતા મળે તો ખાણવાળાઓ ચીનાને હાથ ન લગાડે. ૩૦૪૮૦ ચીનાઓ તો ટ્રાન્સવાલમાં દાખલ થઇ ચુક્યા છે.

આ બધી ગણત્રિમાં લોર્ડ મિલનર એ વાત ભુલી ગયા છે કે કાફર ભાગ્યે ૬ મહિના કામ કરે છે, ત્યારે ચીનાને ઉપરા ઉપરી ત્રણ વરસ કામ કરવાનું રહ્યું. વળી ચીના કાફરા કરતાં વધારે ચંચળ હોવાથી તેઓની પાસેથી કામ ઘણું વધારે લઇ શકાય છે. આ વાત મુખ્ય જરૂરની છે. તે વિશે તો તેઓ નામદાર એક શબ્દ નથી કહેતા. જ્યાં સુધી એ ગણત્રિ ન કરાય, ત્યાં સુધી લોર્ડ મિલનરના આંકડા કંઇજ કામના ન કહેવાય. જો એમ ન હોય તો લોર્ડ મિલનરના હિસાબે તો માણસો વધારે ફુરસદ ને વધારે પગાર આપે તેમાં ભુલ કરે છે. એટલે અમને લાગે છે કે લોર્ડ મિલનરનાં લખાણની અસર વિલાયતમાં બહુ થવાનો સંભવ નથી.

જોહાનેસબર્ગમાં શીતળા.

ડાક્ટર પોરટરના છેલ્લા રિપોર્ટ ઉપરથી જણાય છે કે જોહાનેસબર્ગમાં [illegible] લોકોને અગિઆર મલાઇને તથા સાત બીજા કાળા માણસોને શીતળા નિકળેલ છે. આ [illegible] ચીના ઉપર કેસ થયો છે. સરકાર સખત [illegible] કાઢે છે અને હજારો ગોરા તથા કાળા માણસોએ શીળી કઢાવી છે.

એક જાણવા જોગ જાપાનીનો કાગળ.

મી૦ હીકસન કરીને એક ગોરાને જાપાનથી કાગળ મળ્યો છે, તે ઘણો સરસ હોવાથી સ્ટાર ન્યુસપેપરે તે છાપ્યો છે. તેમાંથી અમે નીચે પ્રમાણે ઉતારો આપીએ છીએ. તે ઉતારો બતાવે છે કે જાપાન કેમ આટલે ઉંચે ચડ્યું છે. જાપાની લખનાર લખે છે કેઃ-

તમારો મુબારક પત્ર મળ્યો. હું આભારી થયો છું.

ખરૂં છે કે અમારે તલવારની ધાર ઉપર ચાલવું પડ્યું છે. વરસો સુધી ઘણા ઘર રંડાપામાં રહેશે. તો પણ એટલો તો સંતોષ છે કે તેમાંથી જાપાનની પ્રજા ઉત્પન્ન થઇ છે. અને તેમ કરવામાં જેટલું અમે ખરચ્યું તે કમાવા બરોબર છે.

પોર્ટ આરથર લેવામાં ઠીક થયું કે તેઓ શરણે થયા. રૂશિઆ તથા અમે બન્નેએ ઘણું લોહી પાડ્યું. અને છેવટ સુધી જો તેઓ લડ્યા હોત તો બહુ ખોટું થાત. એટલે અમારી ખુશાલી કેટલી હોવી જોઇએ તે તમે સમજી શકતા હશો.

એડમીરલ ટોગો જ્યારે જાપાનમાં આવ્યો ત્યારે તેને લોકોએ વધાવી લીધો અને હવે પોર્ટ આરથરનો બચાવ કરનારાઓ જે શરણે થયા છે. તેને આવકાર આપવાની તૈયારી થઇ રહી છે.

એક દિવસે જનરલ સ્ટોસલ તથા લેફટેનન્ટ હોક નાગાસાકી આવ્યા. લેફટેનન્ટ જનરલ પોતાને ઠેકાણે જતા હતા તેણે જનરલ સ્ટોસલને બોલાવ્યા. બન્નેની આંખો મળી, બન્ને ભેટ્યા અને રડી પડ્યા. મને આ જોઇને દયા ઉપજી. હું આ બહાદુર રૂશિઅન જનરલનો વાંક કાઢતો નથી. રૂશિઆના રાજ્યાધિકારીઓનો વાંક છે, અને તેઓની હઠને લીધે લોહીની નદીઓ ચાલી રહી છે.

અમે ૩૦,૦૦૦ કેદીઓને સારી રીતે ખાવાપીવાનું આપીએ છીએ, એટલુંજ નહિ પણ તેઓને કેળવણી આપવાની યોજનાઓ ચાલે છે. તમને આશ્ચર્ય લાગશે પણ એ વાત ખરી છે કે તે કેદીઓમાંના ૫૦ ટકા૦ અભણ છે. તેઓને અમે તેઓની પોતાની ભાષામાં કેળવણી આપીએ છીએ. ભણેલા કેદીઓને મહેતાજી તરિકે કામે લગાડીએ છીએ. અને તેઓ પોતાના કમનશીબ ભાઇઓને શિખવે છે. અમે માનીએ છીએ કે આળસુ બેસી રહેવું તે પાપ છે; અને જો કે આ પ્રમાણે રૂશિઅન કેદીઓ ન સમજે તોપણ અમે અમારી ફરજ સમજીએ છીએ કે તેઓને આળસુ ન રહેવા દેવા.

મારા છોકરાઓને લડાઇનું કામ નથી કરવું પડતું. મોટો છોકરો જેની ઉમર ૧૯ વરસની છે તે રાજ્યવિદ્યા શિખે છે. જો કે ૨૦ વરસના દરેક છોકરાને લડાઇનું કામ શિખવાની ફરજ છે. તોપણ જેઓ ઉંચી કેળવણી લેતા હોય તેઓને ૨૮ વરસ સુધી તે ફરજ પાડવામાં નથી આવતી.

મારો બીજો છોકરો જેની ઉમર ૧૭ વરસની છે તે નેવીમાં દાખલ થશે. તેના પરિક્ષા બહુ કઠણ છે. તે જુલાઇ મહિનામાં થશે.

બીજા છોકરાઓ હજુ બાળક છે. તેઓને જે બક્ષિસો મળે છે, તે તેઓ લડાઇમાંથી આવેલા સિપાહીઓને આપે છે.

મારી ઓરત તથા મોટી છોકરી આખો દહાડો સિપાહીઓને સારૂ ગરમ કપડાં બનાવવામાં ગુંથાએલાં રહે છે.

વળી જેઓ લડાઇમાં ગયા છે, તેઓના કુટુંબની સંભાળ રાખવી પડે છે. આવાંને સારૂ અમારા નોકર સુધાં કપડાં વિગેરેમાંથી ભાગ આપે છે.

કુટુંબમાં અમે બધાં ઉંચ નીચ, ઘરડાં જુવાન, મરદ ઓરત એકઠાં છીએ અને એક સંપથી કામ કરીએ છીએ. અમારો એકજ નિશ્ચય છે. તે એ કે રૂશિઆ હારે નહિ ત્યાં સુધી અમારે હથીઆર ન છોડવાં.

તમે જાણીને રાજી થશો કે દશ લાખ માણસ લડાઇમાં રોકાએલ છે તે છતાં ધંધો રોજગાર નિયમસર ચાલ્યા કરે છે. ખરૂં જોતાં તો આ વરસે ધંધા રોજગારમાં સમુળગો વધારો જોવામાં આવે છે.

તમે કહો છો કે અમારી જીતથી યુરોપના લોકો આશ્ચર્ય પામ્યા છે. અમને પણ આશ્ચર્ય થાય છે કે આવડી મોટી પ્રજા સામે બાથ ભીડીને હજુ સુધી અમે કેમ જીતી શકયા છીએ. પણ અમને ખબર ન હતી કે અમારો સંપ આટલો જોરાવર હતો અને અમારા લડવૈયા એટલા બહાદુર હતા.

આ કાગળ ઉપર ટીકા હોય નહિ. દરેક શબ્દ સમજવા જેવો તથા નકલ કરવા જેવો છે. આવી લાગણીવાળા માણસો જે પ્રજામાં હોય તે પ્રજા ફતેહ પામે તેમાં નવાઇ શી?

સ્ટીમરોની આવ જાની ખબર.

બ્રિટિશ ઇંડિઆ લાઇનની ફોરવીકલી સ્ટીમર તા. ૧૬ જુને સીધી મુંબઇ માટે ઉપડશે.

જરમન લાઇનની સ્ટીમર સોમાલી તા. ૧૦મી જુને મુંબઇ માટે ઉપડી જશે.

નાતાલ ડાયરેક્ટ લાઇનની સ્ટીમર આબોટી તા. ૧૫મી જુને કલકત્તા માટે ઉપડી જશે. મુંબઇના પાસેંજરોને કોલંબો ઉતારશે

હિંદુસ્થાનમાં વૈદક શાસ્ત્રની ઉત્પત્તિ.

મદ્રાસના ગવરનર લોર્ડ એમ્પીલે ગીન્ડીમાં એક વૈદકશાળા ખોલતાં ભાષણ કરયું તે માંથી અમે નીચે પ્રમાણે તરજુમો કરીએ છીએ.

"હવે આપણે જોઇએ છીએ કે હિંદુસ્થાનમાં તંદુરસ્તી જાળવવાના નિયમો બંધાયા હતા. દુનિયામાં મોટામાં મોટો એવા નિયમ બંધનારો મનુ થઇ ગયો તે હિંદી હતો. કરનલ ડીંગે બતાવી આપ્યું છે કે જ્યારે બીજા મુલકોમાં અજ્ઞાન હતું ત્યારે હિંદુસ્થાનમાં વૈદક જ્ઞાન ઘણા ઉંચા પ્રકારનું હતું. ઘણા માણસો નહિ જાણતા હોય કે વૈદક શાસ્ત્રની ઉત્પત્તિ હિંદુસ્થાનમાં થએલી છે. હિંદુસ્થાનથી તે શાસ્ત્ર અરેબીઆમાં ગયું અને ત્યાંથી યુરોપમાં દાખલ થયું. સત્તરમા સૈકા સુધી યુરોપના હકીમો આરબ હકીમોનાં પુસ્તકમાંથી શીખતા. અને આરબ દાક્તરો તે ધનવન્તરી ચરક અને સુશ્રુતનાં ગ્રંથોમાંથી જ્ઞાન મેળવતા. એ આશ્ચર્યની વાત છે કે જે મુલકમાં એ શાસ્ત્રની ઉત્પત્તિ થઇ તે મુલકમાંથી તે લગભગ નાશ પામ્યું છે, અને હવે પાછું પશ્ચિમના લોકો તેજ જ્ઞાનનો ઉપયોગ કરી હિંદુસ્થાનમાં દાખલ કરે છે. આપણે જાણીએ છીએ કે મુસલમાની બાદશાહો એ હિંદુસ્થાનમાંથી મળેલું શાસ્ત્ર દાખલ કરયું. મુગલ બાદશાહો તંદુરસ્તીના નિયમ જાણતા હતા. તે આપણે તેની કનાત વિગેરે ઉપરથી જોઇ શકીએ છીએ. હવે બ્રિટિશ રાજ્ય કર્તાઓ તેથી પણ વધારે જ્ઞાન પાછું લાવે છે; અને જ્યારે અમે મ્યુનીસીપાલીટીને સારૂ પાણીના તળાવો બાંધી તેમાં પાણી સાફ કરવાની ટાંકીઓ બનાવીએ છીએ, જ્યારે ઇસપીતાલો ખોલીએ છીએ, વૈદક જ્ઞાન આપવાની નિશાળો ઉઘાડીએ છીએ. અને મરકી નાબુદ કરવાના ઉપાયો લઇએ છીએ, ત્યારે એમ નથી સમજવાનું કે એમાં કાંઇ નવું છે. તેનો જે સેંકડો વર્ષ પહેલાં અહિ મોજુદ હતું તે પાછું લાવીએ છીએ. પણ મારે વધારે કહેવાની જરૂર નથી. આ બધું બતાવે છે કે દુનિયામાં કાંઇ નવું છે એમ કહી ન શકાય. આપણે હાલ દરદો અટકાવવાના ઉપચારો કરીએ છીએ તે પણ નવા ન જાણવા. કરનલ ડીંગ બતાવે છે કે જે જાતી ભેદ અસલ રાખવામાં આવતા હતા તે મુખ્ય કરીને દરદો અટકાવવાના હેતુથી હતા. હિંદુ તથા મુસલમાન બન્ને શીતળા અટકાવવા સારૂ અમુક જાતનો રસ ચામડીમાં દાખલ કરતા. અને એમ પણ ચોક્કસ છે કે ગૌશીતળા શોધાયું તે પહેલાં યુરોપ મુલકોમાં

આમડીમાં રસ પ્રવેશ કરવાની ક્રિયા જારી હતી. ને ક્રિયા કૉન્સટેન્ટીનોપલથી દાખલ કરવામાં આવી હતી. અને વળી કરનલ કીંગ ત્યાં સુધી માને છે કે શીતળા પણ હિંદુસ્થાનમાં અસલ દાખલ હતું. આ શોધ કરનલ કીંગે ધનવન્તરીના પુસ્તકમાંથી કરી છે. કરનલ કીંગ એમ પણ માને છે કે હાલ જે ઘરો ખાલી કરવાનો તથા ધુમાડી દેવાનો ઉપચાર કરવામાં આવે છે તે પણ જૂનો છે. કેમકે મરકી બાબતની તવારીખ પણ જૂના હિંદી પુસ્તકોમાં પુષ્કળ મળે છે."

ઇંડિઅન બહાદુરી.

દર વર્ષે નદી વિગેરેમાં તણાઇને ઘણા માણસો દુનિઆમાં મરે છે. ને ઘણાં આપઘાત કરવાના હેતુથી; અને માણસો તેવા જોખમમાં પડેલી જાનને ઉગારવા મહેનત કરે તેમ કરવા સારૂં. હાલ વિલાયતમાં ઘણાં વરસ થયાં એક સોસાયટિ નિકળી છે. તેનું કામ એવી બહાદુરી કરી જે માણસોએ જાન બચાવી હોય, તેઓને દુનિઆમાંથી શોધી કાઢવા, તેમને ચાંદ આપવા, ને તેમનાં નામ જાહેર કરવાનું છે. આ ધોરણ પ્રમાણે વિલાયતના પ્રસિધ્ધ વર્તમાન પત્ર ટાઇમ્સમાં કેટલાક ચાંદ મળેલા માણસોનાં નામ બહાર પડ્યાં છે. તેમાં નીચેના હિંદી નામો જોવામાં આવે છે. હુગલી નદીમાં નહાતાં બે છોકરાઓને ડુબતા બચાવ્યા તેને સારૂ બાબુ ભટ્ટાચારજીને ચાંદ મળ્યો. તેવીજ રીતે કોનસ્ટેબલ બારસીંગને, અને મારીસબર્ગમાં એક ગોરી છોકરીને બચાવવા સારૂં મુકતાની નામના કાફરને મળ્યો.

ગવરનરના સંદેશો.

ડરબન અને અમલાઝી ડિવિઝનમાં તોફાનમાંથી બચી ગએલા હિંદીઓને નીચેનો સંદેશો કહેવરાવવા નામદાર ગવરનર તરફથી ડરબન અને અમલાઝીના માજીસ્ટ્રેટને કહેવામાં આવ્યું હતું

"અભાગી ડિસ્ટ્રીકટમાં બચવા પામેલા હિંદીઓ તરફ તથા મરી ગએલાંઓનાં સગા વહાલાંઓ તરફ, મારી અંતઃકરણની દીલસોજી મોકલવામાં આવે, તેમ હું ઇચ્છા રાખું છું."

ગ્રાહકોને વિનંતી.

ચાલુ સાલનું લવાજમ જે ગ્રાહકોની પાસે બાકી રહેલું હોય તેમણે મોકલી આપવા મે. કરવી.

"કુલી" એ શબ્દની વ્યાખ્યા.

સુપ્રીમ કોર્ટમાં ઉઠેલો પ્રશ્ન.

પી. છ. પીલે નામના એક હિંદીને ૪૯ બાઈ-લૉનો ભંગ કરવા માટે પોલીસે પકડેલ હતો. તે બાઇ-લૉ પ્રમાણે કોઈ પણ કાળો માણસ રાતના ૯ વાગ્યા પછી, અથવા તો સવારના ૫ વાગ્યા પહેલાં પાસ વિના રખડતો લેવામાં આવે, અને તેને પુછવાં સંતોષકારક કારણ આપી ન શકે તો પોલીસ તેને પોતાને સ્વાધિન કરી શકે છે. સીટિ આસીસ્ટંટ માજીસ્ટ્રેટે તેને ગુન્હેગાર નહિં ગણી છોડી મુક્યો. અને કહ્યું કે ઉપરના કાયદા પ્રમાણે તે કાળા માણસમાં ગણી શકાય નહિ. તે કાયદાનું વાક્ય એ છે કે "કાળો માણસ એટલે હોટેન્ટોટ, કુલી, બુશમેન, લાસ્કર, કાફર વિગેરે. કોરપોરેશન તરફથી "કુલી" એ શબ્દના ખુલાસા માટે અપીલ કરવામાં આવી. તે ઉપરથી ચીફ જસ્ટીસે ચુકાદો આપતાં જણાવ્યું કે, "પ્રશ્ન માત્ર એ, છે કે, તહોમતદાર કાળો માણસ છે કે નહિ અને તે રાતના ૯ વાગ્યા પછી બહાર ભટકતો હતો કે નહિ. બીજા પ્રશ્ન વિષે ખુલાસો કરવા જેવું છેજ નહિં; પણ પહેલો પ્રશ્ન બહુ અગત્યનો છે. કારણ કે તે બ્રિટિશ સરકારની આ કોલોનીમાં વસતી મોટી વસતીને લાગુ પડે છે. કાયદામાં બતાવેલી કાળા માણસની વ્યાખ્યા પ્રમાણે પી. છ. પીલે કુલી છે કે નહિ. તે નિર્ણય કરવાનું રહે છે. ૧૮૫૯માં જ્યારે તે કાયદો પસાર કરવામાં આવેલ, ત્યારે આ કોલોનીમાં કુલી તરીકે ગણાતા માણસોની અમુક સંખ્યા હતી. તેના સમજવા પ્રમાણે "કુલી" તે શબ્દ તિરસ્કારથી ચઢીઆતી સ્થિતિના હિંદીઓ માટે વાપરવામાં આવે છે કોર્ટ મને એ કહેવામાં આવેલ છે કે શરૂઆતમાં ગુજરાતના હુટારાઓને માટે તે શબ્દ વાપરવામાં આવતો. વખત જતાં આ હુટારાઓ સારી સ્થિતિના મજુર વર્ગમાં ભળ્યા. અને તે ઉપરથી હલકા મજુરો, કાસદો અને ભાર ઉઠાવનારાઓને માટે "કુલી" એ શબ્દ વપરાવા લાગ્યો. પી. છ. પીલે દરજ્જાવાળો, મીલકતવાળો અને આબરૂવાળો માણસ છે." મી. જસ્ટીસ બેમેન્ટ અને ફીન આ ચુકાદાને મળતા આવ્યા, અને માજીસ્ટ્રેટનો ઠરાવ કાયમ રાખવામાં આવ્યો.—નાતાલ મરક્યુરી.

ધીરવાનાં નાણાં.

ડરબન, મારીત્સબર્ગ, અથવા ત્યાંનાં પરાંઓની પ્રોપર્ટિપર પહેલી ગીરવીએ નાણાં ધીરવાનાં છે. નીચેને સીરનામે લખો.

એમ. નાઝર
૧૪ મરક્યુરી લેન,
ડરબન.

નાતાલમાં જબરૂ તોફાન.

ભારે જાન માલની ખુઆરી.

તા. ૩૧ મે બુધવારની બપોરથી મોટા પવન સાથે વરસાદના સખત ઝાપટા શરૂ થયાં. આ પવન તથા ઝાપટા વધીને રાત્રીના વખતે મોટા રૂપમાં બદલાયા. વરસાદ ધોધબંધ એક ધારે આખી રાત પડ્યો. રાત્રીના વખતમાં પ્રલયકાળનું ભાન કરાવી સવારે જરા ધીમો પડ્યો આ રાત્રીમાં જે જાન માલની ખુઆરી થઇ છે તે ખરેખરી હજુ અંકાયેલી નથી. વરસાદ કોલોનીના જુદા જુદા ભાગોમાં ૧૦ થી ૧૫ ઇંચ નોંધાયેલો છે. ચેટાઉન, અમઝીંઆ, નેટીંગહામ રોડ, વગેરે ભાગોમાં મોટા જથામાં બરફ પડેલો હતો. ત્યાં મોટી સંખ્યામાં જનોની ખુઆરી થઇ છે. એવું કહેવાય છે કે સાઉથ આફ્રિકામાં આવું જબરૂં તોફાન અગાઉ કોઈ વખત અનુભવવામાં નહિં આવેલું હતું. તળ ડરબન શહેરમાં તથા બારામાં ભારે નુકશાન થયું છે. રસ્તા ઉપરના તથા બગીચાઓમાંનાં મોટાં મોટાં ઝાડો જમીન દોસ્ત થઈ પડેલાં છે. કેટલાંક ઘરોનાં છાપરાં તુટી પડ્યાં છે. આ તોફાનના દીવસોમાં એક દીવસ સુધી ટ્રામ, તાર, રેલવે વગેરે બંધ રહ્યાં હતાં. નોર્થ કોસ્ટ લાઇનની ટ્રેન સોમવારના વેરૂલમ સુધી આવતી થઇ હતી. ફીનીક્સ પાસેના પુલની બાજુમાં એક માલ ગાડી પાટા ઉપરથી નીચે ગબડી પડી હતી જેમાં એક આદમી માર્યો ગયો હતો. ઘણાં નાળાંમાં પુષ્કળ પાણી હોવાથી ઘણું વધતું નુકશાન થયું છે. એ રીતે રેલવે સત્તાવાળાને ઘણું નુકશાન થયું છે. અંબીલો નદીમાં પુષ્કળ પાણી આવવાથી તે નદીનો બંધ તુટવાથી ઘણું ત્રાસદાયક પરીણામ આવેલું છે. આ બંધના તુટવાથી પાડોશમાંના મેદાનમાં પાણીનો મોટો જથ્થો ફરી વળ્યો. તેમાં તે ભાગ ઉપર વસતા સેંકડો લોકોનાં ઘરબાર, રાચરચીલું અને માણસો પણ પાણીની સાથે તણાવા લાગ્યા. તણાઇ ગએલા માણસોની સંખ્યા ઘણી મોટી છે મંગળવારના સવાર સુધીમાં ૪૦૦ લાસો મળી આવી હતી. આ લાસોને શોધવાનું કામ શનીવારથી શરૂ થયું હતું, જેમાં સત્તાવાળાઓ તરફથી સારી મદદ મળેલી હતી. આ મળેલી લાશો ઉપરાંત કેટલા આદમી ગુમ થયા છે તે હજુ બરાબર માલુમ પડ્યું નથી નદીના પુર સાથે તણાઇ આવેલ કાંપમાં સંખ્યાબંધ માણસો દટાઈ ગએલા માલુમ પડ્યા હતા, જેના શરીરના કોઇ કોઇ ભાગ દેખાવાથી તે ભાગમાં ખોદવાનું કામ શરૂ કરી તે લાસોને કાઢવામાં આવી હતી. કેટલીક લાસો વાળામાં ગુંચવાઇ ગયેલી હતી. કેટલાકના હાથમાં લાકડાં રહી ગયા હતા કેટલાક ઝાંડોની સાથે મડાગાંઠ વાળી રહેલા હતા. એવું માલમ પડે છે કે તે માણસોને જ્યારે કાંઇ અવલંબન નહિ રહ્યું ત્યારે તે ભાગ ઉપર થતા મળેલા હોવા

લેઈએ પરંતુ પાછળથી તે ઝાડ સહીત તણાવા લાગ્યા. અહીં આગળના એક સ્ટોરમાંના સાત આદમીઓમાંથી એક બચવા પામેલાની વાત ઉપરથી તેમનાપર વીતેલી હકીકત ઘણીજ કરૂણાજનક છે. તે કહે છે કે જ્યારે તેમના સ્ટોરમાં શરૂઆતમાં પાણી આવવા લાગ્યું ત્યારે તેઓ બાંકડા માંડી તે ઉપર ચડયા, ત્યાં પાણી આવવા લાગ્યુ ત્યારે તેથી ઉંચેના ભાગમાં તેઓ ચડયા, ત્યાર પછી છાપરા ઉપર અને તેટલામાં તો તેમનું ઘર અને તેઓ સઘળા તણાવા લાગ્યા ! ! કેટલી લાસો દરીયામાં, ચાલી ગયેલી છે તેનો તો કોઇ પત્તો મળી શકેલો નથી. ખોદતાં નીકળેલી લાશોને પ્રથમ ડરબનની સીમેટરીમાં એકઠી કરવામાં આવી હતી. ત્યાંથી તેમને ઓળખી લાગતા વળગતા તેમને લઈ ગયા હતા. અને તેમને ઠેકાણે પાડેલી હતી. બીજી લાશોને સત્તાવાળા તરફથી ઠેકાણે પાડવામાં આવી હતી. આ લાસોના શરીર ઉપરથી કીમતી દાગીનો નીકળેલો છે. આ ઉપરાંત ઢોરની મોટી ખુવારી થએલી માલુમ પડી છે. એક વાડામાં ઘેટાનું આખું ટોળું મરી ગએલું માલુમ પડયું છે.

હિંદી મજુરોની મદદ અર્થે નાતાલ ઈંડીઅન કોંગ્રેસના આગેવાનોએ સારી મહેનત લઇ મદદ કરેલી છે. નુકસાન પામેલી જગ્યાએ મેસર્સ અબદુલ કાદર, ઉમર અબુબકર, દાઉદ મહમદ વગેરે ગૃહસ્થોએ જઇ દુઃખી લોકોને કેટલીક કામળીઓ આપી હતી. તથા ખાવાને માટે ચોખાની કેટલીક ગાંસડી સગવડ કરી આપી હતી. ત્યાંથી તેઓએ દાઉદ રોડ વાળા મકાનમાં એકઠા થઇ મદદને માટેનુ એક ફંડ ખોલેલું હતું, જેમાં નીચે પ્રમાણે રકમો ભરાયેલી છે:— મેસર્સ એમ.સી. કમરૂદીન એન્ડ કાં૦, પાં. ૧૦; દાઉદ મહમદ એન્ડ કાં૦, પાં ૧૦; જી. એમ. મીયાંખાન, પાં, ૧૦; ઇ. અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર્સ, પાં. ૧૦; મુસા હાજી કાસમ, પાં. ૫; હાજી અબદુલા પાં. ૫; હુસેન કાસીમ એન્ડ કાં૦. પાં. ૫; હાજી દાદા એમ. હબીબ પાં. ૧; એમ. ઈબ્રાહીમ આબદુલા પાં. ૧; સી. કે. ડી. પીલે એન્ડ કાં૦, પાં. ૩-૧૫-૦; અબદુલ હૈ આમદ પાં. ૧-૧૮-૭; કાસીમ ખમીસા, પાં. ૧; ઈ. ડી. ગુડાલા, પાં. ૧; જી. એ. બસા, પાં. ૧-૧૦-૦; વલી મામદ જુમા, પાં. ૧; બદુલ હક મહમદ ઈસ્માઇલ, પાં. ૨-૧૦-૦; હાસીમ જુમા, પાં. ૫; હકીમ ગુલઝાર શી. ૧૦; ઓસ્માન ખમીસા શી. ૫; ઓસમાન આમદ શી. ૧૦; કેદર બીરાલી એન્ડ વાઇટ, પાં. ૩-૩-૦, ઇબ્રાહીમ પાં. ૨; પારસી રૂસ્તમજી, પાં. ૫; જલભાઇ સોરાબજી. પાં. ૫; પારસી દોરાબજી શી. ૧૦; દાદા અબદુલા એન્ડ કાં૦, પાં. [illegible] હુસેન કાસીમ એન્ડ કાં૦, પાં. [illegible] એસ. કેડ, શી. ૧૦; એ. એમ. મુડાલા, શી. ૧૦; સી. એ. બસા, પા. ૧; બી ઇબ્રાહીમ ઇસ્માઇલ એન્ડ કાં૦. પાં. ૫-૫-૦; એ. એમ. પારખ. પાં. ૩-૧૫-૦; પી દાવજી મહમદ એન્ડ કાં૦, પાં ૫-૫-૦; જે લેન્ડો, પાં. ૨-૨-૬; દાદા ઓસમાન, શી. ૫; કુંદામલ શી ૧૦; એલ કરમત, એન્ડ કાં૦, પાં. ૫-૫-૦; એસ. બુચર એન્ડ સન્સ, પાં. ૫-૫-૦; રેંડક બ્રધર્સ એન્ડ હુડસન, પાં ૫-૫-૦; એમ ડેનીસ રમીથ. પાં. ૩-૩-૬; એ. ટી. મુનશી, શી ૫; એસ. પી બાટલર, શી. ૫; મીન એન્ડ ટરનર, પાં. ૨-૨-૦; યુસપ સુલેમાન પાં. ૧; મુસા હાજી આદમ, પાં. ૨-૨-૦; બારી અહીર, પાં. ૧૦; પી. પાવડી પીલે એન્ટ કાં૦, પાં. ૨; ઓ. એમ મહમદ, શી. ૧૦; હેનરી એન્ડ લીલ, પા. પાં. ૧-૧-૦; એલ. મિસન, પા. ૨-૧૦-૬; મહમદ સઈદ ગુલામ હુસેન, શી. ૫; આર, અબદલા, શી. ૫; સરવાળો પાઊન્ડ ૧૫૯—૪—૬

કાળાઓપર તિરસ્કાર.

મે ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅનના અધિપતિ જોગ.

સાહેબ,— કાળા માણસોપર ગોરાઓના તિરસ્કારની હદ રહી નથી. અમે તે રીતે કાળા માણસો એટલે ખાસ કરીને હિંદીઓને અપમાન પહોંચાડતાં કદાચ તેઓમાં નાજ એક ગોરાને અપમાન પહોંચે તેનો પણ તેઓ દરકાર રાખતા નથી.

કેટલાએક દિવસ પહેલાં નાતાલ ગવરમેન્ટ રેલવેમાં એકાદ સેકન્ડ ક્લાસના ડબા પર "કલર્ડ" એ શબ્દ લખી ખાસ કાળા માણસોને માટે તે ડબો અલગ રાખવામાં આવતો. ગોરાઓની આ અયોગ્ય હિલચાલ સામે નાતાલ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસે વાંધો લીધો અને પરિણામે "કલર્ડ" તે શબ્દ કાઢી નાખી "રીઝર્વ્ડ" એ શબ્દ ચીતરવામાં આવ્યો. આવા એક રીઝર્વ્ડ ડબામાં થોડા દિવસ પહેલાં હું અને મારો એક આબરૂદાર ગોરો સોબતી અમારે મુકામે જવા બેઠા. અમે એકજ સ્થળે રહેનારા હોવાથી સાથેજ બેઠા તેજ ડબામાં બીજા બે પણ ગોરાઓ હતા. અચાનક એક ટીકીટ તપાસનારો આવ્યો અને ગોરાઓને તે ડબામાંથી નીકળી બીજા ખાલી ડબાઓમાં બેસવાનું કહ્યું. મારા સોબતીએ તેજ ડબામાં બેસવામાં વાંધો ન બતાવ્યો છતાં પણ તેને ફરજીઆત દાખલ ત્યાંથી નીકળવા કહેવામાં આવ્યું, અને અંતે પોલીસને બોલાવવાની પણ ધમકી અપાઇ. આ બન્નેને મારા સોબતીએ જરાએ ગણકાર્યું નહિં. થોડા વારમાં બે પોલીસો આવ્યા અને તેને તેઓની ધમકીથી બીજા ડબામાં જવાની ફરજ પડી. તેજ ટ્રેનમાં અમારે મુકામે પહોંચ્યા તે બધુ વખત [illegible] પણ [illegible] બીજા ડબામાં બેસતે નહિં. આમ થવાથી મારી અને બીજા હિંદીઓની લાગણી બહુ દુઃખાણી એટલુંજ નહિ પણ તે આબરૂદાર ગોરાને પણ બહુ અપમાન લાગ્યું. જે આવીજ રીતે ચાલશે તો મને ભય છે કે ગોરાને હિંદી સાથે વાત કરતા અટકાવવામાં પણ પોલીસ કોઇ દીવસ આપ ખુશી વાપરશે. મને આશા છે કે જો નાતાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસ વારંવાર હિંદીઓ પર થતા ગેરઇનસાફ સામે કમ્મર કસશે તો થોડા કાળમાં હિંદીઓ દક્ષિણ આફ્રિકામાં પોતાની સ્થિતિ કાંઈક સારી જોશે.

લા. મ૦ ખુ૦

રોકડ બજાર ભાવ.

ચાવલ.		શી.	પે.		શી.	પે.
માંજી	૧ બસ્તાનુ	૧૬	૦	થી	૧૭	૦
બીમડાના	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
ગોફ. એફ. ડાં. આર.		૧૪	૦	,,	૧૪	૬
ગોફ. ડાં. આર.	,,	૧૩	૦	,,	૧૪	૦
ચીની સફેદ	,,	૧૮	૬	,,	૧૯	૦
કુડાના	,,	૧૮	૦	,,	૧૯	૦
દેશી તુવેર દાળ.		૧૪	૦	,,	૧૫	૦
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૪	૬	,,	૧૫	૦
મસુરની	,,	૧૬	૬	,,	૧૬	૬
મગની	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
અડદની	,,	૨૦	૦	,,	૨૧	૦
ચણા	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
,, દાળ	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
વટાણા	,,	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
મકાઇ	,,	૬	૦	,,	૭	૦
તેલ						
કડવું	૧ ગેલન	૩	૦	,,	૩	૦
એરંડીનુ	,,	૨	૨	,,	૨	૩
મીઠું	,,	૨	૮	,,	૨	૯
નાળીએરનું	,,	૩	૦	,,	૩	૧
ખાંડ મોરીસની						
સફેદ	,,	૨૦	૦	,,	૨૧	૦
પીળી	,,	૨૧	૬	,,	૨૨	૦
તીરકુળ નાતાલ		૧૮	૬			
આટો		૯	૦	,,	૯	૯
મદ્રાસી સોપારી, ૧ રતલ		૦	૬	,,	૦	૮
મરચાં.		૦	૫	,,	૦	૫॥
ઘી પીળું		૧૭	૯	,,	૫૦	૦
પારાફીન ડીવોસ.		૬	૩	,,	૬	૬
,, વાઇટ રોસ		૭	૦	,,	૭	૩
,, ,, ગેલન		૧૨	૯	,,	૧૩	૩
[illegible]		૧૨	[illegible]	,,	૧૨	[illegible]
નાળીએર ૧૦૦		૧૦	૦	,,	૧૨	[illegible]
નીમક (લીવરપુલ)						
[illegible]		[illegible]	[illegible]	,,	[illegible]	[illegible]

इंडिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. १० वी जुन, १९०५. नम्बर २३.

सप्ताहिक पंचांग.

अंग्रेजी—ता. १० वी जुन से, ता. १६ वी जुन १९०५ तक.

हिंदु—जेष्ठ सुदी ८ से जेष्ठ सुदी १४ सम्वत् १९६१ तक.

वार.	अंग्रेजी तारीख.	हिंदी तिथि.	सूर्य उदय.	सूर्य अस्त.	त्योहारोंकी यादी.
			क.मि.	क.मि.	
सनि.	१०	८	६ ४८५	२	
रवि.	११	९	६ ४८.५	२	
सोम.	१२	१०	६ ४८५	२	बैंक होलीडे.
मंगल	१३	११	६ ४९.५	२	
बुध.	१४	१२	६ ४९५	२	
गुरु.	१५	१३	६ ४९५	२	
शुक्र	१६	१४	६ ५०५	२	

इंडिया जानेवाली मैल स्टीमर.

इन्डिया-मेल स्टीमर "कोंगेला" ता. १५ वी जुन और पिछे तुरत तथा 'अमरूसीन्दो' ता. १८ वी जुन और पिछे तुरत कलकत्ता जानेवाली है.

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. १० वी जुन, १९०५.

जापनकी जीत.

जापानकी कला दिनों दिन बढ रही है. आरथर बन्दरका किल्ला तोडा, मुकदन सर किया, उपरान्त जापानने दुसरी जो बीरता दिखाइ है, सो गत युद्धसें बढ जाती है. रुसका बालटिक-बेडाको हटा दिया, और उसका बडा एडमिरलको घायल किया है और एक भी मनवार छुटने नहीं पाया. ऐसी भारी बीरता, जापान दिखावेगा, ऐसा अनुमान कीसी कोई नहीं करता था. अनेकोंका अनुमान था, कि सिंगापुर तक रुसी दल पहुंच जायगा, तो जापानको भारी संकडोंमें पडना पडेगी. सब समझा था, कि जापान दल बहुत मजबुत नहीं है और जहाज भी रुससें कमती है. परन्तु जापानी दल बहुत सावधान था, ऐसा देखा जाता है. एडमिरल टोगोका खातमीदार बहुत हुशियार और सावधान थे. इससें जब रुस घातमें आया तब जापानने थपड लगा दी. ये सहास-करनेमें जापानी नौ-सेनापत बीर टोगोने जो धैर्यता और शान्ति दिखाई है, सो प्रशंसापात्र है. प्रतिष्ठा बढानेके लिये, या दुन्याको अपनी बीरता दिखानेके लिये सुप्रसिद्ध टोगोने इसी कार्य नहीं किया है. परन्तु उनका एक ही बिचार था, कि रुसको एकबार सज्जड थपड लगाना, सो उन्हें लगाकर दिखा दिया. दो वर्ष पहले रुस जो अजीत गीनाया जाता था, सो अब जापानसें बारबार थपड खा रहा है.

कहते है, कि इसी जलयुद्धके साथ मुकाबला किया जांय, ऐसा कुछ तवारिखसें देखनेमें नहीं आता है. १६ वी सदिमें इंग्लान्डने बडी जीत की. स्पेनका अजीत बेडा इंग्लीशचानलमें नष्ट हुआ. इंग्रेजी नौ-सेनापतिकी जीत हुई. यह लडाइ भी बडी कही जाती है. परन्तु इंग्लान्डको कुदरतसें सहायता मीली थी. स्पेन-दल जबरदस्त थ, खाडी छोटी थी और युद्धके समय इतनी हवा चल रही, कि स्पेन-दल हवाका बोझ उठा न सका और विलायती दलको हवा अनुकुल हुई, इससें विलायती दलकी जीत हो गई.

जापानको कुदरतसें सहायता नहीं मीली है. सिर्फ उनका एक ही संकल्प था, कि 'जीत' करना. इसी संकल्पमें उनको सहानुभूति मीली. 'हार' शब्दका अर्थ जापानीयोंने स्वप्नमें भी नहीं पहचाना है.

यह महाभारत फतेहका कारण क्या? संप, स्वदेशाभिमान, बीरता और जुस्सा है. कीसीको कोई बडा छोटा नहीं समझता है और कोसी प्रकारकी भीतर भीतर फुटफाट नहीं है. सिर्फ स्वदेश सेवा करना, वह ही जापानीयोंका कर्त्तव्य है. जो प्रदेशमें आप जन्म पाया, जहां उन्नति हुई और जहां जिंदगी बिताता है; वह स्वभूमिको आप आबाद करनेमें आप आबाद बनते है, ऐसा उनका स्वदेशाभिमान है. वे लोग मृत्युसें डरता नहीं है. यह लोग समझा है, कि देस सेवामें मृत्यु होगी, तो स्वर्गका अधिकारी बनेंगे! एक दिन सबको मरना अवश्य है, तो लडाइमें मरनेसें बाध क्या! लडाइमें न जानेसें घेर बैठेंगे तो भी आंउर्गाका विश्वास नहीं है. कभी जीता रहा, तो भी दुसरी राज्यसत्ता तले दब जानेमें लाभ क्या? एम ऐसे विचार करनेपर वह लोग अपना हड्डी, मांस और रक्त अर्पण कर कर रणभूमिपर अजीत बन जांय, उसमें आश्चर्य क्या?

चिना और काफिर.

चीनी लोग जोहानिसबर्गकी खानमें काम करते है, वह सम्बन्धमें अब विलायतमें भारे चर्चा चल रही है. उसके लिये लोगोंको शान्त बनानेके लिये लार्ड मिलनर विलायत आनेके पहिले कई कई फोरियत भेज दी है, वह अब प्रकट हुई है. उसमें लार्ड मिलनर कहता है, कि तीन वर्षमें काफर लोगको पढानेमें और जोहानिसबर्गमें लानेमे हरेक आदमीके पिछे १० पौन्ड १५ शिलींगका व्यय लग जाता है. चीने लोगको लानेके लिये हरेक आदमीके पिछे १६ पौन्ड ११ शिलींग ३ पेन्सका व्यय लग जाता है. लार्ड मिलनर लिखते है, कि खाणके धणीको चीनी लानेसे पैसाका फायदा नहीं है. उपरान्त जोहानिसबर्गमें काफिरके

ज्यादा खर्च चिनेका लग जाता है. और एक काफिरके पिछे खानेका खर्च ५॥ पेनी लगता है, तब एक चीनेके पिछे दररोज खानेका खर्च ११ पेनी लग जाती है. इससे लार्ड मिलनर कहता है, कि काफिर लोग चाहिये इतना मिल जाये, तो खानके मालिक लोग चीनेको हाथ न लगावे. ३८,९८० चीने लोग दाखिल हो चुका है.

लार्ड मिलनरने सब बातें कहीं, परन्तु एक बात वह सोदर्ष भूल गये है, कि काफिर लोग कभी छ महीनेतक ठीक तरहसे काम नहीं करते है, तब चीने लोग तीन तीन वर्षतक काम करते है. उपरान्त काफिरसे चीने विशेष चंचल होनेसे काम अधिक लिया जाता है. जो बातें कहनेकी है, वह बात लार्ड मिलनरने नहीं कही. इससे बताई गीनती कुछ काम लायक नहीं है. लार्ड मिलनरकी गीनतीसे जो आदमी हुशीआर आदमीको भारी तनखाह देते है, वे भूल करते है. हमें मानते है, कि लोर्ड मिलनरके लिखानसे विलायतवासीयों सम्पूर्ण शान्ति न पावेंगे.

इन्डियनकी बहादुरी.

दुन्यामें प्रति वर्ष नदी, नाले, तलाव, इत्यादि जलाशयोंसे हजारों आदमीकी अमूल्य जान गिरफतार होनेसे मृत्यु पाती है. ऐसी संख्या कमती करनेके लिये, फसी हुई जानको बचानेके लिये और बचानेवालेको उनकी तकलीफका फल मिले, उसके लिये विलायतमें कई वर्षोसे एक सोसायटि स्थिर हुई है. उसीका कार्य यह ही है, कि कोसी की जान बचाकर बहादुरी दिखाई होवे, उनको पता लगाकर खिताब देना और नाम प्रसिद्ध करना. इसी बंदोबस्तपर विलायतके 'टाइम्स' समाचार पत्रमें बहादुरी दिखानेवाले जो आदमीको खिताब मिला है, उनका नाम प्रकट हुआ है. वह देखनेसे दो हिंदीका नाम देखा जाता है. हुगली नदीमें दो लड़का नहाते नहाते डुब गया थी, दोनोंकी बचानेके लिये बाबू भटाचारजीको खिताब मिला है. इसी तरहसे कोन्सटेबल बीरसींगको और मारित्सबर्गमें एक गोरी छोकरीको बचानेके लिये मुकलाजा नामक एक काफरको खिताब मिला.

प्रदर्शनी—सुनते है, कि युवराज प्रिन्स आफ वेल्स बम्बई जायेंगे, जब एक प्रदर्शनी करनेका बम्बईवालोंओ विचारते है. साथ साथ एक म्युझीयम स्थिर करने चाहता है.

जरमीस्टनका लोकेशन.

जरमीस्टनमें हिन्दीयोंसे व्यापार होवे, ऐसा लोकेशन वहां नहीं है. इससे ब्रीटीश सरकार कई मुदतसे वहांकी कारपोरेशनसे पत्रव्यवहार चला रही है. अब कारपोरेशनने उत्तर दिया है, कि निचे दिखाया कारणसे अब लोकेशनकी जरुरत नहीं है:—

(१) जरमीस्टनमें फेरीवालेकी बस्ती है, दुसरी हिन्दी बस्ती बहुत कमती है.

(२) सरकार हिन्दीपर लोकेशनमें रहनेके लिये और व्यापार करानेके लिये फर्ज डाल नहीं सकती है.

(३) जरमीस्टन कारपोरेशनके पास जो लीझ है, उस राहसे हिन्दीयोंका व्यापार बन्ध कर सकती है.

अन्तकी कलमपर विचार करनेकी आवश्यकता है. कहते है, कि जरमीस्टनकी म्युनिसिपालिटी माइनवालेकी जमीनपर है, माइनवालेकी साथ म्युनिसिपालीटीका लीझ है. लीझमें शर्त लगी गई है, कि वह सिमामें हिन्दी व्यापार करने न पावे. जो यह मुजब हो जाय तो हिन्दीको व्यापार करना भारी मुशकिल हो जावेगे.

नातालमें भयानक तूफान.

गत बुधवार दुपेरी ता. ३१ मेईके रोज नाताल कोलोनीमें भयानक तूफान आया. प्रथम हवा खूब जोरसे चली, साथ साथ वृष्टीने भी अपना बल दिखाना जारी किया. रातको दोनोंने मिलकर अपना प्रादुर्भाव प्रकट किया और मुशलधारा पानी गिरता रहा और लोग गभराया. बड़े बड़े वृक्ष और घर झुली झुलने लगा. इसी रातकी जान मालकी बड़ी हानि लग गई है. कहीं बहुत, तो कहीं थोड़ा; सर्वत्र कुछ कुछ हुआ है. बृहस्पतीके सबेरे सहज जोर कमती हुआ. नाताल कोलोनीके अलग अलग विभागोंपर इसबार १० से १५ इंचतक पानी गीरा गया था. वेरुलम, अमंझीमटो और मोरिसबर्ग इत्यादि स्थलोमें बरफ पड़ी थी. उपर बहुत आदमी मरे है. सुनते है, कि कहीं कहीं रेल गाडियोंपर बरफ गीरनेसे और रस्तेपर बरफ जम जानेसे रेलका रोकना बन्द हो गया था. कहते है, कि इसबार नातालको जैसी हानि लग गई है शायद साउथ आफ्रिकामें ऐसी और कभी नहीं लगी है. सब स्थलोंका समाचार हम नहीं दे सकते. जो समाचार मिला है, सो प्रकट करते है:—

डरबन.

शहरमें और पोइन्टपर भारी नुकसान हुआ है. रस्तेपर और बाग बगीचे जहां देखो वहां पेड़ोंका ढेर बना है. कई कई मकानोंका छपरा उड़ गया है. ट्राम, रेल तार एक रोज बन्द हो गया था. कहीं कहीं आदमी मरे है. खाड़ीमें पानीका बहुत जमाव हुआ था.

नॉर्थ कोस्ट लाईन.

सब नदी नाले पानीसे बहुत भर गया. कितने पुलोंको थोड़ा बहुत नुकशान हुआ. रेलवे सड़क और तार कहीं कहीं टूट गया. बृहस्पतीके रोज एक माल गाड़ी डरबनसे दौड़ रही थी, फिनीक्स स्टेशनसे कुछ दुर एक पुल पास सड़क खराब हो जानेसे एनजीन गीर पड़ा, ड्राइवर मर गया और एक आदमी घायल हुआ. इसी लाइनका आना जाना अब जारी हो गया है. वेरुलम पास पुल टुट जानेसे पासेंजरकी गाडी बदलना पड़ता है. माल गाड़ी बन्द है. रस्ता दुरस्त करनेका काम जारी है.

टोंगाट.

वहां नालामें पानी भर जानेसे चीनीके कारखानेके पास नुकशान हुआ है. कोई चार पांच आदमी मरे है.

इफसरोड और अवोका.

इफसरोडमें कई कई झोपड़ीयां नष्ट हो गई है. अवोकामें नालाका पानी दुकानोंमें जा पहुंचा था. व्यापारीयोंका मालको भारी नुकसान लग गया है. कई कई घर टुट पड़ा है.

अमगेनी.

अमगेनी नदीमें बड़ा भारी पूर आया था. गइदारीका पूल टूट गया. गइदारी रेलके पूलसे जाता आता है. पूरका पानी होटेलमें जा पहुंचा था.

अम्बीलो नदी.

नदीमें भारी पूर आनेसे बन्ध टुट गया: बन्ध टुटनेसे मैदानमें पानी जा पहुंचा. कई कई घर जमीनदोस्त हो गया और कोई सैकड़ो आदमी मर गये. सरकारकी तरफसे गत शनिवारसे लाशों ढुंढनेका काम जारी हुआ है. गत मंगलके रोजतक कोई ४०० लाशें नीकाली गई है. कुल कितने आदमी मरे, उसका अन्दाजा नीकाला नहीं गया है. कई कई लाशें पूरके वेगसे रेती नीचे दब गई है. कई कई समुद्रमें जा पहुंची. कई कई आदमीका पेर, हाथ और मुंडी देखनेसे लाशें नीकाली जाती है. ऐसा भयानक दृश्य देखते ही देह कांपता है. यहां एक बनाव ऐसी बनी है, कि एक कुटुंबके ७ आदमी बचा था, कुटुंबके

भातर जब पानी आया, तब सब आदमी सामान रखनेके टेबलपर चढ गये. पानी जास्ती आया, तब छपरेके भीतर घुस गये, पानी और भर जानेसें छपरा तोडकर उपर गया. पानीका बल विशेष होनेसें, पानीका वेग सब आदमीको और दुकानको घीसट गया! कैसा त्रासदायक बनाव!! सिर्फ एक आदमी बचने पाया है.

सहायता.

यह तूफानसें सैंकडों मनुष्य बिना घर-बार निराधार बन गये है. दुःखी लोगोंका हाल देखनेके लिये डर्बनके उदारचित्त महाशय शेठ अब्दुलकादर, शेठ उमर झवेरी, शेठ दाउद महमद जा पहुंचा और देखकर कितनी कामल और खानेके लिये चावलकी सहायता दी. इसी महाशयोंमें मि० दाउद महमदके मकानपर एक सभा भरनेपर फन्ड लीस्टोंकी चेष्टा की. फन्डमें कुल १५९ पौन्ड ४ सिलींग ३ पैनी चन्दासें इकठा हुआ है.

नामदार गवरनरकी दिलसोजी.

डर्बन और अमलाझी विभागके तूफानसें बचे हुए हिन्दीयों तरफ निचेका समाचार कहनेपर नामदार गवरनरसें, डर्बन और अम्वीलो डीस्ट्रीकटके माजीस्ट्रेटको सूचना हुई है.

"अम्बोटो विभागमें बचे हुए आदमीयों तरफ और मृत्युगत हुए आदमीके वारस और सम्बन्धीयों तरफ मैं अन्तःकरणसें दिलसोजी बताता हूं."

आफ्रिकाके वर्तमान.

जोहानेस्बर्गमें शीतला—डाक्टर पोरटरका गत रिपोर्टसें जान पडता है, कि जोहानेस्बर्गमें ८ गोरे, ११ मले और ७ काला आदमीको शीतलाकी बीमारी लग गई है. अलावा दूसरा ४ केस हुआ है. बिना पैसेसें सरकार शीतला नीकालते है.

अभिनन्दनपत्र—गत ता० ७ वी बुधवारके रोज ब्रिटिश इन्डियन एसोसियन तरफसें लार्ड सेलबर्नको एक अभिनन्दनपत्र की भेट हुई. इसी समय अलग अलग शहरसें बहुत प्रतिनिधि लोग आये थे. अभिनन्दनपत्र अच्छी तरहसें सुशोभित बनाया गया था.

स्टान्डरटन लोकेशन—ट्रान्सवाल गवर्मेन्ट गेझटमें नोटिस प्रगट हुई है, कि स्टान्डरटनमें हिन्दीयोंके लिये लोकेशन स्थिर हुए है. खबर है, कि यह लोकेशन रहने लायक नहीं है. लोकेशनमें कहीं कहीं इधर उधर बहुत कमती आदमी रहते है और कुछ रहनेका भी ठीक नहीं है.

बोक्सबर्ग लोकेशन—बोक्सबर्गमें इन्डियन लोकेशन है, वह बदलनेकी कई समयसें बात चल रही है. अब उसका अन्त आया है, कि दूसरी जगहपर लोकेशन ले जाना. पहिला दिखाई जगह जैसी दूर नहीं है, परन्तु थोडा दूर है सही. अब देखनेका है कि लोगोंको कौन प्रकारसें फिराता है. लोकेशनपर वहांकी कारपोरेशन अपना अधिकार चलाने चाहती है, परन्तु सरकार मान्य नहीं करते है.

तारका दर—ट्रान्सवालमें तारका दर कमती हुआ है. आगामी ता० १ जुलैसें वहांके शहरोंमें, केप कोलोनी, नाताल, औरेंज रिवर कौलोनी और डेलागोआबेके तारपर हरेक शब्द पिछे एक पेनी लिया जायगी. कमतीमें कमती १ शिलींग लिया जायगी. जिस शब्दोंका तार होगा, सो ५० टका बढाया जायगा. वर्तमान पत्रका तार साधारण तारसें चौथा हिस्सासें लिया जायगा.

भारतके वर्तमान.

लार्ड किचनर—अफवाह चलती है, कि लार्ड किचनर अपना पद परित्याग करनेकी बात चल रही है.

सहायता—युद्धक्षेत्रके हताहत जापानी सिपाहियोंके परिवार पोषणके लिये भारतसें अबतक ६३,७५५ रुपयेका चन्दा दिया गया है.

अर्लकी पदवी—एक अखबार खबर देता है, कि प्रिन्स आफ वेल्स भारतमें आकर लार्ड कर्झनको अर्लकी पदवीसें विभूषित करेंगे. पदवी और प्रतिष्ठामें बहुत प्रभेद है. क्योंकि पदवी राजा देता है और प्रतिष्ठा प्रजा देती है।

लम्बा तार—एक लम्बे तारसें सिमला और कलकत्ता जोडा जा रहा है. इसी जुन महीनेतक सरकारके शीघ्रो भी तारद्वारा शुरु आनेकी सम्भावना है. यह तार लग जानेपर सिमलाकी खबर सीधी कलकत्ते पहुंचेगी और कलकत्तेकी सिमले.

स्त्रीयोंकी लालसा—प्रिन्स आफ वेल्स आगामी नवम्बरमें भारत आवेंगे. साथ साथ प्रिन्सेस आफ वेल्स आवेंगी. इसबार इनका आदर सत्कार करनेकी लालसा बम्बइमें स्त्रीयोंको उत्साहित कर रही है. किस तरह सन्मान किया जायगा, इसका विचार करनेके लिये माजगांव पेलसमें एक सभा हुई थी.

रोकड बजार भाव.

	शी.	पे.	शी.	पे.
मोंजा चावल ...	१६	०	१७	०
मीथवी „ ...	२२	०	२३	०
एफ. एफ. सी. आर. ..	१४	०	१४	६
एफ. सी. आर. ...	१३	०	१४	०
चीनी सकर ...	१८	६	१९	०
टुटा चावल ...	१८	०	१९	०
अरहरका दाल ...	१४	६	१५	०
मसुरकी दाल ...	१६	६	१६	६
मुंगकी दाल ...	२२	०	२३	०
उडदकी दाल ...	२०	०	२१	०
चने ...	१७	०	१८	०
चनेकी दाल ...	१७	०	१८	०
मटर ...	१६	०	१८	०
पीलीस ...	६	०	७	०
कच्चा तेल १ गेलन .	३	०	३	२
रेडीके तेल „ ...	२	२	२	३
मिठा तेल „ ...	२	८	२	९
नालीयर तेल „ ...	३	०	३	१
सफेद चीनी ...	२०	०	२१	०
पिली „ ...	२१	६	२२	०
श्रीफल (नाताल) ...	१८	६	०	०
आटा (फ्लावर) ...	९	०	९	९
सुपारी कराची १ रतल	०	६	०	८
मीरची „	०	५	०	५॥
घी केस (वेटी) १...	६७	६	७०	०
पराफीन डीवोस १ केस	९	३	९	६
„ वाइट रोस „	७	०	७	३
„ „ गेलन	१२	९	१३	३
फली ...	११	०	१२	६
नालीयर १०० ...	१०	०	१२	०

खतपर पैसा मिलनेकी खबर.

डर्बन, मारीत्सबर्ग या उसके लगे हुए विभागकी प्रोपरटीके पहिला खतपर पैसा देनेका है.

नीचेके पत्तापर चीठी लिखना

एम. नाझर.

१७ मरक्युरी लेन, डर्बन

இந்தியன் ஒப்பினியன்.

வாராந்தரப்பத்திரிகை

நெட்டால் பீனிக்ஸ், 1905ஆம் ஜூன்மீ 10உ சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

விசுவாவசு வருஷம் வைகாசி ஆனி மாதம்

கிழமை.	இங்கிலீஷ் தேதி.	திதி.	நட்சத்திரம்.	யோகம்.
ஞாயிற்றுக்கிழமை.	11-29	நவமி	[illegible]	[illegible]
திங்கள்.	12-30	தசமி	[illegible]	சித்த
செவ்வாய்.	13-31	ஏகாதசி	[illegible]	சித்த
புதன்.	14-1	துவா	[illegible]	சித்த
வியாழம்.	15-2	திரயோ	[illegible]	சித்த
வெள்ளி.	16-3	சதுர்	[illegible]	[illegible]
சனி.	17-4	பௌர	[illegible]	சித்த

மார்க்கட் விலை

	முதல்	வரை
[illegible] அரிசி.	16-	17/
பேடி அரிசி.	1-2-	1-3-6
[illegible]	14	15-
பருப்பு.	14	14-6
மைசூர் பருப்பு	14-6	15-6
சோளம்.	6/	7-
கல்லெண்ணெய்.	2-8	2-9
தேங்காயெண்ணெய்.	2-9	2-10
தேங்காய் பெண்ணெய்.	3	3-1
நெட்டால் சர்க்கரை	1-0-6	1-1-6
சீனி „	1-3-0	1-3-6
இரிகை „		19/
கோதுமை மாவு	9-	10-3
[illegible]	6 பென்ஸ், 8	
[illegible]	5 „	5½ „
[illegible]	3-7-0	3-10-0
[illegible]	6	6-6
[illegible]	7	7-3

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கையொப்பக்காரர்கள் சென்ற வருஷத்திற்குச்சேர வேண்டிய கையொப்பத்தொகையும் [illegible] வருஷத்தின் தொகையும் [illegible] [illegible] கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

[illegible] ஜூன்மாதத்தோடு வருஷம் முடிவாகிறது, தயவுசெய்து பாக்கி கையொப்பத்தொகையை அனுப்ப வேண்டியது.

கையொப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை வாரந்தோறும் கிடைக்காமலிருந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத்தெரிப்படுத்தும்படிக் கேட்டுக் கொள்ளுகிறோம்.

இந்தியன் மெயில்.

நெட்டாலுக்கு வரும் மெயில்.

[illegible] ஜூன்மீ [illegible] புறப்பட்டு [illegible] மதராஸ், [illegible] முதலிய [illegible] பேய்ச்சேரும்.

[illegible] 18 தேதி புறப்பட்டு [illegible] புக்குப்போகும். [illegible]

"இந்தியன் ஒப்பினியன்"

பீனிக்ஸ்நெட்டால்,

சனிக்கிழமை.

1905ஆம் ஜூன்மீ 10உ

புதிய புயல்.

ஏராளமான சேதம்.

சவுத்கோஸ்ட் ஜங்ஷனில் பயங்கரமான தோற்றம்.

சென்றவாரம் அடித்த பயங்கரமான புயல், மழையினால் மாண்டவர்கள் அனேகம்பேர். சவுத்கோஸ்ட் ஜங்ஷனில் அதிபயங்கரமான பிராணச்சேதம் உண்டாயிற்று. அம்பிலோ தண்ணீராலும், அம்லாட்டிரான் ஆற்றின் வெள்ளத்தாலும் மடிந்தவர்கள் 200 இந்தியர்கள். அம்பிலோ பள்ளத்தாக்குகளில் வசித்த சில இந்தியர்களையும் வெள்ளம் கொண்டுபோய்விட்டது. பயிண்டவுண் தண்ணீர் கட்டடம் உடைந்துகொண்டபடியால் அங்குள்ளவர் சேதமடைந்தார்களென்பதற்குச் சந்தேகமில்லை. [illegible] ர்ந்த சில கூரைகளும், அவ்வடித்துக்காற்றினாலும், பலமாய் வந்து மோதிய தண்ணீராலும் தரைமட்டமாயின. சென்ற புதன்கிழமையிலிருந்து அடித்த புயல், வெள்ளத்துக்கெல்லாம் அம்பிலோ குடா ஓரத்தில் தப்பிக்கொண்டது ஒரே கூரைதான். இந்த ஆபத்திலிருந்து சிலரைக்காப்பாற்றுவதற்காய், சவுத்கோஸ்ட் ஜங்ஷனிலிருந்த செற்றல் போலீஸ் செர்ஜன்டு பிரோட் என்பவர் சில போலீஸ் ஆட்களோடுபோய் அங்கு மரங்களில் ஏறியிருந்த சிலரை மெதுவாய் இறக்கிக் காப்பாற்றினார்கள், சிலர் மரங்களிலுள்ள கிளைகளிலும், செடிகளிலும் பலமாகப்பிடித்து உயிர் தப்பினார்கள். அநேக பிரேதங்கள் இதுவரை கண்டுபிடிக்கப்படவில்லை. எல்லாம் குடாவழியாய் சமுத்திரம்போய் சேர்ந்திருக்கலாம். இன்னும் கொஞ்ச தினங்களுக்குள், அலைகளால் கரையோரம் ஒதுக்கப்பட்டவைகளும், அப்போது தெரியும்.

சவுத்கோஸ்ட் ஜங்ஷன், என். ஜி. ஆர். வேலையிலிருந்த 6 இந்தியர்களும் பாரக்ஸிலிருந்தபடியே வெள்ளத்தில் அமிழ்ந்துவிட்டார்கள். இவர்கள் ஸ்டேஷனுக்கு அருகிலுள்ள பள்ளத்தில் வசித்தவர்கள். அங்கிருந்த 5 மனிதர்கள், 1 ஸ்திரீ, 2 பிள்ளைகளும் [illegible] தார்கள். இவர்களில் 2 பேர்மட்டும் தப்பிக்கொண்டார்கள். மைக்காரன் காலை இந்நேரம் மணிக்கு ஸ்டேஷன் மாஸ்டர் மிஸ்டர். டன், பாரகில் தண்ணீர் நிரம்பியதாகக் கேள்விப்பட்டவுடனே, நான் 2 மேல் ஓடி தன்னாலியன்ற உதவியைச்செய்யப்போனார், அப்போது அறைகளில் 6 அடி தண்ணீர் இருந்தது. ஸ்டேஷன் சார்ஜரும் [illegible]

[illegible]

ழே ஓடி ஒரு புறைக்கதவை பலமான கயிற்றால்கட்டி கெட்டியாக இழுத்துச்சாத்திக்கொண்டார்.

உயிரோடிருந்த இருவர்களில் ஒருவன், ஒத்தாசைக்கு ஆள்வந்திருக்கிறேனென்று தெரிந்து மெதுவாய் பிளேட்பாரத்துக்கு நீந்திவந்தான். மற்றொருவன், மிர். [illegible], மொஸர்ன் பிடெல், லாபிஸ்டர், பெல் இவர்களால் காப்பாற்றப்பட்டான்.

கிளேர்மொண்டில் அதிக உயிர்ச்சேதமென்று தெரிகிறது. ஆனால் அங்கிருந்து எழுதியவர் விவரணமாய்ச்சொல்ல சக்தியற்றவராயிருந்தார். கிளேர்மொண்டு பாலத்திற்குகூட கொஞ்சம் சேதம். பாம் என்பவரின் வீட்டுக்கூரையின் உறுதியான சாமான்களெல்லாம் வெள்ளத்தில் போய்விட்டன.

பெல்வேரில் ஒரு ஐரோப்பிய பழையபாரி, தன் பெண்சாதி பிள்ளைகளோடு இருக்கையில் அடித்த புயலில் வீட்டின் ஒருபக்கம் சாய்ந்துவிட்டது, வீடெல்லாம் தண்ணீராய்விட்டது, தப்பிபோவதற்கு வழிதெரியவில்லை. தன் பெண்சாதியைமட்டும் பிடித்துக்கொண்டு பக்கத்திலுள்ள ஒரு மேட்டையடைந்தார். பிறகு கொஞ்சநேரத்துக்கெல்லாம அம்மேட்டு வழியே விளக்குவெளிச்சத்தோடு வந்த இரண்டுபேர் இவர்களைக் கண்டு, உடனே போலீசாரிடம் போய் தெரிவித்தார்கள். உடனே மிர். காம்பல் ஓடிவந்து இவர்களை, ரெவ். ஜான், ரிச்சர்ட்சன் வீட்டுக்குக்கொண்டுபோய்ச் சேர்த்தார். இவர் 2 பிள்ளையும் தவறிவிட்டார்கள். ஒரு பிள்ளைக்கு வயது 3; மற்றொருபிள்ளை 7 மாதக்குழந்தை. இவர்களுக்காக சகாயவர் ஏற்படுத்தி வருகிறார்கள். பெல்வேரிலுள்ள பாலத்தில் பாதி இடிந்துவிட்டது.

அம்பிலோவில் சென்ற வெள்ளிக்கிழமை முழுவதும் பயிரோ போலீசார், ஆற்றங்கரை, காடு செடியெல்லாம் போய் பிரேதங்களைத்தேடியெடுத்தார் [illegible]. அம்பிலோ [illegible] கோவில்களுக்குப் [illegible]

குறைய 100 பேர் வசித்தார்கள், எல்லோரும் அடியோடு போய்விட்டார்கள். ஆற்றங்கரைக்குச் சிறிது தூரத்திலுள்ளவர்கள் தண்ணீரில் நின்றுக்கொண்டிருந்தார்கள். இறந்தவர்களுடைய பெயரைக் கண்டுபிடிப்பது மிகவும் கடினமாயிருக்கிறது. இதைப்பார்க்கவந்த சில இந்தியர்களும் போலீஸாருடன் ஒத்தாசையாக நின்று பிரேதங்களை அடக்கஞ்செய்தார்கள். சிலர் தங்கள் படுக்கையிலேயே உயிர்போய்விட்டார்கள். சிலர் குடும்பத்தோடு மாண்டார்கள். வெள்ளிக்கிழமை சாயங்காலம் 50 பிரேதங்களை கண்டுபிடிக்கப்பட்டன, ஆக மொத்தமரணம் 200 பேர். இதன்றியில் வேறு 300 பேர் மடிந்ததாகத்தெரிகிறது.

சென்ற புதன்கிழமை 3 மணிநேரத்தில் 6 இஞ்சு மழைபெய்திருக்கிறது. வியாழக்கிழமை 15 மணிநேரத்தில் 15½ இஞ்சு பெய்திருக்கிறது. பயின்டவுனில் அதிக மழையால் மிகுந்த சேதம்.

அம்கேனியில் சேதம்.

அம்கேனி ஆற்றங்கரையோரமாயுள்ள வீடுகளெல்லாம் இடிந்துவிட்டன, ஜனங்கள் தப்பிக்கொண்டார்கள். அதிக சொத்துக்கள் நஷ்டம், அநேக இந்திய கூலிகளும் காபிரிகளும் வீடில்லாமல் தவிக்கிறார்கள். குயின்ஸ்பிரிட்ஜ் ஓட்டலுக்கு அதிக சேதம். பழைய மரப்பாலம் அடியோடு இடிந்துபோயிற்று. இரும்புப்பாலத்திற்கு சேதமில்லை. ஜனங்கள் போக்குவரவுக்கு ரெயில்பாலத்தில் வழி விடப்பட்டிருக்கிறது. அம்கேனியில் அதிக ஜனங்கள் மடிந்திருப்பார்களென்று எண்ணப்படுகிறது. ஜனங்கள் பல இடங்களிலிருந்தும் [illegible] குவிந்து [illegible]ர்கள்.

[illegible] அருகாமையிலுள்ள [illegible] ரெயில்வண்டி [illegible]

வெரூலாம் ஜில்லா.

அநேக இந்தியர்கள் மடிந்தார்கள்.

ரெயில்வேய்க்கு அதிக சேதம்.

வெரூலம் ஸ்டேஷனுக்குக்கொஞ்சதூரத்தில் 150 அடி தூரம் தண்டவாளம் தெரியவில்லை, தண்டவாளமெல்லாம் ரெயில்கோட்டுக்குக்கீழ் மண்ணுக்குள் புதைந்துவிட்டன. மவுண்ட் மோர்லாண்டு, [illegible], சிவர் பெரும் வெள்ளத்தால் அநேக இந்தியர்களும், போலீஸ் [illegible] வெள்ளத்தில் இறந்துபோனார்கள். கட்டடங்கள் சேதமில்லை.

மவுண்டேஜ்கோம் மோலாசின் கம்பெனி கூலியாட்களில் பெண் உள்பட 7 பேரும் இரண்டு சிறுபிள்ளைகளும் வெள்ளத்தில் அமிழ்ந்துபோனார்கள். 4 பிரேதங்கள் தான் கண்டுபிடிக்கப்பட்டன. இங்கு 13 அங்குலத்துக்குமேல் மழைபெய்திருக்கிறது.

டானிக்ஸ்பாலத்தில் வண்டிபோகையில் பாலம் முறிந்து எஞ்சினுடைய டிரைவர் கீழே விழுந்துவிட்டார். ஆனால் [illegible] சில தந்திகம்பிகளில் சிக்கிக்கொண்டார்.

அவோகா இந்தியர்கள் பாரக்ஸ் வீட்டிற்கு 30 கஜதூரத்தில் ஒரு பிரேதம் கிடந்தது.

கிரேடவுன் ஜில்லா.

வேலைகள் நிறுத்தப்பட்டன.

கிரேடவுனில் வெள்ளிக்கிழமை சாயுமணிநேரம் விடாமல் மழையும் பனியும் பெய்துகொண்டிருந்தது. அங்குள்ள காய்கறி, புகையிலை, சோளம் இன்னுமநேக தானியங்களும் அழிந்துபோயின. [illegible]

கூடிய சமாச்சாரமெல்லாம் அம்பிலிகா, டண்டி வழியாகப்போகிறது.

ஷேடவுன் தெருக்களில் 6 அஞ்சு பனிபெய்திருக்கிறது. கடந்த 21 வருஷங்களுக்கு இது தான் அதிகப்பனி. தொழில்கள் நிறுத்தப்பட்டன.

இக்சோப்போவில் உயிர்ச்சேதம்.

இங்கு காற்று, மழை, பனியால் அதிக சேதம் உண்டாயிற்று. போண்டாமிசுக்குச் சமீபத்தில் 30 வயதுடைய ஒரு ஐரோப்பியன் இறந்துவிட்டான். அதிகக்குளிரால் ஆறு சுதேசிகள் இறந்துவிட்டார்கள். இன்னும் காற்று வீசிக்கொண்டேயிருக்கிறது, 26 மாடுகள் உயிர்விட்டன, அநேக பழைமையான விருக்ஷங்களெல்லாம் வேரோடு சாய்ந்துவிட்டன. குளிர் மிகவும் வருத்துகிறது. 3 காப்பிரிகள் நெருப்பில் விழுந்திறந்தார்கள்.

கிராண்ட்ஸ்கோப்பில் பனி, மழையால் ஏராளமான சொத்துக்களும், ஆடுமாடுகளும் சேதம்.

ரிச்மண்டிலும் அதிகசேதம். ஒரு ஒட்டன்டாட் ஸ்திரியாளும் இரண்டு சுதேசிகளும் மடிந்தார்கள்.

அம்லாஸ், காம்பர்டவுன் தண்ணீர் ஆலைக்குக் கொஞ்சம் பழுதுநேரிட்டதில், டர்பனுக்கு வரும் தண்ணீர்க்குழாய் உடைந்துபோய், சனிக்கிழமை சாயந்திரம் முதல் ஞாயிற்றுக்கிழமை காலை பத்துமணிவரையில் டர்பனில் ஒரு துளிஜலங்கூட கிடைக்காமல் ஜனங்கள் ரோட்டில் அலைந்தார்கள். இந்த சமயத்தில் சில வர்த்தக்காரர்கள் ஒரு பக்கட் தண்ணீர் ஆறு பென்னாக விலையாக்கினார்கள். ஞாயிற்றுக்கிழமை பத்துமணிக்கெல்லாம் குழாயில் தண்ணீர் வந்துவிட்டது. டர்பன் தெருவிலுள்ள அநேக மரங்கள் விழுந்துவிட்டன.

ஜப்பானிய போர்க்கப்பற் சேதம்.

லண்டன் ஜூன் 1— ஜப்பானிய போர்க்கப்பல்களுக்கு சேதம் அதிகமாயிருந்தபோதிலும் யுத்தவிடத்திலிருந்து நீங்கவில்லை. அநேக ஜப்பானியர்கள் கடினகாயமடைந்திருக்கிறார்கள். இப்போது போர்டனியேயா என்னுமிடத்தில் யுத்தம் நடக்கிறது. சேதமடைந்த 3 ருஷியர் போர்க்கப்பல்கள் ஜப்பான், சகாட்டோகரையோரம் கொண்டுபோகப்பட்டிருக்கின்றன.

ருஷியர்களுக்கு நேர்ந்தசேதம் ஆறாயிரம் வீரர்கள். ஜப்பானியர்களுக்கு ஒருபாரிசத்தில் 800 பேரும் மற்றொருபாரிசத்தில் 113 பேர் மரணமும், 324 பேர் காயமுமடைந்தார்கள். மீன்படகாரில் 77 பேர் மரணமடைந்தார்கள்.

ஜப்பானிய இரண்டு சண்டைக் கப்பல்கள், 16 காவற்கப்பல்களும் சேதமாயின.

ருஷிய கப்பற்தலைவன் நிபகாட்டோ ஆட்களில் 8 பேர், கப்பல் ரெட்டியில் வரும்போது தூக்கு போட்டுக்கொண்டார்கள். ஜப்பானியர் விஷயங்களைப்பற்றி அட்மிரல் நிபகாட்டோவால் எழுதப்பட்ட ஒரு கடிதம் ருஷியசக்ரவர்த்திக்குக்கிடைத்திருக்கிறது. மறுபடியும் ஜப்பானியர்கள் பன்னிரண்டரை இஞ்சு அகலமுள்ள 38 பீரங்கிகள், குண்டுமருந்தோடு ஆறு சண்டைக்கப்பல்களை இழந்துவிட்டார்கள். இதனால் ஜப்பானியர்களுக்கும் அதிகசேதமென்று தெரிகிறது.

லண்டன் மே 13— ஜப்பான் தேசத்தின் மத்தியமாகாணத்தில் பூமியதிர்ச்சி உண்டாய் ஆறுபேர் மரணமும், எண்பதுபேர் காயமுமடைந்தார்கள். அநேக கட்டடங்கள் இடிந்தன. ஜனங்கள் வீடில்லாமல் தவிக்கிறார்கள்.

லண்டன் ஜூன் 2— மொன்டனெக்ரோவில் பூமியதிர்ச்சியால் 200 பேர் மரணமும் காயமுமடைந்தார்கள்.

லண்டன் ஜூன் 1— ருஷியர்களுக்கு சண்டைக்கப்பலாலுண்டான சேதம் 30,000,000 பவுன்.

ஜப்பான் யுத்தத்திற்காக இந்தியாவிலிருந்து 93595 ரூபாய் சேகரிக்கப்பட்டிருக்கின்றது.

சீனதேசத்து இராஜசக்ரவர்த்தினி முன்பதாகவே தனக்காக அதிகபணஞ்செலவிட்டு கல்லறை கட்டிக்கொள்ளுகிறதாகத் தெரிகிறது.

சீனதேசத்தில் ஒரு சீனன் தன் உணவுக்காக ஒரு தவளையை அறுக்கும்போது அதன் வயிற்றில் 500 ரூபா பெறக்கூடிய ஒரு முத்து கிடைத்ததாம்.

சென்னைராஜதானியைச் சேர்ந்த கடல்களில் முத்துக்குளித்தல் மீன்பிடித்தலைப்பற்றித் தடுக்கப்பட்டிருக்கின்றது.

ஒரு அர்மோனியா பைசைக்கிளோடு சேர்க்கப்பட்டிருக்கிறது, பைசைக்கிள் ஓடும்போது அர்மோனியா விசையைத் திருப்பினால் பாடிக்கொண்டிருக்குமாம். நிறுத்த வேண்டுமானால் நிறுத்திக்கொள்ளலாம். இன்னுங்கொஞ்சகாலத்துக்குள் எங்கும்பார்க்கலாம்.

இலங்கைத்தீவிலுள்ள சில கிராமங்களில் மீன்கள் பாடுகின்றனவாம். அவைகளின் தொனி வீணைதொனிக்கு ஒத்திருக்கின்றதாம்.

மூன்று தம்பிரான்கள் திருவாவடுதுறை பண்டாரஸந்நிதியவர்களைத்துப்பாக்கியால் சுட்டுக்கொல்லநினைத்ததாய் மடத்து ஏஜண்டார் அறிந்து போலீசாருக்குத்தெரிவித்தார். போலீசார் இரண்டு தம்பிரான்களைப்பிடித்தார், ஒருதம்பிரான் ஓடிவிட்டார். கேஸ் நடக்கின்றது.

கடன்பாபத்து.

டர்பன், மாரிட்ஸ்பர்க், வெவரி காடுகளிலுள்ள நிலமுதலிய சொத்துக்கள் முதலானது அடைமானத்தின்பேரில் கொடுக்கப்படும்.

எம். காமர்

14, மெர்க்குரி லேன்

டர்பன்.

P.O. BOX 441.

ઇ. અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર, Tel. Address "ABOOBAKER"
તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નંબર ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing, Blouses, Night-gowns, Combinations, Chemises, Skirts, Underskirts, Children's Fancy Goods, Frocks, Bibs, Bonnets, Bootees, Hats, Wool Shawls,

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

ADAM H. G. MAHOMED,

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "ADAMGOOL," CAPETOWN.

A. Chetty, Central Fruit Depot,

FLORIST AND FRUITERER.

Importer and Exporter of Colonial and Foreign Fruits and Flowers. Choicest Fruits packed for export. Wedding Bouquets, Sprays, and Wreaths made up on the shortest notice.

CIGARS, CIGARETTES, CONFECTIONERY.

Heynes Mathews' Buildings, (corner of Adderley and Longmarket Streets)

CAPE TOWN.

Telegrams: "Chetty," Cape Town.

எ. செட்டி வெளிதேசவியாபாரி.

இவ்விடத்தில் பலவிதமான புஷ்பங்களும் கனிகளும் இருக்கின்றன, சகலிக்கும் வெளியூருக்கும் ஏற்றுமதி இறக்குமதி செய்கிறோம், வெளியூருக்கு பழங்களனுப்புகிறோம்; தவிர கல்யாண புஷ்பச்செண்டுகளும், மாலைகளும், சட்டைமேலணியும் புஷ்பமொட்டுகளும் அவ்விடமிருக்கின்றன. இன்னும் சுருட்டு, சிகிரட்டு, மிட்டாய்வகைகளுமிருக்கின்றன.

ஹய்னஸ், மெத்யூஸ் பில்டிங்ஸ், கார்னர் ஆப் அடர்லே லாங்மார்க்கட் ஸ்டிரீட் கேப்டவுன்.

"டெலிகிராம்" செட்டி, கேப்டவுன்.

TO LET.

PLOTS OF LAND

FOR CULTIVATION

APPLY—

International Printing Press, PHŒNIX.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS:
J. GARLICK, Cape Town; G. E. HINDS, Resident.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગાર્લિક, કેપટાઉન.

જી. ઇ. હિન્ડસ, ડરબન.

સર્વે જાતનો માલ.

સઘળી રકમનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, ઠાકરી સામાન, વાસણો, શાલો, જવાહીર, વિગેરે,

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ. કરમનની કંપની સાથે લાંબા વખતથી વેપાર કરેલો છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલો છે. તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

સી. દાદા ઓસમાન.

ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Handmade Kaffir & Chinese Cigars

MANUFACTURED BY THE

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

115, STATION ROAD, BRICKFIELD,

P.O. Box 7997. JOHANNESBURG.

PROPRIETOR—P. R. DORABJEE.

Special Quotations for the Wholesale Trade.

—A TRIAL SOLICITED—

Sample Cigars sent Post Free on application.

ક ખ ગ ઘ ઙ ચ સ્કુલ A B C D E F G

ગુજરાત અને કાઠીઆવાડનાં ગૃહસ્થોને પોતાના બાળકોને ઈંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભણાવવા સારૂ આ સ્કુલમાં મોકલવાને વિનંતિ કરવામાં આવે છે. આ સ્કુલ તા. ૧૯મી જુન ૧૯૦૫ થી સ્થપાઈ છે. માસીક ફી ૧૦ શી.

૧૫૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ. એમ. એલ. પટેલ.
ડરબન. (હેડ) એસ. અને એમ. એલ. પટેલ.

Manager's Notice.

The International Printing Press has been removed to Phoenix. The Management beg to advise their clients and advertisers in INDIAN OPINION that the Durban Office for receiving printing orders, subscriptions to INDIAN OPINION, &c., will still be at 113 Grey Street. All postal communications and monetary transactions should be addressed to The International Printing Press, Phoenix, Natal, to whom also all cheques should be made payable. Commission should be added to the amount of all cheques other than Durban.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor,

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 188.

JOHANNESBURG - - - - - - - P.O. BOX 1869.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer.

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.
Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 178,
BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

UPPER MURCHISON ST.,
LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

53 & 56 LEUWEN STREET,
CAPE TOWN.

BRANCHES: 272 Caledon Street.
595 Long Street.

FIRE OFFICE FOUNDED 1710

SUN Insurance Office.

PAYNE BROS., Agents,
WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसे पुराणी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापण वीह ३०,००,०००.
अर्जी करनेसें कमतीमें कमती भाव मिलेगी

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમાની ઓફીસ જેની મુડી પાં ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની છે. વધી જણાવવાથી ઓછામાં ઓછા ભાવ આવે મળી શકશે.

[illegible]

Castle Cash Stores.

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,
CASTLE BUILDINGS,
HANOVER STREET,
CAPETOWN.

P.O. Box 304. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co., Wholesale Merchants,

467 SMITH STREET, DURBAN.

દરેક જાતના ખાસ વેપારી. [illegible] "[illegible]" ના [illegible] અને [illegible] "જનરલ સોફ્ટ ગુડ્સ" અને કાફીરનો માલ તરેહ તરેહ જાતનો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવેછે.

M. K. PATEL,

Wholesale & Export Fruit & Produce Dealer,

42 President Street, Johannesburg,
TRANSVAAL.

[illegible] always on hand. Potatoes, [illegible] vegetables, and every variety of [illegible] Market Prices. [illegible] Country Orders [illegible] Prices [illegible]

[illegible] to be addressed: Box 4188, Johannesburg
Tel. Address: "PATEL."

એમ. કે. પટેલ.

જથાબંધ ફ્રુટ અને પ્રોડયુસ મરચંટ
૪૨ પ્રેસીડેંટ સ્ટ્રીટ જોહાનિસબર્ગ
ટ્રાંસવાલ.

દરેક રૂતુને લાયકનો માલ હમેશાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે. બટેટા, ડુંગળી, તરેહ તરેહનાં શાક તથા ફ્રુટ કુમારી વિગેરે. બહાર ગામના ઓરડરો સંભાળથી પેક કરી બનતી ત્વરાથી મોકલવામાં આવે છે. સાથે માટે ઉપરને સરનામે પુછાવો. [illegible]

લોક્સ ૪૧૮૮, જોહાનિસબર્ગ.
ટેલીગ્રાફ સરનામું "પટેલ"

BOOKS

YOU SHOULD

READ.

Poverty and un-British Rule in India.—BY DADABHAI NAOROJI. This is a compendium and reprint of all that the author has uttered on this, and on kindred subjects, during a long and busy life. These consist of a paper read before the East India Association in 1876, correspondence with the India Office 1883, a memorandum on the moral poverty of India of 1880, papers of 1887, refuting articles by Sir Mountstuart Grant Duff, the author's speeches in the House of Commons in 1894 and 1895, his contributions written in 1895 to the Royal Commission on Indian Expenditure; a paper on the simultaneous Examination question, his statements submitted to the Indian Currency Committee in 1898, selections from his addresses and a paper on the State and Government of India under its native rulers. **Price 6/- post free.**

Sri Sankaracharya.—I. His Life and Times. By C. N. Krishnaswami Aiyar, M.A., L.T. II. His Philosophy. By Pandit Sitanath Tattvabhushan. It is hoped that the readers of this volume will find therein such materials of thought and history as will enable them to know accurately the position of Sankara in the evolution of the national religious life of the Hindu people, and enable them also at the same time to estimate correctly the great value of this work in life as viewed from the standpoint of history. Both in one volume. Cloth bound. **Price 3/- post free.**

Agricultural and Industrial Problems in India.—By Alfred Chatterton, B.Sc. Professor of Engineering, on Special Duty Madras. Contents. Agricultural:—Water-Lifts. Underground Water-Supply. Well-Irrigation. The Cost of Power. The Value of Wind Mills in India. Agricultural Education. Industrial: Tanning in the Madras Presidency. Hand Weaving. Manual Training. Industrial Education. District Board Industrial Schools. Cloth Bound. **3/- post free.**

Industrial India. By Glyn Barlow, M.A., Principal Victoria College, Palghat, and formerly Editor of *The Madras Times*. Contents:—1. Patriotism in Trade. 2. Co-operation. 3. Industrial Exhibitions. 4. The Inquiring Mind. 5. Investigation. 6. Indian Art. 7. Indian Stores. 8. India's Customers. 9. Turning the Corner. 10. Conclusion. **Price 3/- post free.**

Aspects of the Vedanta. Essays by various writers. **Price 3/- post free.**

Contents: The Vedanta in Outline; Pandit Sitanath Tattvabhushan. The Vedanta—Some Reasons for its Study: The late Mr. N. Vythinatha Aiyar, M.A. The Vedanta Religion: Prof. M. Rangachariar, M.A. The Ethics of the Vedanta: The late Mr. N. Vythinatha Aiyar, M.A. The Vedantic Doctrine of Future Life: [illegible] The Vedanta: Its Theory and Practice: [illegible] The Vedanta for the World: [illegible] Veda and Vedanta: [illegible] Max Muller. The book also contains [illegible] of Max Muller, Dr. Goldstücker, [illegible] hauer, Victor Cousin and [illegible] on the Vedanta. The book is dedicated to Max Muller and contains an excellent likeness of [illegible]

[illegible]

G. A. NATESAN & Co., Esplanade, Madras.

NANJI CARSANDAS,

WHOLESALE MERCHANT
AND DIRECT IMPORTER.
P.O. Box 62, Tel. Add.: "NANJI."
LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Suleman & Co.,

MERCHANTS, Bombay.
Tel. Add.: "MONITOR."

Agents for East and South Africa.

2 Amratolla Street, Calcutta; and
93-16 Bhusari Moholla, Bombay.

CONNECTION IN DELAGOA BAY.
EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO
Tel. Add "TRADER." P.O. Box 417.

AMOD HABIB & CO.,

DIRECT IMPORTERS,
WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,
General Money Exchangers.
Tel. Address: "AMODHABIB," Delagoa Bay.
P.O. Box 68.

HORMAJCY IDOLCY,

DIRECT IMPORTER
—AND—
GENERAL MERCHANT
P.O. Box 332, DELAGOA BAY.

E. M. PATEL,

General Dealer, Wholesale & Retail,
MARKET SQUARE,
POTCHEFSTROOM,

NANJI DULABHDASS & Co.,

DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.
P.O. Box 141, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,

Produce Merchant & Direct Importer.
Up-country orders promptly and carefully executed.
Tel & Cable Add.: "Ginwala."
P.O. Box 310. LOURENCO-MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,

MERCHANT,
POTCHEFSTROOM.
Tel. Address: "RAHMAN."
P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,

General Dealer,
KING EDWARD STREET,
AT THE HILL,
POTCHEFSTROOM.

The largest Importer in South Africa of
MILITARY CLOTHING.
Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers, Coats, Waistcoats, etc.

J. LANDAU,

337 Pine Street, Durban.
Head Office—12 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.

સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, ઝભ્ભા વિગેરે
જથાબંધ યુરોપથી મંગાવનાર મોટી કંપની.
જે. લેન્ડો.
૩૩૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
હેડ ઓફીસ ૧૨ રૂ દે ફ્રેંબુરજવા, પારીસ.

OSMAN LATIEFF

General Merchant
AND
Direct Importer,
LICENSED STAMP VENDOR,
"CALCUTTA HOUSE,"
KING EDWARD ST.,
Also "INDIAN BAZAAR" Post Office,
Indian Location,
POTCHEFSTROOM.

Telegraphic Address:
"CALCUTTA HOUSE."
P. O. Box 30.

ઓસમાન લતીફ.
જનરલ મરચંટ, ડાઇરેક્ટ
ઇમ્પોર્ટર, અને
લાઇસેન્સ્ડ સ્ટેમ્પ વેન્ડર,
" કલકત્તા હાઉસ "
કીંગ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ.
પોચેફસ્ટ્રુમ.
ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ,
" કલકત્તા હાઉસ." બોક્સ નં. ૩૦.

ABDOOLA HAJEE — — KHAN MAHOMED,

General Merchant & Importer,
Cheapest House in
POTCHEFSTROOM.
CHURCH SQUARE
Opposite, Government Buildings.
Tel. Address: "MOONSTONE."
P.O. Box 99.

V. R. Naidoo,

GROCER & GENERAL DEALER
Jewellery,
Fancy Goods,
Drapery,
Watches & Clocks,
&c., &c.
Cheap & Good.
5 & 13 Frere Street,
& Market Street.
CRADOCK

JAMESON & CO.,

Manufacturers.
Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for
Natal Jams,
Curry Powder, Chutneys,
Cayenne Pepper,
White and Black Pepper,
Sauces,
And other goods too numerous to mention.
Prices to suit all buyers.
JAMESON & Co.,
Box 63, Durban.

L. MULCHAND,

Indian
Silk Merchant

Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.

75 William Street,
CAPE TOWN.

R. NARASOO,

Indian and General Merchant.
Outfitter and Draper.
Boot and Shoe Warehouseman.
INDIAN SILKS A SPECIALITY.
KAFFIR TRUCK, &c. &c.
BARBERTON.
Telegraphic Address: "NARASOO."

THE NATAL DIRECT LINE OF STEAMERS.

સારી ગંજાવર આગબોટો કોલંબો અને કલકતા તરફ નીચે મુજબ ઉપડી જશે.

Congella તા. ૧૫મી જુન કે પછી તુરત.

Umzinto તા. ૧૮ મીએ ઉપડી માત્ર કોલંબો સુધી જશે.

આ લાઈનની સ્ટીમરોમાં ઈંડિઅન પાસેંજરોને વાસ્તે ખાસ ગોઠવણ કરવામાં આવેલ. મુંબઈ જતા પાસેંજરો વાસ્તે કોલંબોથી સ્ટીમર બદલવી પડશે. વધુ ખબર માટે કીંગ અને સન્સને ત્યાં તપાસ કરવી. હેડ ઓફીસ કેસલ બીલ્ડીંગ્સ, વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

अच्छी मेजाबर आगबोट कोलंबो और कलकत्ता तरफ नीचे मुजब जायगी

Congella ता. १५ वी जुन और पिछे तुरत.

Umzinto ता॰ १८ वी जुन और पिछे तुरत.

इस लाइनकी स्टीमरोंमें इन्डियन पासेंजरोंके लिये खास सगवड करनेमें आइ है बम्बइ जानेवाले पासेंजरको कोलम्बोमें स्टीमर बदलना पडेगा. ज्यास्ती खबर चाहिये तो किंग एन्ड सन्सके वहां मेटना. हेड आफिसका पत्ता—केसल बिल्डींग्स, वेस्ट स्ट्रीट, डर्बन.

இந்தண்ட கேந்திலே புறப்படுகிற மரக்கலம் மிகவும் பெரியது.

Congella ஜூன்மீ 15ஆ புறப்படும்.

இந்த கப்பல் டர்பன் துறைமுகத்திலிருந்து கேப் கொழும்பு கல்கத்தா துறைமுகங்களுக்குப்போய்ச்சேரும்.

Umzinto ஜூன்மீ 18ஆ புறப்பட்டு கேப் கொழும்பு போகும். வேறு துறைமுகம் போகாது.

இந்திய பிரயாணிகள் அடிப்பிரண்ட ஆபீஸில் சேர்ந்துகட்டி ஆள் பெற்றுக்கொள்ளலாம்.

பிரயாணிகளுக்கு மேற்கண்ட கப்பலில் சௌகரியமான இடம் கொடுத்து தொந்தரவின்றி அநுப்பப்படும்.

KING & SONS, West Street, Durban.

The British India Steam Navigation Co., Ltd.

REGULAR FOUR-WEEKLY SERVICE.

BOMBAY DIRECT,

બ્રિટિશ ઈન્ડિઆ સ્ટીમ નેવીગેશન કંપની.

"લુધીઆના."

ઉપલી આગબોટ જહાજ તા. ૨૪ જુનના રોજ આસરે તા. ૧૬ જુનના રોજ અહીંથી રવાના થશે. તે ડેલાગોવાબે બંદર કરી સીધી મુંબઈ જશે. વચમાં કોઈ બંદર કરશે નહિ.

ઈંડીઆ જનારાઓને તેમજ ખાસ કરીને જે લોકો પોતાનાં બાળ બચ્ચાંને ઘેર મોકલવા માંગતા હોય, તેઓને અમારી ખાસ ભલામણ એજ છે, આવી ટુંક મુદતની મુસાફરીની અમુલ્ય તક ગુમાવશો નહિ.

વધારે ખબર માટે મેસર્સ દાદા અબદુલાની કું૦ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ મીનીકરની પાસે જની ઓફીસમાં અગર અમારે ત્યાં જાતે મળવું અથવા પત્ર વ્યવહાર કરવો.

ડબલ્યુ. કોટ્ટમ અને કુંપની.

ફ્યરફીલ્ડ રોડ, ડરબન.

S. PEERBHOY BUTLER,

GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER

Turkish Caps of every description a speciality

606 WEST STREET, DURBAN.

EBRAHIM CAMROODEEN,

GENERAL MERCHANT

(Natal Leaf Tobacco a Speciality.

143 GREY STREET, (Camroodeen's Buildings.)

Tel. Add.: "CAMROODEEN," Durban

P. DAWJEE MAHOMED & Co.,

Have a large stock of

RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,

Directly Imported from India.

343 PINE STREET, DURBAN

Tel. Address: "PAPULAR," Box 44

SUN CIGARS . . . .

SUMATRA CHEROOTS,

BOER TOBACCO, . .

VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c.

At Lowest Wholesale Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,

132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.

સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરુટ બોર વર જીનીઆ શૈગ વગેરે જાતની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.

સન બ્રેન્ડ ટોબેકો વર્કસ.

૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

Abdool Hack Mahomed Ismail & Company,

Wholesale and - -

Retail Merchants.

DIRECT IMPORTERS OF

All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.

RATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES.

121 GREY STREET, DURBAN.

Branch Office —Indian Location, Joh'burg.

Head Office—Tirpatur, Madras.

Printed and Published by V. MADANJIT, International Printing Press, Phœnix, Natal.

PRICE 3D.

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phoenix, Natal, Saturday, 17th June, 1905. No. 24.

P.O. Box 1..., Telephone 314.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis AND Sarees.

Rugs, Shawls, Boots AND Shoes, etc., etc

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.
Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

મડાગાસ્કર સીપમેંટ કુ૦

બકરાં ઘેટાં વગેરે ઢોરનાં આયાત કરનારા
૧૭ ઓઆરન બીલ્ડીંગ, સેંટ્રલ સ્મીથ સ્ટ્રીટ.
બોક્સ ૬૪૭ ડરબન.

मडागास्कर शीपमेन्द कम्पनी.

बकरे, भेडा इ॰ जीती पशुओंका इम्पोरटर.
बॉक्स ६४७. १७ ओरमान बिल्डींग,
सेन्ट्रल स्मिथ स्ट्रीट, डर्बन.

દરેક હિંદીભાઈ માટે ખોરાકી તથા કપડ વિગેરેની સગવડવાળી દુકાન.

ફેરી કરનારાઓ માટે બહુ સંભાળથી સારો સાફ ચીજોનો સામાન પુરો પાડવામાં આવે છે. આજ સુધીમાં ઘણા ફેરી કરનારાઓ માટે ચીજોનો સામાન પુરો પાડયો છે.

પી. સી. સંઘવી,
૧૮૬ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

ભાડે આપવાનાં છે.

ફર્સ્ટ એવન્યુમાં એવન હોટેલનો નીચેનો ભાગ, તથા પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટમાં મોટું ગુદામ. કારખાનાં, મીટીંગ વિગેરે માટે ઉપયોગનું છે. ભાડું સસ્તું. નીચેને સીરનામે લખો.

ચોખા, દાલ વગેરેનો ચીરટ બનાવવાનો તમાકુ હમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

કેપ સ્નુક ફીશ ચાલી પોહેલો છે ભાવ મુજબ કીફાયત તેમજ કલકત્તા, મુંબઇ અને વિલાયતથી સર્વ ચોપાઈના જાતો માલ આવી પુરો છે અને ધરાકોને અરજ કરવામાં આવે છે કે આગળ જેમ ઓરડર મોકલતા તેવીજ રીતે ઓરડર મોકલી ઉપકાર કરતા રહેશો.

જાલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.
૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

TO LET.—Ground Floor of Avon Hotel, in First Avenue, and a Large Warehouse in Prince Edward Street. They can be used either as Workshops, for Meetings, or any purpose. Rent cheap.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Cocoanuts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Snook, Fish, Skins of various kinds, &c.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

—AT—

JALBHOY SORABJEE BROS.,
110 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY—

125 FIELD STREET.

P.O. Box 92. Tel. Address: "MIANKHAN," Durban. Telephone No. 81.

DADA OSMAN,
General Merchant & Commission Agent,
139 QUEEN STREET, DURBAN.
P.O. Box 96. Tel. Add.: "PORBANDER."
ESTABLISHED 1886.

દાદા ઓસ્માન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

બોક્સ ૯૬, ૧૩૯, ક્વીન સ્ટ્રીટ,
ડરબન.

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર જનરલ તા. ૨૪ મી જુનના રોજ ઉપડશે.
„ ગુબરનાર તા. ૮ મી જુલાઇના „

ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી દેશી છે, જગ્યા નીચે ફ્રાકફાગાં છે અને ખાણા પાણી વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે, હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે.

પોરબંદર, કાઠીઆવાડ જનારાઓએ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે કે ઉપલી આગબોટ બહુ કરીને પોરબંદર ટચ કરશે એટલે કાઠીઆવાડ જનારાઓ પોતાના ઘરમાંજ જઈને ઉતરશે. સફરી જખમારમાં ડાસફર કરશે.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ડેમસર ગાળા ડેમસર ઉપડી ડેમસર પહોંચે છે. જનારાઓ વિચાર કરી કામ કરશે કે જેથી પાછળથી હેરાન થવું ન પડે. વધારે ખબર નીચે લખેલે ઠેકાણે પુછવાથી મળશે.

એન. એમ. કાદીર. — જરમન ઈસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.
કમરૂદીન બીલડીંગ, ગ્રે સ્ટ્રીટ — આરકીનર સ્ટ્રીટ.
પી. ઓ. બોક્સ ૧૨૬, ડરબન. — ડરબન.

INDIAN AFRICAN LINE.

ઉપરની કુંપની સ્ટીમરો કલકત્તા અને નાતાલ ડેલાગોઆ અને કેપના બંદરો વચ્ચે નીમીત દર માસે આવજા કરશે આ સ્ટીમરો વેપારીને માટે ખાસ સગવડ ભરેલી છે.

એસ. એસ. મીરજાપુર ૧૮૮૮ ટન (૧૦૦ એ ૧ લોઇડ) તા. ૧૪ મી મેએ કલકત્તે માલ લેશે.

તા. ક. આ સ્ટીમરો ઝડપથી ચાલનારી હોવાથી અને હિંદુસ્થાન તથા સાઉથ આફ્રિકાનાં બંદરો વિના બીજે કયાંય નહિં રોકાતી હોવાથી સાઉથ આફ્રિકા અને હિંદુસ્થાન વચ્ચે ઝડપથી માલ લઈ જવા લાવવા માટે બહુજ સગવડ ભરેલી થઇ પડશે.

માલ મોકલવાના ઓરડરો કંપનીના એજન્ટો પાસેથી મળી શકશે

ડી. વાલ એન્ડ કુંo — બેહામ એન્ડ કુંo
ડરબન. — કલકત્તા.

INDIAN AFRICAN LINE.

கல்கத்தாவிலிருந்து நட்டாலுக்கு மாதந்தரம் ஒரு கம்பனியின் ஸ்டீமர்கள் வியாபாரத்தின் பொருட்டு டெலகோபே, கேப்துறை முகங்களுக்கு முக்கியமாக வரும்.

1,888 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். மிர்சாப்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து ஏப்ரலீ 20உ சரக்கு ஏற்றுமதி செய்துகொண்டு புறப்படும்.

இந்த ஸ்டீமர்கள் இந்தியாவிலிருந்து நட்டால் துறைமுகத்திற்கு சீக்கிரம் வந்துசேரும். தாமதிக்க வேண்டாம் சரக்குகள் வந்துசேரும்.

ஏஜென்டுகள் டி. டெ வால் அண்டு கோ. டர்பன். பேகாம் அண்டு கோ., கல்கத்தா.

விசேஷ விளம்பரம்.

நட்டாலில்சேர்ந்த ... வியாபாரத்திற்கு ...

எம். ஆர். பி. ஷா. ஷேட்,
369. பயினீர் ஸ்ட்ரீட், டர்பன்.

વેચવાની છે.

એકી અથવા રેટેઇલ લાયક ૨૫૦ વીઘા જમીન
ડે. પોરટ્મોરીસ પાસે, અમનજીમ્ટો.
વધારે ખુલાસા માટે પુછો.
એમ. આર. પી. એસ શેઠ.
૩૬૯ પાઈનર સ્ટ્રીટ, ડરબન.

HAJEE HABIB

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of
Rum, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing,
Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery.

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL.

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add: BAGDAD. P. O. Box 57.
338, Prinsloo Street, PRETORIA.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—17 Commercial Road, Maritzburg.

S. HASSAN MAHOMED.

WHOLESALE AND RETAIL

Arabian Merchant & Direct Importer,

15 COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG.

CHEAPEST HOUSE ...

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, GROCERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTION.

Telegraphic Address "Ismail."

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer,

Indian Soft Goods, Atta of all kinds and Groceries, &c.

120 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods

122 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG.

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets,

Box 1126. Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN.

DURBAN: QUEEN STREET.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE
of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

એબદુલ ગની,
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫-૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड़, ग्रोसरी और दुसरी सब रकमका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५-७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

[illegible]

Prof. L. Doovey, Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from Rev. [illegible] Arthur [illegible], R.M., [illegible], and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિયન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની પાણી લેપની પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ એફ. જે. રતીફ, આરથર ગ્રેશીઆ એસ્કવાયર વિગેરેના સરટીફીકેટ છે.
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधोंका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा संधीवाके लेपके वाशीलिव जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक. सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where JALBHOY & SORABJI BROS., are our Sole Agents.

યુસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિયન પ્રોડયુસ મરચન્ટ.
નાતાલમાં ડરબન સિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઈ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ગુલ"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,
—CORNER OF—
BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS:
"SHAHMAHOMED,"
CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE
Indian Department,
German East African Line.

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોઝજી.
ડાયરેક્ટ ઇમ્પોરટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.
ક્લેરમોન્ટ. કેપટાઉન.

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SHAIKH ALIE.

ESTATE OWNER.
HOUSES TO LET
13 EYER STREET, CAPE TOWN.

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers,

208 Church Street, Pretoria.

P.O. Box 357. Tel. Add.: "TAYOB."

MOOSAJEE HASSAN,

GENERAL DEALER,

P.O. Box 4,

PIETPOTGIETERSRUST.

મુસાજી હસન,

જનરલ ડીલર.

પી. ઓ. બોકસ ૪

પીટપોટગીટરસરસ.

Mahomed Hassen Ismail,

ARABIAN CASH STORE,

General Dealer and Produce Buyer,

97 South Union Street and 110 Russell Road,

PORT ELIZABETH,

Tel. Ad.: M. Hassen. Cape Colony.

Address all correspondence to 97 Sth. Union Street.

Established 1884.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .

. . . Direct Importer

--OF--

Indian and other Oriental Merchandise

—FROM—

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

10 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG (P.O. Box 4081.)

PRETORIA, Milton House, 242 Church St. (P.O. Box 224.)

BULAWAYO (P.O. Box 486.)

BARBERTON, SALISBURY, KIMBERLEY.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

L. DONNELLY

Wood, Coal & Produce Merchant.

Delivery guaranteed to any part of Durban and suburbs.

Wattle Blocks (aft. a speciality.

Corner of GREY & PRINCE EDWARD STREETS

DURBAN.

સરકારી સરવેયર.

પરાકને માટે પણી કાળજીથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.

૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इजनेर.

ग्राहकोंका काम बहुत ध्यानसे संतोष बक किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन

ஜெ. எ. சோரல்

கவர்மெண்டு சர்வேயர்.

பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்

டர்பன்.

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have always on stock:—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS, TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,

118 COMMERCIAL RD.,

DURBAN.

Cable & Tel. Add.: "Kathorian."

Telephone 224.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD. DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦

દરેક જાતના લાકડા તથા ઇમારતનો સામાન.

પોઇન્ટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कु.

बहुत रकमका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पोइंट रोड, डर्बन.

அயல்தேசங்களிலிருந்து மர இறக்குமதிசெய்து பெரிய வியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். விகெட்டுவதற்கான நல்லொருவகை மரங்களும் கிடைக்கும்.

ஹார்பிரோ அண்டுகோ.

பயிண்டு ரோட் டர்பன்.

ROYAL

Exchange Assurance.

FOUNDED 1720 A.D.

CAPITAL £4,000,000

FOR FIRE ASSURANCE.

H. FELLOWS-SMITH,

Incorporated Accountant,

Chief Agent,

Equitable Buildings, Smith St., Durban.

MONEY TO LEND in Large or Small Sums

રોયલ એક્સચેંજ વીમા કંપની.

સને ૧૭૨૦ માં સ્થપાઇ.

મુડી પાં. ૪,૦૦૦,૦૦૦

આગના વીમાની શાખાના મુખ્ય એજન્ટ

એચ. ફેલોસ્મીથ

ઇક્વીટેબલ. બીલ્ડીંગ

સ્મીથ સ્ટ્રી. ડરબન.

પૈસાની નાની મોટી રકમ ધીરવામાં આવશે.

Indian Opinion

Vol. III. PHŒNIX, NATAL, SATURDAY, 17TH JUNE, 1905. No. 24

M. H. NAZAR, Editor.

Contents.

	Page
LEADING ARTICLE:—	
Mr. Loveday and British Indians ...	377
NOTES:—	
"L'Entente Cordiale"	378
Newspaper Science	378
The S.P.C.A....	378
OTHER ARTICLES:—	
The Disastrous Storm	378
A Wrong Term	379
Appreciations of Indian Services ...	379
Earthquake Relief Fund	379
Cape Indian Immigration Law ...	380
Natal Indian Immigration	381
Indian Affairs in Natal Parliament...	382
Our Weekly London Letter	383
The Transvaal Constitution	383

Indian Opinion

SATURDAY, 17TH JUNE, 1905.

Mr. Loveday and British Indians.

THERE was a time when we were inclined to think that that old politician of the Transvaal, Mr. Loveday, was a sincere patriot, and that in his crusade against the Indians in the Transvaal he was guided by honest though mistaken views. But his recent performances have rudely shaken our belief. Mr. Loveday not long ago travelled to Potchefstroom in order to deliver a libellous attack on the Indian nation. The chairman of the British Indian Association then pointed out how utterly unjustifiable the statements were that he then made, and challenged him to prove his assertions; but Mr. Loveday had not the courtesy of an ordinary gentleman even to notice the challenge. At a recent meeting of the Inter-Colonial Council on the note for the Permit Department, Mr. Loveday dished up anew what he must have known to be untruths unless he believes that all those who make statements contrary to his preconceived notions must be liars. Mr. Loveday said he knew that non-refugee Indians were entering the Transvaal in large numbers and that there were more Indians in the country now than before the war. The Chief Secretary for Permits prepared last year a report showing conclusively that the statement had no foundation in fact, that no new Indians were allowed to enter the country, and that strict proof of previous residence was required before permission to return was granted Indian refugees, of whom only a limited number was allowed per week. In spite of this emphatic declaration, Mr. Loveday has seen fit to repeat his charge. One would have thought that before doing so he would have taken pains to fortify himself with some proof; but we seek in vain for a particle of proof in support of his assertion. It is enough for him that he believes it. And we would not mind such egotism, if it were not for the fact that he holds such a belief as a member of the Inter-Colonial Council, and wants to foist that belief on his fellow-members. This, however, is only one of Mr. Loveday's performances.

Our readers are aware that the Mayor of Pietersburg sometime ago produced at the "National Convention" some figures to show an inordinate increase in the number of Indian traders in that township. These figures were immediately challenged by Mr. Abdul Gani at the Indian demonstration after the convention. Mr. Kleinenberg, the Mayor, thereupon wrote to the *Star* saying that he would give £50 to the Nazareth Home if Mr. Abdul Gani could prove his figures by giving names and would undertake to forfeit £50 himself, if he could not prove them. Mr. Abdul Gani promptly accepted the challenge and produced the names of the traders in question. Mr. Kleinenberg has since remained silent. We still do not know whether he has sent £50 to the Nazareth Home. Mr. Loveday knew all this. He admitted as much in his speech at the Council. And yet he repeated the discredited Mayoral figures in order to prove that the Indian population in the Transvaal had increased since the war.

As if it were not enough that he supported one untruth by another, he must produce a third. Mr. Abdul Gani's figures, Mr. Loveday says, are wrong because the Asiatic trader's commission has reported that there was only one British Indian storekeeper in Pietersburg before the war. If that be so, even the Mayor of Pietersburg is wrong. That however did not strike Mr. Loveday, filled as his brain is with the anti-Asiatic fever. The fact is that the Asiatic Commission, whose report we have taken the trouble to re-peruse, has reported nothing of the kind. It has only stated that there was but one British Indian claim filed and that many British Indian claims were withdrawn.

To add a little flavour to threefold untruth, Mr. Loveday stated that the indentured Indians who had become free in Natal had gone to Potchefstroom, and that even the Indians in Potchefstroom had begun to complain about it. Could these indentured men, asked Mr. Loveday, be refugees of the Transvaal. Of course they could not. Unfortunately for the truth-loving patriot, the statement is absolutely without foundation. Those who know anything of the indentured Indians understand that the thing is impossible. The statement, if true, would be the easiest to verify. He has his henchmen at Potchefstroom who are full of vengeance against the Asiatic. Why does he not then prove the assertion by producing the men that have so entered, and for that purpose also utilise the services of the Indians who have complained of the influx? Mr. Loveday owes it to his cause to do this. But we cannot expect any such activity from Mr. Loveday.

We have written strongly, but we think not more so than the occasion demands. Here is a responsible leader making random charges which, though they would not receive credence from those who know, cannot but inflame the passions of the general public which borrows opinions from its leaders. To many Mr. Loveday's words must be gospel truth. If, therefore, by writing plainly, we could but make Mr. Loveday enter upon a proof of his assertions, we would, we conceive, have rendered a service to the people of the Transvaal. Mr. Loveday has gone altogether too far for us to remain silent lest we wound.

"L'Entente Cordiale." It is with the greatest pleasure that we notice the many kind things that have been said about Indians in the press and by Europeans generally since the great disaster. An event of this kind always brings out the finest traits of human nature, and the Indians in this trial have proved themselves to be true men. And not only in rescuing and caring for the survivors has this manliness been shown, but in every way Indians have manifested their sense of duty. Even the humble labourer was not a whit behind, and Mr. Fletcher's generous testimony to the fact was only just. The Indians who assisted Mr. and Mrs. Woolridge have also come in for their meed of praise, but have modestly repudiated any merit. We most sincerely hope that this disaster and the suffering the communities have alike experienced will lead to a better understanding between them. The letter of "Anglo-Indian" to the *Mercury* which we reproduce is a practical result of the disaster which would have great results if Europeans would remember that India, like themselves, has her great and good men, and that if a large part of the indentured Indian population of Natal have not been blessed with the same education, there are still others who are gentlemen in every sense of the word. We have confidence that the leading members of the Indian community will do all in their power to create and foster a better feeling throughout Natal and Africa.

Newspaper Science. The "Natal Witness" of last Saturday has in its "inter alia" column what it truly calls an "astounding tale" of the effects of radium. It is a very good specimen of newspaper science, and even for an American story is pretty "tall." M. and Mme. Curie, we are told, have used radium so abundantly that there is a continual brilliant halo round their bodies, and that it has become necessary to hang heavy black curtains round their bed to shut out the overpowering light! How in these days it is possible for our contemporary to credit this story is as wonderful as the tale itself. It is true that radium renders surrounding objects radio-active, and it is probably true that the Curies have used so much radium that their laboratory has become unfit for researches in radio-activity, but that they have become fountains of light, etc, is sheer nonsense. We advise the *Natal Witness* to go to some more reliable source for its science than the *New York American*.

The S.P.C.A. We are glad to see in a Maritzburg paper an appeal to parents from the Hon. Sec. of the Society for the Prevention of Cruelty to Animals to allow their children to become members of that humane and useful institution. "It is the S.P.C.A.'s greatest endeavour," says Mr. Fitzsimons, "to rouse the interest of boys and girls in its work, in order that they may the better be trained and taught their duty towards the lower animals; for a child that is kind, gentle, and considerate to animals will grow up to manhood or womanhood with these highly desirable characteristics of the mind active and predominant. Childhood is the time in which to train the mind in the right direction, for, 'as a twig is inclined so will the tree grow.' We want to get every boy and girl in Maritzburg as real members of our society, so that they will feel a sense of responsibility resting upon them, and a feeling that everyone expects them, as members of the society, to be champions of the defenceless creatures it is our endeavour to protect from unnecessary suffering and wanton cruelty. God has given us dominion over the beasts of the field and the birds of the air; therefore it should be our greatest endeavour to see that this privilege is not abused." We should very much like to see a branch of the S.P.C.A. league formed of Indian children. The subscription is only one shilling per year, so that membership is within the reach of everyone. The Chairman of the S.P.C.A. (Durban) also pointed out recently that they were in need of support from the general public. The Government have notified their willingness to consider an application for financial assistance next year. In no country of the world has kindness to the animal kingdom been carried to such lengths as in India; and we think that Indians especially would do well to support the S.P.C.A.

The Disastrous Storm.

Our Special Report.

The Woolridge Relief.

The Indian Relief Committee.

Help for Survivors.

Government Enquiry.

The real loss of life caused by the great calamity that overtook Natal will never be known. Bodies are still being found in different and unlooked for places. Places have been filled up which will never be disturbed and gorges have been formed where but yesterday the ground was comparatively speaking on a high level. We do not and cannot know how many have been buried under the sand or mud heaps that have been formed.

What however of the survivors? The question of the number of the dead is now more or less academic. And it is one of nature's compensations even where she appears on a superficial observation to be relentless, that the best traits of the communities inhabiting this fair Colony have been brought out. Prejudices have for the time being been allowed to slumber. Thus for instance we find a brave European under most trying circumstances carrying on his shoulders a kaffir dying from the effects of the storm. Forgetful of himself, his one thought was to save his fellow. We find Indian merchants giving first aid to Mr. and Mrs. Woolridge and saving their lives—an act of duty, as they gracefully call it, which has been generously appreciated by the chairman of the Woolridge Relief Committee. I have an authentic account of an Indian storekeeper at Umbilo—himself a practised swimmer—rescuing six Indians from destruction. These

unfortunate men are still being fed by the storekeeper. As the Indians have suffered most from the flood, the Indian community had to do the most to alleviate distress. And right gladly it has discharged its duty. The Indian Committee has been working with untiring zeal making collections, buying provisions and blankets and making distribution personally.

In their desire not to omit a single deserving case, they have, like General Booth, not stopped to scrutinize too narrowly; and it is quite possible that some hawks have had their prey. Indians—even those who are often miscalled coolies; i.e., those who have once been under indenture and who are now free and own some property—have come forward to help their less fortunate brethren by housing them temporarily and in many other ways. The more permanent work of providing habitation for the survivors and putting them on their legs again has been undertaken by the Town Council Committee which has already visited the scene of the disaster. Amid all this good work the Government alone seems to have been supine. The untried ministers have been bewildered, and have not realized their duty in time. The *Mercury* has given the following well-deserved rebuke:—

"Our telegrams and cablegrams have contained evidence of the extent to which people at a distance from the scene have been impressed by the gravity of the disaster, and have hastened to give expression to their sympathy. The Parliament of Cape Colony, the City Council and the Chamber of Commerce of Capetown, the Johannesburg Town Council, the King, the Viceroy of India, the High Commissioner, and other public bodies and personages elsewhere have sent messages couched in the most feeling and generous terms. Our own Government and Parliament, as we have already pointed out with regret, have strangely failed to manifest a prompt sense of their duty in the matter. The Legislature at Maritzburg is not so strenuously engaged that it could not have spared a few minutes to place on record a resolution appropriate to such an occasion. For all that the public know, the gentlemen responsible for the State affairs of the Colony, with the exception of his Excellency the Governor, have treated the whole matter with inexcusable indifference. The least that might have been expected of them was that they should have exhibited a desire to be fully acquainted with the facts at the earliest moment, and to organise some method of dealing adequately with the situation. Nearly a week was allowed to elapse before any member of the Ministry said a word in Parliament on the subject, and that word was elicited by the interposition of a private member. Even then the Prime Minister found nothing more to say than that he understood a magisterial inquiry was being held.

Fortunately, private initiative was not wanting for the purpose of administering urgent relief. If Government machinery did not exist for coping with an emergency of this nature, it ought not to have been beyond the resourcefulness of the Government to devise a special machinery as expeditiously as the need for it was evident. We have yet to learn what timely steps, if any, were taken by the Protector of Indian Immigrants to show that there was some efficiency and energy in his department. We believe that the Natal Police did their best, but the local force was insufficient for the painful and exacting work that devolved upon them. We cannot think that it was impossible at once to have drafted additional members of the force into the South Coast Junction district to assist in the recovery and disposal of the dead, and to prevent the abuses which were perpetrated by the ghouls who haunted the scene of the disaster and are suspected of having helped themselves to the money and ornaments of some unfortunate victims of the flood. On the borough side of the Umbilo, greater care and vigilance were exercised, but the main part of the disaster fell outside the borough jurisdiction."

Since the *Mercury* wrote the above, the Government have deputed a magistrate specially to report on the disaster, to take evidence and examine into the causes and means of prevention of similar events. The investigation promises to be exhaustive. The question of the deceased immigrants fund in the hands of the Protector has been raised in this connection. But with this I will deal in my next report.

A Wrong Term.

A correspondent writes from Bellair to the *Natal Mercury* as follows:—

Sir,—I notice in the notes of your own correspondent, and some others writing accounts from Bellair, that the term coolie and coolie-store, is frequently used in reference to the rescue of Mr. and Mrs. Woolridge. Such terms used with reference to good class Brahmin Indians is altogether wrong, is insulting to them, and shows ignorant prejudice. The storekeepers referred to are Messrs. Pragjee Bhimbi, Desai, and six others, who rendered excellent humane help to the sufferers, turning out in terrible weather to do so. It is time the ignorance as to the classes of Indians in Natal should cease. The only Indians here to which the term coolie can be applied are those imported to work on estates, railways, &c., as labourers, and the application of the term "coolie" to storekeepers is about the same as if they called the white small storekeepers "[illegible]." [illegible] I know it [illegible] of [illegible] and bad feeling.—I am, &c.,

ANGLO-INDIAN.

Appreciation of Indians' Services during the Storm.

Messrs. Pragji Bhimbhai, K. N. Desai and D. Kalgani, Indian merchants of Coedmore, who rendered such valuable and timely assistance to Mr. and Mrs. Woolridge on the terrible night of the storm, and who were instrumental in saving their lives, have received the following letter from the Hon. Mr. Jameson, Chairman of the Woolridge Relief Committee:—

Gentlemen,

I have been requested by the Committee of the Woolridge Relief Fund to convey to you their hearty appreciation of the generous and very substantial aid you rendered to Mr. and Mrs. Woolridge on the day of their rescue from the river, when you gave them shelter, warmth and other thoughtful attentions which assisted in preserving their lives when exhausted by their struggles and perishing from cold. You may feel assured that your goodness is equally appreciated by all the European community here. Later when convalescent, Mr. Woolridge will call upon you and express his thanks personally.

Mr. Pragji and his fellow helpers have sent the following reply:—

Sir,

We beg to thank you for your letter regarding what little help we were able to render to Mr. and Mrs. Woolridge. We can only say that it was an act of common humanity and therefore of duty to do what we did. When we picked them up during the storm, we did not know who they were who were clinging to the trees. Our pleasure in nursing them was heightened when after the mud that covered their bodies was removed, we discovered that we were endeavouring to alleviate the pain suffered by Mr. and Mrs. Woolridge, whom we have the pleasure of knowing well.

"Indian Opinion" Earthquake Relief Fund.

AMOUNTS RECEIVED TO DATE.

	£	s.	d.
Am't already acknowledged	67	1	6
Messrs. M. C. Camroodeen & Co. (Durban) ...	3	3	0
" M. C. Camroodeen & Co. (Johannesburg)	[illegible]	[illegible]	0
" Abdool Bros. (Capetown)		10	6
Mr. Dada Osman (Durban)		10	0
Mr. N. M. Kadar "		10	0
Mr. Nooroodin Mahomed (Durban)		5	0
	£74	[illegible]	

SPECIAL [illegible] have [illegible] unavoidably held over for lack of space.

Cape Indian Immigration Law.

The following letter, together with the accompanied document, has been addressed to the Capetown members of Parliament.:—

SIR,—We have the honour to enclose herewith copy of a letter addressed by us, as representing the British Indian League, to the Hon. the Colonial Secretary on the subject of "Immigration Restriction Act" as affecting the Indian community. We hope to receive a favourable reply from the Colonial Secretary, and rely upon your favourable assistance in furthering the object we have in view.—We remain Sir, Yours obediently,

ADAM H. G. MOHAMED,
Chairman of the British Indian League.
A. CADIR, Secretary.

8, Kloof-street, Capetown, May 20.

P.S.—We also enclose copy of the petition presented by us to Sir Pieter Faure in June, 1903.

(Copy.)

Cape Town, June 6, 1903.

The Humble Petition of the British Indians residing in the Colony of the Cape of Good Hope.

To the Hon. SIR PIETER FAURE, K.C.M.G. Colonial Secretary.

Your petitioners respectfully venture to approach you with reference to Act 47 of 1902, known as the "Immigration Act." With the greatest deference, your petitioners beg to state that they have been taken quite unawares by the Bill in question. As originally published on November 14, 1902, the Bill was entirely different in its scope from the one that has now received the Governor's assent: for, then, it did not place any undue restriction on the Asiatic British subject, inasmuch as it included in the educational test a sufficient knowledge to write out in any European language or any language commonly spoken or written in any part of His Majesty's Dominions an application to the Minister. On the present Bill, however, the clause "any language commonly spoken or written in any part of His Majesty's Dominions" has been eliminated. This necessitates the knowledge of an European language. With the original Bill your petitioners were naturally not concerned, and the post-haste with which the "Amended Bill" was carried through both the Houses left no time to your petitioners either to follow the proceedings in Parliament or to protest against the radical changes made in the Bill. Your petitioners respectfully venture to say that in dealing in the manner the Government and Parliament dealt with a Bill that so vitally affects the interests of His Majesty's Indian subjects, a grave injustice was done to them. Nor did such procedure pass without protest from members of the House. Colonel Schermbrucker is reported to have said "the provisions of the Bill were of the utmost importance, and they involved international questions. Did the Government think that such a Bill introduced at the last stage of a session, and with insufficient explanation, would be likely to pass? If they did, he could presume that there had been a previous understanding. In a diminished House, to discuss a Bill of that importance would be more than madness. If they passed the Bill as it stood, they would inflict the greatest evil on the colony, and would be entering upon a very sea of international compliction." Your petitioners bow to the Royal Assent given to the Bill, but from the statement made to the House by Mr. Walton that the Bill, seeing that it was being hurried through the House could, if necessary, be amended next session, your petitioners venture to infer that it has been passed and assented to as a temporary measure, and that opportunity would be given to your petitioners to place their view of the question before His Majesty's Government. This Bill, as would appear from the speeches made in both Houses, seems to owe its origin to the fear of an undue Asiatic influx into the colony. This your humble petitioners venture to state is groundless, for the following, among other reasons: (1) The Colony is the oldest in South Africa, and has a comparatively large settled European population, increasing week by week. The European population in 1901 was over 480,000, as against an Indian population of nearly 3,000. (2) The main industries of the Colony are absolutely in European hands. (3) There is no indentured Indian population in the Colony, as in Natal, the whole of the Indian immigration being absolutely unassisted and unorganised. (4) The Indians that have of late found their way into the Colony are, or have been, mostly Transvaal refugees and others bound for that Colony. (5) The only competition to which Europeans can be said to be exposed by the presence of the Indians is in petty trade, and then it only tends to raise the European higher in the scale, because the petty Indian trader depends upon the wholesale European houses for support. But if it is the desire of the Parliament to place restrictive measures upon a portion of His Majesty's subjects, your petitioners venture to suggest, first, the enlargement in the educational test, so as to include the recognition of the Indian languages, as in the original Bill; and secondly, the insertion of a clause to exempt from the operation of the Act any prohibited immigrant not coming under the sub-clause B to F of section 2 of the Bill, who may be specially required for the wants of the local Indian population. The first alteration in the educational test, while it would still meet the wish of the Parliament, would free the Bill from the objection from an Indian standpoint. For, as is well-known, millions in India are totally illiterate. If, therefore, a more liberal educational test suggested by your petitioners would open the Colony to the immigration of a very small minority of Indians, it would still effectually shut out the illiterate millions. As the Bill stands, the educational test is not only confined to European languages, but is so severe because so uncertain, that if the minister is inclined to be very strict he may fail to admit even men who have passed a public examination in English. The second alteration submitted by your petitioners is very necessary if the local Indian population is to be allowed to carry on its avocation without let or hindrance, for it has to draw upon India for the few domestic servants, storemen and such other employees, who are quite illiterate. Lastly, your petitioners submit that if the altered Bill, after fair trial, is found wanting, the legislative machinery can always be put in motion to remedy any defects, as mentioned by Mr. Walton, M.L.A. The Bill under discussion is in your petitioners' humble opinion, based on absolutely insufficient data, if not on groundless panic, and, as shown above, it does an unintended injustice even to those against whom it is not intended.

In conclusion your petitioners humbly pray that this petition should be taken into favourable consideration, and such relief be granted as may seem meet. For this act of justice and mercy your petitioners, as in duty bound, shall ever pray.

We are, on behalf of the British Indian League, your obedient servants,
(Sgd.) Adam H. G. Mohamed, Pres.
H. M. Cadir, Secretary.
J. M. H. Gool.
P. Lachiram.
M. Enus.

"Noor Bagh," 8, Kloof-steet,
Cape Town, May, 19.

To the Honourable the COLONIAL SECRETARY, Cape Town.

SIR,—We have the honour, by direction of the committee of my association, to draw your attention to the fact that the Government, at the time when a British Indian deputation waited on them headed by the Hon. Mr. Garlic, promised to modify the Immigration Restriction Act so as to bring within its recognition the principal Indian languages. My association considers that it is very desirable to hasten this much needed modification as the want of it causes a great deal of inconvenience. Highly cultured Indians who, although they are proficient in their own mother tongue, do not possess a knowledge of any of the European languages, are under the Act prevented from entering the Colony.

My association also ventures to draw your attention to the fact that too strict an interpretation has been given by the administrators of the Act to the term "domicile" and many Indians who temporarily paid a visit to India leaving their businesses in the country have been prevented

from re-entering the Colony because they did not bring their wives with them.

My association considers that such an interpretation to the Act is calculated to cause very great inconvenience to the British Indians. Three years' residence is considered sufficient in Natal to enable a person to obtain a certificate of domicile; and it is difficult to understand why the law should be more strictly interpreted here than in Natal. Moreover, such prohibition involves, in the humble opinion of my association, a contradictory interpretation of the act; for it is immigration that is prohibited, but not temporary residence, however prolonged, and if men who have left their business in the Colony and gone to India for a time and then return are treated as prohibited immigrants it is opposed to the meaning placed upon the Act by the administrators; for these men in the very Act of prohibition are presumed not to be immigrants because their previous residence is not considered sufficient to substantiate a claim to domicile. On the other hand if they are treated as immigrants then evidently their former residence amounted to a domicile, because their return merely signifies a continuation of the same state as before.

My association, therefore, humbly submits that those who are entrusted with the administration of the Act should be instructed not to shut out British Indians who have before resided in the country for any length of time.

In conclusion my association trusts that the matters submitted herein will receive a favourable consideration from the Government.

I have the honour to remain, Sir,

Your obedient servant,

ADAM G. H. MOHAMED,

Chairman of the British Indian League.

Natal Indian Immigration.

Important Judgment.

Mr. Justice Dove Wilson, in a recent judgment, in the Circuit Court, in which Ali Sahib, an Indian merchant, was the plaintiff, and the Principal Immigration Restriction Officer the defendant, said the question which I have to decide in this case is as to the right of an Indian named Bala Mia, to have it declared that he is entitled to be and to remain in this Colony. The facts in the case are not in dispute. Bala Mia is an Indian who is now about the age of 18 years. He has never, up till now, been in Natal. His father, Ali Sahib, is a merchant domiciled in Natal. In September, 1901, Ali Sahib applied to the Immigration Restriction Officer for leave to bring his son, Bala Mia, into Natal. At that time the provisions of the Immigration Act of 1897 were in force. On the 16th of September, 1901, Ali Sahib obtained from the Acting Magistrate of Maritzburg, who, although it is not so stated on record, I assume to be an officer appointed for the purpose under the Act of 1897, a certificate to the effect that he was satisfied, that is, the Acting Magistrate was satisfied, that Bala Mia has been domiciled in Natal. Bala Mia, however, did not come to Natal at that time: he did not come until February, 1905, by which time the Act of 1897 had ceased to exist. It had been repealed and replaced by the Immigration Restriction Act of 1903. It is contended, on behalf of the Immigration Restriction Officer now, that in respect that Bala Mia has never, up till now, been in Natal, and that he is over 16 years of age, he is a prohibited immigrant in terms of the Restriction Act of 1903. Now, the Act of 1903, while it repeals the Act of 1897, provides, by Section 3, that the repeal of the said Act shall be without prejudice to anything done or suffered, or any order given or liability incurred thereunder, and it is contended, on behalf of Bala Mia, that the certificate which was granted in 1901, to the effect that Bala Mia has been formerly domiciled in Natal, was something done under the Act of 1897; that in effect it was a permission to enter the Colony under that Act; and that its effect as such is saved by Section 3 of the 1903 Act. Now, upon consideration of the case, I do not feel prepared to uphold either of these contentions. In order to determine the effect of the certificate it is necessary to consider the scope of the provisions of the Act of 1897. The Act, I understand, was passed at a time of considerable public excitement about this question of Indian immigration, and at a time of considerable emergency which may account, perhaps, for the somewhat peculiar arrangement and wording of the Act. The scope of the Act is to place certain restrictions upon immigrants, and the Act details under Section 3 the classes of immigrants who are to be restricted. One would have expected that in an Act placing restrictions upon people otherwise entitled to enter the Colony it would have commenced by saying who are to be restricted, but it does not do so; it begins by stating who is not to be restricted. The classes, as I have said, are defined in Section 3, and I may state them shortly as being in the first place illiterates, that is to say, people who cannot write or sign an application in the characters of any European language; then paupers, idiots, or insane persons, persons suffering from loathsome or dangerous contagious diseases, convicted felons, prostitutes, and persons living on the proceeds of prostitution. But, although there is a restriction upon these classes of persons, it is not an absolute one, because it would appear from the terms of Section 2 that if any of these very undesirable persons is, for instance, at the same time a member of His Majesty's land and sea forces, or is one of the officers or crew of a ship of war of a foreign Government, or is a person accredited to Natal by or under the the authority of the Imperial or any other Government, the Act is not to apply, and such persons are still to be entitled to enter the Colony. Section 2, however, does not exhaust the list of exempted undesirables, because it would appear from the terms of Section 6 that in the case of the first two classes of the undesirables, namely, the illiterates and the paupers, the Act shall not apply to them provided that they can satisfy the officer under the Act that they have been formerly domiciled in Natal; the Section says that a person shall not be regarded as a prohibited immigrant. Of course, it is only in the case of persons regarded as prohibited immigrants that the restricted powers under the Act apply; that by section 7 it is also provided that the prohibition imposed by Act shall not apply to any of the undesirables who happen also to be either the wife or the minor child of a person not being a prohibited immigrant. It may be noted, although I do not think it is material to the decision of this question, that it is quite unnecessary for Bala Mia to obtain at the time the certificate in question because it is conceded that at the time the certificate was obtained he was a minor child of a person who was not a prohibited immigrant and consequently, in terms of Section 6 of the Act, there was no restriction placed by Act upon his immigration.

But, be that as it may, he did obtain this certificate, and the question I have to decide in the first place is what is its effect, and whether it is binding now. It is claimed that it is, in effect, a permission to enter the Colony. I cannot see that it is such a permission, because, if the statements maintained in the certificates are true, no permission was required. The certificate was merely evidence, and only *prima facie* evidence, that if Bala Mia chose to enter the Colony during the time that the Act of 1897 was in force he was not subject to the restrictions imposed under that Act. That, in my opinion, is the sole effect of the certificate, and if the Act were still in existence he would still have the protection which that certificate afforded. The Act has ceased to exist, and consequently the necessity for protection against its provisions has ceased to exist, and, in my opinion, the certificate becomes inoperative simply because the provisions from which it was granted to give immunity have been wiped out. I do not think that the certificate has been denied effect; it could have ceased with the existence of the Act of 1897, and I am unable to hold that a certificate of immunity from the effects of one Act can be construed as giving immunity from the effects of a subsequent Act unless it is distinctly stated in the subsequent Act that it has to have that effect. I am unable to find anything in the Act of 1903 giving

any such effect to the certificate. Now, although I think this negatives the contention upon which Bala Mia bases his application, I do not think that it follows that Bala Mia is not entitled to the right which he claims. The order which was granted by the Supreme Court was an order upon the Chief Immigration Officer to show cause why Bala Mia should not be allowed to remain in the Colony. That, I think, depends entirely upon a consideration of the provisions of the Act of 1903. Now, it is conceded in the case that Bala Mia is an Indian falling under the provisions of Section 5, Sub-section (a) thereof. It was stated, I think, that he did not come within any of the other sub-sections of Section 5, and, if that is so, his immigration is prohibited, unless he is able to show that he is one of the persons who come under the provisions of Section 4. By Sub-section (g) of Section 4, the wife and any child appearing to the Immigration Officer to be under the age of 16 years of a person not being a prohibited immigrant is exempted. Bala Mia cannot have the advantage of that section, because he is now over the age of 16 years; but then Sub-section (f) of Section 4 provides that any person who shall satisfy an officer appointed under the Act that he has been formerly domiciled in Natal, and that he does not come within the meaning of any of the sub-sections of 5 of the Act other than (a) and (b), and, as I have said, it is conceded that he does not come under any of these sub-sections, in that case the Act shall not apply. If the Act does not apply, then there is no reason why Bala Mia should not be allowed to enter and remain in the Colony. As I have said, it is argued on behalf of the Immigration Restriction Officer that Bala Mia cannot take advantage of Section 4, Sub-section (f), because, in point of fact, he has never been in Natal, and that he is now over the age of 16 years; but it appears to me that is confusing questions of residence and domicile, which are two entirely different things. The Act itself is quite clear in distinguishing between domicile and residence. The expression used in Sub-section (f) of Section 4 is "that he has been domiciled in Natal," and I noticed that in Section 32 of the Act it is provided that provisions of Sub-section (f) of Section 4 shall extend to any person who shall satisfy an officer appointed under the Act that he has formerly resided in Natal—that is to say, who has had his ordinary place of residence in Natal for a period of not less than three consecutive years. By Sub-section (a) of Section 32 it is provided that nothing in this section shall diminish the rights of any person who has had his domicile in Natal as distinguished from residence "as above defined," so that it is quite apparent from the Act that if a person can show that he has been domiciled in Natal, as opposed to residence, no question for three years arises at all. That being so, the question which I have to determine appears to turn entirely upon the ordinary law of domicile. Now, it has been decided, as long ago as 1869, in the well-known case of Udny v. Udny, that every legitimate child, and it is conceded here that Bala Mia is the legitimate son of his father, upon birth has attributed to him a domicile which is known as his domicile of origin, and that domicile is the domicile of his father. It is also law that during the minority of a legitimate child the domicile of that child changes with the domicile of its father, and it has been decided that the faculty of acquiring a new domicile does not emerge until the child has attained majority. It is common ground here that during the minority of this child, Bala Mia, his father was domiciled in Natal, and consequently follows I think, that whence Bala Mia's residence has been his domicile, his domicile has been in Natal, because during minority his domicile is the same as that of his father.

It therefore appears to me that Bala Mia can show that he has formerly been domiciled in Natal, and that being so, and it being conceded that he does not come within the provisions of sub-sections c, d, e, f, and g of section 5. I am of the opinion that, by virtue of section f of the Act of 1903, Bala Mia is a person to whom the Act does not apply. I therefore think that the Immigration Officer has failed to show cause why Bala Mia should not be declared entitled to be and to remain in the Colony, and I declare accordingly.

Indian Affairs in the Natal Parliament.

IN THE LEGISLATIVE COUNCIL on Tuesday last the MINISTER OF JUSTICE moved the second reading of the Licence and Stamp Act Amendment Bill.

The second reading was agreed to without opposition.

The only other business on the order paper was a motion in the name of the Hon. Mr. Baynes, for the recommitment of the Indian Immigration Law Amendment Bill, in order to expunge the clause 5, which reads: "An employer may himself pay the fee due on a pass or licence under Act No. 17, 1895, or Act No. 2, 1903, for an Indian Immigrant employed by him, and may deduct the amount so paid from the wages of the Indian."

In the absence of Hon. Mr. Baynes the Hon. Mr. JAMESON moved that the order be discharged.

This was agreed to.

On Wednesday on the motion of the MINISTER OF JUSTICE, the Indian Immigration Law Amendment Bill, was passed.

The Licence and Stamp Act Amendment Bill was taken in Committee, and was reported as having passed through committee without amendment.

Trading Licences.

IN THE LEGISLATIVE ASSEMBLY on Thursday, the 8th inst., Mr. TAYLOR gave notice to ask the Prime Minister: will Government lay on the table a return showing (a) the number of trading licences issued to Europeans in the Colony in 1904, and (b) the number issued to Asiatics.

Indians on the N.G.R.

On Tuesday last the Firearm Amendment Bill was read for the third time and passed.

Mr. McLARTY gave notice to ask the Minister of Railways and Harbours for information as to the number of Indians employed on the clerical staff of the N.G.R., especially as waggon and carriage checkers, and the number of the latter appointed during the last 12 months.

The Umbilo Disaster.

The PRIME MINISTER in reply to a question tabled by Mr. Churchill, put in a short report as to the Umbilo disaster, mentioning the arrangements which had been made for the fullest possible inquiry into the matter. The number of bodies recovered by the Natal and Borough Police up to yesterday was 105, a considerable number of whom have been identified. The search is still proceeding. A committee has been formed in Durban to obtain the exact amount required for the amelioration of the distress caused by the flood, and the Government will give further consideration to the question.

Closing of Shops.

On Wednesday Mr. ANDERSON presented two petitions from Durban traders with regard to the Closing of Shops Bill, one with 100 signatures, and the other with 300 signatures. The petitions suggested the closing of shops four days at 6, on Wednesday or Saturday at 2, and one night at 10. It was also stated that customers felt very strongly that shops should be open on Saturday afternoons and evenings.

Indian Immigration.

SIR LIEGE HULETT presented the report of the Select Committee appointed to inquire into the status of the Indian Immigration Trust Board. The Committee found that the Board, although in some respects of a public character, could not be considered a Government Board or Department. In consequence, the Committee was in agreement with the action of the Government in refusing to recognise the claim of certain employes of the Board in respect of the Superannuation Fund, but in recognition of the public character of the Board, employes should be allowed to contribute to the Superannuation Fund on certain undertakings by the Board. The Committee thought the laws relating to the Board should be consolidated, and the Protector's duty clearly defined. The re-indenture of free Indians should be encouraged for a term of not less than three years.

Our Weekly London Letter

(FROM OUR SPECIAL CORRESPONDENT.)

London, May 20, 1905.

I must begin to-day where I left last week and give you a brief description of the Caxton Hall meeting last Saturday, held by Indians resident in the United Kingdom, to protest against the general policy of Lord Curzon in India and his recent libelling of the people whom he has been called upon to govern. It was a fair-sized hall, and the place was packed with Indians. I never saw such a sight in England, although my memory goes back 20 years nearly when there were probably not, and it would certainly have been next door to impossible to collect, 20 Indians venturing to convene a public meeting to pass a vote of censure on no less a personage than the Sovereign's representative in India and pray for his recall. The meeting was characterised by a dignity and courage and earnestness which was as impressive as inspiriting to behold. It was essentially an Indian assembly: of English men and women there were hardly half a dozen. Looking behind, one did not see anything but black heads and brown faces, of all ages, and from all ranks, though generally of students from either the Universities or the four Inns of Court, who form the bulk of the Indian population of England. In a corner, on one of the front benches could be seen, too, the author of "The Failure of Lord Curzon" with the wicked Irish twinkle in his eye, who had evidently come to enjoy the fun of a further dose of lashing of him who smarted perhaps most under his own castigation. Amongst the ladies were the wife and daughter of Mr. Bonnerjee who is one of our foremost men and full of promise, but unfortunately whose failing health has, to the sincere regret of every well-wisher of India, obliged him recently to retire from contesting Walthamstow for representing ■ in Parliament.

Everything passed off without a hitch. Exactly on the stroke of 3, the hour of the meeting, when that pattern of punctuality, Mr. Dadabhai Naoroji, who took the chair, got up to address the meeting, a ringing cheer, repeated over and over again, greeted the venerable patriot who seemed visibly affected at the unmistakable evidence of love and respect which his countrymen so strongly cherished for him, and which they now seemed to take a special delight in lavishing with an unstinted hand. There is one point in Mr. Naoroji's speech which I cannot omit mentioning for more reasons than one. The chairman of the Calcutta meeting, he said, had remarked that Lord Curzon has Russianised the Indian administration; he (Mr. Naoroji) would warn Lord Curzon that along with it he does not Russianise the Indian people, as in that case the consequences would be disastrous to England. Russians fighting for their rights with their own Sovereign, in their own land, is quite a different thing from Englishmen's witholding the just rights of Indians in a land where they are no better than foreigners and aliens, separated by thousands of miles from their home. These words as they fell in measured accents from the octogenarian were hailed with a storm of applause which afforded a pretty accurate measure of the growing spirit of new India, of how strained was the relationship between the rulers and the ruled, and how an illiberal and mischievous policy of government can increase that tension well-nigh to the breaking point. The dignity and sobriety of the entire proceedings were beyond praise in as much as they were under the direction of one who by temper and training is accounted on all hands a statesman of a very high order, whose knowledge and experience has been gathered and garnered during a life counting four-score years, and whose previous training consisted among others things in presiding at the helm of affairs in states of the size and population and interest of some of the countries of Europe.

The first and principal resolution referring to the lapses of Lord Curzon, to put it mildly, was almost exactly as the Calcutta resolution, with only a few verbal alterations here and there: the second resolution prayed for his recall, and by the third it was decided to forward the first three to the Secretary of State for India, to the Prime Minister and the Leader of the Opposition, and his lordship himself. It should be remembered that when Dr. Rash Behari Ghosh, the Chairman of the Calcutta meeting asked Lord Curzon to forward the resolutions which that meeting had adopted to the Secretary of State for India, his lordship refused, evidently on the principle I suppose, of discretion being the better part of valour. But for once his lordship counted without his host, for, thank God! England is not India, and here English justice is not unapproachable; the copies of the proceedings of last Saturday's meeting will long before this reaches you have been in the hands of the authorities, who will have ample opportunities of judging why the Indian people want to see the last of the Indian Viceroy.

ANTI-VIVISECTION MEETING.—The fifteenth annual meeting of the National Anti-Vivisection Society was recently held at the Queen's Hall, London. Lord Llangattock, who presided, spoke of the spread of the movement, and said there were now thirty-five branches in the country. It was announced that a cheque for £200 had been received in aid of the society. The following resolution was passed:—That this mass meeting of the citizens of London believes the legalization of the torture of animals by the Act of 1876 to be immoral, and calls upon Parliament to make the torture of animals for scientific knowledge a crime.

The Transvaal Constitution.

The Position of British Indians.

Sir Mancherjee Bhownaggree asked the Secretary of State for the Colonies, in respect to the provision of constitutional changes in the Transvaal, whether his attention had been called to the fact that the undertaking in the terms of peace signed in 1902 that the question of granting the franchise to the Natives would not be decided until after the introduction of self-government did not apply to the case of non-African coloured subjects or bind the Government to withhold the franchise from British Indians possessing the requisite educational and property qualifications; and, whether, in these circumstances, he would advise his Majesty to so amend the Letters Patent and Order in Council as to admit such British Indians to the franchise, in fulfilment of various official pledges, including that contained in Governor Viscount Milner's despatch to Mr. Chamberlain, dated May 11, 1903.

Mr. Lyttelton said that his Majesty's Government had been unable to make provision for the representation in the Transvaal Constitution of any coloured subjects, because they understood that the interpretation placed upon the pledge contained in the terms of peace by the burghers was that the question of granting the Parliamentary vote to any coloured person would not be decided until after the introduction of self-government. Having regard to this fact and to the importance of giving no ground for a charge of departing from the terms of peace, he was not prepared to advise the King to amend the letters patent.

THE "DUNDEE COURIER," although it said recently it cannot often tolerate the somewhat high-flown language indulged in by INDIAN OPINION, yet did us the honour to endorse our remarks anent the Tax on Un-occupied Lands Bill. We thank our contemporary for this service.

INDIAN MAILS.—The Natal Direct Liner *Congella* sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 19th June. The *Umsinto* sails for Colombo on the 20th June. The *Umvoloti* sails for Bombay and Karrachee on or about the 22nd inst. Messrs King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

The German East Africa Liner, *General*, sails for Bombay direct, on or about 24th June. Mr. N. M. Kader, 113 Grey Street, Durban, is the Agent.

The British India Steam Navigation Company's steamer *Umhlali* sails for Bombay direct, on or about [illegible] June. Messrs. W. Dunn & Co., and Messrs. Dada Abdoola & Co., are the Durban Agents.

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૧૭ મી જુન, ૧૯૦૫. અંક ૨૪.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૧૭ મી જુનથી તા૦ ૨૩ મી જુન સુધી ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫.

હીંદુ—જેઠ શુદ ૧૫ થી. જેઠ વદ ૬ સુધી. સંવત ૧૯૬૧

મુસલમાની—તા. ૧૩ રબીલાખરથી તા. ૧૯ રબીલાખર સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	ખ્રીસ્તી	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની	સુર્યોદય ક.	મી.	સુર્ય અસ્ત. ક.	મી.
શની...	૧૭	૧૫	૧૩	૬	૫૦	૫	૨
રવી...	૧૮	૧	૧૪	૬	૫૦	૫	૩
સોમ.	૧૯	૨	૧૫	૬	૫૦	૫	૩
મંગળ	૨૦	૩	૧૬	૬	૫૧	૫	૩
બુધ...	૨૧	૪	૧૭	૬	૫૧	૫	૩
ગુરૂ...	૨૨	૫	૧૮	૬	૫૧	૫	૩
શુક્ર..	૨૩	૬	૧૯	૬	૫૧	૫	૪

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

શનીવાર, તા૦ ૧૭ જુન, ૧૯૦૫.

લડાઇના વખતના કલેમો.

દાવાદારોને જાણવા જોગ ખબર.

ઇન્ટર કોલોનીયલ કાઉન્સીલમાં મી. રીસીકે કેટલાક સવાલ પુછ્યા તેના જવાબમાં તે કાઉન્સીલના ખજાનચીએ જવાબ આપ્યો કે બ્રીટીશ રૈયત તથા બરગરના એવા બે નોખા ફંડ છે. બરગરના કલેમનો ફડચો કરવાનું ધોરણ વીરીનીગીનની સુલેહ થઇ છે તેની કલમ પ્રમાણે છે અને બ્રીટીશ રૈયતના કલેમને સારૂ મોટી સરકારે ખાસ સુચના આપી છે તે પ્રમાણે છે. આ બન્ને કલેમ તપાસવાની સત્તા સેનટરલ જ્યુડીસીયલ કમીશનને અને તે કમીશનની સત્તા તે વડી સરકારને સલાહ આપવાનું છે વળી તે દાવા કમીશનરની સત્તા તળે છે. એટલે ટ્રાન્સવાલની સરકારનો તે કમીશન ઉપર કાંઇ કાબુ ન ગણાય. તે કમીશને ઘણા કલેમો તપાસ્યા અને હવે તે બંધ થવાનો વખત છે. કમીશનના મેમ્બરોએ પોતાનું કામ સારૂ બજાવ્યું છે અને કમીશન દાવાદારોને કલેમ રદ કરવાનો કારણ નથી બતાવતું તેનું કારણ એકે જો કારણ બતાવે તો કામ લંબાય વળી એ બાબતની બીજી ચર્ચા થઇ તે ઉપરથી માલમ પડે છે કે ઘણા માણસોના કલેમ રદ થય છે. દાક્તર ફેલનરનું કમીશને અપમાન કરયું અને કમીશનનો પ્રમુખ તે બહુ બેદરકાર તથા લાગણી વિનાનો માણસ છે.

આ ઉપરથી અમને લાગે છે કે જેઓના કલેમ રદ થયા છે તેઓએ દાઇ કમીશનર આગળ ફરિયાદ કરવી જોઇએ. હજુ આ વિષે વધારે હોહાકાર થશે એમ સંભવ છે કેમકે ઘણા ગોરાઓને દાદ નથી મળ્યો. પણ આ બાબતમાં હકદારોએ ઢીલ કરવાની નથી. એમ પણ અમને જણાય છે કે ખજાનચીએ કહ્યું કે કમીશનને જલદી પુરૂં કરવા વિલાયતથી તાકિદ આવી છે. જેઓના કલેમ બીલકુલ દાખલજ નથી થયા તેઓને તો કશો દાદ મળવાનો હવે સંભવ નથી.

મી. લવડે તથા હિંદીઓ.

બેહદ જુઠાણું.

પરમીટો બાબત ઇન્ટર કોલોનીયલ કાઉન્સીલમાં ઘણી ચર્ચા થઇ હતી. મી હોસકેન બોલ્યા કે પરમીટ ખાતામાં પા. ૯૫૦૦ ઉપરાંત પૈસા દર વરસે નાખવામાં આવે છે તે ફોકટ ખરચ છે. જે માણસોને બહાર રાખવા ધારે છે તે માણસો આવી જાય છે. કેપમાં નહિં પેસાતા હતા તેવા ગુનેગારો તથા ભડવાઓ ટ્રાન્સવાલમાં આવી વસ્યા છે. તેવાની સંખ્યા ૧૩૦ કરતાં વધારે છે અને લોકોનો જુલમ એટલો છે કે ધોળે દહાડે ચોરી થાય છે. આવા કારણસર તેઓ સાહેબે કહ્યું કે પરમીટ ખાતું જે નોખું છે તે કહાડી પોલીસને તેની સત્તા સોંપવી. મી. લવડે જે હિંદીના કટ્ટા દુશ્મન છે તેણે એવો મત આપ્યો કે પરમીટ ખાતુ હિંદીઓ ઉપર બિલકુલ દાબ રાખતું નથી. લડાઇ પહેલાં હતા તેના કરતાં ઘણા વધારે હિંદીઓ ટ્રાન્સવાલમાં દાખલ થયા છે. પ્રીટોરીઆની બજારમાં સંખ્યા બમણી વધી પડી છે. પીટર્સબર્ગમાં ત્યાંના મેયરના કહેવા પ્રમાણે લડાઇ કરતાં વધારે વેપારી છે. બ્રીટીશ ઇંડીઅન એસોસીએશનને ફરી કાગળ લખ્યા તે ખોટા છે અને એસોસીએશને આંકડા ખોટા આપ્યા છે. તેણે એમ જણાવ્યું છે કે પીટર્સબર્ગમાં માત્ર એકજ ઇન્ડીઅન વેપારી લડાઇ પહેલાં હતો પેચેફસ્ટ્રુમમાં નાતાલના છુટા થએલ ગીરમીટીયાઓ વસ્યા છે અને તે એટલે સુધી કે હિંદીઓ પોતે તેનાથી કાયર થયા છે. પરમીટ આપતાં પરમીટ અમલદાર કાંઇ પુરાવો લેતો નથી. આ પ્રમાણે ભાષણ તેઓએ કરયું; આમાં દેખિતા જુઠાણાં છે. મી. હોસકેને મી. લવડેના ભાષણ ઉપર સખત ટીકા કરી. અને ખજાનચીએ પણ તેની ટીકાને તોડી કહાડી

પરમીટ બાબત પરમીટ સેક્રેટરીએ બતાવી આપ્યું છે કે પરમીટો બહુજ થોડી નિકળે છે અને લડાઇ પહેલાં હિંદીઓ હતા તે કરતાં હાલ ઓછા છે. વળી નવા માણસોને બીલકુલ પરમીટો આપવામાં નથી આવતી. ખરૂં જોતાં જો પરમીટ બાબત કોઇને કંઇ કહેવા જેવું હોય તો હિંદીઓ છે. જ્યારે ગોરાઓને માંગી પરમીટ મળે છે ત્યારે હિંદીઓને ઘણી મુસીબતે મળે છે. મહિનાના મહિના વીતી જાય છે

પીટર્સબર્ગ બાબત મી. લવડેએ જાણવું જોઇતું હતુ કે મી. ક્લેનનબર્ગે જે આંકડા આપ્યા તે તદન ખોટા હતા. તેનો જવાબ બ્રીટીશ ઇંડીઅન એસોસીએશને આપ્યો છે તેને મી. ક્લેનનબર્ગ રદ કરી શક્યા નથી. પ્રીટોરીઆમાં બજારમાં વસ્તી વધી હોય તો તેની સામે જોહાનેસબર્ગમાં ઘણી ઓછી થઇ એ દેખીતી વાત છે. અને પોચેફસ્ટ્રુમના લોકો ઉપર જે તહોમત મુકે છે તે તદન બેહદું અને પાયા વિનાનું છે. આમ વાતો કરનાર માણસ ઉપર વજન રહે અને તે મોટો હોદ્દો ભોગવી શકે એ પુરી આશ્ચર્યની વાત છે. આ બાબત અમારા ઇંગ્રેજી લખાણમાં અમે સખત ટીકા કરી છે ને સ્ટારમાં તે વિષે કાગલો પણ છપાયા છે.

હિંદુસ્તાનમાં ખનીજ પદાર્થ.

કોલસા તથા સોનું.

હિંદુસ્તાનમાં ખનીજ પદાર્થો ધીમે ધીમે વધારે નિકળતા જાય છે અને કેટલાક શાસ્ત્રીઓનું માનવું છે કે હિંદુસ્તાનમાં ન પેદા થાય એવો એકે ખનીજ પદાર્થ નથી. હાલમાં એક પુસ્તક "ઇન્ડીઅન વરલ્ડ" કરીને બહાર પડયું છે તેમાંથી અમે નીચેની હકીકત લઇએ છાપીએ.

કોલસા બ્રીટીશ રાજ્યમાં વિલાયતની બહાર મુખ્યત્વે ચાર ઠેકાણે નિકળે છે. હિંદુસ્તાનમાં ઓસ્ટ્રેલીયા, કાનેડા, અને દક્ષિણ આફ્રિકા. હિંદુસ્તાનમાં ખાણો બંગાલમાં હૈદરાબાદમાં તથા આસામમાં છે. ૧૯૦૩ ની સાલમાં ૩૭ ટકા કોલસો બંગાલમાં નિકળ્યો હતો. ૧૯૦૨ ની સાલમાં હિંદુસ્તાન બીજા દેશો કરતાં ચડી ગયું હતું. પણ હવે હિંદુસ્તાનમાં પરદેશી કોલસા બહુ વાપરવામાં આવે છે. હિંદુસ્તાનના કોલસાની ખાણમાં કામ કરનારા મજુરો ઘણું થોડું કામ કરે છે. કારણ એવું બતાવવામાં આવે છે કે તેઓનો બાંધો ઘણો નબળો છે અને લાંબા વખત સુધી આવું સખત કામ તેઓ કરી શકતા નથી. અમે એમ પણ ધારીયે છીએ કે હિંદુસ્તાનમાં ગરમીને લીધે ખાણનું કામ બીજા દેશો કરતાં વધારે મુશ્કેલ છે. ૧૯૦૨ ની સાલમાં ન્યુ સાઉથ વેલ્સના દરેક મજુરે ૪૬૪ ટન કોલસા કહાડયા, વિલાયતમાં ૨૮૦ ટન અને હિંદુસ્તાનમાં માત્ર ૭૦ ટન આ પ્રમાણે આસ્ટ્રેલીયાના એક મજુરે તે હિંદુસ્તાનના ૬૨૨ મજુર જેટલું કામ કર્યું.

હિંદુસ્તાનમાં સોનું મુખ્ય ભાગે મહેસુરમાં નિકળે છે. ૧૯૦૩ ની સાલમાં ૯૯ ટકા ઉપરાંત માત્ર એકલા મહેસુરમાંથી નિકળ્યું. એમ વાંચવામાં આવે છે કે અસલના વખતમાં ૨૦૦ ફુટ ઉંડા હિંદી મજુરો કામ કરતા. કાશ્મીર વિગેરેમાં થોડું સોનું રેતી માંથી કાઢવામાં આવે છે. ૧૯૦૩ ની સાલમાં હિંદુસ્તાનમાં બધું મળીને સોનું પા. ૨૨,૮૩,૯૯૯ ની કિંમતનું નિકળ્યું હતું.

અબરખની ધાતુ વધારેમાં વધારે હિંદુસ્તાનમાં નિકળે છે ને તેનો નિકાસ ઘણે ભાગે વિલાયત તરફ થાય છે. તે મુખ્યત્વે કરીને બંગાલ તથા મદ્રાસમાં મળી આવે છે. બંગાલમાં ૧૯૦૩ ની સાલમાં પા. ૫૨૨૭૨ ની કિંમતનું સોનું નિકળ્યું હતું અને મદ્રાસમાં પા. ૨૫,૨૪૧ ની કિંમતનું નિકળ્યું હતું.

ધાસલેટ તેલ ઘણે ભાગે બરમામાં નિકળે છે. અને કેટલુંક આસામમાં. હિંદુસ્તાનમાં ચાર કરોડ એંસી લાખ ગાલન નિકળ્યું અને આઠ કરોડ પચાસ લાખ ગાલન બહારથી આવ્યું.

આ શિવાય બીજી ઘણી ધાતુઓ નિકળે છે પણ તેનો જથો હજુ ઘણો ઓછો છે. મરહુમ મી. તાતાનો અભિપ્રાય એવો હતો કે હિંદુસ્તાનમાં સોનું ઘણું નિકળવું જોઇએ.

ગ્રાહકોને વિનંતી.

ચડુ માલનું લવાજમ જે ગ્રાહકોની પાસે બાકી રહેલું હોય તેમણે મોકલી આપવા મે. કરવી.

પ્રીટોરીઆમાં લોકેશન.

તેનો કબજો મ્યુનીસીપાલીટીને આપવાની હિલચાલ.

પ્રીટોરીયામાં જે લોકેશન છે તેનો કબજો લેવાની અને તેની મહેસુલ ઉઘરાવવાની હિલચાલ ત્યાંની મ્યુનીસીપાલીટી ઘણા વખત થયાં કરી રહી છે. છેવટમાં ટ્રાન્સવાલની સરકારે કાગળ લખ્યો છે કે તે નવા મ્યુનીસીપાલીટીને આપવામાં આવશે. અને તેના ઠરાવથી મ્યુનીસીપાલીટી જો આવતી કાઉનસીલની મીટીંગમાં બીલ રજુ કરશે તો સરકાર કબુલ રાખશે. આ વિષે સરકારે હિંદીઓનો મત માગ્યો હતો પણ હિંદીઓએ સાફ જણાવ્યું હતું કે તેઓ મ્યુનીસીપાલીટીને કબજો સોંપવામાં સંમતિ આપી શકતા નથી, છતાં કબજો આપવાની મંજુરી આપી છે એ મ્યુનીસીપાલીટીની સત્તા કેટલી છે એ બતાવે છે. બીલ બહાર પડવાથી વધારે ખબર પડી શકશે.

બોકસબર્ગે લોકેશન.

બોકસબર્ગમાં ઇંડિયન લોકેશન છે તે ફેરવવાની તજવીજ ઘણા વખત થયાં ચાલી રહી છે હવે છેવટ આવ્યું છે કે બીજી જગ્યાએ લોકેશન લઇ જવું. તે જો કે પહેલાં બતાવેલ જગ્યા જેટલું છેટું નથી તોપણ સારીપેઠે દુર છે અને અગવડવાળું છે હવે કેવી રીતે લોકોને ત્યાં ખસેડે છે તે જોવું રહ્યું. બોકસબર્ગની મ્યુનીસીપાલીટી તે લોકેશન ઉપર કાબુ ભોગવવા માંગે છે પણ સરકારે ના પાડી છે.

નાતાલમાં મહા કોપ.

હિંદી કમીટી— કેટલાંક સારાં પરિણામ.

નાતાલ ઉપર અને તેમાં પણ હિંદીઓ ઉપર જે અચાનક આફત આવી પડી છે તેનું આબેહુબ વર્ણન આપવું મુશ્કેલ છે. કેટલા હિંદી મરી ગયા તે ખબર આપણને પડવાની નથી. જ્યાં ખાડા હતા ત્યાં ટેકરા બન્યા છે ને ટેકરાના ખાડા થયા છે. કરાઓમાં કેટલા દટાયા છે ને ખાડા થયા છે તેના રેતી કે કાદવની [illegible] કેટલા તણાઇ ગયા છે તે તો માત્ર આકાશી ચોપડામાંજ લખાયું હશે.

પણ આવાં તોફાનમાંથી કુદરતે આપણને સારાં પરિણામ પણ આપ્યાં છે. અત્યારે લોકો પોતાનો મિજાજ, પોતાની ક્રોધ, પોતાનો તિરસ્કાર ભુલી ગયા છે. અને જીવનાં મહેલાંની સારવારમાં ગુંથાયા છે. એક કાફરને ઘણી મુશ્કેલીએ એક ગોરે ઉંચકી ગયો ને તેની જાન બચાવી. મી. પ્રાગજી ભીમભાઇ તથા તેના સાથીઓએ મી. બુલરીજ ને તેની વહુને બચાવ્યાં, તેની સારવાર કરી ને તે બાબત તેની ઉપર મી. જેમસને બહુ સરસ ઉપકાર પત્ર લખ્યો છે. મી. ઇસાકજી [illegible] આગળ ઘણી બહાદુરી કરી છ હિંદી જાન બચાવી. ઇન્ડિઅન કમીટી ખંતથી કામ ચલાવ્યા કરે છે. ભુખે મરતાંને ખોરાક આપે છે ને કપડાંને ઢાંકે છે પૈસા ઉઘરાવે છે, તે બરાબર ઉપર જાય છે. આ બધું અત્યંત સંતોષકારક ને ખુશી થવા જેવું છે

સરકારે કમીશન નીમ્યું છે તેમાં કેટલાં માણસો મુવાં, શા કારણથી ઘસડાઇ ગયાં, કેવી રીતે તેવું થતું અટકાવવાના ઉપાય લેવા, કોણે મદદ કરી વિગેરે તપાસ ચાલે છે. ઘણા માણસો પુરાવા આપશે. અમને ઉમેદ છે કે તે બાબત પુરાવો હિંદી આગેવાનો પણ આપશે. અમે માનીએ છીએ કે આપણી તરફથી ચાર પાંચ પુરાવા અપાવા જોઇએ. જે માણસોએ મદદ કરી હોય તેઓએ પણ પુરાવા આપવાની જરૂર છે

વરસાદનું તોફાન.

અમસાંગા— અમસીંગાથી એક ખબરપત્રી લખી જણાવે છે કે અહીં આગળ બરફ ઉંડથી બે ફીટ પડેલો છે કેટલાક પહાડોમાં તે ૮ થી ૧૦ ફીટ પણ પડેલો છે. વનસ્પતીમાં ઘણું નુકસાન થયું છે. એક કપના બે ઘોડા ઉપર વીજળી પડવાથી તે બન્ને મરી ગયા છે. તારની લાઇન તુટી ગએલી છે આ તોફાન જેવું જબરું તોફાન ચગાફી આ ભાગમાં કદી અનુભવવામાં આવેલું નહીં હતું અને માલના મોટી નુકશાની થએલી છે. એક જર્મનના ગાયો તથા બકરાં ઘોડા વગેરેના ગણત્રી કરતાં એકથી બે હજાર થાય તે સર્વે એક રાતમાં મરણ પામ્યા છે આ બરફને ઓગળતા કેટલો વખત લાગશે તે પણ કહી શકાતું નથી. અહીંયા ૨૫ માઇલ ઉપર આવેલા સે હાવિનના પહાડો સફેદ માલુમ પડે છે બરફની થંડીથી બે માણસ મરી ગયેલા માલુમ પડયા [illegible]

રોકસડોર્ફ— એક ખબરપત્રી લખી જણાવે છે કે [illegible] વરસાદના તોફાની [illegible] પડેલ [illegible] નહીં [illegible]

અગાઉ કોઇ વખત પડેલો જાણવામાં આવ્યો નથી. ગોરા તથા ડચ લોકોના બાર શનાં ટોળાંના ટોળા મરણ પામેલાં છે. વરસાદ પણ ઘોધબંધ પડેલો છે.

હિંદુસ્તાનમાં મરકી ઓછી કરવાના ઉપાયો.

મુંબઇના ડાક્ટર ટરનરે મુંબઇ સરકાર ઉપર લાંબો કાગળ લખ્યો છે. તેમાં તે જણાવે છે કે મરકી વરસો વરસે ઘટતી નથી. ઓછી થવાનો રસ્તો એકજ છે, અને તે શીળી કઢાવવી તેજ. ડાક્ટર એમ માને છે કે શીળી જેઓએ કઢાવી છે તેઓને ભાગ્યેજ મરકી થાય છે. પણ શીળી કઢાવવાનું લોકોને કેમ સમજાવવું એ મોટી મુશ્કેલી થઇ પડી છે. ડાક્ટર ટરનર લખે છે કે લોકોને ફરજ પાડવી, એ બની શકે તેમ નથી. કામદારોને તેના ધણીઓ ફરજ પાડે તો સારૂ પણ તેમ કરતાં વખત જાય, એટલે તે પણ ઠીક નહિં. છેવટે ડાક્તર ટરનર કહે છે કે જે માણસ શીળી કઢાવે તેનો સરકાર વીમો ઉતારે અને એમ દસ્તાવેજ આપે કે જો તે માણસ મરકીના શીળી કઢાવ્યા પછી એક વરસમાં મરે તો તેના સગાંવહાલાંને સરકાર ૨૦૦ રૂપિયા આપે. આમ કરવાથી ડાક્તર માને છે કે ઘણા માણસો શીળી કઢાવશે. બીજા ડાક્તર એવી સુચના કરે છે કે શીળી કઢાવનારાઓમાં એક લોટરી કાઢવી. જેઓ શીળી કઢાવે તેના નામ ઉપર ચીઠીઓ કાઢવી, અને જેના નામની ચીઠી નીકળે તેને ઇનામો આપવાં. આ પ્રમાણે ફાંફા આ જાતના માણસો મરકી નાબુદ કરવાને સારૂ મારયા કરે છે. એવો સંભવ છે કે કેટલાંક માણસો આમ શીળી કઢાવી બચતાં હશે. પણ તેથી અમે કશો ફાયદો જોતા નથી. આમ શીળી કાઢવાનો ઉપાય, તે વિષય માણસો જે પોતાના વિષયના પરિણામ મટાડવાને લેય છે તેવો છે. શીળી કાઢવાથી મરકીના કારણો નાબુદ થતાં નથી અને જ્યાં સુધી તેનાં કારણ નાબુદ ન થાય ત્યાં સુધી ખરો ફાયદો થનાર નથી. કદી મરકી ઓછી થશે તો તેને બદલે બીજો રોગ ઉત્પન્ન થશે. મુળ ઉખેડયા વિના જેમ ઝાડ નાબુદ નથી થતું તેમ મરકીનાં કારણો કહાડયા વિના મરકી જનાર નથી લોકોની ગંદકી, લોકોની નીતિ અને લોકોની ગરિબાઇમાં સુધારો થવાની જરૂર છે. અમે માનિયે છીએ કે સ્વચ્છતાના નિયમો આપણે જાળવતા નથી તેથી આપણે પાપ કરિયે છીએ. આપણી નીતિ ઠીક નથી, કેમકે આપણે આપણી ફરજો ભુલીએ છીએ. તેમાં ગરીબાઇ, એટલે ભાગે દશા ખાલી નથી રહેતી. એ કેમ સુધરે તે વિચાર જે કરી શકે, વિચાર કરી તે પ્રમાણે અમલ કરી શકે, તે માણસ હિંદુસ્તાનના દુઃખને કાપનાર જાણવો. એ પ્રમાણે મુળ ઉપાયો લીધા પછી બીજા ઉપાયો લેવાવવા તારીકે લેવા તે લેખાશે.

મૈસુરનો કારભાર.

ઇંગ્લાંડના કોનટેમ્પરરી રીવ્યુ નામના પ્રખ્યાત માસિક છાપામાં મી. ગુલજરે મૈસુર ઉપર જાણવા જોગ લખાણ આપ્યુ છે તેમાં તે જણાવે છે કે લાંર્ડ રિપને મૈસુર તેના મહારાજાને સોંપ્યા બાદ છેલા ૨૪ વરસમાં ઘણું થયું છે. લોકોએ ચુંટેલી રાજ્ય સભા હિંદુસ્તાનમાં પહેલી મૈસુરમાં સ્થપાઇ. મૈસુરમાં એ દરમીયાન બે મહારાજા થયા છતાં રાજ્ય કારભાર સીધે રસ્તે ચાલ્યા કર્યો છે. રાજ્ય સભાએ સારૂં કામ કર્યું છે અને તેના દિવાને બાહોશ સારી બતાવી છે. કેળવણી ઉંચા પ્રકારની આપવામાં આવે છે અને છોકરા તથા છોકરી બન્નેની કેળવણીને ઉત્તેજન ખુબ અપાય છે. દુકાળમાં પણ લોકોને મૈસુરમાં બીજા ભાગ કરતાં વધારે સહેલાઇ હોય છે. અને મી. ગુલજર જણાવે છે કે મૈસુરનો દાખલો સાબીત કરે છે કે હિંદુસ્તાનના લોકો સ્વરાજ્યને સારૂ લાયક છે.

ઝેબ–ઉન–નીસા.

હિંદુસ્તાન રિવ્યુ નામના છાપામાં આ બાઇની તવારિખ આપેલી છે તે જાણવા જોગ હોવાથી અમે તેમાંનો સાર નીચે આપીએ છીએ.

ઝેબઉનનીસા એ બાદશાહ ઔરંગઝેબની દિકરી હતાં જેમ શાહેનશાહ પોતે વિદ્વાન હતા તેમજ તેમના દિકરી હતા. તે બાઇએ અભ્યાસ ઘણો સારો કરેલો અને રિવ્યુનો લખનાર એમ મત આપે છે કે પુર્વના દેશોમાં ઝેબઉનનીસાની બરોબરી કરનારી કોઇ બાઇ થઇ નથી. તેની કવિત્વ શક્તિ એવી સરસ હતી કે તેની હરિફાઇ તેના વખતના મરદ કવિઓ ભાગ્યેજ કરી શકતા. તેથી કવિઓ અદેખાઇ કરી એમ કહેતા કે એ બીજાઓ પાસે કવિતા લખાવતી. અત્યંત સ્વતંત્ર સ્વભાવ વાળી હોવાથી પોતે કોઇ દિવસ પરણી નહિં. અને પોતાનો વખત પુસ્તકો લખવા વાંચવામાં તથા સારા બગીચાઓ બનાવવામાં ગાળતી. લાહોરના બે મોટા બગીચા તેણીના હાથ તળે બનેલા કહેવાય છે.

સ્ટીમરોની આવ જાની ખબર.

બ્રિટિશ ઇંડિઆ લાઇનની ફેરવીકલી સ્ટીમર તા. ૨૧ જુને સીધી મુંબઇ માટે ઉપડશે.

જરમન લાઇનની સ્ટીમર જનરલ તા. ૨૪મી જુને મુંબઇ માટે ઉપડી જશે.

નાંતાલ ડાઇરેક્ટ લાઇનની સ્ટીમર કોંગેલા તા. ૧૯ મી જુને કલકત્તા માટે ઉપડી જશે. તથા ગ્રગવેલોકી તા. ૨૨ મી જુને મુંબઇ તથા કરાંચી માટે ઉપડશે.

હિંદુસ્થાનની ઇંગ્લાંડને લડાઇમાં મદદ.

ઇંડિઆ ન્યુસપેપરમાં હિંદુસ્થાનની લશ્કરની કેટલીક મદદ ઇંગ્લાંડને મળે છે. તેના થોડા આંકડા બહાર પડ્યા છે. તે ઉપરથી જણાય છે કે દક્ષિણ આફ્રિકામાં ૧૮૯૯ માં ૮૨૧૫ માણસનું લશ્કર આવ્યું હતું. ચીનમાં જ્યારે બોક્સરનું બંડ થયું હતું ત્યારે હિંદુસ્થાનથી હિંદી પલટણના ૧૪૩૭૧ માણસો ગએલા. સોમાલી લેંડમાં હિંદી લડવૈયા ૩૩૦૨ ગએલા. તીબેટમાં અને નોર્થ વેસ્ટ હદ જાળવવાને જાય છે તે તો તદન જુદાજ રહ્યા.

સવા માઇલ લાંબી અરજી.

દક્ષિણ લંડનના ૧૧૦૦૦૦ રહેવાસીઓએ પારલામેન્ટ ઉપર એક અરજી મોકલી છે. જેની લંબાઇ સવા માઇલની છે ને જો તેને વેસ્ટમીનસ્ટરના પુલ ઉપર પાથરવામાં આવે તો તેના ઉપર પાંચ વખત તે પથરાઇ શકે અને જો ત્યાંના ઘડીયાળના મીનારા ઉપર તેને ઉભીને ઉભી પાથરવામાં આવે તો ૨૬ વખત તે મીનારાપર પથરાઇ શકે. હિંદુસ્થાનમાં એવો કોઇ છે કે જે આવી મોટી અરજી કરવા વિચાર કરે.

એક નમુનેદાર હાથની કીંમત—ઘણાંજ નમુનેદાર આકારનાં હાથનાં આંગળાં ધરાવનારી એક બાનુને કમ્પેનીઅન તરીકે રાખવાની જાહેરખબર એક અમેરીકન લક્ષાધિપતિ બાનુ તરફથી ન્યુયોર્કનાં એક પત્રમાં પ્રગટ થઇ છે. ઉપર મુજબનાં આંગળાં ધરાવનારી બાનુને રૂ. ૧૫૦૦નું હવાજમ મળશે.

ચરચા પત્ર.

[અમારા ચરચાપત્રીઓ નીચેના નિયમો યાદ રાખશે તો તેઓના પત્રો ઉપર તુરત ધ્યાન મળવાનો સંભવ છે.

1. કાગળની એકજ બાજુએ લખવું.
2. અક્ષર ચોખા શાહીથી લખવા.
3. નામ તથા ઠેકાણું બરોબર લખવા, તે હમેશાં બહાર પાડવા સારૂં નહિ પણ અમારી જાણને સારૂં
4. લખાણ હમેશાં ટુંકું અને મુદાસર કરવું.—આધિપતિ.]

મે. ઇંડિઅન ઓપિનિઅનના અધિપતિ જોગ.

સાહેબ,

મી. વાવડા પોતાનાં પત્રમાં લખે છે કે, તમારૂં માસીક અને ત્રમાસીક પત્ર વાંચવાની તક વાંચક વર્ગને અંધારામાં મળતી હોવાથી તેનો પુરેપુરો લાભ મળતો નથી; એમ કહેવામાં તેઓ ભુલ ખાય છે. કારણકે ઓપિનિઅન વાંચનારાની તકને મુસલમાન ભાઇઓને પુરતી હોવા છતાં તેઓ એવા ગંભીર બાબતની તપાસ કરવાને દેખીતી રીતે આળસખાય

અણી કરે છે. મારા ધારવા મુજબ મી૦ વાવડા તદ્દન અજાણ્યા દેખાય છે કારણ કે તેમને ખબર નથી કે દક્ષિણ આફ્રિકાના અને ખાસ કરીને ડરબનના મોહમેડન રહેવાસીઓ અને મી૦ ગાંધી વચ્ચે કેવો સબંધ છે; તો પછી ગમે તેવા હલકી વર્ણના હિંદુ માંથી મુસલમાન થએલા છે એવું બોલી મી૦ ગાંધી આખી હરામી કોમની લાગણી દુખાવે તેની આપણા શેઠીઆઓને શી દરકાર હોય કે જે બાપડાઓને સ્વપ્ને પણ ખબર નહિ હોય કે તવારિખ અને ઇતિહાસ એટલે શું એટલે મી૦ વાવડાએ જણાવ્યું હોય એ કે ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન અખબારમાં કે અજવાળામાં વંચાય છે તે સરખુંજ છે. મી૦ ગાંધીએ જે શબ્દો સોસાયટી સનમુખ કહ્યા તેવા શબ્દો કોઈ પણ ઉરદુ અગર ગુજરાતી ઈતિહાસથી સાબિત થતા નથી પણ એવાજ કોઇ કચરા જેવા ઇતિહાસમાં હોવતો તે ફક્ત હિંદુ ઇતિહાસ કર્તાના કલ્પિત વિચારો હોવા જોઈએ. મી૦ ગાંધીના વાંચવામાં આવ્યું હશે કે આજથી ૧૨૦૦ વરસ પહેલાં મુસલમાન લડવૈયા કોઈ પણ દેશ ઉપર ચડાઇ કરતાં તો એવીજ રીતથી કે તે દેશના રહીસોને મુસલમાન થવાનું આમંત્રણ કરતાં ને કબુલ નહિં કરેતો જજીઆ માંગતાં. અને તે પણ નહિ મળે તો લડાઇ કરતા હતાં. તો પછી મી૦ અધિપતિ આપ એમ માનો છો કે તે લોકો રાજવંસી કુટુંબોને મુકી દઈ હલકી જાતના ઢેઢ, ચમાર, કે ભંગીને મુસલમાન કરવાના ગુરબાઇ કરતાં હતાં? નહિ એ તદ્દન અસંભવિત છે. મી૦ ગાંધી જે કાંઈ બોલ્યા છે તેમાં તેમના જણાવવા પ્રમાણે તેમના મનની કશી ખોડ નથી; પણ તેમને બાળપણથીજ નિશાળમાં એ બાબત શીખવવામાં આવેલ છે જેથી તેમના કંઇ ગુના ગણાઈ નહિં પણ અજાણના અભણ મુસલમાનોની ભુલ છે કે તેઓ આવા નજીવાર બાબત પર હાંક બોકાંડા કરી દેય છે. મી૦ ગાંધી પોતે ખુલાસામાં લખે છે કે "જે હકીકત મેં કહી તે માત્ર ઇતિહાસ ઉપરથી લીધેલી છે, કે જે આપણું બચપણથીજ નિશાળમાં શીખતા આવીએ છીએ,, અલબત મોહમેડન કેળવણીમાં પઢાવ છે એ વાત ખરી છે. પરંતુ તે લોકોને એટલો તો જાણવાનો હક છે કે જે ઈતિહાસમાં મી૦ ગાંધી આવા બજાર બાબત શિખ્યા છે, તે કેવા પ્રકારના છે તે જણાવશે.

મારે એટ સાથે જણાવવું પડે છે કે મી૦ વાવડાના પત્રના ખુલાસામાં પણ મી૦ ગાંધી પોતાના શબ્દોને ટેકો આપતાં જણાય છે. એ દીલગીરી ભરેલ છે. મી૦ ગાંધી જણાવે છે તેમ જે સ્વાલ મી૦ વાવડાને કહેવા તેમ બીજાઓને ઉઠવા છે પણ તેઓ પાતાના અવાજ જાહેર પાડવાને અસક્ત છે. તેનુ અહીં જણાવવાની જરૂર જોતો નથી સંસ્થાની હું મારી ફરજ સમજીને લખેલ છું.

લી. આ૦ ઈસ્માઈલ.

મી૦ ગાંધીનો જવાબ.

ઉપલા કાગળનાં સબંધમાં મારે એટલુંજ કહેવાનું કે ઇતિહાસમાં જણાવેલી બીના ખોટી હોય તો મને ખબર નથી મારી ભુલ સુધારવા હું રાજી છું. એન્સાઇક્લોપીડીયા બ્રિટાનીકા તથા હન્ટરનો ઇતિહાસ વિગેરે પુસ્તકોમાં જે બીના મેં આપી છે તે મળી આવે છે. છતાં હું ખરો છું કે એટલે તેની ઉપર ભાર દેવાનો નથી મેં શા હેતુથી એ બીના રજુ કરી એ જાણવાનું છે. અને જો મે સારૂ કરવાનાં હેતુથી એ ઇતિહાસની વાત રજુ કરી હોય તો કોઈએ દુઃખ લગાડવાની જરૂર નથી.

મો૦ ક. ગાંધી.

માનવતા ઇંડીઅન ઓપીનીઅનના અધીપતી સાહેબ જોગ.

આપના પ્રેમ પ્રીય અને ભારત હિતેચ્છુ વરતમાન પત્રમાં નીચેની બીના પ્રગટ કરી આભારી કરશો.

પ્રીય અને અમારા હિતેચ્છુ મી. ગાંધી સાહેબની આવેલી ટીકાનું અવલોકન કરતાં ઘણા ખરા સજ્જનોના મન શાંત થયા છે તેવણ સાહેબે માંગેલી માફી ઉપરથી તેઓને ધન્યવાદ દેવો પડે છે પણ અધીપતી સાહેબ તરફથી અફસોસ ઉપજ્યો છે કે તેઓ એડીટરોના નીયમથી બીલકુલ ઉલટા ચાલે છે એ કોઇ પણ અધીપતીને લાયક નથી કે જે માણસની ચરચા કરી હોય તેના ઉપર ચરચા કરનારનો કાગળ મોકલી તેની મંજુરી લઇ પછી પ્રસીધ્ધ કરે. કદાપી હમેશાં એવીજ રૂઢી ચાલશે તો ભાગ્યેજ કોઇ ચરચા ઉપાડશે, તેવણે અમારા પત્રમાંથી કેટલીક મુદ્દાની બાબતો બાતલ કરી તે માટે અમારૂ કહેવું નથી. પણ માત્ર એટલુંજ કે તેવણે તે વાંચીને અમારા કાગળ સાથે મી ગાંધીની ટીકા પ્રસીધ્ધ કરી તે ઉપરથી જણાઇ આવે છે કે પ્રશ્ન કરતાના કાગળમાં કેટલીક બીના છાપવાની મુકી દીધી છે માટે જો યોગ્ય લાગે તો આગળ તેવાં સવાલ અને જવાબનો બરાબર મુકાબલો કરી પ્રસીધ્ધ કરશોજી.

મારા વહાલા મુસલમાન ભાઈઓ આપ સરવે પણ મી. ગાંધીના પ્રત્યે પેદા થએલા ખરાબ વીચારોને બદલી નાખી દીલની કદુરત દુર કરશોજી. કારણ, મી. ગાંધીની નેમ આપણ કહેતી વખતે આપણ સરવેની ભલાઇમાંજ હતી અને હશે. મુસલમાનો ફેલાવો જબરદસ્તીથી થયો તેમાં આખી દુનીઆ વાકેફ છે, પણ જબરજસ્તી કરવાનું પ્રયોજન શું તે કોઈ જાણતું નથી માટે મારે એ આજ કહેવો પડે છે.

જ્યારે ઈશ્વરી ફરમાન એક વખત થયું તે સાચુ છે પણ તેમાં સુધારો કરવા સારૂ બીજુ ફરમાન થયું ત્યારે પહેલું ફરમાન રદ ગણાય અને પાછળા ઉપર અમલ કરવો ફરજ થયો. તેથી તેનો ઉપર કોઇ વાંકણી નહી ચાલે તો તેની ઉપર સખતાઈ કરવાના ખાવણ છે જેમ કે અને પહેલા રીવાજ હતા કે જે આવે તે ખુશીથી ઈસ્લામીમાં દાખલ થાય, પણ ૧૯૦૩ ના કાયદાથી બધી થઇ ને પછી કોઇ આદમી દાખલ થાય તો તેની ઉપર સરકાર સખતાઇ વાપરે તે વ્યાજબી છે કોઈ એમ કહે કે હું જાણતો નથી તો શું સરકાર તે કાયદાને અમલમાં લઇ તેને સજા કરવા વગર રહેશે ? કદી નહી.

માટે તેજ પ્રમાણે મુસલમાનોએ સખતાઇ કરી મુરતી પુજનનું ખંડન કીધું તેમાં મુસલમાનો કે મુસલમાન ધરમની કાંઇ પણ કસુર કે જુલમ ગણાય નહી.

લી. મુસલમાન.

ડરબન તા. ૯ જુન ૧૯૦૫.

(આ બાબતમાં પુશ્કળ ચર્ચા થઈ છે, તો પછી હવેથી તે સંબંધી વધારે કાગળો છાપવા માં નહિં આવે. અ૦ ઇ૦ એ૦)

મે ઇંડિઅન ઓપિનિઅનના અધિપતિ જોગ.

સાહેબ,—

જત આપના પ્રખ્યાત માન પામેલા વર્તમાન પત્રમાં નીચેની બીના પ્રગટ કરી મને આભારી કરશોજી. લખવાને ઘણોજ દીલગીર છું જે મી૦ એમ. કે. ગાંધી ગઇ તા. ૩ છે ચાલુ માસમાં જે માશીપત્રની ટીકા કરી લખ્યું હતુ તેનો ભાવાર્થ એવો નીકળે છે કે મી૦ ગાંધી ઉપલા અર્થાપત્રી પાસેજ માફી માગી પણ અગાઉ જે અમારા તમામ મુસલમાન વિરૂધ્ધ આગળ એટલે તા. ૧૫ મી એપ્રીલના લખ્યું હતુ તેમ તા૦ ૨૦ મી મેના લખાણમાં પણ આપે જે લખ્યું હતુ કે ઘણા ખરા નીચ કોમનાજ મુસલમાન થયા છે તે મે તવારીખથી લખ્યું છે. તે તવારીખ હવે મી. ગાંધીને જરૂર છે કે તવારીખનુ નામ તેમ તે તવારીખના રચનાર ગ્રંથીનું નામ જણાવવા તસદી લેશો.

લી અહમદ દાવજી રાંદેરીયા.

મી. બીહારી—હજરત અહમદ સાહેબનુ વૃત્તાંત ઘણા પુસ્તકોમાં બહાર પડેલ છે.

પોરબંદર મદ્રેસા.

સ્ત્રિ કેળવણી.

મે. ઇંડિઅન ઓપિનિઅનના અધિપતિ સાહેબ.

લખવા વિનંતી કે અમારા પોરબંદરમાં મદ્રેસા તથા કન્યાશાળા જેના ગરીબો ના રિપોર્ટ મુદ્રના રીસાની નકલો આવેલ છે. તો મહેરબાની કરી તમારા પત્રમાં દાખલ કરવા આપને વીનંતીપત્ર છે. તો મહેરબાની કરી આપના પેપરમાં જાહેર પાડશો. જેથી આપણા દેશીભાઇઓ વાંચી ખુશી થયા વિના રહેશે નહિં. પોરબંદર જેવા શહેરમાં મુસલમીન લોકોના બાળકોને કેળવણી કેવી રીતે અપાય છે તે આ કમીના ચીમાંદર સાહેબોના રોશની જણાશે.

વધારે લખવાનું કે હાલમાં ડરબનમાં હિંદી બાળકોને કેળવણી બરોબર રીતસર અપાતી નથી માટે સરવે હિંદુ મુસલમીન ભાઈઓને અરજ કરું છુ કે ડરબનમાં જેમ બને તેમ વેળાસર મદ્રેસા ખોલવાની ઘણી જરૂર છે. આગલા હિંદી બચ્ચાઓને કેળવણી આપવી તે કોંગ્રેસમાં શરૂઆતનો સવાલ છે. તે સવાલ ઉપર સરવેનો એક મત હતો, પણ હાલમાં તેની કાંઈ ચરચા પણ થાતી નથી. તેથી ઘણી દીલગીરી ઉપજે છે. અગર જો વખતે કોંગ્રેસનો પાયો પડ્યો તે વખતે તથા તેના અગાઉનો કેળવણી ખાતાનો સવાલ હતો. તે વખતે કેળવણી ખાતુ શરૂ કરવામાં આવ્યુ હતતો આજે ઘણાં બાળકો ૧૦–૧૨ વરસમાં તૈયાર થઇ જાત. આ બાબત ઘણી અગત્યની હતી તે ઉપર કોંગ્રેસે કાંઈ ધ્યાન આપેલ નથી, અને હજી વખતનાં દહાડા જાય છે, તે વિશે ઘણી દીલગીરી છે. હજી પણ કોંગ્રેસની આંખ ઉઘડતી નથી તેનું કાંઇ કારણ જણાતું નથી. માટે જલદી આંખો ઉઘાડી નામદાર સરકાર પાસે જગ્યાની માગણી કરવી તથા તે ઉપરનો ખર્ચ કોંગ્રેસે આપવો તેમાં હિંદુ મુસલમીન બાળકોને સરવે જાતની કેળવણી આપવા તાકીદે શરૂ કરવું. જેટલી ઢીલ થાય છે, એટલું બાળકોને પછાત પડવું પડે છે; એ દોશ સરવે આગેવાનો ઉપર રહે છે.

સાહેબો તમે સરવે કોઈ જાણી શકો છો કે કેળવાએલા લોકોને આ દેશમાં ઉતરવા અટકાયત થાતી નથી ત્યારે એવો લાભ શા માટે હાથમાંથી જવા દેવો, અને એ કામને પડતું મુકી કોંગ્રેસ પૈસા ભેળા કરી શું કરશે? માટે આ કેળવણી ખાતાનો સવાલ તુરત કોંગ્રેસમાં ઉચકી લેવાનો છે. આ કામ સરવે સાહેબોને સરખું છે. હિંદુ કે મુસલમીન દેશી કે પરદેશી હિંદીવાનો માટે ગરીબ કે તવંગર સરવેને માટે સરખો લાભકરતા છે માટે મહેરબાની કરીને કોંગ્રેસના આગેવાનો આ દોશ તમારા માથેથી તાકીદે ટાળો. આગેવાનો તથા સભાસદો સાથે મળી એક મત થાશો એમ હું આશા રાખું છું.

ડરબન તા ૨૨–૫–૧૯૦૫.

લી. વિનતી હાજી મોહમદ, હાજી દાદા.

આ સંબંધી આવેલ રીપોર્ટ ઉપરનું તારણ અમે આવતે અઠવાડીએ આપશુ.

ધરતીકંપનું ફંડ.

વેરુલમ.

બાબુ સાહેબ તાલેવંતસીંઘ	૧	૦	૦
મી. આઈ. ઇ. કાજી	૦	૫	૬
,, દરબનસ એન્ડ રાજકુમાર	૦	૫	૦
,, જે. કલાર્ક ઓફ વેરુલમ	૦	૫	૦
,, સી. ઇ. મેતાલા	૦	૫	૦
,, ઈસાક સુલેમાન	૦	૫	૦
,, એમ. ઈ. વાવડા	૦	૫	૦
,, ધનજી રામજી	૦	૫	૦
,, ઉ. રાઘવજી	૦	૩	૦
,, વલભદાસ સોની	૦	૨	૬
,, અહમદ કથરાદા	૦	૨	૬
,, લાલા [illegible]	૦	૨	૬
,, આમ સરદાર	૦	૨	૬
,, સુલેમાન ગુલામ એન્ડ સન્સ	૦	૨	૬
,, એમ મેઘર બીરાધર	૦	૨	૬
,, રાઘવજી રૂગનાથ મેતા	૦	૨	૬
,, ચુનીલાલ રાઘવજી પારેખ	૦	૨	૬
,, પરભુ રામજી	૦	૨	૦
,, આમ એસ કથરાદા	૦	૨	૦
,, એ. ઈ. વાવડા	૦	૨	૬
,, સુબાન બુક કીપર	૦	૨	૦
,, ઉમરી	૦	૨	૦
,, મુસા માલ	૦	૨	૦
,, આકુબ	૦	૧	૦
,, દરજી ગલેરાજી	૦	૧	૦
,, ઈસમાઇલ અમરા	૦	૧	૦
,, કાનજી ભગવાન સોની	૦	૧	૦
,, વેલા ત્રીકમજી	૦	૧	૦
,, સુલેમાન અસમાલ હદી	૦	૧	૬
,, ડુખર	૦	૧	૩
,, રાઘવજી દુર	૦	૨	૦
,, હેમરાજ ખીમજી સોની	૦	૧	૦
,, ઇસમાઇલ જમાલ	૦	૧	૦
,, વાદ ગોવીંદ	૦	૦	૬
કુલ	૫	૨	૦

(ટ્રાંસવાલ.)

મી. એમ. મહુના.		૧	૦	૦
,, ઓસમાન લતીફ, પોચેફ્રુમ,		૦	૧૦	૦
,, એ એ. પીલે,	,,	૧	૦	૦
,, દાદાભાઈ હાજીભાઈ,	,,	૦	૧૦	૦
,, એમ. એ. અલી,	,,	૧	૧	૦
,, જી આર. મોરીસ,	,,	૧	૧	૦
,, જી. એ. દેસાઈ,	,,	૦	૧૦	૬
,, એમ. એ કરોડીઆ	,,	૦	૫	૦
ધર્માદો,	,,	૦	૫	૦
મી. ખાન,	,,	૦	૨	૬
,, એ. સી. પી.	,,	૦	૨	૬
,, સમદુખી,	,,	૦	૨	૬
,, રી. કેવલરામ,	,,	૦	૫	૦
પારસી,	,,	૦	૧૦	૦
મી. ક. ડોકટર,	,,	૦	૨	૦
,, આર પીરખાન,	,,	૧	૧	૦
,, એ. એમ. જાયાત, હ્રેડલબર્ગ,		૧	૦	૦
,, એ. આઈ. સાલેજી,	,,	૦	૧૦	૦
મેસર્સ એ. ફખરુદીન એન્ડ કું	,,	૦	૧૦	૦
,, મહમદ બ્રધર્સ,	,,	૦	૨	૬
મી. વી. રગુન,		૦	૫	૦
,, એમ ઇ. અખલવાયા,		૦	૨	૦
,, આમદ કાજી,		૦	૨	૦

(નાતાલ.)

મી. પુનન મુનસામી,	૦	૧૦	૦
,, રંગીલદાસ હરખીસનદાસ,	૧	૦	૦
,, એ. નગાલીંગમ,	૧	૦	૦
મેસર્સ ઈ. આબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર્સ,	૩	૩	૦
મી. ડી. આર. પટેલ,	૦	૫	૦
,, એચ. ડી. મીઠાઈવાળા,	૦	૫	૦
,, બદ્રુ	૦	૧૦	૦
,, એમ. ઈ. કથરાદા,	૦	૫	૦
,, વી. એમ. જે.	૦	૧	૦
ઇન્ડિઅન ઓપિનિયન સ્ટાફ.	૧	૫	૦

ધીરવાનાં નાણાં.

ડરબન, મારીત્સબર્ગ, અથવા ત્યાંનાં પરાંઓની પ્રોપર્ટિપર પહેલી ગીરવાએ નાણાં ધીરવાનાં છે. નીચેને શીરનામે લખો.

એમ. નાઝર.

૧૪ મરકયુરી લેઇન.

ડરબન.

રોકડ બજાર ભાવ.

ચાવલ.	શી.	પે.		શી.	પે.
બાંસ ૧ બસ્તાનુ	૧૬	૦	થી	૧૭	૦
બીગડાના ,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
એફ. એફ. ડા. આર.	૧૪	૦	,,	૧૪	૬
એફ. ડા આર ,,	૧૩	૦	,,	૧૪	૦
ચીના મકર ,,	૧૮	૬	,,	૧૯	૦
કુડાના ,,	૧૮	૦	,,	૧૯	૦
દેશી તુવેર દાળ.	૧૪	૦	,,	૧૫	૦
તુવેર દાળ કાનપુરી	૧૪	૬	,,	૧૫	૦
મસુરના ,,	૧૬	૬	,,	૧૬	૬
મગના ,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
અડદના ,,	૨૦	૦	,,	૨૧	૦
ચણા ,,	૧૭	૦	,,	૧[illegible]	૦
,, દાળ ,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
વટાણા ,,	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
મકાઇ ,,	૬	૦	,,	૭	૦
તેલ.					
કડવુ ૧ ગેલનના	૩	૦	,,	૩	૨
એરંડાનુ ,,	૨	૨	,,	૨	૩
મીઠુ ,,	૨	૮	,,	૨	૯
નાળીએરનું ,,	૩	૦	,,	૩	૧
ખાંડ મોરીસની					
સફેદ ,,	૨૦	૦	,,	૨૧	૦
પીળી ,,	૨૧	૬	,,	૨૨	૦
તીરકુળ નાતાલ	૧૮	૬			
આટો	૯	૦	,,	૯	૯
મદ્રાસી સાપારી, ૧ રતલ	૦	૬	,,	૦	૯
મરચાં.	૦	૪	,,	૦	પા
ઘી પૈંડા	૬૭	૯	,,	૭૦	૦
પારાફીન ડીવેલ.	૬	૩	,,	૬	૬
,, વાઇટ રોસ	૭	૦	,,	૭	૩
,, ,, ગાલન	૧૨	૯	,,	૧૩	૩
ફુલી	૧૨	૦	,,	૧૨	[illegible]
નાળીએર ૧૦૦	૧૦	૦	,,	૧૨	[illegible]
નીમક (લીવરપુલ)					[illegible]
મસ્તા એકનુ.	૮	૯	,,	૫	૦

इंडिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. १७वी जुन, १९०५. नम्बर २३.

सप्ताहिक पंचांग.

अंग्रेजी—ता. १७ वी जुन में, ता. २३ वी जुन १९०५ तक.

हिंदु—जेष्ठ सुदी १५ से जेष्ठ वदी ६ सम्वत १९६१ तक.

वार.					त्योहारोंकी यादी.
			क.मि.	क.मि.	
शनि.	१७	१५	६ ५०	५ २	वटसावित्री १५
रवि.	१८	१	६ ५०	५ ३	
सोम.	१९	२	६ ५०	५ ३	
मंगल	२०	३	६ ५१	५ ३	
बुध..	२१	४	६ ५१	५ ३	
गुरु..	२२	५	६ ५१	५ ३	
शुक्र	२३	६	६ ५१	५ ४	

इंडिया जानेवाली मेल स्टीमर.

इन्डिया-मेल स्टीमर "कॉंगेला" ता. १९ वी जुन और पिछे तुरत तथा 'अमझीन्डो' ता. २० वी जुन और पिछे तुरत कलकत्ता जानेवाली है.

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. १७ वी जुन, १९०५.

मि॰ लवडे और हिन्दीओं.

पर्मीटके सम्बन्धमें इन्टर कोलोनीयल काउनसिलमें भारी चेष्टा हुई थी. मि॰ होसकेनने कहा, कि पर्मीट-विभागमें प्रति वर्ष पौन्ड ५०० से जास्ती पैसाका व्यय लग जाता है, वह व्यर्थ है. जिस आदमीको बहार रखना उचित है, सो भीतर घुस जाते है. केप कोलोनीमें जो रहने नहीं पाते, ऐसे गुन्हेगार और भटक्ये लोग ट्रान्सवालमें आकर बसते है. उसकी संख्या १२० से अधिक है और उसका त्रास इतना भारि है, कि दिनमें चोरि करते है. यह कारणसें यह साहबने दरखास्त रखी, कि पर्मीट-विभाग जो अलग है, यह निकाल देना और पुलिसकी सत्ता तले सोंप देना. मि॰ लवडे जो हिन्दीयोंका बडा दुश्मन है, उन्हे अनुमती दिया कि पर्मीट-विभाग हिन्दीयोंपर दाब एकदम नहीं चला सकते है. लडाई पहिले जितना हिन्दी ट्रांस्वालमें था, इससे विशेष घुस गये है. प्रिटोरियाकी बाजारमें संख्या दुगुणी बढ गई है. पीटर्सबर्गमें वहांके मेयरके कहने मुजब लडाईके वख्त जो व्यापारि था, उससे अधिक है. ब्रिटीश इन्डियन एसोसियेशनने जो चीठी लिखा था, यह झुठ है. एशियाटिक कमिशन जो स्थिर हुआ था, सो कहता है, कि पिटर्सबर्गमें लडाईके पहिले सिर्फ एक ही इन्डियन व्यापारि था. पोचेस्टुममें नातालके छुटे हुए गिरमीटीये लोग बसे है. यह बस्ती इतनी बढ गई है, कि इन्डियन आप कायर बन गये है. पर्मीट आनेपर पर्मीट आफिसर कुछ साबिती नहीं लेता. यह साहबने जो भाषण दिया, वह बिलकुल गलती है. मि॰ होसकेनने मि॰ लवडेकी वक्तापर सख्त टीका लगाई और खजानचीने भी उसकी टीकाको तोड डाली.

पर्मीटके लिये पर्मीट सेक्रेटरीने दिखा दिया, कि पर्मीट बहुत कमती निकलती है. लडाई पहिले जो हिन्दी था, इससे अब कमती है. उपरान्त नये आदमीको पर्मीट बिलकुल दी नहीं जाती है. सच मानो तो पर्मीटके लिये किसीको कुछ कहनेका होवे तो वह केवल हिन्दी है. जब गोरेको पर्मीट मंगनेसें मिलती है, तब हिन्दीको बहुत तकलीफसें मिलती है और महीनेपर महीने बितया जाता है.

पिटर्सबर्गके लिये मि॰ लवडेको देखना चाहिये, कि मि॰ क्रुननबर्गने जो संख्या दिखाई, वह बीलकुल झुठ था. उनका उत्तर ब्रिटीश इन्डियन एसोसियेशनने दिया, सो मि॰ क्रुननबर्ग नाबुद कर नहीं सकते है. देखा जाता है, कि जब प्रिटोरियामें बस्ती बढ गई है, तब जोहानिसबर्गमें कमती हो गई है. पोचेस्ट्रुमवासीयोंपर जो तोमत रखते है, वह बीलकुल झुठ और नालायक है—ऐसी ऐसी गप्प छोडनेवाले आदमीपर विश्वास लगाया जाय, यह आश्चर्यकी बात है.

बङ्गला—लॉर्ड कर्झन बंगालके गवरनर पर एक चीठी भेजकर कहा है, कि उनकी बीमारी दरम्यान कलकत्ताकी प्रजाने जो दिलसोजी दिखाई है, उसके बदलेमें धन्यवाद तथा खुशी-पूर्वक मनहर पुकार धनीकी आप इच्छा रखती है.

लडाईके वखतका क्लेम.

लैणदारोंको खबर.

इन्टर कोलोनीयल काउन्सिलमें मि॰ रीसीकने कई कई प्रश्न किया. वह बाबेमें इसी काउन्सिलके खजानचीने उत्तर दिया, कि ब्रिटिश प्रजा और बरगर, ऐसा अलग अलग दो फन्ड है. बरगरका क्लेमका निकाल करनेका धोरण वीरीनीगीनकी सुलेह हुई, उसकी कलमपर है. ब्रिटिश प्रजाका क्लेम बडी सरकारने खास सूचना दी है, इसी बजहपर है. यह दोनों क्लेमपर जांच लगानेका अधिकार सेन्टूल ज्युडीशीयल कमिशनका है. वह कमिशनकी सत्ता, हाई-कमिशनरकी सत्ता तले, बडी सरकारको सिर्फ सूचना देनेका है. इसपरसें ट्रांस्वाल सरकारका कुछ अधिकार यह कमिशनपर गिने नहीं जाय. कमिशनके मेम्बर लोगने काम ठीक किया है. यह कमिशन लेणदारोंका क्लेम रद करनेका कारण दिखाता नहीं है. क्योंकि कारण दिखावे तो काम बढ जाय. इसी सम्बन्धमें दुसरी चेष्टा हुई, परसे जान पडता है, कि बहुत आदमीका क्लेम रद हुआ है. खासकर केलनरका कमिशनने अपमान किया कमिशनका प्रमुख बहुत बेदरकार और बिना लागणीका आदमी है.

विश्वास है, कि जिसका क्लेम रद हुए है, उन्हे हाई-कमिशनरसे दाद लेना चाहिये. सम्भव है, कि इसके लिये अब विशेष चेष्टा होगी, क्योंकि बहुत गोरेको दाद नहीं मिली है. खजानचीने कहा, कि विलायतसें हुकम आया है, कि काम एकदम खतम करना चाहिये. जिसका क्लेम दाखिल नहीं हुआ है, उसको कुछ दाद नहीं मिलेगी, ऐसा सम्भव है.

म्हैसुरका राज्यतंत्र.

विलायतके कोनटेम्परारी रिव्यु नामक छापामे मि॰ बुलजरने म्हैसुर राज्यके सम्बन्धमें एक लेख लिखा है. उस तरह मि॰ बुलजर कहता है, कि लार्ड रिपनने म्हैसुरकी राज्य-सत्ताका अधिकार उनके महाराजाके हस्तक सोंपा, बाद गत २४ बरसके भीतर भारी असर हुआ है. लोगोंमें चुने हुए राज्य-सभा हिन्दमें पहिला म्हैसुर-राज्यमें

दाखिल हुई. यह सुविधा दरम्यान इसी राज्यमें दो महाराजा हुए, परन्तु राज्यकी कारवाई भली भांतिसे चल रही है. राज्य-सभा अपना कार्य अच्छी तरहसे चलाती है और दिवानने भी अपनी चाहोशी दीखा दी है. राज्यमें शिक्षा उंच प्रकारकी देनेमें आती है, और लडका तथा लडकी दोनोंको शिक्षाकी उत्तेजना खूब दी जाती है. अकाल अपना प्रकोप दुसरेकी तरह यह राज्यमें अधिकांश प्रकट नहीं कर सकते है. मि० बुलजर लिखता है, कि म्हैसुरका यह द्रष्टान्त साबित करता है, कि भारतवासीयों स्वराज्यके लिये लायक है.

प्रिटोरियाका लोकेशन. आजकल कई रोजसे प्रिटोरियाका लोकेशनका कबजा लेनेपर और कर वसुल करने पर वहांकी कारपोरेशन बेहद चला रही है. अन्तमें ट्रांस्वाल सरकारने चीठी लिखा है, कि यह अधिकार कारपोरेशनको दिया जायगा. इसी वजहसे कारपोरेशन आगामी कार्उन्सिलकी मीटिंगमें बिल दाखिल करेंगे, तो सरकार स्विकार करेंगे. यह बारेमें सरकारने हिन्दीयोंसे पूछा, तो उन्हें साफ कहा, कि ये लोग कारपोरेशनको कबजा देनेपर अनुमति नहीं दे सकते है. परन्तु कबजा देनेकी मंजुरी मिल गई. यह दिखाता है, कि कारपोरेशनको कितनी सत्ता? विशेष खबर बिल प्रकट होनेपर मिल सकेंगे.

आफ्रिकाके वर्तमान.

रोक्सर्डाफन्ट—खबर मिली है, यहां गत भयंकर तूफानसे बडी हानि लग गई है. यहां जैसी बरफ गीरी है, ऐसी और कभी गीरी नहीं है. कुच लोगोंका बहुत जानवर मर गये है.

कमिशन—गत त्रासदायक तूफानसे कितने आदमी मरें, जानमालकी किस तरहसे हानि लगी, कितने घायल हुए, कई तरहसे और कौन तरफसे सहायता मिली इत्यादी बातोंका रिपोर्ट करनेके लिये सरकारने एक कमिशन स्थिर किया है.

समसीमा—यहांसें एक सम्वाददाता लिखता है, कि इसी गांवमें रेकसे दो फीट तक बरफ गीरा था और कई कई पहाड पर ८ से १० फीटतक गीरा था. एक बच्चाका दो बैले बिजली पडनेसे मर गये और एक जर्मन आदमी पास एक हजारसे दो हजारतक जानवरकी संख्या थी, वे सब एक रात्रीके भीतर नष्ट हुआ. बरफ कब गल जायेंगे, वह नहीं कह सकते. यहांसे ४५ मेलपर दुर ड्रेकेनस्बर्ग पहाड आया है, सो यहांसे सफेद देख पडता है. दो आदमी मरें है.

भारतके वर्तमान.

भारतका भूकम्प—भारतका अखबार देखनेसे जान पडता है, कि जितने दिन जाते है, भूकम्पके उतने ही भयानक खबर मिलते हैं. दिनों दिन नई नई लाशें निकलती हैं.

विदेशी मनीआर्डर—अबतक सिर्फ डेढ सौ रुपयेतकका मनीआर्डर हिन्दसें विदेश जाया करता था, परन्तु अब डाक-विभागने ६ सौ रुपयेतकका मनीआर्डर मंजुर किया है.

वैज्ञानिक विश्वविद्यालय—गोंवलके ठाकुरने ताता प्रस्तावित वैज्ञानिक विश्वविद्यालयके लिये ५ लाख नकद रुपये कोई हजार बीघे निष्कर भूमी और सालाना १५ हजार रुपये देना चाहा है. वे अपने राज्यके किसी उपयुक्त स्थानमें यह विश्वविद्यालय कायम करना चाहते है.

विलायत जानेवाला दल—हिन्दमें देशसुधारक लोगोंका एक दल देशकी भलाई करनेके विलायत जानेवाला है. उसपर विलायतसे सर हेनरी काटनने लिखकर खबर भेजी है, कि यहां वक्तापाजीकी मौसम अक्टोबरसे लेकर अप्रेल महीनेतक रहता है. इसलिये देश सुधारकोंको आगामी अगस्त महीनेमें हिन्दसें विलायत जानेके लिये रवाना होना चाहिये.

खतपर पैसा मिलनेकी खबर.

डर्बन, मारीत्सबर्ग या उसके लगे हुए विभागकी प्रोपरटीके पहिला खतपर पैसा देनेका है.

नीचेके पतापर चीठी लिखना

एम. नाझर,
१४ मरक्युरी लैन, डर्बन

बाझार दर.

गत मतावद मुजब है. इसलिये गत सप्ताहका अखबार देखना.

विदेश वर्तमान.

कागजकी रैल गाडियां—रेल गाडियां लोहा और लकडीसे बनाई जाती है, इसमें भारी अवाज होता है. अब जर्मनीमें कागजको सख्त बनाकर उसकी गाडियां और चक्कर बनाया जाता है. ऐसी गाडियां रातके वख्त रैलके साथ लगाई जाती है. यह योजनासे प्रवासीयों अच्छी तरहसे बिना अवाजसे निंद कर सकते है.

जर्मन ब्रिटिश राज्यमें—गत कुछ बरससें ब्रिटिश राज्यमें जर्मन व्यापार भारी लग रहा है. साथ साथ जर्मनकी संख्या भी बडी बढ रही है. बर्लीनमें प्रकट हुई एक रीपोर्ट कहती है, कि अब युनाईटेड किंगडम और ब्रिटीश राज्यके अलग अलग स्थानोंमें कुल १,५०,००० जर्मन लोग ब्रिटीश प्रजा समान बस रही है.

महाराजा एडवर्डका प्रवास—हमारे नामदार शाहनशाहने गत मई महीनेमें पारिस शहरको भेट ली थी. नामदार शाहनशाह और फ्रान्सके प्रजासत्ताक राज्यके बडा प्रेसिडेन्ट मो० ल्युब्येके बीच आमन-सामन मुलाकात हुई थी. इसवार पारिसमें पानी गीरता था, परन्तु नामदार शाहनशाहका दर्शन करनेके लिये रस्तेपर हजारो लोगोंकी भारी भीडभाड मच रही थी. नामदार शाहनशाहका भारी सन्मान हुआ था. बाद आप विलायत आपहुंचा था.

झेब-उन-नीसा.

खबर है, कि मोगलवंसमें औरंगझेब बादशाह एक बडा पादशाह हो गया है. उनको झेब-उन-नीसा नामक बेटी थी. बाप जैसा विद्वान था, ऐसी अपनी बेटी थी. झेब-उन-नीसाने भारी शिक्षा सम्पादन की थी. इसी सम्बन्धमें हिन्दुस्थान रिव्यु नामक छापा कहता है, कि पूर्व देशोमें झेबउननीसाका दुसरा हरिफ नहीं था. आप काव्य-शक्तिमें बडी उस्ताद थी. इसवार आपकी काव्य-शक्तिकी बराबरी दुसरे कवि लोग कभी मुमकिन कर सकते थे. इससे कई कई कवि लोग द्वेषसे कहता कि झेब-उन-नीसा दुसरे पास कविता बनवाती है. आपका स्वभाव स्वतंत्र होनेसें आपने कभी सादी नहीं की और आप अपना काल पुस्तकें पढना, लिखना और अच्छे अच्छे बाग बगीचे बनाने पिछे बीताती थी. कहते है, कि लाहोरमें अपना हाथ तले वो भारी बगीचा बनवाया था.

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

வாராந்தரப்பத்திரிகை

நெட்டால் பீனிக்ஸ், 1905௵ ஜூன்௴ 17௳ சனிக்கிழமை.

We regret that we have to request the indulgence of our Tamil readers for the absence of Tamil matter in this issue. Our compositor fell sick at the begininng of the week, and we have been unable to get assistance.

We are glad to announce, however, that we have made arrangements with Mr. Mursaleen to supply our Tamil columns with reading-matter in future, and we hope, therefore, that our Tamil readers will grant us the indulgence we request.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL. P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - - P.O. BOX 1869.

Natal Direct Line of Steamers.

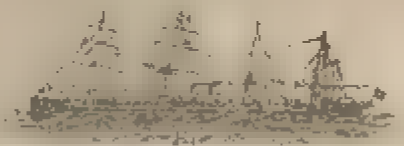

FOR BOMBAY & KARRACHEE.

The Fine Steel Screw Steamer **S.S. "UMVOLOSI,"** will sail for above Ports on or about the **22nd June.**

Commodious 'tween Deck Accommodation for Indian Passengers.

FARE--£5 Without Food.

For passage apply to the Agents,

KING & SONS,
Castle Buildings, West St., Durban.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer.

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 179.
BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

UPPER MURCHISON ST.,

LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Footwear, Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

Castle Cash Stores.

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,
CASTLE BUILDINGS,
HANOVER STREET,
CAPETOWN.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer,
53 & 56 LEUWEN STREET,
CAPE TOWN.

BRANCHES—27½ Caledon Street.
205 Long Street.

SUN FIRE OFFICE FOUNDED 1710

SUN Insurance Office.

PAYNE BROS., Agents,
WEST STREET, DURBAN.

दुनियाँमें सबसे पुरानी
आगकी बिमाकी ऑफिस.
स्थापन पुँजी ३०,००,०००.
अर्जी करनेसे कमतीमें कमती भाव मिलेंगे

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમાની ઓફીસ તેની મુડી પાં ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની છે. લખી જણાવવાથી ઓછામાં ઓછા ભાવ આવો મળી શકશે.

[illegible]

P. O. Box 263. Tel. Address "BEETLE."

BEATLEY & Co., Wholesale Merchants,

467 SMITH STREET, DURBAN.

ફેન્સી કાપડના ખાસ વેપારી. છેલ્લામાં છેલ્લો નવી તરેહનો માલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "દુસકવારના સાઇંગ મશીન" ના નાતાલ ટ્રાંસવાલ અને ઓરેન્જ રીવર કોલોની માટેના ખાસ આડતીઆ. "જનરલ સોફ્ટ ગુડ્સ" અને કાફરીઅરનો માલ તરેહ તરેહ નતનો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવે છે.

M. K. PATEL,

Wholesale & Export Fruit & Produce Dealer.

42 President Street, Johannesburg.

TRANSVAAL

Season's Stock always on hand. Potatoes, Onions, Vegetables, and every variety of Fruit, at lowest Market Prices. [illegible]

[illegible] Johannesburg
Tel. Add. "PATEL."

એમ. કે. પટેલ.
જથાબંધ ફ્રુટ અને પ્રોડ્યુસ મરચંટ
૪૨ પ્રેસીડેંટ સ્ટ્રીટ જોહાનિસબર્ગ
ટ્રાંસવાલ.

દરેક રૂતુને લાયકનો માલ હમેશાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે. બટેટાં, કુંગળી, તરેહ તરેહનાં શાક તથા ફ્રુટ ફ્રુટાદી વિગેરે. બહાર ગામના ઓરડરો સંભાળથી ચેક કરી બનતી ત્વરાથી મોકલવામાં આવે છે. ભાવને માટે ઉપરને સરનામે પુછો યા લખશો.

બોક્સ ૨૦૪૪, જોહાનિસબર્ગ.
ટેલીગ્રાફ સરનામું "પટેલ"

Sri Sankaracharya.—I. His Life and Times. By C. N. Krishnasami Aiyar, M.A., L.T. II. His Philosophy. By Pandit Sitanath Tattvabhushan. It is hoped that the readers of this volume will find therein such materials of thought and history as will enable them to know accurately the position of Sankara in the evolution of the national religious life of the Hindu people, and enable them also at the same time to estimate correctly the great value of this work in life as viewed from the standpoint of history. Both in one volume. Cloth bound. **Price 2/- post free.**

Agricultural and Industrial Problems in India. By Alfred Chatterton, B.Sc. Professor of Engineering, on Special Duty Madras. Contents. Agricultural:—Water-Lifts, Underground Water-Supply, Well-Irrigation, The Cost of Power, The Value of Wind-Mills in India, Agricultural Education, Industrial:—Tanning in the Madras Presidency, Hand Weaving, Manual Training, Industrial Education, District Board Industrial Schools. Cloth Bound. **3, post free.**

Apply to—

G. A. NATESAN & Co., Esplanade, Madras.

P.O. BOX 441.

ઇ. અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર,

Tel. Address 'ABOOBAKER'

તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નંo ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing, Blouses, Night-gowns, Combinations, Chemises,

Skirts, Underskirts, Children's Fancy Goods, Frocks,

Bibs, Bonnets, Bootees, Hats, Wool Shawls.

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY **PRICE MODERATE.**

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS: J. GARLICK, Cape Town; G. E. HANDS, Resident.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગાર્લિક, કેપટાઉન.

જી. ઇ. હિન્ડસ, ડરબન.

સર્વે જાતનો માલ.

સઘળી રકમનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, વાસણો, શાલો, જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ. કરમનની કંપની સાથે લાંબા વખતથી વેપાર કરેલો છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલો છે. તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

સી. દાદા ઓસમાન.

,, ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

ADAM H. G. MAHOMED,

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "ADAMGOOL," CAPETOWN.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars.

MANUFACTURED BY THE

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

115, STATION ROAD, BRICKFIELD,

P.O. Box 2337. JOHANNESBURG.

PROPRIETOR: P. S. DORABJEE.

Special Quotations for the Wholesale Trade.

Sample Cigars sent Post Free on application.

ઠ ખ ગ ઘ ઙ ચ સ્કુલ A B C D E F G

ગુજરાત અને કાઠીઆવાડનાં ગૃહસ્થોને પોતાના બાળકોને ઈંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભણાવવા સારૂ આ સ્કુલમાં મોકલવાને વિનંતિ કરવામાં આવે છે. આ સ્કુલ તા. ૧૯મી જુન ૧૯૦૫ થી સ્થપાઈ છે. માસીક ફી ૧૦ શી.

૧૫૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ. એમ. એસ. પટેલ.

ડરબન. (શિ.) એસ. અને એમ. એલ. પટેલ.

A. Chetty, Central Fruit Depot,

FLORIST AND FRUITERER.

Importer and Exporter of Colonial and Foreign Fruits and Flowers. Choicest Fruits packed for export. Wedding Bouquets, Sprays, and Wreaths made up on the shortest notice.

CIGARS. CIGARETTES, CONFECTIONERY.

Heynes Mathews' Buildings, (corner of Adderley and Longmarket Streets)

CAPE TOWN.

Telegrams: "Chetty," Cape Town.

எ. செட்டி வெளிதேசவியாபாரி.

இவரிடத்தில் பலவிதமான புஷ்பங்களும் கனிகளும் இருக்கின்றன, சகலவிக்கும் வெளியூருக்கும் ஏற்றுமதி இறக்குமதி செய்கிறார், வெளியூருக்கு பழமனுப்புகிறார்; தவிர: கல்யாண புஷ்பச்செண்டுகளும், மாலைகளும், சட்டைமேலணியும் புஷ்பமொட்டுகளும் அவரிடமிருக்கின்றன. இன்னும் சுருட்டு, சிகிரட்டு, மிட்டாய்வகைகளுமிருக்கின்றன.

ஹெய்ன்ஸ், மெத்யூஸ் பில்டிங்ஸ், காா்னர் ஆப் அடர்லே லாங்மார்க்கட் ஸ்டிரீட் கேப்டவுன்.

"டெலிகிராம்" செட்டி, கேப்டவுன்.

TO LET.

PLOTS OF LAND

FOR CULTIVATION

APPLY—

International Printing Press,

PHŒNIX.

Manager's Notice.

The International Printing Press has been removed to Phœnix. The Management beg to advise their clients and advertisers in INDIAN OPINION that the Durban Office for receiving printing orders, subscriptions to INDIAN OPINION, &c., will still be at 113 Grey Street. All postal communications and monetary transactions should be addressed: The International Printing Press, Phœnix, Natal, to whom, also all cheques should be made payable. Commission should be added to the amount of all cheques other than Durban.

LOANS.

Granted on FIRST Mortgage of Properties in DURBAN, MARITZBURG and SUBURBS.

Apply—
M. NAZAR,
14 Mercury Lane, Durban.

THE DURBAN UNDERTAKERS
FRERE ROAD,
Off Clark Road, Berea.

Telephone 884.
Telegraphic Address: "Undertaker."

FOR SUITS TO MEASURE
GO TO
Makanjee Bros.,
OUTFITTERS,
152, Grey Street.

FOR
Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,
WRITE TO
VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT.

S. D. BOBERT,
General Importer, Wholesale and Retail Merchant.

The [illegible] House in the Market Square.

BRANCHES AT
LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay
Retail and Wholesale Merchant,
Market Square. P.O. Box 55.
POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother
Direct Importer & General Merchant,
POTCHEFSTROOM, Trans
P.O. Box 100. *Tel. Ad.: "Soorat."*

D. I. Varyava,
GENERAL MERCHANT,
King Edward Street, *P. O. Box 100,*
POTCHEFSTROOM.

Amod Mamoojee Patel,
GENERAL MERCHANT,
S.A.C. Cantonment, *P.O. Box 55,*
POTCHEFSTROOM,
Tel. Ad. "Mamoojee." *Transvaal.*

AYOB MOHAMED,
General Merchant & Direct Importer,
MARKET SQUARE,
PIETERSBURG.
Box 84. Tel. Add.: "AYOB."

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St.,
DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 482
P.O. Box 914.

H. LANGLEBEN,
Wholesale Clothier & Manufacturer,
327 Pine Street, Durban.
IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.
Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.
[illegible] P.O. Box [illegible] Durban.

એચ. લેંગ્લીબન.
જથાબંધ કપડાં રાખનાર તેમજ બનાવનાર,
કાફરોવાસ્તે નવા કપડાં મંગાવનાર,
ઇંગ્લીશ સેકન્ડહેન્ડ કપડાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં મંગાવનાર.
૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

PARSI MANCHERJI,
MERCHANT & IMPORTER.

Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.

Telegrams: "MANCHERJEE."
P.O. Box 1036, CAPE TOWN.

A. LATIEF,
General Dealer, - - - -
- - Outfitter and Draper,
BARBERTON,
TRANSVAAL.
P.O. Box 81.
TEL. ADDRESS: "LATIEF."

MAHOMED ENUS,
INTERPRETER,
22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.
મહમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ. કેપ ટાઉન.

ABDOOL GAFFOOR & Co.,
Arabian and General Merchants and Drapers,
123 Commercial Road, Maritzburg.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Skirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

જાહેર ખબર.

આ ઉપરથી સર્વે લોકોને જાહેર કરવામાં આવે છે કે અમારી (નીચે સહી કરનારની) દુકાને જે કોઈનું જાનેવારી ૧૯૦૫ ની સાલનું જે કાંઈ બાકી લેણું રહેલું હોય તે એઓએ મહેરબાની કરી તા. ૨૫ જુન આગમ આવી લઈ જવાથી મોકલાવી આપવામાં આવશે.

શ્રી. મહમદ અહમદ પારેખની દુકાન.
રીચમંડ.

તા૦ ૨૦ મે ના રોજ પીસન એન્ડ ટોબેકો વર્કસની જાહેરખબરમાં "દેણું" શબ્દ અમારી ભુલથી દાખલ થએલો છે એટલે કે તેઓએ નુરદીન મહમદ તથા હકીમ ગુલામરસુલના સાથેના બીઝનેસમાં તેઓના ઉપરનું દેણું કબુલ્યું નથી. ફકત ભાગીદારી તથા બીઝનેસ રાખેલું છે.

નાતાલમાં શિયાળાની મોસમને સારૂ
પાક: પાક: પાક:
ચોખા મસાલા અને તાજા મેવા વાળા
ચોખ્ખા ઘીમાં બનાવવામાં આવે છે.
એકજ ભાવ.

સાલમપાક	રા.	૧ ૩ ૦	કુવેરપાક	રા.	૧ ૩ ૦
બદામપાક	,,	૨ ૦	મેથીપાક	,,	૧ ૬
ગુંદરપાક	,,	૧ ૬	આદુપાક	,,	૧/૩

બહારગામના ઓરડરોપર પુરતું ધ્યાન આપશે.

બનાવનાર જુના પ્રખ્યાત,
સુરતી ઉસા મીઠાઈવાળા.
ઠે. નં૦ ૧૯૭ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન, નાતાલ.
પત્ર વ્યવહાર પી. આઇ. મીયાખાંને નામે કરવો.

HASSIM JOOMA,
GENERAL MERCH . NT
Head Office—370 Pine Street.
Branch—Leribe, Basutoland.
HOUSES TO LET.

HOSSEN EBRAHIM,
GENERAL DEALER,
1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,
And 25 Duke Street, WOODSTOCK.
Goods Supplied on Commission.

રબર સ્ટાંપ.
સરસ અને સસ્તા.
નમુનેદાર હરકોઈની પસંદગી કરી
સરસ રબર સ્ટાંપ બનાવવામાં
આવે છે.
ઇન્ટરનેશનલ પ્રીંટીંગ પ્રેસ,
ફીનીક્સ, નાતાલ.

NANJI CARSANDAS,

WHOLESALE MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.

P.O. Box 62, Tel. Add.: "NANJI."

LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Suleman & Co.,

MERCHANTS, Bombay.

Tele. Add.: "MONITOR."

Agents for East and South Africa.

Amratolla Street, Calcutta; and ... Bhusari Mohalla, Bombay

...

CONNECTION IN DELAGOA BAY.

EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO

Tel. Add "TRADER." P.O. Box 417.

AMOD HABIB & Co.,

DIRECT IMPORTERS,

WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,

General Money Exchangers.

Tel. Address: "AMODHABIB," Delagoa Bay.
P.O. Box 68.

HORMAJGY IDOLGY,

DIRECT IMPORTER

—AND—

GENERAL MERCHANT

P.O. Box 315, DELAGOA BAY.

E. M. PATEL,

General Dealer, Wholesale & Retail,

MARKET SQUARE,

POTCHEFSTROOM.

AND ... LOCATION

NANJI DULABHDASS & Co.,

DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.

P.O. Box 141, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,

Produce Merchant & Direct Importer.

Up-country orders promptly and carefully executed.

Tel. & Cable Add: "Ginwala."
P.O. Box 311. LOURENCO-MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,

MERCHANT,

POTCHEFSTROOM.

Tel. Address: "RAHMAN."
P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,

General Dealer,

KING EDWARD STREET,

AT THE MILL.

POTCHEFSTROOM.

The Largest Importer in South Africa of MILITARY & CIVILIAN

Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers Coats, Waistcoats, etc.

J. LANDAU,

337 Pine Street, Durban.

Head Office: 13 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.

સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, ઈજાર વિગેરે
યુરોપથી મંગાવનાર મોટી કંપની.

જે. લેન્ડો.

૩૩૭ પાઈન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

હેડ ઓફીસ ૧૩ રૂઈ ડે ફ્રેંક્સ બુરજ્વા, પારીસ.

OSMAN LATIEFF

General Merchant

AND

Direct Importer,

LICENSED STAMP VENDOR,

"CALCUTTA HOUSE."

KING EDWARD ST.,

Also "INDIAN BAZAAR" Post Office, Indian Location,

POTCHEFSTROOM.

Telegraphic Address: "CALCUTTA HOUSE."

P. O. Box 30.

ઓસમાન લતીફ.

જનરલ મરચંટ, ડાઈરેક્ટ
ઇમ્પોર્ટર, અને
લાઇસેન્સ્ડ સ્ટેમ્પ વેન્ડોર,
"કલકત્તા હાઉસ"
કીંગ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ.
પોચેસ્ટ્રુમ.

ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ,
"કલકત્તા હાઉસ." બોક્ષ નં. ૩૦.

ABDOOLA HAJEE - - KHAN MAHOMED,

General Merchant & Importer.

Cheapest House in

POTCHEFSTROOM.

... CHURCH SQUARE
Opposite Government Buildings.

Tel. Address: "MOONSTONE."

P.O. Box 99.

V. R. Naidoo,

GROCER & GENERAL DEALER

Jewellery,
Fancy Goods,
- - Drapery.
Watches & Clocks,
&c., &c.

Cheap & Good.

5 & 13 Frere Street,
& Market Street.

CRADOCK

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams,
Curry Powder, Chutneys,
Cayenne Pepper,
White and Black Pepper,
Sauces.

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.
Box 63, Durban.

L. MULCHAND,

- Indian -
Silk Merchant

Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.

75 William Street,

CAPE TOWN.

R. NARASOO,

Indian and General Merchant.

Outfitter and Draper.

Boot and Shoe Warehouseman.

INDIAN SILKS A SPECIALITY.

KAFFIR TRUCK, &c., &c.

BARBERTON.

... STREET.

P.O. Box ...

Telegraphic Address: "NARASOO."

THE NATAL DIRECT LINE OF STEAMERS.

સારી મંજારર આગબોટો કોલંબો અને કલકતા તરફ નીચે મુજબ ઉપડી જશે.

Congella તા. ૧૯મી જુન કે પછી તુરત.

Umzinto તા. ૨૦ મીએ ઉપડી માત્ર કોલંબો સુધી જશે.

આ લાઈનની સ્ટીમરોમાં ઈંડિઅન પાસેંજરોને વાસ્તે ખાસ ગોઠવણ કરવામાં આવેલ. મુંબાઈ જતા પાસેંજરો વાસ્તે કોલંબોથી સ્ટીમર બદલવી પડશે. વધુ ખબર માટે કીંગ અને સન્સને ત્યાં તપાસ કરવી. હેડ ઓફીસ કેસલ બીલ્ડીંગ્સ, વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

अच्छी मंजावर आगबोट कोलंबो और कलकत्ता तरफ नीचे मुजब जायगी

Congella ता. १९ वी जुन और पिछे तुरत.

Umzinto ता॰ २० [illegible] जुन और पिछे तुरत.

इस लाइनकी स्टीमरोंमें इन्डियन पासेंजरोंके लिये खास सगवड करनेमें आइ है. बम्बा जानेवाले पासेंजरोंको कोलम्बोमें स्टीमर बदलना पडेगा. ज्यास्ती खबर चाहिये तो किंग एन्ड सन्सके यहां भेटना. हेड आफिसका पता—केसल बिलडींग्स, वेस्ट स्ट्रीट, डर्बन.

மிகுந்த வேகத்தில் புறப்படும் மரக்கலம் மிகவும் பெரியது.

Congella ஜூன் 19௳ புறப்படும்.

இந்த கப்பல் டர்பனது துறைமுகத்திலிருந்து நேரே கொழும்பு, கல்கத்தா துறைமுகங்களுக்குப்போய்ச்சேரும்.

Umzinto ஜூன் 20௳ புறப்பட்டு நேரே கொழும்பு போகும், வேறு துறைமுகம் போகாது.

இந்திய பிரயாணிகள் அதிவிருக்கண்ட ஆபீஸில் கேட்டுக்கொண்டு ஆர் டர் பெற்றுக்கொள்ளலாம்.

பிரயாணிகளுக்கு மேற்கண்ட கப்பலில் சௌகரியமான இடம் கொடுத்து தொந்தரவின்றி அநுகூலிக்கப்படும்.

KING & SONS, West Street, Durban.

The British India Steam Navigation Co., Ltd.

REGULAR FOUR-WEEKLY SERVICE.

BOMBAY DIRECT,

બ્રિટીશ ઈન્ડીઆ સ્ટીમ નેવીગેશન કંપની.

"સુધીઆના."

ઉપલી આગબોટ અહાંથી તા. ૨૧ મી જુનના રોજ અહીંથી રવાના થશે. તે ડેલાગોવાબે બંદર કરી સીધી મુંબઈ જશે. વચમાં કોઈ બંદર કરશે નહિ.

ઈંડીઆ જનારાઓને તેમજ ખાસ કરીને જે શેઠો પોતાના બાળ બચ્ચાંને ઘડી આ મોકલવા માગતા હોય, તેઓને અમારી ખાસ ભલામણ એ છે કે, આવી ટુંક મુદતની મુસાફરીની અમુલ્ય તક ગુમાવશો નહિ.

વધારે ખબર માટે મેસર્સ દાદા અબદુલાની કું૦ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ ઓફીસની પાસે જવી ઓફીસમાં અગર અમારે ત્યાં જાતે મળવું, અથવા પત્ર વ્યવહાર કરવો.

ડબલ્યુ એમ એન્ડ કંપની.

ડમરફીલ્ડ રોડ, ડરબન.

S. PEERBHOY BUTLER,

GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER.

Turkish Carpets every description a speciality

606 WEST STREET, DURBAN.

EBRAHIM CAMROODEEN,

GENERAL MERCHANT.

Natal Leaf Tobacco a Speciality.

113 GREY STREET, (Camroodeen's Buildings.)

Tel. Add. [illegible]

P. DAWJEE MAHOMED & Co.

Have a large stock of

RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,

Directly Imported from India.

348 PINE STREET, DURBAN

Tel. Address "PADULAR." Box 64

SUN CIGARS, . . .
SUMATRA CHEROOTS.
BOER TOBACCO . . .
VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c.

At Lowest Wholesale Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,

132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.

સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરુટ બોઅર અને વરજીનીઆ શેગ વગેરે જાતની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.

સન બ્રેન્ડ ટોબેકો વર્કસ.

૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

Abdool Hack Mahomed

Ismail & Company,

Wholesale and - -

Retail Merchants.

DIRECT IMPORTERS OF

All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.

RATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES

121 GREY STREET, DURBAN.

Branch Office—Indian Location, Joh'burg.
Head Office—Tirpatur, Madras.

Printed and Published by M. H. Nazar? [illegible] MADANJIT, International Printing Press, Phœnix, Natal.

PRICE 3D.

REGISTERED AS A NEWSPAPER.

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday, 24th June, 1905. No. 25.

P.O. Box 128. Telephone 214.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis AND Sarees.

Rugs, Shawls, Boots AND Shoes, etc., etc

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

ભાડે આપવાનાં છે.

ફર્સ્ટ એવન્યુમાં અવન હોટેલનો નીચલો માળ, તથા પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટમાં મોટું ગુદામ. કારખાનાં, મીટીંગ વિગેરે માટે ઉપયોગનું છે. ભાડું સસ્તું. નીચેને સીરનામે લખો.

ઘઉં, લાલ રંગનો ચીરટ બનાવવાનો તમાકુ હમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

કેપ સ્નુક ફીશ આવી પોહોચી છે ખાવ ...

જાલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.

૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

TO LET.—Ground Floor of Avon Hotel, in First Avenue, and a Large Warehouse in Prince Edward Street. They can be used either as Workshops, for Meetings, or any purpose. Rent cheap.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Cocoanuts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Snoek, Fish, Skins of various kinds, &c.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates.

JALBHOY SORABJEE BROS.,

110 Field Street, Durban.

માડાગાસ્કર સીપમેંટ કું૦

મકાઈ પેંડાં વગેરે ...

૧૭ ઓસમાન બીલ્ડીંગ, સેંટ્રલ રસીદ સ્ટ્રીટ.

બોક્સ ... ડરબન.

माडागास्कर शीपमेन्ट कम्पनी.

चावल, मैदा इ० चीजें ... इम्पोर्टर.

बॉक्स ...   १७ ओसमान बिल्डींग,

सेन्ट्रल ... स्ट्रीट, डर्बन.

દરેક હિંદીભાઈ માટે ખોરાકી તથા કપડ વિગેરેની સગવડવાળી દુકાન.

...

પી. વી. સુધવી,

૨૦૧ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY—

125 FIELD STREET.

P.O. Box 97. Tel. Address: "MIANKHAN," Durban. Telephone No. 855

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

133 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box 35 Tel. Ad.: "ROBBAROBK." ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસ્માન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજન્ટ.

... ૧૩૩, ક્વીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન.

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર જનરલ તા. ૨૪ મી જુનના રોજ ઉપડશે.
" સુલતાન તા. ૮ મી જુલાઈના "

કંપની આગબોટોમાં ખલાસી દેશી છે, જમ્મા નીચે ડબ્બામાં છે અને ઈંધન પાણી વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે, હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે.

પોરબંદર. કાઠીઆવાડ જનારાઓએ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે કે કંપની આગબોટ બહુ કરીને પોરબંદર ઠગ કરશે એટલે કાઠીઆવાડ જનારાઓ પોતાના ઘરમાંજ જઈને ઉતરશે. મુંબઇની જંગબારમાં ટ્રાંસફર કરશે.

કંપની આગબોટો હમેશાં ટેમસર આવી ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે. વાસ્તે જનારાઓ વિચાર કરી કામ કરશે કે જેથી પાછળથી હેરાન થાવુ ન પડે. વધારે ખબર નીચે લખેલે ઠેકાણે પુછવાથી મળશે.

એન. એસ. કાઠીર. જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.
કમરૂદીન બીલ્ડીંગ, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ માર્કીનર સ્ટ્રીટ.
પી. ઓ. બોક્સ ૧૨૬, ડરબન. ડરબન.

INDIAN AFRICAN LINE.

ઉપરની કુંo ની સ્ટીમરો કલકત્તા અને નાતાલ ડેલાગોઆ અને કેપના બંદરો વચ્ચે નીયમીત દર માસે આવજા કરશે આ સ્ટીમરો વેપારીને માટે ખાસ સગવડ ભરેલી છે.

એસ. એસ. મીરઝાપુર ૧૮૮૮ ટન (૨૦૦ એ ૧ લોઈડ) તા. ૧૪ મી મેએ કલકત્તે માલ ભરશે.

તા. ક. આ સ્ટીમરો ઝડપથી ચાલનારી હોવાથી અને હિંદુસ્તાન તથા સાઉથ આફ્રિકાનાં બંદરો વિના બીજે ક્યાંય નહિં રોકાતી હોવાથી સાઉથ આફ્રિકા અને હિંદુસ્તાન વચ્ચે ઝડપથી માલ લઈ જવા લાવવા માટે બહુજ સગવડ ભરેલી થઈ પડશે.

માલ મોકલવાના ઓરડરો કંપનીના એજંટો પાસેથી મળી શકશે.

ડી. વાલ એન્ડ કુંo મેકામ એન્ડ કુંo
ડરબન. કલકત્તા.

INDIAN AFRICAN LINE.

கல்கத்தாவிலிருந்து நட்டாலுக்கு மாதாந்தரம் இந்த கம்பனியின் ஸ்டீமர்கள் வியாபாரத்தின் பொருட்டு டெலகோவே, கேப்துறைமுகங்களுக்கு முக்கியமாக வரும்.

1,888 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். மிர்சாப்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவிலிருந்து ஏப்ரல் 20உ சரக்கு ஏற்றுமதிசெய்துக்கொண்டு புறப்படும்.

இந்த ஸ்டீமர்கள் இந்தியாவிலிருந்து நட்டால் துறைமுகத்திற்கு சீக்கிரமாக வந்துசேரும். தாழ்ந்த கூலிக்கு சரக்குகள் ஏற்றப்படும்.

கம்பனியின் ஏஜண்டு. டெ வால் அண்டு கோ. மாக்கிராம் அண்டு கோ., கல்கத்தா.

விசேஷ விளம்பரம்.

தோட்டமாவதற்கேற்ற அங்கிள்டோ வில் பயிரிடக்கூடியதும், கடைகள் கட்டக்கூடியதுமான நிலம் விற்பனைக்கு தயாராயிருப்பதால், வேண்டியவர்கள் என்னிடம் வந்து விசாரித்துக் கொள்ளலாம்.

எம். ஆர். பி. மஸ். செட்டி,
369, பயின்டு ஸ்ட்ரீட், டர்பன்.

વેચવાની છે.

ખેતી અથવા સ્ટોરને લાયક રપ૮ વીઘા જમીન
ર. પેસ્ટઓફીસ પાસે, અમસીન્ટો.
વધારે ખુલાસા માટે પુછો
એમ. આર. પી. એસ. ચેટી,
૩૬૯ પાઈનસ્ટ્રીટ, ડરબન.

HAJEE HABIB.

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of

Cases, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Groceries,

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL.

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add.: BAGDAD. P. O. Box 57.

338, Prinsloo Street, PRETORIA.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office: 179 Commercial Road, Maritzburg.

Branches: [illegible] Maritzburg.
[illegible] Mooi River.

Tel. Address, Hassan Mahomed

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL

Arabian Merchant & Direct Importer,

115 COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG.

Branches—opposite 177 Commercial Rd., Maritzburg. And at Mooi River.

CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, GROCERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTION.

Telegraphic Address "Ismail."

ALLYKHAN GOLJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Atta of all kinds and Groceries, &c.

130 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods

—AT—

132 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG.

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Box 1426. Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN

DURBAN: QUEEN STREET.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE
of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

એબદુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ; ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫-૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड, ग्रोसरी और दुसरी सब रकमका माल स्टोकमे रखनेवाला.
५-७, क्रौस स्ट्रीट, केपटौन.

[illegible]
5. அண்ட் 7. [illegible]

Prof. L. Doovey,

Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from REV. I. J. RETIEF, ARTHUR GARCIA, ESQ., R.M., UITENHAGE, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિઅન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની પાણી રૂપની પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ એફ. જે રટીફ, આરથર ગેશીઆ એક્સક્વાયર વિગેરેનાં સરટીફીકેટ છે.
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधीका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाके लीये पानीलेप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक. सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where JALBHOY & SORABJI BROS., are our Sole Agents. . . . .

યુસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડયુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન શિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડરેસ "ગુલ"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,
—CORNER OF—
BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS:
"SHAHMAHOMED,"
CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE
Indian Department,
German East African Line.

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોઝજી.
ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોરટર અને મીનરલ વૉટર બનાવનાર.
ક્લેરમોન્ટ. કેપટાઉન.

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SHAIKH ALIE.

ESTATE OWNER.
HOUSES TO LET.
19 EYER STREET, CAPE TOWN.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - - - P.O. BOX 1869.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer,

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P.O. BOX 178,

BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

UPPER MURCHISON ST.,

LADYSMITH.

Cheap ... for Indian and European Suits, Ladies' ... and ... Goods and ... of Fashionable Goods.

SUN FIRE OFFICE FOUNDED 1710

SUN Insurance Office.

PAYNE BROS., Agents, WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसे पुराणी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापण पौंड ३०,००,०००.
अर्जी करनेसे कमतीमें कमती भाव मिलेगे

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમા ઓફીસ જેની મુડી પાં ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની છે તેથી ... ઓછામા ઓછા ચાલુ ભાવો મળી શકશે.

[illegible]

• Castle Cash Stores. •

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS,

HANOVER STREET.

CAPETOWN.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

53 & 56 LEUWEN STREET,

CAPE TOWN.

BRANCHES: 272 Caledon Street.

295 Long Street.

P.O. Box 363. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co., Wholesale Merchants,

467 SMITH STREET, DURBAN.

ફેન્સી કાપડના ખાસ વેપારી. ઉત્તમાં ઉત્તમ નવી તરેહનો માલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "કુસકવારના સોઇંગ મશીન" ના નાતાલ ટ્રાંસવાલ અને ઓરેંજ રીવર કોલોની માટેના ખાસ આડતીઆ. "જનરલ સોફ્ટ ગુડસ" અને કાફરીબરનો માલ તરેહ તરેહ જાતનો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવેછે.

M. K. PATEL,

Wholesale & Export Fruit & Produce Dealer,

42 President Street, Johannesburg.

TRANSVAAL.

Season's Stock always on hand. Potatoes, Onions, Vegetables, and every variety of Fruit, at lowest Market Prices. Best Selected Fruit carefully packed for Country Orders. Personal and prompt attention given. Prices on application. Terms: Nett Cash.

All communications to be addressed Box [illegible], Johannesburg

Tel. Add.: "PATEL."

એમ. કે. પટેલ.

જથાબંધ ફ્રુટ અને પ્રોડયુસ મરચંટ
૪૨ પ્રેસીડેંટ સ્ટ્રીટ જોહાનીસબર્ગ
ટ્રાંસવાલ.

દરેક રૂતુને લાયકનો માલ હમેશાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે. બટેટાં, કુંગળી, તરેહ તરેહનાં શાક તથા ફળ ફળાદી વિગેરે, બહાર ગામના ઓરડરો સંભાળથી પેક કરી બનતી ત્વરાથી મોકલવામાં આવે છે. ભાવને માટે ઉપરને સરનામે પુછાવો યા લખો.

બોકસ [illegible], જોહાનીસબર્ગ.

ટેલીગ્રાફ સરનામુ "પટેલ"

BOOKS YOU SHOULD READ.

Poverty and un-British Rule in India.—BY DADABHAI NAOROJI. This is a compendium and reprint of all that the author has uttered on India, and on kindred subjects, during a long and busy life. These consist of a paper read before the East India Association in 1870, correspondence with the India Office 1883, a memorandum on the moral poverty of India of 1880, papers of 1887, refuting articles by Sir Mountstuart Grant Duff, the author's speeches in the House of Commons in 1894 and 1895, his contributions written in 1895 to the Royal Commission on Indian Expenditure; a paper on the simultaneous Examination question, his statement submitted to the Indian Currency Committee in 1898, selections from his addresses and a paper on the State and Government of India under its native rulers. **Price 6/- post free.**

Industrial India. By Glyn Barlow, M.A., Principal Victoria College, Palghat, and formerly Editor of *The Madras Times.* Contents: 1. Patriotism in Trade. 2. Co-operation. 3. Industrial Exhibitions. 4. The Inquiring Mind. 5. Investigation. 6. Indian Art. 7. Indian Stores. 8. India's Customers. 9. Turning the Corner. 10. Conclusion. **Price 3/- post free.**

Aspects of the Vedanta.—Essays by various writers. ***Price 3/- post free.*** Contents: The Vedanta in Outline: Pandit Sitanath Tattvabhushan. The Vedanta—Some Reasons for its Study: The late Mr. N. Vythianatha Aiyar, M.A. The Vedanta Religion: Prof. M. Rangachariar, M.A. The Ethics of the Vedanta: The late Mr. N. Vythianatha Aiyar, M.A. The Vedantic Doctrine of Future Life: Pandit Sitanath Tattvabhushan. The Vedanta: Its Theory and Practice: Swami Saradananda. The Vedanta for the World: Swami Vivekananda. Veda and Vedanta. The Late Prof. Max Muller. The book also contains the opinions of Max Muller, Dr. Goldstucker, Schopenhauer, Victor Cousin and Dr. P. Deussen on the Vedanta. The book is dedicated to Max Muller and contains an excellent likeness of his

Sri Sankaracharya.—I. His Life and Times. By C. N. Krishnasami Aiyar, M.A., L.T. II. His Philosophy. By Pandit Sitanath Tattvabhushan. It is hoped that the readers of this volume will find therein such materials of thought and history as will enable them to know accurately the position of Sankara in the evolution of the national religious life of the Hindu people, and enable them also at the same time to estimate correctly the great value of this work in life as viewed from the standpoint of history. Both in one volume. Cloth bound. **Price 2/- post free.**

Agricultural and Industrial Problems in India.—By Alfred Chatterton, B.Sc. Professor of Engineering, on Special Duty Madras. Contents. Agricultural:—Water-Lifts. Underground Water-Supply. Well-Irrigation. The Cost of Power. The Value of Wind-Mills in India. Agricultural Education. Industrial:—Tanning in the Madras Presidency. Hand Weaving. Manual Training. Industrial Education. District Board Industrial Schools. Cloth Bound. **3/- post free.**

—Apply to—

G. A. NATESAN & Co., Esplanade Madras.

P.O. BOX 441.

ઈ. અબુબકર આમદ ઍન્ડ બ્રધર,
તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

Tel. Address "ABOOBAKER"

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નં. ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing,	Skirts,	Bibs,
Blouses,	Underskirts,	Bonnets,
Night-gowns,	Children's Fancy Goods,	Bootees,
Combinations		Hats,
Chemises,	Frocks,	Wool Shawls,

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods [illegible] all colours.

BEST SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

L. KERRMANN & Co.,

PARTNERS:
J. GARLICK, Cape Town: G. E. HANDS, Resident.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગાર્લીક, કેપટાઉન.

જી. ઇ. હેન્ડસ, ડરબન.

સર્વે જાતનો માલ.

સઘળી રકમનુ કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, ક્રોકરી સામાન, વાસણો, શાલો, જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ. કરમનની કંપની સાથે લાંબા વખતથી વેપાર કરેલો છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલો છે, તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

સી. દાદા ઓસમાન.

,, ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

ADAM H. G. MAHOMED,

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY
BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET
CAPE TOWN.

TELEGRAMS:
"ADAMGOOL," CAPETOWN.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars,
MANUFACTURED BY THE
BRICKFIELD CIGAR FACTORY,
115, STATION ROAD, BRICKFIELD,
P.O. Box [illegible] JOHANNESBURG.
PROPRIETOR—P. B. DORABJEE.
Special Quotations for the Wholesale Trade.
— A TRIAL SOLICITED —
Sample Cigars sent Post Free on application.

A. Chetty, Central Fruit Depot,

FLORIST AND FRUITERER.

Importer and Exporter of Colonial and Foreign Fruits and Flowers. Choicest Fruits packed for export. Wedding Bouquets, Sprays, and Wreaths made up on the shortest notice.

CIGARS. CIGARETTES. CONFECTIONERY.

Heynes Mathews' Buildings, (corner of Adderley and Longmarket Streets)

CAPE TOWN.

Telegrams: "Chetty," Cape Town.

அ. செட்டி வெளிதேசவியாபாரி.

இவ்விடத்தில் பலவிதமான புஷ்பங்களும் கனிகளும் இருக்கின்றன, கனிகளும் வெளியூருக்கும் ஏற்றுமதி இறக்குமதி செய்கிறோம், வெளியூருக்கு பழமனுப்புகிறோம்; தவிர கல்யாண புஷ்பச்செண்டுகளும், மாலைகளும், சட்டைமேலணியும் புஷ்பமொட்டுகளும் அகப்படும். இன்னும் சுருட்டு, சிகிரட்டு, மிட்டாய்வகைகளுமிருக்கின்றன.

ஹெய்ன்ஸ், மெத்யூஸ் பில்டிங், கார்னர் ஆப் அடர்லே லாங்மார்க்கட் ஸ்டிரீட் கேப்டவுன்.

"டெலிகிராம்" செட்டி, கேப்டவுன்.

ક ખ ગ ઘ ઙ ચ સ્કુલ A B C D E F G

ગુજરાત અને કાઠીયાવાડનાં ગૃહસ્થોને પોતાના બાળકોને ઈંગ્લીશ તથા ગુજરાતી ભણાવવા સારૂ આ સ્કુલમાં મોકલવાને વિનંતિ કરવામાં આવે છે આ સ્કુલ તા. ૧૯મી જુન ૧૯૦૫ થી સ્થપાઈ છે. માસીક ફી ૧૦ શી.

૧૫૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ. એમ. એલ. પટેલ.
ડરબન. (હેડ) એસ. અને એમ. એલ. પટેલ.

Manager's Notice.

The International Printing Press has been removed to Phœnix. The Management beg to advise their clients and advertisers in INDIAN OPINION that the Durban Office for receiving printing orders, subscriptions to INDIAN OPINION, &c., will still be at 113 Grey Street. All postal communications and monetary transactions should be addressed: The International Printing Press, Phœnix, Natal, to whom, also all cheques should be made payable. Commission should be added to the amount of all cheques other than Durban.

TO LET.

PLOTS OF LAND

FOR CULTIVATION

APPLY—
International Printing Press,
PHŒNIX.

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers,

208 Church Street, Pretoria.

P.O. Box 357. Tel. Add.: "TAYOB."

MOOSAJEE HASSAN,

GENERAL DEALER,

P.O. Box 4,

PIETPOTGIETERSRUST.

મુસાજી હસન,

જનરલ ડીલર.

પી. ઓ. બોકસ ૪.

પીટપોટગીટરસરસ.

Mahomed Hassen Ismail,

ARABIAN CASH STORE,

General Dealer and Produce Buyer,

77 South Union Street and 110 Russell Road,

PORT ELIZABETH,

Tel. Ad.: M. Hassen. Cape Colony.

Address all correspondence to 97 Sth. Union Street.

Established 1864.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .

. . . Direct Importer

OF

Indian and other Oriental Merchandise

—FROM—

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

10 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG (P.O. Box 4081.)
PRETORIA, Multon House, 242 Church St. (P.O. Box 324.)
BULAWAYO (P.O. Box 480.)
BARBERTON. SALISBURY. KIMBERLEY.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

L. DONNELLY

Wood, Coal & Produce Merchant.

Delivers guaranteed to any part of Durban and suburbs.

Wattle Blocks (2/-) a speciality.

Corner of GREY & PRINCE EDWARD STREETS

DURBAN.

સરકારી સરવેયર.

ઘરાકને માટે ઘણી કાળજીથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.

૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इजनेर.

ग्राहकोंका काम बहुत ध्यानसें संतोष पूर्वक किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन.

ஜெ. ஏ. சோரல்

கவர்மெண்டு சர்வேயர்,

பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்,

டர்பன்.

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have always on stock:—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS, TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,

118 COMMERCIAL RD.,

DURBAN.

Cable & Tel. Add.: "Kathorian."

Telephone 224.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦

દરેક જાતના લાકડા તથા ઇમારતનો સામાન.

પોઇંટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कु.

बहुत रकमका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पॉइंट रोड, डर्बन.

அயல்தேசங்களிலிருந்து மர இறக்குமதிசெய்து பெரிய வியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். வீடுகட்டுவதற்கான ஒவ்வொருவகை மரங்களும் கிடைக்கும்.

ஆர்பரோ அண்டுகோ.

பாயிண்டு ரோட், டர்பன்.

ROYAL

Exchange Assurance.

FOUNDED 1720 A.D.

CAPITAL £4,000,000

FOR FIRE ASSURANCE.

H. FELLOWS-SMITH,
Incorporated Accountant,
Chief Agent,

Equitable Buildings, Smith St., Durban.

MONEY TO LEND in Large or Small Sums

રૈયલ એકસચેંજ વીમા કંપની.

સને ૧૭૨૦ માં સ્થપાણી

મુડી પાં. ૪,૦૦૦,૦૦૦

આગના વીમાની શાખાના મુખ્ય એજંટ

એચ. ફેલોસ્મીથ,

ઇક્વીટેબલ, બીલ્ડીંગ

સ્મીથ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

પૈસાની નાની મોટી રકમ ધીરવામાં આવશે.

Indian Opinion

Vol. III. PHŒNIX, NATAL, SATURDAY, 24TH JUNE, 1905. No. 25

M. H. NAZAR, Editor.

Editorial Notice.

All communications for the Editorial Department should henceforth be addressed:—The Editor, INDIAN OPINION, Phœnix, Natal. Business communications should be addressed to the International Printing Press, Phœnix, Natal.

Contents.

	Page
LEADING ARTICLE:—	
The Protector of Indian Immigrants and Relief ...	391
NOTES:—	
Indians in the Transvaal ...	391
The Storm Inquiry ...	391
Governmental Sympathy ...	392
OTHER ARTICLES:—	
The Disastrous Storm ...	392
Indian Affairs in Natal Parliament ...	392
War Losses Compensation ...	393
An Enterprising Indian Merchant ...	393
Inter-Colonial Council ...	394
Refutation of Mr. Loveday's Inaccuracies ...	396
The Psychology of the Bhagavad Gita	397
The Pretoria Asiatic Bazaar ...	398
CORRESPONDENCE:—	
Cremation versus Burial ...	398

Indian Opinion

SATURDAY, 24TH JUNE, 1905.

The Protector of Indian Immigrants and Relief.

THE duty of the Protector of Indian Immigrants is not only with the welfare of the immigrants during life but also with their estate on their death. It has been said that the Protector should have funds from the unclaimed monies out of such estates. Now, the Protector has stated that he has only a few pounds left with him. It is necessary to remember the meaning of the term "Indian immigrant." It means and includes all Indians introduced under the law and their descendants. These latter number several thousands, and form a thriving community. It is well known that many of them die intestate. The question then is: does the Protector deal with such estates? From the statement made by him he does not seem to do so. His duty in this matter is as follows:—

It shall be the duty of the Protector of Indian Immigrants, to collect and take possession of the property of any Indian Immigrants who may die intestate in this Colony, and to deliver, with as little delay as possible, all such property to any person in this Colony who shall establish a right thereto to the satisfaction of the said Protector, or, in the absence of such person, to sell the said property and pay the proceeds thereof into the Colonial Treasury. It shall be lawful for the said Protector, at any time within ten years computed from the date of the death of the intestate, to withdraw such proceeds in order to pay the same to any person, resident in this Colony or elsewhere who may prove his or her right thereto to the satisfaction of the said Protector. In the event of no such withdrawal, the said Protector may, at the expiration of ten years computed as aforesaid, withdraw such money in order that the same may be by him applied to the relief of distressed Indian Immigrants, or of their descendants being in distress, resident in this Colony: Provided that the said Protector may charge against any intestate estate the expenses reasonably connected with its administration, etc.

It would be interesting to know how many estates the Protector has administered, and in what manner.

Indians in the Transvaal. IN THE *Pall Mall Gazette* there appears a communication signed "L.E.N." on the position of British Indians in the Transvaal. The case from both sides is stated very fairly, and indeed the letter is very similar to the article which recently appeared in the *Rand Daily Mail*. "L.E.N." says the attitude of Europeans to the Indians is one of "intense hostility," and that indignation meetings, plans for boycott, demands for legislative action and deputations to high officials are the main topics in the small towns in which Indian competition is most felt. Naturally, this strength of feeling leads to exaggeration and misrepresentation. Ambitions and demands are attributed to the Indian community which have never been entertained. All this is unfortunately true, in spite of the very moderate proposals of the British Indian Association. "L.E.N." acknowledges that the case for the Indians is logical and "not outrageously unreasonable," but appears to think that Indians will have to go to the wall for the benefit of the ruling race. This, of course, still remains to be seen. We await the view to be taken by the new Transvaal legislature. "L.E.N." thinks that the Indians will not get much satisfaction there, but that in the end they will appeal to the Home Government, which will mean that the points of issue will be raised in the Home Parliament. It is unfortunate that this question can seldom be approached without prejudice to the Indians, and this makes it forgotten that the greater amount of adverse competition is on the part not of Indians themselves but of low-class foreign traders. However this may be, we believe it impossible that the undoubted rights of Indians as British subjects can be for ever ignored.

The Storm Inquiry. MR. WARNER'S INQUIRY into the recent disaster, on behalf of the Government, is still proceeding. Many pitiful tales of suffering and death have been unfolded. The result of the inquiry ought to throw a good deal of light on the question of future prevention. The evidence shows among other things, that the Railway administration is responsible for some loss of life. Even in normal rainy weather the Indian barracks have been flooded. This the authorities must have known. It was the duty of those responsible to have foreseen the obvious possibility of floods and not to erect barracks for human beings in such low-lying parts. It will be an indirect blessing if the Government would in future declare such places to be uninhabitable. The Government was very late in moving in this grave matter of the storm; but now an official inquiry is being made, it is to be hoped that not only will they see that what is necessary is done for the survivors but that everything possible is done to prevent a great loss of life from a similar flood.

Governmental Smypathy. A QUESTION WAS asked in Parliament recently respecting the money the Protector of Indian Immigrants was supposed to have had in hand in connection with the deceased immigrants' fund. The Prime Minister is reported to have said in reply that the amount was only some £7 odd, that it *could* be applied to the relief of the sufferers from the late storm, but the amount was so small and the sufferers so few, etc. This appears to be an argument that because you cannot relieve a starving man's necessity permanently you are not to give him a meal. The Government and the Protector of Indian Immigrants were very late in moving in this serious matter, but that does not alter the fact that half a loaf is better than no bread.

The Disastrous Storm.

Relief Measures.

Government Inquiry.

The Indian relief committee still continues its good work and very many sufferers are indebted to it for its practical sympathy. Various places have been again visited. On Friday afternoon last the Indian Relief Committee visited Springfield, where in accordance with the previous arrangement some 105 distressed men, women, and children were called together from Bury Place, Springfield, Clare Estate, and the surrounding places wrecked by the storm. The volunteers are obliged to the schoolmasters of the division who took pains to ascertain the families who suffered most, with the assistance of the local sirdars, and submitted a list of 13 families that had their cottages and belongings washed away or destroyed by the fury of the wind. In addition to this number some half a dozen natives were recommended to the volunteers as deserving of assistance, and were promptly helped. Thirteen bags of rice, three of dholl, 50 blankets and some shirts, etc., were distributed to those present. Arrangements have been made to direct any further cases of distress, if found, to Grey Street, where all such cases from outside the borough have been carefully treated when sent with some sort of recommendation showing bona fides. In addition to Umbilo and the surrounding area, where relief is still required in several other forms, the Committee contemplate relieving the population outside Durban where relief has not yet reached. The leaders of the movement are obliged to Mr. C. R. Evans for deep sympathy towards the cause as evinced by a liberal donation to the fund.

On Tuesday last the Committee went again to South Coast Junction to get first hand evidence of necessitous cases and to see what was still required to be done. The Indian Relief Fund now totals some £260. The Woolridge fund has been closed at £225.

The magisterial inquiry on behalf of the Government is still being continued. A mass of evidence has been given before Mr. Warner, all more or less of the same nature.

Among the witnesses were the two sole survivors of the inmates of the N.G.R. Indian Barracks, which is situated practically in the bed of the Umbilo river.

The first witness was an Indian porter at South Coast Junction Railway Station, who, with his wife and two young children, were inmates of the N.G.R. Barracks. He described the invasion of the barracks by the flood in the early hours of the morning of June 1. When the water rose three feet they got up, witness taking one child and his wife the other, and they stood on the bed. The water still rose, and reached to their necks. The child witness held, aged ten months, slipped out of his hands, and he could not find it again. The bed capsized, and they were all precipitated into the water. Witness swam and seized hold of a beam in the ceiling, and there he clung until the stationmaster rescued him next morning with a rope. Witness's wife and other child got drowned when the bed collapsed. The water in the barracks was 10 feet deep, and rose that height in about 15 minutes. When the flood subsided witness recovered the bodies of his wife and children in the house. Last year, witness stated, the Umbilo river overflowed its banks and inundated the barracks to a depth of 18 inches. On the present occasion witness lost his all, including about £10 in cash.

Another Indian porter at the same station, also a resident in the barracks, gave similar experiences. He also testified to the barracks being flooded on a previous occasion.

The death roll includes:—

South Coast Junction 37 dead bodies recovered, 33 missing—presumably dead. Sydenham—12 recovered, 1 missing. Bellair—5 recovered. Illovo—1 recovered. Isipingo—1 recovered. The Borough Police recovered 56 bodies.

An inquiry is being held by the Magistrate at Verulam to ascertain the number of deaths in the Inanda division. The manager of the Umhloti Sugar Co. stated that the water was from 5 to 6 feet deep in the company's barracks and 21 of the inmates were drowned out of 60. The barracks were situated on the banks of the Umhloti river.

The manager of the Natal Estates Co. Ltd., and the Melasine Co., said the latter company's barracks were swept away, and 9 coolies drowned out of 18. The N.G.R. also escaped destruction very narrowly. In the neighbourhood there have been 53 deaths, 46 of these being Indians.

Indian Affairs in the Natal Parliament.

IN THE LEGISLATIVE COUNCIL on Thursday, the 15th inst., the Licence and Stamp Act Amendment Bill was read a third time and passed.

Distressed Indians.

On Tuesday last replying to a previous question by Mr. Jameson, the PRIME MINISTER said that the money left over from the fund to relieve distressed Indian immigrants was £7 14s 1d. There was no objection to the money being employed in that direction, but the amount was so small, and the distress was not so great as had at first been anticipated.

Indians on the N.G.R.

IN THE LEGISLATIVE ASSEMBLY on Monday last the MINISTER OF RAILWAYS AND HARBOURS, in reply to Mr. McLarty, said there were no Indians employed on the N.G.R. on strictly clerical work, but educated Indians were employed in the various departments as messengers. There were four Indians employed as number takers. There were no Indians employed as wagon or carriage checkers.

Indian Immigration.

The Indian Immigration Act Amendment Bill was taken in Committee in order to consider certain amendments made by the Legislative Council.

The MINISTER OF RAILWAYS AND HARBOURS intimated that the Government would oppose the suggested amendments. If so amended, the effectiveness of the Bill would not be increased, and it would involve its having to wait for the sanction of the Home authorities. The measures would not be improved, and they might possibly not have a measure at all which would receive the sanction of the powers that be. The suggested amendment by the Legislative Council first discussed provided that no person should let land to, as well as employ, an Indian immigrant required by the Act to take out a pass, unless he has that pass.

In further debate,

Mr. McLARTY required further explanation before he could oppose the amendments.

Mr. L'ESTRANGE felt that this particular amendment would defeat the object of the Bill. It would be made class legislation.

The first amendment was lost, and the other amendments, dependent upon it, were withdrawn, so that the Bill passed through Committee on re-committment without amendment.

Immigration Trust Board.

Sir J. L. HULETT moved that the Government be requested to give effect to the several recommendations of the report of the Select Committee on the status of the Indian Immigration Trust Board. He traced the history of the Board, and said that the Committee found that the Board although in some respects that of a public board, could

not be considered a Government board or department. This was in antagonism to what had been preconceived of it. The Committee, therefore, recommended that a measure should be introduced at the next session of Parliament defining the exact status of the Board.

The Prime Minister said that Government could not pledge itself to the recommendation of the Committee until it had further considered the report fully. He moved an amendment to the motion to the effect that Government be requested to take into its consideration the several recommendations of the report.

This was adopted.—*Natal Mercury.*

War Losses Compensation.

At a recent sitting of the Inter-Colonial Council, replying to Mr. Rissik as to whether he would lay on the table the instructions issued to the Central Judicial Commission appointed to investigate compensation claims,

The Treasurer said: The Central Judicial Commission was appointed primarily to deal with the distribution of the three millions Imperial grant given under Clause 10 of the Terms of Surrender, and those terms constitute the instructions which have guided the Commission in the investigation of claims lodged against that fund. The Commission was also entrusted with the allocation of the further Imperial grant of two millions known as the British Subjects' Compensation Fund, subject to the conditions laid down by the Imperial Government in making the grant, the principal of which was the exclusion of companies and large firms from participation. No further general instructions were given to the Commission with respect to the allocation of this fund. The Commission was left to use its own judgment, but, of course, was guided by the usual practice of other similar Commissions. Special cases of doubt which arose from time to time were referred to the High Commissioner, acting on behalf of the Imperial Government, which, as the donor of the grant, was the final arbiter as to its distribution.

Replying to Mr. Rissik's second question,

The Treasurer said: The sittings were not held in public, in the interests of the claimants themselves, who would naturally be reluctant to disclose the state of their business affairs before a public tribunal. All claimants have had access to the Commission, and on no occasion has the Commission refused personally to see and hear the claimants or their representatives. The decision of the Commission is communicated to all claimants, but it would be obviously impossible to re-open the matter by discussing the reasons for each particular award with individual claimants.

Replying to Mr. Rissik's third question, as to whether any difference of treatment was accorded to British firms of similar standing, and, if so, what was the reason for differentiation,

The Treasurer said: There has been no conscious differentiation of treatment. As stated above, each case was investigated on its merits by the Commission, and decided according to the best of their judgment, having regard to the evidence brought before them, and the precedent supplied by the treatment of similar cases elsewhere. I would point out that this fund, being a free grant from the Imperial Government, and the Central Judicial Commission having been appointed by them to advise as to its distribution, the assessments of the Commission as accepted by the Imperial Government must be regarded as final, and the matter is really outside the province of this Council.—*Star.*

An Enterprising Indian Merchant.

Architectural Addition to Aliwal North.

Opening Ceremony.

At the invitation of Mr. Mohamed Surtie, the proprietor, a huge gathering assembled at "Surtie's Building" recently. The occasion was the formal opening of the building. This fine pile just completed is indeed an ornament to the town. It is most centrally situated. The building in itself is of most attractive design, imposing in appearance, and will most likely prove very useful to future occupants from a business point of view. Mahomed Surtie believes in spending his money where he makes it. A commodious verandah surrounds the buildings on the two frontages. There are five splendidly fitted shops on the ground floor; these are roomy, and are furnished by Messrs. Sage and Co., of London, in their well-known capital style. Beautiful electric light fittings are suitably suspended. On the first floor there are a number of very comfortable offices, and a number of bed rooms. There are also on each floor, bath-rooms, lavatories, &c. Water is laid on, and the latest in shower bath has been adopted. The opening ceremony was performed by Mr. J. A. Park, and the gathering was fully representative of all classes of the town and district, a large proportion being ladies. The handsome building was gaily decorated with bunting and greeneries, which, with the fresh colours of the verandah, presented a striking appearance in the brilliant sunlight of the afternoon, while from the flagstaff of the tower waived a Union Jack. Of Mr. Surtie's enterprise we need say nothing further.

After the ceremony the building was inspected by those present, and the brass band rendered a programme of music during the afternoon. In the evening a number of young folks again assembled and dancing was participated in on the spacious balcony till a late hour. Refreshments were liberally supplied during both afternoon and evening.

Promptly at 4 o'clock Mr. Park, on behalf of Mr. Surtie, welcomed the assembly at the main entrance, and formally declaring the building open, the gathering adjourned to the main balcony, where, after refreshments had been served, Mr. Park proposed "good luck and success to the building." In the course of his remarks Mr. Park explained that he was not there as representing any public body, but in his private capacity, and as such he had great pleasure in opening the building. He considered that was one of the greatest assemblages of ladies that had ever taken place in Aliwal North, and it was a great feature of the function that so many prominent people of the town and district and so many of the ladies were present. Mr. Surtie came to Aliwal some four or five years ago—during the war. He immediately established himself in business and success had attended his efforts. In a very short space of time he succeeded in amassing wealth, and, looking about him for an investment for his money in the town, he thought he could not do better than put it into property, and leave his money in the town where he had made it (cheers). So many people came to this country and made money as soon as they could and cleared off with it. Not so with Mr. Surtie (cheers). He had seen fit to put it into brick and mortar. A very able man had written, "'Tis not in mortals to command success," but Mr. Surtie had done more—he deserved it. He had great pleasure in proposing "Good luck and success" to Mr. Surtie and his building.

Mr. Surtie, in returning thanks for the hearty manner in which the toast was received, expressed his pleasure at seeing so many present at the opening of his building, and thanked all present for their good wishes and attendance.

S. Aidan's Diocesan College.—The first prize-giving will be on Saturday, July 1st, at the College, Sydenham. The prizes will be presented by the Rev. E. B. Hugh Jones, Rector of Michael House, the Diocesan College at Balgowan.

The "Invasion" of Krugersdorp.—Under the auspices of the White League and other bodies an anti-Asiatic meeting is to be held at Krugersdorp on Friday, the 23rd inst. The Mayor is to preside, and prominent citizens will speak. A vigorous crusade is to be inaugurated against all Indians.

Inter-Colonial Council.

The Permit Department and British Indians.

Mr. Loveday's Strictures.

Inaccuracies as Arguments.

The following report from the *Star* was unavoidably held over from our last issue and was then commented on in our editorial columns.

At a recent sitting of the Inter-Colonial Council, during the discussion on the Permit Department vote of £9,500,

Mr. LOVEDAY said: We have the assurance of the Treasurer that part of the duties of this department is to control Indian immigration and that the department [redacted] there [redacted] prevent Indians coming into the country with the exception of those who were here before the war. If that [redacted] the case it is quite apparent to all those who take any interest in this question that the department is either being misled or it [redacted] not doing its duty. The Indian population is increasing very rapidly. It is said that that is not so, but from statistics furnished to me in many instances that population has doubled. Take the location here at Pretoria, a man who had an intimate knowledge of the location before the war and now assures me that the Indians in the location here have doubled in numbers. Again, I obtained statistics from Pietersburg, from the Mayor of that town, who said that in pre-war days there were 13 Arab merchants established in that town, and to-day there are 49. In the district there were 14 and to-day there are 18. In Louis Trichardt, where there used to be one there are seven to-day. This statement was made public, and it was replied to in a letter written to the papers, in which [redacted] was stated that we had not taken into consideration the number of Indians who were trading in pre-war days without a licence. But the report of the committee appointed by the Government to enquire into the number of Asiatics trading previous to the war without licences found that there was only one Indian trading in Pietersburg without a licence. I understand we have a law here which this department is supposed to, but does not, carry out, and I think [redacted] the duty of this Council to inquire into the working of the department, with a view to ascertaining whether the Indian immigration is or is not being controlled by that department.

Mr. HOSKEN: The statement made by the hon. members refers only to two towns in the Transvaal and does not in any way prove that there is an influx from outside. Inquiry in Johannesburg shows that there has been a decrease, and it occurs to me that the most reasonable explanation is that Asiatics have been moving from one centre to another and going, say, from Johannesburg to Pietersburg or Pretoria. There is little probability of any large increase, and the changes from one centre to another in the Colony cannot be provided for. There are no census returns from Johannesburg to prove the position, but one of the officers of the railway who attends [redacted] the issue of permits assures me that the state of affairs is that during the last eighteen months the Asiatic population in his district has considerably decreased, and he thinks [redacted] now about half what it was.

The TREASURER to the COUNCIL: I think the explanation given by Mr. Hosken is probably the correct one. There are no statistics available [redacted] show whether the population has decreased or not. It may be true that there are more Asiatics in Pretoria or Pietersburg than before but it does not follow that the total population has increased. The Permit Department has taken stringent steps to prevent Asiatics coming in who were not here before the war: in fact they have deported 1,400 since the department was started.

Mr. LOVEDAY: I have also some information from Potchefstroom where the Indians themselves state that they are being inundated by Indians from Natal, who were indentured there and have only lately purchased the right to remain in that Colony. It would not be possible for Indians indentured so lately to have been here before the war.

The CHAIRMAN of the RAILWAY COMMITTEE: If the Indians in Potchefstroom are complaining of being inundated by Indians from Natal their remedy [redacted] clear. They have only to ask the police to enquire if they have permits, and if they have none they may be sent back. I would like to point out as regards the hon. member's argument that the question of the restriction of Asiatic immigration is a difficult one. The present position is that restrictions are being enforced which are accidentally stronger than are ever likely to be enforced under normal conditions. In the Cape and Natal the restrictions on immigration rely on the education test; I will not say anything on the one side or the other, but I would just say this. No law of that kind if enforced here could be worked with anything like the same effect as the Peace Preservation Act as administered by this department. In the case of the other Colonies the Act is applied to the ports, but here we have no ports at which to apply them, and the Asiatics come over the borders—the Portuguese, Natal and Cape borders—and there is no one there to know whether the immigrant can read or write. Under the present law he must have a permit and at any time he may be asked to produce it. If he has not got it he is liable to deportation. I admit that the Peace Preservation Act is a relic of the war, but it has only been used to keep out undesirables, not for political reasons, but for the sake of peace and good order. I am not prepared to say that there is no Asiatic in the Transvaal at present without a permit, but these are being snapped up and sent back. I think that statistics from any particular town are apt to be misleading. In Pietersburg and Potchefstroom, for instance, there has been a growth of Asiatic trading, but it does not follow that there is an increase in the total population of the country.

Mr. BOURKE: There are several points raised in this discussion on which I wish to make a few remarks. I would like to say we frankly accept the statement that has been made that no persons, Indians or others, are allowed to come in without permits, and if they are found without permits they are immediately removed from the country. The point on which we would like to be satisfied is how these permits are granted. We have reason to believe that a great many of these permits for Indians, for instance, are granted merely upon a declaration which is made by residents already in the country, to the effect that the person has been resident prior to the war, and upon that declaration, without any further inquiry, they are granted. If that is so, it [redacted] a matter for further consideration by the authorities. It has been stated repeatedly that the influx not only of British Indians, but of Asiatics of all types, is continued in spite of the exertions of the Government authorities to control it. We accept the Government assurance of the difficulty of their position, and we accept also their assurance that it was difficult to deal with this matter until the question of Asiatic immigration is considered. We fear this permit system is not being carried out as strictly as the Government would wish, and as the people [redacted] this Colony would desire. In dealing with this question of Asiatic and other immigration an instruction should be given and an inquiry if necessary made into the way in which these permits are granted, in order that this immigration should be controlled. We are not satisfied that [redacted] is controlled and complaints continue in regard to it.

The TREASURER of the COUNCIL: I would state in the first place all Asiatic permits are issued from the central office in Johannesburg. In the case of other permits it is occasionally the case that they are granted at the coast, but when it [redacted] the case of an Asiatic permit, it is always referred to the central office, and the minimum the central office require is an affidavit made by two responsible persons that the person was in Johannesburg before the war. That is the minimum, but it frequently happens that this assurance is not entirely satisfactory, and in that case the department take what steps they consider necessary in order to get information on the subject. It is not possible or desirable to enumerate all the forms of inquiry that are instituted, but I may say that at least inquiries are always made and care taken that no permits are granted unless the necessary conditions are fulfilled.

615

MR. LOVEDAY: I would point out with regard to the statement made by the Treasurer that all that is required is an affidavit signed by two of the compatriots of the person concerned——

The TREASURER of the COUNCIL: I did not say all that is required. I said that is the minimum.

MR. LOVEDAY: I understand there are particular sections in this country who were never in the country before. We find even in Indian cases the Attorney-General in criminal cases refuses to accept conviction on the evidence, because the evidence cannot be relied on. It seems to me there should be some other method and some other means of testing that the person has been in this country before. I am absolutely satisfied from the evidence placed before us, that there is a large influx of Indians at the present moment into this country. Mr. Hosken has stated that the Asiatic population is decreasing in Johannesburg. Well that may be attributed to the fact that the restrictions regarding residence have not been so strictly enforced since the war, and in all probability the Asiatic population find it much more pleasant to live outside the location, and in other parts of the Witwatersrand. My own experience in passing over these districts has been to see just as many Indians, if not more. The Colonial Secretary states that if Indians were in the country who should not be here, they should be handed over to the police. Well, they have permits and the public did not wish to form a detective department.

MR. HOSKEN: With regard to statements like those of the last two speakers, when the census was taken it was found all these views were fallacious and that the Indian population was less.

MR. LOVEDAY: Can the hon. member tell us how many Indians there were before the war?

MR. HOSKEN: In Johannesburg, where the greatest number was there was a census before the war. There could not be a comparison made with the whole country. The total numbers after all were found to be very small. I find on reference to the report that only 613 permits were actually issued, and when we consider that this country extends 170,000 square miles, the number is infinitely small, and therefore it is quite evident there can be no flood of Asiatics.

After speaking of the uselessness of the Permit Department in preventing the influx of criminals, MR. HOSKEN continued: I think, therefore, that to continue the work of the Permit Department to-day seems to me to be altogether out of place. We are on the verge of obtaining representative institutions, and naturally, with this advance in our political conditions, this state of affairs should surely be regarded as a thing of the past. We have, therefore, in front of us, this proposition to continue the work of the Permit Department, the duties of which scarcely exist. It was especially organised in regard to the returning burghers. The total number returned last year was 143. Is it reasonable that we should spend £9,500, when in the actual result there is nothing to show for it? The police assure me that the Permit Department is not of the slightest service to them, and when it comes to political services, if there are about a score of recalcitrant former residents of this country who will not comply with the ordinary conditions, are we to keep a whole department at work because of that? It seems to me this expenditure is altogether out of place and uncalled for. Taking the criticisms already offered by two members who have already spoken regarding the Asiatic population alone, some people do not even shut their eyes to imagine things; they appear to see them in hordes. The very possibility of a fresh Indian coming into the Transvaal is a nightmare to some of our members. Instead of considering the 1,905 permits which had been issued they think nothing about them, they say there are 613 Asiatics who have got into the country during the past year, and as I have said already we had heard it from the official bench that in every case the evidence regarding former residence here was most carefully sifted, and every precaution was taken, so that if they came here under wrong conditions, they may be immediately deported. That is a police duty, not pertaining to the Permit Department. The Permit Department is not of the slightest importance to their deportation; that can only be done by the police. I think the police as a whole are not overworked in the Transvaal and Orange River Colony, and it would be a good thing if we could find something for them to do, and give them the entire responsibility. Regarding this Permit Department we could save our £9,000 and meet the views of the members who have previously spoken. There is no call for this department, and coming to the Asiatic question, I am ready to admit that public sentiment is entirely in favour of very severe restrictions. These restrictions should be carried out by the police. It is quite a simple matter to provide for it either in the Magistrates' or Colonial Secretary's Department, and in any case some means can be found for the present civil service to carry it out. At present it is an absurdity.

MR. SOLOMON said: It is a delicate and difficult position. A great deal has been said about these Indians. I think I am as much opposed as any man to the importation of Indians into the Transvaal. It appears to me that both Mr. Bourke and Mr. Loveday have been quite inconsistent. In the first instance both Mr. Bourke and Mr. Loveday declared that there are too many Indians coming into the country. On the other hand you have Mr. Hosken asking the Government to do away with the only office we have to deal with the importation of these Indians. Supposing the Government says we will act upon Mr. Hosken's advice, and do away with the Permit Office, which practically means doing away with the Act. Mr. Hosken stated definitely that he wanted the Permit Office done away with, and instead of having some sort of machinery which prevents these people coming in, you will have them coming in by the thousand and no machinery to stop them.

MR. HOSKEN: I distinctly stated I would hand it over to the police or the Colonial Secretary, and that a special department is not necessary.

MR. SOLOMON: Well, I just wish to say this, that the Ordinance, as far as I remember it, makes provision for the law to be carried out in a particular way. It makes no provision that the law should be carried out by the police, and you have to deal with the law as it is. As far as my experience goes in the Permit Office it has been carried out with a great deal of zeal by Captain Hamilton Fowle, the gentleman who administered it. As far as Mr. Hosken's remarks go with regard to doing away with this particular Act, we cannot do it. It is all very well to refer to the neighbouring Colonies, but I would remind members that the Cape Colony and Natal have an Immigration Law. If we do away with the Peace Preservation Act we should have no law at all to deal with these people, and until we have a new legislature and its members give us an Immigration Law we shall have to be satisfied to work under the Act. The very figures Mr. Hosken has brought before you shows that every effort has been made by the Permit Office to carry out the law in the best possible manner. Mr. Hosken has told us that because he was an innocent-looking individual they had never asked for his permit, but on the occasions I have travelled by the Cape mail and other trains, I have noticed officers and police going through the trains and asking people for their permits. Mr. Hosken tells us that certain officers of police have told him that they receive no assistance from the Permit Department. I really cannot understand it, for I have been in communication with the police myself and the Permit Department, and know that assistance has been offered the police by the Permit Department. I know also that the police officials have not been particularly anxious to get assistance from the Permit Department. I make these remarks because it is only fair to notice that when an attack is made on such a department that one should speak of his experience. I think that of all the departments of the Transvaal that have been honestly worked it is the Permit Department.

[illegible] : I think Mr. Hosken's [illegible] that the other Colonies have wiped out the Peace Preservation Act, but pointed

out they have the Immigration Law Mr. Hosken says he would wipe out this department, but would create a special department under the Colonial Secretary. Could a special department be created without legislation. If we get legislation and bring in an Immigration Law, then we can act; but the Peace Preservation Act was the only Act we have got. It is the only Act by which we can meet the wishes of the people, who strongly object to the importation of Indians into this country, and I think myself that the people, as far as I know, would gladly pay this amount for their protection from the Indians who are coming in.

The motion was then put to the Council and agreed to.

Refutation of Mr. Loveday's Inaccuracies.

The following letters from Mr. M. K. Gandhi and the Hon. Sec. of the British Indian Association of Potchefstroom appeared in the Johannesburg *Star*:—

Sir,—Mr. Loveday has been reported by you to have said as follows at a recent meeting of the Inter-Colonial Council: "I have also some information from Potchefstroom where the Indians themselves state that they are being inundated by Indians from Natal who were indentured there and have only late purchased the right to remain in that Colony. It would not be possible for Indians indentured so lately to have been here before the war. I have shown this statement to all the principal Indians and I am instructed to state that they have never complained of being inundated by Indians from Natal, nor do we here know anything about indentured or other Indians having come to Potchefstroom except a very few old refugees. I may add that the British Indian store-keepers in Potchefstroom are suffering a great deal of inconvenience by reason of the Permit Office taking extremely long over the applications of refugees who are entitled to be in the country, and whose presence is sorely needed in the interests of the store-keepers resident in Potchefstroom. I may further inform Mr. Loveday that some months ago Indian houses were raided in Potchefstroom by the Permit Department in order to hunt out Indians who were without permits. The result, so far as I recollect was, that there was hardly an Indian found without a permit.

I remain Sir,
Your obedient Servant,
(Sd). ABDOOL RAHMAN,
Hon. Sec., Potchefstroom B. I. A.

Sir,—I see that Mr. Loveday has again repeated his statement about the influx of Indians into the Colony, in total disregard of the evidence that he admits having seen after he first gave currency to those statements. Mr. Loveday thinks that the Permit Department does not keep out British Indians, and that non-refugees have been entering the Colony. In the face of the report of the Chief Secretary for Permits, one can only come to the conclusion that Mr. Loveday declines to believe the report. I can only say that even the British Indian refugees find it extremely hard to enter the Colony. I have before me a letter, addressed from the Permit Office to a British Indian, who applied some seven months ago for a permit asking him whether he still requires a permit. The poor refugee, being friendless, after having waited months for making good his right as a refugee to enter the Transvaal, has gone back to India, and the letter has been sent to me by the gentleman whose address he gave. Nor is this a solitary instance. Whereas Europeans, whether they are refugees or not, obtain their permits for the asking, the Indian refugees, many of whom have paid the sum of £3 as the price of being allowed to remain in the country, during the old regime, have to wait at least two months before they are admitted, and then, too, each applicant has to go through a number of formalities and a good deal of expense before he can enter the Colony. He must call at the Permit Offices in the coast towns for an application form. He has to get it filled in, for which, as a rule, he pays a fee. On receipt by the Permit Office in Johannesburg, letters are sent down to those whose names have been given as references. These latter have to make affidavits on which a half-crown stamp has to be affixed. If the evidence produced as to previous residence is considered satisfactory, a notification is sent to the applicant authorising him to enter the Colony. Nor is this all. He must then proceed to Johannesburg, call at the Permit Office and submit himself for cross-examination, and if he satisfies the examining-officer, he receives a permanent authority to stay in the Colony. I know cases in which many have been sent back because they were not able to satisfy the examining officer that they were refugees. If, therefore, anyone could possibly complain against the Permit Department, it would be the British Indians, and they do not belong to the criminal class mentioned by Mr. Hosken. Mr. Loveday has once again brought up the statistics published by the Mayor of Pietersburg, and yet the Mayor of Pietersburg has not taken up the challenge of the British Indian Association, although it was he who provoked it. I venture to quote from the letter addressed to you by the Chairman of the British Indian Association on the 9th December. "I deny that there are at present 49 Indian traders in Pietersburg. There are only 18 stores owned by Indians within the township, as distinguished from the Location, and of these some are held by the same Indians. Within the township before war there were at least 23 Indian stores." The names of all these store-keepers have been given in the same letter. This statement has never been disproved, but Mr. Loveday says the Asiatic Traders Commission report that there was only one Indian trader in Pietersburg without a licence before War. This is misleading. I have before me the full report of the Asiatic Traders Commission. In the first place it is an interim report. In the second place the Commissioners do not pretend to have ascertained the number of Indians who were trading without licences. All that the Commissioners have done is to mention the respective claims placed before them, and they state that there was only one British Indian claim from Pietersburg. They had in all only 253 claims presented to them. That surely does not exhaust the list of Asiatic traders before war. The newspapers also published the information that the British Indian claims were all withdrawn after the ruling that the Commissioners gave as to their authority, and that the British Indians ceased to participate in their deliberations. The Commissioners add that their work was interrupted by the decision of the Supreme Court in the now famous test case about the right of a British Indian to trade freely in the Colony. Knowing, as he must have done, all these facts in connection with the report, it is strange that a responsible politician, like Mr. Loveday, should allow himself thus to mislead the public by making a statement which cannot be proved. I admit that the Indian population in the Location at Pretoria has increased. Probably, it has increased also in Pietersburg and Potchefstroom. Will he also take note of the fact that the Location in Johannesburg has been wiped out; that there are not at present half the number of the British Indians who used to occupy the old location; and that during the last three months not less than 700 Indians have left Johannesburg? According to the statistics placed before Mr. Conyngham Greene, there were, in the Transvaal, before the war, 15,000 Indians. Not more than 12,000 permits have been issued to them by the Permit Department, and as the number of Indians leaving the Colony is greater than the number that is allowed to enter the Colony, I venture to submit that there are at present in the Colony less than 12000 Indians. Mr. Loveday adds that indentured Indians of Natal, who have just become free, have gone to Potchefstroom and established themselves, a fact which is resented by the Indians themselves in Potchefstroom. Will the honourable gentleman condescend to give the names of the Indians who have thus entered the Colony? He would certainly then be rendering a great service to his constituents, the anti-Asiatic vigilants. Will he also be pleased to give the names of the

Indians who have stated that they are being inundated by Indians from Natal, and if he cannot will he have the grace to withdraw the serious statements he has made?

I am etc.,

(Sd.) M. K. GANDHI.

The Psychology of the Bhagavad Gita.

In INDIAN OPINION of the 4th February, 1905, "Kamadhuk," reviewing the above paper published previously in the OPINION, makes the following remarks:—

(a) "In using the words Reason, Self, Soul, Spirit, and Breath, Mr. Erasmus is vague, and gives little idea of the precision of the Sanskrit."—The Reviewer.

I am sorry that my education in the Sanskrit language was neglected; however, I felt confident that the audience to whom I addressed my paper were all aware of the meaning of the words *Spirit*, *Soul* (or *Self* which is the word commonly used for *Soul* by some translators of the *Gita*), *Breath*, etc. For further explanation of the terms Soul (Self), Spirit, etc., see II.—THE HUMAN SELF (OR SOUL) of my paper appearing in the OPINION of the 10th December, 1904. As for '*Breath*,' I never used this word alone, but always in connection with the Deity, as the *All-pervading Breath*, when referring to the pantheistic qualities of the Almighty. As for the word '*Reason*,' I had no occasion to dwell upon this word. The word appears in this same sense only, namely: "As in Kant's 'Critique of Pure Reason,' so in this wonderful work (the Gita), Reason is installed as the central piece of the human sphere from which must emanate all knowledge." Kamadhuk will now perceive that all I meant was that Kant, like the Gita, appeals to your reason or sober judgment for the adoption of a doctrine and not to your superstitious faith.

(b) "It is very tempting to the non-theological writer to draw parallels between the Trinities of differing religions and even to identify them. Mr. Erasmus falls into the latter error. Although there is a superficial resemblance, there is no identity between the Christian and the Hindu Trinity . . . ."—The Reviewer.

The reviewer misquotes me altogether. After stating that the doctrine of the triune godhead was an innovation of Buddhism, I said, "Mr. Krishna, a bookseller of Lahore and a learned bookman, told me that it was his firm belief that Christianity *borrowed its conception* of the Trinity from Buddhism or later Hinduism . . . ." (Introduction). And again in the paper on the Gita I stated, "The three persons of the Godhead are called by the names of Brahma, Vishnu, and Siva, representing in their order the Creator, the Preserver, and the Destroyer, who *would* stand for God the Creator, the Son the Saviour or Preserver, and the Holy Ghost the Destroyer or the Spirit pervading believers and who destroys their sins. I am *comparing* here Hinduism with Christianity." The reviewer's deductions that I am *identifying* the two Trinities seem therefore beside the mark. Personally I am inclined to accept Mr. Krishna's view.

(c) "The lecturer has ventured on an opinion which he can scarcely substantiate. 'The doctrine that all beings are units of God, that is, that *they are a part of Him* and will resolve themselves into Him, seems to me to be not firmly established.' Without quoting authorities, it may be said that it is as much established that it is the belief, not only of the cultured few, but of the untutored millions."—The Reviewer.

If the reviewer has read my paper carefully he will have noticed that I again and again stated that *all beings will ultimately resolve themselves into Him*, but I questioned the *universal* belief as to whether all beings (selves) are a *part of Him*. The Gita teaches everywhere that the Self (Soul) is eternal, unborn, uncreated; so is God; but unless the reader expands the sense by arbitrarily reading into it that that the Self *is* God or a part of Him, I am not aware of direct statements to that effect in the Gita. Somewhere in my paper I added that when the eternal Jiva (individual soul) in *samsara* is taken as a *ray* of the Lord or as a portion of the Supreme Self (God), then going to eternal bliss . . . . ultimately leads to returning; and that the eternal Jiva is an integral portion of the Supreme Self, etc. The Bible, for example, states that God blew life through the nostrils of the first man Adam; but I venture to think that this holy book does not infer thereby or therefrom that the human Soul became also the Breath (God). The *origin* of the human Soul is not traced in the Gita, which only states that it is *eternal*, *unborn*, etc.

(d) "Again the lecturer says: 'The root out of which springs the varied world, is ignorance (*avidya*); nay, they conceive this whole world, excepting the certainty of the divine Self, as an illusive phantom (*maya*). But he scarcely does justice to the subtle intellect of India. *Maya*, here, does not mean illusion in the ordinary sense. The fact that Krishna again and again says the world was made by Him and that without Him was nothing made, would be sufficient to show the fundamental reality of things. The world which 'passeth away' is the illusive phantom; the fundamental reality is the world which is without end."—The Reviewer.

Kamadhuk's criticism is hardly fair when he takes out the above quoted sentence from its context. I did not convey by the word the 'world' the *earth*. Its sense as used by me would stand equal for *life*, the world which 'passeth away,' and so on, as the Latin word *omnes* means both *all men*, and the *world*. In one of the upanishads it is somewhere stated that God is the world, but nobody is likely to take the saying in its literal sense.

However, let us take a deeper view of what Kamadhuk states, "the fact Krishna again and again says the *world* was made by Him and that without Him was not anything made, would be sufficient to show the fundamental reality of things." By the word *world* here I take him to mean the *earth*. But then he forgets that the 'earth' is eternal only in so far as its atomic character is concerned; in the sweep of millions of years this earth as we know it to-day has been evolved out of atoms (eternal only) and has undergone endless changes in density, superficial aspect, etc. So that even if the Hindu seer says that this whole world is an illusive phantom he would still be scientifically correct; for he would then be basing his view on the first order of things or 'uncreated night' as the poet Milton says, and he may even be considering the changes which the earth has still to undergo in the endless future. This view, also, would seem to accord with the teachings of metaphysics, for we range the material of perception in our intellect, to transform it into representations, which in plain language means that the world is our representation.

(e) "Referring to the doctrine that God takes human form when evil becomes predominant, the lecturer says that many Hindu scholars include some of the great Teachers among these Incarnations; but when Mr. Erasmus adds the name of Moses to this 'galaxy of divinities,' one wonders whether he intends to be humorous."—The Reviewer.

No; I was not humorous. For, indeed, was not Moses a great religious teacher, law-giver and leader? Who can define the scope of the Incarnating power?

The Hindus, especially their ancient teachers, taught that Rama, for example, was an incarnation of the deity. To me the Epic of the Ramayana does not seem to bear out this lofty elevation of Rama; he may also be taken as merely the ideal perfect man and a great warrior; and are not all good yogees that, excepting perhaps that they are not warriors too?

Lastly, Kamadhuk does me a great honour by invoking the blessings of the Lord of the Gita on my humble labour in endeavouring to spread about in this country the holy teachings of the superb Gita.

J. L. P. ERASMUS.

Perhaps I may be allowed a few words on the above.

(a) It seems to me that Mr. Erasmus would have done better to have followed Huxley's example and assumed that his audience knew nothing: a lecture only gains in clearness thereby, even though delivered before a learned society. Mr. Erasmus is still vague about these terms. 'Reason,'

Mr. Erasmus evidently uses as the English equivalent of *buddhi*; but what are the terms translated by 'Self,' 'Soul,' 'Spirit,' and 'Breath'? *Buddhi* itself is absent in *sushupti*, the 'calm-sleeping' state, because then the *indriyani*—the powers of action and sensation (and therefore of perception)—are indrawn, and *purusha* (perhaps the lecturer's 'soul') abides in his own state (*swarupavasthanam*). Where is 'Knowledge' then? I mentioned that these terms appeared to be vague, because they give no definite idea to the average educated Englishman, while on the contrary the Sanskrit equivalents are clear enough to the educated Hindu.

(c) Again Mr. Erasmus does not express himself fortunately; and I must plead guilty to the same charge in my review. It is obviously inaccurate to say that "all beings are *a part* of Him and will resolve *themselves* into Him." How can they be a part of Him Who is partless? and how can the finite resolve *itself* into the Infinite? What I should have said—and what, I believe, Mr. Erasmus meant—was that all beings are *of* God, and that God will be "all in all," when the limitations of Self are destroyed by *gnanam*, the knowledge of God. To the superficial this may seem to be splitting hairs, but the distinction is fundamental. Again Mr. Erasmus speaks of the "eternal *jiva*"; but *jiva* is not *eternal*, being *purusha* involved in *samsâra*. When *samsâra* ceases, *jiva* ceases *ipse facto*.

(d) The point raised here is an abstruse one. By 'the world' I did not mean merely *the Earth* but 'all things.' The distinction between the world which 'passeth away' and that which is 'without end' can be expressed by two very well-known quotations from the Upanishads. ब्रह्म सत्यं जगन्मिथ्या "God is true: the world is false." सर्वं खेलिदं ब्रह्म Verily, all this (the 'world of our representation') is God. *Jagat* here is 'the transitory world.' The meaning of these quotations is that all things in their fundamental reality are 'of God' and therefore true; but *the changing* of things (samsâra) which we consider 'the world' is indeed an 'illusive phantom.' Perhaps again this may seem to be splitting hairs, but the distinction is easily grasped by the Hindu mind. It is expressed by Krishna in the Gita:

> By Me the whole vast Universe of things
> Is spread abroad: by Me, the Unmanifest:
> In Me are all existences contained;
> Not I in them! Yet they are not contained,
> Those visible things! Receive and strive to embrace
> The Mystery majestical! My Being—
> Creating all, sustaining all—still dwells
> Outside of all!

In conclusion, I must thank Mr. Erasmus for giving me the opportunity of these further remarks. Mr. Erasmus says that he has not a knowledge of Sanskrit, which only makes the praise I gave to his lecture all the more deserved. I feel I must apologise to readers of Indian Opinion for so far trespassing upon the small space alotted to the English, but I plead the importance of the subject and the profound interest attached to it by all who have studied Hindu sacred writings. With Mr. Erasmus I believe that more will be done to bring East and West together by bringing forth out of the treasures of the treasures of the Scriptures "things new and old" than can be done by any political measures: for the most fervent hopes, the deepest instincts and the highest aspirations of mankind are expressed in the sacred writings of the nations. The brotherhood of our various races will never be so clearly realised as when we come to see that we share the one truth of God.

KAMADHUK.

Correspondence.

Cremation versus Burial.

To the Editor, Indian Opinion.

Sir,—The burning of dead bodies is practised in Europe and elsewhere. Many learned and leading men have now come [illegible] the decision that burning is far more advantageous than burial. Here are some quotations of the number of Cremations that have taken place in Europe and other countries in 1902 A.D.:—England, 2907; France 10470; America, 15896; Italy, 1995. In 1903 A.D., Paris, 6628; Germany, 1074; America, 3160. A society has been formed in Germany with the object of encouraging Cremation which consists of 22,000 members. In England a like society has also been formed consisting of hundreds of members, and the number is increasing daily, clearly shows that Cremation is increasingly thought [illegible] be beneficial. There have also been opened Crematoriums in the following places in Europe and elsewhere; viz., Prussia, Wurtemburg, Sweden, Saxony, Switzerland, Japan, Bavaria, Denmark, Montreal, etc. Had the burning of dead bodies been in any way injurious or obnoxious and detrimental, men of civilized Countries (and amongst them Japan) would never have taken this most advantageous step of burning the dead. The famous philosopher, Herbert Spencer, expressed a wish that after his death his body should be burnt. There are also many politicians, philosophers, judges, doctors and leading men who have approved and upheld the principal of Cremation. The practice of cremating is increasing year by year. The leading papers of the civilized world have uphold the same matter. Even in India the Europeans of Calcutta have restored this most useful practice of burning the dead. In India the custom of burning the dead has been practised from very old times, especially by the forefathers of the Hindus. This very fact shows clearly that the forefathers of the Hindus have seen many advantages in adopting the practice of burning the dead, and they have shown great wisdom. When Europeans have gone so far in advocating the practice of burning the dead, is it not shameful on the part of the Calcutta and Madrasee and Gujerati Hindus of South Africa that they knowingly or unknowingly ignore this important matter? What harm is there in following their forefathers' step, which is most beneficial in all ways? I invite the attention of the leading gentlemen amongst the Hindus to the matter. I hope every individual who bears the name of Hindu will consider this custom of burning the dead bodies after the Vedic rites.

Durban. M. C. Punjabee.

The Pretoria Asiatic Bazaar.

The General Purposes Committee at Thursday's meeting of the Town Council reported that the following letter, date 31st May, 1905, had been received from the Assistant Colonial Secretary, Division 2:—

"With reference to your letter of the 19th ultimo I have the honour to inform you that the Government is prepared to approve of the Town Council of Pretoria seeking statutory powers to control Asiatic Bazaars, and to take over the control of the existing bazaar at Pretoria, subject to such regulations as his Excellency the Lieutenant-Governor may make providing for the occupation of stands and conditions of living for Asiatics residing in the bazaar.

It is presumed that should your Council be willing to take over the control of the bazaar on these conditions it will cause provisions to be made in the private legislation which it is understood will be introduced during the forthcoming session of the Legislative Council for the administration of the affairs of the Municipality."—(signed) Lionel Curtis, Assistant Colonial Secretary, Div. 2.

The Committee recommended, and it wss agreed that the Council accept the control of the Asiatic Bazaar at Pretoria on the terms set forth in the above communication of the Assistant Colonial Secretary, Div. 2.—*Pretoria News.*

Boksburg and Asiatics.—Mr. W Hills has replied in the *Rand Daily Mail* to Mr. Sutherland. The letter is held over.

Indian Mail.—The German East Africa Liner *General*, sails for Bombay direct, on or about 24th June. Mr. N. M. Kader, 113 Grey Street, Durban, is the Agent.

Port Natal.—We have received from the Natal Harbour Department a copy of a brochure entitled as above embracing some concise particulars regarding the port charges and equipment at Port Natal.

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩. | ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૨૪મી જુન, ૧૯૦૫. | અંક ૨૫.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૨૪મી જુનથી તા૦ ૩૦મી જુન સુધી ઈ૦ સ૦ ૧૯૦૫.

હીંદુ—જેઠ વદ ૭ થી, જેઠ વદ ૧૩ સુધી, સંવત ૧૯૬૧

મુસલમાની—તા. ૨૦ રબીલાખરથી તા. ૨૬ રબીલાખર સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	ખ્રીસ્તી તારીખ	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની...	૨૪	૭	૨૦	૬ ૫૧	૫ ૪
રવી...	૨૫	૮	૨૧	૬ ૫૨	૫ ૪
સોમ.	૨૬	૯	૨૨	૬ ૫૨	૫ ૫
મંગળ	૨૭	૧૦	૨૩	૬ ૫૨	૫ ૫
બુધ...	૨૮	૧૧	૨૪	૬ ૫૨	૫ ૫
ગુરૂ...	૨૯	૧૨	૨૫	૬ ૫૨	૫ ૬
શુક્ર..	૩૦	૧૩	૨૬	૬ ૫૨	૫ ૬

ઈંડિઅન ઓપિનિઅન.

શનીવાર, તા૦ ૨૪ જુન, ૧૯૦૫.

લડાઇના વખતમાં ચાલતી અંધાધુની

લડાઇના સમયમાં દેશાભીમાનનો જુસ્સો દરેકના અંતઃકરણમાં જાગૃત થાય છે એ ખરૂં છે. આ જુસ્સાથી ઘણો ફાયદો થાય છે. ઘણા દેશી હિતેચ્છુ નરોએ આ જુસ્સાના ઘેનમાં ને ઘેનમાં થોડા લશ્કરથી દુનીઆને હેરત પમાડે તેવાં કાર્યો કરી બતાવ્યા છે. એક તરફથી કેટલીક જગ્યાએ જ્યારે આવી લાગણી ઉભરાય છે ત્યારે બીજી તરફથી આવા લડાઇના વખતમાં અધીકારીઓ તરફથી પુરતો બંદોબસ્ત નહિ રાખી શકાય તેનો લાભ લઇને કેટલાક આપસ્વાર્થી લોકોનાં કર્તવ્યથી સેંકડો, હજારો અને લાખો જાનો ખારી થઇ છે, પાયમાલ થઇ ગઇ છે, યાને પરતંત્ર દશામાં આવી પડી છે. લડાઇના સમયમાં કેટલાક સાધારણ વિચારશક્તિના માણસોએ જે કદી બીજા કોઇ સમયમાં ન કરવા ધારે તેવાં કામો કરી આ અંધાધુનીનો લાભ લઇ તેથી અંધાધુનીમાં વધારો કરેલો છે. લડાઇના વખતમાં નીતિ અને પ્રમાણિકતાના નિયમો તદન વિસરી જતા જણાય છે નાની લડાઇ કરતાં મોટી લડાઇને વખતે આ નિયમોનું ઉલ્લંઘન વધારે જોવામાં આવ્યું છે. તેના કારણમાં એવું જણાવવામાં આવે છે કે માણસની ઝુંનીતી કસોટી ખરી તકના વખતમાં થાય છે. કોઇ પણ ગુનેગો ફતેહમંદ રીતે કરવાની જ્યાં સુધી કોઇને પણ તક નથી મળી ત્યાં સુધી તેની કસોટી થઇ નથી સમજાતી મળેલી તક છતાં જે માણસ અચળ રહે છે તેજ ખરી કસોટીમાંથી પસાર થયા ગણી શકાય. આ અચળતા ખરા સમયમાં ભાગ્યેજ કોઇ મણવા સાંકડા મનુષ્યમાં રહી હોય. જેમ જેમ મોટી લડાઇ તેમ તેમ અંધાધુનીની હદ વધારે. ક્રીમીઆની લડાઇમાં જે કાવતરાંઓ બહાર પડ્યાં હતાં તથા બાજી નાની મોટી જે હકીકતો બહાર પડી છે તે ઘણીજ ત્રાસદાયક જણાશે. તે લડાઇના વખતમાં સીપાઇઓ માટે બુટનો એક મોટો જથ્થો ખરીદ કરી રણભુમી ઉપર મોકલવામાં આવ્યો હતો. જે બધા ડાબા પગના હતા. લશ્કરના ખોરાક માટેનો એક મોટો જથ્થો વિલાયતથી રવાના થયો હતો. તેને જ્યારે ઉપયોગમાં લીધો ત્યારે તે ખોરાક આધારને બદલે નુકશાન કરતા થઇ પડ્યો કારણ કે તે કોઇ જુના જમાનાનું બગડી ગયેલું માંસ હતું. આમાં વેપારીઓના લાભો પતા થવાને ઠગો કરતા એટલુંજ નહિં હતું પણ લડાઇની ભુમીપર આવેલા ખુદ સરદારો અથવા તો સખ્યાબંધ કીમતી જાનોનો ભોગ આપવાને બહાર પડેલા રાજ્યનીતિજ્ઞ તથા રાજ્યનું ભલુ ઇચ્છનારા કહેવરાવતા આગેવાનો તથા સરદારો પણ હતા. ઉપ યોગી દવા મોટા જથ્થામાં પાટલા ઉપર મરતા સીપાઇઓ અને સરદારોને માટે નીકળે તો તે યોગ્ય ઇસ્પીતાલોમાં પહોંચતા પહેલાંજ અધવચ ક્યાં ઉડી ગઇ તેનું નામ નીશાન પણ જાણવામાં નહિં આવ્યું. વેપારીઓ અને દેશાભિમાની કહેવાતા સરદારો વાતો રૈયત તંત્રીઓ ઘરબાર છોડી દેશની ખાતર લડવા ગયેલા સેંકડો ગરીબ લડવૈયાના ભોગે ખાલી ખીસા ભરવાની ખાતર એ પ્રમાણે સેંકડો ઉપયોગી અને કીમતી વસ્તુ હજમ કરતા ચાલ્યા. સેબાસ્ટોપોલ આગળ પડેલા લશ્કરનું વર્ણન કરતાં એક ખબરપત્રીએ વિલાયત જ્યારે સઘળો હેવાલ લખી મોકલ્યો ત્યારે ત્યાંના ... બધા ઉહાપોહ થઇ કે તે વખતનો ... મંડળીને રાજીનામું આપવું પડ્યું. આ ઉપરાંત બીજા ત્રાસદાયક જુલમોની ઘણી મોટી નોંધ છે. પરંતુ તે બધાને ભુલાવે તેવા બનાવો આ જેસી બોઅર લડાઇમાં બનેલા છે. જેસી લડાઇનાં લશ્કરને ખુસ પાડવાને ખાવા પીવા કપડાં લત્તા વગેરે વસ્તુના જે કોન્ટ્રાક્ટ આપવામાં આવતા તે અને તેનો જેવા રીતે અમલ થતો તે બારીકીથી તપાસતાં એવુંજ માલુમ પડ્યું છે કે ત્રહેરા પૈસો ખાલી ખર બાદજ થયો છે. નાહક આપખુદી અમલ દારોના દોલતુજ આ પરીણામ છે. જાણીતા અથવા તો માનતા કોન્ટ્રાક્ટરોને કોન્ટ્રાક્ટ આપનારા ખાતાઓ તરફથી આંખ મીંચીને કોન્ટ્રાક્ટ આપવામાં આવતા, જેમાંના કેટલાક માલો ઉપર આ લોકો ૫૦ થી ૫૦૦ ટકા જેટલો નફો લેતા. આવી અંધાધુંધી કોઇપણ રનમાંજ ખાલી નહિં હતી. ૧૮૭૯ માં જ્યારે ફ્રાન્સે હાર ખાધી તે માત્ર તેના લશ્કરના દાસ થઇ ગએલા સરદારોને લીધે હતી. ફ્રેન્ચ સરકાર તરફથી આ લડાઇના વખતમાં દરેક વસ્તુ તૈયાર રાખવામાં આવી હતી. શરૂઆતમાં બધી ગોઠવણ કરવામાં લાખો અને કરોડોના ખરચો થઇ ગયા હતા, પરંતુ તે સઘળા ખરચો અંધારામાં. જે કાંઇ ચીજો સ્ટોર થઇ હતી તે માત્ર કાગળોજ ઉપર. પાણીને પુરે પૈસો વાપરેલો હતો છતાં લડાઇની સાધારણ ઉપયોગી વસ્તુઓ પણ લડાઇની શરૂઆતમાંજ ખુટી પડી. હાલની રૂશો-જાપાનીઝ લડાઇના બનાવો પણ હેરત પમાડે તેવા છે. ગયા એપ્રીલ માસમાં ડયુક સરજીઅસને ૧૦ લાખ રૂબલો માંચુરીઆમાં રહેલા લશ્કરના બીમારી પોશાકોના ખરચ માટે આપવામાં આવ્યા હતા મે માસમાં આ જથ્થો માંચુરીઆ માટે રવાના કરવામાં આવ્યો પરંતુ તે ત્યાં પહોંચ્યો તે પહેલાં એટલે મોસ્કાના પરબારો ડેનઝીગ પહોંચી ગયો અને ત્યાંથી જર્મનીમાં હજારો પીંડનો માલ પાણીની માફક વહેચાઇ ગયો. લડાઇમાં મરણ પામેલા સીપાઇ સરદારોની વિધવાઓને માટે મોટી સંખ્યામાં ફંડ મારફત નાણાં ઉભાં કરવામાં આવ્યાં હતાં, પરંતુ તે અર્ધામાંથી તે ગરીબ વિધવાઓના હાથમાં દમડી પણ આવી નહિ. લડાઇવાળી જગોને માટે મોકલવામાં આવેલી ચાનીની સાકર માંથી ચીનીને ... રેતી નીકળી. ... ...

મળ્યો. અને એ શિવાય રૂશીયામાં ચાલતી અંધાધુનીના તથા લાંચ રૂશ્વતના અસંખ્ય દાખલાઓ નોંધાયા છે. જ્યારે જાપાની પ્રજાની વર્તણુક તેથી તદન ઉલટીજ છે. લડાઇના વખતનો લાભ લેવાનો કોઈ પણ વેપારી અથવા તો અમલદારોએ ઇરાદો રાખેલો નથી જેનું પરીણામ એ આવ્યું છે કે જાપાની લશ્કરને ઘણા થોડા ખર્ચે જોઇતી ચીજો મળી શકે છે. સાઉથ આફ્રિકાની લડાઇના સંબંધમાં બટલર કમીશનનો જે હેવાલ બહાર પડયો છે તેમાં તે જણાવે છે જે તે વખતમાં ચાલેલી અંધાધુની રૂશીઆનોથી ઉતરે તેવી નહોતી. જાહેર પૈસાનો જે ઉપયોગ થયો છે, તે ઘણોજ ખેદકારક ગણાય. આમાંનું મોટે ભાગે નુકશાન અપ્રામાણિક અમલદારોને લીધે થયેલું હતું. તેઓ બીનઅનુભવી તથા બીનકેળવાએલા હતા. કમીશન વધારે જણાવે છે કે આવી મોટી ભુલને માટે અમલદારો ઠપકાપાત્ર ગણાય. દેશની દોલત, જે દોલત મોટા કર નાખી એકઠી કરવામાં આવી હતી તેનો બેહદ ગેરઉપયોગ થતો હતો. અને જોખમદાર ગણાએલો અમલદારવર્ગ તે બાબત તદન આંખ આડા કાન કરી રહ્યો હતો. જાહેર ખાતામાં પ્રમાણીકપણા અને ન્યાયને માટે અંગ્રેજી રાજ્ય મગરૂરી ધરાવતું હતું તેને માથે મોટું કલંક બેઠું છે. તે વખતની અંધાધુની લાંચ રૂશ્વત અને અપ્રામાણિકપણાની હદ નથી રહી. આ કમીશનના રીપોર્ટ ઉપરથી સરકાર આંખ ઉઘાડશે અને તે બાબત હવે જે કાંઇ થઇ શકે તે કરશે.

આગલા જમાનાનું હિંદુસ્થાન અને સંસ્થાનો.

હિંદુસ્થાન રીવ્યુમાં ઉપરના મથાળાનો એક લેખ બહાર પડયો છે તે અમારા વાંચકોને જાણવા લાયક હોવાથી તેનું તારણ અમે નીચે આપીએ છીએ. આ લેખના લેખક મી. સુધામનોહન લખે છે કે અસલના જમાનામાં હિંદુસ્તાનના વતનીઓ દેશાવર જવા કરતાં હિંદુસ્થાનમાંજ વસવું વધારે પસંદ કરતા એટલે કે ગ્રીક અને રોમના સંસ્થાનો જ્યારે મધ્ય સમુદ્રમાં અથવા તો દુનિયાના બીજા ભાગોમાં વધવા લાગ્યા તે વખતમાં પણ હિંદવાસિઓ તો પોતાના દેશની હદમાંજ વાસ રહેલા હતા. હિંદુસ્થાનનો જુના વખતનો ઇતિહાસ તપાસતાં માલુમ પડશે કે હિંદીઓ પરદેશગમન કરવામાં અસલથીજ બહુ પછાત છે. અસલના ઇતિહાસ ઉપરથી થોડું ઘણું માલુમ પડે છે કે કેટલાક પ્રસંગોને લઇને કોઇ કોઇ પ્રસંગે હિંદીઓની કેટલીક ટુકડીઓ એક અથવા બીજા કારણોને લઇને હિંદુસ્થાનની બહાર ગએલી છે. પરંતુ પાછળથી આ ટુકડીઓ સંબંધી વધારે ખબર મળેલા નથી. આપણને ખબર છે કે જ્યારે બાદશાહ અલેકઝાંડરે હિંદુસ્થાન ઉપર જીત મેળવી તે વખતમાં તે પાછો દેશ ફરતી વખતે ઘણા હિંદીઓને હિંદુસ્થાનની બહાર લઇ ગયો હતો. અશોકના વખતમાં સંખ્યાબંધ ટુકડીઓ મીશનરીને બહાને હિંદુસ્થાનની બહાર ઠેક ઠેકાણે અનેક દેશોમાં ગઇ હતી. આ ટુકડીઓમાંના કેટલાક ઇજીપ્ત અને સીરીયામાં સ્થાયી થયા પણ હતા, પરંતુ બીજાઓનું શું થયું તે વિષે ફરી કાંઇ સાંભળવામાં પણ આવ્યું નહિં. આવી રીતે પરદેશમાં દાખલ થએલી હિંદી મીશનરીની સ્થીક હકીકત ઘણા ઓછા પ્રમાણમાં અસલના વિદ્વાન લેખકોના હાથથી લખાએલી છે. એટલે કે તેઓ અમુક પ્રમાણમાં પણ બહાર નીકળેલા હતા એટલું તો ચોક્કસજ. આ બાબતો સંબંધી વધારે સજ્જડ પુરાવા જોકે ન મળી શકે તોપણ હિંદી લોકોએ "જાવા" સંસ્થાન વસાવ્યું હતું એતો ચોક્કસજ. જાવાના ઇતિહાસ ઉપરથીજ માલુમ પડે છે કે આ સંસ્થાનોમાં મોટી સંખ્યામાં હિંદીઓ આવેલા હતા. મુખ્યત્વે કરીને ઓરીઆ, ઓરીસા, અને મદ્રાસ ઇલાકાના લોકો આ સંસ્થાનોમાં વધારે સંખ્યામાં ઉતરી આવેલા હતા. હિંદુસ્થાનના બીજા ભાગોમાંથી પણ કેટલાક આવેલા હતા. આ સંસ્થાનોમાં વસવાની શરૂઆતમાંજ ત્યાં ગએલાઓએ જવાની ખુશાલી ખાતર તથા સંવતસરની સ્થાપના કરી હતી જે હજુ સુધી તે ભાગોમાં ચાલુ છે. હિંદીઓના ત્યાં જવાથી તેમના ભાષામાં તથા તેમના ધર્મમાં પણ ઓછી વધતી અસર થઇ હતી જાવામાં વેપાર વિગેરે પણ તે સમયમાં ઘણા સારા હતા. અને તેથી પરદેશ ગમનમાં લાભ સમજાતા હતા. તે જમાનામાં જવા આવવાના પૂરતાં સાધનો પણ નહિ હતા. રાજ્યકર્તાઓની તરફથી પણ ખાસ સગવડ નહિં હતી. હાલના સમયમાં તો દુનિયાના કોઇ પણ ભાગમાં જવાને યોગ્ય સાધનો છે. કેટલીક તરેહની બાજી પણ સગવડો થઇ છે. પરદેશ ગમનનો હેતુ વપાર કરી પૈસા મેળવવાનોજ એકલો નથી હોઇ શકતો. પરદેશની કળા કૌશલ્ય શીખી શકાય છે. જે જે પ્રજા સારી સ્થિતિએ પહોંચી છે તેના ઇતિહાસ ઉપરથી માલમ પડે છે કે દુનિઆમાં આબાદ થએલી પ્રજાને જ્યારે સંસ્થાનોમાંથી પુરતી મદદ મળી છે ત્યારેજ તે પ્રજા પોતાના દેશને આબાદ કરી શકી છે; અને દેશની આબાદીને અંગે સંસ્થાનોએ કોઇ કાર્ય સારાં થયાં છે. હિંદુસ્થાનની આબાદી અર્થે તેના પુત્રોએ પરદેશ જઇ પોતાનાથી આગળ વધેલી પ્રજાની વિદ્યા ઉદ્યોગ કળા વિગેરે શીખવાની જરૂર છે તે શીખી દેશની અંદર દાખલ કરશે ત્યારેજ દેશની આબાદી થશે. એટલે કે હિંદુસ્થાનની કેળવાએલી પ્રજાને પરદેશ ગમન કરવાની બહુ જરૂર છે.

છેલ્લું તોફાન અને ઓફીશીયલ તપાસ.

લાગતા વળગતાઓની જુબાની.

મી. જી. બી. વેરનરે અમલાઝી ડીસ્ટ્રીક્ટમાં તા. ૧૪ મી એ તોફાન બાબતની અગત્યની તપાસ શરૂ કરી. તે તોફાનની સત્તાવાર ઉંડી તપાસ કરવા માટે સરકારે મી. વેરનરને ખાસ નીમેલ છે. મી. વેરનરને એવું સુચવવામાં આવ્યું છે કે આ ભારે નુકશાનનાં કારણો તપાસવાં. અને ફરી એવું નુકશાન ન થાય તે માટે પગલાંઓ લઇ શકાય કે નહિં તે તપાસી જોવું. આ બાબતની પુરી તપાસ લગભગ બે અઠવાડીયા ચાલશે, એવું જણાય છે. તે સઘળી તપાસને સાર ખેંચી મી. વેરનર તે વિષેનો રીપોર્ટ હાઉસ ઓફ એસેમ્બ્લીમાં રજુ કરશે. અને તેની એક નકલ હિંદી સરકારને મોકલવામાં આવશે. આ નુકશાનના કારણો જાણવાજોગ હોવાથી તે વિષેની તપાસ બહુ બારીકીથી થશે. હાલ સુધી સત્તાવાર કારણ એવું જાહેર કરવામાં આવે છે કે ખાદન ડાઉનની મોટી ટાંકી ફાટવાનું આ પરિણામ છે. કેટલાક જો કે એમ કહે છે કે તે ટાંકી ન ફાટી હત, તોપણ આ સામાન્ય વરસાદથી તે નુકશાન થયા વિના રહેત નહિં. આ બાબતમાં તે વિભાગના મેનેજર મી. ફ્લેચરની જુબાની બહુ અગત્યની નીવડશે; પણ મી. ફ્લેચરનું [illegible] જવું થવાથી તેની જુબાની હાલને માટે મુલતવી રહી છે. પ્રથમ તે વિભાગના પોલીસ ઓફીસરની જુબાની લેવામાં આવી હતી; અને તેણે તે કામમાં કેટલી મદદ કરી હતી, તે પુછવામાં આવેલ હતું. ત્યાર પછી બીજે દિવસે મી વેરનર નુકશાન પામેલી જગ્યાએ ગયા હતા. અને સ્ટેશન માસ્ટર વિગેરે કેટલાક અગત્યના સાક્ષીઓની જુબાની લેવામાં આવી હતી. તેમાંની કેટલીક જાણવાજોગ જુબાનીઓ અમો નીચે આપીએ છીએ. આ જુબાની લીધા પછી નતાલ પોલીસના હેડ

લાક સારજનોની જુબાની લેવામાં આવનાર છે, અને તેમાં અગત્યની જુબાની પોલીસ સુપ્રીન્ટેન્ડન્ટ આલેકઝાન્ડરની હશે.

સાઉથ કોસ્ટ જંકશનના સ્ટેશન માસ્તરની જુબાની લેવામાં આવતાં તેણે જણાવ્યું કે, તા. ૩૧ મી મેના રોજ તોફાન થયું તે મારી જાણમાં છે. સવારે પાંચ વાગે મેં જોયું કે ઇંડિઅનોની કોટડી પાણીમાં ડુબી ગએલી હતી. આ વખતે તે કોટડીમાં આઠ ઇંડિઅનો હતા, પાંચ મરદ, એક ઓરત, અને બે છોકરા. તે સઘળાં ડુબી ગયાં હતા. બીજા બે માણસો હતા, જે તરી નીકળ્યા હતા. બીજા બધાં મરણો સ્ટેશનની પડોશમાં થયાં હતાં નદીમાં ૧૨ થી ૧૩ ફીટ પાણી હતું. આ સ્ટેશન ઉપર હું દશ વરસ થયાં નોકરી કરૂં છું. તેમાં કોઇ વખત આટલું પાણી જોવામાં આવ્યું નહિં હતું. અગાઉ ઇંડિઅન બરાકમાં પાણી આવતું પણ તેથી કોઇ વખત એકે મરણ નીપજ્યું નહોતું. રેલવે પુલની ઉત્તરના ભાગમાં ૩૦ ઝુપડાં હતાં તે સઘળાં ધોવાઇ ગયાં છે. જુનની પેહલી તારીખે સરજંટ ફ્રાઉડ કેટલાંક માણસ લઇને આવ્યા હતા. તેણે બરાકમાંથી મુડદાં કઢયાં હતાં. તેણે તથા તેના માણસોએ આ મુડદાંઓ કાઢવામાં ઘણી બહાદુરી વાપરી હતી. આ ભાગમાં કુલ કેટલાં મરણ થયાં હશે તેની સંખ્યા કહી નથી શકતો.

અંબીલોની ટાંકીના સંભાળ રાખનાર વીલયમ હેનરીની જુબાની લેતાં તેણે જણાવ્યું જે તા. ૩૧ મી મેના સખત વરસાદ તથા વાવાઝોડાંને લીધે મને ચીંતા થવા લાગી, અને તેથી હું ત્યાંજ રહયો. રાત્રે નવ બજે હું ટાંકી ઉપર ગયો. અને જોયું તો પાણીનો રંગ ફરી ગયો હતો. પાણી વધતું જતું હોવાથી ૧૦ વાગે પાણીના નીકાસ માટેનો નળ ખોલ્યો હતો. આ ઉપરાંત બાજુના ખુલ્લા ભાગમાંથી ઘણું પાણી જઇ શકતું હતું. તોફાનના વખતમાં ટાંકામાંનાં વધારાનાં પાણીના નીકાસનો નળ હમેશાં ખોલવામાં આવે છે. ધીમે ધીમે વરસાદ વધ્યો, અને તેથી આસપાસ પાણી ઘણું વધવા લાગ્યું ૧-૩૦ વાગતે પુલના રસ્તા ઉપર એક ફુટને આશરે પાણી વહેતું જતું હતું. આખી રાત વીજળીનું જોર ઘણું હતું. તેના અજવાળાથી એક વાગતાને સુમારે મોટા જથ્થામાં પાણી તે તરફ ધસતું માલમ પડયું હતું. પાણી થોડા વખતમાં ટાંકી અને પુલ ઉપરથી ચાલતું દેખાયું. અને ત્યાર બાદ થોડા વખતમાં જરા નીચું જણાયું તે ઉપરથી માલમ પડયું કે ટાંકી તુટી છે પાણી ૭ ફીટને આસરે પડયું જણાયું. એટલે કે ટાંકી ફુટવાથી ચો તરફ પાણી ફેલાયું. રાતના બેથી ત્રણ વાગતામાં વચલો બંધ તુટેલો જણાયો. ચાર કરોડ ગ્યાલન પાણી રહી શકે તેટલી મોટી તે ટાંકી હતી. તુટેલી દીવાલોને અગાઉ કોઇ વખત ઇજા થઇ નહોતી. આ ટાંકા ઉપર હું સોળ વરસ થયાં નોકરી કરૂં છું. તેમાં કોઇ દિવસ આટલે સુધી પાણી ભરાએલું નહોતું.

પાઇન ટાઉન બ્રીજ આગળના ઇનઝીન ઇન્સપેક્ટર આર્લ જેમ્સે જુબાની આપતાં જણાવ્યું કે, તોફાનની રાતના બે બજે તે પુલ ઉપર ગયો હતો. તે વખતે તેને જણાયું કે પુલ સઘળો પાણીના અંદર છે. પુલ ડોંગીથી બે માઇલ ઉપર હતો. વીજળીના અજવાળાથી પાણી ચોતરફ ફેલાએલું જણાતું હતું. પાણી જ્યારે પોતાના ઘરમાં આવ્યું ત્યારે મજકુર શાકી તેને બહાર કાઢવાને મેહેનત કરવા લાગ્યો પણ પાણી સેલરમાં હોવાથી કાંઇ બની શક્યું નહિં. થોડા વખતમાં તેને જણાયું કે પાણી એકદમ ત્રણ ઇંચ નીચે ઉતરી ગયું. આ ઉપરથી જણાયું કે ટાંકી તુટી હશે.

જોધાસીંઘ નામના ફ્રી ઇંડિઅનની જુબાની લેતાં તેણે જણાવ્યું કે, તોફાનની રાત્રે હું મારી ઓરત છોકરાં સહીત સ્ટેશન પાસેની બરાકમાં હતો. અમે બધા એક ઓરડામાં હતાં. બીજા ઓરડામાં આઠ ઇંડિઅનો હતા. રાતના દોઢ બજે મને જણાયું કે, ઓરડામાં પાણી ઘણું હતું તેથી અમે ઉંચી ખાટલા ઉપર ઉભાં થયાં. મારી ઓરત મારા એક હાથે વળગી રહી. અને બીજા હાથે છોકરાંઓ વળગી રહ્યાં. ટુંક મુદતમાં પાણી મારી ગરદન સુધી પહોંચ્યું ત્યાર પછી મારો નાનો છોકરો મારા હાથ માંથી સરકી ગયો. અને તે પછી મારી ઓરત ગુમ થઇ. અમે પછી ઘરના થાંભને પકડીને આખી રાત બેસી રહ્યા. સવારે સ્ટેશન માસ્તરે બચાવ્યા. મારી ઓરત તથા છોકરો ડુબી ગયાં. ઘરમાં પાણી ૧૦ ફીટ હતું અને ૧૫ મીનીટમાં ૩ ફીટથી ૧૦ ફીટ સુધી વધેલું હતું. નદીમાં પાણી ઉતરી ગયા પછી મારી ઓરત તથા છોકરાનાં શબો મળ્યાં હતાં.

મી૦ વેરનરે પુછતાં જુબાની આપનારે જણાવ્યું કે, ગયા વરસમાં અમ્બીલો નદીમાં પાણી ઘણું આવ્યું હતું, જેથી કરીને બરાકમાં પાણી ભરાયું હતું. પણ તે ૧૮ ઇંચથી વધારે નહિં હતું. આ વખતે તેણે પાણીમાં સઘળું ગુમાવ્યું હતું.

મુહીદ નામનો ખાજી ફ્રી ઇંડિઅન કે જે સાઉથ કોસ્ટ જંકશનનાં સ્ટેશનમાં પોરટર તરીકે નોકર હતો, તેની જુબાની લેતાં તેણે નીચે પ્રમાણે કહ્યું:-

હું તથા બીજા મારા સાત સોબતીઓ બરાકની એક રૂમમાં તોફાનની રાત્રે સુતેલા હતા. અચાનક એક મોટા અવાજથી હું જાગ્યો અને પથારી ભીની લાગવાથી બેઠો થયો મેં આસપાસ નજર નાંખતાં રૂમમાં પાણી ભરાએલું જોયું, ઘરનો બધો સરસામાન ઘસડાઇ જવાનો મને ભય લાગ્યો. એક ટેબલ ઉપર ખુરશી મુકી હું તે પર બેઠો ૧૦ મિનિટમાં પાણી છાપરાંને અડવા લાગ્યું પોતે ટેબલપરની ખુરશી ઉપર બેઠેલો તે ટેબલ તથા ખુરશી તણાઇ ગયાં. છાપરાંનું એકાદ લાકડું ઝડપીને હું તેને વળગી રહયો અને સવારે જ્યારે ઘરમાં પાણી લગભગ ચાર ફીટ જણાયું ત્યારે હું ભુસકો મારી નીચે પડયો, અને તુરત બહાર નીકળી સુકી જમીન પર ગયો મારી સાથેના એક સોબતી શિવાય બધા ડુબી ગએલા હતા. મારી સઘળી માલ મિલકત નાશ પામી. તેની આઠ વરસની નોકરી દરમીયાન તેણે માત્ર એકજ વખત ઘરમાં પાણી આવેલું જોયેલું. અને તે માત્ર એકજ ફીટ સુધી આવેલું હતું.

આ બાબતની તપાસ મી૦ વેરનરે હજુ જારી રાખેલ છે.

ચરચા પત્ર.

[અમારા ચરચાપત્રીઓ નીચેના નિયમો યાદ રાખશે તો તેઓના પત્રો ઉપર તુરત ખ્યાલ મળવાનો સંભવ છે.

૧. કાગળની એકજ બાજુએ લખવું.
૨. અક્ષર ચોખા શાહીથી લખવા.
૩. નામ તથા ઠેકાણું બરોબર લખવા, તે હમેશાં બહાર પાડવા સારૂં નહિ પણ અમારી જાણને સારૂં
૪. લખાણ હમેશાં ટુંકું અને મુદ્દાસર કરવું.—આધપતિ.]

ગીરમીટીયાઓની સ્થિતિ.

નેકનામ ઇન્ડિઅન ઓપિનિયનના અધિપતી સાહેબ જોગ લખવા વીનતી કે આ થોડી ઇન્ડિઅન કુલી વાશેની હકીકત તમારા અખબારમાં દાખલ કરવા મેહેરબાની કરશો.

યુરોપીઅનલોકો પોતાના હસ્તથી પોતાના પગમાં કુહાડો મારે . યુરોપીઅન લોકો એ ઇન્ડિઅન કુલી મજુર લોકો પાસેથી મોટો લાભ મેળવે છે અને પોતાની ખુશી મુજબ કલકતા મદ્રાસથી સખત શરતો સાથે બીજા કુલી માગે છે બાકી તરફથી કુલી લોકોને હાંકી કાઢવા તજવીજ કરે છે, તે સરવે હકીકત નામદાર કલકતાના વાઇસરોય જાણી ચુક્યા છે. જેથી [illegible] જે નાતાલ તરફ કરવા માંગે છે તે [illegible]

કુલી મોકલવા નામદાર વાઇસરૉય ના પાડે છે. આ એક કુલી લોકો ઉપર નાતાલમાં ગેરઇનસાફ ગુજરે છે તેને અટકાવવાનો પુરાવો છે.

હાલ નાતાલ કોલોનીમાં વેપાર તથા ખેતીવાડીની હાલત અત્યંત ખરાબ ચાલે છે, તે સહુ કોઇ યુરોપીઅન વસતી તથા સરકારી મંડળવાળા ખુબ સમજી ચુકયા છે, અને હજી પણ દહાડે દહાડે આ દેશની પડતી સમજવી તેનાં કારણ નીચે મુજબ છે.

આ આફ્રીકા દેશમાં તેમજ ખસુસ નાતાલ ટ્રાંસવાલ કોલોનીમાં જમીન ઘણી પાતર પડી છે. એટલી પાતર છે કે અગર કલકત્તા મદ્રાસથી કુલી ૪ થી ૫ લાખ મંગાવી જમીનમાં ખેતીવાડી ચાલુ કરે તોપણ એટલા કુલી બસ નહિ થાય. હવે પાંચ લાખ કુલી ખેતીમાં દાખલ થાય તો આ દેશનો માલ ઇન્ડિઆ યુરોપમાં મોટી રકમે નીકાસ થાય. તે માલનો અવેજ આ દેશમાં કમતીમાં કમતી એક કુલીની પેદાસ દર વરસે સરેરાસ પાઉંડ પાંચ ગણો તોપણ ૨૫ લાખ પાઉંડનો આ દેશમાં દર વરસે વધારો થાય. વળી હું કીમત ધરીને કહું છું કે એ કુલી ખેતીવાડીમાંથી પા. ૧૦ ની પેદાસ કરી આપે તો પચાસ લાખ પા. આ દેશમાં વધે. તેની અસર આ દેશને કેવી થાય તે સહુ કોઇ સમજી શકે છે. આટલી બધી લુંટ અંગરેજ લોકો પોતાની અદેખાઇને લીધે ખોએ છે. આટલા બધા કુલી આવવાથી તેની ખોરાકી કપડાં જે બાહાર દેશથી આવે તેની કસટમની જગાત તથા ડરબન નાતાલના વેપારીઓને કેટલો લાભ થાય તે જરા ધ્યાનમાં લેવા જેવુ છે. એકલા કુલી લોકોના દ્વેષ કરી પોતાના હકમાં મોટુ નુકશાન કરી બેસવુ એ કેટલું બેહુદુ છે.

જરા આંખ ઉઘાડી જુઓ, આ દેશમાં ઘાસ કેટલી મોટી રકમનું છે. તે ઘાસને સુકાયા પછી બાળી નાંખે છે, અને અત્રે નાતાલ કોલોની સારૂ ઘાસ ઘણું બહારથી મંગાવી પોતાના જાનવરોને ખવરાવે છે તે પણ ફકત કુલી લોકોના દ્વેષ ને લીધે. આ દેશની જમીન ઘણી સરસ છે. જે કાંઇ આ જમીનમાં નંખાશે તે તૈયાર થાશે. ઘાસતો બેશુમાર છે. તથા રાઇ જવ, ઘઉં, મકાઇ બીનીસ, દાળ ચણા અને સર્વે જાતનો મસાલો જે હિંદુસ્તાનથી આવે છે તે સરવે આ દેશમાં બેશુમાર પેદા થાય અને અત્રેથી બહાર દેશાવરોમાં નીકાશ થાય તેની મોટી રકમે પઇસા આ દેશમાં આવી પહોંચવાથી વેપારી વરગને તથા ગરીબ લોકોને કેટલો મોટો રોજગાર હાથ આવે તે બરોબર વીચારવું છે. માટે અત્રેની સરકાર હિંદી સરકાર સાથે સારી શરતો કરી એકદમ જેમ બને તેમ રોકડા પાંચ લાખ કુલી મોકલવા બંદોબસ્ત કરે તો આ દેશને પુરતો લાભ મળે. અગર જો તમે હિંદીના દ્વેષમાં રહેશો તો તમારી જીંદગી પણ દુઃખી હાલતમાં ગુજરી જશે.

જગ્યો જગ્યો દારૂની કેનટીન ઉપર લખે છે, "ઇન્ડિઅન બાર" હાથે દારૂ પાય છે પૈસા કમાવે છે ત્યારે કાંઇ પણ વાંધો આવતો નથી ખીસો કુલીના પઇસાથી ગરમ થાય છે ત્યારે ખુશી થાય છે. ગરીબ તથા તવંગર યુરોપીઅન તેથી કેટલો લાભ મેળવે છે. હોટેલોમાં બોરડીંગ હાઉસોમાં, ખાનગી ઘરોમાં સરવે કુલી છોકરાઓ, ઓરતો અને મરદો કામ કરે છે તેનો અણગમો પોતાના ઘરમાં કરતા નથી અને બહારના દેખાવમાં બેહદ અદેખાઇ કરવી કેટલુ બેહુદુ છે!

યુરોપીઅન લોકોને યુરોપી દેશ રાખવો હતો તો અગાઉથી સરવે યુરોપીઅન મજુર લાવવા હતા. કાફરો કે કુલીને આ દેશમાં દાખલ થવા દેવા નહોતા, કારણ કે યુરોપમાં ઘણા ગરીબ યુરોપીઅન છે ત્યારે તેમ કાં કરવા નહીં થયુ? હવે કુલી કાફરાઓને હાથ મજુરી આવી પડી તો અદેખાઇ કરવામાં કાંઇ સાર નથી. અગર શરૂઆતમાં યુરોપીઅન કુલી દાખલ કરત તો હાલમાં જે મેવો, ભાજીપાલો સસ્તો ને મોટી સંખ્યામાં આવે છે તે નજરે દેખત નહિ મેવો સરવે બીજા દેશથી મંગાવવો પડત ત્યારે આજે તમને મોંઘા ખરચ કરવા પડત અને મન ગમતો મેવો ભાજીપાલો હાથ લાગત નહિ.

ખાંડ અત્રે ઘણી થોડી થાય છે. ખાંડ મોરીસથી, બીજા દેશોથી આવે છે તેનું કારણ પણ કુલી આ દેશમાં વધારે નહિ મળે અગર ઉપર લખ્યા મુજબ પાંચ લાખ કુલી આવી પડત તો ખાંડની પણ મોટી પેદાશ થાય. આ દેશનાં નાણાંને બદલે અત્રેથી બહાર નીકાસ થાય તો આ દેશને કેટલો લાભ મળે! તેમજ ચાહ, કાફી, મોટી રકમમાં આ દેસમાં થઇ શકે અને મોટી રકમે નીકાશ થઇ શકે. પણ કુલી લોકો હિંદથી એકદમ મોટી સંખ્યા મંગાવી તમામ જમીનમાં ફેલાવી દીએ. તો નાતાલ દેશ દુનીઆમાં એક વખાણવા લાયક થઇ પડે. એ એટલી હદ લેશો જો કુલી નહીં લેઇએ તો હાલ નહિ તો અગામ મોડા વહેલા પણ [illegible] પડશે. તે વીના બીજો ઉપાય એ દેશને ખીલવવાનો નથી. હાથે કરી આ દેશને પાયમાલ નહિ કરવો જોઇએ અને તરત કુલી બોલાવવાના ઉપાયો લેવા જોઇએ.

ચીના કુલી ગોરાઓ નેડાવેલ છે- પરાઇ રેવલેન્ડોમાં તેઓ કદી આ દેશમાં રાખશો નહિ. આગલ જતાં એ ચીના બહુ ભારે પડી જાશે પરાય પ્રજા છે તે વખત ઉપર કાંઇ પણ જબરજસ્તી થઇ શકશે નહિ. કાંઇપણ કરવા જાશો તો ચીનાઇ સરકાર તરત આંખ ખોલશે અને નામદાર બ્રિટિશ સરકાર ઉપર પોથા લખાણો ચાલુ થશે. લખાણોમા ચીનાઇ સરકાર સંતોષ નહિ પામશે તો આપણી સરકારને ચીનાઇ સરકાર ભેગે જીત છે તો તે દેખાવ પણ સારો નહીં ગણુ છે. ઘણા વાંધા નડી પડશે, પણ હિંદના કુલી તો નામદાર બ્રિટિશની વસ્તી છે તો તેનાં પોતેજ મુખત્યાર અને જોનાર છે તેથી ઘણો સંતોષ મળાશે. માટે જેમ બને તેમ મોટી સંખ્યા જલદી આવી પહોંચે તોજ આ દેશની આબાદી વધે. એમ ખચીત ધારવામાં આવે છે. અને એમ મારો અભીપ્રાય છે.

હાજી મોહંમદ હાજી દાદા,

ડરબન, તા. ૨૫-૫-૧૯૦૫.

સંપ એજ બળ.

મે. ઇન્ડિઅન ઓપિનિયનના અધિપતિ,

સાહેબ,

નીચેની થોડી લીટીઓ આપના પત્રમાં છાપી સેવકને આભારી કરશો.

જો કોઇ પણ માણસ કોઈ મોટા કાર્યનું મુળ જોશે તો તે બહુ નાનું નજરે પડશે; અને તે સ્વભાવીક છે મુળ સદા નાનું અને નિરબળ હોય છે. વખત જતાં જો તેમાં મદદ નથી મળતી તો તે મુળ સુકાઇ જાય છે અને હતું ન હતું થાય છે; પણ જો તેને થોડી થોડી મદદ મળતી જાય છે તો તે આગળ વધતાં વધતાં એટલું તો મજબુત થતું જાય છે કે તેને નાબુદ કરવું તો શું પણ પાછુ હઠાવવું પણ નિરૂપાય થઈ પડે છે.

એમ કહેવાય છે કે ઇંગ્લેંડ સરકારનું રાજ્ય આજે શ્રેષ્ટ સત્તાવાળું છે અને છે પણ તેમજ. તેજ રાજ્ય શરૂઆતમાં એવું તો નબળું હતું કે તે રાજ્યજ કહેવાય નહિ. જમીનદારોમાં, પૈસાદારોમાં અને રાજા પ્રજામાં સદા કંકાસ થયા કરતો. દરિયાઈ લશ્કર તો તેનામાં હતુંજ નહિ; પણ આ બધાં અનિષ્ઠ હેતુઓ ત્યા ઝાઝો વખત ટકયા નહિ. રાજાઓ આપ ખુદી વધારવા લાગ્યા એટલે પ્રજા જાગૃત થઈ. એકઠી થઇને સભાઓ ભરતાં શીખી. પોતાપર થતા જુલમોપર પુરતું ધ્યાન આપી તેમાંથી બચવાના ઉપાયો શોધવા લાગ્યા. તેઓએ કેટલીક વખત પોતાના રાજાની સન્મુખ જઈ પોકાર ઉઠાવ્યો, અને વખત જતાં વર્તમાન પત્રોથી પોતાનો પોકાર પ્રગટ કરવો શરૂ કર્યો. આ બધું કામ કરવાને કોઈ કોઈ આગેવાનો જોખમ ઉઠાવતા એટલુંજ નહિ, પણ ઓછા પ્રજા ઉત્સાહથી તથા કાયેમાં મદદ કરી. અને તેઓના સંપથી તેઓના

રાજ્ય કર્તાની આંખ ઉઘડી. કેટલીક વખત ભયથી તો કેટલીક વખત દયાથી તેઓ પ્રજા પ્રત્યે સારી લાગણી ધરાવવા લાગ્યા. ઇંગ્લાંડમાં જ્યારે ઇલીઝાબેથ રાજ્ય કરતી હતી ત્યારે ત્યાંની પ્રજામાં ધર્મ વિષે બહુ કંકાસ હતો; પણ જ્યારે સ્પેનનો અજીત કાફલો ઇંગ્લાંડને જીતવાને આવ્યો ત્યારે ત્યાંનો એકેએક માણસ પોતાની ફરજ બજાવવા તૈયાર થયો. ધર્મનો મતભેદ ભુલાઇ ગયો અને પોતાના દેશની, પોતાના રાજ્ય કર્તાની, પોતાના કુટુંબોની આબરૂ જળવાઇ રહી તે ઉપરાંત, બીજા રાજ્યોમાં તેનો આવો સંપ જોઇને ધાક પડી. રફતે રફતે તે નહાનાં કારણોમાંથી આજે કેવડું મોટું પરિણામ થએલું છે તે આખી દુનિયા જોઇ શકે છે. આવી રીતનો દાખલો આ એકજ રાજ્ય આપે છે એમ નથી, પણ અત્યારે દુનિયામાં જે જે રાજ્ય પ્રબળ સત્તા ધરાવે છે, તે બધા આ વિષયના દાખલારૂપ છે. મરક્યુરીમાં વારંવાર વાંચવામાં આવે છે કે ચીનાઓ હુલ્લડ કરે છે; પણ તેને કોઈ સજા કરી શકતું નથી કે નથી તેની સામે થઇ શકતું. આનું કારણ માત્ર એજ છે કે જ્યારે જ્યારે કોઈ એક ચીના મજુરને ગોરો પોતાનું ગોરાપણું બતાવે છે ત્યારે તે સહન કરીને બેસી નહિં રહેતાં સામે થાય છે. અને બધા ચીનાઓ એકત્ર થઇને દુભાએલા ચીનાની વારે ચડે છે. આથી તે લોકો પર જુલમ થતો અટકે છે. હવે આ જુલમ અટકવાનું કારણ સંપ શિવાય બીજું કંઇ માલુમ નથી પડતું. આપણા હિંદી ભાઈઓપર દક્ષિણ આફ્રિકામાં થોડો જુલમ નથી થતો! તે જુલમના ઉપાયો લેવા આગેવાનો બહાર પડે છે, પણ તેઓ પોતાનો જોર પુરતું તાણી થાકી જાય ત્યાં સુધી તેઓને મદદ નથી મળતી. જ્યાં સુધી દક્ષિણ આફ્રિકાની હિંદી પ્રજામાં એકચતા ન હોય ત્યાં સુધી તેવી રીતે ઉત્સાહી બની મદદ કરવાનું સુઝે તે અસંભવિત છે. કેટલીક વખત તે એકચતાની ખામીને લીધે ઉત્સાહનો ભંગ થઇ સારાં કારણો હાથમાં આવતાં છતાં ફતેહ લીધાતી નથી. કાંઇક આગળ પગલું ભર્યું હોય છે તે ખેરવાઇ જાય છે, અને પાછું પહેલેથી શરૂ કરવા જેવું બને છે. આથી કરી આપણાપર થતા જુલમોનું કારણ આપણે પોતેજ એમ શામાટે ન કહેવાય? મને લાગે છે કે હિંદીઓ ગોરાના જુલમ સામે ફરિયાદ કરે તે પહેલાં તેઓ પોતાથીજ પોતાનાપર થતો જુલમ અટકાવે તો વધારે ડહાપણ ભરેલું કહેવાય. સમસ્ત પ્રજાના હિત માટે તત્પર થવાનું હોય ત્યાં આપસ આપસમાં કંકાસ તથા મત ભેદને મારગ આપવો ન જોઈએ. જો આ હેતુ ધ્યાનમાં રાખી તે પ્રમાણે ચલાશે તોજ હિંદીઓનું દક્ષિણ આફ્રિકામાં સારૂં ભવિષ્ય છે. કોઈ પણ જાતનો જુલમ કે અન્યાય પછી તેઓના એકત્ર થએલા શરીરપર આવી પડવા હિંમત ધરી શકનાર નથી.

લા૦ એક શુભેચ્છક.

ચીનાઓનું તોફાન.

હાલ કેટલોક વખત થયાં ટ્રાંસવાલની ખાણોમાં ચીનાઓના ટંટા શિવાયનો ભાગ્યેજ એકાદ દિવસ જતો હશે. તે લોકોની સાથે જરા પણ ઉલટી રીતે વરતવામાં આવતાં સઘળા સાથીઓ લડાઇ કરવા ઉતરી પડે છે, અને તેઓની પાસે લડાઇની કુહાડી, તલવાર વીગેરે હથીઆરો હોવાથી તેઓની સામે થવું ભય ભરેલું થઇ પડે છે. આ ઉપરથી તેઓની પાસેથી હથિઆરો લઈ લેવા માટેની એક અરજી ફોરીન ઇમીગ્રેશન ડીપાર્ટમેન્ટપર મોકલવામાં આવી હતી; પણ તે અરજી ઉપર ધ્યાન દેવામાં આવ્યું ન હતું. જો હાલની સ્થિતિમાં કાંઈ ફેરફાર નહિં થાય તો તે અરજી ઉપર ફરી ધ્યાન દેવાની જરૂર પડશે. ત્યાં રહેલ ચાઇનીઝ કોન્સલ સારી રીતે કેળવાએલ તથા સમજુ હોવાથી તે દરખાસ્ત સામે કાંઈ વાંધો ઉઠાવે એવું મનાતું નથી; અને તેથી જ્યાં સુધી કામ ખલાસ થાય ત્યાં સુધી તેઓને હથિઆર વિના રાખવા એવી ગોઠવણ કરવાનો વિચાર થએલ છે.

પરચુરણ ખબરો.

દક્ષિણ રૂશિયામાં ઈકેટરીનોસ્લેવની આસપાસની એક કોલસાની ખાણમાં ભયંકર ધડાકો થવાથી ૩૦૦ જનની પાયમાલી થઈ હતી.

લંડનમાં આવેલા ક્રીસ્ટલ પેલેસ નામના એક જબરદસ્ત મકાનમાં એક લાખ માણસનો સમાવેશ થઇ શકે છે. આટલા માણસનો સમાવેશ કરનાર દુનિયામાં એવું એકે મકાન નથી.

રૂશિયાની વફાદારીની શંકા.—ટોકીયો ખાતેનો ટાઇમ્સનો ખબરપત્રી લખી જણાવે છે કે સલાહના કોલકરારપર રૂશિયા વફાદાર રહેશે કે નહિ તે બાબત સઘળા શંકામાં છે.

મીસીસ એગ્નીસ ગેરેટ નામની એકજ સ્ત્રી યુનાઈટેડ સ્ટેટસમાં જે.પી. છે. ઘણે ભાગે આખી દુનિયામાં સ્ત્રી જે.પી. તે એકજ છે. એમ મનાય છે. તેણી ઈંગ્લાંડમાં આવેલા બરમીંઘામમાં જન્મી હતી.

રોડેશીયામાં મોતી.—દક્ષિણ રોડેશીયાની મુખ્ય નદીઓમાં મોતીની શોધ જાહેર થએલ છે બુલવાયોના મી ડબલ્યુ. આર. સ્મીથે માછલીઓ મારવા જતાં ૨ વરસમાં ૧૫૦ મોતી શોધેલાં છે. આ મોતી મુખ્યત્વે કરીને સ્પાર્ક અને શંગાની નદીઓમાંથી માલુમ પડેલાં છે. મોતીની સરેરાશ કિંમત શા. ૨૦ સુધી થએલ છે.

થોડા વખત પહેલાં વીએનામાં મરણ પામેલો એક બેરન નેથાનીએલ રોથ્સચાઇલ્ડ નામનો શખ્સ પોતાની પાછળ પા. ૮૫૦,૦૦૦ ની રકમ, માંદા તથા દુઃખી માણસોની માવજત માટે મુકી ગએલ છે.

ઇંગ્લાંડમાં પ્લેગ.—ઇંગ્લાંડમાં આવેલ માંચેસ્ટર શહેરમાં મરકીનો એક કેસ જાહેર થએલ છે. બુએનાસએરેસથી હામબર્ગને રસ્તે થઇ મુસાફરી કરનાર એક સ્ટીમરના રસોઇઆને મરકી લાગુ પડેલી.

બંગાળામાં સ્ત્રી કેળવણી.—સ્ત્રીઓ અને બાળકીઓ પોતાને ઘેર રહી ઉંચી કેળવણી લેવા પામે તેટલા વાસ્તે ત્યાંની સરકારે ઇનામો દાખલ સ્કોલરશીપો સ્થાપી છે. તે એવી રીતે કે, ઘેર અભ્યાસ કરનારી સ્ત્રી કે બાળકીએ ઉપલું ધોરણ મેળવ્યું છે તેવી ખાત્રી કરી આપવાથી તેને તે સ્કોલરશીપ મળે.

પાંચ જનની ખુવારી.—ડંડિનથી થોડે દુર તા. ૧૪ મી જુને દરિયાઇ તોપોની કવાયત કરતાં એક ગોળો ફાટવાથી પાંચ માણસો માર્યા ગયા હતા. પાછળથી મળેલા ખબર પરથી એમ જણાય છે કે કુલ મળી ૧૮ જાતોને ઇજા પહોંચેલી. આ બધા ઘવાએલા માણસોને ઇસ્પીતાલમાં ઉતારવામાં આવ્યા હતા.

જાપાની જુસ્સો.—મંચુરીઆમાં રહેલા જાપાની લશ્કરના જુસ્સા માટે એક ખબરપત્રી એમ જણાવે છે કે, સલાહનો સંભવ હોવા છતાં પણ જાપાનીઓનો જુસ્સો હજી તેવોજ છે. સલાહની વાતચીતથી તેઓ શાંત થએલા જણાતા નથી. તેઓ એવી આશા રાખે છે કે હવે નકામું ઢીલી પડવાનો આરો આવવો જોઇએ

બાળક સાચવવાનો સંચો.—સ્વીટઝરલાંડના એક બુદ્ધિશાળી ઈજનેરે બાળક સાચવવાનો એક સંચો બનાવેલ છે; અને જ્યારે બાળક રૂએ છે, ત્યારે સંચાની અમુક ગોઠવણથી તે માંહેનો ફોનોગ્રાફ એક સુંદર હાલરડું ગાય છે વળી એક બીજી ગોઠવણથી પારણું ઝુલે છે. જ્યારે બાળક રોતું બંધ થાય છે, ત્યારે પારણું ઝુલતું અટકે છે અને હાલરડું પણ બંધ પડે છે.

યુજેન સેન્ડો.—હિંદુસ્તાન તથા પુર્વના દેશોમાં સફર કરવાને યુજેન સેન્ડો એક મોટા સરકસનો તંબુ તૈયાર કરે છે એમ કહેવાય છે. તે તંબુમાં જુદા જુદા દેશમાં જોરાવર માણસો સેન્ડોની દેખરેખ નીચે ખેલો કરશે; એવું કહેવાય છે કે આ કંપની સર્વ રીતે સંપૂર્ણ અને જોરાવર થશે, અને આગળ કોઇ દિવસ નહિ બનેલી હોય તેવી બનશે.

ટ્રાંસવાલમાં સોનાની નીકાસ.—ધારવામાં આવ્યું હતું તે પ્રમાણે ગયા મે માસમાં ટ્રાંસવાલમાં સોનાની નીકાસ આગલના કોઇ પણ માસ કરતાં વધારે થએલ છે. કુલ સોનું ૪,૧૬,૪૦૫ આઉંસ નીકળેલું હતું. અને તે ૧૭,૬૮,૭૩૪ પાઉન્ડની કિમતનું થાય છે. આગલ વધારેમાં વધારે નીકાસ કરતાં પણ ગયા મે માસમાં ૭૭,૮૧૭ પાઉન્ડની કિમતનું સોનું વધારે નીકળેલ છે.

પ્રીટોરીઆમાં શીતળા.—પ્રીટોરીઆ ખાતે શીતળાના બે કેસ જાહેર થએલ છે. એક હિંદી અને એક કાફરને શીતળા લાગુ પડેલ છે. આ બાબત યોગ્ય ઈલાજ લેવાને તા. ૧૫ મી જુને મેડીકલ એસોસીએશનની અને ટાઉન કાઉન્સિલ હેલ્થ બોર્ડની મીટીંગ થએલી હતી, અને એમ નક્કી કરવામાં આવ્યું હતું કે ફરજીઆત શીળી કાઢવાનો ધારો અમલમાં મુકવો.

સલેહનો સવાલ.—કોલકરાર કરવાની સભા યુરોપમાં ભરવાની જાપાનીઓએ નામરજી બતાવી છે, અને રૂશિઆની પણ તેવી મરજી નહિ હોવાથી, યુનાઈટેડ સ્ટેટસના મુખ્ય શહેર વોશીંગટનમાં સભા ભરવાનો વિચાર બન્ને પક્ષ તરફથી બહાર પાડવામાં આવ્યો છે. તેથી સત્તાવાર જાહેર કરવામાં આવ્યું છે કે વોશીંગટનમાં સલાહકાર મંડળી મળશે. ઓગસ્ટ કે સપટેમ્બરમાં તે મીટીંગ મળવાનો સંભવ છે.

એક બીજો મોટો હીરો.—ટ્રાંસવાલની પ્રીમીયર નામની હીરાની ખાણમાં થોડા વખત પહેલાં એક હીરો શોધી કાઢવામાં આવ્યો હતો કે જે દુનિયામાં સૌથી ચઢીઆતો હતો. હાલમાં તે હીરા જેવોજ એક બીજો હીરો માલુમ પડયો છે, અને તેનું વજન ૪૮૬॥ કારેટનું છે. આ ખાણમાંથી ૨૦૦ થી ૪૦૦ કારેટ સુધીના વજનના કેટલાક હીરાઓ મળી આવેલ છે પણ ૪૫૦ કારેટ ઉપરના વજનના તો માત્ર આ બેજ હીરા માલુમ પડયા છે.

નાતાલમાં તોફાનથી રેલવે ખાતાને પહોંચેલું નુકશાન.—આ બારે તોફાનથી જુનની ૩ જી તારીખે પુરાં થતાં અઠવાડી આમાં તે પહેલાંનાં અઠવાડીઆની આવક કરતાં ૪૮૮૯ પાઉન્ડનો ઘટાડો થએલો. તે અઠવાડીઆની ઉપજ ૨૯,૮૯૬ પાઉન્ડની થએલી, અને તેટલી ઓછી આવક હજુ સુધી કોઇ દિવસ થએલી નહોતી. મે મહિનાની આવક સંતોષકારક હતી તે, હિસાબ તપાસતાં માલુમ પડી શકે છે. મે મહિને પુરાં થતાં વરસની આવકની સરેરાસ ગણતાં, અઠવાડીઆની આવક લગભગ પા. ૪૫,૦૦૦ ની થાય છે. આ ઉપરથી જણાઈ આવે છે કે તે તોફાનના વખતની આવક ઘણે દરજ્જે ઓછી છે.

ભારે વરસાદ.—કેપટાઉન ખાતે તા૦ ૧૪ મી જુને ભારે વરસાદ થયો હતો અને શહેર તથા પરાંઓની નીચાણવાળી જગ્યાઓમાં બહુ પાણી ભરાયું હતું. આ વરસાદથી ઘણું નુકશાન થયાના ખબર મળ્યા છે. લીસબેક નદીમાંનું પાણીનું પુર બન્ને બાજુએ સો સો વાર ફેલાએલું હતું. ગ્રીન તથા સી પોઇન્ટ રેલ્વેને ભારે જફા પહોંચેલી છે. ટ્રામ તથા રેલવેના રસ્તાઓમાં પણ હાની પહોંચવાથી કેટલોક વખત તે બંધ રહેલ. સાઈમન્સ ટાઉનમાં ભારે નુકશાન થયાના ખબર મળેલા છે.

કેપટાઉનમાં અચાનક ભડકાથી થએલું નુકશાન.—કેપટાઉનની એડરલી સ્ટ્રીટમાં તા. ૧૩ મીની સવારે લગભગ ૧૦ વાગ્યાને સુમારે એકાએક અચાનક ભડાકાથી આખું કેપટાઉન ચમકી ઉઠયું હતું. એડરલીસ્ટ્રીટની ગટરમાંહેની મેલી હવા કોઈ કારણથી સળગી ઉઠી, અને તેથી આ ભડાકો થયો. આથી કરી તે સ્ટ્રીટમાં ૧૦ ફીટ પહોળી અને ૫૦ વાર લાંબી ફાટ પડેલી છે, અને તે વળી સ્ટાંડર્ડ'ની સામે સ્ટ્રીટના ઉધોગી ભાગમાંજ. જો કોઇ ટ્રામ ગાડી તે વખતે ત્યાંથી પસાર થતી હત તો પરિણામ બહુ ભય ભરેલું આવત. માત્ર ૪ જનને ઇજા થયાના ખબર હજી સુધી મળ્યા છે.

આ અઠવાડીઆમાં મળેલ લવાજમ.

મી૦ કેક મુનસામી નાયડુ. પી. એમ બર્ગ.	૦	૯	૦
„ ધનકધારી. કેમ્પર ટાઉન.	૧	૦	૦
„ કાસમ સુમાર. મેફેકીંગ.	૧	૧૫	૦
„ સકુર અમીજી. મેકેડોર્પ.	૦	૧૭	૦
„ ઉદીત. લોવર અમ કોમાસ.	૦	૧૨	૬
„ નુરદીન મહમદ. ડરબન	૧	૫	૦
„ અબદુલ પ્રધર્સ. કેપટાઉન.	૦	૧૭	૦
„ ગોપીમહારાજ. અમગેની.	૦	૧૨	૬
„ રામ પ્રસાદ. ટુગેલા.	૦	૧૨	૬
„ એ. વીરાસામી. પી. એમ. બર્ગ.	૦	૧૦	૦
„ એ. આઇ. મોટાલા. કલેરમોંટ.	૦	૧૨	૬
„ મુસા કાસીમ. જોહાનીસબર્ગ.	૦	૧૭	૦
„ સીતા હરી. „	૦	૧૭	૦
„ હીરા. વેરૂલમ.	૦	૧૨	૬
„ દશરથ. „	૦	૧૨	૬
„ એ.એફ. સીદાત. હેડીસ્મીથ.	૦	૧૨	૬
„ એ, એમ. સુલેમાન. પ્રીટોરીઆ.	૦	૧૭	૬
„ માધુ પુરૂશોતમ. ડરબન.	૦	૧૨	૬
„ અબદુલા. બ્લેકબર્ન.	૦	૧૨	૬
„ મુસા ઓસમાન, એન્ડ કું૦ પી. એમ. બર્ગ.	૦	૧૨	૬
„ મુસા હસન એન્ડ કું૦ વેલીંગટન.	૦	૧૭	૬
„ વી. જી. શેટી. પ્રીટોરીઆ.	૦	૧૭	૬
„ આમદ બાયાત. પી. એમ. બર્ગ.	૦	૧૨	૬
„ લાલજી. ડરબન.	૦	૧૨	૬

કેટલુંક જરૂરી લખાણ જગ્યાની સંકોચને લીધે આપી શકયા નથી જે આવતાં અંકમાં આપશું.

ડરબન ખાતાના શ્રી હીલાજ રેલવે ફન્ડ કમિટીના સેક્રેટરી મી. ઓસમાન આમદ લખી જણાવે છે કે જેઓએ ઉપલા ફંડમાં નાણાં ભરેલાં છે, તેઓને માટે નામદાર તુર્કીના સુલતાન તરફથી મેડલ કેપટાઉન આવી પહોંચ્યાં છે. તે મેડલ મી. સી. શામ. એન. અફન્દી હકને આ વીકમાં આવી પહોંચશે. અને સુલતાનના હુકમ મુજબ આપવામાં આવશે. નાણાં ભરનારે પોતાનું એડરેસ મી. ઓસમાન આમદને લખી મોકલવાથી તેને વખતસર ખબર દેવામાં આવશે.

ધીરવાનાં નાણાં.

ડરબન, મારીત્સબર્ગ, અથવા ત્યાંનાં પરાંઓની પ્રોપરટી ઉપર પહેલી ગીરવીએ નાણાં ધીરવાનાં છે. નીચેને સીરનામે લખો.

એમ. નાઝર.
૧૪ મરક્યુરી લેઇન.
ડરબન.

રોકડ બજાર ભાવ.

ચાવલ.		શી.	પે.		શી.	પે.
બાંસ	૧ બસ્તાનુ	૧૬	૦	થી	૧૭	૦
ભીમડોના	„	૨૨	૦	„	૨૩	૦
એફ. એફ. ડી. આર.		૧૪	૦	„	૧૪	૬
એફ. ડી. આર.	„	૧૩	૦	„	૧૪	૦
ચીની સક્કર	„	૧૮	૬	„	૧૯	૦
કુડાના	„	૧૮	૦	„	૧૯	૦
દેશી તુવેર દાળ.		૧૪	૦	„	૧૫	૦
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૪	૬	„	૧૫	૦
મસુરની	„	૧૬	૬	„	૧૬	૬
મગની	„	૨૨	૦	„	૨૩	૦
અડદની	„	૨૦	૦	„	૨૧	૦
ચણા	„	૧૭	૦	„	૧૮	૦
„ દાળ	„	૧૭	૦	„	૧૮	૦
વટાણા	„	૧૬	૦	„	૧૮	૦
મકાઇ	„	૬	૦	„	૭	૦
તેલ.						
કડવુ	૧ ગાલન	૩	૦	„	૩	૨
એરંડીનુ	„	૨	૨	„	૨	૩
મીઠુ	„	૨	૮	„	૨	૯
નાળીએરનું	„	૩	૦	„	૩	૧
ખાંડ મોરીસની.						
સફેદ	„	૨૦	૦	„	૨૧	૦
પીળી	„	૨૧	૬	„	૨૨	૦
તીરકુલા નાતાલ		૧૮	૬			
આટો		૯	૦	„	૯	૯
મદ્રાસી સોપારી, ૧ રતલ		૦	૬	„	૦	૮
મરચાં.		૦	૫	„	૦	૫॥
ઘી પેરી		૬૭	૯	„	૭૦	૦
પારાફીન ડીવોઇસ.		૬	૩	„	૬	૬
„ વાઇટ રોસ		૭	૦	„	૭	૩
„ „ ગાલન		૧૨	૯	„	૧૩	૩
ફુલી		૧૨	૦	„	૧૨	૬
નાળીએર ૧૦૦		૧૦	૦	„	૧૨	૦
નીમક (લીવરપુલ)						
બસ્તા એકનું.		૪	૯	„	૫	૦

इंडिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. २४ वी जुन, १९०५. नम्बर २५.

सप्ताहिक पंचांग.

अंग्रेजी—ता. २४ वी जुन से, ता. ३० वी जुन १९०५ तक.

हिंदु—जेठ वदी ७ से जेठ वदी १३ सम्वत १९६१ तक.

वार.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	त्योहारोंकी यादी.
			क.मि.	क.मि.	
शनि.	२४	७	६ ५१	५ ४	
रवि.	२५	८	६ ५२	५ ४	
सोम.	२६	९	६ ५२	५ ५	
मंगल	२७	१०	६ ५२	५ ५	
बुध..	२८	११	६ ५२	५ ५	
गुरु..	२९	१२	६ ५२	५ ६	
शुक्र	३०	१३	६ ५२	५ ६	

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. २४ वी जुन, १९०५.

परदेशगमन.

मि० सुब्रामनीयन हिन्दके रिव्युमें लिखता है, कि पूर्व कालमें भारतवासीयों परदेशगमन नहीं करतें थें, पर भारतमें रहनेका विशेष पसन्द करतें थें. जब रोमन और ग्रीक संस्थान मुनष्य समुद्र या दुन्याके दुसरें प्रदेशमें बढने लगा, यह समय भी हिन्दवासीओं तो अपना देशकी सीमा छोडकर आगें नहीं बढता था. पुराणा वखतका इतिहास देखनेसें मालुम होगा, कि भारतवासीओं पुराणे समयसें परदेशगमन करनेमें बहुत पिछा था. अलबत्त इतिहाससें देखा जाता है, कि किसी कारणसें कोई कोई मसंगपर हिन्दी टुकडीयों भारतकी सीमा छोड कर बहार गई है. पर इसी टुकडीयोंके सम्बन्धमें विशेष खबर नहीं मिली है. जब पादशाह अलेकझान्डरने हिन्दमें जीत की, तब वह स्वदेश लौटते समय बहुत हिन्दीओंको हिन्दकी सीमा पार ले गया था. अशोकके समयमें संख्या बन्ध टुकडीयों मीशनरीके लिये हिन्दकी सीमा पार दुन्याके अन्य देशमें जा रही थी. उसमेंसें कई कई लोग ईजीप्तमें और सिरीयामें निवास स्थान कर रहा था. परन्तु दुसरेंका क्या हुआ, सो सुननेमें नहीं आया. हिन्दी मिशनरीकी बात थोडी बहुत पुराणे विद्वान लेखकोंसें लिखी गई है. इससें जान पडता है, कि कमती और जास्ती प्रमाणमें हिन्दीओं सीमा पार गया है तो सही. हिन्दीओंने "जावा" में जाकर निवास किया और आबाद बनाया. इतना स्पष्ट जावाका इतिहाससें मालुम पडता है, कि यहां संख्याबन्ध हिन्दी आपहुंचा था. वे लोग ओरिसा, ओडिया और मद्रास जिलेसें गया था, और हिन्दके अन्य भागसें भी गये थे. यह संस्थानमें निवास करनेके पहिला खुशालीके लिये सम्वतसरकी स्थापना की थी, जो अबतक जारी है. हिन्दीओं वहां जानेसें उनकी भाषामें और धर्ममें थोडी बहुत असर लग गई थी. इसी वखत जावामें व्यापार बहुत ठीक था. यह लोग परदेशगमनमें लाभ समझते थें. इसी समय जाने आनेका सम्पूर्ण साधन नहीं था, और राज्य तरफसें भी कुछ सगवड नहीं.

अब तो दुन्याके कोई भागमें जाने के लिये योग्य साधन है, और कितनीक सगवड भी है. परदेशगमनका हेतु सिर्फ व्यापार करके पैसा जमानेका नहीं है, पर पैसे साथ परदेशकी कला, हुन्नर आदि शिखनेका लाभ मिलता है. जिस प्रजा आबाद हुई है, उसकी तवारिखसें देख पडता है, कि दुन्यामें आबाद होने वाली प्रजाको साधनसें सम्पूर्ण सफलता मिली है, तब वे लोग अपना देशको आबाद कर सकें हैं, और देशकी आबादीके लिये सब कोई कार्य लाभदायक हुए है. भारतको आबाद करने के लिये भारत-पुत्रोंने परदेश जाकर आबाद हुई प्रजाकी विद्या, उद्योग, कला आदि अवश्य शीखना चाहिये. इसी राहसें वह विद्या जब देशमें दाखिल होगा, तब अपना देश आबाद होगा. इससें भारतवासीयोंको परदेशगमन करनेकी आवश्यकता है.

चीनेंका फिसाद.

अब कई वखतसें ट्रांस्वालकी खाण में चीने लोगोंका फिसाद लग रहा है. विना टंटासें कदापि एक दिन वितता होगा. वे लोग साथ कुछ भी गेरसमजुत होती, तो सब चीनें लढाइ करनेपर तय्यार होतें है. उसकी पास कुहाडी, तलवार आदि लडाइका हथियार रहनेसें सामने होनेमें भय रहता है. इसी समय हथियार छिन लेनेके लिये एक अर्जी फोरिन इमिग्रेशन डिपार्टमेन्टपर भेजी गई थी. परन्तु अर्जीपर नीगाह करनेमें नहीं आई है. अब जो मामला चलता है, वह ऐसा ही चलेगा, तो वह अर्जी पर फिर ध्यान लगाना पडेगा. वहां एक चाईनीझ प्रतिनिधि (कॉन्सल) रहता है, आप विद्वान और समझु आदमी होनेसें वह दरखास्त विरुद्ध कुछ वांधा नहीं उठावे, ऐसा समझा जाता है. इसी दरखास्तसें जहांतक काम खतम होवे, वहांतक ये लोगको विना हथियारसें रखना, ऐसा विचार करनेमें आया है.

३०० आदमीकी हानि—दक्षिण अफ्रिका दे ईस्टलिण्डनके पास एक कोल माईनमें आगकी ज्वाला लग जानेसे ३०० आदमीकी हानि लग गई है.

क्यों! कुछ फल नहीं होगा?

भारतवासियोंका दाद आप अपना प्रतिनिधियोंसे विलायतवासीयोंको सुनानेके लिये एक डेप्युटेशन विलायत भेजनेका ठहराव गत कोंग्रेसमें स्थिर हुआ है. इसी महिनेमें कोंग्रेसका डेप्युटेशन विलायत जानेवाला है. इस बातपर कलकत्ताका "हिन्दी बङ्गवासी" लिखता है, कि "बाबुओंका दल वक्तताबाजीकी मोसममें विलायत जाकर विलायतवालोंको अपनी वक्तता सुना सके, किन्तु उसकी वक्तताका फल क्या होगा? ऐसे लेक्चरबाज बाबु भी समझते होंगे और हम लोगोंको भी मालूम है, कि लेक्चरबाजीसे देशोद्धार कदापि नहीं हो सकता. देशोद्धारकी राहे और ही है, पर हमारे बाबुओंके मगजमें जो धुन समा गई है, वह किसी तरह निकलती नजर नहीं आती."

"बङ्गवासी" की यह बातपर हम प्रतिवाद नहीं करते है, परन्तु ऐसे ऐसे दलसे जो फल हुआ है और होनेका सम्भव है, यह हम कह सकते है. सिर्फ वक्तताबाजीसे देशोद्धार नहीं होता, यह तो सत्य है; पर इसकी राहें और ही है.

आजसे बीस वर्ष पहले सन १८८५ ईस्वीमें ऐसा ही एक दल (डेप्युटेशन) भारतवासीयोंका हाल सुनानेके लिये भारतसे विलायत गया था. इसबार आनरेबल मि० जस्टीस चन्दावरकर, आप बम्बई ईलाकाका प्रतिनिधि बनकर विलायत गया और आपने अच्छा कार्य प्रारंभ किया था. बीस वर्षके भीतर कितना फेरफार भारतके राजद्वारी मामलामें हो गया है. उनका विचार जिस नहीं करते, वह लोग कहते है, कि हमारी राजद्वारी लडतसे प्रजाको जो चाहिये, सो फल नहीं मिला; और विलायत ऐसे दल भेजनेसे स्वार्थअन्ध अंग्रेज प्रजा हमारी फरियादको कुछ दाद देनेकी नहीं है. वे लोग निराशाकी प्रवाहमें बीमदाकार, ऐसा कहते है, कि अंग्रेज सरकार भारत उपरकी अपनी सत्ता हमारी मांगनीसे कमती करने पर कभी भी तय्यार नहीं होगी, और हमारा देशका राज्य-कार्यभारमें हमको हीस्सा देनेकी हमारी अर्ज कभी मान्य नहीं करेंगे, और इससे [illegible] हमारा प्रयत्न निष्फल होगा. ऐसा कहनेवालोंकी समझ ही उलट है, कि विलायती प्रजा पास हमारी राजद्वारी मांगनीयोंका स्विकार करानेका मार्ग यह ही है कि हमारी राजद्वारी लडत खूब जोरसे कायम रखना, यह [illegible] अब ना है.

हमारे इसी प्रयत्नका फल मिलनेमें कदापि वखत लगेगा सही, पर अन्तमें फल अवश्य मिलेगा; इसमें कुछ सन्देह नहीं है. यह बात "बङ्गवासी"को भूलना नहीं चाहिये, कि किसी देशमें सबल प्रतिपक्षको महात कर कर राजद्वारी लडतमें विजय करनेपर वर्षोंका वर्ष लग जाते है. इसी दरम्यान लडतमें प्रजाका जुस्सा जितना अधिक और उत्साहवान होवे, उतना यह फलका समय पास आता है.

देखीये, खुद इङ्गलान्डमें यहांकी प्रजा जो स्वतंत्रता अब भोगती है, यह कुछ ऐसे ही मिल गई है? राजे, अमीरें और धर्मगुरुओं विलायतकी प्रजापर जो राज्यसत्ता भोगते आया था, वह राज्य सत्ता लम्बा समयतक अपने हस्तक रखने पिछे छोड देना, यह काम उनको पसन्द न होवे यह स्वभाविक था. वे लोग अपना प्रतिपक्षकी लडत सामने अपना जितना बल था, उतना अजमाया, पर अन्तमें प्रजावर्गका विजय हुआ. आज इङ्गलान्डकी राज्य व्यवस्था, प्रजावर्गका प्रतिनिधिओंसे बनी हुई राज्य सभा (हाउस ऑफ कोमन्स) द्वारा चलती है. इसी 'हाउस ऑफ कोमन्स' इङ्गलान्डमें एक सर्वोपरी मन्डल बन रहा है. यह सब विलायतकी प्रजाने अपनी राजद्वारी लडतमें जुस्सासे धुन मचाने हीका फल है.

भारतका अंग्रेज अधिकारीओ बहुत वर्षोंसे भारतकी प्रजापर अधिकार चलाते आया है. यह अधिकार उनको छोडना पडे और भारतवासीयोंको राज्य कार्यभारमें हिस्सा देना पडे, इसका स्विकार राजी खुशीसे वे लोग कभी करनेहीका नहीं है. हम मान्य करते है, कि उन्हें अपना अधिकारमें रखा हुआ अमलकी यह सत्ता हमारा सर्वत्र बलसे हमारे प्रजावर्गको मिलनेकी है. प्रजावर्गका सर्वत्र बल जैसा विशेष बढे, ऐसा यह सत्ता मिलनेका समय पास आनेका सम्भव होगा. भारतीय अंग्रेज अधिकारीओं देशी प्रजाका ऐसा सर्वत्र बलकी असर अच्छी तरहसे समझते है, इससे ऐसा बल बढता अटकानेके लिये हिन्दी कोंग्रेसकी लडत सामने वे लोगसे जितना बन सका, इतना करनेपर नहीं भूला है और हमारी राजद्वारी लडतको दबा देनेके लिये कुछ बाकी नहीं रखा है.

यह सब मामलेके भीतर भी इङ्गलान्ड गये हुए पहिला डेप्युटेशन और अब जानेवाले कोंग्रेस डेप्युटेशनके समयके बीच बीता बीस वर्ष जितना वखतमें, हमारी कोंग्रेसकी हलचलसे हमारी राजद्वारी लडतमें हम लोग बहुत आगे बढ गये है.

कोमिशनसे गत तूफानकी काररवाई.

गत ता० १५ वी को अमलाजी डीस्ट्रीक्टमें मि० जी. बी. बोरनरने गत तूफानके सम्बन्धमें काररवाईका काम आरम्भ किया है. तूफानकी सम्पूर्ण जांच लगानेपर सरकारने मि० बोरनरको स्थिर किया है. मि० बोरनरको सूचना हुई है, कि यह भारी नुकशान होनेपर जांच लगाकर कारण देखना, और आगामी ऐसा नुकशान होने न पावे, उसके सम्बन्धमें इलाज ले सकें या नहीं; यह देखना. यह काररवाई अन्दाजा दो सप्ताह तक चलेगी, ऐसा कहते है. यह कार्य खतम होने बाद मि० बोरनर अपना रिपोर्ट हाउस ऑफ एसेम्बली पास रजु करेंगे, और उनकी एक नकल हिन्दी सरकारपर भेजी जायगी. अबतक सत्तावार कारण जाहेर हुआ है, कि पाईनटोनकी टांकी टुटनेसे यह हानि हुई. कई कई कहते है, कि कदापि मानो टांकी न टुटी तो भी असाधारण वृष्टीसे नुकशान होनेका सम्भव था. इस बारेमें यह विभागका इजनेर मि० फलेचरकी जबानी लाभकारक होगी. वे अब जोहानेसबर्ग गये है, इससे उसकी जबानी लेनेमें नहीं आई है. प्रथम इसी विभागके पुलिस अमलदारकी जबानी लेनेमें आई थी. दुसरे दिन मि० बोरनर तूफानवाली जगह देखने गये थे, और स्टेशन मास्तर और अन्य लोगोंकी जबानी लेनेमें आई. अब पुलिस सुप्रिन्टेन्डेन्ट मि० आलेकझान्डर और कितनेक सारजन्टोंकी जबानी लिया जायगी.

सन्धि—अब सन्धिकी बात चल रही है. तह करनेकी सभा युरोपमें भरनेपर जापानी लोग नाराज है. रूसका भी ऐसा ही विचार होनेसे, दोनों पक्ष तरफसे युनाईटेड स्टेटसके प्रधान शहर वोशिंग्टनमें जमा भरनेका स्थिर हुआ है. इससे सत्तावार प्रसिद्ध करनेमें आया है, कि वोशिंग्टनमें सलाहकार मन्डल जमा होगा. ऑगस्ट या सपटेम्बरमें यह सभा मिलेगी, ऐसा सम्भव है.

जापानी जुस्सा—मंचुरियामें एक जापानी लशकर पडा है. यह लशकरके जुस्साके सम्बन्धमें एक सम्बाददाता लिखता है, कि सन्धिका सम्भव है; पर उनका जुस्सा ऐसा ही तेज है. सन्धिकी बातसे वे लोग शान्त नहीं हुआ है, ऐसा देख पडता है.

आफ्रिकाके वर्तमान.

एक दुसरा बडा हीरा—पाठकगण पढ चूके है, कि थोडा वखत अमे ट्रांस्वालकी प्रिमीयर नामक हीरेकी खाणमेंसें एक भारी बडा हीरा मिला था, वह दुन्यामें सबसें भारी था. अब ऐसा ही एक दुसरा मिला है, वजनमें ४८५॥ केरेट तक है.

प्रिटोरियामें शीतलाकी बीमारी—प्रिटोरियामें एक हिन्दी और एक काफिरको शीतलाकी बीमारी लग गई है. यह बीमारीको दुर करनेके लिये गत ता० १५ वी को मेडीकल सोसाइटीकी और टाउन कान्सिल हेल्थ बोर्डको मिटींग हुई थी. यह मिटींगमें स्थिर हुआ, कि फरज्यात शीतला निकालनेका कायदा पेश करना.

केपटौनमें धागसें नुकशान—केपटौनकी एडरली स्ट्रीटमें गत ता० १३ वी को १० बजे भयानक अवाज हुआ. इससें सारा केपटौन चमक उठा. कहतें है, कि यह गलीमें गटरकी मैली हवासें आग भडक उठी और अवाज हुआ. यह गलीमें २० फुट चौडी और ५० वार लम्बी फाट पड गई है. ५ आदमीको इजा होनेकी अबतक खबर मिली है.

इन्डियनकी बहादुरी—गत तुफानके समय पिटरके व्यापारी मि० प्रागजी भीमभाई और उनके दोस्तोंने मिलकर मि० और मिसीस बुलींगकी जानें बचाई थी, और कितनी मदद की थी. इसलिये मि० बुलींगने एक उपकार-पत्र लिखकर प्रशंसा की है. इसी तरह अम्पोंडोमें मि० इसाकजीने भी बहुत श्रम उठाकर कई कई हिन्दीओंकी जानें बचाई है.

चीनेका त्रास—गत ता० १० वी जुनको जोहानेस्बर्गकी 'रोबीन्सन' नामक खाणमें चीने लोगोंने हल्ला मचा दिया था. खाणके चीजोंको हानि लगानेके लिये एक चीना मजदूरको गिरफतार करते ही दुसरे चीने साथ जमा हो कर सामने होनेपर तय्यार हुआ. जर्मीस्टनसें पुलिस आई, पर मामला ज्यादी बिगडा. कम्पाउन्डके मेनेजर पर आक्रमण किया और पुलिस कम्पाउन्डके भीतर घुसने न पाई. दुसरे दिन सबेरे मजदुरोंने काम करनेकी ना बोला था.

विदेश वर्तमान.

सन्देह—टोकीयोसें 'टाइम्स'का सम्वादाता लिखता है, कि रुशिया कब तक तइपर रुस वफादार रहेगा या नहीं. उसके लिये सन्देह है.

क्रिस्टल पेलेस—लन्डनमें क्रिस्टल पेलेस नामक एक जबरजस्त महेल है. उस में एक लाख तक आदमीकी बैठक हो सकती है. इतनी बडी संख्या बैठने पावे, ऐसा बडा मकान दुन्यामें दुसरा नहीं है.

भारी उदारता—कुछ समय आगे वियेनामें बेरन नेथानीएल रोथ्सचाईल्ड नामक एक गृहस्थका देहान्त हुआ. आप ८५०००० पौन्डकी बडी रकम बीमार और दुःखी आदमीको सहायता करनेके लिये छोड गया है.

स्त्रीको जे. पी. का खिताब—मिसीस एर्मासेगेरेट नामक एक स्त्री युनाईटेड स्टेटसमें रहती है, आपको जे. पी. का खिताब है. दुन्यामें कोई स्त्री जे. पी. नहीं है, सिर्फ यह एक ही है. कहतें है, कि यह बाइबाका जन्म इंग्लन्डके बरमींगहाममें हुआ है.

इंग्लन्डमें प्लेग—इंग्लन्डके मानचेस्टर नगरमें प्लेगका एक केस प्रकट हुआ है. एक जहाज बुयेनासएर्स और हेम्बर्गके बीच मुसाफरी कर रहा था. दरम्यान इसी जहाजके एक बबरचीको गत ता० १५ वी जुनके रोज प्लेग लग गया.

क्वायतसें जान हानि—टिटोनसें कुछ दुर गत ता० १४ वी को समुद्रमें तोपोंकी क्वायत हो रही थी. दरम्यान एक गोला फटनेसें पांच आदमी मारा गया था. दुसरी खबर मिलनेसें मालुम पडता है, कि कुल १८ आदमीको इजा हुई है. घायल आदमीको जिब्राल्टरमें उतार दिया है.

विचित्र कल—स्विटझरलान्डके एक विद्वान इजनेरने बालकके लिये एक कल बनाया है. बालक जब रोता है, तब कल की सहायतासें भीतरका फोनोग्राफ एक सुन्दर गीत गाता है, उपरान्त बालकका झुला झुलता है. जब बालक रोना बन्ध होता है, तब झुलाका झुलना और गीत भी बन्ध होता है.

रोडेशियामें मोती—दक्षिण रोडेशियाकी प्रधान नदीयोंमें मोतीयोंकी पैदास मालुम पडी है. बुलवायोवाले मि० डबल्यु. आर. स्मिथ मच्छीयां मारनेके लिये फिरता है, उन्हें दो बरसमें १५० मोती ढुंडा है. मोतीका दाम २० शिलींग तक हुआ है. यह मोती म्भाई और रुकाई नदीमेंसे देख रहा है.

रोकड बजार भाव.

	शी.	पे.	शी.	पे.
मोटा चावल ...	१६	०	१७	०
बीमकी „ ...	२२	०	२३	०
एफ. एफ. डी. आर ..	१४	०	१४	६
एफ. डी. आर. ...	१३	०	१४	०
चीनी सक्कर ...	१८	६	१९	०
टुटा चावल ...	१८	०	१९	०
अरहरकी दाल ...	१४	६	१५	०
मसुरकी दाल ...	१६	६	१६	६
मुंगकी दाल ...	२२	०	२३	०
उडदकी दाल ...	२०	०	२१	०
चने ...	१७	०	१८	०
चनेकी दाल ...	१७	०	१८	०
मटर ...	१६	०	१८	०
मोलेस ...	६	०	७	०
कच्चा तेल १ गेलन .	३	०	३	२
रेडीके तेल „ ...	२	२	२	३
मिठा तेल „ ...	२	८	२	९
नालीयर तेल „ ...	३	०	३	१
सफेद चीनी ...	२०	०	२१	०
पिली „ ...	२१	६	२२	०
प्रीकल (नाताल) ...	१८	६	०	०
आटा (फ्लावर) ...	९	०	९	९
सुपारी मद्रासी १ रतल	०	६	०	८
मीरची „	०	५	०	५॥
घी केस (पेटी) १ ...	६७	९	७०	०
पाराफीन बीबीस १ केस	६	३	६	६
„ वाइट रोस „	७	०	७	१
„ „ गेलन	१२	९	१३	३
फली ...	१३	०	१३	६
नलीयर १०० ...	१०	०	१२	०

सतपर पैसा मिलनेकी खबर.

डर्बन, मारीसबर्ग या उसके लगे हुए विभागकी प्रोपरटीके पहिला सतपर पैसा देनेका है.

नीचेके पतापर चीठी लिखना

एम. नायर,
१४ मरक्युरी लेन, डर्बन

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

வாராந்தரப்பத்திரிகை

நேட்டால் பீனிக்ஸ். 1905ஆம் ஜுன்மீ 24உ சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

விசுவாவசு வருஷம் ஆனி மாதம்.

கிழமை.	இங்.தேதி.	திதி.	நட்சத்திரம்.	யோகம்.
ஞாயிறு.	25-12	அஷ்டமி	உத்திரட்டாதி	அமிர்த
திங்கள்.	26-13	நவமி	ரேவதி	சித்த
செவ்வாய்.	27-14	தசமி	அசுவனி	அமிர்த
புதன்.	28-15	ஏகாதசி	பரணி	சித்த
வியாழம்.	29-16	துவாதசி	கார்த்திகை	மரண
வெள்ளி.	30-17	திரயோதசி	ரோகணி	மரண
சனி. ஜூலை.	1-18	சதுர்த்தசி	மிருகசீரிஷம்	சித்த

மார்க்கட் விலை.

	முதல்	வரை
மாஞ்சா அரிசி.	16/-	17/
பீம்டி அரிசி.	1-2/-	1-3-0
புழுங்கலரிசி.	14/	15-
பருப்பு.	14	14/6
மைசூர் பருப்பு	14-6	15/6
சோளம்.	6/	7/-
நல்லெண்ணை.	2/8	2/9
கடுகெண்ணை.	2/9	2/10
தேங்கா யெண்ணை.	3/	3/1
நேட்டால் சர்க்கரை	1-0-6	1-1-6
சிகப்பு ,,	1-3-0	1-3-6
திரிசன் ,,		19/
கோதுமை மாவு	9/-	10/3
பாக்கு	6 பென்ஸ்,	8பெ
மிளகு	5 ,,	5½ ,,
நெய்	3-7-0	3-10-0
பெர்பின் எண்ணை கேஸ்	6/3	6/6
ஷெ. நயட் ரோஸ்	7/	7/3

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கையொப்பக்காரர்கள் சென்ற வருஷத்திற்குச்சேர வேண்டிய கையொப்பத்தொகையும் நிகழும் வருஷத்தின் தொகையும் தாமதியாமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாய்க்கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

நாளது ஜுன்மாதத்தோடு வருஷம் முடிவாகிறது, தயவுசெய்து பாக்கி கையொப்பத்தொகையை அனுப்ப வேண்டியது.

கையொப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை வாரந்தோறும் கிடைக்காமலிருந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத்தெரிப்படுத்தும்படிக் கேட்டுக்கொள்ளுகின்றோம்.

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

பீனிக்ஸ்நேட்டால்,
சனிக்கிழமை.

1905ஆம் ஜுன்மீ 24உ

காபிர் போலீஸ்.

இவர்கள் அறியாமையினாலே இந்தியர்களைக்குற்றஞ்சாட்டி அல்லது வெறித்திருப்பதாகப் பிடித்துப்போலீஸ் ஸ்டேஷனுக்குக்கொண்டுபோகும்போது மிகவும் அலக்ஷியத்துடன் கொடுமையாக இழுத்துக்கொண்டுபோவதை சாதாரணமாய் தெருக்களில் பார்க்கலாம். சிலநாளைக்குமுன் காப்பிரிச் சேவகர் இருவர் ஒரு பெண் வெறித்திருப்பதாகக் குற்றஞ்சாட்டி அவள் மார்பிரண்டையும் இரண்டுபுறத்திலும் பிடித்துக்கொண்டு போனார்கள். இதைச்சிலர்பார்த்து விசனமடைந்தார்களே அல்லாமல் ஒருவகையான பரிகாரமும் செய்யவில்லை. இதுகீழ்க விபா நியின் யாரேனும் சாய்ந்து அல்லது தடுமாறி நடந்தாலும் குடித்திருப்பதாகப்பிடித்து விடியுமளவும் ஒன்றும் விசாரணையில்லாமல் சிறையில் அடைத்துவிடுவதாகத்தெரிகிறது. குடித்திருப்பவர்களை வண்டியில் ஏற்றிக்கொண்டுபோகவேண்டியதென்னும் உத்திரவிருக்க அலங்கோலமாக இழுத்துக்கொண்டுபோகிறார்கள், சிலநாளைக்குமுன் ஒரு இந்துஸ்தானியும் அவர் சகோதரியையும் காப்பிரிச் சேவகர் இருவர் பொய்யாகக்குற்றஞ்சாட்டிக் கொண்டுபோன வழக்கும் உண்மை அல்லவென்று தள்ளுபடி செய்யப்பட்டது. ஆயினும், சுதந்தரங்களை அடையவிரும்பும் நாம் இவ்வகையான அக்கிரமங்கள் நடவாதபடி வேண்டிய முயற்சி செய்யவேண்டியது அவசியம். இவ்விஷயங்கள் இராஜாங்கத்தாருக்கு விண்ணப்பஞ்செய்யப்பட்டால் சீர்திருத்தமுண்டாகுமென்பதில் சந்தேகமில்லை.

பெருங்காற்றுமழை.

இதுவிஷயத்தை முந்திமுன் எழுத இடமில்லாமையால் இப்போது எழுதுகிறோம். இந்தமாதத்தின் ஆரம்பத்தில் மிகவுங்கடுமையான காற்றுடன் மழை உண்டாய் இடைவிடாமல் பெய்துகொண்டிருந்தது. இதைப்போல் நெடுங்காலமாக நடந்திருப்பதாகத்தெரியவில்லை. இந்தக்காற்றுமழை இரண்டுநாள்வரையிலும் அடித்தது. இதனால் அநேக கட்டடங்கள் சேதம் அடைந்தன. இருப்புப்பாதைகளும் அநேக இடங்களில் பழுதுபட்டன. அநேக இடங்களில் தந்திமரங்கள் வெள்ளத்தினால் அடியற்று விழுந்தபடியால் தந்திசமாச்சாரம் ஒருமுகமும் எட்டவில்லை. அநேக இடங்களில் அளவற்ற சேதம் நேர்ந்தது, ஆனால் டர்பனுக்கு அடுத்த உம்பிலோவில் நடந்த பயங்கரமானசேதம் மறக்கத்தக்கதில்லை. அதிகபலமான மழைபெய்தபடியால் தண்ணீர் பெருகி வைண்டவுலியிலுள்ள அணையை உடைத்தபடியால் அதி இரயில் அதிக வெள்ளம்பாவி அம்பிலோவின் பள்ளத்தாக்கிலுள்ள வீடுகளையும் அங்குகுடியிருந்தவர்களையும் சடுதியாக அ

டித்துக்கொண்டுபோனபடியால் உயிர்ச்சேதமும் பொருள்சேதமும் அதிகமாக நேர்ந்தன. இதனால் அம்பிலோவில் 200 முதல் 250 மரணம் சம்பவித்திருக்கலாம். சில பிரேதங்கள் மரங்களில் மாட்டிக்கொண்டு தொங்கிக்கொண்டிருந்தன. அநேகம் மணலிலும் சேற்றிலும் புதைந்து கிடந்தன. இவைகளைக்கண்டுபிடிக்க ஒருவாரஞ்சென்றது. அநேக குடும்பங்கள் முற்றிலும் மடிந்தன. இது மிகவும் பயங்கரமானது. அம்பேனி, ரெட்ஹில் முதலிய இடங்களிலும் வெள்ளத்தினால் அதிக கஷ்டம் நேர்ந்தது.

கஷ்டமடைந்த குடியானவர்களின்பொருட்டாகக் காலதாமதமின்றி இங்குள்ள இந்தியகனவான்களால் வரிவசூலிக்கப்பட்டு உதவியும் செய்யப்பட்டது.

நிறவேறுபாடு.

“கூலி” யின்பொருள்.

சிலதினங்களுக்கு முன் மாரிட்ஸ்பர்க் பெரிய கோர்ட்டில் நடந்த அப்பீல் கேஸில் ஒப்பந்தவேலை செய்யும் இந்தியர்களைத்தவிர மற்ற இந்தியர் இராக்காலத்தில் 9 மணிக்குமேல்பட்டு பாஸில்லாமல் வெளியே போகலாமென்று தீர்மானிக்கப்பட்டது. மாரிட்ஸ்பர்க் மி. ஸி. கோவிந்தசாமி பிள்ளை என்பவர், இரவில் 9 மணிக்குமேல் தெருவில் நடந்திருந்ததாகக் குற்றஞ்சாட்டப்பட்டார். மாஜிஸ்டிரேட்டு அவர் ஒப்பந்தவேலைக்காரர் அல்லாதபடியால் அவர் குற்றவாளி அல்லவென்று தீர்மானஞ்செய்தார். அதேபடி மேல்கோர்ட்டாரும் தீர்மானஞ்செய்திருக்கிறார்கள். இனிமேல் ஒப்பந்தவேலையாக வந்தவர்களைத்தவிர மற்றவர்கள் எல்லாரும் இரவில் வெளியே போகலாமென்பது தீர்மானம். ஆனால் போலீசார் ஒப்பந்தக்காரருக்கும் மற்றவர்களுக்கு முள்ள வேறுபாட்டை எளிதில் அறிந்துகொள்வது அசாத்தியமாகையால் கவர்ன்மென்ட் இந்தியர்கள் தாங்கள் இந்தியாவிலிருந்து வந்த கப்பலின் சீட்டை அல்லது வேறு அத்தாட்சிகளைத் தங்களிடம் வைத்திருப்பது நன்மை.

மேல்கண்ட சட்டம் முதலில் இந்தக்காலனிக்கு இந்திய கூலியர்களை வேலைக்காகக் கொண்டுவரப்பட்டபோது அவர்கள் ஓடிவிடாமலிருக்கும்படி உண்டாக்கப்பட்டது. அக்காலத்தில் சுயாதீனமான இந்தியர்கள் இந்நாட்டில் குடி இருக்கவில்லை. சுயாதீனமான இந்தியர்கள் வந்து குடியேறிய பின்பும் அதிகாரிகளின் அறியாமையினாலும் இந்தியர் முயற்சிக்குறைவினாலும் இச்சட்டம் எல்லாருக்கும் சார்பாகப்பட்டு வந்தது. இந்தச்சட்டத்தில் “கூலி” என்னும்பதம் உடன்படிக்கையின்மேல் வேலைக்காகக்கொண்டுவரப்பட்ட இந்தியரென்று நீதிபதிகளால் பொருள்சொல்லப்பட்டது.

“கூலி” என்னும் பதத்திற்கு டாக்டர் கந்தி என்பவர் முன்பு ஒருவகையான கொள்ளைக்காரர் கூட்டத்தைக்குறித்து நின்றதாகவும் பின்பு அவர்கள் மற்றக்கூலி செய்துவந்தபடியால் “கூலி” என்று அவர்களுக்குப் பெயர்வழங்கிவருவதாகவும் அபிப்பிராயப்படுகிறார். இது பொருந்தாது. அநேக நூற்றாண்டுகளுக்குமுன் ஒரு சிறந்த தமிழ்ப்புலவர் “விற்கொண்டவாணுதலாள் வேலிதருங் கூலி கொள்கொண்டு போமளவும் இல்லாய் நெஞ்சுகவிரே” என்று பாடியிருக்கிறார். இதனன்றி கைக்கூலி, குடிக்கூலி, வண்டிக்கூலி என்றுவழங்கிவரும் சாதாரண தமிழ்ச்சொற்களால் இது தொழிலின் மாறுகிய பொருளைக்காட்டுவதை வெளிப்படையாக அறியலாம். இப்பதம் இத்தேசத்தில் வழங்குவதற்குக்காரணம் ஆதியில் பெரும்பாலும் கூலிக்காரர்கள் தமிழ்த்தேசத்தினின்று வந்ததேயாம்.

இழிதொழில் செய்யாதவர்களைக் “கூலி” என்று சொல்வது இச்சட்டப்படித் தண்டனைக்குள்படுத்தும் குற்றம் ஆகும். அறியாமையினால் “கூலி” என்னும் சொல்லை மற்றவர்கள் அறிவுடைப்படி பரிகாரம் செய்வது ஒருவாறு நன்மையைக்கொடுக்கும். அதனால் இச்சொல்லின் பிரயோகம் இந்நாட்டில் குறைவுபடும்.

சுகம்.

மனித உடம்பு நிலைபெறவும் அவ்வுடம்பினால் அநுபவத்தை அடையவும் அவசியமானது சுகம். சுகமுடைமை பெரிய செல்வமாகும். அதை இல்லாமையே இல்லவமையாகும். பெரும்பான்மையாக இத்தேசத்தில் கய்யவர்களுக்கு சுவாசகாசம் (நுரையீரல் வியாதி) உண்டாகிறது. இதற்கு முக்கியகாரணம் குளிரில் சூடான உடுப்புகளை அணியாமலும் இவ்வழக்கத்தின்படி ஜன்னலை மூடாமல் திறந்திருப்பதுமாம். இக்காலத்தில் நல்ல கம்பளியுடுப்பை அணிவதும் போதிய சாப்பாட்டைச் சாப்பிடுவதுமே இந்நோய் வராமல் தடுக்கும். இவ்வியாதி முதலில் தோன்றியவுடன் காலதாமதமும் அசட்டையும் செய்யாமல் உடனே உடம்பின் பொதுசுகத்திற்கு ஆதாரமான விஷயங்களைக் கவனிப்பதும் வைத்திய பரிகாரங்களைச் செய்யவேண்டியதும் அவசியம். நாள்பட விடுவதால் வியாதி பலங்கொண்டு நுரையீரலைப்பலக்குறைவுபடுத்தி நாளுக்குநாள் வியாதி மேலிட்டு மருந்தினால் சுகமடையாது சாமளவும் தொந்திரவுசெய்யும். இவ்வியாதி திடீரென்று மரணத்தைவுண்டுபடுத்தாது. வேறுவியாதிகள் தொத்துவதினால் அபாயம் உண்டாகலாம். இவ்வியாதியுடையவர்கள் தினந்தோறும் குளிப்பதாலும் தேகபலம் குறையாதபடி பலங்கொடுக்கக்கூடிய சாப்பாட்டைச்சாப்பிடுவதாலும் சாந்தியுண்டாகும். முதலிலே தக்கபரிகாரத்தைச்செய்துகொள்வதுதான் உத்தமம்.

ஜப்பான்தேசத்து இளவரசர் அரிசுகாவா என்பவரும் அவர் மனைவியும் ஜெர்மெனிக்குப் பிரயாணமாய்வந்தவர்கள் சிலதினம் கொழும்பில் தங்கியிருந்து போனதாகத் தெரிகிறது.

LOANS.

Granted on FIRST Mortgage of Properties in DURBAN, MARITZBURG and SUBURBS.

Apply—
M. NAZAR,
14 Mercury Lane, Durban.

THE DURBAN UNDERTAKERS
FRERE ROAD,
Off Clark Road, Berea.

Telephone 884.
Telegraphic Address: "Undertaker."

FOR SUITS TO MEASURE
GO TO
Makanjee Bros.,
OUTFITTERS,
152, Grey Street.

FOR
Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,
WRITE TO
VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT.

S. D. BOBERT,
General Importer, Wholesale and Retail Merchant.
Cheapest House in the Market Square.
BRANCHES AT
LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay
Retail and Wholesale Merchant,
Market Square. P.O. Box 55,
POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother
Direct Importer & General Merchant,
POTCHEFSTROOM, Transvaal.
P.O. Box [illegible] *Tel. Add.: "[illegible]"*

D. I. Varyava,
GENERAL MERCHANT,
King Edward Street, *P. O. Box 100,*
POTCHEFSTROOM.

Amod Mamoojee Patel,
GENERAL MERCHANT,
S.A.C. Cantonment, *P.O. Box 53,*
POTCHEFSTROOM,
Tel. Ad.: "Mamoojee." *Transvaal.*

AYOB MOHAMED,
General Merchant & Direct Importer,
MARKET SQUARE,
PIETERSBURG.
Box 184. Tel. Add.: "AYOB"

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

**Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.**

80 ALBERT St.,
DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE NO. 182.
P.O. Box 924.

H. LANGLEBEN,
Wholesale Clothier & Manufacturer,
327 Pine Street, Durban.
IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.
Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.
Tel. Add.: "[illegible]" P.O. Box 198, Durban

એચ. લેંગલીબન.
જથાબંધ કપડાં રાખીનાર તૈયર બનાવનાર,
કાફરીવાસ્તે નવા કપડાં મંગાવનાર,
ઇંગ્લીશ સેકન્ડહેન્ડ કપડાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં મંગાવનાર.
૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

PARSI MANCHERJI,
MERCHANT & IMPORTER.
Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.
Telegrams: "MANCHERJEE."
P.O. Box 1035, CAPE TOWN.

A. LATIEF,
General Dealer, - - - -
- - Outfitter and Draper,
BARBERTON,
TRANSVAAL.
P.O. Box 84.
TEL. ADDRESS: "LATIEF."

MAHOMED ENUS,
INTERPRETER,
22 BUITEN STREET, CAPE TOWN.
મહમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ, કેપ ટાઉન.

ABDOOL GAFFOOR & Co.,
Arabian and General Merchants and Drapers,
125 Commercial Road, Maritzburg.
Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Skirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

જાહેર ખબર.

આ ઉપરથી સર્વે લોકોને જાહેર કરવામાં આવે છે કે અમારી (નીચે સહી કરનારની) દુ. પાસે જે કોઈનું લેનેવારી ૧૯૦૫ ની સાલનું જે કાંઇ બાકી લેણું રહેલું હોય તે ઓએ મહેરબાની કરી તા. ૨૫ જુન આસપાસ આવી લઇ જવાથી મોકલાવી આપવામાં આવશે.

લી. મહમદ અહમદ પારેખની કંપની.
ડીરબાં.

તા૦ ૨૦ મે ના રોજ પીસન કેન્ટ ટાઉનમાં કરેલ જાહેરખબરમાં "દેણું" શબ્દ અમારી ભુલથી દાખલ થએલો છે એટલે કે તેઓએ નુરદીન મહમદ તથા હકીમ ગુલામના સામેના ભીઝનેસમાં તેઓના ઉપરનું દેણું ભુલ્યું નથી. ફકત ઉપરથી તથા ભીઝનેસ રાખેલું છે.

RUBBER STAMPS

Of all Shapes and Sizes in
DIFFERENT LANGUAGES.

REPAIRS NICELY DONE.

APPLY—
INTERNATIONAL PRINTING PRESS.

HASSIM JOOMA,
GENERAL MERCHANT
Head Office—370 Pine Street,
Branch—[illegible]
HOUSES TO LET.

HOSSEN EBRAHIM,
GENERAL DEALER,
1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,
And 25 Duke Street, WOODSTOCK.
Goods Supplied on Commission.

રબર સ્ટાંપ.

સરસ અને સસ્તા.
નમુનેદારહરકોઇની પસંદગી કરી સરસ રબર સ્ટાંપ બનાવવામાં આવે છે.
ઇન્ટરનેશનલ પ્રીંટીંગ પ્રેસ,
ફીનીકસ, નાતાલ

FOR—
Artistic Printing
GO TO THE
INTERNATIONAL PRINTING PRESS.

NANJI CARSANDAS,

WHOLESALE MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.

P.O. Box 62. Tel. Add.: "NANJI,"

LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Suleman & Co.,

MERCHANTS, Bombay.

Tele. Add.: "MONITOR."

Agents for East and South Africa.

3 Amratolla Street, Calcutta: and 65-15 Bhuzari Moholla, Bombay

Trial orders solicited as our quotations are the lowest

CONNECTION IN DELAGOA BAY.

EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO

Tel. Add "TRADER." P.O. Box 417.

AMOD HABIB & CO.,

DIRECT IMPORTERS

WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,

General Money Exchangers.

Tel. Address: "AMODHABIB," Delagoa Bay.

P.O. Box 63.

HORMAJGY IDOLGY,

DIRECT IMPORTER

—AND—

GENERAL MERCHANT

P.O. Box 339, DELAGOA BAY.

E. M. PATEL,

General Dealer, Wholesale & Retail,

MARKET SQUARE,

POTCHEFSTROOM.

AND AT THE LOCATION.

NANJI DULABHDASS & Co.,

DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.

P.O. Box 141, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,

Produce Merchant & Direct Importer.

Up-country orders promptly and carefully executed.

Tel. & Cable Add.: "Ginwala."

P.O. Box 311, LOURENCO-MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,

MERCHANT,

POTCHEFSTROOM.

Tel. Address: "RAHMAN."

P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,

General Dealer,

KING EDWARD STREET,

AT THE MILL,

POTCHEFSTROOM.

The largest Importer in South Africa of MILITARY & CIVILIAN

Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers Coats, Waistcoats, etc.

J. LANDAU,

337 Pine Street, Durban.

Head Office: 13 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.

સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, ઇજાર વિગેરે જથાબંધ યુરોપથી મંગાવનાર મોટી કંપની.

જે. લેન્ડો.

૩૩૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

હેડ ઓફીસ ૧૩ રીટ ફ્રેંકુરજ્વા, પારીસ.

OSMAN LATIEFF

General Merchant AND Direct Importer,

LICENSED STAMP VENDOR.

"CALCUTTA HOUSE."

KING EDWARD ST.,

Also "INDIAN BAZAAR" Post Office, Indian Location,

POTCHEFSTROOM.

Telegraphic Address: "CALCUTTA HOUSE."

P. O. Box 30.

ઓસમાન લતીફ.

જનરલ મરચંટ, ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોર્ટર, અને લાઇસેન્સ્ડ સ્ટેમ્પ વેન્ડાર,

" કલકત્તા હાઉસ "

કીંગ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ.

પોચેસ્ટ્રુમ.

ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ,

" કલકત્તા હાઉસ." બોક્સ નં. ૩૦.

ABDOOLA HAJEE — KHAN MAHOMED,

General Merchant & Importer.

Cheapest House in

POTCHEFSTROOM.

CHURCH SQUARE

opposite, Government Buildings.

Tel. Address "MOONSTONE."

P.O. Box 99

V. R. Naidoo,

GROCER & GENERAL DEALER

Jewellery,

Fancy Goods,

Drapery,

Watches & Clocks,

&c., &c.

Cheap & Good.

5 & 13 Frere Street, & Market Street.

CRADOCK

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams,

Curry Powder, Chutneys,

Cayenne Pepper,

White and Black Pepper,

Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.

Box 63, Durban.

L. MULCHAND,

Indian Silk Merchant

Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.

75 William Street,

CAPE TOWN.

R. NARASOO,

Indian and General Merchant

Outfitter and Draper,

Boot and Shoe Warehouseman.

INDIAN SILKS A SPECIALITY.

KAFFIR TRUCK, &c., &c.

BARBERTON.

P. O. Box 16.

Telegraphic Address: "NARASOO."

THE NATAL DIRECT LINE OF STEAMERS.

સારી મંજાવર આગબોટો કોલંબો અને કલકત્તા તરફ નીચે મુજબ ઉપડી જશે.

આ લાઈનની સ્ટીમરોમાં ઇંડિઅન પાસેંજરોને વાસ્તે ખાસ ગોઠવણ કરવામાં આવેલ . મુંબઈ જતા પાસેંજરો વાસ્તે કોલંબોથી સ્ટીમર બદલવી પડશે. વધુ ખબર માટે કીંગ અને સન્સને ત્યાં તપાસ કરવી. હેડ ઓફીસ કેસલ બીલ્ડીંગ્સ, વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

अच्छी जहाज़ आगबोट कोलंबो और कलकत्ता तरफ नीचे मुजब जायगी

इस लाइनकी स्टीमरोंमें इन्डियन पासेंजरोंके लिये खास सगवड करनेमें आई है बम्बई जानेवाले पासेंजरको कोलम्बोमें स्टीमर बदलना पडेगा. ज्यास्ती खबर चाहिये तो किंग एन्ड सन्सके वहां पेछना. हेड आफिसका पत्ता—कैसल बिल्डींग्स, वेस्ट स्ट्रीट, डर्बन.

கீழ்கண்ட தேதியில் புறப்படுகிற மரக்கலம் மிகவும் பெரியது.

இந்த ஸ்டீமர் டர்பனது துறைமுகத்திலிருந்து நேரே கொழும்பு கல்கத்தா துறைமுகங்களுக்குப்போய்ச்சேரும்.

இந்திய பிரயாணிகள் அடியிற்கண்ட ஆபிஸில் கேழ்வுகேட்டு அநேகம் பெற்றுக்கொள்ளலாம்.

பிரயாணிகளுக்கு மேற்கண்ட ஸ்டீமரில் சௌகரியமான இடம் கொடுத்து தொந்தரவின்றி ஆதரிக்கப்படும்.

KING & SONS, West Street, Durban.

The British India Steam Navigation Co., Ltd.

REGULAR FOUR-WEEKLY SERVICE.

BOMBAY DIRECT,

બ્રિટિશ ઈન્ડિઆ સ્ટીમ નેવીગેશન કંપની.

ઉપલી કંપનીની આગબોટ અત્રેથી રવાના થઇ ડેલાગોવાબે બંદર કરી સીધી મુંબઈ જશે. વચમાં કોઇ બંદર કરશે નહિ.

મુંબઈ જનારાઓને તેમજ ખાસ કરીને જે લોકો પોતાનાં બાળ બચ્ચાંઓ વગેરે સાથે લઈ જવા માગતા હોય, તેઓને અમારી ખાસ ભલામણ એ છે કે, આથી ટુંક મુદતના મુસાફરીના અમૂલ્ય વખત ગુમાવશો નહિ.

વધારે ખબર માટે મેસર્સ દાદા અબદુલાની કું૦ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ ગીનીસરની પાસે અથવા ઓફીસમાં અગર અમારે ત્યાં જાતે મળવું અથવા પત્ર વહેવાર કરવો.

[illegible] કુંપની.

[illegible], ડરબન.

S. PEERBHOY BUTLER,
GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER
Turkish Caps of every description a speciality
606 WEST STREET, DURBAN.

EBRAHIM CAMROODEEN,
GENERAL MERCHANT
Natal Leaf Tobacco a Speciality.
113 GREY STREET, (Camroodeen's Buildings)
Tel. Add.: "C[illegible]", Durban

P. DAWJEE MAHOMED & Co.
Have a large stock of
RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,
Directly Imported from India.
343 PINE STREET, DURBAN
Tel. Address: [illegible]

SUN CIGARS!
SUMATRA CHEROOTS.
BOER TOBACCO.
VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c.
At Lowest Wholesale Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,
132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.
સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરૂટ, બોઅર ટોબેકો, વરજીનીઆ ટોબેકો વગેરે જથ્થાબંધ ભાવે નીચેને સરનામે મળશે.
સન બ્રાંડ ટોબેકો વર્કસ,
૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Abdool Hack Mahomed Ismail & Company,
Wholesale and Retail Merchants.
DIRECT IMPORTERS OF
All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.
RATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES.
121 GREY STREET, DURBAN.
Branch Office: Indian Location, Joh'burg.
Head Office: Tirpatur, Madras.

Printed and Published by V. [illegible] International Printing Press, Phoenix, Natal

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday, 1st July, 1905. No. 26.

P.O. Box 126. Telephone 214.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis AND Sarees.

Rugs, Shawls, Boots AND Shoes, etc., etc

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

મડાગાસ્કર સીપમેંટ કુ૦

બકરાં ઘેટાં વગેરે જનવરાં પ્રાણીના ઇમ્પોર્ટર

૧૭ ઓસમાન બીલ્ડીંગ, સેંટ્રલ સ્મીથ સ્ટ્રીટ.

બોક્સ ૬૪૭ ડરબન.

माडागास्कर शीपमेन्ट कम्पनी.

बकरें, भैंस इ० जीते पशुओंका इम्पोरटर.

बॉक्स ६४७. १७ ओसमान बिल्डींग,

सेन्ट्रल स्मिथ स्ट्रीट, डर्बन.

દરેક હિંદીભાઈ માટે ખોરાકી તથા કપડ વિગેરેની સગવડવાળી દુકાન.

રેલ બનારાઓ માટે ઘણી સંભાળથી સારે સારૂ ખોરાકીનો સામાન પુરો પાડવામાં આવે છે. આજ સુધીમાં ઘણા રેલ બનારાઓ માટે ખોરાકીનો સામાન પુરો પાડયો છે.

પી. વી. સંઘવી,

૧૦૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

ભાડે આપવાનાં છે.

ફર્સ્ટ એવન્યુમાં અવન હોટેલનો નીચલો માળ, તથા પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટમાં મોટું ગુદામ. કારખાનાં, મીટીંગ વિગેરે માટે ઉપયોગનું છે. ભાડું સસ્તું. નીચેને સીરનામે લખો.

TO LET.—Ground Floor of Avon Hotel, in First Avenue, and a Large Warehouse in Prince Edward Street. They can be used either as Workshops, for Meetings, or any purpose. Rent cheap.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Cocoanuts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Snoek, Fish, Skins of various kinds, &c.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

—AT—

સાબો, લાલ રમનો ચીરૂટ બનાવવાનો તમાકુ હમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

કેપ સ્નુક ફીશઃ આવી પોંહોચી છે ભાવ બજાર કીફાયત તેમજ કલકત્તા, મુંબઇ અને વિલાયતથી સર્વ ખોરાકીના બરનો માલ આવી પુગ્યો છે અને ઘરાકોને અરજ કરવામાં આવે છે કે આગળ જેમ ઓરડર મોકલતા તેવીજ રીતે ઓરડર મોકલી ઉપકાર કરતા રહેશો.

જાલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.

૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

JALBHOY SORABJEE BROS.,

110 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY—

125 FIELD STREET.

P.O. Box 97. Tel. Address: "MIANKHAN," Durban. Telephone No. 855

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

139 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box 88. Tel. Add.: "PORBANDER."

ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસમાન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

બોક્સ ૮૮, ૧૩૯, ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઈસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબઈ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર સુલતાન તા. ૮મી જુલાઈના રોજ ઉપડશે.
" [illegible] તા. ૨૨ મી જુલાઈના "

ઉપલી આગબોટોમાં ઉતારુ [illegible] છે, [illegible] નીચે [illegible] છે અને [illegible] પાણી વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે, હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે.

પોરબંદર. કાઠીઆવાડ જનારાઓએ ધ્યાનમાં રાખવાનું કે કે ઉપલી આગબોટ [illegible] પોરબંદર [illegible] કરી એટલે કાઠીઆવાડ જનારાઓ પોતાના ઘરમાંજ [illegible] [illegible].

ઉપલી આગબોટો હમેશાં [illegible] આવા [illegible] ઉપડી [illegible] પહોંચે છે. વાસ્તે જનારાઓ વિચાર કરી કામ કરશે કે જેથી પાછળથી હેરાન થાવુ ન પડે. વધારે ખબર નીચે લખેલે ઠેકાણે પુછવાથી મળશે.

એલ. એમ. કાદીર, જરમન ઈસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.
[illegible] બીલ્ડીંગ, ગ્રે સ્ટ્રીટ મારકેટ સ્ટ્રીટ.
પી. ઓ. બોક્સ ૧૨૫, ડરબન. ડરબન.

INDIAN AFRICAN LINE.

ઉપરની કંપનીની સ્ટીમરો કલકત્તા અને નાતાલ [illegible] અને [illegible] નીયમીત દર [illegible] કરશે આ સ્ટીમરો વેપારીને માટે ખાસ સગવડ ભરેલી છે.

સ્ટી. એસ. [illegible] ૧૮૮૮ ટન (૧૦૦ ને ૧ વોઈઝ) તા. [illegible] મી મેએ કલકત્તે [illegible].

તા. ક. આ સ્ટીમરો [illegible] ચાલનારી હોવાથી અને હિંદુસ્તાન [illegible] આફ્રિકાનાં બંદરો વિના બીજે ક્યાંય નહિ રોકાતી હોવાથી સાઉથ આફ્રિકા અને હિંદુસ્તાન વચ્ચે [illegible] માલ [illegible] લાવવા માટે [illegible] ભરેલી થઈ પડશે.

માલ મોકલવાના ઓરડરો કંપનીના એજન્ટો પાસેથી મળી શકશે.

[illegible] ડરબન. [illegible] કલકત્તા.

INDIAN AFRICAN LINE.

[illegible]

1,888 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 369, [illegible]

વેચવાની છે.

ખેતી અથવા સ્ટોરને લાયક [illegible] નીશી જમીન
ઠે: પોરટશેપ્સટોન પાસે, આમઝીન્ટો.
વધારે ખુલાસા માટે પુછો.
એમ. આર. પી, એસ [illegible].
૩૬૯ [illegible] સ્ટ્રીટ, ડરબન.

HAJEE HABIB.

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of

Hose, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery,

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL.

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. add: BAGDAD P. O. Box 57.

338, Prinsloo Street, PRETORIA.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

[illegible]

Tel. Address "Hassan Bashir"

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE [illegible].

Arabian Merchant & Direct Importer,

123 COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG.

[illegible]

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, GROCERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTION.

[illegible]

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods. Attar of all kinds and Groceries, &c.

120 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods.

—:o:—

123 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG.

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Box 1126. Telegram: "POHOOMULL," CAPE TOWN.

DURBAN: QUEEN STREET.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE
of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

અબ્દુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫-૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड, ग्रोसरी और दुसरी सब रकमका माल स्टोकमे रखनेवाला.
५-७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

[illegible]
5. அண்ட் 7. [illegible], [illegible]

Prof. L. Doovey,

Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from Rev. I. J. Retief, Arthur Garcia, Esq., R.M., Uitenhage, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિયન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની પાણી દવાની પ્રખ્યાત દવાના શોધક. રેવરન્ડ એફ. જે. રટીફ, આરથર ગેરીઆ એકસક્વાયર વિગેરેનાં સરટીફીકેટો છે.
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधीका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाके रोगे [illegible] दवाका शोधक. सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where Jalbhoy & Sorabji Bros., are our Sole Agents.

જુસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડયુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન શિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ગુલ"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

Haji Sulaiman
Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,
—CORNER OF—
BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS:
"SHAHMAHOMED."
CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE
Indian Department,
German East African Line.

12 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
AND
Family Grocer,
140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોજજી.
ડાયરેક્ટ ઇમ્પોર્ટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.
ક્લેરમોન્ટ. કેપકોલોની

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.
HOUSES TO LET.
19 EYER STREET, CAPE TOWN.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.
JOHANNESBURG - - - - - - P.O. BOX 1869.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer.

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 178.
BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

Upper Murchison St.,
LADYSMITH.

Cheapest House [illegible] for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and [illegible] of Fashionable Goods.

SUN Insurance Office.

PAYNE BROS., Agents,
West Street, Durban.

दुन्यामें सबसे पुराणी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापन ईस्ट १७१०.
अर्जी करनेसें कमतीमें कमती भाव मिलेगा

दुनीयामां सौथी जुनी आगना वीमा ओफीस जेनी मुडी पां ३०,००,००० नी छे तेनी जाणावथी ओछामां ओछा भाव लावो मळी शकशे.

[illegible]

S. Castle Cash Stores.

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,
CASTLE BUILDINGS,
HANOVER STREET,
CAPETOWN.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer
53 & 56 LEUWEN STREET,
CAPE TOWN.

Branches - 272 Caledon Street.
235 Long Street.

હિંદી દવાખાના.

આ દવાશાળામાં દરેક જાતની દવા પુરી પાડવામાં આવે છે. બહારગામના ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. દરદી ઓની ઉપર ખાસ ધ્યાન આપી ઉમદા ટ્રીટમેંટ કરવામાં આવશે. ઘોડા અને ખચરની દવા અમારે ત્યાંથી મળશે.

૩૬૦ પાઇન સ્ટ્રીટ અથવા ૧૨૨૫, અમગેની રોડ સ્ટેશનની બાજુમાં.

हिन्दी दवाखाना.

इसी दवाखानामें हर किसमकी दवा मिल सकती है. बहार गांवके ओरडरोंपर सम्पूर्ण ध्यान लगाया जायगा.

दर्दीओंपर ध्यान लगाकर उमदा ट्रीटमेन्ट की जायगी.

घोडे और खच्चरकी दवा भी हमारे वहां मिल सकती है.

मिलनेका पता
३६० पाइन स्ट्रीट,
और १२२५ अमगेनी रोड
स्टेशनकी पास.

இந்திய மருந்துக்கடை.

[illegible] வியாதிகளுக்கும் குதிரை வியாதிகளுக்கும் மருந்து [illegible] வெள்ளை, மேகசனம், [illegible], [illegible] ரம், இருமல், [illegible], [illegible], பெண்கள் வியாதி.

இந்திய மருந்துக்கடை, [illegible]

P. O. Box 385. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co., Wholesale Merchants,

467 SMITH STREET, DURBAN.

ફેન્સી કાપડના ખાસ વેપારી. ઉલ્લામાં ઉલ્લો નવી તરેહનો માલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "દુસ્કવારના સોઇંગ મશીન" ના નાતાલ ટ્રાંસવાલ અને ઓરેંજ રીવર કોલોની માટેના ખાસ આડતીઆ. "જનરલ સૌફ્ટ ગુડસ" અને કાફીરબરનો માલ તરેહ તરેહ વારનો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવે છે.

M. K. PATEL,

Wholesale & Export Fruit & Produce Dealer,
42 President Street, Johannesburg,
TRANSVAAL.

Season's Stock always on hand. Potatoes, Onions, Vegetables, and every variety of Fruit, at lowest Market Prices. Best Selected Fruit carefully packed for Country Orders. Personal and prompt attention given. Prices on application. Terms: Nett Cash.

All communications to be addressed Box 4[illegible], Johannesburg
Tel. Add.: "PATEL."

એમ. કે. પટેલ.

જથાબંધ ફ્રુટ અને પ્રોડ્યુસ મરચંટ
૪૨ પ્રેસીડેંટ સ્ટ્રીટ જોહાનેસબર્ગ
ટ્રાંસવાલ.

દરેક રૂતુને લાયકનો માલ હમેશાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે. બટેટાં, કુંગળી, તરેહ તરેહનાં શાક તથા ફળ ફળાદી વિગેરે, બહારગામના ઓરડરો સંભાળથી પેક કરી બનતી ત્વરાથી મોકલવામાં આવે છે. ભાવને માટે ઉપરને સરનામે પુછવો યા લખશો.

બોક્સ ૪૪૪૪. જોહાનેસબર્ગ.
ટેલીગ્રાફ સરનામું "પટેલ"

Sri Sankaracharya. I. His Life and Times. By C. N. Krishnasami Aiyar, M.A., L.T. II. His Philosophy. By Pandit Sitanath Tattvabhushan. It is hoped that the readers of this volume will find therein such materials of thought and history as will enable them to know accurately the position of Sankara in the evolution of the national religious life of the Hindu people, and enable them also at the same time to estimate correctly the great value of this work in life as viewed from the standpoint of history. Both in one volume. Cloth bound. **Price 2/- post free.**

Agricultural and Industrial Problems in India. By Alfred Chatterton, B.Sc., Professor of Engineering, on Special Duty, Madras. Contents: Agricultural:—Water-Lifts. Underground Water-Supply. Well-Irrigation. The Cost of Power. The Value of Wind-Mills in India. Agricultural Education. Industrial:—Tanning in the Madras Presidency. Hand Weaving. Manual Training. Industrial Education. District Board Industrial Schools. Cloth Bound. **3/- post free.**

Apply to—

G. A. NATESAN & Co., Esplanade Madras.

P.O. Box 441. ઈ૦ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર, Tel. Address "ABOOBAKER"
તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નંબર ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing,	Skirts,	Bibs,
Blouses,	Underskirts,	Bonnets,
Night-gowns,	Children's Fancy Goods,	Bootees,
Combinations		Hats,
Chemises,	Frocks,	Wool Shawls,

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

ADAM H. G. MAHOMED,

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "ADAMGOOL," CAPETOWN.

A. Chetty, Central Fruit Depot,

FLORIST AND FRUITERER.

Importer and Exporter of Colonial and Foreign Fruits and Flowers. Choicest Fruits packed for export. Wedding Bouquets, Sprays, and Wreaths made up on the shortest notice.

CIGARS CIGARETTES. CONFECTIONERY.

Heynes Mathews' Buildings, (corner of Adderley and Longmarket Streets)

CAPE TOWN.

Telegrams: "Chetty," Cape Town.

ஏ. செட்டி வெளிதேசவியாபாரி.

இவ்விடத்தில் பலவிதமான புஷ்பங்களும் கனிகளும் இருக்கின்றன, கனிகளும் வெளியூருக்கும் ஏற்றுமதி இறக்குமதி செய்கிறார், வெளியூருக்கு பழமனுப்புகிறார்; கலியாணா புஷ்பச்செண்டுகளும், மாலைகளும், மட்டைமேலையும் புஷ்பமொட்டுகளும் அவ்விடமிருக்கின்றன. இன்னும் சுருட்டு, சிகரெட்டு, மிட்டாய்வகைகளுமிருக்கின்றன.

ஹெய்ன்ஸ், மெத்யூஸ் பில்டிங்ஸ், கார்னர் ஆப் அடர்லே லாங்மார்க்கட் ஸ்டிரீட் கேப்டவுன்.

"டெலிகிராம்" செட்டி, கேப்டவுன்.

TO LET.

PLOTS OF LAND

FOR CULTIVATION

APPLY

International Printing Press, PHŒNIX.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS:
J. GARLICK, Cape Town; G. E. HANDS, Durban.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કેરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર
જે. ગાર્લીક, કેપટાઉન.
જી.ઈ. હેન્ડસ, ડરબન.

સર્વે જાતનો માલ.

સઘળી જાતનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, વાસણો, શાલો, જવાહીર, વિગેરે,

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ૦ કરમનની કંપની સાથે લાંબા વખતથી વેપાર કરેલો છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલો છે, તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

સી. દાદા ઓસમાન.
,, ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars.

... THE

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

118, STATION ROAD, BRICKFIELD,
P.O. Box ... JOHANNESBURG.

PROPRIETOR P. D. DORABJEE.

Special Quotations for the Wholesale Trade.

—A TRIAL SOLICITED.

Sample Cigars sent Post Free on application.

ક ખ ગ ઘ ઙ ચ સ્કુલ A B C D E F G

ગુજરાત અને કાઠીઆવાડનાં ગ્રુહસ્થોને પોતાના બાળકોને ઈંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભણાવવા સારૂ આ સ્કુલમાં મોકલવાને વિનંતિ કરવામાં આવે છે. આ સ્કુલ તા. ૧૯મી જુન ૧૯૦૫ થી સ્થપાઈ છે. માસીક ફી ૧૦ શી.

૧૫૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ. એમ. એલ. પટેલ.
ડરબન. (લિ૦) એસ. અને એમ. એલ. પટેલ.

Manager's Notice.

The International Printing Press has been removed to Phœnix. The Management beg to advise their clients and advertisers in INDIAN OPINION that the Durban Office for receiving printing orders, subscriptions to INDIAN OPINION, &c., will still be at ... Grey Street. All postal communications ... International Printing Press, Phœnix, ... also all ... payable. ... added to the ... cheques other than Durban.

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers,

298 Church Street, Pretoria.

P.O. Box 357. Tel. Add.: "TAYOB."

MOOSAJEE HASSAN,

GENERAL DEALER,

P.O. Box 4,

PIETPOTGIETERSRUST.

મુસાજી હસન,

જનરલ ડીલર.

પી. ઓ. બોકસ ૪.

પીટપોટગીટરસરસ.

Mahomed Hassen Ismail,

ARABIAN CASH STORE,

General Dealer and Produce Buyer,

97 South Union Street and 150 Russell Road,

PORT ELIZABETH,

Tel. Ad.: M. Hassen. Cape Colony.

Address all correspondence to 97 Sth. Union Street.

Established 1884.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .

. . . Direct Importer

—OF—

Indian and other Oriental Merchandise

—FROM—

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

10 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG [illegible]

PRETORIA, Multan House, 242 Church St. (P.O. Box 724)

BULAWAYO (P.O. Box 486)

BARBERTON. SALISBURY. KIMBERLEY.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above Addresses will have prompt and careful attention.

L. DONNELLY

Wood, Coal & Produce Merchant.

[illegible]

Corner of GREY & PRINCE EDWARD STREETS

DURBAN.

સરકારી સરવેયર.

બરાબર માટે ઘણી કાળજીથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.

૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इञ्जनेर.

माइकौंका काम बहुत ध्यानसें संतोष जनक किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट दर्बन

ஜெ. ஏ. சோரல்

கவர்மெண்டு சர்வெயர்.

பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்

டர்பன்.

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have always on stock:—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS, TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,

115 COMMERCIAL RD., DURBAN.

Cable & Tel. Add.: "Katherian."

Telephone 224.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦

દરેક જાતના લાકડા તથા ઇમારતનો સામાન.

પોઇંટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कु.

बहुत रंकमेंका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पोंइट रोड, दर्बन.

அயல்தேசங்களிலிருந்து பல இறக்குமதிசெய்து பெரியவியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். கட்டிடங்கட்டுவதற்கான ஒவ்வொருவகை மரங்களும் கிடைக்கும்.

ஆர்பரோ அண்டுகோ.

பாயிண்டு ரோட் டர்பன்.

ROYAL

Exchange Assurance.

FOUNDED 1720 A.D.

CAPITAL £4,000,000

FOR FIRE ASSURANCE.

FELLOWS SMITH,

Incorporated Accountant, Chief Agent,

Equitable Buildings, Smith St., Durban.

MONEY TO LEND in Large or Small Sums

રોયલ એક્સચેંજ વીમા કંપની.

સને ૧૭૨૦ માં સ્થપાયેલ.

મુડી પાં. ૪,૦૦૦,૦૦૦

આગના વીમાની શાખાના મુખ્ય એજન્ટ

એફ. ફેલોસ્મીથ.

ઇક્વીટેબલ બીલ્ડીંગ

સ્મીથ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

પૈસાની નાની મોટી રકમ ધીરવામાં આવશે.

Indian Opinion

637

Vol. III. | Phœnix, Natal, Saturday, 1st July, 1905. | No. 26

M. H. NAZAR, Editor.

Contents.

	Page
Editorial Columns:--	
Natal Legislation	410
Mr. Brodrick and British Indians ..	410
The Krugersdorp Meeting	411
Lord Selborne and Self-Government	412
Nightmare Politics	412
Other Articles:--	
Indian Grievances	413
Anti-Asiatic Meeting at Krugersdorp	413
The Asiatic	413
The Disastrous Storm	414
Chinese Boycott	414
Indian Affairs in Natal Parliament...	415
Closing of Shops Bill	415
Boksburg and Asiatics . .	416
Indian Defence	416

Indian Opinion

Saturday, 1st July, 1905.

Natal Legislation.

There are four Bills published in the *Natal Government Gazette* Extraordinary, dated the 21st, June, all of which are more or less objectionable. The first is to amend the laws relating to liquor licences and other licences in their application to the province of Zululand. In this Bill, which is very largely aimed at British Indians, a hawker is to be called upon to take out a licence from month to month, and this applies even to hawkers in goods not imported, although for the latter there is no licencing fee required. The fee for a hawker's licence to trade in imported goods is to be £1 per month, and if the hawker in question have a vehicle, then there is an additional fee of £1 per month. Moreover, licences under Act 18 of 1897 are not to be granted unless with the approval of the Colonial Secretary, whose decision is to be absolutely final, and "from whose decision there shall be no appeal to any Court of law or authority."

Another Bill dealing with British Indians is the one to impose a tax upon unoccupied rural lands. This is a reproduction of the Bill with which we have already dealt, and in which land is to be deemed unoccupied unless the owners or some European has continuously resided thereon for at least nine of the twelve months reckoned from January to December in each year.

The third Bill is the one to provide for the licencing of private locations. A private location is defined therein to mean "any number of huts or dwellings occupied by Natives or Asiatics on any private lands, or any piece of Crown land in process of alienation." Thus, by a stroke of the pen every piece of ground which may be occupied by Indians is to be turned into a private location, and the landlord of the place on which the private location is established is to take out a licence in respect of which he has to pay 10/- per year per hut or dwelling. Licence fee is not to be paid in respect of any huts occupied by Asiatics or Native employees. The net result of this would be that every room occupied by an Indian, unless he is the owner or in the employ of the owner, shall be liable to an annual tax of 10/- to say nothing of the insult which is implied in calling the Asiatics' habitations "locations."

The fourth Bill is to impose a tax on occupied dwelling houses. This is of general application, and probably the framers of the Bill had not in their minds British Indians at all; but in the end the Bill will tell far more heavily against Indians than any other class of the community. The Bill contemplates the levy of a tax of £1. 10/- on every house valued at under £750. The tax rises to £20 for a dwelling-house exceeding £4,000 in value and the word "dwelling house" means a house or a part of a house used as a dwelling and including domestic servants' quarters, stables, outbuildings and other buildings forming the adjuncts of a dwelling house, in so far as they serve the residential purposes of the house, and, this tax has to be paid not by the owners, but by the occupier. Therefore, every occupier of a room even if it is worth only £50 will have to pay an annual tax of £1. 10/- There are many rooms which are made of wood and iron for which, probably, only five shillings per month is paid. The Government proposes to add a monthly half-a-crown to such rental. To say the least of it, there should have been some free limit under which the tax should not be levied. As it is, the Bill is open to very serious objection. These Bills are a sample of the activity of the new ministry. We feel constrained to say that the stamp of inexperience is to be seen on every one of them. Every true citizen must sympathise with the Government in their efforts to bring the Colony out of its difficult pecuniary position; but the means adopted by them to raise revenue are almost without precedent in modern times, except during war-time, and are opposed to sound economic principles. We hope that, for the sake of the fair name and fame of the Colony, these Bills will receive short shrift at the hands of the Assembly and the Council.

Mr. Brodrick and British Indians in the Transvaal.

Sir Mancherji has drawn from Mr. Brodrick an important reply on the status of British Indians in the Transvaal. The member for Bethnal Green pressed for some solution of the Indian question, and Mr. Brodrick has stated emphatically that nothing of what the Indians enjoyed before the war would be taken away from them; that every pressure that could be brought to bear on the Transvaal was being brought, but that it was difficult to interfere with a self-governing Colony dealing with the immi-

gration of such people as it may consider to be undesirable. The first statement made by Mr. Brodrick can only mean that it is the intention of the Imperial Government to see that Indians are not deprived of such rights as they may have enjoyed during the Boer *régime*. Such intention is not at present being carried out. To take only one instance: there was no restriction on the immigration of British Indians. At present, as these columns have shown repeatedly, no new Indians are being allowed to enter Transvaal territory, and the old residents are only allowed to enter in small numbers, and after they have undergone tedious, inconvenient, and expensive formalities. That pressure is being brought by the Imperial Government we know and appreciate. We question however whether the pressure is commensurate with the gravity of the situation. For the third statement made by the right honourable gentleman gives rise to many a misgiving. It betrays a feeling of helplessness. The Transvaal is not yet a self-governing Colony, but, by implication, Mr Brodrick has considered it as such. Mr. Brodrick does not deny the promises referred to by Sir Muncherji; nor can it be denied that when the promises were made the responsible ministers knew what was coming. They knew that there was to be only one conclusion to the war, and that after the declaration of peace self-government was bound to come. It, therefore, means that the Home Government are now prepared, in their eagerness to conciliate the Transvaal European opinion, even to recede from their promises. It is apposite here to inquire why, so soon as peace was declared, the promises made to the Indians were not immediately fulfilled; also why, even now, as suggested by Sir William Wedderburn, so long as the Transvaal has not received actual self-government, the Home Government do not repeal the old restrictions on the British Indians, and thus throw on the Council that would be elected, under complete self-government, the onus of re-enacting such legislation, and proving the necessity for it.

About the same time that Mr. Brodrick made the above statement, in a different place, but still as Secretary of State for India, he informed his audience that India had the first claim on their consideration, next only to Great Britain itself, in that the trade of Great Britain with India was larger than that done with Canada, Australia and South Africa combined. Had the interests of British Indians in the Transvaal been considered in such a spirit on the conclusion of war, when Lord Milner put his pen through scores of old Transvaal Ordinances which were not consistent with British principles he would not have hesitated to do likewise in connection with the anti-Indian legislation. Nor was it a matter of oversight; for immediately the country was opened up British Indians approached Lord Milner for a cancellation of the anti-Indian laws. If that step had been taken, nothing would have been heard, probably, of anti-Indian agitation to-day; nor, in our opinion, is it yet too late to put into practice the theory propounded by Mr Brodrick.

The Krugersdorp Meeting.

On the 23rd. inst., a public meeting was held of the inhabitants of Krugersdorp and district to discuss the Asiatic question. Certain representative men of Krugersdorp had convened the meeting, and resolutions were passed in due course.

The gist of the complaint advanced by the people of the West Rand, appears to be that according to the first resolution passed at the meeting, whereas there were only four general dealers' licences granted to Asiatics in the year 1890, for the year 1905 there have been no less than 45. We are not very much concerned to debate the question of figures. Leaving out of consideration that the latter part of the year can scarcely be taken into account, we can, however, affirm as a positive fact that in 1890 there were, trading in Krugersdorp township, British Indians holding five licences amongst them. In the whole of the Krugersdorp district there were 21 British Indians holding 24 licences among them. This total of 21 traders holding 24 licences does not take into account Chinese traders or their licences, but deals solely with British Indians. At the 31st of December last, there were, in the town of Krugersdorp, 7 British Indian traders holding 8 licences, and in the whole of the Krugersdorp district there were 21 British Indian traders holding 25 licences. At the present time there are, in the town of Krugersdorp, 11 British Indian traders holding 13 licences, and in the whole district there are 32 British Indian traders holding 36 licences. It would, therefore, appear that the figures quoted in the resolution were inaccurate and not even plausible; for one might suppose that the number of licences attributed to Asiatics before the war takes into consideration Krugersdorp town only, whereas those given for the present year apparently relate to the whole of the Krugersdorp district. There is, however, one possible explanation for these discrepancies. It is a known fact that before the war British Indians (we are not concerned with other Asiatics) held licences to trade, taken out in the name of white men. It is quite conceivable, therefore, that an error on the part of the framers of this resolution has been made in consequence of their ignorance of this fact, although one would think that the old residents of Krugersdorp should know their facts before publishing such statements. The disingenuousness of the whole argument lies in the quotation of the number of licences, rather than in that of the number of traders, for it is well known that certain traders hold more than one licence for various stores owned in the location, or in the outside districts.

But with regard to this question of numbers, we must take into consideration the area affected by the Indian trading community. This area includes Hokpoort, Roodepoort, Kromdraai, Randfontein, and other outlying places, or a matter of some hundreds of square miles. If the average increases per square mile of the Asiatic population be compared with the average increase per square mile of the white population, it will be seen that the increased figures are considerably on the side of the white population. Moreover it must not be forgotten that notwithstanding the complaints as to dangers of Indian competition in Krugersdorp, the white population of Krugersdorp itself since the war has increased enormously, buildings have gone up rapidly, and the town is quickly spreading beyond its old boundaries. This certainly would not give one the impression that Krugersdorp is on the verge of ruin on account of Asiatic competition.

The conventional arguments were brought forward at the meeting to show that South Africa is essentially a white man's country, and that whites are being elbowed out of it; that British Indians come to South Africa solely for the purpose of making money, having no real or vested interests in the country; and that they send all the money they make out of the country. It was said, moreover, that they employ none but Indians, and that money once paid to them is not again circulated; that they live on next to nothing and do not support any local industries, their food and other necessities being imported also. Asiatics, it was alleged, do not support white men, but consume everything that comes in their way. Moreover, under the old *régime* the influx of Asiatics was declared to have been rendered impossible, and, in consequence, mercantile prosperity [illegible].

Apart alt[illegible] the [illegible] of us statements [illegible] would [illegible] that not only [illegible] the Krugersdorp people know little or nothing of the ancient history of this question, but that they are absolutely ignorant of present-day facts. They seem to be under the belief—a belief that was brushed aside somewhat unceremoniously by the Colonial Secretary at the recent Inter-Colonial Council—that this country is being flooded with Asiatics. As is well-known there are actually in the Transvaal fewer Asiatics than there were before the war, owing largely to the great difficulty that British Indians have in obtaining permits to return to and reside in this country, notwithstanding the pledge of the Government that all British Indians resident in the country before the war should be at liberty to return.

Krugersdorp does not know, and does not apparently want to know, what are the circumstances of the case. It is content with its own provincial prejudices, and is not concerned with any idea of Empire outside its own boundaries. Its politics are of the "parish pump," order, and consequently its politicians cannot be expected to have the knowledge of Imperial statesmanship that is required of people who arrogate to themselves the right of dealing with such problems as that of the British Indian question in South Africa, inferring, as it does, a knowledge of the relationships that exist between the Indian Empire and Great Britain. It is not to be expected that provincial townships should have any great sense of proportion.

Lord Selborne and Self-Government. In view of what we have already said with reference to Mr. Brodrick's statement, it is interesting to examine the definition of self government given by Lord Selborne to a deputation that waited on him last week in the Orange River Colony, in order to request a grant of self-government to that colony. His Excellency has declared that within the British Empire responsible government means, in strictly local affairs, absolute independence: it means absolute local independence so long as that independence does not encroach on the general harmony of the British Empire, or infringe any of those principles on which it is founded, or any of those imperial considerations which bind it together.' This is a definition worthy of a distinguished representative of the King-Emperor, and it is in accord with the professions repeatedly made by the Imperial Colonial Secretaries. The question, then, is whether the disabilities which British Indians suffer in the Transvaal do not encroach on the general harmony of the British Empire, or infringe on any of those imperial considerations which bind it together. The question is self-answered. Let us hope that His Excellency, when he is called upon to deal with the Indian question, will apply the definition given by him, and remove the present anomaly.

Nightmare Politics. Imagination is a faculty notoriously lacking to the white races that mostly people this country, and it remains for the few who have eyes to see and ears to hear to place facts, and nothing but facts, before the white community, and compel them to acknowledge, by the sheer weight of these facts, that British Indians have at least something to say in their own favour. We will not hark back upon the platitudes and exploded fallacies that are regularly voiced again at [illegible] these meetings. It would almost appear as if, by pulling the Asiatic string, we get [illegible] figures to move in exactly the same mechanical way, at exactly the same mechanical rate, and with exactly the same mechanical gestures, in every part of the country where the performance may take place. Village rhetoric is notoriously self-satisfying, and we do not doubt that the good people of Krugersdorp are highly edified by the [illegible] that place recently [illegible] they will have the [illegible] [illegible] the High Commissioner [illegible] take very [illegible] resolutions passed at th[illegible]

Indian Grievances.

Treatment in South Africa.

British Responsibility.

During the debate in the House of Commons on the Indian Budget, says Reuter, Mr. Cathcart Wason (Orkney and Shetland) complained of the scandalous treatment meted out to Indians in South Africa. No one, he maintained, could say that such treatment was either reasonable or just. It would not have occurred if the Indians had a voice in the Government of their own country. The treatment of Indians in the Transvaal before the war was better than now. Britain was directly responsible.

Sir M. Bhownaggree (Bethnal Green) complained of the violation of the most solemn pledges with regard to the treatment of Indians in the Transvaal. He animadverted bitterly upon the attitude of Lord Milner and Sir A. Lawley, and pressed Mr. Brodrick to urge upon the Imperial Cabinet that this is a question of imperial concern, and that, self-government or no self-government, no Colony had the right to treat British subjects as did the Transvaal. The Colonies, he added, should be told once for all that a proper solution must be reached, otherwise it would be the duty of the Imperial Government to interfere. If this warning failed, it would be the clear duty of the Indian Government to adopt a policy of retaliation.

Sir Charles Dilke (Forest of Dean) considered that the ill-treatment of Indians in Transvaal was disgraceful and shameful. The Indians in Natal, however, were now the greatest sufferers. They made great sacrifices during the war by services which had not been sufficiently recognised.

Mr. Brodrick, Secretary for India, said that he sympathised to a large extent with the views of many members. It was, he said, his desire to secure to the Indians in the Colonies the fullest opportunity of peaceful employments, but no power could compel the self-governing Colonies. The Imperial Government could only bring the best pressure it could to bear on the Colonies. He added that the Colonial Secretary decided that no privileges existing under the old regime in the Transvaal should be taken away, but it was impossible to prescribe to self-governing Colonies with regard to the terms on which they should admit citizens who were thought to be undesirable.

[illegible] Fact that the majority [illegible] [illegible] during a change [illegible] lives [illegible] desirability [illegible] [illegible] purposes of the bill [illegible] the [illegible] sentiments.
—*Lancet*.

Anti-Asiatic Meeting at Krugersdorp.

Drastic Resolutions.

The Usual "Boycott" Proposals.

(FROM OUR SPECIAL CORRESPONDENT.)

A well attended meeting of the residents of Krugersdorp and district was held at the Freemason's Hall, Krugersdorp, on the evening of Friday, 23rd ult.

Mr. H. C. Tanner, the Mayor of Krugersdorp, presided, and was supported by Messrs. W. M. Edwards, G. van Blommestein, J. J. Bowles, L. J. Phillips, K. Sheppard, F. W. Lewis, and Crawford.

In opening the proceedings, the Chairman said the object of the meeting was to consider the effect of Asiatic trading in the Krugersdorp district and throughout the country. The subject had been before them for the last twenty years and ever since the British occupation, it had been a matter to which a considerable amount of anxious attention had been given by commercial bodies in every town and village in the Colony. Until within the last few months, the effects of Asiatic trading had not been felt to any serious extent in that town. Since then, however, the Chamber of Commerce had thought the matter over and had decided to ask one or two prominent people in the town to help, and they had decided that the best means of so doing would be to hold a public meeting.

They would remember that last year a huge meeting had been held in Pretoria, attended by delegates from all the public bodies in the Transvaal. It was then unanimously considered that Asiatic trading should be put a stop to.

They had now to consider two things. First, they had to get the public to refrain from dealing with the Asiatic traders. Secondly, they had to see that they did not let or sell stores or sites to Asiatics.

They all knew the great disadvantage under which a European trader remained who had to suffer from Asiatic competition. The ordinary storekeeper had to pay a first class assistant not less than £[illegible] per month, a second from £20 per month, and a junior from £10 to £1[illegible]. The ordinary storekeeper would thus have three assistants at [illegible] £[illegible] per month [illegible] also would have [illegible] [illegible] Colony and Natal. In [illegible] sults, in the country [illegible] been [illegible] of Durban and Pietermaritzburg [illegible] coolie trader had the bulk, if not the monopoly of the trade.

Apart from that, however, they wanted to see the country kept white and black, not yellow or mongrel. If Asiatics were given liberty to trade and to carry on their occupations and dwell here, there would ensue a very great danger. If Asiatic trading was going to be allowed a free hand in the country, the competition would not stop at trading. These people were a clever people in a way, and unless trading was stopped now, they would have the additional danger of Asiatics usurping the skilled trades now followed by white men. He would personally like to see Asiatic trading prohibited; but failing that, they must demand that the residences and trading should be confined to bazaars or locations, where the Asiatics could have their own space, outside town, and apart from white people.

Asiatics were useless to the community. It was however, fairly well proved that for purposes of unskilled labour, and provided they were returned to their own country at the expiry of their term of service, they were more or less necessary to the country. The Asiatic gave nothing and spent nothing. He sucked everything out of the country. They were parasites pure and simple. If those present earned their money white, then let them spend it white.

The meeting passed the following resolutions:—

That this meeting of the townspeople of Krugersdorp views with great apprehension the fact that the number of General Dealers' Licences granted to Asiatics in this District for the year 1905 [illegible] [illegible] unlimited granting of such Licences is likely to lead to and to the unfairness of the conditions under which such business is carried on.

That all present at this meeting bind themselves not to deal with or in any way support the Asiatics or to grant them premises for either business or other purposes and express their strong disapproval of the action of parties who have already rented premises to them or otherwise supported them, and that this meeting calls upon them to exercise their duty to the public by desisting from such support and declining to renew any leases existing and to cancel the same if opportunity arises; and that those present bind themselves to refuse to support any candidates for Parliament who would not oppose Asiatic trading.

That as far as possible [illegible] [illegible] Transvaal.

[illegible] form itself into a [illegible] Asiatic stores [illegible] members [illegible] [illegible] election draw [illegible] Committee [illegible] number.

The Asiatic.

A Pretoria View.

In certain questions recently before the House of Commons we have an interesting sidelight on the Imperial aspect of the Asiatic problem, an aspect characteristically ignored by too many of our local politicians. Mr. Brodrick told the Commons that the trade of Great Britain with India was greater in volume than that done with Canada, Australia and Africa combined. Quite apart, therefore, from any question of abstract justice, it would be neither politic nor expedient on the part of the Imperial Parliament to alienate the affection of His Majesty's Indian subjects in order to foster the not very stable loyalty of—for instance—Boksburg. The Indian trader may be a nuisance to Boksburg, and for that matter to Pretoria, but he is a source of enormous wealth to the United Kingdom. Since the United Kingdom pays for the defence of the Empire, and could not pay for it were her trade to decrease, the Indian is clearly entitled to the fullest privileges of a British subject. As a matter of fact the Indian contributes much more both directly and indirectly to the defence of the Empire than we do, and it would be monstrous were the Imperial authorities to permit him in any part of their dominions to be made a pariah and an outcast. At the present moment India is not in a position to retaliate upon those who place disabilities on her subjects, but the Orient is awaking, and it is no longer possible to regard the Asiatic as a subject race. Not only has Japan met and beaten an European nation of enormous strength, but China, roused to action by the immigration acts of the United States is embarking upon a commercial boycott of American goods that may most seriously affect the trade of the great Republic. Consciously or unconsciously the Japanese are preaching the doctrine of Asia for the Asiatics, and India, wrapped for centuries in philosophic sloth, can no longer be impervious to the new influence. A great power has arisen in the East that may, indeed most assuredly will, demand for Asia an equal place with Europe in the world's comity of continents and nations. These are no times for oppressing and ill-treating our fellow subjects of Asiatic origin. If we are to avoid painful humiliation and perhaps a dangerous crisis the Empire must stand well in the East. We cannot stand well in the East if we do not defend within our own borders the rights and privileges of our Eastern subjects. That is the Imperial position. While sympathising very greatly with the difficulties of those whose very existence is threatened by the advent of the Indian trader, we feel that South Africa cannot and must not be offered up as a sacrifice to our Eastern possessions, as it would be if immigration were unrestricted, and if this country were thrown open to every British subject, no matter what his status or position. This, however, is no excuse for ill-treating the Indian who is with us, and was with us before the war, and whose grievances formed one of the reasons for our demands upon Mr. Kruger. These men must be continued and secured in their civil rights as traders, and until we show ourselves able to do this, and to approach the whole question in a reasonable and moderate frame of mind, the Imperial Government are not likely to permit us to legislate either for future immigrants or for the gradual elimination—by means of compensation and without injustice—of the Asiatics already here.—*Pretoria News.*

The Disastrous Storm.

The Magisterial Inquiry.

Indian Services Recognised.

There is little fresh to report in connection with the recent storm. Relief is still being given by the Indian Relief Committee. Several Indians from outlying parts have presented themselves at Messrs. Camroodeen & Co.'s premises in Grey Street, and have received assistance.

The Magisterial Inquiry is now concluded. An immense mass of evidence has been taken and it remains to be seen what the Government will do with it and what steps can be taken to prevent so great a loss of life in the event of a future flood.

With reference to the bursting of the Pinetown reservoir, Mr. R.S.W. Barnes said he was informed by the overseer of the works that he witnessed a sudden wall of water come down 3ft. 6in. high, which poured over the embankment and dug away the clay, causing a breach in one place about 95 feet broad. That breach released the water freely at first, and then slowly went lower, until in 12 or 15 hours the bottom was reached.

Mr. Fletcher, the Durban Borough Engineer, gave a mass of statistics and showed that the bursting of the reservoir made very little difference to the flood in the Umbilo Valley. In his opinion the damage and loss of life was due to the unprecedented rainfall within the short space of 15 hours in valleys having steep gradients, which rapidly discharged their waters into the flat of Umbilo. At the time of the highest flood there was also high water in the Bay.

At a meeting of the Durban Town Council on Monday it was decided to make grants to a total of £285 to the Borough Engineer and various members of the Water and Electric Light departments. It was also decided that a sum of £40 be distributed among the Indian gang who did such excellent work in repairing the broken water-main.

Chinese Boycott.

The Worm Turns

With Immediate Result.

Laffan's correspondent at Vancouver British Columbia, says the *Natal Advertiser*, cables that the chief Chinese associations, at a meeting yesterday, endorsed the American boycott of Chinese labour, and resolved to start flour mills in British Columbia, worked by Chinese capital, and under Chinese control, to supply the Chinese markets.

A telegram from Washington says Reuter, states that with a view to eliminating the disagreeable features of the immigration administrative service in the United States of which the Chinese complain, and who threaten to boycott American goods unless the present state of things is remedied, President Roosevelt has given instructions and the departments have been ordered that Chinese merchants, travellers and others, who are exempt under the exclusion law are to be accorded the same courtesy as shown to the citizens of any of the most favoured nations.

In future discourteous treatment will be followed by the instant dismissal of the offending official.

It is believed that the Government's action will eliminate the trade difficulties between China and the United States.

The Chinese boycott of American goods is assuming such dimensions as to cause serious alarm among American exporters. This greatly strengthens President Roosevelt's determination to modify the immigration laws, which are meanwhile being enforced in the most lenient manner. Washington has sent conciliatory official assurances to Pekin.

"Sleepy Natal."—Natal, and particularly the Capital, has earned for itself the epithet "sleepy." It is perhaps with a sense of the fitness of things that the British Association is to favour us with a lecture on "The Sleeping Sickness"; and now we learn on the authority of the *Natal Advertiser* that the very elements themselves partake of this general somnolence. "In the case of the recent violent weather," we read, in a passage attributed to the Government Astronomer, "a wire was actually sent from a coast port to Durban notifying that a hurricane was *en route*, but the telegraph wires were broken down by the storm before the message arrived."

The electric "current" is usually the quickest thing in the world except light; but when the Natal variety is so singularly lethargic as to allow a storm to overtake it, it is evident that something is seriously wrong with the country.

Indian Affairs in the Natal Parliament.

Immigration Bill.

In the Legislative Council on Tuesday last the Hon. the Minister of Justice moved the re-commitment of the Indian Immigration Law Amendment Bill, and explained that the Legislative Assembly had been unable to concur in the suggested amendments of the Council, especially for the reason that such amendments would necessitate considerable delay in placing the Act into operation, the Royal assent being required to the amendment Bill.

The Hon. Mr. Kirkman, who took the initiative in obtaining the amendments in question, said that, having had access to information on the subject, he had found reason to change his views.

The Hon. Mr. Baynes wanted to know what the information was. He opposed the re-commitment, and after strongly protesting against being ruled out of order by the President, called a division.

Only Sir George Sutton and Mr. Baynes voted against the re-commitment in Committee.

The Hon. Mr. Baynes strongly opposed the motion of the Hon. the Minister of Justice to obtain the Bill in the form suggested by the Assembly. He said the effect of the Bill would be to deprive the Colony of labour by driving the Indian from service on to the land. Its effect on the Indian Government would not be beneficial.

The Hon. the Minister of Justice said the whole object of the Bill was to facilitate the collecting of the licence money from Indians who were at present able to evade it.

The Hon. Sir George Sutton was willing to waive his feelings in the matter, and give the Bill, as suggested by the Assembly, a trial. He did not think, however, it would be so effective as if it included the amendments of the Legislative Council.

On a division, the only opponent of the amendments put forward by the Hon. the Minister of Justice was the Hon. Mr. Baynes, and the Bill passed through Committee with the amendments, and is now in the form suggested by the Legislative Assembly.

On Wednesday, the Indian Immigration Law Amendment Bill with amendments made by the Legislative Assembly was re-passed.

In the Legislative Assembly on Thursday, the 22nd ult., Mr. McLarty presented the report of the Select Committee on the closing of Shops Act Amendment Bill.

Indian Prosecutions.

Mr. McLarty asked the Minister of Justice:—(a) Is it correct that the magistrates or other officials have been circularised re prosecutions under Section 85, Law 25, of 1891; (b) if so, is it correct that instructions have been given that future prosecutions under that section ought to be at the instance of the Crown; (c) why should Indians be relieved of the expense of prosecuting their own grievances, when Europeans have to do so in similar instances; (c) why should the Colony be called upon to defray expenses in such prosecutions; (d) have not the prosecutions at the instance of the Government, heretofore, been only in connection with indentured Indians; (f) does not this circular grant free law prosecutions under aforementioned section (85) to all free Indians; if so, why?

The Minister of Justice replied:—(a) Yes. (b) No; the intention of the circular is to prevent private prosecutions without notice to the Crown, and until the Government had notified its intention not to prosecute. (c) The offence is a statutory one; all fines came to the Treasury; it is the province of the Crown to inquire into, and exercise, its discretion in relation to all offenders, irrespective of class. (d) For the above reasons. (e) The practice has not been unforeseen. (f) Yes, for the above reasons.—*Natal Mercury*.

Closing of Shops Bill.

Select Committee's Report.

Your Committee went very fully into the question of regulating the closing hours of shops, and took evidence from all the representatives of municipal bodies and Local Boards in the Colony, as well as from the representatives of the Chambers of Commerce in Durban, Maritzburg, and Ladysmith, the Durban Trades Council, the Natal Stores Employes Association, Durban, the Natal Early Closing Association, Durban and Maritzburg, the small traders of Durban, the Arabs of Maritzburg, the Acting Chief Commissioner of Police, the Superintendents of Police of Maritzburg and Durban, and many others interested in the question of early closing. After giving consideration to the various views submitted, your Committee found that the existing Act had failed to serve the purpose for which it had been enacted, there being a general consensus of opinion in favour of Parliament dealing with the whole question. Your Committee, therefore, recommend that Government be requested to withdraw the present Bill, and submit to the House a more comprehensive measure regulating the closing hours of shops by Act of Parliament.

On the evidence tendered your Committee arrived at the following conclusions:—

(a) That all shops be closed on Monday, Tuesday, Wednesday, Thursday, and Friday in each week, at 6 o'clock, with half-an-hour's grace for the purpose of serving customers who may be in the shop at the hour of closing. On Saturdays, all shops to be closed at 1 o'clock p.m., with half-an-hour's grace within which time all manner of business whatsoever shall cease: Provided that shops may be open on Saturday evenings at 7 o'clock, and close for all purposes at 10 o'clock.

(b) That all shops south of Hospital Road, the Point, Durban, shall be closed for the first five days of the week, at 9 o'clock p.m., and on Saturdays at 10 o'clock p.m.

(c) That hairdressers shall close at 7 p.m. on the first five days of the week, and at 10 p.m. on Saturdays, with the provision that they be allowed to remain open until 10 p.m. on every day preceding a public holiday.

(d) That chemists be allowed to remain open until 8 p.m., with night bell attendance after 8 o'clock.

(e) That the following exemptions be made: Restaurants, eating-houses, and refreshment-rooms, for goods to be consumed on the premises: fresh milk vendors; fruit, flower, and vegetable shops; tobacconists, bakers, confectioners, newsagents, and bookstalls at railway stations: undertakers. (Laughter.)

(f) That every shop mentioned in the list of exemptions, in which is carried on any class of trade not usually carried on in shops mentioned in the said list of exemptions, shall be closed at the closing time fixed by or under the Act for shops not mentioned in the said list of exemptions.

(g) That the Act shall apply to all municipalities and to all townships created, and hereafter to be created, and all the villages brought, or to be brought, under the Village Water Act, and to all shops situated within five miles of the nearest boundary line of any such municipality, township, or village. The Act also shall apply to the villages known as Bulwer, Colenso, Charlestown, Harding, [illegible], [illegible], Port Shepstone, Richmond, [illegible], Stangerstown, Umzinto, Eshowe, Melmoth, and [illegible], and to all shops situated within five miles of the nearest boundary line of any one of such villages.

The Act shall apply to any other village and township which the Governor may by proclamation in the "Government Gazette" bring within the provisions of the Act.

(h) All shops be closed on public holidays.

(i) That the Act shall not apply from the 22nd to the 31st December, inclusive, every year.

(j) That the Act be carried out by the municipal police in municipalities and townships, and by the Natal Police in unestablished townships.

(k) That the hours of shop-assistants employed in exempted shops be limited to 18 hours per week.

(l) That the word "shop" be defined as follows: "Shop" means any building, room, market stall, stand, tent, or other place in or upon which goods are offered or exposed for sale to the public, either by wholesale, retail, or by auction.

(m) That there shall be a penalty for each contravention; that after each conviction the licence shall be endorsed by the magistrate; and that after a

second conviction in the same year, the magistrate shall have a discretion to cancel the licence. All endorsements by the magistrate shall be notified to the licensing officer of the district.

(n) That the Act shall come into force on the first day of January, 1906.

(o) That shops may open on the evening immediately preceding statutory public holidays until 10 o'clock.

Your Committee therefore recommends to the House that the Government be requested to introduce a new Bill into Parliament, based on the above recommendations, and that the same be submitted to the House with all despatch, so that it may be dealt with during the present session of Parliament.—(Signed on behalf of the Committee), William McLarty.

Boksburg and Asiatics.

East Rand Vigilants.

A Reply to Mr. Sutherland.

In a letter to the *Rand Daily Mail*, Mr. W. Hills, Hon. Sec. of the East Rand Vigilance Association, replying to Mr. Sutherland, says:—

In his letter published on June 2 Mr. Sutherland makes several misstatements. Far from violently opposing the Labour Importation Ordinance the town on its own initiation called a meeting in its support, and a motion in favour was carried by about 500 votes to 17. We did this on the guarantees that the new comers should in no way compete with whites, and should be repatriated to China at the end of their contract. What we now desire is that the principle admitted by Government in the Labour Importation Ordinance of no Asiatic competition with white miners be extended to the general bodies of artisans and traders. If it can be done for one class of the community, other classes are equally justified in asking for protection in their respective occupations.

As to Mr. Sutherland's statement that the vigilants "egged the inhabitants of the town on to pass a bye-law preventing the Chinese coming within its limits, and now find that instead of doing harm to the labourers they have cut off their nose to spite their face, and they are crying for the removal of the embargo," this is also a misstatement. The Chinese are forbidden from coming into town under the Labour Importation Ordinance, and no bye-law on the question has ever been passed by the Town Council. A removal of the embargo is not likely to be asked for until the new Asiatic Law is passed and adequate protection of whites is ensured.

To turn to Mr. Sutherland's personal charges against the East Rand Vigilance Association, that organisation needs no defence locally, as at every public meeting its views and actions have been endorsed by overwhelming majorities. Mr. Sutherland says its influence has been baneful; that it has been mischievous in its persecution and boycotting of Asiatics, and those who sympathised with them; that in its hostile propaganda it has overstepped the bounds of moderation and moral suasion; that its acts of boycotting and persecution constitute reprehensible acts which had the venue been Ireland during the time of the Land League, would have led to its enthusiasts being sent to gaol and the Association suppressed. Further, he asserts that the insurance offices in Johannesburg and Boksburg refused to accept any risks on the shops and property of Asiatics and their sympathisers.

Writing without the special authority from the Executive, but merely as Hon. Secretary of the East Rand Vigilance Association since 1902, I can only say that we cannot stop Mr. Sutherland placing what construction he likes on the acts of the Vigilants, but the Association has done nothing of which it is ashamed, and the Editor of the "Mail" can peruse the official minutes of the organisation in support of what I have said.

Up to April of last year, when the judgment of the High Court was published giving permission to Asiatics to trade anywhere, the Association repeatedly urged the necessity of a strong [illegible] in seeing [illegible] as [illegible] was [illegible] only [illegible] and it is possible Mr. Sutherland may think he has some justification for feeling aggrieved at the method in which the [illegible] has been used.

The success of the organisation existing on the East Rand is, however, shown by the fact that while on the West Rand Asiatic traders are as thick in white townships as blackberries on a bush, they cannot be seen in any East Rand town. It was handed down a white district by the Dutch, and by every means in our power we intend to keep it such.

Indian Defence.

Lord Kitchener's Warnings.

A Blue-book has been issued in connection with the friction which existed between Lord Kitchener and the Council of the Governor-General of India, says Reuter. It shows that on December 2 last, Mr. Brodrick wished the Indian Government to consider whether the dual control of the Commander-in-Chief and the Military Member of the Council ensured the maximum degree of efficiency.

With the exception of Lord Kitchener, the Viceroy's Council were unanimous in defending the present system, and they replied on March 23 to that effect.

The reply stigmatised Lord Kitchener's proposals as military autocracy.

A minute by Lord Kitchener declares that in war the present system must break down, and that it must be abolished, unless it is intended to court disaster.

"India," Lord Kitchener proceeds, "is no longer a comparatively isolated desert, and the States of Central Asia have been crossed by a great European Power, and have been spanned by railways, which have only one significance. There is every indication that our northern neighbour is pushing preparations for a conflict, in which we shall fight for our existence. We should use the breathing time in re-organising and preparing the army, and remodelling the administration.

Lord Kitchener compared the present system in India to the system in England which broke down under the strain of the South African war, and which has since been amended.

In an exhaustive reply to Lord Curzon, dated May 31, Mr. Brodrick lays down the measures which it is desirable should be taken to end the present conflict, and give greater freedom to the working Commander of the Indian army.

Indian Mails.—The Natal Direct Liner *Umbilo* sails for Calcutta and Madras transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about [illegible]. The *Umhoti* sails on or about 28th July. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

The German East Africa Liner *Sultan*, sails for Bombay direct, on or about 8th July. Mr. N. M. Kader, 113 Grey Street, Durban, is the Agent.

The Million Tickeys Fund (Coloured.)—The Committee of the Western Province African Political Organisation has opened a fund for education purposes. At the annual conference at Somerset East, during Easter, it was unanimously decided to collect a million tickeys, equal to £12,500, during the year for this purpose.—*Imvo.*

The Bishop of Natal and Indians.—At the annual meeting of the Society for the Propagation of Christian Knowledge held in London, the Bishop of Natal referred to the work of the Church amongst the Indians imported into Natal to work on the tea and sugar plantations, whom he described as "very poor, very hard working, very frugal, very suspicious one of another, and not very trustworthy." They were increasing in numbers, he said, every week, and Hindu temples and Mohammedan mosques were rising in their midst. Whether the policy of bringing these people over to Natal, as the Chinese were being taken to the Transvaal was a wise policy he would not question at the time. There the Indians were and it was the duty of the Church to provide for their spiritual wants.—*Natal Advertiser.*

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૧લી જુલાઇ, ૧૯૦૫. અંક ૨૬.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૧લી જુલાઇથી તા૦ ૭મી જુલાઇ સુધી ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫

હીંદુ—જેઠ વદ ૧૪ થી. અષાડ સુદ ૫ સુધી, સંવત ૧૯૬૧

મુસલમાની—તા. ૨૭ રબીઉલાખરથી તા. ૩ જમાદીલઅવલ સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	અંગ્રેજી તારીખ.	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ.	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્યાસ્ત ક. મી.
શની...	૧	૧૪	૨૭	૬ ૫૨	૫ ૭
રવી...	૨	૩૦	૨૮	૬ ૫૩	૫ ૭
સોમ.	૩	૧	૨૯	૬ ૫૩	૫ ૭
મંગળ	૪	૨	૩૦	૬ ૫૩	૫ ૮
બુધ.	૫	૩	૧	૬ ૫૩	૫ ૮
ગુરૂ...	૬	૪	૨	૬ ૫૩	૫ ૮
શુક્ર...	૭	૫	૩	૬ ૫૩	૫ ૮

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

શનીવાર તા૦ ૧ જુલાઇ, ૧૯૦૫.

નાતાલમાં નવા કાયદા.

ઘર વેરો-ઇંડિઅન લોકેશન-ઝુલુલાંડમાં લાઇસેન્સ.

એકવીસમી જુનનાં અસલ નીકળેલા નાતાલ ગવરમેન્ટ ગેઝેટમાં કેટલાક નવા બીલ બહાર પડ્યાં છે. તેમાં ઘણુ ખાસ ખેંચવા જેવા છે. તે બીલો ચોખ્ખી રીતે બતાવી આપે છે કે, નાતાલના નવા કારભારીઓ બિનઅનુભવી, ઉતાવળા, અને અવિચારી છે. જે તે કાયદાઓ રજુ કરતાં બીતા નથી. નાતાલની કંગાલ હાલત બેશક ચિંતા ઉપજાવનારી છે. તે હાલતમાં સુધારો કરવાના પ્રયત્નો થાય તેમાં આપણે બધાએ મદદ કરવા જેવું છે. પણ જ્યારે એ પ્રયત્નો ઢંગ ધડા વિનાના હોય ત્યારે મદદ કરવાને બદલે સામે થવું એ ફરજ થઇ પડે છે. તેવા ખાસ ઉપરના ગવરમેન્ટ ગેઝેટમાં બહાર પડ્યાં છે. તેમાનું પહેલું બીલ ઘર વેરો નાખવાનું. નાતાલમાં વપરાતાં બધાં ઘરો ઉપર કર નાંખવાનો આ બીલમાં જણાવ્યું છે. પા. ૭૫૦ થી ઓછી કીમતના દરેક ઘર ઉપર પા. ૧-૧૦-૦ નો વેરો છે. પા. ૭૫૦ થી ઉપર ને ૧૫૦૦ થી ઓછી કીમતના ઘર ઉપર પા. ૨-૧૦-૦ પા. ૧૫૦૦ થી ઉપર ને ૨૫૦૦ થી ઓછી કીમતના ઘર ઉપર પા. ૫ નો કર પા. ૨૫૦૦ થી ઉપર ને પા. ૪૦૦૦ થી ઓછી કીમતના ઘર ઉપર પા. ૧૦ ને તે ઉપરાંતની કીમતના ઘર ઉપર પા. ૨૦ નો વેરો નાંખવાનો વિચાર સરકાર રજુ કરે છે. જે ઘરની અંદર વસતી હોય તેવાં બધાં ઘર ઉપર આ વેરો લાગુ પડશે. અને તે વેરો આપવાની જવાબદારી ઘરમાં રહેનારની ગણાશે, ઘર ધણીની નહિ. આ પ્રમાણે ૨૫ પા. નું કીમતનું ઝુંપડું હોય તે ઉપર પા. ૧-૧૦-૦નો વેરો પડશે અથવા એક મોટા મકાનના જેટલી કોટડીઓ હોય તેટલાનું પા. ૧-૧૦-૦ આપવા પડે એવું પણ બને. બીજી રીતે જોતાં ધારો કે કોઇ ગરીબ હિંદી શી. ૫ ભાડું પોતાની કોટડીનું આપતો હોય તેવા ગરીબ માણસે દરમાસે શી ૨/૬ બીજન સરકારને આપવા પડશે.

બીજુ બીલ એવું છે કે તેની રૂએ વગર લોકેશને ઇંડિઅન લોકેશન થઇ પડશે. એ બીલને ખાનગી લોકેશનનો કાયદો એ નામ આપ્યું છે. ખાનગી લોકેશનનો અરથ એવો કર્યો છે કે જે જગ્યાએ મજુર વરગના નાત અથવા કાફર અથવા હિંદીઓ આઠ રહેતા હોય તે જગ્યાને પ્રાઇવેટ લોકેશન ગણવા. અને એમ ઠરાવ્યું છે કે પ્રાઇવેટ લોકેશન રાખનાર દરેક ઘર ધણીએ લોકેશન રાખવા ના લાઇસન્સ લેવા. અને તે લાઇસન્સની ફી પ્રાઇવેટ લોકેશનના દરેક ઘર દીઠ દર વરસે શી ૧૦ ગણવી. આ બીલનું તાત્પર્ય એ છે કે ગામના ખાસ ભાગમાં હિંદી રહેતા હોય ને તેમાંનો કઇ ભાગ તેણે હિંદીને ભાડે આપ્યો હોય તો તે જગ્યાનું નામ લોકેશન ગણાય ને તેના ઉપર, ઉપર બતાવેલી ફી આપવી. એટલે કે ધારો કે હિંદી ઘરવાળાઓએ દરેક કોટડી દીઠ શી. ૧૦ વેરો દર વરસે આપવો પડશે, એટલુંજ નહિં પણ તેના બાબતના પ્રાઇવેટ લોકેશન રાખવાના લાઇસેન્સ લેવા પડશે. આ કાયદો એવો ખરાબ છે કે તેના સામે થવાની ઘણીજ જરૂર છે. હિંદી કોમના અત્યારે ગરીબ મુલકની નામ પૂરી થાય બોલવાની જરૂર છે અને જો તેમાં ગફલત થશે તો આગળ ઉપર બહુ મુશ્કેલી પડશે.

ત્રીજુ બીલ ઝુલુલાંડને લગતું છે. ને પણ દેખીતું હિંદીઓને ઇજા આપનારૂ છે. ને બીલની રૂએ દરેક ફેરીવાળાએ દર માસ લાઇસેન્સ લેવા અને તેની ફી પા. ૧ છે. જો તે ઘાડી રાખતો હોય તો વધારે એક પાઉંડ દર માસે આપવો. જે ફેરીવાળો નાતાલમાં નીપજેલો માલ વેચે તેને પણ લાઇસેન્સ લેવો જોઇએ. જોકે તે લાઇસેન્સના ઉપર કંઇ ફી ન આપવી. લાઇસેન્સ લેવાની ફરજ રાખી છે. એટલે તેવી લાઇસેન્સ વિના ભાજીપાલાની ફેરી ન થઇ શકે. વળી લાઇસેન્સ લેતાં પહેલાં કોલોનીઅલ સેક્રેટરીની રજા મેળવવી ત્યાર બાદ ૧૮૯૭ ના કાયદા પ્રમાણે અરજી કરવી. તે મેજીસ્ટ્રેટની મરજીમાં આવે તો લાઇસેન્સ આપે. કોલોનીઅલ સેક્રેટરી જે ઠરાવ આપે તેની ઉપર સુપ્રીમ કોરટ કે બીજી કોઇ કોરટમાં અપીલ ન થઇ શકે. આ કાયદો પણ અત્યંત જુલમી ગણાય.

આ પ્રમાણે કાયદાઓ નાતાલની સરકાર પસાર કર્યા કરે છે. જો ઉપર જણાવેલા બીલો પારલામેન્ટ મંજુર રાખશે તો તેના પરિણામે નાઇલાજ આવશે. કરો ઉઘરાવતાં જેટલી તકલીફ પડશે તેટલા કર ઉઘરાવવા એ મુશ્કેલી પડશે.

કાફરોની પાસેથી જે જુદા વેરો લેવામાં આવે છે તેને બદલે તે લોકોની પાસેથી ૧૮ વરસની કે તે ઉપરાંતના ઉમર વાળા દરેક કાફરની પાસેથી પા. ૧ ના વારસીક વેરો લેવાની બાબતનું બીલ પણ ગેઝેટના તેજ અંકમાં છે.

હિંદુસ્થાનમાં ઇંગ્રેજો અને હિંદી વચ્ચે જાહેર નોકરીમાં તફાવત.

લોર્ડ કરઝને ઘણી વખત કહ્યુ છે કે પોતે ગોરા તથા કાળા વચ્ચે નોકરી આપવામાં કાંઇ તફાવત ગણતા નથી. એક વખતે તેઓ બબડી ઉઠેલા કે નોકરી આપવામાં હિંદીઓને કાંઇ કહેવા જેવું નથી. વળી તેમણે કેટલુંક લખાણ પણ બહાર પાડેલું ને એમ સાબીત કરવાને કે હિંદીઓને ઘણી નોકરી આપવામાં આવે છે પણ તે લખાણ બનાવટી હતુ. કેમકે તેમાં ૭૫ રૂ. ના પગારવાળા ઘણા હિંદીઓને ઘુસાડ્યા હતા. ઓન. મી. ગોખલેએ આ પોપાળુ ખુલ્લું કરી નાખ્યુ છે. તેઓએ એમ બતાવી આપ્યું છે કે મોટા

પગારવાળા વધાખરા બધા યુરોપીઅનો છે. અને જે નવી નોકરી કાઢવામાં આવી છે. તે બધી યુરોપીઅનોને હાથ ગઇ છે.

મી૦ બ્રોડરીક અને હિંદીઓ

સર મંચેરજીએ મી૦ બ્રોડરીકને સવાલ કર્યો તેના જવાબમાં મી૦ બ્રોડરીકે બ્રિટીશ પારલામેંન્ટમાં એમ કહ્યું કે હિંદીઓના પાસેથી જે તેઓના અસલના હકો ટ્રાંસવાલ માં હશે તેમાં ઘટાડો કરવાની સત્તા બ્રિટીશ સરકાર કદિ નહિં આપે. બ્રિટીશ સરકાર બને તેટલું દબાણ ટ્રાંસવાલ ઉપર રૂપ કરે પણ જે કોલોનીને સ્વતંત્ર સત્તા મળી હોય તેની ઉપર વધારે જોર ચલાવવાનું નથી. ને ઇમીગ્રેશનના કાયદા કરે તેની સામે વચાવ નહિ. આનો અરથ એવો થયો કે. ટ્રાંસવાલ માં મી૦ ક્રુગરના વખતમાં જે કાયદા હતા. તેથી વધારે સખતાઇ નહિ કરવામાં આવે. પણ જો એમજ હોયતો પરમીટના કાયદા વતી હિંદીઓને ટ્રાંસવાલમાં જતાં કેમ અટ કાવે છે? હિંદીઓને રિપબ્લીકના વખતમાં જવા આવવાની પુરી છુટ હતી. વળી ઇમીગ્રેશનના કાયદા કરવાં બાબત વચમાં ન આવે એ પણ ભયંકર વાત છે. ઇમીગ્રેશન કાયદા એવો સુરત થાય કે. કોઇ નવો હિંદી ટ્રાંસ વાલમાં ન આવી શકે. છતાં મી૦ બ્રોડરીક વચમાં નહિ આવે? આમ બનવું સંભવિત નથી. કોલોનીની સ્વતંત્રતા એવી નજ હોઇ શકે કે જેથી આખા રાજ્યને નુકશાન પહોંચે.

મી૦ બ્રોડરીકે બાજી જગ્યાએ એમ જણાવ્યું છે કે, ઇંગલાંડ છોડીને બીજે બધે રનો ભાગ ઘડિઆ છે. કેનેડા, ઓસ્ટ્રેલીઆના અને સાઉથ આફ્રિકાનો કોલોનિ ચેદેસ વેપાર વિલાયતની સાથે છે તેના કરતાં ૨૬ ૮ સ્થાનનો વધારે છે. આવો ખ્યાલ મનમાં રાખીને જો બ્રિટીશ રાજ્યાધિકારીઓ કામ કરશે તો આપણને હજુ પણ કાંઇક રાહત થશે.

ધુળમાં જંતુઓ—પારીસના એક ડૉક્ટરે શોધ કરી છે કે પારીસના સૌથી સુંદર રસ્તા ઉપરની એક શેર જેટલી ધુળમાં આશરે ૧૩ લાખ અને બીજા ભાગ ઉપરની ધુળમાં આશરે ૨૧ લાખ જેટલા જંતુઓ છે. મોટે ભાગે ધુળ જંતુઓનીજ બનેલી છે. એમ એ તબીબનો અભિપ્રાય છે. પારીસ જેવા શહેરમાં તો ધુળમાં જંતુઓનું મોટું પ્રમાણ છે તો બીજાં શહેરો કે જ્યાં પુષ્કળ ધુળ ઉડતી હોય તેમાં જંતુઓનું પ્રમાણ કેટલું હશે.

ચીનાઓનું જોર.

છાપાઓમાં તાર આવ્યા છે તે ઉપરથી જણાય છે કે ચીનાઓ પોતાના દાંત બતા વવા માંગે છે અમેરીકામાં ચીનાઓના સામે સખત કાયદા છે. તે કાયદાના સામે થવાનો ચીનાઓએ ઘણો સહેલો રસ્તો પક ડ્યો છે ચીનની સાથે અમેરીકાને મોટો વેપાર છે. આ વેપાર બિલકુલ બંધ કરવાનો ચીનાઇ વેપારીઓએ ઠરાવ કર્યો છે. આ ઠરા વને ટેકો તે કેન્ટોન સીંગાપોરથી તથા બીજા ગામોમાંથી મળ્યા છે. અને બ્રિટિશ કોલમ્બીયા કે જ્યાં ચીનાઓની મોટી વસ્તિ છે ત્યાં ચીનાઓ પોતાની [illegible] કરી [illegible] સાથે પોતાનો વહેવાર તદન બંધ કરવાના છે. આને અમે ખરો રોષ અને શુર કહીએ છીએ. આ પ્રમાણે જો ચીના સાથે એક વખ સુધી ચલાવશે તો અમેરિકાના લોકોની આંખ તુરત ઉઘડશે આ પ્રસંગે એમ પણ યાદ રાખવા જેવું છે કે જે ચીનાઓએ વેપાર બંધ રાખવાનું કરયું છે તેઓને તેઓના ગરીબ ભાઇઓ જે અમેરીકા જાય તેઓના સાથે બહુ થોડો સંબંધ છતાં પોતાના ભાઇઓને [illegible] પડે તે [illegible] નહિં. અને અમેરીકા સાથે વેપાર બંધ કરવાનો ઠરાવ કરે છે.

લોર્ડ સેલબર્નની સ્વતંત્ર રાજ્યની વ્યાખ્યા.

ઓરેંજ રિવર કોલોનીમાં લોર્ડ સેલબર્ન ને મળવા બોઅર લોકોનું ડેપ્યુટેશન ગયું. તેઓએ સ્વતંત્ર રાજ્યસત્તાની એટલે [illegible] ગવરમેંન્ટની માગણી કરી. લોર્ડ સેલબર્ન જવાબ આપતાં જણાવ્યું કે સ્વતંત્ર સત્તા એકદમ ન આપી શકાય. પછી તેઓ સાહેબે સ્વતંત્ર સત્તાનો એવો અરથ કર્યો કે લોકોને પોતાના સ્થાનિક કારભારમાં સ્વતંત્ર સત્તા આપવી પણ તેમાં [illegible] એ કે તેવા રાજ્યથી [illegible] નીતિને ધક્કો ન લાગે. બ્રીટનના બીજા દેશોના હકને ધક્કો ન પહોંચે અને આજની જે ચાલતી આવેલી રીત છે તે [illegible]. લોર્ડ સેલબર્નની આ વ્યાખ્યા [illegible] રિવર કોલોનીમાં કે ટ્રાંસવાલમાં આપણી ઉપરજ દુખો પડે છે તે ન હોવા [illegible] હવે જોવાનું રહ્યું કે હિંદીને [illegible] નો છુટો લાવવામાં એઓ સાહેબ પોતે આપેલી વ્યાખ્યા અમલમાં લાવશે કે નહિ.

સોનાની આવક—કેનેડા ખાતે સોનાની ની ઊપજ માલમ પડી છે. ૧૯૦૪ ની સાલ માં પા. ૨,૯૦,૦૦૦ ની કીમતનું સોનું નીકળ્યું હતું.

મેકસીમ ગોરકી.

[illegible] ના લોકો અને આપણા લોકો [illegible] કેટલેક દરજ્જે મુકાબલો થઇ શકે છે. જેમ આપણે ગરીબ છીએ તેમ રૂશિઆની રૈયત પણ ગરીબ છે. જેમ આપણને રાજ ચલાવવામાં કાંઇ પણ હક નથી. [illegible] છે, તેમ [illegible] છે. રૂશિઆના [illegible] માણસો [illegible] થોડી મુદત પહેલાં રૂશિઆમાં [illegible] થયું હતું તેમાં મુખ્ય ભાગ લેનારમાં મેકસીમ ગોરકી હતા. આ [illegible] ગરીબાઇમાં ઉછરેલ. પહેલાં એક [illegible] તેને [illegible] તેણે થોડા [illegible] વધારે [illegible] હોવાને પોતે કોઇ સારો [illegible] થઇ શકવા નહિ. [illegible] નોકરી કરી અને [illegible] ફેરાનો ધંધો કરયો આ બધા [illegible] મહેનતથી [illegible] જોવાનું [illegible] પોતે [illegible] કે તેના [illegible] તેણે [illegible] પડતા [illegible] બાદશાહી [illegible] દરકાર ન [illegible] છે કે [illegible] છે. [illegible] જાહેર આવેલ છે. પણ તે કેવી હાલ [illegible] છે એમ કહેવાય છે કે યુરોપમાં લોકોનાં દરજ્જા [illegible] મેકસીમ ગોરકી ના [illegible].

[illegible] બચાવ કરનારી [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] રે [illegible] રહેવા ત્યારે સખત પવનથી ઉછળતા પાણીનો સામે તેણીને તર વું પડ્યું હતું. કેટલાક ઐતિહાસીક નરનારી ઓ પણ આટલું નથી કરવા છે. પણ તેમાં કુદરતી અચંબો આવેલો હોય એ? [illegible] નથી. મદદ નહિં [illegible] [illegible] કોઇ જાણાઇ ન [illegible] [illegible] [illegible]

ક્રુગર્સડોર્પમાં હિંદીઓની વિરૂધ્ધ સભા.

જુન માસની તારીખ ૨૩ મી એ ક્રુગર્સડોર્પમાં હિંદીઓના સામે સભા ભરાઇ હતી. તેનો રિપોર્ટ લેવા અમે ખાસ માણસ મોકલેલ તે રિપોર્ટ ઇંગ્રેજીમાં આવ્યો છે. તેમાંથી તારણ અહીં પણ આપીએ છીએ. તે મીટીંગમાં મેયર પ્રમુખ થયા હતા. અને ક્રુગર્સડોર્પના ઘણા ખરા આગેવાનો હાજર થયા હતા. ત્યાંના વકીલ મી० વેસ્ટ્રીકે ભાષણ કરતાં જણાવ્યું કે હિંદીઓના ભેદથી પણ નુકશાન દેશને થાય છે. તેઓની સાથે ગોરાઓ હરિફાઇ નથી કરી શકતા તેથી ટ્રાંસવાલની સરકારની ફરજ છે કે હિંદીઓની ઉપર સખતાઇ કરવી. જો તેઓને ફુટ પાથ ઉપર ચાલવાની મનાઇ છે. તેઓને વોટ નથી, તો પછી તેઓને વેપાર કરવાની છુટ શા સારૂ હોવી જોઇએ? તેમણે એમ પણ જણાવ્યું કે લડાઇના પહેલા ક્રુગર્સડોર્પમાં માત્ર પાંચ હિંદી વેપારી હતા. હાલ ૪૫ વેપારી છે. અને એવો ઠરાવ રજુ કર્યો કે સરકારને સખત કાયદા કરવાની તાકીદ કરવી. મી. એડવર્ડસ આ વિચારના સામે થયાં, તેણે જણાવ્યું કે જે લોકો આજે હિંદીઓની વિરૂધ્ધ હતા તેઓ લડાઇ પહેલાં હિંદીઓને પોતાની ગરજ સારવા સારૂ પોતાની નોકરીમાં રાખતા અને સરકારને અરજી કરતાં કે હિંદીઓની હાજા દૂર થાય. મી० ફીલીપ પોતે જો હિંદી અસિલ ફી આપે તો તેનું કામ કરવા ના નહિ પાડે. એટલે મી० એડવર્ડસે જણાવ્યું કે ખરો ઉપાય લોકોના હાથ માંજ છે. જો લોકો બિલકુલ હિંદીઓના સાથે લેવડદેવડ નહિ કરે તો તેઓને નાસવું પડશે. વળી ખરો ઉપાય જ્યારે ટ્રાંસવાલને સ્વતંત્રતા મળે ત્યારેજ લઇ શકાશે એટલે સ્વતંત્ર સત્તા મેળવવાનું પ્રયત્ન કરવું જોઇએ. મી० એડવર્ડનો ઠરાવ મીટીંગે કબુલ રાખ્યો. બીજા ઠરાવો પસાર કર્યા તેમાં જણાવ્યું છે કે જે લોકોએ હિંદીઓને મકાન ભાડે આપ્યાં છે તેઓએ જીનની લેવાં, લીસ ખલાસ કરવા અને વેપારીઓએ હિંદીની સાથે વેપાર નહિ કરવો. આ બધા ઠરાવો લોર્ડ સેલબર્નને મોકલવાનો પણ ઠરાવ પસાર થયો હતો.

અજાયબ આગાહી—પરદીકોપ નામ પહેલાં ફ્રાંસ ખાતે એક સાધુએ તેની આગાહી કરી લોકોને અજાયબ રહેવા ઘણા મહેનત કરી હતી, પણ તેને ગાંડો ઠરાવવામાં આવ્યો હતો. તે સાધુ હજુ પણ થોડા વખતમાં જગતનું સંકટ આવી પડવાનું જણાવે છે.

સીંગાપોરમાં ચીના અને હિંદી.

સિંગાપોર જેટલું આપણને નજીકનું છે, તેટલુંજ ચીનાઓને નજીકનું કહેવાય. તે મુલકમાં જેટલી સગવડ ચીનાને છે તેટલીજ હિંદીને છે. છતાં સિંગાપોરમાં ચીનાઓની સાથે આપણા લોકો ટક્કર નથી ઝીલી શકતા ઘણા ચીના સરકારી નોકરીમાં છે, પબ્લીક વર્ક ખાતામાં છે. કંટ્રાક્ટર છે,ને બહુ આબાદ છે. કેટલાક તો મોટરકાર સુધાં રાખે છે. ૧૯૦૦ ની સાલમાં ૨૦૦,૯૪૭, ૧૯૦૧ ની સાલમાં ૧૭૮,૭૭૮, ૧૯૦૨ ની સાલમાં ૨૦૭૧૫૬, ને ૧૯૦૩ ની સાલમાં ૨૨૦,૩૨૧ એમ ચીનાઓ સીંગાપોર બંદરમાં દાખલ થયા જ્યારે હિંદીઓ માત્ર દર વરસે ૨૧૦૦૦ લગભગ દાખલ થએલા તેમાંના ઘણાખરા મદ્રાસી હતા. આ દાખલો બતાવે છે કે આપણા લોકોને બહાર મુલકમાં જઇને હજુ કેટલું કરવાનું બાકી છે ચીનાઓની સાથે આપણે બરોબરી ન કરી શકીએ એમાં આપણને ઘણું ઝંખવાણા પડવા જેવું છે.

પોરબંદરની કન્યાશાળા તથા મદ્રેસા સંબંધી અભિપ્રાયો.

મી० હાજી મહમદ હાજી દાદાના કાગળની સાથે જે અભિપ્રાયો ટાંક્યા હતા તેનું તારણ અમે નીચે આપીએ છીએ. એ અભિપ્રાયો ઉપરથી માલમ પડશે કે પોરબંદરમાં મુસલમાનોને કેળવણી આપવાનું કેવો સરસ પ્રયત્ન ચાલે છે. હિંદુસ્તાનમાં પણ ઘણાં થોડા ભાગમાં છોકરાઓ તથા છોકરીઓને શિખવાના આવાં સાધન જોવામાં આવે છે. આ કામના આગેવાનોને ધન્યવાદ ઘટે છે. અને અમે ઉમેદ રાખીએ છીએ કે હમેશાં મદ્રેસા તથા કન્યાશાળા આબાદીમાં વધતાં જાય. કેળવણી ખાતાના તપાસગીર મી० માસ્કર વિક્ટોરીઆ જુબીલી મદ્રેસા બાબત લખે છે કે ગુજરાતી વિભાગ ઘણો ઉત્તમ છે. મદ્રેસાના વડા શિક્ષક બહુ ખંતીલા તથા હુશિયાર છે તેમણે બ્રિટીશ સરકારની નીમેલી અનુક્રમ બહુ સારી રીતે વાપરે છે. અને મુસલમાની મંડળીના બતાવેલા પોતે અમલમાં લાવે છે

દાક્તર પોપટ પ્રભુરામ પણ વડા શિક્ષકના વખાણ કરે છે અને અલીગઢની કોલેજની સાથે મદ્રેસાની સરખામણી કરે છે.

પ્રીન્સ રણજીતસીંગજી તથા તેમની સાથેના બે પારલામેંન્ટના મેમ્બરો મી० ક્રીકટી તથા મી. મેકલેરન તે પણ જોવા ગએલા અને બધું જોઇને બહુ ખુશી થયાની ટીકા કરી.

મહિલા સેક્ટના અધિપતિ મી० મોતીલાલ કોટાવાલાના અભિપ્રાય માંથી અમે નીચે પ્રમાણે ટાંકીએ છીએ:—

દેશો જાતિનો મુખ્ય આધાર સ્ત્રીઓની સ્થિતિના સુધારા ઉપર રહ્યો છે અને તેથી સ્ત્રી કેળવણી ઉન્નત સ્થિતિએ આવે એ જોવાને દરેકે દરેક દેશાભિમાન પુરૂષનું હ્રદય ઉત્તેજિત રહેવું સ્વભાવિક છે. ઈસલામી મદ્રેસાના વિદ્યા વિલાસી અને ઉત્સાહી પ્રીન્સીપાલ મી. બુરહાનુદ્દીન સાહેબને અમે ઈસલામ કન્યાશાળા અવલોકવાની ઇચ્છા દેખાડી જેથી તેઓ સાહેબે સાથે આવી કન્યાશાળાનું મકાન, ચાલતી વ્યવસ્થા અને અપાતું શિક્ષણ જોવાની તક આપી. તેથી અમને સંપૂર્ણ સંતોષ મળ્યો છે. આ કન્યાશાળામાં ગૃહિણી થવાને યોગ્ય ઉત્તમ પ્રકારની વહેવારીક કેળવણી અપાય છે. એટલુંજ નહિ પણ બાળાઓને સંસાર કાર્યમાં ઉપયોગી થાય એવું ઔદ્યોગિક શિક્ષણ એવા ધોરણે અપાય છે કે તેમને તેમના નિરવાહમાં એક સબળ સાધનરૂપ થાય. સ્ત્રીઓને આવાજ શિક્ષણની ખાસ અગત્ય છે એ અગત્ય આ શાળામાં સંપૂર્ણ પુરી પડતી જોઈ સ્ત્રી વર્ગના અભ્યુદયને માટે અમારા હ્રદયની આશાનો અંકુર ઉગ્ર સ્વરૂપમાં સ્ફુર્યા વિના રહેતો નથી. અમે ભરત સીવણના ઘણા નમુના નજરે નિહાળ્યા. તેમ ઘરનું કામ પણ દ્રષ્ટે દીઠું, તેથી અમે હિમતથી કહી શકીએ છીએ કે દેશી ઉદ્યોગ હુન્નરની ખીલવણીનું ખાસ માન ભવિષ્યમાં આ શાળા સંપાદન કરશે. શાળામાં હાજરી હમેશાં સારી રહે છે અને બાળકીઓની સંભાળ અને માવજત યોગ્ય રીતે લેવાય છે. આ સઘળી સુવ્યવસ્થાને માટે અમે શાળાના હેડ મીસ્ટ્રેસ મીસીસ મગનલાલને ધન્યવાદ આપીએ છીએ તે ઉપરાંત આ શાળા ઉપર પ્રીન્સીપાલ મી. બુરહાનુદીન સાહેબ પોતાના હ્રદયના ઉંડાણથી તન મનનો વ્યય કરી તેને દીપાવવાને સદા તત્પર રહે છે તેને પણ ધન્યવાદ આપ્યા વિના રહેવાતું નથી.

મી० મદનજીત લખે છે કે:—

આજે પ્રેન્સીપાલ મી० બુરહાનુદીન સાહેબની સાથે ઈસલામ ગર્લ્સસ્કુલ જોવા આવ્યો હતો. એ સ્કુલનું મકાન તેમજ આસપાસ અને આજુબાજુનું બંધારણ આકર્ષિત છે. વચલા હોલમાં જતાં હેડમીસ્ટ્રેસ કેટલીએક છોકરીઓને મલપરા, અંગોઠા તથા બીજા ભરત કામ શિખવતાં હતાં. છોકરી જાતે ભરતી હતી, તે વખતે કેટલીક મિનિટ સુધી કામ તપાસી પાંચ મહિનાના થોડા અરસામાં કરેલા અભ્યાસથી કોઇ પણ માણસને વિસ્મય પામ્યા વિના રહે નહિ. છોકરીઓ રેશમી અને સોનેરીતાર, મલમલ, રૂમાલ, વિગેરે સ્વરૂપ ભરતી હતી. છોકરી ભરી તૈયાર થાય તેટલું ઠીકજ છે, પરંતુ આ કેળવણી ઓરતને માટે ખાસ અગત્યવાળા છે.

વે છે. સીવવાના સંચા તથા બીજા કેટલાક સામનો મહા ખરચે સ્કુલમાં રાખેલા છે. તેમજ આગળ જતાં સ્કુલમાં ઘરનાં બીજાં કામ શિખવવાની ગોઠવણ થાય છે. જે શિક્ષણ આપવામાં આવ્યું છે તે શિક્ષકોને તેમાં ખસુસ કરી હેડમીસ્ટ્રેસને ધન્યવાદ દેવા લાયક છે સ્કુલમાં હાજરી ૨૦૦ માં ૧૯૦-૧૯૫ હોઈને તે સરાસરી બીજી કોઈ પણ સ્કુલને ટક્કર મારે તેવી છે. હું તો આ સ્કુલ જોઈ ઘણો ખુશી થયો છું.

ડાકતર પોપટનાં ધણિયાણી દુર્ગાબાઈ લખે છે કે,

મેં આજરોજ કન્યાશાળાની મુલાકાત લીધી હતી. તે વખતે હેડમીસ્ટ્રેસ બાઈ એસ્તરબાઈએ મને બધા વર્ગો દેખાડયા હતા. ખાસ કરીને કન્યાઓનું ભરત તથા ગુંથવાનું કામ ઘણુંજ વખાણવા લાયક હતું તેમને શિખવવાના સામનમાં સીવવાના સંચાનો મોટો જથ્થો બહુ મોટા ખરચે કન્યાશાળામાં રાખવામાં આવેલ છે, અને તે સાથે લેન, ફ્લાનેલ, સીક, ટીકી વિગેરે બીજા જરૂર જેવા સર્વે સાધનો રાખવામાં આવ્યા છે. એ કન્યાશાળામાં થતો મોટો ખરચ કેવી સારી રીતે કરવામાં આવે છે, તેનો પુરાવો છે. કન્યાઓએ સારી ગાઈ કવિતા ગાઈ હતી, તથા પાઠો વાંચ્યા હતા. તેમનો એ બાબતનો અભ્યાસ બહુ સારો વખાણવા લાયક હતો. પોરબંદર જેવા શહેરમાં આવી કન્યાશાળા અને તેને માટે થતો આવો મોટો ખરચ ખરેખર કચેરીઓને અને શિક્ષકોને દરેક માનને લાયક બનાવે છે. હું એ કન્યાશાળાની અંતઃકરણની આબાદી ઈચ્છું છું.

પોરબંદરના દીવાન સાહેબ મેરારજીભાઈ લખે છે કે, કન્યાશાળા જોઈ હું ઘણો ખુશી થયો. તેની વ્યવસ્થા બહુ સારી છે. ભરત કામ વિગેરે મને ખાસ પસંદ પડયું આ નિશાળના દેખરેખ રાખનારા તથા શિક્ષકોની કાળજી વખાણવા લાયક છે અને મને ઉમેદ છે કે, આ નિશાળ જે થોડી મુદત થયાં ખુલી છે તે આબાદી પામે. અને કોઈ તેની હરિફાઈ ન કરી શકે તેવી શાળા બને

જોહાનેસબર્ગની ખાણોમાં ચીના લોકોનાં હુલ્લડો.—નેગાડોપ નામની ખાણમાં તા. ૨૪ મી જુને ચીના લોકોએ એક તોફાન મચાવ્યું હતું. ખોરાકાની તુટતાની પહોંચાડવા માટે એક ચીના મજુરને પકડવામાં આવવાથી બીજા ચીનાઓ એકઠા મળી સામે થવા તૈયાર થયા. કમ્પાઉન્ડના મેનેજર ઉપર હલ્લો કરવામાં આવ્યો હતો. જરમીસ્ટનથી પોલીસને બોલાવવામાં આવી હતી. પણ મામલો વધારે ગંભીર જણાવાથી કમ્પાઉન્ડમાં દાખલ થઈ શકી નહિ. બીજે દિવસે મજુરોએ કામ કરવાની ના પાડી હતી.

નાતાલ ઇંડિઅન કોંગ્રેસ.

નાતાલ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસની સભા તા. ૧૬ મીએ રાતના નવ વાગે કોંગ્રેસ હોલમાં ભરાઈ હતી, જેમાં નિચેના ગૃહસ્થો હાજર હતા. હાજી મહમદ હાજી દાદા, મી. ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી, મી. આદમજી મીયાં ખાન, મી. એમ. કે. ગાંધી, મી. દાઉદ મહમદ, મી. હાજી ઇસ્માઈલ, મી. દાદા ઓસમાણ, મી. એમ. એચ. નાઝર, મી. પીરન મહમદ, મી અબદુલ હક, મી. કેખુશરૂ, મી. અબ્દુલા હાજી આદમ, મી. સુલેમાન મુસા, મી. તૈયબ મુસા, મી. મુનશી, મી. આર પી. ભટ, મી. મોતીલાલ, મી. જમાશંકર, મી. છબીલાલ વગેરે.

મી. અબ્દુલ કાદરની તબીયત નાદુરસ્ત હતી તેથી તેવણ હાજર થઈ શકયા નહોતા. મી. પીરન મહમદે દરખાસ્ત મુકી કે મી. હાજી મહમદ હાજી દાદા પ્રમુખપદ સ્વિકારે. મી. મુનશીએ મી. પીરન મહમદની દરખાસ્તને ટેકો આપ્યો. મી. હાજી મહમદ હાજી દાદાએ સભાનો આભાર માન્યો અને પ્રમુખ સ્થાન લીધું

શરૂઆતમાં મી. ઉમર હાજી આમદ ઝવેરીએ કોંગ્રેસનો હિસાબ સભાને વાંચી સંભળાવ્યો.

મી. ગાંધીએ કહ્યું કે ડુન્ડામેલના લાઇસેન્સના કેસ બાબત કોંગ્રેસના સેક્રેટરીઓને ખરચ કરવાની સત્તા કોંગ્રેસના મેમ્બરોએ આપવી જોઇએ એવી મારી સલાહ છે કારણ કે એ કેસ ઘણો મજબુત છે અને જો લડત નહિ લેવામાં આવે તો આગળ ઉપર પસ્તાવાનો વખત આવશે. મી. મદનજીત આપણે માટે ઇન્ડિઆમાં સારી લડત ચલાવે છે તેથી તેને મદદ દાખલ પૈસા મોકલવા જોઇએ. જોહાનેસબર્ગમાં મેં જે ભાષણ કરેલ છે તેનો કેટલાક માણસોએ અનર્થ કર્યો હોય એમ જણાય છે. તેમ કરવામાં મારો વિચાર મુસલમાનોની લાગણી દુખાવવાનો હતોજ નહિ. આપણે હિંદુ તથા મુસલમાનો વચ્ચે તફાવત રાખવો જોઇએ નહિ કુસંપને લીધે આપણે દેશ ખોઈ બેઠા છીએ. જાપાનીઝ લોકો સંપ અને એકતાથી કેટલું કરી શકયા તે આપણે સારી રીતે જાણીએ છીએ. આપણે જુદા ધર્મના છીએ પરંતુ સાર્વજનિક કામનાં એકજ છીએ એમ માનવું જોઇએ.

મી. આદમજી મીયાંખાને કહ્યું કે સભામાં બે દરખાસ્ત છે, તેમાં એક મી. ડુન્ડામેલના કેસ લડવા બાબત અને બીજી મી. મદનજીતને પૈસા મોકલવા બાબત છે. આ દરખાસ્ત ઉપર સૌએ પોતાનો વિચાર જણાવવો જોઇએ.

મી. ઉમર હાજી આમદ ઝવેરીએ કહ્યું કે લાયસેન્સીંગ એકટ બાબત મી. ગાંધી આપણને સમજાવી ગયા છે કોઈ માણસ મોટો વેપાર કરતો હોય અને તેની ઉઘરાણી ઘણીજ પડી ગઈ હોય તેમજ સ્ટોક જથ્થાબંધ રાખતો હોય તેવા માણસને લાયસેન્સ ન મળે તો તેને ઇન્સોલ્વન્ટ થવું પડે. લાઇસેન્સની બાબત બહુજ ગંભીર છે અને તે બાબતમાં આપણે જે પગલાં લેવા જોઇએ તે લેવામાં જેટલા પછાત રહીશું તેટલો પસ્તાવો કરવાનો વખત આગળ ઉપર આવશે.

મી. ઇસ્માઇલ ગોરાએ દરખાસ્ત મુકી કે ડુન્ડામેલના લાઇસેન્સનો કેસ લડવા માટે કોંગ્રેસના સેક્રેટરીઓને પૌંડ ૧૦૦) એકસો, સુધી ખરચ કરવાની પરવાનગી આપવાની હું દરખાસ્ત મુકુ છુ. મી. દાઉદ મહમદે મી. ઇસ્માઇલ ગોરાની દરખાસ્તને ટેકો આપ્યો. આ ઠરાવ પસાર થયો.

મી. પીરન મહમદે કહ્યું કે મી. મદનજીત ઇન્ડિઆમાં આ. દેશના ઇન્ડિઅનો માટે લડત ચલાવે છે તેનો રીપોર્ટ તેના તરફથી કાંઇ આવ્યો નથી. કોંગ્રેસને ખાત્રી થાય કે મી મદનજીત આપણે માટે દેશમાં સારી લડત ચલાવે છે તોજ તેને મદદ દાખલ પૈસા મોકલવા.

મી. હાજી મહમદ હાજી દાદાએ કહ્યું કે આપણાં બચ્ચાંઓને માટે અહીં સ્કુલ નથી તેથી તેને માટે જગ્યા આપવાની મ્યુનીસીપાલીટીને અરજ કરવી અને શિક્ષકો વિગેરેનો ખરચ થાય તે કોંગ્રેસમાંથી આપવો.

મી. નાઝરે દરખાસ્ત મુકી કે કોંગ્રેસના સેક્રેટરીઓ સ્કુલ બાબત યોજના તૈયાર કરે અને કોંગ્રેસ આગળ રજુ કરે. મી. પીરને મી નાઝરની દરખાસ્તને ટેકો આપ્યો આ ઠરાવ પસાર થયો.

મી. હાજી મહમદ હાજી દાદાએ કહ્યું કે મી. હાજી હબીબદીનને મુંબઇમાં અહીંને માટે એજંટ નીમીએ તો આપણું અહીંનું બધું કામકાજ તેઓ ત્યાં કરે. ઓન. મી. ગોખલે તથા મી. ઝીના વિલાયત જવાના છે તેઓને પણ આપણા ઉપર પડતી તકલીફો વિશે લખી જણાવવું જોઇએ.

મી નાઝરે કહ્યું કે નાતાલ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસનો ઠરાવ બ્રિટીશ કમીટી ઓફ ઇન્ડિઅન નેશનલ કોંગ્રેસને અને ઇસ્ટ ઇન્ડિઆ એસોસીએશનને મોકલવો. ઠરાવની મતલબ એવી કે વિલાયત ગએલા ડેલીગેટોને કોંગ્રેસ તરફથી વિનંતી કરવી કે ઇલેકશન સાર મતાં ભાષણોમાં દક્ષિણ આફ્રિકાના ઇન્ડિઅનો ઉપર પડતી તકલીફો બાબત ધ્યાન ખેંચે એમ હું દરખાસ્ત મુકું છું. મી.

આર. પી. ભટે કહ્યું કે હું મી. નાઝરની ઠરાવને ટેકો આપું છું. આ ઠરાવ પસાર થયો. તારબાદ સભા વિસર્જન થઇ હતી.

હીજાઝ રેલવેફંડના મેડલ.

તેને વહેંચવાની તક.

[એક ખબર પત્રી તરફથી.]

ડરબન ખાતે તા ૨૬ મી ને રોજ વાઇસ કાઉન્સેલર મી૦ એચ. એચ. એ. આફન્દીના પ્રમુખ પણા હેઠળ નામદાર તુરકીના સુલતાન તરફથી હીજાઝ રેલવે ફંડમાં પા. ૫ અને તેથી વધારે નાણાં ભરનારને અનુક્રમે સોના, રૂપા, તથા નીકલના ચાંદો એનાયત કરવા એક સભા ભરાઇ હતી. તેમાં શહેરના આગેવાન ગૃહસ્થોએ ઇસ્લામ ધર્મની લાગણી વિષે પ્રશંસા પાત્ર વિચારો દશાવી સભાને શોભાવી હતી.

સેક્રેટરી મી૦ એસ. ગનુ આનંદે સભા બોલાવવાનું કારણ જાહેર કરી નામદાર સુલતાન તરફથી ચાંદો એનાયત કરવા આવેલ કેપટાઉનના કાઉન્સેલરનો મોટો આભાર માની તેમની તારીફ કરી ધન્યવાદ આપ્યો. અને પછી ચાંદો તથા સનદો બાબત કેટલોક વિચાર કરવાનું જણાવ્યું, જેમાં નીચેના પાંચ સવાલો ઉત્પન્ન થયા.

(૧) કમ્પની વાળા તરફ ઇનાયત થએલા મેડલ માટે કોને લાયક ગણવો;

(૨) આવેલ લીસ્ટમાં પુરી રકમ ભરનારને બદલે ઓછી રકમ ભરનારના ત્રણ નામ આવેલ છે તેનો ખુલાસો કરવો;

(૩) ૧૯૦૧ પછી મરણ પામેલ ઇનામ દારોના મેડલ માટે કોને વારસ ગણવો.

(૪) મીટીંગ ક્યાં અને ક્યારે એકઠી કરવી અને ક્યા પ્રકારથી મેડલો વહેંચવા.

(૫) મેડલોના પહોંચ આપવા કેવા ઉપાયો લેવા.

પ્રમુખે પોતાને મળેલી સુચના પ્રમાણે પા. ૫ થી ૧૦૦ સુધી નાણાં ભરનારને નીકલ ચાંદી અને સોનાના મેડલો અર્પણ કરવા ઇચ્છા જણાવી, અને તેની જુદી જુદી રીસીદ અથવા તો માનપત્ર દ્વારાએ રીસીદ લઇ નામદાર સુલતાનને મોકલવાનો વિચાર જણાવ્યો.

મી૦ અબ્દુલ કાદરે સવાલોના જવાબ અનુક્રમે આપતાં જણાવ્યું કે કંપનીને નવો સો ચાંદ તેમાંનો કોઇ પણ રાખે. લીસ્ટમાં ભુલ હોવાનો સુધારો. મરણ પામેલાના મેડલો તેના વારસને મળે. મીટીંગ કોઇએક હોલમાં બોલાવવી, તેમાં આજ બાદ અથવા મેડલ મેળવનાર ગૃહસ્થને આમંત્રણ કરવું અને મીટીંગ હાલમાં એક માનવર રહી તેમાં મેડલ મેળવનારની સહી લઇ પહોંચપત્રને અરપણ કરવું. મી૦ હાજી ઉમર ઝવેરી તથા મી૦ હાજી મહમદ હાજી દાદાએ ટેકો આપ્યો.

મી૦ જી એચ મીયાંખાને પોતાનો મત જણાવતાં પહેલાં મી૦ આફન્દીએ લીધેલી તસ્દી માટે તેમનો મોટો ઉપકાર માન્યો તેઓએ પહેલાં ત્રણ સવાલોના જવાબમાં ટેકો આપી જણાવ્યું કે મીટીંગ જાહેરાતમાં ભરી સરવે મુસલમાન ભાઇઓને તેનો લાભ મળે તેમ કરવું અને અહીંના તેમજ બહારના મુસલમાનોને આમંત્રણ કરવું. આથી આ પવિત્ર કામમાં ફેલાવ થશે તથા મદદ મળશે એવી તેઓએ આશા જણાવી. ગ્રેટ્રીટમાં આવેલી મસજીદને લાગુ આવતા રવિવારે ગૃહસ્થોને મળેલું માન પ્રગટ કરાવવું તથા ફરી નવેસરથી એક બીજું ફંડ ભરી ઉઘરાણું શરૂ કરવું એમ તેઓએ સુચના કરી ત્યાર બાદ કેપટાઉન તેમજ જોહાનીસબર્ગમાં તુરકીના એલચીઓ રહે છે તે મુજબ નાતાલમાં પણ એક એલચી રાખવા નામદાર સુલતાનને અરજ કરવાનો તેઓએ વિચાર જણાવ્યો.

મી૦ એસ. પી. મહમદે પોતાની ગેરહાજરીમાં પા ૧૫ ભરવાથી શરૂ થયેલી ફરી ઉઘરાણું થતાં ચાર કે છ ગણી રકમ ભરવાની ખુશી જાહેર કરી અને મરકઝમાં સભા ભરવાથી લોકોની સંખ્યા પણ એકઠી થવાનો સંભવ જણાતી આવેલી રાખવાની જરૂર બતાવી.

ત્યાર બાદ નવી કમીટી નીમવાની દરખાસ્તને બહાલી મળી. ચેરમેન મી૦ દાઉદ મહમદે જણાવ્યું કે મીટીંગની જગ્યા મુકરર કરવા શિવાયના સઘળા સવાલનો ફેંસલો થયો છે. અને તેથી મેસર્સ એમ. સી. આંગલીઆની કંપની પોતાની દુકાન આ મીટીંગને માટે ઉઘાડી પવિત્ર કામમાં મદદ કરે એવી ઇચ્છા જણાવી. જેના જવાબમાં તે કંપની તરફથી મી૦ એમ ચ સાલેભાઇએ પોતાના ધન્ય ભાગ ગણી બહુ આનંદથી તે માગણી સ્વીકારી.

છેવટે ચેરમેન તથા સેક્રેટરીએ સભાજનોને કેટલુંક વિવેચન કરી સભા વિસર્જન કરી હતી.

સ્ટીમરોની આવ જાવનાં ખબર.

જરમન લાઇનની સ્ટીમર સુલતાન તા. ૮ મી મુંબાઇના બંદર માટે ઉપડી જશે.

નાતાલ ડાઇરેક્ટ લાઇનની સ્ટીમર અંબોલો તા. ૧૨ મી એ કલકત્તા માટે ઉપડી જશે. તથા અમકુજી તા ૨૮ મી એ મુંબાઇ તથા કરાંચી માટે ઉપડશે.

છેલું તોફાન અને ઓફીશીયલ તપાસ.

લાગતા વળગતાઓની જુબાની.

મી. ચેરનરે તા ૧૬મીએ સ્ટેશન માસ્તર વિગેરે કેટલાક શાહેદોની જુબાની લીધા પછી સુપ્રીન્ટેન્ડન્ટ આલેક્ઝાન્ડરની જુબાની લેવામાં આવી હતી, તેમાં તેઓએ જણાવ્યુ કે ઘેરાએલાઓને મદદ કરવા તથા મરી ગએલાઓનાં શબ શોધી કાઢવા પોલીસ કોન્સ્ટેબલોને મોકલવામાં આવ્યા હતા. અમ્બીલોની ડાબી બાજુથી દસડાઇ આવેલાં ૪૯ મડદાંઓ હાથ આવેલ હતાં. ડા. જાર્ડનના કહેવાથી તેમને દાટવાની જગ્યાએ મોકલી દેવાનાં આવેલ હતાં એ ત્રણ મડદાંઓ જુદાઇ ગએલી હાલતમાં હોવાથી તેને તેજ જગ્યાએ દાટી દીધાં હતાં. સાગરના કાંઠાપર આશરે ૨૦ ઝુંપડાં હતાં તે દરિઆમાં તણાયાનું ધારવામાં આવે છે. તેમાંકેના બાકરોમાં ૨ તણાઇ ગયા અને બાકીનાઓને બહુ જોખમી સ્થિતિમાં આમ ગેની પોલીસ સ્ટેશનપર લઇ જવામાં આવ્યા હતા, અને સારી સારવાર કરી હતી જુબાની આપનારે ખોળી કાઢવામાં આવેલાં શબોનું નામવાર લીસ્ટ રજુ કરયું. તે મુડદાં ગુંદાએલાં નહતાં, કારણ કે તપાસની શરૂઆતથીજ તેના લાગતા વળગતાઓની સામે પોલીસો રહેલા હતા. તે મરણના લીસ્ટ મુજબ ૧ ગોરો, ૨૦ હિંદી (પુરૂષ.) ૧૨ કાફર (પુરૂષ.) ૧૯ હિંદી (સ્ત્રિ.) અને ૩ કાફર (સ્ત્રિ.) એ પ્રમાણે શબ હાથમાં આવ્યાં હતાં. દાટવાની જગ્યાની દેખરેખ રાખનાર પીટર રોબર્ટસને ૧૭ શબ દટાએલાં જાહેર કર્યાં હતાં. ડા. જારડને શાહેદોના સમક્ષ શબ તપાસ્યાં હતાં અને તેમાંનાં ઘણાં ઓળખાઇ શકાયાં ન હતાં.

હવા નામના અમ્બીલો સ્ટેશનના એક હિંદી કોન્સ્ટેબલની જુબાની લેતાં તેણે જણાવ્યુ કે તોફાન પછીની સવારે તે એક ગોરા તથા કાફર કોન્સ્ટેબલ સાથે અમ્બીલોના પુલપર ગયો હતો. પાણીની ઉંડાઇ ત્યાં ૨ ફીટ હતી. તેણે હિંદીઓ તથા કાફરોનાં મુડદાં પાણીપર તરતાં જોયાં હતાં મુડદાંઓની શોધમાં મદદ કરવામાં તે સાત દિવસ સુધિ સામેલ હતો. તેણે કહ્યુ મુડદાંને વેગનમાં નાખી લઇ જવામાં આવ્યાં હતા

બીજા કોન્સ્ટેબલ લેવ્સ મેકમુરાએ જુબાની આપતાં જણાવ્યુ કે તોફાન પછી બીજે દિવસે બપોરે તેને ખબર મળી કે કેટલાક હિંદીઓનાં ઝુંપડાં તણાઇ ગયાં અને આશરે ૩૦ માણસો ડુબી ગયાં. તેણે મુડદાં ખોળવામાં મદદ કરી હતી અને જનરલ સીમેટ્રીમાં ૪૦ મડદાં મોકલવામાં આવ્યાં એમ જણાવ્યુ. તે મુડદાંઓ ઓળખી શકાયાં ન હતાં. નદીપાસે દાટવામાં આવેલાં ૨ શબ પર મરેલું પશુ હતું. પણ ગમના કારણે જ્યાંથી ખરેખુ નીકળી શક્યું નહિ. સ્ટેશન

ની નજીક પાણી ૧૨ થી ૧૫ ફીટ સુધી હોવાનું તેણે જણાવ્યું. કોઈ મુડદાંઓ ઝુંપડાંઓમાં નહિ હોવાનો તેણે સંતોષ જાહેર કરેલો હતો. તપાસ કરનારાની ટુકડીમાં કુલ ૪૦ માણસો હતા.

સીકનદ્દામ સ્ટેશનના હાકદર ઓફીસરે જણાવ્યું કે સ્પ્રીંગફીલ્ડમાં કેટલાંએક શબ હાથ લાગ્યાં હતાં. પાલ્મીટના ઝરામાં એક છાપરાં પર બે હિંદીનાં મુડદાં માલુમ પડયાં હતાં ઘરમાં ત્રણ ફીટ ઉંડાં પાણીની નિશા ની હતી. અમગેની નદીથી ૨૦૦ વારને છેટે તેને એક ૫૦ વરસની વયના ગોરાની તથા ૧૦૦ વારને છેટે એક કાફરની લાસ માલુમ પડી હતી. તેનો ફોટો લેવામાં આવેલ હતો અને ડા૦ બીન્જમેને તે લાસોને તપાસી હતી.

મી૦ બુલરીજ તથા એક કાફરની દયાજનક કથા અને એક અમલ દારની બહાદુરી.

ત્યાર પછી બીજે દીવસે મી. નોરનરે પોતાની તપાસ જારી કીધી અને પહેલી જુબાની રેવરન્ડ જોન રીચર્ડસનની લેવામાં આવી. તોફાન પછીની બપોરે તેને તેની સ્ત્રીએ ખબર આપ્યા કે અમલાહુઝાન નદીમાં બુલરીજ અને તેની સ્ત્રી તરત પાણીમાં પડવાનું તેણે સાંભળ્યું છે, પણ છોકરાંઓ હજુ છતે છે. તેથી તે મદદ માટે પોલીસ સ્ટેશનમાં ગયો અને જાણ્યું કે સારજન્ટ કેમ્પબેલ આ કાંઠે દોરડું બાંધી નદી તરી બીજેપાર મદદ માટે પહોંચી ગયેલ. નજીક ના સ્ટોરમાં જઈ જોયું તો સારજન્ટ વાંસ તથા લાકડાનું સ્ટ્રેચર બનાવતો માલુમ પડયો બન્ને બુલરીજ નીચે પડેલાં હતાં, અને દુખ નદારે તેમને ગરમ રાખવા તેની પાસે કોલસા સળગાવી રાખ્યા હતા. તેઓ ભાનમાં આવતાં સાંજે પોતાને ત્યાં લઈ ગએલ. ડા. પેવરલીએ આવી તેમને તપાસ્યાં અને પછી તેમને એડીંગ્ટન હોસ્પીતાલમાં લઈ જવામાં આવ્યા. સારજન્ટ કેમ્પબેલે મોટા છોકરાનું શબ એક માઈલ દુર નદીમાંથી તા. ૧ લી જુને શોધી કાઢેલ, અને બીજે સવારે બીજા છોકરાનું શબ માલુમ પડેલ. તેણે જુબાની પુરી કરતાં જણાવ્યું કે સારજન્ટ કેમ્પબેલે જોખમ ભરેલી સ્થિતિમાં નદી તરી જે મદદ કરી છે તથા મોટા જોખમે મડદાંઓ શોધવા જે મહેનત કરી છે તે બહાદુરીના દાખલો નોંધપર મુકવા જેવો છે.

[અધુરૂં.]

ખીરવાનાં નાણાં.

ડરબન. મારીત્સબર્ગ, અથવા ત્યાંનાં પરાંઓના પ્રોપર્ટીપર પહેલી ગીરવીએ નાણાં મળવાનાં છે. નીચેને સીરનામે લખો.

એમ. નાઝર.
૧૪ મરક્યુરી લેન,
ડરબન.

પરચુરણ ખબરો.

ચાનો પાક—આસામમાં ચાના છોડ પોતા ની મેળે ઉકરડેથી ચાસની માફક ઉગી નીકળે છે. આથી તેનો ભાવ ઘણો ઉતરી જવા ની વકી રહે છે.

કુંવારા પર કર—માડાગાસ્કરની સરકારે ઠરાવ કર્યો છે કે યોગ્ય ઉમરે પુગ્યા પછી જે માણસ કુંવારો રહે તેની પાસે દર વરસે ચોકસ રકમનો કર લેવો.

કેનેડામાં પારફીનના ઝરા—કેનેડાના ઉત્તર પશ્ચિમ ભાગમાં પારફીનના ઝરાઓ માલુમ પડયા છે. એવું ધારવામાં આવે છે કે આ ઝરાઓ બહુ મોટા હોવાથી દુનિયાના બીજા ભાગોમાં પારફીનની નીકાસના વેપાર ને હાની પહોંચશે.

જીવલેણ અકસ્માત—ચીકાગોથી પડોશી એક ટ્રેન મેના તા. ૧૭ મીએ રાતના હેરીસબર્ગ પાસે એક ગુડસ ટ્રેન સાથ અથડાવાથી ગુડસ ટ્રેનમાંનો દારૂગોળો ફુટયો, અને બંને ટ્રેનોનાં ચુરેચુરા થઇ ગયા હતા. એ હોનારતમાં ૨૦૦ ઉતારૂઓ માર્યા ગયા તથા ઘાયલ થયા હતા.

નળીઓ મારફતે પારસલો પહોંચાડવા ની યોજના—ન્યુયોર્કના [illegible] એક રીતના ત્યાંના નળીઓ નાંખી તે માર ફતે હવાના દબાણથી પારસલો પહોંચાડવા ની યોજના બહાર પડી છે. આવી રીતે મોકલવામાં આવતાં પારસલો કલાકે ૩૦ માઈલ જઇ શકે છે. તારના સંદેશાઓ પણ આવી રીતે મોકલી શકાય છે.

કાશ્મીરમાં ભારે વરસાદ—કાશ્મીરમાં ગયા માસમાં થએલા ભારે વરસાદે કેટલાક મોટા પુલો તથા રસ્તાઓને બહુ નુકશાન પહોંચાડયું હતું અને મોટા ભાગમાં રેલનું પાણી ફરી વળ્યું હતું. કુલ મળી ૨૨ ગામડાંઓ નાશ પામ્યાં હતાં. ચોખા તથા શાક ભાજીના વાવેતરને મોટું નુકશાન થયું છે તે ઉપરાંત સંખ્યા બંધ ઢોરોનો નાશ થયો છે.

આંધળાને દેખતું કરનાર યંત્ર—પીટર સ્ટીયે નામના એક રૈંચ વિદ્વાને એક નવાજ યંત્રની શોધ કરી છે કે જેની મદદથી પોતાની દેખવાની શકતી ગુમાવી હોય તેઓ પાછા દેખતા થઇ શકે છે. જન્મથી આંધળા હોય તેઓ પણ જોઈ શકે છે. આ યંત્રની અજમાયશ માટે ડાકટર ફ્રેસ નામના એક સ્વંને અંધારા ઓરડામાં લઇ જઈ આંખે પાટા બાંધી તેના કપાળ ઉપર નવા શોધેલું યંત્ર લગાડતા ઝાંખું અજવાળું જણાયું હતું. અને પાછળથી ઓરડામાં કેટલી ખુરસી છે તે પણ જણાવી શક્યો હતો. દરેક માણસ આંખની મદદથી જુવે છે, પણ ખરું જોતાં મગજની મદદથી તે સમજાય એમ પ્રોફેસર સ્ટીયે સમજે છે. એ નવા યંત્ર સામે ઉભેલા આકારની છાપ સીધી મગજ ઉપર મોકલી આપવાનું કામ બજાવે છે.

સુચના.

સરકારી તેમજ તેને લગતી તમામ નિશાળોમાં એક માસની રજા પડવાથી તેટલા વખતને માટે ગૃહસ્થોને પોતાનાં બાળકોને ઇંગ્રેજી અગર ગુજરાતી ભણાવવા ને આ સ્કુલમાં મોકલવાને વિનંતી કરવામાં આવે છે. મેસર્સ. હસનજી, ઉમર. હાજી આલમ અને એ૦ હ. વોરા જી વિગેરે ગૃહસ્થો એ પોતાના બાળકોને આ નિશાળમાં મોક લ્યા છે. ફી. શી. ૧૦

ક્વીન સ્ટ્રીટ, એમ. એસ. પટેલ.
ડરબન. સ્કુલ માસ્તર.

રોકડ બજાર ભાવ.

		શી.	પે.		શી.	પે.
ચાવલ.						
મોંઝા	૧ બસ્તાનુ	૧૬	૦	,,	૧૭	૦
બીમડાના	,,	૨૧	૦	,,	૨૨	૦
એફ. એફ. ડા. આર,		૧૪	૦	,,	૧૪	૬
એફ. ડા. આર.	,,	૧૩	૦	,,	૧૪	૦
ગીની સફેદ	,,	૧૮	૬	,,	૧૯	૦
હુડાના	,,	૧૮	૦	,,	૧૯	૦
દેશી તુવેર દાળ.		૧૪	૦	,,	૧૫	૦
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૧	૦	,,	૧૫	૬
મસુરની	,,	૧૬	૦	,,	૧૭	૦
મગની	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
અડદની	,,	૨૦	૦	,,	૨૧	૦
ચણા	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
,, દાળ	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
વટાણા	,,	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
મકાઈ	,,	૭	૦	,,	૭	૯
તેલ.						
કડવું	૨ ગાલનનું	૩	૨	,,	૩	૩
એરંડીયું	,,	૨	૨	,,	૨	૩
મીઠું	,,	૨	૯	,,	૨	૯
નાળીએરનું	,,	૨	૦	,,	૩	૧
ખાંડ ગોરીસની.						
સફેદ	,,	૧૯	૦	,,	૨૦	૦
પીળી	,,	૨૧	૬	,,	૨૨	૦
તારફુલ	નાતાલ	૧૭	૦		૧૭	૬
આટો		૯	૦	,,	૯	૯
મદ્રાસી સોપારી, ૧ રતલ		૦	૬	,,	[illegible]	૮
[illegible]		૦	૫	,,	૦	૫॥
ઘી પેટી		૬૫	૯	,,	૭૦	૦
[illegible]		૬	૩	,,	૬	[illegible]
,, [illegible]		૭	૦	,,	૭	૩
,, ,, ગાલન		૧૨	૯	,,	૧૩	૩
હુક્કી		૧૨	[illegible]	,,	૧૩	[illegible]
નાળીએર ૧૦૦		૧૦	[illegible]	,,	૧૨	
નીમક (લીવરપુલ)						
બસ્તા ફેકેટ.		૪	૯		૫	૦
દુધ નેસલનું		૧૯	૬	,,	૨૦	૬

इंडिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फौनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. १ ली जुले, १९०५. नम्बर २६.

सप्ताहिक पंचांग.

इंग्रेजी—ता. १ ली जुलै सें, ता. ७ वी जुलै १९०५ तक.

हिन्दु—जेष्ट वदी १४ सें आषाढ सुदी ५ सम्वत् १९६१ तक.

वार.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	त्योहारोंकी यादी.
			क.मि.	क.मि.	
शनि.	१	१४	६ ५२	५ ७	
रवि.	२	३०	६ ५२	५ ७	
सोम.	३	१	६ ५२	५ ७	
मंगल	४	२	६ ५२	५ ८	
बुध..	५	३	६ ५२	५ ८	
गुरु..	६	४	६ ५२	५ ९	
शुक्र	७	५	६ ५२	५ ९	

इंडिया जानेवाली मैल स्टीमर.

इन्डिया-मैल स्टीमर "अम्बीलो" ता. १२ वी जुलै और पिछे तुरत तथा 'अमकुझी' ता. २८ वी जुलै और पिछे तुरत कलकत्ता जानेवाले है.

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. १ ली जुलै, १९०५.

हिन्दीओं विरुद्ध गोरेंकी सभा.

गत ता. १२ वी जुनको कुगर्सडोर्पमें हिन्दीओं विरुद्ध गोरेंकी एक सभा हुई थी. सभामें मि० मेटार प्रमुख बने थे. सभा नमके कई कई अग्रेसरोंसे भरी गई थीं. वहांके वकील मि० फीलीने भाषण दीया और साथ साथ कहा, कि हिन्दीओंका रेहनेसें देश बहुत हानि पाते है. उसकी साथ गोरे लोग हरिफ बन नहीं सकते है. इससें ट्रांस्वाल सरकारकी फर्ज है, कि हिन्दीओंपर विशेष सख्ती चलाना. हिन्दीओंको फुटपाथपर चलनेका प्रतिबन्ध है, और उसको वोट नहीं है, तो व्यापार करनेकी छूटी कैसे हो। उन्हें विशेष कहा, की कुगर्सडोर्पमें लडाइ पहिले केवल पांच हिन्दी व्यापार कर रहा था, वह अब ४९ है. उन्हें एक ठहराव पेश किया, कि सरकारसें सख्त कायदा बनवाने की राय शिघ्र लेना. इसी ठहरावपर मि० एडवर्डसने प्रतिवाद किया, कि अब जो लोग हिन्दीओं सामने है, वे लडाइ पहिले हिन्दीओंसें अपना अर्थ साधने के लिये, उनकी चाहना कर रहा था और सरकारसें प्रार्थना करते थें, कि हिन्दीओंकी इजा दुर हो. मि० फीलीप, आप हिन्दी असीलसें पैसा लेकर, उनका काम करनेपर इनकार नहीं करते है. इस बातपर मि० एडवर्डसने कहा, कि सत्य मानों तो इलाज लोगोंके हाथहीमे है. लोगो अपना व्यवहार और रोजगार हिन्दीओंसें रोक देवें तो उसको अवश्य भागना पडेगा. उपरान्त ट्रांस्वाल जब स्वतंत्रता पावे, तभी सत्य इलाज ले सकें. पर स्वतंत्रता शीघ मिल जाय, एसी कारवाइ ग्रहण करना चाहिये.

मि० एडवर्डसका ठहराव सभामें मंजूर हुआ. दुसरा ठहराव भी पेश हुए साथ साथ कहा, कि, जो लोगोंने हिन्दीओंकी मकान किरायेपर दिया है उन्हें छिन लेना, लीझ खतम करना और व्यापारी लोगोंने हिन्दीओंसें अपना व्यापार बन्द करना. अन्तमें ठहराव पसार हुआ, कि यह सब ठहरावों लार्ड सेल्बर्न पास भेज देना.

बडी कवायद—आगामी डिसेम्बर महीनेमें दिल्लीमें ५०,००० से ६०,००० सिपाहियोंकी कवायद प्रिन्स ऑफ वेल्सको दिखाइ जावेगी.

लार्ड सेलवर्न और बोयर दल.

ऑरेंज रीवर कोलोनीमें लार्ड सेलबर्नकी भेट लेनेपर एक बोयर दल गया था. जब वे लोगने स्वतंत्र राज्य सत्ताकी चाहना की, तब लार्ड सेल्बर्नने उत्तर दिया, कि स्वतंत्र सत्ता एकदम दी न जांय. बाद वह साहबने अर्थ कर दीखाया, कि लोगोंको अपनां स्थानिक कार्यभारमें स्वतंत्र सत्ता देना, परन्तु उनमें तीन शर्तें लगाना चाहिये. यह सत्तासें इम्पीरीयल राज्यनीतिको धक्का लग न जांय, ब्रिटनके दुसरें देशको हानि न लग जाय और ब्रिटनकी चली आती राज्य-व्यवस्थाका रक्षण हो. लार्ड सेल्बर्नका इसी अर्थसें ऑरेंज रीवर कोलोनी और ट्रांस्वालमें हम लोगोंपर जो आफत गुजरती है, उनका दुर होना चाहिये. अब देखनेका है, कि हिन्दीके सम्बन्धमें जो प्रश्न उठ रहा है, उनका निकाल लानेपर वह साहब अपना अर्थका अमल करता है या नहीं.

हिन्दु सनातन धर्म सभा.

लेडीस्मिथमें एक सम्वाददाता लिखता है. कि गत ता. २३ वी जुनको लेडीस्मिथमें "श्री हिन्दु सनातन धर्म सभा" की एक सभा गयासिंहके स्थानपर हुइ थी. इस वार सभामें धर्म उपदेशक रामचुन्दर पाठक, खजानची हीरजी कालजी, मंत्री बाबु रुपसिंह, एम. ईश्वर महाराज, बाबु गयासिंह आदि अनेक महाशयोंसें सभा सजी गई थी. आरम्भमें धर्म व्याख्यान देनेमें आया था. बाद एम. ईश्वर महाराज और बाबु गयासिंहने खडा होकर मतीअनुसार धर्मकार्य बढानेके लिये व्याख्यान दीया. इसमें १२ पौं० ४ शिलींग केश. और बाकी रहा ७ पौं० १२ शिलींगकी सहायता मिला है. अन्तमें आनेवाले महाशयोंको यह सभा तरफसें धन्यवाद दिया गया था और जय जयका ध्वनी साथ सब विदाय हुए थे.

भारतके वर्तमान.

चाकी पैदाश—आसाम प्रदेशमें चाका पेड आपसे जगह जगहपर घासकी तरह पैदा हुए है. इससे चाका दाम घटनेकी सम्भवना है.

नई छोटी बन्दूकें—हिन्दी फोजोंमें विलायती नई छोटी बन्दूकें जलद जलद बांटी जा रही है. इन बन्दूकोंसे सशस्त्रित हो जानेपर अंग्रेजी फौजें और भी जबर दस्त बन जायेंगी.

काश्मीरमें वृष्टी—गते महीनेमें काश्मीरमें भारी वृष्टी हुई थी. ईससे कीतने पुल, और रस्तेको हुआ लेग गई है. बहुत जमीन जलमय हो गई थी. खबर है, कि कुल १२ छोटे छोटे गावोंका नाश हुआ है, और सैंकडोंबन्द जानवरें मर गये है.

उपाधिसें विभूषित—नेपाल राजधानी कटमंडुमें गत तार॰ २६ अप्रिलको एक दरबार हुआ था. इसी दरबारमें नेपाल अंग्रेज रेसीडन्ट स्मिथ सॉहबने नेपाले महाराजाको जी॰ सी॰ एस॰ आई॰ की उपाधिसें विभूषित किया था.

तौलावमें गरम पानी—काठीयावाडमें आये हुए लिम्बडी गांवमें ऐक दिन एक तौलावका जल कीसी कारणसे गरम बन गया. तालावकी सब मच्छीयां मर गई. गांववालें कोली लौगने मृत मच्छीयां निकालकर जमीनमें गाड दी. मानते है, कि यह तौलावमें गन्धकका झरना लगा होगा.

लार्ड किचनरका भूकम्प फन्ड—हिन्दके अखबारो देखनेसे मालुम हुए है, कि हिन्दी सेनापति लार्ड किचनरने भूकम्पके लिये एक फन्ड खोलीं है. अबतक इसी फन्डमें कुल ५,४३३ पौन्ड यानि ८२,००० रुपयां जमा हुआ है. फन्ड अब बन्द करनेमें आया है.

२॥ टन वजनेका छपरा उडा—गत मे महीनेकी जानेसीमें सखत तूफान हुआ, जब बहुत हानि हुई. कहतें, है कि यह तूफानसें रेलवेके एक कारखानेका छपरा ६० फीट लम्बा और १० चौडा वजनमें २॥ टन था, वह हवामें उडकर २२५ फीट दुर गया और एक रेवसे टक्कर खाकर टूट गया. इसी तरह रेलेकी गाडियां भी उड गई थी.

अलौकिक शक्ति—"बंगवासी" मे कानपुरसें एक संम्वाददाता लिखता है, कि जयपुरनिवासी पन्डित छोटेलाल शर्मा यहां सनातन धर्मके विषयोंपर व्याख्यान देने आया थे. पन्डितजीके साथ उनकी पांच वर्षकी कन्या और तीन वर्षका लडका था. इसी उसमें कन्या यजुर्वेद, रुगवेद संहिता वाल्मीकीय रामायण कंठस्थ कर सकेती है और पन्डितजीके व्याख्यानके आदि और अन्तमें गाती है. उपरान्त 'नित्यकर्म'पर व्याख्यान भी दिया था. यह तीन वर्षका लडका भी संध्या, पुरुषसूक्त, ईशावास्य और रुद्री सुनाता है!

विदेश वर्तमान.

कैदीको सैर—पाठकगण जानते है, कि जापान-राजधानी टोकियोमें कई कई रसी अफसरो कैद है. जापानी इन अफसरोंको कभी कभी रिक्सोंमें बैठा कर टोकियोंका बाजारोंकी सैर करवाते है.

मगरमच्छ—जाने पडा है, कि पीन लान्डकी मगरमच्छ वजनमें बहुत भारी होती है. यह जातकी एक मगरमच्छ वजन में ८८ हाथी याने ४४० रीछ बराबर होती है.

सप्ताहीक लडाईको व्यय—वर्तमान रुस-जापानकी लडाई आरम्भ हुए, वहांसे अबतक हरेक सप्ताहमें रुसको लडाईमें २,२५,००,०८८ रुपयेका व्यय होता है.

केनेडामें पाराफिनका झरना—केनेडाके उत्तर और पश्चिम प्रदेशोंमें पाराफिनका झरना देख पडा है. मानते है, कि इन झरनें पंका भारी होनेसें दुन्याके अन्य देशोंके पेराफिनकी पैदाशकी हानि लग जायेगी.

उडनेकी कल—सेन्ट फ्रान्सीसकोके एक प्रोफेसरने उडनेकी कलकी शोध लगाई है. उसका आकार पंखीकी तरह देखपडता है, और आठ पांख है. उसमें बैठक करनेवाले आदमी अपना हाथ और पेरसें चला सकता है.

नई कारवाई—विलायतमें जमिनके भीतर एक इंचकी नली डालकर, इसीद्वारा हवाई बलसें पारसलको एक जगहसे दुसरी जेगह पहुंचानेपर नई कारवाई लगाई गई है. इसी प्रकारसें पारसल एक कलाकमें ३० मैल दुर जा सकते है. तारके समाचार भी यह ही प्रकारसे भेज सकतें है.

आयोवा—सर हेनरी कोटनका "आमनी सभा" में चूनीत होगा, भैसा सम्भव है. नोटींगहाममें एक महाधिवेशन हुआ था और प्रमुख स्थानपर लार्ड टवीट माउथ वीराजमान हुए थे. इसी सभामें सर हेनरी काटनको उमेदवारी पर मजबुत सूचना हुई थी. इसपर सर हेनरी काटनकी हिन्दकी सेवा और भक्तिपर प्रमुखने भारी प्रशंसा की थी.

रोकड बजार भाव.

	शी.	पे.	शी.	पे.
मांजा चावल ...	१६	०	१७	०
बीमली ,, ...	२१	०	२२	०
एफ. एफ. बी. आर..	१४	०	१४	६
एफ. बी. आर. ...	१३	०	१४	०
चीनी सफा ...	१८	६	१९	०
दुबा चावल ...	१८	०	१९	०
अरहरका दाल ...	१४	६	१५	०
मसुरकी दाल ...	१६	०	१७	०
मुंगकी दाल ...	२२	०	२३	०
उडदकी दाल ...	२०	०	२१	०
चने ...	१७	०	१८	०
चनेकी दाल ...	१७	०	१८	०
मटर ...	१६	०	१८	०
मोलीस ...	७	०	७	९
कडवा तेल १ गेलन .	३	२	३	३
रेंडीके तेल ,, ...	२	२	२	३
मिठा तेल ,, ...	२	८	२	९
नालीयर तेल ,, ...	३	०	३	१
सफेद चीनी ...	१९	०	२०	०
पिली ,, ...	२१	६	२२	०
श्रीफल (नाताल) ...	१७	०	१७	६
आटा (फ्लावर) ...	९	०	९	९
सुपारी मशली १ रतल	०	६	०	८
मीरची ,,	०	५	०	५॥
घी केस (पेटी) १...	६७	९	७०	०
पाराफीन डीवोस १ केस	६	३	[illegible]	६
,, व्हाईट रोस ,,	७	०	७	३
,, ,, गेलन	१२	९	१३	१
कली ...	१२	०	१३	०
नलीयर १०० ...	१०	०	१२	०
दुध नेसलका ...	१९	६	२०	६

सबपर पैसा मिलनेकी खबर.

डर्बन, मारीत्सबर्ग या उसके लगे हुए विभागकी प्रोपरटीके पहिला बसतपर पैसा देनेका है.

नीचेके पत्तापर चीठी लिखना

एम. नायर,
१५ मरक्युरी लेन, डर्बन.

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

வாராந்தரப் பத்திரிகை

பெட்டால் பீனிக்ஸ். 1905ஆம் ஜூலைமீ 1உ சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

[illegible]

மார்க்கட் விலை.

	முதல்	—வரை
மதராசு அரிசி.	16 -	17 -
பிம்லி அரிசி.	1-1-	1-2-0
புழுங்கலரிசி.	14	15 -
பருப்பு.	15	16.6
கடலைப் பருப்பு	1 -	17.6
கோதுமை.	7/	7.9
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	2.9	2.10
தேங்காய் எண்ணெய்.	3	3.1
நெட்டால் சர்க்கரை	19/	1-0-0
சிவப்பு ,,	1-1-6	1-2-11
நிசிசுவ ,,	17	17/6
கோதுமை மாவு	9 -	9.9
பாக்கு	6 பென்ஸ்.	8பெ
மிளகு	5 ,,	5½ ,,
நெய்	3-7-9	3-10-0
போர்பின் எண்ணெய் கேஸ்	6.3	6.6
[illegible]	[illegible] 7	7.3

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகை [illegible] காரர்கள் சென்ற [illegible] வேண்டிய கையொப்பத் தொகையும் கிரயம் வசூலத்தின் தொகையும் தாமதிக்காமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாய்க் கேட்டுக் கொள்ளப்படுகிறது.

கையொப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை வாரந்தோறும் கிடைக்காமலிருந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத் தெரியப்படுத்தும்படிக் கேட்டுக் கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மெயில்.

டர்பன் [illegible]

அல்கோவா பே ஜூலை 12உ புறப்பட்டு கொழும்பு, கல்கத்தா முதலிய துறைமுகங்கள் போய்ச்சேரும்.

[illegible] புறப்பட்டு [illegible] கொழும்பு, கல்கத்தா [illegible] போகும்.

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

பீனிக்ஸ் நெட்டால்,

சனிக்கிழமை.

1905ஆம் ஜூலைமீ 1உ

சுயாதீன இந்தியர்.

1891 வருஷம் ஏற்படுத்தப்பட்ட 25-வது சட்டம் பதினேழாம் [illegible] ஒப்பந்தக்கூலிகளாய் வந்த இந்தியர்கள் [illegible] ஒடிப்போகாமலும் [illegible] நடக்காமலும் ஏற்படுத்தப்பட்டு அவ்விதமாய் சம்பவித்தபோது கவர்மெண்டார் செலவின்பேரில் வழக்கு நடத்தப்பட்டு வந்தது. இந்தச் சட்டம் ஒப்பந்தக்காரருக்குமாத்திரமல்லாமல் சுயாதீன இந்தியர்களுக்கும் இதுவரையில் பிரயோகப்படுத்தப்பட்டது. சுயாதீன இந்தியர்கள் தேச சட்டத்திற்கு இணங்கப்பட்டவர்களாகையால் இனிமேல் கவர்மெண்டார் செலவினால் வழக்கு நடத்தக் கூடாதென்றும் வழக்குடையவர்கள் செலவினால் நடத்தப்படவேண்டுமென்றும் ஆலோசனைசபையில் பேசப்பட்டது. இதுபோலவே இந்தியர்களின் நன்மையைப் பட்சபாதமின்றி ஆலோசனை சபையார் பேசுவார்களாயின் இந்தியர்களுக்கு நன்மை கைக்கொடுக்கும்.

விவாகம்.

இத்தேசத்தில் இந்திய முறைப்படி செய்யும் விவாகங்கள் அநேகமாய்ப் பலனற்றவையாக முடிகின்றன. அநேகர் அதிக பணச் செலவுசெய்து விவாகஞ்செய்தும், வினைமுடிவதுடன் அவமானத்திற்கும் இடமுண்டாகிறது. இதுவரையிலும் இதைக்குறித்துச் செய்தமுயற்சிகள் ஒன்றும் பயன்பட்டதாகத் தெரியவில்லை. எங்களுடைய அபிப்பிராயத்தில் முறைமைப்படி போதுமான முயற்சி செய்யப்படவில்லை என்றே சொல்லவேண்டும். மேன்மைக்கும் இகபரசுகத்திற்கும் சார்பாகிய இந்த விஷயத்திலும் தக்க முயற்சி செய்யாமலிருப்பது மிகவும் விசனப்படத்தக்கதேயாம். இதனுண்டாகும் துன்பமும் கேடும் [illegible] சொல்லத்தக்கதன்று. சிலகாலத்துக்குமுன் சில முகம்மதியர் இவ்விஷயமாகத் தகவு ஏற்பாடு செய்ய முயற்சித்தார்கள். அதன் பிறகு அதைக்கவனிக்கும் சிலரும் இருப்பதாகத் தெரியவில்லை. இதுவிஷயமாக அனுபோகமுடையவர்கள் ஒன்றுகூடி ஒருவழியான தீர்மானத்துக்கு வருவதும், அத்தீர்மானத்தில் இத்தேசத்தின் சட்டத்தை நன்றாய் அறிந்தவர்களிடம் ஆலோசித்து முடிவுபொருத்துவதுமே பரிகாரம்.

சுகம்.

சர்க்கரை.

சர்க்கரையானது அநேகமாக உணவிற்கு ருசிகொடுப்பதற்காக உபயோகப்படுத்தப்பட்ட போதிலும் அநேக வியாதிகளில் நோயாளருக்கு மிகவும் ஆச்சரியத்தை விளைக்கக்கூடிய இரத்த

விருத்தியை உண்டுபடுத்தும் சத்தியுடையது. முக்கியமாக மது, மூத்திரம் முதலிய வியாதிகள் சர்க்கரையின் உபயோகம் வைத்தியர்களால் தடுக்கப்படுகிறது. வேறுசிலர் சர்க்கரை சாப்பிடுவதனால் நீரில் சர்க்கரை உண்டாவதில்லை. நாவின் அசுகத்தினால் இரத்தத்துடன் சேரவேண்டியது நீர்வழியாகக் கழிந்துவிடுகிறதென்று அபிப்பிராயப்படுகிறார்கள். க்ஷயம், உருக்குநோய்முதலிய உடம்பின் தசையை நாளடைவில் அழிக்கக்கூடிய வியாதிகளில் தசைவிருத்தியை உண்டாக்குவதற்கா சத் தாராளம் கையாடப்பட்டுவருகிறது. நாளொன்றுக்கு கால்முதல் முக்கால் ராத்தல் சர்க்கரை கொடுக்கலாம். இது இரத்தவிருத்தியை உண்டாக்கிப் பலத்தைக் கொடுக்கும்.

ஆகாச இருப்புப்பாதை.

அமெரிக்காவில் சிலகாலமாக சில பட்டணங்களில் 60 அடி உயரமுள்ள இரும்புபாலங்கட்டப்பட்டு அதன்மேல் வண்டித்தொடர்கள் போக்குவரவாயின்றன. சில வாரங்களுக்குமுன் ஒன்றோடொன்று மோதியபடியால் பாதையை விலகி சிலவண்டிகள் கீழே தொங்கிக்கொண்டிருந்தன. அதிலுள்ளப் பிரயாணிகள் அதிகாரிகள் தடுத்தும் வண்டியிலிருந்து பூமியில் குதித்தபடியால் படுகாயமடைந்து மரணமடைந்தார்கள். மற்றவர்கள் ஏணிவழியாக இறக்கப்பட்டார்கள்.

காபிர் பேடு.

ஒரு காபிர் பெண் உடையைத் தரித்து மோசஞ்செய்வதாக மாஜிஸ்டிரேட்டுமுன் குற்றஞ்சாட்டப்பட்டான். இவன் இதற்குமுன்பும் மாரிட்ஸ்பர்க்கில் இரண்டுமுறை இதுபோலவே பெண் உடைகளைத் தரித்திருந்த குற்றத்திற்காக முறையே மூன்றுமாத தண்டனையிருந்தான். சிறையிலிருந்து நேற்று இங்குவந்து அதுபோலவே நடக்க ஆரம்பித்தான். மாஜிஸ்டிரேட்டின் கேள்விக்குத் தகும் பெண் உடை தரிப்பதுதான் தனக்குப்பிரியமென்று சொன்னான். அவனுக்கு 10 பவுன் அபராதம் அல்லது 3 மாதம் கடினகாவல் விதிக்கப்பட்டது.

தெற்குல் காலநிலைமை.

சில வாரங்களுக்குமுன் சம்பவித்த காற்றுமழையினால் பயங்கொண்டிருப்பவர்களுக்கு அதிக பயமுண்டாகும்படி மறுபடியும் இதுபோல சம்பவிக்குமென்று சிலர் பயங்காட்டி சந்தோஷமடைகிறார்கள். இது மிகவும் குரூரம். சம்பவிக்கமாட்டாதென்பதும் சம்பவிக்குமென்பதும் நம்முடைய புத்திக்கு எளிதில் எட்டக்கூடியதல்ல. முக்கியமாகக்கவனிக்கவேண்டியதெல்லாம், இனிமேல் வெள்ளம் அடித்துச்சேறுமுண்டாக்கிய இடங்களில் குடியிருப்புக்கு வீடுகட்டுவது மிகவும் பேதமை. இந்த அனுபவத்தினால் இனிமேல் மேடுகளில் வீடுகட்டுவதுதான் அறிவுடையவர்கள் செய்வது. இந்த வருஷத்தின் பருவங்கள் சற்று மாறுபட்டிருப்பதே அல்லாமல் வேறில்லை. அதனால் பலவகை எண்ணங்களுக்கு இடங்கொடுப்பது பொருந்தாமை. இந்திய சமுத்திரத்தின் தென்பாகத்திலுள்ள காற்றுமோதுகையினால் அதிகக் குளிரும் மேகத்தோற்றமுமுண்டாகிவருகிறது. அந்தக்காற்று மாறுபட்டவுடன் காலநிலைமை சீர்படும் என்று வானசாஸ்திரியால் கணிக்கப்படுகிறது. காலமாறுதலுண்டாவதும் அதனால் சேதமுண்டாவதும் உலக சுபாவம். "உரலுக்குள்ளிருந்து உலக்கைக்குப் பயப்பபப்படுவதில்" ஒரு பலனுமில்லை.

பெருங்காற்றுமழை.

வெருலம்.

வெருலத்தில், மழைவெள்ளத்தினால் சேர்ந்த சேதத்தை அங்குள்ள மாஜிஸ்டிரேட்டினால் விசாரிக்கப்பட்டது. 45 இந்தியரின் பிரேதம் வெள்ளத்தில் மிதந்துபோனதை எடுக்கப்பட்டது. அமலோடியில் சர்க்கரைசெய்யும் வேலையாட்களில் 23 பேர் தண்ணீரில் முழுகிவிட்டார்கள். போலீசாரால் வெள்ளத்திலிருந்து 24 இந்தியர்கள் காப்பாற்றப்பட்டார்கள்.

லார்ட் கிட்சனர் வெற்றி.

இந்திய ஆலோசனை சபையில் இவருக்கு விரோதமாக அநேக விஷயம் தீர்மானம் செய்யப்பட்டது. இவர் இந்தியசேனை விஷயமாகச் செய்த சீர்திருத்தங்கள், ஆலோசனை சபையாரால் ஒப்புக்கொள்ளாமல் தள்ளுபடிசெய்யப்பட்டது. லார்ட் கிட்சனர் தமது கொள்கைக்கு சபையார் விரோதமாக இருப்பதால் தாம் சேனாதிபதி உத்தியோகத்தினின்று நீங்கிவிடுவதாக பிரிட்டிஷ் கவர்மெண்டாருக்குத் தெரிவித்தார். அதன்மேல் அவரிஷ்டப்படி நடக்கும்படியாக கவர்மெண்டார் உத்திரவு செய்திருக்கிறார்கள். இதனால் லார்ட் கிட்சனர் தம் இஷ்டப்படி சீர்திருத்தங்களைச்செய்ய இடமுண்டாகி இருக்கிறது.

கேப்டவுன் நிலைமை.

அநேக ஐரோப்பியர்கள் வேலை இல்லாமல் நாளொன்றுக்கு 4 ஷிலிங்கு கொடுக்கப்பட்டு கூலிவேலை செய்துவருகிறார்கள். நாளுக்குநாள் அவர்களின்தொகை அதிகப்படுவதால் இனிமேல் குடும்பம் உடையவர்களுக்குமாத்திரம் 4 ஷிலிங்கு கொடுப்பதென்றும் விவாகமில்லாதவர்களுக்குக் கூடுமானபோதுமாத்திரம் வேலைகொடுக்கப்படுமென்றும் தெரிவிக்கப்பட்டிருக்கிறது. இந்தவருஷம் பயிர்ப்பலிதம் குறைவானபடியால் தேசவிருத்தியும் குறையுமடலாம்.

சீனர் தேசாபிமானம்.

சீனர்கள் வராதபடி அமெரிக்கா இராஜாங்கத்தார் சட்டம் ஏற்படுத்தி இருப்பதால் சீனா தேசத்திலுள்ளவர்கள் அமெரிக்கா சாமான்களை வாங்காமலிருக்கும்படி அங்கே சீனர்கள் கட்டுப்பாடுசெய்தி

ருக்கிறார்கள். பிரிட்டிஷ் கொலம்பியா என்னுமிடத்திலுள்ள சீனர்கள் தங்கள் கைப்பொருளால் பல இயந்திரசாலைகளைக்கட்டி சீனர்களால் வேலைசெய்வித்து அதனாலுண்டாகும் சாமான்களை சீனாவுக்கு அனுப்பவேண்டுமென்று தீர்மானம் செய்திருக்கிறார்கள்.

திலக்காரிச் சுரங்கத்தின் கொலை.

இப்புச்சுரங்கத்தில் வேலைசெய்துவந்த வில்லியம்ஸ் என்னும் ஐரோப்பியனை ஒரு இந்தியன் கொன்றுவிட்டதாக வெளிப்பட்டிருக்கிறது. இவ்வைரோப்பியன் சுரங்கத்தடியில் போன சில நேரத்துக்குப்பின் குற்றஞ்சாட்டப்பட்ட இந்தியன் சுரங்கத்துக்கு வெளியே வந்துவிட்டான். அங்கு நின்ற வேறு இந்தியனிடம் தான் அந்த ஐரோப்பியனைக் கொலைசெய்துவிட்டதாகவும் தன்னை தூக்கில் போட்டுவிட்டால் தமக்குக்கருமஞ் செய்யும்படியாகவும் அதற்காக இரண்டு பவுன் கொடுப்பதாகவும் சொன்னதாக சாட்சிப்புலப்படுகிறது. ஆனால் குற்றவாளி தான் அப்படிச்சொல்லவில்லை என்றும் கொலைசெய்யவில்லை என்றும் சொல்லுகிறான். இதுவிஷயமாக விசாரணை நடந்துவருகிறது.

கடைசாற்றுஞ்சட்டம்.

ஆலோசனைசபையாரால் ஏற்படுத்தப்பட்ட சில காரியகர்த்தர்களால் ஒருவகையான முடிவுசெய்யப்பட்டிருக்கிறது. இந்த முடிவு எல்லா வியாபாரிகளுக்கும் சௌகரியத்தைக்கொடுக்குமென்பது அநுபவத்தால் தெரியவேண்டும். இந்தச்சட்டம் போலீசாரின் மேல்பார்வையில் நடந்தேறும். தீர்மானமாவது:— சனிக்கிழமை 1-மணிக்கு கடைகளை மூடிவிடவேண்டும். இஷ்டமிருந்தால் சாயங்காலம் 7-மணிமுதல் 10-மணிவரையில் திறந்து வியாபாரஞ்செய்யலாம். பயிண்டிலுள்ள கடைகள் வாரத்தில் 5 நாள் இரவில் 8-மணிவரையில், சனிக்கிழமை 10-மணிவரையில் திறந்திருக்கலாம். இதுவிஷயமாக மற்ற இடங்களிலுள்ள வியாபாரிகளுக்குத் திருப்தி உண்டாகுமென்று தெரியவில்லை.

யுத்தம்.

இரண்டாவது கடல்யுத்தத்தில் ருஷியர் முற்றிலும் தோல்வியடைந்தார்கள். அவர்கள் போர்க்கப்பல் ஒன்று இரண்டைத்தவிர மற்றவைகள் எல்லாம் நீர்மூழ்கி ஆகிவிட்டன. மஞ்சூரியாவில் ருஷியசேனை ஜப்பானியரால் சுற்றிலும் சூழப்பட்டிருக்கிறது. இதுகைகூடி வருமாகில் ருஷியர் சேனை முழுவதும் ஜப்பானியர் கைப்படும் அல்லது அதிகசேதத்தை அடையுமென்பது திண்ணம். அமெரிக்கா பிரசிடெண்ட் இருவகையாரையும் சமாதானத்துக்கு வரும்படியாகக் கேட்டுக்கொண்டதின்மேல் இப்போது அமெரிக்காவின் பட்டணமாகிய வாஷிங்டனில் இருவகை ஸ்தானாதிபதிகளும் கூடி சமாதான விஷயத்தை முடிவுசெய்வதாக வார்த்தை நடந்துகொண்டிருக்கிறது. ஜப்பானியர் ருஷியர் நல்லெண்ணத்துடன் சமாதானத்துக்கு வருவதாக நினைக்கவில்லை. தற்காலம் உள்நாடு கலகப்பட்டிருப்பதால் போதியசேனை மஞ்சூரியாவில் சேருகிறவரையில் சமயம்பார்த்து மறுபடியும் யுத்தம் ஆரம்பிக்கலாமென்னும் அபிப்பிராயப்படுகிறார்கள்.

மஞ்சூரியாவில் ஜப்பானியர்கள் அதிக மும்முரமாக முன்னேறிச் செல்லுகிறார்கள். ஜப்பானியசேனை ருஷியரைச்சுற்றிக்கொண்டிருக்கிறது. ருஷியசேனாபதி எதிர்த்துச்சண்டைசெய்யப் போதிய பலமில்லை. மழையினால் பாதைகள் செல்லக்கூடாதபடி அழுந்திருக்கிறபடியால் சில இடங்களிலுள்ள ருஷியருக்கு உணவுப்பொருள்களும் வேறு யுத்தசளவாடமும் சேரக்கூடாததாக இருக்கிறது. ருஷியர் தங்களிருப்பிடத்தை விட்டு ஓடாவிட்டால் மிகவும் உயிர்ச்சேதமும் தோல்வியும் சேரிடும். சமாதானவிஷயமும் பேசப்பட்டுவருகிறது. இந்த யுத்தத்திலும் ருஷியர் அபஜயமடைந்தால் அவர்கள் சமாதானத்தை விரும்பமாட்டார்களென்று பேசிக்கொள்ளப்படுகிறது. ருஷியதேசம் தற்காலம் உள்நாட்டுக்கலகத்தினாலும் அதிக பலக்குறைவடைந்திருக்கிறது.

சமாச்சாரத்திரட்டு.

சென்றமாதம் 13உ இரவு 2-மணிக்கு அதிக பலமாக மழையும் காற்றும் கலந்தடித்தபோது பூமி நடுக்கமுண்டாயது. தூங்கிக்கொண்டிருந்தவர்கள் பூமி அசைவினால் விழித்துக்கொண்டார்கள். நஷ்டம் ஒன்றும் நேரிடவில்லை.

கொட்டுவில்லுக்கு சமீபத்தில் ஒரு வீட்டிற்கருகில் வைக்கப்பட்டிருந்த, மக்காச்சோளம் நிரம்பியிருந்த இரண்டு இரும்புச் சனற்சால் (டாங்க்)கள் தண்ணீரால் அதிக தூரம்வரையில் இழுத்துக்கொண்டுபோகப்பட்டது. இதனால் வெள்ளத்தின் அகோரத்தைத்தெரிந்துகொள்ளலாம்.

—

சாமின்சன் மப்பு பொன் சுரங்கத்தில் இன்னும் 21 வருஷம்வரையிற் பொன் தோண்டி எடுக்கலாமென்று முன் சொன்னதற்கு மாறாக வேறொரு சாஸ்திரி அதற்குமேல்பட்டு 5 வருஷம்வரையில் வேலை நடத்தலாமென்று அபிப்பிராயப்படுகிறார்.

—x—

சென்றவருஷம் இந்தியாவுக்கு இங்கிலாந்திலிருந்து அனுப்பப்பட்ட சாக்குகளின் தொகை, கேப், நேட்டால், கனடா, அவுஸ்திரேலியா முதலிய பிரிட்டிஷ் காலனிகளுக்கு அனுப்பிய சாக்குகளின் தொகைக்கு அதிகமென்று சொல்லப்படுகிறது.

லார்ட் செல்போர்ன் இப்போது தென்னாப்பிரிக்கா தேசாதிபதியாக வந்திருக்கிறார். இவர் குடிகளிடத்தில் அதிக அன்புபாராட்டிவருகிறார். இவர்காலத்தில் தேசத்திற்கு நன்மை உண்டாகுமென்று எதிர்பார்க்கப்படுகிறது.

WESTERN INDIA

Army Boot and Equipment Factory,

BOMBAY, India.

GOLD MEDAL Madras Industrial and Art Exhibition, 1903.	(ESTABLISHED 1887)	TWO GOLD MEDALS Bombay Industrial and Agricultural Exhibition, 1904.

PROPRIETORS—

Messrs. Adamjee Peerbhoy & Sons.

MANUFACTURERS OF—

Military Ammunition Boots, Volunteer Ammunition Boots, Police Ammunition Boots, Sandals, Gurgabi Shoes, &c.

Military, Volunteer and Police Harness, Saddlery, Accoutrements, etc., etc.

Leathers:—Russian, satin and black waxed calves; harness leathers of all kinds; bag and carriage hood hides; Morocco, etc., etc.

Civilian Boots, shoes, harness and saddlery of every description.

Travelling Requisites:—Overland Trunks; dress cases; suit and shirt cases; portmanteaus; Gladstone, brief, hand and courier bags; hat boxes; bed straps; soiled-linen bags; stick cases, etc., etc.

Mill Stores: Single and double leather belting; Ginning rollers and washers; Roller skins; pickers; hose pipe, etc., etc.

Miscellaneous Leather Goods:—Puttee and lace garters; collar boxes; brush cases; cigar and cigarette cases; school bags; Peon's bags; Mussacks; Syce's belts; bottle and tumbler cases; luggage labels, etc., etc., etc.

ALL ARTICLES GUARANTEED SOLID LEATHER.

Price List on Application.

LOANS.

Granted on FIRST Mortgage of Properties in DURBAN, MARITZBURG and SUBURBS.

Apply—
M. NAZAR,
14 Mercury Lane, Durban.

THE DURBAN UNDERTAKERS
FRERE ROAD,
Off Clark Road, Berea.

Telephone 383.
Telegraphic Address "Undertaker."

FOR SUITS TO MEASURE
GO TO
Makanjee Bros.,
OUTFITTERS.
152, Grey Street.

FOR
Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,
WRITE TO
VENGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT.

S. D. BOBERT,
General Importer, Wholesale and Retail Merchant.
Cheapest House on the Market Square.
Branches at
LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay

Retail and Wholesale Merchant,
Market Square P.O. Box 55
POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother

Direct Importer & General Merchant,
POTCHEFSTROOM,
P.O. Box 100, Tel. Ad.

D. I. Varyava,

GENERAL MERCHANT,
King Edward Street, P.O. Box 100,
POTCHEFSTROOM.

Amod Mamoojee Patel,

GENERAL MERCHANT,
POTCHEFSTROOM.
Tel. Ad. "Mamoojee."

AYOB MOHAMED,

MARKET SQUARE,
PIETERSBURG.
Box 164. Tel. Add.: "AYOB"

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN
Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St., DURBAN.

Tel. Add.: "STRANCO."
Telephone No. 482.
P.O. Box 914.

H. LANGLEBEN,

Wholesale Clothier & Manufacturer,
887 Pine Street, Durban.
IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.

એચ. લેંગલેબન.
જથાબંધ કપડાં રાખનાર તેમજ બનાવનાર,
કાફરોઓને નવા કપડાં બનાવનાર,
ઈંગ્લીશ સેકન્ડહેન્ડ કપડાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં મંગાવનાર.
૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

PARSI MANCHERJI,

MERCHANT & IMPORTER.

Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.
Telegrams: "MANCHERJCO."
P.O. Box 1030, CAPE TOWN.

A. LATIEF,

General Dealer, - - - - - - Outfitter and Draper,
BARBERTON,
TRANSVAAL.
P.O. Box 84.
Tel. Address: "LATIEF."

MAHOMED ENUS
INTERPRETER,
22 BUTON STREET, CAPE TOWN.
મહમદ યનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ. કેપ ટાઉન.

ABDOOL GAFFOOR & Co.,
Arabian and General Merchants and Drapers,
123 Commercial Road, Maritzburg.
Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Shirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

જાહેર ખબર.

આ ઉપરથી સર્વે લોકોને જાહેર કરવામાં આવે છે કે અમારી (નીચે સહી કરનારની) મુ. પાસે જે કોઈનું લેનેણાની ૧૯૦૫ ની સાલનું જે કાંઇ બાકી લેણું રહેલું હોય તે ઓએ મહેરબાની કરી તા. ૧૫ જુન આગમ આવી લઇ જવાથી મોકલાવી આપવામાં આવશે.

લી. મહમદ અહમદ પારેખની મુ. ડીપમંડ.

તા૦ ૨૦ મે ના રોજ ધીસન એન્ડ કોવીકા વર્કીઝની જાહેરખબરમાં "દેવું" શબ્દ અમારી ભુલથી દાખલ થએલો છે ઓથી કે તેઓએ નુરૂદીન મહમદ તથા ઇબ્રાહીમ ગુલામરના સાગીના મીલ્લનમાં તેઓના ઉપરનું દેવું જણાવ્યું નથી. ફકત ઉઘરાણી તથા બીઝનેસ રાખેલું છે.

RUBBER STAMPS

Of all Shapes and Sizes in
DIFFERENT LANGUAGES.
REPAIRS NICELY DONE.

Apply—
INTERNATIONAL PRINTING PRESS.

Head Office 370 Pine Street.
HOUSES TO LET.

HOSSEN EBRAHIM,

GENERAL DEALER
1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,
And 25 Duke Street, WOODSTOCK.
Goods Supplied on Commission

M. A. BODANIA & CO.,

GENERAL DEALER.
Box 58, NYLSTROOM.

એમ. એ. બોડાણીઆ એન્ડ કુ૦
જનરલ ડીલર
કાપડ, માલસા, ફેન્સી સામાન, હાર્ડવેર વીગેરેના સ્ટોક રાખનાર સસ્તી તથા સરસ મળશે. બોક્સ ૫૮. નીલસ્ટ્રુમ.

FOR
Artistic Printing
GO TO THE
INTERNATIONAL PRINTING PRESS.

NANJI CARSANDAS,
WHOLESALE MERCHANT
AND DIRECT IMPORTER,
P.O. Box [illegible], Tel. Add. "[illegible]"
LOURENCO MARQUES.

Ebrahim Haji Suleman & Co.,
MERCHANTS, Bombay.
Tel. Add. "[illegible]"
Agents for East and South Africa.
[illegible] Street, Calcutta and [illegible] Bombay.
[illegible]
CORRESPONDENTS IN DELAGOA BAY,
EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO.
Tel. Add. "TRADING." P.O. Box 4[illegible].

AMOD HABIB & Co.,
DIRECT IMPORTERS,
WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,
General Money Exchanger.
Tel. Address "[illegible]" [illegible]

HORMAJGY JOOLGY,
DIRECT IMPORTER
AND
GENERAL MERCHANT
[illegible]

E. M. PATEL,
General Dealer, Wholesale & Retail,
MARKET SQUARE,
POTCHEFSTROOM
[illegible]

NANJI DULABHDASS & Co.,
DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS
[illegible]

S. E. GINWALA,
Produce Merchant & Direct Importer.
[illegible] orders promptly and [illegible] executed.
[illegible]
P.O. Box [illegible] LOURENCO MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,
MERCHANT,
POTCHEFSTROOM.
Tel. Address "RAHMAN."
P.O. Box [illegible].

MOOSA HASSEN,
General Dealer,
[illegible] KING EDWARD ST[illegible],
[illegible]
POTCHEFSTROOM.

The largest Importers in South Africa of
[illegible]
Second-hand Overcoats, Jackets,
Trousers, Coats, Waistcoats, etc.
J. LANDAU,
337 Pine Street, Durban.
Head Office: 13 Rue des [illegible], Paris.
[illegible Gujarati text]
જે. લેન્ડો.
૩૩૭ પાઈન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
[illegible Gujarati text]

OSMAN LATIEFF
General Merchant
AND
Direct Importer,
LICENSED STAMP VENDOR.
"CALCUTTA HOUSE,"
KING EDWARD ST.,
Ab "INDIAN BAZAAR" Post Office,
Indian Location,
POTCHEFSTROOM.
Telegraphic [illegible]
"[illegible]"
P. O. Box [illegible]

ઓસમાન લતીફ.
જનરલ મરચંટ, ડાઇરેક્ટ
ઇમ્પોર્ટર, અને
લાઇસેન્સ્ડ સ્ટેમ્પ વેન્ડર,
"કલકત્તા હાઉસ"
કીંગ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ.
પોચેસ્ટ્રુમ.
[illegible]
[illegible]

ABDOOLA HAJEE KHAN MAHOMED,
General Merchant &
Importer.
Cheapest [illegible]
POTCHEFSTROOM.
CHURCH SQUARE
Opposite, Government Buildings.
Tel. Address "[illegible]"
P.O. Box 99

V. R. Naidoo,
GROCER & GENERAL DEALER
Jewellery,
Fancy Goods,
Drapery,
Watches & Clocks,
&c., &c.
Cheap & Good.
5 & 13 Frere Street,
& Market Street.
CRADOCK

JAMESON & CO.,
Manufacturers.
Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for
Natal Jams,
Curry Powder, Chutneys,
Cayenne Pepper,
White and Black Pepper,
Sauces,
[illegible]
Prices to suit all buyers
JAMESON & Co.
Box 65, Durban.

L. MULCHAND,
Indian
Silk Merchant
Direct Importer of Chinese,
Japanese and Maltese Lace,
and every variety of [illegible].
75 William Street,
CAPE TOWN.

R. NARASOO,
Indian and General Merchant.
Outfitter and Draper.
Boot and Shoe Warehouseman.
INDIAN [illegible] A SPECIALITY.
KAFFIR [illegible]
BARBERTON.
P.O. Box [illegible]
Telegraphic Address "NARASOO."

THE NATAL DIRECT LINE OF STEAMERS.

આ ડાયરેક્ટ લાઇનની આગબોટો પ્રેસ અને કલકત્તા તરફ નીચે મુજબ ઉપડી જશે.

Umbilo. તા. ૧૨ મીએ કે પછી તુરત ઉપડશે.

Umkusi. તા. ૨૮ મીએ કે પછી તુરત ઉપડશે.

આ લાઇનના સ્ટીમરોમાં ઇંડિયન પાસેન્જરોને વાસ્તે ખાસ જોગવાઈ કરવામાં આવેલ છે. મુંબઈ જવા સારૂ ... વાસ્તે કલકત્તાથી સ્ટીમર બદલવી પડશે. વધુ ખબર માટે કીંગ અને સન્સને ત્યાં તપાસ કરવી. વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

યહ ડાયરેક્ટ લાઇનકી આગબોટ પ્રેસ ઔર કલકત્તા તરફ નીચે મુજબ જાયગી

Umbilo તા॰ ૧૨ મુદ્દે ઔર પીછે તુરત.

Umkusi તા॰ ૨૮ મુદ્દે ઔર પીછે તુરત.

इस लाइनकी स्टीमरोंमें इन्डियन पासेंजरोंके लिये खास सगवड करनेमें आई है। ... जानेवाले पसेंजरको कोलम्बोमे स्टीमर बदलना पडेगा. ज्यादा खबर वास्ते ... किंग एन्ड सन्सको वहा मेलना. हैड ऑफिसका पता—केसल किंग्स सिन्स स्ट्रीट, डर्बन.

[illegible Tamil text]

Umbilo ஜூலை 12௳ [illegible]

Umkusi ஜூலை 28௳ [illegible]

[illegible Tamil text]

KING & SONS, West Street, Durban.

The British India Steam Navigation Co., Ltd.

REGULAR FOUR-WEEKLY SERVICE.

BOMBAY DIRECT,

બ્રિટિશ ઇન્ડિઆ સ્ટીમ નેવીગેશન કંપની.

ઉપલી કંપનીની આગબોટ ... બંદરેથી સીધી મુંબઈ જશે. વચમાં કોઈ બંદર કરશે નહિ.

ઇંડીઆ જનારાઓને તેમજ ખાસ કરીને ... પોતાનાં ... ... તેઓને અમારી ખાસ ભલામણ છે કે ... મુસાફરીનો ... નહિ.

વધારે ખબર માટે ... ... પાસે ... અમારે ત્યાં આવી મળવું, અથવા પત્ર વ્યવહાર કરવો.

... એન્ડ સન્સ.

... ડરબન.

S. PEERBHOY BUTLER,

GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER

Turkish Caps of every description a speciality

600 WEST STREET, DURBAN.

EBRAHIM CAMRODDEEN.

GENERAL MERCHANT

[illegible]

P. DAWJEE MAHOMED & Co

Have a large stock of

RICE, DHOLL, GHEE [illegible]

Directly Imported from India

343 PINE STREET, DURBAN

[illegible]

SUN CIGARS

SUMATRA CHEROOTS,

BOER TOBACCO,

VIRGINIA TOBACCO, SNAO, &c.

At Lowest Wholesale Prices:

SUN BRAND Tobacco Works,

132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.

... સીગારેટ, ... વગેરે ... ભાવે ... મળશે.

સન બ્રાંડ ટોબેકો વર્કસ.

૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ...

Abdool Hack Mahomed

Ismail & Company,

Wholesale and Retail Merchants.

DIRECT IMPORTERS OF

All Indian Groceries, Gold and Silver Jewellery, Silk Goods, Lace, Calcuttas, Japanese and Indian Silks

[illegible]

121 GREY STREET, DURBAN.

[illegible]

Printed and Published by ... International Printing Press, Phoenix ...

Indian Opinion.

Published Weekly in English, Gujarati, Hindi and Tamil.

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday, 8th July, 1905. No. 27.

P.O. Box 12. Telephone 214.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis and Sarees.

Rugs, Shawls, Boots and Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: "Camroodeen."

ભાડે આપવાનાં છે.

ફર્સ્ટ એવન્યુમાં એવન હોટેલનો નીચલો માળ, તથા પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટમાં મોટું ગુદામ. કારખાનાં, મીટીંગ વિગેરે માટે કામ લાગતું છે. ભાડું સસ્તું. નીચેને ઠેકાણે લખો.

ચોખા, દાલ વગેરે ... બનાવવાનો તમાકુ ઉંચેરાં વેચવાનો લેવાનો છે.

કેપ સ્મુક ફીશ આવી પોંહોચી છે ... કલકત્તા, મુંબઇ અને વિલાયતથી સર્વ ખોરાકીના જરનો માલ આવી પુગે છે અને ઘરાકોને ગરજ કરવામાં આવે છે કે જ્યારણ જેમ ઓરડર મોકલતા તેવીજ રીતે ઓરડર મોકલી ઉપકાર કરતા રહેશો.

જાલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.

૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

TO LET.—Ground Floor of Avon Hotel, in First Avenue, and a Large Warehouse in Prince Edward Street. They can be used either as Workshops, for Meetings, or any purpose. Rent cheap.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Coconnuts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Smoak, Fish, Skins of various kinds, &c.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates.

—AT—

JALBHOY SORABJEE BROS.,

110 Field Street, Durban.

માડાગાસ્કર શીપમેંટ કું૦

બકરાં ઘેટાં વગેરે ઢોરનાં ઈમ્પોર્ટર

૧૭ ઓરમાન બીલ્ડીંગ, સેંટ્રલ સ્મીથ સ્ટ્રીટ.

બોક્સ ૬૪૭ ડરબન.

माडागास्कर शीपमेन्ट कम्पनी.

बकरें, मेढा [illegible] जीते पशुओंका इम्पोरटर.

बॉक्स ६४७. १७ ओरमान बिल्डींग,

सेन्ट्रल स्मिथ स्ट्रीट, डर्बन.

દરેક હિંદીભાઈ માટે ખોરાકી તથા કપડા વિગેરેની સગવડવાળી દુકાન.

દેશ જનારાઓ માટે ઘણી સંભાળથી સારો સાફ ચીજોનો સામાન પુરો પાડવામાં આવે છે. આજ સુધીમાં ઘણા દેશ જનારાઓ માટે ચીજોનો સામાન પુરો પાડ્યો છે.

પી. વી. સંઘવી,

૨૦૨ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY—

125 FIELD STREET.

P.O. Box 67. Tel. Address: "Miankhan," Durban. Telephone No. 855

EAST INDIAN TRADING Coy.

GENERAL MERCHANTS and Direct Importers of all kinds of Groceries, Soft Goods, etc., etc.

102 Queen Street, Durban. P.O. Box 996.

Tel. Address: "Pokhanian."

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દરે પંદર દહાડે મુંબઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર સુલતાન તા. ૮ મી જુલાઈના રોજ ઉપડશે.
„ રીસટાગ તા. ૨૨ મી જુલાઇના „

ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી દેશી છે. જગ્યા નીચે ડ્રાફકામાં છે અને [illegible] વાળી વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે, હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે.

પોરબંદર. કાઠીઆવાડ જનારાઓએ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે કે ઉપલી આગબોટ બહુ કરીને પોરબંદર કંચ કરશે એટલે કાઠીઆવાડ જનારાઓ પોતાના ઘરમાંજ જઇને ઉતરશે.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ટેમસર આના ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે. વાસ્તે જનારાઓ વિચાર કરી [illegible] કરજો કે એથી પાછળથી હેરાન થાવું ન પડે. વધારે ખબર નીચે લખેલે ઠેકાણે પુછવાથી મળશે.

એન. એમ. કાદીર.
કમરૂદીન બીલ્ડીંગ, ગ્રે સ્ટ્રીટ
પી. ઓ. બોક્સ ૧૨૬, ડરબન.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.
ગારડીનર સ્ટ્રીટ.
ડરબન.

INDIAN AFRICAN LINE.

ઉપરની કંપની ની સ્ટીમરો કલકત્તા અને નાતાલ ડેલાગોઆ અને કેપના બંદરો વચ્ચે નીયમીત દર માસે આવજા કરશે આ સ્ટીમરો વેપારીને માટે ખાસ સગવડ સરેથી છે.

એસ. એસ. મીરઝાપુર ૧૮૮૮ ટન (૨૦૦ એ ૧ લોઇડ) તા. ૧૪ મી મેએ કલકત્તે માલ લેશે.

તા. ૬. આ સ્ટીમરો ઝડપથી ચાલનારી હોવાથી અને હિંદુસ્થાન તથા સાઉથ આફ્રિકાના બંદરો વિના બીજે ક્યાંય નહિં રોકાતી હોવાથી સાઉથ આફ્રિકા અને હિંદુસ્થાન વચ્ચે ઝડપથી માલ લઇ જવા લાવવા માટે બહુજ સગવડ સરેથી થઇ પડશે માલ મોકલવાના ઓરડરો કંપનીના એજન્ટો પાસેથી મળી શકશે.

ડી. વાલ એન્ડ કંપની
ડરબન.

મેહામ એન્ડ કંપની
કલકત્તા.

INDIAN AFRICAN LINE.

கல்கத்தாவிலிருந்து டர்பனுக்கு மாதாந்தரம் ஷெ கம்பனியின் கப்பல்கள் வியாபாரத்தின் பொருட்டு டெலகோவா, கேப்துறைமுகங்களுக்கு நேரே வரும்.

1,888 டன்னுள்ள எஸ். எஸ். மிர்சாப்பூர் என்னும் கப்பல் கல்கத்தாவிலிருந்து ஏப்ரல் 20உ சரக்கு ஏற்றுமதிசெய்துகொண்டு புறப்படும்.

இக்கப்பல்கள் இந்தியாவிலிருந்து டர்பன் துறைமுகத்திற்கு நேராக வந்துசேரும். தாழ்ந்த கூலிக்கு சரக்குகள் ஏற்றப்படும்.

டர்பனில் ஷெ [illegible] டி. வால் அண்டு கோ. டர்பன். அல்லது [illegible] அண்டு கோ., கல்கத்தா.

விசேஷ விளம்பரம்.

[illegible]

எம். ஆர். பி. எஸ். செட்டி,
369. பயின் ஸ்ட்ரீட், டர்பன்.

વેચવાની છે.

ખેતી અથવા સ્ટોરને લાયક ૨૫૦ વીઘા જમીન
કે. પોસ્ટઓફીસ પાસે, આમઝીન્ટો.
વધારે ખુલાસા માટે પુછો.
એચ. આર. પી. એસ. ચેટી.
૬૬૯ પાઇનસ્ટ્રીટ, ડરબન.

HAJEE HABIB.

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of

Fancy Goods, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery,

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL.

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add.: BAGDAD. P. O. Box 57.

338, Prinsloo Street, PRETORIA.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—129 Commercial Road, Maritzburg.
Branches—270 Commercial Road, Maritzburg
And at Mooi River.

Tel. Address: "HASSAN MAHOMED."

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL

Arabian Merchant & Direct Importer,

115 COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG.

Branches—[illegible] Commercial Rd. Maritzburg
And at Mooi River.

CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL.

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, GROCERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTIONS.

Telegraphic Address "[illegible]"

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Atta of all kinds and Groceries, &c.

120 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED.

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods

—AT—

198 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Box 1126. Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN.

DURBAN: QUEEN STREET.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE
of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

અબદુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫-૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड़ा, ग्रोसरी और दुसरी सब किसमका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५-७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

[illegible]
5. அண்ட் 7. கிராஸ் ஸ்டிரீட், கேப்டவுன்

Prof. L. Doovey,

Indian Herbalist and Palmist, Cape Town.

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from REV. I. J. RETIEF, ARTHUR GARCIA, ESQ., R.M., UITENHAGE, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિયન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને [illegible] તથા [illegible]. [illegible] રેવરન્ડ આઇ. જે. રટીફ, આરથર ગેશીઆ [illegible] વિગેરેનાં સરટીફીકેટ છે.
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधोंका संग्रह रखनेवाले और [illegible] हस्तरेखाशास्त्री तथा [illegible] जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक.
सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where JALBHOY & SORABJI BROS., are our Sole Agents. . . . .

યુસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિયન પ્રોડ્યુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન સિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધી ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ગુલ"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,
—CORNER OF—
BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS:
"SHAHMAHOMED,"
CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE
Indian Department,
German East African Line.

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોજજી.
ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોરટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.
ક્લેરમોન્ટ, કેપકોલોની.

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.
HOUSES TO LET.
18 EYER STREET, CAPE TOWN.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor,

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - - P.O. BOX 1869.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer,

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P.O. BOX 178.

BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

Upper Murchison St.,

LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Fashionable Japanese Silk, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

SUN Insurance Office.

PAYNE BROS., Agents,
WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसें पूराणी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापित पौंड १०,००,०००.
अर्जी करनेसें कमतीमे कमती भाव मिलेगे

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમા
ઓફીસ જેની મુડી પાં ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની છે
વધી જણાવનારી ઓછામા ઓછા ચાલુ ભાવો
મળી શકશે.

[illegible]

હિંદી દવાખાના.

આ દવાશાળામાં દરેક જાતની દવા પુરી પાડવામાં આવે છે. બહાર ગામના ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. દરદી ઓની ઉપર ખાસ ધ્યાન આપી ઉમદા ટ્રીટમેંટ કરવામાં આવશે. ઘોડા અને ખચ્ચરની દવા અમારે ત્યાંથી મળશે.

૩૬૦ પાઇન સ્ટ્રીટ અથવા ૧૨૨૫, અમગેની રોડ સ્ટેશનની બાજુમાં.

हिन्दी दवाखाना.

इसी दवाखानामें हर किसमकी दवा मिल सकती है. बहार गांवके ओरडरोंपर सम्पूर्ण ध्यान लगाया जायगा.

दर्दीओंपर ध्यान लगाकर उमदा ट्रीटमेन्ट की जायगी.

घोडे और टट्टूकी दवा भी हमारे वहां मिल सकती है.

मिलनेका पता-
३६० पाइन स्ट्रीट,
और १२२५ अमगेनी रोड
स्टेशनकी पास.

இந்திய மருந்துச்சாலை.

[illegible Tamil text]

• Castle Cash Stores. •

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS,

HANOVER STREET.

CAPETOWN.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

53 & 56 LEUWEN STREET,

CAPE TOWN.

Branches—272 Caledon Street.
295 Loop street.

P.O. Box 363. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & CO., Wholesale Merchants,

467 SMITH STREET, DURBAN.

ફેન્સી કાપડના ખાસ વેપારી. છેલ્લામાં છેલ્લી નવી તરેહનોમાલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "હુસકવારના સેઇંગ મશીન" ના નાતાલ ટ્રાંસવાલ અને ઓરેંજ રીવર કોલોની માટેના ખાસ આડતીઆ. "જનરલ સોફ્ટ ગુડસ" અને કાફરીબરનો માલ તરેહ તરેહ જાતનો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવેછે.

M. K. PATEL,

Wholesale & Export Fruit & Produce Dealer,

42 President Street, Johannesburg,

TRANSVAAL.

Season's Stock always on hand. Potatoes, Onions, Vegetables, and every variety of Fruit, at lowest Market Prices. Best Selected Fruit carefully packed for Country Orders. Personal and prompt attention given. Prices on application. Terms: Nett Cash.

All Communications to be addressed Box 6744, Johannesburg.

Tel. Add: "PATEL."

એમ. કે. પટેલ.

જથાબંધ ફ્રુટ અને પ્રોડયુસ મરચંટ
૪૨ પ્રેસીડેંટ સ્ટ્રીટ જોહાનેસબર્ગ
ટ્રાંસવાલ.

દરેક રૂતુને લાયકનો માલ હમેશાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે. બટેટાં, ડુંગળી, તરેહ તરેહનાં શાક તથા ફળ ફળાદી વિગેરે, બહાર ગામના ઓરડરો સંભાળથી પેક કરી બનતી ત્વરાથી મોકલવામાં આવે છે. ભાવને માટે ઉપરને સરનામે પુછશો યા લખશો.

બોક્સ ૬૭૪૪, જોહાનેસબર્ગ.
ટેલીગ્રાફ સરનામુ "પટેલ"

Sri Sankaracharya.—I. His Life and Times. By C. N. Krishnasami Aiyar, M.A., L.T. II. His Philosophy. By Pandit Sitanath Tattvabhushan. It is hoped that the readers of this volume will find therein such materials of thought and history as will enable them to know accurately the position of Sankara in the evolution of the national religious life of the Hindu people and enable them also at the same time to estimate correctly the great value of his work in life as viewed from the standpoint of history. Both in one volume. Cloth bound. **Price 2/- post free.**

Agricultural and Industrial Problems in India.—By Alfred Chatterton, B.Sc. Professor of Engineering, on Special Duty Madras. Contents. Agricultural:—Water-Lifts. Underground Water Supply. Well-Irrigation, The Cost of Power, The Value of Wind-Mills in India, Agricultural Education, Industrial.—Tanning in the Madras Presidency, Hand Weaving, Manual Training, Industrial Education, District Board Industrial Schools. Cloth Bound. **3/- post free.**

Apply to—

G. A. NATESAN & Co., Esplanade Madras.

P.O. Box 441. Tel. Address "ABOOBAKER"

ઈ૦ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર.

તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નં૦ ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing, Blouses, Night-gowns, Combinations, Chemises, Skirts, Underskirts, Children's Fancy Goods, Frocks, Bibs, Bonnets, Booties, Hats, Wool Shawls.

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS: J. GARLICK, Cape Town; G. E. HANDS, Resident.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગાર્લિક, કેપટાઉન.

જી. ઇ. હેન્ડસ, ડરબન.

સર્વે જાતનો માલ.

સઘળી રકમનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, વાસણો, શાલો, જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ૦ કરમનની કંપની સાથે લાંબા વખતથી વેપાર કરેલો છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલો છે. તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

સી. દાદા ઓસમાન.

„ ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

ADAM H. G. MAHOMED,

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "ADAMGOOL," CAPETOWN.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars.

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

115, STATION ROAD, BRICKFIELD.

P.O. Box 2925. JOHANNESBURG.

PROPRIETOR—P. H. DORABJEE.

Special Quotations for the Wholesale Trade.

—A TRIAL SOLICITED—

Sample Cigars sent Post Free on application.

A. Chetty, Central Fruit Depot,

FLORIST AND FRUITERER.

Importer and Exporter of Colonial and Foreign Fruits and Flowers. Choicest Fruits packed for export. Wedding Bouquets, Sprays, and Wreaths made up on the shortest notice.

CIGARS. CIGARETTES. CONFECTIONERY.

Heynes Mathews' Buildings, (corner of Adderley and Longmarket Streets)

CAPE TOWN.

Telegrams: "Chetty," Cape Town.

ஏ. செட்டி வெளிதேசவியாபாரி.

இவரிடத்தில் பலவிதமான புஷ்பங்களும் கனிகளும் இருக்கின்றன, கனிக்கும் வெளியூருக்கும் ஏற்றுமதி இறக்குமதி செய்கிறார், வெளியூருக்கு பழங்களனுப்புகிறார்; தவிர கல்யாண புஷ்பச்செண்டுகளும், மாலைகளும், சட்டைமேலணியும் புஷ்பக்கொட்டுகளும் அவரிடமிருக்கின்றன. இன்னும் சுருட்டு, சிகரட்டு, மிட்டாய்வகைகளுமிருக்கின்றன.

ஹெய்ன்ஸ், மெத்யூஸ் பில்டிங்ஸ், கார்னர் ஆப் அடர்லே லாங்மார்க்கட் ஸ்றீட் கேப்டவுன்.

"டெலிகிராம்ஸ்" செட்டி, கேப்டவுன்.

કખગઘઙચ સ્કુલ ABCDEFG

ગુજરાત અને કાઠીયાવાડનાં ગ્રુહસ્થોને પોતાના બાળકોને ઈંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભણાવવા સારૂ આ સ્કુલમાં મોકલવાને વિનંતિ કરવામાં આવે છે. આ સ્કુલ તા. ૧૯મી જુન ૧૯૦૫ થી સ્થપાઈ છે. માસીક ફી ૧૦ શી.

૧૫૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ. એમ. એસ. પટેલ,

ડરબન. (ધેટ) એસ. અને એમ. એલ. પટેલ.

Manager's Notice.

The International Printing Press has been removed to Phœnix. The Management beg to advise their clients and advertisers in INDIAN OPINION that the Durban Office for receiving printing orders, subscriptions to INDIAN OPINION, &c., will still be at 113 Grey Street. All postal communications and monetary transactions should be addressed: The International Printing Press, Phœnix, Natal, to whom, also all cheques should be made payable. Commission should be added to the amount of all cheques other than Durban.

TO LET.

PLOTS OF LAND

FOR CULTIVATION

APPLY—

International Printing Press,

PHŒNIX.

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers,

208 Church Street, Pretoria.

P.O. Box 357, Tel. Add: "TAYOB."

MOOSAJEE HASSAN,

GENERAL DEALER,

P.O. Box 4,

PIETPOTGIETERSRUST.

મુસાજી હુસેન,

જનરલ ડીલર.

પી. ઓ. બોકસ ૪.

પીટપોટગીટરસરસ.

Mahomed Hassan Ismail,

ARABIAN CASH STORE,

General Dealer and Produce Buyer,

17 South Union Street and 140 Russell Road,

PORT ELIZABETH,

Tel. Ad: M. Hassen. Cape Colony.

Address all correspondence to 97 Sth. Union Street.

Established 1884.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .

. . . Direct Importer

—OF—

Indian and other Oriental Merchandise

—FROM—

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

10 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG (P.O. Box 4081.),

PRETORIA, Mullan House, 242 Church St. (P.O. Box 224.)

BULAWAYO (P.O. Box 486.)

BARBERTON. SALISBURY. KIMBERLEY.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

L. DONNELLY

Wood, Coal & Produce Merchant.

Delivery guaranteed to any part of Durban and suburbs.

Wattle Blocks (26.) a speciality.

Corner of GREY & PRINCE EDWARD STREETS

DURBAN.

સરકારી સરવેયર.

ઘરાકને માટે ઘણી કાળજીથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.

૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इजनेर.

ग्राहकोंका काम बहुत ध्यानसे संतोष पूर्वक किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन.

ஜெ. எ. சொரல்

கவர்மெண்டு சர்வேயர்

பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்

டர்பன்.

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have always on stock:—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS, TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,

118 COMMERCIAL RD.,

DURBAN.

Cable & Tel. Add.: "Kathorian."

Telephone 224.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD. DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦

દરેક જાતના લાકડા તથા ઇમારતનો સામાન.

પોંઇટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कु.

बहुत रंकमका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पोइंट रोड, डर्बन.

அயல்தேசங்களிலிருந்து மர இறக்குமதிசெய்து பெரியவியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். வீடுகட்டுவதற்கான ஒவ்வொருவகை மரங்களும் கிடைக்கும்.

ஆர்பரோ அண்டுகோ.

பாயிண்டு ரோட், டர்பன்.

ROYAL

Exchange Assurance.

FOUNDED 1720 A.D.

CAPITAL £4,000,000

FOR FIRE ASSURANCE.

H. FELLOWS-SMITH,

Incorporated Accountant,

Chief Agent.

Equitable Buildings, Smith St., Durban.

MONEY TO LEND in Large or Small Sums

રોયલ એકસચેંજ વીમા કંપની.

સને ૧૭૨૦ માં સ્થપાએલ

મુડી પાં. ૪,૦૦૦,૦૦૦

આગના વીમાની શાખાના મુખ્ય એજંટ

એચ. ફેલોસ્મીથ

ઇનકોરપોરેટેડ એકાઉન્ટન્ટ

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

પૈસાની નાની મોટી રકમ ધીરવામાં આવશે.

Indian Opinion

VOL. III. PHŒNIX, NATAL, SATURDAY, 8TH JULY, 1905. No. 27

M. H. NAZAR, Editor.

Contents.

	Page
EDITORIAL COLUMNS:—	
The Krugersdorp Meeting	429
O.R.C. Legislation	429
OTHER ARTICLES:—	
Should Indians Boycott Europeans?	430
A Mahomedan Function ...	430
Early Closing Movement	431
Earthquake Relief Fund	431
Another Father Damien	431
O.R.C. Bye-Laws	432
"Coloured Persons" in S.A. ...	432
Indian Immigration	433
Indians at the Cape	433
England and Islam	433
Aftermath of the Krugersdorp Meeting	434
Our Weekly London Letter	435
CORRESPONDENCE:—	
Treatment of the Indians	436

Indian Opinion

SATURDAY, 8TH JULY, 1905.

The Krugersdorp Meeting

QUITE apart from revealing the unstatesmanlike attitude taken up by a certain considerable if not influential section of the population, anti-Asiatic meetings serve another and a very useful purpose. Every-one who has studied the British Indian question cannot but realize how greatly the prejudice is founded upon and fanned by misconceptions and misstatements of facts. Indeed, with the exception of the hostility of some few irreconcilables there seems to be little bottom in the agitation except petty trade jealousy, which almost invariably takes the form of an intense anxiety for the health of the town, but which anxiety is seldom shown until Asiatic competition becomes keen enough to be felt. The shameless substitution of the amendment for the first proposed resolution at the Krugersdorp meeting is a unique instance of this.

Besides revealing the true inwardness of the antipathy, the periodical repetition of these meetings gives us the opportunity of showing the falseness of the "facts" placed before them, which cannot but assist in opening the eyes of all fair-minded men to the unreasonableness of the anti-Indian attitude and also to the extremely moderate "demands" of the British Indians themselves. As against this moderation we have the violence of men like Mr. Loveday and other leaders of the "vigilance" movement. And the same indefiniteness and disregard for facts characterises their utterances. At a recent sitting of the Inter-Colonial Council all Mr. Loveday's arguments were based on pure hearsay. "A man who had an intimate knowledge assures me. . ." "It is said that it is not so, but from statistics furnished to me." "I have some information from Potchefstroom . . ." We have shown in these columns how baseless was every one of Mr. Loveday's arguments; we have shown how baseless were the charges brought against Indians at the Potchefstroom and Boksburg meetings; and last week we pointed out the same disregard for facts by the good people of Krugersdorp.

Nor has it been left altogether to us to deprecate the lengths to which these extremists would have the country go. We quote elsewhere from two of the Transvaal journals. The *Star* and the *Rand Daily Mail* have each had articles on the Krugersdorp meeting from the editorial pen. The *Star* points out that "the people of Krugersdorp do not understand the exact position." The *Rand Daily Mail* says that Indians have certain moral claims which must be respected. Mr. Gandhi, in a reply, points out that though they have "moral claims" they have also very definite legal rights. Their right to trade and live where they like has been laid down by the Supreme Court, he reminds the journal, and it is not capable of being dealt with by restrictive legislation. He also points out once again the easy solution of the question offered by the British Indian Association. This solution, we believe, must be accepted sooner or later, and the earlier it is done the better for the fair name of the Empire.

Orange River Colony Legislation

WE publish two important communications in this issue on the status of British Indians in the Orange River Colony. The one is a short and belated reply from the Colonial Secretary of that Colony to the protest of the British Indian Association at Johannesburg, against the anti-Asiatic municipal legislation that has been sanctioned by the Lieutenant-Governor, from time to time, by the municipalities of the Orange River Colony. The second letter is from Mr. H.R. Fox-Bourne, the Secretary of the Aborigines Protection Society, addressed to Mr Lyttelton. The two communications are a contrast. The Colonial Secretary writes saying that the Government are not contemplating any legislation with a view to restricting the powers of local government at present enjoyed by municipalities in the Orange River Colony. This, in our opinion, is purely begging the question. The British Indian Association has never asked for any legislation to restrict the powers, because the veto is already in the Lieutenant-Governor. No bye-laws are of any force unless sanctioned by the Lieutenant-Governor, and we know of no statute, even for the Orange River Colony, which compels the Lieutenant-Governor to sanction any bye-laws that the municipalities may pass. On the contrary, the instructions issued to His Excellency are that he is not to sanction any colour legislation; and one would suppose that if he may not do that in respect of laws applying to the whole of the Colony, he cannot also do so in respect of laws applying

to a particular municipality in that Colony. The reason given by the Colonial Secretary is sarcastic. He says: "as there are so few British Indians in the Colony, I think you will agree that the question raised by you is not of great *practical* importance." The word practical is underlined in the letter. What is the meaning? It simply shows that the gates of the Orange River Colony are for ever to remain barred against the British Indian, and also that if he ever entered the Colony he would do so in the face of all the restrictive powers, and if he protests he would be told that such laws could not be repealed. 'Too late' will be flung in his face. May we not ask the Colonial Secretary why, as there are so few British Indians in the Orange River Colony, the wanton insult is offered at all? Is it practical statesmanship to wound the feelings of a whole nation, even when there is not an iota of justification for it? Surely the municipalities of the Orange River Colony could not be so unreasonable as not to listen to expostulations from the Lieutenant-Governor on a matter which, on the Colonial Secretary's own showing, is of no importance to them, unless they delight in heaping unnecessary insults on a community which has never done them any harm. But we would not pursue the examination of the letter any further. We are glad that the British Indian Association has already moved in the matter, and approached the High Commissioner.

In pleasant contrast to the letter we find Mr. Fox-Bourne's communication to the Colonial Secretary. We invite the attention of all South African Imperialists to this important communication, which we have copied from our contemporary, *India*. Much has been often said in South Africa against the Aborigines Protection Society. We hope, however, that the South African press and South African readers will treat each act on its own merits, and not condemn, by reason of pre-conceived prejudice, anything that may emanate from the Aborigines Protection Society, which, after all, counts among its members some of the noblest of Britons. Mr. Fox-Bourne has also assurances to be fulfilled in this matter. He has reminded the Colonial Secretary that, before the war, in reply to his Society's representations, certain promises were given. He, therefore, "ventures to hope that no time will be lost in fulfilling those assurances," and he is "encouraged in the hope, at any rate as regarding coloured persons who are British subjects and not uncivilised, by remarks made by Lord Milner." The Imperial Government have a hard nut to crack. They have either to adopt the advice of Sir Arthur Lawley and boldly commit a breach of their promises, or to fulfil them in accordance with British traditions.

Should Indians Boycott Europeans?

Some time ago the Pietersburg Chamber of Commerce passed a resolution pledging its members to boycott all Indians. An attempt was of course made to give effect to this most amiable resolution, but it was soon found by experience that to boycott all Indians would be to make many a member of the Chamber a loser from a pecuniary point of view. So at a recent meeting of the Chamber, one of its members—evidently more courageous and outspoken than the rest—gave notice that he was unable to carry out the resolution requiring the boycotting of all Indians and moved that it be rescinded. He, however, found only one supporter, and the majority insisted on the retention of the resolution, which accordingly stands as before. Now what would happen if the Indians—not in the South African colonies, but in this country—were to take it into their heads to boycott all Europeans? Boycotting, according to Gladstone, is no crime. It is only "exclusive dealing," as defined by him. Now, suppose the Indians in their own country were to abstain from having any dealings with Europeans, beyond what they are obliged to have. Would it not spell black ruin to many an English home? If Englishmen bore this fact in mind when reflecting upon the race question in South Africa, they would soon insist upon that question being solved in accordance with the dictates of equity and fair-play.—*The Bengalee*

A Mahomedan Function

Presentation of Medals from the Sultan of Turkey.

An interesting function took place on Sunday last in Pine Street, at the premises of M. C. Anglia & Co., when over 500 Mahomedans residing in and around Durban took part, the occasion being the distribution of 66 medals, presented by the Sultan of Turkey to the donors of the Mecca-Damascus railway, which is being constructed by public subscriptions, raised throughout the Islamic world, for the benefit of the Hadjaj (the pilgrims to the holy cities of Arabia). The place was beautifully decorated with flags and bunting, and here and there palm leaves and greenery and flowers were profusely used to adorn the place. Among the gathering were many leading Arabs and Mahomedans, including the representatives of the local firms of M. C. Camroodeen & Co., Dawad Mahomed & Co., Aboobaker Amod & Bro., G. H. Miankhan & Co., P. Dawjee Mahomed & Co., Hoosen Cassim & Co., Moosa Hajee Cassim & Co., Hassim Jooma, the priests of the Durban mosques, and many others, with Mr. Osman Ahmed, the Secretary of the Railway Fund Committee. A number of gaily-dressed boys of the community were present.

The distribution was made by Mr. Haji Hisham Neamatolah Effendi, a well-known Turkish gentleman of Capetown, who was specially deputed by the Ottoman Government. On arrival he was greeted by the assembly and was seated in a special place, supported by prominent men of the community. He was dressed in typical Turkish fashion, wearing the distinguished medals presented by the Sultan. Above the chief seats were hanging against the wall photos of the Sultan of Turkey and King Edward VII., the one being the spiritual and the other the temporal Sovereign of the gathering.

After the presentation, an address to be presented to His Majesty the Sultan was read by Mr. Dawad Mahomed, the Chairman of the Railway Fund Committee, and handed over to Mr. Effendi. The text we publish in our Gujarati columns. Several speakers addressed the assembly, and boys read specially composed songs, wherein the progress of Turkey was referred to and loyalty to the British Crown expressed for the religious liberty granted to all its subjects.

At the conclusion, Mr. Effendi thanked the gathering for the honour done to him, and intimated that their love for Islam and respect for the Khalief would be reported through the proper channel. Three cheers were then given for the King, and the meeting broke up at sunset.

Early Closing Movement

Mass Meeting in Durban.

The Asiatic Question.

In response to a requisition, the Mayor of Durban convened a public meeting for the purpose of passing resolutions to oppose the decision of the Select Committee on the Shops Act, and to pray that Parliament pass a law to ensure Saturday afternoon and evening as the half holiday. The meeting was held in the Town Hall, on Thursday, the 29th, ult., and was presided over by the Mayor. The following resolutions were passed :-

"Clause A.—In view of the report of the Select Committee, this meeting is in favour of Parliamentary legislation to ensure the compulsory closing of shops not later than 2 p.m. on Saturdays for the remainder of the day."

"Clause B.—Also that as regards the other days of the week the compulsory closing of all shops shall be not later than 6 p.m. excepting Friday, when the hour shall not be later than 9 p.m."

A resolution was also passed that these be forwarded to the members for the Borough, with the request that they support their principles.

Mr. James Dick, in supporting the resolutions, referred to Asiatic traders. We quote the report of his speech in the *Natal Advertiser* :—

The Parliament of Natal were quite correct in laying down that each municipality should decide for itself the hours of closing. (Hear, hear and applause.) That the municipalities were granted that liberty was in accordance with the spirit of the age—the democratic spirit—and certainly Durban people were best qualified to decide what hours they should have in that town. ("No" and applause.) That being so, let them consider the injury that had been done to that democratic spirit by the action of the Town Council. (Hear, hear.) The Town Council were a most estimable body of men—(laughter)—and he for one appreciated the work they did for the Borough without any pay, but in this case they did not weigh the consequences of their action. (Hear, hear.) He did not wish to blame them; he merely pointed out that the Town Council were fallible. In the circumstances it now behoved the public to go back to Parliament and say: "The Town Council have missed their opportunity, we demand—(loud applause)—that you shall fix for us the hours for the closing of shops." (Renewed applause.)—It had not always been necessary in Durban to take such drastic steps to enforce the closing of shops; the isolated instances in the past had been met by means of moral suasion. But now 500 of the 2,000 shops in Durban remained open late, and moral suasion was not enough. The question hinged a good deal on the presence of the Asiatics. Against Asiatics, as Asiatics, he had not a word to say; he wished to allude to those people, whether Asiatics or foreigners, who refused to come into line with public opinion. Asiatics were drafted to Natal and would become more numerous, and both Asiatics and others wrote to their friends in India and on the Continent of Europe letters to the following effect: "Here is a splendid opening in Natal, and Durban is a magnificent town. There is an A1 climate. We have splendid opportunities for making money, and what is best all these Britishers shut up their shops at 5 o'clock and leave us to do the trading to any time we like." (Loud and continued applause.) In the villages trade was being lost to the white man. Was that trade going to be lost altogether? (Voice: "Too late.") It was not too late. In Durban they had two civilizations cheek by jowl. (Voice: "Three," and laughter.) If they did not bring the interior civilisation up to the mark the better would be dragged down. And what were the qualifications of those storekeepers who kept open till all the hours of the night? Were they better salesmen? (Cries of "No.") Did they possess greater foresight as merchants? (More cries of "No") No, they were no better in such respects than Britishers, but they were able to cut in because their standard of life was not the same as theirs, nor their methods. Sometimes these people did not pay their assistants any wages at all; sometimes their employees had to be content with lodgings and food. (Voice: "Curry and rice," and laughter.) These traders had to be brought up to the British level—(voice: "Tell them to voetsack")—and in the attempt to introduce suitable legislation for shops Parliament would receive the support of every white man in the Colony. (Hear, hear, and applause.) Continuing, the speaker said he was assured that in addition to the Harbour and Railway Departments a large number of large employers of labour in the town had signified their readiness to pay wages on Fridays. (Applause.) Mr. Dick ridiculed the "interfering with the liberty of the subject" bogey set up as an objection to the proposed legislation. The word "liberty," as in this case, was often subject to misuse, and it must be remembered that custom did not sanction, even in the name of "liberty," that which interfered with the general well-being of the community. The public would do well to support the movement for which that meeting was called, for if the proposed Bill was passed in its suggested form it would mean that every one of the 2,000 shops in Durban would eventually have to open on Saturday nights. In conclusion the speaker urged that long business hours prevented young men qualifying for public work.

OUR PARLIAMENTARY REPORT is unavoidably held over.

"Indian Opinion" Earthquake Relief Fund.

	£	s.	d.
Am't Already Acknowledged	74	4	0
Mr. Advocate Khan ...	1	1	0
Mr. V. Keshav (Tongaat)		2	6
Mr. A.C. Raheman (Minocana)		10	[illegible]
Mr. C. Vajir " ...		8	[illegible]
" N. Kaloo " ...		5	0
" H. Vajir " ...		5	0
" H. Raheman " ...		3	0
" K. Rasool " ...		5	0
" B. J. Desai " ...		5	6
" S. Mian ... " ...		2	6
" A. G. Moosa " ...		3	0
" M. Ismail (Belfast) ...		2	0
" Shah C. Laoji (P'burg)		10	0
" Parsee Mancherjee (Capetown)		5	0
" C.B.Shukla (Capetown)		2	6
" V. Jogi (Tongaat) ...		2	6
Klerksdorp Indians	7	[illegible]	3
Total to date	£86	3	9

We have transmitted to the Viceroy of India's fund an advance draft of £50. Will those who may be still collecting kindly send us their lists as soon as possible.—ED.

Another Father Damien.

A Missionary has gone home to England from an Indian leper settlement to die of the terrible scourge, contracted while carrying out his noble work in this country. Following the great example set by Father Damien this English man cheerfully devoted his life to the amelioration of lepers of India. With his no less noble wife, and their children, they took their lives in their hands when they commenced their work. For years they comforted the most afflicted of human beings. Last summer the family returned home for a respite, owing to the illness of the missionary. It was only after being medically examined by Sir Patrick Manson, the expert on tropical diseases, that the terrible truth was known as to his malady. Leprosy it was pronounced to be, and for eight months the missionary has been under treatment, at the London School of Tropical Medicine. Now, without any hope of recovery being held out to him, he has gone to his home and to his family, with whom he will remain until the end. At the age of forty-five his task is over—a Christian martyr, indeed.—*Unity and the Minister.*

THE LAW'S SEVERITY.—"I was hungry and destitute," pleaded James Nicholson, a homeless youth of 17, charged at the South-Western Police Court, London, with stealing a loaf of bread from a baker's barrow left unattended in the street. The court missionary said his character, as far as could be ascertained, had been good. Mr. de Grey passed sentence of 14 days' imprisonment.

O.R.C. Bye-Laws.

We publish the following correspondence for general information:—

Johannesburg.
1st. July 1905.

To the Private Secretary to His Excellency, the High Commissioner, Johannesburg.

Sir,—I have the honour to enclose herewith copies of communications exchanged between the Government of the Orange River Colony and my Association, in connection with the bye-laws from time to time sanctioned by His Excellency, the Lieutenant-Governor of the Colony, regarding coloured persons. My Association ventures to draw His' Excellency's attention to the fact that no fresh legislation has been asked for in my letter. In the humble opinion of my Association, the powers already possessed by the Lieut.-Governor enable him to veto bye-laws which are contrary to British traditions, and to the letters patent. My Association is informed that such legislation as the municipalities have been allowed to pass would have to be reserved for His Majesty's assent, if it were passed by the Legislative Council.

My Association also ventures to think that the last paragraph of the letter, written by the Acting Colonial Secretary, is a complete justification for the complaint made by my Association, for if the question raised is of no practical importance as there are so few British Indians, it cannot be of practical importance to pass legislation of the character referred to in my communication. While it is of no use in the Colony, it wounds, unnecessarily, the feelings of the British Indian community in South Africa, and my Association, therefore, ventures to trust that His Excellency will be graciously pleased to inquire into the bye-laws that have been passed and sanctioned for the various municipalities in the Orange River Colony, and grant the necessary relief.

I have the honour to remain Sir,
Your obedient servant,
(Sgd.) ABDUL GANI,
Chairman,
British Indian Association.

[COPY].

Johannesburg.
11th April, 1905.

To the Honourable, the Colonial Secretary, Bloemfontein.

Sir,—The attention of my Association has been drawn to regulations that are published from time to time in the *Government Gazette* in connection with the various municipalities in the Orange River Colony regarding coloured persons resident therein, and to the Ordinance "to supplement and amend the provisions of law with reference to the Municipality of Bloemfontein."

In the regulations for the Township of Riddersburg, my Association noticed, that the term Native is so defined as to include all coloured persons, not excepting British Indians, and the regulations for this Township, as also for that of Vrede, lay down rules for the control of the coloured people living within those townships, which, in the humble opinion of my Association, are degrading, unjust and insulting; and while it is very probable that there are no British Indians staying in those townships, the regulations in question are none the less offensive on that account, and should a stray Indian happen to enter any of those townships he would suddenly find himself hemmed in by galling restrictions.

My Association was pained to see similar powers granted by Ordinance 19 of 1905 to the Municipality of Bloemfontein. My Association ventures to think that such anti-coloured activity in the Orange River Colony is contrary to British traditions as also the declarations made from time to time by her late Majesty's Ministers, and it is incomprehensible to my Association why such legislation and regulations are countenanced by the Government of the Orange River Colony.

My Association will be extremely obliged if you will be pleased to inform me whether it is the intention of the Government to grant any relief in the matter.

I have the honour to remain, Sir,
Your obedient servant,
(Sgd.) ABDUL GANI,
Chairman,
British Indian Association.

[COPY.] Colonial Secretary's Office,
Bloemfontein, O.R.C.
23rd June, 1905.

Sir,—With reference to your letter of the 11th April, I have the honour to state that the Government are not contemplating any legislation with a view to restricting the powers of local government at present enjoyed by Municipalities in the Orange River Colony.

As there are so few British Indians in the Colony, I think you will agree that the question raised by you is not of great *practical* importance.

I have the honour to be, Sir,
Your obedient servant,
(Sgd.) B. BLACKAUH,
Acting Colonial Secretary.

The Chairman,
British Indian Association,
Johannesburg.

THE VARIOUS METHODS adopted by the colonists of South Africa to drive away the Indian settlers from that part of our common Empire, cannot of course all be honest. The end, the anti-imperial end of these self advertising 'imperialists' is to have nothing to do with Indians in any shape or form—excepting of course the enjoyment of the fruits of their labour.—*Indian People.*

"Coloured Persons" in South Africa

To the Editor of *India*.

Sir,—As the question raised is one of serious concern to our British Indian fellow subjects, as well as to all who are called "coloured persons or treated as such" in South Africa, I hope you will allow me to bring the subjoined letter to Mr. Lyttelton before the notice of your readers.—I am, Sir, your obedient servant,

H. R. FOX BOURNE.

Broadway Chambers, Westminster,
June 5, 1905.

Broadway Chambers, Westminster,
June 3, 1905.

"Sir,—I have the honour, on behalf of the Committee of the Aborigines Protection Society, to address you with reference to the regulations for the village of Odendaalsrust, in the Orange River Colony which have received the sanction of the Lieutenant-Governor of the Colony, and are published in its *Government Gazette* of March 10 last.

"Besides imposing exceptionally severe restrictions on the natives permitted to reside in locations of the village—as in the 40th article, which declares that 'no dance or other parties may be given in the location without a licence from the Board, for which a sum of 20s. must be paid'—these regulations, in the 52nd article, direct that the word 'native' shall be so interpreted as to include, not only all members of South African native tribes, but also 'all coloured persons, and all who, in accordance with law and custom, are called coloured persons or are treated as such, of whatever nationality or race they may be.'

"I am to submit that, even if there is any legal warrant for this proposal, it is inequitable and, in the present state of affairs, particularly impolitic and reprehensible, and I am respectfully to ask that instructions may be given by his Majesty's Government with a view to such amendment of the regulations as will ensure the adequate protection both of uncivilised natives and of 'coloured persons,' or others 'treated as such,' from the injustice to which the regulations lend themselves.

"On previous occasions, before the recent war, the Committee has appealed to her late Majesty's Government for redress of grievances to which such 'coloured persons' were subjected under the rule of the Boer Republics, and frequent assurances have been given that all reasonable grounds of complaint should be removed by the organisation of control under the Crown. The Committee ventures to hope that no time will be lost in fulfilling those assurances, and it is encouraged in the hope, at any rate as regards 'coloured persons' who are British subjects and not uncivilised, by remarks made by Lord

Milner in a speech at Johannesburg, shortly before his departure from South Africa, to the effect that 'we got on the right lines in this matter (the colour question) when we threw over the principle of Mr. Rhodes—equal rights for all civilised men,' and that 'the essence of wisdom with regard to it is discrimination—not to throw all people of colour, the highest as well as the lowest, into one indistinguishable heap, but to follow closely the differences of race, of circumstances, and of degrees of civilisation, and to adapt your policy intelligently to the several requirements of each.'

I have the honour to be, Sir,
Your most obedient servant,
H. R. FOX BOURNE.

"The Secretary of State for the Colonies."

Indian Immigration

Question of Re-Indenture

New Bill

The text of a Bill, intended to be introduced into the Parliament during the present session entitled "To amend the laws relating to Indian Immigration," is published in the *Natal Government Gazette*. The text is as follows:—

1. Any Indian Immigrant who has formerly served under indenture in pursuance of the laws relating to Indian Immigration may enter into a further term of indenture of not less than two years and not more than five years, notwithstanding that an interval of time may have passed since the termination of the former indenture, and such indenture may be renewed from time to time for similar terms, whether immediately upon the expiration of previous indenture or afterwards.

All such indentures shall be entered into in manner prescribed by section 107 of Law No. 25, of 1891, as amended by section 4 of Act No. 14, 1897.

2. The rate or rates of wages to be paid under indentures entered into in pursuance of this Act shall be such as may be agreed upon between the parties.

3. The provisions of Law No. 25, 1891, and of any Acts amending the same shall *mutatis mutandis* apply to such indentures as aforesaid, and to the parties thereto, and an Indian Immigrant shall upon the conclusion of any term of indenture under this Act be entitled to the rights conferred by section 110 of Law No. 25, 1891, aforesaid.

The provisions of section 2 of Act No. 48 of 1901 shall apply in respect of indentures under this Act.

Nothing in this Act shall affect the renewal of indenture in terms of section 107 of Law No. 25, 1891, or Act No. 17, of 1895, or indentures entered into under Act No. 2, 1903.

Indians at the Cape

(BY OUR OWN CORRESPONDENT)

The members of the Indian community resident in this Colony, the majority of whom are traders, are once more breathing freely. With the amendment of the drastic law which required a knowledge of one of the European languages in making application for a trading licence, relief came to the Indian traders and shopkeepers. The requirement, however, as regards the keeping of proper books and accounts in an European language had confronted them up to a very recent date. Owing to a technical difficulty, the proposed measure was held in abeyance for Parliamentary consideration, but Bills of vital importance which resulted in keen and prolonged debate, were the means of crowding out various minor measures which were projected in the interests of the Colony. And so, the time limit having been reached by Parliament, the session closed with the 'slaughter of the innocents,' the Trading Licence Bill being one of them. Our Indian traders are of course not at all sorry that events have taken the turn above mentioned, and that for another twelvemonth they need not worry themselves about bookkeeping in the conventional method. The Bill has only been deferred temporarily; it is certain to be passed during the next session of Parliament. In my opinion the enactment is an important one, and will tend to do good both on the side of traders as of merchants, who, under present circumstances, are put to cruel straits through the action of unscrupulous dealers.

The anticipation of the passing of the measure in question had created a good deal of flutter in the dovecotes of the 'great unemployed' among us. There was a regular rush on the part of many Europeans to learn the system of book-keeping by double entry. What a disappointment it must have been to those who looked forward to reaping a decent reward for their pains and the expenditure the study entailed! But the best laid schemes of mice and men do indeed 'gang aft agley.'

A good deal of perturbation has been created among the Indian people here through the operation, in its present form, of the Immigration Restrictions Act. I do believe that much of the hardships and inconveniences arise simply through the want of proper representation to the powers that be. The officers charged with the duty of enforcing the provisions of the Act are not altogether without a sense of proportion. They are amenable to reason. And if the operations of the law, which has for its chief object the keeping out the undesirable element in the growth of of our population, falls harshly on people who have already resided here, or have a respectable status in life, the remedy is in the hands of the Indians themselves. Unfortunately, my experience goes to show that the Indian people have for enemies their own countrymen in this land. If it becomes a question of power, the proper exercise of it in the right direction would certainly help to sweep away disability and restrictions which act detrimentally against the true interests of the people. But power seems to be abused, and where the unwary falls into the hands of Philistines there is not much hope of redress, especially when officials acting justly and impartially are circumvented in their laudable efforts by unscrupulous sharpers and blacklegs. Some shady proceedings of this nature have been brought to my knowledge, and in the interests of the poor Indians arriving at this port I have had assurance that things will be better managed in the future.

The British Indian League is a body which can do much good by sustained efforts, but spasmodic actions are of little or no use, and the association in question only thinks fit to go to work, as a political body, by fits and starts. In this respect it is not unlike the Natal Indian Congress, concerning which a correspondent has already made representations in *Indian Opinion*.

Collections are being made here in a a small way for the Indian Earthquake Fund. The efforts of the league, which promised much, are, however, dormant in this direction.

England and Islam

"The Turk is not the most orthodox or the most civilised of Mahomedans, nor is he of the bluest blood of Islam, but of all the great amirs and sultans who held sway between Cordova and Delhi, he alone has succeeded in maintaining his throne, and Moslems all over the world watch his fortunes with anxious solicitude. It is a sentiment which we cannot afford to ignore, for when the inevitable dissolution of the Turkish Empire takes place, our policy must be influenced by a regard for Mahomedan opinion. In the event of the Turk being unable to re-establish his authority over the province, our diplomacy should be directed at persuading him to join us in guaranteeing the independence of Yemen. All Arabia is more or less holy ground to the Moslems of India, and they would grieve to hear that any part of it has passed beneath the sway of a Christian Government. Mahomedans would cease to feel that England was a Power well disposed to themselves if we were the first of Christian Governments to stretch forth our hand over the land in which Islam was cradled."—*The Outlook*.

BOOKS ARE THE VOICES of the dead. They are a main instrument of communion with the vast human procession of the other world. They are the allies of the thought of man.

The Aftermath of the Krugersdorp Meeting

Some Press Comments.

Mr. Gandhi Replies.

British Indians' Legal Rights.

The recent anti-Asiatic meeting at Krugersdorp has produced a crop of comments by the South African press, two of which we reproduce below, together with replies from Mr. Gandhi.

The "Star".

The meeting of townspeople called together to "protest against the Asiatic invasion of Krugersdorp" in its desire to give the strongest possible expression of its opinion on this important question, has, we think, adopted resolutions which are altogether too drastic. Krugersdorp complains that general dealers' licences have been granted to 45 Asiatics during the past year, as compared with four given in 1903, and asks that the Administration should make representations to the Imperial Government as to the "extreme danger" that such a state of affairs constitutes for the white trading classes, and as to the unfairness of the conditions under which business has to be carried on. On this point we might refer to the interesting discussion on the matter which took place at the last session of the Inter-Colonial Council. More than one non-official member spoke earnestly about the increasing power and number of the Asiatic trader, and sought to show that there were many more Asiatics trading in the Transvaal to-day than before the war by quoting figures in respect of several of the smaller towns in the Colony. But the official returns do not carry the contention much farther, and the probable explanation of the presence of larger numbers of these traders in one or two places is that their local opportunities are such as to appeal to Asiatics in less favourable centres of trade, and to cause a migration to these centres of activity. Pietersburg has undoubtedly been one of the favourite places to which the Asiatic trader has gravitated of late, and it may well be that Krugersdorp is suffering from a similar accidental and unavoidable occurence. The first resolution carried at Krugersdorp did not indicate the tendency to adopt extreme views that was noticeable in regard to the subsequent expressions of opinion. We fully sympathise with Krugersdorp and agree that in no small measure the presence of Asiatics in large numbers is prejudicial to the commercial and social interest of the community. But when the resolution goes on to advocate the taking of steps "to secure to this Colony the right to control its internal affairs" we are forced to the conclusion that the people of Krugersdorp do not understand the exact position.—*Star.*]

Mr. Gandhi's Reply.

To the Editor of *The Star.*

Sir,—I trust you will allow me to trespass on your courtesy to enable me to reply to certain statements made by your correspondent at Potchefstroom with reference to a letter I wrote to you on Mr. Loveday's statements at the Inter-Colonial Council meeting. Your correspondent states that I "regretted the continued stream of Indians, particularly those of the lower class." I am not aware of having ever expressed any such regret, for the simple reason that I have never believed in a continued stream of Indians pouring into Potchefstroom or elsewhere. I speak with certain knowledge when I deny any such influx at all. That there has been some increase in the number of Indian traders in Potchefstroom, as well as in other places, is not to be denied, but the increase in the number of White traders is out of all proportion to the increase in the number of Indian traders. In your leaderette on the Krugersdorp meeting, you say that "Pietersburg has undoubtedly been one of the favourite places to which the Asiatic traders have gravitated of late." This has been shown to be wrong. The fact is that Pietersburg had a fair proportion of Indian traders before the war, but there has been no great influx since.

In this connection, may I say that the British Indian community in the Transvaal has never received sufficient credit for the spirit of conciliation and compromise it has throughout shown. Whilst all kinds of impossible remedies are being suggested, the only two infallible tests proposed by the British Indian Association still remain untried. In order to prevent any possibility of the Indians "invading" the country, an Immigration Restrictions Act on the Cape model has been suggested. The Act has been tried, not only there, but in Australia, Natal, and elsewhere, and has not been found wanting. It is useless to say that there cannot be strict watch on the border. Natal has succeeded in keeping that watch. Many an Indian has found out to his cost that he cannot enter Natal territories through Charlestown or any other inland stations, unless he can prove that he is entitled to enter the Colony under the Immigration Act. To prove that the Indians do not in any way mean to usurp the European trade, they accept municipal control over the licences, in such a manner that any municipality will have the power either to refuse or to grant a licence to trade, subject in extreme cases to revision by the Supreme Court. It is true that such legislation will not be class legislation, and will be of general application. Does it, however, matter? It can be passed without any bother, if all parties agree upon the main principles, and it will set at rest the unhealthy agitation against the Asiatics that springs up in the Colony from time to time, and settle the minds of the Indians. There is no finality to any legislation under a progressive Government. If, therefore, the two measures above mentioned are, in practice, found not to answer, it will be time to consider what more is necessary.

The Indians need not accept any such compromise, especially in view of Mr. Lyttelton's emphatic declaration, that nothing that they enjoyed before the war would be taken away from them. They certainly enjoyed the rights of free immigration and free trading, and it is exactly these two points that they have offered the above compromise; if only the very un-British law 3 of 1885, and other harsh and needless regulations, which have nothing to do with the economic conditions, be removed from the Statute book. Mr. Brodrick has only lately stated that British trade with India is greater than with Australia, Canada and South Africa put together, and that, therefore, Imperially considered, India occupies a place second only to Great Britain. Will the Colonists continue to subject the inhabitants of that country to constant pin pricks?

We are told that the Chinese guilds have been successful in bending the American Government. Lord Curzon has already talked of retaliation. Is it not possible, then, to realise what India could do if retaliation were seriously taken up? China and America are not under the same flag, whereas South Africa and India are. Would it not be a calamity if there arise permanent estrangement between the local Governments in South Africa and the Indian Government, and if Lord Curzon carries out his threat deliberately uttered in the Imperial Legislative Council at Calcutta? Some such thing is inevitable, unless the Colonists see the sweet reasonableness of the compromise above offered.—I am, etc.,

M. K. GANDHI.

Johannesburg, June 27.

The "Rand Daily Mail."

Within the last few days both sides of the British Indian question in the Transvaal have again been stated. In the House of Commons, Sir Mancherjee Bhownaggree presented the Indian case with the cleverness which has lifted him from the position of a Parsee journalist to that of a member of the British Parliament. At Krugersdorp on Saturday equally convinced speakers adumbrated the policy which a great part of the Transvaal wishes to see adopted. The divergence between the two standpoints grows, if possible, wider. But we have no desire to re-open the controversy; rather would we urge the need for some sort of compromise. On the one hand the Transvaal must realise that it is useless going to the Imperial Government with legislation breathing the spirit of Krugersdorp and Potchefstroom; on the other, the Indian community must

not shut their eyes to the fact that the Home Government will think very carefully before it attempts to force the Transvaal along the path mapped out by the Indian National Congress. The Transvaal cannot deny the fact that in the pre-war days statements were made which at least conveyed the impression that the white population in the Transvaal, as well as that of the United Kingdom, was animated by the spirit of Lord Lansdowne when he spoke of being "filled with indignation" at the treatment of the British Indians by the Republic. But equally the British Indians must admit that their competition has driven out many white traders. If both sides will admit this much, there seems to be a basis upon which the National Convention Committee can evolve a policy which will have some chance of receiving the Royal assent. The Transvaal must recognise that as a body the House of Commons is as ignorant of the conditions obtaining here as was Lord Glenelg of the Cape Colony seventy years ago.

The wisest course the Committee of the National Convention could pursue would be to formulate a policy somewhat upon the lines laid down by Lord Milner and Sir Arthur Lawley. Lord Milner's idea was to "avoid at least the appearance of race legislation." He wished to make concessions to the Indians already here, but to take care that there should be no further influx. We are in full sympathy with the troubles of the white traders in the smaller towns of the Transvaal; but that sympathy does not blind us to the difficulties created by the unfortunate importance which was attached to the Indian case in the days of the Kruger regime. Would it not be better to admit that the Indians now here have certain moral claims which will have to be dealt with by fresh legislation; but to resist all the more resolutely further immigration, or the widening of their already-acquired rights? It is not a good thing for the country that almost every political problem should become mixed up with, and coloured by, the Asiatic question. But the louder Krugersdorp shouts "Boycott" the louder will the Indian party howl "Retaliation," and the longer will the deadlock trouble and hinder the Transvaal. It lies with the Permanent Committee of the National Convention to come forward with a statesmanlike policy, which, while making allowance for the unfortunate pledges of the past, shall gain the support of the bulk of the people of the Transvaal, and at the same time steer sufficiently clear of pronounced racial distinctions as to have a chance of meeting with the approval of the Home Government.

Mr. Gandhi's Reply

To the Editor of the *Rand Daily Mail.*

Sir—Perhaps you will allow me to make a few remarks on your leading article in the *Daily Mail* of the 26th inst. anent the Krugersdorp Anti-Asiatic meeting.

After admitting that pledges were given before the war by the Home Government regarding the British Indians, you go on to advise them that "they must admit that their competition has driven out many white traders." With all due respect, I venture to think that you are advising the Indian community to admit what does not exist. There has not yet been given, at any of these meetings, one authentic instance of the white trader having been driven out by Indian competition. This can only be proved by the appointment of a commission to investigate the charge. In the meanwhile the presumption is wholly in favour of the Indian contention that Indian competition has not "ruined white trade," or "driven out" any such traders. In the Transvaal itself, as well before the war as now, the white traders have held their own. At the Cape, in spite of the greatest freedom of trade granted to Asiatics, the white trader is largely predominant. In Natal, where there is the largest Indian population, Sir James Hulett only the other day said, in his evidence on oath, that the Indian traders had not seriously affected the white traders. I submit that this competition has been quite healthy, in that it has kept down the prices of the necessaries of life. I am free to admit that the Indian scores by his simplicity of life, but this is more than counterbalanced by the white traders' knowledge of the English language, his superior organising ability, and better facilities for making connections with wholesale houses in Europe.

But, Sir, the Indians are prepared to concede all that can reasonably be expected of them, without having to make the admission you advise them to make. They are prepared in place of the law 3 of 1885, and other unnecessarily stringent regulations, to accept municipal control over the licences in general, whereby the local bodies will have the right either to grant or refuse licences, subject, in special cases, to revision by the Supreme Court.

Their trading rights are the greatest cause of irritation, and this can be allayed without the slightest difficulty, and without loss of time, by accepting the compromise above suggested.

You seem to think that the Indians now here "have certain moral claims which will have to be dealt with by fresh legislation." This is not in accord with facts. They have a moral claim, certainly, to be placed on an equality with the Europeans, so far as the rights of trade, ownership of property and locomotion are concerned, but they have, to-day, a legal right to trade and live where they like, as has been laid down by the Supreme Court, and it is not capable of being restricted, or dealt with by fresh Legislation, as has been said, both by Mr. Lyttelton and Mr. Brodrick; and yet in order to conciliate public opinion the Indian Community is prepared to accept a restriction on trade, on general and non-racial lines, under the proviso above mentioned.—Yours, etc.,

M. K. Gandhi.

Johannesburg, June 28.

In our report of the Krugersdorp meeting we inadvertently printed the first proposed resolution instead of the amendment that was actually passed. The amendment was as follows:—

> This meeting, recognising the fact that this town and district are being invaded by Indians and Asiatics who are not British subjects, wishes to place on record its strong opinion that the presence of these persons in our midst is prejudicial to the social conditions of the community by reason of their insanitary habits and customs; and seeing that the matter can only be effectively dealt with by the concerted action of the white inhabitants of the country, that steps be taken to secure to the Colony the right to control its internal affairs.

Our Weekly London Letter

(From our Special Correspondent)

The last has been a too busy week with the average Londoner. What with the simultaneous burial of Russia's hopes and Russia's fleet in the bottomless depths of the Korean seas; the shunting off of King Oscar of Sweden from his kingship over Norway; the marriage of the Crown Prince of Germany who is blessed in an omniscient papa who can even dictate the text on which the wedding sermon is to be preached; the visit of King Alfonso of Spain to our shores; the attempt on his life in France; the atmosphere of accidents more or less serious into which the destinies seems to have plunged him almost from the day that he started on his foreign tour; what with these and many things besides we have been during the last week or so living as it were in an element of interjections with greater or less strain on our none too strong nervous system. But I pass them all by and abstain from touching them—at any rate this week—not only from a natural reluctance which is born of surfeit, but also from the fact that these various and varied items of sensation have ere this, with more or less elaboration, been wired to your readers. On the principle, therefore, that charity begins at home I proceed at once to state what has been said and done regarding

South Africa in the British House of Commons.

Mr. Schwann, member for North Manchester, asked the Secretary for the Colonies if he would consider the advisability of making representations to the Government of Natal with a view to the provision of adequate facilities for the industrial and primary

education of Indian Immigrants in that Colony and whether he had any official information bearing upon the statements in the latest official report by Mr. P. A. Barnett, the superintendent of education, as to the effect of the present neglect in this respect in confining the Indian population to petty industries, in discouraging it from acquiring arts and crafts, and in increasing crime.

Mr. Lyttelton replied that he was not in a position, in the circumstances, to make such representations to the Government of a self-governing Colony on a matter within its competence. He said he noticed that the amount set down in the Natal Estimates for Indian education for 1904-5 was £5,588, as compared with £4,140 for the previous year. The subject was one for the consideration of the Local Government and for discussion in the local Parliament.

The Educational Policy of the Government in South Africa.

Criticising the Report of the latest South African Commission on the question of the education of Indians and other non-European races in South Africa, Mr. Archibald R. Colquhoun has written a series of in many respects sympathetic articles to *The Morning Post*. In one of them, referring to the Educational policy of the Government, he states his views that the most important specific recommendation (of the South African Commission) is, perhaps, that a native college should be founded. This may be distasteful to some South Africans, but taken in conjunction with the suggestion that all higher education should be adequately paid for by the students, is a measure of safety rather than of danger. It cannot be made too clear, he says, that nothing can stop the strong movement of the native population towards the acquisition of knowledge. They display in this respect a spirit which is a striking contrast to the attitude of some of the white population of South Africa. At present a very large percentage does not get beyond the elementary stage of education, in which they show that initial brightness and quickness up to a certain point and a curious stagnation afterwards, which seem to be characteristic of the natives in their present stage of development. But an increasing number every year desire higher education, and, unable to get it South Africa, these go to Europe, or preferably to America, where inducements are held out to them. This movement, the writer adds, constitutes a real danger, which can be nipped in the bud if it is taken in time, and this can only be done by guiding and controlling it and not by a measure of repression. It is hard to see what harm can accrue from the foundation of a college where the natives can matriculate and prepare themselves as far as any of the professions open to them. Native lawyers, ministers, doctors and more especially native teachers, have useful functions to perform, and should be trained as far as possible in the country where their life-work will be found.

The Bacillus of Slavery.

Presiding yesterday over the annual meeting of the British and Foreign Anti-Slavery Society, Sir T. Fowell Burton, the President, said that there were many people who lived in the belief that slavery had come to an end, but such was not the case, for it survived in various countries. The report for the year 1904 stated that the question of labour in South Africa still took the most important place among the subjects which had occupied the society's attention. There was, unfortunately, no sign that it was likely to be settled in a sense satisfactory to the Society, and the difficulties of a final and equitable solution had, they believed, been indefinitely increased by the importation of indentured Chinese labourers into the Transvaal.

Sir William Lee-Warner agreed with Sir Fowell Burton that great progress had been made, but added that the slave trade in its worst aspects still flourished in some countries. The bacillus of slavery had still an active growth, and there was a spirit in the country still which tried to make light of the evil effects of the trade. He hoped the continued efforts of the society would destroy that tendency.

Correspondence.

The Treatment of the British Indian

To the Editor, INDIAN OPINION.

SIR,—I read the weekly issues of your useful paper with a great deal of interest, and I must confess that I am thoroughly disgusted with the way in which British Indians are treated in South Africa. It is a striking fact, but none the less true, that the people who shout the loudest about our "Glorious Empire," and were most enthusiastic when Her late Majesty, Queen Victoria, was proclaimed "Empress of India," are the very people who treat with contempt our fellow subjects of that great Empire. The abominable meanness of the white members of the British Empire towards those whose skins happen to be of a different colour, is such that I cannot find words in which to adequately express my feelings. Looked at on its broadest basis, it seems to me that the white population of South Africa is anxious to have coloured people, whether they are Indians or Chinese, to do their dirty work, but they must be kept in a state of slavery, and live in any filthy swamp which their white masters select for them. In short, they are masters of the whole earth and the coloured people are simply created to serve their purposes. Woe unto that Indian who strikes out a line for himself, and who thinks he has a right to get his living in any honest way that he thinks best. First the authorities hamper his movements all that they possibly can, and then the local tradesmen band together and determine to boycott him, and otherwise prevent his gaining an honest living. Writing as an English working man I say that such conduct is altogether un-English, and I am ashamed to think that such things are permitted under the British flag.

But, Sir, I do want our Indian friends in South Africa to plainly understand one thing, and that is, that the great mass of English people, and especially the working classes, do not approve of such scandalous conduct; and they will shew in an unmistakable manner, at the coming general election, that they will have the affairs of this great Empire administered by a class of men, who do not legislate in the interest of white men only, but who will try to secure equal justice to all. It may, or it may not be an accident, but it is a fact that practically all the great men who sympathise with the Indian people, are, with but few exceptions, members of the liberal party. It is only necessary to mention the names of Lord Ripon, Sir W. Wedderburn, and Sir Henry Cotton to prove what I state is correct. I should like in conclusion to say, for the benefit of our Indian friends who know but little of the Christian religion, that these white men in South Africa are not the true exponents of it—far from it. Anything more unlike the spirit of Christ I never heard of: and I sincerely trust the Indians and natives of South Africa will understand that every right-thinking Englishman sympathizes with them, and is determined that they shall have equal rights with other members of the British Empire.

I am, etc.,

JUSTICE.

Louth, England.

INDIAN MAILS.—The Natal Direct Liner *Umbilo* sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 12th July. The *Umhoti* sails on or about 28th July. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

JAPANESE SYMPATHY.—The Tokio newspaper, "Oiji Shimpo" has forwarded a donation of £1,000 to Lord Curzon for the Earthquake Fund with a message expressing the hope that the donation "will serve to convey the sentiment of true sympathy felt by Japan to the Indian Empire of our well beloved ally." The Viceroy has sent a reply in which he says that both peoples have felt warmly for each other in recent events, and that the British and Indians admire the chivalry and heroism of the Japanese, facts that cannot fail to draw the two great nations closer to each other.

૧૫

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૮ મી જુલાઇ, ૧૯૦૫. અંક ૨૭.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૮ મી જુલાઇથી તા૦ ૧૪મી જુલાઇ સુધી ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫

હીંદુ—અષાડ શુદ ૬ થી, અષાડ શુદ ૧૩ સુધી, સંવત ૧૯૬૧

મુસલમાની—તા. ૪ જમાદીલાવલથી તા. ૧૦ જમાદીલાવલ સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	ઈંગ્રેજી તારીખ	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ	સૂર્યોદય ક. મી.		સૂર્ય અસ્ત. ક. મી.	
શની...	૮	૬	૪	૬	૫૩	૫	૯
રવી...	૯	૭	૫	૬	૫૨	૫	૧૦
સોમ...	૧૦	૮	૬	૬	૫૨	૫	૧૦
મંગળ.	૧૧	૯	૭	૬	૫૨	૫	૧૧
બુધ...	૧૨	૧૧	૮	૬	૫૨	૫	૧૧
ગુરુ...	૧૩	૧૨	૯	૬	૫૨	૫	૧૨
શુક્ર...	૧૪	૧૩	૧૦	૬	૫૨	૫	૧૨

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

શનીવાર તા૦ ૮ મી જુલાઇ, ૧૯૦૫.

મી. દીનશા એદલજી વાછા અને દક્ષિણ આફ્રીકાના હિંદીઓ.

મી. દીનશા એદલજી વાછા જે નેશનલ કોંગ્રેસના જાણીતા મેંબર છે. તેમણે હિંદુસ્થાનને પોતાની જીંદગી અર્પણ કરી છે. તેઓ સાહેબે લાંબો કાગળ ઇંગ્રેજીમાં લખ્યો છે. તે અમે ઇંગ્રેજી ભાગમાં છાપ્યો છે. તેનું તરજુમો નીચે આપીએ છીએ.

જે હકીકત તમે લખો છો તે અજ્ઞાનતાના વહેમથી દાખલ થયા છે. મન તે કારણ સર રૂગરના વખતમાં તે કાયદા થયા પણ તે જારી રાખવાનું હવે કંઇ કારણ નથી. તમારી તરફના ગોરાઓ ૧૮૩૩ ની સાલ પહેલાં હિંદુસ્તાનમાં તેઓની સ્થિતિ હતી તે ભુલી ગયા છે. તે સાલ પહેલાં ઇસ્ટ ઇન્ડીયા કંપની કોઇ બીજા ગોરાને હિંદુસ્તાનમાં તેની હકુમત નીચે વેપાર નહીંતી કરવા દેતી. કોઇ ગોરા આવે તે પરદેશી ગણાતા. પણ તેઓ ખંતીલા હતા. વળી તે વખતની પારલામેન્ટ બહુ સારી હતી. તે પારલામેન્ટે ગુલામગીરી કરોડો પૈસા ખરચીને બાતલ કરી હતી. પારલામેન્ટે આ પરદેશીઓને છુટ આપી. તે વખતના બ્રીટીશ સત્તાવાળાઓના મનમાં છુટ અને સરખાપણાનો અંકુર હતો તેઓ ગમે તે જાત કે ગમે તે રંગનો માણસ હોય તેને સરખો ગણતા. હાલમાં કમનસીબે આવા વિચારો સ્વાર્થીપણામાં ઢંકાઇ ગયા છે. આવા વિચારોને ભુલમાં તે લોકો ઇમ્પીરિયલીઝમ કહે છે. હાલની રાજ્ય નીતિમાં અને ખરી રાજ્ય ભક્તિમાં ફેર છે. હાલની રાજ્ય નીતિનો અર્થ તો એવો છે કે બને તેટલો મુલક પચાવવો અને ગુલામગીરી દાખલ કરવી. આ પ્રમાણે હિંદુસ્થાનમાં પણ ચાલી રહ્યું છે. આ દિલગીર થવા જેવું છે. પણ આપણને બ્રીટનની રાજ્ય નિતિ ઉપર ભરોંસો છે. લીબરલ પક્ષની ચડતી થશે કે તુરત હિંદુસ્થાનમાં તથા બીજા ભાગોમાં શાંતિનો સુરજ ઉગશે.

બહુ દુઃખ વેઠયા વિના સ્વતંત્રતા નથી મળતી. તેને સારૂં કેટલાકે તો મોત કબુલ્યું. તમે લોકોએ આ દુઃખો વેઠયા છે તમે જુલમ સહન કર્યા છે. તમે લોકો જે હિંમતથી લડયા કરો છો તેની ઉપર અહિં બધા લોકો શાબાશી આપે છે. દર વરસે કોંગ્રેસ તમારા દુઃખનો પોકાર કરે છે, તેમજ પ્રેસ પણ પોકાર કર્યા કરે છે. વળી જાહેર સભાઓમાં પણ તે વિષે પોકાર થયો છે તોપણ તમને દાદ મળી નથી. છતાં મને ખાત્રી છે કે અંતે જય થશે. કાળામાં કાળી રાત પછી સવાર પડે છે. તેમજ તમારા દુઃખનો પ્યાલો ભરાયે તમને પણ રાહત થશે. તમારે બધાએ તે દરમીયાન જે ખંતથી કામ કરતા આવ્યા છો તે ખંતથી કરવાનું છે અને આ બાબતમાં ઇંડિયન ઓપિનિયન અખબાર પડયું છે તેથી હું બહુ રાજી થયો છું. આ મહાભારત કામ છે. વળી કેટલીક દરજે તેમાં નવું ધોરણ દાખલ કર્યું છે, પણ જે ધીરજ ને મહેનત હાલ સુધી તમે બધાએ બતાવી છે તે હવે પણ બતાવશો. ને મને ખાત્રી છે કે તેમાં તમને ફતેહ મળશે. હું તે છાપો હમેશાં વાંચું છું. મારી લાગણી તમારી તરફ છે, તેમાં બીજું કેમ હોઇ શકે? કેમકે આપણે બધા એક દેશના અને એક લોહીના છીએ.

દશ લાખ ટીકીનું ફંડ—સમરસેટની વાર્ષિક કોનફરન્સમાં ત્યાંના નેટીવોએ કેળવણીનો ફેલાવો કરવા માટે ૧૦ લાખ ટીકીનું અટલે કે પા. ૧૨,૫૦૦ નું ફંડ એકઠું કરવાનો ઠરાવ કર્યો છે

ટ્રાંસવાલનો પરમીટ.

જાણવા જેવી ખબર.

તા. ૩૦ મીના ટ્રાંસવાલ ગવરમેન્ટ ગેઝેટમાં પરમીટ સેક્રેટરીએ જાહેર ખબર આપી છે. તેમાં જે માણસોએ પરમીટ અથવા રજીસ્ટ્રેશન સરટીફીકેટ ખોયાં છે તેનાં નામ આપ્યાં છે ને જણાવ્યું છે કે તે પરમીટો તથા રજીસ્ટ્રેશન રદ થયાં છે. એટલે જે માણસોની પાસે નીચેના પરમીટ અથવા રજીસ્ટ્રેશન હોય તેઓએ ધ્યાન રાખવાનું છે કે તે વાપરવાના નથી. વાપરશે તો ગુન્હો ગણાશે.

૧૨૧. ફીમડામલ શોભરાજ.
૨૨૪. નાગરદાસ ખુશાલ.
૨૩૧. માધવ રતનજી.
૪૭૪. સુલેમાન કાસમ.
૮૦૪. બાલુ ખીમા.
૮૭૮. હીરા મુરાર.
૮૮૨. ભીખા મોરાર.
૮૯૮. ભીખા ભગા.
૧૧૯૫. ફીડુઅન.
૧૨૧૯. ફકીર હંસજી.
૧૪૯૯. યુસપ અસમાલ.
૧૬૦૦. નાયડુ સીનવાસન.
૧૭૦૯. અમીર ખાન.
૧૭૧૧. અલી ખાન.
૧૮૦૯. મહમદ કાસમ.
૧૯૩૨. મોરાર મકન.
૨૦૯૭. મકન નાના.
૨૧૪૮. ગોવન પ્રાગ.
૨૧૬૧. ગુલાબ હરી.
૨૧૬૭. સુખા.
૨૧૯૦. મગનભાઇ નાથાભાઇ.
૨૨૨૩. સોમા રામજી.
૨૩૧૯. પાંચા લખુ.
૨૫૫૬. નીમા દુલભ.
૨૬૯૪. સોલીમાન જોસબ.
૨૯૬૯. અબદુલ અલી.
૩૦૩૨. કેશવ વશુ.
૩૩૨૨. ઘુમા ઇસમાલ.
૩૪૨૨. હરી મુરાર.
૩૫૧૨. ગુલા નારણ.
૩૫૭૫. ડાયા દીવ.
૩૯૮૧. અસમાલ સાલે.

૩૮૪૪. એન્ટોની ડીમ.
૩૯૪૨. ખાન બહાદુર.
૩૯૪૪ સુલેમાન હાફિઝ.
૪૨૧૪. રામસામી.
૪૨૧૮. અલી બાજી.
૪૪૮૪. વી અરનાવેરી.
૪૫૮૮. પરસુવલ વેરન.
૪૬૪૮. મોજા કાસમ.
૪૬૧૭. ઉમરજી અલી
૫૨૨૪. જમાલ સાદ.
૫૩૨૦. મુસાજી ઇબરાહીમ.
૫૩૮૭. અબદુલ રૂમઝા અલી.
૫૯૫૬. વનમાળી રણછોડ.
૬૦૨૮. હુસેન ખાન મહમદ ખાન.
૬૧૬૯. દલાવ ખાન (ફઝુલા ખાન).
૬૬૧૬. ખુશલચંદ.
૬૭૭૨. દામોતારે ગુગુ.
૭૧૦૩. ચોકાની.
૭૩૦૬. ઇસપ ઇબરાહીમ.
૭૩૨૬. અતુમલ હીમનદાસ.
૭૩૯૭. સયદ મહમદ.
૭૪૨૯. અપામેદ.
૭૬૮૧. કારા ઝીણા.
૭૭૭૧. કાસમ હાજી દાદા.
૭૮૫૪. અરમગન.
૭૯૩૮. કનલ સીંગ
૭૯૭૦. મહમદ અહમદ.
૮૦૭૯. આમોદ કલ્લુ.
૮૪૧૩. સેમ્યુઅલ જોન.
૮૪૭૭. હુસેન હજારી
૮૫૧૪. મીરદાદ.
૮૫૨૭. મહમદ ઇવા.
૮૫૪૩. મહમદ ઇસ.
૮૫૫૮. ગોગોમલ વીઠલાલ.
૮૬૨૩. આર. એમ. પીલે.
૮૬૮૭. પરમાલ મુંગલી.
૮૭૫૬ નાથા છીટા.
૮૭૫૭ ગોકુલ સુંદાલ.
૮૭૯૯. એ. કરીમ જમાલ.
૮૮૧૫. ઇસા ઇબરાહીમ.
૮૮૬૫. ઇસપ અલી.
૯૦૦૩. છીટા ખુશાલ.
૯૧૯૦. તઇબ લતીફ.
૯૨૭૫. અબદુલ સકુર.
૯૩૫૧. હીસન ખાલીઆતન.
૯૪૧૨ આરબા નુર મહમદ.
૯૪૨૦. ઇસપ ઇસમાઇલ.
૯૮૨૫. અહમદ અમુજી.
૯૮૬૬. ઇસાક બોકસસ.
૯૮૯૩. વલી આદમ.
૯૯૮૮. ભેરા હસન.
૯૯૯૬. ઇસપ દુરસમ પટેલ.
૧૦૧૧૬. લલુ ભાણા.
૧૦૨૫૮. એમ. એ. ભાભા.
૧૦૨૭૬ કાળુ મુહરદીન.
૧૦૩૨૩. થીલચરી.
૧૦૩૫૯. સુલેમાન કમાલ મુરાન.
૧૦૫૪૧. દુલભ ખુશાલ.
૧૦૬૦૭. સુબરાયન.
૧૦૭૩૮. ભીખા મોરાર.
૧૦૮૦૨. દુલભ જીવણ.
૧૦૯૮૩. શેખ અહમદ.
૧૧૧૭૮. વસન રણછોડ.
૧૧૧૭૯. રામ લખુ.
૧૧૧૮૯. મુલચંદ હરજીવન.
૧૧૨૫૩. રતનજી કેશવજી.
૧૧૨૯૩. ઇસાક મુસા.
૧૧૫૭૬ હાજી ઉમર હાજી ઇબરાહીમ.
૧૨૦૯૭. કાનજી ભાણા.
૧૨૧૩૧. અબદુલ ગની જુમા.
૧૨·૯૭ ગાંડુ પ્રાગ.
૧૨૩૪૭. નાથાભા નારનજી.

બાકી રહેલ નામો આવતા અંકમાં આવશે.

ચીનાઓ અને ખરાબ ભાષા

ટ્રાંસવાલની ખાણોના બોર્ડ તરફથી લોર્ડ સેલબર્નને તા ૧ લી જુલાઇએ ડેપ્યુટેશન રજુ કરવામાં આવ્યુ હતું, અને તેમાં તેઓએ ચીના મજુરોની સામે ગોરાઓના રક્ષણની માગણી કરી હતી. તેમાં જણાવ્યું હતું કે ગોરાઓ ચીનાઓ તરફ ખરાબ વર્તણુક રાખતા નથી. એક ગોરાના હાથ નીચે ૩૦ કે ૪૦ ચીનાઓ કામ કરતા હોવાથી તોફાનના મામલામાં એક ગોરાની જાન લેવી ચીનાઓને મુશ્કેલ નથી. ચીનાઓ વારંવાર ખરાબ ભાષાથી અને શાળાઓથી ગોરા ઉપરીનુ અપમાન કરે છે. તે ભાષા એવી તો ખરાબ હોય છે કે તે ડેપ્યુટેશનમાં રજુ કરવા જેવી નહી હોવાથી તેમાં જણાવવામાં આવી નહતી. તેઓએ જણાવ્યું હતુ કે એક ગોરો આવું અપમાન સહન કરી બેશી રહેશે નહિં. જવાબમાં લોર્ડ સેલબર્ને જણાવ્યું હતુ કે ૪૦,૦૦૦ ચીના મજુરોમાંથી શરીરપર હુમલો કરવાના કેસો આજ સુધીમાં માત્ર ૨૦ થએલા છે. તેઓની ભાષાની ફરિયાદ વજનવાળી નથી કારણ કે ગોરો પોતે ખરાબ ભાષા વાપરી ખરાબ દાખલો બેસાડે છે. તેઓના સમક્ષ દારૂ પીવો, ખરાબ વર્તણુક બતાવવી, તે પોતાનેજ નુકશાન કારક નીવડે છે. ભાષાના તદન અજ્ઞાન માણસો પ્રત્યે ખરાબ શબ્દો વાપરવાથી તેઓ પોપટની માફક તે શિખી લીએ છે, અને પછી તેમાં સુધારો કરવો બહુ મુશ્કેલ પડે છે. વળી તેમણે કહ્યું કે ગોરાઓનું ગોરાપણું કાંઇ ચામડીમાંજ નથી પણ અંદરના ભાગમાં તેઓ ગોરા હોવા જોઇએ એટલે કે પોતાની સારી વર્તણુકથી સામાં માણસમાં માન, તાબેદારી અને ભય ઉત્પન્ન કરવાની ખુબી હોવી જોઇએ ત્યારેજ ગોરા કહેવાય. ટુંકામાં ચીનાઓની ખરાબ વર્તણુક માટે તેઓએ ગોરાઓનેજ જવાબદાર ગણ્યા, અને સારી વર્તણુકથી ચીનાઓને વશ કરવાની જરૂર જણાવી. ડેપ્યુટેશનમાં બીજી પણ કેટલીક મુશ્કેલીઓ રજુ કરવામાં આવી હતી. જેપર પુરતું ધ્યાન આપવા લોર્ડ સેલબર્ને વચન આપ્યું છે.

હિંદુસ્થાનમાં લશ્કરી ખરચનો બોજો.

દાદાભાઇ નવરોજીનો પત્ર.

ડેલીન્યુસ નામના પત્રમાં નીચેનો કાગળ પ્રગટ થયો છે જેનો તરજુમો અમારા વાંચકની જાણ માટે અહિં છાપીએ છીએ.

સાહેબ,—હિંદુસ્થાનમાં લશ્કરી ખરચ કરવાનો જે વિચાર ચાલે છે તે રાજદ્વારી અગત્યતાનો હોવાથી તે વિષે ઇંડિયા ઓફીસનો મત હું નીચે જાહેર કરૂં છું.

સર જેમ્સ પીલ કે જેઓ હિંદના સેક્રેટરીની કાઉન્સિલના મેમ્બર છે તેઓએ હિંદુસ્થાનપર પડતા ખરચના બોજ વિષે બોલતાં જણાવ્યું કે તે ખરચ તદન હિંદુસ્થાન માટે નથી, અને આખા રાજ્યના એક ભાગની સરહદપર આવેલી કોઇ એક મોટી યુરોપીઅન સત્તા સામે તે ભાગનુ રક્ષણ કરવામાં થતો ખરચ કુલ રાજ્યના માત્ર તેટલાજ ભાગપર નાખવો, તે રાજ્ય નીતિ કેટલે દરજે ન્યાયી છે તે વિચારવા જેવી બાબત છે.

આ પ્રમાણે "ઇંડિયા ઓફિસનો" મત છે કે તે ખરચ કુલ રાજદ્વારી અગત્યતાનો છે અને ખાસ હિંદુસ્થાન માટે નથી. આમ છતાં પણ રાજ્ય કર્તાઓ પાતકી થઇ પ્લેગથી પાયમાલ થઇ ગએલ અને દુકાળોથી ભુખે મરતી હિંદી પ્રજાપર આ ખરચનો બોજો નાખવા ધારે છે, અને તેજ વખતે દર વરસે ૩,૦૦,૦૦,૦૦૦ પાઉન્ડની મોટી રકમ તે દેશમાંથી દયાહીન થઇ ચુસી લે છે. શું આ બ્રિટીશના અદલ ન્યાયી પણાનો દાખલો છે? બ્રિટીશ રાજ્યની સત્તા નીચે હિંદુસ્થાનનું કલ્યાણ શું આવી રીતનુંજ છે?

દાદાભાઇ નવરોજી.

મુસલમાની સભા.

ગયા રવીવારે બપોરના બે વાગે પાઈન સ્ટ્રીટમાં આવેલી મી૦ એમ સી આંગલીઆની દુકાનમાં એક મોટો મેળાવડો થયો હતો, તેમાં ડરબન તથા આસપાસના મળી જેમાં ૫૦૦ કરતાં વધારે મુસલમાનોએ ભાગ લીધો હતો. તુરકીના નામદાર સુલતાન તરફથી હીજાઝ રેલવે ફંડમાં નાખ્યાં

ભરનારને મોકલવામાં આવેલાં ચાંદો એનાયત કરવાને માટે આ મેળાવડો થયો હતો. મકાનને વાવટા, લીલા તોરણો તથા ફુલોથી સણગારી શોભાયમાન બનાવેલું હતું. આ ધાર્મિક મેળાવડામાં મેસર્સ એમ. સી. કમરૂદીન એન્ડ કં૦, દાઉદ મહમદ એન્ડ કં૦, અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર્સ, દાદા અબદુલા એન્ડ કં૦, મીંયાખાન એન્ડ કં૦, પી. દાવજી એન્ડ કં૦, વિગેરે કંપનીના પ્રતિનીધીઓ, હીજાજ રેલવે ફંડની કમીટીના સેક્રેટરી મી. ઓસમાન આમદ વિગેરે ઘણા આગેવાન મુસલમાન ગૃહસ્થો હાજર થયા હતા. ભભકાદાર પોશાક પહેરેલા તે કોમના બાળકોની પણ સંખ્યા એકઠી થઇ હતી.

બરોબર રાા વાગે મી૦ અફન્દી સભાના હોલમાં દાખલ થતા સઘળા એ ઉભાં થઇ તેમને માન આપ્યું. અને પ્રમુખ સ્થાને બીરાજવા વિનંતી કરી, જે તેમણે ઘણા આભાર સાથે સ્વીકારી. મી૦ અફન્દીએ અસલ તુરકી પોશાક પહેર્યો હતો. અને એક સુંદર મેડલ ધારણ કરેલું હતું. ખુરશીપર તુરકીના સુલતાન તથા કીંગ એડવર્ડની છબી ટાંગેલી હતી. મી૦ અફન્દીએ તેમને મળેલી સુચના પ્રમાણે નીચે લખેલા ગૃહસ્થો તથા બાનુઓને મેડલો એનાયત કર્યાઃ—

અબુબકર આહમદ ઝવેર, મોહમદ કાસમ કમરૂદીન, દાઉદ હુસેન અસમાલ, હાજી અબદુલ્લાહ, અબદુલ જબ્બાર સાહેબ, સી. કાદર સાહેબ, કુદ્રતુદ્દીન સાહેબ, ઇસમાઇલ ગોરા, શેખફરીદઇબરાહીમ મોહમદ, ઉસમાન ખાન રેહમતખાન, શેખુ સાહેબ, સુલેમાન હસન, ગુલામ હુસેન ઘાંચી, ઇબરાહીમ માસતર કં૦. વાલેદા મુસા હાજી કાસમ, મુસા હાજી, આએશા બીબી, મોહમદ ઇબરાહીમ સમસુદ્દીન, મોહમદ આબેદ, ગુલામ સાહેબ, મોહમદ હાજી અબદુલ રેહેમાન કાજી આર. એમ. કરોદીઆ, વાલેદા અબદુલ કાદર, ઇસમાઇલ કાસમ, મોહમદ હાફેજી ઇબરાહીમ, આહમદ ઇસ્હાકજી વેરાજી, નીમતુલ્લા જીવન મીયાં, જેલા, ઇસ્હાકજી ઇબરાહીમ દાદા, દાઉદ મહમદ મોતાલા, પીરબકસ દાવજી માધુજી રીમુલ, પી. દાવજી મોહમદ કં૦, ઇબરાહીમ નુરમોહમદ, આહમદ ઉમર, શેખજી બીન શેખ હમીદ, મોહમદ ઇસમાઇલ કં૦., વાલેદા હાજી અબદુલ્લા દાદા, મીસ રાબુબી, આહમદ ઇસમાઇલ ગોગા, અહમદ ઇબરાહીમ, શમશુદીન સાહેબ, એસ. પી. મોહમદ કં૦., સુલેમાન વેરાજી, આજમ હુસેન, કાસમ જુમ્મા, સુલેમાન આહમદ કચરાદા, આહમદ હાફેજી મુસા, ફતેમોહમદ કરીમ સાહેબ, મીઆજાન, રહીમબાઇ પીરબાઇ, અબદુલ હક મોહમદ ઇસમાઇલ કં૦., ગુલામ હુસેન નીયાખાન, હુસેન કાસમ, વાલેદ હાજી અબદુલા દાદા, ઝુબેદા, મોહમદ બાવા માલેત, દાદા ઉસમાન, દાઉદ મોહમદ ચીહાન, ઇબરાહીમ કમરૂદીન, કમરૂદીન સાહેબ, હુસેન દાઉદ, દાદા અબદુલ્લા, અબદુલ હક આહમદ, મોહમદ કાસમ આંગલીઆ, મોહમદ ઇબરાહીમ, કાસમ હસન અસમાલ, ઉસમાન આહમદ, આહમદ સુલેમાન ખોટા, અને ગુલામ આહમદ બસા.

ત્યાર પછી નામદાર સુલતાનને અરપણ કરવાનું માનપત્ર વાંચવામાં આવ્યું. તે વંચાઇ રહ્યા બાદ કમીટીના ચેરમેન મી૦ દાઉદ મહમદે તે મી૦ અફન્દીના હાથમાં મુક્યું. માનપત્ર વિવેક અને આભાર વાળા શબ્દોથી ભરપુર હતું અને તેમાં જણાવ્યું હતું કે હીજાઝ રેલવે ફંડમાં જેઓએ નાણાં ભરેલાં છે તે માન તેમણે પોતાની ફરજ અદા કરી છે, અને તેના બદલામાં મી૦ અફન્દીદ્વારાએ મેડલો મોકલી નામદાર સુલતાને જે માન આપ્યું છે તે સર્વેના દીલમાં મોટા માનની લાગણી ઉત્પન્ન કરે છે.

માન પત્રની ક્રિયા સંપૂર્ણ થઇ રહ્યા બાદ કેટલાક વકતાઓએ સભાજનોને સંબોધી નામદાર સુલતાન તથા નામદાર શહેનશાહ એડવર્ડ તરફ સંપૂર્ણ રાજ્ય ભક્તિવાળા ભાષણો તથા કવિતાઓ સંભળાવ્યા. નામદાર તુરકીના રાજ્ય અંતના વખાણ કરવામાં આવ્યાં હતાં, તથા બ્રિટીશ સરકારના રાજ્યના નાચે જુદા જુદા ધરમને મળતી છુટ તે માટે તારીફ કરી વફાદારી જાહેર કરવામાં આવી હતી. ત્યાર પછી મી૦ અફન્દીએ પોતાને મળેલા માન માટે સભાજનોનો ઉપકાર માન્યો અને નામદાર સુલતાન તરફની સભાજનોની વફાદારીના વખાણ કર્યા. છેવટે નામદાર શહેનશાહ એડવર્ડને ખુરશીના પોકારવામાં તથા તાળીઓ આપવામાં આવી હતી અને સુખરૂપ રીતે સભા બરખાસ્ત થઇ હતી. આ સભાની શોભામાં વધારો કરવા મી૦ ઓસમાન આમદે ભારી મહેનત કરી હતી.

એક સાહસિક હિંદી વેપારી.

અલીવાલનોર્થના ભુનેદાર મકાનોમાં ઉમેરો—તેને ખુલ્લું મુકવાની ક્રીયા.

અલીવાલનોર્થના મી૦ મહમદ સુરતીને ત્યાં થોડો વખત પહેલા તેમના નવા મકાનને ખુલ્લું મુકવાની ક્રીયામાં "સુરતી બીલ્ડીંગ્સ" એક મોટું મંડળ એકઠું થયું હતું. આ સરસ મકાન હાલમાંજ બંધાવવામાં આવ્યું છે, અને તે શહેરના મધ્ય ભાગમાં હોઇને બધાનું ધ્યાન ખેંચે તેવું છે તે મકાન સુંદર, સંપુર્ણ સગવડવાળું તથા ફરનીચરથી સણગારેલું છે. મી૦ જે. એ. પાર્કને હાથે તેને ખુલ્લું મુકવાની ક્રીયા કરવામાં આવી હતી. પછી યુરોપીયન લેડીઓ ત્યાં એકઠી થએલ હતી. મકાનને વાવટા તથા તોરણોથી શણગારવામાં આવ્યું હતું. ટાવર પર યુનીયન જેકનો વાવટો ફરકતો હતો.

ક્રિયા સંપુર્ણ થયા પછી સર્વેએ સઘળે ફરીને મકાન તપાસ્યું હતું જ્યારે નવા સરજે ઉદારતાથી ખાણું આપવામાં આવ્યું હતું અને ત્યાર પછી નાચ શરૂ થયો હતો.

બરોબર ચાર વાગ્યાને સુમાર મી૦ પાર્કે મુખ્ય દરવાજા આગળ ઉભા રહી સર્વેને આવકાર આપ્યો હતો. ત્યાર પછી ખાણા વખતે તેઓએ મી. સુરતીની ફતેહ ઇચ્છી કહ્યું કે "મેં એક ખાનગી ગૃહસ્થ તરીકે આમાં ભાગ લીધો છે અને મકાન ખુલ્લું મુકવાની ક્રિયામાં મને બહુ આનંદ થયો છે. યુરોપીઅન લેડીઓ આટલા મોટા જથ્થામાં અહિંઆ પહેલી વખતજ થયો છે એમ હું માનું છું. શહેરના મોટા માણસોએ ભાગ લઇ આ કાર્યને બહુ શોભા આપી છે. લગભગ દરમીઆન ચાર પાંચ વરસ પહેલાં મી. સુરતીનું અહિં આવવું થયું. તેમણે વેપાર કરવો શરૂ કર્યો અને તેમાં ફતેહમંદ થયા. થોડી મુદતમાં ઘણો પૈસો એકઠો કર્યો અને તે પૈસાની વ્યવસ્થા કરવામાં, જ્યાં તેઓ પૈસા કમાયા ત્યાંજ વાપરવાનું દુરસ્ત ધાર્યું (તાળીઓ). અહિં ઘણા માણસો આવી પૈસો કમાયા છે પણ તે તેઓએ દેશ બેગોળ કર્યો છે. મી. સુરતીએ તે પ્રમાણે કર્યું નથી (તાળીઓ). તેમણે પોતાનો પૈસો સુંદર મકાનમાં ખરચ્યો છે. કહેવત છે કે "ફતેહ મેળવવી માણસના હાથમાં નથી." પણ મી. સુરતીએ તે ઉપરવટ કરયુ છે. હું ઘણા આનંદથી મી. સુરતીને અને તેમની ઇમારતની ફતેહ ઇચ્છું છું.

મી૦ સુરતીએ જવાબમાં અંતઃકરણથી મી. પાર્કનો આભાર માન્યો અને ક્રિયામાં હાજર થએલા મંડળ તરફ પોતાની ખુશી જાહેર કરી ઉપકારની લાગણી પ્રગટ કરી.

એક સાહસીક વર્તમાનપત્ર—વિલાયતમાં "ડેલી મેલ" નામનું પત્ર છે તેણે એક મોટું સાહસ માથે લીધું છે તે પત્ર આખા યુરોપમાં કોઇએ તેવી ઝડપથી પહોંચતું નહિં હોવાથી એવી યોજના કરવામાં આવી છે કે વિલાયતમાં જ્યારે તે પત્ર પ્રગટ થાય તેજ વખતે અને તેજ દિવસે ફ્રાન્સમાં પણ પ્રગટ થાય. તાર મારફતે બધા ખબરો છપાવાની આગલી રાત્રે ફ્રાન્સમાં મોકલવામાં આવશે. [illegible] યુરોપી [illegible] !! [illegible] આવે છે

રૂશિયામાં બળવો.

ઓડેસ્સામાં ભયંકર આગ તથા ત્રાસદાયક કતલ

બ્લેકસીના કાફલામાં ખાલીસી આનો બળવો.

રૂશિયામાં બ્લેક સીપર આવેલા ઓડેસ્સા નામના મોટા શહેરમાં વસ્તીએ બંડ ઉઠાવ્યું છે. હજારો માણસો હથિઆર તથા સળગતા લાકડાં લઇ ચારેપાસ ફુરયા કરે છે. બારે કતલની સાથે આખા શહેરમાં આગ લગાડી દેવાના ખબર મળ્યા છે. શહેરનો મોટો ભાગ બળીને ખાખ થઇ ગયો છે. લશ્કર આખા શહેરમાં બંદુકનો મારો કંઇ પણ જોયા વિના ચલાવે રાખે છે. શેરીઓ અને રસ્તાઓમાં નીકળી શકાય તેવું રહ્યું નથી.

ઓડેસ્સાના બંડખોરોને દાબી દેવા સેબાસ્ટોપોલથી કેટલીક મનવારો નીકળી ચુકી છે અને તે ખુલ્લી રીતે લોકો સાથે લડાઇ કરશે. કુલ મળી શહેરમાં આશરે ૪૦,૦૦૦ નું લશ્કર છે, પણ બંડખોરોનું બળ વધારે થાય તો કોઇ કિલ્લામાં રહી લડવાનું સ્થળ એક પણ નથી શહેરની વસ્તીનો ત્રીજો ભાગ બધા રૂશિઅનો છે અને બાકીના, ગ્રીક, આરમીનીઅન, ટરકી, વિગેરે છે. જ્યુની સંખ્યા ૧,૫૦,૦૦૦ ની છે.

સેબાસ્ટોપોલ ખાતેની ચાર મનવારો એડમીરલ ક્રુગરના હાથ નીચે ઓડેસ્સા જવા તા. ૩૦ મી જુને નીકળી હતી પણ ખલાસીઓપર વિશ્વાસ નહિ રાખવા જેવું હોવાથી વિશ્વાસુ ખલાસી વાળી બીજી સ્ટીમર ઓડેસ્સા જવા ઉપડી છે. પોટેમ્કીન નામની મનવારના ખલાસીઓએ બળવો કરવાથી તે પર હુમલો કરવાનો હુકમ તે સ્ટીમરોને મળેલ છે. તેજ દિવસે ઓડેસ્સા ખાતેનું મોટું રેલવે સ્ટેશન બળીને ભસ્મ થએલ છે. તેમાં બમ ગોળો બંડખોરોએ ફેંક્યો હતો અને તેથી કેટલીક જાનની ખુવારી થઇ હતી. મ્યુનીસીપાલ કાઉન્સિલના ખાનગી મીટીંગ રાત્રે ટાઉન હોલમાં બોલાવવામાં આવી હતી પણ લશ્કર તરફથી તેમાં પુરતી ખલેલ પહોંચાડવામાં આવી હતી.

પાછળથી મળેલાં ખબરપરથી જણાય છે કે "પોટેમ્કીન" ડુબી ગએલ નથી. તેની સાથે બળવો કરવામાં બીજી [illegible] મનવારો સામેલ થઇ છે, અને ખરી રીતે જોતાં આખો કાફલો ફાટવા પર થયો હોય એવું જણાય છે. પોટેમ્કીનના ખલાસીઓએ ખાણું ખાતા ૨૦ અમલદારોની કતલ ચલાવી હતી. અને તેમાંના માત્ર ૯ જીવતા રહ્યા હતા. બચેલા અમલદારોના કહેવાપરથી જણાય છે કે ખલાસીઓ ખોરાકની ફરિયાદ કરતા હતા. ગોળ વખતે કેટલાક અમલદારો અને વફાદાર ખલાસીઓ દરીઆમાં કુદી પડ્યા, પણ તેઓનાપર તોપોનો મારો ચલાવી સઘળાનો નાશ કર્યો. માત્ર એકજ ખલાસી બચવા પામ્યો હતો. બંદરમાં પહોંચતાં ખલાસીઓ શાંત થયા હતા અને તાબેદારી ઉઠાવતા હતા.

શહેરમાં ૩૦,૦૦૦ તોફાનીઓ ફરીવળે કરે છે અને આખા શહેરને જમીનદોસ્ત કરી નાંખવાનો ભય ફેલાવે છે. મુડદાઓની વ્યવસ્થા શરૂ થઇ છે. ૨,૦૦૦ મુડદાઓ દાટી દેવામાં આવ્યા છે એક બળી ગએલા મોટા મકાનમાં ૩૦૦ બળી ગએલી લાશો માલુમ પડી છે. લશ્કરને દારૂગોળો વાપરવાની છુટ પરવાનગી મળી છે. તેઓ કાંઈ પણ જોયા વિના ગમે તેનીપર ગોળી ચલાવે છે. વૃદ્ધ તથા જુવાન સ્ત્રીઓ બળવામાં સામેલ હતી. તેઓ હાથમાં સળગતાં લાકડાં લઈ ચોતરફ મકાનો સળગાવતી હતી લશ્કરે તેનો પણ ઘાણ વાળ્યો છે. ત્યાં રહેતાં અંગ્રેજોનું રક્ષણ કરવા કેટલુંક લશ્કર રાખવામાં આવ્યું છે. તેઓની-સહીસલામતી માટે વિલાયતમાં ભય પેદા થયો છે. પણ ત્યાંના એલચી તરફથી ખબર મળ્યા છે કે ઈંગ્રેજોને સંભાળવા રૂશિઅન લશ્કર બનતી મહેનત કરે છે.

પોલીસ ખાતામાં મોટો વધારો કરવાનો હુકમ ઝારે જનરલ ટ્રેપોફને આપેલો છે, કુલ રૂશિયાના જુદા જુદા વિભાગ કરી તે તે વિભાગ માંહેના લીબરલોને કેદ કરવામાં આવશે અથવા હદપાર કરવામાં આવશે એવી અફવા સઘળે ફેલાણી છે.

છેલું તોફાન અને ઓફીશિયલ તપાસ.

લાગતા વળગતાઓની જુબાની.

[૩]

રેવરન્ડ જોન રીચર્ડસનની જુબાની લીધા પછી તોફાનની આફતમાંથી બચેલા કાફર ટાબેનીની જુબાની લેવામાં આવી હતી. તેણે મે માસની ૩૧ મી તારિખના રાત્રીના ત્રાસદાયક અનુભવની વાત જાહેર કરતાં જણાવ્યું કે તે તોફાનની રાત્રે ત્રણ રૂમવાળા પોતાના ઝુપડામાં બાયડી છોકરાં સહીત હતો મધરાતે ઝુપડામાં પાણી ભરી અને થોડી વખત પછી તણાઇ આવતાં ઝુંપડાંની એક હાર તેના ઝુપડાં સાથે અથડાઇ. તે વખતે ત્યાં પાણીજ રોટ ઉંડું થઇ ગયું હતું. તેની ઓરત અને સાત છોકરાં ઘરની બહાર નીકળી આવ્યાં અને ૧૫ વાર દુર પડોશીના ઝુપડામાં ગયાં. તે પોતે અને બે છોકરાં ઝુપડું તણાયું ત્યાં સુધી ત્યાં રહ્યાં. છેવટે છોકરાંઓ પાણીના સખત તાણથી તણાઇ ગયાં. તે પોતે પોતાનો રસ્તો બહુ મુશ્કેલીથી કરી શક્યો. વરસાદ સખત વરસતો હતો, પવન જોરથી ફુંકતો હતો. અને ઠંડી પણ પોતાનું જોર અજમાવતી હતી. ઘાસના તણખલાઓ માફક તણાઇ આવતાં ઝુપડાં પાણીપર નજરે પડતાં હતાં. આસપાસ હિંદી અને કાફરોની બુમો સંભળાતી હતી. તે તેની સ્ત્રી તથા છોકરાં જોવા ગયો તો સ્ત્રી છોકરાંઓને મુકી ચાલી ગએલી જણાઇ. તે છોકરાંઓને લઇ એક બીજા હિંદીના ઝુપડાંમાં ગયો. પરોઢીયું થવા આવ્યું તે વખતે એક હિંદી મદદની બુમ મારતો ત્યાં આવ્યો અને અરધો પાઉન્ડ આપવાનું કહી તેના ૬ સોબતીઓને બચાવ કરવા મદદ માગી. તે દુઃખી કાફરે પૈસા લેવા ના પાડી અને બનતી મદદ આપવા તૈયાર થયો. બીજા કેટલાક હિંદીઓ પણ મદદ માટે દોડયા, પણ પાણીનું જોર તે ઘરની આસપાસ બહુ હોવાથી ત્યાં પહોંચી શકાય તેમ ન હતું. થોડી વારમાં એક હિંદીએ કોઇ ઝાડમાં દોરડું બાંધી પાણીમાં ઝંપ લાવ્યું અને એકજ વખતે ૬ હિંદીઓને ઉગાર્યા. તે ત્યાર પછી તેના છોકરાંઓ સહીત કલેરમોન્ટ તરફ ચાલી નીકળ્યો, અને ત્યાં પહોંચતાં થાકી લોથ થઇ ગયો હતો. અહિં તેણે ઘણા હિંદીઓને મદદ મળતી જોઇ. પણ કોઇ કાફરને મદદ કરનાર તેને માલુમ પડ્યું નહિં.

મી० વેરનરે જુબાની સાંભળી લીધા બાદ રીલીફ ફંડના સેક્રેટરીપર ચીઠી લખી આ દુઃખી કાફરને સારી મદદ કરવા ભલામણ કરી.

ત્યાર પછી સારજન્ટ કેમ્પબેલની જુબાની લેવામાં આવી હતી. જેની જુબાની રેવરેન્ડ રીચર્ડસનની જુબાની પ્રમાણેજ હતી

સાઉથ કોસ્ટ જંકશનના પોલીસ સારજન્ટ જોન કેમરોન કાર્ડિફની જુબાની લેવામાં આવતાં તેણે તોફાન વાળી રાતની સઘળી હકીકત જણાવી. ત્યાંથી ૫૭ લાસ મળી હતી, જેમાંની ૫૪ લાસ હિંદીઓની હતી કેટલીક લાસોને ઓળખી કાઢવામાં આવી હતી. કોઇ પણ લાસ લુંટાએલી ન હતી.

કુલ મળી લાસની સંખ્યા ૧૦૯ ની થઇ હતી. સાઉથ કોસ્ટ જંક્શનમાંથી ૫૭ મળી હતી, અને [illegible] લાસો ગુમ થએલી જણાય છે. સીડનહામ ખાતે ૧૨ લાસો માલુમ પડેલી અને એક ગુમ થએલી છે, બીએરસામાં ૫ લાસો મળી છે, ક્લેરમાં ૧ અને મસપીરોમાં ૪ લાસો મળી છે. તે ઉપરાંત જુદે જુદે સ્થળેથી ૫૬ લાસો મળી આવી છે; એમ કુલ મળી ૧૬૯ લાસોનો

પસો મળેછે, પણ તે ચોક્કસ રકમ માનવામાં આવતી નથી. એટલે કે તે ઉપરાંત બીજા ખરચો થયાં હોવાનો સંભવ છે.

હિંદુસ્થાનમાં મીઠા ઉપર જગાત.

ડાકતર હચીનસનની સખત ટીકા.

હિંદુસ્થાનમાં મીઠા ઉપર જગાત છે, તેની સામે હમેશાં ટીકા થયા કરે છે. આ વખતે પ્રખ્યાત ડાકતર હચીનસને ટીકા કરી છે. તે કહે છે કે, જાપાનમાં તેવો કર હતો તે નાબુદ થયો છે. છતાં બ્રિટીશ સરકાર જારી રાખે એ અત્યંત શરમાવા જેવું છે. તે વેરો એકદમ કાઢી નાંખવાની જરૂર છે. મીઠું એ એવી વસ્તુ છે કે ખોરાકમાં તેની જરૂર પડે છે. હિંદુસ્થાનમાં કોઢનું દરદ વધે છે તેનું કારણ મીઠા વેરો છે, એમ કેટલાક દરજ્જે કહી શકાય. ડાકતર હચીનસન માને છે કે મીઠા વેરો એ જંગલી રીવાજ છે. અને બ્રિટીશ ગવરમેન્ટને ન છાજે તેવો છે.

શેઠ પારસી રૂસ્તમજી.

શેઠ પારસી રૂસ્તમજી જેઓ હાલ મુંબાઇમાં છે, તેમનું વૃત્તાંત તથા છબી જામે જમશેદમાં બહાર પડયાંછે. તેમાં તેમણે દક્ષિણ આફ્રિકા વિષે આપેલ હેવાલ પણ આવ્યો છે. બંને વાંચવા લાયક છે.

ચરચા પત્ર.

[અમારા ચરચાપત્રીઓ નીચેના નિયમો યાદ રાખશે તો તેઓના પત્રો ઉપર તુરત ધ્યાન મળવાનો સંભવ છે.

1. કાગળની એકજ બાજુએ લખવું.
2. અક્ષર ચોખા શાહીથી લખવા.
3. નામ તથા ઠેકાણું બરોબર લખવા, તે હમેશાં બહાર પાડવા સારૂં નહિ પણ અમારી જાણને સારૂં.
4. લખાણ હમેશાં ટુંકું અને મુદ્દાસર કરવું.—આધપતિ.]

નાતાલમા કેળવણી.

મે. ઇન્ડિઅન ઓ૦ અધિપતિ જોગ.

સાહેબ.—ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅનના ગયા અંકમાં નાતાલ કોંગ્રેસની સભાના રિપોર્ટમાં હિંદીઓના બાળક માટે સ્કુલની યોજના વિષેની દરખાસ્ત મુકાયેલી વાંચવામાં આવી તે ઘણી ખુશી ઉપજાવ કરે છે. જો આગેવાનો એ બાબતમાં ખંત રાખી બને તેટલી મહેનત કરી તે યોજના અમલમાં લાવે તો તેમાં ઘણો ફાયદો સમાયેલો છે તે દેખીતું છે. આ દેશમાં આવેલા હિંદીઓના બાળબચ્ચાંઓને ભણવાની મોટી અગવડ છે. યોજનામાં મુકાયેલી સ્કુલ થવાથી તે અગવડ દૂર થશે. હિંદીઓના બાળકોને કેળવણી મળવાથી તેઓ બળવાન થશે. બળવાન થશે એનો અર્થ એ કે તેઓના મન ખીલશે અને તેઓ પોતાના સ્વદેશની સ્થિતિનો જાતે ઉઘાડે ઉદય કરવા શક્તિમાન થશે. હિંદુસ્થાનમાં કેળવણીનો ફેલાવો દિવસો દિવસ વધતો જાય છે. અને તેનું પરિણામ બધા જોઇ શકે તેવું મોટું થએલ છે. છેલ્લી કોંગ્રેસની મહત્વતા તથા સંપૂર્ણ ફતેહમંદ નીવડેલ ઉદ્યોગ પ્રદર્શન તેના છેલ્લામાં છેલ્લા અને મોટામાં મોટા પુરાવા છે.

કેળવણી આપવા નિશાળ સ્થાપવી એટલે મનનીજ કેળવણી તેમાં અપાય તેવું ન થવું જોઇએ. માનસિક કેળવણીની સાથે શારિરીક કેળવણી ઘણી જરૂરની છે. ખાસ કરી હિંદી વિદ્યાર્થીમાં શારિરીક કેળવણીની બહુ ખામી જેવામાં આવે છે. આ ખામીને લીધે કેટલીક વખત તેઓની માનસિક કેળવણીમાં પણ હરકત પહોંચે છે. બંને પ્રકારની કેળવણી આપવાથી વિદ્યાર્થીનાં મનમાં બંને પ્રકારનું બળ પેદા થાયછે. તેને પોતાને પોતાના બળપર એક જાતનો વિશ્વાસ આવ્યાથી તે કોઇ પણ કામમાં ઉત્સાહીજ રહે છે, અને તેને પેદા થએલો વિશ્વાસ તેને એટલે સુધી ધકેલે રાખે છે કે હાથમાં લીધેલા કામમાં ફતેહ મળ્યા વિના રહેતી નથી. સાઉથ આફ્રિકાના નાના મોટા શહેરની નાની મોટી ગોરાની નિશાળોમાં જોઇએ છીએ કે દરેકમાં બાળકોનાં શરીર કેળવવામાં પુરતું લક્ષ અપાય છે તેઓને શરીરની જુદી જુદી કવાયતો રમતગમતોએ આપવામાં આવે છે. ગોળીથી નીશાન તાંકવાનું નાનપણથીજ શિખાવવામાં આવે છે. ઘણી વખત નિશાળીઆઓની ટોળી હાથમાં પ્રમાણસરના બંદુકસહીત તથા બ્યુગલ અને વાવટા નીકળતી નજરે પડે છે.તેઓ રસ્તે ચાલતા ફરંદા. ખુશ મીજાજના અને તંદુરસ્ત દેખાય છે. આવી રીતે ઉછરેલી પ્રજા ઉન્નતિ પામે તેમાં કોઇને નવાઇ લાગશે નહિં હિંદીઓના બાળકોને આવી ટુકડીઓમાં ચાલતા જોઇ ક્યા હિંદીનું હૃદય હર્ષથી નહિ ફુલે. આટલા માટે શારિરીક કેળવણીપર પણ તેટલુંજ ધ્યાન આપવાની જરૂર છે. અહિના આગેવાનો જે નિશાળની યોજના અમલમાં મુકવાને મહેનત કરે છે તેને તે ખ્યાલમાં રાખવાનું છે કારણ કે કેળવણીની ફતેહ તેમાંજ સમાએલ છે.

લી. એક શુભેચ્છક.

હિંદુ મુસાફર:—આ સહીનો એક લેખ મળેલો છે જેમાં લેખક જણાવે છે કે ડરબન જેવા મોટા શહેરમાં કે જ્યાં હિંદુની આવડી મોટી વસ્તી છે. ત્યાં મુસાફરોને રહેવાની અગર ખાવા પીવાની કોઇ પણ જગ્યાએ સગવડ નથી; ઘણુંજ દીલગીરી ભરેલું ગણાય લાંબી મુસાફરી કરી આવતા માણસો સ્ટીમરની હલાકીઓથી કંટાળી જાઇ જ્યારે કીનારે આવે ત્યારે તેનો અરધો થાક ઉતરી જાય છે. પરંતુ જ્યારે તેને શહેરમાં સ્થાઇ થવાને એકાદ બે દીવસના અવલંબન જેટલું પણ સાધન ન મળે ત્યારે તે કેટલો નીરાસ થાય તે સહજ સમજી સકાય તેવી વાત છે. હિંદુ આગેવાનોએ આવી અગત્યની જરૂરીઆત ઉપર જરા લક્ષ આપવું જોઇએ કે જેથી સહુ હિંદીભાઇઓની તકલીફો કેટલે દરજ્જે ઓછી થાય.

પરચુરણ ખબરો.

સ્વીડન નોરવેમાં ખળભળાટ.—આ બે પાડોશી રાજ્યોમાં કુસંપ ઉત્પન્ન થયો છે. લડાઇની તૈયારી બંને રાજ્યોમાં થવા લાગી છે. સ્વીડનમાં પા. ૫,૦૦૦,૦૦૦ ની લોન સુરક્ષીતે વખતે કામે લગાડવા ઉભા કરવામાં આવી છે.

મેક્સીકોમાં જબરૂં પુર—ગ્વાનાગ્વાટો નામના મેક્સીકોના શહેરના નદીમાં ભારે વરસાદને લીધે એક જબરૂં પુર આવવાથી લગભગ ૭૦૦ માણસ ડુબી ગયાના ખબર મળ્યા છે. આસપાસનો ઘણો મુલક પાણીમાં ગરકાવ થઇ ગયો હતો.

કેળવણી માટે મોટી ભેટ—યુનાઇટેડ સ્ટેટ્સની જનરલ એજ્યુકેશન બોર્ડને જોનાથન રોકફેલર નામના એક ગૃહસ્થે કેળવણીમાં વધારો કરવા માટે ૧,૦૦,૦૦,૦૦૦ એક કરોડ ડોલરની રકમ અરપણ કરી છે. વળી બીજી યેલ યુનીવરસીટીને ૧૦,૦૦,૦૦૦ દશ લાખ ડોલરની ભેટ કરી છે.

એક હિંદીને જુગાર માટે સખત દંડ—કેપટાઉન ખાતે પોતાના ઘરમાં જુગાર રમવાની જગ્યા આપવા માટે એક હિંદી વેપારીને કોર્ટમાં રજુ કરવામાં આવ્યો હતો અને તહોમત સાબીત થતાં તેનો પા. ૧૦૦ દંડ થયો હતો. બીજા ૧૭ જુગારમાં ભાગ લેનાર હિંદીઓનો પાંચ પાંચ પાઉન્ડ દંડ થયો હતો.

ડરબનમાં નવી કંપની—અહીંના જાણીતા વેપારીઓ મેસર્સ ઇસ્માઇલ ઉમર, દાદા અેાસ્તગાનને હાજી આલમે ક્વીન સ્ટ્રીટના નં. ૧૦૨ હાજીસ બીલડીંગસમાં "ઇસ્ટ ઇંડિઅન ટ્રેડીંગ કું૦ ના નામથી વેપાર શરૂ કર્યો છે જે બાબતનો સવળો પત્ર વ્યવહાર તે કું૦ ના નામથી થાય છે.

લલ્લુભાઇ લાઇબ્રેરી—મી૦ સંઘવીની બાજુના મકાનમાંથી લલ્લુભાઇ લાઇબ્રેરી ખાલી કરી એડવરટાઇઝરના બાજુમાં મી૦ આઇ. બી. ટીમોલના મકાન ઉપરના ભાગમાં લઇ જવામાં આવી છે. આ પુસ્તકાલયને ઉત્તેજન આપવા માટે સખી ગ્રહસ્થોને વિનંતી કરવામાં આવે છે.

ડમરામાં નેટીવોનું હુલ્લડ—ડમરામાં કારાસણબે ખાતે ત્યાંના જરમન લશ્કર ઉપર નેટીવોએ રાતના હુમલો કરેલો હતો અને ઘણા જરમનોને કાપી નાંખ્યા હતા. કેટલાક જરમનો તો દારૂ ગોળો મુકી નાશી ગયા હતા. નેટીવો કેટલોક વખત થયાં હુલ્લડની હીલચાલ કરતા માલુમ પડતા હોવા છતાં રાત્રે પુરતી સાવચેતી નહિ રાખેલી હોવાથી આ પરિણામ થએલું મનાય છે.

તમાકુ વેચનારના બારે દંડ—કેપટાઉનમાં ૧૬ વરસની ઉમરની નીચેના છોકરાને બીડી નહીં પીવાનો કાયદો થયો છે. તેમજ તેને તમાકુ વેચનારનો સખત દંડ થવાનો કાયદો થયો છે. તે મુજબ તે કોલોનીમાંના વીનબર્ગ નામના ગામમાં તા. ૨૫ મી જુને એક કેસ કોરટમાં રજુ થયો હતો. એક ૧૬ વરસથી નીચેની ઉમરના છોકરાને સીગરેટની પાકીટ વેચવાથી એક હિંદી વેપારીને એક માસની કેદ અથવા પા. ૪ ના દંડની સજા પડી હતી.

યુરોપમાં ધરતીકંપ—ફ્રાન્સ, સ્વીટઝરલેન્ડ, જરમની અને ઈટલીમાં ગયા એપ્રીલ માસમાં ધરતીકંપના લાગેલા આંચકાથી કેટલાક દેવળોમાં ઘંટ વગડયા હતા, છાપરની ચીમનીઓ પડી ગઇ હતી. ટેલીફોનના વહેવારમાં ઘોડી ઘણી ખલેલ પહોંચી હતી, એમ જુદે જુદે સ્થળે થોડું થોડું નુકશાન થયું હતું. ચેમોનીકસમાં એક નવો ઝરો પેદા થયો હતો, અને આરજેન્ટાયર ખાતેના ઢુંગરપરથી હજારો રતલના વજનના પથ્થરો ગબડી પડયા હતા.

હિંદુસ્થાનમાં મરકી—તા. ૯ ઠીએ પુરા થતા અઠવાડીઆમાં હિંદુસ્થાનમાં જુદે જુદે ઠેકાણે નીચે મુજબ મરકીના કેસો થયા છે. પંજાબ ૩૦.૯૦૬ ગયા વરસમાં તેજ અઠવાડીએ ૨૮,૭૨૮; જોડાયા પ્રાંતો ૧૨.૯૦૪ ગયા વરસમાં ૧૫.૭૧૦; બેંગાલ ૧.૯૮૫ ગયા વરસમાં ૪.૧૦૮; રજપુતાના ૩.૩૫૮ ગયા વરસમાં ૪.૨૫૮; મુંબઇ ઇલાકામાં ૧.૨૦૪ ગયા વરસમાં ૧.૪૪૩; બ્રહ્મદેશ ૯૦ ગયા વરસમાં ૧૩૭; કાસ્મીર ૩૮૨ ગયા વરસમાં ૩૧૮; મુંબઇ ૪૪૮ ગયા વરસમાં ૯૨૫ અને કલકત્તા ૪૫૧ ગયા વરસમાં ૧૨૪ કુલ ૫૨,૨૫૭ ગયા વરસમાં ૫૪,૬૦૨.

સ્ટીમરોની આવ જાની ખબર.

જરમન લાઇનની સ્ટીમર સુલતાન તા. ૮મી જુલાઇના મુંબઇ માટે ઉપડી જશે.

નાતાલ ડાઇરેક્ટ લાઇનની સ્ટીમર અંખીલો તા. ૧૨ મી એ કલકત્તા માટે ઉપડી જશે. તથા અમકુઝી તા. ૨૮ મી એ મુંબઇ તથા કરાંચી માટે ઉપડશે.

આ અઠવાડીઆમાં મળેલ લવાજમ.

મી૦ હેમચંદ સુખચંદ, જોહાનીસબર્ગ.	૦	૧૭	૬
,, કરમચંદ ત્રીકમજી, ,,	૦	૧૭	૬
,, મેરજી ભીખાભાઇ, ,,	૦	૧૭	૬
,, અલી ઇબ્રાહીમ, વરસેસ્ટર.	૦	૧૭	૦
,, ફકીર હાસન, કેપટાઉન.	૦	૧૭	૦
,, કાસીમ સુલેમાન, ,,	૦	૧૭	૦
,, શેખ ઓસમાન ઇબ્રાહિમ, માઉબ્રે,	૦	૧૭	૦
,, મહમદ અબદુલ રહેમાન, વીનબર્ગ.	૦	૧૭	૦
,, મુસા સોની, કેપટાઉન,	૦	૧૭	૦
,, આદમ મહમદ, સ્ટેલેનબોશ.	૦	૧૭	૦
,, કે. જમશેદજી, ડરબન.	૦	૧૨	૬
,, એ. ઓકળ, પીટર્સબર્ગ	૦	૯	૦
,, એમ ઈ. સીદાત, ન્યુકાસલ.	૦	૧૩	૦
,, વલભ કેશવ, ટોંગાટ.	૦	૧૨	૬
,, કુંડામલ, ડરબન.	૦	૧૨	૬
,, આર. પી. ભટ, ,,	૦	૧૨	૬
,, ડી. એમ. દેવી, ,,	૦	૧૨	૬
,, એમ. એ. ગોગા, કેલ્ફસ્ટાડ.	૦	૧૨	૬
,, વનમાળી કેશવ, ફ્રુગર્સડોર્પ.	૦	૧૭	૦
,, સી લોરન્સજી, દેશાઈ. ,,	૦	૧૭	૦
,, જગુ, અમસેની	૦	૧૨	૬
,, પરશોતમ હીરજી, ,,	૦	૧૨	૬
,, જે. ઈશાવર, ડક્રોડ.	૦	૧૨	૬
,, મહમદ સુરતી, અલીવાલનોર્થ.	૦	૧૮	૦
,, ઇ. એમ. કાલા, લેડનબર્ગ.	૦	૯	૦
,, અબદુલ કરીમ, ઝીરસ્ટ.	૦	૧૭	૦
,, મુસા ઈસ્માઈલ, બ્રેકફાસ્ટ.	૦	૧૭	૦
,, મહમદ ઇસ્માઈલ, ક્લાર્કડોર્પ.	૧	૧૪	૦
,, કાસમજી મહમદ, પોટચફસ્ટ્રુમ.	૦	૯	૦
,, યુસફ અસમાલ, પ્રિટોરીઆ,	૦	૯	૦
,, લુસબ અસમાલ, માઇબર્ગ.	૦	૧૭	૬
,, સુરત, આમસેની.	૦	૧૨	૬

ધરતીકંપના ફંડમાં મળેલ નાણાં.

મી. અબદુલ કરીમ રહેમાન મીનોકાના		૦	૧૦	૦
,, ચાંદભાઇ વજીર	,,	૦	૮	૦
,, નસીર કાજુ	,,	૦	૫	૯
,, હુસેન વજીર	,,	૦	૩	૦
,, હયાત રહેમાન	,,	૦	૩	૦
,, કાસુ રસુલ	,,	૦	૫	૦
,, બી. જે. દેશાઇ	,,	૦	૫	૬
,, સમજુ મીયાં		૦	૨	૬
,, અબદુલ ગની મુસા		૦	૩	૦
,, મુસા ઇસ્માઈલ બ્રેકફાસ્ટ		૦	૨	૦
,, ચતરસંગ એ. લવજી શાહ પીટર્સબર્ગ.		૦	૧૦	૦
પારસી મંચેરજી કેપટાઉન		૦	૫	૦
મી. સી. બી. સુકલ ,,		૦	૨	૬
,, વલભ કેશવ ટોંગાટ		૦	૨	૬

રોકડ બજાર ભાવ.

ચાવલ.		શી.	પે.		શી.	પે.
માંજ	૧ બસ્તાનુ	૧૬	૦	થી	૧૭	૦
ભીમડીના	,,	૨૧	૦	,,	૨૨	૦
એફ. એફ. ડી. આર,		૧૪	૦	,,	૧૪	૬
એફ. ડી. આર.	,,	૧૩	૦	,,	૧૪	૦
ચીની સક્કર	,,	૧૮	૬	,,	૧૯	૦
કુડાના	,,	૧૮	૦	,,	૧૯	૦
દેશી તુવેર દાળ.		૧૪	૦	,,	૧૫	૦
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૫	૦	,,	૧૫	૬
મસુરની	,,	૧૬	૦	,,	૧૭	૦
મગની	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
અડદની	,,	૨૧	૦	,,	૨૨	૦
ચણા	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
,, દાળ	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
વટાણા	,,	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
મકાઇ	,,	૭	૦	,,	૭	૯
તેલ.						
કડવુ	૧ ગ્યાલન	૩	૨	,,	૩	૩
એરંડાનુ	,,	૨	૨	,,	૨	૩
મીઠુ	,,	૨	૮	,,	૨	૯
નાળીએરનું	,,	૩	૦	,,	૩	૧
ખાંડ મોરીસસની.						
સફેદ	,,	૧૯	૦	,,	૨૦	૦
પીળી	,,	૨૦	૬	,,	૨૧	૦
તીરકુલ નાતાલ		૧૭	૦		૧૭	૬
આટો		૯	૦	,,	૯	૬
મદ્રાસી સોપારી, ૧ રતલ		૦	૬	,,	૦	૮
મરચાં.		૦	૫	,	૦	૫॥
ઘી પેરી		૭૦	૯	,,	૭૨	૬
પારાફીન ડીવોસ.		૬	૩	,,	૬	૬
,, વાઇટ રોઝ		૭	૦	,,	૭	૩
,, ,, માલન		૧૨	૯	,,	૧૩	૩
દ્દલી		૧૨	૦	,,	૧૩	૦
નાળીએર ૧૦૦		૧૦	૦	,,	૧૨	૦
નીમક (લીવરપુલ)						
ગુણ્યા એકનું.		૪	૯	,,	૫	૦
દુધ નેસનલનું		૧૯	૬	,,	૨૦	૦

इंडिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. ८वी जुले, १९०५. नम्बर २७.

सप्ताहिक पंचांग.

अंग्रेजी—ता. ८ वी जुले से, ता. १४ वी जुले १९०५ तक.

हिंदु—अषाढ सुदि ८ से आषाढ सुदि १३ सम्वत् १९६१ तक.

वार.	अंग्रेजी तारीख.	हिंदी तिथि.	सूर्य उदय.	सूर्य अस्त.	त्योहारोंकी यादी.
			क.मि.	क.मि.	
शनि.	८	६	६ ५३	५ ९	
रवि.	९	७	६ ५३	५ १०	
सोम.	१०	८	६ ५३	५ १०	
मंगल	११	९	६ ५३	५ ११	
बुध..	१२	११	६ ५३	५ ११	
गुरु..	१३	१२	६ ५३	५ १२	
शुक्र	१४	१३	६ ५३	५ १२	

इंडिया जानेवाली मेल स्टीमर.

इन्डिया-मेल स्टीमर "अम्बीलो" ता. १२ वी जुले और पिछे तुरत तथा 'अमकुझी' ता. २८ वी जुले और पिछे तुरत कलकत्ता जानेवाली है.

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. ८वी जुले, १९०५.

चीनें और लार्ड सेलबर्न.

गोरेंका डेप्युटेशन.

ट्रांस्वालकी खाणके गोरें लोग तरफसें एक डेप्युटेशन गत ता० १ लीको लार्ड सेलबर्न पास भेजनमें आया था. उसमें वे लोगने चीना मजदुरोंके सामने रक्षण करनेपर प्रार्थना की. साथ साथ कहा, कि गोरे लोग चीनें तरफ गैरवर्तणुक नहीं चलाता है. एक गोराके हाथ तले २०।४० चीनें काम करता है. इससें सब मिलकर दुकानके तक चाहे, तो एक गोरेकी जान बिना मुशकेलीसें ले सकें. चीनें वारबार खराब भाषासें और चेष्टासें उपरी अफसरका अपमान करता है. वह भाषा इतनी खराब है, कि डेप्युटेशनसें कही नहीं जा सकती. विशेष कहा, कि एक गोरा इस तरहसें अपमान सहन कर कर बैठ न रहेंगे.

लार्ड सेलबर्नने उत्तर दिया, कि ४०,००० चीनें मजदुरें काम करतें हैं, और उसमेंसे शरीरपर आक्रमण करनेका अबतक सिर्फ २० केस हुए हैं. भाषाके लिये जो नालिश वे लोग करतें है, वह वजनदार नहीं है. कारण, गोरा आप खराब भाषा बोलकर खराब द्रष्टान्त पैदा करता है. चीनेंकी सामने शराब पिना और गैरवर्तणुक चलाना वगैरह आप हीको नुकशान करता है. जिस आदमी भाषासें अज्ञात होवे, इन लोग प्रत्ये खराब शब्दोंसे विवेचन करनेमें इन लोग तोतेकी तरह सिख लेते है, और भविष्यमें सुधार करनेका काम भारी मुशकेल होता है. उपरान्त वह साहबने कहा, कि गोरे लोगका गौरव सिर्फ गोरी चामडी हीमें नहीं है. परन्तु वह भीतरके भागमें गोरा होना चाहिये. यानी अपना प्रशंसनीय रितरिवाजमें दुसरें आदमी प्रत्ये मान, तबिदारी और भय पैदा करनेकी खुबी होवे, जब उसको गोरा कहा जांय. चीनेंकी गैररीतीके लिये गोरें हीको वह साहबने जवाबदार गिना, और सभ्यतासें चीनेंको वश करने पर आवशक्यता दिखाई. डेप्युटेशनने दुसरी कई कई तकलीफें रजु की थी, वह सब बातपर सम्पूर्ण ध्यान लगाने का लार्ड सेलबर्नने वचन दिया है.

कांरेपर कर—माडागास्करकी सरकारने एक आर्डर तैयार किया है, योग्य उम्मर पर आनें बाद जिस आदमी कांरा रहवे, वे आदमीसें कर लेना.

हिन्दमें सैनिक व्ययका बोझ.

'डेली न्युझ' अखबारमें हमारे प्रिय मि० दादाभाई नवरोजीकी सही साथ एक पत्र छपा हुआ है, जिस हम हमारे पाठकगणको पढनेके लिये नीचे प्रकट करते हैं:—

"साहब,—हिन्दमें सैनिक व्यय करनेपर चेष्टा हो रही है. वह राजद्वारी अगत्यका होनेसें मैं यह सम्बन्धमें इन्डिया आफिसका मत जाहेर करताहुं.

हिन्दके सेक्रेटरीकी काउन्सिलमें सर जेम्स पिल मेम्बर है, उन्हें व्यय-भारके सम्बन्धमें कहा, कि इस व्यय एकदम हिन्दके लिये नहीं है. सारा राज्यका एक भागकी सरहद पर आई हुई एक बडी पुरोविअन सत्ता सामने यह ही भागका बचाव करनेसें जो व्यय लग जावे, वह व्यय-भारका बोझ सिर्फ इतना ही भागपर डालना, यह राज्यनीति कितने दरजे न्याय्य है, यह बातसे विचार उत्पन्न होता है.

इसी तरह 'इन्डिया आफिस' का मत है, कि यह सब व्यय-भार राजद्वारी और जरुरतका है, और सिर्फ हिन्दके लिये नहीं है. परन्तु राज्यकर्त्ता घातकी बनकर प्लेगसे नष्ट हुई और अकालसें मरती झुरती हिन्दी प्रजापर यह व्ययका बोझ डालता है और प्रतिवर्ष ३ करोड पौन्डकी जबरदस्त रकम दयाहिन बनकर चूसतें है. क्या यह ब्रिटिश राज्यका अदल न्यायका द्रष्टान्त है? ब्रिटिश राज्यकी सत्ता तले हिन्दका कल्याण क्यों इसी राहसे होनेका है?"

आफ्रिकाके वर्तमान.

जुवा खेलनेपर जुर्म्माना—केपटौन के एक हिन्दी व्यापारीको अपने मकानमें जुवा खेलनेके लिये न्याय मन्दिरमें खडा करनेमें आया था. गुन्हा पुरवार होनेसें न्यायाधिकारीने उसको १०० पौन्डका जुर्म्माना ठोक दिया. उपरान्त १७ आदमी को पांच पांच पौन्डका जुर्म्माना लगा दिया.

हिन्दु सनातन धर्म सभा—गत ता. १ ली शनिश्चरको पिटिस्टामें महाशय दिनदयालके मकानपर एक लघु सभा हुई थी. बहुत लोग इकटा हुआ था. धर्मोपदेश सुननेमें सब सज्जन हर्षित हुए थे. धर्मके

लिये पौन्ड ६–९–५ की सहायता मिली है. सभा तरफसे धर्म उपदेशक पंडित रामसुन्दर पाठक और मातादिन अहीर पधारे थे.

सभा—गत आतवार दुपेरी २ बजे डर्बनके मि० एम. सी. आंगलीयाकी दुकान पर मुसलमान भाईओंकी एक सभा हुई थी. यह समय डर्बनवासी और अन्य स्थलवालों मिलकर ५०० मुसलमान जमा हुआ था. इसबार जिस महाशयने हीजाझ रेलवे फन्डमें ५ पौन्ड और पांच पौन्डसे अधिक पैसा दिया होवे, वे लोगको खिताब भेट किया गया था. यह खिताब तुर्कीके नामदार सुलतान तरफसे केपटौनके वाईस काउन-सेलर मि० एम. एच. एन. अफन्दीके हाथसे बांटनेमें आया था. इस सभा तरफसे नामदार सुलतानको एक अभिनन्दनपत्रकी भेट हुई थी.

ट्रांस्वालकी परमिट—ट्रांस्वाल गवर-मेन्ट गेझटमें गत ता० ३०वी जुनको परमिट सेक्रेटरीने जाहेर किया है, कि इस गेझटमें छपा हुआ नामवाले आदमीने परमिट यानी रजीस्ट्रेशन सर्टिफिकेट गवायां है. इस लिये वे परमिट और सर्टिफिकेट रद हुए है. जिस आदमी पास ऐसे सर्टिफिकेट या परमिट होवे, उन्होंने हुशियार रहना, कि वह काम में लिया न जाय. कभी काममें लिया जाव, तो नालिस होगी.

जुर्म्मोना—हमारे पाठकगण पढ चूके है कि केपटौनमें १६ वर्षकी भीतरके उम्र-वालोंसे तम्बाकु पीया न जाय और इन लोगोंसे तम्बाकुकी बिक्री करनेवालोंपर भी सख्त आईन बनाया गया है. इसी बाहसे यह कोलोनीके वीनबर्ग गांवकी अदालतमें एक हिन्दी व्यापारीपर नालिस लगाई गई थी. यह व्यापारीने १६ वर्षके लडकेको सिगरेटको एक पाकीटकी बिक्री करनेसे १ महीनेकी कैद यानी ४ पौन्डका जुर्म्मोना की सजा हुई है.

"सुरती बिलडींग"—केप कोलोनीके अलीवाल नोर्थवासी मि० महमद सुरती, आप बडा व्यापारी और धनपति है. आपने अब "सुरती बिलडींग" नामक एक भव्य मकान बनवाया है. यह मकान खुला रख-नेकी क्रिया कुछ रोज पहिले मि० जे. ए. पार्कके हाथसे करनेमें आई थी. इस समय यह मकान ध्वजा पताका और पल्लवसे सजा हुआ था. मकान नगरके मध्य भागमें आनेसे राहदारी नजर ठहर जाती है. सैंकडो गोरे लोगोने यह मिलावडामें आकर भाग लिया था. क्रिया खतम होने बाद खाना देनेमें आया था और नाच हुआ था.

विदेश वर्तमान.

डमरामें हुल्लड—डमराके कारासबर्गमें जर्मन लश्करपर वहांके नेटीव लोगोंने हल्ला किया था और कितने जर्मन सिपाईको काट डाला था. कई कई जरमन अपना दारु गोला छोडकर भाग गयें थे.

भेट—युनाईटेड स्टेटसकी जनरल एज्यु-केशन बोर्डको वहांके जोन रोकफेलर नामक एक गृहस्थने शिक्षा बढानेके लिये एक करोड डालरकी भेट की है. उपरान्त येल युनीवरसीटीको दस लाख डालरकी भेट की है.

आगाही—हिन्दमें भूकम्प आने पहिले कांग्रामें एक साधुने अपनी आगाहीकी बात ग्रामवासीयोंसे कही और हुशियार रहनेपर सूचना दी. परन्तु यह बातपर किसीने न माना और साधुको पागल बनाया. अब भी यह ही साधु कहता है, कि कुछ वख्तमें दूसरा संकट आयगा!

स्विडन और नोरवेमें अशान्ति—स्विडन और नोरवे दोनों राज्यके बीच कुसंपकी ज्वाला भडक उठी है. दोनों पक्ष लडाईकी तैयारी कर रहें है. तकलीफके वख्तपर पैसेकी तंगी न होवे, इसलिये स्विडनने ५०,००,००० पौन्डकी लोन खडी की है.

वर्त्तमान पत्रका साहास—विलायत में 'डेली मेल' नामक एक समाचार पत्र प्रकट होता है. उसके सम्पादकने एक भारी साहसका बोझ उठाया है. उस पत्र द्वारा यूरोपमें चाहिये इतना जल्दी पाठक लोगों को नहीं मिलता, इसलिये एक नई कारर-वाई लगाई है, कि जब विलायतमें यह पत्र प्रसिद्ध होवे, तब फ्रान्समें भी प्रसिद्ध होवे. सब समाचार तारद्वारा छपने पहिला अखबारी फ्रान्स भेजा जावेगे. आशा रखने में आती है, कि इस योजना फलिभूत हो जायगी.

विचित्र कहानी—विलायती अखबार "पुंच" में बीबी "हारिसा" लिखती है, कि तरह तरहकी सवारियोंकी बदौलत पुरुष देश विदेश घुमकर अपने लिये अच्छी स्त्रियां चुना करते हैं, परन्तु हम स्त्रियोंको घरमें बैठे बैठ किसी एक पुरुष हीको बलीमत समझाना पडता है. मेरी राय यह है, कि अबसे क्वांरी स्त्रियोंसे भरा हुआ एक जहाज देश विदेश भेजा जावे. यह जहाज प्रत्येक देशके बन्दरगाहमें लंगर डाले. रातके समय जहाजकी स्त्रियां नाचें गावे और नगरके नवयुवक तथा क्वांरे पुरुषोंको निमन्त्रित करें. इस प्रकार स्त्रियोंको अच्छे पुरुष चुननेका मौका मिल सकेगा.

रोकड बजार भाव.

	शी.	पे.	शी.	पे.
मांजा चावल ...	१६	०	१७	०
भीमकी ,, ...	२१	०	२२	०
एफ. एफ. डी. आर ..	१४	०	१४	६
एफ. डी. आर. ...	१३	०	१४	०
चीनी सक्कर ...	१८	६	१९	०
टुका चावल ...	१८	०	१९	०
अरहरकी दाल ...	१४	६	१५	०
मसुरकी दाल ...	१६	०	१७	०
मुंगकी दाल ...	२२	०	२३	०
उडदकी दाल ...	२१	०	२२	०
चने ...	१७	०	१८	०
चनेकी दाल ...	१७	०	१८	०
मटर ...	१६	०	१८	०
मीलीस ...	७	०	७	९
कचवा तेल १ गेलन .	३	२	३	३
रेडीके तेल ,, ...	२	९	२	३
मिठा तेल ,, ...	२	८	२	९
नालीयर तेल ,, ...	३	०	३	१
सफेद चीनी ...	१९	०	२०	०
पिली ,, ...	२०	६	२१	०
श्रीफल (नारीयल) ...	१७	०	१७	६
आटा (फ्लावर) ...	९	०	९	६
सुपारी मद्रासी १ रतल	०	६	०	८
मीरची ,,	०	५	०	५॥
घी केस (पेटी) १...	७०	९	७२	६
पाराफीन कीरोस १ केस	६	३	६	६
,, वाइट रोस ,,	७	०	०	३
,, ,, गेलन	१२	९	१३	३
फली ...	११	०	१२	०
नालीयर १०० ...	१०	०	१२	०
दुध नेसलका ...	१९	६	२०	६

खतपर पैसा मिलनेकी खबर.

डर्बन, मारीत्सबर्ग या उसके लगे हुए विभागकी प्रोपरटीके फाईदा खतपर पैसा देनेका है.

नीचेके पत्तापर चीठी लिखना

एम. नाथुर,

१ अमरक्युरी लेन, डर्बन.

இந்தியன் ஒப்பினியன்.

வாராந்தரப்பத்திரிகை

நெட்டால் பீனிக்ஸ், 1905ஆ ஜூலைமீ 8உ சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

விசுவாவசு வருஷம் ஆனி மாதம்.

கிழமை.	இங்-தேதி	திதி.	நட்சத்திரம்.	யோகம்.
ஞாயிற்-று	9-26	சப்தமி	அஸ்தம்	அமிர்
திங்கள்.	10-27	அஷ்டமி	சித்திரை	சித்த
செவ்வாய்.	11-28	நவமி	சுவாதி	சித்த
புதன்.	12-29	தசமி	விசாகம்	சித்த
வியாழன்.	13-30	ஏகாதசி	அனுஷம்	சித்த
வெள்ளி.	14-31	துவாதசி	கேட்டை	மரண
சனி.	15-32	திரயோதசி	மூலம்	சித்த

மார்க்கட் விலை

	முதல்	வரை
மாஞ்சா அரிசி.	16/-	17/
பீம்டி அரிசி.	1-1/-	1-2-0
புழுக்கலரிசி.	14	15/-
பருப்பு.	15	15/6
மைசூர் பருப்பு	16-	17/6
சோளம்.	7/	7/9
நல்லெண்ணெ.	3/2	3/3
கடலெண்ணெ.	2/9	2/10
தேங்கா யெண்ணெ.	3/	3/1
நெட்டால் சர்க்கரை	19/-	1-0-0
உப்பு „	1-1-6	1-2-0
திரிகை „	17/	17/6
கோதுமை மாவு	9/-	9/9
பாக்கு	6 பென்ஸ்,	8பெ
மிளகா	5 „	5½ „
நெய்	3-7-9	3-10-0
பெர்பின் கன்னெ கேஸ்	6/3	6/6
டிஷ் ஒயட் ரோஸ்	7/	7/3

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கையொப்பக்காரர்கள் சென்ற வருஷத்திற் சேரவேண்டிய கையொப்பத்தொகையும் நிகழும் வருஷத்தின் தொகையும் தாமதிக்காமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாய்க்கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

கையொப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை வாரந்தோறும் கிடைக்காமலிருந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத்தெரியப்படுத்தும்படிக் கேட்டுக்கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மெயில்.

நெட்டால் வரக்கூடியவை.

அம்பிலே ஜூலைமீ 12உ புறப்பட்டு கொழும்பு, கல்கத்தா முதலிய துறைமுகங்கள் போய்ச்சேரும்.

அங்கோனி 26 தேதி புறப்பட்டு கொழும்பு, கல்கத்தாவுக்குப் போகும்.

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

பீனிக்ஸ் நெட்டால்,

சனிக்கிழமை.

1905ஆ ஜூலைமீ 8உ

இந்திய தரகம்.

லார்ட் கிட்சனர் இந்தியாவுக்குச் சேனாதிபதியாக ஏற்படுத்தப்பட்டபின், சேனுவத்தைப் பற்றிய அநேக சீர்திருத்தங்களைச் செய்ய முயன்றுவந்தார். இச்சீர்திருத்தங்கள் இராஜப்பிரதிநிதியின் சபையாரால் அங்கீகாரஞ்செய்யப்படவில்லை. இவை அச்சபையாருக்குத் திருப்தியில்லாமல் செய்யமுடியாமையால், லார்ட் கிட்சனர், இங்கிலாந்திலுள்ள இந்திய மந்திரிக்கு ருஷியாவால் நேரக்கூடிய அபாயத்தையும் சேனையின் ஒழுங்கில்லாமையும் எடுத்துக்காட்டினர். அதன்மேல் இந்திய மந்திரி வழக்கத்துக்கு விரோதமாக, லார்ட் கிட்சனர் தமது இஷ்டப்படி சீர்திருத்தங்களைச்செய்யலாமென்றும் லார்ட் கர்சனும் அவருடைய சபையாரும் அதுவிஷயமாகப் பிரவேசிப்பது அவசியமில்லை என்றும் இங்கிலாந்திலிருந்து உத்திரவு அனுப்பினர். அதன்மேல் லார்ட்கர்சன் தமக்கு விரோதமாகச்செய்த உத்திரவு கூடாதென்றும், தம்மை சம்மதந்தெரிந்துகொள்ளாமல் லார்ட் கிட்சனருக்கு உத்திரவனுப்பிய விஷயம் தமக்குப் பொருத்தமில்லை என்றும், முறைமைப்படி நடக்காவிட்டால் தாம் ராஜீனாமா கொடுத்துவிடுவதாகவும் இந்திய மந்திரிக்குத் தெரியப்படுத்தியிருக்கிறார். இவர்களிருவருக்கும் இப்படி மாறுபட்டிருப்பதாலும் இந்திய மந்திரியின் உத்திரவு அனுப்பப்பட்டிருப்பதாலும் இருவரையாருக்கும் நன்மையாகச்செய்ய வேண்டியவகை இன்னும் புலப்படவில்லை. "ஏறச்சொன்னால் எருதிக்குக்கோபம் இறங்கச்சொன்னால் முடவனுக்குக்கோபம்" என்றபடி இருக்கிறது. இதுமூலமாக லார்ட் கர்சன் ராஜீனாமா கொடுத்துவிடும் விஷயத்தில் இந்திய குடிகளின் வேண்டுகோள் முடிவுபெறும்.

ருஷிய நாட்டுக்கலகம்.

சிலமாதங்களாக ருஷிய குடிகள் அநேக பெரிய பட்டணங்களில் கூட்டங்கூடி சுய அரசுரிமையை நீக்கி மற்ற தேசங்களில் நடந்துவரும் முறைமைப்படி ஆலோசனை சபைக்குரிய அரசாங்கவேண்டுமென்று கேட்டுக்கொண்டார்கள். ருஷிய சக்ரவர்த்தி இவ்வேண்டுகோளுக்கு இடம் கொடுக்கவில்லை. அதனும் பீடர்ஸ்பர்க், மாஸ்கோ முதலிய நல்லமை நகரங்களில் குடிகளால் பெருங்கலகம் விளைக்கப்பட்டும் மேலதிகாரிகள் கொலைசெய்யப்பட்டும் வியாபாரச்சாலைகள் தொழில் நிறுத்தப்பட்டும் வருகின்றன. சிலதினங்களுக்குமுன் ஒடசா என்னும் பட்டணத்தின் துறைமுகத்தில், கப்பல் சேனுவங்களில் சிலர் வேண்டுகோளின்பேல் சாப

படி சரிவரக்கொடுக்காத விஷயத்தை அறிவித்த ஒரு கப்பல் சேவகனை அக்கப்பலின் மேலதிகாரி சுட்டுக்கொலைசெய்யும்படி உத்திரவளித்தார். அதனால் அக்கப்பலிலுள்ள சேவகர்கள் எல்லாரும் ஒன்றுகூடி மேலுத்தியோகஸ்தர்களை எல்லாம் கொலைசெய்துவிட்டார்கள். இதுவிஷயம் அவ்வூரில் பரவி அநேககுடிகள் அங்கு காத்துக்கொண்டிருந்த நிலச்சேனையை தாக்கினார்கள். அவர்கள் எதிர்த்து பிரங்கிப்பிரயோகம் செய்தபடியால் அநேகர் இறந்துவிட்டார்கள் அவ்வூரிலுள்ள பெரிய கட்டடங்கள் அநேகமாய் நெருப்புக்கிரையாகிவிட்டன. துறைமுகத்திலுள்ள சிலகப்பல்களையும் நீரிலமுழ்த்திவிட்டார்கள். இக்கலகக்காரருடன் வேறுகப்பல் ராணுவங்களும் சேர்ந்துகொண்டதாகச் சொல்லப்படுகிறது.

இதுபோலவே அநேகபட்டணங்களில் கொடியகலகம் நடந்துவருவதுடன் எண்ணிறந்த உயிர்ச்சேதமும் உண்டாகின்றது. குடிகளில் அநேகர் தங்களுயிரிழந்தாலும் தங்களுடைய தேசம் நாகரீகத்தையும் நல்லாட்சியையும் அடைவதற்காக முயற்சிசெய்துவருகிறார்கள். கொடுமையைச்செய்துவரும், குடிகளுக்கு விரோதமாகிய அரசாக்கம் இவ்விதமுடிவைப்பெறுவது திண்ணம்.

சமாதானம்.

ருஷிய ஜப்பானியர் யுத்தஞ்செய்வதை நிறுத்திச் சமாதானஞ்செய்துக்கொள்ளும்படி அமெரிக்கக்குடிப்பிரதிநிதி கேட்டுக்கொண்டதின்மேல் இருவகையாரும் தங்கள் ஸ்தானாதிபதிகளை அமெரிக்காவிற்கு அனுப்பித் தீர்மானம் செய்துக்கொள்வதாக முடிவுசெய்திருக்கிறார்கள். இது முடியும்வரையில் உண்மையாவதென்று நினைக்க இடமில்லை. ஜப்பானியர் தாங்கள் கைப்பற்றிய தேசங்களையும், யுத்தச்செலவையும் இனி யுத்தம் கேடாமலிருப்பதற்குப் போதிய உறுதிப்பாட்டையும் கேட்பதாக உத்தேசம். ருஷியர் ஒன்றுக்கும் இடங்கொடுக்காமல் லகுவில் சமாதானத்தை முடித்துக்கொண்டு பின்பு சமயம் வாய்த்தபோது மறுபடியும் யுத்தஞ்செய்து ஜப்பானியரை அடக்க உத்தேசம். துருக்கியுடன் முன்பு செய்த யுத்தங்களிலும் இதுபோலவே செய்திருக்கிறார்கள். அதனாலும் வேறு அநேக சம்பவங்களாலும் ருஷியர் வாக்கு நாணயம் உடையவர்களல்ல. நாட்டில் கலகம் அதிகரித்திருக்கிறபடியால் ருஷியர் சமாதானம் செய்துகொள்வது மிகவும் அவசியம். குடிகளின் கலகம் அதிகப்படும்பட்சத்தில் ருஷிய ராஜ்ஜியம் முன்னிருந்தபடி சிற்றரசுகளாய்ப்பிரிந்துபோகலாம். ஒரு சமயம் மன்சூரியா யுத்தம் சமாதானத்துக்கு வரும் பட்சத்தில் ருஷிய சக்ரவர்த்தி குடிகளின் கலகத்தை அடக்க முயற்சிக்கலாம். ஆனால் அது அதிக தீங்கை விளைக்குமே அல்லாமல் நன்மையைக்கொடுக்கமாட்டாது. சமாதானத்துக்குப்பின் இத்தேசங்களில் வியாபாரம் விர்த்தியடையுமென்று எதிர்பார்க்கப்படுகிறது.

மகா சீனம்.

சீனர்கள் சிற்பத்திலும் வேறு தொழில்களிலும் ஆதிகாலத்தில் பேர்போனவர்கள். அவர்களின் இராஜாங்கம் மிகவும் பலமானது. ஐரோப்பியர்கள் இந்தியாவைக் கைப்பற்றியபிறகு சீனத்தையும் கைப்பற்றப்பலவகை முயன்றுவந்தார்கள். குடிகளின் கட்டுறவினால் அது கைகூடிவரவில்லை. ஆயினும் தங்கள் எண்ணத்தை சமயம் அறிந்து ஒருவாறு முடிவுபொருத்துவதற்காக கரை ஓரங்களில் சிறிய பட்டணங்களை, முன்காலத்தில் இந்தியாவில் கைக்கொண்டு இலகுவில் உள்நாட்டுக் கலகங்களை உண்டாக்கி பல சிற்றரசர்களையும் நாளடைவில் கைப்பற்றினார்கள். இந்தியாவின் ஒற்றுமை இன்மை சீனத்தில் இல்லாமையால் அடிக்கடி சமயம் வாய்த்தும் ஐரோப்பியர்களின் இஷ்டம் பலிக்கப்படவில்லை. சீனர்கள் முதலில் ஐரோப்பியர்களுக்கு இடம் கொடுத்துவிட்டது தங்களுக்கு இப்போது அபாயம் விளைப்பதை அறிந்து அவர்களைத்தங்கள் தேசத்திலிருந்து அப்புறப்படுத்த முயன்றும் அவர்கள் தற்காலபலம் போதியதில்லாமையால் ஒன்றும் முடியவில்லை. ஆயினும் குடிகளின் மூலமாகக்கலகத்தை விளைத்து ஐரோப்பியர்கள் உள்நாட்டில் பிரவேசிக்க இடங்கொடுக்காமல் முயன்றுவருகிறார்கள். சிலகாலத்துக்குமுன் சேர்ந்த பாக்சர் கலகம் மன்சூரியாவைக்கைப்பற்றத் தந்திரமாக ருஷியரால் உண்டாக்கப்பட்டதென்றும் சிலர் அபிப்பிராயப்படுகிறார்கள். அது உண்மை என்பதற்குச் சந்தேகமில்லை. இது ஜப்பானியர் யுத்தத்தினால் முற்றிலும் விளக்கமடைந்தது. சிலவிஷயங்களால் சீனர் ஜப்பானியரிடம் பகைமைபாராட்டிவந்தும், இப்போது ஜப்பானியரின் சாமர்த்தியத்தையும் நல்லெண்ணத்தையும் அறிந்து அதிக சிநேகம் பாராட்டி வருகிறார்கள். இப்போது சீனர் ராணுவம் ஜப்பானியரால் சீர்திருத்தப்பட்டுவருகிறது. சீனருக்கு ஜப்பானியதேசத்தில் அநேக போர்க்கப்பல்கள் அதிவிரைவில் செய்யப்பட்டுவருகிறது. இன்னும் பத்துவருஷத்துக்குள் சீனத்தில் மந்திராலோசனை சபை ஏற்படுமென்றும் எதிர்பார்க்கப்படுகிறது. ஜப்பானியருடைய மேல்பார்வையில் நடந்துவருமாகில் சீனதேசம் உலகத்தில் முன்போலவே ஒரு பெரிய அரசாங்கமாக நிலைபெறும். இவ்விரண்டு அரசும் இணக்கமாக நடைபெற்றால் ஐரோப்பியர்களின் கொடுமை ஆசியாக்கண்டத்திலிருந்து வேரற்றுப்போகும்.

கடைசாற்றுதல்.

இதுவிஷயமாக முன் ஏற்பட்டிருக்கும் சட்டம் தெளிவில்லாதிருந்ததினால் ஆலோசனை சபையாரால் நியமிக்கப்பட்ட காரியகர்த்தர்கள் அடியிற்கண்ட தீர்மானத்தை ஆலோசனை சபையாருக்குத்தெரிவித்திருக்கிறார்கள். அதாவது:—

"நாங்கள் டர்பன், மாரிட்ஸ்பர்க், லேடிஸ்மித் முதலிய ஊர்களிலுள்ள வியாபாரிகளையும் வேறு அதிகாரிகளையும் விசாரணைசெய்ததில் அடியிற்கண்ட அபிப்பிராயத்தைத் தெரிவிக்க விரும்புகிறோம்.

1. எல்லாக்கடைகளுக்கும் திங்கள்முதல் வெள்ளிக்கிழமைவரையில் சாயந்திரம் 6 மணிக்குச்சாத்திவிடவேண்டும். சனிக்கிழமையில் 1 மணிக்குமேல் சாத்திவிடவேண்டும். அன்றிரவு 7 மணிமுதல் 10 மணிவரையில் திறந்து வியாபாரஞ்செய்யலாம்.

2. ஆஸ்பிடல் ரோட்டுக்குத் தெற்கே உள்ள எல்லாக்கடைகளும் திங்கள்முதல் வெள்ளிவரையில் இரவு 9 மணிவரையிலும் சனிக்கிழமை இரவு 10 மணிவரையிலும் வியாபாரஞ்செய்யலாம்.

3. நாவிதர்கள் வாரத்தில் 5 நாள் இரவு 7 மணிவரையிலும் சனிக்கிழமை 10 மணிவரையிலும் வேலை நடத்தலாம்.

4. மருந்துக்கடைகள் இரவு 8 மணிவரையில் திறந்திருக்கலாம். அதன்மேல் வெளியிலிருந்து மணி அடிக்கும்படியாகக் கதவைச் சாத்திவைக்கவேண்டியது.

5. சாப்பாட்டுக்கடை, பால்கடை, தின்பண்டம், பழம், காய்கறி, புஷ்பம், சுருட்டு, ரொட்டி, முதலியவைகளின் கடைகள் மேல்கண்ட சட்டத்திற்கு உட்பட்டவைகளல்ல.

6. மேல்கண்ட சரக்குகளுடன் வேறு சரக்குகளும் கடைகளில் விற்குமுதல் செய்யப்படுமானால் அந்தக்கடைகள் மற்றக்கடைகள் போலவே சாத்தப்படவேண்டும்.

7. இந்தச்சட்டமானது நெட்டாலிலுள்ள எல்லா முனிசிபல் பட்டணங்களிலும், புல்வர், கேரி லன்சேசா சார்லிஸ்டவுன், ஹார்டிங், ஹோவிக், பைன்டவுன், போர்ட் ஷெப்ஸ்டன், ரிச்மண்ட், ஸ்டாங்கர், ஸ்டேர்ட்டவன், அம்ஸிங்டோ, ஏஷோவ, மெல்மத், வெல்லேம், முதலிய கிராமங்களிலும், அவைகளுக்குச்சுற்றுப்புறத்தில் 5 மைல் தூரங்களிலுள்ள கடைகளுக்கும் சம்பந்தமுடையது.

8. எல்லாக்கடைகளும் கவர்மெண்டு விடுமுறைநாள்களில் சாத்தப்படவேண்டும். ஆனால் ஒவ்வொரு வருஷத்திலும் டிசம்பர் மாதம் 2உ முதல் 31உ வரையில் இந்தச்சட்டத்தை அனுசரிக்கவேண்டியதில்லை.

9. இந்தச்சட்டம், நகரப்போலிசாராலும், போலிஸ் ஏற்படாத சிற்றூர்களில் நேட்டால் போலிசாராலும் பராமரிக்கப்படும்.

10. இந்தச்சட்டம் சார்பாகாத கடைகளிலுள்ள வேலைக்காரர்கள் 48 மணிநேரம்வரையில் வாரத்தில் வேலைபார்ப்பது கால அளவு.

(இன்னும் வரும்.)

டிரான்ஸ்வால் இந்தியர்

இவர்கள் விஷயமாக இங்கிலாந்து ஆலோசனை சபையில் ஸர் மஞ்சேர்ஜி இந்திய மந்திரியாகிய மிஸ்டர் புரோடரிக்கைக் கேட்டார். அவர் விடையாவது— யுத்தத்துக்குமுன் இந்தியர்களுக்கு விட்டிருந்த உரிமைகள் மாற்றப்பட்டாது. கூடுமானவட்டில் டிரான்ஸ்வாலிலிருந்து, இவ்விஷயமாகத் தகுதியானபடி செய்யும்படியாக எடுத்துக்காட்டப்பட்டிருக்கிறது. சுய அரசாட்சியையுடைய அக்காட்டினரை ஆங்கில கவர்மெண்டார், அவர்களுக்கு விரோதமாக ஒன்றும் செய்யமுடியாது" என்று மறுமொழி கொடுத்திருக்கிறார். இனி இந்தியர் விஷயமாக இந்திய கவர்மெண்டார் கவனிக்கவேண்டியதே அல்லாமல் வேறுவழி இல்லை. இந்தியர்களுக்குத்தங்கள் சொந்ததேசத்தின் அரசாட்சியில் உரிமையில்லாதபடியால் இந்தியர்கள் எங்கும் அவமதிக்கப்படுகிறார்கள். இந்தியர்கள் அதிக இராசவிசுவாசிகளாக இருந்தபோதிலும் தேச ஒற்றுமையும் அபிமானமும் ஐக்கியமுமில்லாமையே தற்காலம் சுய அரசாட்சியைப் பெறுவதற்கு தகுதியற்றவர்களென்று நினைக்கலாம். போவர் யுத்தம் ஆங்கிலேயர் ஆரம்பித்ததற்கு இந்தியகுடிகளைச் சரியாக நடத்தாமை ஒரு முக்கியகாரணமாக இருந்தும் இப்போது அவர்கள் ஆட்சிக்குவந்தபின் இந்தியர்களை வேரோடு அறுத்துவிடச் சட்டங்களை ஏற்படுத்துவதும் [illegible]ரோப்பிய அரசநீதிகளில் ஒன்றோ யாம்.

சமாச்சாரத்திரட்டு.

லண்டன் கண்காட்சிசாலைக்கு அமெரிக்கப்பிரபு காரனகி என்பவர் பெருடும்பு என்னும் ஜெந்துவின் எலும்புக்கூட்டை வெகுமதியாக அனுப்பினர். அதன் அளவு 84 அடி. இந்த ஜெந்து 3 லக்ஷவருஷத்துக்குமுன் உயிரோடிருந்ததாக சாஸ்திரிகளால் நம்பிக்கப்படுகிறது.

திபெத்தில் ஆங்கிலேயரால் விடப்பட்டிருக்கும் இந்தியராணுவவீரர்களுக்கு அதிக தேசம்பாராட்டியிருக்கிறார்கள். முன்னிருந்த திபெத்தின் முதலாகிய டாலைலாமா குருவியர் [illegible] திரும்பிவருகிறார். குருவாகிய அவர்க்கு வாக்குக்கொடுத்தபடி உதவி செய்வதற்காகக் காத்திருக்கிறார்.

ஆப்பிரிக்காவில் [illegible] டென்னும் [illegible] தேசத்துக்குள்ள அதிககாலமாக [illegible] சித்திரச்செடிகளிருப்பதாகவும் சாற்றுக்கும்போது இலக்கிப்பூச்சி போல் சலனம் செய்வதாகவும் சொல்லப்பட்டிருக்கிறது. சிலகாலத்துக்குமுன் ஒரு ஐரோப்பியர் அந்த இடத்தில் அச்சித்திரச்செடியை நேரில் பார்வையிட்டார். அதன் உயரம் 1 அடி. அகலம் 7 அடி. இச்செடிப்பூண்டிற்கு இரண்டு இலைகள்மாத்திரமுண்டு. அவை தரையில் கிடந்துகொண்டு நாராகக்கிழிந்து போய்விடும். இச்செடி 100 வருஷத்துக்குமேல் ஜீவித்திருப்பதாகச் சொல்லப்படுகிறது.

சீனாதேசத்து ஆட்கள் அடிக்கடி சுரங்கங்களில் கலகஞ்செய்துவருகிறார்கள். சில ஐரோப்பியர்கள் அவர்களுடன் போலிஸ் காவலில்லாமல் வேலைசெய்ய சம்மதிப்பதில்லை. இது சுரங்கத்தார்களுக்கும் அதிகாரிகளுக்கும் அடிக்கடி தொந்திரவை உண்டாக்குகிறது.

LOANS.

Granted on FIRST Mortgage of Properties in DURBAN, MARITZBURG and SUBURBS.

Apply—

M. NAZAR,
14 Mercury Lane, Durban.

THE DURBAN UNDERTAKERS

FRERE ROAD,
Off Grey Street Road, Berea.

Telephone 88a.
Telegraphic Address: "Undertaker."

FOR SUITS TO MEASURE

GO TO

Makanjee Bros.,

OUTFITTERS.
152, Grey Street.

FOR

Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO
YERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT.

S. D. BOBERT,

General Importer, Wholesale and Retail Merchant.

Cheapest House in the Market Square.

BRANCHES AT
LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay

Retail and Wholesale Merchant.

Market Square. P.O. Box 55.
POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother

Direct Importer & General Merchant,
POTCHEFSTROOM, Tvaal.
P.O. Box 100, Tel. Ad.: "Soonvo."

D. I. Varyava,

GENERAL MERCHANT.
King Edward Street, P. O. Box 100.
POTCHEFSTROOM.

Amod Mamoojee Patel,

GENERAL MERCHANT.
S.A.C. Cantonment, P.O. Box 55.
POTCHEFSTROOM,
Tel. Ad.: "Mamoojee." Transvaal.

AYOB MOHAMED,

General Merchant & Direct Importer,
MARKET SQUARE,
PIETERSBURG.
Box 134. Tel. Add.: "AYOB"

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St., DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 482.
P.O. Box 914.

H. LANGLEBEN,

Wholesale Clothier & Manufacturer,
327 Pine Street, Durban.
IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.
Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.
Tel. Add.: "Lemans." P.O. Box 228, Durban.

એચ. લેંગ્લીબન.
જથાબંધ કપડાં રાખનાર તેમજ બનાવનાર,
કાફરોઆરતે નવા કપડાં મંગાવનાર,
ઇંગ્લીશ સેકન્ડહેન્ડ કપડાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં
મંગાવનાર.
૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

PARSI MANCHERJI,

MERCHANT & IMPORTER.

Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.

Telegrams: "MANCHERJEE."
P.O. Box 1006, CAPE TOWN.

A. LATIEF,

General Dealer, - - - -
- - Outfitter and Draper,

BARBERTON,
TRANSVAAL.

P.O. Box 84.
TEL. ADDRESS: "LATIEF."

MAHOMED ENUS

INTERPRETER,
22 QUEEN STREET, CAPE TOWN.
મહમદ યુનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ. કેપ ટાઉન.

ABDOOL GAFFOOR & Co.,

Arabian and General Merchants and Drapers.
125 Commercial Road, Maritzburg.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Skirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

ભાડે આપવાનાં છે.

એલબર્ટરોડમાં રહીશ બીલ્ડીંગમાં આવેલાં
૮ રૂમો, ૪ કીચનો, ૨ સ્ટોર, ૧ સુથાર સ્ટોર.
નીચેને સરનામે લખી જણાવો.

મરહુમ રામબરૈલ,
૮ પીકફીલ્ડ રોડ અથવા
સી. એ. બસા, ૧૨૦ કમરશીઅલ
રોડ, ડરબન.

તા૦ ૨૦ મે ના રોજ પીસન ફ્રેન્ડ ટોપીકા. વઢિણી જાહેરખબરમાં "હિંદુ" શબ્દ આમા રી ભુલથી દાખલ થએલો છે એટલે કે તેઓ એ ગુરીન મહમદ તથા હરીમ ગુલઝારના આશેના બીઝનેસમાં તેઓના ઉપરનું કહેવું નથી. ફક્ત ઉમેરાયું તથા બીજાનેય રહેલું છે.

RUBBER STAMPS

Of all Shapes and Sizes in
DIFFERENT LANGUAGES.

REPAIRS NICELY DONE.

APPLY—
INTERNATIONAL PRINTING PRESS.

HASSIM JOOMA,

GENERAL MERCHANT
Head Office—370 Pine Street.
Branch—Leribe, Basutoland.

HOUSES TO LET.

HOSSEN EBRAHIM,

GENERAL DEALER,
1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,
And 25 Duke Street, WOODSTOCK.
Goods Supplied on Commission.

M. A. BODANIA & CO.,

GENERAL DEALER.
A great variety of Clothing, Drapery, Hardware, and Fancy and Rough Goods.
Box 48, NYLSTROOM.
Tel. Address: "BODANIA."

એમ. એ. બોડાણીઆ એન્ડ કું૦
જનરલ ડીલર.
કાપડ, મીસરી, ફેન્સી સામાન, હાર્ડવેર વીગેરે સ્ટોક રાખનાર સસ્તી તથા સારૂ સસ્તો. બોક્સ ૪૮. નાઈલસ્ટ્રુમ.

FOR

Artistic Printing

GO TO THE
INTERNATIONAL PRINTING PRESS.

NANJI CARSANDAS,
WHOLESALE MERCHANT
AND DIRECT IMPORTER.
P.O. Box 67. Tel. Add.: "Nanji."
LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Suleman & Co.,
MERCHANTS, Bombay.
Tele. Add.: "MONITOR."
Agents for East and South Africa.

3 Amratolla Street, Calcutta: and
65-69 Bhusari Mohalla, Bombay
Trial orders solicited, our quotations are the lowest

Connection in Delagoa Bay.
EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO
Tel. Add. "TRADER." P.O. Box 413.

AMOD HABIB & CO.,
DIRECT IMPORTERS
WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,
General Money Exchangers.
Tel. Address: "AMODHABIB," Delagoa Bay
P.O. Box 68.

HORMAJCY IDOLGY,
DIRECT IMPORTER
—AND—
GENERAL MERCHANT
P.O. Box 332, Delagoa Bay.

E. M. PATEL,
General Dealer, Wholesale & Retail,
MARKET SQUARE,
POTCHEFSTROOM,
And at the Location.

NANJI DULABHDASS & Co.,
DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.
P.O. Box 141, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,
Produce Merchant & Direct Importer.
Up-country orders promptly and carefully executed.
Tel. & Cable Add.: "Ginwala."
P.O. Box 312. LOURENCO-MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,
MERCHANT,
POTCHEFSTROOM.
Tel. Address: "RAHMAN."
P.O. Box 14.

MOOSA HASSEN,
General Dealer,
KING EDWARD STREET,
AT THE MILL,
POTCHEFSTROOM.

The largest Importer in South Africa of
MILITARY & CIVILIAN
Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers Coats, Waistcoats, etc.
J. LANDAU,
337 Pine Street, Durban.
Head Office: 18 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.
સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, ટ્રાઉઝર વિગેરે
જથાબંધ યુરોપથી મંગાવનાર મોટી કંપની.
જે. લેન્ડો.
૩૩૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
હેડ ઓફીસ ૧૮ રૂ ડે ફ્રાંક બુરઝ્વા, પારીસ.

OSMAN LATIEFF
General Merchant
AND
Direct Importer,
LICENSED STAMP VENDOR,
"CALCUTTA HOUSE,"
KING EDWARD ST.,
Also "INDIAN BAZAAR" Post Office,
Indian Location.
POTCHEFSTROOM.

Telegraphic Address:
"CALCUTTA HOUSE."
P. O. Box 30.

ઓસમાન લતીફ,
જનરલ મરચંટ, ડાઇરેકટ
ઇમ્પોર્ટર, અને
લાઇસેન્સ્ડ સ્ટેમ્પ વેન્ડોર,
"કલકત્તા હાઉસ"
કીંગ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ.
પોચેસ્ટ્રુમ.
ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ,
"કલકત્તા હાઉસ." બોક્સ નં. ૩૦.

ABDOOLA HAJEE - - KHAN MAHOMED,
General Merchant & Importer.
Cheapest House in
POTCHEFSTROOM.
CHURCH SQUARE
Opposite, Government Buildings.
Tel. Address "MOONSTONE."
P.O. Box 99

V. R. Naidoo,
GROCER & GENERAL DEALER
Jewellery,
Fancy Goods,
Drapery,
Watches & Clocks,
&c., &c.
Cheap & Good.
5 & 13 Frere Street,
& Market Street.
CRADOCK

JAMESON & CO.,
Manufacturers.
Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for
Natal Jams,
Curry Powder, Chutneys,
Cayenne Pepper,
White and Black Pepper,
Sauces,
And other goods too numerous to mention.
Prices to suit all buyers.
JAMESON & Co.
Box 63, Durban.

L. MULCHAND,
- Indian -
Silk Merchant
Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.
75 William Street,
CAPE TOWN.

R. NARASOO,
Indian and General Merchant.
Outfitter and Draper.
Boot and Shoe Warehouseman.
INDIAN SILKS A SPECIALITY.
KAFFIR TRUCK, &c. &c.
BARBERTON.
TRANSVAAL.
P.O. Box 20.
Telegraphic Address: "NARASOO."

THE NATAL DIRECT LINE OF STEAMERS.

સારી ગંજાવર આગબોટો કોલંબો અને કલકતા તરફ નીચે મુજબ ઉપડી જશે.

Umbilo. તા. ૧૨ મીએ કે પછી તુરત ઉપડશે.

Umkusi. તા. ૨૮ મીએ કે પછી તુરત ઉપડશે.

આ લાઈનની સ્ટીમરોમાં ઈન્ડિયન પાસેંજરોને વાસ્તે ખાસ ગોઠવણ કરવામાં આવેલ છે મુંબઈ જતા પાસેંજરો વાસ્તે કોલંબોથી સ્ટીમર બદલવી પડશે. વધુ ખબર માટે કીંગ અને સંન્સને ત્યાં તપાસ કરવી. હેડ ઓફીસ કેસલ બીલ્ડીંગ્સ, વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

अच्छी गंजावर आगबोटें कोलंबो और कलकत्ता तरफ नीचे मुजब जायगी

Umbilo ता॰ १२ जुलै और पीछे तुरत.

Umkusi ता॰ २८ जुलै और पीछे तुरत

इस लाइनकी स्टीमरोंमें इन्डियन पसैंजरोंके लिये खास बंदोबस्त करनेमें आया है. बम्बई जानेवाले पसैंजरको कोलम्बोमें स्टीमर बदलना पड़ेगा. ज्यास्ती खबर चाहिये तो किंग एन्ड सन्सके यहा भेटना. हेड आफिसका पता—केसल बिल्डींग्स वेस्ट स्ट्रीट, डर्बन.

கீழ்கண்ட தேதியில் புறப்படுகிற மரக்கலம் மிகவும் பெரியது.

Umbilo ஜூலை 12உ பிரயாணப்படும்.

Umkusi ஜூலை 28உ பிரயாணப்படும்.

இந்த ஸ்டீமர் பட்டணத் துறைமுகத்திலிருந்து நேரே கொழும்பு கல்கத்தா துறைமுகங்களுக்குப் போய்ச்சேரும்.

இந்திய பிரயாணிகள் அடியிற்கண்ட ஆபீஸில் தெரிந்துகொண்டு டிக்கட் பெற்றுக்கொள்ளலாம்.

பிரயாணிகளுக்கு மேற்கண்ட கப்பலில் சௌகரியமான இடம் கொடுத்து தொந்தரவின்றி ஆதரிக்கப்படும்.

KING & SONS, West Street, Durban.

INDIAN BOARDING HOUSE,

JAHORI BAZAAR,
PINE STREET, DURBAN.

Breakfast 6d. Dinner 9d. Supper 1s.
Hot and Fresh Meals ready always.
Special Dishes to order.

ઈંડીઅન બોર્ડીંગ હાઉસ.

ઠે. ઝવેરી બજાર ઈન્ડિયન ડીસ્પેન્સરીની બાજુમાં, પાઈન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

બ્રેકફાસ્ટ ૦/૬ ડીનર ૦/૯ સપર ૧/૦

ટાઢા તથા ઊના ભોજન તૈયાર છે. ઓર્ડર ઉપર ખાસ ધ્યાન આપવામાં આવશે.

इन्डियन बोर्डिंग हाउस.

ठि.—झवेरी बजार, इन्डियन दवाखाना पास, पाईन स्ट्रीट. डर्बन.

ब्रेकफास्ट ०/६, डिनर ०/९, सपर १/०.

हर वखत ठंडा और गरम भोजन तैयार मिलता है. आरडरपर खास ध्यान लगाया जायगा.

Gore[illegible] சுத்தமும், உபசாரமும் [illegible]

[illegible]

रबरी सीक्का
सुशोभित और सस्ता.

मनपसन्द और नमुनेदार अक्षरोंमें रबर स्टॉंप बनाया जाता है.

इन्टरनेशनल प्रिन्टींग प्रेस,

फिनिक्स, नाताल.

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

138 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box 92. Tel. Add.: "PORBANDER."

ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસ્માન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

બોક્ષ ૯૨, ૧૨૫, ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન

S. PEERBHOY BUTLER,

GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER

Turkish Caps of every description a speciality

506 WEST STREET, DURBAN.

EBRAHIM CAMROODEEN,

GENERAL MERCHANT.

Natal Leaf Tobacco a Speciality.

113 GREY STREET, (Camroodeen's Buildings.)

Tel. Add.: "CAMROODEEN," Durban.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.

Have a large stock of

RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,

Directly Imported from India.

343 PINE STREET, DURBAN

Tel. Address: "PADULAR." Box 151.

SUN CIGARS . . . .
SUMATRA CHEROOTS,
BOER TOBACCO, . .
VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c.

At Lowest Wholesale Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,

132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.

સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરૂટ બોર બનાવેલા શગ વગેરે જાતની તમાકુ નીચેને ઠેકાણે મળશે.

સન બ્રેન્ડ ટોબેકો વર્કસ.

૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

Abdool Hack Mahomed
Ismail & Company,

Wholesale and - -
Retail Merchants.

DIRECT IMPORTERS OF

All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.

RATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES.

121 GREY STREET, DURBAN.

Branch Office—Indian Location, Joh'burg.
Head Office—Tirnater, Madras.

Printed and Published by V. Madanjit, International Printing Press, Phoenix, Natal.

PRICE 3d. REGISTERED AS A NEWSPAPER.

Indian Opinion.

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday, 15th July, 1905. No. 28.

P.O. Box 170. Telephone 314.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis AND Sarees.

Rugs, Shawls, Boots AND Shoes, etc., etc

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

માડાગાસ્કર શીપમેંટ કું૦

બકરાં ઘેટાં વગેરે ઢોરનાં પ્રાણીના ઇમ્પોર્ટર

૧૭ ઓરમાન બીલ્ડીંગ, સેંટ્રલ સ્મીથ સ્ટ્રીટ.

બોક્સ ૬૪૭ ડરબન.

माडागास्कर शीपमेन्ट कम्पनी

बकरें, भैंस ५० जीते पशुओंका इम्पोर्टर.

बॉक्स ६४७. १७ ओरमान बिल्डींग,

सेन्ट्रल स्मिथ स्ट्रीट, डर्बन.

દરેક હિંદીભાઈ માટે ખોરાકી તથા કપડાં વિગેરેની સગવડવાળી દુકાન.

દેશ જનારાઓ માટે ઘણી સંભાળથી સારો સાફ વીશીનો સામાન પુરો પાડવામાં આવે છે. આજ સુધીમાં ઘણા દેશ જનારાઓને માટે વીશીનો સામાન પુરો પાડ્યો છે.

પી. રો. સંઘવી,

૨૦૧ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

દુકાન ભાડે આપવાનાં છે.

ફર્સ્ટ એવન્યુમાં એવન હોટેલનો નીચેનો ભાગ, તથા પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટમાં મોટું ગુદામ. કારખાનાં, મીટીંગ વિગેરે માટે ઉપયોગનું છે. ભાડું સસ્તું. નીચેને સીરનામે લખો.

ચોખા, ઘી, [illegible] તમાકુ હમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

કેપ સ્મુક ફીશ [illegible]

જાલભાઈ સોરાબજી બ્રધર્સ.

૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

TO LET.—Ground Floor of Avon Hotel, in First Avenue, and a Large Warehouse in Prince Edward Street. They can be used either as Workshops, for Meetings, or any purpose. Rent cheap.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Coconnuts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Smoek, Fish, Skins of various kinds, &c.

List of Indian and Liquor Groceries can be had of us.

—AT—

JALBHOY SORABJEE BROS.,

110 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

125 FIELD STREET.

P.O. Box 97. Tel. Address: "MIANKHAN," Durban. Telephone No 855

EAST INDIAN TRADING Coy.

GENERAL MERCHANTS and Direct Importers of all kinds of Groceries, Soft Goods, etc., etc.

102 Queen Street Durban. P.O. Box [illegible]

Tel. Address: "PORTINDIA."

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર [illegible] તા. ૨૨ મી જુલાઇના રોજ ઉપડશે.

ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી દેશી છે, જમવા નીચે તુતકમાં છે અને પીવાના પાણી વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે, હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે.

પોરબંદર. કાઠીઆવાડ જનારાઓએ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે કે ઉપલી આગબોટ બહુ કરીને પોરબંદર ટચ કરશે એટલે કાઠીઆવાડ જનારાઓ પોતાના ઘરઆંગણ જઇને ઉતરશે.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ઠેમસર આના ઠેમસર ઉપડે ઠેમસર પહોંચે છે. વાસ્તે જનારાઓ વિચાર કરી કામ કરશે કે તેઓ પાછળથી હેરાન થાવું ન પડે. વધારે ખબર નીચે લખેલે ઠેકાણે પુછવાથી મળશે.

એન. એમ. કાદીર. જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.

અમરૂદીન બીલ્ડીંગ, ગ્રે સ્ટ્રીટ ગાર્ડીનર સ્ટ્રીટ.

પી. ઓ. બોક્સ ૧૨૬, ડરબન. ડરબન.

INDIAN AFRICAN LINE.

ઉપરની કુંપની ની સ્ટીમરો કલકત્તા અને નાતાલ ડેલાગોઆ અને કેપના બંદરો વચ્ચે નીયમીત દર માસે આવજા કરશે આ સ્ટીમરો વેપારીને માટે ખાસ સગવડ ભરેલી છે. તેમજ આ માસની આખરી [illegible] નામની સ્ટીમર આવશે તેમાં પાસેંજરો લઇ જવાની સગવડ કરવામાં આવી છે. [illegible] સ્ટીમરની સગવડ માટે [illegible] છે.

[illegible] નાતાલ, કેપ પોર્ટ તથા ડેલાગોઆબે માટે [illegible] છે.

તા. [illegible] આ સ્ટીમર ઝડપથી આવનારી છે અને હિંદુસ્થાન તથા સાઉથ આફ્રિકાનાં બંદરો [illegible] ક્યાંય નહિં રોકાતી હોવાથી ઝડપથી [illegible] થઇ જવા લાવવા માટે [illegible] પડશે તેમાં પણ પાસેંજરોની સગવડ કરવામાં આવી છે.

[illegible] કંપનીના એજંટો પાસેથી મળી શકશે.

[illegible] એન્ડ કુંપ. [illegible] એન્ડ કુંપ.

ડરબન. કલકત્તા.

INDIAN AFRICAN LINE.

[illegible]

விசேஷ விளம்பரம்.

[illegible]

எம். ஆர். பி. ஷா. செட்டி,

369, பயின்ட் ஸ்டிரீட், டர்பன்.

વેચવાની છે.

ખેતી અથવા ઢોરઢાંકને લાયક ૨૫૦ વીઘા જમીન ઠે. પીટરમેરીટ્સ પાસે, [illegible].

વધારે ખુલાસા માટે પૂછો.

એમ. આર. પી. એસ ચેટી.

૩૬૯ પાઈનસ્ટ્રીટ, ડરબન.

HAJEE HABIB

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of

Hats, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery.

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add.: BAGDAD. P. O. Box 67.

358, Prinsloo Street, PRETORIA.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office: 125 Commercial Road, Maritzburg.

Branches: [illegible] Commercial Road, Maritzburg, And at Mooi River.

Tel. Address: "Hassan Mahomed."

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL

Arabian Merchant & Direct Importer,

115 COMMERCIAL ST., MARITZBURG.

Branches: [illegible] Commercial Road, Maritzburg, And at Mooi River.

CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

[illegible] AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTIONS.

Telegraphic Address: "[illegible]"

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Attars of all kinds and Groceries, &c.

130 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods.

129 COMMERCIAL ROAD, PIETERMARITZBURG.

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Box 1136. Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN.

DURBAN: QUEEN STREET.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE
of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

અબદુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગરોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫-૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड, ग्रोसरी और दुसरी सब रकमका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५-७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

[illegible]
5. அண்ட் 7. கிராஸ் ஸ்ட்ரீட், கேப்டவுன்

Prof. L. Doovey,

Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from REV. J. J. RETIEF, ARTHUR GARCIA, ESQ., R.M., UITENHAGE, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિઅન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની પાણી જેવી પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ જે. જે. રટીફ, આરથર ગેરશીઆ એસકવાયર વિગેરેનાં સરટીફીકેટ છે.
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधोंका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाके लेपे पानीलेप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक. सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where JALBHOY & SORABJI BROS., are our Sole Agents. . . . .

જુસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડયુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન સિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડરેસ "ગુલ"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,
—CORNER OF—
BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "SHAHMAHOMED," CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE
Indian Department,
German East African Line.

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોજજી.
ડાયરેક્ટ ઈમ્પોરટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.
કલેરમોન્ટ- કેપકોલોની

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.
HOUSES TO LET.
19 EYER STREET, CAPE TOWN.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.
JOHANNESBURG - - - - - - - P.O. BOX 1869.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer,

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 178,
BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

UPPER MURCHISON ST.,
LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

SUN FIRE OFFICE
FOUNDED 1710

SUN Insurance Office.

PAYNE BROS., Agents,
WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसें पूराणी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापण पौंड ३०,००,०००.
अर्जी करनेसें कमतीमें कमती भाव मिलें

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમા ઓફીસ જેની મુડી પાં ૩૦,૦૦,૦૦૦ની છે લખી જણાવવાથી ઓછામા ઓછા ચાલુ ભાવો મળી શકશે.

பூலோகத்தில் பூர்வீக கெருப்பு ஆபீஸ், [illegible] லக்ஷம் பொற்த மூலதனம் [illegible] கட்டளை, [illegible] [illegible] தெரிந்து கொள்ளலாம்.

હિંદી દવાખાના.

આ દવાશાળામાં દરેક જાતની દવા પુરી પાડવામાં આવે છે. બહાર ગામના ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. દરદીઓની ઉપર ખાસ ધ્યાન આપી [illegible] ટ્રીટમેંટ કરવામાં આવશે. ઘોડા અને ખચરની દવા અમારે ત્યાંથી મળશે.

૩૬૦ પાઇન સ્ટ્રીટ અથવા ૧૨૨૫, અમગેની રોડ સ્ટેસનની બાજુમાં.

हिन्दी दवाखाना.

इसी दवाखानामें हर किसमकी दवा मिल सकती है. बहार गांवके ऑरडरोपर सम्पूर्ण ध्यान लगाया जायगा.

दरदीओंपर ध्यान लगाकर उमदा ट्रीटमेन्ट की जायगी.

घोडे और खचरकी दवा भी हमारे वहां मिल सकती है.

मिलनेका पता-
३६० पाइन स्ट्रीट,
और १२२५ अमगेनी रोड
स्टेशनकी पास.

இந்திய மருந்துக்கடை.

[illegible] விசேஷ [illegible] வைத்தியர்கள் [illegible] பெற்றுக்கொள்ளலாம். [illegible] வியாதிகளுக்கும் [illegible] வியாதிகளுக்கும் மருந்து கிடைக்கும். வெள்ளை, மேகரணம், அஜீரணம், வாதம், இருமல், தலைநோய், காக்கை வலி, பெண்கள் வியாதி.

இந்திய மருந்துக்கடை, 360 பைன் ஸ்டிரீட், டர்பன். அம்கேனி ரோட் ஸ்டேஷனுக்கு அருகில்.

• Castle Cash Stores. •

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,
CASTLE BUILDINGS,
HANOVER STREET,
CAPETOWN.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

53 & [illegible] LEUWEN STREET,
CAPE TOWN.

BRANCHES—272 Caledon Street,
295 Long Street.

P.O. Box 463. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co., *Wholesale Merchants,*

467 SMITH STREET, DURBAN.

ફેન્સી કાપડના ખાસ વેપારી. ઉંચામાં ઉંચો નવી તરેહનો માલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "મુસાફ્રખાનના સેઇંગ મશીન" ના નાતાલ ટ્રાંસવાલ અને ઓરેંજ રીવર કોલોનીના ખાસ આડતીઆ. "જનરલ સોફ્ટ ગુડસ" અને કાફ્રીબરનો માલ તરેહ તરેહ જાતનો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવેછે.

[illegible] K. PATEL,

Wholesale & Export Fruit & Produce Dealer,

42 President Street, Johannesburg,
TRANSVAAL.

Season's Stock always on hand. Potatoes, Onions, Vegetables, and every variety of Fruit, at lowest Market Prices. Best Selected Fruit carefully packed for Country Orders. Personal and prompt attention given. Prices on application. Terms: Nett Cash.

All Communications to be addressed Box 1[illegible], Johannesburg
Tel. Add.: "PATEL."

એમ. કે. પટેલ.

જથાબંધ ફ્રૂટ અને પ્રોડ્યુસ મરચંટ
૪૨ પ્રેસીડેંટ સ્ટ્રીટ જોહાનીસબર્ગ
ટ્રાંસવાલ.

દરેક રૂતુને લાયકનો માલ હમેશાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે. પટેટાં, ડુંગળી, તરેહ તરેહનાં શાક તથા ફ્રુટ ફળાદી વિગેરે, બહાર ગામના ઓરડરો સંભાળથી પેક કરી બનતી ત્વરાથી મોકલવામાં આવે છે. ભાવને માટે ઉપરને સરનામે પુછ્યો વા લખશો.

બોકસ ૪૭૪૪, જોહાનીસબર્ગ.
ટેલીગરાફ સરનામુ "પટેલ"

Sri Sankaracharya.—I. His Life and Times. By C. N. Krishnasami Aiyar, M.A., L.T. II. His Philosophy. By Pandit Sitanath Tattvabhushan. It is hoped that the readers of this volume will find therein such materials of thought and history as will enable them to know accurately the position of Sankara in the evolution of the national religious life of the Hindu people, and enable them also at the same time to estimate correctly the great value of this work in life as viewed from the standpoint of history. Both in one volume. Cloth bound. **Price 2/- post free.**

Agricultural and Industrial Problems in India.—By Alfred Chatterton, B.Sc., Professor of Engineering, on Special Duty Madras. Contents. Agricultural:—Water-Lifts. Underground Water-Supply. Well-Irrigation. The Cost of Power. The Value of Wind-Mills in India. Agricultural Education. Industrial:—Training in the Madras Presidency. Hand Weaving. Manual Training. Industrial Education. District Board Industrial Schools. Cloth Bound. **3/- post free.**

Apply to—

G. A. NATESAN & Co., Esplanade Madras.

P.O. Box 441.

ઈ. અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર, તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

Tel. Address "ABOOBAKER"

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નં. ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing,	Skirts,	Bibs,
Blouses,	Underskirts,	Bonnets,
Night-gowns,	Children's Fancy Goods,	Bootees,
Combinations		Hats,
Chemises,	Frocks,	Wool Shawls,

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS: J. GARLICK, Cape Town: G. E. HINDS, Resident.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગાર્લીક, કેપટાઉન.

જી. ઇ. હિન્ડસ, ડરબન.

સર્વે જાતનો માલ.

સઘળી રકમનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, વાસણો, શાલો, જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ. કરમનની કંપની સાથે લાંબા વખતથી વેપાર કરેલો છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલો છે, તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

લી. દાદા ઓસમાન.

,, ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

ADAM H. G. MAHOMED,

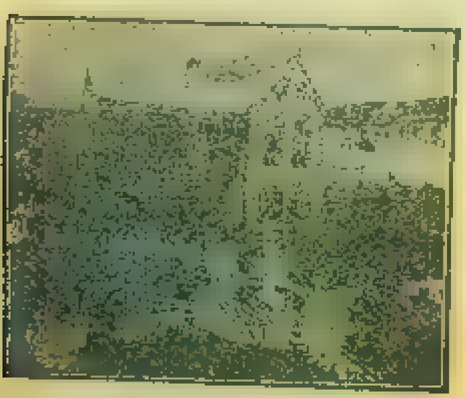

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "ADAMGOOL," CAPETOWN.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars, MANUFACTURED BY THE

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

118, STATION ROAD, BRICKFIELD,

P.O. Box 2917. JOHANNESBURG.

PROPRIETOR—P. A. GORABJEE.

Special Quotations for the Wholesale Trade.

—A TRIAL SOLICITED—

Sample Cigars sent Post Free on application.

A. Chetty, Central Fruit Depot,

FLORIST AND FRUITERER.

Importer and Exporter of Colonial and Foreign Fruits and Flowers. Choicest Fruits packed for export. Wedding Bouquets, Sprays, and Wreaths made up on the shortest notice.

CIGARS. CIGARETTES. CONFECTIONERY.

Heynes Mathews' Buildings, (corner of Adderley and Longmarket Streets)

CAPE TOWN.

Telegrams: "Chetty," Cape Town.

எ. செட்டி வெளிதேசவியாபாரி.

இவ்விடத்தில் பலவிதமான புஷ்பங்களும் கனிகளும் இருக்கின்றன, கனிக்கும் வெளியூருக்கும் ஏற்றுமதி இறக்குமதி செய்கிறோம், வெளியூருக்கு பழமனுப்புகிறோம்; தவிர கல்யாண புஷ்பச்செண்டுகளும், மாலைகளும், சட்டைமேலணியும் புஷ்பமொட்டுகளும் அவசியமிருக்கின்றன. இன்னும் சுருட்டு, சிகிரட்டு, மிட்டாய்வகைகளுமிருக்கின்றன.

ஹெய்ன்ஸ், மெத்யூஸ் பில்டிங்ஸ், கார்னர் ஆப் ஆடர்லே லாங்மார்க்கட் ஸ்டிரீட் கேப்டவுன்.

"டெலிகிராம்ஸ்" செட்டி, கேப்டவுன்.

ક ખ ગ ઘ ઙ ચ સ્કુલ A B C D E F G

ગુજરાત અને કાઠીયાવાડનાં ગૃહસ્થોને પોતાના બાળકોને ઈંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભણાવવા [illegible] આ સ્કુલમાં મોકલવાની વિનંતિ કરવામાં [illegible]વે છે. આ સ્કુલ તા. ૧૯મી જુન ૧૯૦૫ થી સ્થપાઈ છે. માસીક [illegible] ૧૦ થી.

૧૫૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ. એમ. એસ. પટેલ,

ડરબન. (હેડ) એસ. અને એમ. એલ. પટેલ.

TO LET.

PLOTS OF LAND

FOR CULTIVATION

APPLY—

International Printing Press,

PHŒNIX.

લીઝ ઉપર દેવાની છે.

ફીનીક્સમાં ૩૦ થી ૪૦ એકર જમીન લીઝ ઉપર દેવાની છે. કટકે કટકે અથવા એક સાટમાં. પાણીની સગવડ છે.

વધુ કીમત માટે નીચેને સરનામે તપાસ કરો.

મેનેજર,

ઇંટરનેશનલ પ્રીંટિંગ પ્રેસ

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers.

108 Church Street, Pretoria.

P.O. Box 357. Tel. Add.: "TAYOB."

MOOSAJEE HASSAN,

GENERAL DEALER,

P.O. Box 4.

PIETPOTGIETERSRUST.

મુસાજી હસન,

જનરલ ડીલર.

પી. ઓ. બોકસ ૪.

પીટપોટગીટરસરસ્ટ.

Mahomed Hassen Ismail,

ARABIAN CASH STORE,

General Dealer and Produce Buyer,

97 South Union Street and 119 Russell Road,

PORT ELIZABETH,

Tel. Ad.: M. Hassen. Cape Colony.

Address all correspondence to 97 Sth. Union Street.

Established 1884.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .

. . . Direct Importer

—OF—

Indian and other Oriental Merchandise

—FROM—

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

10 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG (P.O. Box 4081.)

PRETORIA, Mullan House, 242 Church St. (P.O. Box 224.)

BULAWAYO (P.O. Box 456.)

BARBERTON. SALISBURY. KIMBERLEY.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

L. DONNELLY

Wood, Coal & Produce Merchant.

Delivery guaranteed to any part of Durban and suburbs.

Wattle Blocks (aft.) a speciality.

Cnr. of GREY & PRINCE EDWARD STREETS

DURBAN.

સરકારી સરવેયર.

ઘરાકને માટે ઘણી કાળજીથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.

૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इजनेर.

ग्राहकोंका काम बहुत ध्यानसे संतोष पूर्वक किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन.

ஜெ. எ. சோரல்

கவர்மெண்டு சர்வேயர்,

பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்,

டர்பன்.

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have always on stock :—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS, TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,

118 COMMERCIAL RD.,

DURBAN.

Cable & Tel. Add.: "Katharian."

Telephone 224.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD. DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦

દરેક જાતના લાકડા તથા ઇમારતનો સામાન.

પોંઇટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कु.

बहुत रंकमका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पॉइट रोड, डर्बन.

அயல்தேசங்களிலிருந்து மர இறக்குமதிசெய்து பெரியவியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். வீடுகட்டுவதற்கான ஒவ்வொருவகை மரங்களும் கிடைக்கும்.

ஆர்பரோ அண்டுகோ.,

பயிண்டு ரோட் டர்பன்.

ROYAL

Exchange Assurance.

FOUNDED 1720 A.D.

CAPITAL £4,000,000

FOR FIRE ASSURANCE.

H. FELLOWS-SMITH, Incorporated Accountant, Chief Agent,

Equitable Buildings, Smith St., Durban.

MONEY TO LEND in Large or Small Sums

રોયલ એકસચેંજ વીમા કંપની.

સને ૧૭૨૦ માં સ્થપાઇ.

મુડી પાં. ૪,૦૦૦,૦૦૦

આગના વીમાની શાખાના મુખ્ય એજન્ટ

એચ. ફેલોસ્મીથ.

ઇક્વીટેબલ બીલ્ડીંગ

સ્મીથ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

પૈસાની નાની મોટી રકમ ધીરવામાં આવશે.

Indian Opinion

Vol. III. Phœnix, Natal, Saturday, 15th July, 1905. No. 28

M. H. NAZAR, Editor.

Contents.

	Page
Editorial Columns:—	
Large-Hearted Sympathy and Gentle Speech	449
Indian Licences in the Transvaal ...	449
Cape Immigration Restriction Act ...	449
Mr. Wacha and Indians in S. Africa	450
Other Articles:—	
Indians at the Cape	450
Immigration and Labour	451
Asiatic Licences in Johannesburg ...	451
South Indian Notes	451
Indian Affairs in Natal Parliament...	452
[illegible] in Parliament	453
Kimberley Indian Political Association ...	453
A Timely Reminder	454
Protab Chunder Mozoomdar ...	454
Our Weekly London Letter... ...	455

Indian Opinion

SATURDAY, 15TH JULY, 1905.

Large-Hearted Sympathy and Gentle Speech

THERE are two virtues that specially distinguish the highly-cultured mortal from lesser men. These are the large-hearted sympathy by which he looks on the world of men around him, and the gentle speech with which he turns aside wrath and evokes what is best in others. The man of high culture, also, is always a true patriot by virtue of this same characteristic of sympathy which enables him to appreciate those subtle strings by which the various units of a brotherhood are held together. It takes all sorts of men to make a world, and all sorts of men go to make up that world-wide brotherhood, the British Empire. Of the many units of this great Empire, India is by far the most considerable and Natal one of the smallest. But although small in territory and population, Natal is not the least in patriotic virtue. Gentle and modest speech has always been characteristic of South Africa, both in the individual and in the State. Ever since the war we have not ceased to hear from Natal of its loyalty to the British Brotherhood and of the way it has proved it by suffering.

Just as we have said these two virtues make the cultured mortal, so their absence is conspicuous in the less cultured. Every community has its "small" men, and we would that Natal were the exception to prove the rule. The "small" man is incapable of appreciating any brotherhood whatever, except where he can see a direct benefit to himself, and this narrowness of vision is always shown in his politics. Unfortunately, the Legislature of Natal contains not a few of this type who are incapable, apparently, of appreciating the dignity of a Parliament and its mission in not only guiding the ship of state but also in educating the people in statesmanship by direct example. It is said that South Africa has no statesmen; and it is not difficult to believe. Recent debates in the Natal House make such belief only too easy. It is with great regret that we have to notice the [illegible] [illegible] [illegible] concerned. India [illegible] like Natal; but like Natal [illegible], India has her virtues. But these members appear to believe that no good thing can come out of Asia. The debate on the Shop Closing Bill is evidence enough of this. The only policy of Natal that has had any consistency is that of getting as much as possible out of the Indian and giving as little as possible in return. The only break on this policy is the fear of retaliation, candidly expressed, on the part of the Government of India.

There have been many gross slanders recently spoken against the Indian outside the House that only disgrace those who utter them. One of these was the statement of the Chairman at a Shop Closing meeting that Indian traders were enabled to undersell Europeans because they induced kaffir employees to steal on their behalf. A second gross slander will be found in another column. A third, to the effect that Indian jewellers are probably receivers of stolen jewellery, appears in the *Natal Mercury* of last Saturday in the "Man in the Moon" columns of our contemporary's rubbish heap and the natural place for its insanity. How long are these things to continue? How long will it be before Natal really developes the virtues of large-hearted sympathy and gentle speech?

Indian Licences in the Transvaal

OUR CONTEMPORARY the *Rand Daily Mail*, has rendered a public service by securing and publishing figures in connection with trading licences in the Transvaal. They furnish entire justification for the position of the British Indian Association, and a complete answer to Mr. Loveday and his friends. In the largest district of the Transvaal, that is, Johannesburg, out of 3,168 licences, only 441 are held by Asiatics, that is 13·92 per cent of the whole. Last year, the percentage was 15.13. Out of the [illegible] [illegible] [illegible], 223 are held by Chinese and only 218 by Indians. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Asiatics regarding [illegible] [illegible] that may be sprung [illegible] them any day, we have no doubt that the number of licences would decrease still more materially. We believe that many people cover themselves by licences in the hope that their right to trade may be [illegible] by any legislation that may be [illegible] [illegible], is it for a miserable percentage of 13.92 that the whole of the anti-Asiatic armoury has been brought into play by Mr. Loveday and others?

The Cape Immigration Restriction Act

WE PUBLISH, in another column the text of a letter received by the Chairman of the British Indian League at Capetown from the Colonial Secretary's Office, in reply to representations of the League on the working of the Cape Immigration Act. The Colonial Secretary brushes aside in a single sentence the request made by the League as to the recognition of Indian languages. We hope that the British Indian League will not leave the question at that. With reference

to the interpretation of the term "domicile," the reply is most unsatisfactory. It is not every Indian who can show possession of immovable property, or presence of wife and children in the Colony. If such an interpretation is insisted upon, it cannot but cause unnecessary hardship, in spite of the intention of the Colonial Secretary not to do so. A man may leave his business at the Cape, pay a temporary visit to India and find himself [illegible] that rest of the Cape, [illegible] his wife and children are not in the Colony, or he does not own immovable property. It would then simply mean ruin to the poor storekeeper who, under a false sense of security, may have gone to India, leaving his business in temporary charge of his manager. Nor is this illustration an imaginary one, for we understand that cases of such Indians having been refused re-entrance have actually happened. The least, therefore, that Colonel Crewe could do to satisfy the requirements of justice, is to recognise the rights of those who may have left businesses or employment in the country to re-enter. It will then be possible for them to talk of an exercise of leniency, for in the definition given by him, so far there has been no leniency but a very strict application of the law; and then only will it be possible for the British Indian League to recognise the reasonable attitude of the Government. For the present, we think, with the greatest deference, that it is unjust, unreasonable and calculated to impose very serious hardship on the British Indians residing in the Cape Colony.

Mr. Wacha and Indians in South Africa

MR. WACHA, THE GENIAL Joint Secretary of the National Congress, has written to us a letter which is full of encouragement, hope and suggestion. We reproduce [illegible] in another column. [illegible] a parallel case which is of some importance in the controversy that is going on in South Africa over the status of British Indians. "The settlers," says Mr. Wacha, "on your side seem to have forgotten how merchants and traders themselves used to complain in the bitterest terms of the East India Co., which up till the Act of 1833, interdicted them from trading in India. Those who came were styled 'interlopers,' but the interlopers were persevering and earnest," and we know that they succeeded. Earnestness and perseverance are also the key-note of the situation in South Africa. We have far greater justice on our side than they of 1833. British Indians have a threefold right to have their status made good in South Africa. The Proclamation of 1858, no matter what may be said to the contrary, guarantees them full British-subject rights. They have shown themselves to be industrious, sober, law-abiding and honest in South Africa, and as has been often admitted, they have been very useful in developing its resources. They have also had promises of fair and equal treatment, especially regarding their civil rights in South Africa, from responsible ministers.

Indians at the Cape.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENT.)

The Chairman of what was until a very recent date a well-organized and united body, with creditable political aims and aspirations, has left here for Natal on a flying business visit. The Secretary of the Association is in the meantime the "monarch of all he surveys." It is a pity that political associations of this kind, both here and in other parts of the Empire, where so much is at stake, are not better equipped and managed. Here is an institution, which possess great potentiality for good, languishing, and on the verge of extinction almost, for want of a strong hand, a clear head, and a consistent policy of systematic action. From more than one quarter, owing to this *impasse*, representation has been made to me as to the necessity, and intimation conveyed of the desire, of starting a new, real, live institution on a proper basis, of formulating rigid rules of administration, and of acting on a sound and systematic method of procedure, all proceedings being carried on lofty and broad lines for the sure attainment of important and imperative political objects. To encourage such a step — however praiseworthy and laudable may be the motive actuating it—would mean the forwarding of the disintegrating process in respect of what has hitherto been considered a consolidated association invested with high ideals. I cared not to be a party to it, and judged it prudent to let time work out a cure and bring about a change, if change were imperative. Unfortunately, later revelations indicated the presence of an undesirable element which has tended to work havoc in the ranks of the body in question; its homogeneity appears to have disappeared; and a new phase has apparently entered into the situation; and altogether a complete want of harmony, nay discord, in its pronounced form, seems to prevail where but a short time ago there was some degree of unity and cohesion in its administration.

Some of the reasons for the state of things I refer to are not far to seek. In the first place, there is something altogether wrong in any officer of the institution taking direct and active part in the proceedings of opposing parties of Parliament in the Colony. The policy of taking sides where good is to be expected from either direction cannot be too severely condemned. How any officer of what should be a neutral institution, considering its aims and objects, could be so blind as to be oblivious of the pernicious influence underlying such one-sided action is difficult to conceive. The only conclusion I can form in such a case is that the association officials lend themselves to the fatal mistake by reason of a false perception of things political. We know that in numerous instances, political proclivities and political actions are keen-edged weapons which should be wielded with consummate tact, and that where tyros are allowed their manipulation they place themselves in the position of baby fingers playing with hot coals, bringing misery and distress to the household. I have written at some length on this question, in view of the great importance of the matter.

Although I have resided in this Colony for many years it is only quite lately that I have learnt of the numerical strength of the Indian population of this Colony. Of course, unlike the neighbouring states and Colonies the Cape Colony extends franchise privileges to all people irrespective of colour. This fact naturally places the Indian community on a higher political plane here. It is not surprising therefore, to note that parliamentary parties are keen in discounting the position of things Indian, among the rest, in view of probable and possible election campaigns. Having regard to this circumstance, and to the fact that, when once the objects are gained by parties so far as electoral privileges are concerned the position of Indians, social and political, does not come much into calculation with either political party, it is imperative that some independent and impartial man should be chosen to act as Government Agent to safeguard the interests of the Indian population here, such a person should be appointed by the Indian Government, and his presence would help to a large extent to remove the constant complaints of the natives of India resident here, and lighten the responsibility devolving on the Government of India in watching the safety and well-being of its subjects in this portion of the Empire.

Immigration and Labour

Proposed Modification of Immigration Act in favour of British Indians

[COPY]

Colonial Secretary's Office,
Cape Town,
Cape of Good Hope.
June 8th, 1905.

SIR,—I am directed by the Colonial Secretary to acknowledge the receipt of your letter of the 20th ultimo, on the above subject, and to point out that the law as it stands does not admit of the recognition of the principal Indian languages as desired by the Association you represent.

As regards the representation made with respect to the interpretation of the term "domicile," I may refer you to the report of the Medical Officer of Health for the Colony on the working of the Immigration Act up to the end of the year 1903, in which you will find the definition of the main principles accepted by the Government in determining claims to domicile, and you will note that two important factors, amongst others, are taken into consideration, one the possession of real property in this Colony, and the other the presence in this Colony of the claimant's wife and children. No attempt is made to make the interpretation of the term unnecessarily stringent, but it has been found that many Indians have laid claim to a domicile here without having definitely relinquished their domicile in India, and in all such cases, each of which has been carefully investigated, certificates are refused.

Colonel Crewe wishes me to say that, while the provisions of the law are of course being adhered to, they are not intended to cause any unnecessary hardship, and that, where consideration is possible in doubtful cases, it is given to the utmost possible extent that the law will allow. An exercise of greater leniency Colonel Crewe is unable to authorise, and he looks to your Association not only to recognise the reasonable attitude of the Government, but to give all possible support to the officers appointed to carry out the provisions of the Immigration Act, in order that the work of dealing with Indian Immigrants may be facilitated to the greatest possible extent.

I have the honour to be, Sir,
Your obedient servant,
(Sgd.) NOEL JANISCH,
Under Colonial Secretary.

The Chairman of the
British Indian League,
Cape Town.

TRANSVAAL ASIATIC BAZAARS.—The Government proposes to introduce legislation during the forthcoming session, vesting the control and administration of Asiatic bazaars in local authorities, subject to regulations to be made by the Lieutenant Governor.—*East Rand Express.*

Asiatic Licences in Johannesburg

Our Contention Borne Out

We take the following from the *Rand Daily Mail*:—

So much has been said and written in regard to Asiatic trading that it is of distinct interest to note the exact number of licences now held by Indians and Chinese.

Figures which have been courteously supplied to us by the Receiver of Revenue for the Witwatersrand (Mr. F. C. Bigger) show that the licences which have been granted to Asiatics this year in the Magisterial district of Johannesburg—by far the most important area along the Reef—total 441, as compared with 535 issued in 1904 and 397 in 1903.

Up to date trading licences, including the 441 given above, have been granted to the number of 3,168, so that the Asiatic licences form 13.92 per cent. of the whole. Last year the percentage was slightly higher, namely, 14.13, the total being 3,790, whilst in 1903 [illegible] persons received licences, the proportion which fell to Asiatics constituting [illegible] per cent.

The increase in 1904 may to some extent in all probability be attributed to the fact that some members of the Asiatic community gained the impression that licences would be restricted by the end of the year. They, therefore, applied for licences in the belief that they would be able to sell them to white men or gain compensation from the Government in the event of having to relinquish them.

There is good ground for thinking that the total number of licences given this year to Asiatics will by December show a decrease on last year's figure, whilst the grand total should be about the same.

A more instructive feature of the return lies in the fact that out of 441 licences which have gone to Asiatics during the past half-year, 223 have been obtained by Chinese and 218 by Indians, the former of course being aliens, and the latter British subjects. In 1904, the proportion was the other way about, the Chinese then holding 235 licences as against [illegible] secured by the Indians.

It should be pointed out in this connection that the successful Asiatic applicants were enabled to fulfil all legal requirements, and were thereupon entitled to their licences. None of the Chinese storekeepers, it is perhaps unnecessary to say, are amongst those imported under the Labour Ordinance, and none can trade on proclaimed ground.

SOMEBODY WANTS TO KNOW the source of a recent article in this paper. We will be candid. It was made up of scissors and paste, the *Natal Mercury*, the *Natal Advertiser*, the *Times of Natal*, a little information from Durban, and a lead pencil.

South Indian Notes

(FROM OUR OWN CORRESPONDENT.)

The Season is bad. Scarcity of water is very keenly felt over the greater part of Southern India. The Government have opened relief works and have given substantial remissions in the revenue kist collections in places where distress has been found to be great.

An association has been formed at Trichinopoly for the purpose of helping persons during the occasion of their own marriage or that of their children. All persons irrespective of caste, creed or sex are eligible for membership.

I regret to learn that the Port of Madras has been declared plague infected, as five indigenous cases of plague broke out in Kuppam, a village near Madras, all of which resulted in death.

A fire broke out in the Esplanade last week which resulted in almost complete destruction of Messrs. Rayn [illegible] and Srinivasa-Varadachary [illegible] both of which were located in the same building. All that the police and public could do was only to prevent the fire from spreading to the adjacent buildings. The loss has been roughly estimated at a little below Rs. 40,000.

Mr. Eugen Sandow, the well-known athelete, with his pupils representing all the nations, has opened his first performance in Madras. A tent was erected near the Esplanade, and there was an exceptionally large audience to witness the performance. The performance closed with a lecture by Mr. Sandow on "Physical Culture."

Mr. P. Ramachandraiyar B.A. late sub-magistrate of Shiyali was accused of forgery and was convicted by the Deputy Magistrate Kumbakonam. He was acquitted on his appeal by the District Judge of Coimbatore and he is now restored to his place with back pay from February 1903, and he is posted to Pattukottah.

A public meeting has been held in the Victoria Hall, Madras, to concert measures for the suitable reception of their Royal Highnesses the Prince and Princess of Wales, who are expected here in January next.

The Government of India having declined to forward the Resolutions regarding Lord Curzon's recent Convocation address in Calcutta, to the Secretary of State, Dr. Rash Behari Ghose, the Chairman of the Meeting, has transmitted them direct to the India office.

Indian Affairs in the Natal Parliament.

In the Legislative Assembly on Monday, the 3rd. inst., a Bill to amend the Immigration Act of 1903 was read a first time.

Shop Closing

Mr. McLarty, in moving the recommendation of the Select Committee that the Government be requested to withdraw the present Shops Closing Bill, and to introduce during the present session a new Bill, based on the recommendations contained in the Committee's report, referred to the unworkable Bill of last session, which left the matter in the hands of the Town Councils and Local Boards to deal with. On the amending Bill brought up this session the Select Committee examined 38 witnesses from all parts of the Colony, and representative of all sections of the community concerned, including representatives from the Arab storekeepers. To put himself right, as he had not brought in a minority report, he must say that he only differed in one respect from his fellow-members in connection with this report in the first clause. On the other points the Committee were unanimous, and urged them with all possible force on the House for their acceptance. The measure asked for was one of the most important that could possibly be demanded by the Colony. (Hear, hear.) He said that for the chief reason of the competition that was eating into British trade in connection with aliens and Arabs. He did not think, if the House accepted the recommendations of the Committee, that they could be accused of unfairness. There was no desire to treat any shopkeeper unfairly. They wanted everyone to be on an equal footing. If an alien came into the country they had no desire not to give him a chance to make his livelihood, but they did not think he was entitled to trade five or six hours after the British storekeeper had closed up and gone home. If the alien had to submit to the same hours as the Britisher there could be no unfairness. There were a large number of Europeans in the Colony who to save a few shillings or a few pence, would shop under the screen of darkness and patronise the Arab storekeeper. It was utterly impossible for the British traders to compete with the Arabs. The Committee found that the Arab draper paid his assistant £4 a month, and he worked up to £5 a month, whereas the European trader had to pay from £10 to £20 per month for men doing the same class of work. There was, therefore, no possible chance of competition in connection with the Arab trader. The Arabs were not content to cater for the kafir trade only; they were cutting into the very highest lines embracing everything that was required for European consumption. One draper had to close his business, having been absolutely forced to do so through Arab competition. The great point in connection with the Bill was the taking of the Act entirely out of the hands of the municipalities. Referring to public holidays, he said that on those days they had aliens and Arabs doing trade all the time, and the Committee, in connection with the new Bill, asked the House to sanction the closing of all shops on public holidays. They considered that those who came to trade in this Colony, while they were offered every advantage allowed to Britishers, should not have more, but should have equal rights in connection with all such matters. He commended the report of the Committee to the House. The Committee felt that the British trader was not getting his fair proportion of the trade of the Colony during this depressed time, and if this matter was to be put off until next session it meant that there would be no remedy for two years to come. (Applause.)

Mr. Taylor seconded the motion.

Mr. [illegible] moved the following amendment:—"That sub-section (a) of Section 4 of the Committee's report be not embodied in any new Bill, but that this House recommends the following sub-section be considered in place thereof: 'That all shops be closed Monday, Tuesday, Wednesday, and Thursday in each week not later than half-past 5 in the afternoon, with half-an-hour's grace for the purpose of serving customers who may be in the shop at the hour of closing. On Friday shops may be open till 10 o'clock at night. On Saturday all shops shall be closed at 2 o'clock in the afternoon, and all manner of business shall cease till Monday morning.'"

Mr. Ancketill seconded the amendment. He was otherwise in favour of the Committee's recommendation, not only from the point of view of the health of shop assistants, but also to prevent the unfair competition of the Arab and alien trader which existed throughout the Colony.

Mr. Taylor supported the amendment. He said it was the competition of the Arab trader which did all the harm. The Arab's rent was no object, and, in addition, he lived on the business premises. He understood that £5 a month was the maximum amount paid to Arab store employees, and he asked how, in those circumstances, the white man could compete reasonably?

Mr. Anderson, a member of the Shops' Closing Select Committee, said the only question was that of bringing the Arab trader into line with the white trader.

Mr. [illegible] supported the amendment and the recommendations of the Select Committee. Early closing was the only thing which was going to meet the Arab competition in the Colony. The Arab was cutting the trade away from the white storekeeper. He was a cancer in the trade of the Colony, and there was no way to face that competition except by binding him to keep certain hours. He could speak with some authority because they had the Arab established very thoroughly in Ladysmith. He would go further and say that ultimately they should establish a location for the Arabs, and keep them away from the rest of the town. (Hear, hear.) He would certainly support the amendment. (Applause.)

Indian Petition

On Wednesday, the 5th inst., Mr. Ancketill presented a petition from 12 British Indians, protesting against the term "private locations" being applied to Asiatics.

House Tax Bill

The Treasurer moved the second reading of the House Tax Bill. Referring to Indians he said that if they imposed a special tax on the Indians they ran the risk of getting at loggerheads with the Indian Government. It would undoubtedly lead to trouble with the Indian Government, and to delay in getting the measure in operation. It seemed to the Government, therefore, that their only course was to adopt some measure which would tax both Indians and white men. If that was granted, there were only two methods to adopt. It seemed to the Government that in certain respects the poll tax was somewhat objectionable as applied to the white men. Personally, he did not like it. It might be sentiment, but still the feeling was there, that it was not a nice tax to impose on a white man. But beyond that there was the advantage in the house tax over the poll tax that if they imposed a poll tax it would bear somewhat unequally on the different sections of the white population. The poor man would have to pay the same as the richest man in the land, and this did not seem to the Government to be quite fair. Accordingly they adopted the house tax, not because they thought it was a perfect measure, but because they thought it was the lesser of two evils. The house tax provided for a graduated scale of taxation as applied to different sections of the community, as represented by the houses they lived in. It would not always follow that because a man lived in a good house, therefore, he was better off than a man in the poorer house, but they might take it as a general principle that a wealthy man lived in a much better house than a poorer one. It was intended that the first grade should include all the working population of the Colony. The working man paid the same amount as the Indians, the half castes, and the exempted natives. £750 might seem to be high, seeing that the Indian shanties were in the same class, but it must be remembered that the white man had a higher standard of living, and the labouring class of white man should not be allowed to pay more than the labouring class of Indians. Government endeavoured to make the tax bear as evenly as possible, and one reason why the jumps were made from each grade —as for instance from £750 to £1,000—was that they wanted to avoid the expense of the valuation of the house. As this tax was intended as a temporary measure, it

was undoubtedly necessary that [illegible] should, as far as possible, avoid [illegible] in the way of taxing those [illegible]. With reference to its being a temporary measure, he would merely like to say that he did not think under any circumstances, it would be necessary to impose this tax for more than two years, and if at the end of the first year they were able to get increased Customs revenue, which many of them hoped to get, he thought it would be quite possible to suspend the operation of this Bill at the end of this year. It was held by some that a house tax was a somewhat crude measure of taxation. He did not think this was held by financial authorities. The Government was not alone in holding it to be a fair tax. He had endeavoured to show that taxation was necessary. He had tried to show that the house tax, though not a perfect tax, was the best tax they could carry out the object they had in view, which was to get a fair contribution from Indians and white men in this country towards the wiping off of the deficit. He had only one thing more to add. The Government had done its best to bring in taxation measures which would meet the difficulty now before the House and the country. They therefore intended to stand or fall by [illegible] (hear, hear.) He did [illegible] that they [illegible] wedded to the details of [illegible] Bill.

Mr. HERWOOD said that to keep their credit good in the eyes of the [illegible] they must keep their finances sound. He did not like the house tax, however, because it weighed too heavily on the towns, and because it appeared that it had to be paid by the occupier. The tax, too, did not touch the Indians as it should; it only affected the few with their separate homes and might induce Indians to huddle together in [illegible] more than they did. Personally, he preferred the poll tax, and especially this would mean that it would induce the Indian to contribute his fair share to the expenses of the country.

Shop Closing.

The debate on the Shop Closing Bill was continued.

Mr. HERWOOD said he was willing to agree to the amendment. He remarked upon the unfair competition of the Arab traders, who paid one-tenth of the salaries paid by European storekeepers. The Arab had secured the whole of the Kafir trade, and bade fair to secure the whole of the European trade. The unfair advantage which the Arab traders held would not disappear until they were forced into locations. He would welcome a measure to attain that object.

Zululand Licences Bill.

On Thursday, the PRIME MINISTER moved the second reading of the Zululand Licences Bill. In some districts of Zululand it had been found almost impossible to appoint [illegible] under the [illegible] Licensing Act on account of the scarcity of population. The Bill provided that, where found necessary, a magistrate may be invested by proclamation with the powers and authority of a Licensing Board. It also provided that hawkers, dealing in Colonial produce, such as mealies, should not be compelled to take out a licence, while hawkers dealing in imported produce should pay a licence of £1. At present all hawkers paid the licence. Liquor and trading licences would, under this Act, only be granted subject to the approval of the Colonial Secretary. The intention of this provision was to keep out undesirables.

The Bill was read a second time.

On Tuesday last a Bill to amend the laws relating to Indian Immigration was read a first time.

The House Tax.

On Wednesday, Mr. CARTER presented a petition from Charles J. Jones and 80 others of the Ladysmith district against the House Tax Bill.

Mr. MORCOM also presented petitions from the Mayor and Councils of Maritzburg and 315 burgesses, protesting against the tax.

Zululand Licences.

The Zululand Licences Bill was read a third time and passed.

Immigration Restriction.

The PRIME MINISTER [illegible] second reading of the Immigration Restriction Act Amendment Bill. The object of the Bill was to [illegible] clearly what domicile was to consist of in Natal. A large number of Indians had acquired domicile who had never resided in the Colony, and it was to remedy this position that the Bill was introduced.

The Bill was read a second time.—Condensed from the *Natal Mercury.*

Ourselves in Parliament

IN THE LEGISLATIVE ASSEMBLY on Monday, Mr. CHURCHILL asked the Prime Minister :—

(a) How many hundredweights of the paper called "Indian Opinion" are distributed each week by the Post Offices in townships having house to house delivery of letters;

(b) How many European and other letter carriers are employed in distributing this paper;

(c) If a newspaper makes use of the house to house delivery of letters for the free delivery of newspapers in towns, is this not an abuse of the system of free postage of local newspapers; if so, will Government take any steps in the matter?

In reply the PRIME MINISTER said: (a) Approximately 20 pounds weight of the newspaper called "Indian Opinion" which is published once a week is dealt with by the Post Office; (b) The delivery of these papers is effected by the permanent postmen, and no extra [illegible] are employed; (c) According to the Post Office laws, that no postage should be charged on newspaper delivery in this colony the [illegible] stop the practice.—*Natal Witness.*

Kimberley Indian Political Association

A Gross Slander

At a recent meeting of the Kimberley Indian Political Association, Mr. A. S. Dorasamy Pillay presiding, it was stated that at the request of the Association the Hon. William Ross had written to the Attorney-General, asking for the authority for his statement during the discussion on the General Dealers Licence Bill that "In one case brought to his notice a dead Indian lay for two days upon a bag of rice, the contents of which were sold to the public as food. The private secretary to the Attorney-General wrote in reply as follows:—

"Mr. Sampson asks me to inform you in reference to your note of the 23rd inst., that the statement referred to in the letter to you from the Chairman of the Indian Political Association of Griqualand West was made to him at an interview which he had with the Cape Peninsula Grocers' Association. He would be glad if you will kindly refer to that body for verification of the statement. The address of its Secretary is: George Barnes, [illegible] Chambers, Longmarket Street.

Mr. Barnes had been written to, and the Hon. W. Ross was informed in reply that "the matter was receiving attention." A second letter had as yet evoked no response.

The Chairman stated that he had received the following reply from the Colonial Secretary in reference to representations made in connection with the Immigration Act, 1902:

"Your request that Indians educated in their own language may be allowed to enter the Colony will receive careful consideration when the question of the general amendment of the Act is being dealt with."

THE LATE MR. BALAKRISHNA AIYER.—We regret to record the death at Salem, of Mr. D. A. Balakrishna, Pleader, on Wednesday, the 11th instant, at the age of [illegible]. He was a man of very high culture and considerable literary taste. He evinced a deep interest in public affairs and took a leading part in the affairs of the Salem municipality before it fell under the spell of bureaucratic guidance towards the close of the nineties. He played a very prominent part in the agitation that led to the release of the prisoners unjustly exiled to the Andamans, in connection with the Salem Riots of 1881. To his perseverance and unwearied labours were due in no small measure the revelation of official high-handedness and executive nepotism, that [illegible] extorted [illegible] from the [illegible] of the Government.—*The Hindu.*

A Timely Reminder

Letter from Mr. Wacha

Mr. D. E. Wacha, the Joint General Secretary of the Indian National Congress, writes the following letter of encouragement from Bombay, dated the 15th May, 1905:—

No doubt these ordinances for locations and other matters are the result of prejudice and ignorance. Whatever may have been the defect of the Kruger administration, there can be no excuse for perpetuating and accentuating those defects, aye, aggravating them, under the rule of Great Britain. The settlers on your side seem to have forgotten how merchants and traders themselves used to complain in the bitterest terms of the East India Company, which, up till the Act of 1833, interdicted them from trading in India. Those who came were styled "interlopers." But the interlopers were persevering and earnest. They were for profiting the country while profiting themselves by means of developing it with their own capital. The Parliament of those days—the Parliament which a few years before had abolished slavery in British dominions at the cost of millions—was greatly instrumental in removing the interdict. History tells us how the advancing Liberalism of the first half of the 19th century had leavened Parliament, and how far broader ideals of statesmanship, of liberty, and so forth, were permeating the whole country. It was those ideals of Freedom and Equality without distinction of caste, or colour, or creed—which pre-distinguished above all the statesmen of Great Britain in those days.

Unfortunately, the false and narrow ideals of dominion at present prevailing have again partly obscured those very fine ideals. They are absurdly denominated by the generic word Imperialism, but there is Imperialism and Imperialism, as John Morley has pointed out. The so-called Imperialism which has been in the ascendant for some time past is that false one, the shoddy affair under the cover of which land-grabbing, buccaneering, slave-trading, and so on, are being carried on, to the disgust and detestation of all right-thinking and righteous persons in Great Britain. This shoddy Imperialism has also been rampant in India during the Vice-Royalty of Lord Curzon. We greatly deplore it, but we have robust faith in the sterling conscience of Great Britain and its people, that no sooner than this wave of false Imperialism recedes in the background, and Liberalism emerges again fresher and stronger from its forced obscurity, a brighter day will be ushered in, not only in India, but in all parts of King Edward's dominions. Freedom is never acquired without heavy sacrifices. Many have to undergo martyrdom for her sake. You and other friends, who have for years past been struggling to attain that right of free citizenship, as loyal and dutiful subjects of His Majesty in South Africa, have already earned that martyrdom, seeing the persecution you have already undergone, the innumerable sacrifices you have made, and the arduous struggles you are still determined to carry on till you have reached the summit of your goal. We, in India, I mean all the great communities of Hindus, Parsis, Mahomedans, and others, admire your patience and perseverance, your broad faith and your broader spirit of hope, virtues which must, in the long run, crown your indefatigable struggle with success. When India annually assembles in its Congress, it is never slow to take notice of your doings, to sympathise with the hard lot of its countrymen in South Africa, and pass resolutions praying the Government of India and the Secretary of State to ameliorate that lot by removing those objectionable and inequitable conditions which are indeed a great blot on modern British civilization. Then again, there are our permanent preachers,—the men of the press,—who from time to time preach their sermon from their own sanctum and exhort Government to do the right thing. Again, our people themselves have, in the past, when occasion has offered, never been slow to raise their voice at public meetings at the capital cities of the Empire. But though neither your efforts, nor ours in seconding your own, have been crowned with success, I have deep and abiding faith in the conscience and justice of Great Britain that our prayers will be heard and heard to purpose. The darkest night is succeeded by a bright morn, so that, however gloomy and dark your prospects look at present, I am sure the gloom will soon be dispelled, giving way to a satisfactory settlement of this long-pending question. Meanwhile, you have to keep the same exemplary patience which has so characterized you during the past, and work with the same spirit of perseverance, faith, and hope, and in this connection, nothing has rejoiced me more than to see your new venture *Indian Opinion.* You have no doubt embarked on a great enterprise and on a novel principle, but I see that there are all the germs of success in it. Given the same patience and perseverance, the same earnestness and patriotism, the same sense of sterling duty, I do not see why you should not succeed, and bind your brow with laurels ever fresh and ever green. I mean not only you, but *all* who are working in unison with you, guided by a singleness of purpose which is as laudable as it is patriotic. I regularly read your paper and keep myself well informed of your struggles and doings. My sympathies are with you. How can they be aught else, seeing that we are *collaborateurs* in the same cause, and of the same Aryan flesh and blood.

Protab Chandra Mozoomdar

"Hidden Away by the Great Reaper in the Folds of the Eternal"

The sad news has reached Madras that the Rev. Protap Chandra Mozoomdar Leader of the Brahmo Samaj, the great religious and social reformer and orator of Calcutta, breathed his last on Saturday afternoon, June 26th. The mantle of the illustrious Keshub Chunder Sen at his death in 1884 descended on the playmate of his earliest years and friend and disciple in later life, Protap, who has since been the acknowledged leader and the most prominent exponent of the "Brahmo Samaj"—the movement of religious and social reform in Bengal.

Protap Chandra was born in October 1840, in a village near Calcutta. Young Protap received his early education in Bengali in the old-fashioned way in a village school, "where the pupils squatted on the floor, each one on his square mat." From here he passed on to an English school, where he underwent much hard work, in mastering "the puzzling irregularity of English spelling and the perplexing uncertainty of pronouncing English words." Later on, he joined the Presidency College, where he was the favourite of every professor, except the professor of mathematics. This is interesting in view of what he calls his "mathematical *nirvana* in after-life." In 1859 he left College. "Here was a spirited young man left adrift in the world," as he himself tells us, "with plenty of intelligence, sentiment and power of language, but without much force of character, and with insufficient principles"—a description that could be fittingly applied to any average college-trained youth on the eve of entering the battle of life.

Early in life, however, Protap came under the ennobling and elevating influence of his life-long friend and teacher, Keshub Chunder Sen; and the companionship served to intensify and accentuate his religious and moral tendencies. Mozoomdar laboured hard and faithfully as a trusted co-worker of Keshub's for years together. The following excerpt from the preface to the first edition of his "Life and Teachings of Keshub Chunder Sen"—not only the best biography ever written in English by an Indian, but probably the best life of the Brahmo leader that has been published—illustrates not only his deep admiration and affection for his idol, but is also typical of his English style, which, if Johnsonian, is certainly vivacious and highly literary:—

"It is impossible for me to realise that Keshub Chunder Sen has ceased to live. Impenetrable to this aching eye of flesh, the veil behind which his glorious face is hidden is a semi-transparent veil, penetrable to the faithful spirit that longs to be united with him night and day. So vivid and

intensive is the image of his presence somewhere very near, in the bosom of that Infinite Father, communion with whom is my daily rest, that every unsatisfied aspiration, shared with him, makes its appeal to Keshub, every sorrow such as he suffered, seeks his silent sympathy, every trial such as he bore, waits for strength and endurance upon his glowing example. His influences suffuse this luminous atmosphere of thought, goodness, worship, wisdom. The abounding spirituality of the Church of modern Theism is fragrant with the incense of his pure profound life. Hidden away by the hand of the Great Reaper in the folds of the Eternal, Keshub's influences permeate every thing good and pure both in as well as out of the Brahmo Samaj." Mr. Mozoomdar caught much of the fire and fervour of his chief and was very widely known as an inspiring teacher and speaker on religious themes; not only in this country, but also in Great Britain and the United States of America. He has written much in Indian and foreign newspapers and periodicals, and preached and lectured extensively to large audiences in India, Great Britain and America. In the April issue of *East and West*, he lamented the recent decadence of the Brahmo Samaj, in an article entitled "Reconstruction in the Brahmo Samaj." The passages which strike one most are these. They have a melancholy interest at this moment:—

"From my early youth I have looked upon the Brahmo Samaj as altogether unique. Its promises and potencies are capable of yielding the noblest results, both in life and aspiration. I have the same conviction now as strongly as before. I believe that it has religious and moral elements which, worked out under the influence of spiritual exercises and spiritual leaders, will make the Brahmo Samaj, as it once promised to be, the church of the modern educated Hindu. May God grant that this be so, is the prayer of my old age!"

"The second claim of the Brahmo Samaj was its spirituality. It professed to worship the Spirit God in directness and direct communion, untrammelled by other men's words and forms. The present reconstruction, however, binds all worshippers so hard and fast to Keshub's forms and ritual that the freedom of spirit in the old sense has more or less to be abandoned. There is one section of the Brahmo Somaj that does not submit to all this. The Sadharam Brahmo Somaj is now the most popular Brahmo Somaj, and it has nothing to do with the everlasting vacancy of the pulpit or the verbal adherence to speech and form. It works by committees in public resolutions, and its proceedings are thus far above-board. Committees and resolutions are good things, but they never brought redemption either to an individual or to a community."

(To be continued.)

Our Weekly London Letter

(FROM OUR SPECIAL CORRESPONDENT)

The Backwash of the Boer War.

The long-expected report of Gen. Sir William Butler's Committee—which was appointed by the Army Council to consider the question of sales and refunds to contractors in South Africa—was issued in the form of a Blue Book last Wednesday. The document is of a most amazing character, and does not hesitate to name persons whom the committee regard as personally responsible for the tremendous loss of public money which occurred upon the sales of war stores in the Transvaal and Orange River Colonies upon the re-establishment of peace.

After reviewing the economic condition of the country about the time when such vast quantities of stores had to be disposed of, the report proceeds to show how a few contractors were favoured; there were "understandings and conversations many, documents few, loose and inconclusive." Mention is made at great length of the enormous profits which were realised by the firm of Meyer, Limited, and the dual system of sale and purchase is held to be largely accountable for this.

The report, which extends to 21 pages, and to an equal number of pages of appendices, has a mass of evidence attached to it extending to over 500 pages. Mr. Arnold-Forster, the Secretary of State for War, has launched this bulky document with an initial benediction which is as abortive as any special pleading can very well be. Says the War Minister among other things:

> I think it my duty in justice to all persons named or referred to in the report, to observe that the evidence is clearly and admittedly incomplete, and and requires to be supplemented in many important particulars.
>
> The report of the Departmental Committee cannot be regarded as a judicial finding; the evidence has not been subjected to a legal review, and the inquiry is not complete, some of the persons whose conduct is called in question not having been heard.

But in spite of this supplication the public at large has formed its own judgment and drawn its own conclusion. The "man in the street" knows little and cares less for the due weighing of evidence or for hair splitting metaphysics which forms such a principal ingredient in the atmosphere of a law-court where and where alone one hears that there are two truths and not one. In fact, in a case I give below there cannot be two opinions; and whether a lawyer or layman, he can draw one inference alone, being driven thereto by something like the unenviable logic of a Euclid's demonstration.

A Small Item of Profit and Loss.

The committee quote the following figures, just to show a comparison between the prices at which Meyer was to buy from, and sell to us, at Pretoria:

Meyer paid us per 100lbs., for oats, 11s., oat hay and hay 10s., bran 9s. 3d., mealies 9s. 6d.

We paid Meyer, per 100lbs., 17s. 11½d., 17s. 8½d., 14s. 9d. and 16s. 0½d. respectively, a difference in favour of the contractor of 6s. 11½d., 7s. 8½d., 5s. and 6s. 6½d. respectively.

"Readiest Reckoner of Profit."

Commenting on the fact that on or about 10th Jan., 1905, Meyer was formally declared the purchaser of a vast quantity of forage throughout the two new Colonies, the committee says:

"Ten days earlier he had already begun to supply the troops at rates which probably made him the readiest reckoner of profit of whom the history of military contracts has record. Taking the question of oats as an example, the conditions of his double deal left him approximately a gainer of £1 sterling upon every 100lbs. of oats which we sold him, and which he transferred back to us.

£2,000 Sterling a Day.

The evidence given by Col. Lewis and others shows the actual method or method of exchange which followed. We still continued to store and issue practically as before the contract had been made, and some 60,000 animals became the machines by which Meyer accounted the daily gross gains upon oats alone of something over £2,000 sterling.

Loss of Documents.

The committee do not point their finger to any particular individual or individuals, but stigmatise the whole thing as a "cleverly arranged contrivance." In these cases the principal auxiliary, as usual, is the loss of documents, referring to which fact the committee state:

There can be little doubt that an extensive loss or destruction of documents has occurred and it is to be noted that in the evidence given by the officers and non-commissioned officers who were connected with the Director of Supplies Office in Pretoria (the heart and centre of this corrupt and putrid circle) that defective memories are more the rule than the exception whenever the salient or critical points of any question are reached.

INDIAN MAILS.—The Natal Direct Liner *Umkuzi* sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 28th July. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

The German East Africa Liner *Reichstag*, sails for Bombay direct, on or about July 22. Mr. N. M. Kader, 113 Grey Street, Durban, is the Agent.

WE LEARN THAT the Indian-African Line have made arrangements for carrying passengers to and from Calcutta. Messrs. B. Ebrahim Ismail & Co., Commercial Road, Durban, have been appointed Agents.

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩. | ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૧૫ મી જુલાઇ, ૧૯૦૫. | અંક ૨૮.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૧૫ મી જુલાઇથી તા૦ ૨૧ મી જુલાઇ સુધી ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫

હિંદુ—અષાડ શુદ ૧૪ થી, અષાડ વદ ૫ સુધી, સંવત ૧૯૬૧

મુસલમાની—તા. ૧૧ જમાદીલાવલથી તા. ૧૭ જમાદીલાવલ સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	[illegible]	હિંદુ તીથી.	[illegible]	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની..	૧૫	૧૪	૧૧	૬ ૫૧	૫ ૧૩
રવી...	૧૬	૧૫	૧૨	૬ ૫૧	૫ ૧૩
સોમ .	૧૭	૧	૧૩	૬ ૫૧	૫ ૧૪
મંગળ	૧૮	૨	૧૪	૬ ૫૧	૫ ૧૪
બુધ...	૧૯	૩	૧૫	૬ ૫૦	૫ ૧૫
ગુરૂ...	૨૦	૪	૧૬	૬ ૫૦	૫ ૧૫
શુક્ર. .	૨૧	૫	૧૭	૬ ૪૯	૫ ૧૬

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

શનીવાર તા૦ ૧૫ મી જુલાઇ, ૧૯૦૫.

નાતાલમાં ઘર વેરો.

નાતાલ ગવરમેન્ટ ગેઝેટમાં ઘર વેરા સંબંધી જે બીલ બહાર પડ્યું છે તેની વિરૂદ્ધ માણસોની લાગણી વધતી જાય છે. મારીત્સબર્ગમાં તા. ૧૦ મીની રાત્રે લોકોની જાહેર સભા તે બાબત વિચાર કરવા મળી હતી. અને ડરબનમાં તે વિષે ગુરૂવારની સાંજના મીટીંગ થઇ છે. આ બીલ સામે પગલાં લેવા ઘણા માણસોએ જુદી જુદી અરજીઓમાં સહિઓ આપી છે. દરખાસ્તમાં સુચવેલો ઘર વેરો માથા વેરા કરતાં પણ વધારે અપ્રીય થઇ પડેલ છે. બીલની દરખાસ્ત બહુ અધુરું છે અને જાયુકને માટે તો નક્કીજ પણ થોડા વખતને માટે પણ પસાર થવામાં વાંધા ભરેલું છે. ન્યાયની રીતે જો તે દાખલ કરવામાં આવે. તો જાયુક વેરા તરીકે માથા વેરા કરતાં તે વધારે ઠીક કહેવાય. માથા વેરો તો હમેશને માટે સહન થઇ શકાય એવોજ નહિ તેવો છે, જો કે કેટલાક [illegible] તે [illegible] છે. [illegible] તેવા [illegible] તેનું રૂપ બદલી નાંખવું જોઇએ અને તેમ નહિં તો તેને કદીજ નાંખવો. કે જેથી ફરી માથા વેરા તરફ વિરૂદ્ધ લાગણી થાય નહિં.

ટ્રાંસવાલમાં હિંદીઓને મળેલાં લાઇસેન્સ.

રૅન્ડ ડેલી મેલમાં ટ્રાંસવાલના વેપારીના લાઇસેન્સના આંકડા બહાર પડેલા છે તે ઉપરથી બહુ અગત્યના સવાલનું નીરાકરણ થઇ શકે છે. બ્રિટિશ ઇન્ડિયન એસોસિએશનની સ્થિતિનો આ આંકડા બરાબર ખ્યાલ આપે છે, તેમજ મી. લવડે તથા તેના મિત્રોને સંતોષકારક જવાબ પુરો પાડે છે. ટ્રાંસવાલ જેવડા મોટા પરગણામાં ૩,૧૧૮ વેપારના લાઇસેન્સમાંથી લગભગ ૧૩ ટકા જેટલાં લાઇસેન્સો એશિઆટિકને મળેલાં છે, અને ગએ વરસે ૧૪ ટકા કરતાં વધારે મળેલ હતાં. આ વરસના એશિઆટિકને મળેલાં ૪૪૨ લાઇસેન્સમાંથી ૨૨૫ તો ચીનાઓને મળેલાં છે અને માત્ર ૨૧૮ હિંદીઓને મળેલ છે. જો એશિઆટિકો ઉપર જુલમી કાયદાઓ થડાતા ન હોય તો હજી પણ ઉપર લખેલા આંકડામાં ઘટાડો થવા સંભવ છે કારણ કે કેટલાક તો પોતાનો વેપાર કરવાનો હક નવા કાયદાઓથી નાબુદ થશે એવી બીકે નામના લાઇસેન્સો લઇ રાખે છે. આથી નજીવી વેપારીઓની [illegible] માટે મી. લવડે અને તેના મિત્રો આટલી બધી ખટપટ કરે છે તે શરમ ભરેલું છે.

ઓરેંજ રિવર કોલોનીમાં હિંદીઓ.

બ્રિટીશ ઇન્ડિઅન એસોસીએશનને જવાબ.

એક તરફથી અમે અંકમાં બતાવીએ છીએ કે ઓરેંજ રિવર કોલોનીમાં આપણા લોકોને હક મળવા સારૂ એબોરીજીનીસ પ્રોટેકશન સોસાયટી લડત ચલાવે છે. બીજી તરફથી ત્યાંની સરકાર આપણી મશ્કરી કરે છે. બ્રીટીશ ઇન્ડિઅન એસોસીએશન તરફથી લખાણ ગએલું તે અમારા વાંચનારને યાદ હશે. તેનો જવાબ સરકારે આપ્યો છે કે ઓરેંજ રિવર કોલોનીમાં નવા કાયદા હિંદીઓને હક આપવાના નથી કરવાના એવી [illegible] વે છે કે હિંદીઓ પણ તે મુલકમાં નથી એટલે જે કાયદાઓ પસાર થયા છે તેના ઉપર આપણે ભાર દેવાની જરૂર નથી. ખરું જોતાં તો હિંદીઓ ત્યાં નથી છતાં તેઓને કડક કાયદા લાગુ પડે છે તે તેઓનું અપમાન કર્યા બરાબર છે. આ ઉપરથી એસોસીએશને હાઇ કમીશનર ઉપર અરજી કરી છે. તેમાં ઓરેંજ રિવર કોલોનીના સેક્રેટરીએ કરેલી ભુલ બતાવી છે. આ લખાણની નકલ પણ અમારા ઇંગ્રેજી વિભાગમાં આપી છે.

એબોરીજીનીસ પ્રોટેકશન સોસાયટી અને હિંદીઓ.

જોહાનીસબર્ગથી આ સોસાયટી ઉપર ઓરેંજ રિવર કોલોની બાબત લખાણ ગએલું તે ઉપરથી તે સોસાયટીએ એ વાત ઉપાડી લીધી છે અને મી. લીટલટન પાસે હિંદીઓને હક આપવા માંગણી કરી છે. એબોરીજીનીસ પ્રોટેકશન સોસાયટી એ મુખ્ય કરી હબસીઓના રક્ષણને સારૂ સ્થપાએલી છે. તેમાં ઘણા નામાંકિત માણસો મેમ્બર છે ને તેની વગ ઘણી છે. ઓરેંજ રિવર કોલોનીમાં મુખ્યત્વે કરીને હબસીઓ ઉપર જુલમ થાય છે એ અમે આ પત્રમાં બતાવી ગયા છીએ. એ બધા લખાણ તે સોસાયટી ઉપર ગએલાં. ઓરેંજ રિવર કોલોનીમાં આપણા લોકોનો પણ સમાવેશ થાય છે તેથી તે સોસાયટીના સેક્રેટરી મી. ફોક્સ બોર્ને મી. લીટલટનને જણાવ્યું છે કે હબસીઓ સિવાય બીજા કાળા માણસોને તેવા ગણવા એ દેખીતું ગેરવાજબી છે. તે આખો કાગળ અમે ઇંગ્રેજી લખાણમાં આપ્યો છે તે અને બીજું ઇંગ્રેજી લખાણ અમે વાંચનારને જોવા ભલામણ કરીએ છીએ.

દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદીઓનો રક્ષક.

છેલ્લા મળેલા મેલમાં આમારા [illegible] [illegible] માં [illegible] મથાળા નીચે મી૦ ગાંધીની છબી સહીત તેમનું દક્ષિણ આફ્રિકાનું સંપૂર્ણ ચરિત્ર આપેલું છે. તેમાં તેમણે દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદીઓ માટે જે જે સડતો વેઠી છે તેનો ટુંકામાં બધો હેવાલ [illegible] છે તે વાંચવા લાયક છે અને છબી પણ જોવા લાયક છે.

જાપાનની સુલેહ માટે તૈયારી

સઘેલીઅન ટાપુપર મેળવેલી જીત.

સઘેલીઅન નામના રૂશિઅન ટાપુનો કબજો હાલ જાપાનીઓએ પોતાનું લશ્કર તેમાં ઉતારવું છે. આ ટાપુ ૬૭૦ માઈલ લાંબો છે અને ૨૦ થી ૧૫૦ માઈલ પહોળો છે તેનું ક્ષેત્રફળ ૨૯,૫૫૦ માઈલનું છે એટલે કે કાઠીઆવાડ કરતાં વધારે વિસ્તારનું છે. આ ટાપુનો દક્ષિણ ભાગ ૧૮૭૫ ની સાલ સુધી જાપાનના કબજામાં હતો પરંતુ ત્યાર પછી જાપાને કુરાઈલ ટાપુના બદલામાં રૂશીઆને આપી દીધો હતો. એ ટાપુમાં પેટ્રોલના ઘણા કુવાઓ છે. કોલસો પણ ઘણો નીકળે છે. સુલેહ માટે જે તૈયારી થાય છે તેમાં આવા મોટા ટાપુની જીતને લીધે ઘણું જાપાનની અસર થએલી છે. [illegible] જણાવે છે કે લડાઈ દરમીઆનમાં [illegible] બનાવે રૂશીઆની પ્રજામાં આવા [illegible] દુઃખ [illegible] કરેલું ન હતું. [illegible] જણાવી આપ્યું છે કે રૂશીઆ પોતાના સરહદનું રક્ષણ કરવાને તદન નાલાયક છે. આ ટાપુ રૂશીઆના હાથમાં આવ્યે હજુ ૫૦ વર્ષ થયાં નથી. તે તેણે રાજદ્વારી ખટપટથી પોતાના તાબા નીચે લીધું હતું, અને જાપાનને તેથી નુકસાન ખમવું પડ્યું હતું. આ બારે યુદ્ધનો પ્રસંગ બન્યો ન હોત તો આજે તે ટાપુ રૂશીઆના હાથમાં રહ્યું હોત. જાપાને તે ટાપુપર લાંબો વખત થયાં નજર રાખી હતી, અને વખતસર મેળવેલી આ જીતથી પોર્ટસ્મથ ખાતે સુલેહમાં જાપાનની સ્થિતિ વધારે મજબુત થશે, એમ મનાય છે. સુલેહકારક મંડળી [illegible] દરમીઆન માર્શલ ઓયામા રૂશીઆના સરદાર લાઇનવીચને [illegible] સાંભળવાનો [illegible] સુલેહને માટે [illegible] જાપાની સરકાર ના પાડે છે, [illegible] કરી, ખરેખરી સુલેહ [illegible] અને દરેજ પાડવાનો ઇરાદો જણાય છે. [illegible] સુલેહ કર્યા વિના ચાલે તેમ નથી એમ તેઓ બતાવી આપશે, અને રૂશિઅન સરદારોને અને જાપાનની માંગણીઓ કબુલ કરવી પડશે એમ તેઓ હિમ્મત ધરી કહે છે.

ગ્રાહકોને વિનંતી.

આગલું સાલનું લવાજમ જે ગ્રાહકોની પાસે બાકી રહેલું હોય તેમણે મોકલી આપવા [illegible] કરવા.

ડીસેમ્બર માસમાં કાશીનો મેળો

ઇંડિઅન નેશનલ કોંગ્રેસ.

દર વરસે પ્રયાગ, હરદ્વાર, કાશી, નાશક વિગેરે સ્થળે સંક્રાંતિનો મેળો જ બાર વરસે કુંભના તથા સિંહસ્થના ધર્મના મેળા ભરાય છે; પણ આવતા ડીસેમ્બર માસમાં તેવો જ અથવા તેથી પણ વધારે ધ્યાન ખેંચનાર રાજકીય મેળો ભરાવાનો છે. આવા પવિત્ર સ્થળે આજ સુધીમાં આવો કોઈ પણ ઉત્તમ મેળો ભરાયો નથી એમ કહી શકાય. ઇન્ડિઅન નેશનલ કોંગ્રેસની ૨૧ મી બેઠક આ વેળા કાશીમાં ભરાવાની છે. [illegible] બીજા પણ કેટલાંક [illegible] એકઠા થવાના છે. [illegible] કોન્ફરન્સ પણ ત્યાં [illegible] છે. [illegible] સોશીઅલ કોન્ફરન્સ [illegible] છે. [illegible] કોન્ફરન્સ [illegible] શાસ્ત્રીઓએ [illegible] વિરુદ્ધ મત ન [illegible] છે. નેશનલ કોંગ્રેસના [illegible] ઉપર મુંબઈમાં જે રીતે [illegible] ભાગ લીધો હતો તેવીજ રીતે અહીંના મેળામાં પણ તે ભાગ લે એવી ગોઠવણ ચાલુ થઈ છે. તે ઉપરાંત ભારત ધર્મ મહા મંડળની સભા થી થીઓસોફીકલ [illegible] જે [illegible] મદ્રાસ [illegible] હતી તે અને બુદ્ધ ધર્મ [illegible] પણ આજ [illegible] કરવાની છે [illegible] પવિત્ર સ્થાન ઉપર [illegible] કીર્તિમાં [illegible] વધારો કરશે [illegible] હિંદુ [illegible] પવિત્ર સ્થળ [illegible] આજ સુધીમાં [illegible] સુધી [illegible] થઈ પડશે.

ચીનાઓની જીત.

ચીના લોકોએ અમેરીકાને હરાવ્યું છે. તેઓનો સંપ [illegible] રૂપેરી થયો છે. અમેરીકાને ચીના [illegible] બોલવાની [illegible] લાગવાથી [illegible] પ્રેસિડેન્ટ રૂઝવેલ્ટે ચીના સરકારને જણાવ્યું છે કે ચીના લોકો ને [illegible] અમેરીકામાં [illegible] અને [illegible] અમેરીકાના [illegible] કરશે. એમ ઉમેદ રાખીએ છીએ. ઘણીજ સહેલાઇથી અને સરસ રીતે આ જીત ચીનાઓએ મેળવી છે. સંપ તે શું છે તે આ દાખલો બતાવે છે.

ટ્રાંસવાલનો પરવાનો.

જાણવા જેવી ખબર.

તા. ૩૦ જુનના ટ્રાન્સવાલ સરકારી ગેઝેટમાં કેટલીક પરમીટ રદ થયાનું જાહેર થયું છે તેના ૧૦૪ નામો એમ ગયા અઠવાડીયામાં આપેલા છે અને બાકીના નીચે મુજબ છે.

૯૧૪. કોસંદા વલ્લુ.
૯૨૨. નીમા દુલભ.
૯૪૯. માદેવ રતનજી.
૧૧૫૬. પાનિયા લખુ.
૧૨૮૯. ડાયા દીઉ.
૧૪૯૧. મુસાજી ઇબ્રાહીમ.
૧૬૧૮. શીવા સુરજી.
૧૯૨૦. સુલેમાન દાઉદ.
૧૮૯૬. એન્ટોની ડીસ.
૨૨૧૫. ડીસન મારીઅટન
૨૪૮૨. ખુસા નાનજી.
૨૬૧૪. ઇસા ઇકબાલ
૨૬૪૩. ઓપન.
૨૬૭૮. નથુભાઇ ખુશાલ.
૩૦૨૩. ગોગોભાઇ નીટશાસ.
૩૧૩૬. અનુપમ હેમનદાસ.
૩૧૫૫. ગોવન પ્રાગ.
૩૨૯૨. ભાણા ભીખા.
૩૩૧૫ કુંવર હરી.
૩૩૩૫. [illegible] આરનાળ્ડી.
૩૩૬૧. મકન નાના.
૩૪૨૪. વીલીઅમ જેમ્સ.
૩૪૩૧. દુલભ ખુશાલ.
૩૫૬૦. પરમુભાઇ [illegible].
૩૭૦૧. સયદ અહમદ.
૩૭૯૨. મીસાબી.
૪૦૪૯. અબદુલ અલી.
૪૧૧૨. [illegible].
૪૨૮૪. પરમાલ તુળસી.
૪૩૭૭. કીફુઅન.
૪૫૧૫. ખુલચંદ.
૪૫૩૧. હુસેન ખાન મહમદ ખાન
૪૬૪૯. અમીભાઇ નીયામાલ.
૪૭૮૫. ઇસપ ઇબ્રાહીમ.
૪૯૮૦. સોમા રવજી.
૪૯૯૬. મુકુંદ.
૫૦૫૦. ધ્રુમીલાલ ધાન.
૫૪૩૩. મોરાર ભાણા.

૫૪૫૯. અહમદ જીવા.
૫૫૮૧. સુબરામન.
૫૭૩૩. બીકા ગેહાર.
૫૭૬૫ એ. કરીમ જમાલ.
૫૮૩૧. વલી આદમ.
૬૦૧૬. બાલા હીર.
૬૦૬૭. ગોકુલ સુનાર.
૬૧૩૦. બાપા કસન.
૬૧૬૩. રતનજી કાનજી.
૬૩૪૯. મુસા ઇબરાહીમ.
૬૩૭૫. ઇસપ અલી.
૬૪૯૫ અબદુલ સકુર.
૬૫૯૮. ગાહમદ કાસમ.
૬૬૦૬. અબદુલ કુંજ અલી.
૭૦૮૬. આઇ. એમ. પારે.
૭૧૫૯. કાસમ હાજી દાના.
૭૧૮૩. ગંગાબા નારનજી.
૭૨૦૬. રામ આપા.
૭૨૨૨. અબરી નુર મહમદ.
૭૨૨૫. વનમાળી રણછોડ.
૭૨૩૯. મીરદાદ.
૭૩૦૮. આનંદ કાજી.
૭૪૮૩. હાજી ઉમર હાજી ઇબરાહીમ.
૭૫૬૪. કનલ સીંગ.
૭૬૯૩. વસન રણછોડ.
૭૭૦૩. મુલચંદ હરજી.
૭૮૯૬. બીખા પરભુ.
૭૯૧૩. હીરા ખુશાલ.
૭૯૧૮. અ મદ આમુજી.
૮૦૬૬. ભીખા ભગા.
૮૦૮૬. હબીબ ખાન (ફઝુલા ખાન.)
૮૨૦૫. ઇસફ આસમાલ.
૮૩૦૦. નથુ સીનીવાસન.
૮૩૦૮. સેમ્યુઅલ જોન.
૮૬૭૩ કુબેર હંસરાજ.
૮૯૩૫. અરમાન.
૮૫૮૫. અબદુલ ગની જુમા.
૮૯૩૨. દુલભ જીવણ.
૯૧૩૦. અમીર ખાન.
૯૧૩૨. અલી ખાન.
૯૧૭૭ હુસેન હજારી.
૯૧૯૫. નાનજી પ્રાગ.
૯૫૨૧. એ. ઇ. જાબા.
૯૬૪૦. તઇબ [illegible].
૯૬૯૨. સુલેમાન કાસમ
૯૭૦૬. ઇસાક મુસા.
૯૭૫૧. હાજી બદરદીન.
૯૮૨૧. ખાન બહાદુર.
૯૯૫૪. શેખ અહમદ.
૯૯૭૩ મહમદ અહમદ.
૯૯૭૯. ગુલામ સ.મ ([illegible])
૧૦૩૦૬. ઇસા ઇસમાલ.

હિંદી ઉદ્યોગ તથા કારીગરી ના સંબંધમાં નામદાર મહારાજા ગાયકવાડ સરકારે લંડન માં આપેલું ભાષણ.

જેલા મેલમાં મળેલા ઇંગલંડના પત્રો ઉપરથી જણાય છે કે લંડનની આર્ટસ સોસાયટી તરફથી મી૦ ફ્રેડરીક એ૦ રોઝેરે ઉદ્યોગ અને કારીગરીની હીંદની હાલતના સંબંધમાં નામદાર મહારાજા ગાયકવાડના પ્રમુખપણા હેઠળ એક ભાષણ આપ્યું હતું. મી૦ રોઝેરે હીંદના આયાત નીકાસ અને વેપારના આંકડાઓ આપી હીંદના કારખાનાઓના વધતા જતા ઉદ્યોગ વિષે કેટલુંક વિવેચનકરી હિંદી સરકારે સ્થાપેલા વેપારને લગતા ખાતાં માટે કેટલીક ટીકા કરી હતી.

મી૦ રોઝેરનું ભાષણ પુરૂં થયા પછી નામદાર મહારાજા ગાયકવાડે જણાવ્યું હતું કે હિંદુસ્થાનમાં ઉદ્યોગોનો સવાલ ઘણો અગત્યનો છે અને તેના ઉપર ઇંગલંડના અમલદાર વરગ તરફથી તેમજ ખાનગી વરગો તરફથી ધ્યાન આપવામાં આવે છે. તે જોઇને હું ઘણો ખુશી થયો છું. હિંદુસ્થાનને વધારે જરૂર સરવે પ્રકારની ખરેખરી કેળવણીની છે. હીંદમાં બ્રિટીશ અમલની શરૂઆત થયાં પહેલાં એવા ઉદ્યોગો હસ્તી ધરાવતાં હતાં કે તે સઘળા દુનિઆના બીજા ભાગોના ઉદ્યોગોની સાથે હરીફાઇ કરી શકતા હતા અને હાલ પણ સગવડ કરી આપવામાં આવે તો તેઓ પોતાની આગલી સ્થીતી ઉપર શામાટે નહિ પહોંચે તેનું કાંઇ કારણ નથી. ઉદ્યોગ હુનરને લગતાં જ્ઞાનની તેમજ તેને માલ સસ્તામાં સારાં બજારો ક્યાં છે, તેની ખબરની ગેરહાજરીને લીધે મુશ્કેલીઓ ઉભી થાય છે. હીંદમાં બનાવવામાં આવતી સુંદર રેશમ ઇંગલંડમાં પણ પસંદ કરવામાં આવે છે, ને ઘણાં થોડા હિંદીઓ જાણતાં હશે. હુનર ઉદ્યોગની કેળવણીના સંબંધમાં હિંદી સરકારે કેટલુંક કરયું છે ખરૂં પણ જેવું [illegible] તે દેશની સાથેજ જોડાએલું છે, તે ધારે છે કે તેના કરતાં કાંઇક વધારે કરવું જોઇતું હતું. હીંદની દેશી પ્રજાને નીમકહલાલપણાનું શીક્ષણ પણ આપવું જરૂરનું છે. હાલનાં ક્રમ ગમે તેમ કરવામાં આવે છે, અને શેઠો બહુ ઉદાર હોય છે. મેં પોતે કેટલાક અખતરાઓ વડોદરામાં કરી જોએલા છે. બીજા કેટલાક અખતરાઓમાં કેટલાક વેપારીઓ વિગેરેને નાણું ધીરવામાં આવ્યાં હતાં કે તેઓ ઉદ્યોગ હુનરનાં અભિલાષીઓ વચ્ચે પ્રચાર કરે અને તેમને ઉત્તેજન આપે. તે ઉપરથી મને જે અનુભવ મળેલો હતો તે અસાધારણ નહીં હતો. મને સમજાયું કે ઉદ્યોગ હુનરને ઉત્તેજન દેવા માટે સરકાર કાંઇ કરી શકે તેમ નથી. પણ હું આશા રાખું છું કે વડોદરામાં મળેલી એ નિષ્ફળતાનાં ખાસ સબબો અને બ્રીટીશ સરકારને નાહિંમત કરશે નહિં, કારણ કે દરેક રાજ્યને જુદી જુદી મુશ્કેલીઓમાંથી પસાર થવુ પડે છે. તેઓ પોતાની મરજી નાફક સઘળી વધારે કેળવણી પામેલા અને સઘળા વધારે બુધ્ધી શાળી માણસોને રોકી શકતાં નથી, પણ સરકારને તે બાબતમાં વધારે મોટી સગવડ છે અને તે નાના રાજ્યો કરતાં વધારે ફતેહ મેળવી શકે તેમ છે. લોકો સરકારના કારોબારથી સંતોષ રહે છે. કારણ કે તેઓ પોતાની હાલત અને પોતાના હકો સમજી શકતા નથી. સઘળી જગાએ અજ્ઞાનતાનો સવાલ આગળ ઉભો રહે છે. જો તે અજ્ઞાનતાને ખસેડવામાં આવે તો હિંદના શાંત, ગંભીર, હુશીયાર અને બુધ્ધીશાળી કામદારો દુનિયાના બીજા ભાગના કામદારોની હારમાં શા માટે આવી નહિં શકે? ઘણા વરસો અગાઉ વડોદરામાં એક મીલ સ્થાપવામાં આવી હતી, જેનો હેતુ રાજ્યની આવકમાં ઉમેરો કરવાનો નહિ હતો પણ લોકોને તેવાં સાહસોથી થતો લાભ બતાવવાનો હતો. હું આ તરફ આવવાને ઉપડ્યો તે પહેલાં તરતમાંજ તેને વડોદરાના એક વહેપારીને વેચી નાખવામાં આવી છે. અને હવે તેને ખાનગી આસામીઓ તરફથી ચલાવવામાં આવે છે. મારી નેમ એવી છે કે લોકો પોતાના કામ પોતાની મેળે સંભાળી લેતા શીખે, મને આશા છે કે આનું પરિણામ એ આવશે કે થોડા વખતમાં બીજી મીલો કાઢવામાં આવશે. લોકોને જ્ઞાન આપવાની સગવડતા કરી આપવામાં આવે અને પોતાના હિતો વધારે સારી રીતે જળવાય તે લોકોને શિખવવામાં આવે તો ઘણો લાભ થવાની વકી છે. વધારામાં હિંદની પ્રજાને પોતાના કારોબારમાં વધારે સારા હકો જોઇએ છે હિંદમાં લોકોને ઉત્તેજન આપવા માટે તેમને સાહસમાં પાડવા માટે બની શકે તેટલી ઉદારતાથી કામ લેવું જોઇએ.

અમ્હલાલીમાં સોનાની ખાણ— ચોકસ કાળમાં જમીનમાં ઉંડા કાણાં પાડી સોનાની જે તપાસ કરવામાં આવી હતી તેનો રીપોર્ટ બહાર પડેલ છે કે લગભગ ૮૦ ફુટ જેટલું કાણું પાડી કહાડવામાં આવેલી ધૂળની કસોટી કરતાં જણાય છે કે સરેરાસ ૧ ટન ધુળમાંથી ૧ પ્રતીંટ જેટલું સોનું નીકળી શકે.

એક પારસી હીરો.

ઉલ્લા મળેલા મેલમાં અમારા આડત્રીય ગામે જમશેદમાં નાદીરશાહ નવરોજી અણુ ડીનામના એક પારસી જુવાને ઉત્તર હિંદુસ્થાનમાં થએલા ધરતીકંપ વેળા કેટલીક જાનો બચાવી તેનું વર્ણન કરેલું છે, તથા તેની છબી પણ તે સાથે આપી છે. ધરમશાળામાં વેપારી તરીકે જાણીતા આ બહાદુર પારસી જુવાને ત્યાંના ભયંકર ધરતીકંપ વેળાએ પોતાને થએલા રૂ. ૫૦૦૦૦ ના નુકશાન તરફ નજર નહિં કરતાં કટાઇ ગએલા લોકોના મદદે દોડી જઇ ઘણી જાનો ઉગારી વખાણવા લાયક ધૈર્ય દેખાડ્યું હતું.

ચરચા પત્ર.

[અમારા ચરચાપત્રીઓ નીચેના નિયમો યાદ રાખશે તો તેઓના પત્ર ઉપર તુરત ધ્યાન મળવાનો સંભવ છે.

1. કાગળની એકજ બાજુએ લખવું.
2. અક્ષર ચોખા શાહીથી લખવા.
3. નામ તથા ઠેકાણું બરોબર લખવા, તે હમેશાં બહાર પાડવા સારૂં નહિં પણ અમારી જાણને સારૂં.
4. લખાણ હમેશાં ટુંકું અને મુદ્દાસર કરવું.—આધપતિ.]

દક્ષિણ આફ્રિકામાં ચાલુ લડત.

મે. ઇ. ઓ. અધિપતિ જોગ.

સાહેબ,—ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅનના ઉલ્લા અંકમાં મી. પાઠકનો પત્ર પ્રગટ થએલ છે તે ખરેખર ઉત્સાહ ઉત્પન્ન કરનારો છે. તેમનો પત્ર નાતાલના હિંદીઓને બાંધવાના અહાંની આશા આપે છે. દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદીઓપર થતા જુલમ સામે જે જે પગલાંઓ લેવાય છે તેની તેમણે પ્રશંસા કરી છે. ખરેખર નાતાલ, ટ્રાંસવાલ અને કેપ કોલોનીની બ્રિટિશ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસો હિંદીઓના ભલાંને માટે જે મહેનત કર્યા કરે છે તેનું સારૂં ફળ કોઇક દિવસે આવવાનુંજ. આ વરસે હિંદુસ્થાનમાં બનારસ ખાતે ઇન્ડિઅન નેશનલ કોંગ્રેસ ભરાનાર છે તેમાં આ વખતે પણ અહિંના હિંદીઓના દુઃખનો પોકાર ઉઠાવવાની જરૂર છે. તેમજ ઈંગલંડ ખાતે થવાના જનરલ ઇલેક્શનની વખતે પણ જો કંઇ થઈ શકે તો તેથી ઘણો ફાયદો થવા સંભવ છે. વ્યાજબી હકોને માટે વ્યાજબી લડતનું પરિણામ સારૂં આવ્યા વિના રહેતુંજ નથી. અન્યાયથી લડનારાઓની શક્તિ કુદરત હરી લીએ છે, અને તેજ કુદરતનો કાયદો છે. દાખલા તરીકે રૂશિયા અને જાપાનની લડાઇમાં રૂશિયા અન્યાયથી કામોને લઇને લડવા તૈયાર થયું, જેથી તે જગે તેનું જોરાવર રાજ્ય મનાતું હતું તો પણ શક્તિ દેવીએ તેનો પક્ષ તજી દીધો, અને જાપાનના કારણોથી લડનાર જાપાની ઓની બાજુએ જઇ વસી. કોઇપણ દાખલો આપ્યા વિના પણ સમજી શકાય છે કે કુદરત હમેશાં અન્યાયની વિરૂધ્ધજ ઉભી રહે છે. સાઉથ આફ્રિકાના ગોરાઓ અન્યાયી ઠરાવો રજુ કરી ન્યાયી દરખાસ્તોનું વજન તોડી નાંખે છે. આવી રીતે ન્યાયવાળા પક્ષની અંતે ફતેહ છે ખરી પણ તેમાં સતત મહેનતની ખામી હોય તો કુદરત તેને મદદ કરી શકતી નથી માટે દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદીઓએ મહેનત જારી રાખવાની જરૂર છે.

લી. એક શુભેચ્છક.

હિંદુસ્થાનના સમાચાર.

પુનામાં છીંટ અને કાપડ રંગવાનું એક મોટું કારખાનું ઉભું કરવામાં આવ્યું છે.

—

અવધ પ્રાંતમાં નસીરાબાદ પાસે રંગે ભરવારના ખાણ માલુમ પડી છે.

—

પુનાની ફરગ્યુસન કોલેજમાં રા. બા. કેલકર તરફથી રૂ ૧૦,૦૦૦ ની ભેટ આપવામાં આવી છે.

—

પોરબંદરમાં મરકીનો શરૂઆત પાછી થઇ છે. રોજ ચાર પાંચ કેસ થાય છે. વચમાં થોડા દિવસ બીલકુલ કેસ નહિં થતા.

—

મુંબઇ ઇલાકામાં વરસાદની મોસમ શરૂ થઇ ચુકી છે. કેટલાક ભાગોમાં કુવા ઉભરાયા વરસાદનાં ઝાપટાં પડેલાં છે.

—

કલકત્તા ખાતે સખત ગરમી પડે છે, તડકાની લુ લાગવાથી બે જાણ અને એક યુરોપીઅનના મરણ નીપજ્યાં છે.

—

સુરતમાં એક સખી હિંદુ ગૃહસ્થે રૂ. ૨૦,૦૦૦ ને ખર્ચે એક જાહેર મકાન બંધાવી આપેલ છે.

—

કોલંબો ખાતે ગણે વરસાદની મોસમ પુરી થઇ હોય એવું દેખાય છે. શીમલા ખાતે વરસાદ પડવો શરૂ થયો છે.

—

અમદાવાદ ખાતે જુદા જુદા બીયાંઓમાંથી તેલ કાઢવાની એક મીલ ગાંઠે મોટી ચાપક ઉભી કરવામાં આવી છે.

—

કચ્છ સ્ટેટ રેલવે બાંધવાની પરવાનગી હિંદી પ્રધાન તરફથી મળી ચુકી છે. આ રેલવે અંજાર અને ભુજ વચ્ચે બંધાશે.

—

શીમલા ખાતે તા. ૧ લી જુને એક ધરતીકંપનો આંચકો લાગેલો હતો પણ તે નરમ હોવાથી કાંઇ નુકશાન થએલું નહોતું.

—

સુરતમાં નવો ઘરવેરો દાખલ થયો છે. તે સામે ત્યાં વસતા ૧૫૦૦૦ કુટુંબોએ અરજી કરેલી છે.

—

નામદાર પ્રીન્સ ઓફ વેલ્સના હિંદુસ્થાનની મુલાકાત વખતે કલકત્તા મ્યુનીસીપાલીટીએ રૂ. ૧૫,૦૦૦ ની કીમતનો હાર ભેટ કરવાની ગોઠવણ કરી છે.

—

નામદાર આગાખાનને ઓગષ્ટ માસમાં પૂર્વ આફ્રિકાની મુલાકાતે આવવાની વિનંતી કરવા જંગબારથી ચાર ખોજા ગૃહસ્થોનું એક ડેપ્યુટેશન મુંબઇ ગએલું છે.

—

મુંબાઇમાં વિજળીક ટ્રામવેની યોજનાની બાબતની મુજબ કંટ્રાક્ટ અપાયા છે. અને તેનું કામ હવે થોડા વખતમાં શરૂ થશે. લોકલ ટ્રેનની લાઇન વધારવામાં આવશે અને જી. આઇ. પી. અને બી. બી. સી. આઇનું જોડાણ થશે.

—

ગઇ તા. ૪ થી મેએ પુનામાં એક જાહેર ગંગાધર તીલકના પ્રમુખપણા નીચે મળેલા સભાએ જાપાને રશિયા ઉપર મેળવેલા ફતેહ માટે જાપાનની મુબારકબાદી ઠરાવ કરી તે ઠરાવની નકલ મુંબઇનો જાપાનના કોન્સલ મારફતે જાપાનના શહેનશાહને મોકલવાનો ઠરાવ થયો છે.

પરચુરણ ખબરો.

રશીઆ અને જાપાન કાર્યમાં ચલી મોકલવાની જીત.—રશીઆ અને જાપાન કઇ પેઠેથી તેમાં જરૂર થશે ... ઘણુ ભેદ ઉત્પન્ન કરનારી થઇ પડી છે. આજ સુધી એ લડાઇમાં રશીઆએ ... આ પરદેશ ... રૂપાનાં ... ગએલ છે.

—

નુકશાનીનો સવાલ અને જાપાનની ઉદારતા.—સલાહ કરાર બંધણીમાં નુકશાનીનો સવાલ વાંધાવાળો થઇ પડેલ છે. સેંટપીટર્સબર્ગ ખાતે એવી સુચના જાહેર કરવામાં આવી છે કે જાપાનની લડાઇ બાબતની સઘળી લોનો નુકશાની બદલ રશિઆ પોતાની પર લઇ લીએ કે જેથી કરી જાપાન ને બીજા સ્વરૂપમાં તેની નુકશાની મળે. વ્યાજબી માગણીમાં દરખાસ્ત ... પુરી નથી અને કોઇ અભિપ્રાય શરતથી કરી આ બારણાને કબજું નથી.

ટ્રાંસવાલમાં એશિયાટિકને મળેલાં લાઇસેન્સ—ડિલાનિરના રીપોર્ટમાં ૧૯૦૫ ની સાલમાં કુલ મળી ૪૪૧ લાઇસેન્સ એશિયાટિક માટે કાઢવામાં આવ્યાં હતાં જ્યારે ૧૯૦૪ ની સાલમાં ૫૩૨ અને ૧૯૦૩ માં ૩૪૭ નીકળેલ હતાં. આ વરસમાં આજ સુધીમાં કુલ મળી રૂ.૧૬૮ વેપારીના લાઇસેન્સ નીકળેલ છે. આ આંકડાપરથી સરેરાશ કાઢતાં દર સેંકડે લગભગ ૧૩ ની સરેરાશ નીકળે છે. ઉપર લખ્યા પ્રમાણે ૪૪૧ લાઇસેન્સમાંથી ૨૨૩ લાઇસેન્સ ચીનાઓને મળેલાં અને જાપાનીઓ એટલે ૨૧૮ હિંદી આને મળેલાં છે

રૂશિઆના લશ્કરમાં બેદિલી—મંચુરીઆમાં જપાનના લશ્કરનો એક ખબરપત્રી લખી જણાવે છે કે બાલ્ટીક કાફલાની ખરાબી, ઝારે ફરી કાફલાનો બનાવ અને સલાહને માટે પછી લોકચાલેલો જનરલ લાઈનવીચના તાબાના લશ્કરમાં ઘણી બેદિલી ફેલાવી છે. અમલદારો બેદરકાર બની ગયા છે. અને સીપાઈઓ તક મળતાં જાપાની લશ્કરના તાબે થઇ જાય છે. કારણ કે તેઓ એમ સમજે છે કે જાપાનીઓ લડાઈના કેદી સાથે સરસ રીતે વરતે છે. મરવું ઈંદની શરૂ પામનાર કેટલાક રૂશિઅન અમલદારોએ બેદિલી ઉત્પન્ન કરનારા ખબરો લશ્કરમાં ફેલાવ્યા છે.

રૂશિઅન સરદાર લાઇનવીચની સલાહ વિષે વિરૂધ્ધતા—લાઇનવીચ તેમજ બીજા સરદારો સુલેહ બાબત વિરૂધ્ધતાના લખાણો તારથી મોકલ્યા કરે છે. તે લખે છે કે લશ્કર આગળ કોઇ દિવસ હતું નહિ એવી સારી સ્થિતિમાં હાલ છે. અને બાલ્ટીક કાફલાની હારથી જમીનની લડાઇ નરમ દેવાનું કશું કારણ નથી; કેમકે સમુદ્રની સત્તા તો પોર્ટઆર્થરના કાફલાના નાશથી ક્યારનીએ જાપાનના હાથમાં જઇ ચુકી છે. ઉપરાંત ઉપર વિજેતાને હોંશપર આવેલા લશ્કરને હઠતાં અટકાવવું તે ભય ભરેલું છે. અને તેને પાછું બોલાવવાથી પણ નુકશાન થવાનો ભય રહે છે.

રૂશિઅન એડમીરલ રોઝદવેન્સ્કી ભયંકર સ્થિતિમાં છે તોપણ તે થોડા વખતમાં સાજો થશે એવી આશા રહે છે. એડમીરલ ટોગો જ્યારે તેની મુલાકાત લેવા ગયેલ ત્યારે તેણે તે ઘવાયલા રૂશિઅન સરદારની બહાદુરીના વખાણ કર્યા અને જવાબમાં તે બહાદુર સરદારે જણાવ્યું કે એડમીરલ ટોગોના વિનયથી તથા પોતાને આપેલા માનથી તે પોતાની હાર તથા કેદીપણાનાં ઘણું દુઃખ ભુલી ગયો હતો.

એવું માનવામાં આવે છે કે એડમીરલ રોઝદવેન્સ્કી પોતાના કાફલાને વ્લાડીવાસ્ટોક કેટલુંક નુકશાન ભોગવી પહોંચી ગયેલ સમજે છે. તેના મગજની ખરાબ સ્થિતિ હોવાને લીધે તેને તેના કાફલાની સંપૂર્ણ હારના ખબર આપવામાં આવ્યા નથી.

ધરતીકંપના ફંડમાં મળેલ નાણાં.

ક્રુગર્સડોર્પ.

શ્રી. મહમદ ઈસપ પટેલ.	૦	૧	૦
,, ઈબ્રાહીમ આમદ.	૦	૫	૦
,, શ્રી. એમ. દેસાઈ.	૦	૧૦	૦
મેસર્સ મહમદ એન્ડ મહમદ.	૦	૨	૦
શ્રી. સુલેમાન હુસેન.	૦	૨	૬
,, અમદ રહેમતુલા.	૦	૨	૬
,, મહમદ વાનીઆ.	૦	૫	૦
,, નથુ ખુશાલ.	૦	૨	૬
,, સીદુ મહમદ.	૦	૫	૦
,, વનમાળી દેવા.	૦	૫	૦
મેસર્સ સુલેમાન ઇબ્રાહીમ આમદ એન્ડ કું.	૦	૧૦	૦
,, આમદ ઇબ્રાહીમ ઉકાભાઇ.	૦	૫	૦
શ્રી. ઈસ્માઈલ આમદ કાજી.	૦	૨	૬
,, સુલેમાન આમદ ઇસાક.	૦	૩	૬
,, કરીમ રહીમ.	૦	૨	૦
,, ઇસ્માઇલ અમીજી.	૦	૧	૦
,, મુસા ઇસ્માઇલ.	૦	૧	૦
,, ઈબ્રાહીમ મહમદ પટેલ	૦	૧	૦
,, ઇબ્રાહીમ મહમદ સાલે.	૦	૧	૬
,, વનેશ	૦	૨	૦
મેસર્સ લખુ મકન એન્ડ બ્રધર્સ.	૦	[illegible]	૦
,, અમદ વલીદ એન્ડ બ્રધર્સ.	૦	૨	૦
,, મનજી દુલભ એન્ડ કુંપની	૦	૨	૦
શ્રી. મુસા હીરાભાઇ.	૦	૧	૦
,, ઈબ્રાહીમ હુસેન.	૦	૧	૦
,, હુસેન ગમાલ.	૦	૧	૦
,, સી. ઈસપ.	૦	૨	૦
,, કરીમબક્ષ.	૦	૨	૦
મેસર્સ દેસા કાનજી એન્ડ બ્રધર્સ.	૦	૫	૦
શ્રી દયાળ વશન.	૦	૩	૦
મેસર્સ. મધુ છગન એન્ડ બ્રધર્સ.	૦	૪	૦
,, નાથા નાના એન્ડ બ્રધર્સ.	૦	૩	૦
,, આલીભાઇ એન્ડ ભાણજી	૦	૧	૦
,, ઇસપ આદમભાઇ એન્ડ બ્રધર્સ.	૦	૨	૬
શ્રી આદમ મુસા.	૦	૧	૬
,, ઈસપ અરમાન પટેલ.	૦	૨	૦
,, ઈબ્રાહીમ દાદા.	૦	૧	૦
,, મુસા બારભાર.	૦	૧	૦
મેસર્સ નરોત્તમ એન્ડ મુળા એન્ડ કં.	૦	૩	૦
શ્રી. ઈબ્રાહીમ મુસા લોરગાટ.	૦	૨	૬
,, નીલા ફકીર દેસાઈ.	૦	૧	૦
,, ઇસપ અલી.	૦	૦	૬
મેસર્સ. મહમદ ઇસપ રવજી એન્ડ ભાઇઓ.	૦	[illegible]	૬
શ્રી. આમદ મહમદ [illegible]	૦	૬	૩
,, રવજી બાપુ એન્ડ બ્રધર્સ.	૦	૨	૬
,, હીરા વાલુ	૦	૨	૦
,, મનુ ઉમેદ	૦	૧	૦
,, હુસેન મહમદ	૦	૦	૬
મેસર્સ નરસઇ ભીખા એન્ડ બ્રધર્સ.	૦	૨	૦
,, ભીખા ફકીર,	૦	૧	૦
શ્રી. ઈસપ મહમદજી.	૦	૨	૦
,, શેઠી મારફત લોકેશનના મદ્રાસી પારસીઓ.	૦	૧૫	૬

આ ફંડમાં અમોએ એકઠા કરેલા પૌંડ ૫૦—૦—૦ અમે હિંદુસ્તાનના વાઇસરોયના ખાનગી સેક્રેટરીને મોકલી આપ્યા છે. આ ફંડ હવે બંધ કરવાનું છે તો જેઓ આ ફંડના નાણાં આગાઉથી વગી એકઠા કર્યા હોય તેઓને મોકલી આપવાની વીનંતી કરવામાં આવે છે બીજા નાણાં આવતા અંકમાં પ્રગટ થશે.

ડરબન બજાર ભાવ.

આટો.		શી.	પે.		શી.	પે.
મેંદા	૧ બસ્તાનું	૧૬	૦	થી	૧૭	૦
મોભડાંના	,,	૨૧	૦	,,	૨૨	૦
એફ. એફ. ડી. આર,		૧૪	૦	,,	૧૪	૬
એફ. ડી. આર.	,,	૧૩	૦	,,	૧૪	૦
ચીની સક્કર	,,	૧૮	૬	,,	૧૯	૦
કુશકાના	,,	૧૮	૦	,,	૧૯	૦
દેશી તુવેર દાળ.		૧૪	૦	,,	૧૫	૦
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૧	૦	,,	૧૫	૬
મસુરની	,,	૧૬	૦	,,	૧૭	૦
મગની	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
અડદની	,,	૨૧	૦	,,	૨૨	૦
ચણા	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
,, દાળ	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
વટાણા	,,	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
મકાઇ	,,	૭	૦	,,	૭	૮
તેલ.						
કડવું	૧ ગાલન	૩	૨	,,	૩	૩
એરંડીનું	,,	૨	૨	,,	૨	૩
મીઠું	,,	૨	૮	,,	૨	૯
નાળીએરનું	,,	૩	૦	,,	૩	૧
ખાંડ મોરીસની.						
સફેદ	,,	૧૯	૦	,,	૨૦	૦
પીળી	,,	૨૦	૬	,,	૨૧	૦
તીરકુળ નાતાલ		૧૭	૦		૧૭	૬
આદુ		૯	૦	,,	૯	૬
મદ્રાસી સોપારી, ૧ રતલ		૦	૬	,,	૦	૮
મરચાં		૦	૫	,,	૦	૫॥
ઘી મેડી		૭૦	૯	,,	૭૨	૬
[illegible]		૬	૩	,,	૬	૬
,, [illegible]		૭	૦	,,	૭	૩
,, ,, [illegible]		૧૨	૯	,,	૧૩	૩
કુસી		૧૨	૦	,,	૧૩	૦
નાળીએર ૧૦૦		૧૦	૦	,,	૧૨	૦
નીમક (લીવરપુલ)						
મોટા [illegible]		૬	[illegible]	,,	૭	[illegible]
[illegible]		૧૪	૬	,,	૧૭	૦

इंडिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. १५ वी जुले, १९०५. नम्बर २८.

सप्ताहिक पंचांग.

—※—

इंग्रेजी—ता. १५ वी जुले से, ता. २१ वी जुले १९०५ तक.

हिंदु—अषाढ सुदी १४ से आषाढ वदी ५ सम्वत् १९६१ तक.

वार.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	त्योहारोंकी यादी.
			क. मि.	क. मि.	
शनि.	१५	१४	६ ५१	५ १३	
रवि.	१६	१५	६ ५१	५ १३	
सोम.	१७	१	६ ५१	५ १४	
मंगल	१८	२	६ ५१	५ १४	
बुध..	१९	३	६ ५०	५ १५	
गुरु..	२०	४	६ ५०	५ १५	
शुक्र	२१	५	६ ४९	५ १६	

इंडिया जानेवाली मैल स्टीमर.

इन्डिया-मैल स्टीमर 'अमकुश्री' ता. २८ वी जुले और पिछे तुरत कलकत्ता जानेवाली है.

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. १५ वी जुले, १९०५.

नातालमें घर वेरा.

नाताल गवरमेन्ट गेझेटमें घर वेराके सम्बन्धमें जो बिल प्रकट हुए हैं, उसकी सामने प्रजाका विरुद्ध मत दिनपर दिन बढ रहा है. इसलिये गत ता. १० वी को मारीत्सबर्गमें शहेरवासीऔंकी एक सभा जमा हुई थी. इसी तरह डर्बनमें ता. १२ वीको एक मिटींग हुई थी. यह बिलपर प्रतिवाद करनेके लिये बहुत आदमीऔंने अलग अलग अर्जीयों पर दस्तखत किया है. मुंडी वेरासें भी घर वेरा अधिक अप्रिय हो पडा है. बिलकी दरखास्त बहुत अपूर्ण है. बिल कायमके लिये तो नहीं, परन्तु कुछ समयके लिये पसार करनेपर बडी मुश्केली है. जो न्यायसें पेश किया जाय, तो मुंडी वेरासें इसी वेरा ठीक कहा जाय मुंडी वेरा हरहेमेशके लिये उठाये न जाय, ऐसा है. कितनेक देशोंमें यह वेरा मोजुद है. प्रजागत इसलिये विरुद्ध है, इससें उसका स्वरुप बदलना चाहिये, या तो निकाल देना चाहिये. क्योंकि इससें मुंडी वेरा तरफ प्रजामत विरुद्ध न हो जाय.

एबोरीजीनीस प्रोटेकशन सोसाईटी और हिंदीऔं.

जोहानेस्बर्गमें एबोरीजीनीस प्रोटेकशन सोसायटीपर ऑरेंज रिवर कोलोनीके सम्बन्धमें एक लिखान भेजा गया था. लिखानपर विश्वास लगाकर यह सोसाईटीने हिन्दीको दाद मिलनेपर मि० लिटलटनसें प्रार्थना की है. यह सोसाईटी काफिरोंकि रक्षणार्थे स्थिर हुई है. यह सोसाईटी बडे बडे सुप्रसिद्ध महाशयोंसें सजी हुई है. उसका प्रबल भी विशेष है. ऑरेंज रिवर कोलोनीमें काफिरोंपर जुल्म अधिक गुजरता है, जो सब किसीको मालुम है. ऐसे ऐसे सब बातका लिखान यह सोसाईटीपर भेजा गया था. ऑरेंज रिवर कोलोनीमें काफिर लोगों साथ हमारे हिन्दीऔंको भी गिना जाता है. इसलिये उस सोसाईटीके मंत्री मि० फोक्सबर्नने मि० लिटलटनसें कहा है, कि काफिर सिवाय दुसरें काले आदमीको ऐसा गिनना, यह सचमुच गैरव्याजबी है. यह पत्र हमें अङ्ग्रेजी कोलममें सम्पूर्ण तरहसें छपा है, और इसी सम्बन्धमें दुसरा अहेवाल हमारे पाठकोंको पढने पर सूचना करतें हैं.

ऑरेंज रिवर कोलोनीमें हिन्दीऔं.

—o—

ब्रिटिश इन्डियन एसोसीयेशनको जवाब.

लार्ड कमिशनर पर लिखान.

एक तरफ हम इसी अङ्कमें लिखकर कह सकतें हैं, कि ऑरेंज रिवर कोलोनीमें हमारे लोगोंको एक मिलनेके लिये एबोरीजीनीस प्रोटेकशन सोसाईटी उद्यत चला रही है. दुसरी तरफ सरकार हमारे हिन्दीऔंको हांसी करते हैं. ब्रिटिश इन्डियन एसोसीयेशन तरफसें भेजा हुआ लिखानसें हमारे पाठकगण वेमालुम नहीं है; उसका जवाब सरकारने दिया है, कि ऑरेंज रिवर कोलोनीमें हिन्दीऔंको हक देनेके लिये नया आईन बनानेका नहीं है. एसोसीयेशन कहता है, कि बहुत हिन्दी यह कोलोनीमें नहीं है, इससें जिस आईन पसार हुए है, उसपर हमारे प्रतिवाद करनेकी जरुरत नहीं है. सत्य देखनेसें मालुम होता है, कि हिन्दी वहां नहीं है तो भी वे लोग बेहुदा आईन लगा देता है, जो अपमान करने समान है. इसी बात के लिये एसोसीयेशनने एक अर्जी लार्ड कमिशनरको किया है. ऑरेंज रिवर कोलोनीके सेक्रेटरीने जो भूल की है, वह अर्जीमें दिखाई है. यह लिखानका सब सम्पूर्ण अहेवाल हमें अङ्ग्रेजीमें छापा है.

नुकशानीका प्रश्न—हालहौलान्ड मेलमें नुकशानीका प्रश्न पर भाग उठ रहा है. सेन्टपीटर्सबर्गमें सूचना प्रकट हुई है, कि जापानने लडाईके सम्बन्धमें जितनी लोन निकाली है, वे सब नुकशानी बदल रुस अपना नामपर जमा लेवें; इससें जापानको भारी नुकशानी मिल जाय. व्यापारी मैजलीमें जापान धोपा उठानेपर राजी नहीं है और अयोग्य शर्त लगानेकी इच्छा जिसका नहीं है.

जापानकी सन्धिकी तैयारी.

सेंघलियन टापुपर जीत.

आजकल जापानने सारे जगतको विस्मित कर डाला है. जापानपर विजयलक्ष्मी प्रसन्न हुई है. रूस चारों ओरसे बारबार अपयश पा रहा है. बालटीकबेडेका सर्वनाश हुए. प्रधान सेनापति रोजेस्टवेन्सकी गिरफ्तार हुए. कुछ जहाज भागे, कुछ डूबे, और कुछ पकड लिये गये. इस प्रकार बालटीकबेडा तबाह बरबाद हो गया.

अब जापानने एक दूसरी जीत की है, और सेंघलियन नामक रूसी टापूका कबजा ले लिया है. जापानियोंने अपनी सेना टापूके भीतर दाखल कर दिया है. यह टापु ६७० मैल लम्बा और २० से १५० मैल तक चौडा है. क्षेत्रफल २९,२५० मैल है. इस टापूका दक्षिणीय भाग १८७५ साल तक जापानके कबजे था. परन्तु उस समय पिछे जापानने क्युराईल टापूके बदल यह सेंघलियन टापु दे दिया था. इसी टापुमें पाराफिन और कोयलेकी पैदाश होती है.

सन्धिके लिये जो तैयारी चल रही है, उसमें इस बडे टापूकी जीतके लिये भारी असर लग गई है. "टाइम्स" समाचार लिखता है, कि यह बनावसे रूसी प्रजामें भारी शोच लग गये है. इसलिये जितना शोच इस वक्त लगा है, इतना लडाईके दरम्यान किसी बनावपर नहीं लगा था. इस बनावने दिखा दिया है, कि रूस अपनी साहदका रक्षण करनेपर एकदम अशक्त है. यह टापु रूसके हाथपर आनेको अब ५० वर्ष नहीं हुए है. रूसने उसका कबजा राजद्रोही लडाकमें ले लिया था. जापानको उससे नुकशान उठाना पडा था. यह जबरदस्त नुकसान प्रसंग न आया होता, तो इस टापु रूसके हस्तक रहता था. जापान उसपर कई रोजसे अपनी दृष्टि फेंक रहा था, सो कार्य किया. वोशींगटनमें सन्धिके समय जापानकी स्थिती और मजबुत होगी, ऐसी आशा है. सम्भव है, कि सलाहकारक मंडल जमा होगा, यह दरम्यान मारशाल ओयामा रूसी सरदार लाइनवीचको एक जबरदस्त फटका लगावेंगा.

कुछ समयकी सन्धिके करने लिये लडाई बन्ध करने पर जापान जो सेनाने ले रखा और युद्ध जहाज लकडा रखा तब पर्छेगे, तब रूस सचमुच सन्धि करेगा, ऐसा जापानियोंका ईरादा है. जापानियों हिम्मतसे कहता है, कि यह बीच युद्धें रूस समझ जायगा कि अब सन्धि सिवाय दूसरा नहीं है. और अन्तमें जो सलाहकारक मंडलसे जापानीं शर्तोंको स्वीकार करना होगा.

हिन्दी हुन्नर उद्योग.

नामदार गायकवाड महाराजा.

लन्डनमें गत ता० ११ वी मेईको हिन्दुस्तानको ओर हिन्दुस्तानी सभा हुई थी. इसमार बडोदाके नामदार महाराजा प्रमुख बने थे. नोराइटी तरफसें इन्डिया आफिसवाला मि० एन. जे. देशाने हिन्दी हुन्नर उद्योगके सम्बन्धमें एक व्याख्यान दिया. व्याख्यान खतम होने बाद इसी सम्बन्धमें नामदार महाराजाने भाषण दिया, कि हिन्दको आबाद बनानेके लिये इसी देशका हुन्नर, उद्योगका एकदम प्रचार करनेकी विशेष आवश्यकता है, और हिन्दी कारिगर लोगोंको शिक्षा सम्पूर्ण तरहसे देना चाहिये. कारिगर लोग अपनी स्थिती और अपना हक क्या है, यह समझता नहीं है. अपना देश सिवाय दुन्याके अन्य प्रदेशोंमें ग्राहको कौन तरहसे बरता रहें, ऐसी गहसे भी बेमालुम है. उसकी कितनी चिजें ऐसी उत्तम प्रकारकी बनती है, कि वह चीजें विदेश जानेसें उसकी किंमत दसगुनी मिल सके. परन्तु चिजोंकी बिक्री कहां होवे, वह नहीं समझता है. वे लोगोंको साधारण शिक्षा उपरान्त ऊंच शिक्षा देनेकी जरूरत है. हाल देखनेमें आता है, कि हुन्नर उद्योगके लिये जिस विभाग हिन्दमें शिक्षा दे रहा है, वे सब अपूर्ण है. यह शिक्षाके सम्बन्धमें हिन्दमें ब्रिटिश सरकारने जो कुछ किया है, वह सम्पूर्ण नहीं है. एक देशी प्रजाका हुन्नर उद्योगकी आबादी साथ नहीं देशके राज्यकर्ताओंकी राजनीति साथ सम्बन्ध लग रहा है. नामदार महाराजाने कहा, कि हिन्दके वर्तमान कारीगर लोग बुद्धि और चालाकीमें अपना बापदादासें कुछ कमती नहीं है. परन्तु वे हुन्नर उद्योगमें पिछे है. ब्रिटिश अमल पहिले उसका बापदादा यह बारेमें दुन्याके कोई भी देश साथ टक्कर लगा सकता था. और कहा, कि कसतीमें कमती कर, एकोई जकातकी सीमा, शिक्षाका बन्दोबस्त, मालीमलकताकी सलामती और फसलोंमें कसती महसूल वसुली बंगरहसे अब भी हिन्दी हुन्नर उद्योगकी वृद्धि हो सकती है.

लन्डनमें प्रतिवाद सभा—विलायतके लन्डन शहरमें गत १२ वी मेईको लार्ड कर्झनकी कन्चेरिलिव सभाकी वक्तता पर प्रतिवाद करनेके लिये एक सभा हुई थी. सभाका प्रमुखस्थान पर दादाभाई नवरोजी बिराजमान हुए थे.

भारतके वर्तमान.

बम्बईमें बिजलीक ट्राम—बम्बईमें बिजलीक ट्रामकी योजना चल रही है, और उसका काम कुछ वक्तमें आरम्भ होगा.

सहायता—पूनाकी फरग्युशन कोलेजको रा. रा. बेलकरने १०,००० रुपयेकी सहायता दी है.

ब्रह्मदेशके थायेटमें भूकम्प—ब्रह्मदेशके थायेट गांवमें भूकम्प आया था. परन्तु किसी तरह हानि नहीं हुई.

रूसी कप्तान तिबेटमें—रूस राज्यने अपने कप्तान कसलोफ़ो बहुमूल्य भेट सहित तिबेटके दिलाइ लामा पास भेजा है.

कापड रंगनेका कारखाना—पूनामें छींट और कापड रंगनेका एक बडा कारखाना स्थिर करनेमें आया है.

किमती हारकी भेट—जब प्रिन्स आफ वेल्स हिन्द आयेंगे तब कलकत्ताकी म्युनिसिपालीटी १५,००० रुपयेका एक किमती हारकी भेट करेंगे.

फारसीकी भाषा—लाहोरके दयानन्द एंग्लो वेदिक कालेजमें फारसीकी भाषा पढाई जाती है. शिक्षक फारसीवाला नहीं है, परन्तु एक महाराष्ट्र ब्राह्मण है.

"ओलोम्पीस इन इन्डिया"—आगामी शरद ऋतुमें बम्बईमें एक प्रदर्शनी भरनेमें आनेवाली है. जब उसको "ओलोम्पीया इन इन्डिया" नाम दिया जायगा. उसमें राजवंशीओंकी और हिन्दी व युरोपीयन उमरावोंकी मोमकी मूर्तियो बनाई जायगी.

जापानी डा० ओमोरी हिन्दमें—टोकियोके सुप्रसिद्ध विज्ञानविद डा० ओमोरी जापानसें कलकत्ता जापहुंचा है. आप भूकम्प सम्बन्धी बातोंमें विशेषज्ञ है. आप धर्मशाला मसुरी और कांग्रडामें जाकर दो महीनेतक अवलोकन करेंगे.

भेट लेनेपर निमन्त्रन—आगामी अगस्त महीनेमें नामदार आगाखान पूर्व आफ्रिकाकी भेट लेवे, ऐसी चाहनासे नामदार आगाखानको प्रार्थना करनेके लिये, जंजबारके चार खोजा गृहस्थोंका एक डेप्युटेशन बम्बई गया है.

ट्रान्सवालकी पर्मिटें.

ता० ३० वीके ट्रान्सवाल गवर्नमेन्ट गेझटमें पर्मिट सेक्रेटरीने जाहेर किया है, कि इन गेझटमें छपा हुआ नामवाले आदमीने पर्मिट यानी रजीस्ट्रेशन सर्टीफिकेट गमाया है. इस लिये ये पर्मिट और सर्टीफिकेट रद हुए है. जिस आदमी पास निचे मुजब सर्टीफिकेट या पर्मिट होवे, उन्होंने हुशियार रहना, कि वह काममें लिया न जाय. कभी काममें लिया जाय, तो नालिश होगी.

पर्मिट नम्बर. धनीका नाम.

१२१ किनडामल सोपरोच,
२२४ नानदास खुशाल,
२३१ माधव रतनजी,
४७४ सुलेमान कासम,
८०४ नाना खीमा,
८९८ हीरा मुरार,
८८२ भीखा मीठा,
८९८ मीठा भगा.
११५५ फीटुअन,
१२१९ फकीर हीरजी,
१५५९ इसप अलमाल,
१६०० नाइडु सीनवासन,
१७०९ अमीर खान,
१७११ अली खान,
१८०९ महमद कासम,
१९३२ मोरार मकन,
२०५७ मकन नाना,
२१४८ मोहन प्राग,
२१६३ गुलाब हरी,
२१६७ मुला,
२१९० मनीभाई नीआभाई,
२२२३ सोमा रामजी,
२३११ गांधा लखु,
२५१३ भीमा डुडा,
२६७८ विलियम जेम्स,
२७६९ अबदुल अली,
३०३२ कोलेता वलु,
३३३२ ईसा ईसमाल,
३४२२ हरी खुशाल,
३५१२ बुदा नानजी,
३५७५ बाबा ईद,
३७८६ अकमाल साले,
३८४४ एन्टोनी टीप,
३९०२ ग्यान बहादुर,
३९४४ सुलेमान दाउद,
४२१८ रामसामी,
४२१८ अली मीर्जा,
४२८८ वी. अरनायेनी,
४५८८ पामुयट वेन,
४६६८ हमाजी अली,
५३३१ जमाल शाह,
५३२३ मुसाजी इब्राहीम,
५३८० अबदुल फट्टा अली,
५५०१ वनमाली रनछोड,
६०२८ हुसेनखान महमदखान,
६१६९ हबीबखान (फजुलाखान)
६३१६ बुलचंद,
६४०२ रामअवतार बुधु,
७१०३ चीतामी,
७३०६ इसप इब्राहीम,
७३२६ अनुमल हीमनदास,
७३९० सवर महनद, ––
७५३९ आवाबद,
७६८१ कारा हीना,
७७०१ हासम हाजी दादा,
७८५४ अगमन,
७९३८ कनलडीग,
७९०७ महमद अहमद,
८०५९ आमांड करसी,
८४१२ किम्बुल्ड मोन,
८०७७ हुसेन हजारी,
८५१४ मीनदास,
८५२० महमद जीवा,
८५७३ महमद इसे,
८५७७ सैमीमन बीटलान,
८६३३ आर. एम. पीले,
८६८० दयाल गुगली,
८७४६ नाया हीरा,
८७५७ गोकुल सुदाल,
८७९९ ए. करीम जमाल,
८८११ दला इब्राहीम,
८८३७ इसप अली,
९००३ हीदा खुशाल,
९१९० तइब उतीम,
९२५५ अबदुल सकुर,
९३११ कीसवन पालीअतन,
९४१२ आयबी मुमहमद,
९६२० इसप इसमाइल,
९८२५ अहमद आमुजी,
९८६६ इलाह येल्कस,
९८९३ वली आदम,
९९३१ भेका कसन,
९९७१ इसप हुसम पटेल,
१०११६ लखु भाणा,
१०२५८ ए. इ. भाभा,
१०२७६ काजी मरदीम,
१०३२३ भीलदली,
१०३१९ सुलेमान इसमाल दुरइन,
१०५४५ दुलभ खुशाल,
१०६०० सुलतान,
१०७३६ लीला लीटार,
१०८०२ दुलभ जीवन,
१०९८३ शेख अहमद,
११३७८ मगन रनछोड,
११३७९ रामा लखु,
११३८९ मुलचंद हरजीवन,
११२५१ रतनजी फकीरजी,
११२५३ इशाक मुसा,
११५७६ हाजी उमर हाजी इब्राहीम,
१२०९७ कानजी माधा,
१२१३१ अबदुल गनी जुमा,
१२२५० नानजी प्राग,
१२३४७ मोहनभाइ नारनजी,

बाकी रहा नाम आगामी अंकमें आयगा.

रोकड बजार भाव.

	शी.	पे.	शी.	पे.
मोंजा चावल ...	१६	०	१७	०
भींमदी „ ...	२१	०	२२	०
एफ. एम. डी. आर. ..	१४	०	१४	६
एफ. डी. आर. ...	१३	०	१४	०
चीनी सफेद ...	१८	६	१५	०
दुदा चावल ...	१८	०	१९	०
अरहरकी दाल ...	१४	६	१५	०
मसुरकी दाल ...	१६	०	१७	०
मुंगकी दाल ...	२२	०	२३	०
उददकी दाल ...	२१	०	२२	०
चने ...	१७	०	१८	०
चनेकी दाल ...	१७	०	१८	०
मटर ...	१६	०	१८	०
मोटीस ...	७	०	७	९
कडवा तेल १ गेलन ,	३	३	३	३
रेडीके तेल „ ...	२	३	२	३
मिठा तेल „ ...	२	८	२	९
नालीयर तेल „ ...	३	०	३	१
सफेद गांठी ...	१९	०	२०	०
दिली „ ...	२०	६	२१	०
चोंखल (गालाल) ...	१७	०	१७	६
आटा (फ्लायर) ...	५	०	५	६
सुपारी मद्रासी १ रतल	०	३	०	८
मीरची „	०	५	०	५॥
घी केस (पेटी) १...	७०	९	७२	६
पाराफीन वीवोंस १ केस	६	३	६	६
„ चाइट रोस „	७	०	७	३
„ „ गेलन	११	९	१३	३
फली ...	१२	०	१३	०
नालीयर १०० ...	१०	०	१२	०
नीमक (लिवरपुलका)				
मसाला एनका	?	९	५	
दुध नेसलका ...	१५	६	२०	६

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

வாரா ந்தரப்பத்திரிகை

பெட்டால்பினிக்ஸ், 1905௵ ஜூலை௴ 15௳ சனிக்கிழமை.

[illegible]

[illegible]	16-1	[illegible]
[illegible]	17-3	[illegible]
[illegible]	18-3	[illegible]
[illegible]	19-4	[illegible]
[illegible]	20-5	[illegible]
[illegible]	21-6	[illegible]
[illegible]	22-7	[illegible]

மார்க்கட் விலை

	முதல்—வரை	
[illegible] அரிசி.	16/-	17
[illegible] அரிசி.	1-2-	1-2-0
[illegible] அரிசி.	11	1[illegible]
[illegible]	15	15-6
[illegible] பருப்பு	16/-	17-6
[illegible]	7/	7-9
[illegible]	3-2	3-3
[illegible]	2-9	2-10
தேங்காய் எண்ணெய்.	3/	3-1
வெட்டால் சர்க்கரை	10/-	1-0-9
[illegible] ,,	1-1-0	1-2-0
[illegible] ,,	17/	17-6
[illegible]	9/-	9-9
[illegible]	6 பென்ஸ்,	8-6
மிளகா	5 ,,	5½
[illegible]	3-7-9	3-10-0
[illegible]	[illegible]	0-6
[illegible]	[illegible]	7-0

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகை [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] கைபோப்பத்தோகையும் [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

கைபோப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை வாரந்தோறும் கிடைக்காவிலிருந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத்தெரியப்படுத்தும்படிக் கேட்டுக்கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மெயில்.

[illegible]

[illegible]

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

பினிக்ஸ்பெட்டால்,

சனிக்கிழமை.

1905௵ ஜூலை௴ 15௳

[illegible]

[illegible] இந்தியர் [illegible] [illegible] [illegible] எல்லாருடைய புத்தியிலும் [illegible]வைகளே, இவை சிறு [illegible] வியாபாரிகளாலும் [illegible] பொறுமையினாலும் [illegible] [illegible]. முக்கியமான காரணம் இதுவாக இருந்தும் இந்தியர்கள் சுகபரிபாலனம் முறைமைப்படி செய்வதில்லை என்றும் அவர்களுக்கு அதைத்தவிர்ப்பதால் கோப்பாவிக் [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] புலப்படவில்லை. [illegible] வியாபாரம் இந்தியருடன் மற்றக் [illegible] [illegible]

இந்தியர்கள் [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ம்படியான ஆங்கிலேய சாக்குகளை வாங்குவதில்லை என்று ஒரு முகமாய்த் தீர்மானஞ்செய்வார்களாகில் பிரிட்டிஷ் தேசத்தில் எத்தனைபேர் வேலையற்றிருக்கவேண்டியவர்களாவார்கள்? பிரிட்டிஷ் வியாபாரிகளுக்கு எவ்வளவு நஷ்டமுண்டாகும். சொற்பத்தொகையான இக்காலனியிலுள்ள ஐரோப்பியரின் பொருட்டாக பிரிட்டிஷார் இந்தியரின் நன்மையைக்கருதாதிருப்பது ஆச்சரியமானவிஷயம். [illegible] அமெரிக்கர்களுக்கு அநீதியாக இந்தியரால் செய்யப்படுமாகில் அப்போது எல்லாவர்களும் [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

யுத்தம்.

மஞ்சூரியாவில் [illegible] [illegible] நடந்துவருகிறது. கூடியசீக்கிரத்தில் ஒரு பெரும் யுத்தம் உண்டாகுமென்று எதிர்பார்க்கப்படுகிறது. சகாலின் [illegible] ஜப்பானியர் கைப்பற்றிக்கொண்டார்கள். சமாதான விஷயம் அமெரிக்காவில் நடத்துவதற்காக இருவகை [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] கொடுப்பதைப்பற்றி பேசப்படுகிறது. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] யுத்தச்

கப்பலிலுள்ளவர்களும் அதிருப்தியுடனிருந்துவருகிறார்கள். அநேக ருஷியர்கள் பன்குர்ப்பாயுத்தகளத்தில் ஜப்பானியரிடம் அடைக்கலம்புகுந்துவருகிறார்கள். சில சிறைப்பட்ட ருஷியசேவகர்கள் ருஷியாவுக்குப்போக இஷ்டமில்லாமல் ஜப்பானியதேசக்குடிகளாகச் சேர்ந்துவருகிறார்கள். ருஷியகுடிகள் சமாதான விஷயத்தை மிகவும் விரும்புகிறார்கள். ருஷியசக்ரவர்த்தி தமக்குக்குறைநேரிடுமென்கிற எண்ணத்தால் யுத்தத்தில் ஜெயமடைவதே அல்லாமல் சமாதானம் செய்வதில்லை என்று நினைத்தாலும் தேசகலகம் யுத்தத்திற்கு முட்டாக முடிந்தது.

குருகர்டார்ப் கூட்டம்.

சென்ற மாதம் 23உ ஒரு பெருங்கூட்டம் கூடி வழக்கப்படி அடியிற்கண்ட தீர்மானங்களைச்செய்திருக்கிறார்கள். அவை வருமாறு:-

1899-ம் வருஷத்தில் இந்தியருக்கு இந்தவூரில் 4 வியாபாரலைசென்ஸ் கொடுக்கப்பட்டது. இப்போது 45 லைசென்ஸ் கொடுக்கப்பட்டிருக்கிறது. இதனால் ஐரோப்பியவியாபாரிகளுக்கு அதிகக்கெடுதி நேரிடுகிறது. இவ்விஷயத்தைக்குறித்து கவர்மெண்டாருக்கும் விண்ணப்பஞ்செய்யவேண்டும். ஐரோப்பியர், இந்தியருடன் வியாபாரம் கொடுக்கல்வாங்கல், முதலியவை செய்யக்கூடாது. கட்டடங்களை குடிக்கூலிக்கு விடவும் வாங்கவும் கூடாது. அவர்களுடன் வியாபாரஞ்செய்பவர்களோடு ஐரோப்பியர்கள் பந்துவாவு செய்யக்கூடாது. இவ்விஷயங்களை பாராமரிப்பதற்காக ஒரு சபையும் ஏற்பட்டிருக்கிறது.

சீனர் திறமை.

அமெரிக்கர், சீனர் அங்கு வராமல் தடுப்பதற்கு ஏற்பட்ட சட்டத்தின்காரணமாக அமெரிக்கருடன் வியாபாரம் செய்யக்கூடாதென்றும் அவர்கள் சரக்கை வாங்கக்கூடாதென்றும் செய்த முடிவு மிகவும் நன்மையைக்கொடுத்தது. அமெரிக்கர் சரக்கு சீனத்துக்கு அதிகமாக ஏற்றுமதிசெய்யப்படுகிறபடியால் அமெரிக்க வியாபாரத்துக்குத் தீங்குநேரிடுமென்கிற அச்சத்தினால் அந்த இராஜாங்கத்தார் சீன இராஜாங்கத்தாருக்கு இனிமேல் சீனரை கனதியாக நடத்துவதாகவும் அதற்குத்தக்க ஏற்பாடுசெய்வதாகவும் வழக்கப்படி வியாபாரம் நடந்துவரும்படியாகவும் கேட்டுக்கொண்டார்கள். அதேதன் சீனர் அதை ஏற்றுக்கொண்டு நடப்பதாகத்தெரிகிறது. இதுவன்றிச்சீனவியாபாரிகளைச் சரியானபடி நடத்தாதவுத்தியோகஸ்தரை உடனே வேலையிலிருந்து நீக்கப்படுமென்று மிர். ரூஸ்வல்ட் கட்டளை பிறப்பித்திருக்கிறார். சீனர்கள் அதிமுயற்சியுடன் ஒற்றுமையாக இவ்விஷயமாகச்செய்தபடியால் அக்காரியம் கைகூடிவந்தது. இந்த அறிவை இந்தியர்களும் கைப்பற்றி நடப்பார்களாகில் இந்தியாவுக்கு ஒரு குறைவும் இந்தியர்களுக்கு அவமதிப்பும் நேரிடமாட்டா. இந்த ஒற்றுமை ஏற்படுங்காலந்தான் இந்தியர் மேன்மை அடையும் காலம். இதற்கு விரோதமாக நம்மிடம் குடிகொண்டிருப்பது, சுயலம், மதவேற்றுமை, முதலியனவேயாம்.

துருக்கி கமிஷனர்.

சென்ற மாதம் துருக்கி கமிஷனர் கேப்டவுனிலிருந்து இங்கு வந்தார். அவரை இங்குள்ள அநேக முகம்மதிய கனவான்கள் அதிக களிப்புடன் எதிர்கொண்டழைத்துவந்தார்கள். முதல்நாள் தாவுத் முகம்மத் பண்ணாவில் அவருக்கு மிகவும் சம்பிரமமாக விருந்தளிக்கப்பட்டது. சிலகாலத்துக்குமுன் மக்கா இருப்புப்பாதைக்கு நன்கொடை கொடுத்தவர்களுக்குத் துருக்கி சுல்தான் அவர்களின் வந்தனத்தையும் வெகுமதிக்காசுகளையும் (மெடல்) அளிப்பதற்காக இவரை இவ்வூருக்கு அனுப்பப்பட்டது.

இந்தியர் மதுபானம்.

சென்றவாரம் நேட்டால் அட்வர்டைசர் என்னும் ஆங்கிலேய பத்திரிகையில் ஒரு நிருபர் எழுதியிருக்கிறார்:—

இந்தியர்கள் ஆங்கிலேயர் சாராயக்கடைகளில் அதிக மதுபானத்தைச்சாப்பிட்டுவிட்டு தலைதெரியாமல் தடுமாற்றத்துடன் வழியில் நடப்பவர்கள் அருவருப்படையும்படி போகிறார்கள். இவர்களுக்கென்று கிரேஸ்டிரீட்டில் ஒரு கடை திறப்பதால் இந்தியருக்கு நன்மை உண்டாகலாம்.

வெற்றி.

இறந்தசொல்.

அநேககாலமாக "வெற்றி" என்னும் சொல் கீழ்நாடுகளில் வழங்காமல் இறந்துபோய்விட்டது. இப்போதுதான் ஜப்பானியரின் வீரம், ஒற்றுமை முதலிய சிறந்தகுண அமைதிகளினால் அச்சொல் மறுபடியும் உயிர்த்திருக்கிறது. கீழ்நாட்டார் யாவரும் இதனால் அளவற்ற மகிழ்வை அடைகிறார்களென்பதில் சந்தேகமில்லை. இனி கீழ்தேசத்தினர் தங்கள் "வேற்றுமை" என்னும் தூக்கம் தெளிந்து "ஒற்றுமை" என்னும் விழிப்பை அடையலாம். இவ்வுணர்ச்சி அதிவிரைவில் இந்தியாவைத்தவிர மற்றெல்லாக்கீழ்தேசங்களிலும் பரவி அங்குள்ள குடிகளுக்கு மிகவும் உயர்வைக் கொடுக்கும். இந்தியா இதனால் பயன்படுவதற்கு மாறாகச்சிலகாரணங்களுண்டு. அவைகளிலும் முக்கியமானவை மதவேற்றுமை, சாதிவேற்றுமைகளே. இவ்வேற்றுமைகளை மேல்கொண்டது இந்தியா ஒன்றே. அதுகாரணமாகவே, அவ்வேற்றுமை ஏற்பட்டகாலமுதல் மாறாமல் ஒவ்வொருமுறையும், அந்நிய அரசர்களால் ஆளப்படுவதற்கிடங்கொடுக்க நேர்ந்தது. இக்குறை ஒன்றில்லாதிருந்தால் இந்தியரின் நாகரிகம் பயனறுந்து அவர்களை மற்றவர்களுக்கு அடிமைகளாக்கமாட்டாது. இக்குறை

யை நீக்குவதற்கு பலர் முயன்றாலும் எளிதில் முடியாது. எல்லாப்பகைமையும் இணக்கத்தினால் மதவேற்றுமையை எவ்வித நெருங்கிய அன்பும் மாற்றமாட்டாது. ஆகையால் இந்தியாவிற்கு நன்மைவருங்காலமும், மதம் சாதி வேற்றுமைகள் ஒழிக்காலமும் ஒன்றேயாம். தற்கால விற்பனர்களின் அறிவிற் இது எட்டக்கூடியதாயினும் அவ்வறிவை அனுபவத்திற்குக்கொண்டுவருவது அசாத்தியமாக முடியும். இக்குறை என்னிறந்தகாலமாக ஒவ்வொருவரின் அகத்திலும் புறத்திலும் பிணித்து மாறாமல் தொடர்ந்துவிருக்கின்றது. இக்காரணத்தினால் இந்து தேசத்திற்குப் பூரண நன்மை எக்காலத்திலுமுண்டாகும் என்பது பொருந்தாமை. இதரதேசங்களில் யாத்திரையாகப்போய்க் குடியேறியிருக்கும் இந்தியருக்குள் இவ்வேற்றுமை கண்கூடாகப்புலப்படாவிட்டாலும் இவர்களிந்துதேசம்போனவுடன் முன்போலவே நடிக்கவேண்டிய அவசியம் பலவாகநேரிடுகிறது. இவர்களும் பழைய கோலத்தையேகொண்டு அதில் படிந்துவிடுகிறார்கள். ஆகையால் இவ்வழியாலும் அந்நிலைமை பரிகாரமாக வழி இல்லை.

இந்தியர்கள் அறிவிலும், கல்வியிலும் சிறந்தவர்களென்று அவர்களின் நூல்களாலும் பழைய சாத்திரங்களாலும் சொல்லலாமே அல்லது ஒரு பரதேசி நேரே போய்ப்பார்ப்பானாகில் தற்கால நிலைமையால் நம்மை மதிக்க நாம் நினைப்பது அபலம். சாத்திரங்களும் ஆகமங்களும் மெய்யறிவைக்காட்டும் நூல்கள். அவை யுலகவாழ்க்கையையும் உலகத்தையும் பொய்யென்று சாதிக்கின்றன. அவைகளையே மேல்கொண்ட நமக்கு ஆண்மை தேசாபிமானம் இருப்பது உண்மைக்கு விரோதம் எண்ணிறந்த ஜப்பானியர் தேசாபிமானத்தினால் தங்களுயிரை சந்தோஷமாக இழந்து வீர சொர்க்கத்தை அடைந்தார்கள். இவ்வெண்ணத்தை மேற்கொண்டவர்கள் இந்தியாவில் எத்தனையோபேரிருக்கலாம்.

ஆகிலும் இவ்வேற்றுமைகளை தேசாபிமானத்தினால் விலக்கிப் பொதுமையாக ஊக்கத்துடன் தேசவிருத்திக்குவேண்டிய விஷயங்களில் பகைமை பாராட்டாமல் ஒற்றுமையுடன் நடப்பார்களாயின் அதிக விரைவில் மேன்மையை அடையலாம்.

முக்கியமாக நாம் இப்போது நமக்குமுன்னே வழிகாட்டும் ஜப்பானியரைத்தொடர்ந்து நடந்து அவர்களுக்கு நன்றிசெலுத்திவருவதே நமது தற்கால கடமையாம்.

கடைசாற்றும் சட்டம்.

(முன் தொடர்ச்சி)

11. கடை என்று சொல்லப்படுவது எவ்வகையான கட்டடம், அறை, கூடாரம், சரக்குகள் சில்லரையாகவும் மொத்தமாகவும் கைவிலைக்கும் ஏலத்திலும் விற்கப்படும் இடத்துக்குப்பெயர்.

12. இச்சட்டத்துக்கு விரோதமாக நடக்கும் ஒவ்வொரு முறையும் அபராதம் விதிக்கப்பட்டு லைசென்ஸில் குறிக்கப்படும் ஒருவருஷத்தில் இரண்டுமுறை அபராதம் விதிக்கப்பட்டால் மாஜிஸ்டிரேட்டின் அபிப்பிராயத்தின்மேல் லைசென்சை நிறுத்திவிடலாம். மாஜிஸ்டிரேட் குறிப்பை அங்கு நியமிக்கப்பட்டிருக்கும் லைசென்ஸ் கொடுக்கும் அதிகாரிக்குத் தெரியப்படுத்தவேண்டியது.

13. இந்தச்சட்டமானது 1906 வருஷம் ஜனவரிமாதம் முதல்தேதிமுதல் அனுசரிக்கப்படும்.

14. விடுமுறை நாள்களுக்கு முந்திய இரவு 10 மணிவரையில் கடை திறந்திருக்கலாம்.

15. இந்தச்சட்டம் இப்போது காரியகர்த்தசபையாரால் ஆலோசனை சபையில் அங்கீகாரத்துக்குக் கொண்டுவரப்பட்டிருக்கிறது.

ஓர் அறிக்கை.

1905ஞ் ஜூன்மீ 30உ கவர்மெண்டு கெஜட்டில் பெர்மிட் செக்ரிடரியால் வெளிப்படுத்தப்பட்டிருக்கிறது அதாவது இறந்துவிட்டதாகப்பட்ட டிரான்ஸ்வால் இந்தியர்களின் பெர்மிட், ரிஜிஸ்டர், சர்ட்டிபிகேட் முதலியவை [illegible] இறந்துவிட்டார்கள். எல்லாம் ரத்தாகிவிட்டது. ஆகையால் இனிமேல் உபயோகஞ்செய்பவர்கள் சட்டப்படிக்கு தண்டனைக்குள்ளாவார்கள்.

பெர்மிட் நம்பரும், பெர்மிட் உடையவர் பெயரும்.

121. இம்டமால் சோப்ரோசு, 224. காஜர்டான் கூசம், 231. மாலே ராட்டாஜி, 474. சுலேமான் காசம், 804. யாகூபீடா, 578. [illegible], 882. சிக்கா மோராத், 898. சீசா பூசா, 1105. இட்டு ஜூன், 1213. பக்கீர் அன்வஜி, 1599. சுசப் அஸ்மால், 1600. ராயுடு செனிவாசன், 1709. அமீர் கான், 1711. அலி கான், 1800. முகமத் காசிம், 1932. மோரா மாக்கன், 2067. மாக்கன் ராஜு, 2148. கோவன்பிராக், 2163. கூஸப் ஆதி, 2167. குக்கா, 2190. மாணிப்பெ விக்காபாய், 2223. சோமா ராஞ்சி, 2219. பாஞ்சாலக்கு, 2550. சீமா லேம், 2674. வில்லியம் ஜேம்ஸ், 2769. அப்தெல் அலி, 3032. குழந்தைவேலு, 3322. [illegible] இப்ராஹிம், 3422. ஆதி கூசல், 3512. பூட்டா கான்ஜி, 3575. [illegible], 3876. அப்மால் சேல், 3841 அக்தெனலி [illegible], 4042. கான் பகதூர், 4211. சுலேமான் டாவூட், 4214. இராமசாமி, 4218. அலி ரிஜி, 4484. வீ. அர்ஜுனவேலீ, 4588. பெருமாள் வீரான், 4648. மாச்சா காசம், 4653. ஒமர்ஜி அலி, 5224. ஜமால்டீன், 5322. மூசாஜி இப்ராஹிம், 5387. அப்லோபேக்கா அலி, 5951. வால்மாலி ராஞ்குட், 6026. உசேன் கான்முகமத் கான், 6169. ஆமீர்கான் (பகுலாகான்), 6616. போல்க்கண்ட், 6972. ராமோட்டர் படு, 7103. சோமீ, 7306. சுசப் இப்ராஹிம், 7326. அட்மோல் இமாண்டாஸ், 7397. சையட் முகமத், 7429. அப்பாமெட், 7081. காராஜீனு, 7771. ஆலிம் அலி டாடா, 7854. ஆர்மகான், 7938. கனுல்விக், 7970. முகமத் அகமத், 8079. அமோத் காட்சி, 8413. சாமியல் ஜான், 8477. உசேன் அகாரி, 8514. மீர்டாட்.

(இன்னும்வரும்.)

வட ஆப்பிரிக்கா, புகண்டாவில் அழகற்ற நிறமுடைய பெண்கள் விலை சட்டப்படி 13 ஷிலிங்கு 4 பென்சாக மதிக்கப்பட்டிருக்கிறது.

WESTERN INDIA

Army Boot and Equipment Factory,

BOMBAY, India.

GOLD MEDAL Madras Industrial and Art Exhibition, 1903.	(ESTABLISHED 1887)	TWO GOLD MEDALS Bombay Industrial and Agricultural Exhibition. -- 1904. --

PROPRIETORS—

Messrs. Adamjee Peerbhoy & Sons.

MANUFACTURERS OF—

Military Ammunition Boots, Volunteer Ammunition Boots, Police Ammunition Boots, Sandals, Gurgabi Shoes, &c.

Military, Volunteer and Police Harness, Saddlery, Accoutrements, etc., etc.

Leathers:—Russian, satin and black waxed calves; harness leathers of all kinds; bag and carriage hood hides; Morocco, etc., etc.

Civilian Boots, shoes, harness and saddlery of every description.

Travelling Requisites:—Overland Trunks; dress cases; suit and shirt cases; portmanteaux; Gladstone, brief, hand and courier bags; hat boxes; bed straps; soiled-linen bags; stick cases, etc., etc.

Mill Stores:—Single and double leather belting; Ginning rollers and washers; Roller skins; pickers; hose pipe, etc., etc.

Miscellaneous Leather Goods:—Puttee and lace gaiters; collar boxes; brush cases; cigar and cigarette cases; school bags; Peon's bags; Mussacks; Syce's belts; bottle and tumbler cases; luggage labels, etc., etc., etc.

ALL ARTICLES GUARANTEED SOLID LEATHER.

Price List on Application.

THE DURBAN UNDERTAKERS

FRERE ROAD,
Off Clark Road, Berea.

Telephone 884.
Telegraphic Address: "Undertaker."

આજ ખાશો કે
મસાલેદાર ઘારી?

जंडुमहाराज मीठाईवाला

१६९, ग्रे स्ट्रीट, डर्बन.

हमारे यहां हरहमेश गरमागरम घीकी मीठाई, हेव और पकौडा तैयार मिलेंगे.

ઘીની મીઠાઈ

સ્વાદીષ્ટ! ગરમાગરમ! અને વળી ગમે તે વખતે! ચોખા ઘીમાં—સુતરફેણી, મગજ, લાડુ, ઘારી, બુંદી, મેસુબ, જલેબી, જાંબુ, ખાજલી, સેવ, ભજીઆં વીગેરે ઘીમાં બનાવેલાં તઇયાર મળશે. તેલ બીલકુલ વાપરવામાં આવતું નથી.

ખાસ ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપી માલ વખતસર અને સરસ બનાવી આપીએ છીએ. બહારગામના ઓરડરનો માલ રેલવે મારફત વખતસર ચડાવીએ છીએ.

જેઠ દલપત એન્ડ કું૦
૧૫૯, ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

TO LET

BIG STORE 30 × 40

Complete with Counters and Shelves,

At ERMELO.

Site—very prospective.

Apply to—
J. GRAFF, Box [illegible], Ermelo, Transvaal.

भाडे देनेका है.

अरमेलोमें एक बडा स्टोर ३०×४० काउन्टर और शेलराइ सहीत तैयार है. बेपारका मुख्य मथक पर यही स्टोर है. पता—

जे. ग्राफ.
बोक्स ११, अरमेलो,
ट्रांस्वाल.

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St., DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 481.
P.O. BOX 914.

H. LANGLEBEN,

Wholesale Clothier & Manufacturer,
327 Pine Street, Durban.
IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.
Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.
Tel. Add.: "Langleben." P.O. Box 486, Durban.

એચ. લેંગ્લીબન.
જથાબંધ કપડાં રાખનાર તેમજ બનાવનાર,
કાફરોવાસ્તે નવા કપડાં મગાવનાર,
ઇંગ્લીશ સેકન્ડહેન્ડ કપડાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં મંગાવનાર.
૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

PARSI MANCHERJI,

MERCHANT & IMPORTER.

Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.

Telegrams: "MANCHERJEE,"
P.O. Box 1038, CAPE TOWN.

A. LATIEF,

General Dealer, - - - -
- - Outfitter and Draper,

BARBERTON,
TRANSVAAL.

P.O. Box 84.
TEL. ADDRESS: "LATIEF."

MAHOMED ENUS

INTERPRETER,
22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.

મહમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બુટન સ્ટ્રીટ. કેપ ટાઉન.

ABDOOL GAFFOOR & Co.,

Arabian and General Merchants and Drapers.
125 Commercial Road, Maritzburg.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Skirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

ભાડે આપવાનાં છે.

ઓવરપોર્ટમાં સ્પ્રીંગ ફીલ્ડરોડપર આવેલાં ૮ રૂમો, ૪ કીચનો, ૧ સ્ટોર, ૧ બુચર સ્ટોર. નીચેને સરનામે લખો અથવા મળો.
સરજુ રામભરોસ, ૮ ગ્રીનહીલ રોડ અથવા સી. એ. બસા, ૧૨૦ કમરશીઅલ રોડ, ડરબન.

किराये पर देनेका है.

ओवरपोर्टमें स्प्रिंग फिल्ड रोडपर आये हुए ८ रुम, ४ किचन, १ स्टोर और १ बुचर स्टोर. नीचेके ठिकानेपर लिखीये—
सरजु रामभरोस, ८ ग्रीनहील रोड, या सी. ए. बसा, १२० कमरशीअल रोड, डर्बन.

FOR SUITS TO MEASURE

GO TO

Makanjee Bros.,

OUTFITTERS.
152, Grey Street.

FOR

Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO
VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT.

HASSIM JOOMA,

GENERAL MERCHANT
Head Office- 370 Pine Street.
Branch—Leribe, Basutoland.

HOUSES TO LET.

HOSSEN EBRAHIM,

GENERAL DEALER.
1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,
and 25 Duke Street, WOODSTOCK.
Goods Supplied on Commission.

M. A. BODANIA & CO.,

GENERAL DEALER.
A great variety of Clothing, Drapery, Hardware, and Fancy and Rough Goods.
Box 48, NYLSTROOM.
Tel. Address: "BODANIA."

એમ. એ. બોડાણીઆ એન્ડ કું૦
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી, ફેન્સી સામાન, હારડવેર વીગેરેનો સ્ટોક રાખનાર સસ્તી વધુ સરસ સસ્તો. બોક્સ ૪૮. નીલસ્ટ્રુમ.

For

Artistic Printing

GO TO THE

INTERNATIONAL PRINTING PRESS.

NANJI CARSANDAS,
WHOLESALE MERCHANT
AND DIRECT IMPORTER.
P.O. Box 92. Tel. Add.: "NANJI."
LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Suleman & Co.,
MERCHANTS, Bombay.
Tele. Add.: "MONITOR."
Agents for East and South Africa.
3 Ataratolla Street, Calcutta; and
[illegible] Mohoila, Bombay
[illegible]
CONNECTION IN DELAGOA BAY:
EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO
Tel. Add. "TRADER." P.O. Box 412.

AMOD HABIB & Co.,
DIRECT IMPORTERS
WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,
General Money Exchangers.
Tel. Address: "AMODHABIB," Delagoa Bay,
P.O. Box 68.

HORMAJGY IDOLGY,
DIRECT IMPORTER
—and—
GENERAL MERCHANT
P.O. Box 532, DELAGOA BAY.

E. M. PATEL,
General Dealer, Wholesale & Retail,
MARKET SQUARE,
POTCHEFSTROOM,
AND AT THE LOCATION

NANJI DULABHDASS & Co.,
DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.
P.O. Box 141, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,
Produce Merchant & Direct Importer.
Up-country orders promptly and carefully executed.
Tel. & Cable Add.: "Ginwala."
P.O. Box 311. LOURENCO-MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,
MERCHANT,
POTCHEFSTROOM.
Tel. Address: "RAHMAN."
P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,
General Dealer,
KING EDWARD STREET,
AT THE MILL,
POTCHEFSTROOM.

The Largest Importer in South Africa of
MILITARY & CIVILIAN
Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers, Coats, Waistcoats, etc.
J. LANDAU,
337 Pine Street, Durban.
Head Office: 13 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.
સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, ઇજાર વિગેરે
જથાબંધ યુરોપથી મંગાવનાર મોટી કંપની.
જે. લેન્ડો.
૩૩૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
હેડ ઓફીસ ૧૩ રૂ ડે ફ્રાંકબુરજ્વા, પારીસ.

Abdoola Hajee Khan Mahomed
General Merchant & Importer,
CHURCH SQUARE
Opposite, Government Buildings.
Telegraphic Address:
"[illegible]" P.O. Box 99.
POTCHEFSTROOM.

S. D. BOBERT,
General Importer, Wholesale and Retail Merchant,
[illegible] House in the Market Square.
BRANCHES AT
LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay
Retail and Wholesale Merchant,
Market Square, P.O. Box 55,
POTCHEFSTROOM

Ebrahim Brother
Direct Importer & General Merchant,
POTCHEFSTROOM, Trans.
P.O. Box 100, Tel. Ad.: "Sadatu."

D. I. Varyava,
GENERAL MERCHANT,
King Edward Street, P.O. Box 100,
POTCHEFSTROOM.

Amod Mamoojee Patel,
GENERAL MERCHANT,
[illegible], P.O. Box 55,
POTCHEFSTROOM,
Tel. Ad.: "Mamoojee." Transvaal,

AYOB MOHAMED,
General Merchant & Direct Importer,
MARKET SQUARE,
PIETERSBURG.
Box 134. Tel. Add.: "AYOB"

Ismail Amod Kajee,
GENERAL MERCHANT & DEALER,
[illegible] P.O. Box [illegible],
KRUGERSDORP

V. R. Naidoo,
GROCER & GENERAL DEALER
Jewellery,
Fancy Goods,
Drapery,
Watches & Clocks,
&c., &c.
Cheap & Good.
5 & 13 Frere Street,
& Market Street.
CRADOCK

JAMESON & CO.,
Manufacturers.
Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for
Natal Jams,
Curry Powder, Chutneys,
Cayenne Pepper,
White and Black Pepper,
Sauces,
And other goods too numerous to mention.
Prices to suit all buyers.
JAMESON & Co.
Box 63, Durban.

L. MULCHAND,
Indian
Silk Merchant
Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.
75 William Street,
CAPE TOWN.

R. NARASOO,
Indian and General Merchant,
Outfitter and Draper.
Boot and Shoe Warehouseman.
INDIAN CAKES & SPECIALITY.
KAFFIR TRUCK, &c., &c.
BARBERTON.
[illegible]
P. O. Box [illegible].
Telegraphic Address: "NARASOO."

THE NATAL DIRECT LINE OF STEAMERS.

સ્ટીમર મંબાવર આગબોટ કોલંબો અને કલકત્તા તરફ નીચે મુજબ ઉપડી જશે.

Umkusi. તા. ૨૮ મીએ કે પછી તુરત ઉપડશે.

આ લાઈનની સ્ટીમરોમાં ઈંડિયન પાસેન્જરોને વાસ્તે ખાસ ગોઠવણ કરવામાં આવેલ મુંબઈ જતા પાસેન્જરો વાસ્તે કોલંબોથી સ્ટીમર બદલવી પડશે. વધુ ખબર માટે કીંગ એન્ડ સન્સને ત્યાં તપાસ કરવી. હેડ ઓફીસ કેસલ બીલ્ડીંગ્સ, વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

मच्छी मंजावर आगबोट कोलंबो और कलकत्ता तरफ नीचे मुजब जायगी

Umkusi ता० २८ जुलै और पीछे तुरत

इस लाइनकी स्टीमरोंमें इन्डियन पासेंजरोंके लिये खास सगवड करनेमें आइ बम्बई जानेवाले पासेंजरको कोलम्बोमें स्टीमर बदलना पडेगा. ज्यादा खबर चाहिये तो किंग एन्ड सन्सके यहां मेटना. हेड आफिसका पता—केसल बिल्डींग्स वेस्ट स्ட्रीट, दर्बन.

கீழ்கண்ட தேதியில் புறப்படுகிற மரக்கலம் மிகவும் பெரியது.

Umkusi ஜூலை 28௳ பிரயாணப்படும்.

இந்த லைன் டர்பனை [illegible] கொழும்பு [illegible] துறைமுகங்களுக்குப்போய்ச்சேரும்.

இந்திய பிரயாணிகள் அடியிற்கண்ட ஆபீஸில் கேழ்வைகட்டி [illegible] பெற்றுக்கொள்ளலாம்.

பிரயாணிகளுக்கு மேற்கண்ட [illegible] சௌகரியமான இடம் [illegible] ஆதரிக்கப்படும்.

KING & SONS, West Street, Durban.

S. PEERBHOY BUTLER,

GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER

Turkish Caps of every description a speciality

506 WEST STREET, DURBAN.

EBRAHIM CAMROODEEN,

GENERAL MERCHANT.

Natal Leaf Tobacco a Speciality.

113 GREY STREET, (Camroodeen's Buildings)

Tel. Add. "[illegible]" Durban.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.

Have a large stock of

RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,

Directly imported from India.

343 PINE STREET, DURBAN

TEL. ADDRESS: "PARILLAS" Box 454

SUN CIGARS . . . .
SUMATRA CHEROOTS,
BOER TOBACCO . . .
VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c.

At Lowest Wholesale Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,

132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.

સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરૂટ બોર અને વરજીનીઆ શેગ વગેરે જાતની તમાકુ નીચેને શરનામે મળશે.

સન બ્રેન્ડ ટોબેકો વર્કસ.

૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

INDIAN BOARDING HOUSE,

JAHORI BAZAAR,
PINE STREET, DURBAN.

Breakfast 6d. Dinner 9d. Supper 1s.

Hot and Fresh Meals always.

Special Dishes to Order.

ઈંડીઅન બોર્ડીંગ હાઉસ.

ઠે. ઝવેરી બજાર ઈંડીઅન ડીસ્પેન્સરીની બાજુમાં, પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

બ્રેકફાસ્ટ ૦.૬ ડીનર ૦.૯ સપર ૧.૦ ગરમ તથા તાજા ભોજન તૈયાર છે. ઓર્ડર મુજબ ખાસ ધ્યાન આપવામાં આવશે.

इंडियन बोर्डिंग हाउस.

ठि.—जवेरी बजार, इंडियन दवाखाना पास, पाइन स्ट्रीट, डरबन.

ब्रेकफास्ट ०|६, डिनर ०|९, सपर १|०,

हर वखत ठंडा और गरम भोजन तयार मिलता है. ओर्डरपर खास ध्यान लगाया जायगा.

இந்தியன் போர்டிங் ஹவுஸ் [illegible]

[illegible]

[illegible]

खबरी सीक्का

सुशोभित और सस्ता.

मनपसन्द और नमुनेदार अक्षरोंसे रबर स्टांप बनाया जाता है.

इन्टरनेशनल प्रिन्टींग प्रेस,

फिनिक्स, नाताल.

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

139 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box [illegible] Tel. Add. "[illegible]"

ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસમાન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

બોક્સ ૮૮, ૧૩૯, ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન

Abdool Hack Mahomed Ismail & Company,

Wholesale and Retail Merchants.

DIRECT IMPORTERS OF

All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.

RATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES.

121 GREY STREET, DURBAN.

Branch Office—Indian Location, Joh'burg.

Head Office—Tinpatur, Madras.

Printed and Published by V. MADANJIT, International Printing Press, Phœnix, Natal.

PRICE 3D. REGISTERED AS A NEWSPAPER

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday, 22nd July, 1905. No. 29.

P.O. Box 120, Telephone 214.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis AND Sarees.

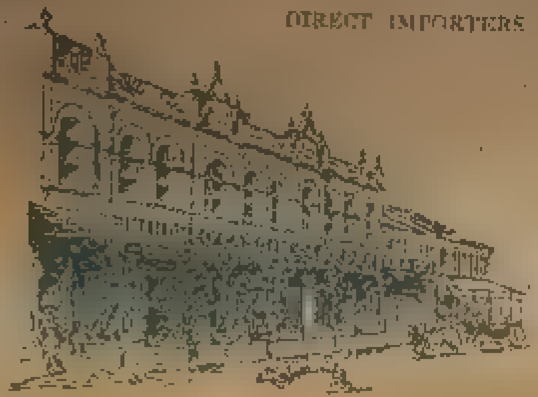

Rugs, Shawls, Boots AND Shoes, etc., etc

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.
Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,
have always on stock:—
RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.
And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates
AT
B. EBRAHIM ISMAIL & CO., 118 COMMERCIAL RD., DURBAN.
Cable & Tel. Add.: "Kathorian."
Telephone 224.

ભાડે આપવાનાં છે.

ફર્સ્ટ એવન્યુમાં એવન હોટેલનો નીચલો માળ, તથા પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટમાં મોટું ગુદામ, કારખાનાં, મીટીંગ વિગેરે માટે ઉપયોગનું છે. ભાડું સસ્તું. નીચેને સીરનામે લખો.

સળી, લાલ રંગનો ચીરૂટ બનાવવાનો તમાકુ હમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

કેપ સ્નુક ફીશ આવી પોંહોચી છે બાદ બહુજ કીફાયત તેમજ કલકત્તા, મુંબઇ અને વિલાયતથી સર્વ ખોરાકીના જનસ માલ આવી પુગેલ છે અને ઘરાકોને અરજ કરવામાં આવે છે કે આગળ જેમ ઓરડર મોકલતા તેવીજ રીતે ઓરડર મોકલી ઉપકાર કરતા રહેશો.

જાલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.
૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

TO LET.—Ground Floor of Avon Hotel, in First Avenue, and a Large Warehouse in Prince Edward Street. They can be used either as Workshops, for Meetings, or any purpose. Rent cheap.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Cocoanuts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Snoek, Fish, Skins of various kinds, &c.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates
—AT—
JALBHOY SORABJEE BROS.,
110 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.,

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to
337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.
ALSO ESTATE OWNERS.
HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.
APPLY—
135 FIELD STREET.
P.O. Box 97. Tel. Address: "MIANKHAN," Durban. Telephone No. 855

EAST INDIAN TRADING Coy.

GENERAL MERCHANTS and Direct Importers of all kinds of Groceries, Seer Goods, etc., etc.

102 Queen Street, Durban. P.O. Box
Tel. Address: "Poonjiaji."

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે [illegible]

For BOMBAY, Direct.

[illegible]

ઉપલી આગબોટોમાં [illegible]

પોરબંદર. [illegible]

ઉપલી આગબોટો [illegible]

એન. એમ. કાદીર. જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.

[illegible] બીલ્ડીંગ, ગ્રે સ્ટ્રીટ [illegible]

પી. ઓ. બોક્સ ૧૨૬, ડરબન. ડરબન.

INDIAN AFRICAN LINE.

[illegible]

એમ. એસ. જમાલપુર, [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] એન્ડ કંપની, ડરબન. [illegible] એન્ડ કંપની, કલકત્તા.

INDIAN AFRICAN LINE.

[illegible]

1,862 [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] டர்பன்.

વેચવાની છે.

[illegible]

[illegible] પાઈન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

HAJEE HABIB

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of

Rugs, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Groceries,

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL.

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add.: BAGDAD. P. O. Box 57.

338, Prinsloo Street, PRETORIA.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—[illegible] Commercial Road, Maritzburg.

[illegible] Commercial Road, Maritzburg.

And at Mooi River.

Tel. Address: "Hassan Mahomed."

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL

Arabian Merchant & Direct Importer,

[illegible] COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG.

Branches [illegible] Commercial Rd., Maritzburg, And at Mooi River.

CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, GROCERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTIONS.

Telegraphic Address "[illegible]"

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Atta of all kinds and Groceries, &c.

120 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods

—AT—

[illegible] COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Box 1126. Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN.

DURBAN: QUEEN STREET.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE
of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

અબ્દુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજ હરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫-૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड़, ग्रोसरी और दुसरि सब तरहका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५-७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

[illegible]
5. அண்ட் 7. கிராஸ் ஸ்ட்ரீட், கேப்டவுன்

Prof. L. Doovey,

Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from REV. J. J. RETIEF, ARTHUR GARCIA, ESQ., R.M., UITENHAGE, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિયન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની પ્રખ્યાત દવાનો શોધક. રેવરન્ડ જે. જે. રીટીફ, આર્થર ગેર્શીઆ એસ્કવાયર વિગેરેનાં સરટીફીકેટ છે.
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधोंका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाकी दर्दि वास्ते जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक.
सर्टीफिकेट बहुत मिले है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where JEEBHOY & SORABJI BROS., are our Sole Agents. . . . .

યુસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિયન પ્રોડ્યુસ મરચંટ,
[illegible]
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ગુલ"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,
—CORNER OF—
BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS:
"SHAHMAHOMED,"
CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE
Indian Department,
German East African Line.

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોજજી.
ડાયરેક્ટ ઇમ્પોરટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.
ક્લેરીમોન્ટ. કેપકોલોની

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.
HOUSES TO LET.
19 EYER STREET, CAPE TOWN.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - - Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - - P.O. BOX 1869.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer,

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 178,

BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

Upper Murchison St.,

LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

SUN Insurance Office.

SUN FIRE OFFICE FOUNDED 1710

PAYNE BROS., Agents, WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसे पुराणा आगका विमाकी ऑफिस. स्थापण पौंड २०,००,०००. अर्जी करनेसे कमतीमें कमती भाव मिलेगा

દુનીઆમાં સૌથી જુની આગના વીમા ઓફીસ જેની મુડી પાં ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની છે લખી જણાવવાથી ઓછામા ઓછા ચાલુ ભાવો મળી શકશે.

பூலோகத்தில் புராதன நெருப்பு ஆபீஸ், [illegible] பது லட்சம், [illegible] விண்ணப்பத்தில் தந்தி [illegible].

• Castle Cash Stores. •

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS,

HANOVER STREET,

CAPETOWN.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

& 56 LEUWEN STREET,

CAPE TOWN.

BRANCHES—271 Caledon Street, 295 Long Street.

હિંદી દવાખાના.

આ દવાશાળામાં દરેક જાતની દવા પુરી પાડવામાં આવે છે. બહાર ગામના ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. દરદી ઓની ઉપર ખાસ ધ્યાન આપી ઉમદા ટ્રીટમેંટ કરવામાં આવશે. ઘોડા અને ખચરની દવા અમારે ત્યાંથી મળશે.

૩૬૦ પાઇન સ્ટ્રીટ અથવા ૧૨૨૫, અમગેની રોડ સ્ટેશનની બાજુમાં.

हिन्दी दवाखाना.

इहाँ दवाखानामें हर किसमकी दवा मिल सकती है. बहार गांवके ओरडरोपर सम्पूर्ण ध्यान लगाया जायगा.

दर्दीओंपर ध्यान लगाकर उमदा ट्रीटमेन्ट की जायगी.

घोडे और टट्टूकी दवा भी हमारे वहां मिल सकती है.

मिलनेका पता-

३६० पाइन स्ट्रीट,

और १२२५ अमगेनी रोड

स्टेशनकी पास.

இந்திய மருந்துக்கடை.

எல்லாவகை மருந்துகளும் விலை சரசமாக கிடைப்பதால், வேண்டியவர்கள் வெளியூரிலிருந்து போஸ்ட்டு மூலமாய்ப் பெற்றுக்கொள்ளலாம். [illegible] வியாதிகளுக்கும் குதிரை வியாதிகளுக்கும் மருந்து கிடைக்கும். வெள்ளை, மேகரணம், அஜீரணம், வாதம், இருமல், [illegible], [illegible], [illegible] வியாதி.

இந்திய மருந்துக்கடை, 360 பைன் ஸ்டிரீட், டர்பன். அம்கேனி ரோட் ஸ்டேஷனுக்கு அருகில்.

P.O. Box 303. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co., Wholesale Merchants,

467 SMITH STREET, DURBAN.

ફેન્સી કાપડના ખાસ વેપારી. ઉત્તમમાં ઉત્તમ નવી તરેહનોમાલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "દુસકવારના સૌઇંગ મશીન" ના નાતાલ ટ્રાંસવાલ અને ઓરેંજ રીવર કોલોની માટેના ખાસ આડતીઆ. "જનરલ સોફ્ટ ગુડસ" અને કાફરીખરનો માલ તરેહ વરેહ જાતનો સ્ટોરમાં રાખવામાં આવેછે.

M. K. PATEL,

Wholesale & Export Fruit & Produce Dealer,

42 President Street, Johannesburg,

TRANSVAAL.

Season's Stock Always on Hand. Potatoes, Onions, Vegetables, and every variety of Fruit, at lowest Market Prices. Best Selected Fruit carefully packed for Country Orders. Personal and prompt attention given. Prices on application. Terms: Nett Cash.

All Communications to be addressed: Box 1.41, Johannesburg

Tel. Add: "PATEL."

એમ. કે. પટેલ.

જથાબંધ ફ્રુટ અને પ્રોડયુસ મરચંટ ૪૨ પ્રેસીડેંટ સ્ટ્રીટ જોહાનેસબર્ગ ટ્રાંસવાલ.

દરેક રૂતુને લાયકનો માલ હમેશાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે. બટેટાં, ડુંગળી, તરેહ તરેહનાં શાક તથા ફળ ફળાદી વિગેરે, બહાર ગામના ઓરડરો સંભાળથી પેક કરી બનતી ત્વરાથી મોકલવામાં આવે છે. ભાવને માટે ઉપરને શરનામે પુછશો યા લખશો.

બોક્ષ ૭૯૪૪, જોહાનેસબર્ગ.

ટેલીગ્રાફ સરનામુ "પટેલ"

Sri Sankaracharya.—I. His Life and Times. By C. N. Krishnasami Aiyar, M.A., L.T. II. His Philosophy. By Pandit Sitanath Tattvabhushan. It is hoped that the readers of this volume will find therein such materials of thought and history as will enable them to know accurately the position of Sankara in the evolution of the national religious life of the Hindu people, and enable them also at the same time to estimate correctly the great value of this work in life as viewed from the standpoint of history. Both in one volume. Cloth Bound. **Price 2,- post free.**

Agricultural and Industrial Problems in India.—By Alfred Chatterton, B.Sc., Professor of Engineering, on Special Duty Madras. Contents. Agricultural:—Water-Lifts. Underground Water-Supply. Well Irrigation, The Cost of Power, The Value of Wind-Mills in India, Agricultural Education, Industrial:—Tanning in the Madras Presidency, Hand Weaving, Manual Training, Industrial Education, District Board Industrial Schools. Cloth Bound. **3,- post free.**

Apply to—

G. A. NATESAN & Co., Esplanade Madras

P.O. BOX 441.

ઇ. અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર, Tel. Address "ABOOBAKER"

તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નં૦ ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing, Blouses, Night-gowns, Combinations, Chemises, Skirts, Underskirts, Children's Fancy Goods, Frocks, Bibs, Bonnets, Bootees, Hats, Wool Shawls,

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY **PRICE MODERATE.**

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

ADAM H. G. MAHOMED,

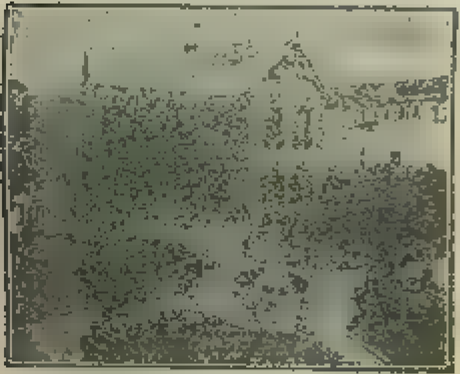

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STEET CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "ADAMGOOL," CAPETOWN.

A. Chetty, Central Fruit Depot,

FLORIST AND FRUITERER.

Importer and Exporter of Colonial and Foreign Fruits and Flowers. Choicest Fruits packed for export. Wedding Bouquets, Sprays, and Wreaths made up on the shortest notice.

CIGARS. CIGARETTES. CONFECTIONERY.

Heynes Mathews' Buildings, (corner of Adderley and Longmarket Streets)

CAPE TOWN.

Telegrams: "Chetty," Cape Town.

ஏ. செட்டி. [illegible]

[illegible]

TO LET.

PLOTS OF LAND

FOR CULTIVATION

APPLY

International Printing Press,

PHŒNIX.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS: J. GARLICK, Cape Town; G. E. HANDS, Resident.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગાર્લીક, કેપટાઉન.

જી. ઇ. હિન્ડસ, ડરબન.

સર્વ જાતનો માલ.

સઘળી રકમનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, વાસણો, શાલો, જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ૦ કરમનની કંપની સાથે લાંબા વખતથી વેપાર કરેલો છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલો છે, તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

સી. દાદા ઓસમાન.

,, ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Handmade Kaffir & Chinese Cigars

[illegible]

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

103, STATION ROAD, BRICKFIELD,

P.O. Box [illegible] JOHANNESBURG.

PROPRIETOR: M. B. DORABJEE.

Special Quotations for the Wholesale Trade.

[illegible]

Sample Cigars sent Post Free on application.

કખગઘઙચ સ્કુલ A B C D E F G

ગુજરાત અને કાઠીયાવાડનાં શુદ્રશહેરો પોતાના બાળકોને ઈંગ્રેજી તથા ગુજરાતી અભ્યાસ સારૂ આ સ્કુલમાં મોકલવાને વિનંતિ કરવામાં આવે છે. આ સ્કુલ તા. ૧૯મી જુન ૧૯૦૫ થી સ્થપાઈ છે. માસીક ફી ૧૦ શી.

૧૫૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ. એમ. એલ. પટેલ.

ડરબન. (સહી) મિસ અને એમ. એલ. પટેલ.

લીઝ ઉપર દેવાની છે.

ફીનિક્સમાં ૨૦ થી ૪૦ એકર જમીન લીઝ ઉપર દેવાની છે. કરકે કરકે અથવા એક સાથે. પાણીની સગવડ છે.

વધુ વીગત માટે નીચેને સરનામે તપાસ કરો.

મેનેજર,

ઇંટરનેશનલ પ્રીંટીંગ પ્રેસ

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers,

208 Church Street, Pretoria.

P.O. Box 357. Tel. Add.: "TAYOB."

MOOSAJEE HASSAN,

GENERAL DEALER,

P.O. Box 4,

PIETPOTGIETERSRUST.

મુસાજી હસન,

જનરલ ડીલર.

પી. ઓ. બોક્સ ૪.

પીટપોટગીટરસરસ્ટ.

Mahomed Hassen Ismail,

ARABIAN CASH STORE,

General Dealer and Produce Buyer,

97 South Union Street and 110 Russell Road,

PORT ELIZABETH,

Tel. Ad: M. Hassen. Cape Colony.

Address all correspondence to 97 Sth. Union Street.

Established 1884.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .

. . . Direct Importer

— of —

Indian and other Oriental Merchandise

—FROM—

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

10 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG (P.O. Box 4051.)

PRETORIA, Multan House, 242 Church St. (P.O. Box 324.)

BULAWAYO (P.O. Box 486.)

BARBERTON. SALISBURY. KIMBERLEY.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

L. DONNELLY

Wood, Coal & Produce Merchant.

Delivery guaranteed to any part of Durban and suburbs.

Wattle Blocks (2ft.) a speciality.

Corner of GREY & PRINCE EDWARD STREETS

DURBAN.

સરકારી સરવેયર.

ઘરાકને માટે ઘણી કાળજીથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.

૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इजनेर.

ग्राहकोंका काम बहुत ध्यानसे संतोष किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन

ஜெ. எ. சோரல்,

கவர்மெண்டு சர்வேயர்,

பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்,

டர்பன்.

માડાગાસ્કર શીપમેંટ કું૦

બકરાં ઘેટાં વગેરે જીવતાં પ્રાણીના ઇમ્પોરટર

૧૭ ઓમારન બીલ્ડીંગ, સેંટ્રલ સ્મીથ સ્ટ્રીટ.

બોક્સ ૬૪૭ ડરબન.

माडागास्कर शीपमेन्ट कम्पनी.

बकरें, भेंडा इ० जीते पशुओंका इम्पोरटर.

बॉक्स ६४७. १७ ओरमान बिल्डींग,

सेन्ट्रल स्मिथ स्ट्रीट, डर्बन.

દરેક હિંદીભાઈ માટે ખોરાકી તથા કપડ વિગેરેની સગવડવાળી દુકાન.

દેશ જનારાઓ માટે ઘણી સંભાળથી સારો સાફ ચીજોનો સામાન પુરો પાડવામાં આવે છે. આજ સુધીમાં ઘણા દેશ જનારાઓ માટે ચીજોનો સામાન પુરો પાડયા છે.

પી. વી. સંઘવી,

૨૦૧ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD. DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦	हारब्रो एन्ड कु.
દરેક જાતના લાકડા તથા ઇમારતનો સામાન.	बहुत रकमेंका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.
પોંઇંટ રોડ, ડરબન.	पोंइट रोड, डर्बन.

அயல்தேசங்களிலிருந்து மர இறக்குமதிசெய்து பெரிய வியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். வீடுகட்டுவதற்கான ஒவ்வொருவகை மரங்களும் கிடைக்கும்.

ஹார்பரோ அண்டுகோ.

பாயிண்டு ரோட் டர்பன்.

ROYAL

Exchange Assurance.

FOUNDED 1720 A.D.

CAPITAL £4,000,000

FOR FIRE ASSURANCE.

H. FELLOWS-SMITH, Incorporated Accountant, Chief Agent,

Equitable Buildings, Smith St., Durban.

MONEY TO LEND in Large or Small Sums

રોયલ એકસચેંજ વીમા કંપની.

સને ૧૭૨૦ માં સ્થપાણી.

મુડી પાં. ૪,૦૦૦,૦૦૦

આગના વીમાની શાખાના મુખ્ય એજંટ

એચ. ફેલોસ્મીથ.

ઇક્વીટેબલ બીલ્ડીંગ

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

પૈસાની નાની મોટી રકમ ધીરવામાં આવશે.

Indian Opinion

Vol. III. PHŒNIX, NATAL, SATURDAY, 22ND JULY, 1905. No. 29

M. H. NAZAR, Editor.

Contents.

EDITORIAL COLUMNS:—	Page
The Report on the Recent Disastrous Storm...	467
Mr. Brodrick's Budget	467
Asiatic Bazaars in the Transvaal ...	468
A Secret Conclave	469
St. Aidan's Diocesan College ...	469
OTHER ARTICLES:—	
In the Imperial Parliament	469
Indian Bazaars in the Transvaal .	470
Indian Affairs in Natal Parliament...	470
Protab Chandra Mozoomdar ...	471
Our Weekly London Letter... ...	472
The Shops Closing Bill	473
The Storm Inquiry Report	474

Indian Opinion

SATURDAY, [illegible]TH JULY, 1905.

The Report on the Recent Disastrous Storm

MR. WARNER, the Special Magistrate appointed to enquire into the disaster caused by the recent storm, has lost no time in forwarding his report to the Colonial Secretary. It is published in the current *Government Gazette*, and will be found *in toto* in the present issue of this journal. The cause of the large death-roll is shown to be undoubtedly due to the unprecedentedly heavy rainfall and not to the bursting of the Pinetown reservoir. The principal aggravation of the disaster, as regards loss of life, Mr. Warner says was the railway embankment at South Coast Junction, which dammed the Umbilo Valley for a length of 250 yards, the only exit being a bridge 200 feet wide. The immense volume of water rushing through this opening carried everything away before it. The principal loss of life was on each side of the bridge.

The total number of bodies recovered according to the report is 137, of which 31 have not been identified. This number is made up of 3 Europeans, 113 Indians and 21 Natives. Included in the 137 bodies recovered are those of 44 children under 16 years of age. Besides these there is a formidable list of 43 or 44 persons missing since the flood, most of whom are Indians. A detailed list of the names will be found in the report. We regret to find that no mention is made of the casualties in the Verulam and Mount Edgecombe districts, as without these the report lacks completeness, especially seeing that the deaths elsewhere total about one-third the number in Mr. Warner's report.

One of the reasons for the inquiry was to see if it were possible to devise preventive measures to avoid a similar occurrence: but, as might be expected, very little can be done in this way, as the flood was unprecedented. Mr. Warner recommends that the Railway Indian Barracks at South Coast Junction should be removed as soon as possible, as they are "practically on the bed of the river" and they have been flooded before. Mr. Warner also recommends that a flood area should be marked off south of the railway bridge.

It is especially regrettable that the report of the Verulam magistrate is not included with Mr. Warner's, when it is remembered that the Molassine Co.'s Indian barracks were swept away and 9 of the inmates drowned out of 18. The N.G.R. barracks also narrowly escaped destruction. The Umhloti Sugar Co.'s barracks were flooded to a depth of about 6 feet, and 21 of the inmates drowned out of 60. We think these facts point to the urgent need of a special inquiry into the housing of Indians on the estates and the N.G.R. It seems to be the practice in Natal, led by the Durban Corporation and the N.G.R., to say: "Here's a swamp, useless for anything else; let's build an Indian barracks." Incidentally, we might point out that the inquiries revealed the fact of much forced or permitted overcrowding in barracks. It is a little unreasonable to bring overcrowding as a charge against those poor people after they are free, if they are educated to it, either by persuasion or permission, during their period of indenture.

Mr. Warner gives special mention to the work of the Natal police, especially Sergt. Frowde of South Coast Junction and Sub-Inspector Meiners, and also to many Indians, including Messrs. S. S. Pather, Trustee for the Hindu Temple, Umbilo, who provided food and shelter free to thirty Indians for three weeks, Ramdhain, Mahomed Isak, Mandan Sing, Pragji Bhimbhai, K. N. Wessai and D. Kalgani. "These hospitable people," says Mr. Warner, "have not kept the correct number they relieved." The Indian merchants of Durban have given food and shelter to nearly 1,100 Indians and Natives; the Durban Storm Relief Committee have relieved 28 people—Europeans, Indians and Natives.

In conclusion, Mr. Warner says:

> It is with pleasure I note that, where possible, everyone did their duty in assisting the sufferers.
>
> This is the saddest inquiry I have held. Witnesses, giving evidence, whilst smarting under heavy trials, often broke down. Some lost wives and children, and others their husbands.

It is hoped that the necessity for such another inquiry will never again arise in Natal.

Mr. Brodrick's Budget

THERE are features in the *Budget* statement made by the Secretary of State for India to the House of Commons on the motion that the House should go into committee on the East India Revenue accounts. It is a happy augury that Mr. Brodrick has presented his statement almost for the first time within recent times during the middle of the session instead of, as usual, at the end, when the Indian Secretary goes through the farce of addressing empty benches. The

departure to has been deliberate. "Discussion," said Mr. Brodrick, "at this earlier period is more likely to lead to useful criticism and efficient administration." He hoped, too, that the precedent would be followed, whether in future he was the holder of the high office or an honourable member from the opposition benches. Mr. Brodrick took occasion to show most clearly the extent of the services rendered to the Empire by much-maligned India, and both the services he [illegible] stress upon are such as to command attention and appreciation in South Africa.

> "Of the one hundred and forty-three million pounds of trade in 1902 and 1903, sixty-two million pounds was trade directly with Great Britain. Of the trade of last year, one hundred and seventy-four million seven hundred and forty-eight thousand pounds, seventy-seven million pounds was directly to and from Great Britain. That is not an inconsiderable item in the trade of Great Britain and if we compare these figures, as some people from different points of view are now occupied in comparing the trade of the Colonies with the trade of India, I could point out that the exports from the United Kingdom to India in 1902, which were [illegible] million five hundred thousand pounds, were equal to the exports to Canada, the British Colonies, and North America, and to Australia, [illegible] those [illegible] million pounds, equalled the whole of the exports from this country to Australia, to Canada and the Cape Colony [illegible]."

There was no difficulty in Mr. Brodrick's drawing the natural deduction. He, therefore, went on:

> "I trust I shall carry every member of this House with me when I say that the trade of India with the United Kingdom tends continually to increase. The stake of the United Kingdom in the trade of India and the stake of India in the trade of the United Kingdom are such that we are entitled to claim a first place for India in all the discussions [illegible]."

Another statement that Mr. Brodrick made was with reference to the defences of the Empire. India forms a training ground for seventy-five thousand British troops, and a [illegible] ground for one hundred and forty thousand Indian troops which are held at the disposal of the Empire in any emergency. The whole cost is borne by India, representing an expense of twenty and a half millions out of a revenue of eighty-two millions. Distinguished generals from Lord Roberts downwards have testified to the efficacy of the services of the Indian Army. Sir George White and his army gave a striking illustration of this preparedness during the Boer War. These are all facts pregnant with meaning. They ought to be studied and pondered by South African politicians; and after they have done so, we respectfully suggest to them that they should ask themselves the question whether it would pay, even from a purely selfish standpoint, to continuously treat the inhabitants of India as complete aliens undeserving of any consideration whatsoever at their hands.

Asiatic Bazaars in the Transvaal

A RECENT issue of the *Transvaal Government Gazette* contains a Draft Ordinance which has the following among other clauses:—

(1) The Council may, with the approval of the Lieutenant-Governor, set apart, maintain, and carry on bazaars or other areas exclusively for occupation by Asiatics, and control and supervise the same in accordance with Regulations made from time to time by the Lieutenant-Governor, and may lease the land and any buildings or other erections thereon to Asiatics upon such terms and at such rents as may be prescribed from time to time by such Regulations aforesaid.

(2) The sites of any bazaars or other places pointed out under the provisions of Law 3 of 1885 or any amendment thereof may be transferred by the Lieutenant-Governor to any Council of a Municipality subject to existing leases thereover, and every such transfer shall be free of transfer stamp duty, and registration or other charges, and any such bazaar or site so transferred shall be deemed to be a bazaar or area set apart under sub-section (1) of this section.

(3) The provisions of section two of this Ordinance shall, *mutatis mutandis*, apply for the purpose of enabling a Council to close such bazaars and areas and lay out other land suitable for the same.

(4) The term "Council" in this section shall include a Council of a Municipality whether constituted under the Municipal Corporations Ordinance, 1903, the Municipal Corporations Amendment Ordinance, 1904, or under any special law.

The British Indian Association at Johannesburg has lost no time in protesting against the contemplated transfer of the control of the bazaars to the municipalities. The objections to such transference are, in our opinion, unanswerable. The whole of the Asiatic question is still pending, and is the subject of correspondence between the Imperial Government and the local Government. Law 3 of 1885, as both the parties have stated, is only a stop-gap to be swept away as soon as possible. Any legislation, therefore, based on that law and amplifying the restrictions is inconsistent with the attitude of openness which the local Governments are bound to maintain. If not, what becomes of Mr. Lyttelton's statement that at least the *status quo ante bellum* would be kept up? Moreover, the prejudices of the town councils and local boards of the Transvaal are very strong on the colour question. They do not hesitate to proclaim them from house-tops, and some of the councils and boards would even go so far as to use violence if they could. Under the circumstances whilst there is a position of uncertainty as to the future, it seems strange that the Transvaal Government should bring in legislation as if Law 3 of 1885 were never to be erased from the Statute Book.

A Secret Conclave

OUR CONTEMPORARY, the *Transvaal Leader*, publishes a message from its Pretoria Correspondent to the effect that His Excellency, Sir Arthur Lawley, granted a private interview to the leaders of the anti-Asiatic Convention, among whom were present Messrs Loveday and Bourke. The *Leader's* correspondent also states that the interview was prolonged and that the interviewers left Sir Arthur with complete satisfaction. The curtain is then drawn over what actually took place. Lord Selborne, when he met the Boer leaders and members of the Responsible Association, adopted a different attitude. He invited the Press, and saw [illegible] it that the proceedings were made public. Why, then, should there by so much secrecy about Asiatic affairs? If the interviewers sought it, does it mean that they are afraid of broad daylight being shed upon their doings and their statements; and if Sir Arthur courted privacy, we respectfully ask what was the motive? Was it that he anticipated the wildest statements from from Mr. Loveday and was anxious to hide his shame? British Indians court fullest publicity as to whatever may have to be said against them or for them. They have nothing to fear, exaggerating nothing and minimising nothing, and having absolute justice on their side. Let us, therefore, hope that there may yet [illegible] an opportunity given to British Indians in the Transvaal of, at any rate, examining statements made by the interviewers to His Excellency, the Lieutenant-Governor behind their backs.

St. Aidan's Diocesan College

WE HAVE TO CONGRATULATE Canon Smith and those concerned in the management on the position of this useful college to-day. A training college such as St. Aidan's is, we think, specially needed in a country like Natal, with its fairly large Indian population. The college, according to the last report, has shown a progressive development since it was opened last year. The greatest hope of Indians lies in a thorough up-to-date education, which can be secured in an institution such as this. For this reason, it is deserving of the support of the Indian community generally, though it is only to be expected that the wealthier portion of a community composed largely of Mahomedans will not be too eager to support an essentially Christian institution. Canon Smith evidently forgot this elementary fact when he expressed his regret that the wealthy Indians of Natal had not given the college the support it deserved. In reviewing the last report some months ago, we offered a suggestion by which Canon Smith might get some financial assistance from non-Christian Indians. We have not heard that he has tried it. It is a little unreasonable for Canon Smith to expect Mahomedans or Hindus to support a Christian Mission to any great extent: he has only to reverse the position and ask what he himself would do. Nevertheless, we believe Canon Smith would obtain some support if he would take our advice, and give an assurance that any donations would be strictly reserved for educational as apart from proselytising purposes.

In the Imperial Parliament

Indian Grievances in South Africa

Sir Mancherji's Manly Advocacy

"The Elementary Rights of British Subjects"

(FROM OUR LONDON CORRESPONDENT)

During the debate on the Indian *Budget* [illegible] the Imperial Parliament, South African affairs were mentioned by more than one speaker. I give their respective utterances from what I can gather from *The Times*.

The first to refer to them was Sir Henry Fowler, who in the course of his speech said:

"Lord Curzon . . . . complained bitterly of the unfair treatment accorded to Indian emigrants in Natal. His Excellency mentioned hat the Government of India were asked to agree to a scheme for the employment of 10,000 Indian labourers on the construction of Government Railways in the Transvaal and Orange River Colonies; and recognising that the need for Indian labour thus displayed might prove a powerful lever in securing better treatment for Indians generally in South Africa, the Government of India expressed their readiness to consider the proposal if it were likely to lead to substantial concessions in favour of Indians not under indenture. But the Transvaal authorities declined to concede the demands of the Indian Government in full. 'We have, therefore, said Lord Curzon, 'refused [illegible] establish a system of emigration of indentured labourers to that Colony.'"

The next speaker to refer to South Africa was Sir M. M. Bhownaggree. Turning to the treatment of British Indians in South Africa, he contended that it contained a violation of the most solemn pledges given by the Crown to the people of India, and of the promises and guarantees given to them in South Africa itself. Lord Milner had promised from time to time to look into the matter and to remedy the grievance as far as lay in his power, and it was assumed after these colonies passed under British rule there would be an amelioration, if not an entire disappearance of this state of things. He had entered into almost interminable correspondence with the Colonial Secretary on the subject. The right hon. gentleman had received his representations with the greatest sympathy, and he believed that if [illegible] lay within his power, he would not lose five minutes in remedying the grievance; but since the establishment [illegible] British rule in the Transvaal the state of British Indians in that Colony had been worse than it was before. (Hear, hear.) Laws which before the war were allowed to be a dead letter because of the protests of the Colonial office were now revived and actually enforced. He desired the Secretary of State for India [illegible] make more forcible representations to the Colonial Office on this subject than had even been made before. He complained that Sir Arthur Lawley should have said in the correspondence on this subject that in certain circumstances, the existence of which was denied, it would be a greater crime to keep pledges than to break them. Lord Milner had not done what he might have done to bring about unity and concord between two outlying parts of the Empire, and Sir Arthur Lawley had actually given encouragement to people displaying hostility to the people of India which was without cause, and when it was his duty to repress by all the means in his power. On the appearance of a telegram in *The Times* stating that Sir George Farrar had suggested a Commission of Inquiry [illegible] make a report and suggest a remedy, he had written to the Colonial Secretary to accept this proposal, and undertaking that the people of British India would abide by their decision because he was perfectly sure that the distinguished Englishmen of whom it was suggested the Commission should be composed could not go so far wrong as not to recognise the legitimate demands of any portion of his Majesty's subjects. He had heard nothing more of the Commission since October, and was sorry the Colonial Secretary was not in his place. (Hear, hear.) The right hon. gentleman had shown the greatest sympathy with his representations, and so had the Secretary

of State and Lord Curzon. But sympathy was not a substantial remedy for the grievance. (Hear, hear.) He urged the Government to make this a matter of Imperial concern. Self-governing or not, no colony had a right to impose degrading, humiliating disabilities on British subjects. Only a few hundreds or thousands were directly affected, but the impression upon millions in India was to rouse feelings of indignation, of which it was difficult to forsee the result. Self-government had its responsibilities and limitations, and, when a colony trampled on the elementary rights of British subjects and trailed in the dust the noblest traditions of British rule, then the Imperial Government should intervene and these Acts should be invalidated (Hear, hear.) Talk had been loud and long on commercial reciprocity and retaliation; here he asked for reciprocity in the treatment of human beings. (Hear, hear.) It was a matter of Imperial concern, but, if the Imperial Government could not obtain justice in the treatment of British Indians, the Indian Government should adopt measures of retaliation. (Cheers.)

Mr. Brodrick, in summing up the Indian debate, referring to the South African question said he would not trouble the House by giving more than a general answer to the criticisms which had been made with regard to the treatment of Indians in South Africa. He fully realized that it was the duty as it was the desire of the Government to secure for British Indian subjects in any British Colony the fullest opportunities they could for peaceful employment in their various trades and professions. On the other hand, it was perfectly well known that the peculiarities of climate which preserved us in this country from the competition of an unlimited number of Asiatics did not exist in some of our colonies. There was a good deal of objection to that competition in some colonies, and his Majesty's Government had not the power to compel our self-governing colonies to admit their Indian fellow-subjects to the same advantages as they enjoyed themselves. The Government could only bring to bear the greatest pressure in their power, and they exercised their influence wherever they could. He believed the time would come when the objection to Indian labour would not be so strongly felt in South Africa as it was now. In the meantime we must exercise patience.

On hearing of the late Babu Protap Chander Mozumdar's death, Lord Curzon sent the following telegram to the Lieutenant-Governor of Bengal:—"Will you kindly convey to the family of late Mr. Mozumdar my sincere condolences at his death? I had the pleasure of his acquaintance and can testify therefore to his elevated character, broad-minded culture and enlightened sympathies."

Indian Bazaars in the Transvaal

British Indian Association's protest against contemplated transfer of control to Municipalities

The following letter has been sent to the Hon. the Colonial Secretary, Pretoria:—

Sir,—On behalf of my Association I am respectfully to protest against clause 3 of the draft ordinance to "generally amend the Municipal statutes" of the Colony, as published in a supplement to the *Government Gazette* dated the 7th. inst.

My Association ventures to submit that the giving of the control of Asiatic Bazaars to the Town Councils is premature and calculated to prejudice the status of British Indians in the Colony, in view of the fact that the whole question of anti-Asiatic legislation is now under consideration by the local Government as also by the Imperial Government. Law 3 of 1885 contemplates government control, and seeing that the municipalities in the Transvaal are swayed very largely by colour prejudice, my Association humbly thinks that it would be an injustice to British Indians to give over control of Asiatic Bazaars to the municipalities, or local boards.

My Association, therefore, trust that the Government will be pleased to withdraw the clause in question, and allow the matter to remain in abeyance until the whole question of the status of British Indians in the Colony is placed on a final footing.

I have the honour to remain,
Sir,
Your obedient Servant,
ABDUL GANI,
Chairman,
British Indian Association.

Johannesburg.
13th. July, 1905.

Indian Affairs in the Natal Parliament

IN THE LEGISLATIVE COUNCIL on Tuesday last the Immigration Act (1903) Amendment Bill was read a first time.

Zululand Licences

On Wednesday the Hon the TREASURER moved the second reading of the Zululand Licences Bill.

The Hon. Mr. Uys supported the Bill as a useful one, but asked that the Bill should be altered so that a white man should not be forced to take out a licence to sell colonial goods outside his immediate district.

The Hon. the TREASURER said that the matter would be looked into.

The Bill was then read.

Restricting Immigration.

The Hon. the TREASURER moved the second reading of the Immigration Restriction Act Amendment Bill.

The Hon. Mr W. BAYNES asked whether the Bill would prevent the children of Indians entering the country.

The Hon. the TREASURER said that it would prevent adult Indians claiming Natal as their domicile because their fathers happened to live here. In any case, the authorities would have to be very sufficiently satisfied that the proposing immigrants were really the children of Natal Indians.

The Bill was read.

House Tax Withdrawn.

IN THE LEGISLATIVE ASSEMBLY on Thursday, the 13th. inst.,

The PRIME MINISTER made the following announcement: Since the introduction of the Bill to impose a tax on occupied houses, a notification has been received from the High Commissioner, stating that the majority of the parties to the Customs Convention has agreed to the removal of the suspension of the meat duties in Natal. A proclamation to this effect was published yesterday. The Government anticipates that the revenue which will be derived from the renewal of the meat duties will be equal in amount to that likely to accrue from the house tax, and as this source of income will be in the nature of indirect taxation, and will be borne almost entirely by the European population, it is decided not to proceed with the House Tax Bill at present before the House.

Private Locations Bill.

The MINISTER OF JUSTICE moved the second reading of the Bill to impose a tax on private native locations. He thought it would be admitted that the unrestricted occupation of private lands by natives was not beneficial either to the landowner or the native. The tendency in this Colony, as well as in other parts of South Africa, was to restrict the occupation by natives. The object of the Bill was to control the occupation by natives and Asiatics of land belonging to private individuals, and if the Bill passed into law the Government would be able to impose a licence fee or tax of 10s. in respect of each hut on private lands other than the huts occupied by persons in the employ of the owner or occupier. He thought one result of the Bill would be to benefit the labour supply of the farmer.

The Bill was read a second time.

Unoccupied Lands and Immigration Restriction Bills.

The Unoccupied Lands Bill was read a second time.

The Immigration Restriction Act Amendment Bill passed through Committee without Amendment.

An Important Motion

On Monday last the Immigration Restriction Act Amendment Bill was read a third time and passed.

On Tuesday Mr. CHURCHILL moved: This Assembly is of opinion:-

(1) That while direct taxation is admitted to be necessary, it should be levied so as to reach all classes of the community, and, if possible, so adjusted that those shall pay most who have most to pay with.

(2) That a small graduated land tax, combined with a reasonable income tax, is the fairest known method of direct taxation, suitable to the civilised sections of this community.

(3) That the meat duty is expected to improve the position of farmers in this Colony.

(4) That if, for economic reasons, it is thought advisable to impose a meat duty, other taxation should be borne by those deriving the benefit of this protection to equalise the incidence.

The mover said it was sound economy that everybody should contribute to the revenue of the country. It was quite as unfair to allow a section of the community to escape taxation as it was to tax the poorer classes greater in proportion than the rich. They found that, owing the withdrawal [redacted] the house tax the Indians would not contribute anything in a direct manner in the way of taxation, and their indirect contribution was infinitesimal. It would be manifestly unjust to the native to increase his taxes and to allow the Indian to go free. There should be no objection to dealing with the Indians on the same footing as the natives.

Indian Re-indentures.

[The PRIME MINISTER moved the second reading of the Indian Immigration Law Amendment Bill. The Bill had been brought in so as to enable the Indian who might not be able to pay the £3 tax upon his freedom from indenture to re-indenture. There might well be times when an ex-indentured Indian would not be able [redacted] pay the £3 tax, and it was only fair that he should be allowed to re-indenture. It was not only that the right was given to him to re-indenture, but he would become entitled to the passage back [redacted] India, which he would otherwise have forfeited by not availing himself of it at the conclusion of his previous indenture.

Mr. L'ESTRANGE said that the term of service upon re-indenture should be three years rather than two, because it would take the extra year to earn the passage money. The passage having been originally forfeited the Immigration Department would be out of pocket.

Mr. POLKINGHORNE said it was the suggestion of the Protector of Immigrants that the term should be two years. That time he had said would be sufficient for the Indian to earn his passage money.

The Bill was then read a second time.]

Private Location Bill.

In Committee, on the private Locations Bill, Mr. Walker suggested amendments in the Bill whereby a landlord not living on the property which came under the Bill should be required to pay an increased sum for his licence in respect of the huts or dwellings in the private location on that particular property.

MR. WM. BAYNES pointed to the fact that in the previous Bill the intention was to remove the hut tax from natives, and now in the present Bill it was sought to impose a hut tax on Europeans. (Laughter.)

Progress was ultimately reported.

Unoccupied Lands

On Wednesday the House went into Committee on the Unoccupied Lands Bill.

Mr. HATHORN in view of the fact of some land being of very small value, moved that the tax be 1-8d instead of ½d. per acre.

The TREASURER said the tax was only meant to apply to Europeans, and the land they occupied was not less in value that £1 per acre.

Mr. GREENE thought the higher the tax, the more inducement to landowners to have land occupied by Europeans.

Mr. CHURCHILL moved that the tax apply to plots of 25 acres, rather than 100; and

Mr. SCHOFIELD proposed that the limit be 20 acres.

The TREASURER said that the collection of tax on such small lots would be too much trouble: and

Mr. HITCHINS contended that the suggestion would penalise prospective householders.

Mr. SCHOFIELD'S motion was carried by one vote; and Mr. Hathorn's motion was lost.

Eventually the clause stood down.

Mr. PEPWORTH moved the deletion of Clause 6. He said the effect of the Bill would be to force farms into the hands of Indians.

The TREASURER said the deletion would make the Bill useless.

Mr. ANCKETILL said a direct tax on land values, irrespective of improvements, was the only way [redacted] break the back of the land speculator.

The PRIME MINISTER said the Colony was not ripe for Mr. Ancketill's method of taxation.

The motion for the deletion of the clause was lost.

Mr. PEPWORTH moved an amendment to Clause 6, so as to increase the area of single occupation from 6,000 acres to 8,000 acres.

The amendment was lost, and on a division the motion of Mr. Hathorn, that the Chairman leave the chair, was lost by 22 to 11.

Ultimately, the contentious clause stood down, in order to consider an amendment of Mr. L'Estrange's.

On the motion of the MINISTER, the item was deleted which exempted lands of the Indian Immigration Trust Board (except when leased out) from tax. The clause providing for other exemptions stood down, in order to admit of certain additions by the Minister, and amendments by Mr. Greene and Mr. Hathorn.

Mr. MOOR asked the consideration of the Minister regarding the appointment of more than one officer to decide whether lands were suitable for European occupation. The work would be too much for one man.

Progress was reported.

Indian Immigration.

The Indian Immigration Law Amendment Bill passed through Committee without amendment.—*Natal Mercury.*

Protab Chandra Mozoomdar

"Hidden Away by the Great Reaper in the Folds of the Eternal"

(*Concluded.*)

In 1874, in his 34th year, he went on his first visit to England. "During this visit," to quote from a recent biographical sketch which appeared in *Men and Women of India*, "he spoke before several audiences and preached in many churches of a liberal character, creating a deep impression of the calibre [redacted] the Indian intellect and character. He again went on a second visit to the country in 1883, when he extended his journey to America. This time he profoundly impressed his English and American audiences as an orator of rare powers and a thinker of singular eminence. It was in the course of this visit to America that Mr. Mozoomdar published in Boston his phenomenal work known as 'The Oriental Christ.' This work has undergone three editions and is extensively known in the circle of English and American theologians as a work of deep insight into the life and character of the founder of Christianity." Mr. Mozoomdar was an occasional contributor to the *Nineteenth Century*, and besides many articles that he has written to various journals in India, England and America, he has published several works which are noteworthy—foremost among these being his biography of Keshub Chunder Sen, already referred to, that has undergone two editions; his "Spirit of God" published in America; his "Aids to Moral Character," a moral vade mecum for College youths in India, not [redacted] speak of his "Sketches of a Tour Round the World" and his famous "Heart Beats," wherein he delineates his own spiritual experiences.

Mr. Mozoomdar was specially invited to America to represent the Brahmo Samaj at the Chicago Parliament of Religions in 1893, when he spent over four months in that country lecturing before large and influential gatherings in the Eastern States. It was on this occasion that he had the unique honour conferred upon an

Indian of being invited to deliver a course of four lectures on "Indian Life and Thought" before the Lowell Institute at Boston.

And now that at last, at the age of 65, after a lingering illness, his end has come—"hidden away," to use his own expression, "by the hand of the Great Reaper in the folds of the Eternal"—one may well tremble for the Church of the New Dispensation, for it was he who made it, after Keshub's death, mainly what it is. His place will be hard to fill, and the Brahmo movement, which has been latterly in a state of stagnation, will surely sustain a severe loss by his death.—By an Indian in the *Madras Times*.

Our Weekly London Letter

(From Our Special Correspondent)

London, June 24, 1905.

Calm Before a Storm

After the Whitsun holidays, which extended over about a fortnight, Parliament met again last Tuesday. Before the legislators dispersed to enjoy their well-earned rest, the bone of contention between the two factions was of course what is popularly known as the Butler Commission Report. They have now come back to the fray with all the energy and strength of giants refreshed. I shall not detain your readers with any lengthy narration of the mass of shady transactions in connection with the late South African War which that report has unearthed, of how much it has barely made mention, and of how vastly more it has only suggested. The consequent loss to the nation apart from other results, due to this foul's play, has been neatly summarised by a very prominent member of the Conservative party, Mr. Gibson Bowles, whose unmerciful criticism and unsparing castigation of his own party makes him so much feared by his friends as beloved by his foes. Says he: "Transactions involving losses to the public of some six millions of pounds, occurred in South Africa in the last half-year of 1902 in connection with the Military Sales Department established on 18th June, 1902, by Lord Kitchener at Pretoria." Six million pounds would have been all but sufficient, according to the finding of a departmental committee in 1901, to start a scheme of old-age pensions, which would have secured at least 5s. a week to all the deserving poor over 65 years of age in England and Wales.

I would pass by also beyond barely mentioning it how feeling is running high in the country in this connection: how the whole liberal and radical press has assumed a more determined attitude in its resolve to have the truth, the whole truth, and nothing but the truth in this matter; how the *Daily News* has on account of its fearless criticism of this colossal iniquity been threatened with criminal prosecution by the solicitors of Colonel Morgan, the centre from whom radiates all the points of this Augean stable: I would pass by these all. I would only ask my readers to take a peep at what is going on in the House of Commons since last Tuesday when this debate has been resumed, when he will be a witness to the display of a spirit and the use of language, even between Prime Ministers present and prospective, such as would make a fish wife smile and a pick-pocket resent. But since the amenities of "civilised" society have made necessary the clothing in a "parliamentary" garb even the most offensive innuendo and the most stinging abuse, the wordy warfare between the combatants, with their respective backers, both inside and outside the House, carried on equally with tongue and pen, has been going on merrily as a marriage bell; and to all appearance, to an outsider at any rate, no offence seems to have either been given or taken. Only one inevitable conclusion that is borne upon the spectator as he views these things is that to form an adequate idea of what a hard-hitter and how very pachydermatous the Anglo-Saxon is, you must watch him when he is legislating in the House of Commons.

A Statutory Commission

Before I part with this unsavoury topic I must give my readers the pleasurable assurance that at last, step by step, the Opposition has wrested from the Government the promise of a thorough and drastic inquiry into the whole history of this gigantic spoliation so that the British tax-payer would now be able to know not only by what method but also into whose pockets his six millions have been shunted. The tardy concession of the Prime Minister to supply him with the most effective weapon for the purpose is being very severely criticised. On last Tuesday he suggested a select committee as the best body to conduct the enquiries. This would have been worse than useless. On Wednesday that was thrown over in favour of a royal commission. On Thursday he was driven to agree to a statutory commission, which alone can probe this matter to its dark and slimy depths. The beginning of the end, so far as Mr. Balfour's attempt to evade a statutory commission is concerned, was brought about by a series of questions put by Sir Robert Reid to the Attorney-General, and by the answers to those questions. Sir Robert asked:

Whether a royal commission, in whatever terms it is appointed, would have power to require witnesses to be sworn unless specially authorised by statute; whether witnesses might refuse to attend or to be sworn, or to produce documents; and whether there was any instance of any witness before such a commission being indicted for perjury.

The Attorney-General's answer knocked on the head the proposal to have a royal commission. He remarked: "A royal commission cannot, without statutory authority, compel witnesses to be sworn; it cannot, without such authority, compel the attendance of witnesses or the production of documents. To give these powers to a commission a statute will be necessary." The statutory commission has at last been decided upon after, as Sir Henry Campbell-Bannerman reminded Mr. Balfour, the latter had changed his mind three times in a few hours. It is a most effective weapon, and let us hope it will with its plenary powers soon bring the guilty to book and mete out to them their deserts.

South Africa in Parliament

For the first time within living memory, I think, the "debate" on the Indian Budget was held on a day in the middle of the session instead of at its fag-end as hitherto, when bare benches and a dozen or two of bored senators bear testimony to the interest which Britain takes in the "brightest jewel in her diadem." But everything Indian—except Indian money, of course—is so inherently unattractive to the average Britisher that last Wednesday when Indian affairs were discussed, there were not more than a dozen members present to hear of India's woes or suggest a remedy. I give an account of that portion relating to South Africa in a special article.

Another Indian Success.—We are glad to learn that Mr. Bernard Gabriel, of Lincoln's Inn, a son of Mr. P. Gabriel, of Leopold Street, Durban, has been called to the Bar.

Lord Kitchener and Indians.—A *Rand Daily Mail* cablegram states that Lord Kitchener has appointed an Indian officer as a colonel in his regiment in India. This is the first time that an Indian officer has been appointed to a colonelcy. There are instances of such a rank having been conferred as an honorary title. Lord Kitchener has performed a graceful and tactful act by recognising Indian merit. Let us hope that the precedent set by His Excellency will be followed by his successors.

The Indian Trader.—Of the wealth and influence of the better-class Indians in Natal, and of the big rent-rolls and staffs of clerks (many of them white), it is not necessary now to speak: every visitor to the Garden Colony can testify of that which he has seen, and knows. The point is very clear that the white people of the Transvaal—both Boers and Britons—are bitterly opposed to the recognition of equality of the Indian, socially or commercially: it is his virtues they fear as much as his vices, and they are determined to keep him out.—"Graaff-Reinet Advertiser."

Text of the Shops Closing Bill

The following Bill is published in the Natal Government Gazette of the 12th inst.:—

1. This Act may be known as the Shop Hours Act, 1905, and shall commence on the first day of January, 1906.

2. Act No. 29, 1904, entitled "Act to regulate the closing hours of shops within boroughs and towns" is hereby repealed, without prejudice to the prosecution of any offence thereunder.

3. This Act shall apply to the following places:—

All boroughs and townships established under laws relating to municipal boroughs or local townships.

All villages coming within the operation of the Village Water Supply Act, 1827, or of any like Act, or of any Act establishing local authorities for the control or management of villages.

The villages specially mentioned in the schedule of this Act and any village which the Governor in Council may by proclamation add to the list in the said schedule.

All places lying within a distance of five miles from the nearest boundary of any borough, township or village to which this Act applies.

4. In this Act:—

"Shops" includes any building, room, market stall, tent, booth, or other place in or upon which goods are offered or exposed for sale to the public by wholesale or retail.

"Closed" means closed against the admission of any person for the purpose of buying or doing any shopping business, either for the whole day or for the remainder of the day, as the case may be.

"Shopkeeper" means the owner, or the representative in Natal of the owner of the business carried on in any shop.

"Shop assistant" includes salesmen and saleswomen, shopwalkers, and others engaged in or about the selling of goods in a shop.

5. All shops shall, save as is hereinafter excepted be closed:—

(a) On all Sundays and public holidays, during the whole day.

(b) On every Monday, Tuesday, Wednesday and Thursday at half-past five o'clock in the afternoon.

(c) On every Friday at ten o'clock in in the evening.

(d) On every Saturday, at two o'clock in the afternoon.

6. Hawkers, pedlars and the like shall not be allowed to carry on their trade at any time during which shops are by this Act required to be closed, and the provision of this Act in regard to the closing of shops shall *mutatis mutandis* apply to the closing of the business of hawkers, pedlars and the like.

7. This Act shall not apply to the clubs and other premises licensed for the sale of intoxicating liquors, unless such liquors are kept for sale in any shop where a grocer's or any other shop business is carried on, in which case the shop shall be subject to this Act in the same manner as other shops.

8 (a) Shops of the following classes shall be exempted from the operation of this Act:—

Restaurants, eating houses and refreshment rooms for the sale of food to be consumed on the premises.

Fresh milk, fruit, flower and vegetable shops.

Tobacconists' shops.

Bakers' and confectioners' shops.

Undertakers' shops.

Newsvendors' shops, railway stations book stalls.

(b) Chemists' and druggists' shops shall be closed at eight o'clock in the evening on every day from Monday to Saturday, but medical business may be done upon special call at any time during which such shops are required to be closed.

(c) Hairdressers' shops shall be closed at seven o'clock in the evening of every day from Monday to Friday and at ten o'clock on Saturday evenings and shall be closed on Sundays and public holidays.

If in any shops mentioned in this section any business is carried on which dose not belong to one of the exempted classes the exemption given by this section shall not apply to such shop, and the shop shall be closed at the closing time appointed by section 5 of this Act; but this clause shall not be deemed to apply to the sale of such articles as are by the recognised custom of trade usually sold in connection with and as a part of the business of any such shop, or to the special provision made in regard to medical business at chemists' and druggists' shop.

9. It shall be lawful for the Governor in Council, by notice in the *Government Gazette*, to appoint special closing times for shops doing marine business or for any shops of a special class or in a special place, the closing of which at the times appointed by this Act would in his opinion be attended with serious public inconvenience; provided that in the exercise of this authority regard shall always be had to the general intention of this act.

10. The closing hours appointed by this Act shall not apply to any day from the 22nd to 31st December in any year.

11. Notwithstanding the provisions of this Act any shop may be kept open until ten o'clock in the evening on the day (not being a Sunday) preceding a public holiday, and at any place other than Pietermaritzburg and Durban where Nachtmaal is celebrated shops may be kept open until half-past five in the afternoon of the Saturday immediately preceding the Sunday on which Nachtmaal is celebrated.

12. This Act shall not be construed to conflict with the provision of Law No. 24, 1878, entitled "Law to provide for the better observation of the Lord's day, commonly called Sunday."

13. It shall not be lawful, under pain of contravention of this Act, for any shop assistant to be employed for more than fifty-four hours in any one week in any shops exempted by subsection (a) of section 8 of this Act, whether such employment be under special contract or for any special payment or otherwise.

14. No goods shall be sold or offered or exposed for sale in any shop after the hour prescribed for closing.

Customers who have entered a shop before the closing time may be served within a reasonable time, not in any case exceeding half an hour, after the closing time, provided that the shop doors are closed.

15. A shopkeeper and every person under him having the management or charge of a shop shall be liable for any contravention of this Act, and it shall be immaterial whether he was present or had any direct cognizance of such contravention or not, but upon any charge of contravention it shall be sufficient to prove that contravention took place; provided, however, that a shopkeeper and his manager shall not be both convicted for the same offence.

16. Any person convicted of a contravention of this Act shall be liable to a fine not exceeding five pounds.

The magistrate shall notify the [illegible] of every such conviction.

It shall be in the discretion of the magistrate to declare the license of any person convicted twice within the period of two years to be cancelled. The holder or person having possession of such license shall, when thereto required, produce the license to the magistrate for cancellation.

A person whose license has been cancelled shall not be allowed to take out a fresh license of the same kind for a period of three months after the cancellation of the license.

No such prosecution shall be instituted after the lapse of one month from the time when the offence was committed.

17. This Act shall, in boroughs and local townships and in any other place the local authority of which [illegible] by law invested with the power of making bye-laws for the government of the town or village, be administered by the corporation, local board or local authority.

18. The town council, local board or other local authority invested by law with the power to make by-laws as aforesaid may make such by-laws for any matters necessary for carrying out this Act, and the Governor in Council may make regulations for the same purpose, applicable to villages and other places not having such a local authority.

SCHEDULE.

Dundee	Richmond
Colenso	Stanger
Charlestown	Stuartstown
Harding	[illegible]
Howick	Eshowe
Pinetown	Melmoth and
Port Shepstone	Bellair.

The Storm Enquiry

Mr. Warner's Report

Durban, 5th July, 1905.

The Honourable the Colonial Secy.,
Pietermaritzburg.

Sir,—I have the honour to submit the following report, in compliance with my letter of appointment, dated 9th June, 1905, for the special purpose of conducting an enquiry into the disaster caused by the recent storm of 31st May last, in the Durban and Umlazi Divisions; such enquiry to embrace, amongst other matters, the cause of the disaster, and possibility of preventing a repetition of such a catastrophe in the future.

For the purpose of this enquiry, sixty-one witnesses have been examined on sworn affidavits.

A survey plan was made, showing the submerged land and flood line; plans, sketches, and photographs of the Umbilo Waterworks; sketches of the flood level and drainage areas; charts of the wind gauge and tide; two photographs showing the Woodbridge disaster, and two of South Coast Junction; together with the sworn affidavits and the above-mentioned plans, etc., etc., are forwarded with this report.

Independent professional witnesses have been called. The photographs were taken by the Criminal Investigation Department. Besides the enquiry, death inquests have also been held.

THE STORM.

The storm commenced between three and four p.m., of May 31st, 1905, and practically ceased at six a.m. next morning.

The [Government] Astronomer, whilst giving his evidence stated "This storm was [illegible] per cent. greater than any other recorded in Natal."

The chart put in, kindly supplied by Mr. Crofts, the Harbour Engineer, shows the wind force.

On the 31st May, 1905, at 3 p.m., the wind was blowing at twenty-five miles an hour.

4 p.m., 32½ miles per hour. It then slackened between 7 and 8 p.m.

At 9 and 10 p.m., it was blowing 43 miles an hour. Next morning, at 2 a.m., it was at its strongest 61½ miles the hour; 3 a.m., 57 miles; 7 a.m., 58 miles.

RAINFALL.

During twenty-four hours ending six p.m., June 1st, 1905, 17.65 inches of rain fell.

The first fifteen hours [illegible] 15.65 inches [illegible] inch per hour. Registered at Pinetown Bridge.

The Durban Observatory Register shows 10.71 inches.

The Trappist Monastery, Mariann hill, Pinetown, register shows, in fifteen hours, from 3 p.m., of May 31st, 1905, 13.65 inches fell.

Thus it will be seen the heaviest downpour was in the neighbourhood of Pinetown Bridge.

It may be well to mention the rainfall of former years, to show the comparison with the recent one.

What was known as the "Great Flood" in 1866, 15.37 inches fell between February 28th to March 3rd, on the Coast.

In 1868, 17.11 inches fell between August 28th to August 31st, whilst at Pietermaritzburg the fall was only 12.47.

The 1868 flood was referred to as the Disastrous Flood, and it is pointed out that 15.65 inches fell in forty-eight (48) hours.

Therefore, the 1868 flood cannot be compared with the flood of May 31st last.

The latter has undoubtedly proved the heaviest recorded in Natal.

DRAINAGE AREA.

The total drainage area of the Umbilo River is twenty-six and a quarter (26¼) square miles.

The total rainfall 17.65 in the twenty-four hours of the recent storm, gives a total of six thousand seven hundred and eighteen million gallons (6,718,000,000) of water, without any allowance for evaporation and percolation.

The Umhlatuzana river has a drainage area, approximately, of forty (40) square miles.

The 17.65 inches rain that fell would equal a run-off of ten thousand two hundred and thirty-seven million gallons (10,237,000,000) of water.

The total rainfall in the two valleys Umhlatuzana and Umbilo, would be sixteen thousand nine hundred and fifty-five million gallons (16,955,000,000) of water, or seventy five million seven hundred thousand (75,700,000) tons weight.

Seventy to eighty per cent. of this huge bulk of water would be collected and passed to the head of the Durban Bay, the greater portion of which would pass within the twenty-four hours.

Sketch of drainage areas put up.

At three a.m., June 1st, 1905, there was high water, six feet five inches, in the Bay and Umbilo River, which was five inches higher than that of an ordinary spring tide, so Mr. Crofts informs me.

Charts put in.

By such a high tide, the velocity of the rivers are bound to be checked to a certain extent, and cause a large lake, from three to four feet deep, over the Umbilo and Clairmont Flats.

Mr Brown, A.M.I.C.E., states he observed the Umhlatuzana River conveyed about four or five times more water than the Umbilo.

It will be noticed that the former river has a drainage area of thirteen and three-quarters (13¾) miles more than the latter.

PINETOWN RESERVOIR.

The Pinetown waterworks form part of the Umbilo River.

A big embankment is built across the river, and, to a certain height, on the right, facing Durban, a byewash, sixty-five (65) feet wide, and ten (10) feet deep, is made, the water passing through eventually flows, lower down, into the Umbilo River, after passing the waterworks below.

The normal capacity of the collecting reservoir is forty million (40,000,000) gallons.

At 2 a.m., the embankment of the collecting reservoir gave way from the top, to the extent of one hundred (100) feet wide, and about six feet deep.

Before the overflow of the embankment, the water in the reservoir was about two feet six inches to three feet below the embankment.

The overflow of the embankment was about one foot and a half deep.

The overflow was caused by a rush of water, described by Mr. Caretaker H. W. Currie, of the waterworks, as a "three feet wall coming down the bend."

It will be noticed that Mr. Fancourt has stated that the passage of the bridge, about one and a half miles above the reservoir, was blocked by floating trees and debris, and the water was flowing over the bridge, thus creating a dam on the north end.

Mr. Fancourt further states, between one-thirty and two a.m., he noticed a sudden drop of three feet deep of water, at the north end of the bridge, and afterwards observed the bridge had collapsed, hence the three feet drop of water noticed by him.

This rush of water was undoubtedly the cause of the breach on the collecting reservoir embankment.

Owing to this breach and within three or four minutes, thirteen million (13,000,000) gallons of water escaped into the river, which completely shattered the other parts of the waterworks.

At that time, the bye-wash was surcharged, and four hundred and thirty-eight million (438,000,000) gallons of water passed through per hour. This was at two a.m.

These figures have been quoted to show that the thirteen million (13,000,000) gallons that had escaped from the breach is hardly anything to speak of, when one considers the enormous quantity that was coming through the bye-wash.

Altogether it took thirteen hours to water the whole embankment to the foundation in the shape of a "V."

The top end measuring one hundred (100) feet wide, and the bottom twenty-eight (28) feet.

Plans, A, B, C, D, put up, of the waterworks, also a sketch showing the breach, drawn by Mr. G. C. Williams, Civil Engineer, and two photographs, taken by the Criminal Investigation Department.

CAUSE OF THE DISASTER.

The cause is undoubtedly due to the great flood, owing to the unusual heavy rainfall, which has been enormously surpassing all other flood records in Natal, *vide* my paragraph on rainfalls.

By the figures quoted, it will be clearly seen, without the slightest doubt, that the bursting of the Pinetown Reservoir was not the cause of the terrible loss of life.

The whole capacity of the reservoir, when the flood reached the top of the embankment, would only be sixty-four million (64,000,000) gallons making two hundred and eighty-five thousand seven hundred and fourteen (285,714) tons weight, and the whole weight of the total flood water which fell over the whole drainage area above South Coast Junction was thirty million (30,000,000) tons weight, calculated from the 17.65 inches of rain that fell in the twenty-four hours.

Further, it must be noted 15.65 inches fell in the first fifteen hours out of the 17.65 inches in twenty-four hours.

Mr. Fletcher and Mr. Barnes were inclined to think that the majority of lives lost was caused by the overflow of the Umhlatuzana and Umbilo Rivers meeting south of South Coast Junction Railway Station, over the Umbilo and Clairmont Flats.

The water on those Flats was not more than three to four feet deep, and which was practically still water.

From the returns, it will be seen only seven dead bodies were picked up on the Clairmont Flats, and one on the Umhlatuzana banks.

It may be say that other bodies might have been washed out to the Bay, and over the Bar, but, as will be seen, only three bodies were picked up in the Bay; and, had any been washed over the Bar, they would have been found on the Coast ere now.

The Superintendent of the Water Police informed me a thorough search has been made.

The majority of lives lost was within the vicinity of South Coast Junction Railway Station, as will be seen from the returns.

The principal aggravation of the disaster was the railway embankment at South Coast Junction.

The natural valley of the Umbilo River has been contracted, and, so to say, "dammed," for a length of two hundred and fifty yards (250), the only exit is the railway bridge, two hundred (200) feet wide.

Mr. Fletcher concurs to a certain extent, but Mr. Williams, Civil Engineer, is very emphatic on that point, stating as his opinion that it was the principal aggravation, as will be seen by his affidavit.

It is at the north end of the bridge, where the Natal Government Railways Indian barracks are situated, where six of the inmates were drowned in about twelve feet of water.

This volume of water then rushed through under the bridge, and must have travelled at a terrific speed, cutting a new channel towards the right, and wrecking the Hindu Temple, which was substantially built.

Two photographs, showing the Natal Government Railways Indian barracks referred to, and the Hindu Temple, are put up with this report.

The photographs are not exactly what was wanted. I desired to show the railway bridge and station, so as to point out where the loss of life was greatest.

The lives were principally lost on each side of the railway bridge.

As far as could be seen or ascertained, the loss of life commenced between twelve midnight and three a.m. the next morning.

TO PREVENT A REPETITION.

Seeing the cause of the flood was the unusual heavy rainfall, unprecedented, nothing further can be said on that point.

It is recommended that the Natal Government Railways Indian barracks at South Coast Junction should be removed as soon as possible, on to high land. At present, they are practically on the bed of the river.

They have been flooded once before by one foot of water.

Further, the Indians should be induced and warned not to build again on the same spot, where lives have been lost, which might also be called the bed of the river.

South of the railway bridge, on the Umbilo River, a flood area should be marked off.

PRINCIPAL PLACES WHERE LIVES WERE LOST.

The principal places where lives have been lost are at—

South Coast Junction, Durban Borough, Bellair, Sydenham, Umgeni River, Isipingo.

I have visited the chief scenes of the disaster.

Particulars of the above will be dealt with separately.

TOTAL BODIES RECOVERED

One hundred and thirty-seven (137) have been recovered, enumerated as follows:—

Nationality.	Male.	Female.	Total.
Europeans ...	1	2	3
Indians ...	70	43	113
Natives ...	16	5	21
	87	50	137

IDENTIFIED.

Europeans	3	
Indians	72	... 86
Natives	11	

NOT IDENTIFIED.

Europeans ...	Nil	
Indians	41	... 51
Natives	10	
		137

Included in the 137 bodies recovered are children under 16 years of age:—

Nationality.	Male.	Female.	Total.
Europeans ...	—	2	
Indians	21	16	44
Natives	5	—	

LIST OF PERSONS MISSING STILL SINCE THE FLOOD.

List of persons still missing since the flood, obtained from the various landlords, not accounted for, numbering forty-four (44):—

Males.	Females.	Total.
26	18	44

Those forty-four missing persons will form part of those "Not Identified," numbering fifty-one (51), thus leaving seven (7) not accounted for, but those seven will also include a part of the fifty one "Not Identified."

The names of these missing people will be found below.

TOTAL NUMBER OF LIVES LOST.

No more bodies have been recovered since, though the search has only recently ceased.

Thus the total number of deaths caused through drowning and exposure can fairly be said to number one hundred and thirty seven (137).

Particulars of these bodies are given further on.

WHERE THE 137 BODIES WERE FOUND.

South Coast Junction ...	60
Durban Borough	59
Bellair	2
Sydenham, Umgeni River ...	12
Isipingo	4
	137

It should be noted that, out of the fifty-nine (59) bodies shown on the Borough list, fifty-one (51) were recovered on the banks of the Umbilo River, on the Durban Borough side, hence they are included in the Borough list, and picked up by the Borough Police.

The total of those actually recovered in the South Coast Junction vicinity would number one hundred and eleven (111).

Particulars of each district are given separately.

SOUTH COAST JUNCTION.

Sixty (60) bodies were recovered by the Natal Police, thirty-five of which were identified, and supported by sworn affidavits by the persons who identified them, either to the doctors or police.

Twenty five (25) have not been identified. Some were kept twenty-four hours to be identified; after that they had to be buried. Others were too decomposed to be recognised, and had to be buried at once.

The sixty (60) bodies recovered comprise the following:—

Nationality.	Male.	Female.	Total.
Europeans ...	Nil.	Nil.	Nil.
Indians ...	42	16	58
Natives ...	2	..	2
	44	16	60

NAMES OF THOSE IDENTIFIED (35).

Sooka Nkadu, Narayanan, Manu Singh, Latchipi, Jasodia, Kuar Singh, Ammogama, Kista Pillay, Kannakammah, Khatai, Naraidu Chetty, Chinla Pillay, Kanniama, Muthoo, Nassiban, Sookhoo, Rathnamsami Pillay, Chimiama, Chinnia, Papa, Monikam, Balgul, Ridiya, Mariama, Yoham, Gurawadu, Harrimuthu, Munnima, Veetappen, Amminaisi Pillay (Priest), Yangen, Pakari, Sundaramma, Ndala, Udlebili. Total of 35.

NOT IDENTIFIED.

Nationality.	Male.	Female.	Total.
Europeans ...	Nil.	Nil.	Nil.
Indians ...	22	3	25
Natives ...	Nil.	Nil.	Nil.
	22	3	25

APPARENT AGES OF THOSE NOT IDENTIFIED, (25.)

Male		Female.		Total.
1	... 5 years	—	... —	1
1	... 6 "	—	... —	1
1	... 7 "	1	... 10 years	2
1	... 14 "		... —	1
1	... 15 "	—	...	1
1	... 25 "	1	... ...	2
7	... 30 "	—	... ...	7
3	... 35 "	—	... —	3
4	... 40 "	—	... —	4
1	... 50 "	—	... —	1
1	... 60 "	1 too decomposed		2
	Total ...	...		25

IN WHAT LOCALITY THE 60 BODIES WERE FOUND.

South Coast Junction	46
Clairmont Flats	7
Umbilo Flats	6
Umhlatuzana Valley	1
	60

LIST OF PERSONS STILL MISSING SINCE THE FLOOD.

Name.	Age.	How Related.
Ragyan	25 years	Wife of Moonsamy No. 63964.
Pawuddi	11 "	Children of ditto.
Dunno	8 "	
Vegatnara	5 "	
Chinasamy	30 "	Visitor, not known.
Tolisi	25 "	Wife of Chinasamy.
Ramsamy	10 "	Children of Chinasamy.
Infanti	6 mths.	
Fatma	7 years	Children of Chokelingan.
Abdul Karim	5 "	
Sookhia	5 mths.	
Almeli	35 years	Wife of Parsaraman
Parsaraman	40 "	—
Ramasamy	55 "	—
Venketsamy	[illegible] "	Son of No. 14 Ramsamy.
Muniyema	15 "	Children of Poonasamy.
Nagapen	11 "	
Darugoma	8 "	
Venketsamy	5 "	
Angappen	3 "	
Venketsamy	36 "	Son-in-law of Poonasamy and husband of Muniyema
Herisudu	—	—
Pevernol	26 years	—
Rajahram	27 "	Husband of Munyant.
Tobie	20 "	Wife of Inder Singh.
Sabrailoo	1 year	Son of Nayenli.
Mangamma	45 years	Wife of Dasree.
Vengatamma	2 "	Daughter of Moothai.
Timakka	16 "	Wife of Vengatraman.
Poligadu	40 "	—
Latchini	30 "	Wife of Poligadu.
Veerasamy	35 "	—
D. Singh	60 "	Father of Dowla Singh.

NATIVES.

Name.	How Related.	Chief.
Maria	Wife of Nyamana	Inyanda.
Ntombi	" Ntlakasa	"
Ndabana	Husband of Ntombi	"
Nyoni	Husband of Ucipi	Mgoduku
Stephen	Son of "	
Bili, Matonda	Brothers of Ntombana	Mtombo.
Jacob	Son of Bili	
Gilasi	Son of Matonda	
Nongqukela	Wife of Magabella	Matshwili.

Total 33 Indians.
Total 10 Natives.

The ten Natives are on the list "Not Identified" of the Durban Borough.

Note.—Sergt. John Cameron Frowde, Natal Police, in charge of the Police Station at South Coast Junction, has been of great assistance to me. He is deserving of great praise for the systematic manner in which he worked during the trying time. He is an able and thoroughly reliable man.

It may be further noted, the Police at South Coast Junction were working for hours in three feet of mud and water, dragging out the dead bodies.

The name of S. S. Pather, trustee for the Hindu Temple, Umbilo, South Coast Junction, should be mentioned for his hospitality in providing food and shelter free to thirty Indians for three weeks.

Also Ramdhain, Mahomed Isak, and Mardan Sing were most charitable, doing a lot of good work for the sufferers.

DURBAN BOROUGH.

Fifty-nine (59) bodies were recovered by the Borough Police, comprising as follows:—

Nationality.	Male.	Female.	Total.
Europeans ...	Nil.	Nil.	Nil.
Indians ...	22	21	43
Natives ...	12	4	16
	34	25	59

WHERE FOUND.

Umbilo Banks, vicinity of South Coast Junction	51
Creek (Bay)	2
Eastern Vlei	2
Durban Bay	2
Umgeni River	2
	59

WHERE BURIED.

Durban Cemetery	51
Stella Bush Cemetery	4
Umbilo Banks, Bayside, Borough	4
	59

IDENTIFIED (33).

Jim Nyamana, Chinamah, Chinasamy, Nomvumbe, George, Mteari, Mhlana, Moonsamy, Muniamma, Perumal, Vangan, Goondadu, Moonsamy, Muniamma, Ellapen, Moonimah, Chinamoonsamy, Veeran, Vengat Raman, Mangamma, Veerasamy, Vengatamma, Thulasi, Parasuruman, Ellimah Muniamah, Kamachy, Chinamah, Subamah, Alegama, Manikam, Guruvadu, Koopamma. Total 33.

NOT IDENTIFIED (26).

Nationality.	Male.	Female.	Total.
Europeans ...	Nil	Nil	Nil
Indians ...	8	8	16
Natives ...	7	3	10
	15	11	26

APPARENT AGES OF THOSE NOT IDENTIFIED.

INDIANS.

Males.		Females.		Total.
1	6 months	—		1
1	9 "	1	6 years	2
1	7 years	1	10 "	2
1	30 "	1	30 "	2
—	—	1	40 "	1
1	30 to 40 years too decomposed	—		1
1	55 years	—		1
2	too decomposed	4	too decomposed	6

NATIVES.

1	4 years	1	40 years	2
1	10 "	1	24 "	2
2	30 "	1	20 "	1
1	35 "	—		1
1	37 "	—		1
1	too decomposed	—		1
			Total	26

Note.—The Borough Police worked hard in pulling the dead bodies out, and are worthy of praise.

Superintendent Alexander, of the Borough Police, as soon as he heard of the terrible disaster, lost no time, as usual, in doing all that was necessary, and gave shelter to several Natives.

BELLAIR.

Two bodies were recovered comprising:—

Nationality.	Male.	Female.
Europeans	Nil	2

IDENTIFIED.

Elsie Margaret Wooldridge.
Maud Natalie Wooldridge.

The former was aged two and a half years, and the latter seven and a half months. They are the children of Bertram Henry Wooldridge and his wife. This case is a particularly sad one. On the night of the terrible storm, all went well with the Wooldridges. Next day, about twelve noon, the sad disaster occurred to that family. Mr. Wooldridge at that time, twelve noon, heard a noise at the back of his house, a great rumbling sound. Before he had time to discover the cause, his house was turned over to an angle of about forty-five degrees, throwing them all violently against the wall. (The house is made of wood and iron, fastened down on wooden piles.)

Without a moment's notice, the house then, with all the inmates, glided down the hill for about thirty yards, and then rolled over and over down the steep hill, until the house was shattered to pieces, and all were swept into a stream of foaming water, ninety feet (90) wide, with an average depth of twelve (12) feet, which was originally, before the storm, twelve (12) feet wide, with banks six feet high, and the flow of water about one foot, or even less.

The name of the stream is called the "Bosbu," which runs into the Umhlatuzana River, about one and a half miles further down from the Wooldridge's.

Mrs. Wooldridge was the first who managed to scramble out of the water. Mr. Wooldridge, floating down, saw his wife on the banks. With great effort, he swam across to her. The children were nowhere to be seen.

Pragji Bhimbhai, an Indian storekeeper, seeing these people in distress, came forward with his followers and tendered great assistance to the sufferers, taking them to his house and attending to their wants.

Sergt. Campbell, of the Natal Police, hearing of the sad catastrophe, went with his detachment, crossing the dangerous stream with the aid of a rope, (which he first fastened by swimming across), to render what assistance they could.

The Reverend John Richardson, the Congregational Minister of Bellair, also gave good assistance to the sufferers, and eventually taking them to his house. This reverend gentleman had also to ford that dangerous stream.

The dead bodies of the two children were recovered, one in the Umhlatuzana River, the other in the Boshu Stream, and were buried in the Malvern Cemetery.

Two photographs are put up, showing where their house and ground had once been. The house was built on the slope of a hill, about one hundred and fifty (150) yards up, and about one hundred feet above the stream level. The width of the ground was one hundred feet, and about three hundred yards long. This narrow strip of land was carried away, leaving the neighbours' ground on either side intact; which is a most extraordinary feature.

Pragji Bhimbhai, K. N. Wessai, and D. Kalgani deserve praise for the assistance they rendered.

SYDENHAM, UMGENI RIVER.

Twelve bodies were recovered, comprising as follows:—

Nationality.	Male.	Female.	Total.
Europeans	1	Nil	1
Indians	3	5	8
Natives	2	1	3
	6	6	12

IDENTIFIED.

James Du Bois, Janki, Ganesh, Atwaniah, Bosmuthia, Ammana, Nanayanamah, Sookhia, Nzimanzana, Mkomo, Mpampini.

These dead bodies have been identified on sworn affidavits by relatives and friends to the Sergeant of Police there.

The District Surgeon could not be obtained, owing to the flood.

A photograph of James Du Bois is put up with the affidavits.

LIST OF PERSONS MISSING SINCE THE FLOOD (1).

Amanti, who is the wife of the deceased Sookhi, and mother of Gandiah, who identified Sookhi. Some of these people were drowned whilst trying to escape out of their huts, by going into the sugar cane fields, and not noticing, apparently, where they were going, got into dips, where the water was deep, and, consequently, drowned. Others died from exposure, seeing the water rising, climbed on the roofs of their houses, and there remained during the fearful storm. Thus were they discovered dead in that position.

ISIPINGO.

Four bodies were discovered, comprising as follows:

Nationality.	Male.	Female.	Total.
Indians	3	1	4

IDENTIFIED.

Bhagmania, Sew, Jangali, Mahadeo. These are the children of Billah, and his wife Roopmuniah. The children where drowned in their hut. The hut is situated in a small kloof, off the Umbogintwini River, about forty yards from the opening. The river rose and swamped the hut. The mother managed to save herself.

DAMAGES.

UMLAZI DIVISION.

Europeans ... Population 3,359 Males.

Livestock all kinds.	Produce all kinds and fruit.	Buildings Materials, &c., &c.	Poultry.
£2,060	£8,178	£20,380	£128

Total £30,755

Indians .. Population 13,403, Males.

Livestock all kinds.	Produce all kinds and fruit.	Buildings Materials, &c., &c.	Poultry.
£199	£4,609	£5,215	£95

Total £10,109

Natives ... Population 18,9[illegible], Males.

Livestock all kinds.	Produce all kinds.	Buildings Materials, &c., &c.
£3,[illegible]	£5[illegible]	£[illegible]

Total £4,168

Grand Total

£30,755
10,109
4,168

£45,032

DAMAGE.

DURBAN BOROUGH.

Corporation Property . ..	£2,000
Private Houses Property ...	3,520
Total	£5,520
Umlazi Division	£45,032
Durban Borough	5,520
	£50,552

JEWELLERY TAKEN FROM THE DEAD BODIES.

	Face Value.
With Inspector Meiners, N.P.	£10 5 6
With P.C., Saunders, Durban, Mortuary Keeper ...	£8 10 0
	£18 15 6

RELIEF.

The Indian merchants of Durban have given food and shelter to between one thousand and eleven hundred Indians. Other shopkeepers, namely, Mahomed Isak, Mardan Sing, and Ramdham, and farmers have also given relief. These hospitable people have not kept the correct number they relieved.

THE DURBAN STORM RELIEF COMMITTEE

have relieved:—

Europeans ...	8
Indians	15
Native. . ..	5
	28

NAMES OF WITNESSES EXAMINED.

EUROPEANS.

Dr. W. A. Peverly, Dr. Birtwell, B. H. Woolridge, R. C. Alexander, H. Campbell, Sergt., P. C. Saunders, J. Richardson, J. E. Irvin, L. Meiners, Inspector, J. McCurrach, J. Fletcher, Engineer, A. Ferdinand, E. Nevil, S. Baxter, H. W. Currie, Dr. H. A. Bridgeman, C. E. Fairlie, I. C. Frowde, G. C. williams, Dr. A. A. Sakir, R. S. W. Barnes Engineer, Dr. P. J. Laurance, C. J. Fancourt, Dr. M. G. Pearson, E. Mansel, Sergt., E. F. Dunn.

INDIANS.

P. Bhimbhai, Soobboorayan, Roopmuniah, Moothoovaloo, Billah, E. Mahomed, Tayi, S. K. Pather, Moonsamy, Niandi, Ramodoo, Bagmunia, Maramuthu, Chokolingam, Pungoo, Hazarilall, Kannie, Yudid, Gandiah, Jodha Sing, Venkitsamy, Chinasamy, Nagamma, Mathaya, Poonsamy, Rupnarain Sing.

NATIVES.

Jipa, Mvumeni, Putaza, Ntabeni, Mneala, Hlabhlangana, Nozinkomo, Mkantywa, Uyankosi.

CONCLUSION.

Before closing this report, I must mention the name of the Sub-Inspector Meiners, Natal Police, who has been of the greatest assistance to me, and always very willing in answering my calls. It is with pleasure to note that, where possible everyone did their duty in assisting the sufferers. This is the saddest inquiry I have held. Witnesses, giving evidence, while suffering under heavy trials, often broke down. Some lost wives and children, and others their husbands.

I have the honour to be, Sir,
Your obedient servant,

GEO. BRUNTON WARNER.

Assistant Magistrate for Durban and Umlazi Division, for Umbilo Disaster Enquiry Purpose.

INDIAN MAILS.—The Natal Direct Liner *Umkuzi* sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 28th July. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents

The German East Africa Liner *Reichstag*, sails for Bombay direct, on or about July 22. Mr. N. M. Kader, 113 Grey Street, Durban, is the Agent.

EARLY CLOSING.—The *Natal Witness* publishes a letter from "An Indian" in its issue of the 18th inst., in which the writer challenges Mr. Densem to bring proof in support of his charge that Indian traders sell on Sundays, which charge was also supported by our contemporary itself. In conclusion, the writer urges Indian storekeepers to not let any such foolish charges pass unchallenged.

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૨૨ મી જુલાઇ, ૧૯૦૫. અંક ૨૯.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૨૨ મી જુલાઇથી તા૦ ૨૮ મી જુલાઇ સુધી ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫

હીંદુ—અષાડ વદ ૬ થી, અષાડ વદ ૧૧ સુધી, સંવત ૧૯૬૧

મુસલમાની—તા. ૧૮ જમાદીલાવલથી તા. ૨૪ જમાદીલાવલ સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	ખ્રિસ્તી તારીખ	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની...	૨૨	૬	૧૮	૬ ૪૯	૫ ૧૬
રવી...	૨૩	૭	૧૯	૬ ૪૯	૫ ૧૭
સોમ..	૨૪	૮	૨૦	૬ ૪૮	૫ ૧૭
મંગળ	૨૫	૮	૨૧	૬ ૪૮	૫ ૧૮
બુધ...	૨૬	૯	૨૨	૬ ૪૭	૫ ૧૮
ગુરુ...	૨૭	૧૦	૨૩	૬ ૪૬	૫ ૧૯
શુક્ર..	૨૮	૧૧	૨૪	૬ ૪૬	૫ ૧૯

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

શનીવાર તા૦ ૨૨ મી જુલાઇ, ૧૯૦૫.

નાતાલમાં દુકાનો બંધ કરવા બાબત વળી નવો કાયદો.

તા. ૧૨ મી જુલાઇના ગેઝેટમાં દુકાનો બંધ કરવાના વખત બાબત વળી નવું બીલ રજુ થયું છે. એક કાયદો છે તે નકામો થઇ પડ્યો છે જે નવું બીલ છે તેની મતલબ નીચે આપીએ છીએ. કાયદાની કલમનોજ તરજુમો નીચે આપ્યો છે. ૫ આગળ ઉપર બાદ કરેલી શિવાયની બધી દુકાનો નીચે જણાવેલ દિવસે બંધ રાખવી.

(એ). રવિવાર તથા બીજા પબ્લીક હોલી ડેએ આખો દિવસ બંધ રાખવી.

(બી) સોમવારથી ગુરૂવાર સુધી હમેશાં સાંજના ૫-૩૦ વાગતે બંધ કરવી.

(સી). શુક્રવારે રાતના દશ વાગતા સુધીમાં બંધ કરવી.

(ડી). દર શનિવારે બે વાગતે બંધ કરવી.

(૬). આ કાયદાની રૂએ જે વખતે દુકાનો બંધ રાખવાં હોય તે વખતે કોઇ ફેરી વાળાને વેપાર કરવા દેવામાં નહિ આવે.

(૯). નીચેની દુકાનોને આ કાયદો લાગુ નહિં પડે.

હોટેલ રેસ્ટોરંટ વિગેરે, જ્યાં તાજું દુધ, મેવો શાક વહેંચાતાં હોય તેવી જગ્યાઓ બીડી તમાકુની દુકાનો, રેટીવાળાની દુકાનો, કફન બનાવનારની દુકાનો, ન્યુસ પેપર વેચનારની જગ્યા.

કેમીસ્ટોએ દવાખાના રાતનાં આઠ વાગે બંધ કરવાં પણ એઓની દવા દરવાજા ઉઘાડી ગમે ત્યારે આપી શકે છે. હજામની દુકાનો સોમવારથી શુક્રવાર સુધી સાંજના સાત વાગે અને શનિવારે રાતના દશ વાગે બંધ કરવી. અને રવિવાર તથા બીજા હોલીડેને દિવસે તદન બંધ રાખવી.

(૧૦). ડીસેમ્બરની ૨૨ મી થી ૩૧ મી સુધી આ કાયદો બીલકુલ લાગુ નહિં પડે.

(૧૧). પબ્લીક હોલીડેને આગલે દહાડે દુકાનો રાતના દશ વાગતા સુધી ઉઘાડી રહી શકે છે અને પીટરમારીટ્ઝબર્ગ તથા ડરબન બાદ કરી બીજી જગ્યાએ નખમાલ જ્યાં પળાવામાં આવે ત્યાં પણ તેમ ઉઘાડી રહી શકે છે.

(૧૩). ૮ મી કલમમાં જણાવ્યુ છે તેવી દુકાને પણ કોઇ દુકાનના નોકરની પાસેથી દર અઠવાડીએ ચોપન કલાક કરતાં વધારે કામ નહિં લેવાય.

(૧૬). આ કાયદાની વિરૂદ્ધ જે કોઇ ચાલે તેનો પાઉંડ ૫ સુધી દંડ થઇ શકે છે આ પ્રમાણે જેનો દંડ થાય તેનું નામ લાઇસેન્સ કાઢનાર અમલદારને મોકલવામાં આવશે અને લાઇસેન્સનો અમલદાર તેવા ગુન્હેગારની લાઇસેન્સ રદ કરી શકે છે. જેની લાઇસેન્સ રદ થાય તેને ગાયલને ત્રણ મહિના સુધી વેપાર કરવાની બંધી કરવામાં આવશે.

આ કાયદાની રૂએ જે જે ગુન્હો થયો હોય તેને એક મહિનો વિતી જાય પછી તે ગુન્હાનું તહોમત મુકવાની બંધી છે."

જો આ બીલ જેવું છપાયું છે, તેવુંજ પાસ થશે તો કેટલેક દરજ્જે હરકત આવવા સંભવ છે છતાં તેની સામે થવું બને તેમ નથી. નોકરોને બહુ સગવડ આપવાના ઇરાદાથી બીલ દાખલ કરવામાં આવ્યું છે. ફેરી વાળાની ઉપર તેથી વધારે સખતી થશે. સંભવ એવો છે કે હજુ પારલામેન્ટમાં તેની અંદર ફેરફાર થશે.

ટ્રાંસવાલનાં લોકેશન ઉપર બજાર.

ટ્રાંસવાલમાં ઇન્ડિઅન લોકેશન બાબત ગવરમેન્ટ ગેઝેટમાં નવું બીલ બહાર પડ્યું છે. તે બીલની રૂએ લોકેશનનો અખતિયાર સરકાર ટાઉન કાઉન્સીલોને આપવા માંગે છે ટાઉન કાઉન્સીલની મરજીમાં આવે ત્યાં લોકેશન કરે, મરજીમાં આવે તે પ્રમાણે લીસ આપે અને એક જગ્યેપરથી બીજી જગ્યા પર ફેરવે આ બીલથી જે લીસો અપાઇ ગયાં છે તેને અડચણ આવે તેમ નથી છતાં ટાઉન કાઉન્સીલને કંઇ પણ સત્તા આપવી એ જોખમકારક છે. એથી બ્રિટિશ ઇન્ડિયન એસોસીએશને સરકાર ઉપર તેની સામે લખાણ મોકલ્યું છે. તેમાં મી. અબદુલ ગની લખે છે કે તે બીલથી હિંદીઓની સ્થિતિને ધક્કો પહોંચે તેમ છે, અને ટાઉન કાઉન્સીલને અખત્યાર આપવાનો વખત નથી, કેમકે હજુ હિંદીની સ્થિતિ બાબત મોટી સરકાર તથા સ્થાનિક સરકાર વચ્ચે તે બાબત ચર્ચા ચાલી રહી છે. ૧૮૮૫ ના કાયદાથી લોકેશન ઉપરની સત્તા માત્ર સરકારની છે. વળી ટાઉન કાઉન્સીલો હિંદીઓની સામે હમેશાં રહ્યા કરે છે તેથી મારી એસોશીએશનના વિચાર પ્રમાણે ટાઉન કાઉન્સીલોને સત્તા સોંપવાથી હિંદીઓની ઉપર અન્યાય થશે. એટલે મારી એસોસીએશન આપને અરજી કરે છે કે જે ફેરફાર કરવા ધારો છો તે મોકુફ રાખશો અને હિંદીની સ્થિતિ વિષે છેવટનો ઠરાવ થાય નહિ ત્યાં સુધી આખો સવાલ જેમ છે તેમ રહેવા દેશો.

આ અરજી ઉપર જો સ્થાનિક સરકાર ધ્યાન નહિં આપે તો મી લીટલટને જે વચન આપ્યું છે કે હિંદીઓની સ્થિતિ લડાઇનાં કરતાં હવે ખરાબ તો નહિંજ થવા દેવ તે વચન ઉપર પાણી ફરશે.

હિંદી અમલદારને કરનલનો અખત્યાર.

લોર્ડ કીચનરે હાલ તુરતમાં એક બહુ સારૂં કામ કર્યું છે એવો તાર આવ્યો છે. આજ સુધી કોઇ હિંદી અમલદારને કરનલ નો હોદ્દો આપવામાં નહિં આવતો. કેટલાક ને માત્ર નામના કરનલ બનાવવામાં આવતા હતા. લોર્ડ કીચનરે એક હિંદી અમલદારને પોતાની રેજીમેન્ટમાં કરનલનો હોદ્દો આપ્યો છે.

ફ્રુગસડોર્પમાં હિંદીઓ.

ફ્રુગસડોર્પમાં હિંદીઓની બાબત મીટીંગ થયા પછી ટાઉન કાઉન્સીલની ઉપર ત્યાંના ડાક્તરનો રિપોર્ટ આવ્યો છે તેમાં લખે છે કે હિંદીઓના મકાન ઘણે ભાગે ગંદા જોવામાં આવે છે, તેઓ જ્યાં ત્યાં થુંકે છે, તેઓનાં પાયખાનાં ઘણાં મેલાં હોય છે. પાયખાનાની જમીન ઉપર પાણી ભરાઇ રહે છે તે બીલકુલ સાફ નથી. તેઓ કાઉન્ટરપર બેસે છે અને સુવે છે, વિગેરે રિપોર્ટ આપ્યો છે. આમાં ઘણો ભાગ ખોટો છે એમ આપણે જાણીએ છીએ. અને તેની સામે રિપોર્ટ મેળવવાની ફ્રુગસડોર્પના હિંદીઓની ફરજ છે. આપણે વળી કેટલેક દરજે ઉપરનું તહોમત કબુલ રાખવું પડશે. જ્યાં ત્યાં આપણે થુંકીએ છીએ અને પાયખાના ગંદા રાખીયે છીએ એમાં કોઇ ના પાડી શકીએ તેમ નથી. પાયખાના સાફ કરવા તરફ આપણા લોકોને સાધારણ તિરસ્કાર છે. અમને લાગે છે કે એ તિરસ્કાર મુકી દેવાની જરૂર છે. પાયખાના વાટે ઘણાં દરદો દાખલ થાય છે એ સાબેત થઇ શકે એવી વાત છે પાયખાના સાફ રાખવા એ ઘણું સહેલું છે. સુકી ધુળ અથવા રાખ દરેક વખતે બકેટમાં નાંખવા અને પાટીયાંને બરોબર જંતુ નાશક પાણીથી ધોઇ લુછી નાંખવા. જો આ પ્રમાણે હમેશાં કરવામાં આવે તો વખત જતો નથી અને બહુ સૂગ ચઢવાનું કારણ નથી રહેતું.

થુંકની બાબતમાં પણ આપણે વિચાર કરવા જેવું છે. જ્યાં ત્યાં ઘરમાં અથવા દુકાનમાં થુંકવાને બદલે રૂમાલમાં અથવા થુંકદાનીમાં થુંકવાનો રિવાજ રાખવો એ દરેક રિતે જરૂરનું છે.

કેપમાં છોકરાઓને બીડીની મનાઇ.

એક હિંદીનો દંડ.

કેપમાં મી૦ સરાઉનરે દાખલ કરેલું બીડી બાબતનું બીલ પસાર થઇ ગયું છે. તેની રૂએ ૧૬ વરસ સુધીના છોકરાને જો કોઇ માણસ બીડી વહેંચે તેનો દંડ થાય છે. વાઇનબર્ગમાં એક હિંદીએ સોળ વરસની અંદરના છોકરાંને બીડી વેંચી તેથી તેનો પા. ૪ દંડ થયો છે. તેવીજ રિતે એક ગોરાનો દંડ બીજા ખતામાં થયો છે.

છુપી ગોઠ.

ટ્રાંસવાલ લીડરમાં એવી ખબર બહાર પડી છે કે મી. લવડે મી૦ બર્ક વિગેરે એન્ટી એશીઆટીક કનવેન્શનના મેમ્બરો સર આરથર લૈલીને હિંદી સવાલ બાબત મળ્યા. તેની સાથે જે વાત ચીત થઇ તે તદન ખાનગી રાખવામાં આવી છે. લીડરનો લખનાર માત્ર એટલું જણાવે છે મી૦ લવડે વીગેરેને પુરો સંતોષ મળ્યો છે. આનો અરથ કંઇ નથી થઇ શકતો. સર આરથરે તેઓને આશાઓ આપી હશે એમ અમે માનીએ છીએ. સર આરથરના વિચારો હિંદીઓની વિરૂદ્ધ છે. એટલે જેટલું હિંદીઓની વિરૂદ્ધ મી૦ લવડે બોલ્યા હશે તેટલું તેઓ સાહેબે માન્યું હશે.

પણ આ ગોઠ છુપી શા સારૂ. શું મી૦ લવડે હિંદીઓથી ડરે છે? એમ માને છે કે તેમના જુઠાણાં ફરી પાછા બહાર પડશે કે શું? મી૦ લવડેની નાદાની ઢાંકવા સારૂ સર આરથર લૈલીએજ આ વાત ખાનગી રાખી છે.

લોર્ડ સેલબોર્ન થોડાજ દિવસ પહેલાં બોઅર ડેપ્યુટેશનને મળ્યા. તેઓ સાહેબે ખાસ પ્રેસના માણસોને બોલાવ્યા અને તમામ હકીકત જાહેર કરી.

સર આરથર લૈલીએ તેથી ઉલટો રસ્તો પકડયો. હજુ પણ ઉમેદ રાખીએ કે હિંદીઓની વિરૂધ જે જે તેઓની પુંઠ પછવાડે બોલ ચાલ થઇ હોય તેનો ઉત્તર દેવાની તેમને તક મળશે.

ઓપિનીઅન વિષે નાતાલની પારલામેન્ટમાં ચર્ચા.

નાતાલ એસેમ્બલીના મેમ્બર મી૦ ચર્ચીલે સવાલ પુછયો કે ઇંડિઅન ઓપિનીઅન નાતાલમાં વેંચવામાં કેટલા ગોરાઓ કામે લાગે છે અને તેમ સરકાર કરવા દેય છે તે ગેરકાયદેસર છે કે નહિં. આનો કોલોનીઅલ સેક્રેટરીએ જવાબ દીધો કે ઇંડિઅન ઓપિનીઅન વહેંચવામાં પોસ્ટ ઓફીસને ક્યારે માણસો રોકવા પડતા નથી અને તે નાતાલમાં પોસ્ટ મારફતે વહેંચાય છે તે તદન કાયદેસર છે.

એટલે મી૦ ચર્ચીલ સાહેબ માગતા હતા તે મળ્યું. આ ચરચા બતાવે છે કે ઇંડિઅન ઓપિનીઅનની અસર હાડે હાડે વધતી જાય છે.

કેપમાં ઇમીગ્રેશન કાયદો.

કેપમાં ઇમીગ્રેશનનો કાયદો થયો છે તે બાબત બ્રિટીશ ઇંડિઅન લીગે લખાણ કરેલું. તે કાયદામાં હિંદી બાપાઓની મંજુરિ કરાવવાની તથા જે માણસોનો વેપાર કેપમાં હોય તેવાઓને આવવાની છુટ મળવી જોઇએ એમ માગણી કરેલી. કેપના કોલોનીઅલ સેક્રેટરીએ જવાબ આપ્યો છે તે અમે ઇંગ્રેજી વિભાગમાં પૂરો બહાર પાડયો છે. તેનો મતલબ એ તો છે કે હિંદી બાપાઓની બાબત સેક્રેટરી કંઇ કરી શકતા નથી. ડોમીસાઇલ બાબત જણાવે છે કે જે માણસો બાયડી છોકરાં સુધાં રહેતા હોય અથવા જમીનના ધણી હોય તેઓના હક કબુલ રાખવામાં આવે છે. આનો અરથ એમ થયો કે જેઓ વેપારવાળા હોય તેઓને હક કબુલ રાખવામાં નથી આવતા. એટલે કે કોઇ વેપારી પોતાનો વેપાર મુકી હિંદુસ્થાન થોડી મુદત રહી આવે તો તેને કેપમાં પેસવા દેશે નહિ. જો આમ થયતો ઘણું નુકશાન થવાનો સંભવ છે. કેટલાક વેપારીઓને સજ્જડ ધકો પહોંચે. એટલે અમે ઉમેદ રાખીએ છીએ કે બ્રિટીશ ઇંડિઅન લીગ પછાત નહિં રહે પણ જ્યાં સુધી દાદ ન મળે ત્યાં સુધી લડત ચાલુ રાખશે.

ટ્રાંસ્વાલમાં હિંદી હોટેલો.

ટ્રાંસવાલમાં હિંદી હોટેલો બાબત આજ સુધી કંઇ કાયદા નથી થએલા. કાફર ઇટીંગ હાઉસ અથવા ગોરાની હોટેલોની લાઇસેન્સ લેવામાં આવે છે. ચીનાઓ ટ્રાંસવાલમાં પણ થવાથી ચીનાઇ હોટેલો નિકળી. તે બાબત લાઇસેન્સની કંઇ જરૂર નહોતી પડતી. [illegible] ખાઇ ચીના લોકોએ લાઇસેન્સ સરકાર પાસે માંગી. સરકારે લખ્યું કે લાઇસેન્સની જરૂર નથી. તેઓએ એમ ધાર્યું કે વગર લાઇસેન્સથી હોટેલ ઉઘડેજ નહિં તેથી તેઓએ સરકારને અરજી કરી કે લાઇસેન્સનો કાયદો થવો જોઇએ. હાથના કર્યાં હૈયે વાગે તે કહેવત પ્રમાણે હવે તે બાબતનું બીલ સરકારી ગેઝેટમાં બહાર પડ્યું છે. અને હિંદી હોટેલવાળાને લાઇસેન્સ નહી મળશે. આ બીલની સામે થવાય તેવું પણ નથી. એટલે જેટલા ટ્રાંસવાલમાં હિંદી વીશી રાખનાર હોય તેઓએ પણ ચેતીને ચાલવાનું છે. મકાન ઘણા સ્વચ્છ હશે તોજ લાઇસેન્સ મળશે એમ અમે ધારીએ છીએ.

રૂશીઅન રાજ્યની સ્થિતિ.

રૂશિઆની સરકારે "ટાઇમ્સ"ના પ્રતિનિધિને પોતાના રાજ્યમાંથી રજા આપી છે જ્યાં કેટલાંએક જુઠાં લખાણોથી તે પત્ર રૂશિઅન રાજ્યની અંદરની સ્થિતિ બધી જાણવા પામે છે. તેનો એક છુપો ખબર પત્રી લખી જણાવે છે કે, દેશનો ઉદ્યોગ સાવ શિથિલ થઇ ગયો છે, વેપાર દિવસો દિવસ ઘટતો જાય છે, મોટી મોટી બેંકોમાં જબરી ખોટની ધાસ્તિ લાગી રહી છે, અને બહાર ગામના મુડીવાળાઓ તે રાજ્યની સાથે વેપાર કરવાની તદન ના પાડે છે. હાલમાં તે રાજ્યની આવી સ્થિતિ થઇ છે તેમાં કાંઇ અજાએબી પામવા જેવું નથી. કારણ કે બે વરસ પહેલાં એવી અફવા ચાલી રહી હતી કે રૂશિઆની નાણાં સંબંધીની સ્થિતિ બહુ ગંભીર બની ગઇ છે અને પ્રજામાં ઘણો અસંતોષ ફેલાયલો છે તેથી તે મોટી લડાઇમાં ઉતરી શકે તેમ નથી. આવી બારીક સ્થિતિ હોવા છતાં પણ તે દેશ લડાઇમાં ઉતર્યો; અને આજે લગભગ દોઢ વરસ થયાં ખુનખાર લડાઇ ચલાવી રહેલ છે. તેણે પોર્ટ આરથર અને ડાલની ગુમાવ્યાં, નૌકા સૈન્યની પાયમાલી કરી, લાખો માણસોની જાનો આપી અને કરોડો પૈસાનો વ્યય કર્યો. પ્રજાના અત્યંત નુકશાનકારક અસંતોષથી દેશ વાકીફ થઇ ગએલ છે. ઉદ્યોગીવર્ગ હડતાલ ઉપર હડતાલ પાડતો જાય છે. ખેડુવર્ગ જમીનદારોને લુટે છે, અને સુલેહના સાધન તરીકે લાઠી અથવા કતલની ધમકીઓ વાપરવામાં આવે છે. આવા ભયંકર [illegible] દેશ [illegible] સુધારામાં બહુ [illegible] [illegible] તે દેખીતું છે; અને જ્યારે [illegible] તેના [illegible] જે બારીક સ્થિતિ ઉત્પન્ન કરી છે તેની સુલેહની સલાહ થવાથી પણ કંઇ [illegible] કરી શકતી નથી.

જનરલ [illegible] લખાણથી—પોર્ટ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] **સૈદારની** [illegible] **તરફથી તેને** [illegible] **એક તલવાર** [illegible] **જનરલ સ્ટેસલને** [illegible] **ચાની સરકારે તાબુશી મણા** [illegible] **તલવારને પાછી મોકલવામાં આવી** [illegible]

હિંદુસ્થાનમાં ચિંતાતુર ચોમાસુ.

કઢંગી ઋતુ.

હિંદુસ્થાનની સ્થિતિ દીનપ્રતીદીન ભયા જનક જણાય છે. ઠેક ઠેકાણે દુકાળ મરકી કોલેરા ધરતીકંપ વગેરે કુદરતી આફતો છેલ્લા દાયકાની અંદર વધતા ઓછા પ્રમાણમાં હાજરાજ હોય છે. ચાલુ સાલમાં કેટલાક ભાગોમાં પડેલી ગરમી સખત હતી. કલકત્તા તરફ તો આ ગરમી એટલી બધી હતી કે તેના તાપથી કેટલાંક મરણો સુધાં થએલાં હતાં તે ગરમીને લીધે બરફ કલકત્તા જેવા મોટા શહેરમાં કે જ્યાં બરફના એક કરતાં વધારે કારખાનાં છે ત્યાં આગળ એક રૂપિએ એક રતલ બરફ વેંચાણો હતો. ચાલુ સાલમાં શિઆળાની ઋતુ પણ ઘણી કઢંગી હતી એટલે કે કેટલાક ભાગોમાં અસાધારણ ઠંડી પડી હતી. બર્મા અને આસામ તરફના ભાગોમાં થોડો વરસાદ પડેલો છે પરંતુ કોલંબો અને મુંબઇ તરફના ભાગો કે જ્યાં આગળ હાલમાં તો સારો વરસાદ પડવો જોઇએ ત્યાં હજુ સુધી તેવા વરસાદની કંઇ નીશાની નથી. શરૂઆતમાં મુંબઇમાં બે ત્રણ દિવસ વરસાદના સહજ છાંટા પડયા હતા ગરમી પુશ્કળ હતી. બે દિવસના થોડા વખત કાલ પછી પાછો ઉઘાડ થયો હતો અને સખત ગરમીના દિવસો જણાવા લાગ્યા હતા. આ ઉપરાંત બીજા ભાગોમાં પણ વરસાદની વધતી ઓછી રાહ જોવાય છે.

મીઃ બ્રોડરીકનું બજેટ.

મરકી—વેપાર—રેલવે—મીઠા વેરો.

ઘણે ભાગે આમની સભામાં દર વરસે હિંદી બજેટની ચરચા સભા ખલાસ થવાના વખતમાં થાય છે એટલે પરિણામ એ આવે છે કે જ્યારે બજેટ દાખલ થાય છે ત્યારે મેમ્બરો ઘણાં થોડા હાજર હોય છે. આ વરસે ઇંડિઆના સેક્રેટરી મીઃ બ્રોડરીકે નવો ધારો દાખલ કરેલો. અને બજેટ વખત ગર દાખલ કરેલું. તેથી ઘણા મેમ્બરો હાજર હતા. મીઃ બ્રોડરીકનું [illegible] જાણવા [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] વરસાદ અને મરકી.

[illegible] સાલમાં મહેસુલમાં [illegible] નો હતો. અને [illegible] ૬,૮૫,૫૦૦ નો થયો. [illegible] છે કે હિંદુસ્થાન [illegible] સાધારણ માણસ ને પુછશો તો તે કહેશે કે હિંદુસ્થાનમાં તો મરકી તથા ભુખમરો છે. અને એ વાત ખોટી નથી. ઉત્તર હિંદુસ્થાનમાં પાક સારો નહિ હતો. મરકીનું જોર વધતુ જાય છે. આ સભાના મેમ્બરોના મનમાં શક છે કે હિંદી સરકાર મરકી નાબુદ કરવાને પુરતા ઉપાય લેય છે કે નહિં, હું કબુલ કરૂં છું કે જો શાસ્ત્રથી સિદ્ધ થએલા એવા બધા ઉપાયો હિંદુસ્થાનમાં લઇ શકાય તો મરકીનુ જોર ઘટયા વિના ન રહે. દાખલા તરીકે લશ્કરી છાવણીઓમાં તથા જેલોમાં આપણે જે નિયમો જાળવી શકીએ છીએ તે નિયમો આખી હિંદની વસ્તી પાસે જળવાવી શકાય તો ઘણો સુધારો થાય. જો આપણે હમેશાં ચેપ વાળાં કપડાં બાળી શકીએ. ચેપ વાળા ઘર મનમાનતી રીતે સાફ કરી શકીએ. ચેપ વાળા માણસોને એક જગ્યાએ રાખી શકીએ અને એવા બીજા ઉપાયો કે જે લશ્કરી છાવણીઓમાં લઇ શકીએ છીએ તે બધા ઉપાયો લઇ શકીએ તો મરકી નાબુદ સુધાં કરી શકાય. પણ આ સભાને માલમ છે કે આવા ઉપાયો હિંદુસ્થાનમાં બધી જગ્યાએ લેવા એ નથી બની શકતું. લેવા જઇએ તો હુલ્લડ સામે થવાનો સંભવ છે. આપણે હજુ આપણી હિંદી રૈયતને મરકીના કેસો નહિં છુપાવવાની જે સાવચેતી લેવી જોઇએ તે લેવાનું નથી સમજાવી શકયા તે બેશક દિલગીર થવા જેવું છે. હિંદી લશ્કર બાબત જે દાખલા મારી પાસે છે તે જાણવા જેવા છે. મરકીને લીધે દશ લાખ કરતાં વધારે માણસો મુઆ છે. છતાં ૧,૪૦,૦૦૦ સિપાઇમાંથી માત્ર મરકીને લીધે ૧૧૫ મરણ થયાં છે. આ બહુ નાની સંખ્યા છે એમ કબુલ થવું જોઇએ. એ બતાવે છે કે સિપાઇ કેમ્પમાં બહુ ચોખાઇ જળવાય છે. ૧૮૪ સ્ટેશનમાંથી ૫૭ સ્ટેશનો જે ગામમાં બહુ મરકી હતી ત્યાં હતાં. અને આ ૫૭ સ્ટેશનમાં માત્ર ૨૪ સ્ટેશનમાં સિપાઇઓમાં મરકીના કેસ થએલા. અને એટલું યાદ રાખવુ જોઇએ કે સિપાઇઓ કોમની સાથે હમેશ હળતા મળતા હતા. જેલમાંતો વળી તેથી પણ વધારે સારી સગવડ હતી. જો કે ૨૪૫ જેલમાંથી ૧૫૯ જેલ મરકી વાળા ભાગમાં હતી છતાં મરકીના કેસ તેમાં માત્ર ૩૪ હતા ને તેમાંથી ૨૩ મરણ પામ્યા. એ ઉપરથી મેમ્બરો જોઇ શકશે કે જેટલું કરી શકાય તેટલું કરવામાં હિંદી સરકાર ચુકી નથી. વળી ખાસ કમીશન પણ મરકી ઉત્પન્ન થવાના કારણો તથા તે નાબુદ કરવાના ઉપાયો શોધવા મોકલ્યું છે.

વેપારનો વધારો.

મહેસુલમાં જે વધારો થયો છે તે કાયમ રહેશે કે તે કંઇ ખાસ કારણથી થએલો તેનો વિચાર આપણે કરીએ. હિંદુસ્થાનમાં ગરીબાઇ ઘણી છે એ કોઇ ના પાડે તેમ નથી પણ હિંદુસ્થાનપર પડતી આફતો

દુર કરવા સારૂ નમુનાના ખેતરો તેમાં પાણી પહોંચાડવાની નાળો વિગેરે કામો હાથમાં લઇ આપણે બનતી તજવીજ કરીએ છીએ. ૧૯૦૨-૩ ની સાલમાં હિંદુસ્થાનનો વેપાર પા. ૧૪,૩૪,૭૬,૦૦૦ હતો ૧૯૦૩-૪ માં ૧૬,૪૦,૦૦,૦૦૦ હતો. અને ૧૯૦૪-૫ માં પા. ૧૭,૪૭,૪૮,૦૦૦ હતો. હું એમ માનું છું કે આ વધારાનાં કારણ સાદી ખેતી, સારી બનાવટ પેદાસ અને રેલવે છે.

૧૯૦૩ ના વેપારમાંથી પા. ૬,૨૦,૦૦,૦૦૦ નો વેપાર ગ્રેટબ્રીટન સાથે થયો ને ૧૯૦૪-૫ માં પા. ૭,૭૦,૦૮,૦૦૦ નો ગ્રેટબ્રીટન સાથે થયો. ૧૯૦૩-૪ માં ગ્રેટબ્રીટનમાંથી હિંદુસ્થાનમાં નીકાસ પા. ૩,૩૫,૦૦,૦૦૦ ની થઇ; તે ૧૯૦૪-૫ માં પા. ૪,૦૦,૦૦,૦૦૦ ની થઇ એટલે તે આસ્ટ્રેલીઆ કેનેડા ને કેપકોલોની ત્રણે સાથે કરતાં પણ વધારે થઇ. આનો અરથ એમ થયો કે બ્રિટીશ રાજ્યનો વિચાર જ્યાં જ્યાં થાય ત્યાં હિંદુસ્થાનનો વિચાર આપણે પ્રથમ કરવો જોઇએ.

રેલવે.

હું કહી ગયો કે આ વધારાનું એક કારણ રેલવે છે. ૧૯૦૫ ની સાલમાં ૨૭,૭૭૪ માઇલ રેલવે હિંદુસ્તાનમાં હતી. તેમાંની ૬૨૩ માઇલ ૧૯૦૪-૦૫ માં ખોલી. ૩૧૩૯ માઇલ રેલવે હજુ બંધાય છે. ૧૯૦૨-૦૩ ની સાલમાં ૧૯,૬૦,૦૦,૦૦૦ પેસેંજરો હતા, ૧૯૦૩-૦૪ માં ૨૧,૦૦,૦૦,૦૦૦ પેસેંજર હતા અને ૧૯૦૪-૦૫ માં ૨૨,૯૦,૦૦,૦૦૦ હતા.

મીઠા ઉપર જગાત.

આ વધારાનો ઉપયોગ એક તો મીઠા વેરો ઘટાડવામાં કર્યો છે. ૧૮૮૨ થી ૧૮૮૮ ની સાલ સુધી મણ દીઠ બે રૂપિયા હતો. ૧૮૮૮ થી ૧૯૦૩ સુધી અઢી રૂપિયા હતો. ૧૯૦૩ ની સાલમાં પાછો બે રૂપિયા કરવામાં આવ્યો હતો અને હવે દોઢ રૂપિયો કરવામાં આવ્યો છે. આ ઘટાડાથી ગરીબોને ફાયદો થયો છે એમ જોવામાં આવે છે કેમકે હવે મીઠું વધારે ખપે છે.

લશ્કરી ખર્ચ.

લશ્કરી ખર્ચમાં પા. ૨૪,૪૦,૦૦૦ નો વધારો કરવાનો છે. ૧૯૦૧ માં એક કરોડ પચાસ લાખ પાઉંડ ખર્ચ હતું અને હવે બે કરોડ પાંચ લાખ થવા આવે છે. હિંદુસ્થાનમાં ૭૫,૦૦૦ ગોરા સિપાઇ છે ને ૧,૪૦,૦૦૦ કાળા છે. હિંદુસ્થાન પોતાના સાઠ કરોડ ઉપરાંતની મહેસુલમાંથી બે કરોડ ઉપરાંત લશ્કરી ખર્ચમાં વાપરે છે. અને ગ્રેટબ્રીટન એંશી કરોડ ઉપરાંતમાંથી ત્રણ કરોડથી ઓછું વાપરે છે. પણ ગ્રેટબ્રીટનનું કાફલાનું ખર્ચ ગણીએ તો બધું મળી સાત કરોડ ઉપરાંત થવા આવે છે.

જોસેફ માઝીની.

જાણવાજોગ કારકીર્દી.

ઇટાલી એ આજ કાલનો એક દેશ છે. સને ૧૮૭૦ ની સાલ પહેલાં ઇટાલીના નહાના નહાના ભાગ હતા અને દરેકના ઠાકરડા હતા. જેમ હાલ હિંદુસ્તાન છે અથવા કાઠીયાવાડ છે તેમ ૧૮૭૦ ની સાલ પહેલાં ઇટાલી હતું. લોકો એક બાષા બોલતા હતા. એક સ્વભાવનાં હતા છતાં બધા નહાના રજવાડાને તાબે હતા. આજે ઇટાલી એક યુરોપનો સ્વતંત્ર દેશ છે ને તેના લોકો એક નોખી પ્રજા ગણાય છે. આ બધું એક માણસને હાથે થયું છે એમ કહીએ તો ચાલે. તે માણસનું નામ જોસફ માઝીની. તે જીનોઆમાં ૧૮૦૫ ના જુન મહીનાની ૨૨ મી તારીખે જનમ્યો હતો. તે એવી ચાલ ચલણનો, એવો ભલો અને એવો સ્વદેશાભિમાની માણસ હતો, કે તેને થઇ જવાને એક સો વર્ષ થવાં તેની યાદગીરી જાળવવા આખા યુરોપમાં ધામધુમ થઇ રહી હતી અને હજુ ચાલે છે. કેમકે જો કે પોતે ઇટાલીની સેવા બજાવવામાં પોતાનો જન્મારો કહાડયો છતાં તેનું મન એવું ઉદાર હતું કે તે દરેક દેશનો રહીશ ગણી શકાય. દરેક પ્રજા મહાન થાય અને સંપીને રહે એવો તેનો હમેશનો પાઠ હતો.

માઝીની ૧૩ વર્ષની ઉમરે બહુ ચાલાક જોવામાં આવ્યો હતો. પોતે બહુ વિદ્વત્તા બતાવી છતાં દેશદાઝને લઇને પુસ્તકો છોડી કાયદાનો અભ્યાસ શરૂ કર્યો અને પોતાનું કાયદાનું જ્ઞાન ગરીબોને મદદ કરવામાં મફત વાપરવા માંડયું. પછી તે ઇટાલીને એકત્ર બનાવવાની છુપી મંડળી હતી તેમાં દાખલ થયો. તેની ખબર ઇટલીના રજવાડાઓને પડવાથી તેને કેદ કર્યો. કેદમાં પણ પોતાના દેશને છોડવવાની ગોઠવણ પોતે જારી રાખી. છેવટે તેને ઇટલી છોડવું પડયું. પોતે માર સેલ્સ જઇ રહ્યો. રજવાડાઓએ વગ પહોંચાડી ત્યાંથી તેને દેશ નિકાલ કરાવ્યો. આમ રખડપાટ છતાં પોતે હાર્યો નહિં: ઇટાલી છુપી રીતે લખાણો મોકલતો રહ્યો. આની અસર લોકોના મન ઉપર ધીમે ધીમે થવા લાગી. આમ કરતાં તેણે ઘણાં દુઃખો સહન કર્યાં. છુપે વેશે જાસુસોથી છુટવાને ફરવું પડતું. ઘણી વખત તેની જીંદગી જોખમમાં આવતી તેનો તેને ડર ન હતો.

છેવટે ૧૮૩૭ ની સાલમાં પોતે વિલાયત ગયો. ત્યાં તેને બહુ દુઃખ ન હતું. પણ અત્યંત ગરિબાઇ ભોગવવી પડતી હતી. વિલાયતમાં પોતે બહુ મોટા માણસોના સહવાસમાં આવ્યો. તેઓની મદદ માંગી.

૧૮૪૮ ની સાલમાં પોતે ગારીબોલ્ડીને લઇને ઇટાલી ગયો ને સ્વરાજ્ય સ્થાપ્યું. તે કાવતરાખોર લોકોને લીધે લાંબુ ન ચાલ્યુ એટલે ફરી ભાગવું પડયું. પણ તેનું જોર ભાગ્યું નહિં. એક સંપનું બીજ રોપ્યું હતુ તે કાયમ રહ્યું. અને જો કે માઝીની પોતે દેશનિકાલ રહ્યો તોપણ ૧૮૭૦ ની સાલમાં ઇટાલી એ એક રાજ્ય થયું. તેનો રાજા વીકટર ઇમાન્યુઅલ થયો. પોતાનો દેશ આમ એકત્ર થયો તેથી તેને સંતોષ થયો. છતાં તેને દેશમાં જવાની પરવાનગી ન હતી. તેથી તે છુપે વેશે ઇટાલી જતો. એક વખતે પોલીસ તેને પકડવાને ગયા ત્યારે તેણે પોતેજ દરવાન તરિખે દરવાજો ઉઘાડયો ને પોલીસને થાપ આપી.

આ મહાન પુરૂષ ૧૮૭૨ ની સાલમાં માર્ચ મહીનાની ૧૦ મી તારિખે મરણ પામ્યો. આ વખતે તેના શત્રુ તે મિત્ર થયા હતા. તેની ખરી ખુબી લોકો ઓળખવા પામ્યા હતા અને તેની લાસ પછવાડે એંસી હજાર માણસો ગયા હતા. જીનોઆમાં ઉંચામાં ઉંચી જગ્યાએ તેને દફન કરવામાં આવ્યો હતો. ઇટાલી અને યુરોપ આજે આ માણસને પુજે છે. ઇટાલીમાં મોટામાં મોટા માણસમાં માઝીની ગણાય છે. પોતે હમેશા સ્વાર્થ વિનાનો, અહંકાર વિનાનો અત્યંત પવિત્ર ધર્મચુસ્ત માણસ હતો. ગરીબાઇ એ તેનું ઘરેણું હતું. પારકાના દુઃખ પોતીકા ગણતો. દુનિઆમાં એવા થોડાજ દાખલા જોવામાં આવે છે કે જેમાં એકજ માણસે પોતાના મનોબળથી, પોતાની અત્યંત ભક્તિથી, પોતાના દેશનો પોતાની હૈયાતીમાં ઉદ્ધાર કર્યો હોય. એવો તો માઝીનીજ તેની માયે જણ્યો.

જનરલ લાઇનવીચની હીલચાલ—જનરલ લાઇનવીચના લશ્કરમાં છેલ્લો ઉમેરો કરયો તે સહીત કુલ મળી લશ્કરની સંખ્યા લગભગ ૪,૦૦,૦૦૦ થાય છે. એવું માનવામાં આવે છે કે આ લશ્કર સમેત જનરલ લાઇનવીચ સલાહ કરવાની વિરૂધ એક ડેપ્યુટેશન મોકલવા ધારે છે. આટલું લશ્કર હોવા છતાં હજી જાપાની લશ્કરપર હુમલો કરવાનું પગલું તે ભરી શકેલ નથી.

ટ્રાંસવાલ જતાં હિંદીઓને અગત્યની સુચના.

[અમારા જોહાન્સબર્ગના ખબરપત્રિ તરફથી]

હાલમાં ટ્રાંસવાલમાં પરમીટ બાબત હિંદીઓ ઉપર સખતાઇ ચાલી રહી છે. ઘણાં માણસો જેઓ ખોટી પરમીટથી રહેલા એઓને દેશ નીકાલ કરયા છે. કેટલાક જેના અંગુઠા પરમીટપર ન હતા તેઓને ૬ અઠવાડીઆની જેલ મળી છે. હજુ વધારે માણસોને હેરાન ગતી થશે એવો સંભવ છે. એમ પણ જનાય છે કે પરમીટ અમલદારો જુદે જુદે ગામ તપાસ કરવા જશે. તેથી જેઓના પાસે ખોટી પરમીટ હોય તેઓએ તુર્ત ટ્રાંસવાલ છોડવાની જરૂર છે. તેઓએ ખોટી પરમીટનો ઉપયોગ બીલકુલ નથી કરવાનો નહિ તો જેલ ભોગવવાનો વખત આવશે.

આજ સુધી ૧૬ વરસની અંદરના છોકરાંઓ અને બૈરાંને વગર પરમીટે જવા દેતા હતા પણ પરમીટની તપાસ શરૂ થયા પછીથી બોરડર ઉપર વધારે દાબ ચાલે છે. હવે ૧૬ વરસની અંદરના છોકરા પોતાના બાપની સાથે નહોય અથવા ઓરતો પોતાના મરદની સાથે ન હોય તો તેને પરમીટને સારૂ રોકે છે. એક બાઇ પોતાના ધણી વિના ટ્રાંસવાલ જતા હતા તેથી તેને વોલક્રસ્ટ ઉતારી પાડેલ. આ ઉપરથી ટ્રાંસવાલમાં આવનાર હિંદીએ નીચેની વાત ધ્યાનમાં રાખવાની છે.

(૧) ખોટી પરમીટથી દાખલ નહિં થવું.

(૨) બૈરાંએ વગર પરમીટે પોતાના મરદ વિના દાખલ નહિં થવું.

(૩) છોકરાંઓ ૧૬ વરસની અંદરના હોય તોપણ પોતાના બાપની સાથે હશે તેજ વગર પરમીટે દાખલ થઇ શકશે.

સલાહની આશા—રૂસિયા અને જાપાન વચ્ચે સલાહકારક મંડળીમાં રૂસિઆ તરફથી મી. ડી. વીટેને નીમવામાં આવેલ છે તેથી સહુને સલાહની આશા ઉત્પન્ન થઇ છે અને તે નીમણુક થવાથી સલાહ કરવાની ઝારની ખરેખરી ઇચ્છા છે એમ પ્રજા માને છે.

સખેલીયાનમાંથી પકડેલા કેદીઓ—જાપાની લશ્કરને ટાપુમાં ઉતરવું ત્યારે તેઓએ ૭૦ જનોનું નુકશાન ભોગવવું પડ્યું હતું ત્યારે રૂસિઅન લશ્કરમાં ૧૬૦ જનોની ખુવારી થઇ હતી. જાપાનીઓએ ૮૦ રૂસિઅન સોલ્જરોને કેદ પકડેલા છે અને જનરલ લાપુનોફને પકડવા અહીંથી ખબર ... છે.

ચરચા પત્ર.

[અમારા ચરચાપત્રીઓ નીચેના નિયમો યાદ રાખશે તો તેઓના પત્રો ઉપર તુરત ધ્યાન મળવાનો સંભવ છે.

૧. કાગળની એકજ બાજુએ લખવું.
૨. અક્ષર ચોખા શાહીથી લખવા.
૩. નામ તથા ઠેકાણું બરોબર લખવા, તે હમેશાં બહાર પાડવા સારૂં નહિ પણ અમારી જાણને સારૂં.
૪. લખાણ હમેશાં ટુંકું અને ખુલાસા કરવું.—અધિપતિ.

જોહાનેસબર્ગમાં પરમીટનો તપાસ

મે. ઇન્ડિઅન ઓપિનિયનના અં. લેખ.

હાલમાં જોહાનેસબર્ગમાં ઇન્ડિઅનપર પરમીટ સંબધમાં બારીક તપાસ ચાલે છે ને તેમાં પકડાએલા આદમીઓને અંગુઠાપરથીજ સાબીત કે જુઠી તે સાબીત કરે છે તેમાં થઇ વીકમાં આસરે પચાસ ત્રીસ માણસો પકડાએલાં હતાં જેના કેસમાં કેટલાક આદમીને જેલની સજા થઈ છે આ જોતાં અહીંની સ્થિતિ બહુ ભયંકર છે ને આવીજ તપાસ ચાલુ છે ને રહેશે તો આજે જુઠા ને કાલે સાચાનો પણ વખત આવશે મતલબ અત્રેની પ્રજા જે આપણું મુળ કાઢવાને માંગે છે તે આ બાબત સાંભળીને ખુશી થશે ને આવરે પોતાની ધારણા બર લાવશે તો આ બાબત આપણા વેપારી વર્ગના સદ્ગૃહસ્થો તથા દેશહીતેચ્છુ ભાઈઓએ હાથમાં લઈને સંભાળવા જેવી છે કારણ કે ગરીબ વર્ગ જેવાકે ફેરીવાળાની સંખ્યા વધારે છે, પરંતુ તેવા લોકોથી આવા કામમાં આગેવાની ધરાય તેમ નથી. તે તો કદાપી જો પૈસાની મદદ કરી શકે તેથીજ વેપારી વરગને આગળ પડવાની જરૂર છે એવી આશા છે કે આ કામ તમો બહોળસ્ત જલદીથી કેશ ઝટ હાથમાં લેશો અને ફેલાએલ ભયભીતીને શાંત કરશો. આજ સુધી આપણા લોકો કેટલાંક કામમાં આગેવાન થઇ ફતેહમંદ થએલા છે જેથી તેઓને ધન્યવાદ આપીએ છીએ ને તેવીજ રીતે આ યોજના હાથમાં લીધા પછી ફતેહમંદ થશોજ.

લી. કલ્યાણજી પી. વ્યાસ.

ઉપરની બાબતમાં લોકોએ પોતેજ મદદ કરવા જેવું છે. અંગુઠાની છાપ એ સજ્જડ પુરાવો છે અને પોતાનો અંગુઠો નહિં છતાં જે માણસો પરમીટ વાપરે તેઓને નુકશાન થાય તેમાં તેઓનોજ વાંક ગણાય. તેમાં મદદ કરવી એ મુશ્કેલ છે. તેઓના વાંકથી આખી કોમને હાનિ પહોંચે તેમ છે. એટલે ખરો રસ્તો એ છે કે જેઓની પાસે ખોટી પરમીટ છે તેઓએ વાપરવી નહિં.

(ઇ૦ઓ૦ અધિપતિ.)

ઇરતીકંપના ફંડમાં મળેલ નાણાં.

મી. ઇસમાઇલ સુલેમાનની કું. રપેનકોપ.	૧	૦	૦
,, સુલેમાન ઇસમાઇલ મીંઆ.	૦	૧૦	૦
,, દેસાઇ મારતર.	૦	૨	૬
,, અબદુલ્લા દેરાસ.	૦	૨	૬
,, મોહમદ મોહમદ કાસુજી.	૦	૨	૬
,, સુલેમાન ઇબરાહીમ.	૦	૧	૦
,, ઇસપજી મોહમદ.	૦	૧	૦
,, બાપુ હાસમ.	૦	૦	૬
,, ઇસાકજી ઇબરાહીમ નવલખી.	૦	૦	૬
,, સુલેમાન મોહમદ વરાછીઆ.	૦	૧	૬
,, મોહમદ ફકીર પાંડોર.	૦	૧	૦

બીજા નામો પછીના અંકમાં આવશે.

રોકડ બજાર ભાવ.

આનાજ.		શી.	પે.		શી.	પે.
માંજા	૧ બસતાનુ	૧૬	૦	થી	૧૭	૦
ભીમડીના	,,	૨૧	૦	,,	૨૨	૦
એફ. એફ. ડી. આર.		૧૪	૦	,,	૧૪	૬
એફ. ડી. આર.	,,	૧૩	૦	,,	૧૪	૦
ચીની સક્કર	,,	૧૮	૬	,,	૧૯	૦
કુડાના	,,	૧૮	૦	,,	૧૯	૦
દેશી તુવેર દાળ.		૧૪	૦	,,	૧૫	૦
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૫	૦	,,	૧૫	૬
મસુરની	,,	૧૬	૦	,,	૧૭	૦
મગની	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
અડદની	,,	૨૧	૦	,,	૨૨	૦
ચણા	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
,, દાળ	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
વટાણા	,,	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
મકાઇ	,,	૭	૬	,,	૮	૦
તેલ.						
કડવુ	૧ ગ્યાલન	૩	૨	,,	૩	૩
એરંડીનુ	,,	૨	૬	,,	૨	૮
મીઠું	,,	૨	૮	,,	૨	૯
નાળીએરનું	,,	૩	૦	,,	૩	૧
ખાંડ ગોરીસની.						
સફેદ	,,	૧૮	૬	,,	૧૯	૦
પીળી	,,	૨૦	૦	,,	૨૦	૬
તીરકુળ નાતાલ		૧૬	૦		૧૭	૦
આરો		૯	૦	,,	૯	૬
મદ્રાસી સોપારી, ૧ રતલ		૦	૬	,,	૦	૮
મરચાં.		૦	૫	,,	૦	૫½
ઘી પેઠી		૭૦	½	,,	૭૨	૬
પારાફીન ડીવોસ.		૬	૩	,,	૬	૬
,, વાઇટ રોસ		૭	૦	,,	૭	૩
,, ,, ગાલન		૧૨	૯	,,	૧૩	૩
હળદી		૧૨	૦	,,	૧૩	૦
નાળીએર ૧૦૦		૧૦	૦	,,	૧૨	૦
નીમક (લીવરપુલ)						
ભરેલા એકનું.		૪	૯		૫	૮
દુધ નેસલનું		૧૯	૬	,,	૨૦	૦

इंडिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. २२ वी जुलै, १९०५. नम्बर २९.

सप्ताहिक पंचांग.

ईंग्रेजी—ता. २२ वी जुलै सें, ता. २८ वी जुलै १९०५ तक.

हिंदु—अषाढ वदी ६ से आषाढ वदी ११ सम्वत् १९६१ तक.

वार.	अंग्रेजी तारीख.	हिंदु तिथि.	सूर्योदय.	सूर्यास्त.	त्योहारोंकी यादी.
			क.मि.	क.मि.	
शनि.	२२	६	६ ४९	५ १६	
रवि.	२३	७	६ ४९	५ १७	
सोम.	२४	८	६ ४८	५ १७	
मंगल	२५	८	६ ४८	५ १८	
बुध.	२६	९	६ ४७	५ १८	
गुरु.	२७	१०	६ ४६	५ १९	
शुक्र.	२८	११	६ ४६	५ १९	

इंडिया जानेवाली मैल स्टीमर.

इन्डिया-मैल स्टीमर 'अमकुर्झ' ता. २८ वी जुलै और पिछे तुरत कलकत्ता जानेवाली है.

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. २२ वी जुलै, १९०५.

ट्रांस्वालके लोकेशन.

ट्रांस्वालमें इन्डियन लोकेशनके सम्बन्धमें गवरमेन्ट गेझटमें एक नया बिल प्रकट हुए है. यह बिलसें सरकार टाउन काउन्सिलको लोकेशनोंका अख्त्यार सोंप देने चाहती है. टाउन काउन्सिल चाहे वहां लोकेशन बनावे, चाहे वहांसे उठावे और इच्छानुसार ठीक पर देवे. यह बिलसें जिसको लिख दिया गया है, उसको विपद नहीं पडेगा. लेकिन टाउन काउन्सिलको कुछ भी अख्त्यार देना नुकसानकारक है. इसलिये ब्रिटिश इन्डियन एसोसिएशनने एक अर्जी भेजा है. अर्जीमें मि० अब्दुल गनी नीचे मुजब लिखता है:

"इस बिलसें हिन्दीओंको धक्का लग जायगा. हाल अख्त्यार दे देनेका वक्त नहीं है. कारण, हिन्दीओंकी स्थितीके सम्बन्धमें बडी सरकार और स्थानिक सरकारके बीच चेष्टा चल रही है. १८८५ के आईनसें लोकेशन पर सत्ता सिर्फ सरकारकी है. उपरान्त टाउन काउन्सिलें हमेशा हिन्दीओं साथ ठीक नहीं है इसलिये एसोसिएशनका ख्याल मुजब टाउन काउन्सिलको अख्त्यार देनेसें हिन्दीओंको अन्याय होगा. एसोसिएशन प्रार्थना करती है, कि जो आईन बनानेकी इच्छा है, सो बन्द करना, और हिन्दीओंकी स्थितीका अन्तका ठहराव जहां तक न हो, वहांतक इसी प्रश्न जैसा है, ऐसा छोड देना."

इस अर्जी पर स्थानिक सरकार ध्यान नहीं लगावे, तो मि० लिटलटनने जो वचन दिया है, उसका भंग होगा.

क्रुगर्सडोर्पमें हिन्दीओं.

क्रुगर्सडोर्पमें हिन्दीओंके बारेमें एक सभा हुई थी. बाद टाउन काउन्सिल पर वहांके डाक्तरने रिपोर्ट भेजा है. रिपोर्टका मतलब यह है, कि "हिन्दीओंके मकान बहुत मैला दिखाई देता है. वे इधर उधर थुंकते है. इन लोगोंके पायखाना मैला रहता है और पानीमें भरा पडा है. पानी नहीं सुकता है. वे लोग काउन्टर पर बैठते और सोते है."

यह रिपोर्टमें सभी बात सत्य नहीं है, ऐसा हमारे लोग जानते है. नगरवासीओंकी फर्ज है, कि उसकी सामने रिपोर्ट लेना चाहिये. रिपोर्टकी कुछ बात सत्य भी है, सो हमारे कबूल करना पडेगा. निवास स्थानमें इधर उधर हमारे लोगों थुंकते है और पायखाना फिरनेका स्थल मैला रखतें है. उसमें कोई इनकार नहीं करें. पाजरु साफ करने पर हमारे लोगको साधारण तिरस्कार है. समझना चाहिये, कि इसी राहसें अनेक दर्द फैलता है. पाजरु साफ रखनेका काम बहुत सहेल है. सुकी मट्टी या राख हरएक वक्त बकेटमें डालना और निचे बिछाई हुई क्रोगेट बोर्ड जन्तुनाशक पानीसे धोकर साफ करना. इस प्रकारसें हमेशा किया जाय, तो दुर्गंध दूर होतो है और वक्त भी ज्यादा नहीं लगता है. थुंकनेके लिये भी विचार करना चाहिये. इधर उधर घरमें या दूकानमें थुंकनेके बदल रुमाल या थुंकदानीका उपयोग करना ठीक है. थुंकदानीका रिवाज हमारे लोगमें असली है और जरूरतका है.

नातालमें दूकान बन्ध करनेके लिये दुसरा नया आईन.

गत ता० १२ वीको गवरमेन्ट गेझटमें दूकानें बन्द करनेके वक्तके लिये अब दुसरा नयें न बिल पेश हुए है. जो एक आईन है, सो निकम्मा हो पडा है. नया बिलमें जिस काम लायक कलम है, वह नीचे मुजब प्रकट करतें है:—

५. पहिले मुक्त की हुई सिवाय सब दूकानें निचे लिखे हुए रोज बन्द रखना.

(ए.) आतवार और दुसरे पब्लीक होलीडे (जाहिर त्योंहारों) के दिन बन्द रखना.

(बी.) सोमवारसें गुरुवार तक हरहमेश सांझको ५॥ बजते बन्द करना.

(सी.) शुक्रवारके रोज रातके १० बजे तक बन्द करना.

(डी.) हरएक शनिश्चरके रोज दो बजे बन्द करना.

६. यह कायदासें जिस वक्त दूकानें बन्द होगी, इसी समय किसी फेरीवालेको विक्री करने दिया नहीं जाय.

८. यह कायदासें निचे दिखाई दूकानो मुक्त होता है:—

होटेल, रेस्टोरन्ट, ताजा दुध, फ्रुट और शाक भाजी बेचनेका स्थल, सिगरेट तम्बाकुकी दूकान, रोटीकी दूकान, कफन बनानेवालेकी दूकान, न्युझ बेचनेका स्थल.

दवाखाना रातको ८ बजे बन्द करना, परन्तु चाहे वह समयपर दरवाजा खोलकर दवा दे सकतें है.

हजामकी दूकान सोमवारसें गुरुवार तक ७ बजे और शनिश्चरके रातको १० बजेते बन्द करना. आतवार और दुसरा होलीडेके रोज एकदम बन्द करना.

१०. डीसेम्बरकी २२ वी तारीखसे ३१ वी तारीख तक यह आईनका अमल एकदम नहीं होगा.

११. पब्लीक होलीडेके अगाडीके रोज दूकानें रातको १० बजे तक खुली रह सकती है. पिटरमारीत्सबर्ग और डर्बन सिवाय दुसरी जगह पर जहां नक्षमंड पाला जाय, वहां भी इस प्रकारसे खुली रह सकती है.

१२. ८ वी कलममें दिखाई हुई दूकानोमें

भी कोई नौकर पाससें एक सप्ताहमें ५४ कलाकसें अधिक काम लिया नहीं जाय.

१६. कोई आदमी इस आईनका भंग करे तो ५ पौन्डका जुर्म्मीना ठोक दिया जायगा. ऐसे आदमीका नाम लाइसेन्स अमलदारको भेज दिया जायगा और लाइसेन्स अमलदार उसका लाइसेन्स रद कर सकते है. जिसका लाइसेन्स रद हो जाय, वह आदमीका ब्यापार तीन महीना तक बन्द कर सकते है.

यह आईनके अनुसार जो गुन्हा होवे, वह गुन्हा होने पिछे एक महिना पित जाय, तो गुन्हाका कौमत रखा न जा सकें

कदापि यह बिल जैसा प्रकट हुआ है, ऐसा ही पसार होगा, तो कितनीक विपद उठाना पडेगी; ऐसा सम्भव है. लेकीन प्रतिवाद करने जैसा नहीं है. नौकरोंको ठीक रखनेके विचारसें यह बिल पेश हुए है. इससें फेरीवाले पर सखती गुजरेगी. सम्भव रहता है, कि पारलामिन्टमें कुछ फेरफार हो जायगा.

छुपी गोष्टी.

ट्रांस्वालके "लीडर" नामक अखबारमें ऐसी खबर प्रकट हुई है, कि एन्टी एशीआटिकके मेम्बरों मि॰ लवडे, मि॰ बर्क वगैरहने हिन्दी सवालके लिये सर आर्थर लोलीकी भेट लिया था. इसवार जो बात हुई, सो छुपी रखनेमें आई है. "लीडर" कहता है, कि मि॰ लवडे वगैरहको सम्पूर्ण संतोष मिला है. उसका अर्थ कुछ नहीं हो सकता है. सर आर्थर लोलीने उसको आश्वासन दिया होगा, ऐसा हम मानतें है. सर आर्थरका विचार हिन्दीओंसे विरुद्ध है. इसमें जितना दाब मि॰ लवडेने किया होगा, इतना यह साहबने मान्य किया होगा. परन्तु जो गोष्टी हुई, वह छिपाई क्यों रखी! क्या मि॰ लवडे हिन्दीओंसें डरता ऐसे मानतें है, कि अपनी झुठ बात फिर प्रकट हो जायगी? या क्यों, मि॰ लवडेकी नादानी छिपानेके लिये सर आर्थर लोलीने यह बात छिपाई है?

कुछ समय पहिले जब मेयर डेप्युटेशनने लार्ड सेलबर्नकी मुलाकात लिया, तब वह साहबने खानगी अखबारोंके प्रतिनिधिओ समीप सभी बात प्रसिद्ध किया था.

यह राह छोडकर सर आर्थर लोलीने दुसरी राह पकड लिया. आशा है, कि अब हिन्दीओं विरुद्ध उसकी पिछे जो बात हुइ होवे, उनका जवाब देनेका उसको मोका मिलेगा.

केप कोलोनीमें इमीग्रेशन आईन.

केप कोलोनीमें इमीग्रेशन आईन बनाया गया है इसलिये ब्रिटिश इन्डियन लीगने अर्जी दिया था. उसमें लिखा था, कि हिन्दी भाषाओंकी आईनमें गीनती करना और जिस आदमीका यह कोलोनीमें ब्यापार चलता है, उसको इस कोलोनीमें आने जानेकी छुटी मिलना चाहिये. इस अर्जीका उत्तर केप कोलोनीयल सेक्रेटरीने दिया है, कि हिन्दी भाषाके लिये सेक्रेटरी कुछ नहीं कर सकतें. डोमीसाइलके लिये कहा है, कि जिस आदमी बालबच्चे साथ रहता है, या जमीनके धनी है, उन्होंका हक कायम रहता है. अर्थ यह है, कि जिन ब्यापार करतें है उन्होंका हक कबुल नहीं करता है. कभी कोई ब्यापारी अपना ब्यापार छोडकर थोडा वखतके लिये देश जाकर पिछा लौटे तो यह आदमी यह कोलोनीमें दाखल होने न पावें. कदापि ऐसा होता, तो बहुत नुकशान होनेका सम्भव है. कई कई ब्यापारीओंको सखत हानि लग जाए. आशा है, कि ब्रिटिश इन्डियन लीग जहांतक दाद न मिले, वहांतक पिछा नहीं हटकर लडत जारी रखेंगे.

ट्रांस्वालमें हिन्दी होटेलों.

अबतक हिन्दी होटेलोंके लिये ट्रांस्वालमें कुछ कायदे नहीं बनाये गये है. काफिर इटींग हाउस और गोरेकी होटेलोंका लाइसेन्स लिया जाता है. ट्रांस्वालमें चीनाकी वस्ती बहुत बढ जानेसें चीनी होटेलों खोलनेमें आई, इसलिये लाइसेन्सकी कुछ जरूरत नहीं थी. परन्तु डर जानेसें चीना लोगने लाइसेन्सके लिये सरकारसें प्रार्थना की. सरकारने जवाब दिया, कि लाइसेन्सकी जरूरत नहीं है. लेकीन चीना नहीं समझा, और विचार किया कि बिना लाइसेन्स होटेल खुली न जाय इसलिये फिर अर्जी दिया, कि लाइसेन्सका कायदा बनाना चाहिये. इस राहसें गवरमेन्ट गेझटमें एक बिल प्रकट हुआ है. अब हिन्दी होटेलवालेको लाइसेन्स लेना पडेगा. यह बिलकी सामने प्रतिवाद भी नहीं हो सकें. अब ट्रांस्वालमें हिन्दी भोजनगृहके मालिक लोगोंको बहुत हुशियार रहकर चलना चाहिये, और मकान साफ रखना चाहिये.

शिकार खेलेंगे—आगामी फरवरीमें नामदार प्रिन्स आफ वेल्स नेपाल जाकर शिकार खेलेंगे.

चिठ्ठी पत्री.

ट्रांस्वाल आनेवाले हिन्दीओंको सूचना.

जोहानिस्बर्ग, ता॰ १७ जुले.

(हमारे सम्वाददाता तरफसें.)

अब ट्रांस्वालमें परमिटके सम्बन्धमें जांच चल रही है, और हिन्दीओं पर सखती गुजरती है. जिस आदमी झुठ परमिटसें निवास कर रहें थे, ऐसे बहुत आदमीओंको देश निकाल कर दिया है. कई कई आदमीओंके अंगुठाके चिन्ह परमिट पर नहीं थे, उन्होंको छ सप्ताहके वास्ते जेलमें धकेल दिया. सम्भव है, कि परमिट विभागी अमलदार लोग जुदे जुदे गांवोंमें घुमकर जांच लगायगा. मानों इससें और सखती गुजरेगी. जिस पास झुठ परमिट होवे, उन्होंने जलद ट्रांस्वाल छोड देनेकी आवश्यकता है. उन्होंने झुठ परमिटका उपयोग एकदम नहीं करना चाहिये न तो जेल यात्रा करना पडेगा.

अबतक १६ वर्षके भीतरकी उमरवाले लडके और औरतें बिना परमिटसें आया करती थी. परन्तु अब परमिटकी जांच लग जाने पिछे योरदरों पर अधिक दाब चलता है. अब १६ वर्षके भीतरकी उमरवाले लडका साथ उसका बाप न होवे, और औरतोंकी साथ उसका धनी न होवे, तो परमिटके लिये रोक देते है. एक औरत बिना धनी ट्रांस्वाल जा रही थी, इससे उसको वोल्करस्ट स्टेशन पर उतार दी. अब ट्रांस्वाल आनेवालोंने बहुत सचेत रहना चाहिये.

'ओपिनियन' की चेष्टा पार्लामेन्टमें.

मि॰ चर्चील नाताल एसेम्बलीके मेम्बर है. उन्हें प्रश्न किया, कि 'इन्डियन ओपिनियन' नातालमें बांटनेके काम पर कितने गोरे लोगोंको लगाया गया है. सरकार ऐसे काम करने देती है, वह कायदेके अनुसार है या नहीं. कोलोनीयल सेक्रेटरीने जवाब दिया, कि 'इन्डियन ओपिनियन' बांटनेके काम पर विशेष आदमी पोष्ट आफिसको रखना नहीं पडता है, और इस अखबार नातालमें पोष्टद्वारा बांटा जाता है. यह काम कायदेके अनुसार है. मि॰ चर्चीलने चाहा था, सो मिला. यह चेष्टा दिखाई देती है, कि 'इन्डियन ओपिनियन' की असर दिनों दिन बढ रही है.

ट्रांस्वालकी परमिटें.

ता० ३० वीके ट्रांस्वाल गवरमिन्ट गेझटमें जिन आदमीकी परमिटें और रजीस्ट्रेशन सरटिफिकेट रद्द हुए हैं, वे परमिट सेक्रेटरीने जाहेर किया है. रद्द हुई परमिटोंके नम्बर साथ धनीका नाम गत अङ्कमें प्रकाश कर चूके हैं. इसबार हम रद्द हुए रजीस्ट्रेशन सर्टिफिकेटके नम्बर साथ धनीका नाम प्रकट करते हैं:—

रजीस्ट्रेशन
सर्टिफिकेट नं० धनीका नाम.

९१४ फोलेसा वल्लु,
९३३ नेथा दुलभ,
९४९ महेश रतनजी,
११५६ पांचा लल्लु,
१२८९ काया देव,
१४९७ मुसाजी इब्राहीम,
१६१८ हीरा मुराद,
१७२० असमाल साले,
१७३३ किमकामल सोपरोस,
१८२० सुलेमान दाउद,
१८९३ एन्टोनी टीम,
२३१५ कीसटन पालीआतन,
२४६२ कुरा नानजी,
२६१४ ईसा ईस्माइल,
२६४३ आपमोर,
२६७८ नागरदास खुशाल,
३०२३ गोगोमल बीटलास,
३१३६ अजुमल हीमनदास,
३१५५ मोहन प्राग,
३२९१ भाणा सीखा,
३३१५ गुलाब हरी,
३३३५ बी. अरनाबेरी,
३३७१ मकन नाना,
३४३४ विलियम जेम्स,
३४३५ दुलभ खुशाल,
३६६० एम्युयल पेरन,
३७०१ सयद महमद,
३७९२ चीसामी,
४०४९ अबदुल अली,
४११२ सुका,
४२८४ धनमाल तुंगली,
४३०५ फीदुअन,
४५१५ बुलचंद,
४५३१ हुसेनखान महमदखान,
४६९९ मलीमाई नीछामाई,
४७८५ इसप इब्राहीम,
४९८० सोमा रानजी,
४९९६ मुरुगन,
५०९७ रामअवतार बुधु.
५४६३ मीरार मकन,
५४५९ महमद जीवा,
५५८१ सुब्रायन,
५७३३ भीखा मोरार,
५७६५ ए. करीम जमाल,
५८३१ वली आदम,
६०१६ नाथा झीथा,
६०९७ गोकुल सुटाल,
६१३० भेखा फकन,
६१४३ रतनजी कहानजी,
६३४४ इसा इब्राहीम,
६३७६ इसप अली,
६४४५ अबदुल सकुर,
६५१८ महमद कासम,
६६०६ अबदुल फाझा अली,
७०८३ आइ. एम. पीले,
७१५९ हासम हाजी दादा,
७१८१ नीछाभाइ नारणजी,
७२०६ रोमन जपाम्रो,
७२२२ आरबी नुरमहमद,
७२३५ वनमाली रनछोड,
७२३९ मीरदास,
७३७८ आमोद कादजी,
७४८३ हाजी उमर हाजी इब्राहीम,
७५६४ कनलसींग,
७६९३ परसन रनछोड,
७७०३ मुलचन्द हरजीवन,
७७७१ कानजी वाघा,
७८७१ महमद इसे,
७८९२ भीखा प्रभु,
७९१३ छीटा खुशाल,
७९१८ अहमद आमुजी,
८०३६ भीखा भगा,
८०८३ हपीवखान (फतुलाखान)
८२६७ इसप असमाल,
८३८० नाइडु रानिवासन,
८३०८ सेम्युअल जोन,
८३७३ फकिर हांसजी,
८४३५ अरमगन,
८५८५ अबदुल गनी जुमा,
८९३१ दुलभ जीवन,
९०३१ अमीर खान,
९१३२ अली खान,
९१७७ हुसेन हजारी,
९१५५ नानजी प्राग,
९५२१ ए. इ. भाभा,
९६८० तइब लतीफ,
९६९९ सुलेमान कासम,
९७०६ इसाक मुसा,
९७५१ हाजी फकरुदीन,
९८३१ मदन बहादुर,
९९५४ दोस्त अहमद,
९९७२ महमद अहमद,
९९७५ गोराम साप (बाबा),
१०३७३ इसप इसमाइल.

सन्धिकी आशा—सलाहकारक मंडलमें रुस तरफसें मि० विटर नियुक्त हुए है. यह कार्यसें प्रजाको सन्धिकी आशा उत्पन्न हुई है और यह कार्य होनेसे प्रजा विश्वास लगाती है कि सन्धि करनेका जारकी इच्छा सचमुच है.

पकड़ा गये रूसी कैदी—जापानी सैन्य जब सखेलीयन टापुमें दाखिल हुए, तब वह सैन्यके ७० आदमी और रूसी लश्करके १६० आदमी मरे थे. जापानीओंने ८० रूसी सिपाईओंको कैद पकड़ लिया है और दक्षिणीय विभागका सम्पूर्ण अधिकार हस्तक कर लिया है.

रोकड बजार भाव.

	शी.	पे.	शी.	पे.
मांजा चावल ...	१६	०	१७	०
मीमर्डी „ ...	२१	०	२३	०
एफ. एस. बी. आर..	१४	०	१४	६
एफ. बी. आर. ...	१३	०	१४	०
चीनी सक्कर ...	१८	६	१९	०
टूटा चावल ...	१८	०	१६	०
अरहरकी दाल ...	१४	६	१५	०
मसुरकी दाल ...	१६	०	१७	०
मुंगकी दाल ...	२२	०	२३	०
उड़दकी दाल ...	२१	०	२२	०
चने ...	१७	०	१८	०
चनेकी दाल ...	१७	०	१८	०
मटर ...	१६	०	१८	०
मोलीस ...	७	०	०	९
कड़वा तेल १ गेलन .	२	२	२	६
तिलीके तेल „ ...	२	२	२	६
मिठा तेल „ ...	२	८	२	९
नालीयर तेल „ ...	३	०	३	६
सफेद पीनी ...	१९	०	२०	०
पिली „ ...	२०	६	२१	०
श्रीफल (नाताल) ...	१७	०	१८	६
आटा (फ्लावर) ...	९	०	९	६
सुपारी मद्रासी १ रतल	०	६	०	७
मीरची „	०	५	०	[illegible]
घी केश (टेटी) १...	७०	०	७२	६
पराफीन मीणबत्ती १ केस	६	६	६	६
„ कम्पट होल „	७	०	७	३
„ „ गेलन	९२	६	९६	३
फली ...	१९	०	१९	०
नालीयर १०० ...	१०	०	१२	०
नीमक (लिवरपुलका)				
बस्ता एकका	४	९	५	०
दुध नेसलका ...	१९	६	२०	६

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

வாராந்தரப்பத்திரிகை

நெட்டால் பீனிக்ஸ், 1905ஆம் ஜூலை 22உ சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

விசுவாவசு ஆடி மாதம்.

இங்கிலீஷ்	நாள்	திதி	நட்சத்திரம்	யோகம்
23-8	ஞா	[illegible]	[illegible]	[illegible]
24-9	தி	[illegible]	[illegible]	[illegible]
25-10	செ	[illegible]	[illegible]	[illegible]
26-11	பு	[illegible]	[illegible]	[illegible]
27-12	வி	[illegible]	[illegible]	[illegible]
28-13	வெ	[illegible]	[illegible]	[illegible]
29-14	ச	[illegible]	[illegible]	[illegible]

மார்க்கட் விலை.

	முதல்	வரை
மாஞ்சா அரிசி.	16/-	17/-
சிப்பி அரிசி.	1-1-0	1-2-0
[illegible]	15/-	15/6
[illegible]	16/-	17/6
[illegible]	7/-	7/9
[illegible]	3/2	3/3
[illegible]	2/9	2/10
[illegible]	3/-	3/1
[illegible]	19/-	1-0-0
[illegible]	1-1-6	1-2-0
[illegible]	17/-	17/6
[illegible]	9/-	9/9
[illegible]	6 பென்ஸ்	9 பெ
[illegible]	5	5½
[illegible]	3-7-9	3-10-0
[illegible]	6/3	6/6
[illegible]	7/-	7/3

வேண்டுகோள்.

[illegible]

இந்தியன் மேயில்.

நெட்டால் டைக்கிற மெயில்.

ஆகஸ்டு 28 தேதி புறப்பட்டு கேப் கொழும்பு, சென்னைக்குப் போகும்.

இந்தியா ஆப்பிரிக்கா மெயில்.

[illegible] [illegible] இம்மாதம் [illegible] சென்னைக்கு எத்தினோம் [illegible] டர்பனிலிருந்து புறப்படும்.

[illegible]

[illegible] அல்லது [illegible].

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

பீனிக்ஸ் நெட்டால்,

சனிக்கிழமை.

1905ஆம் ஜூலை 22உ

ஒப்பந்தவேலைச்சட்டம்.

மறு ஒப்பந்தம்.

நெட்டால் கெஜட்டில் இந்தச் சட்டவிஷயமாக அடியிற்கண்ட சிர்திருத்தங்கள் பிரசுரஞ்செய்யப் பட்டிருக்கிறது.

1. மூன் ஒப்பந்தவேலை செய்துவந்த இந்தியவேலையாள், ஒப்பந்தகால முடிந்தவுடனேயாவது அல்லது சிலகாலஞ்சென்றாவது மறுபடியும் இரண்டுவருடத்திற்கு [illegible]

[illegible]

யாரின் சம்மதத்தின்மேல் செய்யப்படவேண்டும். ஒப்பந்தகாலமுடிவின் 1891-ம் வருஷத்திய 25-ம் நெ. சட்டப்படி [illegible] டிருக்கும் பாத்தியம் நீங்கமாட்டாது.

இந்திய கர்னல்.

இரண்டு வாரங்களுக்குமுன் [illegible] இந்திய [illegible] ஒருவரை ஏற்படுத்தி இருப்பதாகக் கேள்விப்பட்டு மிகவும் சந்தோஷமடைகிறோம். லார்ட்கிட்சனர் இவ்விஷயமாக மிகவும் யூகத்துடன் நடத்தியதாகப் புலப்படுகிறது. வடமேற்கு எல்லையில் இனி நடக்கும் யுத்தங்களில் இந்திய உத்தியோகஸ்தர் [illegible] ஐரோப்பிய உத்தியோகஸ்தர்களைக் கொல்லுவதால் அனுபவத்தினால் தெரியவருகிறது. இதை அறியாத ஐரோப்பிய இந்திய கவர்ன்மெண்ட் ஆலோசனை சங்கத்தார் லார்ட்கிட்சனரின் ஏற்பாட்டிற்கு விரோதமாகப்பேசி இருக்கலாம்.

ஓர் புதையல்.

இரண்டுவாரங்களுக்குமுன் [illegible]

[illegible]

கிறார்கள்.

வீட்டுவரி.

இராஜாங்கத்தார் வீட்டுவரி விதிப்பதற்காக ஆலோசனைசபையில் பேசப்பட்டுவருகிறது. சென்ற வாரத்தில் மாரிட்ஸ்பர்க்கிலுள்ள குடிகள் டவுன்ஹாலில் கூட்டங்கூடி அடியிற்கண்டபடி முடிவு செய்தார்கள்.

வீட்டுவரி புதிதாக விதிப்பது நியாய[illegible]ோம். அப்படிச்செய்வது அவசியமில்லை. அப்படி விதிக்குமுன் குடிகளின் அனுமதியின்பேரில்மாத்திரம் செய்யவேண்டும். இத்தீர்மானம் மேயரால் குடிகளின்பொருட்டாக ஆலோசனைசபையாருக்கு அறிக்கைசெய்யப்படவேண்டும்.

"இந்தியன் ஒப்பினியன்."

இந்தப்பத்திரிகை போஸ்டாபீசார், முத்திரை இல்லாமல் இந்தக்காலனியில் மேல்விலாசக்காரருக்கு வீட்டில் சேர்ப்பது சட்டவிரோதமென்றும் அதற்கு சில ஐரோப்பிய தபால்காரர்கள் ஒப்பத்திருப்பது கூடாதென்றும் ஆலோசனைசபையில் ஒரு அங்கத்தினர் எடுத்துச்சொன்னார். இதற்கு விடையாக பிரதானமந்திரி அடியிற்கண்ட விடைகொடுத்தார். "இந்தியன் ஒப்பினியன் பத்திரிகை வாரம் ஒருமுறை 30 ராத்தல் இடையளவு இக்காலனியின் பட்டணங்களில் தபால்காரரால் கொண்டுபோய் வீட்டில் கொடுக்கப்படுகிறது. இதற்காக அதிகமாகத் தபால்காரர்கள் நேமிக்கப்படவில்லை. இக்காலனியின் சட்டப்படி அப்படிச்செய்துவருவது முறைமை."

ரெயில்கடவிமோசம்.

நெற்றுல் ரெயிலில் வேலைசெய்துவரும் ராமசாமி என்பவன் தன்னுடைய குழந்தைக்காக இலவசமாக ரெயில்வேயாரால் கொடுக்கப்பட்டிருந்த டிக்கட்டை அவன் சிநேகனாகிய சுப்பிரமணியன் என்பவனுக்குக் கொடுத்திருந்தான். அந்த டிக்கட்டுடன் சுப்பிரமணியன் டார்வனுக்குப்போகையில் பரிசோதிப்பவன் டிக்கட்டில் குழந்தை என்று கண்டிருந்தபடியால் அவனைப்போலீசாரிடம் ஒப்புவித்தான். மாஜிஸ்டிரேட்டினால் விசாரிக்கப்பட்டு முதல் குற்றவாளி 3 பவுனும் இரண்டாவது குற்றவாளியாகிய சுப்பிரமணியனுக்கு 3 பவுனும் அபராதம் விதித்தார்.

ஒரு பார்சிவீரர்.

சிலகாலத்துக்குமுன் வட இந்தியாவில் நேர்ந்த பூகம்பத்தினால் நேர்ந்த விபத்தானது எல்லாரும் அறிந்தகாரியம். எல்லாக்கிராமங்களிலும் தர்மசாலை என்பது மிகவும் கஷ்டத்தை அடைந்தது. அக்காலத்தில் நாஷிர் ஷகஜீரி என்பவர் தன்னுடைய 4,000 பவுன் பெறக்கூடிய கட்டடம் பூமிக்குள் விழுங்கப்பட்டு அதிகத்துன்பமடைந்திருந்தும், உதவியற்ற குடிகளுக்குத்தம் உயிரையும் ஒரு பொருட்டாக எண்ணாமல் பார்த்தோர் அதிசயிக்கத்தக்கவகையால் உதவிசெய்துவந்தார். இதனால் இவர் கீர்த்தி உலகெங்கும் பரவியது. இவர்போலும் தைரியத்துடன் உதவிசெய்யத்துணிந்தவர்கள் உலகத்தில் சிலரேயாகும். இவர் செய்த உதவியினால் அநேக குடும்பங்கள் உயிர்தப்பிப்பிழைத்தன. இவர் தைரியத்தையும் பரோபகாரத்தையும் புகழாதார் ஒருவருமில்லை. இந்திய சேனாதிபதி லார்ட்கிட்சனரும், லாகூரிலுள்ள பிஷப்பும், தேசாதிபதியும் இவருக்கு நேரில் வியந்து வந்தனம் செலுத்தினார்கள்.

சமாச்சாரத்திரட்டு.

காப்பியை அதிகமாகக் குடித்துவரும் அராபியர்களுக்கு 40 வயதில் கண்பார்வை மழுங்கிவிடுவதாகத்தெரிகிறது. தற்கால வைத்தியர்கள் காப்பி அதிகமாகக்குடிப்பதால் கண்பார்வை குறைந்துவிடுமென்று அபிப்பிராயப்படுகிறார்கள்.

—x—

அச்சக்கரையாருக்கும் டச்சுக்காரருக்கும் ௩௰ வருஷத்துக்குமேல் யுத்தம் நடந்துவருகிறது. அச்சக்கரையார் முன்போல பலமுடையவர்களல்லாவிட்டாலும் இன்னும் அடிக்கடி டச்சுக்காரருக்கு அடங்காமல் யுத்தஞ்செய்துவருகிறார்கள்.

லார்ட்ராபர்ட்ஸ் குதிரை ஏற்றத்தில் அதிக நிபுணர். இவர் பால்யத்திலும் குதிரைகளை மிகவும் வேகமாகவே சவாரிசெய்வது வழக்கம். இவர் மெய்காப்பாளரை இத்தக்காரணம்பற்றித்தான் அவரைத்தொடர்ந்துசெல்லக்கூடிய சக்தியுடையவர்களாகத் தெரிந்தெடுப்பது வழக்கம்.

—x—

"நீதி" என்று கை ஒப்பமிட்டு ஒரு ஆங்கிலேய சிநேகர் எழுதுகிறார்:—

தங்கள் வாராந்தரப் பத்திரிகையை நான் மிகவும் அன்புடன் வாசித்துவருவதில் இந்தியர்கள் விஷயமாக தென் ஆப்பிரிக்கர்கள் நடத்திவரும் விஷயங்கள் எனக்கு மிகவும் அருவருப்பை விளைக்கின்றது. விக்டோரியா மகாராணி இந்தியாவின் சக்ரவர்த்தினி என்று பிரசித்தஞ்செய்தபோ அளவற்ற மகிழ்வை அடைந்தோர்கள் நமது இந்திய ராஜ்யப் குடிகளை அவமதிப்பது மிகவும் விசனகரமானது. உடம்பின் நிறம் காரணமாக, இழிவைப்படுத்த நினைக்கும் இவ்வைரோப்பியரின் இழிவான நிலைமையை நான் விளக்கிக்காட்ட என்னால் முடியாது. இந்தியர்களும் சீனர்களும் அடிமைத்தொழில் செய்யவும், குறிப்பிட்ட தாழ்ந்த இடங்களில் குடி இருக்கவும், தென்னாப்பிரிக்காவிலுள்ள ஐரோப்பியர்கள் எண்ணுவதாகத்தெரிகிறது. சுருக்கத்தில் ஐரோப்பியர்கள், மேல்கண்டவர்கள் தங்களுக்கு அடிமைத்தொழில் செய்வதற்காகப்படைக்கப்பட்டிருக்கிறார்களென்றும் உலகமெல்லாம் தங்களுக்குமாத்திரம் சொந்தமென்றும் நினைக்கிறதாகத் தெரிகிறது. இந்த நடத்தை ஆங்கிலேயரால் செய்யக்கூடியதல்ல, ஆங்கிலேயரின் இராஜாங்கத்தில் இவ்விதம் நடந்துவருவதைப்பார்க்க மிகவும் வெட்கமடைகிறேன். இந்நடத்தைகளைக்குறித்து இங்கிலாந்திலுள்ளவர்கள் வெறுப்படைந்திருக்கிறார்களென்று நான் தெரிவிக்கிறேன்.

THE DURBAN UNDERTAKERS
FRERE ROAD,
Off Clark Road, Berea.

Telephone 884.
Telegraphic Address: "Undertaker."

ખાજા ખાશો કે
મસાલેદાર ઘારી?

जंडुमहाराज मीठाईवाला

१६९, ग्रे स्ट्रीट, डर्बन.

हमारे यहां हरहमेश गरमागरम घीकी मीठाई, सेव और पकौडा तैयार मिलेंगी.

ઘીની મીઠાઈ

ચોકીઓ! ગરમાગરમ! અને વળી અમે જે વસતે! ચોખા ઘીમાં—સુતરફેણી, મગજ, લાડુ, ઘારી, બુંદી, મેસુબ, જલેબી, જાંબુ, ખાજલી, સેવ, ભજી વગેરે ઘીમાં બનાવેલાં તઈયાર મળશે. તેલ બીલકુલ વાપરવામાં આવતું નથી.

બહારગામના ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપી વખતસર અને સરસ બનાવી આપીએ છીએ. બહારગામના ઓરડરનો માલ રેલવે વખતસર મોકલીએ છીએ.

જેઠ દલપત એન્ડ કું૦
૧૬૯, ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

TO LET

BIG STORE 30 x 40

Complete with Counters and Shelves,

At ERMELO.

Site—very prospective.

Apply to—

J. GRAFF, Box 99, Ermelo, Transvaal.

भाडे देनेका है.

अरमेलोमें एक बडा स्टोर ३०x४० काउन्टर और अभेराइ सहीत तैयार है. बेपारका मुख्य मथक पर यही स्टोर है. पता—

जे. ग्राफ.
बोक्स ९९, अरमेलो,
ट्रांस्वाल.

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St.,
DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 462.
P.O. Box 914.

H. LANGLEBEN,
Wholesale Clothier & Manufacturer,
327 Pine Street, Durban.
IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.
Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.
Tel. Add.: "Looks." *P.O. Box 126, Durban.*

એચ. લેંગ્લીબન,
જથાબંધ કપડાં રાખનાર તૈયાર બનાવનાર,
ક્રૅફરોવાસ્તે નવા કપડાં મંગાવનાર,
ઈંગ્લીશ સેકન્ડહેન્ડ કપડાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં મંગાવનાર.
૩૨૭ પાઈન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

PARSI MANCHERJI,
MERCHANT & IMPORTER.

Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.
Telegrams: "MANCHERJEE."
P.O. Box 1095, CAPE TOWN.

A. LATIEF,

General Dealer, - - - -
- - Outfitter and Draper,

BARBERTON,
TRANSVAAL.

P.O. Box 84.
TEL. ADDRESS: "LATIEF."

MAHOMED ENUS
INTERPRETER.
22 BUITEN STREET, CAPE TOWN.
મહંમદ યુનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ. કેપ ટાઉન.

ABDOOL CAFFOOR & Co.,
Arabian and General Merchants and Drapers.
125 Commercial Road, Maritzburg.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Shirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

ભાડે આપવાનાં છે.

ઓવરપોર્ટમાં સ્પ્રીંગ ફીલ્ડરોડપર આવેલાં ૮ રૂમો, ૪ કીચનો, ૧ સ્ટોર, ૧ બુચર સ્ટોર. નીચેને સરનામે લખી જણાવો.

સરજુ રામભરોસ, ૮ બ્રીકફીલ્ડ રોડ અથવા સી.એ. બસા, ૧૨૦ કમરશીઅલ રોડ, ડરબન.

किराये पर देनेका है.

ओवरपोर्टमें स्प्रिंग फिल्ड रोडपर आये हुए ८ रुम, ४ किचन, १ स्टोर और १ बुचर स्टोर. नीचेके ठिकानेपर लिखीये—
सरजु रामभरोस, ८ ब्रीकफील्ड रोड, या सी. ए. बसा, १२० कमरशीअल रोड, डर्बन.

FOR SUITS TO MEASURE
GO TO
Makanjee Bros.,
OUTFITTERS,
152, Grey Street.

FOR
Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,
WRITE TO
VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT.

HASSIM JOOMA,
GENERAL MERCHANT
Head Office—370 Pine Street.
Branch—Leribe, Basutoland.

HOUSES TO LET.

HOSSEN EBRAHIM,
GENERAL DEALER,
1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,
And 25 Duke Street, WOODSTOCK.
Goods Supplied on Commission.

M. A. BODANIA & CO.,
GENERAL DEALER.
A great variety of Clothing, Drapery, Hardware, and Fancy and Rough Goods.
Box 148, NYLSTROOM.
Tel. Address: "BODANIA."

એમ. એ. બોડાણીઆ એન્ડ કું૦
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ચોસરી, ફેન્સી સામાન, હાર્ડવેર વગેરેનો સ્ટોક રાખનાર સસ્તી તથા સરસ જાતો. બોક્સ ૧૪૮, નીલસ્ટ્રૂમ.

FOR
Artistic Printing
GO TO THE
INTERNATIONAL PRINTING PRESS.

NANJI CARSANDAS,

WHOLESALE MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.

P.O. Box 62, Tel. Add.: "NANJI."

LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Suleman & Co.,

MERCHANTS, Bombay.

Tele. Add.: "MONITOR."

Agents for East and South Africa.

3 Amratalla Street, Calcutta: and 66-18 Bhuzari Moholla, Bombay.

[illegible]

CONNECTION IN DELAGOA BAY.

EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO

Tel. Add. "TRADER." P.O. Box 415.

AMOD HABIB & Co.,

DIRECT IMPORTERS

WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,

General Money Exchangers.

Tel. Adress: "AMODHABIB," Delagoa Bay.

P.O. Box 68.

HORMAJGY IDOLGY,

DIRECT IMPORTER

—AND—

GENERAL MERCHANT

P.O. Box 332, DELAGOA BAY.

E. M. PATEL,

General Dealer, Wholesale & Retail,

MARKET SQUARE,

POTCHEFSTROOM,

AND AT THE LOCATION.

NANJI DULABHDASS & Co.,

DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS,

P.O. Box 141, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,

Produce Merchant & Direct Importer.

[illegible]

Tel & Cable Add.: "[illegible]"

P.O. Box 311, LOURENCO MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,

MERCHANT,

POTCHEFSTROOM

Tel. Address: "[illegible]"

P.O. Box [illegible]

MOOSA HASSEN

General Dealer,

[illegible]

POTCHEFSTROOM.

The largest Importer in South Africa of MILITARY & CIVILIAN

Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers Coats, Waistcoats, etc.

J. LANDAU,

337 Pine Street, Durban.

Head Office: 15 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.

સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, ઇજાર વિગેરે

બ્યાબાજ યુરોપથી મંગાવનાર મોટી કંપની.

જે. લેંડો,

૩૩૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

હેડ ઓફીસ ૧૫ રોડ ફ્રેંકબુરઝવા, પારીસ.

Abdoola Hajee Khan Mahomed

General Merchant & Importer,

CHURCH SQUARE

Opposite, Government Buildings.

Telegraphic Address: "MOONSTONE." P. O. Box 99.

POTCHEFSTROOM.

S. D. BOBERT,

General Importer, Wholesale and Retail Merchant.

Cheapest House in the Market Square.

BRANCHES AT

LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay

Retail and Wholesale Merchant,

Market Square, P.O. Box 53,

POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother

Direct Importer & General Merchant,

POTCHEFSTROOM, Tvl.

P.O. Box 100. Tel. Add.: "[illegible]"

D. I. Varyava,

GENERAL MERCHANT.

King Edward Street, P.O. Box [illegible],

POTCHEFSTROOM

Amod Mamoojee Patel,

GENERAL MERCHANT.

[illegible] P.O. Box 45

[illegible]

[illegible]

AYOB MOHAMED,

[illegible]

[illegible]

PIETERSBURG.

Box 134. Tel. Add.: "AYOB."

Ismail Amod Kajee,

[illegible]

KRUGERSDORP.

V. R. Naidoo,

GROCER & GENERAL DEALER

Jewellery,

Fancy Goods,

Drapery,

Watches & Clocks,

&c., &c.

Cheap & Good.

5 & 13 Frere Street,

& Market Street.

CRADOCK

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams,

Curry Powder, Chutneys,

Cayenne Pepper,

White and Black Pepper,

Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.

Box 63, Durban.

L. MULCHAND,

Indian Silk Merchant

Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios,

75 William Street,

CAPE TOWN.

R. NARASOO,

Indian and General Merchant,

Outfitter and Draper,

Boot and Shoe Warehouseman

[illegible]

[illegible]

[illegible] TON.

[illegible]

[illegible] "NARASOO."

THE NATAL DIRECT LINE OF STEAMERS.

સારી મંગળવાર આગબોટ કોલંબો અને કલકતા તરફ નીચે મુજબ ઉપડી જશે.

Umkusi. તા. ૨૮ મીએ કે પછી તુરત ઉપડશે.

આ લાઈનની સ્ટીમરોમાં ઈંડિઅન પાસેંજરોને વાસ્તે ખાસ ગોઠવણ કરવામાં આવેલ છે. મુંબઈ જતા પાસેંજરો વાસ્તે કોલંબોથી સ્ટીમર બદલવી પડશે. વધુ ખબર માટે કીંગ એન્ડ સન્સને ત્યાં તપાસ કરવી. હેડ ઑફીસ કેસલ બીલ્ડીંગ્સ, વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

मज़्कूर जहाज आगबोट कोलंबो और कलकत्ता तरफ नीचे मुजब जायगी

Umkusi ता० २८ जुलै और पीछे तुरत

इस लाइनकी स्टीमरोंमें इन्डियन पसिंजरोंके लिये खास बंदोबस्त करनेमें आया है बम्बई जानेवाले पसिंजरको कोलम्बोमें स्टीमर बदलना पड़ेगा. ज्यादा खबर चाहिये तो किंग एन्ड सन्सके वहा पैठो. हेड आफिसका पता—केसल बिल्डींग्स वेस्ट स्ट्रीट, डर्बन.

கீழ்கண்ட தேதியில் புறப்படுகிற மரக்கலம் பின்வரும் பேர்படி.

Umkusi ஜூலை 28உ செல்லப்படும்.

இந்த ஸ்டீமர் டர்பனது துறைமுகத்திலிருந்து நேரே கொழும்பு கல்கத்தா துறைமுகங்களுக்குப்போய்ச்சேரும்.

இந்திய பிரயாணிகள் அடியிற்கண்ட ஆபீஸில் டிக்கெட்டு வாங்கிக் கொள்ளலாம்.

பிரயாணிகளுக்கு மேற்கண்ட ஸ்டீமரில் சௌகரியமான இடம் சேகரித்து தொக்கரவின்றி ஆதரிக்கப்படும்.

KING & SONS, West Street, Durban.

INDIAN BOARDING HOUSE,
JAVERI BAZAAR,
PINE STREET DURBAN.

Breakfast 6d. Dinner 9d. Supper 1s.
Hot and Fresh Meals ready always.
Special Dishes to Order.

ઈંડીઅન બોર્ડીંગ હાઉસ.

ઠે. ઝવેરી બજાર ઈંડીઅન ડીસપેન્સરીની બાજુમાં, પાઈન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

બ્રેકફાસ્ટ ૦|૬ ડીનર ૦|૯ સપર ૧|૦

ઠંડા તથા ઉના ભોજન તૈયાર છે. ઓર્ડરથી ખાસ ખાણાં આપવામાં આવશે.

इन्डियन बोर्डिंग हाउस.

ठे०—जवेरी बझार, इन्डियन दवाखाना पास, पाइन स्ट्रीट, डर्बन.

ब्रेकफास्ट ०|६, डिनर ०|९, सपर १|०.

हर वखत ठंडा और गरम भोजन तैयार मिलता है. आरडरसे खास खाना बनाया जाता.

[illegible]

रबरी सीक्का सुशोभित और सस्ता.

मनपसन्द और नमुनेदार अक्षरोंसे रबर स्टांप बनाया जाता है.

इन्टरनेशनल प्रिन्टींग प्रेस,
फिनिक्स, नाताल.

DADA OSMAN,
General Merchant & Commission Agent,
133 QUEEN STREET, DURBAN.
P.O. Box 88. Tel. Add.: "PORBANDER."
ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસમાન.
જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.
પોસ્ટ બોક્સ ૮૮, ૧૩૩ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

S. PEERBHOY BUTLER,
GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER
Turkish Caps of every description a speciality
506 WEST STREET, DURBAN.

EBRAHIM CAMROODEEN,
GENERAL MERCHANT.
Natal Leaf Tobacco a Speciality.
113 GREY STREET. (Camroodeen's Buildings.)
Tel. Add.: "Camroodeen," Durban.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.
Have a large stock of
RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,
Directly Imported from India.
343 PINE STREET, DURBAN
Tel. Address: "PABULAR." Box 154

SUN CIGARS . . .
SUMATRA CHEROOTS,
BOER TOBACCO, . .
VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c.
At Lowest Wholesale Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,
132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.

સન સીગારેટ, સુમાત્રા શીરૂટ બોઅર ટોબેકો વરજીનીઆ શેગ વગેરે સસ્તી તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.

સન બ્રૅન્ડ ટોબેકો વર્કસ,
૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

Abdool Hack Mahomed Ismail & Company,
Wholesale and - - Retail Merchants.

DIRECT IMPORTERS OF
All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.

RATIONS SUPPLIED TO ESTATES AND FARMS.

121 GREY STREET, DURBAN.
Branch Office—Indian Location, Johannesburg.
Head Office—[illegible], Madras.

Printed and Published by [illegible] International Printing Press, Phoenix, Natal.

PRICE 3D. Registered as a Newspaper

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. | Phoenix, Natal, Saturday, 29th July, 1905. | No. 30.

P.O. Box 226. Telephone 114.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis AND Sarees.

Rugs, Shawls, Boots AND Shoes, etc., etc

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.
Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,
have always on stock:—
RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.
And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,
115 COMMERCIAL RD., DURBAN.
Cable & Tel. Add.: "Kathorian."
Telephone 224.

ભાડે આપવાનાં છે.

ફર્સ્ટ એવન્યુમાં એવન હોટેલનો નીચલો ભાગ, તથા પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટમાં મોટું ગુદામ. કારખાનાં, મીટીંગ વિગેરે માટે ઉપયોગનું છે. ભાડું સસ્તું. નીચેને સીરનામે લખો.

લાંબો, લાલ રંગનો ચીરૂટ બનાવવાનો તમાકુ હમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

કેપ સ્નુક ફીશઃ આવી પેટીઓથી ■ ભાવ બહુજ કીફાયત તેમજ કલકત્તા, મુંબઇ અને વિલાયતથી સર્વ ખોરાકીના જરનો માલ આવી પુગ્યો છે અને ઘરાકોને અરજ કરવામાં આવે છે કે આગળ જેમ ઓરડર મોકલતા તેવીજ રીતે ઓરડર મોકલી ઉપકાર કરતા રહેશો.

જાલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.
૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

TO LET.—Ground Floor of Avon Hotel, in First Avenue, and a Large Warehouse in Prince Edward Street. They can be used either as Workshops, for Meetings, or any purpose. Rent cheap.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Cocoanuts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Snoek, Fish, Skins of various kinds, &c.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

JALBHOY SORABJEE BROS.,
110 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.
ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

Note:—

125 FIELD STREET.

P.O. Box 97. Tel. Address: "MIANKHAN," Durban. Telephone No. 355

EAST INDIAN TRADING Coy.

GENERAL MERCHANTS and Direct Importers of all kinds of Sundries, Soft Goods, etc., etc., etc.

102 Queen Street, Durban. P.O. Box 676.
Tel. Address: "Pakkaman."

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર બુન્દેસરાથ તા. ૫ મી ઓગસ્ટના રોજ ઉપડશે.

ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી દેશી છે, જગ્યા નીચે ફાલકામાં છે અને ખોરાક પાણી વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે, હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે.

પોરબંદર. કાઠીઆવાડ જનારાઓએ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે કે ઉપલી આગબોટ બહુ કરીને પોરબંદર ટચ કરશે એટલે કાઠીઆવાડ જનારાઓ પોતાના ઘરમાંજ જઇને ઉતરશે.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ટેમસર આવી ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે. વાસ્તે જનારાઓ વિચાર કરી કામ કરશે કે જેથી પાછળથી હેરાન થાવું ન પડે. વધારે ખબર નીચે ઠેકાણે પુછવાથી મળશે.

એન. એસ. કાદીર. — જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.

કમરૂદીન બીલડીંગ, વે સ્ટ્રીટ — ગારડીનર સ્ટ્રીટ.

પી. ઓ. બોક્સ ૧૩૬, ડરબન. — ડરબન.

INDIAN AFRICAN LINE.

ઉપરની કુંo ની સ્ટીમરો કલકત્તા અને નાતાલ ડેલાગોઆ અને કેપના બંદરો વચ્ચે નીયમીત દર માસે આવજા કરશે આ સ્ટીમરો વેપારીને માટે ખાસ સગવડ ભરેલી છે. તેમજ આગસ્ટની ૧૦ મીએ ગાઝીપુર નામની સ્ટીમર જશે તેમાં પાસેંજરો થઇ જવાની સગવડ કરવામાં આવી છે. ઇન્ડિઆમાં સત્તાવાળા તરફથી તપાસ કરવામાં આવતાં તે સ્ટીમરની સગવડ માટે સરટીફીકેટ મળેલું છે.

એસ. એસ. જમાલપુર, હાલ કલકત્તે નાતાલ, કેપ પોર્ટ તથા ડેલાગોઆબે માટે સામાન ભરે છે.

તા. ક. આ સ્ટીમર ઝડપથી આવનારી છે અને હિંદુસ્તાન તથા સાઉથ આફ્રિકાનાં બંદરો વિના બીજે કયાંય નહિં રોકાતી હોવાથી ઝડપથી માલ લઇ જવા લાવવા માટે બહુજ સગવડ ભરેલી થઇ પડશે. તેમાં પણ પાસેંજરોની સગવડ કરવામાં આવી છે.

માલ મોકલવાના ઓરડરો કંપનીના એજંટો પાસેથી મળી શકશે.

ડી. વાલ એન્ડ કુંo — બેહામ એન્ડ કુંo

ડરબન. — કલકત્તા.

INDIAN AFRICAN LINE.

கல்கத்தாவிலிருந்து டர்பனுக்கு மாதாந்தரம் செ. கம்பனியின் கப்பல்கள் வியாபாரத்தின் பொருட்டு டெலகோபே டர்பன், கேப்துறைமுகங்களுக்கு முக்கியமாக வரும்.

எஸ். எஸ். காஸிப்பூர் என்னும் மரக்கலம் ஆகஸ்டு 10ல டர்பனிலிருந்து கல்கத்தாவுக்கு பாசிஞ்சர் ஏற்றிக்கொண்டு புறப்படும்.

எஸ். எஸ். ஜமால்பூர் என்னும் மரக்கலம் கல்கத்தாவில் புதிதாக செய்யப்பட்டிருக்கிறது இதுவும் மேற்கூறிய துறைமுகங்களுக்கு சாமான் ஏற்றிவரும்.

இந்த மரக்கலங்கள் இங்கிருந்து பாசிஞ்சர் ஏற்றிச்செல்ல உத்தரவு பெற்றிருக்கின்றன. பாசிஞ்சர் விவரங்களுக்கு ... இப்ராகிம் ...

டர்பனிலிருந்து ... டேலர் அண்ட் கோ, ... கம்பனி, கல்கத்தா.

விசேஷ விளம்பரம்

டெட்டாண்ஸ் சேர்க்கு அருகில் ... வில் பயிரிடக்கூடியதும், கடைகள், வீடுகள் கட்டக்கூடியதுமான நிலம் ... விற்க தயாராயிருப்பதால், வேண்டியவர்கள் என்னிடம் வந்து விசாரித்துக் கொள்ளவும்.

எம். ஆர். பி. எஸ். செட்டி,
359, பைன் ஸ்ட்ரீட், டர்பன்.

વેચવાની છે.

ખેતી અથવા સ્ટોરને લાગક ૨૫૦ વીઘા જમીન
રે. પોરટસીઅરીસ પાસે, અમઝીન્ટો.
વધારે ખુલાસા માટે પુછો.

એમ. આર. પી. એસ. ચેટી.
૩૬૯ પાઇનસ્ટ્રીટ, ડરબન.

HAJEE HABIB

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of

Rugs, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollowware, Furniture, Grocery,

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add.: BAGDAD. P. O. Box 57.

338, Prinsloo Street, PRETORIA.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—129 Commercial Road, Maritzburg.

Branches ... Commercial Road, Maritzburg

And at Mooi River.

Tel. Address "Hassan Mahomed."

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL

Arabian Merchant & Direct Importer,

157 COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG.

Branches—... Commercial Rd., Maritzburg.

And at Mooi River.

CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, GROCERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTION.

Telegraphic Address "Ismail."

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Atta of all kinds and Groceries, &c.

120 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods

125 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Box 1126. Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN.

DURBAN: QUEEN STREET.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE
of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

અબદુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગરોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫-૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड़, ग्रोसरी और दुसरी सब तरहका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५-७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

[illegible]

Prof. L. Doovey, Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from Rev. I. J. Bevier, Alfred Garcia, Esq., R.M., Uitenhage, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિઅન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી, સંધીવાની પાણી વેપની પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ એ. જે. રવીર, આલ્ફ્રેડ ગેરશીઆ એસ્કવાયર વિગેરેનાં સરટીફીકેટ છે.
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधोंका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाके लीये पानीलिश जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक. सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where Jalbhoy & Sorabji Bros., are our Sole Agents. . . . .

જુસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડયુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન સિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડરેસ "ગુલ"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,
—CORNER OF—
BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS:
"SHAHMAHOMED,"
CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE
Indian Department,
German East African Line.

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોઝજી.
ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોરટર અને મીનરલ વૉટર બનાવનાર.
ક્લેરમોન્ટ. કેપકોલોની

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.
HOUSES TO LET.
19 EYER STREET, CAPE TOWN.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - - P.O. BOX 1869.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer,

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 178,

BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

UPPER MURCHISON ST.,

LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

SUN FIRE OFFICE FOUNDED 1710

SUN Insurance Office.

PAYNE BROS., Agents,
WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसें पुराणी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापण पौंड ३०,००,०००.
अर्जी करनेसें कमतीमें कमती माव मिलेंगे

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમા ઓફીસ જેની મુડી પોં ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની છે વખી નાણાવવાથી ઓછામા ઓછા ચાલુ ભાવો મળી શકશે.

பூலோகத்தில் பூர்வீக நெருப்பு இன்சூரன்ஸ் ஆபீஸ், ... முதல் ... பவுன் ... பல ... , ... விண்ணப்பத்தில் தெரிந்து கொள்ளலாம்.

હિંદી દવાખાના.

આ દવાશાળામાં દરેક જાતની દવા પુરી પાડવામાં આવે છે. બહાર ગામના ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. દરદી ઓની ઉપર ખાસ ધ્યાન આપી ઉમદા ટ્રીટમેંટ કરવામાં આવશે. ઘોડા અને ખચ્ચરની દવા અમારે ત્યાંથી મળશે.

૩૬૦ પાઇન સ્ટ્રીટ અથવા ૧૨૨૫, અમગેની રોડ સ્ટેશનની બાજુમાં.

हिन्दी दवाखाना.

इसी दवाखानामें हर किसमकी दवा मिल सकती है. बहार गावके ऑरडरोंपर सम्पूर्ण ध्यान लगाया जायगा.

दर्दीऑपर ध्यान लगाकर उमदा ट्रीटमेन्ट की जायगी.

घोडे और टट्टूकी दवा भी हमारे वहां मिल सकती है.

मिलनेका पता –
३६० पाइन स्ट्रीट,
और १२२५ अमगेनी रोड
स्टेशनकी पास.

இந்திய மருந்துக்கடை.

எல்லாவகை மருந்துகளும் விலை சரசமாக விற்கப்படும். வேண்டியவர்கள் கேட்டுவரும் போஸ்ட் மூலமாய் பெற்றுக்கொள்ளலாம். அடிபட்ட வியாதிகளுக்கும் குதிரை வியாதிகளுக்கும் மருந்து கிடைக்கும். வெள்ளை, மேகரணம், அஜீரணம், வாதம், இருமல், சலிதோஷம், காக்கைவலி, பெண்கள் வியாதி.

இந்திய மருந்துக்கடை, 360 பைன் ஸ்ட்ரீட், டர்பன். அம்கேனி ரோட் ஸ்டேஷனுக்கு அருகில்.

⁂ Castle Cash Stores. ⁂

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS,

HANOVER STREET,

CAPETOWN.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

53 & 55 LEUWEN STREET,

CAPE TOWN.

BRANCHES—272 Caledon Street,
295 Long Street.

P.O. Box 363. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co., Wholesale Merchants,

467 SMITH STREET, DURBAN.

ફેન્સી કાપડના ખાસ વેપારી. ઉસ્તામાં ઉસ્તો નવી તરેહનોમાલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "હુસડવારના સોઇંગ મશીન" ના નાતાલ ટ્રાંસવાલ અને ઓરેંજ રીવર કોલોની માટેના ખાસ આડતીઆ. "જનરલ સોફ્ટ ગુડસ" અને કાફરીજરનો માલ તરેહ તરેહ જાતનો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવેછે.

M. K. PATEL,

Wholesale & Export Fruit & Produce Dealer,

42 President Street, Johannesburg,

TRANSVAAL.

Season's Stock always on hand. Potatoes, Onions, Vegetables, and every variety of Fruit, at lowest Market Prices. Best Selected Fruit carefully packed for Country Orders. Personal and prompt attention given. Prices on application. Terms: Nett Cash.

All Communications to be addressed Box 4111, Johannesburg

TEL. ADD.: "PATEL."

એમ. કે. પટેલ.

જથાબંધ ફ્રુટ અને પ્રોડયુસ મરચંટ
૪૨ પ્રેસીડેંટ સ્ટ્રીટ જોહાનેસબર્ગ
ટ્રાંસવાલ.

દરેક રૂતુને લાયકનો માલ હમેશાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે. બટેટાં, ડુંગળી, તરેહ તરેહનાં શાક તથા ફ્રુટ ફળાદી વિગેરે, બહાર ગામના ઓરડરો સંભાળથી પેક કરી બનતી ત્વરાથી મોકલવામાં આવે છે. ભાવને માટે ઉપરને સરનામે પુછશો યા લખશો.

બોકસ ૪૧૧૧, જોહાનેસબર્ગ.
ટેલીગરાફ સરનામુ "પટેલ"

ટરકીશ ફેઝ કેપ્સ. ફેઝ ટોપીઓ

ઉમદા અને ઊંચા ઇંગલીશ ફ્લેટની બનાવેલ તુરકી ટોપીઓ.

ઊંચો માલ, સસ્તા ભાવ.

ઘણીજ ખુબ સુરત, નમુનદાર, શોભીતા રંગની "ફેઝ" ટરકી ટોપીઓ, છુટક તથા જથાબંધ કીફાયત ભાવે અમારે ત્યાં મળશે. બહાર ગામ સારી પેકીંગ કરી મોકલવામાં આવશે.

"હિન્દુ કેપ્સ"નો સારો જથ્થો થોડા દીવસમાં આવી પુગશે.

S. R. Sarfudin, Importer,
100 Queen St. P.O. Box 78, Durban.

P.O. BOX 441. ઇ૦ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર, Tel. Address 'ABOOBAKER'
તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નં૦ ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing,	Skirts,	Bibs,
Blouses,	Underskirts,	Bonnets,
Night-gowns,	Children's Fancy Goods,	Bootees,
Combinations		Hats,
Chemises,	Frocks,	Wool Shawls.

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY **PRICE MODERATE.**

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS:
J. GARLICK, Cape Town: G. W. HANDS, Resident.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગાર્લીક, કેપટાઉન.

જી. ધ. હિન્ડસ, ડરબન.

સર્વ જાતનો માલ.

સઘળી રૂઢનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, વાસણો, શાલો, જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ૦ કરમનની કંપની સાથે લાંબા વખતથી વેપાર કરેલો છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલો છે, તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

લી. દાદા ઓસમાન.

,, ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

ADAM H. G. MAHOMED,

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "ADAMGOOL," CAPETOWN.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars.

MANUFACTURED BY THE

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

1115, STATION ROAD, BRICKFIELD,

P.O. Box 3717. JOHANNESBURG.

PROPRIETOR—P. B. DORABJEE.

Special Quotations for the Wholesale Trade.

—A TRIAL SOLICITED—

Sample Cigars sent Post Free on application.

A. Chetty, Central Fruit Depot,

FLORIST AND FRUITERER.

Importer and Exporter of Colonial and Foreign Fruits and Flowers. Choicest Fruits packed for export. Wedding Bouquets, Sprays, and Wreaths made up on the shortest notice.

CIGARS. CIGARETTES. CONFECTIONERY.

Heynes Mathews' Buildings, (corner of Adderley and Longmarket Streets)

CAPE TOWN.

Telegrams: "Chetty," Cape Town.

எ. செட்டி வெளிதேசவியாபாரி.

இவ்விடத்தில் பலவிதமான புஷ்பங்களும் கனிகளும் இருக்கின்றன, கனிகளும் வெளியூருக்கும் ஏற்றுமதி இறக்குமதி செய்கிறோம், வெளியூருக்கு பழமனுப்புகிறோம்; தவிர கல்யாண புஷ்பச்செண்டுகளும், மாலைகளும், சட்டைமேலணியும் புஷ்பமொட்டுகளும் அவசியமிருக்கின்றன. இன்னும் சுருட்டு, சிகரெட்டு, மிட்டாய்வகைகளுமிருக்கின்றன.

ஹெய்ன்ஸ், மெத்யூஸ் பில்டிங்ஸ், கார்னர் ஆப் ஆடர்லே லாங்மார்க்கட் ஸ்டிரீட் கேப்டவுன்.

"டெலிகிராம்" செட்டி, கேப்டவுன்.

કમ્મર્શ્યલ સ્કુલ A B C D E F G

ગુજરાત અને કાઠીઆવાડનાં ગૃહસ્થોને પોતાના બાળકોને ઈંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ભણાવવા સારૂ આ સ્કુલમાં મોકલવાને વિનંતિ કરવામાં આવે છે. આ સ્કુલ તા. ૨૬મી જુન ૧૯૦૪ થી સ્થપાઈ છે. માસીક ફી ૧૦ શી.

૧૫૧ ક્વીન સ્ટ્રીટ. એમ. એલ. પટેલ.
ડરબન. (બીઃ) એસ. અને એમ. એલ. પટેલ.

TO LET.

PLOTS OF LAND

FOR CULTIVATION

APPLY—

International Printing Press,

PHŒNIX.

લીઝ ઉપર દેવાની છે.

ફીનીક્સમાં ૩૦ થી ૪૦ એકર જમીન લીઝ ઉપર દેવાની છે. કટકે કટકે અથવા એક સાટમાં. પાણીની સગવડ છે.

વધુ વીગત માટે નીચેને સરનામે તપાસ કરો.

મેનેજર,
ઈંટરનેશનલ પ્રીંટીંગ પ્રેસ

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers,

208 Church Street, Pretoria.

P.O. Box 357. Tel. Add.: "TAYOB."

MOOSAJEE HASSAN,

GENERAL DEALER,

P.O. Box 4,

PIETPOTGIETERSRUST.

મુસાજી હસન,

જનરલ ડીલર.

પી. ઓ. બોક્સ ૪.

પીટપોટગીટરસરસ.

Mahomed Hassen Ismail,

ARABIAN CASH STORE,

General Dealer and Produce Buyer,

13 South Union Street and 110 Russell Road,

PORT ELIZABETH,

Tel. Ad.: M. Hassen. Cape Colony.

Address all correspondence to 97 Sth. Union Street.

Established 1884.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .

. . . Direct Importer

—OF—

Indian and other Oriental Merchandise

—FROM—

INDIA, CHINA, JAPAN, ... EGYPT, ... CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

30 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

... Box 4631 ...

... 232 Church St. ...

... KIMBERLEY.

L. DONNELLY

Wood, Coal & Produce Merchant.

Delivery guaranteed to any part of Durban and suburbs.

Wattle Blocks (dry) a speciality.

Corner of GREY & PRINCE EDWARD STREETS

DURBAN.

સરકારી સરવેયર.

ઘરાકને માટે ઘણી કાળજીથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.

૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इजनेर.

ग्राहकोंका काम बहुत ध्यानसें संतोष क किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन

ஜெ. எ. ஸோரல்

கவர்மெண்டு சர்வேயர்,

பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்.

டர்பன்.

માડાગાસ્કર શીપમેંટ કુંo

બકરાં ઘેટાં વગેરે જનાવરો પ્રાણીના ઇમ્પોરટર

૧૭ ઓમારન બીલ્ડીંગ, સેંટ્રલ સ્મીથ સ્ટ્રીટ.

બોક્સ ૬૪૭ ડરબન.

माडागास्कर शीपमेन्ट कम्पनी.

बकरें, भेंडा इ० जीते पशुओंका इम्पोरटर.

बॉक्स ६४७. १७ ओरमान बिल्डींग,

सेन्ट्रल स्मिथ स्ट्रीट, डर्बन.

દરેક હિંદીભાઈ માટે ખોરાકી તથા કપડ વિગેરેની સગવડવાળી દુકાન.

દેશ જનારાઓ માટે પણી સંભાળથી સારો સારૂ વીશીનો સામાન પુરો પાડવામાં આવે છે. આજ સુધીમાં ઘણા દેશ જનારાઓ માટે વીશીનો સામાન પુરો પાડયો છે.

પી. વી. સંઘવી,

૨૦૬ ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD. DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કુંo

દરેક જાતના લાકડા તથા ઇમારતનો સામાન.

પોંઇટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कु.

बहुत रंगकेका मकान बनानेका सा मान, मजबूत और दाम सस्ता.

पोंइट रोड, डर्बन.

அயல்தேசங்களிலிருந்து மர இறக்குமதிசெய்து பெரியவி யாபாரஞ்செய்கிறார்கள். வீடுகட்டுவதற்கான ஒவ்வொருவகை மரங்க ளும் கிடைக்கும்.

ஆர்பரோ அண்டுகோ.

பயிண்டு ரோட் டர்பன்.

ROYAL

Exchange Assurance.

FOUNDED 1720 A.D.

CAPITAL £4,000,000

FOR FIRE ASSURANCE.

H. FELLOWS SMITH

Incorporated Accountant,

Chief Agent,

Equitable Buildings, Smith St., Durban.

MONEY TO LEND in Large or Small Sums

રોયલ એકસચેંજ વીમા કંપની.

સને ૧૭૨૦ માં સ્થપાઈ.

મુડી પા. ૪,૦૦૦,૦૦૦

આગના વીમાની શાખાના મુખ્ય એજંટ

એચ. ફેલોસ્મીથ.

ઇક્વીટેબલ બીલ્ડીંગ

સ્મીથ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

પૈસાની નાની મોટી રકમ ધીરવામાં આવશે.

Indian Opinion

Vol. III. | Phœnix, Natal, Saturday, 29th July, 1905. | No. 30

M. H. NAZAR, Editor.

Contents.

	Page
Editorial Columns:—	
The Storm Inquiries	487
The Governor of Natal and Indians	487
The Law Society and Colour ...	488
Other Articles:—	
Indian Affairs in Natal Parliament...	488
Indians at Pietersburg	489
Our Earthquake Relief Fund ...	489
Native Land Tenure	490
Indians in Rhodesia	491
The Need for Simplicity	491
Our Weekly London Letter... ...	492
Direct Taxation—Who Bears Most?	493
Indian Freights Situation	493
Facts and Comments	493
Asiatics in Krugersdorp	493

Indian Opinion

Saturday, 29th July, 1905.

The Storm Inquiries

Last week we pointed out the urgent need, as shown by the investigations of Mr. Warner and the Verulam Magistrate, of an inquiry into the housing of Indians on the estates and elsewhere. [It is a shameful thing that indentured Indians are made to live under such conditions that they are likely to become victims in a flood. The fact that from evidence given before the Magistrates appointed to inquire into the Storm three barracks for indentured Indians were flooded to a depth of about six feet, and one actually destroyed, reveals a state of affairs that should be altered without delay. We venture also to suggest that it should be made illegal for anyone to live in low lands which may be considered as unsafe by qualified engineers from their point of view, and by medical men also from theirs. Parts such as these should be pronounced uninhabitable and marked off as such. We hope that the plain lesson taught by Nature will not go unheeded, and that the Government will be ready and willing to profit by it, and insure against a repetition of the calamity, so far as it is humanly possible. The loss of life at the N.G.R. barracks at South Coast Junction would have been avoided had the authorities taken the warning of the previous flood. We trust that in this instance at least no time will be lost in following Mr. Warner's recommendation to remove them from "practically in the bed of the river" to higher ground. It is strange that in the reports from the Protector and District Medical Officers no protest has been made against the position of some of these barracks; or if protest has been made in departmental correspondence, no action has resulted therefrom.

There is another point to which we may again call attention. Just after the disaster, cables passed between H.E. the Governor of Natal and the Viceroy of India. The Governor's message was as follows:

> Pietermaritzburg, June 4th.—A terrific storm on Wednesday night caused the bursting of a reservoir at Pinetown and the flooding of the Umbilo valley, chiefly inhabited by Indian agriculturists. The official report has not yet come to hand as telegraph and railway communications have been disorganised, but I regret to say that the latest newspapers estimate the loss of life to be from 300 to 500.

The Viceroy's reply was dated the 5th of June:

> I have been deeply grieved to hear of the serious loss of life among Indian agriculturists owing to the bursting of a reservoir in Natal, but am confident that your Government will do all that is possible to alleviate the distress of their families and of the survivors.

It has been common talk that the efforts of the Government to relieve the distress caused by the Storm have been most conspicuous—from their entire absence. Mr. Warner's report shows that the Durban Storm Relief Committee relieved twenty-eight people, of which number only fifteen were Indians. Had it not been for the prompt and practical generosity of the Indian community, how much more pitiable would have been the plight of the survivors. Had the victims been Europeans, we cannot conceive that the Government would have been so apathetic; and yet it is surely obvious that Government should make no class distinctions where human lives and human suffering are concerned. It is impossible to absolve the Government from blame in this matter.

Although from Mr. Warner's report it appears that the loss of life was not as great as was at first feared, yet we are inclined to think that his finding is not altogether conclusive. All that it means is that so many bodies have been found and so many are supposed to be missing. Mr. Warner's numbers are the minimum in the districts with which his inquiry was concerned: the actual numbers will never be known.]

We congratulate Mr. Warner on the commendable promptitude with which he has summarised the voluminous evidence and handed his finding to the Colonial Secretary. We trust we shall not have to wait long for the smaller report from Verulam.

The Governor of Natal and Indians

His Excellency Sir Henry McCallum, has of late been thoroughly outspoken about Natal. At the opening of a bazaar he reminded the Natalians that the Colony was credit-mad. The rebuke is, perhaps, not quite undeserved, and let us hope that His Excellency's advice will not be wasted. At the opening of the Durban Agricultural Show he uttered a home truth which, perhaps, will not be appreciated as it should be. We quote His Excellency's remarks as reported by the *Natal Mercury*. "There was one suggestion that he proposed to make to the committee in connection with local industries, and that was whether, on another occasion, it would not be a good plan to have a special

class for Indian agriculturists, in order to shew what they did in the Colony. One of the most pleasant things to notice was the efforts of these men. They were the right people in the right place. He said nothing about the Indian store-keeper, about whom there were different opinions, but the Indian agriculturists were the keystone of South Coast industries, and that being the case, it was a question to be considered whether it was not the proper thing to recognise their industry, giving them a class to compete in themselves, and see what they were doing." We venture to congratulate His Excellency on his boldness in speaking about the Indian and his usefulness. It is a seasonable reminder to those who see nothing but evil in the Indian. The Governor of a Colony represents Imperial interests and Imperial sentiments, and though he may not take part in politics, he may yet, and a strong Governor often does, by a tactful exercise of the influence he possesses, guide a Colony under his government to its proper goal.

The Law Society of the Transvaal and Colour

THE Johannesburg *Daily Express* announces that the Incorporated Law Society of the Transvaal in their Draft Ordinance, which they wish to push through during the current session of the Legislative Council, has restricted the definition of the terms attorney, notary, conveyancer and such others to white males only. What others think, the Transvaal translates into action. At the Cape it was that the idea was first started, but in the Draft Bill published in the *Government Gazette*, we notice that the Cape Society has dropped the idea of drawing colour distinctions. The Incorporated Law Society of the Transvaal, however, has adopted the idea and actually framed a bill, it will appear, based thereon. There seems to be more or less a conspiracy of silence over the definition, for the other papers in the Transvaal do not seem to have even noticed the matter, and it was only in the stray paragraph that the *Daily Express* announces the contemplated alteration. We can understand petty trade jealousy. There may be some show of reason to justify the jealousy and anti-colour prejudices of traders, but it was reserved for the Incorporated Law Society of the Transvaal to import such prejudices and such jealousy into what has been termed "a liberal and noble profession." Only those who have industry, intelligence and leisure for study, can take up learned professions, and the wealthy lawyers of the Transvaal would, one would have thought, consider it an honour to welcome, say, a lawyer risen from the ranks of the natives. Such a contingency is probably very far off, but it is one which ought to be welcomed and not jealously guarded against, as has been proposed by the Law Society of the Transvaal. The insult that is intended to be offered to British Indians is too serious to be lightly passed over. It remains to be seen, now, whether the pliant Transvaal Government is going to swallow the Draft placed before them by the Law Society. The Ordinance, being in derogation of the rights of non-Europeans, will in any case have to be reserved for the sanction of the Home Government. The Society, therefore, by formally raising this question, has issued a challenge to the Home Government, which might be called upon to decide whether, "thinking imperially," they would be prepared to endorse the action of the representatives in the Transvaal of one of the noblest professions.

Indian Affairs in the Natal Parliament

Immigration Restriction

IN THE LEGISLATIVE COUNCIL on Monday last progress was reported on the Immigration Restriction Act Amendment Bill, in order to give the Council an opportunity of considering a new clause submitted by the Hon. the Prime Minister.

The Indian Immigration Law Amendment Bill was read a first time.

On Tuesday the Hon. the MINISTER for RAILWAYS and HARBOURS moved the second reading of the Indian Immigration Law Amendment Bill.

The Hon. Mr. MARSHALL CAMPBELL strongly supported the Bill. It gave opportunity for Indians who had failed in their own line to reindenture upon the old employers' estates.

The Hon. Mr. KIRKMAN also supported the Bill.

The second reading was agreed to.

In Committee on the Immigration Restriction Act Amendment Bill, a clause was inserted so that it did not become necessary to bring an Indian before a magistrate in order to bring him within the provisions of the Bill. The Bill then passed through Committee without other amendment.

Private Locations Bill.

IN THE LEGISLATIVE ASSEMBLY on Tuesday the House went into Committee on the Private Locations Bill.

In place of the paragraph providing for a 10s. licence for every hut or dwelling in a private location, the following was substituted, on the motion of the MINISTER of JUSTICE: "(b) There shall be paid for every such annual licence on the 15th day of January in each year, for the calendar year then current, a sum equal to 10 per cent. of the gross rent received by the landlord during the 12 months ending on the 31st day of December immediately preceding, in respect of all the huts or dwellings in a private location occupied by natives or Asiatics, and in respect of any lands in a private location let to such persons for agricultural, gardening, or pastoral purposes. Where produce or other movable property is received by the landlord as rent, the same shall be valued at its current market value, and the said percentage shall be payable in respect thereof; no payment shall be due in respect of the value of any personal services rendered by the tenants to the landlord or the occupier of the land."

The Bill passed through Committee with certain amendments.

Mr. PEPWORTH proposed that the taxable minimum should be 10 acres. He contended that the Government could not do otherwise than accept that.

The motion was carried without a dissentient.

Mr. L'ESTRANGE moved the inclusion of the following clause: "Save as hereinafter excepted, land owned or bona fide used by any farmer residing in Natal for summer or winter grazing for his own cattle, horses, sheep, or other stock, in the usual course of his farming operations, for at least four months in each year, provided that this clause shall not be deemed to exceed the limit of 6,000 acres, hereinbefore fixed in respect of a single occupation."

The motion was carried.

In regard to the exemptions from the tax, the TREASURER moved the following additions: "The Umnini and Putili Trust Lands vested in the Native Trust, except when leased out; lands vested in or held in trust for Natives or Asiatics who are the sole occupants thereof; lands held by a native chief in trust for the members of his tribe."

Considerable opposition was raised to the new clause, several members objected to natives being allowed to buy land, and not forced to beneficially occupy them. The addition was rejected except so far as the Umnini and Putili Lands are concerned.

On the subject of the beneficial occupation, Mr. MOOR moved an amendment to provide that the decision as to what was beneficial occupation should be left to the Land Board.

The TREASURER did not think that the Land Board would be able to accept the duties, but he adopted the amendment.

The amendment was agreed to.

Regarding the definition of taxable land, Mr. MOOR moved that the following should be included among the exceptions in the Bill: "Any land which the owner shall prove to the satisfaction of the Land Board as inherently unsuitable for occupation by Europeans."

The amendment was carried.

Third Readings

On Wednesday the Zululand Licences Bill and the Immigration Act Amendment Bill were each read a third time and passed.

The Indian Immigration Law Amendment Bill also passed through Committee without amendment.

A Tax for Indians

On Wednesday Mr. ARMSTRONG asked the Prime Minister: In view of the statement of the Government, that it is their intention to introduce a Bill during the next session of Parliament for the taxation of the Indian population, will the Government now state whether they propose to include within the scope of such a Bill the taxation of all free adult male Indians as well as the class known as Arabs?

The PRIME MINISTER: The Government is not prepared to state the details of a Bill which they have not had time to consider.—*Natal Mercury.*

Indians at Pietersburg

Again Slandered

Mr. Gandhi Replies

Another Challenge that will Not be Taken Up

Some people in Pietersburg seem to live in a waking nightmare. Indian traders and their delinquencies are ever on their brains. One of these unhappy persons has been writing to the Johannesburg *Daily Express* to unburden himself of his hallucination—for it is nothing else. We reproduce below some extracts from his letter, together with a reply and a challenge from Mr. Gandhi:—

"The present coolie storekeepers, and hand-barrowkeepers, fraternise with the native and this fraternal intercourse ends in the native being fleeced. It is perfectly clear that either of two things must occur if the European and Indian trade side by side:—The white man must lower his standard of living and comforts in all economical practices to the level of the coolie (I am sorry to say I have sat at the table of such a white man) or the coolie must raise his standard and mode of living to an equality with that of the European. . . The alternative of the coolie rising to the social level of the European does not demand serious consideration. What will undoubtedly happen unless this question be promptly settled is that a few of the smaller and more particularly uneducated European storekeepers will remain, living in every respect like coolies. The great majority will have to flee the country or drift into other channels to eke out an existence. The beginning of such a transition has already set in.

I have met these sockless Arabs on the road to Legalie's Location (the Buffels Road) with their swags doing business on the roadside with the natives, while a little further on was a white man's store shut up—just one shutter down to show that there was still a faint spark of life in the European. I have seen another Arab or coolie—it is a distinction without a difference—at Masheshan's Location, among the boulders, and was informed that he did good business, especially in a line not mentioned in his trading licence. This and other incidents which have come to my knowledge force me to ask: Is the coolie really such a harmless, inoffensive, innocent and law-abiding person as most people imagine? I say emphatically he is not, and strongly advise the authorities to keep a close eye on him and the goods he trades in. If this be done there will be some surprise packets in store for the believers in the integrity of the Hindoo.

To the Editor of *The Daily Express.*

Sir,—I trust you will allow me to reply to your correspondent who, under the elegant pseudonym of "Sinkramsam," has attacked British Indians through your columns in your issue of the 17th inst. There is a homely Indian saying that you can take a horse to a water course but cannot compel him to drink the water. So also those who shut their eyes to facts placed before them are not to be disabused of their misconceptions. Your correspondent, I very much fear, belongs to that category. For his information, however, I ask again the question, if there were only thirteen Indian (*not* "coolie," as your correspondent would have it) "store-keepers, traders and hawkers" before the war, how is it that the challenge issued by the Chairman of the British Indian Association has not been taken up by Mr. Kleinenberg? Remember that the names of these storekeepers have been supplied to the press. I note that your correspondent has gone one better, in that he makes bold to say that the number thirteen includes storekeepers, traders and hawkers. Unfortunately for him he has chosen a fatal number, and I am prepared to deposit with you the sum of £100 to be forfeited to any anti-Indian Association your correspondent may name if I fail to prove to the satisfaction of two arbitrators, one to be chosen by him and the other by me, with power to them to appoint an umpire, that there were more than twice the number of storekeepers, traders and hawkers mentioned by your correspondent prior to the war in the town of Pietersburg, provided that he forfeits to the British Indian Association an equal sum in the event of the award being in my favour. So much for Sinkramsam's figures.

As to the charge that the Native is being fleeced by British Indians, I can only refer your correspondent to Sir James Hulett's testimony before the Native Affairs Commission as to which is the greater evil-doer, the European or the Indian? With reference to the other charges made by your correspondent, and based on "information" supplied to him, I can only say that sensible people will rate them at their true value. If there is any nefarious trade done by Indians, and he has received the information, surely the remedy is in his own hands, and if the question of trading licences is not yet settled, once and for all, it is because Sinkramsam and his coadjutors would not accept the very reasonable compromise suggested by British Indians, whereby the control of new licences would be handed to the Town Councillors to be elected largely by Sinkramsam and his friends. You, Sir, have some experience of the British Indian question as it was prior to the war. You have experience of British Indians also. You have adopted an independent attitude in journalism. I am sure you do not wish racial hatred between the component parts of the British Empire to grow. It must be within your knowledge that some of the facts stated by your correspondent are untrue. Will you not be carrying out your mission by correcting what are undoubtedly palpable misstatements? Indians want only a fair field and no favour. Justice ought not to be a dear commodity under the British Flag. I am, etc.,

M. K. GANDHI.

"Indian Opinion" Earthquake Relief Fund

Amounts Received to Date

	£	s.	d.
Am't Already Acknowledged	86	3	9
Through Messrs. Ismail Suleman & Co. Rustenburg Indians	2	19	6
Through Mr. M. S. Maurice (Capetown)			
Mr. M. Enus		5	0
" H. S. S. Mahomed		5	0
" C. P. Lutcheram	3	2	0
" L. Moolchand	1	0	0
" M. Benjamin		10	0
Messrs Pohoomal Bros.	1	10	[illegible]
Total to date	£9[illegible]	15	[illegible]

MR. R. K. LOVEDAY, is a candidate for Middleburg, Transvaal. He is described as "Moderate." Indians and others have indeed found him moderate—in his affection for facts and correct figure.

Native Land Tenure

IN THE TRANSVAAL LEGISLATIVE COUNCIL recently, Mr. HULL asked the Attorney-General whether his attention has been called to the decision of the Supreme Court in the case of Edward Tsewu v. the Registrar of Deeds, and whether it is the intention of the Government to introduce legislation during the present session dealing with the question of natives holding land.

The ATTORNEY-GENERAL said: In answer to the question of the honourable member, I may say that my attention has been drawn to the judgment of the Supreme Court, by which it was held that the Registrar of Deeds is not authorised by any law in this Colony to refuse to register land purchased by a native in the name of such native. I am not in the least surprised at this judgment, for it confirms the opinion I have always held on this question. As however, it was a matter of public importance I thought it would be more satisfactory to have the decision of the Supreme Court thereon, and I consequently directed the Registrar of Deeds, notwithstanding my own views, to continue the practice in regard to the registration of land in force under the late Government until the Supreme Court decided against it. As some people appear to think that the law regulating the tenure of land by natives has been substantially altered by the judgment of the Supreme Court, I hope the Council will allow me to explain as far as I can the real effect of that judgment. Prior to the annexation of the Transvaal to His Majesty's dominions there was no law in force prohibiting a native from purchasing land wherever it might be situated, but the practice was to register such land not in the name of the purchaser, but in that of the Commissioner for Native Affairs. This practice appears to have been based upon Article 13 of the London Convention. I may call attention to the minutes of the Volksraad, which were published in the Staatscourant of the 28th of August, 1884, in reference to this matter. It appears from those minutes that a memorial was presented to the Volksraad by one W. A. [illegible] questing that no ground should be transferred to natives and calling attention to the reply sent by the Government to the petitioners dated 17th November, 1882. The Volksraad approved of the reply of the Government, which was to the following effect: "With reference to that portion of the petition wherein you request that no ground may be sold to natives or directly or indirectly transferred to their names I have been instructed to refer you to Article 13 of the Convention whereby provision is made for the holding of ground for natives in the names of the Commissioners for Kafir locations, so that the aboriginals do not hold ground in their own names. The Government cannot possibly comply with your request to prohibit the sale of ground to natives, seeing that there are no laws, neither have any ever existed which prohibit this." It is clear from the reply and the adoption of it by the Volksraad that at that date, namely, 14th August, 1884 (and there has been no legislation on this subject since that date), a native could purchase land in any part of the country, but that the transfer of it had to be registered in the name of the Commissioner for Native Affairs. Even with such registration it is quite clear that the native could exercise all the rights of an owner over that land. He could occupy it himself or lease it or sell it, and in the case of any sale the Commissioner for Native Affairs would be bound to pass transfer to the purchaser. There never has been any law in force in the Transvaal which gave the Native Commissioner any control over land purchased by a native merely because it was registered in the name of such Commissioner. It does not appear to me that there is any material difference between registration of land purchased by a native in the name of the Commissioner for Native Affairs and registration in his own name. On this point, the Chief Justice, in the judgment which he delivered in the case referred to, says: "Mr. Burns-Begg (who appears for the Registrar of Deeds) does not say a native cannot buy land, and if he purchases land, and it is registered in the name of the Commissioner for Native Affairs, can he compel the Commissioner to transfer it to the man who bought it from him? If so, then registration in the name of the Commissioner is only a farce. If, on the other hand, the Commissioner has a right to veto, under what law does he get that right? What law prescribes the terms of the trust under which he holds the land for him? It would be exceedingly difficult to work even if it existed. In my opinion it does not exist in the Statute Book." I have gone into this matter rather in detail because from published statements that I have seen in connection with the judgment of the Supreme Court it would appear that some people are under the impression that in consequence of this judgment the position of the native in the purchase of land has been strengthened. That is not so. He has the same right of purchasing land which he had prior to annexation, and the only difference that the judgment of the Court makes in respect to the land so purchased is that the native can claim to have it registered in his own name instead of in the name of the Commissioner for Native Affairs, as was the practice under the late Government of the Transvaal. I have already pointed out that the practice of registering land purchased by a native in the name of the Commissioner for Native Affairs is based upon Article 13 of the London Convention, but on reference to the judgment of the Chief Justice it will be seen that he laid it down (as indeed must be obvious to every one) that the Conventions between Great Britain and the late South African Republic on the annexation of the Transvaal to His Majesty's Dominions became worth nothing, as at that date one of the parties thereto had ceased to exist, and the other party had absorbed the country. The Chief Justice, in his judgment further stated that in his opinion these Conventions were only agreements between the two Governments, and never had the force of law in the Transvaal. It has been said that this Government, in the General Repeal of Laws Proclamation, 1901, hastily repealed a Volksraad Resolution which prohibited natives from acquiring land. The Resolution referred to is No. 159 on the 18th June, 1855, and provides, "That nobody who is not a burgher shall be entitled to hold landed property in the Republic." It then goes on to say: "Under no circumstances is any native to obtain burgher rights." It is perfectly true that that Resolution was repealed in the General Repeal of Laws Proclamation, 1901, for the simple reason that it was obsolete, and could have no meaning under the changed conditions consequent upon the annexation of the Transvaal to His Majesty's Dominions. It had not for years been acted upon by the late Government of the Transvaal, and there is some doubt, I understand, whether it was ever properly promulgated or ever recognised as law. That this Volksraad Resolution had become obsolete even before the annexation of the Transvaal is clear from the fact that though it prohibited the acquisition of land by any person not a burgher, thousands and thousands of persons not burghers had acquired land in the Transvaal, and whenever the late Government dealt with the acquisition of land by natives it recognised that there was no law prohibiting a native from purchasing land, but required the registration of such land to be in the name of the Commissioner for Native Affairs, not because of the Volksraad resolution of 1855, but because of the terms of the London Convention. If that law had not been expressly repealed, I am of opinion that the Court would have held it was no longer in force after the annexation, because it was wholly inapplicable to the new conditions brought about by such change. What, after the annexation, could have been meant by burgher rights? No such rights could be granted after annexation, and therefore no law dealing with the obtaining of such rights could have any effect in the future. It is for this reason that all the franchise laws of the late South African Republic were also repealed in the Proclamation referred to. . . . The hon. member, Mr. Hull, asks me whether it is the intention of the present Govern-

ment to introduce legislation upon this subject during the present session. He does not indicate on what lines that legislation should be based, but, judging from recent expressions of opinion, it would appear that legislation is asked for on the lines of restricting the rights of natives to purchase land in certain portions of the country. Such legislation would be imposing a greater restriction upon the right of the native to purchase land than was imposed upon him by the laws of the late South African Republic, under which he had a right to purchase and without any restrictions as to locality. The Government are not prepared to introduce any such legislation during the present session. If the legislation required is merely to revive the practice of the late Government in registering land purchased by natives in the name of the Commissioner for Native Affairs, I would say that such legislation would be a farce and would be merely trifling with an important question, for, as I have already said, even when land is registered in that way, the rights of ownership over that land by the native who purchases it are unrestricted. The tenure of land by natives is an important question, and was enquired into by the Native Affairs Commission. On reference to the very valuable report of that Commission it will be seen that there was a difference of opinion on this question, and the Government think that so important a matter must stand over for the views of the people of the country through their representatives in an elected Assembly.—*Transvaal Leader.*

Indians in Rhodesia

Found "Undesirable"

The Same Old Reason

At the annual meeting of the Salisbury Chamber of Commerce the chairman, in referring to projected legislation with regard to undesirable traders, pointed out that the Government cannot reasonably consider a trader who is supported by the leading storekeepers, merchants, and others as undesirable. An undesirable trader in the ordinary course of business would not be supported by desirable traders, and failing support would have to close up.

* * *

Quite so, and why the Government did not seize upon this point when the matter was broached in the Council Chamber I cannot understand; especially too, as most of the Indian traders are British subjects, and bring good British money to pay for licences, and good money is what the Treasury is in need of at the present time of endeavour to make revenue and expenditure balance. The more the trade of the country is split up, the more licences are required and the more money rolls into the exchequer.

* * *

Now the agitation against the Indian trader was initiated by the merchants and storekeepers; what a pity that midnight plot failed and the present clamour for legislation against the class is kept up by the same people. The ordinary man in the street is quite apathetic on the subject; he seldom or never patronises an Indian store, yet, as the Salisbury chairman pointed out, the Indian traders are supported, and so we are brought face to face with the peculiar fact that the people who ask that the Indian traders should be legislated out of the country are the very people who by their support are enabling the Asiatics to remain and make a good thing out of remaining.

* * *

I suppose if an Indian comes along with ready cash it is hard to refuse to do business with him, and there is always the good old excuse to fall back upon "If I didn't some one else would." Still it does appear a bit off the line, doesn't it, to claim for the suppression of a class that exists merely by one's own support? Why not do as the chairman of the Salisbury Chamber suggests? Remove the support and let the Indian trader perish in the ruins of his own business. I am sure none of us would lament his disappearance.

* * *

Of course we know that the natives of India already possessed a high degree of civilisation what time our British ancestors were running about airily clothed in woad and skins. But we have moved with the times, we have stuck petrol into old Boadicea's chariot, shod it with pneumatic tyres, albeit it apparently still remains as deadly an instrument of destruction as ever. We are still somewhat gregarious, but like a room or two to ourselves, and we have invented and indulge in all kinds of ablutionary luxuries. Not so our fellow British subjects from India's Coral Strand. Same old gregarious habits, only more so. rabbits in a warren nothing to it, same old abhorrence of H 2 O, and same old smell not exactly Rimmelina. —*Rhodesia Advertiser.*

The Need for Simplicity

[SPECIALLY CONTRIBUTED]

Unrest and dissatisfaction are apparent everywhere we go. Trade, with all its selfish greed and lust, appears at last to be hanging itself, so to speak. Strikes, lock-outs, and suicides because life is becoming unbearable, are now so common that little or no notice is taken of such occurrences; and yet the making of men and women should be the aim and object of life. Instead, we often wonder whether some have not turned the whole meaning of life upside down, and instead of using their lives for the building of character, are endeavouring in their blunders to lose what they had to begin with. Such a life as people are living in England to-day is calculated ere long to leave them moral and spiritual bankrupts. True, the importance of respectability and material advancement is, generally speaking, placed first in importance by our teachers and leaders, such advancement and respectability being the means of degrading or helping to starve others.

The present state of our country would dishearten those who have the welfare of society at heart, did such not realise that all have within themselves the power whereby all outward conditions can be risen superior to. In the gospel of simplicity lies the solution of all problems. When will men realise that it is not by being led by our love of fame, wealth, or even of life itself, that we can obtain peace, but by subduing such lusts and thereby starving them out? This world needs to learn that the true end of life is not to build up a fortune, but to build up a character.

This cannot be done for us by any system of law or ethics; we must all do it for ourselves. We must first of all again become as little children and then consciously work from this basis. If we bring ourselves into this blissful state we shall see that we need but little of the material world. Food will be eaten for the purpose of building up our bodies. Amusement will not be sought; therefore when it comes to us it will be enjoyed all the more. We shall find our chief delight not in ministering to to the selfish cravings of our body, but in subduing: and a great earnestness will be born within us thereby.

The sweater and the tyrant will have little hold over us, for we are not seeking that which he has; neither will our possessions be considered by him worth having. Dwelling in the simple regions of the heart, the majority may consider us fools or wanting in wisdom. Dwelling as they do in a land of almost pure materialism, the spiritual world is an undiscovered one to them, but it is for us a home both here and for ever.

Life for those who have realised how simple and real it is, becomes so full that past and future fade away, for such know that time and space have no abiding meaning.

Thus we see that the trouble with our world to-day is the same as has been for all time. Men and women are searching for Peace where it cannot be found. When will such take the advice of One who is speaking to them from within saying:

Be still and know that I am God.

GEO. H. ALLEN.

A PRINCE IN TROUBLE.—Prince Bakhtiar Shah, a descendent of Tipu Sultan, and well known in Calcutta society, is in trouble with his creditors.

Our Weekly London Letter

(FROM OUR SPECIAL CORRESPONDENT)

London, July 1, 1905.

When Greek meets Greek

The tension between the Governor-General and the Commander-in-Chief over the Army administration in India has arrived at that stage now when the resignation of the Viceroy may be looked for at any moment. The cause of the conflict is briefly this. In a despatch dated February 6 last, Lord Curzon says among other things:—"His Excellency the Commander-in-Chief has addressed us in a minute of extreme importance. He desires to re-model the military organisation of the Government of India, and he has introduced the subject by a striking reference to the dangers which threaten our North-West Frontier."

Lord Curzon unhesitatingly admits the necessity of adequate preparation, and goes on to say that with the "valuable assistance" of the Commander-in-Chief "we are endeavouring day by day to improve and strengthen the weapon which may enable us to confront the danger when it comes." He, however, sounds a warning note, and says: "It would be a fatal error to destroy an agency which may have such crucial work to perform, unless we have full reason to be convinced that it is not suited to its task, and that a more efficient substitute is forthcoming."

In sum and substance, Lord Curzon says:—"Lord Kitchener's minute is a sustained indictment of the military administration of the Government of India during the last forty years, and it culminates in a proposal to abolish that system, and to replace it by a new and wholly different organisation." "Under this scheme," the Viceroy says, "the military department and the military member would disappear, and the Commander-in-Chief would emerge as the sole adviser of the Government of India in military matters, the sole military member of the Council, and the single head, both executive and administrative, of the Indian Army."

Briefly, he describes Lord Kitchener's proposals as the setting up of a "military autocracy," and concludes: "For all the reasons which we have named we are unhesitatingly opposed to the destruction of a system which has worked well for nearly half a century, which has earned the approval of a succession of the most distinguished military commanders, and which we believe to be entirely reconcilable even with the altered conditions and the higher standards of the present day. Still more do we dissent from the creation in its place of an organisation to which no parallel exists, so far as we know, in any army or any administration in the world, which would create a military despotism in surroundings where, in the absence of parliamentary or public control, it would be fraught with the maximum of danger, and which would, in our opinion, lead to a disastrous breakdown as soon as it was tested in practice." I would not detain your readers with Lord Kitchener's presentation of the other side of the picture, his unmerciful denunciation of the present dual system of army administration in which the part that the Commander-in-Chief is permitted to play is little better than that of a second fiddle, while the real power in all the most important and vital details of organisation and the like being vested in the Military Member of the Viceroy's Council. All these and much more of enlivening and illuminating matter is to be found in the Blue-book published last week.

Silence Gives Consent

Regarding Lord Curzon's resignation, the latest that is known is that in the House of Commons last Wednesday Mr. Dalziel asked whether at any time since his visit to this country Lord Curzon had intimated his intention of resigning office in the event of the powers of the Commander-in-Chief in India being largely increased; whether any communication expressing disapproval of the decision of the Government on the matter had been received from Lord Curzon; and could the Government deny the reports that he had tendered his resignation?

Mr. Brodrick: The House is aware that the despatches placed before Parliament show that a difference of opinion has arisen between the Commander-in-Chief in India and the Governor-General in Council with regard to certain questions of army administration in India. I have nothing to add to what has been placed on the table, except to say that since the receipt of the recent despatch conveying the decision of the Government on the questions at issue between the authorities, a communication has been received from the Viceroy suggesting certain modifications in the proposed arrangements which are now under the consideration of His Majesty's Government. The Viceroy has not tendered his resignation.

Mr. Dalziel: Has he intimated that in the event of his views not being adopted, he intends to resign?

No answer was returned.

Mr. Dalziel: Then I may take it as agreed that he has. (Ministerial cries of "No.")

Mr. Brodrick made no reply.

Sir Henry Cotton on the Crisis

The strong criticism levelled by Indian officials and the Indian Press against the proposals for re-organising the Army of which Lord Kitchener is the Commander-in-Chief, is echoed by Sir Henry, the uncompromising enemy of the "Forward School" of the Indian military policy. "I regard the change," he said in the course of an interview, "as a concession to the 'Forward School,' and, I think, a somewhat dangerous concession. The issue of greatest importance, however, is the policy which is being followed of enormous military expenditure. Mr. Balfour's speech the other evening may be regarded as an expression of the views of the Defence Committee, and it certainly pointed to this conclusion that whatever apprehension of a Russian invasion there may have been at one time—an unfounded apprehension, in my opinion—there can be no risk at the present moment. Russia is crippled for two generations at least, and the present moment is, therefore, most inopportune for increasing the vast outlay which the Government of India has sanctioned, on the recommendation of Lord Kitchener. That outlay is intended for concentration of troops on the North-west frontier, and it is being incurred at a time when, in view of Russia's position, expenditure might be diminished.

It is, of course, generally unwise to prophesy, but so far as one can see, the position is as I have described it, and at no period that I can recall has there been less danger on our Indian frontier than as there is now. To seize the present moment to spend millions because the money happens to be made available is, in my view, wrong, and it would be much better to devote it to the reduction of taxation."

On the question of financial control, Sir Henry said that in the case of Indian financial administration there was not the same control as home affairs. "The tendency of every Indian official," he said, "is to spend money if he can get it."

On the question of the efficiency of the Indian Army, raised by changes made at the instance of Lord Kitchener, Sir Henry holds decided views.

"I don't agree," he said, "with the statement that the Indian Army is inefficient. I regard its organisation as most excellent. It has been tested again and again, and has never failed, whether on the frontier, in South Africa, or China. The Indian army has responded to every call made upon it. Lord Kitchener, I think, would be better employed in organising the Army at Home. He is a singularly able man, and the most capable general officer for action in the Army. Yet, in the present time of peace, I think it would be very unjust to give him a free hand in money matters."

A Summary of the Report of the Protector of Indian Immigrants for 1904 is held over toghether with other matter.

Education in the Punjab.—Early in the current year orders were issued by the Punjab Government to the Educational Department on the subject of the provision of the additional facilities for primary education throughout the Provinces. Before the close of the current year it is expected that 900 new primary schools will come into existence.

Direct Taxation—Who Bears Most?

For the years 1905-6 the estimated revenue under certain three heads is as follows, says the *Rand Daily Express*:

Native Hut Taxes ...	£365,000
Gold Mines' Profit Tax	450,000
Premier Mine	550,000

It is singular how the special pleaders should still remain possessed of the idea that it is the gold mines that provides the entire revenue of the country.

Indian Freights Situation

According to a local contemporary of recent date, "Home papers give currency to a rumour that a settlement in the fight for the Indian trade is pending." Then, going ahead on its own, the contemporary says: "So far as can be ascertained locally, a settlement at the present time is very unlikely." Lest there should be misunderstanding on the subject here mentioned, it need only be said that the "Indian trade" spoken of is not the Indian South African trade. In that service there are certainly no prospects of anything like a settlement. As shown by certain figures published last week, the Indian-African Line, which was so severely criticised for attempting to win for its ships recognition in this hitherto monopolised trade, is steadily gaining in strength. The S.S. Ghazipur, now on the water, brings 2,650 tons of cargo, and carries in addition a full complement of 60 passengers. The following ship, the S.S. Jamalpur, is booked full already, her cargo including some 800 tons shut out of the Ghazipur. It does not take long to tell this story, nor are many words needed, but the facts related are significant, as showing the vanity of attempting to discredit an enterprise by mere verbal condemnation. In its relation to the commercial health of this community, the Indian-African Line's success is of great importance, but the people of the Colony are not all merchants doing business with India. All are, however, tax-payers, and, as such, interested in knowing what becomes of the Colony's money. Further than that, they have a perfect right to ask questions and to expect reasonable answers, though it must be confessed that reasonable answers are not always possible. Attention was drawn last week to the peculiar principle of the most-favoured firm, which the Natal Government seems to consider thoroughly satisfactory in its application to the importation of certain supplies from India. There is just a possibility, though, that all may not look upon this matter through the Government's glasses. . . A Government has no money of its own to spend. All that it has and handles is a trust, and extravagance on the part of a trustee sometimes leads to the use of less savoury words. . . . People, even Natal people, are learning to appreciate clear-cut "black-and-white" business methods, and to depreciate correspondingly subterfuge, secrecy, and—dare we say it?—the suspicious. Therefore, as fair play is increasingly popular to-day, it is not strange that responsible men should object to being treated by the Government like small children. That, in effect, is just the sort of treatment the Government gave to the Durban Chamber of Commerce when that body expressed itself out of sympathy with the Government's method of handling its importations of rice, oils, etc., for its railway employees. . . . . These are things which make one think, and which, too, go a long way to prove that the prospect of a "settlement at the present time" in the Indian-South African steamship competition is indeed "very unlikely."—*Trade and Transport.*

Facts and Comments

Boksburg Town Council and the "National" Convention.—A letter was received from the Municipality of Klerksdorp, asking what action the Council was taking in regard to the nomination of a representative upon the Central Committee of the National Convention re Asiatics. As however any expenses incurred in connection with the matter would be disallowed, and the Boksburg and District Chamber of Commerce had a representative upon the Committee, the General Purposes Committee had replied stating that it was not proposed to take any further action with reference thereto.—*East Rand Express.*

Indian Mails.—The German East East Africa Liner *Bundesrath*, sails for Bombay direct, on or about Aug. 5. Mr. N. M. Kader, 115 Grey Street, Durban, is the Agent.

The India-African Liner *Gazipur*, taking passenger, will leave Durban for Calcutta on or about August 10th. Messrs. E. Ebrahim Ismail & Co., Commercial Road, Durban have the arrangements for Indian passengers.

The Natal Direct Liner *Umfuli*, sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 30th August. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

Vegetarianism.—An internationa Vegetarian Congress convened by the Vegetarian Federal Union met in mail week at the Memorial Hall, Farringdon Street. Delegates were present from America, France, Belgium and other countries, several of the Colonies, and all parts of the United Kingdom. A resolution in the following terms was adopted:—"As the practice of flesh eating is associated with cruelty and suffering, and as flesh food is unnecessary for physical and intellectual development, and as the use of a properly selected vegetarian diet will promote health, diminish drunkenness, help to solve the problem of uncultivated land and unemployed people, and prevent much of the physical degeneration which is causing such widespread alarm, the members of the first International Conference of Vegetarian Women appeal to all women who have at heart the welfare of the world to give the important subject of vegetarianism their most serious and careful consideration."—*Transvaal Review.*

The "Simple Life" made Fashionable.—Mrs. Oscar Beringer's views of "The Simple Life" are interesting. "I would suggest," she says, "that women who can afford to be always luxurious should migrate every now and then, and pass a certain portion of their time in primary surroundings—say, a cottage where they shall draw the water and chop the wood." Little colonies might be formed for the purpose of "playing primary" in company. A very healthy feeling of emulation might arise. Delightful little parties might be given in cotton frocks and bib aprons. Health would be enormously benefited. If the example were set by a few great ladies, Suburbia would flock after.

Asiatics in Krugersdorp

A letter was received from the Chamber of Commerce and Vigilance Association, stating that it had been resolved "That it is most desirable that the Asiatics now residing in the town and elsewhere in the district be removed to a location: But as there was no such location at present the Town Council be earnestly requested to set aside a site for such a purpose and that they will make it compulsory for Asiatics to reside therein as soon as possible."

A letter was also read from the Assistant Colonial Secretary as follows:—"With reference to your letter of the 20th instant, I have the honour to inform you that the decision of the Supreme Court in the case of Habib Motan versus the Transvaal Government has made it clear that Asiatics cannot be restricted to bazaars for residence, and your Council has in consequence no powers to prevent them from remaining in the town. I may add, however, that the whole question of the rights of Asiatics is still the subject of correspondence between the Transvaal Government and the Secretary of State for the Colonies, but that until these negotiations have terminated it is impossible for the Government to take action with a view of defining the position of Asiatics in this Colony."

The General Purposes Committee reported that it would be plainly seen that the Council had no power whatever to deal with the residence of Asiatics in towns and the question of the rights of Asiatics was still the subject of correspondence.

The Council subsequently dealt with the matter in committee.—*Krugersdorp Standard.*

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૨૯ મી જુલાઇ, ૧૯૦૫. અંક ૩૦.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૨૯ મી જુલાઇથી તા૦ ૪ થી આગસ્ટ સુધી ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫

હીંદુ—અષાડ વદ ૧૨ થી, શ્રાવણ સુદ ૪ સુધી, સંવત ૧૯૬૧

મુસલમાની—તા. ૨૫ જમાદીલાવલથી તા. ૧ જમાદીલાખર સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	ખ્રીસ્તી તારીખ	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્યાસ્ત ક. મી.
શની...	૨૯	૧૨	૨૫	૬ ૪૫	૫ ૨૦
રવી...	૩૦	૧૩	૨૬	૬ ૪૫	૫ ૨૦
સોમ	૩૧	૧૪	૨૭	૬ ૪૪	૫ ૨૧
મંગળ	૧	૩૦	૨૮	૬ ૪૩	૫ ૨૨
બુધ...	૨	૧	૨૯	૬ ૪૨	૫ ૨૨
ગુરૂ...	૩	૨	૩૦	૬ ૪૧	૫ ૨૩
શુક્ર...	૪	૪	૧	૬ ૪૧	૫ ૨૩

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

શનીવાર તા૦ ૨૯ મી જુલાઇ, ૧૯૦૫.

કાફરોને ટ્રાંસવાલમાં જમીનના હક.

કાફરોને ટ્રાંસવાલમાં જમીન પોતાને નામે ચડાવવાનો હક છે એમ સુપ્રીમ કોરટે ઠરાવવાથી ટ્રાંસવાલમાં કોલાહલ થઇ રહયો છે. જોહાનીસબર્ગના જુનાં રહેવાસીઓ રેંડ પાયોનીયર્સના નામથી ઓળખાય છે. તેઓ લોર્ડ સેલબોર્નને મળ્યા ને તેમને ભલામણ કરી કે ટ્રાંસવાલમાં કાફરોને તથા બીજા કાળા માણસોને જમીનનો હક નથી એવો કાયદો પસાર કરવો. લોર્ડ સેલબોર્ને તેમ કરવા ચોખ્ખી ના પાડી. અને કહ્યું કે આવતે વરસે નવી ધારા સભા બેસશે તેમાં લોકોને વધારે સ્વતંત્રતા મળશે તે વેળા તેઓ પોતાના વિચાર બતાવી શકશે.

આ વાત રેંડ પાયોનીઅરને પસંદ નહિં પડી, તેથી તેઓએ બધી સભાઓને આમ ત્રણ કર્યું. મીટીંગ કરીને ઠરાવ પસાર કર્યો છે કે કાફરોને તથા બીજા કાળા આદમીને જમીન ન મળવા બાબત કાયદો આ વરસે પાસ કરવો જોઇએ

બીજી તરફથી ટ્રાંસવાલના એટરની જનરલ સર રીચર્ડ સોલોમને જણાવ્યું છે કે એવો કાયદો પસાર ન થઇ શકે. કેમકે એમ કરવાથી ક્રુગરના વખત કરતાં કાફરોને ઓછા હક મળ્યા. ક્રુગરના વખતમાં કાફરોને જમીન મળવાનો હક હતો. તેઓ કમીશનરના નામથી જમીન રાખી શકતા હતા.

વળી બિજી તરફથી એક બાઇએ સ્ટાર ન્યુસ પેપરમાં સખત લખાણ કર્યું છે કે કાફરાઓને જરૂર જમીન મળવાના હક હોવા જોઇએ કેમકે આ દેશ તેઓનો છે. તેઓ બીજા દેશમાં જઇ નથી શકતા અને જો ગોરાઓ જરા પણ સાફ દિલના હોયતો કાફરાઓ ઉપર આવો જુલમ કરવાનું નહિ કહે.

ફ્રુગર્સડોર્પમાં હિંદીઓ.

ફ્રુગર્સડોર્પની ટાઉન કાઉન્સીલે ગવરમેન્ટને અરજી લખી મોકલી છે કે હિંદીઓને લોકેશનમાં ફરજીઆત મોકલવાનો કાયદો થવો જોઇએ. ટ્રાંસવાલની સરકારે જવાબ આપ્યો છે કે, હાલ તુરત કંઇ થઇ શકે તેમ નથી, કેમકે વડી સરકારની સાથે હજુ તે બાબત કાગળ વહેવાર ચાલ્યા કરે છે. આ ઉપરથી જણાય છે કે મી. લીટલટન તથા સર આરથર લોલી વચ્ચે તકરાર જારી છે. સર આરથર એમ માગે છે કે, હિંદીઓને જ લાગુ પડે એવા કાયદા થવા જોઇએ. પરિણામની ખબર આવતા વરસ શિવાય પડવાનો સંભવ નથી. દરમીઆન અમે ઉમેદ રાખીએ છીએ કે ફ્રુગર્સડોર્પના હિંદીઓ પોતાનાં મકાન સફાઇથી રાખશે.

ટ્રાંસવાલમાં પરમીટ.

ટ્રાંસવાલમાં કેટલીક પરમીટ રદ થયાનું અમે ગવરમેન્ટ ગેઝેટમાંથી લખી ચુક્યા છીએ, તેનો અરથ કેટલા કે એવો કરવો છે કે એ નંબરવાળી પરમીટના ખરા ધણી હોય તેઓએ પણ નામ બાગ કરવાની છે અને તેઓની પરમીટ પણ ખોટી થાય છે. આ વિચાર ભુલ ભરેલો છે. જેઓની પરમીટ ખરી છે અને જેઓના અંગુઠાની છાપ પરમીટ ઉપર છે તેઓએ બિલકુલ ગભરાવાનું નથી અને ગેઝેટમાં નામ બહાર પડવા છતાં પણ તેઓની પરમીટ રદ થતી નથી. એજ ટીકા રજીસ્ટરને લાગુ પડે છે.

આમની સભામાં હિંદી બજેટ—મી૦ વોસનનું એમેન્ડમેન્ટ—સર મંચેરજીનું ભાષણ—દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદીના દુઃખો.

ગયે અઠવાડીએ અમે મી૦ બ્રોડરીકના ભાષણનો સાર આપી ગયા. આ અઠવાડીએ મી૦ વોસનના એમેન્ડમેન્ટ ઉપર જે ચરચા થઇ તેનું તારણ આપીએ છીએ. તેમનું એમેન્ડમેન્ટ એ હતું કે, પારલામેન્ટમાં હિંદુસ્થાન બાબત વધારે ચરચા થવી જોઇએ અને તેનો કારભાર બરોબર ચાલે છે કે નહિં તે બાબતનો તપાસ કરવા મુદતે મુદતે કમીટી નીમવી જોઇએ. પોતાના એમેન્ડમેન્ટ બાબત દલીલ કરતાં મી૦ વોસને જણાવ્યું કે મી૦ બ્રોડરીકે હિંદુસ્થાનના વેપાર વિષે બહુ મોટી વાતો કરી પણ આપણે એ સવાલ પુછવાનો છે કે એ બધી આબાદીની અસર ગરીબ લોકો ઉપર થઇ છે? હિંદુસ્થાનના લોકો સુખી છે? તેઓને સંતોષ છે? ભળવાના પહેલા ઘણા લુચ્ચા માણસો જઇને હિંદુસ્થાનને ખરાબ કરતા. બળવા બાદ આપણો રાજ્યકારભાર ચોખો છે છતાં તેથી લોકો સુખી થયા છે એમ નથી કહી શકાતું. આપણે બે ચીજ કરી શકતા હતા અને આજની સ્થિતિ કરતાં તે બેમાંની ગમે તે સારી ગણાત. એક તો એ કે આપણે દેશ જેવો હતો તેવો રાખવો હતો. અંદરની વઢવાડોમાં નહોતું આવવું અને લોકો પોતાનું કેદી લેત આપણે ફક્ત વધારતને માત્ર બળથી રાજ્ય કરત. બીજો રસ્તો એ હતો કે આપણે લોકોમાં કેળવણી વધારી તેઓને અનુકુળ પડતી રિતે રાજ્ય ચલાવત અને દેશી રાજાઓની મારફતે સુધારા કરવા ઘટત તે કરત. આ બેમાંથી એક રસ્તો આપણે ન લીધો. આપણે પશ્ચિમનો સુધારો ત્યાં ફેલાવ્યો છે, લોકોમાં કેળવણી વધારી છે, રેલવે બાંધી તાર દાખલ કર્યા, અને

આજ એવા હિંદીઓ છે કે જેઓ રાજ્ય કારભાર ચલાવવા શક્તિમાન છે. તેઓ આપણી પારલામેન્ટના મેમ્બર થઇ શકે છે. અમે તેવી મોટી જગ્યાઓ સાંચવી શકે છે, છતાં પોતાના દેશમાં તેઓને છાજે તેવા હોદા આપણે આપતા નથી. હિંદુસ્થાન એ બ્રિટીશ રાજ્યનું મધ્યબિંદુ થઇ પડયું છે. લોર્ડ બીકન્સફીલ્ડે હિંદુસ્તાન ઉપર રાજ્યનો આધાર મુકયો. આવા રાજ્યમાં હિંદીઓને કંઇ ભાગ નથી મળતો તેથી તેઓ દુઃખ પામે છે એ બરોબર છે કે નહિં તે આપણે જોઇએ. ૧૮૩૩ ના કાયદા પ્રમાણે અને ૧૮૫૮ ના ઢંઢેરા પ્રમાણે હિંદીઓને બીજી બ્રિટીશ રૈયતની સાથે સરખા હક છે. હવે આમ જોતાં આસ્ટ્રેલીયામાં તથા દક્ષિણ આફ્રિકામાં જે ધક્કાઓ હિંદીઓ ઉપર પડે છે તે આપણે કેમ સાંખી શકીએ? આસ્ટ્રેલીયામાં હિંદીઓનું અપમાન થાય છે તે આપણે જોઇ રહીએ છીએ. દક્ષિણ આફ્રિકામાં તેથી પણ ખરાબ સ્થિતિ છે. લડાઇ પહેલાં તેઓની જે સ્થિતિ હતી તેના કરતાં આજ વધારે ખરાબ છે. લડાઇના પહેલાં ગમે તે હિંદી ગમે તે વખતે ટ્રાંસવાલમાં જઇ શકતો હતો. આજે રૈફ્યુજી છે તેને પણ જતાં હરકત આવે છે. મી. બ્રાડરીક કહે છે કે તે કામ દક્ષિણ આફ્રિકાની ગવરમેન્ટોનું છે. પણ હું કહું છું કે તે આપણું કામ છે. તેની જવાબદારી આપણી ઉપર છે. જે હકો મેળવવાને આપણે હિંદીઓને લડાઇ પહેલાં મદદ કરતા હતા તે હકો છીનવી લેવાને આપણે હિંદીઓની સામે વકીલ રાખીએ છીએ. આપણે જાણીએ છીએ કે હિંદુસ્થાનની રૈયતમાં ૮૦ થી ૯૦ ટકા ખેતીવાળા છે. આપણે સમજીએ છીએ કે હિંદુસ્થાનમાં દુકાળો પડે છે તે કંઇ વરસાદની તંગીથીજ નહિ પણ લોકોના દુખમરાને લીધે. મદ્રાસ ઇલાકામાં ૧૫,૦૦૦ માણસોને પોતાની જમીન ઉપરથી કાઢી મુકયા કેમકે તેઓએ વીઘોટી ન ભરી. આપણે ખ્રિસ્ત ધર્મ શિખવવા પાદરી મોકલીએ છીએ. પણ આપણનેજ કોઇ મુસા પેગમ્બરનો કાયદો શિખવે તો ઘણું સારૂં થાય. તેથી આપણે લોકોની પાસેથી તેઓની જમીન નહિ છીનવી લઇએ. આ બધી બાબતમાં સુધારો કરવાને સારૂ પારલામેન્ટના અંકુશની જરૂર છે અને પારલામેન્ટનો અંકુશ મેં રજુ કર્યો છે તે ઠરાવ પસાર કરવાથી મળી શકશે

સર મંચેરજીએ આ ઠરાવ બાબત ભાષણ કરતાં જણાવ્યું કે દક્ષિણ આફ્રિકામાં હિંદીઓ ઉપર પડતાં દુઃખોની બાબત વિચાર થવો જોઇએ. વળી સરકારે હિંદી દાદ સાંભળવી જોઇએ. સર આરથર લોલી તથા લોર્ડ મીલનરે તેઓની સ્થિતિ બગાડી છે. સર આરથર લોલી સરકારે આપેલાં વચન ભંગ કરવાનું કહે છે એ બતાવે છે કે તેમની કુડી નજર છે. તેમનું કહેવું ન છાજે તેવું છે. લોર્ડ મીલનરે પણ સારાં લખાણો કર્યાં પણ કંઇ સુધારો ન કર્યો. મી. બ્રાડરીક તથા મી. લીટલટન બંન્નેએ આ બાબત ઉપર પુરતું ધ્યાન આપવાની જરૂર છે. માત્ર લખાણો કરવા ને લાગણી બતાવવી એ બસ નથી. કંઇક ચોકસ કામ કરવાની જરૂર છે. નાતાલના કાયદામાં સખતાઇ વધતી જાય છે તો પછી નાતાલને આપણે શા સારૂ મદદ કરવી જોઇએ. નાતાલ ગીરમીટીયા જતા અટકાવવાની કોશેશ થવી જોઇએ.

સર ચાર્લસ ડીલ્કે સર મંચેરજીના બાબતને ટેકો આપ્યો ને મી. બ્રાડરીકે જણાવ્યું કે જેટલું કરવું જોઇએ તેટલું કરવામાં વડી સરકાર નહિં ચુકે.

બાલ્ટીક કાફલાની છુપી હકીકત.

બાલ્ટીક કાફલાએ ખાધેલી હાર બાબત સઘળી હકીકત ખુલ્લી કરનાર રોઝડીસ્ત વેન્સ્કીનો ઝારપરનો કાગળ ખરેખર દયા ઉત્પન્ન કરનારો છે. તે જો કે હારેલા સરદાર તરફથી લખાએલ છે, તોપણ તે કાગળમાં દરસાવેલા કારણો પોતાની હારના બહાનારૂપ છે એમ કોઇ માનશે નહિ. જે છુપી બીના બહાર પડી છે તેપરથી ખુલ્લું જણાઇ આવે છે કે તે કાફલાએ ખાધેલી સજ્જડ હાર સંભવીત હતી. દુનિયાનો હુશિયારમાં હુશીયાર દરિયાઇ લડવૈયો કહેતો કે તે કાફલો જાપાનીઓને ખરેખરી ખબર પાડશે. તેઓ આવી અટકળ કરતા તેનું કારણ એ હતું કે તે કાફલાની મનવારો બહુ મજબુત હતી; હથીઆરોથી બહુ સારી રીતે સજાએલી હતી, ઝડપથી ચાલનારી હતી, ઉત્તમ પ્રકારની સરસ તોપો તેમાં રાખવામાં આવી હતી અને તેના એડમીરલો બાહોશ મનાતા હતા. પણ એડમીરલ રોઝડીસ્તવેન્સ્કી લખે છે તે પ્રમાણે તે કાફલાની મહત્તા ફકત કાગળ ઉપરજ હતી. તે ઝારપરના કાગળમાં લખે છે કે રાજ્ય વહીવટના સડાને લીધે નૌકા સર સામાન જેવી રીતે બાંધવામાં આવી હતી, એટલુંજ નહિ પણ તેને હથિઆર, બખતર વિગેરેથી સજવામાં પણ બહુ ખામી હતી. તોપો જોઇએ તેવી રીતે ગોળા છોડી શકતી નહિ, કોઠારમાં પુરતો કોલસો ભરી શકાતો નહિ, આગની ઝડપના ખોટા વખાણો કરવામાં આવ્યાં હતાં. સંચા કામ દરેકનું બળી ગયું હોય તેવો અવાજ કરતું, બે ત્રણ ભાગ જેટલા ખલાસીઓ નાલાયક હતા, તેપચીઓને પોતાની ફરજનું ભાન ન હતું. અને સૌથી ખરાબ તો એ હતું કે બારામા લંગર છોડયા પછી સઘળા માણસો બળવાખોર બની ગયા હતાં. આવો કાફલો લડાઇમાં ઉતરે તેથી હારવા શિવાય બાજુ પરિણામ આવેજ નહિં. કારમોસા છોડયા પછી શું બન્યું તેનું આબેહુબ વર્ણન તે કાગળમાં આપેલું છે. તેના કાફલાની આવી સ્થિતિ વિષે તે આગળથી જાણતો હતો. અને આવી સ્થિતિમાં તેણે લડવાનું માથે લઇ જે બહાદુરી બતાવી છે તે તેની રાજ્યભક્તિ સુચવે છે.

ડરબનનું ઉદ્યોગ હુન્નરનું પ્રદરશન.

ઉત્તેજના પાંચ અઠવાડીઆમાં નાતાલ કોલોનીમાં જુદે જુદે સ્થળે આવાં પ્રદરશનો ભરવામાં આવ્યાં હતાં; અને તે વખતે ઓછાં ફતેહમંદ નીવડ્યાં હતાં. હાલમાં ડરબનમાં ભરાએલું પ્રદરશન મુખ્યત્વે કરી એ માસના તોફાનનું પરિણામ હતું. અને તે આગળ ભરાએલા પ્રદરશનોની સાથે સરખાવતાં હાલના સમય પ્રમાણે સંતોષ કારક નીવડ્યું હતું. આ ડરબન અને કંઠાળ પ્રદેશની એગ્રીકલ્ચરલ સોસાઇટીનું છઠું પ્રદરશન હતું. અને તેને લોર્ડસગ્રાઉન્ડ નામના મેદાન પર આ માસની તા ૨૧ મી એ એક વાગે નાતાલ કોલોનીના ગવરનરના હાથથી ખુલ્લુ મુકવામાં આવ્યું હતું. આ પ્રદરશનમાં કોલોનીના જુદા જુદા ભાગોમાંથી સરસમાં સરસ ઘોડાં કુતરાં, મરઘાં, સંચાકામ, ખેતીની પેદાશ વિગેરે ઉદ્યોગ હુન્નરને લગતી સઘળી જણસો દેખાડવામાં આવી હતી. જણસોની કુલ સંખ્યા ૧૯૮૮ થઇ હતી. અને ૭ વરસ પહેલાંના પ્રદરશનના કરતાં તેમાં ૫૦ જણસો ઓછી હતી. દરેક સ્થળેથી પ્રદરશનની જણસો મફત લઇ જવા લાવવા નાતાલ ગવરમેન્ટ રેલવેએ સગવડ કરી આપી હતી. અને પ્રેક્ષકો માટે ટીકીટના દરમાં પણ ફેર ફાર કરવામાં આવ્યો હતો. જણસોની સર સાઇને માટે વહેંચણી કરવામાં આવેલાં ઇનામોની કિંમત કુલ મળી પા. ૨,૧૧૫–૨–૬ ની હતી.

પ્રદરશન ખુલ્લું મુકવાની ક્રિયા કરતાં ગવરનરે લાંબુ ભાષણ આપ્યું હતું જેમાં તેઓએ જણાવ્યું હતું કે નાતાલ કોલોનીના જુદા જુદા ભાગોમાં જુદે જુદે વખતે નાનાં પ્રદરશનો નહિં ભરતાં મધ્ય સ્થળે એક મોટું પ્રદરશન ભરવામાં આવે તો તેથી ઘણો લાભ થવા સંભવ છે, કારણ કે તે સઘળા

મહેનતની એકયતાથી પરિણામ બહુ સારૂં આવે, અને નાનાં નાનાં પ્રદરશનોમાં જુદા જુદા પ્રકારની તેમજ શ્રેષ્ઠતા ધરાવનારી જોવાની તક મળે નહિં તેટલી મોટા પ્રદરશનમાં મળે. ત્યાર પછી વેપારની મંદી, નાણાંભીડ, કુદરતી આફત વિગેરેથી પડેલી બારિક સ્થિતિ છતાં પણ પ્રદરશન સામાનીમાં ફતેહમંદ નીવડ્યું હોવાથી તેમણે પોતાનો સંતોષ જાહેર કર્યો હતો. બીજે દિવસે પણ આ પ્રદરશન નીહાળવાને ૧૧ માણસો એકઠાં થયાં હતાં. અને ટ્રામ, ગીરદીની ઠેઠ ઠેઠ ૪ થી ૫ વાગ્યા સુધી ભરી રહી હતી.

મારિત્સબર્ગમાં ભરાવાનું પ્રદરશન.

આવતા ગુરુવારે મારિત્સબર્ગ ખાતે ભરાવાનું ઉદ્યોગનું પ્રદરશન તેમાં મુકવાની ચીજો તથા પ્રેક્ષકોની સંખ્યા, એ બંને બાબતોમાં આગળના પ્રદરશનો કરતાં ચડી જશે એવી વકી આપે છે. તેમાં મુકાવાની જણસોની સંખ્યા ૨,૩૧૦ ની છે. જેમાં ઢોરની સંખ્યા ૩૬૩ ની છે અને તેમાં ગએ વરસ કરતાં ૫ નો વધારો થયેલ છે. ઘોડાની સંખ્યા ૨૮૭ ની છે, અને તેમાં આ વરસે ૭ નો વધારો થયો છે. ઘેટાંની સંખ્યા ૧૫૯ ની છે. જ્યારે ગયે વરસે ૧૦૮ હતી. મરઘાંની રકમ ૧૯૦૪ પહેલાનાં પ્રદરશનો કરતાં ઘણી ચડી જાય છે, અને તેની સંખ્યા ૨૩૬ ની છે. કુતરાંઓની સંખ્યામાં ઘણો વધારો થયો છે. અને તેની સંખ્યા ૨૯૬ ની છે. ડુક્કરોની સંખ્યા ગયા વરસ કરતાં ૪ ગણી વધેલી છે. દાણા તથા કંદ મુળની જણસોની સંખ્યા ૪૧૩ ની થાય છે. ખોરાક અને ડેરીના પેદાશનો વિભાગ નોંધ લેવા જોગ નીવડવાની આશા રખાય છે.

જુદી જુદી રમતોને માટે તૈયાર કરેલી યાદી પણ ચડી જાય તેમ છે. કુદવું, દોડવું, ઘોડા દોડાવવા, સ્ત્રીઓ તથા છોકરીઓની દરીફાઈની રમત વિગેરે જુદી જુદી રમતોના ઇનામને માટે પા. ૧૧૦ ની રકમ ઘણાય દી રખાવામાં આવી છે. તેજ વીકને શની વારે પણ ઘણી રમતો રમવામાં આવશે.

ન્યુયોર્ક ખાતે સખત ગરમી—ન્યુયોર્કથી એક ખબર પત્રી લખી જણાવે છે કે ત્યાં સખત ગરમી પડે છે. આ ગરમીથી ૬૦ મરણો નીપજ્યા છે. ત્યાંના વતનીઓ બહુ મુઝવણમાં આવી પડ્યા છે. બગીચા આખી રાત માણસોથી ભરેલા છે.

ડરબનની રેલ.

જુલાઈ તા. ૧૮, ૧૯૦૫ ની નાતાલ ગવરમેન્ટ નોટીસ નંબર ૪૭૪ માં જે રેલનો હેવાલ આપ્યો છે, તેમાંથી નીચે મુજબ ઉતારો કરીએ છીએ.

મળી આવેલી હિંદી મુડદાઓની કુલ સંખ્યા ૧૧૩ ની છે. જેમાં ૭૦ આદમી અને ૪૩ બાયડીઓ છે.

હિંદી મુડદાઓ જે ઓળખી શકાયા છે તેની સંખ્યા ૭૨ ની છે અને જેઓ નથી ઓળખી શકાયાં તેવા ૪૧ છે.

૧૬ વર્ષની અંદરના હિંદી છોકરા તથા છોકરીઓના મળી આવેલાં મુડદાંઓની સંખ્યા ૩૭ ની છે. તેમાં ૨૧ છોકરા અને ૧૬ છોકરી છે

જેઓનો હજુ સુધી પતો નથી તેઓની સંખ્યા ૩૩ ની છે તેમાં ૧૦ મરદ, ૭ બાયડી અને ૧૬ છોકરાં છે.

સાઉથ કોસ્ટ જંકશનમાં મરી ગએલા ઓળખી શકાય એવા હિંદીઓની સંખ્યા ૩૩ ની છે જેઓના નામ નીચે પ્રમાણે છેઃ—

સુકા નકડુ, નારાયણ, મનુસીંગ, લછીની, જસોદીઆ, કુંવરસીંગ, અમુઆમા, કીસ્ટા પીલે, ખટપ, નરાયડુ ચેટી, કનાકમા, ચીની આપાલે, કનૈઆમા, મુથુ, નસીબન, સુખુ, રતનાસામી પીલે, ચીનીઆમા, છીનીબા, પાપા, મોનીકમ, બાકાપુલ, હીદીઆ, મરી આમા, પોઢન, ગુરવદુ, હરીમુથુ, મુનીમા, વીરાપન, અનાએનકી પીલે (પાદરી), ચેન જેન, પકરી, સુંદરમ્.

ન ઓળખી શકાયાં હોય તેવાં હિંદીઓનાં મુડદાં ૨૫ છે, જેમાં ૨૨ પુરૂષ અને ૩ બાયડી છે.

આ ૫૮ મુડદાંઓ સાઉથ કોસ્ટ જંકશન, ક્લેરમાઉંટ ફ્લેટ્સ, અંબીલો ફ્લેટ્સ અને અમ્લાઝુલાન વેલીમાંથી મળી આવેલાં હતાં.

જે માણસોનો હજુ પતો નથી તેઓનાં નામઃ—

તુલસી, ભગવાન, પાલડી, ધુનો, રામસામી, ઇન્કની, ફુલીના, અબદુલ કરીમ, સુખીઆ, અલીમેદી, પરસરામ, રામસામી, વેંકટસામી, મુનીઆમા, નગાપન, દરગુના, વેંકટાસામી, અંગપન વેંકટાસામી, હરીસુદ, પવરનોલ, રાજારામ, ટોબી, સગરાવલુ, મંગામા, વેંગદામા, ટીમાલ, પોલીગાડુ, લછમી, વીરાસામી, ડી. સીંગ.

ડરબન બરો.

ડરબન પોલીસને હાથ લાગેલાં હિંદીઓનાં મુડદાની સંખ્યા ૪૩ છે. તેમાં ૨૨ પુરૂષ અને ૨૧ ઓરતો છે, કે જે અંબીલો, એક. ઇસ્ટર્ન વેલી, ડરબન બે તથા આગળની નદી વિગેરે સ્થળોમાંથી મળી આવ્યાં હતાં.

જેઓને ઓળખી શકવામાં આવ્યાં હતાં તેઓના નામ નીચે પ્રમાણે છે.

ચીનાપ્પા, ચીનાસામી, મુનસામી, મુનીઆમા, પરમળ, વંગળ, ગુડડવ, મુનસામી, મુનીઆમા, ઇલાપેન, સુબામા, અલેગામા, મનીકમ, ચી. મુ. સામી, વીરન, વીરગટ સામા, મંગામા, વીરાસામી, વીરગલામા, તુલસી, પરસુરામા, ઇલાગા, મુનઆમા, કામાચી, ચીનમન, ગુરવદુ, કુપામા.

રીકનહામ અને આગળની નદીપરથી ૮ હિંદીઓની લાસ મળી આવી હતી. જેમાં ૩ પુરૂષ તથા ૫ ઓરતો હતી. તેમાંના જે ઓળખી શકાયાં હતાં તેઓનાં નામ નીચે પ્રમાણે છે.

જાનકી, ગણેશ, અટચાનીઆ, બાલમથીઆ, અમના, નાયનામા, સુખીઆ.

તે માંહેથી અમન્તી નામની બાઈની લાસ હજુ સુધી હાથ લાગી નથી.

ઇસીપીંગોમાં મળી આવેલી લાસોની સંખ્યા ૪ ની હતી. તેમાં ૩ પુરૂષ તથા ૧ સ્ત્રી હતી. ઓળખી શકાયલાં મડદાંઓનાં નામ નીચે પ્રમાણે છેઃ-

ભાગમનીઆ, શીવ, જંગલી, મહાદેવ.

મરહુમ અમીર અબદુલ રહેમાને પોતાના બેટા નસુરેલ્લાખાનને દીધેલી શીખામણો.

મરહુમ અમીરનો બીજો બેટો નસુરેલ્લા ખાન ઇંગ્લંડને પ્રવાસે ગયો તે વેળાએ તેણે કેવી રીતે વર્તવું તે વીષે અમીરે તેને નીચે પ્રમાણે આપેલી કીમતી સલાહ અને સુચનાઓ ઉપરથી મરહુમ અમીર કેવા બાહોશ અને દુરઅંદેશ હતા તે જણાશેઃ-

૧. હિંદુસ્તાન પુગ્યા પછી નામદાર વાઇસરોયને મળવાની તમને (નસુરેલ્લાખાનને) તક મળે તો મારે તેમજ મારા વડા બેટા હબીબુલ્લાખાનને નામે તે નામદારની ખુશ ખબર પુછી અમારી બંને તરફની સલામ તેને પહોંચાડજો. તેની પાસે તમારી મુસાફરીની ગોઠવણ કરવા માટે જે અમલદાર તમારી સાથે ઇંગ્લંડ આવનાર છે તેની ઓળખ કરાવવા સિવાય બીજું કશું વધુ માગતા નહિ જો વાઇસરોય સાથે તમારી મુલાકાત ન થાય તો તે નામદાર તરફના પત્ર સહીત મારી મુસાફરીની ગોઠવણ કરનાર અમલદાર તમને હાજર કરીને આપી મળશે. વાઇસરોયને આપણા ગીજની ઉપમા આપી તેના પત્રનો ઘટતો જવાબ વાળજો.

અને હિંદી સરકારના પરદેશ ખાતાના સેક્રેટરી ઉપર પત્ર લખવાની જરૂર પડે તો તેનું સરનામું નીચે મુજબ કરશોઃ—"મારા વહાલા મીત્ર, કર્નીગહામ સાહેબ બહાદુર, હીંદી સરકારના પરદેશ ખાતાના સેક્રેટરી.

૨. લંડનમાં નામદાર મહારાણીની મુલાકાત લેવા પધારો ત્યારે મારી પોતાની બાદશાહી તરફ જે માન અને મરતબો જાળવી વરતો છો તેવોજ માન અને મરતબો તે નામદાર પ્રત્યે ધરાવીને વરતજો; મારા કરતાં તે નામદારને વધુ માન આપવું તે તેમની આપખુશી કરવા સરખું, અને મારા કરતાં ઓછું માન આપવું બેઅદબ ગણાશે. મારી દરબારની તાજીમતવાજોથી તમો માહીતગાર હોવાથી એ વીષે તમને વધુ વીગતો આપવાની હું જરૂર જોતો નથી.

૩. નામદાર મહારાણી, પ્રીન્સ ઑફ વેલ્સ અને ડયુક ઑફ કૅનાટની મુલાકાતે જાઓ ત્યારે તે નામદારોને મીત્રાચારી ભરેલો હદયો આપવો.

૪. લશ્કરની કવાયત જોવા તમો કહેવામાં આવે તો સીપાહીઓને કશી બક્ષીસ આપવી નહિં, પણ તેના દેખાવ વગેરેની સ્તુતી કરી તમારી ખુશાલી જાહેર કરવી.

૫ જે જે મકાનમાં તમો ઉતારો કરો ત્યાંના નોકરોને તે છોડતી વેળાએ કાંઇને કાંઇ ભેટ આપતા રહેજો.

૬. નામદાર મહારાણીના કુટુંબની બાનુઓ તેમજ બીજી જે પણ ઉમરાવજાદીઓ અને મોટા કુટુંબની બાનુઓ તમારી પરોણાચાકરી કરે, અથવા તમારી દોસ્તી પાડે, તેમને વીંટી, સાંકળી, બંગડી વગેરે ભેટ કરશો. એવી ભેટ સાથે તમારે તેમની ઉપર કશા પત્રો લખવા નહિં પણ ફક્ત તમારા નામના કાર્ડ ઉપર મીત્રાચારીની ભેટ સલામ સાથે, એટલુંજ લખી તે મોકલવી.

૭ નાટકશાળાઓ, જલસાઓ, કારખાનાઓ અને શાળાઓની મુલાકાત લેતી વેળા ત્યાં કશું આપવાની જરૂર નથી.

૮. લીવરપુલના વટલેલા ઇસ્લામીઓના લાભ માટે રૂપિયા પચાસ હજાર એ ખાતાઓના વડા લાહોર અને હિંદવાસી મુલ્લાંઓ છે તેમને હવાલે કરજો. એ નવા વટલેલાંમાંથી કોઇ જો અફઘાન સરકારની નોકરીમાં દાખલ થવા માગે અને તે ગુરતર વીદ્યા કે આપણેને લગતી વીદ્યા જાણનો હોય તો તેની નોકરી સ્વીકારજો.

૯. ડોકટર લીટનર, સર લેપલ ગ્રીફન અને બીજાઓના ટેકાથી વોકીંગ ખાતે એક મસજીદ અને ઓરીએન્ટલ ઇન્સ્ટીટયુટ બાંધ્યું છે; તે ખાતાની મુલાકાત લેવાનું તમને આમંત્રણ દેવામાં આવે તો મસજીદના ખર્ચ પેટે રૂપિયા દશ હજાર આપશો.

૧૦. હીંદના અમલદારોને મળતાં તેમને મારી સલામ પહોંચાડી મીત્રાચારીની ખાત્રી દેખાડશો અને મારા વહાલા મીત્રો ગણી તેમની સાથે કામ પાડશો. (અત્રે એ અમલદારોનાં નામો આપવામાં આવ્યાં છે.) એ ઉપલાં અમલદારો અથવા બીજા કોઇ અંગ્રેજ મીત્રો તમારી ઉપર મીત્રાચારી ભરેલા પત્રો લખે તો તેમને યોગ્ય જવાબ વાળશો.

૧૧. અફઘાનીસ્થાનમાં રેલવે અને તારનાં દોરડાં નાખવા વીષે તમને કાંઇ પણ પુછવામાં આવે તો જણાવશોકે "એ બાબત વિષે તકરારમાં ઉતરવાની મને સત્તા નથી અને તેથી તેમની તરફેણ કે વિરૂધ્ધમાંનું કશું મત આપી શકતો નથી."

૧૨. અફઘાનીસ્તાનના વેપાર ધંધા બાબત તમને પુછવામાં આવે અથવા તે કેમ ચાલે છે એવો પ્રશ્ન કરવામાં આવે તો તેનો એમ જવાબ આપજો કે અત્યાર સુધી અફઘાનીસ્તાનનો વેપાર પરદેશીઓના હાથમાં હતો, પણ હવે અફઘાન વેપારીઓએ તે ઉપાડી લીધો છે. અને હું આશા રાખું છું કે તેમના હાથ હેઠળ તે ખીલશે.

૧૩. વઝીરી, આફ્રીદી અથવા ચીત્રાલ વિષે કાંઇ પુછવામાં આવે તો તેના જવાબમાં જણાવશો કે, આ મુલકો માંહેલો કયો અફઘાનીસ્તાનને લગતો અને કયો હિંદુસ્થાનને લગતો છે. તે કરારની રૂએ નક્કી કરવામાં આવ્યું છે; પણ સરહદ તરફના અમલદારોના બીન જરૂરના વાંધાઓને લીધે સરહદ નક્કી કરવાનું ઢીલમાં પડ્યું છે, પણ આપણે આશા રાખીશું કે હવે તે કામ વહેલું આટોપવામાં આવે.

૧૪. લાહોરવાળા મહમદ નબીખાન બીજા સરદારો સહીત સલામીએ આવે તો લાહોરના એરતામી યતીમો સારૂ તેમને રૂ. પાંચ હજાર આપજો.

(અપૂર્ણ)

સ્ટીમરોની આવ જાની ખબર.

જરમન લાઇનની સ્ટીમર કુન્ટેસરાથ તા. ૫ મી ઓગસ્ટના મુંબઇ માટે ઉપડી જશે.

નાતાલ ડાઇરેક્ટ લાઇનની સ્ટીમર અમપુલી તા. ૩૦ મી આગસ્ટ કલકતા માટે ઉપડી જશે.

ઇન્ડિયન સાઉથ આફ્રિકા લાઇનની સ્ટીમર ગાઝીપુર તા. ૧૦ મી આગસ્ટે કલકત્તા માટે પાસેંજરો લઇ ઉપડશે. મેસર્સ બી. ઇબ્રાહીમ ઇસ્માઇલ તેના ડરબન ખાતે એજન્ટ છે.

ચરચા પત્ર.

[અમારા ચરચાપત્રીઓ નીચેના નિયમો યાદ રાખશે તો તેઓના પત્રો ઉપર તુરત ધ્યાન મળવાનો સંભવ છે.

૧. કાગળની એકજ બાજુએ લખવું.
૨. અક્ષર ચોખા શાહીથી લખવા.
૩. નામ તથા ઠેકાણું બરોબર લખવા, તે હમેશાં બહાર પાડવા સારૂં નહિ પણ અમારી જાણને સારૂં.
૪. લખાણ હમેશાં ટુંકું અને મુદ્દાસર કરવું.—[અધિપતિ.

હિંદી બાળકોને કેળવણી.

મેહેરબાન ઇન્ડિયન ઓપિનિઅનના અધિપતિ સાહેબ જોગ,

આ સાથે પોરબંદર ઇસ્લામ મદ્રેસા તથા ઇસ્લામ કન્યાશાળા જોવા ગએલ ગ્રહસ્થો તથા અમલદારોએ મુલાકાત લેવા બાદ આપેલા અભિપ્રાયના ચોરાની નકલો મોકલી છે તે મહેરબાની કરી તમારા પત્રમાં બહાર પાડશો.

કેળવણી ખાતાની દરકાર કરવી હિંદુ કે મુસલમાની કોમને પણ જરૂર છે. આ દેશમાં આપણા બાળકોને કેળવણી આપવા વિષે બહુ બેદરકારી લેવામાં આવે છે. અફસોસ સાથે લખવું પડે છે કે હિંદુ મુસલમાન બાળકો અત્રેની ઇન્ડિયન ખ્રિસ્તી સ્કુલમાં ઇંગ્લીશ અભ્યાસ કરવા સાથે ઇંગ્લીશ પોશાક પહેરી ઉઘાડાં માથાં કરી બેસતાં માલુમ પડે છે, અને ખ્રિસ્તી ધર્મ મુજબ અભ્યાસ કરે છે. મજકુર સ્કુલ તરફથી જ્યારે શેઠ રૂસ્તમજીને માનપત્ર આપવામાં આવેલ ત્યારે હું તથા બીજા આબરૂદાર ગ્રહસ્થો જેઓ કે શેઠ ઉમર હાજી આમદ, શેઠ આદમજી મીયાંખાન વિગેરે હાજર હતા, અને છોકરાંઓને ઇંગ્લીશ લિબાસમાં ઉઘાડે માથે જોઇ ઘણું દિલગીર થયા. આ ઉપરથી મેં ઘણી વાર સુચના દીધી કે હિંદીઓના બાળકો માટે હિંદીઓના તાબા નીચે નિશાળ ખોલવી જોઇએ, અને તેમાં ઇંગ્લીશ, ગુજરાતી, ફારસી વિગેરે ભાષાનું શિક્ષણ આપવું જોઇએ. જો આ પ્રમાણે નહિં થાય તો આપણા છોકરાઓ મોટા ભાગે ખ્રિસ્તિ થઇ જવાની ધાસ્તી રહે છે. તે માટે કોમે આ વાત વેલાસર હાથ ધરવી જોઇએ, નહિંતો આખર પસ્તાવું પડશે અને આપણા છોકરા વટલી જશે.

લા૦ હાજી મહમદ હાજી દાદા.

આ કાગળની સાથે મી. એલીસન મી. વૈદ વિગેરેના સરટીફીકેટ મદ્રેસાના કામ બાબત છે તે અમે અગાઉ છાપી ગયા તેવાં આશયના છે.

અ૦ ઓ૦ અધિપતિ.

પરચુરણ ખબરો.

ખાખી પોશાક—જાપાનમાં હવે પછીથી લશ્કરી પોશાક ખાખી રંગનો રાખવામાં આવશે. ત્યાંની સઘળી શાખાઓમાં તેજ પોશાક દાખલ થશે અને ઓફીસર તથા સાધારણ સીપાઇ વચ્ચેનો તફાવત ખભા પરના એક અમુક જાતના પટ્ટાવડે બતાવવામાં આવશે.

જાપાનની ફતેહનો છુપો ભેદ—ટાઇમ્સનો ન્યુયોર્ક ખાતેનો ખબર પત્રી લખી જણાવે છે કે જાપાનીસ સલાહકારક મંડળીના કમીશનર બેરન કોમુરાએ સેન્ટપોલ ખાતે ભાષણ આપતાં જણાવ્યું હતું કે જાપાનની ફતેહનું મુખ્ય કારણ તેની સાદી રહેણી કરણી અને નોકરો તથા અમલદારોની ચુસ્ત પ્રમાણીકતા છે.

તેલની ટાંકીઓનું સળગવું—હમ્બલ અને ટેકસાસ ખાતે તેલની ૧૧ મોટી ટાંકીઓપર વીજળી પડવાથી સળગી ગઇ હતી. તેમાં આશરે ૨,૫૦,૦૦,૦૦૦ પીપા જેટલું તેલ ભરેલ હતું. ઘણા માણસો ઘર બાર વિનાના બન્યા છે, પણ ભાગ્ય જોગે માત્ર ૬ જનોનાં મરણ નીપજ્યાં છે. તે આગ લગભગ ત્રણ ચતુર્થાંસ ચોરસ માઇલમાં ફરી વળી હતી. પાછળથી ૬ બીજા મરણો નીપજ્યાના ખબર મળેલા છે.

અમેરીકાની નૌકામાં અકસ્માત—સાન્ડીએગોથી તાર મારફત ખબર મળ્યા છે કે યુનાઇટેડ સ્ટેટની બેનીંગટન નામની એક નાની મનવારમાં અકસ્માત બોઇલરના ફાટવાથી આખું તૂતક ઉડી પડ્યું હતું. આ ભડાકાથી ૭૦ જન ઘવાઇ હતી અને ૨૭ મારી ગઇ હતી. પાછળથી મળેલા ખબરપરથી માલુમ પડે છે કે કુલ મળી ૮૦ માણસો ઘવાએલા જેમાંના ૨૪ ભયંકર સ્થિતિમાં છે. ૨૧ જનોનોતો પત્તોજ જણાતો નથી.

સુલતાનપર હલ્લો—કોન્સ્ટાન્ટીનોપલથી સત્તાવાર ખબર મળ્યા છે કે તુરકીના સુલતાનના મસ્જીદમાંથી બહાર નીકળવાની વખતે આંગણામાં એક બમ ગોળો પડ્યો અને ઘણાં માણસો ઘવાયા. નામદાર સુલતાનને ઇજા થઇ ન હતી. અને જાણે કાંઇ બન્યુજ નથી એવી શાંતી રાખી માણસોના ટોળામાંથી હંકારી ગયા. બીજા ખબર મળ્યા છે કે તે ગોળાના ફાટવાથી ૪૦ માણસો ઘવાયા અને તે કાવતરું કરનારને પણ નુકશાન થયું હતું.

ઝારનું શંકા પેદા કરનાર પગલું—તા. ૧૯ મી ના રૂટરના તાર પરથી જણાય છે કે ઝારે જનરલ લીનીવિચને એક દિલાસા પત્ર લખ્યો છે અને જણાવ્યું છે કે જો આતે તેઓ ફતેહ મેળવશે તો તેઓને વધુ બક્ષીસ આપવામાં આવશે વળી એવી પણ ખબર મળી છે કે ઝારે તાજી લશ્કરી ટુકડીઓ બનાવવાનો હુકમ બહાર પાડ્યો છે. આ ઉપરથી તેની સલાહ કરવાની ખ્યાલ બહુ શંકા ઉત્પન્ન કરાવે છે.

જાપાની દરિયાઈ હિલચાલ—લાર્ડ વોરટેકની દક્ષિણે આવેલા પોસીએટ અખાતમાં જાપાનીઓ ભારે હીલચાલ ચલાવી રહેલ છે. તેની સામે રક્ષણ કરવાને રૂશિયન ટુકડીની સંખ્યા બહુ નાની છે. કોસાકની કેટલીક ટુકડીઓ લાર્ડવોરટેક તથા ટ્યુમેન નદીની વચ્ચે કિલ્લાનું બાંધકામ કરવા મંડી પડેલ છે. તેઓ ધારે છે કે રખે જાપાનીઓ તે તરફ હુમલો કરે. ત્યાં ખાતે કુલ મળી લશ્કર ૬૦,૦૦૦ નું છે અને તે આસપાસની સરહદપર પડાવ નાંખી પડ્યું છે, એમ ધારીને કે જાપાનીઓ જમીન વાટે કદાચ હુમલો કરશે.

જણાવતાને દીલગીર છીએ કે વેરૂલમના જાણીતા જુના વેપારી બાબુ સામસરદાર ગયા સોમવારે વેરૂલમથી ડરબન જતા અમગેની આગળ ગુજરી ગયા છે. તેમના શરીરને ડરબનથી વેરૂલમ લઇ જવામાં આવ્યું હતું જ્યાં આગળ તેમની જગ્યામાં અગ્ની સંસ્કાર કરવામાં આવ્યો હતો. બાબુ આ કોલોનીમાં બહુ જુના વેપારી હતા અને પોતાની નેકથી વેરૂલમમાં ગોરાઓ તેમજ હિન્દીઓમાં સારી નામના મેળવી હતી. બાબુ સામસરદાર પોતાની પાછળ પાંચ છોકરાં બે છોકરી અને વિધવા ઓરતને છોડી ચાલ્યા ગયા છે અમે તેમના મરણથી બહુ દીલગીર છીએ. પ્રભુ તેમના આત્માને શાંતી આપો.

ધરતીકંપના ફંડમાં મળેલ નાણાં.

,, મોહમદ ઇસપજી કાજી.	૦	૨	૦
,, ઈસપ મોહમદ શેઠ.	૦	૨	૦
,, મોહમદ મુરાદ.	૦	૧	૦
,, ઇસમાઈલ અહમદ બખારીઆ	૦	૫	૦
,, સરદારખાં પઠાણખાં.	૦	૩	૦
,, કાલુ નફર.	૦	૧	૦
,, ઈસમાઇલ ઇસપ પીરાભર.	૦	૧	૬
,, અહમદ હાસમ બુલબુલીઆ.	૦	૨	૦

આ અઠવાડીઆમાં મળેલ લવાજમ.

મી. એન. સી. દેસી, હેડલબર્ગ.	૦	૧૭	૬
,, એ. એસ. ડારાસામી, ફ્રીબર્ગ.	૦	૧૭	૬
,, હેરોલ્ડ. એમ. મીલર એમ્બ્રુવાયર, ડરબન.	૦	૧૨	૬
,, મહેસર, બાર્બર્ટન.	૦	૧૭	૬
,, આદમજી મહમદ રાવત, ઓલીફન્ટ્સ.	૦	૧૭	૦
,, રાન ખીલાવન, ચાર્લસ્ટન.	૦	૧૨	૬
,, એમ. જે. દાવજી, ન્યુકેસલ	૦	૧૩	૦
,, પેસ્તનજી ધનજીભાઈ, જો બર્ગ.	૦	૧૭	૬
,, પી. બી. દેસાઈજી, ,,	૦	૧૭	૬

રોકડ બજાર ભાવ.

ચાવલ.		શી.	પે.		શી.	પે.
માંજા	૧ બસ્તાનુ	૧૬	૦	થી	૧૭	૦
ચીમડીના	,,	૨૧	૦	,,	૨૨	૦
એફ. એફ. ડી. આર,		૧૪	૦	,,	૧૪	૬
એફ. ડી. આર.	,,	૧૩	૦	,,	૧૪	૦
ચીની સાકર	,,	૧૮	૬	,,	૧૯	૦
ફુકાના	,,	૧૮	૦	,,	૧૯	૦
દેશી તુવેર દાળ.		૧૪	૦	,,	૧૫	૦
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૫	૦	,,	૧૫	૬
મસુરની	,,	૧૬	૦	,,	૧૭	૦
મગની	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
અડદની	,,	૨૧	૦	,,	૨૨	૦
ચણા	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
,, દાળ	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
વટાણા	,,	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
મકાઇ	,,	૭	૬	,,	૮	૦
તેલ.						
કડવું	૧ ગ્યાલન	૩	૨	,,	૩	૩
એરંડીનુ	,,	૨	૬	,,	૨	૮
મીઠું	,,	૨	૮	,,	૨	૯
નાળીએરનું	,,	૩	૦	,,	૩	૧
ખાંડ મોરીસની.						
સફેદ	,,	૧૮	૬	,,	૧૯	૦
પીળી	,,	૨૦	૦	,,	૨૦	૬
તીરકુળ નાતાલ		૧૬	૦		૧૭	૦
આટો		૯	૦	,,	૯	૬
મદ્રાસી સોપારી, ૧ રતલ		૦	૬	,,	૦	૮
મરચાં.		૦	૫	,,	૦	૫॥
ઘી પૈડી		૭૦	૯	,,	૭૨	૬
પારાફીન ડીવોસ.		૬	૩	,,	૬	૬
,, વાઇટ રોસ		૭	૦	,,	૭	૩
,, ,, માલન		૧૨	૯	,,	૧૩	૩
ઘઉં		૧૨	૦	,,	૧૩	૦
નાળીયેર ૧૦૦		૧૦	૦	,,	૧૨	૦
નીમક (લીવરપુલ)						
બસ્તા એકનું.		૪	૯	,,	૫	૦
દુધ નેસલનું		૧૯	૬	,,	૨૦	૦

इंडिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. २९ वी जुलै, १९०५. नम्बर ३०.

सप्ताहिक पंचांग.

इंग्रेजी—ता. २९ वी जुलै से, ता. ४ थी अगस्ट १९०५ तक.

हिंदु—अषाड वदी १३ से श्रावण सुदी ४ सम्वत् १९६१ तक.

वार.	इंग्रेजी तारीख.	हिंदु तिथि.	सूर्य उदय.	सूर्य अस्त.	त्योहारोंकी यादी.
			क.मि.	क.मि.	
शनि.	२९	१३	६ ४५	५ २०	
रवि.	३०	१४	६ ४५	५ २०	
सोम.	३१	३०	६ ४४	५ २१	
मंगल.	१	१	६ ४३	५ २२	
बुध..	२	२	६ ४२	५ २२	
गुरु..	३	४	६ ४१	५ २३	
शुक्र	४	५	६ ४१	५ २३	

इंडिया जानेवाली मेल स्टीमर.

इन्डिया-मेल स्टीमर 'अमफुली' ता. ३० वी अगस्ट और पिछे तुरत कलकत्ता जानेवाली है.

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. २९ वी जुलै, १९०५.

त्रांन्स्वालमें काफिरोंके जमीनका अधिकार.

त्रांस्वालमें सुप्रिम कोर्टने ठहराव किया है, कि काफिर लोग अपना नाम पर जमीन ले सकें, ऐसा हक उनको है. इस ठहरावसें त्रांस्वालमें हलचल मच गई है. पूराने जोहनिस्बर्गवासी जिनको 'रैंड पायोनियर्स' के नामसें पिछाना जाता है, वे लोगने लार्ड सेल्बर्नकी मुलाकात करके सूचना किया, कि यह कोलोनीमें काफिर और दुसरे काले आदमीको जमीन लेनेका अधिकार न हो, ऐसा आईन पसार करना. लार्ड सेल्बर्न ऐसा करने पर साफ ना बोला; और कहा, कि आगामी वर्ष नई धारा सभा बैठेंगे, जब लोगोंको विशेष स्वतंत्रता मिलेंगे, उस समय वे लोग अपना विचार प्रकाश कर सकेंगे.

लार्ड सेल्बर्नकी यह बात 'रैंड पायोनियर' को पसन्द न आई, इससें उन्होंने सभी सभाको निमन्त्रन किया. मिटींग जमा कर कर ठहराव किया, कि काफिर व काले आदमीको जमीन न मिले, ऐसा आईन वर्त्तमान सालमें पसार करना चाहिये.

दुसरी तरफसें त्रांस्वालके एटरनी जनरलने कहा है, कि ऐसा आईन पसार न हो सकें. कारण, इसलिये डच राज्य के वक्तसें भी काफिरोंका अधिकार कमती हो जाय. डच राज्यके समय काफिरोंको जमीन लेनेका अधिकार था. वे लोग कमिशनरके नामसें जमीन ले सकते थें और कमिशनरपर ऐसी फर्ज डाल सकते थें.

उपरान्त एक स्त्रीने 'स्टार' अखबारमें सख्त् लिखान किया है, कि काफिरोंको जमीन लेनेका अधिकार अवश्य मिलना चाहिये. यह देश उनका है. वे विदेश जा नहीं सकते हैं. गोरे लोग जो साफ दिलका हो, तो काफिरों पर ऐसा जुलम करने पर राजी नहीं हो.

क्रुगर्सडोर्पमें हिन्दीओं.

क्रुगर्सडोर्पकी टाउन कान्सिलने गवरमेन्टसें अर्जी किया था, कि हिन्दीओंको लोकेशनमें फरजीयात भेजनेके लिये आईन बनाना चाहिये. त्रांस्वाल सरकारने जवाब दिया है, कि अब एकदम कुछ नहीं हो सकता है. क्योंकि बडी सरकार साथ इसलिये पत्र-व्यवहार अबतक चल रहा है.

यह बातसें मालम पडता है, कि मि० लिटलटन और सर आर्थरलोलीके बिच तकरार चलती है. सर आर्थर चाहता है, कि सिर्फ हिन्दीओंके वास्ते आईन बनाना; और मि० लिटलटनकी इच्छा है, कि सभीके लिये आईन बानाना चाहिये. सम्भव है, कि इनका परिणाम बिना आगामी साल मालम नहीं होगा. दरम्यान आशा रखते हैं, कि वहांके हिन्दीओं अपना मकान स्वच्छ रखेंगे.

त्रांस्वालकी पर्मिटें.

त्रांस्वालमें कितनी पर्मिटें वा रजीस्ट्रेशन सार्टिफिकेट रद्द हुए, वह हम गवरमेन्ट गेझटमें लिख चुके हैं. कितनेक आदमीने ऐसा समझ लिया है, कि वे नम्बरवाली पर्मिटका सचमुच धनी है, उनको भी भाग जाना चाहिये और उसकी पर्मिटें भी झुठ होती हैं. यह विचार झुठ है. जिनकी पर्मिट सची है और जिनका अंगुठाका चिन्ह पर्मिट पर सचा है, वे लोगको कुछ घाबरनेका नहीं है. गेजटमें नाम प्रकाश हुए हैं, लेकीन वे लोगकी पर्मिट रद्द नहीं होती है. रजीस्ट्रेशन सार्टिफिकेटका भी ऐसा ही समझना.

हिन्दु लग्न क्रिया—गत शुक्रवार ता० ७ वी जुलैके रोज अर्मीकामें मि० त्रुधन माधवकी कनीष्ट पुत्र मि० धी. बेचन माधव का लग्न मि० गोर्धनदकी जेष्ट कन्या साथ हुआ. वर शीरपेच साथ पिले रेशमी सुशोभित पोशाकसें सजा हुआ था और कन्या रेशमी कीरमजी रङ्गकी दावनी, पिला लेङ्गा और मुखपर सफेद वस्त्रसें सजी हुई थी. लग्न क्रिया मेश महाराजने की थी. यह शुभ समयपर आतशाजी और वाजींत्र शोर मचा रहा था और स्त्री मंडल मधुर स्वरसें मङ्गल गीत गा रहा था. इसवार मि० हीरालाल, मि० राजकुमार, मि० वलाक महाराज, मि० सी. बेजानाथ माधव वगैरह थे.

डर्बनमें प्रदर्शनी.

गत पांच सप्ताहसे नाताल कोलोनीमें जुदे जुदे शहरोंमें उद्योग हुनरकी प्रदर्शनी भरनेमें आई थी. इस प्रकार डर्बनमें गत ता॰ २१ वींके रोज १ बजे नामदार गवर्नरके हाथसे एक प्रदर्शनी खुलनेमें आई थी. एग्रीकल्चर सोसाईटीकी यह छठी प्रदर्शनी थी. इन प्रदर्शनीमें नाताल कोलोनीके जुदे जुदे शहरसे आये हुए उत्तम घोड़े, कुत्ते, मरघें, सांपे, खेतकी पैदास, आदी हुनर उद्योगकी कई कई चीजें दिखाई गई थी. चीजोंकी कुल संख्या १९८८ थी इन सब चीजें गवरमेन्ट रैलवे मुफत लाया जाया करती थी. तमासगीरोंकी टिकटके दरमें भी फेरफार करनेमें आया था. उत्तम चीजोंके लिये इनाम बांटनेमें आया था. इनामोंकी कुल किमत पौन्ड २,११५–२–६ की थी.

प्रदर्शनी खुली रखनेकी क्रियाके समय नामदार गवरनरने एक भाषण दिया, कि इस कोलोनीमें जुदे जुदे स्थलपर और जुदे जुदे वखतपर प्रदर्शनी भरनेमें आती है, वह ठीक नहीं. परन्तु मध्य स्थलपर एक बडी प्रदर्शनी भरनेसे खूब लाभ मिलनेका सम्भव है. उपरान्त यह साहबने कहा, कि इसवार व्यापारकी मंदी, पैसेकी तंगी और कुदरती आफतोंसे समय खराब है, लेकीन यह प्रदर्शनीका कार्य फतेहमन्द हुआ है, ऐसा सन्तोष जाहिर किया था.

दुसरे दिन भी प्रदर्शनी देखनेके लिये प्रेक्षकोंकी भीड लग रही थी और ट्राम, रीक्षो व गाडियां ५ बजे तक दौड रहें थें.

डर्बनका तूफान.

ता॰ १८वी जुले १९०५ ईस्वीके नाताल गवरमेन्ट नोटीस नम्बर ४७४ से गत तूफानका जो अहेवाल प्रकाश हुआ है, उसका सारांश हम निचे मुजब प्रकट करते है:—

मिली हुई हिन्दी लाशोंकी संख्या कुल ११३ है. जिसमें ७० आदमी और ४३ औरत है.

जिस हिन्दी लाशें पिछानी गई थी, उसकी संख्या ७२ है. पिछानी नहीं गई, उसकी संख्या ४१ है.

१६ वर्षकी भीतरके हिन्दी छोकरा और छोकरी लोगकी मिली हुई लाशें ३७ है. उसमें २१ छोकरे और १६ छोकरी है.

जिसका अबतक पता नहीं मिला उसकी संख्या ३३ है. उसमें १० आदमी, ७ औरत और १६ छोकरें है.

साउथ कोस्ट जंकशनमें पिछानी गई मृत हिन्दीओंकी संख्या ३३ है. जिसका नाम यह है:—

सुका नकडु, नारायण, मतुसींग, लछीनी, जसोदीआ, कुंवरसींग, अमुआमा किस्टा पिले, सदह, नरायडु चेटी, कनाकमा, चीनीया पिले, कनीआमा, मुधु, नसीबन, सुखु, रतनासामी पिले, चीमीआमा, छमीआ, पाथा, मोनीकम, बालगुल, हीदीआ, मारीआमा, येहन, गुरुवडु, हरी मुधु, मुनीमा, बीरापन, अनाएनले पिले पादरी, वेनजेन, पकरी और सुन्दरामा.

जिनकी लाशें पिछानी नहीं गई है, उनकी संख्या २५ है. जिसमें २२ आदमी और ३ औरत है.

यह ५८ लाशें साउथ कोस्ट जंकशन, केरमाउन्ट फ्रेटस, अम्बीलो फ्रेटस और अम्हलाडुझान वेलीमेंसे मिली थी.

जिसका पता नहीं मिला है, उसका नाम निचे मुजब है:—

तुलसी, भगायन, शारदी, मुनी, रामसामी, इम्फन्टी, फटीना, अबदुल करीम, मुसीआ, अलीमेली, परसराम, रामसामी, वेंकटसामी, मुनीआमा, नगापेन, इरुगुमा वेंकटसामी, अंगापेन, वेंकटसामी, हरीडुडु पयरनौल, राजाराम, टीषी, सबरायलु, मङामा, वेंकटामा, टीमाका, पोलीगुडु, लक्ष्मी, वीरासामी, और दबुवीरसींग.

डर्बन वरो.

डर्बन पुलिसको मिली हुई हिन्दी लाशें ४३ है. उसमें २२ आदमी और २१ औरत है. इन लाशें अम्बीलो वेक, इस्टन वेली, डर्बन बे और अमगेनी वगैरहसे मिल गई थी.

जिनकी लाशें पिछानी गई थी, उनका नाम निचे मुजब है:—

चीनामाह, चीनासामी, मुनसामी, मुनीआमा, एसमल, बहुल, गुडावध, मुनसामी, इलपेन, सुपामा, अलीआमा, मनीकम, चीनामुनसामी, वीरन, वीरगट रामा, मङामा, वीरासामी, वीरगलामा, तुलसी, परसुराम, ईलामामुनीआमा, कामाची, चीतामन, मुरुवंडु और कुपामा.

सिडनहाम और अमगेनी नदी परसे ८ हिन्दीओंकी लाशें मिली थी, उसमें ३ आदमी और ५ औरत थी. नाम यह है:—

जानकी, गनेश, अटचामीआ, वोस मुथीया, अमना, नायनमा और मुसीआ.

इन लाशोंकी साथ अमन्ती नामक बीबीकी लाशका पत्ता अबतक नहीं लगा है.

एसीपिंगोमें ४ लाशोंका पत्ता लगा है, उसमें ३ आदमीं और १ औरत थी. पिछानी गई लाशोंका नाम:—

भागमनीआ, सीव, जङली और महादेव.

समाचार.

स्टीमर 'गाझीपुर'—इन्डियन आफ्रिकन लाईनका स्टीमर 'गाझीपुर' आगामी ता॰ १० अगस्टके रोज यहांसे सीधी कलकत्ता तरफ जायगी.

सुवर्णकी खान—चाकसकालकी जमीनमें छेद बनाकर सुवर्ण निकालनेपर जिस जांच लगाई गई थी, उसका रिपोर्ट प्रकट हुए है, कि ८० फूटका छेद बनाकर मटी निकाली गई थी. इस मटी देखनेसे मालुम हुआ है, कि एक टन मटीसे एक पेनीवेट जीतना सुवर्ण निकल सकें.

करनलकी पदवी—तारद्वारा खबर मिली है, कि लार्ड किचनरने अब एक अच्छा कार्य किया है. अबतक किसी हिन्दी अफसरको करनलकी पदवी नही लगाई गई है. कहीं कहीं सिर्फ नामके करनल बनाया गया है. अब लार्ड किचनरने अपनी रेजीमेन्टके एक हिन्दी अफसरको करनलकी पदवीसे विभुषित किया है.

धर्म सभा—लेडीस्मिथसे एक सम्वाददाता लिखता है, कि गत ता॰ ३ जुलेके रोज लीजीटनमें गुलनराम अहीरकी जगह हिन्दु सनातन धर्म सभाकी एक लघु सभा हुई थी. बहुत हिन्दु गृहस्थोंकी भीड लग गई थी. धर्म व्याख्यान पं. रामसुन्दर पाठकने दिया था. धर्म कार्यके लिये उपस्थित महाशयोंसे पौन्ड १९–१४–९ की नगद सहायता मिली है.

अकाल मृत्यु—लिखने पर दिलगीरी होती है, कि वेरुलमके प्रख्यात पुराने व्यापारी बाबु रामसरदार गत सोमवारके रोज वेरुलमसे डर्बन जा रहा था. अमगेनी पास उनका देहान्त हो गया. शबको वेरुलम ले जानेमें आया, और अग्निसंस्कारकी क्रिया उनकी जमीनमें किया था. बाबु यह कोलोनीमें बहुत पुराने व्यापारी थें. अपनी नेकसे वेरुलममें हिन्दी व गोरे लोगमें प्रतिष्ठा अच्छी जमाइ थी. आप अपने पिछे ५ लडके, २ लडकीयां और विधवा स्त्री छोड गये है. ईश्वर उनके आत्माको शान्ति देवें.

बझार भाव.

गत सप्ताहमें जो बझार भाव छपा है वही यह सप्ताहमें है.

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

வாராந்தரப்பத்திரிகை

நெட்டால் பீனிக்ஸ், 1905ஞு ஜூலை 29௳ சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

இங்கிலீஷ் தமிழ் ஆடி மாதம்.

இங்கிலீஷ் தேதி	கிழமை	[illegible]	[illegible]
30-15	ஞா	[illegible]	[illegible]
31-16	தி	[illegible]	[illegible]
1-17	செ	[illegible]	[illegible]
2-18	பு	[illegible]	[illegible]
3-19	வி	[illegible]	[illegible]
4-20	வெ	[illegible]	[illegible]
5-21	ச	[illegible]	[illegible]

மார்க்கட் விலை.

	முதல்	வரை.
மாஞ்சா அரிசி.	16/-	17/-
பீம்டி அரிசி.	1-1-0	1-2-0
பருப்பு.	15/-	15/6
ஸ்மகுர் பருப்பு	16/-	17/-
சோளம்.	7/6	8/-
நல்லெண்ணெய்.	3/2	3/3
சுமெண்ணெய்.	2/5	2/9
தேங்காயெண்ணெய்.	3/-	3/1
நெட்டால் சர்க்கரை	18/0	19/-
சிகப்பு ,,	1-0-0	1-6-0
இரிகள் ,,	16/-	17/-
கோதுமை மாவு	9/-	9/6
பாக்கு	6 பென்ஸ்,	8½
மிளகா	5 ,,	5½
நெய்	3-10-0	3-12-6
போர்பின் கேன்	6/3	6/6
டை ஒயட் சோப்	7/-	7/3

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கையொப்பக்காரர்கள் சென்ற வருஷத்துக்குச்சேரவேண்டிய கையொப்பத்தொகையும் நிகழும் வருஷத்தின் தொகையும் தாமதிக்காமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாய்க்கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

கையொப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை வாரந்தோறும் கிடைக்காமலிருந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத்தெரியப்படுத்தும்படி கேட்டுக்கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மெயில்.

நெட்டால் டைரக்ட் லைன்.

அப்ஜுலி ஆகஸ்டு 30௳ புறப்பட்டு டேலகோவா, பெய்ரா, கல்கத்தாவுக்குப் போகும்.

இந்தியா ஆப்பிரிக்கா லைன்.

எஸ். எஸ். [illegible] ஆகஸ்டுமாதம் 10௳ இங்கிருந்து கல்கத்தாவுக்கு பாசஞ்சர் ஏற்றிக்கொண்டு புறப்படும்.

ஏஜெண்டு, டேடவால் அண்ட் கம்பனி. [illegible] அண்ட் கம்பனி.

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

பீனிக்ஸ்நெட்டால்,

சனிக்கிழமை.

1905ஞு ஜூலை 29௳

தென் ஆபிரிக்கா இந்தியர்கள்.

இங்கிலாந்தின் பொதுசனசபையில் இந்தியகாரியங்களைக்குறித்துப் பேசும்போது அடியிற்கண்டபடி பேசப்பட்டது.

சர். எச். பௌவர் சொல்லுகிறார்: சிலகாலத்துக்குமுன் லார்ட்கர்ஜன் இந்தியர் விஷயமாக தென்னாப்பிரிக்காவில் செய்யும் கொடுமைகளைக்குறித்துப்பேசினர். சிலகாலத்துக்குமுன் திரான்ஸ்வாலில் ரெயில்வே வேலைக்காக பதினாயிரம் இந்தியவேலைக்காரர்களை ஒப்பந்தத்துக்கு அனுப்பும்படிக்கேட்கப்பட்டது. தென்னாப்பிரிக்காவில் இந்தியர்களைச்சரியாய் நடத்தும்படி கேட்டுக்கொள்வதற்குத் தகுதியான சமயமென்று தெரிந்து, ஒப்பந்தவேலையாட்களை அல்லாத இதர இந்தியர்களைத்தக்கபடி நடத்துவதாலுல்மாத்திரம் ஒப்பந்தம் செய்யப்படுமென்று இந்திய கவர்ன்மெண்டார் சொன்னார்கள், அதற்குத் திரான்ஸ்வாலர் சம்மதிக்கவில்லை. ஆகையால் அக்காலனியுடன் ஒப்பந்தவேலைசெய்ய லார்ட்கர்ஜன் இணங்கவில்லை.

மிஸ். சி. வாட்சன் சொல்லுகிறார். இந்தியர்கள் தென்னாப்பிரிக்காவில் நடத்தப்படுவது மிகவும் விசனிக்கத்தக்கது. யுத்தத்திற்கு முன்னிருந்ததைவிட இப்போது அதிககடினமாக நடத்தப்படுகிறார்கள்.

சர், எம், பௌனகிரி சொல்லுகிறார்:— இப்போது இந்தியர்கள் தென்னாப்பிரிக்காவில் நடத்தப்படுவது, இந்தியாவில் சக்கரவர்த்தினியால் செய்த வாக்குறுதிக்கும் சிலகாலத்துக்குமுன் தென்னாப்பிரிக்காவில் பேசப்பட்ட வார்த்தைகளுக்கும் மிகவும் விரோதமானது. லார்ட் மில்னர் காலாகாலங்களில் தக்க பரிகாரம் செய்வதாகச்சொல்லிவந்தார். இத்தேசம் ஆங்கிலேய அரசாட்சிக்கு உட்பட்டபிறகு இக்குறைகளெல்லாம் நீங்கிவிடும் என்றும் சொன்னார். இவ்விஷயங்களைக்குறித்து கலோனியல் காரியதரிசியும் தம்மாலானவரையில் முயற்சிசெய்வதாகச் சொன்னார். அவருடைய சக்திக்குள்பட்டதாக இருக்கும்பட்சத்தில் இந்து விஷயமும் தாமதப்படுகிறதா. ஆங்கிலேய அரசாட்சி ஏற்பட்டபின் முன்னிலும் அதிகமான கொடுமைகளும் விரோதச்சட்டங்களும் ஏற்படுத்தப்பட்டன. முன் போயர்காலத்தில் ஏற்பட்டு காரியத்திற்குக்கொண்டுவரக்கூடாத சட்டங்கள் எல்லாம் இப்போது பிரயோகத்துக்குக் கொண்டுவரப்பட்டன. இந்தியகாரியதரிசி காலனி காரியதரிசிக்கு இவ்விஷயத்தை மிகவும் ஊக்கத்துடன் தெரியப்படுத்தவேண்டியது. லார்ட் மில்னர் இருவகைக்கு [illegible] ஒப்புமைக் கண்டாகும்படியாக ஒருவகைப்பரிகாரமும்

செய்யவில்லை. சர். ஆர்தர் லாலி என்பவரோ இந்தியர்களுக்கு விரோதமான காரியங்களில் சித்தமுடையவராக இருக்கிறார். இதற்குத்தக்கவழி தேடாவிட்டால் இந்தியாவிலுள்ள குடிகளுக்கு மிகவும் மனவருத்தம் உண்டாகலாம். அதனால் நேரிடும் கெடுதி மிகவும் பெரியதாகும். ஆங்கிலேய கவர்ன்மெண்டார் தக்க பரிகாரங்களைச் செய்யாவிட்டால் இந்தியகவர்ன்மெண்டார்தான் கடைசியாக இவ்விஷயத்தை அவசியம் கவனிக்கவேண்டியது.

சர் சார்ல்ஸ் டில்க் சொல்லுகிறார். இந்தியர்கள் நெட்டாலில் அதிக தொந்திரவை அடைகிறார்கள். அவர்கள் யுத்தகாலங்களில் உதவிசெய்தும், அவர்களை இவ்விதம் நடத்துவது மிகவும் கீழ்மையாகும்.

இந்திய மந்திரி மேற்கண்ட வாக்குவாதங்களுக்கு விடையாகச்சொல்லுகிறார். இந்திய குடிகளுக்கு ஆங்கிலேய குடிநாடுகளில், சகலவித பாத்தியங்களும் கிடைக்கவேண்டுமென்பதே பிரிட்டிஷ் கவர்ன்மெண்டார் அபிப்பிராயம். இந்த தேசத்தில் ஆசிய ஜாண்டத்தார் அதிகமாகவந்து குடியேறக்கூடாதவகையான பிரேரேபணை நிலைமை குடி ஏறிய சில நாடுகளில் இருக்கவில்லை. ஆகையால் ஆலோசனைசபையாலாளப்படும் குடியேற்ட்டாருக்கு இவ்விஷயமாக பிரிட்டிஷ் கவர்ன்மெண்டார் வற்புறுத்திச்சொல்ல வழி இல்லை. ஆயினும் சமயம் வாய்த்தபோது அவ்விஷயத்தில் கவனிக்கப்படும். காலனியில் குடியேற்றுனர்களுக்கு இப்போதிருக்கும் கஷ்டம் நீங்கிவிடும். அதுவரை நாம் பொறுமை சாதிக்கவேண்டும்.

இந்தியரைக்குறித்த தென்னாப்பிரிக்கா சட்டங்கள்.

நெட்டால், டிரான்ஸ்வால், கேப் முதலிய குடியேற்றநாடுகளில் இந்தியர் இனிவாசமாயும் இருப்பவர்கள் இந்தேசத்தைவிட்டுப்போயவுடனோ [illegible] துமான சட்டங்களையே மாறிமாறிப் பலவகையாகவும் ஆலோசனை சபையார் செய்துவருகிறார்கள். இங்குள்ள இந்தியர்கள் அவர்கள் வாச்சிகத்திற்கு வராதபடி சமையத்தில் எதிர்வாதமும் செய்கிறதுமில்லை. அப்படிச்செய்யப்புகுந்தாலும் ஒற்றுமையுமில்லை. சிலர் பொதுநன்மையைப்பற்றி உழைப்பதற்காக ஏற்படுத்தப்பட்டிருக்கிறபடியால் அதைக்கவனிப்பது அவர்கள் கடமை என்றும், சிலர் அவர்களைவிட வேறொருவரும் அதில் தலையிடுவது கூடாதென்றும் நினைத்துக்காலம்போக்கிவருகிறார்கள். இந்தியாவிலுள்ள நமது சகோதரர்கள் நம் விஷயமாக அடிக்கடி எடுத்துக்கொள்ளும்பிரயாசை மறக்கத்தக்கதன்று. அவர்கள் நிலைமையே பரிதபிக்கப்படக்கூடியதாக இருக்கும் இவ்வளவு நமது நன்மையைக்கருதுவது சிறந்த தேசாபிமானமென்றே சொல்லலாம். நாம் முன் காட்டியபடி நம்மவர்களுள் ஒற்றுமை ஏற்படவுமாட்டாது. நாம் பலமடைவதுமில்லை. தொன்றுதொட்டு நடந்துவரும் வழமைப்படி ஒருவரையொருவர் பகைத்து எதிர்த்து இல்லாத பலத்தை உண்டாக்கிவருகிறோம்.

கிம்பர்லி இந்திய சபை.

கிம்பர்லியில் சிலகாலமாக இந்திய சபை ஒன்று ஏற்பட்டு காரியங்களை ஒற்றுமையாக நடத்திவருவதை கேட்க மிகவும் சந்தோஷமடைகிறோம். சிலகாலத்துக்கு முன் அட்டர்னி ஜெனரலவல் "ஒரு இந்தியன் இறந்து ஒரு அரிசிமூட்டையேல் இரண்டுநாள் இடத்தாகவும் அந்த மூட்டையிலுள்ள அரிசியை கடையில் வைத்து விற்றதாகவும்" சொல்லப்பட்டதின் உண்மையை வெளிப்படுத்தும்படியாக இந்திய சபையின் சபாநாயகர் கடிதமெழுதிக்கேட்டார். இவ்விஷயத்தை விசாரித்ததுமுதல் வதாகச் சொல்லப்பட்டதே ஒழிய [illegible] எழுதிய கடிதத்திற்கும் சபையாருக்கு மறுமொழி கிடைக்கவில்லை என்று தெரியவருகிறது. இதனிற்க அச்சபையார் கலோனியல் செக்ரிடேரிக்கு அக்காலனிக்குள் வரும் இந்தியர்களை அவர்கள் சுயபாஷையில் பரீட்சிக்கவேண்டுமென்று விண்ணப்பஞ்செய்திருந்தார்கள். அதற்கு விடையாக, "ஆலோசனை சபையாரால் இச்சட்டத்தை ஆராய்ச்சிசெய்யும்போது அவ்விஷயமாக யோசிக்கப்படும்" என்று கடிதம் கிடைத்திருப்பதாகத் தெரிகிறது. இதுபோலவே ஒவ்வொரு பட்டணத்திலும் இந்தியர்கள் பொதுநலத்தை மேற்கொண்டு ஒற்றுமையுடன் பொறுமையாக முயற்சித்து வருவார்களாகில் அது மிகுந்த பயனைக்கொடுக்குமென்பது திண்ணம்.

யுத்தம்.

ஜப்பானியர் மஞ்சூரியாவிற்கு வடக்கே முன்னேறிப்போவதற்காக முயற்சிசெய்துவருகிறார்கள். ருஷியசேனை எதிர்க்கப்போதுமான பலமுடையதல்லாதபடியால் புறங்காட்டி ஓடுவது உத்தமமென்று சேனாபதியால் தீர்மானம் செய்திருப்பதாகச் சொல்லப்படுகிறது. ஆதிகாலத்தில் ஜப்பானியருக்குச்சொந்தமான ஷகாலின் என்னும் சிறிய தீவை ஜப்பானியர், ருஷியரிடமிருந்து கைப்பற்றிக்கொண்டார்கள். இதனால் ருஷியருக்கு அதிக மனவருத்தம் நேரிட்டிருக்கிறது. சமாதான விஷயத்தை மேற்காட்டி ருஷியர், அது முடியும்வரையில் யுத்தத்தை நிறுத்தும்படி கேட்டுக்கொண்டும் ஜப்பானியர் சமாதானம் ஒரு ஒழுங்குக்கு வரும்வரையில் நிறுத்தப்படமாட்டாதென்று விடை கொடுத்திருக்கிறார்கள். அநேகமாக சமாதானம் முடியுமென்று எதிர்பார்க்கப்படுகிறது.

இந்திய சாண்டோ.

சிலகாலத்துக்குமுன் சாண்டோ என்னும் மிகவும் பலத்தில் சிறந்த மல்யுத்தவீரர் இங்குவந்து தம்முடைய சாமர்த்தியங்களை சகலருக்கும் காட்டிவந்த விஷயம் [illegible] இவர் [illegible] இந்தியாவிற்குப்

புறப்பட்டுப்போய்ச் சென்னையில் தம்முடைய வித்தைகளைக்காட்டினர். அந்த மகதூப்கான் என்னும் மல்யுத்தவீரர் ஒருவர் தம்முடன் யுத்தம் செய்யும்படி சாண்டோவைக் கேட்டுக்கொண்டார். வழக்கப்படி தம்முடைய தேகத்தின் முன்பாகப் பலகை 15 நிமிஷத்துக்குள் முறைகுகாட்டினுல் ஆள் 1-க்கு 100 ரூபாய் கொடுப்பதாக பந்தயம் கட்டினர். அது போலவே மகதூப்கான் அவர்களுடன் மல்யுத்தஞ்செய்து வெற்றி அடைந்தார். 1900-ம் வருஷத்தில் பாரிசில் நடந்த உலககண்காட்சியில் டெல்லியிலிருந்துவந்த ஒரு வீரரும் சாண்டோவின் சிஷ்யனை தோற்கடித்தார்.

திரான்ஸ்வாலில் பெர்மிட் இழந்த இந்தியர்கள்

(முன் தொடர்ச்சி)

8527. முகமத் ஜீவா, 8543. முகமத் கஸ்ஸி, 8554. கோதேமைல் சிட்டாலைல், 8623. ஐ. எம். பிள்ளை, 8687. பெர்மசன் மூசாலி, 8756. காந்தா சிட்டா, 8757. கோக்கூல் குடாஸ், 8799. எ. கரீம் ஜமால், 8815. சுகா இப்ராகிம், 8865. சுசப் அலி, 9003. சிட்டா கூஷால், 9190. டேவப் வாடிப், 9275. அப்பில் சக்கூர், 9351. இஸ்டான் பாலியாடான், 9412. அகலி நூர்முகமத், 9420. சுசப் இஸ்மாயில், 9825. அகமத் அமூஜி, 9866. சுகார் பாக்சல், 9893. வாலி அடம், 9964. பிக்கா காசன், 10071. சுசப் மகமத் பாட்டல், 10116. லாலுபாஞு, 10258. எ. இ. பாபா, 10276. சந்திபுட் குடின், 10323. இஸ்டாகி, 10359. சுலைமான் இஸ்மாயில் பிரேம்ஜி, 10541. கோபி, 10697. சுப்ரமணியன், 10778. பிக்கா கோயா, 10802. கோபி ஜீவான், 10963. ஷேக் அகமத், 11178. வாசன் ராஞ்சாட், 11179. ராமா வக்கூ, 11189. மூலகன் ஆதிவான், 11253. ரெட்டாஞ்சி கான்ஜி, 11293. சுகாச்சே, 11576. ஆஜி உமார் ஆஜி இப்ராகிம், 12097. கான்ஜி பவா, 12131. அப்பேல்கனி ஜுமா, 12290. கான்ஜி பாரக், 12317. பிக்காபா சராஞ்ஜி.

திஜிஸ்தான் சர்ட்டிபிகட்டுகள்.

914. குழந்தைவேலு, 922. பிமா வேலா, 949. மாடோ ரெட்டாஞ்சி, 1156. பாக்கா வக்கூ, 1280. அடையாடியா, 1447. மூசாஜி இப்ராகிம், 1648. சு ராமோசர், 1720. அஹ்மால் சேல், 1730. இப்டமால் செப்போர், 1820 கலிமான் டாவூட், 1896. அஃதோனி டைல், 2215. இஸ்டான் பலியாட்டன், 2462. பூடா கான்ஜி, 2614. சுகா இஸ்மாயில், 2643. அப்பாவெட், 2678. நாசர்டால் கூசல், 3023. கோசுமால் லிட்டாவால், 3136. அட்டுமால் இமாண்டால், 3155. கோவன் பிராக், 3291. பாலு லிடா, 3315. கூலப் ஆதி, 3335. வி. அர்ஜுனலி, 3374. மாக்கன் நானு, 3434. வில்லியம் ஜெம்ஸ், 3435. லேப் கூசல், 3460. பெரமால் வீரான், 3701. ஸையட் முகமத், 3792. சோமி, 4049. அப்பேல் அலி, 4112. சுக்கா, 4284. பெரமால் நூர்லி, 4377. கிட்வோன், 4515. பூல்கண்ட், 4531. உசேன்கான் முகமத்கான், 4639. மணிப்பே கிக்காபே, 4785 சுசப் இப்ராகிம், 4989. சேமோ ராஞ்ஜி, 4996. முருகன், 5097. நாமேட்டா பபு, 5433. மோதர் மாக்கன், 5450. முகமத் ஜீவா, 5581. சுப்பிராயன், 5733. பிக்கா கோசர், 5765. அ. கரீம் நூருல், 5831. வாலி ஆடம், 6016. காந்தா சிட்டா, 6067. சுக்கூல் சட்டூம், 6130. பிக்கா காசன், 6143. ரெட்டாஞ்ஜி கான்ஜி, 6344. சுகா இப்ராகிம், 6376. சுசப் அலி, 6445. அப்பேல் சக்கூர், 6598. முகமத் காசிம், 6606. அப்லோ பேய்கா அலி, 7086. ஐ. எம். பிள்ளை, 7159. ஆசிம் ஆஜி டாடா, 7181 சிக்காபா சராஞ்ஜி, 7206. ரோமன் ஆப்பே, 7222. அப்ரி நூர்முகமத், 7225. வான்மாலி ராஞ்சட், 7239 சிப்டாட், 7378. அகமத் காட்ஜி, 7463. ஆஜி உமார் ஆஜி இப்ராகிம், 7594 கொஜுல்சிங், 7693. வாசன் ராஞ்சாட், 7703. மூல்கண்ட் அஜீவா, 7771. கான்ஜி பாவா, 7871. முகமத் அப்பேல், 7892. பிக்கா பாபு, 7913. சிட்டா கூஷல், 7918. அகமத் அமூஜி, 8036, பிக்கா புகா, 8086. ஆப்பிகான் (பெசுவாரான்), 8267. சுசப் அஸ்மல், 8300. பாபு சினிவாசன், 8308. சாமியல் ஜான், 8373. பக்தி ஆன்ஸ்ஜி, 8465. அர்மகான், 8585. அப்பேல்கனி ஜுமா, 8931. லேப் ஜீவான், 9130 அமீர்கான், 9132. அலிகான், 9177. உசன் அஜாரி, 9196 கான்ஜி பாரக், 9521. எ. இ. பாபா, 9640. டாயோப் லாட்டிப், 9696. சலிமான் காசம், 9706. சுகாச் மூசா 9751. ஆஜி புட்ருடின், 9821. கான் பகதூர், 9954, ஷேக் அகமத், 9973. முகமத் அகமத், 9979. கோலம் காப (பாவா), 10673. சுசப் இஸ்மாயில்.

வி. கோ. சூரியநாராயண சாஸ்திரியாரவர்கள் இயற்றிய தமிழ் புத்தகங்கள்.

தமிழ் மொழியின் வரலாறு.

பொருளடக்கம்:— 1. முகவுரை. 2. வடமொழிக்கலப்பு. 3. மூவகைப் பாகுபாடு. 4. நால்வகை இலக்கணம். 5. பாஷையின் தோற்றமும் தொன்மையும். 6. பாஷையின் சிறப்பியல்பு. 7. பாஷை வேறுபடுமாறு. 8. அறப்பாப்பு. 9. பாஷையின் சீர்திருத்தம். 10. முடிவுரை.

சப்பர் பயிண்டு ரூபா 1. காலிகோ பயிண்டு ரூபா 2.

ஸ்ரீ மணிவாசகனார் சரித்திரம்— எளியநடையில் எழுதப்பட்டுள்ளது. சைவமதத்தின் உண்மை பல தெரிவிப்பது அணா 2.

ரூபாவதி அல்லது காணாமற்போன மகள். — இது ஓர் புதிய தமிழ்நாடகம். கதையின் மூலமாய்ச் சிறந்த நீதிகள் பல கற்பிப்பது. கடிதத்தில் அச்சிடப்பட்டுள்ளது ரூபா 1. காலிகோ கட்டடமுள்ளதாயின் ரூபா 1-4-0.

மானவிஜயம். இஃது அங்கம் ஐந்துடைய ஒருவகை நாடகம். அவைக்களை யாத்தவும் வாய்ந்தது விலை அணா 8.

தனிப்பாசுரத்தொகை.— அருமையும், பெருமையும் வாய்ந்த பல பொருள்களை எடுத்துரைக்கும்படியான, 50 தனிப்பாசுரங்கள் அடங்கியதோர் உரை நூல். விலை அணா 4.

மதிவாணன்.— இருபத்தைந்து அத்தியாயமுள்ள மிகவும் உயரிய நடையினையுடையதோர் புனைவுக் கதை. தமிழ் கதை. விலை அணா 8.

கலாவதி. எழுவகுமுள்ள ஒரு புதிய தமிழ்நாடகம். கதையினடியாய்ச் சிறப்புவாய்ந்த நீதிகள் பல கட்டுரைப்பது. சுதந்திர உணர்வும் கற்பினாற்சிறந்தும் வாய்ந்தது. நல்ல கடிதத்தில் அச்சிடப்பட்டுளது. விலை ரூபா 1-8-0. காலிகோ கட்டடமுளதாயின் ரூ. 1-12-0.

நாடகவியல்.— இது 272 சூத்திரங்களடங்கிய ஓர் நாடகத்தமிழிலக்கண நூல். விலை அணா 8.

பாவலர் விருந்து. — முதகாலத்துக் கால்குச்சில புதிய கருத்துக்களடங்கிய, இனிமையும், புதுமையும், வாய்ந்த, பதினொரு செந்தமிழ்ச்செய்யுணூல்கள் கொண்டது. விலை அணா 8.

தமயந்தி.

பி. எ. பாலசூரா்தீ நாரியணர் பி. ஏ., எல். டி. அவர்களால் இயற்றப்பட்டது.

இது மகாபாரதத்திற் பாண்டவர்களின் துயரத்தைப்போக்க வியாசபகவானுற் சொல்லப்பட்டதென்றால் இதன்சிறப்பை யாவர்தாமெடுத்துச்சொல்லவல்லமையுளர்? பதிவிரதாதர்மம், சத்தியம், பெண்கல்வியின் பெருமை, தக்கவயது வந்தபிறகு கன்னியர்கள் தம் கணவர்களை வரித்துக்கொள்ளும் சுதந்தரமகிமை, வாயுமை, சூதாட்டொழிதல் ஆகியவைகளிற்சிறந்தது. இது பெரும்பாலும் பெண்பாலர்க்கென்றே எழுதப்பட்டு ஒரு தமயந்தி படத்துடன் பதிப்பிக்கப்பட்டுள்ளது. விலை அணா 9.

ஜி. எ. நடேசன் அண்டு கம்பெனி, எஸ்பிளனேட், சென்னை.

WESTERN INDIA
Army Boot and Equipment Factory,
BOMBAY, India.

GOLD MEDAL Madras Industrial and Art Exhibition, 1903.	(ESTABLISHED 1857)	TWO GOLD MEDALS Bombay Industrial and Agricultural Exhibition, — 1904. —

PROPRIETORS—

Messrs. Adamjee Peerbhoy & Sons.

MANUFACTURERS OF—

Military Ammunition Boots, Volunteer Ammunition Boots, Police Ammunition Boots, Sandals, Gurgabi Shoes, &c.

Military, Volunteer and Police Harness, Saddlery, Accoutrements, etc., etc.
Leathers:—Russian, satin and black waxed calves; harness leathers of all kinds; bag and carriage hood hides; Morocco, etc., etc.

Civilian Boots, shoes, harness and saddlery of every description.

Travelling Requisites:—Overland Trunks; dress cases; suit and shirt cases; portmanteaux; Gladstone, brief, hand and courier bags; hat boxes; bed straps; soiled-linen bags; stick cases, etc., etc.

Mill Stores:—Single and double leather belting; Ginning rollers and washers; Roller skins; pickers; hose pipe, etc., etc.

Miscellaneous Leather Goods:—Puttee and lace gaiters; collar boxes; brush cases; cigar and cigarette cases; school bags; Peon's bags; Mussacks; Syce's belts; bottle and tumbler cases; luggage labels, etc., etc., etc.

ALL ARTICLES GUARANTEED SOLID LEATHER.

Price List on Application.

INDIAN AFRICAN LINE.

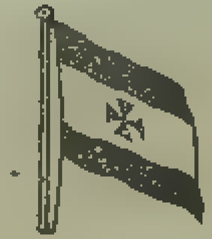

S.S. "GAZIPUR," ...... Tons for Calcutta Direct.

"गाजीपुर" नामकी स्टीमर यहांसे ता० १० वी अगस्टके रोज सीधी कलकत्ता जानेके लिये रवाना होगी. यह स्टीमर बहुत जल्दसे दौडनेवाली है.

यह स्टीमरमें खासगी मुसाफरोंके लिये अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. पासेंजरों अपनी मुसाफरी बडी मजेसे और शान्तिसे करते हैं. सगवड उत्तम प्रकारसे की गई है, इसलिये कलकत्ताके सत्तावालों तरफसे सर्टिफिकेट पा चुके हैं. दुसरी कम्पनीकी स्टीमर कई कई बन्दर करती जानेसे पासेंजरो तकलीफ पाते हैं, ऐसी तकलीफ [illegible] स्टीमरमें नहीं है और आदमी आराममें देश आ सकते हैं. उपरान्त खलासी भी यह स्टीमरमें इन्डियन है.

यह कम्पनीकी स्टीमर अब प्रतिमास सीधी कलकत्ता जायगी. सभी स्टीमरोंमें अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. विशेष खबरके लिये निचे लिखे पत्ते पर एजन्टोंसे मिलनेसे मालूम होगा.

डीवाल बोलने कुं०
पोइन्ट.

बी. इब्राहीम इस्माइल कुं०
नं. ११४, ११६ और ११८ कमरशीयल रोड, डर्बन.
बॉक्स नम्बर १२५.

ઉપલી સારી અને ઉતાવળી ચાલની આગબોટ ગાઝીપુર અહેથી તા० ૧૦ મી આગસ્ટના કલકત્તાને માટે સીધી ઉપડી જશે.

ઉપલી આગબોટમાં ખાસ કરીને પાસેંજરોને માટે ઘણીજ આરામીની સગવડ કરવામાં આવી છે અને એ સગવડ ખુબી ભરી બનાવવામાં આવવાથી કલકત્તાના સત્તાવાળા તરફથી સરટીફીકેટ મેળવેલી છે. માટે આ મોટી અને આરામીની સીધી આગબોટ મેલીને નાનીઓ અને કેટલાક બંદરો કરતી આગબોટોમાં જઇ તકલીફોમાં પડશો તે કરતાં આ લાઈનની સ્ટીમરોમાં ઘણી આરામથી દેશ પુગાડવામાં આવશે.

બીજું ઉપલી આગબોટમાં ખલાસી પણ ઇન્ડિઅન છે.

મજકુર કું० ની (આગબોટ હવેથી દર માસે સીધી કલકત્તા જશે, બધી આગબોટોમાં ખાસ પાસેંજરોની આરામીની સગવડ કરવામાં આવી છે.

વધુ વીગત માટે નીચેનાં એજન્ટોને મળવાથી ખબર પડશે.

ડીવાલ-બોલને કું.
પોઇન્ટ.

શેઠ ઇબરાહીમ ઇસ્માઇલ કું०
નં. ૧૧૪, ૧૧૬ અને ૧૧૮, કોમરસીયલ રોડ, ડરબન.
પોસ્ટ બો० ૧૨૫.

மேற்கண்ட ஸ்டீமர் மிகவும் உறுதியானதும், விஸ்தாரமும், ஓட்டத்தில் அதிக வேகமும் குணங்கள் இருக்க சகிக்கியமுமானது. இந்த மாதம் வரும் ஆகஸ்டு மாதம் 10-ந் தேதி கல்கத்தாவுக்கு இங்கிருந்து பாசிஞ்சர் ஏற்றிச்செல்லும்.

இது பாசிஞ்சர் ஏற்றுமதிக்காகச் செய்யப்பட்டுள்ளது. ஜனங்கள் தொந்திரவன்றி வசிக்கத்தக்கது. இந்த ஸ்டீமருக்கு கல்கத்தாவில் பலமான சர்ட்டிபிக்கட் கிடைத்திருக்கிறது. அநேக பிரயாணிகள் சிறு கப்பல்களில் ஏறி அதிக கஷ்டமடைகிறார்கள். அவ்விதம் போவதில் கஷ்ட மேயொழிய சௌகரியம் இராது. எங்கள் ஸ்டீமரில் வரும் பிரயாணிகளுக்குக் கஷ்டமில்லாமல் இந்தியா கொண்டு சேர்ப்போம்.

எங்கள் கப்பலில் வேலைபார்ப்பவர்கள் எல்லோரும் இந்தியர்கள். இந்தக்கம்பெனியின் ஸ்டீமர் இங்கிருந்து மாதாந்தரம் கல்கத்தாவுக்கு நேரே போகும். பிரயாணிகளுக்கு உபசரிப்புடன் இடம் கொடுக்கப்படும். மற்ற முக்கிய காரியங்களுக்கு அடியிற்கண்ட ஏஜண்டாருக்கு எழுதித்தெரிந்துகொள்ளலாம்.

டெவால் அண்டுகோ,
பயின்டு,
டர்பன்.

சி. இப்ராகிம் இஸ்மாயில் அண்டுகோ,
நெ. 114, 116 அண்ட் 118.
கமர்ஷியல் ரோட், டர்பன்.
பாக்ஸ் நெ. 125.

ரப்பர் ஸ்டாம்புகள்.

முதல்தர வேலைப்பாடுகளும், சகாயமும் கொடுக்கப்படும். பிரகாசமான அச்செழுத்துக்களால் அமைக்கப்படும். இண்டர் நேஷனல் பிரிண்டிங் பிரஸ், பீனிக்ஸ், நெட்டால்.

ખાજા ખાશો કે મસાલેદાર ઘારી?

जंडुमहाराज मीठाईवाला

१६९, ग्रे स्ट्रीट, डर्बन.

हमारे यहां हरहमेश गरमागरम घीकी मीठाई, सेव और पकौड़ा तैयार मिलेंगे.

ઘીની મીઠાઈ

સ્વાદિષ્ટ! ગરમાગરમ! અને વળી ગમે તે વખતે! ચોખા ઘીમાં—સુતરફેણી, મગજ લાડુ, ઘારી, બુંદી, મેસુબ, જલેબી, જાંબુ, ખાજલી, સેવ, ભજીઆં વીગેરે ઘીમાં બનાવેલાં તઇયાર મળશે. તેલ બીલકુલ વાપરવામાં આવતું નથી.

ખાસ ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપી માલ વખતસર અને સરસ બનાવી આપીએ છીએ. બહારગામના ઓરડરનો માલ રેલવે મારફત વખતસર ચડાવીએ છીએ.

જે૦ દલપત એન્ડ કું૦

૧૫૯, ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

TO LET

BIG STORE 30 x 40

Complete with Counters and Shelves, and 4 Rooms at the back, situated on Church and Market Square.

ERMELO, TRANSVAAL

A place of great future prospects. Best business centre of the town.

For particulars apply to—
J. GRAFF, Box 99, Ermelo, Transvaal.

भाड़े देनेका है.

अरमेलोमें एक बड़ा स्टोर ३०x४० काउन्टर और अभेराइ सहीत तैयार है. वेपारका मुख्य मथक पर यही स्टोर है. उपरान्त इनके पिछे चर्च और मार्केट स्क्वेर पर आये हुए ४ रुम किरायेसें देनेका है. स्थल व्यापारका है.

पता— जे. ग्राफ.
बोक्स ९९, अरमेलो,
ट्रान्सवाल.

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St.,
DURBAN.

TEL. ADDR.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 482.
P.O. Box 914.

H. LANGLEBEN,
Wholesale Clothier & Manufacturer,
327 Pine Street, Durban.
IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.
Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.
Tel. Address "Leben." P.O. Box 185, Durban.

એચ. લેંગ્લીબન.
જથાબંધ કપડાં રાખનાર તેમજ બનાવનાર, કાફરોવાસ્તે નવા કપડાં મગાવનાર, ઈંગ્લેંડ સેકન્ડહેન્ડ કપડાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં મંગાવનાર.
૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

PARSI MANCHERJI,
MERCHANT & IMPORTER.

Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.

Telegrams: "MANCHERJEE." P.O. Box 1026, CAPE TOWN.

A. LATIEF,
General Dealer, - - - -
- - Outfitter and Draper,
BARBERTON,
TRANSVAAL.
P.O. Box 84.
TEL. ADDRESS: "LATIEF."

MAHOMED ENUS
INTERPRETER,
22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.
મહમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ. કેપ ટાઉન.

ABDOOL GAFFOOR & Co.,
Arabian and General Merchants and Drapers.
125 Commercial Road, Maritzburg.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Skirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

ભાડે આપવાનાં છે.

ઓવરપોર્ટમાં સ્ટ્રીમ ફીલ્ડરોડપર આવેલાં ૮ રૂમો, ૪ કીચનો, ૧ સ્ટોર, ૧ બુચર સ્ટોર. નીચેને સરનામે લખી જણાવો.
સરજુ રામભરોસ, ૮ બ્રોકહીલ રોડ અથવા સી.એ. બસા, ૧૨૦ કમરશીઅલ રોડ, ડરબન.

किराये पर देनेका है.

ओवरपोर्टमें स्ट्रिम फिल्ड रोडपर आये हुए ८ रुम, ४ किचन, १ स्टोर और १ बुचर स्टोर. नीचेके ठिकानेपर लिखीये—
सरजु रामभरोस, ८ ब्रोकहील रोड, या सी. ए. बसा, १२० कमार्शीअल रोड, डर्बन.

FOR SUITS TO MEASURE
GO TO
Makanjee Bros.,
OUTFITTERS.
152, Grey Street.

FOR
Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,
WRITE TO
VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT.

HASSIM JOOMA,
GENERAL MERCHANT.
Head Office--370 Pine Street.
Branch—Leribe, Basutoland.
HOUSES TO LET.

HOSSEN EBRAHIM,
GENERAL DEALER,
1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,
And 25 Duke Street, WOODSTOCK.
Goods Supplied on Commission.

M. A. BODANIA & CO.,
GENERAL DEALER.
A good variety of Clothing, Drapery, Hardware, and Fancy and Rough Goods.
Box 148, NYLSTROOM.
Tel. Address "BODANIA."

એમ. એ. બોડાણીઆ એન્ડ કું૦
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી, ફેન્સી સામાન, લોઢાનો સામાનનો સ્ટોક રાખનાર સસ્તી તથા સરસ વસ્તો. બોક્સ ૧૪૮. નીલસ્ટ્રુમ.

FOR
Artistic Printing
GO TO THE
INTERNATIONAL PRINTING PRESS.

NANJI CARSANDAS,

WHOLESALE MERCHANT AND DIRECT IMPORTER

P.O. Box [illegible], Tel. Add.: "Nanji,"

LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Suleman & Co.,

MERCHANTS, Bombay.

Tel. Add.: "MONITOR."

Agents for East and South Africa.

[illegible] Amratolla Street, Calcutta; and [illegible] Bhusari Mohalla, Bombay.

[illegible]

CONNECTION IN DELAGOA BAY.

EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO

Tel. Add. "TRADER." P.O. Box [illegible].

AMOD HABIB & CO.,

DIRECT IMPORTERS

WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,

General Money Exchangers.

Tel. Address: "AMODHABIB," Delagoa Bay.

P.O. Box 68.

HORMAJCY IDOLGY,

DIRECT IMPORTER

AND

GENERAL MERCHANT

P.O. Box 332, DELAGOA BAY.

E. M. PATEL,

General Dealer, Wholesale & Retail,

MARKET SQUARE,

POTCHEFSTROOM,

AND AT THE LOCATION.

NANJI DULABHDASS & Co.,

DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.

P.O. Box 144, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,

Produce Merchant & Direct Importer.

Up-country orders promptly and carefully executed.

Tel. & Cable Add.: "Ginwala."

P.O. Box 311. LOURENCO-MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,

MERCHANT,

POTCHEFSTROOM.

Tel. Address: "RAHMAN."

P.O. Box [illegible].

MOOSA HASSEN,

General Dealer,

KING EDWARD STREET,

[illegible]

POTCHEFSTROOM.

The largest Importer in South Africa of MILITARY & CIVILIAN

Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers, Coats, Waistcoats, etc.

J. LANDAU,

337 Pine Street, Durban.

Head Office: 12 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.

સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, ઇજાર વિગેરે

જથાબંધ યુરોપથી મંગાવનાર મોટી કંપની.

જે. લેન્ડો,

૩૩૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

હેડ ઓફીસ ૧૨ રૂ ડે ફ્રેન્ક બુર્ઝવા, પારીસ.

Abdoola Hajee Khan Mahomed

General Merchant & Importer,

CHURCH SQUARE

Opposite Government Buildings.

Telegraphic Address: "Moonstone." P. O. Box 99.

POTCHEFSTROOM.

S. D. BOBERT.

General Importer, Wholesale and Retail Merchant.

Cheapest House in the Market Square.

BRANCHES AT

LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay

Retail and Wholesale Merchant.

Market Square. P.O. Box 55.

POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother

Direct Importer & General Merchant,

POTCHEFSTROOM, Trans.

P.O. Box 100. Tel. Add: "Sorted."

D. I. Varyava,

GENERAL MERCHANT,

King Edward Street, P. O. Box 100,

POTCHEFSTROOM.

Amod Mamoojee Patel,

GENERAL MERCHANT,

S.A.C. Cantonment, P.O. Box 55.

POTCHEFSTROOM,

Tel. Ad: "Mamoojee." Transvaal.

AYOB MOHAMED,

General Merchant & Direct Importer.

MARKET SQUARE,

PIETERSBURG.

Box 184. Tel. Add.: "AYOB"

Ismail Amod Kajee,

GENERAL MERCHANT,

[illegible]

KRUGERSDORP.

V. R. Naidoo,

GROCER & GENERAL DEALSR

Jewellery,

Fancy Goods,

Drapery.

Watches & Clocks,

&c., &c.

Cheap & Good.

5 & 13 Frere Street,

& Market Street.

CRADOCK

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams,

Curry Powder, Chutneys,

Cayenne Pepper,

White and Black Pepper,

Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.

Box 63, Durban

L. MULCHAND.

Indian Silk Merchant

Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.

75 William Street,

CAPE TOWN.

K. NARASOO

Indian and General Merchant.

Outfitter and Draper.

Boot and Shoe Warehouseman.

[illegible]

KAFFIR TRUCK &c., [illegible]

BARBERTON,

TRANSVAAL.

P.O. Box [illegible].

Telegraphic Address: "NARASOO."

THE NATAL DIRECT LINE OF STEAMERS.

સારી ગંજાવર આગબોટ કોલંબો અને કલકત્તા તરફ નીચે મુજબ ઉપડી જશે.

Umfuli. તા. ૩૦ મી ઓગસ્ટ કે પછી તુરત ઉપડશે.

આ લાઈનની સ્ટીમરોમાં ઇંડિયન પાસેંજરોને વાસ્તે ખાસ ગોઠવણ કરવામાં આવેલ છે. બંગાલ જતા પાસેંજરો વાસ્તે કોલંબોથી સ્ટીમર બદલવી પડશે. વધુ ખબર માટે કીંગ એન્ડ સન્સને ત્યાં તપાસ કરવી. હેડ ઓફીસ કેસલ બીલ્ડીંગ્ઝ, વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

बड़ी गंजावर अगबोट कोलंबो और कलकत्ता तरफ नीचे मुजब जायगी

Umfuli ता० ३० अगस्ट और पीछे तुरत

इस लाइनकी स्टीमरोंमें इन्डियन पासेंजरोंके लिये खास सगवड करनेमें आई है। बंगाल जानेवाले पासेंजरको कोलम्बोमें स्टीमर बदलना पडेगा. ज्यास्ती खबर चाहिये तो किंग एन्ड सन्सके वहां मिलना. हेड आफिसका पता—केसल बिल्डींग्स वेस्ट स्ट्रीट, डर्बन.

இந்தியா தேசத்தில் புறப்படுகிற மரக்கலம் மிகவும் பெரியது.

Umfuli ஆகஸ்டு 30௳ பிரயாணப்படும்.

இந்த லைன் டர்பன் துறைமுகத்திலிருந்து வேறே கொழும்பு கல்கத்தா துறைமுகங்களுக்குப் போய்ச்சேரும்.

இந்திய பிரயாணிகள் அதிகப்படியான கப்பலில் கொழும்பு வரை போகலாம்.

பிரயாணிகளுக்கு மேற்கண்ட கப்பலில் சௌகரியமான இடம் [illegible] ஆதரிக்கப்படும்.

KING & SONS, West Street, Durban.

S. PEERBHOY BUTLER,

GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER

Turkish Caps of every description a speciality

506 WEST STREET, DURBAN.

EBRAHIM CAMROODEEN,

GENERAL MERCHANT.

(Natal Leaf Tobacco a Speciality.

113 GREY STREET (Camroodeen's Buildings.)

Tel. Add.: "Camroodeen," Durban.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.

Have a large stock of

RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,

Directly Imported from India.

343 PINE STREET, DURBAN

Tel. Address: "PABULAR," Box [illegible]

SUN CIGARS, . . .
SUMATRA CHEROOTS,
BOER TOBACCO, . .
VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c.

At Lowest Wholesale Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,

132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.

સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરુટ બોર વર્જીનીયા શેગ વગેરે જાતની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.

સન બ્રેન્ડ ટોબેકો વર્કસ.

૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

INDIAN BOARDING HOUSE,

JAIFORI BAZAAR,

PINE STREET, DURBAN.

Breakfast 6d. Dinner 9d. Supper 1s.

Special Fresh Meals ready always.

[illegible] Special Dishes to Order.

ઇંડીઅન બોર્ડીંગ હાઉસ.

જે ફોરી બજાર ઈંડીઅન ડીસ્પેન્સરીની પાસે, પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

બ્રેકફાસ્ટ ૬ પે. ડીનર ૯ પે. સપર ૧ શી.

તાજાં ખાણાં હમેશાં તૈયાર છે. ઓર્ડર [illegible] ખાસ ખાણાં આપવામાં આવશે.

इन्डियन बोर्डिंग हाउस.

[illegible] बाजार, इन्डियन दवाखाना पास, पाईन स्ट्रीट, डर्बन.

ब्रेकफास्ट ६पे, डिनर ९पे, सपर १शि.

[illegible] भोजन तैयार [illegible] खास [illegible]

[illegible]

रबर सीक्का

सुशोभित और सस्ता.

मनपसन्द और नमुनेदार अक्षरोंसे रबर स्टांप बनाया जाता है.

इन्टरनेशनल प्रिन्टींग प्रेस,

फिनिक्स, नाताल.

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

139 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box 88. Tel. Add.: "PORBANDER."

ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસમાન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજન્ટ.

બોક્ષ ૮૮. ૧૩૯ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Abdool Hack Mahomed Ismail & Company,

Wholesale and Retail Merchants.

DIRECT IMPORTERS OF

All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.

RATIONS SUPPLIED TO ESTATES AND FAMILIES.

121 GREY STREET, DURBAN.

Branch Office—Indian Location, Joh'burg.

Head Office—Tirvatur, Madras.

Printed and Published by [illegible] International Printing Press, Phoenix, Natal.

PRICE 3D. — Registered as a Newspaper

Indian Opinion

Published Weekly in English, Gujarati, Hindi and Tamil.

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday, 5th August, 1905. No. 31.

P.O. Box 156. Telephone 116.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis and Sarees.

Rugs, Shawls, Boots and Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: "Camroodeen."

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers, have always on stock

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS, TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO., 118 COMMERCIAL RD., DURBAN.

Cable & Tel. Add.: "Kathorian." Telephone 224.

ભાડે આપવાનાં છે.

ફર્સ્ટ એવન્યુમાં એવન હોટેલનો નીચલો માળ, તથા પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટમાં મોટું ગુદામ, કારખાનાં, મીટીંગ વિગેરે માટે કામ આવવું છે. ભાડું સસ્તુ. નીચેને સીરનામે લખો.

ચોખા, દાલ રંગનો ચીરૂટ બનાવવાનો તમાકુ હંમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

કેપ સ્નુક ફીશ: [illegible]

જલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.
૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

TO LET.—Ground Floor of Avon Hotel, in First Avenue, and a Large Warehouse in Prince Edward Street. They can be used either as Workshops, for Meetings, or any purpose. Rent cheap.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Cocoanuts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Snoek, Fish, Skins of various kinds, &c.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates.

JALBHOY SORABJEE BROS., 110 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.,

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY—

125 FIELD STREET.

P.O. Box 92. Tel. Address: "Miankhan," Durban. Telephone No. 313.

EAST INDIAN TRADING Coy.

GENERAL MERCHANTS and Direct Importers of all kinds of Groceries, Soft Goods, etc., etc.

102 Queen Street, Durban.

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર ગુન્ડેસરાથ તા. ૫ મી ઓગસ્ટના રોજ ઉપડશે.

ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી દેશી છે, જગ્યા નીચે ફાલકામાં છે અને ખાવા પીવા વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે, હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે.

પોરબંદર. કાઠીઆવાડ જનારાઓએ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે કે ઉપલી આગબોટ બહુ કરીને પોરબંદર ટચ કરશે એટલે કાઠીઆવાડ જનારાઓ પોતાના ઘરમાંજ જઇને ઉતરશે.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ટેમસર આવી ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે, વાસ્તે જનારાઓ વિચાર કરી કામ કરશે કે જેથી પાછળથી હેરાન થાવું ન પડે. વધારે ખબર નીચે લખેલે ઠેકાણે પુછવાથી મળશે.

એન. એમ. ડાહીર. — જરમન ઈસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.

કમરૂદીન બીલડીંગ, ગ્રે સ્ટ્રીટ — મારકીનર સ્ટ્રીટ.

પી. ઓ. બોકસ ૨૨૬, ડરબન. — ડરબન.

INDIAN AFRICAN LINE.

ઉપરની કંપની ની સ્ટીમરો કલકત્તા અને નાતાલ ડેલાગોઆ અને કેપના બંદરો વચ્ચે નીયમીત દર મહીને આવજા કરશે આ સ્ટીમરો વેપારીને માટે ખાસ સગવડ ભરેલી છે. તેમજ આગસ્ટની ૮ મીએ ગાઝીપુર નામની સ્ટીમર જશે તેમાં પાસેંજરો લઇ જવાની સગવડ કરવામાં આવી છે. ઈન્ડિઆમાં સત્તાવાળા તરફથી તપાસ કરવામાં આવતાં તે સ્ટીમરની સગવડ માટે સરટીફીકેટ મળેલું છે.

એસ. એસ. જમાલપુર, હાલ કલકત્તે નાતાલ, કેપ પોર્ટ તથા ડેલાગોઆબે માટે સામાન ભરે છે.

તા. ૮ આ સ્ટીમર ઝડપથી ચાલનારી છે અને હિંદુસ્તાન તથા સાઉથ આફ્રિકાનાં બંદરો વિના બીજે કયાંય નહિં રોકાતી હોવાથી ઝડપથી માલ લઇ જવા લાવવા માટે બહુજ સગવડ ભરેલી થઇ પડશે. તેમાં પણ પાસેંજરોની સગવડ કરવામાં આવી છે.

માલ મોકલવાના ઓરડરો કંપનીના એજન્ટો પાસેથી મળી શકશે.

ડી. બાલ એન્ડ કું૦ — બેહાય એન્ડ કું૦

ડરબન. — કલકત્તા.

INDIAN AFRICAN LINE.

கல்கத்தாவிலிருந்து நட்டாலுக்கு மாதாந்தரம் ஒரு கம்பனிக் கப்பல்கள் வியாபாரத்தின் பொருட்டு டெலகோவா டர்பன், கேப்துறைமுகங்களுக்கு முக்கியமாக வரும்.

எஸ். எஸ். காஜிபூர் என்னும் பாக்கெட் ஆகஸ்ட் 8ம் தேதி கல்கத்தாவுக்கு பிரயாணிகளை ஏற்றிக்கொண்டு புறப்படும்.

எஸ். எஸ். ஜமால்பூர் என்னும் [illegible] கல்கத்தாவில் [illegible] இன்னும் [illegible] துறைமுகங்களுக்கு [illegible].

ஒரு [illegible] [illegible].

[illegible] டர்பன் [illegible] கல்கத்தா.

விசேஷ விளம்பரம்.

செட்டாலேக்கேக்கு அம்ஜின்டோவில் பயிரிடக்கூடியதும், கால்நடைகள் கட்டக்கூடியதுமான நிலம் [illegible], வேண்டியவர்கள் என்னிடம் வந்து விசாரித்துக் கொள்ளலாம்.

எம். ஆர். பி. எஸ். செட்டி.
369, பயின்டு ஸ்ட்ரீட், டர்பன்.

વેચવાની છે.

ખેતી અથવા ઢોરોને લાયક ૨૫૦ વીઘા જમીન
રે. પોસ્ટઓફીસ પાસે, અમઝીન્ટો.
વધારે ખુલાસા માટે પુછો
એમ, આર. પી, એસ. ચેટી
૩૬૯ પાઈનસ્ટ્રીટ, ડરબન.

ABDOOL GAFFOOR & Co.,

Arabian and General Merchants and Drapers.

175 Commercial Road, Maritzburg.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Skirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—170 Commercial Road, Maritzburg.

Branches—[illegible] Commercial Road, Maritzburg.
And at Mooi River.

Tel. Address: "Hassan Mahomed."

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL

Arabian Merchant & Direct Importer,

16 COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG,

Branches—[illegible] Commercial Rd., Maritzburg.
And at Mooi River.

CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, GROCERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTION.

Telegraphic Address "Ismail."

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Atta of all kinds and Groceries, &c.

120 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods

—AT—

122 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers

208 Church Street, Pretoria.

P.O. Box 351. Tel. Add.: "Tayob."

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Box 1126. Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN.

DURBAN: QUEEN STREET.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE
of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

અબ્દુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગરોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
પ૦૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड, ग्रोसरी और दुसरी सब रकमका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५०७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

[illegible]

Prof. L. Doovey,

Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from Rev. I. J. Retief, Arthur Garcia, Esq., R.M., Uitenhage, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિઅન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની પાણી જેવી પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ એફ. જે. રતીફ, આરથર ગેશીઆ એસ્કવાયર વિગેરેના સરટીફીકેટ છે.
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधोंका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवातके लीये पाणीलेप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक. सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where Jalbhoy & Sorabji Bros., are our Sole Agents.

જુસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડયુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન શિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ગુલ"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,
—CORNER OF—
BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS:
"SHAHMAHOMED,"
CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE
Indian Department,
German East African Line,

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોજી.
ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોરટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.
ક્લેરમોન્ટ. કેપકોલોની

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.
HOUSES TO LET.
19 EYER STREET, CAPE TOWN.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - - P.O. BOX 1869.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer.

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 178.

BARBERTON.

Tel. Address: "[illegible]"

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

Upper Murchison St.,

LADYSMITH.

[illegible] Indian and Infants' Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

SUN Insurance Office.

PAYNE BROS., Agents,
WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसें पुराणी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापन पौंड ३०,००,०००.
अर्जी करनेसें कमतीमें कमती भाव मिलेगा

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમા ઓફીસ જેની મુડી પાં ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની છે લખી જણાવવાથી ઓછામાં ઓછા ચાલુ ભાવો મળી શકશે.

[illegible Tamil text]

હિંદી દવાખાના.

આ દવાશાળામાં દરેક જાતની દવા પુરી પાડવામાં આવે છે. બહાર ગામના ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. દરદી ઓની ઉપર ખાસ ધ્યાન આપી ઉમદા ટ્રીટ મેંટ કરવામાં આવશે. ઘેટા અને અચરની દવા અમારે ત્યાંથી મળશે.

૩૬૦ પાઈન સ્ટ્રીટ અથવા ૧૨૨૫, અમગેની રોડ સ્ટેશનની બાજુમાં.

हिन्दी दवाखाना.

इसी दवाखानामें हर किसमकी दवा मिल सकती है. बहार गांवके ऑरडरोंपर सम्पूर्ण ध्यान लगाया जायगा.

दर्दीओंपर ध्यान लगाकर उमदा ट्रीट-मेन्ट की जायगी.

घेटे और टट्टूकी दवा भी हमारे यहां मिल सकती है.

मिलनेका पता-

३६० पाइन स्ट्रीट,
और १२२५ अमगेनी रोड
स्टेशनकी पास.

இந்திய மருந்துக்கடை.

[illegible Tamil text]

இந்திய மருந்துக்கடை, 360 பைன் ஸ்ட்ரீட், டர்பன். [illegible]

• Castle Cash Stores. •

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS,

HANOVER STREET,

CAPETOWN.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

53 & 56 LEUWEN STREET,

CAPE TOWN.

BRANCHES – 272 Caledon Street.
203 Long Street.

P.O. Box 363. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co., *Wholesale Merchants,*

467 SMITH STREET, DURBAN.

ફેન્સી કાપડના ખાસ વેપારી. છેલ્લામાં છેલ્લો નવી તરેહનોમાલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "હુસકવારના સેવીંગ મશીન" ના નાતાલ ટ્રાંસવાલ અને ઓરેંજ રીવર કોલોની માટેના ખાસ આડતીઆ. "જનરલ સોફ્ટ ગુડ્ઝ" અને કાફરીબરનો માલ તરેહ તરેહ જાતનો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવેછે.

M. K. PATEL,

Wholesale & Export Fruit & Produce Dealer.

42 President Street, Johannesburg.

TRANSVAAL.

Season's Stock always on hand. Potatoes, Onions, Vegetables, and every variety of Fruit, at lowest Market Prices. Best Selected Fruit carefully packed for Country Orders. Personal and prompt attention given. Prices on application. Terms: Nett Cash.

All Communications to be addressed Box [illegible], Johannesburg.

Tel. Address: "PATEL."

એમ. કે. પટેલ.

જથાબંધ ફ્રુટ અને પ્રોડયુસ મરચંટ
૪૨ પ્રેસીડેંટ સ્ટ્રીટ જોહાનેસબર્ગ
ટ્રાંસવાલ.

દરેક રૂતુને લાયકનો માલ હમેશાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે. પટેટાં, કુંગળી, તરેહ તરેહનાં શાક તથા ફળ ફળાદી વિગેરે, બહાર ગામના ઓરડરો સંભાળથી પેક કરી બનતી ત્વરાથી મોકલવામાં આવે છે. ભાવને માટે ઉપરને સરનામે પુછશો યા લખશો.

બોકસ [illegible], જોહાનેસબર્ગ.
ટેલીગ્રાફ સરનામું "પટેલ"

ટરકીશ ફેઝ ટોપીઓ.

ઇંગલીશ ફેલ્ટની બનાવેલ.

ઊંચો માલ, સસતા ભાવ.

ઘણીજ નમુનદાર, શોખીના રંગની "ફેઝ" ટરકી ટોપીઓ, છુટક તથા જથાબંધ કીફાયત ભાવે અમારે ત્યાં મળશે. બહાર ગામ સારી પેકીંગ કરી મોકલવામાં આવશે. "હિન્દુ ફેઝ" નો ઓર્ડર જોઈએ તેટલા ટીસ્કામાં આવી પુગશે.

S. R. Sarfudin, Importer,
100 Queen St. P.O. Box 7[illegible], Durban.

P.O. BOX 441. ઇ. અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર, Tel. Address "ABOOBAKER"
તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નં૦ ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing,	Skirts,	Bibs,
Blouses,	Underskirts,	Bonnets,
Night-gowns,	Children's Fancy Goods,	Bootees,
Combinations		Hats,
Chemises,	Frocks,	Wool Shawls,

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY **PRICE MODERATE.**

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS:
A. GARLICH, Cape Town; G. E. HANDS, Resident.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર
જે. ગાર્લીક, કેપટાઉન.
જી. ઇ. હિન્ડસ, ડરબન.

સર્વ જાતનો માલ.

સઘળી રંગનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, વાસણો, શાલો, જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ૦ કરમનની કંપની સાથે ઘણા વખતથી વેપાર કરેલો છે, અને તેમના તરફથી પુરતોસંતોષ મળેલો છે. તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

શી. દાદા એરટમાન.
,, ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

ADAM H. G. MAHOMED,

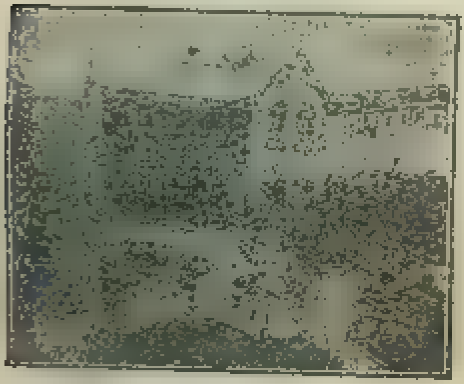

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STEEET CAPE TOWN.

Telegrams: "ADAMGHOLI," CAPETOWN.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest [illegible] Kaffir [illegible]

[illegible]

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

[illegible] STATION ROAD, BRICKFIELD.

[illegible]

PROPRIETOR [illegible]

[illegible]

[illegible]

Sample [illegible] Post Free on application.

A. Chetty, Central Fruit Depot,

FLORIST AND FRUITERER.

[illegible] Fruits and Flowers. Choice Fruits packed [illegible] Wreaths made up on the shortest notice.

CIGARS. CIGARETTES. CONFECTIONERY.

Heynes Mathews' Buildings, (corner of Adderley and Longmarket Streets)

CAPE TOWN.

Telegrams: "Chetty," Cape Town.

ஏ. செட்டி வெளிதேசவியாபாரி.

இங்கிலீஷ் பலவித புஷ்பங்களும் கனிகளும் இருக்கின்றன, [illegible] செய்கிறோம். [illegible] புஷ்பங்களும், [illegible] இருக்கின்றன. இன்னும் [illegible] இருக்கின்றன.

[illegible] கேப்டவுன்.
"[illegible]" செட்டி, கேப்டவுன்.

ક ખ ગ ઘ ઙ ચ સ્કુલ A B C D E F G

ગુજરાત અને કાઠીઆવાડનાં કુટુંબોને તેના બાળકોને ઈંગ્રેજી તથા ગુજરાતી અભ્યાસ સારૂ આ સ્કુલમાં મોકલવાને વિનંતિ કરવામાં આવે છે. આ સ્કુલ તા. ૧૪મી જુન ૧૯૦૫ થી સ્થપાઈ છે. નાસીક ફી [illegible]
૧૫૨ કવીન સ્ટ્રીટ. એમ. એલ. પટેલ.
ડરબન. (હેડ) એસ. અને એમ. બિ. પટેલ.

લીઝ ઉપર દેવાની છે.

ફીનીક્સમાં ૨૦ થી ૪૦ એકર જમીન લીઝ ઉપર દેવાની છે. કટકે કટકે અથવા એક સાટમાં. પાણીની સગવડ છે.

વધુ કીમત માટે નીચેને સરનામે તપાસ કરો.

મેનેજર,
ઈંટરનેશનલ પ્રીંટીંગ પ્રેસ

TO LET.

PLOTS OF LAND

FOR CULTIVATION

APPLY—
International Printing Press, PHŒNIX.

ખાજા ખાશો કે મસાલેદાર ધારી?

जंडुमहाराज मीठाईवाला

१६९, ग्रे स्ट्रीट, डर्बन.

हमारे यहां हरहमेश गरमागरम घीकी मीठाई, सेव और पकौडा तैयार मिलेगे.

ઘીની મીઠાઈ

સ્વાદિષ્ટ ! ગરમાગરમ ! અને વળી ગમે તે વખતે ! ચોખ્ખા ઘીમાં—સુતરફેણી, મગજ લાડુ, ઘારી, બુંદી, મેસુબ, જલેબી, જાંબુ, ખાજલી, સેવ, ભજીઆં વીગેરે ઘીમાં બનાવેલાં તઇયાર મળશે. તેલ બીલકુલ વાપરવામાં આવતું નથી.

ખાસ ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપી માલ વખતસર અને સરસ બનાવી આપીએ છીએ. બહારગામના ઓરડરનો માલ રેલવે મારફત વખતસર ચડાવીએ છીએ.

જે૦ દલપત એન્ડ કું૦

૧૫૯, ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Established 1884.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .

. . . Direct Importer

—of—

Indian and other Oriental Merchandise

—FROM—

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

10 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG (P.O. Box 4051.)
PRETORIA, Mutual House, 242 Church St. (P.O. Box 224.)
BULAWAYO (P.O. Box 456.)
BARBERTON. SALISBURY. KIMBERLEY.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

L. DONNELLY

Wood, Coal & Produce Merchant.

Delivery guaranteed to any part of Durban and suburbs.

Wattle Blocks (eft.) a speciality.

Corner of GREY & PRINCE EDWARD STREETS

DURBAN.

સરકારી સરવેયર.

ઘરાકને માટે ઘણી કાળજીથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.

૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इजनेर.

ग्राहकोंका काम बहुत ध्यानसें संतोष के किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन

ஜெ. எ. சோரல்

கவர்மெண்டு சர்வேயர்

பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்

டர்பன்.

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams,
Curry Powder, Chutneys,
Cayenne Pepper,
White and Black Pepper,
Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.
Box 63, Durban.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD. DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦

દરેક જાતના લાકડા તથા ઇમારતનો સામાન.

પોંઇટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कं.

बहुत रंगोंका मकानें बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पोंइट रोड, डर्बन.

அவர்களிடத்தில் மர இறக்குமதிசெய்து பெரிய வியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். வீடுகட்டுவதற்கான ஒவ்வொருவகை மரங்களும் கிடைக்கும்.

ஆர்பரோ அண்டுகோ.

பயிண்டு ரோட் டர்பன்.

ROYAL

Exchange Assurance.

FOUNDED 1720 A.D.

CAPITAL £4,000,000

FOR FIRE ASSURANCE.

H. FELLOWS-SMITH,
Incorporated Accountant,
Chief Agent,

Equitable Buildings, Smith St., Durban.

MONEY TO LEND in Large or Small Sums

રોયલ એક્સચેંજ વીમા કંપની.

સને ૧૭૨૦ માં સ્થપાણી.

મુડી પાં. ૪,૦૦૦,૦૦૦

આગના વીમાની શાખાના મુખ્ય એજંટ

એચ. ફેલોસ્મીથ,

ઇક્વીટેબલ બીલ્ડીંગ

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

પૈસાની નાની મોટી રકમ ધીરવામાં આવશે.

Indian Opinion

Vol. III. Phœnix, Natal, Saturday, 5th August, 1905. No. 31

Contents.

Editorial Columns :— Page
Indentured Indians in Natal ... 505
Special Taxation of Indians .. 505
The Second Strike Report 506
A Rebuff 506

Other Articles :—
Transvaal Legislative Council ... 506
"India House" 506
Preference and Poetry 507
Sir Edwin Arnold Memorial Fund 507
The Word "Coolie" 507
Indians and Taxation 508
The Ramayana 508
The Indian in S.A. 509
Indian Affairs in Natal Parliament... 509
Natives and Land 510
The Protector's Report 510
Our Weekly London Letter 511
Indians in the Transvaal 512

Indian Opinion

Saturday, 5th Aug., 1905.

Indentured Indians in Natal.

Mr. James A. Polkinghorne has issed his yearly report ending 31st December last. As a contemporary states, the report is belated, as are most of the Government reports in Natal : consequently there is no doubt there is not the same interest taken in them that would be if they were issued promptly. The present report is a document of more than ordinary interest in that it throws a good deal of light on the working of the Immigration Law as to re-indenture and poll-tax. It gives also a more accurate census of the Indentured Indian population than hitherto. The information given by the Protector is an "eye opener." The Indian population has increased very considerably during the past three years. Between 1876 and 1896 it was 31,712 in 1902 it was 78,004, at the end of 1904 it was 87,980, showing an increase in two years of nearly 10,000 ; and yet the Protector states in another place that he has not been able to supply the full number applied for in 1902 namely 19,000. The demand for such labour is so great that it has been necessary to refuse fresh applications altogether. The reason for this large increase is obvious. This class of labour is very popular and is daily growing in popularity in the Colony. The men who come out give great satisfaction, and the bread and butter of thousands of Colonists depends very largely upon a steady inflow of indentured labour from India. The moral, too, is obvious. The noise that we find here about the Indian being an undesirable citizen is largely hypocritical or selfish. We had a striking corroboration of the deduction to be made from the above figures in the observations recently made by His Excellency the Governor of Natal at the time of the opening of the Agricultural Show, when he stated that the Indian agriculturist was indispensable for the development of the Coast lands of Natal.

The Protector is very much dissatisfied with the working of the law as to the poll-tax and re-indenture. He states that the law is very much evaded, and that it has failed in inducing the time expired Indian to return to India. Many of those who have remained have succeeded in escaping the poll-tax. Last year 888 men and 345 women completed their indenture under the new law. Out of this number only 137 men and 32 women offered themselves for re-indenture. 201 men and 58 women returned to India, 375 men and 146 women paid the tax, and 170 men and 105 women were at the time of drawing up the report unaccounted for. Nor is this to be wondered at. The poll-tax is never at any time a satisfactory mode of raising the revenue. It has not been a deterrent to settlement in the Colony. The framers of the act never expected any such result. It constitutes a source of irritation to the indentured Indian. It levies from them unjustifiable contribution, and constitutes a blot on the fair name of Natal. What is more, it is imposed on men whose services are considered, as has been already shown, to be indispensable to the welfare of the Colony.

Special Taxation of Indians in Natal.

In connection with the Native Taxation Bill now before the House, the Natal legislators have shown considerable anxiety as to the Indians in the Colony remaining free from any tax whatsoever. Formal proposals were also made—and had it not been for the Speaker's ruling, an amendment would have been carried—including in the Bill Indians residing in the Colony. The Government, however, in answer to questions, have promised to consider during the recess proposals for specially taxing the Indian community. Knowing as we do how eager the present ministry is to satisfy the demands of the different members even though it may be through fancy legislation or legislation that may be inconsistent with British policy, we would not be surprised if during the next session of the Natal Parliament we are presented with a Bill specially taxing the Indians. It may therefore, be worth while considering whether there is the slightest justification for any such measure. The Natives are being taxed firstly because they do not work, and secondly because it is assumed that they do not contribute their share to the revenue of the Colony. It seems never to have struck the gentlemen who would specially tax the Indians that neither of the above reasons would apply to the Indian community. The largest part of it pays more than its fair share by way of hard, honest, slavish toil, in that they give, in the words of the late Mr. Escombe, the best years of their lives on a mere pittance. Under the new law, when they become free they and their children have to pay an annual tax of £3 each. It betrays lamentable want of knowledge on the part of the members, when they make all kinds of proposals for taxing Indians generally, if they ignore the act we have just mentioned. As for the free Indians (i.e., merchants, and others) on what grounds can special taxation be justified? They pay their share of the customs dues, they do not live in mere huts. Nor do they live rent free. On occasions they have to pay more than their share of rents to land lords who are not always over-scrupulous. We would like to know a single department of life in which the Indian community is not called upon to pay its share to the general revenue. But this incident raises the question of non-representation of Indians in a country which is under popular government. It is a most serious thing for any body of people who are under such government to be dis-franchised. It is not in human nature to look at questions calmly and philosophically when they come in conflict with some self-interest or other. How then can it be expected that members of the Natal Parliament will look after Indian interests? The

late Sir John Robinson honestly held the opinion that every member of the House would constitute himself a trustee for the interests of the Indians when he brought in his disfranchising Bill; but it was bound to remain a pious opinion only. This proposed taxation of British Indians and the passage of the Native taxation measure furnish food for reflection by the Home Government, and in view of the feverish haste with which laws are made and unmade, we consider that some more efficient machinery is necessary to watch the interests of dis-franchised British subjects than a clause in the letters patent which requires previous submission of class legislation for sanction by His Majesty the King-Emperor."

The Second Storm Inquiry Report. The current number of the *Natal Government Gazette* contains the report of Mr. Goble, the Magistrate of the Inanda Division, on the late Storm in his district. We cannot understand the delay in issuing this report, since it bears the same date (5th July) as Mr. Warner's. We notice that the Phoenix railway bridge is stated to have been washed away, which is inaccurate, as only a portion of the embankment leading to the bridge subsided. We notice also that the barracks of the Umhloti Valley Sugar Company are stated to have been washed away and "over twenty" Indians drowned. It is very unsatisfactory that Mr. Goble does not give exact information or the reason for not giving definite figures. Vagueness and inaccuracy only vitiate a report. We also expected some remarks about the position of the barracks mentioned, and why the inmates' lives should be in jeopardy during a flood. In the press report of Mr. Goble's inquiry, the N.G.R. barracks were spoken of as having "narrowly escaped destruction," yet not one word do we read of this. All this is in marked contrast with the larger report by Mr. Warner. It is stated that fifty-two deaths "are known to have occurred" in the Division. No fewer than thirty-two occurred on the Umhloti Valley Sugar Estate and the Natal Estates, Mount Edgecombe. Surely, since Mr. Goble was presumably appointed to "inquire" into the cause of the disaster in his Division, so large a death-roll on two Estates deserves more than this bare mention of the numbers—which, even, are not definite. Mr. Warner's report contained a lengthy list of persons "missing": Mr. Goble does not say whether any are reported missing in his Division. We trust that the Government will at last awake from its apathy and institute a rigid inquiry by competent persons into the housing of Indians on the Estates and elsewhere, as we have before suggested.

A Rebuff. The Incorporated Law Society of the Transvaal has received its first rebuff in connection with its draft ordinance. The examiners appointed by the Legislative Council have reported that the drastic changes attempted to be introduced in the Public Law of the Colony by that Society through a private ordinance could not be made and that the Administration of Justice Proclamation which regulates the admission of attorneys could not be amended through the private ordinance. It is a matter of no small surprise that the Incorporated Law Society of the Transvaal did not entrust the work of drafting its ordinance to those versed at least in the elementary principles on which private legislation is based. Whether the other clauses of the draft ordinance would be passed or not is a matter of very small importance compared with the revolutionary change that the advisers of the Society would have so light-heartedly made. On the principle of "once bitten twice shy" the movements of the Society will require careful watching in connection with changes in the law of the land; and if the draft ordinance promoted in the name of the Society represents any body of legal opinion, it is a painful sign of the decay of professional chivalry and legal traditions that have been handed down from the times of Cicero.

In the Transvaal Legislative Council

The Number of Asiatics

In the Transvaal Legislative Council, on Monday, July 24th, answering to Mr. Solomon, the Colonial Secretary said there was no complete record in existence of the number of Asiatics registered under the law privious to the year 1900. The number of Indians and other Asiatics registered under the law to the 30 June, 1905, was: Indians, 10,237; Chinese, 1,115; total 11,352. These were men over the age of 16, and it was estimated that the number of women and children probably amounted to 7,500. The census return showed the number of Asiatics in April, 1904, including women and children, as 11,976. The number of applications of Asiatics, who alleged that they were in the country before the war and still waiting to come in, was as follows:—Indians, 1,146; Chinese, 110; Japanese, 2; total 1,558. Permits at the present time were only issued to Asiatics who proved that they were in the country before the war. The total number of permits issued was 8,021. It was estimated that about 2,000 remained in the country during the war and the balance might be accounted for by men who came in with the army in various capacities and were discharged by them in the country.

The Protector of Asiatics

Mr. Hosken criticised the vote of £1,000 for Protector of Asiatics. He said the office was unnecessary or could be very well carried out by the police, especially as the Inter-Colonial Council had voted a sum of money for the same purpose.

The Colonial Treasurer said that as long as the Asiatic question remained so important and acute they must have a special officer to take charge of Asiatic affairs. The vote of the Inter-Colonial Council was for the general administration of a Permit Department, quite a different matter.

The vote was carried out by 11 votes to 9. The minority consisted of all the non-official members with the exception of Mr. Bourke.—*Pretoria News.*

"India House"

The Opening Ceremony

"India House" is an establishment for the accommodation of the gentlemen holding the Indian Travelling Fellowships and of other Indians who may be deemed eligible to reside there.

The address of "India House" is 65 Cromwell Avenue, Highgate, London, N. Highgate forms a part of Hornsey, which, according to official statistics, is the healthiest suburb of London, and which has the lowest death-rate in the United Kingdom.

The house stands in its own grounds and has at present accommodation for about twenty-five young men. Arrangements will ultimately be made to build and to take in fifty students. The Lecture Hall, Library, and Reading Room are all on the same floor, thus presenting every facility for study and inter-communication. To provide recreation, there is ample space for Tennis Courts, Gymnasium, etc.

The management of the establishment is in the hands of Indians only, and the domestic arrangements are similar to those of Ruskin College, Oxford. No alcoholic drinks are allowed on the premises. Indian gentlemen holding Travelling Fellowships will be charged sixteen shillings (about Rs. 12-0-0) per week for board and residence, while others will be received on such terms and conditions as may be specially arranged.

There was an interesting gathering of both English and Indian ladies and gentlemen at the formal opening of "India House," on Saturday, the 1st of July. The afternoon being exceptionally fine and almost Indian in its character, the friends and sympathizers of the movement inaugurated by Mr. Shyamaji Krishnavarma came in good number. Among the guests, who were received by Mr. and Mrs. Shyamaji Krishnavarma, there were present Mr. H. M. Hyndman (parliamentary candidate for Burnley), Mr. Dadabhai Naoroji (parliamentary candidate for North Lambeth), Mr. S. H. Swinny, President of the Positivist Society, Mr. H. Quelch, Editor of *Justice*, Mrs. Despard, Mr. Lajpat Rai (Indian deligate from the Punjab), Mr. C. L. Diwanchand Kapur of Lahore, Mr. and Mrs. P. L. Parker, Mr. and Mrs. J. C. Mukerji, Mr. and Mrs. S. A. Bhisey, Mr. and Mrs. Gaurishankar, Mr. Hans Raj, Barrister-at-Law, Dr. Beramjee Darabseth, Mrs. D. P. Cama, the Rev. Dr. S. D. Bhabha, Dr. D. E. Pereira, Mr. D. K. Thakor, Mr. Dost Mohamad, Barrister-at-Law, Mr. N. R. Motabhoy, Barrister-at-Law, Mr. P. Lall, Mr. Abdul Majid, Mr. A. Suhrawardy, holders of the Indian Travelling Fellowships, and many others.

The proceedings commenced with a few remarks from Mr. Shyamaji Krishnavarma, who read a telegram from Mr. F. Hugh O'Donnell, Ex-M.P., President of the National Democratic League, expressing best wishes for success to the movement. He said that it gave him sincere pleasure to welcome so many genuine friends of India, and added that he owed the inception of many of his ideas for the emancipation of India to his English friends. The institution of the Indian Home Rule Society, for instance, was entirely due to a valuable suggestion from Mr. H. M. Hyndman, who has distinguished himself above all as a true and disinterested friend of India. The name "Indian Sociologist" was suggested by Mr. P. L. Parker, whom he was glad to see that afternoon. Mr. Swinny and the other friends just mentioned had all kindly helped him with advice before the *Indian Sociologist* had its birth. It gave the speaker much pleasure to see his veteran friend Mr. Dadabhai Naoroji who, though tied down as he was, by certain political views, had the catholicity and generosity of mind to give encouragement by his presence that afternoon. The late lamented Dr. Richard Congreve pointed out that it was to the women of England and to her working men that one must appeal for help and sympathy for the independence of India. He was therefore delighted to find a representative of the women of England in Mrs. Despard, who stands out for the complete emancipation of India, and to find Mr. Quelch, the Editor of *Justice*, as representing the working classes of this country. Mr. Krishnavarma concluded by mentioning that several friends had come forward with generous gifts of money and books to found a library in connection with "India House" and that he desired to name the proposed library "The Hyndman Library." He then requested Mr. Hyndman to be so good as to declare "India House" open.

Mr. Hyndman, while declaring "India House" open, delivered a most eloquent and sympathetic address.

Mr. Lajpat Rai, who is now residing at "India House," and Mr. S. H. Swinny, also made excellent speeches, and the proceedings terminated with a request from Mr. Shyamaji Krishnavarma to adjourn for refreshments, which were served both in the house and in the garden.

Preference and Poetry

(Dedicated to Jingo Joe and the *Natal Mercury*.)

Oh! Joseph Chamberlain!
Not all your iniquity
Can equal the perpetration
Of this last outrage
Your outrage.
I thought your reforms
Were limited to tariffs:
But alas! you want to reform
Poetry also,
And give us a new dialect
Of the language of the Gods.
I thought you had your eye on
Balfour's position;
But apparently the Laureate's wreath
Is all you crave,
And your preference is for poetry —
Your poetry!
It is a hideous conglomeration
Uncouth and unlovely;
None can appreciate
The style
Save one newspaper,
A great Durban daily,
Whose mercurial temperament
Gives it versatility
Such blank versatility —
Denied common mortals.
Oh! how I envy
Its joy unapproachable
As it is wafted into the Empyrean,
Borne on the poetry—
Brummagem poetry—
Of Joseph's making.
Jingle and jingoism, we learn,
Don't agree:
Joseph employs the more stately
vehicle
Of very blank verse.
I always thought jingoism
A deadly thing:
But I never knew how deadly
Until I read in a leading article
The beauties of the poetry
Of its apostle, Joe.

[We have been creditably informed that the writer of the above has since been confined in a certain House in Maritzburg (we do not mean Parliament). Should any other of our readers feel inspired in the same way, we trust they will forward their effusions to the *Natal Mercury*. We candidly confess we cannot appreciate this sort of thing.—English Ed., I.O.]

Sir Edwin Arnold Memorial Fund

We have received the following contributions towards the above fund:

Anon.	2	6
J. Cook	2	6
Miss Bissicks	2	6
H. S.	2	0
H. K.	5	0
A. H. W.	2	6
C. K. Gandhi	2	6
M. K. Gandhi	10	[illegible]
Abdool H. M. Ismail ...	5	0
Abdool Hai	5	0
P. Dawjee M. & Co. ...	5	0
D. S. Vaid	5	0
G. H. Randaree ...	2	6
Mr. Hoondamal ...	2	6
Anon., Mursaleen, Miss R., Mr. Chrys, Messrs. C., B., G., T., W., H., L., H., One Shilling each ...	12	0
E. Aboobaker & Co. ...	2	[illegible]
M. C. Camroodeen & Co. ...	2	0
Dada Abdoola & Co. ...	2	0
	£1 15	0

The Word "Coolie."

The following reasonable enquiry was addressed to the *Natal Mercury*:

Sir,—In order to let the public learn exactly what is the correct and true term which should apply to the natives of India and to their offspring, can you kindly answer the following, quoting authority:

1 What is the correct and true meaning of the word "Coolie"?

2 What is an "Indian"?

3 Is there a coolie nation or a coolie language on the face of the earth?

4 Should the term "coolie" apply to the native of India?

5 What is the correct and true term which should apply to the natives of India and to their offspring?—I am, &c., ONE WHO WOULD LIKE TO KNOW.

1. A Chinese or East Indian labourer or burden-bearer employed under contract. (Standard Dictionary.)

2. A native of India.

3. No.

4. Not unless he came within the above definition (1).

5. Indians.—[Ed. N.M.]

THE TURKISH COMMISSIONERS appointed by the Sultan to distribute medals to Natal Mahomedans who contributed to the Holy Railway Fund, left by the Walmer Castle last week.

IT IS NOTIFIED in the *Government Gazette* that Sergt. D. Rehmann, N. P., has been appointed an officer specially instructed to receive payment of licences by Indian Immigrants, as laid down in Section 6, Act 17, 1895, and to enforce the same, if necessary, by summary process.

Indians and Taxation

The following letter appeared in a recent number of the *Natal Mercury*:—

SIR,—I noticed in your issue of the 22nd a letter signed "Perambulator," in which he states that the Indians are God's chosen people. I believe, on reading his letter, he is jealous of Indians, for he asserts that the natives dress in European clothes, and the Indians in cottons valued at 2s., and live on cheap food. This is quite ridiculous, for he should have noticed how the better-class Indians dress and live. I think he is under the impression that the well-dressed (European dress) Indians are attired in clothes stolen from European merchants, as he writes that the Indians live by selling stolen produce grown by the European and native. If "Perambulator" takes a little trouble, and goes round to the European merchants and enquires how the Indians get European dress, he might get the proper answer. I was astonished at "Perambulator's" assertion that Indians are not charged for excess luggage, and that natives are. The eagle-eyed railway authorities are not such fools as to let the Indians off scot-free. On several occasions I have noticed that the railway authorities have charged Indians and natives alike. I do not think any justice will be done if Indians are taxed differently, because the Indians pay taxes to Government the same as other people. The Indians pay dog licence, which amounts of some thousands of pounds. I wish that some of our members of Parliament would ask the Government to lay on the table a return, from the several magistracies of Natal, of the amount the Indians have paid towards the revenue in dog and other licences up to date. The Indians pay train fare, carriage on goods, Customs duty, postage for letters, &c. What are all these? Are they not the same as for Europeans and natives? The Indian community has no one in Parliament to represent them, so it is no use talking too much about taxing the Indians above their capacity. The labouring class of Indians are benefiting Europeans in every way. You will find him a handy man in sugar-cane plantations, in gardens, in farms, and in household work; in fact, he is industrious in every kind of work. He gains his daily bread by working hard. There are a good many Indians who are very poor. Where could they get the money to pay a heavy tax? It is to be hoped therefore that the Government will only tax the Indians on the same lines as they do the other portions of the community.—I am, &c.,

OBSERVER.

"INDIANS CONQUERED INDIA for England, and at one time India was one of the richest countries of the world; but to-day she has fallen among the poorest."—DR. ABDURAHMAN at Capetown.

The Story of the Ramayana

The Epic of Rama, Prince of India

A PAPER READ BY MR. J. L. P. ERASMUS, BEFORE THE TRANSVAAL THEOSOPHICAL SOCIETY AT JOHANNESBURG ON THE 21ST JULY, 1905.

FOREWORD

The Ramayana, describing the wanderings of an Indian prince banished from his country, has something in common with the Grecian Odyssey, as the Maha-bharata, based on the story of a great historical war, is the Iliad of India. The two together comprise the whole of the Epic literature of the ancient Hindus.

At the outset I acknowledge my indebtedness for the material of this paper to the following works:—"The Ramayana," the Epic of Rama, Prince of India, condensed into English verse by Romesh Dutt, C.I.E. (1902), and "The Ramayana," translated into English prose from the original Sanskrit of Valmiki, edited and published by Manmatha Dutt, M.A., Calcutta (1904).

Mr. Romesh Dutt, in his translation into verse of the Epic, states that the Ramayana is a growth of centuries, but that the main story is more the creation of the mind. The Epic is composed in shloka verse, which is the easiest of Sanskrit metres. In course of time beautiful scenes in the work were again and again portrayed and often repeated in the immediately succeeding cantos with the result that the literal prose translations bristle with endless repetitions. Mr. Romesh Dutt has deleted these repetitions in his splendid rendering of the work.

The Epic tells the story of two powerful races—the Kosala or modern Oudh and the Videhas of Videha or modern North Behar. It states that Dasa-ratha, the King of the Kosalas has four sons, of whom Rama, the hero of the poem, was the eldest, and that Janaka, King of the Videhas, had a daughter named Sita, who was miraculously born of a field furrow and who is the heroine of the poem. These two races, who flourished in Northern India about a thousand years B.C., were perhaps the most cultured of the age. Their monarchs and priests were famed for their learning and piety. They patronised and drew together the most learned men from the most distant regions and founded celebrated universities (Parishads) which were frequented by students from the surrounding countries.

"We are informed," says Mr. Dutt, "that the poem consists of six books and a supplemental book; and that it comprises 500 cantos and 24,000 couplets." Probably the Epic begun after 1,000 B.C. had assumed something like its present shape a few centuries before the Christian era. Mr. Dutt states that "we are told that the sons of Rama recited the whole poem of 24,000 verses, divided into 500 cantos or sections, in twenty-five days." What an extraordinary effort of memory! Writing was unknown at that time and learning was imparted by rote. We have not the patience nor the time now-a-days to listen to such voluminous songs, but seem to prefer bestowing our time on glancing through concise narratives served up by way of "Tit Bits."

The poem beautifully portrays the inner life of the ancient Hindus and faithfully depicts their manners, customs and religion. "The tale of Sita was the story of womanly faith, self-abnegation, and unfaltering truth and devotion to her husband which charmed and fascinated the Hindu world." Rama's life stands for all that is dutiful as a son and subject, brave and capable in war, upright and noble in his dealings with mankind, and devout to his God—the totality of which forms the Hindu estimation of an ideal man. To know the Hindu character one should be conversant with the pathetic story of the Ramayana, which embodies the domestic and religious life of ancient India and to a large extent that of the modern Hindus. Sita's name is lisped by every child in modern India, and Rama, deified as he is by the Hindus, is held up as the personification of manliness and godliness. From the palace to the lowly cot, the grand old story is the property of all alike and is being told and taught with never-ending delight and devotion. In trials it soothes the distressed, in victory it curbs excess, in life's conduct it is a lamp to one's feet, in death it balms the tossed soul.

THE POEM.

Our business now remains to tell the main story of the poem. The work is replete with poetical embellishments of scenes and incidents apart from the principal subject of the work, but unfortunately space forbids my reviewing them.

THE BRIDAL OF SITA.

Ayodhya, the capital of Dasa-ratha's empire, is said to have been a righteous city with its ruler "Rich in royal worth and valour, rich in holy Vedic lore." *

The men were peaceful, well-to-do, righteous and contented; the women were dutiful and industrious, faithful to their husbands and were not stained with wandering fancies; and a deep sense of religion permeated the whole society. For the protection of the city the most perfect safeguards were nevertheless taken, for we read that troops

"Guarded well her lofty ramparts as the lions guard the cave."

The fame of this 'virgin city' spread to the most distant lands, and queens of peerless worth and beauty betook themselves to the mansions of the

* All the couplets quoted in this paper are from Mr. Romesh Dutt's excellent work in English verse.

Emperor Dasaratha. Among the ancient Orientals polygamy was lawful. The following queens of the Emperor gave birth to the following four princes, namely: Kausalya bore Rama, Kaikeyi bore Bharat, Sumitra bore the twins Lakshmana and Satrughna. These names are here given, as they all play more or less a prominent part in the story.

Janaka, the monarch of Videha, sent out a message near and far that whoever shall bend his bow of war shall win the hand of his daughter Sita. Countless suitors came to wield the weapon, but they all failed. Rama and Lakshmana were also drawn thither, the former desiring that the bow should be shown to him. This dreaded instrument of war was a huge, ponderous one resting in a mighty eight-weeled iron car and was a royal legacy from emperor to son and successor of that dynasty. Gods and mortals had quailed before the bow, and their struggle had been in vain to bend it. Rama gazed with pride and conscious strength on it, proudly raised it on his stalwart arm, and drew the cord with such a mighty effort that the weapon snapped in two. Here the poet likens the resulting terrific clang of the bow to a deafening peal of thunder which struck terror into the hearts of the nations of the adjoining lands. Thus the godlike prince proudly won his peerless Sita. Messengers were thereupon despatched to Ayodhya to invite Dasaratha to grace with his presence the royal wedding in Janaka's palace halls. Right joyfully was the message received by the saintly king, who together with his princes, peers and priests, decided to avail themselves of the gracious invitation.

With great pomp and glittering ranks of forces Dasaratha sped his way to Janaka's land where he received a most royal and gracious welcome. The meeting and sojourn in Videha were marked by mutual respect, affection and contentment, and the God of Love hallowed the proceedings.

The three remaining brothers of Rama became betrothed to Sita's three sisters, and a simultaneous marriage of the pairs was agreed upon. The preparations for the weddings being completed, the righteous sage and saint Vasishtha, versed in Vedic lore proceeded to celebrate the nuptials.

(To be continued.)

The Indian In South Africa

The treatment which is meted out to the Indian in South Africa, and the cruel and discriminating laws which are levelled against him in some, if not all the Colonies, should find condemnation in all fair-minded minds, and the attitude of the press, which alternates between cowardly silence or the more cowardly and brutal endorsement of these Indians' maltreatment, is enough to provoke a smile from the Sphinx at the much-vaunted British love of fairplay.

That a people who have contributed, and are ready to contribute, prodigally of their treasures and blood to the enrichment of the Empire; that a people whose loyalty to the Throne is far more unsullied and certainly more disinterested and pure than that of most of their detractors; that a people whose country has and does form a happy hunting ground for the Britisher, many of whom leave their homes to the immense relief of that home—that such a people shall be regarded as pariahs and undesirables in a British Colony, where aliens and foreigners of far less deservable origin are received with open arms, it is hard to understand. And when we find the representatives of the Imperial Government dodging the issue, instead of manfully facing it, and condemning the inconsistencies of people, many of whose claims to be here are based on less sound reasons than that of the Indian, then we must confess to a feeling of disgust, and pray for the accession to power of men whose ideas of justice and righteousness are sounder, and uninfluenced by narrowness of vision and prejudice.

Nor can we believe that the successor of Victoria the good, whose love for her loyal Indian subjects was proverbial, and in whom she had the most implicit trust, will turn a deaf ear to the supplication of His Majesty's Indian subjects in South Africa, attest the cowardly attitude of His Majesty's advisers.—F.Z.S.P. in the *S.A.Spectator.*

Indian Affairs in the Natal Parliament

In the Legislative Council on Thursday, July 27th, the Indian Immigration Law Amendment Bill was read a third time and passed.

Unoccupied Land Tax.

The Treasurer moved the second reading of the Unoccupied Land Tax Bill. He thought the feeling of the Colony was in favour of a tax on unoccupied lands, and the only question for consideration was the form that taxation should take. The principle of beneficial occupation which the Government had adopted was that either some European or the owner should live on the land. The area which could be occupied by one man was 6,000 acres. He explained at length the provisions of the Bill and the exemptions made.

The Hon. Mr. Baynes regretted exceedingly the character of the Bill. All the taxation Bills appeared to be levied against one section of the community—the natives. He was ashamed of a Government which could initiate such measures as those. He realised the necessity for taxation, but would like to see the Colony taxed on some well-thought-out scheme. He favoured a land tax according to land values. Black and white, rich and poor, would thus be treated equally. He hoped the Bill would not pass its second reading.

A motion by the Hon. Mr. Hutchinson, that the Bill should be read that day six months was carried, and on a division this decision was confirmed by seven votes to three.

Private Locations Bill

On Tuesday the Hon. Mr. Angus continued the debate on the second reading of the Private Locations Bill. He thought the question of considerable importance, and one which should be fully debated. Personally he had nothing more to say on the subject.

The Hon. Mr. Labuschagne opposed the Bill. It was unfair to levy taxation on one section of the community and allow the rest of the community to go free. The present tax would fall on the natives. He was sorry to have to oppose the Bill, but would have supported a Bill such as the House Tax Bill, which would have fallen on all sections of the community. He was in favour of a tax on every male adult in the Colony. At present the taxation was directed against the farmer and the native.

The Hon. Sir George Sutton regretted that the Bill did not define more clearly what was meant by private locations. At present any owner of a farm with half-a-dozen tenants was the owner of a private native location. He objected to such a definition. The evil which they wanted to get at was the landowner who did not utilise his land except for the sole purpose of keeping native locations and deriving rent therefrom. It was only such men who should be included in the Bill. He would like to see the Bill pass its second reading, and in Committee the definition of private locations could be altered.

The Treasurer said the original idea of the Bill was to place a tax on those who went in for kafir farming. The tax would become liable in all cases where natives living on private farms were called upon to pay hut tax. The owners would have to pay 10 per cent. on the amount of income received from hut tax, and take out a licence. It had been said that the tax would fall on the natives. It might be said that any tax placed on the farmers would fall on the natives, even an income tax proper. In the present case, however, he did not think there was any inducement to put the tax on the natives. It was against the interests of the Colony that men should be allowed to carry on the evil of kafir farming—an evil which had been rampant in the Colony for many years. The tax would bring in an amount of about £25,000, and he appealed to the House to pass the Bill.

The Hon. Mr. Marshall Campbell looked upon the Bill as purely class legislation. He would not support the Bill, because it affected only the rents derived from natives.

The Minister of Justice said the Bill would apply to those farmers

who were too lazy to farm themselves, and who went in for what was known as kafir farming. It was incorrect to say that the native paid his fair share of taxation, because for every shilling the native paid, £1 was paid by the European, and the native enjoyed all the protection to life and property that was afforded the Europeans.

The second reading was agreed to by six votes to four.

At the evening sitting, in Committee on the Bill, after several motions were lost that the Chairman should leave the chair with the object of throwing out the Bill,

The Hon. Sir GEORGE SUTTON moved that progress should be reported in order that the Chairman of Committees might consider his ruling regarding the position he had taken up, in repeatedly giving his vote in favour of the continuance of the Bill.

Progress was accordingly reported.

Shops Closing Bill.

The Shops Closing Bill was read a first time.

On Wednesday morning the Hon. Mr. Jameson presented a petition from some 90 City storekeepers, praying that the Bill should be passed.

The Bill was read a second time.

In the afternoon, the Bill passed through Committee without amendment and was read a third time and passed.

Shops Closing.

IN THE LEGISLATIVE ASSEMBLY on Thursday, July 27th., the House went into Committee on the Shops Closing Bill.

Cycle shops, butchers and poulterers, and fishmonger's shops were included in the list of exemptions.

On the motion of the MINISTER of JUSTICE, an alteration was made in Clause 14, which says that "no goods shall be sold or offered or exposed for sale in any shop after the hour prescribed for closing." He moved that the words "or exposed" be deleted.

This was agreed to, and the clause, as amended, passed.

The MINISTER of JUSTICE, referring to the remarks made by some of the members in regard to fines for contravention, said that the Bill was in the nature of an experiment, and it was not intended to frighten the shopkeeper by dealing too drastically with him.

The MINISTER, in this connection, moved the deletion of the words "two years," and the insertion of the words "twelve months" in lieu thereof, in Clause 16, which deals with the discretion of Magistrates to declare the licence of any person convicted twice within the period of two years to be cancelled.

The alteration being finally agreed to, the Bill passed through Committee, with certain amendments.—*Natal Mercury.*

Natives and Land

A Right View

We reproduce the following communication to the Johannesburg *Star* for its intrinsic worth.

Sir,—In last night's "Star" there is a leading article on the tenure of land by individual natives; and in the same issue is a report of a debate on the same subject in the Chamber of Trade. This Chamber has always taken a sane and Imperial view on questions relating to colour, and the courageous stand made by Mr. Kirkland on a thoroughly unpopular platform is specially admirable. May I, through your courtesy, add something to the discussion?

I am no negrophile; rather the contrary. I dislike a black skin and loathe a savage. The general habit of mind throughout South Africa seems to be that though the native is a loathsome savage, it is nevertheless devoutly to be hoped that he will never be anything else. All attempts to civilise him have been bitterly opposed and denounced; and while admitting that many of these attempts have been hopelessly unwise and misguided, beginning as they almost invariably do at the wrong end, yet I cannot avoid the conviction that the only decent and "white" attitude towards the native is that he should and must be urged towards civilisation, no matter how little to our taste or advantage the first crude manifestations of the evolving native may be. It is a nauseating reflection that there is in this country a huge majority of "white" men whose one desire seems to be to have power and permission to treat the native as he would treat us had he the upper hand!

I cannot conceive of a stronger or more suitable civilising influence for a primitive, barbarous people than to have an interest in the land—a direct personal interest which would encourage them to work to obtain it, to work to keep it, to improve it, to hand it down to their descendants. The habit of settling in one spot and wanting to own that spot is in itself a decent and happy one that deserves every encouragement; but what encouragement do we give the native to strive after self-improvement? It is nothing less than cant to prate to him of the benefits of white rule, of the beauties of civilisation, of his duty in helping the white man to develope the country, when he is carefully deprived of all power to participate in those benefits and advantages. We have taken from him all the joys he knew of—his authority, his right to roam and pasture where he pleased, his right to hunt and kill the game, and his tribal warfare which was his keenest delight; and what counterbalancing joys have we bestowed on him? He must not buy land; he must not get drunk; he may not take a house or run a store. No one will employ him as a skilled workman; on what then must spend the money we are always urging him to work for? There remains nothing but clothes and wives; and how we jeer when we see him in the masher clothing his soul loveth. Thus we deliberately foster his worst vices, polygamy and idleness, by taking from him all incentive to civilise himself in any proper sense of the word.

Let us try and remember that we are supposed to be white inside as well as out, as Lord Selborne reminded us the other day. Let us reflect that while we came to this country of our own accord (mostly on the make) the native was born here, and this is the only spot on God's earth he can ever hope to call home. Nowhere else will his limitations be tolerated, nowhere else is there room or scope for him to fight his way up to the light of civilisation, save here where Destiny planted him, here where he outnumbers us by seven to one, here where we have reared cities and industries on his labour, in this land where he lives and multiplies while we struggle and starve and die out, where he is bound sooner or later to realise his immense numerical advantage and the rights and the strength this gives him.

It is hard if he may not hold any of the land he and his fathers where born on; it is wrong, unjust, that he may not spend the money earned by his work—on which we are so dependent—in satisfying a natural, wholesome, and quite honest desire. The passion of the native soul is for land and cattle, and therein lie immense possibilities for the agricultural future of the country. With a black population settled on the land, ruled from above by the whites even as in India, a great problem will be solved, a great danger averted from our descendants, who have to reap what we sow, and South Africa might become a really creditable and wealthy asset of the Empire to which she is such a fertile source of anxiety, dissension, and expense.—I am, etc.,

ONLY A WOMAN.

The Protector's Report

General Summary

The Report of the Protector of Indian Immigrants in Natal for 1904 has only recently been issued, despite the fact that it is dated from the Protector's Office the 20th March.

During the year, it says, eighteen (18) vessels with Immigrants have arrived from India—thirteen from Madras and five from Calcutta.

VOYAGES.—The voyages of the 13 Steamships referred to have been uneventful, no mishap and no epidemic of any infectious disease being noted among the Indians.

The shipping contractors, Messrs. King & Sons, have, as in former years, performed their work in a manner creditable to themselves.

As soon after the arrival as possible, generally the next day, the examination by the Medical Board commenced, and they reported eleven men for conditional allotment, and nine for return to India. Most of these broke down

during the voyage, generally contracting pneumonia and dysentery: being altogether a percentage of 42.

BIRTHS.—Two thousand seven hundred (2,700) births were registered during the year (1,380 males and 1320 females), as against 2,614 last year, being an increase of 86.

DEATHS.—The particulars of the deaths of Indian Immigrants and their descendants who were registered during the year, compared with 1903, are as follows:—

	Men.	Women.	Boys.	Girls.	Total.
'03.	729	347	328	288	1,692
'04.	658	371	288	285	1,602

Of these, 573 were of Indians under 15 years of age, against 616 last year.

I am able to report a decrease in the death rate of 2·57 per thousand as compared with last year, the figures being:—

1903	... ...	20·78
1904	... ...	18·21

The number of deaths is only 90 less, but the population has increased by 6,590 souls.

The death-rate among the free Indians is 18.25 per 1,000, and leaving out deaths from Tuberculosis (amounting to 4·06 per 1,000), it compares very favourably with the death rate in the other British Colonies employing indentured Indian labour, the lowest record available being Trinidad, 17·80 in 1903.

The death-rate among the free Indians is practically the same, 18.18.

The diseases which show the most notable decline are pneumonia, bronchitis, and other lung complaints (apart from Phthisis), 266 against 328. Plague 6 against 52.

THE SUICIDES number for the year 22 (2 not yet officially reported), against 31 last year, as under:—

Indentured Men	14	against	20
" Women	Nil	"	3
Re-indentured Men	3	"	Nil
Free Men ...	5	"	8
	22		31

Being a decrease of 9.

The above figures, which speak for themselves, show a satisfactory decline of 14 Indentured Indians against 23, being a reduction equal to 36 per cent., and the result would have been much more favourable had it not been for four suicides among Indians introduced from the Malabar Coast of India, and commented on under "Labour Supply."

Of the 14 Indentured Indians, eight committed suicide within their first year, five not having worked one month; disappointment and home-sickness, otherwise "nostalgia" was undoubtedly the cause, and not any ill-treatment received on the Estates, as I have satisfied myself.

(It may not be generally known that the suicide rate among the European population of Durban is higher than among the indentured Indians of Natal).

The following return gives the Indian population in the Colony (introduced under the laws regulating the introduction of Indian Immigrants), including the descendants of such Indians.

Year.		Population.
1876 to 1896	...	31,712
1897	...	45,561
1898	...	59,858
1899	...	60,756
1900	...	65,925
1901	...	72,965
1902	...	78,004
1903	...	81,390
1904	...	87,980

MARRIAGES.—The marriages registered for the year numbered one thousand and ninety-seven (1097), compared with 953 last year. Sixteen polygamous marriages were registered, and these among Indians before allotment, leaving only 484 in the Colony, which is not satisfactory.

DIVORCES.—Thirteen (13) divorces were obtained by Indian Immigrants during the year under the provisions of the 76th Section of Law 25 of 1891, being, curiously enough, the same number as in the previous year.

VACCINATIONS.—Owing to the serious epidemic of Small-pox in the Colony, which, however, did not spread to any great extent among the Indian population, the Medical Officers were for some months busily engaged in vaccinating the Indian Immigrants, over 36,000 successful vaccinations having been registered in my office, and even this was less than the total number actually successfully operated upon.

TIME-EXPIRED AND INVALID INDIANS RETURNED TO INDIA:—

Madras Indians—429 men, 209 women, 128 boys, 99 girls, 23 infants (boys), 31 infants (girls)—total 919.

Calcutta Indians—445 men, 147 women, 69 boys, 61 girls, 18 infants (boys), 13 infants (girls)—total 753.

Grand total 1,672.

Before leaving the Colony the Indians declared their savings to be as follows:—

		£	s.	d.
Cash	...	12,771	6	0
Jewellery		7,306	0	0
		£20,077	6	0

Of this amount the Calcutta Indians owned:—

In Cash	...	5,063	0	0
Jewellery	...	2,336	0	0
		£7,399	0	0

The Madras Indians owned:—

In Cash	...	7,708	6	0
Jewellery	...	4,970	0	0
		£12,678	0	0

The average savings declared by the Indians themselves was:—

In 1903	...	£18	10	1
In 1904	...	16	7	6

(To be continued.)

SUB-INSPECTOR MEINERS, mentioned by Mr. Warner in his report, has been promoted to the rank of Inspector.

Our Weekly London Letter

(FROM OUR SPECIAL CORRESPONDENT)

London, July 8, 1905.

South Africa in Parliament

Sir Henry Fowler, Member for East Wolverhampton, asked the Secretary of State for War to state the amount that has been paid or incurred for stores of all descriptions delivered in South Africa between July 1, 1902, and March 31, 1905; the value of such stores as were consumed during that period; the amount received for stores which were sold; the estimated value of the stores which had not been consumed or sold on March 31, 1905; and what amounts have been included in the accounts of 1903-4 and 1904-5 as appropriations in aid.

Mr. Arnold-Forster, the Secretary of State for War: For the purposes of such a return the information to be found in the accounts at home requires to be supplemented by facts contained in documents in South Africa. I have called for the fullest report from South Africa, and as soon as it is possible to do so a return giving all the information available will be laid.

Mr. MacNeill, Member for South Donegal, asked the Secretary of State for War whether his attention has been directed to the statement of Colonel Morgan before the Butler Commission that, in the presence of General Lyttelton and another, Lord Milner refused to make any further purchases of supplies from the Army for repatriation: whether he was aware that this refusal of Lord Milner was based on the ground that the making of these purchases would not be fair to the local merchants: whether General Lyttelton communicated to the War Office authorities this refusal of Lord Milner, whereby the main source of custom for the Army stores, to the loss of the tax-payer, was shut off; and, if so, what was the reply of the War Office; and whether he would lay this correspondence upon the table.

Mr. Arnold-Forster: My attention has been drawn to the statement mentioned. No communication from General Lyttelton on this matter can be traced at the War Office, but General Lyttelton informs me that he and Brigadier-General Lawson were present at a meeting which is presumably the one referred to. Their recollection is to the effect that the discussion was on the allotments of trucks between the civil and the military, and they do not remember that anything was said by Lord Milner in the sense referred to.

Sir H. Vincent asked if, in view of the circumstances of the officers referred to in the Report of the Butler Committee, provision would be made, according to the general rule prevailing in the Civil Service, for the recovery of their costs before the Royal Commission if they are declared blameless.

Mr. Arnold-Forster: This question is receiving the careful consideration of the Government.

Mr. MacNeill asked the Secretary of State for War when did he receive the report of the Butler Commission in which the destruction of documents relating to the contracts and refunds in South Africa was a matter of comment; and what explanation had he, if any, for the fact that no immediate steps were taken by him to impound all documents connected with the subject of the inquiries of the Butler Commission.

Mr. Arnold-Forster: The report was submitted on May 22, and was considered by the Army Council on the 23th of that month. Orders were given on that day to impound all office papers and documents which had been under the consideration of the Butler Committee. It was subsequently decided to extend this impounding also to all the documents in South Africa bearing on the cases to be brought before the Royal Commission.

Mr. MacNeill said the date of the impounding was June 19, the day before Parliament met after the Whitsuntide Recess. Were not the documents left all that time to the free will of gentlemen who might be disposed to destroy them.

Mr. Arnold-Forster: All the documents were in the custody of the Department.

Mr. MacNeill: Has the right. hon. gentleman means of knowing if any of them were destroyed for the purpose of suppressing evidence?

Several Hon. Members: The report says so.

Mr. Whitley asked at what date did the War Office become aware of the fact that on October 26, 1902, the Sales Department in South Africa accepted a tender for surplus stores from a person named Saunders employed in that department; and what action was taken with regard to the officer who ordered or permitted this irregularity.

Mr. Arnold-Forster: This is one of the questions which will come within the purview of the Royal Commission.

Mr. Whitley said the first part of his question had simply reference to the date.

Mr. Arnold-Forster said this, with other questions in reference to the subject, would be matter of inquiry.

Mr. MacNeill: Do the War Office not know whether they are guilty or innocent until they are tried? (Laughter).

Mr. Churchill, member for Oldham: Is all information [illegible] withheld from the House simply because [illegible] matters are to from the [illegible] inquiry?

Mr. Arnold-Forster: I imagine that all these matters are to be discussed by the Commissioners and should be left to them. (Hear, hear.)

Mr. Churchill could not understand why the House [illegible] [illegible] to the [illegible] (Hear.)

The Opening of "India House"

> If you can look into the seeds of time,
> And say which grain will grow and which will not,
> Speak then to me, who neither beg nor fear
> Your favours or your hate.

Last Saturday, while watching the proceedings of the formal opening of "India House" at Highgate, London, this earnest question of Banquo's to the weird sisters came involuntarily to my mind; and, I am sure, was echoed in every heart-beat of more than a hundred Indians who had like me come to take part in the ceremony. The guests began to arrive from a little before 4 o'clock, the appointed hour. On entering the drawing room they were at once made to feel at home by the hostess, who was cordiality itself. There is something in Mrs. Shyamaji's face to which the terms gentle, or sweet, or tender do but inadequate justice; to look at her is to realise all that is meant by what in Indian parlance is called a *Sulakshmana* woman: a woman full of all sweet and auspicious omens. When shaking hands with her you felt the welcome in her eyes, welcome in her hand, the unwritten word written in every line of her face. And to-day was full of as much joyful significance to her as to her husband. Indivisible and inseparable from her lord, like another Shita, even like his shadow, she has followed him in all his life's journeyings. Mr. Shyamaji's has been a strenuous life, and his unique career is made up of nothing else but Prime Ministership of three Indian Native States. Much of this success as he undoubtedly owes to what nature has endowed him with, he owes more to his own industry, to a spirit of self-abnegation beyond all praise, to an indomitable courage and untiring energy, to an iron will that knows not how to bend. And in all his troubles and triumphs the one being who has shared most of his joys and sorrows; whose counsel he has sought and approbation coveted in all that he has done; whose thought has been his inspiration, whose presence his joy; who has sympathised with him most in all the nobility of his ambition, and whose pious devotion has ever kept him steady on the upper reaches of life's highway, that one being is she who bears his name.

Before half-past four the capacious drawing room could hardly contain all the guests, so we adjourned to the garden. It is a large house, with well laid out hedges and shrubberies and flowerbeds, and a large plot of empty land at one end which can eventually be built on to suit any requirements of the inmates. The day was a typical English summer day, the like of which it would be difficult to find, ransack this wide terraqueous globe under what latitude or longitude you please. The heat of the July sun has been toned down in the afternoon hours, a cool breeze has sprung up, and the [illegible] of the velvety grass plots [illegible] an ideal fa-tory for holding a most enjoyable outdoor gathering

Indians in the Transvaal

Sir Mancherjee Bhownaggree has done useful work by calling attention in the House of Commons to the discrepancy between Mr. Lyttleton's despatch upon the Transvaal Constitution and the peace terms arranged in 1902. In his despatch Mr. Lyttleton stated that the reason why the Government were unable to make provision for the representation of His Majesty's coloured subjects in the Transvaal Constitution was that they were debarred from doing so by the peace terms. The clause in the conditions of peace dealing with this question is as follows: "The question of granting the franchise to the *natives* will not be decided until after the introduction of self-government." Mr. Lyttleton has interpreted this clause to include Indians, although they are not natives of the Transvaal. It may perhaps be argued that when the Boers signed these peace terms they used the word 'natives' to include all coloured persons, and this is now Mr. Lyttleton's defence. If, however, we examine the Report of the Royal Commission on the Natives of South Africa, we find no authority whatever for this extended definition of the word '*native*.' The word '*native*' is clearly understood to be a coloured person of African origin, and it is not either popularly or legally employed to include Asiatics. The truth of the matter, of course, is that Mr. Lyttleton withheld the franchise from British Indians in the Transvaal, not out of respect for an enforced interpretation of the conditions of peace, but solely out of deference to the prejudices of the white settlers in the Transvaal. The Boers never got on badly with British Indians. . . . . . It is not sufficiently realized, either here or at Home, that the so-called British population of the Transvaal largely consists of immigrants—not of the highest class—from almost every country in Europe. This mixed population, very largely anti-British as well as non-British, is now being favoured under the British flag at the expense of subjects of His Majesty whose peacefulness and loyalty is beyond question.—*Statesman.*

INDIAN MAILS.—The German East East Africa Liner *Bundesrath*, sails for Bombay direct, on or about Aug. 5. Mr. N. M. Kadir, 113 Grey Street, Durban is the Agent.

The India-African Liner *Gazipur*, taking passenger, will leave Durban for Calcutta on or about August 8th. Messrs. R. Ebrahim Ismail & Co., Commercial Road, Durban have the arrangements for Indian passengers.

The Natal Direct Liner *Umfuli*, sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 20th August [illegible]

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૫ મી આગસ્ટ, ૧૯૦૫. અંક ૩૧.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૫ મી આગસ્ટથી તા૦ ૧૧ મી આગસ્ટ સુધી ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫

હીંદુ—શ્રાવણ સુદ ૫ થી. શ્રાવણ સુદ ૧૧ સુધી, સંવત ૧૯૬૧

મુસલમાની—તા. ૨ જમાદીલાખરથી તા. ૮ જમાદીલાખર સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	ખ્રીસ્તી તારીખ.	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ.	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની...	૫	૫	૨	૬ ૪૦	૫ ૨૪
રવી...	૬	૬	૩	૬ ૩૯	૫ ૨૫
સોમ	૭	૭	૪	૬ ૩૮	૫ ૨૫
મંગળ	૮	૮	૫	૬ ૩૭	૫ ૨૬
બુધ...	૯	૯	૬	૬ ૩[illegible]	૫ ૨૬
ગુરૂ...	૧૦	૧૦	૭	૬ ૩૫	૫ ૨૭
શુક્ર...	૧૧	૧૧	૮	૬ ૩૪	૫ ૨૮

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

શનીવાર તા૦ ૫ મી આગસ્ટ, ૧૯૦૫.

નાતાલના ગીરમીટીઆ.

નાતાલમાં ગીરમીટીઆ હિંદીઓ બાબત પ્રોટેક્ટર મી૦ પોલકીંગહોરનનો રિપોર્ટ બહાર પડયો છે. તે ઉપરથી જણાય છે કે, હાલ ગીરમીટીઆની વસ્તી ૮૧,૦૦૦ ઉપરાંતની છે. ૧૯૦૨ થી તે ૧૯૦૪ની સાલ સુધીમાં ૧૧,૦૦૦ ગીરમીટીઆ માણસોનો વધારો થયો છે. આ કંઇ જેવું તેવું નથી. આમ છતાં હજુ વધારે ગીરમીટીઆની માગણી ચાલુ છે. લોકો ગીરમીટીઆઓને સારૂ પ્રોટેક્ટરના પગથીઆ ઘસવી નાખે છે. હિંદુસ્થાનથી તેટલી સંખ્યા પુરી નથી પડી શકતી. આ ઉપરથી જણાય છે કે હિંદીઓની ખપતી ઘણી છે. તેઓના વિના દેશ આબાદ થાય તેમ નથી અને જે માણસો હિંદીઓની સામે બોલે છે તેઓ ખોટા છે, અને પોતાના સ્વાર્થને સારૂં હિંદીઓની સામે થાય છે. કોલોનીની ખેતીનું કામ હિંદીઓનીજ ઉપર છે એમ સીદ્ધ થાય છે. તે પછી હિંદીઓને આ સારૂ તકલીફ હોવી જોઇએ. જો હિંદી વિના અહિંના માણસોને નભી શકે તો જે સ્વતંત્ર હિંદીઓ છે તેને સારૂ કેમ તકલીફ હોય? આ બાબત નામદાર હિંદી સરકારને આપણી તરફથી વખતો વખત લખાણ જવું જોઇએ.

ગીરમીટીઆની ઉપર વેરાનો કાયદો થયો છે તે કાયદો નકામો છે. એમ પ્રોટેક્ટરના રિપોર્ટ ઉપરથી જણાય છે. તે વેરો નાખવાનું કારણ એ હતું કે વેરો દેવાને બદલે લોકો કોલોની છોડી ચાલ્યા જાય. પણ આવી ગોરાઓની ઉમેદ બર નથી આવી. લોકો ચાલ્યા નથિ જાતા અને વેરો પણ નથી આપતા. બધા આપવાને લાયક માણસો છે તેઓને શોધી કહાડવા એ બહુ મુશ્કેલીની વાત છે. અને આમાં કરતાં સુંડામણું ઝાઝું પડે એમ જણાય છે. છતાં આ વેરો જારી રાખવો એમાં કોલોનીની નામોશી છે કેમકે આવો ભારે વેરો જે માણસો તેઓનીજ કબુલત પ્રમાણે ઘણાં ઉપયોગી છે. તેની ઉપર નાખવો એ દેખીતું શરમ ભરેલું છે.

જાપાન કેમ જીત્યું?

બેરન કેમ્યુરોને ન્યુયોર્કમાં છાપાવાળાઓએ સવાલ પુછયો કે જાપાનની જીતનું કારણ શું? બેરન કેમ્યુરોએ જવાબ આપ્યો તે મનમાં કોતરી રાખવા જેવો છે. તેણે કહ્યું કે જાપાનની માંગ ખાસ્ત્રથી છે. તે એક કારણ અને બીજું કારણ એકે જાપાનમાં સંપ છે. અમલદારો કે લોકોમાં બિગાડ નથી સૌ પોતાની ફરજ બજાવે છે. જાપાની લોકો આળશુ કે કામના કાયર નથી અને અત્યંત સાદાઇથી રહે છે સાદાઇથી રહેવાને લીધે જાપાનીઓએ રશિઅનને ટક્કર મારી છે. થોડાં કપડાં થોડા ખોરાકીની ચીજોની જરૂર વિગેરે કારણોથી થોડી ગાડીઓમાં જાપાની સીપાઇનો ખોરાક વિગેરે જઇ શકે પરિણામ થયું માણસો દુર લઇ જવામાં જાપાનીઓને થોડી અગવડ પડે.

જાપાનની શરતો—લડાઇના ખર્ચ બદલ જાપાન ૨૧ કરોડ પાઉન્ડની માગણી કરશે એવો સંભવ હોવાનું એક ખબર પત્રી જણાવે છે. તે ઉપરાંત સઘેલીઅન ટાપુ પોતાને કબજે રાખવાની. લાયોટંગ—હાર બીનની રેલવેની, કોરીઆપર પોતાની સત્તાની તથા મંચુરીઆ ચીનને સોંપવાની માગણી કરશે એવી આશા રાખવામાં આવે છે.

ટ્રાંસવાલમાં એશિઆટિકો.

મી. હેરી સોલોમને પુછેલા કેટલાક સવાલો અને તેના કોલોનીઅલ સેક્રેટરી તરફથી મળેલા જવાબો અમે નીચે આપીએ છીએ:—

(૧). ૧૯૦૦ ની સાલ પહેલાં કેટલા હિંદી અને એશીઆટિકો નોંધાએલાં હતા?

(૨). ૩૦ જુન ૧૯૦૫ ના કાયદામાં કેટલા હિંદી અને બીજા એશિઆટિકોની સંખ્યા નોંધાએલી છે?

(૩). લડાઇના પહેલાંના એશિઆટિકોની સંખ્યા કેટલી છે, અને હજુ કેટલા તેવા આવવા માગે છે?

(૪). અગાઉ આવી ગએલા હોવાને લીધે મળેલી પરવાનગીવાળા કેટલા હિંદીઓ છે?

(૧). ૧૯૦૦ ની સાલ પહેલાં કેટલા એશિઆટિકો હતા તેનો ખરો આંકડો તો મળી શકે તેમ નથી તોપણ તે સબંધમાં જે બે રજીસ્ટરો હાથ લાગેલાં છે તે ઉપરથી માલુમ પડે છે કે ૧૮૯૦ ના અક્ટોબર માસથી નવેમ્બર ૧૮૯૪ સુધી ૧૫૪૦ એશિઆટિકો નોંધાયા હતા; અને અક્ટોબર ૧૮૯૬ થી મે ૧૮૯૯ સુધીમાં ૨,૧૩૭ નોંધાયા હતા. આ બે રજીસ્ટર જોહાનિસબર્ગને લગતા છે, જ્યારે આ ત્રીજું બારબરટન ડીસ્ટ્રીક્ટનું છે. તે ત્રીજા રજીસ્ટર ઉપરથી માલુમ પડે છે કે ૧૮૯૧ ના અક્ટોબરથી મે ૧૯૦૦ સુધીમાં ૩,૬૪૯ એશિઆટિકો નોંધાયા હતા. લડાઇની પહેલાં નીકળેલા સરટીફીકેટનો ખરો આંકડો જોકે ૩,૯૨૯ છે તોપણ તે ઘણો અપુર્ણ લાગે છે કારણ કે લડાઇના પહેલાંના વખતમાં ઘણા એશિઆટિકો નોંધાયા વિનાના હતા.

(૨) ૩૦ જુન ૧૯૦૫ ના કાયદા મુજબ રજીસ્ટર થએલા એશિઆટિકોની સંખ્યા આ મુજબ છે—હિંદી ૧૦,૨૩૭; ચીનાઓ ૧,૧૩૫, કુલ મળી ૧૧,૩૭૨. આ સઘળા ૧૬ વર્ષની ઉપરના મરદો છે. અને તે સિવાય સ્ત્રીઓ અને છોકરાઓની સંખ્યા ૨,૫૦૦ની લગભગ છે. ૧૯૦૪ ના એપ્રીલના વસ્તિ પત્રક પ્રમાણે એશિઆટિકોની સંખ્યા સ્ત્રી અને બચ્ચાં મળીને ૧૧,૯૭૩ ની છે.

(૩). લડાઇ પહેલાં ટ્રાંસવાલમાં હતા એવું કહી, દાખલ થવા માંગનારાની સંખ્યા ૧,૫૫૮ ની છે. હાલમાં પરમીટ જેઓ લડાઇ પહેલાં હતાં એવું સાબીત કરી શકે તેનેજ આપવામાં આવે છે.

(૪). નેટીવોને જમતા ખાતા તરફથી અને કરકરી ખાતા તરફથી ૧૯૦૨ ના ડીસેમ્બર સુધી ૪,૩૧૧ પરમીટો કાઢવામાં આવી હતી. કોલોનીઅલ સેક્રેટરી તરફથી ડીસેમ્બર ૧૯૦૨ થી સપટેમ્બર ૧૯૦૩ સુધીમાં ૨,૧૮૮ અને પરમીટ ઓફીસે ૧ લી અકટોબર ૧૯૦૩ થી આજ સુધી ૧,૪૫૨ પરમીટો કાઢેલી છે; એટલે કુલ મળી ૮,૦૨૧ પરમીટો કઢાયેલી છે. તેની નોંધ નીચે છે. લડાઇના વખતમાં ૨,૦૦૦ એશિઆટિકો રહેતા હશે એવું ધારવામાં આવે છે. અને આટલા એશિઆટિકોને માટે એવું અનુમાન થઇ શકે કે તેઓ લડાઇના વખતમાં આવેલા હશે.

કુલી એટલે શું.

કુલી એટલે શું એ પ્રશ્નવાળો એક પત્ર મરકયુરીમાં પ્રગટ થયો છે જેનો તરજુમો અમે નીચે આપીએ છીએ:—

સાહેબ,—ઇન્ડિઆના વતનીઓ અને તેના વંશજોને આ ખરેખરૂં શું નામ આપી શકાય એ બાબતની જાણમાં મુકવા માટે નીચેના પ્રશ્નનો જવાબ આપશો.

૧. કુલી એ શબ્દનો ખરો અર્થ શું?

૨. ઇન્ડિઅન કોને કહે?

૩. આ દુનિયામાં કોઇ દેશ કે ભાષા છે કે જે કુલીનો દેશ કે કુલીની ભાષા કહી શકાય?

૪. ઇન્ડિઆના વતનીને કુલી એ નામ આપી શકાય?

૫. ઇન્ડિઆના વતની અને તેના વંશજો માટે કયું ખરૂં નામ આપી શકાય?

જા. (જીજ્ઞાસુ.)

૧. માલ તથા ઇસ્ટ ઇન્ડિઅન મજુર અથવા ગીરમીટમાં બંધાએલા કોઇ ભારવાહી (સ્ટાન્ડર્ડ ડીક્શનેરી).

૨. ઇન્ડિઆના વતનીને.

૩. નહિ.

૪. પહેલી કલમમાં આવી શકતો હોય તોજ, નહિં તો નહિં.

૫. ઇન્ડિઅન [અધિપતિ ના. મ.]

ટ્રાન્સવાલમાં પ્રોટેક્ટર ઓફ એશિઆટિક્સ.

[illegible] સરકારે પ્રોટેક્ટર ઓફ એશિઆટિક્સ [illegible] સાહેબ [illegible] કહે છે કે એ જગ્યા નકામી છે અને કાઢી નાંખવી જોઇએ. કોલોનીઅલ સેક્રેટરીએ જવાબ આપ્યો છે કે એ [illegible] પુરતી [illegible] છે તે [illegible] ની સાથે સરકાર બંધાએલી છે.

હિંદીઓ અને તેઓપરના કરો.

નીચેનો કાગળ એક હાલની તારિખના નાતાલ મરકયુરીમાં પ્રગટ થયો છે:—

સાહેબ,—તમારા ૨૨ મી તારિખના પેપરમાં "પરામ્બ્યુલેટર" (ભાપણી કરનાર) ના નામથી એક પત્ર પ્રગટ થયો છે, જેમાં તે કહે છે કે હિંદીઓ તે ઇશ્વરની માનીતી પ્રજા છે. તે કાગળનો લખનાર હિંદીઓની ઇર્ષા કરનાર છે એમ તો વાંચવાથી જણાય છે. કારણ કે તે લખે છે કે કાફરો પણ ગોરાનો પોશાક પહેરે છે. અને હિંદીઓનો ૨ શિલીંગની કિંમતના સુતરૂ કપડાં પહેરે છે અને સાદો ખોરાક ખાય છે. આ તદન હાંસીપાત્ર છે. તે પોતે જાણતો હોવો જોઇએ કે ઉંચા વર્ગના હિંદીઓ કેવાં કપડાં પહેરે છે અને કેવી રીતે રહે છે. મારા ધારવા પ્રમાણે તે એવા ખ્યાલમાં હોવો જોઇએ કે ગોરાનો પોશાક પહેરનાર હિંદીઓ તે પોશાક કોઇ ગોરા વેપારીને ત્યાંથી ચોરી લાવતા હશે. કારણ, તે લખે છે કે હિંદીઓ, ગોરા તથા કાફરના ફેંગાડેલા માલની ચોરી કરી તેના વેપાર વડે પોતાનો નિર્વાહ કરે છે. જો "પેરામ્બ્યુલેટર" જરા તસ્દી લીએ અને ગોરા વેપારીઓને ત્યાં જઇ તપાસ કરે તો તેને ખરી ખબર પડે કે હિંદીઓ ગોરાનો પોશાક કેવી રીતે મેળવે છે. વધારે લગેજનો ચાર્જ હિંદીઓ પાસેથી લેવામાં નથી આવતો અને કાફરો પાસેથી લેવામાં આવે છે એવી "પેરામ્બ્યુલેટરની" દલીલથી હું તાજુબી પામ્યો છું. ગરક દ્રષ્ટિવાળું રેલવે ખાતું એવું મુર્ખ નથી કે હિંદીઓને જવા દીએ. કેટલીક વખત તો હિંદીઓ અને કાફરોને સરખી રીતે ચાર્જ કરતાં મેં રેલવે સત્તાવાળાઓને જોએલ છે. હિંદીઓપર બીજી રીતે કરનો બોજો નાંખવાથી ન્યાય થશે એમ હું કહેતો નથી, કારણ કે બીજાઓની માફક હિંદીઓ પણ સરકારને કર ભરે છે. હિંદીઓ કુતરાં માટે લાઇસેન્સ કઢાવે છે કે જેની ઉપજ હજારો પાઉન્ડની થાય છે. હિંદીઓમાંથી કુતરાં માટે તથા એવાં બીજાં લાઇસેન્સ માટે દર વરસે કેટલી પેદાશ થાય છે તે બાબત નાતાલની સરકાર પાસેથી કોઇ પારલામેન્ટનો મેમ્બર હિસાબ માગે એમ હું ઇચ્છું છું. હિંદીઓ માલની લાવજા માટે તથા મુસાફરી માટે રેલ ભાડું આપે છે, માલ પર જકાત આપે છે, કાગળપર પોસ્ટેજ આપે છે, આ બધું ગોરાઓ તથા કાફરો પ્રમાણેજ નથી શું? હિંદીઓ તરફથી પારલામેન્ટમાં કોઇ પ્રતિનિધિ છે નહિ. એટલે ગજા ઉપરાંત તેઓપર વધતા કરો માટે વાત કરવી નકામી છે. હિંદી મજુર વર્ગ આ દેશને દરેક રીતે ફાયદાકારક છે. શેરડીનાં ખેતરોમાં, બીજાં ખેતરોમાં, બગીચાઓમાં, અને ઘર કામકાજમાં હિંદી મજુર કેટલો ખપનો છે, તે સર્વ કોઇ જાણે છે. ખરૂં જોતાં તે દરેક જાતનાં કામમાં ઉપયોગી છે. તેઓ સખ્ત મહેનત કરી પોતાની આજીવિકા મેળવે છે. ઘણો ભાગ બહુજ ગરીબ હાલતમાં છે. તેઓ ભારે કર કેવી રીતે આપી શકે. માટે આશા રાખવામાં આવે છે કે સરકાર બીજા કોઇની માફકજ હિંદીઓપર કર નાંખશે.

ઓબઝર્વર (પ્રેક્ષક).

દક્ષિણ આફ્રિકામાં હિંદીઓ.

સાઉથ આફ્રિકન સ્પેકટેટરમાં બહાર પડેલા પત્રનો તરજુમો અમે વાંચનારની જાણ માટે પ્રગટ કરીએ છીએ:—

દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદીઓ તરફ હાલ જે વરતણુક બતાવવામાં આવે છે અને તેઓને દુઃખ દેવાને ક્રુર અને વગર વિચાર્યા જે કાયદાઓ ઘડવામાં આવે છે તેના તરફ કોઇ પણ ન્યાયી મનવાળો પુરૂષ તિરસ્કારની નજરે જોયા વિના નહિ રહે. હિંદીઓ તરફની ગેરવરતણુકની બાબતમાં કેટલીક વખત મુંગા રહી અને કેટલીક વખત મતું મારી વર્તમાનપત્રો જે ખરાબ વલણ બતાવે છે તે ન્યાય પ્રત્યે પ્રીતિ ધરાવનાર ચિત્તને તિરસ્કાર ઉપજાવવા પુરતું છે.

જે પ્રજાએ બ્રિટિશ સરકારની ઉન્નતિ માટે પૈસા અને પ્રાણનો ભારે ભોગ આપ્યો છે અને હજી પણ આપવા તૈયાર છે, જે પ્રજાની રાજા પ્રત્યેની વફાદારી સ્વચ્છ અને બિનસ્વાર્થી છે, જે પ્રજાનો મુલક બ્રિટિશ પ્રજાને સુખે શિકાર કરવા મોટાં મેદાનો પુરાં પાડે છે, અને જે દેશના આશ્રા તળે ઘણા ઇંગ્રેજો પોતાનું વતન છોડી સુખે રહે છે, તેજ પ્રજા તેજ બ્રિટિશ કોલોનીમાં અણગમતી અને કાંટારૂપ થઇ પડેલ છે. આવા કોલોનીઓમાં હિંદીઓ કરતાં પણ ઓછો હક ધરાવનારા પરદેશીઓને ખુલી રીતે આવકાર મળે છે. આ બધાનું કારણ સમજી શકાતું નથી. ઓછામાં પુરતું જ્યારે મુખ્ય સરકાર તરફથી જુઠી ફરિયાદો કરનાર લોકોની સામે હિંમતથી પગલાં નહિં લેવામાં આવતાં તે પ્રશ્ન ટાળવામાં આવે છે ત્યારે વધારે ગ્લાની પેદા થાય છે. ફરિયાદ કરનારાઓમાં કેટલાક તો એવા લોકો છે કે જેઓનો તે કોલોનીમાં રહેવાનો હક હિંદીઓ કરતાં પણ ઘણો થોડો છે. તેથી ઇશ્વર પ્રત્યે પ્રાર્થના છે કે ન્યાય અને સત્યતાના મજબુત વિચારોથી ભરેલા માણસો સત્તામાં આવે કે જેથી કરી દાદ મળી શકે.

વળી પોતાની હિંદી પ્રજાપર ખરેખરો સ્નેહ અને સંપૂર્ણ વિશ્વાસ રાખનાર એવા

મહારાણી વિક્ટોરીઆનો વારસ દક્ષિણ આફ્રિકામાં વસતી હિંદી પ્રજાના રક્ષણ માટે આંખ આડા કાન કરે તે માની શકાયજ નહિં.

હિજાઝ રેલવે ફંડ.

(મળેલું).

ન્યુકેસલ, તા. ૨૬ જુલાઇ ૦૫

ચાલુ માસની તા. ૨૪ ના એક વાગતે ચાર્લસટાઉનથી સુલતાને રુમઆઝમના તરફથી આવેલા મી. અફંદી સાહેબ તથા મી. ઓસમાન અહમદને લેવાને સ્ટેશન ઉપર કેટલાક ગૃહસ્થો હાજર હતા, જેમાં નામદાર જુમ્માજમાતના સેક્રેટરી મી. શેખ અમીર તથા શેઠ સુલેમાન ઇબ્રાહિમ વાવડા, મહમદ ઇબ્રાહિમ રીદાત, મહમદ જુમા દાવજી, મહમદ સફી, મહમદ ખરસાણી વગેરે હતા. મીજબાનોને મી. સુલેમાન ઇબ્રાહિમ વાવડાને ત્યાં ઉતારો આપ્યો હતો અને તેજ રાત્રે આઠ વાગતે મી. શેખ અમીરની ઓફીસમાં મીટીંગ બોલાવવામાં આવી હતી. સભામાં ઉપર જણાવેલા ગૃહસ્થો હાજર હતા. શરૂઆતમાં મી. ઓસમાન અહમદે એક લાંબુ ભાષણ આપેલું હતું અને નામદાર સુલતાને રુમઆઝમના તરફથી મી. અફંદી હિજાઝ રેલવે ફંડના ઉઘરાણા માટે આવ્યા છે તે જણાવ્યું. ભાષણની અસર સારી થઇ અને નીચે મુજબ રકમો ભરાઇ હતી.

મી. શેખ અમીર પૌંડ ૨૦ મેસર્સ સુલેમાન ઇબ્રાહિમ વાવડા, મહમદ ઇબ્રાહિમ રીદાત મહમદ સફી દરેક તરફથી પૌંડ ૧૦, મી. મહમદ જુમા દાવજી પૌંડ ૧૦-૧૦-૦, મેસર્સ દાવજી માજુજી સુરતી, મહમદ સયદ, અબદુલ રહેમાન દરેક તરફથી પૌંડ ૫-૦-૦, મી. અલીખાન અબદુલ કરીમ પૌંડ ૨-૦-૦, હુસેન સુલેમાન, મહમદ અસમાલજી રંગીલા, અસ્બ્બાનુર મહમદ દરેક તરફથી પૌંડ ૧ અને મહમદ ખરસાણી તરફથી પૌંડ ૨-૧-૦, એ રીતે કુલ પૌંડ ૮૧-૧૧-૦ ભરાયા હતા. ઉઘરાણું ખલાસ થયા બાદ મી. અફંદી સાહેબે અંગ્રેજીમાં એક ભાષણ કરેલું હતું જેમાં હાજર રહેલા સહુ મુસલમાન ભાઇઓનો અહેસાન માનેલો હતો. મેસર્સ શેખ અમીર તથા મહમદ ખરસાણીએ જે મહેનત લીધી હતી તે માટે ઉપકાર માન્યો અને છેવટે સહુ મુસલમાન ભાઇઓની દુઆ ચાહી હતી. ત્યારબાદ સભા બરખાસ્ત થઇ હતી.

જરમન સ્ટીમરનું કેદ પકડાવું—જાપાનની દક્ષિણે આવેલા લુચુ નામના ટાપુ આગળ લીકામા નામની એક જરમન સ્ટીમર જાપાનીઓએ કેદ કરી છે.

ચરચા પત્ર.

મદ્રેસા.

ઇંડિઅન ઓપિનિઅનના અધિપતિ જોગ. સાહેબ,— નીચેની બીના આપના માનવંતા પત્રમાં પ્રગટ કરી મને આભારી કરશો.

મદ્રેસાએ અનજુમન ઇસલામ ઓફ ઓસવટના આગેવાન ટ્રસ્ટી સાહેબોને મારી અરજ છે કે:—આ મદ્રેસાની જમીન લેવાને સ્વર્ગના ઇંડિઅન લોકેશનમાં હતી. અને તેનો કલેમ આપી સરકારે લઇ લીધાને આજે લગભગ ૧૮ માસ થયાં. તે કલેમની રકમ પા. ૧,૦૦૦ ને આશરે મળેલી છે, અને તે હજુ મીઠ આંધીની પાસે હોવી જોઇએ.

આટલી મોટી રકમ લાંબો વખત થયાં અનામત રાખી મેલવાનું કારણ મારા ધારવા પ્રમાણે લોકોમાં અણબનાવ અને આપખુદીનું જ પરિણામ હોવું જોઇએ. ધીકતાલી કામ છતે પૈસે અટકી પડયું છે. જરા વિચાર કરી ધ્યાન પહોંચાડશો તો સહેલથી માલુમ પડશે કે કેટલું મોટું નુકશાન ધીકતાલી કામમાં જાણપણે કરીએ છીએ. આજે ખાન લોકોને ભારે શરમ ઉપજવી જોઇએ. હજી પણ આપ મુખત્યાર લોકોથી મદ્રેસાના પૈસાની કોઇ પણ તરેહની ઉપજ ન થાતી હોય તો હવે પછી વધારે વખત નહિં ગુમાવતાં ગામ બોક્સબર્ગના જે લોકો હાલ ટ્રાંસવાલમાં હાજર છે, તેઓના એક જનરલ મીટીંગ બોલાવી આગેવાન સાહેબો પોત પોતાના ટ્રસ્ટીપણાપરથી હાથ ઉઠાવી લેશે અને તેની જગ્યાએ બીજા ટ્રસ્ટીઓ નીમશે. આ કરવું તે ફરજ રૂપ છે, કારણ કે નીમવામાં આવેલા ટ્રસ્ટીઓને આજે લગભગ ૨ વરસ થયાં છે અને તે અરસામાં મદ્રેસાને લગભગ ૪૦૦ થી ૫૦૦ પાઉન્ડનું નુકશાન થયું હશે. આ નુકશાનના કર્તા કોણ છે તે સહેલથી સમજી શકાય તેમ છે. મોટી રકમ બગર ઉપજે રોકાઇ રહેવાથી મદ્રેસા બંધ કરવી પડે એવો વખત આવી પુગો છે. હવે પછી તે વિષે વધારે ચરચા થાય તે અગાઉ ટ્રસ્ટીઓ જાગૃત થશે એવી ઉમેદ રાખું છું.

તા. ૨૫-૭-૦૫ લી ઓલવડીયન.

મીડલબર્ગ, ટ્રાંસવાલ.

અમને તપાસ કરતાં માલુમ પડે છે કે એ પૈસા અમુક ટ્રસ્ટીના નામપર અનામત પડેલા છે તો જમાતના માણસોમાં સંપ થાપતો એ પૈસા બધા ટ્રસ્ટીઓની સહી થઇ તરત નીકળી શકે. સહી થતી નથી તે વાંકેજ રોકી પડયા છે. [અધિપતિ. ઇ. ઓ.]

જનરલ ઇલેકશન—ઇંગલાંડમાં એવો જાહેર મત ફેલાતો જાય છે કે જનરલ ઇલેકશન હવે નજદીક આવ્યું છે. સ્કોટલાંડના કોનઝરવેટીવ ઉમેદવારોને સમાચાર ખબર આપવામાં આવ્યા છે કે આકટોબરની આખરી મુદતમાં તૈયારીમાં રહેવું.

મરહુમ અમીર અબદુલ રહેમાને પોતાના બેટા નસુરેલ્લાખાનને દીધેલી શીખામણો.

[ગયા અંકનું ચાલુ.]

૧૫. રશિઆની ભીત્રાંચારી વિષે સવાલ કરવામાં આવે તો વધુ ટુંકામાં અને સંભાળથી જણાવશો કે, "રશિઆ જો અફઘાનીસ્તાનની છેડ નહીં કરે તો અમો પણ રશિઆની છેડ કરવા જેવું કદી કામ નહિં લઇએ."

૧૬. અફઘાનીસ્તાનની સરકારથી અફઘાનીસ્તાનની પ્રજા સંતોષ પામી છે કે અસંતોષ પામી છે એવું પુછવામાં આવે તો તમારે જવાબ દેવો કે પ્રજાના અસંતોષપણાની અથવા નારાજીની વાત મારા સાંભળવામાં આવી નથી, પણ જો તે બાબત વિષે તમોએ કશું સાંભળ્યું હોય તો તે વિષે મને પુછવાની તમને કદી અગત્ય નથી.

૧૭. બીજા કોઇ પરદેશી રાજ્યના એલચીઓ જેવા કે જરમની, આસ્ટ્રીયા, ઇટલી, ફ્રાન્સ, ચીન, તરકી ઇત્યાદી દેશોના કોઇ લંડનની દરબારમાં હોય, અને તમને તેમની સાથે મુલાકાત થાય, તો રાજ્યદ્વારી બાબતોના સંબંધમાં તેમની સાથે કદી તકરાર ચલાવશો નહિં; તમારે તેમને તેમની સારી તંદુરસ્તી વિષે અને તેમના રાજ્ય કરતાની તંદુરસ્તી વિષે ખબર અંતર પુછવી; તેથી વધુ વાત કરવાની અગત્ય નથી.

૧૮ જો કદી સંજોગોથી તમને રશિઅન શહેનશાહ સાથે અથવા રશિઅન એલચી સાથે મુલાકાત કરવાનો જોગ બને, તો તેમને તમારે આ પ્રમાણે કહેવું—તમારી સરહદની નજદીકમાં જે અમારા અમલદારો રહેલા છે, તેઓ તમારી સરહદના અમલદારો તરફથી મળતી વરતણુકથી ખુશી થયા છે. આથી અમને રશિઅન શહેનશાહની સરકારથી સંતોષ ઉપજે છે અને તે શહેનશાહને અમો લાંબી જીંદગી ઇચ્છીએ છીએ.

૧૯. તુરકીના સુલતાન સાથે, તેમના બેટા સાથે, ઇજીપ્તના ખેદીવ સાથે, જંગબારના અથવા મોરોક્કોના સુલતાનો સાથે, ઇટાલીના રાજા સાથે અથવા બીજા કોઇ રાજા સાથે, અહીંથી જતાં આવતાં મારગમાં તમને મુલાકાત થાય તો ભીત્રાચારી ભરી સાધારણ વાતચીત ઉપરાંત બીજી કશી વાતચીત કરવાની અગત્ય નથી. પણ તેમ કરતાં એવા તમારે તમારો ડેક જાળવવો અને તેમને ઘટતું માન આપવું. પણ તુરકીના સુલતાનના બેટા તરફ તમારે ખાસ મહોબત અને માનના ચીન્હો દેખાડવાં. તમો તમારા વડા ભાઇને જેવું માન આપો તેવું તેને આપવું, મારી તરફથી તેના પીતાની તબીયત વિષે ખબર અંતર પુછવા, અને તમારે તેને કહેવું કે તમારી મુલાકાતનો પ્રસંગ મળ્યો છે માટે પરવરદીગારનો હું ઘણુંજ આભારી થયો છું.

૨૦. ડયુક ઓફ યોર્ક, નામદાર મહારાણીના કુટુંબ માંહેલા કોઈ બીજા માણસ અથવા પારલામેંટનો કોઇ સભાસદ મારી મુલાકાત લેવાની અથવા તમારી વળતી મુલાકાત લેવાની ઈચ્છા દેખાડે તો તેમની માંગણી તમારે સ્વીકારવી. અને કહેવું કે આપણે મીત્ર તરીકે એક બીજાને મુલાકાતો આપવી તે આપણને ઘટે છે.

૨૧. જો અંગ્રેજ સરકાર તમને અથવા તમારા રસાલા માંહેલા કોઇ માણસને કશીએ ઈનામ આપવા ચાંદ બક્ષવાની માગણી કરે તો તે માગણી સ્વીકારવાને તમો ના પાડજો, અને જણાવજો કે નામદાર અમીર સાહેબની પરવાનગી વિના અમારાથી એ કબુલ રાખી શકાય નહિ, કારણ કે તેમ કરવું અફઘાનીસ્તાનના કાયદાથી ઉલટું છે.

૨૨. મારી દરબારના તબીબ મીસ હેમીલટન, તેની બહેન, તેણીના બીજા લાગતા વળગતાઓ, મી૦ વોલટર, અને મી૦ મારટીન વગેરે માણસો તરફથી કશા કાગળ પત્રો મારી ઉપર મોકલવાનું તમને આપવામાં આવે તો તે પત્રો ઊઘેડયા વીના અથવા તેનો તરજુમો કરયા વીના મારી ઉપર એકદમ મોકલી દેવા, કારણ કે તેનો તરજુમો હું મારી હાજરીમાં અત્રે કરાવી શકીશ. અને તમારા રસાલા માંહેલા માણસોના કાગળ પત્રો તમારા હાથે બંધ કરી, તેની ઉપર તમારે હાથે મોહોર કરવી અને તે તમારા વીશ્વાસુ નોકર મારફતે ડપાલ આફીસમાં મોકલી આપવા.

કાબુલ ખાતેથી તમારી ઉપર આવતા કાગળ પત્રો, જે દરબાર તરફથી મોકલી આપવામાં આવશે, તેની મહોર સંભાળથી તપાસીને તે તમારે હાથે ઉઘેડવાં.

૨૩. ખાનગીમાં ફકરામાં જે મારા નોકરોનાં નામ મેં દરશાવ્યાં છે તેમની તરફથી કશી સલાહ અથવા સુચના તમને મોહોડેથી કહેવામાં આવે તો તે તમોએ સંપુરણ ધ્યાનથી સાંભળવી. પણ તે વિષે કોઈને પણ તમારે કહેવું નહિં.

૨૪. ભુસ્તર વીદ્યાને લગતો સરવેયર અથવા ખાણોનું કામ કરી જાણનાર એન્જીનીયર મી૦ મારટીનની મારફતે નોકર તરીકે મળી શકે તો તેની સાથે તમો એક કબાલો કરજો અને તમારી સાથે અત્રે તેને લાવજો; પણ જો તમો તેવા અનુભવીને તમારી મેળે મેળવી શકો નહિ, તો તેવો માણસ આપણી સરકારને માટે મેળવી આપવાને નામદાર મહારાણીની સરકારને અરજ કરજો. અને જણાવજો કે, અમારો દેશ ખાણોથી ભરપુર હોવાથી મારા પીતાએ આ અરજ કીધી છે, કે જેથી અમારી સરકારને વધુ ભેર મળી શકે.

૨૫. બની શકે તો મી૦ મારટીનની મારફતે બે હજાર "મેકેઝીન રીપીટર રાઇફલ્સ" અને તે દરેકને માટે બે હજાર ગોળીઓ ખરીદવી.

૨૬. તમારા અંગ્રેજ મહેમાન સોબતીઓને માટે પદવીઓની અને ખુરશીઓની બંદોબસ્ત ગોઠવણ કરવાનું કામ, પોતાના દેશની રસમ મુજબ બજાવવાને તમારા મહેમાનદારને સોંપજો.

૨૭. બીજા ગૃહસ્થોની સાથે તમે હો, તેમાં ખાસ કરીને બાનુઓની હાજરીમાં તમો હાજર થાઓ ત્યારે તમારે સંભાળ રાખીને ઘુંકવું નહિં, અથવા નાકમાં આંગળી ઘાલવી નહિ, અથવા એવું બીજું કશું કરવું નહિ. ગૃહસ્થોની હાજરીમાં તમો બીડી પી શકશો, પણ જ્યારે બાનુઓ હાજર હોય ત્યારે બીડી પીવા અગાઉ તેમની પરવાનગી તમારે લેવી.

૨૮ પહેલી ઓળખાણ થતાં ગૃહસ્થો સાથે શેકહેંડ કરવી, પણ બાનુંઓ સાથે પહેલી ઓળખાણ થાય ત્યારે માત્ર નમન કરવું અને બીજી વાર મુલાકાત થાય ત્યારે શેકહેંડ કરવી.

૨૯ એક બાનુ હાથનું મોજું રાખવા સાથે શેકહેંડ કરી શકે, પણ એક ગૃહસ્થે પોતાના જમણા હાથનું મોજું તેમ કરતાં કહાડવું જોઈએ, અને તે સબબે ગૃહસ્થો પોતાના ડાબા હાથમાં મોજું પહેરે છે અને જમણો હાથ ખુલ્લો રાખે છે કે જેથી વગર ઢીલે તેઓથી શેકહેંડ થઈ શકે; પણ સાંજ પડી ગયા પછી તેઓ મોજા સાથે શેકહેંડ કરી શકે છે.

૩૦ લંડન તમો છોડો તે વેળા ઇંગ્લંડના નામદાર મહારાણીને તમારે નીચે મુજબ અરજ કરવી:-તમો નામદાર આગળ એક વધુ અરજ કરવાને અને તે ઉપર બહાલી લેવાને મારા પીતાએ જણાવ્યું છે.

તમો નામદારને મારી તરફનું નમન કરવાની મારા પીતાએ મને પરવાનગી આપી મોટું માન આપ્યું છે, અને તમો નામદારે બહુ માયાની અને માતા જેવી લાગણીથી મારી મોલાકાત લઇ મને માન આપ્યું છે.

હવે મારા પીતાની એક નાની અરજ સ્વીકારવામાં આવે તો હું ખુશાલી અને માન સહીત મારે વતન પાછો ફરીશ, નહિ તો મારા પીતાના હુકમનો અનાદર કરેલો કહેવાશે. હવે તે માગણી સ્વીકારવાને તમો નામદાર કબુલાત આપો તો હું તે રજુ કરું. કબુલાત લીધા પછી નામદાર મહારાણીને નીચે મુજબ તમારે કહેવું:-

ખુદાનો મારે ઉપકાર માનવાનો છે કે ઇંગલંડ અને અફઘાનીસ્તાનની પ્રજા વચ્ચેની મોહોબત એટલી તો આગળ વધી છે કે અંગ્રેજ પારલામેન્ટના સભાસદો અફઘાનીસ્તાન ખાતે "બોડી ગાર્ડ" (અંગ રક્ષક) લીધા વિના આવે જાય છે, અને અમો અફઘાનીસ્થાનના રાજ્ય કરતાના બેટાઓ અને શાહજાદાઓ અમારા કીરતીવંત પીતાને અને અમારાં હેતવંતા માતાને જેવી રીતે માન આપવાને જોઈએ છીએ તેવી રીતે તમો નામદારને માન આપવાનું [illegible] શરૂ કર્યું છે. એ કારણસર અમો આશા રાખીએ છીએ કે આનો કબુલ હવે[illegible]રા સુધી ચાલુ રાખવામાં આવશે; નામદાર અમીરને માત્ર આ એકજ અરજ કરવાની છે કે તેમના વિશ્વાસુ નોકરો માંહેલા એકને તેમના આડત્યા તરીકે લંડનમાં હમેશા રહેવા દેવામાં આવે, કે જેથી તે નોકર તમો નામદારની સરકારની ખબરો મારા પીતા તરફ મોકલતો રહે, અને મારા પીતાને મહિના પત્ર પહેવારો તે મેળવી શકે, અને તેના જવાબો વાળી શકે. મારા પીતાએ માત્ર આ એકજ અરજ કરી છે, તે માટે તેઓએ મને અત્રે મોકલ્યો છે. તમો નામદાર, સ્નેહાળ બહુજ મેહેરબાન છો અને અમારાં માતા સમાન અમારી તરફ ભાવ રાખો છો, તેઓ તરફથી આ અરજ સ્વીકારવામાં આવશે એમ માનવાને મને દરેક કારણ છે, કે જેથી હું ખુશાલી અને માન સહીત જોઈતી લાગણી સાથે પાછો ફરું કે તમો નામદારને મે નમન કરયું છે, અને મારું કામ પાર ઉતારયુ છે.

૩૧. આ ફકરામાં બાદશાહી કુટુંબના માણસોને અને સરકારી અમલદારોને કેવી રીતે પોતાઓ લગાડવા તે વિષે જણાવવામાં આવ્યું છે, જેથી તેનો તરજુમો કરવાની અગત્ય નથી. વળી તેમાં ઉમેરવામાં આવ્યું છે કે આ બીગતમાં કોઈ માણસના બેતાળ વીષે દરશાવવામાં આવ્યું ન હોય તો તે માટે શાહજાદા નસરૂલાખાને મીસ હેમીલટન અથવા મી૦ મારટીનને પુછી લેવું.

૩૨. બંદુકો અને બીજી અગત્યની જણસો જે તમોને ઈંગલંડ ખાતેથી ખરીદવાની છે, તે તમો લંડન છોડી જાઓ તેની બે ત્રણ દહાડા અગાઉ, અંગ્રેજ અમલદારોને તે ચીજોની ખબર આપ્યા વીના તમારા પોતાના નોકરો મારફતે ખરીદવી, અને તે જણસોની કીમત આપવાને તમારે અંગ્રેજ અમલદારોને અરજ કરવી નહિં. તમને તેવી જણસોની ભેટ કરવાને તમારે તેમને જણાવવું નહિં, પણ તેવી જણસોની તમોએ ખરીદી કીધી છે, એવું તેમના સાંભળવામાં આવે, તે પછી તેઓ તે જણસોની ભેટ આપવાની માગણી કરે તો તે માગણી તમારે સ્વીકારવી.

૩૩. જો અંગ્રેજ સરકાર મારે માટે અથવા તમારા પોતાને માટે નાણાંની રકમ અથવા કાંઇ જણસો આપે તો તે તમારે સ્વીકારવી પણ તે માટેની કશી સુચના અથવા ઇસારો તમો પોતે કરશો નહિં.

૩૪. તમારે લંડનમાં માત્ર ત્રણ અઠવાડિયાં રહેવું, પણ જો નામદાર મહારાણી તમને ત્રણ અઠવાડિયાંથી વધુ રહેવાની તાણ કરે તો તે નામદારને તમોએ નારાજ કરવા નહિં, કારણ કે હમેશાં એક મહેમાન, પોતાના મહેમાનદારના હાથમાં રહે છે.

૩૫. મક્કા અથવા મદીના ખાતે મરકી અથવા કશો ઉડતો રોગ ફેલાયો છે કે કેમ તેની તમારે પુરતી તપાસ કરવી; જો એમ હોય તો કોઇપણ કારણે તમારે ત્યાં જવું નહિં કારણ કે તેમ કરવું એ આપણા હજરત પેગંબર સાહેબના ફરમાનથી ઉલટું છે, જેઓ ફરમાવી ગયા છે કે જે [illegible]

ફાટતો રોગ ફેલાયો હોય ત્યાં જવું નહિં. ને ત્યાં કશી જાતની બીમારી ન હોય તો ત્યાં જવાની અને મારી તરફથી પણ મદદ કરવાની તમને મારી પરવાનગી છે, અને ત્યાં તમારે વાજબી લાગે તેવી સખાવત કરવી.

જાહેર ખબર.

હીજાઝ રેલવે ફંડ કમીટીના સેક્રેટરી મી૦ ઓસમાન આમદ લખી જણાવે છે કે જે લોકોએ આ ફંડમાં પૈસા ભરેલા છે તેઓ તથા બહાર ગામવાળાઓ મેહેરબાની કરી નાણાં તુરત મોકલવા દેશો, અને નામદાર સુલતાનને એડરેસ ગોઠવેલ છે તેના ફોટો આફની નકલ જેને જોઇએ તે તુરત મારે ત્યાંથી મંગાવી લેશો પાછળથી મળશે નહિં.

પરચુરણ ખબરો.

ચંદ્ર ગ્રહણ—આ માસની તા. ૧૫ મી ને ગુરુવારે થવાનું ચંદ્ર ગ્રહણ નાતાલમાં દેખાશે. સવારે ૪ કલાક ૩૯ મીનીટે ગ્રહણ લાગશે અને ૬ કલાક ૪૩ મીનીટે છુટશે. વધારેમાં વધારે ૦ા કરતાં જરા વધારે ભાગ ગ્રસાશે. જે જોનારાઓને પુર્વ તથા પશ્ચિમે ટેકરાઓ આડા નહિ આવતા હોય તેઓને સુર્યોદય થયા છતાં પણ ચંદ્ર ગ્રહણ દેખાવાથી બહુ આશ્ચર્ય ઉત્પન્ન થશે. આ દેખાવથી ચંદ્રપર પડતાં સુર્યના અજવાળામાં પૃથ્વીના વચ્ચે આવવાથી પડતા ચંદ્રમાપરના છાંયડાથી ચંદ્ર ગ્રહણ થાય છે. એ હકીકત શક ભરેલી જણાશે. પણ ખરી રીતે સુર્ય ક્ષિતિજ નીચે હોવા છતાં બરોબર ઉપર દેખાય છે. દાખલા તરીકે કથરોટમાં મુકેલો એક સીકો બરોબર ન દેખાઇ શકે એવી રીતે ઉભા રહી તેમાં પાણી રેડવાથી તે સીકો જોનારને નજરે પડશે અને જરા ઉપર આવેલો જણાશે. તેજ પ્રમાણે વાતાવરણમાં સુર્યના કિરણનું પરાવર્તન થવાથી નહિ હોવા છતાં સુર્ય ક્ષિતિજપર દેખાય છે.

નીજની નોગોરોડમાં બંડ—આ રશિયાનું એક વેપારના મથકવાળું શહેર છે. તેમાં દર વરસે જુલાઇથી સપટેમ્બર સુધીમાં મોટો મેળો ભરાય છે, ત્યારે ત્યાં દુનિયાના જુદા જુદા ભાગમાંથી ઘણા માણસો એકઠાં થાય છે. મોસ્કોથી રૂટરનો ખબરપત્રી લખી જણાવે છે કે ત્યાં ભારે બંડ જાગ્યું છે. બંડખોરોએ લગભગ ૧૦૦ માણસોની કતલ કરી છે. ઓગો અને ત્રાહકોને ઉંચમાંજ કાપી નાખતાં બંડખોરો અચકાતા નથી.

ટ્રેનોનું અથડાવું—લીવરપુલ અને સાઉથપોર્ટ સ્ટેશન વચ્ચે થોડા દિવસ પહેલાં બે ટ્રેનો અથડાવાથી ૨૨ પાસેન્જરો મરણ પામેલા અને ૪ ઘાયલ થએલા હતા.

રૂશિઆમાં સુવર્ણનો ભંડાર—સેન્ટ પીટર્સબર્ગ ખાતેનો ટાઇમ્સનો ખબર પત્રી જણાવે છે કે રૂશિઆના મોટાના ભંડારમાં ૭૦,૦૦,૦૦,૦૦૦ પાઉન્ડની કીમતનું સોનું ભરેલું છે એવા ખબર મળ્યા છે.

બહાદુરીના શબ્દો—જાપાન સાથે શરમ ભરેલી સલાહ નહિં કરવા બાબત ઝારને મળેલા પીટીશનના જવાબમાં ઝારે જણાવ્યું છે કે નાલાયક અને ડાઘ લગાડનાર સલાહ કદી નહિ કરવામાં આવે એવી રૂશિઆન પ્રજાએ ખાત્રી રાખવી.

ચીનનો નુકશાનીનો દાવો—સેંટ પીટર્સબર્ગ ખાતે સત્તાવાર ખબર મળેલા છે કે સલાહ કારક મંડળની પાસે ચીન પોતાની નુકસાનીનો દાવો રજુ કરશે. મંચુરીઆમાં ગામડાંઓ તથા ચાકને જે નુકશાની પહોંચાડી છે તે બદલ પા. ૨,૦૦,૦૦,૦૦૦ ની માગણી અને લડાઇમાં ઉતરેલાં રાજ્ય પાસે તે કરશે.

રાજદ્વારી મેળાપ—જરમનીના કેઝર ને રૂશીઆના ઝારને ફીનલેંડમાં બોર્ગો ખાતે મળવા માટે ઝારે પોતાનું રહેઠાણ પીટરોફ તા. ૨૩ મી એ છોડયાનું એક ખબર પત્રી લખી જણાવે છે. તે સ્થળે તેજ દિવસની સાંજે ખાણુપર અને બાદશાહો એક મળ્યા છે. આખા યુરોપમાં આ મેળાપ માટે ચરચા ચાલી રહી છે, અને તે મેળાપનું કારણ હજી કાંઇ બહાર પડવા પામ્યું નથી. તા. ૨૫ મી એ ઝાર પોતાને સ્થળે વિદાય થયાના ખબર મળેલા છે.

રૂશિઆને કેઝરની શિખામણ—રૂશિઆ ખાતેનો એક ખબર પત્રી લખે છે કે રૂશિઆના ઝારે જ્યારે જરમનીના શહેનશાહ કેઝરની મુલાકાત લીધી ત્યારે કેઝરે તેને એવી શિખામણ દીધી કે જ્યાં સુધી રૂશિઅન લશ્કર એકાદ પણ સારી ફતેહ મેળવે નહિં ત્યાં સુધી લડવું અને એક સારી જીત મેળવ્યા બાદ સલાહ કરવી. વળી તેના રાજ્ય વહિવટમાં પણ સુધારો કરવા કેટલીક સમજુતી આપી હતી.

બ્રિટિશ કાફલાનું બાલ્ટીક સમુદ્રમાં જવું—બ્રિટિશ ચાનલનો કાફલો બાલ્ટીક સમુદ્ર તરફ ઉપડવાનો છે એ સમાચારે જરમનીમાં ભારે ખળભળાટ ઉત્પન્ન કર્યો છે. જરમનીના રાજદ્વારી વર્તમાનપત્રો જણાવે છે કે બાલ્ટીક સમુદ્રના કાંઠાનો મુલક તેની પર સત્તા ચલાવી શકે છે. એટલે કે સ્વીડન ડેનમાર્ક અને રૂશિઆ હાલ કાંઇ બોલી શકે તેમ નથી તેથી જરમનીની તે સમુદ્રપર સત્તા રહી. જ્યારે બ્રિટન કહે છે કે તે સમુદ્ર સર્વ માટે ખુલ્લો છે.

આ અઠવાડીઆમાં મળેલ લવાજમ.

મી. ઈસમાઇલ સુલેમાન એન્ડ કુ.	ઈંડી.	૦	૧૨	૬
,, આર. ડી. પારેખ વેરૂલમ.		૦	૧૨	૬
,, આમદ કથરાદા.	,,	૦	૧૨	૬
,, એસ. રામસામી.	,,	૦	૧૨	૬
,, બાબુ રૂપસીંગ.	,,	૦	૧૨	૬
,, ઇસમાઇલ ઈબ્રાહીમ	,,	૦	૧૨	૬
,, આર. આર. શેઠ.	,,	૦	૧૨	૬
મેસર્સ હરબન્સ અને રાજકુમાર	,,	૦	૧૨	૬
મી. અબદુલ વહીદ.	લેડીસ્મીથ.	૦	૧૩	૬
,, રામચંદ્ર.	સીડીંહ.	૦	૩	૦
,, એમ. પી. સુલતાન.	બીલેર.	૦	૧૨	૬
,, એમ. એમ. દીવાન.	ડરબન.	૦	૧૨	૬
,, ઇ. સી. રાવત.	પી.એમ.બર્ગ.	૦	૧૨	૭
ડા. અબદુલ રહેમાન.	કેપટાઉન.	૦	૧૭	૦
મી. અબદુલ કરીમ.	સ્ટેન્ડેનગ્રેટન.	૦	૨૦	૦
,, બી. રામેશ્વર.	આમસેની.	૦	૧૨	૬
,, કુવરસીંગ.	,,	૦	૬	૩
,, પુંજા રતનજી.	હારકોર્ટ.	૦	૧૭	૬
,, મુસ્લીન્સ.	કેપટાઉન.	૦	૧૭	૬
,, મહમદ કરીમ.	,,	૦	૯	૦
,, પોલ.	ડરબન.	૦	૧૨	૬
,, જગરૂપ.	આમગેની.	૦	૧	૬
,, બાબુલાલ.	,,	૦	૧૨	૬
,, કનૈયા મહારાજ.	,,	૦	૧૨	૬
,, એસ. સનીચર.	,,	૦	૧૨	૬
,, મેન્જીસ.	રીચમંડ.	૦	૧૫	૦
,, અબદુલ આમદ આમસ્ટર્ડામ.		૦	૧૭	૦
,, એ. વાલીવેલુ નોટીંગહામરોડ.		૦	૧૨	૬
,, જી. પી. વ્યાસ. પ્રીટોરીઆ.		૦	૧૭	૬
,, એ. જે. ડોસ.	ડરબન.	૦	૧૨	૬
,, અહમદ સુલેમાન.	હેડલબર્ગ.	૦	૧૭	૦
,, આર. રેડ્ડી.	ઈસીપીંગો.	૦	૧૨	૬
,, એ. ગોકળ.	,,	૦	૧૦	૦
,, સુરતી મહારાજ.	ડરબન.	૦	૧૨	૬
,, એમ. જી. સીંગ.	હેરીંગસ્ટ્રુમ.	૦	૧૨	૬
,, એ. વીરાસામી.	પી.એમબર્ગ.	૦	૨	૬
,, એચ. ઇસ્માઇલ.	કીંબર્લી.	૦	૧૭	૦
,, એ. ઈ. વાંકર.	પી.એમબર્ગ.	૦	૧૨	૬
,, અંબા વીષ્ણુ.	ઈન્ડીફ઼ા.	૦	૧૨	૬

ગ્રાહકોને વિનંતી.

ચાલુ સાલનું લવાજમ જે ગ્રાહકોની પાસે બાકી રહેલું હોય તેમણે મોકલી આપવા મે. કરવી.

इंडिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. ५ वीं अगस्ट, १९०५. नम्बर ३१.

सप्ताहिक पंचांग.

इंग्रेजी—ता. ५ वी अगस्टसें, ता. ११ वी अगस्ट १९०५ तक.

हिंदु—श्रावण सुदी ५ सें श्रावण सुदी ११ सम्वत् १९६१ तक.

वार.	अंग्रेजी तारीख	हिंदी तिथि	सूर्य उदय क.मि.	सूर्य अस्त क.मि.	त्योंहारोंकी यादी.
शनि.	५	५	६ ४०	५ २४	
रवि.	६	६	६ ३९	५ २५	
सोम.	७	७	६ ३८	५ २५	
मंगल	८	८	६ ३७	५ २६	
बुध..	९	९	६ ३६	५ २६	
गुरु..	१०	१०	६ ३५	५ २७	
शुक्र	११	११	६ ३५	५ २८	

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. ५ वी अगस्ट, १९०५.

नातालमें हिन्दी गिरमीटीयें.

नातालमें हिन्दी गिरमीटीयोंके सम्बन्धमें प्रोटेक्टर मि० पोलकींग होरनकी रिपोर्ट प्रकट हुई है. रिपोर्टसें जान पडता है, कि अब गिरमीटीयोंकी बस्ती ८१,००० आदमीसें भी अधिक है. १९०२ सें १९०४ तकमें ११,००० गिरमीटीयोंकी बस्ती बढ गई है. इन संख्या कुछ छोटीसी नहीं है. परन्तु अबतक गिरमीटीयेंकी मंगनी हर हमेश भारी है. लोग प्रोटेक्टर पास जाकर गिरमीटीयें मिलने पर शोर मचाते है, तो भी गिरमीटीयें मिलता नहीं है. हिन्दसें इतना आदमी मिल नहीं सकते. यह मामला स्पष्ट दिखाई देता है, कि हिन्दीओंकी जरूरत विशेष है. विना हिन्दी देश आबाद नहीं हो सकें. जिस आदमी हिन्दीओं विरुद्ध पुकार करते हैं, वे सब झुठ है; और अपना स्वार्थके लिये सामने होता है. कोलोनीका कृपिकार्य विना हिन्दी न हो सके, ऐसा सिद्ध होता है. तो पिछे हिन्दीओंको तकलीफ कैसे दी जाती है? यहांके आदमीको जब विना हिन्दी नहीं ही चल सकें, तो जिस हिन्दीओं स्वतन्त्र है, वे लोगोंको तकलीफ कैसे दी जाती है? यह सम्बन्धमें नामदार हिन्दी सरकारको हरएक वक्त खबर हमारे लोगों तरफसें पहुंचाना चाहिये.

गिरमीटीयें पर करका आईन बनाया है, सो निकम्मे है. ऐसा प्रोटेक्टरकी रिपोर्टसें मालुम होता है. यह करका बोझ रखनेका कारण ऐसा था, कि कर देनेके बदल वे लोग कोलोनी छोड कर चला जांय. परन्तु गोरेंकी आशा परिपूर्ण न हुई. लोग चला भी न गया, और कर भी नहीं देते है. सब देने लायक आदमी है, ऐसा ढूंढ लेना, वह बडा कठीन कार्य है. लेकीन ऐसा कर जारी रखना, उसमें कोलोनीकी कीर्तिको झांख लग जाती है. कारण, जिस गिरमीटीयें उनकी कबूलातके अनुसार बहुत उपयोगी है, उसकी पर करका बोझ रखना, वह शरमकी बात है.

जापानकी शर्ते—लडाईके खर्च बदल जापान २१ करोड पौन्डकी चाहना करेंगे, ऐसा सम्भव है. उपरान्त सखेलीयन टापु अपने हस्तक रखेंगे. लायोटंग हारबीनकी रेल्वे और कोरियापर सत्ता अपनी रखेंगे. मनचुरिया चीनको सोंप देनेकी मंगनी करेंगे. ऐसा सम्भव है.

झारकों केसरकी सूचना—रुसीआसें एक सम्पाददाता लिखता है, कि जब झारने जर्मनीके शाहनशाह केसरको मुलाकात लिया तब केसरने झारको सूचना दी, कि जबतक रुसी लस्करकी एक भी फतेह न होवे, वहांतक लडाई जारी रखना. एक जीत ठीक हो जाने बाद सन्धि करना. अलावा राजकार्यभारमें भी सुधार करने पर कई कई सलाह दी थी.

प्रोटेक्टर आफ एशियाटीक्स. ट्रांस्वालमें वहांकी सरकारने प्रोटेक्टर आफ एशियाटीक्सका होद्दा निकाला है. वह होद्देपर मि० चमनीको नियुक्त किये है. उसकी सामने मि० हौसकेन साहब पिछा पकड कर लगा है. वह साहब कहता है, कि वह होद्दा निकमा है. इसलिये निकाल देना चाहिये. कोलोनियल सेक्रेटरीने जवाब दिया है, कि ऐसे अफसरकी हाल जरूरत है, और मि० चमनीको सरकारने वचन दिया है.

***

ट्रांस्वालमें काफिरोंके जमीनके हक. ट्रांस्वालकी सुप्रिम कोर्ट काले लोगको हरहमेंश लाभ दिया करती है. गोरेंकी वास्ती रखने सिवाय न्याय मन्दिरमें काले व गोरेको समान गीनकर इनसाफ दिया जाता है. हवीपोर्टमें काफिरका एक चर्च है. उस चर्च उनके ट्रस्टीओंके नामपर चढानेके लिये अर्जी करनेमें आई. हाई कोर्टने ठहराया है, कि न्यायके अनुसार जमीन काले आदमीके नामपर चढ सकें. आईन वह जमीन नाम पर चढानेके लिये इनकार नहीं करता है. इस बनावसे देख पडता है, कि प्रिटोरिया, हेडलबर्ग वगैरह स्थलमें मसजीदें है, वह ट्रस्टीओंके नामपर चढ सकती है. यह बात पर प्रिटोरिया, हेडलबर्ग वगैरहकी जमातने ध्यान लगाना चाहिये.

***

जापान कैसे जीता? बेरन कोम्युराको न्युयोर्कमें अखबारोंके प्रतिनिधिओंने प्रश्न किया कि जापानकी जीतका कारण क्या? उसने कहा कि प्रथम कारण जापानकी मंगनी व्याजबी है. दुसरा कारण जापानमें संप है. अफसरों या प्रजामें खटपट नहीं है. सब कोई अपनी फर्ज बजाते है. जापानी लोग सुस्त या कायर नहीं है, और हरहमेश लडाईसें रहते है. इस प्रकार रहनेसें जापान रुसको टक्कर मार रहा है. थोडा कपडा, थोडी खाद्य चीजेंकी जरूरत, वगैरह कारणसें कमती गाडियोंमें जापानी सिपाहियोंकी खाद्य चीजें जा सकती है. यानी अधिक आदमी दूर ले जाने पर थोडी तकलीफ उठाई जाती है.

काशीपुरीमें आनन्दोत्सव.

सब कोई जानते है, कि काशीपुरी भारतमें एक बड़ा भारी असली नग है, और हिन्दुओंका बड़ा धर्मस्थान है. गङ्गाजीमें स्नान करने पर प्रति वर्ष हजारों या लाखों धर्माभिलाषी हिन्दुगण देश विदेशसें जाते हैं. भक्तिभावसें पूजन दर्शन लेकर पवित्र धामकी लीलामें वृद्धि करते हैं. इसी वर्तमान सालके डिसेम्बर महीनेमें काशीपुरीकी शोभामें और वृद्धि होनेवाली है. इसबार इन्डियन नेशनल कोंग्रेसकी २१ वीं बैठक पवित्र धर्मस्थान काशीपुरीमें होगा. देश विदेशसें विद्वान प्रतिनिधिओं आवेंगे. यह महाव मंडळ सिवे दुसरे भी कई कई मंडलों वहां ईकठा होनेवाला हैं. उद्योग हुनरका कानफरन्स होगा, ऐसा सम्भव है. युवराज प्रिन्स आफ वेल्स यहां इसवार पधारें, उसके लिये कारवाई चल रही है. सोसीयल कनफरन्स भी इस वक्त यहां जमा होगा. यह कनफरन्स निर्विघ्ने पसार होवे, उसके लिये विद्वान शास्त्रीओंने सम्मती दिया है, कि किसी कार्यमें विरुद्ध मत नहीं दिखाया. जिस प्रकारसे गत कोंग्रेसके समय पर बम्बइमें ली मंडलने डीस्सा लिया था, इस तरहसे यहांके मेलामें भी डीस्सा लेंगे; ऐसी योजना चल रही है. अलावा भारत धर्म महामंडलकी सभा थिओसोफिकल सिटीस् और बौद्ध धर्मके अभिसरोंकी सभा इसवार वहां जमा होनेवाली है. यह सब मंडळ २१ वी भारत राष्ट्रीय सभाके शुभ समयपर ईकठा होकर काशीपुरीकी किर्ति और बढावेंगे. प्रतिनिधिओंको सचमुच इसवार "एक पंथ और दो कार्य" होगा.

मरक्युरीमें छपी हुई एक चीठी.

हालमें नाताल मरक्युरीमें एक चीठी "ओबझर्वर" यानी (प्रेक्षक) के नामसे प्रकट हुई है. चीठी पढनेसे मालूम पड़ता है, कि पहिले २२वीं तारीखके मरक्युरीमें "पेराम्बुलेटर" के नामसे एक लेख प्रकाश हुआ था. जिसका प्रत्युत्तर "प्रेक्षक" ने दिया है, वह हम निचे प्रकट करते है:—

"महाशय,—आपका ता० २२वीके अखबार (मरक्युरी) में "पेराम्बुलेटर" यानी (नापनेवाला) के नामसे एक लेख प्रसिद्ध हुए है. उसमें यह लिखता है, कि हिन्दीओं ईश्वरकी प्यारी प्रजा है. लेख पढनेसें स्पष्ट मालूम पड़ता है, कि इन लेख लिखनेवाला हिन्दीओंका विरोधी है. कारण, वह लिखता है, कि काफिर लोग भी गोरेका पोषाक पहनते है, और हिन्दीओं तो २ शिलिंगके दामके सुती कपड़े पहनते हैं और सादा खोराक खाते हैं. यह सब बात ईर्षामात्र है. स्वयं आप जानता होगा, कि ऊंच वर्गके हिन्दीओं कैसा पोषाक पहनते है और कौन तरहसे रहता है. मेरा अनुमान मुजब उनका ख्याल ऐसा होगा, कि अंग्रेजी पोषाक पहननेवाले हिन्दीओं पोषाक गोरे व्यापारीके वहांसें चोरी करके लाते होगा. कारण, वह लिखता है, कि गोरे व काफिरोंके मालको चोरी कर कर हिन्दीओं व्यापार करते है, और अपना गुजारा चलाते है. "पेराम्बुलेटर" से मैं प्रार्थना करताहूं, कि आप कृपाकर गोरा व्यापारीके वहां जाईये, और जांच लगाईये, तो सत्य बात मालूम हो जाय, कि हिन्दीओं गोरेका पोषाक कैसे पाते है. विशेष लोगोंका चार्ज हिन्दीओं पाससें लिया नहीं जाता है और काफिरों पाससें लिया जाता है. ऐसी बात "पेराम्बुलेटर" कहता है वह सचमुच आश्चर्यकारक है. गवर्मेन्टवाला रेलवे डिपार्टमेन्ट ऐसा पागल नहीं है, कि हिन्दीओंको छोड देवे. कितने समय तो रेलवे कर्मचारीयोंको काफिरों जितना चार्ज हिन्दीओंका करते मैंने देखा है. अन्य प्रकारसें हिन्दीओंके शिर पर करका बोझ रखनेसें न्याय होगा, ऐसा मेरा कहना नहीं है. कारण, दुसरी प्रजा जिस प्रकारसें सरकारको कर भरती है, वह ही प्रकार हिन्दीओं भी कर देते है. हिन्दीओं कुत्तेके लिये लाइसेन्स लेते है, और जिसकी पैदास हजारों पौन्डकी होती है. कुत्तेके और ऐसे ऐसे दुसरे लाइसेन्स हिन्दीओंके लेनेसें प्रतिवर्ष कितनी पैदाश होती है. यह सम्बन्धमें कोई पार्लमेन्टका मेम्बर नाताल सरकारसें हिसाब मांगे, ऐसा मैं चाहताहूं.

हिन्दीओं माल लाने जानेका भाड़ा और मुसाफरीका किराया देते है, मालपर जकात भरते है और चीठीपर डाक महेसुल देते है. यह सब गोरे और काफिर समान क्यों नहीं है? पार्लामेन्टमें हिन्दीओं तरफसें कोई मेम्बर नहीं है. इससें विशेष करके पोषककी बात करना, वह निकमी है.

हिन्दी मजदुरों हरएक प्रकारसें गोरोंको लाभदायक है. गन्नेके कारखानेमें, खेतमें, बाग बगीचेमें व घरकार्यमें कितने उपयोगी है. वे लोग कड़ी महेनत कर अपना गुजरान करते है. विशेष भाग बहुत गरीब स्थिती भोगते है. वे लोग भारी कर कहांसे देवे? सरकारसें प्रार्थना करताहूं, कि दुसरी प्रजासें जितना कर लिया जाता है, इतना ही हिन्दीओंसें लिया जायगा."

"ओबझर्वर (प्रेक्षक)."

दक्षिण आफ्रिकामें हिन्दीओं.

"साउथ आफ्रिका रीव्यु" अखबारमें एक लेख प्रकट हुए है, वह पाठकोंको पढनेके लिये प्रकाश करते है:—

"आजकल दक्षिण आफ्रिकाके हिन्दीओं पर जो गेरवर्तणुक चलाई जाती है, और कुछ दिनोंपर जो कुर घातकी आईन बनाये जाते है, उस परसे न्यायी व सज्जन पुरुष सिवाय दिखावे सिवाय नहीं रहें. हिन्दीओं तरफ गेरवर्तणुकके सम्बन्धमें कई कई वक्त पर मुंह बन्ध कर कर और कई कई वक्त लिखावट कर कर वर्तमान पत्रों द्वेषभाव दिखाते है, वह ब्रिटनको तिरस्कार पैदा करनेके लिये सम्पूर्ण है.

जिस प्रजाने ब्रिटिश सरकारकी उन्नतिके लिये धन और प्राण तक भोग दिया है और अबतक भी देने तैयार है, जिस प्रजा राज्य प्रत्ये हर हमेश वफादार व निस्वार्थी है, जिस प्रजाका देश ब्रिटिश प्रजाको शान्तिसें शिकार करनेके लिये बड़े मैदान देता है, और जिस देशके आश्रय तले बहुत अंग्रेज लोग अपनी स्वदेश भूमि छोडकर शान्तिसें निवास कर रहे है; वही प्रजा आजकल यहां ब्रिटिश कोलोनीमें मानहीन और दुःखी है. यह ही कोलोनीमें हिन्दीओंसें भी कमती हकवाले परदेशी लोगोंको अच्छी तरहसें सन्मान मिलता है. यह सबका कारण क्या है, सो कुछ देखा नहीं जाता है.

उपरान्त यहां सरकार तरफसें कुछ नालिस लगानेवाले लोगों सामने हिंमतसें ईन्साफ लिया नहीं जाता है. परन्तु जब इन प्रश्नको लम्बा बनाते है, तब भारी शोच पैदा होता है. नालिश लगानेवालोंमें कितने ऐसा लोग है, कि उसको यह कोलोनीमें रहनेका हक हिन्दीओंसें भी बहुत कमती है. इससें ईश्वर प्रत्ये प्रार्थना है, कि न्याय और सत्यताके विचारसें भरे बड़े महान पुरुषो सत्ता पावे, और इससें दाद मिल सकें.

अपनी हिन्दी प्रजा पर सचमुच स्नेह और विश्वास रखनेवाली महाराणी विक्टोरियाका वारस दक्षिण आफ्रिकामें बसती हिन्दी प्रजाका रक्षणके लिये, ऐसा ही बेठा रहें, वह माना नहीं जा सकें."

जनरल इलेकशन—इंग्लान्डमें ऐसा जाहेर मत फेल रहा है, कि जनरल इलेकशनका समय अब निकट आया है. स्कोटलान्डके कोनसरवेटीव उमेदवारोंको सलाकार खबर देनेमें आई है, कि अक्टोबरके अन्त पहिले तैयार रहना.

काबुल मिशनका सन्धिपत्र.

—o—

काबुल-मिशनके काबुल जानेका और वहांसे भारत वापस जानेका हाल हमारे पाठक पढ़ चुके हैं. परन्तु उसका कार्य विवरण प्रकाश नहीं होनेसे बेमालूम है. गत ता० २५वीं मेईको शिमलेमें भारत सरकारने मिशनके कार्य विवरण प्रकाश किया है. काबुल-मिशनने सिर्फ काबुल अमीरसे प्राचीन सन्धिके आधारपर एक नई सन्धि की है. जिस सन्धि हम "हिन्दी बंगवासी" से प्रकट करते हैं:—

"वही परमेश्वर है, जिसका गुण प्रशंसनीय है अफगानस्थान और उसके अधीनस्थ राज्यके स्वतन्त्र पादशाह श्रीमान सिराजुलमिल्लतुद्दीन अमीर हबीबुल्लाखां एक ओर हैं, और प्रशंसनीय ब्रिटिश सरकारके प्रतिनिधि तथा शक्तिशालिनी भारत सरकारके वैदेशिक सिकतर माननीय मि० लुई विलियम डेन सी. एस. आई. दूसरी ओर. बादशाह सलामत स्वीकार करते हैं, कि मेरे परलोकगत श्रीमान पिताने, जिनकी आत्मापर भगवानने दया और जिनकी कबमें भगवान प्रकाश प्रदान करें, जो सन्धि प्रशंसनीय ब्रिटिश गवरमेन्टसे की थी, उसको असलियत और उसके सहायता सम्बन्धी विषयोंके अनुसार मैंने कार्य किया है, करता हूं और करूंगा. मैं अपने किसी कार्यसे अथवा किसी बातसे उस सन्धिके नियमोंको भङ्ग न करूंगा.

माननीय लुई विलियम डेन साहब स्वीकार करते हैं, कि प्रशंसनीय ब्रिटिश सरकारने वर्तमान बादशाह सिराजुलमिल्लतुद्दीनके मृत प्रतिष्ठित पिता श्रीमान् जियाउलमिल्लतुद्दीनसे, भगवानने जिनकी आत्माको शान्ति दी और जिनकी कबमें रोशनी होवे, स्वदेश और विदेशके सम्बन्धमें या सहायताके सम्बन्धमें जो सन्धि की थी, मैं उनकी पुष्टि करता हूं, कि ब्रिटिश सरकार उस सन्धिके विरुद्ध कभी और किसी तरहका कोई काम न करेगी.

यह सन्धि मङ्गलवार १३२३ हिजरीकी १४वीं मुहर्रमुल्हरामको या सन १९०५ ईस्वीके मार्च महीनेमें लिखी गई है.

इस लिखावटके निचे अमीर हबीबुल्ह खांकी फारसी भाषाकी मुहर है. मुहरके निचे लिखा है—"मैंने मुहर की और दस्तखत किया." इसके उपरान्त "अमीर हबीबुल्ह" और "लुई विलियम डेन वैदेशिक सिकतर और भारत सरकारके प्रतिनिधि" लिखा है."

समाचार.

—*—

सुवर्णकी दिवारें—रूसी सेन्टपिटर्सबर्गमें एक बड़ा शहेनशाही महेल है. महेलकी कई कई दिवारें सुवर्णकी और जेवरातकी बनाई गई है.

—

ट्रेनें भिड गई—कुछ दिन पहिले लिवरपूल और साउथ पोर्ट स्टेशन बिच दो ट्रेनें भिड गई उस समय २२ आदमी मरे और ४ घायल हुए थे.

—

शादीके कानुन—रूसमें एक आदमी पांच शादी तक कर सकता है. पांचवीं बीबीकी मृत्युके बाद अगर वह फिर शादी करे, तो सजावार होता है.

—

सुवर्णका भंडार—सेन्टपिटर्सबर्गसे टाईम्स अखबारका सम्वाददाता खबर देता है, कि रूसी मठके भंडारमें ७०,००,००,००० पौन्डका सुवर्ण भरा पड़ा है.

—

चीनी भाषा—दुन्यामें सब कोई भाषासे चीनी भाषा बहुत आदमीसे बोली जाती है. चीनमें दुसरे देशोंसे बस्ती विशेष है. इस प्रकार ३८ करोड और २० लाख आदमी चीनी भाषा बोलते है.

—

चंद्र गृहण—यह महीनेकी आगामी ता० १५वीं गुरुवारके रोज चंद्र गृहण है. गृहण नाताल कोलोनीमें देखा जायगा. ४ कलाक ३९ मिनिटपर सबेरे गृहण होगा और ६ कलाक ४३ मिनिटपर छूट जायगा.

—

राजवंशी लग्न—नामदार शहेनशाह एडवर्डका भाई ड्युक आफ कोनाटकी पुत्री का लग्न स्वीडनके पाटवीकुंवर साथ गत जुन महीनेमें हुआ था. उसही खुशालीमें नामदार महाराजाने एक गार्डन पार्टीका मेलावडा किया था. इस समय ६,००० मिजबान हाजर थे.

—

पुरानी तस्वीर—वर्त्तमान महाराजा एडवर्ड जब प्रिन्स आफ वेल्सकी हैसियतसे भारतको सेरको गये थे, तब सैर करते करते जयपुर भी गये थे. उस समय रूसी वरेस्ट चाजिन नामे चित्रकार भी फिरते फिरते जयपुर पहुंच गया था. उसने प्रिन्स आफ वेल्सके जयपुर-प्रवेशका चित्र तैयार किया था. हालमें जयपुरके राजाने लार्ड कर्झन मार्फत विक्टोरिया मेमोरियल हालमें देनेके लिये, वह चित्र खरीद लिया है. खबर है, कि यह चित्र भारत जा पहुंचा है.

—

सन्धिकी आशा—बेरनकामीम्युराके एक वकील हाल न्युयोर्कमें है. वह सन्धिके सम्बन्धमें अपना विचार लिखता है, कि सन्धिका कार्य फतेहमन्द होगा. जापान ख्राजपी शर्त लगायगा. [illegible] और जापान दोनों देशमें सन्धिकी असर फैल रही है. दोनों पक्षको मिलकर ५,७०,००० आदमी ओंकी जिंदगी गंवाई है. जिसमें रूसने ३,७०,००० और दुसरी जापानने. जापानको एक रोजका लडाईका व्यय १० लाख डालरका लगता है. इसलिये प्रजा मानती है, कि खर्चकी नुकशानी अवश्य मिलना चाहिये.

रोकड बजार भाव.

	शी.	पे.	शी.	पे.
मांजा चावल ...	१६	०	१७	०
मीमकी „ ...	२१	०	२२	०
एफ. एफ. डी. आर. ..	१४	०	१४	६
एफ. डी. आर. ...	१३	०	१४	०
चीनी सहर ...	१८	६	१९	०
दुबा चावल ...	१८	०	१९	०
अरहरकी दाल ...	१४	६	१५	०
मसुरकी दाल ...	१६	०	१७	०
मुंगकी दाल ...	२२	०	२३	०
उडदकी दाल ...	२१	०	२२	०
चने ...	१७	०	१८	०
चनेकी दाल ...	१७	०	१८	०
मटर ...	१६	०	१८	०
मोलैसिस ...	७	६	८	०
कडवा तेल १ गेलन .	३	२	३	६
रेडीके तेल „ ...	२	६	२	८
मिठा तेल „ ...	२	८	२	९
नालीयर तेल „ ...	३	०	३	१
सफेद चीनी ...	१८	६	१९	०
पिली „ ...	२०	०	२०	६
डीकल (नाताल) ...	१७	०	१७	०
आटा (फ्लावर) ...	९	०	९	६
सुपारी मद्रासी १ रतल	०	६	०	८
मीरची „	०	५	०	५॥
घी केप (पेटी) १ ...	७०	९	७२	६
पाराफीन व्हीनोस १ केस	६	३	६	६
„ वाइट रोस „	७	०	७	३
„ „ गेलन	१२	९	१२	३
फली ...	१३	०	१३	०
नलीयर १०० ...	१०	०	१२	०
दुध नेसलका ...	१९	६	२०	६

இந்தியன் ஒப்பினியன்.

வாராந்தரப்பத்திரிகை

நெட்டால் பீனிக்ஸ், 1905ஆ ஆகஸ்டுமீ 5உ சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

விசுவாவசு வருஷம் ஆடி மாதம்.

கிழமை.	இங்கி.-தமி.	திதி.	நட்சத்.	யோகம்.
ஞா	6-22	[illegible]	[illegible]	[illegible]
தி	7-23	[illegible]	[illegible]	[illegible]
செ	8-24	[illegible]	[illegible]	[illegible]
பு	9-25	[illegible]	[illegible]	[illegible]
வி	10-26	[illegible]	[illegible]	[illegible]
வெ	11-27	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ச	12-28	[illegible]	[illegible]	[illegible]

மார்க்கட் விலை.

	முதல்	வரை.
மாஞ்சா அரிசி.	16 -	17 -
பீமடி அரிசி.	1-1-0	1-2-0
பருப்பு.	15 -	15 6
மைசூர் பருப்பு	16 -	17 -
கோதம்.	7 6	8 -
கல்லெண்ணை.	3 2	3 3
எள்ளெண்ணை.	2 8	2 0
தேங்காயெண்ணை.	3 -	3 1
நெட்டால் சர்க்கரை	18 6	19 -
சிகப்பு ,,	1-0-0	1-6-0
மிரிகள் ,,	16 -	17 -
கோதுமை மாவு	9 -	9 6
பாக்கு	6 பென்ஸ்,	8பெ
மிளகா	5 ,,	5½
நெய்	3-10-0	3-12-6
பேர்பின் தேல்	6 3	6 6
டீ ஒயட் சோப்	7 -	7 3

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கையொப்பக்காரர்கள் சென்ற வருஷத்துக்குச்சேரவேண்டிய கையொப்பத்தொகையும் நிகழும் வருஷத்தின் தொகையும் தாமதிக்காமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாய்க்கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

கையொப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை வாரந்தோறும் கிடைக்காமலிருந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத்தெரியப்படுத்தும்படிக் கேட்டுக்கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மெயில்.

நெட்டால் டைரக்ட் லைன்.

அப்ரூலி ஆகஸ்டு 9உ புறப்பட்டு நேரே கொழும்பு, கல்கத்தாவுக்குப் போகும்.

இந்திய ஆப்பிரிக்கா லைன்.

எஸ். எஸ். [illegible] ஆகஸ்டு [illegible] இங்கிருந்து கல்கத்தாவுக்கு [illegible] புறப்படும்.

ஏஜென்டு. டேவல் அன்ட் [illegible], [illegible] அல்லது கல்கத்தா.

"இந்தியன் ஒப்பினியன்"
பீனிக்ஸ்நெட்டால்,
சனிக்கிழமை.

1905ஆ ஆகஸ்டுமீ 5உ

நிகழ்ந்த வெள்ளத்தின் விசாரணை.

சிலகாலத்துக்குமுன் வெள்ளத்தின் மரணத்தையும் சேதத்தையும் விசாரிக்கும்படி மி. வார்னர் என்பவரை நியமிக்கப்பட்டது. அவரால் அடிமித்கண்ட விபரம் கவர்ண்மெண்டாருக்குத் தெரியப்படுத்தப்பட்டு "கஜட்டில்" பிரசுரம் செய்யப்பட்டிருக்கிறது. அநேக உயிர்ச்சேதத்திற்குக் காரணம் மைபன்டவுனிலுள்ள தண்ணீர் ஏரி உடைந்துபோனதினாலல்ல மழை அதிகமாய்ப் பெய்ததினால் உண்டானதாகத்தெரிகிறது. சவுத்கோஸ்ட் சந்திப்புடைய இருப்புப்பாதையின் அணையின் நீளம் 250 கஜம் வரையில் நீண்டிருக்கிறது. அம்பிலோ பள்ளத்தாக்கின் வெள்ளம்போவதற்கு 65 கஜம் நீளமுள்ள பாலத்தைத் தவிர வேறுவழி கிடையாது. இந்த வெள்ளமானது மிகவும் வேகத்துடன் தாக்கி முன்னுள்ள பெருங்களை எல்லாம் வாரிக்கொண்டோடியது. இந்தபாலத்திற்கு மேல்புறத்திலும் கீழ்புறத்திலும் முக்கியமாக உயிர்ச்சேதமுண்டாயின. இவ்வெள்ளத்திற்குப்பின் 137 பிரேதங்கள் கண்டெடுக்கப்பட்டன. அவைகளில் 51 பிரேதங்களின் மச்சம் தெரியவில்லை. இந்தத்தொகையில் ஐரோப்பியர் 3, இந்தியர் 113, சுதேசிகள் 21. இதுகிர்த வெள்ளத்துக்குப்பின் 44 பேர் குறைவாகத்தெரிகிறது. இவர்களெல்லாம் இந்தியர்கள். இப்படிப்பட்ட வெள்ளம் இதற்குமுன் உண்டாகாதபடியால் இதுவரையில் இவ்வளவு சேதம் நேரவில்லை. இனியாவது மேட்டுப்பாகங்களில் வீடுகளைக்கட்டிக்குடியிருந்துவரும்படி முயற்சிக்கவேண்டியது. பெரும்பாலும் வேலையாட்களுக்கு பலவிக்காத பள்ளத்தாக்கான சதுப்புநிலங்களில் குடியிருக்க ஏற்பாடு செய்திருந்ததினாலேயே இவ்வளவு அதிகமான உயிர்ச்சேதம் நேர்ந்தது. வெள்ளத்தினால் கஷ்டமடைந்தவர்களுக்கு மகா-ா-ஸ்ரீ எல். எம். பத்தர் மூன்றுவாரம் வரையில் சாப்பாடு கொடுத்துவந்தார். டர்பனிலுள்ள வியாபாரிகள் 1100 இந்தியர்களுக்கும் சுதேசிகளுக்கும் சாப்பாடு இருப்பிடம் முதலியவைகளால் உபகாரம் செய்தார்கள். வெருலம் முதலிய இடங்களிற் சேர்ந்த உயிர்ச்சேதத்தின் தொகை இன்னும் கணக்கிடப்படவில்லை.

மாரிட்ஸ்பர்க் கொலை.

மாரிட்ஸ்பர்க்கிற்குச் சமீபத்திலுள்ள டவுன் நிலத்தில் பாரிமேம் ஆர்னல்ட் என்னும் ஐரோப்பியன் புதன்கிழமை இரவு கல்யாண நியமகம் செய்யப்பட்டிருந்த பெண்ணிடம் பேசிக்கொண்டிருந்தபோது சிலர் தடியினால் அடித்துக்கொல்லப்பட்டான். இவன்

அன்றிரவு வழக்கப்படி வீட்டுக்குத்திரும்பிவராதபடியால் மறுநாள் காலையில் சுற்றுப்புறத்தில் தேடிப்பார்க்கையில் அவனுடம்பு மிகவும் காயமடைந்து ஒரு சரிவில் கிடந்தது. இதுவிஷயமுடனே போலீசாருக்குத்தெரிவிக்கப்பட்டது. அன்றிரவு 4 இந்திய வேலையாட்கள் பாசில்லாமல் வெளியே திரிந்ததற்காகப் பிடிபட்டிருக்கிறார்கள். இவர்கள் ஆர்னால்டின் தோட்டத்தில் வேலைசெய்யப்பட்டவர்கள். ஆர்னால்ட் இவர்களை அதிக தொந்திரவு செய்துவந்தபடியால் இவர்களால் அவன் கொல்லப்பட்டதாக வெளியிடப்பட்டிருக்கிறது.

நெற்றால் கவர்னரும் இந்தியரும்.

சீக்கிர கிருஷிகண்காட்சி ஆரம்பத்தில் நெற்றால் கவர்னர், இந்தியர்களுடைய விளைவுப்பொருள்களைக்காட்டுவதற்கு ஒரு வகுப்புக்கண்காட்சியில் ஏற்படுத்தவேண்டும். இதனால் இந்தியர்களின் முயற்சித்திறமை வெளிப்படும். இவர்களின் தளரா முயற்சி அதிக சந்தோஷத்தைக்கொடுக்கிறது. அவர்கள் இத்தேச விருத்திக்கு மிகவும் தகுதியானவர்கள். இந்தியர்களைக்குறித்துப் பலவகை அபிப்பிராயம் ஏற்பட்டிருந்தாலும், இந்திய குடியானவர்களினால் தென்கரைப்பகுதிகளில் அதிக நன்மை உண்டாகி இருப்பதில் சற்றும் சந்தேகமில்லை. ஆகையால் கண்காட்சியில் இந்தியர்களின் விளைபொருளுக்காக ஒரு பகுப்பு கண்காட்சியில் உண்டாக்குவது அவசியம். இந்தியரின் விஷயமாக கவர்னர் பரிந்துபேசியதற்காக அவருக்கு நன்றி செலுத்துகிறோம். இதுபோல வேறு விஷயங்களிலும் இந்திய குடிகளின் நன்மையைப்பாராட்டி வருவாராகில் அதிக நன்மை உண்டாகும். முக்கியமாக ஐரோப்பியர்கள் நம்மவர்களின்மேல் குறைகூறுவது நம்மவர்களின் அழுக்கான உடைமையும் அசிங்கமான வழக்கத்தையும் குறித்தேயாகும். ஆகையால் இவ்விரண்டையும் சீர்திருத்தம் செய்யாதவரையில் மேன்மையும் சம உரிமையும் கிடைக்கமாட்டாவென்பது திண்ணம்.

இந்தியருக்கு வரி.

நெட்டால் ஆலோசனைசபையில் ஒருவராகிய ஆர்ம்ஸ்டிராங் என்பவர், மந்திரியை "அடுத்தகூட்டத்தில் நெட்டாலிலுள்ள எல்லா சுயாதீன இந்தியர்களின்மேலும் வரி விதிக்கப்படுவதற்காக ஏற்பட்டிருக்கும் சட்டத்தை ஆலோசனை சபையின் அங்கீகாரத்துக்குக் கொண்டுவரப்படுமா" வென்று கேள்விகேட்டார். மந்திரி "இது விஷயமாக யோசிப்பதற்குப்போதுமான சாவகாசமில்லை" என்று விடைகொடுத்தார். இதுவரையில் இந்தியரின் பொருட்டாகச்செய்திருக்கும் நீதிக்கு யாதொரு சட்டங்கள் போதாதென்னும் எண்ணத்துடன் இந்த புதியசட்டத்தை உண்டாக்க ஆலோசித்திருக்கிறார்கள். அடிக்கடி புது சட்டங்கள் ஏற்படுவதற்கு, இந்தியர்களின் ஒற்றுமை இல்லாமையும் பொறாமையுமே முக்கிய காரணம். இந்த சட்டம் உண்டாவதற்குமுன் போதிய முயற்சிசெய்யாவிட்டால் இதனால் அதிகத்தொந்திரவும் இந்தியருக்குத் திரும்ப நேரிடும்.

குருகர்டார்ப் இந்தியர்.

இப்பட்டணத்திலுள்ள ஐரோப்பியகுடிகள், இந்தியர்கள் பட்டணத்துக்குள் வசிக்கப்படாதென்றும் அவர்களை ஒரு சேரியில் வைக்கப்படவேண்டுமென்றும் கவர்ன்மெண்டாருக்கு விண்ணப்பம் செய்தார்கள். திரான்ஸ்வால் காரியதரிசி, மோட்டான் வழக்கில் பெரியகோர்ட்டாரால் செய்யப்பட்ட தீர்மானத்தின்படி இந்தியர்களை பட்டணத்துக்கு அப்புறப்படுத்துவதற்குச் சட்டம் இடங்கொடுக்கவில்லை என்றும் நகரசபையார் அனாவசியமாகப் பிரவேசிப்பது தகுதி இல்லை என்றும், பிரிட்டிஷ் கவர்ன்மெண்டாருடைய அபிப்பிராயம் கேட்கப்பட்டிருக்கிறதென்றும் அது தெரிந்தான் ஒரு முடிவுக்கு வரலாமென்றும் மறுமொழி அனுப்பியிருக்கிறார். இக்குள்ளவர்கள் நீதியை அறிவதற்குப் போதிய கல்வி அறிவில்லாதவர்கள். இந்தியர்களைப் போலத்தாங்கள் முயற்சிசெய்யுந் திறமை இல்லாமையே இவர்களை இவ்வித அக்கிரமத்தில் பிரவேசிக்கத்தூண்டுகிறது. போவர்காலத்தில் இந்தியருக்கிருந்த சுகத்தில் இப்போது நாலிலொருபங்கில்லை.

இந்தியவிராஜாங்கம்.

லார்ட் கிட்சனர் இந்தியாவில் சேனை விஷயமாக அநேக சீர்திருத்தங்கள் செய்யப்படவேண்டுமென்றும் இதுவரையில் நடந்ததுபோல நடந்துவருமாகில் எதிரிகளால் இந்தியாவிற்குக் கெடுதி நேரிடுமென்றும் சொல்லுகிறார். லார்ட் கர்ஜன், இதுவரையில் நடந்த முறைமையே நல்லதென்றும், அது அனுபவத்தினால் ருசுப்பட்டிருப்பதாகவும், புதிய ஏற்பாடு அதிக கெடுதியை உண்டாக்குமென்றும் சொல்லுகிறார். இதனால் இந்திய இராஜாங்கம் இரண்டுபட்டிருக்கிறது. லார்ட் கர்ஜனுக்கு விரோதமாகச் சொன்னால் அவர் வேலையிலிருந்து நீங்கிவிடுவதாகவும், லார்ட் கிட்சனருக்கு விரோதமானால் அவரும் அப்படி செய்வதாகவும் இருவரும் சபதங்கூறிக்கொண்டிருக்கிறார்கள். சிலகாலத்துக்குமுன் லார்ட் கர்ஜன் இந்திய மந்திரியினுத்திரவை அலட்சியமாகப்பேசியதாகவும் தெரிகிறது. இருவரும் திறமையுடையவர்களாகையால் இவர்களிலொருவருக்கும் சார்பாகச் சொல்ல வழி இல்லை. இதனால் இந்திய மந்திரி அதிக ஆலோசனையிலிருக்கிறார். லார்ட் கர்ஜன் அரசாட்சியில் குடிகளுக்கு வெறுப்புண்டாகி இருப்பதால் அவர் இங்கிலாந்துக்குத் திரும்புவது மிகவும் நன்மை என்று குடிகளால் எண்ணப்படுகிறது. லார்ட் கிட்சனர் ஏற்பாட்டினால் அதிக செலவு நேரிடக்கூடியதாக இருக்கிறபடியால் அதுவும் சம்மதப்படவில்லை. ஆனதால் இருவரும் விடுவதோ சேருவதே உத்தமம்.

சமாதானம்.

அமெரிக்காவில் ருஷியஜப்பான் யுத்தவிஷயமாக இன்னும் சிலநாளில் இருவகையாரும் சமாதானம் செய்வதற்கு ஏற்பாடுசெய்வார்கள், அப்படி இருந்தும் மன்சூரியாவிலும் வால்டிவாஸ்டாக்கிலும் மும்முரமான சண்டை நடந்துவருகிறது. சமாதானம் முடியுமுன் இருவகையாரும் ஒருவகையான வெற்றியை அடையும் நோக்கமாகத் தளராமல் யுத்தஞ் செய்துவருகிறார்கள். ஜப்பானியர் கொரியா மஞ்சூரியா இவைகளின் நோக்கமாய்ச் செய்த முயற்சி பலிதமடைந்துவிட்டபடியாலும், ருஷியநாட்டுக்கலகம் நாளுக்குநாள் அதிகமாகப்பரவி யுத்தமுயற்சிக்கு இடையூறாய் இருப்பதாலும் இருவகையாரும் சமாதானத்தை அவசியம் விரும்புகிறதாகத்தெரிகிறது. ருஷியர் வாக்குறுதி இல்லாதவர்களானதையால் ஜப்பானியர் அவர்கள்வார்த்தைகளையும் பாவனையையும் நம்பாமல் தங்கள் காரியத்தில் அதிகக்குறியோடிருக்கிறார்கள். இப்போது சமாதானம் ஏற்படாவிட்டால் இந்த யுத்தம் நாள்பட நடந்துவருமென்பது சிலர் அபிப்பிராயம்.

சமாச்சாரத்திரட்டு.

சென்ற கப்பல் யுத்தம் மிகக் கோரமாய் நடக்கும்போது, குண்டிலிருந்து பெயர்ந்த ஒரு இரும்புத்துண்டு சேனாதிபதி டோக்கோவிற்கு சமீபமாக வந்தது. அதில் ஒரு சிறிய துண்டு அவர் துடையில் புதைவுபட்டது. இவர் யுத்தத்திலே கண்ணோக்குமுடையவராக இருந்தபடியால் அதை உணரவில்லை. இந்தத்துண்டை இப்போது ஜப்பானில் அருமையாக வைக்கப்படிருக்கிறது.

—x—

ருஷிய தலைநகராகிய பீடர்ஸ்பர்கிலுள்ள குடிகள் நகரத்துக்குள் கூட்டங்கூடினால் போலீசாரால் தடுக்கப்பட்டு கலகம் உண்டாவதால் ஆற்றில் போக்குவரவாய் இருக்கும் ஒரு கப்பலை ஏற்பாடுசெய்து அதில் கூட்டங்கூடி ருஷியதேசம் மற்ற நாகரீகமுடைய தேசங்களைப்போல ஆலோசனைக்குள்ப்பட்டு ஆளப்படவேண்டுமென்று தீர்மானம் செய்தார்கள்.

—x—

சென்றமாதம் 22உ செக்காலின் என்னுமிடத்தில் ருஷியகைதிகளை ஜப்பானியர் நெருப்புக்கிரையாக்கினார்கள்.

—x—

ஜப்பானுக்கு தெற்கே ஆக்கு தீவுகளுக்கருகில் ஜப்பானியர் ஒரு ஜெர்மன் ஸ்டீமரை பிடித்துக்கொண்டார்கள்.

—x—

ஜோஹனஸ்பர்க்கில் இரண்டு புதிய ரெயில்பாதைகள் இம்மாதத்தில் விர்பான்டினுக்கும் கஸ்ட்லே ஜங்க்ஷனுக்கும், ஜெர்க்ஸ் டார்பிற்கும் சஸ்ட்லேயுக்கும் திறக்கப்படும்.

—x—

சென்றவெள்ளிக்கிழமை மூனிசிபல் டெலிபோன் டிபார்ட்மெண்டில் வேலைபார்த்துவந்த பெர்குவால் என்பவனுக்கு நேர்ந்த ஆபத்து மிகவும் பயங்கரமானது. இவன் பைன் ஸ்டிரீட் சந்தில் கஸ்டம் ஆபிஸ் கூரைமேல் வேலை பார்த்துக்கொண்டிருக்கையில் தான் செய்வது சரியாக இருக்கிறதாவென்று ஒழுங்குபார்க்க இவனுக்குப்பின்னால் நிற்க இடமில்லாமையை உணராமல் இரண்டடி எடுத்துவைத்தான், உடனே அதினின்று தவறி, கீழேயுள்ள கலெக்டர் ஆபிஸ் ஜன்னலில் அடிபட்டு ஒரு கட்டடத்தின்மேல் விழுந்தான். அருகிலிருந்தவர்கள் ஓடி இவனைப்பார்க்கையில் ஒரு கை மணிக்கட்டு முறிந்து தேகமெல்லாம் கடினகாயமடைந்து கிடந்தான். இவனை மருத்துவசாலைக்கு அனுப்பப்பட்டிருக்கிறது.

—x—

சென்றமாதம் 29உ ஜோஹனஸ்பர்க் ஜூபர்ல்டிப்பில் வேலைபார்க்கும் சில கூலியாட்கள் கலகம் விளைந்து ஒரு ஐரோப்பியனை அடித்தபடியால் சில தலைமை வேலைக்காரர்களுக்கு அபராதம் போடப்பட்டது. மற்ற ஆட்கள் அதைப்பற்றி விசனமடைந்து மறுபடியும் மறுதலிக்க ஆரம்பித்தார்கள். போலீசார் வந்தவுடன் அடக்கிவிட்டார்கள். ரோஸ்டீப், ஸிம்மர், ஜாக் என்ற இடங்களிலும் சீன ஆட்களால் கலகம் நேரிட்டு அடிதடி உண்டாயிற்று. சிலருக்குக் கடுந்தண்டனை விதிக்கப்பட்டது.

—x—

ஜப்பானிலுள்ள ருஷிய கைதிகளைப்பற்றி ஜப்பானிலிருந்து இங்கிலாந்துக்குப் போன ஒரு ஐரோப்பிய ஸ்திரீ தெரிவிக்கிறாள், 40,000 ருஷிய கைதிகள் ஜப்பான் தேசத்தில் கோயில்களிலும், பிரத்தியேக கட்டடங்களிலும் வைக்கப்பட்டு, அது ஒரு பெரிய கண்காட்சியாக ஊர் ஜனங்கள் பார்த்துவருகிறார்கள். அவர்களில் நல்ல வாசிப்புடைய சிலரை சிறு பள்ளிக்கூடங்களுக்கு உபாத்தியாயர்களாக நியமிக்கப்பட்டு, கைதிகளாயிருக்கும் சிறுபிள்ளைகளுக்கு எழுதப்படிக்க கற்பித்துவருவதில் பிள்ளைகளிடத்தில் மிகவும் பட்சமாயும் அமெரிக்கையாயும் இருந்துவருகிறார்கள். ஜப்பானிலுள்ள குடிஜனங்கள், ருஷியர்கள் தங்களுக்கு சத்துருக்களாக இருந்தபோதிலும் கைதிகளிடத்தில் சத்துருதனத்தைக் காண்பிக்க இல்லை.

—x—

இந்தவாரத்தில் ஜெர்மென் சக்கிரவர்த்தி கோப்பனுகன் என்னுமிடத்திற்கு வந்து இருக்கிறார்.

—x—

சிலதினங்களுக்குமுன் போர்ட் எலிஸபெத்தில் பிளேக் நோயைக் குறித்த மீட்டிங்கு ஒன்று கூடியது. கடந்த 6 மாதகாலமாய் இடவுரிமைக்காக அல்லூரில் 12,066 பவுனும், கோர்ஸ்டனில் 163 பவுனும் செலவிட்டிருப்பதாகத்தெரியவந்தது. அதிகமாக செலவாகி இருப்பதால் இனி மாதமொன்றுக்கு 600 பவுன் செலவிடுவதாகத்தீர்மானிக்கப்பட்டது.

வி. கோ. சூரியநாராயண சாஸ்திரியாரவர்கள் இயற்றிய
தமிழ் புத்தகங்கள்.

தமிழ் மொழியின் வரலாறு.

[illegible]

தமயந்தி.

[illegible]

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St., DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 482.
P.O. Box 914.

H. LANGLEBEN,
Wholesale Clothier & Manufacturer,
327 Pine Street, Durban.
IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.
Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.
Tel. Add. "Langleben." P.O. Box 448, Durban.

એચ. લેંગ્લીબન.
જથાબંધ કપડાં રાખનાર તેમજ બનાવનાર, આફ્રિકાવાસીને વાસ્તે કપડાં મંગાવનાર, ઈંગ્લિશ સેકન્ડહેન્ડ કપડાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં મંગાવનાર.
૩૨૭ પાઈન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

PARSI MANCHERJI,
MERCHANT & IMPORTER.
Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.
Telegrams: "MANCHERJEE," P.O. Box 1036, CAPE TOWN.

A. LATIEF,

General Dealer, - - - - - Outfitter and Draper,

BARBERTON, TRANSVAAL.

P.O. Box 84.
TEL. ADDRESS: "LATIEF."

MAHOMED ENUS
INTERPRETER,
22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.
મહમદ યુનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ. કેપ ટાઉન.

HAJEE HABIB
CALCUTTA HOUSE.
IMPORTER AND GENERAL DEALER.
A great variety of Rugs, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery, Rough goods, &c., &c.
SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL
Prices are very moderate & terms are easy.
A trial Solicited.
Tel. Add.: BAGDAD. P. O. Box 57.
338, Prinsloo Street, PRETORIA.

MOOSAJEE HASSAN,
GENERAL DEALER.
P.O. Box 4.
PIETPOTGIETERSRUST.

મુસાજી હસન,
જનરલ ડીલર.
પી. ઓ. બોક્સ ૪.
પીટપોટગીટર્સરસ્ટ.

FOR SUITS TO MEASURE
GO TO
Makanjee Bros.,
OUTFITTERS,
152, Grey Street.

FOR
Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,
WRITE TO
VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT.

HOSSEN EBRAHIM,
GENERAL DEALER,
1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,
And 25 Duke Street, WOODSTOCK.
Goods Supplied on Commission.

M. A. BODANIA & CO.,
GENERAL DEALERS.
A great variety of Clothing, Drapery, Hardware, and Fancy and Rough Goods.
Box148, NYLSTROOM.
Tel. Address: "BODANIA."

એમ. એ. બોદાણીયા એન્ડ કુંપની
જનરલ ડીલર.
કાપડ, હોસરી, ફેન્સી સામાન, હાર્ડવેર વગેરેનો સ્ટોક રાખનાર સસ્તી તથા સરસ સરતો. બોક્સ ૧૪૮. નાઈલસ્ટ્રુમ.

NANJI CARSANDAS,
WHOLESALE MERCHANT
AND DIRECT IMPORTER.
P.O. Box 61, Tel. Add.: "Nanji."
LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Suleman & Co.,
MERCHANTS, Bombay.
Tele. Add.: "RUSTOR."
Agents for East and South Africa.
8 Amratolla Street, Calcutta; and
68-69 Bhusari Mohalla, Bombay
[illegible]

Connection in Delagoa Bay.
EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO
Tel. Add. "TRADER." P.O. Box 417.

AMOD HABIB & CO.,
DIRECT IMPORTERS
WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,
General Money Exchangers.
Tel. Address: "AMODHABIB," Delagoa Bay.
P.O. Box 68.

HORMAJCY IDOLCY,
DIRECT IMPORTER
—AND—
GENERAL MERCHANT.
P.O. Box 332, Delagoa Bay.

E. M. PATEL,
General Dealer, Wholesale & Retail,
MARKET SQUARE,
POTCHEFSTROOM,
AND AT THE LOCATION.

NANJI DULABHDASS & Co.,
DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS,
P.O. Box 141, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,
Produce Merchant & Direct Importer.
Up-country orders promptly and carefully executed.
Tel. & Cable Add.: "Ginwala."
P.O. Box 313, LOURENCO-MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,
MERCHANT,
POTCHEFSTROOM.
Tel. Address: "RAHMAN."
P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,
General Dealer,
KING EDWARD STREET,
AT THE MILL,
POTCHEFSTROOM.

The largest Importer in South Africa of
MILITARY & CIVILIAN
Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers Coats, Waistcoats, etc.
J. LANDAU,
337 Pine Street, Durban.
Head Office: 12 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.
સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, ઇજાર વિગેરે
આફ્રિકામાં યુરોપથી મંગાવનાર મોટી કંપની.
જે. લેન્ડો,
૩૩૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
હેડ ઓફીસ ૧૨ રૂ ડે ફ્રાંકબુરજવા, પારીસ.

Abdoola Hajee Khan Mahomed
General Merchant & Importer,
CHURCH SQUARE
Opposite, Government Buildings.
Telegraphic Address: "MOONSTONE." P. O. Box 99.
POTCHEFSTROOM.

S. D. BOBERT,
General Importer, Wholesale and Retail Merchant.
Cheapest House in the Market Square.
BRANCH AT
LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay
Retail and Wholesale Merchant.
Market Square, P.O. Box 55.
POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother
Direct Importer & General Merchant,
POTCHEFSTROOM, Trans.
P.O. Box 100, Tel. Ad.: "Ebrahim."

D. I. Varyava,
GENERAL MERCHANT,
King Edward Street. *P. O. Box 100.*
POTCHEFSTROOM.

Amod Mamoojee Patel,
GENERAL MERCHANT,
S.A.C. Cantonment, *P.O. Box 55.*
POTCHEFSTROOM.
Tel. Ad.: "Mamoojee." *Transvaal.*

AYOB MOHAMED,
General Merchant & Direct Importer,
MARKET SQUARE,
PIETERSBURG.
Box 134. Tel. Add.: "AYOB"

Ismail Amod Kajee,
GENERAL MERCHANT & IMPORTER,
[illegible], P.O. Box [illegible]
KRUGERSDORP

V. R. Naidoo,
GROCER & GENERAL DEALER
Jewellery,
Fancy Goods,
- - Drapery,
Watches & Clocks,
&c., &c.
Cheap & Good.
5 & 13 Frere Street,
& Market Street.
CRADOCK

P. V. SANGHAVEE,
Head Office: 201 Grey St., DURBAN.
Branch 54 Ezra Street, CALCUTTA
COMMISSION AGENT,
Importer of Rice, Dholl, Ghee, Oil, Gunny Bags, etc.

માડાગાસ્કર શીપમેંટ કુંo
બકરાં ભેંસાં વગેરે જીવતાં પ્રાણીના ઇમ્પોર્ટર
૧૭ ઓલ્ડમેન બીલ્ડીંગ, સેંટ્રલ સ્મીથ સ્ટ્રીટ.
બોક્સ ૬૪૭ ડરબન.

माडागास्कर शीपमेन्ट कम्पनी.
बकरे, भैंसा ६० जीते पशुओंका इम्पोर्टर.
बॉक्स ६४७. १७ ओल्डमन बिल्डिंग,
सेन्ट्रल स्मिथ स्ट्रीट, डर्बन.

L. MULCHAND,
- Indian -
Silk Merchant
Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.
75 William Street,
CAPE TOWN.

R. NARASOO,
Indian and General Merchant.
Outfitter and Draper.
Boot and Shoe Warehouseman.
INDIAN SILKS A SPECIALITY.
KAFFIR TRUCK, &c., &c.
BARBERTON.
P.O. Box [illegible]
Telegraphic Address: "NARASOO."

THE NATAL DIRECT LINE OF STEAMERS.

સારી ગંજાવર આગબોટ કોલંબો અને કલકત્તા તરફ નીચે મુજબ ઉપડી જશે.

Umfuli. તા. ૩૦ મી ઓગસ્ટ કે પછી તુરત ઉપડશે.

આ લાઈનની સ્ટીમરોમાં ઈન્ડિઅન પાસેંજરોને વાસ્તે ખાસ ગોઠવણ કરવામાં આવેલ છે. ... પાસેંજરોં વાસ્તે કોલંબોથી સ્ટીમર બદલવી પડશે. વધુ ખબર માટે કીંગ અને સન્સને ત્યાં તપાસ કરવી. હેડ ઓફીસ કેસલ બીલ્ડીંગ્સ, વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

अच्छी गंजावर आगबोट कोलंबो और कलकत्ता तरफ नीचे मुजब जायगी

Umfuli ता० ३० अगस्ट और पीछे तुरत

इस लाइनकी स्टीमरोंमें इन्डियन पासेंजरोंके लिये खास सगवड करनेमें आइ ... जानेवाले पासेंजरको कोलम्बोमें स्टीमर बदलना पडेगा. जास्ती खबर चाहि ... किंग एन्ड सन्सके यहा भेटना. हेड आफिसका पत्ता—कैसल बिल्डींग्स वेस्ट स्ट्रीट, डर्बन.

கீழ்கண்ட தேதியில் புறப்படுகிற மரக்கலம் மிகவும் பெரியது.

Umfuli ஆகஸ்டு 30உ செலுத்தப்படும்.

இந்த கப்பல் டர்பனது துறைமுகத்திலிருந்து நேரே கொழும்பு கல்கத்தா துறைமுகங்களுக்குப்போய்ச்சேரும்.

[illegible]

[illegible]

KING & SONS, West Street, Durban.

S. PEERBHOY BUTLER,

GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER

Turkish Caps of every description a speciality

506 WEST STREET, DURBAN.

HASSIM JOOMA,

GENERAL MERCHANT

Head Office—370 Pine Street,

Branch—[illegible], Basutoland,

HOUSES TO LET.

EBRAHIM CAMROODEEN,

GENERAL MERCHANT,

Natal Leaf Tobacco a Speciality.

115 GREY STREET, (Camroodeen's Buildings)

Tel. Add.: "Camroodeen," Durban

P. DAWJEE MAHOMED & Co.

Have a large stock of

RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,

Directly Imported from India.

343 PINE STREET, DURBAN

Tel. Address: "PARCLAR," Box [illegible]

SUN CIGARS . . . .

SUMATRA CHEROOTS . .

BOER TOBACCO . . .

VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c.

At Lowest Wholesale Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,

132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.

સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરુટ બોર ... વરજીનીઆ શેગ વગેરે જાતની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.

સન બ્રેન્ડ ટોબેકો વર્કસ.

૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

INDIAN BOARDING HOUSE,

JAVERI BAZAAR,

[illegible] STREET, DURBAN.

Breakfast [illegible], Dinner 9d., Supper 1s.

[illegible]

ઈન્ડિઅન બોર્ડીંગ હાઉસ.

ઠે. ઝવેરી બજાર ઈન્ડિઅન ... ની બાજુમાં, ... સ્ટ્રીટ, ડરબન.

બ્રેકફાસ્ટ ... ડીનર ... સપર ૧ ...

... તૈયાર છે. ... ખાસ ધ્યાન આપવામાં આવશે.

इन्डियन बोर्डिंग हाउस.

ठे—झवेरी बझार, इन्डियन दवाखाना पास, ... स्ट्रीट, डर्बन.

ब्रेकफास्ट ०/६, डिनर ०/९, सपर १/०.

... गरम भोजन तैयार मिलता है. ... खास ध्यान लगाया जाता है.

[illegible]

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

189 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box [illegible]. Tel. Add.: "PORBANDER."

ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસમાન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

બોક્ષ ૮૮. ૧૩૯, ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Mahomed Hassen Ismail,

(RAGLIN CASH STORE,)

General Dealer and Produce Buyer,

83 South Union Street and [illegible] Russell Road,

PORT ELIZABETH,

Tel. Ad.: M. Hassen. Cape Colony.

Address all correspondence to 83 Sth. Union Street

For

Artistic Printing

GO TO THE

INTERNATIONAL PRINTING PRESS.

Abdool Hack Mahomed Ismail & Company,

Wholesale and Retail Merchants.

DIRECT IMPORTERS of

All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.

RATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES.

121 GREY STREET, DURBAN.

Branch Office—[illegible]

Head Office—[illegible]

Printed and Published by [illegible]. MADANJIT, International Printing Press, Phoenix, Natal.

Price 3d. | Registered at the G.P.O. as a Newspaper

Indian Opinion

Published Weekly in English, Gujarati, Hindi and Tamil.

Vol. 3. | Phoenix, Natal, Saturday, 12th August, 1905. | No. 32.

P.O. Box 118. | Telephone 214.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis and Sarees.

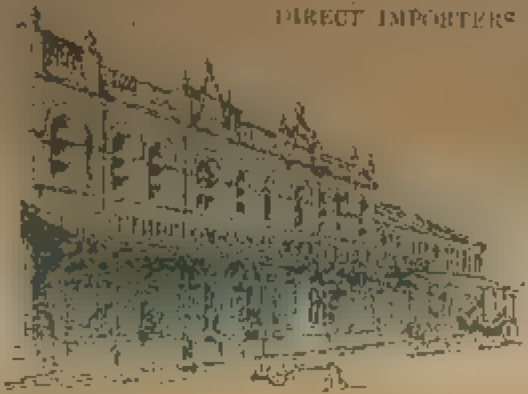

Rugs, Shawls, Boots and Shoes, etc., etc

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have always on stock

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,

118 COMMERCIAL RD., DURBAN.

Cable & Tel. Address: "Kathorfau,"

Telephone 224.

ભાડે આપવાનાં છે.

ફરડે એવન્યુમાં અવન હોટેલનો નીચેનો ભાગ, નવા પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટમાં મોટું ગુદામ. કારખાનાં, મીટીંગ વિગેરે માટે કામ લાગતું છે. ભાડું સસ્તું. નીચેને સીરનામે લખો.

[illegible] તમાકુ હંમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

[illegible]

જાલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.

૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

TO LET,—Ground Floor of Avon Hotel, in First Avenue, and a Large Warehouse in Prince Edward Street. They can be used either as Workshops, for Meetings, or any purpose. Rent cheap.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Cocoanuts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Snoek, Fish, Skins of various kinds, &c.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

—AT—

JALBHOY SORABJEE BROS.,

110 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY—

125 FIELD STREET.

P.O. Box 97. | Tel. Address: "MIANKHAN," Durban. | Telephone No. 355

EAST INDIAN TRADING Coy.

GENERAL MERCHANTS and Direct Importers of all kinds of Groceries, [illegible] Goods, etc., etc.

102 Queen Street Durban. P.O. Box 66.

Tel. Address: "[illegible]"

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઈસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર સોમાલી તા. ૨૬ મી ઓગસ્ટના રોજ ઉપડશે.

" જનરલ તા. ૨ સપ્ટેંબર "

ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી દેશી છે, જગા નીચે ફાલકામાં છે અને ફ્રીચન પાણી વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે, હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે.

પોરબંદર. કાઠીઆવાડ જનારાઓએ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે કે ઉપલી આગબોટ બહુ કરીને પોરબંદર ટચ કરશે એટલે કાઠીઆવાડ જનારાઓ પોતાના ઘરમાંજ જઇને ઉતરશે.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ટેમસર આવી ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે. વાસ્તે જનારાઓ વિચાર કરી કામ કરશે કે જેથી પાછળથી હેરાન થાવું ન પડે. વધારે ખબર નીચે લખેલે ઠેકાણે પુછવાથી મળશે.

એસ. એમ. કાદીર. જરમન ઈસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.

કમરૂદીન બીલ્ડીંગ, ગ્રે સ્ટ્રીટ ગારડીનર સ્ટ્રીટ.

પી. ઓ. બોકસ ૨૨૬, ડરબન. ડરબન.

INDIAN AFRICAN LINE.

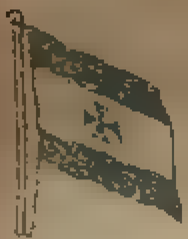

ઉપરની કુંપની ની સ્ટીમરો કલકત્તા અને નાતાલ દેલાગોઆ અને કેપના બંદરો વચ્ચે નીયમીત દર માસે આવજા કરશે આ સ્ટીમરો વેપારીને માટે ખાસ સગવડ વાળેલી છે. તેમજ આગસ્ટની ૮ મીએ સાલીપુર નામની સ્ટીમર જશે તેમાં પાસેંજરે ૩૬ જવાની સગવડ કરવામાં આવી છે. ઈન્ડિઆમાં સતાવાળા તરફથી તપાસ કરવામાં આવતા તે સ્ટીમરની સગવડ માટે સરટીફીકેટ મળેલ છે.

સાલીપુર અહીંથી ૮ મીએ ઉપડશે.

એસ. એસ. જ્ગ્તાસ્તૂર, ખાસ કલકતેથી નાતાલ, કેપ પોર્ટ તથા દેલાગોઆબે માટે ઉપડી ચુકી છે. મીરઝાપુર રંગુન અને કલકતેથી ગેલ વખતમાં આવી પહોંચશે.

તા. ૬ આ સ્ટીમર ડરબનથી ચાલનારી છે અને હિંદુસ્થાન તથા સાઉથ આફ્રિકાનાં બંદરે સિવાય બીજે કયાંય નહિ રોકાતી હોવાથી ડરબનથી માલ લઇ જવા લાવવા માટે બહુજ સગવડ વાળેલી થઇ પડશે. તેમાં પણ પાસેંજરોની સગવડ કરવામાં આવી છે.

માલ મોકલવાના ઓરડરો કંપનીના એજંટો પાસેથી મળી શકશે

ડી. વાલ એન્ડ કુંo મેકાન એન્ડ કુંo

ડરબન. કલકત્તા.

INDIAN AFRICAN LINE.

[illegible] கம்பெனியி [illegible] பாய், [illegible]

[illegible] 14௳ [illegible]

[illegible] புறப்படும். [illegible]

[illegible]

[illegible]

வியாபாரப் விளம்பரம்.

[illegible]

[illegible] 369, [illegible]

વેચવાની છે.

પેની અથવા સ્ટોરને લાયક ૨૫૦ પીયા જમીન ડે. પોસ્ટઓફીસ પાસે, ગમશીનરો.

વધારે ખુલાસા માટે પુછો.

એમ. આર. પી. એસ. ચેટી.

૩૬૯ પાઈનસ્ટ્રીટ, ડરબન.

ABDOOL GAFFOOR & Co.,
Arabian and General Merchants and Drapers.
125 Commercial Road, Maritzburg.
Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Skirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

AMOD SAHEB,
GENERAL MERCHANT,
Head Office—[illegible] Commercial Road, Maritzburg.
Branches—[illegible] Commercial Road, Maritzburg.
[illegible] Mooi River.

[illegible] "Mahomed."
S. HASSAN MAHOMED.
WHOLESALE AND RETAIL
Arabian Merchant & Direct Importer,
[illegible] COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG.
[illegible]
[illegible] Mooi River.
[illegible]

EBRAHIM ISMAIL,
GENERAL RETAIL DEALER,
RICHMOND.
[illegible]
Telegraphic [illegible]

ALLYKHAN GULJARKHAN
General Retail Dealer.
Indian Soft Goods, Attar of all kinds and Groceries, &c.
180 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,
GENERAL RETAIL DEALER,
Groceries and Soft Goods
122 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,
Merchants and Direct Importers,
208 Church Street, Pretoria
Telegraphic [illegible]

P.O. Box 441. ઈ૦ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર, Tel. Address 'ABOOBAKER'
તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નં૦ ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing,	Skirts,	Bibs,
Blouses,	Underskirts,	Bonnets,
Night-gowns,	Children's Fancy	Bootees,
Combinations	Goods,	Hats,
Chemises,	Frocks,	Wool Shawls.

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY — PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

ADAM H. G. MAHOMED,

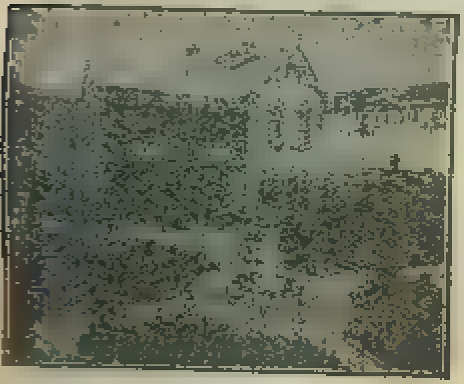

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET CAPE TOWN.

TELEGRAMS:— "ADAMGOOL," CAPETOWN.

A. Chetty, Central Fruit Depot,

FLORIST AND FRUITERER.

Importer and Exporter of Colonial and Foreign Fruits and Flowers. Choicest Fruits packed for export. Wedding Bouquets, Sprays, and Wreaths made up on the shortest notice.
CIGARS, CIGARETTES, CONFECTIONERY.

Reynes Mathews' Buildings, (corner of Adderley and Longmarket Streets)

CAPE TOWN.

Telegrams: "Chetty," Cape Town.

எ. செட்டி வெளிதேசவியாபாரி.

இவ்விடத்தில் பலவிதமான புஷ்பங்களும் கனிகளும் இருக்கின்றன, கனிக்கும் வெளியூருக்கும் ஏற்றுமதி இறக்குமதி செய்கிறார், வெளியூருக்கு பழமனுப்புகிறார்; நவீன கல்யாண புஷ்பச்செண்டுகளும், மாலைகளும், சட்டையணியும் புஷ்பகொத்துகளும் அவ்விடமிருக்கின்றன. இன்னும் சுருட்டு, சிகரெட்டு, மிட்டாய்வகைகளுமிருக்கின்றன.

ரெய்னஸ், மெத்யூஸ் பில்டிங்ஸ், கார்னர் ஆப் அடர்லே லாங்மார்க்கட் ஸ்டிரீட் கேப்டவுன்,
"டெலிகிராம்ஸ்" செட்டி, கேப்டவுன்.

TO LET.
PLOTS OF LAND
FOR CULTIVATION

APPLY—
International Printing Press,
PHŒNIX.

ખાજા ખાશો કે મસાલેદાર ઘારી?

जंडुमहाराज मीठाईवाला

१५१, ग्रे स्ट्रीट, डर्बन.

हमारे यहां हरहमेश गरमागरम घीकी मीठाई, सेव और पकौड़ा तैयार मिलेंगे.

ઘીની મીઠાઈ

સ્વાદિષ્ઠ! ગરમાગરમ! અને વળી ગમે તે વખતે! ચોખા ઘીમાં—સુતરફેણી, મગજ લાડુ, ઘારી, બુંદી, મેસુબ, જલેબી, જાંબુ, ખાજલી, સેવ, ભજીઆં વીગેરે ઘીમાં બનાવેલાં તઇયાર મળશે. તેલ બીલકુલ વાપરવામાં આવતું નથી.

ખાસ ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપી માલ વખતસર અને સરસ બનાવી આપીએ છીએ. બહારગામના ઓરડરનો માલ રેલવે મારફત વખતસર ચડાવીએ છીએ.

જૈ૦ દલપત એન્ડ કું૦
૧૫૯, ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Wholesale Kaffir & Chinese Cigars,
MANUFACTURED BY THE
BRICKFIELD CIGAR FACTORY,
118, STATION ROAD, BRICKFIELD,
P.O. Box [illegible] JOHANNESBURG.
PROPRIETOR P. B. DORABJEE.
Special Quotations for the Wholesale Trade.
—A TRIAL SOLICITED—
Sample Cigars sent Post Free on application.

ખાનગી ઈંગ્રેજી ગુજરાતી નિશાળ.
જે તા. ૨૬ મી જુન ૧૯૦૪ થી ખોલી છે.
ગુજરાતી તથા ઈંગ્રેજી પુસ્તકો, ફોનોગ્રાફ, પાઠમાળાઓ, બોર્ડિંગ બુક, વગેરે તૈયાર છે. અને તેજ મુકામે અભ્યાસ ચાલે છે. વધુ હકીકત માટે લખવું અગર મળવા મેહેરબાની કરવી.
ગ્રેસીક સ્ટ્રીટ, સુરતી મસીદ પાસે, ડરબન। એમ૦ એસ૦ પટેલ, હેડ માસ્તર.

FOR SUITS TO MEASURE
GO TO
Makanjee Bros.,
OUTFITTERS,
152, Grey Street.

FOR
Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies.
WRITE TO
VEERASAMY NAIDOO,
TONGAAT.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.
JOHANNESBURG - - - - - - - P.O. BOX 1869.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer.

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 178.

BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

Upper Murchison St.,

LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

SUN FIRE OFFICE FOUNDED 1710

SUN Insurance Office.

PAYNE BROS., Agents, WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसें पुराणी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापन पौंड ३०,००,०००.
अर्जी करनेसें कमतीमें कमती भाव मिलेंगे

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમા ઓફીસ જેની મુડી પાં ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની છે હમી જણાવવાથી ઓછામાં ઓછા ચાલુ ભાવે મળી શકશે.

[illegible]

હિંદી દવાખાના.

આ દવાશાળામાં દરેક જાતની દવા પુરી પાડવામાં આવે છે. બહાર ગામના ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. દરદી ઓની ઉપર ખાસ ધ્યાન આપી ઉમદા ટ્રીટ મેંટ કરવામાં આવશે. ઘોડા અને ખચ્ચરની દવા અમારે ત્યાંથી મળશે.

૩૬૦ પાઇન સ્ટ્રીટ અથવા ૧૨૨૫, આમગેની રોડ સ્ટેશનની બાજુમાં.

हिन्दी दवाखाना.

इसी दवाखानामें हर किसमकी दवा मिल सकती है. बहार गांवके ओरडरोपर सम्पूर्ण ध्यान लगाया जायगा.

दर्दीओंपर ध्यान लगाकर उमदा ट्रीटमेन्ट की जायगी.

घोडे और टट्टूकी दवा भी हमारे यहां मिल सकती है.

मिलनेका पता-
३६० पाइन स्ट्रीट,
और १२२५ उमगेनी रोड
स्टेशनकी पास.

இந்திய மருந்துக்கடை.

[illegible]

▪ Castle Cash Stores. ▪

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS,

HANOVER STREET,

CAPETOWN.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

53 & 56 LEUWEN STREET,

CAPE TOWN.

BRANCHES - 272 Caledon Street
295 Long Street.

P.O. Box 363. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co., *Wholesale Merchants,*

467 SMITH STREET, DURBAN.

ફેન્સી કાપડના ખાસ વેપારી. ઉત્તમમાં ઉત્તમ નવી તરેહનોમાલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "ફુલકવારના સીવવાના મશીન" ના નાતાલ વાંસવાલ અને ઓરેંજ રીવર કોલોની માટેના ખાસ આડતીઆ. "જનરલ સોફ્ટ ગુડ્સ" અને હાબરીઆરનો માલ તરેહ તરેહ જાતનો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવે છે.

M. K. PATEL,

Wholesale & Export Fruit & Produce Dealer.

42 President Street, Johannesburg.

TRANSVAAL.

Season's Stock always on hand. Potatoes, Onions, Vegetables, and every variety of Fruit, at lowest Market Prices. Best Selected and carefully packed for Country Orders. Personal and prompt attention given. Prices on application. Terms: Nett Cash.

All Communications to be addressed Box 6111, Johannesburg.
Tel. Address: "PATEL."

એમ. કે. પટેલ.

જથાબંધ ફ્રુટ અને પ્રોડયુસ મરચંટ
૪૨ પ્રેસીડેંટ સ્ટ્રીટ જોહાનેસબર્ગ
ટ્રાંસવાલ.

દરેક રતુને લાયકનો માલ હમેશાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે. પટેટાં, ડુંગળી, તરેહ તરેહનાં શાક તથા ફળ ફળાદી વિગેરે, બહાર ગામના ઓરડરો સંભાળથી પેક કરી જલતી ત્વરાથી મોકલવામાં આવે છે. ભાવને માટે ઉપરને સરનામે પુછવો યા લખશો.

બોક્સ ૬૧૧૧, જોહાનેસબર્ગ.
ટેલીગ્રાફ સરનામું "પટેલ"

ટરકીશ ફેઝ ટોપીઓ.

ઇંગલીશ ફેકટરીની બનાવેલ.

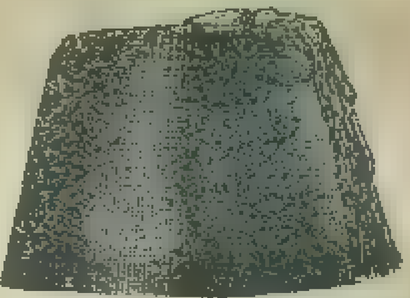

ઉંચો માલ, સસતા ભાવ.

પ્રવીણ નમુનદાર, શોભીતા રંગની "ફેઝ" ટરકીશ ટોપીઓ, ફુદડ તથા જથાબંધ કીફાયત ભાવે અમારે ત્યાં મળશે. બહાર ગામ સારી પેકીંગ કરી મોકલવામાં આવશે. "હિન્દુ ફેઝ" નો સારો જથ્થો થોડા દીવસમાં આવી પુગશે.

S. R. Sarfudin, Importer.
[illegible] Queen St. P.O. Box [illegible], Durban.

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Box 1126. Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN.

DURBAN: QUEEN STREET.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE
of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

અબદુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫-૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड, ग्रोसरी और दुसरी सब रकमका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५-७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

[illegible]
5. அண்ட் 7. கிராஸ் ஸ்ட்ரீட், கேப்டவுன்

Prof. L. Doovey, Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from REV. J. J. RETIEF, ARTHUR GARCIA, ESQ., R.M., UITENHAGE, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિઅન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની પાણી જેવી પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ જે. જે. રટીફ, આરથર ગેરીઆ એસક્વાયર વિગેરેનાં સરટીફીકેટ છે.
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधीका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाके लीये पानीलेप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक. सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where JALBHOY & SORABJI BROS., are our Sole Agents. . . . .

જુસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડયુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન શિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ગુલ"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

Haji Sulaiman

Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,
—CORNER OF—
BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS:
"SHAHMAHOMED,"
CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE
Indian Department,
German East African Line.

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોઝજી.
ડાયરેક્ટ ઇમ્પોરટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.
ક્લેરમોન્ટ. કેપકોલોની

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.
HOUSES TO LET.

19 EYER STREET, CAPE TOWN.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS:
J. GARLICK, Cape Town; G. E. HANDS, Resident.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગાર્લીક, કેપટાઉન.

જી. ઇ. હિન્ડસ, ડરબન.

સર્વ જાતનો માલ.

સઘળી રકમનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાચરી સામાન, વાસણો. શાલો, જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ૦ કરમનની કંપની સાથે લાંબા વખતથી વેપાર કરેલા છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલો છે, તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

લી. દાદા ઓસમાન.

,, ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

Established 1884.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .

. . . Direct Importer

—OF—

Indian and other Oriental Merchandise

—FROM—

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

10 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG (P.O. Box 4081.)

PRETORIA, Mullan House, 242 Church St. (P.O. Box 224.)

BULAWAYO (P.O. Box 485.)

BARBERTON SALISBURY. KIMBERLEY.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

L. DONNELLY

Wood, Coal & Produce Merchant.

Delivery guaranteed to any part of Durban and suburbs.

Wattle Blocks (aft.) speciality.

Corner of GREY & PRINCE EDWARD STREETS

DURBAN.

સરકારી સરવેયર.

ઘરાકને માટે ઘણી કાળજીથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.

૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इजनेर.

गाहकोंका काम बहुत ध्यानसें संतोष क किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन

ஜெ. எ. சோரல்,

கவர்மெண்டு சர்வேயர்,

பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்,

டர்பன்.

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams,
Curry Powder, Chutneys,
Cayenne Pepper,
White and Black Pepper,
Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.
Box 63, Durban.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦

દરેક જાતના લાકડા તથા ઇમારતનો સામાન.

પોઇંટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कु.

बहुत रकमेंका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पोंइट रोड, डर्बन.

அயல்தேசங்களிலிருந்து மர இறக்குமதிசெய்து பெரிய வியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். வீடுகட்டுவதற்கான ஒவ்வொருவகை மரங்களும் கிடைக்கும்.

ஆர்பிரோ அண்டுகோ.,

பயின்டு ரோட், டர்பன்.

ROYAL

Exchange Assurance.

FOUNDED 1720 A.D.

CAPITAL £4,000,000

FOR FIRE ASSURANCE.

H. FELLOWS-SMITH,
Incorporated Accountant,
Chief Agent,

Equitable Buildings, Smith St., Durban.

MONEY TO LEND in Large or Small Sums

રોયલ એકસચેંજ વીમા કંપની.

સને ૧૭૨૦ માં સ્થપાણી.

મુડી પાં. ૪,૦૦૦,૦૦૦

આગના વીમાની શાખાના મુખ્ય એજંટ

એચ. ફેલોસ્મીથ.

ઇનકોરપોરેટેડ એકાઉન્ટન્ટ

ઇકવીટેબલ બીલ્ડીંગ

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

પૈસાની નાની મોટી રકમ ધીરવામાં આવશે.

Indian Opinion

Vol. III. PHŒNIX, NATAL, SATURDAY, 12TH AUGUST, 1905. No. 32

M. H. NAZAR, Editor.

Contents.

EDITORIAL COLUMNS:— Page
Falling into Line 525
An Amusing Meeting 525
OTHER ARTICLES:—
Indian Affairs in Natal Parliament .. 526
Indian Trading 527
A Reception 527
Our Cape Despatch 527
Coloured People's Appeal ... 527
The Ramayana 528
Pedlars and Hawkers ... 528
The Protector's Report ... 529
Our Weekly London Letter ... 530
The Second Storm Inquiry ... 530

Indian Opinion

SATURDAY, 12TH AUG., 1905.

Falling into Line

THANKS to the action of the Rand Pioneers, the Church Council of Johannesburg has awakened to a sense of their duty. A deputation representing the Council has waited on Lord Selborne on the question of the Native land tenure in the Transvaal to urge upon His Excellency the desirability of not tampering with the rights of the Natives as they existed before the war. The Attorney-General of the Transvaal has shown how the Native was free to own land in the Transvaal before the war. He was able even to cite an instance when the late President Kruger informed certain petitioners who wanted to curtail the rights of the Natives regarding land, that he could not comply with their request. It is true that the Natives were not in practice allowed to have their titles registered in their own names, but as the Attorney-General has clearly shewn the registration of a Native title in the name of the Commissioner for Native affairs did not clothe that official with any discretionary power. He was bound to take transfer in his name in trust for a Native and was equally bound to take in any other Native as a *cestuique trust* at the instance of the original holder; in reply to the clamour of the anti-Native agitators led by Sir George Farrar, Sir Richard Solomon has much against his own inclinations promised to introduce legislation to legalise the practice of registration of Native titles in favour of the Commissioner for Native Affairs. Against this the Rand Pioneers have again commenced an agitation. They insist on the Native Commissioner having the power to refuse to act as trustee. If the request were granted, it would undoubtedly take away from the right of the Native to hold land as it existed before the war.

It is against agitation of this nature that the Church Council has raised its voice. The deputation led by Mr. Hosken made it clear to Lord Selborne that the treatment the coloured races have been receiving in the Transvaal since British occupation is worse than before. He and his fellow-members also showed that the war was justified in the opinion of many because they considered it a war of emancipation. The Rev. Mr. Phillips said that he went at his own expense to England to preach the crusade because he could not bear the hardships that were inflicted under the Boer regime on the coloured races. But the Rev. gentleman now found that these races were no better off under the British rule.

Lord Selborne's reply was as was to be expected. He had not sufficiently studied the question. He could not therefore pronounce an opinion. But His Excellency added:

> [illegible]

These are the words spoken by one who is the ruler of the Transvaal. May His Excellency have sufficient courage and strength to initiate the policy he has thus boldly enunciated.

The interview is not without significance for the British Indians. What the deputation submitted to His Excellency applies equally to them. And the policy laid down by Lord Selborne is the policy applicable to all British subjects. It is a matter for congratulation that in Lord Selborne the Transvaal has a Governor and South African High Commissioner who is determined to hold the scales evenly between conflicting interests.

An Amusing Meeting.

It is perhaps well that now and again amid the storm of misrepresentation, abuse and slander directed against the despised Indian we can detect some rich bits of humour. Traders getting pinched themselves by their own boycott policy; the Potchefstroom ultimatum to a cowering Town Council about a "coolie" labourer employed in its own park; the recent mandate of the good people of Krugersdorp that the municipal legislature should pass a law that all Asiatics be confined to a location—are examples of this. And now we have a really Gilbertian meeting of the Germiston Town Council. This body of storekeepers finds that hawkers and pedlars are unnecessary. They constitute an evil that is assuming "gigantic proportions." The residents have quite enough facilities for trading already. If the convenient "coolie" comes to an out-of-the-way house with an assortment of useful articles, the lady must go into town rather than buy from him. And because the "insanitary" cry is getting a little worn, one Councillor said he "did not think the morals of the pedlars were above suspicion . . . They corrupted the native community." By this we can understand how far above suspicion are the morals and methods of the average Transvaal trader: and as against the corrupting influence of the pedlar may be seen the elevating tendency of the white Kaffir storekeepers in Germiston and elsewhere. Another Councillor also was much perturbed about the danger of hawkers pilfering from vacant rooms on the [illegible] perturbed that he could not stop to think that owners [illegible] such a trust in human [illegible] to leave their rooms unlocked. These people, and others of their kind, do not consider their own incorruptible morality in trying to pilfer away the elementary rights of British Indians—for it is the Indian pedlar and hawker who is aimed at by misrepresentation and slander, in order to advance their own philanthropic ends. There is a delicious lack of self-interest in all their doings. The final touch to this meeting was when, after an important motion had been passed and the Councillors continued for some time, suddenly discovered there was no quorum, and the meeting was abruptly terminated.

Indian Affairs in the Natal Parliament

The Private Location Bill

IN THE LEGISLATIVE COUNCIL on Thursday, the 3rd inst., the House went into committee on the Private Location Bill.

The Hon. Mr. MARSHALL CAMPBELL moved that the Chairman leave the chair.

The voting was equal, four votes each, the Hon. Mr. Uys being absent

The Chairman said he would give his casting vote to allow things to remain in status quo ante. He voted in favour of the motion.

The Bill was thus thrown out.

Poll Tax Bill

On Monday last the Poll Tax Bill was introduced from the Legislative Assembly, and read a first time.

The Hon. MINISTER for RAILWAYS and HARBOURS moved the suspension of the Standing Rules and Orders so that the Bill might be proceeded with.

A petition by the Misses Colenso, through the medium of the Hon. Mr. Joseph Baynes, was presented regarding the Poll Tax.

The Hon. MINISTER for RAILWAYS and HARBOUR moved the second reading of the Poll Tax Bill.

The Hon. Mr. MARSHALL CAMPBELL said that for expediency's sake he would vote for the Bill. He did not think the Government's taxing Bills did credit to their ability. He did not like the Bill, but he would vote for it in the trust that during the next Session a Bill would be introduced by means of which all would be taxed equitably. (Hear, Hear.)

The Hon. Mr. KIRKMAN asked whether the Bill could not be dealt with annually by the Government.

The Hon. Sir GEO SUTTON welcomed the Bill because it was at any rate an attempt to meet the Colony's liabilities. It was the first Bill to be drafted, and the only one to survive. He did not think that it would be found that the working of the Bill would be so difficult as was anticipated

The Hon. Mr. JOSEPH BAYNES protested that the procedure was irregular, and that he did not know the exact nature of the amendment proposed. There was no equality in the incidence of the measure, and he felt that they were doing a serious act in imposing a tax upon people who could not bear it. He would not oppose the tax, but hoped that it would not be of a permanent nature.

The Hon. Mr. LABUSCHAGNE said he would support the Bill. He hoped, however, the tax would not be a permanent one. If any permanent taxation was required in future, it should be derived through the Customs.

The MINISTER for RAILWAYS and HARBOURS, having replied, the motion for the second reading was put and carried.

On Wednesday, by suspending the Standing Rules and Orders, the Bill was read a third time and passed.

Poll Tax Bill

IN THE LEGISLATIVE ASSEMBLY on Friday, the 4th inst., the Poll Tax Bill was introduced, and on the motion of the PRIME MINISTER was read a first time.

The PRIME MINISTER gave notice to move the second reading of the Bill at the next sitting.

On Monday last the PRIME MINISTER moved the second reading of Poll Tax Bill. Regarding the poll tax, he thought it was a Bill which did not perhaps altogether recommend itself to one as a fair Bill as regards incidence of taxation; yet it was a Bill which had the advantage of simplicity, and it could be very easily understood by those to whom another Bill might be difficult. The Government had to raise money to a certain amount, because they felt that the country could not be carried on in its present financial condition unless there were some form of taxation. Though the present Bill would not give all that they would have taken by the other measures, yet they anticipated that it would bring in approximately £100,000, in addition to the money which would be raised by means of the meat duty and the succession duty. In dealing with the Bill, they did not intend to make it apply to those classes of the community who already paid direct taxation in the shape of hut tax. They thought that such action would be an unfair amount of direct taxation. They also did not propose to impose the tax upon those natives who came into the Colony seeking work, but whose domicile was not in Natal. The Prime Minister then mentioned some minor portions of the Bill which required slight amendment, and said that the Government did not propose to impose the obligation upon the employer of labour of seeing to it that his employee paid the tax. He then formally moved the second reading.

Mr. MCLARTY and Sir LEIGH HULETT hoped the poll tax would be only a temporary measure.

Mr. LEUCHARS thought it would be a fatal mistake if the measure were made a temporary tax. Any tax placed on the natives and Indians should be permanent, and he did not think the Europeans who would be called on to pay the tax would object to it being permanent. He hoped that next session the Government would introduce a Bill to impose taxation on those who were benefiting by the reimposition of the meat duty.

Mr. GREENE agreed that the tax was an unjust one, and that any taxation which affected the natives and Indians should be a permanent one. The tax should not fall for all time on the Europeans, as the Europeans were at present bearing the burden of taxation. The Government had failed to face the real position, which demanded that the Indians who were contributing nothing to the revenue should be taxed. The only reason why the position had not been faced was that it would meet with opposition from the Indian Government. This was a cowardly position to take up.

Mr. CHURCHILL entered his protest to the Bill being made a permanent one as far as it affected the Europeans.

Mr. ARMSTRONG agreed with the action of the Upper House in throwing out the Bills, which would unduly tax the natives. It gave pleasure to him to think that the Arabs and others would be taxed. He would support the second reading of the Bill, hoping that suitable amendments would be made in Committee.

Mr. CARTER said that he was prepared to vote for the "crude measure," in view of the simple fact that money was wanted. He objected to the idea of putting the European on a level with the native and Indian by imposing an impartial £1 on all. He rather thought that the European should pay £2, and the others £1 each. The tax should be made subject to the annual vote of Parliament, guided by financial conditions.

Mr. MASON said he would support the second reading for the reason that young natives and Indians otherwise untouched would be made to pay.

Mr. HATHORN opposed the Bill, and said that, instead of upholding the credit of the Colony, it was a discredit. He contended that the native was taxed equally with the European. Already, year by year, the native and Indian were buying more and more imported goods, and were thus being taxed through the port. He said that, in order to avoid the poll tax of £1, the natives would erect huts, and pay the 14s. instead. He appealed to the House not to rush such an important measure involving taxation of the native. He suggested that the poll tax should be so arranged as to cause people to pay according to their means, so that those who could afford it should be made to pay, and not be paid for by the less well-off section.

Mr. BAYNES said if the Government got the Bill passed, they would perform a most wonderful achievement; they would get everybody into the net except those they did not catch, and those they did not catch the Government made sure the death duties would overtake.

Mr. MORCOM said he would oppose the second reading of the Bill. The country was not to be doubly taxed, and that was what the Government intended to do. It was already intended to increase the indirect taxation through the Customs.

The PRIME MINISTER, in reply, said he believed the country would have to stand a great deal more taxation than it had in the past. He did not think they were submitting to any indignity in introducing the Bill. They had been forced into the position.

The second reading was agreed to on a division by 25 votes to 9.

On Tuesday, the Bill was reported

as having passed through committee with certain amendments.

The Standing Rules and Orders were suspended, and the Bill was read a third time, and passed.

Parliament Prorogued.

On Wednesday a message was received from the Deputy-Governor (Sir Henry Bale) stating that Parliament would stand prorogued until November 30th next.—*Natal Mercury.*

Indian Trading

At Wednesday's meeting of the Durban Town Council, a communication was received from Mr. J. Solomon on the question of the unfair Indian competition. Indians were in this way underselling European retailers. Special attention was drawn to Indian hawkers.

A similar memorial was also read from 30 Indian storekeepers. They contended that the hawkers, though they traded practically as storekeepers, escaped all responsibilities in the way of rates, taxes, &c.

Both memorials were referred to the Whole Council Committee, with the Town Solicitor in attendance.—*Natal Mercury.*

A Reception

Among the passengers that arrived last week in Durban by the German steamer 'Bundesrath,' was Prof. Parmanand M.A., of the Dayanand A. V. College, Lahore. He visits this Colony with the special object of promoting the cause of the Arya Samaj, by preaching its doctrines and establishing, if possible, branches of the Samaj in South Africa. At the invitation of some Hindu gentlemen, a large gathering took place in Mr. Hassim Juma's building on Saturday evening last when an address of welcome was presented to Prof. Parmanand by his friends. Messrs. Abdul Cadir, Dawood Mahomed and Paul also welcomed him and expressed the hope that he would do some useful work in the Colony. In reply Prof. Parmanand said:—

"Gentlemen, I cannot find sufficient language to express to you tonight the feelings of gratitude I entertain for the honour you have done me, which, humble as I am, I do not think I deserve. However, I deem that those kind and affectionate words which the various speakers have uttered to-night are more a tribute to our mother country than to me personally. We cannot but perceive the slow but gradual degradation into which our country has fallen, and, like other famous nations of the world, we have shared the inevitable law of nature. If you glance through the history of nations, like those of Rome, Greece, and Egypt, you will find that the rise and fall thereof is as inevitable as that of all things in this universe, but I should not be a plucky man if I were discouraged as to the partial degeneration which has come over our mother country, because she has attained old age. However old and infirm she might be, still the spirit of our ancestors is in her sons, and be we Mahomedan, Hindoo, or Christian, we are brothers, and we are the proud inheritors of a civilisation, the like of which the world has never known. Despite the slight difference that exists amongst us, if we work with those spiritual and moral principles which have been the torchlight of our ancestors, I have no doubt we shall redeem the past and will carve a name for ourselves amongst the civilised nations of the world. The most important element in the progress of a nation is education. You can never expect to make a nation out of ignorance and superstition. As a matter of practical illustration you can take Japan of today. A couple of decades ago she was a nonentity, and the very existence of her as a nation was but as a shadow. The progress she has made during the last 30 years is so astonishing that we read of her triumphant marches as if it were a fairy tale. If you ponder over such things you will see that the election of our countrymen politically and socially depends entirely upon the kind of education you give to your offspring. Be thankful for the little help that this Government is rendering you for educating your sons, but I would say that you must not entirely rely on their support. You must establish self-supporting institutions on the model of Alligra College and Dayanand Anglo-Vedic College, and must make every possible effort to bring about unity and cement good feeling amongst the various classes of people that live in this Colony. Our nation can be raised to the standard of modern civilisation only by means of education. There is no earthly use in giving birth to children and leave them to grope in darkness and superstition. We are the proud repositories of a learning unparalleled in the history of any ancient or modern nation, and the most famous scholars, such as Max Muller and Schopenhauer, have given testimony to the unmatchable learning that we possess."

At the conclusion of the speech Mr. Blackmore made some remarks expressing his admiration for the learning and wisdom of India and said that when he had the honour of being in the company of the late Professor Max Muller, the latter spoke with great reverence and sublimity when he touched upon the mythological lore of the East.

After a vote of thanks to the Chair, the meeting dispersed singing the "National Anthem."

WE READ THAT a large number of sleepers for the C.S.A.R. have arrived. We thought that over-manned department had too many already.

Our Cape Despatch

(FROM OUR OWN CORRESPONDENT)

Things are at a pretty pass in this Colony. Times were never so much out of joint. Of course, everything in worldly life centres in money, and this is a commodity that is badly wanted here and keenly sought after. For some inscrutable reason, the flow of thousands, so freely gathered during the late war, has suddenly ceased, and now the dearth of money is the one topic of conversation everywhere in this Colony. Will better times ever come back?—this is the question of questions with one and all.

The poor Indian shopkeepers, without a single exception, are chewing the cud of patience—calm, undemonstrative, and withal thrifty and provident. They afford pregnant object lessons to the other sections of the community, which show a good amount of petulance and impatience at the acute depression though which we are passing.

It is to be hoped that things are more encouraging in Natal. In connection with recent great calamity by which so many poor Indians lost their lives and much damage was done throughout a large extent of country, it was pleasing to that messages of genuine sympathy and offers of assistance from all parts of South Africa.

In Sir Henry McCallum you have a ruler of sterling qualities, just the sort of man we require in these parts, where political and commercial morality want a gentle shaking up now and again. I believe Lord Selborne likewise possesses distinct mettle to meet South African necessities. You will remember what a rousing speech he made recently to the Transvaal people. I don't believe they have ever been spoken to with such vigour and eloquence before. The words and the sentiments have been most telling indeed. If only we had him here in the pre-war days and after, what a difference it would have made. As regards Lord Milner, I began by liking him, and ended by condemning many of his methods. In his latter days he simply strove to find grace in the eyes of the big bugs of the land.

The Cape Government is going on in the even tenour of its way, though the Ministry in power has had some very severe checks in the Parliamentary Session recently closed. Its railway policy met with severe opposition, and three times the party in power sustained defeats. On one of these occasions eight Progressives voted against their own party, in spite of the circumstance that all Progressives at one time bound themselves, for reasons, to swallow wholesale the principles of their great leader. The reason of the defeat is chiefly due to the policy of an attempt to build a line of railway out of the Colony from colonial funds, with the view of course of ultimately benefitting the Colony.

Coloured People Appeal to Lord Selborne

A deputation representing the African Political Organisation waited on Lord Selborne on Tuesday last.

The organisation is composed of Cape coloured, and has a membership of nearly 10,000. The deputation stated that they had grievances under the following heads:—Land Tenure, Franchise, Education, Travelling on Railways, Morality Law, Marriage Law, exclusive from Public Parks, etc.

The deputation stated that these grievances were causing a revulsion of feeling against the present administration.

Lord Selborne replied that he could not do much in regard to education until the teachers had been taught. The Franchise could not be given because of the Vereeniging Peace terms. The whole question of the status of coloured people was complicated and extremely difficult, but he promised to look carefully into the matter complained of.—*Natal Witness.*

THREE OFFICERS of the Indian Army are to be allowed to proceed to Japan annually for two years' study of the Japanese language.—*Public Opinion.*

THE NAVY LEAGUE JOURNAL.—We have received the July number of this excellent and up-to-date journal. It is, as usual, replete with valuable articles and information. It deserves to be widely known and read.

INDIAN MAILS.—The German East East Africa Liner *Somali* will sail for Bombay direct, on or about Aug. 17. Mr. N. M. Kader, 113 Grey Street, Durban, is the Agent.

The India-African Liner *Gasipur*, taking passenger, will leave Durban for Calcutta on or about August 14th. Messrs. B. Ebrahim Ismail & Co., Commercial Road, Durban have the arrangements for Indian passengers.

The Natal Direct Liner *Umfuli*, sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 30th August. Messrs. King & Sons, West Street.

EDUCATION IN BOMBAY.—At a recent meeting of the Bombay Municipal Corporation, under the presidency of Sir Pherozeshah Mehta, the following resolution was moved:—"That this Corporation is of the opinion that the time has arrived when a beginning should be made to introduce free and compulsory primary education for boys in the City of Bombay. That the President be requested to forward the above resolution to Government, with a request that a joint committee be appointed to consider the details and make recommendations as to the best manner in which the above object can be attained."

The Story of the Ramayana

The Epic of Rama, Prince of India

(CONTINUED.)

To give an insight into this Oriental ceremony, let me quote the lines themselves:

"And he raised the holy altar as the ancient writs ordain,
Decked and graced with scented garland grateful unto gods and men,
And he set the golden ladles, vases pierced by artists skilled,
Holy censers fresh and fragrant, cups with sacred honey filled,
Sanka bowls and shining salvers, *arghya* plates for honoured guest,
Parchéd rice arranged in dishes, corn unhusked that filled the rest,
And with careful hand Vasishtha grass around the altar flung,
Offered gift to lighted Agni and the sacred *mantra* sung.
Softly came the sweet-eyed Sita, bridal blush upon her brow,
Rama in his manly beauty came to take the sacred vow,
Janak placed his beauteous daughter facing Dasa-ratha's son,
Spake with father's fond emotion, and the holy rite was done:
This is Sita child of Janak, dearer unto him than life,
Henceforth sharer of thy virtue, be she, prince, thy faithful wife,
Of thy weal and woe partaker, be she thine in every land,
Cherish her in joy and sorrow, clasp her hand within thy hand,
As the shadow to the substance, to her lord is faithful wife,
And my Sita best of women, follows thee in death or life,
Tears bedew his ancient bosom, gods and men his wishes share,
And he sprinkles holy water on the blest and wedded pair."

The ceremony and rejoicings being ended, the princes took their brides away and Dasa-ratha followed with his courtier.

On their return to Ayodhya, the ancient monarch and the princes and their consorts received a right royal welcome from his faithful and loving subjects. Righteousness on the part of the ruler and devotion to his majesty on the part of his subjects, were the secrets of the contentedness and loyalty prevading all classes of society of Dasa-ratha's realms. As for the prince—

"Brahmans blessed the righteous Rama for his faith in gods above,
People in the town and hamlet blessed him with their loyal love;"

He again,

"To the Brahmans pure and holy Rama due obeisance made,
To the poor and to the helpless deeper love and succour paid."

The Banishment.

Meanwhile the princes Bharat and Satrughna had gone on a visit for a season to their grandsire's Aswapati's western kingdom.

At home the aged Dasa-ratha feeling his life ebbing and his strength failing, summoned a council of war of monarchs, kings and chiefs from distant regions to proclaim Rama Regent of his empire. The poet here dwells fondly on the godlike virtues of the prince, who was intensely beloved by the people, for

"As a father to his children to his loving men he came,
Blessed our homes and maids and matrons till our infants lisped his name."

The city was thronged by people who had flocked thither from "hamlet and lea" to celebrate the coronation. The decorations were lavish; music and mirth filled the air.

"And the rolling tide of nations raised their voices loud and high,
Like the tide of sounding ocean when the full moon lights the sky."

in shouts of joy.

(To be continued.)

Pedlars and Hawkers

Germiston Council's Decision

A Deputation to Pretoria

At a recent meeting of the Germiston Town Council, Cr. C. Brammer moved the following urgency motion standing in his name:—

"That the Council appoint a deputation to interview the Colonial Treasurer in reference to the definition of 'Hawker and Pedlar' as laid down in 'Draft Ordinance to amend the law relating to Revenue Licenses' published in the 'Government Gazette,' No. 337, of the 21st July, 1905 and that the deputation shall consist of Cr. Preddy and the mover."

Cr. Brammer said that the root of their objection was to clause 4. It was only within the last fortnight that the Chambers of Mines and Commerce had agreed as to trading rights on mines. Having done that, he thought there was no necessity for a hawker to stand anywhere, and a hawker should be a man who moved all the time. Some desired to go further, and said there was no necessity now for hawking at all of merchandise, and hawking should be limited to farm produce.

Cr. Preddy seconded, emphasising the remarks of the chairman in the matter. He urged that the hawker and pedlar evil was assuming gigantic proportions. Firms in town stocked immense vehicles and sent them along the reef. They were really travelling stores. That was not fair to people with stands and business premises and subject to heavy charges, to have to compete with such people. Pedlars were a very undesirable class. They toiled not neither did they spin. They presented a most unsightly spectacle squatting in the neighbourhood of the mines. The question had been a source of worry to the Chambers of Commerce. It had been found an impossibility in the past to get the law administered. They saw no necessity at all for hawkers of merchandise. The residents had quite enough facilities for trading. The mines did not want pedlars, neither did the town of Germiston. They asked that that class be done away with altogether. He did not think the morals of the pedlars were above suspicion. He had heard of the Armenians being oppressed by the Turks, but since then he had had very much sympathy with

the Turks. They corrupted the native community.

Cr. Evans said that he was under the impression that hawkers were not allowed on the road.

The Chairman (Cr. Brammer): Travelling traders. The definition of a hawker is a man who pushes a barrow; a pedlar is a man who carries a pack.

Cr. Evans thought the Council should decide what views the deputation should represent. He also thought that the Council should themselves appoint the deputation. He did not like the principle of mentioning names, and thought the mines should be represented on the deputation.

Cr. Anderson said that the Chairman thought entirely of the Road while the Government was legislating for the whole Country. He thought a special clause should be introduced dealing with hawking and peddling on mining areas, leaving the general clause to stand for the rest of the country.

Cr. Brammer said that they did not want to force their views on the council.

Cr. Anderson moved that the time on mining areas be limited to the time necessary to effect a sale.

Cr. Hall seconded and the motion was carried.

Cr. Freddy said that in putting the names of the deputation in the resolution they were following parliamentary procedure.

Cr. White said that the experience of the mines was that the hawkers came round the men's rooms. The rooms were vacant, and there was a serious danger of pilfering. He did not want to see hawkers and pedlars on mining areas at all. If pedlars were on main roads it was not so serious.

Cr. Evans said that a pedlar had every right to go round and exhibit his goods for sale. The hawker got his right to trade from the State. If they confined hawkers to the main road they might as well put them on the top of Primrose Hill.

At this point Cr. Ross discovered there was no quorum, and the meeting abruptly terminated.—*East Rand Express.*

The Protector's Report

General Summary

(CONTINUED.)

Although many invalids were returned, the Agents report that only a very few required treatment on arrival in India, a fact going to prove that many of the invalids were not actually unfit for work here, but were malingerers, and, therefore, undesirable Immigrants.

I have been enabled, from funds unclaimed in the estates of deceased Indians, to pay to a number of Indians returning unfit for work the sum of £105. The payments vary from £1 to £5, and each case is judged on its own merits. The assistance thus rendered has been much appreciated. The agents at Madras and Calcutta pay over the sums named on the arrival of the Indians at their respective ports.

POPULATION.—The following figures show the approximate number of Indians in the Colony on the 31st December, 1904 introduced under the provisions of the Law regulating such introduction, and the descendants of such Indians:—

	Men.	Women.	Children.	Total.
Free Indians.	20,318	10,077	26,581	56,976
Indentured Indians.	20,225	8,205	2,576	31,004
	40,543	18,280	29,157	87,980

The Census taken in Natal in April, 1904, shows an Indian population of 100,918 souls. It was known that the number in the Colony was considerably in excess of the figures in my books, but it was not expected that the difference would be so great.

Many of these may be persons who, before taking out licenses to leave the Colony, obtained Domicile Certificates, and have returned to Natal unknown to my Department: not a few again, who left for the adjoining States, have returned also without any notification of the fact. It is also probable that of the Indians who came here during the recent war, many have elected to remain in the Colony.

The general treatment of the indentured Indian is good, and I do not despair of being able to say, in the near future, that all employers treat their Indian servants well.

There have been 30 convictions against employers, managers, etc., for assaulting their indentured Indians, but affairs of this kind do not necessarily prove ill-treatment.

Three of the Indians assaulted were, in accordance with my wish, sent to me for transfer, but there has not been any occasion to ask for the cancellation of any Contract.

Many of the new arrivals (as noted under Labour) have proved to be unsatisfactory servants; but, allowing for all these disabilities, I think it would be to the advantage of all concerned, if some employers were less prone to exercise their legal rights in having their Indians imprisoned.

The number of prosecutions instituted by employers against their indentured Indians under Sections 25, 35 and 36, absence from roll call, disobedience to orders, etc., number 1,426 against 1,165 last year. A number of these prosecutions are of Indians already convicted, consequently the number of prosecutions does not actually mean so many Indians (the returns sent to me not supplying this information).

Prosecutions instituted on behalf of Indians against their employers, managers, sirdars, etc., for assaults and neglect to supply medicines, number this year only 53 against last year 95, and seeing that there are under indenture some 28,425 men and women, the charges are very few, the convictions being only 35, and many of these carried no punishment, a very satisfactory result.

It is gratifying to be able to report that indentured Indians employed on the Coal Mines are well housed, fed and paid, and their present condition is very favourable (the presence of Phthisis always excepted). This is due, in no small degree, to the measures instituted by me on their behalf, and to constant oversight by the Deputy Protector. The Protector, is, after all, the best friend of the employer, and the favourable results which are taking place all round go to prove this. The Indian well cared for is the best servant.

LABOUR.—The introduction of Indians into the Colony has this year far exceeded the number introduced for several years past.

The class of Immigrants, far from being improved, has in one case turned out to be very unsatisfactory. I refer to those from the Malabar Coast of India, a large number of whom are not suited for agricultural purposes, thereby causing endless trouble with the employer, while many are young and ill-developed. The tendency to suicide is also very marked.

Against this failure, it is pleasing to record the arrival of over 133 men and women belonging to the Telugu Native Baptist Mission of South India, who have turned out on the whole to be excellent servants. This Mission sent out to Natal, to look after their converts, the Rev. James Rangiah, who resides at Kearsney, and has exercised a distinct influence for good over these people, with whom the employers are well satisfied.

Of the 19,000 men applied for in 1902, there still remain to be allotted 10,144.

When it is considered that the Indian Immigration Trust Board (who receive the applications) entertain no fresh requisitions until those of 1902 are satisfied, it can easily be imagined how many employers are anxiously waiting to send in their applications.

Given a good year of recruiting in India, it may fairly be assumed that the close of the year 1905 will be within measurable distance of the completion of the Indent of 1902.

"HINDU CIVILISATION and Hindu scheme of thought are far more ancient than our own, and far more deeply wrought into the texture of their being. The defects and weakness of which, like all men, they have their share proceed rather from an over-refinement of civilisation than from the want of it, not from the crudity but from the extreme subtlety of the system of belief and thought which has made them what they are. Moreover, that system of belief and thought contains much that is not only true, but useful, and even necessary, for the full instruction of the Christian Church, and the full development of humanity."—THE REV. DR. MILLER, Principal of the Madras Christian College.

Our Weekly London Letter

(FROM OUR SPECIAL CORRESPONDENT)

London, July 15, 1905.

Opening of "India House."

The hundred and odd Indians who had with about half-a-dozen English friends come on that lovely July afternoon to assist in a most unostentatious manner the formal opening of the future home of Indians in England, require more than a passing notice. They were mostly students, belonging either to one of the four Inns of Court in London, or to some University or other in the United Kingdom. Some of them were permanent residents in England. A most noticeable feature of the gathering, a good omen of happy augury, was the number of Mahomedan gentlemen who had turned up in a far greater proportion ■ the other Indians resident in this country, and who will, from their education and social status, play one day a not unimportant part in the destiny of our common country. Racial and religious barriers, which, first raised by ignorance and then propped up by interest, had hitherto kept asunder the Hindus and Mahomedans, the two great sections of the Indian people; barriers against which centuries have knocked in vain to throw them down to make way for the long-delayed and long-looked for union in which alone their common salvation lies; barriers screened behind which the hitherto undetected foeman has merrily plied his profitable art, recking not whether we live or die, seemed, with the advent of the hour and the man, all to have vanished. Mr. Shyamaji's endowment of the Travelling Fellowships under one condition only, namely, that the recipients would not accept any service or pay or any kind of emolent whatever at the hands of the British; his establishment of the Indian Home Rule Society whose *raison d'etre* is to work for the autonomy of India; and his founding the "India House" as a necessary corollary to the foregoing, where Indians might come and stay and inhale the free air of England, phisically, intellectually and morally—an air freer than the freest air on earth—so that they may think and act like free men;—this vision would not have appeared in any one's wildest dream ■ twelve-month ago. Yet all this is now an accomplished fact. And, strange as it may seem, no sooner at the beginning ■ this year the first number of *The Indian Sociologist* came out announcing Mr. Shyamaji's donation, than through the surcharged atmosphere of the Indian political horizon electric sparks began to fly wildly from every point of the compass to gather round a common centre: congratulations, warm-hearted, energetic and sincere, began to pour in from near and far, from the north and south, and east and west; and the first to apply for, and receive, the lion's share in the donor's munificence have been Mahomedans. They are all either Batchelors or Masters of Art, hailing either from one of the Universities of England or the comparatively modern ones of Calcutta and London; and all actuated by one dominant faith, namely, that up to now England has been faithless, and that *Pax Britannica* has been synonymous with the destruction of India.

Besides the Mahomedan contingent there were Hindus from every part of India. There was, of course, the Grand Old Man of India, the venerable Nestor, whose presence was at once a warning and admonition to the younger generations. For more than half a century, sliced out of a life of unremitting toil, extending now to over eighty years, the one and only thing that he has done has been to knock at the door of England beseeching her to be just in her government of India; but all to no purpose. England's obdurate deafness to-day is as great as ever, if not worse. The old leader did not take any active part in the day's proceedings. He remained a mute spectator of all that passed. Along the path of her regeneration he, above all men, has brought New India to where she now stands; henceforth the destinies seem to have placed the leading of the chosen people in Mr. Shyamaji's hand. And as I looked at the venerable figure I could not help remarking that in the twentieth century the prophet has once more climbed to Pisgah heights where Canaan ■ visible before him.

Of the English guests there were, as I have said, hardly half-a-dozen. Besides Mr. Hyndman, the leader of the English Socialists, fitly selected and entrusted with the honour of formally opening "India House," there were Mr. Swinny, the President of the Positivist Society of London, a man who has been to India and is one of her few, very few English friends; and Mrs. Despard, a sister of General Sir John French, of South African fame, a Christ-like soul who has consecrated her life to the service of the poor and the suffering wherever they may be.

The proceedings were very simple. Mr. Shyamaji, in a short speech, told the story of how "India House" came into existence; how he has intended to devote all that he has in this world to the cause of his country; how Mr. Hyndman was the one Englishman who knew both the disease from which poor India wss gasping out her very existence, and the remedy that would cure her; how he obtained his first idea of establishing the Indian Home Rule Society from the great Socialist leader; and how, as a token of gratitude, he intended to ask him to be the chief guest of the afternoon. A sympathiser of the Home Rule movement, hailing from distant Burmah, has sent him £25 to be spent how he liked. He had decided that that amount should form the nucleus of a library, for which many other friends have promised books, to be located at "India House" and called the "Hyndman Library." Mr. Hyndman, in declaring "India House" open, made a stirring speech, such as would be possible only of the author of "The Bankruptcy of India," and "The Coming Catastrophe in India." The one text that he based his sermon on he has used for the last quarter of a century, and he has preached on it unceasingly both by tongue and pen. That text was very pithily put by the *Daily News* some time ago, when it said, "Better an' end with horrors than horrors without end." Things must mend or end, said Mr. Hyndman; and the sooner the iniquitous system that is bleeding India to death is destroyed, the better both for India and England.

After light refreshments the guests parted. It was a solemn ceremony celebrated in comparative silence, and those who took part in it felt the sanctity of a sacrament taken at the altar of one's own country.

The Second Storm Inquiry

Inanda Division Magistrate's Report.

The *Natal Government Gazette* contains the following report from Mr. Goble:—

I regret to report that fifty-two (52) deaths are known to have occurred in this Division on the occasion of the storm on the 31st May, 1905 (list attached).

The barracks of the Molassine Company were washed away at Mount Edgecombe, and nine occupants drowned.

The barracks of the Umhloti Valley Sugar Company, on the banks of the Umhloti River, were washed out, and over twenty (20) Indians drowned.

The rainfall was about fifteen inches.

The damage to bridges, roads, and buildings was considerable.

The road bridge at Umgeni was washed away, as also the Phoenix rail way bridge.

The railway line was damaged at Mount Edgecombe and at and between Verulam and Tongaat.

A very large culvert was partly washed away at Verulam, as also a smaller one.

I bring to the notice of the Government the part played by Sergt. Coupe and Trooper Treanor, N.P., in saving the lives of twenty-four (24) Indians, who had taken refuge on the roof of the house of one Venkekaman, at Verulam. Although Sergt. Coupe could not swim, he entered the water of the overflowing Umhloti River with a rope around his body. He took this precaution, as he was informed that the water was over his head. On finding that it was up to his arm pits only, he discarded the rope and went forward with Trooper Treanor, and rescued the exhausted Indians.

P. D. GOBLE.

LIST OF INDIANS AND NATIVES WHO DIED FROM DROWNING AND OTHER CAUSES DURING THE FLOOD OF 31st MAY, 1905, IN INANDA DIVISION.

INDENTURED MEN AND WOMEN.

No.	Indentured Numbers.	Names.	Age.	Sex.	Nationality.	Locality where Drowning occurred.	How Bodies were Disposed of.
1	110,229	Armoogum	...	Male ...	Indian ...	Umhloti Valley Sugar Estate	Identified and buried on Estate.
2	108,937	Appiah	...	„ ...	„ ...	„ „	„ „
3	110,226	Yelliah	...	„ ...	„ ...	„ „	„ „
4	92,804	Sadayen	...	„ ...	„ ...	„ „	„ „
5	92,677	Dannalingum ...	...	„ ...	„ ...	„ „	„ „
6	92,676	Mallamma	...	Female	„ ...	„ „	„ „

INDENTURED CHILDREN.

No.	Indentured Numbers.	Names.	Age.	Sex.	Nationality.	Locality where Drowning occurred.	How Bodies were Disposed of.
7	81,066	Thoppalan	...	Boy ...	Indian ...	Umhloti Valley Sugar Estate	Identified and buried on Estate.
8	110,527	Ramayi	...	Girl ...	„ ...	„ „	„ „
9	110,528	Lutchmi	...	„ ...	„ ...	„ „	„ „
10	110,529	Munsamy	...	Boy ...	„ ...	„ „	„ „
11	110,639	Sarabiah	...	„ ...	„ ...	„ „	„ „
12	110,640	Viramma	...	Girl ...	„ ...	„ „	„ „

FREE INDIANS.

No.	Indentured Numbers.	Names.	Age.	Sex.	Nationality.	Locality where Drowning occurred.	How Bodies were Disposed of.
13	...	Poonsamy	...	Male ...	Indian ...	Umhloti Valley Sugar Estate	Identified and buried on Estate.
14	...	Manebai	...	Female	„ ...	„ „	Identified as wife of No. 13; buried on Estate.
15	...	Kistasamy ...	...	Boy ...	„ ...	„ „	Identified as son of No. 13; buried on Estate.
16	...	Varadiah	...	„ ...	„ ...	„ „	„ „ „
17	...	Sundaram	...	„ ...	„ ...	„ „	Son of No. 13; body not recovered.
18	...	Aneapporemy ...	...	Female	„ ...	„ „	Identified as wife of Abu Naidu.
19	75,330	Angamma	...	„ ...	„ ...	„ „	Identified as wife of Moonsamy Naiken; buried on Estate.
20	75,332	Veramma	...	Girl ...	„ ...	„ „	Identified as daughter of Moonsamy Naiken; buried on Estate.
21	...	Poonamma	...	„ ...	„ ...	„ „	Identified as daughter of Moonsamy Naiken; buried on Estate; Colonial born.
22	...	Sannassee	...	Male ...	„ ...	„ „	Identified as husband of Yerimah; buried on Estate. There as a visitor.
23	...	Polimah	...	Girl ...	„ ...	„ „	Identified as daughter of Yerimah; buried on Estate. There as a visitor.

INDENTURED MEN AND WOMEN.

No.	Indentured Numbers.	Names.	Age.	Sex.	Nationality.	Locality where Drowning occurred.	How Bodies were Disposed of.
24	86,600	Sadachee and	29	Female	Indian ...	Natal Estates, Mount Edgecombe.	Identified and buried on Estate.
25	...	Infant	1 month	...	„ ...	„ „	Body not recovered.
26	86,598	Mungaee and	30	Female	„ ...	„ „	Identified and buried on Estate.
27	...	Infant	1 month	...	...	„ „	Body not recovered.
28	91,322	Ramabha	22	Female	Indian ...	„ „	Identified and buried on Estate.
29	74,251	Ngappe Govinden	45	Male ...	„ ...	„ „	„ „
30	64,771	Moonsamy ...	38	„ ...	„ ...	„ „	„ „
31	67,297	Venketsamy ...	30	„ ...	„ ...	„ „	„ „
32	70,728	Pusong	30	„ ...	„ ...	„ „	„ „
33	...	Boo Boo	25	„ ...	„ ...	Avoca	Identified and buried.
34	...	Sukise	45	„ ...	„ ...	Duff's Road	„ „
35	...	(Unknown)	55	Female	„ ...	Tongaat	Buried; not identified.
36	114,549	Gubbala Maridgadu	23	Male ...	„ ...	„	Identified and buried.
37	...	Rugabeer	...	„ ...	„ ...	Redcliff Estate	Identified and buried.
38	...	Seratan Singh ...	...	„ ...	„ ...	Redcliff Estate	Identified and buried.
39	...	(Unknown)	...	Female	„ ...	„	Body not recovered, wife of No. 38.
40	...	Nokwaliwa ...	...	„ ...	Native ...	Mount Vernon	Identified and buried.
41	...	Palimah	...	Male ...	Indian ...	Verulam	Identified and buried.
42	...	Butchimah	...	„ ...	„ ...	„	„ „
43	...	Kulappa Govinden	...	„ ...	„ ...	„	„ „
44	...	Chinna Kolandai	...	Female	„ ...	Milkwood Kraal	„ „
45	...	Sumiby	...	„ ...	„ ...	Frosterly	„ „
46	...	(Unknown) ...	...	„ ...	„ ...	Central Mill ...	„ „
47	53,847	Govinden	...	Male ...	„ ...	Blackburn	„ „
48	...	Lingwapu	...	„ ...	Native ...	New Glasgow	„ „
49	...	Sukhai ...	50	„ ...	„ ...	Umgeni	„ „
50	...	Ndhlayengwe ...	13	„ ...	„ ...	Armstrong's Central Mill ...	„ „
51	...	Pakapaka	...	„ ...	„ ...	„ „ ...	„ „
52	...	Williamson (Fireman N.G.R.) ...	...	„ ...	European	Phoenix	„ „

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩. | ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૧૨ મી આગસ્ટ, ૧૯૦૫. | અંક ૩૨.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૧૨ મી આગસ્ટથી તા૦ ૧૮ મી આગસ્ટ સુધી ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫

હીંદુ—શ્રાવણ સુદ ૧૨ થી. શ્રાવણ વદ ૩ સુધી. સંવત ૧૯૬૧

મુસલમાની—તા. ૮ જમાદીલાખરથી તા. ૧૫ જમાદીલાખર સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	[illegible]	હિંદુ તીથી.	[illegible]	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની...	૧૨	૧૨	૯	૬ ૩૪	૫ ૨૮
રવી...	૧૩	૧૩	૧૦	૬ ૩૩	૫ ૨૯
સોમ.	૧૪	૧૪	૧૧	૬ ૩૨	૫ ૨૯
મંગળ.	૧૫	૧૫	૧૨	૬ ૩૧	૫ ૩૦
બુધ...	૧૬	૧	૧૩	૬ ૩૦	૫ ૩૧
ગુરૂ...	૧૭	૨	૧૪	૬ ૨૯	૫ ૩૧
શુક્ર...	૧૮	૩	૧૫	૬ ૨૮	૫ ૩૨

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

શનીવાર તા૦ ૧૨ મી આગસ્ટ, ૧૯૦૫.

સુપ્રીનટેન્ડેન્ટ એલેક્ઝાંડરનો રિપોર્ટ.

સુપ્રીનટેન્ડેન્ટ એલેક્ઝાંડર પોતાના વાર્ષિક રિપોર્ટમાં જણાવે છે કેઃ—

ડરબનમાં ૩૧૮ હોલસેલ લાઇસેન્સમાંથી ૯૨ હિંદી લાઇસેન્સ છે. ૯૫૦ રીટેલ લાઇસેન્સમાં ૧૦૦ લાઇસેન્સ પરદેશી યુરોપીયનની છે ૨૦૦ હિંદીઓની છે અને ૩૦ કરતાં વધારે ચીનાઓની છે. ૧૦૦ કરતાં વધારે કાફરી હોટેલની લાઇસેન્સ પરદેશી યુરોપીયનોના કબજામાં છે. ૯૫ ફેરીયા લાઇસેન્સ હિંદીઓ પાસે છે અને ૧૦૦ કરતાં વધારે હિંદી બાજીપાલાની ફેરી કરે છે કે જેને સારૂ લાઇસેન્સની જરૂર નથી પડતી. મેં ૨૦ વર્ષ પહેલાંજ રાડ પાડી હતી કે એશિઆટિકોને આપણી મુખ્ય શેરીઓમાં લાઇસેન્સ નહિં આપવી જોઇએ. મને તે લોકો તરફ અણગમો જરાએ નથી. પણ, હું તેઓની કરકસરના તથા લોકોના મિતાહાર જાણું છું. તેથી હું સમજું છું કે તેઓ સહેલથી આ લોકોનો રીટેલ વેપાર કબજે કરી લેશે. વળી

તેઓ જમીન પણ કબજે કરતા આવે છે. લગભગ ૬૬૦ ટુકડા જમીન તેઓની પાસે જનમ ખરીદ છે. તેની કિંમત પા. ૬,૦૦,૦૦૦ ની છે અને તેમાં ૩૦૦ ઉપરાંત ગોરાઓ ભાડુત તરીકે રહે છે. જેઓ તે લોકોને ઓળખે છે તેઓ સમજી શકશે કે કેવી સહેલથી એ લોકો આ પ્રમાણે કરી શકે છે અને તેમાં કંઇ તેઓનો વાંક નથી. આ વર્ગના હિંદીઓ પોલીસને બીલકુલ તકલીફ નથી આપતા.

ઉપરની ટીકા કરતાં આપણા સુપ્રીનટેન્ડેન્ટ ભુલી ગયા છે કે હિંદીઓની મોટી સંખ્યા છતાં તેઓ હજુ સુધી રીટેલ વેપાર પણ કબજે નથી કરી શક્યા ને હવે કરી શકે એવું મનાતું નથી. વળી ડરબનના હજારો જમીનના કટકામાંથી ૬૫૦ કટકા અને કરોડો પાઉંડની કિંમતમાંથી ૭ લાખની કિમતના કટકા હિંદીના તાબામાં છે તે બતાવે છે કે એ કંઇ વધારે પડતું નથી અને હિંદીઓ ગોરાની સામે ટક્કર નથી બીડી શકતા. કેમકે ગોરાઓને કદાચ કરકસરતા નથી આવડતી તો બીજી તર્કો મોટી અને સરસ છે.

નાતાલના નવા કાયદા.

લોકેશન બાબત તથા જમીન ઉપર કર નાંખવા બાબત જે કાયદા કરવાનો વિચાર નાતાલ પારલામેન્ટે રાખ્યો હતો, તે તુટી પડયો છે. લેજીસલેટીવ કાઉન્સીલે આ બન્ને બીલો. તથા કાફરો ઉપર કર નાખવાનાં બીલ રદ કર્યાં છે. એટલે હાલને સારૂં તો આપણને જે લોકેશનની ધાસ્તી હતી તે દુર થઇ છે. જો કે આ કાયદા આપણી અરજીથી દુર થયા છે એમ નહિં કહી શકાય, છતાં અરજીની અસર થઇ છે એમાં કંઇ શક ન ગણાય. આ ઉપરથી આપણે ધડો લેવાનો છે કે, આપણે મહેનત કરીએ તો કંઇક ફતેહ મળ્યા વિના ન રહે.

ટ્રાંસવાલની લૉ સોસાઇટીનું બીલ.

ટ્રાંસવાલની લૉ સોસાઇટીએ એવું બીલ દાખલ કરવું હતું કે કોઇ કાળો માણસ વકીલ ન થઇ શકે. આ કલમ હવે રદ થઇ છે. એટરની જનરલે રિપોર્ટ આપ્યો તેમાં જણાવ્યું છે કે, એવી જાતના ધારા ખાનગી બીલની રૂએ ન થઇ શકે.

લોર્ડ સેલબર્નને આગળ અગત્યનું ડેપ્યુટેશન.

કાળા માણસના હક—ચર્ચ કાઉન્સીલની લડત—લોર્ડ સેલબર્નનો આશાભર્યો જવાબ— મી૦ હોસકેનનું જોરાવર ભાષણ.

કાફરાઓને જમીનના હક વિષે સુપ્રીમ કોરટે આપેલા ઠરાવ ઉપર હજુ ટ્રાંસવાલમાં ચરચા ચાલી રહી છે. સર રીચર્ડ સોલોમને સ્પષ્ટ બતાવી આપ્યું છે કે કાફરાઓને બોઅરના વખતમાં જમીનના હક પુરતા હતા અને સુપ્રીમ કોરટના ઠરાવથી તેઓના હકમાં કંઇ વધારો થતો નથી, એથી કરીને તેઓના હક ઓછા કરવાનો કાયદો સરકાર નથી લાવી શકતી એવો જવાબ તેમણે આપ્યો. પહેલાં જેમ નેટીવ કમીશનરના નામે કાફર લોકો જમીન લેતા તેમજ હાલ પણ લઇ શકે એટલો ફેરફાર કરવાની તેઓ સાહેબે હા પાડી છે અને એમ પણ બતાવ્યું છે કે એ પ્રમાણે કાયદો થવાથી કંઇ નેટીવ કમીશનરને હા યા ના પાડવાનો હક નહિ મળે. આ વાત રેંડપાયોનીઅરને નથી રૂચતી. તેઓ એમ કહે છે કે નેટીવ કમીશનરને પોતાને નામે કાફરાઓની જમીન ચડાવવાની ના પાડવાનો હક મળવો જોઇએ. આ ઉપરથી જોહાનેસબર્ગની ચર્ચ કાઉન્સીલ જાગી છે. તેઓનું ડેપ્યુટેશન તા. ૫ મી એ લોર્ડ સેલબર્નને મળ્યું. તેમાં મુખ્ય બોલનાર મી૦ હોસકેન હતા. મી૦ હોસકેને પોતાનું ભાષણ કરતાં જણાવ્યું કે જ્યારે લડાઇ થઇ ત્યારે ઘણા માણસો વિરૂદ્ધ હતા છતાં લડાઇની સામે બોલતા ન હતા તે એમ સમજીને કે એ લડાઇ સારાં કામને સારૂં હતી. બંધી વાતોના બંધ છોડવવાને સારૂં હતી. કાળા લોકોની ઉપર જે જુલમ ગુજરતા હતાં તે દુર કરવાના હેતુથી એ લડાઇ હતી. પણ લડાઇ પછી જે કાયદાઓ બન્યા છે તે ઉપરની ઉમેદ બંધ કરવા જેવા છે. તેમાં મુખ્ય તે કરીને કાળા લોકોની ઉપર પડતી હલાકી છે. કાળા લોકો બોઅરના વખતમાં કેટલેક દરજ્જે હાલ કરતાં સુખી હતાં. તેઓને વચન આપવામાં આવ્યું હતું કે લડાઇ બાદ તેઓના દુઃખ દુર થશે. પણ તેમ નથી થયું. તેઓની લડાઇમાં ઘણું ભારે ભાગ લીધો

હતો. તેઓ બહુ વફાદાર છે. તેનો બદલો તેઓને ખરાબ મળે છે ને તેઓની સામે નવા કાયદાઓની વાત ચાલે છે. આમ થયા કરશે તો જેઓ હાલ વફાદાર છે. તેઓ બેવફા થશે તેમાં તેઓનો વાંક નહિ ગણાય અને આજ જે ન્યાય આપવાની બ્રિટિશ સરકારની ફરજ છે તે ન્યાય પાછળથી બંડની બારીથી જોરાવરીએ આપવો પડશે

કાળા લોકોમાં ઘણાં સુધરેલા છે. મરહુમ મી૦ રોડ્સ કહી ગએલ છે કે દરેક સુધરેલા માણસને સરખા હક હોવા જોઇએ. આ તેમ ાં વચનમાં ફેરફાર કરવાનું કશું કારણ નથી. કાળા લોકોએ પોતાને ખરચે દેવળો બાંધ્યા છે. તેઓ ઘણી સારી સ્થિતિમાં રહે છે. તેવા માણસને જમીનના હક ન હોય એ ગેરવ્યાજબી ગણાય.

તેઓના પાસેથી પાસ માંગવામાં આવે છે તે પણ જુલમ થોડો નથી. હાલ જે તરા રીખ બહાર પડી છે તે ઉપરથી જણાય છે કે ટ્રાન્સવાલના જેલ ખાનામાં ઘણા માણસો તો એવા છે કે જેઓએ ફોજદારી ગુન્હા નથી કર્યા. એટલે કે પાસ ન હોવાથી કેદમાં ગએલા એવા ઘણા કાફરો છે. આમ બોઅર રાજ્યમાં કદી નહોતું થતું.

સારા પેષાક પહેરેલા કાળા માણસોને બીજા કે પહેલા વર્ગના ગાડીમાં મુસાફરી કરવાનું નથી મળતું એ પણ અસંતોષની વાત છે.

મી. ગીબસને મી. હોસકેનના ભાષણને ટેકો આપ્યો. મી. વોલ્ટર એવન્સે કહ્યું કે તેનો અનુભવ ૩૦ વર્ષનો છે. કેપમાં તથા નાતાલમાં કાળા માણસો જમીન ખરીદી શકે છે તેનું પરિણામ ખરાબ નથી આવ્યું તેમ ટ્રાન્સવાલમાં પરિણામ ખરાબ આવશે એમ માનવાનું કારણ નથી.

રેવરન્ડ મી. ફીલીપ્સે કહ્યું કે હું મારે ખરચે લડાઇને ઉતેજન આપવા વિલાયત ગયો હતો. ત્યાં કાળા માણસોની ઉપર પડતી હાલની વાત હું કરતો ત્યારે અને પારલા મેન્ટના મેમ્બરો તથા બીજા મોટા માણસો કહેતા કે લડાઇ પુરી થયા બાદ કાળા માણસોના દુઃખનો અંત આવશે. પણ આમ થવાને બદલે તેઓની ઉપર તકલીફ વધારે પડે છે એ શરમની વાત છે.

લોર્ડ સેલબર્ને જવાબ આપતાં જણાવ્યુ કે હું થોડીજ મુદત થયાં આવ્યો છું એટલે ચોકસ વિચાર નથી બાંધી શક્યો. પણ મેં જણાવ્યું છે કે કાફરોના જે હક આગાડી હતા તેનાથી ઓછું કરવાની રજા હું નહિ આપું. રેલ્વે બાબત હજુ હું તપાસ કરું છું. અને તે બાબત ન્યાય મળશે એમ માનું છું. લોકરના વખતમાં આમ હતું કે નહિં તેનો મુકાબલો હું નહિં કરૂં પણ એટલું તો કહું છું કે સુધરેલા કે અણઘડ કાફરની ઉપર જરાએ જુલમ થતો હોય તો હું તે બ્રિટિશ રાજ્ય ઉપર બટ્ટો ગણું છું. તેથી કરીને મારૂં મન બહુજ દુખાય. પણ મને ખાત્રિ છે કે એવા અન્યાયના દાખલા એટર્ની જનરલની નજરે આણ્યા હોય તો ન્યાય મળશેજ.

આવા લોર્ડ સેલબરનના શબ્દો ઉપરથી આપણને આશા બંધાય છે કે અને ન્યાય થશે. જે કાફરાઓને લાગુ પડે છે તે હિંદીઓને પણ લાગુ પડે છે. અને જો કાફરોને ન્યાય મળે તો આપણને પણ મળવો જોઇએ. જોવાનું એ રહ્યું કે જેટલું બોલવાનું બળ લોર્ડ સેલબર્ને બતાવ્યું છે તેટલું કરી દેખાડ વાનું બળ તેઓ સાહેબ બતાવશે કે નહિં.

જાપાનીઓની ગુણ શક્તિ— અમેરિકન દરિયાઇ ખાતા તરફથી હાલ એવે હુકમ બહાર પાડવામાં આવેલો છે કે દરિયાઇ કાફલાના કવાયત વેળાએ કોઇ પણ પરદેશી કાફલાની કોઇ પણ મનવાર ઉપર હોવો ન જોઇએ. આ હુકમ કાફલામાં કામ કરતા જાપાનીઓ વિરૂદ્ધ કાઢવામાં આવેલો જણાય છે, અમેરિકન કાફલાના વડા એડમીરલ ઇવાન્સને એક જાપાની મનવારની મુલાકાત લેતાં માલુમ પડ્યું કે તે મનવારનો કેપ્ટન તેના કાફલામાં આગળ નોકર હતો. આ ઉપ રથી જાપાનીઓની શિખી લેવાની ખુબીથી તે એડમીરલની આંખ ઉઘડી હોય એવુ જણાય છે.

નાતાલનું વસ્તી પત્રક.

નાતાલના છેલા વસ્તિ પત્રકના જો કે વીગતવાર આંકડાઓ બહાર નથી પડયા તેમજ તેનો છેવટનો રિપોર્ટ પણ બહાર નથી પડ્યો છતાં જે થોડી હકીકતો બહાર પડી છે તેમાંથી જાણવાજોગ ઉતારો અમે નીચે આપીએ છીએ.

	મરદ.	ઓરત.	કુલ.
ગોરા લોકો	૫૬,૭૫૮	૪૦,૩૫૧	૯૭,૧૦૯
હિંદી અને એશિઆટીક... ...	૬૩,૪૮૭	૩૭,૪૩૧	૧,૦૦,૯૧૮
બીજા લોકો અને મીક્સ. ...	૩,૬૧૦	૩,૦૭૬	૬,૬૮૬
કુલ.	૧,૨૩,૮૫૫	૮૦,૮૫૮	૨,૦૪,૭૧૩

ગોરા લોકો.

	મરદ.	ઓરત.	કુલ.
પરણેલા. (૧૫ વર્ષની અંદર) ...	૨	૯	૧૧
,, (૧૫ વર્ષથી ઉપર) ...	૧૭,૧૫૨	૧૪,૮૧૭	૩૨,૦૫૮
વગર પરણેલા. (૧૫ વર્ષની અંદર)...	૧૫,૯૮૭	૧૫,૪૮૫	૩૧,૪૭૨
,, (૧૫ વર્ષથી ઉપર)...	૨૨,૫૨૧	૭,૮૫૯	૩૦,૨૮૦
જુદા છેડા થયેલા અથવા જેની સ્ત્રી કે મરદ મરી ગયા હોય તેવા.	૧,૨૧૭	૨,૦૭૧	૩,૨૮૮

ધર્મને લગતા આંકડાઓ.

	ગોરા.	હિંદી અને એશિયાટિકો.	બીજા.	કુલ.
હિંદુ ધર્મ	...	૮૬,૯૯૪	૨૪૦	૮૭,૨૩૪
મુસલમાન...	...	૯,૯૯૨	૧૧૯	૧૦,૧૧૧
પારસી	...	૩૬૮	૨	૩૭૦
બુદ્ધ.	૨	૧૨૩	૯	૧૩૪
ક્રિશ્ચિયન ઇંડિઅન	...	૮૫	૮	૯૩
બીજી જાતનો હિંદી ધર્મ. ...	...	૨૩	૫૪	૭૭
પ્રોટેસ્ટંટ	૮૫,૬૯૯	૫૧૧	૩,૬૭૦	૯૦,૨૮૦
કેથોલીક.	૭,૮૪૨	૧,૦૪૦	૧,૭૧૭	૧૦,૫૯૯
જ્યુ.	૧,૪૫૩	...	૩	૧,૪૫૬
યુરોપીયન બીજા ધર્મના. ...	૨૯૦	૬	૪૧	૩૩૭
ધર્મ વિનાના.	૧,૦૪૭	૪૮	૧૨૪	૧,૨૧૯
ધર્મની માહીતી નહિ ધરાવનારા...	૭૪૦	૧,૩૩૩	૧૯૪	૨,૨૬૭
ધર્મ બતાવવાને વાંધો લેનારા. ...	૬	...	...	૬
કુલ.	૯૭,૧૦૯	૧,૦૦,૯૧૮	૬,૬૮૬	૨,૦૪,૭૧૩

આ આંકડાઓમાં નાતાલના નેટિવોની સંખ્યા નથી ગણવામાં આવી.

ટ્રાંસવાલમાં કાફરોને જમીનના હક.

મસ્જીદો હિંદી નામ ઉપર ચડવાની ઉમેદ.

ટ્રાંસવાલની સુપ્રીમ કોરટ કાળા લોકોને હમેશાં લાભ આપ્યા કરે છે. એટલે કે ગોરાઓની ધાસ્તી રાખ્યા વિના કાળા ધોળાને ન્યાયની અદાલતમાં સરખા ગણી ઇનસાફ આપે છે. રુડીપોર્ટમાં કાફરાઓનું ચર્ચ છે, તે ચર્ચ તેના ટ્રસ્ટીઓના નામ ઉપર ચડાવવાની અરજી કરતાં હાઇકોરટે ઠરાવ્યું છે કે એ પ્રમાણે જમીન કાળા માણસના નામ ઉપર ચડી શકે છે. કાયદો તેમ જમીન ચડાવવાને મના કરતો નથી. આ કેસ ઉપરથી એમ જણાય છે કે પ્રીટોરીયા હેડલબર્ગ વિગેરે જગ્યામાં મસ્જીદો છે તે ટ્રસ્ટીઓના નામ ઉપર ચડી શકે. આ સવાલ પ્રીટોરીયા વિગેરેની જમાતે ધ્યાનમાં લેવા જેવો છે.

ઇંગ્રેજ અને જાપાન વચ્ચેનો સલાહ.

ઇંગ્રેજ અને જાપાનની સલાહ વિષે ફરી વિચાર કરવાનો વખત નજીક આવતો જાય છે તેથી તે વાત ઇંગ્રેજી રાજદ્વારી મંડળોમાં ચરચાઇ રહી છે. સને ૧૯૦૨ ના જાનેવારીની ૩૦ મી તારિખે તે બંને રાજ્ય વચ્ચે પાંચ વરસ સુધીની સલાહના કોલકરાર થએલા હતા. પણ જો ચોથા વરસની આખરી સુધી માં કોઇ પણ પક્ષ તરફથી સલાહ તોડવાની ચેતવણી ન મળે તો તે સલાહ પાંચ વરસ ઉપરાંત જારી રહે. અને ત્યાર પછી સલાહ તોડવાનો ઇરાદો કરનાર પક્ષે એક વર્ષ પહેલાં ચેતવણી આપવી જોઇએ. આ સલાહના અંત સમયે કોઇ પણ પક્ષ લડાઇમાં ગુંથાએલ હોય તો તેની શાંતિ થતાં સુધી તે સલાહ અમલમાં રહે.

વળી જો એ માંહેના એક પક્ષને કોઇ સત્તા સાથે લડાઇમાં ઉતરવાનુ થાય તો બીજા પક્ષે કોઇ ત્રીજી સત્તાને તેમાં સામેલ ન થવા દેવા પ્રયત્ન કરવો. અને જો કોઇ ત્રીજી સત્તા લડાઇમાં ઉતરેલા પક્ષની વિરૂદ્ધ બાજુને મદદ કરે તો બીજા પક્ષે તેની મદદે ધાવુ.

ઉપરની શરતો પ્રમાણે જો આવતાં વરસની જાનેવારીની ૩૦ મી તારિખ સુધીમાં સલાહ તોડવાની ચેતવણી કોઇ પક્ષને નહિ મળે તો તે પાંચ વરસ ઉપરાંત જારી રહેશે. તેવી ઉમદ્ધ જો સલાહ તોડવાની ચેતવણી તે દરમીયાન મળશે, અને સલાહનો અંત આવવા છતાં પણ રશિઆ સાથે લડાઇ ચાલુ હશે તો તેની સમાપ્તિ થતાં સુધી સલાહ અમલમાં રહેશે.

ઇંગ્રેજ અને જાપાન બંને પક્ષને આ સલાહ બહુ ફાયદો કરનાર નીવડી છે. ખરૂ જોતાં તો તેથી આખી દુનિઆને ફાયદો થયો છે એમ માનવું જોઇએ, કારણ કે રશિઆને મદદ કરવા જો કોઇ ત્રીજી સત્તા ઉતરી હત તો ઇંગ્રેજને જાપાનની મદદે ચડવું પડત અને તેથી આખા દુનિઆની સુલેહમાં મોટું ભંગાણ પડત તે દેખીતું છે. તે ઉપરથી આ સલાહ આગળ જારી રહેશે એવી આશા બાંધવાને સઘળાં કારણો મળે છે.

પ્રોફેસર પરમાણંદનું આગમન. અને માનપત્ર.

ગયા શનીવારની સાંજે મી૰ કાસમ જુમાના મકાનમાં લાહોર ડી. એ. વી. કોલેજના પ્રોફેસર ભાઇ પરમાણંદ જેઓ આ દેસરાયમાં આર્ય સમાજનો ઉપદેશ કરવા તથા બની શકે તો અહિં તેની શાખા સ્થાપવા હિંદુસ્થાનથી અત્રે આવ્યા છે તેમને કેટલાએક હિંદુ ગ્રહસ્થની કમીટી તરફથી માનપત્ર આપવાને એક સભા મળેલી હતી. જેમાં હિંદીઓની સારી સંખ્યા હાજર હતી. માનપત્ર વંચાયા બાદ શેઠ અબદુલ કાદર, શેઠ દાઉદ મહમદ અને મી૰ ગોસે ભાઇ પરમાણંદને આવકાર દીધો અને ઉમેદ બતાવી કે. તેઓ અત્રે આવ્યા છે તો હિંદીઓની કાંઇ પણ સારી સેવા બજાવશે. જવાબમાં ભાઇ પરમાણંદે વિવેક કર્યો અને ઉપકાર માન્યો. ત્યારબાદ કહ્યું કે, આ જે માન આપ્યું તે હું એમજ સમજુછું કે તમે હિંદુસ્થાનને માન આપ્યું છે. આટલે દુર આવેલા હિંદી ભાઇઓ પોતાની ભૂમીને ભુલી નથી ગયા એ ખુશી થવા જેવું છે. આપણી હિંદભુમીની સ્થિતિ હાલ ઘણી શોકજનક ગણાય પરંતુ તે માટે ખેદ પામવા જેવું નથી. દુનિયામાં ચડતી પડતી દરેક પ્રજાની થયા કરે છે. અસલના ગ્રીક અને રોમના મહાન રાજ્યો પણ અત્યારે અસ્ત પામી ગયા છે. એક પ્રજાની ચડતી પછી પડતી સમય જતાં થાય છે અને પડતી પછી ચડતી પણ કાળાનુક્રમે થાય છે. આપણામાં કેટલીક ધર્મ સંબંધી ભિન્નતા છે તે છતાં તે ભિન્નતાને દુર રાખી આપણે સહુ પછી તે ગમે તે જાતનો હોય તોપણ એકત્ર થઇને રહેશું તો આપણા દેશની ઉન્નતી આપણે થોડા વખતમાં જોઇશું. પ્રજામાં એક સંપ અને વિદ્યાનો વધારો કરવાને હાલમાં જે મથન થયાં કરે છે, તે ચડતી સુચવે છે. આવી આશાના ઉંડા કારણોમાં ઉમેરો કરવા હિંદુઓ અને મુસલમાનોએ દયાનંદ એંગ્લો વેદિક કોલેજ અને અલીગઢ કોલેજ એ નામની બે મુખ્ય પાઠશાળાઓ સ્થાપેલી છે, જ્યાં ઉછરતાં બાળકોને વિદ્યાનું ઉંચુ શિક્ષણ આપવામાં આવે છે. એટલું તો ચોક્કસ છે કે વિદ્યા એટલે જ્ઞાન વિનાની અથવા વહેમી પ્રજા કોઇ પણ રીતે દુનિયામાં ઉદ્ધાર પડી શકતી નથી. તો પ્રથમ વિદ્યાનો ફેલાવો કરવાની જરૂર છે. આપણી પાસે જાપાની પ્રજાનો તાજો દાખલો છે. તે નાની પ્રજાએ કેવા બે દશકામાં શું કરી બતાવ્યું તે સહુ કોઇ જાણે છે. તો એક જરા વિચાર કરતાં જણાઇ આવશે કે આપણા દેશની ઉન્નતિનો આધાર આપણી ઉછરતી પ્રજાની કેળવણી ઉપર છે. તેમને નાનપણથી જેવી કેળવશો તેવી કેળવાશે. તેમને માટે લાખોની દોલત મુકી જાશો, તે થોડા સમયમાં હતી નહતી થઇ જશે પરંતુ વિદ્યારૂપી દોલત હમેશાં સાથે રહેશે. તે દોલતથી તેનું પોતાનુ અને પોતાના દેશનું ભલુ કરી શકશે. સરકાર તમારા બાળ બચ્ચાંની કેળવણી ખાતર જે મદદ કરે છે તેને માટે તેનો ઉપકાર માનવો છે. પરંતુ તેટલી મદદથીજ બેસી રહેવાનું નથી. સરકાર જે મદદ આપે છે તે ઉપરાંત તમારે પોતાને ઘણુ કરવાનું છે. તમારે ઉપર જે હું કહી ગયો તેવા પ્રકારની પાઠશાળા સ્થાપી આ સંસ્થાનમાં વસતી જુદી જુદી કોમને એકત્ર બનાવવાને જેટલું બની શકે તેટલું કરવું. ફરીથી કહુ છુ કે વિદ્યાથીજ આપણી ને આપણા દેશની ઉન્નતી થઇ શકશે. યુરોપમાં હાલ જે સુધારો થયો છે તે વિદ્યાનું પરિણામ છે. તે વિદ્યાના મુળ તત્વો આપણા દેશમાંથી ત્યાં દાખલ થયા છે તેને માટે આપણે મગરૂર થવા જેવું છે. અને તે મગરૂરી જાળવી રાખવી અને તેમાં વધારો કરવો એ આપણી પવીત્ર ફરજ છે.

મારું ભાષણ સમાપ્ત કરતાં પહેલાં હું બે બોલ કહેવા રજા લઉ છું, જે એ છે કે હિંદુસ્થાનની સ્થિતિ ગમે તેવી છે, આગળની કીર્તિ આગળનું ગૌરવ ચાલ્યા ગયાં છે. છતાં તે આપણી માતૃભુમિ છે. તેને હમેશાં સ્મરણમાં રાખવી, અને તેની કેમ ચડતી થાય, તેની આબાદી કેમ વધે તે હમેશાં વિચારતા રહેવું એ દરેક હિંદીની ફરજ છે.

પ્રોફેસર પરમાણંદનું ભાષણ સમાપ્ત થયા બાદ મી૰ [illegible] હિંદુસ્થાનની વિદ્યા સંબંધી બે બોલ કહ્યા. તેણે કહ્યું કે હિંદુસ્થાનની હાલની સ્થિતિ ગમે તેવી છે તોપણ

માટે એટલું કબુલ કરવું જોઇએ કે જ્યારે યુરોપની સુધરેલી બધી પ્રજાઓ અજ્ઞાનમાં ડુબેલી હતી, ત્યારે હિંદુસ્થાનેજ દુનિયાના બધા દેશોને ધર્મ, કળા અને અક્ષરજ્ઞાનનું શિક્ષણ આપેલું હતું. પશ્ચિમના દેશોમાં હાલ જે ગાન અને સુધારો ફેલાએલો છે. તેને માટે તે પ્રજા હિંદુસ્થાનની આભારી છે. હિંદુસ્થાનના શાસ્ત્ર પુરાણો માટે પશ્ચિમના મોટા મોટા વિદ્વાનો જેવા કે પ્રોફેસર મેક્સમુલર અને બીજાઓ બહુ ઉંચો મત ધરાવે છે. પ્રોફેસર પરમાનંદને સંબોધીને કહ્યું કે હિંદુસ્થાનમાં જ્યારે આવા વિદ્વાન રત્નો પડ્યા છે, ત્યારે હિંદીઓએ ભુતકાળને માટે દીલગીર થવા જેવું નથી. કારણ કે વિદ્યાના વધારા સાથે હિંદુસ્થાનનો ટુંક મુદત માં ઉદ્ધારજ થશે. છેવટનાં પ્રમુખનો આભાર માની સભા વિસર્જન થઇ હતી.

ચરચા પત્ર.

[અમારા ચરચાપત્રીઓ નીચેના નિયમો યાદ રાખશે તો તેઓના પત્રો ઉપર તુરત ધ્યાન અપાવાનો સંભવ છે.

1. કાગળની એકજ બાજુએ લખવું.
2. અક્ષર ચોખા શાહીથી લખવા.
3. નામ તથા ઠેકાણું બરોબર લખવા, તે હમેશાં બહાર પાડવા સારૂં નહિ પણ અમારી જાણને સારૂં.
4. લખાણ હમેશાં ટુંકું અને મુદ્દાસર કરવું.—(અધિપતિ.

ભોગ આપ્યા શિવાય ભાગ્ય કદિ ખીલે નહિ.

ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅનના અધિપતિ જોગ.

સાહેબ,—નીચેની બીના આપના પ્રસિદ્ધ પત્રમાં દાખલ કરી આભારી કરશો એવી આશા છે.

વર્તમાનપત્રોદ્વારાએ આફ્રિકાવાસી હિંદીઓની હાલત જાણી ખેદ થાય છે. એક દિવસ અધિપતિપણું ભોગવનાર આર્ય દેશના સંતાનોપર આજે જે જુલમ ગુજરે છે તે અસહ્ય છે. પણ શાંતિથી વિચાર કરતાં જણાય છે કે પરમ કૃપાળુ પરમેશ્વર સદા ન્યાયી છે, અને ન્યાય એજ તેની દયા છે. લાયકને લાયક માન તે હમેશાં આપે છે, પણ મનુષ્ય જાતીનો સ્વભાવ છે કે પોતાનો દોષ નહિં જોતાં બીજાપર પોતાનો દોષ ઢોળવા વલણ ધરાવે છે. આપણે પણ આજે અન્ય પ્રજાને દોષ દઇ પોતાનો દોષ જરા પણ જોતા નથી. બીજા દેશો જ્યારે દિવસે દિવસે અને ક્ષણે ક્ષણે આગળ વધે છે ત્યારે આપણે તો પોતાની ઉત્તમ વસ્તુ જાળવી રાખવા પ્રયત્ન નહિ કરતાં પાછા જવામાં દુઃખમાં તથા બીજા દોષોમાં ઘેરાએલા રહીએ છીએ.

બીજા કયા દેશોમાં આ દેશ જેટલા મત મતાંતરના ઝગડા ચાલે છે? બીજા કયા દેશમાં જ્ઞાતિભેદના ઝગડા ચાલે છે? બીજા કયા દેશોમાં કેળવણી એટલી પછાત છે? અને બીજા કયા દેશમાં બાળલગ્ન અને વીર્યહીન પુરૂષોનાં ટોળાં નજરે પડે છે? ટુંકામાં પડતીના કારણો જેટલા આ દેશમાં છે તેટલા બીજા દેશોમાં નથી નજરે પડતાં. રાજકીય સુખ બીજા દેશો જેવું ભોગવવાની ઇચ્છા રાખનારાઓએ સાંસારિક અને ધાર્મિક બાબતમાં સુધારો કરવાની જરૂર છે. બીજા દેશો આગળ શી રીતે વધે છે તેના કારણો તપાસી તે પ્રમાણે વર્તવા તૈયાર થવું જોઇએ. અમે તેવાં વિઘ્નો સહન કરવાં જોઇએ, અને ઐક્યતા વધારવી જોઇએ. પછી લાયકાત પ્રમાણે ફળ મળ્યા વિના રહેનાર નથી. જ્યારે અંદરની સમાનતા વધશે, અંદરની ગુલામગીરી દુર થશે, અંદરના સુધારા થશે, અને અનેક પ્રકારના ભોગ દેવા આગળ પડાશે ત્યારેજ બાહારની સમાનતા મળશે, બહારનું સ્વરાજ્ય મળશે, એટલે કે ટુંકામાં ભાગ્ય પણ ત્યારેજ ખીલશે.

લેડીસ્મીથ(?),

તા. ૨૯ જુન ૧૯૦૫.

કે. જી. કોઠારી.

પરચુરણ ખબરો.

લાકડું અને વાંસના ભુકામાંથી કાગળ બનાવવાના પ્રયોગો હિંદુસ્થાનમાં ચાલે છે.

મદ્રાસમાં લીંબડાના પાંદડાનું ખાતર બનાવવામાં આવે છે. ને તેનું પરિણામ સારૂં આવવાનો સંભવ છે.

મંચુરીયામાં રોગ—મંચુરીયામાં પડેલા રશિયન લશ્કરમાં કોલેરા તથા મરડાનો રોગ ફાટી નીકળ્યાના ખબર મળ્યા છે.

હિંદુસ્થાનમાં ટરપેનટાઇન જેટલું બનાવવામાં આવે છે તે બધું સરકાર બનાવે છે પણ હવે વેપારીઓ બનાવે એવી હીલચાલ ચાલે છે.

વીકટોરીઆ મેમોરીયલ હોલને સારૂં આરસપહાણ વિલાયતથી લાવવાનો વિચાર હતો તે મુલતવી રહ્યો છે. ને હિંદુસ્થાનનો આરસપહાણ વપરાશે

બનારસ ટાઉન હોલમાં મે માસની ૨૧. મી તારિખે લગભગ બસેં હિંદી બૈરાંની મીટીંગ થઇ હતી. તેઓએ ટેબલ પર ભાષણો કર્યાં હતાં. અને કેળવણી વિગેરે વિષય ઉપર ચરચા કરી હતી.

કોરિયામાં મોટી રેલ—કોરિયામાં ભારે વરસાદ પડવાથી ટમુમન નદીમાં મોટું પુર આવેલ અને તેની પરનો મોટો પુલ તુટી પડેલ છે. વરસાદ હજી ચાલુ છે.

કેળાંના ઝાડનાં રેસાની કિંમત વિલાયતમાં બહુ ગણે છે. એક ટનના પા. ૨૫ થી ૩૦ આવે છે. અને હિંદુસ્થાનમાં તેટલા રેસાની કિંમત માત્ર રૂા ૧૦૦ જેટલી આવે છે.

હિંદુસ્થાનમા હાલ ૧૦ વરસ પહેલાં પરદેશથી આવતી તેની કિંમત ૨૬ાા લાખ હતી. હવે માત્ર ૨ાા લાખની આવે છે. એટલે કે બાકીની હવે હિંદુસ્થાનમાં બને છે.

રેલવેની ઝડપ—યુનાઇટેડ સ્ટેટની એક રેલવે કંપનીના સંબંધમાં નોંધ લેવા જોગ બનાવ બન્યો છે. તે કંપનીની એક ટ્રેને ૧૩૨ માઇલ ૧૧૫ા કલાકમાં કાપ્યા હતા

ન્યુએજ નામનું પત્ર ભલામણ કરે છે કે સરકારની પાસેથી દાદ મેળવવાનો સારામાં સારો રસ્તો એજ છે કે હિંદીઓએ સરકારી નોકરી કરવાની લોભ ન રાખતાં સ્વતંત્ર ધંધો અથવા બીજી નોકરી કરવી.

હિંદુસ્થાનમાં સીગરેટ ગયે વરસે ૨૧ લાખ રૂાની વાપરવામાં આવી હતી. તે બધી મુખ્યત્વે કરીને શાંઘાઇ તથા સીલોનથી આવે છે. શાંઘાઇની બીડી ૧,૦૦૦ ના રૂ૮ ૧-૯-૪ નો ભાવ હતો ને સીલોનની બીડીનો ભાવ રૂા ૧-૧૧-૧૧ હતો. વિલાયતની સીગરેટનો ભાવ રૂા. ૩-૧૦-૦ જેટલો હતો.

જાપાનનો લડાઇનો ખર્ચ—જાપાની સલાહકારક એલચી મી. સુદો જે હાલ વોશિંગ્ટન આવેલ છે તે કહે છે કે જાપાનને લડાઇનો ખર્ચ આજ સુધી લગભગ પાઉન્ડ ૧૦,૦૦,૦૦,૦૦૦ નો થયો છે, પણ નુકશાનીનો બદલો ખર્ચ કરતાં વધુ માગવામાં આવે તે સ્વાભાવિક છે.

સલાહની નિરાશા—એક તરફથી જાપાની એલચી મી. તાકે ખર્ચના નુકશાની વધુ માંગવાનું કહે છે, અને બીજી તરફથી નુકશાની બદલ જમીન કે નાણાં ન આપવા રશિઆએ ઠરાવ કર્યો છે એવા ખબર બહાર પડેલ છે. જાપાનીઓએ સખેલીયન ટાપુ જીતી લીધો છે તે પાછો આપશે કે એવું બને

તે અસંભવિત છે. આ સ્થળી હકીકત તપાસતાં સલાહનું કમિશન ફ્રેન્કમંદ નિવડશે એવી આશા રહેતી નથી.

તુરકસ્થાનમાં ભારે ધરતીકંપ—સ્ટમ્બુલ ખાતેથી બહાર પડેલી ખબરપરથી માલુમ પડે છે કે આલ્બાનીયામાં સ્કોડ્રી ખાતે થોડા વખત પહેલાં ધરતીકંપ થયો હતો. આ બનાવથી લોકોમાં મોટો ગભરાટ ફેલાયો હતો. આ કુદરતી કોપથી થોડી પળમાં ૫૦૦ નાનાં મોટાં મકાનો તુટી પડ્યાં હતાં. અને ૨૦૦ ને સુમારે માણસોની ખુવારી થઇ હતી.

જાપાનમાં સ્વદેશાભિમાન—જાપાનની કન્યાશાળાની છોકરીઓએ સીપાઇઓના કપડાં સીવવાની માંગણી લડાઇ ખાતાપર મોકલી હતી. લડાઇ ખાતાએ તે માંગણી સ્વીકારી છે. હજારો લુગડાં છોકરીઓ સીવીને લડાઇ ખાતાપર મોકલી આપે છે. એકજ નિશાળની છોકરીઓએ સીપાઇઓની રજામાં ૨૦૦૦ જોડ મોજાં ગુંથી મોકલી આપ્યાં હતાં. જાપાની સ્ત્રિઓ લડાઇ માટે કેવી લાગણી ધરાવે છે તેના ઘણાં દાખલા મળી આવે છે. લડાઇ લાંબો વખત ચાલે તોપણ જાપાન કેવું મેળવે એવી વકી આપે છે. આટલા વખતમાં પણ જાપાનમાં જનારા પરદેશીઓપર કશા તફાવત પડતી નથી તે તેના અંદરના સ્વદેશની ખુબી બનાવે છે.

મી૦ પટેલની સ્કુલ તરફથી જે ખાનગી નિશાળ ચલાવવામાં આવે છે તેની પરિક્ષા મેસર્સ ઇસા અહમદ તથા પી. આઇ. ચીતળા તરફથી લેવામાં આવી હતી તેમના તરફથી આપવામાં આવેલ રિપોર્ટની નકલ અમને મળી છે. જે જોતાં નીશાળનો કારભાર ઘણો સંતોષ કારક ચાલે છે; એમ ગણી શકાય. કુલ છોકરાંઓની સંખ્યા ૧૬ ની છે. તેઓને અંગ્રેજી ગણીત અને ગુજરાતી એ ત્રણ વિષયો શિખવવામાં આવે છે. રિપોર્ટમાં જણાવે છે કે વિદ્યાર્થીઓએ અભ્યાસમાં જે વધારો કરેલો છે ને નિશાળમાં સારા શિક્ષણની ખાત્રી આપે છે. અમે ઇચ્છીએ છીએ કે તે નિશાળ હજુ સારા પાયા ઉપર આવે અને હિંદી માટેની સારી નીશાળની ખોટ પુરી પડે.

તીવ્રવેગવાળી મોટર કાર—કેપકોલોનીમાં વીનબર્ગ ખાતે મોટા ડ્રાઇવર એક ગોરાને બહુ ઝડપથી મોટરકાર હાંકવાના ગુન્હા માટે કોરટમાં ઉભો કરવામાં આવ્યો હતો. તહોમતદારે તા. ૨૫ મી જુલાઇને રોજ કેપટાઉનથી વીનબર્ગ જઇ, ત્યાંથી પાછા કેપટાઉન આવતાં કલાકના ૪૦ માઇલની ઝડપે મોટર હાંકી હતી. રસ્તામાં તે એક ગાડી સાથે અથડાઇ, અને ગાડીને ફેંકી વાળી તેમાં બેઠેલા ૪ મલાઇને બીજી બાજુએ ફેંકી દીધા. તેને થોભવાનો હુકમ કરવા છતાં તે થોભ્યો ન હતો. વીનબર્ગથી પાછા ફરતાં મેન રોડની પોલીસના બે એ માણસો રસ્તા આડી નીસરણી ઝાલી ઉભા રહ્યા હતા. પણ તે મોટરવાળો નીસરણી સામે હાંકી પસાર થઇ ગયો અને માણસોને ફેંકી દીધા. પોલીસના હુકમને તેણે ગણકાર્યો નહિં. આગળ રસ્તાનાં એક સારજન્ટ અને ૨ પોલીસો લાલ ફાનસ તથા દોરડું લઇને તેને અટકાવવા ઉભેલા હતા પણ તે બીજે રસ્તેથી હાંકી પસાર થઇ ગયો. છેવટે તેને પકડી કોરટમાં ખડો કરવામાં આવ્યો હતો.

ચીન અને સલાહકારક મંડળ—એવું માનવામાં આવે છે કે ચીન સલાહકારક મંડળીની હીલચાલ તપાસી રહેલ છે કે જેથી કરીને સલાહનું પરીણામ ચીનને જરાપણ નુકશાનકારક નીવડતાં તરતજ ઈલાજ લઇ શકે. ટોકીઓ ખાતેનો ટાઇમ્સનો ખબરપત્રી લખી જણાવે છે કે રૂશિયાએ સલાહકારક મંડળીમાં ચીન તરફથી પણ એક પ્રતિનિધિ આમંત્રણ કરવા દલીલ મુકી છે. જાપાન ખાતે આથી બહુ અજાયબી ઉત્પન્ન થઇ છે અને તેઓ એમ કહે છે કે જો રૂશિયા ચીનનો ખરેખરો સ્વાર્થ ઈચ્છતું હોય તો કોરીન પરગણામાં તેની લશ્કરી સત્તા [illegible] તે પાછી ખેંચી લીએ.

આ અઠવાડીઆમાં મળેલ લવાજમ.

મી. એસ. એ. પંચુ,	ડરબાન.	૦	૧૨	૬
,, પરશોતમ વલ્લભ,	,,	૦	૧૨	૬
,, આમદ છવા,	,,	૦	૧૨	૬
,, એચ. આઇ. જોશી, સેંટ ડરબન.		૦	૧૭	૦
,, એમ. સી. ઉગાદા,	,,	૦	૧૭	૬
,, સી. રહીમન,	પી.એમબર્ગ.	૦	૧૨	૬
,, મુસા તાજ મહમદ,	,,	૦	૧૨	૬
,, અબાઈ નાઇડુ, માઉંટએજકોંબ		■	૧૨	૬
,, એ. એમ. મલેકજી,	ડંડી.	■	૧૨	૬
,, કે. એસ. મુદલે, પોર્ટએલીઝાબેથ		૧	૧૪	૦
,, ગુલામ મહમદ,	લાઇબ્રંગે.	૦	૧૭	૦
,, નાગરદાસ હરી, પ્રીટોરીઆ.		૦	૧૭	૦
,, રહીમ મીઆ,	અમઝીંટો.	૦	૧૭	૦

સ્ટીમરોની આવ જાની ખબર.

જરમન લાઇનની સ્ટીમર સોમાલી તા. ૧૭મી આગસ્ટના અને બીજી સ્ટીમર જનરલ તા. ૨ જી સપટેમ્બરના રોજ મુંબઇ માટે ઉપડી જશે.

નાતાલ ડાઇરેક્ટ લાઇનની સ્ટીમર ગામફુલ તા. ૩૦ મી આગસ્ટ કલકતા માટે ઉપડી જશે.

ઇન્ડિઅન આફ્રિકન આફ્રિકા લાઇનની સ્ટીમર ગાઝીપુર તા. ૧૪ મી આગસ્ટે કલકત્તા માટે પ.શેલરો લઇ ઉપડશે. મેસર્સ બી. ઇબ્રાહીમ એન્ડ કંપની તેના ડરબન ખાતે એજન્ટ છે.

રોકડ બજાર ભાવ.

જાત.		શી.	પે.		શી.	પે.
માંગ	૧ બારદાનું	૧૬	૭	થી	૧૭	૦
બીગડીના	,,	૨૧	૦	,,	૨૨	૦
એફ. એફ. ડી. આર,		૧૪	૬	,,	૧૫	૩
એફ. ડી. આર.	,,	૧૩	૦	,,	૧૪	૦
ચીની સક્કર	,,	૧૮	૬	,,	૧૯	૦
ડુંડાના	,,	૧૮	૦	,,	૧૯	૦
દેશી તુવેર દાળ.		૧૫	૦	,,	૧૬	૦
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૪	૦	,,	૧૫	૬
મસુરની	,,	૧૬	૦	,,	૧૭	૦
મગની	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
અડદની	,,	૨૧	૦	,,	૨૨	૦
ચણા	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
,, દાળ	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
વટાણા	,,	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
મકાઇ	■	૭	૬	,,	૮	૦
તેલ.						
કડવુ	૧ ગાલન	૩	૨	,,	૩	૩
એરંડીનુ	,,	૨	૬	,,	૨	૮
મીઠુ	■	૨	૮	,,	૨	૯
નાળીએરનું	,,	૩	૦	,,	૩	૧
ખાંડ ગોરીસની.						
સફેદ	,,	૧૭	૬	,,	૧૮	૬
પીળી	,,	૧૮	૦	,,	૧૯	૦
તીરકુળ નાતાલ		૧૪	૦		૧૫	૬
આટો		૮	૯	,,	૯	૩
મદ્રાસી સોપારી, ૧ રતલ		૦	૬	,,	૦	૮
મરચાં.		૦	૫	,,	■	૫॥
ઘી પેટી		૭૦	૯	,,	૭૨	૬
પટારીન ડીસેસ.		૬	૩	,,	૬	૬
,, વાઇટ રોસ		૭	૦	,,	૭	૩
,, ,, ગાલન		૧૨	૯	,,	૧૩	૩
દુધી		૧૨	૦	,,	૧૩	૦
નાળીએર ૧૦૦		૧૦	૦	,,	૧૨	૦
નીમક (લીવરપુલ)						
ખસતા એકનું.		૪	૯	,,	૫	૦
કુપ નેસલનઉં		૧૮	૬	,,	૨૦	૦

इंडिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. १२ वीं अगस्ट, १९०५. नम्बर ३२.

सप्ताहिक पंचांग.

अंग्रेजी—ता. १२ वीं अगस्टसें, ता. १८ वीं अगस्ट १९०५ तक.

हिंदु—श्रावण सुदी १२ सें श्रावण वदी ३ सम्वत् १९६१ तक.

वार.	अंग्रेजी तारीख.	हिंदी तिथि.	सूर्य उदय.	सूर्य अस्त.	त्योहारोंकी यादी.
			क.मि.	क.मि.	
शनि.	१२	१२	६ ३४	५ २८	
रवि.	१३	१३	६ ३३	५ २९	
सोम.	१४	१४	६ ३२	५ २९	रक्षा बंधन.
मंगल	१५	१५	६ ३१	५ ३०	चंद्र ग्रहण.
बुध..	१६	१	६ ३०	५ ३१	
गुरु..	१७	२	६ २९	५ ३१	
शुक्र	१८	३	६ २८	५ ३२	

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. १२ वीं अगस्ट, १९०५.

लॉर्ड सेलबर्न और डेप्युटेशन.

काले आदमीका हक.

काफिरोंके जमीनके हकके सम्बन्धमें सुप्रिम कोर्टने दिये हुए ठहराव पर ट्रांस्वालमें चेष्टा चल रही है. सर रीचर्ड सोलोमनने दिखा स्पष्ट किया है, कि काफिर लोगको बोअर राज्यके समय जमीन सम्बन्धी सम्पूर्ण हक था. सुप्रिम कोर्टके ठहरावसें इन लोगोंके हकमें कुछ अधिक लाभ नहीं मिलता है. इससें उसका हक कमती करने पर सरकार कायदा बना नहीं सकती है. ऐसा जवाब वह साहबने दिया. पहिले जिस तरह नेटिव कमिशनरके नामपर काफिर जमीन लेते थे, वह ही वजहपर अब भी ले सकें. इतना फेरफार करने पर, वह साहबने मंजूर किया है, और ऐसा भी कहा है, कि यह अनुसार आईन बनानेसें कुछ नेटिव कमिशनरको हां या ना कहने पर अधिकार नहीं मिले.

यह बात रेंड पायोनियरको ठीक नहीं लगी. वे लोग कहतें है, कि नेटिव कमिशनरको अपने नामपर काफिरोंको जमीन चढाने पर ना कहनेका हक मिलना चाहिये. इस बातपर जोहानिस्बर्गकी चर्च काउन्सिल जागृत हुई. इनका एक डेप्युटेशन ता ९ वींके रोज लॉर्ड सेलबर्न पास गया. डेप्युटेशनमें प्रधान वक्ता मि॰ होसकेन था. उन्हें निचे मुजब कहा:—

जब लडाई हुई, तब बहुत आदमी लडाईसें नाराज थें. लेकीन लडाई विरुद्ध फरियाद नहीं करते थें. कारण, वे लोग समझा था, कि लडाई अच्छा कार्यके लिये, बंदीवानोंका बन्ध छुडवानेके लिये थी, और काला आदमी पर जो जूल्म गुजरता था, वह दुर करनेके लिये थी. किन्तु लडाई पिछे जो कार्य बनते है, वह उपरकी आशाका भंग करते हैं. उसमें प्रधान काला आदमी पर पडती तकलीफें हैं. काले आदमी बोअरके वक्त अबसें अधिकांश सुखी थें. वे लोगको वचन दिया गया था, कि लडाई पिछे उनका सब दुःख दूर हो जायगा. लेकीन वैसा न हुआ. वे लोगने लडाईमें अच्छा हीस्सा लिया था. वे लोग बहुत वफादार है. इनको उसका बदला गैर-रितीसें मिलता है और इनकी सामने नये कायदे बन रहे हैं. ऐसी व्यवस्था जारी रहेंगे, तो जिस अब वफादार है, वे बेवफा होगा और दोष उनके शिर पर चढाये नहीं जाय. आज जो न्याय देनेकी अंग्रेज सरकारकी फर्ज है, वह न्याय पिछे बंडकी धास्तिसें देना पडेगा.

काले लोगमें बहुत आदमी सुधारक है. स्वर्गवासी मि॰ रोडझने कहा है, कि हरएक सुधारक मनुष्यको सम्मान हक मिलना चाहिये. इनकी यह आज्ञामें फेरफार करनेका कुछ प्रयोजन नहीं है.

काले लोगने अपना धनसें मन्दिर बनवाया है और अच्छी बजहपर रहते हैं. ऐसे आदमी जमीनका हक न पावे, वह कैसा गेरव्याजबी है.

वे लोग पाससें पास लिया जाता है, वह भी कुछ कमती अन्याय नहीं है. हाल जो बात प्रकाश हुई है, उस परसें मालूम होता है, कि ट्रांस्वालमें कई कई ऐसे आदमी कैदखानामें पडा है, कि जिसने फोजदारी गुन्हा नहीं किया है. यानीं बहुत काफिर लोग पास पास नहीं होनेके कारण कैदखानामें पडे है. ऐसा बोअर राज्यमें कभी नहीं था.

अच्छे पोशाक पहने हुए काले आदमी पहिला दरजेकी रैल-गाडियोंमें बैठकर प्रवास नहीं कर सकतें, यह भी शोचकी बात है.

मि॰ गीबसनने मि॰ होसकेनके व्याख्यानपर अनुमति दी.

मि॰ बोल्टरने कहा, कि उनका अनुभव ३० वर्षका है. केप वा नातालमें काले आदमी जमीन खरीद सकते हैं, जिसका परिणाम खराब नहीं आया है, और ट्रांस्वालमें खराब आवेंगे. ऐसा समझना नहीं चाहिये.

रेवरन्ड मि॰ फिलीप्सने कहा, कि मेरे पैसेसें लडाईको उत्तेजना देनेके लिये मैं विलायत गया. जब काले आदमी पर पडती तकलीफोंका मैं विवरण करता था, तब पारलीयामेन्टके मेम्बरों और बडे बडे आदमी कहता था, कि लडाई खलास होने बाद काले आदमीकी तकलीफोंका अंत आयगा. किन्तु ऐसी राह पकडनेके बदल उनकी पर विशेष तकलीफें डाल रहे हैं. यह शरमकी बात है.

लार्ड सेलबर्नने उत्तर देने साथ निचे मुजब कहा:—

मैं थोडा वक्त हुए आया हूं, इससें मैंने चोकस निश्चय किया नहीं है. लेकीन मैंने कहा है, कि काफिरोंका जो हक पहिले था, इससें कमती करने पर मैं परवानगी नहीं दउंगा. रेलवे सम्बन्धी मैं जांच लगा रहा हूं और उस पर न्याय मिलेगा, ऐसा मैरा मानना है. बोअर राज्यमें अच्छा था, या नहीं, उसका मुकाबला मैं न करूंगा. परन्तु इतना तो कह सकता हूं, कि सुधारक या अज्ञात काफिर पर थोडासा जुल्म होवे, तो ब्रिटिश राज्य पर दाग समजता हूं, और इससें मैरा अंतःकरणमें दुःख पैदा होवे. लेकीन मैरा विश्वास है, कि ऐसे द्रष्टांत एटरनी जरनलकी द्रष्टी पर खडा किया जाय, तो न्याय अवश्य मिलेगा.

लार्ड सेलबर्नकी यह बात परसें हम लोग आशा रखते हैं, कि अन्तमें न्याय मिलेगा. जिस वजहपर काफिर है, यह ही वजहपर हमारे लोग भी है, और काफिरको न्याय मिलेगा, तो हमारे लोगको भी मिलना चाहिये. जो हो; अब देखनेका है, कि यह साहबने विवरणमें जो शक्ति दिखाई हैं, वह करने पर दिखावेंगे या नहीं.

नातालमें नये आईन.

हमारे पाठकों पढ चुके है, कि लोकेशन सम्बन्धी और जमीन पर कर डालनेके लिये नाताल पारलामेन्टने जो विचार किया था, वह अब छूट पडा है. वह दोनों बिल तथा काफिरों पर कर डालनेका बिल लेजिसलेटिव काउन्सलने निकाल दिया है. इसकारके लिये हमारे लोगको लोकेशनका जो भय था, वह दूर हुआ है. यह बिल हमारे लोगकी अर्जीसें नाबूद हुआ है, ऐसा कहा नहीं जाय. परन्तु अर्जोकी असर हुई है, इसमें कुछ सन्देह नहीं है. इससें समजना चाहिये, कि हमारे लोग प्रयास करते रहे, तो कुछ भी लाभ पाये बिना न रहे.

नाताल कोलोनीका वस्ती पत्रक.

नाताल कोलोनीकी गत वस्ती गीनतीकी सम्पूर्ण संख्या अबतक प्रकट नहीं हुई है, और उसकी रिपोर्ट भी प्रकाश नहीं हुई है. परन्तु जो थोडा हाल मिला है, उनका सारांश निचे प्रकट करते हैं:—

	मरद.	औरत.	कुल.
गोरे लोग	५६,७५८	४०,३५१	९७,१०९
हिन्दी और एशियाटिक	६३,४९७	३७,४२१	१,००,९१८
दुसरे लोग और मिक्स... ...	३,६१०	३,०७६	६,६८६
कुल	१,२३,८६५	८०,८४८	२,०४,७१३

गोरे लोग.

	मरद.	औरत.	कुल.
शादीवाले (१६ वर्षके भीतर) ...	२	९	११
„ (१६ वर्षके उपर) ...	१७,१४२	१४,९१७	३२,०५९
बिना शादीवाले (१६ वर्षके भीतर)..	१५,९८७	१५,४८५	३१,४७२
„ (१६ वर्षके उपर)...	२२,५२१	७,८५९	३०,३८०
जुदा होगए हुए और जिसकी स्त्री या मरद मृत हुए, ऐसे ...	१,१९७	२,०९१	३,२८८

धर्म सम्बन्धी संख्या.

	गोरे.	हिन्दी और एशियाटिक.	दुसरे लोग.	कुल.
हिन्दु धर्म	...	८६,९९४	२४०	८७,२३४
मुसलमान	...	९,९९२	११९	१०,१११
पारसी	...	३६८	२	३७०
बुद्ध	२	१३३	१	१३६
क्रिश्चियन इन्डियन	...	८५	८	९३
दुसरे जातके हिन्दु धर्म ...	...	२३	५४	७७
प्रोटेसटन्ट...	८५,९९५	९११	३,३७४	९०,२८०
केथोलीक	७,८४२	१,०५०	१,६०७	१०,४९९
ज्यु	१,४९३	...	३	१,४९६
गोरोंके दुसरे धर्मके	२९०	१	४६	३३७
बिना धर्मके	१,०४७	४८	१२४	१,२१९
धर्मका अनुभव नहीं है, ऐसे ...	७७०	१,३३३	१६४	२,२६७
धर्म दिखाने पर वांधा उठानेवाला	६	...	...	६
कुल	९७,१०९	१,००,९१८	६,६८६	२,०४,७१३

यह संख्यामें नातालके काफिरोंकी संख्या गीननेमें नहीं आई है.

ट्रांस्वालमें एशियाटिक.

मि० हेरी सोलोमनने कितने प्रश्न कोलोनियल सेक्रेटरीसें किया. उसका जो जवाब मिला, वह प्रकट करते है:—

१. १९०० साल पहिले कितने हिन्दी और दुसरे एशियाटिकोंकी संख्या लिखी गई थी?

२. ३० जुन १९०५ तक कायदेके अनुसार कितने हिन्दी और दुसरे एशियाटिक रजीस्टर हुए थे?

३. लडाई पहिलेके एशियाटिकर्की संख्या कितनी है, और अब कितने आने चाहता है?

४. जिस लोग पहिले आ गये है, ऐसे

कितने हिन्दीओंकी परमिट निकाली गई है?

जवाब.

१. १९०० पहिले कितने एशियाटिक था, उसकी सचमुच संख्या मिलना मुश्किल है. किन्तु उस समयके जिस तीन रजीस्टरें मिल गये है, उस परसें मालुम पडता है, कि अक्टोबर १८९० सें नवम्बर १८९४ तक १५४० एशियाटिक रजीस्टर हुआ था. अक्टोबर १८९६सें मेई १८९९ तक २,१३७ रजीस्टर हुआ था. यह दो रजीस्टरें जोहानेसबर्गके सम्बन्धमें मिला है. तिसरा रजीस्टर बारबर्टन डिस्ट्रीक्टका है. उस परसें देखा जाता है, कि अक्टोबर १८९१ सें मेई १९०० तक ३,९७९ एशि-

याटिक रजीस्टर हुआ था. लडाई पहिले निकले हुए सर्टिफिकेटकी सचमुच संख्या ३,९२९ है. परन्तु यह बहुत अपूर्ण देख पडता है. कारण लडाई पहिलेके वक्त बहुत ऐशियाटिक बिना रजीस्टरी था.

२. ३० जुन १९०५ के कायदाके अनुसार रजीस्टर हुए ऐशियाटिककी संख्या, यह है:—हिन्दी, १०,२३७; चीना १,१३५. सब मिलके ११,३७२ मर्द है. उपरान्त स्त्री और बालबच्चेकी संख्या २,५०० है. अपरेल १९०४ के बस्ती पत्रक मुजब ऐशियाटिकोंकी कुल संख्या, स्त्री और बालबचे मिलकर ११,९७३ है.

३. ट्रांसवालमें लडाई पहिले था, ऐसा कह कर, दाखेल होनेकी मंगनी करनेवालेंओंकी संख्या १,५५८ है. जिन लडाई पहिले था, ऐसा साबित कर देवें, उसको पर्मिट दी जाती है.

मेटीकों सम्बन्धी विभाग तरफसे और लस्करी विभाग तरफसे डिसेम्बर १९०२ तक ४,३११ पर्मिटें निकाली गई थी. कोलोनियल सेक्रेटरी तरफसे सपटेम्बर १९०२ से सपटेम्बर १९०३ तक २,१८८; और १ ली अक्टोबर १९०३ से अबतक १,४६२ पर्मिटे निकल चुकी है. कुल मिलकर ८,०२१ पर्मिटें निकली है, जिसकी नोंध निकलती है. लडाईके पहिले २,००० ऐशियाटिक्स रहा होगा, ऐसा विचारा जाता है. बाकी दुसरोंके वास्ते अनुमान हो सके, कि वे लोग लडाईके समय आया होगा.

लॉ सोसाईटी—ट्रांसवालकी लॉ सोसाईटीने एक ऐसा बिल दाखिल किया था, कि किसी काला आदमी वकील बनने न पावें. यह बिल अब रद हुए है. एटर्नी जनरलने रिपोर्ट की, उसमें लिखा दिया है, कि इस तरहका आईन खानगी बिलके अनुसार बनने न पावेंगे.

प्रोफेसर परमानन्दका आगमन—लाहोरकी डी. ए. वी. कालेजके प्रोफेसर परमानन्द हिंदुस्थानसे गत ता० ४ के रोज स्टीमर 'कुन्देसराथ' द्वारा डर्बनमें पधारे है. यह कोलोनीकी यात्रा करनेका उनका मतलब आर्यसमाजकी वृद्धी करनेका और बन सके, तो उसकी शाखा स्थापन करनेका है. गत शनिश्चरके रोज संध्याको डर्बनमें मि० हासम जुमाके मकानपर, प्रोफेसर परमानन्दको कितनेक हिन्दु गृहस्थोंकी कमिटीद्वारा अभिनन्दपत्र देनेके लिये एक सभा हुई थी. इसबार स्थल संकोचके लिये यह सभाका सम्पूर्ण अहेवाल आगामी अङ्कमें प्रकाश करेंगे.

समाचार.

जर्मन स्टिमर कैद हुई—जापानके लुमु नामक टापुके पास "लीडीआ" नामे एक जर्मन स्टीमरको जापानीयोंने कैद की है.

मोमबत्तीका उपयोग—ब्रिटिश राज्यके किसी भागमें मोमबत्तीका इतना उपयोग नही है, जितना ब्रह्मदेशमें है. मन्दिरोंमें और त्योहारोंपर जलाये जानेके लिये सभी लोग प्रतिदिन मोमबत्ती ही जलाते हैं. तेल जलानेसे इसमें कम भय है, और उपयोगी भी है.

भारतका उदय—"न्युएज" नामे अखबार लिखता है. कि सरकारसे हाद पाने पर उत्तम राह यह है, कि सरकारी नौकरीका तिरस्कार नहीं करना; और स्वतंत्र व्यापार वा दुसरी नौकरी पसन्द करना. जब भारतवासियों यह राह पकडेंगे, तब भारतका उदय होनेका सम्भव है.

सिगरेटकी बिक्रि—आजकल हिन्दमें सिगरेट पीनेकी चाल दिनों दिन बहुत बढती जाती है. गत वर्ष इक्कीस लाख रुपयेकी सिगरेट हिन्दमें बिके थे, यह देखकर कलकत्तावासी कई मनुष्योंने सिगरेट बनानेका कारखाना खोला है. देशी तम्बाकूसे ही यह सिगरेट बनाये जाया करेंगे,

---

रूसमें सुर्यमुखी—फ्रान्सके डाक्टर मार्कन कहते है, कि समस्त रूस सुर्यमुखी फलके बीज खानेकी बडी प्रथा है. रूसी लोग उनको बहुत स्वादिष्ट बताते है. प्रत्येक गलीमें इन बीजोंकी दुकानें देखनेमें आती है. सुना गया है, कि रूसने अपने सिपाहियोंको प्रसन्न करनेके निमित्त प्रायः पांचलाख रुपयेके बीज मंचूरियाको भेजे थे.

बलकनमें भूडोल—गत ता० १ ली जूनको पश्चिमोत्तर बलकन देशमें बडा भयंकर भूकम्प हुआ था. अल्बेनियाका स्कुटरी नामे स्थान नितान्त नाश हो गया. ३००० मकान गिर गये. १०० मनुष्य मरे, और प्रायः २०० घायल पडे है. कहते है, कि भयंकर भूडोल होनेके थोडे समय पहले एक हलकासा धक्का आया था. इससे सब मनुष्य चौंक कर बाहर भागने लगे थे. नहीं भागते, तो हानि और भी अधिक होती. ३० सहस्र आदमी मैदानमें पडे है. घर गिरकर ढेर हो गये हैं.

कलकत्तेमें कडी गर्मी—गत जूनमें बंग देशमें कई कई जगहपर विशेष गर्मी पडनेकी खबर हिन्दी अखबारें देखनेसे मालूम होती है. इसबार कलकत्तामें कडी गर्मी पड रही थी गत ता० १५ वीं जूनको थर्मामिटरका पारा १०७।८ डिग्री तक पहुंच गया था. यह समय गर्मी असाधारण थी. मानों लू लगनेसे कई कई आदमी और जानवरें मर गये. लोगोंने आहार छोडकर बरफके पानीसे पेट भरना आरम्भ किया था. परन्तु बरफविक्रीका बाजार गर्म हो गया. सौदागरोंकी वजहसे बरफ बेतरह मंहगी हो गई. दो पैसे (हाफपेनी) रतलकी बरफ आठ आने, रुपये रतल भी मिलना कठिन हो गई थी.

रोकड बजार भाव.

	शी.	पे.	शी.	पे
बांजा चावल ...	१६	०	१७	०
मीमडी „ ...	२१	०	२२	०
एफ. एफ. डी. आर..	१४	६	१५	३
एफ. डी. आर. ...	१३	०	१४	०
चीनी सकर ...	१८	६	१९	०
टुटा चावल ...	१८	०	१९	०
अरहरकी दाल ...	१५	०	१६	०
मसुरकी दाल ...	१६	०	१७	०
मुंगकी दाल ...	२२	०	२३	०
उडदकी दाल ...	२१	०	२२	०
चने ...	१७	०	१८	०
चनेकी दाल ...	१७	०	१८	०
मटर ...	१६	०	१८	०
मोलॅस ...	७	६	८	०
कडवा तेल १ गेलन .	३	२	३	३
रेंडीके तेल „ ...	२	६	२	८
मिठा तेल „ ...	२	८	२	९
नालीयर तेल „ ...	३	०	३	१
सफेद चीनी ...	१७	६	१०	०
पिली „ ...	१८	०	१९	०
मीकल (नाताल) ...	१४	०	१५	६
आटा (फ्लावर) ...	८	९	९	३
सुपारी गहाली १ रतल	०	६	०	८
मीरची „	०	५	०	५॥
घी कैस (पेटी) १...	७०	९	७२	६
पारफीन डीवोस १ कैस	६	३	६	६
„ वाइट रोस „	७	०	७	३
„ „ गेलन	१२	९	१३	१
फली ...	१२	०	१३	०
नलीयर १०० ...	१०	०	१२	०
नीमक (लिवरपुलका)				
बस्ता एकका	४	९	५	०
दुध नेस्लनलका ...	१९	६	२०	६

இந்தியன் ஒப்பினியன்.

வாராந்தரப்பத்திரிகை

நெட்டால் பீனிக்ஸ், 1905ஹு ஆகஸ்டுமீ 12உ சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

விசுவாவசு ஆடி—ஆவணி மாதம்.

கிழமை.	இங்கி. தேதி.	திதி.	நட்சத்.	யோகம்.
ஞா	13-29	[illegible]	[illegible]	[illegible]
தி	14-30	[illegible]	[illegible]	[illegible]
செ	15-31	[illegible]	[illegible]	[illegible]
பு	16-1	[illegible]	[illegible]	[illegible]
வி	17-2	[illegible]	[illegible]	[illegible]
வெ	18-3	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ச	19-4	[illegible]	[illegible]	[illegible]

மார்க்கட் விலை.

	முதல்	வரை,
மாஞ்சா அரிசி.	16 -	17 -
பிம்டி அரிசி.	1-1-0	1-2-0
பருப்பு.	15 -	15 6
மைசூர் பருப்பு	16 -	17
சோளம்.	7 6	8 -
கல்லெண்ணை.	2 8	2 9
நல்லெண்ணை.	3 2	3 3
தேங்காயெண்ணை.	3 -	3 1
நெட்டால் சர்க்கரை	17 6	18 6
சிகப்பு ,,	14 -	15 6
மிரிகன் ,,	16 -	17 -
கோதுமை மாவு	8 9	9 3
பாக்கு	6 பென்ஸ்,	8பெ
மிளகு	5 ,,	5½
நெய்	3-10-0	3-12-6
பேர்பின் கேஸ்	6 3	6 6
ஷை ஒயட் ரோஸ்	7 -	7 3

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கையொப்பக் காரர்கள் சென்ற வருஷத்துக்குச்சேரவேண்டிய கையொப்பத்தொகையு [illegible]நிகழும் வருஷத்தின் தொகையும் தாமதிக்காமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாய்க்கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

கையொப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை வாரந்தோறும் கிடைக்காமலிருந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத்தெரியப்படுத்தும்படிக் கேட்டுக்கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மெயில்.

நெட்டால் வைக்கிலேன்.

அடுத்த ஆகஸ்டு 30உ புறப்பட்டு நேரே கொழும்பு, கல்கத்தாவுக்கும் போகும்.

இந்திய ஆப்பிரிக்கா லேன்.

எஸ். எஸ். கைஸ்பூர் ஆகஸ்டுமாதம் 17உ இங்கிருந்து கல்கத்தாவுக்கு பாசெஞ்சர் ஏற்றிக்கொண்டு புறப்படும்.

மேஸ்பூர் என்னும் கப்பல் செப்டம்பர் மாதம் 10உ புறப்பட்டு நேரே கல்கத்தா போகும்.

ஏஜெண்டு, டெலகோவா அன்கோ டர்பன். அல்லது மேசம் அன்கோ கல்கத்தா.

"இந்தியன் ஒப்பினியன்"

பீனிக்ஸ்நெட்டால்,

சனிக்கிழமை,

1905ஹு ஆகஸ்டுமீ 12உ.

வித்வான் பரமானந்தர்.

இவர் சென்ற மாதம் இந்தியாவைவிட்டு இத்தேசங்களைப் பார்ப்பதற்கு சென்றவாரம் வெள்ளிக்கிழமை காலையில் வந்துசேர்ந்தார். இவரை, சில இந்தியகனவான்கள் பயின்டெக்குப்போய் அதிக உபசாரத்துடன் எதிர்கொண்டழைத்துவந்தார்கள். இவர் தற்காலம் டைன் ஸ்டிரீட்டிலுள்ள ஆசிம் ஜிம்மா கட்டடத்தில் விஜயம் செய்திருக்கிறார். இவர் ஆங்கிலேயபாஷையில் மிகவும் தேர்ச்சியடைந்தவர். சமஸ்கிருதத்தில் இவருக்கு அதிக வித்பத்தி உண்டு. இவரை ஒத்த வித்வவர்கள் இத்தேசத்திற்கு வருவதால் இங்குள்ள இந்தியர்களுக்கு அதிக உற்சாகத்தையும் விருத்தியையும் அடைய வழி உண்டாகிறது. இதற்குமுன் அநேக இந்தியர்கள் இத்தேசத்திற்குவந்து அநேக நன்மைகளைச் செய்திருந்தபோதிலும் இவரைப்போலப் பொது நன்மையைமாத்திரம் கருதிவரவில்லை. இவர் தம்முடைய தேசத்தினருக்கு நன்மையைச்செய்யவே இங்கு வந்திருக்கிறார். இதுபோலவே இந்தியாவின் பலபாகங்களிலிருந்தும் அறிவுடையோர்கள் பலபாகங்களில், அன்னியதேசங்களில் குடி ஏறி இருக்கும் நம்மவர்களின் பொது நன்மை க்ஷேமமாக வந்து போவார்களாகில் எண்ணிறந்த நன்மையையும் தேசாபிமானத்தையும் அதிகரிக்கச்செய்யும். இதுவரையில் இங்குள்ள இந்தியர்கள் இவ்விஷயமாகப் போதிய முயற்சி செய்திருப்பதாகத்தெரியவில்லை. இவர், நமக்கு இத்தேசத்தில் சேர்ந்திருக்கும் குறைகளை இந்தியாவில் போய்ச்சொல்லுவதனால் நாளடைவில் அநேகவித நன்மைகளுண்டாவது திண்ணம். அபர் சாக்கிரபாவது, "மேற்பதவியை அடைவதற்குக்கல்வியே காரணம் ஆகையால் அதை அபிவிருத்திசெய்யுங்கள்." இதனால் மேற்பதவியை விரும்பும் ஒவ்வொருவரும் கல்வியையே தங்களுக்குப்பற்றுக்கோடாகக் கொள்ளவேண்டியது. இதுவிஷயத்தில் போதியமுயற்சிசெய்யாதவரையில் ஒருபோதும் மேன்மையை அடைவதில்லை. இது திண்ணம். பொருளுடைய பெற்றோர் தங்கள் பிள்ளைகளை இங்கிலாந்துமுதலிய தேசங்களுக்கு அனுப்பி கல்வியில் மேம்படச்செய்வதைவிடச் செய்யக்கூடிய உபகாரம் பெரியது உலகத்தில் வேறில்லை. நம்முடைய குறைகளுக்கெல்லாம் காரணமாக நின்று நம்மை இழிவுபடுத்துவது கல்வி இல்லாக்குறையே ஆகும். இனி இதுவிஷயமாக நம்மவர்கள் அதிக முயற்சிசெய்வார்களென்று எதிர்பார்க்கிறோம்.

டிரான்ஸ்வால் இந்தியர் தொகை.

1900-ம் வருஷத்திற்குமுன் இந்தியர்களின் தொகையைக்குறித்த ஒரு நிர்ணயமான பதிப்பில்லை. கழிந்த ஜூன்மாதத்தில் 10,237 இந்தியர்களும், 1115 சீனர்களும் ஆக 11,352 ஆசியர்கள் வசித்துவருகிறார்கள். இந்தத்தொகை 16 வயதுக்குமேல்பட்ட ஆண்கள். பெண்களும் குழந்தைகளும் 7,500 பேரிருப்பதாக மதிக்கப்படுகிறது. 1904-வது வருஷத்தில் எடுக்கப்பட்ட குடித்தொகை கணக்கின்படி பெண்களும் குழந்தைகளும் உள்பட 11973 பேர். முன்னிருந்துபோனவர்கள் இப்போது பெர்மிட்டிற்கு விண்ணப்பஞ்செய்திருப்பவர்களின் தொகை, இந்தியர்கள் 1146, சீனர் 110, ஜப்பானியர் 2, ஆ மொத்தம் 1558. முன் இத்தேசத்திலிருந்ததாக ருஜுபிக்கப்பட்ட ஆசியர்களுக்குமாத்திரம் பெர்மிட் கொடுக்கப்படுகிறது. பெர்மிட்டின் மொத்தத்தொகை 8021. இவர்களுள் 200 பேர் மாத்திரம் யுத்தகாலத்திலிருந்திருக்கிறார்கள். மற்றவர்கள் ராணுவத்துடன் வேலைக்காக வந்தவர்கள் யுத்தத்துக்குப்பின் அங்கு தங்கியவர்கள்.

டர்பன் பீல்டுஸ்டிரீட் திருட்டு.

இந்தத்தெருவிலுள்ள மிர். மியான்கான் கடையில் சென்றவாரம் வியாழக்கிழமை இரவில் சிலதிருடர்கள் உள்ளே பிரவேசித்து, அநேக சரக்குகளைத் திருடிக்கொண்டுபோய்விட்டார்கள். இரவில் உலாவிக்கொண்டிருந்த ஒரு நகர காவல்காரன் கதவிலுள்ள கண்ணாடி நீக்கப்பட்டிருப்பதைக்கண்டு கட்டடத்துக்குப்பின்புறத்தில் தூங்கிக்கொண்டிருப்பவர்களை எழுப்பிக்கூப்பிட்டான். அவர்கள் கடைக்குள்போய் பார்வையிட்டபோது 9 உடுப்புகளும் 25 கால்சட்டைகளும் 36 கைக்கடிகாரங்களும் வேறு சில பொருள்களும் திருட்டுப்போய்விட்டதாகத் தெரிகிறது.

இந்திய வீடு.

லண்டனின் வடபாகத்திலுள்ள ஹைகேட்டு என்னும் பகுதியில் கிருஷ்ணவர்மாவால் இந்தியமாணாக்கர்கள் வசிப்பதற்கு ஒரு அழகிய கட்டடம் கட்டப்பட்டு ஆரம்பஞ்செய்யப்பட்டது. அங்கு அநேக இந்திய ஆங்கிலேய கனவான்களும் பெருமாட்டிகளும் அழைக்கப்பட்டிருந்தார்கள் விருந்தினர்களுக்கு உபசாரம் கிரமப்படி செய்யப்பட்டது. இங்கு வசிப்பவர்களுக்கு சாப்பாடு உள்பட 16 ஷிலிங்கு விதிக்கப்படும்.

வித்வான் பரமானந்தருக்கு உபசாரம்.

சென்ற சனிக்கிழமை சாயந்திரம் 7 மணிக்கு ரூமி ஹிம்மா கட்டடத்தில் இவருக்கு டர்பன் இந்தியர்களால் வந்தன உபசார நல்வருகை கொடுக்கப்பட்டது. அங்கு இந்திய முறைமைப்படி தோரணம், சித்திரப்பட்டாடை, படம், இரத்தினக்கம்பளம் முதலியவைகளால் அதிக விசேஷமாக அலங்கரிக்கப்பட்டிருந்தது. மேடையின் இருபுறத்திலும் பெரிய வெங்கலதீபங்கள் வைக்கப்பட்டிருந்தன. அங்கு கனம் கு. துரைசாமி பிள்ளை, ஜெ. எச். பால், எ. பிள்ளை, என். டி. செட்டியார், துரைசாமி செட்டியார், பி. எஸ். ஐயர், மேக்ராஜ், டி. முதலியார், தாவூத் முகம்மத், தாதா அபுதுல்லா, நாஜர், முதலிய அநேக இந்திய கனவான்கள் விஜயஞ்செய்திருந்தார்கள்.

உபசார சபை நாயகர் மிர். ராம்சந்த் வித்துவானை உபசாரவார்த்தைகளால் வியந்து அவரைச்சபையாருக்குக் குறித்துக்காட்டி, மிர். பி. எஸ். ஐயரை உபசாரப் பத்திரத்தை வாசிக்கும்படி உத்திரவுகொடுத்தார். அது வருமாறு—

வித்வான் பரமானந்தருக்கு

ஐயா,

அடியில் கையொப்பமிட்டிருக்கும் நாங்கள், உபசார சபையாரின் பொருட்டாக உங்களுக்கு, எங்கள் மனப்பூரணமான சந்தோஷத்துடன் நல்வருகையைச் செலுத்துகிறோம். உலகவிஜயத்த பிரஸ்தாபிப்பட்டத்தைப் பெற்றவர்களில் இந்தேசத்துக்கு நீங்கள்தான் முதலாக வந்திருக்கிறீர்கள் நாங்கள் குறைவற்ற சிநேகமும் மதிப்பும் இதனால் [illegible] பெறுமென்று எதிர்பார்க்கிறோம். கடவுள் உங்களுக்கு நீண்ட வாழ்நாளையும் மேம்பாட்டையும் கொடுக்கும்படி வேண்டுகிறோம். இங்ஙனம்,

தங்கள் விதேயர்கள்
மேக்ராஜ்.
துரைசாமி.

இராம்சந்த், கு. துரைசாமிபிள்ளை என்று எழுதப்பட்ட உபசாரப்பத்திரத்தை மிர். கு. துரைசாமிபிள்ளை வித்துவானுக்குப் பரிசுசெய்தார். பின்பு மிர். பி. எஸ். ஐயர் வித்துவானை மிகவும் வியந்துபேசினார். அதன்பின் மிர். பால், வித்வானுக்கு வந்தனோபசாரம் சொல்லி தம்முடைய அத்தியந்த சந்தோஷத்தையும் தெரியப்படுத்தினார்.

மிர். அபுதுல்காதர், மிர். தாவூத் முகம்மதும் இதுபோலவே வித்துவானை மிகவும் புகழ்ந்து கொண்டாடினார்கள். கனம் அ. சிவசங்கரமூர்த்தி பிள்ளை தமிழில் வித்துவானுடைய வருகையை விளக்கிக்காட்டினார்.

வித்துவான் தமக்குச்செய்த உபசாரத்துக்கு வந்தனம் செய்து சொல்லுகிறார்.

கனவான்களே! நீங்கள் எனக்குச் செய்த இவ்வபரிமிதமான உபசாரத்துக்கு நான் பொருந்தியவனல்ல. நான் கப்பலைவிட்டிறங்கும்போது நீங்கள் செய்த உபசாரத்துக்கும் இன்று செய்கிறதற்கும் என் நன்றியை நான் உங்களுக்குச் சொற்களினால் தெரிவிக்கக்கூடிய சக்தி இல்லை. நான் இந்தியாவிலிருந்து கப்பலில் புறப்பட்டபின் நான் உங்களுக்கு என்னவிதமாய்த் தோன்றுவேனென்று குறித்துக் கொள்ளுவேனென்றெண்ணமாக இருந்தேன். நிலம் கண்ணுக்குப்புலப்படாமல் மறைந்து எங்கும் தண்ணீர்மயமாகவே புலப்பட்டபோது ஒருவிதவுணர்ச்சி என் செவிக்குப்புலப்பட்டது. அதாவது: "என்னை மறந்துவிடாதே" என்று எனது ஜென்மபூமியானது சொல்லுவதாகத் தெரிந்தது. அந்த சமாசாரத்தையே உங்களுக்குச்சொல்லுகிறேன். நீங்களும் உங்கள் "தாய்ப்பூமியை மறக்காதீர்கள். அந்தப்பூமியில் உங்கள் முன்னோர்கள் உலகத்திலுள்ளவர்களெல்லாம் பயனடையும்படியாக கணிதம் வைத்தியம் நீதிநூல் முதலியவைகளை எழுதினார்கள். அக்காலத்தில் அந்த பூமியானது மிகவும் பிரகாசமுடையதாக இருந்தது. இப்போது இருளடைந்திருக்கிறது. உலகத்திலுள்ள இதரதேசத்தினர்கள் அதிக மதிப்புப்பாராட்டவில்லை. ஏனெனில் கல்வியாகிய ஒளி மழுங்கி அஞ்ஞானமென்னும் இருள் பரவியிருக்கிறது. ஆகையால்

நீங்கள் உங்கள் [illegible] வேண்டிய அடைய விரும்பினாலாயில் கல்வி அபிவிருத்தியில் உங்கள் பணத்தைச் செலுத்துங்கள். [illegible] பாலகர்களுக்கும் 'கடவுள் ஒன்று, அவரை வணங்குவதே சிறந்தது' என்று சொல்லுகின்றன. ஆகையால் [illegible] ஐக்கியத்தை மேற்கொண்டு ஒற்றுமையை விருத்தி செய்யுங்கள். இந்துதேசத்திலுள்ளவர்கள் மத விஷயத்தில் சிறந்து விளங்கினவர்கள். அநேக அரசர்கள் கடவுள் வணக்கத்தின் பொருட்டாகத் தங்கள் ராஜ்யத்தையும் செல்வத்தையும் கைவிட்டிருக்கிறார்கள். வேறெந்த தேசத்தில் இப்படி நடந்திருக்கிறது? [illegible] எங்குமில்லை. நீங்கள் உங்கள் பிள்ளைகளுக்கு அளவற்ற செல்வத்தை மாத்திரம் கொடுத்துப் போதிய கல்விப்பயிற்சியைச் செய்யாவிட்டால் அச்செல்வம் சிலகாலத்தில் அழிந்து விடும். அவர்கள் மிகவும் தரித்திரதிசையை அடைவது நிச்சயம். கல்விப் பொருளை அவர்களுக்குக் கொடுப்பீர்களாயின் அது ஒருகாலமும் அவர்களை விட்டு நீங்காது. எல்லாக்காலத்திலும் நல்ல துணையாக விளங்கி நிற்கும். ஆகையால், கனவான்களே! உங்கள் பிள்ளைகளுக்குப் போதிய கல்வியைப் பயிற்றுங்கள். இது உங்கள் கடமை.

சில கனவான்கள் சொல்லியபடி நான் காலம் [illegible] இங்கு வந்திருப்பதற்கு [illegible] உங்கள் கூட்டத்தின் [illegible] குள்ளவர்களுக்குத் தெரியப்படுத்துவேன், அவர்கள் கடவுளிடம் உங்களுக்கு நன்மை உண்டாகும்படி வேண்டுவார்கள், அதனால் அதிகப்பயன் உண்டாகும்" என்று ஆசீர்வாதமாய் [illegible] சொன்னார்.

மிஸ்டர் பிளாக்பர்ன் என்னும் ஐரோப்பியர் சொல்லுகிறார்- "இந்தக்கூட்டத்தில் நான் இன்று வந்திருப்பது எனக்கு அளவற்ற சந்தோஷத்தைக் கொடுக்கிறது. மிஸ்டர் [illegible] சொன்ன வார்த்தைகள் முழுவதும் விசுவாசத்தக்கவை. [illegible] இந்தியர் [illegible] பக்தியிலும் சாஸ்திர ஆராய்ச்சியிலும் சிறந்தவர்களென்று பல நூல்களிலும் வாசித்திருக்கிறேன்."

கட்டடத்தில் இடம் போதாமையால் அநேகர் உட்காரவும் வெளிப்புறத்திலும் நின்றுகொண்டிருந்தார்கள். இக்கூட்டமும் அங்கு செய்யப்பட்ட விராந்தமும் எல்லாருக்கும் மட்டற்ற திருப்தியைக் கொடுத்தது. கடைசியாக அரசமக்களைப் பாட்டுப்பாடிக் கூட்டம் கலைந்தது.

ஒரு நல்வருகை.

இந்தியா, லாகூர், டி. ஏ. வி. காலேஜிலிருந்து விதவான் பரமானந்தர், பண்டிட்பரத் என்னும் பெயரில் வதி, சென்ற வெள்ளிக்கிழமை டர்பன் வந்துசேர்ந்தார். அவருடைய எண்ணமாவது இச்சவுத்ஆப்பிரிக்காவில் குடியேறியிருக்கும் ஆரியர்களுக்குள் மத சம்பந்தமாய் ஒற்றுமையையும், கல்வியறிவையும் பற்றிய ஒரு நல்ல ஏற்பாட்டைச் செய்வதே.

சரமகவி.

1

தேந்தண் பொழில்சூழ்
தென்னூர் அடுநகர்
சேந்தண் மலர்முகத்தான்
சேனை யருங்காவல்
பூந்தண் வைய்மாப்பன்
பூவேனாம் பாலகுரு
காந்தண் மலர்க்கைக்
கவின்றையல் ரேயகியாள்.

2

ஆண்டுவிச வாவகவா
மாத ஜநிமிதனம்
ஈண்டு யிருபதுட
னேதில் வடுந்திங்கள்
கூண்ட கதிர்சேடரோன்
கோடிசூழ் மேக்கடலில்
தாண்டுபொழு தந்தோ
தணந்தே சினைலவே.

3

செம்ம லுயிர்த்துணையுஞ்
சேர்ந்தாடும் கல்லாயும்
அம்மவென வாய்விட்
டலமர் ருழுதிரங்க
இம்மையுமுன் நல்லா
ளின்னு யிர்கவர்ந்தாய்
வெம்மறலி யுன்போலும்
வெய்யார்யா ரிவ்வுலகே.

4

மின்னு நிடைகரங்க
மெல்லணம்போல் திவலமய்
அன்னார் பிரிகில்லே
யாதான் நிருவெங்கு
சொன்னாயி சொன்னவுருஞ்
சொல்லு மறந்தாயோ
என்னுமோ கையா
விளிக்கவோ லவறுவே.

5

சாப விஷமதிலே
சண்பகமே சந்தனமே
தூய நடையிலுங்
தாவி மடவனமே
தாய முயிர்த்துணைவன்
றுயிங்க யேற்றும்
சேபமலர் வாய்கொளித்து
செப்பா பொருமொழியே.

6

சேந்தா மனைக்கைகள்
சேப்ப நறும்பொடிகள்
நந்தா துடல
கனித்தீயிந்து கொட்டிச்
சிந்தா வனிபடுளுங்
செல்விழியின் மென்னுநேக்கம்
அந்தோ பெருமா
னளிய னறிகிலனே.

7

ஆரமுத முட்டியே
அன்னைவார் தாளன்றூர்
சாரமுற மென்கறின
சால விளித்திட்டு
பேரமுத நல்குமேன்
பென்னமுதே
தார முலைப்போல்
தலைப்படுதே னுண்டேபோ.

நியூலாண்டு இந்தியன் பள்ளிக்கூடம்.

ஒருவருஷத்துக்குமுன் நியூலாண்டிலுள்ள இந்திய கனவான்கள் ஒரு கூட்டங்கூடி, அங்கு ஒரு இந்தியன் பள்ளிக்கூடம் முக்கியமாக திறக்கப்படவேண்டுமென்று 100 பேருக்குமேல் கையொப்பமிட்ட ஒரு மனுவை இன்ஸ்பெக்டர் அவர்களுக்கு அனுப்பியிருந்தார்கள். மிஸ்டர் ஜெ. மூடி என்பவர் அதற்கு விடையாக, தாங்களே இருந்த கட்டடத்தைக் கட்டிக்கொள்ளும்படியாகவும் அதற்கு ஒரு ஐரோப்பியனை மேல்பார்வைக்குக் கொடுப்பதாகவும் சொன்னார். அப்படியே அங்குள்ள சிலர் ஒத்தாசையினால், 8 ஜன்னல்கள், 2 வாசல்களுடைய ஒரு சிறு கட்டடம் கட்டிமுடிந்தது.

அக்கட்டடம் இனண்டா ரோட்டிற்கு அருகாமையில் ஒரு குன்றின்மேல் இருக்கிறது. சென்ற ஏப்ரில் மாதம் சில பிள்ளைகளைக் கொண்டு பள்ளிக்கூடம் ஆரம்பிக்கப்பட்டு நடந்துவந்தது. இப்போது 81 பிள்ளைகள்வரையில் வாசித்துவருகிறார்கள். இதைப்பற்றி கவர்ன்மெண்டார் கவனித்து பள்ளிக்கூடத்திற்கு கிராண்டை அதிகப்படுத்துவார்களென்று எதிர்பார்க்கப்படுகிறது.

INDIAN AFRICAN LINE.

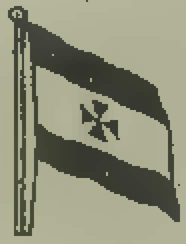

S.S. "GAZIPUR," Tons for Calcutta Direct.

"गाज़ीपुर" नामकी स्टीमर यहांसे ता० १४ वीं अगस्टके रोज़ सीधी कलकत्ता जानेके लिये रवाना होगी. यह स्टीमर बहुत जल्दसे दौडनेवाली है.

यह स्टीमरमें खानगी मुसाफरोंके लिये अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. पासेंजरों अपनी मुसाफरी बडी मजेसे और शान्तिसे करते हैं. सगवड उत्तम प्रकारसे की गई है, इसलिये कलकत्ताके सत्तावालों तरफसे सर्टिफिकेट पा चुके हैं. दूसरी कम्पनीकी स्टीमर कई कई बन्दर करती जानेसे पासेंजरों तकलीफ पाते हैं, ऐसी तकलीफ इस स्टीमरमें नहीं है और आदमी आराममें देश जा सकते हैं. उपरान्त खलासी भी यह स्टीमरमें इन्डियन है.

यह कम्पनीकी दूसरी स्टीमर "जमालपुर" ता० १० वीं सपटेम्बरके रोज़ सीधी कलकत्ता जायगी. सभी स्टीमरोंमें अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. विशेष खबरके लिये निचे लिखे पते पर एजन्टोंसे मिलनेसे मालूम होगा.

डीवाल बोलवे कुं०
पोइन्ट.

बी. इब्राहीम इस्माइल कुं०
नां. ११४, ११६ और ११८ कमरशीयल रोड, डर्बन.
पोबस नम्बर १२५.

ઉપડી "ગાઝીપુર" નામની સ્ટીમર અહીંથી તા૦ ૧૪ મી આગસ્ટને આશરે સીધી "કલકત્તા" માટે ઉપડી જશે. આ સ્ટીમર ઉતાવળી ચાલની હોવાથી જલદી પહોંચશે.

આ સ્ટીમરમાં મુસાફરોને માટે ખાસ સગવડ કરવામાં આવી છે તેથી મુસાફરોને ઘણા આરામથી જવાની સારી તક છે, ખલાસી દેશી છે. વળી બીજી સ્ટીમરો દરેક બંદર કરતી જતી હોવાથી લાંબે વખતે દેશ પહોંચે છે જ્યારે અમારી સ્ટીમરો અહીંથી ઉપડી પરબારી હિંદુસ્થાન જતી હોવાથી થોડી મુદતમાં પોંચી શકાશે, આ નવી લાઇનની સ્ટીમર જમાલપુર તા. ૧૦ મી સપ્ટેમ્બરને રોજ સીધી કલકત્તા માટે ઉપડશે. વધુ કીમત માટે નીચેને સરનામે ખબર કાઢશો.

ડીવાલ બોલવે કું૦
પોઇન્ટ.

બી૦ ઇબ્રાહિમ ઇસ્માઇલની કું૦
નાં. ૧૧૪, ૧૧૬ અને ૧૧૮, કોમરસીયલ રોડ, ડરબન.
પોસ્ટ બો૦ ૧૨૫.

மேற்கண்ட ஸ்டீமர் மிகவும் உறுதியானதும், விஸ்தாரமும். ஓட்டத்தில் அதிக வேகமும் குணங்கள் இருக்க சகிக்கப்படுமானது. இந்த மரக்கலம் வருகிற ஆகஸ்டு மாதம் 14-ம் தேதி கல்கத்தாவுக்கு இங்கிருந்து பாசிஞ்சர் ஏற்றிச்செல்லும்.

இது பாசிஞ்சர் ஏற்றுமதிக்காகச் செய்யப்பட்டுள்ளது. ஜலங்கள் தொந்திரவின்றி வசிக்கத்தக்கது. இந்த ஸ்டீமருக்கு கல்கத்தாவில் பலமான சர்ட்டிபிக்கட் கிடைத்திருக்கிறது. அநேக பிரயாணிகள் சிறு கப்பல்களில் ஏறி அதிக கஷ்டமடைகிறார்கள். அவ்விதம் போவதில் வழி பேசுவாரில்லை சௌகரியம் இராது. எங்கள் ஸ்டீமரில் வரும் பிரயாணிகளுக்குக் கஷ்டமில்லாமல் இந்தியா கொண்டு சேர்ப்போம்.

செப்டம்பர் 10ஆ ஜமால்பூர் நேரே கல்கத்தா போகும்.

எங்கள் கப்பலில் வேலைபார்ப்பவர்கள் எல்லோரும் இந்தியர்கள். இக்கம்பெனியின் ஸ்டீமர் இங்கிருந்து மாதாந்தரம் கல்கத்தாவுக்கு நேரே போகும். பிரயாணிகளுக்கு உபசரிப்புடன் இடம் கொடுக்கப்படும். மற்ற முக்கிய காரியங்களுக்கு அடியிற்கண்ட ஏஜண்டருக்கு எழுதித்தெரிந்துகொள்ளலாம்.

டேவால் அண்டுகோ,
பயிண்டு,
டர்பன்.

பி. இபிராகிம் இஸ்மாயில் அண்டுகோ,
நெ. 114, 116 அண்ட் 118.
கமர்ஷியல் ரோட், டர்பன்.
பாக்ஸ் நெ. 125.

வி. கோ. சூரியநாராயண சாஸ்திரியாரவர்கள் இயற்றிய
தமிழ் புத்தகங்கள்.

தமிழ் மொழியின் வரலாறு.

பொருளடக்கம்:— 1. ஆதிவரலாறு. 2. வடமொழிக்கலப்பு. 3. மூவகைப் பாகுபாடு. 4. நால்வகை இலக்கணம். 5. பாஷையின் தோற்றமும் தொன்மையும். 6. பாஷையின் சிறப்பியல்பு. 7. பாஷை வேறுபடுமாறு. 8. நூற்பரப்பு. 9. பாஷையின் சரித்திரம். 10. முடிவுரை.

[illegible] பயிண்டு ரூபா 1. [illegible] பயிண்டு ரூபா 2.

ஸ்ரீ மணியசிவனார் சரித்திரம்— [illegible] எழுதப்பட்டுள்ளது. [illegible] உண்மை பல தெரிவிப்பது அணா 2.

[illegible] ஓர் புதிய தமிழ்நாடகம். [illegible] பல கற்பிப்பது. [illegible] ரூபா 1. [illegible] ரூபா 1-4-0.

[illegible] அணா 8.

தனிப்பாசுரத்தொகை.— அழகும், பெருமையும் வாய்ந்த பல [illegible] 40 [illegible] அணா 4.

[illegible] இருபத்தைந்து [illegible] மிகவும் உயரிய [illegible] தமிழ் [illegible] விலை அணா 8.

[illegible] விலை ரூபா 1-8-0. [illegible] ரூ. 1-12-0.

[illegible] இது 272 [illegible] விலை அணா 8.

[illegible] புதிய [illegible] இனிமையும், புதுமையும், வாய்ந்த [illegible] விலை அணா 8.

தமயந்தி.

பி. ஏ. [illegible] பி. ஏ., எல். டி. அவர்களால் இயற்றப்பட்டது.

இது மகாபாரதத்தில் பாண்டவர்களின் [illegible] தமயந்தி [illegible] சத்தியம், பெண்கல்வியின் பெருமை, [illegible] இது பெரும்பாலும் பெண்பாலர்க்கென்றே எழுதப்பட்டு [illegible] தமயந்தி படத்துடன் பதிப்பிக்கப்பட்டுள்ளது. விலை அணா 9.

வீ. ஏ. [illegible] அண்டு கம்பெனி, [illegible], சென்னை

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St., DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 452.
P.O. Box 914.

H. LANGLEBEN,
Wholesale Clothier & Manufacturer,
327 Pine Street, Durban.
IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.
Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.
[illegible]

એચ. લેંગ્લીબન.
જથાબંધ કપડાં રાખનાર તેમજ બનાવનાર, કાફરોવાસ્તે નવા કપડાં મંગાવનાર, [illegible] સેકન્ડહેન્ડ કપડાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં મંગાવનાર.
૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

PARSI MANCHERJI,
MERCHANT & IMPORTER.

Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.

Telegrams: "MANCHERJEE."
P.O. Box 1036, CAPE TOWN.

A. LATIEF,

General Dealer,
Outfitter and Draper,
BARBERTON,
TRANSVAAL.

P.O. Box 84.
TEL. ADDRESS: "LATIEF."

MAHOMED ENUS
INTERPRETER,
22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.

મહમદ ઇનુસ ઇનટરપ્રીટર,
૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ. કેપ ટાઉન.

HAJEE HABIB

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of
Bags, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery,
Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL.
Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add: BAGDAD. P. O. Box 57.
358, Prinsloo Street, PRETORIA.

INDIAN BOARDING HOUSE,

JAHORI BAZAAR,
PINE STREET DURBAN.

Breakfast 6d. Dinner 9d. Supper 1s.

Hot and Fresh Meals ready always.
Special Dishes to Order.

ઈંડીઅન બોર્ડીંગ હાઉસ.
ક. ઝવેરી બજાર ઈંડીઅન ડીસપેન્સરીની બાજુમાં, પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
બ્રેકફાસ્ટ ૦૬ ડીનર ૦૯ સપર ૧૦
ટાઢા તથા ઉના ભોજન તૈયાર છે. ઓરડર ઉપર ખાસ ધ્યાન આપવામાં આવશે.

इन्डियन बोर्डिंग हाउस.
कि.—झवेरी बझार, इन्डियन दवाखाना पास, पाईन स्ट्रीट, डर्बन.
ब्रेकफास्ट ०/६, डिनर ०/९, सपर १/०.
हर वखत ठंडा और गरम भोजन तयार मिलता है. आर्डरपर खास ध्यान लगाया जायगा.

[illegible]

[illegible]

HOSSEN EBRAHIM,
GENERAL DEALER.
1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,
And 25 Duke Street, WOODSTOCK.
Goods Supplied on Commission.

M. A. BODANIA & CO.,
GENERAL DEALERS.
A great variety of Clothing, Drapery, Hardware, and Fancy and Rough Goods.
Box 48, NYLSTROOM.
Tel. Address: "BODANIA."

એમ. એ. બોદાણીઆ એન્ડ કંપની
જનરલ ડીલર.
કાપડ, મોસરી, ફેન્સી સામાન, લોઢાખર વગેરેનો સ્ટોક રાખનાર સસ્તી તથા સરસ કરતો. બોકસ ૪૮, નીલસ્ટ્રૂમ.

NANJI CARSANDAS,
WHOLESALE MERCHANT
AND DIRECT IMPORTER.
P.O. Box 62, Tel. Add.: "NANJI,"
LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Suleman & Co.,
MERCHANTS, Bombay.
Tele. Add.: "MONITOR."
Agents for East and South Africa.
9 Amratolla Street, Calcutta: and
67-73 Bhusari Moholla, Bombay
Parties ordering are requested to note our quotations are the lowest
CONNECTION IN DELAGOA BAY.
EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO
Tel. Add. "TRADER." P.O. Box 417.

AMOD HABIB & CO.,
DIRECT IMPORTERS
WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS.
General Money Exchangers.
Tel. Address: "AMODHABIB," Delagoa Bay.
P.O. Box 58.

HORMAJCY IDOLCY,
DIRECT IMPORTER
—AND—
GENERAL MERCHANT
P.O. Box 332, DELAGOA BAY.

E. M. PATEL,
General Dealer, Wholesale & Retail,
MARKET SQUARE,
POTCHEFSTROOM,
AND AT THE LOCATION.

NANJI DULABHDASS & Co.,
DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.
P.O. Box 141, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,
Produce Merchant & Direct Importer.
Up-country orders promptly and carefully executed.
Tel. & Cable Add.: "Ginwala."
P.O. Box 311. LOURENCO-MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,
MERCHANT,
POTCHEFSTROOM.
Tel. Address: "RAHMAN."
P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,
General Dealer,
KING EDWARD STREET,
BY THE MILL,
POTCHEFSTROOM.

The largest Importer in South Africa of
MILITARY & CIVILIAN
Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers Coats, Waistcoats, etc.
J. LANDAU,
337 Pine Street, Durban.
Head Office: 15 Rue des Graces-Bourgoult, Paris.
સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, ઇજાર વિગેરે
જથાબંધ યુરોપથી મંગાવનાર મોટી કંપની.
જે. લેન્ડો,
૩૩૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
હેડ ઓફીસ ૧૫ રૂ દ ગ્રેસ બુરગલ્ટ, પારીસ.

Abdoola Hajee Khan Mahomed
General Merchant & Importer,
CHURCH SQUARE
Opposite Government Buildings.
Telegraphic Address:
"MOREXPORT." P. O. Box 99.
POTCHEFSTROOM.

S. D. BOBERT,
General Importer, Wholesale and Retail Merchant.
Cheapest House in the Market Square.
BRANCHES AT
LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay
Retail and Wholesale Merchant.
Market Square, P.O. Box 55.
POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother
Direct Importer & General Merchant,
POTCHEFSTROOM, Tvaal.
P.O. Box 188, Tel. Add.: "Sanna."

D. I. Varyava,
GENERAL MERCHANT,
King Edward Street, P. O. Box 150,
POTCHEFSTROOM.

Amod Mamoojee Patel,
GENERAL MERCHANT,
S.A.C. Cantonment, P.O. Box 55,
POTCHEFSTROOM.
Tel. Ad.: "Mamoojee." Transvaal.

AYOB MOHAMED,
General Merchant & Direct Importer,
MARKET SQUARE,
PIETERSBURG.
Box 134. Tel. Add.: "AYOB"

Ismail Amod Kajee,
GENERAL MERCHANT & DEALER
Market Square, P.O. Box 51
KRUGERSDORP

V. R. Naidoo,
GROCER & GENERAL DEALER
Jewellery,
Fancy Goods,
- - Drapery,
Watches & Clocks,
&c., &c.
Cheap & Good.
5 & 13 Frere Street,
& Market Street.
CRADOCK

P. V. SANGHAVEE,
Head Office: 201 Grey St., Durban.
Branch: 31 Cotta Street, Calcutta
COMMISSION AGENT.
Importer of Rice, Dholl, Ghee, Oil, Gunny Bags, etc.

માડાગાસ્કર સીપમેંટ કુ૦
ભરૂરાં ઘેટાં વગેરે ઢોરનાં આફ્રીકા ઇમ્પોર્ટર
૧૭ ઓરમારન બીલ્ડીંગ, સેંટ્રલ સ્મીથ સ્ટ્રીટ
બોક્સ ૬૪૭ ડરબન.

माडागास्कर शीपमेन्ट कम्पनी.
बकरे, भेड़ा इ० जैति पशुओंका इम्पोरटर
बॉक्स ६४७, १७ ओरमान बिल्डींग,
सेन्ट्रल स्मिथ स्ट्रीट, डर्बन.

L. MULCHAND,
Indian
Silk Merchant
Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.
75 William Street,
CAPE TOWN.

R. NARASOO,
Indian and General Merchant.
Outfitter and Draper.
Boot and Shoe Warehouseman.
INDIAN SILKS A SPECIALITY.
KAFFIR TRUCK, &c. &c.
BARBERTON,
TRANSVAAL.
P. O. Box 76.
Telegraphic Address: "NARASOO."

R. P. BHATT, *Watchmaker & Jeweller,*

P. O. BOX 529.

120 GREY STREET, DURBAN.

વૉચ મેકર એન્ડ જુવેલર

સોના ચાંદીના દાગીના

બનાવનાર.

સોના રૂપાના તમામ જાતનો માલ ગેરેન્ટીનો માલ આ દુકાનેથી મળશે. ઓરડરનો માલ સેમ્પલ પ્રમાણે વાયદાસર કરી આપવામાં આવશે. સારી જાતનાં અસલ રોસ કોપ પાંચ વરસની ગેરેન્ટીથી મળશે. બહારગામના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે.

આર. પી. ભટ.

વૉચ મેકર એન્ડ જુવેલર.

૧૨૦, ગ્રે સ્ટ્રીટ.

પો. બોક્સ, ૫૨૯, ડરબન.

हरएक किसमके

सुवर्ण व चांदीके हिन्दुस्थानी दागिनें.

हमारे यहां हरएक किसमके सोना व चांदीके हिन्दुस्थानी दागिनें गारन्टी साथ तैयार मिलेंगे. जैसे—पवार, कंठी, हंसली, नथीया, चुडी इत्यादि.

खरीदनेवालेको फिर बिकना होगा, तो मजदुरी निकाल कर दुसरा सम्पूर्ण दाम चुकाया जायगा.

आडरका माल ठहराये वक्तपर बनाया जायगा.

बहार गांवके आरडरपर सम्पूर्ण लक्ष दिया जायगा.

आर. पी. भट,

१२० ग्रे स्ट्रीट, डर्बन.

पी. ओ. बोक्स ५२९.

மேல்கண்ட கடையில் தங்கம் வெள்ளியினால் நகைகள் செய்யப்பட்டிருக்கிறது. வேண்டியவர்களுக்கு காரண்டியுடன் விற்கப்படும். நகை விபரம்- கம்மல் கத்திரிபாவலி முருகு காலகாப்பு கொலுசு இன்னும் பலவித நகைகளும் கிடைக்கும். மேல்கண்ட நகைகளை வாங்குவோர்கள் வாங்கி உபயோகித்து திரும்பக் கொண்டு வந்தாலும் கூலி நீக்கி நகை நிறைப்படி கிரயம் மாத்திரம் கொடுக்கப்படும். வெளியூர் ஆடர்கள் கொடுத்தாலும் மேலான விசாரணைச் செய்து கொடுக்கப்படும். கனவான்களே! எங்கள் நகைகளை நீங்கள் ஒருதடவை வாங்கி உபயோகித்துப்பாருங்கள். அறிந்தீர்கள்.

ஆர். பி. பாட்

120, கிரேய் ஸ்டிரீட்

டர்பன்.

EBRAH[redacted] CAMROODEEN.

GENERAL MERCHANT.

Natal Leaf Tobacco a Speciality.

133 GREY STREET, (Camroodeen's Buildings.)

Tel. Add.: "Camroodeen," Durban.

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

139 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box 98. Tel. Add.: "PORBANDER."

ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસમાન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

બોક્સ ૯૮. ૧૩૯, ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Muhomed Hassen Ismail,

ARABIAN CASH STORE,

General Merchant and Produce Buyer,

25 South Union Street and 116 Russell Road.

PORT ELIZABETH.

Tel. Add.: [illegible] Cape Colony.

Address all correspondence to [illegible] Union Street.

S. PEERBHOY BUTLER,

GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER

Turkish Caps of every description a speciality

506 WEST STREET, DURBAN.

HASSIM JOOMA,

GENERAL MERCHANT

Head Office- 370 Pine Street.

Branch- Leribe, Basutoland.

HOUSES TO LET.

SUN CIGARS . . . .

SUMATRA CHEROOTS,

BOER TOBACCO . . .

VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c.

At Lowest Wholesale Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,

132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.

સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરૂટ બોર વરજીનીઆ સેગ વગેરે જાતની તમાકુ નીચે ભરનાવે મળશે.

સન બ્રેન્ડ ટોબેકો વર્કસ.

૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.

Have a large stock of

RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,

Directly Imported from India.

343 PINE STREET, DURBAN

Tel. Address: "[illegible]." Box [illegible].

Abdool Hack Mahomed Ismail & Company,

Wholesale and Retail Merchants.

DIRECT IMPORTERS OF

All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.

RATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES

121 GREY STREET, DURBAN.

Branch Office—Indian Location, Joh'burg.

Head Office—Tirpatur, Madras.

Printed and Published by V. MALANJEE, International Printing Press, Phoenix, Natal.

PRICE 3D. REGISTERED AS A NEWSPAPER

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday, 19th August, 1905. No. 33.

P.O. Box 120. Telephone 214.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis and Sarees.

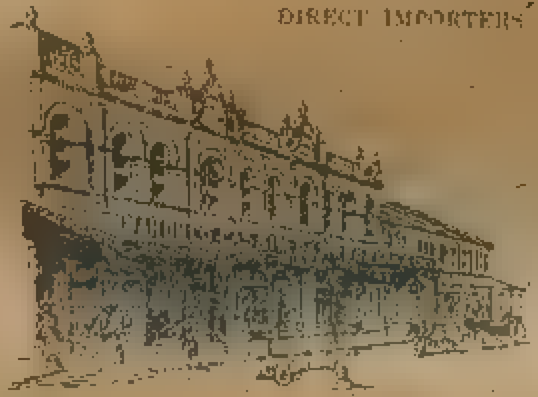

Rugs, Shawls, Boots and Shoes, etc., etc

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.
Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,
have always on stock :—
RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.
And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates
AT
B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,
118 COMMERCIAL RD., DURBAN.
Cable & Tel. Add.: "Kathorian."
Telephone 224.

ભાડે આપવાનાં છે.

ફર્સ્ટ એવન્યુમાં અવન હોટેલનો નીચલો માળ, તથા પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટમાં મોટું ગુદામ. કારખાનાં, મીટીંગ વિગેરે માટે કામ લાગતું છે. ભાડું સસ્તું. નીચેને સીરનામે લખો.

ચાંચી, લાલ રંગનો ચીરૂટ બનાવવાનો તમાકુ હમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

કેપ સ્નુક ફીશ આવી પોંહોચી છે ભાવ ઘણુંજ કીફાયત તેમજ કલકત્તા, મુંબઈ અને વિલાયતથી સર્વ ગ્રોસરીના માલનો માલ આવી ચુકો છે અને ઘરાકોને અરજ કરવામાં આવે છે કે આગળ જેમ ઓરડર મોકલતા તેવીજ રીતે ઓરડર મોકલી ઉપકાર કરતા રહેશો.

જાલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.
૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

TO LET.—Ground Floor of Avon Hotel, in First Avenue, and a Large Warehouse in Prince Edward Street. They can be used either as Workshops, for Meetings, or any purpose. Rent cheap.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Cocoanuts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Snoek, Fish, Skins of various kinds, &c.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

—BY—

JALBHOY SORABJEE BROS.,
110 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.,

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.
ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY—
125 FIELD STREET.

P. O. Box 97. Tel. Address "MIANKHAN," Durban. Telephone No. 855

EAST INDIAN TRADING Coy.,

GENERAL MERCHANTS and Direct Importers of all kinds of GROCERIES, SOFT GOODS, etc., etc . . . .

102 Queen Street, Durban. P.O. Box 693.
Tel. Address: "PORBANDAR."

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર સોમાલી તા. ૧૯ મી ઓગસ્ટના રોજ ઉપડશે.

,, જનરલ તા. ૨ સપ્ટેંબર ,,

ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી દેશી છે, જગ્યા નીચે ફાલકામાં છે અને ખોરાક પાણી વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે, હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે.

પોરબંદર. કાઠીઆવાડ જનારાઓએ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે કે ઉપલી આગબોટ બહુ કરીને પોરબંદર ટચ કરશે એટલે કાઠીઆવાડ જનારાઓ પોતાના ઘરમાંજ જઇને ઉતરશે.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ટેમસર આવી ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે. ત્યારે જનારાઓ વિચાર કરી કામ કરજો કે જેથી પાછળથી હેરાન થવું ન પડે. વધારે ખબર નીચે લખેલે ઠેકાણે પુછવાથી મળશે.

એન. એમ. કાદીર. જરમન ઈસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.
કમરૂદીન બીલ્ડીંગ, ગ્રે સ્ટ્રીટ મારકીનર સ્ટ્રીટ.
પી. ઓ. બોક્સ ૧૨૬, ડરબન. ડરબન.

INDIAN AFRICAN LINE.

ઉપરની કંપની ની સ્ટીમરો કલકત્તા અને નાતાલ ડેલાગોઆ અને કેપના બંદરો વચ્ચે નીયમીત દર માસે આવજા કરશે. આ સ્ટીમરો વેપારીને માટે ખાસ સગવડ ભરેલી છે. તેમાં પાસેંજરો લઇ જવાની સગવડ કરવામાં આવી છે. ઈન્ડિઆમાં સરકાર તરફથી તપાસ કરવામાં આવતાં તે સ્ટીમરની સગવડ માટે સરટીફીકેટ મળેલું છે.

જમાલપુર અહીંથી ૨૫ મી સપટેમ્બરે ઉપડશે.

ખીરપુર રંગુન અને કલકતેથી થોડા વખતમાં આવી પહોંચશે.

તા. ક. આ સ્ટીમર ઝડપથી ચાલનારી છે અને હિંદુસ્થાન તથા સાઉથ આફ્રિકાનાં બંદરો વિના બીજે ક્યાંય નહિં રોકાતી હોવાથી ઝડપથી માલ લઇ જવા લાવવા માટે બહુજ સગવડ ભરેલી થઇ પડશે. તેમા પણ પાસેંજરોની સગવડ કરવામાં આવી છે.

માલ મોકલવાના ઓરડરો કંપનીના એજન્ટો પાસેથી મળી શકશે.

ડી. વાલ એન્ડ કંપની મેહામ એન્ડ કંપની
ડરબન. કલકત્તા.

INDIAN AFRICAN LINE.

கல்கத்தாவிலிருந்து நட்டாலுக்கு மதராஸ் நாகப்பட்டினம் வழி கம்பனியின் கப்பல்கள் வியாபாரத்தின் பொருட்டு டெலகோவா டர்பன் துறைமுகங்களுக்கு முக்கியமாக வரும்.

எஸ். எஸ். ஜமால்பூர் என்னும் மரக்கலம் செப்டம்பர் 15ம் இங்கிருந்து புறப்பட்டு நேரே கல்கத்தா போகும்.

இக் கப்பல்கள் இங்கிருந்து பாசிஞ்சர்கள் ஏற்றிச் செல்ல உத்தரவு பெற்றிருக்கின்றன. பாசிஞ்சர்கள் [illegible] இப்ராஹிம் இஸ்மாயில்.

[illegible] அண்டு கோ. டர்பன்; [illegible] கல்கத்தா.

விசேஷ விளம்பரம்.

செட்டால் சேர்ந்த அம்பிண்டோவில் பயிரிடக்கூடியதும், கடைகள், வீடுகள் கட்டக்கூடியதுமான நிலத்தை நான் விற்கவிருப்பதால், வேண்டியவர்கள் என்னிடம் வந்து விசாரித்துக் கொள்ளவும்.

எம். ஆர். பி. எஸ். செட்டி,
369. பைன் ஸ்டிரீட், டர்பன்.

વેચવાની છે.

ખેતી અથવા સ્ટોરને લાયક ૨૫૦ વીઘા જમીન
ક. પોરટશેપ્સ્ટોન પાસે, અમઝીન્ટો.
વધારે ખુલાસા માટે પુછો.
એમ. આર. પી. એસ. ચેટી.
૩૬૯ પાઈનસ્ટ્રીટ, ડરબન.

ABDOOL GAFFOOR & Co.,

Arabian and General Merchants and Drapers.

125 Commercial Road, Maritzburg.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Skirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—123 Commercial Road, Maritzburg.

Branches—130 Commercial Road, Maritzburg.
And at Mooi River.

Tel. Address: "Hassan Mahomed."

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL

Arabian Merchant & Direct Importer,

175 COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG,

Branches—[illegible] Commercial Road, Maritzburg.
And at Mooi River.

CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, GROCERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTION.

Telegraphic Address "Ismail."

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Attar of all kinds and Groceries, &c.

180 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods

—AT—

122 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers,

208 Church Street, Pretoria.

P.O. Box 357. Tel. Add.: "Tayob."

P.O. BOX 441.

ઇ૦ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર, તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

Tel. Address 'ABOOBAKER'

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નં૦ ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing,	Skirts,	Bibs,
Blouses,	Underskirts,	Bonnets,
Night-gowns,	Children's Fancy Goods,	Bootees,
Combinations	Frocks,	Hats,
Chemises,		Wool Shawls,

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY **PRICE MODERATE.**

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

ADAM H. G. MAHOMED,

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "ADAMGOOL," CAPETOWN.

A. Chetty, Central Fruit Depot,

FLORIST AND FRUITERER.

Importer and Exporter of Colonial and Foreign Fruits and Flowers. Choicest Fruits packed for export. Wedding Bouquets, Sprays, and Wreaths made up on the shortest notice.

CIGARS. CIGARETTES. CONFECTIONERY.

Heynes Mathews' Buildings, (corner of Adderley and Longmarket Streets)

CAPE TOWN.

Telegrams: "Chetty," Cape Town.

ஏ. செட்டி வெளிதேசவியாபாரி.

இவ்விடத்தில் பலவிதமான புஷ்பங்களும் கனிகளும் இருக்கின்றன, ஏனிக்கும் வெளியூருக்கும் ஏற்றுமதி இறக்குமதி செய்கிறேர், வெளியூருக்குயுமனுப்புகிறேர்; தவிர கல்யாண புஷ்பச்செண்டுகளும், மாலைகளும், சட்டைமேலணியும் புஷ்பகொத்துகளும் அவசிடமிருக்கின்றன. இன்னும் சருட்டு, சிகரெட்டு, மிட்டாய்வகைகளுமிருக்கின்றன.

எய்ன்ஸ், மெத்தியூஸ் பில்டிங்ஸ், கார்னர் ஆப் ஆடர்லே லாங்மார்க்கட் ஸ்டிரீட் கேப்டவுன்.
"டெலிகிராம்" செட்டி, கேப்டவுன்.

TO LET.

PLOTS OF LAND

FOR CULTIVATION

APPLY—

International Printing Press,

PHŒNIX.

ખાજા ખાશો કે મસાલેદાર ઘારી?

जंडुमहाराज मीठाईवाला

१६९, ग्रे स्ट्रीट, डर्बन.

हमारे यहां हररोज गरमागरम घीकी मीठाई, सेव और पकोडा तैयार मिलेंगे.

ઘીની મીઠાઈ

સ્વાદિષ્ટ! ગરમાગરમ! અને વળી ગમે તે વખતે! ચોખા ઘીમાં—સુતરફેણી, મગજ લાડુ, ઘારી, ઘુંઘી, મેસુબ, જલેબી, જાંબુ, ખાજલી, સેવ, ભજીઆં વીગેરે ઘીમાં બનાવેલાં તઈયાર મળશે. તેલ બીલકુલ વાપરવામાં આવતું નથી.

ખાસ ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપી માલ વખતસર અને સરસ બનાવી આપીએ છીએ. બહારગામના ઓરડરનો માલ રેલવે મારફત વખતસર ચડાવીએ છીએ.

જે૦ દલપત એન્ડ કું૦

૧૫૯, ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars,

MANUFACTURED BY THE

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

1115, STATION ROAD, BRICKFIELD,

P.O. Box 2037. JOHANNESBURG.

PROPRIETOR—P. A. DORABJEE.

Special Quotations for the Wholesale Trade.

—A TRIAL SOLICITED—

Sample Cigars sent Post Free on application.

ખાનગી ઈંગ્રેજી ગુજરાતી નિશાળ.

જે તા. ૨૬ મી જુન ૧૯૦૪ થી ખોલી છે.

ગુજરાતી તથા ઈંગ્રેજી પુસ્તકો, કોપીઓ, પાઠમાળાઓ, મીનીગ બુકો, વગેરે તૈયાર છે. અને તેજ બુકોથી અભ્યાસ ચાલે છે. વધુ હકીકત માટે લખવુ અગર મળવા મેં૦ કરવી.

સેપીલ સ્ટ્રીટ, સુરતી મસીદ પાસે, ડરબન | એમ૦ એલ. પટેલ સ્કુલ માસ્તર.

FOR SUITS TO MEASURE

GO TO

Makanjee Bros.,

OUTFITTERS,

152, Grey Street.

FOR

Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO

VERGATSAMY NAIDOO,

TONGAAT.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.
JOHANNESBURG - - - - - - - P.O. BOX 1869.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer,

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P.O. BOX 178,
BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.
UPPER MURCHISON ST.,
LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

SUN Insurance Office.

SUN FIRE OFFICE — FOUNDED 1710

PAYNE BROS., Agents,
WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सपसे पुराणी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापण वींक १०,००,०००.
अर्जी करनेसें कमतीमे कमती भाव मिलेंग

દુનીઆમાં સૌથી જુની આગના વીમા ઓફીસ જેની મુડી પાં ૧૦,૦૦,૦૦૦ ની છે તેથી જણાવવાથી ઓછામા ઓછા ભાવ આપી ભરી શકશે.

[illegible Tamil text]

હિંદી દવાખાના.

આ દવાશાળામાં દરેક જાતની દવા પુરી પાડવામાં આવે છે. બહાર ગામના ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. દરદી ઓની ઉપર ખાસ ધ્યાન આપી ઉમદા ટ્રીટ મેંટ કરવામાં આવશે. ઘોડા અને ખચ્ચરની દવા અમારે ત્યાંથી મળશે.

૩૬૦ પાઇન સ્ટ્રીટ અથવા ૧૨૨૫, અમગેની રોડ સ્ટેસનની બાજુમાં.

हिन्दी दवाखाना.

इसी दवाखानामें हर किसमकी दवा मिल सकती है. बहार गांवके ओरडरोंपर सम्पूर्ण ध्यान लगाया जायगा.

दर्दीओंपर ध्यान लगाकर उमदा ट्रीट-मेन्ट की जायगी.

घोडे और टट्टूकी दवा भी हमारे यहां मिल सकती है.

मिलनेका पता-
३६० पाइन स्ट्रीट,
और १२२५ अमगेनी रोड
स्टेशनकी पास.

இந்திய மருந்துக்கடை.

எல்லாவகை மருந்துகளும் விலை சகாயமாக விற்கப்படும். வேண்டியவர்கள் கேட்டிருந்து போஸ்ட்டு மூலமாக பெற்றுக்கொள்ளலாம். அனுபவித்த வியாதிகளுக்கும் குதிரை வியாதிகளுக்கும் மருந்து கிடைக்கும். வெள்ளை, மேகரணம், அஜீரணம், வாதம், இருமல், சுவாசகாசம், காக்கைவலி, பெண்கள் வியாதி.

இந்திய மருந்துக்கடை, 360 பைன் ஸ்டிரீட், டர்பன். உம்ஜெனி ரோட் ஸ்டேஷனுக்கு அருகில்.

▪ Castle Cash Stores. ▪

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,
CASTLE BUILDINGS,
HANOVER STREET,
CAPETOWN.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

58 & 56 LEUWEN STREET,
CAPE TOWN.

BRANCHES—272 Caledon Street.
295 Long Street.

P.O. Box 363. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co., *Wholesale Merchants,*

467 SMITH STREET, DURBAN.

ફેન્સી કાપડના ખાસ વેપારી. ઉત્તમમાં ઉત્તમ નવી તરેહનો માલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "કુપરબારના સોઇંગ મશીન" ના નાતાલ ટ્રાંસવાલ અને ઓરેંજ રીવર કોલોની માટેના ખાસ આડતીઆ. "જનરલ સોફ્ટ ગુડ્સ" અને હાબરીબરનો માલ તરેહ વરેહ નવનો સ્ટૉકમાં રાખવામાં આવેછે.

TURKISH FEZ — ટરકીશ ફેઝ ટોપીઓ.

ઇંગ્લીશ ફેલ્ટની બનાવેલ.

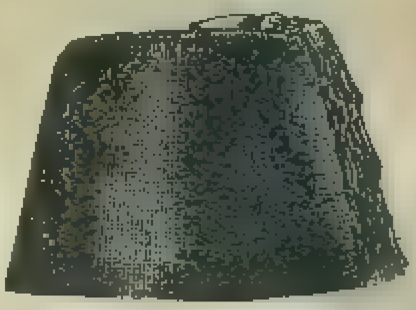

ઊંચો માલ, સસતા ભાવ.

પણીજ નમુનેદાર, શોભીતા રંગની "ફેઝ" ટરકી ટોપીઓ, જુદા તથા જથાબંધ મોહોબત ભાવે અમારે ત્યાં મળશે. બહાર ગામ સારી પેકીંગ કરી મોકલવામાં આવશે. "હિન્દુ ફેઝ" નો સારો જથ્થો થોડા દીવસમાં આવી પુગશે.

S. R. Sarludin, Importer,
100 Queen St., P.O. Box 7?, Durban.
એસ. આર. સરફુદીન.
૧૦૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ, બોક્સ ૭૭ ડરબન.

M. K. PATEL,

Wholesale & Export Fruit & Produce Dealer,

42 President Street, Johannesburg,
TRANSVAAL.

Season's Stock always on hand. Potatoes, Onions, Vegetables, and every variety of Fruit, at lowest Market Prices. Best Selected Fruit carefully packed for Country Orders. Personal and prompt attention given. Prices on application. Terms: Nett Cash.

All Communications to be addressed Box 4744, Johannesburg
TEL. ADD.: "PATEL."

એમ. કે. પટેલ.

જથાબંધ ફ્રુટ અને પ્રોડ્યુસ મરચંટ
૪૨ પ્રેસીડેંટ સ્ટ્રીટ જોહાનેસબર્ગ
ટ્રાંસવાલ.

દરેક ઋતુને લાયકનો માલ હમેશાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે. પટેટાં, કુંગળી, તરેહ તરેહનાં શાક તથા ફ્રુટ ફળાદી વિગેરે, બહાર ગામના ઓરડરો સંભાળથી પેક કરી બનતી ત્વરાથી મોકલવામાં આવે છે. ભાવને માટે ઉપરને સરનામે પુછશો યા લખશો.

બોક્સ ૪૭૪૪, જોહાનેસબર્ગ.
ટેલીગ્રાફ સરનામું "પટેલ"

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Box 1126. Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN.

DURBAN: QUEEN STREET.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE
of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

અબદુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫-૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड, ग्रोसरी और दुसरी सब रकमका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५-७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

[illegible]
5. அண்ட் 7. கிராஸ் ஸ்டிரீட், கேப்டவுன்.

Prof. L. Doovey,

Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from REV. I. J. RETIEF, ARTHUR GARCIA, ESQ., R.M., UITENHAGE, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઈન્ડિઅન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની પ્રખ્યાત લેપની પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ એફ. જે. રટીફ, આરથર ગેરશીઆ એસક્વાયર વિગેરેઓનાં સરટીફીકેટો છે.
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधोंका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाके लीये पानीलेप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक. सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where JALBHOY & SORABJI BROS., are our Sole Agents. . . . .

જુસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડયુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન સિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઈ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડરેસ "ગુલ"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,
—CORNER OF—
BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS:
"SHAHMAHOMED,"
CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE
Indian Department,
German East African Line.

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

149 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોજજી.
ડાયરેક્ટ ઇમ્પોરટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.
ક્લેરમોન્ટ. કેપકોલોની

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER,
HOUSES TO LET.
16 EYER STREET, CAPE TOWN.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS:
J. GARLICK, Cape Town; G. E. HANDS, Resident.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગાર્લીક, કેપટાઉન.

જી. ઇ. હેન્ડસ, ડરબન.

સર્વ જાતનો માલ.

સઘળી રકમનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાકરી સામાન, વાસણો, શાલો, જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ. કરમનની કંપની સાથે ઘણા વખતથી વેપાર કરેલો છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલો છે, તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

લી. દાદા ઓસમાન.

,, ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

Established 1884.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .

. . . Direct Importer

—OF—

Indian and other Oriental Merchandise

—FROM—

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

10 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG (P.O. Box 4081.)
PRETORIA, Multan House, 243 Church St. (P.O. Box 224.)
BULAWAYO (P.O. Box 456.)
BARBERTON. SALISBURY. KIMBERLEY.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

L. DONNELLY

Wood, Coal & Produce Merchant.

Delivery guaranteed to any part of Durban and suburbs.

Wattle Blocks (2ft.) a speciality.

Corner of GREY & PRINCE EDWARD STREETS

DURBAN.

સરકારી સરવેયર.

ઘરાકને માટે ઘણી કાળજીથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.

૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इजनेर.

माहकोंका काम बहुत ध्यानसें संतोष क किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन

ஜெ. எ. சோரல்

கவர்மெண்டு சர்வேயர்

பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்

டர்பன்.

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams, Curry Powder, Chutneys, Cayenne Pepper, White and Black Pepper, Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.
Box 63, Durban.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦

દરેક જાતના લાકડા તથા ઇમારતનો સામાન.

પોંઇટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कु.

बहुत रकमोंका मकानें बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पोंइट रोड, डर्बन.

அயல்தேசங்களிலிருந்து மர இறக்குமதிசெய்து பெரிய வியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். வீடுகட்டுவதற்கான ஒவ்வொருவகை மரங்களும் கிடைக்கும்.

ஹார்பரோ அண்டுகோ.

பயிண்டு ரோட் டர்பன்.

ROYAL

Exchange Assurance.

FOUNDED 1720 A.D.

CAPITAL £4,000,000

FOR FIRE ASSURANCE.

H. FELLOWS-SMITH,
Incorporated Accountant,
Chief Agent,

Equitable Buildings, Smith St., Durban.

MONEY TO LEND in Large or Small Sums

રોયલ એક્સચેંજ વીમા કંપની.

સને ૧૭૨૦ માં સ્થપાઇ.

મુડી પા. ૪,૦૦૦,૦૦૦

આગના વીમાની શાખાના મુખ્ય એજંટ

એચ. ફેલોસ્મીથ,

ઇક્વીટેબલ, બીલ્ડીંગ

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

પૈસાની નાની મોટી રકમ ધીરવામાં આવશે.

Indian Opinion

Vol. III. | Phœnix, Natal, Saturday, 19th August, 1905. | No. 33

M. H. NAZAR, Editor.

Contents.

	Page
Editorial Columns:—	
Superintendent Alexander's Report	543
Indian Education	543
Are British Subjects Serfs?	544
Hawks and Hawkers...	544
Other Articles:—	
Proposed Commission	544
Indian Dissatisfaction	544
Transvaal Politicians on the Indian Question	544
Krugersdorp Asiatics and Bazaars ...	545
Earthquake Relief Fund	545
Boksburg and Hawkers	546
The Rights of Coloured Subjects ...	546
Friendliness and Friendship... ...	546
The Ramayana	547
Our Weekly London Letter... ...	548
Facts and Comments...	548
The Protector's Report (Concluded)	549
Poetry:—	
A Japanese Hero	545

Indian Opinion

Saturday, 19th Aug., 1905.

Superintendent Alexander's Report.

There is one point in the Annual report of Superintendent Alexander, of the Durban Borough Police, to which we would call attention.

He says.—

> I was not aware that we had so many foreigners here until I went over the shop licences, when I found that out of 378 wholesale licences, 92 were Indians, whilst in the retail licences, so far as the names are concerned, I found that out of 950, 160 were distinctly foreign, 200 Indians, over 30 Chinamen, more than 100 kafir eating-houses carried on by non-Britishers: and 95 licences had been issued to Indians to hawk goods which are not made or grown in the Colony, whilst over 100 Indians hawk goods that need no licence. You will find it recorded, about 20 years ago, that I objected strongly to licences being granted to Asiatics in our main streets, not that I despise these people by any means, but, knowing their sober conduct and thrifty habits, there was nothing to prevent them in time acquiring the whole retail trade in the borough, and they are going a good way towards getting the land as well, for by your own rate roll it shows that they have purchased (freehold) 600 pieces of property in this borough, valued at £600,000, and that there are over 300 Europeans renting some of this property. Anyone who knows their habits can quite understand how easy it is for them to go on as they have started, and one cannot blame them. This class of Indian gives little trouble to the police.

Now, as a testimony in favour of the Indian the above report is valuable and does credit to the impartiality and boldness of the veteran chief of the Borough police. We, however, take exception to the deductions the Superintendent has drawn from the figures given. The Indian population of the Borough is about 15,000 and the European population about 33,000. If then the Indians have only 200 retail licences out of 950, they are a long way from getting the whole of the retail trade. And if they have failed to do so during the last twenty years they are not likely to do so within the next twenty years. The Immigration and Licencing Acts would as years roll by rather diminish than increase the chance of the Indian having even a fair share of the retail trade. It must not again be forgotten that most of the Indian trade is confined to Indian customers. Throughout the mile length of West Street, which is the principal street of Durban, there are hardly half-a-dozen Indian stores, and they, we take leave to say, will compare favourably with European stores in the street.

As to the holding of land, the total value of the ratable property in the Borough is something over £10,000,000. The £600,000 value of the property owned by Indians is therefore not at all alarming. It is proof, also, that the outcry against Indian competition is quite unjustifiable. We know Superintendent Alexander's fairness, and we do not doubt that when he reflects upon the comparison we have made he will withdraw from a position of even appearing to sympathize with the anti-Indian agitators who are ready enough to take up any stick to beat the Indian with.

Indian Education

In the course of his remarks at the time of the opening of the Greyville Infant School, Mr. Mudie, the Superintendent of Education, is reported to have said as follows, with reference to the education of coloured children in the Colony:—

> Next month the school designed for the accommodation of the children of all non-Europeans, other than Natives, will be opened on the opposite side of the race course from this school. The present higher-grade Indian school, conducted in rented premises in Alice Street, will go there with its staff, and will form the nucleus of this non-European institution. It is not the intention of the Government to provide separate schools for every colour and every gradation of colour, and those who are hyper-sensitive on the point are at liberty to erect and maintain schools of their own. The Indians in other townships in the Colony have no objection to sit with half-castes or to be educated under the same roof with girls, and in the past no obstacle has been raised by Indians to similar association in the European schools. For the future, all Government schools in the borough, except the one just mentioned, will be reserved entirely for children of European descent, and the vexed problem of colour in Durban schools will be in a fair way to solution. It has already been solved without any trouble in Maritzburg, and in a few months there will be no further trouble in Ladysmith.

We are glad that Mr. Mudie has publicly stated the policy of the Government with reference to the education of coloured children: but we are extremely sorry that he took an unfair and undue advantage of his official position whilst incidentally dealing with representations apparently made from the Indian side. We do not know the nature of such representations, for they have not been made public. We are, therefore, left to guess as to what may happen. It would have been a more satisfactory course if Mr. Mudie had stated what representations had been made to him, by whom, and in what manner, and then entered into a reply. There may be a thousand and one reasons why, in the new school building, as it has been built, there should be separation between boys and girls. One of these occurs to us as we are writing. It is obvious that this school is to be for all the coloured children of the borough, of all ages, and for all classes. It is, then, easily conceivable that there may be very strong objections to an indiscriminate mixing of boys and girls, and we give sufficient credit to Mr. Mudie for experience in matters of education to know that trouble has arisen by such mixture in the past. With reference to the school being set apart for Indians, it is not at all a matter of hyper-sensitiveness, but purely and simply a matter of an understanding between the Government and the Indians. Sir Albert Hime, as also Sir Henry Bale, then Minister of Education,

took a personal interest in the matter, and they not only gave this school specially for the Indians, but called it as such. It was undoubtedly then the intention to reserve the school for the Indian children only. Apart, therefore, from any other consideration, it is a matter of whether the promises made by the Government during the Hime Ministry are to be carried out or not. It is scarcely any answer that, in other parts of the Colony, Indian children have sat in the same class with the half-castes, as Mr. Mudie is pleased to call other coloured children. The question is, what is to be done in Durban? We may inform Mr. Mudie that the largest number of well-to-do Indians are to be found in Durban only, and it is not for the villages to dictate a policy to Durban, but for Durban to set the example. Now that Mr. Mudie has let the cat out of bag, we trust that Indians in Durban will lose no time in making proper representations in the matter, and, at any rate, endeavour to secure justice.

Are British Subjects Serfs?

At Krugersdorp recently Mr. Abe Bailey is reported to have said that Transvaalers should stand firmly together, and see that no Chinaman or Indian, whether he be a British subject or not, should take the place of a white man, whether as a trader or miner. The authorities at Home must be asked not to be dictators on this subject. They were in the Transvaal as subjects of the Empire and not as serfs. We have before expressed the opinion that the European section of the Transvaal is not so unanimous on even this point as anti-Asiatics imagine. Mr. Bailey, Mr. Loveday and others of their way of thinking forget that while they resent the "dictation" of the authorities at Home, they themselves do all they can to dictate to that section of the community which does not view this matter in the same light. We may remind Mr. Bailey that just as he as a British subject does not consider himself a serf, so Indians for the very same reason, do not consider themselves serfs. They were born free under the British flag, and we see no reason why every indignity should be heaped upon them by those who are the first to claim that freedom for themselves. The shamelessness, the selfishness and the heartlessness evinced by anti-Asiatics are shown in their own unsightly nakedness when viewed together with Mr. Bailey's plea that Transvaalers are British subjects and not serfs.

Hawks and Hawkers

There are hawks and hawkers in the Transvaal. The latter are chiefly poor Indians who earn a precarious livelihood by taking an assortment of necessaries to the outlying parts of town and country, and the former are some of the European traders who want to appropriate to themselves even the scraps of trade now secured by the diligence of the hawkers. It may be true that in the centre of a large town the hawker is not a necessity, but on the outskirts and in the country there can be no two opinions of his convenience—except of course in the estimation of some of the traders and shopkeeper councillors of the East Rand and elsewhere. A deputation from the Boksburg and District Chamber of Commerce urged upon the Colonial Treasurer that no hawkers' licences should be granted as they did no good to any section of the community; but they left thinking that they would not receive much satisfaction from Mr. Hitchins, who was unable to adopt their own parochial view. In their view, Government officials seemed determined to show them no consideration, but when they get their own members—well, we shall see.

Proposed Commission on the Indian Question in South Africa

In the House of Commons on the 8th inst., says Reuter, Mr. Lyttleton, in answer to Sir M. Bhownagree (Bethnal Green), stated that he was considering the question of appointing a commission to report upon the status and treatment of British Indians in South Africa.

Indian Dissatisfaction

A Threatened Boycott

The recent decision of the Imperial Government to divide the Bengal Presidency into two provinces, says Reuter, has provoked an extraordinary amount of native agitation, irrespective of creed or class. Three mass demonstrations, presided over by Maharajahs, and attended by many thousands of persons, were held at Calcutta, and an informal protest was made against the indifference of the British to Indian opinion. It is threatened to boycott British goods, presumably in the same way as the Chinese recently boycotted American goods, unless the decision is reversed. The natives declare that the division of the province will destroy Bengal's political pre-eminence.

Transvaal Politicians on the Asiatic Question

Mr. Loveday Again

In the course of an interview with a representative of the *Daily Express*, Mr. Loveday is reported to have spoken as follows:—

"A new movement is now on foot here, having for its object the stimulation of political life and the selection and return of candidates to Parliament on a very broad political platform, and the movement is sure to be successful as it is being promoted by some of the most prominent men in Pretoria."

"The new organisation accepts the present Constitution for the time being, *i.e.*, if found to be workable as regards the native and Asiatic questions, holding, however, that the immigration of the latter should be subject to the present ordinance."

"What is the alternative to the 'if found, etc'? asked the *Express* man."

"I mean if the authorities veto any of our legislation on the native or Asiatic question then we shall go for the Responsible Government straight away," replied Mr. Loveday.

Mr. Abe Bailey, the Progressive candidate for the representation of Krugersdorp in the Legislative Assembly, paid a visit to the town sometime since, and met a number of leading townspeople with the object of forming Provisional Committees to carry on the campaign.

In reply to questions, Mr. Bailey is reported by the *Transvaal Leader* to have said that, in regard to the Asiatic question, whilst sympathising with the Imperial Government in the troubles which they had with regard to the Indians and in regard to the Chinese, he thought Transvaalers should stand firmly together, and they would then see that no Chinaman or no Indian, whether he be a British subject or not, should take the place of a white man, whether it be as trader or miner. They must ask the politicians at Home not to be dictators on this subject. There were in the Transvaal as subjects of the Empire, and not serfs. On those points they must not be dictated to, and the solution must be left in the hands of the people who lived here and whose children would live here, with this question always before them. They had a population of six million coloured and one million whites, and he asked them to think for just one moment what that meant in twenty-five or thirty years. It meant at least that they would have fifteen million coloured against two million whites, and the existence of the white race depended now on how they acted during the next twelve months or two years, and also depended on whether they were going to have a white South African nation.

Krugersdorp Asiatics and Bazaars

Council takes Legal Advice.

The following appears in the Krugersdorp *Standard* in its issue of the 12th inst.:—

At this week's meeting of the Town Council, the following letters from the legal adviser forwarding counsel's opinion upon the subject of the establishment of an Asiatic location, were submitted:

Messrs. Mawby & Phillips wrote: "We herewith enclose copy of Mr. G. T Morice's opinion hereon. We suggest that a copy thereof should be sent to the Colonial Secretary pointing out to him that the present Government undoubtedly did set aside a site for a coolie bazaar in this town and that leases were actually prepared and signed by the coolies for such bazaar. We think it possible, if the matter is properly represented, in view of Mr. Morice's opinion, that the Government might be induced to take some steps in the matter."

The following was Advocate G. T. Morice's opinion regarding the powers of Town Council, Krugersdorp, as to residence of Asiatics:—"Law No. 3 of 1885 as amended by Volksraad resolution No. 1,419 of August 12th, 1886, provides that "the Government shall have the right for sanitary purposes to appoint certain streets, wards and locations for their (Asiatics,) residence. This provision shall not apply to servants living with their masters." In the case Habib Motan v. Transvaal Government (1904 T.S. 404), the Chief Justice, after quoting this clause, said: "It is interesting to note that so far as this section is concerned, the statute contains no sanction. The Government has the right to appoint locations; but no special machinery is provided for forcing Asiatics to live in them: nor is it stated how those who refuse to go there are to be punished." It is perhaps to this that the Assistant Colonial Secretary refers, when he says, in answer to the Town Clerk's letter, that the decision of the Supreme Court in the case of Habib Motan v. the Transvaal Government has made it clear that Asiatics cannot be restricted to bazaars for residence.

The law is, however, clear that the Government may appoint locations or special parts of the town for residence for Asiatics for sanitary purposes. I am of opinion that if this is done, the law can be enforced. The Government could order the police to prevent Asiatics living in other parts of the town or could sue them for ejectment. Further if the Government for sanitary purposes required Asiatics to live in a particular part of Krugersdorp, I am of opinion that the Town Council could pass a bye-law dealing with the case under sub-section 49 of section 42 of ordinance 58 of 1903, which enables the Council to make bye-laws "generally for all such things as are necessary for the maintenance of the health of the inhabitants or for the good rule and government of the Municipality."

By the law, however, it is the Government that is to fix locations for Asiatics: the Town Council has no power to do so. The Town Council cannot force the Government to fix locations, as the law merely gives the Government a right in the matter. Thus the only thing to be done is to exert pressure on the Government to fix locations for residence for Asiatics, laying stress on its right to do so under the existing law.

I have assumed that no location for Asiatics or definite part of the town for their residence has ever been appointed by the Government under the resolution No. 1419 of August 1886. If the Town Council can prove that the former Government did assign a location, it might proceed to pass a bye-law on the subject. But it would be advisable first to correspond with the Government to see whether it recognises that a location was appointed.

P.S.—I see that an ordinance is being introduced during the present sitting of the Legislative Council, enabling Municipalities to appoint bazaars for Asiatic trading. The Krugersdorp Town Council will naturally consider this ordinance before it is passed and endeavour to have it made as effective as possible."

The Mayor said that it appeared that the Council had the power to make Asiatics reside in locations, and they wanted to approach the Government to get them to proclaim the locations, and by that means they would combat the coolie question.

It was unanimously resolved that Government be approached with a view to ascertaining whether they were prepared to proclaim a certain site, to be hereafter appointed, as a bazaar for Asiatics in the Municipality; and that the General Purposes Committee be instructed to consider the question of a suitable site for an Asiatic Bazaar.

The "Potchefstroom Budget" of last Saturday contains a heading, "Healthy Potchefstroom"—and the Indians are still there!

A Petition.—We have been supplied with a copy of a petition from the inhabitants of Newlands and surrounding districts in the Victoria County praying Government to repair the Inanda road, which was rendered almost impassable by the late storm. The petition also prays that a Police Station be erected at Newlands, so that the district may have police protection; and also that a Hospital be erected at Newlands, towards the cost of which the Indian residents would contribute as much as lies in their humble power.

"Indian Opinion" Earthquake Relief Fund.

	£	s.	d.
Am't already acknowledged	95	15	3
Krugersdorp Indians	5	7	6
Barberton:—			
Mr. R. Narsoo	2	10	0
„ M. K. Desai		2	0
„ Mashir		2	0
„ Suliman Moosa ...		2	6
„ Ebrahim Moosa ...		2	6
„ Kalabhai H. Desia ...		4	0
„ Sakharam Vithal ...		2	0
„ Vallabh Lala ...		2	0
„ V. Naidoo		2	6
„ C. M. Tommy ...		2	6
„ H. J. Baptist ...		2	0
„ P. L. Nulu		2	0
„ M. Naidoo		2	6
„ Valjee L. Shede ...		2	0
„ Gamoo		2	6
„ Gangdoo		1	0
„ Baddle		2	6
„ Budhu		5	0
„ Dhanesingh		2	6
„ Sukhari		3	0
„ Raghoo		4	0
„ M. David		2	0
„ Dharianamal		1	0
Mrs. Sam Wilson		2	6
Mr. Shaik Mungalee ...		5	0
„ Ramdhuni		5	0
„ Devidin		2	6
„ Ayodhya		5	0
„ Ramdhajan		5	0
„ Sajwan		5	0
„ Rajai		5	0
„ M. Maharaj		10	0
„ Jankiprasad		2	0
„ Ruthonjee Keshov ...		2	0
„ Abdool Latif ...		5	0
„ C. M. Vawda		7	6
„ P. M. V. Pillay ...		5	0
„ Govinda		1	0
Total to date	£109	9	3

A Japanese Hero

The following pithy lines appeared in a recent issue of the *Madras Times*. It is a stirring tribute to the now renowned Togo:—

The deed is done, the nations stand amazed,
On Nippon's shield a hero's name is blazed,
Upon a 'heavy sea' the work was done,
A haughty tyrant crushed, a battle won
The fame of which through ages shall resound,
Wherever freedom reigns, or MEN are found.
Hail, mighty Togo, we salaam to thee,
Son of old Neptune, Monarch of the Sea,
Trafalgar's glories tingle in our veins:
Trafalgar's hero holds our hearts in chains;
But in our breasts, we still have room for thee,
Child of Japan, Lord of the Eastern Sea.

Cicero.

Boksburg and Hawkers

Chamber of Commerce's Views

At the last meeting of the Boksburg and District Chamber of Commerce, says the *East Rand Express*, Mr. Edgecombe reported as to his interview with the Colonial Treasurer re hawking and other matters. With the other members of the deputation he went into the matter of hawkers' licenses very extensively. He urged Mr. Hichens that no hawkers' licenses should be granted as they did no good to any section of the community. A Driefontein delegate explained that twenty five wagons drove up on pay day and off-loaded hawkers and goods. Mr. Edgecombe said that he did not think they were going to obtain much consideration from Mr. Hichens. The only possibility of a change in the ordinance was that hawkers must move on constantly. Mr. Hichens urged that hawkers were under a disability because their comforts were not so great as the merchants. The only redress he saw for them was when they got their own members, as Government officials appeared determined to show them no consideration.

The Rights of Coloured British Subjects

Lord Selborne's Reply to the Deputation

The following (from the *Rand Daily Mail*) is the text of Lord Selborne's reply to the recent deputation from the South African Political Association, representing 10,000 Cape Coloured people :—

I do not think there is any need for you to apologise in respect of your use of English, and I think you are very competent to express your sentiments in that language. I will only deal briefly with the specific points that you have mentioned, and for this reason—that with some of them I have already dealt in speaking to other deputations, so far as I am prepared to deal with them at the present time, and as what I have said has been reported, I would only be repeating myself. That applies to the question of land tenure and travelling on railways, and it also applies to the question of education. I quite agree that the grant at present is inadequate, but it is only a commencement, and I don't regard it as more than that. There was no equipment—I am speaking now more of the natives—for dealing with a general scheme of native education, and we had to try to commence by training teachers, and we cannot do much till the teachers are trained with whom we must work. As regards the franchise, in respect of which your protest has been very strong and emphatic, I do not feel called upon in any way to go into that question now. I only remind you that the franchise as it exists was part of the terms of surrender at Vereeniging, and whatever opinions gentlemen may hold on these terms they must be regarded as a whole. You must also remember that when peace is made after a war so prolonged and so bitter, the terms must be taken, what you approve with what you disapprove—you must take them as a whole, and you cannot pick and choose, and therefore the circumstances under which you find yourselves at the present moment are the result on the terms of surrender, and not the result of a policy deliberately adopted afterwards. In respect of the Morality and Marriage Law and public parks and places, I do not profess as yet to be familiar with these aspects of the case, but I will make it my business to make myself acquainted with them. That is all I shall say on the specific points, and I shall not say much more because of the reasons I have given to other deputations and that you have read—that I have been only a short time in this country, and I am not going to express opinions till I am competent to form them. But I do say at once that I have no complaint to make in respect of this deputation. Quite the contrary. It is the inalienable privilege of the British subject to have free speech, and under the working of free institutions the only way in which public opinion can mature and form itself is for every interest to be heard, and no interest will be heard unless it makes itself heard. Therefore, I say to you, as I said to the other deputations, that I am glad I have met you. The only remaining remark I have to make is directed to what you, sir, said (indicating a member of the deputation).

I always said, and to-day I say it again, that I feel the paramount importance of the question, a branch of which, though very far from the least important branch of it, you have brought to my notice to-day. It is not quite the simple question that might be inferred from some of the language you used. Regarding it as a whole, there are parts of it which are very complicated and difficult—that really must be recognised by you, gentlemen, quite as well as by me—regarding the question as a whole, not only that aspect which you brought as representatives of the Cape coloured population to-day. Unless we recognise that there are real difficulties and real complications, we shall not be able to arrive at a just conclusion. I only want to impress upon you: the position is complicated and difficult as well as important.

AS WILL APPEAR from the Gujarati report of our special correspondent, the Police have informed the storekeepers in Umzinto that unless each storekeeper engages the services of a full-time book-keeper, his licence will not be renewed in the future.

Friendliness and Friendship

Friendliness is a very common and a very delightful quality. Friendship is a relation as rare as it is beautiful and precious. Yet the line of distinction between friendliness and friendship is often lost sight of by those who use the term most freely. Friendliness is that quality which makes a man prompt to feel and show a kindly interest in his fellows. Friendship is a peculiar attachment between two persons of congenial minds, who have hearty respect and esteem for and confidence in each other. Friendliness may be exercised towards a hundred or a thousand alike. Friendship is in its very nature exceptional. Therefore, as Lord Bacon says, "There is little friendship in the world."

Strictly speaking, a "friend" is one with whom we are in relations of friendship. But we often speak of our friends as including all with whom we are on terms of friendliness. Some who talk of the "host of friends" never had a "friend." Some of the friendliest persons in the world know nothing of friendship. They are, in fact, incapable of friendship. Their friendliness is as superficial as it is far-reaching. It is in their general bearing and manner. It goes out to one and to all alike, with the utmost freedom. No depths of the soul are stirred in its exercise. It is never fixed on a single object with peculiar intensity because of peculiar sympathies.

Yet in spite of all confusion in the use of these terms, Friendship is a relation as real, as positive, and as dear as any relation on earth—as even the relation of brother and brother, of husband and wife, of parent and child; indeed, friendship may exist conjointly with these other relations, and make them all yet closer and more precious: or its absence may detract from the highest value of either. Brothers may be friends; or they may not be.—*Christian Globe.*

WHAT PEOPLE generally mean by the simple life is something with cheese and a country cottage in it, with top hats and frock coats out of it, the selections and exclusions to be made endurable by the cultivation of a general appreciation of dulness.—*Outlook.*

THE POLL TAX is responsible for the following choice regret appearing in a contemporary:—"I do not like the prospect of paying a sovereign for the privilege of being a Natal colonist. Think what a sovereign means. What a glorious time it represents. At the lowest computation it will run to forty beers or eighty ticky beers." The tax might be increased with advantage, if it will prevent people soaking themselves with "beers."

The Story of the Ramayana

The Epic of Rama, Prince of India

By J. L. P. Erasmus.

(Continued.)

The Queen Kaikeyi, mother of Bharat, watched the festive scene with a mother's joy. But Manthara, her nurse and maid, with a deep and deadly hatred, suggested to her that a deed of shame was being enacted in raising Rama to that lofty state instead of her own son. Like a serpent she crept into the mother's confidence and reviled Rama who, she alleged, would on his accession to the throne, banish the hapless Bharat from the kingdom and so put an end to all their happiness and weal. The haughty queen at first rebuked the wicked woman for her senseless ravings, but like the slow venom of an adder, the specious council of the nurse had in the end the desired effect of thoroughly rousing an unworthy feeling of mingled jealousy and dread in the mother, who forthwith resolved that Rama should be sacrificed to make room for her own son Bharat. The nurse urged that the queen should announce her mandate to her lord and husband—to allow Bharat to rule and to banish Rama.

At sunrise Rama had to be crowned. The dawn was ushered in with softest, sweetest music. The monarch, filled with eager longing to see his beloved spouse, walked through Kaikeyi's inner closet; but he found her neither in the royal chambers, nor in the garden. In a fit of rage she had betaken herself to the mourner's chamber. Here he found her in tears of anguish, lying on the uncovered pavement. In a mood of sorrow and distraction he knelt by her side and besought her to name her wrong-doer or insulter, who would perish at her request; and he took an oath that he would obey her behest. Artfully she reminded him that in days gone by she had tended his wounds inflicted in battle and so saved his life from the brink of the grave; and that on his recovery he had voluntarily promised her to bestow any favour on her in after life on her requesting him to grant the same. She had never made any requests so far, but she now desired to advance one: it was her wish that Rama should be banished and her own son Bharat crowned Regent. As was his wont, early the next morning, on the coronation day, Rama paid his respects to his father, who, distracted in mind, at first took no notice of his greeting; for he was crushed beneath a load of pain. At last he cried "Rama!" but sorrow choked his further utterance. The dutiful prince felt abashed at his father's grief or wrath. He mused what he could have done to deserve this dreadful ire. He implored the queen to tell him what had occurred. In sinister accents she told him that the monarch was faltering to tell him some ungenerous wish, until he (Rama) would first promise to fulfil it. She told him that before his birth the monarch had made her a promise, the fulfilment of which was only now craved by her and that the Emperor had granted her wish. Rama was too dutiful a son to refuse a request. In an affectionate tone he told the queen to mention the matter and he would obey. Thereupon she pronounced the sentence of banishment on him. He calmly listened and quietly thereafter prepared to leave for the forest in Danak, whither he had been exiled for fourteen years. The loyal people followed the exile to the banks of the Tamasa river, where he escaped them, and his journey during the following days gives us vivid glimpses into forest life. "To this day," says Mr. Dutt, "Rama's supposed journey is well known in India, and is annually traversed by thousands of devoted pilgrims." The past is not dead and buried in India, but lives in the faithful memory of the people.

Rama implored his true and faithful Sita to remain at home and to honour and obey Bharat and so avoid the dangers of jungle life: but she refused to part from her husband. Those who know the unselfish, yea, the holy devotion of Indian wives to their husbands, will read with appreciation the happy lines of Mr. Dutt on the observance of the sanctity of the marriage bond in that continent.

"For the faithful woman follows where her wedded lord may lead, *

. . . . . .

Sire nor son nor loving brother rules the wedded woman's state,
With her lord she falls or rises, with her consort courts her fate,
If the righteous son of Raghu wends to forests dark and drear,
Sita steps before her husband wild and thorny paths to clear!
Wastes no thought on home or kindred, nestling in her husband's love."

Like a true Indian brother, Lakshmana had also decided to share Rama's weal and woe.

After the children had received the blessings of their mother, Queen Kausalya, they left for the jungle. After various wanderings the two brothers and Sita arrived at Saint Valmiki's hermitage. The poet gives a beautiful description of the dense woodland with its glens bordering on the mighty Jumna through which the wanderers passed. In every sylvan grove hermits were living. The ancient bard Valmiki received the princes with paternal greeting, and they in turn paid him due obeisance. Here Lakshmana made a snug cottage in which he, Rama and Sita dwelt for a time.

(To be continued.)

Ancient Sanitation

"Notes on Ancient Sanitation in the light of Modern Science by Col. W. G. King, C.I.E. M.B., etc.

This little pamphlet which is a reprint of a lecture delivered by Col. W. G. King, the veteran Sanitary Commissioner for Madras, forms the third book of the Eastern Sanitation Series from the "Arya" Office and embodies the results of the researches of Col. King into the sanitary ideas of the ancient Hindus and Mahomedans. Col. King has proved by reference to a number of examples that the "ancient Hindus and Mahomedans grasped the great principles of sanitation which form the foundation upon which the present day science rests." Taking the Hindus first he has shown that a number of injunctions which a Hindu is told by his Shastras to carry out in his daily life and which at first sight seem to be based on no reason whatever are really sanitary observances intended to save him from infection and disease. To take an example: a man is told "not to crush earth or clods nor to tear off grass nor to bite his finger nails." One would hardly imagine that this is intended, as Col. King shows, to prevent the infection by the eggs of intestinal parasites such as the ordinary round worm. Col. King goes on to show, that the dreaded plague that has been causing such havoc in India, of recent years, was well-known to the ancient Hindus and Mahomedans who were also acquainted with the best means of stamping it out from any place where it was virulent. The method advocated was that as soon as rats began to fall from the roof above, jump about to die—a sure sign of plague infection —the villagers, their relations, friends, servants and all are to evacuate their ordinary houses of residence and to resort to clean ground that had never been lived upon by human beings, and not to return till lapse of time, exposure to the sun and wind, and if necessary scraping and burning of the house, had rendered the old village free from infection. This is after all the policy of the present day Government to get rid of plague. Col. King mentions the story how when plague visited Syria in the time Caliph Omar, his general of the forces in Syria, Abu Obeidah took away all his people to a new place called Jatto, and thereby managed to stamp out the plague.

In the ancient books there are a great many excellent injunctions meant for warding off infections and preserving health which modern science has shown to be really based on sound principles which our forefathers followed with great advantage to themselves. It is a pity that the changed condition of present-day life has caused the neglect of such precautions. Col. King's lecture is highly useful and interesting in pointing out these injunctions that exist in our Shastras and their utility. We can strongly recommend all interested in the question of sanitation in India to read the lecture.—*The Hindu.*

Our Weekly London Letter

(FROM OUR SPECIAL CORRESPONDENT)

London, July 22, 1905.

A Hint for Indians.

Hitherto the "Heathen Chinee" had peculiar ways of his own to pay back the cute Yankee in his own coin. By the United States laws no alien is permitted to land in America unless he can satisfy the authorities that he has at least £10 in his pocket. And if at any time a foreigner, sojourning in the land of the stars and stripes, was discovered minus that sum, he was charged as a pauper and sent back to his native country at the cost of the States. John Chinaman, Esq., who was fully aware of the existence of this law, used to utilise it in his characteristic way. He would borrow £10 from a friend, land in America on the strength of that passport, work hard when once in for seven or eight years, sending home every farthing of his savings, and then report himself at the nearest police station as a vagrant without any ostensible means of living. After teaching the American that in a fair field it is always the inestimable habits of frugality and industry and temperance which win, and after making as much out of America as the owner of those virtues was justly entitled to, he would come home in an American vessel,—of course free of charge. But that is all changed now. Under the clever coaching of the Japanese a new element has been infused into China's national life; subterfuges and underground methods have been properly relegated to their obscure holes and corners, and manlier and bolder methods have been adopted in the evolutionary process of the working out of their national salvation such as is witnessed in the proceedings of the

Chinese Guilds.

These guilds have succeeded in so alarming the Americans, by boycotting or threatening to boycott all manufactures from the United States, as to cause President Roosevelt to personally intervene and insist that in future more respect shall be shown to celestials when they visit America. The Americans have been a trifle too exclusive of late, but have been compelled to lower their flag for once in a way. The complaint was that the exclusion laws, originally passed by the Government in the States against Chinese labourers, were being used against merchants, students, literati, and all other classes, excepting Chinese officials accredited to that country. As a result discontent spread, and a movement began in Shanghai which ended in the holding of a native Convention. This is spoken of as one of the most notable of its character ever held, attended by bankers and merchants from almost every province of the Empire, at which a boycott resolution was passed against all manufactures from America. There was indignation in the United States, naturally, for the idea of being hoist with something very much in the nature of their own petard did not prove to their liking. They talked of boycotting Chinese labourers already within their own borders, but in the end quite a different attitude has been adopted.

Instead of pursuing the game of bluff by attempting to make things warm for John Chinaman in America, by direction of President Roosevelt action has been taken by the United States Administration which will not only facilitate the landing in America of the Chinese of the exempt classes, but will also remove from the Immigration Bureau such administrative features as have been the subject of criticism by the Chinese. It is publicly announced, in fact, as a result of the threatened boycott of American manufactures in China, that the President is determined to see that Chinese merchants, travellers, students, and others of the exempt classes shall have the same courtesy shown them by officers of the Immigration Bureau as is accorded to citizens of the most favoured nation. Orders have been issued to Diplomatic and Consular representatives of the United States in China, by the President himself, that they must look closely to the performance of their duties under the exclusion law, and see to it that members of the exempt classes going to America are provided with proper certificates which will be accepted at any post in the United States, and guarantee the bearer against any harsh or discourteous treatment. Such treatment, indeed, will be the cause of the instant dismissal of the offending official, whoever he may be. I think this is a capital object lesson before us.

Facts and Comments

SHOPS CLOSING VIGILANCE SOCIETY.—The *Witness* says that at a recent committee meeting of the Maritzburg Stores Employees' Association it was decided to call a meeting of the shop assistants next week to consider the scheme of a Vigilance Society with the object chiefly of seeing that the provisions of the Bill as affecting Arab trade are carried out. At this meeting the employers also will be invited to attend and to participate in the movement.

ATTEMPTED LYNCHING IN SCOTLAND.—According to a Reuter cable, a Russian named Patsa Liffey outraged and murdered a miner's wife on the high road at Lark Hill Lanarkshire. The police scoured the countryside for hours, and eventually captured Liffey. A crowd of miners and women attempted to lynch the murderer, but a cordon of police kept them off. An additional number of police has been drafted into the neighbourhood.

WE CLIP THE FOLLOWING from the Johannesburg *Daily Express*:—INDIAN OPINION is jubilant over the rebuff sustained by the Transvaal Law Society. Its Draft Ordinance excluding coloured people from practising in the Courts has to be amended in form to comply with the conditions of presentation to the Legislative Council. The Indian editor sarcastically suggests that the Law Society should have entrusted the drafting of its Ordinance "to those versed at least in the elementary principles on which private legislation is based," which is severe indeed but apparently deserved.

INDIAN MAILS.—The German East Africa Liner *Somali* will sail for Bombay direct, on or about Aug. 19. Mr. N. M. Kader, 115 Grey Street, Durban, is the Agent.

The India-African Liner *Gazipur*, taking passengers, will leave Durban for Calcutta on or about August 15th. Messrs. E. Ebrahim Ismail & Co., Commercial Road, Durban have the arrangements for Indian passengers.

The Natal Direct Liner *Umfuli*, sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 30th August. Messrs. King & Sons, West Street.

THE CHIEF NUTRIENTS in fruit consist of sugars and other carbohydrates and in nuts of protein and fat. In other words, while both fruits and nuts furnish the body with energy, nuts furnish some building material (protein) as well. Fruits and nuts are quite thoroughly digested, and have a much higher nutritive value than is popularly attributed to them. It is certainly an error to consider nuts merely as an accessory to an already heavy meal, and to regard fruit merely as something of value for its pleasant flavour or for its hygienic or medicinal virtues.

THE MOSQUITO THEORY OF MALARIA IN AN ANCIENT SANSKRIT WORK.—Ceylon has just made a somewhat startling contribution to the subject of mosquitoes and malaria. Sir Henry Blake, the Governor, in the course of a personal investigation into the malarial epidemic at Mutwal, was informed that an ancient Sanskrit work, published some 1,400 years ago, mentioned 67 varieties of mosquitoes the bites of which produced malarial fever, of which 40 varieties have since been identified in Ceylon. Translations of the Sanskrit work in question have been made, and the results have been communicated by His Excellency to the British Medical Association. The paper was of a tentative character, for all that appears to be proved is that old eastern literature connected the bite of the mosquito with fever though not with the particular type of fever known as malaria. How far the theories of the Orientals actually extended is now being made the subject of enquiry in Ceylon.—*Tribune*.

The Protectors Report

General Summary

(CONCLUDED)

During the year 888 men and 345 women have completed their first term of indenture.

During the year 2,211 men and 898 women completed their second term of re-indenture.

The number of Indians unaccounted for is increasing every year. Many of these paid the first license, but have failed to continue the payments. If the collection of this license money is to be strictly enforced, it will be necessary to resort to further legislation.

The following figures will give some idea of the number of Indians who fail to comply with the law after the termination of their first identure:—

Unaccounted for, percentage ...

	Men.	Women.
1902	19	39
1903	9	25
1904	10	34

Unaccounted for, after completion of second indenture.

	Men.	Women.
1904	48	68

The percentage of those returning after their first term of indenture is 21, after the second term 9, which is about the average for the last three years. The percentage of 21 of Indians who returned during the year after the completion of their first term of indenture is more than double the average of the previous years; but as the number who became free was comparatively small, the comparison is scarcely a safe one.

The number of Indians re-indenturing after the completion of their first term of indenture is as follows:—Percentage: 1902, 20: 1903, 13: 1904, 13.

Very few of those who re-indentured have elected to do so to Sugar Estates or as agriculturists, most choosing Contractors and Coal Mines; the wages being about the same as last year, viz: 16s. to 30s. for the first and 40s. to 45. per month for Coal Mines.

Medical Officer's Reports.

The reports from the various Medical Officers show that the accommodation on the various estates has improved considerably.

The Law makes no direct allusion to the class of building, but stipulates for "comfortable lodging," which is a very wide provision, especially when the decision appears to rest with Medical Officers, who do not view the matter from the same standpoint. In only one case has a Medical Officer drawn my attention to the condition of the barracks on one estate. As the Law now stands alteration can only be effected on sanitary grounds.

The Health Officer for the Colony is dealing effectually with all insanitary buildings occupied by Indians on estates.

It would tend very much to the benefit of the Indians if the Indian Medical Officers were appointed by Government, as was the case prior to the passing of Law 25, 1891. All the Colonies employing Indentured Indians report that the Medical Officers are appointed by Government, with the exception of Mauritius, and although the employers there make the appointment, the Government pay the salary and appoint a Medical Inspector to look after the interests of the Indians.

SOCIAL STATUS.—As I have reported on previous occasions, the free Indian population is so well-to-do that they do not require to consult me.

Any man who chooses to work can secure from 20s. to 30s. per month as an ordinary labourer, and if these are able to command such wages it can easily be imagined what wages are paid to those in better positions.

I am not in a position to state what land is owned by Indians, or how many acres are leased; in either case it must be considerable.

During the year the free Indian population has been added to by 2,433 men and 961 women, accompanied by their children, and this is exclusive of the number of births. These are, of course, the Indians who have elected to remain in the Colony after the completion of their indenture and are thus liable to the annual license of £3.

MEDICAL CIRCLES.—There have been two additions to the number of Central Hospitals (making a total of 15 in full working order), the Cottage Hospital at Richmond being available for patients on the 1st April, while the Tongaat Central Hospital was opened on the 4th November.

These institutions are becoming more essential every day, there being very few Estate Hospitals in existence, the employers preferring to send their sick to the Central Hospital, where they can receive the constant supervision of the Medical Officer, which it is impossible to give the Estates any distance away from the residence of the Medical Officer.

INFORMATION REQUIRED BY THE GOVERNMENT OF INDIA WITH RESPECT TO INDENTURED INDIAN IMMIGRANTS IN NATAL.—The following returns supply the required information.

1. Died during the first year of indenture:—

Men.	Women.	Boys.	Girls.	Boys.	Girls.
55	27	12	10	8	6

Died during second year:—

Men.	Women.	Boys.	Girls.	Boys.	Girls.
70	35	5	2	3	2

2. The Indian population for the year 1904 was 87,980, and the death rate 18·21.

3. Emigrants to Natal, before leaving India, engage for five years at the following rate of wages:—

Male adults, 16 years and upwards, 10s. per month, increasing 1s. per month up to 14s.

Minors, 10 and 11 years of age, 5s. per month for first year, increasing as above.

12 to 14 years of age, 6s. per month for first year, increasing as above.

15 years of age, 8s. per month first year, increasing as above.

Women, 13 years of age and upwards, 5s. per month, increasing 6d. per month up to 7s.

In addition to wages, immigrants are provided with rations, lodgings, medical attendance and medicine free of charge.

Under provisions of Act 17, 1895, the wages to be paid to the Indians who re-indenture is a matter of arrangement, but the minimum is:—For male adults, 16s, up to 20s. per month, and women one-half the wages of men.

4. Complaints by Employers against immigrants, and their nature:—

No. of Complaints.	Convictions.	Withdrawn.	Discharged.
Absence from Roll Call and disobedience of orders,			
1,334	1,231	20	83
Insolence to employers and injury to property,			
91	81	4	6
Neglecting to work two hours on Sunday,			
1	1	...	...
Assault by Indians,			
34	25	...	9
Other charges against Indians, not necessarily made by employers, without passes,			
...	953	...	...
Leaving Estate in a body,			
...	148	...	...
Theft,			
...	71	...	...

5. Complaints of Immigrants against employers and their nature:—

No. of Complaints.	Convictions.	Withdrawn.	Discharged.
Assaults by Employers,			
17	12	...	5
Assaults by Managers,			
8	6	...	2
Assaults by Overseers,			
8	5	...	3
Assaults by Sidars,			
15	7	1	7
Neglect to provide medicine and keep Register or ill-treatment,			
5	3	...	2

ADMINISTRATION OF ESTATES OF DECEASED IMMIGRANTS.—The administrations of the Estates of Indians who died intestate involves increased attention each succeeding year.

During the year over 100 new Estates were dealt with, the financial transactions being as under:—

	£	s.	d.
Amount received ...	872	13	9
Payments to heirs and claimants in Natal ...	554	12	1
Passed to Col. Treasurer for payment in India to heirs	446	6	0
Payments to heirs in India...	764	5	4

KNOWLEDGE acquired by a man of low degree places him on a level with a prince, as a small river attains the immeasurable ocean; and his fortune is then exalted.

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૧૯ મી આગસ્ટ, ૧૯૦૫. અંક ૩૩.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૧૯ મી આગસ્ટથી તા૦ ૨૫ મી આગસ્ટ સુધી ઈ૦ સ૦ ૧૯૦૫.

હીંદુ—શ્રાવણ વદ ૪ થી, શ્રાવણ વદ ૧૦ સુધી, સંવત ૧૯૬૧

મુસલમાની—તા. ૧૬ જમાદીલાખરથી તા. ૨૨ જમાદીલા. સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	ઈંગ્રેજી તારીખ	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ	સુર્યોદય ક.	મી.	સુર્યઅસ્ત ક.	મી.
શની...	૧૯	૪	૧૬	૬	૨૭	૫	૩૨
રવી...	૨૦	૫	૧૭	૬	૨૬	૫	૩૩
સોમ...	૨૧	૬	૧૮	૬	૨૫	૫	૩૩
મંગળ	૨૨	૭	૧૯	૬	૨૪	૫	૩૪
બુધ...	૨૩	૮	૨૦	૬	૨૩	૫	૩૪
ગુરૂ...	૨૪	૯	૨૧	૬	૨૨	૫	૩૫
શુક્ર...	૨૫	૧૦	૨૨	૬	૨૧	૫	૩૫

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

શનીવાર તા૦ ૧૯ મી આગસ્ટ, ૧૯૦૫.

હિંદુસ્થાન જાગશે શું?

બંગાલના બે ભાગ કરી એક ભાગ આસામની સાથે જોડી દેવાની હિલચાલ કર્ઝન સાહેબ ઘણાં વખતથી કરી રહ્યા છે. તેનું કારણ એમ બતાવે છે કે, બંગાલ એવડો મોટો પ્રાંત છે કે એક ગવરનર તેનું બધું કામ નથી જોઈ શકતા. આસામ એ નાનો પ્રાંત છે તેની વસ્તિ બહુ થોડી છે, પણ તે બંગાલને લગતું છે. એટલે બંગાલનો કેટલોક ભાગ આસામની સાથે જોડી દેવો એમ નામદાર ગવનર જનરલનો ઇરાદો છે. બંગાલની પ્રજા કહે છે કે, બંગાલી અને આસામી બે તદન નોખા છે. બંગાલી અત્યંત કેળવાએલા છે. તેઓ કંઇ જમાનાથી સાથે રહ્યા છે. તેઓના વિભાગ કરી તેઓનું બળ તોડવું અને તેઓમાંનાં ઘણાંને આસામની સાથે જોડવા એ બહુ ગેરઇનસાફી કામ છે. આ બાબત બહુ ચરચા થઇ ચુકી છે. થોડા દિવસ પહેલાં મી. બ્રોડરીકે જણાવ્યું કે કરઝન સાહેબનો વિચાર તેમણે પસંદ કર્યો છે. આ ખબર હિંદુસ્થાન પહોંચતાં બંગાલામાં મોટી મોટી સભાઓ ભરાય છે. તેમાં તમામ કોમના માણસો એ ભાગ લીધો છે. ચીના વેપારીઓ પણ દાખલ થયાનું સંભળાય છે. તે સભાઓ એવી બાબતે થઇ કહેવાય છે કે તેના તાર લાંબા દક્ષિણ આફ્રિકામાં આવ્યા છે. આ સભામાં પહેલી વખતેજ સરકારને હંફાવે એવા ઠરાવ દાખલ થવા લાગ્યે છે. ભાષણોમાં એમ બોલાયું જણાય છે કે જો સરકાર દાદ ન આપે તો હિંદી વેપારીઓએ બીલકુલ વિલાયતની સાથે વેપાર નહિં કરવો. આ આપણા લોકો ચીનની પાસેથી શિખ્યા એમ આપણે કબુલ કરવું જોઇએ. પણ જો આ પ્રમાણે ખરેખર કરી બતાવે તો આપણાં દુઃખનો છેડો તુરત આવે એમાં નવાઇ નથી. કેમકે આમ થાય તો વિલાયતને બહુ નુકશાન થાય. તેની સામે સરકારની પાસે ઉપાય પણ ન મળે. લોકોને વેપાર કરવાની ફરજ નહિં પાડી શકે. ઉપાય ઘણો સીધો અને સરસ છે. પણ આપણા લોકો બંગાલમાં એટલો સંપ જાળવશે? વેપારીઓ દેશનાં ભલાને સારૂં નુકશાન સહન કરશે? જો આ બન્ને સવાલના જવાબમાં હા કહી શકીએ તો હિંદુસ્થાન ખરેખર જાગ્યું ગણાય.

ક્રુગર્સડોર્પમાં હિંદીઓ.

ટાઉન કાઉન્સીલની લડત-બજારની તકરાર-વકીલનો મત.

અમે આગળ જણાવી ગયા છીએ કે ક્રુગર્સડોર્પની ટાઉન કાઉન્સીલને સરકારે જવાબ આપ્યો કે હિંદીઓને જોરાવરીએ લોકેશનમાં નથી કાઢી શકતા કેમકે સુપ્રીમ કોરટ તેથી વિરૂધ છે. આ જવાબથી ટાઉન કાઉન્સીલને સંતોષ ન વળ્યો એટલે તેણે વકીલનો મત લીધો છે. મી૦ મેરીમેં મત આપતાં જણાવ્યું છે કે સુપ્રીમ કોરટનો વિચાર બરોબર નથી. ટાઉન કાઉન્સીલ હિંદીઓને જોરાવરીથી લોકેશનમાં મોકલી શકે છે. તે બાબત બાઇ લૉ પણ પસાર કરી શકે છે. વળી જો ક્રુગર્સડોર્પમાં લોકેશન હોય તો પોલીસની મારફતે જોર વાપરી શકે છે અને હિંદીઓ ઉપર દાવો કરી તેઓને કઢાડી શકે છે. આ મત ઉપર બહુ આધાર રાખવા જેવું નથી. પણ એ બતાવે છે કે ક્રુગર્સડોર્પની ટાઉન કાઉન્સીલ ઉંઘતી નથી. અને આગળ પગલાં ભરવા માંગે છે. ક્રુગર્સડોર્પના હિંદીઓએ જાગ્રત રહેવાની જરૂર છે.

કર આપનાર હિંદીઓ અને તેના હક.

ન્યુકેસલ અને વિક્ટોરિયા કાઉન્ટીમાં તેની આસપાસના વિભાગમાં રહેતા હિંદીઓએ જાહેર અગવડો માટે ગવરમેન્ટ પર પીટીશન મોકલી છે તેનો સાર અમે નીચે આપીએ છીએ.

"(૧) ઇનન્ડાનો રસ્તો બહુ ખરાબ સ્થિતમાં હાલ લાંબો વખત થયાં આવી પડેલ છે. ખાસ કરીને સી-કાઉ-લેક, અમગેની, અને ન્યુકેસલ પાસેથી પસાર થતાં તે બહુજ બગડી ગએલ છે. છેલ્લા તોફાને તેને વધારે ખરાબ કરેલ છે. તે રસ્તો એટલો તો સાંકડો છે કે સામસામે આવતી બે ગાડીઓ મુશ્કેલથી પસાર થઇ શકે. થોડાજ વખત પહેલાં બે વાગનો સામસામે આવતાં અથડાઇ હતી અને તેમાં ગાડી હાંકનાર તથા એક બીજો કાહેર મરણ પામ્યાં હતાં. એક વાગન અમગેની નદીમાં ઉંધી વળી ગઇ હતી. (૨) આ ભાગમાં વસ્તિ બહુ ગાઢી છે અને જેમાંનો મોટો ભાગ હિંદીનો છે. છેલ્લાં ચાર પાંચ વરસ થયાં તે ભાગમાં ચોરી તથા લુંટના કસ્સાઓ ઘણાં બને છે. ખુન પણ થએલ છે. પોલીસ સત્તા તે ગુન્હાઓ અટકાવી શકી નથી તેમજ ખોળી પણ શકી નથી. આથી નામદાર ઇંગ્રેજ સરકારની હિંદી પ્રજા બહુ દુઃખ પામે છે. (૩) આ ભાગમાં મોટી વસ્તી હોવાથી જ્યારે મેલેરીયા કે એવાં બીજાં ઉડતાં દરદો ફેલાય છે ત્યારે ડાક્તરી મદદ મેળવવાનું ત્યાં કંઇ સાધન નથી. તેથી તે વિભાગમાં એક ઇસ્પીતાલ બાંધવાની બહુ જરૂર છે. અને હિંદીઓ તેમાં બની શકે તેટલી મદદ કરવા તૈયાર છે. આ ત્રણ હકીકતો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી દુઃખ અને અગવડોનો નાશ થાય એવી વ્યવસ્થા કરવા અરજદારો વિનંતી કરે છે."

અમે આશા રાખીએ છીએ કે આ અરજીપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. હિંદીઓપર કરનો બોજો સંપુરણ નાંખવા રાજદ્વારિ પુરષો પોતાથી બને તેટલી મહેનત કરયા કરે છે, છતાં પણ બધી જાતના કર આપનાર હિંદીઓના વસ્તી તરીકેના સાધારણ હકો ઉપર પણ પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવે નહિં તે બહુ ખેદ કારક ગણાય.

હાંસીપાત્ર સભા.

દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદીઓ પ્રત્યે કોઇ રીતે તિરસ્કાર બતાવી તેમને હરકત પહોંચાડવાને ગોરી પ્રજા અવારનવાર નવી નવી યોજનાઓ ઘડયા કરે છે. પોચેસ્તરૂમની પાર્કમાં કામે લગાડેલા મજુરો સામેની ત્યાંના ગોરાઓની હીલચાલ, ફ્રમર્સડોર્પના હિંદીઓને લોકેશનમાં કાઢવાની હીલચાલ વિગેરેના ઘણા દાખલા મળી શકે છે. વળી હાલમાં જર્મીસ્ટનમાં એક સભા મળેલી છે તેની હકીકત હાંસી ઉત્પન્ન કરે તેવી છે. ગોરા વેપારીઓની બનેલી આ સભાને એવું જણાયું કે ફેરીઆઓની બીલકુલ જરૂર છે નહિં અને તે બહુજ હાની કરતા છે. વસ્તીને માલ ખરીદવા માટે પુરતી સગવડ છે. આનો અરથ એ થયો કે છુટાં છવાયાં ઘરો આગળ ફેરીઓ જઇ માલ દેખાડે અને ત્યાં રહેનારી કોઇ ગોરી બાઇને તે લેવાનું મન થાય તો તેની પાસેથી નહિં લેતાં ગામમાં જઇ તે માલ લેવો. વળી આટલી હસી લોથી સંતોષ નહિં પામતાં એક સભાસદે કહ્યું કે ફેરીઆઓની વર્તણુક પણ શંકા ઉપજાવનારી છે; તે કારરની કોમને વધારે નુકશાન કારક છે. ટ્રાંસવાલના ગોરા વેપારીઓનીજ ચાલઅક્ષણુનો આ ઉપરથી સાધારણ રીતે ખ્યાલ આવી શકે. ફેરીઆપર કલંક મુકવા પહેલાં કાફર સ્ટોર રાખનાર ગોરા દુકાનદારોએ કાફર કોમમાં કેટલો સુધારો કરયો તે બતાવી આપવું જોતું હતું. એક સભાસદને તો એવી ચિંતા થઇ પડી કે ખાણુપરની ઉઘાડી કોટડીઓમાંથી ફેરીઆઓ ચોરી કરે તે પણ સંભવિત છે. ખાણુના મજુરો માણુસજાતપર વિશ્વાસ લાવી પોતાની કોટડીઓને તાળું દીધા વિના કામે જાય એ માનવા જેવું નથી. આવી આવી દલીલો મુકનારાઓ એટલો પણ વિચાર નથી કરતા કે તેઓ પોતેજ હિંદીઓના વાસ્તવિક હકોપર લુંટ ચલાવે છે. કારણુ કે તે સભાસદોના મનમાં જે ફેરીઆઓ ખટકી રહ્યા છે તે માત્ર હિંદી ફેરીઆઓજ છે. આ સભા આખરે કોઇ પણ નિશ્ચય ઉપર આવ્યા વિના વિખેરાઇ ગઇ હતી.

જોહાનીસબર્ગ કાફર લોકેશન બાબત જાણવા જેવી હકીકત.

અમને ચોક્કસ ખબર મળ્યા છે કે કાફર લોકેશન જોહાનીસબર્ગમાંથી એક બે માસમાં ઉઠશે.

સર મંચેરજી અને મી૦ લીટલટન.

ટ્રાંસવાલમાં હિંદીઓની ઉપર પડતાં દુઃખો બાબત ગયે વરસે લેજીસલેટીવ કાઉન્સીલમાં એવો ઠરાવ પસાર થયો હતો કે મી. લીટલટને કમીશન નીમવું. સર મંચેરજીએ લખેલું કે એ કમીશન નિમવામાં પોતે સંમતી આપે છે. આ બાબતનો સવાલ પાછો તે સાહેબે પુછયો છે તેના જવાબમાં મી. લીટલટને કહ્યું કે હજુ તે બાબતની ચરચા ચાલે છે એટલે જણાય છે કે મી. લીટલટન સાથે ટ્રાંસવાલની ગવરમેન્ટ તકરાર ચલાવ્યા કરે છે, અને બેઉની વચ્ચે એક મત નથી. મી. લીટલટનની માંગણી એ છે કે નાતાલ કોલોની માફક ઇમીગ્રેશન કાયદો કરવા. સર આરથર લોલી માંગે છે કે હિંદીઓનેજ લાગુ પડે તેવા કાયદા કરવા.

ઇલીઝાબેથ ફ્રાઇ.

ઈંગ્રેજી પ્રજા આપણી ઉપર રાજ્ય કરે ને આપણી દશા ખરાબ છે તેનાં ઘણાં કારણો છે. તેમાંનું એક કારણુ એ છે કે ઇંગ્રેજી પ્રજામાં હાલના જમાનામાં બહાદુર, ધાર્મિક અને પવિત્ર સ્ત્રિપુરૂષો આપણાં કરતાં વધારે થયાં જણાય છે. ગમે તેમ હોય પણ પવિત્ર સ્ત્રિપુરૂષોનાં વૃતાંતો જાણુવાથી તથા તેનું હમેશાં ચિંતવન કરવાથી આપણુને ફાયદો થયા વિના નહિં રહે એમ સમજી અમે વખતોવખત તેવી જીંદગીઓનું વૃતાંત આપ્યા કરશું. અમે ઉમેદ રાખીએ છીએ કે આ છાપાના વાંચનાર તે વાંચી અને તેવું વરતન કરી અમને ઉતેજન આપશે. અમે અગાઉ લખી ગયા છીએ કે ઇંડિઅન ઓપિનિઅનની ફાઇલ દરેક ગ્રાહકે કરવી. આ વાતની આ પ્રસંગે અમે ફરી યાદી આપીએ છીએ.

મીસીસ ઇલીઝાબેથ ફ્રાઇ તે એક સૈકા પહેલાં ઇંગ્લાંડમાં થઇ ગઇ. તે બાઇ અત્યંત ધાર્મિક હતી અને હમેશાં માણુસ જાતનાં દુઃખો કાપવામાં મદદ કરવા તરફ તેનું ધ્યાન રહેતું હતું. તે પોતે હમેશાં માંદી રહેતી, તેની તેણે દરકાર નહિં કરી. દુઃખો પોતાની ઉપર પડે તેથી તે હારતી નહિં. ઇંગ્લાંડમાં ન્યુગેટ નામનું કેદખાનું છે તે કેદખાનામાં સ્ત્રિપુરૂષ કેદીઓ સો વર્ષ પહેલાં જેમ તેમ રહેતાં. તેઓની સંભાળ કોઇ રાખતું નહિં. તેઓની દશા ઘણી ખરાબ હતી. તેઓમાં ગુન્હો ઘટવાને બદલે વધતો. તેઓની જીંદગી ઘણે ભાગે જાનવરના જેવી હતી. પરિણામ એ આવતું કે જેઓ ન્યુગેટમાં સજાના ભોગવી જતા તેઓ તેમાંથી નિકળતા ત્યારે તેઓની સ્થિતિ દયામણી થતી. આ દુઃખ ભલી ઇલીઝાબેથ ફ્રાઇ જોઇ શકી નહિં. તેનો જીવ બળવા લાગ્યો ને પોતે પોતાની જીંદગી આવા કેદીઓની દશા સુધારવામાં અરપણુ કરી. સત્તાવાળાઓની રજા મેળવી મુશ્કેલે કરીને સ્ત્રિ જાતના કેદીઓને મદદ કરવા લાગી. તેઓને આશ્વાસન આપતી. એટલુંજ નહિં પણ પોતાના લખાણથી અને પોતાની મહેનતથી સત્તાવાળાઓની મારફતે સુધારાઓ દાખલ કર્યા. આ પ્રમાણે મહેનત કરવાથી કેદિઓની સ્થિતિ ઘણી સુધરી. પણ એટલું તેના હિસાબમાં બસ નહતું. આ કેદિઓને તે વખતે આસ્ટ્રેલીયામાં મોકલવામાં આવતા. વહાણુમાં તેઓની ઉપર બહુ ઇજા પડતી. સ્ત્રિ કેદીઓની લાજ પણ ન રહેતી. ઇલીઝાબેથે જોયું કે તેનું કરેલું બધું કામ આ કેદીઓને લઇજવામાં વહાણોમાં ધોવાઇ જતું હતું. આ દુઃખ ટાળવા પોતે ઘણી મુશ્કેલીનો સહન કરી વહાણો ઉપર જતી. છેવટે આ વહાણોમાં પડતાં દુઃખો પણ પોતે ટાળ્યાં. વળી આસ્ટ્રેલીયામાં કેદીઓને દુઃખ પડતું તેમાં પણ સુધારો કરાવ્યો અને એવો કાયદો થયો કે આસ્ટ્રેલીયામાં પહોંચ્યા પછી છ મહીના સુધી કેદીઓને તાલીમ આપ્યા બાદ બીજાઓને નોકરીમાં સોંપવા. આમ બહુ દુઃખીઓના દુઃખમાં ભાગ લેતી આ ભલી બાઇ પોતાનું દુઃખ ભુલી જઇ ઇશ્વરનું ભજન કરતી મરણુ પામી.

હિંદી વેપારીઓના લાઇસેન્સ.

અમઝીટા તા. ૧૨-૮-૦૫

અમારો ખાસ રીપોરટર જણાવે છે કે અમઝીટામાં સરકાર તરફથી એવી સુચના કરવામાં આવી છે કે દરેક સ્ટોરકીપરને એકેક સુવાંગ 'બુકકીપર' રાખવો જોઇશે, નહિંતર તેઓને લાઇસેન્સ આપવામાં આવશે નહિં. હિંદી વેપારીઓને વેપાર કરવા માટેના લાઇસેન્સની બાબત દિવસે દિવસે બહુ ગંભીર થતી જાય છે. લાઇસેન્સ કોને આપવા અને કોને ન આપવા તે લાઇસેન્સીંગ અમલદારની મરજીની વાત છે પણ તેવી સત્તાનો આવો ઉપયોગ કરશે તો હિંદી વેપારીઓની શી સ્થિતિ થશે તે અમે સમજી શકતા નથી. અમઝીટા જેવા નાના શહેરમાં દરેક વેપારીને ખાસ ચોપડા લખનારા રાખવા પડે તે બહુજ આકરૂં ગણાય. હાલમાં વેપાર ઘણોજ મંદા ચાલે છે. જેથી વેપારીઓને પોતાના ચાલુ ખરચને માટે પણ ઘણી હાડમારી ભોગવવી પડે છે. તેવા સમયમાં સુવાંગ બુક કીપરનો

ખર્ચ બહુ ભારે પડે. ડરબન અને પીટરમારિત્સબર્ગ જેવા મોટાં શહેરમાં પણ આવી પદ્ધતી નથી. સરકારને વેપારીઓ ચોપડા ખરા રાખે છે કે નહિં તેજ જાણવાનું છે. વેપારીઓપર આવી અડચણો મુકવાથી તેઓ હિંદી વેપારીઓને ઓછા કરવા ધારતા હોય એમ લાગે છે. લાયસેન્સીંગ અમલદારની સત્તા ઉપર કાંઇક દાબ રાખવાને ઇ૦ ઓ૦ ના કોલમોમાં અનેક વખત લખી ગયા છે. પરંતુ તે બાબત સરકાર તરફથી કાંઇ લક્ષ આપવામાં આવ્યું નથી. આમ છે તોપણ વેપારીએ નિરાશ થવાનું નથી અને પોતાની લડત ચાલુ રાખવાની જરૂર છે. પોકારનું પરિણામ વખત જતાં સારૂંજ આવશે. ઇંગ્રેજ સરકારના રાજ્યમાં લોકોની ફરિયાદો તરફ ઓછું વધતું પણ લક્ષ આપવામાં આવે છેજ, અને વિના કોશીષ કરે કાંઇ મળી શકતું નથી.

ચરચા પત્ર.

[અમારા ચરચાપત્રીઓ નીચેના નિયમો યાદ રાખશે તો તેઓના પત્રો ઉપર તુરત ધ્યાન મળવાનો સંભવ છે.

૧. કાગળની એકજ બાજુએ લખવું.
૨. અક્ષર ચોખા શાહીથી લખવા.
૩. નામ તથા ઠેકાણું બરોબર લખવા, તે હમેશાં બહાર પાડવા સારૂં નહિ પણ અમારી જાણને સારૂં.
૪. લખાણ હમેશાં ટુંકું અને મુદ્દાસર કરવું.—[અધિપતિ.

મેહેરબાન ઇન્ડિઅન ઓપિનિયનના અધિપતિ સાહેબ,

હિંદુસ્થાનમાં જન્મી પોતાના સ્વદેશી ભાઇઓની ભુલ સુધારવા દરેકે પોતાની બુદ્ધિ અનુસાર અરસપરસ સુચના કરવી જોઇએ એ તેમનો ધર્મ છે, જેથી મારી મતિ પ્રમાણે નીચેનો વિષય આપના પત્ર મારફતે બહાર પાડવા માગું છું, જેને વખતો વખત જગ્યા આપી કૃતાર્થ કરશો.

વહાલા દેશી ભાઇઓ હું પોતે વિદ્વાન નથી છતાં આ સર્વોપયોગી વિષય લખવા મેં હિંમત કરી છે, તો તેમાં થતી ભુલ માટે સુધારવા પ્રેરણા કરવી અને ક્ષમા આપવી એ સુજ્ઞનો ધર્મ છે.

વિષયની શરૂઆત કરતાં પહેલાં મારે જણાવવું જરૂરનું છે કે દુનિયામાં એકનો મત કદી પણ સર્વોત્તમ થઇ પડતો નથી. ત્યારે સર્વોત્તમ હોય તેજ ગ્રહણ કરવાથી સુખી થવાય અને કરી શકાય, અને તેથીજ દરેક વિષયને ઘણા મતથી વીચારી જે સરસ લાગે તે ગ્રહણ કરવું એ ઉત્તમ છે; તો પછી મારા આ વિષય માટે પણ દરેકે પોતાની બુદ્ધિ પ્રમાણે વીચાર કરી જ્યાં જ્યાં વિરૂદ્ધતા સમજાય તે ફકરાને પેપરમાંજ ચર્ચાવવો જેથી એકનો નહિં પણ ઘણા તરફનો ખુલાસો થશે, અને જે શરૂથી ઉત્તમ લાગશે તેજ સઉને ગ્રહણ કરવા સરળ થશે.

હિંદની પડતીનાં સબળ કારણ, ને સામે યોજવાના ઉપાયો માટે બે કડવા બોલ.

(લેખક યુ. એમ. રોવત. આર્યપુત્ર.)

મારા વહાલા દેશી ભાઇઓ! તમારા હૃદયમાં કદી પણ એવો સવાલ ઉભો થયો કે ભરતખંડની પ્રજા આટલી બધી શૌર્યહિન, બળહિન, અને કળાહિન શાથી? ત્યારે બીજા ખંડની પ્રજા આટલી બધી શૌર્યવાન, બળવાન અને કળાવાન શાથી? શું તમારૂં માનવું એવું છે કે જુદી જુદી પ્રજાના કર્તા પણ જુદા જુદા હશે? અથવા કર્તા એક હશે તો તે કર્તાની પ્રિતી ભરતખંડની પ્રજા કરતાં અપર ખંડની પ્રજા ઉપર વધારે હશે?

જો તમારૂં માનવું તેવું હોય તો હું દિલગીરી સાથે જણાવું છું કે તે તમારૂં માનવું તદન ભુલ ભરેલું છે; કારણ આ દુનિયાનો અને તેમાં વસનાર પશુ પ્રાણી અને દરેક જીવવાળી અને નિરજીવ વસ્તુનો પેદા કરનાર તો એકજ છે, જેને ઇશ્વર, ખુદા, અને ઇસુ ખ્રીસ્ત વિગેરે અનેક નામોથી ઓળખવામાં આવે છે. ત્યારે તે જગતના બાપની પ્રિતી એકના ઉપર વધારે અને બીજાના ઉપર ઓછી હોય એ પણ અસંભવિત છે. તેનાં ન્યાયી ચક્ષુમાં તો કીડી અને હાથી સૌ સરખાંજ છે અને સૌને સરખો હક તે આપે છે.

હવે ઉપર લખી ગયો તેમ જગતનો કરનાર એકજ અને તેની પ્રિતી તો સૌના ઉપર સરખી છે એ માટે તમારી ખાત્રી થતી હોય તો પછી તે મોટા જગતના બાપની છાયા નીચે તેની એક પ્રજાના કરતાં બીજી પ્રજા વધારે શૌર્યવાન, બળવાન, અને કળાવાન તથા સુખી કેમ? તેમજ તેના દેશી અને પરદેશી રક્ષણકર્તા ભક્ષણકર્તા થઇ પડી તેમના ઉપર જુલમ ગુજારી તેમની સ્વતંત્રતા છીનવી શકે છે કેમ? તેને, વિચાર કરી કારણ શોધવામાં એક ક્ષણ પણ તમે રોકો? અથવા રોકો છો?

ઉપર પ્રમાણે એકને સુખ અને બીજાને દુઃખ ભોગવતાં જોનાર, અને જગતનો મોટો બાપ એક જે માનનાર આર્યપુત્ર વિર પુરૂષોએ એક ક્ષણ તો શું પણ વરસોનાં વરસો તેજ વિચારમાં કાઢયાં હશે અને તેમને જણાયું હશે કે આપણે સઘળી રીતે પરતંત્રતા ભોગવીએ છીએ તેનાં મુખ્ય કારણ આપણાં તન અને મનની નબળાઇ, જ્યાં ત્યાં કુસંપ, અસત્યતા, અને સ્વાર્થી બુધ્ધિ એજ છે. કારણ કે એક પ્રજા જ્યારે તનથી અને મનથી નબળી હોય અને તેમાં સ્વાર્થ બુધ્ધિનું વિષ સમાએલું હોય ત્યારેજ તે અસત્યતા ગ્રહણ કરે છે અને તેમાં કુસંપ જામે છે, જેથી બીજી પ્રજા તેની સ્વતંત્રતા બળથી અથવાતો કળથી લઇ શકે છે.

ત્યારે મારા વ્હાલા દેશી ભાઇઓ! તમે નક્કી સમજજો કે, આપણાં તન મનની નબળાઇ અને કુસંપથીજ આપણી સ્વતંત્રતા લુંટાઇ, લુંટાય છે, અને લુંટાશે, પણ એમ તો નહિંજ માનતા કે હિંદુસ્થાનના ચાલુ દેશકાળ અને હવાએ અથવાતો તે જગતના મોટા બાપની આપણાં ઉપર બીજા કરતાં ઓછી પ્રિતી હોય અને તેથીજ આપણે બીજી પ્રજા જેવા બળવાન, કળવાન, અને શૌર્યવાન થઇ શકતા નથી, અને આપણી સ્વતંત્રતા ગુમાવી પરતંત્રતા ભોગવીએ છીએ.

[અધુરૂં]

દેશદાઝક—તમે ચર્ચેલો વિષય દાખલ કરવાથી અમે કંઇ ફાયદો જોતા નથી તેથી તમારો કાગળ છાપ્યો નથી.

(ઇ૦ ઓ૦ અ૦)

હિંદીપર મુખત્યાર નામુ.

નાતાલમાં ન્યુ જરમનીના દુકાનદાર મહમદ હનીફજી નામની મીલકત લેણદારોમાં વહેંચી આપવા મુખત્યારને સ્વાધિન કરવામાં આવેલ છે.

દરેક જણ જેને આ મિલકતપર દાવો કરવાનો હોય તેણે લેણદારોની મીટીંગમાં હાજર થવાની જરૂર છે. આ સભા ચાલુ માસની ૨૨ મી. તારિખે ડરબન કોર્ટહાઉસમાં ડરબનના માજીસ્ટ્રેટ સમક્ષ ભરાવાની છે. અને તેનો હેતુ ઉપલી મીલકતપરનાં દેણાનું નિરાકરણ કરવાનો છે.

પરચુરણ ખબરો.

જાપાનનો અભંગ ઉત્સાહ—સલાહની ચીલચાલથી જાપાનની તૈયારીમાં કશો ફેરફાર થયો નથી. હજારો લાયકો લડાઇના મેદાનમાં મોકલાયાજ કરે છે. લડાઇ માટે વિદાય થનારાઓને હોંશથી અને માનથી વિદાયગીરી અપાય ઉમંગથી ભરપુર ગાણાં સોનાં ટોળાં પાછળ ટોળાં એકઠાં થાય છે.

સલાહ કારક મંડળ—યુનાઇટેડસ્ટેટ્સ ખાનેથી એવા ખબર મળેલા છે કે જાપાની પ્રતિનિધિએ રૂશિઆના પ્રતિનિધિને સલાહની શરતો લખી મોકલી છે, જેમાંની નુકશાનીના બદલાની તથા સઘેલીઅન ટાપુ આપી દેવાની શરતો શિવાયની બધી માન્ય કરવામાં આવી છે. સેન્ટપીટર્સબર્ગ ખાતેનો એક ખબર પત્રી લખી જણાવે છે કે જાપાનની શરતો રૂશિઆ કબુલ કરે અને હાલમાં સમાધાની થાય એ બનવું અસંભવિત છે. આ હકીકત સુચવે છે કે લડાઇ બહુ લાંબો વખત ચાલશે.

જાપાની ભાષા—હિંદી લશ્કરમાંથી ત્રણ અમલદારોને દર વરસે બે વરસને માટે જાપાનની ભાષા શિખવા માટે મોકલવામાં આવનાર છે.

મંચુરીઆ તરફ નજર ફેરવો—ટોકીઓ ખાતેનો ટાઇમ્સનો ખબર પત્રી લખી જણાવે છે કે જાપાનના વરતમાન પત્રોને સલાહ થવાની જરાએ આશા નથી અને તેથી સલાહના સ્થાનપરથી મંચુરીઆના મેદાનપર નજર ફેરવવાને જાપાનીઓને ઉશ્કેરણી આપ્યા કરે છે.

ચીનમાં હુલ્લડ—એવા ખબર બહાર પડ્યા છે કે મધ્ય ચીનમાં હોનાન પરગણામાં લગભગ ૧,૦૦૦ લામા અને ધર્મ ગુરૂઓએ ૧૨ રોમન કેથોલીક પાદરીઓને અને બીજા કેટલાક ફ્રેંચના પાદરીઓને મારી નાંખ્યા છે. આ બનાવમાટે પેકીંગ ખાતેનો ફ્રેંચ પ્રતિનિધિ ચીનની સરકાર સાથે સખત લડત ચલાવે છે.

દુકાળ—સ્પેનના દક્ષિણ ભાગમાં સખત દુકાળ પડ્યો છે. ખેડુતો એક બીજાનાં ઢોર તથા બગી લુંટે છે. અને માણસો પોતાનું રક્ષણ કરવામાં ખુન પણ કરે છે. તે ભાગના ગવરનરે ત્યાંની સરકારને લખેલું છે કે પ્રજાની સુલેહ માટે પોતે જવાબદાર નથી. આ ઉપરથી જણાય છે કે મામલો બહુ ભયકર છે.

બળવા ખોરોપર રહેમ દીલી—રશિઆ પોતાની પ્રજાના અસંતોષથી એટલું તો બીધેલું છે કે હાલમાં એક બળવામાં પકડાએલા કેટલાક ખલાસીઓને આગળના રિવાજ મુજબ સજા નહિં કરતાં રેહેમ દીલી બતાવી થોડી સજા કરવામાં આવી છે. બળવાનું જોર વધશે એવા ભયથી ત્યાંની સત્તા ઢીલી પડી હોય તેવું જણાય છે.

મુંબઇમાં કેળવણી—થોડા વખત પહેલાં સર ફીરોજશાહ મહેતાના પ્રમુખ પણા નીચે મુંબઇની મ્યુનીસિપાલિટીની એક સભા મળી હતી જેમાં નીચે પ્રમાણેનો ઠરાવ બહાર પડ્યો હતો:—મુંબઇના વિદ્યાર્થીઓને માટે છુટ મેળવનારી ફરજીઆત કેળવણી દાખલ કરવાનો વખત હવે આવ્યો છે. આ ઠરાવ પ્રમુખે હિંદની સરકારમાં રજુ કરવો અને તેને વિનંતી કરવી કે ઉપલો હેતુ પાર પાડવામાં એક જોઇન્ટ કમીશન નીમી તે બાબત પુરતો વિચાર ચલાવી બને તેટલી મદદ કરવી.

પ્રીમરોઝ ખાણમાં મોટી આગ—ચાલુ માસની તારિખ ૧૩ મીએ નડ્રી પ્રીમરોઝ ખાણમાં ભારે આગ લાગી હતી. ૪૦૦ ફીટની લંબાઇનું મકાન સળગી ઉઠ્યું હતું. જરમીસ્ટનથી બંબો લાવવામાં આવ્યો હતો, પણ પાણી ઘણે છેટેથી આવતું હતું અને થોડું હતું તેથી બીજા ભાગને આગ ન લાગે એ સંભાળ રાખવાનાજ કામમાં તે આવ્યો. થએલી નુકશાનીનો અડસટો પા. ૬,૦૦૦ નો કરવામાં આવ્યો છે.

સીલોનમાં રબર—સીલોનમાં એકર ૩૬,૦૦૦ માં રબરનું વાવેતર છે. અને તેની કિંમત ૧૦ લાખ પાઉંડ કરતાં વધારે છે. આ રબરનો રોપ ૨૮ વરસ પહેલાં ત્યાં દાખલ થએલો અને તેનું વાવેતર સફળ થવાથી એકદમ વધવા માંડ્યું. હાલમાં તે ઉદ્યોગ લગભગ ૧,૫૦,૦૦,૦૦૦ રૂા. ની પેદાશ આપે છે. ગયા જાનેવારી માસ પછી તેના વાવેતરમાં ૪૦ ટકા જેટલો વધારો થયો છે.

ચીનાઓનો અમેરિકા સામે સંપ—યુનાઇટેડ સ્ટેટસના વેપાર સામે ચીનાઓએ જે સંપ કર્યો છે તે દિવસે દિવસે વધારે દૃઢ થતો જાય છે. આ બાબત યુનાઇટેડ સ્ટેટ તરફથી ચીનની સરકારને સુલેહનો પત્ર મળવા છતાં તેનો અંત આવેલ નથી. પ્રેસીડેન્ટ રૂઝવેલ્ટે એવો હુકમ બહાર પાડ્યો છે કે ચીનાઓને પોતાની ગોરી પ્રજા સરખા ગણવામાં આવશે. પણ ત્યાંની પ્રજામાં પેસી રહેલા અણગમાનો તે હુકમથી એકદમ નાશ થાય તે શકવાળી વાત છે. તેમજ ચીનની સરકાર પણ પોતાની પ્રજાએ અમુક પ્રજા સાથે વેપાર કરવો એનો હુકમ કરી શકે નહિં. અને કરે તો તે પાળવામાં આવે એ શક ભરેલી વાત કહેવાય. એટલે જ્યાં સુધી અમેરિકામાં ચિનાઓને પોતાના સંપૂર્ણ હકોની ખાત્રી થાય ત્યાં સુધી સંપ જારી રહે તેવું જણાય છે.

જરમનીને લડાઇનો ખર્ચ—લાંબો વખત થયાં એટલે કે ૧૯૦૪ ના જાનેવારીથી ડમરા લેન્ડના નેટીવો સાથે જરમનની સતાને ઝગડો ચાલ્યા કરે છે. શરૂઆતમાં જરમનીના છાપાઓ તે ઝપાઝપી ટુંક મુદતમાં દબાઇ જશે એવી બડાઇ મારતા હતા, પણ તેઓને આજ સુધીમાં તે લડાઇમાં ઘણાં માણસો તથા પૈસાનો ભોગ આપવો પડ્યો છે. શરૂઆતમાં ઓફીસરો, પેદળ તથા ઘોડેસ્વાર મળી ત્યાં આસરે ૧,૫૦૦ નું લશ્કર સ્થાઇ હતું. અને પાછળથી જુદી જુદી વખતે ઓફીસરો, પેદળ અને ઘોડેસ્વાર મળી ૩૦,૦૦૦ ઉપરાંત લશ્કર મોકલવામાં આવ્યું હતું. આ ઉપરથી જરમનીની નબળાઇ દેખાઇ આવે છે, કારણ કે હજી તે ઝપાઝપી ચાલુજ છે. આ લડાઇમાં પૈસાનો ખરચ પા. ૧,૨૫,૦૦,૦૦૦ નો થઇ ચુક્યો. હજી કેટલા માણસનો અને પૈસાનો ભોગ આપવો પડશે તે કહી શકાતું નથી.

ગ્રાહકોને વિનંતી.

ચાલુ સાલનું લવાજમ જે ગ્રાહકોની પાસે બાકી રહેલું હોય તેમણે મોકલી આપવા મે. કરવી.

રોકડ બજાર ભાવ.

ચાવલ.		શી.	પે.		શી.	પે.
માંજા	૧ બસ્તાનુ	૧૬	૦	થી	૧૭	૦
બીમડીના	,,	૨૧	૦	,,	૨૨	૦
એફ. એફ. ડી. આર,		૧૪	૯	,,	૧૫	૩
એફ. ડી. આર.	,,	૧૪	૦	,,	૧૪	૬
ચીની સક્કર	,,	૧૮	૬	,,	૧૯	૦
ફુકાના	,,	૧૮	૦	,,	૧૯	૦
દેશી તુવેર દાળ.		૧૫	૦	,,	૧૬	૦
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૬	૦	,,	૧૭	૬
મસુરની	,,	૧૬	૦	,,	૧૭	૦
મગની	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
અડદની	,,	૨૧	૦	,,	૨૨	૦
ચણા	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
,, દાળ	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
વટાણા	,,	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
મકાઇ	,,	૭	૬	,,	૮	૦
તેલ.						
કડવુ	૧ ગ્યાલન	૩	૦	,,	૩	૨
એરંડીનુ	,,	૨	૬	,,	૨	૮
મીઠુ	,,	૨	૮	,,	૨	૯
નાળીએરનું	,,	૨	૧૧	,,	૩	૦
ખાંડ મોરીસની.						
સફેદ	,,	૧૭	૬	,,	૧૮	૬
પીળી	,,	૧૮	૦	,,	૧૯	૦
તીરકુળ નાતાલ		૧૪	૦		૧૫	૬
આટો		૮	૯	,,	૯	૩
મદ્રાસી સોપારી, ૧ રતલ		૦	૬	,,	૦	૮
મરચાં.		૦	૫	,,	૦	૫॥
ઘી ઉડી		૭૦	૯	,,	૭૨	૬
પારાફીન ડીવોસ.		૬	૩	,,	૬	૬
,, વાઇટ રોસ		૭	૦	,,	૭	૩
,, ,, ગાલન		૧૨	૯	,,	૧૩	૩
રૂઈ		૧૨	૦	,,	૧૩	૦
નાળીએર ૧૦૦		૧૦	૦	,,	૧૨	૦
નીમક (લીવરપુલ)						
બસ્તા એકનું.		૪	૬	,,	૫	૦
દુધ નેસલનું		૨૦	૬	,,	૨૦	૬

इन्डिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. १९ वीं अगस्ट, १९०५. नम्बर ३३.

सप्ताहिक पञ्चाङ्ग.

अंग्रेजी—ता. १९ वीं अगस्टसे, ता. २५ वीं अगस्ट १९०५ तक.

हिंदु—श्रावण वदी ४ से श्रावण वदी १० सम्वत् १९६१ तक.

वार.	अंग्रेजी तारीख.	हिंदी तिथि.	सूर्य उदय. क.मि.	सूर्य अस्त. क.मि.	त्योंहारोंकी यादी.
शनि.	१९	४	६ २७	५ ३२	
रवि.	२०	५	६ २६	५ ३३	नाग पंचमी.
सोम.	२१	६	६ २५	५ ३३	
मंगल	२२	७	६ २४	५ ३४	
बुध..	२३	८	६ २३	५ ३४	जन्माष्टमी.
गुरु..	२४	९	६ २२	५ ३५	
शुक्र	२५	१०	६ २१	५ ३५	

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. १९ वीं अगस्ट, १९०५.

क्यों, भारत जाग्रत होगा?

बङ्गाल देशका दो टुकडे कर कर, एक भाग आसाम साथ एकत्र करनेका प्रस्ताव लार्ड कर्झन साहब कई दिनोंसे कर रहे है. कर्झन साहब कारण जनाता है, कि बङ्गाल बडा जबरदस्त मुल्क होनेसे एक गवरनर उनका सब कार्य नहीं देख सकते. आसाम छोटासा प्रांत है, बस्ती कमती है, और बङ्गालके निकट है. इससे बङ्गालका थोडा भाग आसाम साथ मिला देना, ऐसा विचार नामदार गवरनर जनरलका है. बङ्गालियों कहते है, कि बङ्गाली और आसामी दोनों एकदम अलग है. बङ्गाली एकदम फेलवा-येला है, और कई जमानेसे साथ साथ बस रहे हैं. उसका टुकडे करके उसका बल तोडना, और कितनेकको असाम साथ मिला देना, यह अन्यायी कार्य है. यह बात पर भारी चर्चा हो चुकी है.

कुछ वक्त पहिले मि० ब्रोडरीकने जताया है, कि उन्हें लार्ड कर्झनके बङ्गाला अहच्छेदके प्रस्तावका अनुमोदन किया है. इस समाचार सुनकर, बङ्गालियों जगह जगहपर सभायें जमा रहे है. उसमें समस्त जातिके लोग भाग लेते है. चीना व्यापारी भी सामिल हुए है, ऐसा सुनते है. सभायें जबरदस्त होती है, कि जिसका समाचार तारद्वारा साउथ आफ्रिकामें आ पहुंचा है. सभामें इसबार बहुत कठीन ठहराव पसार किया हो, ऐसा सुना जाता है. बहुत बडे बडे व्याख्यान हुआ, और साथ साथ कहा गया है, कि कदाच सरकार हमारी फरियाद न सुनें, तो हिन्दी व्यापारियोंने विलायत साथ व्यापार एकदम बन्द करना.

कह सकते है, कि हमारे भारतवासियों यह चीन पाससे सीखें है. हमें समजते है, कि जैसा किया है, वैसा ही दिखावें, तो हमारा दुःखका अन्त शिघ्र ही आवेगा. उसमें कुछ आश्चर्य नहीं है. क्योंकि इस उपाय लिया जांय, तो विलायतको बहुत हानि लग जांय. इसके लिये सरकार पास उपाय भी नहीं. प्रजा पर व्यापार करनेकी फर्ज डाल न सके. मामला ऐसा हो जांय, कि "कहा न जांय, और सहा भी न जांय." उपाय सरल और सीधा है. हमारे बङ्गाली बाबूओं क्या इतना टेप निभावेंगे? देशोद्धारके लिये व्यापारियों इतना हर्जाना सहन करेंगे. यह दोनों प्रश्नके जबाबमें हां कहा जाय, तो भारत सचमुच जाग्रत हुआ है, ऐसा कहा जाय!

क्रुगर्सडोर्पमें हिन्दीओं.

लोकेशनकी तकरार.

हमें पहिले कह चुके है, कि क्रुगर्स-डोर्पकी टाउन काउन्सिलको सरकारसे जबाब मिला है, कि काउन्सिल हिन्दीओंको लोकेशनमें जबरीसे निकाल नहीं सकती है. कारण, सुप्रिम कोर्ट इससे विरुद्ध है. यह जबाबसे टाउन काउन्सिलको राहत न मिली. इससे वकीलका मत लिया है. मि० लोरीसने मत दिया है, कि सुप्रिम कोर्टका विचार बराबर ठीक नहीं है. काउन्सिल बलसे हिन्दीओंको लोकेशनमें भेज सकती है. यह बात बाइ लॉ भी पसार कर सकते है. अलावा क्रुगर्सडोर्पमें लोकेशन हो, तो पुलिसद्वारा बलका उपयोग कर सकती है. और हिन्दीओं पर दावा करके निकाल सकती है. यह मत बहुत उपयोगी नहीं है. लेकीन दिखाता है, कि यहांकी टाउन काउन्सिल निरावस नहीं है. विशेष उद्योग कर रही है. आशा है, कि वहांके हमारे हिन्दी भाइओं भी जाग्रत रहेंगे.

सर मंचेरजी और मि० लिटलटन.

ट्रांस्वालमें हिन्दीओं पर पडती तकली-फोंके सम्बधमें गत साल लेजीसलेटिव काउन्सिलमें ठहराव पसार हुआ था, कि मि० लिटलटनने कमिशन नियुक्त करना. सर मंचेरजीने लिखा था, कि यह कमिशन स्थिर करने पर आप अनुमति देते है. इस बातपर यह साहबने फिर प्रश्न उठाया है. जबाबमें मि० लिटलटनने कहा, कि अबतक यह बातपर चर्चा चल रही है. इससे देख पडता है, कि मि० लिटलटन साथ गवर-मेन्ट तकरार चला रही है. दोनोंके बिच एक मत नहीं है. मि० लिटलटनकी इच्छा है, कि नाताल कोलोनीकी तरह इमीग्रेशन आईन बनाना. सर आर्थर लॉली कहता है, कि खास हिन्दीओंके लिये बनाना.

पुलिस सुप्रिन्टेन्डेन्टकी रिपोर्ट.

पुलिस सुप्रिन्टेन्डेन्ट एलेकझान्डर अपना वार्षिक रिपोर्टमें निचे मुजब जनाता है:—

डर्बनमें होलसेल लाइसेन्स ३१८ है, उसमें हिन्दीओ पास ९२ लाइसेन्स है. रिटेल लाइसेन्स ९५० है, उसमें १०० लाइसेन्स विदेशी गोरें पास है, २०० हिन्दीओं पास है, ३० से अधिकांश चीना पास है. काफरी होटेलके ३०० से ज्यादा लाइसेन्स विदेशी गोरें पास है. फेरीवालोंका ९५ लाइ-सेन्स हिन्दीओं पास हैं. १०० से ज्यादा हिन्दी फेरीवाले शाक भाजी बिकते हैं, जिसको लाइसेन्सकी जरुरत नहीं है.

मि० एलेकझान्डर लिखता है, कि मैंने २० वर्ष पहिले शोर उठाया था, कि एशि-याटिकको हमारा प्रधान लत्तायें पर लाइ-सेन्स नहीं देना चाहिये. वे लोग तरफ मैं कुछ भी नापसन्द नहीं हूं. किन्तु वे लोगकी करकसरता और मिताहार मैं जानता हूं. इससे मैं समजता हूं, कि वे लोग सहेलसे यह शहरका रिटेल व्यापार अपने हाथपर कर सकें. अलावा जमीनका कबजा कर रहे हैं. जमीनके प्रायः ६६० टुकडे उसकी जन्म खरीद है. जिसका दाम ६,००,००० पौन्ड है. इस जमीनमें २०० से अधिक गोरें किराया देकर रहते है. जिस वे लोगको पिछानते है, वे समज जायेंगे, कि कैसी सहेलसे वे लोग अपना अधिकार जमा रहा

है. यह कार्यमें कुछ दोष उसका नहीं है. यह दरजेके हिन्दीसें पुलिस एकदम तकलीफ नहीं पाती है.

उपरकी चेष्टा करते पुलिस सुप्रिन्टेन्डेन्ट भूल गये है, कि हिन्दीओंकी संख्या बडी है, लेकीन अबतक वे लोग रीटेल व्यापारका समस्त अधिकार जमाने नहीं पाया है, और बने, ऐसा भी सम्भव नहीं है. डर्बनके हजारों जमीनके टुकडे करोडों पौन्डके दामके है, जिसमें केवल ६६० टुकडे ६ लाख पौन्डके हिन्दीओं पास है. यह दिखाता है, कि यह कुछ विशेष नहीं है, और हिन्दी गोरोंके सामने टक्कर झील सकतें नहीं है. क्योंकि कदाच गोरे लोग करकसरता करना नहीं जानते है, तो उसको दुसरे उमरा भोका है.

कर देनेवाले हिन्दीओं और उसके हक.

न्युलेन्ड और विक्टोरिया काउन्टीयें डरबनके आसपासके विभागमें रहेनेवाले हिन्दीओंने जाहेर अव्यवस्थाके लिये गवरमेन्ट पर एक अर्जी लिख भेजी है. जिस अर्जी यह प्रकार है:—

"१. ईनन्डाके रस्ता अब बहुत समयसें बेदरकार देख पडता है. खासगी इस रस्ता सीकाउलेक, अमगेनी, न्युलेन्ड वाकसें पसार होता है. जहां वह एकदम खराब हो गया है. गत तुफानने यह रस्ताको और खराब कर दिया है. यह रस्ता इतना छोटासा है, कि दो गाडियां आमन सामन पसार होने पर बडी विपद उठाई जाती है. कुछ समय पहिले दो बगीें आमन सामन भीड गई थी. जिसमें गाडीवान और एक काफिर मृत्यु पाये थे. एक वेगन अमगेनी नदीमें उलट गई थी.

२. इस स्थल पर बस्ती गीच है. जिसमें बडा भाग हिन्दी बस्तीका है. यह भागमें चार पांच सालसें लूंट और चोरी बहुत होती है. उपरान्त खुन भी हुआ है. यह गुन्हाको पुलिस रोक नहीं सकती है, और गुन्हा ढूंढ भी नहीं सकती है. इससें अंग्रेज सरकारकी हिन्दी प्रजा बहुत दुःख पाती है.

३. यह भागमें बस्ती गीच होनेसें, जब मेलेरिया ओर दुसेर दर्द अपना अड्डा जमाता है, तब सरकारी सहायता लेनेके लिये कुछ उपाय नहीं है. इससें यहां एक अस्पताल बनानेकी बडी जरूरत है. अस्पताल बनाने पर हम सबें इतनी सहायता देनेके लिये हिन्दीओं राजी है. अरजदारोंकी प्रार्थना है, कि यह तीन शर्तें पर सम्पूर्ण ध्यान लगाकर, दुःख और तकलीफें दुर करोंगे, और योग्य कारवाई लगाओंगे."

हम आशा रखतें है, कि यह अर्जी पर सम्पूर्ण ध्यान लगाया जायगा. हिन्दीओं पर सम्पूर्ण प्रकारसें करका बोझ डालनेके लिये राजद्वारी पुरुष मन तर्कें इतना उद्योग कर रहे है. परन्तु कर देनेवाले हिन्दीओंका जो हक बस्ती समान है, उसपर कोई दृष्टी नहीं लगाता. यह बात बडी सोचकी है.

चिठ्ठी पत्री.

हिन्दी व्यापारियों पर तकलीफ.

(हमारे खास सम्वाददाता तरफसें.)

अमझीन्टो, ता १२ सपटेम्बर.

यहांकी सरकार तरफसें सूचना हुई है, कि प्रत्येक व्यापारियोंने एक एक खानगी बुककीपर रखना चाहिये. न तो लाइसेन्स दिया नहीं जायगा. हिन्दी व्यापारियोंको व्यापार करनेके लिये लाइसेन्सकी तकलीफ दिनों दिन बढ रही है. लाइसेन्स किसीको देना और किसीको नहीं देना, यह लाइसन्स अफसरकी अख्तियारकी बात है. यह मिला हुआ अख्तियारका ऐसा उपयोग होगा, तो हिन्दी व्यापारियोंकी दशा कैसी होगी, यह एकदम समझ सकतें नहीं. अमझीन्टो जैसे छोटासा गांवमें हरएक दुकानदारको बुक लिखने पर न्यारा आदमी रखना, यह बिलकुल ठीक कहा नहीं जाय. इसवार जब व्यापार मन्द चलता है, इससें व्यापारियोंको अपना खर्चा निकालना भारी कठीन है, तब खास बुककीपर कैसे रखें. डर्बन और मारित्सबर्ग जैसे बडे बडे शहरमें ऐसी कारवाई नहीं है. व्यापारियों अपना बुक रखता है या नहीं, सरकारको सिर्फ इतना ही देखनेका है. व्यापारियों पर इस प्रकारसे विपद डालकर, हिन्दीओंको कमती करनेकी इच्छा हो, ऐसा देख पडता है.

सन्धिकी बात—युनाइटेड स्टेटसें खबर मिली है, कि जापानी प्रतिनिधिने रूसी प्रतिनिधिको सन्धिकी शर्तें लिख भेजी है. उसमें हर्जानाका बदला और सेखेलियन टापु दे देनेकी शर्त सिवाय दुसरी सब छिपातें है. सेन्टपीटर्सबर्गका सम्वाददाता लिखता है, कि जापानी शर्तें रूस स्विकारें, और शान्ति फैले. यह बात आशाजनक नहीं है यह मालुम पडती है, कि लडाई बहुत समयतक चलेगी.

प्रोफेसर परमानन्दका आगमन.

मानपत्रकी भेट.

गत शनिवार ता० ५ वीको डर्बनमें शेठ दाउद जुमाके मकान पर, लाहोरको डी. ए. वी. कालेजके प्रोफेसर परमानन्दको मानपत्र देनेके लिये एक सभा हुई थी. प्रोफेसर परमानन्दका भारतसें यहां आनेका उद्देश हमें गत अङ्कमें प्रकट कर चुके है. इसबार सभाका कार्य विवरण कहते है.

सभा हिन्दीगणोंसे ठीक सजी गई थी. प्रथम मानपत्र पढनेमें आया. बाद शेठ अबदुल कादर, शेठ दाउद महमद, और मि० पोलने प्रो. परमानन्दको सनमान दिया और प्रार्थना किया, कि आप यहां पधारे हो, तो हिन्दीओंको किसी प्रकारसे उपकृत करोंगे. उत्तर देते साथ प्रो. परमानन्दने विनय साथ उपकार माना. और कहा, कि आप सभ्योंने जो मान मेरेको दिया, यह मान भारतको दिया है, ऐसा मैं समजता हूं. यह संतोषदायक है, कि हजारों कोस दुर आकर हिन्दी भाइओं हमारी पवित्र स्वभूमिको भूल नहीं गये है. हमारी हिन्द भूमिकी दशा अब बहुत शोचनीय है. परन्तु अफसोस करने जैसा नहीं है. हरेक प्रजाका दुनियामें उदय वा अस्त [illegible] रहे है. असलके ग्रीक और रोम सवाटकी प्रकृति भी अब अस्त पा चुकी है. एक प्रजाका उदय पिछे अस्तका समय बीतते जाता है, और अस्त पिछे उदय कालानुक्रमसें होता है. हमारे धर्म सम्बन्धी कई कई भिन्नता है, पर यह भिन्नता दुर रखकर हमारे सब लोग जब एकत्र बन कर रहेंगे, तब हमारे स्वदेशकी उन्नति थोडा वक्तमें देख पडेगी. प्रजामें एकता और विद्याकी वृद्धि करनेका अब जिस उद्योग चल रहा है, यह उदयका चिन्ह है. यह प्रजाको तेजोमय बनानेके लिये हिन्दु और मुसलमानोंने, दयानन्द एङ्लो वेदिक कालेज और अलीगढ कालेज नामे दो पाठशाला स्थिर की है. जहां विद्यार्थिओं उंच प्रकारका ज्ञान सम्पादन करते है. सत्य है, कि अज्ञात और वहेमी प्रजा कोसी प्रकारसें दुन्यामें जय-लाभ पा सकती नहीं है. इससें विद्याका प्रचार करनेकी आवश्यकता है. हमारी पास जापानी प्रजाका दृष्टांत ताजा है. यह छोटीसी प्रजाने गत बीस वर्षमें क्या कर बताया, यह सब कोई जानता है. थोडासा ध्यान लगानेसे मालुम हो जायगा, कि हमारे देशकी उन्नतिका आधार हमारी बालप्रजाकी शिक्षा पर है. छोटी उमरें ऐसी शिक्षा, जैसेंसे,

देखी पावेंगे. उसके लिये लाखोंकी दौलत खर्च जायेंगे, तो भी तोटा आवेंगे. लेकिन विद्यारूपी अखुट दौलतमें कभी तोटा नहीं आवेंगे. देश विदेशमें साथ रहेंगे, और इससे अपना और स्वदेशका भला हो सकेंगे. सरकार तुम्हारे बालकोंकी शिक्षाके लिये जो सहायता देते हैं, उसके लिये हम सब आभारी हैं. किन्तु इतनी सहायतासे तृप्ति नहीं मानो. सरकारी सहायता उपरान्त स्वयं तुम्हारे बहुत करनेका है. मैंने ऊपर कहा, इसी प्रकारकी पाठशाला तुम्हें बनवा कर, यह कोलोनीमें बसती जूदी जूदी जातियोंको एकत्र बनाने पर, बन सके इतना उद्योग करना. फिर कहता हूं, कि विद्या होसे हमारी और हमारे देशकी उन्नति हो सकेगी. यूरोपमें अब जो सुधारा चल रहा है, यह विद्याका फल है. यह विद्याका मुलतत्त्व हमारे देशसे वहां दाखिल हुए हैं. उसके लिये हम लोग मगरूर हैं. यह मगरूरीकी रक्षा करना और उसमें वृद्धि करना, सो हमारे लोगोंकी पवित्र फर्ज है.

मेरा भाषण खतम करने पहिले दो शब्द कहनेकी रजा लेता हूं, कि भारतवर्षकी दशा चाहे ऐसी है, असली किर्ति और गौरव नष्ट हुए हैं, पर यह हमारी मातृभूमि है. उसका सदाय स्मरण रखना, उसका उदय कैसे हो, और आबाद कैसे हो. ऐसा विचार हरहमेश लगाना, यह हमारे हिन्दीओंकी फर्ज है.

प्रो. परमानन्दका भाषण पूर्ण होने बाद मि० ब्लेकमोरने हिन्दुस्थानी विद्या सम्बन्धी एक छोटासा भाषण दिया, कि भारतकी दशा चाहे वैसी खराब हो गई है, परन्तु मेरेको इतना स्विकार करना चाहिये, कि युरोपी समस्त प्रजा जब अज्ञानरूपी समुद्रमें डुब रही थी, तब भारतवर्ष होने दुन्यांके देशको धर्म, कला, और अमलदारीका शिक्षण दिया था. पाश्चात्य देशमें अब जो ज्ञान और सुधारका प्रचार फैल रहा है, उसके लिये वे प्रजा भारतवर्षको आभारी है. भारतके शास्त्र पुराणके लिये पाश्चात्य देशके बड़े बड़े विद्वान, जैसे—प्रोफेसर मेक्समुलर और दुसरोंने प्रशंसा की है. प्रो. परमानन्दको सम्बोधन करके कहा, कि भारतमें जब ऐसे विद्वान रत्न विराजते हैं, तो भारतवासीओंको भूतकालके लिये शोच करनेका नहीं है. कारण, विद्याकी वृद्धि होने साथ भारतका कुछ समयमें उदय होवेंगे. अन्तमें सभापतिका आभार मानकर सभा विसर्जन हुई थी.

काफिर लोकेशन—पक्की खबर मिली है, कि जोहानिसबर्गका काफिर लोकेशन एक दो महीनेमें उठ जावेंगे.

समाचार.

जापानी भाषा—प्रति वर्ष हिन्दी सैन्यके तीन अफसरोंको वेपारसनके लिये जापानी भाषा सिखनेके लिये भेजा जायगा.

बहुमूल्य नजरें—ईरानके राजदूत मिर्जा मुहमद अलीखां अब ईरानसे फिर विलायत गये हैं. ईरानके शाहने इनके हाथ अनेक बहुमूल्य नजरें हमारे महाराजा एडवर्डके लिये भेजी हैं.

विक्टोरिया मेमोरियल हॉल—विक्टोरिया मेमोरियल हॉलके लिये मरमर पत्थर विलायतसे लानेका विचार हुआ था. यह विचार अब रोक दिया है. और हिन्दी मरमर पत्थरका उपयोग किया जायगा.

जापानी अभंग उत्साह—सन्धिकी हलचलसे जापानी लडायक व्यवस्था कुछ बदली नहीं गई है. हजारों सिपाहियोंको युद्धस्थल पर भेज रहे हैं. रणभूमिमें जानेवालोंको मान और हर्षसे विदाय करते समय मनुष्योंका झुंडके झुंड बन रहते हैं.

स्पेनमें दुष्काल—स्पेनके दक्षिणीय भागमें अकालकी ज्वाला लग रही है. किसानें लूंट चलाते हैं आदमी अपना रक्षण करते घात भी करते हैं. वह विभागके गवर्नरने वहांकी सरकारको लिख भेजा है, कि प्रजाकी सुलहके लिये आप जिम्मेदार नहीं है.

चीनमें बखेडा—खबर मिली है, कि चीनके हैनान प्रदेशमें अशान्ति भड़क उठी है. प्रायः १,००० लामा और धर्म गुरुओंने १२ रोमन कॅथोलिक पादरियोंको और दुसरे कितनेक फ्रेंच पादरियोंकी हत्या कर डाली है. यह बनावसे पेकीनके फ्रेंच प्रतिनिधि और चीनी सरकार बीच सख्त चर्चा चल रही है.

शिवाजीकी जयन्ति टोकियोमें—भारतसे कई कई विद्यार्थीयो शिक्षा सम्पादन करनेके लिये जापान गये है. हिन्दु विद्यार्थियोंने गत ता० ७ मईके रोज टोकियोमें शिवाजी महाराजका जन्मोत्सव मनाया था. इसवार विद्यार्थियों उपरान्त जापानी, चीना और फिलीपाईनके महाशयोंने हीस्सा लिया था. प्रमुखस्थान वेलन साहबने लिया था और शिवाजीकी कीर्ति व देशाभिमानके कर्तव्यके व्याख्यान सुनाया गया था.

चीनाओंमें ऐक्यता—चीना लोगने चीनमें अमेरिकाके व्यापार रोक देनेके लिये निश्चय किया है. दिन प्रतिदिन यह निश्चय दृढ बनते है. यह बातका सुलहपत्र अमेरिका तरफसे चीन सरकार पर चुकी है. पर अन्त नहीं आया. प्रेसिडेन्ट रूसवेल्टने ठहराया है, कि चीनाओंको अपनी गोरी प्रजा समान गीनी जायगी. किन्तु अमेरिकन प्रजामें जो विरुद्धता बाप कर रही है, उसको निकालना शक्ति बहारकी बात है. चीन सरकार भी अपनी प्रजाको अमुक प्रजा साथ व्यापार नहीं करनेका हुकम नहीं दे सके. कदाच ऐसे हुकम चाला जाय, यह भी आशङ्काकी बात है. जहांतक चीनी प्रजाको सम्पूर्ण हक न मिले, वहां तक चीनी प्रजा यह ऐक्यता जारी रखेगी, ऐसा देख पडता है.

रोकड बजार भाव.

	शी.	पे.	शी.	पे
मांजा चावल …	१६	०	१७	०
भीमकी „ …	२१	०	२२	०
एफ. एफ. डी. आर..	१४	९	१५	३
एफ. डी. आर. …	१४	०	१४	६
चीनी सक्कर …	१८	६	१९	०
दुका चावल …	१८	०	१९	०
अरहरका दाल …	१५	०	१६	०
मसुरकी दाल …	१६	०	१७	०
मुंगकी दाल …	२२	०	२३	०
उड़दकी दाल …	२१	०	२२	०
चने …	१७	०	१८	०
चनेकी दाल …	१७	०	१८	०
मटर …	१६	०	१८	०
सीडीस …	७	६	८	०
कडवा तेल १ गेलन .	३	०	३	२
रेडीके तेल „ …	२	६	२	८
मिठा तेल „ …	२	८	३	०
नालीयर तेल „ …	२	११	३	०
सफेद चीनी …	१७	६	१०	०
पिली „ …	१८	०	१९	०
श्रीफल (नातल) …	१४	०	१५	६
आटा (फलावर) …	८	९	९	३
सुपारी मद्रासी १ रतल	०	६	०	८
मीरची „	०	५	०	५॥
घी कैप (ग्रेटी) १…	७०	६	७२	६
पाराफीन कीटोस १ केस	६	३	६	६
„ वाइट रोस „	७	०	७	३
„ „ गेलन	१२	९	१३	३
फली …	१२	०	१३	०
नलीयर १०० …	१०	०	१२	०
दुध पेकनका …	१०	६	१०	६

௳

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

வாராந்தரப்பத்திரிகை

நேட்டால் பீனிக்ஸ், 1905௵ ஆகஸ்டு௴ 19௳ சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

விசுவாவசு வருஷம் ஆவணி மாதம்.

கிழமை.	இங்கி. தமிழ்.	திதி.	நக்ஷத்.	யோகம்.
ஞா	20-5	[illegible]	[illegible]	சித்த
தி	21-6	[illegible]	[illegible]	சித்த
செ	22-7	[illegible]	[illegible]	சித்த
பு	23-8	[illegible]	[illegible]	அமிர்த
வி	24-9	[illegible]	[illegible]	மரண
வெ	25-10	[illegible]	[illegible]	சித்த
ச	26-11	[illegible]	[illegible]	சித்த

மார்க்கட் விலை.

	முதல்	வரை.
மாஞ்சா அரிசி.	16 -	17/-
பீம்டி அரிசி.	1-1-0	1-2-0
பருப்பு.	15/-	15/6
மைசூர் பருப்பு	16 -	17/
சோளம்.	7 6	8/-
நல்லெண்ணெ.	2 8	3/-
கடலெண்ணெ.	3/-	3 2
தேங்காயெண்ணெ.	2.11	3/-
நெட்டால் சர்க்கரை	17.6	18.6
சிகப்பு ,,	14 -	15 6
கிரிகன் ,,	16/-	17/
கோதுமை மாவு	8.9	9/3
பாக்கு	6 பென்ஸ்,	8 பெ
மிளகு	5 ,,	5½
நெய்	3-10-9	3-12-6
பேர்பின் கேஸ்	6 3	6 6
டை ஒயட் ரோஸ்	7 -	7.3

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கையொப்பக்காரர்கள் சென்ற வருஷத்துக்குச்சேரவேண்டிய கையொப்பத்தொகையும் நிகழும் வருஷத்தின் தொகையும் தாமதிக்காமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாய்க்கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

கையொப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை வாரந்தோறும் கிடைக்காமலிருந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத்தெரியப்படுத்தும்படிக் கேட்டுக்கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மெயில்.

—o—

நேட்டால் டைரக்ட் லைன்.

அட்மிரல் ஆகஸ்ட் 30௳ புறப்பட்டு கேப் கொழும்பு, கல்கத்தாவுக்குப் போகும்.

இந்தியா ஆப்பிரிக்கா லைன்.

உமக்லூசி என்னும் கப்பல் செப்டம்பர் மாதம் 1௳ புறப்பட்டு நேரே கல்கத்தா போகும்.

ஏஜன்டு, டேடவால் அன்ட்கோ டர்பன், அல்லது ஸ்மித் அன்கோ கல்கத்தா.

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"
பீனிக்ஸ்நெட்டால்,
சனிக்கிழமை.

1905௵ ஆகஸ்டு௴ 19௳

விவாகம்.

இவ்வுலகத்தில் குடும்பசுகத்திற்கும், இல்லறத்தின் பேறுக்கும் விவாகம் அவசியம். இது தேசத்திற்கும், மதத்திற்கும் கிரிகையால் வேறுபாடுடையதாகத்தெரிந்தாலும் அதன் பயன் ஒன்றேயாகும். இல்வாழ்க்கைசுகம், மேன்மை, முதலியவைக்கும் வீட்டுப்பேறிற்கும் காரணமானது. உலகத்தில் அதன் கடமைகளைத்தெரிந்து, நடப்பதனால் மேன்மையும் அவைகளை அறியாமையினால் கீழ்மையும் உண்டாகும்.

பெரும்பான்மையாக எல்லாம தங்களிலும் பெண்கள் தங்கள் புருஷனுக்குக் கீழ்படிந்து நடப்பதென்பது விவாகத்தின் ஓர் நிபந்தனை, விவாகமென்பது பெண்ணையும் புருஷனையும் தங்கள் கடமைகளை வழுவாமல் நடத்தி இல்வாழ்க்கையை முடிவுபொருத்துவதற்கு ஏற்பட்ட உடன்பாடு. இத்தேசத்தில் நம்மவர்களின் மதமுறைமைப்படியானவை ஒன்றும் ஏற்றுக்கொள்ளப்படவில்லை. இதனால் அநேக குடும்பங்கள் சிக்கறான்பத்தையும் அவமதிப்பையும் அடைகின்றன. வேறுவிதமான உரிமைகளுக்கு முயற்சிசெய்யும் நம்மவர்கள் இதுவிஷயமாக ஒன்றுகூடி ஒருமுடிவைச்செய்து அம்முடிவு நிலைபெறும்படி முயலுவார்களாயின் அது எண்ணிறந்த நன்மையைக்கொடுக்கும்.

தலைக்கட்டுவரி.

இராஜாங்கச்செலவிற்கு வரும்படி போதியதில்லாதபடியால் புதியவரி ஒன்று ஏற்படுத்துவதற்காக பொதுஜனசபையில் மசோதா ஏற்பட்டிருக்கிறது. இதனால் எல்லாக்குடிகளும் தலைக்கு வருஷம் 1க்கு ஒருபவுன் வரிசெலுத்தவேண்டியதாகும். குடிக்கூலிவரி செலுத்திவரும் சுதேசிகளுக்கு இந்த சட்டம் பிடிக்கமாட்டாது. அதுபோலவே அயல்தேசத்திலிருந்து வேலைக்காக வந்திருக்கும் சுதேசிகளும் இந்தவரி கொடுக்க வேண்டியதில்லை. இது அதிக உசிதமானதல்லவென்று சிலரால் எதிர்வாதம் செய்யப்பட்டும் பலர் ஏற்றுக்கொண்டபடியால் மூன்றுவது முறையும் வாசிக்கப்பட்டு ஏற்றுக்கொள்ளப்பட்டது. இந்த வரி வருகிறவருஷம் பிரயோகத்துக்கு வரலாம்.

சட்டவிரோதமான ஒரு இந்திய வழக்கு.

டர்பன் சர்குட்கோர்ட்டில் வெருலத்திலுள்ள மூமீன் என்னும் ஒரு பெண், அங்கு வியாபாரஞ்செய்துவரும் இஸ்மாயில் மூசும்மத் என்பவர்பேரில், ஒரு உடன்படிக்கைப்படிச் சேரவேண்டிய தொகை 125 பவுனும், புரோநோட்டின்படி 120 பவுனும் ஆக 245 பவுன் சேரவேண்டியதென்று வழக்குத் தொடுத்தாள்;

வாதி லாயர் மிர். எல். மொனட், பிரதிவாதி லாயர் மிர். ஸ்டாகன்,

1902-ம் வருஷத்தில் ஏற்பட்ட உடன்படிக்கையில் பிரதிவாதிக்கு 50 பவுன் ரொக்கமும் 75 பவுன் பெறுமான நகையும் கொடுப்பதாகக் கண்டிருந்தது. இந்தத் தொகைக்கு வாதியால் வழக்குக்கொண்டுவரப்பட்டது.

நியாயாதிபதி, உடன்படிக்கையில் சில பகுதிகள் துன்மார்க்க சம்பந்தமுடையதாயிருந்தால் அவைகள் மறுக்கப்படவேண்டியதும், அதை எடுத்துக்காட்டுவதும் தம்முடைய கடமை என்று சொன்னார். வாதிலாயர் அந்தப்பகுதிகளை வழக்கிலிருந்து நீக்கிவிடும்படி கோர்ட்டாரிடம் உத்தரவு கேட்டார். அதுபோல் அனுமதி கொடுக்கப்பட்டது.

சாட்சி விசாரணையில் வாதி வேறு யாரையாவது விவாகஞ்செய்தால் உடன்படிக்கையில் கண்ட சில சொத்துக்களை இழந்துவிடவேண்டியதென்று ரூபிக்கப்பட்டது. அப்போது நீதிபதி இந்தப் பத்திரம் எங்கு எழுதப்பட்டதென்று கேட்டார்.

மிர். ஸ்டாகன் தம்முடைய ஆபிஸில் எழுதப்பட்டதென்றும், அது துன்மார்க்கமானதென்று சொல்லியும் கட்சிக்காரர் எழுதும்படி கட்டாயப்படுத்தியபடியால் எழுதவேண்டியது நேரிட்டதென்றும் சொன்னார்.

நீதிபதி, இவ்விதமான துன்மார்க்கத்தைக்குறிக்கும் உடன்படிக்கையை எழுதினது மிகவும் அருவருப்பானதென்றும் அதற்காக விசனப்படுவதாகவும் தெரியப்படுத்தினார். அதன்மேல் மி. ஸ்டாகன் தாம் கட்சிக்காரர் விருப்பத்தின்படி செய்யவேண்டியது நேரிட்டதென்றும் மன்னிக்கும்படியாகவும் கேட்டுக்கொண்டார்.

நீதிபதி அடியிற்கண்ட தீர்மானங்கொடுத்தார்:-- 125 பவுன் உடன்படிக்கையின் ஏற்பாட்டின் மேலும் 120 பவுன் புரோநோட்டுகளுக்காகவும் வழக்குக்கொண்டுவரப்பட்டது. இதில் முதலாவது கண்ட தொகை, வாதியானவள் பிரதிவாதியுடன் "அனுபோகம்" செய்வதாகப் பிரதிப்பிரயோஜனமாக ஏற்பட்டிருக்கிறபடியால் அது சன்மார்க்கத்துக்கு விரோதமானது. நீதிக்காரர், சன்மார்க்கமான கடமைகளைக் குறித்தவிஷயங்களை நடத்துவதற்காக ஏற்பட்டிருக்கிறார்களே அல்லாமல் இவ்வித துன்மார்க்கமான விஷயங்களுக்கல்ல. ஆகையால் உடன்படிக்கையின்படி ஏற்பட்டதொகை 125 பவுன் தள்ளுபடிசெய்யப்படும். வாதி ஸ்திரீயானவளானாலும் அவள் புருஷன் உதவி இல்லாமல் வழக்குச்செய்வது சட்டவிரோதம். அவள் விவாகத்தைக் குறித்துத்தீர்க்கமான ரூபகாரம் ஏற்படவில்லை. அப்படி ஒருக்கால் இருந்தாலும் சாதாரண வழக்கப்படி, கொடுக்கல்வாங்கல் செய்திருக்கலாம். ஆகையால் 120 பவுன் புரோநோட்டின்படி அவள் பெறவேண்டியது. செலவு இருவகையிலும் அவரவர்களைச்சேர்ந்தது.

வியாபார நோக்கம்.

கேப்காலனியிலும் டிரான்ஸ்வாலிலும் வியாபாரம் மிகவும் குறைவுபட்டுவருகிறது. அநேக வியாபாரிகள் அதிக நஷ்டமடைந்துவருகிறார்கள். இதற்கு முக்கிய காரணம் வேண்டுதலுக்கு மேல்பட்ட அளவாகக்கடைகள் திறக்கப்பட்டிருப்பதேயாம். யுத்த சமாதானத்துக்குப்பின் வெளிதேசத்திலிருந்து வந்தவர்களெல்லாம் வியாபாரம் செய்ய ஆரம்பஞ்செய்தார்கள். இத்தேசத்தில் அநேகமான பயிர்ப்பயிர்ச்சியில்லை. பயிர்விளைவு நிலைமை அற்றது. ஏனெனில் சில காலங்களில் பயிர்கள் விட்டில் முதலியவைகளால் அழிக்கப்படும். உழவுக்குரியமாடுகள், குதிரைகள் ஒவ்வொருவருஷமும் கொள்ளைநோயால் அழிகின்றன. டிரான்ஸ்வாலில் பொன்சுரங்கம் நடந்துவருவதால் ஒருவாறு ஜீவனம் அத்தேசம் இப்போதிருக்கும் நிலைமையில் இருந்துவரலாம். இச்சுரங்கங்கள் இன்னும் அதிக நாள் [illegible]

வித்துவான் பரமானந்தர் பிரசங்கம்.

சென்ற வெள்ளிக்கிழமை டர்பன் பைன்ஸ்டிரீட்டில் வித்துவான் மருத்தின் அங்கங்களைக்குறித்துப் பிரசங்கம் செய்தார். அது வருமாறு:—

கனவான்களே! செல்வாரம் நாகரிகத்தையும் மேன்மையையும் அடைவதற்குக் கல்வி அவசியம், அதை அபிவிர்த்திசெய்வதற்குக் கூடியமட்டில் பலவகையான வர்ணத்தினரும் ஒன்றுகூடிச்செய்யவேண்டியது மிகவும் அவசியம். உலக கடமைகளை அறிந்து நடப்பதற்குக் கல்வி முதற்காரணம். இதுவிஷயத்தில் நீங்கள் ஒன்றுகூடி உங்கள் பிள்ளைகளுக்குப்போதிய கல்வி கற்றுக்கொள்ளும்படியாகப் பள்ளிக்கூடங்களை ஏற்படுத்தவேண்டியதென்று கூறப்பட்டது. இதனிமித்தம் இன்று உங்களுக்கு மதத்தின் முக்கிய கடமைகளை எடுத்துக்காட்டுகிறேன். பதஞ்சலிமுனிவர் சொல்லியபடி அது 5 பகுதியை உடையது. முதலாவது: தன்னைப்போல எல்லா உயிர்களிடம் அன்புபாராட்டுதல், அன்பென்னும் பக்தியில்லாவிட்டால் இவ்வுலகத்தில் வேறுபாடென்றால் உலக காரியங்கள் நிறைவேறமாட்டா. எப்போதும் வேறுபாடே பாவிக்கலகத்தைவிளைத்துத் தீங்கை உண்டாக்கும். இரண்டாவது: உயிர்க்கடமை. கடமைகளை நிறைவேற்றுவதற்கு உயிர் உடலில் நிலைத்திருப்பதும் சுகமுடைத்தாயிருப்பதும் அவசியமாகையால் அதற்குரிய ஆகாரத்தைத் தேடுவதேயாம். மூன்றாவது: உலக காரியங்கள் வாக்குறுதியால் அநேகமாய் நடத்தப்படவேண்டியதிருப்பதால் உண்மையை மேற்கொள்ளுவதாம். நான்காவது: பிரமசாரியம் கல்வியைக் கற்றுக்கொள்ளுவதற்குத் தகுதியான நிலைமை உடையதாலும் கல்வி அறிவெல்லாம் அது ஒழுக்கம் முடிவுபெறுதாகையாலும் கல்வி கற்றுக்கொள்ளவேண்டியது அவசியம். ஐந்தாவது: ஒவ்வொருவரும் தங்கள் நன்மையைமாத்திரம் கருதாமல் மற்றவர்களுக்கும் உதவிசெய்யவேண்டும்.

(இன்னும்வரும்.)

பங்காளம்.

நாகரிகத்திலும் கல்வித்திறமையிலும் பங்காளம் மிகவும் சிறந்ததென்று எல்லாரும் ஒப்புக்கொள்ளத்தக்கதேயாம். தற்காலம் பங்காளியர் ராஜ்யகாரியங்களில் மிகவும் கவனித்துவருகிறார்கள். அரசாங்கத்தார் குடிகளுக்கு இஷ்ட

மில்லாத சட்டங்களை ஏற்படுத்துங் காலங்களில் அவைகளுக்கு விரோதமாகக் கூட்டங்கூடி ஏகோமனதாகக் கண்டனம் செய்துவருகிறார்கள். சில வாரத்துக்குமுன் பங்காள ராஜ்யப் பிரிவினை குடிகளுக்கு இஷ்டமானதல்லவென்று பிரிட்டிஷ் கவர்ன்மெண்டாருக்குத் தெரியும்படிக்கு அநேக பலமான கூட்டங்களாய்ப் பலவூர்களிலும் கூடி மறுப்புச்செய்திருக்கிறார்கள். பிரிட்டிஷ் கவர்ன்மெண்டார் இவ்விஷயமாகக் குடிகளின் வேண்டுகோளைக் கவனிக்காவிட்டால் பிரிட்டிஷ் சரக்குகளை வாங்கக்கூடாதென்றும் தீர்மானம் செய்திருக்கிறார்கள். இதுபோலவே ஒவ்வொரு காலங்களிலும் இந்தியர்கள் ஒன்றுகூடிச் செய்வார்களாயின் குடிகளுக்கு விரோதமான சட்டங்கள் ஒன்றும் ஏற்படமாட்டா. அன்றியும் நமது தேசம் சுகத்தையும் விருத்தியையும் அடையுமென்பதில் சந்தேகமில்லை. இந்தவிதத் தந்திரம் சிலகாலத்துக்குமுன் சீன வியாபாரிகளால் ஆரம்பம் செய்யப்பட்டது.

சமாதானம்.

ருஷிய ஜப்பான் விஷயமாக, இருதிறஸ்தானாதிபதிகளும் அமெரிக்காவில் கூட்டங்கூடிப் பேசுகிறார்கள். ஜப்பானியர் வேண்டுகோளாவன:— மன்சூரியாவை முழுவதும் சீனருக்கு ஒப்பித்துவிடவேண்டியது, வால்டிவாஸ்டாக் கோட்டையை இடித்துவிடவேண்டியது, ஷகாலின் தீவை ஜப்பானியருக்குக் கொடுத்துவிடவேண்டியது, வடசமுத்திரத்தில் ஜப்பானிய குடிகள் மீன்முதலியவைகள் பிடிப்பதற்கு உத்திரவுகொடுக்கவேண்டியது, யுத்தசெலவிற்கு 20 கோடிபவுன் கட்டிக்கொடுக்கவேண்டியது. இதற்கு ருஷியர் இன்னும் சம்மதப்படவில்லை. தேசத்தையும் தொகையையும் கொடுப்பதைவிட யுத்தம் கடைசிவரையில் செய்துதீருவதென்ற அபிப்பிராயமிருப்பதாக ருஷியாவில் பேசுவதாக வெளியிடப்படுகிறது. சமாதானம் பேசப்பட்டுவந்தபோதிலும் ஜப்பானியர் சேனையும் தளவாடங்களும் யுத்தகளத்திற்கு ஏராளமாக அனுப்பிக்கொண்டிருக்கிறார்கள். சமாதானம் எளிதில் முடியுமென்று புத்திக்குப் புலப்படவில்லை. ருஷியர் வழமைப்படித் தங்கள் பெருமையையே இன்னும் மேம்பாராட்டி வெற்றியடைந்தவர்களைப்போலவே பேசிவருகிறார்கள்.

ஷண்டர் உயிர்ச்சேதம்.

சென்ற வெள்ளிக்கிழமை டர்பன் சாமான் இறக்குமதி கட்டடத்தில் ஒரு இந்தியன் ஷண்டர் இஞ்சினால் மோதப்பட்டு உயிரிழந்தான். ஏதோ கைப்பிசகினால் ஒரு ரெயில் கம்பி வழிதிறந்திருந்தது. வண்டி நேரே ஓடுமென்கிற எண்ணத்துடன் அங்கு நின்றுகொண்டிருந்த ஷண்டர் அபாயத்திலிருந்து தப்புமுன் புகைவண்டி மேலேறிவிட்டது. பின்பு அந்தப்புகைவண்டி அங்கு நின்றுகொண்டிருந்த பந்தய குதிரை வண்டித்தொடரின்மேல் மோதியது. அதனால் ஒருவகைச்சேதமும் நேரிடவில்லை.

பங்காளம்.

இந்த இராஜதானி மிகவும் பெரியதாக இருப்பதால் இரண்டு பகுதியாகப் பிரிக்கப்படவேண்டுமென்று லார்ட் கர்சன் தீர்மானஞ்செய்திருக்கிறார். அந்த அபிப்பிராயத்துக்கு பங்காளம் குடிகள் இணங்காமல் பிரிப்பதனால் அநேகம் கெடுதி உண்டென்றும், பிரிக்கக்கூடாதென்றும், கவர்ன்மெண்டார் அக்கிரமமாகச் செய்வார்களாகில் குடிகளெல்லாம் ஒன்றுகூடி பிரிட்டிஷ் சரக்குகளை வாங்கக்கூடாதென்று தீர்மானம் செய்திருக்கிறார்கள். இதுவிஷயமாக இந்தியாவில் தற்காலம் அதிர்ப்தி நேரிட்டிருக்கிறது. ஆங்கிலேய கவர்ன்மெண்டார் இதைக்குறித்து ஆலோசனைசெய்துகொண்டிருக்கிறார்கள்.

அம்கேனி தோட்ட விருந்து.

சென்ற ஞாயிற்றுக்கிழமை மகா-ா-ா-ஸ்ரீ சி. கா. துரைசாமி பிள்ளை கம்பெனியாரால் அம்கேனி தோட்டத்தில் ஒரு உற்சவம் நடத்தப்பட்டது. அங்கு அநேக கனவான்கள் விருந்தாக வந்திருந்தார்கள். இதில் மிகவும் ஆச்சரியப்படக்கூடியதும் அதிக சந்தோஷத்தைக் கொடுக்கக்கூடியதுமானதென்னவென்றால்? அவ்விடத்தில் முகம்மதியர்களும் இந்துக்களும் ஒற்றுமையுடன் வந்திருந்தார்கள். இது நமது தேசத்தினருக்குள் ஒற்றுமையையும் நேசத்தையும் விருத்திசெய்வதற்குத் தகுதியான சமயம். இதுபோலவே ஒவ்வொருவரும் தங்கள் தேசத்தாரிடம் மதவேற்றுமை பாராட்டாமல் நடந்துவருவார்களாகில் அளவற்ற நன்மைக்கிடமாகும். உற்சவச்சடங்குகள் முடிவுபெற்றபின் எல்லாருக்கும் பந்திபோஜனம் பரிமாறப்பட்டது. பின்பு அநேக ஏழைகளுக்கும் சாப்பாடு கொடுக்கப்பட்டது. ஏறக்குறைய (1,000) ஆயிரம் பேர்வரையில் விருந்துசாப்பிட்டார்கள்.

செய்யுள்.

எல்லார்க்கு நல்லா
ளெளிஞர்க் கமுதாவான்
சொல்லார்ந்த சால்
துரைசாமி — வல்ல
பொருப்பி னளித்த
பொருவிலமு தொக்கும்
விருப்பி னளித்த விருந்து.

சமாச்சாரத்திரட்டு.

மல்டேவியாவில் மூன்றுமனிதர் இரவில் பிரேதக் குழிகளைத் தோண்டிக்கொண்டிருக்கும்போது போலீசாரால் பிடிக்கப்பட்டார்கள். இவர்கள் வழக்கமாய் இறந்தவர்களின் எலும்பைத்தோண்டி சர்க்கரை ஆலைகளுக்கு விற்றுவருவதென்றும் அதுவே தங்களுக்கு ஜீவனமென்றும் வெளிப்படுத்தினார்கள். மற்றப்பொருள்களைப்போல நம்முடைய எலும்பும் சர்க்கரையில் சேருவதாகத் தெரிகிறோம்.

—x—

புலுவாயோவில் மிஸ்டர். பாட்சலர் என்பவர் தன் சிநேகிதராகிய மிஸ்டர். ஸ்லேட் என்பவருடைய வீட்டில் தூங்கி இருள் நீங்கி விடியுமுன் சம்மிடத்துக்குப் போவதற்காகப் பிரயாணப்பட்டுச் செலவுபெற்றுக் கொள்ளுவதற்காக மிஸ்டர். ஸ்லேட் அறையில் போனபோது, அவர் திருடன் உள்ளே வந்திருப்பதாக நினைத்துத் துப்பாக்கியால் சுட்டுவிட்டார். அதனால் விருந்தாளர் மரணமடைந்தார். மிஸ்டர். ஸ்லேட் இப்போது 2,000 பவுன் ஜாமீனிலிருக்கிறார்.

—x—

ஜோஹான்ஸ்பர்க்கில் மேமீ 14 தேதிமுதல்கொண்டு இதுவரையில் 114 பேர் பெரிய அம்மையால் பிடிக்கப்பட்டார்கள். இந்தத்தொகையில் 77 பேர் ஐரோப்பியர்கள். இந்தவியாதியால் மரணம் அதிகமாய்ச்சம்பவிக்கவில்லை. இன்னும் அவ்வியாதி பரவிவருகிறதாகத் தெரிகிறது.

—x—

சீனாவில் அமெரிக்கச் சரக்குகளை வாங்கக்கூடாதென்று சீனவியாபாரிகள் அதிகஊக்கத்துடன் கட்டுப்பாடு செய்துவருகிறார்கள். இதற்குக்காரணம் சீனர்கள் அமெரிக்காவிற்குள் குடி ஏறக்கூடாதென்று செய்த மறுப்புச்சட்டமேயாம். இந்தக்கட்டுப்பாட்டினால் அமெரிக்க வியாபாரிகளுக்கு அளவற்ற பொருள் நஷ்டம்.

WESTERN INDIA

Army Boot and Equipment Factory,

BOMBAY, India.

GOLD MEDAL
Madras Industrial and Art Exhibition, 1903.

(ESTABLISHED 1887)

TWO GOLD MEDALS
Bombay Industrial and Agricultural Exhibition, 1904.

PROPRIETORS—

Messrs. Adamjee Peerbhoy & Sons.

MANUFACTURERS OF—

Military Ammunition Boots, Volunteer Ammunition Boots,
Police Ammunition Boots, Sandals, Gurgabi Shoes, &c.

Military, Volunteer and Police Harness, Saddlery, Accoutrements, etc., etc.
Leathers :—Russian, satin and black waxed calves; harness leathers of all kinds; bag and carriage hood hides; Morocco, etc., etc.

Civilian- Boots, shoes, harness and saddlery of every description.

Travelling Requisites :—Overland Trunks; dress cases; suit and shirt cases; portmanteaux; Gladstone, brief, hand and courier bags; hat boxes; bed straps; soiled-linen bags; stick cases, etc., etc.

Mill Stores :—Single and double leather belting; Ginning rollers and washers; Roller skins; pickers; hose pipe, etc., etc.

Miscellaneous Leather Goods :—Puttee and lace gaiters; collar boxes; brush cases; cigar and cigarette cases; school bags; Peon's bags; Mussacks; Syce's belts; bottle and tumbler cases; luggage labels, etc., etc., etc.

ALL ARTICLES GUARANTEED SOLID LEATHER.

Price List on Application.

INDIAN AFRICAN LINE.

S.S. 'JAMALPUR,' Tons for Calcutta Direct.

सीधी कलकत्ता जानेवाली स्टीमर.

"जमालपुर" नामकी स्टीमर यहांसे ता० १५ वी सपटेम्बरके रोज सीधी कलकत्ता जानेके लिये रवाना होगी. यह स्टीमर बहुत जल्दसे दौडनेवाली है.

यह स्टीमरमें खासगी मुसाफरोंके लिये अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. पासेंजरों अपनी मुसाफरी बडी मजेसे और शान्तिसे करते है. सगवड उत्तम प्रकारसे की गई है, इसलिये कलकत्ताके सत्तावालों तरफसे सर्टिफिकेट पा चुके हैं. दुसरे कम्पनीकी स्टीमर कई कई बन्दर करती जानेसें पासेंजरो तकलीफ पाते है, ऐसी तकलीफ इस स्टीमरमें नहीं है और आदमी आरामसे देस जा सकते हैं. उपरान्त खलाशी भी यह स्टीमरमें इन्डियन है.

यह कम्पनीकी सभी स्टीमरोंमें अच्छा बन्दोबस्त करनमें आया है. विशेष खबरके लिये निचे लिखे पते पर एजन्टोंसे मिलनेसें मालूम होगा.

डीवाल बोलवे कुं०
पॉइन्ट.

बी. इब्राहीम इस्माइल कुं०
नां. ११४, ११६ और ११८ कमरशीयल रोड, दर्बन.
बोक्स नम्बर १२५.

કલકતાની સીધી સ્ટીમર.

ઉપડી "જમાલપુર" નામની સ્ટીમર અહીંથી તા૦ ૧૫ મો સપટેમ્બરને આશરે સીધી "કલકત્તા" માટે ઉપડી જશે. આ સ્ટીમર ઉતાવળી ચાલની હોવાથી જલદી પહોંચશે.

આ સ્ટીમરમાં મુસાફરોને માટે ખાસ સગવડ કરવામાં આવી છે તેથી મુસાફરોને ઘણા આરામથી જવાની સારી તક છે, ખલાસી દેશી છે, વળી બીજી સ્ટીમરો દરેક બંદર કરતી જતી હોવાથી લાંબે વખતે દેસ પહોંચે છે જ્યારે અમારી સ્ટીમરો અહીંથી ઉપડી પરબારી હિંદુસ્થાન જતી હોવાથી થોડી મુદતમાં પોંચી શકશે. વધુ વીગત માટે નીચેને સરનામે ખબર કાઢશો.

ડીવાલ બોલવે કું૦
પોઇન્ટ.

બી૦ ઇબ્રાહિમ ઇસ્માઇલની કું૦
નાં. ૧૧૪, ૧૧૬ અને ૧૧૮, કોમરસીયલ રોડ, ડરબન.
પોસ્ટ બો૦ ૧૨૫.

மேற்கண்ட ஸ்டீமர் மிகவும் உறுதியானதும், விஸ்தாரமும், ஓட்டத்தில் அதிக வேகமும் ஜனங்கள் இருக்க சகிக்கியமுமானது. இந்த ஜமால்பூர் என்னும் மரக்கலம் வருகிற மாதம் 15உ கல்கத்தாவுக்கு இங்கிருந்து பாஸிஞ்சர் ஏற்றிச்செல்லும்.

இது பாஸிஞ்சர் ஏற்றுமதிக்காகச் செய்யப்பட்டுள்ளது. ஜனங்கள் சௌகரியமாய் வசிக்கத்தக்கது. இந்த ஸ்டீமருக்கு கல்கத்தாவில் பலமான சர்ட்டிபிக்கட் கிடைத்திருக்கிறது. அநேக பிரயாணிகள் சிறு கப்பல்களில் ஏறி அதிக கஷ்டமடைகிறார்கள், அப்படிக்கும் போவதில் கஷ்டமேயொழிய சௌகரியம் இராது. எங்கள் ஸ்டீமரில் வரும் பிரயாணிகளுக்குக் கஷ்டமில்லாமல் இந்தியா கொண்டு சேர்ப்போம்.

எங்கள் கப்பலில் வேலைபார்ப்பவர்கள் எல்லோரும் இந்தியர்கள். இந்தக்கம்பெனியின் ஸ்டீமர் இங்கிருந்து மாத்திரம் கல்கத்தாவுக்கு நேரே போகும். பிரயாணிகளுக்கு உபசரிப்புடன் இடம் கொடுக்கப்படும். மற்ற முக்கிய காரியங்களுக்கு அடியிற்கண்ட ஏஜண்டருக்கு எழுதித்தெரிந்துகொள்ளலாம்.

டேவால் அண்டுகோ,
பாயிண்டு,
டர்பன்.

பி. இப்ராகிம் இஸ்மாயில் அண்டுகோ,
நெ. 114, 116 அண்ட் 118.
கமர்ஷியல் ரோட், டர்பன்.

வி. கோ. சூரியநாராயண சாஸ்திரியாரவர்கள் இயற்றிய
தமிழ் புத்தகங்கள்.

தமிழ் மொழியின் வரலாறு.

பொருளடக்கம்:— 1. ஆதிவரலாறு. 2. வடமொழிக்கலப்பு. 3. மூவகைப் பாகுபாடு. 4. மூவகை இலக்கணம். 5. பாஷையின் தோற்றமுந் தொன்மையும். 6. பாஷையின் சிறப்பியல்பு. 7. பாஷை வேறுபடுமாறு. 8. அற்பாப்பு. 9. பாஷையின் சீர்திருத்தம். 10. முடிவுரை.

காப்பர் பயின்டு ரூபா 1. காலிகோ பயின்டு ரூபா 2.

ஸ்ரீ மணியசிவனார் சரித்திரம்— [illegible] அணா 2.

நடாவதி அல்லது [illegible] மகள். - இது ஓர் புதிய தமிழ்நாடகம், [illegible] ரூபா 1. காலிகோ கட்டடமுள்ளதாயின் ரூபா 1-4-0.

மானவிஜயம்.— [illegible] அணா 8.

கலாவதி.— [illegible] விலை ரூபா 1-8-0. காலிகோ கட்டடமுள்ளதாயின் ரூ. 1-12-0.

நாடகவியல்.— இது 272 [illegible] அணா 8.

பாவலர் விருந்து.— [illegible] அணா 8.

தமயந்தி.

பி. எ. [illegible] இயற்றப்பட்டது.

இது மகாபாரதத்தில் [illegible] விலை அணா 9.

ஜி. எ. நடேசன் அண்டு கம்பெனி, எஸ்பிளனேட், சென்னை.

M. E. TILLY,
Wholesale & Retail Merchant,
Box 105. KIMBERLEY STREET,
KLERKSDORP.

Stranack Glew & Co.,
General Merchants
AND DEALERS IN
Soft Goods, Hardware, Stationery, Kaffir Goods, Jewellery, etc., etc.
80 ALBERT St., DURBAN.
TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 452.
P.O. Box 914.

H. LANGLEBEN,
Wholesale Clothier & Manufacturer,
327 Pine Street, Durban.
IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.
Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.
Tel. Add.: "Lebess." P.O. Box 198, Durban.

એચ. લેંગ્લીબન.
[illegible]
૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

PARSI MANCHERJI,
MERCHANT & IMPORTER.
Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.
Telegrams: "MANCHERJEE." P.O. Box 1030, CAPE TOWN.

A. LATIEF,
General Dealer, Outfitter and Draper,
BARBERTON, TRANSVAAL.
P.O. Box 84.
TEL. ADDRESS: "LATIEF."

MAHOMED ENUS
INTERPRETER,
22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.
મહમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ. કેપ ટાઉન.

HAJEE HABIB
CALCUTTA HOUSE.
IMPORTER AND GENERAL DEALER.
A great variety of
Bags, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery,
Rough goods, &c., &c.
SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL
Prices are very moderate & terms are easy.
A trial Solicited.
Tel. Add: BAGDAD. P. O. Box 57.
338, Prinsloo Street, PRETORIA.

INDIAN BOARDING HOUSE,
JAHORI BAZAAR,
PINE STREET DURBAN.
Breakfast 6d. Dinner 9d. Supper 1s.
Hot and Fresh Meals ready always.
Special Dishes to Order.

ઈંડીઅન બોર્ડીંગ હાઉસ.
ઠે. ઝવેરી બજાર ઈંડીઅન ડીસપેન્સરીની બાજુમાં, પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
બ્રેકફાસ્ટ ૦-૬ ડીનર ૦-૯ સપર ૧-૦
ટાઢા તથા ઉના ભોજન તૈયાર છે. ઓર ડરોપર ખાસ ધ્યાન આપવામાં આવશે.

इन्डियन बोर्डिंग हाउस.
ठि.—झवेरी बझार, इन्डियन दवाखाना पास, पाईन स्ट्रीट, डर्बन.
ब्रेकफास्ट ०/६, डिनर ०/९, सपर १/०.
हर वखत ठंडा और गरम भोजन तयार मिलता है. आरडरपर खास ध्यान लगाया जायगा.

சேர்த்தியும், சுத்தமும், உபசாரமும்.
இந்தியன் சாப்பாட்டுக்கடை.
[illegible]

HOSSEN EBRAHIM,
GENERAL DEALER,
1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,
And 25 Duke Street, WOODSTOCK.
Goods Supplied on Commission.

M. A. BODANIA & CO.,
GENERAL DEALERS.
A great variety of Clothing, Drapery, Hardware, and Fancy and Rough Goods.
Box 148, NYLSTROOM.
Tel. Address: "BODANIA."
એમ. એ. બોડાણીઆ એન્ડ કુ૦
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી, ફેન્સી સામાન, હાર્ડવેર વીગેરેનો સ્ટોક રાખનાર સરતી તથા સરળ શરતે. બોક્ષ ૪૮, નીલસ્ટ્રુમ.

NANJI CARSANDAS,
WHOLESALE MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.
P.O. Box 63. Tel. Add.: "Nanji,"
LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Suleman & Co.,
MERCHANTS, Bombay.
Tel. Add.: "MONITOR."
Agents for East and South Africa.
3 Amratolla Street, Calcutta, and 65-69 Bhusari Mohoila, Bombay.
Trial orders solicited...
Connection in Delagoa Bay.
EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO
Tel. Add. "TRADER." P.O. Box 417.

AMOD HABIB & CO.,
DIRECT IMPORTERS
WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,
General Money Exchangers.
Tel. Address: "Amodhabib," Delagoa Bay.
P.O. Box 68.

HORMAJCY IDOLGY,
DIRECT IMPORTER
AND
GENERAL MERCHANT
P.O. Box 534, Delagoa Bay.

E. M. PATEL,
General Dealer, Wholesale & Retail,
MARKET SQUARE,
POTCHEFSTROOM.
And at the Location.

NANJI DULABHDASS & Co.,
DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.
P.O. Box 141, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,
Produce Merchant & Direct Importer.
Up country orders promptly and carefully executed.
Tel. & Cable Add.: "Ginwala."
P.O. Box 311. LOURENCO-MARQUES.

ABDOOL RAHMAN,
MERCHANT,
POTCHEFSTROOM.
Tel. Address: "Rahman."
P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,
General Dealer,
KING EDWARD STREET,
AT THE MILL,
POTCHEFSTROOM.

The largest Importer in South Africa of
MILITARY CLOTHING
Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers Coats, Waistcoats, etc.
J. LANDAU,
337 Pine Street, Durban.
Head Office: 13 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.
સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, ઇજાર વિગેરે
વ્યાપાર યુરોપથી મંગાવનાર મોટી કંપની.
જે. લેન્ડો,
૩૩૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
હેડ ઓફીસ ૧૩ રીઉ ડેબુરજ્યા, પારીસ.

Abdoola Hajee Khan Mahomed
General Merchant & Importer,
CHURCH SQUARE
Opposite, Government Buildings.
Telegraphic Address: "Mohomed." P. O. Box 99.
POTCHEFSTROOM.

S. D. BOBERT,
General Importer, Wholesale and Retail Merchant.
Cheapest House in the Market Square.
Branch at:
LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay
Produce & Wholesale Merchant,
Market Square, P.O. Box 35.
POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother
Direct Importer & General Merchant,
POTCHEFSTROOM, Trans.
P.O. Box 130. Tel. Add.: "Sunrise."

D. I. Varyava,
GENERAL MERCHANT
King Edward Street, P. O. Box 100,
POTCHEFSTROOM.

Amod Mamoojee Patel,
GENERAL MERCHANT,
S.A.C. Cantonment, P.O. Box 55,
POTCHEFSTROOM,
Tel. Ad.: "Mamoojee." Transvaal.

AYOB MOHAMED,
General Merchant & Direct Importer,
MARKET SQUARE,
PIETERSBURG.
Box 134. Tel. Add.: "AYOB"

Ismail Amod Kajee,
GENERAL MERCHANT & DEALER
Market Square, P.O. Box ...
KRUGERSDORP

V. R. Naidoo,
GROCER & GENERAL DEALER
Jewellery,
Fancy Goods,
Drapery,
Watches & Clocks,
&c., &c.
Cheap & Good.
5 & 13 Frere Street,
& Market Street.
CRADOCK

P. V. SANGHAVEE,
Head Office: 201 Grey St., Durban.
Branch: 13 Ezra Street, Calcutta.
COMMISSION AGENT.
Importer of Rice, Dholl, Ghee, Oil, Gunny Bags, etc.

માડાગાસ્કર સીપમેંટ કંપની
બકરાં ઘેટાં વગેરે જીવતાં પ્રાણીના ઇમ્પોરટર
૧૭ ઓસમાન બીલ્ડીંગ, સેંટ્રલ સ્મીથ સ્ટ્રીટ.
બોક્સ ૬૪૭ ડરબન.

माडागास्कर शीपमेन्ट कम्पनी.
बकरें, भेड़ा इ० जीते पशुओंका इम्पोरटर.
बॉक्स ६४७. १७ ओसमान बिल्डींग,
सेन्ट्रल स्मिथ स्ट्रीट, डर्बन.

L. MULCHAND,
- Indian -
Silk Merchant
Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.
75 William Street,
CAPE TOWN.

R. NARASOO,
Indian and General Merchant,
Outfitter and Draper,
Boot and Shoe Warehouseman.
INDIAN SILKS A SPECIALITY.
KAFFIR TRUCK, &c., &c.
BARBERTON,
TRANSVAAL.
P.O. Box 36.
Telegraphic Address: "NARASOO."

R. P. BHATT, *Watchmaker & Jeweller,*

MANUFACTURER OF INDIAN JEWELLERY,

P. O. BOX 529. 120 GREY STREET. DURBAN.

વૉચ મેકર એન્ડ જુવેલર

સોના ચાંદીના દાગીના બનાવનાર.

સોના રૂપાના તમામ જાતનો જેરેનરીનો માલ આ દુકાનેથી મળશે. જેવાંકે, વીંટીઓ, અછોડા, હીરા, વિગેરે મરદ તથા ઓરતોને પહેરવાના તમામ જાતના ઓરડરનો માલ નમુના પ્રમાણે વાયદાસર કરી આપવામાં આવશે. દાગીના ખરીદનારને વેચવાની અગર બદલવાની ખાએશ હશે તો તે વખતે મજુરી કાપી ઘસારાનુ બાદ કરી પુરા નાણાં વસુલ દેવામાં આવશે. ઘડી જાતનાં અસલ રોસકોપ પાંચ વરસની ગેરન્ટીથી મળશે. દરેક જાતનાં સારાં અને સસ્તાં ઘડીયાળો તૈયાર છે. બાગુ તુટ્યું કામ ધ્યાન દઇ ખાત્રીપુરવક જલદી સમારી આપવામાં આવશે. બહાર ગામના ઓરડરો ઉપર પુરતુ ધ્યાન આપવામાં આવશે.

આર. પી. ભટ.
વૉચ મેકર એન્ડ જુવેલર.
૧૨૦, ગ્રે સ્ટ્રીટ.
પી. બોકસ, ૫૨૯, ડરબન.

हरएक किसमके सूवर्ण व चांदीके हिन्दुस्थानी दागीनें.

हमारे यहां हरएक किसमके सोना व चांदीके हिन्दुस्थानी दागीनें मानती माफ तैयार मिलेंगे. जैसे—बेसर, कडा, हंसली, कण्ठीया, चुडी इत्यादी.

खरीदनेवालेको फिर बिकना होगा, तो मजदुरी निकाल कर दुसरा सम्पूर्ण दाम चुकाया जायगा.

आरडरका माल ठहराये मुताबिक बनाया जायगा.

हरएक किसमकी घडी हमारे यहां गारन्टीसे मिलेंगे. फिर काम ध्यान लगाकर खात्रीसे जलद किया जायगा.

बहार गांवके आरडरपर सम्पूर्ण लक्ष दिया जायगा.

आर. पी. भट,
१२० ग्रे स्ट्रीट, डर्बन.
पि. ओ. बोक्स ५२९.

மேல்கண்ட கடையில் தங்கம் வெள்ளியிலும் நகைகள் செய்யப்பட்டிருக்கிறது. வேண்டியவர்களுக்கு காரண்டியுடன் விற்கப்படும். நகை விபரம்- கம்மல் கத்திரிபாவளி முருகு கால்காப்பு கொலுசு இன்னும் பலவித நகைகளும் கிடைக்கும். மேல்கண்ட நகைகளை வாங்குவோர்கள் வாங்கி உபயோகித்து திரும்பக் கொண்டு வந்தாலும் கூலி நீக்கி நகை நிறைப்படி கிரயம் மாத்திரம் கொடுக்கப்படும். வேறு புதிய ஆடர்கள் கொடுத்தாலும் மேலான விதமாய்ச் செய்துகொடுக்கப்படும். கனவான்களே! எங்கள் நகையை நீங்கள் ஒருதடவை வாங்கி உபயோகித்துப்பாருங்கள். தவறாதீர்கள்.

ஆர். பி. பாட்
120, கிரேய் ஸ்டிரீட்
டர்பன்.

EBRAHIM CAMROODEEN,
GENERAL MERCHANT.
(Natal Leaf Tobacco a Speciality.
113 GREY STREET, (Camroodeen's Buildings.)
Tel. Add.: "Camroodeen," Durban

DADA OSMAN,
General Merchant & Commission Agent,
139 QUEEN STREET, DURBAN.
P.O. Box 67. Tel. Add.: "PORBANDER."
ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસ્માન.
જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.
બોકસ ૬૮, ૧૩૯, ક્વીન સ્ટ્રીટ,
ડરબન.

Mahomed Hassen Ismail,
ARABIAN CASH STORE,
General Dealer and Produce Buyer,
67 South Union Street and 40 Russell Road,
PORT ELIZABETH,
Tel. Ad.: M. H. Ismail. Cape Colony.
Address all correspondence to 67 South Union Street

S. PEERBHOY BUTLER,
GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER
Turkish Caps of every description a speciality
506 WEST STREET, DURBAN.

HASSIM JOOMA,
GENERAL MERCHANT
Head Office - 370 Pine Street.
Branch - Leribe, Basutoland.
HOUSES TO LET.

SUN CIGARS . . . .
SUMATRA CHEROOTS,
BOER TOBACCO . . .
VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c.
At Lowest Wholesale Prices.
SUN BRAND Tobacco Works,
132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.
સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરુટ બોર ૧૨ જીનીઆ શેગ વગેરે જાતની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.
સન બ્રાંડ ટોબેકો વર્કસ.
૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન

P. DAWJEE MAHOMED & Co.
Have a large stock of
RICE, DHOLL, GHEE AND OIL.
Directly Imported from India.
343 PINE STREET, DURBAN
Tel. Address: "DAUJEAR." Box 74.

Abdool Rack Mahomed Ismail & Company,
Wholesale and - - Retail Merchants.
DIRECT IMPORTERS OF
All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.
RATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES
121 GREY STREET, DURBAN.
Branch Office—Indian Location, Joh'burg.
Head Office—Tirpatur, Madras.

Printed and Published by V. MADANJIT, International Printing Press, Phœnix, Natal.

Indian Opinion

Published Weekly in English, Gujarati, Hindi and Tamil.

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday, 26th August, 1905. No. 34.

P.O. Box 179. Telephone 214.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis AND Sarees.

Rugs, Shawls, Boots AND Shoes, etc., etc

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: "Camroodeen."

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have always on stock:—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,
118 COMMERCIAL RD.,
DURBAN.

Cable & Tel. Add.: "Kathorian."
Telephone 224.

ભાડે આપવાનાં છે.

ફર્સ્ટ એવન્યુમાં એવન હોટેલનો નીચલો માળ, તથા પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટમાં મોટું ગુદામ. કારખાનાં, મીટીંગ વિગેરે માટે ઉપયોગનું છે. ભાડું સસ્તું. નીચેને સીરનામે લખો.

સોપારી, લાલ રંગનો ચીરૂટ બનાવવાનો તમાકુ હમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

કેપ સ્નુક ફીશ: આવી પોંહોચી છે બાજ બહુજ મીઠાશવાળ તેમજ કલકતા, મુંબઇ અને વિલાયતથી સર્વ ખોરાકીના જંરનો માલ આવી પુગો છે અને ઘરાકોને અરજ કરવામાં આવે છે કે આગળ જેમ ઓરડર મોકલતા તેવીજ રીતે ઓરડર મોકલી ઉપકાર કરવા રહેશો.

જાલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.
૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

TO LET.—Ground Floor of Avon Hotel, in First Avenue, and a Large Warehouse in Prince Edward Street. They can be used either as Workshops, for Meetings, or any purpose. Rent cheap.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Coconnuts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Snoek, Fish, Skins of various kinds, &c.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates.

—AT—

JALBHOY SORABJEE BROS.,
110 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY—

125 FIELD STREET.

P.O. Box 97. Tel. Address: "Miankhan," Durban. Telephone No. 855

EAST INDIAN TRADING Coy.

GENERAL MERCHANTS and Direct Importers of all kinds of Groceries, Soft Goods, etc., etc.

102 Queen Street, Durban. P.O. Box 6.6.

Tel. Address: "Porbandar."

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબઈ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર જનરલ તા. ૨ સપટેંબરના રોજ ઉપડશે.

" સુલતાન તા. ૧૬ " "

" રેઈરતાખ તા. ૩૦ " "

ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી દેશી છે, જગ્યા નીચે ફ્રાલકામાં છે અને ખોરાક પાણી વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે, હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે.

પોરબંદર. કાઠીઆવાડ જનારાઓએ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે કે ઉપલી આગબોટ બહુ કરીને પોરબંદર ટચ કરશે એટલે કાઠીઆવાડ જનારાઓ પોતાના ઘરેઆંગ જઇને ઉતરશે.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ટેમસર આવી ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે. વાસ્તે જનારાઓ વિચાર કરી કામ કરજો કે જેથી પાછળથી હેરાન થવું ન પડે. વધારે ખબર નીચે સરનામે ઠેકાણે પુછવાથી મળશે.

એન. એમ. કાદીર. જરમન ઈસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.

કમરુદીન બીલ્ડીંગ, ગ્રે સ્ટ્રીટ મારકીનર સ્ટ્રીટ.

પી. ઓ. બોક્સ ૧૨૬, ડરબન. ડરબન.

INDIAN AFRICAN LINE.

ઉપરતી કુંપની ની સ્ટીમરો કલકત્તા અને નાતાલ દેલાગોઆ અને કેપના બંદરો વચ્ચે નીયમીત દર માસે આવજા કરશે. આ સ્ટીમરો વેપારીને માટે ખાસ સગવડ ભરેલી છે. તેમાં પાસેંજરો લઇ જવાની સગવડ કરવામાં આવી છે. ઈન્ડિઆમાં સનાવાળા તરફથી વધાર કરવામાં આવતાં તે સ્ટીમરની સગવડ માટે સરટીફીકટ મળેલું છે.

જમાલપુર અહીંથી ૨૫ મી સપટેમ્બરે ઉપડશે.

મીરજાપુર રંગુન અને કલકતેથી થોડા વખતમાં આવી પહોંચશે.

તા. ક. આ સ્ટીમર ઝડપથી ચાલનારી છે અને હિંદુસ્થાન તથા સાઉથ આફ્રિકાનાં બંદરો વિના બીજે ક્યાંય નહિં રોકાતી હોવાથી ઝડપથી માલ લઇ જવા લાવવા માટે બહુજ સગવડ ભરેલી થઇ પડશે. તેમાં પણ પાસેંજરોની સગવડ કરવામાં આવી છે.

માલ મોકલવાના ઓરડરો કંપનીના એજંટો પાસેથી મળી શકશે.

ડી. વાલ એન્ડ કુંપ મેકામ એન્ડ કુંપ

ડરબન. કલકત્તા.

INDIAN AFRICAN LINE.

கல்கத்தாவிலிருந்து நட்டாலுக்கு மாதாந்தாம் கிட கம்பனியின் கப்பல்கள் வியாபாரத்தின் பொருட்டு டெலிகோவே டர்பன் கேப்துறைமுகங்களுக்கு முக்கியமாக வரும்.

ஸி. எஸ். ஜமால்பூர் என்னும் கப்பல் செப்டம்பர் 15௳ இங்கிருந்து புறப்பட்டு கேப் கல்கத்தா போகும்.

சில கப்பல்கள் இங்கிருந்து பாசிஞ்சர் ஏற்றிச் செல்ல உத்தேசித்திருக்கிறது. பாசிஞ்சர் வருவதற்கு இடமுண்டு.

கம்பனியின் ஏஜண்டு டீ. வால் அண்ட் கோ. டர்பன். அல்லது மேகம் அண்ட் கோ. கல்கத்தா.

விசேஷ விளம்பரம்.

செட்டிமார்களுக்கு அச்சிட்ட பரிசீலனைப் புத்தகம், கடன், கீழ்கண்ட கட்டிடங்களுமான சிலவை ... வேண்டியவர்கள் என்னிடம் வந்து விசாரிக்கவும்.

எம். ஆர். பி. எம். செட்டி, 368, பயின்ஸ் தெரு, டர்பன்.

વેચવાની છે.

ખેતી અથવા સ્ટોરને લાયક ૨૫૦ વીઘા જમીન ટે. પોરટઓરીઅ પાસે, અમઝીન્ટો. વધારે ખુલાસા માટે પુછો.

એમ. આર. પી. એમ. ચેટી. ૩૬૯ પાઈનસ્ટ્રીટ, ડરબન.

ABDOOL GAFFOOR & Co.,

Arabian and General Merchants and Drapers.

125 Commercial Road, Maritzburg.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Skirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—120 Commercial Road, Maritzburg.

Branches—... Commercial Road, Maritzburg.

And at Mooi River.

Tel. Address "Hassan Mahomed."

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL.

Arabian Merchant & Direct Importer.

115 COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG.

Branches ... Maritzburg. And at Mooi River.

CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, GROCERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTION.

Telegraphic Address "Ismail."

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Atta of all kinds and Groceries, &c.

130 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods

—AT—

122 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers,

208 Church Street, Pretoria.

P.O. Box 357. Tel. Address "Tayob."

P.O. BOX 441.

ઇ૦ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર, તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

Tel. Address 'ABOOBAKER'

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નાં ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing, Blouses, Night-gowns, Combinations, Chemises,
Skirts, Underskirts, Children's Fancy Goods, Frocks,
Bibs, Bonnets, Bootees, Hats, Wool Shawls.

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods ■ all colours.

BEST SILVER JEWELLERY **PRICE MODERATE.**

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

ADAM H. G. MAHOMED,

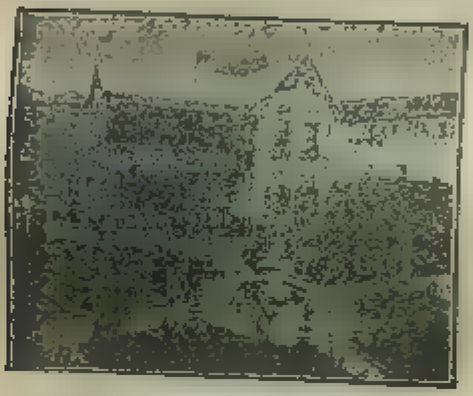

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "ADAMGOOL," CAPETOWN.

A. Chetty, Central Fruit Depot,

FLORIST AND FRUITERER.

Importer and Exporter of Colonial and Foreign Fruits and Flowers. Choicest Fruits packed for export. Wedding Bouquets, Sprays, and Wreaths made up on the shortest notice.

CIGARS. CIGARETTES. CONFECTIONERY.

Heynes Mathews' Buildings, (corner of Adderley and Longmarket Streets)

CAPE TOWN.

Telegrams: "Chetty," Cape Town.

ஏ. செட்டி வெளிதேசவியாபாரி.

இவ்விடத்தில் பலவிதமான புஷ்பங்களும் கனிகளும் இருக்கின்றன, கனிக்கும் வெளியூருக்கும் ஏற்றுமதி இறக்குமதி செய்கிறோம், வெளியூருக்கு பழமனுப்புகிறோம்; தவிர கல்யாண புஷ்பச்செண்டுகளும், மாலைகளும், சட்டைமேலணியும் புஷ்பமொத்துகளும் அவ்விடமிருக்கின்றன. இன்னும் சுருட்டு, சிகரெட்டு, மிட்டாய்வகைகளுமிருக்கின்றன.

எய்ன்ஸ், மெத்யூஸ் பில்டிங்ஸ், கார்னர் ஆப் அடர்லே லாங்மார்க்கட் ஸ்டிரீட் கேப்டவுன்.
"டெலிகிராம்ஸ்" செட்டி, கேப்டவுன்.

FOR

RUBBER STAMPS

Of all Shapes and Sizes in DIFFERENT LANGUAGES,

SEND TO—

International Printing Press,

PHŒNIX.

ખાજા ખાશો કે મસાલેદાર ઘારી?

जंडुमहाराज मीठाईवाला

१५२, ग्रे स्ट्रीट, डर्बन.

हमारे यहां हरहमेश गरमागरम घीकी मिठाई, सेव और पकोडा तैयार मिलेंगे.

ઘીની મીઠાઈ

સ્વાદિષ્ટ! ગરમાગરમ! અને વળી ગમે તે વખતે! ચોખા ઘીમાં—સુતરફેણી, મગજ લાડુ, ઘારી, બુંદી, મેસુબ, જલેબી, જાંબુ, ખાજલી, સેવ, ભજીઆં વીગેરે ઘીમાં બનાવેલાં તઇયાર મળશે. તેલ બીલકુલ વાપરવામાં આવતું નથી.

ખાસ ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપી માલ વખતસર અને સરસ બનાવી આપીએ છીએ. બહારગામના ઓરડરનો માલ રેલવે મારફત વખતસર ચડાવીએ છીએ.

જે૦ દલપત એન્ડ કું૦

૧૫૯, ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars,
MANUFACTURED BY THE
BRICKFIELD CIGAR FACTORY.
119, STATION ROAD, BRICKFIELD.
P.O. Box [illegible]. JOHANNESBURG.
PROPRIETOR—F. H. DORABJEE.
Special Quotations for the Wholesale Trade.
—A TRIAL SOLICITED—
Sample Cigars sent Post Free on application.

ખાનગી ઈંગ્રેજી ગુજરાતી નિશાળ.

જે તા. ૨૬ મી જુન ૧૯૦૪ થી ખોલી છે.

ગુજરાતી તથા ઈંગ્રેજી પુસ્તકો, કાપીઓ, પાઠમાળાઓ, મીનીંગ બુકો, વગેરે તૈયાર છે. અને તેની ભુંડાપી અભ્યાસ ચાલે છે. વધુ હકીકત માટે લખવું અગર મળવા મેં૦ કરવી.

ગ્રેસીલ સ્ટ્રીટ, સુરતી મસીદ પાસે, ડરબન. એમ૦ એલ. પરેલ સ્કુલ માસ્તર.

FOR SUITS TO MEASURE

GO TO

Makanjee Bros.,

OUTFITTERS,

152, Grey Street.

FOR

Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO

VERGATSAMY NAIDOO, TONGAAT.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.
JOHANNESBURG - - - - - - - P.O. BOX 1869.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer.

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P.O. BOX 176.
BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

SUN Insurance Office.

SUN FIRE OFFICE FOUNDED 1710

PAYNE BROS., Agents,
WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसे पुराणी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापन पौंड ३०,००,०००.
अर्जी करनेसें कमतीमें कमती भाव मिलेंगे

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમા
ઓફીસ જેની મુડી પાં ૩૦,૦૦,૦૦૦ની છે
ઉપી અરજી કરવાથી ઓછામાં ઓછા ભાવ ભારો મળી શકશે.

[illegible Tamil text]

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.
UPPER MURCHISON ST.,
LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods, and all sorts of Fashionable Goods.

હિંદી દવાખાના.

આ દવાખાનામાં દરેક જાતની દવા પુરી પાડવામાં આવે છે. બહાર ગામના ઓરડરો પર પુરેપુરું ધ્યાન આપવામાં આવશે. દરદી ઓની ઉપર ખાસ ધ્યાન આપી ઉમદા ટ્રીટમેંટ કરવામાં આવશે. ઘોડા અને જાનવરની દવા અમારે ત્યાંથી મળશે.

૨૬૦ પાઇન સ્ટ્રીટ અથવા ૧૨૨૫, અમગેની રોડ સ્ટેશનની બાજુમાં.

हिन्दी दवाखाना.

इसी दवाखानामें [illegible] किसमकी दवा मिल सकती है. बहार गांवके ऑरडरोंपर सम्पूर्ण ध्यान लगाया जायगा.

दरदीओंपर ध्यान लगाकर उमदा ट्रीटमेन्ट की जायगी.

घोडे और टट्टूकी दवा भी हमारे यहां मिल सकती है.

मिलनेका पता-

२६० पाइन स्ट्रीट,
और १२२५ अमगेनी रोड
स्टेशनकी पास.

இந்திய மருந்துக்கடை.

எல்லாவகை மருந்துகளும் விலை சகாயமாக விற்கப்படும். [illegible]

• Castle Cash Stores. •

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,
CASTLE BUILDINGS,
HANOVER STREET,
CAPETOWN.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

[illegible] & 56 LEUWEN STREET,
CAPE TOWN.

BRANCHES—274 Caledon Street.
265 Long Street.

P.O. Box 363. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co., Wholesale Merchants,

467 SMITH STREET, DURBAN.

ફેન્સી કાપડના ખાસ વેપારી. છેલ્લામાં છેલ્લા નવા તરેહનો માલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "ગુસકવારના સેઇંગ મશીન" ના નાતાલ ટ્રાન્સવાલ અને ઓરેંજ રીવર કોલોની માટેના ખાસ આડતીઆ. "જનરલ સોફ્ટ ગુડસ" અને કાફીરનો માલ તરેહ તરેહ જાતનો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવે છે.

M. K. PATEL,

Wholesale & Export Fruit & Produce Dealer,

42 President Street, Johannesburg,
TRANSVAAL.

Season's Stock always on hand. Potatoes, Onions, Vegetables, and every variety of Fruit, at lowest Market Prices. Best Selected Fruit carefully packed for Country Orders. Personal and prompt attention given. Prices on application. Terms: Nett Cash.

All Communications to be addressed—Box 1241, Johannesburg
Tel. Address "PATEL."

એમ. કે. પટેલ.

જથાબંધ ફ્રુટ અને પ્રોડયુસ મરચંટ
૪૨ પ્રેસીડેંટ સ્ટ્રીટ જોહાનેસબર્ગ
ટ્રાંસવાલ.

દરેક રૂતુને લાયકનો માલ હમેશાં તૈયાર રાખવામાં આવે છે. પટેટાં, કુંગળી, તરેહ તરેહનાં શાક તથા ફ્રુટ ફળાદી વિગેરે, બહાર ગામના ઓરડરો સંભાળથી પેક કરી બનતી ત્વરાથી મોકલવામાં આવે છે. ભાવને માટે ઉપરને સરનામે પુછશો યા લખશો.

બોક્સ ૧૨૪૧, જોહાનેસબર્ગ.
ટેલીગરાફ સરનામું "પટેલ"

ટરકીશ ફેઝ ટોપીઓ.

ઇંગલીશ ફેક્ટરીની બનાવેલ.

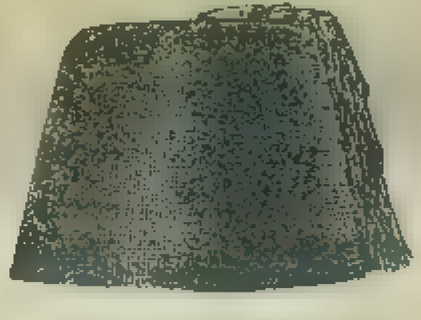

ઊંચો માલ, સસતા ભાવ.

ધણીજ નમુનદાર, શોભીતા રંગની "ફેઝ" ટરકી ટોપીઓ, છુટક તથા જથાબંધ વ્યાજબી ભાવે અમારે ત્યાં મળશે. બહાર ગામ સારી પેકીંગ કરી મોકલવામાં આવશે. "હિન્દુ કેપ્સ" નો સારો જથ્થો થોડા દીવસમાં આવી પુગશે.

[illegible]. R. Sarfudin, Importer,
100 Queen St. P.O. Box 73, Durban.

એસ. આર. સરફુદીન.
૧૦૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ, બોક્સ ૭૩ ડરબન.

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety, IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Box 1126. Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN.

DURBAN: QUEEN STREET.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

અબ્દુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫-૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड, ग्रोसरी और दुसरी सब रकमका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५-७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

[illegible]
அப்தேல்கனி, ஜெனரல் டீலர்,
5. அண்ட் 7. கிராஸ் ஸ்டிரீட், கேப்டவுன்.

Prof. L. Doovey,

Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from REV. I. J. RETIEF, ARTHUR GARCIA, ESQ., R.M., UITENHAGE, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિઅન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની પાણી લેપની પ્રસિદ્ધ દવાનો શોધક. રેવરન્ડ એલ. જે. રીટીફ, આરથર ગેરશિઆ એસકવાયર વિગેરેનાં સરટીફીકેટ છે.
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधोंका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाके लीये पानीलेप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक. सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where JALBHOY & SORABJI BROS., are ous Sole Agents. . . . .

જુસબ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડ્યુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન શિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ગુલ"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,

—CORNER OF—

BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS:
"SHAHMAHOMED,"
CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE

Indian Department,
German East African Line.

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer

—AND—

Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:—
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોજજી.
ડાયરેક્ટ ઇમ્પોરટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.
ક્લેરમોન્ટ. કેપકોલોની.

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.

HOUSES TO LET.

19 EYER STREET, CAPE TOWN.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS:
J. GARLICK, Cape Town; G. E. HANNIS, Resident.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગાર્લીક, કેપટાઉન.

જી. ઈ. હિન્ડસ, ડરબન.

સર્વ જાતનો માલ.

સઘળી રકમનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાકરી સામાન, વાસણો, શાલો, જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ. કરમનની કંપની સાથે લાંબા વખતથી વેપાર કરેલા છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલો છે. તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

સી. દાદા ઓસમાન.

,, ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

सरकारी सरवेयर.

ઘરાકને માટે ઘણી કાળજીથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.

૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इजनेर.

ग्राहकोंका काम बहुत ध्यानसे संतोष क किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन

ஜெ. எ. சோரல்

கவர்மெண்டு சர்வேயர்.

பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்.

டர்பன்.

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams, Curry Powder, Chutneys, Cayenne Pepper, White and Black Pepper, Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.

Box 63, Durban.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦

હરેક જાતના લાકડા તથા ઇમારતનો સામાન.

પોઇંટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कुं.

बहुत रकमेंका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ते.

पॉइंट रोड, डर्बन.

அயல்தேசங்களிலிருந்து மர இறக்குமதிசெய்து பெரியவியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். வீடுகட்டுவதற்கான ஒவ்வொருவகை மரங்களும் கிடைக்கும்.

ஆர்பரோ அண்டுகோ.

பாயிண்டு ரோட், டர்பன்.

Established 1884.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .

. . . Direct Importer

— OF —

Indian and other Oriental Merchandise

— FROM —

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

10 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG (P.O. Box 4081.)

PRETORIA, Indian House, 242 Church St. (P.O. Box 224.)

BULAWAYO (P.O. Box 156.)

BARBERTON. SALISBURY. KIMBERLEY.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

L. DONNELLY

Wood, Coal & Produce Merchant.

Delivery given free to any part of Durban and suburbs.

Wattle Block (2 ft.) a speciality.

Corner of GREY & PRINCE EDWARD STREETS

DURBAN.

ROYAL

Exchange Assurance.

FOUNDED 1720 A.D.

CAPITAL £4,000,000

FOR FIRE ASSURANCE.

H. FELLOWS-SMITH,
Incorporated Accountant,
Chief Agent,

Equitable Buildings, Smith St., Durban.

MONEY TO LEND in Large or Small Sums

રોયલ એકસચેંજ વીમા કંપની.

સને ૧૭૨૦ માં સ્થપાએલી.

મુડી પાં. ૪,૦૦૦,૦૦૦

આગના વીમાની બાબતના મુખ્ય એજંટ

એચ. ફેલોસસ્મીથ.

ઇક્વીટેબલ બીલ્ડીંગ

સ્મીથ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

પૈસાની નાની મોટી રકમ ધીરવામાં આવશે.

Indian Opinion

Vol. III. PHŒNIX, NATAL, SATURDAY, 26TH AUGUST, 1905. No. 34

M. H. NAZAR, Editor.

Contents.

	Page
EDITORIAL COLUMNS:—	
The British Association	561
Lord Curzon	561
Professor Parmanand	561
"The Sleeping Sickness"	562
OTHER ARTICLES:—	
Lord Curzon Resigns	562
Natives and Land Tenure	562
Pretoria's Municipal Bill	563
Indians as Comrades...	563
Our Cape Despatch	563
The Way of the Simple Life ...	564
The Ramayana	565
The Danger of Progress	565
The World's Religion	565
Our Weekly London Letter ...	566
Facts and Comments...	567

Indian Opinion

SATURDAY, 26TH AUG., 1905.

The British Association:

A Suggestion

SOUTH AFRICA has had the unique honour of welcoming on its own soil this body of illustrious scientists. The British Association for the Advancement of Science is an institution of which the Empire may well feel proud. It was a happy idea that prompted the South African Association to invite their prototype to visit this subcontinent. The results are likely to be far-reaching. Not only will something be done for the main object of the Association—viz., the popularisation of science—but the visit will help to secure a more important result in drawing together South Africa and Britain, and the Colonies with one another. This is the third time that the Association has met outside the British Isles; and in view of the importance of these visits and the cordiality with which the members have been received, it is not likely to be the last. We look forward to the day when the Association will meet in India. Such a visit would, we believe, be greatly to the advantage, not only of India, but the Association itself.

We venture to make one humble suggestion. We have said that these external visits will do much to draw together the widely separate portions of the King's dominions; and in order that the Association may be everywhere recognised for what it really is—namely, one of the very greatest assets of the Empire—we would like to see the title amended to "THE BRITISH EMPIRE ASSOCIATION FOR THE ADVANCEMENT OF SCIENCE."

Lord Curzon

THE inevitable has happened and Lord Curzon is no more an Indian Viceroy. It is an irony of fate that when he seemed to be irremovable he had to go under circumstances the most humiliating. A Viceroy [redacted] whom prestige was everything and who relied greatly on it for success in many things he undertook has been obliged to leave India without a vestige of it remaining. That such a fate should be brought about by the discredit of a War Minister adds point to the degradation Lord Curzon has had to undergo. It would almost appear to be an answer to the prayer of the suffering millions who were groaning under his autocratic rule.

We think that in all he did Lord Curzon was actuated by good intentions. He undoubtedly believed that he was doing good to the people of India [redacted] spite of themselves, in forcing down their throats what he was pleased to term reforms. No Viceroy excited on the threshold of his career the expectations that Lord Curzon did. His speeches led the Indians to believe that he would out-Ripon Ripon in his treatment of Indian problems. In his minute on the behaviour of the British soldiers he even translated his promises into deeds. His reduction of the salt tax and his advocacy of the cause of British Indians in South Africa will always stand to his credit. But when full allowance has been made for these things, the net result is such that he has succeeded in earning the dislike of the people at the end of his career, in the same measure that he began with their good-will. Even though the cause of his resignation is unfortunate in that it betokens the triumph of military autocracy over civilian rule, we can quite imagine that to-day in thousands of Indian homes there must be a time of joy and thanksgiving for what will be considered, not without reason, a good deliverance.

The career of Lord Curzon makes it very risky to base any expectations upon the new Viceroy; and it would be perhaps far safer to expect nothing if we would be blessed; but in Lord Minto, the Viceroy designate, India will have a noble man not unknown to it, as he belongs to an illustrious family which has already given a Viceroy [redacted] India. His Colonial experience may be of inestimable advantage in Indian administration; and if the traditions of Colonial Governorship, which are always strictly constitutional, are kept up in India, that portion of King Edward's Empire may look forward to a peaceful and sympathetic rule for the next five years. Heaven grant that it may be so. Famine once again threatens to overtake the land; plague still continues [redacted] exact its toll; poverty daily undermines millions of families: only broadest sympathy and kindliness to the governed can help them in this dreadful trinity of evils.

Professor Parmanand

PROFESSOR PARMANAND, the distinguished scholar from the Anglo-Vedic College, has been in our midst now for a few weeks. He has delivered interesting discourses to crowded audiences. His mission seems to be to advance the teachings of the Arya Samaj, which [redacted] a body that has done most useful and practical work apart from its religious doctrines. It has produced earnest patriots, a band of self-sacrificing teachers, and it has also done noble work in connection with the terrible earthquake that took place in India a few months back. The Professor who belongs to such a body of workers has a right to expect a warm welcome from the Indians [redacted] South Africa. Indeed, we cannot have in our midst too many Indians of attainments and culture.

The question however remains as to what we shall make of such men and what they will make of us. We confess that we are not yet ripe for a vigorous missionary enterprise on religious lines. The soil is hardly ready for such work. Not that each religion may not have its own exponent and custodian. The Arya Samaj does

not represent any established orthodox religion of India. It takes nothing away from its credit when we mention that it is still a cult struggling for existence and catering for converts. It represents a reformation of Hinduism. We feel that Indians in South Africa are not ready to receive any doctrines of reformation. The needs of the Indians so far as internal work is concerned consist of education and as much of it of the right kind as can be had. We have always admitted that there is room for improvement in the Indian household. This is not to be attained without education of the hundreds of Indian youths who are almost totally neglected in this sub-continent. The best thing we venture to think that Professor Parmanand can do is to turn his attention to this phase of the question. It is a most practical and effective mode of exhibiting the strength, the purity and the usefulness of the Samaj he represents. We believe that to sufficiently educate Indian children in South Africa through paid teachers is well-nigh impossible. We want teachers of the highest qualifications, experience and culture even for primary education.

We venture to present these views to Professor Parmanand, and through him to the Arya Samaj and other like bodies in India, no matter of what denomination or religion, for their earnest consideration.

"The Sleeping Sickness"

It was [illegible] inspiration that [illegible] burg should [illegible] by the British Association with a [illegible] on "The Sleeping Sickness," not only because the capital of Natal is designated "Sleepy Hollow" but also because it is the home of a sleepy Government. The Government has greatly distinguished itself of late, and in nothing more than in its refusal of the Marconi Company's offer to erect a Wireless Telegraphic Station in Natal because "developments are taking place." Of course "developments" are taking place—in everything except our somnolent rulers. It would be a bad thing for science in general and "wireless" telegraphy in particular if developments were not taking place. We are not sorry that this luminous decision is coincident with the visit of many distinguished scientists, among whom is Sir William Preece, one of the pioneers of wireless telegraphy, because the cordial welcome afforded them will show that the people of Natal do not all suffer from the sleeping sickness. What would have been thought of South Africa if it had refused to receive the British Association because "developments" in science are continually taking place?

Lord Curzon Resigns

Kitchener Dispute Ended

Earl of Minto appointed

It was announced on Monday that Lord Curzon had resigned, says the *Natal Witness*.

The resignation does not surprise those who have followed the recent controversy.

The official correspondence, published in the form of a Parliamentary Paper, shows considerable bitterness of feeling between Lord Curzon and Mr. Brodrick.

Telegraphing on the 17th July, the Viceroy recommended the appointment of Sir E. Barrow as first military supply member of the Council as being acceptable to both Lord Kitchener and Lord Curzon.

Mr. Brodrick cabled on the 1st August that the Cabinet were unable to accept the nomination as Sir E. Barrow was more suitable for a high command in the field.

Lord Curzon telegraphed on the 2nd August re-affirming his nomination on the ground that he could only satisfactorily inaugurate a new army system with the aid of his military colleague, in whose judgment and ability he had the fullest confidence.

Mr. Brodrick, cabling on the 4th August, said the Cabinet adhered to their decision, and the Government must avoid any appointment tending to reproduce previous difficulties. He requested Lord Curzon to consult Lord Kitchener regarding the best man.

Lord Curzon replied on the 5th August that Lord Kitchener did not consider it a part of his duty to recommend a member to the Viceregal Council, and added that he could only carry out his new army policy if he received the support of the Government, and was allowed the co-operation of the officer whom he considered the best qualified. If that were refused he would be unable to continue and a new Viceroy should be chosen.

Mr. Balfour answered on the 8th August that the Government was unable to understand Lord Curzon's position, and desired him to reconsider his decision, and asserted that the Government wished to act cordially. The Secretary of State, however, must recommend the official who was to carry out the new policy.

Lord Curzon, replying on the 10th August, accepted the constitutional position, analysed the Commander-in-Chief's proposals regarding the military member, and said the result would be to concentrate all the military power in the hands of headquarters, which would involve an unpardonable waste of public money. "If the Commander's view is to prevail," he said "it is useless for me to remain in India."

Mr. Brodrick replied on the 11th August that the Government refused to return to the military *status quo*.

Lord Curzon replied on the 12th August that he was reluctantly driven to the conclusion that the Government's policy differed fundamentally from what he thought had been agreed upon, and was based on principles which he was unable conscientiously to carry into execution.

Mr. Balfour, on the 16th August, regretfully accepted the resignation.

The Press regards the resignation as inevitable.

"The Times" regrets that Lord Curzon withdrew his first resignation in June.

Most of the papers find fault with the tactlessness of Mr. Brodrick's despatches, and generally accord a warm welcome to the Earl of Minto as Lord Curzon's successor.

Curzon's Successor

It is officially announced, says Reuter, that the Earl of Minto will succeed Lord Curzon as Viceroy of India.

Lord Minto is the son of the third Earl, and Emma, daughter of General Sir Thomas Hyslop, and was born on the 9th July, 1847. He joined the Scots Guards as ensign in the year 1867, and has been on active service, having served with the Turkish army in 1877, and in the Afghan war two years later. He became private secretary to General Lord Roberts at the Cape in 1881, and was a volunteer in the Egyptian campaign in 1882. From 1883 to 1885 he was military secretary to the Governor-General of Canada (the Marquis of Lansdowne), and in the last-named year he was chief of the staff in the N.W. Canadian rebellion. From 1898 until last year Lord Minto was Governor-General of Canada.

Natives and Land Tenure

Missionary Association's Resolution

At a meeting of the Executive Committee of the Transvaal Missionary Association held in Johannesburg on August 9, the following resolution was passed, copies of which has been sent to the High Commissioner and the Attorney-General:—

That, in the opinion of this Executive Committee of the Transvaal Missionary Association, it would be most unwise for the present Government of the Transvaal to pass such a measure as that suggested by the Rand Pioneers in relation to the tenure of and titles to land by natives, bearing as it does on the face of it a suggestion of panic legislation; and

that such action would cause intense dissatisfaction amongst the natives, beget a serious mistrust of the Government, and play into the hands of political agitators, already sowing seeds of racial strife.

That this Committee is of opinion that the safest, most honourable and statesmanlike course, would be to allow all sections of the community a sufficient opportunity for considering and discussing so important a question, rather than by passing hasty legislation which will invite the Royal veto, and be thus calculated to postpone still further the granting of Responsible Government.—*Star*

Pretoria's Private Bill

The Colour Question

A Sensible View

The Rev. James Gray writes to the *Pretoria News* as under :—

I observe that our Town Council is excited over the rejection by Government of its private Municipal Ordinance or Bill. If the Councillors are under the impression that they represent a solid electorate in their object in promoting the Bill, which, I understand, is to keep coloured people off the footpath, I think it should be known that they are mistaken. The members of our Town Council are all men whom we trust and look upon as disinterested in the public service. Even when they take a line of action which many of us believe to be mistaken, we give them credit for doing so from a desire to serve the best interests of the city. It is therefore with no intention of questioning motives that I write these words.

But it should be understood that many citizens have absolutely no sympathy with the policy of binding coloured people, simply because they are coloured, under the adamantine grip of caste, to servile and low conditions. We think, for instance, that the whole practice of giving Christian enlightenment, both in secular and sacred things, to the native, and thus arousing in him legitimate Christian aspirations, is a gross and heartless hypocrisy if in such a matter as walking on the footpath we are to meet him with the prohibition "Not even here shall you come. Stifle your aspirations, and be a pariah for ever." This attitude may suit Brahminism, but it is the negation of Christianity. What I write is not my own isolated opinion. The bishop and clergy of the Anglican Church and the ministers of the Wesleyan and Baptist Church are with me in this.

Besides, the great mass of the British people whose historic sense has not been blunted, remember that Britain's policy of fairness and even generosity to all her subjects has been the secret of Britain's unparalleled expansion and hold upon her empire, and they do not wish to see her stultify her past in this matter.

You will not understand that we desire to throw open the footpaths or any other privilege to coloured people indiscriminately. We are as little anxious to inconvenience white people through being fair to the coloured as any of our Town Council. We would neither open nor shut indiscriminately. Discrimination is the function of Government. Let the coloured man or woman, who is living in civilised conditions, the exempted native, the duly recognised native minister or teacher, and whoever may by the Council for good reasons be admitted to the privilege, be allowed on the footpath on the distinct understanding that it is a privilege contingent on cleanliness and good behaviour. A badge of some kind might be given to those who carry the special permit, and it should be regarded as a badge of honour. One thing I would suggest in addition, and that is that natives who are using the street should be recognised as having a distinct privilege there. The brutal way in which some cabmen and other drivers grate or jostle with their vehicles the inoffensive native, should be severely checked.

I may say that we would rather have gone in a quiet way to the Town Council and talked this matter over. But the cumbrous formality that must be observed ere that can be done renders approach to our city fathers almost impossible.

Indians as Comrades

Colonel Younghusband's Praise

The following is given by the *Bengalee*, from a recent speech by Col. Younghusband :—

No officer who had served with Indian troops in time of war looked upon the native officers as anything else but comrades. There was no civil official who at the end of his period of service did not look back upon his time in India without recollection of many an affectionate friendship. Even the faithful Indian servants were looked upon as real companions. The great Chiefs had always shown themselves ready to stand by us as true comrades. Even in the dark days of the Mutiny, and whenever there had been a scare of a Russian invasion, trouble in China, or disaster in South Africa, they had come forward with generous offers of assistance, while in time of great national sorrow, especially on the death of the late Queen, both Chiefs and people had shown a depth of sympathy such as could only come from a people having in them the essence of real comradeship.

WE HAVE RECEIVED the first number of *The Junction Argus*, published at Germiston, Transvaal. It is a weekly journal, got up in a handy form. There should be plenty of room for it in that growing town and district.

Our Cape Despatch

(FROM OUR OWN CORRESPONDENT)

I think it was Sir Arthur Helps who said that in the stillest night the air is full of sounds for the wakeful ear. I am reminded of this sage utterance in reading in your columns and elsewhere of the pre-judging attitude adopted by some of the Transvaal legislators in reference to the Indian question. Why so much feeling should be aroused in the breasts of kindred subjects of a common Empire, when approaching the subject of Indian trading within the limits of the King's dominions, whether in the Transvaal or elsewhere, passes one's understanding. If it concerned foreign subjects there would certainly be no occasion for surprise; but foreign subjects are, as a rule, under our all-protecting flag, left severely alone. Anybody, be he Turk, Russian, Italian or American may procure a licence and trade, without let or hindrance, in any part of our free Empire; the poor Indian alone must be hustled. It seems to matter little to his white fellow-subjects in the Transvaal whether he is a docile, quiet, law-abiding citizen. He may serve in any menial or servile capacity; but to carry on trading operations like a gentleman would appear to denote temerity on his part. And men of education and enlightenment—men who ought to know what cohesion of the Empire means—men who should do their utmost to aid the Imperial government in maintaining with jealous care the policy and traditions of that Empire—not only exhibit a stern front of opposition to the peaceful vocation of the harmless Indian trader, but go a step further than decency warrants by making unjustifiable statements and endeavouring to thwart the policy of government which the paramount interests of the Empire dictates. I can conceive no reason for the exhibition of so much feeling on the part of some of the citizens of the Transvaal who, by a combination of circumstances, are placed at the head of their people. They are not altogether irresponsible; they are responsible for much: and it were manly and loyal on their part did they stop to reflect on how much is involved in the blind infatuation under which they seem to labour, so as to remove the scales from their eyes in respect of the place of the King's Indian subject in the sphere of trade and commerce, whether in the dearly-bought Transvaal, or in any other portion of His Majesty's dominions. I would fain hope that as time goes on, better counsels would prevail in this highly-important matter, and that, under the wise and sagacious rule of our new High Commissioner, every source of friction and irritation in reference to this question would be removed for all time. We should one and all strive to bring harmony to bear on our relations with each other; we should eschew selfishness, and seek to bring

about unity and concord in every part of South Africa; we should do all that lies in our power to expedite that grand consummation, a stable commonwealth, for which every sincere, honest, right-thinking man is working. And to these ends much of our narrow, parochial ideas must give way to a generous and wide sympathy with men and things, to a broad-mindedness which embraces every unit of the resident population, whether white or coloured, within our standard of civilisation.

In the Cape Colony the Indian trader has to contend with some amount of prejudice, if not opposition, but it is as nothing when compared with the situation of his fellow-countrymen in the Transvaal. It is indeed a matter for devout thankfulness that broader principles and higher considerations sway the minds of our leading men. And with the stronger influences for good with which the Indian is surrounded in this older colony, what little prejudice and antipathy exist now against him will be gradually swept away, as he himself comes to conform to the condition of things and eventually takes his rightful place in the community.

Our Government is keenly alive to the necessities of our present situation. It is doing its utmost to bring about changes which would ultimately equalise expenditure with the falling revenue. Indeed, drastic improvements are taking place in the civil service, though it remains to be seen how far the reforms would curtail expenditure and bring about efficiency with economy. Of late years there has been a pernicious system of re-modelling of staffs on the Home system, and the Government of the day remained blind to the large outlay which it involved. The times of depression have opened the eyes of the powers that be to the wasteful and extravagant system, and the pruning-knife is now being applied with ruthless insistency. To my mind, it were better to have had a special independent commissioner to do the work of re-organisation, than the present expensive Commission, composed of half-a-dozen highly-paid men. I shall recur to this question in my next.

One good thing the present Government is giving careful and earnest attention to is the subject of farmers' co-operation, or, in other words, combination amongst farmers with a view to securing State assistance. The Government has taken a vote of £150,000 from Parliament in order to assist farmers, on a co-operative system amongst themselves, in the matter of pastoral and agricultural pursuits. This is really a step in the right direction, and will be productive of much good, if proceeded with on the right lines. The proper development of this colony has been too long dormant. We are blessed by Nature with great potentialities of wealth, and, with the advent of a new, healthy element in the people, the desired energies and activities would have been exerted in several directions but for the scarcity of money. Lack of active brains has been the one thing which has always militated against the advance of this colony. We are now on the threshold of a new era in colonial expansion, and the Cape Colony, with good steering of the ship of state, is sure to take her place in the forefront of the Colonial Empire.

The members of the British Association are now among us. I am sure you will watch their proceedings with keen interest, as they are being watched throughout the literary and scientific world. It is needless for me to report aught of their doings, as Reuter is sure to keep you well posted with regard to them.

The Way of the Simple Life

Almost in every newspaper, periodical and magazine we pick up, we find some reference to the question of the Simple Life. Even "society" has taken it up, and we read of Lady So-and-so adopting some phase of simplicity, and Lord Somebody-else advocating a reformed diet. It is, to quote a popular phrase, "all the rage"; so much so, in fact, that the humorous journals find in it a subject for satire. What does it all mean? Is the world really seeking a simpler life or is it a passing fancy, taken up like a plaything, to be thrown away when another new thing comes along? To my mind, it is a little of both. There is a genuine feeling in favour of returning to a simpler life, brought about by the love of luxury, which has grown to such proportions that it has reached a climax, and a consequent reaction has set in. On the other hand, there are those who merely take interest in it because it is popular, and go no further then discussing the subject as they loll in the drawing-room.

The way to attain to the simple life is necessarily by simple methods, with a desire to forsake luxury and cast off everything that is not of real value.

When we have lived in a house-boat for a week, or spent the holidays camping out, we have not necessarily gone far towards the simple life. Nor is it conclusive because a man has left the city and gone to live in the country, that he is much nearer that ideal.

The simple life can only be attained by those who are in earnest about it. A man must realize that the luxuries of life, for which he has to slave so hard, are nothing but a dead weight, using up his best efforts and giving no satisfaction in return.

It is a great mistake to suppose that it is necessary to leave our present environment in order to practice the simpler ways of living. Having once grasped the principle, it can be put into practice, no matter where or how we may be situated. It is more a question of a simple mind, and the attitude with which we view our responsibilities. There is a good deal of self-sacrifice required, and it may be that we find it necessary to give up something which has been a source of pleasure to us. The thing which appeared innocent and harmless before, now we see in a new light and so, to be true to our ideal, we must forsake them. There is nothing really good which can be had without some effort; and the simple life is no exception to the rule.

It is surprising to find when we have progressed a little on the way, so many things to be useless which at one time were considered quite necessary; and we wonder at our selfishness in demanding such things.

The effort should increase our consideration for others. Happiness, the goal to which we all are striving, is reached by endeavouring to make the lives of others happy; and if, by renouncing the luxuries of life, we can lighten the burdens of others, giving pleasure and happiness thereby, surely the simplification of our wants is a thing greatly to be desired! And so, instead of supposing that we must become hermits and dwellers in caves in order to practice simplicity, we set about simplifying our affairs, each according to his own convictions and opportunity, much good will result and the simple life will at once be established.

The whole of society needs simplifying, but this will be brought about when a sufficient number of individuals, actuated by high principles and practising simplicity in their daily lives, can infuse the whole with their own ideals.

The key to the position is this: first attain simplicity and purity of heart; and the simple life will be the inevitable result.

SIMPLICITAS

We learn that A. Hamid, the son of Mr. J. M. H. Gool, of Capetown, has successfully passed his London matriculation examination in the first class. Previous to going to London he was in Cairo, Egypt, at Khedivieh School, where he had acquired a good knowledge of Arabic, and had passed his matriculation.

Coloured Equality.—If the coloured men educate themselves and rise in the social and ethical scale, they become automatically the equals of the superior race and no "adopting of policies" can alter hard facts. Socially we may not acknowledge that equality because society is always arbitrary, the colour prejudice is strong, and an acknowledgment of social equality is neither sought for by the coloured people nor on their behalf by their friends among the Europeans, nor do we think it desirable, if the Europeans of South Africa are to remain its aristocracy, that social equality should be in any way admitted.—*Pretoria News.*

The Story of the Ramayana

The Epic of Rama, Prince of India

BY J. L. P. ERASMUS.

(CONTINUED.)

Meanwhile far away at home the ancient monarch Dasa-ratha was dying. When death was drawing near, the feeble and care-worn potentate related to Queen Kausalya how in his youth he had unknowingly slain a hermit's son; and he expressed as his conviction that every wrongful *karma* (deed) done in life has its sure retribution. In his younger days he was deemed an archer prince who shot by sound. Whilst hunting in a dreary forest he heard some wild beast drink water by a streamlet. He shot his deadly arrow. And lo! he heard his arrow fall like a hissing cobra, and a dying human voice of lamentation rise up high in the air. He hurried to the spot and there found a hermit's son weltering in a pool of blood. The boy told him that he was the son of old, feeble and sightless parents, who were dwelling hard by in a cottage, and that he was their only support. Great was the archer's grief. At the dying boy's entreaty the prince hastened to the hermits to tell them about the dreadful deed unknowingly done. Deep was the parents' woe. They prepared a funeral pyre for their son and for themselves; but before flinging themselves thereon and perishing, the sightless prophet foretold to Dasa-ratha that although his time of expiation was distant, still he too would weep and perish for a beloved and righteous son.

On Bharat's return home from the kingdom of his grandfather, he heard of the death of his father and of the cruel banishment of Rama, and refused the throne which had been reserved for him. He wandered through the woods until he reached Chitra-Kuta, where he met Rama and implored him earnestly to return to Ayodhya and ascend the throne; but Rama refused to do this, as he had given his word and would not withdraw it.

The noble Rama counsels Bharat to rule wisely. All persuasions proving vain, Bharat returned home and brought with him Rama's sandals, which he placed on the throne as an emblem of his brother's sovereignty during his voluntary exile. Rama himself went deeper into the forests in order that he might escape his relatives and friends seeking him.

Rama meets Jabali, a learned Brahmin and sophist, who denies the existence of a heaven and a world hereafter, and questions the soundness of the maxims of Faith, Law and Duty. In ancient India the greatest freedom of religious views was tolerated. In the Epic Jabali reasons against Duty and Future Life with a force and skill which a Greek philosopher could not have excelled. Rama merely rebukes the sophist for his false reasoning, and extols the saving and sustaining power of Truth which exalts a nation.

The Princess and Sita betook themselves deeper into the forest, where later on they came to the hermitage of Atri and his wife Anasuya. Their welcome was cordial and they received the rich blessings of the holy pair. Bharat and Rama's parting was sad. Bharat resolved upon wearing a hermit's dress during the term of his regency, and he told Rama that if he did not return after the lapse of the fourteen years, he (Bharat) would die upon the pyre.

. . . .

Here the poem takes a turn. So far we have been hearing of domestic happiness and affliction and of affairs of state; hereafter the poet sings of turmoils and of wars. The scene of what follows now is laid in the Deccan and Southern India. We are now beyond the Vindhya mountains.

The narrative opens with an account of the humble hermitage of the great saint Agastya, who was dwelling in wilds of Southern India Some hold that he was the Indian Columbus, who 3,000 years ago opened up Southern India to Aryan colonisation and Aryan religion. The poet extols the holiness and great virtues of the greatest of ancient sages, who bade the princes and Sita a right hearty welcome. They in turn showed the saint the greatest love and reverence. The saint having praised Sita for her womanly devotion to, and faith in, her lord and husband, now directs them to Panchavati's lonesome forest, and gives a most beautiful description of the scenery thither, of the limpid waters of the Godávari, of the varieties of fruit and luscious berries and of the infinite solitude of the dark jungle. Rama marked out a suitable spot and requested the dutiful Lakshmana to construct for them a leafy cottage. Here they spent the winter.

It so happened that a Ráksha Princess, sister of the Ráksha King, had strayed into the forests and had come before the door of Rama's cottage. She was eager to see the inmates. She beheld the "lion-chested, mighty armed, lotus-eyed" Rama and became enamoured of him. She asked him how it happened that he was staying in a lonely cottage in that dark jungle over which the Rákshas held their sway. With his usual candour he told her the story of his exile. Later on she told him who she was, and that she, like the rest of her people, could assume forms at will, and that she chose him then and there as her lord and husband, counselling him to cast his human wife aside. He told the passion-smitten maiden that her request was base and unworthy, and advised her to try her charms on Lakshmana. At this rebuke she seemed torn with rage, and assured Rama that she would slay Sita as she would suffer no rival in her path

(To be continued).

The Danger of Progress

"The blessed Georgics of the field, the slow wooing of the land for the blessings it will give, have fallen out of thought; huge towns, with mechanic and mercantile appliances, are swallowing up our youth; at the one end, the struggle of life is ever more and more severe, and at the other end, the waste and pomp of life swells recklessly; between them the land grows desolate. Cooped-up competition is not now a struggle between man and nature; it is not the old struggle, who should do most to bless his brethren: it is a keen savage contest for life, each angrily regarding his neighbour's good and gain as if it were loss and defeat to himself. A dark race which reduces human stature, lowers man's vigour, stunts children, until side by side with the figure of Civilisation stands a dread figure, warning us that Progress may lead to degeneracy, with untold consequences of evil. Thus the world long strife of good and evil takes a gloomier shade: we ask whether we are not tending towards the true Armageddon, in which we shall meet for nothing but mutual destruction. We may be at a great turning-point of human life."—DEAN KITCHIN.

The World's Religion

[SPECIALLY CONTRIBUTED]

The time has now passed when the followers of one religion can stand and say, ours is the only true religion and all others are false. The growing spirit of toleration towards all religions is a happy augury of the future. An article appeared recently in the columns of the *Christian World*, a London religious weekly, over the signature of "J.B.," one of that journal's regular contributors, on this question, extracts from which I intend to quote.

The writer, in a most liberal and generous spirit, reviews the question from the Christian standpoint, and shews how the world's religions are linked one with the other, each having characteristics common to all others. The appearance of such an article in the Christian press is worth noting, and shews that it is moving with the times. A few years back, such an article would have been classed as heretical teaching, and its author denounced as a traitor to the cause.

After remarking upon the new spirit which was changing the attitude of Christians to other religions, and pointing out how, a few years ago the idea prevailed of the Christian religion standing out, the only true religion, amongst a multitude of false ones, he goes on to say:—

"There has been an immense revolution, and one of the features of it is the discovery, so vastly surprising to the average man, that the doctrine he was brought up on was not the earlier Christian teaching at all. The noblest of the old apologists

thought very differently, he finds, of the outside races and faiths, from what he had been led to imagine. He hears of Justin Martyr, standing so close to the apostolic age, who regarded the wisdom of Socrates as inspired by the Word; of Origen, and Gregory of Nyssa, whose teaching is of the entire race of man as under the Divine tutorship; of Lactantius maintaining that belief in Providence was the common property of all religions. The finer Christian minds have, in fact, in every age gone more or less along this line. It needed only that men should come into contact with these outside races, whether in their literature or face to face, to realise at once that the 'impassable gulf' theory between one religion and another was false to life and to the soul. Religion, by a hundred different names and forms, has been dropping the one seed into the human heart, opening the one truth as the world was able to receive it.

"J.B." points out that many of the Christian institutions and doctrines were born of the knowledge of other religions. Many of the symbols are relics of ancient days.

"How marvellous, too, in this connection, is that ancient cult of Mithras in Persia, where, as M. Cumont says: 'Like the Christians, the followers of Mithras lived in closely united societies, calling one another father and brother; like the Christians, they practised baptism, communion and confirmation; taught an authoritative morality, preached continence, chastity and self-denial, believed in the immortality of the soul and the resurrection of the dead.'"

It is not surprising that the writer should claim for the Christian religion the premier position, but it is gratifying to find such a broad-minded attitude taken up by Christian writers and the Christian press.

To Europeans and Indians, working together for the common good, this has a special significance. India, with its ancient religions, has much to give, and the bond of unity between us can best be fostered by a whole-hearted sympathy and appreciation of each other's form of religion. A greater toleration on this important question would mean a wider charity in our every-day relations, and the existing misunderstandings would be swept away. Is it not also a fact that between Mahomedan and Hindu there is a great need for this toleration? Sometimes one is inclined to think it is even greater than between East and West. Let not strife and tumult destroy the harmony between Indians themselves. A house divided against itself must fall, so let me urge the necessity for perfect unity and brotherliness between all sections of the Indian community.

INDIAN LADIES AND THE PRINCE OF WALES.—Commenting on the decision of the Indian ladies of Bombay to present an address to the Prince of Wales during his visit, the *Mahratta* says: "We think that no sensible Hindu husband could view the situation of his wife presenting an address to a European gentleman, however exalted he may be, without feeling that the cup of his own shame and humiliation is destined to be full."

Our Weekly London Letter

(FROM OUR SPECIAL CORRESPONDENT)

London, July 29, 1905.

South Africa in the British House of Commons.

The House of Commons spent the greater part of last Thursday afternoon in a quiet and business like debate upon the affairs of South Africa, with special reference to the new constitution of the Transvaal. The Liberals, as a whole, took the line that a complete self-government should have been granted to the Transvaal, and that a constitution should also have been granted to the Orange River Colony. Mr. Peel, from the Unionist benches, raised a separate point by pointing out that there were other races to be considered in the Transvaal besides the Boers and the Britons. There was enormous population of coloured persons of various races and origins, and it would be unfair to hand over this huge population to the control of a purely white legislature. Mr. Bryce also laid stress on this point, and urged that steps should be taken to give the natives permanent tenure of land. He also strongly advocated the provision of increased educational facilities for the native races, especially in industrial training.

The Native Question.

Mr. Lyttelton, replying with regard to the native problem, reminded the House that an important commission has recently investigated the whole subject, and that its advice would probably be followed by the new Parliament of the Transvaal. He did not think that it was desirable that we should dictate to that Parliament. In any case, he thought it would be premature to express the policy of the Home Government until the policy of the Transvaal Government was known. He then proceeded to deal with the question of the Orange River Colony, and argued that there was no reason for haste in this case, and that the colony itself had not demanded a constitution. Replying next to the argument used by some of the Liberals that the Government ought to have given complete self-government or nothing at all, he declared that there had been a strong local demand in the Transvaal for an intermediate constitution. A little later Sir H. Campbell-Bannerman spoke, criticising with some asperity the Government scheme, and suggesting that, in his opinion, the Transvaal was entitled to complete self-government.

The Orange River Colony.

Mr. Chamberlain followed, and delivered a speech dealing with many of the more important problems that had been raised. He proceeded to criticise, from the standpoint of his own experience in South Africa, the particular course that the Government had taken, and said that in his judgment it would have been better to try this experiment in the Orange River Colony first, because, though there was a large Boer population in that Colony, it was of a very level-headed and moderate type. He concluded by saying that he could not help regarding the experiment which had been tried as a somewhat risky one, but that having granted the constitution we could not draw back.

South Africa in the British Press: How Dividends are Manufactured.

A writer in *The Daily Chronicle*, while discussing the question, whether white Labour pays, says that the financial methods of the Rand capitalists tell heavily against the payment of proper wages to those who are employed in the mines. Instead of selling £1 shares to the public at par, the practice adopted by the magnates is to place these shares on the market at huge premiums, with the result that the market capitalisation of the property is altogether out of proportion to the nominal capital.

A company, for example, is registered with a capital of £250,000 in £1 shares. These shares are "introduced" on the stock Exchange at £3, and the amount on which dividends are expected to be paid at once bounds up to £750,000. It might be easy to pay decent wages and still earn good dividends on the more moderate amount of £250,000, but when the capital is inflated to three times that sum by the method described, the problem assumes quite a different aspect, and the cry of "ruining the industry" is raised if it be suggested that white miners ought to be employed.

Cupidity on the part of cosmopolitan financiers is, as a matter of fact, at the root of the whole trouble. They have grown rich by inflated capitalisation, and they contend that the mines ought to pay on the basis of these inflated values. They object strongly to the presence of white miners in large numbers because white miners would have votes, and would exercise an influence in the government of the country.

The British Association in South Africa.

In visiting South Africa the British Association will this year meet outside these islands for the third time in its history. The distance of the journey to be undertaken, however, and the general conditions of the tour are altogether without parallel in the annals of the Association, while the apportionment of the work of the meeting between two centres, Capetown and Johannesburg, constitutes a noteworthy departure from precedent.

The official itinerary fixes to-day, Saturday, July 29, as the date of departure from Southampton; but, as the inaugural meeting is to be held on the day of arrival at Cape Town, August 15, a number of those taking part in the visit arranged to leave a week earlier, and a considerable number embarked last Wednesday in

the Union-Castle liners "Durham Castle" and "Kildonan Castle." By the time this letter is printed Professor G. H. Darwin will have delivered the first half of his address at Capetown as President of the meeting, and three days will have been devoted to the sections. Excursions to neighbouring places of interest, including the Royal Observatory, Simons Town, and Table Mountain will have been made.

After having given the British Association the start, I must for the present leave them in South Africa enlightening the denizens of the "dark continent" with their learned discourses on every mortal topic under the sun, and being entertained in their turn by the warm-hearted hospitality of the people. The details of this feast of reason and flow of—champagne, are too numerous to mention, which, even if I did, I doubt whether the entire English section of *Indian Opinion* could contain them.

Facts and Comments

"SOME PEOPLE THINK they can do their duty without hurting people's feelings, but they cannot, and they ought not to refrain from hurting people's feelings as a mere matter of sentiment".—REV. J. CARTER.

THERE ARE COUNTLESS forms of "itis" that urgently call for something to "allay" them. Chief among them we should place the rascalitis which leads men to sell, and the tomfoolitis which makes others buy, quack medicines.—*British Medical Journal.*

WHATELY, ARCHBISHOP OF DUBLIN, once asked a young man how it happened that truth, which every one is by way of seeking after, is so rarely found. When the youth demurred giving his answer, Whately said: "I'll tell you why; it is because men always prefer getting truth on their side to being on the side of truth."

THE PARTITION OF BENGAL.—Need we remind the reader what the partition of Bengal means? It means the creation of a large number of fat berths for Englishmen. Every decade shows that the people of Great Britain and the poor whites in India are fast multiplying. They must be provided for, or they starve. Lord Curzon has already done much in this connection that is to say, he has created many new berths for Englishmen imported from home, and also for "Poor Whites" and "Poor Semi-Whites" residing in India. In return, His Lordship has given some noble sentiments to the Indians, namely, that it breaks the heart to see foreigners occupying the public services of the soil.—*A. B. Patrika.*

THERE IS NO COUNTRY in the world where so many people and such a large proportion of the total population live without doing any physical or mental work and on the earnings of other people as in India. Nowhere else do priests and paupers constitute such conspicuous sections of society. There are nearly 2¾ millions who call themselves priests or who otherwise make their livelihood from religion, and nearly 4½ millions of actual mendicants who render no religious service.—*The Hindu.*

INDIA'S HOPE.—Is there now a single intelligent Indian who still cherishes a hope that the British Parliament will ultimately save India from ruin? What is the British Parliament? It is an assembly of which the majority are always obsequious followers of the ministers in power. And the ministers themselves are statesmen who are more mindful of retaining their posts at the head of the Government than of the great interests of the various parts of the Empire. . . . . . India's hope does not lie in British statesmanship: it lies solely in her own exertion.—*The Hindu.*

INDIAN MAILS.—The German East Africa Liner *General* will sail for Bombay direct, on or about Sept. 2. Mr. N. M. Kader, 115 Grey Street, Durban, is the Agent.

The India-African Liner *Jamaique*, taking passengers, will leave Durban for Calcutta on or about Sept. 15th. Messrs. B. Ebrahim Ismail & Co., Commercial Road, Durban have the arrangements for Indian passengers.

The Natal Direct Liner *Umfuli*, sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 30th August. Messrs. King & Sons, West Street.

THE UNEXPECTED HAS HAPPENED. In the Kitchener-Curzon controversy, it was naturally expected that the Indian press would range against the Viceroy, but, as a matter of fact, the Indian papers have sided with Lord Curzon. It was also expected, for reasons which need not be enumerated here, that at least the *Pioneer* would go against the Viceroy, but it has adopted a contrary course. In short, the Viceroy has been supported universally; his Excellency has got support not only from the entire Indian but also the entire Anglo-Indian press.—*The Hindu.*

CURZON AND KITCHENER.—A pathetic interest now attaches to the passage in Lord Curzon's Budget speech of last year, referring to Lord Kitchener. "We are fortunate," said the Viceroy, "in possessing as Commander-in-Chief the first soldier in the British Army. He comes to us here with his unrivalled experience and energy. He is addressing himself to the problem of providing India with the army she needs, and of equipping and distributing that army in the manner best adopted to secure the defence of the country." It is as though the Viceroy had put out his hand in the kindest spirit to pat the head of a placid looking tiger, only to have it savagely bitten off.—*The Englishman.*

AN INDIAN STUDENT has distinguished himself remarkably at Cambridge this year in the Classical Tripos—a Tripos which very few Indian students have hitherto taken. The young student is Mr. J. R. Krishnamma, the eldest son of Mr. O. S. R. Krishnamma, Barrister-at-Law, of Masulipatam, and the youngest brother of the only two Indian Lady Masters of Art of this Presidency—Mrs. Sathianadhan and Miss Krishnamma. So far as we know, the only other Indian student who has received a first-class in the Classical Tripos is Mr. De, who was appointed some time ago as Professor in the Presidency College in the Indian Educational Service by the Secretary of State: but if we are not mistaken, young Mr. Krishnamma has secured even a higher place than Mr. De, for the former is placed in the second division in the first class. It is extremely difficult for Indian students to compete with their English comrades in classics, and the success is all the more creditable on that account, for it shows that even in subjects in which English youths are most at home, Indians are capable of proving themselves to be their equals.—*The Hindu.*

INDIAN IRRIGATION.—Irrigation works in the Indian Empire now include more than 8,700 miles of main and branch canals, and 26,000 miles of distributory channels serving nearly 30,000,000 acres of cultivable land. Although representing a capital outlay of about £25,000,000, these works yield a net revenue to the Government of nearly £2,000,000, to say nothing of indirect returns. Hence they fully maintain their reputation as the most remunerative and beneficent public works in the world. Among the artificial waterways of India, the Chenab Canal is a remarkable work commanding more than 3,000,000 acres, of which nearly 2,000,000 acres were actually irrigated last year, and yielding a net return to the State of 23 per cent. on the capital outlay. It has enabled the Government to redeem 1,805,000 acres of grazing land, increasing the population of the same area from 800,000 in 1901 to 1,200,000 in 1905. The value of the crops raised by irrigation from the canal is estimated at about £3,700,000 and a branch line has been built to transport surplus produce to the North-Western Railway. This line paid, in 1904, a dividend of 22.7 per cent. on capital. The aggregate value of the exports from the port of Karachi of goods carried by the railway in question is estimated at £7,705,000, which is considerably more than the cost of the canal and railway together.—*Lahore News.*

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૨૬ મી આગસ્ટ, ૧૯૦૫. અંક ૩૪.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૨૬ મી આગસ્ટથી તા૦ ૧ લી સપટેમ્બર સુધી ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫

હીંદુ—શ્રાવણ વદ ૧૧ થી, ભાદરવા સુદ ૨ સુધી, સંવત ૧૯૬૧

મુસલમાની—તા. ૨૩ જમાદીલાખરથી તા. ૧ રજ્જબ. સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	ખ્રીસ્તી તારીખ	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની...	૨૬	૧૧	૨૩	૬ ૨૦	૫ ૩૬
રવી...	૨૭	૧૨	૨૪	૬ ૧૯	૫ ૩૬
સોમ .	૨૮	૧૩	૨૫	૬ ૧૮	૫ ૩૭
મંગળ.	૨૯	૧૪	૨૬	૬ ૧૭	૫ ૩૭
બુધ...	૩૦	૧૫	૨૭	૬ ૧૬	૫ ૩૮
ગુરૂ...	૩૧	૧	૨૮	૬ ૧૫	૫ ૩૮
શુક્ર...	૧	૨	૧	૬ ૧૪	૫ ૩૯

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

શનીવાર તા૦ ૨૬ મી આગસ્ટ, ૧૯૦૫.

લૉર્ડ કરઝન.

લૉર્ડ કરઝને પોતાના હોદ્દાનું રાજીનામું આપ્યું છે. હાલના સંજોગો એવા હતા કે લૉર્ડ કરઝનને તે હોદ્દાપરથી ન ખસેડી શકાય પણ નશીબ જોગે બન્યું એવું કે તેને જવુંજ પડ્યું, અને તે ઘણી અણધારી સ્થિતિમાં. લૉર્ડ કરઝનનો મોભો બહુ જબરો હતો અને તે મોભામાં અને મોભામાંજ તે જે જે કરવા ધારતો તેમાં ફાવવાની આશા રાખતો લૉર્ડ કરઝનની રાજ્ય ચલાવવાની રીતથી દુખી થતા લાખો માણસોના નિસાસાનું આ પરિણામ જણાય છે. અમે એમ તો ધારીએ છીએ કે લૉર્ડ કરઝને જે જે કાર્યો કર્યા છે તેમાં તેનો હેતુ સારો હતો. ને પોતે તો એમજ ધારતો કે હિંદુસ્થાનના લોકોનું ભલુંજ કરે છે. તે જ્યારે ભાષણ આપતો ત્યારે લોકોને એમજ સમજાતું કે હિંદુસ્થાન સંબંધીના કેટલાક અગત્યના સવાલોનો ફૈસલો કરવામાં તે લૉર્ડ રીપનને પણ ભુલાવી દેશે. બ્રિટિશ લશ્કરમાં સુધારો કરવાની બાબતમાં દર્શાવેલા વિચારો તેણે અમલમાં પણ મુક્યા. નીમક ઉપરની જગાતમાં થયેલા ઘટાડા માટે તથા દક્ષિણ આફ્રિકામાં વસતા હિંદીને માટે જે તેણે કર્યું છે તેને માટે આપણે તેના આભારી છીએ પરંતુ આ હકીકતો બાજુએ મુકી તપાસીએ તો તેની કારકીર્દી ઘણીજ ઝાંખી જણાશે. શરૂઆતમાં તેણે જેટલી આશાઓ હિંદની પ્રજામાં ઉત્પન્ન કરી હતી; તેટલીજ નિરાશા તેણે પોતાની કારકીર્દીના અંતમાં આપી છે. છતાં પણ તેને રાજીનામું આપવાનું કારણ તો કમનશીબી ભરેલું છે, કારણ કે તેથી લશ્કરી સત્તાનું જોર વધ્યું છે. અમે કલ્પના કરી શકીએ છીએ કે હિંદુસ્થાનમાં આજે હજારો ઘરોની અંદર ખુશાલી પ્રસરી રહી હશે, અને આ ખુશાલી સકારણ છે, કેમકે પ્રજા જુલમમાંથી ઉગરી છે.

લૉર્ડ કરઝનની રાજ્યનિતિ એવી હતી કે આપણે કોઇ આશાઓ બાંધવી તે જોખમ ભરેલું હતું. અને આશા તજી દીએ એવી જે ઇશ્વરી પ્રેરણા છે તેને અનુસરવું તે વધારે સહીસલામત ગણાત. પણ હવે હિંદુસ્થાનને એક ઉમદા વાઇસરાય મળશે. આ વાઇસરાય હિંદને અજાણ્યો નથી, કેમકે તેજ કીર્તિવંત કુટુંબે હિંદુસ્થાનને આગળ એક વાઇસરાય આપેલ છે. સંસ્થાનોમાં તેમણે મેળવેલો અનુભવ બહુ ફાયદાકારક થઇ પડે એવો સંભવ છે. કેમકે સંસ્થાનોનું વલણ હમેશાં સ્વરાજ્યપર હોય છે. અને હિંદુસ્થાનમાં પણ તેમનો તેજ જુસ્સો સચવાઇ રહે તો કીંગ એડવર્ડની તે પ્રજા આવતા ૫ વરસોને માટે સુલેહવાળા અને માયાળુ રાજ્યતંત્રની આશા રાખી શકે. ઇશ્વર એવું આપે એમ ઇચ્છીએ છીએ. દુકાળ ફરી પોતાની વિકરાળ જ્વાળા પ્રસરાવવાની બીક બતાવી રહ્યો છે. પ્લેગ હજી સબળા જોરથી ચાલુજ છે અને ગરીબીએ હજારો કુટુંબોને પાયમાલ કરી નાંખેલ છે. આવી રીતે ત્રણ બાજુએ દુઃખના વાદળોથી ઘેરાએલી પ્રજાને આશ્વાસન મળવાની બાજુ માત્ર એકજ રહી અને તે એજ કે તેના રાજ્યકર્તાની સુલેહ અને માયા ભરેલી રાજ્યનીતિ.

ટ્રાન્સવાલનું વસ્તિ પત્રક—આ મથાળા નીચે અમે જે આંકડાઓ આપ્યા છે તે સંબંધમાં પારસીઓની વસ્તીના આંકડાની સચ્ચાઇ બાબત અમને કેટલાક લખાણો મળેલાં છે. અમે આ આંકડાઓ સ્થાનીક પેપરમાંથી લીધેલા છે. અમને પોતાને પણ પારસીની વસ્તિના આ આંકડાઓમાં કાંઇ ભુલ લાગે છે.

પ્રોફેસર પ્રમાણંદ.

દયાનંદ એંગ્લો વેદીક કાલેજના પ્રોફેસર પરમાણંદ હાલ કેટલોક સમય થયાં આપણી વચ્ચમાં આવી વસેલ છે. તેઓ શ્રોતાઓના સમુહમાં પોતાનાં ભાષણો આપે છે. તેમનો હેતુ આર્ય સમાજનો ફેલાવો કરવાનો જણાય છે. આ સમાજે તે ધર્મના મતના ફેલાવા શિવાય ઘણાં ઉપયોગી વહેવારીક કામો પણ કર્યાં છે. તેણે કેટલાક ઉત્સાહી સ્વદેશાભિમાનીઓ તથા આત્મભોગ આપનારા શિક્ષકોની મંડળી ઉત્પન્ન કરી છે. વળી ઉત્તર હિંદુસ્થાનના નાશકારક ધરતીકંપમાં પણ તેણે ઉમદા ફરજ બજાવી છે. આવા સમાજ તરફથી આવેલ આ પ્રોફેસર દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદીઓ પાસેથી ઉત્સાહ ભરેલા આવકારની આશા રાખે તે તદન વાસ્તવિક છે. અમે તેટલા વિદ્વાનો આપણી વચ્ચમાં આવે તે આવકારદાયક થવા જોઇએ.

સવાલ માત્ર એજ રહેલો કે આપણે આવા માણસનો ઉપયોગ કેવી રીતે કરશું અને તે આપણને માટે શું કરશે? અમે કબુલ કરીએ છીએ કે ધર્મના જુસ્સા ભરેલા ભાષણોને માટે આપણે હજી પરિપક્વ થયા નથી. આવા કામ માટે આ દેશ તૈયાર છે એમ ભાગ્યેજ કહી શકાય. અમે એમ કહેવા નથી માંગતા કે જુદા જુદા ધર્મને પોતાનાં તત્વો તેની પાસથી મળે નહિં તેટલા માટે. આર્ય સમાજ તે હિંદુસ્થાનનો કોઇ સ્થપાએલો ધર્મ નથી પણ તે સુધરેલો હિંદુ ધર્મ કહી શકાય. હજી તે પોતાના અસ્તિત્વ માટે તથા પોતાની તરફેણમાં માણસો ખેંચવાને પ્રયાસ કરે છે. આપણી જરૂરીઆત તો બની શકે તેટલી ઉત્તમ પ્રકારની કેળવણી મેળવવાનીજ છે. અમે ઘણી વખત કહી ગયા છીએ કે દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદીઓમાં સાંસારીક સુધારાની બહુ ખામી છે. અને જ્યાં સુધી તેઓના બાળકોને સારી કેળવણી મળે નહિ ત્યાં સુધી તે દુર થાય તેમ નથી. માટે આ વિષયપર પ્રોફેસર પરમાનંદે લક્ષ ખેંચવું એ સૌથી સરસ રસ્તો છે એમ બતાવવા અમે આગળ પડીએ છીએ. તે સમાજનાં બળ, પવિત્રતા અને અગત્યતા બતાવવાનો આ સરસ અને અસરકારક રસ્તો છે. પગારદાર શિક્ષકોથી અહિંના હિંદીઓને યોગ્ય રીતે કેળવાશે એમ અમે ધારતા નથી. પ્રાથમીક કેળવણી માટે પણ ઉત્તમ શક્તિ, અનુભવ

અને જ્ઞાન ધરાવનારા શિક્ષકોની અહિં જરૂર છે; અને તેથી અમારા આ વિચારો પ્રોફેસર પ્રમાણંદને તથા તેમની મારફત આર્ય સમાજ અથવા તેવા બીજા મંડળોને—પછી તે ગમે તે પંથ કે ધર્મના હો—તે નિવેદન કરવા અમે હિંમત ધરીએ છીએ.

રૂશિઆનું નવું રાજ્ય બંધારણ.

રૂશિઆના ઝારે ચુંટણીવાળું રાજ્ય બંધારણ દાખલ કરવાનું જે વચન પોતાની પ્રજાને આપેલું હતું તે અમલમાં મુક્યું છે. તેની સરતોના તારો જે દક્ષિણ આફ્રિકામાં આવેલા છે તે પરથી જણાય છે કે ઝારના પ્રજાની અધિક સત્તાવાળા રાજ્ય બંધારણોને તે બહુ થોડું મળતું આવે છે. તે પણ વળી આગળ ઉપર બરાબર અમલમાં મુકાશે કે નહિં તે બહુ શંકા ભરેલું જણાય છે. તે બંધારણમાં દેખીતી રીતે તો કાયદો બનાવવાની સત્તા ચુંટણીથી થએલા મંડળને આપવામાં આવી છે. પણ એ બધા સરતો આપ્યાં છતાં ઝારે પોતાની રાજ્યસત્તા કાયમ રાખી છે. આથી તે બંધારણ વિચિત્ર દેખાવ આપે છે. ચુંટી કાઢવામાં આવેલી નેશનલ કાઉન્સીલ જે જે ધારાઓ પસાર કરે તેમાં ઝારની સંમતી મેળવવી જોઇએ. રાજ્ય સત્તા ઉપર આ કાઉન્સીલ કોઇ પણ પ્રકારનો દાબ રાખી શકે એવું મનાતું નથી; તોપણ આગળ ઉપર વધારે જોર કરવા માટે આવું બંધારણ પાયાનું છે એમાંતો ના ન કહેવાય.

મુફત ફરજીઆત કેળવણી.

મુંબઈની મ્યુનિસિપાલિટિએ મુફત ફરજીઆત કેળવણીનો જે સવાલ ઉઠાવ્યો છે તે ખરેખરો પ્રશંસાપાત્ર છે. તેમાં પ્રશ્ન માત્ર એ ઉઠયો છે કે મુફત પણ ફરજીઆત કેળવણી આપવી કે નહિ. કેળવણી મુફત આપવી પણ તેને ફરજીઆત કરવી નહિં એવો વિચાર દરશાવવામાં આવ્યો છે. આવી રીતની કેળવણી આપવાના ખરચનો અડસટો રૂ. ૨૫,૦૦,૦૦૦ થયો છે. રજુ થએલી આ દરખાસમાંથી કન્યાઓને બાતલ કરી છે, કારણ તેથી ખાસ ખરચનો આંકડો બહુ ગંભીર થઇ પડે છે. આ વિષયપર ચરચા ચલાવવાને સરકાર તથા મુંબઈની મ્યુનિસિપાલીટીની ભેગી કમિટિ નીમવાની અરજ કરવામાં આવશે.

એબ્રાહામ લીંકન.

ગયાં અઠવાડીયામાં અમે ઇલીઝાબેથ ફ્રાયનું વૃતાંત આપી ગયા. આ વખતે અમેરીકાના એક માજી પ્રમુખનું વૃતાંત આપીએ છીએ.

એમ માનવામાં આવેછે કે ગયા સૈકામાં મોટામાં મોટો અને સારામાં સારો માણસ તે એબ્રાહામ લીંકન થઇ ગયો છે. એનો જન્મ અમેરીકામાં ૧૮૦૯ ની સાલમાં થએલો. એ વખતે એના માબાપની સ્થિતિ ઘણી ગરીબ હતી. ૧૫ વરસની ઉમર સુધી એને ઘણીજ થોડી કેળવણી મળેલી. ભાગ્યેજ લખતાં આવડતું હતું અને રખડપાટ કરીને કાંઇક ગુજારો કરવા જેટલું તે કમાતો. છેવટે તેનો વિચાર આગળ વધવાનો થયો. એ અરસામાં સ્ટીમરો અથવાતો બીજી સગવડો ન હતી. એટલે લાકડાંનાં પાટીઆં ઉપર તરીને અમેરીકાની મોટી નદીઓમાં પ્રવાસ કરી પોતે જુદાં જુદાં ગામોમાં ગયો. એક ઠેકાણે મેતાની નોકરી મળી. આ વખતે તેની ઉમર ૨૦ વરસની હતી જ્યારે આ નોકરી મળી ત્યારે તેના મનમાં એમ વિચાર થયો કે કાંઇક વધારે અભ્યાસ કરવો. તે ઉપરથી તેણે કેટલીક ચોપડીઓ ખરીદી અને સખત મહેનતથી અભ્યાસ શરૂ કર્યો. દરમીયાન તેના કોઇ સગાના મનમાં એવો વિચાર થયો કે જો એબ્રાહામ લીંકન કાયદાનો અભ્યાસ કરેતો વધારે સારૂં કરી શકશે. એવી સમજથી તેને એક વકીલને ત્યાં રાખ્યો. ત્યાં તેણે ઘણી ખંતથી કામ કર્યું અને અભ્યાસ કરયો. પોતાની ચાતુરી એટલી બધી બતાવી કે તેના ઉપરીએ બહુ ખુશી થયા. તેને પોતાને પણ એમ લાગ્યું કે તેણે પોતાની સ્થિતિ જે પ્રજામાં પોતે જન્મ્યો હતો તે પ્રજાની સેવા કરવા જેવી છે. તેને આ વિચાર સુજ્યો કે તરતજ અમેરીકાના રિવાજ મુજબ ત્યાંની પારલામેન્ટમાં પ્રતિનીધિ થવાનો વિચાર કરયો. તેનું પહેલું લખાણ એ તેની ખુબીઓ બતાવનારૂં હતું. લડત ઘણી સખત લીધી પણ પોતે હજુ અજાણ્યો માણસ હતો, અને તેનો સામાવડીઓ પ્રખ્યાત હતો. તેથી પોતે હારી ગયો પણ તેનું શુર હતું તેના કરતાં વધ્યું.

તેની લાગણીઓ વધારે તીવ્ર થઇ. અમેરિકાનો આ વખતનો ચિતાર જે માણસને ખરેખરો આવી શકે તેજ માણસ લીંકનના ગુણ અને તેની સેવા સમજી શકે. ઉત્તરથી દક્ષિણ સુધી આ વખતે અમેરિકા એ ગુલામોની છાવણી હતું. કાફરાઓને જાહેર વેચવા અને ગુલામગીરીમાં રાખવા એમાં કાંઇ ખોટું ન મણાતું. ગોરાં નાનાં ગરીબ તવંગર બધાં ગુલામોને રાખવામાં કાંઇ નવાઇ મણતાં નહિં. તેમાં કાંઇ ખોટું નહિ મણાતું. ધાર્મિક માણસો પાધરીઓ વગેરે ગુલામગીરી જળવાઇ રહેવામાં આનાકાની નહિ કરતા. કેટલાક ઉત્તેજન આપતા અને સહુ એમજ સમજતા કે ગુલામગીરી એ પણ એક કુદરતી નીયમ છે, અને કાફરાઓ એ ગુલામગીરીને સારૂંજ જન્મેલા છે. માત્ર થોડાજ માણસો જોઇ શકતા હતા કે આ ધંધો અત્યંત દુષ્ટ અને અધર્મી હતો. જેઓ આ પ્રમાણે જોઇ શકતા તેઓ મુંગા રહેતા. પણ પોતાનું બળ અજમાવી નહોતા સકતા. કેટલાક વળી ગુલામોની સ્થિતિ સુધારવામાં થોડો ભાગ લઇ સંતોષ વાળતા. એ વખતે ગુલામોની ઉપર જે જુલમ પડતો એના વૃતાંતો સાંભળીને આજે પણ આપણાં રૂંવાડાં ઉભાં થાવશે. તેઓને બાંધીને માર મારતા, પરાણે કામ કરાવતા, બાળતા, બેડીઓ પહેરાવતા અને આ બધું એક કે બે માણસોની ઉપર થતું એમ નહિં પણ સઘળાઓની ઉપર થતું. આ વિચાર જે લોકોના દીલની ઉપર સજ્જડ કોતરાઇ રહેલા હતા. તે વિચારો ફેરવવા લાગ્યો માણસની જેની ઉપર રોજી હતી તેવા માણસોની સામે થઇને લડાઇ કરીને ગુલામોના બંધન છોડવવા એ નિશ્ચય એબ્રાહામ લીંકને કરયો, અને પાર પાડયો: એમ કહીએ તો પણ ચાલે. એની હુશ્યારીની ઉપર એટલી બધી આસ્થા હતી. એનો સ્વભાવ એટલો બધો નરમ હતો અને એની દયા એટલી ઉંડી હતી કે દિવસે દિવસે પોતાના ભાષણોથી, લખાણોથી અને પોતાની રહેણીથી લોકોના મન ફેરવવા લાગ્યો. છેવટે લીંકનનો પક્ષ અને તેની સામાનો પક્ષ એમ બે પક્ષ થયા અને અમેરીકામાં મોટી સ્થાનિક લડાઇ ચાલી તેથી પણ કાંઇ લીંકન ડરયો નહિં. આ વખતે તે એટલે બધે ચડી ગયો હતો કે તેને પ્રેસીડેન્ટનું પદ મળી ચુક્યું હતું. લડાઇ ઘણાં વરસ સુધી ચાલી પણ ૧૮૫૮–૯ ના સાલ પહેલાં લીંકને ગુલામગીરી આખા ઉત્તર અમેરિકામાં બંધ કરી હતી. ગુલામોના બંધ છોડયા એ લીંકનનું નામ જ્યાં જ્યાં લેવાનું આવતું હતું ત્યાં ત્યાં લોકોના દુઃખ છોડવનાર માણસ તરિકે જાણવામાં આવતું હતું. આ ધમાલના વખતના તેનાં જુસ્સાદાર ભાષણો જે થયા છે, તેની ભાષા એટલી ઉત્તમ હતી કે અંગ્રેજી ભાષામાંએ ઘણાં ઉંચા પ્રકારનાં ભાષણો ગણાય છે. એટલી ચડતીએ પહોંચ્યા છતાં પણ લીંકન હમેશાં નરમ સ્વભાવનો હતો. પોતે હમેશાં એમ માનતો કે જે પ્રજા કે માણસ જોરાવર હોય તેણે ગરિબ લોકોનું અથવા નબળા લોકોનાં દુઃખ ટાળવાને સારૂં તે જોર વાપરવું જોઇએ. નહિં કે એવા લોકોને કચરવાને સારૂં. જો કે અમેરિકા એ

પોતાની જન્મ ભુમી હતું અને પોતે અમેરિકન હતો. છતાં દુનિયા એ પોતાનો દેશ છે એમ માનતો પોતાની ખરેખરી ચડતીને વખતે અને પોતે આવો સરસ માણસ હતો છતાં કેટલાક દુષ્ટ માણસો એમ માનતા કે ગુલામગીરી કાઢી નાખીને લીંકને ઘણાં માણસોને નુકશાન કરેલું છે. તે ઉપરથી એક વખતે જ્યારે લીંકન નાટકશાળામાં જવાનો હતો એમ ચોક્કસ થયું ત્યારે તેને દગાથી મારી નાંખવાનું કાવતરૂં થયું. નાટકશાળાના પાત્રોનેજ ફોડવામાં આવ્યા હતા. અને એક પ્રમુખ પાત્રે તેને ગોળી મારવાનું પાન ઝીલ્યું હતું જ્યારે તે નાટકમાં પોતાની ખાસ કોટડીમાં બેઠો હતો, ત્યારે આ દુષ્ટ માણસ એ કોટડીમાં ગયો, બાર બંધ કર્યાં અને લીંકનને ગોળી મારી. આ ભલો માણસ મરણ પામ્યો. જ્યારે લોકોએ આ બનાવ જોયો ત્યારે કોઇ ન્યાયની અદાલતમાં જવા પહેલાંજ તેને ચીરી નાંખ્યો. આવી શોકજનક રીતે અમેરિકામાં મોટામાં મોટા પ્રેસીડંટનું મરણ થયું. લીંકને પરદુઃખને સારૂં પોતાની જીંદગી અરપણ કરી એમ કહીએ તો ચાલે. પણ તે છતાં લીંકન હજુ પણ જીવે છે એમ કહી શકાય. અને તેણે કરેલા બંધારણ આજ સુધી અમેરિકામાં ચાલે છે. અને જ્યાં સુધી અમેરિકા નભી રહયું છે ત્યાં સુધી લીંકનનું નામ જાહેર છે. ઉપરનાં વૃતાંતપરથી જોયું હશે કે લીંકન અમર થઇ ગયો છે. તેનું કારણ તેની મોટાઇ કુલીવારી કે દોલત નહતાં પણ તેની ભલાઇ હતી. લીંકન જેવા સારા તત્વો જે જે પ્રજામાં હોય છે, અથવા હશે, તે પ્રજા ચડી શકે.

ની મિલકત ઉપર ચાલુ માસની તા. ૧૮ મી [illegible] ટાંચ મુકવામાં આવી છે. આ સંબંધમાં લેણદારોની પહેલી મીટીંગ વેરૂલમમાં ઇનન્ડા ડીવીઝનના માજીસ્ટ્રેટ સન્મુખ ચાલુ માસની તા. ૨૯ મીએ ૧૧ વાગે ભરાશે. જેમાં દેણું સાબીત થશે, ખોટાં લેણાં વિશે તપાસ ચાલશે અને મીલકતની વ્યવસ્થા માટે ટ્રસ્ટી નીમાશે.

દેણા પતાવવાની માલમત્તા પાં. ૭૫ થી ઓછી હોય તેવું જણાય છે. તેથી લેણદારોની મીટીંગમાં તે માલમત્તાની કિંમત ૭૫ પાઊંડ ઉપર છે એમ બતાવવામાં આવશે ત્યારેજ સાબીત થએલા દેણાઓની પંકતી પ્રમાણે મજકુર મિલકત વડે પતવણી કરવામાં આવશે.

ચરચા પત્ર.

[અમારા ચરચાપત્રીઓ નીચેના નિયમો યાદ રાખશે તો તેઓના પત્રો ઉપર તુરત ધ્યાન મળવાનો સંભવ છે.

૧. કાગળની એકજ બાજુએ લખવું.
૨. અક્ષર ચોખા શાહીથી લખવા.
૩. નામ તથા ઠેકાણું બરોબર લખવા, તે હમેશાં બહાર પાડવા સારૂં નહિ પણ અમારી જાણને સારૂં.
૪. લખાણ હમેશાં ટુંકું અને મુદાસર કરવું.—[અધિપતિ.]

પ૦ રામ સુંદર પાઠક—તમારા પત્રનો વિષય ધર્મનો છે, અને અમે તે પ્રગટ કરવાનું દુરસ્ત નથી ધારતા.

[illegible] તક વચ્ચેના ખાનગી કજીયાનું હોવાથી અમે પ્રગટ કરી શકતા નથી. તે કજીયાના સમાધાન માટે કરબનની જમાત મારફત કે બીજી કોઇ રીતે ઘર મેળે પ્રયાસ કરશો તે વધારે ફાયદા કારક થશે.

વાયરલેસ ટેલીગ્રાફી.

મે. ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅનના અધિપતિ જોગ.

સાહેબ,—નીચેની બાબતનો આપના માનતા પત્રના આ વીકના અંકમાં જો આપને ખબર હોય તો ખુલાસો સમજની ઉપકાર કરશો.

૧. વાયરલેસ ટેલીગ્રાફી સીસ્ટમના શોધકનું નામ શું ?
૨. દુનીઆના કયા કયા ભાગમાં હાલ એ ચાલુ છે ?
૩. શા આધારે એ ચલાવવામાં આવે છે ?
૪. દરિયામાં આવ્રુ સ્ટીમરને ટેલીગ્રાફ સી સીરકમથી પહોંચી શકે છે ?

લી. એક જાણનાર.

૧. મી. મારકોની જે ઇટાલીના રહીશ છે તેણે શોધ્યું છે; જો કે ખરૂં જોતાં અમેરીકાના પ્રોફેસર હેનરીએ શોધ્યું;
૨. કેટલાંક અમેરિકા તથા બીજા યુરોપના ભાગમાં તે ચાલે છે દક્ષિણ આફ્રિકામાં તે દાખલ કરવાની હિલચાલ ચાલે છે;
૩ મારકોનીની શોધ પ્રમાણે વિજળીક યંત્રોથી તે ચાલે છે. એટલે કે એક યંત્રમાથી વિજળીક મોજાં ફેંકવામાં આવે છે. તે તેના જોર પ્રમાણે અમુક હદ સુધી જઇ શકે છે. તે મોજાં બીજાં યંત્રમાં લાગવાથી તેમાં અવાજ થાય છે, ને તેથી કરી શબ્દો જે મોજાં વાટે મોકલ્યા એ જોવામાં આવે છે;
૪. ઉપરના જવાબથી જોઇ શકાશે કે દરિયામાં ચાલતી સ્ટિમરને પણ આ તારવડે સંદેશા પહોંચાડી શકાય.

કેળવણીમાં મદદ.

મે. ઇ. ઓ. અધિપતિ જોગ.

સાહેબ,—નીચેની હકીકત જાહેર કરવા મેહેરબાની કરશો.

નવસારી જીલ્લાનું ગામ કાલેલની નજીક મુસલમાન ભાઈઓનાં દશ બાર ગામ છે. આ જગાએ એક મદ્રેસા તથા સ્કુલની જરૂર છે. આ ગામના લોકો એવા શકિતવાન નથી કે આ કામ કરી શકે. જેથી દરેક મુસલમાન ભાઇઓને લાઝમ છે કે આ કામમાં બનતી મદદ કરવી. આ મદ્રેસામાં બચ્ચાઓને પહેલું અરબી, ઉરદુ, તથા ગુજરાતી અને ઇંગ્રેજી જરૂર જેટલું ભણાવવાનો [illegible] બહાર ગામના છોકરાંઓને રહેવા તથા ખાવા માટે બંદોબસ્ત કરવામાં આવશે. મજકુર કામમાં સરવે મુસલમાન ભાઇઓની મદદની જરૂર છે. માટે ખુદાપાક જેને નેકીહાયત દીએ તે નીચેના સરનામે મદત કરવા મેહેરબાની કરશો.

ઇસપ ઇસમાઇલ મીંઆ, અહમદ મહમદ કાલવીઆ, ઇબરાહીમ મુસામાલ, સુલેમાન અહમદ દાંસ, ઇસમાઇલ આમોદ મેજર.

[આ સરનામું અમને નથી મળેલું તો તે બાબત તપાસ કરી આવતે અઠવાડીએ આપશું.]

આ બાબત અમે તપાસ કરી છે. મી. સુલેમાન ઇસ્માઇલ મીંયાની કુપનીના ભાગીદાર શેઠ ઇસાપભીંયા ચેઅરર છે. કામ કેળવણીનું છે અને જ્યાં જરૂર છે તેવે ઠેકાણે મદ્રેસા સ્થાપન કરવાની આ હિલચાલ છે. એટલે અમને લાગે છે કે તે બાબત સૌ કોઈ મદદ કરશે.

(૬૦ એો૦ અ૦)

ઇન્સોલવન્સીની નોટીસ.

ચાઉસહાલના દુકાનદાર નુરદીન મહમદની મીલકત જપ્ત કરવા ગયા જુલાઇ માસની તા. ૨૪ મી એ જે અરજી થએલી હતી તે ડરબનની ડીસ્ટ્રીકટની સરકયુટ કોરટે ચાલુ માસની તા. ૧૪ મીએ સ્વીકારેલી છે, અને તે મિલકતપર ટાંચ મુકવામાં આવી છે. મજકુર નુરદીન મહમદના લેણદારોની પહેલી મીટીંગ સ્ટેંગરમાં લોઅર ટુગેલા ડીવીઝનના માજીસ્ટ્રેટ સન્મુખ ચાલુ માસની તા. ૨૯ મીએ ૧૧ વાગતે ભરાશે. જેમાં દેણું પુરવાર કરવામાં આવશે, ખોટાં લેણાં વિશે તપાસ થશે તથા મીલકતની વ્યવસ્થા માટે ટ્રસ્ટીઓ નીમવામાં આવશે.

એજ પ્રમાણે વેરૂલમની નજીક ટ્રેન્ટન બેસીના ફ્રી ઇન્ડિઅન નમેસર નાં. ૧૨૬૫૭

હિંદની પડતીનાં સબળ કારણ.

તે સામે યોજવાના ઉપાયો માટે બે કડવા બોલ.

[ગયા અંકનાં પાના ૫૫૨ થી ચાલુ.]

(લખનાર મુ. એમ. શૈશન આર્યપુત્ર.)

આપણે ઇતિહાસોમાં વાંચીએ છીએ કે હિંદમાં પણ કેવા પરાક્રમી પુરૂષો થઈ ગયા છે. પાન્ડવો પણ આપણા જેવા માણસો હતા એમ માનવાને હરકત નથી તેઓ કાંઈ જન્મથી દેવ કે દાનવ તો નજ હતા તેઓની દ્રઢતા, સત્યતા અને યુદ્ધ કુશળતાનો વિચાર કરો તેઓ પણ હિંદનાજ રહીશ હતા, અને આપણે પણ છીએ, છતાં તેઓમાં અને આપણામાં કેટલું બધું જુદાપણું? તેઓ દ્રઢતા, સત્યતા, સંપ, અને શરીરના બળથી પોતાની જન્મ ભુમી (હિંદ માતા) કુટુંબ કબીલા, સ્નેહી સાથીઓ અને બીજા તેમજ માલ, પ્રાણાદુની સ્વતંત્ર પણે સેવા અને રક્ષા કરતા, ત્યારે આપણી સ્થિતિ જુઓ!

ઉપરનો દાખલો પાંડવો પણ આપણા જેવા માણસો હતા એમ માનવાને તમારૂં મન ના કબુલ થતું હોય તો, ગયા વખતના તેમજ ચાલુ કાળના સમકાળને એક સરખી રીતે ગણી પાલણ કરતા રાજાઓ, પ્રધાનો, વિદ્વાનો કે જેમનાં નામ લખવાને જગો નથી જેથી લખ્યા નથી તેઓમાંના જેઓ તમે જાણતા હો અથવા તો માનતા હો તેમને યાદ કરી તમારી સાથે સહજ સરખાવશો તોપણ જણાઇ આવશે કે જે હિંદ માતાના તમો પુત્રો છો તેજ માતાનાં રત્નો તેઓ હતાં અને છે કે નહિ. તેઓએ જન્મ લઇ શું કર્યું અને કરે છે. તેમની દ્રઢતા, સત્યતા, અને સમયાનુસારી હિમતરૂપી બખ્તરથી સજ થઇ કલમ અને વિચારરૂપી હથીયારથી અને પ્રસંગોપાત હથીયારથી લડવાની યુદ્ધ કુશળતા કેવી હતી અને છે. એવા રત્નોરૂપ આપણો મોટો ભાગ કેમ નથી? તેનો વિચાર કરી કારણો શોધી ઉપાય કેમ નથી કરતા? શું બળ ગયું તેની સાથે બુદ્ધિ પણ ગઈ હશે! ના, ના, એમતો બનેજ નહિં. કારણ બળ જવાથીજ વિચાર શક્તિ નબળી પડે નહિં. ઘણા સ્વદેશ સ્વતંત્રતાના અભિલાષીઓએ એ વાત ખરી પાડવા માંડી છે કે બળ ગયું છે પણ તેથી બુદ્ધિ નથી ગઇ.

—કારણકે—

જોકે હાલમાં આપણા દેશ ઉપર એટલે આપણી હિંદ માતાની પ્રજા ઉપર જડતા, ઇરષા, સ્વાર્થ બુદ્ધિ, કુસંપ, નાહિંમતપણું અને બીજાં તેવાં કારણોથીજ પરતંત્રતાની રાત્રીનું અમાદી જેવું અંધારૂં પથરાઇ ગયું છે, કે જે અંધકારનો નાશ કરવા હાલમાં જોકે સુર્ય જેવા નિપુણ વીર પુરૂષો તો નથી તોપણ ઉપર દાખલામાં બતાવી ગયો છું તેમાંના કેટલાક અને તેનાજ બીજા તારારૂપી તેજસ્વી વિદ્વાનો પ્રકાશી રહ્યા છે જેઓ શક્તિ પ્રમાણે અજવાળું આપે છે.

આપણે જોઇએ છીએ કે હાલમાં ઘણા વિદ્વાન પુરૂષો આ વિષયપર સભાઓ ભરી ભાષણો આપે છે. ચરચાઓ ચલાવે છે અને જાહેર રીતે પોતાના દેશીભાઇઓની કડંગી રિતીઓ નિંદવા અને ભુલો દરશાવવા પકાત પડવા નથી જેથી ઘણો સુધારો થયો અને થાય છે.

—જ્યારે—

કેટલાક વિદ્વાનો સમજે છે છતાં લોકોની અયોગ્ય રીકાણી પુરા કરી જઇ સુધારવા પ્રયત્ન કરતા નથી અને પોતે પણ ભુલો કરે જાય છે, આવા વિદ્વાન પુરૂષો ન્યાય પક્ષે જોતાં માણસોની માલ વગરની ટીકાઓ કરી જઇ પોતાના મનની નબળાઇ સાબીત કરી બતાવે છે.

હિંદુસ્થાનમાં એવા પણ શુરા વિદ્વાનો છે કે પોતે સમજે છે તે સમજણનું ગુલાબ જળ પોતાથી બને તેટલા દેશીભાઇઓ ઉપર રાત દિવસ છાંટવા ચુકતા નથી, ત્યારે કેટલાક એવા પણ છે કે પોતાની સમજનું સાદું જળ પણ છાંટવા પ્રયત્ન કરતા નથી; અને એમ માને છે કે પોતાનું સુધર્યું એટલે બસ, બીજાની આપણે શી દરકાર. એ કેવું દિલગીર થવા જેવું!

હિંદુસ્થાન જેવા પરમારથમાં પકાએલા દેશના સુધરેલા વિદ્વાનોમાં આવી સ્વારથ બુદ્ધિનું ઝેર વ્યાપ્યુ હોય એ કેવું ખેદ કારક?

[અધુરૂં.]

મદ્રેસા.

મેહેરબાન ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅનના અધિપતિ જોગ.

સાહેબ,—આપના પત્રના તા. ૫ ઓગસ્ટના અંકમાં "મદ્રેસા" ના મથાળા હેઠળ પીટરમેરીટ્સબર્ગથી એક સદગ્રહસ્થનો તા.૨૫—૭—૦૫ નો કાગળ 'ઓપરવઅબ' ની સહીથી લખાએલો છાપવામાં આવ્યો છે, તેમાં જણાવેલી બાબતપર મારો નીચે મુજબનો ખુલાસો પણ આપના પત્રમાં છાપી આભારી કરશોજી.

૧૮૯૬ ના વરસમાં પીટરમેરીટ્સબર્ગની મદ્રેસાને માટે ફંડ કરવામાં આવેલું; અને તેમાં એકઠી થએલી રકમ જોહાન્સબર્ગ લોકેશનમાં સ્થાવર મીલકતમાં રોકેલી. એ મીલકતની તથા તેમાંથી જે ઉપજ થાય તથા તેના ઉપર ખરચ થાય તેની વ્યવસ્થા કરવા માટે તેજ વરસમાં જમાતી મીટીંગ મળી ટ્રસ્ટીઓ નીમેલા. તે ટ્રસ્ટીઓની સત્તા તથા જોખમ દારી દરસાવનારૂં લખાણ થએલું અને ટ્રસ્ટી ઓમાંનો એક જે જોહાન્સબર્ગમાં તે વખતે હતો તેને તે મીલકતની વ્યવસ્થા કરવાની સત્તા આપવામાં આવેલી. એ લખાણની નકલ એક શખ્સ શીવાય બીજા ટ્રસ્ટીઓને આપવામાં આવેલી નહિં. જેને પરીણામે તે જોહાન્સબર્ગમાં રહેનાર વ્યવસ્થા કરનાર ધણી શીવાય બીજા ટ્રસ્ટીઓની સત્તા નામ નીજ રહી. તે વ્યવસ્થા કરનાર ધણીએ કેટલોક વખત રહી તે મીલકતની વ્યવસ્થા બીજા એક આસામીને સોંપી. તે બીજો શખ્સ નતો ટ્રસ્ટીઓમાંનો એક હતો કે નતો તેને એ વ્યવસ્થા સોંપવામાં ટ્રસ્ટીઓની સલાહ લેવાઇ. થોડો વખત વીત્યા બાદ તે બીજા આસામીએ એક ત્રીજાને એ વ્યવસ્થા સોંપી. એ વ્યવસ્થા કરનાર ધણી પાસે ટ્રસ્ટીઓએ હીસાબ માંગેલો પણ તેનો તીરસ્કાર ભરેલો જવાબ આપવામાં આવ્યો. આ કારણથી લડાઈ પહેલાં જમાતી મીટીંગ મળેલી; તેમાં પણ એ વ્યવસ્થા કરનારાઓએ કશો આવક ખરચનો હીસાબ બતાવ્યો નહિં અને ટ્રસ્ટડીડના લખાણનું કાગળ બતાવ્યું નહિં. અને ખાલી બહાના બતાવ્યાં. આજ સુધી તે હીસાબનો કશો પત્તો નથી. અને હજુ પણ તે હીસાબ કોઇ ગણાવે તો ઘણા જાણે તે જોવા ઇંતેજાર છે. ૧૯૦૩ ની સાલમાં ટ્રસ્ટીઓ અને જમાતી આસામીઓની મીટીંગ થઇ અને એ બાબતનો નીકાલ કરવાનો વીચાર કીધો પણ તે મીટીંગમાં વ્યવસ્થા કરનાર આસામી હાજર થયો નહિં. અને એ કામ એમ હતું તેમજ પડી રહ્યું. ઇનસેનીટરી એરીઆ એક્સ્પ્રોપ્રીએશન ઓરડીનન્સથી ગવરમેન્ટે તે મદ્રેસાની મીલકત લઈ લીધી જેથી તેનો ક્લેઈમ કરવામાં આવેલ. તે ક્લેઈમના પૈસા મળવાનો વખત પાસે આવ્યો ત્યારે તે ક્લેઇમના પૈસા આગળની માફક વગર હીસાબે ખરચાઈ જાય નહિં તેનો બંદોબસ્ત કરવા ૧૯૦૩ ની સાલમાં ફરી મીટીંગ મળી. અને પૈસા અમુક આદમીને મળતાં અટકાવવાનો ઠરાવ થયો. પણ તે બાબતમાં મી. ગાંધીની સલાહ એવી હતી કે જે આસામીના નામનો ક્લેઇમ હતો તેને પેહેલેથી ખબર આપવી અને તે શું જવાબ આપે છે તે જોઈ પછીથી એ પગલું ભરવું. તે મુજબ તેને ખબર આપતાં તેણે ફરી મીટીંગ મેળવવા તથા તેમાં જે ઠરાવ થાય તે પ્રમાણે ચાલવા ખુશી જણાવી; જેથી ટ્રાન્સવાલમાંની જુદી જુદી જગ્યાઓએ પીટરમેરીટ્સબર્ગવાળાઓને તાર આપી જમાતી મીટીંગ મેળવી. એ મીટીંગમાં ટ્રસ્ટીઓ નીમાયા અને ક્લેઇમના પૈસાની શું અને કેવી રીતે વ્યવસ્થા કરવી તેના ઠરાવો થયા. ગુજરાતીમાં ટ્રસ્ટડીડ તૈયાર થયું અને તેનાપર ટ્રસ્ટીઓએ તથા મીટીંગમાં હાજર રહેલા ગ્રહસ્થોએ સહી કરી અને તે ટ્રસ્ટડીડની અંગ્રેજી નકલ જ્યારે તૈયાર થાય ત્યારે તે ઉપર સહી કરવા કબુલત આપી. પાછળથી અંગ્રેજી નકલ તૈયાર થતાં જે શખ્સોએ આગળ મદ્રેસાની મીલકતનો વહીવટ સ્વતંત્રપણે કરેલો અને તેનો હીસાબ બતાવેલો નહિં તેજ શખ્સોએ તે અંગ્રેજી નકલ ઉપર સહી કરવા ના પાડી; જો કે તેઓએ ગુજરાતી ટ્રસ્ટડીડ ઉપર સહી કીધેલી. આથીજ કરીને તે પૈસા હજુ બેંકમાં પડી રહ્યા છે અને તેનો ઉપયોગ થયો નથી. એ રકમ ઉપર કશી ઉપજ વધતી નથી એ બાબત દીલગીર થવા જેવું છે. પણ એથી કરીને એ પૈસાનો ગમે તેવો વ્યાજબી

અથવા ગેરવ્યાજબી ઉપયોગ થાય, અને તેના જોખમદાર કોઈ નહિં. એવું લેવાને પણ કોઈ સબબ હોય એમ હું ધારતો નથી. સર્વાનુમતે મંજુર થએલ લખાણની અંગ્રેજી નકલ ઉપર જે લોકોએ સહી નહિં કરવાની હઠ પકડી છે તેઓ જો સહી કરે તો એ પૈસાનો બ્યાજબી ઉપયોગ થવામાં વીઘ્ન લાગે એમ નથી. "બ્યાજબી ઉપયોગ થશે" એમ કહેવાનું કારણ એજ છે કે લખાણમાં એવી ચોખી કલમો દાખલ કરવામાં આવી છે કે જેથી ગેરબ્યાજબી ઉપયોગ થવો સંભવીત નથી, અને થાય તો તુરત જણાયા વગર રહે એમ નથી. એટલે આગળ જેવો વગર હીસાબનો વહીવટ ચાલી શકે નહિ. હું ધારૂં છું કે "ઓબ્ઝરવીઅન" આ બાબ નથી સમજ્યા હશે નહિ. આવી જાહેર બાબતમાં બ્યાજબીપણે બોલવામાં નામ છુપાવવાની જરૂર હોય એમ હું ધારતો નથી. "ઓબ્ઝરવીઅને" પોતાનું નામ આપ્યું હોત તો વધારે સારૂં હતું ૧૯૦૩ માં નીમાયલા ટ્રસ્ટીઓ, તથા જેઓ લખાણ ઉપર સહી કરવા ના પાડે છે તે લોકોના નામ જોઈએ તો મી. ગાંધી પાસેથી મળી શકશે. અને તે થએલા લખાણની કોપી પણ મળી શકશે. જો "ઓબ્ઝરવીઅન" ને મારી પાસે તે નામો તથા કોપી માંગવાની હરકત ન હોય તો હું પણ તે આપી શકીશ. હું ધારૂં છું કે આ ખુલાસાથી કોણ ખરેખરા કપટને પાત્ર છે તે સહેજ ધ્યાનમાં આવી શકશે.

હેડલબર્ગ, ટ્રાંસવાલ.
તા. ૧૫-૮-૧૯૦૫. લા. એ. એમ. બયાત.

પરચુરણ ખબરો.

ખ્વાજા સાહેબનો ઓરસ મુબારક—ના. ૭ મી સપટેમ્બરને ગુરૂવારના રોજ મુસલમાની તા. ૬ઠી રજબનો દહાડો એટલે ખ્વાજા સાહેબનો ઓરસ મુબારકનો દહાડો હોવાથી અમગેનીમાં સુરતી સાહેબના મકાન ઉપર ખાનકા શરીફમાં તા. ૯, ૧૦, અને ૧૧ મીને વાર શની, રવી અને સોમને દહાડે ધામધુમથી મેળો ભરાશે. તેમાં તરેહ તરેહના જલસાઓ થશે અને આમસોમને દાવત મળશે.

આવતી હિંદી નેશનલ કોંગ્રેસના પ્રમુખ—જુલાઈની ૧૯ મી તારિખના બંગાળી પત્રમાં એક ચરચાપત્ર પ્રગટ થયું હતું જેમાં તેનો લેખક સુચવે છે કે આવતી હિંદી નેશનલ કોંગ્રેસના પ્રમુખ તરિકે સર ગુરૂદાસ બેનરજીને નીમવા. તે જણાવે છે કે તે માનને તેઓ તદન લાયક છે, અને તેમના નામ પ્રમાણે ગુણ છે. સર ગુરૂદાસ બેનરજી કલકત્તાની હાઈ કોરટના રીટાયર થએલા જજ છે, તેમણે ઉમરમાં હિંદી યુનિવર્સિટી બીલ સંબંધી હિંદી પ્રજા તરફથી મોટી લડત ચલાવી હતી.

રૂશિઅન લોન—આખરે રૂખાએલી સલાહ થયા પછી રૂશિઆ પારિસ ખાતે પાં. ૧૫,૦૦,૦૦,૦૦૦ ની લોન ઉઠાવશે એવા ખબર મળ્યા છે. તેમાં બ્રિટન અને અમેરિકા ભાગ લીએ એવો સંભવ રહે છે.

લોર્ડ કરજનનું રાજીનામું—છેલ્લા એવા ખબર મળ્યા છે કે હિંદના વાઈસરોય લોર્ડ કરજને રાજીનામું આપ્યું છે. અને તે વિલાયતમાં સત્તાવાર જાહેર થએલ છે. મી. બાલફરે કીંગ એડવર્ડ પાસે એ બીના રજુ કરી છે. આ રાજીનામાના મુખ્ય કારણ તરિકે લોર્ડ કરજનનો હિંદના સેનાધિપતિ સાથેનો મતભેદ સમજવામાં આવે છે.

હિંદના નવા વાઈસરોય—છેલ્લા મળેલા ખબરોપરથી જણાય છે કે અર્લ ઓફ મીન્ટો એ હિંદુસ્થાનના વાઈસરાયની જગ્યા લેવાનું સત્તાવાર જાહેર થઈ ચુક્યું છે.

ઉદ્યોગ માટે દેશાટણ—ઉમેદવારોને વિદેશ મોકલી વિદ્યા હુન્નર શિખાવી લાવવાનો વિચાર નામદાર ગાયકવાડ કેટલેક વખત થયાં ચલાવી રહેલ. આ વિષય માટે તે રાજ્ય તરફથી રૂ. ૪૫ હજારની રકમ કાઢવામાં આવી છે, અને મી. વીનાયકપ્રસાદ અમેરિકા, મી. દીક્ષિત યુરોપમાં અને મી. મહીપાર વિલાયતમાં શિક્ષણ લેશે.

બાદશાહી સખાવત—મુંબઈ શહેરમાં પ્રીન્સ તથા પ્રીન્સેસ ઓફ વેલ્સના આગમનના સ્મરણ અરથે મ્યુઝીઅમ બનાવવા માટે છેલા બજેટમાં ૨,૮૦,૦૦૦ રૂ. ઠરાવવામાં આવ્યા હતા. એ કામમાં રૂ. ૧૦ લાખ ઉપરની રકમની જરૂર હોવાથી બાકીની રકમની આશા પ્રજા ઉપર રાખવામાં આવી હતી. આ કામમાં ત્યાંના જાણીતા શેઠ કરીમભાઈ ઇબરાહીમે ૩,૦૦,૦૦૦ રૂ. ની મોટી સખાવત કરી છે. બીજા કોમમાં જાહેર કામમાં આવી સખાવત કરવાની પહેલ ભાગ્યેજ કરી ગણાય છે.

ચીનાઓનું તોફાન—ટ્રાંસવાલમાં ચીના મજુરોએ એક ગોરા ખેડુતનું ખુન કરયાંના ખબર મળ્યા છે. ગુન્હેગારોએ તે ખેડુતની સ્ત્રી તથા છોકરાંઓને પણ ગંભિર ઈજા કરી છે. ત્યાંની પોલીસે સગડ ગોતી ગુન્હેગારોને પકડ્યા છે. તપાસ જારી છે.

હિંદુસ્થાનમાં નવો ટાઈમ—જુલાઈ માસની પહેલી તારિખથી રેલવેઓમાં નવો "સ્ટાન્ડર્ડ ટાઈમ" દાખલ થયો છે. તે મુંબઈ ટાઈમથી ૩૯ મિનિટ આગળ છે એટલે કે મદ્રાસ ટાઈમથી ૯ મિનિટ આગળ કહેવાય. આ ટાઈમ જો કે શહેરમાં દાખલ નથી થયો. પણ ધીમે ધીમે તે વખત સઘળે દાખલ થઈ જશે અને પછી એકજ સરખો ટાઈમ રહેશે.

યાદગીરી—નામદાર પ્રીન્સ અને પ્રીન્સેસ ઓફ વેલ્સના હિંદુસ્થાન ખાતે આગમનના સ્મરણાર્થે સર આગાખાને એક સરસ યોજના ઘડી છે. તે એ છે જે તે માનવંત જોડાંનાં આરસના પુતળાં તેમનાજ કદનાં બનાવી કલકત્તાના વિક્ટોરિયા મેમોરિયલ હોલમાં મુકવાં.

સીમલામાં બીજા ધરતીકંપની વકી—છેલ્લા ધરતી કંપ વિષે તપાસ કરવા આવેલ જાપાનીસ ભુસ્તરવેત્તા ડા. ઓમોરી જણાવે છે કે પહાડપરની જમીન ધસતી ચાલી છે તે એમ સુચવે છે કે ત્યાં આગળ ઉપર નાના આંચકાઓ લાગ્યા કરશે અને વધારે વખત જતાં એકાદ મોટો ધરતી કંપ થવાની પશ્ચિમ હિંદુસ્થાનમાં દહેશત રહે છે.

મારશલ ઓયામાની તૈયારી—મંચુરીઆમાં વરસાદની રૂતુ હવે બંધ થઈ છે. અને આવજા છુટીથી થઈ શકે છે. સલાહ કારક મંડળ નાકામેદ નીવડે કે તરતજ આગળ ધસારો કરવા તે સંપૂર્ણ તૈયાર બની રહેલ છે અને એડમીરલ ટોગોએ જેવી પુરેપુરી ફતેહ દરિયામાં મેળવી હતી તેવી જમીન ઉપર મેળવી જનરલ લીનીવીચના લશ્કરનો ધાણવાળવાને તે ઉત્કંઠ રહેલ છે.

લશ્કરી કવાયત—નામદાર પ્રીન્સ ઓફ વેલ્સના આગમનની વખતે જે મોટી ધામધુમો થવાની છે તેમાં આગેવાન લડાઈનો ચીતાર આપનારી લશ્કરી કવાયતનો પણ સમાવેશ થાય છે. લોર્ડ કીચનરે આ ધારણા બાંધી છે તે એટલા માટે કે લડાઈના પ્રસંગમાં પોતે પોતાની નવી નવી યુક્તિઓથી કેવી રીતે લડશે અને ઇંગ્રેજને નવી સંસ્થાનો મેળવી આપવામાં તથા જુનાઓનું રક્ષણ કરવામાં કેવો ઉત્સાહથી ભાગ લેશે તે પ્રીન્સ ઓફ વેલ્સને જણાવી પોતાના ઉદેશને જોર આપવું.

સલાહનું મંડળ—જાપાનના પ્રતિનિધિ બેરન કેમ્મુરાને સલાહ થવાની પૂર્ણ વકી છે રશિઅન પ્રતિનિધિ ડી. વીટે પણ સલાહ કરવાને સંપૂર્ણ યત્ન કરે છે. તા. ૧૫ મી ના તારપરથી જણાય છે કે છેલી બેઠકમાં પ્રતિનિધિઓનો વ્યહવાર જરા ગુસ્સા ભરેલો થયો હતો. બેરન કોમ્મુરાની સરતો બહુ ભારે હોવાનું જણાવી ડી. વીટેએ ગુસ્સાથી તેમના તરફ તિરસ્કારની નજરે જોયું હતું. બેરન કોમ્મુરાએ શાંતી રાખી જવાબ આપ્યો હતો કે જાપાનની શરતો આકરી લાગતી હશે ખરી પણ તે આથી નરમ શરતે રજુ કરી શકતું નથી. પ્રેસીડેન્ટ રૂઝવેલ્ટ સલાહ માટે બહુ મહેનત લીએ છે. તે બને રાજ્ય સાથે તાર મારફત મસલતોમાં ગુંથાએલ છે. અરધી રાત્રિઓ સુધી બને પક્ષના પ્રતિનિધિઓ સાથે મસલતો કરે છે.

પારસીઓમાં લાસ બાળવાની ચર્ચા—હાલ કેટલોક વખત થયાં પારસી કોમના કેટલાક આગેવાનો લાસને દોખમામાં નહિં મુકતાં મુડદાં બાળવાનાં સંચામાં તેને બાળી નાંખવી એવી ચરચા ચલાવી રહ્યા છે. આ ચરચાની વિરૂદ્ધ તે કોમમાં બહુ પોકાર ઉઠી રહ્યો છે, અને મુડદાંને બાળી નાંખવાના રિવાજને ધતકી દેવી તેને ધિક્કારી કાઢવામાં આવેલ છે.

હિંદુસ્થાનમાં ચોમાસુ—હિંદુસ્થાનના મોટા ભાગમાં હવામાં સારો ફેરફાર થઇ ગયો છે. મધ્ય હિંદુસ્થાનમાં ચોમાસાનાં તોફાન શરૂ થયાં છે. ગુજરાતમાં ઘણે ઠેકાણે વરસાદ સંતોષ કારક રીતે પડેલ છે. વાવણી થઇ ગઇ છે. લોકોના મન શાંત થયાં છે તોપણ થોડા વખતમાં બીજા વરસાદની ચીંતાતુર મને રાહ જોવાય છે. શરૂઆતના વરસાદથી દાણાના ભાવમાં ઘટાડો થયો છે. વાદળાંથી આકાશ હિંદુસ્થાનમાં લગભગ ઘણે ઠેકાણે ઘેરાએલુ રહે છે. પણ છેલ્લા મળેલા ખબરોથી માલુમ પડેલ છે કે દક્ષિણ હિંદુસ્થાનમાં લગભગ દુકાળ પડવાની ધાસ્તી દેખાઇ રહી છે. લોકો ઉપરા ઉપરી આફતો પડતી જોઇ ગભરાઇ ગયા છે.

ધરતીકંપના ફંડમાં મળેલ નાણાં.

બારબરટન.

મી. મોહનભાઇ ખુશાલભાઇ દેસાઇ	૦	૨	૦
,, માશીર,	૦	૨	૦
,, સુલેમાન મુસા,	૦	૨	૬
,, ઇબરાહીમ મુસા,	૦	૨	૬
,, કાળાભાઇ હરીભાઇ દેસાઇ,	૦	૪	૦
,, સખારામ વીઠલ,	૦	૨	૦
,, વલભ લાલા,	૦	૨	૦
,, વી નાઇડુ,	૦	૨	૬
,, સી. એમ. ઠેગો,	૦	૨	૬
,, એચ. જે. બાપટીસ્ટ,	૦	૨	૦
,, પી. એલ. ગ્રુઇ,	૦	૨	૦
,, એમ. નાઇડુ,	૦	૨	૬
,, વાલજી લખમીચંદ શેઠ,	૦	૨	૦
,, ગમુ,	૦	૨	૬
,, મેચંદુ,	૦	૧	૦
,, બદલ,	૦	૨	૬
,, બુધુ,	૦	૫	૦
,, ધનેશીગ,	૦	૨	૬
,, મુખારી,	૦	૩	૦
,, રઘુ,	૦	૪	૦
,, એમ. ડેવીડ,	૦	૧	૦
,, ધરીઆનલ,	૦	૧	૦
મેસર્સ સાગ વીલસન,	૦	૨	૬
મી. સેખ મુંનશી,	૦	૫	૦
,, રામધુની,	૦	૫	૦
,, દેવીદીન,	૦	૨	૬
,, અયોધ્યા,	૦	૫	૦
,, રંજીતન,	૦	૫	૦
,, સછવન.	૦	૫	૦
,, રેવઇ,	૦	૫	૦
,, મથુરાદાસ માહરાજ,	૦	૧૦	૦
,, જાનકીપ્રશાદ,	૦	૨	૦
,, રતનજી કેશવ,	૦	૨	૦
,, અબદુલ લતીફ,	૦	૫	૦
,, કાસમ મુસા વાવડા,	૦	૭	૬
,, પી. એમ. વી. પીલે,	૦	૫	૦
,, એલ્વીદા,	૦	૧	૦
,, નાયુ	૨	૧૦	૦
,, નાનાલાલ લાલચંદ, દેશાઇ. જોન્હેસ,	૦	૨	૬
,, રોબર્ટ રેદીમ, ,,	૦	૫	૦
,, નારાયણ પીલે, ,,	૦	૨	૬
,, એસ. મુનુસામી રેડી, ,,	૦	૧	૦

આ અઠવાડીઆમાં મળેલ લવાજમ.

,, દેવજી, અમદાવાદ.	૦	૧૭	૬
,, કાસીમ મુસા, મીરરટ.	૦	૧૭	૬
,, રોબર્ટ વીલીયમસ, જો બર્ગ.	૧	૬	૬
,, નરસીંહ મુદુ,	૦	૧૫	૦
,, સરૂપ, અમગેની.	૦	૧૨	૬
,, બાબુ પરમેસર, ,,	૦	૧૨	૬
,, રતના, ડારનલ.	૦	૧૪	૭
,, મુનુ નાઇડુ, અમગેની.	૦	૬	૩
,, જીવન હરી, અમસીંડો.	૦	૧૨	૬
,, આમુજી આમુજી, ,,	૦	૧૨	૬
,, એમ. એન. મુદલીઆર, ,,	૦	૧૨	૬
,, રાવત, ,,	૦	૧૦	૦
,, એમ. આર. પીલે, ,,	૦	૧૨	૬
,, પીલ, ,,	૦	૧૨	૬
,, જગરૂપ ધપર્સ, ડરબન.	૦	૧૨	૬
,, એમ. ગુલામ, ઈંકાપો.	૦	૧૨	૬

નોટીશ.

કરંટ કલાસ બીઝનેસ લાયક જમીન ચાવી ઓકમાં સ્ટેશન પાસે નાં. ૧-૩ ની રીચ મન્ડમાં વેચવાની છે.

૨. સારા પાકા ઇટના મકાનો, રીચમન્ડમાં યુરોપીઅન સ્કુલની સામે નાં. ૪-૬ના વેચવાના છે.

ઉપલી પ્રોપરટી વેચવાની છે. જેને લેવી હોય તેમણે નીચેને સરનામે લખવું. અથવા મળવું.

એમ. એ. પારેખ.
બોક્સ ૮૬, ડરબન.
અથવા હુસેન કાસમ ને ત્યાં.

MOOSA OSMAN & CO.

Wholesale and Retail
Merchants & Direct Importers.
563 CHURCH STREET,
PIETERMARITZBURG.

મુસા ઓસમાન એન્ડ કું૦
ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોરટર્સ,
પી.એમ.બર્ગ.

દયાળ રામજી પટેલ,

ટ્રેડર અને કમીશન એજંટ,
પી. ઓ. બોક્સ ૬૦૯, ડરબન.

USEFUL BOOKS

MODERN LETTER-WRITER (Seventh Ed.) Containing 635 letters. Useful to every man in every position of life for daily use. Re. 1, 2as. post free.

HELPS TO THE STUDY OF ENGLISH (Third Edition)—An exhaustive collection of phrases, idioms, proverbs, etc., with their explanations and proper uses, Rs. 3, 2as. post free.

EVERY-DAY DOUBTS & DIFFICULTIES (in reading, speaking and writing the English language) (Third Edition), Re. 1, 2as. post free.

HAND-BOOK OF ENGLISH SYNONYMS, (Third Edition.)—Explained and illustrated. Aids to the right use of synonymous words in composition, Re. 1, 2as. post free.

SELECT SPEECHES OF THE GREAT ORATORS, vols. I and II. Help to write idiomatic English, to improve the oratorical and argumentative powers, etc. Each vol. Rs. 2, 2as. post free.

WONDERS OF THE WORLD (in Nature, Art and Science), Re. 1, 2as. post free.

To be had of The Manager, "INDIAN ECHO" OFFICE, No. 106 UPPER CIRCULAR ROAD, CALCUTTA.

M. E. TILLY,

Wholesale & Retail Merchant,
Box 103, KIMBERLEY STREET,
KLERKSDORP.

ரப்பர் ஸ்டாம்புகள்.

முதல்தர வேலையுள்ளதும், சாமானையும் கொடுக்கப்படும். பிரகாசமான அச்செழுத்துக்களைப் அமைக்கப்படும். இண்டியன் ஒபீனியன் பிரிண்டிங் பிரஸ், பீனிக்ஸ், நேட்டால்.

इन्डिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. २६ वीं अगस्ट, १९०५. नम्बर ३४.

सप्ताहिक पञ्चाङ्ग.

अंग्रेजी—ता. २६ वीं अगस्टसें, ता. १ वीं सपटेम्बर १९०५ तक.

हिंदु—श्रावण वदी ११ सें भादवा सुदी २ सम्वत् १९६२ तक.

वार.	अंग्रेजी तारीख	हिन्दु तिथि	सूर्य उदय	सूर्य अस्त	त्यौहारोंकी यादी.
			क.मि.	क.मि.	
शनि.	२६	११	६ २०	५ ३५	
रवि.	२७	१२	६ १९	५ ३६	
सोम.	२८	१३	६ १८	५ ३७	
मंगल	२९	१४	६ १७	५ ३७	
बुध..	३०	३०	६ १६	५ ३८	
गुरु..	३१	१	६ १५	५ ३८	
शुक्र	१	२	६ १३	५ ३९	

इंडिया जानेवाली मैल स्टीमर.

इन्डिया-मैल स्टीमर 'अमफुली' ता. ३० वी अगस्ट और पिछे सुरत कलकत्ता जानेवाली है.

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. २६ वीं अगस्ट, १९०५.

लार्ड कर्झन.

लार्ड कर्झनने अपना पद परित्याग करने पर राजीनामा दे दिया है. एक समय ऐसा था, कि यह राजीनामा मंजुर किया न जाय. किन्तु भाग्यवशसें ऐसा बन गया, कि पद परित्याग करना ही पडा. यह भी एकाएक. लार्ड कर्झनका बल प्रकृति बहु जबरदस्त था. यह वजह पर आप इच्छानुसार जो कार्य करता, उसमें लाभ पानेकी आशा रखता था. लार्ड कर्झनका राजतन्त्रसें लाखों आदमी दुःखी था, जिसका आपका यह फल देख पडता है. हमें इतना तो अनुमान कर सकते हैं, कि उन्हें जो कार्य किया है, उसमें उनका विचार ठीक था. स्वयं आप ऐसा ही समझा था, कि वह भारतवासियोंका उद्धार ही करता है. जब भाषण करने पर खडा होता था, तब ऐसा ही आडम्बर श्रोताओं सन्मुख दिखा देता था, कि भारतवर्षके बारेमें कितनेक जरूरतके प्रश्नोंका निकाल लाने पर स्वयं आप लार्ड रिपनको भूला देगें. ब्रिटिश सैन्यमें सुधार करने पर उन्हें जो प्रस्ताव किया था, उसका अमल भी कर चुका. निमकका महसुल घटानेमें और दक्षिण आफ्रिकामें बस्ती हिन्दी प्रजाके लिये उन्हें जो उद्योग आयोजन किया है, उस बारेमें हम लोग उनका आभारी हैं. किन्तु यह बिना बात बिचारा जाय, तो लार्ड कर्झनकी कारकिर्दी बिना प्रकाश आभास देगी. प्रथम आपने जितनी आशा भारतवासियोंको दिया था, उतनी ही निराशा अपनी कारकिर्दीके अन्तमें दे दी हैं तो भी राजीनामा देनेका कारण तो हानिकारक है. कारण, इससे सैनिक सत्ताका बल बढ गया है. हमें अनुमानसें कह सकते हैं, कि भारतवर्षमें आज हजारों घरके भीतर आनन्द फैल रहा होगा. आनन्द माननेका कारण है, कि प्रजा जूलमसें बची है.

लार्ड कर्झनकी राज्यनीति ऐसी थी, कि हमारे लोगको किसी तरहकी आशा रखना बड़ हानिकारक था. ईश्वरी प्रेरणा अनुसार आशाओंका त्याग करना विशेष लाभकारक गीना जाय. किन्तु अब भारतवर्ष एक उमदा वाइसराय पावेंगे. नया वाइसरायसें भारतवर्ष अज्ञात नहीं है. कारण, वह ही सुविख्यात कुटुम्बसें भारतवर्ष आगे एक वाइसराय पाया है. नया वाइसरायको संस्थानोंका अनुभव है. इससें सम्भव है, कि अधिक लाभ मिलेगा. क्योंकि संस्थानोंकी दृष्टी नित्य स्वराज्य पर रहती है. भारतवर्षमें भी उनका यह ही जूस्सा कायम रहेंगे, तो महाराजा एडवर्डकी प्रजा आगामी पांच सालके लिये सुलहवाला और मायालु राज्यतन्त्रकी आशा रख सकें. हमें ईश्वरसें प्रार्थना करते हैं, कि भारतवासियोंकी शुभ इच्छा फलिभूत हो.

दुष्काल फिर अपनी विक्राल ज्वाला फैलाने पर भय दिखा रहा है. प्लेग अबतक सम्पूर्ण प्रकारसें अपना अड्डा जमा रहा है, और कहालियतने हजारों कुटुम्बोंको पायमाल कर दिया है. इस प्रकार तीन ओरसें प्रजा विडम्बनामें फंसी है. आश्वासन मिलनेके लिये सिर्फ एक ही ओर बाकी है. वो यह है, कि राजकर्ता-प्रतिनिधि-की सुलहवाली और उदार राजनीति.

एडमिरल टोगो.

आजसें अगियारह साल आगे चीन और जापान बीच युद्ध हुआ, वह समय और गत साल जब पोर्ट आर्थरको घेर लिया, तब नौसेनापति टोगोने अपूर्व दक्षता, हिंमत और चातुर्य दिखा दिया था यह विजयसें उसको "पूर्वका नेलसन" कहा जाता है. जिसको योग्य ही है उसका देह छोटासा है, शरीर पुष्ट है, और दाढीके मुछ श्याम है. जब आप अपनी नौका पर नहीं रहता, तब सैन्यके अफसर जैसा देख नहीं पडता; परन्तु जब युद्ध-नौका पर हो, तब संपूर्ण तरहसे नौसेनापति समान देख पडता है.

एडमिरल टोगोका जन्म ता० १४ अक्टोबर १८५७ के रोज हुआ है. किसी भी राज्यके नौसेनापतिकी जगह इतना युवान आदमी नहीं पाया है. जापान नौसैन्यमें दुसरे बडे बडे अफसरों सत्सुमा जातिका है. एडमिरल टोगो भी वह ही जातिका है. जलयुद्ध करने ही जन्म पाये हुए योद्धाओं महासागरको चाहता है. इसी तरह एडमिरल टोगो बाल्यावस्थासें समुद्र पर प्रिति रखता है.

नौसैन्यके बारेमें जो सुधार उठानेका उद्योग जापानने किया, वह उद्योगका मुलतत्त्वोंका अभ्यास करनेमें योग्यता दिखाई थी. इससें शिक्षा लेने पर विलायत भेजनेके लिये कर्मचारियोंने निश्चय किया. १८७३।७४ में आप 'वुरस्टर' जहाज पर शिक्षा लेता था. जहां उनकी धर्मगुरु उरहट और मनशक्ति उत्तम थी. यहांसें आप एक अंग्रेजी बारकस पर गया जहां जो कार्य सीखनेका था, उनका सम्पूर्ण अभ्यास किया. आखीर आप ग्रीनीचकी नौका कालेजमें दाखल हुए कालेजमें सब किसीको चाहता था.

चीन और जापानके बीच जब लडाई आरम्भ हुई, वह ही दिन 'काउशींग' नामे जहाजको हेडाची टोगोने डुबा दी. इससें आप विख्याती पाया. यह जहाज इन्डोचायना नेविगेशन कम्पनीका था. जहाज पर अधिकारी लोग और खलासियों ब्रिटिश था. पताका भी ब्रिटिश था. किन्तु सचमुच चीनाई जहाज था और चीना सिपाहियोंसे सांकडीच भरा था. यह जहाज अलग अलग युद्ध स्थलपर जब सिपाहियोंको ले जाता था, तब आपका भेटा हुआ. इस

समय इरादा जाहिर नहीं हुआ था. पर किसी आदमीको जानता था, कि जापान और चीनके बीच लड़ाइ होनेवाली है. सभी लोग तोपका पहला अवाज सुननेकी आशा रखता था. यह समय पर एडमिरल टोगो जापानी सैन्यके पहला विभागका 'नानीवा' जहाजका अधिपति था. 'काउशीङ' जहाज आपको भर समुद्रमें मिला. प्रथम दो वार तोपमें दिया. अवाज सुनकर 'काउशीङ' खड़ा हुआ. एडमिरल टोगोने अपने आदमीसे कहला भेजा, कि तुम्हारा जहाज हमारे साथ जापान ले चलो. केप्टन गोल्स वर्थीने यह बातका स्विकार किया. परन्तु चीना अफसरोंने इनकार किया और जहाजके केप्टनको दरियामें फेंक देनेकी इच्छा दिखाई. एडमिरल टोगोने केप्टन और उनके साथीको 'नानीवा'में आने पर फर्माया और चीनाओंको यह ही जहाजमें रहनेकी आज्ञा दी. टोगोने चार कलाकतक केप्टन आने पर राह देखी, और चीना समज जानेकी आशा रखी. आखीर कुछ न हुआ. इससे टोगोने यह जहाज पर तोप चलाई. पहला गोलासे जहाजमें छेद पड़ा. पत्थरकी वजह जहाज डुबा. केप्टन गोल्स वर्थी और उसके ब्रिटिश साथियों जहाज डूबते ही दरियामें कूदे. उनपर चीनाओंने गोली बार चलाया. पर उनको 'नानीवा' ने बचा लिया.

यह युद्धके बाकीके भागमें तेजस्वी युवक अग्रहणी भाग लेता था, और बाद हाइयाङके जलयुद्धमें अपने हाथसे चीनाको बहुत हानि पहूंचाइ. लड़ाइ पिछे टोगोको वाइस एडमिरलकी पदवी मिली, और एक जल-स्थलका नौसैन्यका कमान्डर इन चीफ हुआ.

टोगो अपने सैन्यमें भरती करते समय आदमीको पसन्द करनेमें बुद्धिका बहुत व्यय करता है. नौसैन्यका अफसरके लिये आप प्रशंसाको टोगो चाहता नहीं है. चीनकी लड़ाइ खतम होने बाद टोगोने अपना एक तापके अफसरको लड़ाइका ऐतिहास लिखने का कार्य सौंपा. इसपर टोगोने कहा, कि तुम्हारा उपरी अधिकारियों तरफकी पूज्य बुद्धि तरफ देखकर एक और पर न लिखना. परन्तु अब होनेवाली प्रजाका उपयोगके लिये वास्तविक वृतान्त लिखना.

यह रूस और जापानकी लड़ाइ पहिले वसन्त ऋतुमें बादशाह सन्मुख नौसैन्यकी कवायत हुई. जब रूसी लीगेशनका एक अधिकारीने टोगोको अधिक सनमान दिया, तब यह तरफ टोगोने बिल्कुल ध्यान नहीं लगाया. पर सैन्यकी कार्रवाइ पर सम्पूर्ण ध्यान लगाया. जब कवायत खतम हुई, तब टोगोने अपना हाथ निचेके अफसर कारबेनसे कहा, कि हमारी कवायत ऐसी उत्तम हरवक्त रहेगी, तो हमको कभी हार पानेका भय नहीं है. पोर्ट आर्थरके घेराके समय हुई हताहतमें अपने आदमीकी सेवाकी पिछान टोगोने प्रशंसापात्र की है. परन्तु स्वयं आपके लिये एक शब्द भी नहीं लिखा है. यह युद्धका आरम्भ होने पहिले टोगोने अपना एक निकट सगासे कहा था, कि हम लोग आखीर जीतेंगे. और उसमें मुझे एकदम शक नहीं है. ईश्वरेच्छासे एडमिरल टोगोकी भविष्य वाणी अब सम्पूर्ण तरहसे सुफल हुई देख पड़ता है. कारण, उन्हें रूसी जबरदस्त बालटिक बेड़ाका सर्वनाश किया, कितने जहाज डुबा दिया, और कितने पकड़ लिया. अलावा दो एडमिरल और २,००० आदमियोंको कैद किया है.

रूस और जापान.

सन्धिकी बात.

जापानी प्रतिनिधि बेरन कोम्युरा सन्धि होने पर परिपूर्ण आशा रखते हैं. रूसी प्रतिनिधि मों. वेट भी सम्पूर्ण यत्न चला रहे हैं. गत ता० १९वीके तारसे जान पड़ता है, कि गत बैठकमें प्रतिनिधियोंके बीच कुछ रंजिश पैदा हुआ था. बेरन कोम्युराकी शर्ते बहुत सख्त है. ऐसा कह कर मों. वेट गुस्सासे उनके तरफ तिरस्कारकी द्रष्टीसे देख रहा था. बेरन कोम्युराने शान्तिसे जवाब दिया, कि जापानी शर्ते सख्त लगती होगी सही, परन्तु इससे हलकी शर्ते स्विकार कर सकते नहीं. यह बारेमें प्रेसीडेन्ट रुझवेल्ट बहु श्रम उठा रहे हैं. दोनो सम्राटों साथ तारद्वारा मसलत चलाते हैं. आधी राततक दोनों पक्षके प्रतिनिधियों साथ सुव्यवस्थाका उद्योग चला रहा है.

मारशल ओयामाकी तैयारी.

मंचुरियामें वर्षा अब खतम हुई है, और आना जाना सहलसे हो सकता है. सन्धिके बारेमें सुफल न हो, तो शिघ्र ही मारशल ओयामा आगे बढ़नेके लिये सम्पूर्ण तरहसे तैयार होकर बैठे हैं. एडमिरल टोगोने जिस तरहसे जलयुद्धमें फतेह किया, उस तरहसे जमीन पर पूर्ण फतेह कर कर, जनरल लाइनवीचके सैन्यका सर्वनाश करने पर मारशल ओयामा इन्तेजार हो रहा है.

आफ्रिकाके वर्तमान.

पत्थरकी वृष्टी—गत मङ्गलवारको प्रायः तीन बजे यहां पत्थरकी वृष्टी हुई थी.

चीनाओंका तूफान—ट्रान्सवालमें चीना मजदुरोंने एक गोरा किसानकी आत्महत्या कर डालनेकी खबर मिली हैं. उपरान्त उनकी स्त्री और बालकोंको भी सख्त इजा पहुंचाइ हैं. बदमाशोंको जांच लगाकर गिरफतार कर लिया हैं. मुकदमा चलता है.

ख्वाजा साहबका ओरस—आगामी ता० ७ वीं सप्टेम्बर, यानी मुसलमानी ता० ६ रजब गुरुवारके रोज ख्वाजा साहबके ओरसका मुबारक त्योहार है. यह त्योहार अमगेनीमें सुफी साहबके मकानपर, खानकाशरीफमें ता० ९, १०, और ११ के रोज भली भांतीसे मनाया जायगा. इस समय तरहवार जलसा होगा और आम लोगोंको दावत दी जायगी.

भारतके राजकुमारोंका सैन्य.

प्रायः सब बड़े बड़े भारतके राज्योंमें एक ऐसी सेना रहती है, कि जिसका खर्च राज्योंसे होता है और समय पर सरकार उनको अपने काममें ला सकती है. इसको ईम्पीरियल सर्विस सैन्य कहते हैं. सन १९०२ में वाइसराय लार्ड कर्झनने राजकुमारोंकी एक ऐसी ही सेना बनवानेका मन्तव्य प्रकाश किया था, और उनकी शिक्षाका भी प्रबन्ध किया गया था. भावनगर राज्यके जोरावरसिंह, हैद्राबादके वलीउद्दीनखां, नामदार आगाखानके भतीजे आगा कासिमशाह, और जेपुरके अमरसिंह तीन वर्षसे शिक्षा पा रहे थे. उनकी शिक्षा अब पूरी हो गई है. हमारे महाराजा एडवर्डने प्रसन्न होकर उनको अब सरकारी पलटनोंका लेफटेन्ट बना देनेकी आज्ञा दे दी है. वलीउद्दीनखां, आगा कासिमशाह और अमरसिंहको क्रमानुसार सिकन्दराबाद, पूना और मऊके जनरल कमान. अफसरोंका एडीकांग नियत किया गया है. भावनगर दरबारकी प्रार्थनापर जोरावरसिंह वहांकी ईम्पीरियल सर्विस भालाधारी पलटनके कमान्डन्ट नियत किये गये हैं.

रासिअन लोन—खबर मिली है, कि सन्धि होने पर रूस पारिसमें १५,००,००,००० पौन्डकी लोन उठावेंगे. उसमें ब्रिटन और अमेरिका भाग लेवेंगे, ऐसा सम्भव है.

भारतके वर्तमान.

हिन्दके नये वाइसराय—सुनते है, कि अर्ल आफ मिन्टोको हिन्दका वाइसराय बनाया जायगा. ऐसी सत्तावार खबर प्रकट हो चुकी है.

मराठी अक्षर—मि० तिलकने अपनी नूतन आविस्कार की हुई, कलमें नये मराठी अक्षरोंका प्रयोग करना आरम्भ किया है. आप विलायत और अमेरिकासे अपने "लिनो" यन्त्रके लिये एक नये प्रकारका टाइप बनवानेका भी कर रहे है.

लार्ड कर्झनका राजीनामा—खबर है, कि हिन्दी वाइसराय लार्ड कर्झनने राजीनामा दिया है, और यह बात विलायतमे सत्ताधार जाहेर हुई है. मि० बालफुरने यह बात महाराजा एडवर्ड पास प्रकट की है. राजीनामा देनेका प्रधान कारण, लार्ड कर्झन और हिन्दके सेनापति लार्ड किचनरके बीच रंजिश समझा जाता है.

विद्या हुन्नरकी उन्नति—विद्यार्थियोंको विदेश भेजकर विद्या हुन्नर सीखानेका प्रस्ताव बडौदाके नामदार गायकवाड सरकारने कई रोजसें किया था. अब इसके निमित ४५,००० रुपये अलग निकाले गये हैं. यह कार्रवाइ पर मि० विनायकप्रसाद अमेरिकामें, मि० दीक्षित युरोपमें, और मि० महीयार विलायतमें शिक्षा लेंगे.

हिन्दमें नया टाईम—गत जुलाइ पहिला तारिखसें हिन्दी रेल्वे लाइनोंमें नया "स्टान्डर्ड टाइम" रखा गया है. यह बम्बया टाइमसें ३५ मिनिट आगे है, और मद्रास टाइमसें ९ मिनिट आगे है. यह टाइम शहरोंमें रखा गया नहीं है, पर आस्ते आस्ते एक रोजसें सम्मत स्थल पर एक ही टाइम रख लिया जायगे.

हाकिमका व्यवहार—मौलवी इस्मन हुसेन सपरेके डिपुटी माजीस्ट्रेट है. आपके इजलासमें एक फौजदारी मुकद्दमेके सम्बन्धमें एक राजपुत गवाही देने आया. वह तम्बाकु खाये हुआ था. कोर्ट सब-इन्सपेक्टरसें पुछकर यह तम्बाकु उगलनेको बाहर गया. जब लौटकर आया, तो माजीस्ट्रेट साहब अपने सिपाहीसें उसके कान खुब जोरसें एंठवायें. बिचारा गवाह अरे बाप! औ बाप! पुकारकर चिल्लाने लगा. यह भी एक सत्ताकी बलिहारी!

कवायत—हमारे युवराज प्रिन्स आफ वेल्स आगामी नवम्बरमें भारतकी सैरको आवेंगे, जब बडी धुमधाम होनेवाली है. साथ साथ लडाइका सचमुच दृश्य देनेवाली बडी लश्करी कवायत भी होगी. लार्ड किचनरका यह उद्योगका उद्देश इतना है, कि लडाइके समय आप अपनी नवीन युक्तियें कौन तरहसें लेंगे, और अंग्रेजको नया मुलक मिला देनेमें और पुरानेकी रक्षा करनेमें कैसा उत्साहपुर्वक भाग लेवेंगे, ऐसा नामदार प्रिन्स आफ वेल्सको दिखा कर अपना उद्देशको प्रबल बनानेका है.

बादशाही सखावत—बम्बइ नगरमें प्रिन्स आफ वेल्सकी यात्राके स्मरणार्थके लिये बम्बइवासियोंका विचार एक म्युसीयम बनवानेका है. इन कार्यमें १० लाख रुपयेकी जरुरत है. इसके निमित गत बजेटमें २,८०,००० रुपये अलग निकाला है. बाकी रुपयेकी आशा प्रजा पर रखी है. अब यह कार्यके लिये बम्बइवासी सुविख्यात उदारचित शेठ करीमभाई इब्राहीमने तीन लाख रुपयेकी बडी सखावत की है. आप खोजा जातिका है. यह कौममें सार्वजनिक कार्यमें इतनी बडी रकम सखावत करनेकी पहल यह साहबने की हो, ऐसा समजा जाता है.

बिदेश वर्तमान.

जापानी युवराज विलायतमें—जापानी युवराज प्रिन्स आरिसुगावा अपनी स्त्री साथ अब विलायतमें सैर करने गये थे, जब हमारे महाराजाने २७ जूनको युवराजको दावत दी थी. महाराजाने युवराजपत्नीके हाथमें हाथ देकर और युवराजको लेकर भोजनभवनमें दाखिल हुए थे. राजभ्राता ड्युक आफ कोनॉटने युवराजको "ग्रान्ड क्रास आफ धी बाथ" नामे खिताबसे विभूषित किया था.

रूसी कैदियों जापानमें—रुसी कैदियोंको लेकर जापानी बडी विपदमें फंसे हैं, एक ओर अगणित रूसी कैदी और दुसरी ओर मुट्ठीभर जापानी सेना. अलावा एक एक कैदीकी खुराकमें जापानको दो शिलींग नित्य खर्च करना पडता है. इस समय जापानमें प्राय: एक लाखसें अधिक रूसी कैद है, तो उनकी खिलाने पिलानेमें हीमें जापानकी प्राय: १०,००० पौन्डसें अधिक रोज खर्च पड जाता है.

रूसी नवीन कार्रवाइ—रुसके सैनिक विभागमें एक कुत्तोंका दल है. ये सब घायल रुसी सिपाहियोंकी सेवा करनेमें सहायता देते हैं. युद्ध खतम होनेपर कुत्ते घायलोंकी खोजमें निकलते हैं. उनकी पीठपर कुछ शराब और पट्टी बांधनेके उपकरण रहते है. किसी घायलको देखते ही कुत्ते उसके पास जा पहुंचते है. अगर घायल आदमीमें ताकत रहती है, तो वह कुत्तेकी पीठसें इन चीजोंको ले लेता है और उन्हें काममें लाकर आराम मालुम करता है. उसे शक्ति नहीं रहती, तो कुत्ता दौडकर डाक्तरके डेरे पर जाता और खबर देता है. फिर आदमी आकर उसे उठा ले जाते हैं.

रोकड बजार भाव.

	शी.	पे.	शी.	पे
मांजा चावल ...	१६	०	१७	०
मीमकी „ ...	२१	०	२२	०
एफ. एफ. डी. आर..	१४	९	१५	३
एफ. डी. आर. ...	१४	०	१४	६
चीनी शकर ...	१८	६	१९	०
दुबा चावल ...	१८	०	१९	०
आरहरका दाल ...	१५	०	१६	०
मसुरकी दाल ...	१६	०	१७	०
मुंगकी दाल ...	२२	०	२३	०
उडदकी दाल ...	२१	०	२२	०
चने ...	१७	०	१८	०
चनेकी दाल ...	१७	०	१८	०
मटर ...	१६	०	१८	०
मीलीस ...	७	६	८	०
कच्चा तेल १ गेलन .	३	०	३	९
रेडीके तेल „ ...	२	६	२	८
मिठा तेल „ ...	२	८	३	०
नालीयर तेल „ ...	२	११	३	०
सफेद चीनी ...	१७	६	१-	०
पिली „ ...	१८	०	१९	०
श्रीफल (नातालु) ...	१४	०	१५	६
आटा (फ्लोवर) ...	८	९	९	३
सुपारी मद्रासी १ रतल	०	६	०	७
मीरची „	०	५	०	५½
घी कैस (पेटी) १...	७०	९	७२	६
पाराफीन कीरोस १ कैस	६	३	६	६
„ वाइट रोस „	७	०	७	३
„ „ गेलन	१२	९	१३	१
फली ...	१३	०	१३	०
नलीयर १०० ...	१०	०	१२	०
नीमक (लिवरपुलका)				
बस्ता एकका	४	६	५	०
दुध मेसनलका ...	२०	६	२०	६

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

வாராந்தரப்பத்திரிகை

நேட்டால் பீனிக்ஸ், 1905ஸ்ரு ஆகஸ்டுமீ 26வ. சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

விசுவாவசு வருஷம் ஆவணி மாதம்.

கிழமை.	இங்-தமி.	திதி.	நட்சத்.	யோகம்.
ஞா	27-12	[illegible]	[illegible]	சித்த
தி	28-13	[illegible]	[illegible]	சித்த
செ	29-14	[illegible]	[illegible]	சித்த
பு	30-15	[illegible]	[illegible]	சித்த
வி	31-16	[illegible]	[illegible]	சித்த
வெ	1-17	[illegible]	[illegible]	சித்த
ச	2-18	[illegible]	[illegible]	[illegible]

மார்க்கட் விலை.

மாஞ்சா அரிசி.	16/-	17/-
பீம்டி அரிசி.	1-1-0	1-2-0
பருப்பு.	15/-	15/6
மைசூர் பருப்பு	16/-	17/-
சோளம்.	7/6	8/-
நல்லெண்ணை.	2/8	3/-
கடலெண்ணை.	3/-	3/2
தேங்காயெண்ணை.	2/11	3/-
நேட்டால் சர்க்கரை	17/6	18/6
உப்பு	14/-	15/6
மிளகாய்	16/-	17/-
கோதுமை மாவு	8/0	9/3
பாக்கு	6 பென்ஸ்.	8பெ
மிளகு	5 ..	5½
நெய்	3-10-0	3-12-6
பேர்பின் கேஸ்	6/3	6/6
டை ஒயட் ரோஸ்	7/-	7/3

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கையொப்பக்காரர்கள் சென்ற வருஷத்துக்குச்சேரவேண்டிய கையொப்பத்தொகையும் நிகழும் வருஷத்தின் தொகையும் தாமதிக்காமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாய்க்கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது

கையொப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை வாரந்தோறும் கிடைக்காமலிருந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத்தெரியப்படுத்தும்படிக் கேட்டுக்கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மெயில்.

நேட்டால் மார்க்கரி லைன்.

அம்பூலி ஆகஸ்டு 30வ. புறப்பட்டு டெலகோவா, பெய்ரா, பம்பாய், கராச்சிக்கும் போகும்.

இந்தியா ஆப்பிரிக்கா லைன்.

[illegible] செப்டம்பர் மாதம் 15வ. புறப்பட்டு டெலகோவா, கல்கத்தா போகும்.

ஏஜண்டு, டெபவால் அண்ட்கோ [illegible], அல்லது [illegible] அண்ட்கோ கல்கத்தா.

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

பீனிக்ஸ் நேட்டால்,

சனிக்கிழமை,

1905ஸ்ரு ஆகஸ்டுமீ 26வ.

போலீஸ் மேலதிகாரியின் விவரணம்.

[illegible] போலீசைக்குறித்த வருஷாந்தர விவரணத்தில் அடியிற்கண்டபடி எழுதியிருக்கின்றார்:— வியாபார லைசென்ஸ் புத்தகத்தைப் பார்வையிட்டதில் அநேக லைசென்ஸ் அன்னியர்களுக்குக் கொடுக்கப்பட்டதாகத் தெரியவருகிறது. 318 மொத்த வியாபார லைசென்ஸில் 92 இந்தியருக்குக்கொடுக்கப்பட்டிருக்கின்றன. 950 சில்லரை லைசென்ஸ்களில், 260 வெளிதேசத்தாருக்கும், 200 இந்தியருக்கும், 30 சீனருக்கும் கொடுக்கப்பட்டிருக்கின்றன. இவைகளில் 100 காபி சாப்பாட்டுக்கடை வெளிதேச ஐரோப்பியர்களால் நடத்தப்பட்டுவருகின்றன. 95 ஆக்சர் லைசென்ஸ் இந்தியர்கள் பெற்றிருக்கிறார்கள். 100 இந்தியர்கள் கூடைகளை சரக்குகளை லைசென்ஸ் இல்லாமல் சுற்றி விற்றுவருகிறார்கள். இந்திய வியாபாரிகள் பெரிய வீதிகளில் வியாபாரஞ்செய்வதற்கு உத்திரவு கொடுக்கக்கூடாதென்று 20 வருஷத்துக்குமுன் நான் சொல்லி இருக்கிறேன். இவர்கள் மேல் வெறுப்புக்கொண்டு நான் சொல்லவில்லை. அவர்கள் செலவுச்சுருக்கமும், உழைப்பாளிகளுமாகையால் இப்பட்டணத்தின் சில்லரை வியாபாரத்தைக் கைப்பற்றிவிடுவார்களென்கின்ற அபிப்பிராயம் எனக்கிருந்தது. அவர்கள் இப்பட்டணத்தில் 6 லக்ஷம் பவுன் பெறும்படியான சொத்துக்களை வாங்கியிருக்கிறார்கள். இவைகளில் சில கட்டடங்களை 300 ஐரோப்பியர்கள் வாடகைக்குவாங்கி இருக்கிறார்கள். இவர்கள் வழக்கங்களைத் தெரிந்தவர்கள் இவர்களிது போலவே விருத்தி அடைந்து வருவார்களென்றெண்ண இடமுண்டு, அதற்காக அவர்களைக் குறைத்திருக்கக்கூடாது. இந்நகரை இந்தியர்கள் [illegible] ஒரு [illegible] க்கிரவும் கொடுப்பதில்லை."

இந்த பக்ஷபாதமில்லாத அபிப்பிராயம் இந்தியர்களுடையதாயிருந்தபோதிலும் சிலவிஷயங்களில் சரியான கணக்கிடப்படவில்லை. தற்காலகணக்கின்படி குடித்தொகை ஐரோப்பியர் 33,000 பேர், இந்தியர் 15,000 பேர். 150 சில்லரை லைசென்ஸ்களில் இந்தியருக்குள் 200 லைசென்ஸ் கொடுக்கப்பட்டிருக்கின்றன. அப்படி இருந்தால் [illegible] இந்தியர் [illegible]. சென்ற 20 வருஷகாலமாக [illegible] நடந்துவந்தால் இனி இவைகளிட அதிகமாய் எப்படி நடக்கும். இந்தியவியாபாரிகள், இந்தியர்களுக்கே சரக்குவிற்றுவருகிறார்கள். இப்பட்டணத்தின் சொத்துக்களின் மொத்தமதிப்பு ஒருகோடிபவுன். அதில் இந்தியர்களின் சொத்துக்களின் மதிப்பு 6 லக்ஷம் பவுன் தான்.

இந்தியர் கல்வி.

இதுவரையில் இந்திய சிறுவர்களின் பொருட்டாக, ஒரு இந்து பாடசாலை ஏற்பட்டிருப்பது எல்லாருமறிந்தவிஷயம். அருகிற மாசத்தில் பக்லையை வெளிக்கருகில் கட்டப்பட்டிருக்கும் புதுக்கட்டடத்தில் ஒரு பாடசாலை ஆரம்பிக்கப்படும். இதில் இந்து பாடசாலைச் சிறுவர்களல்லாமல் மற்றுஞ் சகல நிறமுடைய சிறுவர்களுக்கும் கல்விகற்பித்துக்கொடுக்கப்படும். இது கவர்ன்மெண்டார் முன்கொடுத்த வாக்குக்கு விரோதமானது. இந்திய சிறுவர்களுக்கென்று பாடசாலை ஏற்படுத்தி அது திருப்திகரமாய் நடந்துவந்திருக்க யாதொரு காரணமுமின்றி மற்ற நிறமுடைய சிறுவர்களோடு கலப்பது மிகவும் அநியாயமானதும். இப்படிப்பட்ட பள்ளிக்கூடத்துக்கு பெண்குழந்தைகளை அனுப்புவது சற்றும் பொருத்தமுடையதல்ல. ஆகையால் எல்லா இந்தியர்களும் இதுவிஷயமாகத் தக்கமுயற்சிசெய்து இதற்குத்தக்க பரிகாரத்தைத் தேடுவது மிகவும் அவசியம்.

பழைமையான சுகாதாரம்.

தற்காலம் பிரம்பினா நகரத்தில் சுகாதாரியாக வானவட்டப்பினியூவி. இல் என்பவரால் பூர்வகாலத்தில் ஏற்பட்டிருந்த சுகாதாரவிஷயமாய் ஒரு கைப்புத்தகமொன்று பிரசுரஞ்செய்யப்பட்டிருக்கின்றது. அதில் "பூர்வ இந்தியர் முகமதியரால் கையாடப்பட்டுவந்த சுகாதாரத்தின் முறைமையே தற்கால சுகாதாரத்திற்கு மூலாதாரம்" என்றெழுதப்பட்டிருக்கிறது. இந்துக்கள் சுகாதாரத்தை பொதுமையாக அனுஷ்டானிக்கும்படி சொல்வதுமாத்திரமல்லாமல் சாஸ்திரங்களிலும் மதநிருத்தியங்களுடன் சம்மந்தப்படுத்தி அதனால் தொற்றுவியாதிகள் சேரிடாமல் ஏற்பாடுசெய்திருக்கிறார்களென்றும் இதற்கு உதாரணமாக "புல்லினால்செய்யப்படாதென்றும், நகத்தைக்கடிக்கக்கூடாதென்றும்" சொல்லப்பட்டிருப்பதில் புல்லினுள்ள கிருமிகள் உடம்பிற்சாராமலும், நகத்தினுள்ளிருப்பவை வாய்வழியே போகாமலும் இருப்பதற்காகவே சாஸ்திரத்தினால் விதிக்கப்பட்டிருக்கிறதென எடுத்துக்காட்டுகிறார். அக்காலத்தில் கொள்ளைநோய பரவுவதைத் தடுப்பதற்கு அநேக முறைமைகளைக் கண்டுபிடித்திருக்கிறார்கள். இதிலிருந்த அநேகமாய்க் கொள்ளைநோய்க்காலத்தில் ஜனங்கள் தங்கவிருப்பிடத்தைவிட்டுச் சிலகாலம் வரையில் காடுகளில் வசித்துவந்ததாகவும் சொல்லப்படுகிறது. விஷயமறிந்திருப்பதற்கு சுகாதாரமே அவசியமானபடியால் எல்லாரும் அதைப்பற்றி நடப்பது கடமை.

கடிதம்.

ஓர் நூதனபாடசாலை.

நாம் வாசம்பொருந்திய இத்தேசத்தின்கண் வித்யாப்பியாசஞ்செய்வதே மிகுந்த தேர்ச்சியென்று சிலவருஷங்களுக்குமுன் சிலகனவான்களும் வெளியிட்டிருக்கிறார்கள். அவ்விதம் செய்துவரா நிற்பதினால் அநேகர் நாசமடைந்தார்கள். அவர்களில் மிஸ்டர். டன் என்னும் உபாத்தியாயர் ஒருவர் சோர்வடையாமல் சில கனவான்களை ஆலோசித்தும் பொருள்தண்டியும், பல இடங்களில் பாடசாலைகள் நியமித்திருக்கிறார். டாக்டர் ஆனெஸ் என்பவரால் கொண்டுவரப்பட்ட தலையணையும் ஏற்படுத்தப்பட்டு வருகிறது. மேற்படி, சென்றமூன்று வருஷங்களாக டயல்பர்ன் என்னும் கிராமத்தில் பாடசாலை நியமிக்கவேண்டுமென்று கருதியவர் பலருளர். அவர்களில் முன்வந்தார் சிலர். அவர்களில் ஓர் வாலிபர் மிஸ்டர். ... எஸ். முதலி என்பவரின் பிரயாசை விளக்கப்போகவிடாமல் சிலகனவான்களை கெஞ்சி கேட்டதின்பொருட்டு, அச்சிறுவர்களுக்காக மற்றவர்களுமிணைந்து, மிஸ்டர். ரகது என்பவர் தர்மத்திற்கு நிலமளித்தனர். அவ்விடமிருந்த மகா-ள-ள-ஸ்ரீ அண்ணாமலை முதலியாரவர்களால் கட்டடத்துக்கு எடுத்துக்கொண்ட சிரமப்பிரயாசை போதுமானதென்றே நம்புகிறோம். அந்தோனி, ஐயாவுபின்னை, பொ. முனுசாமி, சங்கரசோணு, அருணாசலம், குப்புசாமி சர்தார், ஆகிய இவர்கள் பிரியமுடன் செய்துகொடுத்து நின்றார்களேயொழிய மனக்கசப்படுத்துக்கொள்ளவில்லை. அவர்களும் கைக்கொடுத்திருந்தால் அந்த பாடசாலைக்கு ஓர்வித பண்டு சேர்ந்திருக்கலாம். அது தவறிவிட்டது. அவ்வித நண்பர்கள் குடும்பாதியராகவும் இன்னும் சில நாளைக்குள் தங்கள் பிள்ளைகளை அந்தப்பாடசாலைக்கு அனுப்பவேண்டிவருமென்றே எண்ணுகிறோம். இந்தியாவிலிருந்து இங்குவந்திருக்கும் வித்வான் பரமானந்தர் கல்வி விஷயமாக எடுத்துக்கொண்ட பிரயாசைபோல் மற்றவர்களும் எடுத்திருந்தால் எவ்வளவோ நன்மை உண்டாயிருக்கும். ஒருசமயம் அப்பள்ளிக்கு இன்ஸ்பெக்டர் வந்திருக்கையில் கட்டடம் மிகவும் சிறியதாகையால் அதை பெரிதாக்கவேண்டுமென்று சொன்னார். தற்சமயம் சுமார் 65 பிள்ளைகள்வரையில் வாசித்துவருகிறார்கள். இன்னும் சில மாதங்களில் அதிகப்படுவார்களென்பதற்குச் சந்தேகமில்லை. மிஸ்டர். சி. வி. பிள்ளை உதவி உபாத்தியாயராக இருக்கிறார். இந்த கிராமவாசிகள் தங்கள் புத்திரர்களுக்கு வேண்டிய பொருள்தேடி வைப்பதைப்பார்க்கிலும் கல்வி அபிவிர்த்தி செய்யவேண்டுமென்ற எண்ணமுடையவர்களாய் சிலபொருளுதவியைச்செய்து அந்தக்கட்டடத்தை பூர்த்திசெய்துவருவதுடன் விசாலமானதாக கட்டவேண்டுமென்று யோசனைசெய்துவருவார்களாக. அவ்விதம் செய்ய முயன்றால் வித்வான் பரமானந்தர் பிரசங்கித்த வாக்கை நாம் மறக்கவில்லை என்று காட்டிக்கொடுப்போமாக.

கைப்பொருடனனின் மெய்ப்
பொருள் கல்வி.

சென்ற மார்ச்சமாதத்தில் ஆரம்பித்து மாரிட்ஸ்பர்க்கில் நடத்திய சிறுதொண்டர் நாடகத்தில் செலவு நீக்கி நிற்கும் தொகையை தரும விஷயத்திற்குக் கொடுத்துவிடுவதாக ஏற்பாடு செய்யப்பட்டு வேலை நடந்துவந்தது. நா

டக முடிவில் லாபத்லாதத்தருமகாரியத்திற்குக் கொடுக்கப்படாமல் கடிகள் தங்களுக்குள் பகுந்து கொண்டார்கள். அது நம்முடைய முந்தியவாக்குறுதிக்கு விரோதமானதென்றெண்ணி என் பாகமாகிய பவுன் 3 ஷிலிங்கு 2 பெனியை கோவிலுக்கும் அபிஷேகத்துக்கும் கொடுத்திருக்கிறேன். அநியாயமாய் குற்றங்கூறும் கிருபைசயர் இதன் உண்மையை அறிந்துகொள்ளும்படியாக இதனைத் தெரிவிக்கிறேன்.

ரா. நாராயணசாமி முதலியார்.

வித்வான் பரமானந்தர் பிரசங்கம்.

சென்றவாரம் செவ்வாய்க்கிழமை தெய்வவணக்கத்தைக்குறித்துப்பேசினர். அது வருமாறு:—

தெய்வ வணக்கமென்பது வெளிப்படையாக கோவிலுக்குப்போவதாலும் வேதத்தினுல் விதிக்கப்பட்ட மந்திரங்களைச் சொல்வதாலும், வெளிப்படையாகப் பல அதிசயம்படும் கிரியைகளைச் செய்வதாலும் பூரணப்படமாட்டாது. உள்ளன்புடன் ஏகமேநியாகப்பரம்பொருளை மனதில் பதிவித்தலே தெய்வவணக்கமாகும். சிலர், பொருளையும், வேறு உலகப்பொருள்களையும் தெய்வமாகப்பாவித்து வணங்குகிறார்கள். அவற்றால் பெறும்பயன் ஒன்றுமில்லை. இந்தியர் வேதமுறைமைப்படி தெய்வவணக்கமானது தினம் இருமுறை செய்யவேண்டும். இதற்கு சந்தியா என்று சொல்லப்படும். இரவும் பகலும், பகலும் இரவும் சேரும்வேளை, மேல் என்னும் காலங்களே உசிதமாக நியமிக்கப்பட்டிருக்கின்றன. அக்காலத்தில் அமைதியான மனதுடன் கடவுளை அன்புடன் தியானத்தலே சிந்தனையாகும். அச்சிந்தனையால் காலமடைவில் ஓர்வித பிரயாசம் உண்டாகும், அதன் மலைவின் திரை வேறுபட்டு உண்மை தோற்றும். அப்போது உண்மை அறிவையும் பேறையும் வேண்டுவோம். இப்படி தெய்வவணக்கஞ்செய்துவந்தால் ஆகும் மெய்ப்பாவ.

கல்மழை.

இந்த செவ்வாய்க்கிழமை சாயந்திரம் டப்ஸ்ரோட், பீனிக்ஸ், மவுண்டு எட்ஜ்கோம்ப் முதலிய இடங்களிலும், சுற்றுக்கிராமங்களிலும் சுமார் 20 நிமிஷம்வரையில் கல்மழை பலமாய் அடித்தது. எங்குபார்த்தாலும் பனிக்கட்டிகள் குப்பல் குப்பலாய் குவிந்துபோய்விட்டது. தரைக்குமேல் 2 இஞ்சு கற்கள் நிரம்பிவிட்டன. தரை என்றதே கண்ணுக்கு முற்றிலும் தோன்றவில்லை. இந்தக்கற்கள் ஒவ்வொன்றும் ஏறக்குறைய கால் இஞ்சு முதற்கொண்டு ஒன்றரை இஞ்சு அகலமுள்ளதாயிருந்தது. பிறகு சாதாரண மழை பெய்ய கற்கள் கொஞ்சம் கொஞ்சமாய் கரைந்துபோய்விட்டன. இரவு ஏழுமணிவரை கட்டிகள் கரையாமல் மேடுகளிலும் பள்ளத்தாக்குகளிலும் ஒதுங்கிக்கிடந்தன. இந்த கல்மழை இன்னும் ஒருமணிநேரம் ஓயாமல் பெய்திருக்குமாயில் சென்ற [illegible] வெள்ளத்தினால் சம்பவித்த கொடிய சேதத்திற்கு இணையாயிருக்குமென்றே கூறலாம் ஏதோ அவ்வளவோடு விட்டதே பெரியகாரியம். இதுபோன்ற கல்மழை வெகுகாலத்துக்குமுன் மேக்காட்டில் பெய்ததாகச் சொல்லப்பட்டிருக்கிறது. இந்தக்கல்மழை பெய்யும்போது இக்குவசிப்பவர் மனம் என்னஸ்திதியிலிருந்திருக்கும்? அட அப்பா, ஆச்சரியம்! ஆச்சரியம்!!

சமாச்சாரம்.

நேப்கடைசாற்று சட்டம்:— கேப் காலனியில் கடைகள் வியாழக்கிழமை 1 மணிக்கு மேல்பட்டு சாத்திவிடவேண்டுமென்கிற சட்டம் ஏற்பட்டு முடிவுக்குவந்திருக்கிறது. சென்றவாரம் இரண்டு ஐரோப்பியர்கள் சட்டவிரோதமாக கடைதிறந்திருந்தபடியால் குற்றஞ்சாட்டப்பட்டு ஆள் 1க்கு 12 ஷிலிங்கு அபராதம் விதிக்கப்பட்டார்கள். இச்சட்டம் இப்போது அனுஷ்டானிக்கப்பட்டுவருகிறது.

இந்திய பஞ்சம்:— கிரமமாக வரும் தந்திகளால் சென்னை இராஜதானி செங்கல்பட்டு ஜில்லாவிலும், பஞ்சாபில் சிலபாகத்திலும் மழைபெய்யாமல் பயிர்த்தொழில் நடவாமலிருப்பதாகவும் இன்னும் சிலநாளைக்குள் பெய்யாவிட்டால் அநேகர் பசியினால் வருந்துவார்களென்றும் தெரிகிறது.

—x—

மடகாஸ்கர் பொன்சுரங்கம்:— இத்தீவில் பலபக்கங்களிலும் பொன் அகப்படுவதாகக் கண்டுபிடிக்கப்பட்டிருக்கிறது. இதன் பங்கு சிலநாளைக்குமுன் 60 ஷிலிங்காக இருந்தது, இப்போது 520 ஷிலிங்குவரையில் ஏறிவிட்டது. புதிதாக வியாபாரம் ஆரம்பிப்பவர்களுக்கு அவ்விடம் நலத்தைக் கொடுக்கலாம்.

—x—

நியூலாண்டினர் விண்ணப்பம்:— அவ்விடத்திலுள்ள இந்தியகுடிகள் சென்ற பெருவெள்ளத்தினால் அழிக்கப்பட்ட பாலத்தை வல்லுமுறை யில்லாமல் போக்குவரத்துக்கு இடைஞ்சலாயிருப்பதால் அவைகளைச் செப்பனிடும்படியாகவும், குடிகளின் சௌகரியத்தின்பொருட்டாக ஒரு போலீஸ் ஸ்டேஷன் ஏற்படுத்தும்படியாகவும், ஒரு தர்மமருத்துவச்சாலை கட்டும்படியாகவும், அது நடந்தேறிவருவதற்காக இந்தியர் தங்களால் கூடியமட்டில் உதவிசெய்வதாகவும் விண்ணப்பம் செய்திருக்கிறார்கள்.

--x—

பிரான்சுதேச யாசகன் ஒருவன் குரங்காட்டி சீவனஞ்செய்துவருகையில் ஒருநாள் அக்குரங்கு இருந்தாப்போலிருந்து இறந்துவிட, யாசகன் அதே ஏக்கமாயிருந்து பின்னும் சிலநாளைக்குள் இறந்துவிட்டான். பிரேதத்தைச் சோதிக்கையில் இடுப்பில் 1500 பவுன் நோட்டுகள் இருந்ததாம்.

—x—

சென்ற 11 வருஷங்களாக இலங்கைத்தீவிலிருந்து வெளிதேசங்களுக்கு ஏறக்குறைய 2255 புலிகள் அனுப்பப்பட்டிருக்கின்றனவாம்.

WESTERN INDIA
Army Boot and Equipment Factory,
BOMBAY, India.

GOLD MEDAL Madras Industrial and Art Exhibition, 1903.	(ESTABLISHED 1887)	TWO GOLD MEDALS Bombay Industrial and Agricultural Exhibition, — 1904. —

PROPRIETORS—

Messrs. Adamjee Peerbhoy & Sons.

MANUFACTURERS OF—

Military Ammunition Boots, Volunteer Ammunition Boots,
Police Ammunition Boots, Sandals, Gurgabi Shoes, &c.

Military, Volunteer and Police Harness, Saddlery, Accoutrements, etc., etc.
Leathers :—Russian, satin and black waxed calves; harness leathers of all kinds; bag and carriage hood hides; Morocco, etc., etc.

Civilian Boots, shoes, harness and saddlery of every description.

Travelling Requisites :—Overland Trunks; dress cases; suit and shirt cases; portmanteaux; Gladstone, brief, hand and courier bags; hat boxes; bed straps; soiled-linen bags; stick cases, etc., etc.

Mill Stores :—Single and double leather belting; Ginning rollers and washers; Roller skins; pickers; hose pipe, etc., etc.

Miscellaneous Leather Goods :—Puttee and lace gaiters; collar boxes; brush cases; cigar and cigarette cases; school bags; Peon's bags; Mussacks; Syce's belts; bottle and tumbler cases; luggage labels, etc., etc., etc.

ALL ARTICLES GUARANTEED SOLID LEATHER.

Price List on Application.

INDIAN AFRICAN LINE.

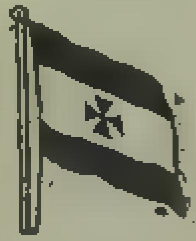

S.S. 'JAMALPUR,' 2,635 Tons for Calcutta Direct.

सीधी कलकत्ता जानेवाली स्टीमर.

"जमालपुर" नामकी स्टीमर यहांसे ता० १५ वी सपटेम्बरके रोज सीधी कलकत्ता जानेके लिये रवाना होगी. यह स्टीमर बहुत जलदसे दोडनेवाली है.

यह स्टीमरमें खासगी मुसाफरोंके लिये अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. पासेंजरों अपनी मुसाफरी बडी मजेसे और शान्तिसे करतें हैं. सगवड उत्तम प्रकारसे की गई है, इसलिये कलकत्ताके सत्तावालों तरफसे सर्टिफिकेट पा चुके हैं. दुसरी कम्पनीकी स्टीमर कई कई बन्दर फरती जानेसे पासेंजरो तकलीफ पातें हैं, ऐसी तकलीफ इस स्टीमरमें नही है और आदमी आरामसे देश जा सकतें हैं. उपरान्त खलासी भी यह स्टीमरमें इन्डियन है.

यह कम्पनीकी सभी स्टीमरोंमें अच्छा बन्दोबस्त करनमें आया है. विशेष खबरके लिये निचे लिखे पते पर एजन्टोंसे मिलनेसें मालूम होगा.

डीवाल बोलवे कुं०
पोइन्ट.

बी. इब्राहीम इस्माइल कुं०
नं. ११४, ११६ और ११८ कमरशीयल रोड, डर्बन.
बोक्स नम्बर १२५.

કલકતાની સીધી સ્ટીમર.

ઉપલી "જમાલપુર" નામની સ્ટીમર અહીંથી તા૦ ૧૫ મી સપ્ટેમ્બરને આશરે સીધી "કલકત્તા" માટે ઉપડી જશે. આ સ્ટીમર ઉતાવળી ચાલની હોવાથી જલદી પહોંચશે.

આ સ્ટીમરમાં મુસાફરોને માટે ખાસ સગવડ કરવામાં આવી છે તેથી મુસાફરોને ઘણા આરામથી જવાની સારી તક છે, ખલાસી દેશી છે, વળી બીજી સ્ટીમરો દરેક બંદર કરતી જતી હોવાથી લાંબે વખતે દેશ પહોંચે છે જ્યારે અમારી સ્ટીમરો અહીંથી ઉપડી પરબારી હિંદુસ્થાન જતી હોવાથી થોડી મુદતમાં પોંચી શકાશે, વધુ વીગત માટે નીચેને સરનામે ખબર કાઢશો.

ડીવાલ બોલવે કું૦
પોઇન્ટ.

બી૦ ઇબ્રાહિમ ઇસ્માઇલની કું૦
નાં. ૧૧૪, ૧૧૬ અને ૧૧૮, કોમરસીયલ રોડ, ડરબન.
પોસ્ટ બો૦ ૧૨૫.

மேற்கண்ட ஸ்டீமர் மிகவும் உறுதியானதும், விஸ்தாரமும், ஓட்டத்தில் அதிக வேகமும் குணங்கள் இருக்க சகிக்கியமானது. இந்த ஜமால்பூர் என்னும் மரக்கலம் வருகிற மாதம் 15வ. கல்கத்தாவுக்கு இங்கிருந்து பாசிஞ்சர் ஏற்றிச்செல்லும்.

இது பாசிஞ்சர் ஏற்றுமதிக்காகச் செய்யப்பட்டுள்ளது. ஜனங்கள் தொந்திரவன்றி வசிக்கத்தக்கது. இந்த ஸ்டீமருக்கு கல்கத்தாவில் பலமான சர்டிபிக்கட் கிடைத்திருக்கிறது. அநேக பிரயாணிகள் சிறு கப்பல்களில் வழி அதிக கஷ்டமடைகிறார்கள். அவ்விதம் போவதில் கஷ்டமேயொழிய சௌகரியம் இராது. எங்கள் ஸ்டீமரில் வரும் பிரயாணிகளுக்குக் கஷ்டமில்லாமல் இந்தியா கொண்டு சேர்ப்போம்.

எங்கள் கப்பலில் வேலைபார்ப்பவர்கள் எல்லோரும் இந்தியர்கள். இக்கம்பெனியின் ஸ்டீமர் இங்கிருந்து மாதாந்தரம் கல்கத்தாவுக்கு நேரே போகும். பிரயாணிகளுக்கு உபசரிப்புடன் இடம் கொடுக்கப்படும். மற்ற முக்கிய காரியங்களுக்கு அடியிற்கண்ட ஏஜண்டருக்கு எழுதித்தெரிந்துகொள்ளலாம்.

டேவால் அண்ட்கோ,
பயின்டு,
டர்பன்.

பி. இப்ராகிம் இஸ்மாயில் அண்ட்கோ,
நெ. 114, 116 அண்ட் 118.
கமர்ஷியல் ரோட், டர்பன்.
பாக்ஸ் நெ. 125

வி. கோ. சூரியநாராயண சாஸ்திரியாரவர்கள் இயற்றிய

தமிழ் புத்தகங்கள்.

தமிழ் மொழியின் வரலாறு.

பொருளடக்கம்:— 1. மொழிநூல். 2. வடமொழிக்கலப்பு. 3. [illegible] 4. [illegible] இலக்கணம். 5. பாஷையின் தோற்றமும் தொன்மையும். 6. பாஷையின் சிறப்பியல்பு. 7. பாஷை வேறுபாடு. 8. [illegible] 9. பாஷையின் சீர்திருத்தம். 10. முடிவுரை.

சாப்பா பயின்டு ரூபா 1. காலிகோ பயின்டு ரூபா 2.

ஸ்ரீ மணிவாசகனார் சரித்திரம்— [illegible] எழுதப்பட்டுள்ளது. [illegible] உண்மை பல தெரிவிப்பது. அணா 2.

[illegible] அல்லது [illegible] மகன்.— இது ஓர் புதிய தமிழ்நாடகம். [illegible] சிறந்த [illegible] பல [illegible] ரூபா 1. காலிகோ கட்டடமுள்ளதாயின் ரூபா 1-4-0.

[illegible]— [illegible] நாடகம். [illegible] அணா 8.

தனிப்பாசுரத்தொகை.— அருமையும், பெருமையும் வாய்ந்த பல பொருள்களை [illegible], 40 தனிப்பாசுரங்கள் [illegible] நூல். விலை அணா 4.

[illegible] இருபத்தைந்து [illegible] மிகவும் [illegible] புதுமையான செந்தமிழ் கதை. விலை அணா 8.

[illegible] ஒரு புதிய தமிழ்நாடகம். [illegible] பல [illegible] விலை ரூபா 1-8-0. காலிகோ கட்டடமுள்ளதாயின் ரூ. 1-12-0.

நாடகவியல்.— இது 272 [illegible] தமிழ் [illegible] நூல். விலை அணா 8.

[illegible]— [illegible] புதிய [illegible] இனிமையும், புதுமையும், வாய்ந்த, [illegible] கொண்டது. விலை அணா 8.

தமயந்தி.

பி. ஏ. [illegible] பி. எல். [illegible] அவர்களால் இயற்றப்பட்டது.

இது மகாபாரதத்தில் பாண்டவர்களின் [illegible] சொல்லப்பட்டதென்றும் [illegible] பதிவிரதாதர்மம், சத்தியம், பெண்கல்வியின் பெருமை, [illegible] கொள்ளும் [illegible] முதலியவைகளைச் சிறந்தது. இது பெரும்பாலும் பெண்பாலர்க்கென்றே எழுதப்பட்ட ஒரு தமயந்தி [illegible] பதிப்பிக்கப்பட்டுள்ளது. விலை அணா 9.

ஜி. ஏ. நடேசன் அண்டு கம்பெனி, [illegible], சென்னை

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St., DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 482.
P.O. Box 914.

H. LANGLEBEN,
Wholesale Clothier & Manufacturer,
327 Pine Street, Durban.
IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.
Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.
[illegible]

એચ. લેંગ્લીબન.
[illegible] કપડાં રાખનાર તેમજ બનાવનાર,
[illegible] નવા કપડાં મંગાવનાર,
[illegible] સેકન્ડહેન્ડ કપડાં [illegible] આફ્રિકામાં મંગાવનાર.
૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

PARSI MANCHERJI,
MERCHANT & IMPORTER.
Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.
Telegrams: "MANCHERJEE." P.O. Box 1036, CAPE TOWN.

A. LATIEF,

General Dealer, - - - - - Outfitter and Draper,

BARBERTON,
TRANSVAAL.

P.O. Box 84.
TEL. ADDRESS: "LATIEF."

MAHOMED ENUS
INTERPRETER,
22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.
મહમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ. કેપ ટાઉન.

HAJEE HABIB

CALCUTTA HOUSE.
IMPORTER AND GENERAL DEALER.
A great variety of
Rugs, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery,
Rough goods, &c., &c.
SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL
Prices are very moderate & terms are easy.
A trial Solicited.
Tel. Add: BAGDAD. P. O. Box 57.
338, Prinsloo Street, PRETORIA.

INDIAN BOARDING HOUSE,

JAHORI BAZAAR,
PINE STREET DURBAN.
Breakfast 6d. Dinner 9d. Supper 1s.
Hot and Fresh Meals ready always.
Special Dishes to Order.

ઇંડીઅન બોર્ડિંગ હાઉસ.
૩. ઝવેરી બજાર ઇંડીઅન ડિસ્પેન્સરીની બાજુમાં. પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
બ્રેકફાસ્ટ ૦/૬ ડીનર ૦/૯ સપર ૧/૦
ટાઢા તથા ઉના ભોજન તૈયાર છે. ઓર્ડર ઉપર ખાસ ધ્યાન આપવામાં આવશે.

इन्डियन बोर्डिंग हाउस.
हि.—जवेरी बजार, इन्डियन दवाखाना पास, पाईन स्ट्रीट. डर्बन.
ब्रेकफास्ट ०/६, डिनर ०/९, सपर १/०.
हर वखत ठंडा और गरम भोजन तैयार मिलता है. आर्डरपर खास ध्यान लगाया जायगा.

[illegible] தமிழ் [illegible]
[illegible]

HOSSEN EBRAHIM,
GENERAL DEALER,
1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,
And 25 Duke Street, WOODSTOCK.
Goods Supplied on Commission.

M. A. BODANIA & CO.,
GENERAL DEALERS,
A great variety of Clothing, Drapery, Hardware and Fancy and Rough Goods.
Box 48, NYLSTROOM.
Tel. Address "BODANIA."

એમ. એ. બોડાણીયા એન્ડ કું૦
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી, ફેન્સી સામાન, હાર્ડવેર વગેરેના સ્ટોક રાખનાર સસ્તી તથા સરસ માલ. બોક્સ ૪૮. નીલસ્ટ્રુમ.

NANJI CARSANDAS,
WHOLESALE MERCHANT
AND DIRECT IMPORTER.
P.O. Box 62, Tel. Add.: "NANJI,"
LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Suleman & Co.,
MERCHANTS, Bombay.
Tele. Add.: "MONITOR"
Agents for East and South Africa.
2 Amratolla Street, Calcutta; and Motji Umaeri Mohalla, Bombay.
Trust orders solicited; our quotations are the lowest.
CONNECTION IN DELAGOA BAY.
EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO
Tel. Add. "TRADER." P.O. Box 412.

AMOD HABIB & CO.,
DIRECT IMPORTERS
WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,
General Money Exchangers.
Tel. Address: "AMODHABIB," Delagoa Bay.
P.O. Box 68.

HORMAJCY IDOLCY,
DIRECT IMPORTER
—AND—
GENERAL MERCHANT
P.O. Box 135, DELAGOA BAY.

E. M. PATEL,
General Dealer, Wholesale & Retail,
MARKET SQUARE,
POTCHEFSTROOM,
AND AT THE LOCATION.

NANJI DULABHDASS & Co.,
DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS,
P.O. Box 141, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,
Produce Merchant & Direct Importer.
Up country orders promptly and carefully executed.
Tel. & Cable Add.: "Ginwala."
P.O. Box 311. LOURENCO MARQUES

AYOB MOHAMED,
General Merchant & Direct Importer,
MARKET SQUARE,
PIETERSBURG.
Box 134. Tel. Add.: "AYOB"

Ismail Amod Kajee,
GENERAL MERCHANT & DEALER,
P.O. Box ..., ...
KRUGERSDORP.

The largest Importer in South Africa of MILITARY & CIVILIAN
Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers Coats, Waistcoats, etc.
J. LANDAU,
337 Pine Street, Durban.
Head Office: 13 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.
સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, ઇજાર વિગેરે
લશ્કરી યુરોપથી મંગાવનાર મોટી કંપની.
જે. લેન્ડો.
૩૩૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
હેડ ઓફીસ ૧૩ રૂ૮ ફ્રેંકુર્ગઆ, પારીસ.

Abdoola Hajee Khan Mahomed
General Merchant & Importer,
CHURCH SQUARE
Opposite, Government Buildings.
Telegraphic Address: "MOOSANOOR," P.O. Box 99.
POTCHEFSTROOM.

S. D. BOBERT,
General Importer, Wholesale and Retail Merchant.
Cheapest House in the Market Square.
BRANCH AT
LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay
Retail and Wholesale Merchant,
Market Square, P.O. Box 53,
POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother
Direct Importer & General Merchant,
POTCHEFSTROOM, Tvaal.
P.O. Box 202, Tel. Ad. "..."

D. I. Varyava,
GENERAL MERCHANT,
King Edward Street, P. O. Box 100.
POTCHEFSTROOM.

Amod Mamoojee Patel,
GENERAL MERCHANT,
S.A.C. Cantonment, P.O. Box 35,
POTCHEFSTROOM,
Tel. Ad. "Mamoojee," Transvaal.

ABDOOL RAHMAN,
MERCHANT,
POTCHEFSTROOM.
Tel. Address: "RAHMAN."
P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,
General Dealer,
KING EDWARD STREET,
AT THE MILL,
POTCHEFSTROOM.

V. R. Naidoo,
GROCER & GENERAL DEALER
Jewellery,
Fancy Goods,
- - Drapery,
Watches & Clocks,
&c., &c.
Cheap & Good.
5 & 13 Frere Street,
& Market Street.
CRADOCK

P. V. SANGHAVEE,
Head Office: 201 Grey St., DURBAN.
Branch: 34 Ezra Street, CALCUTTA.
COMMISSION AGENT.
Importer of Rice, Dholl, Ghee, Oil, Gunny Bags, etc.

માડાગાસ્કર સીપમેંટ કુંપની
પરદાં મેવા વગેરે ઇમ્પોર્ટર, ...
૧૭ ઓરમાન બીલ્ડીંગ, સેંટ્રલ સ્મીથ સ્ટ્રીટ
બોક્સ ૬૪૭ ડરબન.
माडागास्कर शीपमेन्ट कम्पनी.
पर्दे, मेवा इ० सीजें पसुंगोंका इम्पोरटर
बॉकस ६४७. १७ ओरमान बिल्डींग,
सेन्ट्रल सिमथ स्ट्रीट, डर्बन.

L. MULCHAND,
- Indian -
Silk Merchant
Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.
75 William Street,
CAPE TOWN.

R. NARASOO,
Indian and General Merchant,
Outfitter and Draper,
Boot and Shoe Warehouseman
INDIAN SILKS A SPECIALITY.
KAFFIR TRUCK, &c., &c.
BARBERTON,
Transvaal.
P. O. Box ...
Telegraphic Address: "NARASOO."

R. P. BHATT, *Watchmaker & Jeweller,*

MANUFACTURER OF INDIAN JEWELLERY,

P. O. BOX 529. **120 GREY STREET, DURBAN.**

વોચ મેકર એન્ડ જુવેલર

સોના ચાંદાના દાગીના બનાવનાર.

સોના રૂપાના તમામ જાતના ગેરેનટીના ઘાટ આ દુકાનેથી મળશે. જેવાંકે, વીંટીઓ, બંગડી, હીરા, વિગેરે મરૂ તથા ઓરતોને પહેરવાના તમામ જાતના ઓરડરનો માલ સુના પ્રમાણે વાયદાસર કરી આપવામાં આવશે. દાગીના ખરીદનારને વેચવાની મરજી બદલવાની ખાએશ હશે તો તે વખતે મજુરી કાપી ઘસારાનું બાદ કરી પુરા નાણાં વસુલ દેવામાં આવશે. સારી જાતનાં અસલ ટાઇમકીપ પાંચ વરસની ગેરેન્ટીથી મળશે. હેક જાતનાં સારાં અને સસ્તાં ઘડીયાળો તૈયાર છે. બાગું તુટયું કામ ધ્યાન દઇ ખાત્રીપુર્વક જલદી સમારી આપવામાં આવશે. બહાર ગામના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે.

આર. પી. ભટ.
વોચ મેકર એન્ડ જુવેલર,
૧૨૦, ગ્રે સ્ટ્રીટ.
પો. બોક્સ, ૫૨૯, ડરબન.

हरएक किसमके
सुवर्ण व चांदीके
हिन्दुस्थानी दागीने.

हमारे यहां हरएक किसमके सोना व चांदीके हिन्दुस्थानी दागीने गारन्टी साथ तैयार मिलेंगे. जैसे—वेसर, कर्णा, हंसली, नथीया, चुडी इत्यादी.

खरीदनेवालेको फिर बिकना होगा, तो मजदुरी निकाल कर दुसरा सम्पूर्ण दाम चुकाया जायगा.

आवश्यक माल ठहराये वक्तपर बनाया जायगा.

हरएक किसमकी घड़ी हमारे यहां गारन्टीसे मिलेंगे. रीपेर काम ध्यान लगाकर खात्रीसे जलद किया जायगा.

बहार गांवके आरडरपर सम्पूर्ण लक्ष दिया जायगा.

आर. पी. भट,
१२० ग्रे स्ट्रीट, डर्बन.
पि. ओ. बोक्स ५२९.

மேல்கண்ட கடையில் தங்கம் வெள்ளியினால் நகைகள் செய்யப்பட்டிருக்கிறது. வேண்டியவர்களுக்கு காரண்டியுடன் விற்கப்படும். நகை விபரம்- கம்மல் கத்திரிபாவளி முருகு காப்பு கொலுசு இன்னும் பலவித நகைகளும் கிடைக்கும். மேல்கண்ட நகைகளை வாங்குவோர்கள் எந்த உபயோகித்து திரும்பக் கொண்டு வந்தாலும் கூலி நீக்கி நகை நிறைப்படி கிரயம் மாத்திரம் கொடுக்கப்படும். வேறு புதிய ஆடர்கள் கொடுத்தாலும் மேலான விதமாய்ச் செய்துகொடுக்கப்படும். கனவான்களே! நீங்கள் நகைகளை நீங்கள் ஒருதடவை வாங்கி உபயோகித்துப்பாருங்கள். [illegible]

இங்கு கடிகாரங்களும் [illegible]

ஆர். பி. பட், 120 கிரே ஸ்டிரீட், டர்பன்.

EBRAHIM CAMROODEEN.
GENERAL MERCHANT.
Natal Leaf Tobacco a Speciality.
113 GREY STREET, (Camroodeen's Buildings.)
Tel. Add.: "Camroodeen," Durban.

DADA OSMAN,
General Merchant & Commission Agent,
139 QUEEN STREET, DURBAN.
P.O. Box 98. Tel. Add.: "[illegible]"
ESTABLISHED 1890.

દાદા ઓસમાન.
જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.
બોક્સ ૯૮. ૧૩૯, ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Mahomed Hassen Ismail,
ARABIAN CASH STORE,
General Dealer and Produce Buyer,
[illegible] Union Street and [illegible] Russell Road,
PORT ELIZABETH, Cape Colony.
Tel. Ad.: M. Hassen.
Address all correspondence to [illegible] Union Street.

S. PEERBHOY BUTLER,
GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER
Turkish Caps of every description a speciality
506 WEST STREET, DURBAN.

HASSIM JOOMA,
GENERAL MERCHANT
Head Office- 370 Pine Street.
Branch—[illegible]
HOUSES TO LET.

SUN CIGARS . . . .
SUMATRA CHEROOTS,
BOER TOBACCO . . .
VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c.
At Lowest Wholesale Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,
132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.
સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરૂટ બોર વા વર્જીનીયા શેગ વગેરે જાતની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.
સન બ્રેન્ડ ટોબેકો વર્કસ,
૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.
Have a large stock of
RICE, DHOLL, GHEE and OIL,
Directly Imported from India.
343 PINE STREET, DURBAN.
[illegible]

Abdool Hack Mahomed Ismail & Company,
Wholesale and - -
Retail Merchants.
DIRECT IMPORTERS OF
All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.
RATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES.
121 GREY STREET, DURBAN.
Branch Office—Indian Location, Johburg.
Head Office—Tirpatur, Madras.

Printed and Published by
M. MADANJIT, International
Printing Press, Phœnix, Natal.

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday, 2nd September, 1905. No. 35.

P.O. Box 170. Telephone 214.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis AND Sarees.

Rugs, Shawls, Boots AND Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have always on stock :—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,

115 COMMERCIAL RD., DURBAN.

Cable & Tel. Add.: "Kathorian." Telephone 224.

ભાડે આપવાનાં છે.

ફર્સ્ટ એવન્યુમાં એવન હોટેલનો નીચેનો માળ, તથા પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટમાં મોટું ગુદામ, કારખાનાં, મીટીંગ વિગેરે માટે ઉપયોગનું છે. ભાડું સસ્તું. [illegible]

ચોખા, દાલ, રંગો, ગોળ, [illegible] તમાકુ હમેશાં વેચાતા મળે છે.

કેપ સ્નુક ફીશ [illegible] સાથે [illegible] તેમજ કલકત્તા, મુંબઈ અને [illegible] સર્વ જાતના [illegible] માલ આવી [illegible] છે અને ઘરાકોને અરજ કરવામાં આવે છે કે આગળ જેમ ઓરડર મોકલતા તેવીજ રીતે ઓરડર મોકલી ઉપકાર કરતા રહેશો.

જલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.

૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

TO LET.—Ground Floor of Avon Hotel, in First Avenue, and a Large Warehouse in Prince Edward Street. They can be used either as Workshops, for Meetings, or any purpose. Rent cheap.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Cocoanuts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Snoek, Fish, Skins of various kinds, &c.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

—AT—

JALBHOY SORABJEE BROS.,

110 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY—

126 FIELD STREET

[illegible] Address: "[illegible]," Durban. Telephone No. 353

EAST INDIAN TRADING Coy.

GENERAL MERCHANTS and Direct Importers of all kinds of Groceries, Soft Goods, etc., etc.

102 Queen Street, Durban.

P.O. Box 606

Tel. Address: "[illegible]."

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પખવાડીએ મુંબઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર જનરલ તા. ૨ સપ્ટેમ્બરના રોજ ઉપડશે.
" સુલતાન તા. ૧૬ " "
" પ્રેઈસ્તાખ તા. ૩૦ " "

ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી હેઠા છે, જગ્યા નીચે ફ્રાલ્કામાં છે અને ભોજન પાણી વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે, હિંદુ મુસલમાનને માટે સ્વતંત્ર અલગ છે.

પોરબંદર. કાઠીઆવાડ જનારાઓએ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે કે દરમાસે એક આગબોટ પોરબંદર ટપ કરશે.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ટેમસર આવી ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે. પાસે જનારાઓ વિચાર કરી કામ કરશે કે જેથી પાછળથી હેરાન થાવુ ન પડે. વધારે ખબર નીચે લખેલે ઠેકાણે નવા ટાઈમટેબલ છપાય છે તે મંગાવવાથી મળશે.

ઓસમાન અહમદ. જરમન ઈસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.
ઇમરૂલ બીલ્ડીંગ, વેસ્ટ સ્ટ્રીટ. ગારડીનર સ્ટ્રીટ.
પી. ઓ. બોકસ ૧૧૬, ડરબન. ડરબન.

INDIAN AFRICAN LINE.

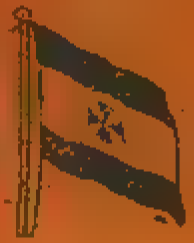

ઉપરની કુંo ની સ્ટીમરો કલકત્તા અને નાતાલ દેશાવરો અને કેપના બંદરો વચ્ચે નીયમીત દર માસે આવજા કરશે. આ સ્ટીમરો વેપારીને માટે ખાસ સગવડ ભરેલી છે. તેમાં પાસેંજરો લઇ જવાની સગવડ કરવામાં આવી છે. ઈન્ડિઆમાં સરકારી તરફથી તપાસ કરવામાં આવતાં તે સ્ટીમરની સગવડ માટે સરટીફીકેટ મળેલુ છે.

જમાલપુર અહીંથી ૧૫ મી સપટેમ્બરે ઉપડશે.

મીરઝાપુર રંગુન અને કલકતેથી થોડા વખતમાં આવી પહોંચશે.

તા. ૯. આ સ્ટીમર ડરબનથી ચાલનારી છે અને હિંદુસ્થાન તથા સાઉથ આફ્રિકાના બંદરો વિના બીજે ક્યાંય નહિં રોકાતી હોવાથી ડરબની માલ લઇ જવા લાવવા માટે બહુજ સગવડ ભરેલી થઇ પડશે. તેમાં પણ પાસેંજરોની સગવડ કરવામાં આવી છે.

માલ મોકલવાના ઓરડરો કંપનીના એજંટો પાસેથી મળી શકશે.

ડી. વાલ એન્ડ કુંo મેકાય એન્ડ કુંo
ડરબન. કલકત્તા.

INDIAN AFRICAN LINE.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

விசேஷ விளம்பரம்.

[illegible]

[illegible]
360, [illegible] ஸ்டிரீட், [illegible]

વેચવાની છે.

ખેતી અથવા સ્ટોરને લાયક ૨૫૦ વીઘાં જમીન ઠે. પોસ્ટઓફીસ પાસે, અમઝીન્ટો.

વધારે ખુલાસા માટે પુછો.

એમ. આર. પી, એસ. શેટ્ટી.

૩૧૯ પાઈનસ્ટ્રીટ, ડરબન.

ABDOOL GAFFOOR & Co.,

Arabian and General Merchants and Drapers,

[illegible] Commercial Road, Maritzburg.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Skirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—[illegible] Commercial Road, Maritzburg.

[illegible] Commercial Road, Maritzburg.

[illegible] Mooi River.

Tel. Address: "[illegible]"

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL

Arabian Merchant & Direct Importer.

[illegible] COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG.

[illegible] Commercial Rd., Maritzburg.

And at Mooi River.

CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, GROCERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTION.

Telegraphic Address "ISMAIL."

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Atta of all kinds and Groceries, &c.

120 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods

—AT—

122 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers.

[illegible] Church Street, Pretoria.

P. O. Box 357. Tel. Add. "TAYOB."

P.O. BOX 441.

ઈ૦ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર, Tel. Address 'ABOOBAKER'

તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નં૦ ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods, Best Silks.

Ladies' Clothing,	Skirts,	Bibs,
Blouses,	Underskirts,	Bonnets,
Night-gowns,	Children's Fancy Goods,	Bootees,
Combinations		Hats,
Chemises,	Frocks,	Wool Shawls.

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY — PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

ખાજા ખાશો કે મસાલેદાર ઘારી?

जंडुमहाराज मीठाईवाला

१६१, ग्रे स्ट्रीट, डर्बन.

हमारे यहां हरहमेश गरमागरम घीकी मिठाई, केक और पकोडा तैयार मिलेंगे.

ઘીની મીઠાઈ

સ્વાદિષ્ટ! ગરમાગરમ! અને વળી ગમે તે વખતે! ચોખ્ખા ઘીમાં—સુતરફેણી, મગજ લાડુ, ઘારી, બુંદી, મેસુબ, જલેબી, જાંબુ, ખાજલી, સેવ, ભજીઆં વગેરે ઘીમાં બનાવેલાં તઇયાર મળશે. તેલ બીલકુલ વાપરવામાં આવતું નથી.

ખાસ ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપી માલ વખતસર અને સરસ બનાવી આપીએ છીએ. બહારગામના ઓરડરનો માલ રેલવે મારફત વખતસર ચડાવીએ છીએ.

જે૦ દલપત એન્ડ કું૦

૧૫૯, ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

ADAM H. G. MAHOMED,

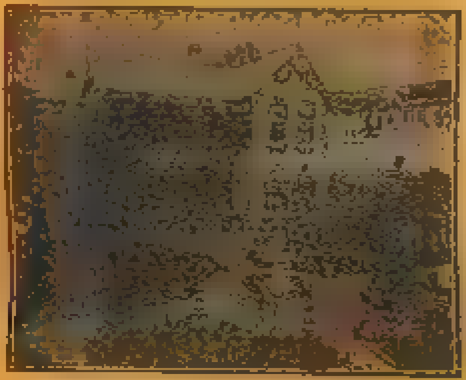

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "ADAMGOOL," CAPETOWN.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars,

MANUFACTURED BY THE

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

115, STATION ROAD, BRICKFIELD,

P.O. Box 2937. JOHANNESBURG.

PROPRIETOR—P. C. DORABJEE.

Special Quotations for the Wholesale Trade.

—A TRIAL SOLICITED—

Sample Cigars sent Post Free on application.

A. Chetty, *Central Fruit Depot,*

FLORIST AND FRUITERER.

Importer and Exporter of Colonial and Foreign Fruits and Flowers. Choicest Fruits packed for export. Wedding Bouquets, Sprays, and Wreaths made up on the shortest notice.

CIGARS. CIGARETTES. CONFECTIONERY.

Heynes Mathews' Buildings, (corner of Adderley and Longmarket Streets)

CAPE TOWN.

Telegrams: "Chetty," Cape Town.

எ. செட்டி. வெளிதேசவியாபாரி.

இவ்விடத்தில் பலவிதமான புஷ்பங்களும் கனிகளும் இருக்கின்றன, கனிக்கும் வெளியூருக்கும் ஏற்றுமதி இறக்குமதி செய்கிறோம், வெளியூருக்கு பழுதறனுப்புகிறோம்; தவிர கல்யாண புஷ்பச்செண்டுகளும், மாலைகளும், சட்டமேலணியும் புஷ்பமொக்குகளும் அவசிடமிருக்கின்றன. இன்னும் சுருட்டு, சிகரெட்டு, மிட்டாய்வகைகளுமிருக்கின்றன.

ஹைன்ஸ், மெத்யூஸ் பில்டிங்ஸ், கார்னர் ஆப் அடர்லே லங்மார்க்கட் ஸ்டிரீட் கேப்டவுன்.

"டெலிகிராம்" செட்டி, கேப்டவுன்.

ટરકીશ ફેઝ ટોપીઓ.

અંગરેજી ફેક્ટરીની બનાવેલ.

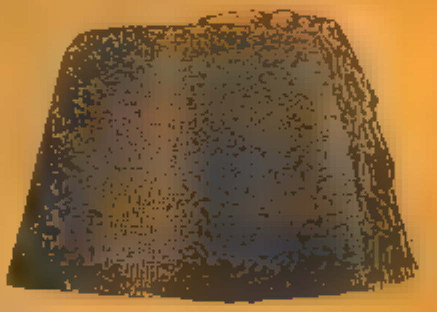

ઊંચો માલ — સસ્તા ભાવ.

પસંદ નમુનેદાર, શોખીના રંગની "ફેઝ" ટરકી ટોપીઓ, છુટક તથા જથાબંધ કીફાયત ભાવે અમારે ત્યાં મળશે. બહાર ગામ સારી પેકીંગ કરી મોકલવામાં આવશે. "હિન્દુ ફેઝ" નો સારો જથ્થો થોડા દીવસમાં આવી પુગશે.

S. R. Sarhudin, Importer,

100 Queen St. P.O. Box 73, Durban.

એસ. આર. સરહુદીન.

૧૦૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ, બોક્સ ૭૩ ડરબન.

FOR

RUBBER STAMPS

Of all Shapes and Sizes in

DIFFERENT LANGUAGES,

SEND TO—

International Printing Press,

PHŒNIX.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG P.O. BOX 1869.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer.

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 178,

BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

UPPER MURCHISON ST.,

LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

SUN Insurance Office.

SUN FIRE OFFICE FOUNDED 1710

PAYNE BROS., Agents, WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसे पुराणी

आगका विमाकी ऑफिस.

स्थापन थीं १०,००,०००.

अर्जी करनेसें कमतीसे कमती भाव मिलैं

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમા ઓફીસ જેની મુડી પાં ૩૦,૦૦,૦૦૦ની છે. વધી જણાવવાથી ઓછામા ઓછા ભાવ ભાવો મળી શકશે.

பூலோகத்தில் புராதன நெருப்பு ஆபீஸ், ... [illegible] ... விசாரிப்பதில் தாழ்ந்த விகிதம்.

હિંદી દવાખાના.

આ દવાખાનામાં દરેક જાતની દવા પુરી પાડવામાં આવે છે. બહાર ગામના ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. દરદી ઓની ઉપર ખાસ ધ્યાન આપી ઉમદા ટ્રીટ મેંટ કરવામાં આવશે. ઘોડા અને જાનવરની દવા અમારે ત્યાંથી મળશે.

૩૬૦ પાઇન સ્ટ્રીટ અથવા ૧૨૨૫, અમગેની રોડ સ્ટેશનની બાજુમાં.

हिन्दी दवाखाना.

इसी दवाखानामें हर किसमकी दवा मिल सकती है. बहार गांवके ऑरडरोंपर सम्पूर्ण ध्यान लगाया जायगा.

दर्दीओंपर ध्यान लगाकर उमदा ट्रीटमेन्ट की जायगी.

घोडे और टट्टूकी दवा भी हमारे यहां मिल सकती है.

मिलनेका पता—

३६० पाइन स्ट्रीट,

और १२२५ अमगेनी रोड स्टेशनकी पास.

இந்திய மருந்துக்கடை.

எல்லாவகை மருந்துகளும் விலை சல்லாதப் விற்கப்படும். வெளியூர்கள் கேகிலருவது போஸ்ட்டு மூலமாய் பெற்றுக்கொள்ளலாம். அதுவுமன்றி ண்ட வியாதிகளுக்கும் குதிரை வியாதிகளுக்கும் மருந்து கிடைக்கும். வெள்ளை, மேகரணம், அஜீரணம், ஜுரம், இருமல், தலைநோய், காக்கைவலி, பெண்கள் வியாதி.

இந்திய மருந்துக்கடை, 360 பைன் ஸ்ட்ரீட், டர்பன். அம்கேனி ரோட் ஸ்டேஷனுக்கு அருகில்.

• Castle Cash Stores. •

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS,

HANOVER STREET,

CAPETOWN.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

53 & 58 LEUWEN STREET,

CAPE TOWN.

BRANCHES—272 Caledon Street.

295 Long Street.

P.O. Box 382. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co.,

Wholesale Merchants,

467 SMITH STREET, DURBAN.

કેન્ચી કાપડના ખાસ વેપારી. ઉત્તમાં ઉત્તમ નવી તરેહનો માલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "ઇરૂકજારના સેલિંગ મશીન" ના નાવાલ ગાંસડાલ અને ઓરેંજ રીવર કોલોની માટેના ખાસ આડતીઆ. "જનરલ સોફટ ગુડસ" અને કાફરીજાતનો માલ વરેહ વરેહ જાતનો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવેછે.

ખાનગી ઈંગ્રેજ ગુજરાતી નિશાળ.

જે તા. ૧૬ મી જુન ૧૯૦૪ થી ખોલી છે.

ગુજરાતી તથા ઈંગ્રેજ પુસ્તકો, કોપીઓ, પાઠમાળાઓ, ખીતીંગ બુકો, વગેરે તૈયાર છે. અને તેજ બુકોથી અભ્યાસ ચાલે છે. વધુ હકીકત માટે લખવું અગર મળવા મે૦ કરવી.

રોવીલ સ્ટ્રીટ, સુરતી | એમ૦ એસ. પટેલ

મસીદ પાસે, ડરબન | રસુલ માસ્તર.

Subscription Rates.

"INDIAN OPINION,"

Yearly Subscription (Natal)	12/6.
Half Yearly	7/6
Quarterly	4/-
Yearly Subscription (South Africa, England and India) ...	17/-
Half Yearly	9/-
Quarterly	5/-

Country subscribers should add cost of exchange when sending cheque.

જાહેર ખબર.

સીધી પોરબંદર જનારી આગબોટ.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇનની સ્ટીમર રીસ્ટાગ જે અહીંથી તા. ૩૦ મી સપટેંબર ના રોજ ઉપડશે તેમાં પોરબંદર માટેના ઉતારૂઓ લેવાનો બંદોબસ્ત એજંટ સાથે થાય છે માટે પોરબંદર જનારા ઉતારૂઓ તૈયાર રહેશો.

લી. ઓસમાન અહમદ.

ઇંડિયન એજંટ જરમન ઇ. આ. લાઇન.

FOR SUITS TO MEASURE

GO TO

Makanjee Bros.,

OUTFITTERS,

152, Grey Street.

FOR

Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO

VERGATSAMY NAIDOO,

TONGAAT.

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN. Box 1126.

DURBAN: QUEEN STREET. Box 631.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE
of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

અબ્દુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫-૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड़, ग्रोसरी और दुसरी सब रकमका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५-७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

[illegible] பொருளும் இருப்பில் வைத்திருக்கின்றனர்.
அப்துல்கனி, ஜெனரல் டீலர்,
5, அண்ட் 7, கிராஸ் ஸ்டிரீட், கேப்டவுன்

Prof. L. Doovey,

Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from Rev. I. J. Retief, Arthur Garcia, Esq., R.M., Uitenhage, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઈન્ડિઅન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની જાણીતી દવાના શોધક. રેવરન્ડ એફ. જે. રટીફ, આરથર ગેરશિઆ એસક્વાયર વિગેરેનાં સરટીફીકેટો છે.
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधोंका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाले रोगे वास्तविक जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक. सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where JALBHOY & SORABJI BROS., are our Sole Agents.

જુસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડયુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન સિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડરેસ "ગુલ"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,
—CORNER OF—
BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS:
"SHAHMAHOMED,"
CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE
Indian Department,
German East African Line.

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોજજી.
ડાઇરેક્ટ ઈમ્પોરટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.
કલેરમોન્ટ. કેપકોલોની.

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.

HOUSES TO LET.

19 EYER STREET, CAPE TOWN.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS: J. GARLICK, Cape Town; U. E. HANDS, Resident.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કેરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગાર્લિક, કેપટાઉન.

યુ. ઇ. હેન્ડ્સ, ડરબન.

સર્વ જાતનો માલ.

સઘળી રકમનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, વાસણો, શાલો, જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ. કેરમનની કંપની સાથે ઘણા વખતથી વેપાર કરેલ છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલ છે, તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

સી. દાદા ઓસમાન.

,, ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

Established 1884.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .

. . . Direct Importer

—OF—

Indian and other Oriental Merchandise

—FROM—

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

10 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG (P.O. Box 4051.)

PRETORIA, Mullan House, 242 Church St. (P.O. Box 224.)

BULAWAYO (P.O. Box 486.)

BARBERTON, SALISBURY, KIMBERLEY.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

L. DONNELLY

Wood, Coal & Produce Merchant.

Delivery guaranteed to any part of Durban and suburbs.

Wattle Blocks (split) a speciality.

Corner of GREY & PRINCE EDWARD STREETS

DURBAN.

સરકારી સરવેયર.

ઘરાકને મરજી મુજબ ઘણી કાળજીથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.

૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इजनेर.

माइकोका काम बहुत ध्यानसें संतोष कर किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन

ஜெ. எ. சோரல்

கவர்மெண்டு சர்வேயர்

பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்

டர்பன்.

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams, Curry Powder, Chutneys, Cayenne Pepper, White and Black Pepper, Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.

Box 63, Durban.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD. DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦

દરેક જાતના લાકડાં તથા ઇમારતનો સામાન.

પોંઇટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कुं.

बहुत रकमका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पोंइट रोड, डर्बन.

அவர்கள் தேசங்களிலிருந்து மர இறக்குமதிசெய்து பெரிய வியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். வீடுகட்டவேண்டிய தளவாடங்கள் எல்லாம் கிடைக்கும்.

ஹார்பரோ அண்டுகோ.

பயிண்டு ரோட் டர்பன்.

ROYAL

Exchange Assurance.

FOUNDED 1720 A.D.

CAPITAL £4,000,000

FOR FIRE ASSURANCE.

H. FELLOWS-SMITH,

Incorporated Accountant,

Chief Agent,

Equitable Buildings, Smith St., Durban.

MONEY TO LEND in Large or Small Sums

રોયલ એકસચેંજ વીમા કંપની.

સને ૧૭૨૦ માં સ્થપાએલી.

મુડી પાં. ૪,૦૦૦,૦૦૦

આગના વીમાની શાખાના મુખ્ય એજન્ટ

એચ. ફેલોસ્મીથ,

ઇક્વીટેબલ બીલ્ડીંગ

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

પૈસાની નાની મોટી રકમ ધીરવામાં આવશે.

Indian Opinion

Vol. III. PHŒNIX, NATAL, SATURDAY, 2ND SEPTEMBER, 1905. No. 35

M. H. NAZAR, Editor.

Contents.

	Page
EDITORIAL COLUMNS:—	
Home Rule for India	581
The Coloured People's Protest	581
Peace	581
OTHER ARTICLES:—	
Rhodes' Native Policy	582
Home Rule for India	583
Prospect Hall School	583
Coloured People and Education	584
Colour in Government Schools	585
The "Cradle" [illegible]	585
The [illegible]	585
An Indian's First Impression of the Japanese	586
Our Weekly London Letter	587

Indian Opinion

SATURDAY, 2ND SEPT., 1905.

Home Rule for India

In another column will be found a report of a recent meeting of English Democrats in London at which, among other things, the question of Home Rule for India was discussed. We were very pleased to see so many prominent Indians present, and among them the Grand Old Man of India, Mr. Dadabhai Naoroji, who is a vice-president of the National Democratic League. It is perhaps a little disconcerting to the average South African to find so many Indians taking part in English politics and speaking with no uncertain voice on questions of high importance to Great Britain and the Empire; but that arises from an entire misapprehension of the importance of India in the Empire and their inability to take a broad view of Imperial affairs. More and more as years go by a feeling of unrest is growing in India. More and more as the people understand their place in the Empire is a spirit of discontent prevailing its three hundred millions of inhabitants. And more and more as they realise that amid the differences of creed and caste is one basic nationality, does agitation spread and take the form of definite demands for the fulfilment of the solemn assurances of the British Government that they should be given the ordinary rights of British subjects. It is impossible that national aspirations can be for ever suppressed, and equally impossible for India to remain a "dependency" in an Empire to which it contributes more than half the population. How often have South Africans kicked against the pricks from the Home authorities and felt with indignation that local affairs were not properly understood—yet they are but a handful. Is it then surprising that the teeming millions of India should be dissatisfied with being ruled by a number of too often self-sufficient and unsympathetic aliens, ignorant of the genius of the people? Not even the "mild" Hindu can bear this for ever. Is it possible for the patriotic spirits of a people with the glorious traditions of India to be content with serfdom? Can they look with equanimity upon the treatment accorded them in the baby-colonies of Britain—a treatment that is permitted by the Imperial Parliament in flagrant violation of solemn pledges? It is not possible; for it is not in human nature to feel satisfied under conditions so wounding to the *amour propre* of a people.

What then will be the outcome? Will the policy of Britain be forever to repress the natural aspiration of India to govern itself in accordance with Indian ideas and ideals? We do not think so. The root of the trouble seems to be that although there is a very great sentimental interest taken in India by the people at Home, there is, unfortunately, an equally small *practical* interest taken. In so far as Indians are "heathens" they are interesting; in so far as they are fellow-subjects—well, the Government can look after them. But the members of the Government are too busy seeking the bubble reputation to trouble much with what will not bring place and position. It is the day of small things in Parliaments; and all the world over statesmen are becoming mere politicians juggling with the momentary whim of their electors to secure not the good of the country but merely their return to the House.

It seems then that the hope of India lies in the British people rather than in the British Government. It is for the patriots of India to continue their earnest endeavours to awaken a lively interest in the "great dependency" [illegible] of the people [illegible] when that interest is aroused, [illegible] natural love [illegible] and humanity born with the Briton, and which is the spirit of every essentially British institution, will itself work for the emancipation and the uplifting of India.

The Coloured People's Protest.

We are glad to see that the "Coloured People" of Durban, have protested against the decision to close all Government schools to coloured children with the exception of those specially set apart for them. It may be advisable, in view of the present state of things, that coloured children should have their own schools, for no good can be done if they be forced where they are not wanted; but the representative of the Government need not have so wantonly violated the feelings of respectable sections of the community. Nor can we see why all coloured people should be lumped together and treated as if they had no more individuality than dogs. Our views on this matter have been recently expressed. We sincerely wish that Mr. Mudie could become a coloured man for a time (while retaining his gentle courtesy and excellence of disposition) and be subject to the treatment accorded to coloured people in this enlightened Colony. We wonder if he would be "hyper-sensitive." Mr. Mudie seems to be unaware that coloured parents have the same affection for their children as European parents and the same dislike to have any slight put upon them. The keenness of this "hyper-sensitiveness" was illustrated at the protest meeting. One of the speakers is reported to have said it was very hard that coloured people should be placed on the same footing as Indians. We deplore a statement like this and do not wish to animadvert upon it: but it serves to show that our beneficent if somewhat somnolent government will not be allowed to wound the feelings of even coloured people without protest.

Peace.

THE WHOLE WORLD has received with thankfulness the announcement that peace is to be made between Russia and Japan. Russia, it is said, though beaten all along the line in arms has finally secured a victory in diplo-

macy; but this has been permitted only by the extraordinary magnanimity of the Mikado. The Japanese have shown themselves superior not alone in valour; but their humanity and modesty in the hour of victory, their intense patriotism and chivalry, have made them models for the rest of the world. They are no longer imitators of the West. They have profited by all that the West had to teach; they have added occidental science and occidental graces to their own national characteristics, and have rejected all that was not good. The result has proved their wisdom. No nation could have been more severely tried, and no nation could have withstood the strain so well and shown such excellent resource in every emergency. Russia has indeed cut a very humiliating figure in comparison. Nor does the reported Russian disappointment with the fact of peace redound to their credit. They have been consistently defeated in every way all along, and their present boasts will deceive nobody. It is to be hoped that the peace will be a permanent one. War is becoming more and more an outrage on human nature and therefore more and more impossible. The horrors of the recent conflict will help all right-thinking men to seek for some better means of settling national differences than this "dread arbitrament."

Rhodes' Native Policy

Civilisation versus Colour

Mr. Theo. L. Schreiner writes to the *Transvaal Leader* as follows:—

Sir,—In your leading article of the 7th inst., only now to hand, dealing with the deputation of the Witwatersrand Church Council, which laid the views of that body on certain aspects of the native and coloured question before Lord Selborne, you demur to the correctness of Mr. W. Hosken's statement that Mr. Rhodes had constantly put forward the principle of equal political rights for all civilised people as the standard for South Africa and the summary of the position, and you say further, "The great Imperialist certainly gave birth to the statement, 'equal rights for every white man south of the Zambesi, but that is a very different proposition.'"

Will you give me space to adduce some evidence to show that Mr. Hosken's statement is correct, and that the great statesmanlike mind of Mr. Rhodes was consistently in favour of civilisation and not colour being the test of eligibility for the possession of political privileges in South Africa.

"Mr. Rhodes always differentiated between natives who were barbarians and natives who were civilised, and aimed at raising the former to the level of the latter. He likewise always was careful to differentiate between raw natives and coloured people. The Dutch Republics refused to thus differentiate; and now we find the Rand Pioneers and kindred associations, and, I regret to have to add, the Transvaal newspaper press in general, following in the footsteps of Paul Kruger in this matter, and not in those of Cecil Rhodes.

A careful study of Mr. Rhodes's speech will furnish convincing proof that Lord Milner was abundantly justified in saying in his farewell speech at the Johannesburg banquet, "I continue to hold the view that we got off the right lines in this matter" (i.e., the native or coloured question) "when we threw over the principle of Mr. Rhodes—equal rights for all civilised men."

Now for some of Mr. Rhodes's own statements. As far back as 1887, in his speech on the Parliamentary Representation Bill, he not only used the words which you quote in your article as to treating the natives as a subject people, and being lords over them, "so long as they continue in a state of barbarism and communal tenure," which statement indicates that he did not consider that such treatment should apply where the condition mentioned did not exist, but in the same speech he made this quite plain by such statements as the following: "I do not go so far as the hon. member for Victoria West, who would not give the black man a vote." "The missionary at Lovedale has taught them" (the natives) "also to be useful citizens, and any useful citizen has the right to the franchise." "When missionaries turn out men who are capable of administering the telegraph and postal system, and of doing carpentering and managing machinery, these are the men who will get the franchise without difficulty." In 1892, in a speech in Parliament, on a resolution proposed by Mr. Hofmeyr in favour of an alteration of the franchise, Mr. Rhodes said: "I have before said that I could never accept the position that we should disqualify a human being on account of his colour, but I think we shall be right in considering the question of a higher franchise."

In 1896, I was led to ask Mr. Rhodes, not for my own satisfaction, which was unnecessary, but for that of others, for a definite statement with regard to the position he held on this very question, and I received in reply his categorical assurance that he would never under any circumstances be in favour of refusing any man equality of political and civil privileges, or of depriving him of the same, because of the colour of his skin.

In August, 1898, Mr. Rhodes spoke as follows at a meeting of his constituents in the Barkly West district: "I have been attacked on the question of the pure native races, but I have not altered my opinion. I have carefully thought over the matter, and I see that you will have to treat these pure native races as children until they are educated. But when they are educated you must not make any difference as to colour; you must then give them the franchise, as I gave it to the educated coloured people in the Bill which had the approval of Mr. Hofmeyr. We must not alter it."

"The only solution (of the native policy) is representation on the basis of education, property and labour."

"Now we pass from the aboriginal native to the coloured man. The coloured men have been asking me to-day about it. They asked me whether I had ever said equal rights for every white man south of the Zambesi. I said, 'Yes, I have used that word white in antithesis with the situation in the Transvaal.' I said to them, 'You consider that you should have equal rights also.' They replied, 'Yes.' I said, 'Then I will alter it if you like to equal rights for every civilised man south of the Zambesi.' That is my view. I accepted this view in conjunction with Mr. Hofmeyr before we parted on the basis of the franchise, of which no man, whether black or white, if he possesses the qualifications of education, property or work, shall be deprived of his rights.

"In connection with the coloured man, I may say that I knew him while I was fighting in the Matoppos and in Matabeleland, and I can say this, that our best corps was the coloured corps, composed of men from Caledon, the Paarl, Wellington, and other Cape districts. They never failed, and I have great respect for them."

On September 5th, 1898, at Vryburg, Mr. Rhodes said: "If any man has property, if any man has intelligence, if any man has a thought of progress, he is a Progressive. The Party of Progress must govern South Africa; it will become supreme in the Cape Colony; it will have its union with the North; it will have its relations with the Transvaal, which will also have to consider equal rights for every civilised man."

On July 18th, 1899, in the Drill Hall, Capetown, Mr. Rhodes said: "I would like you to share in that development (i.e., of the new territories in the North), and so when you congratulate me on doing this work, when you say, we wish you success,' I reply 'share with me the object and the intent that led to it, and we will make this country unite south of the Zambesi.' How are we going to do that? It all lies in the adoption of that simple sentence, that we will have equal rights for every civilised man south of the Zambesi."

On July 20th, 1899, in the Claremont Hall, Mr. Rhodes further said: "The Progressives has declared their programme of equality of rights for

every civilised man south of the Zambesi. By that we mean," said Mr. Rhodes, "that any men, provided they can write their names, place of residence and occupation, and that they are workers, or possessed of some property, quite irrespective of colour, would be entitled to these rights." "As for the coloured people," Mr. Rhodes continued, "I owe them a deep debt of obligation for the work they have done for me in Rhodesia. It was they who, with their corps, stormed the fortresses of Matabeleland. They did so not once, but repeatedly, and I regard them as one of the great sources of prosperity in this country. They have nothing in California to equal the coloured man as a labourer."

My last quotation is from Mr. Rhodes' speech at the De Beers annual meeting, held on February 19th, 1900, immediately after the relief of Kimberley. He ridiculed the claim put forward by Dutch politicians of priority of right to South Africa, and said: "The Transvaal and the Free State have barely existed one generation and therefore when you talk of priority, such right as it gives belongs to the native." . . . . That is the reply I make to this wretched nonsense about "One Land," and priority of occupation, because the contention will be over with the recognition of equal rights for every civilised man south of the Zambesi. That principle for which we have been so long striving is the crux of the present struggle."

The fact is that, as far as I know, Mr. Rhodes made public use of the phrase equal rights for every white man south of the Zambesi only once, possibly twice, and that was, as he himself explained, in connection with the refusal of the then Transvaal Government to accord such rights to the uitlanders; whereas the formula which he constantly used as expressing, in one sentence, and yet in essence, his solution for the political problems of South Africa was, as the above extracts from his speeches sufficiently show, "equal rights for every civilised man south of the Zambesi," and that irrespective of race or colour.

Pity it is that we have only Mr. Rhodes' words left to us, and not his living presence to guide South Africa in this and other questions, and that magnetic power of the influence of a great mind, which was able to secure the confidence of men of various moulds of thought, and to draw them into line—the line of practical justice, fairplay, common sense, and union.

THE CHINESE BOYCOTT.—According to cables, the Chinese boycott of American goods at Shanghai is spreading amongst Europeans generally, and the boycott of American goods by the Chinese has killed the flour trade of the United States in the Pacific.

Home Rule for India

A London Meeting

In view of the impending appeal to the constituencies, and in order to obtain unanimity of purpose, an electoral congress was held under the auspices of the Metropolitan Radical Federation and the National Democratic League at Holborn Town Hall, London, on Saturday, July 29. The chair was taken by Mr. John Ward, the Labour and Democratic candidate for Stoke-on-Trent, and the audience included Mr. Dadabhai Naoroji (Vice-President of the National Democratic League); Lala Lajpat Rai and Mr. J. V. Desai (representing the British Committee of the Indian National Congress); Mr. Shyamaji Krishnavarma, Mr. J. M. Parikh, and Mr. J. C. Mukerji (representing the India Home Rule Society). Resolutions having been adopted in favour of State payment of members and election expenses, adult suffrage, one voter one vote, State registration of electors, and old age pension, the Chairman said the next resolution was one of the most important that they had to consider. It was:—That Home Rule all round, Ireland first and India included, is urgently required by all true Democrats.

Mr. Krishnavarma said this was the first occasion at which an English audience had been able to consider the claims of India to Home Rule or self-government. The late Marquis of Salisbury, while opposing Home Rule for Ireland, years ago contended that the concession to Ireland of Home Rule would be followed by a demand for Home Rule for India. The late Marquis was, for once, not a false prophet. The demand had been made by the Indian Home Rule Society, which he represented. It was said by some Anglo-Indians that the desire for self-government was not present with them; but if they were natives of India and knew where the shoe pinched they would know whether the Indians were anxious or not to have it. Some people seemed to think that the natives of India exist for the benefit of Anglo-Indians, and that it is proper that a handful of people should rule 300,000,000. Then the British employed native soldiers to bring about a despotism over the natives; and this was the shrewd policy of the monkey who employed the cat to get the chestnuts out of the fire for him. The English people hear with admiration of the rising of other native races against oppression, but if that nation is oppressed by themselves their views are suddenly changed. Take the Russian insurrection. If Indians did anything of the same kind, the mass of the English people would call them murderers and anarchists. ("No.") If this Congress were to be held in India, the promoters would earn the undying gratitude of his fellow countrymen. It was, of course, a feeling of patriotism which prevented Englishmen from thinking that anything like self-government should be passed for India. If people of this country would only realise what a misfortune it is for any nation to be placed under the despotism of another, they would adopt a different view. He calculated that every man, woman, and child in this country takes £1 from the natives of India and that the natives of India give them forty millions of pounds for nothing. Years ago, when he was at Oxford, their great Prime Minister, Mr. Gladstone—(cheers)—asked him whether the natives of India liked the present administration of India. He said that, as compared with the rule of the Mahommedan Moguls, the Indian people enjoyed considerable privileges from it, but that the Indian people said that while under the Mahommedan rule they were hit on the back, under the English rule they were hit in the stomach. (Laughter.) And he pointed to the mischief of the withdrawal of forty millions from the country. Mr. Gladstone, who was an honest man, pointed, on the other hand, to the fact that this country had to keep up a large army in India, but, at the same time, admitted that it was probably England's fault that she had to keep that large army.

Mr. Lajpat Rai, in seconding the resolution, said that some Indians and Anglo-Indians believed that a demand of Home Rule for India was incompatible with loyalty to England, and that any Indian who made the demand or agitated for it was guilty of sedition towards the established Government of the country. He was unable to subscribe to that proposition. If loyalty means the acceptance of a permanent connection of the one country with the other, under conditions of equality with the rest of the Empire, then he was as loyal as any Anglo-Indian could possibly be. In his opinion, the political subjugation of one country by another was unnatural. It was a reversal of the ordinary conditions of nature. . . . India, indeed, was far from being contented under British rule; if they did not find it expressing its discontent loudly enough to reach their ears, the reason was that it is held in a stern grip by the civil bureaucracy which rules it. The bureaucracy, however, were sadly mistaken if they thought they could crush the very spirit and keep a nation down for ever. The very times were against it. Under the circumstances wisdom and prudence lay in being reconciled to, and in being prepared for, the inevitable. More so, when that inevitable was in full accord with reason and justice. The British people were citizens of a great and free Empire, desiring to change that Empire into a federation of self-governed States, bound to each other in ties of brotherly love and affection, in mutual obligations, and reciprocal rights. The Indians desire the same. It was not

their wish to go out of the Empire; what they aspired to was the position of citizenship and fellow subjects.

Mr. Parikh, in support of the resolution, said that the government of India, instead of being a success, was a great failure, as the forty millions was taken out in the interest of a class, instead of being devoted to the needs of the population of the country.

The resolution was supported by Mr. Stainby, of Walworth, and unanimously agreed to with enthusiasm.—*India.*

Prospect Hall School

On Wednesday last Dr. Ikin, accompanied by Miss Ikin and Mr. J. S. Done, went to Umgeni, where the rev. gentleman opened the Prospect Hall Indian School, in the presence of an audience of parents and friends of the pupils. Dr. Ikin, in a short speech, thanked all present for their earnest interest in the school. He urged the boys to be obedient, regular, honest, and attentive, which would lead them to become good citizens in the land of their adoption. Great praise was due to Mr. Done for his labours on behalf of the Indian children. This was the eighth school which had been opened during the last 18 months, and all through his industry and influence. The school is built of wood and iron, having four large windows, two doors, and verandahs on both sides. It commands a pleasant view of the ocean and the surroundings.

Mr. B. Baichun Mabatho read the following report: "Prospect Hall is largely inhabited by Indians, whose elder children had previously to go a long way to school, and many little ones of school age had to stay at home, owing to the prohibitive distance. Mr. Rajcoomar suggested that a school here would meet their needs, and accordingly he has rendered every assistance to putting up this school; indeed, without his aid and preseverance it would not have been in existence at all, and to him we must place on record our sincere thanks. The school could not make progress with only individual support, so I wrote to Mr. Done, and then interviewed Dr. Ikin, and asked him to take it over, and, under his management, to establish the institution firmly. I prefer to place the school in the hands of Dr. Ikin, feeling that he will not interfere with the religious views of others, for experience has shown that he exercises discretion, and that the Christian religion is not a creed of force. I was a head teacher under Dr. Booth, and was also employed by Dr. Ikin in his school for some time. We started the school in May last with 42 pupils, and now we have on the roll 68 pupils. In conclusion, allow me to thank you all heartily for partaking in this function.

Coloured People and Education

Protest Meeting

For the purpose of protesting against the action of the Education Department regarding coloured children attending Government schools, a meeting of coloured people—principally St. Helenas—was held last night at Mutual Hall, Moore Road. Mr. H. Attersoll, who presided over a good attendance, was supported on the platform by Mr. T. J. Walker Wheatley (Hon. Secretary of the St. Helena Political Association) and Mr. George H. Stapley (Vice-Chairman of the Association). The audience included several white people, notably those associated with the Durban Workers' Political Union.

The Chairman said the matter of the dismissal of certain children from Government schools was of great importance, for it affected the Empire. (Applause.) The principle of excluding even a few children from Government schools would, the speaker predicted, lead to the destruction of the whole policy for which thousands of patriots had striven all their lives. The principle of justice was threatened, and that was the reason of his (the speaker's) presence there that evening. (Applause.) Of course he (the speaker) was not concerned respecting his own children, but the children of those present were his children, economically, politically, and socially. Words could not express the depth of his sympathy in a matter of the kind before the meeting. The Government of the Colony did not understand the position into which they were driven. There were many things the Government did not understand: otherwise they would not have been in the predicament they were at the present time. The coloured people were not going to play with the question of education. They would demand their rights. (Applause.)

Mr. Wheatley moved: "That this meeting protests against the action of the Minister of Education regarding the exclusion of coloured children (other than Indians or natives) from the Government schools, as no such law is in accordance with the constitution; and, further, that the Minister of Education should introduce a Bill defining what constitutes a coloured person, irrespective of nationality, social or financial position."

The Committee of the St. Helena Political Association were, Mr. Wheatley said, in touch with a legal gentleman, but he (the speaker) was not going to divulge the opinion of their adviser at the present. (Applause.) Personally, he had nothing to complain of against the Natal Government but he sacrificed his individuality for the good of the coloured community. The Government had erred in the attitude they took up with respect to the coloured children of the Colony. He earnestly advised them to return to Parliament men who would look after their interests. If the Government had solved the great colour problem, which had been a problem unsolved for a long number of years, then they had achieved a task the accomplishment of which deserved to place them upon the highest pinnacle of fame. (Laughter.) Let them work together for the cause of justice. (Applause.) The Minister of Education had been asked to define what a coloured person was, and whether St. Helenas came under the category. But as yet no answer had been received. In some instances, the children of St. Helenas had been removed from Government schools, and in others they had been allowed to stay. Even distinctions are made in the case of sisters, the daughters of St. Helenas. Why was a colour distinction set up in schools after so many years? (Loud applause.)

Mr. H. E. Bagley, seconding, remarked that the coloured people only asked for justice.

Mr. J. McCall (Secretary of the Durban Workers' Political Union) supported. The coloured people had his sincere sympathy in their protest against the Government, and he saw no reason for the treatment meted out to the coloured race. (Applause.)

The Chairman expressed the opinion that the great majority of the Durban Workers' Political Union sympathised with the coloured people in reference to the education question.

Mr. Bowden also supported the resolution, which was carried with unanimity.

Mr. Cowley, sen., moved:—"That this meeting confirms the action of the Committee, and guarantees its support, and further, that the Committee are empowered to take such steps as they may consider necessary in connection with the Educational Department of this Colony."

The mover remarked that Mr. Mudie was seeking to do what Mr. Brookes sought to do 30 years ago. It was very hard that his hearers should be placed on the same footing as Indians. (Applause.) Even a worm would turn.

Mr. Isaac Richards seconded, and the resolution was carried unanimously.

Mr. Benjamin animadverted on the action of the Government.

Messrs. Charles Smith and Joseph Richards also tersely addressed the meeting, arguing that the Government were not justified in excluding coloured children from the schools.

The Chairman trusted that the people of Durban would not treat the meeting with ridicule. The betterment of the coloured people meant the betterment of the whole country. (Applause.) Lord Carnarvon, 30 years ago, taught the Government how to treat the coloured races respecting education, and he hoped that they would continue to get justice.

Complimentary votes closed the proceedings.—*Natal Mercury.*

Colour in Government Schools

"Spero Meliora" writes to the *Natal Mercury*:—

I am at a loss to understand what has induced the Ministry, or the Minister of Education (if acting on his own), to put into execution an act which takes away at one fell swoop the liberty of the subject. The question is, did or did not the Ministry give Mr. C. J. Mudie, the Superintendent of Education, "carte blanche" to make the speech which appeared in your paper of the 4th inst., or were you misquoting his speech? Perhaps I may be mistaken if I suggested that Mr. Mudie had no alternative but to conform to the Ministerial instructions; but, in any case, he excelled a good many of our representatives in that noble art (sic) of "playing to the gallery." I am not going to enter into a controversy as to what or what not constitutes a coloured person as provided by Statute law, but if our present Ministers can do this, they will have accomplished a task which has beaten our best members of the Bench and Bar. The question is this: If it is "ultra vires" for a child who has a bit of colour to attend the Government schools, does not the same rule apply to some members of the Civil Service, and those who hold his Majesty's commissions in the Natal Militia, who cannot, in spite of their social and financial surroundings, eradicate the colour effect? I maintain that, to be consistent, Parliament must pass a law and place it upon the Statute Book, and state once and for all who is or is not a coloured person.

The "Coolie" Gardener

His Value to the Colony

The *Mosquito* has the following comment on the Governor's recent remarks re Indian Agriculturists:—

His Excellency the Governor of Natal seldom says the right thing in the right place. He usually either says the right thing in the wrong place, or the wrong thing in the right place; but at the opening of the Durban Show he addressed exactly the right crowd when he told them some unpalatable truths about the Indian Agriculturist. They were truths all the same, and I will have much pleasure in rubbing them in. One of the most useful members of the body politic is the small Coolie gardener. Instead of displacing whites he creates work for whites. Before he came, the people of Durban did without vegetables, and to-day the vegetables sold in the Durban market by white men and women are principally grown by coolies. Again, when he grows mealies he takes up land that was waste before he came, on which to grow mealies for white men [illegible] tank, for white men to grind, and again for white men to sell; and for all this he gets nothing but kicks. By all means tax him; it is his duty to contribute to the revenue in proportion to his relative wealth, which is probably considerable, considering his requirements; but realise also that instead of being a leper and a curse, he fulfils a beneficent function in the body politic, and the excellent suggestion of the Governor, that the Durban Agricultural Society should give special prizes for the Indian, is worthy of the Committee's earnest consideration. Mr. Don, a former President of the Society, suggests that there also should be prizes for natives. This also is sound, but I am afraid that the art of cultivation is not one easily implanted in the native mind, while it is born with the Indian.

The Story of the Ramayana

The Epic of Rama, Prince of India

By J. L. P. Erasmus.

(Continued.)

Râvana or Râvan, the King of Ceylon, sent a Raksha in the shape of a deer to tempt away the two princes from the cottage. The ruse succeeded, and Sita is stolen away by Ravan. This episode is too fraught with dire results to the exiles to be lightly passed over. Briefly, the story runs that Rama was persuaded by Sita to follow up and capture a beautiful deer. Lakshmana cautioned her that it might be a deceitful Raksha wearing every shape at will. Rama, however, obeyed and followed up the animal, Lakshmana remaining behind to protect Sita from possible danger. Hardly had Rama been out of sight, when they heard his cry of distress. Sita thereupon implored Lakshmana to go and help Rama. Lakshmana, however, assured her that Rama knew no foe [illegible] dread, and besides that he suspected some trick of a wily Raksha imitating the voice of Rama. Sita would not listen, but most undeservedly accused Lakshmana of scheming for the death of Rama so that he (Lakshmana) could claim her hand in marriage. Naught remained for the righteous Lakshmana but to obey; but before leaving he addressed her in the following pathetic lines:—

> "*Lady! I obey thy mandate, to my elder now I go,*
> *Guardian spirits of the forest watch thee from each secret foe,*
> *Omens dark and signs of danger meet my pained and aching sight,*
> *May I see thee by thy Rama, guarded by his conquering might!*"

Hitherto Sita's mind was stainless, but a dark and foul suspicion against Lakshmana had clouded her reason, and words of unmerited insult fell from her lips. This was the only occasion, it is said, on which the ideal woman of the Epic uttered an angry word or harboured an unjust thought; but her conduct was due to her intense love for her husband.

Râvan watched the moment and forthwith sped to Sita. The poet wraps the surrounding scene even in a mournful gloom at the tragic fate, which was about to befall the hapless wife. The dreadful fiend stood before her in a hermit's vestments, thereby concealing from her his foul purpose. He shed on her his passion laden glances; and in his artful way began to flatter her on her exquisite beauty, and asked her name. She briefly told him the story of the exile and who she was, and enquired which great Brahman he was. She was surprised to hear that he was Ravan, the King of the wrathful Rakshas, and that he was in love with her. He offered her to share with him his empire and his glory. She would even be raised as Empress of all his Queens. In a proud manner she told him of the great deeds, valour and prowess of Rama, who only was and would remain her wedded lord; and she closed her address by sternly rebuking the Raksha for his insolence and baseness. Neither Sita's threats nor her entreaties availed aught. The dreaded monster lifted her into his celestial car, winged with speed, and fled with her over hill and vale, her piteous cries to Rama and to Lakshmana for help dying away faintly in the distant woods. The royal bird, Jatayu, who witnessed this deed of shame, fought in vain with his beak and talons to stop the Raksha's path on his way to Ceylon.

The two princes were seeking Sita far and wide. Through the good offices of Hanumâna, Rama was brought into contact with the exiled king Sugriva of Kishkindhya. Sugriva was now chief of the Nilgiri mountains ruling over the Vanars. The poet speaks contemptuously of the Vanars as monkeys and bears, but this spirit of contempt for aboriginal nations has marked civilized conquerors in all ages.

Sugriva was banished from his empire by his unrighteous brother Bali, who had usurped the throne; and he was deprived of his wife and queen as well. His hard lot therefore had much in common with that of Rama, with whom he contracted an offensive and defensive alliance. Rama undertook to restore Sugriva to his throne, and Sugriva in consideration of these services and out of pure unselfish motives as well undertook to help restore Sita to her lord. Linked in bonds of sincere friendship they betook themselves to Bali's empire. Sugriva threw out a challenge to Bali to a fight with a mighty shout like the deafening roar of the tempestuous ocean. The towering rage of Bali and the mighty preparations for the impending fight between the two brothers

reminds one of Milton's lines on the fierce battles fought in heaven between God's angels and the hosts of Satan before the latters' fall. Bali's queen cautioned him that the defiant challenge was no coward's feeble menace: for she suspected that Sugriva was backed by a powerful and dauntless comrade. The story too of the wandering princes from Ayodhya had spread to these climes. Bali would not listen to her wise counsel; he passed through the city gates and forthwith closed in mortal combat with his brother. Here the poet describes the battle as between two powerful giants uprooting and hurling trees and rocks at each other. Sugriva was overpowered by his brother's mightier force, and appealed for aid to Rama, who sent a piercing and fatal arrow through Bali's heart. On Bali being slain, Sugriva was in Oriental splendour raised to the throne.

(To be continued.)

An Indian's First Impressions of the Japanese

The following translation of a letter written by a Bengali student in Japan about the Japanese, and contributed to a Calcutta vernacular contemporary, will amply repay perusal. The translation had been made specially for the *Indu Prakash* by its Bengal correspondent:—

In a Boarding House at Tokyo

We are altogether twenty-eight Indian students in Tokyo. But there are so many as four thousand Chinese students, among whom are some girls. The boys have all cut off their pig-tails and have donned European dress. The girls have adopted the Japanese lady's graceful attire. These Chinese pupils are all very eager for reform. Every thing new they see in Japan they adopt. The boys are learning science and the fine arts, while the girls are students in the Colleges for girls here. In these institutions various arts, both technical and fine, are taught. In the boarding house in which I am putting up, there are two Chinese students and their sister: there is also a Japanese girl. They all can speak English a little. Both the girls are the students of the Arts School here. One morning lately I asked these girls all about their school, a subject on which they were very glad to enlighten me. The same evening the Chinese girl requested me to come to the room she occupied with the Japanese girl who, she said, wanted to see me in their room for a while. I readily accepted the invitation. As soon as I entered the room, the Japanese girl offered me a seat and placed before me a beautiful bouquet of roses, remarking that she had bought it for three coppers. I thought it rather cheap at that price, so beautiful it was. I then took it up and lifted it to my nose to smell it, whereupon both the girls burst into a loud fit of laughter and began to clap their hands. I was taken aback, but could not discover the cause of their merriment. I had to ask them the reason for their laughter. The Chinese girl said that the bouquet was made of coloured linen and it was the handiwork of my friend the Japanese girl, who was a student in the lowest class of the Arts School.

The Arts School

I paid a visit to the Arts School in which the two girls are students. I was struck by the admirably simple methods in which various arts were taught in this institution. Many productions of the pupils of the school are kept arranged in beautiful order in a particular part of the school house, and they make a very brilliant show.

Invitation to Indian Girls

Indian girls should come over to Japan to learn some of the simple arts, mastery in which will enable them to make a living or earn a good income. The Arts Schools here are admirably adapted to give such training to them. Our girls coming here need not bring with them more than six months' expenses. In six months they can learn Japanese, and after they can talk in Japanese they will get work as teachers of English to Japanese girls. Lady teachers of English for Japanese girls are much in demand, and the salary they are paid is sufficient to defray the necessary expenses.

Education of the Lower Classes

The lower classes here are not illiterate. The maid-servants, the porters, and the carriage drivers are all found to read newspapers and have an intelligent knowledge of the condition of their country. Even these were very eager to go to the front, the maid servants to nurse the soldiers and the others to fight the Russians. They all manifest boundless enthusiasm about the war. . . . . .

Japanese Politeness

I cannot really describe how polite the Japanese are. Even the highest refined classes in India have to learn much of politeness from the Japanese. While speaking to each other or to foreigners they bow the head repeatedly. We Indians are superbly treated here by the Japanese. Wherever we go we are most kindly received. When we call on a Japanese gentleman, the ladies of the Japanese greet us and take us into the inner apartments and offer us refreshments. The Japanese woman resembles the Indian woman. In affection, kindness, sympathy and tenderness of heart she is just like the Hindu woman. The Japanese woman enjoys complete freedom. We Indians are shunned and spurned in other foreign countries, but in Japan the contrary is the case. Why should Indian students be so few in a land where they receive greater respect and consideration than anywhere else?

Japanese Good Temper

It is about two months that I have been here and during all this time I have seen no Japanese quarrel, either in the street or at home. I felt curious, and asked a Japanese resident of this boarding house if the Japanese never quarrelled over any matter. This gentleman, who is about thirty years of age, replied that in his whole life he has not seen such a phenomenon. There are only a very few terms of abuse in the Japanese language. The worst word of abuse is "fool." The hired carriage drivers have a fine method to decide which of them should have an offer for hire when it comes. It is by lottery, the process of which is simple and rapidly decisive, that this question of the acceptance of an offer for hire is determined. The porters do the same thing under similar circumstances. And that is why no quarrels occur among these and similar classes of people.

Japanese Food and Habits

The Japanese subsist chiefly on rice which they take three times during day and night, yet they are amazingly strong and hardy. Their industry also is astonishing to all Indians. In fact they do not know what idleness is. There is not a single beggar in Tokyo. The Japanese have a strong aversion to begging. Every Japanese does some kind of work. No Japanese can sit idle even for a while. The Japanese maid-servant is a curiosity to us Indians, for she is the greater pleased with a master who gives her the more work to do. She is never given to stealing.

The Oriental Students' Union at Tokyo

A society under the name of "Oriental Students' Union" has been established here. It has been joined in by students from India, Siam, the Philippines, Korea and China. Japanese students have also been co-operating with us and have become members. On the occasion of its first meeting, there were so many as sixty students present, who have all enrolled themselves as members of the "Union." The objects of this society are to bring about a spirit of friendly union among all oriental youths engaged in study in Tokyo and to make them co-operate with one another in matters of mutual well-being. The "Union" has received the sympathy and support of many Japanese gentlemen and noblemen of influence and position, some of whom were present at the inaugural meeting. The life and soul of the society is a Japanese lady at whose suggestion and initiation it has been organised. She is working hard for the "Union" and trying her best to secure for it increased and extensive support. She has a special affection for Indian students, and has a great mind to go to India to see the country and know its people. Some Indian songs were sung at the first meeting. Indian tunes were admired by all.

K.T., P.E.,—Your letter should be addressed to the Editor of the paper from which we took the letter. When writing, enclose name and address.

Our Weekly London Letter

(FROM OUR SPECIAL CORRESPONDENT)

London, Aug. 5, 1905.

Sir L. Michell on South Africa

The Hon. Sir Lewis Lloyd Michell arrived in England a few weeks ago. He has spent over forty years in South Africa, during almost the whole of which period he was associated, latterly as general manager, with the principal financial institution of South Africa, the Standard Bank. He has been good enough to impart to one of your morning contemporaries here some of his impressions as to the present condition of affairs in South Africa and as to the principles which should be applied in the government of the colonies there. In view of the somewhat serious financial position in the maritime colonies he was asked if he considered that financial prospects were improving in South Africa and, if so, upon what grounds he based his opinion. He replied: "There is no visible improvement in the coast colonies. The railway and customs receipts are still without elasticity. The interior states are, perhaps, reviving owing to the virtual break-up of the drought. But mercantile stocks are lower, and the market is no longer being flooded with surplus military stores. The outlook is, therefore, a little better all round, but the revival in trade when it comes will, I think, be very gradual. The destruction of capital caused by a great war is seldom quite realised."

On being next asked on racial relationships in the Cape Colony, Sir Lewis replied: "Whichever of the two great parties may chance to be temporarily in power the Cape Colony is and will continue to be governed mainly in accordance with Dutch ideals. The native policy, the fiscal policy, the educational policy of the Cape, cannot be permanently successful without taking Dutch ideals into account. What I mean is this: the Dutch people are and will remain the largest land-owners in the country. They are, therefore, a party which no Ministry can hope to ignore if it wishes for real success."

On being questioned about his views on native affairs, he said: "The native question is the greatest of all our questions, and uniform native policy is very desirable if we are to federate. But the Transvaal is not likely ever to accept our Cape policy as it stands. Nor can the Cape unduly restrict rights already granted to the civilised natives. It follows that any agreement must be of the nature of a compromise, perhaps on the lines of the Native Affairs Commission's Report—representation of the natives separately."

Chinese Labour

The employment of Chinese labour in South Africa has become what in newspaper parlance is called the burning question of the hour. Last Thursday Sir Henry Campbell-Bannerman disturbed a veritable hornet's nest by what I cannot help observing was a most unfortunate remark in the course of his speech in the House of Commons. He said, referring to the Transvaal Government: "If those representative institutions are genuine and sound representative institutions, carrying with them responsible government, then, of course, for my part, I should bow to the decision of any such body." He added further: "I base myself entirely, so far as I am concerned, on the opinion of the community in which this thing exists; and I say that if they deliberately endorse the policy which has been adopted, I for one should not be disposed to interfere with them in that decision." Needless to add, at this open advocacy of Chinese labour the Tories jeered in the House to their hearts' content. Both Liberals and Tories have since taken up the question in the country and have made the Liberal leader's position as awkward as it can possibly be. Within a day or two of this speech Sir Henry, in the way of explanation, made known his views through the press, and wrote to a correspondent, Mr. Mackarness: "It is enough for me to say that I could not in any circumstances be a party to slavery in any form under the British flag, and I have never said anything to the contrary. I entertain as strongly as ever the objections to the Chinese Labour Ordinance."

Whatever soothing effect this disclaimer may have upon the political nerves of the country, the fates, it seems, are determined to deny the requisite time for its operation; for within this week have appeared in the press two rather lengthy communications which have set the whole thing ablaze again and filled the minds of the people with something like a consternation at the circumstances of the Chinaman's presence in South Africa and the conditions of his work in its mines. The first letter is from Tse Tsi Shan, or in English Mr. Thomas A. See. He was appointed Chinese adviser and interpreter on the East Rand mines, a position carring a salary of £600 per annum, and resigned it a few months ago because of his disapproval of the manner in which his fellow-countrymen were treated.

Mr. See travelled from South Africa to London to communicate his experiences to the editor of the *Daily Chronicle*, and left England last week for China with the object of making known to his countrymen the treatment meted out to the Chinese labourers in the Transvaal. It is the story of Leggree and the cotton plantations of the Southern States over again.

But the letter that has created the greatest sensation is Mr. Outhwaite's communication to the *Leader* yesterday. He has depicted Chinese servitude with a vividness hitherto unknown, and in a way which is really appaling. And as the information he has given is hardly known to one in a hundred thousand, I make no apology in giving a rather lengthy extract from his letter for the benefit of your readers. First, as to

The Genesis of the Evil

He says: "Bismark created the Berlin group of financiers to offset the power of the Rothschilds in international finance, and into the hands of this group the Transvaal mining industry has largely passed. What this means is indicated by the fact that when lately applications were called for shares in a £6,000,000 trust, to operate in the Kaffir market, a sum of no less than £100,000,000 was tendered. The men who figure as the 'Randlords,' are the agents of cosmopolitan finance, and consequently the Chinese serf system has behind it a power which an Emperor would hesitate to combat.

Empire-Promoting

"This great cosmopolitan capitalistic power exercises its influence upon British politics by way of the Imperialist party. . . . Now, cosmopolitan finance has decided that to exploit the wealth of the Transvaal at a maximum of profit it must control the political machine in the Transvaal, and the political machine in England which decides the character of the former. Hence the determination to maintain a serf system in the Transvaal: for a large white population in the mines would inevitably lead to a Labour Government, as in Australia, when an Act of a simple clause might bring the whole fabric reared by cosmopolitan finance on monopolist control toppling to the ground. The Raid was an unsuccessful attempt to grasp the political machine, the War was a succesful one, and the constitution of the Transvaal is designed to maintain the control then obtained. To secure the position the Chinese labour system was introduced, and the foundation of every enterprise in the State rooted therein."

I am afraid the exigences of space will not allow me to proceed further, so I shall reserve Mr. Outhwaite's next two points, namely, why in this Chinese question there lies a grave crisis, and the way out of the difficulty.

Indian Mails.—The German East Africa Liner *General* will sail for Bombay direct, on or about Sept. 2. Mr. Osman Ahmed, Grey Street, Durban, is the Agent.

The India-African Liner *Jamalpur*, taking passengers, will leave Durban for Calcutta on or about Sept. 15th. Messrs. B. Ebrahim Ismail & Co., Commercial Road, Durban have the arrangements for Indian passengers.

The Natal Direct Liner *Umzinto*, sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 2nd September. Messrs. King & Sons, West Street.

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૨ જી સપટેમ્બર, ૧૯૦૫. અંક ૩૫.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા० ૨ જી સપટેમ્બરથી તા० ૮ મી સપટેમ્બર સુધી ઇ० સ० ૧૯૦૫.

હીંદુ—ભાદરવા સુદ ૩ થી, ભાદરવા સુદ ૧૦ સુધી, સંવત ૧૯૬૧

મુસલમાની—તા. ૨ રજ્જબથી તા. ૮ રજ્જબ. સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	[illegible]	હિંદુ તીથી.	[illegible]	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની...	૨	૩	૨	૬ ૧૩	૫ ૩૯
રવી...	૩	૪	૩	૬ ૧૨	૫ ૪૦
સોમ .	૪	૫	૪	૬ ૧૧	૫ ૪૦
મંગળ.	૫	૭	૫	૬ ૧૦	૫ ૪૧
બુધ...	૬	૮	૬	૬ ૯	૫ ૪૧
ગુરૂ...	૭	૯	૭	૬ ૮	૫ ૪૨
શુક્ર...	૮	૧૦	૮	૬ ૬	૫ ૪૨

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

શનીવાર તા० ૨ જી સપટેંબર, ૧૯૦૫.

મરહુમ મી. રોડસના વિચારો.

ટ્રાંસવાલમાં કાળા માણસોના હિમાયતી મી. હોસકેને લોર્ડ સેલબર્ન પાસે ભાષણ કર્યા પછી તે ઉપર ચરચા હજી ચાલી રહી છે. મી. હોસકેને એમ બતાવ્યું હતું કે મી. રોડસના વિચારો એવા હતા કે સાઉથ આફ્રિકામાં દરેક સુધરેલા માણસોને સરખા હક હોવા જોઇએ. સુધરેલા માણસમાં તેણે કેળવાએલા બધા કાળા માણસોનો સમાવેશ કર્યો, એમ પણ હોસકેન સાહેબે કહેલું. આ બાબત ટ્રાંસવાલના કેટલાક લોકોએ ના પાડી તેથી કેપમાં આવેલા કાળા માણસોના બીજા હિમાયતી મી. ટી. એલ. બ્રાઇનરે ટ્રાંસવાલ લીડરને મોટો કાગળ લખ્યો. તેમાં સ્પષ્ટ બતાવી આપ્યું છે કે રોડસે મી. હોસકેને કહ્યું એજ પ્રમાણે વિચાર બતાવ્યા છે. તેમાં મી. રોડસને કાળા માણસની વચ્ચેની એક મુલાકાતનો દાખલો પણ આપેલો છે. પ્રથમ તો ગોરા માણસો એવો શબ્દ મી. રોડસે વાપરેલો તે ઉપરથી ઘણાં કાળા માણસોએ તેને પુછ્યું તે ઉપરથી તેણે જવાબ આપ્યો કે માણસ કાળો હોય યા ગોરો હોય તેની મને દરકાર નથી. પણ જે માણસ સુધરેલો હોય, અને સારી રીતે રહેતો હોય તે માણસને સરખા હક આપવા જોઇએ, એમ હું માનું છું. મી. હોફમેયર અને મારી વચ્ચે એવી સમજુતી છે કે જે માણસને કેળવણી મળી હોય, અથવા જે જમીનદાર હોય, અથવા તો જે માણસ સારો ધંધો કરતો હોય, તે પછી ગોરો હોય યાતો કાળો, પણ તેને એક સરખા હક હોવા જોઇએ. વળી મેટપોની લડાઇ થયા પછી એ વખતમાં કેપના કાળા માણસોએ ભાગ લીધો હતો તેથી એ એવો ખુશ થયો હતો કે તેણે એક વખતે ભાષણ કરતાં એમ જણાવ્યું કે લંડન પાસ, વેલીંગ્ટન અને બીજા કેપના ભાગોમાંથી જે કાળા માણસો લડાઇ ઉપર ગયા હતા તેઓએ જે કામ કર્યું તેના સરખુ બીજા ઓએ નહિં કરેલું. તેઓ કદિ નિષ્ફળ નહિ થએલા. આ શિવાય બીજા પણ જાણવા જોગ ફકરાઓ મી. બ્રાઇનરે મી. રોડસના ભાષણોમાંથી પોતાના કાગળની અંદર ટાંકયા છે અને ચોખ્ખું બતાવી આપ્યું છે કે, મી. રોડસ કાળા માણસોનો દુશ્મન નહિ હતો. અને તેણે તેઓને સરખા હકના વચનો એક કરતાં વધારે વખત આપેલાં.

નાતાલમાં કાફરાઓ.

વિલાયતથી બ્રિટિશ એસોશીએશનના મેમ્બરો હાલ સાઉથ આફ્રિકામાં આવેલા છે. એ તમામ શાસ્ત્રીઓ છે અને તેઓએ જ્ઞાન મેળવેલ છે. દક્ષિણ આફ્રિકામાં આ બનાવ પહેલો બનેલો છે. થોડા દિવસ પહેલાં તેઓ નાતાલમાં હતા તે વખતે તેઓને ઓનરેબલ માર્શલ કેમ્પબેલ માઉંટએજકોમ્બમાં પોતાની કોઠી ઉપર લઇ ગયા હતા. ત્યાં તે મેમ્બરોને બે જાતના અનુભવ આપ્યા. એકતો જંગલી કાફરો કેવા હોય છે તે બતાવ્યું અને તેઓના નાચ વિગેરે દેખાડયાં. ત્યાર બાદ કેળવાએલા કાફરોની સાથે ઓળખાણ કરાવી. તેઓના ઉપરી મી. ડુબે કરીને છે તેણે ઘણું અસર કારક ભાષણ તેઓની પાસે કરયું. આ મી. ડુબે એક જાણવા જોગ કાફર છે. પોતાની મહેનતથી ફીનીક્સની પાસે ૩૦૦ થી ઉપરાંત એકર જમીન લીધી છે. ત્યાં પોતાના ભાઇઓને પોતે કેળવણી આપે છે. જુદી જુદી જાતનાં ધંધા શિખવે છે. અને દુનીયાની લડાઇમાં ભાગ લેવાને તેઓને તૈયાર કરે છે. મી. ડુબેએ પોતાનું છટાદાર ભાષણ કરતાં જણાવેલ છે કે કાફરાઓની ઉપર જે તિરસ્કાર રાખવામાં આવે છે તે ગેરવાજબી છે. જંગલી કાફરાઓ કરતાં કેળવાએલા વધારે સારા છે. કેમકે તેઓ વધારે કામ કરે છે અને તેઓની રહેણી વધારે ઉંચા પ્રકારની હોઇને તેઓ વેપારીઓને વધારે ખટાવે છે. કાફરાઓની ઉપર કરના બોજા નાંખવા એ અન્યાય છે. અને જે ઝાડના ઉપર આપણે બેઠા હોઇએ તેજ ઝાડ કાપવા જેવું છે. ગોરાઓ કરતાં કાફરાઓ પોતાની ફરજ વધારે સારી રીતે સમજે છે અને બજાવે છે. તેઓ મહેનત કરે છે, અને તેઓના વિના ઘડીભર ગોરાઓ ટકી શકે નહિં. તેઓ હમેશા વફાદાર પ્રજા છે અને નાતાલ એ તેઓની જન્મ ભુમી છે. તેઓને દક્ષિણ આફ્રિકા શિવાય બીજો દેશ નથી. અને તેઓની પાસેથી જમીન વિગેરેના હક છીનવી લેવા એ તેઓને ઘર બહાર કર્યા બરોબર છે. આ પ્રમાણે ભાષણ કરવાથી ગોરાઓની ઉપર તેણે બહુ સારી અસર કરી અને પોતાના ફાર્મમાં છુંદાર છાપ કાઢવાને સારૂ જો તેઓને લાગણી થઇ હોય તો મદદ કરે એમ સુચવ્યું. એજ વખતે બ્રિટિશ એસોશીએશનના મેમ્બરોમાંથી પા. ૬૦ ભેગા થયા અને તેને આપવામાં આવ્યા. ઓનરેબલ મી. માર્શલ કેંપબેલે પણ આ વખતે ભાષણ કરી નાતાલના કાફરાઓના વખાણ કર્યા અને બતાવ્યું કે તેઓ સારા અને ઉપયોગી છે, તથા તેઓની ઉપર ઝેર રાખવામાં આવે છે તે ગેરસમજ અને જુલમ ભરેલું છે.

મંચુરિયામાં હરીફ લશ્કરો—બંને પક્ષના લશ્કરો ગલાહના પરિણામની રાહ જોઇને શાંત બેસી રહેલ છે. જો કે ફેરા ફરતી ટુકડીઓ વખતે વખતે સામસામી મળી જવાથી ઝપાઝપીઓ થાય છે. બંને લશ્કરોમાં દિવસો દિવસ ઉમેરો થતો જાય છે રુશિયન લશ્કર આગળ કરતાં કાંઇ સારી સ્થિતિમાં હોય એવાં કશાં ચિન્હ જણાતાં નથી. જાપાની લશ્કરની સંખ્યા સાત લાખ ઉપર મણવામાં આવે છે.

કાઉંટ ટોલસ્ટોય.

એમ માનવામાં આવે છે કે કાઉંટ ટોલસ્ટોયના સમાન પશ્ચિમના મુલકમાં તો હુશિઆર વિદ્વાન છતાં ફકીરી મનનો માણસ નથી. એની ઉમ્મર આજે લગભગ ૮૦ વરસની થએલી છે, છતાં પોતે અત્યંત તંદુરસ્ત, મહેનતુ અને અક્કલવંત છે. તેનો જન્મ રશિઆમાં ઉંચા કુળમાં થયો છે. તેના માબાપની પાસે અખુટ દોલત હતી. એ તેના વારસામાં ઉતરી છે. તે પોતે રશિઆનો એક ઉમરાવ છે. પોતાની જુવાનીમાં રશિઆની બહુ સારી નોકરી બજાવેલી છે. ક્રીમીઆની લડાઇમાં પોતે બહુ બહાદુરીથી લડયો હતો. એ વખતે બીજા ઉમરાવોની માફક દુનિયાના બધા ભોગ પુરતી રીતે ભોગવતો. વેશ્યાઓ રાખતો, દારૂ પીતો અને તમાકુ પીવાનું સખત બંધાણ હતું. લડાઇના વખતમાં જ્યારે તેણે મોટી ખુનરેજી જોઇ ત્યારે તેનું મન ત્યાંથી ઉભરાઇ ગયું. તેના વિચારો બદલાયા પોતાના ધર્મનો અભ્યાસ શરૂ કર્યો, બાઇબલ વાંચ્યું. ઇસુખ્રિસ્તની જીંદગીનું વૃતાંત વાંચવાથી તેના મન ઉપર બહુ મોટી અસર થઈ રશિઆની ભાષામાં બાઇબલનો તરજુમો હતો તેથી તેને સંતોષ નહિં થયો. એટલા માટે મુળ ભાષાનો એટલે હિબ્રુનો અભ્યાસ કરી બાઇબલની શોધ જારી રાખી. પોતાનામાં લખવાની મહાન શક્તિ છે એ ખબર પણ તેને આ અરસામાં પડી. લડાઇથી થતાં માઠાં પરિણામ ઉપર ઘણું અસરકારક પુસ્તક લખ્યું. તેની પ્રખ્યાતી આખા યુરોપમાં ફેલાઇ લોકોની નીતિ સુધારવા ખાતર કેટલીક નવલ કથાઓ લખી કે જેને અડી શકે એવાં પુસ્તકો યુરોપમાં બહુ થોડાં ગણાય છે. આ બધા પુસ્તકોમાં તેણે એટલા બધા આગળ પડતા વિચારો બતાવ્યા છે કે તે ઉપરથી રશિઆના પાદરીઓ ટોલસ્ટોય ઉપર નારાજ થયા. તેને નાત બહાર કાઢયો. આ બધાની તેણે દરકાર નહિ કરતાં પોતાનો પ્રયત્ન જારી રાખ્યો, અને પોતાના વિચારો ફેલાવવા લાગ્યો. પોતાના લખાણની અસર પોતાના મન ઉપર પણ ઘણી થઇ. પોતાની મીલકત બધી છોડી દીધી અને ગરિબાઇ પકડી. હાલ ઘણાં વર્ષો થયાં પોતે એક ખેડુત તરિકે રહે છે. જાત મહેનતથી પેદા કરે તેમાંથી પોતાનું ગુજરાન ચલાવે છે, વ્યસન માત્ર છોડી દીધા છે, ખોરાક પણ પોતાનો બહુ સાદો છે, અને મનથી, વચનથી કે કાયાથી કોઇ જીવને નુકશાન કરવું એ તેનાથી થતુંજ નથી. નિરંતર સારાં કામમાં અને ઇશ્વરની સ્તુતી કરવામાં વખત ગાળે છે. તે એમ માને છે કે,

૧. દુનિયામાં માણસોએ દોલત એકઠી કરવી નહિં જોઇએ.

૨. ગમે તેટલું બીજો માણસ ભુંડું કરે તોપણ આપણે તેનું ભલું કરવુ જોઇએ. એ ઇશ્વરી ફરમાન છે, તેમ નિયમ પણ છે.

૩. લડાઇ કરવામાં કોઇએ ભાગ લેવો નહિં જોઇએ.

૪. રાજ્યસત્તા ભોગવવી એ પાપ છે. અને તેથી કરી દુનિયામાં ઘણાં દુઃખો પેદા થાય છે.

૫. માણસ પોતાની પોતાના કર્તાની તરફની ફરજ બજાવવાને પેદા થએલો છે એટલે તેના હક કરતાં તેની ફરજ ઉપર તેણે વધારે ધ્યાન આપવું જોઇએ.

૬. માણસનો ખરો ધંધો તે ખેતી છે અને મોટા શહેરો વસાવવા તેમાં લાખો માણસોને સંચા કામ વિગેરેમાં ગોઠવવા અને તેવાઓની ગુલામગીરી અથવાતો ગરીબાઇનો લાભ લઇ થોડા માણસોએ અમીરાત ભોગવવી એ ઇશ્વરી નિયમથી ઉલટું છે.

ઉપલા વિચારો ઘણી ખુબી ભરેલી રીતે જુદા જુદા ધર્મોમાંથી દાખલાઓ શોધી અને જુના પુસ્તકો ઉપરથી સાબીત કર્યા છે. હાલ ટોલસ્ટોયના નીયમ પ્રમાણે ચાલનારા હજારો માણસો યુરોપમાં વસે છે એવા માણસોએ પોતાનું સરવસ્વ છોડી દઇ ઘણી સાદી જીંદગી કબુલ કરી છે.

હજુ સુધી ટોલસ્ટોય જુસ્સા ભરેલાં લખાણો લખ્યા કરે છે. પોતે રૂશિઅન હોવા છતાં રૂશિઆ અને જાપાનની લડાઇ ઉપર રૂશિઆ વિરૂધ્ધ ઘણાં કડવાં અને સખત લખાણો લખ્યાં છે. પોતે રૂશિઆના શહેનશાહ ઉપર બહુ અસર કારક અને તીખો કાગળ લડાઇના સંબંધમાં લખ્યો છે. તેની ઉપર જે અમલદારો સ્વાર્થીલા છે તેઓ બહુ કડવી નજર રાખે છે, છતાં તેઓ અને ઝાર સુધાં તેનાથી ડરીને ચાલે છે, અને તેને માન આપે છે. લાખો ગરીબ ખેડુતો તેનું વચન પડે તેવું ઝીલી લેય છે એવો તેની ભલમન સાઇ અને ઇશ્વરી જીંદગીનો પ્રતાપ છે.

અરધા સઘેલાયનની કિંમત—હાલમાંજ જાપાનીઓએ જે સઘેલીયન ટાપુ જીતી લીધો છે તે તેમના તાબામાં રહેવા દેવા રૂશિયન સલાહકારક મંડળ વાંધો લેછે. તેથી અરધો ટાપુ જાપાનને કબજે રહેવા દઇ અરધો ટાપુ રૂશિયાએ પા.૧૨૦૦૦૦૦૦ જાપાનને આપી ખરીદી લેવો એવી દરખાસ્ત બેરન કોમ્યુરાએ મુકી છે. રૂશિયન સલાહકાર ડી. વીટેએ તે સરત નામંજુર કરી છે.

જાપાનની ઉન્નતિ.

દુનિયામાં આજે સઘળાની નજર જાપાન તરફ વળેલી છે. કોઇપણ તે દેશની બહાદુરી અને ચતુરાઇને વખાણ્યા વિના રહેતું નથી. જાપાનના એક માજી પ્રધાન કાઉન્ટ ઓકુમાએ નોર્થ અમેરિકન રીવ્યુમાં એક લેખ લખ્યો છે. તે જણાવે છે કે જાપાનની હાલની મહોટાઇ સૈકાઓથી થતા આવતા સુધારાનું પરિણામ છે. માત્ર કેળવણીની પદ્ધતિની ખામીને લીધેજ તે દુનિયાની નજર આગળ પછાત રહેલું. જાપાનને જણાયું કે પરદેશીઓને પોતાના દેશથી દુર રાખવા કાંઇપણ જોર ચાલે તેમ નથી, અને તેથી તેણે વિચાર્યું કે પોતાના ફરજંદોને પરદેશ મોકલી ત્યાંની વિદ્યા કળા શિખવવી. આ કાર્યમાં તેણે બતાવેલા સ્વદેશાભિમાનથી પોતાના દેશની આબરૂ જળવાઇ રહી. પર દેશની કેળવણીની ઉત્તમ પદ્ધતિ પોતાના દેશમાં દાખલ કરી. બાળકો તથા કન્યાઓને માટે કેળવણી ફરજીયાત કરી. તેજ સમયે હુન્નર તથા ઉદ્યોગ ઉપર પણ લક્ષ દેવા જાપાન ચુક્યું નહિં. જ્યાં સુધી પોતાના યુવકો સંપુર્ણ કેળવાઇને ઘેર આવ્યા નહિં ત્યાં સુધી તેણે પરદેશી વિદ્વાનોને કામે લગાડયા.

નિશાળોની યોજના પુરતા જોસપર આવી ત્યારે મીકાડોએ દરેક સ્કુલમાં વંચાવવા માટે એક હુકમ પ્રસિદ્ધ કર્યો કે "તમે, અમારી પ્રજા, તમારા માબાપ તરફ ભક્તિવાળાં થજો ; તમારાં ભાઇ બેન પ્રત્યે માયાળુ બનજો ; ધણી ધણીયાણી સંપથી રહેજો ; તમારી વરતણુક સરળ રાખજો ; પરગજુ પણું વધારતા જજો ; તમારાં બુદ્ધિ બળ અને સદ્ગુણોને કેળવજો ; પરોપકારી કામોથી દેશને દિપાવજો ; રાજ્ય બંધારણને અનુસરી કાયદાઓને માન આપજો ; અને પ્રસંગ આવ્યે જાહેર સેવામાં બહાર પડી બહાદુરી બતાવજો." ન્યુયોર્કમાં ભાષણ આપતાં બેરન કેનેકોએ જણાવ્યું હતું કે જાપાનની પ્રતિષ્ઠાનો આ પાયો છે.

સોલજરો અને ખલાસીઓમાં પણ નીચેની સાત શિખામણો બહાર પાડવામાં આવી હતી :—

૧. નિખાલસ તથા વફાદાર બનો અને અસત્યતાથી અળગા રહો.

૨. ઉપરીને માન આપો, સાથીઓ સાથે સાચા રહો. ઉદ્ધતાઇ અને અન્યાયથી દુર રહો.

૩. તમારા ઉપરીની આજ્ઞાને તાબે થાઓ અને તેના હુકમની સામે આનાકાની કરજો નહિં.

૪. હિંમત અને બહાદુરીને ગ્રહણ કરો અને નામરદાઇ તથા બીકતાને તજો.

૫. ખાતરી હિંમતની બડાઇ કરજો નહિ, તથા બીજાઓનું અપમાન અને તેની સાથે કંકાસ કરજો નહિં.

૬. સદ્ગુણ તથા કરકસતાનું સેવન કરો અને ઉડાઉ પણાથી અળગા રહો.

૭. તમારાં માનને સાંચવો અને જંગલી પણું તથા કંજુસાઇથી તમારૂં રક્ષણ કરો.

જાપાનના શહેનશાના આવા હુકમોએ પ્રજા, સૈન્ય અને સત્તાધીશોમાં સદ્ગુણ ફેલાવી તે સરવેને એકત્ર બનાવ્યા છે અને આજે દુનિયાને તેની જે મહોટાઇ દેખાય છે તે ઉપલા હુકમોનું પરિણામ છે.

લાઇસેન્સની હાડમારી.

(અમારા ખાસ ખબર પત્રી તરફથી)

પી. એમ. બર્ગ, તા. ૩૧–૮–૦૫

આ શહેરમાં કેટલાક હિંદી વેપારીઓ આજ કેટલોક સમય થયાં વેપાર કરે છે. તેમાંના કેટલાક તો ૨૦ અથવા તેથી પણ વધારે વરસના જુના વેપારીઓ છે. આ છેલાં પાંચ વર્ષો થયાં વેપાર પણ નરમ ચાલે છે તેથી તેઓને ઘણી તરેહની મુશ્કેલીઓ ભોગવવી પડે છે. આવા સમયમાં સરકાર તરફથી કોઇ પ્રકારની મદદની આશા રાખી શકાય પરંતુ તેવી મદદને બદલે ઉલટી તક લીફીમાં ઉમેરો કરવાના પગલાં ભરવામાં આવે છે તે બહુ દીલગીર થવા જેવું છે. અહીંની મેનચર્ચ સ્ટ્રીટ તથા કોમર્શીયલ રોડ ઉપર કેટલાક હિંદી વેપારીઓ આજ ઘણા લાંબા વખત થયાં વેપાર કરે છે. થોડા સમય ઉપર તેમાંના કેટલાક વેપારીઓએ દેશ જવાના ઇરાદાથી પોતાનું બીઝનેસ તેમના ભાઇ અથવા તો દીકરાઓના નામ ઉપર ફેરવવાની સરકારને અરજી કરેલી પરંતુ તેમ લાઇસેન્સ એક નામ ઉપરથી બીજા નામ ઉપર ફેરવી આપવાની સરકારે ચોખ્ખી ના પાડી. આ ભાગમાં નવા લાઇસેન્સ તો કાઢી આપવાનું આજ કેટલાક વખત થયા બંધ કરેલું હતું પણ જુના લાઇસેન્સ ટ્રાંસફર કરી આપવાનું પણ બંધ કરેલું છે તે ઘણોજ અન્યાય ગણાય. હિંદી વેપારીઓ બ્રિટિશ સરકારની રૈયત હોઇ તેમને બ્રિટિશ રાજ્યમાં આશરો મળવોજ જોઇએ. એટલે કે તેઓને નવા લાઇસેન્સ પણ કાઢી આપવામાં સરલતા કરી આપવી જોઇએ. આવી રીતની મદદ કરવાને બદલે જાતમહેનતથી પોતાની રોટી કમાવાને ઇચ્છતા હિંદી વેપારીઓની હાડ મારીમાં દિવસે દિવસે ઉમેરો કરવો એ આપ મતલબી પણા સિવાય બીજું કાંઇ નથી. આમ કરવાનો હેતુ તપાસતાં એમ જણાય છે કે સરકાર ને રફતે રફતે બધા હિંદી વેપારીઓ નાબુદ કરવા છે. પરંતુ તેમ કરવા પહેલાં તે કરવાથી કેટલું નુકશાન થવાનો સંભવ છે તે જોવાની જરૂર છે. હિંદી વેપારીઓ ગોરા વેપારીઓ સાથે વેપાર કરવાની હરીફાઇમાં વધી જાય તેટલા માટેજ તેમના આવી રીતે લાઇસેન્સ બંધ કરવા એ હાંસી કારક છે. હિંદી વેપારીઓ તેઓના સમોવડીઆ નથી. તેઓ કાંઇ ગોરાઓની સેકડો ફર્મની માફક યુરોપ કે અમેરિકાથી પરબારો માલ નથી મંગાવતા તેઓ અહીંના ગોરા વેપારીઓની પાસેથીજ માલ લઇ વેપાર કરે છે. તેઓની કરકસરતાને લીધે રીતસર વટાવ લઇને વેપાર કરવાની પધ્ધતી આ કોલોનીમાં વસતા મધ્યમ પંક્તિના સેંકડો ગોરા કુટુંબોને સુખરૂપ નીવડી છે. તેઓ પોતાની દુકાનોની માફકજ ગોરાની દુકાનમાં માલની ગોઠવણી રાખે છે. અને બજારની શોભામાં વધારો કરવાનો ગોરા વેપારીઓની માફકજ પ્રયત્ન કરે છે. તે ઉપરાંત સ્વચ્છતા પણ તેવીજ રીતે જાળવે છે આમ છે તો તેઓને જુના લાઇસેન્સ પોતાના ભાઇ અથવા દીકરાના નામ ઉપર ટ્રાંસફર કરી આપવામાં કોઇ પણ જાતની હરકત હોવી નહિં જોઇએ એટલુંજ નહિં પરંતુ તેઓને નવા લાઇસેન્સ પણ કાઢી આપવાની સરલતા કરી આપવી જોઇએ. આ બાબતમાં હિંદી વેપારીઓએ એક સંપ થઇ જ્યાં સુધી સંતોષ કારક પરિણામ ન આવે ત્યાં સુધી અરજીઓ કર્યા કરવી જોઇએ.

ઇન્સોલવન્સીની નોટીસ.

પીટરમારિત્સબર્ગના સ્ટોરકીપર ગંગના નાઇડુની મિલકત ગયા માસની તા. ૨૨ મી એ જપ્ત કરી તેનાપર ટાંચ મુકવામાં આવી છે. આ વિષે ખબર આપવામાં આવે છે કે મજકુર ગંગના નાઇડુના લેણદારોની પહેલી મીટીંગ તા. ૬ ઠી સપટેમ્બર ૧૯૦૫ ને રોજ ૧૦ વાગતે પીટરમારિત્સબર્ગની કોર્ટમાં સુપ્રીમ કોર્ટના માસ્ટરની સમક્ષ થશે, જે વખતે લેણદેણની તપાસ ચાલશે અને ઉપલી મિલકતની વ્યવસ્થા માટે ટ્રસ્ટી નીમાશે.

દેણું પતાવવાની માલમત્તા પાં. ૭૫ થી ઓછી હોય તેવું જણાય છે. તેથી લેણદારો ની મીટીંગમાં તે માલમત્તાની કિંમત ૭૫ પાઉંડ ઉપર છે એમ બતાવવામાં આવશે ત્યારેજ સાબીત થએલા દેણાઓની પંક્તી પ્રમાણે મજકુર મિલકત વડે પતવણી કરવામાં આવશે.

ચરચા પત્ર.

નવસારી જીલ્લાના ગામ ડાભેલ—ની નજીક મદ્રેસા કરવા બાબત જે ગયા અઠવાડીયામાં ચરચા પત્ર હતું તે મદ્રેસા માટે જે પૈસા મોકલવાના છે તેનું સરનામું "મેસર્સ સુલેમાન ઇસ્માઇલ મીંયા ની કુ., બોક્સ નં ૩૫૫૩ જો' બર્ગ છે."

ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅનના અધિપતિ જોગ,

સાહેબ,—નીચલી બીનાને આપના પ્રખ્યાત પત્રમાં પ્રગટ કરશો એવી આશા રાખું છું.

ચાલુ સમયમાં જોહાનેસબર્ગ જેવા મોટા શહેરમાં હિંદુ કોમની વસ્તીનો મોટો ભાગ જોવામાં આવે છે પણ કોઇભી રીતનું આર્ય ધર્મના ઉદ્ધવનું સ્થાનક નથી, એ કેટલે દરજ્જે હિંદુ ભાઈઓને શરમાવા જેવું છે. રવીવાર જેવા ફુરસદના દિવસે કાફર જેવી જંગલી પ્રજા પણ સુધરીને પરમેશ્વરના નામે એક દિવસમાં પોતાના થોડા વખતનો ભોગ આપે છે, તેમજ મહોમેદન ભાઈઓ પણ જુમ્મા, જુમેરાતના દિવસે બંદગી કરવા જાહેરમાં દેખાવ દે છે, ત્યારે ફક્ત હિંદુ કોમજ રવીવાર જેવા ફુરસદના દિવસે કોલર નેકટાઇ પહેરી પારકે ઘેર રખડી ચ્હાના પ્યાલા પીવામાંજ પોતાનું અહો ભાગ્ય માને છે એ ખરે દરજ્જે શરમાવા જેવી બાબત છે માટે આર્ય ધર્મના હિતેચ્છુઓને એક સારી તક હાથ આવી છે, જે એ કે પ્રોફેસર પરમાણંદ ડરબનમાં આવી પ્રયાસ કરી રહ્યા છે તો તેમને અત્રે બોલાવવાની તીવચાલ કરી સમાજની શાખા ખોલવામાં આવે તો કંઈ ખોટું કાર્ય થયું એમ કહેવાશે નહિં. માટે આર્ય ધર્મ અને આર્ય ભુમીની ઉન્નતિ ખાતર મહાન પ્રયાસ કરનાર પુરૂષો અત્રે ખાસ આવે છે તો અત્રેના રહીશ આર્યોને ઘેર બેઠા ગંગા મળી એવી તક હાથ લાગેલી છે તે ગુમાવશે નહિ એવી ખાત્રી છે.

જોહાનેસબર્ગ, તા. ૨૨-૮-૦૫. લી. આર્યોનો હિતેચ્છુ, એન. આર. સુડીવાળા.

ભીડ અને તેનાં પરિણામ

મે. ઇન્ડિઅન ઓપિનિયનના અધિપતિ જોગ.

સાહેબ,—જુના જમાનાથી કહેવત ચાલી આવે છે કે "પેટ કરાવે વેઠ" આ વાક્યનો સીધો અર્થ તો એ છે કે પેટનું પોષણ કરવા વેઠ પણ કરવી પડે છે. આ વાક્યનો સામાન્ય અર્થ દીનતા ભરેલો છે, પણ વધારે વિચાર કરવાથી તે જુદા રૂપમાં એટલે કે સુખ રૂપથી ઉલટોજ દેખાશે. જગતકર્તાએ આપણને પેટ આપ્યું છે, જેનું પોષણ કર્યા વિના આપણે ચાલે તેમ નથી, એટલે કે આ એક કુદ્રતી જરૂરીયાત માણસજાત ઉપર

આવી પડી છે. તે જરૂરીયાતને માટે માણસોને નવી નવી યોજનાઓ ઘડવી પડે છે અને સંસ્કારને અનુસરીને ઉત્પન્ન થતા વિચારો રૂપે થઈને ઉત્તમ અથવા કનીષ્ટ એવી યોજના તેને માટે માણસો શોધી કાઢે છે. તાત્પર્ય એજ કે જ્યારે જ્યારે માણસને કુદરતી (હાથે ઉત્પન્ન કરેલી નહિં પણ દૈવ યોગે આવી પડેલી) રીતે આવી કોઇ પ્રકારની જરૂરીયાત આવી પડે છે ત્યારે તે પુરી પાડવાને ગમે તે યોજના ઘડ્યા વિના તેને છુટકો નથી એટલે તે ઘડશેજ. જ્યારે આ જરૂરીયાત અમુક વ્યક્તિની સાથે સંબંધ ધરાવે છે, ત્યારે તે તેનાં ગજાં પ્રમાણે પ્રમાણમાં નાના પ્રયાસથી લભ્ય થાય છે. પણ જ્યારે અમુક પ્રજા, કહો કે દેશ અથવા ખંડપર આવી પડે છે ત્યારે તે માટે પ્રયાસ અતુલ કદ ધારણ કરે છે.

દાખલાઓ આપણી દ્રષ્ટીની સામેજ છે. ઇતિહાસ કહે છે કે આગળ કોઇ રાજ્ય સત્તાને નાવિક બળ હતું નહિં કારણ સમુદ્રથી વિટાએલા ભાગોને પચાવી પાડવા પ્રયાસ થતા નહતા અને પરિણામે પાણી મારફતે શત્રુઓ આવવાની કોઈ દ્વીપોને ધાસ્તિ હતી નહિં. પશ્ચિમના પ્રદેશમાં ઈંગ્લાંડ દ્વીપ હોવાથી ત્યાંથીજ પહેલી નાવિક બળની હરીફાઇ ઉદ્ભવી. રાણી ઇલીઝાબેથના વખતમાં તેના બી રોપાયાં અને ડેક, હોકીન્સ, ફ્રોબીશર વિગેરે ખારવાઓએ તે ભુમિની પડોશના સમુદ્રમાં પરાક્રમો કરી બતાવી યુરોપ ખંડમાં પ્રખ્યાતી મેળવી. સમય એવો આવ્યો કે તેની આસપાસના રાજ્યો તેની ઉન્નતિની અદેખાઇને લીધે તેને કનડવા લાગ્યા, અને હવે ઇંગ્લાંડને બળવાન નાવિકોનો જન્મ આપવાની જરૂર પડી. અને જ્યારે ત્યાં કોમનવેલ્થ એટલે પ્રજાનો મત ધરાવનારૂં રાજ્ય દાખલ થયું ત્યારે નૌકા સૈન્યના મુળ નંખાણા અને યુરોપના રાજ્યોમાં તેના નાવિક બળની છાપ પડી. દિવસે દિવસે કનડગત વધતી ચાલી અને તે સામેના ઉપાય તરીકે ઈંગ્લાંડનું નાવિક બળ પણ વધતું ચાલ્યું. આજે આપણે જોઈએ છીએ કે દુનિયાની દરેક પ્રજાઓએ એક બીજાની હરીફાઇ કરી નૌકા શાસ્રને કેટલું વિશાળ બનાવી દીધું છે. આનું મુળ કુદરતિ જરૂરીયાત વિના શું કહી શકાશે?

બીજા આવા જુનાં દ્રષ્ટાંતોને બાજુએ મુકી આપણે વર્તમાન કાળની વાત કરીએ તોપણ અનેક સજ્જડ દાખલાઓ મળી આવે છે. ચીનના વેપારીઓએ હડ સંપવડે, ફતેહ મેળવી તે કેવો ઉછરે તેવો દાખલો છે; હિંદની પ્રજા ધીમે ધીમે અજ્ઞાનતાના અંધારામાંથી બહાર આવતી જાય છે. બંગાળાના વિભાગ થવા સામે યત્ન કરવો તે બહુ અગત્યની ફરજ થઈ પડી અને જ્યારે નાના પોકારોને અણકારવામાં આવ્યા નહિં ત્યારે ત્યાંના વેપારીઓએ ચીડાઈને આજ સુધી નહિં લીધેલાં એવાં પગલાં લીધાં. જુસ્સો હજી હમણાં જન્મ પામવા લાગ્યો છે એટલે આ મહાન પ્રયાસમાં કદાચ ફતેહ જળવાઈ ન રહે, પણ તે બીજા સમયપર મામલો વધારે બળવાન થવાની આશા આપે છે; બ્રિટિશ સરકારને આપણે ટાઢી શામાટે ન ગણવી, કે જે આપણા સુતેલા જુસ્સાને જાગૃત કરે છે અને અજન્મ જુસ્સાને જન્મ આપે છે? તેજ પ્રમાણે આપનો આ પત્રી તો દક્ષિણ આફ્રિકાના ગોરાઓને પણ ટાઢા સમજે છે કે તેઓ આડુ ખાઈ હિંદીઓ પાછળ અડયા છે. હિંદીઓને પછી પોતાને અત્યંત જરૂરની અગત્યતાનો ભાસ થતો નહિં ગમે અને મરણીઆ થઇ પોકાર ઉઠાવવા એકત્ર થશે. કેવા રૂપીએ તાનમાં ને તાનમાં ચીનની હરીફાઇ કરી દક્ષિણ આફ્રિકાના ઉછરવાદી છાકડાંઓ સામે જે તેઓ ઉતરી પડયા તો પછી આફ્રિકનોના હાલ અમેરિકન જેવા સમજવા. પણ એવો દિવસ ક્યાંથી કે હિંદીઓ પોતાની જાત, ભાત, રીત, રીવાજ અને ધર્મોનો ભેદ બાજુએ મુકી, બીજા દેશોની કેડીએ ચાલવા લલચાય! હજે સવાર પડવા આવ્યું હોય એવું ભાસે છે.

લા. કષ્ટા.

હિંદની પડતીનાં સબળ કારણ.

તે સામે યોજવાના ઉપાયો માટે બે કહવા બોલ.

[ગયા અંકનાં પાના ૫૭૧ થી સાંધણ.]

(લખનાર મુ. એમ. રોહીત આર્યપુત્ર.)

પ્રત્યેક જનને પોતાના દેશ તરફ મમતા અને અભિમાન હોવાંજ જોઇએ છીએ, પણ સમજી તથા ઇચ્છી બેસી રહેવાથી તે ફળ મળતું નથી. ધીરજ અને હિંમત રાખી પ્રયત્ન કરીએ તો ઈશ્વર સહાય થાય. કહયું છે કે "પુરૂષ પ્રયત્ન ઇશ્વર કૃપા" "હિંમતે મરદા અને મદદે ખુદા"

મારા વ્હાલા દેશી ભાઈઓ! પાછલા અંકમાં લખાએલું ધ્યાનથી વાંચી વિચાર કરતાં તમારી ખાત્રી થઇ હશે કે, આપણા તન અને મનની નબળાઇ, અને કુસંપ જામવાથી આપણી સ્વતંત્રતા લુંટાઇ લુંટાય છે અને લુંટાશે, પણ આ દેશકાળ, હવા અથવાતો તે જગતના મોટા બાપની આપણા ઉપર ઓછી પ્રીતિ હોઇને તો નહિંજ.

ત્યારે તન મનની નબળાઇ, અને કુસંપ જામવાનું કંઈક કારણ હોવુંજ જોઇએ, અને તે કારણ શોધી કાઢવું જોઇએ. મારી ટુંકી બુદ્ધિ એમ બતાવે છે કે, સ્વાર્થ અને ઇર્ષાએ કુસંપનો પ્રસાર કર્યો, અને તનમનની નબળાઇ માટે, વિદ્યા અને પતિ પત્નિના પ્રેમમાં ખામી એજ મુખ્ય કારણો છે, કે જેના પરિણામમાં આપણે અત્યારે બહુ નિચી હાલત ભોગવીએ છીએ.

આપણે જોઇશું તો ઘેર ઘેર કુસંપ અને પતિ પત્નિના પ્રેમમાં ખામી માલુમ પડયા સિવાય રહેશે નહિં. તેઓમાં જોઇએ તેવો પ્રેમ ન હોય તો પછી અભાવ અને અનાચાર કેમ ન જામે! બુદ્ધિવાન, કાંતિવાન, બળવાન અને નિરોગી પ્રજા થવાનો સંભવજ ક્યાંથી હોય! અને માબાપો પોતાના બાળકોને યોગ્ય કેળવણી આપે નહિં તેમ તેમના પોતાનાજ અજ્ઞાન પણાથી તેમનાં બાળકો ઉપર યોગ્ય દાબ રાખી શકે નહિં તો પછી તે બાળકોને ધાક નહોવાથી કેળવણી શું કરવા લે? અને જ્યારે આમજ બને ત્યારે તે બાળકોના કુમળા દિલમાં બચપણથીજ સ્વાર્થ અને કુસંપ કેમ ન જામે? હું એમ તો નથીજ કહેતો કે બધાં જોડાંઓમાં કેળવણી તથા પ્રેમ નથી હોતાં. હોય છે ખરાં પણ તે સેંકડે એકાદ ઘરમાં, અને તેવાં જોડાંની પ્રજા પણ સારી નીવડે છે. પરંતુ સો ઘરમાં માત્ર એકાદ ઘરની પ્રજા સારી નીવડયે હિંદુસ્થાનની ચડતી થઇ શકે નહિં. તેને માટે ચાલુ કાળના માબાપોએ પોતાનાં બાળકોને યોગ્ય કેળવણી આપવી જોઇએ, અને વળી તેમનો વિવાહ પણ ખુબ વિચાર કરી કરવો જોઇએ.

ચાલુ વખતનાં સમજુ અને કેળવાયલાં માબાપો જેમની સંખ્યા પ્રમાણમાં ઘણીજ થોડી છે તેઓ પોતાનાં બાળકોનો યોગ્ય સંબંધ જોડવાને ધીરજથી પ્રયત્ન કરે છે, અને તેનું પરિણામ પણ સારૂંજ આવે છે. આવી સંભાળથી થએલાં જોડાંઓમાં કુસંપ કે સ્વાર્થ જામતો નથી. તેમજ તેથી ઉત્પન્ન થએલી પ્રજા નબળી નહિં થતાં વિદ્યા, બળ, કળા અને ઉત્સાહવાળી હોય છે.

સમજુ માબાપો પ્રયત્ન કરવા છતાં યોગ્ય જોડ નથી મેળવી શકતાં ત્યાં સુધી પોતાની પ્રજાને કુંવારી રાખે છે. તેઓ કુળ, પૈસો, ઓપ તથા રૂપ તરફ નજર નહિં કરતાં ગુણે તથા સ્વભાવે મળતી આવે એવી જોડી બનાવવા ચિંતાતુર રહે છે. ઉમ્મરમાં પણ કજોડ ન બને તેવી તેઓ ખાસ કાળજી રાખે છે. કન્યા ત્રણ ચાર વરસ નહાની હોય તેવીજ શોધે છે. તેઓ નાની ઉમરે પોતાની પ્રજાનાં લગ્ન કરતાં નથી. વળી લગ્ન થયા પછી પણ કેટલોક કાળ, તેઓ ગેરરસ્તે ન દોરાય તેવી સંભાળ રાખે છે અને જોડામાં નિરમળ સ્નેહ જામે તેવો રસ્તો શોધે છે. માબાપોના આવા પ્રકારના પ્રયત્નોનું ફળ ઉત્તમ આવે તે દેખીતું છે. તેથી ઉલટું, જે માબાપો ફક્ત કુળ, ઓપ અને પૈસાપર મોહી જઈ જોડ કજોડનો વિચાર કર્યા સિવાય પુત્ર અથવા પુત્રીનો સંબંધ જોડે છે, અને તે પછી પણ તેઓ સારે રસ્તે દોરાઇ પરસ્પર પ્રેમી બને એવી સંભાળ રાખતા નથી તેઓ પોતાની પ્રજાના શત્રુની ફરજ બજાવે છે.

(અધુરૂં.)

ડ્યુક ઓફ કૈનોટનો પ્રવાસ—ડ્યુક ઓફ કૈનોટ દક્ષિણ આફ્રિકાની સફરનો ઇરાદો કરે છે. દરેક લશ્કરના કેમ્પની તથા બોઅરની લડાઇના વખતના બનાવોથી પ્રખ્યાત થએલા સ્થળોની મુલાકાત લેવાની તેમની ઇચ્છા છે.

લડાઇનો અંત અને સલાહ.

લંડનથી છેલ્લા તારો ખબર આપે છે કે જાપાન અને રૂશિઆ વચ્ચે સલાહ થઇ ગઇ છે. રૂશિઆની અપકીર્તિ સાથે લડાઇ બંધ થઇ એમ રૂશિઆ પણ કબુલ કરે છે. જાપાને મોટી લડાઇથી નાની ઝપાઝપી સુધી એક ગામલામાં પાણી પાની કરી હાર નથી ખાધી છતાં ઉદારતાથી સલાહ કરી છે. તેની ઉદારતા દુનિયામાં ગવાય છે. સલાહના કોલકરારોની હકીકત જગ્યાની સંકોચને લીધે પાછળથી આપી શકશું.

પરચુરણ ખબરો.

ઉત્તેજન—અહમદનગર ડીસ્ટ્રીક્ટમાં હાથના વણાટ કામમાં ઉત્તેજન દાખલ રૂ. ૩૫૦૦ ની મુંબઇ સરકારે ભેટ આપી છે—ટ્રીબ્યુન.

પ્લેગ—મદ્રાસ ટાઇમ્સ નામનું પત્ર જણાવે છે કે મધ્ય એશિયામાં પ્લેગ શરૂ થયો છે અને માણસો તેથી ગભરાઇ નાસ ભાગ કરવા લાગ્યા છે.

નોકરીની કદર—કીંગ એડવર્ડે લોર્ડ કરઝનની નોકરીની કદર બુઝી એક તાર તેના પર મોકલ્યો છે જેમાં લોર્ડ કરઝનના રાજીનામાંથી દીલગીરી બતાવી તેણે શહેનશાહતની જે ઉમદા નોકરી બજાવી છે તે માટે પ્રસંશાવાળા શબ્દો કહ્યા છે.

ધરતીકંપ—તા. ૨૬ મી જુલાઇને રોજ શીમલા ખાતે ધરતીકંપનો એક આંચકો લાગ્યો હતો અને તે એક મીનીટ સુધી રહ્યો હતો. આંચકો પશ્ચિમથી પુર્વ તરફ પસાર થઇ ગયો હતો, અને તે ઉત્તર હિંદુસ્થાનમાં ઘણે ખરે ઠેકાણે લાગ્યો હતો.

સરપના ડંસનો ઉપાય—સરપના ડંસથી ત્રણ દિવસ સુધી માણસ મરી જતો નથી એમ માનવામાં આવે છે. જો કે તે દેખીતી રીતે મરેલો જણાય છે છતાં તે સાજો થઇ શકે છે. ડંસનો ભોગ થએલ માણસ બેભાન થઇ ગયો હોયતો નૌસાર વાટી તેની આંખમાં બે ત્રણ અથવા વધારે વાર આંજવાથી તે શુદ્ધીમાં આવે છે એમ મનાય છે. ત્યાર પછી તેને અરીઠાનું પાણી વારંવાર પાવાથી ઉલટી થાય છે અને ઝેર તે વાટે બહાર નીકળતું જાય છે. વળી ડંખ ઉપર આકડાનું દુધ ચોપડવામાં આવે છે અને દરદીને તદન સાજો થતાં સુધી ઊંઘવા દેવામાં નથી આવતો.

હિંદુસ્થાનમાં વરસાદ—હિંદુસ્થાનથી મળેલો છેલો મેલ જણાવે છે કે મુંબઇ ઇલાકામાં તેમજ હિંદુસ્થાનના ઘણાખરા ભાગમાં સારો વરસાદ થયો છે. કેટલેક ઠેકાણે તો વરસાદ એટલો સખત પડ્યો છે કે તેથી ઘણી નુકશાની થઇ છે. અમદાવાદ ખાતે ૪૮ કલાકમાં ૩૭ ઇંચ વરસાદ પડ્યો. આથી કુલ મળી રૂ. ૧૫,૦૦,૦૦૦ નું નુકશાન અડસટવામાં આવે છે. મદદ માટે સખાવતનાં ૧,૦૦,૦૦૦ રૂ. એકઠા થયા છે, નાનાં ગામડાંઓ નદીઓની રેલના સપાટામાં આવી જવાથી બહુ દયાજનક સ્થિતિ થઇ પડી છે. જો કે દુકાળની ધાસ્તિ તો નાબુદ થઇ ગઇ છે.

પાટણ તથા તેની આસપાસના ગામડાંઓમાં ઘરો અને ઝુંપડાંઓ લગભગ ૩૦૦૦ ને આશરે જમીનદોસ્ત થઇ ગયાં છે અને ત્યાં લગભગ રૂ. ૩,૦૦,૦૦૦ ના નુકશાનની અટકળ કરવામાં આવે છે. તળ અમદાવાદમાં તથા પરામાં મળી લગભગ ૮૦૦ ઘર પડી જવાની ગણત્રી થઇ છે. આ વરસાદ પશ્ચિમમાંજ નહિં પણ હિંદુસ્થાનની પુર્વમાં એટલે કલકત્તામાં પણ એકજ વખતે અને એટલાજ જોસથી પડતો હતો એમ વર્તમાનપત્રો જણાવે છે. પાલણપુરમાં તા. ૨૫ મીએ ત્રણ કલાકમાં ૧૧ ઇંચ જેટલો વરસાદ પડેલો.

કરોળીયાની જાળનું રેસમ—સને ૧૯૦૦ ની સાલનાં પારિસના પ્રદર્શનમાં ૧૮ વાર લાંબો તથા ૧૮ ઇંચ પહોળો રેશમનો તાકો મુકાણો હતો. તે માડાગાસ્કરના મોટા કદના કરોળીયાની જાળમાંથી વણેલો હતો. ૨૫,૦૦૦ કરોળીયાની જાળના ૨૪ તંતુઓને સાથે કાંતેલા ૧,૦૦,૦૦૦ વાર લાંબા દોરાવડે તે તાકો વણવામાં આવ્યો હતો. કરોળીયાની માદા તે જાળ બનાવે છે અને તેનું કદ બે ઇંચનું હોય છે; જ્યા નર લગભગ ૦ા ઇંચના કદનો હોય છે. તે જંતુઓ ખાઇ રહે છે, અને જંતુઓ ન મળેતો એક બીજાને ખાઇ જાય છે. એક ઇંચ જેવડા રેસમી કોસેટામાં માદા ઇંડા મુકે છે, અને બે ત્રણ માસ પછી ટાંચણીના મથાળાં જેવડાં હજારો જીવડા નીકળી પડે છે. એક કરોળીયો નવ દશ દિવસને અંતરે કુલ મળી પાંચ કે ૭ જાળ બનાવે છે. અને તેમાંથી ૪,૦૦૦ વાર લાંબો રેસમનો દોરો બની શકે છે. આ જીવડાઓને એકઠાં કરવાની તથા તેઓની જાળને વીંટવાની મજુરી બહુ લાગી જવાથી રેસમ ઘણું મોંઘુ પડે છે.

સ્ટીમરોની આવ જાની ખબર.

જરમન લાઇનની સ્ટીમર સોમાલી તા. ૧૯મી આગસ્ટના ઉપડી ગઇછે સ્ટીમર જનરલ તા. ૨ જી સપટેમ્બરના રોજ મુંબઇ માટે ઉપડી જશે.

ઇન્ડિઅન આફ્રિકન લાઇનની સ્ટીમર જમાલપુર ડરબન આવી પહોંચી છે અને શેડ નાં. "આઇ" માં માલ ઉતારે છે. તે તા. ૧૫ મી સપટેમ્બરે કલકત્તા માટે પાસેંજરો લઇ ઉપડશે.

સ્ટીમર મીરઝાપુર નાતાલ માટે કલકતેથી ઉપડી ચુકી છે. મેસર્સ બી. ઇબ્રાહીમ ઇસ્માઇલ તેના ડરબન ખાતે એજન્ટ છે.

રોકડ બજાર ભાવ.

ચાવલ.		શી.	પે.		શી.	પે.
માંજા	૧ બસ્તાનુ	૧૬	૦	થી	૧૭	૦
બીમડીના	,,	૨૧	૦	,,	૨૨	૦
એફ. એફ. ડી. આર,		૧૪	૯	,,	૧૫	૩
એફ. ડી. આર.	,,	૧૪	૦	,,	૧૪	૬
ચીની સાકર	,,	૧૮	૬	,,	૧૯	૦
કુડાના	,,	૧૮	૦	,,	૧૯	૦
દેશી તુવેર દાળ.		૧૪	૦	,,	૧૬	૦
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૬	૦	,,	૧૭	૬
મસુરની	,,	૧૬	૦	,,	૧૭	૦
મગની	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
અડદની	,,	૨૧	૦	,,	૨૨	૦
ચણા	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
,, દાળ	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
વટાણા	,,	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
મકાઇ	,,	૭	૦	,,	૭	૬
તેલ.						
કડવુ	૧ ગ્યાલન	૩	૦	,,	૩	૨
એરડીનું	,,	૨	૬	–	૨	૮
મીઠું	,,	૨	૧૦	,,	૩	૦
નાળીએરનું	,,	૨	૧૧	,,	૩	૦
ખાંડ મોરીસની.						
સફેદ	,,	૧૭	૦	,,	૧૯	૦
પીળી	,,	૧૮	૦	,,	૧૯	૦
તીરકુળ નાતાલ		૧૪	૦		૧૫	૬
આટો		૮	૯	,,	૯	૩
મદ્રાસી સોપારી, ૧ રતલ		૦	૬	,,	૦	૮
મરચાં.		૦	૫	,,	૦	૫ાા
ઘી ડેરી		૭૦	૯	,,	૭૨	૬
પારાફીન ડીવોસ.		૬	૩	,,	૬	૬
,, વાઇટ રોસ		૭	૦	,,	૭	૩
,, ,, ગાલન		૧૨	૬	,,	૧૩	૦
ઘી		૧૨	૦	,,	૧૩	૦
નાળીએર ૧૦૦		૧૦	૦	,,	૧૨	૦
નીમક (લીવરપુલ)						
બસ્તા એકનું.		૪	૬	,,	૫	૦
દુધ નેસલનું		૨૦	૬	,,	૨૧	૦

इन्डिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. २री सपटेम्बर, १९०५. नम्बर ३५.

सप्ताहिक पञ्चाङ्ग.

अंग्रेजी—ता. २री सपटेम्बरसे, ता. ८ वी सपटेम्बर १९०५ तक.

हिंदु—भाद्रपद सुदी ३ से भाद्रपद सुदी ८ सम्वत १९६२ तक.

वार.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	त्यौहारोंकी यादी.
			क.मि.	क.मि.	
शनि.	२	३	६ १३	५ ३९	
रवि.	३	४	६ १२	५ ४०	गनपति चतुर्थी.
सोम.	४	५	६ ११	५ ४०	ऋषि पञ्चमी.
मंगल	५	७	६ १०	५ ४१	
बुध..	६	८	६ ९	५ ४१	
गुरु..	७	९	६ ८	५ ४२	
शुक्र	८	१०	६ ६	५ ४२	

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. २री सपटेम्बर, १९०५.

परलोकगत मि० रोडसका विचार.

ट्रांस्वालमें काले आदमीका हितैषी मि० होस्केनने लार्ड सेलबर्न पास व्याख्यान दिये, उस पर अबतक चेष्टा चल रही है. मि० होसकेनने दिखा दिया था, कि परलोकगत मि० रोडसका विचार ऐसा था, कि दक्षिण आफ्रिकामें हरएक शिक्षा पाये हुए आदमियोंको समान हक होना चाहिये. ऐसे आदमियों साथ उन्हें पढे हुये काले आदमीको गीन लिया. ऐसा भी होसकेन साहबने कह दिये. यह बारेमें कितनेक लोगोंने इनकार किया, इससे केपमें आये हुए काले आदमीका दुसरा हितैषी मि० टी. एल. श्राइनरने ट्रांस्वालके 'लीडर' नामे अखबारमें एक पत्र लिखकर साफ साफ दिखा दिया है, कि मि० रोडसने जो विचार दर्शाया है, वह अनुसार मि० होसकेनने कहा है. उसमें मि० रोडस और काले आदमीके बीच हुई मुलाकातका दृष्टान्त भी दिया है. प्रथम 'गोरे लोग' यह शब्दका उपयोग मि० रोडसने किया. इससे वह बारेमें बहुत काले आदमियोंने प्रश्न करनेसे उन्हें उत्तर दिया, कि आदमी काला हो या गोरा हो, उनकी परवा मैंरेको नहीं है. परन्तु जिस शिक्षा पाये हुए आदमी हो और अच्छी वजहपर रहता हो, ऐसे आदमीको समान हक देना चाहिये, ऐसा मैं समजता हूं. मि० होफ मेयर और मैं समजता हूं, कि जिस आदमी शिक्षा पाया हो, वा जिस जमीनका मालिक हो, वा जिस अच्छा व्यापार करता हो—वह पिछे काला हो या गोरा हो—उनको समान हक मिलना चाहिये. मेटेबोकी लडाइके समय केपके काले आदमियोंने लडाइमें भाग लिया था. इससे आप बहुत खुश हो गया. उपरान्त एक समय उन्हें भाषण करते समय कहा, कि लंडनवाल, बेलीगून और केपके दुसर भागसे काले आदमियों लडाइमें गया था. वह समय वे लोगने जैसा काम किया है, वैसा दुसरोंने नहीं किया. वे लोग कभी निष्फल नहीं हुए. ऐसी ऐसी कितनीक बात मि० रोडसके भाषणमेंसे मि० श्राइनरने अपना पत्रमें लिखी है. साथ साफ साफ दिखा दिया है, कि मि० रोडस काला आदमीका दुश्मन नहीं था. उन्हें वे लोगोंको एकसे अधिक बार समान हकका वचन दिया था.

अमेरिकामें बाढ—उत्तरीय अमेरिकामें मिसीसीपी बहुत बडी नदी है. इसमें गत १२ वीं जुनको भयंकर बाढ आई थी. सैंकडों मनुष्य और हजारों चौपाये बह गये. नदीका पाट २ मीलसे आठ मीलतक चौडा हो गया था. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] हुई है. [illegible] [illegible] [illegible] हानि अबतक हो चुकी है.

नातालमें काफिर लोग.

ब्रिटिश एसोसियेशनके मेम्बरोंका एक दल विलायतसे अब दक्षिण आफ्रिकाकी सैर करने आये हैं. दलके मेम्बरें शास्त्री लोग है और अच्छा ज्ञान सम्पादन किया है. यह दृश्य दक्षिण आफ्रिकामें प्रथम हुआ है. थोडा रोज आगे यह दल नातालमें आया, तब उसको आनरेबल मार्शल केम्पबेल माउन्टेनकोम्बमें अपनी कोठी पर ले गया था. जहां इन मेम्बरोंको दो प्रकारका अनुभव करवाया. प्रथम अनुभवमें जंगली काफिर कैसे रह सकते है और उनका नाच दिखाया. दुसरामें शिक्षा पाये हुए काफिरों साथ मिलाप करवाई. काफिर लोगका सरदार मि० डुबे नामे एक काफिर है. उन्हें मेम्बरों सनमुख असरकारक भाषण दिये. मि० डुबे फिनिक्स निकट ३०० से अधिकांश एकर जमीनका मालिक है. जहां अपने जाति भाईओंको आप शिक्षा दान दे रहे हैं, तरह तरहका हुनर उद्योग सिखाते हैं. उपरान्त दुन्यादारीका ज्ञान देता है. इसबार मि० डुबेने जो भाषण दिये, उसमें कहा, कि काफिर लोग तरफ तिरस्कारसे देखा जाता है, सो अन्याय है. जंगली काफिरसे शिक्षा पाये हुए काफिर विशेष समझदार और ठीक है. कारण, वे लोग काम विशेष करते है, उच्च प्रकारकी वजहपर रहते हैं, और इससे व्यापारियों लाभ पाते हैं. काफिरपर करका बोझ डालना, वह भी अन्याय है. जिस पेडपर हम बैठ कर आराम पाते हैं, उनका ही नाश करना, वह ठीक नहीं. गोरे लोगसे काफिर लोग अपनी फर्ज विशेष समझते हैं और बजाते हैं. वे लोग कडी मजदूरी करते हैं और जिसा के बीच गोरे

पलवार भी रह न सकें. वे नित्य वफादार प्रजा हैं. नाताल उनकी जन्मभूमि है, और बिना दक्षिण आफ्रिका उनका एक भी देश नहीं है. ऐसी प्रजा पाससे जमीन वगैरहका हक छिन लेना, वह उनका घर छिन लिया बराबर है. इस व्याख्यानसे आये हुए मेम्बरोंपर बहुत असर हुई. बाद मि० डुबेने अपनी जमीनमें लोहारी कारखाना खोलनेका प्रस्ताव प्रकाश किया और पैसाके लिये प्रार्थना की. इसवार मेम्बरोंसे ६० पौन्ड ईकठा हुए.

आनरेबल मार्शल केम्पबेलने भी इसवार भाषण कर नातालके काफिरोंकी प्रशंसा की. साथ साथ दिखाया, कि वे लोग भला और उपयोगी है. उसकी पर जो द्वेष रखनेमें आता है, वह बिलकुल गैरसमज है.

रूस और जापान.

मंचूरियामें दोनों सैन्य.

दोनों ओरके सैन्य सन्धिका फलकी राह देखकर शान्तिसे बैठे हैं. किसी वक्त पहेरेगिर टुकडीयों भोड जानेसे हताहत हो जाते है. दिन पारदिन दोनों सैन्य घट रहा है. रूसी सैन्य पहलेसे अब कुछ ठीक बनहपर हो. ऐसा कोई तरहसे देख नहीं पडता. जापानी सैन्यकी सख्या ७ लाखसे अधिक कही जाती है.

अर्ध सखेलियनकी किम्मत.

अब जापानियोंने सखेलियन द्विपका कबजा कर लिया है, वह उसके पास रहने देनेमें रूसी प्रतिनिधि मंडल बाधा डालते हैं. बेरन कोम्युराने इरशाद किया है. कि अर्ध द्विप जापान रख लेवें और अर्ध द्विप रूस पौन्ड १२,००,००,००० जापानको देकर ले लेवे. इन शर्तको रूसी प्रतिनिधि श्री. वेटने नामजूर की है.

कलकत्ता जानेवाली स्टीमर—इन्डियन आफ्रिकन लाइनकी "जमालपुर" नामे स्टीमर आगामी ता. १५ वीं सप्टेम्बरके रोज सीधी कलकत्ता जायगी. डर्बनके एजन्ट मेसर्स मी. ईब्राहीम इसकाक है.

चिठ्ठी पत्री.

लाइसेन्सकी तकलीफ.

(हमारे खास सम्वाददाता तरफसे.)

पी. एम. बर्ग, ता० ३१ अगष्ट.

यह शहरमें आजकल कई रोजसे हिन्दी व्यापारियों अपना व्यापार कर रहे है. इन्होंमें कई कई तो २० वर्षके और इससे भी बहु पुराने व्यापारियों है. कोइ पांच सालसे व्यापार मन्द हो गया है, इससे बहुत तरहकी तकलीफे उठाइ जाती है. ऐसे समय प्रजा किसी प्रकारसे सहायता मिलनेकी आशा सरकारसे रख सकें. मगर अफसोसकी बात है, कि सहायताके बदल और तकलीफें बढाने पर उद्योग चल रहा है.

यहां मेन चर्च स्ट्रीट और कमरशियल रोड पर रहते कितनेक व्यापारियोंने स्वदेश जानेका इरादा कर कर अपना व्यापार इनके भाइ वा बेटाके नामपर बदल देनेके लिये सरकारसे अर्जी दी. सरकारने इस बातका स्विकार न किया. नये लाइसेन्स आजकल कई रोजसे निकलना बन्द हो गया है. परन्तु पुराने लाइसेन्स एक नाम परसे दुसरा नामपर बदल अब देनेका बन्द किया. यह जूलमकी बात है.

जन्माष्टमीका उत्सव.

(हमारे सम्वाददाता तरफसे.)

हर्डिंगस्पूट, (नाताल) २६ अगष्ट.

गत ता० २३ वीं अगष्ट बुधवारको बडी धुमधामसे यहां जन्माष्टमिका उत्सव भली भांतिसे बाबू मन्द्राजसिंहके मकानपर हुआ था. सांझको ७ बजेसे रात्रीको ३ बजे तक हरि विष्णुका नाम उच्चारण करने पर महाशयोंकी धून मच रही थी. कहते थे, कि यह अवसर इसबार यहां पहला था. पन्डित खेदु महाराज, पन्डित दलजीत महाराज, वृन्दावन महाराज और गौरीशंकर महाराज अपने शेख्त मित्रका एक दल लेकर कोलरीससे यहां आये थे. उपरान्त दुसरे लोग भी आये थे. इसबार बहुत महाशयोंने व्रत धारण किया था. सब महाशयों भजन किर्तन करनेमें आनन्दके साथ मतवाले बने थे धर्मकी वृद्धि होनेपर व्याख्यान हुये थे. सभी सभाजनको धर्म कार्यके लिये बाबू मन्द्राजसिंहने धन्यवाद दिया. तिसके बाद समस्त महाशयोंने फिर एकवार विष्णुका नाम उच्चारण कर शंख घंटा इतियादिकी धुनी लगा दी और तीन बजे सब विदा हुये थे.

श्रीकृष्ण जन्मोत्सव.

(हमारे सम्वाददाता तरफसे.)

डर्बन, ता० २८ अगष्ट १९०५.

डर्बनका श्रीठाकुरद्वारा पर वेस्ट रोडमें गत सप्ताह २३ आगष्ट बुधवारके रात्रीको श्रीकृष्ण जन्मोत्सव हुआ था. यद्यपि कोइ डेढ वर्षसे मन्दिरका भजन मन्डलीका अंत हो गया. तथापि ऐसे अवसरों पर दर्शन पुजन करने सिवाय भजन किर्तन करनेको गायकोंका भीड भी हुआ करती है. इसबार दो समाजोंने भी धर्मके नाटकशालामें उत्सवके लिये दर्शकोंको मुफतमें अपना नाच रंग दिखाया है. उपस्थित जनोंको व्याख्यान द्वारा धर्मोपदेश हर उत्सवकी तरह इसबार भी हुआ था. सब हिन्दुओंको जन्मोत्सवका निमंत्रन दिया गया था. नये आये हुए लाहोर डी. ए वि. कालेजका 'आर्य' समाजी भाई प्रोफेसर परमानन्द भी निमंत्रन पाकर उपस्थित हो, श्रीकृष्ण जन्मोत्सव और भगवद्गितादिका शिक्षण कर्तव्य कर्म धर्म विषय मनुष्योंको परमोपयोगीका व्याख्यान दिये.

धर्म विषय इनका सिद्धान्त कैसा भी हो, पर इन्होंने व्याख्यान देते समय कहा है, कि जबर धर्मका ग्लानी होती है, तब श्रीकृष्ण अवतार लेकर धर्मका स्थापन करते है. इसके पुष्टीमें इन्होंने यह श्लोक पढा:—

"यदा यदा हि धर्मस्य ग्लानिर्भवति भारत।
अभ्युत्थानम धर्मस्य तदात्मानं सृजाम्यहम॥
परित्राणाय साधुनां विनाशाय च दुष्कृताम।
धर्म संस्थापनार्थाय संभवामी युगे युगे॥"

इनके पश्चात पन्डित परमानन्द रामदास और मि० रविशंकर भट्टने भी इसी विषय पर व्याख्यान दिये.

अर्ध रात्रीको जन्मोत्सव हुआ और घंट घरिआल शंखका धुनीसे स्थान गुंज उठा. तिसके बाद गायन और नाच रंग रात्री भर होकर उत्सव समाप्त हुआ.

डर्बनमें व्याख्यान—गत शनिवारको शेठ दाउद जुमाके मकानपर प्रो. परमानन्दने धर्म सम्बन्धी अंग्रेजीमें एक व्याख्यान दिया था. सभास्थान श्रोताओंसे सजा हुआ था. इसमें बम्बइवासी, हिंदुस्थानी, मन्द्राजी व मुलतानी लोग थे.

ड्युक आफ कॉनाटकी यात्रा—राजभ्राता ड्युक आफ कॉनाट दक्षिण आफ्रिकामें सैर करनेका विचार कर रहे हैं. हरएक लश्करी केम्प और बोवर लडाइके वक्त प्रख्यात हुये स्थलोंको देखनेकी उनकी ईच्छा है.

लड़ाइका अन्त और सन्धि.

विलायतसे आखीरके तार खबर देता है, कि रूस और जापानके बीच सन्धि हो गई है. इसकी बेइज्जत साथ लड़ाइका अन्त आया. यह बात रूस भी कबूल करता है. जापानने घोर युद्धसे छोटीसी हताहत तक एकबार भी पीछा हटकर हार न खाई. उपरान्त पीछी उदारतासे सन्धि की है. इनकी उदारताकी प्रशंसा समस्त प्रजा कर रही है. सन्धिकी बात आगामी अङ्कमें कही जायगी.

युवराजकी भारत-यात्राका ब्यौरा.

युवराज प्रिन्स आफ वेल्सकी भारत-यात्राका निम्न लिखित ब्यौरा प्रकाश हुआ है, परन्तु इसमें थोड़ोसी अदल बदल हो जानेकी सम्भावना है. ब्यौरा इस प्रकार है:— आप ९ वी नवम्बर १९०५ ईस्वीको दो-पहरके समय बम्बईमें पदार्पण करेंगे. १५ वीं तक वहां रहेंगे. १६ वीं और १७ वीं को अजमेर, १८ वींसे २० वीं तक उदयपुर. २१ वींसे २४ वीं तक जयपुर, २५ वींसे २७ वीं तक बीकानेर, २८ वीं नवम्बरसे १ ली डिसेम्बर तक लाहोर, २ रीसे ४ थी तक पेशावर, ५ वीं जम्मु, ७ वींसे १० वीं तक दिल्ली, ११ वींसे १५ वीं तक दिल्लीके निकट लार्ड किचनरके केम्पमें, १६ वींसे १९ वीं तक आग्रा, २० वीं और २१ वींको भरतपुर. २१ वींसे २५ वीं तक ग्वालियर, २६ वींसे २८ वीं तक लखनऊ, २९ वीं डिसम्बरसे ६ ठी जनवरी तक कलकत्ता, ७ वीं और ८ वीं दार्जीलिङ्ग, ९ वीं को फिर कलकत्ता, १० वींसे १२ वीं तक जहाजपर. १३ वींसे १५ वीं तक रंगुन, १६ वींसे १८ वीं तक मांडले, १९ वीं और २० वींको नदीकी सैर, २१ वींको फिर रंगुन, २२ वीं और २३ वीं तक जहाजपर, २४ वींसे २८ वीं तक मद्रास, २९ वीं जनवरीसे ७ वीं फरवरी तक बङ्गलोर और मैसुर. ८ वींसे १५ तक हैदराबाद (दक्षिण) १७ वींको एलोर, १८ वीं और १९ वींको बनारस, २० वीं फरवरीसे २ री मार्च तक नेपाल, (नेपालसे बिदाय होकर युवराज शिमले और अन्य स्थानोंकी सैर करेंगे. १२ वींसे १६ वीं तक क्वेटा, १७ वींसे १९ वीं तक करांची, १९ वीं मार्चको फिर विलायत तरफ बिदाय होवेंगे.

भूकम्प—गत ता० २६ जुलाइके दिन शिमलेमें भूकम्पका एक धक्का लगा था और एक मिनिट तक रहा था.

वर्षासे हानि—अखबारोंसे खबर है कि अहमदाबादमें ४८ कलाकमें ३७ इञ्च जल वृष्टी हुई इससे प्रायः १५,००,००० रुपयेकी हानि हुई है. नदीओंकी बाढ़से निकट गांवोंकी बरबादी भयाजनक हुई है. सहायताके लिये फन्ड हुआ है. जिसमें १,००,००० रुपयेका चन्दा इकट्ठा हुआ इस प्रकार ब्रह्मदेशमें भी वर्षाने ऐसी ही लिला दिखाई है. ऐरावती नदीमें भयंकर बाढ़ आनेसे मोहगौंग शहर और छावनी जलमय हो पड़ा. बाजारमें चारफुट पानी भर गया. कोई खाद्य चीजें नहीं मिलने सकती थी कई कई स्थलपर रेलका आना जाना बन्द हो गया. पेगु शहरमें भी ऐसा ही मामला हुए. जहां पहले सड़क थी, वहां मकोंमें नौकायें चलने लगी थीं.

रोकड़ बजार भाव.

	शी.	पे.	शी.	पे.
मोंजा चावल ...	१६	०	१७	०
भीमडी " ...	२१	०	२२	०
एफ. एफ. डी. आर..	१४	९	१५	३
एफ. डी. आर. ...	१४	०	१४	६
चीनी सक्कर ...	१८	६	१९	०
टुटा चावल ...	१८	०	१९	०
अरहरकी दाल ...	१५	०	१६	०
मसुरकी दाल ...	१६	०	१७	०
मुंगकी दाल ...	२२	०	२३	०
उड़दकी दाल ...	२१	०	२२	०
चने ...	१७	०	१८	०
चनेकी दाल ...	१७	०	१८	०
मटर ...	१६	०	१८	०
मीलीस ...	७	०	७	६
कच्चा तेल १ गेलन .	३	०	३	२
ऐरीके तेल " ...	२	६	२	८
मिठा तेल " ...	२	१०	३	०
नालीयर तेल " ...	२	११	३	०
सफेद चीनी ...	१७	०	१८	०
पिठी " ...	१८	०	१९	०
श्रीफल (नाताल) ...	१४	०	१५	६
आटा (फ्लावर) ...	८	९	९	३
सुपारी मद्रासी १ रतल	०	६	०	८
मीरची "	०	५	०	५॥
घी कैन (टेटी) १...	७०	९	७२	६
पाराफीन वीयोस १ कैस	९	३	९	६
" वाइट रोस "	७	०	७	३
" " गेलन	११	६	११	९
कफी ...	११	०	१२	०
नसीयर १०० ...	१०	०	१२	०
नीमक (लिवरपुलका)				
बस्ता एकका	४	६	५	०
दुध मेहमानका ...	१०	६	११	६

નોટીશ.

ફર્સ્ટ ક્લાસ બીઝનેસ સાયટ જમીન ગ્રોવી સ્ટ્રીટમાં સ્ટેશન પાસે નાં. ૧-૩ ની રીચમન્ડમાં વેચવાની છે.

૨. સારા પાકા ઈંટના મકાનો, રીચમન્ડમાં યુરોપીઅન સ્કુલની સામે નાં. ૪-૬ ના વેચવાના છે.

ઉપલી પ્રોપરટી વેચવાની છે. જેને લેવી હોય તેમણે નીચેને સરનામે લખવું. અથવા મળવું.

એમ. એ. પારેખ.
બોક્ષ ૮૬, ડરબન.
અથવા હુસેન કાસમ ને ત્યાં.

MOOSA OSMAN & CO.
Wholesale and Retail
Merchants & Direct Importers.
563 CHURCH STREET,
MARITZBURG, Natal.

મુસા ઓસમાન એન્ડ કું૦
ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોરટર્સ,
પી.એમ.બર્ગ, નાતાલ.

દયાળ રામજી પટેલ,
ફ્રુટરર અને કમીશન એજંટ,
પી. ઓ. બોક્સ ૬૦૮. ડરબન.

USEFUL BOOKS

Modern Letter-Writer (Seventh Ed.) Containing 635 letters. Useful to every man in every position of life for daily use. Re. 1, 2as. post free.

Helps to the study of English (Third Edition).—An exhaustive collection of phrases, idioms, proverbs, etc., with their explanations and proper uses, Rs. 3, 2as. post free.

Every-day Doubts & Difficulties (in reading, speaking and writing the English language) (Third Edition), Re. 1, 2as. post free.

Hand-Book of English Synonyms, (Third Edition).—Explained and illustrated. Aids to the right use of synonymous words in composition, Re. 1, 2as. post free.

Select Speeches of the Great Orators, vols. I and II.—Help to write idiomatic English, to improve the oratorical and argumentative powers, etc. Each vol. Rs. 2, 2as. post free.

Wonders of the World (in Nature, Art and Science), Re. 1, 2as. post free.

To be had of The Manager, "INDIAN ECHO" OFFICE, No. 108 UPPER CIRCULAR ROAD, CALCUTTA.

M. E. TILLY.
Wholesale & Retail Merchant,
Box 103. Kimberley Street,
KLERKSDORP.

ரப்பர் ஸ்டாம்புகள்.

முதல்தர வேலையுள்ளதும், சரசமாயும் கொடுக்கப்படும். பிரசாதமான அச்செழுத்துக்களால் அமைக்கப்படும். இண்டர்நேஷனல் பிரிண்டிங் பிரஸ், பீனிக்ஸ், நேட்டால்.

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

வாரா ந்தரப்பத்திரிகை

நேட்டால் பீனிக்ஸ், 1905௵ செப்டம்பர் 2ௗ சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

நிகழும் விசுவாவசு ௵ ஆவணி மாதம்.

கிழமை	தேதி	திதி	நக்ஷத்ரம்	யோகம்
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

மார்க்கட் விலை.

	முதல்	வரை.
மாஞ்சா அரிசி.	16/-	17/-
பீட்டி அரிசி.	1-1-0	1-2-0
பருப்பு.	16/-	15.6
மைசூர் பருப்பு	16/-	17/
சோளம்.	7/-	7.6
நல்லெண்ணை.	2.10	3/-
கடலெண்ணை.	3/-	3.2
தேங்காயெண்ணை.	2.11	3/-
நேட்டால் சர்க்கரை	17/-	19/-
சிகப்பு ,,	14/-	15.6
பிரவுன் ,,	16/-	17
கோதுமை மாவு	8.9	9.3
பாக்கு	6 பென்ஸ்.	8பெ
மிளகாய்	5 ,,	5½
நெய்	3-10-9	3-12-6
பேர்லின் கேஸ்	6.3	6.6
டை ஒயட் ரோஸ்	7/-	7.3

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கையொப்பக்காரர்கள் சென்ற வருஷத்துக்குச்சேரவேண்டிய கையொப்பத்தொகையும் நிகழும் வருஷத்தின் தொகையும் தாமதிக்காமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாய்க்கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

கையொப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை ஒழுங்காய் கிடைக்காமலிருந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத்தெரிவிக்கும்படி கேட்டுக் கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மெயில்.

இந்தியா ஆப்பிரிக்கா லைன்.

ஜமோக்ஷுர் என்னும் கப்பல் செப்டம்பர் மாதம் 11ௗ புறப்பட்டு நேரே கல்கத்தா போகும்.

ஏஜன்ட். டெவெனால் அண்ட் கம்பனி. அண்ட் ஸோ அண்ட் கம்பனி.

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

பீனிக்ஸ் நேட்டால்,

சனிக்கிழமை.

1905௵ செப்டம்பர் 2ௗ

லார்ட் கர்சன்.

இந்தியாவின் இராஜப்பிரதிநிதியாக இருந்த லார்ட்கர்சன் தம்முடைய உத்தியோகத்திலிருந்து நீங்கிவிட்டார். இதற்குக்காரணம் பலவாக இருந்தபோதிலும் முக்கியமானது ஒன்றேயாம். இந்திய சேனையின் தற்காலநிலைமை திருப்திகரமில்லாதபடியால் அதை மேற்படுத்துவதற்காக லார்ட் கிட்சனர் அநேக சீர்திருத்தங்களை உண்டாக்குவதற்காக உத்தேசித்திருந்தார். தொன்று தொட்டு பிரதிநிதிசபையில் சேனாவிஷயமாக ஒரு மந்திரி ஏற்படுத்தப்படுவதுண்டு. அந்த மந்திரி இராஜப்பிரதிநிதியின் இஷ்டப்படி நியமிப்பது வழக்கம். அந்நியமனம் லார்ட் கிட்சனருக்கு பொருத்தமில்லாதபடியால் அவர் இஷ்டத்தை லண்டனிலுள்ள இந்திய மந்திரிக்குத் தெரியப்படுத்தினர். அவர் தம்முடைய சபையாரிடம் யோசித்து லார்ட்கர்சன், சேனாதிபதியின் இஷ்டப்படி அதனிஷ்டமாக நடத்தப்படியாக உத்தரவு அனுப்பினர். இது கர்சன்பிரபுவிற்குப் பொருத்தமில்லாதபடியால் தம்முடைய உத்தியோகத்திலிருந்து நீங்கிவிட்டார். லார்ட் கிட்சனருடைய ஏற்பாடானது அதிக பொருள்செலவுக்குக் காரணமாக இருப்பதால் லார்ட்கர்சன் பொருந்தப்படாததாகத் தெரிவித்திருக்கிறார். இதனிற்க, லார்ட்கர்சன், சபையின் மந்திரிகளை ஏற்படுத்துவது தம்முடைய அபிப்பிராயப்படிதான் நடத்தப்படவேண்டுமென்றும் அதுவே வழக்கமாக ஆதிகாலந்தொடங்கி நடந்துவருவதாகவும் சொல்லுகிறார். இவர்கள் விஷயமாகச் செய்த புதியசட்டங்கள் இந்தியருக்கு மிகவும் மனவருத்தத்தை உண்டாக்கியது.

அதன்பின் பங்காள ராஜதானியின் பிரிவினையின்பொருட்டாகச் செய்த சட்டம் அதிக பலகீனமையையும் வெறுப்பையும் அவ்விராஜதானியின் குடிகளுக்கு உண்டாக்கியது. இது மிகவும் விசனப்படத்தக்கதேயாம், இவர் அறிவிலும், கல்வியிலும் மேம்பட்டவராக இருந்தும் மேல்கண்ட அநேகமான சட்டங்களால் இவரை இந்தியர் மிகவும் வெறுப்பதற்குக்காரணமுண்டாயிற்று. இவரை உத்தியோகத்திலிருந்து நீக்கும்படி சக்ரவர்த்திக்கு விண்ணப்பஞ்செய்துகொண்டவர்களின் இஷ்டப்படி. இவரே நீங்கிவிட்டது மிகவும் சந்தோஷகரமானது. இவர் உத்தியோகம், லார்ட் மின்டோவுக்குக் கொடுக்கப்பட்டிருக்கிறது. அவர் வட அமெரிக்கா கனேடா தேசத்தில் கவர்னர் ஜெனரலாக இருந்தார். இவர் நன்மையுடன் இந்தியருடிகளுக்கு நன்மைசெய்வாரென்று நம்புகிறோம்.

நிலக்கரி சுரங்கக்கொலை.

சீபூகாசல் செஷன்கோர்ட்டில், ராம்னத், ராம்லகன் என்னும் இரண்டு இந்தியர் சென்ற ஜுன் மாதம் 14உ சென்கார்ஜுஸ் நிலக்கரி சுரங்கத்தில் உழிக்கின்பொதா மென்னும் ஐரோப்பிய மேலுத்தியோகஸ்தனைக் கொலைசெய்ததாகக்குற்றஞ்சாட்டப்பட்டு விசாரணை நடந்தது.

முதல்குற்றவாளி சிலநாளாக மற்ற இந்தியர்களிடம் மேலுத்தியோகஸ்தன் தன் வேலையில் அடிக்கடி குற்றம் கண்டுபிடிப்பதாகவும் தன்னைக்கொடூரமாய் நடத்துவதாகவும் அதற்குப்பிரதியாகத் தான் அவனைத் தண்டிக்கப்போவதாகவும் சொல்லிவந்தான். கொலை நடந்தநாளில் அந்த மேலுத்தியோகஸ்தன் அடிச்சுரங்கத்தில் வேலைசெய்துகொண்டிருக்கும்போது முதல் குற்றவாளி அவனை அடித்துத்தள்ளிவிட்டுவந்ததாக அநேகரிடம் சொன்னான். அங்குபோய் பரிசோதித்துப்பார்க்கையில் ஐரோப்பியன் தலையில் கோடாரியினுல் படுகாயமடைந்து மூர்ச்சையாகக்கிடந்தான். அங்கு வேலைசெய்துகொண்டிருந்த இரண்டு இந்தியர்களையும் பிடிக்கப்பட்டது. முதற்குற்றவாளி தான் கொலைசெய்ததாக ஒத்துக்கொண்டான். இரண்டாவது குற்றவாளி அவ்விஷயம் தனக்கு ஒன்றுந்தெரியாதென்று மறுத்தான். முதல் குற்றவாளி சொந்த வாக்குமூலத்தின்படி ஜூரிகளால் கொலைசெய்ததாக அபிப்பிராயம் கொடுக்கப்பட்டபடியால் நீதிக்காரர் அவனைத் தூக்கும்படியாகவும் இரண்டாங்குற்றவாளிமேல் சாட்சியம் ஒன்றும் ஏற்படாதபடியால் விடுதலைசெய்யும்படியாகவும் தீர்மானஞ்செய்தார்.

வித்வான் பரமானந்தர்.
நான்காவது பிரசங்கம்.
வாழ்நாளின் கடமை.

இத்தேசத்தில் முன்காலத்தில் [illegible] நின்ற [illegible]ர்கள் வந்தபோது நாகரீகத்துக்கு முக்கியமாகிய பயிர்த்தொழிலை இங்குள்ள காப்பிரியருக்குக் கற்றுக்கொடுத்து, அப்பயிருண்டாவதற்காக வேண்டிய விதைகளையும் கொடுத்து பருவத்தில் அறுவடைசெய்து மறுவருஷத்துக்கு வேண்டிய வித்துக்குப்போதிய தானியத்தை அப்புறப்படுத்திவைத்துவிட்டு அதிகமாக இருப்பதை சாப்பாட்டுக்கு உபயோகப்படுத்திக்கொள்ளும்படி சொன்னார்கள். அதுபோல விதைகளை விதைத்து காலத்தில் பலிதமான தானியத்தை அறுவடைசெய்து சேகரப்படுத்தினார்கள். சாப்பாட்டிற்கிருந்தவைகளெல்லாம் முடிந்தவுடன் பசிதாளமாட்டாமல் விதைக்கு வைத்திருந்த தானியத்தையும் சாப்பிட்டுவிட்டார்கள். இதனால் அறியாமையினாலுண்டாகும் தீமை பெறப்படுகிறது. நாம் இந்தவுலகத்தில் நமக்குப் பருவம் வந்தபோது நம்முடைய கடமைகளைக்கவனியாமல் நம்முடைய வாழ்நாளை, வியாபாரமூலமாவது உத்தியோகத்தினாலாவது பொருளாக மாற்றுகிறோம். அதாவது நமக்குக்கடவுளால் கொடுக்கப்பட்டவயதைப் பொருளாக வேறாக்குகிறோம். மறுபடியும் அப்பொருளினால் பல சௌக்கியங்களைவாங்கிச் சுகமடைந்துவருகிறோம். இதனால் நாம் நம்முடைய வாழ்நாளின் கடமையைச் சரிவர நிறைவேற்றினோமா? இல்லை. ஒரு தகப்பன் தன் பிள்ளையின் திறமையைத்தெரிந்து அவனிடம் ஒரு உயர்ந்த இரத்தினத்தை ஒப்பித்து அதைக்காப்பாற்றும்படி கொடுப்பதுபோல கடவுள் நமக்கு வாழ்நாளாகிய இரத்தினத்தைக் கொடுத்திருக்கிறார். அதை நாம் சரியானவழியில் பிரயோகிப்பது நமது கடமை. ஒருநாள் ஒரு பையன் பள்ளிக்கூடத்துக்குப் போய்க்கொண்டிருக்கையில் ஒரு பெரியவர் அப்பையனைக்கண்டு, குழந்தாய் நீ எங்கு போகின்றாய்? என்றார். “பையன் பள்ளிக்கூடத்துப் போவதாகச்” சொன்னான். அங்கு என்னசெய்வாய்? “படித்துப்பரீட்சையில் தேறி மேலான உத்தியோகமடைந்து பொருள் சம்பாதித்து சுகமடைவேன்.” அதன்பின் என்னசெய்வாய்? அதற்கு விடைகொடாமல் மயங்கிநின்றான். அதுபோல நீங்களும் இவ்வாழ்நாளின் காரியம் முடிந்தபின் என்னசெய்வீர்கள்? வாத்தியார் பள்ளிப்பிள்ளைக்கு ஒரு கணக்கைக்கொடுத்து அதை விஸ்தாரப்படுத்தும்படி ஆக்ஞாபித்தால் முறைமைப்படி விஸ்தரித்து அந்தக் கணக்கின் தீர்மானத்தைக்காட்டுவான். நமக்கு வாழ்நாளைக்கொடுத்த கடவுளை நாம் அடைந்தகாலத்தில் நாம் அதுபோல கணக்கு ஒப்புக்கொடுக்கவேண்டியது நமது கடமை அல்லவா. நாம் உலகத்தில் செய்யவேண்டிய கடமைகளை அறியாமலும், செலுத்தாமலும் இருந்தால் என்ன கணக்கைக்கொடுப்போம்.

இதுநிற்க ஒரு கனவான் இங்குள்ள இந்தியர் மதத்தை அறிவதற்குப் போதிய திறமை உடையவர்களல்லரென்றும் மதபோதனை வீணென்றும் கல்விபோதனையே அவசியமென்றும் எனக்கு வற்புறுத்திச்சொன்னார். கல்வி விஷயம் சாமானியமானதல்ல அதற்குப்பொருள், உதவிமுதலிய பலவித கருவிகள் வேண்டும். இங்குள்ள செல்வர்களும், இங்கு பொருள் சம்பாதித்திருப்பவர்களும் செய்யவேண்டியது கடமை. நானோ சிறிதுகாலமிருந்து மதபோதனை செய்ய வந்திருக்கிறேன். எந்த மதத்தினர்களானாலும் தங்கள் மதக்கோட்பாடுகளை அறிந்து கடவுளை வணங்கிவருவார்களானால் நன்மை அடைவார்களென்பது திண்ணம். இதுவுமன்றி அவ்விதம் மதக்கோட்பாடுகளை அறியாதவர்களுக்கு அவைகளைப்போதிப்பது மிகவும் அவசியம். இராஜாங்க விஷயத்திலுள்ள குறைகளைக்குறித்து சம்மாவானமட்டில் நீக்குவதற்கு முயலவேண்டியது அவசியமானபோதிலும், அவைகளை நீக்கும் முறைமையைப் பொறுமையுடன் தெரிந்து பரிசீலிக்கவேண்டியது அவசியம். இதுவிஷயத்துக்கு மனிதசக்தி போதுமானதென்று என் சிநேகிதர் நினைத்துச் சொன்னதுபோல நான் நினைக்க இடமில்லை. பொருள் சம்பாதித்தல் காரியமாக இங்குவந்திருப்பது மிகவும் மேன்மையான காரியந்தான். கல்வி, பொருள், மேன்மை முதலியவைகளைவிட எனக்கு அதிகமானது மதாசாரம். மனிதசக்தியைவிட நான் அதிகமாக நினைப்பது பரமாத்ம சக்தி. அந்த சக்தியைப் பெறுவோமானால் நமக்குள்ள எல்லாக்குறைகளும் பற்றற நீங்கிவிடுமென்பதில் சந்தேகமில்லை. இதுவிஷயத்தை உங்களுக்குத் தெரிவிக்கவேண்டுவது அவசியமாகையால் இங்கு எடுத்துச் சொல்லவேண்டியது நேரிட்டது.

மிருகங்களுக்கும் நமக்கும் பகுத்தறிவு ஒன்றைத்தவிர வேறு முக்கிய வேற்றுமை இல்லை. அவைகளும் நம்மைப்போலவே உணவு, தூக்கம், முதலியவைகளைக் கொள்ளுகின்றன. கடவுள் நமக்குப்பகுத்தறிவைக் கொடுத்திருப்பதால் அவ்வறிவால் நம்முடைய வாழ்நாளின் கடமையைத்தெரிந்து நடக்கவேண்டியது மிகவும் அவசியம். இல்லாவிட்டால் நாம் பெற்

து பருத்ததினின் பயன் ஒன்றுமில்லை.

ஆபிரிகாவத்தில் ஒரு காட்டில் ஒருவன் வழிபறித்து அதனால் சீவனஞ்செய்துவந்தான். ஒருநாள் நெடுநேரம் காத்திருந்தும் அவன் வழியில் ஒருவரும் வரவில்லை. அதனால் சஞ்சலங்கொண்டிருக்கையில் அங்கு ஒரு பெரியவர் வரக்கண்டான். அருகில் வந்தவுடன், ஓ பெரியவரே? உம்மிடமிருக்கும் பொருள்களை எனக்குக் கொடும். இல்லாவிட்டால் உம்மை விடுவதில்லை என்றான். "அப்பா நான் ஏழை, இரந்துண்டு வாழ்பவன், என்னிடம் ஒருபொருளுமில்லை" என்றார். இதை அந்த வழிபறிப்பவன் கேட்டு உம்முடைய உடைகளையாவது கொடுமென்றான். அவ்வுடையால் உனக்கு ஆகும் காரியம் என்ன என்றார். கள்வன் என்னால் பெரியகுடும்பம் போஷிக்கவேண்டியதற்காகக் கடமைப்பட்டிருக்கிறபடியால் அவ்வுடைகளை அவர்களுக்குக்கொடுப்பேன் என்றான். நல்லது, நீ என்னுடைய உடைகளை வாங்குமுன் உன் குடும்பத்தாரிடத்தில் போய், நீ செய்யும் தீவினையினால் விதிக்கப்படும் தண்டனைக்கு உன்னவர்களாவென்று கேள் நான் அதன்பின் என்னுடைய உடைகளை கொடுக்கிறேன் என்றார். நீ போய் திரும்புமுன் நான் உன்னை வஞ்சித்து ஓடிப்போவேனென்று நினைப்பாயாகில் இங்கு நிற்கும் மரத்தில் என் உடைகளால் என்னைக்கட்டிவிட்டுப் போவென்றார். அதுபோல் சம்மதித்து அக்கள்வன் தன் குடும்பத்தாரிடம் போய் பெரியவர் சொன்ன வார்த்தைகளைச் சொன்னான். குடும்பத்தார் நீ செய்யும் தீமைகளின் தண்டனையை நீயே அனுபவிக்கவேண்டுமேயல்லாமல் நாங்கள் உடன்படோம் என்றார்கள். அதைக்கள்வன் கேட்டு ஆச்சரியமடைந்து பரமஞானமுண்டாகி அப்பெரியவரிடம் வந்தான், உடனே அவர் கட்டை அவிழ்த்து அவரை வணங்கி, தனக்கு ஞானத்தைப்போதிக்கும்படி வேண்டிக்கொண்டான். இக்கள்வன் பின்பு கல்வி ஆராய்ச்சியிலும் வேதப்பயிர்ச்சியிலும் தேறி உலகத்தார் இதுவரையில் பாராட்டும்படியான மேலானபதவியை அடைந்தார். இவர்தான் வடமொழியில் இராமாயணத்தைப்பாடிய வால்மீகமுனிவராவர். இழிமையான தொழிலைச் செய்துவந்த இவர் அப்பெரியவரின் ஒரு வார்த்தையால் பரமஞானத்தை அடைந்து பெருமையையுடைய முனிவர் பதவியை அடைந்தார். அதுபோல முனிவர்பதவியை அடையவேண்டுமானால் கல்வியறிவுடையவர்கள் அடைவார்களென்பதில் சந்தேகமுண்டோ. நீங்கள் வாழ்நாளில் செய்யவேண்டிய கடமைகள் [illegible] வைதாமென்று சொல்லவேண்டியது இங்கு அவசியமில்லை. பலமதங்களிலிருந்தும் இங்கு சில உதாரணங்களைக் காட்டுகிறேன். சேவியர் என்னும் ஓர் கத்தோலிக் கிறிஸ்தவர் லயலா என்பவரின் அன்பினால் சொன்ன வார்த்தைகளால் தம்முடைய அஞ்ஞானம் நீங்கி பெரிய ஞானியாய் மற்றவர்களுக்கு வழிவுஞ்செய்வதே மேல்கொண்டு இக்காலம்வரையில் உலகத்தார் இவர் அரிய செய்கைகளை மெச்சிப்புகழும்படியாக நடந்திருக்கிறார். இதனால் இவர் அன்புப்பெருக்கத்தை நாம் அறிகிறோம். மஹுமதுநபி என்னும் பரிசுத்தவான் தம்முடைய செய்யுளில் ஒருவர் மன அன்பினும் சிறந்தது வேறில்லை என்று வெளிப்படுத்தியிருக்கிறார். நயாகத்தர் என்பவர் ஒருநாள் மதபோதனைசெய்துகொண்டிருக்கையில் ஒருவன் தாம்பூலத்தைக்கொடுத்தான். அதை அவர் வாங்கி சாப்பிடும்போது. அதில் விஷமிருப்பதாகத் தெரிந்து உமிழ்ந்துவிட்டார். அருகிலிருந்த ஓர் நீதிக்காரன் விஷத்தைகொடுத்தவனைத் தண்டிக்கும்படி வேண்டினான், அவர், நான் மனிதர்களைக் குற்றங்கூறித்தண்டிப்பதற்கும் சிறையிலடைப்பதற்கும் அல்ல அவர்களை குற்றத்தினின்று நீக்குவதற்கும் சிறையினின்று விடுப்பதற்கும் இங்கு வந்திருக்கிறேன் என்றார். இதனாலும் அவருடைய காருண்ணியம் விளங்குகிறது. ஆகையால் மனிதருக்குள் ஒருவருக்கொருவர் அன்புபாராட்டவேண்டியது அவசியமென்றும், அதுவே சன்மார்க்கத்திற்கு மூலமென்றும் நன்றாய் விளங்குகிறது.

இவ்வுலகத்தில் மூன்றுவகையான மனிதர்களிருக்கிறார்கள். ஒருவகையார் நன்மை என்பதைக்கனவிலும் நினையாமல் தங்கள் அயலாருக்குத் தீங்கையே மாறாமல் விளைத்துப் பொருளைத் துணையாகக்கொண்டு, அதையே கடவுளாக வணங்கி வருகிறார்கள். இவர்கள் பூந்தோட்டங்களில் நிற்கும் முள்மரத்தை ஒப்பாவார்கள். முள்மரத்தை அடுத்துப்போகிறவர்களுக்குத் தீங்கைத்தவிர நன்மை உண்டாவதில்லை. மற்றொருவகையார் பிறருக்குத் தீங்குசெய்யாமலும் நன்மைசெய்யாமலும் தங்கள் சுயநன்மையை மேற்கொண்டு வாழ்நாள் கடத்திவருகிறார்கள். இவர்கள் தோட்டத்திலுள்ள புற்பூண்டை ஒத்தவர். புற்பூண்டினால் மற்றவர்களுக்குத் தீமையுமில்லை, பலனுமில்லை. வேறுவகை மனிதர்களோ சுயநலமென்பதைச் சற்றும் நினையாமல் எப்போதும் பிறருக்கு உதவிசெய்வதையே மேற்கொண்டொழுகுபவர்கள். இவர்கள் தோட்டத்திலுள்ள புஷ்பச்செடிகளை ஒத்தவர்கள். அவை தங்கள் புஷ்பங்களினால் பார்ப்பவர்கள் கண்ணையும் மனதையும் சந்தோஷப்படுத்தும். மேற்சொல்லிய மூன்றுவகையில் இறுதியாகிய புஷ்பச்செடியைப்போல எல்லாருக்கும் பயனும் அன்புமுடையவர்களாய் நீங்களிருக்கும்படியே வேண்டுகிறேன். இது வாழ்நாளின் கடமைகளை நிறைவேற்றும் வழியாகும்.

சமசுதந்திரம்.

நாகரீகமானது காலவேற்றுமைக்குத் தக்கபடி மாறுதலை அடைகிறது. ஒருகாலத்தில் நாகரீகமென்று நினைக்கப்பட்டது. வேறொருகாலத்தில் அருவருப்பைக் கொடுப்பதாய் உலக சரித்திரங்களினால் நமக்கு விளங்குகிறது. "நாடோப்பனசெய்" என்னும் முதிய வாக்கியத்தின்படி நடவாவிட்டால் அந்நாட்டின் உரிமைகள் நமக்கெப்படி கிடைக்கும். நாகரீகத்தை அடைவதற்கு அவசியமானது கல்வி, ஆகையால் அக்கல்வியைப்பயிலாதவரையில் நாம் நாகரீகமடைந்தவென் றறியமாட்டோம். சமசுதந்திரத்தையும் சம நாகரீகத்தையும் உடையவர்களாயிருக்க வேண்டியது அவசியமல்லவா. இந்தேச கவர்ன்மெண்டார் நம்மவர்களுக்கு ஏற்படுத்தியிருக்கும் சட்டங்கள் நீதி அல்லது நீதிக்குமாறானவைகளென்பதைச் சிந்தித்துப்பலனில்லை. ஏனெனில் நமக்கு எடுத்துக்காட்டுந்திறமை இல்லை. அத்திறமையை உண்டாக்குவது கல்வியாகையால், நாம் கருதும் சுதந்திரங்களுக்கேகுமுன் அக்கல்வியை அபிவிருத்திசெய்வதற்கு முயற்சிப்பதே நமது கருத்தாகும். இந்த முக்கிய கடமைகளைப் பெற்றோர் மறந்திருப்பது மிகவும் விசனகரமானது.

காஷ்மீர தேசத்து மகாராஜா ஏக புத்திரன் ஸ்ரீநகரில் காலஞ்சென்றுவிட்டதாகத்தெரிகிறது.

INDIAN AFRICAN LINE.

S.S. 'JAMALPUR,' 2,635 Tons for Calcutta Direct.

सीधी कलकत्ता जानेवाली स्टीमर.

"जमालपुर" नामकी स्टीमर यहांसे ता० १५ वी सपटेम्बरके रोज सीधी कलकत्ता जानेके लिये रवाना होगी. यह स्टीमर बहुत जल्दसें दौडनेवाली है.

यह स्टीमरमें खानगी मुसाफरोंके लिये अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. पॅसेंजरों अपनी मुसाफरी बडी मजेसें और शान्तिसें करते हैं. सगवड उत्तम प्रकारसें की गई है, इसलिये कलकत्ताके सत्तावालों तरफसें सर्टिफिकेट पा चुके हैं. दुसरी कम्पनीकी स्टीमर कई कई बन्दर करती जानेसें पॅसेंजरो तकलीफ पाते है, ऐसी तकलीफ इस स्टीमरमें नहीं है और आदमी आरामसें देश जा सकते हैं. उपरान्त खलासी भी यह स्टीमरमें इन्डियन है.

यह कम्पनीकी सभी स्टीमरोंमें अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. विशेष खबरके लिये निचे लिखे पते पर एजन्टोंसे मिलनेसें मालूम होगा.

डीवाल बोकवे कुं०
पोइन्ट.

बी. इब्राहीम इस्माइल कुं०
नं. ११४, ११६ और ११८ कमरशीयल रोड, डर्बन.
बोक्स नम्बर १२५.

કલકતાની સીધી સ્ટીમર.

ઉપલી "જમાલપુર" નામની સ્ટીમર અહીંથી તા૦ ૧૫ મી સપ્ટેમ્બરને આશરે સીધી "કલકત્તા" માટે ઉપડી જશે. આ સ્ટીમર ઉતાવળી ચાલની હોવાથી જલદી પહોંચશે.

આ સ્ટીમરમાં મુસાફરોને માટે ખાસ સગવડ કરવામાં આવી છે તેથી મુસાફરોને ઘણા આરામથી જવાની સારી તક છે, ખલાસી દેશી છે, વળી બીજી સ્ટીમરો દરેક બંદર કરતી જતી હોવાથી લાંબે વખતે દેશ પહોંચે છે જ્યારે આમારી સ્ટીમરો અહીંથી ઉપડી પરબારી હિંદુસ્થાન જતી હોવાથી થોડી મુદતમાં પોંચી શકશે. વધુ વીગત માટે નીચેને સરનામે ખબર કાઢશો.

ડીવાલ બોકવે કું૦
પોઇન્ટ.

બી૦ ઇબ્રાહિમ ઇસ્માઇલની કું૦
નં. ૧૧૪, ૧૧૬ અને ૧૧૮, કોમરસીયલ રોડ, ડરબન.
પોસ્ટ બો૦ ૧૨૫.

மேற்கண்ட ஸ்டீமர் மிகவும் உறுதியானதும், விஸ்தாரமும், ஓட்டத்தில் அதிக வேகமும் உள்ளதாய் இருக்க சகிக்கியமுமானது. இந்த ஜமால்பூர் என்னும் மரக்கலம் வருகிற மாதம் 15உ கல்கத்தாவுக்கு இங்கிருந்து பாசிஞ்சர் ஏற்றிச்செல்லும்.

இது பாசிஞ்சர் ஏற்றுமதிக்காகச் செய்யப்பட்டுள்ளது. ஜனங்கள் தொந்திரவின்றி வசிக்கத்தக்கது. இந்த ஸ்டீமருக்கு கல்கத்தாவில் பலமான சர்ட்டிபிக்கட் கிடைத்திருக்கிறது. அநேக பிரயாணிகள் சிறு கப்பல்களில் ஏறி அதிக கஷ்டமடைகிறார்கள். அவ்விதம் போவதில் கஷ்டமேயொழிய சௌகரியம் இராது. எங்கள் ஸ்டீமரில் வரும் பிரயாணிகளுக்குக் கஷ்டமில்லாமல் இந்திய சொந்த [illegible] சேர்ப்போம்.

எங்கள் கப்பலில் வேலைபார்ப்பவர்கள் எல்லோரும் இந்தியர்கள். இந்தக்கம்பெனியின் ஸ்டீமர் இங்கிருந்து மாத்திரம் கல்கத்தாவுக்கு நேரே போகும். பிரயாணிகளுக்கு உபசரிப்புடன் இடம் கொடுக்கப்படும். மற்ற முக்கிய காரியங்களுக்கு அடியிற்கண்ட ஏஜண்டாருக்கு எழுதித்தெரிந்துகொள்ளலாம்.

டெவால் அண்டுகோ,
பயிண்டு,
டர்பன்.

பி. இப்ராகிம் இஸ்மாயில் அண்டுகோ,
நெ. 114, 116 அண்ட் 118.
கமர்ஷியல் ரோட், டர்பன்.
பாக்ஸ் நெ. 125

வி. கோ. சூரியநாராயண
சாஸ்திரியாரவர்கள் இயற்றிய
தமிழ் புத்தகங்கள்.

தமிழ் மொழியின் வரலாறு.

பொருளடக்கம்:— 1. ஆதிவரலாறு. 2. வடமொழிக்கலப்பு. 3. மூவகைப் பாகுபாடு. 4. நூலவை இலக்கணம். 5. பாஷையின் தோற்றமும் தொன்மையும். 6. பாஷையின் செப்பியல்பு. 7. பாஷை வேறுபாடு. 8. [illegible]. 9. பாஷையின் சீர்திருத்தம். 10. முடிவுரை.

சாப்பர் பயின்டு ரூபா 1. காலிகோ பயின்டு ரூபா 2.

ஸ்ரீ மணியசிவனார் சரித்திரம்— செய்யுள் நடையில் எழுதப்பட்டுள்ளது. சைவமதத்தின் உண்மை பல தெரிவிப்பது அணா 2.

ரூபாவதி அல்லது காணமற்போன மகள்.— இது ஓர் புதிய தமிழ்நாடகம். கதையின் மூலமாய்ச் சிறந்த நீதிகள் பல [illegible]. காகிதத்தில் அச்சிடப்பட்டுள்ளது ரூபா 1. காலிகோ கட்டடமுள்ளதாயின் ரூபா 1-4-0.

மானவிஜயம்.— இஃது அங்கம் ஐந்துடைய ஒரு நாடகம். அவலச்சுவை மாத்திரம் வாய்ந்தது விலை அணா 8.

தனிப்பாசுரத்தொகை.— அருமையும், பெருமையும் வாய்ந்த பல பொருள்களை [illegible], 40 தனிப்பாசுரங்களடங்கியதோர் உரை நூல். விலை அணா 1.

மதிவாணனர்.— இருபத்தைந்து அத்தியாயமுள்ள மிகவும் உயரிய [illegible] புதுமையான செந்தமிழ் கதை. விலை அணா 8.

கலாவதி.— [illegible] ஒரு புதிய தமிழ்நாடகம். கதையினிமையாய்ச் சிறப்புவாய்ந்த நீதிகள் பல [illegible] தப்பிலாத் திறனும் வாய்ந்தது. நல்ல காகிதத்தில் அச்சிடப்பட்டுள்ளது. விலை ரூபா 1-8-0. காலிகோ கட்டடமுள்ளதாயின் ரூ. 1-12-0.

நாடகவியல்.— இது 272 சூத்திரங்களடங்கிய ஓர் நாடகத்தமிழிலக்கண நூல். விலை அணா 8.

பாவலர் விருந்து.— [illegible] புதிய கருத்துக்களடங்கிய, இனிமையும், புதுமையும், வாய்ந்த, [illegible] செய்யுள் நூல்கள் கொண்டது. விலை அணா 8.

தமயந்தி.

பி. ஏ. [illegible] பி. ஏ., எல். டி. அவர்களால் இயற்றப்பட்டது.

இது மகாபாரதத்தில் பாண்டவர்களின் [illegible] சொல்லப்பட்டதென்று [illegible] பதிவிரதாதர்மம், சத்தியம், பெண்கல்வியின் பெருமை, [illegible] இது பெரும்பாலும் [illegible] ஒரு தமயந்தி படத்துடன் பதிப்பிக்கப்பட்டுள்ளது. விலை அணா 9.

வி. கோ. [illegible] கம்பெனி, [illegible], சென்னை

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St.,

DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 482.
P.O. Box 914.

H. LANGLEBEN,

Wholesale Clothier & Manufacturer,
327 Pine Street, Durban.
IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.
Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.
Tel. Add.: "Lleban." P.O. Box 918, Durban.

એચ. લેંગ્લીબન.
જથાબંધ કપડાં રાખનાર તેમજ બનાવનાર, કાફરીઆ વાસ્તે નવા કપડાં મંગાવનાર, ઈંગ્લીશ સેકન્ડહેન્ડ કપડાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં મંગાવનાર.
૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

PARSI MANCHERJI,

MERCHANT & IMPORTER.

Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.

Telegrams: "MANCHERJEE."
P.O. Box 1038, CAPE TOWN.

A. LATIEF,

General Dealer, - - - -
- - Outfitter and Draper,

BARBERTON,
TRANSVAAL.

P.O. Box 84.
TEL. ADDRESS: "LATIEF."

MAHOMED ENUS

INTERPRETER,
22 BUITEN STREET, CAPE TOWN.

મહમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ, કેપ ટાઉન.

HAJEE HABIB

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of
Bags, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery,
Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add.: BAGDAD. P. O. Box 57.
338, Prinsloo Street, PRETORIA.

INDIAN BOARDING HOUSE,

JAHORI BAZAAR,
PINE STREET DURBAN.

Breakfast 6d. Dinner 9d. Supper 1s.

Hot and Fresh Meals ready always.
Special Dishes to Order.

ઈંડીઅન બોર્ડીંગ હાઉસ.
ઠે. ઝવેરી બજાર ઈંડીઅન ડીસપેન્સરીની બાજુમાં. પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
બ્રેકફાસ્ટ ૦/૬ ડીનર ૦/૯ સપર ૧/૦
ટાઢા તથા ઉના ભોજન તૈયાર છે. ઓર્ડર ઉપર ખાસ ધ્યાન આપવામાં આવશે.

इन्डियन बोर्डिंग हाउस.
ठि.—झवेरी बजार, इन्डियन दवाखाना पास,
पाईन स्ट्रीट, डर्बन.
ब्रेकफास्ट ०/६, डिनर ०/९, सपर १/०.
हर वखत ठंडा और गरम भोजन तैयार मिलता है. आरडरपर खास ध्यान लगाया जायगा.

சோத்திரியம், சுத்தமும், உபசாரமும்.
இந்தியன் சாப்பாட்டுக்கடை.
[illegible]

HOSSEN EBRAHIM,

GENERAL DEALER,
1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,
And 25 Duke Street, WOODSTOCK.
Goods Supplied on Commission.

M. A. BODANIA & CO.,

GENERAL DEALERS.
A great variety of Clothing, Drapery, Hardware, and Fancy and Rough Goods.
Box 48, NYLSTROOM.
Tel. Address: "BODANIA."

એમ. એ. બોડાણીઆ એન્ડ કંપની
જનરલ ડીલર.
કાપડ, મેસરી, ફેન્સી સામાન, લોઢાના વાસણો વગેરે રાખનાર સસ્તી તથા સરસ વેચનાર.
બોક્સ ૪૮. નીલસ્ટ્રુમ.

NANJI CARSANDAS,

WHOLESALE MERCHANT AND DIRECT IMPORTER.

P.O. Box 65, Tel. Add.: "NANJI," LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Saleman & Co.,

MERCHANTS, Bombay.

Tele. Add.: "MONITOR."

Agents for East and South Africa.

5 Amratolla Street, Calcutta; and 68-75 Bhusari Mohulla, Bombay.

Trade orders with Indian producers are the speciality.

CONNECTIONS IN DELAGOA BAY.

EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO

Tel. Add. "TRADERS." P.O. Box 117.

AMOD HABIB & CO.,

DIRECT IMPORTERS

WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,

General Money Exchangers.

Tel. Address: "AMOD HABIB," Delagoa Bay. P.O. Box 68.

HORMAJCY IDOLCY,

DIRECT IMPORTER

GENERAL MERCHANT

P.O. Box 552, DELAGOA BAY.

E. M. PATEL,

General Dealer, Wholesale & Retail,

MARKET SQUARE,

POTCHEFSTROOM.

[illegible]

NANJI DULABHDASS & Co.,

DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.

P.O. Box 141, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,

Produce Merchant & Direct Importer.

Up-country orders promptly and carefully executed.

Tel. & Cable Add.: "Ginwala."

P.O. Box 317 LOURENCO-MARQUES

AYOB MOHAMED,

General Merchant, Direct Importer.

MARKET SQUARE,

PIETERSBURG.

Box 184. Tel. Add.: "AYOB"

Ismail Amod Kajee,

[illegible]

[illegible]

KRUGERSDORP

The largest Importer in South Africa of MILITARY & CIVILIAN

Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers Coats, Waistcoats, etc.

J. LANDAU,

337 Pine Street, Durban.

Head Office: 13 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.

સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, ઇજાર વિગેરે

લશ્કરી યુરોપથી મંગાવનાર મોટી કંપની.

જે. લેન્ડો,

૩૩૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

હેડ ઓફીસ ૧૩ રૂ ફ્રાંક બુરજવા, પારીસ.

Abdoola Hajee Khan Mahomed

General Merchant & Importer,

CHURCH SQUARE

Opposite, Government Buildings.

Telegraphic Address: "MAHOMED KHAN." P. O. Box 99.

POTCHEFSTROOM.

S. D. BOBERT,

General Importer, Wholesale and Retail Merchant.

Cheapest House in the Market Square.

BRANCHES AT

LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay

Retail and Wholesale Merchant,

Market Square, P.O. Box 55,

POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother

Direct Importer & General Merchant,

POTCHEFSTROOM, [illegible]

P.O. Box [illegible] Tel. Add.: "[illegible]"

D. I. Varyava,

GENERAL MERCHANT,

King Edward Street, P. O. Box [illegible],

POTCHEFSTROOM

Amod Mamoojee Patel,

GENERAL MERCHANT,

S.A.C. Cantonment, P.O. Box 55,

POTCHEFSTROOM.

Tel. Add.: "Mamoojee." Transvaal.

ABDOOL RAHMAN,

MERCHANT,

POTCHEFSTROOM.

Tel. Address, "RAHMAN."

P.O. Box 44.

MOOSA HASSEN,

General Dealer,

KING EDWARD STREET,

AT THE MILL

POTCHEFSTROOM.

V. R. Naidoo,

GROCER & GENERAL DEALER

Jewellery,

Fancy Goods,

Drapery,

Watches & Clocks,

&c., &c.

Cheap & Good.

5 & 13 Frere Street,

& Market Street.

CRADOCK.

P. V. SANGHAVEE,

Head Office: 201 Grey St., DURBAN.

Branch: 34 Ezra Street, CALCUTTA.

COMMISSION AGENT.

Importer of Rice, Dholl, Ghee, Oil, Gunny Bags, etc.

માડાગાસ્કર સીપમેંટ કું૦

બકરાં ઘેટાં વગેરે જીવતાં જાનવર ઇમ્પોરટર

૧૭ ઓરમાન બીલ્ડીંગ, સેંટ્રલ સ્મીથ સ્ટ્રીટ.

બોક્સ ૬૪૭ ડરબન.

माडागास्कर शीपमेन्ट कम्पनी.

बकरें, भेड़ ६० जीते पशुओंका इम्पोर्टर.

बॉक्स ६४७. १७ ऑरमान बिल्डींग,

सेन्ट्रल स्मिथ स्ट्रीट, डर्बन.

L. MULCHAND,

Indian Silk Merchant

Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.

75 William Street,

CAPE TOWN.

R. NARASOO,

Indian and General Merchant,

Outfitter and Draper.

Boot and Shoe Warehouseman.

INDIAN SILKS A SPECIALITY.

KAFFIR TRUCK, &c., &c.

BARBERTON,

TRANSVAAL.

P. O. Box 56.

Telegraphic Address: "NARASOO."

R. P. BHATT, Watchmaker & Jeweller,

MANUFACTURER OF INDIAN JEWELLERY,

P.O. BOX 529. **120 GREY STREET, DURBAN.**

વોચ મેકર એન્ડ જુવેલર

સોના ચાંદીના દાગીના બનાવનાર.

સોના રૂપાના તમામ જાતના ગેરેન્ટીનો માલ આ દુકાનેથી મળશે. નેવાંકે, ચંદીયો, સોણીયા, હીરા, વિગેરે મરદ તથા ઓરતોને પહેરવાના તમામ જાતના ઓરડરનો માલ નમુના પ્રમાણે વખતસર કરી આપવામાં આવશે. દાગીના ખરીદનારને વેચવાની અગર બદલવાની ખાહેશ હશે તો તે વખતે મજુરી કાપી મુનાસબ બાદ કરી પુરા નાણાં પાછા દેવામાં આવશે. સારી જાતનાં અસલ ગેરન્ટીવાળા પાંચ વરસની ગેરન્ટીથી મળશે. દરેક જાતનાં સારાં અને સસ્તાં ઘડીયાળો વેચાય છે. ભાગ્યું તુટ્યું કામ ધ્યાન દઈ ખંતપુર્વક જલદી સમારી આપવામાં આવશે. બહાર ગામના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે.

આર. પી. ભટ.
વોચ મેકર એન્ડ જુવેલર.
૧૨૦, ગ્રે સ્ટ્રીટ.
પો. બોક્સ, ૫૨૯, ડરબન.

हरएक किसमके
सूवर्ण व चांदाके
हिन्दुस्थानी दागीनें.

हमारे यहां रकम किसमके सोना व चांदीके हिन्दुस्थानी दागीनें गारन्टी साथ तैयार मिलेंगे. जैसे—बेसर, कडा, हंसली, नथीया, चुडी इत्यादी.

खरीदनेवालोंको फिर बिकना होगा, तो मजदुरी निकाल कर दुसरा सम्पूर्ण दाम चुकाया जायगा.

आवश्यका माल ठहराये बखतर बनाया जायगा.

हरएक किसमकी घडी हमारे यहां गारन्टीसे मिलेंगी. गिरि काम ध्यान लगाकर खातरीसे जलद किया जायगा.

बहार गामके आरडरपर सम्पूर्ण लक्ष दिया जायगा.

आर. पी. भट,
१२० ग्रे स्ट्रीट, डर्बन.
पि. ओ. बोक्स ५२९.

மேல்கண்ட கடையில் தங்கம் வெள்ளியிலும் நகைகள் செய்யப்பட்டிருக்கிறது. வேண்டியவர்களுக்கு காரண்டியுடன் விற்கப்படும். நகை விபரம்: கம்மல், கத்திரிப்பாவலி, முருகு, கால்காப்பு, கொலுசு இன்னும் பலவித நகைகளும் கிடைக்கும். மேல்கண்ட நகைகளை வாங்குவோர்கள் வாங்கி உபயோகித்து திருப்பக் கொண்டு வந்தாலும் கூலி நீக்கி நகை நிறைப்படி கிரயம் மாத்திரம் கொடுக்கப்படும். வேறு புதிய ஆடர்கள் கொடுத்தாலும் மேலான விதமாய்ச் செய்து கொடுக்கப்படும். கனவான்களே! எங்கள் நகைகளை நீங்கள் முதலாவது வாங்கி உபயோகித்துப் பாருங்கள். நல் நிதிகள்.

இதில் கடிகாரங்களும் காரண்டியுடன் சரியான கொரண்டியோடும் பழுதாக திருத்திக்கொடுக்கப்படும்.

ஆர். பி. பட், 120 க்ரே ஸ்டிரீட், டர்பன்.

IBRAHIM CAMROODEEN.
GENERAL MERCHANT.
Natal Leaf Tobacco a Speciality.
123 GREY STREET (Camroodeen's Buildings.)
Tel. Add.: "Camroodeen," Durban.

DADA OSMAN,
General Merchant & Commission Agent,
139 QUEEN STREET, DURBAN.
P.O. Box 88. Tel. Add.: "PORBANDER."
ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસ્માન.
જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજન્ટ.
બોક્સ ૮૮. ૧૩૯, ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Mahomed Hassen Ismail,
[illegible] STORE,
[illegible] and Produce Buyer,
[illegible]
PORT ELIZABETH,
[illegible] Cape Colony
[illegible]

S. PEERBHOY BUTLER,
GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER
Turkish Caps of every description a speciality
606 WEST STREET, DURBAN.

HASSIM JOOMA,
GENERAL MERCHANT
Head Office - 370 Pine Street.
Branch - Leribe, Basutoland.
HOUSES TO LET.

SUN CIGARS . . . . .
SUMATRA CHEROOTS.
BOER TOBACCO . . .
VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c.
At Lowest Wholesale Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,
132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.
સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરૂટ બોર ને વરજીનીઆ ટોબાકો વગેરે જાતની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.
સન બ્રાન્ડ ટોબેકો વર્કસ,
૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.
Have a large stock of
RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,
Directly Imported from India.
348 PINE STREET, DURBAN
Tel. Address: "FABULAR." Box 90.

Abdool Hack Mahomed Ismail & Company,
Wholesale and - - Retail Merchants.
DIRECT IMPORTERS of
All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.
RATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES
121 GREY STREET, DURBAN.
Branch Office—Indian Location, Joh'burg.
Head Office—Tirpatur, Madras.

Printed and Published by V. MADANJIT, International Printing Press, Phoenix, Natal.

PRICE 3D. REGISTERED AS A NEWSPAPER.

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday, 9th September, 1905. No. 36.

P.O. Box ... Telephone 2..

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & CO.,

WHOLESALE MERCHANTS AND DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis AND Sarees.

Rugs, Shawls, Boots AND Shoes, etc., etc

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: "..."

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers.

have always on stock :—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO., 118 COMMERCIAL RD., DURBAN.

Cable & Tel. Add.: "Kathorian."

Telephone 224.

ભાડે આપવાનાં છે.

ફર્સ્ટ એવન્યુમાં આવન હોટેલનો નીચલો ભાગ, તથા પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટમાં મોટું ગુદામ, કારખાનાં, મીટીંગ વિગેરે માટે ઉપયોગનું છે ભાડું સસ્તું. નીચેને સરનામે લખો.

ચોખા, દાલ રસનો ગોળ બનાવવાનો તમાકુ હમેશાં વેચાનો લેવાનો છે.

કેપ સ્નુક ફીશ આવી પોહોચી છે ભાવ ... તેમજ કલકત્તા, મુંબઇ અને વિલાયતથી સર્વ જાતના માલ આવી પુગ્યો છે અને ઘરાકોને અરજ કરવામાં આવે છે કે આગળ જેમ ઓરડર મોકલતા તેવીજ રીતે ઓરડર મોકલી ઉપકાર કરતા રહેશો.

જાલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.
૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

TO LET.—Ground Floor of Avon Hotel, in First Avenue, and a Large Warehouse in Prince Edward Street. They can be used either as Workshops, for Meetings, or any purpose. Rent cheap.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Cocoanuts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Snoek, Fish, Skins of various kinds, &c.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates.

AT

JALBHOY SORABJEE BROS.,

110 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS &C., TO LET.

APPLY —

125 FIELD STREET.

P.O. Box 97. Tel. Address "Miankhan," Durban Telephone No. 355

EAST INDIAN TRADING Coy.

GENERAL MERCHANTS and Direct Importers of all kinds of Groceries, Soft Goods, etc., etc.

102 Queen Street, Durban. P.O. Box 696.

Tel. Address: "Porbandar."

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબાઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર મુલતાન તા. ૧૬ " "
" [illegible] તા. ૩૦ " "

ઉપલી આગબોટોમાં મુસાફરી રેહી છે, જગ્યા તીએ ફાલકામાં છે અને ખોરાક પાણી વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે, હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે.

પોરબંદર, કાઠીઆવાડ જનારાઓએ ધ્યાનમાં રાખવાનું છે કે દરમાસે એક આગબોટ પોરબંદર ટચ કરશે.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ટેમસર આવી ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે. વાસ્તે જનારાઓ વિચાર કરી કામ કરશે કે જેથી પાછળથી હેરાન થાવું ન પડે. વધારે ખબર નીચે લખેલે ઠેકાણે તથા ટાઈમટેબલ છપાય છે તે મંગાવવાથી મળશે.

ઓસમાન અહમદ.
કમરૂદીન બીલ્ડીંગ, વેસ્ટ સ્ટ્રીટ,
પી. ઓ. બોક્સ ૧૨૬, ડરબન.

જરમન ઈસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.
[illegible] રોડ,
ડરબન.

MOOSA OSMAN & CO.

Wholesale and Retail

Merchants & Direct Importers,

563 CHURCH STREET,
MARITZBURG, Natal.

મુસા ઓસમાન એન્ડ કું૦

હોલસેલ ઇમ્પોરટર્સ,

પી.એમ.બર્ગ, નાતાલ.

દયાળ રામજી પટેલ,

ટ્રેડર અને કમીશન એજન્ટ.
પી. ઓ. બોક્સ ૬૦૯, ડરબન.

रबरी सीक्का

सुशोभित और सस्ता.

मनपसन्द और नमुनेदार अक्षरोंसे रबर स्टांप बनाया जाता है.

इन्टरनेशनल प्रिन्टींग प्रेस,
फिनिक्स, नाताल.

USEFUL BOOKS

MODERN LETTER-WRITER (Seventh Ed.), Containing 635 letters. Useful to every man in every position of life for daily use. Re. 1, 2as. post free.

HELPS TO THE STUDY OF ENGLISH (Third Edition). An exhaustive collection of phrases, idioms, proverbs, etc., with their explanations and proper uses. Rs. 3, 2as. post free.

EVERY DAY DOUBTS & DIFFICULTIES in reading, speaking and writing the English language (Third Edition). Re. 1, 2as. post free.

HANDBOOK OF ENGLISH SYNONYMS, (Third Edition).—Explained and illustrated. Aids to the right use of synonymous words in composition. Re. 1, 2as. post free.

SELECT SPEECHES OF THE GREAT ORATORS, vols. I and II.—Helps to write idiomatic English, to improve the oratorical and argumentative powers, etc. Each vol. Rs. 2, 2as. post free.

WONDERS OF THE WORLD (in Nature, Art and Science). Re. 1, 2as. post free.

To be had of The Manager, "INDIAN ECHO" OFFICE, No. 106 UPPER CIRCULAR ROAD, CALCUTTA.

M. E. TILLY.

Wholesale & Retail Merchant,

Box 103, KIMBERLEY STREET,

KLERKSDORP.

ரப்பர் ஸ்டாம்புகள்.

முத்திரை [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] இன்டர்நேஷனல் பிரிண்டிங் பிரஸ், பினிக்ஸ், நேட்டால்.

விசேஷ விளம்பரம்.

[illegible] [illegible]

எம். ஆர். பி. [illegible] செட்டி,
369, பயின் ஸ்ட்ரீட், டர்பன்.

વેચવાની છે.

ખેતી અથવા સ્ટોરને લાયક [illegible] વીઘા જમીન [illegible]
વધારે ખુલાસા માટે પુછો.
એમ. આર. પી. [illegible]
૩૬૯ પાઇનસ્ટ્રીટ, ડરબન.

ABDOOL GAFFOOR & Co.,

Arabian and General Merchants and Drapers,

125 Commercial Road, Maritzburg.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Skirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—120 Commercial Road, Maritzburg.
Branches—[illegible] Commercial Road, Maritzburg.
And at Mooi River.

Tel. Address: "Hassan" Maritzburg.

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL

Arabian Merchant & Direct Importer,

65 COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG.

Branches—[illegible] Commercial Rd., Maritzburg.
And at Mooi River.

CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, GROCERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTION.

Telegraphic Address "Ebrahim."

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Atta of all kinds and Groceries, &c.

120 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods

—AT—

122 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers,

208 Church Street, Pretoria.

P.O. Box 153. Tel. Add. "Tayob."

P.O. BOX 441.

ઇ૦ અબુબકર આમદ ઍન્ડ બ્રધર,

Tel. Address 'ABOOBAKER'

તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નાં૦ ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing, Blouses, Night-gowns, Combinations, Chemises,

Skirts, Underskirts, Children's Fancy Goods, Frocks,

Bibs, Bonnets, Bootees, Hats, Wool Shawls.

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

ખાજા ખાશો કે

મસાલેદાર ધારી?

जंडुमहाराज मीठाईवाला

१५९, ग्रे स्ट्रीट, डर्बन.

हमारे यहां हरहमेश गरमागरम घीकी मीठाई, सेव और पकौडा तैयार मिलेंगे.

ઘીની મીઠાઈ

સ્વાદીષ્ટ! ગરમાગરમ! અને વળી ગમે તે વખતે! ચોખ્ખા ઘીમાં—સુતરફેણી, મગજ લાડુ, ઘારી, બુંદી, મેસુબ, જલેબી, જાંબુ, ખાજલી, સેવ, ભજી આં વીગેરે ઘીમાં બનાવેલાં તઇયાર મળશે. તેલ બીલકુલ વાપરવામાં આવતું નથી.

ખાસ ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપી માલ વખતસર અને સરસ બનાવી આપીએ છીએ. બહારગામના ઓરડરનો માલ રેલવે મારફત વખતસર ચડાવીએ છીએ.

જે૦ દલપત ઍન્ડ કું૦

૧૫૯, ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

ADAM H. G. MAHOMED,

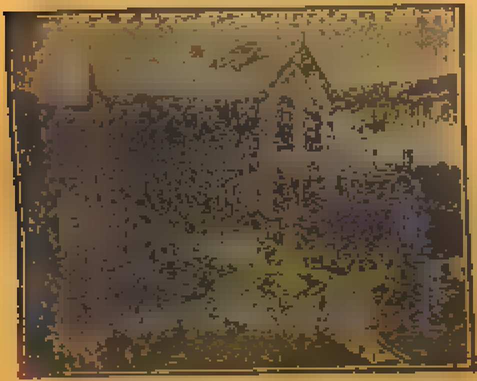

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOP STREET CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "ADAMGOOL," CAPETOWN.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars,

MANUFACTURED BY THE

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

118, STATION ROAD, BRICKFIELD,

P.O. Box ... JOHANNESBURG.

PROPRIETOR—P. S. DORABJEE.

Special Quotations for the Wholesale Trade.

—A TRIAL SOLICITED—

Sample Cigars sent Post Free on application.

A. Chetty, Central Fruit Depot,

FLORIST AND FRUITERER.

Importer and Exporter of Colonial and Foreign Fruits and Flowers. Choicest Fruits packed for export. Wedding Bouquets, Sprays, and Wreaths made up on the shortest notice.

CIGARS. CIGARETTES. CONFECTIONERY.

Heynes Mathews' Buildings, (corner of Adderley and Longmarket Streets)

CAPE TOWN.

Telegrams: "Chetty," Cape Town.

எ. செட்டி வெளிதேசவியாபாரி.

இவரிடத்தில் பலவிதமான புஷ்பங்களும் பழங்களும் இருக்கின்றன, ... வெளிநாடுகளுக்கும் ஏற்றுமதி இறக்குமதி செய்கிறார், ... கல்யாண புஷ்பசெண்டுகளும், மாலைகளும், ... புஷ்பமொக்குகளும் அவரிடமிருக்கின்றன. ... சிகரெட், மிட்டாய்வகைகளுமிருக்கின்றன.

... மெத்யூஸ் பில்டிங்ஸ், ... லாங்மார்க்கட் ஸ்திரீட் கேப்டவுன்.

"செட்டி" ... கேப்டவுன்.

ટરકીશ ફેઝ ટોપીઓ.

ઇંગ્લીશ ફેક્ટરીની બનાવેલ.

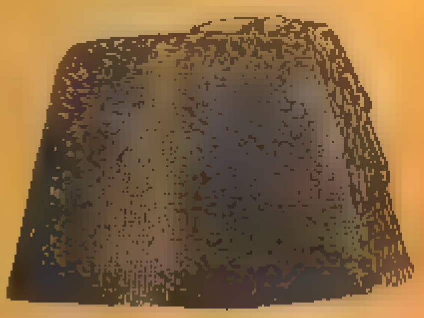

ઉંચી માલ સસ્તા ભાવ.

મશીનો નમુનેદાર, શોખીન રંગની "ફેઝ" ટરકી ટોપીઓ, પુરૂષ તથા બચ્ચાંઓ ... કીફાયત ભાવે અમારે ત્યાં મળશે. બહાર ગામ સારી રીતે ... "હિન્દુ ફેઝ" નો સારો જથ્થો થોડા દીવસમાં આવી પુગશે.

S. R. Sarfudin, Importer,

100 Queen St. P.O. Box 75, Durban.

એસ. આર. સરફુદીન.

૧૦૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ, બોક્સ ૭૫ ડરબન.

FOR RUBBER STAMPS

Of all Shapes and Sizes in

DIFFERENT LANGUAGES,

SEND TO—

International Printing Press,

PHŒNIX.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - - P.O. BOX 1869.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer,

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 178,

BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

UPPER MURCHISON ST.,

LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

SUN Insurance Office.

SUN FIRE OFFICE FOUNDED 1710

PAYNE BROS., Agents, WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसे पुराणी

आगका विमाकी ऑफिस.

स्थापण पौंड ३०,००,०००.

अर्जी करनेसे कमतीमें कमती भाव मिलेंगे

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમા ઓફીસ જેની મુડી પાં ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની છે સધી વહીવટથી ઓછામાં ઓછા ભાવ ભાવો મળી શકશે.

[illegible]

Hindi Dawakhana

હિંદી દવાખાના.

આ દવાખાનામાં દરેક જાતની દવા પુરી પાડવામાં આવે છે. બહાર ગામના ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. દરદી ઓની ઉપર ખાસ ધ્યાન આપી ઉમદા ટ્રીટ મેંટ કરવામાં આવશે. ઘોડા અને જાનવરની દવા અમારે ત્યાંથી મળશે.

૩૬૦ પાઇન સ્ટ્રીટ અથવા ૧૨૨૫, અમગેની રોડ સ્ટેશનની બાજુમાં.

हिन्दी दवाखाना.

इसी दवाखानामें हर किसमकी दवा मिल सकती है. बहार गांवके ऑरडरोंपर सम्पूर्ण ध्यान लगाया जायगा.

दर्दीओंपर ध्यान लगाकर उमदा ट्रीटमेन्ट की जायगी.

घोडे और टटूकी दवा भी हमारे वहां मिल सकती है.

मिलनेका पता-

३६० पाइन स्ट्रीट,

और १२२५ अमगेनी रोड

स्टेशनकी पास.

இந்திய மருந்துக்கடை.

சகலவகை மருந்துகளும் விசேஷ ரசமாக விற்கப்படும். வேண்டுபவர்கள் கேட்கவுடனே போஸ்ட்டு மூலமாய் பெற்றுக்கொள்ளலாம். அதிவிசேஷமான வியாதிகளுக்கும் குதிரை வியாதிகளுக்கும் மருந்து கிடைக்கும். வெண்மேகம், மேகரணம், அசீரணம், வாதம், இருமல், தலைநோய், காக்கைவலி, பெண்கள் வியாதி.

இந்திய மருந்துக்கடை, 360 பைன் ஸ்டிரீட், டர்பன். அம்கேனி ரோட் ஸ்டேஷனுக்கு அருகில்.

• Castle Cash Stores. •

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS,

HANOVER STREET,

CAPETOWN.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

53 & 56 LEUWEN STREET,

CAPE TOWN.

BRANCHES - 272 Caledon Street.

295 Long Street.

P.O. Box 353. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co., *Wholesale Merchants,*

467 SMITH STREET, DURBAN.

કૈસી કાપડના ખાસ વેપારી. દેશમાં ઉદ્ભવ નવી તરેહનોમાલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "હુસકવારના સોઇંગ મશીન" ના નાતાલ વાંસેવાલ અને ઓરેંજ રીવર કોલોની માટેના ખાસ આડતીઆ. "જનરલ સોફ્ટ ગુડસ" અને કાફરીબરનો માલ તરેહ તરેહ જાતનો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવેછે.

ખાનગી ઈંગ્રેજી ગુજરાતી નિશાળ.

જે તા. ૧૬ મી જુન ૧૯૦૪ થી ખોલી છે.

ગુજરાતી તથા ઈંગ્રેજી પુસ્તકો, કાપીઓ, પાઠમાળાઓ, મીનીંગ બુકો, વગેરે તૈયાર છે. અને તેજ બુકોથી અભ્યાસ ચાલે છે. વધુ હકીકત માટે લખતું અગર મળવા મેં૦ કરવી.

સેવાલ સ્ટ્રીટ, સુરતી | એમ૦ એલ. પટેલ
મસ્જીદ પાસે, ડરબન | સ્કુલ માસ્તર.

Subscription Rates.

"INDIAN OPINION."

Yearly Subscription (Natal)	12/6
Half Yearly	7/6
Quarterly	4/-
Yearly Subscription (South Africa, England and India) ...	17/-
Half Yearly	9/-
Quarterly	5/-

Country subscribers should add cost of exchange when sending cheque.

મુસા જાનમહમદ.

૪૭૦-૯૩૮ ચર્ચ સ્ટ્રીટ, જનરલ મરચંટ.

હોલસેલ અને રીટેલ,

ટેલીગ્રાફ સરનામું, "મુસા"

ટેલીફોન, નંબર ૨૦૬.

બ્રેન્ચીસ.

ન્યુકેસલ, ન્યુકોટલેંડ, ડંડી,

મોરીસનસરોડ, અમઝીંકુલુ, ડંડી,

૫૨૮ લોંગ માર્કેટ સ્ટ્રીટ.

FOR SUITS TO MEASURE

GO TO

Makanjee Bros.,

OUTFITTERS.

152, Grey Street.

FOR

Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO

VERGATSAMY NAIDOO,

TONGAAT.

INDIAN AFRICAN LINE.

Calcutta Direct.

S.S. 'MIRZAPUR,' Oct. 5th, 'GHAZIPUR,' Nov. 5th

सीधी कलकत्ता जानेवाली स्टीमर.

"मीरजापुर" नामकी स्टीमर यहांसे ता० ५ वीं अकटोबरके रोज और "गाजीपुर" ता० ५ वीं नवेम्बरके सीधी कलकत्ता जानेके लिये रवाना होगी. यह स्टीमर बहुत जल्दसे दौड़नेवाली है.

यह स्टीमरमें खासगी मुसाफरोंके लिये अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. पासेंजरों अपनी मुसाफरी बड़ी मजेसे और शान्तिसे करते हैं. सगवड उत्तम प्रकारसे की गई है, इसलिये कलकत्ताके सत्तावालों तरफसे सर्टिफिकेट पा चुके हैं. दुसरी कम्पनीकी स्टीमर कई कई बन्दर करती जानेसे पासेंजरो तकलीफ पाते है, ऐसी तकलीफ इस स्टीमरमें नहीं है और आदमी आराममें देश जा सकते हैं. दरवान खलासी भी यह स्टीमरमें इन्डियन है.

यह कम्पनीकी सभी स्टीमरोंमें अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. विशेष खबरके लिये निचे लिखे पत्ते पर एजन्टोंसे मिलनेसे मालूम होगा.

डीवाल बोलवे कुं० — पोइन्ट.

बी. इब्राहीम इस्माइल कुं० — नां. ११४, ११६ और ११८ कमरशीयल रोड, डर्बन. बोक्स नम्बर १२५.

કલકતાની સીધી સ્ટીમર.

ઉપડી "મીરઝાપુર" નામની સ્ટીમર અહીંથી તા૦ ૫ મી અકટોમ્બરને આશરે સીધી "કલકત્તા" માટે ઉપડી જશે. અને "ગાઝીપુર" તા૦ ૫ નવેમ્બરે ઉપડી જશે. આ સ્ટીમર ઉતાવળી ચાલની હોવાથી જલદી પહોંચશે.

આ સ્ટીમરમાં મુસાફરોને માટે ખાસ સગવડ કરવામાં આવી છે તેથી મુસાફરોને ઘણા આરામથી જવાની સારી તક છે, ખલાસી દેશી છે, વળી બીજી સ્ટીમરો દરેક બંદર કરતી જતી હોવાથી લાંબે વખતે દેશ પહોંચે છે જ્યારે અમારી સ્ટીમરો અહીંથી ઉપડી પરબારી હિંદુસ્થાન જતી હોવાથી થોડી મુદતમાં પોંચી શકાશે, વધુ વીગત માટે નીચેને સરનામે ખબર કાઢશો.

ડીવાલ બોલવે કું૦ — પોઇન્ટ.

બી૦ ઈબ્રાહિમ ઇસ્માઇલની કું૦ — નાં. ૧૧૪, ૧૧૬ અને ૧૧૮, કોમરસીયલ રોડ, ડરબન. પોસ્ટ બો૦ ૧૨૫.

மேற்கண்ட ஸ்டீமர் மிகவும் உறுதியானதும், விஸ்தாரமும், ஓட்டத்தில் அதிக வேகமும் உடைகள் இருக்க சகிக்கப்படுமானது. இந்த மிர்சாப்பூர் என்னும் மரக்கலம் அக்டோபர் மாதம் 5உ கல்கத்தாவுக்கு இங்கிருந்து பாசிஞ்சர் ஏற்றிச்செல்லும்.

காசிப்பூர் என்னும் ஸ்டீமர் நவம்பர் மீ 5உ புறப்படும்.

இது பாசிஞ்சர் ஏற்றுமதிக்காகச் செய்யப்பட்டுள்ளது. ஜனங்கள் சௌகரியமாய் வசிக்கத்தக்கது. இந்த ஸ்டீமருக்கு கல்கத்தாவில் பலமான சர்ட்டிபிக்கட் கிடைத்திருக்கிறது. அநேக பிரயாணிகள் சிறு கப்பல்களில் ஏறி அதிக கஷ்டமடைகிறார்கள், அவ்விதம் போவதில் கஷ்டமேயொழிய சௌகரியம் இராது. எங்கள் ஸ்டீமரில் வரும் பிரயாணிகளுக்குக் கஷ்டமில்லாமல் இந்தியா கொண்டு சேர்ப்போம்.

எங்கள் கப்பலில் வேலைபார்ப்பவர்கள் எல்லோரும் இந்தியர்கள். இந்தக்கம்பெனியின் ஸ்டீமர் இங்கிருந்து மாதாந்தரம் கல்கத்தாவுக்கு நேரே போகும். பிரயாணிகளுக்கு உபசரிப்புடன் இடம் கொடுக்கப்படும். மற்ற முக்கிய காரியங்களுக்கு அடியிற்கண்ட ஏஜண்டருக்கு எழுதித்தெரிந்துகொள்ளலாம்.

டெலால் அண்டு கோ, பயின்டு, டர்பன்.

பி. இபிராகிம் இஸ்மாயில் அண்டு கோ, செ. 114, 116 அண்ட் 118. கமர்ஷியல் ரோட், டர்பன்.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS:
J. GARLICK, Cape Town; G. E. HANDS, Resident.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગાર્લીક, કેપટાઉન.

જી. ઇ. હેન્ડસ, ડરબન.

સર્વ જાતનો માલ.

સઘળી રકમનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, વાસણો, શાલો, જવાહીર, વિગેરે,

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ૦ કરમનની કંપની સાથે લાંબા વખતથી વેપાર કરેલા છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલો છે, તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

ડી. દાદા ઓસમાન.

,, ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

Established 1854.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .
. . . Direct Importer

—OF—

Indian and other Oriental Merchandise

—FROM—

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

10 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG (P.O. Box 4081.)
PRETORIA, Mullen House, 242 Church St. (P.O. Box 224.)
BULAWAYO (P.O. Box 486.)
BARBERTON. VRYBURG. KIMBERLEY.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

L. DONNELLY

Wood, Coal & Produce Merchant.

Delivery guaranteed to any part of Durban and suburbs.

Waffle Blocks (2ft.) a speciality.

Corner of GREY & PRINCE EDWARD STREETS

DURBAN.

સરકારી સરવેયર.

ઘરાકને માટે ઘણી કાળજીથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.

૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इजनेर.

भाइकोंका काम बहुत ध्यानसें संतोष क किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन

ஜெ. எ. சோரல்.

கவர்மெண்டு சர்வேயர்.

பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்.

டர்பன்.

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams, Curry Powder, Chutneys, Cayenne Pepper, White and Black Pepper, Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.
Box 63, Durban.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦

દરેક જાતના લાકડા તથા ઇમારતનો સામાન.

પોઇંટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कुं.

बहुत रकमका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पोंइट रोड, डर्बन.

அயல்தேசங்களிலிருந்து மர இறக்குமதிசெய்து பெரிய வியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். விடுகட்டுவதற்கான ஒவ்வொருவகை மரங்களும் கிடைக்கும்.

ஆர்பரோ அண்டுகோ.

பயிண்டு ரோட் டர்பன்.

ROYAL

Exchange Assurance.

FOUNDED 1720 A.D.

CAPITAL £4,000,000

FOR FIRE ASSURANCE.

H. FELLOWS-SMITH,
Incorporated Accountant,
Chief Agent,

Equitable Buildings, Smith St., Durban,

MONEY TO LEND in large or Small Sums

રોયલ એક્સચેંજ વીમા કંપની.

સને ૧૭૨૦ માં સ્થપાએલ.

મુડી પો. ૪,૦૦૦,૦૦૦

આગના વીમાની શાખાના મુખ્ય એજન્ટ

એચ. ફેલોસ્મીથ.

ઇક્વીટેબલ બીલ્ડીંગ

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

પૈસાની નાની મોટી રકમ ધીરવામાં આવશે.

᾿
Indian Opinion

Vol. III. PHŒNIX, NATAL, SATURDAY, 9TH SEPTEMBER, 1905. No. 36

M. H. NAZAR, Editor.

Contents.

	Page
EDITORIAL COLUMNS:—	
The Native and the Indian	599
Well Done, Bengal !...	599
A Striking Contrast	600
OTHER ARTICLES :—	
Chinese Marauders	600
Coloured Storekeepers	600
Native Representation	601
Partition of Bengal	602
Mrs. Bradlaugh Bonner on India ...	602
Our Cape Despatch	602
Some Fallacies about Alcohol ...	603
Facts and Comments	604
Our Weekly London Letter ...	604
CORRESPONDENCE :—	
The True India	603
The Treatment of Fellow-Subjects ...	605

Indian Opinion

SATURDAY, 9TH SEPT., 1905.

The Relative Value of the Native and the Indian to Natal.

THE communication of Mr. J. W. Shepstone to the *Times of Natal* (which we reprint elsewhere) should be read with earnest interest by every man in the Colony who has its interests at heart.

Mr. Shepstone waxes eloquent on the benefits of British rule; but the fact that he can also say that confidence "is now gradually ebbing away" is the greatest argument that the Natives themselves do not believe all the good things that Mr. Shepstone says of British (i.e., Colonial) rule. The suggestion that a council of their own hereditary chiefs be appointed as a consultative body is a good one; for although Mr. Shepstone says the Natives are "fully represented" in Parliament, it is the commonest experience that what is everybody's business is nobody's business, the Minister for Native affairs notwithstanding. It was said in the Imperial Parliament some years ago that all were members for India: yet that statement has not saved India from the grossest neglect, in spite of there being a Secretary for India.

While we can agree that liberty can easily be "harmful and demoralising," we think the faults of the native can be traced to the fact that they have more than liberty. From the first they have been unduly pampered; and in comparison with the European, for instance, the burden of existence is very light for them. There is no incentive to self-improvement. History has ever shown that whenever the conditions of life become too easy, degeneration in every way sets in. The natives cannot be blamed for their indolence: the blame rests with that super-excellent Colonial rule which has criminally neglected its duty in encouraging it. At present the Natives are of little value to Natal. The Transvaal benefits more from the Native population of Natal than the Colony itself. It is true he brings a good percentage of his money home, but his solid work is of far more value to the Transvaal than his savings are to Natal. And besides this, while the Native has money, he is generally idle, and therefore he contributes little to the wealth of the State.

The true way out of the difficulty was pointed out by the Rev. Mr. Dube in his speech at Mount Edgecombe the other day. The Natives have the capacity for improvement. Increase his wants by educating him, and at once you increase his work. Let the Colonial look upon him as something better than dirt, and give him the chance to develope self-respect. A little judicious extra taxation (if our legislators are capable of taxing judiciously) will do no harm; for although in some few instances taxation is a direct incentive to robbery to provide the wherewithal to pay, in the majority of cases it compels the native to work for at least a few days in the year. But with all this the situation is bad enough, and is certainly no credit to the Colony.

Now let us turn our attention to another and entirely unrepresented community—the Indian. He is in striking contrast with the Native. While the Native has been of little benefit to the State, it owes its prosperity largely to the Indian. While Native loafers abound on every side, that species of humanity is almost unknown among Indians here. The fair fields of Natal that are its pride were made by Indian labour. Leaving out of account for the moment the rudimentary architecture on most of the free Indians' plots (there is room for gentle Governmental persuasion here) what a contrast there is between the well-cultivated fruit-gardens of the Indian and the miserable mealie patches of the Native! If the Native has the capacity for improvement, the Indian has it a thousand times more. Indeed, it is a chief source of complaint that the European cannot compete against his untiring industry. Time and again have indentured Indians raised themselves or their children far above their original status. Yet this result, so desirable from the point of view of the true economist, is found to be the gravest danger to Natal! The indentured class are proved to be excellent labourers and excellent servants, far and away superior to the Native. Of the higher classes of Indians it is unnecessary to speak here.

And what do Indians get in return for these benefits in building up the Colony? Every indignity and restriction short of compelling the Government of India to stop the immigration of indentured labour is put upon them. Vituperation and abuse are heaped on their devoted heads, and the dignity of Parliament does not prevent its being carried even there. They are looked upon as a danger to the public health when the perusal of any health report will at once show such a charge to be moonshine. A glance at the police returns will show there are relatively far fewer criminals among them than among Europeans. A great cry has recently been raised that the free Indians evade the iniquitous tax placed upon them; but it is conveniently forgotten that at least an equal percentage of Europeans would evade taxes and customs dues if they could and that it is considered a creditable thing rather than otherwise to "do" the Government. He is accused of spending nothing in the Colony; and at the same time legislation is directed against his being here at all—unless it be as a virtual slave.

Out upon all this humbug! Give the Indian a chance on the reasonable lines laid down by the British Indian Association. Stop harassing him, and encourage him to develope the country districts which Europeans have proved themselves incapable of doing. Give him the blessed relief of a sense of security under British rule. Let the merchant feel that his licence is not held on the whim of some irresponsible licensing officer. Regulate immigration, certainly, but give those Indians who are here, and who cannot be turned out, every inducement to develope the country and add to the wealth of the Colony. There is in them the making of excellent citizens: why will not Natal profit by the fact?

Well done, Bengal !

SIMULTANEOUSLY with the news that the autocrat of India has succeeded in partitioning Bengal in the face of unanimous public opinion, comes the most welcome news that the people of Bengal have carried out the solemn resolution passed by them to boycott British goods, should the Indian Government over-ride the prayer of the people not to divide the country. The cablegrams also inform us

that the effect of the boycott is already being felt in Manchester. This is very satisfactory. There has been altogether too much neglect of Indian affairs in Great Britain, because neither of the great political parties has found Indian questions to be of mercantile value from a party standpoint. To each one, India has appeared to be a hot potato to be dropped so soon as it was handled. Neither party could do economic justice to India without calling upon the British voter to sacrifice something out of the millions that are year after year poured into the British Exchequer from the Indian Treasury. The Bengalis have now found out the clearest as well as the most effective method of showing their resentment at the flouting of the emphatically-expressed wishes of the people. The question of partition, like the story of the greased cartridge, has appealed alike to the classes and to the masses: and the proverbially docile Indian, whilst he would tolerate calmly many a wrong, would not tolerate violence to his cherished sentiments, especially when there is, as in this case, a religious touch about it. The days of mutiny are happily over. The Sepoy would not revolt, nor is there, in the present instance, a question particularly affecting him: but better than the mutiny is the policy adopted and evidently carried out by the Bengalis. No one could take exception to it. It is perfectly consistent with the Indian character, and it has in it germs of future possibilities which it is difficult even to foreshadow. It will give a tremendous encouragement to home industries; it will bring Indian questions at once to the fore in England, and it ought to enlist the active sympathy of the voters of Lancashire, who have on many an occasion dictated British policy. It will show also that, fallen as India appears to be, she has still sufficient strength of purpose left in her to vindicate the rights of justice even though it may involve a sacrifice. We wish the leaders of this movement all success, and hope that they will have courage enough to carry out their programme to the end.

A Striking Contrast. THE MEETING REPORTED in our last issue at which a "Home Rule all round" resolution was passed, was a far more representative gathering than would appear from the report in *India*. We learn from *Reynold's* that among the organisations represented at the meeting were the National Democratic League, Metropolitan Radical Federation, East St. Pancras Liberal and Radical Association, the Operative Bricklayers' Society, Amalgamated Society of Railway Servants, Amalgamated Union of Upholsterers, Indian National Congress, Bermondsey Liberal and Radical Association, Canal, River, and Docks Watchman's Society, East Islington Radical Association, Amalgamated Tool Makers' Society, London Carmen's Union, London Amalgamated Society of Coopers, Amalgamated Union of Operative Bakers, South St. Pancras, South Islington, Chelsea, and Holborn Progressive and Radical Association, West Islington Radical Association, Municipal Employees' Association, National Reform Union, Amalgamated Society of Carpenters and Joiners, Indian Home Rule Society, Walworth Liberal and Labour Association, New Reform Club, Tramway and Vehicle Workers' Union, East Ham Labour League, Hampstead Trades and Labour Council, Limehouse Liberal and Radical Association, North Lambeth Labour and Progressive Association, Hoxton Liberal and Radical Association, etc., and that a large number of Indian gentlemen were present. "A stirring scene was witnessed," we read, "when Mr. Krishnavarma, of the Indian National Congress, rose to move 'that Home Rule all round—Ireland first, and India included—is urgently required by all true democrats.' All the delegates rose, and enthusiastically cheered the Indian representative." We are gratified at the warmth of this reception by the representatives of so large a number of British working men and others, as it is in striking contrast to the position in South Africa. It is especially from this section of the Home population that India has most to hope; therefore we are doubly grateful for this unmistakable display of large-hearted sympathy.

Chinese Marauders

Attack Upon Indian Employees

One Killed, Others Wounded

News is published this morning (Saturday last), says the *Natal Mercury*, of another Chinese affray, this time on the Kleinfontein Estates. It appears that, two nights ago, 20 coolies attacked the house of several Indians in the employ of the Estates Company. A terrible struggle ensued, the Indians being practically unarmed, while the Chinese carried long knives. One Indian was slashed across the stomach in a fearful manner, and died almost immediately. Four other Indians were injured by cuts and blows. It is not clear whether the Chinese were in search of plunder. The police are investigating the affair.

Twenty Chinamen Captured

In connection with the Kleinfontein outrage, the police are busy trying to trace the marauders, and on Saturday last captured a group of 20 coolies, who are suspected of being connected with the outrage. Two of them have been identified by the Indians.

Coloured Storekeepers

Restricted Trading Area

An Important Discussion

In the Maritzburg Town Council

At the meeting of the Maritzburg Town Council on Tuesday last, an appeal was brought against the decision of the Licensing Officer in refusing an application for a wholesale and retail licence for premises 415, Church-street.

Mr. Hime (Alison and Hime) appeared on behalf of the applicant, who was a Chinese trader. He described the position of the store, which was situated about fifty or sixty yards above Retief-street, and said that no objection had been raised as to the suitability or otherwise of the premises. He understood that the premises were quite suitable. The applicant had carried on business in the City for about twenty years. He understood that the Licensing Officer had refused the licence because he considered it inadvisable to issue licences to coloured traders within what was regarded as the European area. He was unaware of any resolution of the Council declaring any particular area for Europeans, but he understood that no licences would be issued to Indians or other coloured persons in respect to premises in the whole portion of Maritzburg above Retief-street. He spoke at length in support of the application, and pointed out that in the so called European area there were a great many stores lying empty, and it was a hardship on the owner if he were not allowed to let such premises to coloured tenants.

Mr. Cameron spoke on behalf of the owner of the premises, Mr. McGibbon.

In reply to questions, Councillor Line, Chairman of the Finance Committee, said the European area had been decided upon by the Finance Committee.

Councillor Hathorn moved that the decision of the Licensing Officer be upheld. He thought there should be some resolution of the Council defining a European area.

Councillor McAlister seconded the motion.

Councillor Taylor moved as an amendment that the decision of the Licensing Officer be reversed, and that the licence be granted.

Councillor Stott seconded the amendment.

Councillor Francis thought the circumstances of the case warranted the Council in granting the licence. He thought the matter should, however, be referred to the Committee of the Whole Council to define a European area.

Councillor Ireland supported the resolution. He did not think the Ratepayers' Association would thank Mr. Cameron for coming forward and advocating the granting of a licence to a coloured trader in the European area.

Councillor Francis: "Business is business."

Mr. Cameron: I do not appear here on behalf of the Ratepayers' Association. (Laughter.)

Councillor Line spoke in support of the decision of the Licensing Officer, and pointed out that Councillor Taylor and Mr. McGibbon, when a member of the Council, had set their faces against the issue of licences within the European area.

Mr. McGibbon challenged Councillor Line to show him any resolution of the Finance Committee defining any area. It was a tacit understanding between the Mayor and the Licensing Officer. He also challenged Councillor Line to name any instance where he (Mr. McGibbon) had voted against any licence for premises below Boshoff-street.

Councillor Line persisted in his statement that Mr. McGibbon had voted against the granting of licences to coloured persons within the defined area.

Councillor Laffan thought the application should be dealt with on its merits, and although against the general principle of allowing mixed licensing, he would vote for the granting of the present aplication.

Councillor R. Mason urged the Council to uphold the decision of the Licensing Officer.

The amendment was lost, and the resolution carried.

Native Representation

Mr. Shepstone's Views

"British" Rule

The following letter from Mr. J. W. Shepstone, was addressed to the *Times of Natal*:—

Sir,—May I crave space in your columns for the following: During the month of December, 1845, British rule was permanently established in this Colony. Several native tribes were found located in different parts of it under despotic government, and the fact of this becoming a British dependency emancipated them from the despotism, and they became full-fledged British subjects—bar the franchise—enjoying the privileges of the British Constitution, which meant protection, security, redress, and full liberty—a liberty they had not been permitted under their own chiefs. And who could wish for more than what has been enumerated?—rescued as they were from absolute despotism and without the slightest preparation placed under a Government of the opposite extreme. The franchise is a special but necessary privilege, granted under certain conditions or qualifications, and, therefore, limited; but, notwithstanding this, those who have no vote are as equally affected by all laws passed by the Legislature as the qualified voter.

Representation of our natives has been recommended by the Native Commission, and also advocated by some of our fellow-Colonists, and it is proposed that European members be appointed to represent them in Parliament; but how many, and for how long, [redacted] not stated. The proposal comes as if the natives of this Colony had been treated with the greatest neglect in the past, while the reverse has been the case, and they have been fully represented and cared for from the day they were released from despotism and tyranny to the present moment. They have full liberty, and know it, to lay any grievance, real or imaginary, before the Government, and, as usual, due consideration will be given to it. I must, with all sincerity, say that I do not know what the word "Representation" means in the sense in which it is applied. If it is necessary that they should be more directly represented than they are or have been, then let a council of their own hereditary chiefs be appointed as a consultative body, who will be in a far better position than any number of European members to ascertain and know what their real wants and grievances are. A council of this kind would be useful, and become a connecting link between the Government and the mass, and the confidence that is now gradually ebbing away may again be restored. Of the privileges enjoyed by them under the British Constitution, liberty is the most harmful and demoralising, and [redacted] it can be attributed the indolence, unreliability, want of respect and of obedience so generally complained of by employers and other Europeans, and it extends now even to children, who are under little or no control at their kraals.

Our Master and Servants' Law is another great drawback, and is defective in the extreme. The employer has not the slightest guarantee that an engagement entered into will be fulfilled, for the native is at liberty (I use the last word advisedly), should he take offence or feel inclined to change, to go off at any moment, and what is there to prevent him, holding, as he does, and which his employer is prohibited from touching, his "identification ticket," which is his permanent passport to traverse the whole Colony, and do what mischief he likes? What redress is there? I answer—none. The white employer is always within reach of the law, but not the native: and is it fair that men whose time means money should be hanging about our Courts for hours awaiting the decision of a simple case, because the Magistrate is busy with something else? Why not, to obviate this state of inconvenience to the public, appoint an itinerant Magistrate, who would confine himself to Master and Servant cases. Let his office be anywhere and everywhere; let him have his notebook, and three or more policemen to assist in carrying out his judgments, for what we require is prompt and summary action.

Exclude all counsel, for all such cases are based on fact, and should be left entirely to the Magistrate. This would be money well and legitimately spent, instead of frittering it away on visitors, for which expenditure our rulers and members of Parliament get the credit of generosity. The test or qualification to become a voter in the Cape Colony mainly, I believe, depends on education or book-learning. [There is a property or salary qualification. The elector must possess property to the value of £75, or a salary of £50 a year. He must also be able to write his name and address in English. The latter test excludes the "blanket vote."—Ed., "T. of N."] I may be wrong, but, if so, it cannot be for the good of the country or people, for such a qualification, if unaccompanied by some occupation, must result in speculation in politics. Our test must be industrial pursuits. Let book-learning lie dormant until the native has gained the first rung on the ladder of progress, and evolution will do the rest.

No European can be averse to the improvement of the native, provided it is in the right direction, but hitherto it has been in the opposite direction, rather, through our indifference and lethargy. He has improved himself in his own way, for which he is in no way to blame. He has all along made the best of his time and opportunities, while we have criminally failed in our duty, and at the same time find fault with him for having been a better pupil than his superiors.

The native can be made a good subject and a good servant, and why, in the name of wonder, don't we do it?

If we continue our present government or treatment of them, it must lead to trouble to them, and to ourselves, which we should at all risks avoid, and this can be done to the advantage of both. Our material is, I believe, defective. Our Magistrates do not work in unison, and hence the failure of successful government. The difference between the white and black is that the first, as a rule, respects the law, while the second only fears it, should it unhappily overtake him. Let him be looked after as well as the white subject: that is, compel him to conform to the laws of the country, and to fulfil to the letter all his engagements—to show due respect and obedience [redacted] his superiors, and to behave less boisterously in our streets, and to make use of proper language, instead of obscene remarks, which our police affect never to hear or see, and a more contented spirit between both races will result.

THE SLUMP IN MADAGASCARS is an instance of salt having lost its savour.

THE "NATAL ADVERTISER" recently said that we might be suggesting an "amendment" to the British Empire. We certainly would like to. We would like to see the British Empire so amended that it would keep its promises to India.

Partition of Bengal

A New Governor

The Indian Protest

Manchester Trade Affected

The partition of the Presidency of Bengal into two provinces, says Reuter, was proclaimed at Simla this afternoon (Sept. 1st.) Mr. J. B. Fuller, C.S.I., Chief Commissioner of Assam, has been proclaimed Governor of the new province.

The boycott of British goods in India, which is the outcome of the agitation against the division of the Bengal Presidency, is beginning to seriously affect the sale of Manchester goods in India, and a special meeting of the Manchester Chamber of Commerce is to be held to consider the question.

Mrs. Bradlaugh Bonner on India

Expanding Military Expenditure

At the annual meeting of the International Arbitration and Peace Association, Mrs. Bradlaugh Bonner said that, although as a woman she felt she ought to address herself to that aspect of the subject which more particularly concerns women, who have everything to lose and nothing to gain by war, it had been suggested that she might say a few words on behalf of some other of our fellow-subjects who are equally unrepresented, who also have to suffer and pay for war, and who, in addition, have to help gather the laurels which others wears, in the shape of titles and pensions. She referred to India, and thought the advocates of peace and arbitration and of reduction of armaments hardly gave enough attention to India, for the case of India concerns us very closely. For example, in January of last year, Mr. Balfour said at Manchester that the English Army is maintained at its high level chiefly for the defence of India. In that case, the sooner it was reduced to a low level the better. Mr. Balfour ought to be made to understand that the security of India, lies in the contentment and prosperity of the Indian people, and not in the size of the British Army. Since January, 1904, Mr. Balfour's views on this question, as on others, had gone through different phases, and in May of this year he spoke of the invasion of India as the bugbear of successive Governments. But whatever may be the excuse offered for the magnitude of the British Army, there was no doubt whatever in the minds of the Indian people that the Indian Army is maintained, not for self defence, but for Imperial purposes; large forces are drafted to China, South Africa, Somaliland, or on "peaceful missions" to Tibet, and the security of India in no way suffers by their absence. Under these circumstances, the Indian people most strongly and justly object to the heavy military expenditure with which they are charged. Unfortunately this expenditure, far from decreasing, is increasing by leaps and bounds. The late Secretary of State, Lord George Hamilton, spoke of himself as old-fashioned and economical, and said that during his eight years of office he had fought, not without success, against military expansion, and yet, in spite of this resistance, the expenditure on the Indian Army had increased during that period from £15,200,000 to £17,700,000. Under Lord George Hamilton the expenditure increased 2½ millions in eight years; under Mr. Brodrick the expenditure has increased upwards of 3 millions in two years, for to-day the cost of the Indian Army on a peace footing reaches the enormous figure of £20,711,910. We did not know the value of Lord George Hamilton until he was replaced by Mr. Brodrick. The latest development of Mr. Brodrick's peculiar abilities had been seen in his attempt to impose a military autocracy on India, an attempt concerning which it was impossible to exaggerate the gravity from a constitutional point of view. Naturally enough the announcement of the new powers given to the Commander-in-Chief, in defiance of the unanimous opposition of the rest of the Legislative Council, was followed by rumours of resignation on the part of Lord Curzon and some of his colleagues. An accommodation seemed to have been arrived at, but so far as one could gather from the reports to hand, it was one that was satisfactory to none of the parties, least of all to the poverty-stricken people of India. Lord Kitchener's tenure of office would be memorable, not only for his attempt to obtain a military dictatorship, but for the enormous additional expenditure with which he is burdening the people. He had obtained permission to spend £20,000,000 on a reorganisation scheme, certain details of which, one gathered from the Indian papers, were already disturbing the Native community by coming into collision with Native sentiment. This additional 20 millions had to be provided by a people whose proverty is beyond the power of words to describe. Mrs. Bonner then went on to urge that, instead of a sham pax Britannica, the greatest benefit we could bestow upon India would be a real peace, concerned not only with the interior of India and the quarrels of rival princes, but with the attitude of the British Empire generally towards other countries, and particularly towards those civilised regions which lie to the north-west and the north-east of the Indian frontier.—*India.*

THE STORY OF THE RAMAYANA.—This week's instalment is unavoidably held over.

Our Cape Despatch

(FROM OUR OWN CORRESPONDENT)

We shall soon be in the throes of Municipal elections in our chief city, and you may well imagine what feverish activity is now animating would-be councillors and their satellites. Glaring posters and placards are to be seen in every conspicuous spot that lends itself for the purpose. The columns of newspapers exhibit much of the characteristic insistence of men seeking for municipal honours, and the perennial assurance of good things in municipal life to burgesses in general. It is wonderful indeed how obsequious candidates show themselves to be at this season. It is all for votes, and when the election is over, and the curtain is rung down, you will not fail to note the wonted apathy and indifference, if not inactivity in respect of district or ward requirements. It is ever thus. It is to be hoped that the day is not far distant when a new order of things will be brought about by a change in our political system.

In my last communication I referred to the Civil Service of this Colony. Under our system of government, which, as far as present ideas go, is considered an ideal one, the administration is sure to be an expensive one. It is the fashion with most people to cry down and deride an absolute or limited monarchy, because of the Civil List and Allowances. These people will open their eyes wide with wonder on learning the fact that republican systems of Government are, as a rule, more costly by reason of the enormous expenditure entailed by elections. While this holds good in respect of the large and important countries of the world, one would think that a considerable modification would render the administration of small Colonies comparatively inexpensive. It is not so in this Colony. Our Civil Service is a bloated system, and is considerably over-manned. By little and little most of the leading departments have been aping the mother-country to an alarming extent in regard to offices and establishments, with the result that we have an army of functionaries, some of whom hold ornate offices, costing the Colony a large sum of money. The necessity for this is not apparent; nay, it is wicked extravagance. The last administration is really to blame for the improvidence of the new regime. I hope the Colony of Natal is more cautious and careful as regards its Civil Service expenditure. Our sister Colony has always in the past shown marked political prudence in this respect. A spring tide in Colonial finances offers no warranty to any Government for enlarged establishments without proper inquiry: rather should it lead to reduced taxation and increased public works of real utility and advantage to the body politic. In

this Colony the reckless expenditure has been chiefly due to weak control and want of powers of initiative and organization in the chief departments of the public service. It is very seldom borne in mind by politicians in power that farmers' interests in a Colony like this are the backbone of its assets, and that the success of cultivators of the soil spells prosperity for all. How much, then, would not the Cape Colony flourish if more attention were bestowed upon the farmers' needs and requirements? Side by side with a buoyant revenue there ought to be a bounty system to encourage pastoral and agricultural pursuits. The curse of our Colony has been the want of the right incentive for the development of internal agricultural resources, and for the gradual extension of peasant proprietorship. Huge farms go comparatively unproductive by reason of want of capital or want of capacity for larger operations. The government and the farming community alike continue improvident and poor under this condition of things.

The cloud of depression stills hangs like a pall over this unhappy Colony, and we seem content to hang on to the skirts of the Golden Transvaal. One might almost say that a Colony that depends on its Customs and Railways for its principal sources of revenue deserves to suffer as it does at present. The slightest tide of prosperity brings with it a fatuous system of public expenditure, while trade and commerce as depending on the real standing wealth of a country is given scant attention to. Just imagine for a moment what it means for a Colony like ours, having farmers who cannot adequately pay their way, and having no industrial wealth to speak of, hampered with a Civil Service almost as costly as that of the huge Dominion of Canada. It is actually the case, surprising as it may seem. Although our resources are small, our public expenditure is enormous. This will afford pregnant lessons to all our public men in South Africa.

I suppose you have noticed the conflict of interests that recently came to the surface here as between East London and Port Elizabeth. It is sometimes healthy to have commercial jealousy of a kind where a common state exchequer is concerned: but rivalry of the nature that exists between the two ports is not altogether a desirable feature in our commonwealth. One of our Ministers now in power was somewhat outrageously treated at a recent public meeting in connection with this matter.

Looking to the bad times we are passing through, it is earnestly to be hoped that real peace in the East will be the outcome of the present conference at Portsmouth, in the United States. By reflex I think our hard times are partly due to the hostilities which have been raging for the past two years between Japan and Russia.

Some Fallacies about the Use of Alcohol

Lecture by Professor McKendrick

(SPECIALLY REPORTED BY OUR JOHANNESBURG CORRESPONDENT)

Opinion is perhaps divided as to the usefulness of the visit to South Africa of the British Association, but there can be no question as to the good that Professor McKendrick, the eminent physiologist of Glasgow, has done in delivering an instructive address on temperance on the 31st August last, at the Masonic Hall in Johannesburg, under the auspices of the Temperance Alliance.

The Chairman, Mr. W. Hosken, M. L.C., in his introductory remarks, gave some startling figures showing that the drink bill of an ordinary Transvaal family, consisting of five, amounted to £40 per year, and he asked the Professor to give the workers in the temperance cause such weapons as science could place at their disposal in order to meet the ever-increasing evil. The hundreds of listeners who filled every nook and corner of the Masonic Hall left it with the satisfaction that the Professor had responded well to Mr. Hosken's invitation. He put forward some facts which showed the fallacy of the popular beliefs as to the uses of alcohol. In describing the physiological action of alcohol, the learned Professor showed clearly that it never performed the function of good; that upon entering the body it became oxidized and burnt without in any way contributing to the health of the drinker. Its action was unduly to stimulate circulation of the blood and open out the pores of the skin, which action, whilst it gave a feeling of warmth, did not produce any actual heat. This was clearly demonstrated by a series of experiments whereby it was shown that the temperature of the person taking alcohol was not raised at all but actually fell, and as it promoted undue circulation of the blood, the re-action that followed left the drinker all the weaker for having taken it. By-and-bye a persistent taking of alcohol produced what were described as alcoholic countenances, which the trained eye could detect at once. It was equally a fallacy to think that either the physical or the mental faculties received any strength from the use of alcohol. The experiments that he and others had carried on by the aid of new instruments that had been invented and had registered accurately the velocity with which particular muscles of the body acted, had shown that a man, when he took alcohol, showed really less velocity than when he was without it. Its effect on the nervous system was disastrous. It paralysed will power. It disturbed the co-ordinate action of the different nerves, and thus gave rise to staggering gait and double vision, until at last a state of utter collapse was reached. Physiology failed to supply a single reason justifying the use of alcohol. Constant use of alcohol produced immunity from the effects except for which it was generally taken. The result was that the craving for it grew apace, and it was wrong to be impatient or angry with a man who had become a prey to the habit. He was more a patient than a criminal, and had to be handled as such. The Professor would like to see homes for such men, where they could be simply compelled to live without alcohol. During his visit to the gaol at Peterhead, he was astonished to see the vast improvement in the physical condition of the inmates of the gaol, who, previous to their being there, were fast degenerating under alcoholic influences, and no matter how much addicted the man might be to the habit, the authorities resolutely and wisely declined to supply any liquor at the gaol. The problem was one of the most serious that faced mankind, and neither learning nor state assistance could do much in promoting temperance, as, in the opinion of the Professor, it depended very largely upon the moral level that could be used to lift the fallen, and upon a strictly Christian life. The progress, therefore, of temperance would be the measure of a moral Christian life, and he hoped that the community in South Africa would rise to the occasion, and battle with the disease that was undermining mankind.

Correspondence

The True India

To the Editor, INDIAN OPINION.

Sir,—Some of the Rabbis said that the first murder was committed on account of religious controversy; on the other hand we are told by large-hearted men to render just due even to the devil; so this letter regarding the narrative adopted from ancient shastras of sacred memory, is from no motive of criticising any sect.

On Friday evening last in Durban, Prof. Parmanond, M.A. delivered an interesting lecture on the Aryan mode of Salvation, before an audience of different creeds. Prof. Rowe and Webb in their Standard work on English, accused the majority of educated Indians of using the Johnsonian style both in speaking and writing; at all events the humble interpreter spoke great thoughts in dignified simple language. I must confess that it is beyond my limit to sketch the beautiful discourse without marring its sublimity. The cultured lecturer's series of lectures that were delivered after his arrival in Natal, induces me to site the following famous passage from "India" by the Rt. Hon. Prof. Max Muller, to whom the Westminster Abbey in England was offered to preach "The six systems of Indian Philosophy":—"If I were asked under what sky the human mind has

most fully developed some of its choicest gifts, has most deeply pondered on the greatest problems of life, and has found solutions of some of them which will deserve the attention of some of those who have studied Plato and Kant—I should point to India; and if I were to ask myself from what literature we, here in Europe—we who have been nurtured almost exclusively on the thoughts of Greeks and Romans, and of one semitic race, the Jewish—may draw that corrective which is most wanted in order to make our inner life more perfect, more comprehensive, more universal, in fact more truly human a life, not for this life only, but a transfigured and eternal life—again I should point to India."

I am, etc.,
J. S. Doxe.

Sea View,
4th Sept., 1905.

The Treatment of Fellow-Subjects

To the Editor, Indian Opinion.

Sir,—Permit me, a far-away correspondent, to congratulate you on your vigorous and persistent advocacy of the rights and interests of a community evidently suffering great injustice and serious indignities. That the Indians in South Africa have such a faithful friend and advocate must be very satisfactory to them. But what is to be said of those who so relentlessly persecute fellow subjects? The South African States appear to have very much to learn in relation to their duty towards their neighbour. Any dreams one may have had of more enlightened policies coming into existence in younger states are ruthlessly dispelled; for the same inequalities are appearing with you as have long been in evidence in more ancient communities. How short-sighted these oppressors are! They do not recognize that the state of things which they so strenuously establish can no more be tolerated in the twentieth century, than can the feudalism of former days in this country. In these days, when we hear so much about empire building, how strange it is to harry them who are as much His Majesty's subjects as are those who oppress them. That "large-hearted sympathy" for which you pleaded in a recent number of your excellent journal, is surely as practicable as it is desirable. To how many of those now oppressed would such a policy appeal; and how much more would these be likely to become loyal subjects and whole-hearted citizens!

I am, &c.,
Louth. Ludensian.

The *East Rand Express* says a Chinaman struck a native over the head with a jumper, causing compound fracture of the skull. "Compound" fractures are common just now in the Transvaal.

Facts and Comments

In view of the prevalence of Smallpox among the European Community in certain parts of South Africa, it is high time that Indians agitated for the segregation in Bazaars of every White (particularly traders). Their being permitted to trade—we mean, live—where they like is a serious danger to the public health.

The Difficulties of "Wireless". In a learned disquisition on wireless telegraphy in last Saturday's "*Advertiser*, the following occurs: "The distances over which messages can be conveyed has been increased never find. A mining magnate said his only modus vivendi was living on the public; to a wonderful extent. . . ." Evidently this is one of the unaccountable interruptions to which "wireless" is subject. It also shows how mining magnates put their finger into every South African pie.

Indian Mails.—The German East Africa Liner, *Sultan*, will sail for Bombay direct, on or about Sept. 16. Mr. Osman Ahmed, Grey Street, Durban, is the Agent.

The India-African Liner *Jamalpur*, taking passengers, will leave Durban for Calcutta on or about Sept. 15th. Messrs. B. Ebrahim Ismail & Co., Commercial Road, Durban have the arrangements for Indian passengers.

The Natal Direct Liner *Congella*, sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 26th September. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

Sir Francis Younghusband has been in evidence before the English public for some time past. The Rede Lecture was not the first of his utterances. In connection with his lecture entitled "Our True Relationship with India," he is reported to have made the following observations among others, good, bad, indifferent:—"The main service we could do the people of India might, after all, prove to lie, not so much in training them for Government offices and fitting them to take a part in political life, nor yet in carrying out material improvements in the country, intersecting it with irrigation canals, threading it with roads and railways, tying it together with telegraph lines, and yearly increasing the volume of its trade, nor yet, again, in educating the people, in opening to their minds the gateways leading to all the wealth of Western science and Western culture—not so much in these directions might lie the service we might do the people of India as in affording them, by the peace and order we preserve, the opportunity for developing along the spiritual lines to which by nature they are best adapted."—*Indian Nation.*

A Cable to the *Natal Advertiser* states that fully three-quarters of India is suffering from want of rain and that an appalling famine is certain.

A Lady's Discovery.—A lady astronomer at Havard, says Reuter, has discovered a new star in the constellation of Aquila.

The Colour Question in Schools.—A correspondent writes to the *Natal Mercury*:—

I have carefully read the different opinions expressed in your valuable paper correspondent talks about the mixing of blue blood, etc. If this correspondent who refers to blue blood would take a trip to India, Burmah, or even England, he would find that some of the best blood of the land is mixed. Does England object to colour in her colleges, etc.? I think not. Why should Natal introduce such a measure of oppression on a large community of helpless coloured, though respectable, children? I fancy it would be a profitable business for some learned individual with a staff of teachers to open out a school exclusively for coloured children, either as boarders or day scholars.

Why the Chinese Desert.—A short sentence of imprisonment, with the alternative of a fine, has no manner of remedial effect whatever. The coolie sentenced to imprisonment for a violent assault on a white man regards his incarceration as a holiday. Instead of doing 10 hours hard work underground, he is engaged in light surface labour for some eight hours, with three hearty meals a day to sustain him. He gets fat and lazy on prison diet, and comes out ready to spread amongst his compatriots the news that in this Colony a pleasant holiday can be obtained as a result of theft, burglary, desertion, or assault. Is it any wonder, then, that the mine authorities feel they are powerless, under the present law, to keep the vicious portion of their coolie labourers under control?—*East Rand Express.*

Our Weekly London Letter

(From our Special Correspondent)

London, Aug. 12, 1905.

Mr. Outhwaite on Yellow Labour

Last week, considering the serious nature of the political problem implied in the employment of Chinese labour in South Africa, I made no apology in giving rather lengthy extracts from Mr. Outhwaite's letter which has once for all awakened the British public from the unaccountable supineness which it is so frequently observed to assume towards the larger questions affecting its national life. This forecast about what he terms the impending grave crisis in South Africa consequent upon Chinese labour would

also bear repetition to-day; and the concluding portion of this communication in which he suggests a way out I quote the more readily as his proposed remedy is identical in principle with what we know in our own case as the most effective means for the removal of those crying evils under which our people live and work in South Africa.

With regard to the nature and extent of the difficulties besetting the path of any policy aimed against the retention of the Chinese in the Rand, Mr. Outhwaite says:

Let the Liberal party come into power, pledged to uproot the Chinese labour system, and cosmopolitan finance will at once set to work to dislocate the political machine working against its interests. The trust will throw shares upon the market, and there will be panic, failures will take place, business will be driven into bankruptcy, mines will be closed down, and the South African Press and the Conservative Press of England will raise a universal cry of ruin. . . . . . If the responsible Government is to be granted, the racial issue will be raised, and an attempt be made to smash the Liberal Government by bringing South Africa to the verge of civil war.

This in all conscience is a serious and grave outlook. But Mr. Outhwaite himself suggests a way by which to cut the Gordian knot: and it is, as I have said, all the more deserving of our attention as it suggests parallel lines of action for our adoption in our attempts to improve the condition of the Indian serfs in South Africa. Mr. Outhwaite says:—

A simple and effective way to meet all difficulties exists—namely, by the determination of the convention with China, of which the Transvaal Labour Ordinance is but a schedule. A Liberal Government can thus purge England of a taint of being a procurer of serfs for the monopolists of the Rand, and can at the same time make the serf system impossible of maintenance. . . . . . Cosmopolitan finances and the advocates of the serf system are attempting to play a gigantic game of bluff in this matter, and it cannot be too widely known how a Liberal Government can meet the demands of the electorate of Great Britain and the Colonies by the simple expedient of informing the Chinese Government that Great Britain will no longer be a party to the enslavement of the subjects of the latter in the Transvaal.

This done, there will be strange happenings on the Rand; and the mine owners will reap in the whirlwind what they have sown in the storm when 40,000 Chinese coolies learn that their Government is no longer in league with their masters.

That ought fairly to be a broad hint for the India Government to act upon.

The Microbe of L'Entente Cordiale

is in the air just at present: the air not of London alone, but of whole England. Whether it is a counterblast to Germany's ever-increasing programme, we of the outside world do not, and cannot, know. Politicians and statesmen do not wear their hearts on their sleeves, and cabinet councils are not held in public parks. A week or two ago the political atmosphere of Europe gave sudden though grave indication of being enveloped in menacing clouds: and sure enough the credit of ushering that potential and colossal catastrophe lay, as was expected, with the stormy petrel who sits on the German throne "under God." What amount of truth there might be in it no body knows, but both German and English newspapers freely began to disseminate for over a week the sinister report that since Wilhelm II., the grandson of Wilhelm I, has so desired it, the British fleet which had hitherto been carrying on its annual manouvering on the Baltic sea, should therefore be interdicted its waters. At that time the Royal Hohenzollern was cruising along the Danish and Scandinavian coasts and has paid a rather lengthy visit to the aged king of Denmark. The Baltic sea to-day is overlooked and commanded almost on all its sides by Germany, Denmark, and the Scandinavian Peninsula. Within the same week the restless Kaiser has had long midnight interviews with his brother Tsar of Russia. What has transpired in all those Royal meetings of crowned heads nobody, of course, knows; only there were ugly and ominous forebodings of an impending catastrophe. But fortunately the sky cleared up almost as quickly as it had darkened, and Christendom, heaving a heavy sigh of relief, once more ate and slept as it does in its normal condition.

Closely following upon this unexpected though short-lived disturbance of the political atmosphere the Channel Fleet paid a visit to the town of Brest, where it was welcomed and entertained right royally by the French. Within a very few days of this great act of international amity, the French Northern Squadron left for our shores, and Englishmen have determined to give Admiral Caillard, in charge of the fleet, and to his officers and men, such a welcome as "Froggie" would not easily forget, for the welcome and the entertainment have both been commensurate with the open-handed liberality and warm-hearted cordiality of generous and wealthy England. The King himself went to Cowes and lunched with the French Admiral on his flagship. At Portsmouth, in whose wide and embracing harbour the French Fleet is now lying at anchor, Jean and Jack have gone well-nigh mad with unbroken and hilarious jollification. Last Thursday Admiral Caillard with his officers and men came up to London to partake of the hospitality of its chief magistrate. Gaiety and festivity is the order of the day, and Celt and Saxon are once more in each other's embrace, the English air being not surcharged but saturated with the microbe of *l'entente cordiale*.

To any one who believes in peace and good will towards men it would be permissible, I hope, to detach himself at such a conjuncture for once and reflect for a moment on this joyous scene where two great nations are vowing each other love and amity, and on whose love and amity depends, with some qualifications and limitations, one might say, the peace of the world. The objective is great, nay holy; and that thought alone ought to silence all reflections and smother all doubts. Yet from the midst of this loud laughter and deafening merriment arises the irrepressible question, what tenure of life would the destinies vouchsafe to this *entente cordiale*: what root has it struck in the soul of the nation?

It is not so very long ago the present Tsar Nicholas visited France to put the seal by his presence on the compact which she had then entered into with his own country. The sensitive and emotional French simply grew delirious with joy at the alliance. Tragedy and comedy played equal parts and contributed their respective quota to enriching the French history of that day. I remember the story of a French girl at that period of national frenzy who was so overcome with joy at the consummation of the treaty with the Muscovite that she was thrown out of her centre altogether and completely lost her mind over it. One day she got on the top of the parapet of a very high railway bridge, and holding a Russian and a French flag in either hand, threw herself down into the river below, singing *nunc dimittis*. During the post-mortem examination her petticoat was found to be made of the national flags of France and Russia.

On the comic side comes an instance to my mind which I read of at the time. After the alliance with Russia the graves of Frenchmen who had fallen in the Crimean war when fighting by the side of the English against Russia, were removed in hot haste from Russian soil to France, so that that evidence of France's being at one time Russia's enemy might not disturb the conscience of the *entente cordiale* of that time. And with all this glittering promise of a beginning what was the end? To raise a French loan to any how escape through a devastating and death-dealing war Russia has had to whistle hard and long; and as the Japanese grip is tightening round her throat as days roll on, France with a spirit light enough showing increasing signs of feeling inclined to play the rôle of the candid friend. Let us hope this *entente cordiale* between France and England may may be of a different nature altogether, growing from the deeper depths of the national conscience, striking roots at the nation's highest interests, and lasting and abiding as a security for Europe's peace.

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૯ મી સપટેમ્બર, ૧૯૦૫. અંક ૩૬.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૯ મી સપટેમ્બરથી તા૦ ૧૫ મા સપટેમ્બર સુધી ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫.

હીંદુ—ભાદરવા સુદ ૧૧ થી. ભાદરવા વદ ૨ સુધી. સંવત ૧૯૬૧

મુસલમાની—તા. ૯ રજ્જબથી તા. ૧૫ રજ્જબ. સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	ખ્રીસ્તી	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની..	૯	૧૧	૯	૬ ૫	૫ ૪૩
રવી...	૧૦	૧૨	૧૦	૬ ૪	૫ ૪૩
સોમ .	૧૧	૧૩	૧૧	૬ ૩	૫ ૪૪
મંગળ	૧૨	૧૪	૧૨	૬ ૨	૫ ૪૪
બુધ...	૧૩	૧૫	૧૩	૬ ૧	૫ ૪૫
ગુરૂ...	૧૪	૧	૧૪	૬ ૦	૫ ૪૫
શુક્ર...	૧૫	૨	૧૫	૫ ૫૯	૫ ૪૬

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

શનીવાર તા૦ ૯ મી સપટેંબર, ૧૯૦૫.

શાબાસ બંગાળ.

અમે અગાઉ લખી ગયા છીએ કે, બંગાલાના ભાગ કરવાનો ઠરાવ હિંદી સરકારે કર્યા પછી કલકત્તામાં મોટી સભા થઇ હતી, અને ત્યાં ઠરાવ થયો હતો કે જો સરકાર લોકોની લાગણી તરફ ધ્યાન નહિં આપે તો વિલાયતી વેપાર બંધ કરવો. સરકારે લોકોની લાગણીની દરકાર નથી રાખી. બંગાળના ભાગ કર્યા છે, અને હવે ખુશી ખબર આવ્યા છે. વિલાયતી માલ લેવાનું બંધ થયું છે. આથી માંચેસ્ટરના વેપારીઓ હેબતાઇ ગયા છે. તેઓના વેપારમાં ધક્કો લાગ્યો છે. ચીના ઓએ જેવું જોર ચીનમાં બતાવ્યું છે તેવુંજ બંગાલીએ બંગાલમાં બતાવ્યું જણાય છે. આગ જો બરોબર ચાલશે તો સરકાર જેર મહેસાક કરી જુએ જશે. બંગાલે હિંદુ સ્થાનનું નાક રાખવા જેવું થયું છે, અને અમે ઉમેદ રાખીએ છીએ કે આ નિશ્ચય ઉપર રહી રહી પાળવાનું પણ પૂરૂ કરશે.

દારૂ પીવાથી થતાં નુકશાન.

અમારી જાણમાં છે કે ગુજરાતી હિંદી ઓમાંથી ઘણા દારૂ પીવાની કુટેવમાં પડી ગયા છે. દશ વર્ષ પહેલાં ગુજરાતી હિંદીઓ દારૂ પીનારા ભાગ્યેજ જોવામાં આવતા હતા હવે ડરબનમાં કેટલાંક પીઠાંઓનો નિભાવ ગુજરાતીઓ ઉપરજ રહ્યો છે. થોડી મુદત પહેલાં ગુજરાતીઓને કયાં દારૂ મળી શકશે એ બાબતની જાહેર ખબર આ પત્રમાં નાંખવાને આવેલી, તે અમે લેવાની ના પાડી. અને તેવી જાહેરખબરપર આ છાપાનો નિભાવ ચલાવવા અમે બીલકુલ માંગતા નથી. દારૂના જેવું બીજું નુકશાન કરનારૂં વ્યસન કંઇજ નથી. કેમકે દારૂના અમલમાં માત્ર શરિરને ઇજા પોંચે છે એટલુંજ નહિં પણ તેથી માણસમાં રંડીબાજી, ચોરી, જુગાર વિગેરે દાખલ થાય છે. અમારા અનુભવ પ્રમાણે હિંદીઓમાં દારૂ માત્ર વ્યસન તરિકે પીવામાં આવે છે. તબિયતને બહાને કોઇ પીતું નથી. એટલે જેટલી ખરાબી આપણામાં જોવામાં આવે છે તેટલી ગોરાઓમાં નથી. એવા કેટલાક ગોરાઓ આપણે જોઇએ છીએ કે જેઓ માત્ર શરીરનું સુખ છે એવી સમજથી પીએ છે, તેવાઓમાં બીજી જાતનો બિગાડ જોવામાં નથી આવતો, પણ શરીર સુખ તેથી વધવાને બદલે ઘટે છે એમ ઘણાં યુરોપના વિદ્વાનો બતાવવા લાગ્યા છે. બ્રિટિશ એસોસીએશનના મેમ્બરો જે દક્ષિણ આફ્રિકામાં આવ્યા છે તેઓમાંથી પ્રોફેસર મેક કેન્ડ્રીક છે તેણે શરીર ઉપર થતી ખરાબ અસરના દાખલાઓ આપી ભાષણ કર્યાં છે. આ પ્રોફેસર સાહેબ તે ગ્લાસગોના મોટા શાસ્ત્રિ છે. અને શારિરીક જ્ઞાનશાસ્ત્રનો તેમને ખસુસ અભ્યાસ કર્યો છે. આ સાહેબે જોહાનેસબર્ગમાં આગષ્ટ મહિનાની ૩૧ મી તારીખે મોટું ભાષણ કર્યું, જે વખત મેસોનીક હોલ ચીકાર ભરાઇ ગએલો હતો. મી. હોસકેન સાહેબ પ્રમુખ પદપર બિરાજતા હતા. પ્રોફેસરે ભાષણ કરતાં બતાવી આપ્યું કે હાલ જે શોધો થએલી છે તે પ્રમાણે જોતાં દારૂની માઠી અસર શરીર ઉપર ઘણી સખત થાય છે. ઘણા લોકો એમ માને છે કે દારૂ પીવાથી શરીર ગરમ રહે છે. આ ઊલટુંજ બનેલું છે. બેશક દારૂ પીનારને પોતાને શરીર ગરમ લાગે છે. કેમકે દારૂ લોહીને ઉકાળી લોહીની ગતી જોઇએ તેના કરતાં વધારે છે. પરીણામ એ આવે છે કે ચામડીના છેદ મોટા થાય છે. અને દારૂ પીનારને ગરમી જણાય છે. હકિકતમાં તેવા માણસની ગરમી નળીથી માપીએ તો ઓછી જોવામાં આવે છે. એટલે ઠંડી રૂતુમાં ગરમી લાવવાના ઇરાદાથી દારૂ પીવામાં આવે છે એ ભુલ જાણીને. અને સાધારણ અનુભવે પણ આપણે જોઇ શકીએ છીએ કે દારૂ પીનારા માણસો ઠંડી બહુ ઓછી સહન કરી શકે છે.

વળી પ્રોફેસર સાહેબે બતાવી આપ્યું કે શરીરના તંતુઓની ઉપર દારૂની અસર બહુ માઠી થાય છે. જે કંઇ આપણે કામ કરીએ છીએ તેની ગતી મગજમાં રહેલી અમુક શકિતવડે પેદા થાય છે. આપણે હાથ વતી કંઇ ઉપાડવું હોય તો હાથના અને બીજા સ્નાયુને હુકમ કરનાર મગજમાં છે. હાલ કેટલાંક યંત્રો નિકળ્યાં છે તે ઉપરથી મગજ માંથી હુકમ નિકળ્યા બાદ કેટલી ઝડપથી શરીરના અવયવો કામ કરે છે તેની ચોકસ માપણી થઇ શકે છે. પ્રોફેસરે પ્રયોગો કર્યા છે તેમાં તેઓએ એમ જોયું છે કે માણસ દારૂ પીધા પછી જેટલી ઝડપથી કામ કરે છે તેના કરતાં વધારે ઝડપથી તેજ માણસ જ્યારે દારૂ નહિં પીતો હોય ત્યારે કામ કરે છે. એટલે કેટલાંક લોકો જે માને છે કે દારૂ પીવાથી શરીરની અને મનની મહેનત વધારે થઇ શકે છે તે દેખીતી ભુલ છે. દારૂ પીવાથી મગજ શક્તિ મંદ થાય છે. અને તેથીજ દારૂ પીનાર માણસની ચાલમાં, બોલવામાં અને જોવામાં ફેર પડે છે. અતે ઘણા વખત સુધી દારૂ પીવાથી મગજશક્તિ તદન બંધ પડે છે. અને જુદા જુદા અવયવો કામ કરતા બંધ થાય છે. જેને અંગ્રેજીમાં "પેરેલીસીસ" કહે છે અને આપણે લકવો કહીએ છીએ. આવી રીતે ઘણા દાખલાઓ આપી પ્રોફેસર સાહેબે બતાવી આપ્યું કે દારૂની અસર શરીર ઉપર ઘણી રીતે નઠારી થાય છે.

ટુંક મુદતની ઠાંચ.

સ્ટાંગર તથા વેરાલિનના દુકાનદાર આમદ છગનલીની મિલકત ઉપર મેસર્સ એડીંગર મન ઍન્ડ કુા૦ ની અરજી ઉપરથી ઓનરેબલ મી૦ જસ્ટીસ ડવિડસનના હુકમથી તા. ૩૧ મી ઓગસ્ટ ૧૯૦૫ ને રોજ ટુંક મુદતની ઠાંચ મુકવામાં આવી છે.

બ્રિટિશ મધ્ય આફ્રિકા.

ત્યાં મુસલમાની ધર્મનું ફેલાણું—ગોરાઓની ભડક.

ન્યેશાયર, ઝોમ્બા વિગેરે ગામોમાં "સ્ટાર" ન્યુસપેપરનો એક લખનાર જણાવે છે કે હાલ વિસ વરસ થયાં ઇસલામ ઝપાટાથી ફેલાતો જાય છે. ઠેકાણે ઠેકાણે નાની મદ્રેસાઓ બનાવવામાં આવી છે. જ્યાં મુલ્લાંઓ ધર્મ કેળવણી આપે છે અને સેંકડો સીધીઓ તેનો લાભ લે છે. ફોર્ટ જોન્સ્ટનમાં ખ્રીસ્તીઓનું મુકામ હતું તે ઇસલામી પ્રબળને લીધે બંધ કરાવવામાં આવ્યું છે. પાદરીઓની નિશાળો છોડી સીધીઓ મદ્રેસાઓમાં જતા રહ્યા છે. આ ઉપરથી પાદરીઓના હિમાયતી સરકારને અરજીઓ કરી રહ્યા છે કે જો આ પ્રમાણે ઇસલામ બીજાં દશ વરસ સુધી ફેલાવા કરશે તો છેવટે પાદરીની એક પણ નિશાળ નહિ રહે. અને વખતે સીધીઓની કોમ જે અત્યારે શરણે થએલી છે તે બધી બ્રિટિશની સામે ઉઠશે.

સલાહના કોલકરારો.

જાપાને જે સરતો જાહેર કરી હતી તેમાંથી તેણે પોતાની ઉદારતા બતાવી બે સરતો વધતી ઓછી જવા દીધી છે. એકતો એકે લડાઇના ખરચ બદલ કાંઇ લેવું નહિં, પણ માત્ર રૂશિઅન કેદીઓના ખરચ બદલ તથા ઘવાયલાઓની સારવારના ખરચ બદલ રૂશિઆ પા. ૧૨,૦૦,૦૦૦ જાપાનને આપે, અને બીજી એકે સખેલીઅન ટાપુને બંને પક્ષે અરધો અરધ વહેંચી લેવો. રૂશિઆની પ્રજામાં જોકે આ સલાહથી ખુશાલી પ્રસરી છે; પણ જાપાનમાં તેથી બહુ અસંતોષ ફેલાણો છે, અને તે ઓછો થવાના કોઇ ચિન્હ જણાતાં નથી. સલાહના કોલકરારો ઘડાઇ રહ્યા બાદ વગર ઢીલે તેમાં સહી કરી બંને પક્ષના વકીલો પોત પોતાને દેશ જવા આતુર બની રહ્યા છે એમ છેવટના તારો પરથી જણાય છે. જાપાની એલચીઓ સ્વદેશ જઇ સારા આવકારની જરાએ આશા રાખતા નથી એટલુંજ નહિં પણ પ્રજા તેઓની તરફ ક્રોધની નજરે જોશે એવી તેઓને ધાસ્તિ છે.

ઝાંઝીબારમાં મરકી—ઝાંઝીબારમાં મરકીએ દેખાવ દીધો છે. પાંચ માણસો મરણ પામ્યા છે. આપણા લોકોએ બહુ સાવચેત રહેવાનું છે.

ખાણના ચીનાઓની ઉપર જુલમ.

મી. લીટલટનને એક પારલામેન્ટના મેમ્બરે ઉપલી બાબતમાં સ્વાલ પુછેલો તેના જવાબમા તેણે તપાસ કરવાનું તથા ચાબખાઓથી ફટકા મારવાનું બંધ કરવા વચન આપેલું. ચીનાઓને કેવી રીતે ફટકા મારવામાં આવે છે તેનું વર્ણન જોહાનેસબર્ગના "ડેલી એક્સપ્રેસમાં" આપ્યું છે તે બહુ દયા ઉપજાવનારૂં છે. એમાંથી મુખતેસર હેવાલ અમે નીચે આપીએ છીએ. લખનારે એમ જણાવ્યું છે કે જે હકીકત પોતે આપી છે તે પાતે નજરે જોએલી અથવાતો જે માણસોએ હજારો માણસોને ફટકા મારવાનો હુકમ કીધેલો તેઓના પુરાવા વાળી છે. જોહાનેસબર્ગની એક ખાણમાં આ વરસની શરૂઆતમાં રવિવાર સુધાં ન છોડીને સરેરાસ ૪૨ ચીનાઓને દરરોજ ફટકા મારવામાં આવતા. પહેલાંતો આવા મજુરની સામે તેનો સરદાર ફરિયાદી કરે; પછી તેને કંપાઉન્ડ મેનેજરની ઓફીસમાં લઇ જવામાં આવે; તે બાઇસાહેબ ગુન્હા પ્રમાણે દશ, પંદર કે વીસ ફટકાનો હુકમ કરે; પછી બે ચીના પોલીસ તેને પંદરેક કદમ દુર લઇ જાય; પોલીસમેનનો હુકમ થાય કે તુરત કેદી ઉભો રહે, તેનું પાટલુન વિગેરે કપડાં કાઢી નાખે અને જમીન ઉપર ઉંધો સુએ; એક પોલીસ બીચારા કેદીના પગ ઝાલે અને બીજો તેનું માથુ પકડે; ત્યારબાદ ફટકા મારનારો માણસ ત્રણ ફુટ લાંબા હાથાવાળા અને ત્રણ ઇંચ પહોળા લાકડાંના કુકડા વડે હુકમ પ્રમાણે જોરથી અથવા ધીમે વાંસા ઉપર ફટકા મારે. જો તે દરમીયાન દુઃખ સહન ન થઇ શકવાથી જરાએ હાલેચાલે તો બીજો માણસ તેનો વાંસો પગથી દબાવે અને પછી ફટકા પુરા કરવામાં આવે. કેટલીક ખાણમાં ચાબુકને બદલે લાકડીના માર મારવામાં આવે છે. એના ઘા એવા તો સખત પડે છે કે તેથી કરીને માંસ ઉપસી આવે છે અને ચીરા પડે છે. નોરસડીપની ખાણમાં મી. કુક જ્યારે મેનેજર હતો ત્યારે જો કોઇ ચીનાએ ૩૬ ઇંચ ડ્રીલીંગનું કામ ન કર્યું હોય તો તેને સજા કરવાનો હુકમ કરતો. તેની સજા કરવાની રીત વળી ઉપર કરતાં ઘાતકી હતી. તે સાહેબ મજબુત લાકડીઓ વાપરવાનો હુકમ કરતો અને તે જાંઘની પછવાડે બીલકુલ સહન નહિં થઇ શકે તેવા ભાગ ઉપર મારવા ફરમાન કરતો અને લોહીની ધાર ચાલે તોપણ પુરેપુરા ફટકા મારવામાં આવતા. કેટલીક વખતે ઇજા એટલી સખત થતી કે બીચારા ચીનાને ઇસ્પીતાલમાં મોકલવો પડતો. આ ઘાતકી કુક સાહેબની જગ્યાએ પ્લેસ કરીને માણસ નિમવામાં આવ્યો હતો. તે ચોરમાં સાહુકાર ગણાતો હોવાથી લાકડીને બદલે રબરના કટકા વપરાવતો. કેટલીક મુદત વિટવાટર્સ માઇનના ઉપરીઓએ જોયું કે દર માસિક કામ થતું નહોતું તેથી પ્લેસને વધારે જુલમ કરવા હુકમ કર્યો. પ્લેસે આમ કરવાની ના પાડવાથી તેણે રાજીનામું આપવું પડયું. આમની સભામાં ચરચા ચાલવાથી ફટકાને બદલે બીજી સજા કરવાનો હુકમ કર્યો. આ ઉપરથી પ્લેસ જેણે ચીનનો અનુભવ છે તેણે ચીનમાં ચાલતો રિવાજ દાખલ કર્યો. તે ગુન્હેગાર ચીનાને તદન નાગો કરતો પછી તેને તેની ચોટલી વતી કંપાઉન્ડમાં ખડા કરેલા જંડાની સાથે બંધાવતો અને ત્યાં બેથી ત્રણ કલાક સુધી ગમે તેવી ઠંડી હોય અથવા ગમે તેવો સખત તડકો હોય તોપણ ઉભા રાખતો. પછી બીજા ચીનાઓને આ માણસની તરફ દાંત્યા કરવા હુકમ કરતો. બીજી રીત એ હતી કે ગુન્હેગારના ડાબા હાથ ઉપર એક પાતળી રસી બાંધવામાં આવતી પછી તે રસી કડાંમાં ઘાલી ગરીબ બીચારા મજુરને લટકાવવામાં આવતો તે એવી રીતે કે માત્ર તેના પગના આંગળાની ટોંચ ઉપર બે ત્રણ કલાક સુધી ઉભો રાખવામાં આવતો. વળી કેટલેક ઠેકાણેતો બિચારા મજુરોને બે ફીટ ઉંચે બારોટયું રાખી તે બારોટીઆંની સાથે હાથમાં બેડી પહેરાવી બાંધવામાં આવતા, અને હાલી ચાલી ન શકાય તેમ બે ત્રણ કલાક સુધી રાખવામાં આવતા. આવી સજા તે ઓલમાંથી નીકળીને ચુલમાં પડવા જેવી થઇ. આમની સભામાં ચાબકાની ચરચા ચાલી તો માઇનના ઘાતકી અમલદારોએ ચાબકા બંધ કર્યા; પણ તેને બદલે વધારે ઘાતકી સજા મુકરર કરી એમ કહેતાં ભુલી ગયા. આ વાત બહાર પાડી ડેલી એક્સપ્રેસના અધિપતિ મી. પેકમેને સેંકડો ચીનાઓની છુપી દુવાઓ લીધી છે. જો એ બધું ખરૂં હોય, (અને ખોટું માનવાનું કાંઇ કારણ નથી.) તો ખાણના ઉપરીઓ પોતાના કર્તાની પાસે શું જવાબ દઇ શકશે? દક્ષિણ આફ્રિકાના ગરીબ મજુરોની હાય ખાઇ પાયમાલ થાય તો શી નવાઇ? ઇંગ્લેન્ડે લડાઇ કરી ટ્રાંસવાલ જીત્યું તેનું શુ આ પરિણામ!

ચીનાઓનો સંપ—કેબલેપરથી જણાય છે કે ચીના લોકોનો સંપ માત્ર અમેરિકનો સામે નહિ રહેતાં હવે તો કુલ યુરોપીઅનની સામે થતો જાય છે. તેઓના સંપથી પાસિફિક સમુદ્રમાં યુનાઇટેડસ્ટેટસનો આટાનો વેપાર એકદમ પાયમાલ થઇ ગયો છે.

ગુજરાતમાં આવેલ ડાભેલમાં મદ્રેસા.

ડાભેલ ગામમાં મદ્રેસા ખોલવાની હિલચાલ વિષે અમે જણાવી ગયા છીએ, તે ફંડના ખજાનચી મી. ઇસપ મીયાંએ આજ સુધી થએલ ઉઘરાણાનો ખરડો છાપવા અમને મોકલ્યો છે તે અમે દરેક અંકમાં કટકે કટકે છાપશું. આ કામ કેળવણીનું હોઇ વખાણવા લાયક છે અને જેઓને તે હિલચાલ બાબત ખબર નહિં હોય તેઓનું ધ્યાન અમે આ જગ્યાએ ખેંચીએ છીએ. ઉઘરાણું કરવા આવનારની રાહ ન જોતાં જેઓ ભરી શકે એવા હોય તેઓએ સુલેમાન ઇસમાઇલ મીયાંની કું. ના મેનેજર જોહાનેસબર્ગ બોક્સ નં. ૩૫૫૩.ને સરનામે ભરવા. ખરડો ભાગ પહેલો.

જોહાનેસબર્ગ.

	પા.	શિ.	પે.
મી. સુલેમાન ઇસમાઇલની કું. સીમલકના.	૧૩૬	૧૯	૧૧
,, ઇસપજી ઇબરાહીમ ભાકદી, ડાભેલ.	૧૦૦	૦	૦
,, યાકુબજી અહમદ શેખ લવાયા, ડાભેલ.	૫૦	૦	૦
,, અહમદ ઇસપ કાજી વીજ્ઞ, કારાકાદા.	૪૦	૦	૦
,, ઇસમાઇલ આમોદ મેમી, સીમલકના બાકી	૨૫	૫	૦
,, મુસા ઇબ્રાહીમ પટેલ, કફલેતા.	૨૫	૦	૦
,, ઇબરાહીમ અહમદ નાનાં, સમલકના.	૧૦	૫	૦
,, સુલેમાન અહમદ હાસ ડાભેલના.	૧૦	૧૦	૦
,, હાફેજ મોહમદ ઇસમાઇલ ગભરૂ, કફલેતેના	૭	૧૦	૦
,, મહમદ યાકુબજી બોબા બાકી, ડાભેલના.	૭	૧૦	૦
,, ઇસમાઇલ ઇબરાહીમ ચોરાસી, નવસારી.	૫	૫	૦
,, મહમુદ શાલેજી નાનાં, સીમલકનાં.	૫	૦	૦
,, ઇબરાહીમ મહમદ અસવાત, કફલેતેના,	૫	૫	૦
,, હસન ઇબરાહીમ લાખા સીમલકના.	૪	૪	૦
,, શીલ બાઇ,	૧૪	૦	૦
,, અહમદ જીવા સવત આણુગામના.	૪	૦	૦
,, ઇબરાહીમ ઇસમાઇલ મોતાલા, ડાભેલના.	૩	૧૦	૦

(અધુરે)

ફ્લોરેન્સ નાઇટીંગેલ.

તેનાં જબરદસ્ત કામ.

અમે એક અંકમાં ભલી બાઇ એલીઝાબેથ ફ્રાઇની કારકીરદીનું વરણન આપી ગયા છીએ. તેણે જેમ કેદીઓની હાલતમાં ફેરફાર કર્યો ને તેઓને સારૂં પોતાની જીંદગી આપી, તેમ ફ્લોરેન્સ નાઇટીંગેલે લશ્કરી સિપાઇઓને સારૂં પોતાનો પ્રાણ આપ્યો. ૧૮૫૧ ની સાલમાં જ્યારે ક્રીમીયાની બારે લડાઇ થઇ ત્યારે બ્રિટિશ સરકાર ધારા મુજબ ઊંઘતી હતી; કંઇ તૈયારી નહતી. અને જેમ બોઅરની લડાઇમાં થયું તેમ ક્રીમીયાની લડાઇમાં પણ શરૂઆતમાં ભુલો કરી સજ્જડ હાર ખાધેલી. આજે જેટલાં સાધનો જખમી માણસોની સારવાર કરવાનાં છે તેટલાં આજથી ૫૦ વર્ષ ઉપર ન હતાં. આજે જેટલા માણસો મદદ કરવા નિકળે છે તેટલા તે વખતે ન હતાં. શસ્ત્ર વિદ્યાનું જોર આજ છે તેટલું તે વખતે નહતું. ઘાયલ માણસને મદદ કરવા જવામાં પુન્ય છે, તે દવાનું કામ છે, એવું સમજનારા તે વેળા થોડા માણસ હતા. એવે વખતે આ બાઇ ફ્લોરેન્સ નાઇટીંગેલ કેમ જાણે ફીરસ્તો થઇ ઉતરી ન હોય એવાં તેણે કામ કર્યાં! સોલજરો દુઃખી થાય છે એ તેણે જાણ્યું, ત્યારે તેનું હૃદય ભેદાયું. પોતે મોટા કુળની પૈસાદાર બાઇ હતી. પોતાના એશઆરામ છોડી પોતે દરદીઓની સારવાર કરવા ચાલી નિકળી. તેની પછવાડે બીજી ઘણી બાઇઓ ગઇ. પોતે ૧૮૫૪ ના અકટોબરની ૨૧ મી તારીખે નીકળી પડી. ઇંકરમેનની લડાઇમાં તેણે સજ્જડ મદદ કરી. આ વખતે જખમીઓને ન હતાં બીછાનાં, કે ન હતી બીજી સગવડો. આ એક બાઇની દેખરેખ નીચે ૧૦,૦૦૦ જખમીઓ હતા. તે બાઇ પહોંચી તે વખતે મરણની સંખ્યા સેંકડે ૪૨ ની હતી, તેણીના જવા પછી એકદમ ૩૧ ઉપર આવી, ને છેવટ તે સેંકડે ૫ સુધી સંખ્યા આવી. આ ચમત્કારી બનાવ છે છતાં સહેજે સમજી શકાય એવો છે. આટલા હજારો ઘાયલ થએલા માણસોને લોહી ચાલતું અટકાવવામાં આવે, જખમ બાંધવામાં આવે, અને જોઇતો ખોરાક આપવામાં આવે, તો ઘણાક જાન બચે. માત્ર દવાની અને સારવારની જરૂર હતી તે આ નાઇટીંગેલે પુરી પાડી. એમ કહેવાય છે કે મોટા ને મજબુત માણસો કામ ન કરી શકે તેટલું નાઇટીંગેલ કરતી. પોતે દહાડો રાત મળી ૨૦ કલાક સુધી કામ કરતી. જ્યારે તેની નીચેની બાઇઓ સુઇ જતી ત્યારે પોતે એકલી મધ્ય રાતે મીણબત્તી લઇ દરદીઓના ખાટલા પાસે જતી, તેઓને આસાએશ આપતી અને જે કંઇ ખોરાક વિગેરે જોઇએ તે પોતાને હાથે આપતી. નાઇટીંગેલ જ્યાં લડાઇ ચાલતી હતી ત્યાં જતાં પણ ડરતી નહિં. ને જોખમ શું છે તે સમજી ન હતી. ભય માત્ર ખુદાનો રાખતી. જ્યારે ત્યારે પણ મરવું છે એમ સમજી દુઃખ ઓછું કરવાને ખાતર જે [illegible] ઉઠાવવી પડે તે ઉઠાવતી.

આ બાઇ કદી પરણી નહતી. પોતાની જીંદગી આવાં સારાં કામોમાં ગાળી. જ્યારે તે મરી ગઇ ત્યારે હજારો સોલજરો નાનાં બાળકની માફક પોતાની મા મરી ગઇ હોય તેમ પોકે પોકે રોયા એમ કહેવાય છે.

આવી બાઇઓ જ્યાં પેદા થાય તે દેશ કેમ આબાદ ન હોય! ઇંગ્લાંડ રાજ્ય કરે છે તે પોતાના બળથી નહિં પણ આવાં સ્ત્રી પુરૂષનાં પુન્યથી.

જાપાની વિષે એક હિંદીનો પહેલો અનુભવ.

જાપાનમાં અભ્યાસ કરનારા એક બંગાલી વિદ્યાર્થીના કાગળનો તરજુમો ઇન્દુ પ્રકાશ નામના પત્રમાં ઇંગ્રેજી ભાષામાં પ્રગટ થએલો જેનું ભાષાંતર અમે અમારા વાંચકની જાણ માટે પ્રગટ કરીએ છીએ :—

ટોકીયોમાં બોર્ડીંગ હાઉસ.

ટોકીયોમાં અમે બધા મળી ૨૮ વિદ્યાર્થીઓ છીએ. પણ ચીના વિદ્યાર્થીઓ લગભગ ચાર હજાર જેટલા છે અને તેમાં કન્યાઓ પણ છે. તેઓ પોતાની ચોટલીઓ કાપી નાંખી ઇંગ્રેજી લેબાસ પહેરે છે. આ ચીના અભ્યાસીઓ સુધારાના બહુ ઇંતેજાર છે. જાપાનમાં તેઓ જે કાંઇ નવું જુએ છે તે ગ્રહણ કરે છે. તેઓ શિલ્પ તથા બારિક હુનરો શિખે છે. હું જે બોર્ડીંગ હાઉસમાં રહું છું તેમાં બે ચીના વિદ્યાર્થીઓ, એક તેની બહેન તથા એક બીજી જાપાની કન્યા રહે છે. આ બે કન્યાઓ અહિંની હુનરની નિશાળમાં અભ્યાસ કરે છે. એક સવારે આ બે કન્યાઓને મેં તેઓની નિશાળની હકીકત પુછી, જે વિષે મને વાકેફ કરવા તેઓએ બહુ ખુશી બતાવી. અને તેજ સાંજે ચીની કન્યાએ મને જાપાની કન્યાને સાથે લઇ પોતાની રૂમમાં આવવા વિનંતી કરી. મેં તે આમંત્રણ સ્વીકાર્યું. હું સાંજે રૂમમાં દાખલ થયો કે મને બેસવાની જગ્યા આપી અને જાપાની કન્યાએ ગુલાબનો એક

સુંદર ગજરો મારી સન્મુખ મુકયો, અને કહ્યું કે તે બન્ને ત્રાંબાના સીક્કાથી ખરીદેલો છે. તેની સુંદરતા જોઇ મને તે સસ્તો જણાયો. પછી શુંઘવા માટે તેને મેં મારા નાક આગળ ધર્યો કે તરતજ બને કન્યાઓ જોસથી ખડખડ હસી પડી અને તાળીઓ પાડવા લાગી. મને બેઅદબ લાગી પણ સમજાયું નહિ તેથી છેવટે મારે તેનું કારણ પુછવું પડયું. જવાબમાં ચીની કન્યાએ કહ્યું કે હુન્નરની નિશાળના સૌથી છેલ્લા વર્ગમાં અભ્યાસ કરતી એક મારી જાપાની સહીયરના હાથનો બનાવટી ગજરો તે છે, અને તે રંગીત શણના કકડાનો બનેલો છે.

હુન્નરની નિશાળ.

આ નિશાળની મેં મુલાકાત લીધી, અને જુદી જુદી કળા શિખવવાની વખાણવા લાયક પધ્ધતિ જોઇ હું અચંબો પામ્યો. અભ્યાસિઓના હાથની બનાવટો તે કળાભુવનના એક ભાગમાં શોભિતી રીતે ગોઠવી હતી અને તેનો દેખાવ ધ્યાન ખેંચનારો હતો.

હિંદી કન્યાઓને આમંત્રણ.

આ સાદી કળાઓ શિખવાને હિંદી કન્યાઓએ અંહિ આવવાની જરૂર છે. તેઓ આવી કળાઓ શિખી પોતાની આજીવકા મેળવે એટલુંજ નહિં પણ સારી કમાણી કરી શકે. તેઓને જ્ઞાન મેળવવા માટે આ નિશાળો બહુજ માફક આવે તેવી છે. વળી અંહિ આવનાર કન્યાને માત્ર ૬ માસનોજ ખરચ સાથે લાવવાની જરૂર છે. ૬ માસમાં જાપાની ભાષા તેઓ શિખી શકે, અને બોલતાં આવડયું કે તરતજ ઇંગ્રેજી કન્યાશાળાઓમાં મહેતાગીરી મળી શકે છે. અંહિની ઇંગ્રેજી કન્યાશાળાઓમાં સ્ત્રી શિક્ષકની બહુ માગણી થાય છે અને પગાર પણ સારા મળે છે.

હલકા વર્ણમાં કેળવણી.

અહિંની હલકી જાતો પણ અભણ નથી. ચાકરડીઓ, હેલકરીઓ, તથા ગાડી વાળાઓ પણ ન્યુસપેપરો વાંચતા માલુમ પડે છે, અને પોતાના દેશની સ્થિતિનું સારૂં જ્ઞાન ધરાવતા હોય છે. આ લોકો મોખરામાં જવા, અને ચાકરડીઓ ઘવાયલાની સારવાર કરવા બહુ આતુર હોય છે. સઘળા લડાઇને માટે બેહદ ઉત્સાહ બતાવે છે.

(અપુરૂ)

કદર—કાઠીયાવાડમાં ઇસ્લામ ગેઝેટ નામનું પ્રગટ થતું પહેલું ઇસ્લામી પત્ર અમોને ઉપરાં કેટલાક અઠવાડિયાં થયાં મળેછે. તેમાં લખાણો સારાં આવે છે તેમજ નવીન ખબરો પણ ઠીક આવેછે. અહિંની ઇસ્લામી કોમ તરફથી ઉત્તેજન મેળવી લોકપ્રીય થાય એવું અમે ઇચ્છીએ છીએ.

ચરચા પત્ર.

[અમારા ચરચાપત્રીઓ નીચેના નિયમો યાદ રાખશે તો તેઓના પત્રો ઉપર તુરત ધ્યાન મળવાનો સંભવ છે.

૧. કાગળની એકજ બાજુએ લખવું.
૨. અક્ષર ચોખા શાહીથી લખવા.
૩. નામ તથા ઠેકાણું બરોબર લખવા, તે હમેશાં બહાર પાડવા સારૂં નહિ પણ અમારી જાણને સારૂં.
૪. લખાણ હમેશાં ટુંકું અને મુદાસર કરવું.—[અધિપતિ.]

હિંદની પડતીનાં સબળ કારણ.

તે સામે યોજવાના ઉપાયો માટે બે કડવા બોલ.

[ગયા અંકનાં પાના ૫૯૨ થી ચાલુ.]

(લખનાર યુ. એમ. શેલત આર્યપુત્ર.)

પતિ અને પત્નિ વચ્ચે વીક્ષેપ થવાનું કારણ વિચારો અને લાગણીઓનું જુદાપણું જ છે જે બનતા સુધી જ્યારે બેમાનું એક ભણેલું અને બીજું અભણ હોય ત્યારેજ થાય છે. સરખામણી કરતાં તો હાલમાં પુરૂષ વર્ગ કંઇક ભણવામાં આગળ હોય એમ જણાય છે, જ્યારે સ્ત્રી વર્ગ તદન પછાત છે એમ કહેવાને હરકત નથી, તેથી વિદ્વાન પતિ સાથે મુર્ખ પત્નિના વિચારો મળતા ન આવતાં આખો ભવ "હા" અને "ના" ના ન્હાના કજીઆ કલેશમાં જાય છે.

જે પતિ ડાહયો અને સમજુ સુશીક્ષક હશે તો તો માથે અથડાએલા પથ્થર (અભણ પત્નિ) પણ મણીસમ માની લેશે, અથવા તો મણીસમ કરશે, કારણકે મ્હારૂ એમ નથી કહેવું કે સ્ત્રી ખુબ ભણી પરિક્ષાઓમાં પસાર થએલી હોવી જોઇએ પરંતુ નીતિ વ્યવહારની કંઇક જાણીતી અને ઘરના ખરચનો હિસાબ રાખી વધારે નહિ તો તેની પોતાનીજ ફરજેનો સાર અસાર વિચાર કરી શકે તેવી હોવી જોઇએ. કેટલીક ભણેલી હોય છે, પણ તેનામાં ઉપરના ગુણો હોતા નથી એટલે ભણી પણ ગણી નહિં તેવી હોય છે. તેથી તે તેના પતિને પથ્થર સમ થઇ પડે છે. આથી ખુલ્લું છે કે ભણી પરિક્ષાઓમાં પસાર થએલી નહિ હોય તેની દરકાર નહિં પણ ઉપરના ગુણ વાળી (ભણેલી) તો હોવીજ જોઇએ.

ભણેલીમાં ઉપરના ગુણો નથી હોતા તો પતિ તેને પથ્થર જેવી છતાં ઉપરના ગુણોથી ભરપુર કરવા શક્તિવાન બને છે, પણ બિમાંનું કાંઇ નથી હોતું ત્યારે તો સુજ્ઞ પતિ તે માથે પડેલા પથ્થર રૂપ પત્નિને નામની ધણી કરી માની લેશે, અને તેને અથવા બીજા માણસોને તે પથ્થર રૂપ પત્નિનો સંતોષ અથવા અસંતોષ બતાવશે નહિ, પણ તે મનમાં અને મનમાં બળ્યા અને ઝુર્યા કરશે અને બીજી ઘણી ફીકરોમાં આ પત્નિ તરફના અભાવ અને અસંતોષ રૂપી ફીકરનો વધારો થતાં ક્ષણે ક્ષણે તે દુઃખોના સ્મરણથી બીજા કામમાં તેનું ચિત્ત પુરેપુરૂં અથવા થોડુંક લાગતું નથી. કદાચ મારી મશ્કરીને લગાડશો તોપણ અમથી કહાણી સાંજે ઘેર આવશે ત્યારે પણ એમ નીવારણ થતી નહિં મળવાથી કોઇ અસાધ્ય વ્યાધિના પંજામાં સપડાશે. તેનો અમલ તેના નિરાશ થએલા ફીકર વાળા મન ઉપર પુરેપુરો જામશે અને આખરે તે તે વ્યાધિના ફંદમાં આહુતી થઇ પડશે. તેની સઘળી આશાઓ મનમાં ને મનમાંજ રહે છે. તો માબાપોએ પોતાની પ્રજાનો વિવાહ કરવાં ખુબ વીચાર કરવો જોઇએ કે જેથી તે પ્રજા ભવિષ્યમાં દુઃખી ન થતાં હિંદની ચડતી કરવા સમર્થ બને અને તે માટે સમર્થ પ્રજાને જન્મ આપે.

(અપુરૂં.)

હિંદીઓને સુચના.

મહેરબાન ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅનના અધિપતિ સાહેબ,

નીચેની બીના આપના પ્રખ્યાત પેપરમાં દાખલ કરી સેવકને આભારી કરશો એવી આશા છે.

મારા વહાલા દોસ્ત ભાઇઓ આપણને પુરેપુરી ખબર છે કે જે દિવસથી ઇંડિઅન ઓપિનિઅન નામના પેપરે જન્મ લીધો તે દિવસથી એ પેપરના કારભારીઓ પોતાના શીર ઉપર જોખમ ઉઠાવી પોતાના સ્વદેશી હિંદી ભાઇઓનાં દુઃખનો પોકાર ઉઠાવી રહ્યા છે. તેમજ ઘણાં ચર્ચાપત્રીઓ પોતે જવાબદાર રહી બહાર પડી જણાવે છે કે એકપતા કરી આપણી અદેખાઇ કરનારી પ્રજા સામે હિંમતથી ટક્કર લેવી જોઇએ, અને આપણે ખરી બ્રિટિશ પ્રજા છીએ અને હક માગવાને યોગ્ય છીએ એવી છાપ અહિંની ગોરી પ્રજાપર પાડવી જોઇએ. આવો આવો પોકાર દર અંકમાં ચર્ચાપત્રીઓ કરતા હોવાં છતાં આપણે પછાત બુદ્ધિના હિંદીઓના સખત દીલ ઉપર એ બાબતની કાંઇ અસર થતી નથી એ દીલગીર થવા જેવું છે.

ચર્ચાપત્રીઓનાં લખાણનો આપણે માત્ર એટલોજ ઉપયોગ કરીએ છીએ કે આપણા સ્વદેશી હિંદી ભાઇ સાથે કાંઇપણ વિચારયા વગર જલદીથી લડવા ઉતરી પડીએ છીએ. આતો હક મેળવવાની રીત કે કેમ? એ પુછવા જેગ સવાલ છે. આપણે જાણીએ છીએ કે જોહાનિસ્બર્ગની ખાણમાં કામ કરતા ચીનાઓ ગીરમીટમાં આવેલા છે, પણ તેના ઉપર અહીંના ગોરાઓ પોતાનું ગોરાપણું બતાવવાને એકદમ અસહ્ય નીચ કયા છે એમ લોર્ડ સેલબર્ને આપેલા જવાબથી જણાય છે.

વર્તમાન પત્રોથી આપણે જાણીએ છીએ કે થોડી મુદત ઉપર અમેરિકામાં ચીનાઓને ઘણું દુઃખ સહન કરવાં પડતાં હતાં; પણ

ચીના વેપારીઓએ દેશનાં ભલાંને સારૂ નુકશાન સહન કરી એકયતા કરી ઠરાવ કર્યો કે અમેરિકન વેપારી સાથે વેપાર કરવો નહિં જેથી અમેરિકન સરકારની હવે આંખ ખુલી છે. અને ચીન સરકાર ઉપર પન વહેવાર વધારે છે. તેમજ પ્રેસીડંટ રૂઝવેલ્ટે એવો હુકમ બહાર પાડયો છે કે ચીનાઓને પોતાની ગોરી પ્રજા સરખા ગણવામાં આવશે.

આવી તરેહની દરેક પ્રજામાં એકયતા છે જેથી તે પોતાનું ધારેલું પાર પાડે છે પણ આપણે હિંદી ભાઇઓ આવા તાલ દાખલાનો કાંઇ ખ્યાલ લેતા નથી જેથી જણાય છે કે હજુ આપણે બરોબર ઊંઘમાં છીએ.

કેટલાક સાહેબોનું માનવું એવું છે કે ચીનાઓ બે અકલ છે પણ જોહાનેસબર્ગની ખાણમાંના ચીનાઓની વરતણુકથી ખુલ્લુ જણાય છે કે એમ કહેનાર પોતેજ બે અકલ છે. ટુંકામાં જ્યાં સુધી એકયતા નહિં થાય ત્યાં સુધી હક મેળવવાની આસા રાખવી એ ધુમાડાના બાચકા ભરવા સરીખું છે.

કીંબર્લી, લી. આપનો સેવક,

તા. ૨૩-૮-૦૫. હુસેન અહમદ.

પરચુરણ ખબરો.

કોલકરારો—એવું જાણવામાં આવ્યું છે કે સલાહના કોલકરારોમાં કુલ મળી ૧૭ જુદી જુદી કલમો છે.

તુરકી અને ચીનનો અસંતોષ—રૂસો જપાની સલાહથી આ બે રાજ્યો નારાજ થયાના ખબર મળ્યા છે. જાપાને અતીશય ઉદારતા બતાવી તેથી ચીન નારાજ થયું છે. રશિયા લડાઇના ખરચમાંથી બચી જવાથી તુરકી નાખુશ થયું છે.

લડાઇનો સંભવ—રશિયાના એલચીએ લડાઇ બંધ કરવાની માંગણી કરવાથી જપાની એલચીએ જણાવ્યું કે જ્યાં સુધી કોલકરારો ઉપર તેની નીચે રીતસર સહી નહિં થાય ત્યાં સુધી લડાઇની હીલચાલ ચાલુ રહેશે.

ખાણના ચિનાઓએ કરેલો હિંદીઓ ઉપર હુમલો—બોકસબર્ગમાં કલેનફોનટેન ખાણના ૨૦ ચીનાઓએ ગુરૂવારે ૩૦ મી ઓગષ્ટે મોટા ચપ્પુ વતિ કેટલાક હિંદી કામદારો ઉપર હુમલો કર્યો. તેમાંથી એક માણસને એવો સખત ઘા વાગ્યો કે તે મરણ પામ્યો. બીજા ત્રણને પણ જખમ બહુ થયા છે. બે માણસો પકડાયા છે, ને આ લખતી વખતે તપાસ ચાલતી હતી.

કપુરનો વેપાર—કપુરની આયાત માટે હિંદુસ્થાનને જાપાન ઉપર ખાસ આધાર રાખવો પડે છે. છેલ્લાં બે વરસ થયાં તે આયાતમાં ઘણો ઘટાડો થઇ પડેલ છે. છેલા વરસની આયાતમાં ૧,૮૫,૮૮૧ રતલનો ઘટાડો થયો હતો. તેને વિષે એમ માનવામાં આવે છે કે કપુરનો ઉપયોગ સરસ દારૂગોળો બનાવવામાં બહુ અગત્યનો હોવાથી કપુરની જાતપર જાપાન બહુ દાબ રાખે છે

ઠીંગણો હાથી—પારીસની કોલોનીયલ ગારડનમાં સહુથી મજાએથી ભરેલું પ્રાણી નાનામાં નાના ટટ્ટુ જેવડો એક હાથી છે. તે ફ્રેન્ચ.કોંગો પ્રદેશમાંથી ત્યાંના વતનીઓએ પકડેલ. આ નાનકડા હાથીનો હમેસનો ખોરાક અરધા ગ્યાલન દુધમાં પલાળેલા ૬॥ રતલ ચોખા તથા આશરે બે રતલ ભાજીપાલો છે. તે દશ મહિનાની વયનો છે

પોરબંદર જનારાઓને ખબર.

જનરલ લાઇનની આગબોટ રૈરતાગ અતરેથી તા. ૩૦ મી સપટેમ્બરે ઉપડશે તે પોરબંદર જશે વાસ્તે કાઠીયાવાડ જનારાઓએ તૈયાર થઇ જવું ખાસ કરી સેકન્ડ કલાસમાં જનારાઓ પહેલેથી ટીકીટનો બંદોબસ્ત નહિ કરશે તો પછીથી નહિ મળશે. વધારે ખુલાસો મી. ઓસમાન આમદને પુછવાથી મળશે.

ખાજા સાહેબનો ઓરસનો હલાડો—અમગેનીમાં ખાનકા શરીફમાં હઝરત સુફી સાહેબના મકાનપર તા. ૯ મી શનીવારના, તા. ૧૦ મી રવીવાર અને તા. ૧૧ મી સોમવારના મુકરર થયો છે. ત્યાં આમ લોકોને ૩ દિવસ દાવત છે. તેમજ ખાવાનો પણ બંદોબસ્ત થએલો છે સનદલ મુબારક સનીવારની રાતે નીકળશે. ૩ દિવસ બહુ જલસો રહેશે. રવીવારે મોલુદશરીફ છે, દરેક મુસલમાનો હાજર થઇ લાભ લેવા ચુકશો નહિં.

ધરતીકંપના ફંડમાં મળેલ નાણાં.

મેસર્સ એ. એ. ગાંધી, ની કુ૦ ટોંગાટ,		૧	૦	૦
મી. લાલકીસન મહારાજ,	,,	૦	૧૦	૦
,, રેવાશંકર લાઇચંદ,	,,	૦	૫	૩
,, ભીખા પરસુ,	,,	૦	૫	૦
મી. દેવદાન રાઘવજી,	,,	૦	૨	૬
,, રામ ફકીર,	,,	૦	૨	૬
,, સી. જી. દેસાઇ,	,,	૦	૦	૭

સ્ટીમરોની આવ જાની ખબર.

જરમન લાઇનની સ્ટીમર જનરલ તા. ૨ જી સપટેમ્બરના ઉપડી ગઇછે. સ્ટીમર સુલતાન તા. ૧૪ મી એ મુંબઇથી આવી તા. ૧૬ મી એ મુંબઇ વાસ્તે ઉપડી જશે. મી. ઓસમાન આમદ ઇંડિઅન પાસેંજરના એજંટ છે.

ઇન્ડિઅન આફ્રિકન લાઇનની સ્ટીમર જમાલપુર ડરબન આવી પહોંચી છે અને રોડ નં. "આઇ" માં માલ ઉતારે છે. તે તા. ૧૫ મી સપટેમ્બરે કલકતા માટે પાસેંજરો લઇ ઉપડશે.

ગ્રાહકોને વિનંતી.

આઇ સાલનું લવાજમ જે ગ્રાહકોની પાસે બાકી રહેલું હોય તેમણે મોકલી આપવા મે. કરવી.

આ અઠવાડીઆમાં મળેલ લવાજમ.

મી. એમ. ડી. ભાયા, સ્ટેંડરટન.		૦	૧૭	૬
,, જે. ડી. દેસાઇ,	બીલેર.	૧	૫	૦
,, મહમદ જાન મહમદ, પી. એમ. બર્ગ.		૦	૧૨	૬
,, સંબલ.	નનોટી.	૦	૧૨	૬
,, સુલેમાન ઇબ્રાહીમ, એટાઉન.		૦	૧૪	૬
,, આમદ કાજી, હેડલબર્ગ.		૦	૧૭	૦
,, ઈચ્છારામ જીવણ, ડરબન.		૦	૧૨	૬
,, એ. લીએન્ડર, સેડારબીપ.		૦	૧૨	૬
,, આજમ અબેદ, લીચનબર્ગ.		૦	૧૭	૦
,, આમદ કાજી,	હેડલબર્ગ.	૦	૧૭	૬
,, હીલ્રે સેફ,	ડરબન.	૦	૧૨	૬
,, સમ્બલ,	નનોટી.	૦	૧૨	૬
,, નાનાલાલ ભાઇચંદ,	કર્ની.	૦	૧૨	૬
,, ડાકટર નાનજી,	ડરબન.	૦	૧૨	૬
,, લુઇ બ્રાવન,	,,	૦	૧૨	૬
,, એ. ઇ. માયત,	,,	૦	૧૨	૬
,, નરસી પ્રેમજી,	પી.એમ.બર્ગ.	૦	૧૨	૬
,, અહમદ વલી બારબર,	,,	૦	૬	૦
,, કારા નાના,	,,	૦	૧૨	૬
,, કે. એમ. પથર,	,,	૦	૧૫	૬
,, નોહારસા,	,,	૦	૧૨	૬
,, વી. આર. પીલે,	,,	૦	૧૨	૬
,, સોમચંદ એન્ડ આમાદ,	,,	૦	૧૨	૬
,, કુવન બારબર,	,,	૦	૧૧	૬
,, આર. કે. નાઇડુ,	,,	૦	૧૨	૬
,, અબદુલા આમદ,	,,	૦	૧૨	૬
,, એ. નીરા સામી,	,,	૦	૧૨	૬
,, ગોવીંદ મકન,	,,	૦	૨	૬
,, સુલેમાન કાસમજી,	,,	૦	૧૨	૬
,, મોટા ઇસમાઇલ,	,,	૦	૧૨	૬
,, અમરસી ભવાન.	,,	૦	૫	૦

इन्डिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. ९वीं सपटेम्बर, १९०५. नम्बर ३६.

सप्ताहिक पञ्चाङ्ग.

—✱—

इंग्रेजी—ता. ९वी सपटेम्बरसे, ता. १५ वी सपटेम्बर १९०५ तक.

हिंदु—भाद्रपद सुदी ११ से भाद्रपद वदी २ सम्वत् १९६२ तक.

वार.	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	त्योहारोंकी यादी.
			क.मि.	क.मि.	
शनि.	९	११	६ ५	५ ४३	
रवि.	१०	१२	६ ४	५ ४३	
सोम.	११	१३	६ ३	५ ४४	
मंगल	१२	१४	६ २	५ ४४	
बुध.	१३	१५	६ १	५ ४५	
गुरु.	१४	१	६ ०	५ ४५	श्राद्ध बैठे.
शुक्र.	१५	२	५ ५९	५ ४६	

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. ९वीं सपटेम्बर, १९०५.

शाबाश बङ्गाल!

—o—

हम पहले लिख चुके है, कि भारत सरकारने बङ्गालके अङ्गच्छेद करनेका निश्चय किया, जब कलकत्तामें बड़ी सभा हुई थी, और सङ्कल्प किया गया था, कि जो सरकार दाद न देवें, तो विलायती व्यापार बन्द करना. सरकारने बङ्गालके अङ्गच्छेदका मन्तव्य प्रकाश कर दिये और प्रजा पुकारकी बिलकुल दरकार नहीं की है.

अब आनन्ददायक समाचार आया है, कि विलायती माल लेनेका बन्द हो गया है. यह निश्चयसे मानचेस्टरके व्यापारियों घबराइ गये हैं. उनके व्यापारमें धक्का लग गया है. जैसा जोर चीनाओंने चीनमें पकड़ा है, वैसा बङ्गालियोंने बङ्गालमें दिखाया जान पड़ता है. यह बातमें किसी प्रकारसे छुटी न पड़े और बराबर चलाइ जांय, तो सरकार अन्याय करती भूल जायगी. इस समयपर बङ्गालने भारतकी इज्जत बचाने जैसी राह पकड़ी है. हमें आशा है, कि बङ्गालियों यह निश्चयपर दृढ़ रहकर अपनी नेक और नाम निभायेंगे.

दारु पिनेसे हानि.

—o—

हमें मालुम है, कि गुजराती हिन्दीयोंमें कुछ बहुत आदमियों दारु पिनेकी खराब आदतमें पड़ गये है. कोई दस साल पहले दारु पिनेवाले गुजराती हिन्दीओं क्वचित देख पड़ते थे. अब डर्बन शहरमें कई कई पिठाओंका निभाव गुजराती हिन्दीओंपर ही चल रहा है. यह बड़ी अफसोसकी बात है. कुछ समय पहले वे लोगको दारु कहांसे मिल सके, उसके लिये एक विज्ञापन (जाहिर खबर) वह "इन्डियन ओपिनियन" अखबारमें छापनेके लिये आया, परन्तु हमें नहीं लिये. ऐसे विज्ञापनसे यह अखबारका निभाव चलाने पर हमारी ईच्छा नहीं है.

दारु जैसे हानिकारक दुसरा एक भी व्यसन नहीं है. दारु सिर्फ शरीरको खराब करता है. इतना ही नहीं, लेकीन इससे मनुष्यमें व्यभिचार, चोरी, जुआ वगैरह खराब आदत दाखिल होता है. हमारा अनुभव अनुसार हिन्दीओंमें दारु सिर्फ आदतके लिये पिया जाता है, कुछ शरीर-रक्षाके लिये कोई नहीं पिते है. दारुसे जितनी खराबी हमारे लोगमें देखी जाती है, उतनी गोरि प्रजामें नहीं है. ऐसे कितनेक गोरेंको हमारे लोग देखते हैं, कि वे सिर्फ शरीरका सुख है, ऐसा समझकर पिते है. वे लोगमें दुसरी तरहकी खराबी देखनेमें नहीं आती है, लेकीन इससे शरीर सुख बदनेके बदले घटते जाते हैं, ऐसा बहुत यूरोपके विद्वानों दिखाने लगा है.

हमें गत अङ्कमें कह गये है, कि ब्रिटिश एसोसीएशनके मेम्बरें दक्षिण आफ्रिकाकी सैरको आये हैं. अब यह मेम्बरोंका दल ट्रांस्वालमें गया है. उसमें प्रोफेसर मेकेन्ड्रीक नामे एक मेम्बर है. यह प्रोफेसर साहब ग्लासगोका एक शास्त्री है और शारीरिक ज्ञानशास्त्रका खासगी अभ्यास किया है. उन्हें जोहानेसबर्गमें गत ता॰ ३१ वींके रोज दारुसे शरीरपर होती खराब असरके दृष्टांतों देकर एक बड़ा भाषण दिया था. जिस समय मेसोनीक हालमें लोगोंकी बड़ी भीड थी. प्रमुखपदका स्थान मि॰ हॉसेकन साहबने लिया था.

भाषण करते प्रोफेसर साहबने दिखा दिया, कि अब जो शोध हुई है, वह अनुसार देखनेसे दारुकी खराब असर शरीर पर खुब सख्त होती है. कितने आदमी मानते हैं, कि दारु पिनेसे शरीर गर्म्म रहते है. परन्तु वे भूलते है. अलबत, दारु पिनेवालेंको अपना शरीर गर्म्म लगता है. कारण, दारु रक्तको गर्म्म कर, रक्तकी वेग चाहिये इससे अधिक बढ़ाता है. फल यह आता है, कि चमड़ीके ऊपर चौड़ा बनता है. इससे पिनेवालेंको गर्मी जनाती है. कभी इन आदमीकी गर्मी मापी जांय तो कमती देख पड़ती है. ठंडीकी मोसममें गर्मी पकड़नेके सबबसे दारु पिया जाता है. यह भूल समजकर और साधारण अनुभवसे भी देख सकते है, कि पिनेवाले आदमी ठंडी बहुत कमती सहन कर सकते है.

प्रोफेसर साहबने दिखा दिया है, कि शरीरके तंतुओंपर दारु बिलकुल खराब असर करते हैं. जो कुछ हम करते हैं, तो उसकी गति मगजमें रही हुई अमुक शक्तिसे पैदा होती है. हम लोगको हाथसे कुछ उठानेका हो, तो हाथको और दुसरे स्नायुको हुकम करनेवाली शक्ति मगजमें है. अब इस जमानेमें कई कई कलें नीकल चुकी है. इससे मगज द्वारा जब हुकम होता है, तभी कितना शिघ्र शरीरके अवयवों काम करता है, सो नाप सकते हैं. इन प्रकारसे प्रोफेसर साहबने प्रयोगसे सिद्ध किया है, कि आदमी दारु पिने पिछे जितना झडपसे काम करता है, इससे अधिक झडपसे वह ही आदमी जब दारु न पिता हो, तब विशेष काम करता होगा. अनेक लोगका मानना है, कि पिनेसे काम खुब हो सकता है. यह अवश्य भूल है. दारु पिनेसे मगज शक्ति मन्द होती है. अलावा चालमें, बातमें और दृश्यमें फरक पड़ आता है. आखिर लम्बा समयतक दारु पिनेसे मगज शक्ति बिलकुल बन्द पड़ जाती है. जिसको अङ्ग्रेजीमें "पेरेलीसीस" कहते है और हम लोग "लकवा" कहते हैं. प्रोफेसर साहबने अनेक तरहसे दिखा दिया है, कि शरीरपर दारुकी असर बहुत खराब होती है.

टर्की राज्यमें सैनिक बल—टर्कीके सुलतानने अपना राज्य प्रभृतिके नौसैन्यको मजबुत करनेके लिये ९० लाख रुपयेका खर्चसे कितनीक नई डीस्ट्रोयर बोटों और ट्रान्सपोर्टो बनवानेका हुकम एक फ्रेंच कम्पनीको दिया है.

भारत साथ इंग्लान्डका सम्बन्ध.

भारतवर्षके ब्रिटिश अमलके फायदा या गैरफायदा कितने है, यह हम कुछ समझ सकते हैं. किन्तु कर्नल सर फ्रान्सीस यंगहस्बन्ड, जिस थोडा वक्त पर तिबेटका कल्याण करके आये थे, उन्होंने ब्रिटिश अमलका एक ऐसा फायदा प्रकाशमें लाया है, कि वह अबतक घोर अन्धारामें रह गया होगा; वह कुछ नहीं समझ सकते हैं! केम्ब्रीज युनिवर्सिटीके वाइस चान्सेलर मि० इ. ए. पेकका प्रमुखपद निचे गत ता० १० वी जुनको उन्होंने "भारत साथ इंग्लान्डका सत्य सम्बन्ध" यह विषयपर व्याख्यान दिया था. भाषणके आरम्भमें तो उन्होंने हिन्दी प्रजाकी राजनिष्ठाके लिये बहुत प्रशंसा की है. वह कहता है, कि ब्रिटिश अधिकारियों तरफ कोई कोई समय पर हिन्दी प्रजा तिरस्कार प्रहार करती है, परन्तु नामदार शाहनशाह तरफ कदापित ऐसा किया जाता है. दक्षिण आफ्रिका वगैरह स्थलपर इंग्लान्डके कठीन समयपर ब्रिटिश अमलकी विरुद्ध चलनेके लिये प्रयत्न न किये. परन्तु उस वक्त सहायता देनेके लिये वे लोग निकल आये थे. यह तो हिन्दी प्रजाकी राजनिष्ठा—राजा तरफ का उनका पूज्य भाव—की कथा कही, मगर उसमें हिन्दी प्रजाको लाभ क्या?

यह साहब कहता है, कि ब्रिटिश अमलके आरम्भमें, ऐसा प्रसंग पर निरय बनता है, वह अनुसार कितनेक जुलम हुआ था, लेकीन उसका बदला वर्तमान और भविष्यके अमलसे वे लोग दे देंगे. कर्नल यंगहस्बन्ड कहता है, कि हिन्द उन्होंने जित लिया है, तो भी जिते हुए और जितनेवालों जैसा सम्बन्ध ये लोग हिन्दियों साथ रखने पर राजी नहीं है. समस्त हिन्दपर अमल चलानेके लिये सिर्फ १,००० अंग्रेज सिविलियनो है, जिस दर १,२०० चीतसे मनुष्यपर एक भी नाम नहीं आता है. हिन्दकी राज्यव्यवस्था विशेष करके हिन्दी प्रजाके हस्तसे ही चलाई जाती है! हिन्दकी जमीन और महसुलका कार्यभार विशेष करके हिन्दवासियोंही चलाते हैं! लेकीन ब्रिटिश सरकारकी हिन्दी प्रजा उनकी, प्रभाव और बडी सेवाके लिये, यह साहब कहता है, कि हिन्दमें बिठाई गई सुलह शान्ति है. जिसके लिये निश्चिन्तमें हम लोग ईश्वर स्तवन कर सकते हैं! यह ब्रिटिश अमल आगे दंगा फिसादके समयपर हम शान्तिसे नहीं कर सकता था, हिन्दी प्रजाकी इस बाबतमें कर्नल यंगहस्बन्ड साहब बडी प्रशंसा करते हैं और हमारे यह व्यापारमें कभी इजा न पडे, ऐसा ब्रिटिश अमल सदा चलता रहे, ऐसी यह साहब प्रार्थना करता है! हिन्दी प्रजाको स्वराज्य चलानेकी शक्ति आनेके लिये तो यह साहब ना कहता है और इससे हिन्दपर ब्रिटिश अमल सदा चलता रहने पर वह आवश्यकता दिखाता है. हिन्द तरफ यह कैसी दिलसोजी! उनके तरफके कर्तव्यका कैसी श्रद्धा—तुम्हें मजन करो और हमें राज्य करें!—"प्रजा वस्तु."

ब्रिटिश मध्य आफ्रिका.

इसलाम धर्मका प्रचार.

ब्लेनटायर, झोम्बा वगैरह शहरोंसे 'स्टार' अखबारका एक समाचारदाता लिखता है, कि कोई वीस सालसे यहां इसलाम धर्म जोरसे फैल रहा है. ठेर ठेर छोटी मदेसायों बन रही है. जहां मुल्लायो इसलाम धर्मपर शिक्षा दे रहे हैं और सैंकडो काफिर लोग शिक्षा पाते है. कोटे झोम्बामें मिशनरियोंका स्कूल था, वह इसलाम धर्मके बलसे बन्ध हो गया. पादरियोंकी स्कूले छोडकर काफिर लोग मदेसायोंमें जा रहा है. पादरियोंका प्रतिनिधियोंने सरकारसे प्रार्थना की है, कि वह रहते इसलाम धर्म दूसरे दस वर्षतक फैल रहेंगे, तो अन्तमें पादरीकी एक भी स्कूल रहने नहीं पावे. अब काफिर कौम जागृत हुई है, वह समयपर ब्रिटिशकी सामने खडेंगे, ऐसी सम्भवना है.

टोकियोमें ओरिएन्टल स्टुडन्टस युनियन.

"ओरिएन्टल स्टुडन्टस युनियन" नामे एक सोसाइटी टोकियोमें स्थिर हुई है. सोसाइटीमें हिन्द, सियाम, फिलिपाइन, कोरिया और चीनके विद्यार्थियों भाग लेते हैं और मेम्बर है. सोसाइटीका उद्देश पूर्व देशोंके जिस विद्यार्थियों यहां अभ्यास करते हैं, उन्होंको एकत्र बनानेका है. कितनेक जापानी अमीर उदार लोग उसमें अच्छी सहायता देते हैं और कई कई तो प्रथम मिटिंगमें उपस्थित हुए थे, सोसाइटीकी व्यवस्था एक जापानी बाईसे चलाई जाती है. यह सोसाइटी उसका प्रवास और अमलसे चलती है. सोसाइटीका बल बढानेके लिये आप उद्योग आयोजन बहु परिश्रमसे कर रही है. आप हिन्दी विद्यार्थियों पर विशेष प्रिति रखती है. उनकी इच्छा हिन्द देखनेकी है. प्रथम मिटिंगमें गायकोंने हिन्दी गायनों गाये थे और जिसके सुरकी प्रशंसा श्रोताओंने की थी.

रूस और जापान.

सन्धिकी शर्ते.

जापानने जो शर्त की थी, उसमें उन्हें अपनी उदारता दिखाकर दो शर्ते कमी ज्यास्ती छोड दी है प्रथम एक भी लडाईके बदल कुछ नहीं लेना. परन्तु सिर्फ रूसी कैदियोंके खर्च बदल और घायल हुए सिपाहियोंकी मावजतके खर्च बदल जापानको रूस १२,००,००० पौन्ड देवें. दुसरी शर्त यह है, कि सघेलियन टापुमें अर्ध भाग जापान लेवे और अर्ध भाग रूस लेवे. यह सन्धिसे रूसी प्रजा आनन्द मानते है परन्तु जापानमें अशान्ति फैल रही है और यह रूमती होने पर कुछ भिन्न देख नहीं पडता. सन्धिका तहनामा तैयार हो जाय पिछे शीघ्र उसमें सही करके दोनों पक्षके प्रतिनिधियों स्वदेश जानेके लिये इन्तेजार है. जापानी प्रतिनिधियों जापान आकर सन्मान मिलने पर कुछ भी आशा नहीं रखते है. इतना ही नहीं, परन्तु जापानी प्रजा उन्होंकी तरफ क्रोधकी दृष्टिसे देखेगे.

कहते है, कि सन्धिकी शर्तोंमें सब मिलकर जुदी जुदी १७ कलमों है.

लडाईकी सम्भवना.

रूसी प्रतिनिधिने लडाई बन्ध करने पर इच्छा करनेसे जापानी प्रतिनिधिने कहा, कि जहांतक शर्त तैयार होकर उसकी पर सही न हो, वहांतक लडाईकी हलचल जारी रहेगी.

चीन और तुर्कीको असंतोष.

खबर मिली है, कि रूस जापानकी सन्धिसे तुर्की और चीन दोनों राज्य नाराज हुआ है. जापानने बहुत उदारता दिखानेसे चीन नाराज हुआ है और रूस लडाईके खर्चसे बच जानेसे तुर्की राजी नहीं है.

सेनापति कोंजी—सीआ युद्धके सम्बन्धमें वाचक लोग सेनापति कोंजीका नाम न भूल गये होंगे. उन्होंने युद्धमें बडी धीरता दिखाई थी. वे बडे स्वाधिन स्वभावके मनुष्य है. इसी कारण सरकार उनसे प्रसन्न नहीं है. सरकारने उनको किसी प्रकारकी सहायता न दी. कप्तान आप विलायत चले गये और यहां लडाईके चित्र दिखाकर उदर पोषण कर रहे है.

आफ्रिकाके वर्तमान.

झांजीबारमें प्लेग—अब झांजीबारमें प्लेगने अपना अड्डा जमा दिया है. पांच आदमी प्लेगसे मरे हैं.

लार्ड कर्झनकी प्रशंसा—हमारे महाराजा एडवर्डने भारतमें लार्ड कर्झनपर एक तार भेजा है. जिसमें लार्ड कर्झनका राजीनामासे दिलगी दिखाई है और उन्हें पांच-शाहतकी उमदा नोकरी की है, उसके लिये प्रशंसा की है.

चिनाओंका आक्रमण—गत ता० ३० वीं अगस्टके रोज बोक्सबर्गमें क्लिफ्टोन टेन खानके प्राय: २० चीनाओंने छुरी साथ हिन्दी मजदुरोंपर आक्रमण किया था. एक हिन्दीको सख्त घाव लगनेसें मर गये और दुसरें तीन सख्त जख्मी हुए. दो आदमी गिरफ्तार हुए हैं. अब जांच चल रही है.

हिन्दु लग्न क्रिया—अमाझिन्टोमें श्री सीताराम पान्डेजीका कनिष्ठ पुत्र मुनु पान्डे०का विवाह श्री गनाथर महाराजकी पुत्री साथ हुआ. गत ता० १३ जुलाई गुरुवारके रोज विवाहका यज्ञ मेश महाराजने कराया था. जिस समय श्रीमत महाराज बाबू कपुरसिंह, मि० मुनु कलानसर, मि० भानुसिंह, मि० गोविंद, मि० बहादुर, मि० रामाराम, मि० सीरप महाराज, मि० मुन साथी, मि० नन्द शर्मा, मि० ब्रिजमोहन, मि० गीमी, इत्यादि प्राय: तीस महाशयों उपस्थित थे.

भारतके वर्तमान.

भारतमें वर्षा—भारतके अखबारोंसे देख पडता है, कि भारतमें जैसी कड़ी गर्मी पडी थी, वैसी ही वर्षा हुई है. प्राय: सर्वत्र वर्षा हुई है. कहीं कहीं अधिक हुई है. इससे जानमालकी बहुत हानि लग गई है और लाखों रुपयोंकी क्षति हुई है. इस वजहसे गुजरात पाटणमें घोर वृष्टी होनेसे ८०० घरों गिर पडे हैं और ३,००,००० रुपयेकी हानि पहुंच गई है.

बङ्गालका टुकडा—गत ता. १८ वीं जुलाईको भारत सरकारने बङ्गालके टुकडोंका संकल्प प्रकाश कर दिया, जब बङ्गालके 'बङ्गाली' और 'पत्रिका' के जिस अङ्कमें यह संकल्प प्रकाश हुआ, वह काला किनारा लगाकर मातमी बनाया गया था. बङ्गालके टुकडे होनेसें बङ्गालियोंको आन्तरिक शोक हुआ है.

हिमालयकी यात्रा—कंचनजंघा नामे हिमालय पर्वतपर एक बडी ऊंची चोटी है. उस पर जानेकी अबतक अनेक मनुष्योंने चेष्टा की, परन्तु वहांतक कोई न जा सका. अब दार्जीलिङ्गसे पांच अङ्ग्रेजोंका एक दल वहां जानेको तैयार हो रहा है. नेपाल दरबारने भी आज्ञा दे दी है. ऊपरोक्त और औषधि लेकर जानेका विचार है. वहांसे बंगाल, आसाम होते हुए चाल्लु जायंगे. यह दलमें बडे बडे बहुदर्शी महाशय हैं.

अद्भुत चिकित्सा—एक मुसलमान महाशयने "मद्रास टाइम्स" को लिख भेजा है, कि फरोल नामे एक बालक हैदराबादसे मद्रासमें आये हैं. यह बहुत शीघ्र बीमारोंको चंगा कर देते हैं. साहबने अपने भाई पीडित अनेक मित्रोंको बालकके पास भेजा था. इन सबको आराम हो गया. एक लडका बिलकुल लुला हो गया था. फरोल साहबने इसके शरीरपर ज्योंही हाथ फेरा त्योंही लडका स्वयं चलने फिरने लगा. एक स्त्री प्राय: पागल सी हो गई थी. साहबने उसके हाथों और सिरको छु दिया. स्त्री अच्छे आदमी तरह बातें करने लगी. साहब लिखते हैं, कि मैंने यह सब स्वयं देखा.

विदेश वर्तमान.

फ्रान्समें एक हिन्दु स्त्री—फ्रान्समें एक हिन्दु स्त्री यात्रा कर रही है. उसके साथ एक पवित्र गौ है. गौका सींग सुवर्णसे मढे हुये हैं. आप अपनेको विष्णुभक्त बताती है. उनका विचार फ्रान्स और इङ्गलान्डके शहरोंमें उस गौको भ्रमण करानेका है.

चीना लोगका संघ—तारद्वारा खबर है, कि चीना लोगका संघ अब सिर्फ अमेरिकनी सामने नहीं, परन्तु समस्त युरोपियनों सामने हो रहा है. यह मिश्रसे पासिफिक महासागरमें पुनाद्वेश इंग्लंडसे आदाका व्यापार बिलकुल पायमाल हो गया है.

ध्रुव यात्रा—अमेरिकाके न्युयोर्क शहरमें कोमांडोर पीरी साहब रहता है. आप यहांसे उत्तर ध्रुवकी सैरको निकल चुके हैं. आप दो सालके लिये सब सामग्री लेकर "रूजवेल्ट" महाजहाजद्वारा रवाने हुए हैं. आप डिसम्बर सैन्ट डापु होकर ध्रुवमें पहुंचनेकी चेष्टा करेंगे.

आन्दामान बेट—आन्दामान बेटकी उत्तर दशा तरफ एक दल जाकर नई शोध निकाली है. जिसकी रिपोर्ट अब प्रकट हुई है, कि यह टापुको ६४ टप-द्विप है. विस्तार ५३० चौरस माइल है. सुन्दर नदीओंका प्रवाह चल रहा है. सब जर्मनमें जङ्गल है. यह टापुमें सोपारी, बनाना और रबरके पेड आपसे होता है. अब वहांके जङ्गलमें "पावन" और "कोको" का पेड तैयार है. खोजकी निकी जमीनमें तम्बाकु, गन्ने और रुईकी पैदास हो सकती है.

रोकड बजार भाव.

	शी.	पे.	शी.	पे.
मोजा चावल ...	१६	०	१७	०
भीमड़ी " ...	११	०	१२	०
एफ. एफ. डी. आर. ..	१५	३	१५	०
एफ. डी. आर. ...	१४	६	१४	०
चीनी सफ़ेद ...	१८	६	१९	०
टूटा चावल ...	१८	०	१९	०
अरहरकी दाल ...	१६	०	१७	०
मसूरकी दाल ...	१६	०	१७	०
मूंगकी दाल ...	२२	०	२३	०
उड़दकी दाल ...	२१	०	२२	०
चने ...	१७	०	१८	०
चनेकी दाल ...	१७	०	१८	०
मटर ...	१६	०	१८	०
पीलीस ...	७	०	७	६
कच्चा तेल १ गेलन .	२	०	२	६
रेंडीका तेल " ...	२	६	२	८
मिठा तेल " ...	२	१०	३	०
नारीयल तेल " ...	२	११	३	०
सफेद घी ...	१७	०	१८	०
पीली " ...	१८	०	१९	०
श्रीफल (नारियल) ...	१४	०	१५	६
आटा (फुलाया) ...	८	६	९	०
सुपारी मद्रासी १ रतल	०	६	०	८
मीठाची "	०	५	०	५½
घी केन (पेटी) १...	७०	६	७२	६
पारफीन कीरोसीन १ केस	६	३	६	६
" व्हाइट रोज़ "	७	०	७	३
" " गेलन	१२	६	१३	३
कली ...	१२	०	१३	०
... १०० ...	१०	०	११	०
दूध मेलबीनका ...	१०	६	११	६

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

வாராந்தரப்பத்திரிகை

நெட்டால் பீனிக்ஸ், 1905ளு செப்டம்பர்௴ 9உ சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

விசுவாவசு வருஷம் ஆவணி—புரட்டாசிமாதம்.

கிழமை.	இங்கிலீ.	திதி.	நட்சத்.	யோகம்.
ஞா	10-26	அமா	திரு	அமிர்
தி	11-27	பிர	அவி	சித்த
செ	12-28	சதுர்	அ-ச	சித்த
பு	13-29	பௌ	ச-பூ	அமிர்
வி	14-30	பிர	பூ-உ	சித்த
வெ	15-31	த்வி	உ-ரே	சித்த
ச	16-1	த்ரி	ரேவ	சித்த

மார்க்கட் விலை.

	முதல்	வரை.
மாஞ்சா அரிசி.	16/-	17/-
பீம்டி அரிசி.	1-1-0	1-2-0
பருப்பு.	16/-	17/
மைசூர் பருப்பு	16/-	17/
சோளம்.	7/-	7/6
நல்லெண்ணை.	2 10	3/-
கடலெண்ணை.	3/-	3/2
தேங்காயெண்ணை.	2/11	3/-
நெட்டால் சர்க்கரை	17/-	19/-
சிவப்பு ,,	18/-	19/
திரிகள் ,,	14/-	15/6
கோதுமை மாவு	8/6	9
பார்கு	6 பென்ஸ்,	8பெ
மிளகா	5 ,,	5½
நெய்	3-10-0	3-12-6
பேர்பின் கேல்	6/3	6/6
டை ஒயட் சோப்	7/-	7/3

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கையொப்பக்காரர்கள் சென்ற வருஷத்துக்குச்சேரவேண்டிய கையொப்பத்தொகையும் நிகழும் வருஷத்தின் தொகையும் தாமதிக்காமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாய்க்கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

கையொப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை வாரந்தோறும் கிடைக்காமலிருந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத்தெரியப்படுத்தும்படிக் கேட்டுக்கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மெயில்.

ஜெர்மன் ஈஸ்ட் ஆப்பிரிக்கா லைன்,

கன்ஸ்லர் என்னும் மரக்கலம் இம்மாதம் 16உ புறப்பட்டு பம்பாய்க்குப்போகும்.

இந்தியா ஆப்பிரிக்கா லைன்.

ஐமைல்பூர் என்னும் கப்பல் செப்டம்பர் மாதம் 15உ புறப்பட்டு நேரா கல்கத்தா போகும்.

பிக்கபூர் அக்டோபர்௴ 5உ புறப்படும். காஷீபூர் நவம்பர்௴ 5உ புறப்படும்.

ஏஜண்டு. டெனவல் அண்ட் கம்பெனி. அல்லது கோல் அண்ட் கம்பெனி.

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

பீனிக்ஸ்நெட்டால்,
சனிக்கிழமை.

1905ளு செப்டம்பர்௴ 9உ.

சுய அரசாட்சி.

இந்தியருக்கு சுய அரசாட்சி கொடுக்கவேண்டுமென்பதைக் குறித்துப் பேசுவதற்கு லண்டனிலுள்ள அநேக இந்திய கனவான்கள் சிலவாரங்களுக்குமுன் கூடினார்கள். அன்று இந்தியருக்குப்பிரதாநிதியாக மிஸ்டர். தாதாபாய் நௌரோஜியும் வந்திருந்தார். இந்தவிதமான கூட்டம் இந்தியாவில் கூடியிருக்கும்பட்சத்தில் சட்டவிரோதமான இராஜதுரோகமென்னும் குற்றத்தைச்சாட்டி அக்கூட்டத்தின் தலைவர்களை இந்தியாவைத் தற்காலம் அரசாட்சிசெய்யும் சில ஆங்கிலேயர்கள் தண்டனைக்குள்படுத்துவார்கள். அன்றி ஆங்கிலேயர்களின் பொது அபிப்பிராயத்துக்கு இந்த ஆங்கிலேயர்களின் அபிப்பிராயம் மிகவும் மாறானது. ஆங்கிலேயர்கள் இந்தியர்களை அடிமைப்படுத்தவேண்டுமென்கிற எண்ணமுடையவர்களல்ல, ஆனால் இந்த ஆங்கிலேயர்கள் இந்தியர்களாகிய அடிமைகள் தங்கள் பொருட்டாகவே இந்தியாவில் வைக்கப்பட்டிருக்கிறார்களென்றும், அவர்கள் தங்கள் சுகத்தின் பொருட்டாகவே அடிமைத்தொழில் செய்யவேண்டியதென்றும் நினைத்துவருகிறார்கள். இதுபோலவே எல்லாப்பகுதிகளிலுமுள்ள இந்தியர்கள் ஒன்றுகூடி தங்களுக்குச் சுய அரசாட்சி கொடுக்கவே

ண்டுமென்று கேட்பார்களாகில் அவசியம் அது மனதினைக்கொடுக்கலாம். சீனதேசத்திலும் இன்னும் பத்துவருஷத்தில் ஆலோசனைசபை உண்டாக்கப்படுமென்று சில சக்ரவர்த்தினியால் கட்டளையிடப்பட்டிருக்கிறது. நாமும் முயற்சிசெய்தால் கிட்டும்.

சமாதானம்.

சிலதினங்களுக்குமுன் ருஷியரும் ஜப்பானியரும் சமாதானம் முடிவுசெய்துகொண்டதாகத் தெரிகிறது. சில முக்கியமான கேள்விகள் ஜப்பானியரின் அபிப்பிராயத்துக்கு ருஷியரிணங்காதபடியால் அநேகமாய் சமாதானம் முடியமாட்டாதென்று பலராலும் நினைக்கப்பட்டது. கடுதியாக முடிவானதிற்குக்காரணம் சிலரால், ருஷியர் ஜப்பானியருடன் இரகசியமாய்ப் பொருள்கொடுப்பதாக ஒத்துக்கொண்டதாக எண்ணப்படுகிறது. அப்படியிருப்பதும் கூடுமானதுதான். ஜப்பானியர் சமாதானத்துக்கு உடன்பட்டவிஷயத்துக்கு அநேக காரணமுண்டு. மஞ்சூரியா கைவசப்பட்டுவிட்டது. கொரியாவில் ருஷியர் அதிகாரமும் சாரும் போய்விட்டது. இனி யுத்தஞ்செய்வதால் அடையும் பலனொன்றுமில்லை, ஏனெனில் சைபீரியாவைக்கைப்பற்றுவதால் செலவுக்குப்போதிய வரும்படி ஏற்படமாட்டாது. அத்தேசம் அநேகமாய் பனிமூடப்பட்டிருக்கிறது. அங்கு பயிர்ப்பலிதமில்லை. ஜப்பானியர் நோக்கம் சீனாவையும் கொரியாவையும் தற்காலத்துக்குரிய சீர்திருத்தங்களினால் பலப்படுத்தி மேலதேசத்தார் இனி அங்கு வேரூன்றாதபடி செய்யவேண்டியதும், அத்தேசங்களில் ஜப்பானிய சரக்

குகளைச் செலவுசெய்யவேண்டியதுமேயாம். இதனால் கீழ்தேசங்கள் மேல்தேசங்களுக்கு பலத்தினால் சமமாகும்.

நிறமுடையவர்கள் மறுப்பு.

டர்பனிலுள்ள நிறமுடையவர்கள் கூட்டங்கூடி நிறமுடையவர்கள் பிள்ளைகளை இந்திய குழந்தைகளுடன் படிக்கும்படி செய்த கவர்ன்மெண்டார் தீர்மானம் தங்களுக்குச் சம்மதமில்லை என்பதை அறிவித்தார்கள். இதுவரையில் இவர்கள் குழந்தைகள் ஐரோப்பியர் குழந்தைகளுடன் படித்துவந்தார்கள். இப்போது செய்த தீர்மானம் தங்களையும் இந்தியர்களுடன் ஒரு சார்பாகச்செய்வதாகவும் அதனால் தங்களுக்கு அவமதிப்பு உண்டாவதாகநினைக்கிறார்கள். இவர்கள் அநேகமாய் செண்ட் எலினா, மொரிஷஸ் முதலிய பிரதேசத்தினர். இவர்களின் தேசநிலைமையும், குடித்தொகையும் மிகவும் குறைந்ததாக இருந்தும் இதுவிஷயத்தில் தங்களுக்கு உண்டான குறையை கவர்மெண்டாருக்குத் தெரிவிக்கிறார்கள். இந்தியர் பெருக்கமுடையவர்களாக இருந்தும், தங்கள் தேசத்திலே சுய அரசாட்சி பெறும் தகுதி உடைமை இல்லாதபடியால் அவர்கள் எங்கும் கீழ்மையாகவே நடத்தப்பட்டுவருகிறார்கள்.

புராஸ்பெக்ட்ஹால் பள்ளிக்கூடம்.

சென்ற புதன்கிழமையத்தினம் புராஸ்பெக்ட் ஹாலில் இந்திய சிறுவர்களின் பொருட்டாக ஒரு பள்ளிக்கூடம் ஆரம்பம் செய்யப்பட்டது. இங்கு டாக்டர் ஐகின் அவர் மனைவி, மிர். டன் முதலிய கனவான்கள் வந்திருந்தார்கள். மிர் டன் இவ்விஷயமாய் எடுத்துக்கொண்ட பிரயாசை மிகவும் வியக்கத்தக்கது. சென்ற 18 மாசகாலத்தில் இந்திய சிறுவர்களுக்கு நாட்டல் புறங்களிலும் 8 பள்ளிக்கூடம் புதிதாய் திறக்கப்பட்டிருக்கின்றன. இவைகள் யாவும் மிர் டன் அவர்களின் முக்கிய முயற்சியினாலேயே முடிவுபெற்றன. இந்தியர்கள் இவருக்கு அதிக நன்றியை செலுத்தவேண்டியது. மிர். இராஜகுமார் இப்பள்ளிக்கூடத்தை டாக்டர் ஐகின் மேல்பார்வையில் வைப்பது அவசியமென்றும், அதனால் அப்பள்ளிக்கூடம் விருத்தியை அடையுமென்றும் சொன்னார். இந்தப்பள்ளிக்கூடத்தின் பொருட்டாக இவரும் அதிக வியசாரம் செய்திருக்கிறார். இப்போது படிக்கும் சிறுவர்களின் தொகை 68. இதுபோலவே பல சிற்றூர்களிலும் பள்ளிக்கூடமுண்டாவதால் கல்வி இந்தியருக்குள் விருத்திப்படும்.

கட்டுப்பாடு.

இந்தியகவர்ன்மெண்டார் குடிகளபிப்பிராயத்துக்கு விரோதமாகச்செய்யப்படும் சட்டங்களெல்லாம், பிரிட்டிஷ் கவர்ன்மெண்டாரால் விசாரணைசெய்யாமலே ஏற்றுக்கொள்ளப்படுகின்றது. இதை மறுத்துப் பேசுவதற்கு நம்மவர்களுக்குத்தகுதியான வழி இல்லை. நாளுக்குநாள் விரோதமான சட்டங்கள் அதிகரிக்கின்றனவே அல்லாமல் அனுகூலமென்பதில்லை. இதுதவிர அநேக லக்ஷக்கணக்கான தொகை இந்தியாவிலிருந்து இங்கிலாந்திற்கு உபகாரச்சம்பளமாகவும் வேறுவகையான வீண்காரியங்களின் பொருட்டாகவும் வருஷாவருஷம் போய்க்கொண்டிருக்கிறது. இதுதவிர நம்மவர்கள் கைத்தொழிலால் செய்யப்படும் சரக்குகளை நாம் உபயோகப்படுத்தாமல் பரதேசங்களிலிருந்துவரும் கண்ணுக்குப்பகட்டான போலிச் சரக்குகளை நாம் வாங்கிவருவதாலும் நம்முடைய தேசத்தின் கைத்தொழில் மறைவுபட்டுப்போவதுமன்றியில் நமது தேசத்துப் பொருளும் லாபவழியாய் அன்னியதேசத்தைச்சேருகிறது. இதனால் நாளடைவில் நமதுதேசம் பொருள்குறைவை அடைகிறதென்று நன்றாய்த்தெரிகிறது. மற்றசீர்திருத்தங்களிலெல்லாம் சுதேசக்கைத்தொழில் சிறந்ததாகும். தேசம் செல்வத்தை அடைவதற்கு மிகவும் அவசியமானது.

ஆங்கிலேயர் ஆதிகாலத்தில் இந்தியாவிற்கு, வியாபார நிமித்தமாய் வந்தார்களே ஒழிய தேசத்தைக்கைக்கொள்வதற்காக வரவில்லை. அவர்கள் புத்திசாதுரியத்தினாலும், நாளடைவில், இந்தியர்களுக்குள் ஏற்பட்ட பகைமையினாலும் இந்தேசத்தைக் கைக்கொண்டார்கள். அதுமுதற்கொண்டு இதுவரையில் வியாபாரவாயிலாலும் இராஜாங்கவாயிலாலும், வருஷந்தோறும் எண்ணிறந்தபொருளைத் தங்கள் தேசத்துக்குக்கொண்டு போகிறார்கள். தற்காலம் நாகரீகமுள்ள தேசங்களின் குடிகளை இராஜாங்கத்தார் நடத்துவதுபோலவே இந்திய இராஜாங்கத்தாரும் நம்மை நடத்தும்படியாக வேண்டுகிறோம். ஆனால் இராஜாங்கத்தார் அதிக பாத்தியதைகளைக்கொடுத்தால் இங்கிலாந்திற்குப்பொருள் வெகுவாய் குறைந்துபோய்விடுமென்ற அச்சங்கொண்டு குடிகளின் உரிமைகளைப் பலவகையாலும் கண்டித்துவருகிறார்கள். இராஜாங்க உத்தியோகமுடையவர்களுக்கும், ஆங்கிலேய கைத்தொழில் வியாபாரிகளுக்கும் இந்தியர் அடிமைகளாய் உழைத்திடவேண்டியதாக இருக்கிறது. இராஜாங்கச்செலவைக் குறையப்படுத்த நமக்குத் தற்காலம் போதிய பலமில்லை. அதை பலத்தினால் செய்யப்புகுந்தால் இராஜ அவிசுவாசமென்பது சேரிடும். இராஜவிசுவாசத்தையும், தேசவுரிமையையும் ஒருமுறையில் நமதுதேசத்தில் காருத இடமில்லை. மற்றதேசங்களில் தேசத்துக்குண்டாகும் நன்மை இராஜாங்கத்தாருக்குமாம். நமதுதேசத்திலோ குடிகளின் நன்மை பிரிட்டிஷாருக்கு நஷ்டத்தை விளைக்கும். ஆகையால் இராஜாங்கத்தார் ஒன்றும் செய்ய ஏதுவில்லை. வியாபாரக்கட்டுப்பாடு செய்வது சட்டத்துக்கு விரோதமல்லாதபடியால் நல்வியாபாரிகளும் ஒன்றுகூடி பிரிட்டிஷ் சரக்குகளை வாங்காமல் சுதேசசரக்குகளை உபயோகித்துவந்தால் [illegible] இத்தேசம் விருத்தி அடையுமென்பதில் சந்தேகமில்லை.

வித்வான் பரமானந்தர் ஐந்தாவது பிரசங்கம்.

தீமையின் மூலம்.

தீமையின் மூலமானது இருவகைப்படும். பூதபாதுபாட்டினுல் உண்டாவதொன்று. மனக்காரணமாக உண்டாவதொன்று. இக்காலத்துக்குமுன் மிகவும் பலமான காற்றெழும்பி மாருமல் பொழியப்பட்ட மழையால், பெருவெள்ளமுண்டாகி இப்பட்டணத்துக்கருகிலுள்ள சில கிராமங்களிலுள்ள குடிகளையும், உழவுக்குரிய மிருகங்களையும், பயிர்களையும், வேறுபொருள்களையும் வாரிக்கொண்டுபோயிற்று. இதனையயாம் நீங்கள் கண்ணாரக்கண்டதேயாம். நான் இந்தியாவைவிட்டுப்புறப்படுமுன் வடபாகத்தில் நேர்ந்த பூகம்பத்தினுல் அநேக உயிர்ச்சேதங்கள் உண்டாயின. அங்குள்ள பட்டணத்தைப்போய் பார்த்தபோது முன்னிருந்த அடையாளம் ஒன்றுந்தெரியாமல் எங்குபார்த்தாலும் கற்களும் கட்டிகளுமாகக்கிடந்தன. ஆயிரக்கணக்கான வருஷங்களுக்குமுன் கட்டப்பட்டிருந்த மிகவும் பலமான கற்கோட்டை இடிந்து குழிந்துப் பெயர்ப்பட்டுவிழுந்தது. அங்குள்ள குடிகளில் நான்கிலொருபாகம் மிகவும் அருமையுடன் தப்பி உயிர்பிழைத்தார்கள். இதுபோலவே உலகத்தில் வேறுபாகங்களில் நெருப்பினுலும், எரிமலைகளினுலும் பெருந்தீமை விளைந்திருப்பதையும் கேட்டிருக்கிறோம். நோய்களாலும் பலதீமைகள் விளைக்கப்படுகின்றன. அம்மை, கொள்ளைக்காய்ச்சல் முதலிய வியாதிகள் சிலதேசங்களில் செய்துவரும் தீங்கை நாம் அறிந்திருக்கிறோம். இவர் அறியாமையால் இவைகளைத் தெய்வங்களாக வணங்கிவருகிறார்கள். இது வேதத்திற்கு முற்றிலும் விரோதமானது.

பார்சியர் தெய்வீகத்தை ஹொர்மஸ், ஹொர்மன்சா என்றும் பகுத்து பிரகாசமுடைய பொருள்கள் [illegible] மாகும் [illegible] என்றும், இருள் தீமைக்குக்காரணமானதென்றும் சொல்லுகிறார்கள். ஆதிகாலத்தில் கடவுள் முதல் பிதாவைப்படைத்து அவருக்கு வந்தனஞ்செய்யும்படியாக எல்லாத் தேவர்களையும் கட்டளை செய்தார். அக்கட்டளையின்படி தேவதலைவன் செய்யாமல், நான் நெருப்பினுல்படைக்கப்பட்டிருப்பதால் மண்ணினுல் படைப்புண்ட முதல்பிதாவுக்குத் தாழ்ச்சிசெய்வதில்லை என்று மறுத்தான். அவனே தீமையைச்செய்யும்படி மனிதர்களைத் தூண்டிவிடுவனென்றும் தீமைக்குமூலமென்றும் யூதர்கள் கோட்பாடு. கிறிஸ்து, முகம்மதிய மதங்களுக்கு இதைச்சிறுபான்மை உறுதியும் [illegible]யிருக்கின்றன.

இந்துவேதாகமத்தில் தீமையின் மூலம் அறியாமையாலுண்டாகிறதென்று சொல்லப்படுகிறது. இக் தத்துவங்கள் அவ்வறியாமையை அவித்தை என்றும் வேதாந்திகள் மாயை என்றும் சொல்லுகிறார்கள். சர்வ ஞானத்துவம் கடவுளுக்கே உரியது. மனிதர்களின் மனமானது அறியாமையை உடையது. அவ்வறியாமை நீங்குவதால்தான் உலகத்தின் தீமை நீங்கும். அறியாமை நான்குவகைப்படும். முதலாவது அழகற்றதை அழகுடையதாகவும் அழகுடையதை அழகற்றதாகவும் நினைத்தல். புத்த முனிவரின் சீஷரொருவர் சிவகாரணமாக நாள்தோறும் பிச்சை வாங்கி உண்டுவருவார். ஒருநாள் இவர் பிச்சைக்குப்போனபோது ஒரு பெண் இவரைக்கண்டு இவர்மேல் மோகங்கொண்டவளாய் இவருக்குப்போதுமான அளவு உணவுப்பொருளைக் கொடுத்தாள். அதுபோலவே சிலநாள் அவருக்குப்பிச்சையிட்டுவந்தாள். அதன்பிறகு ஒருநாள் தான்கொண்ட மோகம் அதிகரித்தவளாய் அவரை நோக்கி உன் கண்கள் என் மனதைக் கவர்ந்துகொள்ளும்படியான அழகுடையவைகள். அவைகளை நான் பெறுவேனேயாகில் எவ்வளவு பாக்கியமுடையவளாவேனென்றாள். அவர் அவளை "நீ அக்கண்களை இச்சிக்கின்றுயோவென்று கேட்டார்." ஆம் நான் அக்கண்களைப்பெற மிச்சமாய் விரும்புகிறேனென்றாள். உடனே தம்முடைய இரண்டுகண்களையும் தோண்டி நீ விரும்பியவைகளைப் பெற்றுக்கொள் என்று கொடுத்தார். அவைகள் தங்கள் அழகுகெட்டு அருவருக்கக்கூடிய நிணத்துண்டுகளாய்விட்டன. அழகற்றதை அழகுடையதாய் நினைக்கும் அறியாமைக்கோர் உதாரணம் இதுவாம்.

இரண்டாவது நிலையற்றதை நிலையுடையதாகவும் நிலையுடையதை நிலையற்றதாகவும் நினைத்தல். இக்கந்தர் சக்ரவர்த்தி தான் மரணமடைந்தபின் தன் பிரேதத்தை, காலையும் கையையும் மூடாமல் திறந்துகொண்டுபோகும்படி சொன்னார். அதனால் இவ்வுலகத்திலுள்ள செல்வப்பொருள் கடைசி சேர்க்கூடியவைகளல்லவென்றும், அவை அநித்தியமானவையென்றும் நாம் கொண்டுவந்ததொன்றுமில்லை, கொண்டுபோவதும் ஒன்றுமில்லை என்று உலகத்தார் அறியும்படி செய்தார். குழந்தைகள் மணலினுல் வீடுகட்டி விளையாடுவதுண்டு. வேறொரு குழந்தை அவ்வீட்டை அழித்துவிடுவதனுல் அக்குழந்தைகளுக்கு மிகவும் விசனமுண்டாகிறது. அதுபோலவே நம்முடையதென்று நாம் நினைத்திருக்கும்பொருள் நம்மைவிட்டு நீங்குங்காலத்தில் தீராதுயரத்தை அடைகிறோம். அதன் அநித்தியமான நிலைமையை நாம் உணருகிறதில்லை.

(இன்னுமுண்டு.)

பிரின்ஸ் ஆப் வேல்ஸ் வருகிற டிசம்பர் மீ [illegible] டயில் காஷ்மீரநகரத்துக்கு போய்ச்சேருவார். அவரை அப்பட்டணத்திலிருக்கச்செய்ய வேண்டிய உபசாரங்களைச் செய்ய அநேக ஏற்பாடுகளைச்செய்துவருகிறார்கள். இதற்குமுன் நமது சக்ரவர்த்தி இந்தியாவுக்கு வரும்போது அவர்வருகைக்காக கட்டப்பட்டிருந்த அதே இடத்தில் இவரும் தங்குவதாகத்தெரிகிறது.

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN. Box 1126.

DURBAN: QUEEN STREET. Box 621.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE
of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

અબદુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫-૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड़, ग्रोसरी और दुसरी सब स्मकका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५-७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

மேற்படி அப்துல்கனி ஷாப்பில் [illegible] பலவித சாமான்கள் எப்பொழுதும் இருப்பிலிருக்கின்றன.
அப்துல்கனி, ஜெனரல் டீலர்,
5, அண்ட் 7, கிராஸ் ஸ்டிரீட், கேப்டவுன்.

Prof. L. Doovey,

Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from REV. I. J. RETIEF, ARTHUR GARCIA, ESQ., R.M., UITENHAGE, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિયન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની પાણી જેવી પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ મિ. જે. રટીફ, આરથર ગેરશ્યા એસ્કવાયર વિગેરેના સરટીફીકેટ છે.
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधीका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाके लीये पानीरूप प्रसिद्ध दवाका शोधक. सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible] பேராசிரியர் எல். டூவே, [illegible] கேப்டவுன்.

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where JALBHOY & SORABJI BROS., are our Sole Agents.

જુસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિયન પ્રોડયુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન સિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ગુલ"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,
—CORNER OF—
BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS:
"SHAHMAHOMED,"
CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE
Indian Department,
German East African Line.

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોજજી.
ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોર્ટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.
ક્લેરમોન્ટ કેપકોલોની.

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.
HOUSES TO LET.
19 EYER STREET, CAPE TOWN.

வி. கோ. சூரியநாராயண சாஸ்திரியாரவர்கள் இயற்றிய

தமிழ் புத்தகங்கள்.

தமிழ் மொழியின் வரலாறு.

பொருளடக்கம்:— 1. முகவுரை. 2. வடமொழிக்கலப்பு. 3. மூவகைப் பாகுபாடு. 4. நுவகை இலக்கணம். 5. பாஷையின் தோற்றமுந் தொன்மையும். 6. பாஷையின் செப்பியல்பு. 7. பாஷை வேறுபடுமாறு. 8. நூற்பரப்பு. 9. பாஷையின் சீர்திருத்தம். 10. முடிவுரை.

சாப்பர் பயின்டு ரூபா 1. காலிகோ பயின்டு ரூபா 2.

ஸ்ரீ மணியசிவனார் சரித்திரம்— செய்யுள்நடையில் எழுதப்பட்டுள்ளது. சைவசமயத்தின் உண்மை பல தெரிவிப்பது அணா 2.

ரூபாவதி அல்லது காணாமற்போன மகள்.- இது ஓர் புதிய தமிழ்நாடகம். கதையின் மூலமாய்ச் சிறந்த நீதிகள் பல கற்பிப்பது. கெட்டித்தில் அச்சிடப்பட்டுள்ளது ரூபா 1. காலிகோ கட்டடமுள்ளதாயின் ரூபா 1-4-0.

மானவிஜயம்.— இஃது அங்கம் என்னும் ஒருவகை நாடகம். அலங்காரமும் வாய்ந்தது விலை அணா 8.

தனிப்பாசுரத்தொகை.— அருமையும், பெருமையும் வாய்ந்த பல பொருள்களை எடுத்துரைக்கும்படியான, 40 தனிப்பாசுரங்களடங்கியதோர் உரிய நூல். விலை அணா 1.

மதிவாணன்.— இருபத்தைந்து அத்தியாயமுள்ள மிகவும் உயரிய கதை வினியமுள்ளதோர் புதுமையான செந்தமிழ் கதை. விலை அணா 8.

கலாவதி.- வழக்குள்ள ஒரு புதிய தமிழ்நாடகம். கதையினிடையாய்ச் சிறப்புவாய்ந்த நீதிகள் பல கட்டுரைப்பது. சுத்தமான பூகமும் கற்பனைத்திறமும் வாய்ந்தது. நல்ல கடிதத்தில் அச்சிடப்பட்டுள்ளது. விலை ரூபா 1-8-0. காலிகோ கட்டடமுள்ளதாயின் ரு. 1-12-0.

மாகவியம்.— இது 272 ருத்திரங்களடங்கிய ஓர் நாடகத்தமிழ்க்கவைநூல். விலை அணா 8.

பாவலர் விருந்து.— முதநாள். ஆங்கிலத்திலுள்ள புதிய கருத்துக்களடங்கிய, இனிமையும், புதுமையும், வாய்ந்த, பதினொரு செய்யுள்களைக் கொண்டது. விலை அணா 8.

தமயந்தி.

பி. ஏ. பஞ்சநாதர் நாவலர் பி. ஏ., எல். டி. அவர்களால் இயற்றப்பட்டது.

இது மகாபாரதத்திற் பாண்டவர்களின் துயரத்தைப்போக்க வியாசரால் சொல்லப்பட்டதென்றும் இதன் துன்பம் நம்மாதர்களுக்குச் சொல்லவுண்டுமேம் பதிவிரதாதர்மம், சத்தியம், பெண்கல்வியின் பெருமை, தக்கவைத்து வந்தபிறகு கன்னியர்கள் தம் கணவர்களை விரும்பும் சுதந்திரம், வாழ்வை, ஒருநாட்டொழிதல் ஆகியவைகளிற் சிறந்தது. இது பெரும்பாலும் பெண்பாலர்க்கென்றே எழுதப்பட்டு ஒரு நாயகி படத்துடன் பதிப்பிக்கப்பட்டுள்ளது. விலை அணா 9.

ஜி. ஏ. நடேசன் அண்டு கம்பெனி, எஸ்பிளனேட், சென்னை

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods, Hardware, Stationery, Kaffir Goods, Jewellery, etc., etc.

80 ALBERT St., DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE NO. 482.
P.O. Box 914.

H. LANGLEBEN,

Wholesale Clothier & Manufacturer,
327 Pine Street, Durban.
IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.
Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.
Tel. Add.: "Lebas." *P.O. Box 198, Durban.*

એચ. લેંગ્લીબન.

જથાબંધ કપડાં રાખનાર તેમજ બનાવનાર, કાફરોવાસ્તે નવા કપડાં મંગાવનાર, ઇંગ્લીશ સેકન્ડહેન્ડ કપડાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં મંગાવનાર.

૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

PARSI MANCHERJI,

MERCHANT & IMPORTER.

Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.

Telegrams: "MANCHERJEE."
P.O. Box 1036, CAPE TOWN.

A. LATIEF,

General Dealer, - - - -
- - Outfitter and Draper,

BARBERTON,
TRANSVAAL.

P.O. Box 84.
TEL. ADDRESS: "LATIEF."

MAHOMED ENUS

INTERPRETER,
22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.

મહમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ, કેપ ટાઉન.

HAJEE HABIB

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of

Bags, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery,

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add.: BAGDAD. P. O. Box 57.

338, Prinsloo Street, PRETORIA.

INDIAN BOARDING HOUSE,

JAHORI BAZAAR,
PINE STREET DURBAN.

Breakfast 6d. Dinner 9d. Supper 1s.

Hot and Fresh Meals ready always.
Special Dishes to Order.

ઇંડીઅન બોર્ડીંગ હાઉસ.

ઠે. ઝવેરી બજાર ઇંડીઅન ડીસ્પેન્સરીની બાજુમાં, પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

બ્રેકફાસ્ટ ૦-૬ ડીનર ૦-૯ સપર ૧-૦

ઠાંડા તથા ઉના ભોજન તૈયાર છે. ઓર્ડરોપર ખાસ ધ્યાન આપવામાં આવશે.

इन्डियन बोर्डिंग हाउस.

ठि.—झवेरी बझार, इन्डियन दवाखाना पास, पाईन स्ट्रीट, डर्बन.

ब्रेकफास्ट ०/६, डिनर ०/९, सपर १/०.

हर वख्त ठंडा और गरम भोजन तैयार मिलता है. आर्डरपर खास ध्यान लगाया जायगा.

சோர்திரியும், சுத்தமும், உபசாரமும். இந்தியன் சாப்பாட்டுக்கடை.

ஜவேரி பஜார், பைன் ஸ்டிரீட், டர்பன். சாப்பாட்டின் விபரம்: காலையில் 6 பென்ஸ், மத்தியானத்தில் 9 பென்ஸ், இராத்திரியில் 1 ஷில்லிங். சாப்பாடு எப்போதும் புதிதும், உஷ்ணமும் உள்ளதாயிருக்கும். விசேஷம் ஆர்டர்களுக்கும் தயார்செய்யப்படும்.

HOSSEN EBRAHIM,

GENERAL DEALER,

1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,
And 25 Duke Street, WOODSTOCK.

Goods Supplied on Commission.

M. A. BODANIA & CO.,

GENERAL DEALERS.

A great variety of Clothing, Drapery, Hardware, and Fancy and Rough Goods.

Box 48, NYLSTROOM.
Tel. Address: "BODANIA."

એમ. એ. બોડાણીઆ એન્ડ કુંપની
જનરલ ડીલર.

કાપડ, ચેસરી, ફેન્સી સામાન, હાર્ડવેર, વગેરેનો સ્ટોક રાખનાર સસ્તી તથા સરસ વેચનાર.
બોકસ ૪૮, નીલસ્ટ્રુમ.

NANJI CARSANDAS,

WHOLESALE MERCHANT & DIRECT IMPORTER.

P.O. Box 6?. Tel. Add: "NANJI,"

LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Suleman & Co.,

MERCHANTS, Bombay.

Tele. Add.: "MONITOR."

Agents for East and South Africa.

3 Agratolla Street, Calcutta and 60-62 Bhusari Mohalla, Bombay.

[illegible]

CONNECTIONS IN DELAGOA BAY.

EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO.

Tel. Add. "TRADER." P.O. Box 417.

AMOD HABIB & CO.,

DIRECT IMPORTERS

WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,

General Money Exchangers.

Tel. Address: "[illegible]," Delagoa Bay. P.O. Box 68.

HORMAJCY IDOLCY,

DIRECT IMPORTER

AND

GENERAL MERCHANT.

P.O. Box 352 DELAGOA BAY.

E. M. PATEL,

General Dealer, Wholesale & Retail,

MARKET SQUARE,

POTCHEFSTROOM,

AND AT THE LOCATION.

NANJI DULABHDASS & Co.,

DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.

P.O. Box 141, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,

Produce Merchant & Direct Importer.

Up-country orders promptly and carefully executed.

Tel. & Cable Add.: "Ginwala."

P.O. Box 311. LOURENCO-MARQUES.

AYOB MOHAMED,

General Merchant & Direct Importer,

MARKET SQUARE,

PIETERSBURG.

Box 134. Tel. Add.: "AYOB."

Ismail Amod Kajee,

GENERAL MERCHANT & DEALER,

[illegible]

KRUGERSDORP

The Largest Importer in South Africa of MILITARY & CIVILIAN

Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers Coats, Waistcoats, etc.

J. LANDAU,

337 Pine Street, Durban.

Head Office: 13 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.

સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, પતલુન વિગેરે

વ્યાપાર કરનારો મોટો વેપારી.

જે. લેન્ડૉ.

૩૩૭ પાઈન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

હેડ ઑફિસ ૧૩ રુ દે ફ્રાંકબુર્ઝવા, પરીસ.

Abdoola Hajee Khan Mahomed

General Merchant & Importer,

CHURCH SQUARE

Opposite Government Buildings.

Telegraphic Address "[illegible]" P. O. Box 99.

POTCHEFSTROOM.

S. D. BOBERT,

General Importer, Wholesale and Retail Merchant.

Cheapest House in the Market Square.

BRANCH: AT LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay

Retail and Wholesale Merchant,

Market Square, P.O. Box 55.

POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother

Direct Importer & General Merchant,

POTCHEFSTROOM, Transvaal.

P.O. Box 100. Tel. Add: "Seviya."

D. I. Varyava,

GENERAL MERCHANT,

King Edward Street, P. O. Box 100.

POTCHEFSTROOM

Amod Mamoojee Patel,

GENERAL MERCHANT,

S.A.C. Cantonment, P.O. Box 55.

POTCHEFSTROOM,

Tel. Add.: "[illegible]" Transvaal.

ABDOOL RAHMAN,

MERCHANT,

POTCHEFSTROOM.

Tel. Address "[illegible]"

P.O. Box

MOOSA HASSEN,

General Dealer,

PINE [illegible] STREET,

BY THE MILL.

POTCHEFSTROOM.

V. R. Naidoo,

GROCER & GENERAL DEALER

Jewellery,

Fancy Goods,

- - Drapery,

Watches & Clocks,

&c., &c.

Cheap & Good.

5 & 13 Frere Street,

& Market Street.

CRADOCK!

P. V. SANGHAVEE,

Head Office: 101 Grey St., DURBAN.

Branch: 31 Ezra Street, CALCUTTA.

COMMISSION AGENT,

Importer of Rice, Dholl, Ghee, Oil, Gunny Bags, etc.

માડાગાસ્કર શીપમેંટ કુ૦

ચરબી, પેડાં વગેરે જાનવરો, પ્રાણીના ઇમ્પોર્ટર

૧૭ ઓમારત ચીઝિંગ, સેંટ્રલ વ્હીલ સ્ટ્રીટ.

બોક્સ ૬૭૭ ડરબન.

माडागास्कर शीपमेन्ट कम्पनी.

चर्बी, पेडा १० नीति पशुओंका इम्पोरटर

बॉक्स ६७७. १७ ओरमान बिल्डिंग,

सेन्ट्रल स्मिथ स्ट्रीट, डर्बन.

L. MULCHAND,

Indian Silk Merchant

Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.

75 William Street,

CAPE TOWN.

R. NARASOO,

Indian and General Merchant.

Outfitter and Draper.

Boot and Shoe Warehouseman.

INDIAN SILKS A SPECIALITY.

KAFFIR TRUCK, &c., [illegible]

BARBERTON.

[illegible]

P. O. Box 90.

Telegraphic Address: "NARASOO."

R. P. BHATT, *Watchmaker & Jeweller,*

MANUFACTURER OF INDIAN JEWELLERY,

P. O. BOX 529. 120 GREY STREET, DURBAN.

વોચ મેકર એન્ડ જુવેલર

સોના ચાંદીના દાગીના બનાવનાર.

સોના રૂપાના તમામ જાતનો ગેરેન્ટીનો માલ આ દુકાનેથી મળશે. બંગડી, વીંટી, અછોડા, હીરા, વિગેરે જડતર તથા ઓરતોને પહેરવાના તમામ જાતના ઓરડરનો માલ નમુના પ્રમાણે વાયદાસર કરી આપવામાં આવશે. દાગીના ખરીદનારને વેચવાની જરૂર પડવાથી પાછો લાવશે તો તે વખતે મજુરી કાપી ઘસારાનું બાદ કરી પુરા નાણાં વસુલ દેવામાં આવશે. સારી જાતનાં અસલ રોસકોપ પાંચ વરસની ગેરેન્ટીથી મળશે. દરેક જાતનાં સારાં અને સસ્તાં ઘડીયાળો તૈયાર છે. ભાગ્યું તુટ્યું કામ ધ્યાન દઇ ખાત્રીપુર્વક જલદી સમારી આપવામાં આવશે. બહાર ગામના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે.

આર. પી. ભટ.
વોચ મેકર એન્ડ જુવેલર.
૧૨૦, ગ્રે સ્ટ્રીટ.
પો. બોકસ, ૫૨૯, ડરબન.

हरएक किसमके सुवर्ण व चांदीके हिन्दुस्थानी गहनें.

हमारे यहां हरएक किसमके सोना व चांदीके हिन्दुस्थानी दागिने गारन्टी साथ तैयार मिलेंगे. जैसे—बेंगड़, कड़ा, हंसली, नथिया, चुड़ी इत्यादि.

खरीदनेवालेंको फिर बिकना होगा, तो मजदुरी निकाल कर दुसरा सम्पूर्ण दाम चुकाया जायगा.

आपका माल ठहराये वखतपर बनाया जायगा.

हरएक किसमकी घड़ी हमारे यहां गारन्टीसे मिलेंगे. रीपेर काम ध्यान लगाकर खात्रीसे जलद किया जायगा.

बहार गांवके आर्डरपर सम्पूर्ण लक्ष दिया जायगा.

आर. पी. भट,
१२० ग्रे स्ट्रीट, डर्बन.
पो. ऑ. बोक्स ५२९.

மேல்கண்ட கடையில் தங்கம் வெள்ளியினால் நகைகள் செய்யப்பட்டிருக்கிறது. வேண்டியவர்களுக்கு காரண்டியுடன் விற்கப்படும். நகை விபரம் கம்மல் கந்திரிபாவலி முருகு கால்காப்பு கொலுசு இன்னும் பலவித நகைகளும் கிடைக்கும். மேல்கண்ட நகைகளை வாங்குவோர்கள் வாங்கி திரும்பக் கொண்டுவந்தாலும் கூலி நீக்கி நகை கிரயம் மாத்திரம் கொடுக்கப்படும். வெகு புதிய ஆர்டர்கள் கொடுத்தாலும் வேலை சீக்கிரமாய்ச் செய்து கொடுக்கப்படும். கனவான்களே! எங்கள் நகைகளை நீங்கள் ஒருதடவை வாங்கி உபயோகித்துப்பாருங்கள். [illegible]

[illegible]

ஆர். பி. பட், 120 கிரே ஸ்ட்ரீட், டர்பன்.

EBRAHIM CAMROODEEN.
GENERAL MERCHANT.
Natal Leaf Tobacco a Speciality.
111 GREY STREET, [illegible]
[illegible]

S. PEERBHOY BUTLER,
GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER.
Turkish Caps of every description a speciality.
506 WEST STREET, DURBAN.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.
[illegible]
RICE, DHOLL, GHEE [illegible]
Directly Imported from India.
343 PINE STREET, DURBAN
[illegible]

DADA OSMAN,
General Merchant & Commission Agent,
139 QUEEN STREET, DURBAN.
P.O. Box 98. Tel. Add.: "FORHANDEL"
ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસમાન.
જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.
બોક્સ ૯૮, ૧૩૯, કવીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

HASSIM JOOMA,
GENERAL MERCHANT
Head Office—370 Pine Street.
Branch—Leribe, Basutoland.
HOUSES TO LET.

SUN CIGARS . . . . .
SUMATRA CHEROOTS,
BOER TOBACCO, . .
VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c.
At Lowest Wholesale Prices.
SUN BRAND Tobacco Works,
132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.
સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરૂટ, બોર ના છુટીઆ તમાકુ વગેરે જાતની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.
સન બ્રેન્ડ ટોબેકો વર્કસ
૧૩૨ કવીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

Abdool Hack Mahomed Ismail & Company,
Wholesale and Retail Merchants.
DIRECT IMPORTERS of
All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.
RATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES.
121 GREY STREET, DURBAN.
Branch Office—Indian Location, Johannesburg.
Head Office—Tirpatur, Madras.

Mahomed Hassen Ismail,
[illegible]
General Dealer and Produce Buyer,
17 South Union Street and 110 Russell Road,
PORT ELIZABETH,
[illegible] Cape Colony.
[illegible]

Printed and Published by V. MADANJIT, International Printing Press, Phoenix, Natal.

PRICE 3D. REGISTERED AS A NEWSPAPER.

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phoenix, Natal, Saturday, 16th September, 1905. No. 37.

P.O. Box 126. Telephone 336.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis and Sarees.

Rugs, Shawls, Boots and Shoes, etc., etc

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: "[illegible]"

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have always on stock:—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

B. EBRAHIM ISMAIL & CO., 115 COMMERCIAL RD., DURBAN.

Cable & Tel. Add.: "Kathiarian." Telephone 224.

ભાડે આપવાનાં છે.

[illegible]

જાલભાઈ સોરાબજી બ્રધર્સ.

૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

TO LET.—Ground Floor of Avon Hotel, in First Avenue, and a Large Warehouse in Prince Edward Street. They can be used either as Workshops, for Meetings, or any purpose. Rent cheap.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Cocoanuts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Snoek, Fish, Skins of various kinds, &c.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

JALBHOY SORABJEE BROS.,

110 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY TO

125 FIELD STREET.

P.O. Box 97. Tel. Address: "MIANKHAN," Durban. Telephone No. 85.

EAST INDIAN TRADING Coy.

GENERAL MERCHANTS and Direct Importers of all kinds of Groceries, Soft Goods, etc., etc.

102 Queen Street, Durban. P.O. Box 691.

Tel. Address: "[illegible]"

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પખવાડીએ મુંબઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર સુલતાન તા. ૧૬ મી સપટેંબરના રોજ ઉપડશે.

„ ઝેઈરતાખ તા. ૩૦ મી „

ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી હેશ છે, જગ્યા નીચે હવાકામાં છે અને ખોરાક પાણી વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે, હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે.

પોરબંદર. સ્ટીમર ઝેરતાખ અહીંથી તા. ૩૦ મીના ઉપડશે તે પોરબંદર થઇ મુંબઇ જશે વાસ્તે કાઠીઆવાડ જનારાઓ આ તક ચુકશો નહી.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ટેમસર આવી ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે. વાસ્તે જનારાઓ વિચાર કરી કામ કરવું કે જેથી પાછળથી હેરાન થવુ ન પડે. વધારે ખબર નીચે સરનામે ટેકાણે નવા હાર્ડકોઇલ ઉપાય છે તે મંગાવવાથી મળશે.

જરમન લાઈનની સ્ટીમર સુલતાન આવી પહોંચી છે અને ગેટ નાં. "આઇ" માં માલ લાદે છે. તે તા. ૧૬ મી સપટેંબરે સીધી મુંબઇ માટે ઉપડી જશે. સ્ટીમર ઝેરતાખ સીધી પોરબંદર તથા મુંબઈ માટે તા. ૩૦ મી સપટેંબરે ઉપડી જશે. મી. ઓસમાન આમદ તેના પરચુરણ એજન્ટ છે.

ઓસમાન અહમદ.
કમરુદીન બીલ્ડીંગ, ગ્રે સ્ટ્રીટ
પી. ઓ. બોક્સ ૧૨૬, ડરબન.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.
ગારડીનર સ્ટ્રીટ.
ડરબન.

MOOSA OSMAN & CO.

Wholesale and Retail

Merchants & Direct Importers,

393 CHURCH STREET, MARITZBURG, Natal.

મુસા ઓસમાન એન્ડ કું૦

ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોરટર્સ,

પી.એમ.બર્ગ, નાતાલ.

દયાળ રામજી પટેલ,

કુરિયર અને કમીશન એજન્ટ,

પી. ઓ. બોક્સ ૬૦૬, ડરબન.

खरी सीका सुशोभित और सस्ता.

मनपसन्द और नमुनेदार अक्षरोंसे रबर स्टांप बनाया जाता है.

इन्टरनेशनल प्रिन्टींग प्रेस,

फिनिक्स, नाताल.

USEFUL BOOKS

MODERN LETTER WRITER (Seventh Edn.) Containing 635 letters. Useful to every man in every position of life for daily use. Re. 1, 2as. post free.

HELPS TO THE STUDY OF ENGLISH (Third Edition).—An exhaustive collection of phrases, idioms, proverbs, etc., with their explanations and proper use. Re. 1, 8as. post free.

EVERY DAY DOUBTS & DIFFICULTIES (in reading, speaking and writing the English language) (Third Edition). Re. 1, 2as. post free.

HANDBOOK OF ENGLISH SYNONYMS, (Third Edition).—Explained and illustrated. Aids to the right use of synonymous words in composition. Re. 1, 2as. post free.

SELECT SPEECHES OF THE GREAT ORATORS, vols. I and II.—Help to write idiomatic English, to improve the oratorical and argumentative powers, etc. Each vol. Rs. 2, 2as. post free.

WONDERS OF THE WORLD (in Nature, Art and Science), Re. 1, 2as. post free.

To be had of The Manager, "INDIAN ECHO" OFFICE, No. 108 UPPER CHITPORE ROAD, CALCUTTA.

M. E. TILLY,

Wholesale & Retail Merchant,

Box 105, Kennedy Street,

KLERKSDORP.

[illegible Tamil text]

[illegible Tamil text]

369, [illegible], டர்பன்.

વેચવાની છે.

ખેતી ઓધવા સેરને લાયક રપ૦ વીઘા જમીન કે. પોરટમેરીસ પાસે, અમઝીન્ટો.

વધારે ખુલાસા માટે પુછો.

એમ. આર. પી. એસ શેઠ

૨૬૬ પાઇનસ્ટ્રીટ, ડરબન.

ABDOOL GAFFOOR & Co.,

Arabian and General Merchants and Importers,

123 Commercial Road, Maritzburg.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Skirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office: 120 Commercial Road, Maritzburg.

Branches: [illegible] Commercial Road, Maritzburg; [illegible] Mooi River.

Tel. Address: "Hassan Mahomed"

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL

Arabian Merchant & Direct Importer,

[illegible] COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG.

Branches—[illegible] Commercial Rd., Maritzburg. And at Mooi River.

CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, GROCERIES AND GENERAL GOODS OF ALL DESCRIPTIONS.

Telegraphic Address: "[illegible]"

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Attar of all kinds and Groceries, &c.

120 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods

122 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers,

308 Church Street, Pretoria.

P.O. Box 257. Tel. Address "TAYOB."

P.O. BOX 441. ઈ૦ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર, Tel. Address "ABOOBAKER."

તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નં૦ ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing,	Skirts,	Bibs,
Blouses,	Underskirts,	Bonnets,
Night-gowns,	Children's Fancy Goods,	Bootees,
Combinations	Frocks,	Hats,
Chemises,		Wool Shawls,

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

ADAM H. G. MAHOMED,

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "ADAMGOOL," CAPETOWN.

Castle Cash Stores.

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS,

HANOVER STREET,

CAPETOWN.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

53 & 56 LEUWEN STREET,

CAPE TOWN.

BRANCHES:—272 Caledon Street.
295 Long Street.

P.O. Box 363. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co., *Wholesale Merchants,*

467 SMITH STREET, DURBAN.

ફેન્સી કાપડના ખાસ વેપારી. છેલ્લામાં છેલ્લી નવી તરેહનો માલ અમારે ત્યાંથી મળશે. 'દુસ્કાબારના રોઇંગ મશીન" ના નાતાલ માંસવાલ અને ઓરેંજ રીવર કોલોની માટેના ખાસ આડતીઆ. "જનરલ સોફ્ટ ગુડસ" અને હાફરીબરનો માલ તરેહ તરેહ જાતનો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવેછે.

ખાજા ખાશો કે મસાલેદાર ઘારી?

जंडुमहाराज मीठाईवाला

१५९, ग्रे स्ट्रीट, डर्बन.

हमारे यहां हरहमेश गरमागरम घीकी मीठाई, सेव और पकौडा तैयार मिलेंगे.

ઘીની મીઠાઈ

સ્વાદીષ્ટ! ગરમાગરમ! અને વળી ગમે તે વખતે! ચોખા ઘીમાં—મુતરફેણી, મગજ લાડુ, ઘારી, બુંદી, મેસુબ, જલેબી, જાંબુ, ખાજલી, સેવ, ભજીઆં વીગેરે ઘીમાં બનાવેલાં તઇઆર મળશે. તેલ બીલકુલ વાપરવામાં આવતું નથી.

ખાસ ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપી માલ વખતસર અને સરસ બનાવી આપીએ છીએ. બહારગામના ઓરડરનો માલ રેલવે મારફત વખતસર ચડાવીએ છીએ.

જે૦ દલપત એન્ડ કું૦

૧૫૯, ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars,

MANUFACTURED BY THE

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

113, STATION ROAD, BRICKFIELD,

P.O. Box [illegible]. JOHANNESBURG.

PROPRIETOR [illegible] N. DORABJEE.

Sample Cigars sent Post Free on application.

ટરકીશ ફેઝ ટોપીઓ.
ઈંગલીશ ફેલ્ટની બનાવેલ.

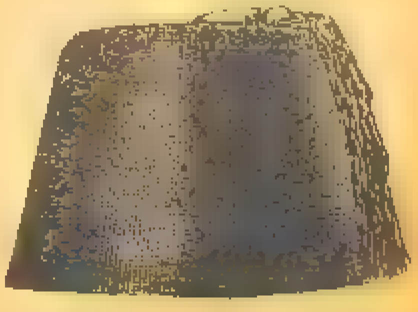

ઉંચો માલ સસતા ભાવ.

પણીજ નમુનદાર, શોભીતા રંગની "ફેઝ" ટરકી ટોપીઓ, છુટક તથા જથાબંધ વ્યાજબી ભાવે અમારે ત્યાં મળશે. બહાર ગામ સારી પેક કરી મોકલવામાં આવશે. "હિન્દુ ફેઝ" નો સારો જથો થોડા દીવસમાં આવી પુગશે.

S. R. Sarfudin, Importer,
100 Queen St. P.O. Box 7?, Durban.

એસ. આર. સરફુદીન.

૧૦૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ, બોક્સ ૭૩ ડરબન.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor, .

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - - P.O. BOX 1869.

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

UPPER MURCHISON ST.,

LADYSMITH.

Cheapest House in [illegible] for Indian and Japanese Silk. Ladies [illegible] and Shoes, Fancy Goods and all [illegible] of Fashionable Goods.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer,

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 178,

BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

R. NARASOO,

Indian and General Merchant.

Outfitter and Draper.

Boot and Shoe Warehouseman

INDIAN SILKS A SPECIALITY.

KAFFIR TRUCK, &c., &c.

BARBERTON,

TRANSVAAL.

P. O. Box 20.

Telegraphic Address: "NARASOO."

A. LATIEF,

General Dealer, - - - -
- - Outfitter and Draper,

BARBERTON,

TRANSVAAL.

P.O. Box 84.

TEL. ADDRESS: "LATIEF."

Subscription Rates.

"INDIAN OPINION,"

Yearly Subscription (Natal)	12/6.
Half Yearly	7/6
Quarterly	4/-
Yearly Subscription (South Africa, England and India) ...	17/-
Half Yearly	9/-
Quarterly	5/-

Country subscribers should add cost of exchange when sending cheque.

SUN FIRE OFFICE FOUNDED 1710

SUN Insurance Office.

PAYNE BROS., Agents,
WEST STREET, DURBAN.

दुनियामें सबसे पुरानी
आगका बिमाकी ऑफिस.
स्थापन पौंड ३०,००,०००.
अर्जी करनेसे कमतीमें कमती भाव मिलेंगे

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમા ઓફીસ જેની મુડી પૌં ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની છે તેથી જણાવવાથી ઓછામાં ઓછા ચાર્જ ભાવો મળી શકશે.

[illegible]

MAHOMED ENUS

INTERPRETER,

22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.

મહમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બુટન સ્ટ્રીટ. કેપટાઉન.

HOSSEN EBRAHIM,

GENERAL DEALER,

1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,

And 25 Duke Street, WOODSTOCK.

Goods Supplied on Commission.

M. A. BODANIA & CO.,

GENERAL DEALERS,

A great variety of Clothing, Drapery, Hardware, and Fancy and Rough Goods.

Box 48, NYLSTROOM.

Tel. Address: "BODANIA."

એમ. એ. બોડાણીઆ એન્ડ કું૦
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી, ફેન્સી સામાન, હાર્ડવેર વગેરેનો સ્ટોક રાખનાર સસ્તી તથા સરસ સરતો. બોક્સ ૪૮. નીલીસટ્રુમ.

M. J. MAHOMED,

470 & 478 CHURCH ST.,

MARITZBURG.

Tel. Add.: "Mousa."
Telephone No. 108.

મુસા આહમદ.
૪૭૦—૪૭૮ ચર્ચ સ્ટ્રીટ, હોલસેલ અને રીટેલ, મરચંટ. એન્ડ ઇમ્પોરટર.
મેરીત્સબર્ગ.
[illegible] રોડ, [illegible].

હિંદી દવાખાના.

આ દવાશાળામાં દરેક જાતની દવા પુરી પાડવામાં આવે છે. બહાર ગામના ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. દરદીઓની ઉપર ખાસ ધ્યાન આપી ઉમદા ટ્રીટમેંટ કરવામાં આવશે. ઘોડા અને ઢોરની દવા અમારે ત્યાંથી મળશે.

૩૬૦ પાઇન સ્ટ્રીટ અથવા ૧૨૨૫, અમગેની રોડ સ્ટેશનની બાજુમાં.

हिन्दी दवाखाना.

इसी दवाखानामें हर किसमकी दवा मिल सकती है. बहार गांवके ओरडरोंपर सम्पूर्ण ध्यान लगाया जायगा.

दर्दीओंपर ध्यान लगाकर उमदा ट्रीटमेन्ट की जायगी.

घोड़े और ढोरकी दवा भी हमारे यहां मिल सकती है.

मिलनेका पत्ता-
३६० पाइन स्ट्रीट,
और १२२५ अमगेनी रोड
स्टेशनके पास.

இந்திய மருந்துக்கடை.

[illegible]

ખાનગી ઇંગ્રેજી ગુજરાતી નિશાળ.

જે તા. ૨૬ મી જુન ૧૯૦૪ થી ખોલી છે.

ગુજરાતી તથા ઇંગ્રેજી પુસ્તકો, કોપીઓ, પાઠમાળાઓ, મીનીમ બુકો, વગેરે તૈયાર છે. અને તેજ બુકોથી અભ્યાસ ચાલે છે. વધુ હકીકત માટે લખવું અગર મળવા મેં૦ કરવી.

ગ્રેવીલ સ્ટ્રી., સુરતી | મસીદ પાસે, ડરબન | — એમ૦ એલ. પટેલ. સ્કુલ માસ્તર.

FOR SUITS TO MEASURE

GO TO

Makanjee Bros.,

OUTFITTERS.

152, Grey Street.

FOR

Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO

VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT.

INDIAN AFRICAN LINE.

Calcutta Direct.

S.S. 'MIRZAPUR,' Oct. 5th, 'GHAZIPUR,' Nov. 5th

सीधी कलकत्ता जानेवाली स्टीमर.

"मीरजापुर" नामकी स्टीमर यहांसे ता० ५ वीं अकटोबरके रोज और "गाजीपुर" ता० ५ वीं नवेम्बरके सीधी कलकत्ता जानेके लिये रवाना होगी. यह स्टीमर बहुत जलदसे छोडनेवाली है.

यह स्टीमरमें खासगी मुसाफरोंके लिये अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. पासेंजरों अपनी मुसाफरी बडी मजेसें और शान्तिसे करते हैं खाना उत्तम प्रकारसे की गई है, इसलिये कलकत्ताके सत्तावालों तरफसे सर्टिफिकेट पा चुके हैं. दुसरी कम्पनीकी स्टीमर कई कई बन्दर करती जानेसें पासेंजरो तकलीफ पाते है, ऐसी तकलीफ इस स्टीमरमें नहीं है और आदमी आरामसे देश जा सकते हैं. उपरान्त खलासी भी यह स्टीमरमें इन्डियन है.

यह कम्पनीकी सभी स्टीमरोंमें अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. विशेष खबरके लिये निचे लिखे पत्ते पर एजन्टोंसे मिलनेसे मालूम होगा.

डॉवाल बोक्से कुं०
पोइन्ट.

बी. इब्राहीम इस्माइल कुं०
नं. ११४, ११६ और ११८ कमरशीयल रोड, डर्बन.
बोक्स नम्बर १२५.

કલકતાની સીધી સ્ટીમર.

ઉપડી "મીરઝાપુર" નામની સ્ટીમર અહીંથી તા૦ ૫ મી અકટોબરને આસરે સીધી "કલકતા" માટે ઉપડી જશે. અને "ગાઝીપુર" તા૦ ૫ નવેમ્બરે ઉપડી જશે. આ સ્ટીમર ઉતાવળી ચાલની હોવાથી જલદી પહોંચશે.

આ સ્ટીમરમાં મુસાફરોને માટે ખાસ સગવડ કરવામાં આવી છે જેથી મુસાફરોને ઘણા આરામથી જવાની સારી તક છે, ખલાસી દેશી છે. બીજી સ્ટીમરો દરેક બંદર કરતી જતી હોવાથી લાંબે વખતે દેશ પહોંચે છે જ્યારે અમારી સ્ટીમરો અહીંથી ઉપડી પરબારી હિંદુસ્થાન જતી હોવાથી થોડી મુદતમાં પોંચી શકાશે. વધુ વીગત માટે નીચેને સરનામે ખબર કાઢશો.

ડોવાલ બોલવે કું૦
પોઇન્ટ.

બી૦ ઇબ્રાહિમ ઇસ્માઇલની કું૦
નાં. ૧૧૪, ૧૧૬ અને ૧૧૮, કોમરસીયલ રોડ, ડરબન.
પોસ્ટ બો૦ ૧૨૫.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

டொவால் அண்ட் கோ.,
பாயிண்டு,
டர்பன்.

டி. இப்ராகிம் இஸ்மாயில் அண்ட் கோ.,
நெ. 114, 116 அண்ட் 118.
கமர்ஷியல் ரோட், டர்பன்.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS:
J. GARLICK, Cape Town; G. E. HANDS, Resident.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગાર્લિક, કેપટાઉન.

જી. ઇ. હિન્ડસ, ડરબન.

સર્વ જાતનો માલ.

સઘળી રંગનુ કાપડ, લોઢાનો સામાન સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, વાસણો, શાલ જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ૦ કરમનની કંપની સાથે લાંબા વખતથી વેપાર કરેલા છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલો છે. તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

. લી. દાદા ઓસમાન.

,, ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

Established 1854.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .

. . . Direct Importer

—OF—

Indian and other Oriental Merchandise

—FROM—

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

10 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG (P.O. Box 4081.)
PRETORIA, Mohan House, 242 Church St. (P.O. Box 224.)
BULAWAYO (P.O. Box 486.)
BARBERTON. SALISBURY. KIMBERLEY.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

L. DONNELLY

Wood, Coal & Produce Merchant.

Delivery guaranteed to any part of Durban and suburbs.

Wattle Blocks (aft.) a speciality.

Corner of GREY & PRINCE EDWARD STREETS

DURBAN.

સરકારી સરવેયર.

ઘરાકને માટે ઘણી કાળજીથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.

૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

संरकारी इजनेर.

ग्राहकोंका काम बहुत ध्यानसें संतोष क किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन.

ஜெ. ஏ. சோரல்

கவர்மெண்டு சர்வேயர்

பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்

டர்பன்.

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams, Curry Powder, Chutneys, Cayenne Pepper, White and Black Pepper, Sauces,

And other goods too numerous to mention

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.

Box 63, Durban.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦

દરેક જાતના લાકડા તથા ઇમારતનો સામાન.

પોઇંટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कु.

बहुत रकमका मकान बनानेका सामान, मजबुत और दाम सस्ता.

पॉइंट रोड, डर्बन.

அயல்தேசங்களிலிருந்து மர இறக்குமதிசெய்து பெரிய வியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். வீடுகட்டுவதற்கான ஒவ்வொருவகை மரங்களும் கிடைக்கும்.

ஹார்பிரோ அண்டுகோ.

பாயிண்டு ரோட் டர்பன்.

ROYAL

Exchange Assurance.

FOUNDED 1720 A.D.

CAPITAL £4,000,000

FOR FIRE ASSURANCE.

H. FELLOWS-SMITH,
Incorporated Accountant,
Chief Agent,

Equitable Buildings, Smith St., Durban.

MONEY TO LEND in Large or Small Sums

રોયલ એક્સચેંજ વીમા કંપની.

સને ૧૭૨૦ માં સ્થપાયેલ.

મુડી પાં. ૪,૦૦૦,૦૦૦

આગના વીમાની શાખાના મુખ્ય એજંટ

એચ. ફેલોસ્મીથ

ઇક્વીટેબલ બીલ્ડીંગ

સ્મીથ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

પૈસાની નાની મોટી રકમ ધીરવામાં આવશે.

Indian Opinion

VOL. III. PHŒNIX, NATAL, SATURDAY, 16TH SEPTEMBER, 1905. No. 37

M. H. NAZAR, Editor.

Contents.

EDITORIAL COLUMNS: Page
Lord Selborne as Preacher ... 617
The Value of the Indian 617
The British Empire 617
The Late Miss Manning ... 617

OTHER ARTICLES:—
Need of the Church 618
The Bengal Partition 618
Treatment of Coloured Peoples ... 619
Statistics of the British Empire ... 620
Indian School Report 620
Indians in Natal 620
Apologies 621
The Resumption 621
Our Weekly London Letter ... 622
Signs of Decadence ... 623
Facts and Comments 623

Indian Opinion

SATURDAY, 16TH SEPT., 1905.

Lord Selborne as Preacher

HIS EXCELLENCY the High Commissioner for South Africa has been of late occupying a *rôle* which is likely to give a healthy tone to the people of Johannesburg. Lord Selborne has opened a church for the coloured people during the past few days, and at the opening ceremony preached to his audience an appropriate sermon. He there indirectly touched upon the question of the troubles of the coloured people, and, citing the example of the late Queen, exhorted them to be patient, even as was Victoria the Good amidst the many trials that attend the crowned head in a state governed by constitutional principles. He also asked his audience to remain united and to obey authority. A few days later Lord Selborne delivered to a meeting of the Anglican Church held at the Wanderer's Hall another sermon which, if possible, was even more striking than the one we have just referred to. We reproduce a report of it in another column. His Excellency took as his text the famous saying quoted by Jesus:—"Man doth not live by bread alone." The burden of the speech was a plea for more spiritual life, a greater [illegible] sacrifice; and whilst the words were uttered in connection with an appeal for Church extension, the application was general. Speaking on the quotation, His Excellency said:—"It means every sense of responsibility. It means everything that is unselfish as opposed to mere selfishness. It means every noble or fine ideal."

We propose to apply the test to the domain of physical life in the Transvaal, and see how far the general condition satisfies the test. The introduction of Chinese labour in our opinion typifies the very antithesis of the underlying principle of the text quoted by Lord Selborne. It is due purely to greed. It represents the height of selfishness. Recent events have shown clearly what a terrible moral blunder the introduction of the Chinese labourers was.

In the treatment of British Indians in the Transvaal there is another instance of selfishness dominating the action of the European community in that colony. Every disability imposed on them betrays unmistakably a desire for exclusive exploitation of the resources of the country. The question of fairplay or past promises finds no room in the discussions that take place at the anti-Asiatic meetings in the Transvaal.

The strife between labour and capital that is waging in the Colony is another illustration of the disregard of Lord Selborne's text. And if we do not see free fights in connection with the struggle, it is only because the grip of capital over labour is too tight for the latter even to make a movement under it. Capital exercises in the Transvaal an influence which is not possible even in trust-ridden America.

What an awful responsibility must there be for the preacher in the light of his own remarks! How are the powers of darkness to be displaced? How is the overpowering selfishness to be combated. Lord Selborne has set himself a task which is beyond the power of an unaided human being to perform, no matter what his station in life or his character may be. But Lord Selborne is a man with faith in God; and everything is possible one man who seeks after Him and obeys His guidance.

The Value of the Indian

THE NATAL ADVERTISER, in its issue of Thursday last, has reproduced the concluding paragraph of an editorial in this journal on "The Relative Value of the Native and the Indian to Natal" with the comment: "All that can be said is 'Out upon all this humbug!'" While giving our contemporary every credit for a very pretty retort, we wish it had not been quite so empty. It is not by any means all that can be said, even we believe, by the *Natal Advertiser* in spite of its acknowledgment of ignorance. We would like to see a serious criticism of our arguments. Indians have always courted the very fullest inquiry into their position, knowing well enough they have nothing to fear from such inquiry. We are glad to see that our more enlightened contemporary the *Times of Natal* has been good enough to reproduce the article in question *in extenso*. We feel grateful for this service. As we have always maintained, in our opinion the prejudice against British Indians is in most part due to misconception, and with a better understanding of the facts a more intelligent feeling would prevail, to the benefit of the Colony as well as to Indians themselves.

The British Empire

ELSEWHERE WILL BE found some exceedingly interesting statistics of the British Empire which may be useful in affording food for reflection on the part of South Africans. It will be seen that of the total population of this great confederation, British India contributes no less that about three-fourths, while including the Native States India contributes nearly four-fifths. The white population of British South Africa is under one-and-a-quarter millions, constituting about one three-hundredth part of the total population of the Empire. And yet some weeks ago one of this insignificant number said he would rather see India lost to the Empire than South Africa!

The Late Miss Manning

THE LATEST NUMBER of *India* brings the sad news of the death of Miss Manning, the energetic Secretary of the National Indian Association, which owes its vitality to this noble lady's self-sacrificing work. She was a true friend of young Indians who went to England for study. Her house was ever open to receive them. Her guidance was always at their disposal. Her solves

had become an annual feature, and they brought together Anglo-Indians and Indians and thus promoted mutual good-will. She was quite unassuming, and as India states, she avoided rather than sought public recognition. Her death is a distinct loss to the ever-increasing number of young Indians who visit England year after year, for study or otherwise. We refer our readers to our London Letter for further information about this lady.

Need of the Church

Speech by Lord Selborne

The Soul of a Nation

A Church extension meeting in connection with the Diocese of Pretoria was held recently in the Wanderers Hall at Johannesburg. In moving the first resolution, Lord Selborne made a remarkable speech. We take the report from the *Rand Daily Mail*:

Lord Selborne said,—My lord Bishop, ladies and gentlemen, the resolution which I have the pleasure of moving reads as follows:—

"That this meeting pledges itself to do its utmost by word and deed to forward the work of the Church in this diocese, to the glory of God and the truest welfare of mankind."

Now there is a certain text—"Man does not live by bread alone." The more you look into that the more meaning there is in it. It means every search after knowledge or wisdom as distinct from the mere search for wealth. It means every noble or fine ideal. It means every sense of responsibility. It means everything that is unselfish as opposed to mere selfishness. Now the question that we may reasonably ask ourselves is "How does this apply to the objects of our meeting to-night? Is there any particular or any special need for us here to keep reminding ourselves that man does not live by bread alone." I would say the same thing of the Witwatersrand that I would say in London or any other great aggregation of men immersed in business. Life is such a rush nowadays and the struggle for existence is so keen that it is very difficult to lift your eyes from the ground on which you are immediately treading. Therefore, I say, it is most essentially necessary in all these great aggregations of men for industrial purposes to be constantly asking ourselves this question: "Are we living for bread only?" You remember those beautiful lines:—

"Stone walls do not a prison make,
Nor iron bars a cage;
Minds innocent and quiet take
That for a hermitage."

That is a frame of mind perfectly impossible for the man or woman who has only seen the daily struggle for existence or how to increase his banking account, but these lines embody the whole spirit of the man or woman who understands that life is not worth living if it is lived for bread only. I say the more we live in great centres of population the more we require that reminder. I don't know that the country, either in Europe or in South Africa, is any more virtuous than the town, but there is a great deal more opportunity for contemplation in the country and less opportunity for contemplation in the town, and therefore you ought constantly to be asking yourselves that question. But there are two mistakes very apt to be committed in connection with this subject. The perfectly casual observer going to London or coming to this place, would very likely go away thinking there is a great deal less religion in the place than there really is. One of the peculiarities of our race is that we try to conceal what our religious opinions really are. The second mistake is that we carry that a great deal too far. (Applause.)

A Great Mistake

It is a very great mistake to consider religion a merely personal matter like a banker's book, and the whole experience of the Church throughout the ages has proved that to be a mistake. You may have a man of the greatest possible military genius, but he does not make an army. Or you may have a Nelson or a Togo, but he does not make a navy. (Applause.) Or you may have a wonderful captain of industry, but he could not make the industry of the Witwatersrand. To make either your navy or your army you require a military or a naval organisation. For the development of a great natural project such as the mines you require a great industrial organisation. So it is exactly the same with the Church. We cannot each be a church entirely for ourselves. That may be alright for you individually, but there will be no permanent influence of religion without that organisation which we call a Church. (Applause.) And that really is not mere speculation or opinion, because it is the universal experience of mankind, as I have endeavoured to illustrate, and we as Churchmen and Churchwomen, know that the particular organisation to which we belong has behind it the strength and the traditions of centuries directly from the times of the Apostles. (Applause.) And therefore when we talk about Church extension we are just as practical and just as businesslike as when we talk about the industrial organisation necessary to develop this country, or what is the best organisation for the army or what should be the strength of the fleet. It is all a part of the same great principle which applies to the whole of our life, temporal or spiritual. Therefore that principle does not require to be argued. . .

The Soul of a Nation

You have read, or you ought to have read if you have not, the most wonderful paper tracing the life and soul of the Japanese nation. They have a magnificent soul although they are not Christians. But what about the soul of our nation? Do you think we would have done what we have done or become what we are in the world if it had not been for the soul of our nation? (Applause.) It is the soul of our nation that has made the English name, and it is only through the soul of the South African people that the South African name will be made. (Applause.)

The Bengal Partition

The *Indu Prakash* says that a gathering unprecedented in the annals of public demonstration was held recently in the Town Hall, Calcutta, to protest against the Bengal partition. The gathering was so large that it was expedient to hold three meetings, one upstairs, another downstairs and the third in the open air. More than twelve thousand persons were present, the students alone numbering three thousands. The demonstration included both the Hindus and the Mahomedans. The Maharaja of Cassimbazar presided. Other Maharajas, Rajas, and titled men took part in the proceedings. Speeches were made in English, Bengali, Hindi and Urdu and sympathetic telegrams were received from Bombay, Amraoti and Burma. The first resolution protested against the partition as being unnecessary, arbitrary and unjust, and as entailing the imposition of heavy burdens on an overtaxed people. The meeting requested the Secretary of State to consider and modify the orders passed, by incorporating Burdwan and the Presidency Divisions into the New Province so as to bring the Bengali speaking races under one administration.

The second resolution protested against Government keeping the people in the dark while the scheme was privately discussed, and avoiding all enquiries for information.

The third resolution sympathised with the resolution adopted by Mofussil meetings to boycott British goods so long as the partition resolution was not withdrawn. About seven Mofussils delegates joined the meeting.

Bengal Boycott

According to cables, the Committee of the Bengal merchants has sent a cabled reply to the protest of the Manchester merchants. They state that the boycott of British goods has been deliberately planned, and continues to spread. It is also stated that the boycott was entirely due to Britain's indifference to and Lord Curzon's disregard of Indian opinion. They urge that a Commission of Enquiry should be appointed. The boycott of British mercantile wares, which began at Calcutta, is spreading. Five thousand Hindus proceeded to a temple and vowed that they would exclusively use Indian goods.

Treatment of Coloured Peoples

The current number of the *Review of Reviews* contains an article from the pen of Mr. L. Haden Guest from which we make the following extracts:—

The industrial organisation of the coloured races is one of the outstanding facts of the immediate future, and how to meet the competition of this largely cheap labour will be a matter to be most seriously considered by all statesmen. But the main lines of policy are clear: nothing will serve but a courageous attempt to level up the standard of life and wages of the coloured peoples to something approximating to that of white labour.

It is very doubtful whether there do exist any fundamental differences between races sufficiently great to interfere with their equal participation in industrial civilisation.

The natives in South Africa hunger and thirst for education. Our difficulty would be the provision of an education to meet them. I can well remember the complaints I heard in South Africa of the untrustworthiness of the native servants, because "they would be studying grammar" when they should have been minding the baby or stirring the soup; and the picture remains in my mind of an evening school in Basutoland, of the short dried grass of the kopjes in the moonlight, and the Maluti mountains looming up in the background. To the school came the procession of young boys mounted on ox-back, and laughing and larking with one another after the long day's work, herding sheep and cattle in the blazing sun.

The enthusiasm of that procession in the moon light, those naked figures on the oxen with their tossing horns, has in it, I think, something significant for the future. And at the Cape of Good Hope, where one sees what native life can develop into, the signs are even more portentous. Dr. Abdurahman, coloured member of the Cape Town Council, visiting his patients in his motor, makes one think, as no less do the lawyers, wealthy merchants, and skilled artisans of that unknown community.

There does not seem to be anything which the coloured man cannot do, or any position to which he cannot rise. And when one realises that among these men the fire of Socialism is burning, and that they are definitely organising the coloured people of South Africa into a political federation, one can only be amazed at the Colonies being blind to these facts and serenely promulgating native regulations based on the assumption that the coloured man is a different creature from the white man, a "savage," or a "barbarian."

Coloured men are men like ourselves, and entertain no sinister designs upon our future. They appreciate the benefits of our civilisation, and would willingly enter it; and if we extend to them just ordinary kindliness and human consideration, and obtain the co-operation of their leaders in the task of emancipating them from their old life, we shall have done more towards coming to a solution of our difficulties than the conclusions of hundreds of Royal Commissions can give us.

Statistics of the British Empire

We take the following from the *Asiatic Quarterly Review*:—

There has been presented to the British Parliament the first number of a very valuable abstract of the population, trade, etc., of the British Empire, from which we extract the following condensed figures with respect to population.

POPULATION, 1901.

United Kingdom ...	41,458,721
India (1) British ...	231,899,507
(2) Native States	62,461,549
(3) Aden	43,974
Self governing Colonies, Australia ...	3,776,273
New Zealand, exclusive of Maoris	772,719
Dominion of Canada	5,371,315
Newfoundland ...	217,037
Labrador	3,634
Natal, including Zululand	925,118
Cape of Good Hope (Census, 1894) ...	2,405,552
Basutoland	263,414
Orange River (Census, 1904)	385,045
Transvaal, including Swaziland (Census, 1905)	1,354,200
Straits Settlements ...	572,249
Ceylon (exclusive of military population)	3,565,954
Mauritius and dependencies	375,882
Seychelles	19,237
Labuan	8,411
Hong-Kong (exclusive of leased territory)	297,142
British New Guinea ...	350,000
Fiji	120,124
Falkland Islands ...	2,043
St. Helena (exclusive of of military) ...	3,342
Lagos and Protectorate estimated	1,388,847
Gold Coast Colony and Protectorate ...	1,486,433
Sierra Leone (exclusive of adjacent Protectorate)	76,655
Gambia (ditto) ...	13,461
Bermuda (exclusive of military)	17,535
British Honduras ...	37,479
British Guiana ...	293,958
West India Islands ...	1,583,480
Gibraltar	20,355
Malta ...	184,742
Cyprus ...	237,025

Thus the total population of the British Empire is 400,846,000.

Indian School Reports.

From the "Natal Government Gazette."

On the 4th September, the School for Coloured Children, other than Natives, was opened in Cross Street, Durban, close to the Race Course. The better-class Indians and the respectable Coloured people will be admitted, and they will, in this wise, be better able to maintain their self respect and will not be subject to the ostracism which they were forced to endure in schools in which the purely European element greatly predominated. The staff will be entirely European, constituted as in other Government Schools, and the curriculum will not differ in the slightest degree from that of the European schools.

In the Indian and Coloured Schools, it would be a great gain if the pupils could be made to understand that the Kingdom of Heaven is much nearer to those who are clean. The teachers, particularly in the aided schools of this class, should recognise that the inculcation of habits of cleanliness is just as important as the teaching of reading, writing, and arithmetic.

Punctuality has improved in these schools, but irregular attendance is still too common.

Visit of the British Association.—August 22 and 23. A number of the visitors proceeded to the Higher Grade Indian School, and heard boys in most of the classes read in English, and work rapid tests in mental arithmetic, in which these boys are rather clever. The visitors expressed their gratification at what they had seen and learnt about Education in Durban.

Dundee Indian School was visited for the first time on August 1. Only 23 children were present, although well-kept registers indicated that the attendance before the holidays had been over 60. School is kept in a fairly comfortable building, but there is a lack of furniture for sixty pupils. This may be remedied shortly.

Newlands Indian School.—This school was inspected for the first time on August 8, and is recommended for a grant. The schoolroom is large, airy, and well lighted, and the furniture is sufficient for a start; but a few more writing desks should soon be provided. The continuance of the grant will depend on the adoption of the changes advised in the time table, and on a stricter adherence to the letter and the spirit of the syllabus of the Department. Present, 68; absent, 14—all boys.

Malvern Indian School.—Inspected August 14. The school was formally opened by Dr. Ikin on August 10, and now contains 57 boys. Of these, nine are correctly classified in Standards I., II., and III. From the un-

wieldly remnant, as many as possible of those who can speak English should be put into the first Standard during the next three months. The diagrams at present on the walls are too advanced for the children, but there are plenty of interesting objects in the neighbourhood which might form the basis of lessons in English and in useful information. The building is good but it will not comfortably hold more than 60. The grant is recommended, and its continuance will depend largely on the correct handling of the infant department.

Indians in Natal.

The following letter was sent to the *Natal Advertiser*:

Sir,—The death of Mr. Arnold, near Maritzburg, making the second death within two years presumably by coolies in this country, makes one who has known the Indian coolie for over 20 years in the labour districts of India and Ceylon, wonder if there can be any other cause than change of scene and climate for such a change in the nature of these people, seeing that during these 20 years—among a labour force of considerably more than a quarter of a million coolies—the writer can at present only recall one case of murder of a white man, although the conditions there much more favour escape and non-detection, the white man usually living alone, close by the coolie lines, and a mile or two—often many miles—from his nearest white neighbour.

Soon after I came to Natal a gentleman who employed one or two coolies as domestics, said to me, "The coolies are ruining the country. I wish we had never seen them, and I wish they could be got rid of." A day or so after the Umbilo disaster (1st June) a Durban tradesman to whom I was speaking of the loss of life among the coolies, replied, "a jolly good thing too; pity they didn't all go." Only a day or two after this remark, appears in the newspaper the report by the Borough Engineer of the extraordinary and sustained efforts of his coolies to effect repairs to the water service of Durban and so prevent a water scarcity in the borough.

I have been told by more than one employer of coolie labourers how they had assaulted these labourers (not without provocation), and of their own smartness in preventing the assaulted parties from obtaining judicial redress.

I have heard of a case in court where one coolie was charged with assaulting another and where there was seemingly a miscarriage of justice owing to the ignorance or bashfulness or nervousness of the interpreter who gave a verbatim rendering of the curse alleged by the aggressor for the assault, but failed to convey to the magistrate any idea of the meaning the words bear in the vernacular to the Indian and the grossness of the provocation.

I have formed the impression from the newspaper reports of cases in court than, given a case between a white man and an Indian, with the probabilities in the evidence about equal, the benefit of any doubt goes in the white man's favour. It is not so in the coolie's native country, but the other way.

I have been told by one I believe to be reliable of a Natal policeman receiving presents from an Indian, at a time when it would have been wiser to refuse them, and I have been told by an Indian shopkeeper, some time after, and with no knowledge of the other statement, of this same N.P. soliciting a present from the shopkeeper at the time the policeman was supposed to be investigating a case of robbery from the shopkeeper.

About November last a case of chicken-pox in the family of an Indian was reported to the Sanitary Officer on a Thursday; the District Surgeon came in to inspect on the Saturday, and said no isolation was necessary, but on Sunday morning the place was put into quarantine, a policeman put on guard, and red flags raised. As the head of the family was likely to be put to serious inconvenience and loss, the medical attendant represented the matter to the police, and suggested communication with the District Surgeon if his word was doubted; but the quarantine was not raised till the following Tuesday evening. Representations were made to the Colonial Secretary, but only after a repeated complaint was a reply got that the Colonial Secretary was satisfied with the explanations of the District Surgeon.

Incidentally it may be noted that though the family concerned was fairly well known in the neighbourhood and less than a quarter of a mile from the police station, the District Surgeon and police spent some hours hunting for the case and could not find it.

Only a month or two ago an Indian came to me asking for a pass to the next police station as he had heard his sister had been locked up since morning by the police, and her one month old child was hungry. It was then twilight. He returned again at 10 p.m. with a friend, whom he asked me to certify to the police to be a householder and a man of substance and able to give substantial bail. I did so, and learned afterwards that the woman was released about 11 p.m., without bail, and no charge has been made against her since.

The recent Census schedule, for which the Colonial Office were indirectly responsible, was marked by ignorance or indifference, e.g., information was asked about Musselmen. This was meant for Mohomedans, and the mistake could not have been a printer's error.

There is a Protector of Immigrants in Durban, and presumably he discharges the duties expected of him by the Immigration Trust, but these duties are surely very different from those expected of the Protector of Immigrants in the labour districts of India. There the Protector receives elaborate half-yearly reports from every employer of labourers under agreement; in person, or by duly gazetted deputy, visits each garden yearly, musters and inspects the whole labour force, and asks for complaints and inquiries as to the tasks and rate of pay. Should the garden show an undue rate of mortality, that garden is visited half-yearly or quarterly by the Government Civil Medical Officer, according to the rate of mortality and its causes. Coolie lines are inspected, approved or condemned, water supply likewise, and if the orders issued on the medical officer's advice are not carried out, or if carried out and no improvement results, the garden may be closed to imported labour and the coolies under agreement released, without a farthing of compensation.

On the N. G. R. are to be seen coolie quarters built wholly of corrugated iron, of insufficient cubic capacity for the number of inmates, allowing only 30 square feet of floor space for the inmates, and which must be ovens in the hot and iceburgs in the cold weather. I saw recently on a dividend paying company's property, brick-walled barracks with walls about 6 feet high at the eaves, front and back, and the gable top was only six bricks higher (say, 27 inches), the roof of corrugated iron and almost level, and apparently no means of ventilation. For those who had to stay in such a house by day, in the hot weather, the discomfort must have been insupportable. Even where well built, well planned houses are erected for coolies, the N.G.R. seem to blunder as to the site, and to do so knowingly. Take the permanent barracks built at South Coast Junction about eighteen months ago. They stand on low ground on the north side, and close to the foot of a high railway embankment, which very considerably overtops the houses. Facing the north these houses are not only roasted by the mid-day sun, but are well warmed by the heat radiated and reflected from the embankment immediately behind. No current of air can touch these houses unless directly on the north. The ground water and ground air must vary with the rise and fall of the Umbilo, on the banks of which they stand. Mosquitoes from the adjacent swamp are probably always with the inmates. It should have been evident that the houses would be flooded from time to time by the Umbilo, though no one dreamt that six drowned bodies would be taken out in one morning—as happened on 1st June last.

A Bill has been passed for the early closing of all the shops, and I believe trading is forbidden. The Mussalman holy day is Friday; he closes his shop and goes to the mosque. A few abstain, or should abstain, from all unnecessary work on Saturday, and the Christian is supposed to do the same on Sunday. There is no state religion in Natal,

but Christians are in power, and so all shops are to be closed on that day. Non-Christians must either violate their religious scruples or lose one day's profit in seven; but when the white man wants an early closing hour his non-Christian competitor must also close early, lest the white man should lose trade.

According to this indictment, hardly anyone has a good word for the Indian; almost everyone's hand is against him. If he is an Ishmaelite, whose is the fault?

Plague and famine have thinned the population of India, so that that the demand for home requirements compels the Indian planter to pay £10 per head for a coolie before he starts from Calcutta, and if the Indian Government means to be consistent in its treatment of the coolie at home and abroad, the scarcity of labour will help it on to forbid recruiting for beyond-the-sea needs, and then perhaps we shall see how Natal can be run without the "blasted coolie."—Yours, etc.,

RUAT COELUM.

Apothegms

A good fellow is one who pleases the majority; a good fellow is not necessarily a good man.

* *

Two men my soul loveth—a friend who is true and the man who returns a book.

* *

"Speak the truth and shame the devil; but remember there is a truth which is seasonable and there is a truth which is unseasonable.

* *

Truth does not always shame the devil; sometimes it shames the man who utters it.

* *

Truth was meant to save; but sometimes it can kill.

* *

Falsehood has a thousand aspects: a lie is often uttered in words of truth.

* *

A good word spoken in sincerity is of more value than volumes of vapid praise.

* *

Some men cultivate silence—and often obtain it by talking the other man down.

* *

The command of words is a great gift; but wisdom lies in the right use of them.

* *

Coercion is often called persuasion; but a man so persuaded is "convinced against his will."

* *

Charity covereth a multitude of sins; but ostentation only makes them the more evident.

* *

He gives twice who gives quickly; and the true gift is that which is well bestowed.

* *

The measure of charity is not the amount of a gift; he only gives abundantly who gives rightly.

* *

Some men suffer from swelled head; and others suffer from swelled heart.

* *

The most acceptable gift is often the most intangible; and the richest man is he who gives the most.

* *

A generous heart is always giving; and the recipient is no less honoured than itself.

* *

Harm is wrought by want of thought as well as want of heart: and many people save their money therefor.

* *

Parsimony is sometimes called economy; and indifference is often mistaken for simplicity.

* *

Bounty and stinginess are sometimes twin-sisters: many a man is generous to his friends who is niggardly to his family.

* *

Charity begins at home and too often it ends there.

* *

Some men who give take care that the recipient shall never forget the fact.

* *

When a man easily sees a fault in another it is often because he does not see the same fault in himself.

* *

Devotion to an ideal is not measured by words: the man who only prates of it is not devoted to his ideal at all.

* *

Devotion is not the wagging of the tongue; it is the consecration of the life.

* *

"Reputation's an idle and most false imposition": many a man stands high in the estimation of others who is as nothing in his own.

* *

Some men are rightly exalted; and others are more exalted in their fall.

* *

A mind stored with learning is a great possession; but like wealth it is to be used for the enrichment of others.

* *

He who lives to add knowledge to knowledge is like the miser who lives to add gold to gold.

* *

Incalculable riches are within the reach of all; unfading treasures are not counted in £ s. d.

KAMADHUK.

ENGLAND MAY BE in secure possession of India and much other extra territory, and its sway may be undisputed; but India and these other possessions are only superficially changed as the result of such rule.—G. SPILLER IN *Ethics.*

The Story of the Ramayana

The Epic of Rama, Prince of India

BY J. L. P. ERASMUS.

(CONTINUED.)

The Quest for Sita and her Discovery.

Rama and Lakshmana returned to the Nilgiri mountains. When the time was ripe Sugriva summoned a council of war at which it was decided to send 10,000 Vanar scouts to locate the whereabouts of Ravan. The bard here takes advantage of giving a detailed description of all the countries throughout India to which the Vanars had to travel in their search for Ravan; and this account is therefore of considerable interest to modern students of ancient India.

Hanumana, one of the many chiefs sent by Sugriva to seek for Sita, succeeded in discovering her in Ceylon. There is a wide channel of the sea between India and Ceylon and Hanumana leaped or rather flew through the air and lighted on the island. Lanka was Ravan's capital and here she was confined in a garden of *Asoka* trees and surrounded by a guard of Raksha females. Sita, ever true to her lord, had since her capture ignored the advances of Ravan. Hanumana gave her a token from Rama, and carried back to Rama a token she sent of her undying affection and faithfulness.

Ravan convenes a council of war, and deliberates with his chiefs as to the wisdom of waging war with Sugriva's forces and with Rama, should they make an attack for the recovery of Sita. The Raksha King was uneasy in mind as to the result of the war, for Hanumana had not only penetrated into his island and discovered Sita, but he had also on his departure devastated by fire a great portion of Lanka. As might be expected, all the counsellors advised war except Bibhishan, who condemned the action of his brother and advised the restoration of Sita to her lord.

Bibhishan was expelled from court and joined the ranks of Rama, or he became a "national scout" as we should call him in this country! There was a younger brother, Kumbha-Karna, who also dissuaded his brother from resorting to arms, but he resolved, however, to fight for his brother, whether the latter was right or wrong. One is forcibly struck at the similarity of the great English epic poet's description of the fallen chiefs of angels with that of the Hindu bard, who indulges in grandiloquent language as to the grandeur of his characters. Of one he says:

> Dark and high as summer tempest mighty-armed Prahasta rose,
> Spake *in fierce and fiery* accents hurling challenge on his foes."

Of Durmukha—that he was *of fierce visage* and *of fierce and angry words*, and that *iron-toothed* Vajra-Danshtra rose *in wrath and pride* in the council chamber: and so on.

The War in Ceylon

There is a chain of islands across the straits between India and Ceylon. The bard imagines this chain to be the remains of a causeway, which Rama had built to cross over with his army.

Lanka, the capital, was besieged by Rama with his host of dauntless Vanars.

Space forbids our giving an account of the numberless fights that took place. Almost every sally, however, by the mighty leaders and warriors of Lanka was repulsed; every chief was slain, and in the end Ravan fell too, and the war came to an end.

Both the Vanars and the Rakshas fought with conspicuous gallantry. Due praise is bestowed by the poet on the great leaders. Rama and Ravan, the two Commanders-in-Chief of the opposing forces, are heroes of matchless courage and consummate skill in the art of war. Rama was never conquered—neither by mortal man nor by the immortals. In battle he was a demi-god, and as he was assisted by the gods, Ravan's assaults on him were all in vain. As for Ravan, who could assume forms at will, his fierce attacks on Rama with weapons flaming with celestial fire, or his frenzied onslaughts on him with the most terrible engines of war like those placed in the hands of the immortals by Homer and Milton, must rank for beauty of conception and mastery of style with the best of modern or ancient Western classics.

After the two foremost chiefs, come Lakshmana and Kumbha-Karna, both of whom are mighty chiefs in their way. As for Kumbha-Karna he was the mightiest of all the Rakshas. Like a high tower and with a shout that reached from shore to shore he sallied forth to give battle [illegible] the honour of the Rakshas. The Vanars fled in dismay. He and [illegible] met once only in mortal fray, and the result was a drawn fight. Rocks and missiles were flung in vain by the Vanars on the mighty Kumbha-Karna's towering head. Angad, brave Nila, Sugriva and the other powerful chiefs were all in turn matched against him, but were defeated. With a haughty air he challenged Rama to a fight, alleging that Lakshmana was too puny a foe to be worthy of his steel. Rama ends the monster's life by despatching deadly and flaming arrows through his armour, rending his body and heart and severing his head.

We next come to Indrajit, the son of Ravan. He was the fifth in order of prowess, and was an adept in a magic art as well. Ravan wept at the slaughter of his foremost warriors and he now turned to his son Indrajit for assistance. Indrajit prepared himself for battle. The poet here dwells on the customary sacrifices made to the God of Fire, on the offerings and gifts placed on the altar and on the supplications made for [illegible] [illegible] [illegible] the weapons were consecrated Indrajit hid himself in mists by his magic and poured out his fatal arrows on the [illegible] enemy, who fled panic-[illegible]. The battle field was strewn with the dead and dying warriors. Twice Indrajit defeated both Rama and Lakshmana in battle, but in the third encounter Lakshmana challenged him to an open combat, taunting him with battling from behind his sheltering shroud. Indrajit accepted the challenge, and soon he and Lakshmana were engaged in a doubtful combat. Furious was the attack on both sides; neither of them asked or gave quarter. Both were red with gore, and the opposing forces stood aghast at the dread of this battle royal. After Lakshmana had slain the driver and the steeds of the Raksha, he supplicated the Gods to assist him in the cause of virtue, and with one mighty effort he drew his fatal dart and laid the matchless magician low. Ravan deeply felt the loss of his bravest son. His bosom was stirred with paternal sobs, and tears fell on his breast. He, whom the bright immortals could not conquer, was now slain by a mortal hand. In his rage at the loss of his [illegible] Ravan decided to forthwith slay Sita but his courtiers reminded him that a warrior does not raise his hand against a woman, and he abandoned his purpose.

The rest of the campaign is taken up with descriptions of the battles fought between Ravan and his host on the one hand, and Rama and other chiefs and Vanars on the other [illegible]. In Ravan's second battle, Lakshmana was vanquished. Rama did not consider his own life worth living if his brother should be slain; but as Lakshmana was only severely wounded, he recovered in [illegible] of time.

Ravan had meanwhile retreated in order to seek fresh steeds of battle. Having harnessed splendid horses to a new and glorious car, he now faced Rama. The Gods watched the fray in wonder. But the god Indra sent Matali with his heavenly car to Rama; for the gods help the brave and true and uphold virtue. Matali handed over to Rama heavenly weapons and Indra's car drawn by celestial steeds. Rama equipped with shining armour and unerring weapons, hurried on to meet his dreadful foe. Deep seated hatred was read in their faces. Fierce was the combat and dubious was this [illegible]. A cloud of dreadful arrows darkened the sky [illegible] of the royal duel shook the [illegible] hills and dales. At last with one mighty [illegible] weapon steeped in celestial fire and with a terrible [illegible] sent the fatal dart through Ravan's heart, who fell lifeless to the ground. All was over. Sita was rescued. After the [illegible] offerings for so solemn a scene had been prepared, the conquerors with due solemnity raised Ravan upon the funeral pyre. The torch was then reverently applied to the pyre, and the gentle zephyrs fanned the fire until the fallen hero's mortal remains were reduced to ashes, after which Rama and his men withdrew from the dismal scene.

(To be continued).

Our Weekly London Letter

(FROM OUR SPECIAL CORRESPONDENT)

London, Aug. 19, 1905.

The Late Miss Manning

To all Indians who are pursuing their studies in this country—either at the Universities or the Inns of Court, or at other centres—and to hundreds who have returned to India, the news of Miss Manning's death, which took place on Thursday night of last week, will have brought a keen sense of personal loss. For more than 30 years she had acted as a kind of unofficial guide to the many young Indians who seek their training in England. Her house in Pembridge-Cresent was open to them; she introduced them to friends, and was always ready with advice and encouragement to use their time usefully. Her "Guide for Indian Students" is still the most helpful book on the subject, and is being eagerly sought for by young men from every part of India, who intend to come over to England.

Elizabeth Adelaide Manning was the daughter of James Manning, the Queen's "Ancient Serjeant," who died in 1866. He was one of the earliest County Court Judges, a learned lawyer, and his memory is enshrined in the well-known series of law reports known as "Manning and Granger." His daughter in her early days was associated with the educational work of Miss Mary Carpenter, and became Secretary of the Froebel Society. Later she became in effect one of the founders of Girton College, Cambridge. The College made its first modest start at Hitchin. Miss Manning's stepmother acted for a time as temporary unpaid head of the undertaking, and Miss Manning herself, though of mature years (she was 77 when she died), became a pupil of the College, in which she always retained a deep interest. It was to Mrs. Manning, whose first husband had died in India and whose "Ancient and Mediaeval India" was a work of considerable repute, that Miss Manning owed her interest in our country. In 1877, on Miss Carpenter's death, Miss Manning became hon. secretary of the National Indian Association, and held that office to the end. During the same period she edited the "Indian Magazine and Review" which had been started in 1871 under the auspices of Mr. Mathew Davenport Hill, A.C., and others. Interested as she was in all social movements in India, especially those connected with women, she always exhibited tact and discretion. Taken all in all, it would be difficult to find any one to take her place.

South Africa in Parliament

Regarding the Transvaal Legislature, Mr. E. Robertson, Member for Dundee, asked the Secretary of State for the Colonies, on what date it was expected that the election of members of the first representative legislature of the Transvaal would take place.

Mr. Lyttelton: I am not in a position to fix a precise date. I expect that the Commission to be appointed in accordance with the Letters Patent [illegible] divide the country into electoral districts will proceed with their work in December next when the registration lists are expected to be complete. I see no reason why any long interval should elapse after this before the election takes place.

Mr. Peel, Member for South Manchester: Is it likely to be this year?

Mr. Lyttelton: No, not this year.

The Colonial Conference

Major Seely asked the First Lord of the Treasury whether the Colonial Conference [illegible] be held next year would be free to discuss the policy of the introduction of Chinese indentured labour into the Transvaal Colony and the question of Asiatic immigration generally.

Mr. Balfour: As I have on several occasions stated to the House the Conference will be a free Conference.

Major Seely: Then it will be entitled to discuss the subjects mentioned?

Mr. Balfour: Certainly, that seems to me to be a direct corollary [illegible] freedom. (Ministerial laughter).

Signs of Decadence

Some of the Evils of Great Cities

Dr. Louis Bell, in the *Engineering Magazine*, says that the distribution of manufactures in any country would be a most curious and interesting subject of study. The first thing to stand out conspicuously [illegible] the investigation would be the gradual tendency towards concentration in the larger cities, and the gradual recession of manufactures outside them.

Certain sections of the country are full of decaying communities, once active, but from which the chief industries have been withdrawn. If investigation disclosed the fact that certain centres of manufacture had become such through the possession of pre-eminent natural advantages, such a condition would be easily explained; but, in fact, natural advantages have comparatively little to do with the matter.

A country consisting mainly of large cities with merely incidental rural population has taken [illegible] step toward final disintegration. Moreover, even if actual disintegration is not imminent, there exist the curious and anomalous conditions of a region [illegible] in which the transportation and distribution of commodities is the predominant element — in which producer and consumer stand at the ends of a long chain of intermediaries.

It is bad enough in this respect even at present, but every step toward further concentration of industry and population makes it worse. No country in which the productive forces are steadily being subordinated to an intricate (and, upon the whole, wasteful) mechanism of distribution can long remain prosperous.

Facts and Comments

J. S. DONE, SEA VIEW.—Your letter arrived too late for insertion in this issue. We hope to publish it in our next.

MAIN, JOHANNESBURG.—You should write for further information to the Secretary, Oriental Students' Union, Tokyo. We hope to publish some information on this matter in our next issue.

A MATCH WAS PLAYED between Unity and Corvette Crew, both of Verulam, on Unity's ground, on Saturday the 9th inst. The Unity scored an easy victory by [illegible] goals to nil.

THE INDIAN FAMINE.—According to a cable to the *Natal Advertiser*, the famine [illegible] Rajputana threatens to be unparalleled in history. The inhabitants are migrating in thousands. An outbreak of cholera is also feared.

Reuter cables the relief of the famine in Rajputana will cost £1,000,000. Heavy rains have fallen in the Punjab, but this will not avert the enormous losses from drought.

THE "EAST RAND EXPRESS" says that East Rand children are nothing if not enterprising, that one good little boy pushed his little sister into a hole filled with water up to her neck, and later, when she had been fished out, tried to dry her by setting fire to her clothes.

We wonder what the comment would have been had this loving child been an Indian.

INDIAN MAILS.—The German East Africa Liner, *Sultan*, will sail for Bombay direct, on or about Sept. [illegible] The *Reichstag* will sail for Durban [illegible] and Bombay direct on or about 30th Sept. Mr. Osman Ahmed, Grey Street, Durban, is the Agent.

The India-African Liner *Mirzapur*, taking passengers, will leave Durban for Calcutta on or about October 5th. Messrs. B. Ebrahim Ismail & Co., Commercial Road, Durban have the arrangements for Indian passengers.

The Natal Direct Liner *Congella*, sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 26th September. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

[illegible]—Mails per s.s. *Congella* close [illegible] p.m. Monday, September 25th.

PRETORIA CHAMBER OF COMMERCE.—"Your Chamber is indebted to Mr. T. W. Beckett for copies of the Immigration Act of the Commonwealth of Australia, Western Australia, Victoria, Tasmania, and New Zealand, which have been obtained by him at considerable trouble, and will prove valuable additions to the records on the subject. The President said that important developments were proceeding in connection with this question, the result of which would be known later." —*Pretoria News*.

"I AM CLEAR that the best plan for the government of India is a despotic governor: for if he be a good man, it is evidently the best government; and supposing him to be a bad man, it is better to have one plunderer than many. A governor, whose power is checked, lets others plunder; but if despotic he sees that the more he lets others plunder the less there will be for himself, so he restrains them; and though he himself plunders, the country is a gainer, compared with being plundered by numbers."—DR. SAMUEL JOHNSTON.

SUNLIT ROOMS.—No article of furniture should be put in a room that will not stand sunlight, for every room in a dwelling should have the windows so arranged that some time during the day a flood of sunlight will force itself into the apartment. The importance of admitting the light of the sun freely to all parts of our dwellings cannot be too highly estimated. Indeed, perfect health is nearly as much dependent on pure sunlight as it is on pure air. Sunlight should never be excluded except when so bright as to be uncomfortable to the eyes. And walking should be in bright sunlight, so that the eyes are protected by veil or parasol when inconveniently intense. A sun bath is of more importance in preserving a healthful condition of the body than is generally understood. A sun-bath costs nothing, and that is a misfortune, for people are deluded with the idea that those things only can be good or useful which cost money; but remember that pure water, fresh air, and sunlit homes, kept free from dampness, will secure you from many heavy bills of the doctors, and give you health and vigour which no money can procure. It is a well-established fact that the people who live much in the sun are usually stronger and more healthy than those whose occupation deprive them of sunlight. And certainly there is nothing strange in the result, since the same law applies with equal force to every animate thing in nature. It is quite easy to arrange an isolated dwelling so that every room may be flooded with sunlight some time [illegible] a day, and it is possible that many town houses could be so built as to admit more light than they now receive.—*Christian Globe*.

ઇંડિયન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩. | ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૧૬ મી સપટેમ્બર, ૧૯૦૫. | અંક ૩૭.

અઠવાડિક પંચાંગ.

ક્રીસ્તી—તા૦ ૧૬ મી સપટેમ્બરથી તા૦ ૨૨મી સપટેમ્બર સુધી ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫

હીંદુ—ભાદરવા વદ ૩ થી. ભાદરવા વદ ૮ સુધી, સંવત ૧૯૬૧

મુસલમાની—તા. ૧૬ રજ્જબથી તા. ૨૨ રજ્જબ. સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	ક્રીસ્તી તારીખ	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ	સૂર્યોદય ક. મી.	સૂર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની...	૧૬	૩	૧૬	૫ ૫૭	૫ ૪૬
રવી...	૧૭	૪	૧૭	૫ ૫૬	૫ ૪૭
સોમ...	૧૮	૫	૧૮	૫ ૫૫	૫ ૪૭
મંગળ.	૧૯	૫	૧૯	૫ ૫૪	૫ ૪૮
બુધ...	૨૦	૬	૨૦	૫ ૫૨	૫ ૪૯
ગુરૂ...	૨૧	૭	૨૧	૫ ૫૧	૫ ૪૯
શુક્ર...	૨૨	૮	૨૨	૫ ૫૦	૫ ૫૦

ઇંડિયન ઓપિનિઅન.

શનીવાર તા૦ ૧૬ મી સપટેંબર, ૧૯૦૫.

મરહુમ મીસ મેનીંગ.

મીસ મેનીંગના મૃત્યુના સમાચાર ઇન્ડીઆના ગયા અંકમાં મલ્યા છે. નેશનલ ઇંડિઅન એસોસીએશનની આ બાઇ સેક્રેટરી હતી. તેણીએ પોતાનાં ઘણાં વરસ આ એસોસીએશનને આપેલાં. એસોસીએશનનો આધાર ઘણે ભાગે આ ભલી બાઇ ઉપર હતો. જે જે હિંદી વિદ્યાર્થીઓ વિલાયત જતા તેને તે મદદ આપતી, તેઓને રહેવાના ઘર શોધી આપતી અને સારી સલાહ આપતી. પોતાના ઘરના દરવાજા હમેશાં હિંદીઓને સારૂં ખુલ્લા હતા. વરસે વરસે પોતે મેલાવડો કરતી વેળા એંગ્લો ઇંડિયનને નોતરતી અને એવી રીતે એંગ્લો ઇંડિઅન તથા હિંદીને ભેળા કરતી અને તેઓમાં સુલેહ વધારતી. પોતે માનની દરકાર ન કરતી પણ પોતાનું કામ કરવામાંજ પોતાનું માન સમજતી. તેના ખોતથી જુવાન હિંદીઓ જે વિલાયત વરસો વરસ જાય છે તેને પુરી ખોટ માલમ પડશે.

કાળા લોકોનું શું કરવું?

ઉપરના મથાળાનું લખાણ રિવ્યુ ઓફ રિવ્યુઝના ચાલુ અંકમાં મી. હેડન ગેસ્ટે આપ્યું છે. મી. ગેસ્ટ કહે છે કે જો કાળાં લોકોની ઉપર ધ્યાન નહિં અપાય અને તેઓની લાગણી ગોરા લોકો નહિં ખેંચે તો અંતે ગોરા લોકો પોતાની સતા ખોઇ બેસશે. તે કહે છે કે રૂશિઆની હાર થવાથી બધા કાળા લોકો ઉશ્કેરાએલા છે. તેઓ માને છે કે ધોળા લોકો અજીત નથી. પણ મી. ગેસ્ટ કહે છે કે કાળા લોકો સમજુ છે. તેઓ સારી વરતણુંકથી સારા રહેશે. અને જો તેઓને મિત્ર તરિખે ગણાય અને તેઓની સ્થિતિ સુધારાય તો ધોળા લોકોને કંઇ ડર રાખવાનું કારણ નથી.

આવતી કોંગ્રેસમાં પ્રમુખ કોણ થશે?

"ઇંડિઆ" માં ખબર આવ્યા છે કે આવતી કોંગ્રેસના પ્રમુખ તરિખે નિમણુંક કરવામાં નીચેના નામ સંભળાય છે. ઓનરેબલ મી. ગોપાલકૃષ્ણ ગોખલે, મી. આરડલી નોરટન, રાવ બહાદુર અંબાલકર, સર ગુરૂદાસ બેનરજી, દાક્તર રાશ બિહારી ઘોષ અને બાબુ કટલીચરણ બેનરજી આ બધા ગૃહસ્થો ઘણા લાયક છે ને તેમણે હિંદની મોટી સેવા બજાવી છે. તેમાંએ મી. ગોખલેનું નામ હાલમાં તો અગ્રેસર છે. વડી ધારાસભામાં તેમણે લોર્ડ કરઝનની સામે ઘણી સરસ ટક્કર ઝીલી છે.

વડોદરાના ગાયકવાડ સરકાર અને તેમના અમાત્ય.

ગાયકવાડ સરકારે મી. દતને પોતાના અમાત્ય નીમ્યા છે. એ કર્ઝન સાહેબને પસંદ નથી પડતું તેથી તેમણે બંગાળીમાં ખબર આપ્યા છે તે પ્રમાણે જણાય છે કે એવો સુપ્રિમ સરક્યુલર દરેક હિંદુસ્તાનના રાજાઓ ઉપર કહાડયો છે કે જો હવે પછી કોઇનો વિચાર નોકરી છોડી હોય એવા ઇન્ડીઅન સીવીલીયનને રાખવાના થાય તો તેને રાખતાં પહેલાં સરકારની પરવાનગી લેવી. આ એક લોર્ડ કર્ઝનની છેલી લડતમાંની જણાય છે.

બ્રિટીશ સેન્ટ્રલ આફ્રિકા વિષે જાણવા જોગ ખબર.

મહેનતુ માણસોને સારી તક.

બ્રીટીશ સેન્ટ્રલ આફ્રિકામાં રેલવેનું કામ ચાલે છે. તેમાં મજુરોની જરૂર છે એમ ખબર અમને મલ્યા છે. અમે હજુ વધારે ખબર તે બાબત કહાડીએ છીએ દરમીયાન જેઓ તે તરફ જવા માંગતા હોય તેઓએ અમને પોતાનાં નામ ઠેકાણું સ્પષ્ટ અક્ષરે લખી મોકલવાં. તેની અમે નોંધ રાખીશું અને જો સારી સ્થિતિમાં જવા જેવું અમને જણાશે તો આ પત્રમાં ખબર આપશું.

ઇટલીમાં ધરતીકંપ.

ઇટલીમાં આવેલ કેલેબ્રીયામાં મોટો ધરતીકંપ થોડા દિવસ પહેલાં થયો છે. હજારો માણસો ઘર વિનાના થઇ પડયા છે અને મદદને માટે દયાજનક પોકાર કરે છે. ઇટલીના રાજાએ પાઉંડ ચાર હજાર મદદ માટે આપેલા છે. પારઘેલી ખાતે ત્રણસો, જેપ્પો ખાતે બસો અને માર્ટેરનો આગળ બે હજાર માણસો મરણ પામેલા તથા ગંભીર ઇજા પામેલા છે. આ મોટા આંચકા પછી બે ત્રણ દિવસે એક બીજો સહજ આંચકો લાગેલો હતો માણસો ગાભરા બની જઇ નાસભાગ કરે છે, અને કેટલાક તો દેશ છોડી ચાલ્યા જાય છે. ઘાયલ થએલાં અને મરણ પામેલાની સંખ્યા પાંચ હજારની ગણવામાં આવે છે. ૧૮૫૭ માં જ્યારે મોટા વિભાગમાં ધરતીકંપમાં આંચકા લાગેલા ત્યારે લગભગ દશ હજાર જનોની હાની થઇ હતી. કેલીબ્રીયામાં લાંબા કાળથી આવી આફતો ચાલી આવે છે. ૧૮૫૭ થી ૭૫ વરસ પહેલાંના વખતમાં કુલ મળી એક લાખ અગ્યાર હજાર જનો નાશ પામી હતી, જેના સરેરાસ ગણતા દર વરસે પંદરસો જાનની ખાયમાલી થએલી ગણાય. છેલ્લાં પચાસ વરસ થયાં કેલેબ્રીઆમાં ઘણાં ધરતીકંપ થએલ પણ આ ધરતીકંપ જેવો નુકશાનકારક એકે નહતો. ઘણાં ગામડાઓ નાશ પામ્યા છે અને લગભગ એક લાખ માણસ ઘરબાર વિનાનું થઇ પડેલ છે. ત્યાંની સરકાર તેઓને મદદ કરવા માટે ઘણી મહેનત કરે છે.

ચીનાઓ તથા હિંદીઓ વચ્ચે મુકાબલો.

[અમારા જોહાનીસબર્ગના ખબર પત્રી તરફથી.]

જોહાનીસબર્ગમાં ઘણા ચીનાઓ રહે છે. તેઓની પૈસા સંબંધી સ્થિતિ હિંદીઓ કરતાં સારી છે એમ નહિ કહેવાય. તેઓ માંના ઘણાંનો કારીગરો છે. તેઓની રહેણી જોવાનો મને થોડા દિવસ પહેલાં પ્રસંગ મળ્યો હતો. તે જોઇને આપણા લોકોની સાથે સરખામણી કરતાં મને ખેદ થયો.

તેઓએ જાહેર કામને સારૂં ચાઇનીઝ એસોસીએશન સ્થાપેલ છે તેને સારૂ મોટાં હોલ તેઓ રાખે છે. તે હોલ સાફ અને સરસ ગણવામાં આવે છે તથા તે મજબુત ઇંટનો બાંધેલો છે. તેનું ખર્ચ તેઓ મોટી જમીન ભાડે લીધી છે તેને ફરી ભાડે આપી કહાડે છે. ચીનાઓને રહેવા વિગેરેની સગવડ ન હોવાથી તેઓએ કેન્ટોનીઝ કલબ કહાડયું છે. તે મળવાની જગ્યા, રહેવાની જગ્યા તથા લાઇબ્રેરીની ગરજ સારે છે. આ કલબને સારૂં તેઓએ લાંબુ લીસ લીધું છે ને તેની ઉપર માળવાળું પાકું મકાન બાંધ્યું છે. તેમાં બધા ઘણી સફાઇથી રહે છે. તેઓ જગ્યાનો લોભ નથી કરતા. અને બહારથી તથા અંદર જોતાં એમજ જણાય કે કોઇ સારૂં યુરોપીયન કલબ હશે. તેમાં બેસવાની કોટડી, ખાવાની કોટડી, મેલાપડાની કોટડી, કમીટીને મળવાની કોટડી તથા સેક્રેટરીની કોટડી તથા લાઇબ્રેરીની કોટડી એમ નોખી કોટડીઓ ગણે છે ને તેનો ઉપયોગ બીજા કામને સારૂ લેતા નથી. આને લગતી કોટડીયો છે તે સુવાને સારૂ ભાડે આપે છે. કોઇ અજાણ્યો ચીનો ગૃહસ્થ હોય તો તેને ત્યાં ઉતારો આપી શકાય એવી તે સરી ને સ્વચ્છ જગ્યા છે. તે કલબમાં દાખલ થવાની ફી તેઓએ પાંચ પાઉંડ રાખી છે અને વાર્સીક ફી માણસના ધંધા પ્રમાણે છે. આ કલબમાં લગભગ ૧૫૦ મેમ્બરો છે. તેઓ દર રવિવારે મળે છે અને ગમત રમત કરે છે તથા બીજે દિવસે પણ મેમ્બરો તેનો ઉપયોગ કરી શકે છે.

આમાનું કશું આપણે નથી બતાવી શકતા. કોઇ પણ પરાયા હિંદીને ઉતરવા જેવી સ્વતંત્ર જગ્યા આખા દક્ષિણ આફ્રિકામાં કોઇ શહેરમાં નથી. આપણી પરોણાગત બેશક ઉમદી છે પણ તેને હદ રહે છે. એક કલબ જેવી જગ્યા હોય તો તેના ઘણા સારા ઉપયોગ થઇ શકે છે. લોકો એક બીજાને ઘેર પોતાનો વખત ગાળવાને બદલે આવી સારી જાહેર જગ્યાએ વખત ગાળી શકતા હોય તો તેથી ઘણો લાભ મળે છે. કોઇ એક માણસ ઉપર બોજો નથી પડતો મિત્રાચારી વધી શકે છે અને તેમાં આપણી આબરૂ પણ વધે છે. ચોખ્ખાઇના નિયમો પણ જાળવી શકાય છે. આ કામ ઘણે ઓછે ખરચે થઇ શકે તેવું તથા જરૂરનું છે એમા કશો શક નથી.

ચીનાઓએ જે કલબ સ્થાપ્યું છે તે ઓકસ ઘડો લેવા લાયક ને નકલ કરવા જેવું છે. આપણી ઉપર ગંદાઇનું જે તહોમત છે તે તદન વિના કારણ નથી. તે તહોમતને રદ કરવા સારૂ આવી કલબની સ્થાપના કરવી એ એક મોટું ઓસડ છે.

ટોકીયોમાં બંડ.

ઉદાર સલાહથી જાપાનીઓ બહુ નારાજ થયા છે. મુખ્ય શહેર ટોકીયોમાં જાહેર સભાઓ ભરી સલાહ નામંજુર કરવાની અરજી મીકાડોને મોકલવા હીલચાલ કરી રહ્યા છે. લોકોના ટોળાં ઉશ્કેરાઇ બંડખોર બની ગએલ છે. તેઓને શાંત કરવા લશ્કરી સત્તાને અમલ ચલાવવાની જરૂર પડી છે. પણ રૂશિયાના માફક રીવોલ્વર જેવા હથિયારો નહિં વાપરતા જાપાની સોલ્જરો તલવાર વડેજ કામ લે છે આથી જો કે ઘણી જનો ઘાયલ થયાના ખબર મળેલ છે પણ મરણો નીપજ્યા હોય એવું કઇ જણાતું નથી. ત્યાંની સરકારને મારશલ લૉ બહાર પાડવાની ફરજ પડી છે અને પ્રજા શાંત થતી માલુમ પડી છે. લોકો તથા સોલજરો વચ્ચે દુશ્મનાઇની લાગણી ન હોવાથી શાંતિ સહેલથી પ્રસરી છ. છેલા ખબરોપરથી જણાય છે કે ટોકીયોમાં તદન સુલેહ થઇ ગઇ છે. જો કે રાજદ્વારી હીલચાલ તો હજી ચાલુજ છે છતાં પણ તેથી કંઇ ભય પેદા થાય તેવી નિશાની નથી. આજ સુધીની ખુનખાર લડાઇમાં જાપાને હેરત પમાડે તેવું મનોબળ બતાવ્યું છે. મીકાડોનીજ સહીથી સલાહના એલચીઓએ સંધી કરી છે. તે પ્રતિકુળ હોવાથી હુલ્લડો અથવા ખુનરેજી કરી મોટા ભોગથી મેળવેલા માનપર જાપાનીઓ પાણી ફેરવે તે માની ન શકાય તેવું છે. તેઓને સલાહના પુરા ખબર મળ્યા પછી તેઓ સમજશે કે મીકાડો તથા તેના રાજદ્વારી પુરૂષો દેશના ભલા માટેજ મથે છે. જાપાનના પ્રજા સલાહની જેવી આશા રાખતી હતી તેવી તો જો કે થઇ નથી. છતાં પણ જાપાને અગત્યના લાભો મેળવેલા છે. ટોકીઓની વસ્તીએ આમોથી પડી મેળ વેલી આબરૂમાં કલંક લાગતું અટકાવ્યું છે.

ઇશ્વરચંદ્ર વિદ્યાસાગર.

અમો યુરોપની કેટલીક ભલી બાઇઓ તથા યુરોપના કેટલાક ભલા પુરૂષોનું વૃત્તાંત ટુંકામાં આપી ગયા છીએ. વૃત્તાંતો આપવાનો હેતુ અમારા વાંચનારાઓને જ્ઞાન મળે તથા તેવા દાખલાઓની નકલ કરી પોતે જીંદગીનું સાર્થક કરે એવો છે.

બંગાલામાં વિલાયતી માલ નહિં લેવાની જે જબ્બરદ હિલચાલ ચાલી રહી છે તે જેવી તેવી નથી. બંગાલામાં જ્ઞાન વધારે છે. લોકો ચાલાક વધારે છે એથી આવી હિલચાલ થઇ શકી છે. સર હેનરી કોટન કહી ગયા છે કે બંગાલ કલકતેથી પેશાવર સુધી રાજ્ય ચલાવે છે. આનાં કારણ જાણવાની જરૂર છે.

એટલું ચોકસ છે કે પ્રજાની ચડતી પડતીનો આધાર તેના મહાન પુરૂષો ઉપર રહે છે. જે લોકોમાં સારા માણસો પેદા થાય તેમાં તેવા માણસોની છાપ પડયા વિના રહેતી નથી. બંગાલમાં જે વિશેષ પણું જોવામાં આવે છે તેનાં કારણોમાંનું મુખ્ય કારણ એ છે કે બંગાલામાં બહુ મહાન પુરૂષો ગઇ સદીમાં પેદા થએલા. રામ મોહન રાયથી લઇને એક પછી એક વીર પુરૂષોએ બંગાલની સ્થિતિ બીજા પ્રાંતો કરતાં વધારે ચડતી કરી મુકી છે. આ બધામાં ઇશ્વરચંદ્ર વિદ્યાસાગર મોટો હતો એમ કહી શકાય છે વિદ્યાસાગર એ ઇશ્વરચંદ્રનો ઇલ્કાબ હતો તેની સંસ્કૃત વિદ્યા એવી સરસ હતી કે તેને વિદ્યાનો દરિયો એટલે સાગર એવું ઉપનામ કલકત્તાના શાસ્ત્રીઓએ આપ્યું. પણ ઇશ્વરચંદ્ર તે માત્ર વિદ્યાનો સાગર નહતો તે દયાનો ઉદારતાનો તથા ઘણા સદ્ગુણોનો સાગર હતો. તે હિંદુ હતા અને તેમાં બ્રાહ્મણ. પણ તેને મન બ્રાહ્મણ અને શુદ્ર હિંદુ અને મુસલમાન સરખા હતા. જે કંઇ સારાં કામ કરવા હોય તેમાં તેને ઊંચ નીચનો ભેદ નહતો. પોતાના પ્રોફેસરને કોલેરા થયો ત્યારે તેણે જાતે તેની ચાકરી કરી. પ્રોફેસર ગરીબ હતા તેથી પોતાના ખરચે દાકતરો લાવ્યો. અને પ્રોફેસરના વિષ્ટા મુતર પોતે ઉપાડયાં.

ચંદનગરમાં ગરીબ મુસલમાનોને કુલ્ફી અને દહિં પોતે ખરીદ કરી જમાડતો અને જેને પૈસાની મદદ જોઇએ તેને પૈસા આપતો. રસ્તામાં કોઇ પાંગળા કે દુઃખી માણસને જોય તો તેને પોતાને ઘેર લઇ જઇ પોતે તેની સારવાર કરતો. પારકાને દુઃખે દુઃખ ને પારકાને સુખે સુખ માનતો.

પોતે જાતે અત્યંત સાદો હતો. શરીરે એક જાડા કપડાની ધોતી તથા અંગે ઓઢવાની તેવી શાલ તથા સ્લીપર એટલો તેનો પોષાક હતો. એવો પોષાક પહેરી પોતે ગવર

નરોને મળતો અને એવોજ પોષાક પહેરી ગરીબોને આવકાર આપતો. એ માણસ ખરેખરો ફકીર અથવા સંન્યાસી કે જોગી હતો. તેની જીંદગીનો વિચાર કરવો આપણને બધાને છાજે છે.

ઇશ્વરચંદ્ર મીદનાપુર તાલુકામાં એક નાના ગામમાં ગરીબ માબાપને ત્યાં જન્મ્યો હતો. તેની મા બહુ સાધ્વી હતી. અને તેની માતા ગુણો ઘણા ઇશ્વરચંદ્રને વારસામાં ઉતર્યા હતા. તેનો બાપ થોડું ઇંગ્રેજી તે વખતે જાણતો. અને પોતાના દિકરાને વધારે જ્ઞાન આપવાનો તેણે વિચાર કર્યો. ઇશ્વરચંદ્રે પાંચ વર્ષની ઉમરે કેળવણી શરૂ કરી. આઠ વર્ષની ઉમરે તેને ૬૦ માઇલ ચાલીને કલકત્તે જવું પડ્યું. ત્યાં સંસ્કૃત કોલેજમાં દાખલ થયો. રસ્તામાં ચાલતાં માઇલની નિશાનીઓ આવતી તેને જોઇને તેણે ઇંગ્રેજી આંકડા યાદ રાખ્યા એવી તેની અદ્ભુત યાદદાસ્ત હતી. સોળ વર્ષની ઉમરે તેણે ઘણો ઉત્તમ સંસ્કૃત અભ્યાસ કર્યો. અને તેને સંસ્કૃત શિખવવાની નોકરી મળી. એક પછી એક પગથીઆ ચડી છેવટે જે કોલેજમાં પોતે ભણ્યો તે કોલેજમાં પોતે પ્રીન્સીપાલ થયો. સરકાર તેને અત્યંત માન આપતી. પણ પોતે સ્વતંત્ર મીજાજનો હોવાથી તેનાથી કેળવણીના વડાની બરદાસ્ત ન થઇ શકી તેથી તેણે રાજીનામું આપ્યું. બંગાલના લેફ્ટેનન્ટ ગવરનર સર ફ્રેડરીક હેલીડેએ તેને બોલાવી રાજીનામું ખેંચી લેવા કહ્યું પણ ઇશ્વરચંદ્રે તેમ કરવા ચોખી ના પાડી.

આમ નોકરી છોડવા પછી ઇશ્વરચંદ્રની મોટાઇને ખરી માણસાઇ ખરેખર ખીલ્યાં. તેણે જોયું કે બંગાલી બાષા ઘણી સરસ છે પણ તેમાં નવાં લખાણો ન હોવાથી ગરીબડી લાગે છે. તેથી તેણે બંગાલી પુસ્તકો રચવા શરૂ કર્યાં. ઘણાં જોરાવર પુસ્તકો તેણે લખ્યાં છે અને બંગાલી બાષા અત્યારે આખા હિંદુસ્થાનમાં ખીલી રહી છે તથા બહુ ફેલાવો પામી છે તેનું મુખ્ય કારણ વિદ્યાસાગર છે.

પણ ચોપડીઓ લખવી એટલું બસ નથી એમ પણ તેણે જોયું તેથી તેણે નિશાળો સ્થાપી. કલકત્તામાં મેટ્રોપોલીટન કોલેજ છે તેનો સ્થાપનાર તે વિદ્યાસાગર. તે ચલાવનારા બધા દેશીઓ છે.

જેમ ઊંચી કેળવણીની જરૂર છે તેમજ સાધારણ કેળવણીની જરૂર છે એવું વિચારી તેણે ગરીબોને સારૂ નિશાળો સ્થાપી. આ કામ બહુ મોહું હતું. તેમાં તેને સરકારની મદદની જરૂર હતી. લેફ્ટેનન્ટ ગવરનરે કહ્યું કે સરકાર ખર્ચ આપશે. વાઇસરોય લોર્ડ એલનબરો તેથી વિરૂદ્ધ હતા. તેથી વિદ્યાસાગરે મોકલેલાં બીલ પસાર નહિં થયાં. લેફ્ટેનન્ટ ગવરનર બહુ દિલગીર થયા ને ઇશ્વરચંદ્રને તેના ઉપર દાવો બાંધવાની સૂચના કરી. બહાદુર ઇશ્વરચંદ્રે જવાબ આપ્યો "સાહેબ હું મારે સારૂં ઇનસાફ લેવા કદી અદાલતમાં ગયો નથી તો તમારી ઉપર ફરિયાદ કરવા હું જાઉં એ બનેજ કેમ" એ વખતે બીજા ગોરાઓ ઇશ્વરચંદ્રને મદદ કરતા તેઓએ તેને પૈસા સંબંધી મદદ સારી કરેલી. પોતે બહુ સાહુકાર ન હોવાથી ઘણી વખત બીજાઓનાં દુઃખ કાપતાં પોતે કરજમાં આવી પડતો છતાં તેણે જાહેર ખરડો કરવાની સૂચના થએલી તે નહિં સ્વિકારી.

આ પ્રમાણે ઊંચી તથા સાધારણ કેળવણીને સારા પાયાપર મુકી તેથી સંતોષ નહિં પામ્યો. તેણે જોયું કે આ કેળવણી વિના છોકરાઓને કેળવણી આપવી એ બસ નથી. મનુમાંથી તેણે એક શ્લોક શોધ્યો તેમાં એમ લખેલું છે કે સ્ત્રિઓને કેળવણી આપવી એ ફરજ છે. એનો ઉપયોગ કરી પોતે તે બાબત પુસ્તક લખ્યું અને બેથ્યુન સાહેબની સાથે રહી સ્ત્રિઓને કેળવણી આપવા સારૂ બેથ્યુન કોલેજ સ્થાપી. કોલેજ સ્થાપવા કરતાં તેમાં સ્ત્રિઓને લાવવી એ મુશ્કેલ હતું. પોતે સાદું જીંદગી ભોગવતો અને બહુ વિદ્વાન હતો તેથી સૌ તેને માન આપતા. આ ઉપરથી તે મોટા માણસોને મળ્યો અને તેઓને પોતાનાં બૈરાંઓને શિખવા મોકલવા સમજાવ્યું. આમ કરવાથી મોટા માણસના દિકરીઓ જવા લાગી. આજે એ કોલેજમાં ઘણી નામાંકિત હુશિઆર ને સતી સ્ત્રીઓ છે તે એટલે સુધી કે તેઓ તેના રાજ્ય કારભાર ચલાવી શકે છે.

આટલાથી તેને સંતોષ નહિં થયો તેથી તેના ગામમાં નાની છોકરીઓને સાધારણ કેળવણી આપવાની નિશાળો સ્થાપી. તેમાં છોકરીઓને લુગડાં લત્તાં ખાવા પીવાનું અને ચોપડીઓ સુધાં આપ્યાં પરિણામે હાલ કલકત્તામાં હજારો વિદ્વાન સ્ત્રીઓ જોવામાં આવે છે.

કેળવણી આપનારાની ખામી હતી તે પુરી પાડવા સારૂ પોતે મહેતાજીઓ તૈયાર કરવાની નિશાળો કહાડી.

હિંદુ વિધવા સ્ત્રીઓની સ્થિતિ ઘણી દયામણી પોતે જોઇ તેથી તેણે વિધવા વિવાહનો ઉપદેશ શરૂ કર્યો. પુસ્તકો લખ્યા ભાષણો કર્યા. બંગાલના બ્રાહ્મણો તેની સામા થયા તેની દરકાર ન કરી. તેને મારવાને માણસો ઉભાં થયા પોતે જીંદગીનો ભય નહિ રાખ્યો. સરકારની પાસે વિધવા એ કાયદેસર છે એવો કાયદો પસાર કરાવ્યો. ઘણા માણસોને સમજાવ્યા ને મોટા માણસોની બાળ-વિધવા દિકરીઓનાં લગ્ન કરાવ્યાં. પોતાના દિકરાને એક ગરિબ વિધવા છોકરીને સાથે વિવાહ કરવામાં પોતે ઉત્તેજન આપ્યું.

કુલીન બ્રાહ્મણો ઘણી સ્ત્રીઓ કરતા. તેઓને ૨૦ ઓરતો પરણતાં શરમ ન થતી. આવી સ્ત્રીઓના દુઃખ જોઇ ઇશ્વરચંદ્ર રડતો અને આ દુષ્ટ રિવાજ બંધ કરવાને જીંદગી પર્યંત મહેનત કરી.

બરદવાનમાં મલેરીઆની બિમારીથી હજારો ગરીબો દુઃખી થતા જોયા. તેથી પોતાને ખરચે દાકતર રાખી પોતે જાતે દવા આપતો. ગરીબોને ઘેર જઇ તેઓને મદદ પહોંચાડતો. આમ બે વર્ષ સુધી પોતે નિરંતર મહેનત કરી. સરકારની મદદ મેળવી બીજા દાકતરો મંગાવ્યા.

આ ચાકરી કરતાં તેણે ઔષધીજ્ઞાનની જરૂર જોઇ. તેથી હોમીઓપાથીનો અભ્યાસ કર્યો તેમાં કુશળતા મેળવી પોતે દવા આપતો. ગરીબોને મદદ કરવા નાંણો ખર્ચ કરવો પડે તેની તેને દરકાર નહતી.

મોટા રાજાઓની બીક ભાંગવામાં પણ પોતે જબરો હતો. કોઇ રાજાઓના ઊપર ગેરઇનસાફ થાય અથવા તે ગરીબાઇમાં આવી પડે તો પોતાની વગથી પોતાના જ્ઞાનથી ને પૈસાથી તેઓનાં દુઃખ ભાંગતો.

આમ કરતો કરતો વિદ્યાસાગર ૭૦ વર્ષની ઉમરે ૧૮૯૧ ની સાલમાં મરણ પામ્યો. દુનિયામાં એવા માણસો થોડાં થયાં છે. એમ કહેવાય છે કે જો ઇશ્વરચંદ્ર યુરોપની પ્રજામાં જન્મ્યો હત તો જેમ નેલસનને સારૂ ઇંગ્રેજી પ્રજાએ જબરો સ્તંભ ખડો કર્યો છે તેમ ઇશ્વરચંદ્રની પાછળ થાત. બંગાલી પ્રજાના મોટા નાના ગરીબ તવંગર બધાના હૃદયમાં ઇશ્વરચંદ્રનો, સ્તંભ સ્થપાયેલો પડ્યો છે.

હવે આપણે સમજી શકશું કે બંગાલ કેમ હિંદુસ્થાનના બીજા ભાગને શિખવે છે.

જર્મન શહેનશાહ.

જરમનનો શહેનશાહ જાપાનની જીતથી બહુ ડરી ગયા જણાય છે. થોડી મુદત પહેલાં તેમણે ભાષણ કર્યું કે જાપાનની જીતથી યુરોપના પ્રજાએ બહુ ચેતવા જેવું છે. નહિં તો એશીઆની પ્રજા બધો વેપાર છીનવી લેશે. આ પ્રમાણે એ સાહેબ પહેલુ બોલ્યા છે એમ નથી.

ગ્રાહકોને વિનંતી.

આ સાલનું લવાજમ જે ગ્રાહકોની પાસે બાકી રહેલું હોય તેમણે મોકલી આપવા મે. કરવી.

જાપાન વિષે એક હિંદીનો પહેલો અનુભવ.

[ગયા અંકથી ચાલુ.]

જાપાનીઓની સભ્યતા.

જાપાનીઓ કેટલા સભ્ય છે તે ખરેખરી રીતે હું વરણવી શકતો નથી. ઉંચા કુળના અને સુધરેલા વર્ગના હિંદીઓને પણ જાપાનીઓ પાસેથી સભ્યતાના વિષયમાં ઘણું શિખવાનું છે. એક બીજા સાથે અથવા કોઇ પરદેશી સાથે વાતચીત કરતાં તેઓ પોતાનું શીર વારંવાર નમાવે છે. હિંદીઓની સાથે તેઓ બહુ સરસ રીતે વરતે છે. હિંદીઓ જ્યાં જાય છે ત્યાં તેને સારો આવકાર મળે છે. કોઇ જાપાની ગૃહસ્થને ત્યાં જતાં આ વર્ગ ખુશી ભરેલો આવકાર આપે છે અને અંદરના ભાગમાં લઇ જઇ તે ભોજન ધરે છે તેઓ હિંદુ સ્ત્રીઓને ખાસ મળતી આવે છે. રંગમાં, બાલાગુપણામાં, લાગણીમાં તથા અંતઃકરણની કોમળતામાં તેઓ હિંદુ સ્ત્રી ઓને બહુજ મળતી આવે છે. તેઓ પુરે પુરી છુટ ભોગવે છે. બીજા દેશોમાં હિંદી ઓને દુર રાખવામાં આવે છે તથા તેમના પ્રત્યે તિરસ્કાર બતાવવામાં આવે છે પણ જાપાનમાં તેથી ઉલટુંજ છે. જે દેશમાં હિંદીઓને એટલા આદર સત્કારથી આવકાર મળે છે ત્યાં થોડા વિદ્યાર્થીઓ કેમ હોવા જોઇએ!

જાપાનીઓનો સારો સ્વભાવ.

હું અહિ બે મહિના થયાં રહ્યો તેમાં કોઇ જાપાનીને ઘરમાં કે શેરીમાં કજીઓ કરતા જોયો નથી. મને બહુ અજાએબી લાગી તેથી મેં મારા એક જાપાની સોબતીને તે વિષે પુછી જોયું. આ જુવાન કે જેની ઉમર લગભગ ૩૦ વરસની હતી, તેણે કહ્યું કે મારી જીંદગીમાં એવો દેખાવ મેં એકપણ જોયો નથી. જાપાની ભાષામાં ગાળના શબ્દો બહુજ થોડા છે. સહુથી ખરાબમાં ખરાબ શબ્દ "મુર્ખ" છે. ગાડીવાળા ઓને પણ પાસેન્જર લેવાની બહુ સારી રીત છે. તેનો નિશ્ચય તેઓ શાંતરીથી કરે છે અને તે બહુ ટુંકી અને સાદી રીત છે. દુકાનદારો પણ તેમજ કરે છે. આથી ફરીતેજ તે અથવા તેના જેવા બીજા બધા વાળાઓમાં કજીઓ નથી થતો.

જાપાની ખોરાક અને રીતભાત.

જાપાનીઓ મુખ્યત્વે કરીને ચોખાપર રહે છે, તેઓ ચોખા દિવસમાં ૩ વખત ખાય છે, છતાં તેઓ તાજુબી જેવા મજ બુત અને સહન શક્તિવાળા છે. તેઓને ઉદ્યોગ પણ હિંદીઓને અચરજ પમાડે તેવો છે. ખરી રીતે કહેતાં આળસ શું છે તે તેઓ જાણતા નથી. ટોકીઓમાં એક પણ ભીખારી નથી. જાપાનીઓ ભીખ માગવાથી તદન વિરૂદ્ધ છે. દરેક કંઇપણ કામ કરતાજ હોય છે અને એક મિનિટ પણ તેઓ નવરા બેસતા નથી. જાપાનની ચાકર ઓ પણ નવાઇ જેવી છે. કેમકે જે શેઠ વધુ કામ સોંપતો હોય તેનાથી તે વધારે રાજી રહે છે. તેઓ ચોરી કરવાનો વિચાર કદી કરતી નથી.

ટોકીયોમાં ઓરિએન્ટલ સ્ટુડન્ટસ યુનિયન.

અહિં એક "ઓરિએન્ટલ સ્ટુડન્ટસ યુનિયન" નામની સોસાયટી સ્થપાણી છે. તેમાં હિંદુસ્થાન, સીઆમ, ફીલીપાઇન, કોરિયા અને ચીનના વિદ્યાર્થીઓ ભાગ લેય છે તથા તેના મેમ્બર થાય છે આ સોસા યટીનો હેતુ પુર્વના દેશોના વિદ્યાર્થીઓ જે ટોકીયોમાં અભ્યાસ કરે છે તેને એકત્ર કરવા નો છે. કેટલાક જાપાની અમીર ઉમરાવોની આમાં સારી મદદ છે. પહેલી મીટીંગમાં તેમાંના ઘણા હાજર થયા હતાં. આ સોસા યટીની સ્થાપના એક જાપાની બાઇ છે અને તેનીજ પ્રેરણાથી અને મહેનતથી તે સ્થપાઇ છે. તે આ યુનિયન માટે સખત મહેનત કરે છે અને વધારે ટેકો મેળવવા માટે બને તેટલો પ્રયત્ન કરે છે. હિંદી વિદ્યાર્થીપર તે ખાસ પ્રીતી રાખે છે, અને હિંદુસ્થાન જઇ ત્યાંના લોકોથી વાકેફ થવા ઘણી ઇચ્છા બતાવે છે. પહેલી મીટીંગમાં હિંદી ગાયનો ગવાયાં હતાં અને તેના સુર સઘળાએ વખાણ્યા હતા.

ગુજરાતમાં આવેલ ડાભેલમાં મદ્રેસા.

[ગયા અંકથી ચાલુ]

મી. ઇબરાહીમ રાજેજી પા. નાનાં, સીમલકના	૨	૧૦	૦
,, યુસપ મહમદ નાનાં, સીમલકના.	૨	૧૦	૦
,, જીવેખા રેશમખાં કુ. મહલેકપારના.	૨	૦	૦

અહુર.

ન્યુલાન્ડ.

,, મહમદ ફકીર ટકોલીઆ બાકી. ડાભેલના.	૧૦	૦	૦
,, હસન ફકીર માંકડા, ડાભેલના.	૧૦	૦	૦
,, મુસા હલાલજી, બાકી. ડાભેલના.	૫	૫	૦
,, ઇસપજી ઇબ્રાહીમ માંકડા ડાભેલના.	૩	૧૦	૦

(અધુરૂ

ચરચા પત્ર.

[અમારા ચરચાપત્રીઓ નીચેના નિયમો યાદ રાખશે તો તેઓના પત્રો ઉપર તુરત ધ્યાન મળવાનો સંભવ છે.

1. કાગળની એકજ બાજુએ લખવું.
2. અક્ષર ચોખા શાહીથી લખવા.
3. નામ તથા ઠેકાણું બરોબર લખવા, તે હમેશાં બહાર પાડવા સારૂં નહિ પણ અમારી જાણને સારૂં.
4. લખાણ હમેશાં ટુંકું અને મુદ્દાસર કરવું.—[અધિપતિ.]

દીલો જાનથી મદદ આપવા જોગ.

આપણા મુસલમાન ભાઇઓની હીલચાલ.

ખુદાની રહેમની એ ખુબી છે કે જ્યારે કોઇપણ દેશની, કોઇપણ પ્રજાની હાલત હદ પાર બગડવાના સંજોગો જોર ઉપર હોય છે ત્યારે એકાએક તેમાં એવો સારો ફેરફાર થાય છે કે બધી સ્થિતિ બદલાઇ જાય છે. અંતરથી સારી હીલચાલો અમલમાં મુક વામાં આવે છે, અને એવા પરોપકારી પુરૂષો પણ નીકળી આવે છે.

કુદરતના આ નિયમને અનુસરીને નીચેના સખી ગૃહસ્થોએ, મુલકમાં બચ્ચાંને ઇલમ આપવા માટે એક એવી મદ્રેસા સ્થાપવાની યોજના કરી છે કે તેમાં બચ્ચાંને રહેવા ખાવા તેમ જરૂરનાં બધા સાધન પુરા પાડ વામાં આવે.

આ મદ્રેસા, નવસારી જીલ્લામાં આવેલા ડાભેલ ગામમાં સ્થાપવાનો વિચાર રાખેલો છે. ડાભેલની આસ પાસ દશ બાર મુસલ માન ભાઇઓનાં ગામ છે. એટલામાં આવી કેળવણી આપવા જેવું કંઇપણ સાધન તથા તેમજ ત્યાંના લોકોની એવી શક્તિ નથી કે એવું કંઇપણ કરી શકે. આપણે બધા સારી રીતે જાણીએ છીએ કે આપણા મુલકમાં લોકોની કેવી હાલત થતી જાય છે. એ અંધ કારમાંથી અજવાળામાં આવવાનો રસ્તો ઇલમ વગર બીજો એક નથી. તો એવો રસ્તો ઉઘાડનાર પરોપકારી ગૃહસ્થોને અનેક ઉછરતાં બાળકોની દુવા મળશે, બાપુજીની પ્રજા તેમના આ કામ માટે તેઓનાં ગુણોનાં ગાન કરશે આ યોજના પાર પાડવામાં, લેડીસ્મિથના શેઠ ઇસપ ઇસ્માઇલ મીયાં; શેઠ ઇસ્માઇલ આમોદ ભેજ; મેસર્સ મહ મદ કાસમ; ઇબ્રાહીમ અબ્દાલ અને સુલે માન દાઉદ વગેરે જાણીતા આગેવાનોએ દીલો જાનથી મહેનત કરવા મંડી છે; પોતાનાં વેપાર રોજગારનાં અનેક કામ મુકીને, ગામે ગામ ફરીને ઉઘરાણું કરવા નીકળી પડયા છે; અને આજ સુધીમાં સારી રકમ ભરા એલી છે; પણ આ યોજના એક નાની સુની નથી. તેમાં ઘણા પૈસાની જરૂર છે. તો સાઉથ આફ્રિકા ખાતેના તમામ ઇસ્લામી

ભાઈઓની ખાસ ફરજ છે કે દરેકે પોતાના મન પ્રમાણે મદદ આપવામાં પાછા પડવું નહિ. આથી બીજી કોઈ સારી ખેરાત નથી, પરોપકારનું આથી ભારે બીજું કામ નથી; ભવિષ્યની પ્રજાને બળવાન, સુખી અને હીંમતવાન બનાવવાનો આથી બીજો સારો ઇલાજ નથી. એક કુટુંબમાં ફક્ત એકજ માણસ ઇલમદાર હોય છે તો તે આખા કુટુંબની હાલત સુધારવાને કોશીષ કરે છે ત્યારે આ પ્રમાણે જો ઉત્તેજન આપવામાં આવે તો ઘણાં બાળકો તેનો લાભ લઇને, ઉમરે પહોંચતાં પોતાની તમામ ફરજો સમજતા થાય તો પછી ખ્યાલ કરો કે આખી જાતની હાલતમાં કેટલો ફેરફાર થઇ જાય. આપણા મુલકને જો કોઇપણ ચીજની ભેટની જરૂર હોય તો તે ઇલમની છે, તે વગર સ્થિતિ સુધરતીજ નથી. આગેવાન ગૃહસ્થો, અને જાણીતા પૈસાદાર વેપારીઓ! આવાં કામ ઉપાડી લઇને, દેશની સ્થિતિ સુધારવાની ફરજ અને જોખમદારી તમારા ઉપર છે. મોટા વેપારીઓને એક સોદેજ આચકો લાગતાં પાંચ પચીસ હજાર રૂપિઆનું નુકસાન તો થઇ જાય છે. એવા ગૃહસ્થો આવા કામમાં એવી ભારે રકમ આપીને પોતાનું નામ અમર કરી જાય તો તેમને માટે આ કાંઈ મોટી વાત નથી.

ડરબનના જાણીતા પારસી સખી ગૃહસ્થ શેઠ રૂસ્તમજીનો દાખલો લઇને, એમની માફક કોઇ ઈલમની હીમાયત કરીને, દક્ષિણ આફ્રિકાના પોતાના કારોબારમાં આ ઉમદા તકનો લાભ લઈને પોતાને "કેળવણીનો પીતા" કહેવરાવશે એમ ઉમેદ છે. ડરબન ખાતે આવા પૈસાદાર શેઠીઆઓ છે, તો ત્યાં જઇને આ કામ માટે ઉઘરાણું કરનાર મંડળે ખાસ ઉઘરાણું કરવું, અને ઉમેદ છે કે ટ્રાન્સવાલના સોનાની ખાણોના મુલક ફરતાં, નાતાલનો અસલ વેપારનો પ્રદેશ વધારે મદદ આપશે. આપણે આવો દૂર પ્રદેશ વેઠીએ છીએ, અનેક તકલીફો ઉઠાવીએ છીએ; ગોરા સાહેબોનાં અપમાન ઉપર અપમાન સહન કરીએ છીએ. તે બધું શા માટે? શું આપણી એકલી જાતના નિભાવ માટે? ફક્ત નહિ. આપણા કુટુંબના, આપણા સ્વદેશીઓના સુખ માટે આપણે આ બધું વેઠીએ છીએ; અને જ્યારે એવું આપણાથી કંઈપણ ન બને, અને એમને એમ પાછા મુલક જઈએ ત્યારે આ બધી મહેનત ધુળી પડી એમ થાય કે નહિ? ગમે એટલી મુસીબતો ઉઠાવતાં પણ જો આવી કોઇ સારી ખુદાઈ નેમ પાર પડશે તો એ મુસીબતો રાહતના રૂપમાં બદલાઇ જશે; અને ખરા સંતોષનો અનુભવ થશે.

સ્વદેશી ભાઈઓ! સ્વદેશના કલ્યાણ અર્થે જ્યારે તમારી પાસે માગણી ન થાય ત્યારે કોની પાસે જવાય.

ભુલ ચુકને માટે માફ માગીને લેખ પુરો કરવાની સલામ સાથે રજા લઉં છું.

ક્લાર્કસ્ડોર્પ, લી. સુલેમાન આમદ
તા. ૪-૯-૧૯૦૫. કોમનો શુભેચ્છક.

હિંદની પડતીનાં સબળ કારણ.

તે સામે યોજવાના ઉપાયો માટે બે કડવા બોલ.

[ગયા અંકનાં પાના ૬૦૯ થી સાંધણ.]

(લખનાર યુ. એમ. શેલત આર્યપુત્ર.)

જે ધણી ધણીઆણીમાં સંપ અને સ્નેહ નથી હોતો તે જોડું અભાગીયું સમજવું. બાળલગ્નથી થએલાં જોડાં ઘણે ભાગે તેવાંજ હોય છે. પરણેલો ઉમ્મર લાયક ધણી જ્યારે આખા દિવસના કામકાજથી થાકી પાકી ઘેર આવે છે ત્યારે સમજુ સ્ત્રી સ્નેહ ભરેલી સેવાથી તેને આરામ આપે છે આથી તે બીજા દિવસના કામ માટે ફરી તાજો બને છે. આવાં સ્ત્રી પુરૂષો પોતાનાં કુટુંબનેજ સુખી બનાવે છે એમ નથી પણ તે આખા દેશને સુખ કર્તા છે. અને એક દેશની ઉન્નતિ તેવાં સ્ત્રી પુરૂષો ઉપર ઘણો આધાર રાખે છે. આ ઉપરથી સમજી શકાય છે કે પોતાના પુત્ર પુત્રીનો સંબંધ બહુ વિચારીને કરવો તે દરેક માબાપોની કેટલી મોટી ફરજ છે. વળી એમ નથી માનવાનું કે હિંદુસ્થાનમાં હોઇનેજ ઉપરનું વર્તન કર્યું હોયતો ફાયદો થાય. અને બીજી જગ્યાએ નહિં. દુનિયાના ગમે તે ભાગમાં વર્તન થઇ શકે તેવું છે, અને તે દરેક સ્થળે ફાયદો કરનાર છે. બાળકોને કેળવવાને મુળથી નીયમ રાખવામાં આવે તો પછી તે મોટો પ્રયાસ જણાતો નથી. નાનપણથીજ ધીમે ધીમે કેળવવામાં આવેતો યોગ્ય ઉમરે તે લેખે તેટલો કેળવાય છે. પછી તે આગળ વધવા પોતાની મેળે શક્તિવાન થઇ શકે છે. માબાપોને એમ નિયમીત રહેવાથી તે ભાર નહિં જેવો જણાશે. અને પરિણામે કુટુંબોનું અને દેશનું કલ્યાણ થશે.

છેવટે પોતાના પેપરમાં સદરહુ વિષય લાગલાગટ પ્રગટ કરવા માટે મે. ઇ. ઓ. અધિપતિનો આભાર માની મારો વિષય પુરો કરૂં છું.

પરચુરણ ખબરો.

રેલવેમાં અફઘાન મુસાફર—અફઘાનીસ્થાનના લશ્કરની એક ટુકડી કલકત્તા જતી હતી ત્યારે તેમાંના એક લશ્કરી સીપાઇની બંદુક ડબામાંથી બહાર પડી ગઇ. રેલગાડી વેગથી દોડતી હતી તેની દરકાર નહિ કરતાં તે અફઘાન બહાર કુદી પડ્યો અને પોતાની બંદુક કબજે કરી. આ તેના સીપાહીગીરીના કામથી અમીરે ખુશી થઇ તેને સારૂં ઇનામ આપેલું હતું.

પોરબંદર જનારાઓને ખબર.

જનરલ લાઇનની આગબોટ રેસ્તાગ અતરેથી તા. ૩૦ મી સપટેમ્બરે ઉપડશે તે પોરબંદર જશે વાસ્તે કાઠીયાવાડ જનારાઓએ તૈયાર થઇ રહેવું ખાસ કરી સેકન્ડ ક્લાસમાં જનારાઓ પહેલેથી ટીકીટનો બંદોબસ્ત નહિ કરશે તો પછીથી નહિ મળશે. વધારે ખુલાસો મી. ઓસમાન આમદને પુછવાથી મળશે.

સ્ટીમરોની આવ જાની ખબર.

જરમન લાઇનની સ્ટીમર સુલતાન તા. ૧૬ મી સપટેમ્બરે મુંબઈ સારૂ ઉપડી જશે ને સ્ટીમર રેહસ્તાખ મુંબઇથી નીકળી ચુકી છે તે તા. ૨૮ મી સપટેમ્બરે આવી ૩૦ મા સપટેમ્બરે પોરબંદર ને મુંબઇ માટે ઉપડી જશે. મી. ઓસમાન અહમદ ઇન્ડિઅન પાસેન્જર એજન્ટ છે.

રોકડ બજાર ભાવ.

ચાવલ.		શી.	પે.		શી.	પે.
માંજી	૧ બસ્તાનુ	૧૬	૦	થી	૧૭	૦
ભીમડીના	,,	૨૧	૦	,,	૨૨	૦
એફ. એફ. ડી. આર.		૧૫	૦	,,	૧૬	૦
એફ. ડી. આર.	,,	૧૪	૯	,,	૧૫	૩
ચીની સક્કર	,,	૧૮	૬	,,	૧૯	૦
કુડાના	,,	૧૮	૦	,,	૧૯	૦
દેશી તુવેર દાળ.		૧૫	૦	,,	૧૬	૦
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૬	૦	,,	૧૭	૬
મસુરની	,,	૧૬	૦	,,	૧૭	૦
મગની	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
અડદની	,,	૨૧	૬	,,	૨૨	૬
ચણા	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
,, દાળ	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
વટાણા	,,	૧૬	[illegible]	,,	૧૮	૦
મકાઇ	,,	૭	૬	,,	૭	૬
તેલ.						
કડવુ	૧ ગેલન	૩	૦	,,	૩	૨
એરંડીનું	,,	૨	૬	,,	૨	૮
મીઠું	,,	૨	૧૦	,,	૩	[illegible]
નાળીએરનું	,,	૨	૧૧	,,	૩	૦
ખાંડ મોરીસતી.						
સફેદ	,,	૧૭	૦	,,	૧૯	૦
પીળી	,,	૧૭	૬	,,	૧૮	૦
તીરકુળ નાતાલ		૧૪	૦		૧૫	૬
આટો		૮	૯	,,	૯	૩
મદ્રાસી સોપારી, ૧ રતલ		૦	૬	,,	૦	૮
મરચાં.		૦	૫	,,	૦	૫ા
ઘી પેટી		૬૯	૦	,,	૭૨	૬
પારાફીન ડીવોસ.		૬	૩	,,	૬	૬
,, વાઈટ રોસ		૭	૦	,,	૭	૩
,, ,, ગાલન		૧૨	૬	,,	૧૩	૩
ફુલી		૧૨	૦	,,	૧૩	૦
નાળીએર ૧૦૦		૧૨	૦	,,	૧૪	૦
નીમક (લીવરપુલ)						
બસ્તા એકનાં.		૪	૬		૫	[illegible]
દુધ નેસલનનું		૨૦	૬	,,	૨૧	૬

इन्डिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. १६वीं सपटेम्बर, १९०५. नम्बर ३७.

सप्ताहिक पञ्चाङ्ग.

अंग्रेजी—ता. १६ वीं सपटेम्बरसे, ता. २२ वीं सपटेम्बर १९०५ तक.

हिंदु—भाद्रपद वदी ३ से भाद्रपद वदी ८ सम्वत् १९६२ तक.

वार.	तारीख	सूर्योदय क.मि.	सूर्यास्त क.मि.	त्योहारोंकी यादी.
शनि.	१६	३.५ ५७५	४६	
रवि..	१७	४.५ ५६५	४७	
सोम.	१८	५.५ ५५५	४७	
मंगल	१९	५.५ ५४५	४८	
बुध..	२०	६.५ ५२५	४९	
गुरु..	२१	७.५ ५१५	४९	
शुक्र	२२	८.५ ५०५	५०	

इंडिया जानेवाली मेल स्टीमर.

इन्डिया-मेल स्टीमर 'फोंगोला' ता. २२ वीं सपटेम्बर और पिछे तुरत कलकत्ता जानेवाली है.

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. १६ वीं सपटेम्बर, १९०५.

परलोकगत मिस मेनींग.

मिस मेनींगकें मृत्युका समाचार इन्डिया अखबारसे पाया जाता है. नेशनल एसोसियेशन नामे सोसाइटीकी यह श्री मन्त्रि थी. इन्हे यह सोसाइटीमे बहुत वर्ष काम किया था. सोसाइटीकी व्यवस्थाका आधार अधिकांश यह ऊपर था. जो हिन्दी विद्यार्थी अभ्यासके लिये विलायत जाते थे, उन्होंको यह सहायता देती थी और इन्होंके वास्ते रहेनेके लिये घरकी खोज लगा देती थी और अच्छी सलाह देती थी. उनके घरके द्वार हिन्दीओंके लिये सदा खुला था. प्रति वर्ष आप मेलावडा कर कर ऐन्ग्लो इन्डियनको आमन्त्रण करती. यह रीतसे ऐन्ग्लो इन्डियन और हिन्दीओंको एकत्र कर सुलह रखाती थी. आप मान लूंटनेमें मजा नहीं मानती थी. परन्तु काम करनेमें संतोष मानती थी.

काले लोगका क्या करना ?

मि० ह्वेम गेल्टने "रिव्यु आफ रिव्यु" अखबारमें "काले लोगोंका क्या करना?" यह विषयपर एक लेख लिखा है. मि० गेल्ट कहता है, कि जो काले लोगोंपर ध्यान लगाया नहीं जाय और वे लोगको इन्ताफ देकर उनकी लागणी पटल दी नहीं जाय, तो गोरे लोग अपनी सत्ता गंवा बैठेंगे. वह कहता है, कि हम भार पानेसे सब काले लोग विरोधी हुए हैं. वे लोग मानते हैं, कि गोरे लोग अजीत नहीं हैं. परन्तु मि० गेल्ट कहते हैं, कि काले लोग समजदार हैं. वे अच्छी वर्तणुकसे अच्छे रहेंगे. जो इन्होंको भिन्न सम्मान गीन लिया जांय और उनकी वजहमें सुधार किया जाय, तो गोरे लोगको भय रखनेके कुछ जरुर नहीं है.

चीनायोंपर जूलम.

पार्लामेन्टके एक मेम्बरने खाणके चीना कुलियोपर जो जूलम होता है, वह बाबेमें मि० लिटलटनसे पुछा. इनके जवाबमें उन्हें जांच लगानेका और चाबुकसे फटका मारनेका बन्द करनेके लिये वचन दिये. वे लोगको कैसी तरहसे बेत लगाई जाती है, उसका विवरण जोहानेसबर्गके "डेली एक्सप्रेस" अखबारमें दिया है, सो खूब दयाजनक है. उसपरसे थोडासा अहेवाल हमारे पाठकगणोंके पढनेके लिये प्रकट करते हैं. लीडरनेवाला कहता है, कि जो बात मैंने लीखी है, वह अठीसे देखी हुई, या तो जिस आदमियोंने हजारों मनुष्योंके फटका लगानेका हुकम दिया था; उन्होंकी साक्षीवाली है.

वर्तमान सालके आरम्भमें जोहानेसबर्गकी एक खाणमें आतवारकी बिना छूटी बिना प्रायः ७२ चीना कुलियोंको फटका लगाया जाता. प्रथम ऐसे कुलियोंपर उनका सरदार नालिश करें, पिछे उसका कम्पाउन्डके अधिकारीका आफिसमें ले जाय. यह बडा साहब गुन्हा सुनके दस, पन्द्रह या वीस फटकाकी सजा फरमावे. दो चीना पुलिस अपराधीको प्रायः १५ कदम दूर ले जांय. पुलिस सिपाहीका हुकम होते ही अपराधी खडा हो जाय, अब अपराधीका पायजामा आदि वस्त्र निकाल दिये और जमीनपर उलटा सुला दिये, तब एक पुलिसका आदमी अपराधीका गोड पकडे और दुसरा शिर पकडे. बाद फटका लगानेवाला आदमी ३ फुट लम्बी और १ इंच चोडी लकडीसे आज्ञानुसार जोरसे या आस्तेसे फटका लगावे. कदापि दुःख सहन न होनेसे अपराधी अपना शरीर हीलावे, तो दुसरा एक आदमी उनके पीठ गोडसे दबावे और सजा पूर्ण की जाय. कई कई खाणमें चाबुकके बदल लकडीसे फटका लगाया जाता है उसके घाओं इतना सख्त लगता है, कि इनसे मांस फुट जाता है और चाठे पडते है.

नोर्सवीककी खाणमें मि० कुक मेनेजर था, जब कोई चीना कुली ३६ इंच होलीइंगका काम न किया हो, तब उनको सजा फर्माता था. इनकी सजा करनेकी रीत उपरसे भी अधिक घातकी थी. यह साहब जबकी पिछे बिलकुल सहा न जाय, ऐसे भागपर मजबूत लातोंसे फटका मरवाता था, इसकी भाग पडे, तो भी सजा पूर्ण करता था. कई कईवार दुःख इतनी भीषण होती थी, कि बीचारे चीनाको इस्पतालमें भेजा जाता. यह बातकी कुक साहबको जगहपर प्रेस नामक आदमी आया. यह साहब चीनामें साहुकार मनाया जाता थी. उन्हें लाठीके बदल रस्सीके टुकडेका उपयोग किया. कई समय बाद खाणके उपरियोंने जांचकर देखा, कि इस महीने मासिक काम नहीं होता. इसलिए प्रेसकी अधिक जुलम करनेपर पडा. इस बातका बारम्बार नहीं करनेसे प्रेसका राजीनामा देना पडा. यह बाबेमें पार्लामेन्टमें भारी चर्चा हुई. इससे फटकाके बदल दुसरी सजा करनेका हुकम हुए. यह चीनका अनुभवी है, इससे इन्हे चीनमें चलती हुई प्रथा दाखल की. यह अपराधीको नग्न करवाता था और उनको चोटीसे कम्पाउन्डमें बंद किये हुए नजरबंद था बेनवाता था. जहां दोसे तीन दिवसतक चाहे ऐसी हवा ठंडी हो, या तो कडी गर्मी हो, तो भी खडा रखता था. बाद दुसरे चीनाके पहकना करानेके लिये हुकम करता था. दुसरी प्रथा यह थी कि अपराधीके दहीने अंगुठा पतली रस्सी बंधाई जाती थी. बाद रस्सीको एक कडेमें लगाकर ऊंचा लटकाया जाता था. वह भी ऐसी वजहसे लटकाया जाता था, कि सिर्फ पैरकी उंगलीयां छूते. तब दो तक खडा रखता था. कई कई दफेतक

बेचारे कुलीको दो फीट ऊंचे एक लकड़ा रखकर हाथोंमें हथकड़ी डालकर बंधवाता था और कहीं सोने न पावें ऐसे पहरेदार दो तीन घंटा रखता था

पार्लमेन्ट सभामें यह बातसे चेष्टा हुई, तो खाणके घातकी अफसरोंने चाबुक मारना बन्द किये. परन्तु उसमें फल क्या हुआ? और विशेष क्रूर और घातकी सजा करने लगे! यह घातकी प्रथा प्रकट कर "डेली एक्स प्रेस" अखबारके अधिपति महाशय पियर्सनने बेचारे अनेक हजारों चीना कुलियोंकी दुखसे आशिश ग्रहण की है. इस बात सब सच हो—झूठ माननेका कुछ कारण नहीं है—तो खाणके उपरी अधिकारियों अपना पालनहार पास क्या जवाब दे सकेंगे? दक्षिण आफ्रिकाके गरीब कुलियोंकी हाय खाकर पायमाल हो जांय, तो उसमें क्या आश्चर्य? अंग्रेजोंने बोर युद्ध कर ट्रान्सवाल जीता, उसका क्या यह फल!

चीना और हिन्दीका मुकाबिला.

जोहानिसबर्गसे हमारा एक सम्वाददाता लिखता है, कि यहां बहुत चीनाओं रहता है. ये लोगोंको पैसेकी बाबद हिन्दीओंसे ठीक है, ऐसा नहीं कह सकते. इसमें कुछ बहुत मालिकदार लोग है. वे किसी तरहसे रहते. यह देखनेके लिये कुछ समय पहले मुझे मौका मिला था. यह देखकर, हमारे लोग साथ मुकाबिला करनेका शौक हुआ.

वे लोगोंने सार्वजनिक कामके लिये चाईनिज एसोसियेशन नियुक्त की है और एक हॉल रखा है. हॉलका मकान पक्का है और इसमें सुन्दर और अच्छी तरहसे स्वच्छ रखते है. उसके खर्चके लिये फ्रीहोल्ड जमीन किनारेपर लेकर फिर किरायेपर दी गई है, और भाड़ा वसूल करते है.

चीना लोगोंको रहनेके लिये तकलीफ होनेसे "कैन्टोनीस" नामसे एक क्लब निकाला है. इसमें रहनेकी जगह, मुलाकात करनेकी जगह और पुस्तकालय है.

यह क्लबकी जमीन लम्बा लीजपर लिया है और उसपर एक मालकी पक्की इमारत खड़ी कर दी है. इसमें रहनेवाले सफाईसे रहते है. बहार और भीतर देखते ही भास होता है, कि यह क्लब कोई होगी. इसमें आराम पानेको, खानेको, खेलाकूदनेको, मिलने तथा टेनिस, बिलियर्ड और लाइब्रेरीकी कोठरियां अलग अलग रखी गई है. यह सोसाइटीका उपयोग दूसरे काममें नहीं किया करते है. पालख दूसरे कोई किया है, सो सुननेके लिये किरायेपर दी जाती है. कोई चीना मुसाफर हो, तो आराम पा सके, ऐसी सुन्दर और स्वच्छ जगह है.

क्लबमें दाखल होनेकी फी पांच पौन्ड है. वार्षिक फी हरएक आदमीके धंधा मुताबिक है. क्लबमें प्रायः १५० मेम्बरें है. हर रविवारको सब मिलते जुलते है और आनन्दके साथ गमत गमत उड़ाते है. दूसरे दिन मेम्बर लोग इनका उपयोग कर सकते है.

उसमें कुछ भी हमारे लोग सिखा नहीं सकते? किसी हिन्दी मुसाफरके लिये समस्त दक्षिण आफ्रिकामें ठहरनेके लिये स्वतन्त्र स्थल किसी शहरमें नहीं है. हमारे लोगोंकी मेहमानगीरी बेशक उमदा है, परन्तु उसकी हद रहती है. एक क्लब जैसा स्थल हो, तो अनेक लाभ पा सकते है. लोग किसीके मकानपर जाकर अपना अवकाशका वक्त बीतानेके बदले सार्वजनिक स्थलमें जाकर बीता सकते है और अनेक लाभ पा सकते है. आपस आपसमें सम्बन्ध मजबूत होता है और कीर्ति बढ़ती है. यह कार्यमें खर्च भी कमती लगता है, उसमें कुछ सन्देह नहीं है.

चीनाओंने जो क्लब बनाया है, उसपरसे दृष्टान्त लेकर नकल करने जैसा है. हमारे लोगपर मेहरबानीका जो तहोमत है, वह कुछ बिना कारण नहीं है. तहोमतसे दूर रहना हो, तो क्लब बनानेकी बहुत जरूरत है.

ब्रिटिश सेन्ट्रल आफ्रिका.

मजदुरोंको अच्छी तक.

ब्रिटिश सेन्ट्रल आफ्रिकामें रेलवेका काम चलता है. खबर मिल गया है, कि इन काममें मजदुरोंकी जरूरत है. विशेष खबर मिलनेपर हम जांच कर रहे है. दरम्यान किसीको जाना यहां जानेकी हो, तो उन्होंने हमको उनका नाम और पत्ता तुरत लिख भेजना. जिसकी नोंध यहां हम रखेंगे. जो अच्छी मजदूर जाने जैसा होगा, तो हम प्रकाश करेंगे.

जापानके युवराज—गत ५ वीं अगस्तको जापानके युवराज आरिसुगावा युगोसे लौटकर लंका पहुंचे थे. जहां अंग्रेजी महाजों और तोपखानेमें आपकी सलामी उतारी थी. उस दिन रातको राजकुमार लंकासे जापानकी ओर रवाने हुए थे.

कलकत्तामें विराट सभा.

बङ्गालके अङ्गच्छेदपर आन्दोलन.

भारत-सरकारने बङ्गके अङ्गच्छेद करनेका निश्चय किया, तब भारतके पाटनगर शहर कलकत्तामें गत ता० ७ वीं अगस्ट चन्द्रवारके रोज बड़ी विराट सभायें हुई थीं, जिसका शेष विवरण हमारे पाठकों पढ़ चुके है. अब यह सप्ताहमें भारतकी डाक आई है, जिसमें भारतका अखबारें मिले, वे देखनेसे जान पड़ता है, उस दिन कलकत्ता शहरमें बड़ा विराट मामला हो गया है, जिसका पूर्ण विवरण असम्भव है, लेकिन पाठकोंके जाननेके लिये उस बड़ी कारवाईका संक्षिप्त विवरण "बङ्गवासी" से प्रकाश करते है:—

उस समय कलकत्तावासियोंके मुंहसे अङ्गच्छेद विषयकी बातोंके सिवा दूसरी बातें सुनाई ही नहीं देती थीं. पहले होसे शहरके प्रकाश्य स्थानोंमें टाउनहालकी विराट सभाके बड़े बड़े इश्तहार लगा दिये गये थे. इनके अलावा छोटे, बड़े, लाल, काले सब मिलाकर कोई तीस तरहके हेन्डबिल कलकत्तेकी गली गली, और तो क्या, कलकत्तेके पासकी अनेक बस्तियोंतकमें बांट गये थे.

शनिवार, ता० ५ वींके रोज तीसरे पहर पांच बजे, कालेज स्क्वेरके अलबर्ट हालमें एक सभाका अधिवेशन हुआ. सभामें बारिस्टर ए. सी बन्दोपाध्यायने कहा:—

"हम लोगोंने प्रतिज्ञा की है, कि यथासाध्य विलाती चीजोंका व्यवहार न करेंगे, फिर भी, टाउनहाल सभाकी सजावटके लिये एक साहब चुना गया है. मैंने मि० ए. चौधरीसे यह बात सुनी है." बारिस्टरकी बात सुनकर सभाके नवयुवकोंमें बड़ा जोश फैला. उन्होंने एक स्वरसे कहा,—"हम लोग यह चुनाव पसन्द नहीं करते. टाउनहाल यदि अङ्ग्रेजी सजावटसे सजाया जायेगा, तो हम लोग सब सजावट टुकड़े टुकड़े करके फेंक देंगे."

सोमवार, ता० ७ वींको दस बजे हीसे टाउनहालकी विराट सभाकी धूम पड़ गई. ११ बजेके बाद दिखा दिया, कि नीले, पीले, लाल रङ्गके दुपट्टे पगड़ीकी तरह लगाये हाथोंमें काली काली झन्डियां लिये कालेजके लड़के दलके दल कतार बांधकर कालेजके स्क्वेरमें एकत्र होने लगे. शहरके दोनों फुटपाथपर लड़के, जवान, बूढ़े टाउनहालकी तरफ जाने लगे. खबर थी, कि कलकत्तेके कुल स्कूल और कालेजोंके लड़के

जब कालेज स्क्वायरमें जमा हो लेंगे, तब टाउनहालकी तरफ रवाना होंगे.

दो पहर होते होते हेरिसन रोड, कोलटु-टोला, बहुबाजार, चांदनी, म्युनिसिपल मार्केट, बड़ाबाजार, हाटखोला, चितपुररोड, शोभाबाजार, श्याम बाजार, बाग बाजार, शिमला रोड, पटलडांगा प्रभृति स्थानोंके प्रधान प्रधान रोजगारियोंकी दुकानें बन्द हो गई थी. मारवाड़ियोंने भी अपनी दुकानें बन्द कर दी थी. बन्द करनेवालोंमें कितने ही ३१२ हजार रुपये रोजकी बिक्री करनेवाले थे.

कालेज स्ट्रीटमें, हेरिसन रोडके मोड़से लेकर गोलदीघीतक एक अपूर्व दृश्य दिखाई दिया. विविधवर्णके दुपट्टोंका पगड़ी लगाये, गेरु रङ्गकी धोतियां लपेटे असंख्य काली काली झन्डियां लिये गोलदीघीमें घुस रहे थे. यह दृश्य सचमुच ही बहुत विचित्र था. स्कूलोंके लड़के हाथोंमें झन्डियां लिये श्रेणीबद्ध खड़े थे. प्रत्येकके चेहरेपर उत्साह और दुःखके चिन्ह दिखाई देते थे. काली झन्डियोंपर श्वेत वर्णके बङ्गला और अङ्गरेजी अक्षरोंमें "United Bengal" "No Partion" "जय भारतकी जय" "वन्दे भारतम्" इत्यादि बातें लिखी थीं. दो बजे बाबू सुरेन्द्रनाथ बेनरजी और मि० अम्बिकाचरण मजमुदार उपस्थित हुए. इसके बाद यह बालक-वाहिनी झन्डियां उठाती कालेज स्ट्रीटमें आई और वहांसे कतार बांधकर टाउनहाल तरफ चली.

कालेज स्ट्रीट और बहुबाजारमें यह दृश्य देखनेके लिये राहकी दोनों ओर ठसाठस भीड़ लग गई थी. वहां एक भी दुकान खुली नहीं दिखाती थी. राह साफ रहनेपर भी ट्राम गाड़ी तारबाबूके साथ चलाई जा रही थी.

लड़कोंकी फौज बहुबाजारसे लाल बाजारकी ओर चली. राहमें दोनों ओर दुकानें बन्द थीं. दुकानदार लोग राह किनारे खड़ा होकर लड़कोंका देख रहे थे. जान पड़ता था, कि किसी गंभीर कष्टसे उस दिन सब लोग एकप्राण हो गये थे. लड़के धीरे धीरे साहब सौदागरोंकी दुकानोंके सामने पहुंचे. बड़े बड़े आफिसोंके साहब और साहबोंके कर्म्मचारी हाथका काम छोड़कर यह दृश्य देखनेके लिये बाहर निकल आये. उनके चेहरोंसे विस्मय और कौतूहल फूटा पड़ता था. धीरे धीरे लड़का डालहौसी स्क्वेर पार करके लाटभवनकी बगलसे गुजरकर किलेके मैदानमें पहुंचे.

[अपूर्ण.]

समाचार.

देशी वस्तुका व्यवहार—काठियावाड़में गोन्डलके महाराजाने अपने कर्मचारियोंको देशी वस्तु व्यवहार करनेको सख्त ताकीद की है.

बड़ौदामें स्वराज्य—श्रीमन्त गायकवाड़ सरकारकी अनुमतिसे मि० दत्तने बड़ौदाके राज्यमें गत ता० १ ली अगस्तसे स्वराज्यकी प्रथा दाखिल की है.

जर्मन शाहनशाह घबराह गये हैं!—जर्मन शाहनशाह जापानकी जीतसे खूब डर गया हो, ऐसा देख पड़ता है. कुछ समय पहले उन्हें व्याख्यान दिया, कि जापानकी जीतसे यूरोपी प्रजाको बहुत सावधानीसे चलना चाहिये. नहीं चलनेसे देशी आकी प्रजा सब व्यापार छीन लेगा. यह मुजब यह साहब कुछ पहली बार नहीं बोले हैं!

गायकवाड़ सरकारके अमात्य—बड़ौदाके गायकवाड़ सरकारने मि० दत्तको अपना अमात्य नियुक्त किया है, सो कर्झन साहबको पसन्द नहीं पड़ा है. इससे बङ्गालीमें खबर आया है, यह अनुसार देख पड़ता है, कि ऐसे छुपा सरक्युलर निकालकर हिन्दके रानें महाराजोंपर भेज दिया है, कि नौकरीसे फारग हुए इन्डियन सीवीलियनको रखनेकी इच्छा किसी राज्यने हो, तो नौकरीमें रखने पहिले सरकारसे परवानगी लेना चाहिये. यह भी कर्झन साहबकी एक और लहर है!

कोङ्ग्रेसका प्रमुख कौन होगा?—"इन्डिया" अखबार खबर देते हैं कि आगामी २१ वी नेशनल कोङ्ग्रेसके प्रमुख पदके लिये नियुक्त करनेमें निचेके नाम सुने जाते हैं,—आनरेबल मि० गोपाल कृष्ण गोखले, मि० अरबलो नोरटन, राय बहादुर अधोलकर, सर गुरुदास बेनरजी, डाक्टर राश बिहारी घोश और बाबू कालीचरण बानरजी. यह महाशयों बहुत लायक हैं और इन्होंने भारत भूमिकी बड़ी सेवा की है. उनमें भी मि० गोखलेका नाम अब अग्रेसर है. बड़ी धारासभामें इन्होंने लार्ड कर्झनसे अच्छी टक्कर ली थी.

सनातन धर्म सभा—हरिद्वारसे एक महाशय लिखता है, कि होशियारपुरकी हिन्दु सनातन धर्म सभा तरफसे गत ता० १० वींके रोज नई रेलवे कोलनीमें एक सभा हुई थी. सभामें पं. दलजीत महाराज, विन्द्रावन महाराज, गौरीशंकर महाराज, बाबू भलगुसिंह, बाबू अजीतसिंह, बाबू जदुनन्दनसिंह, रामप्यारे सरदार वगैरह उपस्थित हुए थे. सभाके महाशयोंको पं. रामसुन्दर पाठक और गंगादीन तेवारीने व्याख्यान देकर धर्मोपदेश दिये. धर्म कार्यके लिये कुछ द्रव्यकी भी सहायता मिली. इस बार मि० विलियम जानअपन सभामें उपस्थित हुए थे. आप इसाई धर्मको माननेवाले हैं. जिसने हिन्दु धर्मके लिये बहुत उत्तेजना दिये थे. बाबू मन्द्राजसिंहने उपस्थित हुए महाशयोंसे विद्याभ्यास करने और धर्म बढ़ानेके लिये बहुत तरहसे प्रार्थना की और सबको धन्यवाद दिये थे.

रोकड़ बजार भाव.

		शी.	पे.	शी.	पे
मांजा चावल	...	१६	०	१७	०
बोम्बे „	...	२१	०	२२	०
एफ. एफ. बी. आर	..	१५	६	१६	०
एफ. बी. आर.	...	१४	०	१५	३
चीनी मक्का	...	१८	६	१९	०
टुटा चावल	...	१८	०	१९	०
अरहरका दाल	...	१६	०	१७	०
मसुरकी दाल	...	१६	०	१७	०
मुंगकी दाल	...	२२	०	२३	०
उड़दकी दाल	...	२१	६	२२	६
चने	...	१७	०	१८	०
चनेकी दाल	...	१७	०	१८	०
मटर	...	१६	०	१८	०
मीलीस	...	७	०	७	६
कच्चा तेल १ गेलन	,	३	०	३	२
रेडीके तेल „	...	२	६	२	८
मिठा तेल „	...	२	१०	३	०
नालीयर तेल „	...	२	११	३	०
सफेद चीनी	...	१७	०	१८	०
पिली „	...	१७	६	१८	०
डीकल (नाताल)	...	१४	०	१५	६
आटा (फ्लावर)	...	८	६	९	०
सुपारि मद्रासी १ रतल		०	६	०	८
मीरची „		०	५	०	५॥
घी फेरा (पेटी) १	...	६०	९	७२	६
गासलीन कीरोसीन १ केस		६	३	६	६
„ वाइट रोस „		७	०	७	३
„ „ गेलन		१२	६	११	३
नलांगर १००	...	१२	०	१५	-
नीमक (लिवरपुलका)					
बस्ता एकका		४	६	५	०
दूध मैसगलेका	...	२०	६	२१	६

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

வாராந்தரப்பத்திரிகை

பீனிக்ஸ், 1905௵ செப்டம்பர் 16௳ சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

[illegible]

மார்க்கட் விலை.

	முதல்.	வரை.
[illegible]	16 -	17 -
[illegible]	1-1-0	1-2-0
[illegible]	16 -	17
[illegible]	16	17
[illegible]	7 -	7 6
[illegible]	2 10	3 -
[illegible]	3 -	3 2
[illegible]	2 11	3 -
[illegible]	17	19 -
[illegible] ,,	18 -	19
[illegible] ,,	11	15 6
[illegible]	8 6	9
[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]		5
[illegible]	3 10 0	3 12 6
[illegible]	6 3	6 6
[illegible]	7 -	7 3

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கையொப்பக்காரர்கள் சென்ற வருஷத்துக்குச் சேரவேண்டிய கையொப்பத்தொகையும் இந்த வருஷத்தின் தொகையும் தாமதிக்காமல் [illegible] கேட்டுக்கொள்ளுகிறோம்.

கையொப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை வாரந்தோறும் கிடைக்காவிட்டால் [illegible] பத்திராதிபருக்குத் தெரியப்படுத்தும்படி கேட்டுக்கொள்ளுகிறோம்.

இந்தியன் மெயில்.

டெட்டால் [illegible]

[illegible] இம்மாதம் 2௳ புறப்பட்ட [illegible] [illegible] வருகிறது.

இந்தியா ஆப்பிரிக்கா லைன்.

[illegible] அக்டோபர் 5௳ புறப்படும். [illegible] செப்டம்பர் 5௳ புறப்படும்.

[illegible] [illegible]

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

பீனிக்ஸ் செட்டால்,

சனிக்கிழமை,

1905௵ செப்டம்பர் 16௳

பங்காளக்கட்டுப்பாடு.

இவ்விஷயம் [illegible] [illegible] எழுதியிருக்கிறோம். இங்கிலீஷ் [illegible] பங்காளியர்களின் [illegible] "இனி ஆங்கிலேய சரக்குகளை வாங்கக்கூடாதென்றும் இந்தியசரக்குகளை உபயோகிக்கவேண்டியதென்றும்" சத்தியம் செய்திருக்கிறார்கள். இந்தச்சேதி நமக்கு அதிக சந்தோஷத்தைக் கொடுக்கிறது. இதுபோலவே இந்தியாவின் மற்றப்பகுதிகளிலுள்ள இந்தியரும் பங்காளியரைப்போல தீர்மானத்தை மேற்கொண்டு [illegible] [illegible] விருத்திசெய்வதற்கு முயற்சிசெய்வார்களானால் தேசவிருத்தியை உண்டாக்கும். இந்தியருக்கு ஒருவித பழக்கம் அவர்கள் மனதில் வேரூன்றியிருக்கிறது. அதாவது [illegible] [illegible] [illegible] இருந்தால் [illegible] இங்கிலாண்டு [illegible] பற்றி, அப்படியிருந்தால் அருவருப்பையும் அவமானத்தை

யும் காட்டாமல், சாதாரணமாக இவர்களுக்குள் படிந்திருக்கிறது. பெரியதேசங்களில் மிகவும் சிறப்புடையதும் அதிக ஜனத்தொகையுமுடையதுமான தேசம் அதற்கொண்டாவது இந்தியா. இதற்குமுன் [illegible] [illegible] செய்யப்படவில்லை. இதன் [illegible] இன்று [illegible] வின்றும், சில பகுதியார் [illegible] யின் சந்தோஷத்தைப்பெற்றுக்கொள்ளுவதற்காகத் தங்கள் சொந்தப்பலப்படுத்தக்கூடிய தங்கள் தேசசன்மையைக் கெடுத்துவருகிறார்கள். [illegible] காரியங்களில் மாத்திரம் நம்மைப் பிடித்தாலும் [illegible] [illegible] அல்லது ஞாயத்தை அடுத்த காரியங்களில் [illegible] [illegible] [illegible] ஐரோப்பியர்களுடன் போட்டி [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ஆகாது. ஆகையால் இந்தியர்கள் ஒருவனதா [illegible] வேண்டிய விஷயங்களில் இப்போது முயற்சிசெய்வது மிகவும் அவசியம். இந்தியாவிலிருந்து வருஷந்தோறும் 60 கோடி ரூபாய் இங்கிலாந்து [illegible] [illegible] அனுப்பப்படுகிறது. இவ்விதமாக [illegible] [illegible] பொருள் இந்தியாவில் [illegible] [illegible] இந்தியர்கள் எப்படி விருத்தியடைவார்கள். ஆங்கிலேயர் இந்தியாவை [illegible] அடக்கியாளப் படுத்திக்கொண்டதும் முக்கியமாக வியாபாரம் [illegible] ஆங்கிலேயர்கள் [illegible] இந்தியாவிற்கு வரவு, இந்தியர்கள் அவைகளின் [illegible]

ர்கள். இதனால் இந்தியாவின் பூர்வீகக்கைத்தொழில் நாளடைவில் குறைவடைந்து, தேசத்தில் பொருள் குறைவுண்டாகிப் பஞ்சமென்பது மேலிட்டு அநேக லட்சக்கணக்கான இந்தியர்கள் இப்போது பசியினால் மரணமடைகிறார்கள். ஆங்கிலேயர் இந்தியாவில் பஞ்சம் வராமல் தடுப்பதற்கு அநேக தந்திரயுக்திகள் செய்வதாக அடிக்கடி தெரிந்துவருகிறோம். இதை வாசிக்க மிகவும் சந்தோஷமுண்டாகிறது. இந்தியாவில் ஒருவருஷம் விளையும் தானியம் சாதாரணமாக மூன்று வருஷத்துக்குப் போதுமானது. ஆகையால் ஒருவருஷம் பயிர்களும் இரண்டுவருஷம் பயிரில்லாவிட்டாலும் சாப்பாட்டுக்கு போதிய தானியமுண்டாகி இருக்கிறது. இதன் கணக்கை வெளிதேசத்துக்கு ஏற்றுமதி விவரத்தொகையால் அறிந்துகொள்ளலாம். இதனால் இந்தியாவில் தற்காலம் ஏற்படுவது பொருட்பஞ்சமே அல்லாமல் தானியபஞ்சமென்பதில்லை. இதற்குத்தக்க பரிகாரம் தற்கால இராஜாங்கத்தாரால் செய்யப்படாமல், வேறுபரிகாரங்களை அவர்கள் தேடுவது நம்முடைய திருப்திக்கென்பது நன்றாய்ப் புலப்படுகிறது. இந்தியாவின் விளைபொருள்கள் அதிகமாய் வெளிதேசங்களுக்குப் போகாமலாவது அல்லது இந்தியர்கள் தேசதானியங்களை வாங்குவதற்குப் போதிய பொருளைச்சம்பாதிக்கத் தகுதியுடையவர்களாவது இருப்பதினால்மாத்திரம் இந்துதேசத்தைவிட்டுப் பசியும் பஞ்சமும் நீங்குமே அல்லாமல் வேறுவகை இல்லை. தானியம் புறதேசங்களுக்கு அதிகமாய்ச்சேராத வழி தீர்வை விதித்தலாகும். அது சுய அரசாட்சி ஏற்படாதவரையில் முடிவுக்கு வராமாட்டாது. இந்திய ஏழைகள் தானியத்தை வாங்கப் பொருளடையும்வழி சகலவர்களும் சுதேசாபிமானத்துடன் அவர்களால் செய்யப்படும் பண்டங்களை ஆதரித்தலேயாகும். தற்காலம் இந்த ஒருவழியைப் பங்காளியரைப் பின்தொடர்ந்து சுதேசத்தவருக்கு யைப் பிரயோசனப்படுத்திவருவோமாகில் இந்தியாவில் பொருள்பெருகும், பொருளினால் பஞ்சம் நீங்கிக் குடிகளின் பெருக்கத்தையும் பலத்தையும் உண்டாக்கும். அப்பொருளின் பலமே எல்லாத்துன்பங்களையும் நீக்குவதற்கு ஆதாரமாகும்.

சமாதானமும் ஜப்பானியரும்.

அமெரிக்காவில் ஜப்பானியர் ருஷியருடன் செய்த சமாதான ஏற்பாடுகள் ஜப்பானிய குடிகளுக்குச் சற்றும் பொருத்தமில்லை. இதனால் டோக்கியோபட்டணத்தில் குடிகள் ஒன்றுசேர்ந்து தங்கள் அதிருப்தியைச் சக்ரவர்த்திக்கு அறிவிக்கும்படி கூடினார்கள். வேறுசிலர்கள் அக்கிரமமாகச் சிலமந்திரிகளின் வீடுகளையும் வேறு கட்டடங்களையும் நெருப்புக்கிரையாக்கினார்கள். இதனால் அதிகக்குழப்பம் புறங்களிலும் சிலவூர்களில் நேரிட்டன. நகரக்காவலாளிகளால் கலகக்காரர்கள் பிடிக்கப்பட்டுக் காவல்செய்யப்பட்டிருக்கிறார்கள். குடிகளுக்கும் நகரகாவலாளிகளுக்கும் நேர்ந்த கலகத்தில் இரண்டொருவர் மரணமும் அநேகர் காயமும் அடைந்தார்கள். அனேகர் சக்ரவர்த்தியின் அரண்மனைக்கருகில் கலகக்காரர் போகும்போது "சக்ரவர்த்தி வாழ்க" என்று சப்தமிட்டார்கள். இதனால் அவர்கள் இராஜவிசுவாசம் குறைவுபடவில்லை என்றும் சமாதான உடன்படிக்கையின் ஏற்பாடுகள் தங்களுக்குப் பொருத்தமில்லை என்றும் தெரிவிப்பதாகத் தெரிகிறது. இக்கலகம் கூடிய சீக்கிரம் அமைதிப்படலாம்.

டிரான்ஸ்வால் சீனர்.

சில காலமாகச் சுரங்கங்களில் வேலைசெய்துவரும் சீனர்களில் சிலர் தங்களுடன் வேலைசெய்துவரும் காப்பிரிகளை அடிப்பதும் கொலைசெய்வதுமாக நடத்திவந்தார்கள். பின்பு நகரங்களின் சுற்றுப்புறங்களிலுள்ள ஐரோப்பிய குடியானவர்கள் வீட்டில் புகுந்து கொள்ளை அடிப்பதும் குரூரமான கொலைசெய்வதுமாக இருக்கிறார்கள். ஒருமுறை சில வியாபாரிகடையில் புகுந்து அங்குள்ள இரண்டு பேர்களைக்கொடூரமாகத் தாக்கியபடியால் ஒருவன் மரணமும் மற்றொருவன் படுகாயமும் அடைந்தான். இதுபோலவே இராக்காலத்தில் புகுந்து சில இந்தியர்களையும் கொலைசெய்துவிட்டார்கள். இவர்களை அடக்குவதற்குப்போதுமான காவலாளிகள் இல்லாமையால், கவர்ன்மெண்டாரால் உயிர் காப்பிற்காக ஐரோப்பிய குடியானவர்களுக்கு ஆயுதங்கள் கொடுக்கப்பட்டிருக்கின்றன. இக்கலகத்திற்கு ஆதாரமானது அதிகமான அபின் குடித்தலும் சாப்பிடுதலுமென்றே அபிப்பிராயப்படலாம்.

வித்வான் பரமானந்தர் ஐந்தாவது பிரசங்கம்

(முன் தொடர்ச்சி)

அறியாமைக்கு மூன்றாவது உதாரணம்.

துன்பத்தை இன்பமாகவும் இன்பத்தைத் துன்பமாகவும் நினைத்தல். ஆதிகாலத்தில் பத்திரி என்னும் ஒரு அரசர் இருந்தார். அவருக்கு ஒருவன் ஒருபழத்தைக்கொண்டுவந்து கொடுத்து அதைச்சாப்பிட்டால் என்றுமிளமையோடிருக்கலாமென்று சொன்னான். அவர் தம்முடைய மனைவியை அதிக அன்புபாராட்டிவந்தமையால் தாம் மாத்திரம் சாப்பிடவிரும்பாமல் அந்தப்பழத்தை மனைவியிடம் கொடுத்து இவ்வொருபழம் கிடைக்கும்வரையில் அதைப்பத்திரமாக வைத்திருக்கும்படி சொன்னார். அவள் அரண்மனையிலுள்ள ஒரு வேலைக்காரனுடன் நேசம்பாராட்டிவந்தாள். அவ்வருமையான பழம் தன் அன்புக்குரிய அவனுக்குக்கொடுப்பதே ஆசையுடையவளாய் அதைப்பெற்றுக்கொள்ளும்படி அவனை வேண்டினாள். அவன் அதைத் தனக்கு அன்புடைய ஒருதாசிக்குக் கொடுத்தான். அவள் அப்பழத்தைத் தான் சாப்பிடுவதனால் ஒருபயனுமில்லையென்றும் தன்னுடைய [illegible] மையை நினைத்து அதைப் பத்திரி அரசனுக்குக்கொடுக்க [illegible]

[illegible]

வி. கோ. சூரியநாராயண சாஸ்திரியாரவர்கள் இயற்றிய

தமிழ் புத்தகங்கள்.

தமிழ் மொழியின் வரலாறு.

பொருளடக்கம்:— 1. ஆதிவரலாறு. 2. வடமொழிக்கலப்பு. 3. [illegible] 4. [illegible] இலக்கணம். 5. பாஷையின் தோற்றமும் தொன்மையும். 6. பாஷையின் சிறப்பியல்பு 7. பாஷை வேறுபாடு. 8. [illegible] 9. பாஷையின் சீர்திருத்தம். 10. முடிவுரை.

[illegible] ரூபா 1. [illegible] ரூபா 2.

ஸ்ரீ [illegible]— [illegible] அணா 2.

[illegible]

[illegible]

HAJEE HABIB

CALCUTTA HOUSE,

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of

Rugs, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Groceries,

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add.: BAGDAD. P. O. Box 57.

388, Prinsloo Street, PRETORIA.

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,

Hardware,

Stationery,

Kaffir Goods,

Jewellery,

etc., etc.

80 ALBERT St.,

DURBAN.

Tel. Add.: "STRANCO."
Telephone No. 462.
P.O. Box 914.

PARSI MANCHERJI,

MERCHANT & IMPORTER.

Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.

Telegrams: "MANCHERJI." P.O. Box 1080, CAPE TOWN.

INDIAN BOARDING HOUSE,

JAHORI BAZAAR,

PINE STREET DURBAN.

Breakfast 6d. Dinner 9d. Supper 1s.

Hot and Fresh Meals ready always. Special Dishes to Order.

ઈંડીઅન બોર્ડીંગ હાઉસ.

ઠે. ઝવેરી બજાર ઈંડીઅન ડીસ્પેન્સરીની બાજુમાં. પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

બ્રેકફાસ્ટ ૦/૬ ડીનર ૦/૯ સપર ૧/૦

ટાઢા તથા ઉના ભોજન તૈયાર છે. ઓર્ડર પ્રમાણે ખાસ ધ્યાન આપવામાં આવશે.

इन्डियन बोर्डिंग हाउस.

ठि.—झवेरी बज़ार, इन्डियन दवाखाना पास, पाईन स्ट्रीट, डर्बन.

ब्रेकफास्ट ०/६, डिनर ०/९, सपर १/०.

हर वक्त ठंडा और गरम भोजन तैयार मिलता है. आर्डरपर खास ध्यान लगाया जायगा.

[illegible]

[illegible]

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN. Box 1126.

DURBAN: QUEEN STREET. Box 621.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

અબ્દુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫-૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड, ग्रोसरी और दूसरी सब रकमका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५-७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

மேற். அப்துல்கனி ஸ்டோரில் மேன்மையான பலவித சாமான்கள் எப்பொழுதும் இருப்பிலிருக்கின்றன.
அப்துல்கனி, ஜெனரல் டீலர்,
5. அண்ட் 7. கிராஸ் ஸ்டிரீட், கேப்டவுன்.

Prof. L. Doovey, Indian Herbalist and Palmist, Cape Town.

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from Rev. [illegible] J. Retief, Arthur Garcia, Esq., R.M., Uitenhage, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિઅન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની મશહુર દવાના શોધક. રેવરન્ડ જે. રટીફ, આરથર ગ્રેશીઆ એસક્વાયર વિગેરેનાં સરટીફીકેટો છે.
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधोंका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाके लीये पानीरूप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक. सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where Jaldhoy & Sorabji Bros., are our Sole Agents.

જુસબ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડ્યુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન શિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ગુલ"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,

—CORNER OF—

BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS:
"SHAHMAHOMED,"
CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE

Indian Department,
German East African Line.

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોઝજી.
ડાયરેક્ટ ઈમ્પોરટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.
ક્લેરમોન્ટ. કેપકોલની.

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.

HOUSES TO LET.

19 EYER STREET, CAPE TOWN.

WESTERN INDIA

Army Boot and Equipment Factory,

BOMBAY, India.

GOLD MEDAL
Madras Industrial and Art Exhibition, 1903.

(ESTABLISHED 1887)

TWO GOLD MEDALS
Bombay Industrial and Agricultural Exhibition, 1904.

PROPRIETORS—

Messrs. Adamjee Peerbhoy & Sons.

MANUFACTURERS OF—

Military Ammunition Boots, Volunteer Ammunition Boots, Police Ammunition Boots, Sandals, Gurgabi Shoes, &c.

Military, Volunteer and Police Harness, Saddlery, Accoutrements, etc., etc.

Leathers:—Russian, satin and black waxed calves; harness leathers of all kinds; bag and carriage hood hides; Morocco, etc., etc.

Civilian Boots, shoes, harness and saddlery of every description.

Travelling Requisites:—Overland Trunks; dress cases; suit and shirt cases; portmanteaux; Gladstone, brief, hand and courier bags; hat boxes; bed straps; soiled-linen bags; stick cases, etc., etc.

Mill Stores:—Single and double leather belting; Ginning rollers and washers; Roller skins; pickers; hose pipe, etc., etc.

Miscellaneous Leather Goods:—Puttee and lace gaiters; collar boxes; brush cases; cigar and cigarette cases; school bags; Peon's bags; Mussacks; Syce's belts; bottle and tumbler cases; luggage labels, etc., etc., etc.

ALL ARTICLES GUARANTEED SOLID LEATHER.

Price List on Application.

NANJI CARSANDAS,

WHOLESALE MERCHANT
AND DIRECT IMPORTER.
P.O. Box 62, Tel. Add.: "NANJI."
LOURENCO-MARQUES.

Ebrahim Haji Soleman & Co.,

MERCHANTS, Bombay.
Tele. Add.: "MONITOR."
Agents for East and South Africa.

2 Amratolla Street, Calcutta; and
65-15 Bhusari Moholla, Bombay.

[illegible]

CONNECTIONS IN DELAGOA BAY.
EBRAHIM'S AFRICAN TRADING CO.
Tel. Add. "TRADER." P.O. Box 417.

AMOD HABIB & CO.,

DIRECT IMPORTERS
WHOLESALE & RETAIL MERCHANTS,
General Money Exchangers.
Tel. Address: "AMODHABIB," Delagoa Bay
P.O. Box 68.

HORMAJCY IDOLCY,

DIRECT IMPORTER
AND
GENERAL MERCHANT
P.O. Box 342, DELAGOA BAY.

E. M. PATEL,

General Dealer, Wholesale & Retail,
MARKET SQUARE,
POTCHEFSTROOM.
[illegible]

NANJI DULABHDASS & Co.,

DIRECT IMPORTERS & GENERAL MERCHANTS.
P.O. Box 141, Delagoa Bay.

S. E. GINWALA,

Produce, Merchant & Direct Importer.
Up-country orders promptly and carefully executed.
Tel. & Cable Add.: "Ginwala."
P.O. Box 311. LOURENCO-MARQUES.

AYOB MOHAMED,

General Merchant & Direct Importer,
MARKET SQUARE,
PIETERSBURG.
Box 134. Tel. Add.: "AYOB."

Ismail Amod Kajee,

GENERAL MERCHANT & DEALER,
[illegible] P.O. Box [illegible]
KRUGERSDORP

The largest Importer in South Africa of
MILITARY & CIVILIANS
Second-hand Overcoats, Jackets,
Trousers Coats, Waistcoats, etc.

J. LANDAU,

337 Pine Street, Durban.
Head Office: 43 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.

સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, ઈજાર વિગેરે
જથાબંધ યુરોપથી મંગાવનાર મોટી કંપની.
જે. લેન્ડો.
૩૩૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
હેડ ઓફીસ ૪૩ રૂ ડે ફ્રાંક બુર્ઝવા, પારીસ.

Abdoola Hajee Khan Mahomed

General Merchant & Importer,
CHURCH SQUARE
Opposite, Government Buildings.
Telegraphic Address: "MOHAMMED." P.O. Box 99.
POTCHEFSTROOM.

S. D. BOBERT,

General Importer, Wholesale and Retail Merchant.
Cheapest House in the Market Square.
BRANCHES AT
LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay

Retail and Wholesale Merchant,
Market Square, P.O. Box 55,
POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother

Direct Importer & General Merchant,
POTCHEFSTROOM, Trans.
P.O. Box [illegible] Tel. Ad.: "[illegible]"

D. I. Varyava,

GENERAL MERCHANT,
King Edward Street, P.O. Box [illegible]
POTCHEFSTROOM.

Amod Mamoojee Patel,

GENERAL MERCHANT,
[illegible] P.O. Box 35,
POTCHEFSTROOM.
Tel. Ad.: "Mamoojee." [illegible]

ABDOOL RAHMAN,

MERCHANT,
POTCHEFSTROOM.
Tel. Address: "Rahman."
P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,

General Dealer,
KING EDWARD STREET,
AT THE MILL.
POTCHEFSTROOM.

V. R. Naidoo,

GROCER & GENERAL DEALER
Jewellery,
Fancy Goods,
Drapery,
Watches & Clocks,
&c., &c.
Cheap & Good.
5 & 13 Frere Street,
& Market Street.
CRADOCK

P. V. SANGHAVEE,

Head Office: 204 Grey St., Durban.
Branch: 34 Ezra Street, Calcutta.
COMMISSION AGENT,
Importer of Rice, Dholl, Ghee, Oil,
Gunny Bags, etc.

મડાગાસ્કર સીપમેંટ કું૦
[illegible]
[illegible]
[illegible]

माडागास्कर शीपमेन्ट कम्पनी.
[illegible]
[illegible]
[illegible]

L. MULCHAND,

Indian
Silk Merchant

Direct Importer of Chinese,
Japanese and Maltese Lace,
and every variety of Curios.

75 William Street,
CAPE TOWN.

H. LANGLEBEN,

Wholesale Clothier & Manufacturer.
327 Pine Street, Durban.
IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.
Largest Importer in South Africa of English
Second-hand Clothing.
[illegible]

એચ. લેંગલીબન.
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

R. P. BHATT, *Watchmaker & Jeweller,*

MANUFACTURER OF INDIAN JEWELLERY,

P. O. BOX 529. **120 GREY STREET, DURBAN.**

વૉચ મેકર એન્ડ જુવેલર

સોના ચાંદીના દાગીના બનાવનાર.

[illegible]

આર. પી. ભટ,
વૉચ મેકર એન્ડ જુવેલર.
૧૨૦, ગ્રે સ્ટ્રીટ.
પો. બૉક્સ, ૫૨૯, ડરબન.

हरएक किसमके सूवर्ण व चांदीके हिन्दुस्थानी गहनें.

हमारे यहां [illegible] सोना व चांदीके हिन्दुस्थानी [illegible] माफ तैयार किये जैसे—बेसर, कडां, [illegible], [illegible], चुडी इत्यादी.

खरीदलेवालेको फिर [illegible] होगा, [illegible] [illegible] निकाल कर दुवारा सम्पूर्ण दाम [illegible] जायगा.

आपके [illegible] [illegible] जायगा.

हरएक किसमके [illegible] हमारे यहां [illegible] मिलेगी. [illegible] लगाकर [illegible] जलद किया जायगा.

[illegible] सम्पूर्ण [illegible] दिया जायगा.

आर. पी. भट,
१२० ग्रे स्ट्रीट, डर्बन.
पो. ऑ. बाक्स ५२९.

[illegible]

[illegible] 120 [illegible]

EBRAHIM CAMROODEEN,
GENERAL MERCHANT.
Natal Leaf Tobacco a Speciality.
1[illegible] GREY STREET ([illegible] Buildings)
[illegible] "Camroodeen," Durban.

S. PEERBHOY BUTLER,
GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER
[illegible]
508 WEST STREET, DURBAN.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.
Have a large stock of
RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,
Directly-Imported from India.
343 PINE STREET, DURBAN.
Tel. Address: "[illegible]" Box [illegible]

DADA OSMAN,
General Merchant & Commission Agent,
139 QUEEN STREET, DURBAN.
P.O. Box [illegible]. Tel. Add. "[illegible]"
ESTABLISHED 1884.

દાદા ઓસમાન.
જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.
બોક્સ ૮૮. ૧૩૯, ક્વીન સ્ટ્રીટ,
ડરબન.

HASSIM JOOMA,
GENERAL MERCHANT
Head Office: 370 Pine Street.
Branch—[illegible], Basutoland.

HOUSES TO LET.

SUN CIGARS
SUMATRA CHEROOTS,
BOER TOBACCO,
VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c.
At Lowest Wholesale Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,
132 Queen Street, Durban.

Abdool Hack Mahomed Ismail & Company,
Wholesale and Retail Merchants.
DIRECT IMPORTERS OF
All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.
RATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES.
121 GREY STREET, DURBAN.
Branch Office—Indian Location, Joh'burg.
Head Office—Tirpatur, Madras.

Mahomed Hassen Ismail,
[illegible] STORE.
[illegible]
[illegible] South Union Street and [illegible] Road,
PORT ELIZABETH,
Tel. [illegible] Cape Colony
[illegible]

સસ્તો અને ઉંચો માલ.
સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરૂટ બોર વ. છનીઆ [illegible] વગેરે જાતની તમાકુ નીચે સરનામે મળશે.
[illegible] ટોબેકો વર્કસ.
૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

Printed and Published by V. [illegible], International Printing Press, Phœnix, Natal.

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર બુન્દેસરાથ તા. ૨૪ મી અક્ટોબરના રોજ ઉપડશે.

" સોમાલી તા. ૨૮ મી " "

ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી દેશી છે, જગ્યા નીચે ફાલકામાં છે અને ખાવાપીવાનું ... પાણી વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે, હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે.

પોરબંદર. સ્ટીમર ... તા. ૨૭ મીના ઉપડશે તે પોરબંદર થઇ મુંબઇ જશે ... [illegible]

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ... [illegible] ... વધારે ખબર નીચે ... [illegible]

... [illegible] ... હિંદુ મુસલમાન સારૂ અલગ અલગ છે અને ... [illegible]

ઓસમાન અહમદ, જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.

કમરૂદ્દીન બીલ્ડીંગ, ... ગારડીનર સ્ટ્રીટ.

પી. ઓ. બોક્સ ૧૬૬, ડરબન. ડરબન.

MOOSA OSMAN & CO.

Wholesale and Retail

Merchants & Direct Importers,

39, CHURCH STREET, MARITZBURG, Natal.

મુસા ઓસમાન એન્ડ કંપની

ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોર્ટર્સ,

પી.એમ.બર્ગ, નાતાલ.

ઠ્વાળ રામજી પટેલ,

ફુટકર અને કમીશન એજન્ટ.

પી. ઓ. બોક્સ ૬૦૬, ડરબન.

रबरी सीक्का

सुशोभित और सस्ता.

मनपसन्द और नमुनेदार अक्षरोंसे रबर स्टांप बनाया जाता है.

इन्टरनेशनल प्रिन्टींग प्रेस,

फिनिक्स, नाताल.

USEFUL BOOKS

[illegible] Rs. 1, [illegible] post free.

[illegible] phrases, idioms, proverbs, etc., with their explanations and ... [illegible] post free.

... [illegible] ... reading, speaking and writing the English Language (Third Edition) ... [illegible] post free.

[illegible] ... English ... [illegible] ... composition, Rs. 1. ... post free.

[illegible] ... English ... [illegible] post free.

[illegible] ... post free.

[illegible] ... The Manager, INDIAN [illegible] OFFICE, No. 108 [illegible]

M. E. TILLY,

Wholesale & Retail Merchant,

Box 106, [illegible] Street,

KLERKSDORP.

[illegible Tamil text]

ABDOOL GAFFOOR & Co.,

Arabian and General Merchants and Drapers,

[illegible] Commercial Road, Maritzburg.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Shirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office 130 Commercial Road, Maritzburg.

[illegible]

S. HASSAN MAHOMED,

[illegible]

Arabian Merchant & Direct Importer,

[illegible]

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

[illegible]

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Attar of all kinds and Groceries, &c.

120 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods

122 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers,

108 Church Street, Pretoria.

P. O. Box 357. Tel. Address "Tayob."

PRICE 3d. REGISTERED AS A NEWSPAPER.

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phoenix, Natal, Saturday, 23rd September, 1905. No. 38.

P.O. Box 150. Telephone 214.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis and Sarees.

Rugs, Shawls, Boots and Shoes, etc., etc

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.
Telegraphic Address:—CAMROODEEN.

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,
have always on stock:—
RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.
And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates
AT
B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,
118 COMMERCIAL RD., DURBAN.
Cable & Tel. Add.: "Katheriah."
Telephone 224.

ભાડે આપવાનાં છે.

ફર્સ્ટ એવન્યુમાં એવન હોટેલનો નીચલો માળ, તથા પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટમાં મોટું ગુદામ. કારખાનાં, મીટીંગ વિગેરે માટે ઉપયોગનું છે. ભાડું સસ્તું. નીચેને સીરનામે લખો.

ચાંખા, લાલ રંગનો ચીરૂટ બનાવવાનો તમાકુ હમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

કેપ સ્નુક ફીશ તાજી પોહોંચી છે બાજ બજાર કીફાયત તેમજ કડકતા, મુંબઇ અને વિલાયતથી સર્વ ખોરાકના જરનો માલ આવી પુગે છે અને ઘરાકોને અરજ કરવામાં આવે છે કે આગળ જેમ ઓરડર મોકલતા તેવીજ રીતે ઓરડર મોકલી ઉપકાર કરતા રહેશો.

જાલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.
૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

TO LET.—Ground Floor of Avon Hotel, in First Avenue, and a Large Warehouse in Prince Edward Street. They can be used either as Workshops, for Meetings, or any purpose. Rent cheap.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Cocoanuts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Snoek, Fish, Skins of various kinds, &c.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

—AT—

JALBHOY SORABJEE BROS.,
110 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY—

125 FIELD STREET.

P. O. Box 97. Tel. Address: "MIANKHAN," Durban Telephone No 555

EAST INDIAN TRADING Coy.

GENERAL MERCHANTS and Direct Importers of all kinds of GROCERIES, SOFT GOODS, etc., etc.

102 Queen Street, Durban. P.O. Box 696.
Tel. Address: "PORBANDAR."

આજ સુધી નહિ ઘટેલા ભાવે વેચવાનું છે.

ડીવોસનું પારાફીન.

એક અવાજે વખણાએલુ પારફીન.

ભાવમાં જબરો ઘટારો.

અમારી પાસે મોટા જથ્થામાં ડીવોસનું પ્રખ્યાત પામેલું પારાફીન આવેલું છે જે ઘણાં સસ્તા ભાવે વેચી નાખવાનું છે. ખરીદવાનો ઇરાદો રાખનાર વેપારીઓએ નીચેને સરનામે લખવું. અથવા મળવું પરચુરણ ઘરાકોને અથવા મોટા વેપારીઓને પણ નાના મોટા જથ્થામાં પુરૂં પાડશું. બીજેથી ખરીદતાં પહેલાં અમારા ભાવની તપાસ કરશો.

આ પારફીન લોખંડના મજબુત પીપાઓમાં પણ આવેલું છે જે ખરીદવાથી કામ ઘણું સસ્તુ પડશે.

ઠેકાણું એ. ઈ. માયત,
ક્વીન સ્ટ્રીટ ડરબન.

एक अवाजसे विख्याती पाये हुए पाराफिन.

डीवोसका पाराफिन.

भाव एकदम घटा दिया है.

बहुत कमती दामसे वेचनेका है.

हमारी पास विख्याती पाये हुए डीवोस पाराफिन बडा जथ्थामें आ पहूंचा है. बहुत सस्ते दामसे विक्रि करनेकी है. जिस व्यापारियोंको खरीदनेकी ईच्छा हो, उन्होंने निचे लिखे हुए पत्ते पर हमको चिट्ठी भेजना या मिलना. परचुरण ग्राहकों या बडे व्यापारियोंको छोटा या बडा लाटसे दिया जायगा. दुसरी जगहपर जाने पहले हमारा भाव देखना. यह पाराफिन लोहाके पीपामें भी आया है. वह खरीदनेसे भावमें सस्ता पडेगा.

ए. ई. मायत,
क्वीन स्ट्रीट, डर्बन.

P.O. BOX 441.

ઈ૦ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર, Tel. Address 'ABOOBAKER'

તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નંબર ૪૩૪ 434, West Street, DURBAN. વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods, Best Silks.

Ladies' Clothing, Blouses, Night-gowns, Combinations, Chemises,
Skirts, Underskirts, Children's Fancy Goods, Frocks,
Bibs, Bonnets, Bootees, Hats, Wool Shawls,

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

ખાજા ખાશે કે મસાલેદાર ઘારી?

जडुमहाराज मीठाईवाला

१५९, ग्रे स्ट्रीट, दर्बन.

हमारे यहां हरहमेश गरमागरम घीकी मीठाई, सेव और पकोडा तैयार मिलेंगे.

ઘીની મીઠાઈ

સ્વાદિષ્ટ! ગરમાગરમ! અને વળી ગમે તે વખતે! ચોખ્ખા ઘીમાં—સુતરફેણી, મગજ લાડુ, ઘારી, બુંદી, મેસુબ, જલેબી, જાંબુ, ખાજલી, સેવ, ભજીઆં વીગેરે ઘીમાં બનાવેલાં તઈઆર મળશે. તેલ બીલકુલ વાપરવામાં આવતું નથી.

ખાસ ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપી માલ વખતસર અને સરસ બનાવી આપીએ છીએ. બહારગામના ઓરડરનો માલ રેલ્વે મારફત વખતસર ચડાવીએ છીએ.

જે૦ દલપત એન્ડ કું૦

૧૫૯, ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

ADAM H. G. MAHOMED,

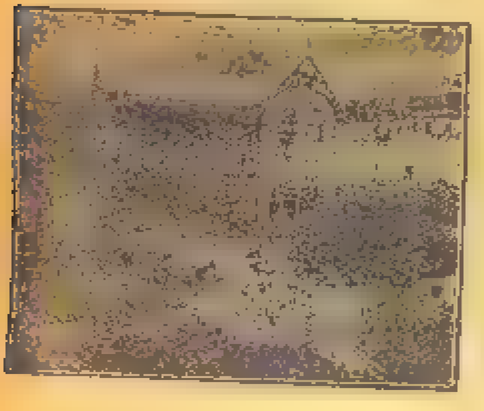

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "ADAMGOOL," CAPETOWN.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars,

MANUFACTURED ONLY BY THE

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

119, STATION ROAD, BRICKFIELD,

P.O. Box [illegible] JOHANNESBURG.

PROPRIETOR—R. A. GORABJEE.

Special Quotations for the Wholesale Trade.

— A TRIAL SOLICITED —

Sample Cigars sent Post Free on application.

Castle Cash Stores.

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS,

HANOVER STREET.

CAPETOWN.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

58 & 56 LEUWEN STREET,

CAPE TOWN.

BRANCHES—272 Caledon Street.

295 Long Street.

ટરકીશ ફેઝ ટોપીઓ.

ઇંગલીશ ફેક્ટરીની બનાવેલ.

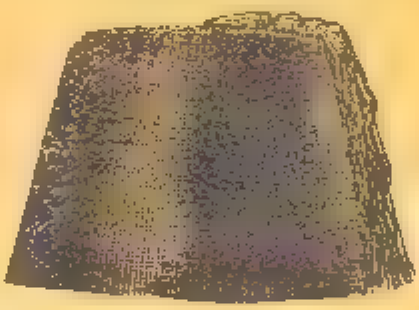

ઊંચો માલ સસ્તા ભાવ.

ઘણીજ નમુનદાર, શોભીતા રંગની "ફેઝ" ટરકી ટોપીઓ, છુટક તથા જથાબંધ કીફાયત ભાવે અમારે ત્યાં મળશે. બહાર ગામ સારી પેકીંગ કરી મોકલવામાં આવશે. "હિન્દુ ફેઝ" નો સારો જથ્થો થોડા દીવસમાં આવી પુગશે.

S. R. Sarfudin, Importer,

100 Queen St. P.O. Box 73, Durban.

એસ. આર. સરફુદીન.

૧૦૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ, બોક્સ ૭૩ ડરબન.

P.O. Box 302. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co., *Wholesale Merchants,*

467 SMITH STREET, DURBAN.

ફેન્સી કાપડના ખાસ વેપારી. ઉનમાં ઉન્હો નવી તરેહનોમાલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "દુરબારના સોઈંગ મશીન" ના નાતાલ ટ્રાંસવાલ અને ઓરેંજ રીવર કોલોની માટેના ખાસ આડતીઆ. "જનરલ સોફ્ટ ગુડ્સ" અને કાફરીઅરનો માલ તરેહ તરેહ જાતનો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવેછે.

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN. Box 1126.

DURBAN: QUEEN STREET. Box 621.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE
of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

અબદુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫-૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड, ग्रोसरी और दुसरी सब रकमका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५-७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

மேற்படி அப்துல்கனி ஸ்டோரில் மேன்மையான பலவித சாமான்கள் எப்பொழுதும் இருப்பிலிருக்கின்றன.
அப்துல்கனி, ஜெனரல் டீலர்,
5. முதல் 7. கிராஸ் ஸ்டிரீட், கேப்டவுன்.

Prof. L. Doovey,

Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from Rev. I. J. Kettle, Arthur Garcia, Esq., R.M., Uitenhage, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિયન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની પાણી જેવી પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ એફ. જે. કેટલ, આરથર. ગેરશીઆ એસક્વાયર વિગેરેનાં સરટીફીકેટ છે.
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल: दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधोंका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाके लीये पानीलेप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक. सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where Jalbhoy & Sorabji Bros., are our Sole Agents.

જુસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડયુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન શિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ગુલ"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

Haji Sulaiman

Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,

—CORNER OF—

BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS:
"SHAHMAHOMED,"
CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE

Indian Department,
German East African Line.

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and
Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોજજી.
ડાયરેક્ટ ઇમ્પોરટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.
ક્લેરમોન્ટ. કેપકોલોની.

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.

HOUSES TO LET.

18 EYER STREET, CAPE TOWN.

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St.,
DURBAN.

Tel. Add.: "STRANCO."
Telephone No. 482.
P.O. Box 914.

IN THE WITWATERSRAND HIGH COURT, JOHANNESBURG.

IN THE MATTER BETWEEN

ESTHER BASTEAN PAUL, Plaintiff.

—AND—

JOHN BASTEAN PAUL, Defendant.

CITATION BY IDICT.

SIR JAMES ROSE-INNES, K.C.M.G., Chief Justice, and the other Judges of this Honourable Court, do hereby make known:

That whereas ESTHER BASTEAN PAUL of Johannesburg, did on the 7th day of September, 1905, petition this Honourable Court for leave to sue, by Edict, her husband, JOHN BASTEAN PAUL, lately of Johannesburg, for a restitution of conjugal rights, or failing such restitution a decree of divorce by reason of his malicious desertion.

Now this Court having taking into consideration that prayer of the said ESTHER BASTEAN PAUL and granted the same accordingly, by these presents doth summon the said JOHN BASTEAN PAUL, lately of Johannesburg, to appear before this Honourable Court of Johannesburg on or before the 28th day of September, 1905, either in person or by proxy, to show cause (if any) why he should not be ordered to return and live and co-habit with the Plaintiff as his wife; or otherwise why a decree of divorce shall not be granted by reason of his wilful and malicious desertion of her.

THUS DONE AND GRANTED in the Witwatersrand High Court, at Johannesburg, on this the 11th day of September, 1905.

(Signed) M. C. CLOETE.
Assistant Registrar of the Witwatersrand High Court, Johannesburg.

INTENDIT

1.—The Plaintiff is a married woman residing in Johannesburg, and the Defendant is a cook by occupation, and was at the time of the act of desertion hereinafter stated residing in Johannesburg and domiciled in the Transvaal.

2.—The Plaintiff and Defendant were married in community of property at Maritzburg, Natal, on the 18th May, 1887, and the marriage is still subsisting.

3.—There are no children of the marriage.

4.—In the year 1904 (the exact month as the Plaintiff who is an illiterate woman unknown) the Defendant maliciously deserted the Plaintiff and has not since returned to her.

WHEREFORE the Plaintiff claims a Decree of Restitution of Conjugal Rights, in default of such restitution, a decree dissolving the marriage and forfeiture by the Defendant of all benefits under the community, alternative relief and costs of suit.

Dated at Johannesburg, the 11th day of September, 1905.

(Signed) ARTHUR D. HOME,
Plaintiff's Counsel.

(Signed) HUTCHINSON, SONS & RUSSELL
Plaintiff's Attorneys
Stock Exchange Buildings,
Fox Street, Johannesburg.

PARSI MANCHERJI,
MERCHANT & IMPORTER.

Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.

Telegrams: "MANCHERJEP."
P.O. Box 1030, CAPE TOWN.

INDIAN BOARDING HOUSE,
JAHORI BAZAAR,
PINE STREET DURBAN.

Breakfast 6d. Dinner 9d. Supper 1s.

Hot and Fresh Meals ready always.
Special Dishes to Order.

ઈંડીઅન બોર્ડીંગ હાઉસ.
ઠે. ઝવેરી બજાર ઈંડીઅન ડીસ્પેન્સરીની બાજુમાં. પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
બ્રેકફાસ્ટ ૦ ૬ ડીનર ૦ ૯ સપર ૧ ૦
ટાઢા તથા ઉના ભોજન તૈયાર છે. ઓર ડરપર ખાસ ધ્યાન આપવામાં આવશે.

इन्डियन बोर्डिंग हाउस.
ठि.—जवेरी बजार, इन्डियन दवाखाना पास
पाईन स्ट्रीट, डर्बन.
ब्रेकफास्ट ०/६, डिनर ०/९, सपर १/०.
हर वखत ठंडा और गरम भोजन तैयार मिलता है. ओरडरपर खास ध्यान लगाया जायगा.

[illegible]

[illegible]

નોકરી જોઈએ છે.
બુક કીપીંગ અને જનરલ ફારવર્ડીંગનો સારો અનુભવ છે. ડરબન અથવા બીજા ગામોમાં જવા ખુશી છે અને મુસલમાન સરનામું મુસલમાન કે. ઈ. એ. શીનીસ.

A. E. BHABHA.
GENERAL MERCHANT and DIRECT IMPORTER.
Cor. Church & Middel Streets,
MIDDELBURG, T'VAAL.
Telegrams "BHABHA." P.O. Box 25.

E. A. PATEL & CO.,
GENERAL DEALERS
—AND—
DIRECT IMPORTERS,
Soft Goods, Boots and Shoes, Groceries, Fancy Goods, Crockery and Hardware.

corner Middel & Church Streets
MIDDELBURG, T'vaal.
Tele. Add.: "GOODFEE." P.O. Box 84
BRANCH AT ROSENEKAL.

Indian Opinion

Vol. III. Phœnix, Natal, Saturday, 23rd September, 1905. No. 38

M. H. NAZAR, Editor.

Contents.

	Page
Editorial Columns :—	
The Hoondamal Case Again ...	635
Mr. Goch and Indians ...	635
Indians in the O.R.C.	635
The First Colonial-born Indian Barrister	636
Other Articles :—	
Transvaal Progressive Association ...	636
British Indians and the O.R.C. ...	637
Reception of Mr. Gabriel	637
Our Cape Dispatch	638
The Ramayana	639
Technical Education in Japan ...	640
Indian Football Association ...	640
Our Weekly London Letter ...	640
Facts and Comments	641
Correspondence :—	
A Sacred Tamil Play	639

Indian Opinion

SATURDAY, 23RD SEPT., 1905.

The Hoondamal Case Again

THE Supreme Court had another opportunity of deciding upon a point arising out of the Dealers' Licences Act of Natal. This time it was a review of the decision, some time ago published in these columns, of the Town Council of Durban, confirming that of the Licensing Officer, who refused to register the transfer of Mr. Hoondamal's licence from Grey Street to West Street. The judgment given by the learned Chief Justice is most disappointing. It may be in accordance with law but certainly not with justice or equity. The obvious answer to this is that judges have to interpret and not to make law, but we respectfully think that it must be a serious state of law if it does not provide a remedy for an admitted evil. The Licensing Officer has extensive powers with reference to granting of licences to trade in the Colony. The learned Chief Justice said that, under the law, he was not to exercise judicial discretion. It, therefore, amounts to this, that the Licensing Officer may, in order to spite a personal enemy, decline to grant him his licence, and the Courts would be powerless to intervene. The dividing line between political animus and personal enmity, so far as such cases are concerned, is very narrow. The Dealers' Licences Act is an administrative enactment. It is not a political law, in any sense of the term. In not granting the licence to Mr. Hoondamal, the Licensing Officer has been undoubtedly guided by political animus against the class to which the appellant belongs. Indeed, he has said so in his reason, which is that it was not advisable to grant further licences to Asiatics in West Street. However, the mischief is done. The highest tribunal in the country has felt itself powerless to correct the evil. Every Indian licence is at stake; and if there is to be any relief secured, British Indian merchants must gird up their loins, rise to the occasion, and carry on ceaseless warfare until the disgraceful Act is blotted out of the Statute Book. Representations must be made to the Government, to the local Parliament, and to the Colonial Secretary, inviting their attention to the matter. If the local Parliament, whose members, in the words of the late Sir John Robinson, are trustees for the unrepresented British Indians, would not listen, the India Office, which is the paramount trustee for the millions of India, should intervene and induce Natal to grant the very small measure of justice to which Indians are entitled. The late Mr. Harry Escombe, at the time of introducing the Bill, said that the success of the measure would depend upon the moderation with which the powers given under the Act were used, and that if the local authorities failed to exercise their powers moderately, they might have to be taken away. The Act has been in operation for over eight years, and no one can deny it has been capriciously enforced on many an occasion, and it has always hung like Damocles' sword over the heads of the Indian merchants in the Colony. It is time that the sword was removed, and that the sufferers were permitted to feel that they are under British constitutional rule and not under Russian autocracy.

Mr. Goch and Indians

MR. GEORGE GOCH, the Mayor of Johannesburg, let himself go, as the phrase goes, at the meeting recently held in Potchefstroom under the auspices of the Transvaal Progressive Association. He spoke, not as simple Mr. Goch holding independent views, but as a representative of the Progressive Association, and as one bound to express the official views, whether they coincided with his own conscientious opinions or not. Mr. Goch, in 1903, was among the few who raised their voices in favour of British Indians, at the deliberations of the Johannesburg Municipality. He then considered Asiatic competition to be quite healthy. He considered the British Indian as a desirable citizen, because he was industrious, thrifty and law abiding. Mr. Goch, the Mayor of Johannesburg, does not hesitate to retail the falsehoods that were set in motion by Mr. Loveday and his friends. He does not scruple to vilify British Indians. He sees in them a danger to the white community, whereas only a short time ago he considered them to be a strength to any community in which they were placed. To him, Asiatics are, to-day, "totally different in their social conditions, whom it is not fair to allow to compete against the white traders, because they could not compete against each other. The Asiatics have very little sense of the burden of citizenship in the country. They avoid all the necessary burdens and duties which the white people have to undertake, and consequently" says Mr. Goch, triumphantly, "it is not fair to pit the white trader against the Asiatic and to allow the white trader to go to the wall because there is some far-fetched sentiment [to which, by the way, he himself succumbed in 1903] that, because the Asiatic is a British subject from another section of the Empire, he has the right to their sympathy." Mr. Goch has not told us what constitutes the burden of citizenship. If it consists in giving public entertainments, if it consists in opening champagne bottles, we must confess that the poor Asiatic has very little sense of such burden, but if it means a readiness to comply with the laws of the country, to pay one's taxes, to earn one's livelihood by the sweat of one's brow instead of becoming a public charge, to conform to the social laws relating to morality, to assist in defending one's country of domicile, no matter how or in what humble capacity, then we have no hesitation in saying that the Indian has well discharged the burden of citizenship. We are afraid, however, that there is no arguing with people who would wilfully mislead. Mr. Goch's knows all that we have been saying about the Indian, but expediency, an eagerness to snatch votes, required from him a change of front. Mr. Goch's example shows to what pass public life has come under modern conditions. The gods must be pleased at any cost. Nothing is too sacred to be sacrificed in order to appease them, and if this is to be the outcome of popular government, the time is not far distant when it will stink in the nostrils, and become a byword for hypocrisy and insincerity.

Indians in the O.R.C.

WE PUBLISH IN ANOTHER column the correspondence between Lord Selborne and the British Indian Association at [illegible] with reference to the status of British Indians in the Orange

River Colony. Lord Selborne's reply is extremely courteous, but equally disappointing. In spite of His Excellency's evident anxiety and desire to soothe British Indians, he has been undoubtedly led away by the reports from the local officials who have [illegible] succeeded in confusing the real issue. The British Indian Association naturally protested against Indians being classed with all sorts of coloured people, including the natives of South Africa. It resented the application of regulations aimed at the natives of the soil to the Indians who may go to the Colony. The injustice is all the more serious because, in practice, very few Indians are affected as the application of such legislation to them is not called for by the circumstances of the case. The utility of the registration of servants has never been questioned. The regulations that have been reproduced in these columns from time to time have been shown to be restrictive of the personal liberty and insulting to those affected by them. It was of such legislation that the British Indian Association has rightly complained. What does it get in return? An illustration drawn from Ceylon to justify registration of servants, which has never been questioned! The Association in its concluding reply, has also very properly drawn Lord Selborne's attention to the fact that British Indians do expect in the near future to have the right to enter the Orange River Colony, and if the expectation is justly entertained, restrictive legislation in anticipation is open to exception. The matter is one that calls for immediate action, and we hope that Lord Selborne will be pleased to see that justice is done to British Indians who have now settled in the Orange River Colony, or who may have to go there in the future.

The First Colonial Born Indian Barrister

WE EXTEND A hearty welcome to Mr. Bernard Gabriel, who has just returned a full-fledged barrister from England. Under ordinary circumstances it would be no cause to specially notice a lad becoming a barrister, but the event in which we are now interested is very significant. Mr. Gabriel comes of Indian parents who are among the earliest settlers in the Colony and who are drawn from the indentured class. It reflects the highest credit on them that they and their elder sons sacrificed almost all they had in order to give their youngest son a sound education. It speaks well for their public spirit and parental love. They have raised the poor Indians who [illegible] for their livelihood have to [illegible] in the estimation of all right-thinking men. Mr. Bernard Gabriel has also shown that, given the [illegible] opportunities, the children of [illegible] Indians are capable of attaining to a high degree of proficiency, and we think that the Colonists, too, ought to take pride in the event. There is another aspect. Whilst as an Indian Mr. Bernard Gabriel has every right to congratulate himself on being a barrister in legal education, he has to recognise the fact that his career is only commencing. He has to consider himself as trustee for his fellow young men in the same walk of life, and it is his example which, if well set, will induce other parents to send their children to England to finish their education. He has adopted an honorable profession, but if it be used as a means for amassing wealth there may be failure staring him in the face. If his attainments are placed at the service of the community, they will grow more and more. We hope, therefore, that Mr. Gabriel has brought with him a real knowledge of the traditions of his profession, and that in all he does he will be prudent, calm, humble, and patriotic.

Transvaal Progressive Association

Mr. Geo. Goch on Indians

A Change of Face

A meeting of the Transvaal Progressive Association was held recently at Potchefstroom. The following, from the speech of Mr. Geo. Goch, we take from the *Potchefstroom Budget*:—

The third and fourth planks of the Progressive platform were a firm and just native and Asiatic policy in accordance with Transvaal ideas, and the support of every measure calculated to make the Transvaal a white man's country.

He did not require to enter into the native policy, but he thought he was right in assuming that they as a community were deeply interested in the Asiatic policy. (Hear, hear.) That day, as he walked through their streets, he had found that they were suffering from an invasion of the Asiatic population. (Hear, hear.) He had the curiosity to find out the number of licences which had been issued to these people, and found that whereas before the war there had been [illegible] licences issued to Asiatics, now there were [illegible] traders' licences and [illegible] hawkers' licences. (Cries of "Shame.") Potchefstroom ought to ask itself seriously what that meant. Was there the slightest possibility of increasing the privileges of the white population when such an invasion as that was allowed? Might they look forward that this would remain and extend as a white man's district? The invasion of the Asiatic was of such serious consequences to them that he feared they must come to the conclusion that unless some remedy was applied they could not possibly expand as a white community. Take it this way: Supposing the population of the whole district was 15,000—he was not sure what it was—but if there was 15,000 men, women and children in the district, it would be putting it at an extreme number if they said 2,500 of those were able-bodied men who were the producers in that district. Bringing down the population to 2,500, that was the number of producers that would constitute the customers of any trader or merchant in that town. Beyond that there were no customers, because it was only the people who earned the money who could be customers in the shops. Taking it as such he would say there were ninety-six Asiatic traders. They alone would constitute a proportion of one shop for every twenty-five customers. If that was so, what chance was there for white merchants that they should have any share of the trade at all? (Applause.) He had seen as he walked along the streets empty shops, shops that had been occupied by white people, but they had to close up because there was not trade enough. The trade was being taken away from the white people by the Asiatics. (Applause.) Now, they must not forget that the credit, the responsibility and the whole burden of a State in that South Africa of their's rested always upon the shoulders of the white population. (Hear, hear.) From them the Government derived its revenue: they were the taxpayers of the country. They could not have a Town Council with all its necessary privileges and rights unless they had a white population to support it. And so, in every sense, the public credit of the State stood in the ultimate issue the white people were the persons who maintained the credit of the State. Now, when they began to allow that policy to undermine the prosperity of the white section of the community they destroyed the chance of the State having the advantage of a prosperous white community. It became, therefore, a matter of the highest importance, to those persons in this country that the white section of the community—the traders—should be fairly protected from competition on the part of Asiatics, people who were so totally different in their social conditions, whom it was not fair to allow to compete against the white traders, because they could not compete against each other. The Asiatics had very little sense of the burden of citizenship in the country; they avoided all the necessary burdens and duties which the white people had to undertake, and consequently it was not fair to pit the white trader against the Asiatic, and to allow the white trader to go to the wall because there was some far-fetched sentiment that because the Asiatic was a British subject from another section of the Empire he had the right to their sympathy, and they might not allow him free play to do as he liked—no matter whether he wiped out the whole white community or not. (Applause). A remedy must be found. The Progressive Association had set itself the task of assisting all in their power to bring about a remedy

for this state of things. And they wanted that meeting's co-operation in the matter, and he was sure they would feel that their own interests were best being served by ranking themselves on the side of the Progressive Association, and by endeavouring to bring about a remedy for that evil which was amongst them. There was probably little c ance of a proper settlement of that question at present, because it could not be tackled until the new Parliament was elected. They would have a member to select from amongst themselves, a candidate who would represent them in this matter in such a way that a remedy could be brought about promptly and properly. (Applause.)

There was another principle laid down. "The opposing of any interference in the affairs of the Transvaal by party politicians from elsewhere." (Applause.)

They (the people of this country) were quite capable of taking care of themselves and their own interests. They said that they were indeed part and parcel of the British Empire, and they did not deny the right to any portion of the Empire, when it touched matters of general concern to the Empire, raising their voices from every corner of it in connection with what they considered right. But it was a different matter when they began to interfere in the household and domestic affairs of one Colony or the other. (Applause.)

British Indians in the O.R.C.

The following correspondence has passed between Lord Selborne and the British Indian Association:—

The Chairman,
British Indian Association,
Johannesburg.

Sir,—

With reference to Lord Howick's letter of the 6th July, I am desired by Lord Selborne to inform you that he has made enquiry with regard to your letter of the 1st July respecting certain Municipal Bye-laws affecting coloured persons which have from time to time been sanctioned by the Lieutenant-Governor of the Orange River Colony.

Lord Selborne understands that as a matter of fact the British Indians who from time to time have been allowed to enter the Orange River Colony are exclusively domestic servants, and as such reside on the premises of their employers, and are therefore not affected by any Municipal regulations on the subject of locations. The existence of restrictions, therefore, which would only affect British Indians living in locations, of whom, in fact, there are practically none, cannot be regarded as a matter of urgent practical importance. Nevertheless, he quite appreciates the fact that the matter must have a sentimental side and understands that it is one which naturally has much weight with your Association.

Lord Selborne understands that a regulation providing for the compulsory regulation of Native servants, recently passed by the Municipality of Bloemfontein, is based upon the laws at present in force in the Colony of Ceylon. He presumed that this regulation, based as it is upon the precedent of arrangements which have been found suitable for His Majesty's Cingalese subjects in their own country, is not one to which His Majesty's Indian subjects in the Orange River Colony would wish to raise objection.

Yours faithfully,
(Sgd.) D. Malcolm,
Private Secretary.

18th August, 1905.

The Private Secretary
to the Governor of the
Orange River Colony.

Sir,—

I have the honour to acknowledge your letter of the 18th inst., numbered P.S. 15/05, in reply to the submission by my Association of the 1st July last, regarding certain Municipal Bye-laws affecting coloured persons in the Orange River Colony.

My Association respectfully submits that if there are no British Indians in the location it is a wanton insult offered to the British Indian community [illegible] apply the Location Regulations to it, especially as my Association is still not without hope that some day relief will be granted to the British Indians in the matter of immigration to that Colony. My Association cannot understand why the Location Bye-laws which are meant to deal with the Natives of the country should be made applicable by an artificial definition to British Indians.

My Association has not raised any objection [illegible] a regulation for the compulsory registration of Native servants, but my Association is respectfully of opinion that the bracketing of British Indians with the Natives of South Africa is in principle wrong and unjust. I am, therefore, directed humbly to request relief in the matter.

I have the honour to remain,
Sir,
Your obedient Servant,
(Sgd.) Abdul Gani,
Chairman,
British Indian Association.

30th August, 1905.

The Chairman,
British Indian Association,
Johannesburg.

Sir,—

I am desired by Lord Selborne to acknowledge the receipt of your letter of the 30th August, and in reply to express his regret that he is unable to add anything to my letter of the 18th August.

Yours faithfully,
(Sgd.) D. Malcolm,
Private Secretary.

4th September, 1905.

Reception of Mr. Bernard Gabriel

The First Colonial-born Indian Barrister

An interesting function took place last Tuesday evening at the Congress Hall, Durban, where a large number of Indians met to present an address to Mr. Bernard Gabriel, the first Colonial-born Indian Barrister. The Hall was nicely decorated. Amongst those present were Messrs. Abdul Kadir, Miankhan, Abdoola, Dada Osman, M. H. Nazar, H. L. Paul, Mr. and Mrs. Gabriel, Dr. Nanji and many others. Mr. Gabriel was received with loud and hearty cheers. Mr. H. L. Paul, Chairman of the Reception Committee, occupied the chair. He called upon Mr. Suchit Maharaj, Secretary of the Committee, [illegible] read the address, which was as follows:—

"As representing the Indian community in Natal, we, the undersigned, wish to offer you a hearty 'welcome home' on your return from Cambridge University, and [illegible] convey our hearty congratulations on your success in the legal examinations, where you have attained a very high distinction, as the first Colonial-born Indian to secure such a pre-eminence. The event is an auspicious one among the Indian community, and we rejoice with your parents that the favouring circumstances given you by them for continuing your studies have met with signal promotion. We have no doubt but that the interest and betterment of your countrymen, and the advocacy of their cause in South Africa, will have your warm support, and that your influence for their well-being will ever be used on their behalf. We pray that God may grant you health and long life, and that many years of prosperity and usefulness may be yours, [illegible] set an example of painstaking industry, crowned with success, honour, and happiness.

Signed—Abdul Kadir, Adamji Miankhan, P. V. Sanghavi, D. Vinden, A. D. Pillay, S. Emanully, K. M. Pillay, S. Godfrey, J. Lazarus, O. K. Gandhi, J. L. Roberts, A. M. Mohambry, D. Mahomed, Amboo, Royeppen, V. Lawrence, J. S. Done, H. L. Paul (Chairman), Suchit Maharaj (Secretary)."

After the address was read, Mr. Abdul Kadir handed it over to Mr. Gabriel, who received it with thanks.

When this ceremony was over, Mr. Abdul Kadir made a short speech congratulating Mr. Gabriel on his successful study and wishing him a prosperous future. He said it would be better if the Colonial-born Indians would pay more attention to higher education than football or cricket, or such other games. Before he took his seat he congratulated the parents of Mr. Gabriel. Several other speeches were made in different languages to the same effect.

In reply to these Mr. Gabriel said that the duty of parents to their children, from an Indian standpoint, is that they should place every facility at their disposal to enable them to receive the

best education possible. His parents had not done anything that called for special mention; they had only performed their sacred duty, which every Indian parent is conscientiously bound to do. He trusted that he was not to be the last Colonial-born advocate, as there was room for many more in England. During his sojourn in England, under real British civilisation, he pondered over the unenviable position of his countrymen in Natal, and endeavoured to evolve a probable solution, which would be practicable, and at the same time be worthy of Indians as true Britishers. The privileges accorded in England are many, and Indians can roam with freedom and ease. The facilities for learning are great, and they can contend on the same platform with the highest in the land. "You are treated on equal terms," the speaker continued, "whether you be white or black, and everything is carried out most equitably. We have many people who have not the power or means to map out their course, which are the indentured Indians. Indentured Indians were introduced into this Colony in 1860, and their term of indenture was for five years, their rate of wages 10s. per month. During these 45 years, various improvements in the service were introduced, and various laws were made to protect the employers, but one thing that seems to have been forgotten is that the term of indenture is still five years, and the wages are still 10s. I think this is a crying shame, not to the Colony, but to those in whose hands the remedy lies. Not content with this, we have a poll tax of £3 levied on these impoverished people." In conclusion, the speaker said: "You expect me to do all in my power for the betterment of my countrymen, but this I can only do with your co-operation. Let us work together, let me be guided by you, and you will not find me lacking in my duty to you as an Indian."

The party dispersed with the National Anthem and cheers for the Barrister.

Our Cape Despatch

(FROM OUR OWN CORRESPONDENT)

We have been turning the corner in things commercial so long that people are wondering what sort of a corner we have got to. It is really an unconscionable time since the depression began here, and so far signs of returning prospects are as far off as ever: certainly there is no prospect of amend all round for a considerable time to come. The circumstances surrounding this period of bad times are inexplicable. No one, so far as I have seen, has adduced any cogent and satisfactory reason to account for them. It is the transition stage after a protracted war, say some. It is due to the war in the Far East, say others. It is to be attributed to panic amongst local financiers, some would have it; while a certain section of trades people are convinced in their minds that money has gone, and is still going, out of the Colony, never to return. People come to this country now-a-days not to settle down, but to gather a hoard and dissappear. Well, I dare say there is a certain amount of truth in all these statements. In a country where the people, at least the great majority of them, are bent on mining and trade operations, and pay little or no regard to agricultural pursuits, or other permanent vocations; where peasant proprietorship is not generally popular by reason of the inordinate desire to amass money quickly; where the amenities of life are admittedly much restricted, one cannot expect things to be otherwise. Naturally, one can only blame the Government of the country for such a condition of affairs. As far as I am permitted to look into things, the Government of the Orange River Colony would appear to be the sole South African Colony which exhibits to us the true policy of a wise and beneficent Government. Even Natal I would exclude as not possessing the right policy. At one time, some years ago, it was looked upon as the "small body with the big soul." Now with the enlargement of the body its soul seems to be dwindling. I discern a bit of pettiness about its political principle which jars on my feelings, for I am somewhat of a Natalian in soul myself. Then the dearth of money is put down to foreign labour. The advent of Chinamen was to save the country. It is now contended by many people that the yellow labour is a curse to the land in many ways. The powers that be yielded to the clamours of capitalists, and now the body politic suffers. Instead of bringing prosperity and happiness to the people, it is enriching the rich and bloated mining magnates to the detriment of the interests of the mass. Instead of looking to the advancement of the masses, the classes are petted, patted and favoured in every way. And to-day stagnation and ruin are staring everyone in the face, and the Chinamen are rebellious and contumacious in their misery. So argue many people. I put these down here so that we may all draw our own deductions as well as lessons therefrom. There is always a modicum of truth in the wildest statement of the man in the street as regards things political.

Our premier is in Europe, poor man, in dire distress about his bodily misfortune, at a time like the present. However people here may deride his policy, his heart is really in and for this country. There have been rumours of his death on the continent. How this got bruited here it is difficult to say. It is to be hoped that he will return to us re-established in health and with strength fully restored.

I have been much interested in your account of the "Home Rule for India" meeting, held last month in London. I am keenly anxious to see that consummation brought about; but are we not rather too early or too previous, for the innovation? Home Rule for India: and who are to wield the powers, pray? Are our men in training for such a gift? Do they realize potentialities, possibilities and requirements? Is there sufficient strength and cohesion amongst the high and enlightened Natives to be trusted with the charge of responsible Government? I think I know my India sufficiently to advance the opinion that the time is not yet ripe for the privelege. The supreme Government must be asked first to concede full, free institutions in the first stage before we expect the larger and fuller concession. If I may be permitted frankly to express my opinion, I should say that some material change should take place first in the characteristics and temperament of the Indian people before direct administration of affairs by them would be really workable. The best school for this is a Debating Society with an European element in it. This can easily be arranged, and the good results would be manifold. It is not enough that men are intellectual giants, effective writers, or polished speakers. The under current of feelings, aspirations and sympathies towards each other, as well as towards the ruling race, must undergo a degree of change. Till this takes place there is small hope of constitutional government being a success in India. If it were granted to-morrow, I would take upon myself to predict at once that the concession would fizzle out as a damp squib. I have seen enough of our Indian predilections and idiosyncrasies to be assured of it. It is time educated Natives of India proceeded to work along European lines, adopt European methods, with the aid of European inwardness of things, so as to achieve good results in the matter of the science of administration and the rules of effective government, municipal or otherwise. The time will come, when, with the advance of education and the increase of culture and enlightenment, the Indian will be called upon to undertake the task of direct governance of affairs in his country, and it will rest upon himself whether that time will be in the distant future or actually nigh at hand. Certainly, unless he sets about at once to equip himself for the work which will tax his best energies, he will find that not only will the period of the last best concession of his King to his needs be some what remote, but that, should some fortuitous circumstance bring the goal near, the burden will be rather irksome and heavy to bear, proving his incapacity for it, and, possibly, a denial to him of the dear privilege ever after.

His Excellency Lord Selborne has set a good example in quoting Scripture. Mr. Geo. Goch, Mayor of Johannesburg, has also an affection for the First of Corinthians, since it would appear from his Potchefstroom oration that he has adopted 1 Cor. ix, 20—"Unto the Jews I became as a Jew, that I might gain the Jews."

The Story of the Ramayana

The Epic of Rama, Prince of India

By J. L. P. ERASMUS.

(CONCLUDED.)

Rama's Return to Ayodhya.

An unnecessary stain had clouded Sita's good fame for having dwelt under Ravan's roof; she however, on her liberation challenged Rama to put her spotless chastity to the test, and she proved her virtue by an Ordeal of Fire. Lakshmana, Rama and Sita thereafter returned to Ayodhya in an aerial car, which Ravan had won from the Gods. Indian poets are very fond of delicately portraying scenes in nature, and lengthened descriptions are given of the beautiful scenery and landscape over which the three travellers passed on their way homeward. The bard draws a glowing picture of the raptures of delight evinced by the populace on the advent of the exiles in their native city. Fairy-like is the description of the car drawn by swans.

Grand, yet withal well-meant and joyful, were the preparations ordered by Bharat to welcome his brother as lord and sovereign King. The Oriental capital baffles description for the finery and prodigious pomp displayed during the coronation ceremonies; and every voice trilled with joy.

At the coronation of Rama, joy resounded everywhere, and soft and sweet music filled the air and the heart. In the good old days of yore, strife and hatred and uncharitableness and ungodly sins were unknown. This was the ideal era of righteousness on earth as conceived and fondly depicted by the poet in the Ramayana,—lessons which every mother in India has through the sweep of ages to the present day endeavoured to impress upon the minds and hearts of her lisping children.

The real Epic ends with Rama's return to Ayodhya.

SACRIFICE OF THE HORSE.

A supplement is added, describing the fate of Sita.

The people of Ayodhya still cast reflections on the conduct of Sita, who had by force lived in the palace of Ravan: and Rama was ill-advised to send away his faithful spouse to dwell once more in dreary forests.

During her exile she lived in the hermitage of the saint Valmiki, the reputed author of this Epic. Here she gave birth to twins, Lava and Kusa. Years had rolled on and the twins grew up as hermit boys.

Rama performed a great horse-sacrifice, and invited kings and princes from the adjoining countries and a great feast was held. Valmiki with the twins came to the sacrifice. Here the boys chanted the whole of the Epic by heart. Rama recognized the boy-minstrels as his sons. The king longed to meet his wife again, and Valmiki was asked to restore her to him. Sita came, but her heart was broken, and she invoked the Earth to take her back. The concluding lines are intensely sad as shewing the hard and cruel lot a good, devout and faithful wife has sometimes to bear on earth. Her farewell words before the Earth yawned and received her back into her bosom, are the most noble testimony to a pure woman's character to be found perhaps within the whole range of Western or Oriental literature. Let Sita pour out her sorrows in her own language:—

"If unstained in thought and action I have lived from day of birth,
Spare a daughter's shame and anguish and receive her, Mother Earth!
If in duty and devotion I have laboured undefiled,
Mother Earth! who bore this woman, once again receive thy child!
If in truth unto my husband I have proved a faithful wife,
Mother Earth! relieve thy Sita from the burden of this life!"

Shakespeare's beautiful lines are also true of Sita's stainless life, where he exclaims—

"Put her in her grave,
And from her pure and unpolluted flesh,
May violets spring."

And in this noble woman's purity, meekness, dutifulness and anguish throbs the mighty HEART OF INDIA!

THE END.

Correspondence

A Sacred Tamil Play

To the Editor, INDIAN OPINION.

SIR,—Lately the owner of the Sea View Hindu Temple provided a sumptuous feast for his friends, and entertained them with an instructive Tamil play, in honour of his new place of worship being consecrated. I do not borrow the sense of the term consecrate, as from time immemorial the Hindu High Priests have been performing the ceremony, similar to our Bishops in newly-built Christian Churches. A short sketch of the drama will perhaps be interesting to your readers:

There was a certain giant king, who devoted his time to prayer, penance, charity and just administration. The Giver—one of the Trinity—was very much pleased with the giant's piety and fellow-feeling, and he blessed him with an immortal life, not to be slain either by man or beast, nor with any weapon under the sky. Immediately after the blessing was bestowed on the king, he not only became an atheist, but issued an edict throughout his vast empire, threatening his subjects with ignominious death if they worshipped any other god than himself. This blasphemous mandate was rigorously enforced both at temples and in schools. Things went on from bad to worse, till at last the baneful blasphemer's beautiful queen brought to him a charming boy infant. As soon as the child attained the age of five, he was sent to the Royal Institution to be tutored as became his rank. Here it is to be noted that it has been the custom among the Hindus to impress on the minds of their youth a regard for their Maker and a profound respect to gurus (tutors) before they lisp their alphabet. Accordingly, the young prince was bidden to pay the usual obeisance to his father instead of the Deity, which he scornfully refused to do, and expostulated with his master that the personage in question was his father, but not the Creator. Punishment and threats were in vain to induce the child to comply with the tutor's injunction. He was therefore taken before the king, who, with flaming eyes and voice like thunder, ordered his son to acknowledge him as the heavenly Monarch, otherwise instant death would be his fate. But the devotee of the celestial kingdom declined to make the acknowledgment, at the same time expressing ready compliance to perform his filial duty. The enraged tyrant demanded of the youngster whether the Omnipotent would be in a precious pillar that was about the palace. The undaunted mite calmly replied that his saviour should not only be in that pillar, but even in atoms. The blasphemer, with burning indignation, kicked the pillar, from which Krishna, springing out in the shape of a monster half like lion and the other resembling man, caught the giant, and slew him with his nail on the door-post. The incarnation Deity extolled the devoted prince and placed him on the vacated throne, to the infinite joy of the oppressed subjects. Thus Krishna re-established the Southern Aryan transcendental aspirations which have been able to understand what Wordsworth meant when he spoke of those

Obstinate questionings
Of sense and outwards things,
Fallings from us, vanishings;
Blank misgivings of a creature
Moving about in worlds not realised.

What I have related is the leading current in the play, but is not a literal translation.—I am, etc.,

J. S. DONK.

INDIAN MAILS.—The German East Africa Liner, *Bundesrath*, will sail for Bombay direct, on or about Oct. 14. The *Somali* will sail on or about 28th Oct. Mr. Osman Ahmed, Grey Street, Durban, is the Agent.

The India-African Liner *Mirzapur*, taking passengers, will leave Durban for Calcutta on or about October 2nd. Messrs. B. Ebrahim Ismail & Co., Commercial Road, Durban have the arrangements for Indian passengers.

The Natal Direct Liner *Congella*, sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 26th September. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

DURBAN POST OFFICE.—Mail per ss. *Congella* closes 4 p.m. Monday, September 25th.

Technical Education in Japan

Besides the many branches of industry which can be learnt in homes, the following are taught in the Japanese Schools and Colleges.

1. Electrical Engineering.—It includes among other things, Telegraphy, Telephony, Electric Lighting, Electric Power, Dynamos and Motors, and Electro-Chemistry. To those who think that there is no field in India for an Electrical Engineer I have only to point out that even Bombay has not, at any rate it had not till the 10th of August last year when I left it, an Electric Tramway, and while in Japan there is the long distance telephone from Tokyo to Nagasaki, how many Indian towns can boast of it? I am writing this letter with the electric lamp hanging before me while my brothers in India will have to read it with the petroleum fumes suffocating their brains and attacking their eyes.

2. Mechanical Engineering, including Applied Mechanics, Hydraulics, Workshop Appliances, Steam Engine, Spinning and Weaving.—Are not our mill-owners, for want of properly trained Indians, compelled to import at an exorbitant cost mechanical engineers from England, to which country another channel for the flow of Indian life-blood has been created by our ignorance, forced or voluntary? If the Government, intentionally or unconsciously, will not teach us the arts which would stop the flow of the hard-earned Indian money from India to England, I do not see any reason why we should fold our hands, and beg for our existence, while the amused Briton is enjoying a hearty laugh at our impotence. This state of affairs cannot continue; we *must* raise up our heads in spite of the suppression from the powers that be.

3. Mining and Metallurgy.—This fruitful subject requires no comment; but unfortunately, this department of the Japanese Universities is overflooded by candidates, and it is somewhat difficult for foreigners to be admitted therein until the war is over, and the laboratories are enlarged. I should, therefore, advise intending students to go over to America and Germany.

4. Agriculture, including Entomology, Horticulture, Dairy, Sericulture, and Pisciculture. The bright future of scientific agriculture in a vast agricultural country like India can be easily conceived, and an enterprising young man would have no misgivings as to his success, if he chooses this line.

5. Weaving and Dyeing.—The advantages are too apparent to need any special explanation.

6. Pharmacy, including Pharmaceutical Chemistry, Medical Botany, Botanical Anatomy, Botany, Microscopy, Pharmacography, Forensic Chemistry and Sanitary Chemistry. When we consider that even castor oil has to be imported from England, the study of Pharmacy would appear to be as necessary as that of anything else.—*Indian People.*

Some Valuable Information

The following letter was sent to the *Morning Post*:—

Sir,—I receive almost every day letters from various quarters for information with regard to technical education in Japan. Please, therefore, permit me to place the following particulars before your readers interested in the subject, through the columns of your valuable journal.

(*a*) From Bombay to Yokohama, a Japanese seaport, the steamer fares for 1st, 2nd and 3rd class passengers are Rs. 500, 300 and 100 respectively.

(*b*) Is costs from Rs. 60 to 75 per mensem for boarding, lodging, books, fees, etc., for a single student in any of the institutions.

(*c*) There are three technical subjects, namely, chemistry, electricity and mechanics that are taught in Japan.

(*d*) Mineralogy is taught in the Tokio Imperial University.

(*e*) Any of the above subjects require three years' theoretical and one year's practical course.

(*f*) For soapmaking, matchmaking, candles, colours, paints, etc., Higher Technical Schools at Tokio, Osaka, and Kyoto and and the Imperial Universities at Tokio and Kyoto are the best.

(*g*) Students must start from India in January or February and study the Japanese language there (Japan) till the end of August. Six months study will suffice to learn the Japanese language required for understanding the teaching in the institutions.

(*h*) Admissions in Schools and Universities begin on 11th September.

V. Bhavanacharlu,
Hon. Secretary.
Madras Sea Voyage Fund.

Indian Football Association

Hindu Pretorians Football Club

[Communicated.]

The above club is now the Senior team of the local clubs of the Pretoria districts, by having won the League Championship together with the District Challenge Cup of Pretoria. At the same time the team has an unbeaten record of not losing a single match throughout the season 1905.

The team is quite open and willing to meet any individual club in South Africa for the Championship, all matches to be played on the Pretoria ground. Should any club be willing, an answer through the undermentioned address will lead to further particulars.

Address—D. Anthony, Hon. Sec., Box 110, Pretoria.

Our Weekly London Letter

(From our Special Correspondent)

The Last of Lord Curzon

London, Aug. 26, 1905.

Broken in body, broken in spirit, lying in a sick chamber in the mountainous retreat of Simla; amid a population of 300 millions over whom he was for seven years the *de facto* if not the *de jure* king. Lord Curzon, at last badgered by Mr. Brodrick beyond endurance, has tendered his resignation of his Viceroyalty of India. What a change!

> But yesterday the word of Cæsar might
> Have stood against the world: now lies he there,
> And none so poor to do him reverence.

But yesterday, if my father or brother, in India, had been convicted of murder and sentenced to be hanged, but if I could so influence the Viceroy's judgment or move his pity as to secure a reprieve or pardon, one word of his would have restored to me a father or a brother. But to-day!—he is no more and no less to me than any of the eighteen hundred million indifferent children of Adam who inhabit this planet of ours. He is one who

> Struts and frets his hour upon the (Indian) stage
> And then is heard no more.

Bismark once described the late Lord Salisbury as a lath painted to look like iron. Something equally neat and appropriate comes to the tip of my tongue as an Indian when I think of Mr. Pro-Consul abroad and Mr. Pro-Consul at home—of zero on the right of unity, and the same zero on the left of unity.

History Repeats Itself

It would be simply impossible for me to give, beyond barely mentioning the fact, all the details of the long-protracted controversy between the Secretary of State and the late Viceroy, over the Army organisation in India, which at length drove his lordship from office. They have been published in Blue-books; they have been given almost in their entirety by the leading Tory papers. Only as one sentence in *The Times* "Appreciation" provokes an historical reflection, I feel tempted to indulge in it here.

The writer, in one place, in his three-column eulogium says: "Lord Curzon will rank with Lord Dalhousie as one of India's greatest, bravest, and most constructive of Viceroys." Now, it is a fact that Lord Curzon's great exemplar in the Viceroyalty of India was Lord Dalhousie, and if I remember aright, his lordship has not failed to make mention of this fact in more than one speech of his. There are some notable resemblances also between the two. They are the youngest Viceroys that India has ever had the misfortune to have, the Englishman landing in India when he was 39, and the Scotchman at 36. Then, again, the only Viceroys who have out-stayed their constitutional

term are these two: and to complete the picture the harm that they have done to India can be traced to flow almost on parallel lines. Earth-hunger and the final annihilation of the scattered and remnant centres of physical power still existing in the country was the predominant passion behind the untiring though unprincipled energy of the older ruler; while the crushing out of the nascent national life of the Indians by strangling their freedom, destroying education, and creating division and disruption in all that makes for unity, have been the guiding principles of the last representative of the sovereign. Lord Dalhousie is responsible for the annexation of the Punjab; the Marhatta States of Sattara, Nagpore, Jhansi and Sambalpore; the vast and historic Mahomedan kingdom of Oudh, and of many more spoliations besides of pensions and other things which ultimately resulted in lighting such a fire in the country as within a short time covered nearly its whole surface and threatened for a considerable time to engulf in it the authors of that long list of iniquity. To see what extent the apt pupil has succeeded in competing with his tutor in this ignoble race, one has simply to watch him almost from the moment when he landed in India, and heralded his advent by destroying for all practical purposes the Calcutta Municipality. The destruction of the freedom of the Press by the passing of the Official Secrets Act, which was resented and protested against by Englishmen and Indians alike; the Universities Act, which lay the axe at the root of the education of the people, which is the *bête noir* of his lordship; the University Validation Act, in order to legalise an illegality so that the infamous operation of the Universities Act may not be interrupted; the substitution of competition by nomination in public appointments so that freedom may have another blow on its head; and, finally, the cleaving into twain all all that makes for the nationhood of Bengal whose daily growth was becoming a menace to the unmolested enjoyment of that which its rightful owner might not much longer permit; these and many more are now matters of history. The question that is now present to all thoughtful minds is, would the future complete the parallel between the teacher and his pupil. The writer in *The Times* says: "If Lord Curzon will be frank (that is, in vilifying the Indians in his convocation speech), and will turn his Government House into a Palace of Truth, he must not be surprised if a pane or two be broken by a sensitive subject." Nor, we may be permitted to add, there need be any surprise felt in any quarter if the projectile refuses to disobey all known laws of nature, and instead of gently dropping down from the window pane after simply tenderly touching it like a woman's lips, spends its force among broken heads which might in fancied security have sheltered themselves behind this too brittle barrier.

Beauty in the Beholder's Eye

I will finish my notice of Lord Curzon's resignation by giving the opinion on the subject of two eminent Indians who have identified themselves with the two great historic parties of England. Both have been "interviewed" by the principal organs of this party, Mr. Naoroji by *The Daily News*, and Sir Mancherjee by *The Morning Post*; and here is what they say:

Interviewed by a representative of *The Daily News*, Mr. Dadabhai Naoroji expressed himself with characteristic vigour and earnestness.

"I knew Lord Curzon," he said, "when I was in Parliament in 1892-95. I don't deny that he is a brilliant man, but he and Lord George Hamilton have wrought infinite mischief in India, their whole policy being to break down the rising spirit of the Indian people. New India is quite different from the India of the past. The country is ripe for steps towards self-government, and promises have been made repeatedly, but have never been kept.

"The present position of India under the heel of Great Britain is a degradation—a position of slavery. India had conquerors in the past, but they came, plundered, and left the country, which was then able to recuperate. This is what happened to France when conquered by Germany. But what does Great Britain do to India? She remains in possession, and over-runs the country with armies of officials, drawing something like thirty or forty millions of money out of the country. This continual drain on the country is the source of its poverty, and I regard the deaths from famine as simple murders.

"The twentieth century is not the nineteenth, and there is a strong feeling throughout India that self-government is the only chance of saving the country.

"Lord Ripon did his best, and Lord Minto, who appears to have won the goodwill of the Canadians, has great opportunities awaiting him. But, after all, the Viceroy's master is in this country, and the remedy must come from the British Government."

Sir M. Bhownaggree's Views

The reign of Lord Curzon in India has, Sir M. Bhownaggree, M.P., thinks, been a great influence for good. This fact is recognised even by opponents, who, while discerning what they believe to be mistakes, have given ungrudging credit to the strong man, the man of boundless energy, striving to do the right. "His resignation," said Sir Mancherjee yesterday to a representative of the *Morning Post*, "will, I am sure, be regretted by all classes in India. If you ask me what I regard as the outstanding features of his administration, I should say courage and resolution combined with a ready grasp of all important problems affecting the Indian Empire. His attitude has also been most sympathetic towards the native races. It is true that what is called in this country Indian opinion has often been hostile to his policy, but if you sift that opinion you will find that it generally had its origin with a few native Indian politicians backed by a small section of Radical gentlemen here at home, who unfortunately seem to view Indian questions from a purely party standpoint. Those who have really taken the trouble to understand Lord Curzon and his aims are the loudest in his praise, and I believe his name will be recorded in history as among the greatest of Britain's rulers in India."

Facts and Comments

THE RESIGNATION OF MR. HENRY ANCKETILL as a member of the Legislative Assembly for the Durban Borough is announced in the *Gazette*.

THE STORY OF RAMAYANA.—We are publishing this interesting lecture as a booklet, printed on antique paper, price 6d., or post free 7d. It will be ready shortly.

[illegible] FREE.—The Cape Colony is once [illegible] free from plague. The [illegible] remaining under treatment at Port Elizabeth, a native male, has been discharged, and no fresh cases have occurred during the past week.—*Natal Mercury*.

THERE IS A LOT OF DISTRESS here now. Several shops have been tenantless for months, and others have exchanged white occupants for Asiatics, who open little fruit shops in places hitherto occupied by Europeans! We note that Chinese outrages on farmers in the Transvaal still continue. What with the menace to the peace of farmers, and the competition of Indians in trade in the towns, these Asiatics, brought here for our benefit, are proving an all-round curse to Europeans in South Africa.—Ladysmith correspondent in the *Natal Advertiser*.

THE CHINESE BOYCOTT: Two Sides of the Picture.—Mr. Taft, the United States Secretary for War, has sailed from Yokohama for San Francisco, says Reuter. In the course of an interview, he declared that he had found, as a result of his investigations into the boycott of American goods in China, that the Chinese had lost 15,000,000 dollars by the boycott. They were now finding that they were "cutting off their noses to spite their faces."

A *Natal Advertiser* cable says that the boycott against American goods in China is steadily extending, the movement growing beyond all anticipations. The loss already sustained by the United States is estimated at £5,000,000. If America persists in excluding Chinese labour a fierce commercial contest is looming.

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૨૩ મી સપટેમ્બર, ૧૯૦૫. અંક ૩૮

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૨૩ મી સપટેમ્બરથી તા૦ ૨૯મી સપટેમ્બર સુધી ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫.

હીંદુ—ભાદરવા વદ ૯ થી. આસો સુદ ૧ સુધી, સંવત ૧૯૬૧

મુસલમાની—તા. ૨૩ રજ્જબથી તા. ૨૯ રજ્જબ, સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	ખ્રીસ્તી તારીખ	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની...	૨૩	૯	૨૩	૫ ૪૯	૫ ૫૦
રવી...	૨૪	૧૦	૨૪	૫ ૪૭	૫ ૫૧
સોમ.	૨૫	૧૧	૨૫	૫ ૪૬	૫ ૫૨
મંગળ.	૨૬	૧૨	૨૬	૫ ૪૫	૫ ૫૨
બુધ...	૨૭	૧૩	૨૭	૫ ૪૪	૫ ૫૩
ગુરૂ...	૨૮	૩૦	૨૮	૫ ૪૨	૫ ૫૩
શુક્ર...	૨૯	૧	૨૯	૫ ૪૧	૫ ૫૪

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

શનીવાર તા૦ ૨૩ મી સપટેંબર, ૧૯૦૫.

ટ્રાંસવાલમાં પરમીટના ધારા.

ગોરાઓની સાક્ષી.

બ્રિટીશ ઇંડિઅન એસોસીએશનનું સખત લખાણ.

સરકારની સામે લડત.

હાલમાં પરમીટ ઓફીસ તરફથી એવો ધારો નિકળ્યો છે કે જે માણસોને પરમીટ જોઇએ તેઓએ બે યુરોપિયન સાક્ષીઓના નામ આપવા તોજ પરમીટ મળી શકશે. આ જુલમ ભરેલો નિયમ છે. એસોસીએશને તેની સામે સખત લખાણ કરયું છે તેમાં બતાવ્યું છે કે યુરોપીયન હિંદીઓને નામથી ઓળખી શકે એવા દાખલા અત્યંત જુજ છે. આવો નિયમ કરવો તેનો અર્થ એજ ગણાય કે સરકાર હવે કોઇ પણ હિંદીને આવવા દેવા માંગતી નથી. વળી આ નિયમથી જુઠાણાને ઉતેજન મળશે કેમકે જુઠા ગોરાઓ ઘણા નીકળી પડશે અને તેઓ પૈસા લઇને ગોમન ખાતાં જરાએ અચકાશે નહિ હજુ સુધી ટ્રાંસવાલમાં માત્ર ૧૨,૦૦૦ હિંદી દાખલ થયા છે. લડાઇ પહેલાં આસરે ૧૫,૦૦૦ હતાં એટલે એમ માનવાનું કારણ છે કે હજુ ૩,૦૦૦ જુના હિંદીઓ આવવા બાકી છે તેઓ બહુ તકલીફ ભોગવે છે અને તેઓને વગર ઢીલે દાખલ કરવા એ સરકારની ફરજ છે. આ કાગળ પરમીટ સેક્રેટરીએ લેફ્ટનન્ટ ગવરનરને મોકલ્યો છે તે નામદારએ શું પુરાવા ઉપરથી અગાઉ ૧૫,૦૦૦ હિંદીઓ હતાં એમ કહ્યું છે તે જાણવા માગ્યું છે તેનો જવાબ એસોસીએશને આપ્યો છે તેમાં નીચેના પુરાવા આપ્યા છે.

૧. પ્રમુખ મી. અબદુલ ગનીનો પોતાનો અનુભવ.

૨. બીજા જુના હિંદી રહીશોનો અનુભવ.

૩. લડાઇ પહેલા કરેલો બ્રિટીશ એજન્ટનો રિપોર્ટ જેમાં ઘણું કરીને ૧૫,૦૦૦ની વસ્તી બતાવવામાં આવી છે.

૪. ૧૮૯૫ ની સાલમાં ૫,૦૦૦ની વસ્તી જણાવેલી હતી ૯૫ થી ૯૯ ની સાલ સુધીમાં ટ્રાંસવાલમાં દશ હજાર માણસ દાખલ થાય તો નવાઇની વાત નથી, ૧૮૯૬ ની સાલમાં હિંદુસ્થાનમાં મરકી થઇ ૯૭–૯૮માં સખ્ત દુકાળ પડયા એ વખતે હિંદુસ્થાનમાંથી હજારો માણસ બહાર નીકળ્યા. ૯૭ની સાલમાં નાતાલમાં સખત કાયદા થયા. આ બધાનું પરિણામ એમ આવ્યું કે ટ્રાંસવાલમાં હિંદીઓ ઘણા દાખલ થયા એ વખતે જો કે પરદેશી રાજ્ય હતું તોપણ હિંદીને દાખલ થવાની પુરી છુટ હતી. મરહુમ મી. ક્રુગરને તેઓને બંધ કરવાની બાબત સુચના થઇ તે તેણે સાંભળી નહિં. એ વખતમાં નાદરી, કોરલેંડ, કુર્સેની, ફીસેંટ એમ ચાર સ્ટીમરો મુંબઇ તથા દક્ષિણ આફ્રિકા વચ્ચે આવજાવ કરતી અને દરેક સ્ટીમર સેંકડો હિંદીને દક્ષિણ આફ્રિકા ખાતે લાવતી દરેક સ્ટીમર એક વરસમાં ચાર ખેપ કરતી અને જો એક એકમાંથી પચાસો હિંદી દાખલ થાય તો ૧૬ ખેપના એક વરસના ચાર હજાર આઠસો હિંદી થયાં. આ પ્રમાણે પુરાવા સરકારને આપ્યા છે અને એમ પણ બતાવ્યું છે કે મી. લવડે વિગેરે માણસો જે હકીકત બતાવે છે તે તદન જુઠી છે એટલે સરકારે તે ઉપર ધ્યાન નહિં દેતાં ગરીબ હિંદીઓ જે હજુ બહાર રખડે છે તેઓને તુરત દાખલ કરવા જોઇએ.

લોર્ડ સેલબોર્ન અને ઓરેંજ રિવર કોલોની.

લોર્ડ સેલબોર્ન ઉપર બ્રિટીશ ઇન્ડિયન એસોસીએશને ઓરેંજ રીવર કોલોની બાબત અરજી કરેલી તેમાં તેઓ સાહેબે જવાબ આપ્યો છે તે અમે ઇંગ્રેજી ભાગમાં છાપીએ છીએ. જવાબ બહુ વિવેક ભરેલો છે પણ તેમાંથી કાંઇ ફાયદો થાય તેવો નથી. તેઓ સાહેબ ઉદાર દિલના છે પણ ઓરેંજ રિવર કોલોનીના અમલદારોના લખાણથી આડે રસ્તે દોરવાઇ ગયેલા છે. તેઓ સાહેબ લખે છે કે જે કાયદાઓ ઓરેંજ રિવર કોલોનીમાં થયા છે અને જેને વિષે અમે અગાઉ લખી ગયા છીએ તે કાયદાઓની અસર હિંદીઓ ઉપર બહુ થોડી થાય છે કેમકે હિંદીઓ ઓરેંજ રિવર કોલોનીમાં ઘણા થોડા છે. આનો અર્થ એમ થયો કે કાયદા જે થયા છે તે ખરાબ છે તે કબુલ કરે છે, પણ થોડા હિંદીઓ છે એટલે તે બાબત વચમાં આવવા માંગતા નથી: વળી સેલબોર્ન સાહેબ એમ કહે છે કે સીલોનમાં સીઆલીશ નોકરોને રજીસ્ટર કરવાનો કાયદો અમલમાં છે, અને જો એવો કાયદો ત્યાંના દેશીઓ કબુલ કરે છે તો પછી હિંદીઓને તેવો કાયદો ઓરેંજ રિવર કોલોનીમાં કબુલ કરવામાં કશી અડચણ ન હોવી જોઇએ. આ વાત છેક આંખમાં ધુડ નાંખવા જેવી છે કેમકે નોકરોને રજીસ્ટર કરવા બાબતની તકરાર બિલકુલ એસોસીએશન તરફથી ઉઠેલી નથી. સીલોનનો દાખલો અપાયો છે તે બતાવે છે કે ઓરેંજ રિવર કોલોનીમાં કોઇ અમલદાર તે તરફનો હોવો જોઇએ. ઉપર મુજબ લોર્ડ સેલબોર્નના જવાબની સામે. બ્રિટીશ ઇન્ડિયન એસોસીએશને લખેલું છે અને તેમાં ફરીથી લોર્ડ સેલબોર્નનું ધ્યાન ખેંચ્યુ છે કે જે કાયદા ઓરેંજ રિવર કોલોનીમાં થયા છે, તેથી વિના કારણ હિંદીઓનું અપમાન થાય છે. એટલુંજ નહિં પણ હિંદીઓ જયાં સુધી તે કોલોનીમાં ઇંગ્રેજી વાવટો ઉડે છે ત્યાં સુધી તે મુલકમાં દાખલ થવાની આશા રાખે છે અને અગાઉથી કાયદા બાંધી તેઓની સ્થિતિ કફોડી કરવી એ તદન અઘટિત છે. આનો જવાબ લોર્ડ સેલબોર્ન સાહેબે વાળેલો છે અને લખેલુ છે તેઓ સાહેબને હવે કંઇ વધારે કહેવાનું નથી.

હુંડામલનો કેસ.

આ કેસમાં આપણે હારી ગયા છીએ અને ખર્ચ પણ માથે પડ્યો છે. અમે માનીએ છીએ કે જેવી લડત લેવી જોઇએ તેવી નથી લેવાઇ. તેમાં નવાઇની વાત નથી. આવા કેસોની પછાડી જ્યારે ઘણી મહેનત લેવાય ત્યારેજ દાદ મળી શકે છે.

આ કેસ શું હતો તે તપાસીએ. મી. હુંડામલને લાઇસેનસીંગ ઓફીસરે વેસ્ટ સ્ટ્રીટમાં લાઇસેન્સ આપવાની ના પાડી. તેની ઉપર તેણે ટાઉન કાઉનસીલમાં અપીલ કરી. ત્યાં લાઇસેનસીંગ ઓફીસરનો ઠરાવ બહાલ રહ્યો. આની ઉપર સુપ્રીમ કોરટમાં અપીલ કરી.

લાઇસેનસીંગ ઓફીસરે લાઇસેન્સ નહિં આપતાં એમ જણાવ્યું કે વેસ્ટ સ્ટ્રીટમાં વધારે એશીઆટીક રહીશને લાઇસેન્સ આપવી એ ઠીક નથી. સાધારણ રીતે તો લાઇસેન્સના કાયદા પ્રમાણે ટાઉન કાઉનસીલના ઠરાવ સામે અપીલ નથી. એમ સુપ્રીમ કોરટે ઠરાવ્યું છે. પણ જ્યાં ટાઉન કાઉનસીલે દેખીતો ગેરઇનસાફ કર્યો હોય ત્યાં સુપ્રીમ કોરટ [illegible] આપે એમ માનવામાં આવતું હતું. અમે હજુ પણ માનીએ છીએ કે એ બાબત બરોબર રજુ થઇ હોય તો વખતે દાદ મળે. પણ હાલતો ચીફ જસ્ટીસે ઠરાવ્યું છે કે પ્રીવી કાઉનસીલમાં જે ઠરાવ થયો છે તે પ્રમાણે સુપ્રીમ કોરટને વચમાં આવવાની હકુમત નથી. જસ્ટીસ બોમન્ટે કહ્યું કે જો ટાઉન કાઉનસીલ અનિયમીતપણે વરતે અથવા તો તેના કામમાં કંઇ ગેરવર્તણુક જોવામાં આવે તો તે સુધારવાનો કોરટને હક છે પણ એ સુધારો થયા પછી લાઇસેન્સ આપવી કે નહિં આપવી એ હકુમત તો ટાઉન કાઉનસીલનીજ છે. ચીફ જસ્ટીસે વળી એમ પણ કહ્યું કે લાઇસેનસીંગ ઓફીસરને જે સતા મળી છે તે ન્યાયનીરૂએ તેણે વાપરવાની છે એવો અર્થ નથી પણ તે સતા સ્વતંત્રપણે વાપરી શકે છે. આનો અર્થ એવો પણ થયો કે લાઇસેનસીંગ ઓફીસર પોતાના દુષ્મનને લાઇસેન્સ આપવાની ના પાડે તો તે ના પાડી શકે છે. આપણે તેના ખાનગી દુષ્મન નથી પણ આપણે કાળા ને તે ગોરો છે અને ગોરા કાળા વચ્ચે દુષ્મની ચાલે છે. એટલે રાજ્ય પ્રકરણી દુષ્મન થયા તો શું રાજ્ય પ્રકરણી દુષ્મનોને લાઇસેન્સ આપવાની ના પાડી શકે છે? ચીફ જસ્ટીસે જવાબ આપ્યો છે કે આ પ્રમાણે લાઇસેન્સીંગ ઓફીસર કરી શકે છે.

હવે આપણે લડાઇમાં એક પગથીયું ચડ્યા છીએ. એમાં હાર ખાધી છે એ ખરૂં છે પણ આપણને ચોખો જવાબ મળ્યો છે.

આપણી ફરજ શી છે? જો હાથ ઝાલી નિરાશ થઇ બેશી રહીશું તો શું પરિણામ આવશે કહી શકાતું નથી. કોઇ વેપારીની લાઇસેન્સ ચોક્કસ મળશે એમ કહી શકાશે નહિં. જુનામાં જુના તે આબરૂદાર વેપારીની લાજ લાઇસેન્સીંગ અમલદારના હાથમાં રહી છે. આનો વિચાર કરતાં કામ ઘણું ગંભીર છે. અને દરેક હિંદી વેપારીએ જાગૃત થવાની જરૂર છે.

અમે માનીએ છીએ કે લડત લેવાથી અંતે જીતાશે. કોરટની લડત હાલ બંધ રહી એમ ગણીએ તોપણ રાજ્યદ્વારી લડાઇ બંધ નથી. તે તો હવે શરૂ થઇ. અમે માનીએ છીએ કે અહિંની સરકારને, પારલામેન્ટને મી. લીટલટનને મી. બ્રોડરીકને તથા વાઇસરૉયને અરજી કરવાની જરૂર છે. આ કાયદો રદ કરવો એમ માગણી કરવી જોઇએ અને જો રદ ન થાય તો ગીરમીટમાં આવતા હિંદીઓને અટકાવવા જોઇએ એવી હિંદ સરકારની ફરજ છે.

આવી લડત લેવામાં દરેક હિંદીએ સામેલ થવું જોઇએ એક હાથે તાળી પડવાની નથી. જેઓને લાઇસેન્સની ના પાડવામાં આવી હોય તેઓ બધાનાં નામ એકઠાં કરવાં જોઇએ. તેઓના કેસની પુરી હકિકત રજુ કરવી જોઇએ. અને જો તેવા માણસો પોતાના કેસની નકલ અમને પહોંચાડશે તો તેની અમે ઘટતી વ્યવસ્થા કરશું.

હિંદી આગેવાનો જાગશે ને પુરી મહેનત કરશે એવી અમે ઉમેદ રાખીએ છીએ. એકઠા થવાથી આપણે ઘણું કામ કરી શકશું એમ માનીએ છીએ. જાપાન ચીન તથા હાલ તુરત આપણાજ બાબુઓ બંગાળીનો દાખલો આપણે લેવા જેવો છે. એકને દુઃખ તે સૌને દુઃખ છે એમ આપણે સમજશું તોજ કંઇ થઇ શકશે.

ઇન્સોલવન્સીની નોટીસ.

સ્ટેંગર અને મેડાઉનવાળા આમદ હબીબની મીલકત ઉપર ટાંચ મુકવામાં આવી છે. લેણદારોની પહેલી મીટીંગ કરવામાં માજીસ્ટ્રેટની કોરટમાં તા. ૨૬ મી સપટેમ્બર દશ બજે મળશે જે વખતે લેણદારોની તપાસ ચાલશે અને પૈસાની વહેંચણી માટે ટ્રસ્ટી નીમવામાં આવશે.

દેવા પતાવવાની માલમતા પાં. ૭૫ થી ઓછી હોય તેવું જણાય છે. તેથી લેણદારોની મીટીંગમાં તે માલમતાની કિંમત ૭૫ પાઉંડ ઉપર છે એમ બતાવવામાં આવશે ત્યારેજ સાબીત થયેલા દેવાઓની પંક્તી પ્રમાણે મજકુર મિલકત વડે પતવણી કરવામાં આવશે.

બંગાલના બાબુઓ.

હિંદી સરકારે બંગાલના ભાગ પાડવાનો ઠરાવ કરવાથી બંગાલીઓએ અત્યંત નારાજ થઇ છેવટના ઉપાય તરીકે વિલાયતનો વેપાર બંધ કર્યો છે એ ખબર અમે આગળના અંકોમાં આપી ગયા છીએ. હિંદુસ્થાનથી મળેલાં છેલ્લા વર્તમાનપત્રોમાં બંગાલીઓની હીલચાલનો વિગતવાર હેવાલ આવેલ છે અને ત્યાંના બાબુઓના ઉછળી આવેલા જુસ્સાનો આબેહુબ ચીતાર તેમાંથી મળે છે.

કલકતામાં તા. ૮ મી આગસ્ટે ત્યાંના ટાઉન હોલમાં એક મોટી સભા ભરાણી હતી અને તેમાં નીચે પ્રમાણે ઠરાવો પસાર થયા હતા: આ ઉપરાંત જુદે જુદે સ્થળે ઘણી નાની મીટીંગો મળી હતી અને તેમાં માણસોએ હિંદ સરકારના આ પગલાં તરફ સંપૂર્ણ તિરસ્કાર બતાવ્યો હતો.

૧. આ સભા બંગાલના ભાગલા પાડવાના સરકારના ઠરાવ સામે નિશ્ચય પૂર્વક વાંધો લેય છે. આ પગલું વગર જરૂરનું છે. જુલમ ભરેલું છે. અન્યાયી છે અને તેથી હાલના રાજ્ય ધોરણનો બંગાલની પ્રજામાં તદન અવિશ્વાસ ઉત્પન્ન થયો છે. તે પગલું આવડી મોટી પ્રજાની સંસારિક, માનસિક, નૈતિક અને ઔદ્યોગિક ઉન્નતિમાં મોટા વિઘ્ન રૂપ છે. ઘણા કરોના બોજા નીચે કચરાયેલી પ્રજાપર તેથી મોટા ખરચનો બોજો પડે તેમ છે આ મીટીંગ તેથી હિંદના પ્રધાનને વિનંતિ કરે છે કે તેમણે આ બાબત ફરી વિચાર કરી તેમનો હુકમ પાછો ખેંચી લેવો અગર તો તેમાં ફેરફાર કરવો તે એવી રીતે કે બંગાળી ભાષા બોલનારી પ્રજા જુદી ન પડે.

૨. ભાગલા પાડવાની બાબતમાં સતાવાળાઓ તરફથી જે પદ્ધતિ ગ્રહણ કરવામાં આવી છે તેની સામે આ સભા સખત વાંધો લે છે. આવો મોટો પ્રશ્ન કે જેમાં બંગાલીઓનો ખરેખરો સ્વાર્થ સમાયેલો છે તે વિષે પ્રજાને કંઇ જાણ કરવામાં આવી નહોતી તેમજ તેઓનો જરા પણ મત લેવામાં આવ્યો નહતો. એટલુંજ નહિં પણ વર્તમાન પત્રો વિગેરે દ્વારાએ તેની હકીકત બહાર પાડવામાં પણ અટકાવ કરવામાં આવ્યો હતો. આ હિલચાલ બ્રિટિશ રાજ્યનિતીથી તદન ઉલટી છે અને તેથી આ દેશમાં ભય અને ચીંતા પ્રસરેલ છે.

૩. કેટલીક નાની સભાઓમાં આ લોક લાગણીની જરાએ દરકાર નહિ રાખનાર સરકારના પગલાંની સામે થવા વિલાયત સાથેનો વેપાર બંધ કરવા જે ઠરાવો થયા છે તેને આ સભા સંપૂર્ણ રીતે ટેકો આપે છે.

૪. બંગાલના ભાગ પાડવાનો હુકમ પાછો ખેંચાવવાના પ્રજા તરફના સઘળા પ્રયત્નને આ મીટીંગ બનતી મદદ આપવા બંધાય છે અને તે બાબતનું કામ ઉપાડી લેવાને એક જાણુકની કમીટી નીમે છે.

૫. મહેતા તથા બીજા ઠરાવની નકલો સત્તાવાળાઓ મારફતે હિંદી પ્રધાનને મોકલવી.

ઉપરના પાંચ ઠરાવો એકમતે પસાર થયા હતા અને પછી પ્રમુખનો આભાર માની સભા વીખેરાઇ ગઇ હતી.

ક્યાં ક્યાં રડવું ?

આવક કરતા નીકાશ વધુ હોય. પેદાશ કરતાં ખર્ચ વધી જાય. નફા કરતા નુકશાન વધુ થાય. બળતાં, ઘરમાં પાણી કરતા ઘાસ લેટ વધુ હોમાય એ સર્વ ક્યાં સુધી નભી શકે ? સામ્પ્રત આપણી સ્થિતિ તેવીજ છે

હિંદુસ્થાન દેશરૂપી દેહને પરદેશના વસ્તુઓરૂપી અસંખ્ય જળો ચોંટેલી છે, તે જળોનું કર્તવ્યકર્મ માત્ર એટલુંજ છે કે દ્રવ્યરૂપી રૂધિર નિત્ય પ્રાશન કરવું. લોહી ચુસવાનો એ ક્રમ ચાલુજ છે. ભાવિ પરિણામ તરફ વિચાર કરતા હ્રદયમાં ધ્રુજારો છુટે છે. એ ક્રમ એમને એમ વિના પ્રતિબંધે ચાલુજ રહ્યા તો એક વખત એવો આવશે કે આ દેશ તદ્દન નિર્ધન અવસ્થાએ પહોંચી જશે. નિર્ધન દેશ દુનિયામાં હયાત હોય અથવા ન હોય તેની કિંમત સરખીજ છે.

ગયા એક વર્ષમાં આસરે ૨ કરોડ ૫૦ લાખ રૂપિયાનું સુતર (કાપડનું) અને ૩૨ કરોડ ૭૫ લાખ રૂપિયા કિંમતનું કાપડ મળી ૩૫ા કરોડ રૂપિયાનો પરદેશનો માલ હિંદુસ્થાને ખરીદ કર્યો ! ૬ કરોડ ૭૯ લાખ રૂપિયા કિંમતની સાકર હિંદુસ્થાને ખરીદ કરી ! ખેડુતો—ગરીબ મજુરો ઇત્યાદી સેંકડે ૯૦ ટકા જેટલા માણસોને સાકરની ગરજ હોતી નથી તે બિચારાઓને મળતી પણ નથી. શ્રીમંત સુખીઆરા અને મધ્યમ સ્થિતિવાળાઓમાં એ સવનો ખપત છે. આપણા દેશમાં ઢગલેઢગ શેરડી પાકે છે ગોળ શિવાય તેનો વધુ ઉપયોગ થતો નથી. ખેડુતો શેરડી તૈયાર કરી ગોળના દડા બનાવવામાં ફકત કુશળ હોય છે; કારણ કે તેઓને ગોળનીજ ગરજ ! ખાંડ ક્યાંથી ખાય ? આ તરફ ધનવાનો અને બડેખાંવાળી કંપનીઓએ પરદેશમાંથી સાકર ખરીદવાનું ચલાવ્યુંજ છે. પરદેશના ખેડુતોને, કારખાનાવાળાઓને, અને વ્યાપારીઓને દર સાલ લગભગ ૭ કરોડ રૂપિયાની રકમ આપણા સુખીઆરા લોકો ... છે.

આપણા સુખીઆરા શ્રીમંતોને દર સાલ કેટલી સાકર જોઇએ છીએ અને તે ક્યા ક્યા દેશો પુરી પાડ છે તેની માહિતી આ પ્રમાણે—મોરીસ ૨ કરોડ, જાવા ૧ કરોડ ૭૭ લાખ, આસ્ટ્રીઆ હંગરી ૧ કરોડ ૮ લાખ, ચીન ૪ લાખ અને જરમની ૧ કરોડ ૬૬ લાખ રૂપિયા કિંમતની સાકર આપણા દેશમાં રવાના કરે છે લગભગ ૭ કરોડ રૂપિયા કિંમતની ખપનારી હિંદુસ્થાનની સાકર—પણ તેમાં સાત લાખ રૂપિયાની સુદ્ધાં હિંદુસ્થાનમાં તૈયાર થતી નથી.

ગયા વર્ષે ૧૭ લાખ ૬૫ હજાર રૂપિયા કિંમતના બધે કડાકડી બીસ્કુટો વિલાયતથી હિંદુસ્થાનમાં આવ્યા ! હિંદુસ્થાનના ઘઉં વિલાયત ગયા અને ત્યાંની મીલોમાં દળાઇને લોટ થઇ તે લોટના બીસ્કુટો બનીને પાછા અહીંઆ આવ્યા !!

હિંદુસ્થાને એક વરસમાં ૧૪ કરોડ ૧૦ લાખ ૪૦ હજાર રૂપિયાની કિંમતનો કાચનો સામાન પરદેશમાંથી ખરીદ કર્યો ! કાચનું વાસણ ફુટ્યું કે ગયું ! ધૂળે ધૂળ અને પૈસા મીઠાંમાં! ૧૪ કરોડ રૂપિયા કાચની ખરીદીમાં ખરચાણાં એટલે એટલી રકમ વ્યર્થ ગઇ સમજો તેનું મોત અને બીજાને મોજ.

આ દેશના નાના નાના બાળકોએ રમતાં રમતાં એક વરસમાં ૨૮ લાખ રૂપિયા પર દેશમાં પહોંચાડી દીધા! ગયા વરશે એ કિંમતના રમકડાં આ દેશમાં ખપ્યાં! દેશના વિદ્વાનો. શહાણાઓ. છાપખાનાવાળાઓ. વકીલો. કારકુનો ઇત્યાદી મંડળે ૧૩ લાખ પચાસ હજાર રૂપિયા કિંમતના કાગળો એક વરસમાં ખપાવ્યાં! ૩૭ લાખ વીસ હજાર કિંમતનું સ્ટેશનરી સામાન એક વરસમાં જોયું ! સાબુનો ખપ ૧૭ લાખથી પણ વધુ થયો! દીવાસળીઓ અર્ધ કરોડ રૂપિયાની કિંમતની ખપી !! આગમાં આગ.

આવી આવી બીજી કેટલી પણ બાબતો છે તે જાણીએ છીએ એટલે એ માલ આપણે અહિં શા માટે તૈયાર થતો નથી અથવા થાય તેમ કેમ નથી એ પ્રશ્ન ઉદ્ભવે છે. તૈયાર થતો નથી માટેજ તો પરદેશી માલનો ખપ છે એ તો સ્પષ્ટજ છે ગયા વર્ષે ૭ લાખ ૬૫ હજાર રૂપિઆ કિંમતનું મીઠું (ખાવાનું) વિલાયતથી આવ્યું અને તેનો ઘણો ખરો ખપ બંગાળામાંજ થયો. દેશી મીઠું ખાઓ એવી હિલચાલ હવે બંગ દેશમાં આપણા સ્વદેશાભિમાની કહેવરાવનારા બાબુ લોકો શા માટે કરવાનો વખત આવ્યો છે.

આપણા વ્યાપારની આવી સર્વ પ્રકારે કેવળ શોચનિય સ્થિતિ છે. એ સુધારવા માટે કાંઇ પણ ઇલાજો યોજવા જોઇએ અને હિલચાલ થવી જોઇએ. પરંતુ તે થાય છે એ દેખાઇ આવતું નથી ઉદ્યમ ખંતોળ, જબ્બરો સંપ અને ભરપુર જ્ઞાન એવાં ત્રણ સાધનો અનુકુળ હોય તોજ આપણો વ્યાપાર આપણા હાથે રહેવો શક્ય છે. આપણે કંગાલ અને નિર્ધન થતા જઇએ છીએ અને આપણામાં એકપતા બીલકુલ રહી નથી.

ગુજરાતી.

ડેલાગોઆબેના વેપારીઓને બે બોલ.

અમારી વતી અમે ડેલાગોઆબેમાં ઘરાકો કરવા તથા જાહેર ખબર લેવા માણસ મોકલેલ અમારે શરમ સાથે કહેવું જોઇએ કે એક પણ સાહેબ ઘરાક થએલ નથી. જેઓ હતા તેઓએ નામ કઢાવી નાખ્યા છે. આનું કારણ અમે સમજી નથી શકયા. એટલું ખરૂં છે કે ડેલાગોઆબેના હિંદીઓ ઉપર દુખ બીજા ભાગમાં છે તેટલી નથી. એ પણ ખરૂં છે કે તે ડેલાગોઆબેનેજ લાગતી હકીકત અમે બહુ નથી આપી શકતા. છતાં અમે એમ બેધડક કહી શકીએ છીએ કે તેઓની ફરજ અમને મદદ કરવાની છે આ છાપુ એક વેપાર અર્થે ચાલતુ નથી તેમાં ભાગ લેનારાઓ અત્યારે તો પોતાનો દુનિયાદારી સ્વાર્થ એક બાજુ રાખી દાખલ થયાં છે. કેવી નોકરી આ છાપુ બજાવે છે તે હરકોઇ વાંચનાર જાણી શકે છે. તો અમે એમ માનીએ છીએ કે ડેલાગોઆબેના શેઠીયાઓ બીજું કંઇ નહિં તો આ છાપાને ઉત્તેજન આપી પોતાના ભાઇઓના દુઃખમાં ભાગ લેવો જોઇએ. તેથી અમને ઉમેદ છે કે તે સાહેબો સમજીને હજુ પણ ફરી વિચાર કરી છાપું લેશે. તેમની પાસે છાપુ લેવરાવવાનો માત્ર પૈસા લેવાનોજ નથી. આ છાપુ કેળવણી આપવાનો હક ધરાવે છે. અને લોકોને તે બાબત સુચનાઓ તથા ખબર આપે છે એટલે અમે માત્ર પૈસાથી સંતોષ માનતા નથી. છાપુ પડીકા બાંધવાને સારૂ નથી નિકળતું. તેનાં પાછળ મહેનત થાય છે તેનો બદલો એજ માગીએ છીએ કે જેઓના હાથમાં આવે તે પુરેપુરૂં વાંચીને વિચારે.

જાપાની પારલામેન્ટ—મુખ્ય પ્રધાન બેરન કાત્સુરાએ પ્રજાને વચન આપ્યું છે કે આવતા માસમાં જાપાની પારલામેન્ટ ભરવામાં આવશે. પ્રજાના અસંતોષના પરિણામ તરીકે એવુ માનવામાં આવે છે કે હાલ જે પ્રધાનમંડળ રાજ્ય કરે છે તેને નવા પ્રધાનમંડળને મારગ આપવો પડશે.

મી. બરનાર્ડ ગેબ્રીયલ.

પહેલા કોલોનીયલ બારીસ્ટર.

ગયા મંગળવારે સાંજે મી. બરનાર્ડ ગેબ્રીયલ પહેલા કોલોનીઅલ બારીસ્ટરને માનપત્ર આપવાને કોંગ્રેસ હોલમાં હિંદીઓની સારી સંખ્યા હાજર થઈ હતી મી. ગેબ્રીયલ મેળાવડામાં હાજર થયા ત્યારે તેમને મોટા હર્ષનાદથી વધાવી લીધા હતા. મી. પોલને પ્રમુખપદ આપવામાં આવ્યું હતુ શરૂઆતમાં પ્રમુખની સુચનાથી રીસીપ્શન કમીટીના સેક્રેટરી મી. સુચીત મહારાજે માનપત્ર વાંચી સંભળાવ્યું અને મી. અબદુલ કાદરે તે સુશોભિત પત્ર અર્પણ કરયું. માનપત્રની નકલ નીચે મુજબ છે.

બરનાર્ડ ગેબ્રીયલ એસક્વાયર બારીસ્ટર, એટ. લૉ. હિંદી કોમ તરફથી અમે નીચે સહી કરનારાઓ તમે ઉંચી કેળવણી લઈ આવેલા હોવાથી આ લઘુ માનપત્ર અર્પી અંતઃકરણ પુર્વક મુબારકબાદી આપીએ છીએ અને તમારા મુરબીઓ તરફથી જે તમને આવી ઉમદા તક આપવામાં આવી તેનો તમે સદુપયોગ કરયો તેને માટે તમને તથા તમારા મુરબીઓને ધન્યવાદ આપીએ છીએ. અમે આશા રાખીએ છીએ કે દક્ષીણ આફ્રિકામાં વસતા હિંદીઓની સ્થિતિ સુધારવા તરફ આપ પુરતુ લક્ષ આપશો અમે ઈશ્વર પાસે યાચના કરીએ છીએ કે ઇશ્વર તમને તંદુરસ્તી અને લાંબી જીંદગી બક્ષે અને તમારી આબાદી અને સુખી જીંદગીનો દાખલો ફળદાઇ નીવડે (સહી) અબદુલ કાદીર, આદમજી મીંયાખાન, પી. વી. સુંઘવા, ડી વીંડન, એલ. પીલે. એસ. જે. લેઝેરસ, સી. કે. ગાંધી, જે. એલ. રોબર્ટસ, એ. એમ. મોહાબી, ડી. મહમદ, અંબુ રોયપેક્સ, પી. લોરેન્સ, જે. એસ. ડન, એચ. એલ. પોલ, (ચેરમેન) સુચીત મહારાજ (સેક્રેટરી.)

માનપત્ર વંચાઇ રહ્યા બાદ મી. અબદુલ કાદર, મીંયાખાન વીગેરે ઘણા હિંદીઓએ જુદી જુદી ભાષામાં મી. ગેબ્રીયલને મુબારકબાદી આપી આબાદી ઇચ્છી.

માનપત્રનો જવાબ આપતાં મી. ગેબ્રીયલે જણાવ્યું કે દરેક માબાપે બાળકોને યોગ્ય કેળવણી આપવાની ફરજ છે. ઈંગ્લંડની મારી મુસાફરી દરમીયાન ત્યાંની ઘણી હકીકતથી વાકેફ થયો. આપણા હિંદી ભાઇ તરફ નાતાલમાં જે વરતણુક બતાવવામાં આવે છે તેને માટે કયા યોગ્ય ઉપાયો યોજવા જોઇએ કે જેથી કરી ગોરી પ્રજા અને હિંદી વચ્ચે સારી લાગણી ફેલાય ઇંગ્લંડમાં હિંદીઓ જે હક ભોગવે છે તે ઘણાં પ્રકારના છે. ત્યાં તેઓ પુર્ણ છુટથી ગમે ત્યાં વસી શકે છે ફરી શકે છે. તેમને ભણવાની ઘણી સારી સગવડો છે ત્યાં હિંદીઓ ગોરી પ્રજાના જેટલાજ બધી જાતના લાભ મેળવી શકે છે. ત્યાં ચામડીનો કશો ભેદ નથી. અહિં વસતા હિંદીઓની સ્થિતિ ઘણી કઢંગી છે. આ કૈયમાં ઇન્ડેન્ચર્ડ ઇંડિઅનોને પ્રથમ ૧૮૫૯ માં બોલાવવામાં આવ્યા હતા તે વખતે તેમની નોકરીની મુદત પાંચ વર્ષની હતી અને પગાર તરિકે માસીક ૧૦/ શીલીંગ આપવામાં આવતી હતી. આ ૪૫ વરસ દરમીયાન કામે વળગાડનારાના હકોમાં આ ઇન્ડેંચર્ડ હિંદીઓ વિરૂદ્ધ ઘણી ઘણી તરેહના કાયદા થયા પરંતુ તેમની પાંચ વરસની મુદત અને ૧૦ શીલીંગના પગારમાં કાંઈ પણ ફેરફાર થયો નથી એટલુંજ નહિં પરંતુ તેમને વધુ પાઉંડ કર આપવાનો રહયો. આવી જાતની અનેક અગવડો બાબત યોગ્ય ખુખાટ કરી કાંઈ દાદ મેળવવા તમે મારી મદદની આશા રાખો છો આ બધું કરવામાં હું મારી ફરજ સમજું છું અને હું મારી ફરજ પુર્ણ બજાવીશ. પરંતુ તેમાં તમારી મદદની પુરતી જરૂર છે. આવા કામમાં આપણે સહુએ એકત્ર થઇ યોગ્ય પગલાં ભરવાના છે. ઉપરે મી. ગેબ્રીયલ તથા ચેરમેનને હર્ષનાદથી વધાવી લીધા હતા અને રાજ્યગીત ગાઈ મેળાવડો વિસરજન થયો હતો.

કોકસસમાં બળવો.

કોકસસમાં બાકુ તથા શુશા ખાતે તાતાર લોકોએ જબરું હુલ્લડ મચાવ્યું છે નુકશાન કેટલુ થયુ છે તેના હજુ પુરેપુરા ખબર નથી મળ્યા ૨૦૦ કરતાં વધારે સોલ્જરો મરાયા છે. બળવાખોરો એ કેટલાંક હથીયારો તથા ૩ તોપો કબજે કરેલ છે. તેઓ મોતની દરકાર કરતાં નથી અને સંખ્યામાં એટલા બધા છે કે સારા હથીયારોવાળી સજેલી લશ્કરી ટુકડીઓ પણ તેના સામે ટકી શકતી નથી. શુશા ખાતે પાંચ દીવસ સુધી સોલ્જરો તથા તાતાર લોકો વચ્ચે લડાઇ જારી રહી હતી. ફક્ત બાકુ માંજ પા. ૧,૯૦,૦૦,૦૦૦ ના નુકશાનનું અનુમાન થાય છે. આ હિલચાલ ત્યાંના કારખાનામાં તાતાર મજુરોના અસંતોષ ને લીધે થએલી છે. કારખાનાઓ બળવાખોરોએ તોડી નાખેલછે. ફરી તે કારખાંના બંધાવવાને અને ઉદ્યોગ શરૂ થવાને લગભગ એક વરસ લાગશે એવું જણાયછે. આ કામમાં પણ લગભગ પા. ૧,૦૦,૦૦,૦૦,૦ ખરચ થવા નો અડસટો કરવામાં આવે છે. બળવાખોરો એ ૩,૫૦૦ તેલના કુવા માંથી ૩,૦૦૦ નો નાશ કરી નાખેલ છે

અકસ્માત પેન્સીલવાનીઆમાં યુનીયન ટાઉનના એક કારખાનામાં થએલા અકસ્માતથી તે કારખાનાની ૧૦ બીલ્ડીંગો જમીનદોસ્ત થઇ ગઇ હતી પડોશની રેલવેની સડક ફાટી પડી હતી.

ચરચા પત્ર.

[અમારા ચરચાપત્રીઓ નીચેના નિયમો યાદ રાખશે તો તેઓના પત્રો ઉપર તુરત ધ્યાન મળવાનો સંભવ છે.

૧. કાગળની એકજ બાજુએ લખવું.
૨. અક્ષર ચોખા સાહીથી લખવા.
૩. નામ તથા ઠેકાણુ બરોબર લખવા, તે હમેશાં બહાર પાડવા સારૂં નહિ પણ અમારી જાણને સારૂં
૪. લખાણ હમેશાં ટુંકું અને મુદાસર કરવું.—[અધિપતિ.]

પરમીટ વિષે તકલીફ.

મે. ઇન્ડિયન ઓપિનિયનના અધિપતિ સાહેબ.

નીચેની હકીકત આપના પેપરમાં જાહેર કરી આભારી કરશો.

સાહેબ, હાલમાં અહીંયા ઘણા આદમી ઇન્ડિઆથી આવેલ છે ને તેણે પરમીટ બાબત સરકારમાં અરજીઓ કરી છે પણ તે દરેક આદમીઓને તે અરજીના જવાબમાં ડચ સરકારનું રજીસ્ટર અને બે ગોરા લોકની રેફરેન્સ માગે છે કદાચ તે પાસે ડચ સરકારનું રજીસ્ટર હોય અને ગોરા લોકની રેફરન્સ નહિં આપી શકે (કારણ કે કોઈ ફેરીવાળો અથવા મોચી અથવા કોઇ એવોજ કામ કરવા વાળો કે જેને આપણા દેશી લોકો સાથેજ લેવડ દેવડ તથા ઓળખાણ હોય તો તે ક્યાંથી આપી શકે) જેથી કોઇ રીતથી પણ આ બાબત ફેંસલ કરવો જોઇએ. ને જો તેમ નહિં થાય તો આપણા ઇન્ડિયન ભાઈની સ્થિતિ બહુજ દીવસે દીવસે દુઃખદાયક બનશે. હાલમાં અહીંયા ઓછામાં ઓછા પચાસ આદમી આવી રીતથી પરમીટ માટે લાચાર બની ગયા છે.

આપણા લોકોએ જે પોર્ટુગીઝ સરકાર સામે બે ત્રણ વરસ થયાં ધોતીઆ પહેરવા માટે જે કેસ કર્યો હતો તેમાં તેઓ ફતેહમંદ થયા છે જેથી આપણા ઇન્ડિયન ભાઇઓને ખુશી થવા જેવું છે પણ બીજી રીતે જોતાં ટ્રામ્વે અને સ્ટેશનપર અથવા એવી કોઈ મોટી ઓફીસમાં જતા તે લોકો આપણી તરફ મશ્કરીથી વર્તતા માલુમ પડે છે જેથી તે એક ધ્યાન રાખવા જેવી બાબત છે કે કોટ પાટલુન વીગેરે અહીંના ડ્રેસ પહેરવાથી કાંઇ આદમી વટલાઈ જતા નથી પણ ધોતીઆ પહેરવાથી તો તેથી પણ વધારે મુશ્કેલી છે જે ઘણાખરા લોકો જાણતા હશે તેથી તેમાં સુધારો કરવાની જરૂર છે.

લોરેન્ઝોમાક્વિસ,
તા. ૧૨-૯-૧૯૦૫. } લી. કે. પો. વ્યાસ.

इन्डिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. २३ वीं सपटेम्बर, १९०५. नम्बर ३८.

सप्ताहिक पञ्चाङ्ग.

ईंग्रेजी—ता. २३ वीं सपटेम्बरसे, ता. २९ वीं सपटेम्बर १९०५ तक.

हिंदु—भादरवा वदी ९ से भादो सुदी १ सम्वत् १९६२ तक.

वार.	[illegible]	[illegible]	[illegible] क.मि.	[illegible] क.मि.	त्योहारोंकी यादी.
शनि.	२३	९	५ ४९	५ ५०	
रवि..	२४	१०	५ ४७	५ ५१	
सोम.	२५	११	५ ४६	५ ५२	
मंगल	२६	१२	५ ४५	५ ५२	
बुध..	२७	१३	५ ४४	५ ५३	
गुरु..	२८	१४	५ ४२	५ ५३	
शुक्र	२९	१५	५ ४१	५ ५४	नवरात्री और श्राद्धित त्योहार.

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. २३ वीं सपटेम्बर, १९०५.

डुन्डामलका केस.

यह केसमें हमारे भाइयों हार गये है और खर्चका बोझ भी शिरपर पडा है. हमें मानते है, कि जैसी लडत लेना चाहिये, वैसी नहीं ली गई है. उसमें कुछ आश्चर्य नहीं है. इस प्रकारके केसके लिये जब सम्पूर्ण लडत ली जांय, तब दाद मिल सकती है. परन्तु अब तो चिफ जस्टीसने ठहराया है, कि प्रांतिक काउन्सिलमें जो ठहराव हुआ है, वह अनुसार सुप्रिम कोर्टके बीचमें आनेका अधिकार नहीं है. जस्टीस वासेलेने कहा, कि कदाच टाउन काउन्सिल वेढंगसे चले और उनके कार्यमें अव्यवस्था देखनेमें आवे, तो उसमें सुधार करनेका कोर्टका हक है. परन्तु सुधार होने बाद लाइसेन्स देना या नहीं, यह अधिकार टाउन काउन्सिल होका है. चिफ जस्टीसने विशेष कहा, कि लाइसेन्सींग अफसरको जो सत्ता मिली है, उसका उपयोग न्यायानुसार करनेका है, ऐसा मायना उनका नहीं है; परन्तु उनका उपयोग ईच्छानुसार कर सकता है.

ऊपरकी मतलबका सारांश यह आया, कि लाइसेन्सके अफसर अपना दुशमनको लाइसेन्स देना या नहीं देना, वह उसकी ईच्छाकी बात है! हमारे लोग उनके खानगी दुशमन नहीं है, लेकिन हम लोग काले और वे गोरे है। गोरे काले बीच दुशमनी चल रही है, इसलिये राजप्रकरणी दुशमन हुए; तो क्या राजप्रकरणी दुशमनोंके लाइसेन्स देनेकी ना कह सकते है? चिफ जस्टीसने जवाब दिया है, कि यह मुजब वह अफसर कर सकते हैं

अब हमारे लोग लडत लेनेमें आगे बढे है. उसमें हार खाइ है सही, लेकिन जवाब साफ मिल गया है.

भाइओ! हमारी फर्ज क्या है? यह जवाबपर निराश होकर बैठ रहेनेसे फल क्या आयगा, वह कह नहीं सकते नये या पूराने प्रतिष्ठित व्यापारियोंकी इज्जत अब वह ही अफसरके अख्त्यारमें रह गई है. इस बातका खयाल करनेसे मामला गंभीर है और जाग्रत होनेकी आवश्यकता है.

हमें मानते है, कि लडत लेनेसे अन्तमें जीत होवेगी. मगर, ...डेका मामला अब तो बन्द ही गया, परन्तु राजद्वारी लडत बन्ध नहीं हुई है. अब उसका आरम्भ हुआ है. यहांकी सरकार, पारलामेन्ट, मि० लिटलटन, मि० ब्रोडरीक और लाइसरायको अर्जी करनेकी जरुरत है, कि यह कायदा रद करना चाहिये. कदाच कायदा रद न हो, तो भारत सरकारकी फर्ज है. कि गिरमिटियोंको नही आने देना. ऐसे कार्यमें समस्त हिन्दीने एकत्र होकर पूर्ण स्वरूपसे लडत लेना चाहिये. जिसको लाइसेन्स देनेकी ना कही गई हो, इन्होंका नाम और केसकी कारवाइ इकठा करना चाहिये. कदाच वह व्यापारी केसकी नकल हमको भेजेंगे, तो घटित व्यवस्था करेंगे.

हिन्दी अभितरी जाग्रत होकर उद्योग करेंगे, तो बहुत कार्य कर सकेंगे, ऐसा हमें मानते है. जापान, चीन और अबके हमारे ही बंगाली भाइयोंका ताजा दृष्टांत ग्रहण करने लायक है.

लार्ड सेलबर्न और डेप्युटेशन—जोहानिसबर्गकी ब्रिटिश इन्डियन एसोसियेशनने लार्ड सेलबर्न पास एक डेप्युटेशन ले जानेपर मंगनी की थी. जवाबमें वह साहबने कहा, कि नवेम्बरके दूसरे सप्ताहमें मुसाफरीसे आकर आप डेप्युटेशनसे मुलाकात लेंगे. एसोसियेशनने कबूल कर लीया है.

ट्रांस्वालमें परमिटके कानून.

ब्रिटिश इन्डियन एसोसियेशनका प्रतिवाद.

ट्रांस्वालमें अब परमिट आफिस तरफसे ऐसे कानुन प्रकाश हुए है, कि जिस आदमियोंको परमिट चाहिये उन्होंने दो गोरे गवाहियोंका नाम देना. नाम देनेसे ही परमिट मिल सकेगी. इस कानून जुलमी है. इसे एसोसियेशनने एक प्रतिवादी पत्र भेजा है. पत्रमें लिखा दिया है, कि गोरे लोग हिन्दीओंको नामसे पहेचान सके. ऐसे दृष्टांत बहुत थोडे है. यह जुलमी कानूनसे समझ लिया जाता है, कि अब सरकारकी ईच्छा कोई भी हिन्दीको ट्रांस्वालमें घुसने नहीं देनेकी है. उपरान्त यह कानूनसे गोलमाल चलानेपर उत्तेजना मिलेगी. कारण झूठे गोरे लोग बहार निकल आवेंगे और वे लोग पैसा लेकर झूठी गवाही देवेंगे.

ट्रांस्वालमें अबतक सिर्फ १२,००० हिन्दीओं दाखिल हुए है. लडाइ पहले प्रायः १५,००० आदमियों थे. इसलिये मालूम पडता है, कि अब ३,००० पूराने हिन्दीओं आनेपर बाकी है. वे लोग तकलीफें पा रहे है सरकारकी फर्ज है, कि उन्होंको एकदम दाखिल कर देना चाहिये.

यह प्रतिवाद-पत्र परमिट सेक्रेटरीने लेफ्टेनन्ट गवरनर पास भेजा है. उसपरसे गवरनर साहबने एसोसियेशनसे प्रश्न किया है, कि कौन बातसे साबित करते हो, कि पहले १५,००० हिन्दीओं थे. एसोसियेशनने जवाब दिये है, वह इस प्रकार है:—

१. एसोसियेशनके प्रमुख मि० अब्दुल गनीका अनुभव.

२. दूसरे पूराने हिन्दीओंका अनुभव.

३. लडाइ पहले किये हुए ब्रिटिश एजन्टकी रिपोर्ट. उसमें प्रायः १५,००० हिन्दीओंकी वस्ती दिखाइ गई है.

४. सन १८९५ में ५,००० आदमियोंकी वस्ती दिखाइ गई थी. १८९५ से १८९९ सालतक ट्रांस्वालमें १०,००० आदमियों दाखिल हो, तो कुछ आश्चर्य नहीं है. कारण, हिन्दमें १८९६ में प्लेग चल रहा था और १८९७–९८ में सख्त अकालने जोर पकडा था, इसवास्ते हजारों हिन्दीओंने स्वदेश छोडकर परदेशको राह ली थी.

उपरान्त १८९७ में नातालमें सख्त आईन हुए. यह सब आफतोंके लिये बहुत हिन्दीओं ट्रांसवालमें दाखिल हुए. उस समय वहां परदेशी राज्य था. किन्तु हिन्दीओंको दाखिल होनेकी सम्पूर्ण छूटी थी. परलोकगत मि० क्रुगरने वे लोगोंको नहीं आने देनेपर सूचना दी थी, लेकिन उन्हें कुछ दरकार नहीं रखी थी.

इसपार नादरी, कुरलेन्ड, हुसेनी और क्रीसेन्ट नामे चार जहाजें बम्बई और दक्षिण आफ्रिकाके बीच मुसाफरी कर रहे थे और हिन्दीओंको यह मुलकमें लाया करते थे. हरएक जहाज एक सालमें चार सफर करते थे. यह हिसाबसे चार जहाजोंकी एक सालमें सोलह सफर हुई. इस अनुसार करीब एक जहाज एक सफरमें ३०० हिन्दीओंको यह मुलकमें उतारे, तो ४८,०० हिन्दीओं दाखिल हुए.

अपने मुताब एसोसियेशनने सरकारको जवाब दिया है और कहा है, कि मि० लवडे वगैरह आदमियों जो बात करते है, वह तद्दन झूठ है; इनके पर सरकार ध्यान न देकर, गरीब हिन्दीओं जो अबतक आने नहीं पाये है, उन्होंको दाखिल कर देना चाहिये.

मि० बरनार्ड गेब्रीयल.

पहिले कॉलोनियल बारिस्टर.

गत मङ्गलवार सन्ध्याको पहिले कॉलोनियल बारिस्टर मि० बरनार्ड गेब्रीयलको मानपत्रकी भेट करनेके लिये एक सभा डर्बनके कोंग्रेस हालमें जमा हुई थी. सभामें शहरवासी बहुत महाशयों उपस्थित हुए थे. जब मि० गेब्रीयल सभास्थानमें पधारे, तभी आनन्दध्वनि हुई. सभापतिका स्थान मि० पीलको दिया गया था. प्रथम सभापतिकी सूचनासे रिसेपशन कमिटीके मन्त्रि मि० सुचित महाराजने यह मानपत्र पढकर सुनाया और मि० अबदुल कादरने मि० गेब्रीयलको अर्पण किये. मानपत्र इस प्रकार है:—

बरनार्ड गेब्रीयल एसक्वायर,
बारिस्टर—एट—लॉ.

हिन्दवासियों तरफसे हम सब निचे सही करनेवाले, आप उंचे शिक्षा सम्पादन कर पधारनेसे, आपको यह लघु मानपत्र अर्पण करते हैं और अंतःकरणपूर्वक मुबारकबादी देते हैं. आपके वकीलों तरफसे, आपको जो उमदा मौका मिला, उसका आपने सदुपयोग किया, इनके लिये आपको और आपके वकीलोंको धन्यवाद देते हैं. हमें आशा रखते है, कि दक्षिण आफ्रिकावासी हिन्दीओंकी बजहमें सुधार करनेपर, आप सम्पूर्ण लक्ष लगाकर उद्योग करोगे. ईश्वरसे प्रार्थना करते है, कि आप तन्दुरस्त और दिर्घायुष रहो और आपकी जींदगी सुखरूप और फलदायक हो.

(सही) अबदुल कादर, आदमजी मियाखान, पी. पी. संघवी, बी. बीदन, ए. डी. पिले, एस. जे. लेझेरस, सी. के. गांधी, जे. एल. रिबर्टस, ए. एम. मोहाजी, पी. मइयर, अंड्रु रीयपैसे, पी. लॉरेन्स, जे. एस. बन, एच. एल. पील (सभापति), सुचित महाराज (मन्त्रि).

बाद मि० अबदुल कादर और मि० मियाखानने मि० गेब्रीयलको धन्यवाद दिये और फतेह ईच्छी थी.

मानपत्रके जवाबमें मि० गेब्रीयलने एक भाषण दिया था. भाषणमें उन्होंने कहा, कि यह मुलकमें हिन्दवासियोंको जैसी तकलिफ उठाइ जाती है, वैसी विलायतमें नहीं है. गोरे कालेमें कुछ भेद नहीं है. यहां गिरमिटिये लोग आये, तभीसे उनकी नोकरी पांच वर्षकी है और १० शिलिंग तनखाह है. ४५ सालभरमें कुछ सुधार न हुए. उपरान्त ३ पौन्डका कर इन्होंके सिरपर लग रहा है. यह बारेमें दाद लेनेपर मैं मेरी फर्ज समजता हूं और आप सबकी सहायतासे बजाउंगा. अन्तमें मि० गेब्रीयलका और सभापतिका आभार मानकर सभा विसर्जन हुई.

लार्ड सेलबर्नकी दक्षिण आफ्रिकाकी यात्राका ब्यौरा.

लार्ड सेलबर्न दो महीनेतक दक्षिण आफ्रिकामें भ्रमण करेंगे. जिसका ब्यौरा इस प्रकार है:—

आप बुधवार ता० २० वीं सप्टेम्बरको ११ बजे [illegible]में आवेंगे, २१ वीको वहांसे निकलेंगे. २२ वीसे २४ वी तक रस्टेनबर्ग, २५ वीसे २८ वीतक झीरस्ट, २९ वीको ओटोशुप, ३० वीसे ३ री अक्टोबरतक लीच्टनबर्ग, ४ थीसे ५ वी तक क्लेर्कसडोर्प, ६ ठीसे ८ वीतक पोचेस्त्रुम, ९ वीको क्रुगर्सडोर्प, १० वीसे १२ वीतक हेरिस्मिथ, १३ वीसे १९ वीतक नातालमें सैर करेंगे. २० वीसे २१ वीतक फीकसबर्ग, २२ वी बोकंस्ट्रुम, २५ वीसे २६ वीतक अरमीलो, २७ वीसे ३० वीतक करायसी, ३१ वीसे १ ली नवम्बरतक केरोलीना, २ रीको बेलफास्ट, ३ रीको बारबरटन ४ थी को कुमाटीपुर्ट, उपरान्त लार्ड साहेब देखने लायक प्रधान प्रधान स्थल देखेंगे.

कलकत्तामें विराट सभा.

बङ्गालके अङ्गच्छेदपर आन्दोलन.

[गत अगुस्त सोमवार.]

सन्ध्याको ५ बजे सभा होनेवाली थी; किन्तु ढाई बजे हीसे टाउनहालकी ऊपरी मंजिल लोगोंसे भर गई. खबर मिली, कि बारह बजनेके पहले हीसे वहां आदमियोंका समागम आरम्भ हो गया था. स्थानाभाववश लौटनेके भयसे कितने ही लोगोंने पहलेसे आकर स्थानाधिकार कर लिया था. तीन बजते बजते विशाल हालमें तिल रखनेको जगह बाकी न रही. उधर लोगोंका दल उमंडा चला आता था. धीरे धीरे धक्काबाजी शुरू हुई,—जिस जगह थोडी बहुत जगह थी, वह भी भर गई. इसी समय तालियां बजने लगीं. बाबू सुरेन्द्रनाथ आये. सुरेन्द्रनाथ बाबू बडी मुश्किलसे यह विशाल मनुष्यसागर पार करके ऊंचे आसन पर समासीन हुए. इसके उपरान्त आप खडे हुए और अपनी स्वाभाविक मधुर और ऊंची अवाजमें कहने लगे,—"आप लोगोंमें कोई कोई कृपा करके नीचे जाइये. वहां भी वक्तृताका बन्दोबस्त किया गया है. यहां अधिक भीड होनेपर निश्चय ही दुर्घटना हो जायेगी. आपकी बातसे कितने ही आदमी नीचे चले गये. इसि तीनके उपरान्त जो लोग आये, वह ऊपर जगह न पाकर नीचेकी सभामें वक्तृता सुनने चले गये.

कहते है, कि टाउनहालमें ऐसी विराट सभा कभी नहीं देखी थी. चार बजनेके उपरान्त क्रमशः बडे बडे आदमियोंका आगमन होने लगा. साडे चार बजते बजते कितने ही महाराजे राजे और अमीर रईस आ गये. इनमें कुछ लोगोंका नाम इस प्रकार है:—महाराज मणीन्द्र चन्द्र, महाराज जगदीन्द्रनाथ राय, महाराज सुर्यकान्त आचार्य्य चौधरी, राजा रणजीतसिंह, राजा प्यारी मोहन मुखोपाध्याय, मैमनसिंहके राजकुमार और बाबू सुरेन्द्रनाथ बन्द्योपाध्याय. इनके अलावा बाहरके भी कितने ही रईस और प्रतिष्ठित लोग प्रतिनिधि बनकर आये थे.

पौने पांच बजे बाबू सुरेन्द्रनाथने उठकर कहा:—टाउनहालमें इतने आदमी आये हैं, कि ऊपरके हालमें तो वह समा ही नहीं सके, किन्तु नीचेके हालमें भी समा नहीं रहे हैं. इसके लिये निश्चय हुआ है, कि ऊपरके हालमें नीचेके हालमें और मैदानमें तीनों जगह तीन सभायें की जायें. नीचे और बाहरके मैदानमें भी उपयुक्त वक्तागण वक्तृता देंगे. इसके उपरान्त 'मिरर' सम्पादक नरेन्द्रनाथ सेनके प्रस्तावसे कासिमबाजारके महाराज मणीन्द्र चन्द्र नन्दी बहादुर सभापति चुने गये. महाराज बहादुरने

एक सुललित वक्तृता दी. इसपर तालियां बजीं और आनन्दध्वनि हुई. उपरान्त सभामें पांच प्रस्ताव पेश किये गये और समर्थित हुए.

पहले प्रस्तावका मर्म्म इस प्रकार है. "समस्त बङ्गवासियोंका आतंर प्रतिवाद अग्राह्य करके,—समस्त बङ्गालियोंकी सामाजिक, नैतिक और शिक्षासम्बन्धी उन्नतिके मूलमें विघ्न डालकर बङ्गके टुकड़े टुकड़े किये जानेके लिये जो कायदा बनाया गया है, बङ्गवासीमात्र इस सभामें उपस्थित होकर उसका प्रतिवाद करते हैं यह सभा भारत सिक्रतरसे आवेदन करती है, कि वह अङ्गच्छेदकी आज्ञा मन्सूख करें

दूसरा प्रस्ताव—सरकारने छिपकर, देशके लोगोंके मतामतकी अपेक्षा न करके और व्यवस्थापक सभामें इसबारेके प्रस्तावोंसे उपेक्षा करके जो मन्तव्य प्रकाश किया है, उसमें देखा गया है, कि काट छांट पहलेके निर्दोषकी अपेक्षा बहुत बढ़ गया है। पहले किसीको स्वप्नमें भी मालूम नहीं था, कि बङ्गदेशका इतना अंश अलग कर दिया जायेगा

तीसरा प्रस्ताव—जितने दिनोंतक सरकार बङ्गविच्छेदकी व्यवस्था रद्द न करेगी, उतने दिनोंतक बङ्गालका कोई आदमी, विलायती चीजोंका व्यवहार न करे. इसके लिये अनेक स्थानोंमें जो सभायें समितियां हो रही हैं, इन सबके साथ आजकी विराट सभा सम्पूर्ण सहानुभूति रखती है. विलायतके अधिकांश भारतकी बातोंपर ख्याल नहीं करते उनके ध्यान देनेके लिये ही यह प्रस्ताव किया जाता है.

चौथा प्रस्ताव—धीरतासे और राजनीतिसम्मत उपायसे अङ्गच्छेदकी आज्ञा मनसूख करानेकी चेष्टा जान लड़ाकर करना होगी. इसके लिये एक कमिटी बनेगी. कितने ही लोग इसके सदस्य होंगे, जरूरत पड़नेपर सदस्योंकी संख्या बढ़ा दी जायेगी.

पांचवां प्रस्ताव—पहले और दूसरे प्रस्तावकी नकलें वाइसरायकी मार्फत भारत-सिक्रत्तरीके पास भेजी जायेंगी

इसके उपरान्त राय यतीन्द्रनाथ चौधरीने सभापतिको धन्यवाद दिया. उनकी वक्तृतामें खूब तालियां बजीं और आनन्दध्वनि हुई. बाद सन्ध्याके सात बजे सभा भङ्ग हुई.

टाउनहालके निचेवाले हालमें भी विराट सभा बैठी थी. श्रीयुक्त भूपेन्द्रनाथ बोस सभापति हुए थे. टाउनहालके सामनेवाले मैदानमें कोई पांच हजार आदमी एकत्र हुए थे. यह सभामें माननीय अम्बिकाचरण मजमुदारने सभापतिका आसन लिया था. दोनों सभामें ऊपर लिखे पांचों प्रस्ताव यहां भी उपस्थित किये गये और स्वीकृत हुए. सन्ध्याका अंधेरा घिर आनेसे सभायें भङ्ग हुई थीं.

समाचार.

पक्षीकी गति—बलूनद्वारा सफर करनेवालोंका कहना है, कि जमीनसे ऊंचेमें ऊंचे कोई पक्षी १,३१५ फूट उड़ सकें.

जर्मनीकी पैदास—जर्मनी प्रायः ६ करोड़ मनुष्योंकी बस्तीवाला देश है. यह देश अपनी ही पैदाससे उतनी बस्तीका पोषण करनेमें शक्तिमान है.

एक जागीरका विस्तार—रूसी झार पास कोई कितनी जागीर है. उसमें एक दीका विस्तार १०,००,००,००० एकर है. यह विस्तार इङ्गलान्डसे तिगुणा है.

सरदारोंका राजीनामा—टोकियोंमें खबर है, कि मारशल ओयामाकी सरदारी निचे चार सरदार है. जिसमें दोने राजीनामा दे दिये है. एकका नाम नोगी और दुसरेका कुरुकु है. लड़ाइ दरम्यान दोनोंने बहुत ही वीरता दिखाइ है.

जापानमें पारलामेन्ट—बड़ा प्रधान बेरन काटस्युरा प्रजासे कह चुका है, कि आगामी महिने जापानी पारलामेन्ट बैठेगी. प्रजामें असन्तोष फैलनेके लिये, समझते है कि अब जो प्रधानमन्डल प्रधान पदपर है, उन्हें नये प्रधानमन्डलको जगह देना पड़ेगा.

सन्धिका ढेंढेरा—विस्मयकी बात है, कि मारशल लॉ जाहेर करके सन्धिका ढंढेरा प्रकाश किया, तभी यलवाखोर लोगोंने टोकियोमें कुछ तूफान नहीं मचाया है. यह समय पिछे किसी तरहका तूफान नहीं हुआ है. आगेकी तरह शहरमें ट्राम गाड़ियां दौड़ रही है. दिनपर दिन प्रजामें शान्ति फैल जा रही है.

युवराजके सैरकी धूमधाम—अबके जाड़ेमें विलायतके कितने ही बड़े आदमी भारत जायेंगे. अभीसे विलायतमें पी. एन्ड ओ. कम्पनीके जहाजी आफिसमें धूम पड़ गई है. यह कम्पनी उस समय दो नये जहाज हिन्द भेजेगी. हिन्दमें भी नये नये तार लगानेका बन्दोबस्त हो रहा है. विलायतसे युवराजके साथ कोई डेढ सौ नौकर आवेंगे. इनके अलावा उनके भारतीय कर्मचारी भी उनके साथ रहेंगे. अखबारोंके प्रतिनिधि भी बहुत आवेंगे. लन्डन शहरमें अभीसे हलचल पड़ गई है अखबारोंके सम्वाददाताओंके लिये खास बन्दोबस्त किया जायगा. सबको सरकारकी ओरसे पास मिलेगा लन्डनके सम्वाददाताओं और भारतके अङ्ग्रेजी पत्रवालोंके अतिरिक्त बारह हिंदुस्थानी समाचारपत्रोंके सम्वाददाता साथ रहेंगे. शाही दल तीन भागोंमें विभक्त किया जायगा. प्रथम ट्रेनमें सम्वाददाता लोग प्रस्थान करेंगे, दूसरीमें स्वयं युवराज और उनके सहचर वर्ग, और तीसरीमें नौकर चाकर और असबाब रवाना किया जायगा.

रोकड़ बजार भाव.

	शी.	पे.	शी.	पे.
मोजा चावल ...	१६	०	१७	०
मीमरी „ ...	२१	०	२२	०
एफ. एफ. डी. आर ..	१५	६	१६	०
एफ. डी. आर. ...	१४	६	१५	३
चीनी सक्कर ...	१८	६	१९	०
टूटा चावल ...	१८	०	१९	०
अरहरकी दाल ...	१६	०	१७	०
मसुरकी दाल ...	१६	०	१७	०
मुंगकी दाल ...	२२	०	२३	०
उड़दकी दाल ...	२१	६	२२	६
चने ...	१७	०	१८	०
चनेकी दाल ...	१७	०	१८	०
मटर ...	१६	०	१८	०
मोलीस ...	७	०	७	६
कच्चा तेल १ गेलन .	३	०	३	२
रेंडीके तेल „ ...	२	६	२	८
मिठा तेल „ ...	२	१०	३	०
नालीयर तेल „ ...	२	३½	३	०
सफेद चीनी ...	१७	०	१८	०
पिली „ ...	१७	६	१८	०
पीकल (नाताल) ...	१४	०	१५	६
आटा (फलावर) ...	८	६	९	०
सुपारी मद्रासी १ रतल	०	६	०	८
मीरची „	०	५	०	५॥
घी केप. (पेटी) १...	६०	९	७२	६
पारार्फीन कीरोसीन १ केस	६	३	६	६
„ व्हाइट रोस „	७	०	७	३
„ „ गेलन	१२	६	११	३
नलीयर १०० ...	१२	०	१५	०
फली ...	१२	०	१३	०
नीमक (लिवरपुलका)				
बस्ता एकका	४	६	५	०
५ नेसनलका ...	२०	६	२१	६

இந்தியன் ஒப்பினியன்.

வாராந்தரப்பத்திரிகை

செட்டாங் பீனிக்ஸ், 1905ஸு செப்டம்பர் 23உ சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

விசுவாவசு வருஷம் புரட்டாசிமாதம்.

கிழமை.	இங்-தே.	திதி.	நட்சத்.	யோகம்.
ஞா	24-9	த-ம	பூசம்	சித்த
தி	25-10	ஏ-து	ஆயி	சித்த
செ	26-11	து-தி	மகம்	சித்த
பு	27-12	தி-ச	பூரம்	அமிர்
வி	28-13	ச-அ	உத்தி	மரண
வெ	29-14	பிர	அஸ்	அமிர்
ச	30-15	தசி	சித்	மரண

மார்க்கட் விலை.

	முதல்	வரை.
மாஞ்சர் அரிசி.	16/-	17/-
பீம்டி அரிசி.	1-1-0	1-2-0
பருப்பு.	16/-	17/-
மைசூர் பருப்பு	16/-	17/
சோளம்.	7 -	7.6
கல்லெண்ணை.	2.10	3 -
கடுகெண்ணை.	3 -	3.2
தேங்கா யெண்ணை.	2.11	3 -
செட்டாங் சர்க்கரை	17 -	19/-
சிகப்பு "	18 -	19
ஜிரிகள் "	14 -	15.6
கோதுமை மாவு	8.6	9
பாக்கு	6 பென்ஸ்,	8பெ
மிளகா	5 "	5½
நெய்	3-10-9	3-12-6
போர்பின் சேஸ்	6.3	6.6
ஷீடி ஒயிட் ரோஸ்	7 -	7.3

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கையொப்பக் காரர்கள் சென்ற வருஷத்துக்குச்சேரவேண்டிய கையொப்பத்தொகையும் நிகழும் வருஷத்தின் தொகையும் தாமதிக்காமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாய்க்கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

கையொப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை வாரந்தோறும் கிடைக்காமலிருந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத்தெரியப்படுத்தும்படிக் கேட்டுக்கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மெயில்.

செட்டாங் வருகிற மெயில்.

கல்கேனா இம்மாதம் 21உ புறப்பட்டு சீஸ் கொழும்பு, ரோசக் கல்ல நடைக்கும் போகும்.

இந்தியா ஆப்பிரிக்கா மெயில்.

மிர்சாபூர் அக்டோபர் 2உ புறப்படும்.

சாகியூர் அக்டோபர் 5உ புறப்படும்.

சயின்டி, டெலாகோவா பே, அல்லது பேரா அல்லது கல்கத்தா.

"இந்தியன் ஒப்பினியன்"

பீனிக்ஸ்செட்டாங்,

சனிக்கிழமை.

1905ஸு செப்டம்பர் 23உ

ஜப்பானியர்.

சமாதானத்துக்குப் பிந்தின கலகம் ஜப்பானியதேசத்தில் இன்னும் நடந்துகொண்டிருக்கிறது. வெற்றி அடைந்ததற்குப்பிரயோஜனமாய் பொருள் பெற்றிருக்கவேண்டியது அவசியமென்று நினைக்கிறார்கள். ஆனால் பரிசுத்திருந்த ஜப்பானியர்களானவர்கள், இனி யுத்தஞ்செய்வதில் பின்வாங்குவோம், உயிர்ச்சேதமென்னும், அதனால் பயனடைவதில்லையென்னும், சமாதானமே உசிதமென்னும் எண்ணுகிறார்கள். யுத்தத்திற்குப்பின் ஜப்பானியர் பலவகையிலும் லாபமடைந்திருக்கிறார்கள். போர்ட்டார்தர் கோட்டை, துறைமுகம், இருப்புப்பாதை, ஷகாலின் தீவு, போர்க்கப்பல்கள் முதலியவையில் பொருள் முதலியவைக்கு மேலான பயன் உடையவை; இனி மஞ்சூரியா, கொரியாமுதலிய தேசங்களில் ஜப்பானியர் வியாபாரம் மிகவும் விரிவாக நடக்கும். இவ்விஷயங்களினால் தேசமெல்லாம் ஜப்பானின் அதிகாரத்தில் பெருகி

மடையும், ஜப்பானிய சக்ரவர்த்தி தம்முடைய வேலைக்காரர் ஒருவரை யுத்தங்களைத்தடுக்கவும்பி எதிரிபலத்தை எதிர்த்துவரும்படி ஆக்கியாபித்ததாகவும், அவரால் இனி யுத்தத்தை நடிப்பதில் அதிக நன்மை உண்டாகமாட்டாதென்னும் தெரிந்துக்கொண்டபின்புதான் சமாதானவிஷயத்துக்கு இணக்கமானதாகத்தெரிகிறது.

இந்தியாவின் நிலைமை.

பசிக்குக்குமேற்பட்ட வருஷகாலங்களாக இந்தியா அந்நிய தேச அரசர்களால் ஆளப்பட்டு வருவது எல்லாருக்கும் அறிந்த விஷயம். இதற்குக்காரணம் என்ன? முதலில் சாதிவேற்றுமையினால் உண்டாகிய மாறுபாடேயாகும். இந்தியாவில் அல்லியமதங்கள் சிக்கியிருப்பதால் உண்டாகிய பிரிவினையும் அதுவேயாகும். இந்தியதேசங்களில் பலமதங்களைத்தழுவியவர்கள் ஒருதேசத்தில் வசித்தபோதிலும் அவர்களுக்குள் மாச்சரியத்தையும் ஆசாரவகையால் தாழ்மையும் மேன்மையும் பாராட்டுவதில்லை. இதனிற்க தேசப்பொதுநன்மைக்குக் குறைவாமல் ஒற்றுமையுடன் தேசாபிமானத்துடன் தேசகாரியங்களை நடத்திவருகின்றார்கள். தேசகாரியங்களில் மதக்கோட்பாடுகளை அவர்கள் கலப்பதில்லை. நம்மவர்களோ மதத்தினால் மாறுபடும் விஷமாச்சரியத்தை மேற்கொண்டு ஒருவருடன் ஒருவர் போராடி வெளியார் ஆதிக்கத்திற்கு இடங்கொடுத்து வருகிறார்கள். தேசகாரியத்தில் மதம், சாதிவேற்றுமைகளைப் பாராட்டாமல் ஒற்றுமையுடன் நடக்காதவரையில் நம்மவர்களின் அடிமைநிலை

யில் நம்மைவிட்டு நீங்காது. இந்தியாவிற்கு இக்குறைநேர்ந்த காலம் சாதிவேற்றுமை வகுக்கப்பட்டகாலத்தின் பிற்பாடென்று நிச்சயமாய்ச்சொல்லலாம். உலகத்தில் வேறெந்ததேசத்திலும் இந்நிலைமையான கட்டுப்பாடில்லை. ஆகையினால் அந்தேசம் சுதேச அரசாட்சியைவிட்டு நீங்காமலிருக்கிறது. ஒவ்வொருவரும் தங்கள் மதவிஷயத்தில் நிலைமையுடன் இருக்கவேண்டியது அவசியமே. ஆனால் அதனால் தேசகாரியங்களில் வேற்றுமைப்பட்டிருப்பது மிகவும் பேதமையாகும். இப்பேதமையே நமக்குள் வேற்றுமையை விளைத்து தேச அபிமானத்தை வேரறுத்துவிட்டது. தேசாபிமானம் சற்றேனுமிருக்குமாகில் சுதேசத்தொழில்கள் நாளடைவில் கெட்டு மறைந்துபோகவும் அன்னிய தேசங்களிலிருந்துவரும் போலிப்பொருள்களை இந்தியர்கள் ஒருபோதும் கையாடிவரமாட்டார்கள்.

தற்காலத்தில் இந்தியர்கள் கல்வியிலும் நாகரிகத்திலும் விருத்தியடைந்திருப்பதாக நினைக்கின்றார்கள். இக்கல்வியாலும் நாகரீகத்தாலும் தேசமடைந்த பலனென்ன? ஆதிகாலத்திலுள்ள செல்வாக்கும், கைத்தொழிலும் அடியோடு நீங்கிவிட்டதல்லாமல் வேறுவிருத்தியென்பதில்லை. இந்தியாவில் கிடையாதபொருளுலகத்திலில்லை. அப்பொருள்களை இதரதேசங்களுக்கு விற்று, விற்றவிலைக்கு நாலுமடங்கு அதிகங்கொடுத்து மறுபடியும் நாமே வாங்குகிறோம். இதுதானா நாகரீகத்தின் பயன். நம்மவர்களின் கல்வி பெரும்பாலும் இராஜசன்னதியத்துக்கு அடுத்ததே அல்லாமல் தேசவிருத்திக்குரிய கைத்தொழில் விருத்திக்கல்ல. இப்பதியில் வசித்துவரும் ஜப்பானியரின் நிலைமை சிலவருஷங்களுக்குமுன் எப்படி இருந்தது. இப்போதிருக்கும் நிலைமை என்ன. இதன் இரகசியத்தைத் தெரிந்து நம்மவர்களும் நடந்தால் அப்பிரீர்த்து இதர்மும்பு நீங்கி சுகத்தைப்பெறலாம்.

வைகறை.

இப்பத்திரிகையின் ஒரு பிரதி நமக்கு அனுப்பப்பட்டது. அதைப்பார்க்க மிகவும் சந்தோஷமடைந்தோம். தேசம் நாகரிகம் அடைவதற்கும் சீர்திருத்தத்திற்கும் பத்திரிகை அவசியமானது. நாம் பத்திரிகைகளைப் பிரசுரிக்க முயன்றுவருவதுபோலவே அப்பத்திரிகை வாசிப்பவர்களுக்கு எளிதில் விளங்கும் நடையையும் பொருளையும் நன்றாய்த்தெரிந்தெழுதுவது அளவற்ற நன்மையை உண்டாக்கும். மாதாந்தரப்பத்திரிகைகள் புஸ்தகரூபமாக இருப்பதுதான் முறைமை. ஆனால் அதற்கு அதிகச்செலவு நேரிடும். வியாபார ஸ்தானம் பரங்களிலுந்தான் அநேகமாய் இரோப்பிய பத்திரிகைகள் நடைபெற்றுவருகின்றன. இப்பத்திரிகை விருத்தி அடையும்படியாகச் சுதேசாபிமானமுடையவர்கள் ஆதரித்துவருவார்களென்று நம்புகிறோம்.

வித்வான் பரமானந்தர்.
ஆறாவது பிரசங்கம்.

பழைமையான சரித்திரங்களைத்தெரியவிரும்புவது மனுஷ சுபாவத்துக்குரியது. அவ்வறிவினால் மனதிற்கு விநோதம் உண்டாகும். முன்னோர்களின் வாழ்நாள் முறைமையும் புலப்படும். அவைகளில் சிறிது இன்று உங்களுக்குத் தெரியப்படுத்துகிறேன். இந்தியாவின் வடபாகத்தில் உள்ள காக்கேச மலைநாட்டில் ஒருவகைச்சாதியார் குடியிருந்துவந்தார்கள். இக்காலம் சரித்திரங்களின் மூலமாகத்தீர்க்கப்படாதது. அவர்கள் ஒரே தெய்வத்தை வணங்கிவந்தார்கள். பாஷையும் ஒன்றே. ஆரியரெனப்படுவோர். அங்கிருந்து வடமேற்கே ஐரோப்பாகண்டத்திற்குச்சிலரும் இந்தியாவிற்குச்சிலரும் சென்று குடி ஏறினார்கள். ஐரோப்பாவிற்சென்ற வகுப்பினர் பலபகுதிகளாய்ப்பிரிந்து பிரித்தானியத்தீவு, ஜெர்மனி, பிரஞ்சு, ஸ்பேயின் முதலியதேசங்களில் குடியேறி வெவ்வேறு பெயர்களைப்பெற்றார்கள். மாதா, பிதா, முதலிய முறைப்பெயர்களும் வேறு எண்பெயர்களும் இப்பலதேசத்தினருடைய பாஷைகளில் ஒற்றுமைப்பட்டிருப்பதால் ஆதிகாலத்தில் இவர்களெல்லாம் பேசியது ஒரு பாஷை என்று பாஷாசாஸ்திரிகளால் ஏற்றுக்கொள்ளப்படுகிறது. அதுபோலவே சமஸ்கிருதமானது மற்றபாஷைகளைவிட பழைமையானதென்றும் சிலரால் அங்கீகரிக்கப்படுகிறது. ஆரியர்கள் குடியேறியபின் இந்தியாவிற்கு ஆரியவருஷமென்று பெயர்வழங்கிவந்தது. கிரேக்கர் படையெடுத்துவந்தபோது அவர்களடைந்த சிந்துநதியின் பெயரினால் ஆரியவருஷத்தை இந்தியாவென்று பெயரிட்டுவழங்கினார்கள். அப்பெயரே இன்னும் வழங்கிவருகிறது. அக்காலத்தில் ஆரியர்கள் வேதமொன்றே உடையவர்களாக இருந்தார்கள். அவ்வேதம் எளிதில் அறிவது கூடாமையால். அதற்கு உதவியாக வேதாங்கங்கள் இயற்றப்பட்டன. அவையாவன. ஓதுமுறை, இலக்கணம், கூத்து, சோதிடம், வைதிகவியல், சந்தோவிசிதி என ஆறாகும். வேதத்தை ஓதுமுறையைக்கற்பிப்பது ஓதுமுறையாகும்; இலக்கியத்துக்கு ஏற்பட்ட விதிவிலக்குகளை விவரிப்பது இலக்கணம்; கூத்தின் முறைகளைப்பற்றிச்சொல்லுவது கூத்தாகும். திதி, வாரம், யோகமுதலியவற்றை விவரிப்பது சோதிடமாகும்; வைதிக கருமங்களை முடிக்கும் முறைமையைக்கூறுவது வைதிகமாகும்; சந்தோபேதங்களுக்குரிய அட்சரங்களைக்கற்பிப்பது சந்தோவிசிதி என்று சொல்லப்படும். வேதாங்கங்களின் பின்பு உபநிஷத்துக்கள் இயற்றப்பட்டன. அதன்பின் சூத்திரங்கள் எழுதப்பட்டன. கிரீக் சக்கரவர்த்தி மஹாசிகந்தர் இந்தியாவிற்குத் தம்முடைய சேனைகளுடன் வந்து சிந்துதேசத்தைக்கைக்கொண்டார். அத்தேசத்தின் சிறந்த கல்வித்திறமையையும் நாகரீகத்தையும் அறிந்து மிகவும் புகழ்ந்துபேசினார். அக்காலத்தில் சிறந்த வித்வானாக இருந்த ஒரு இந்துவைத் தம்முடைய தேசத்துக்குக் கூட்டிக்கொண்டுபோனார். சிலநாள் வழிநடந்துபோனபின் அவ்வித்துவான் நோய்க்கவினால் நலிவுகொண்டிருந்தார். அவர் நோய்த்தபின் ஒன்றும் சாப்பிடப் பிரியமற்றவராக இருந்தார். இதைச்சக்கிரவர்த்திக்குத் தெரிவித்தார்கள். சக்கிரவர்த்தி வித்துவானை நோக்கி சாப்பிடாமலிருக்கும் காரணமென்னவென்று கேட்டார். அதற்கு வித்துவான் "இதுகாலம்வரையில் நான் நோய்கண்டதில்லை. ஆத்துமா தேகநிலையினாலேயே நோயுண்டாகிறது. நோய்த்த சரீரத்துடன் உயிர்வாழ்தலில் பயனில்லை" என்று விடைகொடுத்துச் சிலநாளையில் மரணமடைந்தார். இக்கதையினால் அக்காலத்தவர்களின் வாழ்க்கை நன்றாய் விளங்குகிறது. மைதா கோரஸ் என்னும் இ

கிரேக்க தத்துவசாஸ்திரி இந்தியாவை தரிசித்தபோது அங்குள்ள நகரங்கள் அதிக விசாலமுடையதாகவும் செல்வம், கல்வி, நாகரீகம் முதலியவைகளினால் குடிகள் சிறப்புற்றிருந்ததாகவும், அந்தச சரித்திரங்களில் எழுதப்பட்டிருக்கிறது. இந்திய தத்துவசாஸ்திரங்களை ஆராய்ச்சிசெய்து அவைகளைத் தமதுதேசத்தில் பரவச்செய்துவந்தார். கணிதம், வைத்தியம் ரசாயனம் முதலிய சாஸ்திரங்கள் மற்றுதேசத்தார் அறியுமுன் இந்தியாவில் பூரணமடைந்திருந்தன. கிரேக்கரும் அறபியரும் இங்கிருந்துதான் கற்றார்கள். பின்பு மனுகாலத்தில் தர்மசாஸ்திரத்தை எழுதிவைத்தார். அக்காலத்தில் இந்தியர்கள் நான்கு வருணமாக வகுக்கப்பட்டார்கள். முதலாவது பிராமணர், இவர்கள் வேதமோதுதலும் வைதீகம் வழுவாமல் நடைபெறவித்தலும் கடமையுடையவர்கள். இரண்டாவது க்ஷத்திரியர். இவர்கள் கடமை குடிகளுக்குத் தீங்குவராமல் காத்தல். மூன்றாவது வைசியர். இவர்கள் கடமை மேற்சொல்லிய இரண்டுவகுப்பாரையும் போஷிப்பதற்குப்பொருள் சம்பாதித்தல். நான்காவது சூத்திரர். இவர்கள் கடமை மேற்சொன்ன மூன்றுவகுப்பினருக்கும் அவர்கள் ஒழுக்கங்கள் நிறைவேறும்படி வழியும் செய்தல். புராணகாலங்களில் அநேக சொற்சுவை பொருட்சுவை அமைந்த புராணங்கள் இயற்றப்பட்டன. அவைகளில் ராமாயணமும் பாரதமும் முக்கியமானவை. தசரதராசர் ஒருநாள் வேட்டைக்குப்போயிருக்கையில் அடுத்த ஆற்றில் யானை தண்ணீர்குடிக்கும் சத்தம்போற்கேட்டது. அச்சத்தத்தின்வழியே அம்பினையெய்தார். அப்போது அங்கிருந்து மனிதன் அழுகிறக்கும் குரல்கேட்டு அரசர் போய்ப்பார்க்கையில் ஒரு பாலியன் அம்பினாலடிபட்டு பரிதாபமடைந்திருப்பதைப்பார்த்து மிகவும் இரக்கங்கொண்டு அவனருகில்போய் நீ யாரென்று கேட்டார்.

(இன்னும்வரும்.)

குற்றவழக்கு.

கிங்ஸ்டோர்ப்பிலுள்ள டர்னர் என்னும் ஐரோப்பியரிடம் வேலை செய்துவந்த மாதன் என்னும் இந்தியன் தன் எஜமானியை அடித்ததாகக் குற்றஞ்சாட்டப்பட்டான். இவன் தன் எஜமான் தன்னை தண்டித்தால் எஜமான் குழந்தையை அடிப்பது வழக்கம். சிலநாட்களுக்குமுன் ஒருநாள் குழந்தை அழுகைச்சத்தம் கேட்டது. எஜமானி போய்ப்பார்த்தபோது மாதன் குழந்தையை அடிக்கக் கண்டாள். எஜமானிக்குக்கோபமுண்டாகி மாதனை அடித்தபோது அவன் தன் கையிலிருந்த கைத்தடி முனையினால் பலமுறையும் அடித்தான். கொல்லும் எண்ணத்துடன் அடித்ததாக வாதி வாக்குமூலம் கொடுக்கப்பட்டது. ஆனால் ஜூரிகள் கடினமாக அடித்ததாக அபிப்பிராயங்கொடுத்தார்கள். செஷன் நீதிபதி அக்குற்றவாளிக்கு [illegible] வருஷம் கடினகாவலும், 15 அடியும் தண்டனைவிதித்தார்.

சமாச்சாரம்.

கந்தமூலம் சாப்பிடுபவர்களின் இருதயம் மாமிசம் சாப்பிடுபவர்களின் இருதயத்தைவிட சீக்கிரம் நடைபெறுகிறது. சிறுகுழந்தைகளின் எலும்புக்குள், நரம்புவழியே இரத்தம் ஓடிப்பாய்வதுபோலவே விரைவாக ஓடிப்பாய்கிறது.

—x—

வேல்ஸ் இளவரசி இந்தியா போகுங்காலத்தில் அங்குள்ள இந்திய சீமாட்டிகளால் வந்தனோபசாரப்பத்திரம் கொடுக்கப்படும்.

—x—

வட ஐரோப்பாவில் குடியிருக்கும் லாப்தேசத்தினர் தங்கள் உடம்பை எக்காலத்திலும் கழுவுவதில்லை.

—x—

மண்டபமென்னும் ஊரிலிருந்து இராமேஸ்வரத்திற்கு இருப்புப்பாதை போடும்படியாக உத்திரவாகி இருக்கிறது. இது தென் இந்தியா இருப்புப்பாதையின் ஒரு கிளையாகும்.

—x—

புனாவா, தண்ணீர்வேலை ஒட்டலில் ஒரு ஐரோப்பியன் ரிவால்வரால் தன்னைத்தானே சுட்டுக்கொண்டு இறந்துவிட்டான். பிரேதம் அவன் படுக்கையினின்றே எடுக்கப்பட்டது.

ஜப்பான், யோக்கோமா என்னுமிடத்தில் 600 ருஷியகைதிகள் ஓட்டலில் இருக்கிறார்கள்.

—x—

மெடகாஸ்கரில் சுரங்கங்களிலிருந்து விலையுயர்ந்த கற்கள் வெளிப்படுத்தப்படுகின்றன. இந்நகருக்கு வரவர நல்ல செழிப்பு உண்டாகும்.

—x—

சென்றவாரம் பார்பர்டனில் கல்மழை பெய்தது. விழுந்த கற்கள் கோழிமுட்டை பருமன் உள்ளது, இதனால் பழவகைத்தோட்டங்களுக்கும் சில புதிய கட்டடங்களுக்கும் சிறிது கெடுதல்.

—x—

சென்றவாரம் போர்ட்எலிசபத்தில் பெய்த பலமான மழையினால் லோரி நதியில் வெள்ளம் பெருகி பக்கத்திலுள்ள வீடுகள், காம்டோன் பாலம், ஸ்டேஷன், கூடாரங்கள் முதலியவைகளையெல்லாம் அடித்துக்கொண்டு போய்விட்டது. சிலருக்கு உயிர்ச்சேதமும் நேர்ந்திருக்கலாம். இதற்குமுன் இந்த ஆற்றினால் யாதொருசேதமும் நேரிடவில்லை.

—x—

டிரான்ஸ்வால் பிரமியர் சுரங்கத்தில் அதிக மதிப்புள்ள வைரங்கள் எடுக்கப்படுகின்றன.

—x—

சென்றவாரம் ஜோஹானஸ்பர்க்கு ராண்டேயிலுள்ள சீனர்கள், "மூன் பெஸ்டிவல்" என்னும் திருவிழாக் கொண்டாடினார்கள்.

—x—

இந்தியாவில் சில இடங்களில் பஞ்சம் மேலிட்டபடியால் ஏழைஜனங்கள் பசியினால் வருந்தி உயிரிழக்கிறதாக அறிகிறோம். இந்நிலைமையைப்பற்றிச் சரியாகக்கவனிப்பாரைக் காணோம். அய்யோ பரிதாபம்.

—x—

சென்றவாரத்துக்குமுன் ஜோஹானஸ்பர்க் பிரஞ்சு ராண்டேயிலில் 3 சீனர்கள் விபத்தால் மரணமடைந்தார்கள்.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - P.O. BOX 1869.

A. M. KHARVA,

GENERAL MERCHANT.

UPPER MURCHISON ST.,

LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer,

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 178,

BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

R. NARASOO,

Indian and General Merchant.

Outfitter and Draper.

Boot and Shoe Warehouseman

INDIAN SILKS A SPECIALITY.

KAFFIR TRUCK, &c., &c.

BARBERTON.

TRANSVAAL.

P.O. Box 36.

Telegraphic Address: "NARASOO."

A. LATIEF,

General Dealer, - - - -

- - Outfitter and Draper,

BARBERTON,

TRANSVAAL.

P.O. Box 84.

TEL. ADDRESS: "LATIEF."

SUN Insurance Office.

PAYNE BROS., Agents,
WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसे पुराणी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापण पौंड ३०,००,०००.
अर्जी करनेसें कमतीमें कमती माव मिलेगा

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમા ઓફીસ જેની મુડી પાં ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની છે. વળી અરજી આપવાથી ઓછામા ઓછા ચાલુ ભાવો મળી શકશે.

பூலோகத்தில் முதல் நெருப்பு ஆபீஸ், மூலதனம் லெட்சு பவுன் மூப்பது லட்சம், மனுக்கும் கொடுத்தால் மிகக் குறைந்த விகிதம்.

MAHOMED ENUS

INTERPRETER,

22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.

મહમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ. કેપ ટાઉન.

HOSSEN EBRAHIM,

GENERAL DEALER,

1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,

And 25 Duke Street, WOODSTOCK.

Goods Supplied on Commission.

M. A. BODANIA & CO.,

GENERAL DEALERS.

A great variety of Clothing, Drapery, Hardware, and Fancy and Rough Goods.

Box 48, NYLSTROOM.

Tel. Address: "BODANIA."

એમ. એ. બોડાણીઆ એન્ડ કું૦
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી, ફેન્સી સામાન, હાર્ડવેર વીગેરેનો સ્ટોક રાખનાર સસ્તી તથા સરસ સ્તો. બોક્સ ૪૮. નીલસ્ટ્રુમ.

M. J. MAHOMED,

470 & 478 CHURCH ST.,

MARITZBURG.

Tel. Add.: "Moosa."
Telephone No. 208.

મુસા જાનમહમદ.
૪૭૦—૪૭૮ ચર્ચ સ્ટ્રીટ, હોલસેલ અને રીટેલ, મરચંટ. એન્ડ ઇમ્પોરટર.
મેરીત્સબર્ગ.
ફેન્સી, ન્યુ ગ્રાંડ; ન્યુકેસલ, ઓરેંજ ફ્રી સ્ટેટ, અમસ્ટર્ડામ.

હિંદી દવાખાના.

આ દવાખાનામાં દરેક જાતની દવા પુરી પાડવામાં આવે છે. બહાર ગામના ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. દરદીઓની ઉપર ખાસ ધ્યાન આપી ઉમદા ટ્રીટમેંટ કરવામાં આવશે. ઘોડા અને ખચરની દવા અમારે ત્યાંથી મળશે.

૩૬૦ પાઇન સ્ટ્રીટ અથવા ૧૨૨૫, અમગેની રોડ સ્ટેશનની બાજુમાં.

हिन्दी दवाखाना.

इसी दवाखानामें हर किसमकी दवा मिल सकती है. बहार गांवके ओरडरोपर सम्पूर्ण ध्यान लगाया जायगा.

दर्दीओपर ध्यान लगाकर उमदा ट्रीटमेन्ट की जायगी.

घोडे और टटूकी दवा भी हमारे यहां मिल सकती है.

मिलनेका पता-
३६० पाइन स्ट्रीट,
और १२२५ अमगेनी रोड
स्टेसनकी पास.

இந்திய மருந்துக்கடை.

சகலவகை மருந்துகளும் விலை சல்லிசமாக விற்கப்படும். வேண்டியவர்கள் கேகிலவது போஸ்ட்டு மூலமாவது பெற்றுக்கொள்ளலாம். அடிமிருக கண்ட வியாதிகளுக்கும் குதிரை வியாதிகளுக்கும் மருந்து கிடைக்கும். வெள்ளை, மேகரணம், அசீரணம், வாதம், இருமல், தலைநோய், காக்காவலி, பெண்கள் வியாதி.

இந்திய மருந்துக்கடை, 360 பைன் ஸ்டிரீட், டர்பன், அம்கேனி ரோட் ஸ்டேஷனுக்கு அருகில்.

ખાનગી ઈંગ્રેજી ગુજરાતી નિશાળ.

જે તા. ૨૬ મી જુન ૧૯૦૪ થી ખોલી છે.

ગુજરાતી તથા ઈંગ્રેજી પુસ્તકો, કોપીઓ, પાઠમાળાઓ, મીનીમ બુકો, વગેરે તૈયાર છે. અને તેજ બુકોથી અભ્યાસ ચાલે છે. વધુ હકીકત માટે લખવું અગર મળવા મેહેરબાની કરવી.

સેવીલ સ્ટ્રીટ, સુરતી | એમ. એલ. પટેલ
મસીદ પાસે, ડરબન | હેડ માસ્તર.

FOR SUITS TO MEASURE

GO TO

Makanjee Bros.,

OUTFITTERS.

152, Grey Street.

FOR

Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO

VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT.

Subscription Rates.

"INDIAN OPINION."

Yearly Subscription (Natal)	12/6.
Half Yearly	7/6
Quarterly	4/-
Yearly Subscription (South Africa, England and India) ...	17/-
Half Yearly	9/-
Quarterly	5/-

Country subscribers should add cost of exchange when sending cheque.

INDIAN AFRICAN LINE.

Calcutta 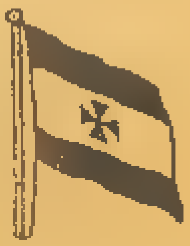 Direct.

S.S. 'MIRZAPUR,' Oct. 2nd 'GHAZIPUR,' Nov. 5th,

सीधी कलकत्ता जानेवाली स्टीमर.

"मीरजापुर" नामकी स्टीमर यहांसे ता० २ री अकटोबरके रोज और "गाजीपुर" ता० ५ वीं नवेम्बरके सीधी कलकत्ता जानेके लिये रवाना होगी. यह स्टीमर बहुत जलदसे दौडनेवाली है.

यह स्टीमरमें खासगी मुसाफरोंके लिये अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. पासेंजरों अपनी मुसाफरी बडी मजेसें और शान्तिसें करते हैं सगवड उत्तम प्रकारसें की गई है, इसलिये कलकत्ताके सत्तावालों तरफसें सर्टिफिकेट पा चुके हैं. दुसरी कम्पनीकी स्टीमर कई कई बन्दर करती जानेसें पासेंजरो तकलीफ पाते हैं, ऐसी तकलीफ इस स्टीमरमें नहीं है और आदमी आरामसें देश जा सकते हैं. उपरान्त खलासी भी यह स्टीमरमें इन्डियन है.

यह कम्पनीकी सभी स्टीमरोंमें अच्छा बन्दोबस्त करनमें आया है. विशेष खबरके लिये निचे लिखे पत्ते पर एजन्टोंसे मिलनेसें मालूम होगा.

डीवाल बोलवे कुं०
पोइन्ट.

बी. इब्राहीम इस्माइल कुं०
नां. ११४, ११६ और ११८ कमरशीयल रोड. डर्बन.
बोकस नम्बर १२५.

લકતાની સીધી સ્ટીમર.

ઉપલી "મીરઝાપુર" નામની સ્ટીમર અહીંથી તા૦ ૨ જી અકટોબરને આશરે સીધી "કલકત્તા" માટે ઉપડી જશે. અને "ગાઝીપુર" તા૦ ૫ નવેમ્બરે ઉપડી જશે. આ સ્ટીમર ઉતાવળી ચાલની હોવાથી જલદી પહોંચશે.

આ સ્ટીમરમાં મુસાફરોને માટે ખાસ સગવડ કરવામાં આવી છે તેથી મુસાફરોને ઘણા આરામથી જવાની સારી તક છે. ખલાસી દેશી છે. તમો બીજી સ્ટીમરો દરેક બંદર કરતી જતી હોવાથી લાંબે વખતે દેશ પહોંચે છે જ્યારે અમારી સ્ટીમરો અહીંથી ઉપડી પરબારી હિંદુસ્થાન જતી હોવાથી થોડી મુદતમાં પોંચી શકાશે. વધુ વીગત માટે નીચેને સરનામે ખબર કાઢશો.

ડીવાલ બોલવે કું૦
પોઇન્ટ.

બી૦ ઇબ્રાહિમ ઇસ્માઇલની કું૦
નાં. ૧૧૪, ૧૧૬ અને ૧૧૮, કોમરસીયલ રોડ, ડરબન.
પોસ્ટ બો૦ ૧૨૫.

மேற்கண்ட ஸ்டீமர் மிகவும் உறுதியானதும், விஸ்தாரமும், ஓட்டத்தில் அதிக வேகமும் குணங்கள் இருக்க சகிக்கவுமுமானது. இந்த மிர்சாப்பூர் என்னும் ஸ்டீமர் அக்டோபர் மாதம் 2உ கல்கத்தாவுக்கு இங்கிருந்து பாஸிஞ்சர் ஏற்றிச்செல்லும்.

காஜிப்பூர் என்னும் ஸ்டீமர் நவம்பர் 5உ புறப்படும்.

இது பாஸிஞ்சர் சந்தோஷத்திற்காகச் செய்யப்பட்டுள்ளது. குணங்கள் கொஞ்சமும் குறைக்கத்தக்கதல்ல. இந்த ஸ்டீமருக்கு கல்கத்தாவில் பலமான சர்டிபிகேட் கிடைத்திருக்கிறது. அநேக பிரயாணிகள் சிறு கப்பல்களில் ஏறி அதிக கஷ்டமடைகிறார்கள். அவ்விதம் போவதில் கஷ்டமேயொழிய சௌகரியம் இராது. எங்கள் ஸ்டீமரில் வரும் பிரயாணிகளுக்குக் கஷ்டமில்லாமல் இந்தியா கொண்டு சேர்ப்போம்.

எங்கள் கப்பலில் வேலைபார்ப்பவர்கள் எல்லோரும் இந்தியர்கள். இந்தக்கம்பெனியின் ஸ்டீமர் இங்கிருந்து மாதாந்தரம் கல்கத்தாவுக்கு நேரே போகும். பிரயாணிகளுக்கு சௌகரியமுடன் இடம் கொடுக்கப்படும். மற்ற முக்கிய காரியங்களுக்கு அடியிற்கண்ட ஏஜண்டருக்கு எழுதித்தெரிந்துகொள்ளலாம்.

டேவால் அண்ட்கோ,
பயின்ட்,
டர்பன்.

பி. இப்ராஹிம் இஸ்மாயில் அண்ட்கோ,
நெ. 114, 116 அண்ட் 118.
கமர்ஷியல் ரோட், டர்பன்.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS:
J. GARLICK, Cape Town; G. E. HANDS, Resident.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કેરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગાર્લીક, કેપટાઉન.

જી. ઇ. હિન્ડસ, ડરબન.

સર્વ જાતનો માલ.

સઘળી રકમનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, ચાસણીઓ, ચાંદી, જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ૰ કેરમનની કંપની સાથે લાંબા વખતથી વેપાર કરેલા છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલો છે, તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે. અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

સી. દાદા ઓસમાન.

,, ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

Established 1864.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .

. . . Direct Importer

—OF—

Indian and other Oriental Merchandise

—FROM—

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

10 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG (P.O. Box 4081.)

PRETORIA, Multan House, 242 Church St. (P.O. Box 224.)

BULAWAYO (P.O. Box 486.)

BARBERTON. SALISBURY. KIMBERLEY.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

L. DONNELLY

Wood, Coal & Produce Merchant.

Delivery guaranteed to any part of Durban and suburbs.

Wattle Block (20/-) a speciality.

Corner of GREY & PRINCE EDWARD STREETS

DURBAN.

સરકારી સરવેયર.

ઘરકને માટે ઘણી કાળજીથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.

૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इजनेर.

माहकोंका काम बहुत ध्यानसें संतोष क किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन.

ஜெ. எ. சோரல்

கவர்மெண்டு சர்வேயர்.

பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்,

டர்பன்.

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams, Curry Powder, Chutneys, Cayenne Pepper, White and Black Pepper, Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.

Box 63, Durban.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૰

દરેક જાતના લાકડા તથા ઇમારતનો સામાન.

પોઇંટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कं.

बहुत रकमका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पॉइंट रोड, डर्बन.

அயல்தேசங்களிலிருந்து மர இறக்குமதிசெய்து பெரியவியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். வீடுகட்டுவதற்கான ஒவ்வொருவகை மரங்களும் கிடைக்கும்.

ஆர்பிரோ அண்டுகோ.,

பயிண்டு ரோட் டர்பன்.

ROYAL

Exchange Assurance.

FOUNDED 1720 A.D.

CAPITAL £4,000,000

FOR FIRE ASSURANCE.

H. FELLOWS-SMITH,

Incorporated Accountant,

Chief Agent,

Equitable Buildings, Smith St., Durban.

MONEY TO LEND in Large or Small Sums

રોયલ એક્સચેંજ વીમા કંપની.

સને ૧૭૨૦ માં સ્થપાણી.

મુડી પૌં. ૪,૦૦૦,૦૦૦

આગના વીમાની શાખાના મુખ્ય એજંટ

એચ. ફેલોસ્મીથ.

ઇક્વીટેબલ બીલ્ડીંગ

સ્મીથ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

પૈસાની નાની મોટી રકમ ધીરવામાં આવશે.

வி. G. கா. சூரியநாராயண

சாஸ்திரியாரவர்கள் இயற்றிய

தமிழ் புத்தகங்கள்.

தமிழ் மொழியின் வரலாறு.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

HAJEE HABIB

CALCUTTA HOUSE,

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of

Rugs, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Crockery, &c.

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL

[illegible]

A trial Solicited.

Tel. Add: BAGDAD. P. O. Box 51.

346, Prinsloo Street, PRETORIA.

Abdoola Hajee Khan Mahomed

General Merchant & Importer,

CHURCH SQUARE

Opposite, Government Buildings.

Telegraphic Address: "MOONSTONE." P. O. Box 99.

POTCHEFSTROOM.

E. M. PATEL,

General Dealer, Wholesale & Retail,

MARKET SQUARE,

POTCHEFSTROOM,

AND AT THE LOCATION.

S. D. BOBERT,

General Importer, Wholesale and Retail Merchant.

Cheapest House in the Market Square.

BRANCH: AT

LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay

Retail and Wholesale Merchant.

Market Square, P.O. Box 55,

POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother

Direct Importer & General Merchant,

POTCHEFSTROOM, Trans.

P.O. Box [illegible] Tel. Add. "[illegible]"

D. I. Varyava,

GENERAL MERCHANT,

King Edward Street, P. O. Box 100,

POTCHEFSTROOM.

Amod Mamoojee Patel,

GENERAL MERCHANT,

S.A.C. Cantonment, P.O. Box 35,

POTCHEFSTROOM.

Tel. Ad. "Mamoojee." Transvaal.

ABDOOL RAHMAN,

MERCHANT,

POTCHEFSTROOM.

Tel. Address: "RAHMAN."

P.O. Box 13.

MOOSA HASSEN,

General Dealer,

KING EDWARD STREET,

AT THE MILL,

POTCHEFSTROOM.

AYOB MOHAMED,

[illegible]

MARKET SQUARE,

PIETERSBURG.

Box 134. Tel. Add "AYOB"

L. MULCHAND,

Indian

Silk Merchant

Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.

75 William Street,

CAPE TOWN.

H. LANGLEBEN,

Wholesale Clothier & Manufacturer,

327 Pine Street, Durban.

IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.

Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.

[illegible]

એચ. લેંગ્લીબન,

[illegible]

૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

P. V. SANGHAVEE,

Head Office: 29, Grey St., Durban.

Branch: 31 Erza Street [illegible]

COMMISSION AGENT,

Importer of Rice, Dholl, Ghee, Oil, Gunny Bags, etc.

મડાગાસ્કર સોપ્લાઇ કું૦

[illegible]

मडागास्कर सीपमेन्ट कम्पनी.

[illegible]

सेन्ट्रल क्रियेमरी स्टोर, डर्बन.

The largest Importer in South Africa of MILITARY CLOTHING

Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers, Coats, Waistcoats, etc.

J. LANDAU,

337 Pine Street, Durban.

Head Office: 13 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.

[illegible]

૩૩૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

[illegible]

Ismail Amod Kajee,

GENERAL MERCHANT & DEALER,

[illegible]

KRUGERSDORP.

R P. BHATT, *Watchmaker & Jeweller,*

MANUFACTURER OF INDIAN JEWELLERY,

P. O. BOX 529. 120 GREY STREET, DURBAN.

વૉચ મેકર એન્ડ જુવેલર

સોના ચાંદીના દાગીના બનાવનાર.

સોના રૂપાના તમામ જાતના ગેરેનટીનો માલ આ દુકાનેથી મળશે. જેવાંકે, બીંટીઓ, બંગડી, હીરા, વિગેરે મરદ તથા ઓરતોને પહેરવાના તમામ જાતના ઓરડરનો માલ નમુના પ્રમાણે વાયદાસર કરી આપવામાં આવશે. દાગીના ખરીદનારને વેચવાની અગર બદલવાની ખાએશ કરે તો તે વખતે મજુરી કાપી વજન પ્રમાણે બાદ કરી પુરા નાણાં વસુલ દેવામાં આવશે. સારી જાતનાં અસલ રેલ્વે પાસ ઘડીઆર પાંચ વરસની ગેરેન્ટીથી મળે છે. દરેક જાતનાં ઘરાં અને સસ્તાં ઘડીયાળો તૈયાર છે. ભાગ્યુ તુટ્યુ કામ ધ્યાન દઇ ખાત્રીપુર્વક જલદી સમારી આપવામાં આવશે. બહાર ગામના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે.

આર. પી. ભટ
વૉચ મેકર એન્ડ જુવેલર,
૧૨૦, ગ્રે સ્ટ્રીટ.
પો. બોક્ષ, ૫૨૯, ડરબન.

हरएक किसमके सूवर्ण व चांदीके हिन्दुस्थानी गहनें.

हमारे यहां हरएक किसमके सोना व चांदीके हिन्दुस्थानी दागीने गेरन्टी साथ तैयार मिलेंगे. जैसे—बेसर, कड़ा, हंसली, नथीया, चुड़ी इत्यादी.

खरीदनेवालेको फिर बिकना होगा, तो मजदुरी निकाल कर दुसरा सम्पूर्ण दाम चुकाया जायगा.

आरडरका माल ठहराये वक्तपर बनाया जायगा.

हरएक किसमकी घड़ी हमारे यहां गारन्टीसे मिलेंगे. रीपेर काम ध्यान लगाकर खात्रीसे जलद किया जायगा.

बहार गांवके आरडरपर सम्पूर्ण लक्ष दिया जायगा.

आर. पी. भट,
१२० ग्रे स्ट्रीट, डर्बन.
पो. औ. बोक्स ५२९.

மேல்கண்ட கடையில் தங்கம் வெள்ளியினால் நகைகள் செய்யப்பட்டிருக்கிறது. வேண்டியவர்களுக்கு காரண்டியுடன் விற்கப்படும். நகை விபரம் கம்மல், கத்திரிபாவலி, முருகு, கால்காப்பு, கொலுசு இன்னும் பலவித நகைகளும் கிடைக்கும். மேல்கண்ட நகைகளை வாங்குவோர்கள் வாங்கி உபயோகித்து திருப்பக் கொண்டு வந்தாலும் கூலி நீக்கி நகை நிறைப்படி கிரயம் மாத்திரம் கொடுக்கப்படும். வேறு புதிய ஆடர்கள் கொடுத்தாலும் மேலான விதமாய்ச் செய்து கொடுக்கப்படும். கனவான்களே! எங்கள் நகையை நீங்கள் ஒருதடவை வாங்கி உபயோகித்துப்பாருங்கள். தவறாதீர்கள்.

[illegible]

ஆர். பி. பட், 120 கிரே ஸ்டிரீட், டர்பன்.

EBRAHIM CAMROODEEN.
GENERAL MERCHANT.
Natal Leaf Tobacco a Speciality.
[illegible] (Camroodeen's Buildings)
Tel. [illegible]

DADA OSMAN,
General Merchant & Commission Agent,
130 QUEEN STREET, DURBAN.
P.O. Box [illegible] Tel Add. "PURBANDER,"
ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસમાન.
જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.
બોક્ષ ૯૮. ૧૩૯, ક્વીન સ્ટ્રીટ,
ડરબન.

Mahomed Hassen Ismail,
ASIAN CASH STORE,
General Dealer and Produce Buyer,
[illegible] Street and [illegible] Russell Road,
PORT ELIZABETH,
[illegible]
Address all correspondence to [illegible] Union Street

S. PEERBHOY BUTLER,
GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER
Turkish Cap of every description a speciality
606 WEST STREET, DURBAN.

HASSIM JOOMA.
GENERAL MERCHANT
Head Office—370 Pine Street.
Branch—Leribe, Basutoland.
HOUSES TO LET.

SUN CIGARS . . . .
SUMATRA CHEROOTS,
BOER TOBACCO . . .
VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c.
At Lowest Wholesale Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,
132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.
સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરૂટ બોર વા ઇન્ડીઆ ટોબ્યાકો વગેરે જાતની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.
સન બ્રેન્ડ ટોબેકો વર્કસ,
૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.
Have a large stock of
RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,
Directly Imported from India.
343 PINE STREET, DURBAN
Tel. Address: "FABULAR," Durban.

Abdool Hack Mahomed Ismail & Company,
Wholesale and Retail Merchants.
DIRECT IMPORTERS OF
All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.
RATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES.
121 GREY STREET, DURBAN.
Branch Office—Indian Location, Joh'burg.
Head Office—Tirpatur, Madras.

Printed and Published by M. H. Nazar, International Printing Press, Phœnix, Natal.

PRICE 3D. REGISTERED AS A NEWSPAPER.

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phoenix, Natal, Saturday, 30th September, 1905. No. 39.

P.O. Box 124. Telephone 514.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis AND Sarees.

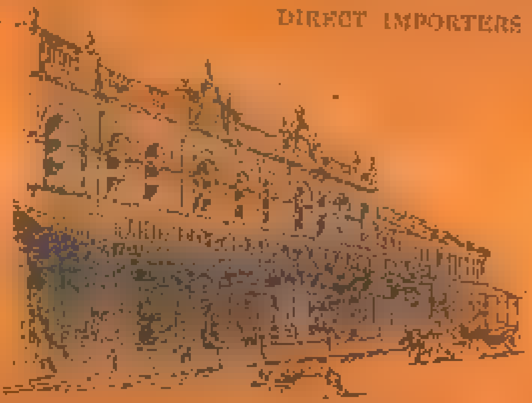

Rugs, Shawls, Boots AND Shoes, etc., etc

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

ભાડે આપવાનાં છે.

ફર્સ્ટ એવન્યુમાં અવન હોટેલનો નીચલો માળ, તથા પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટમાં મોટું ગુદામ. કારખાનાં, મીટીંગ વિગેરે માટે ઉપયોગનું છે. ભાડું સસ્તું. નીચેને સીરનામે લખો.

ચોખા, દાળ રંગના ચીરટ બનાવવાનો તમાકુ હમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

કેપ સ્નુક ફીશ આવી પોહોંચી છે બાબ બજાજ પ્રીફામ તેમજ કલકતા, મુંબઇ અને વિલાયતથી સર્વ જાતની બરનો માલ આવી પુગો છે અને ઘરાકોને અરજ કરવામાં આવે છે કે આગળ જેમ ઓરડર મોકલતા તેવીજ રીતે ઓરડર મોકલી ઉપકાર કરતા રહેશો.

જાલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.

૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

TO LET.—Ground Floor of Avon Hotel, in First Avenue, and a large Warehouse in Prince Edward Street. They can be used either as Workshops, for Meetings, or any purpose. Rent cheap.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Cocoanuts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Snoek, Fish, Skins of various kinds, &c.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

AT—

JALBHOY SORABJEE BROS.,

110 Field Street, Durban.

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have always on stock:—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,

118 COMMERCIAL RD., DURBAN.

Cable & Tel. Add. "Kathorlan."

Telephone 234.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337, PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY—

125 FIELD STREET.

P.O. Box 97. Tel. Address: "MIANKHAN," Durban Telephone No 855

EAST INDIAN TRADING Coy.

GENERAL MERCHANTS and Direct Importers of all kinds of GROCERIES, SOFT GOODS, etc., etc.

102 Queen Street, Durban. P.O. Box 696.

Tel. Address: "PORBANDAR."

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર કુરફુર્સ્ટ તા. ૧૪ મી અકટોબરના રોજ ઉપડશે.

" સોમાલી તા. ૨૮ મી

ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી રહેશે જે, "જગ્યા નીચે" ફાલકામાં છે અને ખોરાક પાણી વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે, હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે. ... પોરબંદર. સ્ટીમર ... તા. ૩૦ મીના ઉપડશે તે પોરબંદર થઇ મુંબઇ જશે વાસ્તે કાઠીઆવાડ જનારાઓ આ તક ચુકશો નહી.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ટેમ્પસર આવી ટેમ્પસર ઉપડી ટેમ્પસર પહોંચે છે. વાસ્તે ઉતારૂઓ [illegible] ... પાછળથી હેરાન થવું ન પડે. વધારે ખબર નીચે ... છપાય છે તે મંગાવવાથી મળશે.

[illegible] ધ્યાનમાં રાખજો કે સ્ટીમર સોમાલી, સુલતાન, કુરફુર્સ્ટ, જનરલ ને [illegible] ખલાસી રેશી છે જેમાં ફાલકામાં છે અને ખોરાક પાણી વિગેરેનો બંદોબસ્ત છે. હિંદુ મુસલમાન સારૂ અલગ અલગ છે અને જંગબાર બદલવું નહિં પડશે. [illegible] ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી ... છે પણ તેમ નથી.

ઓસમાન અહમદ.
કમરૂદીન બીલ્ડીંગ, ગ્રે સ્ટ્રીટ
પી. ઓ. બોક્ષ ૧૨૬, ડરબન.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.
ગારડીનર સ્ટ્રીટ
ડરબન.

MOOSA OSMAN & CO.

Wholesale and Retail

Merchants & Direct Importers,

[illegible] CHURCH STREET,
MARITZBURG, Natal.

મુસા ઓસમાન એન્ડ કું૦

ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોરટર્સ,

પી.એમ.બર્ગ, નાતાલ.

કચરા રામજી પટેલ,

હુંટર અને કમીશન એજન્ટ,

પી. ઓ. બોક્સ ૬૦૯. ડરબન.

खरी सीक्का

सुशोभित और सस्ता.

मनपसन्द और नमुनेदार अक्षरोंसे रबर स्टांप बनाया जाता है.

इन्टरनेशनल प्रिन्टींग प्रेस,

फीनीक्स, नाताल.

USEFUL BOOKS

MODERN LETTER-WRITER (Seventh Ed.) Containing 635 letters. Useful to every man in every position of life for daily use. Re. 1 2as. post free.

[illegible] (Third Edition) [illegible] collection of phrases, idioms, proverbs, etc., with their explanations and proper uses. Rs. [illegible] 2as. post free.

EVERY DAY DOUBTS & DIFFICULTIES (in reading, speaking and writing the English language) (Third Edition), Re. 1, 2as. post free.

HAND-BOOK of ENGLISH SYNONYMS (Third Edition) Explained and illustrated, [illegible] right use of synonymous words in composition, Re. 1, 2as. post free.

SELECT SPEECHES of the GREAT ORATORS, vols. I and II.—Help to write idiomatic English, to improve the oratorical and argumentative powers, etc. Each vol. Re. 2, 4as. post free.

WONDERS OF THE WORLD (in Nature, Art and Science), Re. 1, 2as. post free.

To be had of The Manager, "INDIAN [illegible]" OFFICE, No. 108 [illegible] ROAD, CALCUTTA.

M. E. TILLY,

Wholesale & Retail Merchant,

Box 103. KIMBERLEY STREET,

KLERKSDORP.

[illegible]

[illegible]

விசேஷ விளம்பரம்.

[illegible]

[illegible]

369, [illegible]

વેચવાની છે.

ખેતી અથવા ટેંરાને લાયક ૨૫૦ વીઘા જમીન

ડે. પોરટશેપસ્ટોન પાસે, ઉમઝીન્ટો.

વધારે ખુલાસા માટે પુછો.

એમ. આર. ડી. એસ ચેટી

૩૬૯ પાઇનસ્ટ્રીટ, ડરબન.

ABDOOL GAFFOOR & Co.,

Arabian and General Merchants and Drapers.

[illegible] Commercial Road, Maritzburg.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Shirts, Gloves, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and stylish Goods.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office: [illegible] Commercial Road, Maritzburg.

Branches: [illegible] Commercial Road, Maritzburg.

And at Mooi River.

Tel. Address: "Hassan Mahomed."

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL

Arabian Merchant & Direct Importer,

[illegible] COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG.

Branches: [illegible] Commercial Rd., Maritzburg.

And at Mooi River.

[illegible]

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, GROCERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTION.

Telegraphic Address: "[illegible]"

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Attar of all kinds and Groceries, &c.

120 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods

—AT—

122 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers,

208 Church Street, Pretoria.

P.O. Box [illegible] Tel. Add.: "Tayob"

P.O. BOX 441.

ઈ૦ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર, Tel. Address: "ABOOBAKER"

તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નં૦ ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing,	Skirts,	Bibs,
Blouses,	Underskirts,	Bonnets,
Night-gowns,	Children's Fancy Goods,	Bootees,
Combinations		Hats,
Chemises,	Frocks,	Wool Shawls.

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

ખાજા ખાશો કે મસાલેદાર ધારી?

जंडुमहाराज मीठाईवाला

१५९, ग्रे स्ट्रीट, डर्बन.

हमारे यहां हरहमेश गरमागरम घीकी मीठाई, सेव और पकौड़ा तैयार मिलेंगे.

ઘીની મીઠાઈ

સ્વાદીષ્ટ! ગરમાગરમ! અને વળી ગમે તે વખતે! ચોખા ઘીમાં—સુતરફેણી, મગજ લાડુ, ધારી, બુંદી, મેસુબ, જલેબી, જાંબુ, ખાજલી, સેવ, ભજીઆં વીગેરે ઘીમાં બનાવેલાં તઈયાર મળશે તેલ બીલકુલ વાપરવામાં આવતું નથી.

ખાસ ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપી માલ વખતસર અને સરસ બનાવી આપીએ છીએ. બહારગામના ઓરડરનો માલ રેલવે મારફત વખતસર ચડાવીએ છીએ

જે૦ દલપત એન્ડ કું૦

૧૫૯, ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

ADAM H. G. MAHOMED,

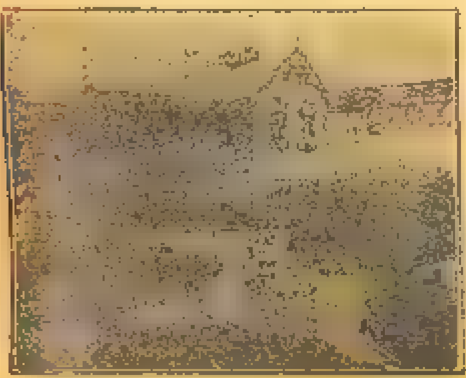

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "ADAMGOOL," CAPETOWN.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars,

MANUFACTURED BY THE

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

11B, STATION ROAD, BRICKFIELD.

P.O. Box [illegible] JOHANNESBURG.

PROPRIETOR—R. S. DORABJEE.

Special Quotations for the Wholesale Trade.

— A TRIAL [illegible] —

Sample Cigars sent Post Free on application.

• Castle Cash Stores. •

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS,

HANOVER STREET.

CAPETOWN.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

53 & [illegible] LEUWEN STREET,

CAPE TOWN.

BRANCHES—272 Caledon Street, 295 Long Street.

ટરકીશ ફેઝ ટોપીઓ.

ઇંગલીશ ફેક્ટરીની બનાવેલ.

ઊંચો માલ સસ્તા ભાવ.

ઘણીજ નમુનદાર, શોભીતા રંગની "ફેઝ" ટરકી ટોપીઓ, છુટક તથા જથાબંધ ફીફાયત ભાવે અમારે ત્યાં મળશે. બહાર ગામ સારી પેકીંગ કરી મોકલવામાં આવશે. "હિન્દુ ફેઝ" નો સારો જથ્થો ગોડા દીવસમાં આવી પુગશે.

S. R. Sarfudin, Importer,

100 Queen St. P.O. Box 73, Durban.

એસ. આર. સરફુદીન.

૧૦૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ, બોક્સ ૭૩ ડરબન.

P.O. Box 363. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co., *Wholesale Merchants,*

467 SMITH STREET, DURBAN.!

ફેન્સી કાપડના ખાસ વેપારી. ઊંચામાં ઊંચી નવી તરેહનો માલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "ફુસકવારના સીવવાના મશીન" ના નાતાલ વાંસવાલ અને ઓરેંજ રીવર કોલોની વીગેરેના ખાસ આડતીઆ. "જનરલ સોફ્ટ ગુડ્સ" અને કાફુરીઅરનો માલ તરેહ તરેહ જાતનો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવે છે.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.
JOHANNESBURG - - - - - - - P.O. BOX 1869.

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.
UPPER MURCHISON ST.,
LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer,

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 178.
BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

R. NARASOO,

Indian and General Merchant,
Outfitter and Draper.
Boot and Shoe Warehouseman

INDIAN SILKS A SPECIALITY.

KAFFIR TRUCK, &c., &c.

BARBERTON,
TRANSVAAL.

P. O. Box 26.
Telegraphic Address: "NARASOO."

A. LATIEF,

General Dealer, - - - -
- - Outfitter and Draper,

BARBERTON,
TRANSVAAL.

P.O. Box 84.
TEL. ADDRESS: "LATIEF."

Subscription Rates.

"INDIAN OPINION,

Yearly Subscription (Natal)	12/6
Half Yearly	7/6
Quarterly	4/-
Yearly subscription (South Africa, England and India) ...	17/-
Half Yearly	9/-
Quarterly	5/-

Country subscribers should add cost of exchange when sending cheque.

SUN Insurance Office.

SUN FIRE OFFICE FOUNDED 1710

PAYNE BROS., Agents,
WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसें पुराणी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापण पौंड ३०,००,०००,
अर्जी करनेसें कमतीमें कमती भाव मिलेंगे

દુનીઆમાં સૌથી જુની આગના વીમા ઓફીસ જેની મુડી પૌં ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની છે. સખી અરજીવાળાથી ઓછામાં ઓછા ભાવ આપો મળી રહશે.

[illegible]

MAHOMED ENUS

INTERPRETER,
22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.
મહમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બુટન સ્ટ્રીટ. કેપ ટાઉન.

HOSSEN EBRAHIM,

GENERAL DEALER,
1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,
And 25 Duke Street, WOODSTOCK.
Goods Supplied on Commission

M. A. BODANIA & CO.,

GENERAL DEALERS,
A great variety of Clothing, Drapery, Hardware, and Fancy and Rough Goods.
Box 48, NYLSTROOM.
Tel. Address: "BODANIA."

એમ. એ. બોડાનીઆ એન્ડ કુo
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી, ફેન્સી સામાન, હારડવેર વગેરેનો સ્ટોક રાખનાર સસ્તી તથા સરળ સસ્તો. બોક્સ ૪૮. નીલીસ્ટ્રુમ.

M. J. MAHOMED,

170 & 178 CHURCH ST.,
MARITZBURG.

Tel. Add.: "Moosa."
Telephone No. 201.

મુસા જાનમહમદ.
૧૭૦-૧૭૮ ચર્ચ સ્ટ્રીટ, હોલસેલ અને રીટેલ, મરચંટ. એન્ડ ઇમ્પોરટર.
મેરીત્સબર્ગ.
બ્રેન્ચ, ન્યુઈંગ્લાંડ, ન્યુકેસલરોડ, ઓટોમન્સ રેડ, આમસીંકસી.

હિંદી દવાખાના.

આ દવાશાળામાં દરેક જાતની દવા પુરી પાડવામાં આવે છે. બહાર ગામના ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. દરદી ઓની ઉપર ખાસ ધ્યાન આપી ઉમદા ટ્રીટ મેંટ કરવામાં આવશે. ઘોડા અને જાનવરની દવા અમારે ત્યાંથી મળશે.

૩૬૦ પાઇન સ્ટ્રીટ અથવા ૧૨૨૫, અમજેની રોડ સ્ટેશનની બાજુમાં.

हिन्दी दवाखाना.

इसी दवाखानामें हर किसमकी दवा मिल सकती है. बहार गावके ओरडरोंपर सम्पूर्ण ध्यान लगाया जायगा.

दर्दीओंपर ध्यान लगाकर उमदा ट्रीटमेन्ट की जायगी.

घोडे और टट्टूकी दवा भी हमारे वहां मिल सकती है.

मिलनेका पता-
३६० पाइन स्ट्रीट,
और १२२५ अमगेनी रोड
स्टेशनकी पास.

இந்திய மருந்துக்கடை.

[illegible]

இந்திய மருந்துக்கடை, 360 பைன் ஸ்டிரீட், டர்பன். அம்கேனி ரோட் ஸ்டேஷனுக்கு அருகில்.

ખાનગી ઈંગ્રેજી ગુજરાતી નિશાળ,

જે તા. ૨૬ મી જુન ૧૯૦૪ થી ખોલી છે.

ગુજરાતી તથા ઈંગ્રેજી પુસ્તકો, કાપીઓ, પાઠમાળાઓ, બીગીન બુકો, વગેરે તૈયાર છે. અને તેજ બુકોથી અભ્યાસ ચાલે છે. વધુ હકીકત માટે લખવું અગર મળવા મે૦ કરવી.

સેવાય સ્ટ્રીટ, મુરરી | એમ૦ એલ. પટેલ
મસીદ પાસે, ડરબન | સ્કુલ માસ્તર.

P. V. SANGHAVEE,

Head Office: 201 Grey St., DURBAN.
Branch: 34 Ezra Street, CALCUTTA.
COMMISSION AGENT,
Importer of Rice, Dholl, Ghee, Oil, Gunny Bags, etc.

FOR
Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,
WRITE TO
VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT.

INDIAN AFRICAN LINE.

Calcutta Direct.

S.S. 'MIRZAPUR,' Oct. 2nd 'GHAZIPUR,' Nov. 5th,

सीधी कलकत्ता जानेवाली स्टीमर.

"मिरजापुर" नामकी स्टीमर यहांसें ता० २ री अक्टोबरके रोज और "गाजीपुर" ता० ५ वीं नवेम्बरके सीधी कलकत्ता जानेके लिये रवाना होगी. यह स्टीमर बहुत जल्दसे दोडनेवाली है.

यह स्टीमरमें खासको मुसाफरोंके लिये अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. पासेंजरों अपनी मुसाफरी बडी मजेसें और शान्तिसें करतें है सगवड उत्तम प्रकारसे की गई है, इसलिये कलकत्ताके सत्तावालो तरफसें सर्टिफिकेट पा चुके है. दुसरी कम्पनीकी स्टीमर कई कई बन्दर फरती जानेसे पासेंजरो तकलीफ पातें है, ऐसी तकलीफ इस स्टीमरमें नहीं है और आदमी आरामसें देश जा सकतें है. उपरान्त खलासी भी यह स्टीमरमें इन्डियन है.

यह कम्पनीकी सभी स्टीमरोंमें अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. विशेष खबरके लिये निचे लिखे पते पर एजन्टोंसे मिलनेसे मालूम होगा.

डीवाल बोसवे कुं०
पोइन्ट

बी. इब्राहीम इस्माइल कुं०
नां. ११४, ११६ और ११८ कमरशीयल रोड, डर्बन.
बोक्स नम्बर १२५.

કલકતાની સીધી સ્ટીમર.

ઉપડશે "મીરઝાપુર" નામની સ્ટીમર અહીંથી તા૦ ૨ જી અકટોબરને આસરે સીધી "કલકત્તા" માટે ઉપડી જશે અને "ગાઝીપુર" તા૦ ૫ નવેમ્બરે ઉપડી જશે. આ સ્ટીમર ઉતાવળી ચાલની હોવાથી જલદી પહોંચશે.

આ સ્ટીમરમાં મુસાફરોને માટે ખાસ સગવડ કરવામાં આવી છે તેથી મુસાફરોને ઘણુ આરામથી જવાની સારી તક છે, ખલાસી દેશી છે. વળી બીજી સ્ટીમરો દરેક બંદર કરતી જતી હોવાથી લાંબે વખતે દેશ પહોંચે છે જ્યારે અમારી સ્ટીમરો અહીંથી ઉપડી પરબારી હિંદુસ્તાન જતી હોવાથી થોડે મુદતમાં પોંચી શકશે. વધુ વીગત માટે નીચેને સરનામે ખબર કાઢશો.

ડીવાલ બોસવે કુાં૦
પોઇન્ટ.

બી૦ ઇબ્રાહિમ ઇસ્માઇલની કુાં૦
નાં. ૧૧૪, ૧૧૬ અને ૧૧૮, કોમરસીયલ રોડ, ડરબન.
પોસ્ટ બો૦ ૧૨૫.

மேற்கண்ட ஸ்டீமர் மிகவும் உறுதியானதும், விஸ்தாரமும், ஓட்டத்தில் அதிக வேகமும் குணங்கள் இருக்க சகிக்கயோக்கியமானது. இந்த மிர்சாப்பூர் என்னும் மரக்கலம் அக்டோபர் மாதம் 2உ கல்கத்தாவுக்கு நேரிருந்து பாசிஞ்சர் ஏற்றிச்செல்லும்.

காசிப்பூர் என்னும் ஸ்டீமர் நவம்பர் 5உ புறப்படும்.

இது பாசிஞ்சர் ஏற்றுமதிக்காகச் செய்யப்பட்டுள்ளது. ஜனங்கள் சௌக்கியமாய் வசிக்கத்தக்கது. இந்த ஸ்டீமருக்கு கல்கத்தாவில் பலமான சர்டிபிக்கட் கிடைத்திருக்கிறது. அநேக பிரயாணிகள் சிறு கப்பல்களில் ஏறி அதிக கஷ்டமடைகிறார்கள். அவ்விதம் போவதில் கஷ்டமேயொழிய சௌகரியம் இராது. எங்கள் ஸ்டீமரில் வரும் பிரயாணிகளுக்குக் கஷ்டமில்லாமல் இந்தியா கொண்டு சேர்ப்போம்.

எங்கள் கப்பலில் வேலைபார்ப்பவர்கள் எல்லோரும் இந்தியர்கள். இந்தக்கம்பெனியின் ஸ்டீமர் இங்கிருந்து மாதாந்தரம் கல்கத்தாவுக்கு நேரே போகும். பிரயாணிகளுக்கு உபசரிப்புடன் இடம் கொடுக்கப்படும். மற்ற முக்கிய சமாசாரங்களுக்கு அடியிற்கண்ட விலாசத்துக்கு எழுதித்தெரிந்துகொள்ளலாம்.

டேவால் அண்டுகோ,
பயிண்டு.

பி. இப்ராகிம் இஸ்மயில் அண்டுகோ,
நெ. 114, 116 அண்டு 118

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St.,
DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 482.
P.O. Box 914.

PARSI MANCHERJI,
MERCHANT & IMPORTER.

Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.

Telegrams: "MANCHERJEE," P.O. Box 1018, CAPE TOWN.

INDIAN BOARDING HOUSE,
JAHORI BAZAAR,
PINE STREET DURBAN.

Breakfast 6d. Dinner 9d. Supper 1s.

Hot and Fresh Meals ready always.
Special Dishes to Order.

ઇંડીઅન બોર્ડીંગ હાઉસ.
ઠે. ઝવેરી બજાર ઇંડીઅન ડીસપેન્સરીની બાજુમાં. પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
બ્રેકફાસ્ટ ૦ ૬ ડીનર ૦ ૯ સપર ૧ ૦
ટાઢા તથા ઉના ભોજન તૈયાર છે. ઓર ડરોપર ખાસ ધ્યાન આપવામાં આવશે.

इन्डियन बोर्डिंग हाउस.
ठि.—झवेरी बझार, इन्डियन दवाखाना पास पाईन स्ट्रीट. डर्बन.
ब्रेकफास्ट ०/६, डिनर ०/९, सपर १/०.
हर वक्त ठंडा और गरम भोजन तैयार मिलता है. आर्डरपर खास ध्यान लगाया जायगा

[illegible]

IN THE WITWATERSRAND HIGH COURT, JOHANNESBURG.

IN THE MATTER BETWEEN

ESTHER BASTEAN PAUL, Plaintiff.

—AND—

JOHN BASTEAN PAUL, Defendant.

CITATION BY IDICT.

SIR JAMES ROSE-INNES, K.C.M.G., Chief Justice, and the other Judges of this Honourable Court, do hereby make known:—

That whereas ESTHER BASTEAN PAUL, of Johannesburg, did on the 7th day of September, 1905, petition this Honourable Court for leave to sue, by Edict, her husband, JOHN BASTEAN PAUL, lately of Johannesburg, for a restitution of conjugal rights, or failing such restitution a decree of divorce by reason of his malicious desertion.

Now this Court having taking into consideration that prayer of the said ESTHER BASTEAN PAUL and granted the same accordingly, by these presents doth summon the said JOHN BASTEAN PAUL, lately of Johannesburg, to appear before this Honourable Court of Johannesburg on or before the 28th day of September, 1905, either in person or by proxy, to show cause (if any) why he should not be ordered to return and live and co-habit with the Plaintiff as his wife; or otherwise why a decree of divorce shall not be granted by reason of his wilful and malicious desertion of her.

THUS DONE AND GRANTED in the Witwatersrand High Court, at Johannesburg, on this the 11th day of September, 1905.

(Signed) M. C. CLOETE,
Assistant Registrar of the Witwatersrand High Court, Johannesburg.

INTENDIT.

1.—The Plaintiff is a married woman residing in Johannesburg, and the Defendant is a cook by occupation, and was at the time of the act of desertion hereinafter stated residing in Johannesburg and domiciled in the Transvaal.

2.—The Plaintiff and Defendant were married in community of property at Maritzburg, Natal, on the 18th May, 1887, and the marriage is still subsisting.

3.—There are no children of the marriage.

4.—In the year 1904 (the exact month to the Plaintiff who is an illiterate woman unknown) the Defendant maliciously deserted the Plaintiff and has not since returned to her.

WHEREFORE the Plaintiff claims a Decree of Restitution of Conjugal Rights, in default of such restitution, a decree dissolving the marriage and forfeiture by the Defendant of all benefits under the community, alternative relief and costs of suit.

Dated at Johannesburg, the 11th day of September, 1905.

(Signed) ARTHUR D. HOME,
Plaintiff's Counsel.

(Signed) HUTCHINSON, SONS & RUSSELL,
Plaintiff's Attorneys,
Stock Exchange Buildings,
Fox Street, Johannesburg.

A. E. BHABHA,
GENERAL MERCHANT and DIRECT IMPORTER,
Cor. Church & Middel Streets,
MIDDELBURG, T'VAAL
Tel. Add. "BHABHA." P.O. Box 35.

FOR
Artistic Printing
GO TO THE
INTERNATIONAL PRINTING PRESS.

E. A. PATEL & Co.,
GENERAL DEALERS
—AND—
DIRECT IMPORTERS,
Soft Goods, Boots and Shoes, Groceries, Fancy Goods, Crockery and Hardware.

corner Middel & Church Streets
MIDDELBURG, T'vaal.
Tels. Ad. "[illegible]" P.O. Box 94.
BRANCH AT ROSENEKAL.

Indian Opinion

Vol. III. | Phœnix, Natal, Saturday, 30th September, 1905. | No. 39

M. H. NAZAR, Editor.

Contents.

Editorial Columns:— Page
Legislative Activity in the Transvaal ... 653
Cape Immigration Restriction Act ... 653
Mr. Henry Anckettill ... 654
Other Articles:—
Colour and Schools ... 654
The Johannesburg Malay Location ... 654
The Status of Indians in Natal ... 655
Boycott Pars. ... 655
Our Cape Dispatch ... 656
Dadabhai Naoroji ... 656
Agricultural Co-operation ... 657
Truth in Relation to Life ... 658
War Orphans ... 658
Our Weekly London Letter ... 659
Facts and Comments ... 659
Correspondence:
The Boycott ... 657

Indian Opinion

Saturday, 30th Sept., 1905.

Legislative Activity in the Transvaal

Although Sir Richard Solomon, the Attorney General for the Transvaal, stated that no contentious legislation would be introduced during the present session of the Transvaal Legislative Council, the latest *Government Gazette* to hand gives a list of ordinances passed by the dying Council, some of which are without doubt highly contentious, if, that is to say, the feelings of those whom they are intended to affect are of any consequence. There is, for instance, the municipal amending ordinance which gives any Town Council in the Transvaal the power "with the approval of the Lieutenant-Governor to close any locations for natives established or laid out by it or under its control," provided that the Lieutenant-Governor may, before giving his approval to the closing of such location, require the Council to lay out other land suitable for a location. It makes further provision for compensation to be paid to the natives for the value of their huts, etc. Section 10 gives the Council the power to set apart and maintain Asiatic bazaars, and it makes the provision with reference to native locations above referred to applicable to the Asiatic bazaars, which means that there is only this distinction between the two, namely, that whereas natives may be compelled to reside in the location, Asiatics may not be compelled to remove to the location, which are euphuistically described as bazaars. This legislation regarding Asiatic bazaars arises from the struggle of the Pretoria Municipality for obtaining control over the Asiatic bazaar at Pretoria. In theory there may be no difference between governmental and municipal control; but in practice it will very largely depend upon the temper of the municipality that may happen to be in authority. Instead, therefore, of there being a continuity of policy regarding bazaars, there will now be differences in accordance with the fancy of each municipality. It is very difficult to know why such legislation has been passed during the last days of the existing Council, in view of the fact that the whole of the Asiatic question is still a matter of correspondence between the Home Government and the Transvaal Government. Many more important and pressing matters have been naturally held in abeyance, in view of the establishment next year of an elective Council. The amending ordinances, however, authorise the municipalities to impose licences for tea rooms or eating-houses which may be used exclusively by Asiatics. For this we believe the Asiatics in the Transvaal have to thank some Chinese store-keepers, who, in their eagerness to open Chinese eating-houses and not knowing that licences were not required for them, petitioned the Government to let them have facilities for opening such eating-houses. The Government have met the petitioners with what they deserve, and all Asiatic boarding-house keepers will now have the pleasure of having municipal control over even small Asiatic refreshment rooms. Municipal control for the sake of sanitation, we can quite understand and even welcome; but the imposing of licences over businesses which we apprehend are hardly lucrative, so far as British Indians are concerned, is simply preposterous. But British Indians are Asiatics; therefore if there must be eating-house licences imposed for the catering of 45,000 Chinamen, the Transvaal Government argue there must also be licences imposed for eating-houses for 12,000 Indians. It did not occur to them that Indian eating-houses are very rare, as the custom of the community does not as a rule require them. Indeed, they are so few that hitherto they have not been even noticed.

There is again the Revenue Licence Ordinance which requires hawkers and pedlars to take out certificates from magistrates, Justices of the Peace, or Police Officers before being entitled to a licence, exception being made in favour of those who may be already in possession of their licences, provided that these fortunate men within fourteen days before the expiry of their licences hand them to the Revenue Officers within their districts.

The Johannesburg Land Ordinance makes it "lawful for the Lieutenant-Governor to grant to the Councils of the Municipality of Johannesburg in such manner and on such conditions as it may deem advisable and subject to all servitudes at present subsisting therein in favour of any person the land described in schedule 'attached to the ordinance.'" Among the lands thus dealt with is the Malay location in Johannesburg. This location has been in existence for the last twelve years or more. There has never been any objection raised to it either on account of the habits of the inhabitants or its situation. The inhabitants, under a sense of security fostered by the different British Agents who represented the Government before the war, have built substantial houses. The tenure, however, from a legal standpoint is only a monthly tenancy. What, then, are the inhabitants to receive as compensation, assuming that they will be removed? We cannot but here recall the invidious distinction that has been drawn between one portion of Vrededorp and the other portion, for the whole of the Malay location is part of Vrededorp. That portion which is inhabited by the old indigent burghers has received most favorable treatment at the hands of the Government. As our readers must have seen from these columns, they are not only not to be dispossessed but they are to have their monthly tenure converted into long leases. Why should not the same facility be given to the inhabitants of the Malay location? It will be for the latter to see to their rights being properly safe-guarded. These are only a few samples of legislation which has been termed non-contentious. It has in some shape or other dealt with the rights of the coloured people who have no choice whatsoever in their government.

The Cape Immigration Restriction Act. The following appears in the *Cape Government Gazette* for the 19th September, 1905:—"In the event of a 'Prohibited Immigrant' having entered this Colony in contravention of the Act, it shall be lawful, after due enquiry into the facts by the Magistrate of the District in which Prohibited Immigrants shall have been found, to order such Immigrant to be detained and accommodated in such place as the Minister may from time to time direct, pending the removal of such Immigrant from within the territorial limits of the

Colony, and where such Immigrant is in possession of sufficient means, the whole or the part of the cost of such removal to such port or other place as the Minister may direct shall be borne by such Immigrant."

The provision is very drastic. The Restriction Act has been passed in the supposed interests of the Colony. It is quite conceivable that a man may unwittingly enter it in contravention of the Act. It is hardly just, then, if he is found to be in possession of just enough to pay the cost of his removal to make him bear the burden. Although ignorance of law is in theory held to be no excuse, there are, perhaps, cases in which in practice ignorance is a valid plea. There is already in the Act a clause requiring the masters of all steamers that may bring Prohibited Immigrants to take them back. If a Prohibited Immigrant enter the Colony, it shows also lack of supervision on the part of the authorities, and it seems hardly fair that an innocent man should be punished, either because there is not complete supervision at the Cape, or because the masters of vessels have been careless in selecting passengers. We therefore trust that the British Indians at the Cape, whom the new Rule is likely to affect most, will take the necessary steps to have the Rule amended.

Mr. Henry Anckettill

THE WITHDRAWAL of Mr. Henry Anckettill from the Legislative Assembly of Natal is a distinct loss to Colony. Mr. Anckettill is one of the few sincere men we have in Natal, and though we have not always been able to see eye to eye with him there can be no gainsaying his broad views and liberality. He represents much that is good in socialism, and although single handed he has undoubtedly made many of the socialistic questions popular in Natal. He is a devoted follower of the late Henry George, and, as the *Natal Advertiser* said, if land reform takes practical shape in the Colony it will be mainly due to the pioneer work of Mr. Anckettill. Mr. Anckettill, we understand, is now going to the old country to there resume his crusade in favour of land reform. We wish both Mr. Anckettill and his gifted wife health and every success in their public-spirited enterprise.

ASIATICS AND LICENCES.—At the Town Council Meeting on Monday last a letter was read from the Natal Retail Merchants' Association asking when the Council would be able to meet a deputation from the Association on the question of Asiatics trading without licences. It was decided to meet the deputation on Thursday last.

Colour and Schools

At a special meeting of the Durban Town Council on Monday last the question of granting a site for a school for coloured children other than Indians and Natives was raised. We take the report from the *Natal Mercury*:—

The Superintendent of Education wrote: "If the Government is agreeable to erect in Durban a school for coloured children, exclusive of Indians and natives, as has been done in Maritzburg, would your Council be willing to grant a site?"

The Mayor: It seems a reasonable request.

Mr. Ferguson: First of all, the Council should decide whether we shall give the land; then refer the matter to the Town Lands Committee to allocate the site. I move that the letter be referred to the Whole Council Committee.

Mr. H. R. Collins said he considered the matter was one which required some public discussion; it was one of public interest, and, as Councillors represented the burgesses, the proper thing to do was to discuss this matter in all its bearings, and to decide upon the principle before referring it to the Town Lands Committee. There was a very strong feeling amongst the burgesses with respect to the mixture of the coloured children. Those people whose fathers or mothers were white people certainly had a very proper feeling in not wishing to let their children mix up with coolies and kafirs. On the other hand, there were people, and one could not help having a certain amount of sympathy with them, who objected to having their children mixing at school with children who happened to have black skins, but who were, to all intents and purposes, Europeans. It might not be the duty of a Town Council to go into social questions of the kind involved, but they were driven to it, because they were now asked to grant a piece of land for the purpose of carrying out this policy; therefore they had to decide whether they would give the land, or leave it to the Government to decide the question as to what school the half-caste children should attend. By their decision the Council must help the question materially. If they decided to grant a site for the purpose asked, it would point to the practicability of the Government making separate schools for the half-caste children, and therefore in that way they were forced into the position of deciding an important social question. He was not prepared to move a resolution.

Mr. Hillier considered that a subject of the importance raised by Mr. Collins should not be sprung upon Councillors. Such a question should be referred to the whole Council, and decided in Committee, when a report would be produced, and the reasons for the report could be given by the Chairman of the Committee. That would be the proper time for any debate upon the principle. He moved that the Council proceed to the next business, and that the matter be referred to the whole Council.

Mr. Ferguson seconded, although he had no objection to the matter being discussed.

The resolution was adopted.

The Johannesburg Malay Location

Petition for Security of Tenure

We have been requested to publish the following petition to the Transvaal Colonial Secretary. The petition is signed by most of the stand-holders in the Location.—

To The Honourable the Colonial Secretary, Pretoria.

THE PETITION OF HOLDERS OF STANDS IN THE MALAY LOCATION, JOHANNESBURG, BEING MALAY AND OTHER SUBJECTS OF THE CROWN.

HUMBLY SHEWETH,

That your petitioners have been resident in what is known as the Malay Location at Johannesburg for a number of years.

The Malay Location was established about the year 1893.

Your petitioners have held stands in the Location as monthly tenants for a number of years, but they have never been hitherto disturbed in their occupation.

Many of your petitioners have built very substantial premises of burnt-brick. Others have wood and iron buildings, but the majority of them are, in your petitioners' estimation, more or less expensive structures.

Sometime before the year 1899 an attempt was made by the late Boer Government to dispossess your petitioners and to remove them to some other site, but through the intervention of the then British Agent, the attempt was frustrated.

Your petitioners often approached the then British Agent during the Boer regime for a fixed tenure of the stands in their possession but they were not able to secure relief although the fullest sympathy was expressed with your petitioners.

Your petitioners are law-abiding British subjects. They have always observed the sanitary regulations and there never has been any complaint made either with reference to the quality of their residences or their mode of living.

The want of definiteness about their holdings very considerably hampers your petitioners.

Your petitioners, therefore, humbly pray that the Government will be pleased to allow your petitioners to have some fixed tenure of the stands in the Malay Location, and for this act of justice and mercy your petitioners, as in duty bound, shall for ever pray.

The Status of Indians in Natal

A Sympathetic Letter

The following communication appeared in the *Natal Mercury* of Wednesday last. We reprint it with pleasure, as it endorses our view that the outcry against the Indian comes chiefly from the more ignorant and selfish part of the community.

Sir,—I had not been long in Natal before I observed there was a very different feeling and attitude between Europeans and Indians to what exists in India. I lived many years in that land, was brought into close contact with the natives, especially the working class, and I found them a most willing, obedient, respectful, and steady people. Of course, for obvious reasons, there can be no social intercourse between Europeans and natives; but outside the home, in stores, workshops, and factories, the best of good feeling exists between the two. A European there does not consider it "infra dig." to sit on the same seat on a tramcar, or to ride in the same first or second class compartment of a railway carriage. Such letters as one reads in the papers here, if any European could be found to write them, would only find their way into the editor's waste-paper basket, and would certainly not be published. It is pitiful to read some of these letters, in which pains have been taken to show what a bitter feeling of hate and ill-will exist on the part of the writers towards those docile, inoffensive people; but no doubt the cause which gives rise to the hatred is found in the virtues and sobriety of the Indians.

I mentioned to one or two persons the fact of this marked difference of feeling, and the replies I received were: "Oh, the Indians are a bad, useless lot, and ought to be kicked out of the country." I learned from these replies that if I wanted to ascertain the true cause, I could only do so by waiting and observing. That was five years ago. During the interval I have been observing, and now have no doubt that the real cause is the contemptuous attitude and gratuitously insulting behaviour of a class of Europeans—or rather a section of a class—towards the Indians. See the letters one reads in the papers, suggesting they be not allowed on the trams, or to walk on the sidewalks. Such an open exhibition of ignorant selfishness would be impossible in any other part of the Empire. To read such letters makes one blush for the writers. I know it is only a section of Europeans who consider that Indians have neither rights nor feelings, and whose sole duty is to obey orders without demur, however unreasonable the orders may be. Unfortunately for that section, we cannot get human nature, not even Indian human nature, to take that view, as two recent trials prove. There is another class, thank God, and let us hope it is the larger, who not only treat their Indians with justice and consideration but with kindness. I once stayed on a farm in Natal where Indians were employed, both indoors and out. In that home there was a large family of children, and it did one's heart good to see the behaviour of those children. I never once heard one of them use a rude or harsh word to a servant. Their behaviour proved them to be perfect little ladies and gentlemen, just what one would naturally expect who knew their father and mother. It brought them their reward, as it is not possible to conceive of a more united happy home than that one. Would that there was more of them, not only in Natal, but the world over. Does not the evidence in two recent cases of murder and assault, if it has been correctly reported, prove conclusively that these Europeans who hate the Indians, or look on them as chattels, out of whom as much as possible is to be made while they have them, make a profound mistake?—I am, etc.,

Z.

Boycott Pars

From our Indian Exchanges

IN every town and village of Bengal it has been decided to hold meetings at regular intervals to continue the agitation. The movement is succeeding fast.

* *

IT has been announced that every Saturday and Sunday in Calcutta mass meetings will be convened at College Square and Shambazar Square respectively in connection with the present agitation.

* *

EVERY Zemindar in Bengal has undertaken to help his ryots to carry on the boycotting movement and is working industriously for its success. Agents have been appointed to submit weekly reports of the progress made.

* *

SWADESHI shops are springing up on all sides in Calcutta and in the Mofussil, and old shops are being cleared of foreign goods to make room for Swadeshi ones. Agencies also are being sent to distant villages with Swadeshi goods.

* *

THE Nawab of Bogra has opened a grand hosiery factory in his estate which is turning out very excellent work.—*Tribune.*

I DON'T know if those who are pulling the string of the native agitation against the Partition proposals of Government really expect the general public to regard the boycotting of European goods as a serious proposition. They have been taunted such a lot about talking much and doing nothing that they had to make some sort of a show of action, but the boycott idea is bound to fizzle out. Its inglorious failure will simply have the result of throwing ridicule on the whole anti-partition movement. So far as I can gather the boycott resolutions are treated by European merchants with amused contempt; their effect upon business has been practically nil.—*The Journal*, Calcutta.

THE Indian movement is yet in its primary stages, and it remains to be seen whether an inconvenient patriotism that demands considerable sacrifice ultimately gets the better of business instincts and induces our importers to fall in line with the movement. But such a consummation will rest mainly on the determination of the original movers, on whom must fall the apparently impossible task of creating an equally paying counter interest that will render sticking to a foreign business neither profitable nor business-like. In Bengal the *Statesman* says that several European mercantile associations have had already to officially note the movement. Our Anglo-Indian contemporary further adds "it would be foolish denying that the genuine movement of the last fortnight shows signs of vitality which have caused alarm and amazement in European trading circles."—*Indu Prakash.*

THE Swadesi movement is a protest against the policy of British rule in India, a rule which has from political as well as commercial motives, thrust on the country a system of free trade and free competition, which has killed its industries and carries on a ruthless exploitation of its latent and developed wealth. It is an attempt to accomplish by the patriotic efforts of a united nation what the State has failed to do. The boycott of British goods is only one of the means by which it seeks to attain its great object. It will seek to stimulate by all possible means such indigenous industries as are already in existence, but are in a languishing condition from want of support. It will seek to establish various new industries on modern lines and supply the daily wants of the millions; it will organise the monetary resources of the people and utilise them to provide the necessary capital and skill, the absence of which is the greatest obstacle to our regeneration and the greatest help to foreign exploiters. It will put an end to the present craze of our young men for official service and for the so-called learned professions. Quill-driving and the lawyer's robe will cease to be the ambition of our educated classes. It will cement more strongly than ever the forces that are already at work in various directions to create a great and united nation in India. It will meet the half-malicious and half-ignorant insinuation of Anglo-Indians that the Indian people are not a nation but a disunited and mutually antagonistic congeries of races.—*The Hindu.*

Our Cape Despatch

(From our own Correspondent)

Lord Curzon

I do not see eye to eye with the adverse writers in India regarding the retiring Viceroy and the sum-total results of his administration of the Government of that country. Faults he undoubtedly has—and who has not?—but with all his faults he has unquestionably proved himself one of the greatest pro-Consuls to whom the destinies of the great Indian dependency were committed for a period of seven years. The current history of a country's politics are not always distinctly clear and easy to read; contemporary events of our time are never very accurately inscribed by every responsible publicist. Amid unrimg elements we are often much exercised in mind as to the true inwardness of certain things. The slightest freshet causes a turbid stream, and superficial thinkers are apt to go to it for the clear water of truth. Sound ideas are never drawn from inspiration under a cloud of irritation and passion. And so the stewardship of the eminent Viceroy is discounted in a way. When, however, the history of India under his administration comes to be written by the calm, dispassionate and impartial historian, it will be found that the good which the retiring governor-general has done for India vastly outweighs the ill which, rightly or wrongly, is credited to him—that intelligent opinions as to his motives and actions will greatly preponderate in his favour. This is the true test of a great man; for no man, however eminent his qualities, could honestly and fearlessly govern millions of people, of varied languages, of differing temperaments, of opposing and conflicting ideas, without a degree of unpopularity and some measure of opprobrium and disfavour. To attribute anything but a lofty and noble ideal of statesmanship to the man who now lays down his mantle of authority, through sheer force of circumstances, after having undertaken a second term of Viceroyalty in a spirit of utter unselfishness, would not be worthy of intelligent and enlightened India. It would not do credit to the head and heart of the great body of right-thinking leaders of public opinion in the great eastern sub-continent. I have watched and noted the lessons of Lord Curzon's career sufficiently to say so much, and I say it without the least hesitation or compunction.

Valedictory

Two of our local Indian citizens are about to leave Cape Town for India. In both these men the Indian community will lose, though it is to be hoped but for a short time, living and encouraging examples of real business activity combined with sterling and upright character and unselfish devotion to the interests of their fellow-countrymen. Whenever the exigencies of circumstances required their assistance, they were ever ready to come forward in the cause of the Indians. Men of such worth are so few here that the community can ill spare their services and their practical sympathy and help, which were freely and ungrudgingly given at all times. What greater testimonial do men require than the substantial fact of their names being enshrined in the hearts of their fellow men? What greater reward for the spirit of self-denial and self-effacement than the knowledge that one's name is cherished by one's fellow-citizens? This indeed is the privilege of the departing townsmen. At two large gatherings of their countrymen Mr. Mahomed Enus and Mr. Lilluram, the latter the resident manager here of the noted firm of Pohoomal Brothers, were fittingly entertained with every mark of esteem and with every expression of good wishes for a happy voyage home and all happiness at their native hearth. A fervent desire was also expressed by one and all who met to do them honour that circumstances would permit of their ultimate return to this Colony, where their sympathetic attitude towards their fellow-countrymen has met with so much appreciation.

Dadabhai Naoroji

A Brief Outline of his Life

To-day (Sept. 4th) is the eighty-first birthday of Mr. Dadabhai Naoroji, India's Grand Old Man the veteran patriot of over 60 years devoted public service, the pride and idol of the Indian nation. His birthday will be celebrated in many important places throughout the country to-day, and congratulations will go forth from a million hearts among his grateful and admiring countrymen. The celebration will be but an inadequate acknowledgment of the invaluable service he has rendered to the land of his birth; but it will be to the rising generations and to his contemporary workers a most precious object lesson in the duties and responsibilities of honourable and patriotic citizenship. On such an occasion a brief outline of his long and eventful career will be read with interest.

Mr Dadabhai Naoroji was born in Navsari, a village in Gujarat, on the 4th of September, 1825.

Having lost his father while yet an infant, he owed to his widowed mother his education and the formation of his character during his childhood. "Although illiterate," said the grateful son in his old age, "and though all love for me, she was a wise mother. She kept a firm hand upon me and saved me from the evil influences of my surroundings. Widowed when I, an only child, was an infant, she voluntarily remained a widow, wrapped up in me, her everything in the world. She helped me with all her heart in my work for female education and other social reforms against the prejudices of the day. She made me what I am."

After passing through the Vernacular and English schools, Mr. Dadabhai entered the Elphinstone College, where he had a brilliant career. Among the books that he read about this period and that went to mould his character were Ferdusi's Shahnama, a Gujarati book, "The Duties of Zoroastrians" which taught pure word and pure thought, and Watts' "Improvement of the Mind." The last settled his style and mode of thought: never two words where one would suffice; clearness of thought and diction. "So I bade farewell to the fine and flowery."

At the conclusion of his collegiate career, Sir Erskine Perry, then Chief Justice of Bombay, proposed to send him to England to be trained as a barrister, himself undertaking to bear one half of the expense in case his community agreed to bear the other half.

But a fear of his conversion to Christianity in England caused the proposal to collapse. He also narrowly missed Government service, which Mr. Dadabhai now regards as a stroke of good luck.

In 1854 Mr. Dadabhai was appointed Professor of Mathematics and Natural Philosophy in the Elphinstone College, the very first time that an Indian was given such an appointment, a great and rare honour in those days.

"The six or seven years before I eventually came to England in 1855, as one of the three who went there to establish the very first Indian firm in the City of London under the style of Cama and Co., were full of all sorts of reforms, social, educational, political, religious, &c. And those years!" He founded the Gujarati vernacular paper, the *Rast Goftar*, which did eminent and patriotic service in its earlier years. While in England, he did not confine himself to his commercial business, but worked most diligently in spreading among the more intelligent classes of Englishmen a knowledge of India and of her wants.

He first started the London Indian Society, which became later on the East India Association. By means of this Association, Mr. Dadabhai kept up a continuous agitation for a practical recognition of the guaranteed claims of his countrymen for admission on equal terms with Englishmen in the Civil Service.

In 1869 Mr. Dadabhai visited India, and in recognition of his valuable public services he was presented with a handsome purse at a public meeting in Bombay.

The same year he returned to England, and in 1871-2 he gave evidence before the Select Parliamentary Committee popularly known as the Fawcett Committee.

On his return to India, he was appointed by Sir Bartle Frere as

Prime Minister of Baroda, which had reached the worst stage of maladministration under Malhar Row. He remained there only one year, the intrigues of the Palace and the opposition of the Resident making further good work impossible for him. But his short work there received the warm commendation of the Government of India, of Sir Bartle Frere and Sir Erskine Perry. During his stay in Bombay, he founded the Bombay Branch of the East India Association, and read papers before it in 1876 on the question of the Poverty of India.

(To be continued.)

Agricultural Co-operation

(BY OUR CAPE CORRESPONDENT)

Do we in this country sufficiently realize what is meant by co-operation in matters agricultural? In a recent letter I informed readers of *Indian Opinion* that the Cape Government, or rather the Cape Parliament, had voted the sum of £150,000 for the purpose of aiding farmers towards developing their respective land resources by means of a co-operative system whereby the Government would afford them assistance. Such extended operations on the part of farmers would naturally result in mutual benefits: while the farmer would profit by an advance of funds on a co-operative plan, the State would gain by increased products, or enhanced output of the land yield. So far, however, the project continues in the theoretical stage, farmers not having as yet seen their way to combine as proposed, or agreed as to the principles which should govern the State loan in the matter of its practical utilization and ultimate repayment.

Department of Agriculture

The State Department of Agriculture, which some years ago was a mere adjunct of the Colonial Secretary's Office, eventually became a distinct ministerial branch of the Civil Service, and grew in proportions till it was metamorphosed into a costly white elephant, of little practical use to the farming population, and altogether out of touch with the best interests of Agriculture. There was nothing to be surprised at in this, considering that many queer and whimsical methods obtain in our colonial system of Government. Let us imagine for a moment what would result if we select a lawyer who knew nothing of medicine to take charge of an hospital, and to prescribe for the patients in it, or if we go to the medical profession for one to undertake an intricate law case for us. Although we profess to be a practical people, we do not hesitate to have recourse to many such lopsided arrangements in our administrative machinery, and only awake to the absurdity of our schemes when the day of reckoning comes. And so it has been with our department of agriculture. The farming community had time and again derided some of the methods of the department, through their representatives in Parliament and otherwise; they reviled the ways of a department which existed only for the advancement of their interests; but the huge leviathan was slow, unwieldy and unreliable from their standpoint: in fact, it was monstrous that the country should be made to bear the burden of an expensive establishment which, they reasoned rightly, offered no justification for its existence except in a changed form. At last, the present Ministry, having determinedly set its face against the creed of uselessness, whether it exists in a pronounced or modified form in the Government Departments, has transformed the venue of the Agricultural branch of the Administration, though it is still far from being what it should be. The Colony is expecting big things from the Government now in power, and one of the sure signs of its earnestness in the matter of placing the agricultural industry on a footing of stability and prosperity is the proposal to aid the farming element of our population in a practical and effective manner.

Need for Co-operation

From statistics which have been recently published, we find that last year there were imported into Great Britain more than 2,300,000,000 eggs, valued at over £6,500,000; over 4,000,000 cwts. of butter, worth more than £20,000,000; one million worth of poultry, seven millions worth of cheese, and nearly £20,000,000 worth of bacon and ham. It is generally admitted, after this startling disclosure, that with effective encouragement by way of liberal and systematic state assistance, a great portion of these articles of import could have been produced in the country itself.

Continental Methods

On the continent it has been found that the isolated farmer is hampered and crippled at every turn; that he has not the command of the market because his produce is turned out intermittently and in small quantities; that he has to pay higher rates for shipping charges because his bulk is small, and that, for the same reason, he has to pay retail prices for his machinery, provender and seeds. They have, therefore, adopted a system of combination, under which the associated farmers market in bulk and maintain between each other a continuous supply, so as to be able to satisfy a continuous demand. Instead of sending parcels they fill trucks, so that the smallest producer gets the advantageous rates of the largest.

France

It is said that in France there are more than 600,000 farmers combined in some 2,500 Associations for the collective sale of the smallest articles. As one instance of what united effort can do, it is reported that last autumn nearly 800 tons of blackberries were sent from Brittany, picked by women and children from the roadside hedges, but collected, packed and marketed by organised methods.

Germany

In Germany there are more than a thousand societies for the purchase of agricultural necessaries; nearly two thousand societies for collecting and selling milk, whether by the hundred or the single gallon, which is then turned into butter or cheese in large central dairies.

Elsewhere

The same methods are adopted in Holland and Belgium with such success that the average return from a 25-acre farm has been increased by £4 an acre. Denmark, we are told, has done best of all, and one-tenth of her population is banded together into co-operative societies. So much attention has been attracted by the success of these combination societies that the example is now being followed in England and Ireland. In the latter country, members have increased from 14,000 in 1901 to 80,000 in 1904, and the turn over in the same years from £347,000 to £2,000,000! What pregnant lessons these particulars afford us in the Colonies where our conditions are much more favourable in this particular direction!

Correspondence

The Boycott

To the Editor, INDIAN OPINION.

SIR,—The following letter I have just received from India. Coming from the General Manager of an energetic and patriotic Indian Trading Company, it may be well worth the perusal of your readers:—

"Our business is daily increasing and India-made goods are in great demand. We are now manufacturing boots and shoes and they are all stamped with our name inside and "Made in India" on the outside. This will give you an idea as to how the feeling is now running in this country. The soaps, papers, razors, cutlery of all kinds, belts, scents and biscuits that are now sold in this town, are all Indian make. 'Beedi' (an Indian cigarette) is now in great demand in the place of other cigarettes, and even the 'Babus' who live in mansions smoke 'Beedi' just to promote Indian goods and to bring a downfall of the trade of an unsympathetic Government. At this rate we may safely say that India will soon become a manufacturing country."—I am, etc., T.

ISHAR SINGH, JOHANNESBURG.—We are communicating with you by post.

Truth in Relation to Life

While humanity in general acknowledges Truth to be the goal of its desires in dealings between man and man, there is perhaps an equal consensus of opinion that something comes in the way of acting up to it, which may more or less be condoned. The degree to which latitude may be allowed forms a considerable subject for dispute, and, in fact, varies not only with the corporate opinion of the society to which a person belongs, but with every individual's view of his interests as apart from those of his neighbour.

The absurdity of allowing any departure from the truth becomes apparent, however, when there is a want of agreement as to the proportions it should be allowed to assume. There can be no equity or justice in a copartnery where one is acting up to the truth and the other is being deceived. Failure to be truthful, therefore, prevents business and co-operation, the fruit of honesty and godliness.

Civilisation, as we perceive it, seems not necessary to a knowledge of the Truth; but truth is nevertheless essential to a successful civilisation.

The principal effect of Western civilisation has been the establishment of harmonious co-operation, whence have sprung the Industries, Trade and Commerce, the Arts and the Sciences. The co-operation under which these have succeeded has been largely developed and led by England, and the mind of the people is saturated with the ideal of truth on which they have developed. Thus the practical proof of Christianity seems to be shown in the successful co-operation between a man and his neighbour, on the basis of truth.

What the Western nations call civilisation, really is co-operation under organised methods for mutual benefit, which has mostly taken the form of materialism appealing to the senses. This has not been without great advantage to humanity, furnishing it with many comforts and pleasures. But in the competition to secure the largest share of these, nations, communities and individuals have often proved selfishly regardless of the interests of others, and sensualism has tended to destroy character where it is not balanced by a mind set on Truth. So much is this felt in the homes of the English people, that the utmost effort is made by parents to inculcate the ideal of truthfulness in the minds of the children from the earliest age, and no compromise is tolerated.

Humanity having been given desires and senses of appreciation, is intent on schemes of aggrandisement, the practical limits to which are found to be the power of the neighbour to resist them. Common-sense then suggests agreement and co-operation to share equitably, which is found in addition to admit of greatly increased production. This is better than war and destruction. These are the sort of truths coming to us from experience, which Christ predicted when He told us that our simple duty was to love God with all our strength, and our neighbour as ourselves.

Then what is this latitude or divergence from the truth which seems to be of universal consent, but which is difficult to measure or define? If there is no substantial understanding about it between persons co-operating, then the divergence leaves them without a common standard of morality, and there is no firm basis of faith as to what others will account it right to do.

The explanation seems to be, that our desire to diverge from Truth originates with an erroneous idea, that by so doing we may procure material advantages without paying the full price of them. In this case we are judging with a mind which is the outcome of our experiences and environment, which has probably been used wholly with a view to selfishly gratifying our senses to as great a degree as possible, with scant regard to the interests of the neighbour, the caste, or our country, to say nothing of humanity at large. We have thought in a minor degree of the duty we owe to ourselves to check our desires and reduce them to legitimate limits. We have forgotten that pure selfishness is an absolutely false guide in dealing with others. The efforts of all religious teachers are continually directed to impress this on us; as also the necessity for an appeal to a mind superior to our own to show us the way.

(To be continued.)

War-Orphans

While the hot air was palpitating with the vibrations of a heavy cannonade a regiment of Japanese troops were crossing a narrow ford of the river just south of Liao-yang. A long stream of the sturdy, plodding little men was dammed up on the bank, where a straggling village had come under the range of Russian fire. In one of its streets a few yards back we had passed a piteous incident of war. A sow was lying dead, killed, apparently, by the fragment of a shell, and around her some of her lean offspring were raising pitiful cries, so human and baby-like. Occasionally one or other of them would suck again ineffectually at the maternal source of food-supply that yielded not, and then would gaze with uncomprehending, wondering eyes at its prostrate mother. Hunger and dismay were never more expressively voiced than in the cries of these little piggies. While waiting at the water's edge for our turn to cross, a Japanese Tommy, nudging my arm, pointed to two, evidently of the same brood, who were following a dog with shrill, importunate cries. She was a lank and hungry-looking beast, with tattered, mangy-looking coat—one of those mongrel outcasts of canine society, the carrion-dogs or scavenger-dogs, to be found all over China. Very obviously a possessor of a litter of her own, her gaunt, protruding ribs seemed to protest against the tax of maternity. The lean, hungry piggies chased her, wailing all the time beseechingly. Although she dodged one way and another, she was unable to shake them off—they still followed screeching at her heels. Then she walked into the shallow water—they dashed in after her, but after a few feet the water gurgled in their opened mouths, and they beat a retreat, and from a knee-deep distance the pair continued their supplications. She was at last free of them—they could no longer follow her. Standing in the water, she turned her head round slowly and looked at them. She blinked her solemn eyes as if considering, and there was not one builder of the Tower of Babel or inhabitant thereof who could not have understood the language of that cry that the two little orphans kept up. Then she stepped back towards them and the bank, and she waited. In a second the pair were sucking ravenously, still standing in the water. The merry little gun-men laughed, and some of them cheered, and she looked round at her strange guests with patient eyes.

It made the greatest picture of Charity I had ever seen. She waited until they had had their fill, and then they spluttered back to the bank grunting satisfaction if not gratitude. One of the onlookers, who probably enjoyed the reputation in his regiment of being an English scholar, addressed me: "All childs—all mothers—all world—all same." I think I understood what he meant.—George Lynch in the *Westminster Gazette.*

"OUGHT THE INDIAN PEOPLE to remain, as in the past, a people of thinkers, seeking their satisfaction within themselves?" An emphatic No, I say, because the eyes of the Indian nation are now fixed on *Liberty.*" *Indian People.*

THERE WAS ONCE a Member of Parliament who had risen up from the ranks. He had been a very poor boy, but by doing his level best he managed to climb to a position of honour.

One day, in the middle of a debate, another member said to him, "I knew you when you cleaned my father's boots."

"Well, sir," came the dignified reply, "did I not do it well?"—*War Cry.*

Our Weekly London Letter

(FROM OUR SPECIAL CORRESPONDENT)

London, Sept. 2, 1905.

The Epitaph on the Grave of Lord Curzon's Indian Career.

"What is truth, asked jesting Pilate, and would not wait for an answer." Those of your readers who have not yet learnt to despise deriving their wisdom from the pages of the wise-browed Bacon, will at once recognise this sentence as the opening one of Sir Francis's immortal essay on Truth. Poor Pilate! even if he had to wait till the Greek kalends, I am sure he would not get anything like a satisfactory answer. And this thought comes unbidden in the mind, and the despair deepens as one watches the disgorging of the British Press since Lord Curzon's resignation. At one end of the scale is a fulsome adulation which is simply nauseating. At the other end again is a criticism, or, rather, castigation which even a pick-pocket would resent.

Between these two divergent views, wide apart as the poles, published in organs which have followings not of thousands but tens of thousands who read them and believe them, where is the position of truth?

Another Stores Scandal

Mr. Labouchere, the greatest lay detective of society, and of whom all social pests are in mortal fear, has a nice thing in *Truth*. He says, from an article in a recent issue of *The Indian Daily News*, it would seem that some of the most famous performances of the Sales Department in South Africa were reproduced in India after the return of the Tibet expedition. Large quantities of flour, grain, and other surplus stores were sold at very inadequate prices, and were subsequently re-sold to the Government at an enormous profit. *The Indian Daily News* mentions the case of flour which was bought at 12 annas per maund and re-sold at Rs. 3-13 ans., which throws into the shade any achievement of the South African contractors; and the paper offers to place a full list of the prices at the disposal of the Government if it cares to inquire into the scandal. A little light on these transactions certainly seems as desirable in the Indian case as in the South African. It appears that some months ago the *Bengalee* called attention to the fact that the surplus stores were sold off at Siligurhi, where they had been accumulated for the use of the expedition, without any public advertisement of the sale, which is in itself an ugly-looking circumstance.

Japan Great in War: Greater in Peace

The news of the week is the conclusion of the treaty between Japan and Russia. The greatest and most destructive war since the great Napoleonic struggle has been brought to a close. Last Tuesday peace between Russia and Japan was definitely arrived at between the envoys of the two powers sitting at Portsmouth, New Hampshire. This securing of the much-desired end after so many weeks of fruitless negotiation confirms what all intelligent observers had noticed—that however discouraging the out-look might be, the delegates would not face the condemnation of the civilised world, which would inevitably fall upon them if they separated without arriving at the basis of a treaty, and allowed the resumption of hostilities in Manchuria.

Japan, which forced the world's admiration at its conduct of the war, has terminated it by covering herself with greater glory, if possible. The Japanese, whose love of country made them leave 15,000 dead at the foot of one fort alone, viz, 203 Metre Hill, have renounced, on grounds of humanity, every desire to prolong the carnage and press for the war indemnity and other valuable concessions which they had at the beginning of the negotiations demanded of the Russians. The details of all that have ere now been wired to your readers. I shall conclude to-day with only a short sentence of

Mark Twain on the Peace

The great humourist, commenting on the peace agreement says: "I think nothing has been gained by peace that is remotely comparable with what has been sacrificed by it. One more battle would have abolished the chains that are in waiting for billions of unborn Russians. I wish that battle could have been fought. I believe this peace is entitled to rank as the most conspicuous disaster in political history."

Facts and Comments

AN OPEN MIND very often means an empty mind.—MR. CHAMBERLAIN.

WE ARE ALL for the strenuous life—provided that is not *too* strenuous.

GREAT THOUGHTS AND A PURE HEART—that is what we should ask for ourselves from God.—GOETHE.

THE STORY OF THE RAMAYANA.—We are publishing this interesting lecture as a booklet, printed on antique paper, price 6d., or post free 7d. It will be ready shortly.

PEACE at last, thank God! Mrs. Besant is of opinion the Mikado is an adept, and that he took upon himself to liberate Japan, and possibly China, from European greed. Of course we did not believe this, but the peace now concluded shews conclusively that there is a mysterious source from which Japan derived the strength which has amazed the world.—*A. B. Patrika.*

THE INDIAN COOLIES become traders to a large extent, and are thus to be reckoned with as importers, though the country could very well spare them, provided there were white men to take their places.—*Natal Advertiser.*

MAKING A MOVEMENT.—THE greatest stimulus to fellowship is work for the cause. Service is the parent of love. A man usually cares in proportion as he serves. Give him something to do, and he will become a pillar of the Church; but leave him idle, and his enthusiasm will droop like a flower. Every member of an Ethical Society, therefore, should be busy about its concerns.—B. SNELL IN *Ethics.*

INDIAN MAILS.—The German East Africa Liner, *Bundesrath*, will sail for Bombay direct, on or about Oct. 14. The *Somali* will sail on or about 28th Oct. Mr. Osman Ahmed, Grey Street, Durban, is the Agent.

The India-African Liner *Mirzapur*, taking passengers, will leave Durban for Calcutta on or about October 2nd. Messrs. B. Ebrahim Ismail & Co., Commercial Road, Durban, have the arrangements for Indian passengers.

The Natal Direct Liner *Umlazi* sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 6th October. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

NEW LOAN & INVESTMENT SOCIETY. There has just been formed in Maritzburg a Society, by name "The Economic Loan and Investment Society," which has been inaugurated in the interests of the Indian community. Its objects are to encourage thrift by providing a simple and convenient means of investing money on first-class security of landed property, and to enable members and others to purchase house and landed property or to erect houses on land already acquired, or to pay off existing mortgages on property. To all intents and purposes it is a Building Society, but the terms have been arranged so that advantage can be taken by even the poorest in the land. The shares will be of the ultimate value of £10 payable by monthly subscription of 2/6. Interest will be allowed on same at the rate of 5 per cent. per annum when a sum of £1 or more has been deposited. In connection with the Society there will also be a Special Savings Bank Fund whereby any sum of 1/- or upwards can be deposited at any time. Amounts to the credit of this Fund will be paid interest at the rate of 4 per cent. per annum when £1 or more has been deposited. Convenient terms have been arranged for withdrawal at any time. All communications should be addressed to the Secretary, pro tem., P.O. Box 46, Maritzburg.

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૩૦ મો સપ્ટેમ્બર, ૧૯૦૫. અંક ૩૯

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૩૦ મી સપટેમ્બરથી તા૦ ૬ ઠી ઓક્ટોબર સુધી ૪૦ સ૦ ૧૯૦૫
હીંદુ—આસો સુદ ૨ થી, આસો સુદ ૮ સુધી, સંવત ૧૯૬૧
મુસલમાની—તા. ૩૦ રજબથી તા. ૬ શાબાન. સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	ઈંગ્રેજી તારીખ	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની...	૩૦	૨	૩૦	૫ ૪૦	૫ ૫૫
રવી...	૧	૩	૧	૫ ૩૮	૫ ૫૫
સોમ.	૨	૪	૨	૫ ૩૭	૫ ૫૬
મંગળ.	૩	૫	૩	૫ ૩૬	૫ ૫૬
બુધ...	૪	૬	૪	૫ ૩૫	૫ ૫૭
ગુરૂ...	૫	૭	૫	૫ ૩૩	૫ ૫૮
શુક્ર...	૬	૮	૬	૫ ૩૨	૫ ૫૮

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

શનીવાર તા૦ ૩૦ સપ્ટેમ્બર, ૧૯૦૫.

ચીનાઓ તથા અમેરિકાના માણસો.

અમેરિકામાં ચીનાઓએ તેઓનો માલ બંધ કરવાથી લગભગ પા. ૫૦,૦૦,૦૦૦નું નુકશાન થઇ ચુક્યું જણાય છે. આ ઉપરથી અમેરિકાના વેપારીઓએ અરજી કરી છે કે ચીનાઓની સામેના કાયદા છે તે રદ કરવા. તેથી ત્યાંના મજુર વર્ગના માણસોએ મોટી સભાઓ ભરી ઠરાવ કરયો છે કે વેપારીઓને ગમે તેટલું નુકશાન થાય તોપણ ચીનાઓની સામે જે કાયદા છે તે રદ નહિં થવા જોઇએ. આમ એક તરફથી વેપારીને કારીગરની વચ્ચે અમેરિકામાં ફાટફુટ ચાલી છે ને બીજી તરફથી તારો આવ્યા છે તે ઉપરથી જણાય છે કે ચીનાઓએ જે સંપ કરયો છે તે સજ્જડ થતો જાય છે. ચીનાઓએ જે ઠરાવ કરયો છે તે જે જે દેશાવરમાં ચીનાની સામે કાયદા છે તે બધી જગોને લાગુ પાડવા. વળી એમ પણ કહેવાય છે કે ગોરાઓની સામે લાગણી એટલી ઉશ્કેરાઇ છે કે જે ગોરાઓનાં રહેઠાણ ચીનના અંતર ભાગમાં છે તેઓને ચાર

ધાસ્તિ રાખવા જેવું છે. આ બધી હિલચાલનું પરિણામ શું આવશે તે કહી શકાતું નથી.

ઓગણીસમાં સૈકામાં જે મહાભારત કામો થયાં જણાય છે તે બધાંના કસોટી આ વીસમાં સૈકામાં થાય છે. અને એમ જણાય છે કે આ સૈકામાં મોટી ઉથલપાથલ થવાનો સંભવ છે. આ બધી જંજાળમાં એટલું દેખાઇ આવે છે કે જ્યાં સંપ છે ત્યાંજ તેજ છે અને ત્યાંજ જીત છે. દરેક હિંદીએ આ વાત પોતાના મનમાં કોતરી રાખવા જેવી છે. ચીનાઓ નબળા છતાં એક સંપથી સબળા દેખાય છે. અને "કીડી કાળા નાગનો પ્રાણજ લે આ પેર" એ કાવ્યને ખરૂં દેખાડી આપે છે.

પીળા લોકોનો ભય.

જરમનીના કેટલાક વર્તમાન પત્રો જણાવે છે કે પીળા (ચીન તથા જાપાનના વતનીઓને યુરોપીઅનો પીળા લોક કહે છે.) લોકોનો જે ભય આપણી સામે છે તે કાંઇ લડાઇની જીતથી ઉત્પન્ન થતો નથી પણ તે તો વેપારની હરીફાઇથી ઉત્પન્ન થએલો છે. ચીનાઓએ આ દાખલો તાજોજ આપેલો છે. જે માલ ત્યાં પરદેશથી આવતો તેમાંનો ઘણો પોતાનાજ મુલકમાં પેદા કરવા તે યુરોપ સાથે હરીફાઇ કરવા માંડ્યું છે. જાપાન જેમ હરીફાઇમાં પાર ઉતરયું તેમ ચીન પણ પાર ઉતરશે એટલોજ વિચાર કરીને બેસી રહેવાનું નથી. પણ જો બંને મુલક સંપ કરી પશ્ચિમ દેશની બધી બનાવટોને પોતાના દેશમાં જન્મ આપે અને પછી એશિયામાં તેનો હોલસેલ વેપાર ચાલુ કરે તો પશ્ચિમના મુલકને તે બહુ ભારે થઇ પડે. કેમકે સ્થિતિ સંજોગો તેમના કરતાં પીળા લોકોને વધારે અનુકુળ છે.

એક જરમન પેપર કહે છે કે યુરોપ અને અમેરિકા આ ભયને બરાબર ઓળખી શકતા નથી. ચીન અને જાપાનમાં મોટા ઉદ્યોગના કારખાનાઓ સ્થાપવાને બધી સગવડો છે. તે દરિયાપર આવેલા દેશ છે અને તેથી સારાં બંદરોનો સમાવેશ કરે છે એટલુંજ નહિં પણ તે બંને દેશનાં તળીયાં કાચી ધાતુથી ભરેલા છે. દાખલા તરિકે લોઢુ તથા પોલાદનીજ ખાણો લઇએ કે જેથી કરીને ઇંગ્લાંડ, જરમની અને અમેરિકા રાજદ્વારી સત્તામાં તથા વેપારમાં આખી દુનિયામાં અત્યારે શ્રેષ્ઠતા ધરાવે છે. ચીન અને જાપાનમાં આથી પણ સરસ અનુકુળતા છે પ્રોફેસર ફ્રેંચ અને બેરલો ઉપલા ત્રણ દેશોના લોઢાના ઉદ્યોગની ઉંડી તપાસ કરી કહે છે કે છેલ્લા બે સૈકાઓ થયાં તે ત્રણે દેશોમાં લોઢાની પેદાશ ખુટતી જાય છે. તે કહે છે કે જરમની અને ઉત્તર અમેરિકામાં તો કોલસાની નીકાસ ઘણી હોવાથી કાચી ધાતુની ખોટ નહિં જણાય કેમકે સ્કાન્ડીનેવીયા, અલજીર્સ, હિંદુસ્થાન, દક્ષિણ અમેરિકા અને આસ્ટ્રેલીઆમાંથી જે કાચી ધાતુ નીકળે છે તેને કોલસાવાળી જગ્યાએ ગયા વિના ચાલે તેમ નથી. પણ ઇંગ્લાંડમાં આ હકીકત લાગુ પડતી નથી. કારણ કે ત્યાં લોઢાની સાથે કોલસાની ખાણો પણ ખુટી રહેવા આવી છે. ત્યારે ચીનમાં એક સાનસી નામના પરગણા પાસેજ ૧૦ થી ૧૫ હજાર માઇલના વિસ્તારમાં કોલસા તથા લોઢાની ખાણો પડખો પડખ આવેલી શોધી કાઢવામાં આવી છે. ઉપર બતાવેલા બંને પ્રોફેસરોનું એવું માનવું છે કે ભવિષ્યમાં આ સ્થળ દુનિયાના સઘળા વેપારનું મધ્ય બિંદુ થશે અને જે જુના વેપારનાં મથકો છે તે ભાંગી પડશે. રૂના વેપાર વિશે પણ તેમજ છે. દરેક વરસે ચીન વધારે ને વધારે રૂ પરદેશ ચડાવે છે, અને તે હિંદુસ્થાન કરતાં પણ સ્વચ્છ અને સફેદ છે. ૧૮૯૭ થી ૧૯૦૪ સુધીમા જમીનમાં રૂની પેદાશ ૫,૦૦,૦૦૦ થી ૧૧,૦૦,૦૦૦ હંડ્રેવેટ વધી છે. ૧૯૦૪ માં ચીનમાં ૧૭ રૂ કાંતવાની મીલો હતી જેમાંની નવ તો શાંગાઇમાંજ હતી તે બધી મીલો ધમધોકાર કામ ચલાવે છે. અને મુખ્યત્વે કરીને જાપાની તથા ગોરાઓના હાથ નીચે તે મીલો છે. બીજી ખાસ ધ્યાનમાં રાખવા જેવી બાબત તો એ છે કે ત્યાં મજુરી સસ્તી છે તેમજ પીળા લોકોની ચપળતા અદ્ભુત છે. તેમાં પણ સંચા કામમાં તો તેઓ ખાસ ગુણ અધિક બતાવે છે. વેપારી તરિકેની ચીનાઓની શકિત સારી છે. એટલુંજ નહિં પણ તેઓ પ્રમાણીકપણામાં પણ પંકાય છે. આ બાબત યોકોહામા ખાતેના કોન્સલ—જનરલ ડૉ. પેલરીટર ચીનાઓનાં બહુ વખાણ કરે છે. તે કહે છે કે જ્યારે આ લોકો બરોબર હરીફાઇમાં ઉતરશે ત્યારે યુરોપીઅનો તેની સામે ટકી શકશે નહિં.

૧૮૯૫ની સાલ સુધી ચીન પરદેશના સંચાકામને પોતાના દેશમાં દાખલ થવા ન દેતું પણ હવે તેની છુટ છે અને થોડા

વખતમાં યુરોપના સંચાકામ સામે ઉભુ રહેશે. બેશક આટલો બધો ફેરફાર થવાને હજી વખત લાગશે પણ ભય ખુલ્લોજ છે. એક બાજુએ કરકસરવાળી, હુશીયાર, ગૃહસ્થ શક્તિવાળી અને ઉદ્યોગી પ્રજા છે કે જે થોડી રોજીથી દિવસનો લાંબો વખત કામ કરી સંતોષ પામે છે અને જેનો દેશ કાચી ધાતુથી ભરપુર છે, ત્યારે બીજી બાજુએ એવો દેશ છે કે જ્યાં ભારે રોજી મળતાં છતાં પણ મજુરી કરવાનો વખત ટુંકો કરવા અને રોજી તેથી પણ વધારવા વારંવાર તોફાન કરનારી પ્રજા છે, જે દેશમાં મિલકત ના માલીકો ભારે ખરચના બોજામાં દટાઇ મરે છે, અને જે દેશની કાચી ધાતુની પેદાશ ખુટતી જાય તો સાધારણ વિચાર કરતાં પણ આનું પરિણામ શું આવે તે ભવિષ્ય ભાખવાનું મુશ્કેલ લાગે નહિં; આથી પીળા લોકો ના ભય વિષે જરમન છાપાઓ જે બુમ મારે છે તેની સત્યતામાં જરાએ શંકા રહેતી નથી.

કેપ કોલોનીમાં ઇમીગ્રેશન કાયદાનો નવો નાયમ.

તા. ૧૫ સપટેમ્બરનાં કેપ ગવરમેન્ટનાં ગેઝેટમાં નીચે પ્રમાણે ધારો છપાએલ છે. જો કોઇ પણ પરદેશી માણસ કાયદાની વિરૂદ્ધ કોલોનીમાં પેસે તો જે તાલુકાની અંદર એવો માણસ પેઠો હોય તો તે તાલુકાના માજીસ્ટ્રેટે બરાબર તપાસ કરવી અને એવા પરદેશીને જ્યાં સરકારે જગ્યા નિમી હોય તે ઠેકાણે કેદ રાખવાનો હુકમ કરવો અને તેને કોલોનીની હદ બહાર કાઢવો. તથા જો એવા પરદેશી પાસે પુરતાં સાધન હોયતો જે જગ્યાએ એવા માણસને કાઢી મુકવામાં આવે તે જગ્યા ઉપરનું ખરચ તેની પાસેથી લેવામાં આવશે. આ નિયમ અમે ઉલટો માનીએ છીએ અને આશા રાખીએ છીએ કે કેપનું બ્રિટીશ ઇન્ડિઅનલીગ તે બાબત હીલચાલ કરશે.

સેંડોને એક પારસી ગૃહસ્થે આપેલું ભારે ઇનામ.

ડેલીમેલ ન્યુસપેપરના ખબરપત્રીએ એવો તાર આપ્યો છે કે પહેલવાન સેંડો જ્યારે હિંદુસ્થાન ગયો ત્યારે તેણે કસરતના ઉપચારોથી એક પારસી ગૃહસ્થને થએલી વધરાવળ સાજી કરી. આમ તંદુરસ્ત થવાની ખુશાલી માં તે ગૃહસ્થે તેને પા. ૧૦,૦૦૦ નું ઇનામ આપ્યું !!!

ટ્રાંસવાલમાં સમજવા જોગ કેટલાક નવા કાયદા.

મ્યુનીસીપાલીટીને લગતાં કાયદામાં ફેર કર્યો છે તે પ્રમાણે મ્યુનીસીપાલ કાઉન્સીલને લેફટેંટ ગવરનરની પરવાનગીથી એશીઆના રહેનારાઓને સારૂ બજાર સ્થાપવાની અને ચલાવવાની સત્તા આપી છે. એ બજાર ચલાવવાને સારૂં ધારાઓ વિગેરે બાંધવાનો અખત્યાર મળ્યો છે. એ બજારની અંદર લીઝ વિગેરે આપવા એ ઠરાવ પણ કાઉન્સીલ ના હાથમાં રાખ્યો છે. જે બજાર સરકારે પોતે મુકરર કરેલ છે તે હાલ અપાએલા લીસોને હરકત પહોંચે એવી શરતે આપવાનું ઠરાવ્યું છે. વળી મુકરર કરેલી બજાર વખતો વખત ફેરવવાનો હક પણ કાઉન્સીલને આપ્યો છે તે એવી શરતે કે બીજી જે જગ્યા મુકરર થાય તે લેફટેંટ ગવરનરને પસંદ પડવી જોઈએ. જ્યારે બજાર બંધ કરવામાં આવે ત્યારે મકાન વિગેરે ફેરવવાનું ખરચ ટાઉન કાઉન્સીલને શીર છે.

લાઇસેન્સના કાયદામાં ફેરફાર.

હવે પછી લાઇસેન્સની ફી નીચે મુજબ લેવામાં આવશે.

	એક વરસના પાઉન્ડ.	અરધા વરસના પાઉન્ડ
કોઇ પણ પરગામના વેપારીના એજંટ,	,, ૧૦	,, ૬
ઓકશનીર,	,, ૫	,, ૩
સાધારણ એજંટ તથા બ્રોકર,	,, ૫	,, ૩
૧૦,૦૦૦ પાઉંડથી વધારે જેનો વારસીક વકરો ન હોય એવા વેપારીને,	,, ૫	,, ૩
૧૦,૦૦૦ થી વધારે હોય તેને,	,, ૧૦	,, ૬
મ્યુનીસીપાલીટીની હદ બહારની નીચે ધંધાની ઉપર.		
કાફર ઇટીંગ હાઉસ,	,, ૫	,, ૩
પેડલર પગે અથવા હાથ ગાડીએ ફેરી કરવાવાળો.	,, ૩	,, ૨
ઘોડા ગાડી અથવા ઘોડાથી ફેરી કરવાવાળો.	,, ૫	,, ૩

ઉપર હોકર અને પેડલરનો અરથ બતાવી ગયા તે ધ્યાનમાં રાખવા જેવો છે. હવે પછી હોકર તથા પેડલરને પોલીસ મેજીસ્ટ્રેટ અથવા જે. પી. ના સરટીફીકેટ વિના લાઇસેન્સ આપવામાં નહિં આવે પણ જેની પાસે હાલ લાઇસેન્સ મોજુદ છે તે ૧૪ દહાડા અગાઉથી પોતાનું લાઇસેન્સ રેવન્યુના અમલદારને આપીદે તો તેને સરટીફીકેટ ની જરૂર નહિં પડે. દરેક મ્યુનીસીપાલીટીને એશીઆટીક ઇટીંગ હાઉસ સારૂં લાઇસેન્સ કઢાવવાનો હક મળ્યો છે એટલે હવે પછી હિંદી હોટેલો અને ચીનાઈ હોટેલો સારૂં લાઇસેન્સ લેવાની જરૂર પડશે મલાઇ લોકેશનની કેટલીક જગ્યાઓ જોહાનેસબર્ગ મ્યુનીસીપાલીટીને સોંપવાનો લેફટેનન્ટ ગવરનરને અખત્યાર મળ્યો છે. આમાં મલાઇ લોકેશન આવી જાય છે. આ કાયદાનો અરથ એમ નથી કે મલાઈ લોકેશન આખું ગયું તેમ એવો પણ નથી કે મ્યુનીસીપાલીટી તે લેવાની સત્તા લેફટેનન્ટ ગવરનર આપે તે પળ તેમાં રહેનારા માણસોને કહાડી મુકવામાં આવશે. પણ હવે મલાઇ લોકેશનની બાબત જબરદસ્ત લડત લેવાનો વખત આવ્યો છે. જોહાનેસબર્ગની મ્યુનીસીપાલીટીને કેટલીક નવી સત્તા આપવામાં આવી છે તેમાંની એક એવી છે કે હજામ પાસેથી લાઇસેન્સ લેવી અને તેની દેખરેખ રાખવી. હિંદી હજામે અગાઉથી ચેતીને પોતાની દુકાનો તથા હથીયાર અત્યંત સાફ રાખવાની જરૂર છે કેમકે આ પ્રમાણે કાયદો થવાથી ચોકસાઇ બહુ સખતાઇથી રહેશે.

પબ્લીક લલુભાઇ લાઇબ્રેરીની મીટીંગ રવિવાર તા. ૨૪ મી ના રોજ સાંજના ૬ વાગતે ભરવામાં આવી હતી અને તે વખતે મીટીંગના મેમ્બરો પૈકી ૬ ગૃહસ્થો હાજર હતા. મીટીંગ મળવાનો મુખ્ય હેતુ હાલની સ્થિતિ જોતા લાઇબ્રેરીને ભવિષ્યમાં કેવી સ્થિતિમાં નીભાવવી તે હતો. દરેક મેમ્બરો એ વ્યવસ્થા જણાવી હતી પણ છેવટનું નીરાકરણ આવ્યું નહોતું અને તે કારણને લઇ ફરી બીજી મીટીંગ રવિવાર તા. ૧ લી ઓકટોમ્બરને રોજ ૭ વાગતે મળવાનું નક્કી કરી મીટીંગ બંધ કરવામાં આવી હતી.

સુલેહનો ઢંઢેરો—તાજુબી જેવું છે કે મારશલ લૉ જાહેર કરી સુલેહનો ઢંઢેરો પીટાવ્યા પછી રશીયામાં બંડખોરો કંઇપણ તોફાન નહિં મચાવતા વિખેરાઇ ગયા હતા અને ત્યાર પછી બંડખોર હિલચાલનો એક પણ બનાવ બન્યો નથી. શહેરમાં કામ અગાઉની માફક ચાલે છે. દિવસે દિવસે લોકોમાં વધારે શાંતિ પ્રસરતી જાય છે. લશ્કરી ટુકડીઓ પણ પાછી બોલાવવામાં આવી છે.

લોર્ડ સેલબોર્નની મુસાફરી.

લોર્ડ સેલબોર્ન જે બે મહિના મુસાફરીપર જવાનાં છે તેનો હેવાલ નીચે મુજબ છે.

બુધવાર તારીખ ૨૦ સપ્ટેમ્બર ૧૧ વાગ્યે મોસીલીકેટસીસ નેક આવશે.

ગુરૂવાર તા. ૨૧ મી એ મોસીલીકેટસીસ નેક છોડશે.

શુક્રવાર તા. ૨૨ મી એ રૂસ્તનબર્ગ આવશે.

શનીવાર અને રવિવાર ત્યાં રહેશે.

સોમવાર તા. ૨૫ રૂસ્તનબર્ગ છોડશે

બુધવાર તા. ૨૭ સાંજે ઝીરસ્ટ આવી પહોંચશે. ગુરૂવાર તા. ૨૮ મી ત્યાં રહેશે.

શુક્રવાર તા. ૨૯ મી ઝીરસ્ટ છોડી આટોશુપ આવશે.

સનીવાર તા. ૩૦ મી એ આટોશુપ છોડી લીચ્ટનબર્ગ સાંજના આવી પહોંચશે.

રવીવાર અને સોમવાર તા. ૧ લી અને ૨ જી અકટોબર લીચ્ટનબર્ગમાં કાઢશે.

મંગળવાર તા. ૩ જી લીચ્ટનબર્ગ છોડી જશે.

બુધવાર તા ૪ ની સાંજે ક્લાર્કસડોર્પ આવી પહોંચશે.

ગુરવાર તા. ૫ મીએ ક્લાર્કસડોર્પ છોડી સાંજે પોચેફ્સ્ટ્રુમ વાસ્તે ઉપડી જશે.

શુક્રવાર તા. ૬ સવારમાં પોચેફ્સ્ટ્રુમ આવી પહોંચશે.

શનીવાર તા. ૭ ત્યાં કાઢશે અને રવીવાર તા. ૮ મી એ રાતના ત્યાંથી ઉપડશે.

સોમવાર તા. ૯ મી સવારમાં ક્રુગર્સડોર્પ આવી પહોંચશે અને સાંજના ત્યાંથી ઉપડી જશે.

મંગળવાર તા. ૧૦ મી એ બપોરના હેરી સ્મીથ આવશે અને બુધવાર ત્યાં ગાળશે.

ગુરૂવાર તા. ૧૨ મી એ હેરીસ્મીથ છોડી જશે.

અને ૧૩, ૧૪, ૧૫. ૧૬, ૧૭, ૧૮ અને ૧૯ નાતાલમાં મુસાફરી કરશે.

શુક્રવારે ૨૦ મી સવારમાં ફોલ્ક્રસ્ટ આવી પહોંચશે.

અને શનીવાર તા. ૨૧. મી. ફોલ્ક્રસ્ટ મુકી વેકરસ્ટ્રુમ આવશે. અને રવિવાર ત્યાં રહેશે.

સોમવાર તા. ૨૩ મીની સવારમાં વેકરસ્ટ્રુમ છોડી જશે.

બુધવાર તા. ૨૫ મી એ અરમીલો સાંજના આવશે.

ગુરૂવાર તા. ૨૬ મી અરમીલોમાં કાઢશે.

શુક્રવાર તા. ૨૭ અરમીલો છોડી લેક ક્રીસી જશે ત્યાં ૨૮, ૨૯ મી સુધી રોકાશે. સોમવાર તા. ૩૦ મી એ તે છોડીને કેરોલીના સવારના પહોરમાં આવશે મંગળવારે પણ ત્યાં રોકાશે.

બુધવાર તા. ૧ નવેમ્બરે કેરોલીના છોડી બેલફાસ્ટ સાંજે આવી પહોંચશે.

ગુરૂવાર તા. ૨ બેલફાસ્ટ છોડી બારબરટન જશે. અને શુક્રવારે તા. ૩ જી એ બારબરટનથી કોમાટીપુર્ટ જશે શનીવારે કોમાટીપુર્ટ રહેશે.

આ દરમીયાન લોર્ડ સાહેબ જોવા લાયક જગાઓની મુલાકાત લેશે. ત્યાં ડેપ્યુટેશનો પણ લેશે.

નાતાલમાં હુન્નરને ઉત્તેજન આપવાની હીલચાલ.

ગવરનરે નીમેલું કમીશન.

ચાલુ ગવરમેંન્ટ ગેઝેટ ઉપરથી એમ જણાય છે કે નાતાલમાં જે જે વસ્તુઓ વાપરવામાં આવે છે તે કેમ બની શકે તે બતાવવા સારૂં શું શું ઉપાયો લેવા જોઇએ અને તેવી રીતે પેદા થએલી વસ્તુઓ વાપરવામાં ઉત્તેજન મળે તેટલા સારૂં કસ્ટમ્સના દરમાં ફેરફાર કરવો કે નહિં તે બાબત કમીશન નીમ્યું છે. તેમાં કમીશનર મી. મુર ઘા. ગબીન્સ મી. અરનેસ્ટઓકટ મી. જેમ્સ કીંગ મી. જોર્જ પેઇન મી. સેનડર્સ અને અને મી. મેકેલીસકરની નીમણુક કરી છે. આ કમીશનમાં આપણા વેપારીઓ પુરાવો આપે તો બહુ સારી વાત છે. એમ અમે માનીએ છીએ એવી ઘણી વસ્તુઓ છે કે જે નાતાલમાં પેદા થઇ શકે છે. અને એને વિષે અનુભવી વેપારીઓ સાબીત કરી શકે.

એસ્ટકોર્ટમાં ફેરીવાળાઓને જાણવા જોગ ખબર.

ફ્રુટ, દુધ, શાકભાજી અને વેચવાને માટે પોતે બનાવેલી વસ્તુઓ વગર લાઇસન્સે વેચી શકાશે. પણ એ શીવાય માલ વેચવાની ફેરી કરવી હોય તો ફેરીવાળાએ લાઇસન્સ લેવું જોઇએ જેનો ચાર્જ ૩ શીલીંગ દર માસે આપવાનો. જે માણસ શાકભાજી વિગેરે વેચતો હશે તેની તપાસ કરવાની પોલીસને સત્તા આપી છે અને શાકભાજી દુધ વિગેરે ખરાબ હશે તો તેનો દંડ થશે આપ્રમાણે કાયદો નાતાલ ગવરમેંન્ટ ગેઝેટમાં બહાર પડ્યો છે.

નાતાલની નિશાળો.

કેળવણી ખાતાના વડાનો રિપોર્ટ.

નાતાલના કેળવણી ખાતાના ઉપરી મી. મ્યુડીએ પોતાના વાર્ષિક રિપોર્ટમાં જણાવ્યું છે કે હિંદી તથા બીજા કાળા માણસોની નિશાળમાં છોકરાંઓની સફાઇ ઉપર પૂરતું ધ્યાન દેવામાં આવતું નથી. આ વાત મી. મ્યુડીની બરોબર ધ્યાનમાં રાખવા જેવી છે. જો કે મી. મ્યુડી સાહેબ આપણા ખેરખ્વાહ નથી તોપણ જ્યાં આપણી ભુલ બતાવે ત્યાં આપણે વિચાર કરવાની જરૂર છે. આ બાબત ઉપર માબાપોએ પૂરતું ધ્યાન આપવું જોઇએ. આપણે પોતે ચોખ્ખાઇના નિયમો ન જાળવતાં હોઇએ તોપણ છોકરાંઓને શિખવવાની જરૂર છે. જો તેઓ શિખશે તો એક જમાનામાં ઘણો ફેરફાર થવાનો સંભવ છે. છોકરાઓની બાબતમાં નીચેની હકીકત યાદ રાખવા જેવી છે.

(૧) તેઓના દાંત સાફ હોવા જોઇએ. તેટલાં સારૂં તેમને દંત મંજન સવારે તથા સુતા પહેલું કરવું જોઇએ.

(૨) તેઓના વાળ સાફ હોવા જોઇએ, તેટલા સારૂં વાળ ટુંકા તથા હમેશાં ધોએલાં અને ઓળેલા રાખવા. તેલ નાંખવાની જરૂર નથી.

(૩) તેઓના નખ સાફ હોવા જોઇએ ને વધતો વખત કાપવા જોઇએ તથા હમેશા ધોવા જોઇએ.

(૪) જોડા તથા કપડાં ગમે તેવા સાદા હોય પણ સાફ હોવા જોઇએ.

(૫) તેઓનું દફતર તથા ચોપડી તેવાંજ હોવાં જોઇએ. અને તેથી તેઓએ સાફ હાથ હોય ત્યારેજ ચોપડીને અડવું. આ સુચનાઓ યાદ રાખવાથી અને છોકરાંઓ પાસે પળાવવાથી લાભ થશે એમ અમારે કહેવાની જરૂર નથી.

લોર્ડ સેલબોર્નને ડેપ્યુટેશન.

જોહાનીસબર્ગના બ્રિટીશ ઇંડિયન એસોસીએશને લોર્ડ સેલબોર્નની આગળ ડેપ્યુટેશન લઇ જવા માગણી કરેલી તેનો તે નામદારે જવાબ આપ્યો છે કે નવેમ્બર મહિનાના બીજા અઠવાડીયામાં પોતે મુસાફરીમાંથી પાછા આવીને મળશે. તેમણે આજ તા. ૧૮ નો વખત પણ આપેલો જો કે તેમાં એવી ઉમેદ બતાવી કે નવેમ્બર સુધી મુલતવી રાખ્યું હોય તો સારૂં. તે ઉપરથી એસોસીએશને નવેમ્બરમાં ડેપ્યુટેશન લઇ જવાનું કબુલ રાખ્યું છે.

જોહાનેસબર્ગમાં રહેનારાઓને ખબર.

જોહાનેસબર્ગના છાપાઓ ઉપરથી જોઇએ છીએ કે ત્યાં હવે તાવના વાસરાની રૂતુ શરૂ થઇ છે. મ્યુનીસીપાલીટીએ જાહેર ખબર કહાડી છે કે જે લોકો પોતાના પાયખાન ખરાબ રાખશે તેની ઉપર કેસ કરવામાં આવશે. ત્યાંનો કાયદો એવો છે કે દરેક પાયખાનામાં જ્યારે જ્યારે તે વાપરવામાં આવે ત્યારે ખસળા ઉપર હમેશાં સુકી ધુળ અથવા રાખ અથવા જંતુનાશક ભૂકી નાંખવી તે એવી રીતે કે ખરાબો ઢંકાઇ રહે. પાયખાનું બીલકુલ ભીનું કે ગંદોવાળું નહિ રાખવું. જો આમાં કંઇ ફેરફાર થાય તો પાઉંડ પાંચ સુધીની સજા છે. આ નિયમ બહુ સારો છે. રાખ અથવા સુકી ધૂળના પૈસા બેસતા નથી અને અમારા વાંચનારને ખાસ ભલામણ છે કે પાયખાનામાં એક ધુળનો ઢગો રાખી ડબલા વતી જ્યારે જ્યારે વાપરવામાં આવે ત્યારે પાયખાના ઉપર ધુળ કે રાખ છાંટવાં.

શાસ્ત્રિય ઉપચારોથી બનતા હીરાઓ.

વિલાયતથી જાણવા જોગ ખબર.

આજ સુધી આપણે એમ સમજતા આવ્યા છીએ કે હીરા તે માત્ર ખાણમાંથીજ નિકળી શકે છે. પણ વિલાયતમાં કેમ્બરીજ ગામના એક શાસ્ત્રિએ એવી શોધ કરી છે કે જેથી હીરા કેટલીક વસ્તુઓ ભેળવી બનાવી શકાય છે અને તેમાં તથા ખાણમાંથી નિકળતા હીરામાં કંઇ ફેરફાર જોવામાં આવતો નથી આવી શોધ કરનારનું નામ પ્રોફેસર બરટન છે. અને તે જણાવે છે કે હજુ તેના અખતરા પૂરા નથી થયા જો કે તેણે થોડા હીરા તો બનાવ્યા છે. તે બનાવતાં કેટલું ખરચ થાય તથા તે મોટે તે કદના બની શકે કે નહિં તે વિષે હજુ અખતરા ચાલુ રાખ્યા છે. આજે આમ હીરા થયા કાલે સોનું થશે તો પછી આગળના માણસો કિમીયો જાણતા હતા એ વહેમ છે એમ આપણાથી નહિં કહી શકાય.

જાગીર—રશિયાના ઝાર પાસેની એકજ જાગીરનો વિસ્તાર ૧૦,૦૦,૦૦,૦૦૦ એકર છે. એટલે ઈંગ્લાંડના વિસ્તાર કરતાં ત્રણ ગણો છે.

જ્યોર્જ વોશીંગટન.

અમેરીકાનો પહેલો પ્રેસીડંટ.

ઇંગ્રેજી ભણનારાઓ ચોપડીઓમાં શિખી ગયા છે કે એક કુહાડે જ્યોર્જ પોતાના બાપનું વહાલું બોરનું ઝાડ હતું તે રમતમાં કાપી નાંખ્યું. તેના બાપે જ્યારે પોતાના ઝાડની આવી હાલત જોઇ ત્યારે જ્યોર્જને સવાલ પુછયો. જ્યોર્જે જવાબ આપ્યો "બાબા મારાથી જુઠું તો નહિંજ બોલાય. એ ઝાડ મેં કાપ્યું છે" બાપે સવાલ બીજવાઇને પુછયો હતો પણ જ્યારે આવો ખુલ્લો જવાબ રોતી આંખે જ્યોર્જે આપ્યો ત્યારે બાપ ખુશી થયો ને ગુન્હો દર ગુજર કર્યો. આ વખતે જ્યોર્જ બહુ બાળક હતો.

આમ જે છોકરાના મનમાં સત્યતાની ટેક ઠસી રહી હતી તે છોકરો પંચાવન વર્ષની ઉમરે અમેરીકા જે આજ પૃથ્વીમાં ગાજી રહ્યું છે તેનો પહેલો પ્રેસીડંટ થયો. જ્યારે તેને પ્રમુખપદ મળ્યું ત્યારે લોકો તેને રાજા બનાવવા તથા મુગટ પહેરાવવા તત્પર હતા. પણ તેણે તેવી વાતને તરછોડી કહાડી.

આ જ્યોર્જ વોશીંગટન તે એક પૈસાદાર કુટુંબમાં વરજીનીયા તાલુકામાં વેસ્ટ મોર લાંડ શહેરમાં સને ૧૭૩૨ ના ફેબ્રુવારીની ૨૨ મી તારીખે જનમ્યો હતો. તેના પહેલાં ૧૬ વર્ષની તવારિખની કોઇને પૂરી ખબર નથી. ૧૬ વર્ષની ઉમર સુધીમાં તેણે માત્ર જુજ અભ્યાસ કરેલો. ત્યારબાદ તેને એક એસ્ટેટનો ઉપરી નીમવામાં આવ્યો હતો. તે અરસામાં તેણે પોતાની ચાલાકી તથા બહાદુરી બતાવવા માંડી. તે એટલે સુધી કે ૨૩ વર્ષની ઉમરે તેને વરજીનીયાની ફોજનો વડો અમલદાર નીમવામાં આવ્યો.

આ વખતે ઉત્તર અમેરીકા તે ઇંગ્લાંડના તાબામાં હતું. પણ અમેરીકાના માણસો વચ્ચે તથા ઇંગ્લાંડ વચ્ચે તકરારો ચાલ્યા કરતી. કેટલાક કરો અમેરીકામાં નાંખેલા તે લોકોને પસંદ નહિં પડયા. આ વખતે બીજી ફરજીઓ પણ હતી. તેથી છેવટે બન્ને અમેરીકાના લોકો તથા ઇંગ્લાંડ વચ્ચે એટલાં ખાટાં મન થયાં કે લડાઇ શરૂ થઇ. ઇંગ્રેજી લશ્કરો કવાયત શિખેલ તથા તૈયાર હતાં. અમેરીકાના લોકો બીચારા ગામડીયા હતા. હથિયારનો ઉપયોગ પૂરો જાણતા નહિં. લશ્કરમાં રહી નિયમસર કામ કરવું તે મુસીબતો ભોગવવી એથી તેઓ બિન વાકેફ હતા. આવા માણસોને કાબુ રાખવાને તેવાઓની મારફતે કામ લઇ અમેરીકાને સ્વતંત્ર કરવું તથા ઇંગ્રેજી ધોંસરીમાંથી નીકળવું એ કામ વોશીંગટન ઉપર આવી પડયું.

લોકોએ તેને વડો અમલદાર નીમ્યો. તેણે કહ્યું કે "હું બીલકુલ લાયક નથી છતાં મને નીમો છો તો હું લોકોની સેવા કરવા ખાતર વગર પગારે તે ઓધો લઉં છું." આવાજ શબ્દે તેણે પોતાના ખાનગી મિત્રોને લખેલા એટલે એ કંઇ માત્ર કહેવાની વાત નહતી પણ પોતે માનતો કે પોતામાં પૂરી તાકદ નથી. છતાં જ્યારે તેના હાથમાં જવાબદારી આવી પડી ત્યારે તેણે દરેક જોખમો સહન કરી રાત દહાડો કામ કરી લોકોના મન ઉપર એવી છાપ પાડી કે લોકો તેના બોલ ઝીલી લેતા અને તે જે કહે તે જોખમ સહન કરતા. પરિણામે ઇંગ્રેજી લશ્કરોએ હાર ખાધી ને અમેરીકા સ્વતંત્ર થયું. આમ થયું કે તુરત વોશીંગટને પોતાનો ઓધો છોડી દીધો. પણ લોકોના હાથમાં હીરો મળ્યો હતો તે તેઓ જતો કરે તેમ નહતા. તેથી અમેરીકામાં સ્વરાજ્ય સ્થપાયું ને જ્યોર્જ વોશીંગટનને ૧૭૮૭ ની સાલમાં અમેરીકાનો પહેલો પ્રેસીડંટ બનાવ્યો. જ્યારે પોતે આ મહાન પદ્દી હાથમાં લીધી ત્યારે પણ કોઇ દિવસ પોતાનો સ્વાર્થ સાધવાનો વિચાર નહિં કર્યો. લડાઇને અંતે પોતાના ખીસા ભરનારા ઢોંગી દેશાભિમાની માણસ હમેશાં તૈયાર થાય છે. આ બધાને વોશીંગટનથી છેટાજ રહેવું પડ્યું. ૧૭૯૨-૯૩ ની સાલમાં વોશીંગટનની ફરી ચુંટણી થઇ. તેની કારકીર્દીમાં જેમ તેણે લડાઇમાં શૂરવીરપણું બતાવ્યું તેમ દેશમાં સુધારા કરવામાં, લોકોને એકઠા રાખવામાં ને દેશની આબરૂ વધારવામાં બતાવ્યું. એક લખનાર લખી ગયો છે કે વોશીંગટન લડાઇમાં પહેલો હતો તેમજ સુલેહમાં પહેલો હતો ને લોકોના અંતઃકરણમાં તે સર્વોપરી જગ્યા રોકતો" તેને ત્રિજી વખતે પ્રેસીડંટની પદ્દી આપવાનો આગ્રહ કર્યો પણ તેણે તે પદ્દી લેવા ના પાડી ને પોતાની અસ્ટેટમાં જઇ રહ્યો. આ વીર પુરૂષ ૧૭૯૯ ના ડીસેમ્બરની ૧૪ મી તારિખે અકસ્માત માંદગીથી મરણ પામ્યો. તે કદે બહુ ઉંચો હતો. ૭ ફુટ ત્રણ ઈંચ તેની ઉંચાઇ ગણાય છે. તેના હાથ એવા જબરજસ્ત હતા કે એટલા મોટા તેના વખતમાં બીજા કોઇના નહિં હતા. તે સ્વભાવે હમેશાં નમ્ર તથા માયાળુ હતો. તેની દેશ દાઝથી અમેરીકા આજે આટલી પાયરીએ ચડ્યું છે. ને વોશીંગટનનું નામ જ્યાં સુધી અમેરીકા નામે છે ત્યાં સુધી નભાજ કરશે. અમે એવા વીર પુરૂષ હિંદ પણ જણે એમ લખનાર ઇચ્છે છે.

ઈંડિયન રીવ્યુ જણાવે છે કે મી. ગોખલે તા. ૨૭ મી સપ્ટેમ્બરના રોજ હિંદુસ્થાનના લોકોની વકીલ માટે વિલાયત ઉપડી જશે.

હિંદુસ્થાનમાં ચોમાસું.

ખલાસ થતું ચોમાસું-વધતી જતી ચીંતા.

આખા દેશમાંથી ચોમાસું વરસ્યા વગર વિદાય થતું હોય તેમ લાગે છે અને તેથી દરરોજ ચિંતામાં વધારો થતો જાય છે. ગયાં અઠવાડિયાંમાં મદ્રાસમાં થોડોક વરસાદ થયો છે અને તેથી ખેતીની હાલતમાં સહેજ સુધારો થવાની આશા બતાવવામાં આવે છે પણ ઉત્તર હિંદુસ્થાનમાં મામલો ચિંતા દુર બનતો જાય છે. રજપુતાણામાં સહેજ વરસાદ પડયો તથા મેવાડ અને બુંદીમાં મામલો કાંઇક સુધારા ઉપર ગયો છે. પરંતુ તે સિવાય ઉત્તર રજપુતાણામાં મામલો ચિંતા ઉપજાવનારો છે. અજમેર મેવાડ અને સઘળા રજપુતાણાના રાજ્યોમાં ભાવ વધ્યા જાય છે. ઢોરોની સ્થિતિ દયાજનક છે. મેવાડમાં પાણીની તંગી છે. જેસલમીર, ઉત્તર મેવાડ, અલવર, હારાવટી, ટોંક ભરતપુર અને અજમેર–મેવાડમાં ચારાની તાણ છે. પંજાબમાં વરસાદ થયો નથી. હીસાર, દીલ્હી, જલંધર, લાહોર, અમરતસર, રાવલપીંડી અને લાયલપુરમાં ઘઉંના ભાવ વધ્યા જાય છે. સંયુક્ત પ્રાંતોમાં સહેજ વરસાદ પડયો છે. મધ્ય હિંદુસ્થાનમાં ફેરફાર નથી. હિંદુસ્થાનનો વાયુશાસ્ત્રી પોતાના ગઇ કાલના વરતારામાં લખે છે કે આકાશ ઘેરાએલું રહે છે, મદ્રાસમાં ૧ ઇંચ ૫૬ દોકડા અને કોકીકટમાં પોણો ઇંચ વરસાદ પડયો છે. મલબાર કોરટા ઉપર સામાન્ય વરસાદની મદ્રાસ અને મુંબઈ ઈલાકમાં સ્થાનિક ઝાંપટાં ઓની વકી છે. મુંબઈમાં પણ વખત એ વખતે વાદળ ઘેરાઇ આવી હમણાં વરસાદ તુટી પડશે એવો દેખાવ થઇ આવે છે પણ થોડાજ વખતમાં સઘળું ખુલું થઇ જઇ એપ્રીલ મેના જેવો તાપ અને ગરમી પડે છે. ગુજરાત તથા કાઠીઆવાડ પણ વરસાદ માટે પોકાર કરે છે અને પાક સુકાતો જવાના સમાચાર મળતા જાય છે.—ગુજરાતી તા. ૩–૯–૦૫.

લડાઇના અંતનુ કારણ—જાપાનના યામાટાગા નામના સતાધારીએ સુલેહનામું લીલો પ્રેગટ કરી છે. તેમાં લખેલ છે કે રૂશિઆ અહંકારને લીધે લડાઇ લંબાવ્યાજ કરત, અને લડાઇનો ખરચ તે અંતે આપત નહિ; વળી જાપાન લાંબો કાળ સુધી લડી ફતેહ મેળવત પણ તેથી તેને બહુ થકો લાગત; જાપાનને હજી ઘણું આગળ વધવાનું છે; લાંબા કાળની લડાઇ તેના અંદરના સુધારાને બહુંજ હાનીકર્તા નીવડે તે દેખીતું છે; છેવટે તેમાં જણાવ્યું હતુ કે જાપાની લશ્કર કંઇ ઓછી શક્તિવાળું નથી; પણ સલાહ કરવી તેજ જાપાનને માટે હિત છે.

હિંદુસ્થાનના સમાચાર.

બેંગ્લોર ખાતે કોલેરા અને શીતળાનો રોગ ફાટી નીકળ્યો છે.

આસામની ચાનો પાક ધારણા કરતાં ઓછો ઉતરે એવું જણાયું છે.

લૉર્ડ કર્ઝનને સીમલાં મ્યુનીસીપાલીટી તરફથી વિદાયગીરીનું માન પત્ર આપવામાં આવશે.

તાતા રીસર્ચ યુનીવરસીટી બેંગલોર ખાતે ઉઘાડવાનું નક્કી કરવામાં આવ્યું છે.

કરાંચીમાંથી ઘઉંની નીકાસ ઓછી થવા માંડી છે કેમકે વેપારીઓને દુકાળનો ભય રહે છે.

પાલીતાણાના ઠાકોર સાહેબ સર માનસીંહજી બહાદુર કે૦ સી૦ એસ૦ આઈ૦ સીતળાના રોગથી ૪૩ વરસની વયે પાલીતાણા ખાતે મરણ પામ્યા છે.

બંગાળામાં સ્વદેશી માલને ઉત્તેજન આપની હિલચાલ વધતી જતી હોવાથી બંગાળના દુર્કાપુરના તહેવારો માટે જોઈતા કાપડની મોટી વરદીઓ મુંબાઈની મીલોને મળતી જાય છે.

નામદાર પ્રીન્સ ઓફ વેલ્સના હિંદી પ્રવાસ દરમીયાન તે નામદાર સાથે ફરવા માટે ઈડરના નામદાર મહારાજા કરનલ સર પ્રતાપસીંગને નામદાર પ્રીન્સના એડીકાંગ બનાવવામાં આવ્યા છે.

બનારસની કોંગ્રેસ કમીટીએ આવતી કોંગ્રેસના પ્રમુખ તરીકે ઓનરેબલ મી. ગોખલેને આમંત્રણ કરયું છે. દેશના બીજા વીભાગોની કમીટીઓને તે બાબત જવાબ મળતાં છેવટનો ઠરાવ જાહેર કરવામાં આવશે.

દાદાભાઇ નવરોજીની ૮૧ મી વર્ષની ઉજવણી મુંબઈ ઇલાકામાં દરેક મોટા શહેરોમાં ઘણા ઉત્સાહથી થઇ હતી. મુંબઇમાં મી. ગોખલેના પ્રમુખપદ નીચે ફરામજી કાવસજી ઇન્સ્ટીટ્યુટમાં મોટી સભા મળી હતી. અને દરેક ઠેકાણે રોશની કરવામાં આવી હતી.

પ્રીન્સ ઓફ વેલ્સ અને પ્રીન્સેસ વેલ્સને આવકાર આપવા માટેના ફંડમાં મુંબઈ ખાતે રૂા. ૫૩,૮૨૫ ભરાયા છે જેમાં મી. સાસુન જે. ડેવીડે રૂા. ૨૦,૦૦૦ મી. તાતાએ રૂા. ૫,૦૦૦ મી. કરીમભાઈ ઇબ્રાહીમે રૂા. ૫,૦૦૦ મેસર્સ વાલેસની કું. રૂા. ૫,૦૦૦ ભરેલા છે.

ઇન્સોલવન્સીની નોટીસ.

ડરબનના વેપારી એલ કરમન અને પેન બારસની અરજી ઉપરથી ચાર્લ્સટાઉનવાળા સ્ટોરકીપર હુસેનલાલની મીલકત ઉપર કામ ચલાઉ જપ્તી ટાંચ મારવામાં આવી છે.

નોકરી જોઈએ છે.

બુક કીપીંગ અને જનરલ કારસપોન્ડન્સના સારો અનુભવ છે. ડરબન અથવા કેપના ગામોમાં જવા ખુશી છે જાતે મુસલમાન

કે. એસ. છવા, ૧૧૩ ગ્રીલ્ડ સ્ટ્રીટ ડરબન.

મુલતાન તા. ૧૬ મીએ મુંબઇ તરફ ઉપડી ગઈ. સોમાલી તા. ૧૮ મીએ મુંબઈ પહોંચી છે. બંદુસરાય તા. ૧૧ મી સપટેમ્બરના રોજ મુંબઈથી નીકળી ચુકી છે રીસ્તાન જંજીબારથી નીકળી ચુકી છે.

રોકડ બજાર ભાવ.

		શી.	પે.		શી.	પે.
ચાવલ.						
માંજા	૧ બસ્તાનુ	૧૭	૦	થી	૧૭	૬
બીમડાના	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
એફ. એફ. ડા. આર,		૧૫	૦	,,	૧૬	૦
એફ. ડા. આર.	,,	૧૪	૯	,,	૧૫	૩
ચીની સક્કર	,,	૧૮	૬	,,	૧૯	૦
કુડાના	,,	૧૯	૦	,,	૨૦	૦
દેશી તુવેર દાળ.		૧૫	૦	,,	૧૬	૦
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૬	૦	,,	૧૭	૬
મસુરની	,,	૧૬	૦	,,	૧૭	૦
મગની	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
અડદની	,,	૨૧	૬	,,	૨૨	૬
ચણા	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
,, દાળ	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
વટાણા	,,	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
મકાઇ	,,	૭	૦	,,	૭	૬
તેલ.						
કડવુ	૧ ગ્યાલન	૩	૦	,,	૩	૨
એરંડીનું	,,	૨	૬	,,	૨	૮
મીઠું	,,	૨	૧૦	,,	૩	૦
નાળીએરનું	,,	૨	૧૧	,,	૩	૦
ખાંડ મોરીસની.						
સફેદ	,,	૧૭	૦	,,	૧૯	૦
પીળી	,,	૧૭	૬	,,	૧૮	૦
તીરકુળ નાતાલ		૧૪	૦		૧૫	૬
આટો		૮	૯	,,	૯	૩
મદ્રાસી સોપારી, ૧ રતલ		૦	૬	,,	૦	૮
મરચાં.		૦	૫	,,	૦	૫॥
ઘી પેટી		૭૦	૦	,,	૭૨	૬
પારાફીન ડીવોસ.		૬	૦	,,	૬	
,, વાઇટ રોસ		૭	૦	,,	૭	૩
,, ,, માલન		૧૨	૬	,,	૧૩	૬
કૉફી		૧૨	૦	,,	૧૩	૦
નાળીયેર ૧૦૦		૧૨	૦	,,	૧૪	૦
નીમક (લીવરપુલ)						
બસ્તા એકનું.		૪	૬		૫	૦

इन्डिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. ३०वीं सपटेम्बर, १९०५. नम्बर ३९.

सप्ताहिक पञ्चाङ्ग.

अंग्रेजी—ता. ३०वीं सपटेम्बरसे, ता. ६ वीं अक्टोबर १९०५ तक.

हिंदु—आसो सुदी २ से आसो सुदी ८ सम्वत् १९६२ तक.

वार.	अंग्रेजी तारीख	हिंदु तिथि	सूर्य उदय	सूर्य अस्त	त्योहारोंकी यादी.
			क.मि.	क.मि.	
शनि.	३०	२	५ ४०	५ ५५	
रवि..	१	३	५ ३८	५ ५५	
सोम.	२	४	५ ३७	५ ५६	
मंगल	३	५	५ ३६	५ ५६	
बुध..	४	६	५ ३५	५ ५७	
गुरु..	५	७	५ ३३	५ ५८	
शुक्र	६	८	५ ३२	५ ५८	महाष्टमी.

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. ३०वीं सपटेम्बर, १९०५.

चीना और अमेरीकन मजा.

चीनायों अमेरिकन चीजोंका व्यवहार न करनेसे अमेरिकाको प्रायः ५०,००,००० पौ. का हर्जाना लग चूका है. इसलिये अमेरिकन व्यापारियोंने एक अर्जी भेजी है, कि चीनायों विरुद्ध जो आईन बनाया गया है, सो रद करना. इन अर्जीपर प्रतिवाद करनेके लिये वहांके मजदूरोंने बड़ी सभायें जमाकर कर निश्चय किया है, कि व्यापारियोंको चाहे उतना हर्जा हो, लेकीन यह आईन रद नहीं करना चाहिये. इस प्रकार एक ओरसे अमेरिकामें व्यापारियों और मजदूरोंके बीच बड़ी खलबल पड गई है. दुसरी ओरसे तारद्वारा समाचार आ पहुचा है. इससे जान पडता है, कि चीनमें जो निश्चय किया गया है, उ-को चीनायों जान लगाकर सहानुभूति देते है. दूसरे देशोंमें जहां जहां चीनायों सामने कानून चल रहा है, वे देशोंकी चीजोंका व्यवहार न करनेपर, चीनायों मनसूबा कर रहे है. अलावा ऐसा भी कहते है, कि गोरे लोग विरुद्ध चीनायों अधिक चंचल बने है. इस लिये चीनके भीतरके भागोंमें जहां गोरे लोगोंका अड्डा है, वस लिये भारिस रखी जाती है. इन सब हलचलका अन्त कैसा आवेगा, वह हमें नहीं कह सकते है.

उगनीसवीं सदीमें जो महान् कार्यो हुए गीने जाते है, वे सबकी कसौटी यह बीसवी सदीमें होती है. ऐसा भी देखा जाता है, कि यह सदीमें बडी उलटपालट होनेकी सम्भवना रहती है.

इन सब मामलासे इतना अनुमान होता है, कि जहां संप है, वहां तेज है और वहां ही जीत—फ़तेह है. हिन्दी भाइयों, आप थोडा शोचिये और मनन किजिये, कि चीना लोग दुर्बल है, किन्तु ऐक्यतासे कैसा सबल जान पडता है।

हुन्नरकी उन्नति. नाताल गवरमेन्ट गेझट देखनेसे जान पडता है कि यहांकी सरकार हुन्नरमें उन्नति करना चाहती है. जो जो चीजोंका व्यवहार प्रचलित है, वे कौन तरहसे बन सकें, यह दिखानेके लिये क्या क्या उद्योग आयोजन लगाना चाहिये और पैदा हुई चीजें प्रचलित करनेमें उत्तेजना मिले इनके लिये कस्टमके दरमें फेरफार करना या नहीं; यह बारेमें एक कमिशन नियुक्त किया गया है. उसमें कमिशनर मि॰ मुर, डा॰ गबीन्स, मि॰ अरनेस्टएकट, मि॰ जेम्सकिंग, मि॰ ज्योर्ज पेईन मि॰ सीनकर्स और मि॰ मेकेंलीसकर नियुक्त हुए है. इन कमिशनमें हमारे व्यापारियों पूरावा देवे, [illegible] अच्छा बात है. हमें कह सकते है, कि कई कई चीजें ऐसी है, कि जो नातालमें पैदा हो सकता है. जिसको अनुभवी व्यापारियों सहानुभूति दे सकेंगे.

नकली हीरे. आजतक हमारे लोग समझते थे, कि हीरे सिर्फ खानिसे ही निकलते है. परन्तु विलायतमें केमब्रीज शहरमें एक वैज्ञानिक विद्वानने ऐसी शोध लगाई है, कि जिस लिये कितनीक चीजें एकत्र करनेसे हीरे बन सकते है. इन हीरे असली हीरोंकी भांति है और उसमें कुछ फर्क देखनेमें नहीं आता है. वे हीरे बनानेवालेका नाम प्रोफेसर बरटन है. आप कहता है, कि अब उनका प्रयत्न परिपूर्ण नहीं हुआ है. आप थोडा हीरे तो बना चुका है. यह बनानेमें कितना खर्च हो और इच्छानुसार बडे छोटे बन सके या नहीं, यह बारेमें आप अखतरा कर रहे है. आज हीरे बने, कल सुवर्ण बनेंगे, तो अगले जमानेके आदमियों किमिया जानता था, यह वहेम है, ऐसा हमारे लोगसे कहा नहीं जा सकें.

केपमें नये कानून. वर्तमान महीनेकी ता॰ १५ वींके केप गेझटमें एक कानून प्रकाश हुआ है, कि कोई भी परदेशी आदमी कायदाका भङ्ग करके यह कोलोनीमें दाखिल हो जाय, तो जिस विभागमें आया हो, वह विभागके माजीस्ट्रेट सम्पूर्ण जांच लगावे और ऐसे परदेशीको जहां कैद रखनेकी जगह सरकारने ठहराई हो, वहां इनको कैद रखनेका हुकम दे और यह कोलोनीका सीमापार करें. कदाचित परदेशी पास पूर्ण साधन हो, तो उक्त कैदखानेका खर्च उससे लिया जायगा. हमें इस कानूनको ठीक नहीं कह सकते है. हमें विश्वास है, कि केपका "ब्रिटिश इन्डियन लीग" मन्डल इस बारेमें हलचल करेगे.

आशाजनक खबर. "मराठा" नामे अखबार कहता है, कि गत अगस्टमें सर मनचेरजी भावनगरीके प्रश्नके उत्तरमें मि॰ लिटलटनने कहा, कि दक्षिण आफ्रिकावासी हिन्दियोंकी बाबद जांचनेके लिये एक कमिशन बैठानेका आप विचार चलाते है. इस समाचार हमें आशाजनक समजते है. इस कमिशनमें सर मनचेरजीको सभासद बनाया जावे, तो कुछ गैरव्याजबी गिना नहीं जाय. सर मनचेरजी नियुक्त होगा, तो हिन्दवासियोंकी सेवा करनेपर आपको मौका मिलेगा. हमारे लोग आशा रखेंगे, कि मि॰ दादाभाई नवरोजीको भी कमिशनमें सभासद बनावेंगे. "मराठा" की यह सूचना व्याजबी है. सर मनचेरजी भावनगरी और मि॰ दादाभाइ नवरोजीको सभासद बनाया जावे, तो आफ्रिकावासी हिन्दवासियों बडा जय-लाभ पावेंगे.

मि॰ गोखले विलायतमें—"इन्डियन रिव्यु" अखबार खबर देते है, कि हिन्दके हकोंकी लडतके लिये ता॰ १७ वीं सपटेम्बरको मि॰ गोखले विलायत जानेवाले है.

विविध विषय.

पहलवान उस्तादोंसे कुस्तीबाजीका अखाड़ा अनेकवार हुआ करते है, किन्तु आजकल रमणियां भी कुस्ती खेलने लगी है। अब बम्बई वापससे एक खबर आई है, कि 'गैयन' नामे नाटकशालामें स्त्रियोंकी कुस्ती-बाजीका अखाड़ा होनेवाला है। कुस्तीबाजीमें कोल्हापुरवासी कितनीक मराठी रमणियां उतरेंगी। इन्होंके जो कोई भी हरावेंगे, तो १०० रूपयेका इनाम पावेंगे। अब पहलवान लोगका तमासा कौन देखेंगे।

* * *

एक जापानी रमणिने अपने गोरे पतिपर दो औरत करनेका दोष रखकर कलकत्ताकी हाई कोर्टमें नालिस की. मुकदमा चलने पर गोरेको चार महीनेके लिये जेलखानेमें उजने धकेल दिये. मेजिस्ट्रेटने जापानी रमणीसे पूछा, कि तुम्हें तुम्हारा पति बदलाके बदल एक अच्छी पैसेकी रकम देवे, तो तुम संतोष पाओगे? रमणीने साफ साफ ना कह दी और कहा कि क्या तुम्हारे देशमें ऐसी प्रथा चलती है, कि पतिसे बेवफा हुए पति सिर्फ पैसा देकर छूट सके? मेजिस्ट्रेटने ना कही, और प्रश्न किया, कि तभी तुम्हारी ईच्छा क्या है? रमणीने उत्तर दिये, कि मैं सिर्फ इनसाफ पाने हीके लिये मेरे स्वदेश जापान वापससे यहांतक आई हूं और मुझे इनसाफ सिवाय दूसरी कुछ भी ईच्छा नहीं है! देख लिजिये, पाठकगण! जापानमें नीति कैसी है! नीतिके बारेमें जापानी स्त्रियोंका विचार कैसा उमदा है!

* * *

पहलवानका तरीका भी पहलवान! पाठकगणोंको अच्छी तरहसे मालुम है, कि पहलवान सेन्डोने आजकल अपनी पहलवानीमें जगतको विस्मित कर डाला है. 'डेली न्युस' अखबारका सम्वाददाता तारद्वारा खबर देता है, कि सेन्डो जब हिन्द गया, तभी कलकत्तेके तरीकासे एक पारसी गृहस्थके 'बधरावल' नामे बीमारी नष्ट कर दी. पारसी गृहस्थ सेन्डोके तरीकासे आराम पाया और खुश खुश हो गये! और इतना ही नहीं, लेकिन पौन्ड १०,००० की एक थैली भरकर दे दिया!! क्या सेन्डो साहब आजकलसे मात्र कुस्ती ही खेलता है? नहीं साथ साथ डाक्तरी कार्य भी करता है!

दूकानें बन्द करनेके सम्बन्धमें नातालके आईन.

—o—

नाताल कोलोनीमें दूकानें बन्द करनेके सम्बन्धमें कमीसे हलचल मच रही थी. अब यह आईन पसार होकर गवरमेन्ट गझटमें प्रकाश हो चूके है. जिस अहमतकी कलम इस प्रकार है:—

१. यह आईन सन १९०६ के जनवरीकी १ ली तारीखसे शरू होगा.

२ यह आईन हरएक बरो (जहां म्युनिसिपालीटि या लोकल बोर्ड होवे वहां), बरोके निकट पांच माइलतक आये हुए गांवमें और गवरनर कहे वह गांवमें, अमलमें आयगा.

५. समस्त दूकानें.

(अ.) हरएक आतवार और दूसरे जाहेर त्योहारोंके रोज आखा दिन दूकानें बन्द रहेंगे.

(ब.) हरएक सोम, मङ्गल, बुध और गुरुवारके रोज सांझे पांच बजे दूकानें बन्द करना.

(क.) हरएक शुक्रवारके रोज रातके दस बजे बन्द करना.

(ड.) हरएक शनिवारको दुपेरी दो बजे बन्द करना

६. जब दूकानें बन्द हो, तब फेरीवालें अपना काम बन्द करें.

७. यह आईनसे सिर्फ दारूकी दूकानोंको कुछ प्रतिबन्ध नहीं है.

८. खानेकी जगह; ताजा दुध, फलफूल, साक भाजी, सीगरेट, तम्बाकू, रोटी, मीठाई, बीजोंकी दूकानें; कफन बेचनेवालोंकी दूकानें; न्युस पेपरवालोंकी दूकानें; डाक्टरकी दूकानें और तबेलाको यह आईनसें कुछ प्रतिबन्ध नहीं है.

सोमवारसे शनिवारतक केमिस्टकी दूकानें रातके आठ बजे बन्द करना. लेकिन खास कारणसे दवा रख सकते है.

हजामकी दूकानें सोमवारसे शुक्रवारतक संध्याको सात बजे बन्द करेंगे. शनिवारको रातके दस बजे और आतवार या जाहेर त्योहारोंके दिन एकदम बन्द करना.

९. स्टीमरोंकी साथ सम्बन्ध रखनेवाली दूकानें, खास दूकानें या खास स्थल, खास लायक कारण दिखानेसे खोलनेका हुक्म गेझटद्वारा नोटीस प्रकाश कर कर गवरनर दे सकते है.

१० २३ वीं डिसम्बरसे ३१ वीं डिसम्बरतक इन आईनका अमल नहीं होगा.

११. आतवार सिवाय जो रोज रजा हो, उसके आगेके रोज रातके दस बजे तक दूकानें खुली रखना. डर्बन और मेरित्सबर्ग सिवाय दूसरे गांवोंमें मकमालके आगेके रोज सांझे पांच बजे बन्द करना.

१२. आठवीं कलममें दिखाई दूकानोंमें नोकरोंसे हरएक सप्ताहमें ५४ कलाकसे अधिक काम लिया नहीं जाय.

दूकान बन्द करनेका वक्त हो जाने पिछे नये ग्राहकसे बिक्री नहीं करना. परन्तु जिस ग्राहक वह ही समयपर हाजर हो, उनसे दूकानका दरवाजा बन्द कर कर बिक्री कर सकते है.

१५ इस आईनका भङ्ग करनेके लिये दूकानके मालिक ■ तो उनके नोकरपर काम चला सकते है. लेकीन दोनोंपर नहीं.

१६ जिस आदमी यह आईनका भङ्ग करेगे, उन्हांके ५ पौन्डतक जुर्म्माना हो जायगा. माजिस्ट्रेट हरएक गुन्हाकी खबर लाइसेन्सीग अफसरको देगे कोई आदमी एक सालमें दो या इससे अधिकवार गुन्हा करे, तो इनकी लाइसेन्स माजिस्ट्रेट तीन महीनेतक बन्ध कर सकते है.

गुन्हा होने पिछे एक महीना बीत जाय, तो गुन्हेगारपर काम चला न सके

बङ्गालियों और विदेशी चीजें.

"पायोनियर" न्युसका एक सम्वाददाता लिखता है, कि बङ्गालमें मिशनरी कालेजके कई विद्यार्थियोंने विदेशी कोट पायजामा पहेने हुए थे. इसलिये उन्होंकी तरफ तिरस्कार दिखाया गया था. राज्ये लोग भी धोती और चदरा पहेनते है और इन्होंने कोट, कोलर और टाइ वगैरह चीजें निकाल दी है. कलकत्ताके टाउन हॉलपर एक ध्वजा चढाई गई थी, उसमें एक ओर विलायती कापड लगाये जानेसे टुकडे टुकडे कर दी गई थी.

कलकत्ताका सम्वाददाता खबर देते है, कि विदेशी चिजें बहुत कम बिकती जाती है और स्वदेशी मालपर धुम लग गई है. जिसकी दूकानपर नित्य ३०।४० विलायती जुतेकी जोडी बिकती थी, वहांपर अब किसी वक्तपर एक बिकती है. मोची लोगकी दूकानोंपर आजकल ग्राहकोंकी भीड लग रही है. आखरपर आखर मिलनेसे वे लोगोंको रात दिन कडा काम करना पडता है, दुर्गापूजनके त्योहारोंके लिये देशी कापड तय्यार नहीं होनेसे कलकत्ताके व्यापारियोंने बम्बइकी मिलोंपर आरडर भेज दिया है.

चिठ्ठी पत्री.

हिन्दु सनातन धर्म सभा.

लेडीस्मिथ, ता० २५-९-१९०५

यहांपर गत रवीवारको सनातन धर्मकी जगहमें १२ बजे जनरल सभा हुई थी. सभामें पं० महावीर पान्डे, पं० बल्देव, बाबू राजकुमारसींह, उपदेशक पं. रामसुन्दर पाठक, सेठ सीताराम देवसी, सेठ हीरजी वालजी और अन्य महाशयों उपस्थित हुए थे आरम्भमें पं० रामसुन्दरने कहा, कि पांच महीने हुए लेडीस्मिथमें यह सनातन धर्म सभा स्थापित हुई है. जिसका कार्य अच्छी तरहसे चल रहा है, सो देखकर कार्यकर्ताओंको हर्षके साथ धन्यवाद देता हूं. इस बातको सेठ सीताराम देवसीने सहानुभूति दी. बाद मि० हीरजी वालजीने एक प्रस्ताव पेश किया, कि सनातन धर्म सभाके लिये जो जमीन मि० हटीराम पासले पौन्ड ३०० में लिया है. उसमें पौन्ड १०० इन्होंको दे दिये और अब पौन्ड १०० बाकी देना है. यह पैसा एकठा करने पर ३।४ महाशयोंने बाहर जाकर उधराई लाना चाहिये. इस प्रस्तावको केदारनाथ महाराजने और मातादिन अहिरने अनुमति देनेसे प्रस्ताव समर्थित हुए. बाद सभा ५ बजे विसर्जन हुई.

एसकोर्टमें फेरीवाले—एसकोर्टके फेरीवालोंके सम्बन्धमें एक कायदा नाताल गवर्मेन्ट गेझटमें प्रकाश हुआ है, कि फुट, दुध और शाक भाझी और आपने बनाइ हुई चीजें विना लाइसेन्ससे बिक सकते है. किन्तु ये सिवाय माल बिकनेकी फेरी करना हो तो लाइसेन्स लेना. जिसका चार्ज हर महीने तीन शिलिंग देनेका है. जिस शाक भाझी वगेरह बिकता होगा, उसकी पर जांच लगा नेका अधिकार पुलिसको दे गया है. शाक भाझी या दुध वगेरह खराब होगा, तो जुर्माना ठीक किया जायगा.

चीनमें जागृती—जापानकी अत्यन्त उन्नति देखकर सब प्रजा विस्मित हो चुकी है. चीनके मुसल्मान लोग जापानकी देखादेखी अपनी अवस्थामें उन्नति करनेके लिये चंचल बने है. वे सब सभा समिति करके स्कूल खोलनेकी चेष्टा कर रहे है. चंदेमें एक लाख रुपया उठ चुका है. इस धनसे आधुनिक प्रणालीद्वारा शिक्षा देनेके विद्यालय बनाया जायगा.

भारतके वर्तमान.

युवराजके पदीकाद्—नामदार प्रिन्स ऑफ़ वेल्सके भारत भ्रमणके अवसरपर यह नामदार सांथ सैर करनेके लिये इन्दर के नामदार महाराजा कर्नल सर प्रतापसिंगको युवराजका एडीकांग बनाया गया है.

कलकत्ताकी सीमा—कई रोजसे कलकत्ता शहरकी उन्नति और संस्कार होनेकी बात चल रही है. अब भारत सरकारने अन्दाजा निकाला है, कि इस काममें कुल ० करोड़ ८२ लाख रुपये खर्च होंगे.

रामायणका प्रचार—दिल्लीके सेन्ट स्टीफन कालेजमें रामायण पढ़ानेका एक विभाग खोला गया है. विभाग खोलनेका उद्देश रामायण और महाभारतका प्रचार करनेका है. कहते है, कि अनेक मुसलमान विद्यार्थियों रामायण पढ़ने जाता है.

आगामी कोंग्रेसका प्रमुख—बनारसकी कोंग्रेस कमिटिने आगामी कोंग्रेसका प्रमुखस्थान लेनेके लिये आनरेबल मि० गोखलेकी निमन्त्रण किया है. जिन्दके दुसरे विभागी कमिटियोंको उनका उत्तर मिलते आखीरका प्रस्ताव प्रकाश किया जायगा.

दादाभाइ जयंती—मि० दादाभाइ नवरोजीका ८१ वां वर्षका जन्मोत्सव बम्बई इत्यादिके बड़े बड़े शहरोंमें बड़े आनन्दके साथ मनाया गया था इस प्रकारसे बम्बईमें शहरवासियोंकी एक सभा कावसजी जहांगीर इन्स्टीट्युटवाले मकानमें हुई थी सभापतिका स्थान मि० गोखलेने लिया था.

प्लेग नष्ट करनेका तरीका—बेलीकी छावनीके मेजिस्ट्रेटने प्लेग नाबुद करनेका एक नया तरीका निकाला है, कि किसी महल्लेके सम्पूर्ण घरोंमें तीन इंच ऊंची गन्धेकी पताइ बिछा दी जावे और एक ही समयपर सबमें आग लगा दी जावे. पताइ बड़ी तेजी और भभकसे जल जाती है. चिनगारियां नहीं निकलती और आगकी लौ भी बहुत ऊंची नहीं उठती है. पताइकी आग इतनी जल्दी बुझ जाती है, कि छत या किवाड़ोंमें आग लगनेका कुछ भी भय नहीं है. यह तरीका बेलीकी छावनीमें अजमाया गया था और इसलिये प्लेग नाबुद हो गया था.

विदेश वर्तमान.

"सालवेशन आरमी" जापानमें—"सालवेशन आरमी" यानी "मुक्ती फौज" नामे मन्डलका प्रधान सेनापति जनरल बुथ जापान जानेवाला है. आपका विचार जापानमें खीस्ति धर्मका प्रचार करनेका है. आप मानता है, कि इसी राहसें समस्त एशियामें खीस्ति धर्म प्रचलित हो जायगा.

स्त्रीका सैन्य—कहते है, कि चीनमें स्त्रियोंका भी एक सैन्य है. अवसरपर यह युद्धस्थलमें भी भेजी जाती है. सन १८५० के गदरेमें पुरुषोंके समान उन्होंने युद्धविद्या दिखाई थी. नानकिन प्रान्तमें सन १८५२ में इनका पांच लाख सैन्य मौजुद था. इन पलटनोंमें अफसरोंका काम भी स्त्रियां करती है.

रोकड बजार भाव.

		शी.	पे.	शी.	पे.
मोटा चावल	...	१७	०	१७	६
चीनकी „	...	२२	०	२३	०
एफ. एफ. डी. आर	..	१५	६	१६	०
एफ. डी. आर.	...	१४	९	१५	३
चीनी सक्कर	...	१८	६	१९	०
दुबा चावल	...	१९	०	२०	०
आहरका दाल	...	१६	०	१७	०
मसूरकी दाल	...	१६	०	१७	०
मुंगकी दाल	...	२२	०	२३	०
उडदकी दाल	...	३१	६	३२	६
चने	...	१७	०	१८	०
चनेकी दाल	...	१७	०	१८	०
मटर	...	१६	०	१८	०
मीलीस	...	७	०	७	६
कडवा तेल १ गेलन	.	३	०	३	९
गोलीके तेल „	...	२	६	२	८
मिठा तेल „	...	२	१०	३	०
नारीयर तेल „	...	२	११	३	०
सफेद चीनी	...	१७	०	१८	०
पिली „	...	१७	६	१८	०
घीकन (नाताल)	...	१४	०	१५	६
आटा (फ्लावर)	...	८	६	९	०
हलदी भाजी १ रतल		०	६	०	८
मीरची „		०	५	०	५॥
घी केन (पेटी) १	...	७०	९	७२	६
पाराफीन तीवीस १ केस		६	०	६	६
„ वाइट रोस „		७	०	०	३
„ „ गेलन		१२	६	१३	३
दुध नेसलका	...	२०	६	२१	६

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

வாராந்தரப்பத்திரிகை

நெட்டால் ப்ீனிக்ஸ், 1905ஹு செப்டம்பர் 30வ சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

விசுவாவசு வருஷம் புரட்டாசிமாதம்

இங்கி. தேதி	திதி	நட்சத்.	யோகம்	கிழமை
1-16	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
2-17	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
3-18	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
4-19	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
5-20	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
6-21	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
7-22	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

மார்க்கட் விலை.

	முதல்	வரை.
மாஞ்சா அரிசி.	16/-	17/-
பீம்டி அரிசி.	1-1-0	1-2-0
பருப்பு.	16/-	17/
மைசூர் பருப்பு	16/-	17/
சோளம்,	7/-	7/6
நல்லெண்ணை.	2/10	3/-
நெய்யெண்ணை,	3/-	3/2
தேங்காயெண்ணை.	2/11	3/-
நெட்டால் சர்க்கரை	17/-	19/-
சிகப்பு ,,	18/-	19/
நிரிகள் ,,	14/-	15/6
கோதுமை மாவு	8/6	9/
பாக்கு	6 பென்ஸ்,	8பெ
மிளகாய்	5 ,,	5½
நெய்	3-10-9	3-12-6
பேர்பின் கேல்	6/3	6/6
டை ஒயட் சோல்	7/-	7/3

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கையொப்பக்காரர்கள் சென்ற வருஷத்துக்குச்சேரவேண்டிய கையொப்பத்தொகையும் நிகழும் வருஷத்தின் தொகையும் தாமதிக்காமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாய்க்கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

கையொப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை வாரந்தோறும் கிடைக்காமலிருந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத்தெரியப்படுத்தும்படிக் கேட்டுக்கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மெயில்.

நெட்டால் லைக்ட் லைன்.

அர்வாலி அக்டோபர் 6உ புறப்பட்டு கொழும்பு, மதராஸ் கல்கத்தா போகும்.

ஜேர்மன் ஈஸ்டாப்பிரிக்கா லைன்.

பண்டேசர் என்னும் மாக்கலம் அக்டோபர் 14உ புறப்பட்டு பம்பாய்போகும்.

சோமாலி என்னும் கப்பல் அக்டோபர் 28உ புறப்பட்டு நேரே பம்பாய்போகும்.

இந்தியா ஆப்பிரிக்கா லைன்.

மிச்சாபூர் அக்டோபர் 2உ புறப்படும்.

காலிபூர் நவம்பர் 5உ புறப்படும்.

மெல்லண்ட அப்பல்கள் நேரே கல்கத்தா போகும்.

ஏஜண்டு. டெடலாஸ் அண்ட் அப்பன். அக்காற வேலம் அண்டு கல்கத்தா.

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

பீனிக்ஸ்நெட்டால்,

சனிக்கிழமை.

1905ஹு செப்டம்பர் 30உ.

பங்காளக்கட்டுப்பாடு.

லார்ட் கர்ஸன், பங்காளம் ஒரு தேசாதிபதியால் பரிபாலனஞ்செய்வதற்கு முடியாததென்று தீர்மானித்து இரண்டு இராஜதானியாகச் செய்வதற்கு முடித்துத்தீர்மானம் அப்பிரதேசங்களிலுள்ள பங்காளிய குடிகளுக்கு மிகவும் விசனத்தை உண்டாக்கியது. இதுவிஷயமாகச் சிலகனவான்கள் விரோதமாகப்பேசியும் லார்ட்கர்சன் தாம் பிடித்த பிடிவாதத்தையே சாதித்துப் பிரிவினையைச்செய்தார். இது பங்காளியருக்குச்சற்றும் பொருத்தமில்லை. விசேஷமாகக் கல்கத்தாவிலும் நாட்டுப்புறங்களிலும் குடிகள் பெருங்கூட்டமாகக் கூடிப் பிரிவினைசெய்வதால் குடிகளுக்கு அதிகவரி ஏற்படுமென்றும், ஒரேவகையாருக்கு இரண்டு தலைநகரமுண்டாகில், அவர்களுள் ஒற்றுமை நீங்கிவிடுமென்றும் அபிப்பிராயங்கொண்டு, அவர்ண்மெண்டார் குடிகளபிப்பிராயத்துக்கிணங்காமல் செய்வதானால், ஆங்கிலேய சரக்குகளைக்கொள்முதல் செய்யக்கூடாதென்றும் கட்டுப்பாடுசெய்துவிட்டார்கள். இக்கட்டுப்பாடு முதலில் கல்கத்தா நகரில் உண்டாகி நாளுக்குநாள் உள்நாடெங்கும் அதிகவிரைவாகப் பரவிவருகிறது. இதைக்கேள்விப்பட்ட இங்கிலாந்திலுள்ள வியாபாரிகள் இவ்விதம் கட்டுப்பாடு செய்வது தங்களுக்குத்திருப்திகரத்துக்கு விரோதமானதென்று பங்காளியருக்குத் தெரிவித்தார்கள். இதனால் இந்தியாவிலுள்ள குடிகள் ஆங்கிலேய வியாபாரிகளின் பொருட்டாகப்பிறந்து அவர்கள் நன்மைக்காகவே வாழ்நாள் நடத்திவருவதாகப் புலப்படுகிறது. ஆங்கிலேயருக்குள் இந்த அபிப்பிராயம் குடிகொண்டிருப்பது போல, இந்தியருக்குள்ளும் தாங்கள் ஆங்கிலேய அடிமைகளென்றும் எக்காலமும் அவர்களுக்கு ஊழியஞ்செய்து அவர்கள் சந்தோஷத்தைப் பெற்றுக்கொள்வதே தங்கள் இலாபசுகத்துக்குரியதென்றும் எண்ணி வாழ்நாள் போக்கிவருகிறார்கள். இக்கீழ்மையான எண்ணம் நீங்கிச் சுதேசாபிமானத்தை மேற்கொண்டு தங்கள் தேசவிருத்தியையும் இராஜநீதியையும் முற்றிலும் தெரிந்துகொண்டு காலாகாலங்களில் பின்னடையாமல் ஊக்கத்துடன் தேசகாரியங்களை நடத்தாதவரையில் ஒருபோதும், விருத்தியும் சுதந்திரமும் பெறமாட்டார்கள். உலகத்திலுள்ள சகலதேசத்தாரிலும் இந்தியர் ஒருவரே கீழ்மையாகவும் இந்தியர் ஒருவரே தொழும்பர்களாகவும் மதிக்கப்பட்டுவருகிறார்கள். இது எப்போது நீங்கும், எப்படி நீங்கும், என்பதுதான் நம்முடைய தற்கால பயிற்சி. இப்பயிற்சியை அடைவதற்கு ஒவ்வொருவரும் ஒற்றுமைப்பாட்டுடன் முயலவேண்டியது.

சிலகாலத்திற்குமுன் வந்த தந்தி மூலமாக இக்கட்டுப்பாடு எங்கும் பரவிவருகிறதென்பதைக் கேள்விப்பட மிகவும் சந்தோஷமடைகிறோம். இந்தியா ஆங்கிலேயரைச் சேருமுன் இங்கிலாந்தின் பொருட்பலமென்ன. இப்போதிருக்கும் செல்வாக்கெப்படி. இச்செல்வாக்கிற்கு இந்தியாவே காரணம். ஒவ்வொருவருஷமும் இந்தியாவிலிருந்து அளவிறந்தபொருள் இராஜாங்க உத்தியோகஸ்தரின் பொருட்டாகவும், சரக்குகளின் இலாபமாகவும் இங்கிலாந்துபோய்ச்சேருகிறது. இதுகாரணம்பற்றியே நாளுக்குநாள் இந்தியாவின் பெருஞ்செல்வம் குன்றிவிட்டது. சுதேசச்சரக்குகளை நாம் கையாட அருவருப்படைகிறோம். இதரதேசங்களிலோ சுதேசக்கைத்தொழிலைக் குடிகளும், இராஜாங்கத்தாரும் ஆதரித்துவருகிறார்கள். அதுபோலவே நாமும் நமதுசுதேசச்சரக்குகளை ஆதரித்துவருவது அவசியம்.

நியாயவாதி— கனம் பெர்னார்ட் கேப்ரீல்.

இவர் சிலவருஷங்களுக்குமுன் இங்கிலாந்திற்குப்போய் நியாயவாதத்திற்குரிய கல்வியில் தேர்ச்சி அடைந்து இக்காலனிக்குச் சிலகாலத்திற்குமுன் வந்திருக்கிறார். இது நம்மவர்களுக்கு மிகவும் சந்தோஷத்தைக்கொடுக்கிறது. இவர் இவ்வித உயர்பதவியை அடைவதற்குக்காரணம் இவர் தாய்தந்தையர் சற்றும் பின்வாங்காது செய்த பொருளுதவியேயாகும். அதுபோலவே பொருளுடைய ஒவ்வொருவரும் தங்கள் பிள்ளைகளின் கல்வி விருத்தியில் நோக்கம் வைப்பார்களாயின் நம்மவர்கள் மேன்மை அடைவதற்கு என்ன சந்தேகமிருக்கிறது. தங்கள் பிள்ளைகளுக்குத் தாய்தந்தையர் பெருந்தொகையான பொருளை வைத்திருப்பதைவிட அப்பொருளினால் உயர்தரக்கல்வியைப்படிப்பித்தல் எவ்வளவு பயனைக்கொடுக்கும். இவர் இத்தேசத்தில் பிறந்த இந்தியர்களுக்குள் முதன்முதல் இப்பதவியைப் பெற்றவர். இவர் நமது தேசத்தினிடம் அன்புபாராட்டி நடந்துவருவாரென்று நம்புகிறோம்.

லைசென்ஸ்வழக்கு.

கனம் உண்டாமல் என்னும் பட்டேவியாபாரிக்கு, உவெஸ்ட்தெருவில் லைசென்ஸ்கொடுப்பதற்கு லைசென்ஸ் உத்தியோகஸ்தர் மறுத்துவிட்ட உத்திரவைத் தள்ளுபடி செய்யும்படி பெரிய நீதிக்காரர் முன்பு வழக்குக் கொண்டுவரப்பட்டது. லைசென்ஸ் அதிகாரி தம் முன்புபோல இஷ்டப்படி செய்வதற்கு சட்டம் அதிகாரம் கொடுத்திருப்பதனால் நீதிக்காரர் சட்டத்திற்கு மாறாகச்செய்யக்கூடாதென்று வழக்குத்தள்ளுபடி செய்யப்பட்டது. இந்தவிஷயத்தைக்கேள்விப்பட மிகவும் விசனமடைகிறோம். இந்தவிஷயமாக வியாபாரிகள் எல்லாரும் ஒன்றுகூடி தகுந்த பரிகாரத்தைத்தேடாவிட்டால் மற்றவர்களுக்கும் தீங்குவிளைக்கும்.

ஆரஞ்சுநதிவர் பேர்பதிவு.

ஆரஞ்சுநதியில், சுதேசிகளைப்போலவே இந்தியர்களும் (வேலைக்காரர்கள்) தங்கள் பெயரைப்பதிவுசெய்யவேண்டியதென்று அந்நாட்டின் கவர்ன்மெண்டாரால் உத்திரவு பிறப்பிக்கப்பட்டிருக்கிறது. இந்திய சங்கத்தாரால், அச்சட்டத்தைத் தள்ளுபடிசெய்யும்படி விண்ணப்பம் செய்துகொள்ளப்பட்டிருக்கிறது. ஒவ்வொருநாளும் ஒவ்வொரு புதியசட்டங்களை ஏற்படுத்தி இந்தியர்களுக்குக்கெடுதியை விளைப்பதில் ஐரோப்பியர்கள் இடைப்பட்டிருக்கிறார்கள்.

வியாபார நிலைமை.

வியாபாரமே நாளுக்குநாள் பலக்குறைவை அடைந்துவருகிறது. சிலகாலமாக கூடியசீக்கிரத்தில் இத்தேசத்தில் வியாபாரவிருத்தி உண்டாகுமென்று அநேகர் அபிப்பிராயப்பட்டார்கள். சிலகாலத்திற்குமுன் ஒரு பார்லிமெண்ட்காரி சிலர்கள் வந்தபின், இத்தேசம் விருத்தி அடையுமென்று அபிப்பிராயப்பட்டபடி ஒன்றும் நடக்கப்படவில்லை. இதுவிஷயமாக ஒரு தீர்மானமும் சொல்லத்தம்முடைய புத்திக்குப்படவில்லை என்று சொன்னார். இதனால் விருத்திக்குரிய காரணங்கள் ஒன்றும் புலப்படவில்லை என்று தெரிகிறது. யுத்தகாலத்துக்குப்பின், அநேகர் பேராவலுடன் புதிதாகப்பல இடங்களிலும் கடைகளை ஆரம்பித்தார்கள். முன்னிருந்த கடைகள் போதுமானவைகளாகவும் சரக்கு கிடைப்பது அரிதாகவும் இருந்தபடியால் அதிகலாபம் கிடைக்க இடமிருந்தது. யுத்தத்தினால், ஊர்களிலும் புறஊர்களிலுமிருந்து போனவர்களும் யுத்தத்துக்குப்பின் தங்களிருப்பிடங்களுக்குப்போய்விட்டார்கள். இப்போதிருக்குங்கடைகளில் மூன்றிலொருபங்கு இங்குள்ள குடிகளுக்குப் போதுமானவை. ஆகையால் வியாபாரிகள் தங்களுக்குள் தக்க பரிகாரத்தைத்தேடும்படி முயலவேண்டியதவசியம். எல்லாரும் நஷ்டமடைந்து கெடுநிலை அடைவதைவிட இரண்டு அல்லது மூன்று கடைக்காரர்கள் ஒன்றாகச்சேர்ந்து வியாபாரம் ஓரேகடையில் செய்துவருவது உத்தமமென்று தோன்றுகிறது. அதனால் கடைவாடகையும் அதிக மேலான் செலவும் குறைவுபடும். வியாபாரத்திலும் லாபமுண்டாகும். தற்கால நிலைமைகளில் லாபமில்லை என்பது எல்லாருமறிந்தவிஷயமே. அப்படி இருந்தும் பரிகாரமொன்றும் தேடாமலிருப்பது மிகவும் ஆச்சரியத்தை விளைக்கின்றது.

கனம். பி. கேப்ரீல் வந்தனோபசாரம்.

சென்றவாரத்துக்குமுன் செவ்வாய்க்கிழமை சாயந்திரம் இங்கிலாந்தில் நியாயவாதப்பரீட்சையில் தேறி இக்காலனியில் வந்திருக்கும் கனம் பெர்னார்ட் கேப்ரீல் அவர்களுக்கு டர்பன் இந்தியர்களால், காங்கிரஸ் கட்டடத்தில்

வந்தேமாதரப்பத்திரிகை அளிக்கப்பட்டது. அங்கு கனம் அப்துல்லா தர், பிரான்காண், அப்துல் லா. தாராஜ்மால், எம். எச். ஜ ஜ. கே கல். பால், கவிந்மபுனை ந்த டார். நாருடுசி என்பட அநேக இந்தியகனவான்கள் அலங்கரித்துப்படி வந்திருந்தார்கள். வந்தேமாதரப்பத்திரிகை வருமாறு:—

ஐயா, நெட்டால் குடிகளின் பிரதிநிதிகளாகிய நாங்கள் உங்களுக்கு நல்வரவு செலுத்துகிறோம். இப்பொழுதில் பிறந்த இந்தியருக்குள் முதன்முதல் இங்கிலாந்தில் பிலிடர் பரீட்சையில் தேர்ச்சி அடைந்ததைக் குறித்து மிகவும் சந்தோஷமடைகிறோம். இவ்வுயர்ந்த பதவியைப் பெறக்கூடிய பரீட்சையில் தேறுவதற்கு அன்பேயே உதவியாயிருந்த கல்வி தாய்தந்தையருடன் இந்தச்சபையார் நாங்களும் சந்தோஷமடைகிறோம். இத்தேசத்திலுள்ள இந்தியர்களின் நன்மையை மேற்கொண்டு அவர்களுக்காகப் பாடுபடுவீர்களென்று நம்புகிறோம். பரமபிதாவின் ஆசீர்வாதத்துடன் நீடுழியாக நீங்கள் வாழும்படி கடவுளைப் பிரார்த்திக்கிறோம்.

பின்பு கனம் அப்துல்லாதர் கனம் கேப்ரீல் அவர் கல்வியறிவைப் புகழ்ந்து பேசினார். இந்த இருவர்கள் சபையில் மனமாரச் செலுத்தி வேண்டியவை அடைவார்களென்று நம்புவதாய்ச்சொன்னார். வேறுசில கனவான்களும் வியந்துபேசினார்கள்.

மேற்கண்ட அப்பான வார்த்தைகளுக்கு கனம் கேப்ரீல் அடியிற்கண்டபடி மறுமொழிகொடுத்தார்.

“இந்தியர்கள் தங்கள் பிள்ளைகளுக்குக் கல்விகற்றுக்கொடுக்க வேண்டியது அவசியமான கடமை ஆகையால் என் பெற்றோர்கள் தங்கள் கடமையைச் செலுத்தினார்களே அல்லாமல் வேறு விசேஷமானதை ஒன்றும் செய்யவில்லை. இன்னும் அநேக இந்தியர்கள் என்னைப்போலவே இங்கிலாந்திற்குப் போய்ப் பரீட்சையில் தேர்ச்சி அடைவார்களென்று நம்புகிறேன். நான் இங்கிலாந்திலிருக்கும்போது இத்தேசத்திலுள்ள இந்தியர்கள் விருத்தி அடையும் வழியை அவர்கள் யோசிக்கவும் சந்தர்க்குறைவில்லாமல் பெறுவதெப்படி என்று பலமுறையும் சிந்தித்திருக்கிறேன். இந்தியாவில் இந்தியர்களுக்குக் கொடுக்கப்பட்டிருக்கும் சுதந்திரம் அநேகம். அங்கு இஷ்டப்படி எங்கும் சுற்றித்திரியலாம். நம்மவர்களுள் இந்திய வேலையாட்களின் நிலைமை மிகவும் பரிதாபப்படத்தக்கது. 1859 வருஷத்தில் இந்நாட்டில் இந்திய வேலையாட்கள் வர ஏற்பாடாயிற்று. அதற்குப்பின் அநேக மாறுதல் உண்டாயபோதிலும், அவ்விந்தியரில் ஒப்பந்தகாலம் சுமார் 5 வருஷமும் சம்பளம் மாதம் 1-க்கு 10 ஷிலிங்கும் இன்னும் நீடித்து வருகிறது. இது மிகவும் விசனகரத்தைக் கொடுக்கக்கூடியது. இதுவிர, 3 பவுன் தலைக்கட்டுவரியும் ஏற்பட்டிருக்கிறது. நீங்கள் கேட்டுக்கொண்டபடி என்னுடைய மட்டில் இந்தியருக்குரிய விஷயங்களில் உங்களுதவியுடன் நன்மை வரச்செய்யச் சித்தமுடையவனாக இருக்கிறேன்.”

சமாச்சாரம்.

வெள்ளையானது உலகத்திலுள்ள மனிதர்களின் மூன்றில் ஒரு பகுதியாரால் பேசப்படுகின்றது.

—x—

சிங்கம், புலிமுதலிய காட்டுமிருகங்கள் பூனையைப்போலவே தண்ணீரால் உடம்பைச்சுத்தஞ்செய்வதாகத்தெரிகிறது.

—x—

மின்மினிப்பூச்சிகள், பெருமழை பெய்வதற்குமுன் அதிகப்பிரகாசத்தைக்கொடுக்கும்.

—x—

பங்காளப் பிரிவினையைக்குறித்துத் தங்கள் அதிருப்தியை, இங்கிலாந்திலுள்ள இந்திய அரசியலின் பொருட்டு பங்காளத்திலுள்ள அநேக ராஜாக்கள் சேரில் தந்திகொடுத்திருக்கிறார்கள்.

டிரான்ஸ்வாலிலுள்ள இவ்வேலையாட்கள், காங்க அதிகாரிகளின் கொடுமையினால் கூட்டமாக வெளிப்பட்டுப் பக்கத்திலுள்ள மலைகளிலுள்ள குடிசைகளில் ஒதுக்கொண்டு அடித்தும் கொலை செய்தும் வருகிறார்கள். இதனால் சுற்றுப்பக்கத்திலுள்ள குடிகள் அதிக பயங்கொண்டிருக்கிறார்கள்.

—x—

ஜப்பானியர் யுத்தத்தில் சிறந்தவர்கள். அவர்கள் இவ்வித்தையை மிகவும் கையாடிவருகிறார்கள். அவர்கள் சுகத்திற்கும், தேகபலமடைவதற்கும் இப்பயிற்சியே காரணமாக இருக்கிறது. அவ்வித்தை தற்காலம் ஐரோப்பியர்களால் வியக்கப்பட்டு, அவர்களால் பயின்றுவரப்படுகிறது.

—x—

இந்தியயுவர்கள் அநேகமாய்ச் சாத்திரப் பயிற்சியின்பொருட்டு ஜப்பான்தேசத்துக்கு அனுப்பப்பட்டிருக்கிறார்கள். அங்குள்ளவர்கள் இந்திய யுவர்களை அதிக அன்புடன் நடத்திவருவதாக அநேகரால் வெளியிடப்படுகிறது.

—x—

இந்தியாவின் மதுவிலக்கும் கைகாலும் நிலைபெற்றிருக்கிறது. வெளிதேசங்களிலுள்ள இந்தியர்களுக்குள் அந்தவேற்றுமை இல்லாவிட்டாலும் ஒவ்வொருவரும் தங்களுக்குள் கெடுநிலை விளைந்துவருகிறார்கள்.

—x—

குஷ்டரோகம், அநேகரால் தொற்றுவியாதி என்று நினைக்கப்பட்டிருந்தது. ஒரு சிறந்த வைத்தியர் அதைப் பரீட்சைசெய்து பார்த்ததில் அது தொற்றுவியாதி அல்லவென்று அபிப்பிராயப்பட்டிருக்கிறார்.

—x—

இந்தியர்களுக்குள் எவ்வளவோ இருந்தபோதிலும் விளக்கெண்ணெயே மிகப் பிரகாசமாயிருக்கிறது இத்தேசத்தில் வழக்கமாக இருக்கிறது. இதை அதிகமாகக்கையாடிவருவதே மலைகாட்டிருக்கிறதுக்காரணமாக இருக்கிறது. விளக்கெண்ணெய்க்கு இரத்தத்துடன் கலக்கும் குணமில்லை.

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety, IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN. Box 1126.

DURBAN: QUEEN STREET. Box 621.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

અબ્દુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫ અને ૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अब्दुलगनी,
जनरल डीलर,
कापड़, ग्रोसरी और दूसरी हर तरहका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५०७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

[illegible]
5. அண்ட் 7. கிராஸ் ஸ்டிரீட், கேப்டவுன்.

Prof. L. Doovey,

Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from Rev. I. J. Retief, Arthur Garcia, Esq., R.M., Uitenhage, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિઅન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા હિસ્તરેખાશાસ્ત્રી. [illegible] તેમની પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ આઇ. જે. રટીફ, આરથર ગારસીઆ એસ્કવાયર [illegible] સરટીફીકેટ છે.
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधीका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाके लीये वार्मलिप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक. सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where Jalbhoy & Sorabji Bros., are our Sole Agents. . . . .

યુસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડ્યુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન સિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ગુલ"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,

—CORNER OF—

BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "SHAHMAHOMED," CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE

Indian Department, German East African Line.

42 CHURCH STREET, CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer

—AND—

Family Grocer,

140 ALBERT ROAD, WOODSTOCK.

BRANCHES:

Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોજજી.
ડાયરેક્ટ ઈમ્પોર્ટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.
કલેરમોન્ટ. કેપકોલોની.

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.

HOUSES TO LET.

18 EYER STREET, CAPE TOWN.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS:
J. GARLICK, Cape Town; G. E. HANDS, Resident.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગાર્લિક, કેપટાઉન.

જી. ઇ. હિન્ડસ, ડરબન.

સર્વ જાતનો માલ.

સઘળી રમતુ કાપડ, લોઢાનો સામાન સ્ટેશનરી, કાચરી સામાન, વાસણો, શાલો જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ. કરમનની કંપની સાથે લાંબા વખતથી વેપાર કરેલો છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલો છે, તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

લી. દાદા ઓસમાન.

,, ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

Established 1884.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .

. . . Direct Importer

—OF—

Indian and other Oriental Merchandise

—FROM—

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

10 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG (P.O. Box 4081.)
PRETORIA, Multan House, 242 Church St. (P.O. Box 224.)
BULAWAYO (P.O. Box 486.)
BARBERTON. SALISBURY. KIMBERLEY.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

L. DONNELLY

Wood, Coal & Produce Merchant.

Delivery guaranteed to any part of Durban and suburbs.

Wattle Blocks (2ft.) a speciality.

Corner of GREY & PRINCE EDWARD STREETS

DURBAN.

સરકારી સરવેયર.

સરકારને માટે ઘણી કાળજીથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.

૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इजनेर.

ग्राहकोंका काम बहुत ध्यानसें संतोष क किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन.

ஜெ. ஏ. சோரல்.

கவர்மெண்டு சர்வேயர்.

பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்.

டர்பன்.

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams, Curry Powder, Chutneys, Cayenne Pepper, White and Black Pepper, Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.
Box 63, Durban.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦

દરેક જાતના લાકડા તથા ઇમારતનો સામાન.

પોઇન્ટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कु.

बहुत रकमका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पोंइट रोड, डर्बन.

அநேக தேசங்களிலிருந்து மர இறக்குமதி செய்து பெரிய வியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். வீடுகட்டுவதற்கான ஒவ்வொருவகை மரங்களும் கிடைக்கும்.

ஹார்பரோ அண்டு கோ.

பாயிண்டு ரோட் டர்பன்.

ROYAL

Exchange Assurance.

FOUNDED 1720 A.D.

CAPITAL £4,000,000

FOR FIRE ASSURANCE.

H. FELLOWS-SMITH,
Incorporated Accountant,
Chief Agent,

Equitable Buildings, Smith St., Durban.

MONEY TO LEND in Large or Small Sums

રોયલ એક્સચેંજ વીમા કંપની.

સને ૧૭૨૦ માં સ્થપાએલી.

મુડી પાં. ૪,૦૦૦,૦૦૦

આગના વીમાની શાખાના મુખ્ય એજન્ટ

એચ. ફેલોસ્મીથ.

ઇક્વીટેબલ બીલ્ડીંગ

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

પૈસાની નાની મોટી રકમ ધીરવામાં આવશે.

தமிழ் புத்தகங்கள்.

தமிழ் மொழியின் வரலாறு.

[illegible]

தமயந்தி.

[illegible]

Abdoola Hajee Khan Mahomed
General Merchant & Importer,
CHURCH SQUARE
Opposite, Government Buildings.

Telegraphic Address: "MOONSTONE." P. O. Box 99.
POTCHEFSTROOM.

E. M. PATEL,
General Dealer, Wholesale & Retail,
MARKET SQUARE,
POTCHEFSTROOM,
AND AT THE LOCATION.

S. D. BOBERT,
General Importer, Wholesale and Retail Merchant.
Cheapest House in the Market Square.
BRANCHES AT
LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay
Retail and Wholesale Merchant,
Market Square, P.O. Box 55,
POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother
Direct Importer & General Merchant,
POTCHEFSTROOM, Trans.
P.O. Box 100, Tel. Ad.: "Seamen."

D. I. Varyava,
GENERAL MERCHANT,
King Edward Street, P. O. Box 100,
POTCHEFSTROOM.

Amod Mamoojee Patel,
GENERAL MERCHANT,
S.A.C. Cantonment, P.O. Box 55,
POTCHEFSTROOM,
Tel. Ad.: "Mamoojee." Transvaal.

ABDOOL RAHMAN,
MERCHANT,
POTCHEFSTROOM.
Tel. Address: "RAHMAN."
P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,
General Dealer,
KING EDWARD STREET,
AT THE MILL,
POTCHEFSTROOM.

AYOB MOHAMED,
General Merchant & Direct Importer.
MARKET SQUARE,
PIETERSBURG.
Box 134. Tel. Add.: "AYOB"

L. MULCHAND,
Indian
Silk Merchant
Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.
75 William Street,
CAPE TOWN.

H. LANGLEBEN,
Wholesale Clothier & Manufacturer,
327 Pine Street, Durban.
IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.
Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.
Tel. Add.: "Langa." P.O. Box 206, Durban.
એચ. લેંગ્લીબન.
[illegible]
૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

The largest Importer in South Africa of MILITARY & CIVILIAN
Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers Coats, Waistcoats, etc.
J. LANDAU,
357 Pine Street, Durban.
Head Office: 13 Rue des Petites-Ecuries, Paris.
[illegible]
જે. લેન્ડો.
૩૫૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
[illegible]

HAJEE HABIB
CALCUTTA HOUSE,
IMPORTER AND GENERAL DEALER.
A great variety of
Rugs, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery,
Rough goods, &c., &c.
SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL.
Prices are very moderate & terms are easy.
A trial Solicited.
Tel. Add.: BAGDAD. P. O. Box 41.
338, Prinsloo Street, PRETORIA.

Ismail Amod Kajee,
GENERAL MERCHANT & IMPORTER,
Market Square, P.O. Box 41,
KRUGERSDORP

R. P. BHATT, Watchmaker & Jeweller,

MANUFACTURER OF INDIAN JEWELLERY,

P. O. BOX 529. 120 GREY STREET, DURBAN.

વોચ મેકર એન્ડ જુવેલર

સોના ચાંદીના દાગીના બનાવનાર.

સોના રૂપાના તમામ જાતના જેરેવરીના માલ આ દુકાનેથી મળશે. જેવાંકે, વીંટીઓ, બંગડી, હાર, વિગેરે મરદ તથા ઓરતોને પહેરવાના તમામ જાતના ઓરડરનો માલ નમુના પ્રમાણે વાયદાસર કરી આપવામાં આવશે. દાગીના ખરીદનારને વેચવાની અગર બદલવાની આએશ હશે તો તે વખતે મજુરી કાપી વ્યાજબી ભાવ કરી પુરા નાણાં વસુલ દેવામાં આવશે. સારી જાતનાં અસલ રોલ્ડ ગોલ્ડ ઘડીઆળ પાંચ વરસની ગેરેન્ટીથી મળે છે. દરેક જાતનાં સારાં અને સસ્તાં ઘડીઆળો તૈયાર છે. બાકી તુટલું કામ ધ્યાન દઈ ખાત્રીપૂર્વક જલદી સમારી આપવામાં આવશે. બહારગામના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે.

આર. પી. ભટ્ટ
વોચ મેકર એન્ડ જુવેલર.
૧૨૦, ગ્રે સ્ટ્રીટ.
પો. બોક્સ, ૫૨૯, ડરબન.

हरएक किसमके सूवर्ण व चांदीके हिन्दुस्थानी गहनें.

हमारे यहां हरएक किसमके सोना व चांदीके हिन्दुस्थानी दागीने गारन्टी साथ तैयार मिलेंगे. जैसे—बेसर, कडा, हंसली, नथीया, चुडी इत्यादि.

खरीदनेवालेको फिर बिकना होगा, तो मजदूरी निकाल कर दुसरा सम्पूर्ण दाम धुमाया जायगा.

आडरका माल ठहराये मुताबिक बनाया जायगा.

हरएक किसमकी घडी हमारे यहां गारन्टीसें मिलेगी. फिर काम ध्यान लगाकर खात्रीसे जलद किया जायगा.

बहार गांवके आडरपर सम्पूर्ण लक्ष दिया जायगा.

आर. पी. भट,
१२० ग्रे स्ट्रीट. डर्बन.
पी. ओ. बोक्स ५२९.

மேல்கண்ட கடையில் தங்கம் வெள்ளியினால் நகைகள் செய்யப்பட்டிருக்கிறது. வேண்டியவர்களுக்கு காரண்டியுடன் விற்கப்படும். நகை விபரம்— கம்மல் கத்திரிப்பூ வலி முருகு காப்பு கொலுசு இன்னும் பலவித நகைகளும் கிடைக்கும். மேல்கண்ட நகைகளை வாங்குவோர்கள் வாங்கி உபயோகித்து திரும்பக் கொண்டு வந்தாலும் கூலி நீக்கி நகை நிறைப்படி கிரயம் மாத்திரம் கொடுக்கப்படும். வேறு புதிய ஆடர்கள் கொடுத்தாலும் மேலான விதமாய்ச் செய்து கொடுக்கப்படும். அன்பர்களே! எங்கள் நகைகளை நீங்கள் ஒருதடவை வாங்கி உபயோகித்துப் பாருங்கள். தவறாதீர்கள்.

இங்கு கடிகாரங்களும் [illegible] சரியான கேரண்டியுடன் [illegible] செய்து கொடுக்கப்படும்.

ஆர். பி. பாட், 120 கிரே ஸ்டிரீட், டர்பன்.

EBRAHIM CAMROODEEN.

GENERAL MERCHANT.

Natal Leaf Tobacco a Speciality.

[illegible] GREY STREET, (Camroodeen's Building.)

Tel. Add.: "CAMROODEEN," Durban.

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

199 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box [illegible]. Tel. Add.: "[illegible]"

ESTABLISHED 18[illegible].

દાદા ઓસમાન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

બોક્સ ૮૮. ૧૩૯, ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Mahomed Hassen Ismail,

ARABIAN CASH STORE,

General Dealer and Produce Buyer.

[illegible] Union Street and 110 [illegible] Road,

PORT ELIZABETH,

[illegible] Cape Colony.

Address all [illegible] Union Street.

S. PEERBHOY BUTLER,

GENTLEMEN'S OUTFITTER & DEALER

Turkish Caps of every description a speciality.

606 WEST STREET, DURBAN.

HASSIM JOOMA,

GENERAL MERCHANT

Head Office—370 Pine Street.

Branch—Leribe, Basutoland.

HOUSES TO LET.

SUN CIGARS . . . .
SUMATRA CHEROOTS,
BOER TOBACCO . . .
VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c.

At Lowest Wholesale Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,

132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉત્તમ માલ.

સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરુટ બોર [illegible] [illegible] ઉત્તમ [illegible] સસ્તી [illegible] [illegible] મળશે.

સન બ્રાંડ ટોબેકો વર્કસ.

૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.

Have a large stock of

RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,

Directly Imported from India.

348 PINE STREET, DURBAN

Tel. Address: "[illegible]" Box [illegible]

Abdool Hack Mahomed Ismail & Company,

Wholesale and - - Retail Merchants.

DIRECT IMPORTERS OF

All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.

RATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES.

121 GREY STREET, DURBAN.

Branch Office—Indian Location, Joh'burg.

Head Office—Tirpatur, Madras.

Printed and Published by [illegible] M[illegible], International Printing Press, Phoenix, Natal.

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. | Phœnix, Natal, Saturday, 7th October, 1905. | No. 40.

P.O. Box 156. Telephone 214.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis AND Sarees.

Rugs, Shawls, Boots AND Shoes, etc., etc

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers, have always on stock:—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS, TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO., 118 COMMERCIAL RD., DURBAN.

Cable & Tel. Add.: "Karhorian." Telephone 224.

ભાડે આપવાનાં છે.

ફર્સ્ટ એવન્યુમાં એવન હોટેલનો નીચેનો ભાગ, તથા પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટમાં મોટું ગુદામ. કારખાનાં, મીટીંગ વિગેરે માટે ઉપયોગનું છે. ભાડું સસ્તું. નીચેને સીરનામે લખો.

ચોખા, દાળ [illegible] બનાવવાનો તમાકુ હમેશાં વેચવાનો રાખેલો છે.

[illegible] ભાવ બહુજ કીફાયત તેમજ કલકત્તા, મુંબઇ અને વિલાયતથી સર્વ જાતના માલ આવી પુગે છે અને ઘરાકોને અરજ કરવામાં આવે છે કે આગળ જેમ ઓરડર મોકલતા તેવીજ રીતે ઓરડર મોકલી ઉપકાર કરતા રહેશો.

જાલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.
૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

TO LET.—Ground Floor of Avon Hotel, in First Avenue, and a Large Warehouse in Prince Edward Street. They can be used either as Workshops, for Meetings, or any purpose. Rent cheap.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Cocoanuts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Snoek, Fish, Skins of various kinds, &c.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

—AT—

JALBHOY SORABJEE BROS., 110 Field Street, Durban.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY—

126 FIELD STREET.

P.O. Box 97. Tel. Address "MIANKHAN," Durban. Telephone [illegible]

EAST INDIAN TRADING Coy.

GENERAL MERCHANTS and Direct Importers of all kinds of Groceries, Surt Goods, etc., etc.

102 Queen Street, Durban. P.O. Box 6[illegible]

Tel. Add.: "P[illegible]"

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબઈ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર પુન્ટેસરાથ તા. ૧૪ મી આકટોબરના રોજ ઉપડશે.

„ સોમાલી તા. ૨૮ મી

ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી રેખાવૃ, ઉંચા નીચે ડાકાઓમાં ઉ અને ખાવાનું પાણી વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે. હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે.

પોરબંદર. સ્ટીમર રેસ્તાબ માંહીથી તા. ૩૦ મીના ઉપડશે તે પોરબંદર થઇ મુંબઇ જશે વાસ્તે કાઠીઆવાડ જનારાઓ આ તક ચુકશો નહીં.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ટેમસર આવે ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે. ઘરેલુ જનારાઓ વિચાર કરી કામ કરશે કે જેથી પાછળથી હેરાન થવું ન પડે. વધારે ખબર નીચે લખેલે ઠેકાણે નવા ટાઈમટેબલ છપાય છે તે મંગાવવાથી મળશે.

મહેરબાની કરી ધ્યાનમાં રાખશો કે સ્ટીમર સોમાલી, સુલતાન, પુન્ટેસરાથ, જનરલ ને રેખરેતામાં ખલાસી રેખી છે ઉંચા ડાકાઓમાં છે અને ખાવાનું પાણી વિગેરેનો બંદોબસ્ત છે. હિંદુ મુસલમાન સારૂ અલગ અલગ છે અને જમવાનું લઇ જવું નહિં પડશે. ઘણુ કેટલાક લખે છે કે ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી સારા છે પણ તેમ નથી.

ઓસમાન અહમદ.
કમરૂદીન બીલ્ડીંગ, વેસ્ટ સ્ટ્રીટ
પી. ઓ. બોકસ ૧૨૬, ડરબન.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.
મારકીન સ્ટ્રીટ.
ડરબન.

MOOSA OSMAN & CO.

Wholesale and Retail
Merchants & Direct Importers,
563 CHURCH STREET,
MARITZBURG, Natal.

મુસા ઓસમાન એન્ડ કુંઃ
ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોરટર્સ,
પી.એમ.બર્ગ, નાતાલ.

કલ્યાણ રામજી પટેલ,

ફ્રુટરર અને કમીશન એજન્ટ,
પી. ઓ. બોક્સ ૬૦૯. ડરબન.

खरी सीका

सुशोभित और सस्ता.

मनपसन्द और नमुनेदार अक्षरोंसे सुन्दर स्वरूप बनाया जाता है.

इन्टरनेशनल प्रिन्टींग प्रेस,

फिनिक्स, नाताल.

USEFUL BOOKS

MODERN LETTER-WRITER (Seventh Ed.) Containing 635 letters. Useful to every man in every position of life for daily use. Re. 1, 2as. post free.

HELPS TO THE STUDY OF ENGLISH (Third Edition)—An exhaustive collection of phrases, idioms, proverbs, etc., with their explanations and proper uses, Rs. 3, 2as. post free.

EVERY-DAY DOUBTS & DIFFICULTIES (in reading, speaking and writing the English language) (Third Edition), Re. 1, 2as. post free.

HAND-BOOK OF ENGLISH SYNONYMS, (Third Edition).—Explained and illustrated. Aids to the right use of synonymous words in composition, Re. 1, 2as. post free.

SELECT SPEECHES OF THE GREAT ORATORS, vols. I and II.—Help to write idiomatic English, to improve the oratorical and argumentative powers, etc. Each vol. Rs. 2, 2as. post free.

WONDERS OF THE WORLD (In Nature, Art and Science), Re. 1, 2as. post free.

To be had of The Manager, "INDIAN ECHO" OFFICE, No. 106 UPPER CIRCULAR ROAD, CALCUTTA.

M. E. TILLY.

Wholesale & Retail Merchant,

Box 103, KIMBERLEY STREET,

KLERKSDORP.

நம்பர் ஸ்டாம்புகள்.

முதல்தரமான வேலைப்பாடுகளும், ஏற்ற விலைக்கு செய்து கொடுக்கப்படும். [illegible] ... இன்டர்நேஷனல் பிரிண்டிங் பிரெஸ், பீனிக்ஸ், நேட்டால்.

விசேஷ விளம்பரம்.

கெட்டவீட்டுக்குச் சம்பிரதாய ... பரிசீலிக்கப்படும், ... நீங்கள் ... கொள்ளலாம்.

எம். ஆர். பி. எஸ். செட்டி,
369. பயின்டு ஸ்ட்ரீட், டர்பன்

વેચવાની છે.

બેટી અથવા સ્ટોરને, ચાલુ ૨૫૦ વીઘા જમીન
કે. પેરટઓફીસ પાસે, અમહીન્ટો.
વધારે ખુલાસા માટે પુછો.
એમ. આર. પી. એસ. ચેટી.
૩૬૯ પાઇનસ્ટ્રીટ, ડરબન.

ABDOOL GAFFOOR & Co.,

Arabian and General Merchants and Drapers,
125 Commercial Road, Maritzburg.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Shirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,
Head Office—175 Commercial Road, Maritzburg.
Branches—130 Commercial Road, Maritzburg.
And at Mooi River.

Tel. Address: "HASSAN MAHOMED."

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL
Arabian Merchant & Direct Importer,
161 COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG.
Branches—132 & 137 Commercial Rd., Maritzburg.
And at Mooi River.
CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,
RICHMOND.
SOFT GOODS, GROCERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTION.
Telegraphic Address "ISMAIL."

ALLYKHAN GOLJARKHAN,

General Retail Dealer.
Indian Soft Goods, Attar of all kinds and Groceries, &c.
120 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,
Groceries and Soft Goods
—AT—
122 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers,
208 Church Street, Pretoria.
P.O. Box 357. Tel. Add.: "TAYOB."

આજ સુધી નહિં ઘટેલા ભાવે વેચવાનું છે.

ડીવોસનું પારાફીન.

એક અવાજે વખણાએલું પારફીન.

ભાવમાં જબરો ઘટારો.

અમારી પાસે મોટા જથ્થામાં ડીવોસનું પ્રખ્યાત પામેલું પારાફીન આવેલું છે જે ઘણાં સસ્તા ભાવે વેંચી નાખવાનુ છે. ખરીદવાનો ઇરાદો રાખનાર વેપારીઓએ નીચેને સરનામે લખવું. અથવા મળવું પરચુરણ ઘરાકોને અથવા મોટા વેપારીઓને પણ નાના મોટા જથ્થામાં પુરૂ પાડશું. બીજેથી ખરીદતાં પહેલાં અમારા ભાવની તપાસ કરશે.

આ પારફીન લોખંડના મજબુત પીપાઓમાં પણ આવેલું છે જે ખરીદવાથી દામ ઘણું સસ્તુ પડશે.

ઠેકાણું એ. ઇ. માયત,

૧૫૨, કવીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

एक अवाजसे विख्याती पाये हुए पाराफिन.

डीवोसका पाराफिन.

भाव एकदम घटा दिया है.

बहुत कमती दाममें वेचनेका है.

हमारी पास विख्याती पाये हुए डीवोस पाराफिन बडा जथ्थामें आ पहूंचा है. बहुत सस्ते दामसे विक्रि करनेकी है. जिस व्यापारियोंको खरीदनेकी इच्छा हो, उन्होंने निचे लिखे हुए पत्ते पर हमको चिट्ठी भेजना या मिलना. परचुरण ग्राहकों या बडे व्यापारियोंको छोटा या बडा लाटसे दिया जायगा. दुसरी जगहपर जाने पहले हमारा भाव देखना. यह पाराफिन लोहाके पीपामें भी आया है. वह खरीदनेसे भावमें सस्ता पडेगा.

ए. ई. मायत,

१५२, क्विन स्ट्रीट, डर्बन.

பெரபின் எண்ணை.

எங்களிடம் டிவோஸ் பெரபின் எண்ணை அதிகமான இருப்பு இருக்கிறது. வேண்டியவர்கள் வெளியில் வாங்குமுன் எங்கள் விலையைத் தெரிந்துகொள்ளவும். பெரிய இரும்புப் பீப்பாய்களிலும் வந்திருக்கிறது. அது மிகவும் விலைசரசம். வேண்டியவர்கள் அடியிற்கண்ட கடைக்கு வரவும்.

ஏ. இ. மாயத்,

நெ. 152 குவீன்ஸ்டிரீட், டர்பன்.

WESTERN INDIA

Army Boot and Equipment Factory,

BOMBAY, India.

GOLD MEDAL
Madras Industrial and Art Exhibition, 1903.

(ESTABLISHED 1887)

TWO GOLD MEDALS
Bombay Industrial and Agricultural Exhibition, — 1904. —

PROPRIETORS—

Messrs. Adamjee Peerbhoy & Sons.

MANUFACTURERS OF—

Military Ammunition Boots, Volunteer Ammunition Boots,
Police Ammunition Boots, Sandals, Gurgabi Shoes, &c.

Military, Volunteer and Police Harness, Saddlery, Accoutrements, etc., etc.
Leathers:—Russian, satin and black waxed calves; harness leathers of all kinds; bag and carriage hood hides; Morocco, etc., etc.

Civilian Boots, shoes, harness and saddlery of every description.

Travelling Requisites:—Overland Trunks; dress cases; suit and shirt cases; portmanteaux; Gladstone, brief, hand and courier bags; hat boxes; bed straps; soiled-linen bags; stick cases, etc., etc.

Mill Stores:—Single and double leather belting; Ginning rollers and washers; Roller skins; pickers; hose pipe, etc., etc.

Miscellaneous Leather Goods:—Puttee and lace gaiters; collar boxes; brush cases; cigar and cigarette cases; school bags; Peon's bags; Mussacks; Syce's belts; bottle and tumbler cases; luggage labels, etc., etc., etc.

ALL ARTICLES GUARANTEED SOLID LEATHER.

Price List on Application.

P.O. BOX 444.

ઇ૦ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર, તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

Tel. Address 'ABOOBAKER'

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નાં૦ ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing,	Skirts,	Bibs,
Blouses,	Underskirts,	Bonnets,
Night-gowns,	Children's Fancy Goods,	Bootees,
Combinations	Frocks,	Hats,
Chemises,		Wool Shawls.

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

ADAM H. G. MAHOMED,

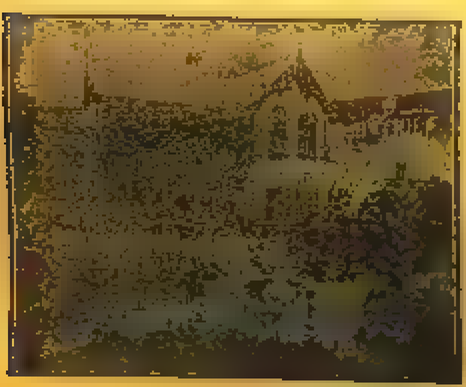

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR-BAGH," 8 KLOOP STREET CAPE TOWN.

TELEGRAMS "ADAMGOOL," CAPETOWN.

Castle Cash Stores.

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS,

HANOVER STREET,

CAPETOWN.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

56 & 58 LEUWEN STREET,

CAPE TOWN.

BRANCHES—272 Caledon Street.

295 Long Street.

P. O. Box 382. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co., *Wholesale Merchants,*

467 SMITH STREET, DURBAN.

ફેન્સી કાપડના ખાસ વેપારી. ઉનાળામાં પેહેરવા નવી તરેહનો માલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "ફુલચારના સોઇંગ મશીન" નં નાતાલ ગાંસવાદ અને ઓરેંજ રીવર કોલોની માટેના ખાસ આડતીઆ. "જનરલ સોફ્ટ ગુડસ" અને હારડવેરનો માલ તરેહ તરેહ જાતનો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવેછે.

ખાજા ખાશો કે મસાલેદાર ઘારી?

जंडुमहाराज मीठाईवाला

१५९, ग्रे स्ट्रीट, डर्बन.

हमारे यहां हरहमेश गरमागरम घीकी मीठाई, सेव और पकोडा तैयार मिलेगी.

ઘીની મીઠાઈ

સ્વાદીષ્ટ! ગરમાગરમ! અને વળી જમે તે વખતે! ચોખા ઘીમાં—સુતરફેણી, મગજ લાડુ, ઘારી, બુંદી, મેસુબ, જલેબી, જાંબુ, ખાજલી, સેવ, ભજીઆં વીગેરે ઘીમાં બનાવેલાં તઇયાર મળશે. તેલ બીલકુલ વાપરવામાં આવતું નથી.

ખાસ ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપી માલ વખતસર અને સરસ બનાવી આપીએ છીએ. બહારગામના ઓરડરનો માલ રેલવે મારફત વખતસર ચડાવીએ છીએ.

જે૦ દલપત એન્ડ કું૦

૧૫૯, ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars,

MANUFACTURED BY THE

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

111A, STATION ROAD, BRICKFIELD,

P.O. Box 1037. JOHANNESBURG.

PROPRIETOR—P. S. DORABJEE.

Special Quotations for the Wholesale Trade.

—A TRIAL SOLICITED—

Sample Cigars sent Post Free on application.

ટરકીશ ફેઝ ટોપીઓ.

ઇંગલીશ ફેકટરીની બનાવેલ.

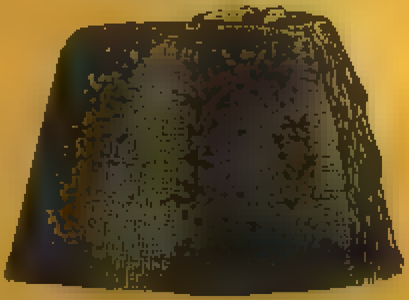

ઉમ્દા માલ સસ્તા ભાવ.

પસંદ નમુનેદાર, શોભીતા રંગની "ફેઝ" ટરકી ટોપીઓ, ફુમક તથા જથાબંધ કીફાયત ભાવે અમારે ત્યાં મળશે. બહાર ગામ સારી પેકીંગ કરી મોકલવામાં આવશે. "હિન્દુ કેપ્સ" નો સારો જથ્થો થોડા દીવસમાં આવી પુગશે.

S. R. Sarfudin, Importer,
100 Queen St. P.O. Box 73, Durban.
એસ. આર. સરફુદીન.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - - P.O. BOX 1869.

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

UPPER MURCHISON ST.,

LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer,

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 178.

BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

SUN Insurance Office.

PAYNE BROS., Agents,
WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसे पुरानी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापन वीक १०,००,०००.
अर्जी करनेसें कमतीमें कमती भाव मिलेंगे

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમા
ઓફીસ જેની મુડી પાં ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની છે,
વળી અજીવાળાથી ઓછામાં ઓછા ભાવ થાવે
મળી શકશે.

[illegible]

हिंदी दवाखाना.

આ દવાશાળામાં દરેક જાતની દવા પુરી પાડવામાં આવે છે. બહાર ગામના ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. દરદીઓની ઉપર ખાસ ધ્યાન આપી ઉમદા ટ્રીટમેંટ કરવામાં આવશે. ઘોડા અને જાનવરની દવા અમારે ત્યાંથી મળશે.

૩૬૦ પાઇન સ્ટ્રીટ અથવા ૧૨૨૫, આમગેની રોડ સ્ટેશનની બાજુમાં.

हिन्दी दवाखाना.

इसी दवाखानामें हर किसमकी दवा मिल सकती है. बहार गांवके ऑरडरोंपर सम्पूर्ण ध्यान लगाया जायगा.

दर्दीओंपर ध्यान लगाकर उमदा ट्रीटमेन्ट की जायगी.

घोडे और दहूकी दवा भी हमारे यहां मिल सकती है.

मिलनेका पता—

३६० पाइन स्ट्रीट,
और १२२५ अमगेनी रोड
स्टेशनकी पास.

இந்திய மருந்துக்கடை.

[illegible]

இந்திய மருந்துக்கடை, 360 [illegible] ஸ்ட்ரீட், டர்பன். அம்கேனி ரோட் ஸ்டேஷனுக்கு அருகில்.

R. NARASOO,

Indian and General Merchant.

Outfitter and Draper.

Boot and Shoe Warehouseman,

INDIAN SILKS A SPECIALITY.

KAFFIR TRUCK, &c., &c.

BARBERTON.

TRANSVAAL.

P. O. Box 26.

Telegraphic Address: "NARASOO."

MAHOMED ENUS

INTERPRETER,

22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.

મહંમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ. કેપ ટાઉન.

HOSSEN EBRAHIM,

GENERAL DEALER,

1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,

And 25 Duke Street, WOODSTOCK.

Goods Supplied on Commission.

A. LATIEF,

General Dealer, - - - -

- - Outfitter and Draper,

BARBERTON,

TRANSVAAL.

P.O. Box 84.

TEL. ADDRESS: "LATIEF."

M. A. BODANIA & CO.,

GENERAL DEALERS.

A great variety of Clothing, Drapery, Hardware, and Fancy and Rough Goods.

Box 145, NYLSTROOM.

Tel. Address: "BODANIA."

એમ. એ. બોડાણીઆ એન્ડ કુંo
જનરલ ડીલર.

કાપડ, હારડવેર, ફેન્સી સામાન, વિગેરે વિગેરેનો સ્ટોક રાખનાર સસ્તી તથા સારા ભાવે.
બોક્ષ ૧૪૫. નીલસ્ટ્રુમ.

ખાનગી ઇંગ્રેજી ગુજરાતી નિશાળ

જે તા. ૧૬ મી જુન ૧૯૦૫ થી ખોલી છે.

ગુજરાતી તથા ઇંગ્રેજી પુસ્તકો, કાપીઓ, પાઠમાળાઓ, બીજીથ બુક, વગેરે તૈયાર છે. અને તેજ જુમેથી અભ્યાસ થાય છે. વધુ હકીકત માટે વધુ અગર મળવા મેo કરવી.

સેલીક બીલ્ડ, ગુરુતી } એમ. એસ. પટેલ
મસ્જીદ પાસે, ડરબન } હેડ માસ્તર.

Subscription Rates.

"INDIAN OPINION,

Yearly Subscription (Natal)	12/6.
Half Yearly	7/6
Quarterly	4/-
Yearly Subscription (South Africa, England and India) ...	17/-
Half Yearly	9/-
Quarterly	5/-

Country subscribers should add cost of exchange when sending cheque.

M. J. MAHOMED,

470 & 478 CHURCH ST.,

MARITZBURG.

Tel. Add.: "Moosa."
Telephone No. 208.

મુસા મહમદ.
૪૭૦-૪૭૮ ચર્ચ સ્ટ્રીટ, હોલસેલ અને રીટેલ, મરચંટ. એન્ડ ઇમ્પોરટર.
મેરીત્સબર્ગ.
ટેલ, ગ્રાઉન્ડ નટ, ચુરોમીટ, ચોખા તથા રેક, આમસીંકરી.

P. V. SANGHAVEE,

Head Office: 201 Grey St., DURBAN.
Branch: 34 Ezra Street, CALCUTTA.

COMMISSION AGENT,

Importer of Rice, Dholl, Ghee, Oil, Gunny Bags, etc.

FOR

Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO

VERGATSAMY NAIDOO,

INDIAN AFRICAN LINE.

Calcutta Direct.

S.S. 'MIRZAPUR,' Oct. 10th . 'GHAZIPUR,' Nov. 5th,

सीधी कलकत्ता जानेवाली स्टीमर.

"मीरजापुर" नामकी स्टीमर यहांसें ता० १० वीं अकटोबरके रोज और "गाजीपुर" ता० ५ वीं नवेम्बरके सीधी कलकत्ता जानेके लिये रवाना होगी. यह स्टीमर बहुत जलदसें दौडनेवाली है.

यह स्टीमरमें खानगी मुसाफरोंके लिये अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. पासेंजरों अपनी मुसाफरी बडी मजेसें और शान्तिसें करतें हैं. सगवड उत्तम प्रकारसें की गई है, इसलिये कलकत्ताके सत्तावालों तरफसें सर्टिफिकेट पा चुके हैं. दुसरी कम्पनीकी स्टीमर कई कई बन्दर करती जानेसें पासेंजरो तकलीफ पाते हैं, ऐसी तकलीफ इस स्टीमरमें नहीं है और आरामसें देश आ सकतें हैं. उपरान्त खलासी भी यह स्टीमरमें इन्डियन है.

यह कम्पनीकी सभी स्टीमरोंमें अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. विशेष खबरके लिये निचे लिखे पते पर एजन्टोंसे मिलनेसें मालूम होगा.

डीवाल बोलवे कुं०
पोइन्ट.

बी. इब्राहीम इस्माइल कुं०
नं. ११४, ११६ और ११८ कमरशीयल रोड, डर्बन.
पोस्त नम्बर १२५.

કલકત્તાની સીધી સ્ટીમર.

ઉપડી "મીરજાપુર" નામની સ્ટીમર અહીંથી તા૦ ૧૦ મી અકટોબરની સવારે સીધી "કલકત્તા" માટે ઉપડી જશે. અને "ગાઝીપુર" તા૦ ૫ નવેમ્બરે ઉપડી જશે. આ સ્ટીમર ઉતાવળી ચાલની હોવાથી જલદી પહોંચશે.

આ સ્ટીમરમાં મુસાફરોને માટે ખાસ સગવડ કરવામાં આવી છે તેથી મુસાફરોને ઘણા આરામથી જવાની સારી તક છે, ખલાસી દેશી છે, વળી બીજી સ્ટીમરો દરેક બંદર કરતી જતી હોવાથી ઘણે વખતે દેશ પહોંચે છે જ્યારે અમારી સ્ટીમરો અહીંથી ઉપડી પરબારી હિંદુસ્તાન જતી હોવાથી થોડી મુદતમાં પહોંચી જશે. વધુ વીગત માટે નીચેને સરનામે ખબર કરશો.

ડીવાલ બોલવે કું૦
પોઇન્ટ.

બી૦ ઇબ્રાહિમ ઇસ્માઇલની કું૦
નાં. ૧૧૪, ૧૧૬ અને ૧૧૮, કોમરસીયલ રોડ, ડરબન.
પોસ્ટ બો૦ ૧૨૫.

மேற்கண்ட ஸ்டீமர் மிகவும் உறுதியானதும், சௌகரியமும், ஓட்டத்தில் அதிக வேகமும் ஜனங்கள் இருக்க சௌகரியமுமானது. இந்த மிர்சாப்பூர் என்னும் மரக்கலம் அக்டோபர் மாதம் 10உ கல்கத்தாவுக்கு இங்கிருந்து பாஸிஞ்சர் ஏற்றிச்செல்லும்.

காஸிப்பூர் என்னும் ஸ்டீமர் நவம்பர் 5உ புறப்படும்.

இது பாஸிஞ்சர் ஏற்றுமதிக்காகச் செய்யப்பட்டுள்ளது. ஜனங்கள் தொந்திரவின்றி வசிக்கத்தக்கது. இந்த ஸ்டீமருக்கு கல்கத்தாவில் பலமான சர்ட்டிபிக்கட் கிடைத்திருக்கிறது. அநேக பிரயாணிகள் சிறு கப்பல்களில் ஏறி அதிக கஷ்டமடைகிறார்கள், அவ்விதம் போவதில் கஷ்டமேயொழிய சௌகரியம் இராது. எங்கள் ஸ்டீமரில் வரும் பிரயாணிகளுக்குக் கஷ்டமில்லாமல் இந்தியா கொண்டு சேர்ப்போம்.

எங்கள் கப்பலில் வேலைபார்ப்பவர்கள் எல்லோரும் இந்தியர்கள். இந்தக்கம்பெனியின் ஸ்டீமர் இங்கிருந்து மாதாந்தரம் கல்கத்தாவுக்கு நேரே போகும். பிரயாணிகளுக்கு உபசரிப்புடன் இடம் கொடுக்கப்படும். மற்ற முக்கிய காரியங்களுக்கு அடியிற்கண்ட ஏஜண்டாருக்கு எழுதித்தெரிந்துகொள்ளலாம்.

டைவால் அண்டுகோ,
பாயிண்டு,

பி. இப்ராஹிம் இஸ்மாயில் அண்டுகோ,
நெ. 114, 116 அண்ட் 118.

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN. Box 1126.

DURBAN: QUEEN STREET. Box 621.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE
of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

અબ્દુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટૉકમાં રાખનાર.
૫-૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड, ग्रोसरी और दुसरी सब रकमका माल स्टोकमे रखनेवाला.
५०७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

மிர். அப்தெல்கனி கடையில் [illegible] எப்பொழுதும் இருப்பிலிருக்கின்றன.
அப்தெல்கனி, ஜெனரல் டீலர்,
5. அண்ட் 7. கிராஸ் ஸ்டிரீட், கேப்டவுன்

Prof. L. Doovey,

Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from Rev. I. J. Retief, Arthur Garcia, Esq., R.M., Uitenhage, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિઅન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની પાણી લેપની પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ એલ. જે. રટીફ, આરથર ગૅશીઆ એસક્વાયર વિગેરેનાં સરટીફીકેટો છે.
કેપટાઉન

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधीका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाके लीये पानीलेप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक.
सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where JALBHOY & SORABJI BROS., are our Sole Agents. . . . .

જુસબ મૌલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડ્યુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન સિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ગુલ"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,

—CORNER OF—

BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS:
"SHAHMAHOMED,"
CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE

Indian Department,
German East African Line.

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોજજી.
ડાયરેક્ટ ઇમ્પોરટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.
કલેરમોન્ટ. કેપકોલોની

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.

HOUSES TO LET.

19 EYER STREET, CAPE TOWN.

Indian Opinion

Vol. III. PHŒNIX, NATAL, SATURDAY, 7TH OCTOBER, 1905. No. 40

M. H. NAZAR, Editor.

Contents.

	Page
EDITORIAL COLUMNS:—	
Compulsory Education in India ...	671
The G.O.M. of India	671
The Insult to Sir Mancherji... ...	671
The Boycott	672
OTHER ARTICLES:—	
Lord Selborne and Indian Traders...	672
Indian Traders	672
Boycott Para.	672
Dadabhai Naoroji	673
Sir Mancherji Bhownuggree... ...	673
Is India Half-Civilised?	673
Earthquake Relief Fund	674
Untold Lies	675
Buddhism in Germany	675
Our Weekly London Letter ...	675
Truth in Relation to Life	676
Facts and Comments	678
CORRESPONDENCE:—	
Mr. Bernard Gabriel...	674
The Views of an English Landowner	674
REVIEW:—	
"The Simple Life"	677

Indian Opinion

SATURDAY, 7TH OCT., 1905.

Compulsory Education in India

WHILST every attempt is being made in South Africa to discourage Indian education, signs are not wanting to show that in India itself the desire for education has taken deep root in the hearts of the people, and that before many years are out we may even find compulsory education adopted in the advanced parts of India. Macaulay penned the famous Education Minute in 1836. It was then that Indian education received its real impetus, and yet "in the census of 1901, it was found that only one in ten of the female population were literate." Mr. H. D. Kantavala, the Director of Public Instruction in the State of Baroda, contributes a very valuable paper to *East and West* for August. According to our authority, the number of students of all grades, in 1901, was 3,268,726, and the expenditure incurred in the education of these students was less than two crores of rupees, that is, one-and-a-third million pounds. Of this amount a little over one-fourth was spent on primary education. The expenditure on education represents 1.5 per cent. of the total revenue of Government. It is admitted that primary education has not received sufficient attention in India, and the main reason is that the Government of India has found it impossible to spend more owing to lack of funds. We will not at present go into the question of why money has not been available for further development of education, but we may say that the matter no longer remains absolutely in the hands of the Government.

Those who have appreciated the sweets of education are eager that their less fortunate brethren should have a share. The Corporation of Bombay has lately passed a resolution approving of the system of compulsory education. His Highness the Maharaja Gaekwar has taken a practical step, and it is the experiment that is now being tried in Baroda in compulsory education that Mr. Kantavala has largely dealt with in his paper. It was in 1892 that His Highness expressed his intention to introduce compulsory education in some portions of his territories, and Mr. Kantavala was intrusted with this responsibility. He laid down the following principles for his own guidance.

1. Before applying the compulsory law to a place, the Government should provide it with means of education.
2. The law of compulsion should be made applicable to both sexes.
3. The age of compulsion should be from seven to twelve in the case of boys, and seven to ten in the case of girls.
4. The course of study should be elementary.
5. Compulsory attendance should not exceed 100 days in the year.
6. The defaulters should not be dealt with criminally but only civilly, and be subject to a fine recoverable only by a civil process.

With characteristic energy, and undaunted by serious difficulties of a complex nature, Mr. Kantavala selected a group of ten villages, the most backward in the State (as it was the Gaekwar's intention to see the working of the system at its worst) and enforced the principles above laid down. Several interviews which the Director of Education had with head men, how he lived down all opposition, how he brought round to his way of thinking the recalcitrant spirits, are all very interesting incidents. We would, however, state the result only in the writer's own language.

"It was thus that I was able to introduce compulsory education in the most backward part of the Baroda State within a very short time. I had to pay special attention for months, in order to work out the scheme successfully. By the end of the year, almost all children within the age of compulsion, that is over 99 per cent., entered school, a result which, even in England and other advanced countries, is not achieved. The successful working of the measure induced His Highness to extend compulsory education by taking up fresh groups of ten villages at a time. Compulsory education in the Amreli Taluka has stood the test of more than a dozen years, showing always that nearly cent. per cent. of the children attend the school, and the people have never raised any complaint of a serious nature against it. His Highness has recently sanctioned a scheme for applying to two parts of his territories the law of compulsory education to those children whose parents have a certain annual income."

This is a remarkable achievement, and yet it is only a little germ, when we consider the illiterate millions in India. No one can foretell to what stature the germ will grow in course of time. The experiment is not without its lesson to us in South Africa. It is but right that we should expect the different governments to provide suitable education for Indian children. It is the duty of those Indians who are better situated and who see the advantages of education, to see that, if the governments in South Africa will not help them, they themselves make suitable provision for the education of Indian children.

The G.O.M. of India

OUR INDIAN EXCHANGES bring news with reference to the meetings held to commemorate the eighty-first birthday of Mr. Dadabhai Naoroji, the Grand Old Man of India, on the 4th September last. Public meetings were held all over India. The services rendered by Mr. Naoroji to India, in our humble opinion, are far greater than the services rendered by England's Grand Old Man to England. Mr. Naoroji's work has been pioneer work, and when he commenced it few indeed were his helpers. The self-sacrificing devotion with which he has pushed forward the cause of India, in season and out of season, has hardly any parallel in India; and it is no wonder that he stands unequalled by anyone in the estimation of millions of his countrymen. The spectacle of an old man of over eighty years wooing a British constituency, not for the sake of glory or honours, but in order that he may serve India the more, is most pathetic and magnificent. If the electors of North Lambeth send Mr. Naoroji to the new Parliament they will have done themselves a unique honour. We echo the prayers that were offered by the millions in India for long life and health to Mr. Naoroji.

The Insult to Sir Mancherji

IT IS WITH GREAT regret that we notice the insult that has been offered to Sir Mancherji Bhownaggree at Calcutta recently. Because he differed from the opinion on the Partition of Bengal he was burnt in effigy on College Square. Sir Mancherji may surely hold his own opinion, even though it is seldom allowed nowadays to individual members of that temple of

freedom—the British House of Commons. To offer such flagrant insult to a member of that assembly who has proved his zeal in the cause of India is unwise; nay, it is stupid. Indians may not always see eye to eye with Sir Mancherji, but they cannot fail to acknowledge that he is ever loyal to his native India and that he has always her interests at heart. Indians in South Africa will especially feel this insult; for he has proved himself a true friend to the unrepresented thousands here. Indians will do very wrong to value a man according to the power of his invective and the bitterness of his denunciation of Britain's perfidy. The more moderate opinions of a man like Sir Mancherji have far greater weight than the extravagances of hot-headed Radicals. It is the conviction of calm reasoning alone that will get the full measure of justice for India; and for this reason Sir Mancherji is of all men the least deserving of the ingratitude of his fellow-countrymen.

The Boycott. FROM CABLES AND INDIAN papers recently to hand, it is evident that the boycott movement in Bengal is not destined to fizzle out in an inglorious fashion. Though there appears to be a deal of mob-law in preventing persons from buying British goods, the movement is so general as to show that it results from deep feeling on the part of the people. Whatever may be the result of the present agitation against the Partition, the effect of the boycott will be productive of only good to India. It has resulted in a wonderful stimulation of native industries which, we trust, will grow more and more. It is a result unlooked for, but not the less eminently desirable. The great need of India is that national characteristics should be fostered and improved. If the resolve to use only Indian goods, so far as possible, be maintained, it will be no small help in developing the national spirit.

Lord Selborne and Indian Traders

New Government to Decide

At Ottoshoop, according to a Reuter telegram, a Mr. Kunn submitted grievances as to the ousting of Europeans by Indian traders, luridly depicting the evils of Indians intermarrying whites. He predicted that South Africa would be no white man's country, and would ultimately contain only mixed races, Asiatics, bastards, and Government officials.

Lord Selborne, replying, said that he would be the last man to wish to see honest whites driven out by the competition of Indians. This was a matter which the new Government would have to decide.

Indian Traders

Enquiry at Potchefstroom

Mr. M. Chamney, Protector of Asiatics, has been in Potchefstroom for some days engaged in making enquiries into the Asiatic trading question as it affects the town, and scrutinising the claims of the Asiatic traders to be in business here.

On Monday morning, Mr. M. Chamney met several members of the Chamber of Commerce, when the list of licenses was examined and the whole matter discussed at length.—*Potchefstroom Budget.*

Boycott Pars

From our Indian Exchanges

The "Swadeshi" movement seems to have caught on immensely with the people. Many are taking kindly to indigenous articles in preference to those that come from abroad. We are told that there is quite a run on indigenous goods in the market, which is encouraging manufacturers to produce articles that compete well with those of foreign make. There seems to be hardly a village of any consideration in the Mofussil, where an agitation in favour of indigenous articles has not been set on foot. This is indeed very encouraging, and fills us with high hopes and expectations.

* *

There is now not even a single village in Bengal—East and West, North and South—which has not joined the boycotting movement. Bands of volunteers are parading the streets of Calcutta and other towns in the Province to prevent ignorant persons purchasing British goods.

* *

One of the students of the Sibpur Engineering College purchased a box of Huntley & Palmer's biscuits the other day. But his fellow-students, getting scent of it, snatched the box away from him and threw it away into the Ganges and bought for him a box of biscuits by common subscriptions.

* *

A Behari boarder of Eden Hostel, Calcutta, had purchased a few porcelain cups and dishes from a shop in College Street; but on his way back to the Hostel he was detected by some of his Behari friends who convinced him of his folly in purchasing foreign articles. He at once acknowledged his mistake and was ready to break them to pieces when it was suggested that they should try to return them to the shopkeeper, if possible. Fortunately, the shopkeeper accepted them back and returned their price without any remonstrance; and the gentleman then and there contributed that sum, which he had so uselessly spent, to the Eden Hindu Hostel Saraswati Relief Fund.

A couple of sturdy boycotters on their way back from the Maidan lighted on a passer-by, happy with a pair of "Dawson's" under his arm, the labelled cardboard case containing them telling the tale. The young braves stopped him; and finding the usual arguments bootless to make him return the shoes, one of them, who was a Brahmin, threatened to tear up his sacred thread and throw it at his feet. There was an instantaneous capitulation, as the owner of the shoes was a "sudra." They then marched their prisoner off to the shop in Chandney where he had bought them. The shopkeeper, true to his Chandney traditions, declined all accommodations offered, even the discount 50 p.c., on the price. The owner could not afford to throw away the pair of shoes. If that was enough to turn the boycotters away from their mission, young Bengal would not be entitled to the good opinions the country is showering upon them at this moment. With the ease and celerity of a magician's manipulation, four bright rupee pieces were jingled down into the hollow of the owner's palm; and before he knew where he was, his beloved "Dawsons'" were under a time-saving "partition" process (that would rejoice the hearts of our vivisectionists) flying about in useless fragments over the heads of a grinning crowd of spectators.

Dadabhai Naoroji

A Brief Outline of his Life

(CONCLUDED)

Between 1880 and 1883 he was in England, and carried on a vigorous correspondence with the Secretary of State for India regarding the question of India's poverty which he had made his peculiar study. The papers containing this correspondence were published in January 1884 as an extra number of the journal of the East India Association, and in a prefatory note, the Chairman of the Council of the Association remarked: "The Council believe that it will be for the advantage both of England and India—the ruling and dependent country—that these essays by a native of India, should be widely disseminated and dispassionately examined. The Council would wish to take this opportunity of expressing their high estimation of the ability, zeal, and labour which Mr. Dadabhai Naoroji has devoted to the composition of his valuable and important treatise." Mr. Dadabhai wrote two articles in the *Contemporary Review*, replying to those that appeared in the same magazine from the pen of Sir M. E. Grant Duff, then Governor of Madras.

In 1884 he was in India and conducted the *Voice of India*, since incorporated in the *Indian Spectator* of Bombay. He was one of the organisers of the Indian National Congress,

a movement which was conceived and matured at a meeting of Indian gentlemen in Bombay at the time of Lord Ripon's departure towards the end of 1884. He was present at the first session of the Congress in December 1885, and presided at its second session in Calcutta in the following year. He was for sometime a member of the Bombay Corporation, and Lord Reay made him a member of the Legislative Council.

In 1886 he went to England again, and unsuccessfully contested the constituency of the Holborn Division of Finsbury. Undaunted, he moved another constituency, Central Finsbury, and in the General Election of 1892, he was successfully returned as a Member of Parliament. In June 1893, he brought about the famous resolution of the House of Commons recommending Simultaneous Examinations in India and England for admission for all first appointments in the various branches of the Civil Service of India.

In December 1893 he came out to India to preside for the second time at the meeting of the Indian National Congress, at Lahore. He received most enthusiastic demonstrations throughout his way from Bombay to Lahore. It was then that he lost his only son, who was a doctor in the Native State of Baroda. In 1894 to 1895 he made important speeches in the House of Commons. In 1895 Parliament was dissolved and Mr. Dadabhai lost his seat.

In 1895, while he was yet a Member of Parliament, Her Majesty appointed him, "Our Trusty and well-beloved Mr. Dadabhai Naoroji," as a Member of the Royal Commission of which Sir William Wedderburn and the late lamented Mr. W. S. Caine were also members to represent Indian views. These three wrote a valuable Minority Report which was issued as a part of the Report of the Royal Commission. Mr. Dadabhai was examined as a witness by the Commission, to whom he submitted successively ten "statements" dealing with various subjects comprised within the scope of the enquiry.

He has stayed in England since then, doing eminent service to his country by addressing public meetings and writing to papers about India's grievances. He is the President of the London Indian Society, and is the friend, philosopher and guide of the Indian students residing in Great Britain. He spoke at the Caxton Hall meeting in 1903, protesting against the attempt of the War Office to saddle India with the cost of the British garrison in South Africa; and also at the Westminister Hall meeting this year to protest against Lord Curzon's University Convocation speech. He resigned his membership of the Famine Union because he thought his connection with it might embarrass Anglo-Indian friends of India who thought themselves moderate.

The latest service he did to India was his presence at Amsterdam to attend the International Congress of Social Democrats, as the representative of India, when so many as 470 representatives of the labouring classes from different parts of the world received him with the greatest enthusiasm and reverence. "We never thought that an Indian was so completely a man of the highest cultivation, manner and speech as this," remarked the delegates that heard him at Amsterdam. To have produced such an impression, such a disillusionment in the minds of an assembly of workers belonging to different parts of the world, it was worth the while of the "eighty year old veteran" to have gone to Amsterdam.

Mr. Dadabhai is the accepted Radical candidate of North Lambeth, which is said to be one of the strongholds of real Radicalism and where the working man is a powerful political factor. The prayers of the whole population of India are that he may succeed in his attempt and live many years more, continuing to render the same valuable and eminent service to his motherland and inscribing his name and his good work in characters more and more indelible on the scrolls of time.—*The Hindu.*

Sir Mancherji Bhownaggree

Burnt in Effigy

An Indian Protest

Bengal is far ahead of Madras in several matters. For public spirit, for the force of public opinion, and for the power of organising, Bengal carries off the palm. But sobriety of thought and action is a thing that could not be expected of that province. The Bengalee seems to be carried away more by sentiment. If one could judge of the political atmosphere of Bengal by the mass meetings and popular demonstrations that were recently held, we should think that atmosphere is surcharged with arrant nonsense. We regret that our countrymen are sometimes not able to distinguish a friend from a foe. Sir Muncherji Bhownaggree might not be a popular idol, but he has been doing in his own way immense good to the country. The fact that he sits as a member of the House of Commons for a conservative constituency, and that he does not subscribe to all the items in the Congress propaganda ought not to be enough to consider him as our foe. He has been doing yeoman's service to the cause of the Indians in South Africa, and his persistent questions and constant agitation on their behalf, his interpellations in the House about the number of natives assaulted or murdered by Europeans, his enquiries on the subject of the separation of Executive from Judicial functions, are proofs positive that he has the interests of his countrymen at heart, and that he is doing them good according to his lights and conscience. For the heinous offence of differing from popular opinion on the subject of the Bengal Partition, he was burnt in an effigy the other evening at the College square, Calcutta. We are turning Sir Bhownaggree into an inveterate enemy, and a more suicidal policy our people could not pursue.—*People's Guardian.*

Is India Half-Civilised?

English Opinions

We take the following from the *Spectator*:—

SIR,—I venture to call your attention to what I am sure can only be a *lapsus calami* in the article on "Lord Curzon and Lord Kitchener" in your issue of September 2nd, in which reference is made to India's "three hundred millions of *half-civilised* men." For a newspaper like the *Spectator* to apply to our fellow-subjects in India *en masse* such an epithet as "half-civilised" would indeed be a deplorable misfortune; and whilst as regards the very large number of highly educated Indians of the upper and middle classes the expression to any one who knows them is so inappropriate as to be perhaps only ludicrous; an Indian experience of over thirty years justifies me in asserting that it can also in no sense be properly applied to the teeming millions of the agricultural classes of India. The Oriental is less phlegmatic and more sensitive in such matters than the ordinary Englishman, and it is because, if the sentence which I have quoted is allowed to stand, all Indians would have good reason to feel hurt and aggrieved that I venture to ask you to withdraw it.—I am, Sir, &c.,

GEORGE G. ARBUTHNOT.

4 Grosvenor Crescent, S.W.

[The phrase is not a good one, but it is hardly our fault. The English language has no word to describe a people who have a civilisation which is not yet complete. If the British régime were withdrawn from the peninsula, it would in six months be the scene of ghastly intestine wars, amidst which the fiercer races would set up jealous or hostile dynasties. We did not intend, and never do intend, to express contempt for the natives of India, whose intellectual keenness often rivals or surpasses that of our own people.—ED. *Spectator.*]

H. R. H. THE PRINCE OF WALES has been appointed Knight Grand Commander of the Order of the Star of India in the Indian Empire.

"Indian Opinion" Earthquake Relief Fund

Am't already acknowledged	109	9	3
Tongaat Indians ...	2	5	10
Kearsney "	0	11	0
Mr. Nagardas	0	7	6
Mr. Moosa Ismail (Belfast)	0	2	6
Mrs. McDonald... ...	0	2	6
	£112	18	7
Collecting Expenses and Commission on draft	1	9	2
	£111	9	5

Owing to a clerical error an amount of £5 2 6 was acknowledged twice over, being in the first instance credited to Klerksdorp. It was at the time correctly acknowledged in detail in our Gujarati columns. This reduces the total amount to £106 6 11.

A draft of £50 was forwarded to the Viceroy's Fund on June 30th last, which was acknowledged as follows:—

Viceregal Lodge,
Simla,
7th August, 1905.

Sir,—I am desired by His Excellency the Viceroy to express his warm thanks to the INDIAN OPINION for the kind sympathy which led them to inaugurate a fund to aid in the relief of the distress occasioned by the disastrous earthquake in India, and also to the generous subscribers to that fund.

I have also to acknowledge the receipt of a draft for £50, being the first instalment of the fund.

I am,
Yours faithfully,
V. NATHAN,
Private Secretary to the Viceroy.

We are forwarding a further draft of £20 to the Viceroy's Fund, and the balance to the Arya Samaj Fund. Our Earthquake Fund is now closed.

Th following official statement issued at Lahore, which we take from the *Behar Herald*, will be interesting to our readers:—

The Executive Committee of the Earthquake Relief Fund have now distributed about Rs. 4,60,000 mainly among the non-agricultural classes, also among the widows and orphans of agriculturists. About 7½ lakhs remains for distribution, and it is proposed to utilise this large balance in rendering help to the poorer agricultural classes, whose distress Government measures do not suffice to alleviate. Those Government measures are necessarily of a negative character, such, for instance, as reduction or remission of land-revenue demand, price charged for forest produce, and interest charged on loans. It is not a recognised function of Government to afford positive relief in the form of gratuitous gifts of comparatively large sums of money. The most urgent needs now remaining to be dealt with are for free grants of money for re-building houses after the rains, and as distressed villages are numerous and spread over a wide area of mountaneous country, obviously there is employment going for many voluntary workers.

Correspondence

Mr. Bernard Gabriel

To the Editor, INDIAN OPINION.

Sir,—On behalf of the Indian Political Association of Kimberley, I beg to tender you our sincere thanks for the kindly-written article of welcome to Mr. Bernard Gabriel, which appeared in your issue of 23rd September last. It affords us great pleasure to think that one of our own people born in South Africa has so creditably distinguished himself, and we desire, through the medium of your valuable and widely-read paper, to join in wishing him great future success and prosperity in his high and noble profession. We would also tender our sincere congratulations to his parents, who have sacrificed and stinted themselves so greatly in order to confer upon their son the privileges of a first-class English education, which has been crowned with such honourable success.

I am, etc.,
A. S. DORASAMY PILLAY,
Chairman, Indian Political Assoc. of Griqualand West.

80 George Street,
Kimberley.

The Views of an English Landowner and Single Taxer

To the Editor, INDIAN OPINION.

Sir,—Now that the question of the direct taxation of the value of land irrespective of improvements thereon is so much under discussion, the following letter from Mr. James Watts will I think be read with interest. I should like to say that Mr. James Watts is the son of the late Sir James Watts, formerly Mayor of Manchester, and head of the great warehousing firm of James Watts & Co., of Portland Street, Manchester, where I think 500 hands are employed. Ten years ago when I was in Manchester I had the honour of Mr. Watts' friendship, and spent many hours talking over the question of land reform as the only solution of industrial and social troubles, and he is still as he was then, a doughty champion of the principles laid down by Mr. Henry George in his "Progress and Poverty," and commonly known as the "Single Tax."

I am, etc.,
HY. ANCKETILL.

The letter reads as follows:

"It is not often that you find a landowner airing his views on the iniquities of landlordism, but I should welcome the advent of the Single Tax.

I can speak with some experience, for I own 3,500 acres in Derbyshire, 350 in Cheshire, and 400 in Lancashire, besides the land upon which my Manchester warehouse stands, which has been valued at £150,000.

I am perfectly aware that if the Single Tax idea were adopted, and the land rated at 20/- in the £ upon the annual value, I should have nothing left on my land except the improvements upon it, and that probably I should not be able to pay the tax on a large portion of these lands, and consequently should let them go.

Still, I am so assured of the wisdom of the plan, the mere justice of it goes without saying, that I have lost interest in all other political questions. All Acts of Parliament, fiscal questions, education questions, even temperance reforms, are in my humble opinion useless till this bottom thing is put right. There is nothing we can do which will not put money into the landowners' pockets until this one thing is done.

Some twelve years ago I bought [illegible] acres of land near Stockport for £7,000, lately I have refused £25,000 for it. The difference is accounted for by the fact that the community have brought electric trams past the spot, and put a railway station within a quarter of a mile.

I prefer the Single Tax plan because I am convinced I shall suffer less under the Single Tax scheme than under any other. It may be said, "You did not buy the land." Yes, some of it in recent years. "Isn't this hard lines for you?" Yes, but I should not have bought stolen goods. It was a bad 'spec.,' for I could not use (the only excuse for purchase) all I bought. Is it not better that a few of us should suffer than that thirty five millions should be kept from their own?

The Tax and Buy Bill of the Land Nationalisation Society, I detest. As an owner, I want fair play. Perhaps I am prejudiced, but I am persuaded that no district Council can be entrusted with such power as this Bill confers. Many members of such Councils have axes to grind. To give men of this class the right to decide whether land shall be acquired, and when, even at the declared valuation, would destroy all continuity and fixity of tenure, and one man could find himself fined and punished and another let go scot free.

The Single Tax must and will be fair, for it treats all alike, taxes the poor man's garden, which he may have bought with his savings, and the land inherited by the rich man, which he may lose. With this I cannot quarrel though I lose every acre I possess.

Yours, etc.,
(Sgd) JAMES WATTS.

K.S.—PORT ELIZABETH.—We fear your suggestion that we should add Dutch, Chinese and Arabic sections to *Indian Opinion* (and in the future many more) is scarcely practicable. At present each of our sections is separately edited and is not a translation of the English columns. You perhaps do not quite realise the cost of turning out a journal such as ours. We are, we believe, the only journal in the world publishing four languages. We may think of adding other sections when we cease to lead in this direction.

501

Untold Lies

The art of telling a lie by telling the truth, but less than the whole of it, is cultivated by some people; and when their trick of concealment is by some chance found out, they are never quite believed afterwards.

A person of this type was once relating certain circumstances to an acquaintance, who appeared, perhaps, a trifle incredulous.

"What!" exclaimed the narrator; "do you suspect what I tell you?"

"Oh, no," answered the other; but I suspect what you don't tell me!"

The remark was an apt one, and ought to have been a warning to the speaker. But inasmuch as this person was grown to years of discretion, and still kept back a part of the truth, it is doubtful if any experience could teach him to be really truthful. There is a great deal of untruthfulness latent somewhere in human nature, and unless one is "brought up to tell the truth," and taught [illegible] childhood to abhor a lie in any shape, there is very little hope that such a person will become outspoken and candid.—*The Outlook*, Johannesburg.

Buddhism in Germany

Public Opinion quotes the following from the *Vossische Zeitung* (Berlin):—

"Interest in Christian missions is rapidly declining; and if this tendency is not soon arrested, missionary societies will [illegible] compelled to considerably reduce their activity owing to lack of funds. Whereas the rise of missionary and Bible societies accompanied the political and commercial development of England, the exact contrary is the case with respect to Germany. It is not only at home that Christian missions are meeting with difficulties. Their progress is being hindered by Ethiopianism in Africa, and by the re-awakening of Buddhism in Asia. Buddhists are not only fast gaining ground in Ind[illegible] but their influence is spreading amo[illegible] European states. It [illegible] noteworthy that the Grand Duke of Hesse-Darmstadt has commissioned a Darmstadt sculptor [illegible] construct of Odenwald syenite a large statue of Buddha, which is destined to occupy a prominent position under the shadow of a great oak-tree, in the grounds of the Grand Duke's shooting lodge at Wolf[illegible]garten, between Darmstadt and Frank[illegible]fort. Were a Japanese prince of the rank of the Grand Duke [illegible] Hesse to erect a large stone cross in his private park, missionaries would regard it as a sign of conversion to Christianity; and whatever may be the motives of his Highness, it is evident that Buddhism is knocking at the doors of Europe, and time must show whether Christianity is strong enough to resist it."

Our Weekly London Letter

(FROM OUR SPECIAL CORRESPONDENT)

London, Sept. 9, 1905.

The Partition of Bengal

The question of the Partition of Bengal seems to be assuming much more formidable dimensions than what its authors bargained for. A special private meeting of the directors of the Manchester Chamber of Commerce was held yesterday. Sir F. Forbes Adam occupied the chair in the absence of the President at Liege. The following telegram from the Marwari Chamber of Commerce, Calcutta, was discussed:—"Secretary, Chamber of Commerce, Manchester. We appeal to you to intervene and persuade the Secretary of State for India [illegible] prevent the partition of Bengal, which has created great tension of feeling here. The Bengalese have resolved in numerous public meetings to boycott British goods. The sale of Manchester goods has practically stopped. We shall be ruined. Future contracts are impossible unless the Secretary of State withdraws the partition and the boycott ceases. The matter is very urgent. Unless the tension is removed in three or four days by countermanding the partition, Puja goods will remain unsold and lucky day sales will be impossible. Pray help us." The reply was prepaid. It was resolved that a reply be sent the effect that the Board of the Manchester Chamber of Commerce consider the agitation unwise, and strongly urge the Bengalee leaders [illegible] abandon the boycott in the best interests of the people.

Further Developments

The issue on Saturday last of the Proclamation partitioning Bengal has provoked a fresh revival of the agitation a[illegible]inst that measure. The Press str[illegible]ly protests against Mr. Brodric[illegible]each of faith. After under[illegible]o lay full information be[illegible]ment, no urgency whatever [illegible] been shown for forcing [illegible]eme upon the people during the recess. Indignation meetings continue to be held throughout the province. One or two riots have taken place, and serious irritation and unrest are manifest.

Although the opposition generally is strictly constitutional in character, the boycott of British goods is assuming extensive proportions, and is essentially a consumer's movement, people declaring that it is the only method left for obtaining redress. Five thousand persons, according to one of your morning contemporaries here, gathered at a mass meeting held at Baidyabati, a great mart near Calcutta, took a solemn vow in the Hindu Temple to use countrymade goods exclusively. And many incidents similar to this are being reported from all parts of Bengal.

Hit the Bull's Eye

Lieutenant-Colonel F. G. Stone, an officer of the Royal Artillery in the British Army, in an article, entitled, "A White South Africa," which he has contributed to the June number of the "North American Review," has diagnosed a distemper, well-known in your part of the world, pretty accurately. He says: "It has been well said, in connection with the opposition which was raised to the importation of the Chinese, that it was their virtues and not their vices which rendered the Chinaman a terror to a certain section of the community; and so it is with regard to the importation or immigration of our Indian fellow-subjects,—it is their trading ability, their industry, sobriety, and economy, their superiority in many instances in the general administration of their business, in regard to the housing of their employees and the sanitation of their dwellings, that causes the white storekeepers to look askance at them." And, then, in true British fashion,

He calls a Spade a Spade.

"And who are these white storekeepers," the Colonel goes on, "and other white men, who are to dictate the terms on which the Transvaal and the Orange River Colony shall be occupied by men and women of British birth? They are representatives of nearly every European nationality, from the average middle-class Briton down to the lowest type of Syrian Jew! In fact, all the human waste of Europe may compete with the British storekeeper; but, as their ability is not so conspicuous there is no legislation against them any more than there is in England, where they are actually driving our poorer classes to the wall. But the Indian! He is a competitor to be feared, and therefore he is opprobriously termed a 'coolie.' No matter what his caste or social status, he is not allowed to enter the 'white man's' country, and if he is already there, he is relegated for trading and residence to a 'location' set apart for him, where he cannot injure the trade of the white man."

Indian Mails.—The German East Africa Liner, *Bundesrath*, will sail for Bombay direct, on or about Oct. 14. The *Somali* will sail on or about 28th Oct. Mr. Osman Ahmed, Grey Street, Durban, is the Agent.

The India-African Liner *Mirzapur*, taking passengers, will leave Durban for Calcutta on or about October 10th. Messrs. B. Ebrahim Ismail & Co., Commercial Road, Durban, have the arrangements for Indian passengers.

The Natal Direct Liner *Umlazi* sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 7th October. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

Truth in Relation to Life

(Concluded.)

If when sorrow comes we heartily respond to this instruction, we suddenly find that we have been wrong all along, and the measure of our contempt for our previous line of thought and action knows no bounds.

The mind which can lead us infallibly straight is that which is in tune with God's mind. Jesus understood this, and His instructions to humanity are recorded in a clear and simple manner in the Bible. By observing this a man learns the truth about his position in respect of God and his neighbour, and now he can bring his sensual mind into harmony with the spiritual mind which governs the Universe. When he realises this, a man's work and his pleasures have no value in his mind, if they are not regarded as an offering to God on the one hand, and a gift of Divine love on the other. This ideal of co-operation with God, establishes the understanding of truth. With such a thought in the mind, the soul recoils with horror from any thing less pure than the truth. Any desire for benefits which could only be obtained by the co-operation of those, impure in thought, vanishes. Better to live in rags and poverty, than forfeit the treasure of God's love in company of the impure.

The realising of this ideal of truth comes to few who have not felt the sorrow resulting from following unleavened sensualism. For with satiety of pleasures, of failure of plans, disgust and despondency speedily ensue, and it is only then we begin to inquire whether life is worth living. Thus sorrow, the beginning of understanding, if properly appreciated, and followed by a review of past conduct, soon leads to our perceiving the difference between the love of man and the love of God. Whereas we have striven our utmost to gain the former for selfish ends and have set about it the wrong way, we have thought little about God's love, or whether we deserved it. In future we shall act differently—our sorrow has been our spiritual cure; we have as it were been born again of the spirit. But while we lie on our sick bed thinking over these things, a practical question must naturally suggest itself. If the world as we know it works by co-operative processes, and we shrink from co-operating with those who are untruthful and impure, then how are we to exist, with nobody good enough to help us? This seems a puzzle, but like all other problems, the answer is to be found in Christ's teaching. First of all we are told *not* to judge others for few of us are perfect in ourselves. Next, if we feel ourselves right, while others are wrong, we may be displeased, but we must love and pardon them as God loves and pardons us. The disgust we may legitimately feel for the impure and untruthful gives rise to feelings of repulsion, which precludes the possibility of any desire to co-operate with them. We naturally use our privilege of selection of assistants and reject those we do not like. But we have to be guarded in our judgments. We may dislike *acts*, but we are not free to hate *persons*. In fact we are told to love our enemies; the love evidently being *God's* love which we receive ourselves and pass on and not our sensual love which has perhaps not been deserved, and is not worth being compared with God's love.

Thus those who have studied this question deeply, aver that there will never be a failure of co-operation as long as it is induced by those invoking the power of God's love, which causes Truth to prevail. Accordingly, those who approach a co-operation with a sense of deserving God's love naturally take the lead, and, as naturally, those less enlightened are attracted to follow. The reason of it is, apparently, that the minds of the sensual, the selfish and the worldly, gladly yield to the minds of those more nearly merged in that of the Almighty and actuated by the Creator's desires for the good of humanity. Co-operation, a human process, succeeds then, to the extent to which truth is the primary object of it in men's minds. We trust a man according to his belief in the efficacy of truthfulness. But if he begins life in ignorance of truth, his experiences will sooner or later give him proof of the necessity of it. We need not excommunicate the ignorant; but common business sense tells us to trust them only in little things, till they acquire wisdom; extend a sympathy to them for their disabilities which shows them our sense of God's love ruling us and which helps them to know better. This is very different to condoning sin, and sharing in the delights of it.

Given the right spirit of co-operation with God and the Neighbour, the only other guide to success is a technical knowledge of work and of business methods. Those who aspire to lead in the great co-operation require to be instructed and experienced in both directions. Those who insufficiently understand have to accept on the faith of others who do, the sanction for their actions. The title of the educated to lead, rests in their knowledge of and devotion to *Truth*, on the faith of which the ignorant believe in them and follow. We look for the highest realisation of truth in the highest places where the greatest power is being exercised. Only those who qualify in this respect have a claim to our confidence, and are likely to rise to such positions. Those who have succeeded in getting there are only secure so long as they hold to truth. A man may be ever so good at a trade or a calling, but except his integrity can be relied on, he is of no use in a co-operation, except in minor positions where he is continually under observation.

On the other hand a man may be absolutely trust-worthy but deficient in technical knowledge and experience. For the highest places in the industrial co-operation we require therefore *technical skill* combined with *good character*. Temptation follows in the wake of the wealth produced by co-operative processes. The opportunities to succumb to it occur chiefly to the leaders of the co-operation—those men who owe their position to the trust reposed in them, and who wield great powers for good or evil. A large share of the wealth produced by co-operation legitimately sticks to the leaders of it. They are erroneously styled capitalists, and regarded as distinct from labourers. Their capital on the one hand really consists of the credit for wisdom these leaders can command, and the faith men have in them. These leaders originate and develop plans for the co-operation of labour, in faith and confidence that honest work will be done for a fair wage. It is the power of truth that makes this co-operation possible and efficient and the experience of such co-operation brings out the beauty and divine majesty of truth. It is better for the youth of India to realise this at the beginning of an era of industrial development, than afterwards, and if we warn students that education received in Universities can never be effective without the leaven of Truth and Divine Love to accompany it, it is to be hoped it can be done without offence. In an agricultural community, men seem to be more directly co-operating with God in cultivating the fruits of the earth, and truth is not subject to such severe temptations. It is with the advent of wealth that men lose their heads, and injury of character ensues.

It is idle to say that co-operation can go on either on a religious or business footing, each independently of the other. Nothing can succeed for long in which they do not go hand in hand. All business originates in ideas or ideals. Unless these are such as such as to be acceptable to the Almighty, and contain the germ of His love for entire humanity, some persons will suffer.

On the other hand, however perfect our love for humanity may be, if our organised methods for business co-operation are faulty, some of the persons engaged in it will come to grief; so that good business methods are almost as essential to civilised progress as good morals.

Finally we have to grapple with the question of the ignorant and unruly, who perhaps justly flout our co-operation with God and the Neighbour and will join with neither. This seems a simple matter. If ignorance is at the bottom of their actions, they must be confined and instructed, till they can be trusted in varying degrees under observation, and finally perhaps emerge

triumphant and free all the better for their sorrows. Then again, since an immense amount of crime seems to originate in faulty business methods [illegible] the Governments, combined with ill-regulated competition in civilised countries, the State itself is really not blameless for leaving everything to private initiative, in matters which affect the entire people of the country. By this system it is evident that the wealth produced is very unequally shared, and if it is true with England's enormous income, some 12 millions of inhabitants are only just above starvation point, then there is clearly something wrong with our Co-operative methods. For these 12 millions could add to their own happiness and that of the country, if they could be found employment at suitable wages.

Competition of nationalities is no doubt responsible for some of the poverty, which at times affects every country, making supply and demand unstable and uncertain. But these and other questions are such as could be treated by international capital and labour organisations, assisted by Government's action in regulating import and export duties to reduce competition which exceeds desirable limits.

Here we recognise the benefit which would arise from International Co-operation on intelligent business lines, the necessity and compelling force being demonstrated, when we appeal to Christianity for the solution of what appear to be trifling matters. Little is thought of a report that a thief is sent to jail, whereas the circumstance would be a reproach to our humanity and our organised methods, if our co-operation and ethics were faulty and had probably led to the theft. Of what avail is the Truth to a starving man, when it fails to move those to whom he naturally looks for employment and a fair day's wage? He may reconcile himself to his religion and his fate, but the responsibility really rests equally with his country, to exert itself on his behalf.—"D" in the *Indian Spectator*.

A Review

THE SIMPLE LIFE. Charles Wagner. London: Isbister & Co. 1s. net.

President Roosevelt is reported to have said, "If there be one book I would have all our people read, it is 'The Simple Life.'" It appears that the American people have taken his advice, if we can judge by the almost unprecedented sale of the book. This in itself is no recommendation. We have seen the Americans go mad on books before—Sheldon's, for instance. And we have seen the enthusiasm die out. But President Roosevelt's remarks were undoubtedly genuine and well-meant.

Charles Wagner is an Alsatian, "born in a hamlet of the Vosges, between the rich fields of Burgundy and the fertile plains of Lorraine, among a people, simple, free, rustic." Under such favourable conditions the author of "The Simple Life" began his career. His father, the pastor of the village church, died when Charles was seven years old. In the introduction and biographical sketch, contributed by Grace King, the following description of Wagner's early days is given:—

> "Charles was sent to the primary school of the village for education; for culture, his mother turned him loose with nature. He roamed through the forests, learning to know and be intimate with trees, birds, ferns, insects, and he worked in the fields with the peasant folk, becoming initiated into the mysteries of agriculture, and into the great wholesome pleasures of physical labour, exercising his strength in mowing, for which he said he would not exchange as a sport for any in the vaunted new athletic movement."

At the age of fourteen he was sent to Paris to a school of preparatory theology, and afterwards studied in the University of Strasbourg. Like his father and grandfather before him, he took to the pulpit as a profession. Commencing in a small village church, he afterwards migrated to the larger field of Paris, where he found ample scope for his energy.

In the fourteen chapters in which the book is divided, there is nothing new; but a bundle of old truths are brought to light and presented to the reader in a clear and interesting manner, which is in no small measure due to the excellent translation from the French (in which language the book was first written) by Louise Hendree.

The essence of the book's message appears to be contained in the chapters on "Simplicity of Thought" and "Simple Duty." The trend of the whole book is to point out the essential truth that the Simple Life is a state of mind rather than a particular line of action. "My aim," the author says, "is to point out a direction and tell what advantage would come to each of us from ordering his life in a spirit of simplicity."

Religious matters are touched upon in a general way, but there is no attempt to proselytize in the slightest degree. To the question: "Is my own religion good, and how may I know it?" the author answers:

> "Your religion is good if it is vital and active, if it nourishes in you confidence, hope, love, and a sentiment of the infinite value of existence; if it is allied with what is best in you against what is worst, and holds for ever before you the necessity of becoming a new man; if it makes you understand that pain is a deliverer; if it increases your respect for the conscience of others; if it renders forgiveness more easy, fortune less arrogant, duty more dear, the beyond less visionary. If it does these things it is good, little matter its name: however rudimentary it may be, when it fills this office it comes from the true source, it binds you to man and to God."

In the chapter on "Simple Duty" we have placed before us the necessity of attending to the smallest thing, and not to be disheartened because we cannot do all we would like to do. The world has many dark places in it, and when looking upon its terrible evils, the individual is dismayed by a feeling of helplessness, and tempted to ask himself, "What is the use?" On this point the writer says:

> "Often a man has not the means to do good on a large scale, but that is not a reason for failing to do it at all. So many people absolve themselves from any action on the ground that there is so much to do! They should be recalled to simple duty, and this duty in the case of which we speak is that each one, according to his resources, leisure and capacity, should create relations for himself among the world's disinherited. There are many people who by the exercise of a little goodwill have succeeded in enrolling themselves among the followers of ministers, and have ingratiated themselves with princes. Why should you not succeed in forming relations with the poor, and in making acquaintances among the workers who lack somewhat the necessities of life? When a few families are known, with their histories, their antecedents, and their difficulties, you may be of the greatest use to them by acting the part of a brother with the moral and material aid that is yours to give. It is true you will have attacked only one corner, but you will have done what you could, and perhaps have led another to follow you. Instead of stopping at the knowledge that much wretchedness, hatred, disunion and vice exist in society, you will have introduced a little good among these evils."

Coming to what might be called the more practical aspects of the Simple Life, such as, what does a man really need in order to live a simple, rational life? and the standard of simplicity to be aimed at in different stations of life, the chapter on 'Simple Needs' gives some valuable advice, and shews that the writer has a wide knowledge of men and things in all grades of society. A few short extracts will give the best idea of the contents.

> "What material things does a man need to live under the best conditions? A healthful diet, simple clothing, a sanitary dwelling-place, air and exercise."

> "If there are people at once rich and content, be assured that they are content because they know how to be so, not because they are rich."

> "Here is the secret of the unrest, the madness, of many of our contemporaries. Having condemned their will to the service of their appetites, they suffer the penalty. They are delivered up to violent passions, which devour their flesh, crush their bones, suck their blood, and cannot be sated. This is not a lofty, moral denunciation. I have been listening to what life says, and have recorded as I heard them some of the truths that resound in every square."

> "There are too many humble people who wish to imitate the great, too many poor working-men who ape the well-to-do middle classes, too many shop-girls who play at being ladies, too many clerks who act the club-man or sportsman; and among those in easy circumstances and the rich, are too many people who forget that what they possess could serve a better purpose than procuring pleasure for themselves, only to find in the end that one never has enough. . . . . A man enslaved to his needs may best be compared to a bear with a ring in his nose, that is led about and made to dance at will. . . . . . . The more things a man desires for himself, the less he can do for his neighbour, and even for those attached to him by ties of blood."

> "Having simple needs, you find it less painful to accustom yourself to the has-

ards of fortune. You remain a man, though you lose your office or your income, because the foundation on which your life rests is not your table, your cellar, your horses, your goods and chattels, or your money."

Space will not allow me to trespass further upon these columns. "The Simple Life" should be on every thoughtful man's bookshelf, to be read and re-read until its principles are ingrained in the memory and carried out in the daily life.

A. H. W.

Facts and Comments

THE TRANSVAAL LEGISLATIVE COUNCIL has been prorogued to December 30th next.

THE STORY OF THE RAMAYANA.—We are publishing this interesting lecture as a booklet, printed on antique paper, price 6d., or post free 7d. It will be ready shortly.

EQUAL RIGHTS.—At the annual "Reunie" dinner at the Grey College, on Saturday evening last, says Reuter, Dr. Ramsbottom, in speaking on education in the Orange River Colony, claimed equal rights for all British subjects south of the Zambesi.

THE HYGIENIC VALUE OF PRAYER.—"Of all the hygienic measures to counteract disturbed sleep, depression of spirits, and all the miserable sequels of a distressed mind," says Dr. T. B. Hyslop, "the first place should be given to the simple habit of prayer . . . . a habit of nightly communion . . . . as a humble individual who submerges . . . his individuality as an integral part of the greater whole."—*Public Opinion.*

INDIAN AND NATIVE BURIALS.—A notice has been issued by the Town Clerk, stating that from Oct. 1 all interments of Indians and natives will be made in the Stella Wood Cemetery, Umbilo, and that under no circumstances will burials be permitted in the existing Indian and native portion of the general cemetery. The bodies of deceased Indians and natives may be conveyed from Brook Street siding in the special funeral car, provided for that purpose, upon application to the mortuary-keeper at the general cemetery.—*Natal Mercury.*

HAD THE INDIAN PEOPLE come into communication with the rest of the world, and had they adopted modern science, and leadership of soldiers and statesmen on modern lines, he had no doubt that a people with such natural capacity and ability would have asserted themselves in a manner in no way inferior to those of other parts of the world. (Cheers). That was not a matter the Indian people could pride themselves upon: it was by their folly and this mistake that they lost ground.—H.H. THE GAEKWAR.

INDIAN FOOTBALL MATCH.—On Friday the 29th Sept. 1205, two lively games were witnessed on the Unity's ground when the Unity met the Mitchel Park of Umgeni. The former, having a better team, easily won by 3 goals to nil. After an interval of a few minutes the local team faced the "Rainbow of Durban," and after a hard game the Unity won by 2 goals to 1.—COMMUNICATED.

A LONDON MOSQUE.—The followers of Mahomed are about to make a serious attempt, says a London paper, to convert Londoners to the faith of Allah and his Prophet. There is already a Mosque at Woking, near London, and the capital itself is soon to have one. The foundation stone will be laid by the Shah of Persia during his forthcoming visit. Before the year is out the graceful cupolas and slender minarets of the building will rise from among the wilderness of Lambeth factories. The mosque will be a rallying place for the Western followers of Mahomed, and the training school where missionaries will be instructed in the art of spreading an Eastern faith among Western peoples. The plan of the edifice and its style of architecture have been designed by Mr. Robert Williams, architect of Clifford's Inn, who is now in Cairo on a visit to the Khedive of Egypt for the dual purpose of studying the designs of Islamic mosques and raising the contributions necessary for the building. The Amir of Afghanistan has also contributed £1,000, and it is expected that the Shah of Persia will display his usual generosity in making this fairy-like structure the most beautiful in Europe.—*Indian Nation.*

DURBAN S.P.C.A.—The Inspector (Mr. H. C. Cousins) at the last monthly meeting reported for the month of September as follows:—I have to report that Sub-Inspector Foster took to Court last month six cases of cruelty, viz.: John, an Indian driver in the employ of L. Manning, fined £3, or three weeks' hard labour; Ramsammy, Indian, cautioned and discharged; W. Smith, European fined £4, or one month's hard labour; Indians, Munia and Mungeru, released on £3 bail each, pending summons of owner, L. Manning; Ajum Ahmod (Indian), fined £10, or two months' hard labour. The following forfeited his bail: V. M. Jooma (Indian), £3 estreated; your inspector charged him, having previously warned him.

Your inspector has warned various hawkers (native and Indian) about overcrowding fowls, especially those brought in by rail into the Parcels Office, Durban. These hawkers are entirely to blame, and not the railway officials, as I am continually warning them, and in all future cases I see I shall charge.

The above is not creditable to the Indian community.

Stranack Glew & Co.,
General Merchants
AND DEALERS IN
Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.
80 ALBERT St.,
DURBAN.
TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 482.
P.O. Box 914.

PARSI MANCHERJI,
MERCHANT & IMPORTER.
Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.
Telegrams: "MANCHERJEE," P.O. Box 1050, CAPE TOWN.

E. A. PATEL & CO.,
GENERAL DEALERS
—AND—
DIRECT IMPORTERS.
Soft Goods, Boots and Shoes, Groceries, Fancy Goods, Crockery and Hardware.
corner Middel & Church Streets
MIDDELBURG, T'vaal.
Tele. Add.: "ACOODJEE." P.O. Box 94.
BRANCH AT ROSENEKAL.

A. E. BHABHA,
GENERAL MERCHANT and DIRECT IMPORTER.
Cor. Church & Middel Streets,
MIDDELBURG, T'VAAL
Tel. Add "BHABHA." P.O. Box 38.

રબર સ્ટાંપ.
સરસ અને સસ્તા.
નમુનેદાર હરેકની પસંદગી કરી
સરસ રબર સ્ટાંપ બનાવવામાં
આવે છે.
ઇન્ટરનેશનલ પ્રીંટીંગ પ્રેસ
ફીનીક્સ, નાતાલ

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૭ મી અકટોબર, ૧૯૦૫. અંક ૪૦

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૭ મી અકટોબરથી તા૦ ૧૩ મી અકટોબર સુધી ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫

હીંદુ—આસો સુદ ૯ થી. આસો સુદ ૧૫ સુધી. સંવત ૧૯૬૧

મુસલમાની—તા. ૯ સાબાનથી તા. ૧૩ સાબાન. સુધી ૧૩૨૩ હીજ.

વાર.	ખ્રિસ્તી તારીખ	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ	સુર્યોદય ક. મી.		સૂર્ય અસ્ત. ક. મી.	
શની...	૭	૯	૭	૫	૩૧	૫	૫૯
રવી...	૮	૧૦	૮	૫	૩૦	૫	૫૯
સોમ..	૯	૧૧	૯	૫	૨૯	૬	
મંગળ	૧૦	૧૨	૧૦	૫	૨૭	૬	૧
બુધ...	૧૧	૧૩	૧૧	૫	૨૬	૬	૧
ગુરૂ...	૧૨	૧૪	૧૨	૫	૨૫	૬	૨
શુક્ર..	૧૩	૧૫	૧૩	૫	૨૪	૬	૨

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

શનીવાર તા૦ ૭ અકટોબર, ૧૯૦૫

હિંદના દાદા.

ઓનરેબલ દાદાભાઇ નવરોજીએ સપ્ટેમ્બરની ૪ થી તારીખે ૮૦ વર્ષ પૂરાં કર્યાં. હિંદુસ્થાનમાં આ દહાડો એક ઉત્સાહનો થઇ રહ્યો છે. દરેક જગ્યાએ સભાઓ ભરાઇ હતી. અને આ હિંદના દાદાને જગ્યો જગ્યેથી તારવારે વધામણીના સંદેશા ગએલા. દાદાભાઇએ જે સેવા હિંદની બજાવી છે તેવી હિંદમાં તો કોઇએ નહીંજ બજાવી પણ હિંદુસ્થાનની બહાર પણ એવા થોડાજ માણસો થઇ ગયા છે.

દાદાભાઇનો મુકાબલો મરહૂમ ગ્લાડસ્ટનના સાથે ઘણીવાર કરવામાં આવ્યો છે. ગ્લાડસ્ટન વિલાયતમાં ઘણો જબરજસ્ત પુરૂષ થઇ ગયો તે વિલાયતમાં ગ્રાંડ ઓલ્ડ મેનના નામથી ઓળખાતો. પણ દાદાભાઇની સેવા તેના કરતાં ચડે છે એમ આપણે કહી શકીયે છીએ. ગ્લાડસ્ટનને જે નોકરી કરી તેમાં તેને સમય અનુકુળ હતો. તેમાં તેને માન મળતું હતું. તેના પાસા ખરા પડતા હતા. દાદાભાઇ હિંદને ખાતર દેશનિકાલ થયા છે. તેણે બગલું ધારણ કરયું છે. તેના પાસા બધા ખરા નથી પડયા કેમકે તેને તો બળિયાની સામે બાથ ભીડી હિંદની દશા જે બેહાલ છે તેને હાલમાં આણવાની છે. તેને કોઇ માન કે ખેતાબ આપનાર છે નહિં. તેની ઉપર કેટલાક ઇંગ્રેજ અમલદારો કરડી નજરે જુવે છે. આ બધાની દરકાર રાખ્યા વગર પોતાનો સ્વાર્થ તપાસ્યા વિના પોતાઓનાં વહાલાને છોડી દાદાભાઇ વિલાયતમાં વિરાજે છે. આવો દાખલો તો આપણને માઝીનીનો નજરે આવે છે. તેની દેશ દાઝ એવી છે કે તેનો આપણને ખ્યાલ આવી શકે તેમ નથી. તેમની રહેણી એવી પવિત્ર છે કે તેના આપણે બધાએ ધડો લેવા જેવો છે. આવા સાધુ વીરે હિંદુસ્થાનને પોતાનાં ૫૦ વર્ષ આપ્યાં છે. અને પોતાની ૮૦ વર્ષની ઉમરે પોતે એક ૨૦ વર્ષના જુવાન જેટલું કામ તેટલી ઉત્સાહથી કરે છે.

હવે દાદાભાઇ ન્યી પારલામેન્ટમાં દાખલ થવનું પ્રયત્ન કરે છે. અને ખાનગી કાગળો વિલાયતથી આવ્યા છે તે ઉપરથી અમે જાણીએ છીએ કે તેમણે પોતાનું સુવાંગ ઘર છોડી દીધું છે. એક 'બોરડીંગ હાઉસ'માં નોર્થ લેમ્બેથમાં રહે છે ને ચુંટણી કરનારાઓના ઘરે ઘર જાય છે ને તેઓને સમજાવે છે. જો તેઓ દાદાભાઇને પોતાના મેમ્બર તરિકે ચુંટશે તો તેથી અમે માનીએ છીએ કે તેઓને મગરૂર થવા જેવું છે એવો કોણ આજે વિલાયતમાં છે કે જે દાદાભાઇની જીંદગીને મુકાબલે ઉભી શકે?

ભલે આ સાધુ વીર હજુ ઘણાં વર્ષ જીવો ને ભલે હિંદુસ્થાનને દાદાભાઇ જયનિ પાળવાનો વખત ઘણા વય મળે એમ અમે સ્તુતિ કરીએ છીએ.

લોર્ડ સેલબોર્નના હિંદી વિષે વચન.

ઝીરસ્ટમાં લોર્ડ સેલબોર્ને સવાલોનાં જવાબ આપતાં જણાવ્યું છે કે હિંદીઓ ટ્રાન્સવાલમાં હાલ છે તેના કરતાં લડાઇ પહેલાં વધારે હતા અને હવે હિંદીઓ (બહુ) ટ્રાન્સવાલમાં આવવાને અટકાવત છે. થોડા હિંદીઓ ટ્રાન્સવાલમાં છે એ સમજી શકાય છે પણ જેને આવવાનો હક છે તેને અટકાવત શા સારૂ છે તે એઓ સાહેબે સમજાવ્યું નથી. એ બાબત બ્રીટીશ ઇન્ડીયન એસોસીએશનને જવાબ મળશે તે ઉપરથી આપણે વધારે જાણશું.

બ્રીટન અને જાપાન વચ્ચે કોલકરાર.

એવું કહેવાય છે કે હમણાં જે નવો કોલ કરાર બ્રીટને જાપાનની સાથે કર્યો છે તેવો તેણે કોઇપણ રાજ્ય સાથે આજ સુધી કર્યો નથી. આ બતાવી આપે છે કે જાપાન કેટલે દરરજે ચડી ગયું છે. બ્રીટનની સ્થિતિ પણ કેટલેક દરરજે ફરી છે. દુનિયામાં માણસ કે પ્રજા એકજ જાતના નિયમો નથી ભાળવી શકતા તેનો આ જબરો દાખલો છે. દશ વર્ષ પહેલાં બ્રીટનના રાજ્યાધિકારીઓ એમ માનતા કે બ્રીટનને કોઇનો હાથ પકડવાની જરૂર નથી. બ્રીટન નોખું રહેવાથી દુનિયામાં સુલેહ જળવાશે. બ્રીટનનો કાયદો અજીત છે. આજે બ્રીટને તે વિચારો ફેરવ્યા છે. બ્રીટનથી અળગા રહેવાય તેવું નથી. જો બ્રીટન અળગું રહે તો તેનો લાભ લેવા બીજા તત્પર છે. જો બ્રીટને જાપાનની સાથે કોલ કરાર નહિં કર્યા હત તો જાપાનની સાથે બીજાં રાજ્યો ખટપટ કરત. એ કોલકરાર નામાંના સાર નીચે પ્રમાણે છે.

પૂર્વ એશિયામાં તથા હિંદુસ્થાન તરફના ભાગમાં સુલેહ જાળવવી. ચીનના રાજ્યની સ્વતંત્રતા જાળવીને તેના સંબંધમાં આવનારા બધા રાજ્યોના હક જાળવવા ચીનમાં બધી પ્રજાને વેપાર વિગેરેના સરખા હક મળે તેવું કરવા તથા બન્ને કરાર કરનારા રાજ્યોના પૂર્વ એશિયામાં તથા હિંદુસ્થાન તરફના મુલકમાં હક જાળવવાને આ કરાર નામાનો હેતુ છે.

પહેલી કલમમાં લખ્યું છે કે ઉપરના હેતુને ધક્કો પહોંચે છે એવું જાપાન અથવા બ્રીટનને લાગે ત્યારે બન્ને રાજ્યોએ ખુલ્લા દિલથી ને પૂરી રિતે કાગળ વહેવાર ચલાવવો અને તે જોખમ દૂર કરવાને જરૂરના પગલાં ભરવાં.

બીજી કલમ એ છે કે જો કોઇપણ ત્રાહિત રાજ્ય બેમાંથી એકે ઉપર હલ્લો કરે તો અને તેથી કરીને લડાઇ કરવી પડે તો લડાઇ કરનારને મદદે બીજા રાજ્યે ચડવાની ફરજ છે ને લડાઇને અંતે જે સુલેહ થાય તે સુલેહ

કેમ કરવી તેમાં બન્નેની સમ્મતિ હોવી જોઇએ.

ત્રિજી કલમ કોરીયામાં જાપાનની દરેક રિતે સર્વોપરી સત્તા છે તેથી કોરીયામાં જે કંઇ પગલાં જાપાન ભરે તે બ્રીટનને કબૂલ છે પણ એવી શરતે કે ત્યાં વેપાર કરવાના હક દરેક પ્રજાને સરખા હોવા જોઇએ.

ચોથી કલમ. હિંદુસ્થાનની સરહદ સાચવવામાં બ્રીટનનો સ્વાર્થ વધારે હોવાથી બ્રીટનને ત્યાં જે કંઇ કરવું પડે તે કરવાનો બ્રીટનનો હક જાપાન કબૂલ રાખે છે.

બીજી કલમો ચાર છે તેનો ભાવાર્થ એવો છે કે ઉપરના કોલકરારની વિરૂદ્ધ કોલકરાર બેમાંથી એકે પક્ષકાર કોઇ ત્રિજા રાજ્ય સાથે નથી કરી શકતા. વખતો વખત બન્ને રાજ્યના અમલદારોએ મળવું. આ કરાર નામાની મુદત દશ વર્ષની રાખી છે.

દાકતર બરનાડો.

દાકતર બરનાડો ગયા માસમાં ગુજરી જવાના તાર આખી દુનિયામાં ફરી વળ્યા છે. આ દાક્તર કોણ હતો તે જાણવાની અમારા વાંચક વર્ગને આતુરતા હોવી જોઇએ એમ જાણી આ વખતે આ ભાગમાં અમે એ ભલા દાકતરની જીંદગીનું વૃતાંત આપીયે છીએ.

દાકતર બરનાડો એ ન માબાપના છોકરાંનો બાપ ગણાતો હતો. પોતાની જીંદગીની શરૂઆતમાં દાક્તર બરનાડો માબાપ વિનાના છોકરાંઓને જોઇ બહુ નિરાશ થતો. પણ એની પાસે કંઇ સાધન નહિં હતાં. પોતે ગરિબ માણસ હતો છતાં તેનો વિચાર એવો થયો કે માબાપ વિનાના છોકરાંને ઉછેરવાં અને તેમાંથી પોતાનું ભરણ પોષણ પણ કરવું આપણે માણસ "એરણની ચોરી સોયનું દાન" એ કહેવત પ્રમાણે પ્રથમ પૈસા ખુબ કમાઇને પાછળથી તેનો સારો ઉપયોગ કરવા ઇચ્છીએ છીએ. એમ કરતાં કરતાં ઘણાઓની જીંદગી પણ ચાલી જાય છે. બીજા કેટલાક જ્યારે પૈસો કમાય છે ત્યારે મનની સાથે કરેલો નિશ્ચય ભુલી જાય છે. અને વળી કેટલાક જ્યારે પૈસો કમાય છે ત્યારે તેનો ખરો ઉપયોગ શું કરવો તે સમજી નથી શકતા તેથી તે પૈસો જ્યાં ત્યાં વાપરી સંતોષ માને છે કે સારા કામમાં વાપર્યો. જાતે કંઇ કામ ન કરેલુ હોય તેથી તેનો સદુપયોગ પોતે નથી કરી શકતા. આ બધું બુદ્ધિમાન દાકતર બરનાડોએ જોએલું. તેથી તેણે વિચાર્યું કે મારૂં મન ચોખ્ખુ છે. મારો વિશ્વાસ કરી કંઇઓ મને પૈસો આપશે તેઓ જાણશે કે મારૂં પેટ પણ મારે તેમાંથી ભરવું જોઇશે. પણ જો હું માબાપ વિનાના છોકરાં ઉછેરીશ તો તેઓની આંતરડી દુવા દેશે. ને લોકો પણ જોઇ શકશે કે મારો વિચાર પૈસા એકઠા કરવાનો નથી. આવો વિચાર મનની સાથે કરી આ બહાદુર દાકતરે ઝંપલાવ્યું. અને લંડનમાં સ્ટીવની કોઝવેમાં પહેલું મકાન ખોલ્યું. પ્રથમ તો માણસો સામે થયા. ને કહેવા લાગ્યા કે આ તો એક લોકોને છેતરી પૈસા કમાવાનો રસ્તો શોધ્યો. દાકતર બરનાડો તેથી નિરાશ નહિં થયો. જેઓ તેનો વિશ્વાસ કરતા તેઓની પાસેથી પોતે પૈસા લેવા લાગ્યા. ધીમે ધીમે છોકરાંઓ ભેલા થવા લાગ્યા. તેઓ રખડુ થવાને બદલે ભણવા તથા મહેનતુ પ્રમાણીક થયા ને ધંધે વળગ્યા. આ પ્રમાણે જેટલા છોકરાં તૈયાર થયા તે બધા દાકતર બરનાડોના હોમને જાહેર કરનારા થયા. તે છોકરાઓએ જોયું કે પોતાના માબાપ કરતા દાકતર બરનાડો તેઓની મહાવજત પોતે જાતે વધારે કરતો. દાકતરે આવાં ઘરો વધાર્યાં. અને છેવટે લંડનની નજીક ૭ માઇલ દુર એક જંગલમાં ગામડું વસાવ્યું. તેમાં સરસ મકાનો દેવળો વિગેરે બાંધ્યા ને તે જગ્યા હાલ એવી પ્રખ્યાત થઇ છે કે ઘણા માણસો ત્યાં જાત્રા કરવા જતા હોય તે જોવા જાય છે. તેની પ્રખ્યાતી એટલી જામી છે કે દુનિયાના ઘણા ભાગમાં આવી જાતનાં મકાનો બંધાયા છે. દાકતર બરનાડોએ પોતે પોતાની જીંદગીમાં ૫૫,૦૦૦ છોકરાંઓને આ પ્રમાણે ઉછેર્યા છે. કેટલાક દુષ્ટ માબાપો આ સગવડનો ગેરલાભ પણ લેય છે પોતે પોતાનાં છોકરાંઓને રાત વરત દાકતર બરનાડોના વાડામાં ફેંકી જાય છે. આથી પણ ડાકતર બરનાડો હારી નહિં જતાં છોકરાંઓની સંભાળ રાખી ઉછેરતો અને જ્યારે તેવાં માબાપ પોતાનાં છોકરાંને પાછા માગે ત્યારે સોંપી દેતો. દર વર્ષે આ છોકરાંઓનો મેળો લંડનમાં મોટા આલબર્ટ હોલમાં ભરાય છે. તે પૈસા આપી જોવા હજારો માણસો વર્ષો વર્ષ જાય છે. દાકતરના મરણ પછી એવા ખબર આવ્યા છે કે તેણે પોતાની જીંદગીનો વિમો પાઉંડ ૭૦,૦૦ નો ઉતરાવ્યો હતો. પોતાના વીલમાં પોતે લખી ગયો છે કે આ બધા પૈસા તેણે સ્થાપેલા મકાનોને ચલાવવામાં વાપરવા.

આવો એ મહા પુરૂષ દાકતર બરનાડો હતો. પોતે ધાર્મિક માણસ હતો. અને અત્યંત દયાળુ હતો. વિમો ઉતરાવવો વિગેરે વિચારો આપણા ધાર્મિક મતથી જુદા પડે તેવા છે છતાં આપણે કબૂલ કરવું જોઇએ કે આ પ્રમાણે પશ્ચિમના રિવાજ મુજબ દાકતરે કરેલું તેમાં ડહાપણ વાપરયું છે.

એક માણસ ગરીબ હોઇ પોતાના ઉત્સાહથી ને પોતાની દયાના જોરથી કેટલું કરી શકે છે તેનો આ જમાનાનો ઘણો સરસ દાખલો દાકતર બરનાડોએ આપ્યો છે.

વિલાયતી માલ બાયકોટ કરવાની હિલચાલ.

બંગાળાના ભાગ પાડવાથી થએલ બાયકોટને લીધે કલકત્તાના વેપારીઓની કેવી સ્થિતિ છે તે નીચેના ગુજરાતીમાંથી લીધેલ ફકરા ઉપરથી માલુમ પડશે.

બ્રિટીશ બનાવટના માલને બાયકોટ કરવાની હિલચાલ બંગાળામાં આગળ વધતી જાય છે. લોકોને બ્રિટીશ બનાવટનો માલ નહિં લેવાને સમજાવવામાં આવે છે. જ્યારે સ્વદેશી માલ કયાં મળે છે અને કેવો મળે છે તે માટેની માહિતીઓ બહાર પાડવામાં આવે છે. બ્રિટીશ બનાવટના માલને બાયકોટ કરવાની આ હિલચાલની સાથે વળી સમજાં એવી હિલચાલ થવા માંડી છે કે બંગાળી ચોખાની નિકાસ અટકાવવી. આ હિલચાલમાં બંગાળીઓ ફતેહમંદ ઉતરવાની આશા રાખે છે. કલકત્તામાં ઉભી થએલી વિલાયતી માલ બાયકોટ કરવાની અને સ્વદેશી માલને ઉત્તેજન આપવાની હિલચાલ જોર પકડતી જાય છે. દેશી કાપડ અને દેશી બનાવટના માલની પડપુછ વધતી જાય છે. દેશી માલ એકદમ માગવાથી મીલોએ તેમના ઓરડરો લેવાની ના પાડી છે. દેશને પહોંચી વળે એટલો માલ પુરો પાડવાને અત્રેની મીલો શક્તિમાન નથી એમ કહેવામાં આવે છે અને તે માટે ઘણી ચર્ચા ચાલે છે.

વિલાયતી માલને બાયકોટ કરવાની હિલચાલ પણ કલકત્તામાં ચરચાયા કરે છે અને બજારોની સ્થીતિ અસ્થિર છે. બજારમાં દેશી બનાવટના માલનો ઉઠાવ મોટા પ્રમાણમાં થતો જાય છે અને માનચેસ્ટરનું કાપડ, જેવું કે ધોતર અને બીજુ કાપડ આ મોસમમાં જેટલું ખપવું જોઇએ તેટલું ખપતું નથી. તેનો ઉઠાવ કમી છે અને બજારમાં માગણીઓ પણ ઝાઝી થતી નથી.

મારવાડીઓની વેપારી મંડળીની સુચનાથી કલકત્તાના કાપડીઆ વેપારીઓની એક સભા ગઇ તા૦ ૩૧ મીએ કલકત્તા ખાતે મળી હતી. આ સભાનું કામ રાતના ઘણુ

બજ્યા સુધી ચાલ્યું હતું. બંગાળીઓએ વિલાયતી કાપડ નહીં વાપરવાનો ઠરાવ કરવાથી થઇ પડેલી કંઢોડી સ્થિતિ ઉપર વેપારીઓએ સભામાં સંભાળથી વિચાર ચલાવ્યો હતો. મારવાડી વેપારી મંડળીના પ્રમુખની મુલાકાત દરમીયાન વિલાયતી કાપડના વેપારીઓએ જણાવ્યું હતુ કે બંગાળીઓના ઠરાવને લીધે તેઓને લગભગ પચાસ લાખ રૂપિયાનું નુકશાન પહોંચી ચુક્યું છે. તેઓ જણાવે છે કે વિલાયતી કાપડમાં રૂપિએ દોઢ આના જેટલો ઘટાડો કરવા છતાં પણ માલનો ઉપાડ થતો નથી. બંગાળની ચેમ્બર ઓફ કોમર્સની મુલાકાત લઇ દેશી વેપારીઓએ મસલત ચલાવી હતી. બંગાળની ચેમ્બર ઓફ કોમર્સે પાસે તેમણે માનચેસ્ટરની ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ ઉપર તારનો એવો સંદેશો ચલાવ્યો હતો કે તેઓએ હિંદી પ્રધાનને સમજાવી બંગાળના ભાગલા પાડવાની યોજના પાછી ખેંચી લેવરાવવી.

હિંદુસ્થાનનો કવી.

મી. નેઈએ હલી સાહેબના કાવ્યોનો તરજુમો અંગ્રેજીમાં કરી તેમનું નામ પ્રસીદ્ધ કર્યું છે. એમ માનવામાં આવે છે કે હલી સાહેબને પહોંચી શકે એવી સ્થિતીમાં બીજો કોઇ કવી નથી. આ કવીનું પુરૂ નામ મોલવી સૈયદ અલતાફ હુસેન અનસારી છે તે દીલીની પાસે પાનીપતમાં જન્મેલ છે તેના ઘણાખરા કાવ્યો ઉરદુમાં છે જો કે ફારસી પણ બહુ લખ્યું છે. ૧૮૮૭ ની જુબીલી વખતે આ કવીએ એવું સરસ કાવ્ય લખ્યું હતું કે તે આખા ઉત્તર હિંદુસ્થાનમાં ગાજી રહ્યું હતું. આ કવીના લખાણ મોજશોખને લગતા નથી પણ આ જમાનાને લઇને મુસલમાનોની શું ફરજ છે. હિંદુ મુસલમાનો બંનેએ કેમ વર્તવું જોઇએ. ખુદાને કેમ પિછાનવો વિગેરે ઉપયોગી બાબ તોપર છે. લાહોરનો શેઠ અબદુલ કાદર લખે છે કે તેના કાવ્યો અમે નિશાળમાં હતા ત્યારે વાંચતા અમે મોટા થયા ત્યારે પણ વાંચતા અમારી જમાતોની અંદર પણ અમે ગાતાં. અમારી અન્જુમાનમાં અમે સાંભળીએ છીએ, છતાં પણ એના એ કાવ્યો પણ વાંચી વાંચીને અને સાંભળીને પણ અમે થાકતા નથી. તેણે શેખસાદી સાહેબની જીંદગીનું વૃતાંત ઘણી છટાદાર ભાષામાં લખેલુ છે. પ્રોફેસર મોરીસન આ કવીના લખાણ વિષે લખે છે કે જેટલું તવંગર મુસલમાનોએ કોમને સારૂ કરેલું છ તેના કરતાં વધારે આ એક ગરીબ કવીએ કરેલું છે. આ કવીનું કોમ તરફની સેવાની કુજ જાણવાને ખાતર સરકારે તેમની ઉપર સમસઉલઉલમાંનો ઇલ્કાબ આપ્યો છે. અમે દીલગીર છીએ કે એમના ઉરદુ કાવ્યો અમારા હાથમાં નથી પણ અમે અમારા વાંચક વર્ગને ભલામણ કરીએ છીએ કે તેઓએ આ કાવ્ય મંગાવીને વાંચવા.

ફરજીયાત કેળવણી.

એક તરફથી નાતાલમાં હિંદીઓની કેળવણીને દાબવામાં આવે છે અને બીજી તરફથી તે કેળવણી હિંદુસ્થાનમાં વધતી જાય છે. આનો અરથ અમે એમ નથી કરતા કે હિંદુસ્થાનમાં સરકાર કેળવણીને હાલ ખાસ ઉતેજન આપે છે પણ છેલા દાયકાની અંદર કેળવણી એટલી બધી પ્રસરી છે કે હવે સરકાર ઉતેજન આપે કે ન આપે તોપણ કેળવણી બંધ થઇ શકે તેમ નથી. આ વિચારો મી. મલબારીના "ઇસ્ટ અને વેસ્ટ" નામના માસીક ચોપાનીઆમાં આવેલા એક લખાણ ઉપરથી ઉતપન થાય છે. મી. હરગોવિંદદાસ કાંટાવાળાએ આ લખાણ કરેલું છે. તેઓ સાહેબ વડોદરામાં કેળવણી ખાતાના ઉપરી છે. સને ૧૯૦૧ ની સાલમાં ૩૨,૧૮,૭૨૬ વિદ્યાર્થીઓ હિંદુસ્થાનમાં અભ્યાસ કરતા હતાં તેઓની ઉપર બે કરોડ રૂપિયાનું ખર્ચ હતું. આનો અર્થ એમ થયો કે લાયક છોકરાઓ માંથી માત્ર નવ ટકા કેળવણી લેતાં હતાં આ બધા વિચારોની અસર મહારાજા ગાયકવાડની ઉપર બહુ થઇ. તેમણે વિચાર્યું કે અંગ્રેજ સરકાર કેળવણી પુરી આપે યા ન આપે તોપણ તેમણે પોતાની ફરજ પોતાની વસ્તી તરફ તેમણે બજાવવાની હતી. આ ઉપરથી ૧૮૯૨ ની સાલમાં તેમણે મી. કાંટાવાલાને હુકમ કર્યો કે વડોદરાના ખરાબમાં ખરાબ તાલુકાના અંદર છોકરાઓને કેળવણી આપવાની માબાપોને ફરજ પાડવી. આ કામ મી. કાંટાવાળાએ હાથમાં લીધું અને પોતાની જાણને સારૂં મહારાજાની સંમતીથી નીચે પ્રમાણે ધારા ઘડી કાઢવા.

૧. રાજ્યની મહેસુલમાંથી સાત ટકા એટલે દશ લાખ રૂપિયા ખર્ચ કરવો.

૨ લોકોને ફરજીઆત કેળવણી લેવાનું કહેતાં પહેલાં મફત કેળવણીનું સાધન આપવું.

૩. ફરજીઆત કેળવણી બને છોકરાં તથા છોકરીઓને આપવી.

૪. છોકરાઓની ઉમર સાતથી બાર તથા છોકરીઓની ઉમર સાતથી દશ રાખવી.

૫. ફરજીઆત રીતે આવાં છોકરાઓએ અને છોકરીઓએ વરસના ઓછામાં ઓછા સો દિવસ નિશાળમાં હાજર રહેવું.

૬. જે માબાપ પોતાના છોકરાઓને કેળવણી લેવા ન મોકલે તેઓનો દંડ કરવો અને તે દંડ સેજી લાવી વસુલ કરવો.

આ પ્રમાણે ધારા કરીને દશ ગામડાઓમાં ફરજીઆત કેળવણી દાખલ કરી. આમાં અમરેલી તાલુકો આવી ગયો. પહેલાં તો લોકો સામા થવા લાગ્યા એક તરફથી મકરાણીઓએ બંડ ઉઠાવવાનું કર્યું અને કહેવા લાગ્યા કે છોકરીઓને કેળવણી આપવી એ તો કુરાન શરીફથી વિરૂદ્ધ છે. આ ઉપરથી મી. કાંટાવાળાએ કુરાન શરીફમાંથી એવો બાધ છે એવુ બતાવી આપે તેને ઇનામ આપવાનું જાહેરનામું કાઢ્યું. પણ તેવુ કોઇ બતાવી ન શક્યા, અને મોળવીઓએ દેખાડી આપ્યું કે એવો બાધ બીલકુલ નથી. બીજી તરફથી કાઠીઓ અને હિંદુ મહાજન સામે થયાં અને તેઓએ તો વકીલો રોકી લડવાનો તો ઠરાવ કર્યો. પણ છેવટે મી. કાંટાવાળાએ તેવા માણસોને પણ સમજાવ્યા અને વરસની આખરીએ એમ બન્યું કે ફરજીઆત કેળવણી લેવાને લાયક છોકરાં છોકરીઓમાંથી ૯૫ ટકા કેળવણી લેતાં થઇ ગયાં અને આ બાર વરસની અંદર પરિણામ એવું સરસ આવ્યું છે કે બીજા દસ ગામમાં ફરજીઆત કેળવણીનો રિવાજ દાખલ થઇ ચુક્યો છે. ગામડાઓમાં દરેક છોકરાં દીઠ દર વરસે ચાર રૂપિયાનું ખર્ચ પડે છે અને શહેરોમાં છ રૂપિયાનું પડે છે આ દાખલા ઉપરથી દક્ષિણ આફ્રિકામાં હિંદીઓએ ધડો લેવા જેવું છે. સરકાર કેળવણી ન આપે તેથી હારી ન જતાં જાત મહેનતથી કેળવણી પ્રસારવાને જેઓ સારી સ્થિતિમાં તેઓએ મહેનત કરવા જેવું છે જેઓ પોતે શિખવી શકે એવી સ્થિતિમાં હોય તેઓએ પોતાના જ્ઞાનનો લાભ બીજાઓને આપવાની જરૂર છે.

બે વિખ્યાત સરદારો—ટોકીયો ખાતે એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે મારસલ ઓયામાના હાથ નીચેના ચાર સરદારોમાંથી બેએ રાજીનામું આપ્યું છે. આ બે સરદારોના નામ નોગી અને નુડઝુ છે. તે બનેએ લડાઇ દરમ્યાન અસીમ બહાદુરી તથા ચાતુરી બતાવેલ છે એવું કહેવાય છે.

ચરચા પત્ર.

[અમારા ચરચાપત્રીઓ નીચેના નિયમો યાદ રાખશે તો તેઓના પત્રો ઉપર તુરત ધ્યાન મળવાનો સંભવ છે.

1. કાગળની એકજ બાજુએ લખવું.
2. અક્ષર ચોખા સાહીથી લખવા.
3. નામ તથા ઠેકાણું બરોબર લખવા, તે હમેશાં બહાર પાડવા સારૂં નહિ પણ અમારી જાણને સારૂં.
4. લખાણ હમેશાં ટુંકું અને મુદ્દાસર કરવું.—[અધિપતિ.]

પ્રીટોરીયામાં પ્રોફેસર પ્રમાણંદને માનપત્ર આપવાની હીલચાલ.

(અમારા ખબરપત્રી તરફથી.)

પ્રોફેસર પ્રમાણંદભાઈ પ્રીટોરીયા આવનાર છે તેમને માનપત્ર કેવા રીતે આપવું તે બાબત વિચાર કરવા બાબુ ગંગારામના આમંત્રણથી શેઠ મહમદ હાજી જુસબના પ્રમુખપણા નીચે એક જાહેર સભા મળી હતી તેમાં શહેરના આગેવાન ગૃહસ્થો હાજર હતા. સભામાં કેટલાક ગૃહસ્થ તરફથી જુદા જુદા વીષયો ઉપર બોલવામાં આવ્યા બાદ સર્વાનુમતે પ્રમાણંદભાઈના આવવાની ખબર મળવાથી તેમને માનપાન સાથે લઈ આવવાનો ઠરાવ પસાર થયો હતો, અને છેવટે પ્રમુખનો તથા હાજર રહેલા ગૃહસ્થોનો તથા બાબુ ગંગારામે સભા મેળવવાની લીધેલી તકલીફ માટે ઉપકાર માની સભા વીસરજન થઇ હતી.

જાણવા જોગ હકીકત.

સોનેરી અથવા બીજા ફ્રેમ સાફ રાખવાને અને માખી અથવા ધુળથી બચાવવાનો રસ્તો તેને કારબોડન નામની વસ્તુ ટાંકણીથી ચરાવી દેવાનો છે. આથી કરીને પણ પુસ્તકો વિગેરે પણ બચાવી શકાય છે. આ વસ્તુ કોઇ પણ કેમીસ્ટને ત્યાં મળી શકે છે.

રંગની ખરાબ વાસ દુર કરવાનો ઈલાજ કોટડીમાં એક સગડીની અંદર તપાવેલા કોલસા મુકો તેની અંદર એક બે ખોબા જુનીપર બેરી નામની વસ્તુ છાંટવી અને બારણા બારીઓ બંધ કરીને ૨૪ કલાક પછી કોટડી ખોલવી આ વસ્તુ વાપરવાથી પડદા વિગેરે કાંઈ બગડતાં નથી આ પ્રમાણે નહિં બની શકે તો એક તપેલી ઠંડા પાણીથી મુકવી. પાણી ધીમે ધીમે ખરાબ વાસ ચુસી લેશે.

પ્રાસલેટની બતી જલદ સુરકામાં પલાળી સુકી કરીને પછી વાપરી હોય તો તેથી ધુમાડો ઓછો થશે અને બતી વધારે તેજથી બળશે.

ચાહની કીટલીમાં ચરી ન જામે તેમ કરવાનો સહેલામાં સહેલો રસ્તો સાફ કઠણ પથરની કટકી તેની અંદર રાખવાનો છે એથી કરીને ચરી પથર ઉપર જામશે.

જો ઘરની આસપાસ ગંદા પાણી વીગેરેની વાસ મારતી હોય તો કોલસાની ભુકી સાફ પાણીની અંદર ધોવી તેનો રેડ તેમાં નાંખવો.

નકશા છબીઓ અથવા જરૂરના દસ્તાવેજો જાળવવાનો સહેલો ઉપાય એ છે કે તેની ઉપર ગટાપરચાના રસનો લીસો પસ મારવો આથી કરીને તે પાણીમાં ભીંજાશે નહિં અને આ રસ પારદરશક હોવાને લીધે તેમાંથી અક્ષર દેખાઈ રહેશે.

હિંદુસ્થાનના સમાચાર.

અમરેલીના પાટીદારોના છોકરાઓને પટેલ તલાટી, ખેતીવાડી વિગેરે કામનો અનુભવ મળે એવી બોરડીંગ કાઢવા ઠરવ્યું છે માટે મદ્રાસની વ્યવસ્થા જોવા મી. ફુલજીભાઈને મોકલવાનું ઠરવ્યું છે.

સુરત જીલ્લાના ઓરપાડ તાલુકામાં ઇચ્છાપુરથી સમારી સુધીની સડક બાંધવા માટે મી. નવરોજી માણેકજી વાડીઆ સી. આઇ. ઈ એ રૂ ૧૦ હજારની રકમ આપી છે. આ સડક ૭ માઇલ બે ફરલોંગ જેટલી છે.

અમદાવાદથી ખેડા સુધી મોટરકાર ચલાવવા કલેકટરે પરવાનગી આપ્યાથી એક મોટર કંપની ઉભી થઈ છે જેને લીમીટેડ કરીને રૂ. સોસોના શેર કાઢી રૂ. ૫૦ હજારની થાપણ એકઠી કરવામાં એક કંપની હીલચાલ કરે છે.

હિંદુસ્થાનમાં ખાનગી માણસે બનાવેલી પહેલી રેલવે બંગાળામાં તારકેશરથી માઘરા સુધી અને માઘરાથી ત્રીવેણી સુધી માત્ર હિંદીઓએજ બનાવેલી પહેલી રેલવે હિંદુસ્થાનમાં થઇ છે. આ રેલવે લગભગ ૩૪ માઇલ લાંબી છે. બેંગોલ પ્રોવીન્સલ રેલવેના નામથી ઓળખાય છે, બાબુ રામકીશોર મુકરજી તેના એનજીનીયર છે. આટલા ભાગમાં લગભગ ૧૮ સ્ટેશનો આવી જાય છે. તેમાં ખર્ચ રૂ. ૫૯,૩૨,૩૨૮ થએલું છે અને તેમાં છ વરસની ઉપજ રૂ. ૪,૮૫,૪૬૫ થઇ છે. આમાં શેરહોલ્ડરો બધા હિંદીઓ છે. આ પ્રમાણે જો ધીમે ધીમે થોડા થઇ હિંદી સાહુકારો જો કામ કરી શકે તો કેટલે સુધી હિંદુસ્થાનની ગરીબાઈની દવા મળી આવે તેનો ખ્યાલ કરી શકાતો નથી.

હિંદુસ્થાનમાં દારૂનો વધારો નીચેના આંકડા ઉપરથી માલુમ પડશે કે દારૂ પીવાની ટેવ હિંદુસ્થાનમાં કેટલે દરજ્જે વધેલી હોવી જોઇએ. ૧૮૭૪ ની સાલમાં જેટલું ખરચ હતું તેના કરતાં ચારગણું ખરચ હાલ થઈ પડયું છે. આ એક બ્રીટીશ રાજ્યની સુધારાની ખુબી છે

	પૌંડ.
૧૮૭૪—૭૫	૧૭,૫૫,૦૦૦
૧૮૮૩—૮૪	૨૮,૪૦,૦૦૦
૧૮૯૪—૯૫	૩૬,૧૫,૦૦૦
૧૮૯૫—૯૬	૪૧ ૧૮,૦૦૦
૧૮૯૭—૯૮	૩૯,૪૦,૦૦૦
૧૮૯૮—૯૯	૪૨,૦૭,૦૦૦
૧૯૦૦—૦૧	૪૨,૩૯,૦૦૦
૧૯૦૨—૦૩	૪૭,૪૧,૦૦૦
૧૯૦૩—૦૪	૫૧,૯૧,૦૦૦

મુંબાઈના જાણીતા જઇન શરાફ મી. ગોકળભાઇ મુળચંદ, જેઓ હાલમાં નાદુરસ્ત તબીયતમાંથી સુધરવા લાગ્યા છે, તેમણે મી. વીરચંદ દીપચંદ સી. આઇ. ઇ. વગેરે જઇન આગેવાનોની સલાહથી રૂપીઆ પોણા લાખની રકમ એક જઇન શ્વેતાંબર બોરડીંગ ઇનસ્ટીટયુટ સ્થાપવા માટે આપવા કબુલ કરી છે. બોરડીંગ ખાતા માટે ઉપર મુજબ એક મોટી રકમની મદદ મળ્યાથી શ્રી જઇન શ્વેતાંબર કોન્ફરન્સ તરફથી પણ રૂપીઆ પચીસ હજારની મદદ આપવામાં આવનાર છે અને તે બાબતમાં મી. વીરચંદ દીપચંદે અમદાવાદ ખાતે મી લાલભાઇ દલપતભાઇ સાથે સંદેશા ચલાવ્યા હતા અને તેનું પરીણામ સંતોષકારક આવ્યું છે.

પુના કોલેજ તથા શાળાઓના આશરે ૨૦૦૦ વીદ્યાર્થીઓની એક સભા સારવજનીક સભા હોલમાં મી. બાળ ગંગાધર તીલકના પ્રમુખપણા નીચે મળી હતી. મી. તીલક તથા મી. પરાંજપેએ વીદ્યાર્થીઓને ભલામણ કરી હતી કે તેઓ આજે જે ઠરાવ કરવાના છે તે તેમણે બરાબર અમલમાં મુકવા. સરવાનુ મતે એવો ઠરાવ કરવામાં આવ્યો હતો કે કોઇપણ જાતનો બ્રીટીશ સામાન વાપરવો નહિં એવા બંગાળીઓના ઠરાવ સાથે આ સભા દીલસોજી બતાવે છે. અને તેનું અનુકરણ કરવાને ઠરાવ કરે છે.

સામાન ભેગાકરવાને તથા સહીઓ લેવાને માટે એક કમીટી નીમવામાં આવ્યા પછી સભા વીસરજન થઇ હતી.

શીરાઝમાં મરકીની શરૂઆત થઇ છે,

કોલારની સોનાની ખાણમાં ગઇ તા. ૩૦ મીએ આગ લાગવાથી સંખ્યાબંધ મજુરો બળી ગયા છે.

મધ્ય હિંદુસ્થાન. વડોદરા અને હૈદ્રાબાદ માહેલાં ત્વારીખમાં યાદગાર રહેલાં મકાનો ઉપર તે વીરોની તખ્તી મારી તેની યાદદાસ્ત જાળવી રાખવાનો હિંદી સરકારે ઠરાવ કર્યો છે.

સંસ્કૃત ભાષાનો અભ્યાસ કરતા ૨૫ વીદ્યાર્થીઓના ભરણ પોષણ માટે બંગાળી બાનુ શ્રીમતી નીસતારીની દાસીની મીલકત માંથી રૂ. ૫૧,૫૦૦ની રકમ બંગાળાના કેળવણી ખાતાના વડાને હસ્તક એકઝીક્યુટરો તરફથી સોંપાઇ છે.

વીલાયતી માલ નહી વાપરવાની કલકતામાં ચાલુ કરવામાં આવેલી હીલચાલે સારાં પરીણામ નીપજાવેલાં કહેવાય છે. માત્ર ૨૨ દેશી કાપડજ વાપરવાનો ઠરાવ કરવામાં આવ્યાથી મુંબઇ અને અમદાવાદમાં મીલ ઉદ્યોગને નવું જોર મળ્યું છે.

આવતા નવેમ્બરમાં થનારી વહાલારીના મહાન મેળા માટે નામદાર પ્રીન્સ અને પ્રીન્સેસ ઓફ વેલ્સની મુંબઇ ખાતે થનારી પધરામણીની ખુશાલીમાં રૂપીઆ ત્રણ લાખનો ખરચ કરવાની મ્યુનીસીપાલ કમીશ્નરે મંજુરી માગવાથી સ્ટેન્ડીંગ કમીટીએ પોતાની ભલામણ સાથે તે માગણી કોરપોરેશન ઉપર બહાલી માટે મોકલી આપી છે. આ રકમમાંથી રૂપીઆ અઢી લાખ નવા બાંધવા ઠરાવેલાં મ્યુઝીયમ માટે અને બાકીની રકમ રોશની અને શણગાર માટે વાપરવાનો ઇરાદો રાખવામાં આવ્યો છે.

નોકરી જોઇએ છે.

બુક કીપીંગ અને જનરલ કારસપોન્ડન્સનો સારો અનુભવ છે ડરબન અથવા ઉપરના ગામોમાં જવા ખુશી છે જાતે મુસલમાન
કે. એમ. છબા, ૧૧૪ રી[illegible]સ્ટ્રીટ ડરબન.

આ અઠવાડીઆમાં મળેલ લવાજમ.

મી. એસ. ઈ. વારવડ, ન્યુકેસલ.	૦	૧૨	૬
,, મકન ગોવીંદ, ડરબન.	૦	૧૨	૬
,, જ્યુલ એચ. [illegible] મહમદ, પ્રીટોરીયા.	૦	૧૭	૦
,, આર. કેનડીસામી, માલવર્ન.	૦	૧૨	૬
,, રૂગનાથ દેવસી, એસ્કોર્ટનાળા.	૦	૧૬	૩
,, આર. એ. પંજુસામી ચેટ્ટીન	૦	૧૨	૬
,, રવજી ભોલા, ડરબન.	૦	૧૨	૬
,, હાસમ જુમા, બીન્દ્રીસી.	૦	૧૫	૦
,, ,, ડરબન.	૦	૭	૬
,, મહમદ આમદ, ફલેપીર. એલોફસ રૈંડ.	૦	૧૨	૬
,, પરસોતમ બેચર, ઇંડોમા.	૦	૧૭	૬
,, વલભ હંસજી, ,,	૦	૧૨	૬
,, અલેખા હાલા, અમઝીંટો.	૦	૧૨	૬
,, તયબ નુર મહમદ, હીકસબર્ગ.	૧	૦	૦
,, અયબ નુર મહમદ, ડ.ક.	૦	૧૨	૬
,, સુખી, હીવરી સ્ટેશન.	૦	૬	૩

ગુજરાતમાં આવેલ ડાભેલમાં મદ્રેસાના ફંડમાં ભરાએલા નાણાં.

,, ઇબરાહીમ સુલેમાન માંકડા, ડાભેલના.	૦	૧૦	૦
,, અહમદ ઇસમાઇલ, વરાછીઆ ડાભેલના.	૧	૦	૦
,, ઇબ્રાહીમ ઇસમાઇલ વરાછીઆ ડાભેલના.	૦	૫	૦
,, અબદુલ, રાટણના.	૧	૦	૦
,, મહમદ ઇસાકજી, ડાભેલના.	૦	૧૦	૦
,, અહમદ મહમુદ, એલખવાલા ડાભેલના	૦	૫	૦
,, મહમદ હશન નવસા, ડાભેલના.	૦	૧૦	૦
,, સુલેમાન મહમદ વછીઆત, લાજપોરના.	૦	૧૦	૦
,, સુલેમાન ઇસમાઇલ પટેલ, એકલેરેના.	૦	૨	૬
,, અહમદ મહમદ ભુરાની, ખુલવડના.	૦	૫	૦
,, મહમદ હસન બેસી, ઉમતના.	૦	૧૦	૦
,, મહમદ ઇસપ વરાછીઆ, વાંગરીના.	૦	૫	૦
મેરીત્સબર્ગ.			
,, આદમજી અબરામજી ફુલત, આલીપોરના	૦	૧૦	૦
,, મહમદ ઇબ્રાહીમ કુંકણી, આલીપોરના.	૦	૨	૦
રૂટી પોર્ટ.			
મી. ઇસમાઇલ અહમદ કુ. એકલેરના.	૧	૧૫	૦
,, ઇસમાઇલ અહમદ અસવાત, એકલેરના.	૧	૧૦	૦
,, ઇબરાહીમ મુસા અસવાત, એકલેરના.	૦	૧૦	૦
,, ઇબરાહીમ ઇસાક, એકલેરના.	૦	૫	૦
,, અહમદ સુલેમાન ઘાંચી એકલેરના.	૦	૪	૦
,, ઇસમાઇલ આકુજી મેનન, એકલેરના.	૦	૫	૦
,, અહમદ અમેજી ઘાંચી, એકલેરના.	૦	૧૦	૦
,, મહમદ ઇસાક ઘાંચી, એકલેરના.	૦	૫	૦
,, અહમદ મુસા શેરીઆ,	૦	૨	૬
,, અહમદ મુસા પટેલ, એકલેરના.	૦	૫	૦

રોકડ બજાર ભાવ.

આવલ.		શી.	પે.		શી.	પે.
માંજા	૧ બસ્તાનુ	૧૭	૦	થી	૧૭	૬
બીમડાના		૨૨	૦	,,	૨૩	૦
એફ. એફ. ડી. આર,		૧૫	૦	,,	૧૬	૦
એફ. ડી. આર.	,,	૧૪	૯	,,	૧૫	૩
ચીની સક્કર	,,	૧૮	૬	,,	૧૯	૦
દુડાના	,,	૧૯	૦	,,	૨૦	૦
દેશી તુવેર દાળ.		૧૫	૦	,,	૧૬	૦
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૬	૦	,,	૧૭	૬
મસુરની	,,	૧૬	૦	,,	૧૭	૦
મગની	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
અડદની	,,	૨૧	૬	,,	૨૨	૬
ચણા	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
,, દાળ	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
વટાણા	,,	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
મકાઇ	,,	૭	૦	,,	૭	૬
તેલ.						
કડવુ	૧ ગ્યાલન	૩	૦	,,	૩	૨
એરંડેલુ	,,	૨	૬	,,	૨	૮
મીઠુ	,,	૨	૧૦	,,	૩	૦
નાળીએરનું	,,	૨	૧૧	,,	૩	૦
ખાંડ મોરીસની.						
સફેદ	,,	૧૭	૦	,,	૧૯	૦
પીળી	,,	૧૭	૬	,,	૧૮	૦
તીરફુળ	નાતાલ	૧૪	૦		૧૫	૬
આટો		૮	૯	,,	૯	૩
મદ્રાસી સોપારી.	૧ રતલ	૦	૬	,,	૦	૮
મરચાં.		૦	૫	,,	૦	૫॥
ચા પેટી		૭૦	૦	,,	૭૨	૬
પારાફીન ડીવોસ.		૬	૦	,,	૬	૬
,, વાઇટ રોસ		૭	૦	,,	૭	૩
,, ,, ગ્યાલન		૧૨	૬	,,	૧૩	૦
ઘી		૧૨	૦	,,	૧૩	૦
નાળીએર ૧૦૦		૧૨	૦	,,	૧૪	૦
નીમક (લીવરપુલ)						
બસ્તા એકનુ.		૪	૬	,,	૫	૦
દુધ નેશનલનું		૨૦	૬	,,	૨૧	૬

इन्डिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. ७वीं अक्टोबर, १९०५. नम्बर ४०.

सप्ताहिक पञ्चाङ्ग.

इंग्रेजी—ता. ७वीं अक्टोबरसे, ता. १३ वीं अक्टोबर १९०५ तक.

हिंदु—आशो सुदी ९ से आशो सुदी १५ सम्वत् १९६२ तक.

वार.	इंग्रेजी तारीख.	हिंदी तिथि.	सूर्य उदय.	सूर्य अस्त.	त्योहारोंकी यादी.
			क.मि.	क.मि.	
शनि.	७	९	५ ३१	५ ५८	
रवि..	८	१०	५ ३०	५ ५८	दसरा.
सोम.	९	११	५ २९	६ ०	
मंगल	१०	१२	५ २७	६ १	
बुध..	११	१३	५ २६	६ १	
गुरु..	१२	१४	५ २५	६ २	
शुक्र	१३	१५	५ २४	६ २	

ईंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. ७वीं अक्टोबर, १९०५.

हिन्दके दादा.

बहुत हर्षका विषय है, कि गत ता. ४ थी सप्टेम्बरके रोज हिन्दके दादा दादाभाइ नवरोजीकी जन्म तिथि थी. उस दिन हिन्दमें यह उत्स्व बडी धुमधामसे मनाया गया था. जगह जगह पर सभायें हुई थी और कई कई स्थलोंसे हिन्दके दादाकी तारद्वारा बधाई दी गई थी. आपकी उम्र ८० वर्षकी पूर्ण हुई.

हिन्दके दादा दादाभाइने हिन्दकी जैसी सेवाभक्ति की है, वैसी किसीने नहीं की है. उपरान्त हिन्दकी सीमापार भी ऐसे पुरुषों थोडा ही हुए हैं. मि० दादाभाइका मुकाबला स्वर्गवासी ग्लाडस्टन साथ अनेकवार करनेमें आया है. ग्लाडस्टन विलायतमें बहुत जबरदस्त पुरुष हो गये. आप विलायतमें "ग्रान्ड ओल्ड मेन" नामसे पहचाना जाता था. लेकीन मि० दादाभाइकी सेवाभक्ति इन्होंसे भी बढ जाती है, ऐसा हम लोग कह सकते हैं. ग्लाडस्टनने जिस नोकरी की, उसमें इन्होंको समय अनुकुल था; उसमें सन्मान मिला करता था और ईच्छानुसार कार्य परिपुर्ण होता था.

मि० दादाभाइ सिर्फ स्वदेशके लिये देशनिकाल हुए हैं. आपने भगवावेश धारण कर लिये हैं. आपका सब कार्य ईच्छानुसार परिपूर्ण नहीं हुए है. कारण, आप बडे बडे आदमियोंसे टक्कर लेकर, हिन्दकी दशा जो बेहाल हो गई है, वह ठीक करनेका है. आपको सन्मान या खिताब देनेवाला कोई नहीं है, और आपको कितनेक अंग्रेज अधिकारियों ठीक द्रष्टीसे नहीं देख रहे हैं. आप, सबकी परवा विना रखे, अपना स्वार्थ विना देखे, अपना सम्बन्धियोंको छोडकर, आप विलायतवासी हो रहे हैं. ऐसे उदाहरण तो हम लोगको माझीनीका द्रष्टीगोचर होता है. आपकी देशदाझ ऐसी है, कि इनका खयाल हम लोगसे नहीं हो सकता. आपका रीत रीवाज ऐसा उत्तम है, कि जिसका मनन हम लोगको करना चाहिये. यह महात्मा वीर पुरुषने अपनी स्वदेशभूमि भारतकी सेवा-भक्ति करनेके लिये ६० वर्ष अर्पण कर दिये हैं. आपकी उम्र ८० वर्षकी हुई. परन्तु आप २० वर्षके युवान जितना कार्य बडा आनन्दके साथ कर रहे हैं.

मि० दादाभाइ नई पारलामेन्टमें दाखिल होनेके लिये अब प्रयास कर रहे हैं. हमें विलायतसे आई हुई गुप्त चिठ्ठीपरसे देख सकते हैं, कि आप अपना निवास स्थान छोडकर, नोर्थ लेम्बेथमें एक बोर्डिंग हाउसमें रहते हैं. हरएक चुनाव करनेवालोंके घरपर जाते हैं और समजाते हैं. वे लोग अपना मेम्बर बनावेंगे; तो हमें मानते हैं, कि वे लोगको मगरुर होने जैसा है. आज ऐसा कौन विलायतमें है, कि जिस मि० दादाभाइकी जींदगीके मुकाबले पर सामने टक्कर ले सकें?

आप दिर्घायुष हो और भारतवासियोंको सालों साल 'दादाभाइ जयंति' का शुभ उत्स्व पालनेका मौका मिले, ऐसी हमें ईश्वरसे प्रार्थना करते हैं.

ब्रिटन और जापानके बिच नई सन्धि.

कहते है, कि अब जो नई सन्धि ब्रिटनने जापान साथ की है, वैसी उन्हें किसी भी राज्य साथ आजतक नहीं की है. यह दिखा देता है, कि जापान कहांतक चढ चुका है. ब्रिटनकी वगइ भी कहांतक बदल गई है. दुन्यामें कोई मनुष्य वा प्रजा एक ही जगहपर नहीं रह सकते है, इनके यह पूर्ण द्रष्टान्त है. दस साल पहिले ब्रिटन राज्यके कर्मचारियों मानता था, कि हम लोगोंको किसीकी सहायता लेनेकी आवश्यकता नहीं है. ब्रिटन अलग रहनेसे दुन्यामें कायम शान्ति रहेगी. ब्रिटन सैन्य अजीत है. यह विचार आज उन्होंने बदल दिया है. ब्रिटनसे अलग रहा जाय, ऐसा नहीं है. अलग रहने, तो उनका लाभ लेनेपर दुसरें तय्यार है. कदाच ब्रिटन जापान साथ सन्धि न करता, तो जापान साथ दुसरे राज्य सलनल मचाता था. इस सन्धिका हाल यह प्रकार है:—

पूर्व एशियामें और हिन्द तरफके भागमें सुलह समालना. चीन राज्यकी स्वतन्त्रताका रक्षण करना और उनके

सम्बन्धमें आनेवाले समस्त राज्योंका हक समालना. चीनमें समस्त प्रजाको व्यापार वगैरहका समान हक मिले, ऐसा करनेपर; और दोनों राज्योंके पूर्व एशियामें और हिन्द तरफके प्रदेशमें हक समालनेपर, यह सन्धिका उद्देश है.

पहिला कलम—ऊपरके उद्देशको हानि पहुंच जाती है, ऐसा जापान और ब्रिटनको देखनेमें आ जाय, तब दोनों राज्य सफा दिलसे पत्र-व्यवहार करें और वह हानि दूर करनेपर योग्य इलाज लेवें.

दुसरी कलम—कदाच कोई भी परदेशी राज्य दोनोंमें किसी पर आक्रमण करें और इसलिये लड़ाइ करनेकी जरूरत हो, तो लड़ाइ करनेवालेको दुसरेने सहायता देनेकी फर्ज है. लड़ाइके अन्तमें सन्धिके अवसरपर सन्धि कौन तरहसे करना, उसमें दोनोंने अनुमति देना चाहिये.

तीसरी कलम—कोरियामें जापानका सम्पूर्ण अधिकार है, इसलिये जापान कोरियामें किसी तरहका इलाज लेवें, वह ब्रिटनको मंजूर है. परन्तु उसमें शर्त ऐसी है, कि वहां व्यापार करनेका हक हरएक प्रजाको समान होना चाहिये.

चौथी कलम—हिन्दकी सीमाका रक्षण करनेमें ब्रिटनका स्वार्थ अधिक होनेसे हिन्दमें ब्रिटन किसी तरहका इलाज लेवें, वह करनेपर ब्रिटनका हक जापान मंजूर करते है.

अलावा दुसरी चार कलम है. इनका उद्देश यह है, कि उपरकी शर्त विरुद्ध कोई पक्ष कोई तीसरा राज्य साथ सन्धि न कर सकें. समयानुसार दोनों राज्यके अफसरों आपस आपसमें भेटते रहें. इस सन्धिकी मुदत दस वर्षकी रखी गई है.

अमेरिकामें हिन्दी विद्यार्थी— एच. एल. हस, एस. एन सील, ए. सी. घोस और जे. सी. चक्रवर्ती नामे शिवपुर कृषी कालेजके चार विद्यार्थी अब अमेरिका गये है. वहां वे दो वर्षतक कारनल विश्वविद्यालयमें कृषिज्ञान पायेंगे.

ट्रांस्वालमें नये कायदे.

—o—

म्युनिसिपालिटीके कायदामें फेरफार किया गया है. इस अनुसार म्युनीसिपल काउनसिलको लेफटेन्ट गवरनरकी परवानगीसे एशियाटीकोंके लिये बजार स्थापन करनेकी और चलानेकी सत्ता दी है. बजार चलानेके लिये कानून वगैरह बनानेका अधिकार मिला है. बजारकी जमीन लीझपर देनेका अखत्यार भी काउनसिलको दिया है. जिस बजार स्वयं सरकारने ठहराई है, वह अब दिये हुए लीझोंको हानि लग जावे, ऐसी शर्तोंपर देनेका ठहराया है. उपरान्त ठहराई हुई बजार वारवार अदल बदल करनेका अधिकार भी काउनसिलको दे दिया है. उसमें शर्त ऐसी है. कि दुसरी जो जगह ठहराई हो, वह लेफटेन्ट गवरनरको पसन्द पड़ना चाहिये. जब बजार बन्ध की जाय, तब मकान वगैरह फिरानेका खर्च काउनसिलके शिरपर है.

लाइसेंन्सके कायदेमें अदलबदल.

अब लाइसेन्सकी फीसका दर यह प्रकारसे लिया जायगा :—

	[illegible]	[illegible]
हरएक दुसरे गांवके व्यापारीके एजंट...	१०	६
भोजसनीर	५	३
साधारण एजंट या ब्रोकर ...	५	३
१०,००० पौन्डसे वार्षिक बिक्री जिसकी अधिक न हो ऐसे व्यापारियोंको	५	३
१०,००० पौन्डसे वार्षिक बिक्री अधिक हो, ऐसे व्यापारियोंको	१०	६

म्युनीसिपालिटिकी हदबहार निचेके धन्धा पर लाइसेन्सका दर यह प्रकार है :—

काफरी ईटींग हाउस ...	५	३
पेडलर (गाडसे या हाथ-गाडीसे फेरी करनेवालोंको) ...	३	१
होकर (घोडागाडी या घोडासे फेरी करनेवालोंको) ...	५	३

उपर होकर और पेडलरका माअना समझा गये, वह याद रखने लायक है. अब होकर और पेडलरको पुलिस मेजिस्टर या तो जे. पी. के बिना सर्टीफिकेट लाइसेन्स नहीं दिया जायगा. परन्तु जिसकी पास लाइसेन्स अब है, वह १४ रोज आगेसे अपना लाइसेन्स रेवन्यु अधिकारीको दे देवें, तो इन्होंको सर्टिफिकेटकी जरूरत नहीं है.

हरएक म्युनीसिपालिटिको एशियाटिक ईटींग हाउसके लिये लाइसेन्स ठहरानेका अधिकार दिया गया है. इस राहसे अब हिन्दी होटेलो और चीना लोगकी होटेलोंके लिये लाइसेन्स लेना पड़ेगा. मलाइ लोकेशनकी कितनीक जगह जोहानेसबर्ग म्युनीसिपालिटिको दे देनेका अधिकार लेफटेन्ट गवरनरको मिला है. उसमें मलाइ लोकेशन आ जाता है. यह कायदाका अर्थ ऐसा नहीं है, कि मलाइ लोकेशन आज गया वैसा; और ऐसा भी नहीं है, कि म्युनिसिपालिटिको वह लेनेका अधिकार लेफटेन्ट गवरनर देवे वैसा. परन्तु उसमें रहेनेवालोंको निकाल दिया जायगा. अब मलाइ लोकेशनके लिये जबरजस्त लड़त लेनेका समय आया है. जोहानेसबर्ग म्युनीसिपालिटिको कितनी नई सत्ता दी गई है. उसमें एक ऐसी भी है, कि हजाम पाससे लाइसेन्स लेना और उनकीपर जांच रखना. हिन्दी हजाम अब सावधान रहकर उनकी दूकान और हथियार अधिक सफा रखनेकी जरूरत है. कारण यह तरहसे कायदा होनेसे जांच बहुत सख्त चलेगी.

लार्ड सेल्बोर्न और हिन्दीओ.

प्रीटरियामें लार्ड सेल्बोर्नने प्रश्नके उत्तर देनेके समयपर कहा, कि जितने हिन्दीओ अब ट्रांस्वालमें है, उससे अधिक लड़ाइ पहिले था. अब बहुत हिन्दीओ ट्रांस्वालमें आनेके लिये अटक रहे है. ट्रांस्वालमें अब थोड़ा हिन्दीओ है, वह समजा आते है. किन्तु जिसको आनेका हक है, इन्होंको क्यों अटका दिये है. यह बारेमें वह साहबने कुछ नहीं कहा है. इन बातका ब्रिटिश इन्डियन एसोसियेशनको उत्तर मिलेगी, जब हम लोगको विशेष खबर मिलेगी.

प्रिटोरियामें प्रोफेसर परमानन्द— प्रिटोरियासे एक समवाददाता खबर देते है, कि यहां प्रो० परमानन्द आनेवाले है. जब उनको मानपत्र कौन प्रकारसे देना, वह बारेमें विचार करनेपर शहरवासियोंकी एक सभा बाबू गंगारामके निमन्त्रनसे जमा हुई थी. सभापतिका स्थान शेठ महमद हाजी जुसबने लिया था. सभामें शहरके अग्रेसर महाशयों उपस्थित हुए थे. कितनेक महाशयों तरफसे सभामें व्याख्यान हुए. बाद प्रोफेसरका आगमनकी खबर मिलनेसे सन्मान साथ ले आनेका प्रस्ताव सर्वानुमतसे पसार हुए. अन्तमें प्रमुख और बाबू गंगारामको धन्यवाद देकर सभा विसर्जन हुई.

बङ्गालके बायकोटकी हलचल.

विलायती चीजें बायकोट करनेके लिये बङ्गालमें बड़ी हलचल दिनों दिन जोस पकड़ रही है. विलायती चीजोंका व्यवहार न करनेपर लोगोंको समझाया जाते है. देसी चीजें कहां मिलती है और कैसी है, इनके लिये खबर दी जाती है. उपरान्त बङ्गाली चावलकी निकास अटकानेके लिये हलचल मच रही है. देशी कापड़ और देशी चीजोंका व्यवहार दिन परदिन बढ़ता जाते है. इसलिये मानचेस्टरका कपड़की बिक्री बहुत कमती होती है. बायकोटके लिये बङ्गाली व्यापारियोंको पांच लाख रुपयेका हर्जा लग चुका है. किन्तु बङ्गालियों इस गड़से फतेह पानेकी आशा रखते है.

***

यह कार्यमें सहानुभूति देनेके लिये गत ता॰ २८ वीं अगस्टके रोज अलाहाबादमें बङ्गालियोंकी एक जाहिर सभा हुई थी. डा॰ एस. पी. राय सभापति हुए थे. सभामें प्रस्ताव पसार हुआ, कि बङ्गाली लोग हिन्दुस्थानके भीतर जहां जहां हों, वहां वे लोग विलायती चीजोंका व्यवहार न करें. दूसरे कितनेक प्रस्ताव भी पसार हुए थे.

***

नागपुरमें भी गत २७ वीं अगस्टके रोज कितनेक विद्यार्थियोंकी एक जाहिर सभा जमा हुई थी. प्रमुखका स्थान मि॰ माधव कृष्णने लिया था. सभामें ठहराव समर्थित हुए, कि विलायती चीजोंका व्यवहार बन्द कर कर देशी चीजोंका व्यवहार करना.

***

कलकत्तामें कुछ समय पहले एक गृहस्थ १२ रुपयेके दामके विलायती कापड़ लेकर एक पाठशालाकी निकट गलीसे जा रहा था. विलायती कापड़ देखकर पाठशालाके कितनेक विद्यार्थियों उक्त गृहस्थकी पास गये और वह कापड़ जला देनेके लिये उससे प्रार्थना करने लगे. परन्तु वह न समझा. विद्यार्थियोंने भी अपना आग्रह न छोड़ा. अन्तमें विद्यार्थियोंने गृहस्थसे कापड़ छिन लेकर जला दिये. कापड़के दाम बदल बारह रुपये दिये. इतना करके विद्यार्थियों सन्तोष न पाया. अलावा विलायती चीजोंका व्यवहार न करनेपर उनसे प्रतिज्ञा करवाई, कदाच ऐसी चीजोंकी जरूरत हो, तो जापानी और अमेरिकन चीजोंका व्यवहार करनेपर कहा.

समाचार.

सीमापर सेना—अफगानीस्थानकी उत्तरी सीमापर अमीरकी सेना दिनों दिन बढ़ रही है.

तिबेटपर रूस—लासा तिबेटकी राजधानी है. रूस सेनापति कोजाकोफ कुछ सेना लेकर लासाकी ओर बढ़ रहे है.

नवीन नमक—जर्मनीसे नवीन नमक अब हिन्दकी ओर जाने लगा है. ब्रह्मदेशमें इस नमकका बड़ा प्रचार है. बङ्गालमें भी धीरे धीरे नवीन नमकका आदर बढ़ते है.

नये वाइसराय—"इन्दु प्रकाश" नामे अखबार खबर देते है, कि हिन्दके नये वाइसराय लार्ड मिन्टो अक्टोबरके दूसरे सप्ताहमें बम्बइमें आवेंगे, ऐसी खबर आइ है.

भूकम्पका चन्दा—कांगड़ा भूकम्पके भिक्षा भंडारमें बारह लाखसे ऊपर रुपये वसूल हो चुके है. पहले सिर्फ आठ लाख रुपये वसूल किये जानेकी बात थी. चार लाख रुपये ज्यादे वसूल हुए है.

विद्यालय—अलाहाबादके माननीय पं॰ मनमोहन मालवीय अनेक दिनोंसे एक भारी संस्कृत विद्यालय खोलनेकी चेष्टा कर रहे है. उक्त विद्यालयके लिये श्रीमान काशी नरेश और मुनशी माधवलालने तीस तीस हजार रुपये प्रदान किये है.

संस्कृत भाषाकी उन्नति—संस्कृत भाषाका शिक्षा-अभ्यास करते २५ विद्यार्थियोंका भरण पोषण निमित बङ्गाली बालु श्रीमती निस्तारिणि दासीकी मिलकतसे ५१,५०० रुपये बङ्गालके शिक्षा विभागके प्रधान अधिकारीको एकझीक्युटरों तरफसे सुप्रत करनेमें आया है.

व्यय करनेकी मंजूरी—युवराजका शुभ आगमनके आन्दोत्सवपर बम्बइमें तीन लाख रुपयेका खर्च करनेकी मंजूरी म्युनिसिपल कमिशनरने स्टेंडींग कमिटी मार्फत कारपोरेशनसे मांगी है. इन पैसेमें ढाइ लाख नया म्युझीयम बनानेमें और ५०,००० रु. शहर शोभामें और रोशनीमें लगाये जायेंगे.

युवराजकी सैर—अफवाह चल रही है, कि नामदार प्रिन्स आफ वेल्स हिन्दकी यात्रा करनेके उपरान्त आप स्टेट सेटलमेन्ट, मलाया और जापानकी भी सैर करेंगे.

जैन बोर्डिंग इनस्टीट्युट—बम्बइके माननीय सौदागर मि॰ गोकलभाइ मुलचन्दने जैन श्वेताम्बर बोर्डिंग इनस्टीट्युट बनानेके लिये ७५,००० रुपये दे देनेका स्विकार कर लिया है. यह कार्यमें इस बड़ी रकम मिलनेसे श्री श्वेताम्बर तरफसे भी २५,००० रुपयेकी सहायता दिया जायगा.

रोकड़ बजार भाव.

	शी.	पे.	शी.	पे.
मोंजा चावल ...	१७	०	१७	६
मीनकी ,, ...	२२	०	२३	०
एफ. एफ. बी. आर ..	१५	६	१६	०
एफ. बी. आर. ...	१४	६	१५	३
चीनी सक्कर ...	१८	६	१९	०
टुकड़ा चावल ...	१९	०	२०	०
अरहरकी दाल ...	१६	०	१७	०
मसुरकी दाल ...	१६	०	१७	०
मुंगकी दाल ...	२२	०	२३	०
उड़दकी दाल ...	२१	६	२२	६
चने ...	१७	०	१८	०
चनेकी दाल ...	१७	०	१८	०
मटर ...	१६	०	१८	०
मोलीस ...	७	०	७	६
कड़वा तेल १ गेलन .	३	०	३	३
तेलीके तेल ,, ...	२	६	२	८
मिठा तेल ,, ...	२	१०	३	०
नालीयर तेल ,, ...	२	११	३	०
सफेद चीनी ...	१७	०	१८	०
पिली ,, ...	१७	६	१८	०
श्रीफल (नारल) ...	१४	०	१५	६
आटा (फलावर) ...	८	६	९	०
सुपारी मद्रासी १ रतल	०	६	०	८
मीरची ,,	०	५	०	५॥
घी केस (पेटी) १...१००		९	७२	६
नलीयर १०० ...	१२	०	१५	०
फली ...	१२	०	१३	०
नीमक (लिवरपुलका)				
बस्ता एकका	४	६	५	०
पाराफीन वीयोस १ केस	६	०	६	६
,, वाइट रोस ,,	७	०	७	३
,, ,, गेलन	१२	६	१३	३
दुध नेसल्सका ...	२०	६	२१	६

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

வாராந்தரப்பத்திரிகை

நெட்டால் பீனிக்ஸ், 1905வரு அக்டோபர் 7உ சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

விசுவாவசு வருஷம் புரட்டாசிமாதம்.

கிழமை.	இங்கி. தமி.	திதி.	நட்சத்.	யோகம்.
ஞா	8-23	சஷ்டி	திரு	சித்த
தி	9-24	சப்த	அவி	அமி
செ	10-25	அஷ்ட	சத	மரண
பு	11-26	நவ	பூரட்	சித்த
வி	12-27	தச	உத்த	அமி
வெ	13-28	ஏகா	ரேவ	சித்த
ச	14-29	துவா	அசு	அமி

மார்க்கட் விலை.

	முதல்	வரை.
மாஞ்சா அரிசி.	17/-	17/6
பீடி அரிசி.	1-2-0	1-3-0
பருப்பு.	16/-	17/6
மைசூர் பருப்பு	16/-	17/
சோளம்,	7/-	7/6
கல்லெண்ணெ.	2/10	3/-
நெய்யெண்ணெ.	3/-	3/2
தேங்காயெண்ணெ.	2/11	3/-
நெட்டால் சர்க்கரை	17/-	19/-
சிகப்பு „	17/6	18/-
இசிகள் „	14/-	15/6
கோதுமை மாவு	8/6	9
பாக்கு	6 பென்ஸ்,	8பெ
மிளகா	5 „	5½
நெய்	3-10-0	3-12-0
பேர்பின் கேஸ்	6	6/3
டி. ஒயட் சோப்	7/-	7/3

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கையொப்பக்காரர்கள் சென்ற வருஷத்துக்குச்சேரவேண்டிய கையொப்பத்தொகையும் நிகழும் வருஷத்தின் தொகையும் தாமதிக்காமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாய்க்கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

கையொப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை வாரந்தோறும் கிடைக்காமலிருந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத்தெரியப்படுத்தும்படிக் கேட்டுக்கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மெயில்.

—o—

ஜெர்மன் கம்டப்பினிக்கப்பல்.

பண்டேசாத் என்னும் கப்பல் அக்டோபர் 14உ புறப்பட்டு பம்பாய்ப்போகும்.

செமாலி என்னும் கப்பல் அக்டோபர் 28உ புறப்பட்டு நேரே பம்பாய்ப்போகும்.

இந்தியா ஆப்பிரிக்கா கப்பல்.

கஸ்பூர் நவம்பர் 5உ புறப்படும்.

மேல்கண்ட கப்பல்கள் நேரே கல்கத்தா போகும்.

[illegible]

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

பீனிக்ஸ் நெட்டால்,

சனிக்கிழமை.

1905வரு அக்டோபர் 7உ

சமாதானம்:— ஜப்பானியர் சமாதான உடம்படிக்கை தங்களுக்குப் பொருத்தமில்லை என்பதை சக்கரவர்த்திக்குத்தெரியும்படி அநேக கூட்டமாகக்கூடித் தெரிவித்தார்கள். அமைதியும் சாந்தமுமுள்ள ஜப்பானியர் இதுவிஷயமாகச்சில சிறுகலகங்களை விளைத்தாலும் அவை இராஜவிசுவாசமில்லை என்பதைக்காட்டவில்லை. கலகக்காரர்கள் சக்ரவர்த்தி அரண்மனைக்கருகில் போனபோதெல்லாம் "சக்ரவர்த்தி நீடுழிவாழ்க" என்னும் மங்கலச்சொல்லை முழக்கித்தங்கள் விசுவாசத்தைக் காட்டிவந்தார்கள். இப்பொருத்தமில்லை என்பது ஜப்பானியரின் வீரத்தையும் அவர்களின் குறைவுபடாத பலத்தையும் காட்டுகிறது. நாளடைவில் கலகமொடுங்கிச் சாந்தமடைந்துவருகிறார்கள். அந்தேசத்தின் வியாபாரம் கூடியவிரைவில் கீழதேசங்களில் பரவி விருத்தி அடையும்.

பங்காளம்:— இராஜாங்கத்தார் இவ்விராஜதானியை இரண்டுபிரிவாகச்செய்யும்படி செய்த சட்டம் அக்குள்ள குடிகள் மனதிற்குச் சற்றும் பொருந்தவில்லை. இக்குடிகள் இதுவிஷயமாகச்சற்றுமுன் இதுபோலவே முயன்றிருப்பார்களாகில் இத்தீங்கு விளைந்திருக்கமாட்டாது. சென்றவாரம் இந்தியாவிலிருந்துவந்த தந்திசமாச்சாரத்தினால் இதைக்குறித்துக்குடிகள் காருக்குதான் அதிக முயற்சியுடன் தங்கள் அதிருப்தியைக் காட்டிவருவதாகவும் ஆங்கிலேய சரக்குகளை வாங்குவதில்லை என்று 50 ஆயிரத்துக்கு மேல்பட்டவர்கள் காளிகோவிலில் சத்தியம் செய்திருப்பதாகவும் தெரிகிறது. இதுபோலவே இதற்குமுன் ஒன்றுகூடி ஒரேபிடிவாதமாய் ஒரு காரியத்தையும் இந்தியர்கள் முயற்சிசெய்திருப்பதாகத் தெரியவில்லை. மற்ற இராஜதானிகளிலுமுள்ள இந்தியர்களும் இச்சமயம் ஏகோபிமானத்துடன் பங்காளியரைத் தொடர்ந்துநடப்பது கடமை. அதனால் தற்காலம் மறந்துபோய்விடக்கும் கைத்தொழில்கள் விருத்தி அடைந்து அநேக ஏழைக்குடும்பங்கள் பசியினால் இறந்துபோகாமல் காப்பாற்றப்படுவதுமல்லாமல் தேசவிருத்தியும் பொருள் வருவாயுமுண்டாகும். சுய ஆசாட்சிசெய்ய இந்தியர்கள் தகுதியுடையவர்களல்லவென்று நினைக்கும் இராஜாங்கத்தாருக்கும் இது ஓர் உதாரணமாகும்.

ஆங்கில ஜப்பானியருடன்பாடு:— இவ்வுடன்பாட்டின் காலம் 10 வருஷம். வேற்றரசர்களுடன் யுத்தம் நேரிட்டகாலத்தில், யுத்தம் சேர்ந்த தேசத்தினருக்கு மற்றவர் பலவகையாலும் உதவிசெய்யவேண்டியதென்பது உடன்பாட்டின் முக்கியக்கருத்து. இதனால் கீழ்தேசங்களில் சிலவருஷங்களவரையில்

பெரியயுத்தம் உண்டாகுமென்று எதிர்பார்க்க வழி இல்லை. இவ்வுடன்பாடு ஆங்கிலேயருக்கும் ஜப்பானியருக்கும் மிகவும் அவசியமானதென்றே சொல்லவேண்டும். ருஷியர் தற்காலம் தோல்வி அடைந்தபோதிலும் பொருள் தேசவிசாலம், குடித்தொகைமுதலியவைகளில் மிகவும் பலமுடையவர்களாகையால், இப்பகைமையை மனதில் வைத்திருந்து சமயம் வாய்த்தபோது ஜப்பானியர்மேல் மறுபடியும் யுத்தம் ஆரம்பிக்கலாம். இல்லாவிட்டாலும் ருஷியர் நெடுங்காலம் கண்ணோட்டம் வைத்திருக்கும் இந்தியாவின்மேல் யுத்தம் ஆரம்பிக்கலாம். ஜப்பானியர்மேல் போவதிலும் இது மிகவும் எளிது. இதற்காக வேண்டிய காரியங்களை நெடுநாளாக ஆயத்தஞ்செய்திருப்பது உலகமறிந்தகாரியம், ஆகையால் இவ்வுடன்படிக்கை இருவகைத்தேசத்தாருக்கும் அவசியந்தான். இதனால் ஜப்பானியரும் ஆங்கிலேயரும் மிகவும் சந்தோஷங்கொண்டாடுகிறார்கள். ருஷியர்களோ இதைக்கேட்டு மிகவும் விசனத்தில் மூழ்கி இருக்கின்றனர். இவ்வுடன்பாட்டினால் இந்தியாவுக்கும் அவுஸ்திரேலியாவுக்கும் பலமுண்டாகி இருக்கிறது.

கேப்காலனி பெரும்புயல்—சென்றவாரம் கேப்டவுனுக்குச்சிலமைல்தூரத்திலுள்ள மாம்ஸ்பரி என்னும் ஊரில் பெரும்புயலும் மழையுமுண்டாகி அநேககட்டடங்கள் இடிந்துவிழுந்துவிட்டன. அவ்வூர் எங்கும் பாழடைந்துபோய்விட்டது. ஐரோப்பியகுடிகளுக்கும் அதிக சேதமுண்டாயிற்று. இறந்தவர்களின் தொகையும் பொருட்சேதமும் திட்டமாகத் தெரியவில்லை. இதைக்கேட்க மிகவும் விசனமடைகிறோம். பாரல், வெல்லிங்டன், முதலிய ஊர்களிலும் சிறுபான்மை கஷ்டம் விளைந்ததாகத்தெரிகிறது.

மாரிட்ஸ்பர்க் நண்பர் எழுதுகிறார்.

வித்துவான் பரமானந்தர் சென்றவாரம் தம்முடைய சிநேகிதர்களுடன் வந்துசேர்ந்தார். இவ்வூரிலுள்ள அநேக இந்தியகனவான்கள் இருப்புப்பாதை விடுதியில் வந்து எதிர்கொண்டழைத்துக் கொண்டுபோனார்கள். அன்று சாயந்திரம் வித்துவானுக்கு வந்தனோபசாரம் கொடுப்பதற்கு அவ்வூர் இந்தியர்களால் நகரமண்டபத்திற்கு அடுத்த "பாரண்டர் ஹால்" என்னும் கட்டடம் [illegible] செய்யப்பட்டது. பச்சிலை, தோரணம், தொங்கல் முதலியவைகளால் அம்மண்டபம் அதிக விநோதமாக அலங்கரிக்கப்பட்டது. குறிப்பிட்ட நேரத்தில், எல்லாவகை இந்திய கனவான்களும் சில ஐரோப்பிய கனவான்களும் 700 பேர்வரையில் வித்வானை உபசரிப்பதற்கு மேல்கண்ட மண்டபத்தில் கூடினார்கள். அங்கு கனம் சொ. வி. பிள்ளை சபாநாயகராக வீற்றிருந்தார். கனம் ஆழ்வார் நாயுடு வித்துவானுக்குப்பூமாலை சூட்டினார். உபசாரசபை காரியதரிசி கனம் பட்டேல் வந்தன உபசாரப்பத்திரிகையை வாசித்தார். கனம் மு. குருசாமி நாயுடு அப்பத்திரிகையை வித்துவானுக்குக்கொடுத்தார்.

பின்பு, ஆவிக்கோர்ட் துவிபாஷி கனம் லெ. மு. நாயுடு பண்டிதரின் கல்வியையும் பரோபகாரசிந்தையையும் மிகவும் பாராட்டிப் பேசினார்.

வித்துவான் எழுந்து தமக்குக் கொடுத்த வந்தனோபசாரப்பத்திரத்திற்கு தம்முடைய மனப்பூர்வமான வந்தனத்தைச்செலுத்தினார். பின்பு இந்தியாவின் பூர்வநிலைமையையும் அக்காலத்தில் சிறப்புற்றிருந்த கல்வி, நாகரீகத்தையும் விபரமாக எடுத்துச்சொன்னார். இதைக்கேட்ட சபையினர் பரமானந்தமடைந்தார்கள். அங்கு வந்திருந்த இரண்டாவது நகரத்தலைவர் மிஸ்டர். மேசன் அடியிற்கண்டபடி வியந்துபேசினார்:—

"வித்துவான் இப்போது சொன்னபடி இந்துக்களின் முன்னோர் கல்வி, நாகரீகத்தில் மிகவும் மேம்பாட்டை அடைந்திருந்தார்கள். நீங்கள் அதுபோலவே கல்வி நாகரீகத்தை மேற்கொண்டு உங்களுக்குள் ஒற்றுமைபாராட்டி நடந்துவருவீர்களாயின் எல்லாமேன்மையும் பெறுவதற்குக்காரணமாயிருக்கும். வித்வான் சொல்லிய அவைகள் எல்லாருக்கும் மேம்பாட்டைக்கொடுக்குமென்பதில் சந்தேகமில்லை. இவ்வூரிலுள்ள இந்தியர்கள் நாகரீகம் ஒழுக்கம் முதலிய நற்குணங்களை உடையவர்களென்பதை என் அநுபவத்தால் தெரிந்திருக்கிறேன். வித்துவான் இங்கு செய்யும் ஒவ்வொரு பிரசங்கங்களிற்கும் நான் அவசியம் வரவிருப்பமுடையவனாக இருக்கின்றேன்."

வேறுசில ஐரோப்பிய கனவான்களும் வித்துவானையும் அவர் கல்விச்சிறப்பையும் கொண்டாடிப் பேசினார்கள். பின்பு கூட்டம் கலைந்தது.

நன்பின்பிறை.

ஜோஹானஸ்பர்க் மலாயர் சேரி.

டிரான்ஸ்வால் தேசகாரியதரிசிக்கு அடியிற்கண்ட விண்ணப்பம் மலாயரால் அனுப்பப்பட்டிருக்கிறது:—

அடியிற் கை ஒப்பமிட்டிருக்கும் நாங்கள் சிலவருஷங்களாக ஜோஹானஸ்பர்க்கிலுள்ள மலாயர் சேரியின் குடிகள். இச்சேரியானது 1893 வருஷம் ஸ்தாபிக்கப்பட்டது. இங்கு நாங்கள் மாதாந்திர தீர்வை செலுத்திக்குடியிருந்துவருகிறோம். எங்களால் பொருட்செலவு செய்யப்பட்டு பலமான கட்டடங்களும் மரத்தின் கட்டடங்களும் கட்டப்பட்டிருக்கின்றன.

1899 வருஷம் போயர் இராஜாங்கத்தாரால் அவ்விடத்தைக் கைப்பற்றிக்கொள்ள முயற்சிசெய்யப்பட்டது. அப்போதிருந்த பிரிட்டிஷ் ஸ்தானாதிபதியின் சகாயத்தால் அது முடியாமற்போய்விட்டது. அப்போதிருந்த ஸ்தானாதிபதிக்கு, தீர்வையை வசூலிக்கப்[illegible]ம்படியாக நாங்கள் மனுச் செய்துகொண்டோம். அவர் எங்கள் விஷயத்தில் அதிக முயற்சி எடுத்தும் பலிதப்படவில்லை.

நாங்கள் பிரிட்டிஷ் இராஜ்ஜியக் குடிகள், ஆகையால் நாங்கள் குடியிருந்துவரும் நிலத்திற்குச்சாஸ்வதமாக ஏற்பாடு செய்துகொடுக்கும்படி கேட்டுக்கொள்கிறோம்.

தாதாபாய் நௌரோஜி சரித்திரம்.

சென்ற செப்டம்பர் மாதம் 4 தேதி இவர் பிறந்தநாள். இவர் வயது 81. இவர் தேசசேவையில் 60 வருஷமாக உழைத்துவருகிறார். இந்தியருக்குத் தந்தையொத்தவர். இவர் பிறந்தநாள் இந்தியர் குடியிருந்தவரும் எல்லா காட்டிலும் கொண்டாடப்படும். இவருடைய உபகாரச்செய்கைகள் இடைவிடாமல் தொடர்ந்து இந்தியர்களுக்கு நன்மைசெய்ய விருப்பமுடையும் தேசாபிமானிகளுக்கு இலக்காக என்றும் இலகாக நின்றுவரும். இவர் இந்தியாவுக்குச் செய்த நன்மைக்களவில்லை. இந்தச்சமயம் இவருடைய சரித்திரத்தை அறிவதற்குப் பலருக்கும் விருப்பமுண்டாகுமாகையால் ஒருவாறு சுருக்கமாக எழுதுவோம்.

1825 வருஷம் செப்டம்பர் மாதம் 4 தேதியில் குஜராத்திலுள்ள நவ்சாரி என்னும் கிராமத்தில் பிறந்தார். இவர் தந்தை இளமையில் இறந்துவிட்டபடியால் இவருடைய கல்விச் சிறப்புக்குக்காரணமாக இருந்தவள் இவர் தாய். "என் தாய் கல்வி அறிவில்லாதவளாகவும், அவள் முழு அன்பை என்மேல் வைத்திருந்தபோதிலும், அவள் அறிவிற்சிறந்தவ" ளென்று இவர் தமது முதுமையில் சொல்லிவந்திருக்கிறார்.

(இன்னும்வரும்.)

சமாச்சாரம்.

மணிலாவில் பெரும்புயலடித்ததில் 200 பெயருயிரிழந்தார்கள். 7000 குடிகள் தங்கள் வீடுகள் அழிவுபட்டு குடியிருப்பதற்கு இடமில்லாது வருந்துகிறார்கள்.

—x—

இங்கிலாந்தில், ஐரோப்பியர்களால், இந்தியர்கள் இராஜகுமாரர்களுக்குத் தகுதியான மரியாதை பெற்றுவருகிறார்கள். தென்னாப்பிரிக்காவிலோ அதற்கு முற்றிலும் விரோதமாக அவர்கள் "கூலிகள்" என்னும் பட்டப்பெயருடன் அவமானப்படுத்தப்படுகிறார்கள்.

ஜோஹானெஸ்பர்க்கில் ஒரு சீன வியாபாரி வேறொரு சீனனுக்கு அபின் விற்றதாகப் போலீஸாரால் கண்டுபிடிக்கப்பட்டு அச்சீன வியாபாரியின் கடையைப்பரிசோதித்துப்பார்க்கையில் 4 ராத்தல் அபின் அவனிடமிருந்தது. இக்குற்றத்திற்காக 30 பவுன் அல்லது இரண்டுமாதக்காவல் அவனுக்கு விதிக்கப்பட்டது.

—x—

ஆப்பிரிக்காவில் டமாராலாண்டென்னும் இடத்தில் ஜெர்மனியர் காப்பிரிகளின் மனைவிகளையும் சிறு குழந்தைகளையும் மாக்களின் ஜாக்கிட்டுக்கொல்லுவதாக வதந்தி.

—x—

இன்ஹம்பேனி என்னுமிடத்தில் மண் எண்ணெய் ஊற்றுக்கண்டுபிடிக்கப்பட்டிருக்கிறது. இங்கு ஏராளமாக எண்ணெய் கிடைக்குமென்று அபிப்பிராயப்படுகிறார்கள். எண்ணெயை குழாய்வழியாகக்கொண்டுவரப்பட்டு டெலகோபேயில் இயந்திரங்களினால் சுத்தம் செய்யும்படியாக ஏற்பாடுசெய்வதாகச் சொல்லப்படுகிறது.

—x—

பிழுகாசனுக்கு அடுத்த கிலக்கிசாங்கத்தில் ஹிக்கின்போதாம் என்னும் ஐரோப்பியனைக்கொலை செய்ததாகக் குற்றஞ்சாட்டப்பட்டு தண்டனை அடைந்த ராம்னுத் என்னும் இந்து, பிழுகாசல் சிறைச்சாலையில் சென்றமாதம் 27௳ தூக்கிலிடப்பட்டான். இவன் உயிரிழந்தபிறகு வழக்கப்படி அங்கபரிசோதனை செய்யப்பட்டது.

—x—

புளும்பாண்டினில் பெரியம்மை பரவிவருகிறது. இவ்வியாதிக்காரர் பொருட்டாக பட்டணத்துக்குப் புறத்தில் சில கூடாரங்கள் அமைக்கப்பட்டிருக்கின்றன.

—x—

இம்மாதம் 4௳ டட்லீ, சால்ட்ரீவர் இவைகளுக்கிடையில் ரெயில்பாதையில் ஒரு ஐரோப்பியன் வண்டியால் நசுக்கப்பட்டு இறந்துகிடந்தான்.

சவுட்லண்டனிலுள்ள ரோமன் கத்தோலிக்கர் கோவிலில் வெறினக்களுக்குமுன் இரண்டு ஐரோப்பியர்கள் (மைமன், அன்சன்) இரவில் புகுந்து, இரும்புப்பெட்டியைத்திறந்து அங்கிருந்தபொருளைத்திருடிக்கொண்டார்கள். அதன்மொத்தம் [illegible] பவுன். திருடர்கள் பிடிக்கப்பட்டு குற்றவிசாரணை நடந்துவருகிறது.

—x—

ஜப்பானியவியாபாரச்சங்கத்தினர் தங்கள் தேசத்தின் வியாபாரம் விருத்தி அடையக்கூடிய வழிகளை ஆலோசித்துவருகிறார்கள்.

—x—

பங்காளத்தின் ஒவ்வொருவூரிலும் கட்டுப்பாட்டைப்பற்றிய கூட்டங்கள் முறைமையாக நடத்தப்பட்டுவருகிறது. ஒவ்வொருநாளும் இக்கூட்டம் அதிக விருத்தி அடைந்துவருகிறது.

—x—

கல்கத்தாவில் டிராம்பநாரிலும் காலேஜ் சதுக்கத்திலும் ஒவ்வொருவாரமும் சனி ஞாயிற்றுக்கிழமைகளிலும் அதிக ஜனக்கூட்டத்துடன் நாங்களெடுத்தகாரியம் சித்தி அடையும்படியாக முயற்சிசெய்துவருகிறார்கள்.

—x—

கல்கத்தாவிலும் சுற்றுப்புறத்திலுமுள்ள ஊர்களிலும் சுதேசிகளின் கடைகள் புதிதாக ஆரம்பிக்கப்பட்டுவருகிறது. வெளிதேச சரக்குகளெல்லாம். காலிசெய்யப்பட்டு, சுதேசச்சரக்குகளினால் கடைகள் நிறப்பப்பட்டு வருகின்றன.

—x—

அவ்ஸ்திரேலியர் சிறமுடையவர்கள் தங்கள் தேசத்தில் பிரவேசிக்கக்கூடாதென்கிற சட்டம் ஜப்பானியரின் வெற்றிக்கொளிமுன் நிலைக்கவில்லை. அவ்ஸ்திரேலியர் அகங்காரம் கூடியவிரைவில் அடங்கிவிடும்.

—x—

ஆங்கிலேயருக்கு உட்பட்ட நாடுகளில் வசிக்கும் குடிகளில் இந்தியர்கள்தான் தொகையில் அதிகமாக இருக்கிறார்கள்.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS: J. GARLICK, Cape Town; G. E. HANDS, Resident.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગાર્લીક, કેપટાઉન.

જી. ઇ. હિન્ડસ, ડરબન.

સર્વ જાતનો માલ.

સઘળી રકમનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, વાસણો, શાલે, જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ. કરમનની કંપની સાથે લાંબા વખતથી વેપાર કરેલા છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સતોષ મળેલો છે, તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

સી. દાદા ઓસમાન.

,, ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

Established 1884.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . . Direct Importer

—OF—

Indian and other Oriental Merchandise

—FROM—

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

10 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG (P.O. Box 4081.)
PRETORIA, Mullan House, 242 Church St. (P.O. Box 224.)
BULAWAYO (P.O. Box 486.)
BARBERTON, SALISBURY, KIMBERLEY.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

L. DONNELLY

Wood, Coal & Produce Merchant.

Delivery guaranteed to any part of Durban and suburbs.

Wattle Blocks (2ft.) a speciality.

Corner of GREY & PRINCE EDWARD STREETS DURBAN.

સરકારી સરવેયર.

ઘરાકને માટે ઘણી કાળજીથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.

૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इन्जनेर.

ग्राहकोंका काम बहुत ध्यानसे संतोष क किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन.

ஜெ. எ. சோரல்

கவர்மெண்டு சர்வேயர்,

பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்,

டர்பன்.

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams, Curry Powder, Chutneys, Cayenne Pepper, White and Black Pepper, Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.
Box 63, Durban.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦

દરેક જાતના લાકડા તથા ઇમારતનો સામાન.

પોઇન્ટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कुं.

बहुत रंकमका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पॉइंट रोड, डर्बन.

அயல்தேசங்களிலிருந்து மர இறக்குமதிசெய்து பெரியவியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். கேட்டவைதற்கான நல்லொருவகை மரங்களும் கிடைக்கும்.

ஆர்பிரோ அண்டுகோ.,

பயிண்டு ரோட், டர்பன்.

ROYAL

Exchange Assurance.

FOUNDED 1720 A.D.

CAPITAL £4,000,000.

FOR FIRE ASSURANCE.

H. FELLOWS-SMITH,
Incorporated Accountant,
Chief Agent,

Equitable Buildings, Smith St., Durban.

MONEY TO LEND in Large or Small Sums

રોયલ એકસચેંજ વીમા કંપની.

સને ૧૭૨૦ માં સ્થપાણી.

મુડી પાં. ૪,૦૦૦,૦૦૦

આગના વીમાની શાખાના મુખ્ય એજન્ટ

એચ. ફેલોસ્મીથ.

ઇક્વીટેબલ, બીલ્ડીંગ

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

પૈસાની નાની મોટી રકમ ધીરવામાં આવશે.

வி. கோ. சூரியநாராயண
சாஸ்திரிகளவர்கள் இயற்றிய
தமிழ் புத்தகங்கள்.

தமிழ் மொழியின் வரலாறு.

பொருளடக்கம்:— 1. [illegible] 2. [illegible] 3. [illegible] 4. [illegible] 5. பாஷையின் தோற்றமும் தொன்மையும். 6. பாஷையின் [illegible] 7. பாஷை [illegible] 8. [illegible] 9. பாஷையின் [illegible] 10. [illegible]

[illegible] ரூபா 1. [illegible] ரூபா 2.

ஸ்ரீ [illegible] [illegible] அணா 2.

ரூபாவதி அல்லது காணாமற்போன மகள்.— இது ஒர் புதிய தமிழ் நாடகம். [illegible] ரூபா 1. [illegible] ரூபா 1-4-0.

[illegible] அணா 8.

[illegible] அணா 4.

[illegible] அணா 8.

கலாவதி.— [illegible] விலை ரூபா 1-8-0, [illegible] ரூ. 1-12-0.

நாடகவியல்.— இது 272 சூத்திரங்களடங்கிய ஓர் [illegible] விலை அணா 8.

பாவலர் விருந்து.— [illegible] விலை அணா 8.

தமயந்தி.

[illegible] விலை அணா 3.

ஜீ. ஏ. நடேசன் அண்டு கம்பெனி, [illegible], சென்னை.

Abdoola Hajee Khan Mahomed
General Merchant & Importer,
CHURCH SQUARE
Opposite, Government Buildings.

Telegraphic Address: "MOONSTONE." P. O. Box 99.
POTCHEFSTROOM.

E. M. PATEL,
General Dealer, Wholesale & Retail,
MARKET SQUARE,
POTCHEFSTROOM.
AND AT THE LOCATION.

S. D. BOBERT,
General Importer, Wholesale and Retail Merchant.
Cheapest House in the Market Square.
BRANCHES AT
LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay
Retail and Wholesale Merchant,
Market Square, P.O. Box 55,
POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother
Direct Importer & General Merchant,
POTCHEFSTROOM, Trans.
P.O. Box 100, Tel. Ad: "Seamen."

D. I. Varyava,
GENERAL MERCHANT,
King Edward Street, P. O. Box 100,
POTCHEFSTROOM.

Amod Mamoojee Patel,
GENERAL MERCHANT,
S.A.C. Cantonment, P.O. Box 55,
POTCHEFSTROOM,
Tel. Ad.: "Mamoojee." Transvaal.

ABDOOL RAHMAN,
MERCHANT,
POTCHEFSTROOM.
Tel. Address: "RAHMAN."
P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,
General Dealer,
KING EDWARD STREET,
AT THE MILL.
POTCHEFSTROOM.

AYOB MOHAMED,
General Merchant & Direct Importer,
MARKET SQUARE,
PIETERSBURG.
Box 134. Tel. Add.: "AYOB"

L. MULCHAND,
- Indian -
Silk Merchant
Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.
75 William Street,
CAPE TOWN.

H. LANGLEBEN,
Wholesale Clothier & Manufacturer,
327 Pine Street, Durban.
IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.
Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.
Tel. Add.: "Langle." [illegible] Durban.

એચ. લેંગ્લીબન,
[illegible]
[illegible]
[illegible]
૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

The largest Importer in South Africa of MILITARY & CIVILIAN
Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers, Coats, Waistcoats, etc.

J. LANDAU,
337 Pine Street, Durban.
Head Office: 12 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.
[illegible]
[illegible]
જે. લેન્ડો,
૩૩૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
[illegible], પારીસ.

HAJEE HABIB
CALCUTTA HOUSE.
IMPORTER AND GENERAL DEALER.
A great variety of
Rugs, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery.
Rough goods, &c., &c.
SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL
Prices are very moderate & terms are easy.
A trial solicited.
Tel. Add.: BAGDAD. P. O. Box 57.
338, Prinsloo Street, PRETORIA.

Ismail Amod Kajee,
GENERAL MERCHANT & DEALER,
[illegible]
KRUGERSDORP

R. P. BHATT, *Watchmaker & Jeweller,*

MANUFACTURER OF INDIAN JEWELLERY,

P. O. BOX 529. **120 GREY STREET, DURBAN.**

વોચ મેકર એન્ડ જુવેલર

સોના ચાંદીના દાગીના બનાવનાર.

સોના રૂપાના તમામ જાતનો ગેરેનટીનો માલ આ દુકાનેથી મળશે. જેવાકે, વીંટીઓ, બંગડી, હારા, વિગેરે મરદ તથા ઓરતોને પહેરવાના તમામ જાતના ઓરડરનો માલ નમુના પ્રમાણે વાયદાસર કરી આપવામાં આવશે. દાગીના ખરીદનારને વેચવાની અગર બદલવાની ખાહેશ હશે તો તે વખતે મજુરી કાપી વસામણ માફ કરી પુરા નાણાં વસુલ દેવામાં આવશે. સારી જાતનાં અસલ રોસકોપ ઘડીઆળ પાંચવરસની ગેરેન્ટીથી મળે છે. દરેક જાતનાં ખરાં અને સસ્તાં ઘડીઆળો તૈયાર છે. બાગડુ તુટ્યુ ફુટ્યુ ધ્યાન દઇ ખાત્રીપુર્વક જલદી સમારી આપવામાં આવશે. બહાર ગામના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે.

આર. પી. ભટ
વોચ મેકર એન્ડ જુવેલર.
૧૨૦, ગ્રે સ્ટ્રીટ.
પો. બોક્સ, ૫૨૯, ડરબન.

हरएक किसमके सूवर्ण व चांदीके हिन्दुस्थानी गहनें.

हमारे यहा हरेक रकमके सोना व चांदीके हिन्दुस्थानी दागिनें गारन्टी साथ तैयार मिलेंगे. जैसे—बेसर, कडां, हंसली, नथीया, चुडी इत्यादि.

खरीदनेवालेको फिर बिकना होगा, तो मजदूरी निकाल कर पुरा सम्पूर्ण दाम चुकाया जायगा.

आपहरका माल ठहराये वक्तपर बनाया जायगा.

हरएक किसमकी घडी हमारे यहा गारन्टीसे मिलेगी. फिर काम ध्यान लगाकर खात्रीसे जलद किया जायगा.

बहार गांवके आरडरपर सम्पूर्ण लक्ष दिया जायगा.

आर. पी. भट,
१२० ग्रे स्ट्रीट. डर्बन.
पी. ओ. बोक्स ५२९.

மேல்கண்ட கடையில் தங்கம் வெள்ளியினால் நகைகள் செய்யப்பட்டிருக்கிறது. வேண்டியவர்களுக்கு காரண்டியுடன் விற்கப்படும். நகை விபரம்- கம்மல் கத்திரிபாவலி முருகு காலகாப்பு கொலுசு இன்னும் பலவித நகைகளும் கிடைக்கும். மேல்கண்ட நகைகளை வாங்குவோர்கள் வாங்கி உபயோகித்து திரும்பக் கொண்டுவந்தாலும் கூலி நீக்கி நகை நிறைப்படி கிரயம் மாத்திரம் கொடுக்கப்படும். வேறு புதிய அடர்கள் கொடுத்தாலும் மேலான விதமாய்ச் செய்துகொடுக்கப்படும். கனவான்களே! எங்கள் நகைகளை நீங்கள் ஒருதடவை வாங்கி உபயோகித்துப்பாருங்கள். தவறாதீர்கள்.

இங்கு கடிகாரங்களும் காரண்டியுடன் சரியான கோர்த்துக்கொடுக்கும்படியாக ரிப்பேர்செய்துக்கொடுக்கப்படும்.

ஆர். பி. பட், 120 கிரே ஸ்டிரீட், டர்பன்.

EBRAHIM CAMROODEEN.
GENERAL MERCHANT.
Natal Leaf Tobacco a Speciality.
133 GREY STREET, (Camroodeen's Buildings.)
Tel. Add.: "CAMROODEEN," Durban.

DADA OSMAN.
General Merchant & Commission Agent,
138 QUEEN STREET, DURBAN.
P.O. Box 88. Tel. Add.: "PORBANDER."
ESTABLISHED 1883.

દાદા ઓસ્માન.
જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.
બોક્સ ૮૮. ૧૩૮, ક્વીન સ્ટ્રીટ,
ડરબન.

Mahomed Hussen Ismail,
ARABIAN CASH STORE,
General Dealer and Produce Buyer,
Corner Cotton Street and Russell Road.
PORT ELIZABETH, Cape Colony.
Tel. Add.—M. Hussen.

S. PEERBHOY BUTLER,
GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER
Turkish Caps of every description a speciality
506 WEST STREET. DURBAN.

HASSIM JOOMA.
GENERAL MERCHANT
Head Office—370 Pine Street.
Branch—Leribe, Basutoland.
HOUSES TO LET.

SUN CIGARS . . . .
SUMATRA CHEROOTS,
BOER TOBACCO . . .
VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c.
At Lowest Wholesale Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,
132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.
સન સીગારેટ, સુમાત્રા શીરુટ બોર ઘર્ ... તમામ જાતની તમાકુ ... સસ્તામાં મળશે.
સન બ્રાંડ ટોબેકો વર્કસ.
૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.
Have a large stock of
RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,
Directly Imported from India.
343 PINE STREET, DURBAN
Tel. Address: "PADULA." Box 334.

Abdool Hack Mahomed Ismail & Company,
Wholesale and Retail Merchants.
DIRECT IMPORTERS OF
All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.
RATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES.
121 GREY STREET, DURBAN.
Branch Office—Indian Location, Joh'burg.
Head Office—Tirpatur, Madras.

Printed and Published by V. MADANJIT, International Printing Press, Phœnix, Natal.

PRICE 3D.

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday, 14th October, 1905. No. 41.

P.O. Box 116. Telephone 214.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis and Sarees.

Rugs, Shawls, Boots and Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have always on stock:—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,

118 COMMERCIAL RD., DURBAN.

Cable & Tel. Add.: "Katholan."

Telephone 224.

ભાડે આપવાનાં છે.

ફર્સ્ટ એવન્યુમાં એવન હોટેલનો નીચલો ભાગ, તથા પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટમાં મોટું ગુદામ, કારખાનાં, મીટીંગ વિગેરે અરે કંઈ કામનું છે. ભાડું સસ્તું. નીચેને સીરનામે લખો.

સાબુ, લાલ રંગનો ચીરૂટ બનાવવાનો તમાકુ હમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

[illegible]

જાલભાઈ સોરાબજી બ્રધર્સ.

૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

TO LET.—Ground Floor of Avon Hotel, in First Avenue, and a Large Warehouse in Prince Edward Street. They can be used either as Workshops, for Meetings, or any purpose. Rent cheap.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Cocoanuts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Snoek, Fish, Skins of various kinds, &c.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

—AT—

JALBHOY SORABJEE BROS.,

110 Field Street, Durban.

ટરકીશ ફેઝ ટોપીઓ.

ઇંગ્લીશ ફેક્ટરીની બનાવેલ.

ઊંચો માલ   સસ્તા ભાવ.

[illegible]

S. R. Sarfudin, Importer,

110 Queen St. P.O. Box 23, Durban.

એસ. આર. સરફુદીન.

૧૧૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ, બોક્સ ૨૩ ડરબન.

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY—

125 FIELD STREET.

P.O. Box 97. Tel. Address: "MIANKHAN," Durban. Telephone No. 858

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars,

MANUFACTURED BY THE

BRICKFIELD CIGAR FACTORY.

[illegible] STATION, [illegible] BRICKFIELD,

[illegible]

PROPRIETOR—[illegible]

[illegible]

Sample Cigars sent Post Free on application.

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર સોમાલી તા. ૨૮ મી અકટોમ્બરના રોજ ઉપડશે.
" કેસર તા. ૧૧ મી નવેમ્બર "
" સુલતાન તા. ૨૫ મી " "

ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી દેશી છે, જગ્યા નીચે ફાલકામાં છે અને ફ્રીશ પાણી વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે, હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે.

પોરબંદર. સ્ટીમર સોમાલી અંહીથી તા૦ ૨૮ મીના ઉપડશે તે પોરબંદર થઇ મુંબઇ જશે વાસ્તે કાઠીઆવાડ જનારાઓ આ તક ચુકશો નહી.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ટેમ સર આવા ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે. વાસ્તે જનારાઓ વિચાર કરી કામ કરશે કે જેથી પાછળથી હેરાન થાવુ ન પડે. વધારે ખબર નીચે લખેલે ઠેકાણે નવા ટાઇમટેબલ છપાય છે તે મંગાવવાથી મળશે.

મેહેરબાની કરી ધ્યાનમાં રાખજો કે સ્ટીમર સોમાલી, સુલતાન, બુન્દેસરાથ, જનરલ ને ફેલ્ડમાર્શલમાં ખલાસી દેશી છે જગા ફાલકામાં છે અને ફ્રીશ પાણી વિગેરેનો બંદોબસ્ત છે. હિંદુ મુસલમાન સારૂ અલગ અલગ છે અને જંગબાર બદલવું નહિ પડશે. હજુ કેટલાક જાણે છે કે ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી ગોરા છે પણ તેમ નથી.

ઓસમાન અહમદ.
કમરૂદીન બીલ્ડીંગ, ગ્રે સ્ટ્રીટ
પી. ઓ. બોક્સ ૧૨૬, ડરબન.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.
મારકીનર સ્ટ્રીટ.
ડરબન.

MOOSA OSMAN & CO.

Wholesale and Retail
Merchants & Direct Importers.
565 CHURCH STREET,
MARITZBURG, Natal.

મુસા ઓસમાન એન્ડ કુo
ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોર્ટર્સ,
પી.એમ.બર્ગ, નાતાલ.

ડ્યાળ રામજી પટેલ,

ટ્રેડર અને કમીશન એજન્ટ,
પી. ઓ. બોક્સ ૬૦૨. ડરબન.

खरी सीक्का

सुशोभित और सस्ता.

मनपसन्द और नमुनेदार अक्षरोंसे
रबर स्टांप बनाया जाता है.

इन्टरनेशनल प्रिन्टींग प्रेस,
फिनिक्स, नाताल.

USEFUL BOOKS

MODERN LETTER WRITER (Seventh Ed.) Containing 635 letters. Useful to every man in every position of life for daily use. Re. 1, 2as. post free.

HELPS TO THE STUDY OF ENGLISH (Third Edition)—An exhaustive collection of phrases, idioms, proverbs, etc., with their explanations and proper uses. Rs. 3, 2as. post free.

EVERY-DAY DOUBTS & DIFFICULTIES (in reading, speaking and writing the English language) (Third Edition), Re. 1, 2as. post free.

HAND-BOOK OF ENGLISH SYNONYMS, (Third Edition). —Explained and illustrated. Aids to the right use of synonymous words in composition, Re. 1, 2as. post free.

SELECT SPEECHES OF THE GREAT ORATORS, vols. I and II.—Help to write idiomatic English, to improve the oratorical and argumentative powers, etc. Each vol. Rs. 2, 2as. post free.

WONDERS OF THE WORLD (in Nature, Art and Science). Re. 1, 2as. post free.

To be had of The Manager, "INDIAN ECHO" OFFICE, No. 108 UPPER CIRCULAR ROAD, CALCUTTA.

M. E. TILLY,

Wholesale & Retail
Merchant,
Box 103, KIMBERLEY STREET,
KLERKSDORP.

பப்பர் விடம்புகள்.

[illegible]

விசேஷ விளம்பரம்.

[illegible]

எம். ஆர். பி. எஸ். செட்டி,
369, பயின்டு ஸ்டிரீட், டர்பன்.

વેચવાની છે.

ખેતી અથવા સ્ટોરને લાયક ૨૫૦ વીઘા જમીન
કે. પીટરમેરીસ બર્ગ પાસે, અમ્બીલો.
વધારે ખુલાસા માટે પુછો.
એમ. આર. પી. એસ. ચેટી.
૩૬૯ પાઈનસ્ટ્રીટ, ડરબન.

ABDOOL GAFFOOR & Co.,

Arabian and General Merchants and Drapers,
125 Commercial Road, Maritzburg.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Skirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,
Head Office—130 Commercial Road, Maritzburg.
Branches—130 Commercial Road, Maritzburg.
And at Mooi River.

Tel. Address: "HASSAN MAHOMED."

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL.
Arabian Merchant & Direct Importer,
145 COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG.
Branches—132 & 117 Commercial Rd., Maritzburg.
And at Mooi River.
CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,
RICHMOND.
SOFT GOODS, GROCERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTION.
Telegraphic Address "ISMAIL."

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.
Indian Soft Goods, Attar of all kinds and Groceries, &c.
120 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,
Groceries and Soft Goods
—AT—
122 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers,
208 Church Street, Pretoria.
P.O. Box 157. Tel. Add.: "TAYOB."

P.O. BOX 441. ઇ૦ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર, Tel. Address "ABOOBAKER"
તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નાં૦ ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing, Blouses, Night-gowns, Combinations, Chemises, Skirts, Underskirts, Children's Fancy Goods, Frocks, Bibs, Bonnets, Bootees, Hats, Wool Shawls.

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

ADAM H. G. MAHOMED,

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "ADAMGOOL," CAPETOWN.

• Castle Cash Stores. •

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS, HANOVER STREET, CAPETOWN.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

53 & 56 LEUWEN STREET, CAPE TOWN.

BRANCHES—272 Caledon Street, 205 Long Street.

P.O. Box 383. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & CO., *Wholesale Merchants,*

467 SMITH STREET, DURBAN.

ફેન્સી કાપડના ખાસ વેપારી. ઉલ્હામાં ઉલ્હો નવી તરેહનોમાલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "હુસકવારના સોઇંગ મશીન" ના નાતાલ ખાસ એજન્ટ અને ઓરેંજ રીવર કોલોનીના ખાસ આડતીઆ. "જનરલ સોફ્ટ ગુડ્સ" અને કાફરીઅરનો માલ વગેરે વગેરે જાતનો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવેછે.

રમજાન શરીફ માટે ખાસ તાજી મીઠાઈ.

जंदुमहाराजे मीठाईवाला

१५९, ग्रे स्ट्रीट, डर्बन.

हमारे यहां हरहमेश गरमागरम घीकी मीठाई, सेव और दहीवडा तैयार मिलेगे.

ઘીની મીઠાઈ

સ્વાદીષ્ટ ! ગરમાગરમ ! અને વળી ગમે તે વખતે ! ચોખા ઘીમાં—સુતરફેણી, મગજ લાડુ, ઘારી, બુંદી, મેસુબ, જલેબી, જાંબુ, ખાજલી, સેવ, ભજીઆં વીગેરે ઘીમાં બનાવેલાં તઇયાર મળશે. તેલ બીલકુલ વાપરવામાં આવતું નથી.

ખાસ ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપી માલ વખતસર અને સરસ બનાવી આપીએ છીએ. બહારગામના ઓરડરનો માલ રેલવે મારફત વખતસર ચડાવીએ છીએ.

જે૦ દલપત એન્ડ કું૦

૧૫૯, ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

EAST INDIAN TRADING Coy.

GENERAL MERCHANTS and Direct Importers of all kinds of GROCERIES, SOFT GOODS, etc., etc.

102 Queen Street, Durban. P.O. Box 696.

Tel. Address: "POMBANDAN."

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 188.

JOHANNESBURG - - - - - - P.O. BOX 1869.

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

UPPER MURCHISON ST.,

LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of fashionable Goods.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer,

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 176,

BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

SUN Insurance Office.

SUN FIRE OFFICE FOUNDED 1710

PAYNE BROS., Agents, WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसे पुराणी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापन सँन १०,००,०००.
अर्जी करनेसें कमतीमें कमती भाव मिलेगा

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમા ઓફીસ એની મુડી પાં ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની છે વધી જરૂરવાળી ઓફીસ ઓછા ભાવે વીમો મળી શકશે.

உலகத்தில் முந்திய நெருப்பு ஆபீஸ், [illegible]

હિંદી દવાખાના.

આ દવાખાનામાં દરેક જાતની દવા પુરી પાડવામાં આવે છે. બહાર ગામના ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. દરદીઓની ઉપર ખાસ ધ્યાન આપી ઉમદા ટ્રીટમેંટ કરવામાં આવશે. ચોખા અને અસલની દવા અમારે ત્યાંથી મળશે.

૩૬૦ પાઇન સ્ટ્રીટ અથવા ૧૨૨૫, અમગેની રોડ સ્ટેશનની બાજુમાં.

हिन्दी दवाखाना.

इसी दवाखानामें हर किसमकी दवा मिल सकती है. बहार गामके ओरडरोंपर सम्पूर्ण ध्यान लगाया जायगा.

दर्दीओंपर ध्यान लगाकर उमदा ट्रीटमेन्ट की जायगी.

चोखे और शुद्धकी दवा भी हमारे यहां मिल सकती है.

मिलनेका पता—
३६० पाइन स्ट्रीट,
और १२२५ अमगेनी रोड
स्टेशनकी पास.

இந்திய மருந்துக்கடை.

[illegible]

இந்திய மருந்துக்கடை, 360 பைன் ஸ்ட்ரீட், டர்பன். அம்கேனி ரோட் ஸ்டேஷனுக்கு அருகில்.

R. NARASOO,

Indian and General Merchant.

Outfitter and Draper.

Boot and Shoe Warehouseman.

INDIAN SILKS A SPECIALITY.

KAFFIR TRUCK, &c., &c.

BARBERTON, TRANSVAAL.

P. O. Box 46.

Telegraphic Address: "NARASOO."

MAHOMED ENUS

INTERPRETER,

22, BUTEN STREET, CAPE TOWN.

મહમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ. કેપ ટાઉન.

HOSSEN EBRAHIM,

GENERAL DEALER,

1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,

And 25 Duke Street, WOODSTOCK.

Goods Supplied on Commission.

A. LATIEF,

General Dealer, - - - -
- - Outfitter and Draper,

BARBERTON, TRANSVAAL.

P.O. Box 84.

TEL. ADDRESS: "LATIEF."

M. A. BODANIA & CO.,

GENERAL DEALERS,

A great variety of Clothing, Drapery, Hardware, and Fancy and Rough Goods.

Box 48, NYLSTROOM.

Tel. Address: "BODANIA."

એમ. એ. બોડાણીઆ એન્ડ કુ૦
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી, હુન્સી સામાન, વિગેરે [illegible] રાખનાર સસ્તી તથા સારા સરતે. બોક્સ ૪૮. નીલસ્ટ્રુમ.

આનગી ઇંગ્લીશ ગુજરાતી નિશાળ

જે તા. ૧૧ મી જુન ૧૯૦૪ થી ખોલી છે.
ગુજરાતી તથા ઇંગ્લીશ પુસ્તકો, કાપીઓ, પાઠમાળાઓ, ખીતીજ બુકો, વગેરે તૈયાર છે. અને તેજ બુકોથી અભ્યાસ ચાલે છે. વધુ હકીકત માટે હમણું અગર મળવા મે૦ કરવી.
સેન્ટ્રલ સ્ટ્રીટ, મુસ્ટી મસ્જીદ પાસે, ડરબન } એમ૦ એલ૦ પટેલ હેડ માસ્તર.

Subscription Rates.

"INDIAN OPINION,"

Yearly Subscription (Natal)	12/6.
Half Yearly	7/6
Quarterly	4/-
Yearly Subscription (South Africa, England and India) ...	17/-
Half Yearly	9/-
Quarterly	5/-

Country subscribers should add cost of exchange when sending cheque.

M. J. MAHOMED,

470 & 478 CHURCH ST., MARITZBURG.

Tel. Add.: "Moosa."
Telephone No. 206.

મુસા જાનમહમદ.
૪૭૦–૪૭૮ ચર્ચ સ્ટ્રીટ, હોલસેલ અને રીટેલ, જનરલ એન્ડ ઇમ્પોર્ટર.
પીટરમારીટ્સબર્ગ.
[illegible]

P. V. SANGHAVEE,

Head Office: 201 Grey St., DURBAN.
Branch: 34 Ezra Street, CALCUTTA.

COMMISSION AGENT.

Importer of Rice, Dholl, Ghee, Oil, Gunny Bags, etc.

FOR
Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO
VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT.

INDIAN AFRICAN LINE.

Calcutta Direct.

S.S. 'GHAZIPUR,' Nov. 5th, 'JAMALPUR,' Dec. 5th.

सीधी कलकत्ता जानेवाली स्टीमर.

"गाजीपुर" नामकी स्टीमर यहांसे ता० ५ वीं नवेम्बरके रोज और "जमालपुर" ता० ५ वीं डीसेम्बरको सीधी कलकता जानेके लिये रवाना होगी. यह स्टीमर बहुत जलदसे दौडनेवाली है.

यह स्टीमरमें खानगी मुसाफरोंके लिये अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. पासेंजरो अपनी मुसाफरी बडी मजेसे और शान्तिसे करते हैं. सगवड उत्तम प्रकारसे की गई है, इसलिये कलकत्ताके सत्तावालों तरफसे सर्टिफिकेट पा चुके हैं. दुसरी कम्पनीकी स्टीमर कई कई बन्दर करती जानेसे पासेंजरो तकलीफ पाते है, ऐसी तकलीफ इस स्टीमरमें नहीं है और आदमी आरामसे देश जा सकते हैं. उपरान्त खलासी भी यह स्टीमरमें इन्डियन है.

यह कम्पनीकी सभी स्टीमरोंमें अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. विशेष खबरके लिये निचे लिखे पत्ते पर एजन्टोंसे मिलनेसे मालुम होगा.

डीवाल बोलवे कुं०
पोर्ट.

बी. इब्राहीम इस्माइल कुं०
नां. ११४, ११६ और ११८ कमरशीयल रोड, डर्बन,
बोक्स नम्बर १२५.

કલકતાની સીધી સ્ટીમર.

ઉપડી "ગાઝીપુર" નામની સ્ટીમર અહીંથી તા૦ ૫ મી નવેમ્બરની સવારે સીધી "કલકત્તા" માટે ઉપડી જશે. અને "જમાલપુર" તા૦ ૫ ડીસેમ્બરે ઉપડી જશે. આ સ્ટીમર ઉતાવળી ચાલની હોવાથી જલદી પહોંચશે.

આ સ્ટીમરમાં મુસાફરોને માટે ખાસ સગવડ કરવામાં આવી છે તેથી મુસાફરોને ઘણા આરામથી જવાની સારી તક છે, ખલાસી દેશી છે, વળી બીજી સ્ટીમરો દરેક બંદર કરતી જતી હોવાથી લાંબે વખતે દેશ પહોંચે છે જ્યારે અમારી સ્ટીમરો અહીંથી ઉપડી પરબારી હિંદુસ્થાન જતી હોવાથી થોડી મુદતમાં પોંચી શકાશે, વધુ ખબર માટે નીચેને સરનામે ખબર કાઢશો.

ડીવાલ બોલવે કુાં૦
પોર્ટ.

બી૦ ઈબ્રાહિમ ઈસ્માઈલની કુાં૦
નાં. ૧૧૪, ૧૧૬ અને ૧૧૮, કોમરસીયલ રોડ, ડરબન.
પોસ્ટ બોક્ષ ૧૨૫.

மேற்கண்ட ஸ்டீமர் மிகவும் உறுதியானதும், விஸ்தாரமும், ஓட்டத்தில் அதிக வேகமும் நலங்கள் இருக்க சவுக்கியமுமானது. இந்த காஜிப்பூர் என்னும் ஸ்டீமர் நவம்பர் மாதம் 5உ கல்கத்தாவுக்கு இங்கிருந்து பாஸிஞ்சர் ஏற்றிச்செல்லும்.

ஜமால்பூர் என்னும் ஸ்டீமர் டிசம்பர் 5உ புறப்படும்.

இது பாஸிஞ்சர் ஏற்றுமதிக்காகச் செய்யப்பட்டுள்ளது. ஜனங்கள் தொந்திரவின்றி வசிக்கத்தக்கது. இந்த ஸ்டீமருக்கு கல்கத்தாவில் பலமான சர்டிபிக்கட் கிடைத்திருக்கிறது. அநேக பிரயாணிகள் பிற கப்பல்களில் ஏறி அதிக கஷ்டமடைகிறார்கள். அவ்விதம் போவதில் கஷ்டமேயொழிய சௌகரியம் இராது. எங்கள் ஸ்டீமரில் வரும் பிரயாணிகளுக்குக் கஷ்டமில்லாமல் இந்தியா கொண்டு சேர்ப்போம்.

எங்கள் கப்பலில் வேலைபார்ப்பவர்கள் எல்லோரும் இந்தியர்கள். இந்தக்கம்பெனியின் ஸ்டீமர் இங்கிருந்து யதார்த்தமாய் கல்கத்தாவுக்கு நேரே போகும். பிரயாணிகளுக்கு உபசரிப்புடன் இடம் கொடுக்கப்படும். மற்ற முக்கிய காரியங்களுக்கு அடியிற்கண்ட ஏஜண்டர்களுக்கு எழுதித்தெரிந்துகொள்ளலாம்.

டேவால் அண்டு கோ,
பயிண்டு,

பி. இபிராகிம் இஸ்மாயில் அண்டு கோ,
நெ. 114, 116 அண்டு 118,

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety, IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN. Box 1126.

DURBAN: QUEEN STREET. Box 621.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

અબ્દુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫-૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड, ग्रोसरी और दुसरी सब रकमका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५०७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

[illegible]
5. அண்ட் 7. கிராஸ் ஸ்டிரீட், கேப்டவுன்

Prof. L. Doovey,

Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from REV. I. J. RETIEF, ARTHUR GARCIA, ESQ., R.M., UITENHAGE, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિયન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની પાણી લેપની પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ એફ. જે. રટીફ, આરથર ગેરશીઆ એસકવાયર વિગેરેનાં સરટીફીકેટો છે.
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधीका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाके लीये पानीलेप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक.
सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek to all parts of South Africa, except Durban, Natal, where JALBHOY & SORABJI BROS., are our Sole Agents.

જુસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિયન પ્રોડયુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન સિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ગુલ"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,

—CORNER OF—

BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS:
"SHAHMAHOMED,"
CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE
Indian Department, German East African Line.

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોઝજી.
ડાયરેક્ટ ઇમ્પોરટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.
ક્લેરમોન્ટ. કેપકોલોની

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.

HOUSES TO LET.

19 EYER STREET, CAPE TOWN.

Indian Opinion

Vol. III. PHŒNIX, NATAL, SATURDAY, 14TH OCTOBER, 1905. No. 41

Contents.

	Page
EDITORIAL COLUMNS:—	
Lord Selborne and the Indians in Transvaal	691
The Visit of Lord Selborne	691
The Bubonic Plague	691
"Indian Atrocities"	691
OTHER ARTICLES:—	
Licence Refused	692
Indians in Basutoland	692
What is a Hawker?	692
Durban Town Council	693
Is a Verandah a Shop?	693
Bengal Unrest	693
The Education of Coloured People	694
Lord Selborne on Trek	694
Facts and Comments	698

Indian Opinion

SATURDAY, 14TH OCT., 1905.

Lord Selborne and Indians in the Transvaal

HIS EXCELLENCY the High Commissioner has made, during his tour in the Transvaal, two very important speeches on the status of the British Indians in that Colony. His speech at Potchefstroom, which will be found in another column, is the more important. Lord Selborne has shown therein that, during his short stay, he has studied the question. He holds the honour of the Government very dear to him, and recognises the fact that there were promises made to British Indians before the war which have to be carried out. His Lordship, we are further glad to notice, interprets the Indians' Proclamation as an assurance of the rights of Indians as full British subjects all the world over. For all this, and a great deal more, we are truly thankful to His Excellency. When there is such an evident desire to hold the scales evenly between conflicting interests, there is every ground for hope that in the near future a solution will be found for this difficult problem which will be generally accepted.

One thing, however, that Lord Selborne is reported to have promised, fills us with disquiet. These are the reported words: "No Indians who were not here before the war will be admitted into the country till you have your own parliament, and by your own representatives you can express your own opinion. I give you that assurance as your Governor and your High Commissioner."

We are sure that His Excellency could not have, at the time of making the promise, measured the full consequence of its operation. His Excellency is anxious to draw the distinction between Indians already settled in the country and those who may come hereafter. He impressed upon his audience the necessity of giving fair treatment to the old Indian settlers. Now the fact that Indian merchants must draw upon India for confidential clerks, managers, and other trustworthy servants, has only to be mentioned to convey conviction. It is well nigh impossible for them to continue to do business with any degree of safety without such facilities. Are we, then, to understand that, unless the incoming Transvaal Parliament chooses to do otherwise, Indian businesses are to be starved into surrender for want of reliable men?

His Excellency says again that it is not practical statesmanship to allow Indians to compete with white men without restriction. We have often discussed this proposition in these columns, and we think we have shown how hollow it is. For that which is true in it has been admitted by the Indians, and that which is not true arises only from pure trade jealousy. The soundness of the Indian position must be apparent to any but the most prejudiced man, when it is explained that with proper safeguards, new Indian licences may be granted only at the option of the local boards, which consist largely of traders. But the anti-Asiatic agitators, who are bent on driving every Indian out of the Colony, will not be satisfied until they succeed in making his life totally unbearable. It is against attempts such as these that the Indians have a right to expect Lord Selborne to protect them.

The Visit of Lord Selborne

TO-DAY LORD SELBORNE arrives in Durban, having spent most of the week in Natal. In common with the rest of the community we most heartily give our humble welcome. Lord Selborne has been in South Africa only a short while, but already he has gained the confidence of all sections of the people that he will do his duty to everyone without fear or favour. In many ways His Excellency will find Natal different from the sister Colonies. Natal presents some interesting problems for study, in that it has a large Native population with a comparatively small white population which is dependant for the chief industries under its control upon a large indentured Indian population. The presence of the latter has naturally attracted to the Colony Indians of the trading class. We trust that during his short stay His Excellency will be able to give some of his valuable time to a study of the British Indians in Natal who form by common consent one of the most loyal and law-abiding sections of His Majesty's subjects. And we hope with the rest of the community that His Excellency and family will enjoy their visit to the Garden Colony and carry with them pleasant recollections.

The Bubonic Plague

PLAGUE HAS COME TO stay. It is the annual messenger which, year after year, comes as a warning against darkness, filth, and overcrowding. Wherever it has once appeared, it has hitherto unfailingly re-appeared with more or less regularity. News has arrived that it has travelled as far as Chinde. From then to Durban is not a far cry. It therefore behoves every good citizen to take the necessary precautions to ward off the fiend. There should be no disguising of the fact that Indians are more susceptible to the ravages of plague than other communities, even as are the whites more liable to catch typhoid fever than the Indians. The latter, therefore, have to be doubly careful. All the surroundings of dwelling-houses and business-premises should be kept perfectly clean. People should get as much light, sun, and air as possible, and all suspected cases should be promptly reported to the authorities. These few simple precautions would be far more effective than a large expenditure, or, rather, waste of money, after the disease has once made its appearance. Leaders of the Indian community have in this respect a clear duty to perform. Every educated Indian has a unique privilege: he can become a missionary in hygiene and sanitation.

"Indian Atrocities"

THE "NATAL MERCURY" published a lengthy communication from a correspondent signing himself "Anglo-Indian" who is resident at Tongaat. Whilst acknowledging that the first incident is dastardly beyond words if the facts be as "Anglo-Indian" states, it is manifestly absurd to brand 100,000 people because of the doings of one. It is a very easy matter to pile up incidents against any community after the manner of "Anglo-Indian," especially when dates and particulars are omitted, so that the charges cannot be investigated. Stray cases, apparently, during forty years experience of indentured labour have been raked up and compared with the horrible things that have happened on the Rand in less than five months. It has not yet been shown that the atrocities on the Rand are characteristic of the Chinese immigrants as a whole; how much less then are the few serious misdeeds of Indians in Natal characteristic of

the general body. It would be strange if here and there among so large a number of indentured immigrants there were not a black sheep or two. Natal would indeed be entertaining angels unawares if it were not so. "Anglo-Indian" has endeavoured to brand a defenceless community in the eyes of Natal; but he only succeeds in approaching the ridiculous

Licence Refused

To a Vryheid Indian Trader

An important appeal case was dismissed on the 7th inst., says the *Natal Witness*, when an Arab storekeeper named Dada Osman, appealed to the Local Board to set aside the action of the Licensing Officer in refusing him a licence to trade on the town lands.

The proceedings lasted several hours. Mr. Wallace, for the applicant, quoted the decision of the Transvaal High Court, and maintained that it was a vested interest and right established here before the war.

Mr. Anderson, M.L.A., the Town Solicitor, cited cases in Newcastle, Dundee, and Durban, which the Privy Council upheld.

The Board was asked to state its reasons for its decision with a view to an appeal, and has consented later on, but refused to grant a temporary licence meanwhile.

This action causes the greatest satisfaction locally.

Indians in Basutoland

A Charitable Movement

A large meeting of Indian traders in Basutoland, says Reuter, took place at Peaches Nek on Saturday, 30th ult., at Mr. E. N. Mahomed's store, for the purpose of forming a congregation and building a Mohammedan Church, as these traders are scattered all over Johnathan's and Joel's country. This was found impossible at present. Arrangements have been made for holding services at different stations on fixed days.

It was unanimously agreed at this meeting that each trader should subscribe monthly for the poor of India, and each trader signed agreeing to the following: "That on every bag of grain sold during the month a halfpenny per bag, and 3d. for each animal sold, would be credited, collected, and forwarded to India. Thousands of bags of grain are bought in Basutoland by these traders, and with the other donations promised, a handsome amount should be sent to India for the poor each year. This idea, and the forming of a committee, was originated by Mr. A. Gaffogt This Association is called the British Basutoland Indian Committee.

What is a Hawker?

A Test Case.

At the Police Court, on Tuesday, before the First Criminal Magistrate, Hossan Ebrahim (an Indian), 118, Commercial Road, was charged with contravening the provisions of Section 9 of Act 18, of 1897, in other words, with conducting a retail business without a licence.

The case was very important, in view of its being a test one, as to whether Indians possessing a hawker's licence can occupy what are really stationary positions. The prosecution argue that a retailer's licence must be taken out, or the law is contravened, inasmuch as a "hawker" must be construed into meaning an itinerant vendor.

Inspector Alexander prosecuted, and Mr. J. H. Nicolson was for the defence. Mr. P. Sullivan watched the case on behalf of certain retail storekeepers, and Mr. W. T. Lee for the Retailers' Association.

Defendant pleaded not guilty, remarking that he had a licence.

R. A. Hunter, inspector of licences, stated that on February 24, Ebrahim was granted a hawker's licence for premises No. 118, Commercial Road. About March 20, defendant removed to a piece of ground situated next to the kafir market, in Queen Street, where he was allowed to take up a stand by the owner of the property, Dawad Mahomed. Defendant paid 1s. a day for the stand he occupied. The nature of the accused's business was a retail one, soft goods being sold. These goods were exhibited on a stall or handcart, which remained stationary during the day, but was removed at night, when the proprietor left. In addition to the accused there were 12 or 13 Indians carrying on a similar business. The place of business very much resembled an Indian bazaar, such as existed in Pine Street, for which retail licences were taken out. The accused had conducted business in Queen Street from March 20 to the present date. The accused simply held a hawker's licence, and not a retail licence. Witness had personally warned the accused on August 31 that proceedings would be taken unless he removed at once from the stand he had taken up. Accused, on September 12, still occupied the spot. The defendant's stand remained stationary all day.

Inspector Alexander said it was admitted that the building under which the Indians sold was rated at £240.

Cross-examined: A hawker's licence was not a retail licence. Accused was only entitled to hawk his goods in the borough by going from place to place. The shed or building had no frontage facing Queen Street. The sides of the shed were formed by the neighbouring buildings. At the rear of the building there was a pair of folding gates, which opened on to Commercial Road. Trolleys could come in Commercial Road, and go right through. Witness had not removed accused, because he had received no instructions, and, personally, he thought the accused could not be removed, as he was occupying private property. The goods were exhibited on a moveable hand-cart.

By Inspector Alexander: The floor was an earthen one.

By the Magistrate: There were no sanitary conveniences to the place. In some cases the customers would go to the accused, and occasionally the accused would follow the natives, trying to sell them clothes.

Mr. Molyneux, licensing officer, said the building in Queen Street was an old riksha shed, with an iron roof, and it was very dilapidated. A number of Indians, including accused, carried on business on the spot. The stands were set to certain spaces, and the occupiers of the stands could not move their stands without trespassing on each other's allotted space.

Cross-examined: Witness could not say whether there was a road through the premises.

In reply to the Magistrate, witness said accused appeared to be selling in the same way as one who occupied a retail shop. The goods were displayed on the stand. Witness would like his Worship to see the place.

Mr. Nicolson also thought it would be advisable for the Magistrate to inspect the premises.

—Frostick, an assistant inspector, described the construction of the shed under which the accused had taken up his stand.

Cross-examined: The carts were too heavy for one man to move.

Inspector Alexander remarked that the place resembled an Indian bazaar. The building was a substantial one, and his Worship should see it.

Mr. Nicolson: Quite a palace. (Laughter.)

The Magistrate decided to visit "the palace," and the case was adjourned.

The Verdict

The case was resumed before the First Criminal Magistrate on Thursday afternoon, for judgment.

The magistrate, in giving judgment, said that this was a case in which defendant was in possession of a hawker's licence, and he carried on his business as a retail trader on private premises adjoining the Kafir Market in Queen Street. Defendant was one of a number, who carried on business at the premises referred to. He, like the others, had a recognised spot on which to trade, and for the privilege of carrying on his business there he paid the owner some small rental. After reviewing the evidence given in the case, his Worship found that defendant conveyed his goods to and from his trading site day by day by means of a cart, and the property was for the most part, if not entirely, composed of soft goods. The cart and

goods together were too heavy to be moved about by one person, and defendant stationed himself at the site referred to all day long. He did not hawk his goods about the town, unless the setting up of his cart, or booth, could be called hawking. The first thing that occurred to his Worship was to ascertain whether the defendant was a hawker. If he was a hawker, then, as he had a hawker's licence, he was manifestly not guilty of contravening the law. The prosecution, however, did not charge the man with infringing the regulations as to hawking; it merely averred that the character of the business carried on required a licence different from that which defendant already had. Instead of a hawker's licence he should have had a retail shop licence. The point of the case, therefore, seemed to his Worship to be not so much to prove that the defendant was not a hawker, but that he was a shopkeeper. It was to the latter feature that he proposed to confine his attention. The prosecution showed that defendant traded simultaneously with others, under cover of a large wood and iron structure, valued at £240, and that the quantity of defendant's merchandise was sufficient to stock a small store. That he repaired day by day to one and the same site, and did not go about the town exposing his goods and soliciting purchases. That he paid rent for the premises which were private property. On the other hand, the defence urged that the goods offered for sale were not stored on the premises referred to; they were brought there daily and removed daily. That there are no permanent structures on the site rented, and there are no partitions between the booths, and the site was quite bare, each cart standing on the bare earth, and under the rudest kind of structure. His Worship said there were numerous features about a shop which were wholly absent from the business defendant carried on. For one thing there was a lack of private and proper accommodation which defendant did not enjoy, and that he did not keep a control over his business which a storekeeper ordinarily does, and he concluded that no licence was required by law to be taken out by defendant in respect to his particular class of business, having regard also to the fact that defendant already held a hawker's licence. Defendant was exonerated from blame on this point, and the Magistrate, in concluding, said it was unnecessary for him to determine whether the business carried on was not that of a hawker, and he certainly could not declare him to be a hawker, until he had given his evidence, and afforded the prosecution an opportunity of examining him and his witnesses. The defendant was found not guilty, and discharged.

Our Weekly London Letter and other matters have been unavoidably crowded out.

Durban Town Council

Asiatics Trading Without Licences

A Case of Plague

We take from the *Natal Mercury* the following reports of the Whole Council Committee.

Alleged Trading Without Licences.—The Secretary and Treasurer, Natal Retail Merchants' Association, wrote, asking the Council to receive a deputation re complaint made of Asiatics trading without licences.—The Committee received a deputation, consisting of Messrs. Smith, D. Hanson, and Solomon.—The Committee report that, having heard the views of the deputation, and answered questions put by them, the members of the deputation withdrew, expressing satisfaction with the action taken by the Town Council.—Adopted.

A Case of Plague.—Included in the report of the Acting Inspector of Nuisances (Mr. T. Hyslop) was the following:—

Instructions have been received, and the interments of Indians and natives in the General Cemetery are being discontinued from the 30th September; all such interments from the 1st of October are to be made in the Stellawood Cemetery.

An Indian died of plague during the month who had previously been employed in the vicinity of the coolie market, Grey Street, in consequence of which the trustees of the Mosque property, after meeting the Medical Officer and the Acting Inspector of Nuisances, have voluntarily demolished two blocks of wood and iron dwellings, with a number of kitchens and other outbuildings, which demolition was very much required, and removes a number of insanitary structures.

The report was passed without comment.

Is a Verandah a Shop?

Another Legal Puzzle

Before the First Criminal Magistrate, on Tuesday afternoon, Hassan Mahomed, 105 Berea Road, an Arab, was charged with trading without a licence.

Mr. F. C. Blamey appeared for the accused, who pleaded not guilty. The case presented novel features.

Evidence was led to show that accused carried on a fruiterer's business on the verandah of premises in Berea Road.

Inspector Alexander, who prosecuted, argued that it was incumbent upon the defendant to have a licence, even if only Colonial produce were sold. There was a case on the records in which a man was not convicted because he had no licence, but in that instance the accused had no permanent building, and removed his goods every night, himself not living on the premises. But in the present case defendant resided on the premises, and conducted business on them.

Mr. Blamey said defendant was carrying on business under a verandah, and the licensing officer had no power to issue a licence, retail or hawker's, which would cover such premises as those where his client conducted business. He argued that the place where the defendant was carrying on his business was not a shop within the meaning of the Act; consequently, the prosecution had no case. Counsel quoted the case of Musa v. Dyer in support of his contention.

His Worship: What makes the Corporation not have the power to grant a licence for the verandah?

Mr. Blamey: Because the Corporation have only authority to issue a retail shop licence; and this is not a shop where he is carrying on business. The defendant is practically carrying on business in the open air, he is not carrying on business inside his house.

The Magistrate in giving judgment, said that if it could be shown that the structures and goods exhibited thereon constituted what was known as a "shop," then it followed on the facts that there must be a conviction. The structures were of a temporary nature and moveable, and the goods sold thereon were limited to a quantity not exceeding two or three hundred weight. If they were of such a description as could be hawked about without a hawking licence, the Magistrate held that defendant could not be prosecuted successfully for not having something not contemplated by the law, and defendant was found not guilty, and discharged.—*Mercury.*

Bengal Unrest

According to a cable to the *Natal Witness*, the correspondent of the *Standard* at Calcutta says the agitation regarding the partition of Bengal is growing.

The lower classes are joining the students in molesting those suspected of buying British goods in defiance of the boycott.

A riot occurred on Tuesday, when seventeen arrests was made.

A cable to the *Natal Witness* says that, speaking on Indian affairs, Sir Henry Cotton declared that there is no such autocratic rule in the world as British rule in India.

A Reuter cable says that the agitators are everywhere intimidating the native from purchasing British goods, while the extensive strikes of tramwaymen, telegraph messengers, and employes of the Government printing works, are believed to be due to the same agitation.

Attempts to extend the movement to Bombay and Western India have proved failures.

The Education of Coloured People

More Government Stupidity

We have been asked to publish some correspondence on the coloured education question in its latest development, but it is unfortunately crowded out. Most of our Natal readers will have seen it in the Durban papers. We publish the comments of the *Natal Mercury* and the *Natal Advertiser* on the correspondence, which will be sufficient to show the inanity of the Governments' interference in the matter.

The "Natal Advertiser"

The Indian community have good grounds of complaints against the Government for the treatment they have received from the Education Department. Indeed, the attitude of the Government on the whole question of the education of coloured children has been extremely tactless. In the first place, they estranged the coloured population by a needlessly arbitrary method of exclusion from the Government schools; and now they are depriving the Indians of privileges which they have enjoyed for a long time. Their latest device is tantamount to saying that Indian girls shall not have any education at all. The correspondence . . . certainly calls for some explanation of the part of the Government. We have already expressed the opinion that the Natal Government are not dealing with the native question in a statesmanlike manner, and it now appears that they are equally indifferent to their responsibility towards the Indians, a people, be it remembered, deliberately introduced into the Colony for our benefit, and to whom, therefore, we have special obligations. We are fully aware of the difficulties which surround this question of colour in education but we must confess that they could hardly have been handled with less tact than the Government have displayed.

The "Natal Mercury"

The Government have now landed themselves in another mess over their wrong-headed treatment of the colour question in schools. The better-class Indian community claim that an assurance was given them that the Higher Grade Indian School would be reserved for Indian children only, whereas, of course, an attempt was recently made to turn it into a school for coloured children generally, and to make no distinction as to girls and boys. The name given to the school bears out the contention, and the Government appear to have simply stumbled out of one blunder into another. The result of their action is that the St. Helenas, Mauritians and other coloured children are shut out of the ordinary Government schools, and decline to go to the Indian school for very good reasons, while the Indians maintain that the school was intended for them alone, as it should be; but Indian girls, after being allowed to pay their fees and attend for a couple of weeks, have been told that they must leave, and, as there is no other place for them to go to, they have no means of getting education. The reason given is that the Colonial Treasurer cannot sanction the provision of a teacher for the girls' section of the school. For infants of the better class of Indians, too, there is absolutely no provision. This is retrenchment gone mad, and the whole position is in the highest degree discreditable to the Government, and is calculated to bring discredit on the whole Colony. The question may be a difficult one, but it has been handled from first to last in a thoroughly tactless and grossly incompetent manner by whoever is responsible. We are spending money freely enough in certain directions, and it is a shame that respectable coloured people who desire to see their children receive some education should be put to such straits and subjected to uncalled-for indignities to obtain it. A wrong has been done, and the sooner it is rectified the better for the credit of the Government and the name of the Colony.

Lord Selborne on Trek

The British Indian Question

His Lordship's Views

Addresses at Rustenberg, Klerksdorp, Potchefstroom and Krugersdorp

Klerksdorp Chamber of Commerce and Asiatics

(SPECIALLY REPORTED FOR "INDIAN OPINION")

His Excellency, Lord Selborne, has been travelling through the different parts of the Transvaal, and, during his tour, has made himself approachable to all parties. To the readers of this journal, His Excellency's remarks about the Indian question cannot fail to be of great interest.

It was at Zeerust that Lord Selborne was questioned with reference to the alleged influx of Asiatics, and he pointed out "that there was fewer Indians in the country now than before the war, and further said that the influx of Asiatics had been stopped."

At Ottoshoop, one Mr. Kuhn, submitted grievances as to the ousting of Europeans by Indian traders, luridly depicting, according to the Johannesburg *Express*, the evils of Indians intermarrying with whites. He predicted that South Africa would be no white man's country, but would ultimately contain only mixed native races, with Asiatic bastards as government officials. Lord Selborne, in reply, said that he would be the last man to wish to see honest whites driven out by the competition of Indians. This was a matter which the new Government would have to decide.

At Rustenberg, His Excellency was presented with an address by the British Indians which runs as follows:

May it please your Excellency.—We, the undersigned, representing British Indians residing in Rustenberg, humbly welcome Your Excellency to this town.

We are pleased to be able to inform Your Excellency that here in Rustenberg the relations between the European community and the British Indian community are cordial.

We hope that the status of the British Indians in the Transvaal will be defined in consonance with British traditions and assurances given to them.

We pray that Your Excellency's stay in the Colony will result in benefit to the Colony, and pray that you may enjoy long life and health.

No reply of importance was made by His Excellency in Rustenberg.

The weightiest pronouncement was made at Klerksdorp I take the following from the *Star* newspaper, being a petition from the Klerksdorp Chamber of Commerce on the Indian question.

Petition Regarding Asiatics.

The following petition was read by Mr. Cruickshank:—

The petition of the Klerksdorp Chamber of Commerce humbly sheweth that as a Chamber of Commerce we respectfully beg to approach your Excellency in order to bring to your notice a matter of grave importance to our town, viz., the coolie question of the Indian immigration.

It is a question that threatens our community both in its social and commercial aspect, and has already brought loss and in some cases ruin on the European trade.

We therefore feel that it is a matter that must have Your Excellency's earnest consideration if our country is to be preserved, as every true Transvaaler desires to see it a white man's country.

Prior to the late war the wishes of the people were backed up by the Government of the late Republic in refusing to recognise the status of the Asiatics, and in declining to grant them licences to trade.

Many Asiatics, however, continued to trade, pending the negotiations between the late Government and the Suzerain power. We need hardly remind Your Excellency, however, that a new phase of the question was created by the decision of the Supreme Court, which was given some time ago, and in consequence of which decision trading licences could not be refused to any Asiatic who cared to apply. The immediate result of that decision is an alarming increase in the number of trading and hawking licences granted throughout the Colony.

Whilst recognising the difficulties which present themselves in the consideration of the case from an Imperial standpoint, we desire to express the hope that our country will be permitted to enact such laws as may be necessary to effectually control Asiatic immigration in this Colony.

We would point out that the competition which the white trader is called upon to face is by no means a fair one. The mode of living, the standard of comfort, and the low code of civilisation adopted by the Asiatic are altogether beneath the level of the European. In consequence of this low standard of living and the extremely low wages at which they obtain the services of Asiatic employees they are enabled to do business on terms which are quite impracticable to an European. As a class they do little towards the progress and advancement of the community, and the profits they earn are not spent in the country. We are opposed to the further influx of this undesirable class because we are convinced that they will gradually usurp the place of the European and dispossess the whites of all classes, as they do not confine themselves to commerce alone, but are gradually encroaching in agriculture and other departments.

We feel that the Imperial Government has not up to the present realised the gravity of the position as it affects the Transvaal. Climatically, our country is suited to the Eastern nations, and if this country were thrown open there is little doubt that it would speedily be flooded by Asiatics, and become the dumping ground of India.

Your Excellency, this statement is borne out by the example we have in the Colony of Natal, where, notwithstanding the fact that thousands of Indians have been repatriated on the completion of their indenture, the Indian population there now far exceeds the white population.

When the large extent of unprotected frontier on the borders of Natal and Delagoa Bay is borne in mind, it is not surprising that large numbers of Indians have entered this Colony without permits, and we would, therefore, humbly request Your Excellency that the permit system be continued, as this is the only check that the authorities have on those crossing the border from another State.

As Your Excellency is aware, in November of last year, a National Convention was held at Pretoria on this question when delegates from every town and village in the Transvaal were present, and resolutions were unanimously passed in favour of strong measures being adopted.

Our town has hitherto adopted a moderate attitude in relation to this question. In common justice to those Asiatics who were "bona fide" licensed traders prior to the late war, we were in favour of those licences being renewed; but in our opinion further immigration should cease, and those who had no vested interest before the war should be compelled to live and trade in areas specially set apart for the purpose.

Since the decision of the Supreme Court the number of licences has greatly increased in our town, but the neighbouring town of Potchefstroom is an example of the undue proportion of Indians as compared with whites.

Your Excellency, we are grateful to our Lieutenant-Governor, the Hon. Sir Arthur Lawley, for the very able manner in which he has presented the case to the Imperial Government, and we desire to express the hope that we will obtain Your Excellency's assistance to effect an early, a satisfactory and a final settlement of this important question.

The Klerksdorp Indian Address

The British Indian Committee at Klerksdorp has supplied me with the full text of the address presented to Lord Selborne, which reads as follows:—

May it please your Excellency,—We, the undersigned, representing the British Indians residing in Klerksdorp, venture to welcome your Excellency to this town. We are aware of the prejudice that exists against us, but we would not, on this occasion, trouble your Excellency, as the British Indian Association is in touch with you regarding our interests. We would, however, beg to say, so far as local conditions are concerned, that we have always endeavoured to conform to the local laws and respect local sentiment as far as possible. We trust that your Excellency will enjoy your stay in this town. We pray that you and yours may live long to continue your services to the Empire. We would request you to convey to their Gracious Majesties, the King Emperor and Queen-Empress, sentiments of our loyalty to the throne.

ISMAIL AHMED PATEL,
ESSOP ISMAIL PATEL,
E. YUSUFJI SALAJI PATEL.

The address was enclosed in a morocco-leather casket, with silver mountings and a suitable inscription. According to the *Star* reporter, His Excellency thus dealt with the Asiatic question.

Lord Selborne's Reply:—

I now come to the very important question raised by the Chamber of Commerce about the immigration of Asiatics, and I confess that this question has an aspect which is very distasteful to me. I do not like, however necessary it may be, to assume an attitude of exclusiveness to any of His Majesty's subjects belonging to a country where they loyally and faithfully serve him; but the first thing in all statesmanship is to look facts in the face, and just as it is impossible for the white subjects of the King to compete in India on the land or elsewhere with the natives, owing to physical conditions, however desirable such competition might be, so we are absolutely bound to recognise the great inconvenience—to say the least of it—of competition between Indian subjects of the King and the white subjects of the King in certain aspects of life and existence in this country. Now, what is the exact state of the case? There is a general impression that there are a great many more Indians in this Colony than before the war; but the contrary is the truth. No Indian subject of the King has been allowed to come to the Transvaal who was not here before the war, and as all who were here before have not come back, there are fewer here now than before the war. It has been said that many come in without permits over the Portuguese frontier. I do not think there is any evidence to that effect. I am prepared to admit that some come in that way, but they must inevitably be detected, and I have had no evidence brought before me to show that any important numbers come in that way. While it is true that there are fewer in the country now than before the war, it is also true that there are more licences than there were before the war, and the reason for that is the decision of the Supreme Court. The gentlemen who brought in this petition will pardon me if I say it is necessary in these matters to confine ourselves to accurate figures. It is stated that while before the war there were 19 such licences in Potchefstroom, there are now 155. I am informed by the Resident Magistrate that those figures are so exaggerated as to bear no proportion to the truth. I hope when I go to Potchefstroom to get the exact figures, but you may rest assured that these figures do not represent the state of the case. I am glad to recognise a general consensus of opinion that His Majesty's Indian subjects who were here before the war are entitled to special consideration and special treatment. The question is to what extent future immigration is going to be permitted, and you may rest assured that the Government will do nothing in this respect until you have your own representatives in your own Parliament. (Applause.)

In respect to the address from his Majesty's Indian subjects in this town, I have received with much satisfaction, though with no surprise, their expression of loyalty to the throne.

At Potchefstroom

It was an opportune thing that the Potchefstroom Indians not only presented His Excellency with a humble address but also submitted a representation in connection with the many charges levied against them by the local anti-Asiatic Vigilants, as also public men of the Transvaal. The Secretary of the Potchefstroom Indian Association presented an illuminated address enclosed in a velvet casket with silver mountings. The following is the text of the address.

May it please Your Excellency.—We, the undersigned, representing British Indians residing in Potchefstroom, hereby extend to Your Excellency a hearty and loyal welcome to this historic city.

We venture to hope that you will carry with you pleasant recollections of your stay among the people of Potchefstroom.

The difficulties that we labour under in Potchefstroom are common to British Indians all over the Transvaal. A charge has been laid against British Indians in Potchefstroom as to their mode of life and the manner in which their business premises are kept. We would venture respectfully to invite Your Excellency's inspection of the premises and form your own conclusions about them. We are most anxious, so far as it is possible, to conform to local customs, and to conciliate popular sentiment. All we ask for is freedom of locomotion, trade, residence, and ownership of property under such general sanitary and other regular general regulations as may be necessary without introducing class legislation.

We approach Your Excellency with all confidence that we will receive justice at your hands.

We beg you to convey sentiments of our attachment to their most gracious Majesties the King Emperor and the Queen Empress.

S. D. BOBERT, PRESIDENT,
E. H. GETTA,
E. M. PATEL,
M. E. NANABHAY,
HAJEE OMAR,
A. E. GONGAT,
A. M. CASSIM,
HASSIM TAYOB,
A. G. SALEY MAHOMED,
EBRAHIM BROTHERS,
MOOSA HASSAN,
D. I. VARVAVA,
A. RAHMAN, SECRETARY.

Potchefstroom Vigilants' Petition

The first petition, says the *Star*, was one presented by the Potchefstroom Vigilants on the subject of Asiatic traders. The petition set forth that the future prospects of the Transvaal depended on the immediate passing of legislation regulating the immigration of Asiatics and their trading therein and the prayer of the petitioners was that His Majesty's Government would sanction legislation: (1) To prevent the further immigration of Asiatics except as provided under the Labour Ordinance, and (2) to require all Asiatics, other than those who had established businesses in the Transvaal before the war, to reside, trade and hawk only in bazaars set aside for the purpose.

In presenting the petition, Mr. Edgell pointed out that the petition, which was a very moderate one, was agreed to by almost every town in the Transvaal, until a convention was held at Pretoria on the subject. At that convention, which was suggested by Boksburg, the idea of petitioning the Government was abandoned by most of the towns, and, chiefly at the instance of the Boksburg delegates, most unreasonable proposals were adopted. Potchefstroom deprecated the extreme views put forward, but they were outvoted and Boksburg, who had very little immediate interest in the matter, carried their views. He did not believe there was a single Indian in Boksburg. The result of that Convention had been marking time practically for the last 12 months. Speaking of the effect of the presence of Asiatic traders in the town, he said property had been depreciated in value, and as an illustration of this he said that a property which was purchased for £2,000 was sold when the late owner died for £580. He did not say this was entirely due to the presence of Asiatic traders, but it was very largely due to them.

Mr. Hartley supported the petition, and in doing so explained the mistake which had occurred at Klerksdorp, where Lord Selborne challenged the figures relating to Asiatic traders in Potchefstroom. The figures, which he supplied by telegram to Klerksdorp, related to Potchefstroom and the district. Lord Selborne said the figures were quoted as relating to Potchefstroom alone. The district was a very different matter.

Lord Selborne's Reply

In reply, His Excellency said: On those occasions when I have had the pleasure of meeting representatives of various sections of public opinion, I have generally waited to the end and dealt with each subject in turn, but the procedure in these cases is generally one of convenience, and I think, considering the totally different subjects there are going to be presented, perhaps it would be more convenient if I deal at once with this question of Asiatics. Now this is a matter of very real difficulty, both for His Majesty's Government and for anyone who holds the position of High Commissioner. The aspect of the case, which is, naturally, constantly present to the minds of gentlemen living in this country is the legal aspect and the position there. I think it is altogether advantageous that I should re-state the further aspect of the case which His Majesty's Government is bound to bear in mind. In the first place these men are subjects of the King. They come from a country with which not many of you are familiar, where the King is supreme lord, and where these people on the whole live peaceably and loyally and usefully, and when the tragedy termed "the Indian Mutiny" was settled, her late Majesty Queen Victoria issued a proclamation, promising to those people her protection and, as far as she possibly could, the rights of British citizenship over the world. I do not profess that those were the words, but they are the purport of the proclamation. Then, as the result of it in the late South African Republic, when these people were settled in this country and had been permitted to come into this country, it was the natural part of the Queen's duty, in pursuance of the proclamation, and consequently the duty of her Ministers, to see that these men who had been allowed to come into this country were fairly and justly treated here, and consequently you will find a series of diplomatic incidents right up to the period just before the war, in which His Majesty's Government had maintained what they considered the just rights of those British subjects resident in the Transvaal, and had continued to press President Kruger on the subject. Now, I don't think there is any gentleman in this room, no matter how strong his views may be on this question, who would say it is an honourable thing on the part of His Majesty's Government—having pressed President Kruger up to the period immediately before the war on behalf of these men, in certain aspects of their life—that at the moment the country has become part of His Majesty's dominions, the rights of these men should be taken away. I really don't think people will get up and say that, but they might fairly hold that His Majesty's Government should not have taken up the lines they had taken in the past. But a man's past is his past, and a Government's past is its past, and I don't think any man can say it will be honourable to refuse that interest and protection when the country is British which was given them when it was not. But, although I have thought it my duty to explain this quite plainly, because I want the people to understand it thoroughly, His Majesty's Government recognise the special difficulties of this case. Theoretically, an Englishman or a Boer should have the same position in India as the Indian, and the Indian should have the same position in the Transvaal as the Boer and the Englishman; but practically what do we find? In India we find a country where if the Boer and the Englishman wanted to settle on the land and farm, from racial and climatic conditions they could not do so. The theory breaks down in practice. Now, although the case is not parallel, there are real facts in connection with the existence of the white man in the Transvaal that make it impossible for him to see with satisfaction the complete trade of this country passing into the hands of our Indian fellow-subjects. Facts are facts and must be recognised as such, and although it is painful to me to consider this question in any aspect that may appear exclusive to subjects of my Sovereign coming from India, yet, as statesmen, the members of His Majesty's Government are bound to recognise the facts, and I am bound to recognise the facts, and therefore I say just as there is a certain limitation in practice to the theory of the equal settlement of India by Englishmen

and Indians, so there must in practice be a corresponding limitation to the competition between Indians and white men in this country. Having said that, I want to draw the clearest distinction between Indians who were in this country before the war and any future immigration of them. I know an impression has grown up that there are more Indians than there were before the war, but that is not the case. There are fewer Indians in the Transvaal than there were before the war. No Indians have been allowed to come into the country except those who where here before the war; and as all who were here before the war have not come back, there are fewer here than there were. In a country with frontiers like the Transvaal it would be idle for me to maintain that no Indians ever slip in without a permit, but, having got here, their existence is precarious, and when they are found they are turned back. But although there is no increase of Indians, I admit that there is an increase of licences held by Indians, and that is a result of that decision of the Supreme Court with which we are all familiar. In dealing with this question, I am sure you will all agree the first thing is to try and ascertain the facts and avoid exaggeration. I understood the other day at Klerksdorp that the figures which were given to me regarding Indian traders related to Potchefstroom alone, and, therefore, I said that they were exaggerated figures. Had I known that they related to the district, a much larger area, I could neither have accepted nor denied them. Even regarding the town the figures admitted here are very different to the figures which have been from time to time published in the Press, in speeches and in correspondence. The Indians themselves states that there were 22 licences in this town before the war. That is disputed, and I accept the figures of Mr. Douthwaite, who says there was 12. Mr. Chamney, who visited every address mentioned on the licences, found 24 trading in the town quite recently, therefore at the maximum the number has risen from 12 to 24. That was the general position. You will say to me, "How can we be sure that a further larger number of Indians will not be permitted into this country, and swamp the white trader?" On that subject you may be perfectly assured. No Indians who were not here before the war will be admitted into the country till you have your own Parliament, and by your own representatives you can express your own opinion. (Hear, hear.) I give you that assurance as your Governor and your High Commissioner, and, therefore, the future is in your own hands. When you are in the position of free men, to manage your own affairs by your own representatives, remember what I have said at the beginning, remember the distinction between the men who are now in the country and the men you don't want to come here, remember that honour is as dear to His Majesty's Government and as dear to the King as it is to every individual citizen in the Transvaal, and that in regarding the case of the men who were in the country before the war, it is impossible for that aspect of the case to be left out of sight. Draw the clearest distinction is my advice to you when you come to manage your own affairs, between the men who were in the country before the war, and the men whom you don't want to come into the country at all. If, as I am confident you will as fair men, you regard the case of these men especially, treat them according to the rights which the Courts have decreed to be theirs, you will find no difficulty with His Majesty's Government in safeguarding your future.

Potchefstroom Indians' Statement

Later, after the presentations His Excellency received various deputations, and Mr. Abdool Rahman, Secretary of Potchefstroom Indian Association, read to His Excellency the following representation:—

May it please Your Excellency,—Did we not know that what has been called the anti-Asiatic Vigilance Society is to make representations to Your Excellency with reference to the British Indians, so far as regards Potchefstroom, we would not have given any trouble whatsoever to Your Excellency, especially as we are aware that Your Excellency is to meet very shortly a deputation of the British Indian Association at Johannesburg.

Mr. Loveday it was who stated that Potchefstroom was being inundated with indentured Indians from Natal. To this we beg to give an emphatic contradiction. Some of us know the Natal laws, and we know that is next to impossible for an indentured Indian to escape. In any case not a single instance has been brought forward to prove the statement above referred to.

Another statement was made by the Mayor of Johannesburg when he was here. He is reported to have said that whereas there were nineteen licences issued to Asiatics before the war, now there were ninety-six traders' licences and thirty-seven hawkers' licences. This statement, so far as traders are concerned, is not true. We supplied before the war a list of British Indian traders in the town of Potchefstroom to the British Agent, and there were twenty-two British Indian store in the town of Potchefstroom, as distinguished from the district. We have a true copy of the list that was sent to the British Agent, and we are to-day in a position, not only to give the names, but to locate each of the storekeepers. Seeing that Mr. Goch mentions ninety-six traders' licences in connection with the nineteen before the war we take it that he refers to ninety-six traders' licences for the town of Potchefstroom. If so this is grossly untrue. There are only twenty-four British Indian stores in this town at the present day. We state this with a full sense of responsibility and knowledge, and we challenge our detractors to prove to the contrary.

A third statement that has been made against us in Potchefstroom is with reference to the so-called insanitary condition of our dwellings and shops. These, indeed, speak for themselves but when the charge was made we took the opportunity of showing our places to the District Surgeon of Potchefstroom, and the following is the report that he gave.

"In going through the various premises I am pleased to say I was greatly impressed with the general condition of each place I visited, both internally as well as externally Taking all things into consideration, the back yards are all perfectly clean and sanitary. I saw no accumulation of rubbish, this I understand being carried away daily by the contractor. The bucket system is enforced as in other parts of the town, which is also attended to by the Sanitary Department, and I can find no fault from what I saw. There appears to me to be no overcrowding as regards sleeping accommodation. At the back of each business premises, in addition, I noticed a kind of mess room capable of seating about five to eight persons, and each has its own kitchen, these are also well kept."

We mention these things to show under what disadvantages we have to labour, and what misrepresentations are made against us. We have no hesitation in saying that the whole of the anti-Asiatic agitation is due to trade jealousy. Nothing can be further from our wish than to enter into an unfair competition with the white storekeepers.

Much has been said against our mode of life. We are proud to think that we are sober and simple in our habits, and if thereby we have an advantage over the rival white traders we hardly think that it should be brought out against us in order to traduce and degrade us. It is totally forgotten, in this connection, by those who denounce us, that the white traders have other advantages which we cannot dream of having, namely their European connection, their knowledge of the English language, and their better organizing powers. Moreover, we are able to carry on our trade only because of the goodwill of the poor whites, and our ability to please the poorest class of customers; also we have the support of wholesale European houses. It has been said that our competition resulted in many European shops being closed. We deny this. In the first instance some of the shops that have been closed were not shops with which we could possibly enter into competition, for instance, hairdressers and others. Some general goods stores have undoubtedly closed, but to connect their closing with Asiatic

competition would be unfair as to connect the closing of several Asiatic shops with European competition in this town. There is trade depression all over South Africa, and it has only resulted in getting rid of overtrading that was indulged in soon after the war, based, as it was, on high expectations which have never been fulfilled.

May we also in this connection state that much of the agitation against us is kept up not by bona fide British subjects but by aliens who can have very little indeed to complain of against us. The policy adopted to drive us out of the township is a policy of irritation and insults which though petty in themselves are galling enough to be very much felt by us.

Without the slightest occasion, we are now served at special counters in Post Office. We are debarred from having a breath of fresh air in a park which is called a "public" park, and which is kept up from rates which we are called upon to pay in common with other citizens. We mention these instances to draw your Excellency's attention to the awkward position in which we are placed without any fault of ours. No opportunity is missed of degrading us and humiliating us. We do not wish to burden your Excellency with such other instances. We have a right, we submit, to expect the British Government to protect us from such humiliation, and insure for us that freedom to which, as loyal British subjects, we are entitled wherever the Union Jack flies.

We beg to thank Your Excellency for giving us a patient hearing, and in conclusion hope that as a result of your Excellency's visit to this township there will be an an amelioration in our condition.

Lord Selborne's Reply at Krugersdorp

At Krugersdorp on Monday last, petitions were presented from the town with regard to Indians. Lord Selborne in reply, says the *Star*, said he would first deal with the question of Asiatics, and the first necessity in dealing with this matter was to make sure of their facts. Certain points in the address had excited his attention. It was stated that under the old regime the law was such that an influx of Asiatics was impossible. Now, that was a mistake. There was no law whatever against the influx of Asiatics, and if any gentleman could show him what steps President Kruger took to stop the influx of Asiatics it would be a matter of historical interest to him.

Law No. 3 of 1885 provided for the registration of all immigrant Asiatics on payment of a fee which at the time of the outbreak of the war was £3. As a matter of fact the chief increase in the number of Asiatics in this country took place between 1895 and 1899. The fact was there was no law providing for the entrance of Asiatics. It was very difficult, if not impossible, to ascertain accurately how many Asiatics were in the country at the outbreak of the war. The Indian Association stated that there were 15,000 adults. He merely stated that, not knowing whether it was correct or not. The registration law was very laxly enforced, and many of the Asiatics in the country were not registered. Now, what had happened since the war? A certain number of Asiatics did not leave the country during the war, and were here still, but a much larger number did leave, and it was these men only that the Government allowed to return, and, as they knew that there were still a considerable number of Asiatics who were here before the war and had not returned, therefore it was a fact that there were now fewer Asiatics in the country than before the war.² It was not fair to charge the present Government with having permitted an influx of Asiatics, which the late Government did not permit. The late census gave the total of Asiatics, men, women and children, at just under 12,000.

Lord Selborne then admitted that more trading licences were now held owing to the decision of the High Court, and passing on to deal with the general question, he said that no one could feel more strongly than he did the intense political necessity of encouraging as far as possible an increase in the white population of this country—(applause)—and it was necessary to see that the white population was not diminished or its increase retarded by the peculiar circumstances of Indian trading competition. It was suggested in the address that the Indians who were already in the country should be expelled from it, and, as it was the last thing he wished that on any subject there should be any misunderstanding between him and the people of this country, let him say once and for all that he would have no hand in that. (Applause.) He said that on the simple ground of a man of honour. For what was the history of the case? As regarded the Indians already in the country before the war the British Government over and over again pressed on the Government of the South African Republic measures for the amelioration of the condition of the British Indians already in the country, and asserted its duty to protect them. They might approve or disapprove of that action of Her late Majesty's Government. So far as he was aware it was undoubtedly approved by the general body of the British public opinion in South Africa. Now he asked them, as fair men, would it be consistent with honour, if, now that the country belonged to the British Empire, the Government and himself, as representing the King, were to turn round and deal with the British Indians in the country differently to the manner in which they always pressed President Kruger to deal with them? (Applause.) Therefore, he drew the widest distinction between the British Indians already in the country and any question of admitting any fresh ones. He had stated frankly his view about those who were in the country before the war. He had said that no others were being allowed to come in, and he now told them further that they might be perfectly certain that no additional ones, who were not here before the war, would be allowed to come in before they had their own Parliament and could settle the matter for themselves (Applause.) Personally he had no doubt that if they would put themselves into the position of the British Government and treat fairly those already in the country, the British Government would put itself into their position, and pay the greatest attention to their views as to any future admission.

Facts and Comments

THE DURBAN TOWN COUNCIL, like ancient Gaul, is divided into three parts: the committees, the Whole Council Committee, and the Whole Council. It is because of the joint existence of the last two of these three that the public is kept so much in the dark.

A PUBLIC EXAMPLE.—Our Potchefstroom correspondent informs us that on Sunday, the 24th ult., a meeting was held at Mr. Abdool Rahman's premises in honour of Mr. Abdool Cassim Caji Sale Mahomed, on the occasion of his departure for India. Mr. Mahomed recently donated a small property to the local mosque. Several eulogistic speeches were made, to which Mr. Mahomed replied in suitable terms.

INDIAN MAILS.—The German East Africa Liner, *Bundesrath*, will sail for Bombay direct, on or about Oct. 14. The *Somali* will sail on or about 28th Oct. for Porbandar and Bombay. Mr. Osman Ahmed, Grey Street, Durban, is the Agent.

The India-African Liner *Ghazipur*, taking passengers, will leave Durban for Calcutta on or about November 5th. Messrs. B. Ebrahim Ismail & Co., Commercial Road, Durban, have the arrangements for Indian passengers.

THE CHINESE BOYCOTT.—Captain MacKinley, of the Steamer Ardandearg, has arrived from Chefu, and reports that a strong anti-American feeling exists among the Chinese there.

On it becoming known that the Ardandearg was discharging American oil a mob attacked the ship and broached the oil cases. The steamer was saturated with oil, which literally poured out of the scuppers.

Capt. MacKinley had an anxious time lest the mob should fire his ship. He says the steamer Sierra Blanca had a similar experience.—*Natal Witness.*

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૧૪ મી અકટોબર, ૧૯૦૫. અંક ૪૧

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૧૪ મી આકટોબરથી તા૦ ૨૦ મી અકટોબર સુધી ઈ૦ સ૦ ૧૯૦૫.

હીંદુ—આશો વદ ૧ થી, આશો વદ ૭ સુધી, સંવત ૧૯૬૧

મુસલમાની—તા. ૧૪ સાબાનથી તા. ૨૦ સાબાન. સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	ખ્રીસ્તી તારીખ	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્ય અસ્ત ક. મી.
શની...	૧૪	૧	૧૪	૫ ૨૩	૬ ૩
રવી...	૧૫	૨	૧૫	૫ ૨૨	૬ ૪
સોમ...	૧૬	૩	૧૬	૫ ૨૧	૬ ૪
મંગળ	૧૭	૪	૧૭	૫ ૨૦	૬ ૫
બુધ...	૧૮	૫	૧૮	૫ ૧૮	૬ ૫
ગુરૂ...	૧૯	૬	૧૯	૫ ૧૭	૬ ૬
શુક્ર...	૨૦	૭	૨૦	૫ ૧૬	૬ ૭

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

શનીવાર તા૦ ૧૪ અકટોબર, ૧૯૦૫.

ડરબનમાં મરકી.

અમારા જાણવામાં આવ્યું છે કે ડરબનમાં કેટલેક ઠેકાણે ઉંદરો મરે છે અને વખતે મરકીના કેસો પણ થયાં હોય. છીંડી સુધી મરકી પહોંચી ગઇ છે. એટલે નાતાલમાં આવે તો નવાઇ નથી. મરકી એ હિંદી દરદ છે ઘણે ભાગે આપણા લોકોમાંજ લાગુ પડે છે એટલે આપણાં લોકોએ બહુજ સાવચેત રહેવાનું છે જ્યાં જ્યાં ગંદકી અને માણસોનો ભરાવો જોવામાં આવે છે ત્યાંજ તેનું જોર રહે છે. એટલે આ બંને વાત ઉપર બહુજ ધ્યાન દેવાનું છે બાકાનો બચાવ કરવા સારૂં અતી સંકડાસથી રહેવું એ બહુ ભુલ ભરેલું છે. અને આળસને લીધે અથવા લોભને લીધે ગંદકી રહેવા દેવી એ મહા પાપ છે. આપણે પોતે શરીરે સ્વચ્છ રહેવું એ બસ નથી. આપણી રહેવાની જગ્યા તથા આસપાસનો ભાગ પણ તદન સાફ રહેવા જોઇએ. વળી જ્યાં જ્યાં મરકીની ધાસ્તિ સરખી લાગે તે જગ્યાની ખબર સરકારને આપવાની જરૂર છે. એમ નહિં થાય તો જરા જેટલામાંથી મોટું થઇ પડશે. દરદ ઢાંકી રાખવાથી ઝપાટાબંધ ફેલાશે અને સખ્તાઇ વધશે. તે સહન કરવી મુશ્કેલ પડશે. આગેવાનોની આ બાબતમાં ચોખ્ખી ફરજ છે તે તેઓએ અદા કરવી જોઇએ.

લોર્ડ સેલબોર્નની મુસાફરી.

લોર્ડ સેલબોર્ન ટ્રાંસવાલમાં મુસાફરી કરી રહ્યા છે, તે નામદાર સાહેબ ઝીરસ્ટ, ક્રુગર્સ ડોર્પ રસ્તનબર્ગ, કલાર્કસડોર્પ વિગેરે જગ્યો ઉપર ગએલા. તેમાં જુદે જુદે ઠેકાણે બીજા માનપત્રોની સાથે તેઓને હિંદી કોમ તરફથી પણ માનપત્રો મળેલા. આ બધાનો હેવાલ અમે સંપુર્ણ અંગ્રેજી વિભાગમાં આપી ગયા છીએ હિંદી બાબત પહેલી ચરચા ઝીરસ્ટમાં થઇ, ત્યાં તેઓ સાહેબ બોલી ગયા કે, લડાઇ પહેલાં જેટલા હિંદીઓ ટ્રાંસવાલમાં હતાં તેનાં કરતાં હાલ ઘણાં ઓછા છે એટલે ટ્રાંસવાલમાં ઘણાં હિંદીઓ ભરાયા છે એમ કહેવું ભુલ ભરેલું છે. ત્યાર બાદ ઓટોસહુપમાં મી. કુન નામના માણસે ચરચા કરી. અને જણાવ્યું કે, હિંદીઓ ઉલટું ટ્રાંસવાલમાં બહુ જોર કરશે; અને બધા ધંધા છીનવી લેશે. તેનો જવાબ આપતાં લોર્ડ સેલબોર્ને લાગણી બતાવી. રસ્તનબર્ગમાં તેઓ સાહેબને હિંદીઓ તરફથી પહેલું માનપત્ર મળ્યું. તેમાં ખાસ જણાવવામાં આવ્યું કે રસ્તનબર્ગમાં હિંદી અને ગોરા વચ્ચે કંઇ દ્વેષ નથી અને એવી ઇચ્છા બતાવી કે હિંદીઓ ઉપર પડતી તકલીફો તેઓ સાહેબ દુર કરશે. ત્યાર બાદ કલાર્કસડોર્પનાં હિંદીઓ તરફથી એ સાહેબને માનપત્ર આપવામાં આવ્યું. તેમાં જણાવ્યું કે બ્રિટીશ ઇન્ડીઅન એસોસીએશન તરફથી ડેપ્યુટેશન થોડી મુદતમાં મળવાનું છે એટલે તેઓ સાહેબને વધારે કહેવા પણું રહેતું નથી. કલાર્કસડોર્પનું એડ્રેસ સારી રીતે શણગારેલ હતું. અને મોરોક્કો લેધરની બાંધેલી મખમલની જુંગળીની અંદર ઘાલીને આપવામાં આવ્યું હતું. કલાર્કસડોર્પમાં ચેમ્બર ઓફ કોમર્સ તરફથી હિંદીઓની સામે મોટો કાગળ પત્ર રજુ કરવામાં આવેલો. તેમાં ઘણી હકીકત લખેલી છે. તેનો જવાબ આપતાં તેઓ સાહેબે જણાવ્યું કે કલાર્કસડોર્પનાં ચેમ્બરે જે આંકડા રજુ કર્યા તે બરોબર નહોતા તેમનાં કહેવાનો એવો ભાવાર્થ પણ હતો કે જે હિંદીઓ હાલમાં ટ્રાંસવાલમાં વસે છે તેઓને તકલીફ નહિં પડવી જોઇએ. આ બાબતમાં મુખ્યત્વે કરીને નવી કાઉનસીલ ટ્રાંસવાલમાં મળશે તેને કાયદા કરવાનો હક રહેશે. કલાર્કસડોર્પથી નીકળી તેઓ સાહેબ પોચેસ્ટ્રુમ ગયા ત્યાં પણ તેઓ સાહેબને હિંદી કોમ તરફથી બબ્બકાદાર માનપત્ર ચાંદીથી મઢેલી મખમલની જુંગળીમાં આપવામાં આવ્યું તે ઉપરાંત વળી તેમને હિંદી ડેપ્યુટેશન પણ મળ્યું. તેની અંદર મી લાવડે તથા ગોકનાં જુઠાણાનો પુરતો જવાબ અપાએલો છે. મી. ગોકના હિસાબ પ્રમાણે લડાઇ પહેલાં પોચેસ્તરૂમમાં ૧૯ હિંદી વેપારી હતા ડેપ્યુટેશને બતાવી આપ્યું કે ૨૨ વેપારી હતા.

મી. ગોકે કહ્યું કે હાલ પોચેસ્ત્રુમમા ૯૦ વેપારી છે. ડેપ્યુટેશને બતાવ્યું કે ગામમાં માત્ર ૨૩ દુકાનો છે. વળી હિંદીઓ ખરાબ હાલતમાં નથી રહેતાં એ બાબત ત્યાંના ડીસટ્રીક સારજનનું સરટીફીકેટ પણ વાંચી સંભળાવ્યું. વળી ડેપ્યુટેશને બતાવ્યું કે પોચેસ્ત્રુમમાં જેમ ગોરાઓની દુકાનો બંધ થઇછે તેમજ હિંદીની પણ થઇછે. એટલે તેમા કંઇ અનુમાન નથી થઇ શકતું કે હિંદીઓને લીધે ગોરાઓની દુકાન બંધ થઇ. આપણી ક્રુગર્સડોર્પમાં તે નામદારને હિંદીઓએ માનપત્ર ભેટ કર્યું તે પણ નકસીદાર હતું. અને તે વળી તદન ચાંદીની ભુંગળીમાં રાખવામાં આવ્યું હતું. દરેક જગ્યાએ તેઓ સાહેબે હિંદીઓને આવકાર સારો આપ્યોછે. આ પ્રમાણે હિંદીઓ તરફથી જુદા જુદા ગામમાં નામદાર હાઇકમીશનરને માન અપાયું તે ઠીકથયું છે. અને તેની અસર બંને સારી થવા વિના રહેશે ન જોઇએ.

નીમક ઉપરનો કર.

નામદાર પ્રીન્સ ઓફ વેલ્સની આવતાં નવેમ્બર માસની મુસાફરી વખતે હિંદુસ્તાનમાં એ બાદશાહી મુલાકાત હમેશ માટે યાદ રહી જાય, તેમજ હિંદુસ્તાનના લોકોને સંતોષ આપવા માટે નીમક ઉપરનો કર તદન માફ કરવામાં આવનાર છે. એ ખબર મજબુત પાયા ઉપરજ આવ્યા હશે, અને તે ખરી પડે એવો દરેક હિંદીવાન ખરા અંતઃકરણથી ઇચ્છશે.

નાતાલનો દુકાન બંધ કરવા બાબત કાયદો.

આ કાયદો નાતાલ ગવરમેન્ટ ગેઝેટમાં બહાર પડી ચુકેલો છે તેમાંથી જરૂરની કલમનો તરજુમો અમે નીચે આપીએ છીએ.

૧. આ કાયદો ૧૯૦૬ ના જાનેવારીની પહેલી તારિખથી શરૂ થશે.

૩. આ કાયદો દરેક બરો એટલે જ્યાં મ્યુનીસીપાલીટી કે લોકલ બોર્ડ હોય ત્યાં, બરોની પાસે ૫ માઇલ સુધીના ગામમાં અને ગવરનર જે બીજા ગામને લાગુ પાડે ત્યાં અમલમાં આવશે.

૫. બધી દુકાનો.

(અ). દરેક રવિવારે અને બીજા જાહેર હોલીડેને દિવસે આખો દહાડો બંધ રહેશે.

(બ). દર સોમવાર, મંગળવાર બુધવાર તથા ગુરવારને દિવસે સાંજના ૫–૩૦ વાગતે બંધ કરવી.

(ક). દર શુક્રવારને દિવસે રાતના દસ વાગતે બંધ કરવી.

(ડ). દર શનિવારે બપોરના બે વાગતે બંધ કરવી.

૬. જ્યારે દુકાનો બંધ થાય ત્યારે ફેરી વાળાનું પણ કામ બંધ કરવું.

૭. આ કાયદો એકલાં દારના પીઠાં હોય તેને લાગુ નહિં પડે.

૮. ખાવાની જગ્યાઓને તથા જ્યાં તાજું દુધ ફ્રુટ ફુલ તથા શાક વહેંચાય તે દુકાનોને લાગુ નહિં પડે. તેજ પ્રમાણે બીડી તમાકુ વેચનારની દુકાન, રોટી કે મીઠાઇ વાળાની દુકાન, કફન વહેંચનારની દુકાન, પરચુરણ આર્ટીકલ વેહેંચનારની દુકાન, તથા કસાઇની દુકાનને લાગુ નહિં પડે.

સોમવારથી શનિવાર સુધીમાં કેમીસ્ટની દુકાન રાતના આઠ વાગતે બંધ કરવી જો કે ત્યારબાદ પણ ખાસ કારણને સારૂ દવા વહેંચી શકે છે.

હજામની દુકાનો સોમવારથી જુમા સુધી સાંજના સાત વાગ્યે બંધ કરવી શનિવારે સાંજના દશ વાગ્યે બંધ કરવી અને રવિવારે કે બીજા હોલીડેને દિવસે બિલકુલ ખોલવી નહિં.

૯. સ્ટીમરોને લગતી દુકાનો અથવા તો ખાસ દુકાનો કે ખાસ જગ્યોની દુકાનોને પુરતા કારણ સારૂ ખોલવાનો હુકમ ગવરનર ગેઝેટમાં નોટીસ બહાર પાડી હુકમ આપી શકે છે.

૧૦. ૨૨ મી ડીસેમ્બરથી ૩૧ મી ડીસેમ્બર સુધી બિલકુલ આ કાયદો લાગુ નહિં પડે.

૧૧. રવિવાર શિવાયના બીજા જાહેર રજાના દિવસને આગલે દહાડે દુકાનો રાતના ૧૦ વાગતાં સુધી ખુલી રાખવાની રજા છે અને ન્યુકાર્સલને પહેલાને દહાડે ડરબન મેરીટ્સબર્ગ શિવાય બીજા ગામમાં ૫–૩૦ વાગ્યા સુધી ખુલી રાખવાની રજા છે.

૧૩. આઠમી કલમમાં બતાવેલી દુકાનમાં માણસોની પાસેથી દર અઠવાડીએ ૫૪ કલાકથી વધારે કામ લેવાની મનાઇ છે.

૧૪. બંધ કરવાનો વખત વીત્યા પછી નવા કોઇ ઘરાકને માલ વેચવો નહિં પણ જે ઘરાક તે વખતે હાજર હોય તેને અરધા કલાક સુધી દુકાનમાં બારણાં બંધ કરીને રાખવાની છુટ છે.

૧૫. આ કાયદાનો ભંગ કરવાને સારૂ દુકાનદાર અથવા તો તેના માણસની ઉપર કામ ચલાવી શકાય છે પણ બન્નેની ઉપર નહિં.

૧૬. જે માણસ આ કાયદાનો ગુન્હો કરશે તેનો ૫ પાઉંડ સુધી દંડ થશે. માજીસ્ટ્રેટે આવા દરેક ગુન્હાની ખબર લાઇસેન્સ આપનાર અમલદારને આપવી. જે માણસ આ કાયદાનો ગુન્હો એક વર્ષમાં બે કે તેથી વધારે વાર કરે તેનો લાઇસેન્સ મેજીસ્ટ્રેટ ત્રણ માસ સુધી રદ કરી શકે છે.

ગુન્હો થયા પછી એક મહિનો વીતી જાય તો પછી ગુન્હેગાર ઉપર કામ નહિં ચલાવાય.

બેસુટોલેંડમાં હિંદી વેપારીઓને શાબાસી.

પીચીસ બેંકમાં મી. ઇ. એચ. મહમદની દુકાનમા એક મીટીંગ ભરવામાં આવી તેમાં મસજીદ બનાવવાનો વિચાર ચલાવ્યો પણ વેપારીઓ બધા છેટે છેટે રહેછે તેથી એવો ઠરાવ કરેલો છે કે અમુક દિવસે એજ વખતે જુદે જુદે ઠેકાણે ઇબાદત કરવી. દરેક વેપારીએ વળી હિંદુસ્તાનના ગરીબ ગુરબાઓને સારૂ એક ફંડમાં પૈસા ભરવાનો ઠરાવ કરેલો છે. અને તે એકે દરેક અનાજના બસ્તા વેંચાય તેની ઉપર અડધી પેની આપવી દરેક જાનવર વેંચાય તેની ઉપર પોણી પેની આપવી. મી. એ ગફુર આમંડલીના સેક્રેટરી થયાં છે. આ પ્રમાણે ખબર રૂટરના એજંટે દરેક છાપામાં આપી છે.

લોર્ડ સેલબોર્નનું પોચેસ્તરૂમમાં ભાષણ.

લોર્ડ સેલબોર્નની મુસાફરીનો હેવાલ અમે બીજી જગ્યાએ આપ્યો છે પણ તેઓ સાહેબે પોચેસ્તરૂમમાં કરેલું ભાષણ એટલું બધું અગત્યનું છે કે તેનો વિચાર અહિં નોખો કરવાની જરૂર છે. હિંદીઓ ની સામે થએલા ઇંગ્રેજોને સેલબર્ન સાહેબે એમ જણાવ્યું છે કે જ્યાં સુધી નવી ધારાસભા ટ્રાન્સવાલમાં મળશે નહિં ત્યાં સુધી એકે પણ નવા હિંદીને દાખલ કરવામાં નહિં આવે એટલે કે જે માણસ ટ્રાન્સવાલનો જુનો રહિશ નહિં હોય તેવા માણસને એક વરસ સુધી ટ્રાન્સવાલમાં ગરવાની આશા ન રાખવી મોટા વેપારીને વિશ્વાસુ નોકર ન મળતો હોય અને હિંદુસ્થાનથી બે લાવવો હોય તો તેને રજા નહિં જે એક વરસ પછી પણ મળશેજ એવી ખાતરી નહિં જો આ વિચાર સેલબર્ન સાહેબના કાયમ રહે તો તેઓ સાહેબના આવવાથી હિંદીને લાભ થશે એમ આપણે માનતા હતા તે નકામુ થઇ પડ્યું. બ્રિટીશ ઇંડિઅન એસોસીએશનનું ડેપ્યુટેશન તે નામદારને નવેમ્બરના બીજા હફતામાં મળવાનું છે ત્યારે ચોખ્ખી ખબર પડી રહેશે. વળી લોર્ડ સેલબર્ને એમ જણાવ્યું કે પોચેસ્તરૂમમાં લડાઇ પહેલા ૨૨ હિંદીઓ હતા એ પોચેસ્તરૂમના હિંદીઓની વાત બરોબર નથી પણ માત્ર ૧૨ હિંદી લાઇસેન્સ હતી. ૨૨ હિંદી વેપારી હતા એ વાત તો ચોકસજ. તેથી લાઇસેન્સ હતી કે નહિ એ ચોકસ કરવાની જરૂર નથી લાઇકમીશનરને લાઇસેન્સ વિના પણ હિંદીઓ વેપાર કરતા હતા એ વાત કોઇએ જણાવેલી લાગતી નથી.

ગયા અઠવાડીઆમાં કલકત્તા શહેરના જુદા જુદા ભાગોમાં કેટલીક સભાઓ મળી હતી જેમાં સખ્યા બંધ લોકો એકઠા થયાં હતાં તેઓએ બંગાળાના ભાગ પાડવાની હિલચાલ તરફ ઘણીજ ઇતરાજી બતાવી હતી. હિંદુસ્થાનના બીજા ભાગોમાં પણ આવીજ લાગણી જણાવવા સેંકડો સભાઓ મળે છે અને અંગ્રેજી માલ નહિં વાપરવા બાબત લોકોની લાગણી સજ્જડ થતી જાય છે.

હવામાં ફેરફાર માપવાનું યંત્ર—અનુભવી તથા કેળવાયલા ખરવાડો માને છે કે ઘેટાપરની ઉન તે સૌથી ચોકસ બેરામીટર (હવાનો ભાર માપવાનું યંત્ર) છે. તે ઉન જેમ વધારે ગુંચળુ વળે છે તેમ તેમ હવા વધારે પાતળી થવાનું સુચવે છે.

શેઠ ઉમર હાજી આમદ ઝવેરીના માનમાં મેળાવડો.

[અમારા ખબર પત્રી તરફથી.]

પીટર્સબર્ગ તા. ૧ અક્ટોમ્બર ૧૯૦૫.

આ હાલે અત્રે ડરબનના જાણીતા શેઠ હાજી ઉમર હાજી આમદ ઝવેરીની સાથે પ્રીટોરીયાના શેઠ હાજી ઇસ્માઇલ હાજી અબા, શેઠ આહમદ તૈયબ, શેઠ હાજી મુસા, હાજી ખાન મામદ તથા શેઠ હાજી ઉમર ખાન મામદ પધાર્યા છે. તેમને આદાર આપવાને અત્રેના જાણીતા વેપારીઓ સ્ટેશન ઉપર ગયાં હતાં. તેજ દિવસે સાડાત્રણ બજે તેમને મી. ખંડેરીયાને ત્યાં ટી પાર્ટી આપવામાં આવી હતી, અને તેમાં અત્રેના શેઠીયાઓને પણ નીમંત્રણ કરવામાં આવ્યું હતું. ટી પાર્ટીનો ઠાઠ ઠીક જોવામાં આવ્યો હતો પરોણાગતનો શેઠ ઉમર વિગેરે શેઠીયાઓએ મી. ખંડેરીઆનો આભાર માન્યો હતો.

તા. ૧ લી અક્ટોમ્બરે અહીંના જાણીતા શેઠ મેસર્સ જે. સી. એસ. વલીને ત્યાં તેઓ સાહેબને ટી પાર્ટી આપવામાં આવી હતી; રવિવારનો દિવસ હોવાથી સર્વ નાના મોટા મુસલમાન તથા હિંદુ ગ્રહસ્થો સર્વ શેઠીયાઓની મુલાકાત લઇ શક્યા હતાં. શેઠ જુસબ હાજી વલીએ મુસલમાન તથા હિંદુ બને વર્ગને પોતાના ધર્મ સંબંધી કોઇ પણ જાતનો બાદ ન આવે તેવી ગોઠવણ કરી હતી. ચાહ તથા ડીનર પુરું થયાં બાદ પાન સોપારી વિગેરે વહેંચવામાં આવ્યાં હતાં; બાદ શેઠ ઉમરે તથા સર્વ આવેલ પરોણાઓએ તેમનો આભાર માન્યો હતો. હિંદુ તથા મુસલમાન એકજ ઠેકાણે આવા મેળાવડામાં એકઠા થએલા જોઇ શેઠ ઉમરે ઘણી ખુશાલી બતાવી હતી, ને આવીજ રીતે સંપ સંપીને રહેવાની ખાસ આ દેશ ખાતે જરૂર છે તેને માટે ઘણી સરસ સુચના કરી હતી. તેને ટેકો આપી મી. ખંડેરીઆએ સંપ તથા છાપા માટે સારું વિવેચન કર્યું હતું. છેવટ શેઠ ઉમર તથા આવેલા મીજમાને આજ સાંજની ટ્રેનમાં ઉપડી જવા રજા માગી હતી. તેમને એકજ દિવસ વધારે રહી જવા માટે સર્વ ગ્રહસ્થો તરફથી આજીજી કરવામાં આવી હતી, પરંતુ તેમને અગત્યના કામસર જવા જરૂર જણાવી બાદ મેળાવડો વિસર્જન થયો હતો. મજકુર પરોણાઓને શેઠ કાસમ તૈયબ, શેઠ તારમામદ તૈયબ, તૈયબ મામદ તથા શેઠ હાજી કાસમ હાજી મોતી તરફથી મીજમાની આપવામાં આવી હતી.

મોલવી સયદ અબદુલ કાદર બીન સૈયદ હસન વાયજી સાહેબના માનમાં મેળાવડો.

[અમારા ખબર પત્રી તરફથી.]

કેપટાઉન તા. ૨૯-૯-૧૯૦૫.

સદરહુ મોલવી સાહેબ આજ ચાર મહિના થયાં અત્રે પધાર્યા હતા અને નામદાર મી. યુસફ ગુલ સાહેબને ત્યાં ઉતારો લીધો હતો આજ દિવસ સુધી સદરહુ મોલવી સાહેબે ઘણીજ વાયજ નસિહત કીધી અને લોકોના દીલ ઉપર ઘણીજ અસર કરી છે. સદરહુ મોલવી સાહેબને ઘણીજ બક્ષીસ મળેલ છે. મી. યુસફ ગુલ સાહેબ તથા મી. આમદ ગુલ સાહેબ તરફથી તથા બંગાળીઓની જમાત તરફથી અને બીજા ગ્રહસ્થો તરફથી ઘણી બક્ષીસો મળેલી છે. બીજા કોઇ મોલવી સાહેબને માન નહિં મળેલું એટલું માન પામી સદરહુ મોલવી સાહેબ આજ રોજ પોર્ટ એલીઝાબેથ વિદાય થયા છે. વિદાયગીરીનું માન આપવાને સ્ટેશન ઉપર ઘણાં લોકો હાજર હતાં જે વખતે મુનસી મલેક હયાતે [illegible] ઉપર એક અસર કારક ભાષણ આપ્યું હતું. મી. યુસફ ગુલ સાહેબના છોકરા જે કે હાલમાં ઇંગ્લાંડમાં અભ્યાસ કરે છે અને તે મેટ્રીકની પરીક્ષામાં પહેલે નંબરે પસાર થયા તે બાબતની મી. ગુલને મુબારકબાદી આપી હતી. ત્યાર બાદ મોલવી સાહેબ એક ફારસીમાં કસીદો પઢયાં હતાં. ત્યાર બાદ મુનસી મલેક હયાતના ભાષણને મી. યુસફ ગુલ સાહેબ અને બીજા ગ્રહસ્થોએ ટેકો આપી અસર કારક ભાષણ આપ્યું હતું. મોલવી સાહેબે પોતાને મળેલ માનને ખાતર બધાનો ઉપકાર માન્યો હતો. તેમજ મુનસી હયાતે બધાનો ઉપકાર માન્યો અને ઘણી ખુશી વચ્ચે મેળાવડો વિસર્જન થયો હતો.

પાચેફસ્ટ્રુમમાંથી એક ખબર પત્રી લખી જણાવે છે કે ગયા રવીવાર તા. ૨૪ મી સપટેંબર ના રોજ મી અબદુલ કરીમ હાજી સાલેમહમદ જેઓ થોડા રોજમાં હિંદુસ્થાન તરફ જશે, તેમના માનમાં મી. અબદુલ રહેમાનના મકાનમાં એક જાહેર મેળાવડો થયો હતો. મી. અબદુલ કરીમ હાજી સાલેમહમદ તરફથી આ શહેરની મસજીદ ને એક નાની મીલકત બક્ષીશ કરવામાં આવી હતી. સભામાં કેટલાક ભાષણો કરવામાં આવ્યા હતા જેનો મી. અબદુલ કરીમ હાજી સાલેમહમદ તરફથી ઘણા યોગ્ય ઉત્તર આપવામાં આવ્યો હતો.

નાદારી કોર્ટની નોટીસો વિગેરે.

ન્યુ ગ્લાસગોવાળા દી ઇંડિઅન રામસરૂપની મીલકત નાદાર મીલકત તરિકે ગણવાની અરજી તા. ૧૭ મી. અકટોમ્બર ૧૯૦૫ ના રોજ વેરૂલમની કોર્ટમાં તેના વકીલ તરફથી દાખલ કરવામાં આવશે.

સાઉથકોસ્ટ જંકશનવાળા સ્ટોર કીપર ઓધાની મીલકત નાદારી કોરટ પાસે રજુ કરવાની અરજી મજકુર નાદારના વકીલ તરફથી તા. ૩૦ અકટોમ્બર ૧૯૦૫ ના રોજ ડરબનની સરકીટ કોરટ આગળ રજુ કરવામાં આવશે.

અમલાઝી વિભાગના દી. ઇંડિઅન ગીસીઆવનની મીલકત નાદાર મીલકત તરીકે ગણવાની અરજી તા. ૨૩ મી અકટોંબરના રોજ ડરબનની સરકીટ કોર્ટમાં રજુ કરવામાં આવશે.

ઇગોગોવાળા સ્ટોર કીપર હુસેન આમદના લેણદારોની સભા ન્યુકેશલ માજીસ્ટ્રેટની કોરટમાં તા. ૯ મી અકટોમ્બરના ૧૧ વાગે મળશે. જે વખતે જી. એમ. રેડીની જગ્યાએ ન્યુકેશલવાળા શેખ અમીરને ટ્રસ્ટી નીમવામાં આવશે. અને બીઝનેસ વેહેંચીને લેણદારોને ભાગે પડતું વેહેંચી આપવા બાબત વિચાર કરવામં આવશે આમ કરવાથી પાઉંડે દશ શિલીંગ મળવા વકી છે.

રીચમંડ વાળા એમ. એ. પારેખની કુ. નો બીજો વહીવટ અને વહેંચણી સુપ્રીમ કોર્ટના માસ્તરની કોર્ટમાં રજુ કરવામ આવેલ છે. જ્યાં તે તા. ૧૮ મી અકટોંબર સુધી તપાસણી માટે રહેશે. અને ત્યાર બાદ તે કનફર્મ થશે. તેની નકલ રીચમંડની માજીસ્ટ્રેટ કોર્ટમાં રજુ કરેલી છે.

Durban Hindu Smashan Fund.

NOTICE.

I have respectfully to inform the Hindu public that in consequence of my impending departure to India, I have to tender my resignation as one of the trustees, and members of the said Fund, and its managing committee.

Durban, Oct 9th, 1905

V. I. GHEEWALA.

હું મુલક જનાર હોવાથી હિંદુ પબ્લીકને માન પુર્વક જણાવું છું કે, મજકુર ફંડના એક ટ્રસ્ટી તરીકેનું અને તેના વ્યવસ્થાપક મંડળીના એક મેમ્બર તરીકેનું રાજીનામુ આપું છું.

ડરબન તા. ૯-૧૦-૧૯૦૫.

સહી વજેરામ ઇચ્છારામ, ઘીવાળા.

સર હેનરી લોરેન્સ.

આ મહાન પુરૂષ ૧૮૦૬ ના જુનની ૨૮ મી તારીખે સીલોનમાં જન્મ્યો હતો. તે મથુરા શહેરમાં જન્મેલો. તેથી તેની માએ તેને મશ્કરીમાં મથુરાનો હીરો એમ નામ આપ્યું અને તે ખરેખરો હીરોજ નીવડ્યો. ૧૮૨૩ ની સાલમાં તે કલકત્તે આવ્યો ને બેંગાળ આર્ટીલરીમાં તેને નોકરી મળી. પહેલું જવાબદારીનું કામ તેને બરમાંની પહેલી લડાઇમાં મળ્યું. આ લડાઇની અંદર પોતે પોતાની ફરજ બજાવતાં માંદો પડ્યો અને વિલાયત જવું પડ્યું. ત્યાં રમત ગમતમાં વખત ગાળવાને બદલે તેણે અભ્યાસમાં વખત ગુજાર્યો. ૧૮૩૦ ની સાલમાં તે પાછો હિંદુસ્થાન આવ્યો અને પોતાની પલટણમાં દાખલ થયો. તે વખતે તેણે હિંદુસ્થાની તથા ફારસીનો અભ્યાસ કર્યો. પોતે પોતાનો ખાનગી વખત એકાંતમાં ગાળતો. આનું એક કારણ એ હતું કે પોતાની માને સારૂં બની શકે એટલા પૈસા બચાવવા. તેણે આવા વખતે મોટી જવાબદારીની નોકરી મળી. ઈંગ્લાંડમાં પોતાની માંદગીને વખતે જે શીખેલ હતો તેનો પુરતો ઉપયોગ કર્યો. વાયવ્ય પ્રાંતમાં લોકની ઉપર કર નાખવાની બાબતમાં તેણે માપણીનું કામ સોંપવામાં આવ્યું. લોરેન્સની ખરી ખુબીઓ આ વેળા જોવામાં આવી. પોતે લડવૈયો હતો છતાં તેનું હૈયું ઘણું નરમ તથા દયાળુ હતું. માપણીનું કામ કરતા ગરીબ લોકોના સંબંધમાં આવવાનું બન્યું. આથી તે રૈયતની લાગણી રૈયતના રીવાજો સમજી શક્યો. લોકોના જેવો થઇને તેઓની સાથે હળતો મળતો. પોતે અત્યંત મહેનતુ તથા ખંતીલો હતો તેથી તેના તાબાના આળસુ માણસો તેનો દ્વેષ કરતા. માણસો કામ ન કરે તો તેની ઉપર સખતાઇ વાપરતા ને અચકાતો નહિં. તેજ વખતે એક માપણીવાળાએ મોટી ભુલ કરી તેથી તેની ભુલ સુધારવાને સારૂ પાછો જવાનો હુકમ કર્યો. જ્યાં જવાનું હતું તે જગ્યા દશ માઇલ છેટી હતી તેથી માપણીદારે જવામાં આનાકાની કરી આ ઉપરથી તેને ડોલીમાં બેસાડીને મોકલ્યો. પોતે હઠીલો હતો તેથી આમ છતાં કામ કરવાની ના પાડી એટલે લોરેન્સે એક આંબાના ઝાડની ઉપર તેને બેસાડ્યો અને નીચે ખુલ્લી તરવારથી બે માણસોને ઉભા રાખ્યા. માપણીદાર જ્યારે ધ્રુજ્યો તથા તરસ્યો થયો ત્યારે લોરેન્સ સાહેબની માફી માંગી કામ કરવાની હા પાડી અને નીચે ઉતરવા પરવાનગી મંગાવી. આ માણસ પોતાની ખોડ ભુલી ગયો અને ત્યાર પછી લોરેન્સના તાબામાં બહુ સારૂં કામ કરવા લાગ્યો. આપણે સાંભળ્યું છે કે આગળના જમાનામાં એક ભાઇ બીજા ભાઇને સારૂ મીત્ર મીત્રને સારૂ બાપ દીકરાને સારૂ દીકરા બાપને સારૂ સ્ત્રી પુરૂષને સારૂ પ્રાણ દેવા તૈયાર થતાં. આવુ લોરેન્સે આ જમાનામાં કરી બતાવ્યું છે. અફઘાનીસ્તાનની લડાઇમાં તેનો મોટો ભાઇ પકડાયો હતો પઠાણ સરદારે તેને થોડા દીવસની રજા આપી હતી રજા પુરી થયે પાછા જવાને તે બંધાએલો હતો. તેની નોકરી વધારે ઉપયોગની છે એમ જાણી લોરેન્સે કેદમાં પોતાના ભાઇની અવજીમાં જવાનું કહ્યું. આમ કરવાને તેના ભાઇએ ના પાડી પણ લોરેન્સે તો મથા બરોબરજ કર્યું. લોરેન્સને નેપાળના એલચીની નોકરી મળી ત્યારે તેની ભલી સ્ત્રી સારા કામો કરવામાં પોતાની જીંદગી ગાળતી. આ વખતે યુરોપીઅન સીપાહીઓના છોકરાઓને ઉછેરવા સારૂ તથા કેળવણી આપવા સારૂ બનેએ મળી પોતાના પૈસા ખરચી મોટું મકાન હીમાલયની તળેટીમાં બાંધ્યું. ત્યારબાદ આવા મકાનો આખા હિંદુસ્થાનમાં ફેલાઇ ગયા છે. અને તે બધાને લોરેન્સ એસાયલમ એવું નામ આપવામાં આવે છે. ૧૮૪૬ માં શીખની લડાઇ થઇ તેમાં લોરેન્સે બહુ બહાદુરી બતાવી. પોતાની માંદી પડેલી સ્ત્રીને છોડીને ચોવીસ કલાકની અંદર લડાઇમાં જવાના હુકમનો તેણે સતકાર કર્યો હતો. લડાઇ પછી લાહોરમાં બાદશાહી એલચી તરીકે તેણે ઘણું સરસ કામ કર્યું હતુ તેથી તેને સરનો ઇલકાબ આપવામાં આવ્યો હતો. ૧૮૪૯ ની સાલમાં જ્યારે પંજાબ જતી લેવાનો ઇરાદો થયો ત્યારે એકલા લોરેન્સે લોર્ડ ડેલહાઉઝીના જેવા ગવરનર જનરલની સામે ટક્કર લીધેલી. પોતે ફાવ્યો નહિં છતાં ગવરનર જનરલને તેનો એટલો બધો વીશ્વાસ હતો કે પંજાબમાં મુખ્ય જવાબદારીનું કામ તેને સોંપ્યું. પોતે સીખ લોકની સાથે ઘણા ગાઢા સંબંધમાં આવેલો હતો. તે લોકો તેને બહુ ચાહતા અને તેથીજ પંજાબ શાંત થયું. લોરેન્સનું મોટામાં મોટું કામ ૧૮૫૭ ના બળવામાં હતું આ વખતે લોરેન્સનું શરિર નબળું પડી ગયું હતું અને તેની રજા મંજુર થઇ આવી હતી. બળવો ઉઠવાથી પોતાની રજાનો લાભ ન લેતાં પોતે લખનોર ગયો અને એમ કહેવાય છે કે તેના ડહાપણથી તેની બહાદુરીથી તેને સીપાઇ લોકો બહુ ચાહતા તેથીજ લખનોરમાં ઇંગ્રેજની લાજ રહી. લખનોરના ઘેરામાં ૯૨૭ યુરોપીઅન અને ૭૬૫ દેશી સીપાઇઓ હતા. રાત અને દહાડો લોરેન્સ કામ કરતો અને ઘેરાયેલા લોકોની પાસેથી પણ કામ લેતો. જે કોટડીની અંદર પોતે બેસતો તેની ઉપર ગોળા પડતા તેની તે દરકાર નહિ રાખતો. ૧૮૫૭ ની જુલાઇની બીજી તારીખે તેને એક ગોળાનો એક કટકો લાગ્યો. દાકતરોએ તેને જણાવ્યું કે જખમ મરણનો હતો અને લોરેન્સ ૪૮ કલાકથી વધારે નહિં નભે આ વખતે પોતે અસહ્ય વેદના સહન કરતો હતો તે છતાં હુકમ આપ્યા કરતો હતો આમ કરતો કરતો ને ૪ થી તારીખે નીચેની બંદગી કરતો કરતો તે મરણ પામ્યો. એ પરમેશ્વર મારૂં દીલ સાફ રાખ તુંજ મહાન છે. આ તારૂં જગત કોઇ દહાડો જરૂર સ[illegible] મરશે. હું પોતે બાળક છું પણ તારા જોરથી હું મોટો બળીયો થઇ શકું છું. મને હમેશાં નરમાશ ન્યાય સુવિચાર શાંતિ શીખવજે. હું માણસોના વીચાર નથી માંગતો. તું મારો ન્યાયાધિસ છે અને તું મને તારા વીચાર શીખવજે કેમકે હું તારાથી ડરૂં છું. તેનો હિંદીઓ ઉપર બહુ પ્યાર હતો. બળવાને વખતે જે જુલમ થતા તે તે ધીકારતો હતો અને એમ માનતો હતો કે દરેક અંગ્રેજ એ હિંદુસ્થાનનો નોકરી છે. નોકરી તરીકે હિંદુસ્થાનને લુંટવાનું કામ અંગ્રેજનું નહતું. પણ લોકોને આબાદ કરવાનું લોકોને સ્વરાજ્ય શિખવવાનું અને આબાદ મુલક કરીને હિંદીઓને સોંપવાનું હતું. લોરેન્સના જેવા માણસો અંગ્રેજી પ્રજામાં ઉત્પન્ન થયા છે તેથી તે રાજ વધેલી છે.

ગુજરાતમાં આવેલ ડાભેલમાં મદ્રેસાના ફંડમાં ભરાએલા નાણા.

,, અહમદ મુસા પટેલ, એકલેરના.	૦	૫	૦
,, હાફેજ મહમદ સુલેમાન એકલેરના.	૧	૫	૦
,, ઇસપ મહમદ વાડી, એકલેરના.	૦	૧	૦
,, કાસમ ઇસપ રાંજ, એકલેરના.	૦	૨	૦
,, સુલેમાન ઇસમાઇલ અસ માત, એકલેરના.	૦	૫	૦
,, ઇસમાઇલ મહમદ ટકો લીઆ, કફલતાના.	૧	૧૫	૦
,, મહમદ ઇબરાહીમ સિદ્દાત લાજપોરના.	૧	૧૭	૬
,, મુસા ઇસમાઇલ જીણુ નવસારીના.	૧	૦	૦
,, અહમદ અલી, કેકણી.	૦	૧૦	૦
,, સમસુદીન સમનાકે કેકણી.	૦	૨	૬
,, ઇબરાહીમ બાબા ઉમર ખાન, કેકણી.	૦	૨	૬

,, દાઉદ મુબરાહીમખાન કોકણી.	૦	૩	૦
,, મહમદખાન, કોકણી.	૦	૨	૬
,, અહમદખાન, કોકણી	૦	૧૦	૦
,, મહમદ ઇસમાઇલ કોકણી	૦	૨	૬
,, હસન અબરામજી લુણત આલીપોરના.	૦	૨	૬
,, સાલેજી આદમજી લુણત આલીપોરના.	૦	૨	૦
,, યુસપ ફકીર લુણત, આલીપોરના.	૦	૩	૦
,, પરાગ જમા,	૦	૧	૦
,, આદમજી મુસાજી, કુમસંડોપ.	૦	૨	૬
,, અહમદ ઇબ્રાહીમ વાઝા ડાબેલના.	૧૦	૦	૦
,, સુલેમાન ઇબ્રાહીમ આમોદ કુાં, ડાબેલના.	૭	૧૦	૦
,, અહમદ ઇબ્રાહીમ છોટા ભાઇ, ખુલવડના.	૭	૧૦	૦
,, ઇસમાઇલ આમોદ કાજી ખુલવડના.	૫	૦	૦
,, મહમદ અહમદ ઇસાક, કલકતાના.	૮	૦	૦
,, ઇબ્રાહીમ અહમદ, તારીએના.	૪	૦	૦
,, મહમદ કાસમ વાણીયા	૫	૦	૦
,, ખરશેદજી ફુરમરજી દેસાઇ નવસારીના.	૩	૦	૦
,, મુસા ઇબ્રાહીમ શાખા, કલકતાના.	૨	૧૦	૦
,, અહમદ મહમુદ કાસમ, ડાબેલના.	૧	૦	૦
,, શીદુ મહમદ હાફેજી, કઠોલીના.	૧	૦	૦
,, રણછોડ રામા મોચી, ડાભેલના.	૧	૦	૦
,, યુસપ અસમાલજી પટેલ તારીએના.	૧	૦	૦
,, અહમદ અસમાલજી પાંડેર, ઘટારવેના.	૦	૧૦	૦
,, ઇબ્રાહીમ અસમાલ રાવત, એકલેરના.	૦	૫	૦
,, ઇબ્રાહીમ ઇસમાઇલ વીગેરે.	૦	૭	૦
,, ઇબ્રાહીમ મહમદ સાલે, ખુલવડના.	૦	૫	૦
,, ઇબ્રાહીમ મુસા સંજાત, મટવાડના.	૦	૫	૬
,, આકુબ મુસા ધમડા ચાના.	૦	૧૦	૦
,, હસન મુસેજી વાંઝા વાળા, મણુદેવીના.	૦	૫	૦
,, ઇસમાઇલ કાસમ ધમડાચાના.	૦	૨	૬
,, સુલેમાન હસન વલી, ધમડાચાના.	૦	૧૦	૦
,, યુસપ અસમાલજી લુણત આલીપોરના.	૦	૫	૦
,, ઇસમાઇલ આકુજી ખાસર આલીપોરના.	૦	૫	૦
,, આકુજી ઇસમાઇલ લુણત આલીપોરના.	૦	૨	૦

પોરબંદર કાઠીઆવાડ જનારાઓને ખબર

સ્ટીમર સોમાલી તા. ૨૮ મી અકટોબર ના પોરબંદર થઇ મુંબઇ જાશે વાસ્તે પોરબંદર કાઠીઆવાડ જનારાઓએ તૈયાર થઇ રહેવું વધારે ખુલાસો ઓસમાન અહમદને પી. ઓ. બોકસ, ૧૨૯. માં પુછવાથી મળશે.

☞ નોકરી જોઇએ છે.

ઇંગ્રેજી અને ગુજરાતી બુકકીપીંગ અને સારા કોરસપોન્ડન્ટ સાથે તેમજ યુરોપીઅન કાફર કરેકટરને સંભાળથી સરવીસ કરનાર ડરબન અથવા ઉપરના ગામોમા જવા ખુશી છે. જાતે મહોમેડન, કે. એ. એપ. પારેખ, કમરશીયલ રોડ. ડરબન.

લી. કાળાભાઇ આદમજી, પટેલ.

રોકડ બજાર ભાવ.

ચાવલ.		શી.	પે.		શી.	પે.
માંજા	૧ બરતાનું	૧૭	૦	થી	૧૭	૬
બીમડીના	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
એફ. એફ. ડી. આર,		૧૫	૦	,,	૧૬	૦
એફ. ડી. આર.	,,	૧૪	૯	,,	૧૫	૩
ચીની સક્કર	,,	૧૮	૬	,,	૧૯	૦
કુડાના	,,	૧૯	૦	,,	૨૦	૦
દેશી તુવેર દાળ.		૧૫	૦	,,	૧૬	૦
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૬	૦	,,	૧૭	૬
મસુરની	,,	૧૬	૦	,,	૧૭	૦
મગની	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
અડદની	,,	૨૧	૬	,,	૨૨	૬
ચણા	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
,, દાળ	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
વટાણા	,,	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
મકાઇ	,,	૭	૦	,,	૭	૬
કડવુ તેલ ૧ ગ્યાલન		૩	૦	,,	૩	૨
એરંડીનુ	,,	૨	૬	,,	૨	૮
મીઠું	,,	૨	૧૦	,,	૩	૦
નાળીએરનું	,,	૨	૧૧	,,	૩	૦
ખાંડ સફેદ	,,	૧૭	૦	,,	૧૯	૦
પીળી	,,	૧૭	૬	,,	૧૮	૦
તીરકુળ નાતાલ		૧૪	૦		૧૫	૬
આટો		૮	૯	,,	૯	૩
મદ્રાસી સોપારી, ૧ રતલ		૦	૬	,,	૦	૮
મરચાં.		૦	૫	,,	૦	૫॥
ઘી પેટી		૭૦	૦	,,	૭૨	૬
પારાફીન ડીવોસ.		૬	૦	,,	૬	६
,, વાઇટ રોસ		૭	૦	,,	૭	૩
,, ,, ગ્યાલન		૧૨	૬	,,	૧૩	૦
ઘઉ		૧૨	૦	,,	૧૩	૦
નાળીએર ૧૦૦		૧૨	૦	,,	૧૪	૦
નીમક (લીવરપુલ)						
બસ્તા એકનું.		૪	૬	,,	૫	૦
દુધ નેસનલનું		૨૦	૬	,,	૨૧	૬

સ્ટીમરોની આવ જાની ખબર.

સ્ટીમર ખુદેસરાય તા. ૧૪ મી અકટોંબરના મુંબઇ વાસ્તે ઉપડશે. તથા ઇ. સોમાલી તા. ૨૮ મીએ પોરબંદર તથા મુંબઇ વાસ્તે ઉપડશે.

રબર સ્ટાંપ.

સરસ અને સસ્તા.

નમુનેદાર હરફોની પસંદગી કરી સરસ રબર સ્ટાંપ બનાવવામાં આવે છે.

ઇન્ટરનેશનલ પ્રીંટીંગ પ્રેસ,

ફીનીકસ, નાતાલ

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St.,
DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 482.
P.O. Box 914.

PARSI MANCHERJI,

MERCHANT & IMPORTER.

Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.

Telegrams: "MANCHERJEE."
P.O. Box 1036, CAPE TOWN.

E. A. PATEL & Co.,

GENERAL DEALERS
—AND—
DIRECT IMPORTERS,

Soft Goods, Boots and Shoes, Groceries, Fancy Goods, Crockery and Hardware.

corner Middel & Church Streets
MIDDELBURG, T'vaal.

Tele. Add.: "ACCIDIALE" [illegible]

BRANCH AT ROSENEKAL

इन्डिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. १४वीं अक्टोबर, १९०५. नम्बर ४१.

सप्ताहिक पञ्चाङ्ग.

अंग्रेजी—ता. १४वीं अक्टोबरसे, ता. २० वीं अक्टोबर १९०५ तक.

हिंदु—आसो वदी १ से आसो वदी ७ सम्वत १९६२ तक.

वार.	अंग्रेजी तारीख.	हिंदी तिथि.	सूर्य उदय.	सूर्य अस्त.	त्योहारोंकी यादी.
			क.मि.	क.मि.	
शनि.	१४	१	५ २३	५ ३	
रवि..	१५	२	५ २२	५ ४	
सोम.	१६	३	५ २१	६ ४	
मंगल	१७	४	५ २०	६ ५	
बुध..	१८	५	५ १९	६ ५	
गुरु..	१९	६	५ १७	६ ६	
शुक्र	२०	७	५ १६	६ ७	

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. १४वीं अक्टोबर, १९०५.

डर्बनमें प्लेग.

हमें खबर मिली है, कि डर्बनमें कितनीक जगहोंमें चूहें मरते हैं और समयपर प्लेगका केस भी हुआ हो. चीन्हीतक प्लेग आ पहुंचा है, तो नातालमें आ जाय. वसमें कुछ आश्चर्य नहीं है. प्लेग हिन्दी दर्द है. यह बीमारी हम लोगमें अधिक फैलती है. इसलिये हम लोगको बहुत सावधान रहनेकी जरूरत है. जहां जहां गंदकी और बस्तीका जमाव अधिक देखनेमें आता है, वहां यह बीमारी अपना अड्डा जमाती है. हम लोगको इस बातपर बहुत ध्यान देनेका है. किराया बचानेके लिये बहुत छोटी जगहमें रहना, यह हानिकारक है. आलससे या पैसा बचानेके लिये गंदकी रहने देना, यह बड़ा अनिष्टित है. हम लोग सिर्फ बदन सफा रखनेसे बस नहीं होता. परन्तु रहनेकी जगह और निकट भाग साफ रखना चाहिये.

अलावा जहां जहां प्लेगका भय देखा जांय, वह भागकी खबर सरकारको शीघ्र देनेकी आवश्यकता है. ऐसा नहीं किया जांय, तो छोटीसी बातको बडी पदा दी जावेंगी और हम लोगपर तकलीफ आ पडेगी. बीमारी छुपी रख जानेसे घटनेके बदल फैलेगी और सख्ती बढा दी जावेगी. यह बातमें शहरके अग्रेसर लोगोंने अपनी फर्ज समजकर ध्यान लगाना चाहिये.

पोचेस्त्रुममें लार्ड सेलबोर्नका भाषण.

लार्ड सेलबोर्नकी सैरका अहेवाल हमें इसीवार दुसरी जगहपर दिये हैं. परन्तु यह साहबने पोचेस्त्रुममें जो भाषण दिये है, वह अगत्यका होनेसे उनका विचार यहां अलग लिखते हैं. हिन्दीओंके प्रतिपक्षी गोरे लोगको लार्ड सेलबोर्नने ऐसा जनाया है, कि जहां तक नई धारासभा ट्रांस्वालमें बैठेगी नहीं, वहांतक एक भी नये हिन्दीको दाखिल नहीं किया जाय. यानी जिस आदमी ट्रांस्वालमें पुराना रहीस न हो, ऐसे आदमीने ट्रांस्वाल जानेकी आशा एक वर्षतक नहीं रखना, बडे व्यापारीको विश्वासु नौकर कदापि यहां न मिले और इन्डियासे बुलाना हो, तो रजा न मिले. एक वर्ष पिछे मिलेंगे, ऐसा विश्वास नहीं है. जो यह विचार सेलबोर्न साहबका हरहमेश कायम [illegible] जांय, तो यह साहब आनेसे हिन्दी लाभ पावेंगे, ऐसा समझना वृथा हुए.

ब्रिटिश इन्डियन एसोसिएशनके डेप्युटेशन नवम्बरके दुसरे सप्ताहमें यह नामदारकी मुलाकात करेंगे, तब पकी खबर प्रकाश हो जायगी.

उपरान्त यह साहबने ऐसा भी जनाया, कि पोचेस्त्रुममें लगभग २२ हिन्दीओ थे. यह यहांके हिन्दीओंकी बात ठीक नहीं है. लेकीन सिर्फ १२ हिन्दी लाइसेन्स थी. २२ हिन्दी व्यापारियों था, इन बात तो सत्य है. उतनी लाइसेन्स था, या नहीं, यह साबित करनेकी जरूरत नहीं है. बिना लाइसेन्स हिन्दीओं व्यापार करते थे, यह बात हार कमिशनरको किसीने सुनाई हो, ऐसा देखनेमें नहीं आता है.

नमकका कर—हिन्दमें अफवाह चल रही है, कि नामदार युवराजकी भारत-भ्रमणकी शुभ यादगीरी हिन्दमें कायम रह जांय, इनके निमित्त हिन्दमे नमकका कर मैकूफ कर दिया जावेंगे. यह अफवाह सत्य हो जांय, ऐसी इच्छा प्रत्येक हिन्दवासी करेंगे.

ट्रांस्वालमें लार्ड सेलबोर्नकी सैर.

लार्ड सेलबोर्न अब ट्रांस्वालमें यात्रा कर रहे हैं. यह नामदार क्लीर्स्ट, क्रुगर्सडोर्प, रस्तनबर्ग, क्लार्कसडोर्प वगैरह गावोंमें गया था उनको जूदे जूदे स्थलोंसे दुसरें मानपत्रोंका साथ हिन्दीओं तरफसे भी मानपत्रों मिला है. जिसका सम्पूर्ण अहेवाल हमें अंग्रेजीमें छपा है हिन्दीओंके बारेमें प्रथम चर्चा क्लीर्स्टमें हुई. वहां यह साहबने कह दिये, कि लडाइ आगे जितना हिन्दी-ट्रांस्वालमें थे, इससे हाल कमती है. यानी ट्रांस्वालमें बहुत हिन्दीओं भर गये हैं, यह कहना एकदम झुठ है. ओटोसहुफमें मि॰ क्युन नामे एक गोराने चेष्टा की, कि अन्तमें हिन्दीओं ट्रांस्वालमें बहुत जोर पकडेंगे और सब व्यापार गोरे लोगसे छीन लेंगे. उत्तर देनेमें लार्ड सेलबोर्नने लागणी दिखाइ. रस्तनबर्गमें यह साहबको हिन्दीओं तरफसे प्रथम मानपत्रकी भेट हुई. इस समयपर खास कहा गया, कि रस्तनबर्गके हिन्दीओं और गोरोंके बीच कुछ द्वेषभाव नहीं है. विशेष कहा, कि हिन्दीओंकी तकलीफें यह नामदार साहब दुर करेंगे. क्लार्कसडोर्पके हिन्दीओं तरफसे यह साहबको एक मानपत्र देनेमें आया था. उसमें जनाया था, कि ब्रिटिश इन्डियन एसोसिएशन तरफसे थोडा समय पिछे [illegible] डेप्युटेशन मुलाकात करेंगे, इसलिये आप साहबको अधिक कहनेका नहीं है. यह मानपत्र ठीक तरहसे सुशोभित बनाया गया था. यह शहरकी चेम्बर आफ कोमर्स तरफसे हिन्दीओं विरुद्ध एक बडा लम्बा दलील-पत्र दिया हुआ था. उसमें कई कई बात लीखी गई थी. इनके जबाबमें लार्ड सेलबोर्नने कहा, कि चेम्बरने जो गीनती दिखाई है, वह बराबर नहीं है. कहनेकी मतलब एसी भी हुई, कि जो हिन्दीओं ट्रांस्वालमें बसते हैं, इन्होंको तकलीफ नहीं देना चाहिये. इस बारेमें ट्रांस्वालमें नवीन काउन्सिल जमा होगी और इनको कायदा बनानेका अधिकार मिलेगा, यहांसे यह साहब पोचेस्त्रुम गये. वहां भी हिन्दीओं तरफसे एक मानपत्र मिला. मानपत्र अच्छी तरहसे सजाया गया था. अलावा हिन्दी डेप्युटेशनने मुलाकात भी लिये. इसबार मि॰ लखे और मि॰ गोकुल् अगत्य बातका सम्पूर्ण जवाब दिया

गया है. मि० गोकके कहने मुजब लेडाइ पहिले यहां १५ हिन्दी व्यापारियों थे डेप्युटेशनने दिखा दिये, कि २२ थे. मि० गोकने कहा, कि हाल पोचेस्ट्रुममें ११ व्यापारियों था, तब डेप्युटेशनने दिखा दिया कि शहरमें सिर्फ २१ दुकानें हैं. उपरान्त हिन्दी साथ हालतमें नहीं रहते हैं. इससे यहांके बॉक्किट सरजनका सर्टिफिकेट पढ़कर सुनाया था. अलावा डेप्युटेशनने दिखा दिया, कि इस शहरमें जैसे गोरोंकी दुकानें बन्ध हो गई है, यह ही तरहसे हिन्दीओंकी भी बन्द हो गई है. इसलिये अनुमान हो नहीं सकते, कि हिन्दीओंके लिये गोरोंकी दुकानें बन्द हुई. शहरमें कुगर्सडॉर्पमें आकर हिन्दीओं तरफसे मानपत्र दिया. मानपत्र नक्शीदार बनाया गया था.

हरएक शहरमें हिन्दीओं तरफसे लार्ड सेलबोर्नको अच्छा सन्मान देनेमें आया है, सो कार्य ठीक हुआ है. अन्तमें उनकी असर अच्छी होने बिना नहीं रहे.

बंगालके बायकोटकी हलचल.

कलकत्तामें किसी बड़े होटलमें एक आदमी कुछ बिलायती कपड़े खरीद ले गये. उनके कई बन्धु बान्धवोंने मिलकर नये कपड़े जला दिये. एक मेसमें भी ऐसी ही घटना हुई है. एक दिन गोलदीघी किनारे कितने ही छात्रोंने मिलकर ढेरके ढेर सिगरेट आग लगाकर जला दिये थे. कहते हैं, कि छात्रलोग यह सिगरेट दुकानोंसे खरीद लाये थे. कितने ही लोगोंने प्रतिज्ञा कर ली है, कि अब [illegible] बिलायती चीजें कभी व्यवहार न करेंगे.

* *

—महाराष्ट्रमें इस समय सैकड़ों आदमियोंने देशी चीजें व्यवहार करनेकी प्रतिज्ञा की है. स्कूल कालेजोंके लड़कोंने तो कसम ही खा ली है, कि हम लोग जब तक चलते विदेशी चीजोंका व्यवहार न करेंगे. कितनी ही जगहोंमें सभा समितियां बैठी हैं. सभाके सभासदने प्रतिज्ञा की है, कि हम लोग अब बिलायती चीजें न छुएंगे, इतना ही नहीं—हम लोग इसपातकी कोशिश करेंगे, कि प्रत्येक गांवका प्रत्येक आदमी बिलायती चीजोंको हाथ न लगावे. कहते हैं, कि बंगालके प्रत्येक बड़े बड़े शहरमें एक एक कमिटी बैठेगी, यह कमिटी गांव गांव घूमकर ग्रामवासियोंको बिलायती चीजोंका व्यवहार न करनेके लिये समझायेगी.

आफ्रिकाके वर्तमान.

श्राध कर्म—शेठेमार कुन्दालका पुत्र स्वर्गवासी अलकीप्रसाद, जिनका देहान्त गत वर्ष १९०४ नवम्बर महीनेमें हुआ था, उनका वार्षिक श्राध कर्म आगामी ता. २९ वीं रविवारके दिन उनके पिताके घरपर होगा.

विदायगीरीका मान—पोचेस्ट्रूममेंसे एक उम्मीदवार खबर देते हैं, कि मि० अबदुल करीम हाजी सलिमहमद कुछ रोजमें हिन्द जानेवाले हैं. इसके लिये उनके मानमें गत ता० २७ रविवारको मि० अबदुल रहमानके मकानमें मिलाबड़ा हुआ था. उसमें मि० अबदुल करीमकी प्रशंसाके साथ सत्कार करनेमें [illegible] करीमने थोड़े [illegible] मसजीदके [illegible] प्रदान किये [illegible]

पाचेफ [illegible] डरब नगर [illegible] नेकने मि० [illegible] एक मिटिंग [illegible] एक मतबीद बनअनिका हुआ. परन्तु इस व्यापारियों दूर दूर रहते हैं. इसलिये ऐसा निश्चय हुआ, कि एक दिन एक ही वक्तपर जुदे जुदे स्थलपर इबादत करना. अलावा प्रत्येक व्यापारीने हिन्दके निराधार लोगोंके लिये एक फन्ड खोलनेका निश्चय किया है. उसके प्रत्येक वस्तकी बिक्री पिछे आधी पेनी और प्रत्येक आमद पिछे पोनी पेनी चन्दा प्रत्येक व्यापारी वसूल देंगे. उसके सेक्रेटरी मि० ए. गफुर हैं.

शेठ उमर हाजी आमद पिटर्सबर्गमें—पिटर्सबर्गसे एक महाशय खबर देते हैं, कि डर्बनके सुविख्यात शेठ उमर हाजी आमद झवेरी अब ट्रान्सवालमें आये हैं. आप प्रिटोरियासे गत ता. ३० सप्टेम्बरको कितनेक महाशयोंके साथ यहां पधारे. सन्मान देनेके लिये शहरवासी कितनेक माननीय व्यापारियों स्टेशनपर गये थे. इसी रोज मि० एम. एम. झवेरीवाने टीपार्टी दी थी. उसमें यहांके व्यापारियोंको निमन्त्रण दिया गया था. दुसरे दिन मेसर्स जे. सी. एल. वली तरफसे टीपार्टी देनेमें आइ थी. उपरान्त तीन चार मेजमानी देनेमें आइ थी. यहां हिन्दु मुसलमान बीच एकता देखकर शेठ उमर हाजीने अपना सन्तोष प्रकाश किया था.

विदेश वर्तमान.

मृत्यु संख्या—समस्त भूमन्डलपर प्रत्येक मिनिटमें ६८, प्रतिदिन ९७,९१० और प्रतिवर्ष ३,५७,४०,८०० मनुष्य मर जाते हैं.

कलकत्तामें सभा—बायकाटके इसी केसी खबर कलकत्तामें फैलनेपर, कहते हैं, कि कालेज स्क्वेरमें एक बड़ी सभा हुई थी. विद्यार्थियोंका अधिक भाग थी. इन लोगोंने यह खबर प्रकार बड़ी खुशी मनाई. कहते हैं, कि रोशनी की गई थी और आतसबाजी भी छोड़ी गई थी.

रोकड़ बजार भाव.

	शी.	पे.	शी.	पे.
[illegible]ा चावल ...	१७	०	१७	६
[illegible] " ...	१२	०	२१	०
[illegible] एफ. सी. आर. ..	१५	६	१६	०
[illegible] सी. आर. ...	१६	६	१५	२
[illegible]ी सफेद ...	१८	६	१९	०
[illegible]ा चावल ...	१९	०	२०	०
अरहरकी दाल ...	१६	०	१७	०
मसुरकी दाल ...	१६	०	१७	०
मुंगकी दाल ...	२२	०	२२	०
उड़दकी दाल ...	२१	६	२२	६
चने ...	१७	०	१८	०
चनेकी दाल ...	१७	०	१८	०
मटर ...	१६	०	१८	०
मैथीस ...	७	०	८	६
कच्चा तेल १ गैलन .	२	०	२	६
रेंडीके तेल " ...	२	६	२	८
मिठा तेल " ...	२	१०	३	०
नारीयर तेल " ...	२	११	३	०
सफेद चीनी ...	१६	६	१७	६
पिली " ...	१७	६	१८	०
ग्रीकल (नाताल) ...	१४	०	१५	६
आटा (पंजाबी) ...	८	६	९	०
सुपारी मद्रासी १ रतल	०	६	०	८
मीरची	०	५	०	[illegible]
घी केस (रेटी) १...	७०	६	७२	६
मकीयर १०० ...	१५	०	१६	०
फलां ...	१२	६	१३	६
नीमक (लिवरपुलका)				
सस्ता एकका	४	६	५	०
पाराफीन शीवोल १ केस	६	६	६	६
" व्हाइट रोझ "	७	६	७	०
" मेडन लाइट	९	११	६	४
दुध मेडनल्का ...	२०	६	२१	६

இந்தியன் ஒப்பினியன்.

வாராந்தரப் பத்திரிகை

செப்டம்பர் [illegible] 1905ஆம் அக்டோபர் 14உ சனிக்கிழமை.

[illegible]

மார்க்கெட் விலை.

		முதல் — வரை.
மதராஸ் அரிசி,	17 -	17 6
சீமை அரிசி,	1-2-0	1-5-0
பருப்பு,	16 -	17 6
மைசூர் பருப்பு	16 -	17
சோளம்,	7 -	7 6
நல்லெண்ணெய்,	2 10	3 -
ஏழெண்ணெய்,	3 -	3 2
தேங்காயெண்ணெய்,	2 11	3 -
செட்டியார் சர்க்கரை	17 -	19 -
கடுகு	17 6	18 -
மிளகு	14 -	15 0
கோதுமை மாவு,	8 6	9 -
பாக்கு	6 பென்ஸ்,	8 பென்ஸ்
மிளகாய்	5	5½
நெய்	3-10-0	3-12-0
பேர்லின் தேன்	6/-	6/3
டீ தூயம் தேயிலை,	7/-	7 3

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கையொப்பக் காரர்கள் சென்ற வருஷத்துக்குச் செலுத்தவேண்டிய கையொப்பத்தொகையையும் நிகழும் வருஷத்தின் தொகையையும் தாமதிக்காமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாய்க் கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

கையொப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை வாரந்தோறும் கிடைக்காமலிருந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத் தெரியப்படுத்தும்படி கேட்டுக் கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மெயில்.

[illegible]

[illegible] தேசங்களில் [illegible] வியாபாரங்கள் அதிகமாய் தேசத்தில் [illegible] சித்து வருகுடிகளால் [illegible] கண்டாக நடத்தப்பட்டு வந்தன. இதுவுமன்றி பொன்னும் வைரமும் இரகசியமாக ஏராளமாக [illegible] கப்பட்டு வந்தன. அதனால் அநேகர் பொருளுடையவர்களானார்கள். இப்போது அச்சுகாரங்கள் [illegible] தேசப்பாகிலுள்ள பிரபுக்கள் கையில் முழுவதும் வசப்பட்டிருக்கின்றது. ஆகையால் அவைகளின் பெரும்பாகம் இலாப்பொருள் இத்தேசத்தைவிட்டு வெளிப்பட்டுவிடுகின்றது. இம்மி அளவுகூட சாக்கடைகளிலிருந்து [illegible] போகாதபடி [illegible] அதிகமாக [illegible] இருக்கிறது. ஆகையால் குடிகளுக்கு இருவ [illegible] முன் [illegible] இலாபம் முற்றிலும் இல் [illegible]. [illegible] பொருள் [illegible] வழியாக [illegible]

[illegible] பெரும்பாலும் சாகுபடி செய்யும் [illegible] மேற்கொண்ட பேர்வழிகள். இவர்கள் இந்தியர்களைப் போலவே செலவுக்குக்குறைவுடையவர்கள். அல்லாமலும் அவர்கள் [illegible] ஏற்பட்டிருக்கு [illegible] நல்ல [illegible] தேசத்தில் [illegible] செலவு செய்துவருகிறார்கள். இவர்கள் [illegible] பரம்பரையாகப் பயிர் [illegible] செய்பவர்கள். இவர்களிடம் [illegible] பொருள் சேர வழி உண்டு. பொருளில்லாவிட்டாலும் அவர்கள் [illegible] பசித்திருப்பதில்லை. [illegible] குடிகள் பெரும்பாலோர் [illegible]. இவர்கள் பயிர்த்தொழில் வியாபாரம் முதலியவைகளில் பயின்றவர்களல்ல. [illegible] முயற்சிக்குறைவுடையவர்கள். [illegible] அன்புடையவர்களல்ல. [illegible] மனவுறுதி [illegible] வருகின்றார்கள். அப்படி இருந்தும் பயிர் [illegible] முயற்சி செய்கிறதில்லை. மிகவும் [illegible] பயிர் நிலங்கள் எங்கு பார்த்தாலும் வெட்டவெளியாய் கிடக்கின்றன. ஆகையால் இந்தியர்கள் [illegible] ஆரம்பத்தில் [illegible] [illegible] சர்க்கரைகள் [illegible] இருக்கும். பெரும்பாலும் அதனால்தான் [illegible] ஒருவாறாக [illegible] வருகின்றன. இ[illegible] வழியாகும் சர்க்கரை [illegible] அதிக செல்வம் [illegible] [illegible] சர்க்கரை [illegible]

...யாடு நடந்துவருகிறது. அ...துவுபெறுமாகில் இவ்விரண்டு ...டிருக்கும் வரும்படி அதிக ...றைவுபடும். அதனால் வியாபாரம் சீர்மைப்படமாட்டாது.

சீனர்.

டிரான்ஸ்வாலிலுள்ள சுரங்கங்களில் இப்போது 50 ஆயிரம் சீனர் வேலைசெய்து வருகிறார்கள். சிலசுரங்கங்களில் அதிகஷ்டமான தண்டனை விதிப்பதால் சிலர் ஒன்றுகூடி சுரங்கவளைவிலிருந்து ஒருவருமறியாமல் வெளிப்பட்டு பக்கங்களிலுள்ள குடிகளைக் கொலைசெய்வதும் கொள்ளையடிப்பதுமாக இருக்கிறார்கள். இங்கிலாந்திலுள்ளவர்களில் புதின கட்சியார் சீனர்களைக்கொண்டுவருவது கூடாதென்று ஆதிமுதல் வாதித்துவந்தார்கள். இப்போது டிரான்ஸ்வாலில் நடந்துவரும் கொலை, கொள்ளை முதலியவைகளால் சீனர்களை அவர்கள் தேசத்துக்குத் திருப்பி அனுப்பிவிடவேண்டுமென்று எதிர்வாதம் செய்துவருகிறார்கள். இதற்கு இணக்கமாகச் சென்றவாரம் பாக்ஸ்பர்க்கிலுள்ள குடிகள் சீனர்களால் எதிர்பார்த்திருந்த நன்மை உண்டாகவில்லை என்றும் அவர்களால் அநேக குரூரமானகொலை நடத்தப்பட்டுவருகிறதென்றும் அவர்களை இத்தேசத்திலிருந்து புறப்படுத்திவிடவேண்டியதென்றும் தீர்மானஞ்செய்திருக்கிறார்கள்.

சுகம்.

சென்றமாசத்தில் கிரேஸ்டிரீட் மார்க்கெட்டுக்கருகில் ஒரு இந்தியன் பிளேக் நோயால் மரணமடைந்தான். அவன் இறந்த கட்டடத்தைச் சொந்தக்காரர்கள் இடித்துவிட்டார்கள். இனி வெயில்காலமானதால் கொள்ளைநோயை விருத்திசெய்யக்கூடிய விஷபதார்த்தங்களையும் அழுக்கானவைகளையும் வெளிப்பக்கங்களிலும் வீட்டிலும் கிடக்கவிடாமல் அகற்றுவதுமல்லாமல் வியாக்காற்று சுத்தப்படும்படியான பருத்துகளையும் அடிக்கடி கையாடிவந்தால் கொள்ளைநோய் பரவாமல் தடுக்கும். சுகத்துக்கு முக்கிய ஆதாரமாகிய இவ்விஷயத்தை அசட்டைசெய்வதால் பெருங்கெடுதிக் கிடமுண்டாகும். வீட்டையும் வீட்டுப்புறத்தையும் அதிக சுத்தமாக வைத்திருக்க வேண்டியது மிகவும் அவசியம்.

தாதாபாய் நௌரோஜி சரித்திரம்.

(முன் தொடர்ச்சி)

அவள் என்னைக் கண்ணை இமைகாப்பதுபோலத் தீய இணக்கத்தினின்று காத்துவந்தாள். என் தாய்க்கு நான் ஒரேபிள்ளை. என்மேல் வைத்த அன்பினால் அவள் என் தந்தைக்குப்பின் மறுமணம் செய்துகொள்ளவில்லை. அவள் தன் முழுமனதுடன் பெண்களின் கல்விவிஷயமாக என்னுடன் உழைத்துவந்தாள். அவளே என்னை என்னுடைய தற்கால நிலைமைக்குக் கொண்டுவந்தாள்" என்று அவர் சொ... து.

தம்முடைய சுயபாஷையில் தேர்ச்சி அடைந்தபின்பு பம்பாய் நகரத்திலுள்ள எல்பின்ஸ்டன் கல்லூரியில் ஆங்கிலேயபாஷையில் பூரணத்திறமடைந்தார். பிறகு ...ஷசாமி என்னும் ஒழுக்கநூலையும், ஜொராஸ்டிரர் மதம் என்னும் மதநூலையும், மனவிருத்தி என்னும் தத்துவநூலையும் படித்து அவைகளிலுள்ள உண்மைகளைக்கொண்டுவந்தார்.

அக்காலத்தில் பம்பாயில் தலைமை நியாயாதிபதியாக இருந்த சர். எர்ஸ்கின்பெரி என்பவர், பார்சிகர், அறப்பராகச்செலவை ஏற்றுக்கொள்வதானால் அதுபோலத் தாமும் பொருளுதவிசெய்து இவரை இங்கிலாந்திற்கனுப்பி நியாயவாதபரீட்சையின் பட்டத்தைப் பெறுவதற்கு ஏற்பாடுசெய்வதாய்ச் சொன்னார். இவர் சிநேகர் இவர் இங்கிலாந்துக்குப்போனால் கிறிஸ்த மதத்தைச் சேர்ந்துவிடுவாரென்கிற பயத்தினால் அவ்வேண்டுகோளை மறுத்துவிட்டார்கள்.

1854 வருஷத்தில் இவர், தாம் படித்துவந்த கல்விச்சாலையில் தத்துவசாஸ்திரம், கணிதம் ஆகிய இவ்விருவகைக்கும் உபாத்தியாயராக நியமிக்கப்பட்டார். இவர்தான் அக்காலத்தில் இப்பதவியை முதன்முதல் பெற்றவர். வியாபாரவிஷயங்களில்மாத்திரமல்லாமல் தேசகாரியங்களிலும் உழைத்துவந்தார். "ராஸ்த்குப்தார்" என்னும் பத்திரிகையையும் நடத்திவந்தார்.

இவர் லண்டன் நகரத்தில் "இந்தியர் சங்கம்" என்பதைக்கட்டி இடைவிடாமல் இராஜ உத்தியோகங்களில் இந்தியர்களுக்கும் சமசுதந்திரம் கொடுக்கவேண்டுமென்பதை பிரசங்கித்துவந்தார்.

1869 வருஷத்தில் இவர் இந்தியாவுக்குத் திரும்பிவந்தபோது தேசனன்மைக்காக இவர்செய்துவந்த முயற்சிக்காகக் கைமாறாய் பம்பாய் நகரத்திலுள்ளவர்கள் ஒரு அழகிய பணப்பையைப் பரிசாகக் கொடுத்தார்கள். இவர் மறுபடியும் இந்தியாவுக்குத்திரும்பிவந்தபோது இவரைப்பரோடா ராஜ்ஜியத்துக்கு மந்திரியாக நியமிக்கப்பட்டது. இவ்வுத்தியோகத்தை ஒருவருஷம் நடத்தி அதினின்று நீங்கிவிட்டார்.

1880 வருஷம்முதல்கொண்டு 83 வருஷம்வரையில் லண்டனில் இந்தியரின் வருணமையைக்குறித்து இந்திய சரிவுதரியுடன் கடிதமூலமாக வாதாடிவந்தார். இக்கடிதங்கள் இவரால் மிகவும் நன்மையாக எழுதப்பட்டன. இந்தியசர்க்காரால் அவர் சாமர்த்தியத்தை மிகவும் மெச்சிக் கொண்டாடப்பட்டது. 1884 வருஷம் இந்தியாவிற்குத்திரும்பி பம்பாயில் "இந்தியாவின் ஆவி" என்னும் பத்திரிகையை ஆரம்பித்து நடத்திவந்தார். இந்திய நாஷனல் காங்கிரஸை ஏற்படுத்தியவர்களில் இவர் ஒருவர். 1885 வருஷத்தில் நடந்த முதல்காங்கிரஸில் சம்பந்தப்பட்டிருந்தார். கல்கத்தாவில் நடந்த இரண்டாவது காங்கிரஸில் இவரைச்சபாநாயகராக நியமிக்கப்பட்டது. 1886 வருஷத்தில் மறுபடியும் இங்கிலாந்திற்குத் திரும்பினார். 1892 வருஷத்தில் மத்திய பின்ஸ்பரிக்கு ஆலோசனைசபைக்கு ஆங்கிலேய குடிகளால் தெரிந்தெடுக்கப்பட்டார். 1893 வருஷத்தில் மறுபடியும் லாகூரில் நடந்த காங்கிரஸ் கூட்டத்

திற்கு உபாத்தியாயராக நியமிக்கப்பட்டு இந்தியாவிற்கு வந்திருந்தார். பம்பாய்ப்பூனாத்திலிருந்து வாசுர்வரையில் இவர் பிரயாணவழிகளிலுள்ள ஜனங்கள் இவரை மிகவும் ஆசாரத்துடன் கொண்டாடினார்கள். அத்தருவத்தில் பரோடாவில் வைத்தியராக இருந்த இவருடைய ஒரேகுமாரன் இறந்துவிட்டார். 1894 வருஷமுதல் மேற்படி வருஷம்வரை ஆங்கிலேய மந்திராலோசனை சபையில் முக்கியமான விஷயங்களில் வாதஞ்செய்துவந்தார். 1895 வருஷத்தில் மந்திராலோசனைசபையின் காலவரை முடிந்துவிட்டபடியால் சபையைவிட்டு நீங்கிவிட்டார். அதேவருஷத்தில் அவர் மஹா இராஜ்ஜியால் இந்தியாவைக் குறித்த விசாரணைசபையில் ஒருவராக நியமனம் பெற்றார். அதுமுதல் இதுவரையில் இங்கிலாந்தில் இந்தியரின்பொருட்டாக இடைவிடாது உழைத்துவருகிறார். இப்போது லண்டனிலுள்ள லாம்பத்தென்னும் பாகத்துக்கு ஆலோசனைசபை அங்கமாக இருக்கிறார். இவர் இன்னும் அநேகவருஷங்கள் நீடூழி வாழ்ந்து இந்தியர்களுக்கு நன்மைசெய்வாரென்று இந்தியர்களால் வேண்டப்படுகிறது.

சர். மஞ்செர்ஜீ.

சிலவாரங்களுக்குமுன் கல்கத்தா காலேஜ் சதுக்கத்தில் பார்லிமெண்டு மெம்பராகிய சர். மஞ்செர்ஜி பவனகிரியின் புல்லுருவத்தைத் தகனஞ்செய்தார்கள். இதற்குக்காரணம், பங்காளியருக்கு மிகவும் மனவருத்தத்தை உண்டாக்கிய பங்காளப்பிரிவினைக்குச் சார்பாக அபிப்பிராயம் கொடுத்ததேயாகும். இவ்வபிப்பிராயத்தினால் பங்காளியர் இவர்மேல் மிகவும் வெறுப்படைந்தார்கள். அவர் அபிப்பிராயம் பங்காளியருக்கு விரோதமாயிருந்தபோதிலும் இவ்வித அவமானத்துக்குட்படுத்துவது அறிவுடையவர்களுக்குப் பொருத்தமுடையதல்ல. இப்படிநடந்ததைக் குறித்து மிகவும் விசனமடைகிறோம். இதனால் பங்காளியர்களின் அளவுகடந்த மனவருத்தத்தை இக்காரியத்தில் விளக்குகிறது. பங்காளியர்களின் முயற்சி பிரிவினை விஷயமாகப் பயன்கொடாவிட்டாலும் தேசக்கைத்தொழிலை அதிவிலாவில் மேன்மைக்குக்கொண்டுவருமென்று நம்புகிறோம். இதுபோலவே இந்தியாவின் மற்ற இராஜதானிகளிலுள்ளவர்களும் தங்கள் தேசச்சரக்குகளை அதிக ஊக்கத்துடன் ஆதரித்துவருவார்களென்று நம்புகிறோம்.

ஜெர்மனியில் புத்தமதம்.

புத்தமதம் சிலவருஷங்களாக அமெரிக்கா, ஐரோப்பா முதலிய கண்டங்களில் சிலர்களால் ஏற்றுக்கொள்ளப்பட்டுவருகிறது. இப்புத்தசமயத்தின் கொள்கை முக்கியமாக ஜீவகாருண்யத்தையும் அன்பையும் கற்பிக்கிறது. அச்சமயத்தின் [illegible]தத்துவம் மிகவும் தெளிவா[illegible]யிருப்பதால் ஐரோப்பியருடைய மனதைச்சீக்கிரம் கவரக்கூடியதாக இருக்கிறது. சிலகாலமாக ஜெர்மனியில் இம்மதம் விருத்தியாகிவருகிறது. அதற்கு அத்தாட்சியாக ஹெஸ் அரசகுமாரர் தம்முடைய அரண்மனைத்தோட்டத்தில் வைக்கும்படியாக, ஒரு பெரிய புத்த கற்சிலை செய்வதற்கு ஒரு சிற்பிக்கு உத்திரவுகொடுத்திருக்கிறார். ஜெர்மனிய சாஸ்திரிகள் இம்மதத்திற்குரிய சாஸ்திர ஆராய்ச்சி அதிசமாய்க் கைக்கொண்டுவருகின்றார்கள்.

லண்டனில் முகம்மதிய ஆலயம்.

சிலவருஷங்களுக்குமுன் முகம்மதியர் வணக்கத்திற்காக லண்டன் நகரத்துக்கு அருகில் ஓகிங் என்னுமிடத்தில் ஒரு ஆலயம் கட்டப்பட்டிருக்கிறது. லண்டனில் குடி இருப்பவர்கள் அங்குபோவதற்குத் தூரமாக இருக்கிறபடியால் நகரத்துக்குள் லாம்பத்தென்னுமிடத்தில் ஒரு அலங்காரமான ஆலயமும் கல்லூரியும் கட்ட ஆரம்பித்திருக்கிறார்கள். மிர். வில்லியம் என்னும் சிற்பி இப்போது ஈஜிப்டில் அங்குள்ள [illegible] வத்தைத் தெரிந்துகொ[illegible] போலக்கட்டும்படி [illegible] டிருக்கிறார். பெர்ஷியதேச சக்ரவர்த்தியால் அவ்வாலயத்தின் அடிப்படை ஆரம்பிக்கப்படும். அப்கானிஸ்தான அமீர் ஆயிரம்பவுன் நன்கொடை கொடுத்திருக்கிறார். ஐரோப்பாவிலுள்ள ஆலயங்களுக்கெல்லாம் இது மிகவும் அழகாகக்கட்டப்பட்டு இவ்வருஷத்தின் கடைசியில் முடிவுபெறுமென்று எதிர்பார்க்கப்படுகிறது.

இடுகாடு.

இம்மாதம் முதல்கொண்டு இந்தியர்களின் பிரேதங்களை வழக்கப்படி ஏற்பட்டிருக்கும் இடுகாட்டில் அடக்கம் செய்யக்கூடாதென்று நகரசபையாரால் விளம்பரம் செய்யப்பட்டிருக்கின்றது. இதற்காக அம்பிலோவில் நிலம் ஏற்பட்டிருக்கிறது. பிரேதங்களை அடக்கஞ்செய்யவேண்டியவர்கள் இடுகாட்டதிகாரிக்குத் தெரியப்படுத்திக்கொண்டால் டர்பன் ஸ்டேஷனிலிருந்து அம்பிலோவுக்குச் சாவண்டியிலேற்றி அனுப்புவதற்காக ஏற்பாடுசெய்வார்.

மிருகம்.

சென்றமாசத்திய விவரணத்தில் மிருகசுக மேல்பார்வை, மிர். கரின்ஸ் என்பவர், சில இந்தியர்கள் குதிரைமுதலிய மிருகங்களைக் குரூரமாக நடத்தியதற்காகக் குற்றஞ்சாட்டப்பட்டு 3 முதல் 10 பவுன்வரை மாஜிஸ்டிரேட்டினால் அபராதிக்கப்பட்டதாகப் பிரசுரஞ்செய்திருக்கிறார். இதைப்பார்க்க மிகவும் விசனமடைகிறோம். புண், கால்சுளுக்கு முதலியவியாதிகளையுடைய மிருகங்களை வேலைவாங்குதல் மிகவும் குரூரம். அவைகளுக்குவேண்டிய பரிகாரங்களைச் செய்யாமலிருந்தாலும் பொருள் நஷ்டமும் அவமானமும் சேர்கிறது. ஆகையால் இனிமேல் இப்படிச்சம்பவியாமல் இருக்கும்படியான ஏதுக்களைத் தேடிக்கொள்வார்களென்று நம்புகிறோம்.

WESTERN INDIA
Army Boot and Equipment Factory,
BOMBAY, India.

GOLD MEDAL
Madras Industrial and Art Exhibition, 1903.

(ESTABLISHED 1887)

TWO GOLD MEDALS
Bombay Industrial and Agricultural Exhibition, — 1904. —

PROPRIETORS—

Messrs. Adamjee Peerbhoy & Sons.

MANUFACTURERS OF—

Military Ammunition Boots, Volunteer Ammunition Boots, Police Ammunition Boots, Sandals, Gurgabi Shoes, &c.

Military, Volunteer and Police Harness, Saddlery, Accoutrements, etc., etc.
Leathers :—Russian, satin and black waxed calves; harness leathers of all kinds; bag and carriage hood hides; Morocco, etc., etc.

Civilian Boots, shoes, harness and saddlery of every description.

Travelling Requisites :—Overland Trunks; dress cases; suit and shirt cases; portmanteaux; Gladstone, brief, hand and courier bags; hat boxes; bed straps; soiled-linen bags; stick cases, etc., etc.

Mill Stores :—Single and double leather belting; Ginning rollers and washers; Roller skins; pickers; hose pipe, etc., etc.

Miscellaneous Leather Goods :—Puttee and lace gaiters; collar boxes; brush cases; cigar and cigarette cases; school bags; Peon's bags; Mussacks; Syce's belts; bottle and tumbler cases; luggage labels, etc., etc., etc.

ALL ARTICLES GUARANTEED SOLID LEATHER.

Price List on Application.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS:
J. GARLICK, Cape Town; G. E. HANDS, Resident.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

ચેલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગાર્લીક, કેપટાઉન.

જી. ઇ. હિન્ડસ, ડરબન.

સર્વ જાતનો માલ.

સઘળી રકમનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, વાસણો, શાલ, જવાહીર, વિગેરે,

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ. કરમનની કંપની સાથે લાંબા વખતથી વેપાર કરેલા છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલો છે, તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે. અને ઘરાક નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

સી. દાદા ઓસમાન.
,, ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

સરકારી સરવેયર.

ઘરાકને માટે ઘણી કાળજીથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.
૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इजनेर.

ग्राहकोंका काम बहुत ध्यानसे संतोष क किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन

ஜெ. எ. சோரல்
கவர்மெண்டு சர்வேயர்
பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்
டர்பன்.

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams, Curry Powder, Chutneys, Cayenne Pepper, White and Black Pepper, Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.
Box 63, Durban.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD. DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦

દરેક જાતના લાકડા તથા ઇમારતનો સામાન.

પોંઇટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कुं.

बहुत रकमका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पोंइट रोड, डर्बन.

அயல்தேசங்களிலிருந்து மர இறக்குமதிசெய்து பெரிய வியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். வீடுகட்டுவதற்கான ஒவ்வொருவகை மரங்களும் கிடைக்கும்.

ஹார்பிரோ அண்டுகோ.
பயிண்டு ரோட் டர்பன்.

Established 1884.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .
. . . Direct Importer

—OF—

Indian and other Oriental Merchandise

—FROM—

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

10 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG (P.O. Box 4081.)
PRETORIA, Indian House, 242 Church St. (P.O. Box 224.)
BULAWAYO (P.O. Box 456.)
BALLENTYNE [illegible] KIMBERLEY.
[illegible] *forwarded to any of the [illegible] will have prompt and careful attention.*

L. DONNELLY

Wood, Coal & Produce Merchant.

Delivery guaranteed to any part of Durban and suburbs.

Wattle Blocks [illegible] a speciality.

Corner of GREY & PRINCE EDWARD STREETS
DURBAN.

ધી સુરત ટ્રેડીંગ કું૦ મર્ચંટ અને કમીશન એજંટ.

સોલોમન બીલ્ડીંગ ૩૪૪ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

ઉપરને ઠેકાણે અમોએ એક નવી એજંસી ખોલી છે. બહાર ગામના ઓરડર ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી સર્વે જાતનો માલ ખરીદ કરી ચડાવવામાં આવશે, ઉમેદ છે કે અમારી મારફતે ખરીદ કરશો. આપનો અહેસાન માનશું.

FOR
RUBBER STAMPS
Of all Shapes and Sizes in
DIFFERENT LANGUAGES,

SEND TO
International Printing Press,
PHŒNIX,

வி. கோ. சூரியநாராயண
சாஸ்திரியாரவர்கள் இயற்றிய
தமிழ் புத்தகங்கள்.

தமிழ் மொழியின் வரலாறு.

பொருளடக்கம்:— 1. ஆதிவரலாறு. 2. வடமொழிக்கலப்பு. 3. மூவகைப் பாகுபாடு. 4. மூவகை இலக்கணம். 5. பாஷையின் தோற்றமுந் தொன்மையும். 6. பாஷையின் சிறப்பியல்பு. 7. பாஷை வேறுபடுமாறு. 8. தற்காப்பு. 9. பாஷையின் சீர்திருத்தம். 10. முடிவுரை.

சாதா பயிண்டு ரூபா 1. காலிகோ பயிண்டு ரூபா 2.

ஸ்ரீ மணியசிவனார் சரித்திரம்— உரைநடையில் எழுதப்பட்டுள்ளது. சைவமதத்தின் உண்மை பல தெரிவிப்பது அணா 2.

ரூபாவதி அல்லது காணாமற்போன மகள்.— இது ஓர் புதிய தமிழ்நாடகம். கதையின் முடிவைச் சிறந்த நீதிகள் பல கற்பிப்பது. கதைத்தில் அச்சிடப்பட்டுள்ளது ரூபா 1. காலிகோ கட்டடமுள்ளதாயின் ரூபா 1-4-0.

மானவிஜயம்.— இஃது அன்பம் என்னும் ஒருவகை நாடகம். அமைக்கையும் பாத்திரமும் வாய்ந்தது. விலை அணா 8.

தனிப்பாசுரத்தொகை.— அருமையும், பெருமையும் வாய்ந்த பல பொருள்களை எடுத்துரைக்கும்படியான, 40 தனிப்பாசுரங்களடங்கியதோர் உயரிய நூல். விலை அணா 4.

மதிவாணன்.— இருப்பத்தைந்து அத்தியாயமுள்ள மிகவும் உயரிய கட்டுரையினாலான புதுமையான செந்தமிழ்க் கதை. விலை அணா 8.

கலாவதி.— முழுக்கழுத்த ஒரு புதிய தமிழ்நாடகம். கதையினழகுவாய்ச் சிறப்புவாய்ந்த நீதிகள் பல கட்டுரைப்பது. கதைத்தழகும் கற்பனைச் சிறப்பும் வாய்ந்தது. நல்ல கடுதாசியில் அச்சிடப்பட்டுள்ளது. விலை ரூபா 1-8-0. காலிகோ கட்டடமுள்ளதாயின் ரூ. 1-12-0.

நாடகவியல்.— இது 272 சூத்திரங்கள் அடங்கிய ஓர் நாடகத்தமிழிலக்கண நூல். விலை அணா 8.

பாவலர் விருந்து.— முதற்பாகம். ஆங்கிலத்திலுள்ள புதிய கருத்துக்களடங்கிய, இனிமையும், புதுமையும், வாய்ந்த, பதினொரு செய்யுள்கள் கொண்டது. விலை அணா 8.

தமயந்தி.

பி. ஏ. பரிமணாச்சாரி ஐயரவர்கள் பி. ஏ., எல். டி. அவர்களால் இயற்றப்பட்டது.

இது மகாபாரதத்தில் பாண்டவர்களின் வனவாசத்தின்போது வியாசமகாமுனிவரால் சொல்லப்பட்டதென்றால் இதன் சிறப்பை யாம் சொல்லவும் வேண்டுமோ? பதிவிரதாதர்மம், சத்தியம், பெண்கல்வியின் பெருமை, தக்கவர் வந்தபோது கண்டிப்பேன் தம் கணவர்க்கு வரிக்குங்கொள்ளும் சுதந்தரம், வாய்மை, முதலியனவற்றின் சிறப்பை விளக்குகின்றது. இது பெரும்பாலும் பெண்பாலார்க்கென்றே எழுதப்பட்டு ஒரு தமயந்தி படத்துடன் பதிப்பிக்கப்பட்டிருக்கிறது. விலை அணா 3.

ஜி. ஏ. நடேசன் அண்டு கம்பெனி,
எஸ்பிளனேட், சென்னை

Abdoola Hajee Khan Mahomed

General Merchant & Importer,

CHURCH SQUARE

Opposite, Government Buildings.

Telegraphic Address: "MOONSTONE." P. O. Box 99.

POTCHEFSTROOM.

E. M. PATEL,

General Dealer, Wholesale & Retail,

MARKET SQUARE,

POTCHEFSTROOM,

AND AT THE LOCATION.

S. D. BOBERT,

General Importer, Wholesale and Retail Merchant.

Cheapest House in the Market Square.

BRANCHES AT

LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay

Retail and Wholesale Merchant.

Market Square, P.O. Box 55,

POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother

Direct Importer & General Merchant,

POTCHEFSTROOM, Trans.

P.O. Box 100, "Tel. Ad: "Sumer."

D. I. Varyava,

GENERAL MERCHANT,

King Edward Street, P. O. Box 100,

POTCHEFSTROOM.

Amod Mamoojee Patel,

GENERAL MERCHANT,

S.A.C. Cantonment, P.O. Box 55,

POTCHEFSTROOM,

Tel. Ad: "Mamoojee." Transvaal.

ABDOOL RAHMAN,

MERCHANT,

POTCHEFSTROOM.

Tel. Address: "RAHMAN."

P.O. Box 14.

MOOSA HASSEN,

General Dealer,

KING EDWARD STREET,

AT THE MILL,

POTCHEFSTROOM.

AYOB MOHAMED,

General Merchant & Direct Importer,

MARKET SQUARE,

PIETERSBURG.

Box 134. Tel. Add.: "AYOB."

L. MULCHAND,

Indian Silk Merchant

Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.

75 William Street,

CAPE TOWN.

H. LANGLEBEN,

Wholesale Clothier & Manufacturer,

327 Pine Street, Durban.

IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.

Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.

Tel. Add.: "Lesan." P.O. Box 481, Durban.

એચ. લેંગ્લીબન.

જથાબંધ કપડાં રાખનાર તેમજ બનાવનાર,

કાફરીઓ વાસ્તે નવા કપડાં મંગાવનાર,

ઇંગ્લીશ સેકન્ડહેન્ડ કપડાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં

મંગાવનાર.

૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

The largest Importer in South Africa of

MILITARY & CIVILIAN

Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers, Coats, Waistcoats, etc.

J. LANDAU,

337 Pine Street, Durban.

Head Office: 13 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.

સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, બ્લાઉઝ વિગેરે

જથાબંધ યુરોપથી મંગાવનાર મોટી કંપની.

જે. લેન્ડો.

૩૩૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

હેડ ઓફીસ ૧૩ રૂ ડે ફ્રાંકબુરજ્વા, પારીસ.

HAJEE HABIBI

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of

Rugs, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollowware, Furniture, Stores,

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL.

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add.: BAGDAD. P. O. Box 67.

335, Prinsloo Street, PRETORIA.

Ismail Amod Kajee,

GENERAL MERCHANT & DEALER,

Market Square, P.O. Box 11,

KRUGERSDORP

R. P. BHATT, *Watchmaker & Jeweller,*

MANUFACTURER OF INDIAN JEWELLERY,

P. O. BOX 529. 120 GREY STREET, DURBAN.

વોચ મેકર એન્ડ જુવેલર

સોના ચાંદીના દાગીના બનાવનાર.

સોના રૂપાના તમામ જાતનો ઘરેનાંનો માલ આ દુકાનેથી મળશે. જેવાંકે, વીંટીયો, અછોડા, દોરો, વિગેરે મરદ તથા ઓરતોને પહેરવાના તમામ જાતના ઓરડરનો માલ નમુના પ્રમાણે વાજબી ભાવે કરી આપવામાં આવશે. દાગીના ખરીદનારને વેચવાની અગર બદલવાની ખાએશ હશે તો તે વખતે મજુરી કાપી ઘસારાનું બાદ કરી પુરા નાણાં વસુલ દેવામાં આવશે. સારી જાતનાં અસલ રૈલરોડ ઘડીઆર પાંચ વરસની ગેરેન્ટીથી મળશે. દરેક જાતનાં સારાં અને સસ્તાં ઘડીઆળો તૈયાર છે. બાકી તુટેલું કામ ધ્યાન દઇ ખાત્રીપુર્વક જલદી સમારી આપવામાં આવશે. બહાર ગામના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે.

આર. પી. ભટ્ટ.
વોચ મેકર એન્ડ જુવેલર.
૧૨૦, ગ્રે સ્ટ્રીટ.
પો. બોક્સ, ૫૨૯, ડરબન.

हरएक किसमके

सूवर्ण व चांदीके हिन्दुस्थानी गहनें.

हमारे यहां हरेक रकमके सोना व चांदीके हिन्दुस्थानी दागीने गारन्टी साथ तैयार मिलेंगे. जैसे—बेसर, कड़ा, हंसली, नथीया, चुडी इत्यादी.

खरीदनेवालेको फिर बिकना होगा, तो मजदुरी निकाल कर दुसरा सम्पूर्ण दाम चुकाया जायगा.

आरडरका माल ठहराये वखतपर बनाया जायगा.

हरएक किसमकी घडी हमारे यहां गारन्टीसे मिलेंगे. फिर काम ध्यान लगाकर खातरीसे अदद किया जायगा.

बहार गांवके आरडरपर सम्पूर्ण लक्ष दिया जायगा.

आर. पी. भट,
१२० ग्रे स्ट्रीट, डर्बन.
पो. बो. बोक्स ५२९.

மேல்கண்ட கடையில் தங்கம் வெள்ளியிலும் நகைகள் செய்யப்பட்டிருக்கிறது. வேண்டியவர்களுக்கு காரண்டியுடன் விற்கப்படும். நகை விபரம்— கம்மல் கத்திரியாவலி முருகு கால்காப்பு கொலுசு இன்னும் பல வித நகைகளும் கிடைக்கும். மேல்கண்ட நகைகளை வாங்குவோர்கள் வாங்கி உபயோகித்து திரும்பக் கொண்டு வந்தாலும் கூலி நீக்கி நகை நிறைப்படி கிரயம் மாத்திரம் கொடுக்கப்படும். வேறு புதிய ஆடர்கள் கொடுத்தாலும் மேலான விதமாய்ச் செய்துகொடுக்கப்படும். கனவான்களே! எங்கள் நகையை நீங்கள் ஒருதடவை வாங்கி உபயோகித்துப்பாருங்கள். தவறுதிர்கள்.

இருக்கு கடிகாரங்களும் காரண்டியுடன் விற்கப்படும்...

ஆர். பி. பட், 120 கிரே ஸ்டிரீட், டர்பன்.

EBRAHIM CAMROODEEN,
GENERAL MERCHANT.
Natal Leaf Tobacco a Speciality.
113 GREY STREET, (Camroodeen's Buildings.)
Tel. Add. "Camroodeen," Durban.

DADA OSMAN,
General Merchant & Commission Agent,
138 QUEEN STREET, DURBAN.
P.O. Box 88. Tel. Add.: "POURSINGER."
ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસમાન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.
બોક્સ ૮૮. ૧૩૮, કવીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Mahomed Hussen Ismail,
ARABIAN CASH STORE,
General Dealer and Produce Buyer.
32 South Union Street and 110 Russell Road,
PORT ELIZABETH,
Ad: M. Hussen. Cape Colony.
Additional correspondence to 9, Sth. Union Street.

S. PEERBHOY BUTLER,
GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER
Turkish Caps of every Description a speciality
506 WEST STREET, DURBAN.

HASSIM JOOMA,
GENERAL MERCHANT
Head Office—370 Pine Street.
Branch—Leribe, Basutoland.
HOUSES TO LET.

SUN CIGARS . . . .
SUMATRA CHEROOTS.
BOER TOBACCO . . .
VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c.
At Lowest Wholesale Prices.
SUN BRAND Tobacco Works,
132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.
સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરૂટ બોર ને ઇન્ડીઆ જેવ વગેરે જાતની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.
સન બ્રાન્ડ ટોબેકો વર્કસ.
૧૩૨ કવીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.
Have a large stock of
RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,
Directly Imported from India.
343 PINE STREET, DURBAN
Tel. Address: "PARUKAR." Box ...

Abdool Hack Mahomed Ismail & Company,
Wholesale and Retail Merchants.
DIRECT IMPORTERS OF
All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.
RATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES.
121 GREY STREET, DURBAN.
Branch Office—Indian Location, Joh'burg.
Head Office—Tripatur, Madras.

Printed and Published by V. MADANJIT, International Printing Press, Phœnix, Natal.

Indian Opinion.

Published Weekly in English, Gujarati, Hindi and Tamil.

Vol. 3. Phoenix, Natal, Saturday, 21st October, 1905. No. 42.

P.O. Box 156. Telephone 214.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis and Sarees.

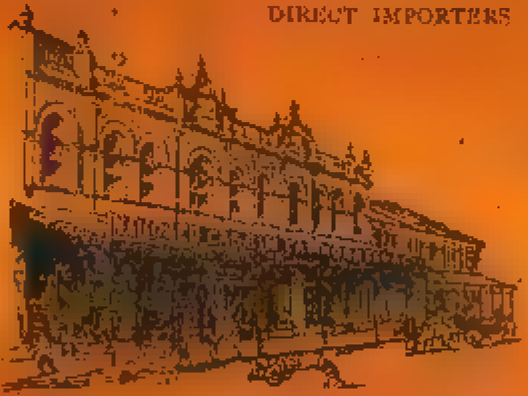

Rugs, Shawls, Boots and Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have always on stock :—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,

118 COMMERCIAL RD., DURBAN

Cable & Tel. Add.: "Kathorian."

Telephone 224.

ભાડે આપવાનાં છે.

ફર્સ્ટ એવન્યુમાં એવન હોટેલનો નીચેનો માળ, તથા પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટમાં મોટું ગુદામ, કારખાનાં, મીટીંગ વિગેરે માટે ઉપયોગનું છે. ભાડું સસ્તું. નીચેને સીરનામે લખો.

ચોખા, દાલ ઘી, મસાલા ...

કેપ સ્નુક ફીશ આવી પોંહોચી છે ...

જાલભાઈ સોરાબજી બ્રધર્સ.

૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

TO LET.—Ground Floor of Avon Hotel, in First Avenue, and a Large Warehouse in Prince Edward Street. They can be used either as Workshops, for Meetings, or any purpose. Rent cheap.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Cocoanuts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Snoek, Fish, Skins of various kinds, &c.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

—AT—

JALBHOY SORABJEE BROS.,

110 Field Street, Durban.

ટરકીશ ફેઝ ટોપીઓ.

ઇંગલીશ ફેકટરી બનાવેલ.

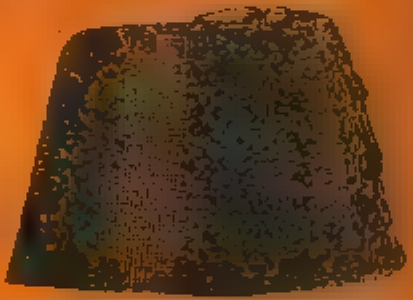

ઊંચો માલ સસ્તા ભાવ.

ઉપર મુજબ ... ટોપીઓ ...

S. R. Sarfudin, Importer, 100 Queen St., P.O. Box 78, Durban.

એસ. આર. સરફુદીન.

૧૦૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ, બોક્ષ ૭૮ ડરબન.

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY—

126 FIELD STREET

P.O. Box ... Tel. Address: "MIANKHAN" Durban

KAFFIR CIGARS.

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

115, STATION ROAD, BRICKFIELD,

JOHANNESBURG.

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.

Fortnightly Steamer

૧૨ પંદર દહાડે મુંબઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર સોમાલી તા. ૨૮ મી ઑક્ટોબરના રોજ ઉપડશે.
" કેસર તા. ૧૧ મી નવેમ્બર "
" સુલતાન તા. ૨૫ મી " "

ઉપલી આગબોટોમાં ઉતારૂ લેશે છે, જેઓ નીચે કાબામાં છે અને ખીચન પાણી વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે, હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે.

પોરબંદર. સ્ટીમર સોમાલી અહીંથી તા. ૨૮ મીના ઉપડશે તે પોરબંદર થઇ મુંબઇ જશે વાસ્તે કાઠીઆવાડ જનારાઓ આ તક ચુકશો નહી.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ટેમસર આવી ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે. વાસ્તે જનારાઓ વિચાર કરી કામ કરશે કે જેથી પાછળથી હેરાન થાવું ન પડે. વધારે ખબર નીચે લખેલે ઠેકાણે નવા ટાઇમટેબલ છપાય છે તે મંગાવવાથી મળશે.

મેહેરબાની કરી ધ્યાનમાં રાખજો કે સ્ટીમર સોમાલી, સુલતાન, કુન્ટેસરાય, જનરલ ને પેહસ્તાઅમાં ઉતારૂ લેશે છે જેઓ કાબામાં છે અને ખીચન પાણી વિગેરેનો બંદોબસ્ત છે. હિંદુ મુસલમાન સારૂ અલગ અલગ છે અને જંગબાર બદલવું નહિં પડશે. હજુ કેટલાક જાણે છે કે ઉપલી આગબોટોમાં ઉતારૂ લેતા છે પણ તેમ નથી.

ઓસમાન અહમદ. જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.
કમરૂદીન ઓફીસ, વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, મારકેટ સ્ટ્રીટ.
પી. ઓ. બોક્સ ૧૨૬, ડરબન. ડરબન.

விசேஷ விளம்பரம்.

வெட்டவுஞ்சேர்க்க அம்பிண்டோ வில் பயிரிடக்கூடியதும், கடைகள், வீடுகள் கட்டக்கூடியதுமான நிலங்கள் தயாராயிருப்பதால், வேண்டியவர்கள் என்னிடம் வந்து விசாரித்துக் கொள்ளலாம்.

எம். ஆர். பி. எஸ். செட்டி,
369. பயின்டு ஸ்டிரீட், டர்பன்.

વેચવાની છે.

ખેતી અથવા સ્ટોરને લાયક ૨૫૦ વીઘા જમીન
ફે. પોરટ્યોરીસ પાસે, અમઝીન્ટો.
વધારે ખુલાસા માટે પુછો.
એમ. આર. પી. એસ. શેઠ.
૩૬૯ પાઇનસ્ટ્રીટ, ડરબન.

ABDOOL GAFFOOR & Co.,

Arabian and General Merchants and Drapers,

125 Commercial Road, Maritzburg.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Skirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—170 Commercial Road, Maritzburg.
Branches—130 Commercial Road, Maritzburg.
And at Mooi River.

MOOSA OSMAN & CO.

Wholesale and Retail

Merchants & Direct Importers,

563 CHURCH STREET,
MARITZBURG, Natal.

મુસા ઓસમાન એન્ડ કું૦
ડાયરેક્ટ ઇમ્પોરટર્સ,
પી.એમ.બર્ગ, નાતાલ.

USEFUL BOOKS

MODERN LETTER-WRITER (Seventh Ed.) Containing 635 letters. Useful to every man in every position of life for daily use. Re. 1, 2as. post free.

HELPS TO THE STUDY OF ENGLISH (Third Edition).—An exhaustive collection of phrases, idioms, proverbs, etc., with their explanations and proper uses. Rs. 3, 2as. post free.

EVERY-DAY DOUBTS & DIFFICULTIES (in reading, speaking and writing the English language) (Third Edition), Re. 1, 2as. post free.

HAND-BOOK OF ENGLISH SYNONYMS, (Third Edition).—Explained and illustrated. Aids to the right use of synonymous words in composition, Re. 1, 2as. post free.

SELECT SPEECHES OF THE GREAT ORATORS, vols. I and II.—Help to write idiomatic English, to improve the oratorical and argumentative powers, etc. Each vol, Rs. 2, 2as. post free.

WONDERS OF THE WORLD (in Nature, Art and Science), Re. 1, 2as. post free.

To be had of The Manager, "INDIAN ECHO" OFFICE, No. 106 UPPER CIRCULAR ROAD, CALCUTTA.

Tel. Address: "Hassan Mahomed."

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL

Arabian Merchant & Direct Importer,

85 COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG,

Branches—123 & 127 Commercial Rd., Maritzburg.
And at Mooi River.

CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, GROCERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTION.

Telegraphic Address "Ismail."

હસાણ રામજી પટેલ,

ટ્રેડર અને કમીશન એજન્ટ,
પી. ઓ. બોક્સ ૬૦૭, ડરબન.

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Atta of all kinds and Groceries, &c.

120 Commercial Road, Maritzburg.

M. E. TILLY.

Wholesale & Retail Merchant.

Box 103. KIMBERLEY STREET,
KLERKSDORP.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods

—AT—

198 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG

खरी सीक्का
सुशोभित और सस्ता.

मनपसन्द और मनुहर नक्शदार रबर स्टांप बनाया जाता है.

इन्टरनेशनल प्रिन्टींग प्रेस,
फिनिक्स, नाताल.

ரப்பர் ஸ்டாம்புகள்.

முத்திரை வேண்டியவர்கள் தமிழ், ஆங்கிலம் முதலிய எந்த பாஷையிலும் அழகான எழுத்துக்களால் அச்சடிக்கப் படும். இன்டர்நாஷனல் பிரின்டிங் பிரஸ், பீனிக்ஸ், நேட்டால்.

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers,

243 Church Street, Pretoria.

P.O. Box 157. Tel. Add. "TAYOB."

P.O. BOX 441.

ઇ૦ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર,

Tel. Address "ABOOBAKER"

તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નાં૦ ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing, Blouses, Night-gowns, Combinations, Chemises, Skirts, Underskirts, Children's Fancy Goods, Frocks, Bibs, Bonnets, Bootees, Hats, Wool Shawls,

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY PRICE MODERATE

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

ADAM H. G. MAHOMED,

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "ADAMGOOL," CAPETOWN.

• Castle Cash Stores. •

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS,

HANOVER STREET,

CAPETOWN.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

[illegible] & 56 LEUWEN STREET,

CAPE TOWN.

BRANCHES—272 Caledon Street. 295 Long Street.

P.O. Box 262. Tel. Address: "BEATLE."

BEATLEY & Co.,

Wholesale Merchants,

467 SMITH STREET, DURBAN.

ફેન્સી કાપડના ખાસ વેપારી. જથ્થામાં ઉલટા નવી તરેહનોમાલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "દુસ્તવારના સીવંગ મશીન" ના નાતાલ પ્રાંતવાસ અને ઓરેંજ રીવર કોલોની માટેના ખાસ આડતીઆ. "જનરલ સેફ્ટ ગુડસ" અને ડ્રેસીંગનો માલ તરેહ વરેહ જાતનો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવેછે.

રમજાન શરીફ માટે ખાસ તાજી મીઠાઈ.

जंडुमहाराज मीठाईवाला

१५९, ग्रे स्ट्रीट, डर्बन.

हमारे यहां हरहमेश गरमागरम घीकी मीठाई, सेव और पकौडा तैयार मिलेगी.

ધીની મીઠાઈ

સ્વાદીષ્ટ! ગરમાગરમ! અને વળી મને તે વખતે! ચોખા ઘીમાં—સુતરફેણી, મગજ લાડુ, ઘારી, બુંદી, મેસુબ, જલેબી, જાંબુ, ખાજલી, સેવ, ભજીઆં વીગેરે ઘીમાં બનાવેલાં તઈયાર મળશે. તેલ બીલકુલ વાપરવામાં આવતું નથી.

ખાસ ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપી માલ વખતસર અને સરસ બનાવી આપીએ છીએ. બહારગામના ઓરડરનો માલ રેલવે મારફત વખતસર મોકલીએ છીએ.

જે૦ દલપત એન્ડ કું૦

૧૫૯, ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

EAST INDIAN TRADING Coy.

GENERAL MERCHANTS and Direct Importers of all kinds of GROCERIES, SOFT GOODS, etc., etc. . . . .

102 Queen Street, Durban. P.O. Box 696.

Tel Address: "FORHANDMAN."

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - P.O. BOX 1869.

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

Upper Murchison St.,

LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer,

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 178.

BARBERTON.

Tel. Address: "Mungalee."

SUN Insurance Office.

PAYNE BROS., Agents,
WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसे पूरानी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापन पौंड १०,००,०००.
अभी कानेसें कमतीमें कमती भाव मिलेंगे

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમા ઓફીસ જેની મુડી પાં ૧૦,૦૦,૦૦૦ ની છે હમણાં લખાવનારાઓ ઓછામાં ઓછા ભાવ ભાવે મળી શકશે.

[illegible]

હિંદી દવાખાના.

આ દવાશાળામાં દરેક જાતની દવા પુરી પાડવામાં આવે છે. બહાર ગામના ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. દરદી ઓની ઉપર ખાસ ધ્યાન આપી ઉમદા ટ્રીટમેંટ કરવામાં આવશે. પૈસા અને ખરચની દવા અમારે ત્યાંથી મળશે.

૩૬૦ પાઇન સ્ટ્રીટ અથવા ૧૨૨૫, અમગેની રોડ સ્ટેશનની બાજુમાં.

हिन्दी दवाखाना.

इसी दवाखानामें हर किसमकी दवा मिल सकती है. बहार गांवके ऑर्डरोंपर सम्पूर्ण ध्यान लगाया जायगा.

दर्दीओंपर ध्यान लगाकर उमदा ट्रीटमेन्ट की जायगी.

पैसे और दर्दकी दवा भी हमारे यहां मिल सकती है.

मिलनेका पता—
३६० पाइन स्ट्रीट,
और १२२५ अमगेनी रोड
स्टेशनकी पास.

இந்திய மருந்துக்கடை.

[illegible]

இந்திய மருந்துக்கடை, 360 பைன் ஸ்டிரீட், டர்பன். அம்ஜேனி ரோட் ஸ்டேஷனுக்கு அருகில்.

R. NARASOO,

Indian and General Merchant.

Outfitter and Draper.

Boot and Shoe Warehouseman.

INDIAN SILKS A SPECIALITY.

KAFFIR TRUCK, &c., [&c.]

BARBERTON,
TRANSVAAL.

P. O. Box 20.

Telegraphic Address: "NARASOO."

MAHOMED ENUS

INTERPRETER,
22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.

મહમદ યનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ. કેપ ટાઉન.

HOSSEN EBRAHIM,

GENERAL DEALER,

1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,
And 25 Duke Street, WOODSTOCK.

Goods Supplied on Commission.

2/6 St. 2/6 St. 1064.

Records in Civil Cases in the Witwatersrand High Court.

Between ESTHER BASTEAN PAUL, Plaintiff,
and
JOHN BASTEAN PAUL, Defendant.

Be it Remembered—

That the above-named Defendant was summoned to answer the above-named Plaintiff in an action for restitution of conjugal rights, failing which for dissolution of the marriage subsisting between them.

And be it further Remembered—

That on Thursday the 5th day of October, 1905, before the said Court came the said Plaintiff, her Counsel, Attorney and Witnessess, and the said Defendant although duly summoned and forewarned, comes not, but makes default; and thereupon having heard Counsel for the Plaintiff and the evidence adduced.

The Court grants judgment for Plaintiff for restitution of conjugal rights and orders Defendant to return to or receive the Plaintiff on or before the 5th day of November, 1905, failing which to show cause, if any, in this Court on the 16th day of November, 1905, why the bonds of marriage now subsisting between him and the Plaintiff shall not be dissolved as prayed, with costs, and why the Defendant shall not be declared to have forfeited all benefits under the marriage in community. Service to be effected by one publication in the *Natal Gazette* and one in the *Indian Opinion*.

By the Court,

(Signed) H. D. BOWKER, Registrar.

ખાનગી ઈંગ્રેજી ગુજરાતી નિશાળ.

જે તા. ૧૧ મી જુન ૧૯૦૪ થી ખોલી છે.

ગુજરાતી તથા ઈંગ્રેજી પુસ્તકો, કોપીઓ, પાઠમાળાઓ, ખીતાબ બુકો, વગેરે તૈયાર છે. અને તેજ જુબેથી અભ્યાસ ચાલે છે. વધુ હકીકત માટે લખવું અગર મળવા મે૦ કરવી.

ગ્રેવીલ સ્ટ્રીટ, સુરતી મસીદ પાસે, ડરબન } એમ. એલ. પટેલ હેડ માસ્તર.

P. V. SANGHAVEE,

Head Office: 201 Grey St., Durban.
Branch: 34 Ezra Street, Calcutta.

COMMISSION AGENT.

Importer of Rice, Dholl, Ghee, Oil, Gunny Bags, etc.

FOR

Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO
VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT.

INDIAN AFRICAN LINE.

Calcutta Direct.

S.S. 'GHAZIPUR,' Nov. 5th, 'JAMALPUR,' Dec. 5th.

सीधी कलकत्ता जानेवाली स्टीमर.

"गाजीपुर" नामकी स्टीमर यहांसे ता० ५ वीं नवेम्बरके रोज और "जमालपुर" ता० ५ वीं डीसेम्बरको सीधी कलकत्ता जानेके लिये रवाना होगी. यह स्टीमर बहुत जलदसे दौडनेवाली है.

यह स्टीमरमें खानगी मुसाफरोंके लिये अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. पासेंजरो अपनी मुसाफरी बडी मजेसे और शान्तिसे करते हैं. सबबन्ध उत्तम प्रकारसे की गई है, इसलिये कलकत्ताके सत्तावालों तरफसे सर्टिफिकेट पा चुके हैं. दूसरी कम्पनीकी स्टीमर कई कई बन्दर करती आनेसे पासेंजरो तकलीफ पाते हैं, ऐसी तकलीफ इस स्टीमरमें नहीं है और जल्दी आरामसे देश जा सकते हैं. उपरान्त खलासी भी यह स्टीमरमें इन्डियन है.

यह कम्पनीकी सभी स्टीमरोंमें अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. विशेष खबरके लिये निचे लिखे पते पर एजन्टोंको मिलनेसे मालूम होगा.

डीवाल बोक्सवे कुं०
पोइन्ट.

बी. इब्राहीम इस्माइल कुं०
नं. ११४, ११६ और ११८ कमरशीयल रोड, डर्बन.
पोस्ट नम्बर १२५.

કલકત્તાની સીધી સ્ટીમર.

ઉપડશે "ગાઝીપુર" નામની સ્ટીમર અહીંથી તા૦ ૫ મી નવેમ્બરની સવારે સીધી "કલકત્તા" માટે ઉપડી જશે. અને "જમાલપુર" તા૦ ૫ ડીસેમ્બરે ઉપડી જશે. આ સ્ટીમર ઉતાવળી ચાલતી હોવાથી જલદી પહોંચશે.

આ સ્ટીમરમાં મુસાફરોને માટે ખાસ સગવડ કરવામાં આવી છે તેથી મુસાફરોને ઘણા આરામથી જવાની સારી સગવડ છે, ખલાસી દેશી છે, વળી બીજી સ્ટીમરો દરેક બંદર કરતી જતી હોવાથી ઘણે વખતે દેશ પહોંચે છે જ્યારે અમારી સ્ટીમરો અહીંથી ઉપડી પરબારી હિંદુસ્થાન જતી હોવાથી થોડી મુદતમાં પોંચી શકાશે, વધુ વીગત માટે નીચેને સરનામે ખબર કાઢશો.

ડીવાલ બોક્ષવે કું૦
પોઇન્ટ.

બી૦ ઇબ્રાહિમ ઇસ્માઇલની કું૦
નાં. ૧૧૪, ૧૧૬ અને ૧૧૮, કોમરસીયલ રોડ, ડરબન.
પોસ્ટ બો૦ ૧૨૫.

மேற்கண்ட ஸ்டீமர் மிகவும் உறுதியானதும், விஸ்தாரமும், ஓட்டத்தில் அதிக வேகமும் குணங்கள் இருக்க சகிக்கப்பட்டுமானது. இந்த காசிப்பூர் என்னும் மரக்கலம் நவம்பர் மாதம் 5உ கல்கத்தாவுக்கு இங்கிருந்து பாஸிஞ்சர் ஏற்றிச்செல்லும்.

ஜமால்பூர் என்னும் ஸ்டீமர் டிசம்பர் 5உ புறப்படும்.

இது பாஸிஞ்சர் ஏற்றுமதிக்காகச் செய்யப்பட்டுள்ளது. ஜனங்கள் தொந்திரவின்றி வசிக்கத்தக்கது. இந்த ஸ்டீமருக்கு கல்கத்தாவில் பலமான சர்ட்டிபிக்கட் கிடைத்திருக்கிறது. அநேக பிரயாணிகள் சிறு கப்பல்களில் ஏறி அதிக கஷ்டமடைகிறார்கள், அவ்விதம் போவதில் கஷ்டமேயொழிய சௌகரியம் இராது. எங்கள் ஸ்டீமரில் வரும் பிரயாணிகளுக்குக் கஷ்டமில்லாமல் இந்தியா கொண்டு சேர்ப்பிப்போம்.

எங்கள் கப்பலில் வேலைபார்ப்பவர்கள் எல்லோரும் இந்தியர்கள். இக்கப்பலினின் ஸ்டீமர் இங்கிருந்து மாதாந்தரம் கல்கத்தாவுக்கு நேரே போகும். பிரயாணிகளுக்கு உபசரிப்புடன் இடம் கொடுக்கப்படும். மற்ற முக்கிய காரியங்களுக்கு அடியிற்கண்ட ஏஜண்டருக்கு எழுதித்தெரிந்துகொள்ளலாம்.

டேவால் அண்டுகோ,
பயிண்டு,

பி. இப்ராகிம் இஸ்மயில் அண்டுகோ,
நெ. 114, 116 அண்ட் 118.

શ્રી સુરતી મોહમેદન સ્ટેટ કુંપની નો હીસાબ, જોહાનેસબર્ગ, માર્ચ સને ૧૯૦૩ થી જુન સને ૧૯૦૪ સુધી.

૩૦૮૮	૧૦	૦	માર્ચ ૧૯૦૩ થી જુન ૧૯૦૪ સુધીમાં શેર વેચાયા તેના મળ્યા.
૮૭૦	૦	૦	માર્ચ ૧૯૦૩ થી જુન ૧૯૦૪ સુધીમાં કીરાયું મળ્યું.
૧૦	૦	૦	સલેમાન અહમદ હાથ કાછીના.
૨	૫	૦	ઇન્ટરેસ્ટના અસવાત પાસેથી મળ્યા.
૩૯૭૦	૧૫	૦	

૩૦૦૦	૦	૦	બેંકને ઇસ્ટાલના ભર્યા.
૩૪૬	૦	૦	વ્યાજ માર્ચ ૧૯૦૩ થી તા. ૩૦-૬-૦૪ સુધી.
૧૦	૦	૦	મી. રીચના નામ ઉપર રાખવા બાબત.
૧૫	૦	૦	કમીસન બોન ફેરવી તેમાં.
૩૦૧	૧૦	૭	ટ્રાન્સફરના ખર્ચના.
૧૨	૧૦	૭	બેંકની એકસચેંજના.
૧૬	૬	૦	ખર્ચ ખાતે પરચુરણ.
૫૦	૦	૦	શેરની ઘટના. સને ૧૯૦૪ માં પોત પોતાના શેરના નામે પૈસા નહીં ભરવાથી શેર વેચ્યા તેની ખોટના.
૨૦૫	૧૧	૧૦	સીલક.
૩૯૭૦	૧૫	૦	

જુલાઇ સને ૧૯૦૪ થી સપટેમ્બર ૧૯૦૫ સુધી.

૨૦૫	૧૧	૧૦	શીલીક.
૧૯૫૫	૧૩	૮	તા. ૧ જુલાઇ ૧૯૦૪ થી ૩૦ સપટેમ્બર સને ૧૯૦૫સુધી શેર વેચાયા તેના મળ્યા.
૬૧૭	૧૦	૦	તા. ૧ ૭ ૦૪ થી તા. ૩૦ ૯ ૦૫ સુધી માં કીરાયું મળ્યું.
૦	૧૭	૦	માલ વેંચાએલો તેના મળ્યા.
૨૨૨૭	૧૨	૬	

૧૯૩૭	૧૦	૮	નવી બે બીલડીંગ બાંધી તેમાં.
			૬૪૭ ૧ ૭ ડુગલાસને ગ્રીન લાકડાં.
			૪૭૬ ૦ ૦ કંટ્રાકટરને.
			૮૧૪ ૯ ૧ પરચુરણ ખરચ.
૧૨૦	૦	૦	વ્યાજ તા. ૧ ૭ ૦૪ થી તા. ૩૦ ૯ ૦૫ સુધી
૨૦	૦	૦	વીમો.
૫૮	૬	૧૦	મ્યુનીશીપાલીટીને.
૮૭	૧૫	૦	ખરચના.
૪	૦	૦	શીલીક.
૨૨૨૭	૧૨	૬	

ઉપર પ્રમાણે જ્યારથી સ્ટેટ કુંપની રાખી ત્યારથી તા. ૩૦ ૯ ૦૫ સુધીનો હીસાબ બહાર પાડવામાં આવેલ છે. જેને હીસાબ જોવો હોય તેણે સુલેમાન ઇબ્રાહીમની જોહાનેસબર્ગની દુકાનમાં આજની તારીખથી ૧૫ દિવસમાં આવી તપાસી ખાત્રી કરવી પાછળથી ચુકો બતાવવા તેમ હીસાબ આપવા બંધાએલા નથી.

સુલેમાન અહમદ, હાંસ. ઇસપ ઇસમાઇલ, મીઆં.
ઇબરાહીમ અસવાત. અહમદ મહમદ, કાછલીઆ.

E. A. PATEL & CO.,
GENERAL DEALERS
—AND—
DIRECT IMPORTERS.
Soft Goods, Boots and Shoes, Groceries, Fancy Goods, Crockery and Hardware.

corner Middel & Church Streets
MIDDELBURG, T'vaal.
Tels. Add.: "ACOODREL" P.O. Box 64.
BRANCH AT ROSENEKAL.

A. E. BHABHA,
GENERAL MERCHANT and DIRECT IMPORTER.
Cor. Church & Middel Streets,
MIDDELBURG, T'VAAL
Tel. Add. "BHADHA." P.O. Box 63.

PARSI MANCHERJI,
MERCHANT & IMPORTER.
Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.
Telegrams: "MANCHERJEE." P.O. Box 1006, CAPE TOWN.

A. LATIEF,
General Dealer, - - - -
- - Outfitter and Draper,
BARBERTON,
TRANSVAAL.
P.O. Box 84.
Tel. Address: "Latief."

M. J. MAHOMED,
470 & 178 CHURCH ST.,
MARITZBURG.
Tel. Add.: "Moosa."
Telephone No. 700.

મુસા જાનમહમદ.
૪૭૦—૪૭૮ ચર્ચ સ્ટ્રીટ, હોલસેલ અને
રીટેલ, મરચંટ. એન્ડ ઇમ્પોરટર.
મેરીત્સબર્ગ.
બ્રેન્ડ, ન્યુ ગ્લાંડ, ન્યુકેસલ ડેન્ડ, એસ્ટોર્ટ ઘ
રોડ, અમસીંડસી.

Indian Opinion

Vol. III. PHŒNIX, NATAL, SATURDAY, 21ST OCTOBER, 1905. No 42

Contents.

EDITORIAL COLUMNS:— Page

Another Licencing Case 709

European and Indian Insolvencies: A Comparison 709

OTHER ARTICLES:—

Dada Osman's Appeal 709

The Education of Coloured People 710

Our Cape Despatch 711

Natal School Reports 713

Commercial Activity in India ... 713

Cape Coloured Voters 714

Our Weekly London Letter .. 714

Facts and Comments 715

CORRESPONDENCE:—

Indentured Labour 712

Indian Opinion

SATURDAY, 21ST OCT., 1905.

Another Licencing Case

MR. DADA OSMAN, who has been in Natal for the last 15 years or more, is a landed proprietor who settled in Vryheid as a general merchant during the time of the Republican Government. He was allowed to trade in Vryheid unfettered up to the outbreak of hostilities, and now, after a single-handed struggle against the British power for over three years, finds himself face to face with ruin. And Dada Osman is a British subject! If a foreigner were to ask why a British subject should have British machinery put into operation against him in order to deprive him of his civic rights, he not being a criminal, the answer would be—such is the British Constitution. If it is very often strong to protect, it is also often powerless to defend against a palpable injustice. It is unbelievable that a man who has been lawfully trading for a long time should be deprived of the right of continuing his trade at the bidding of half-a-dozen of his competitors, who, being too cowardly to meet him in open competition, take advantage of temporary power placed in their hands to traduce their rival and ruin him. Yet that is what has happened in the present case. The Dealers' Licences Act of Natal, to which copious reference has been made in these columns, places at the mercy of Local Boards, consisting of big traders, the smaller and the Indian traders. And the big traders have not hesitated to mercilessly use the power thus given them. The Act was passed to crush the Indian. When he is dead or gone, it will be used against the small white traders. Then will be a fight for the gods to see. The poor, humble Indian fights constitutionally. For a fight of that description the Local Boards, in the intoxication of power suddenly placed in their hands, show supreme contempt.

In Mr. Dada Osman's case there is not a shred of justification for the action of the Vryheid Board. He was the only Indian merchant in that township. His was not an application for a new licence. His business premises were kept in an exceptionally satisfactory condition. But because he wears a brown skin the white members of the Board have closed his store without compensation, and, moreover, have rejected his solicitor's application for permission to keep his store open whilst he is trying to secure relief from a higher power. This is not a case of the Vryheid Local Board v. Dada Osman. It is a case of white British subjects and white foreigners against the British Indian community. It is in that light that every Indian merchant has to look at the case; and it is in the same light that Mr. Lyttelton will have to examine it.

European and Indian Insolvencies: A Comparison.

A RECENT NUMBER of the *Natal Government Gazette* contains a list of insolvencies that have taken place during the last six months. It completely dispels the popular fallacy, which often finds an echo even in the serene atmosphere of the law courts, that Indians take greater advantage of the law of insolvency than do Europeans. The list before us shows that out of a total of 72 insolvencies there are only 11 Indian insolvencies. The proportion is satisfactory from an Indian standpoint. It bears out the contention of Sir J. Hulett that, comparatively speaking, the Indian trader is more honest than the European trader; and it confirms, too, the inference of honesty legitimately drawn from the fact that many European houses give a large amount of support to the Indian trader. But satisfactory as the above comparison is, it should be the duty of every Indian merchant to avoid the insolvency court as much as possible. There is no doubt that now-a-days the law relating to insolvency is much abused. Indian traditions are entirely against insolvency. We may, perhaps, be permitted to recall here the case of a Natal Indian merchant who only recently paid the debts of his father, the latter being obliged, through unfortunate circumstances, to seek the protection of the insolvency court. It is an honourable thing for a merchant never to give up the fight to retain his good name. We hope that the comparison to which we have drawn attention will spur the Indians on to greater and better results.

Dada Osman's Appeal

Fuller Report

We take the following fuller report of the Vryheid Licencing Case from the *Vryheid Herald*:—

The appeal of Dada Osman, against the decision of the Town Licensing Officer, was heard by the members of the Local Board, Friday (October 6). There were present, Messrs. J. O. Player, J.P., in the chair, E. Northern, T. W. Dukes, J. G. Hackland, B. G. Brecher, H. Hellberg, W. I. Baranov, and C. F. Emmett, the Town Clerk.

The Town Solicitor, Mr. Jas. Anderson, appeared to uphold the decision of the Licensing Officer, and Mr. J. Wallace appeared for the applicant.

The Town Clerk read the notice convening the meeting.

Mr. Wallace said he would lead evidence, produce the applicant's brother, show that the premises were in a sanitary condition, and that applicant's books were orderly kept. He would also call Mr. Emmett, the Licensing Officer.

Mr. B. G. Brecher said before the case proceeded further, he would like evidence to be brought that applicant was a British subject, and entitled to claim a license.

Mr. Wallace said when the Board proceeded against Osman in the Court, the latter said he was a British subject. Applicant was born in India near Bombay, and was therefore a natural born British subject.

Mr. Brecher said he would like to see it in black and white.

Mr. Wallace objected to Mr. Emmett acting as clerk during the hearing of the appeal. Mr. Emmett,

he said, was the Town Clerk and also the Licensing Officer and this appeal was against a decision given by him.

Mr. Miller then assumed the clerk's duties.

Abraham Osman was called, and said he was 26 years of age and was born near Bombay. He was a natural born British subject, and was a member of the firm Dada Osman, presently trading in Vryheid, at a store near to the Terminal Station. Witness was a brother of Dada Osman, the applicant for the license, and managed the store. Dada had applied for a license, which had been refused by the licensing officer, and against the decision of that official he now appealed. Witness' brother, Dada, was also a natural born British subject, having been born near Bombay, India. He had resided in Natal for 24 years, and first came to Vryheid in 1896. He opened a store on the Town Lands where the location was, and where the store now stands. When Dada Osman came to Vryheid in 1896 he obtained a license from the Transvaal Government to trade as a general dealer. He retained this license and traded up to the beginning of the war in 1899. During the war he obtained the sanction of the military authorities to trade, and he traded during the whole of the war. After the conclusion of the war, he obtained a license from the Magistrate at Vryheid, and he retained that license until the time that the Local Board came into existence here. Dada started business in the old location, which was afterwards moved to the other side of the road leading to the Terminal Station, and he was allowed to remain there. No objection had ever been raised to him getting a license, until the Local Board came into existence in November, 1903. Witness remembered Mr. Nottman applying on behalf of Dada and Abraham Osman for a dealer's license.

Mr. Anderson objected to this as evidence, because it was specially laid down in the regulations that all applications must be made in writing, and that applicant's counsel had no right to bring up any personal matter between himself and the Licensing Officer.

Mr. Wallace said Mr. Nottman applied personally for the license and it was refused. When the time for the appeal was stated applicant's solicitor was away from Natal.

The Chairman said the Board would adhere to the regulations.

Continuing, Osman said he made application to the Board for a license on August 26th of this year, which was refused. The store he now traded in was his own, and had cost between £200 and £300. The value of his stock was about £3,000, and since Dada had arrived in Vryheid in 1896, they had maintained that amount of stock. It was purely a kafir business, and they did no "white" trade. Dada is the owner of erf 498 in the Town, and they were always quite willing, if the licence had been granted, to move to that erf. In the event of the license being refused it would affect them very badly and would probably cause their ruin. The present premises were in a perfectly sanitary condition, and neither he nor his brother had ever been convicted of any crime.

Mr. Anderson: So if the license is refused you will be ruined? Is it not a fact that Dada Osman owns business properties in Durban to the value of £50,000?*—Yes!

Correspondence was then read on the matter.

The Chairman asked witness in whose name the property was registered.

Witness replied that it was registered in the name of Mr. ——

Mr. W. S. Wynn gave evidence that Osman's books were well kept.

The Licensing Officer, Mr. C. F. Emmett, was then called and stated his reasons, why he refused the license. Firstly, because the Licensing Officer had no power to issue licenses for premises on Town Lands, if the lands had not been leased by the Local Board; secondly, by issuing the license he would be acting in direct opposition to Government Notice, and, thirdly, that he was acting in the best interests and to the expressed wish of all residents, with the exception, perhaps, of applicant's attorney.

Mr. J. A. Van Schalkwyk, formerly an official under the Boer Government at Vryheid, in giving evidence, said at one time he was the Landdrost's clerk and afterwards public prosecutor. He remembered issuing a license to Dada Osman, in 1897, to erect a store and trade, the condition being that Osman was to be under a month's notice to quit, and having no claim upon Government. That was made plain to him. Osman had to pay five shillings rent per month, and the license issued to him cost £7 10s.

In reply to Mr. Wallace, witness said he had looked the matter up and found on January 27th, 1897, applicant paid 15s. for rent of the stand and £7 10s. for a yearly license.

Mr. Wallace, in addressing the Board, based his argument on a judgment given by the Chief Justice of the Transvaal in a similar case, when it was held that an Indian was entitled to a license, unless on sanitary grounds the license could be refused.

Mr. Anderson contended that although a license had at one time been granted Osman, he had no "right" to one now. The Board, as custodians of the Town, gave applicant notice to quit the Lands, and it would be inconsistent for them to grant him a license.

The Board dismissed the appeal, the license being refused.

Mr. Wallace stated that applicant would take the case to the Supreme Court and if necessary to the Privy Council, and applied for the store to remain open pending those proceedings.

Mr. Anderson objected, and the Board refused the application.

*The £50,000 should be £5,000.—Ed., I.O.

The Education of Coloured People

The following correspondence was crowded out of our last issue. We published then the comments of the *Natal Mercury* and the *Natal Advertiser*:—

Chief Magistrate's Office, Durban,
Sept. 29, 1905.

To the Hon. the Minister of Education, Maritzburg.

Sir,—I respectfully beg to submit the attached petition for your favourable consideration, and trust you will be pleased to grant the relief prayed for.—I beg to remain, &c.,

H. L. PAUL

Durban, Sept. 5, 1905.

To the Hon. the Minister of Education.

Sir,—We, the parents or guardians of Indian children studying in the Higher Grade Indian School, beg respectfully to submit the following for your consideration and relief.

We have come to know that it is the intention of the Government to change the Higher Grade Indian School at Durban into a school for coloured children generally, and to observe no distinction as to the girls and boys.

We humbly submit that the decision to open the school for all coloured children is unjust to the Indian community, and is a departure from the assurance given by the then Minister of Education, as also Sir Albert Hime and Mr. Robert Russell, that the school will be reserved for Indian children only. It was established when the Government decided not to admit Indian children to the general schools in the Colony, and we understand that even then a question was raised as to establishing a school for all coloured children, but after mature consideration the Government decided to give a school to the Indian children alone, and it was on that account that it was given the name it bears to-day. Moreover, the term coloured children is an elastic term. Everyone knows the meaning of the expression British Indian, but there is no fixed meaning for the term coloured person, and seeing that the Government have adopted a policy of making distinctions, it is only fair that British Indians should have in the largest town in the Colony a school reserved for them. The Superintendent of Education, the other day, was pleased to say that the Indian parents did not object in the other places in Natal to such a mixture. We respectfully submit, however, that

it is hardly fair to draw an analogy from the small townships of Natal. It is Durban which contains the largest free and well-to-do Indian population, and it is, therefore, only natural that the difficulty about such matters would be felt keenly in Durban.

As to the question of non-separation of girls and boys, we can only say that as parents having had considerable experience, and speaking for Indian sentiment, the decision is calculated to give rise to such legitimate complaint. There are not only practical serious objections to such a course being followed, but in many instances there is also the religious sentiment to be considered, and we doubt not that the Government will be pleased to give full consideration to such sentiments.

In conclusion, therefore, we hope that the instructions regarding the two matters referred to would be withdrawn, and that the Government would be pleased to carry out the assurance given to the Indian community when the Higher Grade Indian School was established. We have the honour to remain, &c.,

ABDUL CADIR,
and 99 others.

Maritzburg, Oct. 4, 1905.

Sir,—I am directed by the Minister of Education to state that he has considered your petition, and that Government is now considering how far the wishes of the petitioner can be met.—I have the honour, &c.,

C. J. MUDIE,
Superintendent of Education.

To Mr. H. L. Paul.

Chief Magistrate's Office,
Durban, Oct. 5, 1905.

The Superintendent of Education,
Maritzburg.

Sir,—I have the honour to acknowledge the receipt of your letter of the 4th inst., and beg to enclose herewith a copy of a letter received from Mr. Conolly, the head-master of the Higher Grade Indian School, Durban.

Since the opening of the new Government Higher Grade Indian School, our girls and infant children have attended the school for two weeks, and they have paid the usual fees in advance, but, to our great surprise, they were, apparently, for no accountable reason, dismissed from the school, and the fees returned to us. Most of us are Civil servants, and the remainder hold a respectable station in life, and it is our desire to bring up our children suitably to their station in life. We are allowed to send them to the ordinary Government schools, and now, although we were promised education for our girls and infants, we are face to face with the unfortunate position of having to bring up these children without any education. We cannot afford to give them private tuition, and, therefore, we venture to hope that relief will be granted, and the headmaster of the Government Higher Grade Indian School be instructed to re-admit our children into the school until such time as other provision is made for them.

I would further mention that on receipt of Mr. Conolly's letter I interviewed the Inspector of Schools for the coast, who informed me that the headmaster's action was according to his instructions.—I have the honour, &c.,

H. L. PAUL.

Circular letter to Messrs. H. L. Paul, A. H. Peters, V. R. Moodley, and others:—

Cross Street School, Durban,
Sept. 15, 1905.

Dear Sirs,—I attach herewith the copy of a most important minute received today, which will explain more than I can put into words what I have to say with regard to the attendance of your girls at this school. I have most reluctantly to inform you that I am instructed this morning by my chief to say that your girls cannot continue attendance here after to-day—for the simple reason that the Colonial Treasurer cannot sanction the provision of a teacher for the girls' section; and with regard to the small boys also attending: that the sense of "higher grade" must still continue to be maintained, so as to exclude for the present, at any rate, boys who are not fit for Standard II. This means that the boys Maurice Peters and Thavarajh must also discontinue their attendance here. Unfortunately, I have no teacher at present on the present staff available for the girls; indeed, I am compelled to face the question of retrenchment of even its present portion with great regret. I hope on Monday to return to you the proportion of fees on account of the 10s. rate, which has been already paid to me.—I remain, &c.,

F. B. E. CONOLLY,
Headmaster.

Education Office,
Maritzburg, Natal,
Oct. 6, 1905.

Sir,—I beg to acknowledge receipt of your letter of the 5th inst., which will receive early attention.—I have the honour, &c.,

C. J. MUDIE,
Superintendent of Education.

To Mr. H. L. Paul.

The Bengal Boycott.—In evidence of the boycott of Manchester goods, says Reuter, which is taking place in India, in consequence of the partition of the Bengal Presidency, it is stated that not a single package of Manchester goods has been sold, nor a single contract made, at this year's Lakhi sale at Calcutta.

The sales of Manchester goods at these sales for the past five years averaged 27,400 packages.

Our Cape Despatch

(From our own Correspondent)

A gleam of hope—a glimmer of bright sunshine amid the darkness and gloom of things commercial—is what we have just had through the medium of the ubiquitous Reuter. Banish the thought of an element of exaggeration in what the news imports. By no means do we wish to be pessimistic with regard to our immediate future. Too long have we continued under the grip of a remorseless depression in trade matters. It is time that we had the opportunity of shaking off the commercial stupor. We read that the imports of Great Britain for the month of September show an increase of £2,658,642, and the exports an increase of £3,421,801. Our own exports show a material increase, while leading South African merchants in London state that for the first time since the temporary boom after the late war in this country they are now beginning to ship larger quantities of goods for the South African Colonies generally. The *Globe* says: "We have reason to believe that we are on the eve of an industrial revival, embracing the whole of South Africa." Yesterday Reuter wired us the summary of a cheerful speech of the president of a meeting of the Standard Bank shareholders, in the course of which it was stated that the financial stringency in London and South Africa had relaxed, and that this fact would enable small traders eventually to regain their position. The word 'eventually' is significant. Nevertheless, commercial men may now be jubilant, in the sure and certain hope of a good time at no distant date.

State Energy

Co-operation is very much in the air just at this moment. One of our Ministers is showing unwonted vigour in the matter of rousing the colonial farmers to a due appreciation of higher things as regards their particular pursuits, and this exercise of state energy is proving infectious. Farmers appear to show signs of rising to the occasion, though the perpetual investments of political significance by one of our political parties to any new thing undertaken by the opposite side in the farmers' interests is not altogether absent. Why politics should enter as a factor of party differences in things calculated to bring about blessings in the general interests passeth one's understanding. Politics in trade, politics in commerce, politics in schools, politics in church and religion, become nauseating. Cannot someone evolve some new scheme of Government wherein we may eschew politics and banish party shuffling in matters that do not trench at all on political ground? Our Colony has secured the services of Mr P. J. Hannon, of the Irish Agricultural Organisation Society, and

our Minister for Agriculture is now touring the Colony in company with that gentleman so as to explain to farmers the principles of co-operation and all they mean when determinedly adopted. Of course we expect good results from this wise policy of State efforts and State assistance in agricultural matters.

Boreas

Monsoon is invested with the deepest import to India, and its retarded advent involves dire results to the country and its people. While we know that a couple of millions of people are ever on the verge of starvation in that unfortunate country, the lateness of monsoon always brings untold misery in that land. How keenly, then, would people in the Indian peninsula watch for the coming of the annual monsoon rains? So in this Colony the North wind and the cloud-driving north-westerly gale are eagerly awaited. Alas, that the great atmospheric cauldron should sometimes seethe in an inordinate fashion! We have had our north-westerly driving clouds, but they have been too well charged with moisture and have poured rain with a vengeance. Our south-eastern districts have been flooded and inundated, bridges washed away, crops destroyed, cattle killed, and tracts of land laid waste. Our people in those parts had hardly recovered breath after the dire visitation a couple of weeks ago, when down came the torrential rains again to heap misery on misery. Our leading paper has a column this morning headed "Floods and Disaster—Railway washaways—Several lives lost—Narrow escapes." East London telegrams give a woful account of occurrences there. A terrific deluge of rain on the 10th caused many accidents and much damage. The rain gauge yesterday gave the phenomenal record of 9 in. Similar happenings are reported from other parts of the Eastern Province. Last week we had to bewail a mournful disaster in our Western Province, caused by a dreadful tornado. This week our Eastern neighbours are the sad sufferers. Dame Nature is thus making an unequal distribution of her bountiful showers—too little on one hand and too much on the other—causing suffering and misery on both sides. The time will come, I hope, when we shall have Solarscope Stations in different parts of the world for the even distribution of heat radiation and equalisation of cloud-belts.

Immigration Restriction

In a recent issue of *Indian Opinion* reference was made to a new regulation promulgated under the provisions of the Cape Immigration Restriction Act. In directing attention to the drastic nature of the regulation in question it was enjoined that British Indians in this Colony should take steps towards securing an amendment of the severe enactment. There are several thousands of British Indians in this Colony, but I regret to have to record that this aggregation of natives of India is without cohesion or unity in any shape or form. A very simple and safe, but withal most effectual, remedy for this untoward state of things lies ready to hand, but every man jack of the Indian population, and each and every section thereof, seems an irresponsible unit, without any moving power. Responsibility and the power of action as an authorised agency can be entrusted to a trustworthy and reliable person, but no one seems to conceive the wisdom of such a course, or to care for the nomination of an authorised representative for the matter. So many crosses are borne and endured by the unhappy Indians in the whirligig of time and during the passing of his years in His Majesty's Colony of the Cape of Good Hope.

I notice that an Indian Political Association in our Colony has shown some sign of life by venturing to offer a word of praise to a member of the Natal Indian community, on his embarking in a private career under the most favourable auspices. I hope the thought which impelled the action has not proved over-severe on the part of the body in question, and that some of the energy and activity which underlie it will be directed towards what *Indian Opinion* prudently recommends in the interests of the Indian community as a whole.

The Bengalee Rip van Winkle

The Bengalee has always been a docile, soft, easy-going individual. If he is at times forceful, it is only in matters of trade. Only once in my life I heard a noted man, who has made a name for himself, give vent to an emphatic utterance in uncompromising language. He did not mince his words. "Are the governing officials madmen and fools not to see that the Indian people are determined to secure their just rights?" The Bengal Partition question clearly indicates that beneath the calm, impassive stolid countenance of the Bengalee there lurks a kindred quality which animates in a pronounced manner, under given circumstances, human beings in other lands and other climes. The fire is there, but the motive-power has its degree of action as well as intensity. To speak candidly, the Bengal Partition may be wise or impolitic, but there are other considerations which have helped to lash the people into fury. Englishmen abroad become, in ninety-nine cases out of a hundred, far different beings to Englishmen in England; and somehow Home people cannot conceive why their countrymen should lose their sense of proportion when they touch Indian soil. At all events, that it is so will admit of no doubt. I have personally witnessed it in various ways. And I have often remarked that, except in the case of those pampered with titles and dignities, there is not much love lost between the Indian and the Anglo-Indian, and that, if it came to a question of change of rule, or of bureaucracy, the mass of the people would not see with a single eye what is for their own good—their bitterness of spirit and agony of soul would rather carry them into the fire in full consciousness than be perpetually simmering in the frying-pan. This is the real phase of the Curzon-Kitchener incident. The transformed Englishman in India knows that a dread time is coming, and that the iron heart and the mailed fist must replace the gloved hand and soft speech. If it were not so, there is no warranty for the perpetration of one of the biggest blunders in Indian history by the bestowal of a free hand and opportunity for full liberty of action, to the man who will move the armies. And the blunder will be all the greater and the more deplorable in that the man who will wield the extraordinary privilege, unfettered and untrammelled, will be ever remembered by many millions of the warlike races in the remotest confines of India and its northern neighbours as he who committed the colossal blunder of the century, as a public man, in razing the Khalifa's tomb to the ground and thereby desecrating what has been a holy symbol of peace and rest among all nations.

The Frenchman was also reckoned an impulsive but harmless person. We should not forget the memorable words of Alexis de Tocqueville: "I warn you; we are sleeping on a volcano," and the after consequences of the bill of security. My love for England and her institutions urge me to be out spoken in this matter.

Correspondence

Indentured Labour

To the Editor, Indian Opinion.

Sir,—I see by an advertisement in the *Natal Advertiser* that the Indian Immigration Trust Board of Natal will receive applications for indentured labour.

It is, in my opinion, the duty of the Natal Indian Congress to protest to the Government of India against the introduction of more Indians into Natal until the laws that govern the immigration of Indians be revised.

The evils that exist now are: the number of hours they are made to work daily; unwholesome food, lack of proper medical treatment and uninhabitable quarters in some cases: the £3 tax; and low wages.

I hope that an abler pen than mine will take up this important matter, and that those in authority will see that the Congress moves.

I am, etc.,

A Sympathiser.

Natal School Reports

From the "Government Gazette"

In the last monthly report, the Superintendent of Education says that the Wesleyan Indian School premises are not what they should be. In the future, much more will be expected of the Indian Aided Schools, and grants will be withdrawn if Inspectors are not quite satisfied.

In connection with the rapid multiplication of Indian schools, it should be remembered that the continual warnings and advice given for two or three years will now be expected to bear fruit, or the grant will be withheld. The new Syllabus should be in full operation, and there should be more children capable of passing the 3rd and 4th Standards. Assistants should not be appointed unless they are competent to do work which is deserving of public support.

St. Anthony's School consists of 80 Indian and 29 "Coloured" children. The grant is given for the Indian children only, 64 of whom were present and examined. The highest Standard is the third. Irregular attendance is the great drawback, and much trouble is caused by the children coming to school unkempt and not very clean. In spite of many difficulties and drawbacks, the results are very creditable, and the self-sacrificing labours of the Sisters and their assistants have their reward.

St. Anthony's Indian (R. C. Mission) was visited on the 20th. Work was going on steadily inside; in the outer school, the children are too closely packed for effective teaching. It is proposed to build an addition to the premises. 99 boys and girls were present.

Tongaat Indian School No. I.—September ■. The teacher was absent, the register was not marked for the morning session, and the quarterly summary was a blank. Excuses were made for these and accepted; it must be understood that any recurrence of these lapses will lead to the withdrawal of the grant. There are one or two well-taught boys in Standards I. and II., but the juniors, in charge of a small boy, form a caricature of a school. The children and the premises need a thorough cleaning.

St. Aidan's Indian Mission School, Durban.—September 20. The attendance is somewhat smaller than formerly, but of the 119 present, 20 were girls, which is an excellent feature. The girls are as well-taught as the boys. All the classes were tested, and acquitted themselves well; the hints given at the last inspection have been carefully attended to, especially in the infant department, where the English is greatly improved, and the teaching of reading carried on in a more scientific manner. The infants are too closely crowded on their present benches. The arithmetic and exercise books of the top classes are very good, and the extension of the syllabus to include fractions is a sensible move. There are a few backward children in each class, who need individual teaching, while the rest are at desk work. Cleanliness in dress and person is becoming a feature of the school: and the headmaster and staff are to be congratulated on the remarkable progress of the last twelve months. Another year of such work, assisted by a few improvements in premises and furniture, would put this school in the front rank of the Indian schools on the Coast.

Ottawa Indian School, owing to a migration of labour, has moved *en masse* to Red Hill.

Commercial Activity in India

(By Our Cape Correspondent)

From time immemorial the people of India have been noted for their trade instincts and commercial activity. Although money-making is never by any means the be-all and end-all of the Indian races, people in that vast sub-continent are never slow or lethargic in matters of business. Side by side with a fervent devotion in higher matters, there is ever the singleness of purpose as regards their successful position in the commercial body. It would be a marvel indeed if, in a land which contains almost one-fifth of the human race, there were not adverse circumstances with which some millions have to contend; and, while we cannot but admit that the English rule, fosters trade and commerce and offers guarantee of peace and security, it is not altogether just and equitable in the disposal of the revenues of the country. The Indians derive many benefits from England, it is true, but many sins of omission and commission must also be laid at the door of the British system of administration of the Indian Empire. Time is on the side of the people, and in deprecating home rule at the present time I should like to see some radical change in administration by which prominent Indians and men of Indian descent could be trained in the art of government and effective executive work. This can only be consummated by a wise selection and careful distribution of qualified men in the higher branches of the service, and in responsible positions, to enable them to prove their capacity ultimately for sole charge of administration. Every department of State should have at least two such men, with equal salary and equal position with the English official for the present. They should have free scope for learning, as well as wide latitude of action, commensurate with the requirements of the office. This is the only way of bringing about a gradual change and of proving to the people the earnestness of the British Government to concede privileges which are readily accorded to deserving communities in all parts of the Empire.

In the meantime, the people are not slow to avail themselves of the opportunities for advancement socially, politically and industrially. In the domain of politics the Indians have shown themselves to be adepts, but they have still much to learn for the assimilation and co-ordination of ideas on Western lines of thought. For balance of the mind they should read history more and travel more, so as to imbibe the secrets of the inner current which tend to combine a wide charity with real firmness of character. Character, character, character—this should stand forth before every cultured Indian in letters of fire. I hope I shall not be misunderstood as to the real meaning of the word "character," which I am here dilating upon. How often have we not seen presumably strong men prove weak at a time of real test and trial. This was due to a want of sincerity of aim and firmness of purpose.

With regard to commercial activity, the Indian people are now on the threshold of a new age. With the development of the country, with the Englishmen's persistency for tapping sources of greater wealth, the Indian peninsula, with all its dire misfortunes, is on the spring tide of prosperity. In this phase of the Indian Government much is due to the sagacious policy of the great man whom the Indian people are now reviling with scant reason. It is not often that you get a statesman of many parts to govern a country, invested with a power for good. You sometimes get a ruler who is all alive on a Derby-day, or when horse-flesh is the topic, but who shows extreme listlessness on the opening of a great tea plantation with some ceremonial. India is not in need of a great white Czar and a cabinet of Grand-Dukes for the governance of her millions and the safe-guarding of her dearest interests.

I was much delighted to read an account of the pushful way in which the tea industry of India was advertised in America. What steam is to machinery, advertising is to business. The trading people of India are not blind to this fact. One unique example of their appreciation of advertising needs is afforded by the persistent and systematic way in which the Indian Tea Association have pushed tea into the American market. To-day there are, it is reported, more tea-drinkers in the United States than it would have been thought possible a couple of years ago. And the satisfactory result, from a tea trader's point of view, has been brought about by means of the World's Fair at St. Louis. Of course the commercial attack meant the expenditure of money and personal efforts. How else can it be done? With money, outlay and

an energetic crusade a people's habit can be changed. We can even force all sorts of nostrums down the throats of a gullible public by persistent, incessant advertising. We are always having new sure-cures for consumption, for rheumatism, and for all ills that flesh is heir to. Our ointment for bodily ailments is never the same for ten years together; our medicinal pills are ever new and sovereign in their virtues. Our food products are also novel in their manufacture and application to meet the needs of present day life, as if our cuticle and system are different from what they were some lustrums ago. Commercial men, however, look at things from a different standpoint. If our climates change, our raiments change, why should not our food and drink likewise change with the times? And so the Indian Tea Association has expended some seven thousand pounds to tickle the palate of the Yankees for the delicious Assam and Darjeeling teas. Of course they have succeeded in a manner; why should they not? The Americans, on the other hand, are marvelling how in the world they have remained so long oblivious of the aroma of the Himalayan shrub. From what I read, whisky was almost an unknown beverage in India in the seventies. Our ubiquitous Scot was not behindhand as regards the vast open field before him and in appraising the Indian possibilities for Watson and Robertson and other brands of the soul-rejoicing "Highland Dew." To-day wherever you go, in Europeanised India, the drink *par excellence* is whisky and soda. Three years ago the Parsees in Bombay nearly succeeded in bringing me to their way of thinking regarding the excellence of Scotch over every other beverage. But I am digressing.

From the India Building at the St. Louis Exhibition, systematic attacks were made on the surrounding States of Illinois, Kansas, Missourie, Ohio and Nebraska, comprising a population of seventeen million souls. And by degrees a healthy demand for Indian tea was created, till now the demand has extended to a much larger area. The tea fever, in fact, has caught on. The change in the people's habit is now, however, without its serious import to another country and nation. When we consider that the Americans have always been coffee-drinkers, it will be understood with what dismay the Brazilian Republic will note the changing habit of the former. I should not, therefore, be surprised if the Brazilian Government take prompt steps by means of a special commission to counteract the mischief that the Indian Tea Association are doing in their chief market. Meanwhile the Association, fully sanguine as to the ultimate results of their commercial mission and the expenditure it has entailed, are proceeding on their way rejoicing. Successful advertisements in the United States of America means a large outlay of money, and I fear the Brazilian coffee planters will not be able to resist the combination of the Indian tea-planters in the commercial aggression which the latter have effectively started with a large measure of success in the northern half of the Western Hemisphere.

Cape Coloured Voters

Plea for their Rights

A Reuter telegram from Capetown says that at the Diocesan Synod the Rev. Morris (Wellington) presented a petition from the order of True Templars, which carries on operations amongst coloured people, stating that, relying on an article in the Vereeniging peace terms, which leaves the political status of natives in the Transvaal and Orangia to the white inhabitants of those colonies for decision. By their active combination, all the forces of Britain in South Africa were aiming at the establishment of a colour line instead of a civilisation line.

The petition instances the recent agitation in the Transvaal against the natives being allowed to own fixed property. The petitioners suggest the drawing up of petitions, to be signed by the native coloured voters in the Cape Colony, protesting against the subtle and plausible attempt to deprive them of what little power they now possess in the Legislature by a scheme of separate unproportional representation, and against the proposed disabilities with regard to the purchase and the holding of property; also petitions to be signed by Europeans protesting against the taking away in the Cape Colony of any constitutional rights which the natives at present enjoy.

Our Weekly London Letter

(FROM OUR SPECIAL CORRESPONDENT)

London, Sept. 23, 1905.

All is not Gold that Glitters

Of all the factors that have contributed to the fascination with which an amazed and spell-bound world has watched the progress of the Russo-Japanese war, the first place, by common consent, is accorded to that passionate loyalty and patriotism of the Japanese which have prompted them to their most heroic deeds and still more heroic sufferings. Nobody would deny that the idea that the existence of Japan is dearer than dear life itself was the one all-absorbing idea that had taken possession of even the humblest of her sons, who, perhaps, in the obscurity of a private soldier or a camp follower had cheerfully followed the war to lay down his life for his country; and that the long train of unbroken success, snatched from the deadliest battle-fields, is blindly believed by every subject of the Mikado to be due to nothing else but his and his ancestors' virtues. Any nation which has a king and a country, and whose solidarity is cemented by such a devoted faith in the one, or such an undying love for the other, is well calculated to attain on its onward march a crop of unprecedented results. No wonder, therefore, that the world should be whispering at this moment that the onslaught of such a compacted mass of fifty millions of human units would always have all the force derivable from a harmonious and vigorous vitality; and that the Japanese, whenever called upon to enter the lists, would be able to beat its foe in the tilt-yard of the world. Japan's outward strength being the measure of her inward peace, and love being life's sole impulse, her national life could not but lie on utopian lines.

There were cynics, however, who refused to share in this general optimism; they believed on the other hand that the Japanese were like other men, subject to all the sublunary conditions of human existence. They chose to wait for the appearance of any disintegrating germ in the body politic whose development in the future would be coeval with the downfall of the empire. They argued within themselves that the outside world at first knew next to nothing of Japan. But suddenly on the breaking out of the war, when she forced herself into its admiring recognition by the display of some of the noblest and most heroic traits of character, public judgment, so long as it remained under the thraldom of that glamour, would in all likelihood conclude that this exceptional loyalty and patriotism characterised the entire Japanese character instead of being only an inconsiderable part of it. For once these cynics were right, and, as events have proved, they had not to wait long to have their worst suspicions confirmed. The thin veneer of love and loyalty for king and country of the Japanese cracked like an egg-shell when put to the test. That love for the Mikado, for the sake of which they have crimsoned the Manchurian plains with the life-blood of their thousands and tens of thousands, vanished like thin air when what they considered the ignominious peace treaty had hurt their *amour propre* to the quick. They soon showed that the people were the real owners of power and proved it by the selfsame methods the record of which has darkened so many a page of history. Whether tranquillity has even now been restored in the Land of the Rising Sun it is difficult to say, considering what a rigid censorship is on all needful occasions practised by the Japanese, and how little news is permitted to come to the outer

world. They are after all but men with human limitations and frailties, and with them as with all of us, if only the provocation be suitable, it does not take long to evoke the unregenerate Adam that is a part and parcel of our being.

One Item of India's Debt to England

I have been reading the "Report on the Trade of British India with Foreign Countries for the official year ended March 31, 1905." It is a fascinating study; for commerce has an important bearing on our social, political and economic well-being. The foreign trade of India possesses exceptional interest from its vast expanse and the variety of its products and resources. There is hardly one of the agricultural staples of the world which is not, or may not be, produced in India, and the capacity of Europe to consume is, or may become, as large as that of India to produce. But strong as is the temptation, I shall pass by all other points, drawing the attention of your readers to one item only indicated at the top of this paragraph. Liquors are imported into India in three different forms, viz. malt liquor, spirits, and wine, but it is only the two former which show progress. The quantity of the beer imported increased by 13 per cent, all but 7 per cent of the aggregate being from the United Kingdom. Shipments from Germany amounted to only a trifle more than a quarter of a million gallons out of a total of over 4,600,000 gallons. These imports, be it observed, represent little more than two-thirds of the quantity brewed in India during 1904, which amounted to 6,219,762 gallons, nearly half of which was purchased by the Army Commissariat. Some years ago whisky was by far the most favoured spirit, and the lead is still maintained; but it is noteworthy that the consumption of this spirit has been declining and that of brandy coming more to the front. This little debt which India owes to England, will not, I hope, be forgotten by our people when the day of settlement comes.

Unique Honour to an Indian

Rai Bahadur Sarat Chandra Das, who has achieved a European reputation by his explorations in Tibet and by his translations from the Tibetan language, has been elected a corresponding foreign member of the Imperial Russian Archaeological Society. This is the first time such an honour has been paid to an Indian scholar. Sarat Chandra Das, who was born at Chittagong in 1849 and educated at the Presidency College, Calcutta, began his public career as a schoolmaster at Darjeling; but the courage and intelligence he displayed as an explorer, and the zeal with which he applied himself to literary researches, have enabled him to render most important services both to the cause of Oriental scholarship and to the Indian Government.

Facts and Comments

Owing to pressure on our space we hold over our comments on Dr. Pakes' Plague Report.

The Story of the Ramayana.—We are publishing this interesting lecture as a booklet, printed on antique paper, price 6d., or post free 7d. It will be ready shortly.

In last week's issue we should have acknowledged the report of the Hawker test case as from the *Natal Mercury*, and the first paragraph in 'Facts and Comments' as from *Trade and Transport*.

Indian Mails.—The German East Africa Liner, *Somali* will sail on or about 28th Oct. for Porbandar and Bombay. Mr. Osman Ahmed, Grey Street, Durban, is the Agent.

The India-African Liner *Ghazipur*, taking passengers, will leave Durban for Calcutta on or about 5th November. Messrs. B. Ebrahim Ismail & Co., Commercial Road, Durban, have the arrangements for Indian passengers.

The Natal Direct Liner *Umkusi* sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 11th November. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

A Case of Plague.—We learn from the *Natal Mercury* that during the week an Indian clerk, employed in a grocery store in Umgeni Road, conducted by an Indian, was taken by order of Dr. Murison, Medical Officer of Health, to Salisbury Island, suffering from bubonic plague. The sufferer was only employed two hours a day at the store, and it is not known where he contracted the disease. The authorities are endeavouring to trace the origin of the disease in this case. Circumstances in the recent deaths of several Indians have led to doubt as to whether the deceased were not the victims of plague.

No More Plague.—With reference to the rumours going the rounds that there were several cases of bubonic plague in the borough, we are informed by Dr. Murison, of the Public Health Department, that on Friday last a case, suspiciously like plague, was notified to him, and on inspection he decided that it was that disease, and the unfortunate Indian was sent to the island. The case was reported in the "Mercury" on Monday. The victim died on Tuesday. On Sunday evening another case was brought to Dr. Murison's notice. The man was very ill, and died early on Monday morning. The post-mortem revealed the fact that the man had died from plague. In both cases the victims were Indians. There have been no fresh cases, and there are no persons suffering from the disease in the borough at the present moment.—*Natal Mercury.*

The Coolie Barracks of the N.G.R. at Talana were totally destroyed by fire on Sunday.—*Dundee Courier.*

An Indian's Rebuke.—An Indian correspondent writes to the *Natal Advertiser*:—I lent an ear to a conversation which took place between a neatly-dressed middle-aged Indian and a few European schoolboys, near the Berea Road railway station. The lads were for a long while using indecent language towards the Asiatic, and desired to create a row if possible. The Indian for a while kept silent, and then stepped forward and piously asked the boys if they were not taught to control themselves on their way home and to pay due respect to their elders. The boys began jeering at him on hearing this remark. Being deposits of a civilised nation, I think it is very improper that boys should be so corrupt in the beginning of their lives. I think it would be wise if the children are warned by the parents and masters occasionally to control themselves. I wish parents would note this.

Moderate Potchefstroom.—Potchefstroom can also lay the flattering unction to its heart that its "moderate views" were for the best interest of the community. But the proof of the pudding is in the eating. Since the Convention the effect of Moderateism in Potchefstroom has been that Asiatic traders have increased greatly in number and white traders have had to relinquish the struggle against their coloured competitors. In Boksburg our "unreasonable attitude" has kept out Asiatic traders from the town entirely, no failures of merchants have occurred during the year, and public opinion has been consolidated on the lines laid down by the Convention. When will Potchefstroom learn the lesson that on questions of principle temporising is fatal?—*East Rand Express.*

There is a great deal of misunderstanding between the races. Much of the talk of race problems is caused by this misunderstanding. The white youth has secured the treasure of education and civilisation which has accumulated by his parents in hundreds of years. It is natural for him to think the native ought to have better manners. This difficulty can easily be done away with if Europeans can sympathise with the native, and try to develope him. A big man does not need to be always trying to impress the little man with his bigness. The very fact that he is big or rich is sufficient, and he will get his respect. We natives are aware that the white man rules. Daily we show respect to him. But often we are disappointed to see that the manner of our respect is put down for insolence because we do not do it according to white standard.—*Hanga Las Natal.*

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૨૧ મી અકટોબર, ૧૯૦૫. અંક ૪૨

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૧૪મી અકટોબરથી તા૦ ૨૦ મી અકટોબર સુધી ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫.

હીંદુ—આસો વદ ૧ થી, આસો વદ ૭ સુધી, સંવત ૧૯૬૧

મુસલમાની—તા. ૧૪ સાબાનથી તા. ૨૦ સાબાન. સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	ખ્રીસ્તી તારીખ	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની...	૨૧	૮	૨૧	૫ ૧૫	૬ ૭
રવી...	૨૨	૯	૨૨	૫ ૧૪	૬ ૮
સોમ.	૨૩	૧૦	૨૩	૫ ૧૩	૬ ૯
મંગળ	૨૪	૧૧	૨૪	૫ ૧૨	૬ ૧૦
બુધ...	૨૫	૧૨	૨૫	૫ ૧૧	૬ ૧૦
ગુરૂ...	૨૬	૧૩	૨૬	૫ ૧૦	૬ ૧૧
શુક્ર...	૨૭	૧૪	૨૭	૫ ૯	૬ ૧૨

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

શનીવાર તા૦ ૨૧ અકટોબર, ૧૯૦૫.

બંગાળનો બલિહારી.

બંગાળનો જુસ્સો હજુ કાયમ છે. છેલ્લા તાર ઉપરથી જણાય છે કે સુખીના વખતમાં માંચેસ્ટરની લગભગ ૨૫,૦૦૦ ગાંસડી વેચાય છે તેને બદલે આ વર્ષે એક ગાંસડી પણ નહિં ખપી. આ વાત ખરેખર મગરૂર થવા લાયક છે. બંગાળા વાત કરવામાં જેટલું સબળું છે તેટલું કામ કરવામાં નબળું જણાય છે. આ વાત હવે પાયા વિનાની ગણવાનો વખત આવ્યો જણાય છે. સ્વદેશી માલ વાપરવો અને વિલાયતીને અડવું નહિં એવો જુસ્સો દહાડે દહાડે વધતો આવે છે. ઘટતો નથી. આ પ્રમાણે ચાલ્યું રહેશે તો હિંદુસ્થાનને ઘેવડો લાભ થશે. સરકાર જોશે કે લોકો સંપ કરી શકે છે અને દેશી માલની ખપત વધારે થવાથી તેઓ દેશમાં વધારે રહેશે તથા દેશી કારીગરીને ઉત્તેજન મળશે. બંગાળે જે બી રોપ્યું છે તેનાં મૂળ કેટલાં ઉંડા જઇ શકે છે તેનો અત્યારે આપણે અંદાજ પણ નથી કરી શકતા.

મી. દાદા ઓસમાનની લાઇસેન્સ.

ઘણુ વરસ સુધી એકસે લડાઇ કર્યા પછી મી. દાદા ઓસમાનને પોતાની વ્રાઇહિડની દુકાન બંધ કરવનો વખત આવ્યો છે. તેની પાસે ડચ સરકારના વખતમાં લાઇસેન્સ હતી. તેમનો વેપાર મોટો હતો તેમનું મકાન સાફ હતું ચોપડા બરાબર રાખતા હતા. એ બધાનો વિચાર નહિં કરતાં વ્રાઇહિડની લોકલ બોર્ડે મી. દાદા ઓસમાનની લાઇસેન્સ છીનવી લીધી છે. એ વેપાર બંધ કરવામાં કેટલું નુકશાન જશે તેનો તો બોર્ડ શા સારૂ વિચાર પણ કરે? બોર્ડના મેમ્બરો કોણ છે? ઘણા ખરા બધા વેપારીઓ. મોટા વેપારીના હાથમાં નાના વેપારીને કચરવાની સત્તા નાતાલના કાયદાએ આપી છે. તેનું પરિણામ જુલમ વિના બીજુ કેમ આવી શકે? બે પક્ષકારની તે તકરારનો ફેંસલો એક પક્ષકારને સોંપવામાં આવે ને તે પક્ષકાર પોતાના લાભમાં ફેંસલો આપે તેમાં નવાઇ નથી. બોર્ડના મેમ્બર જજ જ્યુરીને પ્રોસીક્યુટર બન્યા. ત્યાં ઇનસાફ કેમ મળે? અને આ બધું યુનિયન જેક વાવટાની નીચે!

આવા જુલમનો શો ઉપાય કરવો? આ લડાઇ મી. દાદા ઓસમાન તથા બોર્ડ વચ્ચે નથી. પણ ગોરા લોકો અને હિંદી વચ્ચે છે. આખા દક્ષિણ આફ્રિકામાં નાતાલ લાઇસેન્સીંગ એકટ જેવો બીજો બારે પડતો એકે કાયદો નથી. આની સામે સખત લડત બિલકુલ હાર્યા વિના હિંદી કોમને લેવાની છે.

અમને લાગે છે કે કોરટમાં અપીલ કરવી તે નાંખી દેવાનું છે. મી. હુંડામલના કેસનું પરિણામ આપણે જોયું છે. હવે રસ્તો માત્ર વિલાયતમાંજ લડત લેવાનો રહ્યો છે. આ પ્રમાણે જુલમ થયા કરે તે આપણે સાંખવાનું નથી. એકઠા રહી જે ઉપાયો લેવા ઘટે તે લઇ શકાશે તો અમે હજુ માનીએ છીએ કે છેવટે દાદ મળશે. મોટામાં મોટો ઉપાય આપણાં હાથમાં ગીરમીટીઆને મોકલતાં બંધ કરવાની માગણી કરવાનો છે. એટલું ઓછામાં ઓછું બ્રીટીશ સરકારે કરવાની જરૂર છે અને જો આપણે પુરતો પોકાર કરશું તો સરકાર એ હથિયાર વાપરશે.

ગીરમીટીયા હિંદીઓની હાલત.

હાલ નાતાલમાં જેલના કારભારની તપાસ ચાલી રહી છે. તેમાં હિંદી ગીરમીટીયા બાબત ચર્ચા ચાલેલી છે. આટલા દિવસ સુધી આપણે એમ માનતા આવ્યા છીએ કે જુદી જુદી જગ્યાએ ગીરમીટીયાઓની સ્થિતિ ઠીક રહેલી છે. કેટલાક જેલના અમલદારોએ એવો પુરાવો આપ્યો છે કે કેટલીક કોઠીના ધણી પોતાના માંદા હિંદીઓને કંઇક નજીવા ગુન્હાનું તહોમત મૂકી કોરટમાં લાવે છે ને જેલની સજા અપાવે છે. આવી રીતે માંદા હિંદીને રાખવાનું ખર્ચ કોઠીવાળાઓ બચાવે છે. આવી વાત જો કોઇ ગાહેલ માણસે કરી હોય તો તેને હસી કાઢવામાં આવે. કેળવણીના માજી ઉપરી મી. બારનેટે કેટલાક વરસ પહેલાં ગીરમીટીયાઓની ખરાબ સ્થિતિ બાબત વિલાયતમાં બાલણ કરેલું. તેને મી. મેડને હસી કાઢયું. હવે જે અમલદારો હમેશાં ગીરમીટીયાઓના સંબંધમાં આવે છે તેઓજ કહે છે કે કોઠીવાળા બહુ જુલમ ગુજારે છે. મી. બારનેટે જે તહોમત મુકયું તેના કરતાં આ તહોમત ઘણું ગંભીર છે. આ હિસાબે કેટલા ગીરમીટીયાઓને વગર કારણસર કેદ મળતી હશે?

આ જેલના કમીશનમાંથી બીજું કમીશન ઉપજ થવું જોઇએ. કોઠીવાળા બધા ઘાતકી છે એમ બનેજ નહિં. તેઓએજ આ બબતની તપાસ કરવાની જરૂર છે. કેમકે જો આ વાત દબાઇ રહેશે તો આખી નાતાલને બટ્ટો લાગશે.

કોણ વધારે દીવાળાં કાઢે છે.

નાતાલ ગવરમેન્ટ ગેઝેટમાં ગયાં છ માસમાં દીવાળાં કાઢનારાઓની સંખ્યા આપેલી છે તે ઉપરથી માલુમ પડે છે કે, ૭૨. બધા મળીને દીવાળીયા છે તેમાંથી માત્ર ૨૧ હિંદી નાહાર વેપારી જોવામાં આવે છે. ઘણી વખત આપણે છાપામાં જોઇએ છીએ હિંદીઓ બહુ દીવાળું કાઢનારા મળી આવે છે. પણ ઉપરની હકીકત બતાવી આપે છે કે એ ગાહેલું તદન પાયા વગરનું છે. છતાં આપણા વેપારીઓએ હજુ પણ ચેતવાનું છે. અમે સમજી નથી શકતા કે એક પણ હિંદી નાહાર વેપારી શું કામ હોય? જે

માણસ સાચી દાનતથી વેપાર કરે છે તેને બિલકુલ દીવાળું કાઢવાની જરૂર રહેતી નથી. અને અમે એવું જોવા માગીએ છીએ કે એક પણ હિંદી નાદાર દેવાદાર ન રહે.

ઈંડીઆ રબર અને તેનો ઉપયોગ

આગલા વખતમાં રબરનો ઉપયોગ પેન સીલથી લખેલું ભુસવાને માટે કરવામાં આવતો હતો. આથી ચીતારાઓને તે બહુ કિમતી થઇ પડયું હતું અને તે બહુ મોંઘા દામે વેચાતું હતું. પણ તેને બીજા ઉપયોગમાં અમેરીકામાં લેવામાં આવતું એમ કોલંબસના કેટલાક લખાણો ઉપરથી માલુમ પડે છે. તેણે હૈથતીના વતનીઓને એક જાતના ઝાડના ગુંદમાંથી એક જાતનો દડો બનાવતા જોયા હતા. કે જે દડો જમીન ઉપર અફડાયા પછી પણ તેજને તે આકારમાં રહી શકતો. ૧૮૨૦ ની સાલ પછી સ્પેનના વતનીઓ બીજી ચીજો પણ એમાંથી બનાવતા. પાણી ન પેસી શકે તેવા ડગલા બનાવવામાં આવતા આથી કરીને તેનો વેપારમાં ઉપયોગ ફેલાયો. આજે તે એટલા બધા જુદા જુદા ઉપયોગમાં લેવામાં આવ્યું છે કે તેમાંથી ઘણી ચીજો બની શકે છે.

ગરમ દેશમાં એક જાતનું ઝાડ ઉગે છે તેમાંથી દુધ જેવો રસ નીકળે છે તેમાંથી તે બનાવવામાં આવે છે. કેટલીક વખતે ઝાડને કાપી નાખીને તેમાંથી રસ કઢાડવામાં આવે છે. પણ આ અખતરો તેના પાકને બહુ હાનીકારક હોવાથી તે ઝાડને લોકો હવે કાપી નાખતા નથી, અને રસ કાઢવાની ખરી રીત થડમાં ઘોડા કાપા પાડવાની છે. તેના આગળ માટીના વાસણ મુકવામાં આવે છે જે થોડા વખતમાં રસથી ભરાઇ જાય છે. આ રસને સુકવવાની તથા કઠણ બનાવવાની ઘણી રીતો છે. કેટલીક વખત તેને સુરજના તથા દેવતાના તાપ આગળ મુકવામાં આવે છે. એક સારૂં ઝાડ હમેશાં ૪ આઉંસ રસ આપે છે અને રતુમાં ૨૦ ગ્યાલન આપે છે. અને એક ગ્યાલનમાંથી ૨ રતલ વજનનું રબર બની શકે છે, અને મોટા જથામાં રબર સાઉથ અમેરીકા અને મુખ્ય કરીને બ્રાઝીલમાંથી મળી શકે છે. બ્રિટીશ હિંદુસ્થાન તથા પુર્વ આફ્રિકામાં પણ તેની સારી પેદાશ છે. એ રસમાંથી નવાઇ જેવા અખતરાથી રબર બનાવવામાં આવે છે અને તેમાંથી હજારો ચીજો બને છે. જેમાંની કેટલીક ચીજોના નામો અમે નીચે આપીએ છીએ. તેના ડગલા તમાકુની કોથળીઓ, ખુટા અને બીજી ઘણી ચીજો કે જે આપણા દરરોજ ઉપયોગમાં આવે એવી બને છે. એના સાંચા કામ વાસ્તે પટાઓ તથા પૈડાઓ, પાણીની નળીઓ આગ ઓલવવાની નળીઓ, હવા દારૂ તથા વહાકાપ કરવાની નળીઓ એમાંથી બનાવવામાં આવે છે, જ્યારે તે બહુ કઠણ હોય ત્યારે તેમાંથી નવાઇ જેવી હજારો વસ્તુ બનાવવામાં આવે છે. જેવાંકે દંતીયા, કાસકીઓ, સાંકળો, બંગડીઓ, છરીના હાથાઓ અને એવી ઘણી ચીજો બનાવવામાં આવે છે. એટલીટનમાં હજારો માણસોનું ગુજરાન આવા રબર બનાવવાના કારખાનાઓમાંથી થાય છે અને તેમાંથી બનાવેલી ચીજો આખી દુનીઆમાં જાય છે. આ વસ્તુ હિંદુસ્થાનમાં મળે છે તેથી જો તેનો ઉપયોગ દેશમાંજ થાય તો તેમાં ઘણી પેદાશ થવા સંભવ છે.

દુનીયાઇ પેની પોસ્ટ.

પચાસ વરસ પહેલાં એક જગ્યાએથી બીજી જગ્યાએ કાગળો મોકલતાં મહા મુસીબત પડતી અને ઘણું ખરચ થતું. આજે આપણે થોડે ખરચે એક કાગળની ટીકીટ ચોડીને આપણાં કાગળો મને ત્યાં મોકલી શકીએ છીએ તેમાં જરાએ નવાઇ માનતાં નથી અને ઘણાંનો એવું પણ સમજતાં હશે કે એ રીવાજ અસલથી ચાલતો આવ્યો છે. ખરૂં જોતાં ૧૮૪૦ ની સાલ પહેલાં વિલાયતમાં પણ ખસુસ જાસુસો કાગળ લઇ જતાં દરેક કાગળની ઉપર બહુ પૈસા આપવા પડતાં અને જેમ છેટે કાગળ મોકલવો હોય તેમ કાગળ મોકલવાનો દર વધારે પડતો તેમાં સુધારો કરનાર સર રોલાંન્ડહીલ હતાં તેણે શોધ કરીને જોયું કે જેમ અંતર વધતું જાય તેમ કાગળ મોકલવાથી વધારે ખર્ચ લાગે છે એમ માનવું ભુલ ભરેલું છે. વળી દરેક કાગળ ઉપર માણસે જાતે જઇને પૈસા આપવા અને છાપ પડાવવી એ પણ નકામું ખર્ચ છે. આમ વિચાર કરીને પોતાના વિચાર પોતે બહાર પાડ્યા, અને તેનાં લખાણની એટલી બધી અસર થઇ કે ૧૮૪૦ ની સાલમાં ઇંગ્લાંડમાં પેનીના દરથી કાગળો મોકલવાનો કાયદો પસાર થયો અને સ્ટેમ્પ પહેલ વેલી છપાઇ એથી માણસોની સગવડ પડી તેનો ખ્યાલ સહેજે આવી શકે છે. સર રોલાંન્ડહીલની ગાદી મી. હેનીકર હીટનીએ લીધી છે. તેઓ સાહેબ બ્રીટીશ પારલામેન્ટનાં મેમ્બર છે અને તેમણે હાલ એવી હીલચાલ શરૂ કરી છે કે આખી દુનિયામાં જ્યાં કાગળો મોકલવા હોય ત્યાં એક પેનીથી મોકલી શકાય એવો કાયદો બધી પ્રજાઓની સમંતિ લઇને પસાર કરવો. આ દરખાસ્તને [illegible] ચેમ્બર્સ વિગેરે બીજા પ્રખ્યાત માણસોએ ટેકો આપ્યો છે. ટાઇમ્સ ન્યુસપેપરે બહુ ઉતેજન આપ્યું છે, અને જો થોડા વરસમાં આ સુધારો દાખલ થાય તો કંઇ નવાઇની વાત નથી.

સીગરેટની કમબખ્તી.

દક્ષિણ ઓસ્ટ્રેલીઆમાં ત્યાંની સરકારે જોયું છે કે બીડી પીવાથી લોહીમાં રકમ ખર્ચ થાય છે. અને પીનારાઓનાં શરીરને મોટો ધક્કો પહોંચે છે. સીગાર પીવાથી જેટલું નુકશાન છે, તેનાં કરતાં સીગરેટથી વધારે થાય છે. કેમકે સીગરેટ એ નાની હોવાથી તેમજ સોંઘી હોવાથી, હદ ઉપરાંત પીવામાં આવે છે. આવા વિચારથી દક્ષિણ ઓસ્ટ્રેલીઆની સરકારે સીગરેટ બનાવવાનાં કારખાનાં બંધ કરવાનો અને સીગરેટ વેચવાની મનાઇ કરવાનો કાયદો દાખલ કરવાનો ઇરાદો રાખ્યો છે. આપણામાં આજ કાલ નાના મોટાં બધાઓમાં સીગરેટ પીવાની કુટેવ બહુ ફેલાઇ છે. આ રીવાજ ઇંગ્રેજોની નકલ છે. આગળના જમાનામાં જો કે ગામઠી બીડી પીવાનો ચાલ હતો, તોપણ લોકો નીયમસર પીતાં. જ્યાં ત્યાં પીવાથી શરમાતં. એટલે અમુકજ વખતે એક કોરે જઇને પી લેતા, રસ્તામાં અથવા હાલતાં ચાલતાં પીવામાં હલકાઇ ગણાતી. અને ઘરની બહાર પીવાનો રીવાજ ઓછો હતો. તેથીજ કહેવત નીકળી છે કે "ખાય તેનો ખુણો, પીએ તેનું ઘર, અને સુંઘે તેનાં લુગડાં." હવે તો ઇંગ્રેજો જ્યાં ત્યાં બીડી પીતાં વીચારતાં નથી એટલે આપણે પણ તેનો ઉતારો કરીએ છીએ. દક્ષિણ ઓસ્ટ્રેલીયા જેવા મુલકમાં બીડી પીવાથી થતી નુકશાનીની સમજ પડવા લાગી છે, તો અમે આશા રાખીએ છીએ કે આપણે પણ એ ઉપરથી કંઇ વિચાર કરશું.

હિંદુ સનાતન ધર્મ સભા.

મેરીટસબર્ગથી એક ખબરપત્રી લખી જણાવે છે જે ગયા રવીવારે તા. ૮ મી ઓકટોબર ૧૯૦૫ ને રોજ અમસીંડુથીમાં લેડીસ્મિથ હિંદુ ધર્મ સભા મળી હતી. તેમાં ૧૫૦ થી ૧૬૦ સનાતન ધર્મી ભાઇઓએ હાજરી આપી હતી, ધર્મ સભા તરફથી મંત્રી બાબુ રાજકુમારસિંહ તથા ખજાનચી હીરજી વાલજીના ભીરજીની મી. હરી હીરજી હાજર હતા. મેરીટસબર્ગથી મી. પી. હરીલાલ તથા બાબુ હરદેવસિંહ તથા મહારાજ કનીઆ મહારાજ તથા ઉદિત મહારાજ વીગેરે આવેલા હતા. સભામાં ઉપદેશક પંડિત

રામસુંદર મહારાજે ધર્મ સંબંધી ભાષણ કર્યું હતું. તે પછી મી. હરીલાલે રામાયણ તુલસીકૃતમાંથી સારા દાખલા આપ્યા હતા. મી. બલદેવ રામજશીસિંહ વીગેરે ગૃહસ્થો હાજર હતા, ત્યારબાદ સભામાં પધારેલા ગૃહસ્થો તરફથી ધર્મ અર્થે નાણાની પણ મદદ મળી હતી, બાદ ચેર્નવેલ જંક્શનથી આમંત્રણ પત્ર આવેલો તે પંડિત રામસુંદર મહારાજે વાંચી સંભળાવ્યો હતો. આવતા રવીવારે ચેર્નવેલ જંક્શન સભા મળશે.

રાજા સર ટી. માધવરાવ.

સર માધવરાવે ૧૮૨૮ માં કુંભાકોનમ શહેરમાં જન્મ લીધો હતો. તેના પિતાશ્રી આર. રંગરાવ ત્રાવણકોરના દિવાન હતા અને તેના કાકા રાય આર. વેંકટરાવ ત્રાવણકોરના દિવાન તથા કમીશ્નરનો ઓધ્ધો ધરાવતા હતા. સર માધવરાવે પોતાની બાલ્યાવસ્થા મદ્રાસમાં ગાળી હતી કે જ્યાં તેણે કેળવણી લીધી હતી. તેણે પ્રેસીડેન્સી કોલેજમાં મી. પોવેલના હાથ તળે અભ્યાસ કર્યો હતો. માધવરાવ મહેનતુ વિદ્યાર્થી હતા ગણીત અને શાસ્ત્રમાં તે બહુ હુશિયાર હતા. તે ખગોળ વિદ્યા મી. પોવેલના ઘરની સીડી ઉપર બેસીને શિખ્યા હતા અને તે શિખવાને માટે તેણે સૂક્ષ્મદર્શક યંત્ર તથા દુર્બીન આંખુથી પોતાને હાથે બનાવ્યાં હતા.

મી. પોવેલને પોતાના આવા હુશિયાર ચેલાને પોતાની આસળાથી દૂર કરવાનું ન ગમવાથી પ્રોવાના હાથ નીચે ગણીતશાસ્ત્ર અને ફીઝીક્ના શિક્ષકની તેને જગ્યા આપી. ત્યારબાદ એકાઉન્ટંટ જનરલની ઓફીસમાં સારી જગ્યા મળી અને થોડા વખત પછી તેઓની ત્રાવણકોરના કુંવરના શિક્ષક તરીકેની માગણી કરવામાં આવી તે તેણે કબુલ કરી. આમ તેઓ પહેલ વહેલા દેશી રાજ્યમાં દાખલ થયા. તેના હાથ નીચે કુંવરો સારા વિદ્યાર્થી નીવડ્યા, અને તેઓની રાજ્ય કારકીર્દી બહુ સારી નીવડી. તેઓ શિક્ષક તરીકે ચાર વર્ષ રહ્યા અને ત્યાર પછી દીવાનના હાથ તરીકે જોખમદારીની જગ્યા મળી. ત્યાંથી તેઓ પેશકર દિવાન તરીકે નિમાયા જ્યાં તેઓએ સારી આબરૂ મેળવી કારણ કે તે દેશ તે વખતે બહુ ખરાબ હાલતમાં હતો. મરહૂમ મી. જે૦ બ્રુસનાર્ટને તેને માટે એમ કહ્યું છે કે "તેઓ એક મોટા વિદ્ધાન અને રાજ્યદ્વારી કારભારી હતા. તેઓએ એક વર્ષના ટુંક વખતમાં દેશમાં સારી શમા ધાની કીધી. બીક તથા પક્ષપાત વિના દરેક જણને ઇનસાફ આપ્યો. ચોરટાઇ લુચ્ચાઇ અને ઠગાઇ બહુ ઓછી કરી."

ત્રાવણકોરના દિવાન બહુ નબળા મનના હતા અને મહારાજા પણ બહુજ અજ્ઞાન હતા. રાજ્ય કારભાર કેમ ચાલતો હતો તેની તેને કંઇ ખબર હતી નહિં. અને રાજ્યના અમલદારો પણ બહુ મલિન મનના તથા નીતિભ્રષ્ટ હતા. પગાર પણ તેઓને બહુ થોડો મળતો અને કેટલીક વખતે તો મહિનાઓ સુધી ચડી જતો. અંગ્રેજ સરકારે જે પૈસાની રકમ મદદ માટે આપેલી હતી તે હજી પાછી આપવામાં આવી નહોતી. અને તેજુરીમાં પણ કંઇ હતું નહિં. કરો બહુ હોવાને લીધે વેપાર બહુ ખરાબ સ્થિતિમાં હતો તેથી કરી લોકો બહુ ગરીબ થઇ ગયા હતા. આથી લોર્ડ ડેલાઉસીનું ધ્યાન ખેંચાયું તેણે રાજ્ય કારભાર અંગ્રેજ સરકારના હાથમાં લેવાનો ઠરાવ કર્યો. અને રાજ્ય મદ્રાસ ઇલાકાની સાથે જોડી નાંખવાને માટે પોતે ઉટાકામંડ ગયો. આ વખતે મહારાજાએ માધવરાવને દીવાનની જગ્યા આપી, અને તેણે અંગ્રેજ સરકારે આગળ સાત વર્ષનો દેશનો રાજ્ય કારભાર સુધારવાનો વખત માંગ્યો. આવી રીતે માધવરાવે પોતાની જાત મહેનતથી તથા પ્રમાણીકપણાથી ૩૦ વર્ષની જુવાન ઉમરે નામાંકીત જગ્યા મેળવી. એની કારકીર્દીમાં જાણવા જેવા બનાવ મહેસુલ સંબંધી હતો. જ્યારે તેણે દીવાનની જગ્યા લીધી ત્યારે રાજ્યનો ખજાનો બહુ ખરાબ સ્થિતિમાં હતો. અને જે આગળ રૈયત ઉપર મહેસુલ સંબંધી કરો તથા બીજા કરો નાખવામાં આવ્યા હતા તે દેશની આબાદાનીને હાની પહોંચાડે તેવા હતાં તે તેણે કાઢી નાખ્યા. માધવરાવે ઇજારાની રીત બાતલ કરી. જે માલ બહાર ગામ મોકલવામાં આવતો તેની ઉપર ૧૫ ટકા કર નાખ્યો અને જે વાર્ષિક ઉપજમાં ખોટ પડતી હતી તે તેણે પુરી કીધી. જેમ જેમ દેશની આબાદાની વધતી ગઇ તેમ તે કર ઘટાડ્યો અને છેક ૫ ટકાપર લાવી દીધો. ત્યાર પછી તેણે તમાકુનો ઇજારો પણ કાઢી નાખ્યો. અને અગાઉ સરકાર પોતાને જોખમે કંટ્રાકટરો આગળથી તમાકુ વેચાતી લેતી હતી અને પછી તે રૈયતને વેચતી હતી તેને બદલે રૈયતને દેશાવર ખાતેથી ખરીદવાની રજા આપી. બહુ ઓછા કરો હોવાથી જે દેશાવરથી માલ આવતો તેને બહુ ઉતેજન મળતું. આ પછી તેણે બીજા ઘણા નાના કરો કાઢી નાખ્યા કેમકે તેમાંથી બહુ થોડા પૈસા મળતા અને વેપારીની આબાદીને બહુ નુકશાનકારક હતા. એક ગામમાં બહુ જમીન વેરો હતો તે તેણે એકદમ ઓછો કરાવી નાખ્યો. ૧૮૬૫ માં બ્રિટીશ સરકાર તથા કોચીન અને ત્રાવણકોર સરકાર વચ્ચે વેપાર સંબંધી કોલકરાર કર્યા. જેથી જે માલ બ્રિટીશ અને કોચીન રાજ્ય માંથી આવતો તેની ઉપરથી જકાત ઘણે ભાગે નીકળી ગઇ. તેને રાજ્ય કારભારને માટે બ્રિટીશ સરકાર તરફથી કે. સી. એસ. આઇ. નો ખેતાબ મળ્યો. અને જ્યારે આ ખેતાબ તેને મદ્રાસમાં મોટી સભા વચ્ચે આપવામાં આવ્યો ત્યારે લોર્ડ નેપ્યર બહુ સ્તુતિપાત્ર વચન બોલ્યો. ૧૮૭૨ ની સાલમાં તેણે રાજીનામું આપ્યું. એને જ્યાં અંધેર રાજ્ય હતું ત્યાં સારૂં રાજ્ય સ્થાપ્યું. અને તેથી રૈયતની જીંદગી તથા માલ મીલકતની સહી સલામતી આપી. મોટી મોટી જંગી ઇમારતો બંધાવી અને કારીગરોને ઉતેજન આપ્યું. અને લોકોપયોગી બીજા ઘણા જાહેર કામ કીધાં, ખેતીવાડીને જમીન વેરો ઘટાડીને સારૂં ઉતેજન આપ્યું. અને જો માધવરાવ નહિં હોત તો ત્રાવણકોર મહારાજાના હાથમાં હોત નહિં. એથન્સને વાસ્તે જે પેરીક્લીસે તથા ,ઓલીવર ક્રોમવેલે ઇંગ્લંડને વાસ્તે સેવા બજાવી તેવીજ સેવા સર માધવરાવે ત્રાવણકોરને વાસ્તે બજાવી. તેને વાઇસરોયની ધારા સભામાં જગ્યા આપવાની દરખાસ્ત કરવામાં આવી પણ તે તેણે સ્વિકારી નહિં.

થોડા વખત પછી ઇંડોર મહારાજા તુકાજી રાવ હોલકરે અંગ્રેજ સરકારને સારો કારભારી આપવાને અરજ કરી. આ જગ્યાને માટે માધવરાવને અંગ્રેજ સરકારે પુછાવ્યું અને તેણે તે બે વરસ માટે સ્વીકારી. ત્યાં સર્વથી જાણવા જેવું કામ ઇંડોર પીનલકોડ રચ્યો તે હતું. તેણે બે વરસ સુધી આ ઓફીસ ભોગવ્યો એમાં તેણે પ્રજાને વાસ્તે બહુ સારા કામ કર્યા અને દેશને આબાદાની ઉપર લાવી દીધો. આ વખતે ગાયકવાડના મલ્હારરાવને ખરાબ રાજ્ય માટે પદભ્રષ્ટ કરવામાં આવ્યા હતા અને સર માધવરાવની રાજ્યનો કારોબાર ચલવવા માટે માંગણી થઇ. તે તેણે કબુલ રાખી. વડોદરાની સ્થિતિ બહુ ભયંકર હતી. લુચ્ચાઇ, ખુન અને મારામારી દરેક ઠેકાણે માલુમ પડતી હતી લોકોમાં સંપ હતો નહિં અને જાન અને માલ સહી સલામત ન રહેતાં અને દેશમાં સમાધાની કરવાને વાસ્તે એક મજબુત મનના માણસની જરૂર હતી. રાજની મહેસુલનો ઇજારો મોટા મોટા સરદારોના હાથમાં હતો. સાહુકારો પોલીસની મદદ લઇ લોકોપર જુલમ કરતા. ખટપટી માણસો રાજ્યમાં ભરપુર હતા. અંધાધુંધીનો પાર નહોતો પણ સર ટી માધવરાવ તેથી ડર્યા નહિં. તેણે બાહોશીથી કારભાર ચલાવ્યો. ખટપટી

માણસોને દેશપાર કર્યા. સરદારો તથા સાહુકારોની પાસેથી હજારો લઇ લીધા. અને દેશની મહેસુલ સારા પાયા ઉપર મુકી. જમાબંધીના સીપાઇઓને ઊંચી શ્રધ્ધ તેઓને દીવાની નોકરી આપી. ઇનસાફની અદાલત ઇનસાફ ઉપર મુકી. વાંચન મહો સ્થાપ્યા મુંબઇ તથા મદ્રાસથી સારા માણસોને બોલાવી નોકર વર્ગમાં સુધારો કર્યો. વડોદરામાં નાની ગલીઓ વિગેરે હતી તે બાળીને જમીન દોસ્ત કરી સુંદર મકાનો બાંધ્યા બગીચા વાવ્યા સંગ્રહસ્થાન બાંધ્યું આમ વરસો સુધી પોતે જંપીને બેઠા સિવાય સુધારા પર સુધારા કરતાં ગયાં. ૧૮૮૨ ની સાલમાં તેને બ્રીટીશ સરકાર તરફથી રાજાનો ઇલકાબ મળ્યો. તેના કામને સારૂ મહારાજા ગાયકવાડે તેને ત્રણ લાખ રૂપિયા ઇનાયત કર્યા. ત્યાર પછી પોતે ખાનગી ગૃહસ્થ તરિકે પોતાની જીંદગી ગાળી. તે દરમીઆન પણ લોકોનું કરવાનું કામ તે કર્યા કરતા. કેળવણી ખાતા તરફ તેણે સારૂં ધ્યાન આપેલું હતું. અને છોકરીઓની કેળવણી ઉપર મહેનત કરવાનું પોતે બહુ સમજાવતો. બિસ્મારકની સાથે પોતાને કાગળ વહેવાર હતો. હિંદુસ્થાનમાં તેની કારકીર્દી ઝળહળી રહી હતી એટલુંજ નહિં પણ યુરોપમાં પણ તેના વખાણ થતા એના જેવા રાજ્ય કારભારીઓ હિંદુસ્થાનમાં થોડા થયાં છે. ૧૮૯૧ ના એપ્રીલ મહીનાની ૪ થી તારિખે આ હિંદુસ્થાનનો હીરો ૬૨ વરષની ઉમરે અસ્ત પામ્યો.

નાદારી કોર્ટની નોટીસો વિગેરે.

વેરૂલમવાળા ઇબ્રાહીમજી મુસાજી વાવડાની મીલકતનો પહેલી પતવણી અને વહેંચણીનો હિસાબ નકી થયો છે. તેનું ડીવીડંડ મી. એચ. ફેથેરસ્ટોનને સ્મીથ આંટ ઇકવી ટેબલ બીલ્ડીંગમાં અરજી કર્યેથી મળશે.

સ્ટેંગરના રતીલ પીતાંબર હાલાની નાદાર મીલકતના સંબંધમાં દેણાની સાબીતી માટે ખાસ મીટીંગ ૧૭ મી તારીખે ડરબન માજીસ્ટ્રેટની કોર્ટમાં મળશે.

સ્ટેંગર અને ત્રેટાકેનવાળા આમદ ઇબ્રાહીમની નાદાર મીલકતના ટ્રસ્ટી મી. આરથર એસ. લીસ્ટર નીમાયા છે. લેણદારોની બીજી મીટીંગ તા. ૧૭ મી ના રોજ તથા ત્રીજી મીટીંગ તા. ૩૧ મી અકટોબરના રોજ ડરબનના માજીસ્ટ્રેટની કોર્ટમાં મળશે.

વીનનવાળા ઇસ્માઇલ બીખાની ત્રીજી પતવણી અને વહેંચણીનો હીસાબ પીટર્સબર્ગમાં નાતાલના સુપ્રીમ કોર્ટના માસ્તરની કોર્ટમાં દાખલ કરેલો છે. અને તેની એક નકલ વીનનના માજીસ્ટ્રેટની કોર્ટમાં રાખવામાં આવી છે. જ્યાં આગળ તા. ૨૬ મી અકટોબર સુધી તપાસ માટે રહેશે અને ત્યાર પછી તે કનફર્મ કરવામાં આવશે.

ચાકસકાલ વાળા હુસેનભાઇની મીલકત સુપ્રીમ કોર્ટના માસ્તરની પાસે વહેંચણી માટે રજુ કરવામાં આવી હતી તેના લેણદારોની પહેલી મીટીંગ તા. ૨૪ મી અકટોબરના રોજ ડરબનના માજીસ્ટ્રેટની કોરટમાં મળશે જે વખતે દેણાની સાબીતી નકકી કરવામાં આવશે અને વહેંચણી ઉઘરાણીના વહીવટ માટે ટ્રસ્ટી નીમવામાં આવશે.

વેરૂલમના વેપારી આમદ ઇબ્રાહીમની મીલકતની વહેંચણીનો છેલ્લો હિસાબ મુકરર થયો છે. તેનું ડીવીડંડ મી. બી. ઇ. સ્ટીન બુર્નને અરજી કરવાથી મળશે. ઠેકાણું ૧ ગ્રુ ચીગલ બીલ્ડીંગસ ડરબન.

વેરૂલમના સ્ટોર કીપર એમ. ઇ. સીલાતની મીલકતની વહેંચણીનો છેલ્લો હિસાબ નકકી થયો છે ડીવીડંડ મી. સ્ટીવનસનને અરજી કરવાથી મળશે ઠેકાણું ૧૮ કમાન આરકેડ ડરબન.

ઇમ્પોલવેનીના વેપારી ઇબ્રાહીમ કાસીમ મુસાનો હિસાબ નકકી થયો છે તેનું ડીવીડંડ મી. જે. અર્સકીન ડફને અરજી કરવાથી મળશે ઠેકાણું ૧૨ ટીંબર સ્ટ્રીટ, પી. એમ. બર્ગ.

પી. એમ. બર્ગવાળા કીસ્નાસામી નાયડુની મીલકતના લેણદારોની ત્રીજી મીટીંગ પી. એમ. બર્ગની સુપ્રીમ કોરટના માસ્તરની ઓફીસમાં તા. ૧૮ મી. અકટોબરના ૧૦–૩૦ વાગે મળશે જે વખતે દેણાની સાબીતી કરવામાં આવશે.

લેડી મીન્ટો—આપણા નવા વાઇસરૉય નામદાર લોર્ડ મીન્ટોનાં બાનુ લેડી મીન્ટો રમતગમત અને મુસાફરીને ચાહનારા છે અને પોતાના પોશાકના નમુના પોતેજ બનાવે છે. વળી તેઓ ફોટોગ્રાફી, અને લાકડાંપર કોતર કામ કરવાનો હુનર જાણે છે. દેખાવડી રીતે તેઓ કેનેડામાં જેટલાં લોક પ્રીય હતાં તેટલાંજ અહીં હીંદુસ્તાનમાં પણ નીવડશે.

જાણવા જોગ જ્ઞાન.

કાચને તોડવાની સહેલી રીત કાલ્ફ વતી જે ઠેકાણે કાપવાનું હોય ત્યાં છરકો કરવો અણીવાળા લોઢાના કકડાને તપાવી લાલ ચોળ કરવો. છરકો માર્યો હોય ત્યાંથી એ લોઢાનો ટેરકો ચલાવવો એવી રીતે ને જે આકારમાં કાચ કાપવો હશે તે આકારમાં તે કપાશે.

કાચનું મુખ સખત થઇ ગયું હોય તો તેના ઉપર જરા તેલ રેડી ગરમી આપી ઠોકવાથી પાછું થઇ શકશે.

લોઢાને કાટ ન ચડે તેને સારૂં સૌથી સોંઘો ઇલાજ નીચે પ્રમાણે છે.

કોપલ વારનીસમાં ટીપેંટર ઓઇલ રેડવું અને સરખે ભાગે ટરપેનટાઇન રેડવું આથી કરીને સાફ કરેલું લોઢું ચાચકીલ રહેશે.

નેતરની ખુરશી ઢીલી પડી ગઇ હોય તો પછવાડેના નેતરને પાણી તથા સાબુથી ખુબ ધોવી અને પછી પવનમાં સુકાવવા દેવી એ નેતર નહિં તુટી ગયું હોય તો હતી તેવી અસલના જેવી ઠીક થઇ રહેશે.

સીસી સાફ કરવાનો સહેલામાં સહેલો ઇલાજ બળેલા કોલસાનો ભુકો તથા પાણી રેડી તેને સોડા હલાવવાથી તરત સાફ થશે, અને ગમે તેવી બદબો હશે તે જશે.

કાપડ ઉપરથી શાહીના ડાઘા કાઢી નાંખવાની રીત એ છે કે નાઇટ્રીક તેજાબના બે ત્રણ ટીપા ચમચી પાણીમાં રેડવા એ પીણું તેમાં બોળી જરા શાહીના ડાઘ ઉપર તે ઘસવું અને ડાઘ જશે કે તુરત સાફ ઠંડા પાણીમાં બોળેલા કપડાથી તેને લુછી નાંખવું.

ચાંદીના વાસણ ઉપર શાહીના ડાઘ પડે તો ચુનાની સાથે પાણી મેળવી તેનો મલમ કરી ઘસવું અને તુરત ધોઇ નાંખવું.

રંગીન ટેબલ કવર ઉપર ડાઘ પડે તો એક પ્યાલા ગરમ પાણીમાં એક ચમચી ઓકસેલીક એસીડ મેળવવું તેમાં સાફ કપડું બોળવી તે વતી ડાઘા ઘસવા એટલે કવર સાફ થઇ જશે.

કપડા ઉપર ચીકાશવાળા ડાઘ પડે તો તેની ઉપર ટરપીનટાઇન રેડી સાફ ફલેનલ વતી ઘસવું અને પછી ટરપીનટાઇનની બદબો કાઢી નાંખવા સારૂં. તેને હવામાં મુકવું.

રૂપાના કાંટા ચમચા માત્ર સાબુવાળા ગરમ પાણીમાં ધોઇ તુરત લુગડાથી સાફ રહેશે.

આરસપાણને અસલ જેવું બનાવવાને સારૂં ચુનો તથા સાબુના ફીણની મલાઇ બનાવી બરોબર ચોપડી ૨૪ કલાક રહેવા દેવું અને પછી સાબુથી ધોઇ નાંખવું.

ત્રાંબા તથા પીતળનો રંગ જાળવવાને જકાવેલી બતીઓ કદી ધોવી નહિં પણ સાફ પોચા કપડાથી લુછી નાંખવી.

નીચેના ત્રણ ધારા યાદ રાખવાથી ઘણો પૈસો અને વખત બચશે.

દરેક વસ્તુ તેને વખતે કરવી.

દરેક વસ્તુનો જે ઉપયોગ થતો હોય તેજ કરવો. (જેમકે સુવાની ચાદર વતી વાસણ સાફ નહિં કરવા.)

દરેક વસ્તુ તેની તેની જગાએ રાખવી.

પરચુરણ ખબરો.

સ્વદેશીય પેદાશ—જરમની પોતાની લગભગ ૬ કરોડ માણસની વસ્તીનું પોતાના દેશનીજ પેદાશથી ભરણ પોષણ કરવા શક્તિવાન છે.

પક્ષીની ગતી—બલુનમાં બેસી આકાશમાં મુસાફરી કરનારાઓ કહે છે કે પૃથ્વીની સપાટી ઉપર ઉંચામાં ઉંચે કોઇપણ પક્ષી ૧,૩૧૫ ફીટ ઉડી શકે.

જર્મનીમાં—એક મોટી તરતી ગોદી બાંધવાનો કંત્રાટ હામબર્ગની એક પેઢીએ લીધો છે. એ ગોદીમાં સમારકામને માટે ૩૫,૫૦૦ ટન સુધીના બારકસો આવી શકે તેવી ગોઠવણ કરવામાં આવશે. એલબ નદીના મુખ આગળ સ્ટીમર આવી શકે તેવી ગોઠવણ કરવામાં આવશે. મોટામાં મોટી ૧૭,૦૦૦ ટનની સ્ટીમરોને માટે આવી જાતની ગોદી દુનીઆમાં હસ્તી ધરાવે છે. જ્યારે આ નવી ગોદી તેનાથી બમણા વજનથી પણ વધારે મોટી સ્ટીમરનો સમાવેશ કરી શકશે.

નોકરી બજાવનાર વાંદરાં—હાલ કેટલાક વરસો થયાં વાંદરાની ચાલાકી તથા અકલ શકિતનો ઉપયોગ જુદા જુદા દેશના માણસો કરે છે. આજે કેટલેક ઠેકાણે તે પ્રાણી ક્લાર્ક, નોકર, રસોયા તથા સરાફ તરીકે કામ કરી શકે છે. લોઆંગોમાં એક વાંદરી નોકર હતી અને તે વાસીદું વાળતી, તેમજ રસોડામાં પણ મદદગાર થતી. વહાણમાં તેઓ સઢ ખોલવાનું વિગેરે કામ ખલાસીઓ કરતા પણ સફાઇથી કરે છે. ગીનમાં કેટલાક વરસો થયાં વાંદરા તેમના ધણીને રૂ પેક કરવામાં મદદગાર થઇ પડેલ છે. તેઓની મજુરી બહુ સસ્તી હોવાથી નોકર તરિકે તે બહુ અનુકુળ આવે છે.

સીયામમાં હાલ વાંદરાઓને કેશીઅર તરિકે રાખવામાં આવે છે. થોડા વખત પહેલાં ત્યાં બનાવટી નાણું ચાલતું હતું ત્યારે દુકાનદારોને ખરૂં ખોટું નાણું પારખવાની બહુ મુશ્કેલી પડતી હતી. આ વખતે ત્યાંની એક દુકાનમાં વાંદરો નોકર હતો અને એક વખતે એક ઘરાકે આપેલું નાણું થોડી વખત તપાસી દાંત વચ્ચે કચરી ચીડાઇને ફેંકી દીધું. તેજ ઘરાકે જ્યારે બીજો સીકકો આપ્યો ત્યારે તે સાચો હોવાથી સ્વીકારી તેણે ગલ્લામાં નાખ્યો. ત્યારથી ઘણી દુકાનોમાં વાંદરાને નોકર રાખવામાં આવે છે અને તેઓ પૈસા ઓળખવામાં એટલા હુંશીયાર થયા છે કે માણસો પણ તેની હરીફાઇ મુશ્કેલીથી કરી શકે.

એક ચરચા પત્રી

"ખાદીમે ઇસલામ" દિલગીરી બતાવે છે, કે અત્રેના મુસલમાન ભાઇઓ નીમાજની બાબતમાં બેદરકારી બતાવે છે; અને ઉમેદ રાખે છે કે આગેવાનો ઘટતો સુધારો કરશે,

---

હીજાઝ રેલવેમાં પૈસા ભરનારાઓને વિનંતી.

દીલગીરી સાથે લખવું પડે છે કે હજુ સુધી કેટલાક જણાઓએ પૈસા લખાવી ભર્યા નથી વાસ્તે તા. ૨૭ મી અકટોબરના અહીંથી જે પૈસા મળ્યા છે તે સઉ મોકલી આપવામાં આવશે વાસ્તે જે લોકોએ પૈસા નથી ભર્યા તે લોકો મોકલાવી દીએ હવે માસ ત્રણ થયાં પૈસા રોકવામાં ફાયદો નથી.

લી. ઓસમાન અહમદ.

આ અઠવાડીઆમાં મળેલ લવાજમ.

		£	s	d
મી. મેતર બ્રધર્સ,	ચેરૂલમ.	૦	૧૨	૬
પોરબંદર ટ્રેડીંગ કું.	રીચમંડ.	૦	૧૨	૬
,, સોની મુંજ રતનજી,	એસકોર્ટ.	૦	૬	૬
,, સીહારી,	અમગેની.	૦	૧૨	૬
,, બી. બી. ખાન,	વીરરૂટ.	૦	૧૭	૬
,, ઇસ્માઇલ ઇસપ.		૦	૧૨	૬
,, આદમજી પીરભાઇ,	મુંબઇ,	૦	૧૭	૦
,, એમ. ફુલાત,	હારાસ્ટોપ.	૦	૧૭	૦
,, મુસા એન્ડ મહમદ,	,,	૦	૧૭	૦
,, હાજી હુસેન,	નોર્થીંગહામરોડ.	૦	૧૨	૬
,, જે. પીટર,	સ્ટેંગર.	૦	૧૨	૬
,, ભગવતીદીન,	ડરબન.	૦	૧૨	૬
,, પુના સામી ઇકાપો.		૦	૧૨	૬
,, ઇ. એ. તૈયબ	ડરબન.	૦	૧૨	૬
,, આઇ. બી. દીબોલ		૦	૧૦	૬
,, એમ. ઇ. વાવડા.		૧	૫	૦
,, મોંબાસા ખન્ડીઝ લાઇબ્રેરી.		૦	૪	૩
,, તઇયબ આદમ લેરીબી.		૧	૧૪	૦
,, કરસનદાસ નારાણદાસ,	એલવરપોર્ટ.	૦	૪	૬
,, રતનાસામી પથર,	ડરબન.	૦	૫	૦
,, નાગર શામજી.	મીડ્ડલસ્ટાઉન.	૦	૧૭	૦
,, એમ. જે. પીર,	પી. એમ. બર્ગ.	૧	૫	૦
,, એ. એ. તઇયબ,	મેફીંગ.	૦	૧૭	૦
,, ડી. સી. મેતા,	મોસલબે.	૦	૧૭	૦

ગુજરાતમાં આવેલ ડાભેલમાં મદ્રેસાના ફંડમાં ભરાએલા નાણા.

	£	s	d
મી. આકુજી અમીજી લુણત, આલીપોરના.	૦	૧	૬
,, ઇસપ અબરામજી લુણત, આલીપોરના.	૦	૨	૦
,, અબરામજી હસન લુણત, આલીપોરના.	૦	૨	૦
,, ઇસપ અહમદજી લુણત, આલીપોરના	૦	૧	૦
,, અહમદ આકુજી અસવાત, થાણાના.	૦	૧	૦
,, મુસા બાબર હાફેજી, બલીસરના.	૦	૫	૦
,, ઇસમાઇલ કાસમ બલીસરના.	૦	૫	૦
,, હસન મહમદ બલીસરના	૦	૨	૦
,, મહમદ ઇસપ પટેલ, બલીસરના.	૦	૨	૬
,, ઇબરાહીમ ઇસમાઇલ પટેલ, બલીસરના.	૦	૨	૦
,, મહમદ ઇસપ પટેલ, બલીસરના.	૦	૨	૬
,, મુસા જમાલ દાઇ, બલીસરના.	૦	૫	૦
,, ઇસમાઇલ મુસા રાવત, પીપરડાના.	૦	૫	૦
,, ફકીર આકુજી આબિદ, થાણાના.	૦	૫	૦
,, મુસા આકુજી ઇંભાત, મટવાડના.	૦	૨	૦
,, મહમદ ઇસપ વાઝા, ડાભેલના.	૦	૧૫	૦
,, ઇબ્રાહીમ ઇશાક, કફલેતાના.	૦	૫	૦
,, હસન ઇસપ, મટવાડના.	૦	૩	૦
,, ઇસપ ઇશાક ચીસવાડીઆ, કફલેતાના.	૦	૧	૦
,, ઇબાદ ફકીર ઓંજાલાંના,	૦	૨	૦

„ મુસા ઇબ્રાહીમ શેરઆઈ, ડાભેલના.	૦	૨	૦
„ ઈસમાઇલ આકુજી નાગપરના,	૦	૧	૦
„ મહમદ ઇસપ રાવજી, એકલરના.	૦	૨	૦
„ સુલેમાન આકુજી રાવત, વાંસરીના.	૦	૧	૦
„ અહમદ ઈસમાઇલ વાસીકના.	૦	૧૦	૦
„ ઈસમાઇલ ઇસાક કફલતાના.	૦	૧૦	૦
„ ઇસમાઇલ સાલેજી હલુવ, બારડોલના.	૦	૩	૬
„ ઈબ્રાહીમ કાસમ વાસીકના,	૦	૨	૬
„ ભજી માંચાં „	૦	૨	૦
„ નાથુ ચાંદ કંકારીવાના.	૦	૫	૦
„ મહમદ સીદાત તરાજના.	૦	૨	૦
„ અહમદ રહેમતુલા મુલ્લાં, વારીઅના.	૦	૧૦	૦
„ હુસેન મહમદ હલમ, હથપોરના.	૦	૭	૬
„ ઈસપ મહમદ બામજી, તરાજના.	૦	૫	૦
„ મહમદ „	૦	૧	૦
„ મહમદ મામુજી ટીમલ, કોરના.	૦	૨	૦
„ મહમદ અહમદ દીનદાર, ખુંદાવાળા, ખોલવડના.	૦	૨	૬
„ મહમદ ઇબ્રાહીમ પટેલ, ઇટાલવેના.	૦	૧૦	૦
„ ઇસમાઇલ અમેજી, „	૦	૫	૦
„ કરીમબક્ષ ઈમામ પંજાબી,	૦	૧૦	૦
„ ઇબ્રાહીમ મહમુદ ઈટાલવેના,	૦	૧	૦
„ સુલેમાન ઇબ્રાહીમ, ખોલવડના.	૦	૨	૬

કલાર્કસડોર્પ.

„ અહમદ મુસા મીનતી, ડાભેલના.	૫	૦	૦
„ ઇસપ મુસા મીનતી, ડાભેલના.	૨	૦	૦
„ સાલે ફકીર માંકડા, ડાભેલના.	૪	૦	૦
„ ઈસપ મસમ મકેરા, ડાભેલના.	૧	૧૦	૦
„ હસન ઇસપ વાજા ડાભેલના.	૧	૦	૦
„ મહમદ અસમાલજી બીખા ડાભેલના.	૦	૪	૦
„ મીસકીન અમીર સાંઇ, ડાભેલના.	૦	૫	૦
„ એસ. યુસુપ પટેલ કું૦, કોસંબેના.	૨	૦	૦
„ અહમદ ઇબરાહીમ અસ વાત, ડેરોલના.	૧	૧૦	૦
„ મહમદ બાબર હલુત, ક્વીઠાના.	૦	૫	૦
„ સુલેમાન ઇબરાહીમ બાલું લતાલના.	૦	૧	૦
„ મહમુદ ઇસપ નીસી, ખોલવડના.	૦	૧૦	૦
„ અહમદ ઈસમાઇલ વીસી, ખોલવડના.	૦	૧૦	૦
„ મહમદ મુસાજી મુલ્લાં, ખોલવડના.	૦	૧	૦
„ નારણ ઉકા, સાવલુના.	૦	૧૦	૦
„ મહમદ એન્ડ મુસા, મલેજના.	૦	૧૦	૦
„ અબદુલ મહમદ પુંજીના.	૦	૫	૦
„ સોમાભાઇ પટેલ, બાંધણીના.	૦	૫	૦

પોચેસ્તરૂમ.

મી. અહમદ મુસા કાસમ, ડાભેલના.	૨૦	૦	૦
„ હાફેજ મુસા બીસમીલ્લાહ, ડાભેલના.	૧૫	૦	૦
„ મુસા અહમદ, „ „	૯	૦	૦

રોકડ બજાર ભાવ.

ચાવલ.		શી.	પે.		શી.	પે.
માંજા	૧ બસ્તાનુ	૧૭	૦	થી	૧૭	૬
બીમડીના	„	૨૨	૦	„	૨૩	૦
એફ. એફ. ડી. આર,		૧૫	૬	„	૧૬	૦
એફ. ડી. આર.	„	૧૪	૯	„	૧૫	૩
ચીની સાકર	„	૧૮	૬	„	૧૯	૦
ફુડાના	„	૧૯	૦	„	૨૦	૦
દેશી તુવેર દાળ.		૧૬	૦	„	૧૭	૦
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૬	૦	„	૧૭	૬
મસુરની	„	૧૬	૦	„	૧૭	૦
મગની	„	૨૨	૦	„	૨૩	૦
અડદની	„	૨૧	૬	„	૨૨	૬
ચણા	„	૧૭	૦	„	૧૮	૦
„ દાળ	„	૧૭	૦	„	૧૮	૦
વટાણા	„	૧૬	૦	„	૧૮	૦
મકાઇ	„	૭	૦	„	૭	૬
કડવુ તેલ ૧ ગ્યાલન		૩	૦	„	૩	૨
એરંડીનુ	„	૨	૬	„	૨	૮
મીઠું	„	૨	૧૦	„	૩	૦
નાળીએરનું	„	૨	૧૧	„	૩	૦
ખાંડ સફેદ	„	૧૬	૬	„	૧૭	૬
પીળી	„	૧૭	૬	„	૧૮	૦
તીરકુળ નાતાલ		૧૪	૦		૧૫	૬
આટો		૮	૬	„	[illegible]	૦
મદ્રાસી સોપારી, ૧ રતલ		૦	૬	„	[illegible]	૮
મરચાં.		૦	૫	„	૦	૫॥
ઘી પેટી		૭૦	૯	„	૭૨	૬
પારાફીન ડીવોસ.		૬	૬	„	૬	૯
„ વાઇટ રોસ		૭	૬	„	૭	૯
„ „ આલન		૧૩	૦	„	૧૩	૬
રૂવી		૧૨	૬	„	૧૩	૬
નાળીએર ૧૦૦		૧૫	૦	„	૧૬	૦
નીમક (લીવરપુલ)						
બસ્તા એકનું.		૪	૬	„	૫	૦
ડુંજ નેચાનગંદુ		૨૦	૬	„	૨૧	૬

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

**Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.**

80 ALBERT St., DURBAN.

Tel. Add.: "STRANCO."
Telephone No. 482.
P.O. Box 914.

M. A. BODANIA & Co.,

GENERAL DEALERS.

A great variety of Clothing, Drapery, Hardware, and Fancy and Rough Goods.

Box 48, NYLSTROOM.

Tel. Address: "BODANIA."

એમ. એ. બોડાણીઆ એન્ડ કું૦

જનરલ ડીલર.

કાપડ, ગ્રોસરી, ફેન્સી સામાન, હાર્ડવેર વીગેરેનો સ્ટોક રાખનાર સસ્તી તથા સ્તુ ખરો. બોકસ ૪૮. નાઈલસ્ટ્રુમ.

☞ નોકરી જોઇએ છે.

ઇંગલીસ અને ગુજરાતી મુનશીગીરી અને સારા હોરસ્પોન્ડન્સ સાથે તેમજ યુરોપીઅન કોર્ટ કરેસપન્ડન્સ સંભાળથી સરસીરા કરનાર ડરબન અથવા ઉપરના ગામોમા જવા ખુશી છે. લખો મેહરબાન, ટી. એ. એમ. પારેખ, કમરશીયલ રોડ, ડરબન.

લી. કાળાભાઇ આદમજી, પટેલ.

પોરબંદર કાઠીઆવાડ જનારા ઓને ખબર

સ્ટીમર સોમાલી તા. ૨૮ મી અક્ટોબર ના પોરબંદર થઇ મુંબાઇ જાશે વાસ્તે પોરબંદર કાઠીઆવાડ જનારાઓએ તૈયાર થઇ રહેવું વધારે ખુલાસો ઓસમાન અહમદને પી. ઓ. બોકસ, ૨૧૬. માં પુછવાથી મળશે.

इन्डिअन ओपिनिअन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. २१ वीं अक्टोबर, १९०५. नम्बर ४२.

साप्ताहिक पञ्चाङ्ग.

—*—

अंग्रेजी—ता. २१ वीं अक्टोबरसे, ता. २७ वी अक्टोबर १९०५ तक.

हिंदु—आशो वदी ८ से आशो वदी १४ सम्वत् १९६२ तक.

वार.	अंग्रेजी तारीख	हिंदी तिथि	सूर्योदय		सूर्यास्त		त्योहारोंकी यादी.
			क.	मि.	क.	मि.	
शनि.	२१	८	५	१५	६	७	
रवि..	२२	९	५	१४	६	८	
सोम.	२३	१०	५	१३	६	९	
मंगल	२४	११	५	१२	६	१०	
बुध..	२५	१२	५	११	६	१०	
गुरु..	२६	१३	५	१०	६	११	
शुक्र	२७	१४	५	९	६	१२	

इंडिअन ओपिनिअन.

शनिश्चर, ता. २१ वीं अक्टोबर, १९०५.

बङ्गालकी बलिहारी!

—o—

बङ्गालियोंका जुस्सा अब वैसा ही चल रहा है. तारसे भान पडता है, कि दुर्गापुजाके त्योंहारोंपर प्रत्येक साल मानचेस्टरके कपडेकी प्रायः २९,००० गंठडी बिकती है. इसके बदल इस साल एककी भी बिक्री नहीं हुई है. यह खबर सचमुच ही मगरूर बनाती है. बङ्गाल अक्लचातुरीमें जितना चालाक गीना जाता है, उतना कार्य करनेमें दुर्बल गीने जाते है. इस बात अब निर्मुल होनेका वक्त निकट आये ऐसा पडता है. 'देशी मालका व्यवहार करेंगे और विलायती मालको न छुएंगे.' यह बातको दिनों दिन जोस मिलता जाता है. यह जोस कायम रहेंगे, तो भारत दुगुना लाभ पावेंगे. एक ओरसे सरकार देखेंगी, कि भारतवासियों संप करते हैं. दुसरी ओर देशी चीजोंका व्यवहार अधिक बढ जानेसे देशका धन देश हीमें रहेंगे. उपरान्त कारीगर लोगको उत्तेजन मिलेंगे. बङ्गालने जो बीज बोया है, उनकी जड कहांतक जावेंगी, अब उसका खयाल भी हमें नहीं कर सकते है.

मि० दादा ओसमानकी लाइसन्स.

—o—

तीन सालतक अकेले लडत लेने पिछे मि० दादा ओसमानको अपनी व्राइहेडकी दूकान बन्द करनेका समय आया है. डच सरकारके समय इन्होंके पास लाइसन्स थी. व्यापार बडा था, मकान साफ था और हिसाब-किताब अच्छी तरहसे रखता था. वे सबका किसी प्रकारके विचार न करके व्राइहेडकी लोकल बॉर्डने मि० दादा ओसमानकी लाइसन्स छीन ली है. व्यापार बन्द करनेसे उन्होंको कितना हर्जा लग जायगा, उनका खयाल भी कोई कैसे करें! बोर्डके मेम्बरें कौन हैं? कुछ बहुत सब व्यापारियें! बडे व्यापारीके अखत्यारमें छोटे व्यापारीको दबा देनेकी सत्ता नातालके कायदाने दे दी है. उसका फल जुल्म सिवा दुसरा कैसे आ सकें? दो पक्षकारकी तकरारका फैसला देनेका कार्य-भार एक पक्षकारको दिया जाय और उसमें वह पक्षकार अपने लाभकी रक्षा करके फैसला देवे, उसमें कुछ आश्चर्य नहीं है. बोर्डके मेम्बर जब न्युरीने मोजीक्युटर बने; वहां इनसाफ कैसे मिलें! और यह सब मामला ब्रिटिश अमलकी सत्ता निचे!

ऐसे जुलमका इलाज क्या करना? यह लडत मि० दादा ओसमान और बोर्डके बीच नहीं है, परन्तु गोरे और हिन्दीओंके बीच है. लाइसन्सका कायदा नातालमें जितना सख्त है, उतना समस्त दक्षिण आफ्रिकामें किसी स्थलमें नहीं है.

हमें समझते हैं, कि अब कोर्टसे अपील करनेमें कुछ फल नहीं है. मि० हुन्डामलके केसका परिणाम हमारे लोगने देख लिये है. अब विलायत हीमें लडत लेनेकी राह बाकी रही है. सब एकत्र होकर योग्य उपाय लेएंगे, तो आखीर दाद मिलेंगे. हम लोगके हाथमें गिरमिटियें यहां न भेजा जाय, ऐसी मंगनी करनेका बडा उपाय है. कमतीमें कमती इतना ब्रिटिश सरकारको करनेकी जरूरत है. हम लोग जो सम्पूर्ण पुकार उठावेंगे, तो सरकार वह हथियारका उपयोग करेंगी.

हिन्दी गिरमिटियोंकी स्थिति.

—o—

अब नातालमें जेलके कार्यभारकी जांच चल रही है. उसमें हिन्दी गिरमिटियोंके बारेमें चेष्टा चलती है. आजतक हमारे लोग ऐसा मानते आये है, कि जुदी जुदी जगायें पर गिरमिटियोंकी वगह ठीक है. कितनेक जेलके अधिकारियोंने ऐसा साबित कर दिया है, कि कई कई कोठीके मालिक अपने बीमार गिरमिटियें पर निर्जीव गुन्हाके बदल नालिश करके कोर्टमें सजा कराते हैं और जेल दिलवाते है. ऐसी बात जो कोई पराये आदमीने की हो, तो हंसी करते हैं. कितनेक दिन पहले गिरमिटियोंकी खराब वगहके सम्बन्धमें शिक्षा विभागके माजी अधिकारी मि बारनेटने विलायतमें भाषण दिये. जिस पर मि० मि० मेडन हंसने लगे थे.

अब जिस अधिकारियों नित्य गिरमिटियोंके सम्बन्धमें आते हैं, वे कहता

है, कि कोठीके मालिक लोग बहुत सख्ती गुजारते हैं. मि० बारोनेटने जो तोहमत लगाया था, इससे यह अधिक त्रासजनक है. यह हिसाबसे बिना कारण कितने गिरमिटियोंको जेल दी जाती होगी?

यह जेलके कमिशनसे दुसरा कमिशन पैदा होना चाहिये. कोठीके सब मालिक घातकी हैं, ऐसा कहा न जाय. यह बारेमें वे लोग हीने जांच लगानेकी जरूरत है. क्योंकि इस बात दब जावेगी, तो समस्त नाताल कोलोनीको कलंक लग जावेंगे.

कौन अधिक देवाले निकालते हैं?

नाताल गवरमेन्ट गेझटमें गत छः महीनेके भीतर देवाले निकालनेवालोंकी संख्या दी गई है. इससे जान पडता है, कि ७२ आदमियोंने देवाले निकाला है. जिसमें सिर्फ २१ हिन्दीयोंका नाम देखनेमें आता है. अनेकबार अखबारों परसे हमारे लोग देखते हैं, कि बहुत हिन्दीयों देवाले निकालते हैं. उपरकी बात दिखा देती है, कि वे सब कहना झुठ है. परन्तु हिन्दी व्यापारियोंने अभी भी चेतनेका है. हमें नहीं समझ सकते हैं, कि एक भी हिन्दी नादार कर्जदार कैसे हो! जिस आदमी सत्य नेकटेकसे व्यापार करते हैं, उन्होंको देवाला निकालनेका समय नहीं आता है. हमें इच्छा करते हैं, कि एक भी हिन्दी, नादार कर्जदार न रहेंगे.

सीगेरेटकी कमबख्ती!

दक्षिण आफ्रिकामें यहांकी सरकारने देखभाल कर लिया है, कि सीगरेट पीनेमें लोगोंको अधिक खर्च लग जाता है और पीनेवालोंके शरिरको बडी हानि पहूंच जाती है. सीगार पीनेसे जितनी हानि लगती है, इससे अधिक सीगेरेट पीनेसे लग जाती है. कारण, सीगरेट छोटी और दाममें सस्ती होनेसे बहुत ही पिया जाती है. ऐसे विचारसे दक्षिण आफ्रिकाकी सरकार, सीगरेट बनवानेके कुल कारखाना बन्द करनेपर और सीगरेट बिकनेका मौकूफ कर देनेपर कायदा पेश करनेका ख्याल रखती है.

आजकल हम लोग भी सीगरेट पीनेमें बडी मजा मानते हैं. छोटे बडे सबने सीगरेट पीनेकी बुरी आदत शुरु रही है. यह प्रथा गोरे लोगोंकी नकल है. अगले जमानेमें देशी बीडी पीनेका रिवाज प्रचलित था, तो भी पीनेवाले नियमित पिते थे. इधर उधर पीनेमें लज्जा पाते थे अर्थात् समयानुसार एक ओर जाकर पिते थे. राहमें चलते चलते पीनेमें छोटापन समझते और घर बहार पीनेका रिवाज बहुत कमती था. इनके लिये कहावत है, कि 'खावे इनका कोना, पिवे इनका घर और सुंघे इनके कपडे." अब गोरे लोग चाहे जहां सीगरेट पीनेमें ख्याल नहीं करते है. इसलिये उन्होंकी नकल हम लोग भी करते हैं. दक्षिण आफ्रिकाके लोग सीगरेट पीनेमें कैसी हानि है, यह अब समझने लगे है, तो हमारे लोग इनके पर कुछ विचार करेंगे?

दुन्याइ पेनी-पोष्ट.

पचास वर्ष पहिले एक स्थलसे दुसरे स्थल चीठी भेजनेपर बडी बडी तकलीफें उठानी पडती थी और खर्च भी बहुत लगता था. आजकल हम लोग थुडा खर्चमें, एक कागजका टुकडा चीटकाकर चीठी चाहे उतना दुर भेज सकते हैं. उसमें कुछ भी आश्चर्य नहीं है. कई कई लोग ऐसा भी मानता होगा, कि यह प्रथा असली जमानेसे चलती आई है. देखनेसे मालूम होता है, कि सन १८४० साल पहले विलायतमें भी खानगी जासूस चीठियां ले जाता था. प्रत्येक चीठीपर अधिक खर्च लग जाता था और बहुत दुर चापस भेजना हो, तो विशेष खर्च लग जाता था. इन प्रथामें सुधार करनेवाला सर रोलान्डहील था. स्वयं आपने विचारा, कि ज्यों ज्यों चीठी दुर भेजी जाती है, त्यों त्यों खर्च भी बढता जाता है. ऐसा माननेमें भूल है. बल्कि प्रत्येक स्थलमें आदमी जाकर, पैसा देवे और टिकट लगावे, यह भी निकम्मा खर्च है. यह बातोंमें सर रोलान्डहीलने खुब ध्यान लगाकर अपना विचार प्रकाश किये. इनके प्रस्तावपर बहुत सहानुभूति मीली और सन १८४१ मे इंग्लान्डमें पेनीके दामसे चीठियां भेजनेका फायदा जहार हुए. एकबार इंग्लन्ड (ग्रेटब्रिटन) तमाम छुट्टी गई. इसलिये सबको कितनी सुविधा हुई, उसका ख्याल अब सहलसे आ सकता है.

सर रोलान्डहीलका पद अब मि० हेनीकाहीटने धारण किया है. आप ब्रिटिश पारलामेन्टमें मेम्बर हैं. आप अब ऐसी चेष्टा लगा रहा है, कि समस्त दुन्यामें जहां चीठियां भेजना हो, वहां एक पेनीसे भेजी जा सके और ऐसा कायदा दुन्याके समस्त राज्योंकी अनुमति लेकर जारी करना. यह प्रस्तावको लार्ड रोबर्टस, दुसरे सुविख्यात आदमियों और 'टाइम्स' अखबारने बडी बडी सहानुभूति दिये हैं. कुछ सालमें यह कायदा जहार हो, तो उसमें कुछ भी आश्चर्य नहीं है.

सनातन धर्म सभा—मेरित्सबर्गसे एक सम्बाददाता लिखता है, कि गत ता० ८ वीके रोज यहां अमरहुडमें "डेवीहिल हिन्दु सनातन धर्म सभा" तरफसे एक सभा हुई थी. सभामें प्रायः १५० सनातन धर्मी भाइयों उपस्थित हुए थे. उसमें धर्म सभा तरफसे मंत्री बाबू राजकुमारसिंह, खजानची हीरजी बालजीके पुत्र मि० हरी हीरजी; मेरित्सबर्ग तरफसे मि० पी. हरीलाल, बाबू हरदेवसिंह, कनिया महाराज और उचित महाराज आये थे. उपदेशक पं० रामसुन्दर महाराजने धर्म-व्याख्यान दिये थे. बाद मि० हरीलालने तुलसीकृत रामायणके दृष्टान्त सुनाये थे. धर्म कार्यके लिये श्रोताओं तरफसे पैसेकी सहायता भी मिली थी. बाद योर्कशिल मंडलसे निमन्त्रन-पत्र आया था, सो पं० रामसुन्दर महाराजने पढकर सुनाया था.

विदायगिरीकी तय्यारियां—अखबारों देखनेसे मालूम होता है, कि लार्ड कर्झन और लेडी कर्झनकी बिदाईके लिये सिमलेमें बडी तय्यारियां हो रही हैं. एक कमेटी नियत की गई है. इनके प्रमुख पंजाबके गवरनर सर डेनजिल इब्बटसन साहब है अक्टोबरके दुसरे सप्ताहमें एक भारी भोज और नाच होगा. उपरान्त सिमला कारपोरेशनकी ओरसे एक अभिनन्दनपत्र भेट होगे.

हिन्दके नये वाइसराय—पाठकों जानते है, कि अर्ल आफ मिन्टो हिन्दके नये वाइसराय और गवरनर जनरल नियुक्त हुए है. आपके दादा लार्ड मिन्टो १८०७ (इन्डिया कम्पनीके जमानेमें हिन्दके गवरनर जनरल रह चुके है. आपकी उम्र कोई ५८ बरसकी है. पहले आप कनाडाके वाइसराय थे.

भारतके वर्तमान.

इनाम—कलकत्तेकी बुद्धिवांदोंकी सभा तरफसे प्रकाश हुआ है, कि "जापानकी जीत क्योंकर हुई?" इस विषयपर जो महाशय हिन्दी भाषामें एक सर्वोत्तम लेख भेजेंगे, उनको सभा सौ रुपया इनाम देगी.

कलकत्तामें पुस्तकशाला—कलकत्ताकी युनिवरसीटीके अधिकारीयोंने ठहराया है, कि एक पुस्तकशाला बनानेके लिये सेनेट हाउस पाससे एक जमीनका टुकडा लेना. अन्दाजा लगाया गया है, कि सिर्फ जमीनका खर्च ही प्रायः ३,२०,००० रुपये लग जायगा.

मोगलोंके वक्तकी इमारतें—नामदार प्रिन्स आफ वेल्स जब दिल्ली शहरमें पधारेंगे तभी आप मोगलोंके वक्तकी इमारतें और पुरानी छावनियोंकी मुलाकात करेंगे. कहते हैं, कि इसी समय गरीबोंको भोजन दिया जायगा और सौ कैदी छोड दिये जायेंगे.

एकन्नीका सिक्का—हिन्दुस्थानमें पहले एकन्नी चलती थी. वहां कुछ दिनोंसे फिर एकन्नी चलानेका आन्दोलन चल रहा है. एकन्नी चलनेकी बात स्थिर हो गई है. कहते हैं, कि इसपर महाराजा एडवर्डका शिर रहेगा और इसमें आठ या छः पहल भी रहेंगे. एकन्नी निकल सिलवरकी बनेगी.

पारितोषिक देनेका प्रण—"अबला हितकारक" के सम्पादक बाबू शंकरलालने एक हजार रुपया पारितोषिक देनेका प्रण किया है. शर्त यह है, कि कोई मनुष्य शास्त्रोंक्त यह बात सिद्ध कर दे, कि अक्षतयोनी विधवाका पुनर्विवाह शास्त्रसे वर्जित है. इसलिये विज्ञापनकी समाने चार पन्डितोंको शास्त्रार्थ करनेके लिये बनारस, प्रयाग इत्यादिके पन्डितोंके पास भेजा गया है.

विलायती आतशबाज कलकत्तेमें—हिन्दुस्थानमें पहले कभी किसीने न देखी होगी, वैसी सब नवीन आतशबाजी प्रिन्स आफ वेल्सके आगमन समय कलकत्तेमें छुडाई जायगी. मेसर्स जे. पेन आर. सन्स इंग्लान्डमें नामी आतशबाज है. इनके एक एजंट कलकत्ते गये हैं. जिसको वहांकी कमेटीने आतशबाजीका ठेका दे दिया है. कहते हैं, कि आतशबाजी ऐसी बनाई जायगी, कि वो कई मीलकी दूरीसे देखी जा सकेगी.

हीजाज रेलवे फन्ड—टर्कीके नामदार सुलतानके आश्रय निचे हीजाज रेलवे तय्यार हो रही है. रेलवेकी सडक ६४३ किलोमेटर जितनी तय्यार हो गई है और सडक बनानेका कार्य बडी झडपसे आगे पर रहा है. "इसलाम गेझट" कहता है, कि अगष्ट मासतक इसी फन्डमें प्रायः १,१८,७७,०५३ रुपये वसुल हो चुके है.

साहबी स्मशान—अब कलकत्तेके गोरे लोगमें हिन्दुओंकी तरह लाशें जलानेकी प्रथा प्रचलित करनेके लिये चेष्टा की जा रही थी. हालमें मालुम हुआ है, कि सरकुलर रोडके पास एक साहबी स्मशान बनाया जायगा. साहबोंकी दाहप्रथा हिन्दुओंकी अपेक्षा अलग होगी. हिन्दु चन्दनकाष्ट, घी और काष्टसे जलाते हैं, तब गोरे लोग गेसकी सहायतासे जलायेंगे.

बम्बइमें देशी चीजोंका व्यवहार—बङ्गालकी तरह बम्बइमें भी स्वदेशी चीजोंका व्यवहार आरम्भ होने लगा है. सत मन्दिरमें एक सभा हुई थी और कई कई ठहराव किये गये. उपरान्त इसी सभा अनुसार दुसरी जगहोंमें भी सभा समितियां बैठी थी और देशी चीजोंका व्यवहार करनेके लिये ठहराव हुए थे. कहते हैं, कि दक्षणी जातिमें प्रायः ९०० आदमियोंने प्रतिज्ञापत्रपर सही कर दी है.

नोट बनानेका अपराध—अब लोग अनेकबार रुपये या नोट बनानेमें बडी चालाकी दिखाते है और खूब धन कमा लेते है. इसी तरह एक दुर्घटना अब प्रकाश हुई है. एक लाख रुपयेके जाली नोट बनानेके अपराधसे गत डिसम्बर मासमें चन्द्रकान्त नामे एक ठग पकडा गये थे और पांच वर्षके लिये जेलखानेकी सजा हुई थी. और भी ऐसे ठग लोग कलकत्तामें है, ऐसा शक होनेसे शहरकी पुलिस खोज लगा रही थी. गत सप्टेम्बरमें पुलिसने ग्यारह ठग लोगोंको गिरफतार कर लिये है और दो तीन भाग भी गये है. कहते है, कि इन ठगोंने प्रायः दश वर्षसे नोट बेचकर खूब पैसे कमा लिये है.

विदेश वर्तमान.

फ्रान्सके कायदा—फ्रान्समें एक ऐसा कायदा चलता है, कि कोई खूनी आदमी पन्द्रह वर्षतक न मिले और इनके बाद आप जाहिर हो जांय, तो उन्हें सजा नहीं होती है.

रूसी दो जहाज—आरथर बन्दरमें पल्टोवा और प्रेसवियट नामक दो रूसी जहाज डुब गये थे; जापानियोंने उन्हें निकालकर सुधार कर लिये है. सुधार लेनेसे दोनो नये जैसे देख पडता है. जल्दीसे दोनो जहाज आरथर बन्दरसे जापान जानेवाला है.

रोकड बजार भाव.

	शी.	पे.	शी.	पे.
मोंजा चावल ...	१७	०	१७	६
कीमखी „ ...	२२	०	२३	०
एफ. एफ. सी. आर...	१५	६	१६	०
एफ. सी. आर. ...	१४	९	१५	३
चीनी सक्कर ...	१८	६	१९	०
दुबा चावल ...	१९	०	२०	०
अरहरका दाल ...	१६	०	१७	०
मसुरकी दाल ...	१६	०	१७	०
मुंगकी दाल ...	२२	०	२३	०
उडदकी दाल ...	२१	६	२२	६
चने ...	१७	०	१८	०
चनेकी दाल ...	१७	०	१८	०
मटर ...	१६	०	१८	०
मीलीस ...	७	०	७	६
कच्चा तेल १ गेलन .	३	०	३	९
रेवीका तेल „ ...	१	६	२	८
मिठा तेल „ ...	२	१०	३	०
नालीयर तैल „ ...	२	११	३	०
सफेद चीनी ...	१६	६	१७	६
पिली „ ...	१७	६	१८	०
श्रीफल (नाताल) ...	१४	०	१५	६
आटा (फ्लावर) ...	८	६	९	०
सुपारी बडाली १ रतल	०	६	०	८
मीरची „	०	५	०	५॥
घी फेस (पेटी) १...	७०	९	७२	६
नालीयर १०० ...	१५	०	१६	०
कली ...	११	६	१३	६
नीमक (लिवरपुलका)				
बस्ता एकका	४	६	५	०
पाराफीन वीघोस १ केस	६	६	६	९
„ वाइट रोझ „	७	६	७	९
„ „ गेलन	१२	०	१३	६
दुध नेसलकंपनी ...	२०	६	२१	६

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

வாராந்தரப்பத்திரிகை

நெட்டால் பீனிக்ஸ், 1905ஆம் அக்டோபர் 21உ சனிக்கிழமை.

பஞ்சாங்கம்.

விசுவாவசு வருஷம் அற்பிசிமாதம்.

கிழமை.	இங்-தமி.	திதி.	நட்சத்.	யோகம்.
ஞா	22- 6	நவமி	பூர-ஆ	சித்த
தி	23- 7	தசமி	ஆயி-ம	சித்த
செ	24- 8	ஏகா	மக-பூ	சித்த
பு	25- 9	துவா	பூர-உ	அமிர்
வி	26-10	திர	உத்-அ	சித்த
வெ	27-11	சதுர்	அஸ்-சி	சித்த
ச	28-12	அமா	சுவா	அமிர்

மார்க்கட் விலை.

	முதல்—	வரை.
மாஞ்சா அரிசி.	17 -	17/6
பீமுடி அரிசி.	1-2-0	1-3-0
பருப்பு.	16/-	17/6
மைசூர் பருப்பு	16/-	17/
சோளம்.	7/-	7/6
நல்லெண்ணை.	2 10	3/-
கடலெண்ணை.	3/-	3/2
தேங்காயெண்ணை.	2/11	3/-
நெட்டால் சர்க்கரை	17/-	19/-
சிகப்பு ,,	17/6	18/-
ஜிரிகன் ,,	14/-	15/6
கோதுமை மாவு	8.0	9/
பாக்கு	6 பென்ஸ்,	8பெ
மிளகா	5 ,,	5½
நெய்	3-10-0	3-12-0
பேர்பீன் கேக்	6/	6 3
டி ஒயட் சோல்	7/-	7/3

வேண்டுகோள்.

இப்பத்திரிகையின் கையொப்பக்காரர்கள் சென்ற வருஷத்துக்குச்சேரவேண்டிய கையொப்பத்தொகையும் நிகழும் வருஷத்தின் தொகையும் தாமதிக்காமல் அனுப்பும்படி வணக்கமாய்க்கேட்டுக்கொள்ளப்படுகிறது.

கையொப்பக்காரர்களுக்கு பத்திரிகை வாரந்தோறும் கிடைக்காமலிருந்தால் தயவுசெய்து பத்திராதிபருக்குத்தெரியப்படுத்தும்படிக் கேட்டுக்கொள்ளுகின்றோம்.

இந்தியன் மெயில்.

ஜெர்மன் ஈஸ்ட் ஆப்பிரிக்கா லைன்.

செமுமனி என்னும் கப்பல் அக்டோபர் 28உ புறப்பட்டு நேரே பம்பாய்போகும்.

நேவார் நவம்பர் 11 தேதியும், [illegible] நவம்பர் 25 தேதியும் புறப்படும்.

இந்தியா ஆப்பிரிக்கா லைன்.

காஷ்மீர் நவம்பர் 5உ புறப்படும்.

மேல்கண்ட கப்பல்கள் நேரே கல்கத்தா போகும்.

ஏஜெண்டு டேடவாய் அண்ட் டர்பன் அல்லது [illegible] அண்ட் கல்கத்தா.

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

பீனிக்ஸ்செட்டால்,

சனிக்கிழமை.

1905ஆம் அக்டோபர் 21உ.

ஆக்கர் யார்? கூறிவிற்பவர்.

சென்றவாரம் கமர்ஷியல்ரோட்டில் கூறிவிற்கும் உசன் இப்ராஹிம், லைசென்ஸ் இல்லாமல் கடைவைத்து வியாபாரஞ்செய்ததாகக் குற்றஞ்சாட்டப்பட்டார். இவர் கூறிவிற்கும் லைசென்ஸ்பெற்று அந்த லைசென்ஸினால் கடைவைத்து வியாபாரஞ்செய்வது சட்டவிரோதமென்று நகரசபையாரால் வாதஞ்செய்யப்படுகிறது. இந்தவழக்கு சில்லரைவியாபாரஞ்செய்யும் சில ஐரோப்பியர்களால் தூண்டுதல் செய்யப்பட்டது.

ஆக்கர் என்பதற்குப்பொருள் ஸ்டிரவுட் ஆய அகராதி கூறுவதா— ஒரு இடத்திலிருந்து மற்றொரு இடத்திற்குச் சரக்குகளை சுமந்துகொண்டு அல்லது இழுத்துக்கொண்டுபோகும் மிருகத்துடன் போகிறவன், அல்லது சரக்குகளைச் சுமந்துகொண்டு வீடுகள்தோறும் போகின்றவன், அல்லது சரக்குகளை அல்லது மாதிரிகளை வைத்துக்காட்டி விற்பனைசெய்து பின்பு அச்சரக்குகளை வாங்கினவர்களுக்குக் கொண்டுபோய்க் கொடுக்கப்பட்டவன். சாதாரணமாகத்தான் குடி இருக்காத வேறு இடத்துக்கு எவ்வகைச் சகடத்தினாலாவது சரக்குகளைக்கொண்டுபோய் வீடு, கடை, அறை, சாலை, மேடை, அல்லது மற்ற இடங்களில் அன்றாடக்குடிக்களிக்காக இருந்தவரும் வேறெந்த இடத்திலாவதுச் சரக்குகளைப்பரப்பி வைத்துக்காட்டி அல்லது விற்றுமுதல்செய்பவனுமாம். இப்பொருள் நீதிக்காரருக்கு ஞாயவாதிகளால் விளக்கப்பட்டது. நகரசபையார் அதிகாரிகள் சில்லரைவியாபாரம் செய்துவந்ததாகவும், அப்படி வியாபாரம் நடத்துமிடம் கடையாகப் பாவிக்கப்படவேண்டுமென்றும் வாதித்தார்கள். குற்றவாளியின் வியாபவாதி குற்றவாளி சில்லரைவியாபாரம் செய்யவில்லையென்றும், பலர்களுடன் ஒரேகண்டியில் வண்டியின்மேல் சரக்குகளை வைத்துக்கொண்டு பகலில் அக்கட்டடத்தில் நின்றும், வெளிப்பட்டும் விற்றும் இரவில் சரக்குகளை வீட்டுக்குக்கொண்டுபோய்விடுவது வழக்கமாயிருந்தாலும் அவன் செய்துவந்தவியாபாரம் மேல்கண்ட சூத்திரப்படி கூறிவிற்றலே அல்லாமல் சில்லரைவியாபாரமென்று பொருள்படமாட்டாது. அக்கட்டடம் மாஜிஸ்டிரேட்டினால் போய்ப் பார்வையிடப்பட்டது.

தீர்மானம்:— குற்றவாளி குயின்ஸ்டிரீட்டிலுள்ள காபிர் மார்க்கட்டிற்கு அடுத்த கட்டடத்தில் மற்றும் அநேகருடன் இவனும் சில்லரைவியாபாரம் நடத்துவதாகச் சொல்லப்படுகிறது. இவன் கூறிவிற்க லைசென்ஸ் பெற்றிருக்கிறான். இவன் சரக்கு விற்றுவரும் இடத்தில் சொந்தக்காரனுக்குச் சொந்த பக்குடிக்கள் கொடுத்துவருகிற

ன். சாட்சிகளினால் இவன் அன்றுடம் அங்கு விற்கும் சரக்குகளை சாயந்திரமகே வண்டியின் வீட்டுக்குக் கொண்டுபோய்விடுவதாகத்தெரிகிறது. அவனிடம் சரக்குவைத்திருக்கும் வண்டி ஒன்றினால் தள்ளுவதற்குக் கூடாமையால் ஒரே இடத்திலிருந்து விற்றுமுதல் செய்வதாகத்தெரியவருகிறது. இவன்மேல் சாற்றப்பட்டக் குற்றமாவது இவன் கூறிவிற்கும் லேசன்சுக்கு விரோதமாக சில்லரைவியாபாரம் செய்கிறான் என்பதாம். இவன் அந்த லேசன்சுக்கு இன்ன விரோதம் செய்தானென்பது குற்றஞ்சாட்டுபவர்களால் எடுத்துக்காட்டப்படவில்லை. இவன் கூறிவிற்கும் லேசன்சுக்குப்பதிலாய் சில்லரைக்கடை லேசன்ஸ் பெற்றிருக்கவேண்டியது. ஆனால் வழக்கு நட்டமானது. இவன் கூறிவிற்பவன் அல்லவென்பதைக்காட்டுவதற்கும் போதியதல்ல. குற்றம் சாட்டுபவர்கள் குற்றவாளி ஒரு கொட்டகையில் மற்றவர்களுடன் இவனும் சில்லரை வியாபாரம் செய்துவருகிறானென்றும், கூலியில்லாமல் வழமையாக ஒரு இடத்துக்குப்போய் நிற்கிறானென்றும், அவ்விடத்துக்குச் சொற்பவாடகை கொடுத்துவருகிறானென்றும் சொல்லுகிறார்கள். ஆனால் குற்றவாளி சரக்குகளை தினந்தோறும் அவ்விடத்திலிருந்து வீட்டுக்குக்கொண்டுபோய்விடுவதாகவும், அவ்விடத்தில் ஒருகடைக்கும் மற்றொன்றிற்கும் நடுவில் மறை என்பது கிடையாது. ஒவ்வொருவண்டியும் சரக்குடன் அடுத்தடுத்து நின்றுக்கொண்டிருக்கின்றன. சில்லரைக்குரிய லக்ஷணங்கள் அவ்விடத்திலில்லை, வருகிறவர்கள் இஷ்டமானபடி யாரிடமும் வாங்கக்கூடியதாகக் கட்டில்லாமலிருக்கிறது. குற்றவாளி ஹாக்கர் லேசன்ஸ் பெற்றிருக்கிறபடியால் அவன் செய்யும் வியாபாரத்துக்கு வேறு லேசன்ஸ் அவசியமென்பது தெரியவில்லை. ஆகையால் வழக்கானது மாஜிஸ்டிரேட்டினால் தள்ளுபடிசெய்யப்பட்டது.

தாழ்வாரம் கடையா?

அகன் குசம்மது என்பவர் 105 கெம். பெரிய ரோட்டில் தாழ்வாரத்தில் லேசன்ஸில்லாமல் சில்லரை வியாபாரம் செய்ததற்காக மாஜிஸ்டிரேட்[illegible] முன்னால் குற்றம் சாட்டப்பட்டார். சாட்சிகளினால் அவர் வீட்டின் முன்னுள்ள தாழ்வாரத்தில்பழம்விற்றுவருவதாக ருசுப்பட்டது. இன்ஸ்பெக்டர் அலெக்சாண்டர் கிளார்க்கென்பவர் ஒரு பழவியாபாரி லேசன்ஸில்லாமல் பழம்விற்றதாகக் குற்றஞ்சாட்டப்பட்டதில் அவன் அலைந்து கூறிவிற்பவனானபடியாலும் சுதேசப்பொருளுக்கு லேசன்ஸ் வேண்டியதில்லை என்பதாலும் அந்தவழக்கு தள்ளிவிடப்பட்டது. ஆனால் இதில் குற்றவாளி வீட்டின் முன்பிலுள்ள தாழ்வாரத்தில் வியாபாரம் செய்துவருகிறபடியால் லேசன்ஸ் பெறவேண்டியது அவசியமென்று சொன்னார். மாஜிஸ்டிரேட் தாழ்வாரத்தில் முன் சொன்னகாரணங்களில் வைத்துவிற்பதற்குச் சில்லரை லேசன்ஸ் வேண்டியதில்லை என்று அவ்வழக்கைத்தள்ளிவிட்டார்.

கேப் வெள்ளம்.

ஸ்ரடாம்ஸ்டவுனில் மிகவாக அதிகமழை பெய்ததால் வெள்ளமெங்கும் பாசி அங்குள்ள ஏரிகள் கடைகால் பெரிய அளவாய் ஓடிக்கொண்டிருக்கிறது. இப்படிப்பட்ட வெள்ளப்பெருக்கு அநேக வருஷங்களுக்குமுன் உண்டானதாகச்சொல்லப்படுகிறது. ஜனங்கள் இரைத்தேடிக்கொண்டிருப்பதால் அவைகளைக்கடப்பது கூடாமையாக இருக்கிறது. சில இடங்களில் சொற்ப உயிர்ச்சேதமும் சேர்ந்திருக்கிறது.

பசோடாவில் முகம்மதிய தர்மம்.

பிசங்கெக் என்னுமிடத்திலுள்ள மிர். இ. என். முகம்மதென்பவர் கடையில் அத்தேசத்தில் வியாபாரம் செய்துவரும் எல்லா முகம்மதியர்களும் ஒன்றுகூடி முகம்மதியப் பள்ளியொன்று கட்டப்படவேண்டியதென்று பேசினார்கள். அதிக தூரமான இடங்களில் வசித்துவருகிறபடியால் ஒன்றுகூடுவது அசாத்தியமென்றும், அங்கங்கே குறிப்பிட்டகாலங்களில் கூடுவதென்றும், ஒவ்வொரு வியாபாரியும் மூட்டைகளுக்கு அரைப்பென்னியும் ஆடுமாடுகளுக்கு 3 பென்னியும் வசூல்செய்து அந்தப்பணத்தை இந்தியாவிலுள்ள ஏழைகளுக்குக்கொடுப்பதென்றும் தீர்மானம் செய்யப்பட்டது. இந்த அபிப்பிராயமானது முதலில் மிர். எ. ஜூபரென்பவரால் சொல்லப்பட்டது. பசோட்டோலான் இந்தியசபை என்னும் பெயரால் இக்கூட்டம் வழங்கிவரும்.

விறைஹெட் லேசன்ஸ்.

தாதாவுஸ்மான் என்னும் ஒரு இந்திய வியாபாரிக்கு விறைஹெட் லேசன்ஸ் அதிகாரியால் லேசன்ஸ் கொடுக்க மறுக்கப்பட்டது. இவர் யுத்தத்துக்குமுன் வியாபாரம் செய்துவந்தபடியால் திரான்ஸ்வால் பெரியகோர்ட்டார் தீர்மானப்படி தனக்கு லேசன்ஸ் கொடுக்கவேண்டுமென்று விறைஹெட் பட்டினசபையாரிடம் மேல்வழக்குச்செய்தார். எவ்வளவு நியாயங்களை எடுத்துக்காட்டியும், லேசன்ஸ் அதிகாரியின் தீர்மானமானது உறுதிச்செய்யப்பட்டது. இந்தவழக்கானது மேல்வழக்குச்செய்யப்படுமென்று எதிர்பார்க்கப்படுகிறது.

பங்காளத்தைச்சேர்ந்த எல்லாச் சிற்றூர்களிலுள்ள குடிகளும் பிரிவினைக்கட்டுப்பாட்டில் சம்மதப்பட்டிருக்கிறார்கள். பாமரர்கள் ஆங்கிலேயசரக்குகளை வாங்காமலிருக்கும்படியாகக் கல்கத்தாவிலும் வேறூர்களிலும் அநேகர் தெருக்களில் பாதுகாத்தவண்ணமாக சுற்றிவருகிறார்கள்.

மதராஸ்களில் பொன் அதிகமாய் இருப்பதாக அநேகர் உயர்ந்த விலையாகப்பங்குகளை வாங்கினார்கள். அச்சுரங்கங்களைப் பார்வையிட்டதில் பொன் கனிகள் குறிகியில்லாத்திரம் பார்க்கும்படி போட்டிருந்ததாகத்தெரிகிறது.

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN. Box 1116.

DURBAN: QUEEN STREET. Box 621.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE
of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

અબ્દુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો
માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫-૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड, ग्रोसरी और दुसरी सब रकमका
माल स्टोकमें रखनेवाला.
५-७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

[illegible] அப்துல்கனி, ஜெனரல் டீலர், 5. அண்ட் 7. க்ராஸ் ஸ்ட்ரீட், கேப்டவுன்.

Prof. L. Doovey, Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from Rev. L. J. Ketiry, Arthur Garcia, Esq., R.M., Uitenhage, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિયન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જોનાર તથા રૈમાસાસ્ત્રી. સંધીવાની પાણી [illegible] પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ એલ. જે. કટીર, આરથર ગારસીઆ વિગેરેનાં સર્ટીફીકેટ છે.
કેપટાઉન

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधीका संग्रह रखनेवाले और
[illegible] हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाके
लीये पानीलेप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक.
सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where Jalbhoy & Sorabji Bros., are our Sole Agents. . . . .

જુસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડયુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન સિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઈ એન્ડ સોરાબજી [illegible] ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
[illegible] "ગુલ,"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,

—CORNER OF—

BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS:
"Shahmahomed,"
Capetown.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE
Indian Department,
German East African Line,

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and
Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોજી.
ડાયરેક્ટ ઇમ્પોરટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.
કલેરમોન્ટ, કેપકોલોની

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.

HOUSES TO LET.

18 EVER STREET, CAPE TOWN.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS:
J. MARLICK, Cape Town; G. E. HANDS, Resident.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કેરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. માર્લીક, કેપટાઉન.

જી. ઈ. હેન્ડસ, ડરબન.

સર્વ જાતનો માલ.

સઘળી રકમનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, શાલો, જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ. કેરમનની કંપની સાથે ઘણા વખતથી વેપાર કરેલા છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલો છે, તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

સી. દાદા ઓસમાન.

" ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

Established 1884.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .

. . . Direct Importer

—OF—

Indian and other Oriental Merchandise

—FROM—

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

10 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM" CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG (P.O. Box 4081.)

PRETORIA, Mullan House, 242 Church St. (P.O. Box 224.)

BULAWAYO (P.O. Box 486.)

BARBERTON, SALISBURY, KIMBERLEY.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

L. DONNELLY

Wood, Coal & Produce Merchant.

Delivery guaranteed to any part of Durban and suburbs.

Wattle Blocks (2ft.) a speciality.

Corner of GREY & PRINCE EDWARD STREETS

DURBAN.

સરકારી સરવેયર.

ઘરાકને માટે ઘણી કાળજીથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.

૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इन्जनेर.

ग्राहकोंका काम बहुत ध्यानसे संतोष किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन

ஜெ. ஏ. சோரல்

கவர்மெண்டு சர்வேயர்,

பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்,

டர்பன்.

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams, Curry Powder, Chutneys, Cayenne Pepper, White and Black Pepper, Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.,
Box 63, Durban.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD. DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦

દરેક જાતના લાકડા તથા ઇમારતનો સામાન.

પોંઈટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कुं.

बहुत रकमका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पोंइट रोड, डर्बन.

அநேக தேசங்களிலிருந்து மர இறக்குமதிசெய்து பெரிய வியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். வீடுகட்டுவதற்கான ஒவ்வொருவகை மரங்களும் கிடைக்கும்.

ஹார்பரோ அண்டுகோ.

பாயிண்டு ரோட் டர்பன்.

ધી સુરત ટ્રેડીંગ કું૦ મરચંટ અને કમીશન એજંટ.

સોલોમન બીલ્ડીંગ ૩૫૪ પાઈન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

ઉપરને ઠેકાણે અમોએ એક નવી એજંસી ખોલી છે. બહાર ગામના ઓરડર ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી સર્વ જાતનો માલ ખરીદ કરી ચડાવવામાં આવશે, ઉમેદ છે કે અમારી મારફતે ખરીદ કરશો. આપનો અહેસાન માનશું.

FOR

RUBBER STAMPS

Of all Shapes and Sizes in

DIFFERENT LANGUAGES.

SEND TO—

International Printing Press,

PHŒNIX.

வி. கோ. சூரியநாராயண
சாஸ்திரியாரவர்கள் இயற்றிய
தமிழ்ப் புத்தகங்கள்.

தமிழ் மொழியின் வரலாறு.

பொருளடக்கம்:— 1. முகவுரை. 2. வடமொழிக்கலப்பு. 3. மூவகைப் பகுபாடு. 4. மூவகை இலக்கணம். 5. பாஷையின் தோற்றமும் தொன்மையும். 6. பாஷையின் நிலைப்பாடு. 7. பாஷை வேறுபாடு. 8. அமைப்பு. 9. பாஷையின் சீர்திருத்தம். 10. முடிவுரை.

ராப்பர் பயின்டு ரூபா 1. காலிகோ பயின்டு ரூபா 2.

ஸ்ரீ பரமசிவனது சரித்திரம்— ஈ ரியாடையில் எழுதப்பட்டுள்ளது. வை ஷமதத்தின் உண்மை பல தெரிவிப்பது. அணா 2.

ரூபாவதி அல்லது காணாமற்போன மகள். — இது ஓர் புதிய தமிழ்நாடகம். கதையின் அமைப்பால் சிறந்த சிறப்புகள் பல கற்பிப்பது. கதத்தில் அச்சிடப் பட்டுள்ளது ரூபா 1. காலிகோ கட்டடமுள்ளதாயின் ரூபா 1-4-0.

நாடகவியல். இஃது அன்னம் என்னும் நூலை நாடகம். அலங்காரமை யாத்தலும் வாய்ந்தது விலை அணா 8.

தனிப்பாசுரத்தொகை.— அருமையும், பெருமையும் வாய்ந்த பல பொருள்களை எடுத்துரைக்கும்படியான, 40 தனிப்பாசுரங்களடங்கியதோர் உரை நூல். விலை அணா 1.

மதிவாணன்.— இருபக்கமொத்து அதிசயமுள்ள மிகவும் உயரிய கதை யினையுடையதோர் புதுமையான செந்தமிழ்க் கதை. விலை அணா 8.

கலாவதி.— வழக்கமுள்ள ஒரு புதிய தமிழ்நாடகம். கதையினமைப்பாற் சிறப்புவாய்ந்த சிறப்புகள் பல கட்டுரைப் பது. ... புகழும் கற்பனைத்திறனும் வாய்ந்தது. கல்ல கதத்தில் அச்சிடப்பட்டது. விலை ரூபா 1-8-0. காலிகோ கட்டடமுள்ளதாயின் ரூ. 1-12-0.

நாடகவியல்.— இது 272 சூத்திரங்களடங்கிய நூல் நாடகத்தமிழிலக்கண நூல். விலை அணா 8.

பாவலர் விருந்து.— முதற்பாகம். ஆங்கிலத்திலுள்ள புதிய கருத்துக்களடங்கிய, இனிமையும், புதுமையும், வாய்ந்த, பதினொரு நிதியசெய்யுள்களைக் கொண்டது. விலை அணா 8.

தமயந்தி.

பி. ஏ. பரிதிமாற்கலைஞர் ... சரியவரும் பி. ஏ., எல். டி. அவர்களால் இயற்றப் பட்டது.

இது மகாபாரதத்திற் பண்டைக்காலத்தின் நயாத்தைப்போக்க வியாசபகவானுக்குச் சொல்லப்பட்டதென்னும் இந்தியப்பை தமயந்தியின் சரித்திரம். தமிழில் பதிவிக்கரசம், சத்தியம், பெண்கல்வியின் பெருமை, நல்லவ வர்த்தமிருந்த அவ்வியக்கம் தம் ஒருவரின் வரித்துக்கொள்ளும் கற்பு மனைமை, வரங்கள், குணாட்டுடாமிதம் முதலியவைகளைக் கிடந்தது. இது பெரும் பாலும் பெண்பாலர்க்கென்றே ஏற்படுத்தப்பட்டு ஒரு நயந்தி படத்துடன் பதிப்பிக்கப்பட்டுள்ளது. விலை அணா 6.

ஷ. ஏ. டேசன் அண்டு கம்பெனி,
சன்பிரைவேட், சென்னை

Abdoola Hajee Khan Mahomed
General Merchant & Importer,
CHURCH SQUARE
Opposite, Government Buildings.
Telegraphic Address: "MOONSTONE." P. O. Box 99.
POTCHEFSTROOM.

E. M. PATEL,
General Dealer, Wholesale & Retail,
MARKET SQUARE,
POTCHEFSTROOM,
AND AT THE LOCATION.

S. D. BOBERT,
General Importer, Wholesale and Retail Merchant.
Cheapest House in the Market Square.
BRANCHES AT
LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay
Retail and Wholesale Merchant,
Market Square, P.O. Box 55.
POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother
Direct Importer & General Merchant,
POTCHEFSTROOM, Trans.
P.O. Box 100. Tel. Add: "Somaro."

D. I. Varyava,
GENERAL MERCHANT,
King Edward Street, P. O. Box 100,
POTCHEFSTROOM.

Amod Mamoojee Patel,
GENERAL MERCHANT,
S.A.C. Cantonment, P.O. Box 55,
POTCHEFSTROOM,
Tel. Ad.: "Mamoojee." *Transvaal.*

ABDOOL RAHMAN,
MERCHANT,
POTCHEFSTROOM.
Tel. Address: "RAHMAN."
P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,
General Dealer,
KING EDWARD STREET,
AT THE MILL,
POTCHEFSTROOM.

AYOB MOHAMED,
General Merchant & Direct Importer,
MARKET SQUARE,
PIETERSBURG.
Box 134. Tel. Add.: "AYOB"

L. MULCHAND,
- Indian -
Silk Merchant
Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.
75 William Street,
CAPE TOWN.

H. LANGLEBEN,
Wholesale Clothier & Manufacturer,
327 Pine Street, Durban.
IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE
Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.
Tel. Add.: "Lemax." *P.O. Box 946, Durban.*
એચ. લેંગ્લીબન.
જથાબંધ કપડાં રાખનાર તેમજ બનાવનાર, કાફરીઓ વાસ્તે નવા કપડાં મંગાવનાર, ઈંગ્લીશ સેકન્ડહેન્ડ કપડાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં મંગાવનાર.
૩૨૭ પાઈન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

The largest Importer in South Africa of
MILITARY & CIVILIAN
Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers, Coats, Waistcoats, etc.
J. LANDAU,
337 Pine Street, Durban.
Head Office: 12 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.
સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, પાટલુન વિગેરે જથાબંધ યુરોપથી મંગાવનાર મોટી કંપની.
જે. લેન્ડો.
૩૩૭ પાઈન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
હેડ ઓફીસ ૧૨ રૂ દે ફ્રાંક્સબુર્ઝવા, પારીસ.

HAJEE HABIB!
CALCUTTA HOUSE.
IMPORTER AND GENERAL DEALER.
A great variety of
Bags, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing,
Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery,
Rough goods, &c., &c.
SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL
Prices are very moderate & terms are easy
A trial Solicited
Tel. Add.: BAGDAD. P. O. Box 37.
338, Prinsloo Street, PRETORIA.

Ismail Amod Kajee,
GENERAL MERCHANT & DEALER,
P. O. Box 1.
KRUGERSDORP

R. P. BHATT, *Watchmaker & Jeweller,*

MANUFACTURER OF INDIAN JEWELLERY,

P. O. BOX 529. **120 GREY STREET, DURBAN.**

વોચ મેકર એન્ડ જુવેલર

સોના ચાંદીના દાગીના બનાવનાર.

સોના રૂપાના તમામ જાતનો ગેરેનટીનો માલ આ દુકાનેથી મળશે. જેવાંકે, વીંટીઓ, મણીઆ, હેરા, વિગેરે મરદ તથા ઓરતોને પહેરવાના તમામ જાતના ઓરડરનો માલ નમુના પ્રમાણે વાયદાસર કરી આપવામાં આવશે. દાગીના ખરીદનારને વેચવાની અગર બદલવાની ખાએશ હશે તો તે વખતે મજુરી કાપી બજારભાવ બાદ કરી પુરા નાણાં વસુલ દેવામાં આવશે. સારી જાતનાં અસલ રોસકોપ ઘડીઆર પાંચ વરસની ગેરેન્ટીથી મળશે. દરેક જાતનાં સારાં અને સસ્તાં ઘડીયાળો તૈયાર છે. ભાગ્યુ તુટયુ કામ ધ્યાન દઇ ખાત્રીપુર્વક જલદી સમારી આપવામાં આવશે. બહાર ગામના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે.

આર. પી. ભટ.
વોચ મેકર એન્ડ જુવેલર.
૧૨૦, ગ્રે સ્ટ્રીટ.
પો. બોક્સ, ૫૨૯, ડરબન.

हरएक किसमके सुवर्ण व चांदीके हिन्दुस्थानी गहनें.

हमारे यहां हरेक किसमके सोना व चांदीके हिन्दुस्थानी दागीने गारन्टी साथ तैयार मिलेंगे. जैसे—बेसर, कड़े, हंसली, नथीया, बुट्टी इत्यादि.

खरीदनेवालेको फिर बिकना होगा, तो मजदुरी निकाल कर दुसरा सम्पूर्ण दाम चुकाया जायगा.

आरडरका माल ठहराये मुताबिक बनाया जायगा.

हरएक किसमकी घडी हमारे यहां गारन्टीसे मिलेंगे. फिर काम ध्यान लगाकर खातरीसे जलद किया जायगा.

बहार गांवके आरडरपर सम्पूर्ण लक्ष दिया जायगा.

आर. पी. भट,
१२० ग्रे स्ट्रीट, डर्बन.
पो. औ. बोक्स ५२९.

மேல்கண்ட கடையில் தங்கம் வெள்ளியினால் நகைகள் செய்யப்பட்டிருக்கிறது. வேண்டியவர்களுக்கு காரன்டியுடன் விற்கப்படும். நகை விபரம்- கம்மல், கத்திரிபாவலி, முருகு, கால்காப்பு, கொலுசு இன்னும் பலவித நகைகளும் கிடைக்கும். மேல்கண்ட நகைகளை வாங்குவோர்கள் வாங்கி உபயோகித்து திரும்பக் கொண்டு வந்தாலும் கூலி நீக்கி நகை நிறைப்படி கிரயம் மாத்திரம் கொடுக்கப்படும். வேறு புதிய ஆடர்கள் கொடுத்தாலும் மேலான விதமாய்ச் செய்துகொடுக்கப்படும். கனவான்களே! எங்கள் நகையை நீங்கள் ஒருதடவை வாங்கி உபயோகித்துப்பாருங்கள். தவறாதீர்கள்.

இந்த கடிகாரங்களும் காரண்டியுடன் சரியான [illegible] மற்றும் பழைய [illegible] செய்துகொடுக்கப்படும்.

ஆர். பி. பட், 120 கிரே ஸ்டிரீட், டர்பன்.

EBRAHIM CAMROODEEN,
GENERAL MERCHANT.
Natal Leaf Tobacco a Speciality.
113 GREY STREET, (Camroodeen's Buildings)
Tel. Add.: "Camroodeen," Durban.

DADA OSMAN,
General Merchant & Commission Agent,
139 QUEEN STREET, DURBAN.
P.O. Box 35. Tel. Add.: "HONBANDER."
ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસમાન.
જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.
બોક્સ ૩૫ ૧૩૯, ક્વીન સ્ટ્રીટ,
ડરબન.

Mahomed Hassen Ismail,
ARABIAN CASH STORE,
General Dealer and Produce Buyer,
9 South Union Street and 110 Russell Road.
PORT ELIZABETH,
Tel. Ad.: M. Hassen. Cape Colony.
All mail correspondence to 9 South Union Street.

S. PEERBHOY BUTLER,
GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER
Turkish Caps of every description a speciality
505 WEST STREET, DURBAN.

HASSIM JOOMA,
GENERAL MERCHANT
Head Office—370 Pine Street.
Branch—Leribe, Basutoland.
HOUSES TO LET.

SUN CIGARS . . . .
SUMATRA CHEROOTS,
BOER TOBACCO . . .
VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c.
At Lowest Wholesale Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,
132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.
સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરૂટ બોર વર્ જીનીઆ કેમ તોરે જાતની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.
સન બ્રેન્ડ ટોબેકો વર્કસ.
૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.
Have a large stock of
RICE, DHOLL, GHEE and OIL,
Directly Imported from India.
343 PINE STREET, DURBAN
Tel. Address: "PABULER" Box 546.

Abdool Hack Mahomed Ismail & Company,
Wholesale and - -
Retail Merchants.
DIRECT IMPORTERS OF
All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.
RATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES
121 GREY STREET, DURBAN.
Branch Office—Indian Location, Joh'burg.
Head Office—Tiruvalur(?), Madras.

Printed and Published by V. Madanjit, International Printing Press, Phœnix, Natal.

PRICE 3D. REGISTERED AS A NEWSPAPER.

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phoenix, Natal, Saturday, 28th October, 1905. No. 43.

P.O. Box 156. Telephone 114.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS.

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis AND Sarees.

Rugs, Shawls, Boots AND Shoes, etc., etc

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.
Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have always on stock:—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO., 115 COMMERCIAL RD., DURBAN

Cable & Tel. Add.: "Katherian."
Telephone 234.

ભાડે આપવાનાં છે.

ફર્સ્ટ એવન્યુમાં એવન હોટેલનો નીચલો ભાગ, તથા પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટમાં મોટું ગુદામ, કારખાનાં, મીટીંગ વિગેરે માટે ઉપયોગનું છે. ભાડું સસ્તુ. નીચેને સીરનામે લખો.

ચોખા, દાલ, રગનો શીટ બનાવવાનો તમાકુ હમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

કેપ સ્નુક ફીશ: [illegible] અને વિલાયતથી સર્વ ગ્રોસરીનો જથ્થો માલ આવી પુગો છે [illegible] આવે છે [illegible] રીતે આરડર મોકલી ઉપકાર કરતા રહેશો.

જાલભાઇ સોરાબજી બધર્સ.
૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

TO LET.—Ground Floor of Avon Hotel, in First Avenue, and a Large Warehouse in Prince Edward Street. They can be used either as Workshops, for Meetings, or any purpose. Rent cheap.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Cocoanuts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Snoek, Fish, Skins of various kinds, &c.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

—AT—

JALBHOY SORABJEE BROS., 110 Field Street, Durban.

ટરકીશ ફેઝ ટોપીઓ.
ઇંગલીશ ફેક્ટરીની બનાવેલ.

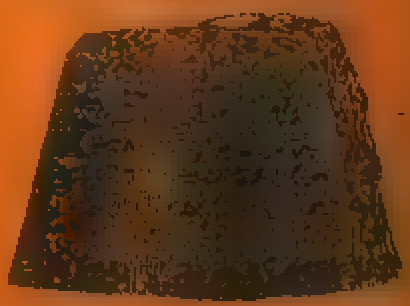

ઊંચો માલ સસ્તા ભાવ.

[illegible] ટોપીઓ, [illegible] આવી પુગશે.

S. R. Sarludin, Importer.
100 Queen St. P.O. Box 76, Durban.

એસ. આર. સરલુદીન.
૧૦૦ ક્વીન સ્ટ્રીટ, બોક્સ ૭૬ ડરબન.

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS,

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY—

125 FIELD STREET.

P. O. Box 67. Tel. Address: "MIANKHAN," Durban. Telephone No. 255

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Charoot Cigars

MANUFACTURED BY THE

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

[illegible] BRICKHILL RD.

[illegible]

[illegible]

[illegible] TRIAL [illegible]—

Sample Cigars and Price Lists on application.

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઈસ્ટ આફ્રિકા લાઈન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબઈ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર કૈસર તા૦ ૧૧ મી નવેમ્બરના ઉપડશે.
" સુલતાન તા૦ ૨૫ " "
" ફેઈસ્તાખ તા૦ ૯ મી ડીસેમ્બરના "
" બુનદેસરાત તા૦ ૨૩ " "

ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી દેશી છે, જગ્યા નીચે ફાલકામાં છે અને ખીચન પાણી વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે, હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ટેમસર આવી ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે. વારંવાર જનારાઓ વિચાર કરી કામ કરશે કે જેથી પાછળથી હેરાન થાવુ ન પડે. વધારે ખબર નીચે લખેલે ઠેકાણે નવા ટાઈમટેબલ છપાય છે તે મંગાવવાથી મળશે.

મેહેરબાની કરી ધ્યાનમાં રાખજો કે સ્ટીમર સોમાલી, સુલતાન, બુનદેસરાત, જનરલ, કૈસર ને ફેઈસ્તાખમાં ખલાસી દેશી છે જગા ફાલકામાં છે અને ખીચન પાણી વિગેરેનો બંદોબસ્ત છે. હિંદુ મુસલમાન સારૂ અલગ અલગ છે અને જંગબાર બદલવું નહિં પડશે. કેટલાક લખે છે કે ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી ગોરા છે પણ તેમ નથી.

ઓસમાન અહમદ.
ઇમારીન બીલ્ડીંગ, ગ્રે સ્ટ્રીટ
પી. ઓ. બોકસ ૧૨૬, ડરબન.

જરમન ઈસ્ટ આફ્રિકા લાઈન.
મારકીનર સ્ટ્રીટ.
ડરબન.

MOOSA OSMAN & CO.

Wholesale and Retail

Merchants & Direct Importers,

563 CHURCH STREET,
MARITZBURG, Natal.

મુસા ઓસમાન એન્ડ કુ૦

ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોરટર્સ,

પી.એમ.બર્ગ, નાતાલ.

USEFUL BOOKS

MODERN LETTER WRITER (Seventh Ed.) Containing 635 letters. Useful to every man in every position of life for daily use. Re. 1, 2as. post free.

HELPS TO THE STUDY OF ENGLISH (Third Edition)—An exhaustive collection of phrases, idioms, proverbs, etc., with their explanations and proper uses, Rs. 3, 2as. post free.

EVERY-DAY DOUBTS & DIFFICULTIES (in reading, speaking and writing the English language) (Third Edition). Re. 1, 2as. post free.

HAND-BOOK OF ENGLISH SYNONYMS, (Third Edition).—Explained and illustrated. Aids to the right use of synonymous words in composition, Re. 1, 2as. post free.

SELECT SPEECHES OF THE GREAT ORATORS, vols. I and II.—Help to write idiomatic English, to improve the oratorical and argumentative powers, etc. Each vol. Rs. 2, 2as. post free.

WONDERS OF THE WORLD (in Nature, Art and Science). Re. 1, 2as. post free.

To be had of The Manager, "INDIAN ECHO" OFFICE, No. 108 UPPER CIRCULAR ROAD, CALCUTTA.

કલ્યાણ રામજી પટેલ,

ટ્રેડર્સ અને કમીશન એજન્ટ,

પી. ઓ. બોકસ ૬૦૯, ડરબન.

M. E. TILLY.

Wholesale & Retail Merchant,

Box 103. KIMBERLEY STREET,

KLERKSDORP.

खरी सीक्का

सुशोभित और सस्ता.

मनपसन्द और नमुनेदार अक्षरोंसे रबर स्टांप बनाया जाता है.

इन्टरनेशनल प्रिन्टींग प्रेस,

फिनिक्स, नाताल.

ரப்பர் ஸ்டாம்புகள்.

முதல்தர வேலையுள்ளதும், சுகமும் மலிவுமான மணவடிவ எழுத்துக்களால் அச்சடிக்கப்படும். இண்டர் நேஷனல் பிரிண்டிங் பிரெஸ், பீனிக்ஸ், நேட்டால்.

விசேஷ விளம்பரம்.

செட்டியார்களுக்கு அம்பிகையில் பரிபூரண அனுக்கிரகத்தால், கடைக்கு வேண்டிய பலசரக்கு சாமான்கள் தோஷமில்லாமல் வேண்டியவர்கள் என்னிடம் வந்து விசாரித்துக் கொள்ளலாம்.

எம். ஆர். பி. எஸ். செட்டி,
369. பயினியர் ஸ்ட்ரீட், டர்பன்.

વેચવાની છે.

ખેતી અથવા સ્ટોરને વાસ્તે ૨૫૦ વીઘા જમીન ટી. પોરટશેપ્સ્ટન પાસે, અમઝીન્ટો.

વધારે ખુલાસા માટે પુછો.

એમ. આર. પી. એસ. ચેટી,
૩૬૯ પાઈનીઅર સ્ટ્રીટ, ડરબન.

ABDOOL GAFFOOR & Co.,

Arabian and General Merchants and Drapers,

125 Commercial Road, Maritzburg.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots & Shoes, Fancy Silk Skirts, Blouses, Fancy Hats, and all sorts of Fashionable and Stylish Goods.

AMOD SAHEB,

GENERAL MERCHANT,

Head Office—120 Commercial Road, Maritzburg.

Branches—172 Commercial Road, Maritzburg.

And at Mooi River.

Tel. Address: "HASSAN MAHOMED."

S. HASSAN MAHOMED,

WHOLESALE AND RETAIL

Arabian Merchant & Direct Importer

165 COMMERCIAL ROAD, MARITZBURG,

Branches—113 & 147 Commercial Rd., Maritzburg.
And at Mooi River.

CHEAPEST HOUSE IN MARITZBURG.

EBRAHIM ISMAIL,

GENERAL RETAIL DEALER,

RICHMOND.

SOFT GOODS, GROCERIES AND OTHER GOODS OF ALL DESCRIPTION.

Telegraphic Address "ISMAIL."

ALLYKHAN GULJARKHAN,

General Retail Dealer.

Indian Soft Goods, Attar of all kinds and Groceries, &c.

130 Commercial Road, Maritzburg.

SHAIKH DAWOOD MAHOMED,

GENERAL RETAIL DEALER,

Groceries and Soft Goods

—AT—

122 COMMERCIAL ROAD PIETERMARITZBURG

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers,

208 Church Street, Pretoria.

P.O. Box 337. Tel. Add.: "TAYOB."

P.O. BOX 447. ઇ૦ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર, Tel. Address 'ABOOBAKER'
તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નં૦ ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods: Best Silks.

Ladies' Clothing, Blouses, Night-gowns, Combinations, Chemises,
Skirts, Underskirts, Children's Fancy Goods, Frocks,
Bibs, Bonnets, Bootees, Hats, Wool Shawls.

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

ADAM H. G. MAHOMED,

ESTATE OWNER.

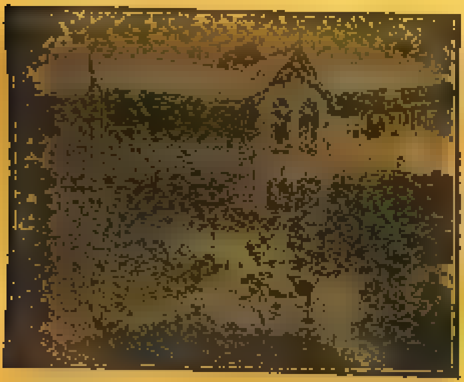

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "ADAMGOOL," CAPETOWN.

Castle Cash Stores.

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS, HANOVER STREET, CAPETOWN.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

53 & 56 LEUWEN STREET, CAPE TOWN.

BRANCHES—272 Caledon Street. 295 Long Street.

P.O. Box 383. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co.,

Wholesale Merchants,

467 SMITH STREET, DURBAN.

ફેન્સી કાપડના ખાસ વેપારી. ઉલ્વામાં ઉલ્ટા નવી તરેહનોમાલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "હુસકવારના સોઇંગ મશીન" ના નાતાલ શાંસવાંલ અને ઓરેંજ રીવર કોલોની માટેના ખાસ આડતીઆ. "જનરલ સોફ્ટ ગુડસ" અને કાફરીબજરનો માલ વરેહ વરેહ નવનો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવેછે.

રમજાન શરીફ માટે
ખાસ તાજી મીઠાઈ.

जंडुमहाराज मीठाईवाला

१६९, ग्रे स्ट्रीट, डर्बन.

हमारे यहां हरहमेश गरमागरम घीकी मीठाई, सेव और पकौडा तैयार मिलेगी.

ઘીની મીઠાઈ

સ્વાદીષ્ટ। ગરમાગરમ। અને વળી ગમે તે વખતે! ચોખા ઘીમાં—ચુતરફેણી, મગજ લાડુ, ઘારી, બુંદી, મેસુબ, જલેબી, જાંબુ, ખાજલી, સેવ, ભજીઆં વીગેરે ઘીમાં બનાવેલાં તઇયાર મળશે. તેલ બીલકુલ વાપરવામાં આવતું નથી.

ખાસ ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપી માલ વખતસર અને સરસ બનાવી આપીએ છીએ. બહારગામના ઓરડરનો માલ રેલવે મારફત વખતસર ચડાવીએ છીએ.

જેઠ દલપત એન્ડ કું૦
૧૫૯, ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

DAWAD MAHOMED & Co.

ESTATE OWNERS.

FARMS TO SELL.

TOWN AND SUBURBAN HOUSES TO LET.

Applications will receive prompt attention.

For further particulars apply to

337 PINE STREET

EAST INDIAN TRADING Coy.

GENERAL MERCHANTS and Direct Importers of all kinds of GROCERIES, SOFT GOODS, etc., etc.

102 Queen Street, Durban. P.O. Box 696.

Tel. Address: "PORBANDAR."

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - P.O. BOX 1869.

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

UPPER MURCHISON ST.,

LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer,

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 170.

BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

SUN Insurance Office.

SUN FIRE OFFICE FOUNDED 1710

PAYNE BROS., Agents,
WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसे पुरानी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापन पौंड ३०,००,०००.
अर्जी करनेसें कमतीमें कमती भाव मिलेगा

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમા ઓફીસ જેની મુડી પાં ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની છે વળી લખાવવાથી ઓછામાં ઓછા ભાવ ભાવે મળી શકશે.

பூலோகத்தில் முந்தின நெருப்பு இன்சூ, உருவாக்கும் மொத்த முதலாகம் பவுன் முப்பது லட்சம், எல்லாரும் நிரபாதமான இன் ஷூரன்ஸ் பண்ணப்படும். சுருக்க விகிதம்.

हिंदी दवाखाना.

આ દવાખાનામાં દરેક જાતની દવા પુરી પાડવામાં આવે છે. બહાર ગામના ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. દરદી ઓની ઉપર ખાસ ધ્યાન આપી ઉમદા ટ્રીટમેંટ કરવામાં આવશે. થોડા અને જાથની દવા અમારે ત્યાંથી મળશે.

૩૬૦ પાઇન સ્ટ્રીટ અથવા ૧૨૨૫ અમગેની રોડ સ્ટેશનની બાજુમાં.

हिन्दी दवाखाना.

इसी दवाखानामें हर किसमकी दवा मिल सकती है. बहार गांवके ऑरडरोंपर सम्पूर्ण ध्यान लगाया जायगा.

दरदीओंपर ध्यान लगाकर उमदा ट्रीटमेन्ट की जायगी.

थोडे और टटूकी दवा भी हमारे यहां मिल सकती है.

मिलनेका पता-
३६० पाइन स्ट्रीट,
और १२२५ अमगेनी रोड
स्टेशनकी पास.

இந்திய மருந்துக்கடை.

எல்லாவகை மருந்துகளும் விலை சரசமாக விற்கப்படும். வேண்டியவர்கள் கேளியாவது போஸ்ட்டு மூலமாவது பெற்றுக்கொள்ளலாம். அதுவிதமன்ட வியாதிகளுக்கும் குதிரை வியாதிகளுக்கும் மருந்து கிடைக்கும். வெள்ளை, மேகரணம், அசீரணம், வாதம், இருமல், தலைநோய், கக்கல்விழி, பெண்கள் வியாதி.

இந்திய மருந்துக்கடை, 300 பைன் ஸ்டிரீட், டர்பன். அம்ஜேனி ரோட் ஸ்டேஷனுக்கு அருகில்.

R. NARASOO,

Indian and General Merchant.

Outfitter and Draper.

Boot and Shoe Warehouseman.

INDIAN SILKS A SPECIALITY.

KAFFIR TRUCK, &c., &c.

BARBERTON,
TRANSVAAL.

P. O. Box 26.
Telegraphic Address: "NARASOO."

MAHOMED ENUS

INTERPRETER,

22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.

મહમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ. કેપ ટાઉન.

HOSSEN EBRAHIM,

GENERAL DEALER,

1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,
And 25 Duke Street, WOODSTOCK.

Goods Supplied on Commission.

Established 1884.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .
. . . Direct Importer

—OF—

Indian and other Oriental Merchandise

—FROM—

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

III Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG (P.O. Box 4081.)
PRETORIA, Multan House, 242 Church St. (P.O. Box 224.)
BULAWAYO (P.O. Box 486.)
BARBERTON. SALISBURY. KIMBERLEY.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

Indian Bonemeal.

Wanted an Agent in South Africa to push a certain Brand of Indian Bonemeal. Correspondence invited from firms who are well placed to secure large orders for our product of which large shipments are constantly sent to Europe.

Apply with references &c. to X.Y.Z. care of Manager,
"Indian Opinion."

ખાનગી ઇંગ્રેજી ગુજરાતી નિશાળ
જે તા. ૧૧ મી જુન ૧૯૦૪ થી ખોલી છે.

ગુજરાતી તથા ઇંગ્રેજી પુસ્તકો, કાપીઓ, પાઠમાળાઓ, માનીય બુકો, વગેરે તૈયાર છે. અને તેજ બુકોથી અભ્યાસ ચાલે છે. વધુ હકીકત માટે લખવું અગર મળવા મેં કરવી.

૪૮૨ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, ડરબન. } એમ. એમ. પટેલ હેડ માસ્તર.

P. V. SANGHAVEE,

Head Office: 201 Grey St., DURBAN.
Branch: 34 Ezra Street, CALCUTTA.
COMMISSION AGENT.
Importer of Rice, Dholl, Ghee, Oil, Gunny Bags, etc.

FOR

Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO
VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT.

INDIAN AFRICAN LINE.

Calcutta Direct.

S.S. 'GHAZIPUR,' Nov. 5th, 'JAMALPUR,' Dec. 5th,

सीधी कलकत्ता जानेवाली स्टीमर.

"गाजीपुर" नामकी स्टीमर यहांसे ता० ५ वीं नवेम्बरके रोज और "जमालपुर" ता० ५ वीं डीसेम्बरको सीधी कलकत्ता जानेके लिये रवाना होगी. यह स्टीमर बहुत जल्दसे दौडनेवाली है.

यह स्टीमरमें खासगी मुसाफरोंके लिये अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. पासेंजरों अपनी मुसाफरी बडी मजेसे और शान्तिसे करते हैं. सगवड उत्तम प्रकारसे की गई है, इसलिये कलकत्ताके सत्तावालों तरफसे सर्टिफिकेट पा चुके हैं. दुसरी कम्पनीकी स्टीमर कई कई बन्दर करती जानेसे पासेंजरो तकलीफ पाते है, ऐसी तकलीफ इस स्टीमरमें नहीं है और आदमी आरामसे देश जा सकते हैं. उपरान्त खलासी भी यह स्टीमरमें इन्डियन है.

यह कम्पनीकी सभी स्टीमरोंमें अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. विशेष खबरके लिये निचे लिखे पते पर एजन्टोंसे मिलनेसे मालूम होगा.

डीवाल बोल्वे कुं०
पोइन्ट.

बी. इब्राहीम इस्माइल कुं०
नां. ११४, ११६ और ११८ कमरशीयल रोड, डर्बन.
बोक्स नम्बर १२५.

કલકત્તાની સીધી સ્ટીમર.

ઉપરી "ગાઝીપુર" નામની સ્ટીમર અહીંથી તા૦ ૫ મી નવેમ્બરની સવારે સીધી "કલકત્તા" માટે ઉપડી જશે. અને "જમાલપુર" તા૦ ૫ ડીસેમ્બરે ઉપડી જશે. આ સ્ટીમર ઉતાવળી ચાલની હોવાથી જલદી પહોંચશે.

આ સ્ટીમરમાં મુસાફરોને માટે ખાસ સગવડ કરવામાં આવી છે તેથી મુસાફરોને ઘણા આરામથી જવાની સારી તક છે, ખલાસી દેશી છે, વળી બીજી સ્ટીમરો દરેક બંદર કરતી જતી હોવાથી લાંબે વખતે દેશ પહોંચે છે જ્યારે અમારી સ્ટીમરો અહીંથી ઉપડી પરબારી હિંદુસ્તાન જતી હોવાથી થોડી મુદતમાં પોંચી શકાશે, વધુ વીગત માટે નીચેને સરનામે ખબર કાઢશો.

ડીવાલ બોલવે કું૦
પોઇન્ટ.

બી૦ ઇબ્રાહિમ ઇસ્માઇલની કું૦
નાં. ૧૧૪, ૧૧૬ અને ૧૧૮, કોમરસીયલ રોડ, ડરબન.
પોસ્ટ બો૦ ૧૨૫.

மேற்கண்ட ஸ்டீமர் மிகவும் உறுதியானதும், விஸ்தாரமும், ஓட்டத்தில் அதிக வேகமும் உள்ளவன் இருக்க சௌக்கியமுமானது. இந்த காஸிப்பூர் என்னும் மரக்கலம் நவம்பர் மாதம் 5உ கல்கத்தாவுக்கு இங்கிருந்து பாசிஞ்சர் ஏற்றிச்செல்லும்.

ஜமால்பூர் என்னும் ஸ்டீமர் டிசம்பர்மீ 5உ புறப்படும்.

இது பாசிஞ்சர் ஏற்றுமதிக்காகச் செய்யப்பட்டுள்ளது. ஜனங்கள் தொந்திரவன்றி வசிக்கத்தக்கது. இந்த ஸ்டீமருக்கு கல்கத்தாவில் பலமான சர்ட்டிபிக்கட் கிடைத்திருக்கிறது. அநேக பிரயாணிகள் சிறு கப்பல்களில் ஏறி அதிக கஷ்டமடைகிறார்கள். அவ்விதம் போவதில் கஷ்டமேயொழிய சௌகரியம் இராது. எங்கள் ஸ்டீமரில் வரும் பிரயாணிகளுக்குக் கஷ்டமில்லாமல் இந்தியா கொண்டு சேர்ப்போம்.

எங்கள் கப்பலில் வேலைபார்ப்பவர்கள் எல்லோரும் இந்தியர்கள். இந்தக்கம்பெனியின் ஸ்டீமர் இங்கிருந்து மாதாந்தரம் கல்கத்தாவுக்கு நேரே போகும். பிரயாணிகளுக்கு உபசரிப்புடன் இடம் கொடுக்கப்படும். மற்ற முக்கிய காரியங்களுக்கு அடியிற்கண்ட ஏஜண்டாருக்கு எழுதித்தெரிந்துகொள்ளலாம்.

டெவால் அண்டுகோ,
பயிண்டு,
டர்பன்.

பி. இபிராகிம் இஸ்மாயில் அண்டுகோ,
நெ. 114, 116 அண்ட் 118.
கமர்ஷியல் ரோட், டர்பன்.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS:
J. GARLICK, Cape Town; G. E. HANDS, Resident.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કૉ.

ભાગીદાર

જે. ગાર્લીક, કેપટાઉન.

જી. ઇ. હિન્ડસ, ડરબન.

સર્વે જાતનો માલ.

સઘળી રકમનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, વાસણો. શાલો, જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ૦ કરમનની કંપની સાથે લાંબા વખતથી વેપાર કરેલા છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલો છે, તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ધરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે,

દી. દાદા ઓસમાન.

,, ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

Telephone No. 1397.

S. Bleiberg, Greenberg & Co.,

115 LOOP ST., CAPE TOWN,

Manufacturers and Importers.

Every description of Soft Goods.

DEPARTMENTS—

- Hosiery,
- Drapery,
- Clothing,
- Blouses,
- Skirts,
- Underwear,
- Haberdashery,
- etc., etc.

London Offices: S. BLEIBERG & Co., 7 H[illegible]

All Enquiries to be addressed to Cape Town.

સરકારી સરવેયર.

ધરાકને માટે ઘણી કાળજીથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.

૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इजनेर.

ग्राहकोंका काम बहुत ध्यानसे संतोष [illegible] किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन.

ஜெ. எ. சோரல்

கவர்மெண்டு சர்வேயர்,

பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்

டர்பன்.

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams, Curry Powder, Chutneys, Cayenne Pepper, White and Black Pepper, Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.
Box 63, Durban.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD. DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦

દરેક જાતના લાકડા તથા ઇમારતનો સામાન.

પોઇન્ટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कुं.

बहुत रकमका मकानें बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ती.

पोंइट रोड, डर्बन.

அயல்நாடுகளிலிருந்து மர இறக்குமதிசெய்து பெரியவியாபாரஞ்செய்கிறார்கள். வீடுகட்டுவதற்கான நல்லபொருள்கள் மலிவாகக் கிடைக்கும்.

ஹார்பரோ அண்டுகோ.

பயிண்டு ரோட் டர்பன்.

ધી સુરત ટ્રેડીંગ કું૦ મરચંટ અને કમીશન એજંટ.

સોલોમન બીલ્ડીંગ ૩૫૪ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

ઉપરને ઠેકાણે અમોએ એક નવી એજંસી ખોલી છે. બહાર ગામના ઓરડર ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી સર્વે જાતનો માલ ખરીદ કરી ચડાવવામાં આવશે, ઉમેદ છે કે અમારી મારફતે ખરીદ કરશો. આપનો અહેસાન માનશું.

For

RUBBER STAMPS

Of all Shapes and Sizes in

DIFFERENT LANGUAGES,

SEND TO—

International Printing Press, PHŒNIX.

Indian Opinion

Vol. III. PHŒNIX, NATAL, SATURDAY, 28TH OCTOBER, 1905. No 43

M. H. NAZAR, Editor.

Contents.

	Page
...torial Columns:—	
...story of the Plague [redacted] Johan'burg	727
... Correction	727
... Campbell on Indians	728
...er Articles:—	
...s. Maurice Evans on Asiatics ...	728
...wo Licence Cases	728
...rd Selborne [redacted] Volksrust	729
...siatics [redacted] the Cape Colony ...	729
...urban Town Council	729
...ord Selborne's Speech	729
...Ir. Dadabhai Naoroji	730
...rofessor Parmanand	730
...urban Dist. Indian Football Assoc.	731
...he Nelson Centenary	731
...lague	732
...he Survival of the Fittest	732
...ur Weekly London Letter ...	733
...acts and Comments	733
...rrespondence:—	
...ndentured Labour	731

...ndian Opinion

...ATURDAY, 28TH OCT., 1905.

...istory of the Plague in Johannesburg

...HE long promised report of the Bu...onic Plague that broke out in Johan...esburg last year is now published. It ... a bulky volume covering one hund...d and three pages, and containing ...any charts giving a graphic report of ... epidemic. Dr. Pakes, the author of ...e report, has given an immense ...ount of labour to the work, and has ...esented to the public a very learned ...squisition. The most interesting ...rt of the report must necessarily be ...e origin of the Plague, and while, if ...e premises laid down by Dr. Pakes ...ere correct, the conclusions drawn ...y him would be justified, we fear ...at many of his most important pre...ises are totally incorrect.

It is, perhaps, extremely unfortunate ...at a proper judicial inquiry was not ...ade as to the origin of the Plague ...efore so much valuable time and ...oney were spent over the report. In ...iving the startling reason that Dr. ...akes has done, he has run counter to ...e findings [redacted] the Vienna Com...ission, as also the Commission that ...as appointed by the Natal Govern...ent when the Plague first broke ...ut [redacted] Natal, as also, indeed, [redacted] the ...ablegram that was received by the ...ate Mr. Escombe from the Indian ...overnment. Dr. Pakes contends ...hat "the origin of the first cases was ...he plague-infected rice imported ...rom Bombay." The authorities we ...ave just quoted came to the ...onclusion that rice was not a carrier ...of plague infection. Amongst the premises that have led Dr. Pakes to his conclusion are that the first cases were those of store-keepers, that the Indian store-keepers were importing rice from Bombay in December 1903, that they said very definitely "this rice contained rat-droppings," and that no special precautions were taken at Bombay to prevent the export of probably and possibly infected rice.

Now, unfortunately for Dr. Pakes' theory, all these premises are without foundation. The very first mistake that has been committed in drawing up the report is to accept only the official date of the outbreak, and to ignore the whole of the previously known history. It was then contended, indeed, proved beyond doubt, that plague had existed in Johannesburg before the 18th. March. In spite of the correspondence that was brought to the notice of the plague authorities in their official capacity, Dr. Pakes has seen fit to ignore the whole of it in his report. He has also ignored the case of the late Dr. Marais, which points unmistakably to the existence of the plague long before he himself succumbed to it. The theory, therefore, that the plague started with store-keepers falls to the ground. Nay, more, the two names given by Dr. Pakes as those of store-keepers were not those of store-keepers at all, as we happen to know. The first cases, taking the outbreak as from the 18th. March, were amongst the labourers who came from the mines.

We should very much like [redacted] know where the information, that rice was being imported from Bombay, comes from. As a rule, rice is not imported from Bombay but from Calcutta, and even when it does come from Bombay the bags are made up in Calcutta. It is a serious reflection upon the Indian Government to state that no special precautions are taken [redacted] Bombay to prevent the export of probably and possibly infected rice. Those who know anything of Indian travelling know that precautions taken at Bombay are very severe. Therefore [redacted] the material premises leading to the conclusion that Dr. Pakes has arrived at are not, in our opinion, capable of being proved. How is it, again, that Johannesburg had remained free from the plague in spite of rice having been imported by Indians before also? For it is not [redacted] be contended that rice was for the first time introduced into Johannesburg in 1904. What the real cause of the epidemic was will probably never be known, but so long as it is not found, so long will measures to prevent an outbreak fail. We do not suggest that there will be a recurrence in Johannesburg, for the plague epidemic, in an altitude so high as that of Johannesburg, is hardly possibly, except under the most aggravating circumstances. In spite of his usual fairness, we fear that Dr. Pakes has failed to do justice in entirely ignoring the herculean efforts that were made by the Indian community to prevent an outbreak of plague by placing at the disposal of the authorities all the information of suspected cases, as also warning them of the state of the Location after it passed into the hands of the Municipality. We feel that Dr. Pakes has shirked the real issue by giving extracts from the evidence of Dr. Porter before the Insanitary Area Commission [redacted] his work as to the then state of the Indian Location. The measures that were taken to eradicate the outbreak are all accurately described in the report in question, and they reflect very high credit on the worthy Doctor and his assistants. The manner in which the Location and the Johannesburg Market were dealt with was worthy of very high praise, and [redacted] was no doubt due to the energetic action taken by Dr. Pakes and his able assistant, Dr. Mackenzie, that the disease was so promptly stamped out.

A Correction

THE *Potchefstroom Budget* has noticed our remarks on Lord Selborne's speech wherein His Excellency has promised in his official capacity that no Indians except those who were here before the war will be admitted into the Transvaal until the introduction of representative government. Our contemporary says:

> This is a new phase of the "grievances," and is evidently the initiation of a policy which will do much to alienate the sympathy that has been extended to the Indians already here by the moderate section of the white population. If they are wise they will refrain, in their own interests, from forcing us to believe that after all their ultimate aim is to make the Transvaal a dumping ground for thousands of Indian subjects. *Indian Opinion* talks glibly about an attempt to drive every Indian out of the Colony. As far as the Potchefstroom policy is concerned this is absolutely untrue, because it has been amply proved that the desire of the people of this district is to show the utmost consideration to the Indians holding vested rights by reason of their old established businesses. When, however, we are asked to tolerate an importation that will tend only to perpetuate an undoubted evil the spirit of moderation will, we fear, be eliminated.

We are quite at a loss to perceive how the importation of a few necessary clerks can be "making the Transvaal a dumping ground for thousands of Indian subjects," but it is perhaps

too much to expect the *Budget* to view the Asiatic question with even a modicum of common sense. The justice of our remarks is, surely, self-evident. The entire shutting out of new Indians would mean the ultimate driving out of most Indians from that Colony; and however desirable such a consummation may be to a section of the Transvaal population, we can scarcely be expected to view the matter in quite the same light. We make bold to say that there is absolutely nothing in our remarks to justify the inference above mentioned. We have never advocated that the Transvaal should be made a dumping ground for Indians. But we do maintain that if elementary justice is to be done, Indians already residing in the Transvaal ought to be allowed to draw upon India for a necessary supply of clerks and such assistants, whether they are old residents of the Transvaal or not. These men can only number a very few per year. Our contemporary may not know that such facility is given even in the self-governing Colonies of the Cape and Natal, where also there are restriction laws. We have no hesitation in saying that to deny the right of Indian merchants to depend upon India for necessary skilled assistance is undoubtedly to contemplate slow starvation of the already resident Indian population. The position we have laid down is by no means novel. We refer the *Budget* to Lord Milner's despatch wherein he has most clearly laid down that Indians of education, means and ability should not be prevented from entering the Transvaal, whether they be new immigrants or not.

✓ Dr. Campbell and Indians

LECTURING to the Berea Presbyterian Young Men's Society on "Success" the other day, Dr. S. G. Campbell referred to the presence of Indians in the Colony and drew a picture which, for a gentleman of his ability and information, reflects little credit on the speaker. "Consider" says Dr. Campbell, "the rural population of Natal villages nestling among some of the most charming scenery, which twenty years ago were mainly inhabited by white people of the prosperous trading class, have been honeycombed by traders of an alien race and our own people driven from the field of competition—Verulam, Stanger, Umzinto, Dundee, Richmond, Harding &c: what are these now but aggregations of Arab traders, who have rendered it difficult for the white trader to live." Dr. Campbell's statement suggests many questions. Has the worthy doctor compared the white population of the villages today with the white population 20 years ago? Has he compared the number of Indian traders with that of the European in these places? Does he know the reasons for the presence of Indian traders in the villages mentioned by him? The fact is that there are Indian traders in these villages, that the doctor does not like them, and that therefore they must be, in his estimation, the cause of displacing imaginary white traders. For if he were to study statistics, he would find an increase in the European population in these hamlets. He will find, too, that the Indian trader has established himself in these places in order to cater for the wants of the large indentured Indian population whose presence alone makes it possible for the villages to exist at all. We are sure Dr. Campbell would not contend that the trade among the indentured Indians should also be in the hands of the Europeans.

Dr. Campbell further deplores the fact that the county of Victoria is thickly populated by Indians and that they have placed the land in that county under cultivation. It is an admitted fact that the Coast land of Natal is not capable of cultivation by the average white man, owing to the sub-tropical climate of that portion of the country. So great an authority as the Governor of Natal emphasised this fact only the other day. Moreover, who enjoys the fruits of Indian labour in the County of Victoria? It is the European. The Indian labours largely not for himself but for his master. Why blame him for being faithful to his salt?

Mr. Maurice Evans on Asiatics

A Second India Wanted

Mr. Maurice S. Evans, a candidate for the seat in the Natal Parliament vacated by Mr. Ancketill, gave his views on Asiatics to a meeting of N.G.R. employees on Tuesday last. The *Natal Mercury* reports him as follows: "On the question of Asiatic immigration, he had written a letter to the papers that day, in which gave the ideals of what he considered the proper policy for this country in this direction. They might not obtain those ideals, but that was no reason why they should not all possess high ideals. In the letter he said he was in favour of restricting the Asiatic immigration, at the same time they should do all they could to employ their native population, thus avoiding the necessity for the further importation of coloured labour, and preventing the country becoming, what it now threatened to become, overrun with Asiatics. The "Mercury" had in years gone by been in favour of unlimited Asiatic immigration for Natal, but in his opinion they did not realise the trouble which might follow, and even now they did not foresee what the result would be if unlimited importation continued. When to the immigration of Indians was added the Chinese, he asked what kind of country would they have?"

Two Licence Cases

At Maritzburg

The *Times of Natal* of the 18th inst. reports of a case where Domjee Koosoji, an Arab storekeeper, of 445 Church Street, was summoned for carrying on a retail business without a licence.

Supt. Moore conducted the prosecution, Mr. Fraser appearing for the prisoners.

Two witnesses were heard, one a young boy named Fred Bosomworth and the other Inspector Collister. Their evidence went to show that on the 22nd of last September, Inspector Collister gave the boy 2s., and asked him to go to the accused's store and purchase something with it. He did so, and bought a white metal ring for 2s.

The accused had no licence to carry on business as a retail dealer.

The accused claimed that he was not bound to take out a licence, as the goods he sold were of his own manufacture. The prosecution, however, contended that he was bound to pay a retail shop licence as he kept a retail shop.

The accused was found guilty.

The Magistrate said that had a hundred persons gone into the shop they could all have bought rings.

The accused was find £1.

The *Natal Witness* says that on the 18th inst., before Mr. Warner, the Assistant Magistrate, Esop Kadjee, an Arab, was brought up to answer a charge of keeping a retail shop without a licence.

Supt. Moore conducted the prosecution, and accused was defended by Mr. Fraser.

Detective Smit gave evidence to the effect that on the 11th inst. he sent natives to accused's store. He gave one of them half-a-crown to purchase, if possible, some clothing from the man. They did so, and subsequently accused admitted the sale to Detective Smit.

Inspector Collister stated that the accused kept a second-hand store at 88 Church Street, and exposed clothes as if for sale. On the 11th inst., Detective Smit informed him that clothes had been sold to natives sent to accused's store by him, and on this information witness applied at the store to inspect the necessary licence. This was not forthcoming, and action was then taken against the man.

Mr. Fraser called the accused and elicited from him the fact that he was by trade a tailor, and mended old clothes. The trousers sold to Detective Smit were made for a customer and never applied for.

His Worship found the prisoner guilty of the sale, but not guilty of the alleged offence, and accordingly discharged him.

Lord Selborne at Volksrust

Indians in the Transvaal

At the banquet given to Lord Selborne at Volksrust on the 23rd inst., on his way back to the Transvaal, a Mr. F. J. Fisher is reported in the *Rand Daily Mail* to have spoken as follows:—

As regarded the Indian traders, if once Lord Selborne got interested in this question and mastered the subject and recognised how united and solid Colonial sentiment was he would agree with Briton and Boer to restrictions. Every coolie store meant a white man or family deprived of a living. He had received wires from Utrecht, Harrismith, Bloemfontein, Bethlehem and Kroonstad all against the Indians. There was only the thin end of the wedge in Volksrust up to now.

To which His Excellency the High Commissioner replied:—

As regarded the coolies he had made many speeches. Two points must be considered: the coolie in the country before and after the war. The law was exactly the same; what had changed was the Supreme Court's ruling opening the door much wider to the coolie. This was a matter for this country to deal with and only this, and until our own Parliament sat it would not be opened except at the Colony's wish. On his responsibility as High Commissioner, he could say there were fewer Indians here now than before the war. The evil was no greater now. Any who slipped over the Border were soon found out. He made this statement positively.

Asiatics in the Cape Colony

The following notice appears in the *Government Gazette* of the Cape of Good Hope of the 17th. Oct. 1905:—

Colonial Secretary's Office,

Capetown, 13th Oct. 1905.

It is hereby notified that the provisions of the "Immigration Act, 1902," will from the 1st. November (proximo) be enforceable at the land borders of this Colony, and Indians and others, unable to meet the ordinary requirements of the Act, are warned to obtain from the Officer in Charge of Immigration, Capetown (Telegraphic Code Address, "Bureau"), a Certificate entitling the Bearer to enter the Colony.

Full particulars as shewn in the Schedule hereto should be given in the application for a Certificate, and, on notification that the application will be approved, a fee of five shillings will be required, in terms of Government Notice 1,010, of 1905.

No Certificate will be required where an Indian or other person is able to produce £50, his bona-fide property, and to write a suitable application for admission in the characters of a European language.

Failure to produce a certificate, or to comply with the above requirement of the Immigration Act, will entail either the immediate return of the immigrant over the Border, or his temporary detention for the necessary enquiry into his claim to entry, and in either case he will be liable for the expenditure incurred in returning him and in effecting his detention.

NOEL JANISCH,
Under Colonial Secretary.

SCHEDULE.

1. Period applicant has been in South Africa, and whether during that time he has visited his native country; if so, date of visit and period of absence from the Colony.

2. Whether he owns any immovable property in South Africa; if so, where.

3. Whether he has any shop or business in South Africa; if so where.

4. Whether any other person has any share or interest in such property or business.

5. Present address of wife and family; if in South Africa, will they accompany him?

6. Whether it is his intention ultimately to return to his native country; if not, does he intend making South Africa his permanent home?

Durban Town Council

The following reports of the Whole Council Committee, presented at the meeting of the Durban Town Council on Monday last, we take from the *Natal Mercury*:—

School for Coloured Children.—The Superintendent of Education wrote inquiring whether the Council would be willing to grant a site for a school for coloured children, in the event of the Government being agreeable to erect such a school.—The Committee recommended a reply that the Council will be prepared to grant a site for the purpose indicated.

Moosa Hajee Adam's Claim.—Messrs. Livingston & Co. wrote specifying the work they required to be carried out to reinstate their client's premises in the same condition in which they were alleged to be before the Corporation commenced the sewerage works complained of.—The Committee referred the matter to the Chairman of the Public Works Committee and the Borough Engineer to settle.

THE BRITISH PEOPLE, as well as the British rulers, have no desire to hear of dissatisfaction and unrest in any part of India, but neither do they admire unquestioning submission to treatment that they would not for a moment stand if an attempt were made to apply it to themselves; and they will not regard with disfavour the most strenuous efforts at constitutional remedy.—*India*.

Lord Selborne's Speech

On the Asiatic Question

A Cape Comment

The following appeared in the *South African News* of the 11th inst:—

Lord Selborne has made a most extraordinary speech about Asiatic traders, a speech which would lead the ordinary reader to suppose that he had no acquaintance with the policy advocated in this particular by the Colonial Office in the days before the war. Of late a great change has come over the scene. Last year the Cape Parliament passed a Chinese Exclusion Bill, but expressly declared that it did not dare make it apply to Indians. Other South Africans have been less scrupulous. Consternation was created in the Transvaal by the discovery that according to the old law it was impossible to refuse a man a shop licence merely because he was an Asiatic. Indignant meetings were held at Klerksdorp, Lydenburg, Potchefstroom, Pietersburg and Pretoria, and by both the Chamber of Commerce and the Chamber of Trade at Johannesburg. A meeting expressing sympathy was also held at Maritzburg. In November a convention met at Pretoria. The matter was discussed in the Transvaal Council, and in April of this year the Labour Party expressly declared its opposition to Asiatic traders. It is plain that the feeling of the country is almost absolutely united on this subject.

It appears that there are now fewer Indians in the Transvaal than there were before the war, but that the number of those who hold shop licences has increased. Under these circumstances alarm is natural. Certainly Lord Selborne himself seems to share it, as he told the people of Potchefstroom that it was "impossible for him to see with satisfaction the complete trade of the country passing into the hands of their Indian fellow-subjects." Accordingly he declared that no Indians who were not in the country before the war would be admitted now, until the Colony has a representative Parliament which can decide on the whole question. As to that he urged the people of the Transvaal when the time came to decide "to draw the clearest distinction between Indians who were in the country before the war and those they did not want to come into the country," and declared that so long as the people of the Transvaal gave the Asiatics in the country the rights which they had before the war the Imperial Government would not object to their refusing other Indians admittance. As to maintaining their old rights he was firm. "No one," said he, "would contend that it would be honourable to refuse that interest and protection when the country was British which were given to Asiatics

when it was not." We repeat that this is a most extraordinary speech, and we can only hope that Lord Selborne himself will appreciate the fact, for it is calculated to convey a healthy lesson. The less said about honour in this matter, the better. Before the war Lord Milner and the British Government declared that an improvement in the condition of British Indians in the Transvaal was imperatively necessary; the War Secretary said that nothing made his blood boil more than the treatment of the Indians by the Republican Government; and the war was brought on almost as much on this account as on any other. After the war the High Commissioner urges the British section of the Transvaal people to treat the Indians as President Kruger treated them, and declares that the Imperial Government will insist on this, but says that it will not expect more. An almost equally glaring inconsistency appears. The Chinese, who are not British subjects, were brought into the country without waiting for the opinion of a representative Parliament. The Indians, who are British subjects, are kept out of the country until the representatives of the people insist on their coming in. But if the Chinese are not British, they help the mine owners. Hence the discrimination. Of so much more concern is gold in the eyes of the Imperial Government than the accident that this man is a British subject, and that man is not. Such a man as Lord Selborne would never, we are convinced, lend himself to so base a tergiversation were he not in the grip of circumstances created for him by his predecessor. We hold no brief for the Indians, and do not wish to see either them or the Chinese in South Africa. But we do point out these facts because they ought to show Lord Selborne and all who consider them, how little Lord Milner knew what he was about when he drew up his indictment against the Republican Government. He vilified it for acting as it did towards the Indians, and no doubt thought his accusation just. When he was himself in the place of President Kruger he did exactly what the President did, and his successor only urges the people not to treat the Indians worse under the British flag than they were treated under the Republican flag. Lord Selborne stands on the brim of an abyss. Out of its sightless depths the shadow of Lord Milner calls to him to look before he leaps.

Mr. Dadabhai Naoroji

Birthday Congratulations

Mr. Dadabhai Naoroji received a large number of congratulatory birthday resolutions—from the Jain Royal Society of Bombay, the Parsi Friendly Society of Surat, from "the General Public of the Navasari Town, the fatherland of Parsis, under the auspices of the Navasari Dnyan Prasarak Mandali," from a public meeting held at Contai, Midnapur, from a public meeting held at Ahmedabad, from a public meeting held at Muthiganj, Allahabad, from many meetings held in Bombay, in Madras, and in the Madras Mofussil, etc. The terms of the resolutions, which are similar in substance to those we have already cited in full, testify the deep affection and admiration everywhere entertained for the Grand Old Man of India, and express gratitude to the electors of North Lambeth and ardent hopes for Mr. Naoroji's triumphant success at the General Election.

Throughout India, too, the journals, Anglo-Indian as well as Indian, take very kindly notice of the veteran's eightieth anniversary. The "Oriental Review" of Bombay (September 6) publishes a special "Birthday Supplement," with congratulatory columns, personal reminiscences, sketches of Mr. Dadabhai at home and in political activity, accounts of enthusiastic celebrations of his birthday all over India, appreciations by friends (including the late Mr. Justice Ranade and Mr. W. Martin Wood), and numerous excellent portraits of Mr. Dadabhai and many of his closest friends, British as well as Indian. This is in every respect an exceedingly creditable issue of an admirable journal. The "Parsi Chronicle" also naturally rises to the occasion. Such testimonies to a blameless, strenuous, and patriotic life are extremely gratifying. May they be renewed year by year for many years yet to come!—*India*.

Professor Parmanand

Welcomed to Ladysmith

The Ladysmith correspondent of the *Natal Witness* writes to that paper as follows:—

Prof. Parmanand, M.A., was accorded quite a hearty welcome to this town, in the temporary institute which was filled by a large gathering, there being quite a good percentage of Europeans present.

Mr. G. W. Willis, J.P., chairman, said that it gave him great pleasure to accept the post of chairman of this reception, to welcome to Ladysmith their distinguished visitor in the person of Professor Parmanand, a learned and cultured scholar and a native of India. It was also an honour to preside on such an occasion as this, and he felt this the more sincerely because all his lifetime he had felt a warm interest and sympathy in all things relating to India and its people. Their Indian fellow-countryman whom they met to welcome that evening, was only a young man of 27 years of age with a grand career, a mission of benevolence before him, which all hoped and trusted would be productive of widespread benefit, especially to his own race, and on behalf of the meeting, he (the chairman) tendered to Professor Parmanand a warm and hearty welcome to Ladysmith.

An address of welcome was then presented.

Professor Parmanand in response said that they would allow him to express his heartfelt thanks to the members of the reception committee, who had done him a great honour in presenting this address, though he wished to add that this honour was not done to his person, but to the the country from which he and they came. The warm reception that he had met here and at other places had convinced him that they, though placed so distant beyond the seas, still remembered their country, and they felt that love and respect to India which every man owed to his motherland.

This honour was of a very great and special importance to him as coming from the people of this small town of very deep historic interest. The name of Ladysmith had became quite familiar to them of late in India, and they felt an interest in that town as they ought to have done, being an important branch of the British Empire. He could never tell them how anxious he was to pay a visit to that town, and before he said anything else, he hoped they would all join with him in offering prayers for their souls, a tribute to the memory of all those who died or were killed in the siege doing service to the cause of their country.

His thanks were also due to the chairman, who had honoured him and his people of Ladysmith, by accepting the chair that night. From what he had said in his speech, he found that he knew the Indians and had cultivated an acquaintance with their customs and manners. He, being a very old Colonist, had taken an interest in and shown sympathy towards Indians. This had been very good and kind of him, and he took that opportunity of thanking him for all this. He had also said that the Indians did a great service during the late war. To this he had simply to say that whatever service they did in the time of peace in the shape of cutting down hills and making roads, or in time of war, with their lives, they had done nothing but their duty, which they owed the British Empire everywhere. The Indians were not only placed among the British here in this Colony, but their great interests stood common in the land of India.

THE STORY OF THE RAMAYANA.—We are publishing this interesting lecture as a booklet, printed on antique paper, price 6d., or post free 7d. It will be ready shortly.

Correspondence

Indentured Labour

the Editor, INDIAN OPINION.

—"A Sympathiser's" letter re the deserves more than a passing leration of all thinking men who the interests of their country and rymen at heart. As he rightly t, "it is the duty of the Natal n Congress to protest to the nment of India," but so far as ongress is concerned it is hopeto expect it to move in any r, however necessary, as has been n by its inactivity since its very tion. Will it ever be more than me? I think it will, if it would interest itself in the people n it presumes to represent, and by ring all Indians to participate s deliberations, which should take e at least once every year.

e Indian Immigration Trust d is a business institution which led by planters, farmers, and s, who employ indentured In-, and it does its work very ously by seeing to it "that self rvation"—and, I may add, gain s the first law of nature." This d will never be of any real benefit e indentured Indians until one n, or more, is appointed to sit on Board as representing the Indian ernment, to watch over the interests hese men who are voiceless and ncelesa against anything that might lone to their detriment, although e "Protectors" are said to "pro-" them. The word "Protector" misnomer—unless it is meant the protector of the employers' rests! Without my going into the tment and many disadvantages er which the men indentured are ced, and as I do not wish to roach upon your valuable space, I now only draw your attention and of your readers to the effect Poll-tax will have on the men who have just completed their indentes and others who will have to pay x of £3 plus £1 under the Act ch becomes operative on 1st. uary next. These men earn from to to £2 to a month and ou they have to support a wife family, the latter sometimes being large that it would set many a man a better position thinking. The ll-tax at its very best is an equitable measure, as it treats the n who drives his own carriage and in the same way as it does a man o has to think where he is to his next mouthful from.

I hope the Congress will shake its lethargy and make itself a wer among and for the Indians. iling the Congress, I think it high he Indians organised themselves o a Society for their protection and provement.

I am &c.,

LOIS.

Durban District Indian Football Association

A Social Gathering

The above Association held a most successful smoking concert in the Congress Hall, Grey Street, on Saturday evening the 21st instant, commencing at 7.30 and closing at midnight. The hall was tastefully decorated by the reception Committee, Messrs A. H. Peters, V. N. Richards, J. M. Francis, B. Subban, Sunny, and Joseph Hoover. There was a very large attendance of members and friends. Many appropriate songs were sung by Mr. F. Sandiah and Mr. Ruthnam, and toasts were drunk.

Messrs T. Sigamoney, S. Lawrence, and Daniel rendered much assistance in the arranging of the Hall and also in getting up a suitable programme. This is the second function held by this Association during the year. The Association has been in existence for the past fourteen years under different officers, and has not before had a function of this nature. The energy of the new Officers and committee of the Association by whose united efforts this smoker was got up, is to be highly commended.

The Sykes League challenge cup and the Tandree's cup were presented to the Captain of the winners (Crimson Leagues Football Club) by the President, Mr. A. H. Peters and the Moonlighters, and the Charity cups were presented to the winners (Junior Greyville Football Club) by the Vice-President, Mr. V. N. Richards.

The following is a list of the toasts that were drunk:—

King-Emperor and Queen-Empress, A. H. Peters, President D.D.I.F. Association. Durban District Indian Football Association: Proposer, V. N. Richards; Responder, D. Fakir. Committee of the D.D.I.F. Association: Proposer, V. N. Thumbadoo; Responder, D. Fakir. Winning Team (Senior): Proposer, Joseph Hoover; Responder, S. M. Bissessor (Captain Winning Team). Individual Clubs: Proposer, Joseph Hoover; Responder, R. Bugwan. Old Members of this Association: Proposer, B. A. Magoorajh; Responder, M. S. Naidoo. Our Referees: Proposer, D. Fakir; Responder, R. Bugwan. Winning Team (Junior): Proposer, B. L. E. Sigamoney; Respondor, Captain Winning Team (Emam,) Junior Footballers: Proposer, P. T. Pillay; Responder, B. S. Johnnie. Our Secretary: Proposer, B. Ephrahime; Responder, Shaik Emmamally. Our Visitors: Proposer, M. S. Naidoo; Responder, J. Lazarus. Reception Committee: Proposer, V. N. Thumbadoo; Responder, J. M. Francis. The Chairman: Proposer, V. N. Richards; Responder, The Chairman.

Before concluding, the President made a speech commenting on the working of the Association.

The function, which was most enjoyable, terminated with the singing of the National Anthem.

The Nelson Centenary: A Lesson

(BY AN INDIAN)

Horatio Nelson was the name that last week resounded from one end of the Empire to the other. The celebrations that took place on the 21st day of this month suggest very serious reflections, and to the Indian mind they should vividly show the secret of Britain's success. Max Muller has acknowledged in his writings that in Indian philosophy the meaning of life is summed up in four letters spelt—DUTY. Probably at the present day such a meaning of life is not apparent in the conduct of the average Indian. A contemplation of Lord Nelson's life, then, presents in a most striking manner an illustration of duty lived from first to last.

The historic signal "England expects that every man will do his duty" is enshrined in the British heart. The signal was sanctified by the unflinching performance of its author, and has been hallowed by a century of its translation into deeds. The measure of England's success is the measure of her people's acceptance of Nelson's signal in the conduct of their own lives. If the sun never sets on the Empire, of which Nelson was one of the founders, it is because her sons have hitherto followed the path of duty.

Nelson is worshipped to-day as no other man is worshipped in the Empire, not because he was a naval hero, not because he was a man who never received an answer to his question as to what fear was, but because he was a living embodiment of duty. To him his country was first—he himself was last. He fought because that was his duty. No wonder that his men followed where he led them. He it was who made England Mistress of the Seas. But he was much more. There was no self interest in his service. His patriotism was of the purest type.

In a continent like South Africa, where there are constant deflections from the straight path shown by Nelson, it is well to remind ourselves of a life like his. It ought to sober down prejudices. It ought to set us all thinking more of our responsibility than of our rights. To the Indian especially, if the somewhat disagreeable life in South Africa embitters him against the Englishman who judges him harshly, the events of the past week should reassure him that they are still countrymen of Nelson's, and that they cannot quite forsake the path of duty so long as they cherish Horatio Nelson's memory. Herein there is reason for hope and an incentive to love Britain in spite of the faults of Britishers.

Plague

(Specially written for "Indian Opinion" by Dr. R. M. Nanji)

As the plague scare has re-appeared in our midst, a short account of the plague, pertaining to its more salient features, given in popular rather than in scientific terms, together with its preventive treatment as now understood, would not be out of place at the present juncture.

Plague is a very contagious disease, and is essentially a disease of the poor. The contagion is carried from man to man. The nature of the contagion is due to the presence of a particular germ, which enters the human system in different ways. Thus a bubo appears in the groin, or in either armpit. Of late years it has affected the darker races more particularly. The percentage of the white races affected is very small. This can only be explained by the latter's better knowledge and observance of the laws of health, and their mode of life—each family having a separate dwelling place. Plague frequently breaks out in a locality in an epidemic form, though a few isolated cases may occur here and there. Rats play an important part in the spread of the disease. The virulence of an epidemic depends on many extraneous influences, in addition to the presence of the particular germ. Insanitary conditions of a town or dwelling, defective drains, impure and imperfect water supply, accumulation of filth in or about the dwelling places, and poverty, play important parts in propagating the disease, and determine the duration of an epidemic. In addition to this, personal cleanliness and habits of individuals are also of importance. The poison seems to cling to a place tenaciously, and once a case of plague has occurred in a place, other cases are likely to follow there, even after a considerable lapse of time. Thus in Bombay plague has occurred in many houses year after year, even after repeated disinfection.

Plague is not a simple disease limited to fever and buboes, except in very mild cases, but is generally accompanied by grave constitutional disturbance, striking a previously healthy person suddenly prostrate. It affects men, women and children equally under the age of 50 years, but above this age fewer cases occur.

The onset of plague is as a rule sudden. It commences with a more or less severe rigor or shivering fit followed by a rapid raise of temperature, which may go up to 103, 104, 105, or even 106. The patient's appearance is quite characteristic, the countenance having an expression of fear. There are nausea, vomiting which may be severe, fever and intense head-ache, infected eyes, and furred tongue with a white coating on it. The patient is unable to speak distinctly, there is great weakness, sleeplessness is often a marked symptom, and there may be delirium at night. Pulse is very rapid and weak, and heart failure is a very common termination. In addition to these there are swellings in different parts of the body commonly known as buboes, and hence the name "bubonic plague." Besides the above general, special symptoms often make their appearance due to the implication of other organs, chiefly the lungs, liver and kidneys. These naturally protract the illness and lessen the chances of recovery.

Types of Plague. It is not intended here to give a scientific classification, but only those forms that are most frequently met with will be mentioned.

1. Plague with bubo or buboes.
2. Pneumonic form of plague.
3. A very rare form of plague characterised by a rapidly spreading effusion in the cellular tissues of the skin extending from the neck to the hip and proving fatal within a few hours.

1. Plague with buboes is the common form, comprising over 80% of the cases. Here in addition to the general symptoms, there are swellings in different parts of the body, mostly in the right or left groin, arm pits and neck, occurring in frequency in the order in which they are here mentioned. They may also occur in other parts and internally as well, but more rarely. They generally develop on the 2nd or the 3rd day, and if the case lives long enough may suppurate, requiring opening, and many of such cases recover. In milder cases, a bubo may disappear without suppuration. In a very virulent form, the patient may be said to be soaked in plague, he lies quite prostrate and soon loses consciousness and dies within 24 hours, no buboes having had time to develope.

2. In the pneumonic form the poison is inhaled and one or both lungs may be affected. This type is very fatal; I have seen many cases of this form, but not one recovery.

Mortality:—At the commencement of an epidemic it is very high, but as time goes on the poison seems to lose its virulence and a large percentage recover. Convalescence is usually protracted and complications retard it still further, leaving many after effects. A second attack is a very rare thing, yet some isolated cases have been recorded.

(To be continued.)

Two Indians Killed.—The *Times of Natal* says that an accident by which two Indians lost their lives and four others were injured, occurred on the Cape Natal line on Wednesday last. The accident happened about eight miles from Eland's Kop, on a portion of the line not yet opened for traffic. The four injured men were taken to Maritzburg to the N.G.R. hospital.

The Survival of the Fittest

Soul is universal, and nature ever works for its highest ends. From this view-point "the survival of the fittest" has a higher meaning than is possible for a materialist to give it. In place of blind selfishness and cruel heartlessness, we have wisdom, justice and divine compassion working together for the highest good of all, the unfolding of perfected souls.

It is through experience that knowledge is gained, through conquest of the lower nature that the higher is unfolded. Sacrifice is a law of growth. The seed must die as a seed to live as a plant. Before any life can dwell in a higher form it must sacrifice the lower, and when any form can no longer serve the indwelling life, that form has to be sacrificed. Thus it is that the bodies of all die when they have ceased to serve the purpose of the soul.

There is compensation for all loss, and reward for high service. He who holds his lower life in service of the higher finds his life in the higher.

There is one Great Life which permeates all, and in which all beings exist; one great Indwelling Soul in which all souls are parts. Its purposes are universal and yet it has a care for each individual, however seemingly small. "Not a sparrow falleth to the ground" unnoticed or unrecompensed. Not a wrong is done that will not be righted, and the greatest suffering it brings is to the wrong-doer, who is thereby helped to the comprehension of a needed lesson.

It is not nature that is cruel, but man, who has departed from nature's ways in his selfish seeking, and has impressed his own character on less developed creatures.

It is the divine in humanity, the wise, loving and compassionate, which is fittest to survive. Physical strength, material wealth and brilliant intellect with a selfish nature, may enable their possessor to crowd others to the wall or crush them under their feet in their mad rush for power and place or whatever gratifies the lower man. But what surviving power have all these things? They fail to satisfy, and pass with the death of the body, remaining only as the seeds of pain, or tendencies to further follies which likewise brings its harvest of suffering. But these fires of pain will in time burn out the dross and leave that only which is fit to survive, and wrong-doers will in time, through suffering they bring upon themselves, learn to take the better way.

Whoever lives a life of service for the welfare of all beings, comes into oneness with the Divine Self of the world and allies himself with that which is ever enduring. Such an one will ever survive.—*Indian Mail.*

Our Weekly London Letter

(FROM OUR SPECIAL CORRESPONDENT)

London, Sept. 30, 1905.

The Partition of Bengal

Steadily and surely the question of the partition of Bengal is assuming dimensions which are as disheartening to our foes as encouraging to our friends. Yesterday Reuter's Calcutta Agent telegraphed to the London press that in the Temple of Kalighat, at Calcutta, considered the holiest shrine in Bengal, the following commandment was given the day before by the Chief Priest in the presence of an assemblage of about 50,000 persons:—

"Worship your country above all other duties, give up sectarianism, religious differences, animosity, and selfishness, perform all you promise, serving your country and devoting your lives to the relief of her distress."

The assemblage then took the following pledge:—

"We swear in the holy presence of the Great Mother Kali in this sacred place that we will not use foreign goods as far as practicable, or buy articles in foreign shops which are available in any native shops, or buy anything made by the foreigner which our countrymen can make."

Reuter goes on to say, the mystic vermilion symbol was put on the foreheads of the worshippers.

In February, 1904, the Secretary of the Sahitya Parishad forwarded to the Government a resolution which had been unanimously adopted protesting against the partition, and the monthly meeting of the Parishad on the 3rd inst. was adjourned, as a further protest against the partition proclamation.

Indian Activities

Indians who are resident here have entered into the fray with a will, one of the busiest of them being the vigilant Secretary of the Home Rule Society, lately established in London. A week or two ago he had a letter in *India*; last week he had a long letter in *The Daily News*, and yesterday he had one again in *The Morning Leader*. This means the enlightening of considerably over half a million of Britishers as to the real facts of the case with regard to the partition question. The second communication is an effective reply to the frivolous letter of an Anglo-Indian, who had sought to gull the home public into believing in the justice of this measure.

The first letter, short though it be, is a call to arms to all Indians under whatever latitude and longitude they may be; so I shall not be justified in witholding it from my brethren in South Africa.

To the Editor of *India*.

Sir,—As *India* is distributed pretty fairly all over India, an advantage necessarily not possessed by any Indian newspaper, which has only a local circulation, may I appeal through your columns to all my fellow countrymen, and especially to all pro-Indian journals, which must speak to hundreds and thousands of readers at a time, to vow most solemnly, to vow religiously, to boycott all English goods throughout the length and breadth of Hindustan; so that Bengal, backed by such a mark and volume of sympathy and public opinion, may not only be heartened but immeasurably helped in the fight which it is fighting single-handed up to now; but which, help or no help, come weal come woe, she is determined to fight to the bitter end. For it is a fight for the very existence of the Bengali nation, the self-same reason for which the Japanese sacrificed themselves by thousands and tens of thousands; it is a fight for right against might; it is a fight to inculcate this salutary lesson to all wrong-doers—that there is a limitation to all sublunary things, when a kind Providence whispers the warning cry, "Thus far shalt thou go, and no further"; it is a fight to teach great England, if she has still the ear to listen, that at last even the Babu-worm turns.—I am, Sir, etc.,

J. C. MUKERJI.

September 13, 1905.

A Query

One of your morning contemporaries here, in a column of rhodomontade, intended to be a vindication of the conditions of Chinese serfdom in South Africa, says, among other things:

"But it seems to please certain Radical politicians to represent their countrymen abroad as tyrants, who take pleasure in torturing the men under their charge. For this they have not adduced, and cannot find, one particle of evidence. What reason have we for supposing, in the absence of proof to the contrary, that persons whom we know to be decent and amiable at home will suddenly change their natures when they have landed in South Africa?"

Can we Indians furnish the writer with any evidence that he wants? I think we can humbly suggest, with bated breath, that it is the self-same reason that makes the caged tiger so different from what he is when free and loose. In the former case it is unquestionable that he is "decent and amiable," and even innocent enough to afford amusement to nurses and children. It is equally unquestionable that once out of the restraining bars, whether of steel or public opinion, the grim witnesses of death and desolation mark his track, especially if his progress happens to lie through creatures weaker than he. This is all the answer we can give from India; what answer have the Indians of South Africa to give?

Facts and Comments

INDIAN MAILS.—The German East Africa Liner, *Somali* sails to-day for Bombay and the *Sultan* leaves Bombay for Durban. *S.S. Kaiser* will arrive at Durban from Bombay on the 8th November and will sail for Bombay direct on or about 11th November.

The India-African Liner *Ghazipur*, taking passengers, will leave Durban for Calcutta on or about 5th November. Messrs. B. Ebrahim Ismail & Co., Commercial Road, Durban, have the arrangements for Indian passengers.

The Natal Direct Liner *Umkusi* sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 11th November. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

THE PARTITION OF BENGAL.—The new Province, comprising Eastern Bengal and Assam, says Reuter, was inaugurated on the 16th inst. at Shillong amid popular rejoicings, which were in contrast with the agitation directed against the partition of the Bengal presidency. The native population of Calcutta observed that day as a day of mourning on account of the inauguration of the new Province. The bathing in the Ganges, in which thousands took part, is a ceremony customary on the occasion of grave calamity. Fifty thousand persons attended the laying of the foundation stone of a building to be named the Federation Hall of United Bengal, which will be a standing protest against the partition of the Presidency. After the ceremony there were processions through the streets, in which 100,000 persons took part.

A GHASTLY CATALOGUE.—We have set up another world record. Seven suicides reported in one week, and two more at the week-end, is surely a register of broken hearts, wrecked lives, and reckless despair that no other community of like size could (to its disparagement) imitate. Why do men—and women—thus grimly cast back to the Creator what He gave? The instinct of life is strong; human beings will battle with poverty, hunger, social collapse, and the dread of punishment for misdeeds, for long enough ere they yield to the craving for Peace, even at the cost of self-slaughter. How is it, then, that the proportion of suicides is so horribly high in this town? The answer lies in the circumstances of the town itself. We lead a feverishly unreal life. Every day the long-expected is going to happen, and the toil of fortune-making is to end. Then the will-o'-the-wisp flits away again and no wonder the unbalanced brain surrenders to the impulse to have done with it all.—*Transvaal Critic*, Johannesburg.

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩. શીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૨૮ મો અકટોબર, ૧૯૦૫. અંક ૪૩

અઠવાડિક પંચાંગ.

—:*:—

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૨૮ મી અકટોબરથી તા૦ ૩ જી નવેમ્બર સુધી ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫

હિંદુ—આશો વદ ૩૦) થી, કારતક સુદ ૭ સુધી, સંવત ૧૯૬૨

મુસલમાની—તા. ૨૮ શાબાનથી તા. ૫ રમજાન. સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	ખ્રીસ્તી તારીખ	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ	સુર્યોદય ક.	મી.	સુર્ય અસ્ત. ક.	મી.
શની...	૨૮	૩૦	૨૮	૫	૮	૬	૧૨
રવી...	૨૯	૧	૨૯	૫	૭	૬	૧૩
સોમ .	૩૦	૨	૧	૫	૬	૬	૧૪
મંગળ	૩૧	૪	૨	૫	૫	૬	૧૪
બુધ...	૧	૫	૩	૫	૪	૬	૧૫
ગુરૂ...	૨	૬	૪	૫	૩	૬	૧૬
શુક્ર...	૩	૭	૫	૫	૩	૬	૧૭

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

શનીવાર તા૦ ૨૮ અકટોબર, ૧૯૦૫.

લાઇસેન્સનો કાયદો.

મી. દાદા ઓસમાનની ઉપર જે જુલમનો વરસાદ વરસ્યો છે તેની કહાણી અમે ગયે અઠવાડીએ કહી ગયાં છે. આવા પુરજોર વરસાદમાંથી કેમ બચવું એનો વિચાર વખતો વખત કરવાની જરૂર છે. ગોરાઓએ પુરે પુરી કમર કસેલી છે. આજે વ્રાઇહેડમાં કેર વરતાવ્યો કાલે તેવું બીજા ગામમાં થાય તો નવાઇની વાત નથી એક ઘડી પણ કોઇ હિંદી વેપારી એવી મગરૂરી નથી કરી શકતો કે તેની લાઇસેન્સ તો વરસો વરસ મજીયાજ કરશે. અમે બીજે ઠેકાણે બતાવી ગયાં છીએ કે ડા. કેંપબેલ જેવા વગવસીલા વાળા ગોરાઓ આપણી પછાડી ચોકો ધકડી લઇ મચી રહ્યાં છે. આવે વખતે જો આપણે ઉંઘશું તો પુર અંદર તણાઇ જશું. બહુ ગોપ જાગવું એ આગ લાગ્યા પછી કુવો ખોદવા જેવું થશે. નાના અથવા તો મોટાં હરકોઇ હિંદી વેપારીને લાઇસેન્સની તકલીફ પડે તો તે વાત તેણે તુરત જાહેર કરવાની છે. કોંગ્રેસની ફરજ છે કે એક ખસુસ લાઇસેન્સીંગ કમીટી નીમી જ્યાં જ્યાં લાઇસેન્સ છીનવી લેવામાં આવે ત્યાં ત્યાં તપાસ કરવી. જરૂર જણાય તો ગામે ગામ ફરીને એવા દાખલા એકઠા કરવાની આવી કમીટીની ફરજ છે. અમે માનીએ છીએ કે આ છાપો દરેક ગામમાં જાય છે અને વંચાય છે જો જે માણસોને લાઇસેન્સ નમળી હોય તેના નામ વિગેરે બીના અમને મોકલવામાં આવશેતોજ અમે સંતોષ કારક રીતે તે કામને પહોંચી શકશું.

૧. જે માણસને લાઇસેન્સ નહી મળી હોય તેનું નામ.

૨. કઇ જગ્યાએ લાઇસેન્સ માગી?

૩. પહેલાં વેપાર કરેલો કે નહિં?

૪. વેપાર પહેલા કર્યો હોય તો કઇ જગ્યાએ.?

૫. દુકાન ભાડે છે કે પોતાનીજ. ભાડું કેટલું આપો છો.

૬. દુકાન ઇંટની છે કે ટીનની. બની શકે તો સાથે સીસાપેનથી બતાવેલું પ્લેન રાખવું

૭. જો મુદ્દી બતાવી હોય તો કેટલી હતી.

૮. ચોપડા રાખવાનો શો બંદોબસ્ત છે.

૯. આસપાસ ગોરાની દુકાન છે કે નહિં અને નજીકમાં નજીક પહેલી ગોરાની દુકાન કેટલી છેટી છે.

૧૦. હિંદી વેપારીઓ તે ગામમાં કેટલા છે.

૧૧. લાઇસેન્સીંગ ઓફીસર લાઇસેન્સ નહિં આપવાનું શું કારણ બતાવે છે.

૧૨ તમે ઓફીસના ઠરાવની સામે લોકલ બોર્ડમાં અપીલ કરી હતી કે નહિં

૧૩. તમારી પાસે એ બાબતમાં જે કાંઇ કાગળો હોય એટલે અરજી જવાબ વિગેરે તે અથવા તો તેની નકલ સાથે મોકલજો.

૧૪. જો તમારી પાસે નામાંકિત ગોરાના સરટીફીકેટ હોય તો તે પણ મોકલવા.

૧૫. આ બધા કાગળ કવરમાં બીડી ગુજરાતી એડીટર ઇંડિયન ઓપિનીઅન, ફીનીક્ષનુ સરનામું કરી ઉપર ગુજરાતી અક્ષરે એક ખુણામાં લાઇસેન્સ બાબત એમ લખી તુરત રવાના કરવા.

આ પ્રમાણે જો ખંત રાખી જાણીતા માણસો દરેક જગ્યાએથી ખબર આપશે તો અમે માનીએ છીએ કે ઘણો લાભ થશે આ કામ ઘણું સહેલું છે અને વગર મહેનતે તથા પૈસે થઇ શકશે. તેનો ઉપયોગ અમે અંગ્રેજી લખાણમાં તેમજ સરકારની મારફતે કરવા ધારીએ છીએ.

બંગાલી બહાદુરી.

—:*:—

આ વખતે બંગાળ ખરેખરું જાગૃત થયું છે એમ લાગે છે. દરેક અઠવાડીએ ખબર આવે છે કે જેમ સરકાર બંગાળના હિસ્સા કરવામાં ચુસ્ત થાય છે તેમજ બંગાલીઓ તેની સામાં થવામાં ચુસ્ત થતાં જાય છે. સરકારે ધામધુમ કરી ઢાકામાં નવા ગવરનર ની સ્થાપના કરી. તેજ દહાડે કલકત્તામાં બંગાલીઓએ હડતાલ પાળી ગંજાવર સભા ભરી ૧.૦૦,૦૦૦ માણસ એકઠા થયાં અને ફેડરેશન હોલ એટલે એકત્ર રહા છીએ એમ બતાવનાર મકાનનો પાયો રોપ્યો. સ્વદેશી માલજ લેવો અને વાપરવો તે હિલચાલ જોર પકડતી આવે છે.

લોર્ડ સેલબોર્ન.

—*—

લોર્ડ સેલબોર્ન સાહેબને હિંદીઓ તરફથી તમામ જગ્યાએ માનપત્ર મળ્યા પણ નાતાલ માં કેમ નહિં મળ્યા, એની ખબર અમારા બધા વાંચનારને નહિં હોય. તેઓ સાહેબને માનપત્ર આપવા કોંગ્રેસ તરફથી માંગણી થઇ ચુકી હતી. પણ ગવનરે એમ જવાબ આપ્યો કે જુદી જુદી મ્યુનીસીપાલીટી તરફ થી માનપત્ર મળે છે. એટલે વધારેની જરૂર નથી. કેમકે તેમાં બધી કોમોનો સમાવેશ થઇ જાય છે. આથી કરીને આપણું અપમાન થયું એમ ખાસ માનવાનું નથી. કેમકે બીજી કોમો તરફથી પણ માનપત્ર તેઓ સાહેબને મળેલાં નથી. એક તરફથી જોતાં આવી રીતે માનપત્રો વધારે આપવાનો રિવાજ નીકળી જાય તો બહુ ખોટું નહિં ગણાય. જો કે માનપત્ર આપવાથી આ દેશની રીતી પ્રમાણે આપણને એવા મોટા માણસ નાં પ્રસંગમાં આવવાની તક મળતી હતી. તે જતી રહેવાથી કંઇક નુકસાન છે.

દીવાળીના તહેવારોને લીધે ડરબનના હિંદુ વેપારીઓએ દુકાન બંધ કરવાનો ઠરાવ કર્યો છે.

અમારી ફરજ.

અમને જાણવામાં આવ્યું છે કે કેટલાક હિંદીઓ અમારા મરકી બાબતના લખાણથી અસંતોષ પામ્યા છે. આ જાણીને અમે દીલગીર થઈએ છીએ પણ અમને નવાઈ નથી લાગતી. અમે એ બાબત લોકોનું ધ્યાન ખેંચીએ તેથી સાધારણ રીતે તો અમારા વખાણ થવા જોઈએ તેમ ન થતાં અમારો દોષ કાઢવામાં આવે છે તેનું કારણ આપણામાં દોષ છે એમ કહેતાં અમે જરાએ આંચકો ખાતા નથી. હિંદુસ્થાનમાં ઘણાં ગામ મરકીના ત્રાસથી પાયમાલ થઇ ગયા છે, ઘણાં કુટુંબનો તદન નાશ થયો છે, અને લોકોમાં ભાગા ભાગ થઇ રહી છે. હિંદુસ્થાનની બહાર જ્યાં જ્યાં મરકી આવેલી છે ત્યાં મરકી આવવાનું કારણ આપણાંજ લોકો ઘણે ભાગે હોય છે અને એ ભાગોમાંથી મરકી જલદી દુર થઇ શકે છે તેનું કારણ એમ જોવામાં આવે છે કે તે દુર કરવાનો કારભાર બીજા માણસોનાં હાથમાં હોય છે. આને વખતે છાપાવાળાઓની એટલે અમારી શું ફરજ છે. લોકોને રાજી રાખવા ખાતર અમે તેઓનો દોષ ઢાંકી મુકી વાહ વાહ કહેવાડી શકીએ છીએ પણ એમ કરવામાં અમારી ફરજ અમે તદન ચુકીએ. અમારૂં કામ લોકોની સેવા કરવાનું છે. તેઓના હક જાળવતાં જો કાંઇ ખામી જોવામાં આવે તો તે બતાવવીજ જોઇએ. જો અમે એમ ન કરીએ અને ખોટી ખુશામત કર્યા કરીએ તો અમે દુશમનની ગરજ સારશુ અમે પ્રથમ થીજ કહી ગયા છીએ કે આપણા શત્રુઓ જ્યારે આપણું કાંઇ પણ ખોટું બોલશે ત્યારે અમે બચાવ પુરી હીમતથી કરશું અને તેવીજ રીતે જ્યારે આપણામાંજ ખામી જોઇશું ત્યારે તે ખામી પણ ઉઘાડી કરી વગર બીકે દુર કરવાને સારૂં બલામણ કરીશું, અને વીનવશું. જો એમ અમે નહિં કરીએ તો કોણ કરશે. સારૂં લગાડવાનાં ઇરાદાથી અમે કશું કરવા ધાર્યું નથી અને ધારતાં નથી. કડવો ઘુંટડો પાવો એ અમારી ફરજ છે. આપણામાં મરકી પેદા થાય તેથી જાનનું નુકશાન થાય છે એતો દેખીતુંજ છે પણ આખી કોમને તેના ઘા વાગે છે જ્યારે ડરબનમાં કેપટાઉનમાં અને જોહાનેસબર્ગમાં મરકી થઇ હતી ત્યારે તેનાં ઘા લોકોને કેવાં લાગ્યાં હતાં એ ભુલાવું નહિં જોઇએ. મરકી નાબુદ કરવાનો સહેલામાં સહેલો ઉપાય એવા કેસ અને ત્યારે તુરત જાહેર કરવાનો છે. મુંબઇમાં ૧૮૯૬ ની સાલમાં જ્યારે મરકી પહેલી આવી ત્યારે પ્રજાએ તથા ડાક્ટરોએ મરકી નહિં ઢાંકી હતી. અને તે વખતે ઘટતાં ઉપાય લીધાં હતતો લાખો માણસો માર્યા ગયાં તે બચી જાત એવો સંભવ છે. હજુ પણ જો પ્રજામાં આ વિષે સમજુતી આપી શકાય તો મરકી નાબુદ થઇ શકે છે. હિંદુસ્થાનમાં એમ ન થવાનાં કેટલાક કારણો છે. વસ્તી કંગાળ તેમજ અણસમજુ છે, એવી સ્થિતિ અહીં નથી. જે માણસો પાંચ હજાર માઇલની મુસાફરી કરે છે અને દુશ્મનોની વચ્ચે રહીને પોતાની રોટલી કમાઇ શકે છે તે માણસો અણસમજુ ગણાયજ નહિં. જો આ દેશમાં રહીને ચેપી રોગની બાવજત કેમ રાખવી એ આપણે ન સમજી શકીએ તો એ માત્ર આપણી હઠનુંજ કારણ છે એટલે જેઓ અજાણ માણસોને દોરી શકે એવી સ્થિતિમાં છે તેઓની આવી બાબતોમાં મોટી ફરજ સમજીએ છીએ કે અજાણ માણસોની આંખ ઉઘાડવી અને તેઓને સીધે રસ્તે ચલાવવા આવું કહેવામાં અમે જરાએ બીક રાખતાં નથી. જો અમે બીક રાખી ખોટી ખુશામત કરીએ તો અમારાં આજ સુધીના લખાણ ઉપર પાણી ફરે છે. લોકોને ટેક જાળવવાનું સભ્યતા હમેશાં નીભાવવાનું અને હિંમતથી પોતાની ફરજ બજાવવાનું વખતો વખત કહીએ છીએ. દર અઠવાડીએ સર હેનરી લોરેન્સ ધ્રુવીઝા બેથ કાઇ વિગેરે બહાદુર ઓ પુરૂષોના વૃતાંત આપીએ છીએ અને તેવા વીરાઓની નકલ કરવાની ભલામણ કરીએ છીએ. છેવટમાં સૌ વાંચનારને અમારી એટલી વિનંતી છે કે અમારાં લખાણનો ખરો અર્થ કરવો. લોક સેવા કરતાં વખતે ભુલ પણ કરીએ પણ તે જાણી બુજીને નહિ; એવું જેઓના જોવામાં આવે તેઓએ અમને બતાવવું અને તેમ કરવાથી અમે તેઓનો ઉપકાર માનશું.

ઓસ્ટ્રેલીયા અને જાપાન.

ઓસ્ટ્રેલીઆની સરકાર જાપાનનું જોર સમજતી જણાય છે. જાપાનના વિદ્યાર્થિઓ તથા જાપાનના વેપારીઓ જે ઓસ્ટ્રેલીઆ ફરવા જાય તેઓને વગર હરકતે આવવા દેવાનો ઠરાવ બહાર પાડ્યો છે અને એમ પણ તેની સરકારે જણાવ્યું છે કે જાપાનની લાગણી ન દુઃખાય તેવો સુધારો ત્યાંના ઇમીગ્રેશન કાયદામાં કરશે. આમ થવાથી હિંદીઓને પણ લાભ થવાનો સંભવ છે. જાપાનની છતનાં મૂળ એટલા વિસ્તારવાળાં છે કે એના બધાં ફળ આપણે હાલ જોઇ શકતા નથી. પૂર્વની પ્રજા ઘેનમાંથી ઉઠતી દિસે છે.

ડાકતર કેંપબેલ.

હિંદીઓ વિષે ટીકા.

ડરબનમાં પ્રેસબીટીરીઅન જુવાનીઆઓની સોસાયટીની પાસે ભાષણ કરતાં ડા. કેંપબેલ જણાવે છે કે ઘણી વખતે એમ કહેવામાં આવે છે કે નાતાલનાં જુવાનીઆઓ નાતાલ છોડીને ખેતીની જમીનની શોધ કરવા ટ્રાંસવાલ અથવા ઓરેંજ રીવર કોલોની જાય છે. વીસ વરસ પહેલાં નાતાલની રળીયામણી જમીન ઉપર ગોરા લોકો વસતા હતાં અને તેઓ વેપારમાં આબાદ હતાં હતા આજે એ જમીન ઉપર બીજા દેશના માણસો આવીને વસ્યાં છે અને ખેતી કામમાંથી ગોરાઓને નસાડી મુક્યા છે. વેરલમ સ્ટૅંગર, અમઝીંટો, ટંડી, રીચમંડ, હારડીંગ વિગેરે ગામોમાં હિંદી વેપારીઓએ વસીને ગોરા વેપારીને રહેવાનું મુશ્કેલ કરી મુક્યું છે. વીકટોરીયા કાઉંટીમાં ૩૦ વરસ પહેલાં ખુશનુમા ચહેરાવાળાં કુટુંબો સુખ શાંતીમાં રહેતા હતાં. તેઓ ચીની બનાવતાં, મકાઇ વાવતાં અને આવી બીજી વસ્તુઓ પેદા કરતાં એ બધું આજે રોકાઇ ગયું છે. અને તેની અવજીમાં હિંદુસ્થાનના માણસો આવી રહ્યા છે. તમારામાનાં કેટલાકને યાદ હશે કે થોડાં વખત પહેલાં આ દેશમાં હિંદીઓને દાખલ કરવા સારૂં સરકાર દર વરસે પાઉંડ ૧૦,૦૦૦ આપતી હતી; હજુ પણ ઇંડિઅન ઇમીગ્રેશન ટ્રસ્ટબોર્ડ જારી છે અને તેનું કામ મુખ્યત્વે કરીને વરસો વરસ હજારો હિંદી મજુર દાખલ કરવાનું છે કે જે માણસો આ કોલોનીનો વેપાર તથા ખેતી દબાવી બેઠા છે. ગોરા મજુર આ હીલચાલની સામે થયા હતાં. અને દુકાનો વહેલી બંધ કરવાનો કાયદો થયો છે તેનું મુખ્ય કારણ પણ હિંદી વેપારીની હરીફાઇની સામે ટક્કર ઝીલવાનું છે. એમાં કાંઇ શક નથી જો આવી ગંભીર હાલત તુરત બદલવામાં નહિં આવે તો છેવટ શું થશે એ જેઓ આંધળા નહિ હોય તેઓ તુરત જોઇ શકશે" ગોરા ખેડુતોને દાખલ કરવા સારૂં શા સારૂં સરકાર ટ્રસ્ટ બોર્ડ નથી નીમતી વગર ખેડાણની જમીન વસાવવાને સારૂં નાના ગોરા ખેડુતને શું કામ ઉત્તેજન નથી આપવામાં આવતું. આ બધું ડાકતર સાહેબ બોલ્યા તે વગરમણે બબડવા જેવું કરવું છે તેઓ સાહેબ વિદ્વાન છતાં જાણતા નથી કે ગોરાઓને દાખલ કરવા સારૂં કોલોનીમાં જબરદસ્ત બોર્ડ છે એટલુંજ નહિં; જ્યારે ગોરા ખેડુતો ખેતી નહિં કરી શક્યાં અને જમીન પડતર રહેવા લાગી ત્યારેજ હિંદી મજુરોને દાખલ કરવામાં આવ્યા.

વીકટોરીઆ કાઉંટીની ખારવાળી જમીનમાંથી પરસેવો ઉતાર્યો વિના પાક કાઢવો એ બની ન શકે તેવી વાત છે. એવી કંગાળ જમીનમાં તાપ પડે છે તે ગોરા સાહેબો સહન નથી કરી શકતા અને તેથીજ હિંદીઓ દાખલ કર્યા છે. પણ તેનો લાભ દાખલ થનારા હિંદીઓ નથી લેતાં એતો ગોરા ધણીઓનેજ મળે છે. સીંહ અને શિયાળની દોસ્તીના જેવો તાલમેલ છે શિયાળ ગધ્ધા મજુરી કરે છે. અને ગોરા સીંહ તેનો ભોગ ભોગવે છે. એ પણ ડા. કેંપબેલને ખાટું લાગે છે. આ નાતાલની હવાની ખુબી છે.

એક બાહોશ હિંદી.

વિલાયતના પ્રખ્યાત ડેલી મેલમાં એક હિંદીએ હિંદુસ્થાનમાં બહુ સારી વફાદારી બતાવેલી તેનો દાખલો આપેલો છે. ખાન બહાદુર મોહીયુદીન કરીને માપણીદાર હતા. રજપુસ્થાનમાં ૧૯૦૩ ની સાલમાં બહુ ખરાબ વેરાનની અંદર માપણી કરવાનું કામ તેના હાથમાં આવ્યું હતું. તેની સાથે ચાર જાસુસ, ચાર તાબાનાં માપણીદાર અને બે ઉંટ હતા ને રાતો રાત મુસાફરી કરતા એક વખતે રાતમાં પખાલ ફુટવાથી બધું પાણી નીકળી ગયું. જાસુસોએ પાછા પડવાની સલાહ આપી પણ બહાદુર મોહીયુદીન પાછા હઠે તેવાં ન હતાં. એક જાસુસને તેણે પાણીની શોધ કરવા મોકલ્યો પાણી આવ્યું પણ તે ખારું ઝેર જેવું હતું. આગળ કુચ કરતાં થોડું પાણી આવ્યું એ પાણી તુરત ખુટી ગયું ખાન બહાદુર બહુ વિચારમાં પડ્યાં છેવટે ઉટવાળાઓને ઉંટની સાથે બાંધ્યાં, અને ઉંટ જેમ જાય તેમ જવા દીધા, દરમીયાન તરસના સુકવાણથી મુરછા આવેલી. છેવટે પાણીની જગ્યા મળી, અને તેઓને શુધ્ધ આવી. આમ કરતાં મોહીયુદીન અને તેની સાથેના માણસો વિખુટા પડ્યા. અને અંતે પોતાની ફરજ બજાવતાં મોહીયુદીનને પોતાનો પ્રાણ ખોવો પડ્યો. તેના ઉમંગની અસર તેનાં માણસો ઉપર પણ બહુ થઇ હતી અને બધાઓએ ઘણી બહાદુરીથી કામ કરયું આવા દાખલાઓ ભાગ્યેજ મળી આવે છે. ખાન બહાદુરની લાસને ઘણા માન પુર્વક દફન કરવામાં આવી હતી. અને જે માણસો બચ્યાં તે એઓને સરકારે બહુ સારૂ ઇનામ આપ્યું.

નામદાર પ્રીન્સ ઓફ વેલ્સ અને પ્રીન્સેસ ઓફ વેલ્સ જીનોઆથી હિંદુસ્થાન જવા માટે તા. ૨૧ મીના રોજ ઉપડી ચુકયા છે.

ઇંગ્લાંડ કેમ જીત્યું.

“મા, બીક શું છે? મેં તે નથી જોઇ” આમ સવાલ કરનારા બાળકે ઇંગ્લાંડને પૃથ્વીમાં જબરૂં બનાવ્યું છે.

આપણા મનમાં ઘણી વખત એમ થતું હશે કે ઇંગ્રેજો આપણી ઉપર શું કામ રાજ્ય કરે છે? તેની ઉપર આપણે ઘણીવાર ધિક્કારની નજર કરતા હશું. હિંદુસ્થાન સ્વતંત્ર હોય તો કેવું સારૂં એમ આપણે ઇચ્છીએ છીએ.

આવા સવાલનો અને આવી ઇચ્છાઓનો જવાબ આપણને ગયે અઠવાડીએ મળ્યો છે.

હોરેશીઓ નેલસન ૧૮૦૫ ના અકટોબરની ૨૧ તારિખે મરણ પામ્યો. તેની એક સોની સંવત્સરી જ્યાં ઇંગ્રેજી વાવટા ઉડે છે ત્યાં આ મહીનાની ૨૧ તારિખે ઉજવવામાં આવી હતી. લોર્ડ નેલસન ૧૭૫૮ ના સપટેમ્બરની ૨૯ મી તારિખે જન્મ્યો હતો. એટલે તે ૪૭ વર્ષની ઉમરે મરણ પામ્યો. એટલી નાની ઉમરમાં તેણે જે કામ કરયું, જે બહાદુરી બતાવી અને ફરજ અદા કરી એવું થોડાજ માણસે દુનિઆમાં કરયું હશે. ટોગોએ જાપાનને સારૂં એમ કરયું ગણાય છે. પણ ટોગોની જીતો હાલ તુરતનીજ છે એટલે તેનું પરિણામ આપણે જોઇ શકતા નથી. આપણા મન શાંત નથી આપણે ખરો વિચાર નથી કરી શકતા.

આ નેલસને પોતાની ૧૨ વર્ષની અંદરની ઉમર હતી ત્યારે ‘બીક શું છે’ એ સવાલ પોતાની દાદીને કર્યો. તેની દાદી જવાબ ન આપી શકી અને પોતે મુઓ ત્યાં સુધી તેને બીકની ઓળખાણ થઇ નહિં. બાર વર્ષની ઉમરથી તેણે દરિઆ ખેડવો શરૂ કર્યો અને બીજા માણસો ન કરે તેવાં બહાદુરીનાં કામ કરવાં શરૂ કર્યાં.

૧૭૯૮ ની સાલમાં ફ્રાન્સમાં બળવો થયો. નેપોલીયન બોનાપાર્ટ જાગ્યો. તેણે આખા યુરોપને જીતવાનો નિશ્ચય કરયો અને જો નેલસન તે વખતે ન હોત તો એમ થાત એવું કહેવાય છે. નેપોલીયનને માત્ર ઇંગ્લાંડ જીતવાનું ખરેખરૂં બાકી રહ્યું હતું તેણે પોતાના કપ્તાનોને કહ્યું કે “મને ૭ કલાક સુધી ઇંગ્લીશ ખાડી ખુલી કરી આપો અને હું ઇંગ્લાંડ સર કરીશ” નેલસને તેની આશાઓ બર આવવા દીધી નહિં. આ વખતે ફ્રેંચ કાફલાની સામે ઇંગ્રેજી કાફલાને દારૂણ યુધ્ધ થયું. ઘણી મોટી લડાઇઓ થઇ તેમાં નેલસને પોતાનો હાથ ખોયો, પોતાની આંખ ખોઇ ને છેવટે પોતાનો જાન ખોયો.

ટ્રાફાલગરની લડાઇ તે મોટામાં મોટી હતી. જો આ વખતે હાર થાય તો ઇંગ્લાંડનું પાણી ઉતરે. નેલસન આ વાત સમજતો હતો અને તેની તૈયારી એવીજ હતી. તેની નીચેના અમલદારો અને માણસો તેને પુજતા હતા. તેણે એવું એક જોખમ ન હતું કે જે જાતે ખેડ્યું ન હોય. જ્યારે પોતાનો હાથ નાઇલની લડાઇમાં ખોયો ત્યારે બેદરકાર થઇ પોતે પોતાના માણસની સારવાર કરવામાં રોકાયો હતો પોતાની વેદનાની દરકાર નહિં કરી. એટલે નેલસન બેધડક હતો. તેનો નિશ્ચય એવો હતો કે જ્યાં સુધી એક પણ ઇંગ્રેજી ખલાસી જીવતો હોય ત્યાં સુધી હારવું નથી. આવા જુસ્સામાં પોતાનું લશ્કર પણ હતું. પોતાના ‘અજીત’ વહાણમાં પોતે સિંહની માફક ગર્જના કરતો હતો. તે અકટોબરની ૧૯ મી તારિખે ખરી લડાઇ થઇ. નેલસને વાવટો ઉડાવી ખબર આપ્યા કે “ઇંગ્લાંડ દરેક જણ પોતાની ફરજ બજાવશે એવી આશા રાખે છે” ફ્રેંચ વહાણ તથા નેલસનનું વહાણ સાથે મળ્યાં. ગોળાના વરસાદ વરસ્યા. નેલસન ઘવાયો. તેણે પોતાની કેબીનમાં તેને લઇ જવા હુકમ કર્યો. પોતાને હાથે પોતાના ચાંદ વિગેરે ઢાંક્યા કે જેથી કોઇ જાણે નહિં કે નેલસન ઘવાયો છે. લડાઇ ચાલુ રહી. અસહ્ય વેદના સહન કરતાં પણ તેણે હુકમો આપ્યા કર્યા. તેને ખબર મળ્યા કે ફ્રેંચ વહાણો પકડાતાં જાય છે ને ઇંગ્રેજની જીત છે. આમ પોતાની ફરજ બજાવતો “હે ઇશ્વર હું તારો પાડ માનું છું કે મેં મારી ફરજ બજાવી છે” એમ છેલ્લા શબ્દો બોલી પોતે મરણ પામ્યો. ઇંગ્રેજી કાફલો તે દિવસથી સર્વોપરી થયો. નેપોલીયન નિરાશ થયો અને ઇંગ્રેજનું જોર વધ્યું. નેલસન મુઓ છતાં અમર છે. તેની દરેક વાતો તથા શિખામણો ઇંગ્રેજી પ્રજાના મનમાં કોતરાઇ રહી છે અને આજે પણ તેના ગીત ગવાયા કરે છે. એ વરસે કેમ જાણે નેલસન કબરમાંથી ઉઠ્યો ન હોય તેમ ગયે અઠવાડીએ થઇ રહ્યું હતું.

એવા હીરા જે પ્રજામાં ઉપજ થાય અને જે પ્રજા એવા હીરાને આવા જતનથી સાચવે તે પ્રજા કેમ આગળ ન વધે? કેમ આબાદ ન થાય?

આપણે તે પ્રજાની અદેખાઇ કરવાની નથી પણ તેવી બાબતમાં તેની નકલ કરવાની છે. જેઓ ખુદા અને ઇશ્વરની ઉપર આસ્થા રાખે છે તેઓ સમજી શકે છે કે ખુદાની મરજી વિના ઇંગ્રેજ રાજ્ય નથી કરતા. જેઓ રાજ્ય ભોગવે છે તેઓ પોતાના સારા કામથી ભોગવે છે એ પણ ખુદાઇ નિયમ છે. એ ખરી આપણે તેવા કામની નકલ કરીએ તોજ આપણા મનોરથ

ખૂણા પડે.

આપણે નેલસનના જેવા હિમતવાન થઈએ, તેના જેટલી ફરજ સમજીએ નેલસનની ફળની જેમ આપણને પણ દેશાભિમાન આવે. હું હિંદુ તમે મુસલમાન, હું ગુજરાતી તમે મદ્રાસી એ બધું ભૂલી જઈએ. હું અને મારૂં એ નિકળી હું હિંદી તમે પણ હિંદી. બન્ને ભેગા તરશું અથવા ડુબશું એવો ખાસ નિશ્ચય આપણે ઘણા માણસો કરીએ ત્યારે આપણે સ્વતંત્ર થઈએ. પાંગળા રહીશું ત્યાં સુધી વગર લાકડીએ કેમ ચાલી શકીએ !

ચાહથી થતી ખરાબી.

વિલાયતમાં સાઉથ વર્કની કાઉન્સીલે ચાહથી થતા ફાયદા ગેરફાયદા વિષે તપાસ કરાવી છે. તેમાં કેટલીક જાણવાજોગ બીના છે તે અમે નીચે આપીએ છીએ.

નવમાં સૈકામાં ચીના લોકોએ ચાહ પીવાનું શરૂ કર્યું અને ત્યારથી તેઓ ચાહ પીતા આવ્યા છે. ૧૬૬૦ ની સાલમાં વિલાયતમાં ચાહ દાખલ થઈ. અઢારમી સદીમાં ચાહ વિલાયતમાં ફેલાઈ ગઈ હતી અને તેને અંતે બે કરોડ રતલ ચાહ દર વર્ષે વિલાયતમાં આવતી. ૧૯ મી સદીના પહેલા દાયકામાં જણ દીઠ દોઢ રતલ ચાહ વિલાયતના લોકો લેતા, પણ છેલ્લા દાયકામાં એટલી બધી વધી પડી છે કે દરેક જણ ૭ રતલ ચાહ પીએ છે.

ચાહની સામે પહેલો પોકાર કરનાર પ્રખ્યાત જોન વેસલી હતો. તે બહુ મોટો ધર્મવક્તા હતો. તેને ચક્કર આવતાં પણ તેને ચાહ ઉપર વહેમ નહિં આવ્યો કેમકે તે એમજ ધારતા કે ચાહ પીવાથી તો ફાયદોજ થાય. એક વખતે ઓચિંતો તે બેશુદ્ધ થયો. તે ઉપરથી તેણે ચાહ પીવાનું મુકી દેવાનો ઠરાવ કર્યો અને ત્યાર પછી તેને ચક્કરો આવતાં બંધ થયા. પ્રખ્યાત ડાક્તર સર એંડ્રુ ક્લાર્ક લખી ગએલ છે કે ચાહથી બધા તંતુઓ નબળા પડી જાય છે. વિલાયતમાં હજારો બાઈઓ વરસો વરસ દુઃખી થાય છે માથું દુઃખે છે, પગ તુટે છે ચક્કર આવે છે આ બધાનું મુખ્ય કારણ ચાહ છે એમ માનવામાં આવે છે. સાઉથવર્કની વતી તપાસ કરનાર માણસ લખે છે કે ચાહને ઉકાળવાથી તો બહુ નુકસાન છે. જો ચાહ વિના ચલાવી લેવાય તો સારૂં છે પણ તે ટેવ ન મુકી શકાય તો તે કહે છે કે ચાહની ઉપર ઉકળતું પાણી રેડી તુરત તે પ્યાલામાં કાઢવો. તેનો રંગ બીલકુલ કાળો નહિં હોવો જોઈએ પણ ઘાસનો રંગ હોવો જોઈએ.

આપણામાં ચાહ પીવાનો ચાલ મુકલ આજકાલનો છે. તેની હિંદુસ્થાનમાં કશી જરૂર જોવામાં નથી આવતી છતાં લોકોને શોખોની નકલ કરી કંઈક પીવુંજ જોઈએ તો કાફી અથવા કોકો પીવાં એ ઓછાં નુકશાનકારક છે.

સર ટોમ્સ મનરો.

સર ટોમસ મનરો ૧૭૬૧ નાં મે મહીનામાં ગ્લાસગોમાં જન્મ્યો હતો. ૧૭૮૦ ની સાલમાં તેને ઇસ્ટ ઇંડિઆ કંપની તરફથી મદ્રાસમાં નોકરી મળી. આ વખતે ઇંગ્રેજની સ્થિતિ ઘણી ખરાબ હતી, હૈદરઅલી ઇંગ્રેજોને કાઢી મુકવાની તૈયારી કરી રહ્યો હતો. ઇંગ્રેજી નોકરો માંહો માંહે વઢતા હતા આ વખતે મનરોએ બહુ સારૂં કામ બજાવ્યું હતું. પાંચ વરસ સુધી લડાઈના હંગામમાં ગુંથાયા પછી તેણે દીવાની કામમાં નોકરી લીધી બરાનપુલ તાલુકામાં મનરોને મહેસુલ ખાતામાં નીમવામાં આવ્યો હતો. સર હેનરી લોરેન્સની માફક તેણે પણ આ તકનો પુરો લાભ લીધો, લોકોની સાથે રહેવા લાગ્યો ગમે તે વખતે તેઓને મળતો તેઓની સાથે ફરવા જતો. અને ગરીબ ખેડુતોની લાંબી લાંબી વાતો અને તેઓના સુખ દુઃખની કથા સાંભળતો. કોઈ પણ ગુમાસ્તા કે પટાવાળા પાસે રાખ્યા વિના લોકોની સાથે વાતચીતો કરતો અત્યંત સાદી છુટથી ગુજારતો. એક કાગળમાં તે લખે છે કે આજરોજ મે ઓટમીલને બદલે ઘઉંના આટાનો પેરેજ કર્યો હતો અને હાલે પણ કેળાં સીવાય બીજું ખાઉં એમ લાગતું નથી. હમણા હું ગામો ગામ ફર્યા કરૂં છું રૈયતનાં બાકાં ફાડું છું. આ વખતે મને બીજું કરવાનું સુઝતું નથી. ખાનગી કામ સારૂં એક કલાક નથી મળતી. આ કાગળ લખતી વેળા મારી પાસે દશ બાર માણસ બેઠા છે સવારના સાત વાગેથી તેઓએ આવવું શરૂ કર્યું છે. અત્યારે બાર વાગ્યા છે. આ પ્રમાણે મનરોએ બહાર માલોમાં સાત વરસ કામ કર્યું. લોકોને રાજી રાખ્યા, અને સરકારની મહેસુલ સારા પાયા ઉપર મુકી. હવે આથી પણ વધારે જવાબદાર કામ કરવાનો તેનો વારો આવ્યો. કાનરા તાલુકામાં તેને મુખીની જગ્યા મળી. કાનરાની હવા બહુ ખરાબ હતી છતાં પોતાની ફરજ સમજી ૨૬ મહીના સુધી દમ ખાધાવિના તેણે કામ કર્યું હશે કલાક કલાક સુધી પોતે લોકોના દુઃખ સાંભળવામાં ગાળતો. તે લખે છે કે હું દરિયા કીનારે સરસ ઘરમાં રહી તેના કરતાં લોકોની વચમાં એક તંબુડીમાં રહીને તેઓના મન હું ખેંચી શકું છું. અને તેઓ આજે વફાદાર રૈયત થઈ રહ્યા છે. તે સુવાને સારૂં બાંબુનો પલંગ, ગોદડી અને એક તકીઓ રાખતો. સવારનાં પહોરમાં ઉઠતાં બહાર નીકળતાંજ લોકોના ટોળાં હાજર હોય તેની સાથે વાત કરતો ખાઈને તરત નોકરોને હુકમ આપતો અને કાગળ લખતો પછી કચેરીએ જાય સાંજના પાંચ બજે પેટ્ટુ ઘણું ખાય અને પાછો રાતના આઠવાગે કચેરી ભરે. અને લોકોની વાતો કોઈ કોઈ વખતે મધરાત સુધી સાંભળે. કાનરા તાલુકામાં લોકોને સુખ શાંતી આપ્યા બાદ નીઝામના પરગણામાં તેને વધારે અગત્યની નોકરી મળી. આગલા વરસોમાં દુકાળ પડવાથી લોકોની સ્થીતી કંગાળ થઈ ગઈ હતી લુંટફાટ વધી ગઈ હતી હરામખોરીનું જોર ચડી ગયું હતું. આ દેશ પણ મનરોએ પોતાની બહાદુરીથી આબાદ કરી મુક્યો. આમ નોકરી કરતાં મનરોને ૨૭ વરસ થયાં. તેથી તે વિલાયત રજા ઉપર ગયો ૧૮૧૪ ની સાલમાં મદ્રાસ ઇલાકાનું ન્યાય ખાતું તપાસવાને સારૂ કમીશન નીમાયું હતું. તેનો ઉપરી થઈને તે આવ્યો. વિલાયતમાં પોતે શાદી પણ કરી. મનરોએ આ વખતે દેશીઓની તરફની પોતાની લાગણી સરસ રીતે બતાવી. અને દેશીઓને ન્યાય ખાતામાં મોટી નોકરીઓ આપવાની સલાહ આપી. આ કમીશનમાં ૧૮૧૭ ની મરાઠાની લડાઈને લીધે ભંગાણ પડ્યું. એટલે તે લડાઈમાં ગુંથાયો. તેનું લશ્કર વગર કેળવાએલું અને ઓછું હતુ છતાં તેની સુવાસ લોકોમાં એટલી બધી હતી કે તેઓ ખુશીથી તેને તાબે રહ્યા. આ લડાઈમાં મનરો એટલો બધો ગુંથાઈ ગયો હતો અને પોતાના શરીરની ઉપર પોતે એટલું બધું દુઃખ આપ્યું કે તેની તબીયત લથડી પડી તેથી તે ૧૮૧૯ ની સાલમાં લડાઈ પુરી થતાં ફરી વિલાયત ગયો ૧૮૨૦ ની સાલમાં મદ્રાસ ઇલાકાનો ગવર્નર નીમાઈને આવ્યો. તેને સરનો ઇલકાબ મળ્યો. પોતાના મોતના દિવસ સુધી પોતે આ હોદ્દા ઉપર રહેલો. જેટલું કઠણ કામ પોતે નાની નોકરીમાં કરતો તેટલુંજ તે ગવર્નર થયા પછી કરતો. હજુ પણ તેની સાદાઈ આગાઉના જેવીજ હતી પોતે એકલો ફરવા નીકળતો અને જે કોઈ મળવા માગે તેને મળતો. જ્યારે જ્યારે તક મળતી ત્યારે તે દેશીઓને અમલદારી આપતો. અને આગળ વધારતો ૧૮૨૭ ની સાલમાં આ ભલો ગવરનર કોલેરાનાં દરદથી મરણ પામ્યો. તેણે કોઈ દિવસ પોતાના સ્વાર્થ તરફ નજર રાખીજ નહિં. પોતાની ફરજ શું છે અને તે કેમ અદા કરવી તે તરફજ

તેણે ધ્યાન આપ્યું. હિંદીઓની ઉપર તેની પ્રીતી અખ્યાત હતી, અને તેને ખરેખરો ખુબસુરત રૈયતનો દોસ્ત એ હતો. આવાં સાદા અને માયાળું ઇંગ્રેજો અગાઉ થઇ ગયાં અને હજું પણ નીકળી આવે છે તેથીજ ઇંગ્રેજી રાજ્યનો સતારો ઘણા કાળ છતાં ઝળકયાં કરે છે.

ખબર પત્રો

ડંડી.

તા. ૨૩ અકટોબર, ૧૯૦૫.

ડંડીથી અમારો ખબર પત્રી લખી જણાવે છે કે ગયા શુક્રવાર તા. ૨૦ મી ના રોજ પ્રોફેસર પરમાણંદને માનપત્ર આપવા ને મેસોનીક હોલમાં હિંદીઓની એક મોટી સભા મળી હતી. સભામાં કેટલાક ગોરા ગૃહસ્થો પણ હાજર હતા. મી. એચ. વીલ્ટ શાઇર. એમ. એ. ને પ્રમુખ પદ આપવામાં આવ્યું હતું. વકતા તરફથી "આત્માનો ક્રમ" એ વીષે બોલવામાં આવ્યું હતું ભાષણ ઘણીજ ઉત્કંઠાથી સહુએ સાંભળ્યું હતું. રવીવારની સાંજે બીજુ ભાષણ પ્રોફેસર પરમાણંદ તરફથી "આજલા જમાનાનું હિંદુસ્થાન" એ વિષય ઉપર ભાષણ આપવામાં આવ્યું હતું. પ્રોફેસરને આપવામાં આવેલું માનપત્ર સારી રીતે શણગારેલ હતું. પ્રોફેસરે તે દીવસે ડંડીની કોલસાની ખાણો તથા ઇસ્પીતાલની મુલાકાત લીધી હતી. ત્યાર પછી સોમવાર તા. ૨૩ મી ના રોજ જોહાનેસબર્ગ માટે ઉપડી ગયા હતા.

લેડીસ્મીથ.

તા. ૨૪-૧૦-૦૫

દંડ—ગયા બુધવારે સેનેટરી ઇન્સપેકટર તરફથી ચાર હિંદીઓને સેનેટરી કાયદાનો ભંગ કરવા માટે અહીંની માજીસ્ટ્રેટ કોરટમાં ઉભા કરવામાં આવ્યા હતા. આ ચાર હિંદીઓમાંના ત્રણ મર્ચીસન સ્ટ્રીટ અને એલબર્ટ સ્ટ્રીટના નાકાપર તથા એક લાઇલ સ્ટ્રીટમાં રહેતા હતા. તેમનાપર એવું તહોમત મુકવામાં આવ્યું કે તેઓએ પોતાના બજાર ખરાબ સ્થિતિમાં રાખેલાં હતા તેથી કરી શહેરની હવામાં બીગાડો થવાની ધાસ્તી હતી. એટલે કે તેઓએ ૧૨૯ નંબરના બાઇ-લૉ નો ભંગ કરયો છે. તે બધાઓનો આ વાંક માટે પાઉંડ ૧૭-૧૦-૦ નો દંડ કરવામાં આવ્યો હતો જે સઘળો ભરી દેવામાં આવ્યો હતો. માજીસ્ટ્રેટ તરફથી હવેથી બજાર સાફ રાખવાની સુચના કરવામાં આવી હતી.

જાહેર મેલાવડો અને માનપત્ર—ગયા અઠવાડીયામાં પ્રોફેસર પરમાણંદને માનપત્ર આપવા અરથે એક જાહેર મેલાવડો થયો હતો તેમાં ગોરા તથા હિંદીઓની સારી સંખ્યા ભેગી થઇ હતી મી. જી. ડબલ્યુ. વીલીસ જે. પી. ને પ્રમુખ પદ આપવામાં આવ્યું હતું. પ્રમુખ તરફથી પોતાને આપવામાં આવેલ માન બદલ સભાનો ઉપકાર માનવામાં આવેલ હતો. મી વીલીસ હરવખત હિંદી સવાલો બહુ ખંતથી સમજે છે અને તે ઉપર પુરતો વિચાર કરી હિંદીઓ માટે ઘણી હીલસોજી ધરાવે છે. પ્રમુખે આવકાર આપનારી કમીટી તરફથી પ્રોફેસર પરમાણંદને આવકાર આપ્યો અને તેમના આગમનથી પુરતી ખુશાલી જણાવી ત્યાર બાદ એક સુશોભીત માનપત્ર અરપણ કરવામાં આવ્યું હતું. માનપત્ર વંચાઈ રહયા બાદ પ્રોફેસરે હાજર રહેલા હિંદીઓને ધરમ તરફ લક્ષ આપવાની શિખામણ આપી હતી.

લાઇસેન્સ—અહીં હિંદીઓને નવા લાઇસેન્સ કાઢી આપવાની જો કે બહુ મુશ્કેલી નથી આવતી પરંતુ તેવા લાઇસેન્સ માત્ર અમુક જગ્યાને માટેજ મળે છે. જો તેઓ ગોરાઓની દુકાન અથવા તેમની નજીકની દુકાન માટે લાઇસેન્સ માંગે છે તો તે નથી આપવામાં આવતા.

હવા—ગરમી સખત પડે છે સારા વરસાદની જરૂર છે. આકાશ ઘેરાએલું રહે છે પરંતુ વરસાદ પડતો નથી. દીવસના પવન ઘણો ફુંકે છે તેને લીધે ધુળ સખત ઉડે છે.

રાંદેર અનજુમને રોશન અખતર તરફથી કરવામાં આવેલો મેલાવડો.

નામદાર ટરકી સુલતાનની ત્રીસમા વર્ષની જ્યુબીલી.

રાંદેર તા. ૧૪-૯-૦૫

(મળેલું)

ગઇ તા. ૨ જી સપટેમ્બર ૧૯૦૫ ને રોજ અનજુમને રોશન અખતર તરફથી નામદાર ટરકી સુલતાન ગાઝી અબદુલ હમીદખાન સાહેબની ત્રીસ વરષની જ્યુબીલીની ખુશાલીમાં મજકુર અનજુમનના લેકચર હોલમાં એક જાહેર મેલાવડો કરવામાં આવ્યો હતો, જેમાં ઘણાં આગેવાન ગૃહસ્થો હાજર હતા. આવનાર ગૃહસ્થોને આવકાર આપવા અર્થે ઇસતકબાલ કમીટીના મેમ્બરો હાજર હતા. એ પ્રસંગે મજકુર હોલને રોશનીથી સુંદર શણગારવામાં આવ્યો હતો. આરંભમાં મજકુર અનજુમનના પ્રેસીડન્ટ જનાબ મી સૈયદ અલી અકબર ઉરફે બાપુમીયાં સાહેબ અલકાદરીએ મવલાના મૌલવી અબદુલ હઇ સાહેબને પ્રમુખપદ આપવા સારું દરખાસ્ત કીધી, એ દરખાસ્તને મી. હુસેનખાન માસ્તર તરફથી ટેકો મળતાં મવલાના અબદુલ હઇ સાહેબ પ્રમુખસ્થાને બીરાજ્યા. મૌલવી સાહેબે પોતાને પ્રમુખપદ ઇનાયત કીધું તે માટે ઉપકાર માની મુસલમાનોની હીની જહાલતો ઉપર ગેહેરી ઘણી ટીકાઓ કરી, અને લગભગ કલાક ડોઢ સુધી વાઅઝ કરી હતી. એ પછી મજકુર અનજુમનના એક કરટી મી. ગુલામ રસુલ મુસતફા સાહેબે રોમ તેમજ ટરકીની તવારીખ વાંચી સંભળાવી હતી. એ પછી મજકુર અનજુમનના એડીટર જનાબ મી. શેખ મોહમદ અમીર શુબેદાર સાહેબે નામદાર સુલતાન માટે બનાવેલી ઉરદુ કાવ્ય છટાદાર રીતે વાંચી સંભળાવી હતી. એ કાવ્યમાં જ્યુબીલી અને એ મેલાવડાની બાબતોનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો હતો. એ કાવ્યના પુરા થયા બાદ મી. હુસેનખાન માસ્તરે પણ નામદાર સુલતાનને માટે બનાવેલી ઉરદુ કવીતા વાંચી સંભળાવી હતી. તે પછી મી. સૈયદ અલી અકબર સાહેબે એક અસર કારક ભાષણ કરી નામદાર શહેનશા તેમજ નામદાર સુલતાન માટે નેક દુઆ ચાહી હતી. તે પછી ઉરદુ સ્કુલના છોકરાંઓએ નામદાર સુલતાનના દીર્ધાયુષ્ય માટે બનાવેલું ગીત ગાઇ હાજર રહેલા ગૃહસ્થોને મનોરંજક કીધા હતાં. બાદ પ્રમુખે તેમજ બીજા ગૃહસ્થોએ લીધેલી તસદી માટે મજકુર અનજુમન તરફથી તેઓનો આભાર માનવામાં આવ્યો હતો જે પછી ફુલ, ગુલાબ, પતાસા વહેંચી મેલાવડો વિસરજન થયો હતો.

નવા વરષની મંગળ પુષ્પાંજળી સંવત ૧૯૬૨.

(મળેલું.)

જગત નિયંતાના નિયમાનુસારે નવિન વરષારંભ થાય છે, જે નવિન વર્ષે, નાતાલમાં વસતા હિંદ પુત્રોના સર્વવ્યાપક ભિહરી સર્વે વિઘ્નો વિનાશ કરો, તેમને ઉંચી મતી આપો, તેમના ખાગી ગૃહોનો નાશ કરો, આ વિશ્વમાં જ્યાં ને ત્યાં તેમને વિજયશાળી બનાવો, તેમના પુત્ર પુત્રાદિક કુટુંબ કબિલાને સુખી રાખો, અને તેમના હર્ષમાં કોઇ ભવની ન્યુનતા ન રાખો અસ્તુ.

* નામ ઠામ વિનાના ચર્ચા પત્રો ઉપર અમે ધ્યાન આપી નથી શકતા.

જરમન લાઇનની નવી આગબોટ

જરમન લાઇનની જે નવી આગબોટ કૈસર જે મેલ લાઇનમાં હતી તે હાલ ઇંડીઅન લાઇનમાં મુકી છે. મજકુર નવી આગબોટ નામે કૈસર અહેથી તા. ૧૧ નવેમ્બરના મુંબઇ સારૂ ઉપડશે, મજકુર આગબોટમાં ખલાસી દેશી છે જગ્યા નીચે છે, જંગબારમાં બદલવું નહીં પડશે. વધારે વીગત ઓસમાન અહમદ, પી. ઓ. બો. ૧૨૬ માં લખવાથી ખબર મળશે.

ઇન્સોલવન્સીની નોટીસ.

એસ. બી. ફુરેરાની નાદાર મીલકતના સંબંધમાં તેના લેણદારોની ખાસ મીટીંગ તા. ૩૧ મી અકટોબરના રોજ ડરબનના માજીસ્ટ્રેટની કોરટમાં મળશે. ડાર્વે—મીસીસ ફુરેરાએ પોતાની મીલ્કત લેણદારોના લાભ અર્થે આપવાની માંગણી કરી છે તે સ્વીકાર વા બાબત.

સ્ટેંગરના દુકાનદાર મહમદ સુલેમાન પોથીની નાદાર મીલકતના સંબંધનો ઉપર ની વહેંચણીનો હીસાબ પી. એમ. બર્ગની સુપ્રીમ કોરટમાં રજુ કરવામાં આવ્યો છે જે ત્યાં તપાસણીને માટે તા. ૭ મી નવેમ્બર સુધી ખુલો રહેશે અને ત્યાર બાદ તે મંજુર કરવામાં આવશે તેની નકલ સ્ટેંગર ના માજીસ્ટ્રેટની ઓફીસમાં રાખવામાં આવી છે.

ન્યુકાસલવાળા શ્રી ઇંડિઅન રામસરૂપ ની મીલકત તેના લેણદારો વચ્ચે વહેંચી આપવા કોરટને સોંપવામાં આવી છે તેના લેણદારોની પહેલી મીટીંગ નેટલમના માજીસ્ટ્રેટની કોરટમાં તા. ૩૧ અકટોબરના રોજ મળશે.

દેણા પતાવવાની માલમત્તા પાં. ૭૫ થી ઓછી હોય તેવું જણાય છે. તેથી લેણદારો ની મીટીંગમાં તે માલમત્તાની કિંમત ૭૫ પાઉંડ ઉપર છે એમ બતાવવામાં આવશે ત્યારેજ સાબીત થએલા દેણાઓની પંકતી પ્રમાણે મજકુર મિલકત વડે પતવણી કરવા માં આવશે.

પરચુરણ ખબરો.

ટો. ખરનાડોની યાદગીરી કાયમ રાખવા માટે પૌંડ ૨,૫૦,૦૦૦ એકઠા કરવાની દરખાસ્ત મુકવામાં આવી છે.

ન્યુયોર્કમાં એક ધોરી રસ્તા ઉપર આવેલી જુની ચાર માળની ઇમારત પૌંડ ૧,૪૧,૬૬૬ ૧૩ શી. ૪ પેનીની કીમતે વેચાણી હતી જેની જમીની એક ચોરસ ફુટે પૌંડ ૦-૧૬-૮ ગણાઇ હતી.

જોહાનેસબર્ગની મ્યુનીસીપાલીટીને કામ કરનારાઓ પાછળ પગારો માટે દર વર્ષે પૌંડ ૩,૨૦,૬૯૫ નો ખર્ચ થાય છે તેમાં અમલદારોને પૌંડ ૧,૫૬,૪૧૫ કારીગરોને પૌંડ ૪૧,૫૩૪ ; ગોરા મજુરોને પૌંડ ૫,૨૦૦ તેઠી વોને પૌંડ ૧,૧૨,૫૨૬. કારપોરેશને આટલા પગારમાં ૩૦૦૦ માણસોને કામે લગાડવા છે. સરખી કરતાં જોહાનેસબર્ગની મ્યુનીસીપાલીટી એક ચોરસ માઇલની વસ્તી પાછળ ૬૬ વર્ષે પૌંડ ૫.૬૭૬ નો ખર્ચ રાખે છે.

સ્ટીમર સોમાલી આજે મુંબઇ સારૂ ઉપડશે. સ્ટીમર કેસર મુંબઇથી અહીં તા. ૮ મી નવેમ્બરના આવી તા ૧૧ મીના મુંબઇ સારૂ ઉપડશે. સ્ટીમર સુલતાન મુંબઇથી નીકળી ચુકી છે તે અત્રે તા. ૨૨ મી નવેમ્બરે આવી તા. ૨૫ મી નવેમ્બરે મુંબઇ સાર ઉપડી જશે. ઓસમન અહમદ ૪૦ પા૦ એજ...

ગુજરાતમાં આવેલ ડાભેલમાં મદ્રેસાના ફંડમાં ભરાએલા નાણા.

હાફેજી રહીમુલ્લાં રેહેમતુલ્લાં, ડાભેલના.	૧	૧	૦
,, મહમદ ફકીર કયાત, ,,	૧	૧૦	૦
,, ભીખા રામા માળી. ,,	૧	૧	૦
ડાભેલના.			
મી. મુસા મહમદ પટેલીયા.	૧	૧	૦
,, મહમદ ઇસાક ઘેટા.	૦	૧૫	૦
,, હસન મહમદ કાસમ.	૦	૧૦	૦
,, મહમદ મુસા.	૦	૨	૬
મોટા બીસમીલ્લાહ.			
,, હાજી હસન કાસમ,	૦	૧૦	૦
,, મહમદ અહમદ બોકડ.	૦	૧૦	૦
સીમલેકના.			
,, મહમદ ઇબ્રાહીમ ટકોલીઆ.	૨	૧૦	૦
,, ઇસપજી મુસા પાંડોર.	૧	૨	૬
,, મુસા ઇબ્રાહીમ ટકોલીઆ.	૦	૨	૬
,, સાલે મહમદ મેતર, સામરોદના.	૦	૭	૬
,, કુશવાઇ લલુભાઇ પટેલ, મારતર ધરમશના.	૩	૦	૦
પોરબંદરના.			
,, ઇબ્રાહીમ એન્ડ બ્રધર્સ, મેમણ.	૦	૧૦	૦
,, ઓસમાન લતીફ, ,,	૦	૧૦	૦
,, હાજી ઉમર હાજી ખાનમહમદ.	૦	૧૫	૦
,, અબદુલા હાજી ખાન મહમદ.	૧	૦	૦
,, હાસમ તૈયબ.	૦	૫	૦
,, કાસમ અબદુલ્લા.	૦	૫	૦
,, અબદુલ લતીફ.	૦	૨	૦
,, ખાન મહમદ ઇબ્રાહીમ.	૦	૨	૬
,, અબદુલ ગની ચુંગા.	૦	૧	૦
,, અબદુલ ગની મેમણ, પોરબંદરના,	૦	૨	૬
,, હાસમ વલી મેમણ, પોરબંદરના.	૦	૧	૦
,, હાજી નુરમહમદ હાજીખાન મહમદ, પોરબંદરના.	૦	૨	૬
,, નુરમહમદ મેમણ પોરબંદર	૦	૨	૬
,, મુસા ઇસમાઇલ રાંદ્ય, ટંકોલના.	૧	૧	૦
,, ઇસપ સુલેમાન રાંદ્ય, ટંકોલના.	૦	૨	૦
,, સાલે ઇબ્રાહીમ પટેલ, ટંકોલના.	૦	૨	૬
,, મહમદ આમજી, ટંકોલીના.	૦	૨	૬
,, મહમદ અહમદ લીમ્બુ, ,,	૦	૩	૦
,, મુસા હાશમ કલવાણના.	૨	૨	૦
,, મુસા ઇબ્રાહીમ પટેલ, માંગુરોલના.	૧	૦	૦
,, ઇબ્રાહીમ સુલેમાન જલાલુદ્દીન, આસીપોરના.	૧	૦	૦
,, છગન પેમા મોચી, કારાકાઝાના.	૧	૧	૦
,, અહમદ ઇબરાહીમની કુ. તળકેશ્વરના.	૦	૧૨	૬
,, ઇસમાઇલ સુલેમાન હલામ, નવસારીના.	૦	૫	૦
,, મહમદ આદમ બદુસ, ખરોદના.	૦	૫	૦
,, ઇબરાહીમ દાવજી પાંચભયા, બિલાણુના.	૦	૨	૬

રોકડ બજાર ભાવ.

આવક.		શી.	પે.		શી.	પે.
મોંઝ	૧ બસ્તાનુ	૧૭	૦	થી	૧૭	૬
બીમડીના	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
એફ. એફ. ડી. આર,		૧૫	૬	,,	૧૬	૦
એફ. ડી. આર.	,,	૧૪	૯	,,	૧૫	૩
ચીની સક્કર	,,	૧૮	૬	,,	૧૯	૦
કુકાના	,,	૧૯	૦	,,	૨૦	૦
દેશી તુવેર દાળ.		૧૬	૦	,,	૧૭	૦
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૬	૦	,,	૧૭	૬
મસુરની	,,	૧૬	૦	,,	૧૭	૦
મગની	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
અડદની	,,	૨૧	૬	,,	૨૨	૬
ચણા	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
,, દાળ	,,	૧૭	૦	,,	૧૮	૦
વટાણા	,,	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
મકાઇ	,,	૭	૦	,,	૭	૬
કડવુ તેલ ૧ ગ્યાલન		૩	૦	,,	૩	૨
એરડીનુ	,,	૨	૬	,,	૨	૮
મીઠુ	,,	૨	૧૦	,,	૩	૦
નાળીએરનું	,,	૨	૧૧	,,	૩	૦
ખાંડ સફેદ	,,	૧૬	૬	,,	૧૭	૬
પીળી	,,	૧૭	૬	,,	૧૮	૦
તીરફુળ નાતાલ		૧૪	૦		૧૫	૬
આટો		૮	૬	,,	૯	૦
મદ્રાસી સોપારી, ૧ રતલ		૦	૬	,,	૦	૮
મરચાં.		૦	૫	,,	૦	૫॥
ઘી પેટી		૭૦	૯	,,	૭૨	૬
પારાફીન ડીવોસ.		૬	૬	,,	૬	૯
,, વાઇટ રોસ		૭	૬	,,	૭	૯
,, ,, આઇન		૧૩	૦	,,	૧૩	૬
ફુલી		૧૨	૬	,,	૧૩	૬
નાળીયેર ૧૦૦		૧૫	૦	,,	૧૬	૦
નીમક (લીવરપુલ)						
બસ્તા એકનું.		૪	૬	,,	૫	૦
દુધ નેસલનું		૨૦	૬	,,	૨૧	૦

इन्डियन ओपिनियन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. २८वीं अक्टोबर, १९०५. नम्बर ४१.

सप्ताहिक पञ्चाङ्ग.

—*—

इंग्रेजी—ता. २८वीं अक्टोबरसे, ता. ३ री नवम्बर १९०५ तक.

हिंदु—आसो वदी ३० से कार्तिक सुदी ७ सम्वत् १९६२ तक.

वार.	अंग्रेजी तारीख	हिंदी तिथि	सूर्य उदय क.मि.	सूर्य अस्त क.मि.	त्योहारोंकी यादी.
शनि.	२८	३०	५ ८	६ १२	दीवाली.
रवि..	२९	१	५ ७	६ १३	
सोम.	३०	२	५ ६	६ १४	
मंगल	३१	४	५ ५	६ १४	
बुध..	१	५	५ ४	६ १५	
गुरु..	२	६	५ ३	६ १५	
शुक्र	३	७	५ ३	६ १५	

इन्डियन ओपिनियन.

शनिश्चर, ता. २८वीं अक्टोबर, १९०५.

लाइसन्सका कायदा.

—o—

मि० दादा ओसमान पर लाइसन्सके बारेमें जो सीतमकी वृष्टी बरस रही है उसका हाल हमें गतवार कह चुके हैं. ऐसे सीतमसे कैसे बचाव करना, यह सवम्बन्धमें बारबार विचार करनेकी पूर्ण आवश्यकता है. गोरे लोग पूर्ण तेजसे अपना पीछा पकड़ रहे हैं आज शहरमें लाइसन्सकी ज्वाला भड़क उठी है, तो कल दूसरे शहरमें हो जाय, उसमें कुछ आश्चर्य नहीं है. किसी हिन्दी मम्बरसे नहीं कह सकते हैं, कि उन्हें सालो साल लाइसन्स मिला करेंगे. हमें कह चुके है, कि डाक्तर केम्पबेल जैसे ज्ञान सिखानवाले गोरें हमारे लोग पिछे घमंड मचा रहे है. हम लोग निराश्रय होंगे, तो बहुत हर्जा लग जायगा. समय बीत जाने बाद सावधान होना, यह आग फैल जाने पिछे कुए खादने जैसा है छोटे या बडे प्रत्येक व्यापारीको लाइसन्सकी तकलीफ होवे, उन्हें जल्दीसे जाहिर करना ठीक है. कोंग्रेसकी फर्ज है, कि खासकर एक लाइसन्सीग कमिटी नियुक्त करना और जहां जहां लाइसन्स छीन लिया जांय, वहां जांच लगाना. विशेष जरूरत हो, तो कमिटी प्रत्येक शहर और ग्राम घुमकर ऐसे दृष्टान्त एकत्र करें. हमें समझते है, इस अखबार प्रत्येक शहर जाता है और पढा जाता है; ऐसे स्थलमें जिसको लाइसन्स न मिला हो, उन्हें अपना नाम और केसका हाल हमारी पर भेज दिया जायेंगे, तो बडी खुशीके साथ इसकी उचित व्यवस्था करेंगे केसका हाल कागजकी एक और स्याहिसे साफ अक्षरोंसे लिखानपरसे नकल करके भेजा जायेंगे, तो हमें इस कार्यपर खुशीसे ध्यान लगायेंगे केसका हाल इस प्रकार लिखना :—

१. जिसको लाइसन्स न मिला हो, इन्होंका नाम.
२. कौन जगहपर लाइसन्स मंगी थी?
३. पहले व्यापार किया था, या नहीं?
४. कौन स्थलपर पहले व्यापार किया था?
५. दूकान अपनी ही है, कि किराये पर? किराये पर हो, तो भाडा कितना देते हों?
६. दूकान ईंटाकी है, कि टीनकी? बन सके, तो पेनसीलसे खींचे [illegible] प्लान साथ रखना.
७. दूकानकी केपीटल किमाइ हो, तो कितनी थी?
८. हिसाब-किताब रखनेके लिये क्या बन्दोबस्त कर लिया है?
९. दूकानकी निकट गोरोंकी दूकान है, या नहीं? निकटमें निकट गोरेकी पहली दूकान कितनी दुर है?
१०. वहां हिन्दी व्यापारियो कितने हैं?
११. लाइसन्सींग अमलदार लाइसन्स न देनेका कारण क्या दिखाते हैं?
१२. तुम्हें अमलदारके ठहरावपर लोकल बोर्डसे अपील की थी, या नहीं?
१३. इन कार्यके सम्बन्धमें तुम्हारे पास जो चीठी, अर्जी और जबाब वगैरह हो, वह या उनकी नकल साथ भेजना.
१४. जो तुम्हारी पास माननीय गोरे लोगका सर्टिफिकेट हो, तो भेजना.
१५. यह सब पत्र-व्यवहारके कागज एक पेकेटमें बन्द करके हमारेपर, एडीटर 'इन्डियन ओपिनियन' फिनिक्सके पते पर भेज देना.

ऊपर दिखाये मुजब फिकरवाला आदमी प्रत्येक जगहसे खबर भेजेंगे, तो हमें मानते हैं, कि बहुत लाभ होंगे और कार्य बिना महेनत और बिना पैसेसे हो सकेंगे. उसका उपयोग हमें अङ्ग्रेजी लिखानमें और सरकार मार्फत करनेका विचारते है.

आस्ट्रेलिया और जापान.

—o—

आस्ट्रेलियाकी सरकार जापानकी वीरता समझने लगी है. जापानके विद्यार्थियों या व्यापारियों, जो आस्ट्रेलिया जाय, इन्होंको बिना तकलीफ आने देनेके लिये वहांकी सरकारने एक ठहराव प्रकाश किये है. उपरान्त ऐसा भी कह दिया है, कि जापान किसी भी बातसे नाराज न हो, ऐसे सुधार वहांके इमिग्रेशन कायदामें होंगे. सम्भव है, कि इस कार्वाइसे हिन्दीओं भी लाभ पावेंगे. जापानकी जीतमें ऐसी प्रबलता चारों ओर घुम रही है, कि जिसके फल हम लोग नहीं देख सकते है. पुर्वकी प्रजा अपनी घोर निद्रासे जाग्रत होती देख पडती है.

बङ्गालकी बहादुरी.

—o—

इसबार बङ्गाल सन्मुख ही जाग्रत होकर अपना कार्य बडी धीरतासे कर रहे है. प्रत्येक हप्ताह खबर पाते है, कि वहांकी सरकार बङ्गालके अर्धच्छेदन करने पर जितनी तेज है, उतने इसके सामने होनेमें बङ्गालियां बडे तेज बनते जाते है. बडी धुमधामके साथ वहांकी सरकारने बङ्गालके नये गवरनरको नियुक्त कर दिये, यह ही रोज कलकत्ताके बङ्गालियोंने समस्त दूकानें बन्द कर दी. अलावा एक विराट सभा जमा हुई, जिसमें १,००,००० बङ्गालियों शामिल बने थे और 'फेडरेशन होल'की नीव डाली. यानी बङ्गालियों एकत्र रहे हैं, ऐसा चिन्ह दिखानेवाला मकानकी नीव डाली. "स्वदेशी चीजें खरीद करना और उनका ही व्यवहार करेंगे." यह हलचल दिनों दिन बढा जोर पकड रही है. यह हलचल कायम रहेंगी, ऐसा माननेके लिये सम्पूर्ण कारण है.

लार्ड सेलबोर्न.

—o—

सब जगहसे हिन्दीओं तरफसे लार्ड सेलबोर्नको मानपत्र मिले. परन्तु नाताल तरफसे क्यों न मिले, इसकी हमारे पाठकगणोंको खबर न होगी. यह साहबको मानपत्र देनेकी प्रार्थना नातालके इन्डियन कोंग्रेस तरफसे हुई थी. परन्तु लार्ड सेलबोर्नने

उत्तर दिये; कि जुदी जुदी म्युनीसिपालिटि तरफसे मानपत्र मिला है. इसलिये दुसरोंकी जरूरत नहीं है. कारण, उसमें सब जातियोंका समावेश हो सकता है. इसलिये हम लोगोंका अपमान हुआ, ऐसा खास माननेका नहीं है. कारण, दुसरी कोम तरफसे यह साहबको मानपत्र नहीं मिले है एक प्रकार देखनेसे मालूम होता है, कि इस तरहसे बहुत मानपत्र देनेकी प्रथा नाबूद हो जाय, तो उसमें कुछ अधिक भुल नहीं गीना जाय. दुसरी ओर इस देशकी बजह अनुसार ऐसे बडे आदमोंकी मुलाकात करनेका जो मौका मिला था, वह न मिलनेसे थोडा नुकसान भी है.

चाह पिनेसे हानि.

चाह पिनेमें फायदा है, या गेरफायदा है, इस बारेमें विलायतमें लाउथवर्थकी कौन्सिलने जांच चलाई है. उसमें कई कई बात पढने जैसी है, तो हमें निचे प्रकाश करते है :—

तीसरी सदीसे चीना लोगमें चाह पिनेकी प्रथा प्रचलित हुई और आजतक पिते आये है. सन १६६० सालमें चाह विलायतमें दाखिल हुई, १८ वीं सदीमें पिनेकी प्रथा प्रचलित हुई और अन्तमें प्रत्येक साल १,००,००,००० रतल चाह विलायतमें जाने लगी. १९ वी सदीके पहिले १० सालमें प्रत्येक आदमी डेढ रतल चाहका व्यवहार करता था. परन्तु गत १० सालमें चाह पिनेकी प्रथा अधिक बढती जा रही है, कि प्रत्येक आदमी छः रतल चाह पी लेते है.

चाह न पिनेपर प्रथम पुकार उठानेवाला सुविख्यात जोन वेस्ली था. आप बडा धर्म उपदेशक था. आपको चाह पिनेकी बडी आदत थी. इसलिये चक्करी आती थी, लेकीन इन्होंको बाहरपर कुछ भी शक न आया. कारण सबने ऐसा ही मान लिया था, कि चाह पिनेमें लाभ ही है. एक समयपर यह साहब एकदम बेचेन हो गये. अब उन्हे चाह पिनेकी आदत मौकूफ करनेके लिये निश्चय कर दिया. तभी उन्हें चक्करी आती बन्द हो गई. प्रख्यात डाक्टर सर ऐन्ड्रयु क्लार्क लिखा गया है, कि चाहसे सब तन्तुयों दुर्बल बन जाते है. इसलिये विलायतमें हजारों स्त्रियां दुःखी है. किसीको शिरपीडा लगी, किसीको गोडमें दर्द और किसीको चक्करी आती है. इस सबका प्रधान कारण चाह है, ऐसा मानेमें आता है.

लाउथवर्थकी कौन्सिल तरफसे जांच चलानेवाला आदमी लिखता है. कि गरम पानीके साथ चाह खूब उबलाकर गरम करनेसे हानिकारक है. चाह न पिनेमें बहुत लाभ है. लेकीन आदत न छूट सके, तो वह कहता है, कि चाह पर गरम पानी डालकर जल्दीसे वह प्यालामें निकाल लेना. उसका रंग बिलकुल लाल न होने देना. परन्तु स्वादके माफिक रंग रख लेना चाहिये.

हमारे लोगमें चाह पिनेकी प्रथा सिर्फ आजकलकी है. इनकी कुछ भी असर हिन्दमें देखनेमें नहीं आती है. परन्तु गोरे लोगोंकी नकल कर कर कुछ भी पीना ही हो, तो काफी या कोको पीना जो कमती हानि करता है.

चिठ्ठी पत्री.

प्रोफेसर परमानन्दको मानपत्र.

डर्बन, ता० २३ वी अक्टोबर.

गत शुक्रवार ता० २० के रोज प्रोफेसर परमानन्दको मानपत्र देनेके लिये यहां मेसोनीक होलमें भारतवासियोंकी एक सभा हुई थी. सभामें कितनेक गोरे लोग भी आये थे. प्रमुखस्थान मि० एच. [illegible] एम. ए. को दिया गया था. वक्ता तरफसे "आत्माकी उन्नति" पर एक व्याख्यान दिया गया था. दुसरे दिन रवीवारको "अगले जमानेका हिन्दुस्थान" नामे विषयपर प्रोफेसरने व्याख्यान दिये थे. प्रोफेसर परमानन्दको जो मानपत्र दिये, वह अच्छी तरहसे सजाये गये थे. इसी रोज प्रोफेसरने कोलसेकी खानि और सरकारी अस्पतालकी मुलाकात ली थी. सोमवारके रोज प्रोफेसर जोहानिसबर्ग तरफ विदाई हुए थे.

हिन्दु सनातन धर्म सभा.

पोर्टशेपस्टन [illegible] ता० १६ वी अक्टोबर

गत रवीवार ता० १५ वीं को हिन्दु सनातन धर्म सभाकी एक सभा यहां पं० नन्दकिशोर महाराजके मकानपर हुई थी. सभामें पंडित नन्दकिशोर महाराज, बाबू हीरालालसिंह, बाबू अछैवरसिंह, बाबू रामधीरीसिंह, बाबू दोलतसिंह और डेर्वीसिमसे पंडित रामसुन्दर पाठक पधारे थे. उपरान्त सभामें अनेक श्रोतागण उपस्थित हुए थे. पं० रामसुन्दर पाठकने मुर्तिपूजाके विषयपर अच्छा व्याख्यान दिये थे.

धर्म कार्यके लिये इस सभामें ६ पौन्डसे कुछ अधिक पैसे एकत्र हुए थे. बाद सबको धन्यवाद देकर सभा विसर्जन की गई थी.

विदेश वर्तमान.

कागजका खर्च—केवल इंग्लान्डहीमें प्रायः २३॥ हजार मन कागजके पोस्टकार्ड खर्च हो जाते है.

दुन्यामें तम्बाकुकी पैदास—समस्त दुन्यामें तम्बाकूकी पैदास प्रायः ८,५०,००० टन होती है. जिसके लिये १२,५०,००० एकर जितनी जगह रोक दी जाती है.

सिपाहियोंकी कुच—सिपाहियों साधारण कुच करनेके समय ७५, जल्दीसे १०८ और दौड़ा करनेके समय १५० कदम एक मिनिटमें भर सकते है.

रोकड बजार भाव.

	शी.	पे.	शी.	पे.
मोजा चावल ...	१७	०	१७	६
बंगाली „ ...	११	०	१२	०
एफ. एफ. डी. आर ..	१५	६	१६	०
एफ. डी. आर. ...	१४	५	१५	३
चीनी शक्कर ...	१८	६	१९	०
टूटा चावल ...	१५	०	१०	०
भाइरका दाल ...	१६	०	१७	०
मसूरकी दाल ...	१६	०	१७	०
मुंगकी दाल ...	२२	०	२३	०
अरहरकी दाल ...	२१	६	२२	६
चने ...	१७	०	१८	०
चनेकी दाल ...	१७	०	१८	०
मटर ...	१६	०	१८	०
पीजीव ...	७	०	७	६
कच्चा तेल १ गेलन .	३	०	३	१
रहीके तेल „ ...	२	६	२	८
मिठा तेल „ ...	२	१०	३	०
नारीयर तेल „ ...	२	११	३	०
सफेद चीनी ...	१६	६	१७	६
पिली „ ...	१७	६	१८	०
आलू (नाताल) ...	१४	०	१५	६
आटा (इलाहाबाद) ...	८	६	९	०
सुपारी मद्रासी १ रतल	०	६	०	८
सौंफ „	०	९	०	५॥
घी केप (पीळा) १...	७०	९	७२	६
मसालेदार १०० ...	१५	०	१६	०
हळदी ...	१२	६	१३	६
नीमक (लिवरपुलका)				
सस्ता एकका	४	६	५	०
शाकीन बीवीय १ केस	६	६	६	९
„ चावल तेल „	७	६	७	०
„ „ गेहूं	१३	०	१३	६
दुध पिलनकी ...	१०	६	११	०

இந்தியன் ஒப்பினியன்.

புஸ்தகம் 3. | நெட்டால் பீனிக்ஸ், 1905ஞு அக்டோபர் 28உ சனிக்கிழமை. | இலக்கம் 43.

இந்தியன் மெயில்.

நெட்டால் மைக்கட்டின்.

அக்கனி நவம்பர் 11உ புறப்பட்டு கொழும்பு, மதராஸ் கல்கத்தா போகும்.

ஜெர்மன் கம்பெனிக்கப்பல்கள்.

சோமாலி என்னும் கப்பல் அக்டோபர் 28உ புறப்பட்டு நேரே பம்பாய்போகும்.

கோனிக நவம்பர் 11 தேதியும், ... நவம்பர் 25 தேதியும் புறப்படும்.

இந்தியா ஆப்பிரிக்கன் லைன்.

ஸாமியூர் நவம்பர் 5உ புறப்படும்.

மெல்லகண்ட கப்பல்கள் நேரே கல்கத்தா போகும்.

... டைவாக் அல்லது டர்பன் அல்லது ... அல்லது கல்கத்தா.

"இந்தியன் ஒப்பினியன்"

1905ஞு அக்டோபர் 28உ சனி.

வேறொரு லைசன்ஸ் வழக்கு.

மிஸ்டர். தாதாவுஸ்மான் நெட்டாலில் 15 வருஷகாலமாகக் குடியிருந்துவருகிறார். இவர் விறைஹெட்டில் போவர்காலத்தில் வியாபாரம் செய்துவந்தார். போவர் யுத்தம் ஆரம்பமாகும் வரையில் யாதொரு தடையில்லாமல் அங்கு வியாபாரம் செய்துவந்தும் இப்போது ஆங்கிலேயர் காலத்தில் மூன்று வருஷகாலமாய் லைசன்ஸ்விஷயமாய் தொந்திரவடைந்து வருகிறார். தாதாவுஸ்மான் பிரிட்டிஷ்ப்ரஜையாக இருந்தும் இவ்வித அநீதிக்குள் இத்தேசத்தினர் அகப்படுத்துவது மிகவும் கொடுமையானது. வியாபாரவிஷயமாக ஏற்பட்ட பகைமையினால் நீதிக்கு விரோதமாக இவ்விதம் இவ்வூரிலுள்ள சில ஐரோப்பிய வியாபாரிகளின் தூண்டுதலினால், செய்வது மிகவும் அக்கிரமம். நெட்டால் லைசன்ஸ் சட்டமானது இந்தியர்களின் வியாபாரத்துக்குத் தீங்குவிளைப்பதற்காக ஏற்பட்டிருக்கிறது. இச்சட்டத்தின்படி லைசன்ஸ் உத்யோகஸ்தன் இஷ்டப்படி லைசன்ஸ் கொடுக்காமல் ஒருவர் வியாபாரத்துக்குத்தீங்கு விளைக்கலாம். இந்தச்சட்டத்தின் ஆதாரவைக் கொண்டு இந்தியர்களுக்குச் சற்றும் இரக்கமில்லாமல் தீங்குசெய்துவருகிறார்கள். மிஸ்டர். தாதாவுஸ்மான் வழக்கானது இச்சட்டத்துக்குள்பட்டதல்ல, ஏனெனில் அவர் அநேகவருஷமாக யாதொரு குற்றமின்றி வியாபாரம் செய்துவருகிறார். இவர் தம்முடைய வழக்கை மேல்நீதிக்காரரிடம் கொண்டுபோகும்வரையில் நிறுத்திவைத்திருக்கும்படியாகக் கேட்டதற்கிராவுக்கும் இடம் கொடுக்கவில்லை. இவ்விதமான அக்கிரமம் உலகத்தில் எங்கும் நடந்ததில்லை.

மிஸ்டர் பாலும் இந்திய கல்வியும்.

இந்தியசிறுவர்களின் கல்விச்சாலை விஷயமாக மிஸ்டர். பால் சிலவருஷங்களுக்குமுன் எடுத்துக்கொண்டபிரயாசை மிகவும் வியக்கத்தக்கது. இவருடைய விடாமுயற்சியினாலேயே கவர்ன்மெண்டார் இந்தியபாடசாலை ஒன்று ஸ்தாபித்தார்கள். அதில் அநேக இந்திய சிறுவர்கள் தற்காலம் படித்துவருகிறார்கள். சிலகாலத்துக்குமுன் கவர்ன்மெண்டாரால் இந்தியசிறுவர்களுக்காக ஒரு பாடசாலைக்கட்டப்பட்டது. இந்தப்புதிய கட்டடத்தில் வேறு நிறமுடையவர்களின் சிறுவர்களையும் இந்தியர்களுடன் படித்துவரும்படியாக ஏற்பாடானது. அவ்வேற்பாட்டிற்கு, இதுவரையில் ஐரோப்பிய பள்ளிக்கூடங்களில் படித்துவந்த நிறமுடையவர்கள் இந்தியபாடசாலைக்குப்போவதற்கு ஒத்துக்கொள்ளவில்லை. அதுபோலவே இந்தியர்களும் தங்கள் சிறுவர்கள் படிக்கும் பாடசாலையில் நிறமுடையவர்களைச் சேர்ப்பதற்கு சம்மதப்படாமல் கவர்ன்மெண்டாருக்கு விண்ணப்பம் செய்துவருகிறார்கள். இதுவிஷயமாக மிஸ்டர், பால் எடுத்துக்கொள்ளும் பிரயாசைக்கு இந்தியர்கள் அவருக்கு நன்றிசெலுத்துவது கடமை.

ஒப்பந்தவேலை.

ஆங்கிலேயபத்திரிகைகளில், இந்தியவேலையாட்கள் வேண்டியவர்கள் விண்ணப்பம் செய்துகொண்டால் இந்தியாவிலிருந்து வரவழைக்கப்பட்டு கொடுக்கப்படுமென்று பிரசுரஞ்செய்யப்பட்டிருக்கிறது. இத்தேசத்தில் இந்தியவேலைக்காரர்கள் நிலைமையை இந்தியாவிலுள்ளவர்கள் கண்ணுறப்பார்ப்பார்களாயில், ஒருகாலும் இந்திய கவர்ன்மெண்டார் இதுவிஷயமாகச்சம்மதம் கொடுப்பதற்கு ஒத்துக்கொள்ளமாட்டார்கள். பெரும்பாலும் சென்னை கல்கத்தா இவ்விரண்டிடங்களிலிருந்துதான் கூலி ஆட்கள் அனுப்பப்படுகிறார்கள். நாம் முன் இப்பத்திரிகைவழியாகக் கேட்டுக்கொண்டபடி அங்குள்ள சுதேசாபிமானிகள், நமது தேசத்தினர் இத்தேசங்களுக்கு வராமல் தடுப்பதும் அல்லது சரியானபடி நடத்தும்படி ஏற்பாடுசெய்வதும் கடமை. இங்குவரும் வேலையாட்களின் கஷ்டங்களைக்கண்ணுல் பார்ப்பது மிகவும் விசனத்தை உண்டாக்கும்.

இந்தியர்களுக்கு அறிவிப்பு.

நெ. 36, 1905. ஹென்றி மக்கல்லம் கவர்னர்.

பட்டினம் சிற்றூர்கள் முதலிய இடங்களில் கடைகளைச் சாத்துங்காலத்தை தெரிந்துகொள்வதற்கு மிகவும் கனம் தங்கிய இராஜசமுகத்தின் கட்டளையினால், நெட்டாலின் சட்டநிரூப காரியகர்த்தர், பொதுச்சபைகளின் வேண்டுகோள், சம்மதங்களோடு அடியிற்கண்டபடி சட்டமேற்படுத்தப்பட்டது:—

1. இந்தச்சட்டம் "1605-ம் வருஷத்திய கடைகளின் மணிச்சட்டம்" என்று பேர்கொள்ளும். 1906-ம் வருஷம் ஜனவரி மாதம் முதல்தேதி முதலில் ஆரம்பமாகும்.

2. 1904-ம் வருஷத்திய நெ. 29 நாகிய "நகரத்திலும், பட்டினங்களிலும் கடைகள் சாத்துவதற்குண்டாக்கிய சட்டம் இதனால் தள்ளுபடிசெய்யப்பட்டது. ஆனால் அச்சட்டத்தின்படி ஏற்பட்டிருக்கும் குற்றங்கள் இதனால் வேறுபாடடையாது."

3. இச்சட்டம் அடியிற்கண்ட இடங்களில் பிரயோகப்படுத்தப்படும்:— நகரச்சட்டங்களுக்குள்பட்ட எல்லா நகரங்களும் பட்டினங்களும். 1897-ம் வருஷத்திய கிராமத்தண்ணீர் சட்டத்துக்குள்பட்ட அல்லது அதுபோன்ற வேறு சட்டங்களுக்குள்பட்ட அல்லது கிராமபரிபாலனத்துக்குரிய வேறெந்த சட்டங்களுக்குமுள்பட்ட எல்லா கிராமங்களும், அடியிற்கண்ட விவரணத்தில் எழுதப்பட்ட எல்லாவிடங்களும், தேசாதிபதியின் உத்திரவுப்படி இனிமேல் குறிக்கப்படும் இடங்களும், இந்தச்சட்டத்துக்குள்பட்ட நகரம் பட்டினம் கிராமங்களுக்கு 1 மைல் தூரத்துக்குள்பட்ட எல்லா இடங்களும்.

4. இச்சட்டத்தில்:— கடை என்பது, எவ்விதமான கட்டடம், அறை, சாலை, சந்தைபேட்டை, கூடாரம், கூறைமுதலிய வேறிடங்களும் சில்லறையாகவாவது மொத்தமாகவாவது, ஜனங்களுக்கு விற்பனைசெய்வதற்காகச் சரக்குகளை வைக்கும் இடம்.

5. சாத்துதலென்பது எப்படிப்பட்டவர்களாவது சரக்குவாங்குவதற்காவது, வியாபாரம் செய்வதற்காவது வாராமலிருக்கும்படியாகவாவது முறைமைப்படி நான்முறையாவது அல்லது பின்பக்கமாவது கடையை

ச்சாற்றுதலாகும். கடைக்காரனென்பதற்குப்பொருள், கடைக்குச் சொந்தக்காரன் அல்லது சொந்தக்காரனுக்குப்பிரதியாக செட்டாவில் எந்தக்கடையிலாவது வியாபாரஞ்செய்துவருபவனுமாம். கடைவேலைக்காரர் என்பவர்கள் கடையினுள்ளாவது புறத்திலாவது கடைச்சரக்குகளை விற்கும் விற்பனைசெய்பவனும் செய்பவனும் சரக்கினை வெளியிலிருந்து கூப்பிடுகிறவர்களுமாம்.

6. அடியில் வேறுபடுத்திக்காட்டும் கடைகளைத்தவிர மற்றெல்லா கடைகளும் சாற்றப்படவேண்டும். ஞாயிற்றுக்கிழமைகளிலும், விடுமுறைநாள்களிலும் நாள்முழுவதும். திங்கள், செவ்வாய், புதன், வியாழக்கிழமைகளில் மாலை 5½ மணிக்கு. வெள்ளிக்கிழமைகளில் 10 மணிக்கும், சனிக்கிழமை மாலை 2 மணிக்கும். கூவிவிற்பவர்களும் நடந்துவிற்பவர்கள் முதலியவர்களும் மேல்கண்ட கடைசாற்றப்படுங்காலங்களில் விற்பனைசெய்யக்கூடாது. இத்தச்சட்டம் கூவிவிற்பவர்களுக்கும் நடந்துவிற்பவர்களுக்கும் சார்பாகும்.

7. மதுபானம் விற்பதற்கு லைசென்பெற்றிருக்கும் ஓட்டல்களுக்கும் வேறிடங்களுக்கும் இச்சட்டம் பொருந்தாது. ஆனால் அவ்விடங்களில் பலசரக்குகள் முதலியவைகள் இருக்குமாகில் இச்சட்டத்துக்குள் கட்டுப்படும்.

8. அடியிற்கண்ட கடைகள் இச்சட்டத்துக்குள்படாதவைகள்:—

கட்டடத்தில் சாப்பிடக்கொடுக்கும் சாப்பாட்டுக்கடைகள் சிற்றுண்டிகள், பால், பழம், பூ, காய்கறிக்கடைகள், சுருட்டுக்கடைகள், ரொட்டி பலகாரக்கடைகள், பிரேத சாமக்கிரிகைக்கடைகள், பத்திரிகைக்கடைகள், ரெயில்வே புஸ்தகமேடைகள், சில்லரை மைசுகின் கடைகள், கறி, கோழி, மீன்கடைகள், மருந்துக்கடைகள் திங்கட்கிழமைமுதல் சனிக்கிழமைவரையில் மாலை [illegible] மணிக்குச் சாற்றப்படவேண்டும். ஆனால் அவசியம் நேர்ந்தபோது சாற்றப்படவேண்டிய காலங்களிலும் மருந்துசம்பந்தமான விற்பனைசெய்யலாம். மயிர்த்தொழில்காரர் கடைகள் திங்கள்முதல் வெள்ளிக்கிழமைவரையில் மாலை 7 மணிக்கும் சனிக்கிழமையில் மாலை 10 மணிக்கும் ஞாயிற்றுக்கிழமைகளிலும் விடுமுறைநாள்களிலும் சாற்றப்படவேண்டும்.

மேற்கண்ட கடைகளில் குறிப்பிட்டிருக்கும் சரக்குகளைத்தவிர வேறுசரக்கு விற்கப்படுமாகில் அந்தக்கடைகள் மற்றெல்லாக்கடைகளைப்போலச் சாற்றவேண்டியதாக்களில், 5-வது பிரிவில் கண்டிருக்கிறபடி சாற்றப்படவேண்டும். ஆனால், வழக்கமாக அந்தக்கடைகளில் விற்கப்பட்டுவரும் வேறுவகைச்சரக்குகள் வைக்கப்பட்டிருந்தாலும், மருந்துக்கடைகளுக்கும் இந்தப்பிரிவு பொருந்தமாட்டாது.

9. ஆலோசனை சபையில் தேசாதிபதி, கப்பல்காரர்களுடன் வியாபாரம் நடத்தும் கடைகள், வேறுவகையான கடைகள், முதலியவைகளைக்குறித்து, குடிகளுக்கு அனுகூலமுண்டாகும்படி வேறு ஏற்பாடுகளைச்செய்யலாம்.

10. ஒவ்வொரு வருஷத்திலும் டிசம்பர்மாதம் 22உ முதல் 31உ வரையில் இந்தச்சட்டம் சார்பாகமாட்டாது.

11. விடுமுறைநாளுக்கு முன்னாளில் எந்தக்கடைகளும் மாலை 10 மணிவரையில் திறந்திருக்கலாம். (ஞாயிற்றுக்கிழமையாக இல்லாதபட்சத்தில்) காக்ஸ்மால் உற்சவம் நடத்துங்காலங்களில், பீட்டர்மாரிட்ஸ்பர்க், டர்பன் ஆகிய இரண்டிடங்களைத்தவிர மற்ற இடங்களில் அந்த உற்சவம் நடத்தும் ஞாயிற்றுக்கிழமைக்கு முந்திய சனிக்கிழமை மாலை 5½ மணிவரையில் கடைகள் திறந்திருக்கலாம்.

12. 1878-ம் வருஷம் 24-வது சட்டத்தில் கடவுள் நாளென்னும் ஞாயிற்றுக்கிழமையைக் குறித்திருப்பதற்கு விரோதமாக இந்தச்சட்டத்தை பொருள்கொள்ளப்படாது.

13. கடைவேலை பார்ப்பவர்கள் வாரத்தில் 54 மணிநேரத்துக்கு மேல் கடைகளில் எப்படிப்பட்ட ஏற்பாடிருந்தாலும் வேலைபார்க்கக்கூடாது. அப்படிச்செய்வதால் இந்தச்சட்டத்துக்கு விரோதம் செய்ததாக பாவிக்கப்படும்.

14. சாற்றுவதற்காக ஏற்பட்டிருக்கும் காலத்துக்குப்பின் எந்தச்சரக்கும் விற்றுமுதல் செய்யக்கூடாது. கடைசாற்றுவதற்குமுன் கடைக்குள் வந்திருப்பவர்களுக்கு அரைமணிநேரத்துக்கு மேற்படாமல் போதுமான காலத்துக்குள் சரக்கைக்கொடுத்தனுப்பவேண்டியது. அப்போது கடையின் கதவு சாற்றப்பட்டிருக்கவேண்டியது.

15. எந்தக்கடைக்காரனாவது அல்லது அவனால் மேல்பார்வையுத்தியோகம் பெற்றவனாவது அல்லது வசமிருப்பவர்களாவது, இச்சட்டத்திற்கு விரோதமாக நடந்தால் அதுவே ரூபகாரமாக ஏற்றுக்கொள்ளப்பட்டு குற்றஞ்சாட்டப்படும். ஆனால் ஒரே குற்றத்திற்கு கடைக்காரனும் உத்தியோகஸ்தனும் தண்டனை அடையமாட்டார்கள். 16. இச்சட்டத்துக்கு விரோதமாக நடந்தவர்களுக்கு 5பவுனுக்குமேல்படாத அபராதம் விதிக்கப்படும். மாஜிஸ்டிரேட் அவ்வித அபராதத்தைக்குறித்து லைசென்ஸ் கொடுக்கும் உத்தியோகஸ்தருக்குத் தெரியப்படுத்தவேண்டியது. மாஜிஸ்டிரேட்டின் அபிப்பிராயமிருந்தால் ஒருவருஷத்தில் இரண்டுமுறை தண்டனை அடைந்தவர்களின் லைசென்ஸை மூன்றுமாசத்துக்கு அதிகப்படாமல், புதுப்பிக்காமலிருக்கலாம். குற்றஞ்செய்த ஒருமாசத்துக்குமேல்பட்டு அக்குற்றத்திற்காக வழக்குச்செய்யப்படமாட்டாது.

17. நகரங்களிலும், பட்டினங்களிலும், கிராமங்களிலும், மற்றேந்த இடங்களிலும் உபசட்டங்களை உண்டாக்க அதிகாரம்பெற்ற மற்றெல்லாவிடங்களிலும் அவ்வதிகாரிகளால் காரியத்துக்குக்கொண்டுவரப்படும்.

இந்தச்சட்டத்தின் மூலமாக ஏற்படும் குற்றங்கள் நடத்துவதற்கான அதிகாரம் பெற்றவர்களால் வழக்கு நடத்தப்படும். அக்குற்றங்களுக்காக விதிக்கப்பட்ட அபராதத்தொகைகள் நகரம், பட்டினம் அல்லது வேறிடங்களின் பொதுநிதியில் சேர்க்கப்படும்.

நகரச்சபையார், அல்லது பட்டினகாரியங்களுக்காக ஏற்பட்டிருக்கும் அதிகாரிகள் இச்சட்டம் நடைபெறுவதற்கு உபசட்டங்களை நிர்மாணிக்கலாம், அதிகாரிகளில்லாதவிடங்களுக்கு ஆலோசனைசபையின் தேசாதிபதியால் சட்டங்கள் உண்டாக்கப்படும்.

விவரணம்:— புல்வர், கொலன்சோ, சார்ல்ஸ்டவுன், நார்த்துக்கு ஹெரிக், பைன்டவுன், போர்ட் ஷெப்ஸ்டன், ரிச்மண்ட், ஸ்டாங்கர், ஸ்வேர்ட்டவுன், அம்சின்டோ, எஸ்கோ, மெல்மாத், வெர்லேம், டோங்காட்.

1905ஞு ஆகஸ்டு 26உ நெட்டால், கவர்ன்மெண்டு கட்டடம் கனந்தங்கிய தேசாதிபதி அவர்களின் உத்திரவுப்படி,

சார்லிஸ் ஜெ. ஸ்மைத்,

கலோனியல் காரியதரிசி.

வித்வான் பாலயோகாநந்தர்: — இவர் இம்மாதம் 21உ டண்டி போய்ச்சேர்ந்தார். அங்குள்ள இந்தியர் நேசப்பிரியர்கள் இவருக்கு வந்தனோபசாரப்பத்திரம் அளித்தார்கள். இவர், அவர்களுக்கு இந்தியா முன்னிருந்த ஸ்திதியையும், கல்வி அபிவிருத்திக்கான [illegible] பற்றி பிரசங்கித்தார். இவருக்கு [illegible] வரிசைகள், [illegible] அளிக்கப்பட்டது. 28உ [illegible] க்கு பிரயாணமாகிவிட்டார்.

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

**Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.**

80 ALBERT St.,
DURBAN:

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 482.
P.O. Box 914.

A. LATIEF,

General Dealer, - - - -
- - Outfitter and Draper,

BARBERTON,
TRANSVAAL.

P.O. Box 84.
TEL. ADDRESS: "LATIEF."

E. A. PATEL & CO.,

GENERAL DEALERS
—AND—
DIRECT IMPORTERS.

Soft Goods, Boots and Shoes, Groceries, Fancy Goods, Crockery and Hardware.

Corner Middel & Church Streets
MIDDELBURG, T'vaal.

Tele. Add.: "ACOODJEE." P.O. Box 94.

BRANCH AT ROSENEKAL.

M. J. MAHOMED,

470 & 478 CHURCH ST.,
MARITZBURG.

Tel. Add.: "Meena."
Telephone No. 290.

મુસા આનમહમદ.
૪૭૦–૪૭૮ ચર્ચ સ્ટ્રીટ, હોલસેલ અને રીટેલ, જનરલ. ઍન્ડ ઇમ્પોર્ટર.
મેરીત્સબર્ગ.
[illegible], ન્યુકૅસલ, [illegible], [illegible] રોડ, આમસીંકી.

વેરૂલમ.

ખાનગી ઈંગ્રેજી ગુજરાતી નિશાળ.

વેરૂલમ ટોંગાટ અને સ્ટેન્ગરના સર્વે ગૃહસ્થોને વિનંતિ કરવામાં આવે છે કે તા. ૨૬ ઓકટોબર ૧૯૦૫ ને રોજ વેરૂલમમાં ઉપર જણાવેલી નિશાળ ખોલી છે. આ સ્કુલનું કામ ડરબનમાં જે ખાનગી સ્કુલ મી૦ એમ૦ અલ૦ પટેલે ઉઘાડી છે તેજ પ્રમાણે ચાલશે, તો ગૃહસ્થોને વિનંતી કરૂં છું કે આ કામમાં મને જરૂર મદદ કરશો.

વેરૂલમ,
નાતાલ.

જે. ડી. પટેલ,
સ્કુલ માસ્તર.

એ. એમ. પારેખ.
જનરલ મરચંટ.
દરેક જાતની ગ્રોસરી કાપડ વગેરે ચાલુ ભરનો સામાન હમેશાં તૈયાર છે.
૭, કોમરશીઅલ રોડ, ડરબન.

M. A. BODANIA & CO.,

GENERAL DEALERS,

A great variety of Clothing, Drapery, Hardware, and Fancy and Rough Goods.

Box 48, NYLSTROOM.

Tel. Address: "BODANIA."

એમ. એ. બોડાણીઆ એન્ડ કુ૦
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી, ફેન્સી સામાન, લોઢાખાર વગેરેનો સ્ટોક રાખનાર સસ્તી તથા સરસ ભાતેઃ. બોક્સ ૪૮. નીલસ્ટ્રુમ.

A. E. BHABHA,

GENERAL MERCHANT and DIRECT IMPORTER,

Cor. Church & Middel Streets,
MIDDELBURG, T'VAAL

Tel. Add. "BHABHA." P.O. Box 53.

Subscription Rates.

"INDIAN OPINION."

Yearly Subscription (Natal)	12/6.
Half Yearly	7/6
Quarterly	4/-
Yearly Subscription (South Africa, England and India) ...	17/-
Half Yearly	9/-
Quarterly	5/-

Country subscribers should add cost of exchange when sending cheque.

Change of Address.

THE DURBAN OFFICE
OF
"INDIAN OPINION"
IS NOW REMOVED TO
Mercury Lane.

અમારી ડરબન ઑફીસ

ગ્રે સ્ટ્રીટમાંથી અમે નીચેને ઠેકાણે ઑફીસ ફેરવી છે.

મરક્યુરી લેન,
સેન્ટ્રલ હોટેલ બીલ્ડીંગ,
ડરબન.

हमारी डर्बनकी आफिस.

हमारी डर्बनकी आफिस जो ग्रे स्ट्रीटमें थी, वह हमें निचे लिखे पत्ते पर बदल दी है.

मरक्युरी लेन,
सेन्ट्रल होटेल बिल्डींग,
डर्बन.

விலாசம் மாற்றல்.

இந்தியன் ஒப்பீனியன் டர்பன் ஆபீஸ் மெர்க்குரி சந்துக்கு மாற்றப்பட்டிருக்கின்றது. கடிதம் அனுப்புவோர்கள் மேல்கண்ட விலாசத்துக்கு அனுப்பவேண்டியது.

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety, IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN. Box 1126.

DURBAN: QUEEN STREET. Box 621.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

અબદુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫-૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड, ग्रोसरी ओर दुसरी सब रकमका माल स्टोकमे रखनेवाला.
५-७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

[illegible]
5. [illegible] 7. [illegible], [illegible]

Prof. L. Doovey,

Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from REV. I. J. RETIEF, ARTHUR GARCIA, ESQ., R.M., UITENHAGE, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિઅન વનસ્પતિ ઓષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની પાણી જેવી પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરંડ એ. જે. રટીફ, આરથર ગેશીઆ એસ્કવાયર વિગેરેના સરટીફીકેટ છે.
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पातिके औषधीका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाले टीपे पानीलेप जगतप्रसिद्द दवाका शोधक. सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where JALBHOY & SORABJI BROS., are our Sole Agents. . . . .

જુસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડ્યુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન શિવાય તમામ સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ગુલ"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,

—CORNER OF—

BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "SHAHMAHOMED," CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE

Indian Department, German East African Line.

42 CHURCH STREET, CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer

—AND—

Family Grocer,

140 ALBERT ROAD, WOODSTOCK.

BRANCHES:

Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોજજી.
ડાયરેક્ટ ઇમ્પોરટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.
ક્લેરમોન્ટ. કેપકોલોની

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.

HOUSES TO LET.

19 EYER STREET, CAPE TOWN.

WESTERN INDIA

Army Boot and Equipment Factory,

BOMBAY, India.

GOLD MEDAL Madras Industrial and Art Exhibition, 1903.	(ESTABLISHED 1887)	TWO GOLD MEDALS Bombay Industrial and Agricultural Exhibition, — 1904. —

PROPRIETORS—

Messrs. Adamjee Peerbhoy & Sons.

MANUFACTURERS OF—

Military Ammunition Boots, Volunteer Ammunition Boots, Police Ammunition Boots, Sandals, Gurgabi Shoes, &c.

Military, Volunteer and Police Harness, Saddlery, Accoutrements, etc., etc.
Leathers :—Russian, satin and black waxed calves; harness leathers of all kinds; bag and carriage hood hides; Morocco, etc., etc.

Civilian Boots, shoes, harness and saddlery of every description.

Travelling Requisites :—Overland Trunks; dress cases; suit and shirt cases; portmanteaux; Gladstone, brief, hand and courier bags; hat boxes; bed straps; soiled-linen bags; stick cases, etc., etc.

Mill Stores :—Single and double leather belting; Ginning rollers and washers; Roller skins; pickers; hose pipe, etc., etc.

Miscellaneous Leather Goods :—Puttee and lace gaiters; collar boxes; brush cases; cigar and cigarette cases; school bags; Peon's bags; Mussacks; Syce's belts; bottle and tumbler cases; luggage labels, etc., etc., etc.

ALL ARTICLES GUARANTEED SOLID LEATHER.

Price List on Application.

வி. கோ. சூரியநாராயண சாஸ்திரியாரவர்கள் இயற்றிய

தமிழ்ப் புத்தகங்கள்.

தமிழ் மொழியின் வரலாறு;

பொருட்டொகை— 1. [illegible]. 2. [illegible]. 3. [illegible]. 4. [illegible]. 5. [illegible]. 6. [illegible]. 7. [illegible]. 8. [illegible]. 9. [illegible]. 10. [illegible].

[illegible] ரூபா 1. [illegible] ரூபா 2.

ஸ்ரீ மணியசிவனார் சரித்திரம்— உரைநடையில் எழுதப்பட்டுள்ளது. [illegible] பல [illegible] அணா 2.

ரூபாவதி அல்லது காணாமற்போன மகள்.— இஃது ஒர் புதிய தமிழ்நாடகம். [illegible] பல [illegible]. [illegible] ரூபா 1. [illegible] ரூபா 1-4-0.

மானவிஜயம்.— இஃது அங்கம் [illegible] நாடகம். [illegible] விலை அணா 8.

தனிப்பாசுரத்தொகை.— அருமையும், பெருமையும் வாய்ந்த பல பொருள்களை [illegible], 40 தனிப்பாசுரங்களடங்கியதோர் [illegible]. விலை அணா 1.

மதிவாணன்.— இருபத்தைந்து [illegible] மிகவும் உயரிய [illegible] புராணமான [illegible] தமிழ் [illegible]. விலை அணா 8.

கலாவதி.— [illegible] ஒரு புதிய தமிழ்நாடகம். [illegible] பல [illegible]. விலை ரூபா 1-8-0. [illegible] ரூ. 1-12-0.

நாடகவியல்.— இது 272 சூத்திரங்களடங்கிய [illegible] நாடகத்தமிழிலக்கண நூல். விலை அணா 8.

பாவலர் விருந்து.— [illegible] புதிய [illegible], இனிமையும், புதுமையும், வாய்ந்த, [illegible]. விலை அணா 8.

தமயந்தி.

[illegible] பி. ஏ., எல். டி. அவர்களால் இயற்றப்பட்டது.

இது [illegible] பெருங் [illegible] விலை அணா 8.

[illegible] அச்சுக்கூடம், [illegible], சென்னை

Abdoola Hajee Khan Mahomed

General Merchant & Importer,

CHURCH SQUARE

Opposite, Government Buildings.

Telegraphic Address: "MOONSTONE." P. O. Box 99.

POTCHEFSTROOM.

E. M. PATEL,

General Dealer, Wholesale & Retail,

MARKET SQUARE,

POTCHEFSTROOM,

AND AT THE LOCATION.

S. D. BOBERT,

General Importer, Wholesale and Retail Merchant.

Cheapest House in the Market Square.

BRANCHES AT

LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay

Retail and Wholesale Merchant,

Market Square, P.O. Box 55.

POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother

Direct Importer & General Merchant,

POTCHEFSTROOM, Trans.

P.O. Box 100, Tel. Ad.: "Seamen."

D. I. Varyava,

GENERAL MERCHANT,

King Edward Street, P. O. Box 100,

POTCHEFSTROOM.

Amod Mamoojee Patel,

GENERAL MERCHANT,

S.A.C. Cantonment, P.O. Box 55,

POTCHEFSTROOM,

Tel. Ad.: "Mamoojee." Transvaal.

ABDOOL RAHMAN,

MERCHANT,

POTCHEFSTROOM.

Tel. Address: "RAHMAN."

P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,

General Dealer,

KING EDWARD STREET,

AT THE HILL,

POTCHEFSTROOM.

AYOB MOHAMED,

General Merchant & Direct Importer,

MARKET SQUARE,

PIETERSBURG.

Box 134. Tel. Add.: "AYOB"

L. MULCHAND,

- Indian -

Silk Merchant

Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.

75 William Street,

CAPE TOWN.

H. LANGLEBEN,

Wholesale Clothier & Manufacturer,

327 Pine Street, Durban.

IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.

Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.

Tel. Add.: "Lanan." P.O. Box 326, Durban.

એચ. લેંગ્લીબન.

[illegible]

૩૨૭ પાઈન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

The largest Importer in South Africa of

MILITARY & CIVILIAN

Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers, Coats, Waistcoats, etc.

J. LANDAU,

337 Pine Street, Durban.

Head Office: 12 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.

[illegible]

જે. લેન્ડૌ.

૩૩૭ પાઈન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

[illegible], પારીસ.

HAJEE HABIB

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of

Rugs, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery,

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add.: BAGDAD. P. O. Box 57.

338, Prinsloo Street, PRETORIA.

Ismail Amod Kajee,

GENERAL MERCHANT & [illegible]

Market Square, P.O. Box [illegible]

KRUGERSDORP

R. P. BHATT, *Watchmaker & Jeweller,*

MANUFACTURER OF INDIAN JEWELLERY,

P. O. BOX 529. 120 GREY STREET, DURBAN.

વોચ મેકર એન્ડ જુવેલર

સોના ચાંદીના દાગીના બનાવનાર.

સોના રૂપાના તમામ જાતના મીનાકારીનો માલ આ દુકાનેથી મળશે. કંઠી, વીંટી, અછોડા, હાર, વિગેરે મરદ તથા ઓરતોને પહેરવાના તમામ જાતના જેવરનો માલ નમુના પ્રમાણે વાયદાસર કરી આપવામાં આવશે. દાગીના ખરીદનારને વેચવાની અગર બદલવાની મરજી હોય તો તે વખતે મજુરી કાપી ઘસારાનું બાદ કરી પુરા નાણાં વસુલ દેવામાં આવશે. સારી જાતના અસલ [illegible] ઘડીઆળ પણ [illegible] એજન્સીથી મળે છે. [illegible] જાતનાં સારાં અને સસ્તાં ઘડીઆળો તૈયાર છે. બાજુ તુટ્યુ કામ ખાસ ધ્યાન રાખી જલદી સમારી આપવામાં આવશે. બહાર ગામના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે.

આર. પી. ભટ.

વોચ મેકર એન્ડ જુવેલર.

૧૨૦, ગ્રે સ્ટ્રીટ,

પો. બોકસ, ૫૨૯, ડરબન.

हरएक किसमके

सूवर्ण व चांदीके हिन्दुस्थानी गहनें.

हमारे यहां रकम रकमके सोना व चांदीके हिन्दु स्त्री दागीने मारफत मांग तैयार मिलेंगे. जैसे—जेवर, कडा, हंसली, नथीया, चुडी इत्यादि.

खरीदनेवालेको फिर बिकना होगा, तो मजदुरी निकाल कर दुसरा सम्पूर्ण दाम चुकाया जायगा.

आपका माल [illegible] तयार बनाया जायगा.

हरएक किसमकी घडी हमारे यहां [illegible] मिलेगी. [illegible] काम ध्यान लगाकर [illegible] दुरस्त किया जायगा.

बहार गांवके आरडरपर सम्पूर्ण लक्ष दिया जायगा.

आर. पी. भट,

१२० ग्रे स्ट्रीट, डर्बन.

पी. ऑ. बोक्स ५२९.

மேல்கண்ட கடையில் தங்கம் வெள்ளியினல் நகைகள் செய்யப்பட்டிருக்கிறது. வேண்டியவர்களுக்கு காரண்டியுடன் விற்கப்படும். நகை விபரம் கம்மல் கத்திரியாவளி முருகு கால்காப்பு கொலுசு இன்னும் பலவித நகைகளும் கிடைக்கும். மேல்கண்ட நகைகளை வாங்குவோர்கள் வாங்கி உபயோகித்து திருப்பக் கொண்டு வந்தாலும் கூலி நீக்கி நகை நிறைப்படி கிரயம் மாத்திரம் கொடுக்கப்படும். வெகு புதிய அடர்கள் கொடுத்தாலும் வேலை விசாலமாய்ச் செய்து கொடுக்கப்படும். கனவான்களே! எங்கள் நகைகளை நீங்கள் ஒருதடவை வாங்கி உபயோகித்துப்பாருங்கள். தவறாதீர்கள்.

[illegible]

ஆர். பி. பட், 120 கிரே ஸ்திரீட், டர்பன்.

EBRAHIM CAMROODEEN.

GENERAL MERCHANT.

Natal Leaf Tobacco a Speciality.

1[illegible] GREY STREET (Camroodeen's Buildings)

Tel. Add.: "[illegible]," Durban.

S. PEERBHOY BUTLER,

GENTLEMEN'S OUTFITTER & HOSIER

Turkish Caps of every description a speciality

506 WEST STREET, DURBAN.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.

Have a large stock of

RICE, DHOLL, GHEE and OIL

Directly Imported from India.

343 PINE STREET, DURBAN

Tel. Address: "[illegible]" Box [illegible]

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

130 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box 63. Tel. Add.: "PORBANDER."

ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસમાન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

બોકસ ૬૩. ૧૩૦, કવીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

HASSIM JOOMA.

GENERAL MERCHANT

Head Office—370 Pine Street.

Branch—Leribe, Basutoland.

HOUSES TO LET.

SUN CIGARS . . . .

SUMATRA CHEROOTS,

BOER TOBACCO . . .

VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c.

At Lowest Wholesale Prices.

SUN BRAND Tobacco Works,

132 Queen Street, Durban.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.

સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરૂટ બોર તથા વર્જીનીઆ વિગેરે જાતની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.

સન બ્રાન્ડ ટોબેકો વર્કસ,

૧૩૨ કવીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

Abdool Hack Mahomed Ismail & Company,

Wholesale and Retail Merchants.

DIRECT IMPORTERS OF

All Indian Groceries, Gold and Silver Jewelleries, Soft Goods, and Chinese, Japanese and Indian Silks.

RATIONS SUPPLIED TO MINES AND ESTATES.

121 GREY STREET, DURBAN.

Branch Office—[illegible], Joh'burg.

Head Office—[illegible], Madras.

PARSI MANCHERJI,

MERCHANT & IMPORTER.

[illegible] carefully and promptly [illegible] will be given [illegible]

Telegrams: "MANCHERJI,"

P.O. Box 1006, CAPE TOWN.

Printed and Published by M. MADANJIT, International Printing Press, Phœnix, Natal.

Indian Opinion

Published Weekly in English, Gujarati, Hindi and Tamil.

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday, 4th November, 1905. No. 44.

P.O. Box [illegible] Telephone 118.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis and Sarees.

Rugs, Shawls, Boots and Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: "[illegible]"

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,
have always on stock —
RICE, DHOLL, OILS, GHEE,
SPICES, TAMARIND, FISH,
SUGAR, SALT,
COCOANUTS & GROUNDNUTS
TOBACCO, QUILTS,
GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS,
CAPE SNOEK, FISH, ETC.
And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates
AT
B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,
118 COMMERCIAL RD.,
DURBAN
Cable & Tel. Add.: "Nathorian."
Telephone 324.

ભાડે આપવાનાં છે.

[illegible]

જાલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.
૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

TO LET.—Those well-situated premises, "Avon House" in First Avenue and a Large Warehouse in Prince Edward Street. They can be used either as Workshops, for Meetings, or any purpose. Rent cheap.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Cocoanuts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Snoek, Fish, Skins of various kinds, &c.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

—AT—

JALBHOY SORABJEE BROS.,
110 Field Street, Durban.

ટરકીશ ફેઝ ટોપીઓ.

[illegible]

ઉંચો માલ સસ્તા ભાવે.

[illegible]

S. R. Sarfudin, [illegible]
100 Queen St., P.O. Box [illegible], Durban.

એસ. આર. સરફુદીન.
[illegible]

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY—

125 FIELD STREET

P.O. Box [illegible] Tel. Address: "MIANKHAN." [illegible] Telephone No. 245

KAFFIR CIGARS.

[illegible]

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,
[illegible] Station Road, BRICKFIELD,
JOHANNESBURG.

[illegible]

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર કેસર તા૦ ૧૨ મી નવેમ્બરના ઉપડશે.
„ સુલતાન તા૦ ૨૫ „ „
„ [illegible] તા૦ ૯ મી ડીસેમ્બરના „
„ [illegible] તા૦ ૨૩ „ „

[illegible]

ઓસમાન અહમદ. જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.
[illegible] [illegible]
પી. ઓ. બોક્સ ૧૨૧, ડરબન. ડરબન.

MOOSA OSMAN & CO.

Wholesale and Retail Merchants & Direct Importers.

563 CHURCH STREET MARITZBURG, Natal.

મુસા ઓસમાન એન્ડ કું૦

ડાયરેક્ટ ઇમ્પોરટર્સ,

પી.એમ.બર્ગ, નાતાલ.

ડયાળ રામજી પટેલ,

કંટરાક્ટર અને કમીશન એજંટ,

પી. ઓ. બોક્સ ૬૦૬. ડરબન.

USEFUL BOOKS

MODERN LETTER WRITER (Seventh Ed.) Containing 635 letters. Useful to every man in every position of life for daily use. 2s. 6d. post free.

[illegible]

ADAM H. G. MAHOMED,

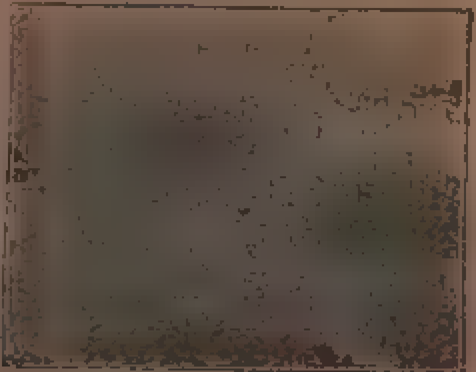

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "ADAMGOOL, CAPETOWN."

M. E. TILLY,

Wholesale & Retail Merchant

Box 103, [illegible] Street,

KLERKSDORP.

P.O. BOX 441. ઇ૦ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર. Tel Address 'ABOOBAKER'

તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

434, West Street, DURBAN.

Direct Importers of Fancy Goods, Best Silks.

Ladies Clothing.	Shirts,	Silks,
Blouses.	Underskirts,	Bonnets,
Night-gowns,	Children's Fancy Goods,	Bootees,
Combinations		Hats,
Chemises,	Frocks,	Wool Shawls,

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST [illegible] JEWELLERY PRICE MODERATE

Come and see for yourself.

[illegible], Neatness and Cheapness, Guaranteed.

[illegible Tamil advertisement]

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers,

108 Church Street, Pretoria.

[illegible]

INDIAN AFRICAN LINE.

Calcutta 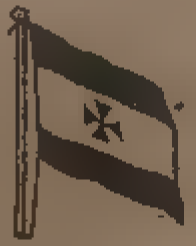 Direct.

S.S. 'GHAZIPUR,' Nov. 5th, 'JAMALPUR,' Dec. 5th,

सीधी कलकत्ता जानेवाली स्टीमर.

"गाजीपुर" नामकी स्टीमर यहांसें ता० ५ वीं नवेम्बरके रोज और "जमालपुर" ता० ५ वीं डीसेम्बरको सीधी कलकत्ता जानेके लिये रवाना होगी. यह स्टीमर बहुत जल्दसें दौडनेवाली है.

यह स्टीमरमें खासगी मुसाफरोंके लिये अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. पासेंजरों अपनी मुसाफरी बडी मजेसें और शान्तिसें करते हैं. सगवड उत्तम प्रकारसें की गई है, इसलिये कलकत्ताके सत्तावालों तरफसें सर्टिफिकेट पा चुके हैं. दुसरी कम्पनीकी स्टीमर कई कई बन्दर करती जानेसें पासेंजरो तकलीफ पाते हैं, ऐसी तकलीफ इस स्टीमरमें नहीं है और आदमी आरामसें देश जा सकते हैं. उपरान्त खलासी भी यह स्टीमरमें इन्डियन है.

यह कम्पनीकी सभी स्टीमरोंमें अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. विशेष खबरके लिये निचे लिखे पते पर एजन्टोंसे मिलनेसें मालूम होगा.

डीवाल बोल्वे कुं०
पोइन्ट.

बी. इब्राहीम इस्माइल कुं०
नां. ११४, ११६ और ११८ कमरशीयल रोड, डर्बन.
बोक्स नम्बर १२५.

કલકત્તાની સીધી સ્ટીમર.

ઉપલી "ગાઝીપુર" નામની સ્ટીમર અહીંથી તા૦ ૫ મી નવેમ્બરની સવારે સીધી "કલકત્તા" માટે ઉપડી જશે. અને "જમાલપુર" તા૦૫ ડીસેમ્બરે ઉપડી જશે. આ સ્ટીમર ઉતાવળી ચાલની હોવાથી જલદી પહોંચશે.

આ સ્ટીમરમાં મુસાફરોને માટે ખાસ સગવડ કરવામાં આવી છે તેથી મુસાફરોને ઘણા આરામથી જવાની સારી તક છે, ખલાસી દેશી છે. વળી બીજી સ્ટીમરો દરેક બંદર કરતી જતી હોવાથી લાંબે વખતે દેશ પહોંચે છે ત્યારે અમારી સ્ટીમરો અહીંથી ઉપડી પરબારી હિંદુસ્થાન જતી હોવાથી થોડી મુદતમાં પોંચી શકાશે. વધુ વીગત માટે નીચેને સરનામે ખબર કાઢશો.

ડીવાલ બોલ્વે કું૦
પોઇન્ટ.

બી૦ ઇબ્રાહિમ ઇસ્માઇલની કું૦
નાં. ૧૧૪, ૧૧૬ અને ૧૧૮, કોમરસીયલ રોડ, ડરબન.
પોસ્ટ બો૦ ૧૨૫.

மேற்கண்ட ஸ்டீமர் மிகவும் உறுதியானதும், விஸ்தாரமும், ஓட்டத்தில் அதிக வேகமும் ஜனங்கள் இருக்க சௌகரியமுமானது. இந்த காஜிப்பூர் என்னும் மரக்கலம் நவம்பர் மாதம் 5ல கல்கத்தாவுக்கு இங்கிருந்து பாஸிஞ்சர் ஏற்றிச்செல்லும்.

ஜாமால்பூர் என்னும் ஸ்டீமர் டிஸம்பர் 5ல புறப்படும்.

இது பாஸிஞ்சர் ஏற்பாட்டிற்காகச் செய்யப்பட்டுள்ளது. ஜனங்கள் தொந்தரவின்றி வசிக்கத்தக்கது. இந்த ஸ்டீமருக்கு கல்கத்தாவில் பலமான சர்டிபிகேட் கிடைத்திருக்கிறது. அநேக பிரயாணிகள் பிற கப்பல்களில் ஏறி அதிக கஷ்டமடைகிறார்கள். அவ்விதம் போவதில் கஷ்டமேயொழிய சௌகரியம் இராது. நாங்கள் ஸ்டீமரில் வரும் பிரயாணிகளுக்குக் கஷ்டமில்லாமல் இந்தியா கொண்டு சேர்ப்போம்.

எங்கள் கப்பலில் வேலைபார்ப்பவர்கள் எல்லோரும் இந்தியர்கள். இந்தக்கம்பெனியின் ஸ்டீமர் இங்கிருந்து யதார்த்தம் கல்கத்தாவுக்கு நேரே போகும். பிரயாணிகளுக்கு உபசரிப்புடன் இடம் கொடுக்கப்படும். [illegible] அறியலாம்.

டீவால் அண்டு கோ,
பாயிண்டு,

பி. இப்ராஹீம் இஸ்மாயில் அண்டு கோ,
நெ. 114, 116 அண்டு 118

જાહેર ખબર.

સ્વસ્થાન શ્રી પોરબંદરની મુનસફ કોર્ટથી.

દીવાની રેગ્યુલર કેસ નંબર ૨૧ સને ૧૯૦૫-૬.

ઠકર પ્રેમજી રવજી ઉ. વ. ૫૦ ક. વેપાર. રે. પોરબંદર. ... .. વાદી.

વિરૂદ્ધ.

૧. મેમણ ઇસા સલેમાન ઉ. વ. ૧૦ નો સગીર સબબ તેના વાલી તેના કાકા મેમણ ઓસમાણ ઇસા તથા તે ઓસમાણ જાતે ઉ. વ. ૪૫ ક. વેપાર રે. રાણાવાવ., હાલ હાલગોવા.
૨. મેમણ વલી આમદ ઇસા ઉ. વ. ૩૬ ક. વેપાર. રે. રાણાવાવ.
૩. મેમણ સલેમાન ઇસાની બહેન બાઇ ખતીજા ઉ. વ. ૩૩. ક. ઘર કામ. રે. મુંબઇ.
૪. મેમણ તારમામદ હાજી બેગમામદ ઉ. વ. ૩૫ રે. પોરબંદર.

પ્રતિવાદી.

દાવો રૂા. ૧૦૦૭-૯-૦

આ કામના પ્રતિવાદી નં. ૧ ના પ્રતીવાદી મેમણ ઓસમાણ ઇસા જાતે તથા તેના ભત્રિજા ઇસા સલેમાનના વાલી તરીકે તથા નં. ૨ ના વલી આમદ ઇસા અને નં. ૩ ની બાઇ ખતીજાને આ ઉપરથી ખબર આપવામાં આવે છે કે વાદી ઠકર પ્રેમજી રવજીએ તમો બધા ઉપર આ કોર્ટમાં આ દાવો સલેમાન તથા તારમામદે સંવત ૧૯૫૫ ના મહા સુદ ૧૩ તારીખ ૨૩-૨-૯૯ ના રોજ કરી આપેલ દસ્તાવેજના અન્વયે તમારા પાસેથી રૂા. ૧૦૦૭-૯-૦ મેળવવા કરેલ છે. સદરહુ દાવાના સમન્સ વાદીએ તમારાપર જુદે જુદે વખતે જુદે જુદે ઠેકાણે એક કરતાં વધારે વાર કઢાવ્યાં છતાં તમો પ્રતિવાદીઓનો કાંઇ પતો ન મળવાથી સમન્સો વગર બજેલ પાછા આવ્યા છે અને તે ઉપરથી તમો પ્રતિવાદીઓ હાલ કયાં છો તે બાબત વાદી ચોકસ પતો આપી શકતો નથી જેથી આ ઉપરથી તમો બધા પ્રતિવાદીઓને ખબર આપવામાં આવે છે કે સદરહુ દાવામાં તમારો જવાબ દાખલ કરવાની મુદત તારીખ ૨૫ જાન્યુઆરી ૧૯૦૬ ની નીમવામાં આવી છે તો તે મુદતે અગર તે મુદત અગાઉ તમો બધા પ્રતિવાદીઓએ જાતે અગર તો યોગ્ય અખિત્યાર આપેલા વકીલ અગર મુખત્યાર મારફત હાજર થવું. અને તેમ કરવામાં જો તમો કસુર કરશો તો આ ઉપરથી તમારાપરના સમન્સ બજયા છે એવું ગણી આ દાવો તમારા વિરૂદ્ધ કાયદેસર રીતે એક તરફી ગણી યોગ્ય હુકમ કરવામાં આવશે.

આજ તારીખ ૨૪ સપટેમ્બર સને ૧૯૦૫ રોજે મેં મારી સહી તથા કોરટનો સિક્કો કરીને આપ્યું.

મુનસફ સાહેબની ઈંગ્રેજીમાં સહી.
મુનસફ સ્વસ્થાન પોરબંદર.

સ્વસ્થાન શ્રી પોરબંદર મુનસફ કોર્ટ.

રમજાન શરીફ માટે ખાસ તાજી મીઠાઈ.

जंडुमहाराज मीठाईवाला

१५९, ग्रे स्ट्रीट, डर्बन.

हमारे यहां हररोज़ गरमागरम घीकी मीठाई, सेव और पकोडा तैयार मिलेंगे.

ઘીની મીઠાઈ

સ્વાદીષ્ટ! ગરમાગરમ! અને વળી ગમે તે વખતે! ચોખા ઘીમાં—સુતરફેણી, મગજ લાડુ, ઘારી, બુંદી, મેસુબ, જલેબી, જાંબુ, ખાજલી, સેવ, ભજીઆં વગેરે ઘીમાં બનાવેલાં તઇયાર મળશે. તેલ બીલકુલ વાપરવામાં આવતું નથી.

ખાસ ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપી માલ વખતસર અને સરસ બનાવી આપીએ છીએ. બહારગામના ઓરડરનો માલ રેલવે મારફત વખતસર ચડાવીએ છીએ.

જે૦ દલપત એન્ડ કું૦
૧૫૯, ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Indian Bonemeal.

Wanted an Agent in South Africa to push a certain Brand of Indian Bonemeal Correspondence invited from firms who are well placed to secure large orders for our product of which large shipments are constantly sent to Europe.

Apply with references &c. to X.Y.Z. care of Manager,
"Indian Opinion."

PARSI MANCHERJI,
MERCHANT & IMPORTER.
Up-country Orders carefully and promptly executed, ... will be given through correspondence.
Tel. Address: "MANCHERJI."
P.O. Box 1026, CAPE TOWN.

EBRAH[illegible] CAMROODEEN.
GENERAL MERCHANT.
Natal Leaf Tobacco a Speciality.
112 GREY STREET, (Camroodeen's Buildings)
Tel. Add.: "CAMROODEEN," Durban.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.
Have a large stock of
RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,
Directly Imported from India.
340 PINE STREET. DURBAN
Tel. Address: "PARDLAR" Box ...

Indian Opinion

Vol. III. PHŒNIX, NATAL, SATURDAY, 4TH NOVEMBER, 1905. No 44

M. H. NAZAR, Editor.

Contents.

EDITORIAL COLUMNS:— Page
A Painful Discovery 745
Divide and Rule 745
Dada Osman's Appeal ... 746
OTHER ARTICLES:—
New Health Regulations ... 746
Indian Marriages 746
Professor Parmanand 747
Poll Tax Act 747
The Bengal Partition and the Swadeshi Movement ... 748
Indians in British Central Africa ... 749
The Coolie Emigrant 749
Plague ... 750
Our Weekly London Letter ... 750
Facts and Comments ... 751

Indian Opinion

SATURDAY, 4TH NOV., 1905.

A Painful Discovery

THE Prisons Reform Commission gives rise to many misgivings as to the condition of indentured Indians on some of the estates in Natal. At Verulam recently, according to a Reuter telegram published in the *Transvaal Leader*, evidence was given by gaol officials to the effect that it is customary with certain estates employing large numbers of Indians to get their coolies, when ill, convicted of some minor offence in order that they may be cured of their sickness at the expense of the Government and returned fit for work. Had such a charge been made by an outsider, he would undoubtedly have been hooted out of court, so inhuman and unbelievable does it appear at first sight. We ourselves are loth to credit it, but those who have given the testimony must have spoken with a full sense of responsibility, and we may assume that they have rather understated than overstated facts. The matter is too serious to be left where it is. And it is a serious thing also that the public of Natal should get the first intimation of such an allegation from outside its borders. We believe the Natal press has been wholly silent on the matter, though the *Natal Mercury* noticed in an editorial note the shocking state of the Verulam gaol. We must be content to await the usual lengthy time for the publication of the Report before we can know exactly what the evidence was.

We have said we cannot bring ourselves to believe that the charge can be generally sustained, but while thinking it somewhat improbable, we cannot forget the hideous things that were brought to light by a Commission on the treatment of indentured Indians in British Guiana about forty years ago. Then, things far more inhuman and unbelievable were proved to have occurred, and not in isolated instances. The treatment of sick Indians especially was peculiarly bad, and that in spite of excellent laws for their protection. This can be to some extent understood when it is remembered that a sick indentured Indian is a dead weight on his employer. It is to be hoped that the estate owners will themselves insist on a thorough investigation, for the sake of their fair name. It is not right that the misdeeds of one or two—if the charge be proven—should reflect on others whose aim it is to treat their indentured and helpless employees not only with justice but with something more.

Divide and Rule

THE title of this article is a maxim as old as the hills, and the policy underlying the maxim was enunciated by a British statesman in connection with British rule in India. The cablegram from India that has appeared lately in the newspapers brings the aphorism vividly home to us. It is said that twenty thousand Mahomedans at Dacca, the capital of the new province partitioned from Bengal, assembled together and offered prayers of thanksgiving to the Almighty for the partition, and their consequent deliverance from Hindu oppression. We cannot bring ourselves to believe that the movement could possibly be spontaneous. It is absurd on the face of it. Assuming that there was any oppression on the part of the Hindus, relief could be obtained without partition, because the might of the British power was there to protect one community against another. It is, therefore, we consider, a response to the very powerful agitation that has been set up in Bengal against partition. The boycott has spread with an intensity never known before. It has permeated classes as well as masses, and it is, curiously enough, a bond to weld together all the communities in Bengal, not excluding the Mahomedans. Those, there are, who believe in the [illegible] quoted [illegible] in [illegible], and [illegible] found it amongst a few Mahomedans of Dacca.

It is short-sighted statesmanship to contemplate the government of millions of human beings on the principle of setting one class against another. We know that such a suggestion would be vehemently repudiated, and we know also that pure British statesmanship would revolt against the idea. At the same time, the policy itself is deep rooted, has been followed before with temporary effect, and the *tamasha* in Dacca is but a continuation of it. If the Anglo-Indian administrators, who have really built up the Indian Empire, and who depended for its continuance on the goodwill of the people, were to rise from their graves to-day, they, in our opinion, would be the first to encourage the boycott agitation, at the same time conciliating public opinion, which has become so excited. What can be more natural than for the people to wish to clothe themselves, to feed themselves, and to supply their luxuries out of home-grown products and home manufactures? We see such movements worked out more extensively in many colonies. It is a legitimate and healthy growth amongst the people, not in the slightest degree inconsistent with a feeling of loyalty to the British Crown. It is only a fulfilment of the prophecy uttered by Macaulay in connection with India.

But if the rulers of India will not see the reasonableness of the movement, why should not the Indians? It is true that, to a certain extent, the introduction of British rule was possible by reason of internal dissensions, but it is the peculiar province, as also the privilege, of Great Britain to bring together the two great communities in India, and to leave to them an heritage for which she would receive not only the gratitude of the millions in India, but the unstinted admiration of the whole world. It behoves, then, both communities to seize the opportunity offered to them, and to sink material jealousies and dissensions for their common good. Better, far, that two brothers should suffer at the hands of each other, than that a third party should step into the breach and gain an advantage over them. We would ask those who see these lines, no matter who they be, to join with us, in the prayer that the present agitation in Bengal, which has in it the germs of the unification of the different communities, may grow in strength, and that the people of Dacca or elsewhere, whether Hindus or Mahomedans, may have the good sense to refrain from doing anything that may mar the glorious possibilities that are opened up to the people of India.

Dada Osman's Appeal The *Vryheid Herald*, after quoting our remarks on this appeal, goes on to say that it is not a question of whether "Dada Osman is entitled to a licence, it is a question of whether he is entitled to trade in any part of the town. Although Dada Osman held a licence for a few years, it did not give him a vested right to remain in the town for ever. Prior to 1886, when a number of Indians entered the Transvaal, they were granted licences on condition that they only traded in locations and in places allotted to them by the Government, and this was only a question of whether Dada Osman should go into a location." Our contemporary then goes on to say that this is not a question of white and brown. Our remarks have been called an error. Unfortunately for our contemporary we have to use the same expression for its remarks quoted above. The question whether Mr. Dada Osman was entitled to a licence or to trade is beside the issue, and a distinction has been drawn without any difference. The fact is that the decision of the Board ruins Mr. Dada Osman, and this was the burden of our remarks. That the applicant had no "vested right" in the legal sense of the term shows the strength of our contention that the British constitution at times is so full of weaknesses that it enthrones injustice and strengthens it, as in this case. To an ordinary man, the deprivation of a man's right to trade without any compensation, after he has been so engaged for several years, is very much akin to robbery, which is miscalled law when it is done under cover of a statute. We join issue with our contemporary when it says that it is only a question of whether Dada Osman should go into a location. We venture to inform our contemporary that law 3 of 1885, dealing with locations, has been interpreted by the Supreme Court of the Transvaal to mean that it does *not* require British Indians to trade in locations. In the Transvaal, an Indian has the right to trade anywhere he chooses, and he can demand a licence against tender of money. Vryheid has taken over the Transvaal laws including the Indian laws, and it has to abide by them. Had it not been, therefore, for the Dealers' Licences Act of Natal, Mr. Dada Osman would to-day be trading in the town of Vryheid. It is the Licences Act which has been put into operation against him, and which has enabled the rival traders thus to set aside all ideas of justice and to ruin a poor man because, we repeat, "he wears a brown skin." Did not the Licensing Officer also give as his reason for refusal that he did not want to see the conditions of Dundee reproduced in Vryheid? In other words, he did not wish to see so many Indian traders in the town of Vryheid as there were in the town of Dundee.

New Health Regulations

For the Prevention of Malarial Fever, etc.

Some Extracts

The *Natal Government Gazette* publishes some Health Regulations of which the following are some extracts:

2. If, upon the Report of a District Health Officer, or other officer appointed for the purpose, or otherwise, it shall appear to the Health Officer for the Colony that there exist on any lands in the neighbourhood of human habitations any conditions which are favourable to the propagation or sheltering of the larvae of mosquitos, or to the spread of malarial fever, or other infectious disease, the Health Officer for the Colony may lay before the Board of Health a proposal for the issue of a local sanitation order as hereinafter defined for putting an end to the conditions in question, and such an order may thereafter be made by the Minister upon the recommendation of the Board.

3. The local sanitation order shall define the area to which it will be applied, and shall call upon all owners and occupiers of land within such area to concur in such steps, and to take such action as may be ordered for putting an end to such conditions referred to in the foregoing regulation as are specified in the order.

5. It shall be the duty of all occupiers of lands within the area to which a local sanitation order applies, to take such action as may be prescribed in the order, and to render every assistance to the District Health Officer, or other officer appointed for the purpose, and any other person employed in carrying out the order.

In the case of unoccupied lands, or of lands occupied by Native or Indian tenants, the obligations imposed as aforesaid upon an occupier shall rest upon the owner, who shall be entitled to require such tenants to assist him to a reasonable extent with their labour.

Where barracks or quarters are occupied by employees, the employer shall be deemed the occupier.

7. Any costs and expenses incurred in or about the carrying out of anything which an owner or occupier shall have been required to do, and which he shall not have forthwith done, may be recovered from the owner or occupier as the case may be, and where an agent has been served with notice, he shall be under the like liability, subject to the right to recover from his principal.

An occupier who has paid any such costs and expenses shall be entitled to deduct one half thereof from the rent payable to his landlord, who, if himself a tenant, may deduct the same in turn.

10. The Health Officer for the Colony may, upon the instructions of the Board of Health, which instructions shall not be given until at least two weeks' notice in writing shall have been given by or on behalf of the Health Officer, require any employer to remove any barracks or other quarters in which his employees are housed, from any situation which shall be deemed to be specially dangerous to health on account of malarial fever, and may require that suitable barracks or quarters be erected in a safe and central position—provided that, if any representation is made by the owner of any such barracks or quarters during the two weeks' interval above specified, the order shall not be enforced by the Health Officer until such representation, which may be made in person or in writing, has been considered, and a final decision arrived at by the Board of Health.

Indian Marriages

A Legal Problem

Mr. Justice Broome gave a considered judgment on the case of M. Dalamah v. M. Ratoiah, in which plaintiff sued defendant, her husband, for an order declaring that a community of goods subsisted between them, and for a partition of the joint estate.

His Lordship, in giving judgment, said that it appeared that plaintiff and defendant were married in India by Hindoo rites, and arrived here in 1883. The marriage, upon arrival, was registered by the Protector of Immigrants. In October, 1900, the marriage was dissolved by the Magistrate of the Umlazi Division, and in the following year defendant was found to be a lunatic. Plaintiff had no property of her own, but declared that she and her husband both worked and bought properties. The question arising was whether or not community of goods attached to a marriage of this character. The marriage, however, was one to which, in the absence of any special contract, community could not apply, and the action in the present form must fail, though he did not think it was one in which costs should be given. It seemed that it would be contrary, not only to the spirit and contention of the law, but also wrong in principle, to hold that an indentured Indian, coming to the Colony for a special purpose, and often for a limited time, should have forced upon him the consequences of a marriage in Natal under the ordinary law, when he had already contracted a valid marriage in India, his domicile of origin, according to the law or custom of the country. There would be judgment for the defendant, but no order as to costs. Mr. C. P. Robinson was for plaintiff; Mr. A. D. Millar was for the defendant.—*Natal Mercury.*

Professor Parmanand

Reception at Johannesburg

The Ancient Glory of India

Professor Parmanand, who has been travelling in South Africa, on behalf of the Arya Samaj and the Dayanand Anglo-Vedic College, has arrived in Johannesburg. A Reception Committee has been formed, with Mr. V. Moonlight Mudliar as Chairman. The Professor arrived on Tuesday, the 24th Oct., and was received at the station by the Chairman of the Reception Committee and other members, and drove to Mr. Gandhi's house, whose guest he will be during his stay in Johannesburg. Professor Parmanand is attached to the above College as Professor of History and Philosophy, and the object of his visit is to popularize the institution in South Africa and to collect subscriptions for the College. He, himself, together with other Indians, has given his life to the College work for a salary which gives just enough for a living. On Friday, the 28th Oct., he gave the first of a series of lectures at the West End Hall, which was crowded by Indians eager to see and listen to the Professor. There was a good sprinkling of Europeans, both ladies and gentlemen. On the platform, Mr. Moonlight Mudliar occupied the chair, who was supported by members of the Reception Committee, as also Mr. Abdul Gani, of the firm of Messrs. M. C. Camroodeen & Co., Mr. Essop Mia, Mr. Cachalia, Mr. H. O. Ally, Dr. Godfrey, Mr. Appasamy, Mr. Naidoo, and others. After a short speech from the Chairman, interpreted by Mr. Gandhi, introducing the Professor to the audience, Mr. Naidoo read the following address.

To

Prof. Parmanand, M.A. etc., Johannesburg.

Dear Sir,—We the undersigned on behalf of the Reception Committee hereby extend to you a hearty welcome to Johannesburg.

You, Sir, belong to a band of self-sacrificing workers whom the Arya Samaj has given to India. You in common with your fellow workers have given your lifetime to the cause of Religion and Education. We therefore feel honoured in honouring you.

We hope that your brief visit to South Africa will result in the Arya Samaj deciding to send some self-sacrificing educationists to work among the Indians in South Africa. Proper education is one of the greatest wants of the Indian community in South Africa.

We hope that you will enjoy your stay among us and carry with you pleasant recollections.

We remain, Dear Sir,

Yours faithfully,

M. S. Pillay,	V. M. M. Mudliar, Chairman,
Mulji Patel,	N. V. Pillay,
E. A. Desai,	K. A. Naidoo,
B. Dayalji,	S. A. Mudliar,
C. P. Lechman,	S. [illegible],
T. G. [illegible],	M. [illegible],
[illegible],	Edward [illegible],
	M. K. Gandhi.

Dated at Johannesburg the 27th day of October, 1905.

It was handsomely illuminated by Mr. Woolliams, of Johannesburg, and was enclosed in a velvet casket. The Professor, who was dressed in simple Indian costume was, in the usual Indian style, decorated with garlands. On rising to receive the honours amid cheers, he briefly acknowledged them and then delivered his introductory lecture, wherein he traced the descent of many nations from the Indo-European stock, and showed how the Latin and the Teutonic races had an Aryan origin. The Professor said the Vedas were the oldest Scriptures which gave to the world an idea of an omnipresent, omniscient, all-wise and self-existing God. The purest religion was to be learned from these sacred Scriptures. Schopenhauer, Max Muller, and others testify to the soul-satisfying writings known as the Upanishads. Even in those early times, India was not a stranger to civilisation. Medical science, astronomy, hygiene, and other exact sciences originated in ancient India. It was acknowledged that the law of gravitation and many other laws, which are considered to be recent discoveries, were known to the ancient Aryans. Their code of ethics was very lofty. Chinese travellers had recorded the fact that in those olden days Indians lived a life of culture. India's women were chaste; robbery and other such crimes were mostly unknown. People lived an honest and contented life. It was necessary for the regeneration of India that she should look back to and revive the past. Her traditions were great, her people were God-fearing and patient. The duty of the Indians in South Africa was to study the sacred Scriptures, to study their past history, and to model their actions and conduct in life upon the basis of the immortal teachings inculcated in these Scriptures.

Professor Parmanand spoke for forty minutes. His speech was briefly translated into Tamil by Mr. Appasamy, and the Professor himself gave a *résumé* in classical Hindustani.

Dr. Godfrey moved a vote of thanks in a neat and appreciative speech. He said that he hoped the seeds that the Professor had sown would bear ample fruit.

Mr. Abdul Gani, in supporting the vote, said that they all welcomed Professor Parmanand as a distinguished and educated Indian, and he hoped that the Professor would be followed by many another Indian educationist and reformer, in order to help struggling Indians in South Africa.

Mr. Manibhai asked the Professor to pay a visit to Pretoria.

Mr. Bhikhubhai, too, supported the vote of thanks.

Mr. H. O. Ally said that he was pleased to be present at the meeting, [illegible] he had the right to [illegible] different [illegible] the Professor, he had no hesitation in welcoming him as a learned Indian. The arrival of many such Indians would dispel the prevalent ignorance in South Africa which made out India to be a country of savages. There were undoubtedly Indians and Indians, but the pity of it was that in South Africa people declined to recognise any distinctions. All were to go to locations.

Mr. Patel, of Klerksdorp, also supported the vote.

Mr. Polak said that he, as a European, wished to join in the welcome that was extended to Professor Parmanand. It was well that the Professor had reminded the Europeans that they all were at one time Orientals. He, himself, was proud of the fact that, as a member of the Hebrew race, he too, was an Oriental. Indians should feel proud of their Aryan traditions, and he hoped the visit of Professor Parmanand would result in great good being done.

The vote was carried by acclamation.

The second lecture of the series was delivered by the Professor at the West End Hall on "Practical Religion," and the third lecture, in continuation of the subject of his previous one, was delivered on Wednesday evening. The Professor is to deliver two more lectures, on Monday and Wednesday, the 6th and 8th November.

Poll Tax Act

We publish the following notice for general information:—

Notice is hereby given that an annual Poll Tax of one pound sterling per head becomes payable to the Magistrate of the Division by all males in the Colony of the age of 18 years and upwards on and after the 1st day of January, 1906.

This tax is to be paid by all classes, that is, by Europeans, Indians, Natives (including those exempt from the operation of Native Law), and all other coloured persons.

EXEMPTIONS.

1. Natives liable to pay hut tax under Law 13, 1875.

2. Natives working in the Colony whose domicile is without the Colony.

3. Indians serving under indentures in pursuance of the laws relating to Indian Immigration, during such indentures only.

4. Persons who shall prove that they are merely passing through Natal, or are visiting the Colony for a period not exceeding six months.

Defaulters on and after the 1st of March, 1906, will be prosecuted, and are liable to a fine not exceeding Five Pounds sterling.

Given under my hand at Pinetown, this 30th day of October, 1905.

H. J. COLENBRANDER,
Magistrate, Pinetown.

The Bengal Partition and the Swadeshi Movement

Legality of the Partition. Mahomedans and Hindus

The following is one of the clever "Political Parables' from the *Saturday Westminster Gazette.*

POLITICAL PARABLES.

(By Our Office - Boy.)

THE CARPENTER AND THE PARTITION.

The Legality of the Partition

THE legal questions involved in the Partition of Bengal have been [illegible] much discussed of late. The [illegible] was [illegible] in the [illegible] *News* and has been [illegible] in its columns up to the [illegible] it was taken up by the *Pioneer*, by the Calcutta Trades' Association, by the *Amrita Bazar Patrika*. An opinion by Babu Kishori Lal Sircar, M.A., B.L., was published in the columns of the last-named journal and we have now received [illegible] on the subject from Babu Gopal Chunder Sarkar, [illegible]. All these legal discussions had only an abstract interest so long, but now that suit is about to be instituted against the Secretary of State, impeaching the legality of the Partition in the way it has been effected, they will acquire a practical importance.—*Indian Nation.*

A Reuter cablegram says that at a meeting of Mohammedans, held at Dacca, the capital of the new Province formed by the partition of the Bengal Presidency, 50,000 were present, drawn up in 40 lines, and offered prayer and thanksgiving for the division of the Presidency, because it saved them from the oppression of the Hindoos.

The methods that have been followed by the Government of India, with the consent of the India Office, in dealing with the proposed partition of Bengal, should help some of us at home to see how, in fact, India is governed.—*Manchester Guardian.*

It is a matter of great pleasure to us to find that our Mahomedan countrymen are setting a noble example of enterprise to their ease-loving Hindu brethren by starting industries for indigenous goods, and investing their capital in lucrative business. As our readers know, the enterprising Nawab of Bogra has started a hosiery manufacturing business. There are many big Mahomedan firms in Colutola and other quarters of Calcutta, which are engaged in large export and import business. There is a silk manufactory at Ultadinghi, Calcutta, owned by a Mahomedan gentleman, which produces very fine silk handkerchiefs. This is as it should be.—*Indian Echo.*

The Swadeshi-movement is in full swing. Mohammedans and Hindoos are heartily co-operating with each other enthusiastically and energetically to advance the cause of the movement. The Marwaris have resolved not to enter into fresh contracts with piece-goods merchants. More than fifty meetings are being daily held in Bengal. —*Indu Prakash.*

A MONSTER meeting of Hindus and Mohammedans was held on Sept. 12th at the Anglo-Sanskrit School to take steps for the development of indigenous industries. An Executive Committee was formed. An exhibition of country-made goods was held on the spot by the local merchants. Great enthusiasm prevailed. —*Behar Times.*

We do not believe that this universal determination to succeed in the Swadeshi movement is mainly due to the conviction that it will secure our salvation; nor is it mainly due to vindictiveness; it is, in fact, not due to any keen appreciation of our position at all. It is, however, mainly due to despair and disgust.—*A. B. Patrika.*

Indians in British Central Africa

Valuable Information

A Striking Contrast

Scope for Indian Enterprise

A correspondent at Chinde sends us the following interesting information in reply to our query. "The prospects for British Indians in British Central Africa are not bad. Chinde is the outlet for Central Africa. This town belongs to the Portuguese, and is altogether a new place, having come into existence along with the British Central African Protectorate. So whatever is applicable to British Central Africa may very well be taken for Chinde also. I should say there are not more than three hundred Indians in the whole of the Protectorate. Almost all of them are Memon merchants from Kathiawar. There are two Hindu merchants, one a Brahman and the other a Lohana. The rest of the Indians are clerks. There are also about one hundred and fifty Sikhs attached to the King's African Rifles at Zomba. These are drafted from the Indian army. It appears that the Sikhs contributed a great deal towards pacifying the country, when it was proclaimed a British Protectorate. The troubles that British Indians have to undergo in South Africa are unknown in this part of the country. The attitude of the authorities is decidedly to foster Indian immigration. It is probably due to the climate of this part of Africa not being suitable for European colonization to any great extent. Whatever the reasons may be, the Indian people are not obliged here to undergo the thousand and one insults that are heaped on their heads in South Africa. They have a voice in the municipal government of the country. They have a right to vote, and they have seats on municipal councils. This is not, however, a rich country, and the prospects for British Indians have a limit. Just at present there is an increase in business, due to the railway construction which is going on from Port Herald to Blantyre.

I have mentioned above that there are Indian Town Councillors in British Central Africa. They do not, however, know English and are, therefore very much handicapped. The practice is for an Indian clerk to accompany an Indian member and to help him. This seems to be a roundabout way. I do not know how long it will go on like this, but in my opinion our Kathiawar merchants are far too backward in their education. It is a pity we do not avail ourselves of the opportunity offered to us."

THE RETURN OF MR. MAURICE S. EVANS as a member of the Legislative Assembly for the Borough of Durban is notified in the *Gazette*.

The Coolie Emigrant

(From "Indian Affairs" in "The Times")

It is recognized that emigration can seldom act as a complete remedy for the excessive growth of population. Its effects in this direction vary greatly from country to country, according to its proportion to the total population, but it never equals, and rarely approaches, the percentage of the excess of the birth-rate over the death-rate. In India its effect is infinitesimal on the vast population which finds itself in a sort *of cul de sac* whence there is no going backwards towards the north or west, and the only escape is by sea. There is still room for relief of congested districts by internal migration, though, so far, the pressure of a short food supply has not yet reached a severity sufficient to overcome the innate inclination of almost all Indians to stay at home. Religious objections to movement beyond sea may have operated to some extent, but the real cause checking emigration is the conservative nature of the people and their love of the locality in which they and their ancestors have lived and ploughed, or worked, for generations past.

It is true that Indian merchants are found far afield in Zanzibar or Mauritius, in Hongkong and Australia, but their numbers are comparatively few, and they generally belong to the more enterprising classes, such as the Parsees or the Khojas of Bombay. Emigration to Ceylon or the Straits Settlements can hardly be counted true emigration, for these countries are almost part of India itself, and those who go to them generally only do so temporarily. ¶In the self-governing Colonies of the Empire the Indian immigrant, unless he is wanted as an indentured labourer, receives no encouragement, and very scant courtesy or justice. Australasia looks askance on him; Natal hampers him with restrictions and insults which are a scandal. In the Transvaal and Orange River Colonies he is actually worse off now, under British rule, than he was in the days of Kruger and Steyn. He asks nothing but a fair field and no favour; unlike the Uitlanders of the end of last century, he has no political aspirations. It is hardly surprising that the respectable Indian merchant objects to being classed with African savages, to being required to live in a location on an exact level with them, or to herd with the commonest of his fellow-countrymen. He resents being driven off the sidewalks in the public streets, and protests against other similar insults and inconveniences to which he is subjected in South Africa. So far, neither the Indian Government nor the Colonial Office has succeeded in doing anything to mitigate the condition of the so-called "coolie" Indians in our South African colonies. The Indian Government still holds a powerful weapon, against Natal at any rate, which it has openly reserved its right to use. This weapon consists in the power of the Government to restrict the supply of indentured coolies whom Natal demands, and is willing to treat well, because she requires them. Unless the colony sees its way to a better treatment of Indians not under contract, it must expect to find itself deprived of the labour of indentured coolies. Labourers to the number of 10,000 were wanted for railway work in the Transvaal and Orange River colonies, but, the Colonial authorities not seeing fit to pay for them by better treatment of other Indian residents, the negotiations were broken off by India. So strong is this unreasonable prejudice against a hardworking, law-abiding, unpretentious race that it must be doubtful whether it will be overcome even by the urgency of the demand for cheap and good labour. In his power to restrict the emigration of indentured labour the Viceroy is unfettered.

The general position which has been assumed by the Government of India, for many years past, in respect of coolie emigration is based upon Acts of the Legislature and rules framed under them. The recruitment of labourers, agricultural usually but sometimes miners, is allowed only in the case of those countries which satisfy the Indian Government that proper arrangements will be made for the protection of the labourers on arrival, for the payment of a fair rate of wage, for the provision of quarters and medical attendance, and for the free return home of the coolies, should they desire it, on expiration of their term of engagement. The utmost vigilance has been exercised, and, where it has been found that the conditions are broken or evaded, a remedy has been applied by withdrawal of the permission to recruit. It is nearly 20 years since coolie emigration to the French colonies was prohibited in consequence of bad treatment in them, especially in Réunion. Unfortunately, the remedy came too late in some cases, for many Indians are still resident in Réunion, Guadeloupe, and Martinique, whose unhappy condition is indicated by the small amount of their savings as compared with those of coolies in British colonies and in Dutch Guiana, the only non-British country to which emigration is still permitted. When a country has been authorized to receive emigrants, it is permitted to entertain an agent in India who, with the recruiters whom he recommends for licences, is under the general supervision of the Protector of Emigrants appointed by India. The terms of engagement, rates of wage, and other matters have already been settled with the country concerned and laid down in its local ordinances or laws. The actual recruiter, a native of India, of course, as he collects his recruits, brings

them for registration before the local magistrate, who does his best to satisfy himself that they understand clearly their destination and the exact terms offered. Whatever the English magistrate may tell him, the recruit, as a rule, probably places more faith in the picture drawn by the recruiter, himself generally ignorant, and often unscrupulous. Nothing will persuade the coolie that Demerara is not an island, and its situation has probably been vaguely represented by the recruiter as "over there across the river." Any direct allusion to a voyage across the "Black Water" might scare away the hesitating emigrant. By the time the coolie comes before the magistrate he has gone too far to recede. Perhaps little harm is done, for emigrant ships are well managed now-a-days, and after the first few days of sea-sickness the coolie finds himself in luxury, according to his ideas. He has ample food, and nothing to do but bask in the sun and sleep, unless an energetic medical officer in charge of the ship makes him take some physical exercise for the sake of his health. He has probably given up nothing at home, for it is only when life there is impossible that the villager thinks of emigrating, in the desperate hope that something may turn up. He generally finds his hopes more than realized. Between registration and embarcation he is usually well treated, since the recruiter cannot afford to risk losing him by desertion.

(To be continued.)

Plague

Specially written for "Indian Opinion" by Dr. R. M. Nanji

(Concluded)

Treatment.—This can be discussed under two heads, Preventive and Curative, but the former only can be dealt with here, the latter belonging to the province of the physician. We have already mentioned the part played by rats in the propagation and spread of this disease, and it is a known fact that before an epidemic declares itself, diseased and dead rats are found in the locality, and it is the duty of every one to report to the proper authorities if such a fact comes to their knowledge. Another great point is to report at once to the proper authorities the occurrence of any suspicious case of plague in a locality, as the spread of an epidemic can very often be effectively checked, and the disease stamped out by taking vigorous measures at the outset. Thus a great amount of misery and individual suffering are avoided and business little interfered with.

Another equally important measure, if not more so, is the removal of the sick to a special hospital, alike in the interests of the patient, his friends and the community at large. I know it is against one's feelings to send away our near and dear ones at a time when they are in greater need of one's presence and sympathy, and it may be against the religious prejudices of some. But the advantages of such a measure more than counterbalance all that can be said against it, provided that a well-appointed hospital is available for the purpose, where one can feel sure of his being well looked after. Thus the patient is removed from the infected area and its poisonous surroundings, and is brought at once under conditions favourable to his recovery. Here he not only gets skilled medical advice, but careful nursing and feeding. It is also advisable for others living in the same house to leave the place altogether for a time, and stay, preferably, in segregation camps (if such are provided), where they can be kept under observation, and not return until the premises have been thoroughly disinfected.

Other preventive measures consist in strictly carrying out the laws of sanitation, such as personal cleanliness, frequent bathing and changing of clothes. Here let me draw the attention to the fact that nearly 80% of cases of plague are plague with buboes, and as these occur more often in groins than in other places, it has been thought that the poison enters the body through some abrasion or wound in the skin; hence it is necessary to take every care of the feet and keep them well covered, and protect any abrasion or cut that may be there or in any other part of the body. Further, the dwelling-places should be kept scrupulously clean; frequently white-washing them, and avoidance of overcrowding, are essential. Unnecessary clothing, carpets, etc., should be removed, due attention must be paid to proper ventilation, and free admission of sunlight is also necessary. Baths, washing houses, lavatories and all drains in the house and round about must be kept clean and in proper working order, and the accumulation of house refuse avoided. Provisions should be kept out of sleeping apartments—a state of things very often neglected.

In conclusion, it may be added that if every one were to take an intelligent interest in the observance of the simple sanitary precautions mentioned above, we need not fear any very serious outbreak of plague amongst us.

R. M. Nanji.

"If India were a Republic and the Republic had the right to elect its own President, the man who by the unanimous voice of his countrymen would be elected its er... [illegible] king is Mr. Dadabhai Naoroji." The late Mr. G. Parameswaran Pillai, B.A.

Our Weekly London Letter

(From our Special Correspondent)

London, Oct. 7, 1905.

More about the Chinese

A few weeks ago I sent you the opinion of an Englishman, who has had almost a life-long experience of China, about the people amongst whom he lived. This opinion was expressed in the course of an "interview" which he gave to the "Commercial Intelligence" of London. This Chinese question, for the present and for yet awhile at any rate, seems, like the poor, to be always with us. And as there is a considerable amount of ignorance in the mind of the average Britisher about the Chinaman's life and his ways, I give a rather lengthy extract from the report of that "interview" with the object of that ignorance being even partially removed, and a more correct and charitable judgment formed regarding one of the oldest and greatest nations of the world.

Mr. Archibald Little is one of a very select band of Europeans who thoroughly know, understand and appreciate the Chinese people, says "Commercial Intelligence." "You must remember," said Mr. Little, "that whereas we are only just emerging from barbarism, the Chinese have been civilised through countless ages. Consequently, we must not expect to find the same high tone and culture among the lower-class Europeans that we get among the lowest classes of the Chinese. The Chinese 'coolie' is infinitely superior to the lowest type European. In China 'roughs,' as we have them in England, form an infinitesimal proportion, and are seldom or never met with."

"Then you have no apprehensions about the Yellow Peril, Mr. Little?"

"None whatever. Europeans will have to learn to live more cheaply, that is all. There is really no need to spend so much money on living as all Europeans are accustomed to do. I live in the interior of China, and have become accustomed to Chinese simple modes of living, and I find I can live perfectly well on a great deal less than it costs the ordinary European here."

"But that surely is not the usual experience of Europeans in China?"

"Oh, no, it is not. You see, the European usually insists on European food, European groceries, etc. He must have his Bass or soda water just the same as he does at home, and, naturally, under such circumstances, living in China becomes very expensive, and the Europeans insist upon a high rate of pay, whereas if they would only adopt Chinese ways and food they would find it a remarkably cheap country. As it is, it is impossible to employ Europeans in any numbers owing to the heavy bills which they require. European engineers,

for instance, cost three times as much as Japanese engineers."

"Still, they are worth a good deal more?"

"The native engineers are very good. They are very intelligent, very hard-working, and most anxious to please. I find, too, that the Chinese make most admirable work-people, where they are properly managed."

"They do not appear to be a great success in South Africa, Mr. Little?"

"No," said Mr. Little, "and I cannot understand how it is that they have had all this trouble with the Chinese in South Africa. I have seen in the English newspapers that the Chinese coolies employed on the Rand are low, cut-throat fellows. That is entirely false. While in North China, I saw many of the men before they were shipped out, and they were a splendid set of strapping young men. They were men drawn from a class that I have employed for years, and had no trouble with; whatever an infinitely better class of men than you would find in a similar capacity, say, in India. And yet, no sooner do they get out to South Africa than we hear of all the trouble.

"I cannot understand it, but my own opinion is that a mistake is being made in the treatment of these men. Of course, I am speaking without first-hand information, but I can only account for the outbreak of violence among them on the ground that they are not properly understood and not properly managed by their overseers. The 'compound' system, too, is an atrocity. If the Chinese were allowed to go about freely it would soon be seen what a quiet, inoffensive people they naturally are. Even if they did eventually settle down and grow vegetables and open cheap shops, it would be an immense advantage to the Colony.

"The Chinaman," continued Mr. Little, "has an enormous conceit. Absolutely the only way to do anything with him is to flatter his vanity. If you try to bully him he will turn sulky, and you can do nothing with him at all. But flatter him, pat him on the back, tell him he is a fine fellow, and he will do anything for you. Now, I can well believe that the Chinese coolies in South Africa look down on their overseers."

Indians on Indian Affairs

That is the one heading under which the Hon. Mr. G. K. Gokhale, C.I.E., member of the Viceroy's Legislative Council, is going to address a few scores of meetings throughout the United Kingdom during the next six or seven weeks, after which he will go back to India to preside over the twenty-first National Congress. He arrived here last Tuesday. We mustered strong to receive him. There was the venerable Nestor, the "Grand Old Man" of India; there were Sir Henry Cotton and Sir Wm. Wedderburn, with a few more European friends of India, and about three or four score Indians. I shall keep your readers informed about Mr. Gokhale's doings and sayings as he goes about.

Facts and Comments

Indian Mails.—The German East Africa Liner, *Kaiser* will arrive at Durban from Bombay on the 8th November and will sail for Bombay direct on or about 11th November.

The India-African Liner *Ghazipur*, taking passengers, will leave Durban for Calcutta on or about 5th November. Messrs. B. Ebrahim Ismail & Co., Commercial Road, Durban, have the arrangements for Indian passengers.

The Natal Direct Liner *Umkuzi* sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 24th November. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

A Concert and Dramatic Entertainment, in aid of S. Aidan's Mission, took place in S. Thomas's Hall, Musgrave Road, Durban, on Saturday last.

Mr. Bernard Gabriel has been admitted as an advocate of the Supreme Court of Natal.

Benares Sanskrit College.—Dr. Shiva Nath Ram Nath Viya, Secretary to the Kathiawar Fund, Bhavnagar, has placed Government securities worth Rs. 10,000 at the disposal of the Local Government for the grant of 12 scholarships of Rs. 2 each or or more to be awarded to *bona fide* Guzerati students of the Sanskrit College, Benares.—*Indian People.*

"It is seriously contemplated by the Government of India," says the *Times of Burma*, "to remove the winter capital of the empire from Calcutta to Bombay, which is the politest, most businesslike and best built town in Asia, in view of the present attitude of the Bengalis over the creation of the new province. The Government of India has long contemplated boycotting the babus, and apparently the time has come for this to be done, and we shall find there will be little use for them out of Bengal."—*Publicity.*

The Mahomedan Educational Conference.—Mumtaz-uddulah, the Nawab Faiyaz Ali Khan, C.S.I., has with his characteristic hospitality come forward to play the host on the occasion of the forthcoming Mahomedan Educational Conference at Aligarh, and has issued a general invitation to his co-religionists from all parts of India to attend the Aligarh Conference. It is hoped that the invitation will be largely accepted.—*Indian People.*

Lost Relative.—Information is wanted as to the whereabouts of Jagannadha Appa Rao who left India two years ago under indenture and who wrote from Charlestown some time since signing himself "V S A. Narayanan." His brother enquires.

Bad for the Indian Trader.—Lord Selborne leaves us in no doubt as to his policy towards Asiatic competition with white men in this Colony. Nor does His Excellency speak ambiguously of the future. The Supreme Court has "opened the door much wider for the coolie," but that is owing to a particular interpretation of the law, not to any sympathy which the Government may have for the insidious and parasitic Indian. And later, to judge by Lord Selborne's significant speech at Volksrust, that door will not be opened except by the popular wish as expressed in Parliament. This is encouraging. His Lordship's plain "lead" is that the law ought to be mended in such manner as to prevent any but the clearest interpretation by the Judiciary. It is a matter within our own power to settle, uninfluenced by anybody outside our borders; to that straightforward counsel I trust we shall all pay heed.—*Transvaal Critic.*

The Royal Tour.—The following is the revised itinerary of the first portion of the forthcoming tour of the Prince and Princess of Wales in India. Their Royal Highnesses will arrive at Bombay on November 9th, and will leave on the 14th. They will be at Indore from the 13th to the 17th; at Udaipur from the 18th to the 20th; at Jaipur from the 21st to the 23rd; at Bikanir from the 24th to the 27th; at Lahore from the 28th to December 1st; and at Peshawar from December 2 to December 4. The manœuvres in the vicinity of Rawalpindi will occupy from the 5th to the 8th. Their Royal Highnesses will be at Jammu on the 9th and 10th; at Amritsar on the 11th; at Delhi from the 12th to the 15th; at Agra from the 16th to the 19th; and at Gwalior from the 20th to the 25th.—*Times.*

Indian Presentation.—On Wednesday afternoon a very pleasant function took place at the General Stores Department, N.G.R., when the Indian staff assembled to make a presentation to Mr. E. T. Owens, the chief foreman, on the occasion of his recent marriage. The presentation took the form of a handsome cruet stand. Mr. A. A. Lott, when handing the presentation on behalf of the Indian staff, spoke of the very great esteem and regard in which Mr. Owens was held by the Indian staff, and wished him every success and prosperity in his new sphere of life. Mr. Owens replied in suitable terms.—*Daily Mercury.*

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૪ થી નવેમ્બર, ૧૯૦૫. અંક ૪૪

ઈંડિઅન ઓપિનિઅન.

શનીવાર તા૦ ૪ નવેમ્બર, ૧૯૦૫.

હિંદુ અને મુસલમાન.

બંગાલમાં સ્વદેશી માલ વાપરવાની તથા અંગ્રેજી માલ બંધ કરવાની જે હિલચાલ ચાલી છે તે વિષે અમે લખી ગયા છીએ. અને જેમ જેમ એ હિલચાલ દૃઢ થવાના ખબર આવ્યા કરે છે તેમ તેમ આપણે સૌ રાજી થઇએ છીએ. એક તાર છાપાઓમાં આવ્યો છે તે ખરેખરો ગમગીની ઉપજાવનારો છે. કરઝન સાહેબ કોણ છે એ તેમાંથી જણાય આવે છે પણ તેની સાથે આપણે થોડી નિસબત છે એ તારમાં એમ લખ્યું છે કે પુર્વ બંગાળાની નવી રાજધાનીમાં વિસ હજાર મુસલમાનોએ મળીને બંગાળાના વિભાગ થવાથી હિંદુના જુલમમાંથી તેઓને છોડવવાને સારૂં ખુદાનો એસાન માન્યો. આમાં હાથ હોય તો આપણા રાજ્યકર્તાઓનો છે. તેઓ ઘણાં વખતથી માનતા આવ્યા છે કે જો હિંદુ મુસલમાન એકઠા રહે તો અંગ્રેજ રાજ્ય ન કરી શકે. અંગ્રેજ ઇનસાફ કરે ત્યાં સુધી તેનું રાજ્ય જવાનું કંઇ કારણ નથી. પણ તેઓને આપણામાં ફાટફુટ હતી તેથીજ રાજ્ય મળ્યું એટલે હજુ ફાટફુટ જ્યાં સુધી ચાલુ રહે ત્યાં સુધીજ રાજ્ય ટકી શકે અને તેવા ઇરાદાથી તેઓએ ઢાકાની અંદર ઉશ્કેરણી ચલાવી છે. એમ જણાય છે. આખા હિંદુસ્થાનમાં આ જમાનામાં નથી થઇ એવી હિલચાલ આ વખતે બંગાળમાં થઇ છે. ભણેલા તેમજ અભણ મોટા તેમજ નાના તવંગર તેમજ ગરીબ અને કલકત્તામાં તો ઘણે ભાગે હિંદુ તેમજ મુસલમાન એકઠા થયા છે અને ઘણી વ્યાજબી રીતે સરકારને ચકવીને ઇનસાફ લેવાને માંગે છે. એટલામાં ઢાકા તરફથી અમે કહી ગયા તે તાર આવેલ છે આ વાત બહુજ ભયંકર છે. કુહાડીની અંદર હાથો પેઠો છે એટલે હવે ઝાડ તુટે તો નવાઇની વાત નથી. ઝાડ એ હિંદુ મુસલમાન વચ્ચેનો એક સંપ છે એ ઝાડને તોડવાનું પ્રયત્ન કરનાર સરકારના કેટલાક અમલદાર રૂપી કુહાડી છે પણ એકલી કુહાડીથી ઝાડ નથી તુટી શકતું તેથી તેમાં ઢાકાના હાથાની જરૂર જોઇએ. લાકડુ તો ઝાડમાંથીજ નિકળી શકે એટલે હાથો માત્ર હિંદુ અગર મુસલમાનમાંથીજ સરકારને મળી શકે. ઢાકામાં મીટીંગ થઇ એ રૂપી હાથો મળ્યો છે એટલે હવે બહુ મહેનતે ઉભુ થએલું ઝાડ બંગાળામાં નભી શકશે કે નહિં એ વિષે અમને પુરો ભય લાગે છે. જો અમે જે કંઈ અહિં લખ્યું છે તેની ઉપર અમારા હિંદુ મુસલમાન વાંચનારને ભરોસો હોય તો અમે એમ માગી લઇએ છીએ કે દરેક હિંદી ઘરમાં તથા દરેક મસજીદ અને દેવળમાં બધા એ પ્રાર્થના કરવી કે ખુદા બંગાળામાં સૌ હિંદીને નેકી આપે, સંપ જાળવે અને જે પગલું હાલ ભરાએલું છે તે કાયમ રહે. અમને પોતાને તો આ હિલચાલ એટલી સ્વચ્છ લાગે છે કે તેથી જેટલો હિંદી પ્રજાને ફાયદો થવાનો સંભવ છે તેટલોજ ફાયદો રાજ્યકર્તાને થશે. અમે સૌને ઉપર મુજબ ઇબાદત કરવાની ભલામણ કરીએ છીએ તેની પહેલાં ચેતવણી આપવાની જરૂર છે જે માણસ ખુદાની પાસે રાંક થઇને તથા સાફ દિલ રાખીને જાય છે તેનીજ અરજી એ સાંભળે છે. દક્ષિણ આફ્રિકામાં હિંદી કોમો વચ્ચે કુસંપ થવાનું જરાએ કારણ નથી તેમ છતાં કેટલાક ચિન્હ અમારી નજરે જોવામાં આવે છે કોઇ પોતાનો સ્વાર્થ સાંચવવા કુસંપનું બીજ રોપે છે તો કોઇ અણસમજથી તેમ કરે છે. આવા ભયંકર માણસોથી દુર રહી આપણે જે સિધો અને સારો રસ્તો છે તે પકડવાનો છે નહિંતો દક્ષિણ આફ્રિકામાં મુઠીભર હિંદી છે તેના હાલ જે છે તેના કરતાં વધારે બે હાલ થશે એટલે અમારી સૌ હિંદીને આજીજી છે કે તેણે આજ સુધી ગમે તેવા વિચાર રાખ્યા હોય તોપણ તે ભુલી જઇ સ્વાર્થની નજર છોડી દઇ આપણે સૌ એકજ દેશના છીએ એમ યાદ રાખી ઉપર મુજબ પ્રાર્થના કરવી. ઘણાંના મનમાં એક વિચાર થવાનો સંભવ છે. હિંદુ મુસલમાન ઉપર અથવા મુસલમાન હિંદુની ઉપર જુલમ કરે તો શું તે જુલમ સહન કરવો અને સંપ નીભાવી રાખવો? અમારો જવાબ સિધો સરળ અને એકજ છે. ગમે તેમ હોય તોપણ સંપ નિભાવવોજ જોઇએ. બે ભાઇ લડે તેમાં ત્રીજાને વચમાં પડવાની કે પાડવાની શી જરૂર હોય? અને અમારા ભાઇને હાથે મરવું એ બીજાની માથી ઉગારવાના કરતાં વધારે સારૂં અને સુખાકારી માનીએ છીએ. કેમકે એવી રીતે કરવાનું પરિણામ છેવટે સારૂંજ રહે છે. આજે તો બંનેની વચ્ચે પડનારી અંગ્રેજી સરકાર છે પણ તે ન હોય તો આપણે ત્રીજાને શોધવા નહિ જઇશું અને કદાચ જઇશું તોપણ લાભ વચમાં પડનારે. એ આ બધું આપણે શીખી ગયા છીએ પણ ચોપડીનું ડહાપણ ગણી આપણી હમેશની રહેણીમાંથી બાતલ કરીએ છીએ. અમે પોતે એ પ્રમાણે રહેવાની હમેશા તજવીજ કરીએ છીએ તેથીજ આપણે બધાએ શીખેલી વાત ફરી પાછી અહિં તાજી કરીએ છીએ.

માથા વેરો.

નીચેની હકીકત જાહેર કરવાની અમને સુચના મળી છે.

આ ઉપરથી સરવે લોકોને ખબર આપવામાં આવે છે કે નાતાલમાં વસતા દરેક મરદે ૧૯૦૬ ના જાન્યુઆરીની પહેલી તારીખથી દર વરસે એક પૌંડ નો કર આપવાનો છે. આ કર ડીવીઝન માજીસ્ટ્રેટની ઓફીસમાં ભરવાનો છે. અને તે અઢાર વરસ અને તેની ઉપરની ઉમરના મરદો ઉપર લાગુ પડે છે વળી આ કર દરેક વર્ગે આપવાનો છે. એટલે કે હિંદી, ગોરા, નેટીવ (નેટીવ લો માં બાદ કરેલા નેટીવોને પણ) અને આ કોલોનીમાં વસતા બીજા કલર્ડ લોકોએ પણ આ કર આપવાનો છે.

નીચે જણાવેલા લોકોએ આ કર નથી આપવાનો.

(૧) ૧૮૭૫ ના ૧૩ ના કાયદા મુજબ જે નેટીવોને હટ ટેક્સ (ઘર વેરો) આપવાનો છે તે.

(૨) બહારની કોલોનીના ડોમાસાઇલ હોય તેવા આ કોલોનીમાં કામ કરતાં નેટીવો.

(૩) ઇંડિઅન ઇમીગ્રેશનના કાયદા મુજબ ગીરમીટમાં કામ કરતા હોય તેવા હિંદીઓ—જ્યાં સુધી તેમની ગીરમીટ હોય ત્યાં સુધીજ.

(૪) જે લોકો માત્ર ટુંક મુદતની મુસાફરી કરવાને આવેલા હોય તેવું ખાત્રી કરી આપનારાઓને. આ મુદત ૭ માસ કરતાં વધારે ન હોવી જોઇએ.

જેઓએ આ કર ૧૯૦૬ ના જાન્યુઆરી

પહેલી તારિખ સુધીમાં નહિં ભરેલો હોય તેમનાપર કામ ચલાવવામાં આવશે અને તેઓ પાંચ પાઉંડ સુધીના દંડની સજાને પાત્ર થશે.

હિંદુઓનું નવું વર્ષ, ૧૯૬૨.

ગયા આકટોબર માસની તા. ૨૭ ને શુક્રવારે આપણાં હિંદુ ભાઇઓની દીવાળીનો દિવસ હતો. અને તે દિવસ સઘળા હિંદુઓએ જાહેર તહેવાર તરીકે પાળ્યો હતો. દુકાનદારોએ દુકાન બંધ રાખી હતી તેમજ કારીગર વરગે અને મહેનતુ વરગે પણ પોતાનો ધંધો રોજગાર બંધ રાખ્યા હતાં. અને ગોદડીમાં પણ હિંદુ વર્ગની ગેર હાજરી હતી. તેહેવારના બે ત્રણ દિવસ અગાઉ તજવીજો કરવામાં આવી હતી. અમે ઇચ્છીએ છીએ કે વરસો વરસ આ પ્રમાણે જાહેર તેહેવારો પાળી ગોરાઓના મનમાં જડ ઘાલી બેઠેલી ખોટી અસરને હિંદુ ભાઇઓ દુર કરી નાખશે. મજકુર દિવસે ગઈ દીવાળીની માફક મી. પી. વી. સંઘવીને ત્યાં રાતના સાતથી નવ બજ્યા સુધી મેળાવડો થયો હતો જે પ્રસગે ઘણાં હિંદુઓએ ભાગ લીધો હતો. મી. તુલજારામ તથા મી. ભટ પ્રસંગોપાત્ર ટુંકું ભાષણ બોલ્યાં હતાં અને ત્યાર પછી મી. સંઘવીએ હાજર રહેલા ગૃહસ્થોને દીવાળીની મુબારકબાદી ઇચ્છી હતી. અને ચાહ તથા પાન સોપારી વહેંચાયા હતા. બીજે દિવસે પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટમાં અ વેસ મહેતા કલબમાં મેલાવડો હતો. મકાનને કદલી સ્તંભ તથા સાથીઆ તોરણ અને ચીનાઇ લેમ્પોથી શણગારવામાં આવ્યું હતું. રાતના કલાક ૬।। થી ૮ સુધી મેલાવડો ભરાયો હતો. જે પ્રસંગે હાજર રહેલા દેશી ભાઇઓમાં ચાહ પાન સોપારી વિગેરે વહેંચવામાં આવ્યા હતાં. મી. વજેરામ તેમજ મી. તુલજારામ પ્રસંગને અનુસરતું બોલ્યા હતાં. ત્યાર બાદ મેલાવડો વિસર્જન થયો હતો. ત્રીજે દિવસે એટલે રવીવાર તા. ૨૯ ને દિવસ સંવત ૧૯૬૨ ના કારતક સુદ ૧) એટલે બેસતું વરષ હતું. તે દિવસે ત્રણથી ૭ સુધી મીશાડવાળા સુરતી ડોસાને ત્યાં લોકોની સારી સંખ્યા ભેળી હતી. સઘળા મેળાવડામાં મુંબાઇગરા લોક શિવાય મદ્રાસી તેમજ સીંધી હિંદુઓ પણ હાજર હતાં. મી. બચુભાઇએ તેમજ મી. તુલજારામે પ્રસંગને અનુસરતું થોડુંક વ્યાખ્યાન કીધું હતું. ત્યાર પછી મી. વજેરામે કહ્યું કે આવી રીતે મેળાવડા જમતો વખત નહિં તેવાક વરસે વરસે પણ થાય તેથી ભ્રાતૃભાવ અરસ પરસમાં ઉત્પન થાય અને તેમ થવાથી આપણી પોતાની તેમજ દેશની ઉન્નતિ થવાનો સંભવ છે. જાહેર કામમાં તફાવત રાખવો જોઇતો નથી. વતના પક્ષીની માફક આપણે આ દેશમાં વસી રહેલા છીએ તો પછી મદ્રાસી, સીંધી, કલકતીઆ કે મુંબાઇગરા સૌએ જાહેર કામમાં એક સરખે દીલે લાગણી રાખવી જોઇએ. ત્યાર બાદ થરતા શબ્દોમાં હાજર રહેલા ગૃહસ્થોનો ઉપકાર માની કેશરીઆ દુધ પાન સોપારી આપવામાં આવ્યા હતાં. બાદ મેલાવડો વિસર્જન કરવામાં આવ્યો હતો.

પ્રોફેસર પ્રમાણંદ.

[અમારા ખબર પત્રી તરફથી.]

પ્રોફેસર પરમાણુંદ નાતાલમાં મુસાફરી કરી જોહાનેસબર્ગ આવ્યા છે. અને મી. ગાંધીને ત્યાં ઉતરેલા છે. તેમને માન આપવાને સારું કમીટી નીમાઇ છે. જેના પ્રમુખ મી. મુનસામી મુડલીઆર થયા છે. વેસ્ટ એન્ડ હોલમાં જુમાને દિવસે તા. ૨૭ મી અકટોબરે એઓ સાહેબના માનમાં મેળાવડો થયો હતો. હોલ ચીકાર ભરાઇ ગયો હતો. મી. મુનસામી પ્રમુખ થયા હતાં અને પ્લેટ ફોરમ કમીટીના મેમ્બરો ઉપરાંત મી. અબદુલ ગની, મી. એચ. ઓ. અલી, ડૉ ગોડફ્રે, મી. યુસપ મીયા, મી. કાચલ્યા, મી. પટેલ, (કલાક સડોપવાળા) મી. પોલાક, મી. ઇબ્રાહીમ અસવાત, મી. અપાસામી, મી. નાઇડુ વિગેરે હતા. પ્રોફેસર પરમાણુંદ બરોબર રાતના આઠ બજે આવ્યા તેમને મીટીંગે ઉભા થઇ વધાવી લીધા. મી. મુનસામીની વતી મી. અપાસામીએ પ્રોફેસર સાહેબની ઓળખાણ કરાવી. મી. ગાંધીએ તેનો તરજુમો કરી બતાવ્યો ત્યાર બાદ મી. નાઇડુએ માનપત્ર વાંચી સંભળાવ્યું તે માનપત્ર મી. વીલ્યમસે શણગારેલું હતું. અને મખમલની જુંગળીની અંદર રાખવામાં આવ્યું હતું. માનપત્રનો તરજુમો નીચે પ્રમાણે છે. અમે નીચે સહી કરનાર કમીટીના મેમ્બરો આપને જોહાનેસબર્ગમા વધાવી લઇએ છીએ. આપ આર્ય સમાજના મેમ્બર છો અને દયાનંદ એંગ્લો વેદીકના પ્રોફેસરોની માફક આપની જીંદગી કેળવણીનાં કામમાં અરપણ કરી છે. એથી અમે ગરૂર થઇએ છીએ અને આપને માન આપી અમે પોતે માન પામ્યા સમજીએ છીએ. દક્ષિણ આફ્રિકામાં હિંદી કેળવણીની સ્થિતિ નબળી છે આર્ય સમાજ અહિં જો કેળવણીનો પ્રચાર કરવા સારું વિદ્વાન માણસોને મોકલશે તો બહુ લાભ થશે. આપ જોહાનેસબર્ગમાં રહી સુખશાંતી ભોગવશો એવી અમે ઉમેદ રાખીએ છીએ. આ માનપત્રનો જવાબ આપ્યા બાદ પ્રોફેસરે નીચે પ્રમાણે ભાષણ કરયું. હિંદુસ્થાનની સ્થિતિ અત્યારે ખરાબ છે તેનું કારણ એ છે કે તેના આગલી સ્થિતિ લોકો ભુલી ગયા છે અને એજ સ્થિતિ ભુલી જવાનું કારણ ઓછી કેલવણી એ છે આર્ય સમાજનાં મત વાળા એમ માને છે કે વેદ નામનું પુસ્તક એ દુનિયામાં સૌથી પુરાણું છે. આવો મત યુરોપીયન લખનારા પણ ધરાવે છે. વેદની અંદર આપણને સર્વોપરી, શક્તિમાન, સર્વજ્ઞાન સર્વ વ્યાપક, ઇશ્વનું દરશન થાય છે. સ્પેન્સર હાવર, મેકસ મુલર વિગેરે નામાંકિત લખનારાઓ લખી ગયાં છે કે આ પુસ્તકો માંથી આ દુનિયામાં તેમજ પર દુનિયામાં આપણું કલ્યાણ કરવાનો રસ્તો મળી આવે છે. હિંદુસ્તાનના લોકો જંગલી કહેવાય છે એ મોટી ભુલ છે. હિંદુસ્થાનમાં ખગોળ વિદ્યાની, વૈદક શાસ્ત્રની ગણીત શાસ્ત્રની અને એવા બીજા શાસ્ત્રોની ઉત્પતી થઇ છે. ચોખ્ખાઇ રાખવાના નીયમમાં આપણા બાપ દાદા સારી રીતે જાણતાં હતાં. આ બધું યાદ રાખવાની જરૂર છે. અને આપણે સત્યતાનો નીયમ પકડી આપણી ફરજ બજાવવાની છે. આ ભાષણનો તરજુમો તામીલમાં મી. અપાસામીએ અને હિંદુસ્થાનીમાં પ્રોફેસરે પોતે કર્યો. ત્યાર બાદ ડૉ. ગોડફ્રેએ ઉપકારની દરખાસ્ત કરી અને તેના ટેકામાં મી. વજીર અલી મી. અબદુલ ગની મી. બાબુભાઇ મી. પટેલ વિગેરે બોલ્યા. પ્રીટોરીઆની કમીટી તરફથી મી. મણીભાઇએ પ્રોફેસરને આમંત્રણ કરયું. પ્રોફેસરે ઉપકાર માન્યા બાદ સભા ૯–૩૦ બજે બરખાસ્ત થઇ. પ્રોફેસરે બીજા બે ભાષણ સોમવારે તથા બુધવારે આપ્યાં અને હજુ બીજા બે સોમવારે તથા બુધવારે આપશે.

જરમન લાઇનની નવી આગબોટ

જરમન લાઇનની જે નવી આગબોટ કેસર જે મેલ લાઇનમાં હતી તે હાલ ઇંડીઅન લાઇનમાં મુકી છે. મજકુર નવી આગબોટ નામે કેસર અગેથી તા. ૧૧ નવેમ્બરના મુંબઇ સારૂ ઉપડશે, મજકુર આગબોટમાં ખલાસી દેશી છે જગ્યા નીચે છે, જંઝબારમાં બદલવું નહીં પડશે. વધારે વીગત ઓસમાન અહમદ, પી. ઓ. બો. ૧૨૬ માં લખવાથી ખબર મળશે.

નામ ઠામ વિનાના ચર્ચા પત્રો ઉપર અમે ધ્યાન આપી નથી શકતા.

મરકી સંબંધી જાણવા લાયક હકીકત.

ગયે અઠવાડીએ અંગ્રેજી કોલમમાં અમે મરકી સંબંધી કેટલીક હકીકત આપેલી છે જે અમારા ગુજરાતી વાંચકોની જાણની ખાતર ગુજરાતીમાં આપવા જરૂર ધારીએ છીએ. આ લેખ અમને ડા. નાનજી તરફથી અંગ્રેજીમાં મળેલ છે.

મરકી એ બહુ ચેપી દરદ છે. તે ઘણું ભાગે ગરીબ વર્ગને વધારે લાગુ પડે છે. આ ચેપી દરદ ફેલાતા વાર લાગતી નથી શરૂઆતમાં આ દરદ અમુક જાતના જંતુઓ મારફત દાખલ થાય છે. આ જંતુઓ અનેક પ્રકારે લાગુ પડી જાય છે. બહુ કરીને સાથળ અથવા બગલમાં પ્રથમ એક ગાંઠ માલુમ પડે છે. કાળા લોકોમાં આ દરદ વધારે ફેલાતું જણાયું છે કારણ કે ગોરા લોકોમાં આ દરદથી પટકાતા આદમીની સંખ્યાનું પ્રમાણ બહુ થોડું આવ્યું છે આનું કારણ ઊંચા પ્રકારની રહેણીવાળાને તેની અસર ઓછી લાગી શકે છે. કાળા લોકોમાં પણ સ્વચ્છ રીતે અને સુખથી રહેનારાઓમાં આ દરદ અસર નથી કરી શકતું. ઉંદરો મારફત આ દરદનો ફેલાવો થાય છે. દરદનું જોર વખત, માણસના શરીર અને ખાસ કરીને કઇ જાતના જંતુ લાગુ પડેલ છે તે ઉપર વધારે આધાર રાખે છે. જે શહેરમાં ગીચ વસ્તી, ગટર, બજાર, પીવાને માટે પુરૂં પાડવામાં આવતું પાણી, શેરીઓ, શહેરનો કચરો વગેરે બાબતો ઉપર શહેરના સત્તાવાળાઓ તરફથી અગાડીથી પુરતું ધ્યાન નથી આપવામાં આવતું તે શહેરમાં મરકી ઘર કરી બેસે છે. બહારની ઉપર જણાવેલી સ્વચ્છતા ઉપરાંત શરીરને સ્વચ્છ રાખવાની જરૂર છે. મરકીના ઝેરી જંતુઓ એક વખત એક જગ્યામાં દાખલ થયા પછી ત્યાંથી જલદી ખસતા નથી. એક જગ્યામાં એકાદ બે કેસ થઇ ગયા અને તે જગ્યા પુરતી સાફ થઇ ગઇ છતાં કેટલાક વખત પછી પાછા તેજ જગ્યાએ કેસ થવા લાગે છે. મુંબઇની અંદર આવા અનેક દાખલા બન્યા છે કે જે ભાગોમાંથી મરકી ગયા પછી કેટલોક વખત બંધ રહી હોય અને આ જગ્યાઓને જંતુનાશક પદાર્થોથી પુરતી રીતે સાફ કરવામાં આવી હોય છતાં તેજ ભાગમાં પાછી મરકી જોવામાં આવે છે.

મરકી જેને લાગુ પડે છે તેને ગાંઠ નીકળે છે અને તાવ શરૂ થાય છે આટલીજ અસર નથી થતી તે લાગુ પડનાર આદમીના શરીર [illegible] ઘણું ખરૂં [illegible] અસર થાય છે; મજ્જાતંતુ [illegible] અને [illegible] તેઓ જલદી ભોગ થઇ પડે છે. તે ખુની દરદ ૫૦ વર્ષની અંદરના મરદ ઓરત અને છોકરાંને સરખું લાગુ પડે છે. પચાસ વર્ષથી ઉપર થોડાઓને આ દરદ લાગુ પડતું જણાય છે.

મરકીનો હુમલો અચાનક આવે છે. તે શરૂઆતમાં માણસનું તેજ ઘટાડી દેય છે. દરદીને તમસ જેવું જણાય છે. શરીરની ગરમી વધવા લાગે છે. કેટલીક વખતે તે ગરમી ૧૦૩ ડીગ્રી અથવા ૧૦૪ થી ૧૦૫ સુધી થઇ જાય છે. દરદીના ચહેરામાંજ કેટલોક ફેર પડી જાય છે. કેટલાકને આમાંના એક અથવા વધારે ચીન્હો જણાય છે. જેવાં કે ઉલટી થાય છે. માથાનો સખત દુખાવો રહે છે. આંખમાં ખાડા પડે છે તેમની (દરદીની) જીભ ઉપર સફેદ થરી જામેલી માલુમ પડે છે દરદી ચોખ્ખું બોલી નથી શકતો. નબળાઇ અત્યંત આવી જાય છે. ઉંઘ આવતી નથી. રાત્રે બકવાદ પણ કેટલીક વખતે શરૂ થાય છે નાડ બહુ ઉતાવળી ચાલે છે અને ઉંડી ઉતરી ગએલી જણાય છે. આ ઉપરાંત ઉપર જણાવેલા ભાગો—સાથળ અને બગલ—ઉપરાંત પણ ક્વચિત ગાંઠ નીકળી આવે છે આવી ગાંઠ તે દરદમાં બનતા સુધી દરેક દરદીને જણાય છે આ ઉપરથી તે દરદનું નામ "ગાંઠીઓ તાવ" પાડેલું છે. આ દરદમાં ફેફસાં હોજરી અને લીવરમાં પણ કેટલીક અસર થએલી તરતજ જણાઇ આવે છે. આ નીશાનીઓ જણાયા પછી દરદીની સ્થિતિ બહુ ભયંકર થઇ જાય છે.

મરકી કેટલાક રૂપમાં લાગુ પડે છે જેમાંનું એકરૂપ ગાંઠવાળી છે. આવા હુમલાવાળા દરદીઓનો ભાગ લગભગ પોણો ભાગ કરતાં વધારે છે. આવી જાતના હુમલામાં ગાંઠ નીકળે છે તે ગાંઠ ઉપર જણાવ્યા પ્રમાણે સાથળ બગલ અને શરીરના બીજા ભાગોમાં દેખાય છે તે શીવાય આ ગાંઠ શરીરની અંદરના ભાગમાં થાય છે. તે ગાંઠ બીજે કે ત્રીજે દિવસે મોટી થાય છે અને જો મંદવાડ લાંબો વખત ચાલે છે તો ગાંઠોમાં પરૂ ભરાય છે. આ વખતે તે ગાંઠ કાપી નાખવી જોઇએ આવા કેટલાક કેસો સાજા પણ થાય છે. મરકીના નરમ હુમલામાં ગાંઠ નથી નીકળતી અને પરૂ પણ નથી ભરાતું આવા કેટલાક કેસોમાં દરદી એમને એમ સાજો થાય છે. મરકીનો જ્યારે સખત હુમલો થાય છે ત્યારે દરદી તરતજ લગભગ બેભાન થઇ જાય છે અને ૨૪ કલાકમાં મરી જાય છે. ગાંઠને મોટી થવાનો વખત પણ નથી રહેતો.

મરકીનું બીજું રૂપ એ છે કે ઝેરી જંતુઓ શ્વાસોશ્વાસ વડે શરીરમાં દાખલ થાય છે અને તેની અસર ફેફસાંને લાગુ પડે છે આવી જાતના કેસો સાજા નથી થઇ શકતા. ડા. નાનજી લખે છે કે તેમણે આવી જાતના ઘણા કેસો જોયાં છે જેમાંનો એક પણ સારો થયો નથી.

મોતનું પ્રમાણ—શરૂઆતમાં મરકીનું જોર ઘણુંજ અસરકારક જણાયું છે પણ જેમ જેમ વખત જતો જાય છે તેમ તેમ તે ઓછી જોર [illegible] થતી જાય છે એટલે કે શરૂઆતમાં ક્વચિતજ કોઇ કેસ સારો થાય છે અને પાછળથી લાગુ પડેલી હોય તેવા કેસો સારા થઇ શકયા છે. મરકીનો બીજી વખતે હુમલો જવલ્લે થાય છે જો કે કેટલાક એવા કેસો પણ નોંધાયા છે. જેમને એક વખત સારા થઇ ગયા પછી બીજી વખત મરકી લાગુ પડી છે

બ્રિટીશ સેન્ટ્રલ આફ્રિકા.

હિંદીઓને સારૂં સારી તક.

દક્ષિણ આફ્રિકા અને મધ્ય આફ્રિકા વચ્ચે તફાવત.

ચીંદીથી એક ખબરપત્રી જણાવે છે કે મધ્ય બ્રિટીશ આફ્રિકામાં હિંદીઓને સારૂં તક ખરાબ નથી. ચીંદી થઇને મધ્ય આફ્રિકામાં જઇ શકાય છે ચીંદી એ પોર્ટુગલને તાબે છે. આખા મધ્ય આફ્રિકામાં ૩૦૦ કરતાં વધારે હિંદીની વસ્તી નથી. આમાના ઘણાં ખરા કાઠીઆવાડના મેમણ છે એક બ્રાહ્મણ તથા એક લુવાણા વેપારી છે. બાકીના મહેતાઓ છે જેમાંના લગભગ ૧૫૦ સીખ સીપાઇ છે. અને એમ મનાય છે કે મધ્ય આફ્રિકા શાંત કરવામાં તેઓ બહુ ઉપયોગી થઇ પડયા છે. જે હાડમારી દક્ષિણ આફ્રિકામાં ભોગવવી પડે છે તેવી મધ્ય આફ્રિકામાં બિલકુલ નથી. એટલુંજ નહિં પણ સત્તાવાળાઓની લાગણી હિંદીને ત્યાં ખુબ વસાવવાની છે આનું મુખ્ય કારણ એ લાગે છે કે મધ્ય આફ્રિકાની હવા ગોરાઓને હમેશ રહેવામાં માફક આવે એવી નથી ગમે તેમ હોય પણ એટલું તો ચોકસ છે કે હલકો અપમાન જે દક્ષિણ આફ્રિકામાં ભોગવવા પડે છે તે મધ્ય આફ્રિકામાં બિલકુલ નથી. મધ્ય આફ્રિકામાં તો હિંદીને મ્યુનિસીપાલીટીમાં હક મળે છે મ્યુનિસીપાલીટીમાં હિંદી મેમ્બરો છે. દિલગીરી માત્ર એટલી કે તેઓમાં કેળવણી બીલકુલ નથી. તેથી કરી તેઓ પુરૂં કામ કરી શકતા નથી. જ્યારે કાઉન્સીલની મીટીંગમાં જાય છે ત્યારે સાથે પોતાના કલાર્કોને લઇ જવા પડે છે અહિં લોકોને બહુ સારી તક મળેલી છે પણ તેનો પુરો લાભ લેતાં નથી. ખરૂં તો એ છે કે [illegible] તેમાં [illegible] નથી.

લોર્ડ મીટકાફ.

હીંદી પ્રેસનો તારનાર.

જે રાજ્ય કરતા રૈયતને સુખ આપે તેજ તેનો રાજ્યાધીકાર શોભે. આવું કહેનાર અને તે પ્રમાણે ચાલનાર ચાર્લ્સ થીઓફીલસ મેટકાફ કલકત્તામાં ૧૭૮૫ માં જાનેવારીની ૩૦ મી એ જનમ્યો હતો. ૧૫ વરસની ઉમરે તેણે ભણતર ઉઠાવ્યું. ૧૬ વરસની ઉમરે કલકત્તામાં વીલાયતમાં જેવી તેવી કેળવણી લીધા પછી આ વખતે ઇસ્ટ ઇંડીયા કંપની પોતાના નોકરો ઉપર બહુ સખતાઇ ચલાવતી હતી તેથી બરોબર ભણ્યા ગણ્યા ન હોય તેવા જુવાનીઆને નોકરીમાં દાખલ કરવામાં નહિ આવતા તેથી ચાર્લ્સ મીટકાફને કલકત્તાની કોલેજમાં દાખલ થવું પડયું. થોડા વખત સુધી આમ કેળવણી લીધા પછી ચાર્લ્સ મીટકાફને એક નાની જગ્યા મળી. ૧૯ વરસની ઉમરે તે જનરલ લેકનો શીરસ્તેદાર બન્યો. જનરલ લેક અને તેના તાબાના બીજા અમલદારો આ દીવાની કામમાંથી આવેલા જુવાનીઆને જોઇને નારાજ થયા. ચાર્લ્સ મેટકાફ ચેતી ગયો અને તેણે પોતાની બહાદુરી લડાઇમાં બતાવવાનો નીશ્ચય કર્યો. ડીગના કીલાને તોડવામાં પોતે પહેલ કરી અને એવું સરસ કામ કરયું કે જનરલ લેક, તેની ઉપર ખુશ થઇ ગયો. ત્રણ વરસ બાદ મેટકાફને બહુ ગંભીર કામપર મોકલવામાં આવ્યો હતો. પંજાબમાં મહારાજા રણજીતસીંગની સાથે ફ્રેંચ લોકો ખટપટ કરતા હતા. આ ખટપટ તોડવાનું કામ મેટકાફને સોંપવામાં આવ્યું અને તેની મહેનતથી અંગ્રેજ સરકારને રણજીતસીંગ સાથે કોલકરાર થયા. આથી લોર્ડ મેટકાફ એટલો બધો ખુશી થયો કે તેને દીલ્લીમાં ૨૬ વરસની ઉમરે રેસીડેન્ટનું કામ સોંપવામાં આવ્યું. આ વખતે તેણે લોકોની સુખાકારીનું કામ શરૂ કરયું. જમીનદારોના હક મજબુત થવા ઉપર મુકયા. એ બાબતમાં તેણે નીચે પ્રમાણે લખ્યું.

લોકોની જમાબંધી આપણે લાંબી મુદતને સારૂ મુકરર કરવી જોઇએ કે જેથી કરીને લોકો સારો નફો કરી શકે અને આપણને દુવા દીએ આપણી જમીન કાળે ચાલી જશે એવી ધાસ્તીને બદલે આપણી જમીન આપણી પાસેથી કોઇ લઇ લેનાર નથી એવો વિશ્વાસ તેઓના મન ઉપર ઠસાવવો જોઇએ. એમ કરશું તો લોકોના મન શાંત થશે અને પોતાનાજ સ્વાર્થને લઇને આપણું રાજ્ય સરસ છે એમ માનશે. કેટલાક એવા માણસો છે કે જેઓ માને છે કે જો લોકો સ્વતંત્ર અને છુટા થશે તો ભવિષ્યમાં ઇંગ્રેજી રાજ્યને ધકો પોંચશે. કદાચ એમ માની લઇએ કે આમ થવાનો સંભવ છે તોપણ આપણાથી રૈયતના હક કેમ છીનવી લેવાય. ઉદાર રાજ્ય કરનારાઓ આવી દલીલની ઉપર વજન કેમ આપે મનુષ્યના રાજા ઉપર ખુદાઇ રાજ્ય ચલે છે. એ મેહરબાન એવો મોટો છે કે ઘડીમાં રાજ્ય લઇ શકે છે ને ઘડીમાં દઇ શકે છે, તેના હુકમની પાસે ઇનસાનની ચતુરાઇ કામ કરી શકતી નથી. એટલે રાજ્ય કરતાઓની તો માત્ર એજ ફરજ છે કે રૈયતની સુખાકારીમાં વધારો કરવો આમ આપણે આપણી ફરજ બજાવશું તો હિંદી પ્રજા આપણો ઉપકાર માનશે અને દુનીઆ હમેશાંને સારૂં આપણા વખાણ કરશે. એમ કરતાં ભવિષ્યમાં રાજ જાય તોપણ શું થયું. પણ જો આગળ જતાં આપણે કંઇક જોખમ છે એવા બીકથી આપણે આપણી રૈયત ઉપર જુલમ ગુજારશું તો આપણી ઉપર જે હુમલા થાય તેને સારૂ આપણે લાયક ગણાશું. અને એવી સ્થિતિમાં જ્યારે આપણે પછડાશું ત્યારે, જગત આપણને ધીક્કારશે આપણી ઉપર થુંકશે, અને આપણને ગાળો ભાંડશે. આવા કિંમતી લખાણો જુવાન મેટકાફે રૈયતના દુઃખની દાઝ દીલમાં રાખીને કર્યાં. મેટકાફને નીઝામના રેસીડેન્ટની જગ્યા પણ મળેલી. નીઝામની સરકારને આ વખતે નાણાંની ભીડ ઘણી હતી. કેટલાક લુચ્ચા પણ વગીલાવાળા ઇંગ્રેજોએ બહુ નાણાં વ્યાજે ધીર્યાં હતા. આથી મેટકાફના મનને બહુ દરદ થયું. તેણે ગવરનર જનરલની દરકાર નહિં રાખતા પોતાની ફરજ બજાવી અને લુચ્ચા માણસોને દુર કર્યાં. ૧૮૨૭ ની સાલમાં મેટકાફ કલકત્તાની કાઉનસીલમાં મેમ્બર થયો. આ વખતે ગ્રેટ લોર્ડ વીલ્યમ બેનટીંક વાઇસરૉય હતો. લોર્ડ વીલ્યમ બેનટીંકને ખરાબ તબીયતને લીધે અચાનક વીલાયત જવાનું આવી પડવાથી મેટકાફને એકટીંગ ગવરનર જનરલની જગ્યા મળી. મેટકાફે મોટામાં મોટું કામ આ વખતે કરયું. તેણે હિંદુસ્થાનના છાપાઓને સ્વતંત્ર કરવાનો પ્રખ્યાત કાયદો પસાર કર્યો. આથી કરીને તેના મુખીઓ નારાજ થયા પણ તેની તેણે દરકાર ન કરી. ગોરા ઇંગ્રેજો તેની સામે થયા તેના જવાબમાં તેણે નીચે પ્રમાણે કહ્યું.

"જેઓ મારી સામે થનારાઓ એમ દલીલ કરતા હોય કે જ્ઞાનનો પ્રસાર થવાથી હિંદુસ્થાનમાં આપણા રાજ્યને ધકો પોંચશે, તો એમ કહું છું કે ગમે તેવું પરીણામ આવે [illegible] ઇંગ્રેજ રાજ્ય નભી શકતું હોય તો, આપણું રાજ્ય એ દેશની ઉપર એક કાળો ડાઘ છે, અને તે બંધ થવું જોઇએ. મને તો એમ લાગે છે કે લોકો અભણ હશે તેમાં આપણને વધારે બીવાનું છે. તેઓને જ્ઞાન મળવાથી હું આશા રાખું છું કે તેઓના વહેમ દુર થશે ઇંગ્રેજ રાજ્યથી થતા ફાયદા સમજશે. એક બીજા તરફ લાગણી વધશે, અને તેઓની પોતાના વચ્ચે જે તફાવત અને કુસંપ છે તે દુર થશે. છતાં હિંદુસ્થાનના ભવિષ્યને વિષે શું ખુદાઇ ફરમાન છે તે આપણે જાણી નથી શકતા. આપણી ફરજ માત્ર એટલીજ છે કે આપણા હાથમાં આવેલું કામ આપણે લોકોના ભલાને સારૂ બજાવવું." મેટકાફ ત્યાર પછી કેનેડાનો ગવરનર જનરલ નીમાયો હતો. આ વખતે તેને મોઢું દરદ થઇ આવ્યું. તેની તેણે દરકાર નહિં કરી, અને પોતાની ફરજ સમજી છેવટ સુધી કામ કર્યા કરયું. પોતે ઘણો ધાર્મીક માણસ હતો અને ૧૮૪૬ ની સાલમાં પોતાની રાણીની વફાદાર નોકરી કરી લોકોની પ્રીતી મેળવી મરણ પામ્યો.

નાદારી કોર્ટની નોટીસો વિગેરે.

સાઉથ કોસ્ટ જંકશનવાળા [illegible] હિંદી બાપાએ પોતાના લેણદારોની પતવણી માટે અમુક ગોઠવણ કરી છે તો તેની [illegible] વિરૂધ જેનું જેનું કાંઇ લેણું હોય તેણે તા. ૭ મી નવેમ્બર ૧૯૦૫ ના રોજ માસ્ટરની કોરટમાં લેણું સાબીત કરવા માટે હાજર થવું.

ડરબનની સરકીટ કોરટમાં તા. ૪ થી ડીસેમ્બરના રોજ ટોંગાટના રહીશ અલી કાસમના વકીલ તરફથી તેની મીલકત નાદારીમાં મુકવા બાબતની અરજી લેવામાં આવશે.

પી. એમ. બર્ગની સુપ્રીમ કોરટમાં તા. ૨૮ મી નવેંબરના રોજ ડીનીકસના ઓકર પેરેનાના વકીલ તરફથી તેની મીલકત નાદારીમાં મુકવા બાબતની અરજી લેવામાં આવશે.

પેટાઉનના દાદા હિંદી લેણદારોની ખાસ મીટીંગ પી.એમ.બર્ગની સુપ્રીમ કોર્ટના માસ્તરની પાસે તા. ૬ નવેમ્બરના રોજ મળશે.

જરમની તથા ફ્રાન્સમાં ઘણું વરસ થયાં ઘણી શાળાઓ મહેનત કરી રહ્યા છે જેને [illegible]

હિંદુસ્થાનના સમાચાર.

વીરમગામથી માળીઆ સુધી નવી રેલનું કામ શરૂ કરવાનું ચોકસ થયું છે.

વિદુષી બાઈ એનીબીસેન્ટ તા. ૨૨ મીના ઈગ્લાંડના મેલમાં મુંબઈ આવી પહોંચ્યા છે.

કાશ્મીરમાં ભારે વરસાદને લીધે મોટી રેલ આવી હતી જેથી જાન માલની મોટી ખુઆરી થઈ હતી.

તા૦ ૨૭ મી સપટેમ્બરે મુંબઈમાં મરહુમ જસ્ટીસ તેલંગની જયંતી ઉજવવામાં આવી હતી.

હિંદના વાઈસરોય લોર્ડ મીંટોને કલકત્તા મ્યુનીસીપાલીટી તરફથી માનપત્ર આપવાનું ચોકસ થયું છે.

લોડીવામાં ૪૦ ગૃહસ્થોએ બાળલગ્ન નહિ કરવાની અને કેટલાકે કન્યા વિક્રય નહિં કરવાની ઉપોતવાર પ્રતિજ્ઞા લીધી છે.

બેંગલોર ખાતેના તાતા રીસર્ચ ઈન્સ્ટીટ્યુટના મકાનનો પાયો ના. પ્રીન્સ ઓફ વેલ્સના હાથથી નાંખવામાં આવશે.

ઢાકાના મોચીઓએ અંગ્રેજી બનાવટના જુડાને ગમે તેટલા પૈસા આપે તોપણ પાલીસ કરવા નહીં એવો ઠરાવ કર્યો છે.

બંગાળના વિભાગો પાડવાની યોજના સરકાયદેસર ગણી બંગાળીઓ સરકાર સામે મુકદમો માંડવાનો વિચાર ચલાવે છે. એ બાબતના સંબંધમાં નામીતા ધારાના લીમાવતીઓ સર એડવર્ડ ક્લાર્ક તથા મી. એસ્ક વીથના અભીપ્રાયો મંગાવવામાં આવ્યા છે.

હિંદુસ્થાનમાં ચાલુ રોકડપર શેલડીમાંથી ખાંડ બનાવવા માટે "ધી કેસર નેટીવ શુગર મેકીંગ કંપની લીમીટેડ" સ્થપાઈ છે. આ કંપનીની થાપણ રૂ. ૫,૦૦,૦૦૦ ની રાખવામાં આવી છે. આ રકમ રૂ. ૨૫૦ ના ૨,૦૦૦ શેરોથી ઉભી કરવામાં આવી છે. ગાયકવાડીના મહારાજા તરફથી સારો આશ્રય મળેલો છે. તેમના સ્થાપક મી. નગીનદાસ પુરૂષોત્તમદાસ સંઘવી છે.

ચાલુ સાલની હિંદી નેશનલ કોંગ્રેસના પ્રમુખ તરીકે ઓન. મી. ગોખલે સી. આઇ. ઇ. ની નીમણુંક થયાના ખબરો હિંદુસ્થાનના છાપામાં આવેલા છે. તેઓ મરાઠી મહેન્મ વિદ્વાન ગણાય છે તે ત્યાંથી ડીસેમ્બરના ૧૮ મી તારીખે મુંબઈ પાછા આવી પહોંચશે. મી. ગોખલેની ઉમર હાલ માત્ર ૩૯ વર્ષની છે. આવડી નાની વયે પ્રમુખપદ ઉપર આવનાર મી ગોખલે પ્રથમજ છે.

બનારસ ખાતે મળનારી કોંગ્રેસની સ્વાગત કમીટીને ઓન. રાય ન્યાલચંદે એવી સુચના કરી છે કે આવતી કોંગ્રેસમાં હાજર થનારા ડેલીગેટોએ હિંદુસ્થાનની ચીજો વડે બનેલા કપડાં પહેરી હાજર થવું. કમીટીએ આ બાબત વીચાર ચલાવી તેનું પરીણામ મને જણાવવું. આવીજ સુચના અમદાવાદ ખાતેની કોંગ્રેસ વેળા સબજેક્ટ કમીટીમાં બરદ્ધામપોરના મી. બૈકુંઠનાથસેને કરી તે માટે એક ઠરાવ રજુ કર્યો હતો પણ તે વખતે તે ઉપર ધ્યાન આપવામાં આવ્યું નહોતું. બનારસ ખાતે મળનારી કોંગ્રેસના મંડપમાં સઘળો સામાન દેશી વાપરવામાં આવશે.

પરચુરણ ખબરો.

રમજાન માસ—તા૦ ૩૦ મી અકટોબરથી મુસલમાન લોકોનો રમજાન શરીફ માસ બેઠો છે ને સોમવાર તા. ૩૦મીથી પહેલો રોજો શરૂ થયો છે અહીંની સૌ મસ્જીદોમાં રાતના તરાવી પડવામાં આવે છે ને તરાવી બાદ કુરાન શરીફનો દોર પઢાવવામાં આવે છે તેમજ મગરીબ વખતે જમાત તરફથી સૌને રોઝો ખોલાવામાં આવે છે.

ઝેરી એદાં—સર મોરલ મેકનઝી જણાવે છે કે કેટલીક વખતે એદાંની અંદર ઝેરી પદાર્થ જોવામાં આવે છે તેના અનુભવમાં કેટલાંક માણસો એવા જોવામાં આવેલાં કે તેઓ એદાં ખાધા પછી તરતજ માંદા પડયા હોઠ સુજી આવ્યા આંખ સુજી આવી ચહેરો ગરમ લાલ થઈ ગયો અને ભુખ જતી રહી. એવું કોઇજ વખતે બની આવે છે પણ શાથી થાય છે એ હજુ સુધી દાકતરોને માલુમ પડયું નથી.

રેલવેની મુસાફરી.

દાકતર ફાન્ચેન કેટલાક અખતરા કરયા પછી બતાવે છે કે રેલવે ગાડીઓની જાજમ વિગેરેમા ઘણી વખત ઝેરી જંતુઓ રહે છે. તેનું કારણ હજારો માણસો એજ જાજમ વિગેરે વાપરે છે તેથી હોવું જોઇએ. ગાડી માંથી પકડેલી ધુળ ૧૯ જાનવરોના શરિરોમાં દાખલ કરતાં દાકતર ફાન્ચેને જોયું કે તેમાંના ઘણા ભાગને દરદ થયાં.

ફોનોગ્રાફનો વિચીત્ર ઉપયોગ.

બ્રિટીશ મ્યુઝીયમમાં ફોનોગ્રાફનું હાલ એક એવું યંત્ર બનાવવામાં આવે છે કે જે વડે દુનિયાના મહાન પુરૂષોની બોલવાની ઢબ તેની અંદર ઉતારીને હંમેશાને સારૂ જાળવી રાખવી. જીવનોની શાલીપશાળામાં એથી પણ વધારે ઉપયોગ કરવા માટે જે જંગલી માણસોની ભાષાઓ અને જુદા જુદા જનાવરોના સુર ઉતારી જાળવી રાખવાની હીલચાલ પણ થાય છે.

વેરૂલમ.

ખાનગી ઈંગ્રેજી ગુજરાતી નિશાળ.

વેરૂલમ ટોંગાટ અને સ્ટેન્ગરના સર્વે ગૃહસ્થાને વિનંતિ કરવામાં આવે છે કે તા. ૨૬ ઓકટોબર ૧૯૦૫ ને રોજ વેરૂલમમાં ઉપર જણાવેલી નિશાળ ખોલી છે. આ સ્કુલનું કામ ડરબનમાં જે ખાનગી સ્કુલ મી૦ એમ૦ એલ૦ પટેલે ઉઘાડી છે અને તેમાં જે પ્રમાણે કામ ચાલે છે તે પ્રમાણે ચાલશે, તો ગૃહસ્થાને વિનંતી કરૂંછું કે આ કામમાં મને જરૂર મદદ કરશે.

વેરૂલમ,	જે. ડી. પટેલ,
નાતાલ.	સ્કુલ માસ્તર.

સ્ટીમર કેસર મુંબઈથી અહીં તા. ૮ મી નવેમ્બરના આવી તા ૧૧ મીના મુંબઈ સારૂ ઉપડશે. સ્ટીમર સુલતાના મુંબઈથી નીકળી ચુકી છે તે અત્રે તા. ૨૨મી નવેમ્બરે આવી તા. ૨૫ મી નવેમ્બરે મુંબઇ સારૂ ઉપડી જાશે ઓસમાન અહમદ કં૦ પા૦ એજન્ટ.

સ્ટીમર માળીપુર આવીને શેક એ માં માલ ઉતારે છે. સ્ટીમર જમાલપુર કલકત્તાના બાગમાં છે. સ્ટીમર મીરઝાપુર સાઉથ આફ્રિકાના બંદર માટે કલકત્તાથી નવેમ્બરમાં માલ લેશે. ડીવાલ એન્ડ કુ૦ તેમના એજન્ટ છે.

ગુજરાતમાં આવેલ ડાભેલમાં મદ્રેસાના ફંડમાં ભરાએલા નાણા.

મી. ઇબ્રાહીમજી વહેદ, પટેલ, લવેજના.	૦	૫	૦
,, ઇસાક મુસા દીઆદરના.	૦	૫	૦
,, કાસમ ઇસપ ગોધીઆ. ઓલવડના.	૦	૫	૦
,, ગુલામ ગુલાબ તરોજના.	૦	૫	૦
,, હાસમ મહમદ અસપાત, કઠોરના.	૦	૨	૬
,, ઇસપ ઇબ્રાહીમ આદમ. કંટારીઆના.	૦	૫	[illegible]

,, મહમદ અલ્લી, મહેકપોરના	૦	૬	૦
,, ઇબરાહીમ મહેક સંબાત, ચાસાના.	૦	૨	૬
,, ઇસાક હસપ ખરોડના.	૦	૨	૦
,, હસપ આદમ જાણુબરના.	૦	૧	૦
,, કરીમ જાનમહમદ, પોરબંદરના	૦	૨	૬
,, રામા ઇચ્છા સુતાર, કરોડના.	૦	૩	૦
,, કુંવરજી દયાજી, કનસાડના.	૦	૨	૦
,, મહમદ સુલેમાન, સાહુદીના.	૦	૪	૦
,, દાઉદ ઇસપ એલીમ દદારના	૦	૩	૦
,, રતનજી લક્ષ્મીદાસ મોચી વેસ્મેના.	૧	૭	૦
,, ઇબ્રાહીમ અમેજી લુવારેના.	૦	૬	૦
,, મહમદ અમીર કાશમીરી.	૦	૪	૦
,, અબદુલ રહેમાન ઓરીશના.	૦	૧૫	૦
,, મુસા સાલે હાસદીના.	૦	૫	૦
,, જજર જહુર વારખના.	૦	૧	૦
,, અહમદ ગુલેમાન કોકા, લાચપોરના.	૦	૨	૦
,, દુલ્લભ માસ્તરની વીશી, વડોદના.	૧	૧	૦
,, ઇબ્રાહીમ મહમદ પટેલ, આશોરનુના.	૦	૧૦	૦

પોચેસ્તરૂમ.

,, અહમદ માસુજી પટેલ, ખોલવડના.	૨	૦	૦
,, મહમદ ઇબરાહીમ, નાનાભાઇ, ખોલવડના.	૧	૧	૦
,, દાવજી ઇસ્માઇલ, વરવાળા ખોડાણના.	૧	૧	૦
,, લીલાદ.	૦	૧	૦
,, અબદુલ કરીમ,	૦	૫	૦

વીનટર્સડોર્પ.

,, મુસા ઇબરાહીમ શીખુ, ટકોલીના.	૭	૧૦	૦
,, મહમદ અમેજી, ટકોલીના.	૬	૦	૦
,, સુલેમાન અમેજી, ટકોલીના.	૨	૨	૦
,, ઇબરાહીમ ઇસમાઇલ રાજા,	૧	૧	૦
,, કાલુ રસુલ	૦	૨	૬
,, મહમદ સુરાલઆત, ડાભેલના.	૫	૦	૦
,, નજર મહમદ ખાન વડોદરાના.	૦	૧૦	૬
,, હાસમ બહાદ રાંદેરના.	૦	૫	૦
,, અહમદ કાસમ મહારી, રામણકના.	૦	૫	૦
,, નીછાભાઇ નારાણજી દેસાઈ, દેગામના.	૦	૫	૦
,, રેવાભાઈ કુંવરભાઈ, પરમજના.	૦	૫	૦
,, સુલેમાન ઇસમાઇલ બુદી, જલાલપોરના.	૦	૨	૦
,, ધી મા. શીલા	૧	૦	૦
,, ઇબરાહીમ આકુજી કમાત, ડાભેલના.	૧	૧	૦

લીચનબર્ગ.

,, આજમ આબિદ ફુલ રાંદેરના.	૧૦	૦	૦

ક્લાર્કસડોર્પ.

,, મહમદ ઇસમાઇલ ફુલ ખોલવડના.	૪	૦	૦
,, અહમદ મહમુદ ભુલા, કારાકાછાના.	૨	૦	૦
,, મહમુદ હાસમ સુનારા, ડભોલના.	૧	૧	૦
,, મહમદ ઇબરાહીમ રાજા, કફલતાના.	૦	૧૦	૦
,, ઇસમાઈલ ઈબરાહીમ અમેજી કારાકાછાના.	૨	૨	૦

રોકડ બજાર ભાવ.

ચાવલ.		શી.	પે.		શી.	પે.
માંજા	૧ બરતાનુ	૧૭	૦	થી	૧૮	૦
બીમડીના	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
એફ. એફ. ડી. આર.		૧૫	૬	,,	૧૬	૬
એફ. ડી. આર.	,,	૧૪	૯	,,	૧૫	૩
ચીની સકર	,,	૧૮	૬	,,	૧૯	૦
ફુકાના	,,	૧૯	૦	,,	૨૦	૦
દેશી તુવેર દાળ.		૧૬	૬	,,	૧૭	૦
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૭	૦	,,	૧૭	૬
મસુરની	,,	૧૬	૬	,,	૧૭	૦
મગની	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
અડદની	,,	૨૧	૬	,,	૨૨	૬
ચણા	,,	૧૮	૦	,,	૧૮	૬
,, દાળ	,,	૧૮	૦	,,	૧૮	૦
વટાણા	,,	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
મકાઇ	,,	૭	૦	,,	૭	૬
કડવુ તેલ ૧ ગ્યાલન		૩	૦	,,	૩	૨
એરડીનુ	,,	૨	૬	,,	૨	૮
મીઠુ	,,	૨	૧૦	,,	૩	૦
નાળીએરનુ	,,	૨	૧૧	,,	૩	૦
ખાંડ સફેદ	,,	૧૬	૬	,,	૧૭	૬
પીળી	,,	૧૭	૬	,,	૧૮	૦
તીરકુળ નાતાલ		૯	૬		૧૦	૦
બ્રાઉન		૧૪	૪	,,	૧૫	૦
આટો		૮	૬	,,	૯	૦
મદ્રાસી સોપારી, ૧ રતલ		૦	૬	,,	૦	૮
મરચાં.		૦	૭	,,	૦	૭½
ઘી પેટી		૭૦	૯	,,	૭૨	૬
પારાફીન ડીવોસ.		૬	૬	,,	૬	૯
,, વાઇટ રોસ		૭	૬	,,	૭	૯
,, ,, ગાલન		૧૩	૦	,,	૧૩	૬
કોલી		૧૨	૬	,,	૧૩	૬
નાળીએર ૧૦૦		૧૭	૦	,,	૧૮	૦
નીમક (લીવરપુલ)						
બસ્તા એકનુ.		૪	૬	,,	૫	૦
દુધ નેસ્લનનુ		૨૦	૬	,,	૨૧	૬

DADA OSMAN,
General Merchant & Commission Agent,
139 QUEEN STREET, DURBAN.
P.O. Box 65. Tel. Add.: "PORBANDER."
ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસ્માન.
જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.
બોક્સ ૬૮. ૧૩૯, ક્વીન સ્ટ્રીટ,
ડરબન.

SUN BRAND
Tobacco Works,
132 Queen Street,
Durban.

SUN CIGARS, SUMATRA CHEROOTS,
. . BOER TOBACCO . .
VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c.
At Lowest Wholesale Prices.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.
સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરુટ બોર વરજીનીઆ શેગ વગેરે જાતની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.
સન બ્રંન્ડ ટોબેકો વર્કસ.
૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

EAST INDIAN
TRADING Coy.
GENERAL MERCHANTS
and Direct Importers of all kinds of Groceries, Soft Goods, etc., etc. . . . .
102 Queen Street,
Durban. P.O. Box 696.
Tel. Address: "PORBANDAR."

रबरी सीक्का
सुशोभित और सस्ता.
मनपसन्द और नमुनेदार महुर्तोंसे रबर स्टांप बनाया जाता है.
इन्टरनेशनल प्रिन्टींग प्रेस,
फिनिक्स, नाताल.

इन्डियन ओपिनियन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. ४थी नवम्बर, १९०५. नम्बर ४४.

इन्डियन ओपिनियन.

शनिश्चर, ता. ४थी नवम्बर, १९०५.

हिन्दू और मुसलमान.

हमें लिख चुके हैं, कि बङ्गालमें देशी चीजोंका व्यवहार प्रचार करनेपर और विलायती मालका व्यवहार बन्द करनेपर बड़ी हलचल मच रही है. ज्यों ज्यों यह हलचल शुरू होनेका समाचार यहां आते जाते हैं, त्यों त्यों हम लोग खूब आनन्द मानते हैं. परन्तु अब शोच करने जैसा एक तार अखबारोंमें आया है, सो सचमुच ही खेदकारक है. इससे कर्झन साहब कौन है, यह साफ साफ देख पड़ता है. उसके साथ हमारे थोड़ा सम्बन्ध है. तारसे समाचार आया है, कि पूर्व बङ्गालकी नई राजधानी ढाकामें बीस हजार मुसलमान लोगोंने एकत्र होकर, बङ्गालका अङ्गच्छेद होनेसे हिन्दूके जुल्मसे वे लोग बच गये, इसके लिये खुदाका अहेसान माना. यह कार्यमें हमारे राज्य अधिकारियोंका हाथ है, ऐसा देख पड़ता है. अधिकारियों कई समयसे समझते आये हैं, कि हिन्दू और मुसलमान हिलमिलकर ईकठे रहेंगे, अङ्ग्रेज लोग राज्य नहीं कर सकेंगे. इनके राज्यमें जहांतक न्याय देंगे, वहांतक राज्य जानेका कुछ कारण नहीं है. किन्तु भारतमें हमारे लोगमें रंजिश थी, इस हीसे वे लोगको राज्य मील गया. इस लिये ये लोग समझ बैठे हैं, कि रंजिश जहांतक कायम रहेंगे, वहांतक इनका राज्य रहेंगे. ऐसे खयालसे ढाकामें उन्हें हलचल मचा दी है, ऐसा जान पड़ता है.

इस जमानेमें समस्त भारतमें कभी न हुई, ऐसी हलचल इसबार बङ्गालमें हुई है. धनपति व गरीब, बड़े व छोटे, विद्वान व अज्ञान और कलकत्तामें अधिकांश हिन्दु व मुसलमान एकत्र हुए हैं; और सब कार्यवाहीसे सरकारको कायर करके न्याय लेनेको मंगते है. इस समयमें ढाका तरफसे उपरके तार आया है, सो भयंकर खबर है.

अब कुल्हाड़ीके भीतर हाथा लग चुका है, कदाच इसलिये वृक्ष गीर जांय, तो कुछ आश्चर्यकी बात नहीं है. हिन्दू मुसलमानके बीच मानो—वृक्ष है. यह वृक्ष गिरानेके लिये कुल्हाड़ीके जितनेक राज्यकर्मचारि कुल्हाड़ी—से वृक्ष गीर नहीं सकते. कारण, कुल्हाड़ी सिर्फ अकेली है. उसमें लकड़ीका हाथा डालना चाहिये. हाथा वृक्ष—हिन्दू वा मुसलमान—हीसे सरकारको मील सकता है. ढाकामें मुसलमान लोगकी मिटींग हुई. इससे सरकारको अब हाथा मील गया है. इसलिये बहुत अधिक प्रयाससे जो वृक्ष पैदा हुआ है, वह कायम रहेगा वा नहीं, उसमें हमको भय मालूम पड़ता है. हमें हिन्दू और मुसलमान पाठकगणोंसे प्रार्थना करते हैं, कि प्रत्येक भारतवासीने घरमें, देवलमें और मसजीदमें ईश्वर स्तुति करना, कि जगत्कर्त्ता बङ्गालके समस्त हिन्दू मुसलमानको सद्बुद्धि देवे और ऐक्यता कायम रह जाय.

हिन्दुओंका नया वर्ष, सम्वत् १९६२.

डर्बनमें आनन्दोत्सव.

गत सप्ताहमें हिन्दूगणोंकी १९६१ साल समाप्त हुई और विक्रम सम्वत् १९६२ सालका आरम्भ हो चुका है. समस्त भारतमें यह त्यौहारों हमारे हिन्दवासी हिन्दुगणों बड़े आनन्दके साथ बिताते हैं. हर्षका विषय है, कि इसी तरह दो सालसे डर्बनके हिन्दूगणों इस त्यौहारों बड़ी धुमधामसे बिता रहे हैं. इसबार समस्त हिन्दू व्यापारियोंने उनके निमित अपनी दूकानें एक दिन बन्द रखी थी और कारीगर तथा महेनती वर्गने अपना रोजगार बन्द कर दिया था. हमें नये वर्षके लिये हिन्दूगणोंको मुबारकबादी देते हैं. हमें ईश्वरसे प्रार्थना करते हैं, सालों साल इसी तरह हिन्दुओं अपना त्यौहारोंका महिमा बढ़ावें और ऐक्यतासे निर्गमन करें.

इसबार तीन जगहपर उत्सवके निमित डर्बनमें तीन मिलापडा हुए थे. प्रथम, शुक्रवारके रोज मि० पी. वी. सेचर्नने ; दूसरा, शनिवारके रोज महेता कलचने ; और तीसरा, रवीवारके रोज मेंडाईवाला सुरती ढोसाने, अपने अपने मकान पर मिलापडा किया था. तीनों जगह अधिक भीड़ मच रही थी. उपरकी दो जगहपर चाय, पान सुपारी और अत्तर गुलाबसे ; और तीसरी जगहपर दुध, पान सुपारी और गुलाबजलसे मिजमानोंको संतुष्ट करनेमें आया था. उपरान्त मनरंजन करनेके लिये गायकों तरफसे मधुर स्वरसे गायन करनेमें आया था. समयानुसार बक्षा भी देनेमें आए थीं.

प्रो० परमानन्द जोहानेसबर्गमें—जोहानेसबर्गसे हमारे एक सम्वाददाता खबर देते हैं, कि प्रोफेसर परमानन्द नातालकी मुसाफरी करके वहां आये हैं. और आप मि० गांधीके मिजमान बने हैं. प्रोफेसरको अभिनन्दनपत्र देनेके लिये, गत २७ वीं शुक्रवारको शहरवासियोंकी एक जाहिर सभा वेस्ट एन्ड हॉलमें जमा हुई थी. श्रोताओंकी भीड़से हॉल भरा जान पड़ता था. प्रमुखस्थान मि० मुनसामीने लिया था. प्रोफेसर ८ बजे सभामें पधारे, जब बड़ा आदर सत्कार किया गया था. बाद अभिनन्दनपत्र मि० नायडुने पढ़कर सुनाया था. अभिनन्दनपत्रकी सजावट अच्छी थी. इसके प्रत्युत्तरमें प्रोफेसरने अच्छा भाषण दिये थे. प्रिटोरियाकी कमेटी तरफसे मि० मनीभाइने प्रोफेसरको निमन्त्रन दिया. अन्तमें प्रोफेसर परमानन्दको धन्यवाद देकर सभा विसर्जन हुई थी.

मुंडी कर—सब लोगोंको जाहिर करनेके लिये हमको सूचना हुई है, कि नातालमें वसते प्रत्येक मर्दको १९०६ के जनवरी महीनेकी पहिला तारीखसे प्रति वर्ष एक पौन्डका कर सरकारको देनेका है. विभागी मेजीस्ट्रेटकी आफिसमें कर भरनेका है. करका कायदा अठारह वर्ष और इससे अधिक उम्रवाले मर्दको लग चुका है. यह कर गोरें, हिन्दीओं, काफिर वगैरह सब जातियोंसे लिया जायगा. उसमें सिर्फ चार प्रकारके आदमियोंसे यह कर नहीं लिया जाय.—(१.) १८७५ के १३ वां कायदा मुजब जो काफिर घरका कर देते हैं, इन्होंसे ; (२.) बहार कोलोनीके डोमिसाइल हो, ऐसे इस कोलोनीमें काम करते काफिरोंसे ; (३.) इन्डियन इमिग्रेशन कायदा मुजब जो हिन्दीओ गिरमीटमें काम करते हैं, ऐसे हिन्दीओंकी गिरमीट खलास होवे वहांतक, इन्होंसे ; और (४.) जिस आदमी थोड़ा मुद्दतके लिये मुसाफरी करने आये हो, ऐसा साबित कर देवे, इन्होंसे इस कर नहीं लिया जाय. मुसाफरीकी मुदत छः माससे अधिक न होना चाहिये. यह कर १ ली मार्च १९०६ के भीतर जिस आदमीने वसुल न दिया होगा, उनकी पर काम चलाया जायगा और पांच पौन्डतक जुर्माना किया दिया जायगा.

501

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

புஸ்தகம் 3.] நெட்டால் பீனிக்ஸ், 1905ஹு நவம்பர்மீ 4௳ சனிக்கிழமை. [இலக்கம் 44.

இந்தியன் மெயில்.

நெட்டால் வருகிறவைகள்.

அர்கேடியா நவம்பர் 11௳ புறப்பட்டு கொழும்பு, மதராஸ் கல்கத்தா போகும்.

ஜெர்மன் ஈஸ்டாப்பிரிக்கா லேன்.

கோனிக் நவம்பர் 11 தேதியும், சுல்தான் நவம்பர் 25 தேதியும் புறப்படும்.

இந்தியா ஆப்பிரிக்கா லேன்.

கூர்ஜர் நவம்பர் 3௳ புறப்படும்.

மேல்கண்ட கப்பல்கள் நேரே கல்கத்தா போகும்.

[illegible] அல்லது [illegible] கல்கத்தா.

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

1905ஹு நவம்பர்மீ 4௳ சனி.

கொசுகுகள் அறிவு.

ஒரு புதிய ஏற்பாடு.

நாம் வசிக்கும் இடங்களுக்குச் சமீபத்தில் குப்பைகளாவது அல்லது அழுக்குதண்ணீரை கொட்டுவதாவது கூடாது. அதிலிருந்து கொசுகுகள் உற்பத்தியாகி அதனால் மலேரியா என்னும் விஷச்சுரம் உண்டாகிறது. இதனிமித்தம் கனம் கவர்னர் அவர்கள் எல்லாவிடங்களிலுமுள்ள சுகாதிகாரிகளுக்கு, நாம் வசிக்கும் இடங்களைச் சுத்தமாய் வைத்திருக்கும்படி எச்சரிக்கைசெய்யும்படியாக உத்திரவனுப்பியிருக்கிறார். நாம் அவர்கள் எச்சரிக்கையை அடைவதற்குமுன்பே, வீட்டுக்கருகில் குப்பைசத்தை அழுக்குத்தண்ணீர் முதலியவைகளைக்கொட்டி கொசுகள் புழுக்கும்படி அசுசிப்படுத்தாமல் சுத்தமாய் நல்லகாற்று உலாவும்படி வைத்திருக்க முயல வேண்டும். சுத்தஞ்செய்தில்லாத இடங்களை சுகாதிகாரிகள் வேலையாட்களைக்கொண்டு சுத்தப்படுத்துவார்கள். சுத்தஞ்செய்யாதவிட்டால் அவ்வேலையாட்களுக்குச் செலவுகட்டிக் கொடுக்கவேண்டியது. இவைகளெல்லாம் அறிவுடையோர்கள் தங்கள்தங்கள் தேகசுகியத்திற்காக தாங்களே சுத்திசெய்துகொள்ளவேண்டும். பிறர் நமக்குச்சொல்லிச்செய்வது அறிவின்மையே.

தலைக்கட்டுவரி.

பின்வரும் விஷயத்தை வெளியிடக்கேட்டுக்கொள்கிறோம்.

1906ஹு ஜனவரிமாதம் முதல் தேதியிலிருந்து இக்காலனியில் வசித்துவரும் 18 வயதுக்குமேல்பட்ட புருஷர்கள் யாவரும் அந்தந்த பகுதிகளிலுள்ள மாஜிஸ்டிரேட்டாரிடம் வருஷாவருஷம் ஒவ்வொருபவுன் தலைக்கட்டுவரி செலுத்தும்படிக்கு அறிக்கையாகி இருக்கிறது. இத்தவரி இக்குவனிக்கும் எல்லா ஜனத்தாருக்கும். அதாவது:— ஐரோப்பியர்கள், இந்தியர்கள், சுதேசிகள், சுதேச சட்டத்துக்குள்படாத சுதேசிகள், மற்ற எல்லா கலர்ட் ஜனங்களும்.

கீழ்கண்டவர்களுக்கு இச்சட்டம் சர்ப்பாசாது:—

1. 1875 வருஷத்து 13 சட்டப்பிரகாரம் குடிசைவரி கொடுத்துவரும் சுதேசிகள்.
2. கலோனியல்லாமல் வாசஸ்தானம் வைத்து இக்காலனியில் தொழில்செய்துவரும் சுதேசிகள்.
3. இந்தியன் இமிகிரேஷன் சட்டசம்பந்தமாய் ஒப்பந்தச்சீட்டின்கீழ் உழைத்துவரும் இந்தியர்கள்.
4. நெட்டால் வழியாகப்போகவரும் அல்லது இக்காலனியில் 6 மாதத்திற்கு அதிகப்படாமல் தங்கிப்போவதை நிரூபிக்கும் ஜனங்கள்.

1906 வருஷம் மார்ச்சுமாதம் 1 தேதிக்குள் இந்த தலைக்கட்டுவரி ஒருபவுனைச் செலுத்திவிட வேண்டியது. இந்தக்கெடுவுக்குள் தவறினவர்கள்மேல் வழக்குத்தொடர்ந்து அக்குற்றத்திற்காக 5 பவுனுக்கு மேல்படாத அபராதம் விதிக்கப்படும்.

1905 வருஷம் அக்டோபர்மாதம் 30௳ மேல்கண்ட அறிக்கை பைன்டவுனில் வெளிப்படுத்தப்பட்டது.

ஏச். ஜெ. கொலன்பாரண்டர்.
மாஜிஸ்டிரேட்,
பைன்டவுன்.

சமாச்சாரம்.

லார்ட் கர்சன் இந்தியாவிலுள்ளவர்களுக்கு வெகுமதிசெய்வதற்காக, ஒரு ஆங்கிலேய சித்திரவியாபாரிக்கு, நமது சக்ரவர்த்தியின் எண்ணெய்ப்படங்கள் 44-ம் வர்ணப்படங்கள் 520-ம் செய்தனுப்பும்படி உத்திரவனுப்பியிருக்கிறார்.

—x—

தற்காலம் ஏற்பட்ட ஆங்கிலேய ஜப்பானிய சிநேகத்தினால் சேனையின் பலம் மிகவும் பெரிதாக கணக்கிடப்படுகிறது. யுத்தகப்பலின் தொகை 601. சேனையின் தொகை 20 லட்சம், இந்த ஜப்பானியர் இதுவரையில் 14 ஆக இருந்ததை [illegible] இனி 20 வரையில் அதிகப்படுத்தப்போகிறார்கள்.

சிலகாலத்துக்குமுன் அமெரிக்காவில் ஒரு காப்பிரியை அங்குள்ள ஐரோப்பிய குடிகள், அவன் ஒரு கொலைசெய்ததாகச் சந்தேகித்து அடித்துக்கொன்றார்கள். ஆனால் அவன் அக்குற்றம் செய்யவில்லை என்று பின்னால் ரூபகாரப்பட்டது.

—x—

சென்ற யுத்தத்தில் ஜப்பானியரின் மரணத்தொகை 72,000. அவர்களில் யுத்தத்தில் கொல்லப்பட்டவர்கள் 46,000. காயத்தினால் இறந்தவர்கள் 10,970. வியாதிகண்டிறந்தவர்கள் 15,300 என்று கணக்கிடப்பட்டிருக்கிறது.

—x—

ஜோஹானிசேசத்திய ஒரு மாணாக்கன் காலாஜ் தெருவிலுள்ள ஒரு கடையில் தேக்கோப்பை வாங்கினான். அதை அறிந்த அவன் சிநேகிதர்கள் வாங்கிய கடையில் திருப்பக்கொடுக்கும்படி செய்தார்கள். கடைக்காரன் கொடுத்தபணத்தை அவன் ஒரு தர்மநிதிக்குச் சகாயஞ்செய்தான்.

—x—

சிப்பூர் சிற்பகலாசாலையில் படித்துவரும் ஒரு சிறுவன் ஆங்கிலேய சிற்றுண்டியை வாங்கியதாகத்தெரிந்த மற்றபாடசாலைக்காரர்கள் அதைக்கண்டித்து [illegible] பொதுப்பணம் வசூலித்து அவனுக்குச் சுதேச சிற்றுண்டியை வாங்கிக்கொடுத்தார்கள்.

—x—

சென்றவாரம் தீபாவளி பண்டிகைக்கு இந்துக்களெல்லோரும் ஒன்றுகூடி தங்கள் தொழில்களை நிறுத்தி பண்டிகையை நிறைவேற்றினார்கள். சில இடங்களில் இதைப்பற்றி கூட்டங்கூடியும் பேசினார்கள். இந்தியர்கள் ஒற்றுமை என்பதை இப்போதுதான் கைப்பற்ற வெளிக்குவருகிறார்கள். இதுபோலவே மற்றெல்லா விஷயங்களிலும் ஒற்றுமைப்பட்டு தாங்கள் பிடித்தபிடியை விடாமல் நடந்துவார்களாயின், எடுக்கும் முயற்சி ஒவ்வொன்றிலும் ஜயமுண்டாகுமென்பதற்குச் சந்தேகமில்லை. இது திண்ணம்.

—x—

இலங்கைத்தீவின் [illegible] துறைமுகத்திலிருந்து அதிகபணம் சம்பாதித்த [illegible] என்பவர் பத்துலட்சம் ரூபாய் செலவிட்டு [illegible] முன்னேறிய [illegible] ஏற்படுத்தியிருக்கிறதாகத்தெரிகிறது.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - P.O. BOX 1869.

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

UPPER MURCHISON ST.,

LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer.

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 178,

BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

SUN Insurance Office.

SUN FIRE OFFICE FOUNDED 1710

PAYNE BROS., Agents,
WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसें पुराणी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापण वॉट १०,००,०००.
अर्जी करनेसें कमतीमें कमती भाव मिलै

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમા ઓફીસ જેની મુડી પાં ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની છે. અમી લખાવવાથી ઓછામાં ઓછા ભાવ મળી શકશે.

பூலோகத்தில் முந்தின நெருப்பு ஆபீஸ், உ ... பவுண்டு ... பண்டுப்படுத்தில் ...

હિંદી દવાખાના.

આ દવાશાળામાં દરેક જાતની દવા પુરી પાડવામાં આવે છે. બહાર ગામના ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. દરદી ઓની ઉપર ખાસ ધ્યાન આપી ઉમદા ટ્રીટ મેંટ કરવામાં આવશે. ઘોડા અને ખચરની દવા અમારે ત્યાંથી મળશે.

૩૬૦ પાઇન સ્ટ્રીટ અથવા ૧૨૨૫, અમગેની રોડ સ્ટેશનની બાજુમાં.

இந்திய மருந்துக்கடை.

எல்லாவகை மருந்துகளும் விலை சகாயமாக விற்கப்படும். வேண்டியவர்கள் கேட்டவுடனே போஸ்டுமூலமாக பெற்றுக்கொள்ளலாம். அடிபட்ட வியாதிகளுக்கும் குதிரை வியாதிகளுக்கும் மருந்து கிடைக்கும். வெள்ளை, மேகரணம், அஜீரணம், வாதம், இருமல், தலைநோய், காய்ச்சல், பெண்கள் வியாதி.

இந்திய மருந்துக்கடை, 360 பைன் ஸ்டிரீட், டர்பன். அம்கேனி ரோட் ஸ்டேஷனுக்கு அருகில்.

R. NARASOO,

Indian and General Merchant.

Outfitter and Draper.

Boot and Shoe Warehouseman.

INDIAN SILKS A SPECIALITY.

KAFFIR TRUCK, &c., &c.

BARBERTON,
TRANSVAAL.

P. O. Box 20.
Telegraphic Address: "NARASOO."

MAHOMED ENUS

INTERPRETER,

22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.

મહમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ, કેપ ટાઉન

FOR Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO
VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT

HOSSEN EBRAHIM,

GENERAL DEALER,

1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,

And 25 Duke Street, WOODSTOCK.

Goods Supplied on Commission.

P. V. SANGHAVEE,

Head Office: 201 Grey St., DURBAN.
Branch: 34 Ezra Street, CALCUTTA.

COMMISSION AGENT.

Importer of Rice, Dholl, Ghee, Oil, Gunny Bags, etc.

Established 1881.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .
. . . Direct Importer
—OF—
Indian and other Oriental Merchandise
—FROM—
INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

10 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG (P.O. Box 4081.)
PRETORIA, Multan House, 242 Church St. (P.O. Box 224.)
BULAWAYO (P.O. Box 456.)
BARBERTON. SALISBURY. KIMBERLEY.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

ખાનગી ઈંગ્રેજી ગુજરાતી નિશાળ

જે તા. ૧૬ મી જુન ૧૯૦૪ થી ખોલી છે.

ગુજરાતી તથા ઈંગ્રેજી પુસ્તકો, કોપીઓ, પાઠમાળાઓ, મીનીંગ બુકો, વગેરે તૈયાર છે. અને તેજ બુકોથી અભ્યાસ ચાલે છે. વધુ હકીકત માટે લખઈં અગર મળવા મેં૦ કરવી.

૪૮૨ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, ડરબન. — એમ૦ એસ. પટેલ, સ્કુલ માસ્તર.

FOR *Artistic Printing*

TRY THE

INTERNATIONAL PRINTING PRESS.

P. O. Box 343. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & CO.,

Wholesale Merchants,

467 SMITH STREET, DURBAN.

ફેન્સી કાપડના ખાસ વેપારી. ઉત્તમમાં ઉત્તમ નવી તરેહનોમાલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "હુસકવારના સીવવાના મશીન" ના નાતાલ ટ્રાંસવાલ અને ઓરેંજ રીવર કોલોની માટેના ખાસ આડતીઆ. "જનરલ સોફ્ટ ગુડસ" અને કાફરીઆનો માલ તરેહ તરેહ જાતનો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવે છે.

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN. Box 1126.

DURBAN: QUEEN STREET. Box 621.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE
of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

અબ્દુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫ ને ૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड़, ग्रोसरी और दुसरी सब रकमका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५०७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

மேற்படி அப்தூல்கனி ஸ்டோரில் மேன்மையான பலவித சாமான்கள் எப்பொழுதும் இருப்பிலிருக்கின்றன.
அப்துல்கனி, ஜெனரல் டீலர்,
5. அண்ட் 7. கிராஸ் ஸ்டிரீட், கேப்டவுன்

Prof. L. Doovey, Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonial from REV. J. J. RETIEF, ARTHUR GARCIA, ESQ., R.M., UITENHAGE, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિઅન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની પાણી જેવી પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ જે. જે. રટીફ, આરથર ગેરશીઆ એસ્કવાયર વિગેરેનાં સરટીફીકેટો છે.
કેપટાઉન

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधीका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाके लीये पानीलेप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक. सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible] கேப்டவுன்.

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where JALBHOY & SORABJI BROS., are our Sole Agents.

જુસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડયુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન શિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ગુલ."
કેપ ટાઉન.

120 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams "GOOL," Cape Town.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,
—CORNER OF—
BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS:
"SHAHMAHOMED,"
CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE
Indian Department,
German East African Line.

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોજજી.
ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોરટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.
ક્લેરમોન્ટ. કેપકોલોની

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.

[illegible] HOUSES [illegible] LTD.

18 EYER STREET, CAPE TOWN.

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St.,
DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 482.
P.O. Box 914.

A. LATIEF,

General Dealer, - - - -
- - Outfitter and Draper,

BARBERTON,
TRANSVAAL.

P.O. Box 64.
TEL. ADDRESS: "LATCHF."

E. A. PATEL & Co.,

GENERAL DEALERS
—AND—
DIRECT IMPORTERS.

Soft Goods, Boots and Shoes, Groceries, Fancy Goods, Crockery and Hardware.

corner Middel & Church Streets
MIDDELBURG, T'vaal.

Tele. Add.: "ALUDIJEE." P.O. Box 94.

BRANCH AT ROSENEKAL.

M. J. MAHOMED,

470 & 478 CHURCH ST.,
MARITZBURG.

મુસા જાનમહમદ.
૪૭૦-૪૭૮ ચચ સ્ટ્રીટ, હોલસેલ અને રીટેલ, મરચંટ. એન્ડ ઇમ્પોરટર.
મેરીત્સબર્ગ.
બ્રેન્ચ, ન્યુકાસલ, ન્યુરફારલેંડ, કેટેમેન્સ રોડ, અમસીકરી.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

53 & 56 LEUWEN STREET,
CAPE TOWN.

BRANCHES—272 Caledon Street.
295 Long Street.

Castle Cash Stores.

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,
CASTLE BUILDINGS,
HANOVER STREET,
CAPETOWN.

એ. એમ. પારેખ.
જનરલ મરચંટ.
દરેક જાતની ગ્રોસરી કાપડ વગેરે આલુ બરનો સામાન હમેશાં તૈયાર છે.
ઠે. કોમરસીઅલ રોડ, ડરબન.

M. A. BODANIA & CO.,

GENERAL DEALERS.

A great variety of Clothing, Drapery, Hardware, and Fancy and Rough Goods.

Box 48, NYLSTROOM.

એમ. એ. બોડાણીઆ એન્ડ કું૦
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી, ફેન્સી સામાન, લોહાખાર વીગેરેનો સ્ટોક રાખનાર સસ્તી તથા સરસ સતો. બોકસ ૪૮. નીલસ્ટ્રુમ.

A. E. BHABHA,

GENERAL MERCHANT and DIRECT IMPORTER.

Cor. Church & Middel Streets,
MIDDELBURG, T'VAAL.

Tel. Add. "BHABHA." P.O. Box 53.

Subscription Rates.

"INDIAN OPINION."

Yearly Subscription (Natal)	12/6.
Half Yearly	7/6
Quarterly	4/-
Yearly Subscription (South Africa, England and India) ...	17/-
Half Yearly	9/-
Quarterly	5/-

Country subscribers should add cost of exchange when sending cheque.

Change of Address.

THE DURBAN OFFICE
OF
"INDIAN OPINION"
IS NOW REMOVED TO

Mercury Lane.

અમારી ડરબન ઓફીસ

ગ્રે સ્ટ્રીટમાંથી અમે નીચેને ઠેકાણે ઓફીસ ફેરવી છે.

મરકયુરી લેન,
સેન્ટ્રલ હોટેલ બીલ્ડીંગ,
ડરબન.

हमारी डर्बनकी आफिस.

हमारी डर्बनकी आफिस जो ग्रे स्ट्रीटमें थी, वह हमें निचे लिखे पते पर बदल दी है.

मरक्युरी लेन,
सेन्ट्रल होटेल बिल्डींग,
डर्बन.

விலாசம் மாற்றல்.

இந்தியன் ஒப்பினியன் டர்பன் ஆபிஸ் மெர்க்குரி சந்துக்கு மாற்றப்பட்டிருக்கின்றது. கடிதம் அனுப்புவோர்கள் மேல்கண்ட விலாசத்துக்கு அனுப்பவேண்டியது.

வி. கோ. சூரியநாராயண
சாஸ்திரியாரவர்கள் இயற்றிய
தமிழ்ப் புத்தகங்கள்.

தமிழ் மொழியின் வரலாறு.

பொருளடக்கம்— 1. ஆதிவரலாறு. 2. வடமொழிக்கலப்பு. 3. [illegible] பாகுபாடு. 4. [illegible] இலக்கணம். 5. பாஷையின் [illegible] 6. பாஷையின் சிறப்பியல்பு. 7. பாஷை வேறுபாடு. 8. [illegible] 9. பாஷையின் [illegible] 10. முடிவுரை.

காகிதப் பதிப்பு ரூபா 1. கலிகோ பதிப்பு ரூபா 2.

ஸ்ரீ [illegible] வியாகரணம் [illegible] எழுதப்பட்டுள்ளது. [illegible] பல தேசிகர் [illegible] அணா 2.

ரூபாவதி அல்லது காணாமற்போன மகள்.— இது ஓர் புதிய தமிழ்நாடகம். [illegible] பல [illegible] ரூபா 1. [illegible] ரூபா 1-8-0.

கலாவதி. [illegible] என்னும் திருமண நாடகம். [illegible] வாய்ந்தது விலை அணா 8.

தனிப்பாசுரத்தொகை.— அருமையும், பெருமையும் வாய்ந்த பல பொருள்களை [illegible] 40 தனிப்பாசுரங்கள் [illegible] விலை அணா 1.

மதிவாணன்.— இருபத்தைந்து அத்தியாயங்களைக் கொண்ட மிகவும் உயரிய [illegible] புதுமையான செந்தமிழ் கதை. விலை அணா 8.

மானவிஜயம். பழங்கதையின் ஒரு புதிய நாடகம். [illegible] விலை அணா 8.

[illegible]

[illegible] முதல் [illegible] இனிமையும், புதுமையும், வாய்ந்த பதினொரு சித்திரக்கவிகள் கொண்டது. விலை அணா 6.

தமயந்தி.

பி. ஏ. [illegible] பி. எ., எல். டி. அவர்களால் இயற்றப்பட்டது.

இது [illegible] விலை அணா 3.

ஏ. [illegible] கம்பெனி, [illegible] செக்கின

Abdoola Hajee Khan Mahomed

General Merchant & Importer,
CHURCH SQUARE
Opposite, Government Buildings.

Telegraphic Address: "Moosa Khan." P. O. Box 99.
POTCHEFSTROOM.

E. M. PATEL,

General Dealer, Wholesale & Retail,
MARKET SQUARE,
POTCHEFSTROOM,
AND AT THE LOCATION.

S. D. BOBERT,

General Importer, Wholesale and Retail Merchant.
Cheapest House in the Market Square.
BRANCHES AT
LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay

Retail and Wholesale Merchant.
Market Square, P.O. Box 55.
POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother

Direct Importer & General Merchant,
POTCHEFSTROOM, Trans.
P.O. Box 100. Tel. Add: "Scenes."

D. I. Varyava,

GENERAL MERCHANT,
King Edward Street. P. O. Box 100,
POTCHEFSTROOM.

Amod Mamoojee Patel,

GENERAL MERCHANT,
[illegible] P.O. Box [illegible]
POTCHEFSTROOM
Tel. Ad.: "Mamoojee." Transvaal.

ABDOOL RAHMAN,

MERCHANT,
POTCHEFSTROOM.
Tel. Address: "RAHMAN."
P.O. Box 32.

MOOSA HASSEN,

General Dealer,
KING EDWARD STREET,
BY THE MILL.
POTCHEFSTROOM.

AYOB MOHAMED,

General Merchant. [illegible]
MARKET SQUARE.
PIETERSBURG.
Box 124. Tel. Add.: "AYOB."

L. MULCHAND,

- Indian -
Silk Merchant

Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.

75 William Street,
CAPE TOWN.

H. LANGLEBEN,

Wholesale Clothier & Manufacturer,
327 Pine Street Durban.
IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.
Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.
Tel. Add.: "Leve." P.O. Box 105, Durban.

એચ. લેંગલીબન.
નવાજેસ કપડાં રાખનાર તેમજ બનાવનાર.
આફ્રીકાવાસીને નવા કપડાં મંગાવનાર.
ઈંગ્લીશ સેકન્ડહેન્ડ કપડાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં મંગાવનાર.
૩૨૭ પાઈન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

The largest Importer in South Africa of
MILITARY & CIVILIAN
Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers, Coats, Waistcoats, etc.

J. LANDAU,

337 Pine Street, Durban.
Head Office: 13 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.
સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, પાટલુન વિગેરે જથાબંધ પુરોપથી મંગાવનાર મોટી પેઢી.
જે. લેન્ડૌ.
૩૩૭ પાઈન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
હેડ ઓફીસ ૧૩ રૂ ડે ફ્રાંક્સ બુરજ્વા, પારીસ.

HAJEE HABIB!

CALCUTTA HOUSE.
IMPORTER AND GENERAL DEALER.
A great variety of
Rugs, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery,
Rough goods, &c., &c.
SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL
Prices are very moderate & terms are easy.
A trial Solicited
Tel. Add.: BAGDAD. P. O. Box 57.
338, Prinsloo Street, PRETORIA.

Ismail Amod Kajee,

GENERAL MERCHANT & DEALER,
Market Square, P.O. Box 31,
KRUGERSDORP

સરકારી સરવેયર.

ચરાડને માટે ઘણી કાળજીથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.

૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इन्जनेर.

मकानोंका काम बहुत ध्यानमें संतोष के किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन.

ஜெ. ஏ. சோரல்

கவர்மெண்டு சர்வேயர்.

பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்.

டர்பன்.

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams,
Curry Powder, Chutneys,
Cayenne Pepper,
White and Black Pepper,
Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.
Box 63, Durban.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS:
J. GAMLICH, Cape Town; G. E. HANDS, Durban.

Soft Goods, Hardware,
Stationery, Shawls,
Kaffir Goods,
Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગાલીક, કેપટાઉન.

જી. ઈ. હેન્ડસ, ડરબન.

સર્વ જાતનો માલ.

સઘળી રહમનુ કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, વાસણો, શાલો, જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ. કરમનની કંપની સાથે ઘણાં વખતથી વેપાર કરેલા છે, અને તેમના તરફથી પુરતોસંતોષ મળેલો છે. તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે. અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

સી. દાદા ઓસમાન.

,, ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કુંo

દરેક જાતના લાકડા તથા ઇમારતનો સામાન.

પોઇન્ટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कु.

बहुत रकमका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पॉइंट रोड, डर्बन.

அனைத்து சாமான்களும் இருக்கின்றன ... விலை மலிவு ...

ஆர்பரோ அண்டுகோ.

பாயிண்டு ரோட் டர்பன்.

Telephone No. 75.

S. Bleiberg, Greenberg & Co.,

115 LOOP ST.,
CAPE TOWN.

Manufacturers and Importers.

DEPARTMENTS—

Hosiery,
Drapery,
Clothing,
Blouses,
Skirts,
Underwear,
Haberdashery,
etc., etc.

London Office: S. BLEIBERG & Co.,
7 Houndsditch.

All Enquiries to be addressed to Cape Town.

ધી સુરત ટ્રેડીંગ કુંo મરચંટ અને કમીશન એજંટ.

સોલોમન બીલ્ડીંગ ૩૫૮ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

કપરને કેહાણે અમોએ એક નવી એજન્સી ખોલી છે, અઢાર ગામના ઓરડર ઉપર ઘણું ધ્યાન આપી સર્વ જાતનો માલ ખરીદ કરી ચઢાવવામાં આવશે, ઉમેદ છે કે અમારી મારફતે ખરીદ કરશો, આપનો અહેસાન માનશું.

THE
RUBBER STAMPS
Of all Shapes and Sizes in
DIFFERENT LANGUAGES.

International Printing Press,
PHOENIX.

Printed and Published by V. MADANJIT, International Printing Press, Phoenix, Natal.

PRICE 3D. REGISTERED AS A NEWSPAPER.

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday, 11th November, 1905. No. 45.

P.O. Box 170. Telephone 214.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis AND Sarees.

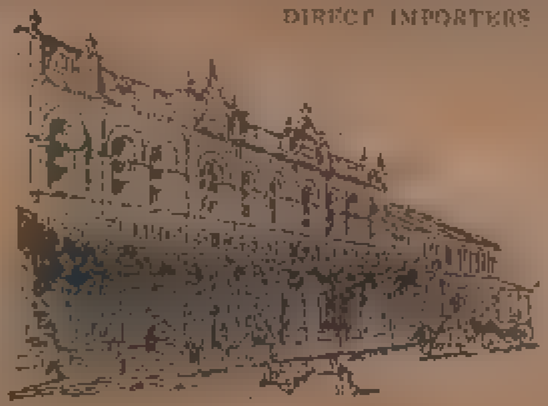

Rugs, Shawls, Boots AND Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

139 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box 68. Tel. Add.: "PORBANDER."

ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસમાન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

બોકસ ૬૮. ૧૩૯, કવીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

ભાડે આપવાનાં છે.

ફરસ્ટ એવન્યુમાં સારી જગ્યામાં આવેલું એવેન હોટેલ તથા પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટમાં મોટું ગુદામ કારખાનાં, મીટીંગ વિગેરે માટે ઉપયોગનું છે. ભાડું સસ્તું. નીચેને સીરનામે લખો.

ચોખા, લાલ રંગનો ચીરટ બનાવવાનો તમાકુ હમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

કેપ સ્નુક ફીશ આવી પોંહોચ્યા છે ભાવ મુજબ કીફાયત તેમજ કલકત્તા, મુંબઈ અને વિલાયતથી સર્વ ખોરાકીના જરનો માલ આવી પુગ્યો છે અને ઘરાકોને અરજ કરવામાં આવે છે કે આગળ જેમ ઓરડર મોકલતા તેવીજ રીતે ઓરડર મોકલી ઉપકાર કરતા રહેશો.

જાલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.

૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

TO LET.—Those well-situated premises, "AVON HOTEL" in First Avenue and a Large Warehouse in Prince Edward Street. They can be used either as Workshops, for Meetings, or any purpose. Rent cheap.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Cocoanuts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Snoek, Fish, Skins of various kinds, &c.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

—AT—

JALBHOY SORABJEE BROS.,

110 Field Street, Durban.

SUN BRAND

Tobacco Works,

132 Queen Street,

Durban.

SUN CIGARS, SUMATRA CHEROOTS

. . BOER TOBACCO . .

VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c.

At Lowest Wholesale Prices.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.

સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરુટ બોર વર છનીઆ રેગ વગેરે જાતની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.

સન બ્રેન્ડ ટોબેકો વર્કસ,

૧૩૨ કવીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY—

125 FIELD STREET.

P.O. Box 97. Tel. Address: "MIANKHAN," Durban. Telephone No. 355

EAST INDIAN TRADING Coy.

GENERAL MERCHANTS and Direct Importers of all kinds of GROCERIES, SOFT GOODS, etc., etc. . . . .

102 Queen Street, Durban. P.O. Box 196

Tel. Address: "PORBANDAR."

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબઈ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર કૈસર તા૦ ૧૧ મી નવેમ્બરના ઉપડશે.
,, સુલતાન તા૦ ૨૫ ,, ,,
,, રેઇખ્સ્તાખ તા૦ ૯ મી ડીસેમ્બરના ,,
,, બુન્દેસરાત તા૦ ૨૩ ,, ,,

ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી દેશી છે, જગ્યા નીચે ફાલકામાં છે અને ખાવાના પાણી વિગેરેનો ઘણુ સારો બંદોબસ્ત છે, હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ટેમસર આવી ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે. વાસ્તે ઉતારૂઓ વિચાર કરી કામ કરશે કે જેથી પાછળથી હેરાન થવુ ન પડે. વધારે ખબર નીચે લખેલે ઠેકાણે નવા ટાઇમટેબલ છપાય છે તે મંગાવવાથી મળશે.

મહેરબાની કરી ધ્યાનમાં રાખજો કે સ્ટીમર સોમાલી, સુલતાન, બુન્દેસરાત. જનરલ. કૈસર ને રેઇખ્સ્તાખમાં ખલાસી દેસી છે જગ્યા ફાલકામાં છે અને ખાવાના પાણી વિગેરેનો બંદોબસ્ત છે. હિંદુ મુસલમાન સારૂ અલગ અલગ છે અને જંગબાર બદલવું નહિ પડશે. હજુ કેટલાક સમજે છે કે ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી ગોરા છે પણ તેમ નથી.

ઓસમાન અહમદ. જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.
અમરૂદીન બીલડીંગ, ગ્રે સ્ટ્રીટ મારકેટ સ્ટ્રીટ.
પી. ઓ. બોક્સ ૧૧૬, ડરબન. ડરબન.

MOOSA OSMAN & CO.

Wholesale and Retail

Merchants & Direct Importers.

563 CHURCH STREET, MARITZBURG, Natal.

મુસા ઓસમાન એન્ડ કો૦

ડાઇરેકટ ઇમ્પોરટર્સ,

પી.એમ.બર્ગ, નાતાલ.

દયાળ રામજી પટેલ,

કુટરર અને કમીશન એજન્ટ,

પો. ઓ. બોક્સ ૬૦૯. ડરબન.

ADAM H. G. MAHOMED,

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "ADAMGOOL," CAPETOWN.

USEFUL BOOKS

MODERN LETTER-WRITER (Seventh Ed.) Containing 635 letters. Useful to every man in every position of life for daily use. Re. 1, 2as. post free.

HELPS TO THE STUDY OF ENGLISH (Third Edition)—An exhaustive collection of phrases, idioms, proverbs, etc., with their explanations and proper uses. Re. 3, 2as. post free.

EVERY-DAY DOUBTS & DIFFICULTIES in reading, speaking and writing the English language (Third Edition), Re. 1, 2as. post free.

HANDBOOK OF ENGLISH SYNONYMS (Third Edition), Explained and illustrated. Aids to the right use of synonymous words in composition. Re. 1, 2as. post free.

SELECT SPEECHES OF THE GREAT ORATORS, vols. I and II—Help to write idiomatic English, to improve the oratorical and argumentative powers, etc. Each vol. Re. 2 3as. post free.

WONDERS OF THE WORLD (In Nature, Art and Science), Re. 1, 2as. post free.

To be had of The Manager, "INDIAN ECHO" OFFICE, No. 108 UPPER CIRCULAR ROAD, CALCUTTA.

M. E. TILLY.

Wholesale & Retail Merchant,

Box 103. KIMBERLEY STREET, KLERKSDORP.

P.O. BOX 441. હાજી અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર, Tel. Address "ABOOBAKER"

તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નં૦ ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing,	Skirts,	Bibs,
Blouses,	Underskirts,	Bonnets,
Night-gowns,	Children's Fancy Goods,	Bootees,
Combinations		Hats,
Chemises,	Frocks,	Wool Shawls,

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY PRICE MODERATE

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

டப்பர் விடாம்புகள்.

முதல்தர வேலையுள்ளதும், சாக மாயும் செய்க்கப்படும். ... அச்செழுத்துக்களால் அமைக்கப்படும். இன்டர் நேஷனல் பிரின்டிங் பிரஸ், பீனிக்ஸ், நேட்டால்.

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers.

208 Church Street, Pretoria.

P.O. Box 158. Tel. Add. "TAYOB."

INDIAN AFRICAN LINE.

Calcutta Direct.

'JAMALPUR,' Dec.5th,

सीधी कलकत्ता जानेवाली स्टीमर.

"जमालपुर" ता० ५ वीं डीसेम्बरको सीधी कलकत्ता जानेके लिये रवाना होगी. यह स्टीमर बहुत जल्दसे दौडनेवाली है.

यह स्टीमरमें खासगी मुसाफरोंके लिये अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. पासेंजरो अपनी मुसाफरी बडी मजेसे और शान्तिसे करते हैं. सगवड उत्तम प्रकारसे की गई है, इसलिये कलकत्ताके सत्तावालों तरफसे सर्टिफिकेट पा चुके हैं. दुसरी कम्पनीकी स्टीमर कई कई बन्दर करती जानेसें पासेंजरो तकलीफ पाते है, ऐसी तकलीफ इस स्टीमरमें नहीं है और आदमी आराममें देश जा सकते हैं. उपरान्त खलासी भी यह स्टीमरमें इन्डियन है.

यह कम्पनीकी सभी स्टीमरोंमें अच्छा बन्दोबस्त करनमें आया है. विशेष खबरके लिये निचे लिखे पते पर एजन्टोंसे मिलनेसें मालुम होगा.

डीवाल बोलवे कुां०
पोइन्ट.

बी. इब्राहीम इस्माइल कुां०
नां. ११४, ११६ और ११८ कमरशीयल रोड, डर्बन.
पोस्ट नम्बर १२५.

કલકતાની સીધી સ્ટીમર.

"જમાલપુર" તા૦૫ ડીસેમ્બરે ઉપડી જશે. આ સ્ટીમર ઉતાવળી ચાલની હોવાથી જલદી પહોંચશે.

આ સ્ટીમરમાં મુસાફરોને માટે ખાસ સગવડ કરવામાં આવી છે તેથી મુસાફરોને ઘણા આરામથી જવાની સારી તક છે, ખલાસી દેશી છે, વળી બીજી સ્ટીમરો દરેક બંદર કરતી જતી હોવાથી લાંબે વખતે દેશ પહોંચે છે જ્યારે અમારી સ્ટીમરો અહીંથી ઉપડી પરબારી હિંદુસ્તાન જતી હોવાથી થોડી મુદતમાં પોંચી શકાશે. વધુ વીગત માટે નીચેને સરનામે ખબર કાઢશો.

ડીવાલ બોલવે કું૦
પોઇન્ટ.

બી૦ ઇબ્રાહિમ ઇસ્માઇલની કું૦
નાં. ૧૧૪, ૧૧૬ અને ૧૧૮, કોમરસીયલ રોડ, ડરબન.
પોસ્ટ બો૦ ૧૨૫.

மேற்கண்ட ஸ்டீமர் மிகவும் சௌகரியமானதும், விஸ்தாரமும், ஓட்டத்தில் அதிக வேகமும் உள்ளதுமாய் இருக்க சகிக்கியமுமானது. இந்த ஜமால்பூர் என்னும் மரக்கலம் டிசம்பர் மாதம் 5உ கல்கத்தாவுக்கு இங்கிருந்து பாசிஞ்சர் ஏற்றிச்செல்லும்.

இது பாசிஞ்சர் ஏற்றுமதிக்காகச் செய்யப்பட்டுள்ளது. ஜனங்கள் சௌகரியமாய் வசிக்கத்தக்கது. இந்த ஸ்டீமருக்கு கல்கத்தாவில் பலமான சர்டிபிக்கட் கிடைத்திருக்கிறது. அநேக பிரயாணிகள் சிறு கப்பல்களில் ஏறி அதிக கஷ்டமடைகிறார்கள். அவ்விதம் போவதில் கஷ்டமேயொழிய சௌகரியம் இராது. எங்கள் ஸ்டீமரில் வரும் பிரயாணிகளுக்குக் கஷ்டமில்லாமல் இந்தியா கொண்டு சேர்ப்போம்.

எங்கள் கப்பலில் வேலைபார்ப்பவர்கள் எல்லோரும் இந்தியர்கள். இக்கம்பெனியின் ஸ்டீமர் இங்கிருந்து மாத்திரம் கல்கத்தாவுக்கு நேரே போகும். பிரயாணிகளுக்கு உபசாரமுடன் இடம் கொடுக்கப்படும். மற்ற முக்கிய காரியங்களுக்கு அடியிற்கண்ட ஏஜண்டுகளுக்கு எழுதித் தெரிந்துகொள்ளலாம்.

டேவால் அண்டுகோ,
பாயிண்டு,
டர்பன்.

பி. இப்ராஹிம் இஸ்மாயில் அண்டுகோ,
நெ. 114, 116 அண்ட் 118,
கமர்ஷியல் ரோட், டர்பன்.

Money to Lend

in sums of

£100 to £10,000

on Freehold Securites.

Apply:

Advocate Gabriel,

5 & 6 Hollander's Building,

Field Street, Durban.

વ્યાજે આપવાના નાણા.

ફ્રી હોલ્ડ મીલકત ઉપર ૧૦૦થી ૧૦,૦૦૦ પાઉંડ સુધી વ્યાજે આપવાના છે, જેને જોઇતા હોય તેણે નીચેને સરનામે લખવું.

બર્નાડ ગેબ્રીયલ,

૫ અને ૬ હોલાંડર્સ બીલ્ડીંગ,

ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

सुदपर देनेका पैसा.

फ्रीहोल्ड मिलकतपर १०० से १०,००० पौन्डतक सुदपर देनेका है. जिसको चाहिये उन्हें निचे लिखे पत्तेसे चीठी भेजना.

बर्नार्ड गेब्रीयल,

५ और ६ हॉलान्डर्स बिलडींग,

फील्ड स्ट्रीट, डर्बन.

கடனுக்குப்பணம்.

கடனுக்குப் பணம் தேவையுள்ளோரு க்கு ரொக்கதொகை ஞாயின்பே சில் 100 பவுனிலிருந்து 10,000 பவுன் வரையிலும் கொடுக்கப்படும். வேண்டியவர்கள் அடியிற்கண்ட இடத்தி ற்கு தெரிவிக்கவும்.

அட்வொகேட் ம. கபிரீல்,

5 அன் 6. ஹொலண்டர்ஸ் பில்டிங்

ஃபீல்ட் ஸ்ட்ரீட், டர்பன்.

M. A. BODANIA & CO.,

GENERAL DEALERS.

A great variety of Clothing, Drapery, Hardware, and Fancy and Rough Goods.

Box 48, NYLSTROOM.

Tel. Address: "BODANIA."

એસ. એ. બોડાણીયા એન્ડ કું૦

જનરલ ડીલર.

કાપડ, ગ્રોસરી, ફેન્સી સામાન, હોડાવેર વીગેરેનો સ્ટોક રાખનાર સસ્તી તથા સરળ ભાવે. બોક્સ ૪૮. નાઈલસ્ટ્રુમ.

PARSI MANCHERJI,

MERCHANT & IMPORTER.

"Country Orders carefully and promptly ... and full details will be given through correspondence.

Telegraphic Address "MANCHERJI."

P.O. Box 1035, CAPE TOWN.

A. LATIEF,

General Dealer,

Outfitter and Draper,

BARBERTON,

TRANSVAAL.

P.O. Box 84.

TEL. ADDRESS: "LATIEF."

E. A. PATEL & CO.,

GENERAL DEALERS

--AND--

DIRECT IMPORTERS.

Soft Goods, Boots and Shoes, Groceries, Fancy Goods, Crockery and Hardware.

corner Middel & Church Streets

MIDDELBURG, T'vaal.

Tele. Add.: "ACOMBIEE." P.O. Box 94.

BRANCH AT ROSENEKAL.

M. J. MAHOMED,

470 & 478 CHURCH ST.,

MARITZBURG.

Tel. Add.: "Musa."

Telephone No. 296.

મુસા જાનમહમદ.

૪૭૦-૪૭૮ ચર્ચ સ્ટ્રીટ, હોલસેલ અને રીટેલ, મરચંટ. એન્ડ ઇમ્પોર્ટર.

મેરીત્સબર્ગ.

બ્રેન્ચ, ન્યુકેસલ, ન્યુકેરાબાઉડ, એડીકોમ્બ રોડ, અમસીંગા.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

53 & 56 LEUWEN STREET,

CAPE TOWN.

BRANCHES—272 Caledon Street.

295 Long Street.

Castle Cash Stores.

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS,

HANOVER STREET,

CAPETOWN.

EBRAHIM CAMROODEEN,

GENERAL MERCHANT.

Natal Leaf Tobacco a Speciality.

153 GREY STREET, (Camroodeen's Buildings.)

Tel. Add.: "CAMROODEEN," Durban.

રમજાન શરીફ માટે

ખાસ તાજી મીઠાઈ.

जंडुमहाराज मीठाईवाला

૧૬૯, ग्रे स्ट्रीट, डर्बन.

हमारे यहां हरहमेश गरमागरम चोखी मीठाई, सेव और पकौड़ा तैयार मिलेंगे.

ઘીની મીઠાઈ

સ્વાદીષ્ટ ! ગરમાગરમ ! અને વળી ગમે તે વખતે ! ચોખા ઘીમાં—સુતરફેણી, મગજ લાડુ, ઘારી, બુંદી, મેસુબ, જલેબી, જાંબુ, ખાજલી, સેવ, ભજી આં વીગેરે ઘીમાં બનાવેલાં તઇયાર મળશે. તેલ બીલકુલ વાપરવામાં આવતું નથી.

ખાસ ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપી માલ વખતસર અને સરસ બનાવી આપીએ છીએ. બહારગામના ઓરડરનો માલ રેલવે મારફત વખતસર ચડાવીએ છીએ.

જે૦ દલપત એન્ડ કું૦

૧૫૯, ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

A. E. BHABHA,

GENERAL MERCHANT and DIRECT IMPORTER.

Cor. Church & Middel Streets,

MIDDELBURG, T'VAAL

Tel. Add. "BHABHA." P.O. Box 53.

એ. એમ. પારેખ.

જનરલ મરચંટ.

દરેક જાતની ગ્રોસરી કાપડ વગેરે ચાલુ બરનો સામાન હમેશાં તૈયાર છે.

૬. કોમરસીયલ રોડ, ડરબન.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.

Have a large stock of

RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,

Directly Imported from India.

343 PINE STREET, DURBAN

Tel. Address "PARULAR." Box 414.

Subscription Rates.

"INDIAN OPINION,

Yearly Subscription (Natal)			12/6.
Half Yearly	...	...	7/6
Quarterly	...	...	4/-
Yearly Subscription (South Africa, England and India)		...	17/-
Half Yearly	...	...	9/-
Quarterly	...	...	5/-

Country subscribers should add cost of exchange when sending cheque.

Indian Opinion

VOL. III. PHŒNIX, NATAL, SATURDAY, 11TH NOVEMBER, 1905. No 45

Contents.

	Page
EDITORIAL COLUMNS:—	
The King-Emperor	761
An Indian Delegation	761
The Colour Question and the Japanese	761
Immigration Act of Natal	762
Red Tape	762
The *Natal Advertiser* and Asiatics	762
OTHER ARTICLES:—	
Unlicenced Trading	762
Durban Hawkers' Licenses	763
The Immigration Act of Natal	764
Mayville Indian Football Club	764
Licensing Appeal	764
Cape Immigration Restriction Act	764
Asiatic Traders in the Transvaal	764
Township for Coloured People	765
Indian Shot Dead	765
The Coolie Emigrant	765
Indians and the Militia Act	765
Australia and the Asiatics	765
Professor Parmanand	766
The Dayanand Anglo Vedic College	766
The Great White Plague	767
Facts and Comments	767
CORRESPONDENCE:—	
The Kanguri Temple	765
Indentured Labour	765

Indian Opinion

SATURDAY, 11TH NOV., 1905.

Long Live the King-Emperor!

THURSDAY, the 9th inst., was the sixty fifth birthday of His Majesty the King-Emperor. Loyal congratulations were offered from all parts of his vast dominions. No monarch of modern times has commanded the admiration and love of his subjects as King Edward has. When he ascended the throne, his position was a most difficult one, since he had to succeed Victoria the Good; but during the short space that he has occupied his supreme position, he has carried out the traditions left by that noble lady, and has shown that even in a country constitutionally governed, the King has many opportunities of serving his subjects, in a way possible only to one who, like His Majesty, combines a real appreciation of the dignity of his exalted station with a more than ordinary ability. By his sound judgment and tact he has materially assisted in promoting the world's peace and the prosperity of the British Empire. He has endeared himself to his subjects the world over, Mussulmans, Hindus, and of all, in his noble [illegible] the servant of all. In the whole history of the world, no throne has been so firmly established in the hearts of the people as that of the King-Emperor today. That he may live long to adorn [illegible] that throne is the earnest prayer of British Indians, the humblest of his subjects, but not the least in loyalty and devotion.

An Indian Delegation to England

THE general election for the Imperial Parliament is now pending. It may come upon us any day. Mr. Chamberlain has expressed his opinion that the sooner it comes the better. The most interesting feature to an Indian is the delegation that has gone to England, on behalf of India, to plead before the British electorate the Indian cause. Some knowledge about those who compose the delegation and its purpose may not be out of place even for our European readers in South Africa.

The Honourable Professor Gokhale and Mr. Lajpat Rai are in London as the delegates sent by the National Congress, and towering above the two is Mr. Dadabhai Naoroji, the Grand Old Man of India. He is not sent specially, but he is there living a life of self-imposed exile, a life of self-sacrifice extending over an unbroken period of half a century. Of him, Mr. Gokhale has said: "What a life it has been! Its sweet purity, its simplicity, its gentle forbearance, its noble self denial, its abounding love, its strenuous pursuit of high aims—as one contemplates these one feels as though one stood in a higher presence. Surely there must be hope for a people that could produce such a man, even if, as Mr. Ranade once said, he be only one in three hundred millions. Such is the towering personality of Dadabhai, who is always in London to counsel Indian patriots and guide them by his advice.

In Mr. Gokhale, yet quite young, is centred the hope of India. He has won many laurels, and has many more to win. Young as he is, he has made for himself a name in the Imperial Legislative Council at Calcutta. Even those who differ from him have to acknowledge his patriotism and earnest eloquence. He is not to be matched in mastery of figures, and he has sacrificed a life of love by a free gift of his services to the Fergusson College at Poona for twenty years.

Mr. Lajpat Rai, from the Punjab, is no less noble in mind. He is the recognised leader in the Punjab. He has been devoting his earnings and his energy to the promotion of the work of the Arya Samaj, which has been recently made familiar to our readers. He has had the [illegible] self-imposed work of relieving the distress in the Kangra District, owing to the terrible earthquake there at the end of [illegible] [illegible] Mr. Gokhale [illegible] be went over to America, and popularized traditions of India to the great American people. This is what the *Boston Transcript* says of him: "It is not many weeks since Colonel Younghusband declared in London that in all that relates to the spiritual and intellectual life, we Anglo-Saxons are to sit as learners at the feet of the Hindus and other Orientals. They have for ages cultivated, and still cultivate, as the highest and most important of human interests, that which we leave to an hour or so of quiet once a week in a church. The handsome and accomplished young Hindu, Mr. Rai . . . . . . how magnificent is the beauty and vitality of a high-class Hindu! . . . . . the delegate from the Indian National Congress, who spoke twice here this week, is on his way to England." Such leaders, then, are at present in England to plead for India. They are there to tell the British electorate that India needs better representation and better service at the hands of the rulers. In the words of Mr. Schwann, M.P., the delegates are charged "with the task of conveying the hopes, the fears, the aspirations, and the desires for reform of the Indian people. There was a desire among the Indian people for better education, for a land settlement varying with the varying needs of different parts of India, and for more self-government, because the people whom Mr. Gokhale represented thought that many of the Indian people were quite qualified to take part in their own government."

The delegation and many other things which are at present happening in India are unmistakable signs of the times. The Colonial statesmen may not misinterpret them or ignore them. If they would seek the protection of the British flag, they must count upon India as an integral part of the Empire, and, as such, entitled to every consideration. It will very largely depend upon the spirit that guides British, Colonial, and Indian statesmen, whether the Empire is to remain bound together, or whether it is to suffer disintegration owing to conflicting interests.

The Colour Question and the Japanese

THE IMPERIAL Government must be in a quandary over the Japanese alliance. In England, the Japanese are being fêted. On the Nelson centenary, Admiral Togo was royally honoured. British officers are sending [illegible] with the Japanese [illegible]. The Japanese [illegible] [illegible] first-class power. Simultaneously with the [illegible]

play of mutual admiration. Mr. Seddon, the Prime Minister of New Zealand, has been defying the British Government, and telling it that he would have none of the Japanese. Western Australia has immigration and factory laws which are offensive to Asiatics. Mr. Lyttelton, realizing the significance of the Anglo-Japanese alliance, has written to the Premier of that Colony that the offensive clauses must be altered. The dispatch is considered to be "peremptory," and it is said, also, that Western Australia is willing to meet the wishes of the Imperial Government by amending the offensive acts in such a manner as to read less offensively, without altering the substance. That, indeed, would be a feat of diplomacy, but it is a question whether the Japanese Government will be satisfied with such an alluring shadow. It is a three-cornered fight, each party pulling its own way. It remains to be seen how the Imperial Government proposes, on the one hand, to conciliate the sentiments of the new ally, and, on the other, to propitiate Colonial prejudices. All this is not without interest for us in South Africa.

Immigration Act of Natal. We draw the attention of Mr. Harry Smith, the Principal Immigration Restriction Officer, to a free translation we have given in another column of hardships that Indian passengers are alleged to have had to undergo on board the S.S. Somali. If the allegations are at all true, they show a very serious state of affairs. The passenger who has made the complaint which is before us has signed it, and he was severely cross-examined before we decided to take it and give it publication. We are aware that Mr. Harry Smith is just as eager as we are to avoid any unnecessary hardships to the passengers who may be affected by the Immigration Act. We, therefore, feel certain that we have only to draw his attention to this complaint to insure a thorough investigation. We might mention that this is not the first occasion on which we have received complaints of this nature, but hitherto we have not thought fit to publish them or to do anything more than suggest to the complainants to forward their complaints to the proper quarters; but the facts that have come to us this time have been so well and earnestly put, that we consider it to be our duty to draw public attention to them. We shall be happy to give an equally prominent publication to [illegible] the Immigration [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

Red Tape The "Natal Mercury" has rendered a public service in publishing correspondence which throws a great deal of light on the working of the Immigration Restriction Act. It appears that a well-educated Indian, Mr. E. Vaz, was, on the 30th September last, on going to see a friend off by one of the German steamers, prevented from going to the steamer. The friend also, whom Mr. Vaz was to see off, although he produced his second-class ticket, was not allowed to board the steamer. Both of them were, it is complained, roughly handled by the constable on duty. Mr. Vaz thereupon wrote to the Superintendent of Water Police, who told him that the constable was carrying out his instructions. He then approached the Colonial Office, and the Colonial Office, too, returned the same stereotyped answer, adding that instructions were from the Immigration Restriction Department. Mr. Vaz then applied to the Principal Immigration Restriction Officer, who put the finishing touch by declining to inform Mr. Vaz of the instructions, saying: "I do not feel called upon to answer inquiries from outside as to inter-departmental arrangements." Rough treatment is not denied. The action of the constable is throughout upheld, and when the public want to know what regulations there are which they have to obey, they are told it is not their business! This is a new method of administration. Hitherto, the people who have to obey laws have been acquainted with the nature of such laws, but now the Government has decided that the Immigration Department is to work its regulations in secret, and to expect the public, who are affected thereby, to guess what they are likely to be and obey them. We mention the Government specially, because Mr. Harry Smith has evidently written under inspiration. So far as we know, he has never withheld information from the public. What advantage the Government wishes to gain by keeping its precious regulations secret we do not know, but we do know that the action of the constable was undoubtedly illegal, and the attempt made by the Government to bolster up an illegality by witholding information from the complainant is, to say the least of it, highly un-British.

We congratulate our contemporary on having given publicity to what is nothing short of a scandal, and, what is more, for dealing with it strongly in an editorial note

The "Natal Advertiser" and Asiatics In an Editorial note on "Australia v. Asiatics," the *Natal Advertiser* a few days ago remarked that "Australians have evinced too indiscriminating a desire to exclude the Eastern alien from their shores, [illegible] has been marked [illegible] Parliamentary legislation which is not entirely creditable." We think our contemporary scarcely apprehends the position of India in the Empire that it can class British Indians among "Eastern aliens." The *Advertiser* goes on to say: "In Natal we are quite well aware of the evils which have resulted from a too free introduction of the Asiatic." This is a curious statement for our contemporary to make, seeing that only recently it published the information that "in 1902 a matter of 19,000 male indentured Indians were requisitioned for *from all parts of the Colony,*" and that "for the next two-year period 15,000 male coolies would be needed, *that number being requisitioned for by no fewer than 940 Employers.*" The italics are ours, the statements our contemporary's. It seems evident that the *Advertiser* fails to grasp the true inwardness of the situation, so luminously stated in the above quotations from its own columns.

Unlicensed Trading

A Durban Merchant Fined

M. E. Vorajee, an Indian storekeeper, carrying on business at 476, West Street, appeared before the First Criminal Magistrate (Mr. J. Stuart), on Tuesday [illegible] answer a charge of carrying on a wholesale or retail trade or business without the necessary licence.

Mr. Nicolson (Shepstone, Wylie & Binns) appeared for the defence.

Mr. [illegible] A. Hunter, licence inspector, stated that defendant carried on a retail business at 476 and 474, West Street. The accused applied for a licence for No. 474, West Street, which was granted, and taken out. On a later date he applied for another licence for the adjoining shop, No. 476, which was refused, on July 26. When the accused obtained the licence for the premises numbered 474, the other shop was closed. The licence inspector notified the accused that the application for a licence for the other shop had been refused, and when witness visited these premises, about August 30, he found them open, and the accused was carrying on business there. Witness told defendant to discontinue the business, but when he paid another visit to the premises, on September 16, he found the premises open, and business was being carried on, and a summons was issued against the accused. The accused held no licence for the premises numbered 476, West Street.

Questioned by Mr. Nicolson, witness stated that it was about August 30 when he visited the premises in question. Witness further stated that there was a parting wall between the two stores, but a passage had been made through the wall, which connected both shops, and as far as witness knew, it was one kind of business which was being carried on. The licence inspector also said

accused informed him that he contemplated putting a door through the wall. Witness did not tell the accused that this was a clever dodge. The defendant made no further application for a licence after the door was made between the two shops.

G. Molyneux, licensing officer for Durban, stated that defendant obtained a licence on January 20 to carry on a retail business at the premises known as 474, West Street. On June 14, he made a further application for a licence for No. 476, which was subsequently refused. Witness also informed the Court that defendant came to him and asked what action he should take if he (accused) made the two stores into one, and witness informed him that the licence which he held for No. 474 did not extend to the other store. Witness also told defendant it would make no difference if he put a passage between the stores, as he only held a licence for one of them. Three letters were produced, which granted the accused permission to make an archway between the stores. The accused held no licence to carry on business at No. 476, West Street.

Questioned by Mr. Nicolson, witness said, as far as he knew, No. 476 was in a sanitary condition.

In addressing the Court, Mr. Nicolson pointed out that it was the Corporation who gave defendant permission to make an archway between the stores, and the accused paid the Corporation a sum of 5s., and it was the same body who wished to penalise his client because he carried out their instructions.

The Magistrate held that the accused took out a licence for No. 474, which did not extend to the adjoining shop, where the accused carried on business, and by so doing he contravened the Section under which he was charged, and a fine of £5 was imposed.—*Natal Mercury.*

Durban Hawkers' Licences

At the meeting of the Durban Town Council on Tuesday last, we learn from the *Natal Advertiser*, it was reported that the Natal Retail Merchants' Association inquired what further steps the Council intended taking in the matter of the test case recently decided against the Corporation on the question of Asiatics trading as retailers with hawkers' licences. The Whole Council Committee recommended that no further action should be taken in the meantime, seeing that the Consolidation Act would give the extended powers required to deal with what was complained of.

The recommendation was adopted.

Correspondence

The Kangra Temple

To the Editor, INDIAN OPINION.

Dear Sir,—On behalf of the Kangra Temple Restoration Committee we beg to send you a copy of the appeal for the Kangra Temple Restoration Fund.

We need not dwell on the duty which lies on us Hindus to rebuild the shrine. It is a duty which everyone admits. But its accomplishment is beset with a peculiar difficulty. The movement is not backed by any official nor has it any connection with the bureaucracy. Experience shows that even a movement the good of which is universally acknowledged receives little public support unless it enjoys official countenance and the aiding of it brings official recognition in some shape or other. We however, absolutely rely on Hindu piety and Hindu charity for the carrying out of the proposal.

We beg earnestly to ask you to point out particularly to your Hindu readers how entirely we depend on them for the success of the project and how well entitled it is to their zealous and generous support.

Yours, etc.,

SUNDER MAL,
K. P. CHATTERJI,
Secretaries, Kangra Temple Restoration Committee.

Lahore,
15th September, 1905.

An Appeal

After the earthquake of the 4th of April the attention and efforts of the authorities and the private relief organisations were confined, first of all, to the alleviation of human suffering. In this work, individual Hindus and Volunteer Agents of Hindu Relief Associations took a good part, as was meet, as the vast majority of the sufferers are Hindus. Now that the first shock of the calamity is wearing off, other pressing needs than that of mitigating the miseries of the survivors are being realised. The most important of these, from a Hindu point of view, is the re-building of the Kangra Mandir.

It is obviously the duty of all who sympathise with the afflicted population of the District to help in the re-erection of the Temple. It is *specially incumbent on Hindus* to do all they can to raise the Temple again from its ruins and make it architecturally what it is from the religious point of view, one of the brightest of the sacred shrines of India. According to a rough calculation not less than two lakhs of rupees will be required to construct the Mandir and its appurtenances. Considering that to crores of Hindus Kangra is a place of pilgrimage, the collection of only two lakhs of rupees should not be a very difficult thing. [illegible] Hindus who [illegible] the [illegible] the Divine Mother could give the amount from their own pockets and not feel the poorer for it. So by asking for this sum too great a burden is being by no means put on the Hindu community. To collect and administer the Kangra Temple Fund a strong and influential committee has been formed.

Offers have been received from several Engineers who have retired from service, and other respectable gentlemen, to undertake the work of help and supervision *as a labour of love.* Contributors to the Fund may be absolutely certain that every pie received will be employed to the best purpose. Plans and estimates have been prepared and will be forwarded on application. In conclusion, it is hoped that this appeal will meet with a ready response to enable the Committee to begin work without delay. To the Hindu no work could be of greater importance, and no Hindu should rest content until this Mother of Shrines rears her head again to shed her benign radiance upon all comers to her sacred soil.

Indentured Labour

To the Editor of INDIAN OPINION.

Sir,—In your issue of the 28th October, there appears a letter headed "Indentured Labour," in which reference is made, among other matters, to the hardships that indentured Indians will have to incur by the imposition of the poll tax of £1 upon them in addition to the annual licence of £3. This assumption is entirely wrong, for the Legislature in framing the Act expressly exempted these men, and not a voice was raised against the exemption in Parliament or outside.

That being so, it would be well for people who take upon themselves the duty of criticising the actions of the Government of the Colony to be certain of the facts on which they base their charges. I hold no brief for the Government, but merely write in the interests of fair play.

Yours &c.,

AN INDIAN.

[Our correspondent will find on re-reading the letter that Indians "who may have just completed their indentures" were referred to.—ED., I.O.]

INDIAN MAILS.—The German East Africa Liner, *Kaiser* sails for Bombay direct to-day.

The India-African Liner *Jamalpur*, taking passengers, will leave Durban for Calcutta on or about 5th December. Messrs. H. Ebrahim Ismail & Co., Commercial Road, Durban, have the arrangements for Indian passengers.

The Natal Direct Liner [illegible] sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 12th November. Messrs. Aiken & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

The Immigration Act of Natal

Serious Allegations as to its Working

Indian Passengers Imprisoned

The following is a free translation of a complaint made by one of the passengers on board the Somali, which reached Durban on the 25th ult.

"S.S. Somali left Bombay on the 15th Sept. for Natal and reached Port Natal on the 25th Oct. All the Indian passengers were examined on arrival and those whose certificates were considered doubtful, and those who held only permits for the Transvaal, were detained and locked up in the hold for the sailors. There were about seventy-five such men. The hold was ill-ventilated, and there was no arrangement for cooking food. Only those, therefore, who had relatives in town and who could communicate with them were able to get food. The others had to starve. When the food was brought by relatives, the packets containing it were examined by the police and handed to the inmates of the hold. No conversation was allowed between the persons in the hold and the outsiders who brought the food. If the outsiders ventured to say anything, they were met with kicks. Most of the seventy-five had to undergo these difficulties for three days, and had to remain hungry and thirsty."

Mayville Indian Football Club

First Annual Banquet

The above club held a very enjoyable evening at Mayville on Saturday the 28th ult. The chair was occupied by Mr. Alfred Tatham (the Patron of the Club). Besides the officers and members of the club, amongst those present were Messrs Crouch, Frank Terry, Anderson, Sergt. Bachelor, Bennett, Cox, J. Shoobrock, Baxter, V. N. Richards, B. Sublum, Armandray, R. Begwan, P. T. Pillay, A. S. Singh, N. K. Singh, V. N. Thumbadoo and several other gentlemen.

After interesting speeches by Messrs. Baxter, Anderson, Sergt. Bachelor and others, the chairman handed a gold medal to S. M. Bissessor, presented by B. H. Singh for the best play and service amongst the eleven. A gold medal was also handed to B. H. Singh, as a presentation from B. George, for his captainship. During the evening, musical entertainment was very ably rendered by Mr. F. Sandiah, and several songs were sung by the chairman, Messrs. Crouch, J. Shoobrook, Cox, Thumbadoo, Sgt. Bachelor and F. D. Sandiah in English, Hindustani and Dutch. At the close the gathering terminated with the singing of the National Anthem.

Licensing Appeal

Question of Representation

Act Not Complied With

A special meeting of the Durban Town Council was held on Tuesday afternoon to consider an appeal against the Licensing Officer's decision upon the application of Dawjee Amod for a retail licence for premises in Solomon's Buildings, 358a, Pine Street, on Lot Z1, Block BB. The Mayor (Mr. C. Henwood, M.L.A.), presided, and the other councillors present were: Messrs J. F. Ferguson (deputy-mayor), H. Ramsay Collins, W. Borne, W. Homes, P. Chappe, and S. Deane.

Mr. J. Solomon appeared to support the appeal, and Mr. Molyneux (Licensing Officer) to respond.

The papers read by the Town Clerk showed that the applicant had been in business since 1875, with the exception of the last six years. The Licensing Officer's reasons for refusing the licence were: (1) That the applicant was unknown to him; (2) that he had not been satisfied that the applicant would comply with the licensing regulations; and (3) that it was not desirable to increase the number of Asiatic trading licences in the borough.

At the outset Mr. Borne questioned Mr. Solomon's locus standi in the matter. He quoted the Act, which read: "That the applicant or any person interested should be entitled to appear either by himself or any person acting under his written authority." If Mr. Solomon had no written authority, he (Mr. Borne) took it that the Council could not hear a word from him.

Mr. Solomon said he was the landlord, and the application had been put in through him. He had not thought it necessary to ask for any written authority.

The Mayor ruled that the Council could not hear Mr. Solomon under the circumstances, and the appeal, therefore, fell to the ground.—*Natal Mercury.*

The Cape Immigration Restriction Act

The following regulations under the Immigration Restriction Act, appear in the *Cape Government Gazette* dated the 3rd November, 1905.

No person shall be allowed to board any incoming ship prior to the completion of the examination of the passengers under these regulations without the production of a Permit signed by the Immigration officer of the Port, and issued in accordance with such directions as the Minister may from time to time make therefor and any person contravening this regulation shall be liable to the penalty provided under Regulation No. 28 hereof, in addition to being summarily removed from the ship.

The provision of Sections 3, 7, 8, 15, 16, 17, 23, 26, and 28 of the foregoing regulations shall *mutatis mutandis* apply to any person entering the Colony overland, provided

1. That the powers therein conferred on the Immigration Officer may be exercised subject to the instructions and directions of the Minister by such officer of police or official or class of officials as may be appointed therefor by the Minister from time to time by public notice in the Gazette.

2. That all expenses incurred by the Government by reason of the detention and removal of any prohibited immigrant shall be borne by such immigrant so far as his means may allow.

Asiatic Traders in the Transvaal

Lord Selborne Contradicted

We learn from the *Transvaal Leader* that at a public meeting with Lord Selborne at Ermelo recently, a Mr. Cooper introduced the Asiatic trader question, and pointed out that generally the residents of the town and district agreed with the resolution passed at the Pretoria Convention. He pointed out that the Asiatics were increasing in numbers. In Ermelo there was only one Asiatic trader before the war, and now about 50 per cent of their traders were Asiatics, and were elbowing the white traders out of their rights. He suggested that some restrictions should be placed upon their coming into the country.

Lord Selborne, in reply, said that with regard to Asiatics, he did not object to the question being raised, but he objected to his statement being contradicted that there were not more pure-blooded Indian coolies in the Transvaal than before the war. He did not dispute the statement that there were more in Ermelo, but they never told him where there are fewer. It was clear that there had been a re-distribution. The Government knew absolutely the number of coolies here before the war. Some stayed in the country during the war, whilst many left, some of whom never returned. Those who were not in the country before the war were not admitted unless they came in by fair means. The Census figures proved his previous statements to be correct, and he objected to the term of unrestricted importation when there is the strictest supervision placed upon their coming into the country. Until they had their own Representative Government he would not allow any fresh coolies to come into the country, and it would be for them to decide for themselves. (Applause.) He repeated that he objected to being told that he was not restricting the immigration of coolies when he was doing it all the time.

Township for Coloured People

A Remarkable Experiment at Pretoria

We understand that a township lying some three and a half miles distant from Pretoria has been purchased by the South African Political Association on behalf of the better class coloured community of Pretoria and Johannesburg. The Township contains some 600 erven, 200 by 100 feet in size. These erven are being disposed of to coloured men, and a few exempted natives, at £11 a piece, transfer to be granted on completion of payment. A Town Board has been elected by the standholders from amongst their number to control the affairs of the township. A deputation of the leaders of this movement, having waited upon Lord Selborne, received permission from Lady Selborne to name the town after herself. It will therefore be known as Lady Selborne. Water is available at an accessible depth, and Mr. Le Fleur, the head of the South African Political Association in Transvaal, is very sanguine of the good results of his experimental endeavour to raise the status of the coloured folk of Transvaal. Liquor dealing, by the way, is to be strictly prohibited in the new township, and the orgies which too often disgrace the locations are to be sternly repressed. A Building Society in connection with the town has been formed, and after six months' occupation of his stand, every owner is pledged to erect a brick house, costing at least £100. A syndicate has been formed for the purpose of running omnibusses three times daily to and from Pretoria.—*Pretoria News*.

Indian Shot Dead

A Kimberley Tragedy

A Reuter telegram says that a few days ago two Indian hawkers were driving across a farm near Koopmanfontein, Griqualand West, when three shots were fired at them from the bush. One shot penetrated the abdomen of one Indian, causing his death. The assailant was concealed in the bush, but the surviving Indian saw his hat. Last night two Dutch farmers, H. Muller, the owner of the farm where the tragedy occurred, and J. [illegible], were arrested on suspicion. It is reported that Muller's hat has been identified by the second Indian, and that the accused's spoor has been traced from the scene of the murder, while a rifle has been found in Muller's house which carried bullets identical with the bullet which killed the Indian. The accused will be tried at Barkly West.

The Coolie Emigrant

(From "Indian Affairs" in "The Times")

(CONCLUDED.)

On the voyage he is well cared for under the direction of an European medical officer, whose fees are based on the number of emigrants reaching their destination in sound health. Arriving at, say, Demerara or Trinidad, he finds himself in a climate and surroundings not very different from those he is accustomed to. His own countrymen form one-third of the population. He is set down, perhaps, to sugar cultivation, which is nothing new to him; he is, by his own standard, comfortably housed, and if he has brought a family with him he is not separated from them. His wages enable him to save sums undreamed of in the old days of hand-to-mouth existence in India. The adult emigrants who returned to India in 1900 had £14 apiece in savings. The Natal men brought £19; even those from Reunion and Guadeloupe had £10. These, of course, are averages, and a certain proportion of the emigrants return home as poor as they left it. In the far west the coolie's troubles are few. Clothing is almost less of a difficulty than at home, his food is cheap, and his wages good. Occasionally an unpopular or tyrannical manager is found, and the coolies get into trouble for rioting and revenging themselves on him. The proportion of coolie women being small, jealousy sometimes leads to crimes of violence. With these exceptions, the coolie is recognized as the most peaceable and law-abiding of citizens, a man to whom it is worth while to offer an inducement to re-engage or to settle down as an agriculturist. He is far more useful and easily controlled than the lazy and conceited negro, who affects to look down on the Indian coolie and is, with much better reason, despised and disliked by the Eastern. That the coolies like the colony is shown by the fact that many of them, after a free trip to India, emigrate again. In Natal, on the other hand, the colonists are only too anxious to get rid of their coolies once they become "free." As long as the indenture lasts the coolie is well enough off; his troubles begin when he proposes to settle down on his own account as he is encouraged to do in Guiana and Trinidad. He must, in Natal, pay for a licence to trade, he must live in a location, and suffer other inconveniences. Yet Natal has in ten years attracted more coolies than any other colony, a fact doubtless due to the possibility of saving larger sums out of a higher wage. British Guiana and Trinidad come next in order of popularity, while Mauritius shows the largest resident Indian population of all, due, no doubt, to the employment of Indians in domestic service.

The total number of coolies who left India during 10 years was 177,000. Of these, 33,000 were employed on building the Uganda Railway. During the same period 72,000 returned to India. These figures, when compared with the 300 millions who inhabit India, seem paltry indeed, though in themselves they are large enough to justify the concern which the Government manifests for the welfare of the coolie emigrant.

Indians and the Militia Act

At a political meeting at Newcastle recently, says the *Natal Witness*, a Mr. Meumann asked what the Government intended, in case of an outbreak, should be done with the Arabs and Indians in the Colony—would they be called out under the Militia Act?

Mr. Watt said that the Government had power of commandeering native and coloured persons if it were thought necessary. But Indians and Arabs would not be called out as fighting men, but as camp assistants, etc.

Mr. Thorold urged that some arrangement should be made whereby the Arabs and Indians should be called upon to assist in case of the calling out of the first line of defence. It would be manifestly unfair to allow the Arabs to sit in their stores and do business while the Europeans were fighting at the front.

Mr. Watt reiterated that the Indians would in the event of disturbance, have to assist in military work other than in the fighting line.

Australia and Asiatics

It is said on reliable authority that it is quite untrue that there is any acute difference between the Imperial Government and the West Australian Government regarding Asiatic Immigration.

The negotiations are stated to be progressing in a manner entirely satisfactory.—*Natal Witness*.

It is now stated that the Governor of Western Australia has every disposition to meet the views of the Imperial Government with regard to the clauses dealing with Asiatics in the new Factories Act, to which the Colonial Office has taken exception.

It is further stated that the despatch of the Imperial Government was not peremptory in tone.—Reuter.

The Government of the Australian Commonwealth has requested the Agents-General of the various States to draw up a report on the whole question of Asiatic Immigration, including their opinion of English views on the subject.—Reuter.

Professor Parmanand at Johannesburg

More Lectures before Large Audiences

(FROM OUR OWN CORRESPONDENT)

Professor Parmanand has delivered his second and third lectures, which were respectively on "Practical Religion" and "The Work of the Arya Samaj." It is not necessary to deal with this third lecture, as you have from the Professor's pen a specially written article on the matter.

In speaking of practical religion, the Professor showed that it consisted more in action than in profession or belief. That was a point that was often overlooked, and yet it was one on which stress was laid by all the religions of the world. The Vedas emphasized the necessity of action. Faith in God, accompanied by a life of selflessness, was the essence of religion.

On Saturday, the 4th inst., the Professor addressed the members of the Theosophical Lodge in Johannesburg. Mr. W. Wybergh was in the Chair. Professor Parmanand spoke on the Yoga philosophy, and explained that just as material philosophy taught us to have mastery over the world, the Yoga philosophy taught us to attain complete mastery of the mind. In fact, it consisted in restraining the perversions of the modes of the mind. The Vedic philosophers compared the perverted mind to a monkey under a state of intoxication, suffering from the sting of a scorpion. Desires produced intoxication in the mind, and jealousy constituted the scorpion's sting. But for this, the mind would be placid as a lake. Such restraint was necessary in order that man might know himself, and that the soul might be reflected in its purity. If it were admitted that the highest bliss consisted in the attainment of salvation, then evidently Yoga, as described above, was absolutely necessary. At the end of the lecture there was an interesting discussion. A vote of thanks to the lecturer brought an instructive evening to a close.

Last Monday and Wednesday the Professor delivered addresses at the West End Hall on "Worship of God" and "Salvation" respectively. On the occasion of the last lecture a purse was presented for the Anglo-Vedic College.

The Professor left for Pretoria on Thursday.

THE BRITISH INDIAN ASSOCIATION, Transvaal, has sent the following cablegram to His Majesty the King-Emperor through the Colonial Secretary of the Transvaal:—

"British Indians, Transvaal, tender to His Gracious Majesty humble congratulations on his 64th birthday."

The Dayanand Anglo-Vedic College

The Spirit of Self-Sacrifice

(SPECIALLY WRITTEN FOR "INDIAN OPINION" BY PROFESSOR PARMANAND M.A., OF ARYA SAMAJ, LAHORE.)

Swami Dayanand, the founder of the Arya Samaj, was a great Sanskrit scholar and reformer of his age. He was a man of the type of ancient Indian sages. He possessed vast learning and unusual strength of body and mind. His love for his fellow-beings was unbounded. He found his countrymen in a deplorable condition, sunk in deep ignorance, misery and superstition, and split up into hundreds of sects. He saw that true religion was absent from the land which was famous for her spiritual teachings from most ancient times. There were forms of religion, but without any substance. He thought that the only way for the regeneration of the country was to restore to her people their true religion and their ancient wisdom. With this noble object, he worked for his whole life. He travelled from place to place and preached to the people the Vedic religion and established Arya Samajes to carry on his work. No doubt there were misunderstandings and there was opposition too; but every great man with a mission of reform has to meet them. People might differ from his views on certain points, but no one can deny that his love for his religion and country was very great, and at this altar he sacrificed his life and learning. He gave up his own peace of mind, so that other's might have it. He died at the age of 59 by the effects of poison, given to him by those who simply misunderstood him. On his death in 1883, on the very sacred day of Devali, there was a gloom all over India. He had got friends and admirers in every part, though the plant he sowed the seed of had taken very strong roots in the Punjab. There came a universal cry of sorrow from different quarters, and almost all the leading papers wrote mourning notes over his death.

The Arya Samaj owed a deep debt of gratitude to him, and in order to pay it off it was proposed to have a fitting memorial of Swami Dayanand. It was unanimously resolved to start an Anglo-Vedic College in his memory, which was thought to be a fit instrument to carry on the work the Swami had left uncompleted. The plan was matured in two years, and in the beginning of 1886 the Dayanand Anglo-Vedic College was started as a high school, with the object of spreading the knowledge of the classical Sanskrit along with the study of the Western Sciences. Its other objects were to encourage the Devanagri language, and also technical education. The start was remarkable for the sacrifice of a very noble and pious soul, Lala Hans Raj—a distinguished graduate of the Punjab University, who, renouncing all his brilliant worldly prospects, offered his life for the institution to be founded in the sacred memory of the great Swami. The last 20 years have shown how wonderfully Lala Hans Raj has kept his vow of poverty and devotion to the institution in which he had merged his self-interest, and how firmly he stood under various difficulties and troubles that came in his way. The School gave brilliant results in the next two years, and in 1888 the School was raised to the status of College. The College also showed brilliant results in the University examinations, the number of passes generally reaching up to 70 in F.A. and more than 30 in B.A. It passed its first student in M.A. (in Sanskrit) in 1896. Many of its students got distinctions in these examinations, and the Government Education Reports have invariably spoken of the College in flattering terms. Ayurvedic classes (to teach Sanskrit medicine) and tailoring classes were opened in connection with the College many years ago that have done a very useful work. At present the College gives education to more that 1500 students—with an addition of teaching old Shastras, such as Upanishads, Gita and selections from Ramayana and Vedas. Religious instruction is given to every student, and they are taught to lead religious lives, which could not be possible in the Government Colleges or Schools. There are three boarding houses attached to the College. Two for young boys reading in Schools, whose number is about 200. Utmost supervision is exercised over the moral character of the boarders. Everyday bathing, and performance of Sandhi twice a day, is compulsory for each boarder. The boarding house for the College students, has about 350 boarders, who live under the supervision of the Principal and perform Sandhi every day.

Besides these, there is a Sanskrit department where education is given on the old lines, students getting food, books &c., free from the College funds.

The capital of the College is now more than 5 lacs of rupees, but a great portion of it is invested in the School and boarding house buildings. The building for the College is under construction, and is estimated to cost about one and a half lacs. In the boarding house, about 70 rooms are built by individual donations, each room costing about 500 Rs., while the same plan is adopted in the construction of the College building which will contain about 50 rooms, each room's cost varying from 1000 to 2000 Rs. For the Hall of the College, one gentleman of Ferozepur, named Bankamal, has donated Rs. 20,000.

The monthly expenditure of the College exceeds Rs. 2000, which is made up out of the fees, interest on the capital, and monthly sub-

scriptions. This is an institution, an embodiment of self-help and a purely national enterprise. It has been and is supported by the poor and middle classes of the country, for whom the institution is a blessing. A number of the pupils of L. Hans Raj have taken the vows of self-devotion to the College and are serving there on mere subsistence allowance. This is perhaps the largest educational institution in the Northern India, doing yeoman's service in the regeneration of the country, by spreading four-fold education in training the youths in religion, morality, intellect and physique.

There have grown up high schools, about 100 in number, in the principal districts of the Punjab, which serve just like the branches of a big tree, and each of these schools educates hundreds of youths on the lines laid down by the D.A.V. College. The charity given in the cause of education is the highest of all charities according to Manu, because its fruit is more permanent than any other charity.

The Latest Report

The *Indian Spectator* gives the following summary of the last report:

The report of the Dayanand Anglo-Vedic College for the year 1904-5 is a record of very fair progress. The closing balance on the 31st March last was Rs. 5,16,110, as compared with Rs. 4,83,170 on the corresponding date last year. The Maharaja Sir Hira Singh of Nabha made a donation of more than Rs. 4,000 to the College some years ago; he has ordered the amount to be invested in the Sawai fund of the state and the interest of Rs. 147 to be paid regularly every year. He is the only Punjab Chief who is said to have supported the institution up to now. Among the special features of the College we may mention the Upadeshaks, whose main work is to popularise the institution and collect subscriptions in its aid. This work was carried on last year not only by the paid Upadeshaks, but also by a band of honorary missionaries headed by Lala Hans Raj and Lala Lajpat Rai. Another adjunct of the College is a dispensary, from which medicines are supplied at cost price to resident students. In the College department there were last year 22 Brahmans, 237 other Hindus, 10 Sikhs and 2 Mahomedans. Of these, 194 were in the boarding house. In the School department there were 667 students last year in the central institution, and 119 in the four branches. Of these 130 were in the boarding house. Sandhya and other Veda Mantras are taught to the majority of the students, and selections from Manusmriti, Satyarth Prakash, [illegible] Saptak and Dharma Muktavali form part of the courses of study. The Anglo-Vedic College is a [illegible] institution and [illegible] of the practical philanthropy and religious zeal of the Punjabis.

The Great White Plague

Consumption or phthisis, that fell disease whose horror is its certainty, has earned for itself, by the number of its victims, the title of the Great White Plague.

The statistics of the disease are startling. It appears, then, that the death roll from consumption in London alone amounts to 10,000 per annum, or one out of every 150 of the population. And the terrible thing to contemplate is that this shocking waste of life and useless suffering is absolutely our own fault. Consumption is a preventable disease—that is—the seat of our indictment for what is almost a national crime. The nation is now awakening to its responsibility in this matter, as a great stir of energy is making itself felt.

The only curative measure for consumption which has had any success is the sanatorium treatment. And it is this which gives us our most striking lesson in hygiene and preventive medicine,—for the sanatorium treatment is nothing more or less than pure air, perfect cleanliness, and pure food. Granted that the last is not attainable always by the class of people who are most afflicted by consumption, the poor, the first two ought to be always within reach. Overcrowding in houses and workshops, lack of ventilation, stale, impure air, damp underground dwelling dwellings, dirt and filth—these are the causes of consumption; these are the causes for which we must pay an annual indemnity of 10,000 souls in London alone.

Consider the first item in the sanatorium treatment of consumption—pure air. It is not so many years now since an idea prevailed that the night air was bad and unhealthy. Consequently people were very careful to shut all windows at nightfall and to retire to sleep with their dwellings as hermetically sealed as was possible. The night air was blamed for all sorts of troubles, and windows were shut tightly; and it is only within quite recent years that they have been opened again.

The air in towns is not so good as country air, and contains many more impurities; but air from all parts of the world outside great cities has been analysed and found to be practically indistinguishable. The atmosphere has practically the same composition all over the world. There is no excuse therefore, for the existance of diseases which have for one of their chief exciting causes bad and insufficient air. It will be seen that the housing problem is indissolubly connected with this question of consumption: well-built houses with large and airy rooms and adequate means of ventilation are necessary to fight the evil. Overcrowding is, perhaps, the most fruitful source of consumption. It must not be forgotten that the disease is infectious, hence the bad effects of overcrowding. Consumption is chiefly [illegible] "a [illegible] occupation" [illegible] national character, for [illegible] alone. Overcrowding and bad ventilation are themselves a form of uncleanliness—uncleanliness in the air we breathe. The state to which the air is brought after breathing—the warm, moist, azotic condition, containing organic matter expelled from the lungs—is the ideal condition for the growth of germs or bacilli. Hence, possibly, the "colds" caught by going from a hot room into the open air. The warm, moist atmosphere of a badly ventilated living-room is the most favourable condition for the development and growth of the bacilli, to which catarrh owes its origin. Hence, also, the spread of all infectious diseases in places where several people sleep together or sit together to work. Trades in which such conditions prevail have the highest death-roll from consumption and other lung diseases—the tailoring and boot making trades are examples, whilst people who live active open air lives, and whose house-windows are open day and night (if necessary, with the protection of mosquito netting) never suffer from such diseases at all.

B. S. P.

(To be continued.)

Facts and Comments

VRYHEID LOCAL BOARD.—At the last meeting of the Local Board, says the *Vryheid Herald*, a letter was read from Messrs. Homer and page, complaining of a nuisance caused by several coolie families residing in the vicinity of the complainant, also pointing out that owing to the overcrowding, sickness was likely to break out. The Board decided to notify the Sanitary Inspector of the matter, and to hand him the letter.

THE £3 TAX.—L. M. SINGH writes to the *Times of Natal*:—I am by trade an Indian teacher, I have been in this Colony for about 12 years, I have a wife and few children. As the time is so pressing I am compelled to live on very little food with my family. My reason for writing this letter is that I want to know if I must pay £3 annually. Of course I have no one in India. I am very poor. I hope I may be freed from this tax on one who has been here for twelve years.

TAINTED MONEY.—The Board of Missions of the American Congregational Church, says the *Outlook* (Johannesburg), has passed a resolution "that the officers of this society should neither solicit nor invite donations to its funds from persons whose gains are generally believed to have been made by methods morally reprehensible and socially injurious."

AMNESTY TO EX-REBELS.—The King has been pleased to pardon, on the occasion of his birthday, all the Boers who were convicted of treason in connection with the late war, and [illegible] of them to resume their [illegible] civil privileges.

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩. ફીનીકસ—શનીવાર, તારીખ ૧૧ મી નવેમ્બર, ૧૯૦૫. અંક ૪૫

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૧૧ મી નવેમ્બરથી તા૦ ૧૭ નવેમ્બર સુધી ઈ૦ સ૦ ૧૯૦૫

હીંદુ— કારતક સુદ ૧૪ થી. કારતક વદ ૭ સુધી. સંવત ૧૯૬૨

મુસલમાની—તા. ૧૩ રમજાનથી તા. ૧૯ રમજાન. સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	[illegible]	હિંદુ તીથી.	[illegible]	સુર્યોદય ક. મી.		સુર્ય અસ્ત. ક. મી.	
શની...	૧૧	૧૪	૧૩	૪	૫૮	૬	૨૬
રવી...	૧૨	૧૫	૧૪	૪	૫૮	૬	૨૭
સોમ...	૧૩	૧	૧૫	૪	૫૭	૬	૨૮
મંગળ	૧૪	૨	૧૬	૪	૫૭	૬	૨૯
બુધ...	૧૫	૩	૧૭	૪	૫૬	૬	૩૦
ગુરુ...	૧૬	૪	૧૮	૪	૫૬	૬	૩૦
શુક્ર...	૧૭	૫	૧૯	૪	૫૫	૬	૩૧

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

શનીવાર તા૦ ૧૧ મી નવેમ્બર, ૧૯૦૫.

નાતાલનાં કાયદા.

જુલમ થાયછે તેનો દાખલો અમે બીજી જગ્યાએ અમે આ છાપામાં આપ્યો છે. લોકોની ઉપર સ્ટીમરમાં હાડમારી પડે છે તે જે અમારા ખબર પત્રી લખે છે તે ખરૂં હોયતો બહુ કમકમાટી ઉપજાવે એવુ છે. આવા જુલમનો ઇલાજ ઘણો સીધો અને સરળ છે. અમને જે ખબર મળ્યા છે તે ખબર બરોબર છે કે નહિં તે વિષે બીજા ઉતારૂઓ દાખલા વાર લખશે તો તે અમે બહાર પાડવાને તૈયાર છીએ. અમને ખાત્રી છે કે આવી બાબતમાં તુરત દાદ મળી શકશે. જેઓ અમને લખશે તેનાં નામ બહાર પાડવાની અમને જરૂર નથી માત્ર અમારી જાણને સારૂં તે નામો મળશે તો બસ છે.

વિલાયતમાં હિંદુસ્થાનના પ્રતિનીધી.

ઓનરેબલ પ્રોફેસર ગોખલે તથા મી. લજપતરાય એ બન્ને વિલાયતમાં હિંદીઓને સારૂ લડત ચલાવી રહ્યા છે. ઓનરેબલ મી. ગોખલે વાઇસરોયની ધારા સભામાં મેમ્બર છે. તેણે હિંદુસ્થાનને સારૂ ત્યાં ઘણી વખત જબરજસ્ત મહેનત લીધી છે. વળી તેમણે પોતાના ૨૦ વરસ માત્ર દર માસે ૪૦ રૂપીઆ લઇ પુના કોલેજમાં ભણતર શીખવ્યું. મી. લજપતરાય તે પંજાબમાં સુબી છે. ત્યાંના મોટા વકીલ છે અને પોતાની ઘણી ખરી કમાણી સાર્વજનિક કામમાં વાપરે છે. બન્ને સ્વદેશાભિમાની વીર પુરૂષ છે, અને તેઓની લડતથી હિંદુસ્થાનને ફાયદો થવાનો સંભવ છે. મી. ગોખલેએ માનચેસ્ટર ગારડીઅન નામનાં છાપાવાળાને જણાવ્યું છે તેમાંથી અમે કેટલોક ઉતારો નીચે આપીએ છીએ.

તેઓ સાહેબ કહે છે કે "હિંદુસ્થાનની પ્રજા એમ માને છે કે જે ધોરણ પ્રમાણે હાલ રાજ્ય ચલે છે એ ધોરણ હવે પુરાણું થઇ ગયું છે, અને પ્રજાની વધારે સ્વતંત્રતા આપવાની જરૂર છે. કેમકે તેથીજ જે ખરા બીઓ રાજ્યમાં પેસી ગયા છે તે દુર થશે. આજના ધોરણ પ્રમાણે રાજ્ય કરતાઓ જે ધંધા કરે તેની ઉપર કશો અંકુશ નથી. સ્થાનને સારૂ હોય છે. તે હિંદુસ્થાનના સ્થિતીથી વાકેફ નથી હોતા. તેથી તેને તેની તાબેના ઓંગ્લો ઈંડિઅન ઉપર ભરોસો રાખવો પડે છે. એંગ્લો ઈંડિયનનો સ્વાર્થ હાલ જેમ ચાલે છે તેમજ ચલાવાનો છે. પારલામેન્ટ કંઈ સત્તા વાપરી શકતી નથી કેમકે સેક્રેટરી તે કેબીનેટનો મેમ્બર છે, અને કેબીનેટનું કામ નીભાવી રાખવામાં હમેશા વધારે મત મળે છે, વળી કોનઝરવેટીવ અને લીબરલ એ બન્ને પક્ષના મુખીઓની વચ્ચે એવી સમજુતી છે કે, હિંદુસ્થાનને વાંધાવાળો સવાલ નહિં ગણવો. તેમજ પારલામેન્ટનાં ઘણુખરા સભાસદો હિંદુસ્થાનની સ્થિતી વીશે અજ્ઞાન છે. તેને વીશે ઓછી દરકાર રાખે છે અને ઈંગ્લંડ નાજ વિષયોમાં ગુંથાએલા રહે છે. આ બધાનું પરીણામ એજ આવે છે કે હિંદુસ્થા-

નમાં રાજ્ય કરનારાઓ પોતાને જેમ ફાવે તેમ કરે છે. આમ હોવાથી ઈંગ્રેજી પ્રજાએ તો સહેલાઇથી સમજવા જેવું છે કે પુરો કાબ ન હોવાથી હિંદુસ્થાનનાં રાજ્ય કારભારમાં સંડોવ હોવો જોઇએ. તેથીજ નેશનલ કોંગ્રેસ દર વરસે બુમ પાડે છે કે હિંદુસ્થાનની પ્રજાને રાજ્ય ચલાવવામાં ભાગ મળવો જોઇએ પણ કમનસીબે રાજ્ય કરતાઓ એમ નથી ધારતા. છેલ્લા બે વરસમાં આવા વિચારો બહુ આગળ પડ્યા છે. લોકોની લાગણીની દરકાર કર્યા વિના, ઘણા કાયદાઓ પસાર કરવામાં આવ્યા છે, કે જેથી કરી હિંદી પ્રજાનો વિશ્વાસ ઈંગ્લંડ ઉપરથી ઉઠી જવા લાગ્યો છે. આ બધા કાયદાનો હેતુ એ છે કે હિંદુસ્થાનમાં ઈંગ્રેજોનું જોર વધારવુ, અને હિંદીને પાછા પાડવા. દાખલા તરીકે કલકતામાં મ્યુનીસીપાલીટીમાં અમલદારનું જોર વધાર્યું છે. યુનીવરસીટીના કાયદામાં અમલદારી અમલને જોર આપ્યું છે. પરીક્ષાથી નીમણુક કરવાને બદલે મરજીમાં આવે તેને નીમવાનો રીવાજ ઘુસાડયો છે. વળી લોર્ડ કરઝને મહારાણીના ઢંઢેરાનો ઉલટો અર્થ કરવાની પણ તજવીજ કરી છે. ઈંગ્રેજી અમલદારોના પગાર વધાર્યા છે. અને કેમ જાણે આગપુરી ન લાગતી હોય તેટલા સારૂ બંગાળના વિભાગ કરીને તેલ હોમી મોટો ભડકો કર્યો છે લોર્ડ કરઝને કેટલાંક સારા કામ કર્યા છે એ કબુલ કરી શકાય. પણ બધી તરફથી વિચાર કરતાં જાપાનની સાથે જે કોલકરાર થયો છે તે પણ બતાવે છે કે સરકારનો વિચાર હિંદીઓને પછાડવાનો. અને દાબમાં રાખવાનો છે, જો હિંદી પ્રજાને સંતોષ આપવાનો હોય તો રૂશીઆની શી બીક હોય, જાપાનની મદદ શા સારૂ જોઇએ. શું હિંદીને હમેશાં જાપાનની બરાબરી માર્યાજ કરવાની છે. પણ હાથનાં કર્યાં હૈયે વાગશે. જેમ યુરોપની પ્રજાને સારૂ જેરૂસલમ છે તેમ જાપાનની પ્રજાને હિંદુસ્થાન છે. હિંદી લોક જાપાન વધારે આદ્ર જાત્ર કરે છે. અને જાપાન જો હિંદીનો પક્ષ ખેંચે તો નવાઇની વાત નથી. આ બધું અણસમજથી થાય છે, અને ઈંગ્રેજી પ્રજા આ બધી હકીકતથી વાકેફ નથી એમ અમે સમજીએ છીએ તેથીજ ઈંગ્રેજી પ્રજાને જાણ કરવા અમે આવ્યા છીએ.

રૂશીઆ અને હિંદુસ્થાન.

રૂશીઆમાં અત્યારે જે ખળભળાટ ચાલી રહ્યો છે, તેમાંથી આપણે ઘણું સમજવાનું છે. રૂશીઆના શહેનશાહ અત્યારે દુનીયામાં સ્વતંત્રમાં સ્વતંત્ર રાજ્ય ભોગવે છે. રૂશીઆના લોકો ઘણી ઇજાઓ ભોગવે છે. ગરીબ માણસો કરનાં બોજા તળે દબાયા રહે છે, સીપાઇ વર્ગ લોકોને કચરે છે, અને ઝારને જે મનમાં તોર આવે તે પ્રમાણે લોકોને કરવું પડે છે. અમલદારો સત્તાના નીસામાં ચકચુર રહ્યા છે. લોકોનું સુખ તેઓ સમજતા નથી. કેમ પોતાનું બળ વધે, કેમ પોતે વધારે પૈસા ભેગા કરે, એજ તેઓનું કર્તવ્ય સમજે છે. પ્રજાની જરાએ મરજી ન હતી છતાં ઝારે જાપાનની સાથે લડાઇ કરી રૂશીયન સીપાઇના લોહીની નદી ચલાવી. અને હજારો મજુરોએ પોતાનાં પસીનાનો વરસાદ વરસાવી કમાવેલા પૈસાને જાપાનનાં સમુદ્રમાં ફેંકી દીધા. આ બધું રૂશીયન પ્રજાએ ઘણાં વરસથી સહન કરયુ છે. પણ હવે તેઓની ધીરજની હદ આવી છે. રૂશીઆના લોકોએ આ બધો જુલમ દુર કરવાને બહુએ ફાંફાં માર્યા છે. પણ તેઓનું જોર આજ લગી ફાવ્યું નથી. તેઓએ બંડ કર્યાં, તેઓએ શહેનશાહોનાં ખુન કર્યા પણ તેથી કંઇ દાદ નહિં મળી. આ વખતે તે લોકોએ બીજો ઉપાય શોધી કાઢ્યો છે, તે ઉપાય બહુ સરળ છે, અને બંડ તથા ખુન કરતાં વધારે જોરાવર છે. રૂશીયન કારીગરો તથા બીજા બધા નોકરોઓએ હડતાલ પાડી કામ બંધ કરયું. નોકરીઓ છોડી દીધી, અને ઝારને ખબર આપ્યા કે જ્યાં સુધી ન્યાય નહિં મળે ત્યાં સુધી તે લોકો બીલકુલ કામ ઉપર ચડવાનાં નથી. આની સામે ઝાર પણ શું કરી શકે, લોકોની પાસેથી જોર જુલમથી કામ લેવું એતો નજ બને, કામ નહિં કરનારાઓને બાલાની અણીએ ચડાવવા, એતો રૂશીઆના ઝારની પણ સતામાં નહિં. એટલે હવે ઝારે દાંડી પીટાવી લોકોને ખબર આપ્યા છે કે, રાજ્ય કારભારમાં તેઓને હીસ્સો મળશે. પ્રજામત વિના કંઇપણ કાયદા ઝાર પસાર નહિં કરે. આ બધાનું છેવટ પરીણામ શું આવશે એ કંઇ કહી નથી શકાતું. પણ જો ઝાર પોતાનો કોલ કરાર નહિં પાળે તો, લોકોએ જે ઉપાય હાલ લીધો છે તે બરાબર નથી એમ સાબીત નહિં થાય. પણ તે માત્ર એટલું બતાવશે કે લોકો પોતાના ઉપાયમાં ચુસ્ત નથી રહ્યા. કેમકે સત્તા ભોગવનારા લોકોની મદદ વિના સત્તા પણ નથી ભોગવી શકતા, પણ જો રૂશીઆની પ્રજા હિંમતવાન થાય તો આ સત્તાની મોટામાં મોટી જીત અને મોટામાં મોટો બનાવ તે. રૂશીઆમાં થએલો ફેરફાર ગણાશે.

અમે મથાળા ઉપર રૂશીઆ અને હિંદુસ્થાન બન્નેને જોડ્યા છે. એટલે રૂશીઆમાં બનેલા બનાવોની સાથે હિંદુસ્થાનને શો સંબંધ છે એ બતાવવું રહ્યું. હિંદુસ્થાનનું જે રાજ્ય ચાલે છે તેની વચે અને રૂશીઆના રાજની વચે ઘણી સરખામણી છે. વાઇસરોયની સત્તા ઝારની સત્તા કરતાં કંઇ ઓછી નથી. જેમ રૂશીઆના લોકો કર આપે છે તેમ આપણે આપીએ છીએ. જેમ રૂશીઆના કર આપનારની સત્તા, કરની વપરાશ ઉપર નથી તેમ હિંદુસ્થાનના લોકોની પણ નથી. જેમ રૂશીઆમાં મીલીટરીનું જોર છે તેમજ હિંદુસ્થાનમાં છે. તફાવત માત્ર એટલો છે કે રૂશીઆમાં, હિંદુસ્થાનનાં કરતાં કેટલેક દરજ્જે રાજ્ય સત્તા વધારે કડંગી રીતે વાપરવામાં આવે છે. રૂશીઆના લોકોએ જુલમની સામે જે ઉપાય લીધો છે તે ઉપાય આપણે પણ લઇ શકીએ છીએ. બંગાળામાં દેશી માલ વાપરવાની હીલચાલ થઇ રહી છે. તેનું રૂપ રૂશીઆની હીલચાલ જેવું છે. જો હિંદુસ્થાનના લોક એકત્ર થઇ જાય ધીરજ પકડે, ટેક રાખે અને પોતાનો સ્વાર્થ તજી સ્વદેશનું સુખ જોય તો આજેજ આપણા બંધ છુટી પડે તેમ છે. હિંદુસ્થાનનો રાજ્ય કારભાર, લોકોની નોકરી વડે ચાલી શકે છે. રૂશીઆના લોકોએ જે સત્તા બતાવી તેજ સત્તા આપણે બતાવી શકીએ છીએ.

એશિઆટિકો અને માથા વેરો.

છેલ્લા ગવર્નમેંટ ગેઝેટમાં બહાર પડેલી નોટીસ મુજબ હિંદી અને એસિઆટિકોને જે માથા વેરો આપવાનો છે તેની પહોંચ તેમાં બતાવેલ પુરવણી-શેડ્યુલ-સી. તથા ડી. મુજબ પડશે. તે શેડ્યુલમાં સી. અને ડીમાં બતાવ્યા મુજબ કર આપ્યાની રસીદમાં કર આપનારનું નામ ઠામ ઠેકાણું-મેજીસ્ટ્રીઅલ ડિવીઝન વગેરે દર્શાવવામાં આવશે અને જો તે કર આપનાર ગીરમીટવાળો હશે તો તે રસીદમાં કર આપનારનો નંબર, ઉમર અને શરીરનું માપ બતાવવામાં આવશે. આ કર નજીક આવેલા પોલીસ સ્ટેશને ભરવાનો છે.

ઉદયોગ સંબંધીનું કોનફરન્સ—બનારસ ખાતે કોંગ્રેસને પ્રસંગે ઉદ્યોગ હુનર ઉપર વીચાર કરવાને માટે પ્રદરશનની સાથે એક કોનફરન્સ પણ ભરવામાં આવનાર છે. તેના પ્રમુખ તરીકે મી. રેનાલ્ડની નીમણુંક કરવામાં આવેલ છે.

બંગાળાના ભાગલાના પરિણામે હિંદુસ્થાનમાં ફેલાએલી એકચતા.

બંગાળામાં બાયકોટની હીલચાલે જે મોટો લાભ કીધો છે તે હિંદુ મુસલમાનનું ઐક્ય છે. "પેની પુલ"માં સઘળાનોજ એકમત થઇ જાય. આગલા શનિવારે કલકતામાં મી. રસુલ બારિસ્ટરના પ્રમુખપદે મુસલમાનોની એક જંગી સભા મળી હતી. સભામાં આઠ હજાર મુસલમાન ભાઇઓ ભેળા થયા હતા. બંગાળાના ભાગલા પ્રતિ તિરસ્કાર બતાવી, સરકારના કૃત કાર્યને નિંદી કહાડ્યું હતું. સ્વદેશી હીલચાલને ઉતેજનના ઉમદા શબ્દોથી વધાવી લીધી હતી. પરદેશી માલ પ્રતિ જોઇએ તેવો અનાદર બતાવવામાં આવ્યો હતો. બંગાળ પ્રતિષ્ઠિત હિંદીઓએ પણ એ સભામાં ભાગ લીધો હતો. ખુબી એ હતી કે સભાસ્થાનમાં દાખલ થતી વેળાએ એક હિંદુ અને એક મુસલમાન એમ જોડ બની સરઘસના આકારમાં દાખલ થયા હતા અને તેજ ધોરણે સભાસ્થાન છોડી ગયા હતા. ભારતભુમીના માલીક તરીકે હિંદુ અને મુસલમાનોનો સરખોજ હક છે. ભરતખંડની ચડતી કે પડતીમાં હિંદુ અને મુસલમાનોને સરખીજ લાગવાની છે. આ વિચારનું મહત્વ સભામાં સારી રીતે જોવામાં આવ્યું હતું. નરસામાંથી પણ સારૂં ફળ કેમ મળી આવે છે, તે બંગ ભંગનું લોર્ડ કરઝનનું પરાક્રમ સારી રીતે બતાવી આપે છે. મુસલમીન ભાઇઓએ બંગાળાની પ્રજાની હીલચાલ પ્રતિ જે લાગણી બતાવી તેનો જશ ઘટ્યો છે અને તેમાં પોતાની સામેલગીરી બતાવી આપી છે. તેને માટે અમારી સંપૂર્ણ ખાતરી છે કે પરિણામે તે યશદાયીજ થઇ પડશે. ગુજરાતી.

મછરો નાબુદ કરવા બાબત નાતાલ ગવરમેન્ટમાં નોટીસ.

૩૧ મી અકટોમ્બરનાં નાતાલ ગવરમેન્ટ ગેઝેટમાં એવી નોટીસ બહાર પડી છે કે જ્યાં જ્યાં મછરોનો ઉપદ્રવ જોવામાં આવે ત્યાં ત્યાં સરકાર અડખે પડખેની જમીનનાં ધણીઓને મદદ કરવા હુકમ કરી શકે છે. અને જો તેઓ હુકમનો અનાદર કરે તો તેઓનો ૬૦ પાઉન્ડ દંડ થાય.

પ્રોફેસર પરમાણંદ.

પ્રોફેસર પરમાણંદ હાલ પ્રીટોરીયામાં આવેલ છે તેમણે જોહાનેસબર્ગમાં ખરો ધર્મ, આર્ય સમાજનું તથા એંગ્લોવેદીક કોલેજનું કામ, ઈશ્વર ભક્તિ, અને મુક્તિ ઉપર ભાષણો આપ્યાં છે દરેક વખતે હોલમાં પુષ્કળ માણસો ભરાતા હતા. તેમના ભાષણનું તાત્પર્ય એ છે કે ખરો ધર્મ આપણી નિતિ રીતિમાં રહેલો છે. ઈશ્વર ઉપર આસ્થા રાખી સત્ય માર્ગે ચાલતા જવું, પોતાની ફરજ સમજવી અને બજાવવી, સ્વાર્થ તજી પરમાર્થ કરવો એ છે. પ્રોફેસર પરમાણંદે ગયે શનીવારે થીઓસોફીકલ સોસાયટી આગળ પણ ભાષણ આપ્યું. લાઈટ કમીશનર ઓફ માઈન્સ ના વધારો પ્રમુખપદે બીરાજ્યા હતાં. પ્રોફેસરના ભાષણનો વિષય યોગ દર્શનનો હતો. લોકો તેનું ભાષણ સાંભળી રાજી થયા હતા અને ભાષણને અરથે કેટલાક સવાલો પ્રોફેસરને પુછવામાં આવ્યા હતા જેનું તેમણે સારૂં નીવારણ આપેલું હતું.

બ્રિટીશ સેન્ટ્રલ આફ્રિકામાં જવા ઇચ્છતા હિંદી મજુરોને જાણવા જોગ સુચના.

બ્રિટીશ સેંટ્રલ આફ્રિકા ઝોમ્બા નામના શહેરમાંથી એક સરકારી અમલદાર અમને લખી જણાવે છે કે ત્યાં હિંદી મજુરોની બહુ જરૂર છે. અને જો તરતજ ૫૦ થી ૧૦૦ સુધી મજુરો મળી શકે તો લગભગ એક વરસ સુધી તથા તેથી પણ વધારે વખત સુધી કામે લગાડવામાં આવશે. આ કામ કંટ્રાકટથી આપવામાં આવશે. અને રેલ્વે સડક ખોદવામાં તે મજુરો ને કામે લગાડવામાં આવશે આ કામને સારૂ પહેલાં ટેન્ડરો મોકલી આપે કે જેથી કરીને અહિં આવ્યા પછી પાછળથી ખટપટ નહિ થાય. છુટક મજુરોને કામે લગાડવામાં નહિં આવે અને કંટ્રાકટર પાસે ઓછામાં ઓછા ૫૦ મજુરો હોવા જોઇયે અને કંટ્રાકટરોને ૧૦૦ કયુબીક ફીટ ખોદવાને વાસ્તે ૨ શીલીંગ અને મજબુત ખડકો હોય ત્યાં ૧૦૦ કયુબીક ફીટે ૨૫/ શીલીંગ આપવામાં આવશે. કે જે ખડકો સુરંગથી ફોડવાનો ખરચો લગભગ ૧ શીલીંગ થાય છે. બીજા દરો પણ તેના પ્રમાણમાં આપવામાં આવશે. જે બે શીલીંગ નો દર છે તે સાધારણ જમીન કે જે પાવડા અગર કોદાળીથી ખોદી શકાય તેને માટે આપવામાં આવશે. અને ખાસ સખત જમીન માટે કે જે ખોદવાને માટે સુરંગની જરૂર પડે તે જગ્યાને માટે વધારે આપવામાં આવશે.

૫૦ હુશીયાર તથા અનુભવી કડીઆની પણ જરૂર છે. અને તે પથરનું કામ જાણતા હોવા જોઇએ. તેઓની સાથે પણ કંટ્રાકટથી કામ લેવામાં આવશે તેઓએ પણ ટેન્ડરો મોકલવા. અને ૭ માઇલની રેલ્વે છે તેની તપાસ રાખવાને માટે પણ માણસોની જરૂર છે. અને આ માણસોને પા. ૬–૬–૬ મહિને આપવામાં આવશે, તથા પા. ૧ ભાથા નો આપવામાં આવશે. અને જો તેઓ મહેનતુ માલુમ પડશે તો તેઓનો પગાર રફતે રફતે વધારી આપવામાં આવશે. જો આ માણસોની ત્યાં આવ્યા મરજી થાય તો ન ચેના ફેરાણી લખી જણાવવું. પહેલા સડક તપાસનારને અજમાએશની ખાતર થોડા વખત રાખવામાં આવશે અને જો તેઓ સંતોષકારક નિવડશે તો ત્રણ વરસની એગ્રીમેન્ટ તેઓની સાથે કરવામાં આવશે.

હિંદુસ્થાનથી ખોરાક મંગાવવાનો ખરચો દરેક માણસ દીઠ અહીં હિંદી લશ્કરમાં મહીને ૧૫, શીલીંગનો થાય છે અને જો અહીંના હિંદી વેપારી પાસેથી ખરીદ કરવામાં આવે તો ૨૧/ શીલીંગનો થય છે. અને જો સારી સંખ્યામાં માણસો ખરીદ કરે તો તેથી પણ ઓછો થાય છે.

જો કે હવા જોઇએ તેવી સારી નથી. પહેલા છ મહિના તબીયત જોઇએ તેવી સારી રહેતી નથી પણ આખરે આ તે ઠીક થાય છે. કોઇ પણ હિંદી મજુર તરિકે લગાડવામાં આવ્યા નથી. પણ કલાર્ક, સડક તપાસનારા, ફીટરો તથા ડ્રાયવર મેન તરિકે સારી સંખ્યામાં હિંદીઓ કામ કરે છે.

સુચના—જો કોઇનો વિચાર ઉપરની જગ્યાએ જવાનો હોય તો અમે હજુ વધારે તપાસ કરવા રાજી છીએ ને અમને ખબર આપવા. એટલું દેખીતું છે કે ૫૦ મજુર તૈયાર ન હોય ત્યાં સુધી જવાનો વિચાર રાખવો [illegible].

ઇં. ઓ. અ.

પુનાવાળા ઓનરેબલ મી. ગોખલે ઇંગ્લંડ જઇ પુગ્યા પછી તેઓ અને પંજાબ તરફના ડેલીગેટ લાલા લજપતરાય હિંદુસ્થાનમાં અંગ્રેજી હકુમત વાસ્તે પ્રજાના અભીપ્રાયોથી અંગ્રેજ લોકોને વાકેફ કરવા માટે ઇંગ્લંડ તથા વેલ્સમાં ભાષણો કરનાર છે અને તે માટે ગોઠવણો તથા સભાઓ મેળવવાની ગોઠવણ ચાલી રહી છે. અને એ ભાષણો ડીસે ૮ અઠવાડીયા સુધી ચાલશે, અને મુદ્દરશ્રી ફોકસટાઉન ખાતે ચાંત બની શકે તો આવરનાર પણ જનાર છે.

કોંગોલાવામાં મોટી આગ.

૯૦,૦૦૦ કેસ પારાફીનનો ભડકો.

ગયા સોમવારની રાત્રે કોંગોલાવામાં આવેલ કોલોનીયલ ઓઇલ કંપનીના સ્ટોરમાં મોટી આગ લાગી હતી. આગની બુમ પડતાં તે જગ્યાએ હજારો માણસો એકઠા થઇ ગયા હતા આગ આ કંપનીના મોટા ગોડાઉનમાં શરૂ થઇ હતી. જ્યાં આગળ પારાફીનના ૯૦,૦૦૦ કેસ સ્ટોર કરવામાં આવ્યા હતા. પારાફીન ઉપરાંત ટરપેન્ટાઇન, તેજાબ, ગીલ્ડ ખાની વગેરે પદાર્થો પણ હતા. આગ રાતના આઠ વાગ્યે શરૂ થઇ, અને સઘળા બળી જાય તેવા પદાર્થો હોવાથી એકદમ ચોતરફ ફેલાઇ ગઇ આગ લાગવાની ખબર પડતાંજ સ્ટોરમાંનો કેટલોક માલ—જો આગથી થોડો વેગળો હતો તે—બચાવી લેવાની મહેનત કરવામાં આવી પરંતુ તે ફોગટ હતું. કારણ કે પારાફીન જેવી વસ્તુમાં લાગેલી આગ પાણીના પુરની માફક એકદમ વધી પડી અને તેની ગરમી એટલી બધી વધી પડી કે મકાનની નજદીક પણ કોઇ જઇ નહિં શકતું હતું. સેંટ્રલ ફાયર બ્રીગેડ તથા પોલીસ પરદો બધો આ જગ્યાએ આગની ખબર પડતાંજ આવી પહોંચ્યા અને આગ બંધ કરવાને ઘણીજ મહેનત કરી પરંતુ તે સઘળી નકામી થઇ તેથી તેઓએ તે આગ બીજી આસપાસની જગ્યામાં ન ફેલાય તે માટેના ઉપાયો લેવાનું શરૂ કર્યું આગનો દેખાવ ઘણોજ ભયંકર લાગતો હતો. આકાશ ચો તરફ ધુમાડાથી છવાઇ ગયું હતું મધ્ય રાત્રીએ ચોતરફ અજવાળું પ્રસરી રહ્યું હતું. ટરપેન્ટાઇન વગેરે તેની બળતા પીપાને ગરમી લાગતા હવાની અંદર ઉંચે ઉડતા અને મોટા અવાજે થતા. અને સ્ટોર મધ્ય રાત્રીએ આગના ભડકારૂપજ લાગતા હતા આગથી નુકશાન લગભગ ૨૫,૦૦૦ પૌંડનું થયું ગણાય છે. આમાંનો કેટલોક ભાગ વિમો ઉતરાવેલો હતો. નશીબજોગે કોઇ જાનની ખુઆરી નથી થઇ.

અમારા પીટરમેરીટ્સબર્ગના ઘરાકોને ખબર.

જુલાઇથી અમે અમારા પીટરમેરીટ્સબર્ગના ઘરાકો એ પૈસા ભર્યા છતા આંકડા મોકલ્યા છે તે બેશી લઇએ છીએ. જ્યારે અમારા એજન્ટો ની અવ્યવસ્થા હતી ને વખતની કેટલીક ભુલો રહી ગએલી તે ખાતની આવેલી છે. આ પૈસા અમને મી. ઉમીયાશંકર મહેતા તરફથી મળી ગયા છે છતાં બાકી ફરી ગયા તે માફી માગીએ છીએ.

ટ્રાંસવાલના પ્રોટેકટર ઓફ એસ્યાટીક મી. ચેમની ત્રણ મહીનાની રજાએ પોતાના [illegible] વિલાયત ગયા છે. તેમની જગ્યાએ મી. ખેમ્બ્રેઇજની નીમણુંક થઇ છે.

ક્લેઈરમીથ હિંદુ સનાતન સભા.

ગયા રવીવાર તા. ૨૯ મી અક્ટોબરે રીચમંડમાં ક્લેઈરમીથ હિંદુ સનાતન સભા મળેલી હતી. તેમાં બાબુ મજ્લીશસીંગ બાબુ મહતેસીંગ પંડીત શીવસંકર મહારાજ વીગેરે કુલ મળી ૮૦ થી ૯૦ સુધી મહાશયો પધારેલા હતા. ઉપદેશક પંડીત રામસુંદર મહારાજે ધર્મ સંબંધી સારો બોધ કરેલો હતો. તે સિવાય જે કલકત્તીઆ ભાઈઓમાં જીવ હીંસા ન કરવા બાબત પંડીત રામસુંદરે સારૂં વ્યાખ્યાન આપેલું હતું. અનાદાન દેવા નીચે કેટલીક ચરચા થઇ હતી. રીચમંડમાં પાઉન્ડ ૧૧—૧૯—૨ ભરેલા હતા, જે ક્લેઈરમીથ મોકલવામાં આવેલા હતા. બાદ આવતા મહીનાની આખર તારીખ ઉપર પંડીત રામસુંદર લેડી નેસ્વર્થ જવાના છે.

રીચમંડ, તા. ૧-૧૧-૦૫

સર ટી. મુતુસામી ઐયાર, કે. સી. આઇ. ઈ.

સર ટી. મુતુસામી ઐયાર ગરીબ કુટુંબમાં તાંજોરમાં ૧૮૩૨ ના જાનેવારીની ૨૮ મી તારીખે જનમ્યા હતા. તેમનો બાપ પોતાની પચીસ નાની ઉમર હતી ત્યારે ગુજરી જવાથી મુતુસામીને બાળપણથી પૈસા કમાવાનો બોજો આવી પડ્યો. તેથી તેઓ મહીનાના રૂ. ૧ ના પગારથી ગામના મહેતા તરીકે રહ્યા. ૧૮૪૬ ની સાલ સુધી આમ ચાલ્યું. દરમ્યાન મુતુસામી નાયકર નામના ગૃહસ્થને આ બાળકની બુદ્ધી અને તેના ઉદ્યોગ ઉપર પ્રિતી આવી. એક વખતે એક ગામની નદીની પાળ તુટી ગયાના ખબર મુતુસામી નાયકરને મળ્યા. તેણે તેના મહેતાને બોલાવ્યો. તે હાજર નહોતો પણ બાળક મુતુસામીએ જવાબ આપ્યો. નાયકરે તેને તપાસ કરવાનું સોંપ્યું. મુતુસામી બધે ફરી વળ્યો અને તમામ ખબર લાવ્યો. મી. નાયકરને તેનો ભરોસો નહિ આવ્યો પણ ઉતાવળ હોવાથી આ રીપોર્ટ પસ કર્યો. પાછળથી તેને ખબર મળ્યા કે મુતુસામીએ લાવેલ ખબર બરોબર હતા. તે ઉપરથી મી. નાયકર બહુ ખુસી થયા. મુતુસામીને આવી જીંદગીથી સંતોષ નહિં થયો. મનની સાથે આગળ વધવાનો ઠરાવ કર્યો અને તેથી જ્યારે જ્યારે વખત મળે ત્યારે તેણે નિશાળનો લાભ લેવા માંડ્યો. મી. નાયકરે તેથી કરીને તેને ૧૯ મહીના સુધી નેગાપટમમાં એક મીશન સ્કુલમાં રાખ્યો. પછી મદ્રાસ હાઇ સ્કુલમાં મોકલ્યો અને સાથે સર ટી. માધવરાવ ઉપર ભલામણ પત્ર આપ્યો. દીવસે દીવસે મુતુસામી ભણવામાં વધતા ગયો. આ વખતે મી. પોવેલ મુખ્ય માસ્તર હતા. તેણે મુતુસામીની કીંમત પારખી હતી અને તેના ઉપર તે ખાસ ધ્યાન આપતા. ૧૮૫૨ ની સાલમાં તેણે એક અંગ્રેજી નિબંધ લખી ૫૦૦ રૂા નું ઇનામ લીધું. હાઇ સ્કુલમાં પોતાનો અભ્યાસ પુરો કીધા પછી તેને ૬૦ રૂા. ની મહેતાજીની જગ્યા મળી. ઉપર ચઢતાં ચઢતાં તેને કેળવણીના વકાની જગ્યા મળી. દરમ્યાન વકીલોની સનદની પરીક્ષા સરકારે શરૂ કરી. મુતુસામીએ આ પરીક્ષાની તૈયારી કરી અને તેમાં પહેલે નંબરે પાસ થયા. મુનસફની તપાસ કરવાને વખતો વખત જડજો નીકળતા. એક વખતે જડજ મેરામ ગોબિંનો આવી ચડ્યો. મુતુસામીનું કામ જોઇને તે એટલો બધો ખુશી થયો કે તેણે એમ ટીકા કરી કે મુતુસામી તેની જોડે ખુરસી લેવાને લાયક છે. મુતુસામીની આવડ કાર એટલી બધી બહાર આવવા લાગી કે તેને મદ્રાસમાં માજીસ્ટ્રેટની જગ્યા મળી. જડજ હોલોવે તેની ઉપર બહુ ખુશ થયો. તેણે તેને આગળ અભ્યાસ કરવાનું કહ્યું. મુતુસામીએ તે પ્રમાણે કર્યું. અભ્યાસમાં મદદને સારૂ પોતે જરમન ભાષાનો અભ્યાસ શિખ્યા. મુતુસામી અત્યંત સ્વતંત્ર મીજાજના માણસ હતા. એક વખતે હાઇ કોર્ટના જડજોની ઉપર એક દેશીએ માર મારવાનું તહોમત મુક્યું. મુતુસામીએ બેધડક થઇ જડજની ઉપર સમન કાઢ્યો. મોટા માણસોએ જડજને હાજર રહેવાની ફરજ નહિં પાડવાની સુચના કરી. મુતુસામીએ દરકાર નહિં કરી. જડજને હાજર રહેવું પડ્યું અને તેનો ત્રણ રૂા. દંડ થયો. આ પછી મુતુસામી આખર સ્મોલકોઝ કોર્ટના જડજ થયા. ૧૮૭૮ ની સાલમાં તેને સી. આઇ. ઇ. નો ઇલકાબ મળ્યો અને હાઇ કોર્ટના જડજ નિમાયા. આખા હિંદુસ્તાનમાં હાઇ કોર્ટના જડજ નીમાવામાં તે પહેલા દેશી હતા. તેના ફેસલાઓ એટલા બધા સરસ હતા કે આજ સુધી એમ મનાય છે કે સરસમાં સરસ અંગ્રેજ જડજોના સામે તે ટક્કર ઝીલી શકે. પ્રખ્યાત મી. વીટલી સ્ટોક્સ કહે છે કે મુતુસામી આય્યર અને સૈયદ મહમુદના ફેસલાઓને અડી શકે એવા ફેસલા તેણે થોડા દીધા છે. તેનું કામ દરેક રીતે એટલું બધું સરસ હતું કે તેને ૧૮૯૩ ની સાલમાં ચીફ જસ્ટીસની જગ્યા મળી. ૧૮૯૫ ની સાલમાં સર મુતુસામી ઐયાર [illegible] બાબતમાં સલાહ [illegible] સર મુતુસામી ઐયાર આખરમાં એકઠા હતા. [illegible] નહિં પણ હિંદી પ્રજાના ભલાને સારૂ લઇ શકાય એટલો ભાગ લેતા. બાળલગ્ન વિધવા વિવાહ પરદેશગમન વિગેરે વિષયો ઉપર વખતો વખત ભાષણ કરતા અને સુધારકોને ઉત્તેજન આપતા. પોતે બહુ માયાળુ અને સાદા હતા. હમેશાં સ્વદેશી પોશાક પહેરતા. ઇશ્વર ભક્તિમાં ચુસ્ત હતા. તેણે મદ્રાસ ઇલાકાને પોતાની કારકીર્દીથી ઝળકાવી મુક્યો હતો.

ચરચા પત્ર.

[અમારા ચરચાપત્રીઓ નીચેના નિયમો યાદ રાખશે તો તેઓના પત્રો ઉપર તુરત ધ્યાન અપાવાનો સંભવ છે.

૧. કાગળની એકજ બાજુએ લખવું.
૨. અક્ષર ચોખા સાહીથી લખવા.
૩. નામ તથા ઠેકાણું બરોબર લખવા, તે હમેશાં બહાર પાડવા સારૂં નહિ પણ અમારી જાણને સારૂં.
૪. લખાણ હમેશાં ટુંકું અને મુદ્દાસર કરવું.—[અધિપતિ.]

માલએસબરી—તમે તમારૂં નામ તથા ઠેકાણું મોકલશો તો તમારો કાગળ બહાર પડશે.

નાતાલ ઇમીગ્રેશન એક્ટ.

સોમાલીના પાસેંજરો ઉપર હલાકી.

સોમાલીનો એક પાસેંજર નીચે પ્રમાણે લખી જણાવે છે. સ્ટીમર સોમાલી મુંબઈથી તા. ૨૫ મી સપટેમ્બરે નાતાલ જવાને વાસ્તે ઉપડી અને તા. ૨૫ મી અક્ટોબરે પણ પાર્ટ બમોંઝના ત્યાં આવી પહોંચી ત્યાં આગળ સ્ટીમરપર રેસ્ટ્રીક્ટના પાસ તપાસ્યા અને જેઓના પાસ શકવાળા માલુમ પડ્યા તથા જેઓના આગળ ટ્રાંસવાલના પરમીટ હતી તેઓ સઘળાઓને મુકાનની કોટડીમાં પુરવામાં આવ્યા. બધા મળીને લગભગ ૭૫ ગાલુરો હતા. આ કોટડી બંદીખાના જેવી હતી, અને તેમાં હવા આવવા જવાની પુરી સગવડ ન હતી. રાંધવાની પણ બિલકુલ સગવડ નહોતી. અને જ્યારે કેટલું ઓળખીતું શહેરમાં હોય અને તેને માલમ પડ્યું ત્યારે તેને ખાવાનું પહોંચાડવામાં આવતું. બાકીના બિચારા ભુખે મરતાં. આ ખાવાનું પોલીસ સુપ્રીટે અને [illegible] આપતા અને [illegible] કોઇપણ તેના સાથે વાત ચીત કરવા પણ દેતા

इन्डियन ओपिनियन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. ११ वीं नवम्बर, १९०५. नम्बर ४५.

इन्डियन ओपिनियन.

शनिश्चर, ता. ११ वीं नवम्बर, १९०५.

हिन्दके प्रतिनिधि विलायतमें.

—o—

आनरेबल प्रोफेसर गोखले और मि॰ लजपतराय, दोनों महाशय हिन्दीओंके लिये विलायतमें लडत चला रहे है. मि॰ गोखले वाइसरायकी धारासभामें मेम्बर है. आपने हिन्दके लिये बहुत समयपर जबरजस्त कार्य किये है. अलावा आपने २० वर्षतक प्रतिमास सिर्फ ४० रुपयेके छोटा तनखाहमें पुनाकी कालेजमें शिक्षा दी है. मि॰ लजपतराय पंजाबमें माननीय है और वहांके बडे वकील है. आप अपनी बहुत कुछ पैदास सार्वजनीक कार्यमें व्यय करते है. दोनों महाशय स्वदेशाभिमानी वीर पुरुष है. इन्होंकी लडतसे हिन्दको लाभ होनेका सम्भव है.

मानचेस्टरमें "गारडीअन" नामे अखबार निकलता है. उनके प्रतिनिधि और मि॰ गोखलेके बीच हिन्दके लिये जो बात हुई, उनका सारांश पाठकोंको जाननेके लिये हम लिखते है, वह इस प्रकार है:—

मि॰ गोखलेने कहा, कि "भारतवासियों मानते हैं, कि जिस वजहसे अब राज्य चलता है, वह अब पुराने हो गये है और प्रजाको स्वतंत्रता देनेकी जरुरत है. कारण, इससे जो हानि राज्यमें घुस गई है, वह दुर होगा. इस जेनेकी व्यवस्था अनुसार राज-कर्मचारियों जो कुछ करता है, उनको पर कुछ दाब नहीं है. राजकार्य करनेमें स्वयं भारतवासियोंको कुछ भाग नहीं मिलता है. हिन्दके लिये जो सेक्रेटरी विलायतमें रहते है, वह हिन्दकी वजहसे वाकिफ नहीं रहता है. इनके लिये उनके हाथ नीचेके एंग्लो इन्डियनपर सेक्रेटरीको विश्वास रखना पडता है. एंग्लो इन्डियनका जैसा स्वार्थ चलता है, ऐसा ही चला जायगा. पार्लामेन्ट कुछ सत्ता चला सकती नहीं है. कारण, सेक्रेटरी केबीनेटका मेम्बर है और केबीनेटका कार्यके बचावके लिये नित्य अधिक मत मिलते है. उपरान्त कोनझरवेटीव और लिबरल, दोनों पक्षके प्रधान अधिकारियोंके बीच ऐसी समजुती हुई है, कि हिन्दका प्रश्न तकरारी नहीं समजना. पार्लामेन्टके कितनेक मेम्बार हिन्दकी वजहसे अजान है और पखा भी कमती रखते है. अन्तमें फल यह आया, कि हिन्दमें राज-कर्मचारियों अपनी इच्छानुसार कार्य करता है. विलायतवासियोंको विचारने जैसा है, कि पूर्ण हाथ न होनेसे राज्य-कार्यभारमें सत्ता होना ही चाहिये. इसी कारण प्रत्येक वर्ष नेशनल कोंग्रेस पुकार रही है, कि भारतवासियोंको राज्य-कार्यभारमें हीस्सा मिलना चाहिये. परन्तु अधिकारी वर्ग विचारते नहीं है.

गत दो वर्षमें ऐसे विचार अधिक आगे बढ रहा है. प्रजामतकी परवा नहीं रखकर अनेक कायदा प्रचलित किया है. इस लिये भारतवासियोंमें इंग्लान्डका विश्वास उठने लगा है. यह सब कायदाका उद्देश हिन्दमें अंग्रेजोंका बल बढाना और भारतवासियोंको गीरा देनेका है. यह सब अज्ञानतासे होता है. विलायती प्रजा यह सब बातसे बेमालूम है, ऐसा हम लोग समजते है. इस लिये हम विलायती प्रजाको समजाने आये है.

प्रोफेसर परमानन्द.

—•—

प्रो. परमानन्द अब प्रिटोरियामें बिराजते है. उन्हें जोहानिसबर्गमें सत्य धर्म, आर्य समाजका और एंग्लो वेदीक कालेजका कार्य, ईश्वर भक्ति और मुक्तिपर व्याख्यान दिया था. इसबार श्रोतायोंकी भीडसे सभास्थान भरा जान पडता था. व्याख्यानका उद्देश यह था, कि सत्य धर्म हमारी नीतिरीतिमें रहा है. ईश्वरपर श्रद्धा रखकर सत्य राहपर चलना, अपनी फर्ज समजना और बजाना, स्वार्थका त्याग करके परमार्थ करना वगैरह था. प्रोफेसरको एंग्लो वेदीक कालेजके लिये पैसेकी सहायता दी गई थी. गत शनिवारके रोज थीओसोफिकल सोसायटी सन्मुख भी एक भाषण दिये. प्रमुखस्थानपर माजी कमीशनर आफ माइन्स, मि॰ ब्राइर्गी बिराजमान हुए थे. प्रोफेसरने योगदर्शनपर भाषण दिया था. भाषणसे श्रोतायोंमें आनन्द फैल रहा था. कितनेक महाशयोंने प्रोफेसरसे प्रश्न किये, जिसका प्रत्युत्तर अच्छी तरहसे दिया गया था.

तीन बालकका जन्म—चिकागोमें मिसिस वेनराइट नामक एक स्त्री रहती है, जिसकी उम्र १७ वर्षकी है, उन्हें एक ही वक्त तीन बालकका साथ जन्म दिया है.

समाचार.

—※—

रानाडे स्मारक फन्ड—गत सप्टम्बर तकमें रानाडे स्मारक फन्डमें ६६,५०५ रुपये वसुल हो गये है.

नियुक्त हुए—नातालकी सुप्रीम कोर्टमें हिन्दुस्थानी व गुजराती ट्रान्सलेटर और इन्टरप्रीटरकी जगहपर मि॰ हाफीस हुसेन अहमद मुनशी पटेलको नियुक्त करनेमें आया है.

विलायत गये—गत ता॰ १६ वी सप्टम्बरके रोज विलायत जानेके लिये मि॰ गोखले बम्बइसे विदाई हुए है. अखबारोंसे ज्ञान पडता है, कि मि॰ गोखले २१ वीं हिन्दी नेशनल कोंग्रेसके प्रमुख नियुक्त हो चुके है, इस लिये मि॰ गोखले आगामी ता॰ १० वीं डिसम्बरके रोज बम्बइ आ पहूंचेंगे.

हिन्दु सनातन धर्म सभा—रीचमन्डसे एक सम्वाददाता खबर देता है, कि गत ता. १ लीको यहां लेडीस्मिथ हिन्दु सनातन धर्म सभाकी ओरसे एक सभा हुई थी. सभामें प्रायः ५० महाशयों उपस्थित हुए थे और पं॰ रामसुन्दरने जीव हींसा न करनेके लिये कलकत्तीया भाइयोंको उपदेश दिये. धर्म कार्यके लिये ११॥ पौन्ड एकत्र हुए थे.

कॉंगेलामें बडी आग—गत सोमवारके रात्रीको कॉंगेलामें आये हुए कोलोनीयल ओइल कम्पनीके स्टोरमें बडी आग लग गई थी. स्टोरमें पाराफीनका ८०,००० केस था. उपरान्त मोमबत्ती, टरपेनटाइन, नेप्था वगैरह चीजें थी. उसमें आग ८ बजे शुरु हुई और चारों ओर फैल गई. आग बुझानेके लिये बंबा आ पहूंचे और आग नाबूद करनेके लिये खूब प्रयास किये. परन्तु आग न बूझी. इससे बंबावाले दुसरे स्टोरको बचाने लगे. आगने मध्य रात्रि बडा जोर पकडा था और टरपेनटाइनके पीपाओं भारी आवाज देता था और उंचे उड रहा था. यह आगसे प्रायः २५,००० पौन्डका हर्जा लगा है. कितनेक भागका विमा उतारा था. किसी जान हानि नहीं हुई है.

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

புஸ்தகம் 3.] நேட்டால் பீனிக்ஸ், 1905ஹு நவம்பர்௴ 11உ சனிக்கிழமை. [இலக்கம் 45.

இந்தியன் மெயில்.

நேட்டாலை விட்டு [illegible].

அடுத்த நவம்பர் 11உ புறப்பட்டு கொழும்பு, மதராஸ் கல்கத்தா போகும்.

ஜெர்மன் சவுத்ஆப்பிரிக்கா லைன்.

நவம்பர் 11 தேதியும், [illegible] நவம்பர் [illegible] தேதியும் புறப்படும்.

இந்தியா ஆப்பிரிக்கா லைன்.

[illegible] புறப்படும்.

மெல்கண்ட கப்பல்கள் [illegible] கல்கத்தா போகும்.

[illegible] அல்லது [illegible] அங்கே [illegible].

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

1905ஹு நவம்பர் 11உ சனி.

தமிழ் வாசிப்போருக்கு எச்சரிக்கை.

நாங்கள் அதிக விசனப்படுகிறோம். அதேனெனில், நம்முடைய தமிழ்வர்த்தமானம் தற்சமயம் சுருக்கமாகின்ற காரணமியாதெனில் தற்காலம் நம்ம கைபொப்பக்காரர்கள் குறைவாயிருப்பதால் எங்களுடைய உத்தேசமியாதெனில் சவுத் ஆப்பிரிக்காவிலிருக்கும் எல்லா மதஸ்தர்களுடைய நன்மைக்காக தற்காலம் யாங்கள் கஷ்டப்பது யாதெனில் தமிழ்வர்த்தமானத்தைப்பற்றி சில சுருக்கமான சங்கதிகளை திருப்தியாகக் காண்கிறோம். நமக்கதிகமாய் தெரியவருகிறதாவது நம்ம தமிழ் கைபொப்பக்காரர்கள் அனேகர் ஆங்கிலேயபாஷையை வாசிக்கக் கூடும். ஆனால் நம்ம தமிழ்ப்பாஷையை உபயோகிக்கிறவர்கள் சிலர். அதாவது யாங்கள் தமிழ்ப்பாஷையின் பகுதியை பிரசுரிப்பதால் அதிக செலவு நேரிடுகிறது. ஆதலால் நம்ம தமிழ்வர்த்தமானம் சுருக்கமாயிருக்கிற விஷயத்தால் தமிழ் வாசிப்போரை இந்த சுருக்கமான காரணத்தைசந்தயவுடன் அங்கீகரிக்கும்படி கேட்டுக்கொள்கிறோம். ஷை தமிழ்வர்த்தமானம் அதிகமாய் வேண்டுமெனில் அதே பிரகாரம் நம்ம தமிழ்ப்பிரசுரம் தயவுடன் அதிகப்படுத்தப்படும். யாராவது தமிழ்பாஷையில் எழுதப்பிரியப்பட்டவர்கள் எங்கள் அச்சுக்கூடத்திலிருந்து அடியிற்கானும் விலாசத்திற்கு எழுதிக்கேட்டுக்கொள்ளலாம்.

பெ. பா. நம்பர் 6522.

ஜொஹானெஸ்பர்க்.

தற்சமயம் [illegible] வர்த்தமானம் ஜொஹானஸ்பர்க்கிலிருந்து [illegible] அச்சிடப்படும்.

இந்தியர் வர்த்தமானம்.

வித்வான் பரமானந்த், பெந்த [illegible] இந்துமிஷனரிகள் ஜனங்கள் அனேகமாய் கூடினார்கள். அவர்சென்ற பிரசங்கத்தில் காணப்பட்டதுயாதெனில் இந்தியாவின் பூர்வீக நிபுணகல்வியும் அப்பியாசத்துக்குரிய மதாச்சாரமும் ஆரிய சமாஜியினுடைய உழைப்பையும் கடவுளைத்தொழுவதும் இரட்சிப்படைவதையும் குறித்துக்காணப்பட்டது. முதல் கூடிய சபையில் மிஸ்டர் முன்ஷி எனபவர் அந்தசார கூட்டத்தின் சபாநாயகர் மூலியமாய் ஒரு விண்ணப்பப்பத்திரிகை வாசிக்கப்பட்டது. கடைசிகூட்டத்தில் மேற்படியார், ஆங்கிலேய வேதாந்த கல்விசாலைக்குச்செய்த ஊழியத்திற்காக அவருக்கொரு பணம் வெகுமதியாகக் கொடுக்கப்பட்டது.

ஷை வித்வான் தற்சமயம் பிரிட்டோரியாவுக்குப் போயிருக்கிறார். கூடியசீக்கிரத்தில் லாகோருக்குப் பிரயாணமாகும்போது டர்பனுக்கு வருவார். ஷை ஆங்கிலேய வேதாந்தக்கல்விச்சாலை இருபது வருஷகாலமாக ஸ்தாபிக்கப்பட்டிருக்கிறது. ஆரிய சமாஜ் என்னும் கூட்டத்தில் கல்வியும் சாத்மீகமும் மதாச்சார உழைப்பும் காணப்படுகிறது.

இச்சபை [illegible] தர்மபள்ளிக்கூடம் உண்டாக்கி காங்கிரா என்கிற தேசத்தில் நடந்த பூகம்பத்திற்கும் [illegible] முயற்சியாய் நடத்தப்பட்டது.

ஜொஹானெஸ்பர்க் கோர்ட்டில் இந்தியர்கட்கு சொந்தக்கிரையமாக பூமிகொடுக்கும்படி ஒரு வழக்குத்தொடர்ந்தது. இதில் தொண்ணூற்றொன்பது வருஷத்திற்கு லீஸ்ட் தான் சொந்தமென்று மேற்படி கோர்ட்டாரால் தீர்மானிக்கப்பட்டது.

ஜனம், தாதாபாய் நவரோஜி என்பவருக்கு சென்ற செப்டம்பர் [illegible] தேதியோடு 81 வயதாயிற்று. அதற்காக இந்தியாமுழுமையும் கூட்ட[illegible] [illegible]க்கொண்டாடினார்கள். தவிர தன் [illegible] அவர்கள். இவர் இந்தியாவுக்காக 50 வருஷ[illegible] உழைத்துவருகிறார். இவர் இங்கிலாந்தின் [illegible]க்காக இங்கிலாந்தில் ஒரு [illegible] யாளியைப்போல இருக்கிறார். இந்தியரில் இவர்தான் [illegible] அடையவர், தற்சமயம் இவர் பார்லிமெண்டு சபையில் ஒரு மெம்பராக இருக்க முயற்சிசெய்துவருகிறார்.

ஜனம். ஜீ. கே. கோகேலும், லாலா-லாஜ்பட்ராய் இவர்களிருபேரும் தற்சமயம் நம்முடைய காரணத்திற்காக இங்கிலாந்தில் முயற்சிசெய்துவருகிறார்கள். ஜனம். ஜீ. கே. கோகேல் என்பவர் இந்தியாவில் மிக்க கல்வியில் தேர்ச்சி அடைந்தவர். இவர் இருபது வருஷமாக தன் காலத்தை பூனா பர்கசோஷன் பள்ளிக்கூடத்தில் சம்பாதிக்காக உழைத்துக்கொண்டிருந்தார். இவர் [illegible] [illegible] [illegible] ஒருவர்.

ஜனம். லாலா. லாஜ்பட்ராய் என்பவர் லாகோரில் பேர்போன வித்தியாபிமானி, தவிர இவர் தன்னுடைய சம்பாதனை யாவையுமெல்லாம் ஆரிய சமாஜ் என்னும் கூட்டத்திற்காக செலவழித்தவர்.

கர்லன் பிரபு தற்சமயம் பஞ்சாப் என்கிற தேசத்தில் வியாதியாய் படுக்கையிலிருக்கிறார். இவர் கூடியசீக்கிரம், ஜனம். பிரின்ஸ் அண்ட் பிரின்ஸெஸ் ஆப் வேல்ஸ் அவர்கள் இந்தியாவுக்கு வரும்போது தரிசிப்பார்.

கூடிய சீக்கிரத்தில் இந்தியர்கள் பெர்மிட்விஷயமும் இன்னும் அனேக காரணத்தைப்பற்றி செல்போன் பிரபுவை விண்ணப்பத்துடன் காண்பார்கள்.

செல்போன் பிரபு தம்முடைய சுற்றுப்பிரயாணத்தை முடித்து ஜொஹானெஸ்பர்க் வந்திருக்கிறார்.

[illegible] ஆர்தர் லாலி [illegible] கவர்னரும் பிரிட்டோரியாவில் தன்னுடைய [illegible]க்கு வந்துவிட்டார்.

சவுத்ஆப்பிரிக்காவில் அநேக பாகங்களில் [illegible] விழுந்திருக்கிறது.

நேட்டால் [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] செய்ய [illegible] [illegible] நிருத்திருக்கிறார்கள்.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - - P.O. BOX 1869.

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

UPPER MURCHISON ST.,

LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Dress and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer,

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 176.

BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

SUN

Insurance Office.

SUN FIRE OFFICE FOUNDED 1710

PAYNE BROS., Agents,
WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसे पुरानी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापण पौंड ३०,००,०००.
अर्जी करनेसें कमतीमें कमती भाव मिलेग

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમા ઓફીસ જેની મુડી પાં ૩૦,૦૦,૦૦૦ની છે અર્જી જણાવવાથી ઓછામા ઓછા ચાલુ ભાવો મળી શકશે.

பூலோகத்தில் முந்திய நெருப்பு ஆபீஸ், ... பவுண், ... கிடைக்கும்.

હિંદી દવાખાના.

આ દવાશાળામાં દરેક જાતની દવા પુરી પાડવામાં આવે છે. બહાર ગામના ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. દરદીઓની ઉપર ખાસ ધ્યાન આપી ઉમદા ટ્રીટમેંટ કરવામાં આવશે. ઘોડા અને ખચરની દવા અમારે ત્યાંથી મળશે.

૩૬૦ પાઇન સ્ટ્રીટ અથવા ૨૨૨૫, અમગેની રોડ સ્ટેશનની બાજુમાં.

இந்திய மருந்துக்கடை.

எல்லாவகை மருந்துகளும் விலை சகமாக விற்கப்படும். வேண்டியவர்கள் கேகிலாவது போஸ்ட் மூலமாவது பெற்றுக்கொள்ளலாம். அடிபட்ட வியாதிகளுக்கும் குதிரை வியாதிகளுக்கும் மருந்து கிடைக்கும். வெள்ளி, மோதிரம், அசீரணம், வாதம், இருமல், தலைநோய், கக்கவலி, பெண்கள் வியாதி.

இந்திய மருந்துக்கடை, 360 பைன் ஸ்டிரீட், டர்பன். அம்கேனி ரோட் ஸ்டேஷனுக்கு அருகில்.

R. NARASOO,

Indian and General Merchant.

Outfitter and Draper.

Boot and Shoe Warehouseman.

INDIAN SILKS A SPECIALITY.

KAFFIR TRUCK, &c., &c.

BARBERTON,
TRANSVAAL.

P. O. Box 56.
Telegraphic Address: "NARASOO."

MAHOMED ENUS

INTERPRETER,

22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.

મહમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,

૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રી. કેપ ટાઉન

HOSSEN EBRAHIM,

GENERAL DEALER,

1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,
And 25 Duke Street, WOODSTOCK.

Goods Supplied on Commission.

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St.,

DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 452.
P.O. Box 914.

Established 1884.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .
. . . Direct Importer

—OF—

Indian and other Oriental Merchandise

—FROM—

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

10 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG (P.O. Box 4081.)
PRETORIA, Mullan House, 242 Church St. (P.O. Box 224.)
BULAWAYO (P.O. Box 486.)
BARBERTON, SALISBURY, KIMBERLEY.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

ખાનગી ઇંગ્રેજી ગુજરાતી નિશાળ,

જે તા. ૨૬ મી જુન ૧૯૦૪ થી ખોલી છે.

ગુજરાતી તથા ઇંગ્રેજી પુસ્તકો, કાપીઓ, પાઠમાળાઓ, મીનીંગ બુકો, વગેરે તૈયાર છે. અને તેજ બુકોથી અભ્યાસ ચાલે છે. વધુ હકીકત માટે લખવું અગર મળવા મે૦ કરવી.

૧૮૨ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, ડરબન. — એમ. એલ. પટેલ, સ્કુલ માસ્તર.

FOR

Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO

VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT

P. V. SANGHAVEE,

Head Office: 201 Grey St., DURBAN.
Branch: 54 Ezra Street, CALCUTTA.

COMMISSION AGENT.

Importer of Rice, Dholl, Ghee, Oil, Gunny Bags, etc.

FOR

Artistic Printing

TRY THE

INTERNATIONAL PRINTING PRESS,

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety, IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN. Box 1126.

DURBAN: QUEEN STREET. Box 621.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

અબ્દુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫-૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड़, ग्रोसरी और दुसरी सब तरहका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५०७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

மிர். அப்துல்கனி ஸ்டோரில் வேண்டியவான பலவித சாமான்கள் எப்பொழுதும் இருப்பில் இருக்கின்றன. அப்துல்கனி, ஜெனரல் டீலர், 5. அண்ட் 7. கிராஸ் ஸ்டிரீட், கேப்டவுன்.

Prof. L. Doovey, Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from REV. L. J. RETIEF, ARTHUR GARCIA, ESQ., R.M., UITENHAGE, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિઅન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની પાણી લેપની પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ એલ. જે. રટીફ, આરથર ગેશીઆ એડસક્વાયર વિગેરેનાં સરટીફીકેટ છે.
કેપટાઉન

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधीका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाके ऊँपे पानीलेप जगतप्रसिद्द दवाका शोधक. सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible] கேப்டவுன்.

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where JALBHOY & SORABJI BROS., are our Sole Agents.

જુસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડયુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન શિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડરેસ "ગુલ."
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,

—CORNER OF—

BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "SHAHMAHOMED," CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE Indian Department, German East African Line.

42 CHURCH STREET, CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer —AND— Family Grocer,

140 ALBERT ROAD, WOODSTOCK.

BRANCHES: Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોઝજી.
ડાયરેક્ટ ઈમ્પોર્ટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.
ક્લેરમોન્ટ. કેપકોલોની

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER. HOUSES TO LET.

19 EYER STREET, CAPE TOWN.

WESTERN INDIA

Army Boot and Equipment Factory,

BOMBAY, India.

GOLD MEDAL
Madras Industrial and Art Exhibition, 1903.

(ESTABLISHED 1887)

TWO GOLD MEDALS
Bombay Industrial and Agricultural Exhibition. — 1904. —

PROPRIETORS—

Messrs. Adamjee Peerbhoy & Sons.

MANUFACTURERS OF—

Military Ammunition Boots, Volunteer Ammunition Boots, Police Ammunition Boots, Sandals, Gurgabi Shoes, &c.

Military, Volunteer and Police Harness, Saddlery, Accoutrements, etc., etc.

Leathers :—Russian, satin and black waxed calves; harness leathers of all kinds; bag and carriage hood hides; Morocco, etc., etc.

Civilian Boots, shoes, harness and saddlery of every description.

Travelling Requisites :—Overland Trunks; dress cases; suit and shirt cases; portmanteaux; Gladstone, brief, hand and courier bags; hat boxes; bed straps; soiled-linen bags; stick cases, etc., etc.

Mill Stores :—Single and double leather belting; Ginning rollers and washers; Roller skins; pickers; hose pipe, etc., etc.

Miscellaneous Leather Goods :—Puttee and lace gaiters; collar boxes; brush cases; cigar and cigarette cases; school bags; Peon's bags; Mussacks; Syce's belts; bottle and tumbler cases; luggage labels, etc., etc., etc.

ALL ARTICLES GUARANTEED SOLID LEATHER.

Price List on Application.

வி. கோ. சூரியநாராயண சாஸ்திரியாரவர்கள் இயற்றிய

தமிழ் புத்தகங்கள்.

தமிழ் மொழியின் வரலாறு.

பொருளடக்கம்— 1. ஆதியவரலாறு. 2. வடமொழிக்கலப்பு. 3. [illegible] 4. [illegible] இலக்கணம். 5. பாஷையின் தோற்றமுந் தொன்மையும். 6. பாஷையின் சிறப்பியல்பு. 7. [illegible] 8. [illegible] 9. பாஷையின் சீர்திருத்தம். 10. முடிவுரை.

காப்பர் பயின்டு ரூபா 1. காலிகோ பயின்டு ரூபா 2.

[illegible]

தமயந்தி.

[illegible]

Abdoola Hajee Khan Mahomed
General Merchant & Importer,
CHURCH SQUARE
Opposite, Government Buildings.
Telegraphic Address: "[illegible]" P.O. Box 99.
POTCHEFSTROOM.

E. M. PATEL,
General Dealer, Wholesale & Retail,
MARKET SQUARE,
POTCHEFSTROOM.
And at the Location.

S. D. BOBERT,
General Importer, Wholesale and Retail Merchant.
Cheapest House in the Market Square.
Branches at
LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay
Retail and Wholesale Merchant.
Market Square, P.O. Box 46.
POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother
Direct Importer & General Merchant,
POTCHEFSTROOM, Trans.
P.O. Box 400. Tel. Add: "[illegible]"

D. I. Varyava,
GENERAL MERCHANT,
King Edward Street, P.O. Box [illegible]
POTCHEFSTROOM

Amod Mamoojee Patel,
GENERAL MERCHANT
[illegible]
Tel. Ad. "Mamoojee"

ABDOOL RAHMAN,
MERCHANT,
POTCHEFSTROOM.
Tel. Address: "RAHMAN."
P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,
General Dealer,
KING EDWARD STREET,
AT THE MILL
POTCHEFSTROOM.

AYOB MOHAMED,
General Merchant & Direct Importer,
MARKET SQUARE,
PIETERSBURG.
Box 134. Tel. Add.: "AYOB"

L. MULCHAND,
• Indian •
Silk Merchant
Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.
75 William Street,
CAPE TOWN.

H. LANGLEBEN,
Wholesale Clothier & Manufacturer,
327 Pine Street, Durban.
IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.
Largest importer in South Africa of English Second-hand Clothing.
Tel. Add. "[illegible]" P.O. Box [illegible], Durban.
એચ. લેંગલીબન.
[illegible]
૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

The largest Importer in South Africa of MILITARY & CIVILIAN
Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers, Coats, Waistcoats, etc.
J. LANDAU,
337 Pine Street, Durban.
Head Office: 12 Rue des Francs-Bourgeois, Paris.
[illegible]
૩૩૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
[illegible] પારીસ.

HAJEE HABIB!
CALCUTTA HOUSE.
IMPORTER AND GENERAL DEALER
A great variety of
Rugs, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery
Rough goods, &c., &c.
SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL.
Prices are very moderate. [illegible]
A trial Solicited.
Tel. Add: BAGDAD. P.O. Box [illegible]
338, Prinsloo Street, PRETORIA.

Ismail Amod Kajee,
GENERAL MERCHANT [illegible]
[illegible]
KRUGERSDORP

સરકારી સરવેયર.
સરકારી નકે મહી નકશા સરવેયરનું કામ કરવામાં આવશે.
જે. એ. રોરેલ.
૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इन्जनेर.
नाकोंका काम बहुत ध्यानसे संतोष से किया जायगा.
जे. ए. शोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन.

ஜெ. ஏ. சோரல்
கவர்மெண்டு சர்வேயர்,
20 பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்,
டர்பன்.

JAMESON & CO.,
Manufacturers.
Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for
Natal Jams,
Curry Powder, Chutneys,
Cayenne Pepper,
White and Black Pepper,
Sauces,
And other goods too numerous to mention.
Prices to suit all buyers.
JAMESON & Co.
Box 63, Durban.

L. KEHRMANN & Co.,
PARTNERS:
J. GARLICK, Cape Town; G. E. HANDS, Durban.

Soft Goods, Hardware,
Stationery, Shawls,
Kaffir Goods,
Crockery, Jewellery.
SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.
ભાગીદાર
જે. ગાર્લીક, કેપટાઉન.
જી. ઇ. હેન્ડ્સ, ડરબન.
સર્વ જાતનો માલ.
સઘળો રંગીન કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાચ્ચી સામાન, વાસણો, શાલો, જવાહીર, વિગેરે.
સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.
અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ. કરમનની કંપની સાથે ઘણા વખતથી વેપાર કરેલા છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલ છે. તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.
સી. દાદા ઓસમાન.
ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

HARBROW & Co.,
POINT ROAD. DURBAN,
Timber Merchants & Importers
OF EVERY DESCRIPTION OF
BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦

દરેક જાતના લાકડા તથા ઈમારતનો સામાન.

પોઇંટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कु.

बहुत रंगरंगके मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ते.

पोइंट रोड, डर्बन.

[illegible]

ஹார்பிரோ அண்டுகோ.
பயிண்டு ரோட் டர்பன்.

Importers No. 1597.

S. Bleiberg, Greenberg & Co.,
115 LOOP ST.,
CAPE TOWN.
Manufacturers and Importers.

Every description of Soft Goods.
DEPARTMENTS—
Hosiery,
Drapery,
Clothing,
Blouses,
Skirts,
Underwear,
Haberdashery,
etc., etc.

LONDON OFFICE: S. BLEIBERG & Co., 7 Houndsditch.

All Enquiries to be addressed to Cape Town.

P. O. Box 363. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co., *Wholesale Merchants,*
467 SMITH STREET, DURBAN.

[illegible]

Printed and Published by V. Madanjit, International Printing Press, Phoenix, Natal.

PRICE 3D. REGISTERED AS A NEWSPAPER.

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phoenix, Natal, Saturday, 18th November, 1905. No. 46.

P.O. Box 176. Telephone 216.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis AND Sarees.

Rugs, Shawls, Boots AND Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address, "CAMROODEEN."

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

139 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box 88. Tel. Add. "PORBANDER."

ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસ્માન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

બોક્સ ૮૮. ૧૩૯, ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

બાડે આપવાનાં છે.

ફર્સ્ટ એવન્યુમાં સારી જગ્યામાં આવેલું એવોન હોટેલ તથા પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટમાં મોટું ગુદામ કારખાનાં, મીટીંગ વિગેરે માટે ઉપયોગનું છે. ભાડું સસ્તું. નીચેને સીરનામે લખો.

સાંભો, લાલ રંગનો ચીરૂટ બનાવવાનો તમાકુ હમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

કેપ સ્નુક ફીશ: ખાવી પેટીઓ છે ભાત મસાલા ઘી વગેરે તેમજ કલકતા, મુંબઈ અને વિલાયતથી સર્વ જાતના માલ આવી પુગેલ છે અને ઘરાકોને અરજ કરવામાં આવે છે કે આપણે જોગ ઓરડર મોકલતાં રહેશો જે રીતે ઓરડર મોકલી ઉપકાર કરતા રહેશો.

જાલભાઈ સોરાબજી બ્રધર્સ.

૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

TO LET.—Those well-situated premises, "AVON HOTEL" in First Avenue and a Large Warehouse in Prince Edward Street. They can be used either as Workshops, for Meetings, or any purpose. Rent cheap.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Cocoanuts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Snoek, Fish, Skins & various kinds, &c.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates.

—AT—

JALBHOY SORABJEE BROS.,

110 Field Street, Durban.

SUN BRAND

Tobacco Works, 132 Queen Street, Durban.

SUN CIGARS, SUMATRA CHEROOTS . . BOER TOBACCO . . VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c. At Lowest Wholesale Prices.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.

સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરૂટ બોઅર ને વરજીનીઆ શેગ વગેરે જાતની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.

સન બ્રેન્ડ ટોબેકો વર્કસ,

૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY:—

125 FIELD STREET.

P. O. Box 97. Tel. Address: "MIANKHAN," Durban. Telephone No. 356.

EAST INDIAN TRADING Coy.

GENERAL MERCHANTS and Direct Importers of all kinds of Groceries, Soft Goods, etc., etc. . . . .

102 Queen Street, Durban. P.O. Box 696.

Tel. Address: "PORBANDER."

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પખવાડીએ મુંબઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર સુલતાન તા૦ ૨૫મી નવેમ્બરેના ઉપડશે.
[illegible]
ખુનદ્રસ્તાન તા૦ ૨૩ [illegible]

ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી દેશી છે, [illegible] અને પ્રીમીયમ [illegible] હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે. [illegible] ત્યારે [illegible] મળશે.

[illegible] સ્ટીમર [illegible], સુલતાન, ખુનદ્રસ્તાન, [illegible] હિંદુ મુસલમાન [illegible] ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી ગોરા છે [illegible]

ઓસમાન અહમદ. કમરૂદીન બીલ્ડીંગ, ગ્રે સ્ટ્રીટ, [illegible] ડરબન.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન. મારકીનર સ્ટ્રીટ. ડરબન.

ADAM H. G. MAHOMED,

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET CAPE TOWN.

[illegible]

P.O. Box 441 — Tel. Address: "ABOOBAKER"

કે૦ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર. નરેજવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

[illegible], West Street, DURBAN.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing, Blouses, Night-gowns, Combinations, [illegible] — Skirts, Underskirts, Children's Fancy Goods, Frocks, — Bibs, Bonnets, Bootees, Hats, Wool Shawls.

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbons, [illegible] and Silk Goods in all colours.

[illegible] SILVER JEWELLERY — PRICE MODERATE

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness Guaranteed.

MOOSA OSMAN & CO.

Wholesale and Retail Merchants & Direct Importers.

[illegible] STREET, MARITZBURG, Natal.

મુસા ઓસમાન એન્ડ કુંપની, [illegible], પી. ઓ. બોક્સ, નાતાલ.

હરખા રામજી પટેલ,

કુદરતી આર્ટ કમીશન એજન્ટ, પી. ઓ. બોક્સ [illegible], ડરબન.

USEFUL BOOKS

[illegible]

[illegible] ... to the Manager, INDIAN [illegible], No. 106 UPPER [illegible], CALCUTTA [illegible]

[illegible] (Tamil advertisement)

P. DAWJEE MAHOMED & Co.

[illegible] RICE, [illegible] AND OIL. [illegible] India.

343 PINE STREET, DURBAN.

[illegible]

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers.

208 Church Street, Pretoria.

INDIAN AFRICAN LINE.

Calcutta Direct.

'JAMALPUR,' Dec.5th.

सीधी कलकत्ता जानेवाली स्टीमर.

"जमालपुर" ता० ५वीं डीसेम्बरको सीधे कलकत्ता जानेके लिये रवाना होगी. यह स्टीमर बहुत जल्दीसे दौडनेवाली है.

यह स्टीमरमें खासगी मुसाफरोंके लिये अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. पासेंजरो अपनी मुसाफरी बडी मजेसे और शान्तिसे करते हैं. सगवड उत्तम प्रकारसे की गई है, इसलिये कलकत्ताके सत्तावालों तरफसे सर्टिफिकेट पा चुके हैं. दूसरी कम्पनीकी स्टीमर कई कई बन्दर करती जानेसे पासेंजरो तकलीफ पाते है, ऐसी तकलीफ इस स्टीमरमें नहीं है और जल्दी आरामसे देश जा सकते है. उपरान्त खलासी भी यह स्टीमरमें इन्डियन है.

यह कम्पनीकी सभी स्टीमरोंमें अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. विशेष खबरके लिये निचे लिखे पते पर एजन्टोंसे मिलनेसे मालूम होगा.

डीवाल बोल्वे कुं०
पोइन्ट.

बी. इब्राहीम इस्माइल कुं०
नां. ११४, ११६ और ११८ कमरशीयल रोड, डरबन.
पोस्ट नम्बर १२५.

કલકતાની સીધી સ્ટીમર.

"જમાલપુર" તા૦૫ ડીસેમ્બરે ઉપડી જશે. આ સ્ટીમર ઉતાવળી ચાલની હોવાથી જલદી પહોંચશે.

આ સ્ટીમરમાં મુસાફરોને માટે ખાસ સગવડ કરવામાં આવી છે તેથી મુસાફરોને ઘણા આરામથી જવાની સારી વાત છે, ખલાસી દેશી છે, વળી બીજી સ્ટીમરો દરેક બંદર કરતી જતી હોવાથી લાંબે વખતે દેશ પહોંચે છે જ્યારે અમારી સ્ટીમર અહીંથી ઉપડી પરબારી હિંદુસ્તાન જતી હોવાથી થોડી મુદતમાં પોંચી શકાશે. વધુ વીગત માટે નીચેને સરનામે ખબર કાઢશો.

ડીવાલ બોલવે કું૦
પોઇન્ટ.

બી૦ ઇબ્રાહિમ ઇસ્માઇલની કું૦
નાં. ૧૧૪, ૧૧૬ અને ૧૧૮, કોમરસીયલ રોડ, ડરબન.
પોસ્ટ બો૦ ૧૨૫.

மேற்கண்ட ஸ்டீமர் மிகவும் உறுதியானதும், விஸ்தாரமும், ஓட்டத்தில் அதிக வேகமும் உள்ளதும் இருக்க சவுகரியமுமானது. இந்த ஜமால்பூர் என்னும் மரக்கலம் டிசம்பர் மாதம் 5-ம் தேதி கல்கத்தாவுக்கு இங்கிருந்து பாசிஞ்சர் ஏற்றிச்செல்லும்.

இது பாசிஞ்சர் எற்றுமதிக்காகச் செய்யப்பட்டுள்ளது. இதைக்குறித்து நம்பிக்கைக்காக இந்த ஸ்டீமருக்கு கல்கத்தாவில் பலமான சர்டிபிக்கட் கிடைத்திருக்கிறது. அநேக பிரயாணிகள் பிற கப்பல்களில் ஏறி அதிக கஷ்டமடைகிறார்கள். அவ்விதம் போவதில் கஷ்டமேயொழிய சௌகரியம் இராது. எங்கள் ஸ்டீமரில் வரும் பிரயாணிகளுக்குக் கஷ்டமில்லாமல் இந்தியா கொண்டு சேர்ப்போம்.

எங்கள் கப்பலில் வேலைபார்ப்பவர்கள் எல்லோரும் இந்தியர்கள். இக்கம்பெனியின் ஸ்டீமர் இங்கிருந்து யதார்த்தம் கல்கத்தாவுக்கு நேரே போகும். பிரயாணிகளுக்கு சகல சௌகரியமும் கொடுக்கப்படும். மற்ற முக்கிய சமாசாரங்களுக்கு அடியிற்கண்ட ஏஜண்டருக்கு எழுதித் தெரிந்துகொள்ளலாம்.

டீவால் அண்டு கோ,
பாயிண்டு,

பி. இப்ராஹிம் இஸ்மயில் அண்டு கோ,
நெ. 114, 116 அண்ட 118,
கமர்ஷியல் ரோட், டர்பன்.

Money to Lend

in sums of

£100 to £10,000

on Freehold Securities.

Apply:

Advocate Gabriel,

5 & 6 Hollander's Building,

Field Street, Durban.

વ્યાજે આપવાના નાણાં.

ફ્રી હોલ્ડ મીલકત ઉપર ૧૦૦થી ૧૦,૦૦૦ પાઉંડ સુધી વ્યાજે આપવાના છે, જેને જોઈતા હોય તેણે નીચેને સરનામે લખવું.

બર્નાર્ડ ગેબ્રીયલ,

૫ અને ૬ હોલાંડર્સ બીલ્ડીંગ,

ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

सुदपर देनेका पैसा.

फ्रीहोल्ड मिलकतपर १०० से १०,००० पौन्डतक सुदपर देनेका है. जिसको चाहिये, उन्हे निचे लिखे पत्तेसे चीठी भेजना.

बर्नाड गेब्रीयल,

५ और ६ होलान्डर्स बिल्डींग,

फील्ड स्ट्रीट, डर्बन.

கடன் கொடுப்பனம்.

கடனுக்குப் பணம் தேவையுள்ளோர் ... 100 பவுன் முதல் 10,000 ... வரையில் ... இடத்திற்கு தெரிவிக்கலாம்.

அட்வகேட். பி. கபிரியேல்,

5 அல் 6, ஹலாண்டர்ஸ் பில்டிங்,

பீல்ட் ஸ்ட்ரீட், டர்பன்.

M. A. BODANIA & CO.,

GENERAL DEALERS.

A great variety of Clothing, Drapery, Hardware, and Fancy and Rough Goods.

Box 58, NYLSTROOM.

Tel. Address: "BODANIA."

એમ. એ. બોડાણીઆ એન્ડ કું૦

જનરલ ડીલર.

કાપડ, ગ્રોસરી, ફેન્સી સામાન, લોઢાબર વગેરેના સ્ટોક રાખનાર સસ્તી તથા સારા વાસે. બોક્સ ૫૮. નાઈલસ્ટ્રુમ.

PARSI MANCHERJI,

MERCHANT & IMPORTER.

Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.

Telegrams: "MANCHERJI Z."

P.O. Box 1881. CAPE TOWN.

A. LATIEF,

General Dealer,

Outfitter and Draper,

BARBERTON,

TRANSVAAL.

P.O. Box 84.

TEL. ADDRESS: "LATIEF."

E. A. PATEL & CO.,

GENERAL DEALERS

—AND—

DIRECT IMPORTERS,

Soft Goods, Boots and Shoes, Groceries, Fancy Goods, Crockery and Hardware.

Corner Middel & Church Streets

MIDDELBURG, T'vaal.

Tele. Add.: "ACOOJEE." P.O. Box 94.

BRANCH AT ROSENEKAL.

M. J. MAHOMED,

470 & 478 CHURCH ST.,

MARITZBURG.

Tel. Add.: "Moosa."
Telephone No. 200.

મુસા જાનમહમદ.

૪૭૦—૪૭૮ ચર્ચ સ્ટ્રીટ, હોલસેલ અને રીટેલ, મરચંટ. એન્ડ ઈમ્પોર્ટર.

મેરીત્સબર્ગ.

બ્રેન્ચ, ન્યુકાસલ, ન્યુરકોટલેંડ, એરીગમન્ડ રોડ, અમસીંકસી.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

53 & 56 LEUWEN STREET,

CAPE TOWN.

BRANCHES—272 Caledon Street.

295 Long Street.

Castle Cash Stores.

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS,

HANOVER STREET,

CAPETOWN.

EBRAHIM CAMROODEEN,

GENERAL MERCHANT.

Natal Leaf Tobacco a Speciality.

113 GREY STREET, (Camroodeen's Buildings)

Tel. Add. "CAMROODEEN." Durban.

FOR SALE

VALUABLE PIECE OF LAND

50 x 135, in Victoria Street, opposite New Corporation Kaffir Market, on which stands two Wood-and-Iron Cottages, each containing four rooms, kitchen and pantry. Premises connected with sewerage. Premises at present let at a total rental of £10 per month.

Vacant space of about 100ft. facing Victoria Street, suitable for erection of shops. Easy terms. Apply:

ADVOCATE GABRIEL,

5 & 6 Hollander's Building,

Field Street, Durban.

વેચવાની છે.

વીક્ટોરીઆ સ્ટ્રીટમાં નવી કોરપોરેશન કાફર મારકેટની સામેની જમીન ટુકડો (૫૦x૧૩૫) વેચવાનો છે. હાલમાં તે જમીન ઉપર ટીન લાકડાના બે ઘરો છે. દરેક ઘરમાં ચાર રૂમ તથા કીચન અને પેન્ટ્રી છે. આનું ભાડું હાલ પાઉન્ડ ૧૦ આવે છે.

વીક્ટોરીઆ સ્ટ્રીટની સામેની ૧૦૦ ફીટને આશરેની ખાલી જમીન વેચવાની છે.

સાદી અને સરતે ખરીદવા ઇચ્છનારે નીચેને સરનામે લખવું.

બર્નાર્ડ ગેબ્રીયલ—એડવોકેટ.

૫, ૬. હોલાંડર્સ બીલ્ડીંગ્સ.

ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

वेचनेका है.

विक्टोरिया स्ट्रीटमें नई कार्पोरेशन काफर मारकेटके सामने आई हुए जमीनका टुकडा (५०x१३५) वेचनेका है. अब यह जमीन पर टीन लकडीका दो घर है. हरएक घरमें चार रुम, एक कीचन और एक पेन्ट्री है. इस मकानका किराया अब १० पौन्ड आता है.

विक्टोरिया स्ट्रीटकी सामने आई हुई प्रायः १०० फीट खाली जमीन वेचनेकी है.

शर्ते सहली है. जिसको खरीद करना हो, उन्हें निचेके पत्ते पर लिखना.

बर्नार्ड गेब्रीयल—एडवोकेट,

५—६, होलान्डर्स बिल्डींगस,

फील्ड स्ट्रीट, डर्बन.

விற்பனைக்கு.

விக்டோரியா ஸ்ட்ரீட்டில் 50 x 135 ... [illegible]

... 100 அடி ... [illegible]

... 5 அல் 6 ... [illegible]

Indian Opinion

Vol. III. PHŒNIX, NATAL, SATURDAY, 18TH NOVEMBER, 1905. No 46

M. H. NAZAR, Editor.

Contents.

EDITORIAL COLUMNS:—		Page
Indentured Indians in Natal	...	777
An Indian Volunteer Corps	...	777
Treatment of Indians at the Point	...	778
St. Aidan's Indian Mission	...	778
OTHER ARTICLES:—		
Native Land [illegible]	...	778
The Royal Visit to India	...	778
[illegible]	...	779
[illegible]	...	780
Natal Indian School Reports	...	779
The Great White Plague	...	780
[illegible]	...	781
Hindus and Mahomedans	...	781
Our Weekly London Letter	...	782
Facts and Comments	...	783
CORRESPONDENCE:—		
Treatment of Indians at the Point	...	779

Indian Opinion

SATURDAY, 18TH NOV., 1905.

Indentured Indians in Natal

IT will be remembered that, in 1902, there were applications for nineteen thousand male indentured Indians from all parts of the Colony. These applications will, it is understood, be satisfied by the end of July, 1906. The Indian Immigration Trust Board, therefore, called in fresh applications, and fifteen thousand male indentured Indians have been requisitioned for by over nine hundred and forty employers to be supplied during the next two years. In order to avoid over-application, the Board this time required the applicants to deposit twenty shillings per head, the amount to be deducted from the first instalment payable by the employers on allotment, and there is a proviso that, in the event of a withdrawal of any registered application, the deposit should be forfeited to the Trust Board. This precaution has been necessary as (so it is said) some employers were in the habit of making their demands in excess of their requirements, so that they might have the real number required much more quickly than other *bona fide* applicants, who restricted themselves to their actual requirement. Since the introduction of indentured labour from India, one hundred and sixty thousand Indians, including women, have passed through the hands of the Immigration Department, and the demand still continues to be greater than the supply.

"This is all very well so far as the employers are concerned. What, however, about the employees? Is their condition in any respect better? Are the inducements offered to them more tempting? The answer to both questions, we are afraid, must be in the negative. Whilst we are not prepared to subscribe to any general charge of ill-treatment, we have no hesitation in saying that, in the majority of cases, Indian labour is used regardless of any fellow-feeling for the indentured Indians. No attempt is made to raise the poor Indian in the scale of civic life. They are used more like beasts of burden, to be got rid of as soon as they are unfit for work under the indenture terms, and they are called upon to pay, as the price of their freedom, an annual tax of three pounds. This seems to be hardly fair. The free countrymen of these labourers who are the mainstay of the Colony, moreover, are subjected to all kinds of indignities and disabilities. The question whether, under such circumstances, the Colony can reasonably expect facilities from India for developing her resources, has been over-mooted. Lord Curzon has used indentured labour as a lever for getting better treatment of British Indians. We feel therefore, that now is the time for pressing the truth home to the colonists. If they must continue to draw upon India for the chief source of the prosperity of the Colony, they must also be prepared to share the inconvenience, if it be an inconvenience, of having to give fair treatment to the free Indian population: and if this were done, it would be purely a matter of a reasonable bargain.

Our contemporary, the *Natal Mercury*, however, has lifted the question from the arena of mere bargaining. With reference to Mr. Seddon's virtual refusal to abide by the Anglo-Japanese treaty and his defiance of the Imperial sentiment, our contemporary says:

> "We cannot participate in the privileges of the Empire, without sharing in the obligations. If we accept protection and the privileges, we must be prepared, likewise, to accept any disadvantages that may accrue under the same particular conditions. Mr. Seddon would very promptly appeal to the Imperial Government if the Japanese Parliament passed a law forbidding the people of New Zealand, because they came from New Zealand, or who could not speak the Japanese language, from landing in Japan for trading or any other purposes, and as component parts of the British Empire, the colonists cannot have it [illegible]. [illegible] advantages to Japan on equal terms with the [illegible] of all other [illegible] [illegible] the subjects of the Mikado. [illegible] The [illegible] of the Empire [illegible] obligations of [illegible]."

For Japan read India, [illegible] the Empire, and for New Zealand read Natal, and the Indian case is complete. Indeed, it is far stronger, in that, unlike the Japanese people, Indians are subjects of the Crown equally with the people of Natal, and there is no special tie between New Zealand and Japan as there is between Natal and India. We think, therefore, that these fifteen thousand applications are a suitable occasion for a re-consideration of the position, both on the part of the Natal Government and the Indian Government. We reproduced recently similar remarks made by the writer on Indian affairs in the London *Times*. There is, it would thus seem, a consensus of opinion that, in Natal, at any rate, the position of free British Indians is an anomaly and a serious blot upon the honour of a self governing British Colony.

An Indian Volunteer Corps

LAST WEEK we reproduced, from the *Natal Witness*, some questions and answers at a political meeting in Newcastle with reference to the liability of Indians to serve during the time of war. "Mr. Thorold urged that some arrangement should be made whereby the Arabs and Indians should be called upon to assist in case of the calling out of the first line of defence. It would be manifestly unfair to allow the Arabs to sit in their stores and do business while the Europeans were fighting at the front." Had Mr. Thorold known the inner working of the Government, he would not have made the remarks attributed to him. The Government simple *do not wish* to give the Indians an opportunity of showing that they are as capable as any other community of taking their share in the defence of the Colony. At the time of the Boer War, it will be remembered, the Indians volunteered to do any work that might be entrusted to them, and it was with the greatest difficulty that they could get their services accepted even for ambulance work. General Buller has certified as to what kind of work the Natal Indian Volunteer Ambulance Corp did. If the Government only realised what reserve force is being wasted, they would make use of it and give Indians the opportunity of a thorough training for actual warfare. There is, too, on the Statute book, a law for the purpose which has been allowed to fall into desuetude from sheer prejudice. We believe a very fine volunteer corps could be formed from Colonial-born Indians that would be second to none in Natal in smartness and efficiency, not only in peace but in actual service.

Treatment of Indians at the Point

WE REFERRED last week to the ill-treatment to which some of the Indian passengers on board the Somali are said to have been subjected on their arrival in the Natal harbour. We have received corroboration of the fact from another correspondent, who writes to us, in Gujarati, to the following effect: "Those who did not have the Transvaal permits, but were Transvaal refugees, and those who did not possess the Natal passes, were put to much inconvenience. They were locked up for three days in the steamer-hold. They were not able to provide themselves with any food. The third day Mr. Hassim Juma, a merchant of Durban, engaged a solicitor, and was successful in getting about five landed. When Mr. Hassim Juma himself went to deposit bail, it was not accepted. It was only after the intervention of a solicitor that, with great difficulty, they were landed. The passengers who were not able to land at Delagoa Bay were also kept under lock, and were not allowed to cook their food." We draw Mr. Harry Smith's attention to the above version. If it be true, it is too painful for words, and if it be true that visiting passes were only allowed on the intervention of a legal gentleman, it is very evident that something is rotten in the state of Denmark. As it is, the poor Indians have, in order to make their claims good, either for residing or remaining temporarily in the Colony, to undergo a great deal of trouble and expense. We do not complain of a reasonable enforcement of the Immigration Restriction Act, but we do think that those who are entitled to land in the Colony, or those who should be given every facility for passing through Natal to a neighbouring Colony, ought not to be put to the expense of having to engage a solicitor for mere matters of form.

St. Aiden's Indian Mission

WE HAVE RECEIVED the financial statement and annual report prepared by the Rev. Mr. Smith, the Superintendent of Indian Missions in the diocese of Natal. The report opens with an exhortation to the members of the Mission for greater financial support than has hitherto been vouchsafed to it. It is interesting to note that Mr. Smith's stipend is not derived from the Mission funds, but from the Diocesan Financial Board. It is only the assistant priest who is paid out of the collections made from the communicants. Mr. Smith remarks pointedly that if the members paid only sixpence per week each, they would not only pay current expenses but there would be a credit balance of £[illegible]. We think with Mr. Smith that the sacrifice expected of the members is by no means burdensome, and that they should, if they appreciate the services rendered by the Church, meet the expense. We note with pleasure that the Bishop of Natal himself has given a donation of £100 towards the work. The most interesting part of the report, however, to the lay Indian, is the educational branch. Attached to the Mission are the training college and schools. The former is probably the only one of its kind in the Colony. Under Mr. Strong, aided by his Indian lieutenants, most of whom are graduates from Madras, it is making steady progress. Mr. Barnett spoke of it in 1904 in the following terms: "The provision for properly qualified teachers for the schools of the Colony is a very serious problem . . . . . . It is interesting to note that the only body to establish a training college for teachers in Natal is the St. Aiden's Indian Mission. The example thus set does honour to the Mission and should provide the trustworthy Indian teachers who are very hard to get." The 'girl house,' under Miss Adams, as also the hospital, seem to be doing good work. During the twelve months ending April there were four hundred and five out-patients, and of these two hundred and forty were Indians, the remainder being natives. There were five in-patients during the year. In the matter of education and medical charity we think that Mr. Smith has a right to collect contributions from all Indians, irrespective of creed. The work being done by him is extremely useful and in many respects it is pioneer work. We hope, therefore, that he will receive the support he deserves.

Native Land Tenure

A letter from Mr. Henry Anckettill appeared recently in the *Ilanga lase Natal*, a native journal, regretting the advocating of the acquisition of landed property by the natives "to be an encouragement for the natives to develop themselves and become useful citizens of the Empire." "Such teaching," says Mr. Anckettill, "is morally and economically vicious, and you are playing into the hands of the reactionary forces of the day."

The editor of *Ilanga* gave the following trenchant reply:—

> "I think [illegible] gospel as you [illegible] me you ought to preach to your own people, the whites. They came [illegible] and found us [illegible] buying land. [illegible] feet, [illegible] are [illegible]. Do you suppose I am going to [illegible] and not advise my [illegible]? No, sir; if I can [illegible] my people in the [illegible] I think [illegible] public [illegible]. Teach the white people to stop buying and selling land and then it will be time enough for me to listen [illegible] you [illegible] [illegible]."

The Royal Visit to India

Hearty Reception at Bombay

Unique Spectacle

Reuter cables that the Prince and Princess of Wales arrived at Bombay on the 9th inst., and were greeted by crowds of natives, the quays presenting a picturesque sight.

Salutes were fired, and additional colour was lent to the scene by the fact that every ship in the harbour was dressed in honour of the King's Birthday.

The City of Bombay presented their Royal Highnesses with an address, enclosed in a magnificent cabinet, on the panel of which was represented a map of India with the towns indicated in diamonds, rubies and emeralds.

Women's Welcome to the Princess

The Bombay correspondent of the *Rand Daily Mail* cables that the most magnificent spectacle in connection with the arrival of the Prince and Princess of Wales was the Indian ladies' welcome to the Princess.

Preparations for the reception had been going on for some time, but the extraordinary brilliance of the scene astounded those privileged to witness it. The entertainment was unique, and its splendour almost defies description.

All the wealthiest Indian ladies of Bombay, some of them the wives of multi-millionaries, were present, and the gorgeous silks and the blaze of jewels made a dazzling scene.

Parsees, Hindus and Mahommedan ladies attended, and the rites of each community were observed to ensure blessings for the Princess's journey and to avert evil.

A number of girls in superb dresses sang songs of welcome, and scattered flowers in the path of the Princess.

Her Royal Highness was conducted to a magnificent Peacock Throne made in imitation of Shah Jehan's famous throne at Delhi, and the apartment was resplendent in crimson and gold.

An unique feature was the descending of showers of real pearls upon the head of the Princess.

Her Royal Highness was much delighted with her welcome from the Indian ladies, and her simple and unaffected reply thanking them for their kindness seemed to touch the hearts of all.

The gathering took place in the Town Hall, and the Princess was presented with an album of addresses in English, Gujarati, Marathi, Urdu, Persian, and Sanskrit. The ceremony of the presentation was in an Oriental [illegible].

Correspondence

The Treatment of Indians at the Point

To the Editor, INDIAN OPINION.

SIR,—The article in your issue of the 11th inst. under the heading "Immigration Act in Natal," together with the letter on which you comment, having been brought to my notice, I desire to say as follows:—

As I understand your correspondent he names six different grounds of complaint:

(a) That his liberty and that of his compatriots on board the ship was curtailed during the ship's stay in port;

(b) That the place in which he and they were confined was "the hold for sailors" and was ill-ventilated;

(c) That no cooking arrangements were provided;

(d) That he and others were placed under disability as regards food supplies;

(e) That the packets containing food that was in some cases obtained were subjected to examination;

(f) That there was restriction of verbal intercourse between the passengers and their friends on the wharf, with some ill-treatment of the latter.

The first three allegations are removed from my consideration by reason of the circumstances that they are directed against the discipline and management of the ship. There is, also, I should imagine, a question of contract involved as between passenger and carrier, a knowledge of the nature of which would be essential before any opinion could be offered.

As you are aware, the owners of passenger ships are under heavy penalties for the loss of prohibited Immigrants, and they are therefore very likely to reserve the right to protect themselves in certain directions. Be this as it may, I think you will agree that the carrier and not this Department is the person to whom these grievances should be addressed.

As regards (d) I want to say that whenever the desire of interned men to purchase food is made known to me, the utmost possible facilities are given them to supply their requirements, often at inconvenience to this Department—and always without charge.

The complaint (e) that the packets of food supplied were opened and examined seems to me a somewhat querulous one. I do not know whether the packages were opened or not, but if a police or Immigration officer had reason to suppose an attempt to smuggle money or documents aboard with the purpose of assisting an evasion of the law (a practice not unknown to me) I should say that he was simply doing his duty in examining the contents of any parcel handed aboard to a prohibited immigrant.

As [illegible] I [illegible] that I should [illegible] and [illegible] and largely is [illegible] to check within proper limits verbal intercourse between those on the ship and those on the wharf, but it is known to us that persons commonly come down to the wharf to conspire with prohibited passengers to evade the law, and our action is regulated by this knowledge. Again, the large number of persons who collect and hang about the wharf where the ships are berthed that are used by Asiatics often cause obstruction both to the free use of the wharf and to officers on duty, in contravention of sub-section No. 132 of the Port and Harbour Regulations, which rule it is the duty of the police to enforce.

On the last point, namely, the allegation of ill-treatment, I venture to assure you that an offending officer would be very sharply dealt with on a sustained charge; but I may say that we have in the past had a good many complaints of a like nature, and I do not remember a single instance in which the complainant seriously proceeded to make out his case.

Seeing the Immigration and Police officers are as much amenable to the Law as anyone else, this fact seems to afford support of a conclusion resting on my observation during a fairly lengthy period that the extreme sensitiveness of many of our Indian friends as respects the Immigration Restriction Act frequently leads them (unconsciously, I've no doubt) into a kind of exaggeration.

I am, Sir,
Your obedient servant,
HARRY SMITH,
Principal I. R. Officer.

14th Nov., 1905.

[We propose to comment on the above letter in our next issue.—Ed. *I.O.*]

Professor Parmanand

(FROM OUR JOHANNESBURG CORRESPONDENT)

Professor Parmanand had a splendid reception in Pretoria. Mr. Naidoo is the Chairman, and Mr. Gunga Ram the Secretary, of the Reception Committee. At the Reception there were many Europeans present. Mr. Dijkman and Mr. Gough representing the Theosophical Lodge in Pretoria. Mr. Purchas, who is acting for Mr. Chamney, was also present. The following is the text of the address presented at Pretoria:—

"We, the undersigned members of the Reception Committee, hereby extend to you a hearty welcome to Pretoria.

Wherever you have gone throughout your mission in South Africa, you have received a warm welcome from your countrymen. You belong to a body of workers who are doing a great deal towards the educational and social regeneration of India. It is therefore a matter of great pleasure to us to see you amongst us.

We hope that your stay in this the capital city of the Transvaal will be as enjoyable to you as it will undoubtedly be beneficial to us. We wish you a long life of useful work for our motherland.

The Professor lectured at Pretoria on the 10th inst. on "The Philosophy and Past of India." The Professor, says the *Pretoria News*, traversing the ancient history of India, dealt with the birth of all Literature in the shape of the Vedas, claimed for his great country that it had been the real birthplace of the civilisation of the West. That the sciences of mathematics, of astronomy, of medicine, and even of sanitation, had been originally evolved, studied, and investigated in the East. The very languages of Europe had their origin in the East. The lecturer quoted as his authority for these statements not himself or other Indian writers, but the most prominent among European students of ethics, being more especially fond of German authors.

An Appeal to Europeans

At the conclusion of a long and most interesting address, the lecturer addressed his "European brethren" who were present. Put succinctly, the text of his appeal was the putting away of prejudice against a nation with so glorious a past. "India may have fallen today," he passionately declaimed, "but once it was greatest among nations. It is a law of nature that where there is rise among nations there must also be a fall. All the great empires of the world have fallen." Summed up, the lecturer's message was—Do not think of what India is to-day, remember what she was rather thousands of years ago. Do not think of what your great empire is to-day, without also thinking of what it may be in the future. The lecturer complained that the Asiatic and European community knew too little of each other, and that from want of this knowledge of each other there arose bad feeling and misunderstanding. As illustrating this, he told the story of a man walking upon a lonely heath, who, seeing a form in the distance, first imagined it to be an evil spirit, but as he approached, found it to be a man, and eventually, a perfectly respectable citizen, and when quite close, discovered that the supposed evil spirit was his own brother. To his fellow-countrymen, the lecturer made an appeal for contentment.

LORD CURZON, in an important speech, says the *Natal Witness*, referred optimistically to the industrial and commercial prospects of India. He said he was convinced that from an industrial and an economic point of view, the future prosperity of India was assured. The *Times* special correspondent at Bombay dilates on the revulsion of feeling in favour of Lord Curzon. In that distinguished official, the correspondent says, India loses the best administrator she ever had and gains the most powerful champion she can ever hope to have at Home.

Shooting a Hawker

Dutch Farmers Committed

To-day (Nov. 13th) at Barkly West, says Reuter, Hendrick Muller and Lewis Toerin, two young Dutchmen, were, after a long hearing, committed for trial on a charge of murdering Mahomed Moosa, an Indian hawker. Moosa was shot when approaching Fort Peddie, and died almost immediately. A Martini-Henry bullet fitting Muller's rifle was extracted from the body, and strong points in a remarkable chain of circumstantial evidence against accused were that their spoors, one with a distinctive patched heel, and the other with a strip across the sole, were traced, and empty cartridge cases—all discharged in the manner in which it was demonstrated in Court the defective striker of Muller's rifle would cause—were found near Muller's spoor, at about the spot from which the shot must have been fired. Mr. Louis Legard, for the accused, reserved his defence.

Natal Indian School Reports

(From the "Natal Government Gazette")

Railway Indian School.—Oct. 5. The school is very crowded, less than half the number of children being accommodated indoors. The standards were examined, and found in very good condition. Arithmetic, in the top class, and reading throughout, are very good. A clear, distinct style of reading is specially noticeable through the school. Standard III. have a good knowledge of English, but do not speak readily or fluently, though their written composition is very fair. Pictures and objects should be used for conversational lessons, and long, coherent sentences should be required. The school and children form a contrast with the squalid surroundings.

Sydenham Indian School.—Oct. 6. There were present in the school department 162 boys. The clean, cool building, and the tidy dress of the boys give this school a pleasant stamp; and everything possible is being done to introduce an esprit de corps. English is the best feature of the school work, two of the teachers being Englishmen, and several of the Indian teachers being quite at home in the language. Standards I., Ia., and II. are well on with their reading and arithmetic. Standard IV., in arithmetic, and I., in geography, exhibit the usual failing of many Indian pupils,—an incapacity to get behind the word to the reality. This arises from the teaching of reading before the teaching of English, and the failure to illustrate school lessons from actual life. The handwriting requires more attention in the middle part of the school. The proposal to remove the youngest class from the present building is a good one, as the present verandah classes are large, and not altogether comfortable. The classes above Standard IV. should be classified for official purposes according to the Standards of the European code, and to the syllabus there specified all extra classes are to be considered of secondary importance. Any of the boys who are intending teachers should have much more supervised practice in teaching small classes. The discipline of the school is excellent, and is assisted by the physical drill.

Umbogintwini Indian School.—Inspected October 9. Present, 22 boys, out of 40, the absences being due to the wet weather prevailing. The school is of a very elementary type, Standard II. being the highest. This class, and Standard I., were good in arithmetic, and fair in reading and writing, but their knowledge of English does not keep pace with their mechanical skill in reading. Teachers in Indian schools, in spite of continual telling, forget that English is a foreign language, and must be taught as a language. To find a boy in this school writing out a list of "meanings," of which one line was: "Drop, a globule of moisture," when the window panes were covered with the object in question, is an instance of the worst kind of English teaching. Much of the time had to be spent in checking the registers for August and September, and several errors were found, sufficient to make a difference of a unit in the quarterly average.

Umzinto Indian School.—Inspected October 13. Present, 67. As last year, the Headmaster takes the four standards in one room, and his wife takes all below Standard in a classroom. The children below standard are too numerous to be worked as one class, and half of them are beginning to read, and should have another teacher. Reading and spelling were found to be good throughout the standards, and geography is of a better kind than last year, though very elementary: English composition, which should be a special feature of an Indian school, does not appear to be much practised; it should be oral in Standard I. and II., and written as well as oral, in higher classes. The excellent set of new pictures will provide good material for English exercises. Arithmetic in all classes is a little behindhand, and lacks connection with the daily life of the children. Rules are learnt, but there is not enough reality about the subject. The infant department is managed as well as the crowding permits, and the children are improving in cleanliness. Some of the younger ones are remarkably intelligent. The registers for last quarter were carefully examined, and were found to be correctly and neatly kept.

The Great White Plague

(Continued)

To turn now to the next article of our indictment—dirt. This is a tremendous subject, including sanitation and the disposal of refuse of all sorts, with personal cleanliness and communal cleanliness. That, as a nation, we should have to plead guilty to this indictment, is, unfortunately only too true. A school inspector is quoted in the London *Daily Telegraph* recently as having stated that, of the children who attend our public schools, the greater part have not been properly washed for 5 years. And then we wonder at the prevalence of skin diseases, and the overcrowding of our hospitals! If it be permissible to make such a deduction—if the children have not been properly washed for 5 years—what will the figures be for the children's parents? Perhaps it were better not to inquire too deeply. At any rate we are learning. Each year sees the opening of new public baths and washhouses, and the greater popularity of those already opened. The number of tickets sold at these institutions has risen recently by leaps and bounds, swimming-clubs arise, children from the public schools are being sent to the baths and taught swimming as a regular school subject. We are learning in England to appreciate our skin, and to understand what a great work it does for our animal economy, if we only give it the chance. We are learning slowly the comfort and security of cleanliness, and the old days cannot return again. A house without a bathroom is becoming a rarity, and will not lot; the daily bath will bye-and-bye be a national institution.

With regard to the sanitary arrangements of houses, there is less to say. We woke up to the importance of this subject some time ago and are now going well ahead with it. With the bacterial treatment of sewage, and the vigilance of our corps of sanitary inspectors, we are on the high road to hygienic success in this department. Where there is more room for improvement is in the disposal of house refuse. We do not burn enough of our house refuse, we let it collect in insanitary dust-bins, placed near our houses, until it decomposes and becomes a nuisance and a menace. All organic, i.e. animal or vegetable, refuse should be burned, and only such things as cinders and broken crockery &c., should find their way into the dust-bins. The subsequent fate of the contents of the dust-bins, when they have been emptied by the municipal authorities, is also not all it should be.

Dirt and dust and decomposing particles in rooms provide excellent culture-homes for the germs of disease. Absolute cleanliness, as understood in sanatoria, is a thing almost unknown elsewhere. All the rooms in a sanatorium are built without corners—there are no sharp edges. Everywhere it is rounded off. The junctions of the

walls and ceiling and of the walls and floor—of two walls—are rounded everywhere. The walls are not papered, but are treated with washable distemper, or better still, if there be money enough, with glazed bricks or tiles. The whole room then can be and is washed with soap and disinfectant water every day. All the furniture is light, without dust collecting ledges or ornamentation, and mounted on wheels so that it can all be moved out of the room and the whole room and the furniture washed. Very few pictures or ornaments that are not washable are allowed, in case dust should collect upon them. H. G. Wells, in his "Modern Utopia," dreams of a time when all houses will be built in this way, each bedroom with its tiled bathroom and lavatory attached so as to minimise work and dirt. May it be in our days!

B. S. P.

(To be continued.)

Daybreak in the Woods

"Now behold! the blushing sky
Tells the bridegroom Sun is nigh:
Nature tunes her joyful lyre,
And the trembling stars retire."

Has the reader ever stood in a woodland at daybreak on a September morning? Has the reader ever seen that fixed, still gallery of quaint, fantastic forms, bathed in a sparkling mist, and felt the ineffable joy which the mighty, motley host can impart? Slowly and dimly their rugged features appear. Next their rich foliage, resplendent with jewels and burnished gold, comes into view, followed at length by innumerable sprightly elegancies, lightly and quickly touched by far darting shafts of light.

Is that stillness which always seems to fall over a woodland just before daybreak a real stillness, or has it a mere subjective existence in the most solemn province of thought, prompted by the majesty of the phenomena one is about to witness? I do not know. To me, at least, it remains a deep, mysterious reality; and with no pretension to scientific exactness I claim that a profound silence is the adumbration of daybreak amid all European sylvan scenery.

In like manner I know not how the soft tones, the music of rustling leaves, the trills of birds, the chiming and gurgling among the branches which never omit to hail the dawn, fall upon feeble ears; but to ears that understand there is no music so sweet, so entrancing, so inspiring. No harsh sound, no metallic note: a beautiful softened melody full of wonderful affection, which for untold ages has waited a message of peace and gentle [illegible] [illegible] eloquence, making the hills resound with song; but in September only the robin pipes his little roundelay, and the melody is absorbed in the wild and manifold forest cries of the day.

At the moment of the impressive silence to which I have alluded the woodland presents to the spectator a gloomy vastness, the very antithesis of that which awaits him. The palpable mist distorts and exaggerates the natural forms around, and instead of trees one sees rugged, broken, huge, grotesque masses, entirely without form and beauty. But as the sun rises above the horizon these monstrous elements combine together and take on definite shapes, and the thick haze encircling them is thrown into long, gorgeous vistas, scintillating with prismatic gems—precious gems of the purest colour, which, as the haze melts away, come to rest on the foliage.

Then, again, the pond lying in the lap of the woodland first appears as a glazed inky patch set in silver, and the bright twinkling point on its margin is the roguish eye of a redbreast. Frequent splashes announce that the fish are awaiting the arrival of the unwary fly, long before the surface ripples become apparent. The lush grasses and the rigid horsetails wear a weird look in the grey light, and are but vulgar caricatures of plants; but as the broad-leaved pond weeds slowly chequer the placid surface these stand erect, spear and plume-like, pointing skyward, where the rose-petal images reflected in the water have their origin.

Daybreak over sylvan scenes has an intrinsic and a superficial excellence. The latter, no doubt, is appreciated in some measure by all who witness the phenomena attending it; but the former is mystic, subtle, only to be browsed over at one's leisure, and not translatable into written language. Daybreak in such circumstances as I have attempted to describe is to be regarded as a solemn ritual, the uplifting of the veil and the gradual disclosure of animate and inanimate things in endless variety. It gladdens the heart and amuses the understanding, bidding us begin afresh the analysis, comparison, and generalisation of the beautiful and sublime objects with which the woods are crowded. Nature is the admitted standard of perfection, and the pageant with which she inaugurates a September day is one of her triumphs.—Arthur T. Barnard in *Ethics*.

Hafez Hussein Ahmed Munshi [illegible] has been admitted as a Hindustani and Gujarati Translator and Interpreter by the Supreme Court of Natal.

In connection with the recent collision on the Cape Natal Line, it [illegible] the *Natal* [illegible] [illegible] since succumbed to his injuries.

Hindus and Mahomedans

A Sensible Speech

The following, from a speech by Mr. A. Rusool, presiding over a mass meeting of Mahomedans in India recently (which we take from *Mahratta*), will prove of interest to our readers:—

We are assembled here to consider whether or not the time has arrived when the Mahomedan Bengalees should join the Hindu Bengalees regarding not only the burning questions of the day, viz. the Partition of Bengal and the Swadeshi movement, but in respect of all questions which equally affect their interests and the welfare of their mother country.

I do not think in any other country there would have been any necessity for such a meeting for the purpose of discussing the question whether or not one portion of the same people should join the other portion or portions regarding purely political questions in which the people as a whole are interested. Suppose the English Premier were to propose new legislation—say an increase of the income tax. Do you think the English Protestants would hold a meeting to consider whether they should join the English Catholics or Jews for the purpose of opposing or acceding to the wishes of the Government? No. If they meet at all either to support or oppose the Government measure they would do so not as English Protestants or English Catholics or English Jews, but as English people without reference to the different churches to which they may belong.

Our opponents may say it is absurd to compare the Hindus and Mahomedans with the Protestants and Catholics, but if they read the History of England or any other Christian country they will find it is not absurd but full of sense; because every student of history knows what bitter feeling there was between the Catholics and Protestants, even more so than there has been between the Hindus and the Mahomedans. But can any one say the feeling between the Catholics and the Protestants is the same now? No. They have known better. Why cannot we, Hindus and Mahomedans, be united in the same way? I do not deny there are religious questions which affect one section of the same people more than another; but that is because of their religious differences. On purely political questions, however, which affect the whole community, all sections of the same community are at one. There may be different political parties, but they all have the same end in view, though they adopt different means.

But, unfortunately, such a state of things has not existed in this poor country, which the Hindus [illegible] [illegible] themselves as belonging to totally

different nations, and that is the reason why we are here tonight to consider whether or not we Mahomedans should join the Hindus.

I have used the words Mahomedan Bengalee purposely, because I have noticed some Mahomedans of Bengal, who are just as much Bengalees as the Hindus of Bengal, use the term "Bengalee" in reference to the Hindus of Bengal whereas they call themselves Mahomedans. It is no doubt due to ignorance; but how does this ignorance arise? It arises from the facts that the Mahomedans in the past have not looked to the land where they were born and bred but to their religion. They considered that all the Mahomedans of the world formed one nation, no matter what country they were born in or what language they spoke, which to my mind is as absurd as anything can be.

Take, for instance, Persia and Morocco. They are both Mahomedan countries; but surely a Persian cannot call a Moor his countryman. An Englishman in that case might call a Frenchman his countryman because they both profess the Christian religion.

If I were to meet a Bengalee Hindu and a Turk in a foreign country I would embrace the Bengalee Hindu as my countryman and not the Turk whom I may embrace as co-religionist.

We, both Hindus and Mahomedans here, belong to same mother country—Bengal. We are all Bengalees, though our different religions make us Hindus, Mahomedans, Christians.

The mistaken idea about nationality, persisted in by our leaders and encouraged by our rulers, has been responsible for most of our political grievances not having been redressed. Whenever our Hindu countrymen, admittedly more advanced than ourselves, have made representations to the Government for the redress of various grievances which equally affected us all—Hindu, Mahomedans and Christians—the so-called Mahomedan leaders, forgetful of the interests of their co-religionists whom they pretended to represent, but always mindful of their own, have told them that they have nothing in common with the Hindus, and have thus prevented them from joining their Hindu fellow countrymen. (Shame, shame.) Gentlemen, I have not yet been able to discover in which way our interests differ from those of the Hindus. Take, for instance, the resolutions that are proposed year after year by the National Congress. Now if they were all placed on the Statute Book, do you think they would not benefit us as much as our countrymen, whatever their religion may be? Some of my friends do not believe in constitutional agitation, which they think has been a failure. Well, I attribute that failure to the fact that the Mahomedans and Hindus were not united. If we had joined the Hindus many years ago and showed a united front to the Government, it would not have treated our representations with contempt, and would have hesitated before passing some of those repressive measures under which we have all been groaning.

Our Weekly London Letter

(FROM OUR SPECIAL CORRESPONDENT)

London, Oct. 21, 1905.

The Sowing of the Seed

Early this week a very significant message was wired by Reuter to the British press from Bengal; and as it is very likely that the full meaning of the telegram would escape the vast majority of its readers, I would, with your permission, take the liberty of as it were annotating it, and throwing such light on it as I am capable of from my personal knowledge of that part of India. The telegram, among other things, says:

As a protest against the partition of Bengal, which took effect on the 16th inst, the day was spent by the native community in universal fasting and mourning. The bazaars were closed, although it was the first working day after the Pujah holidays. A large number of Hindus purified themselves by bathing in the Ganges, as on occasions of grave calamity. As early as three o'clock in the morning bands of citizens patrolled the streets, and Hindus and Mahomedans exchanged saffron-coloured waistbands as a mark of friendship and unity.

The foundation stone was laid of a Federation Hall of United Bengal, which is to be a symbol of union and a standing protest against the partition. The ceremony was attended by an enormous gathering exceeding 50,000 in number, and containing representatives of the sections of the community and delegates from all parts. Sir Gooroo Dass Bannerjee, ex-Judge of the High Court, asked Mr. A. M. Bose to lay the foundation stone, and a resolution was adopted by the meeting pledging the Bengalis as a people to do all in their power to counteract the "evil effects" of the division of the province, and to maintain the integrity of their race.

The gathering then marched in solemn procession to Sag Bazaar, in the northern part of the town, where it was joined by similar processions from other parts, demonstrators numbering in all some 100,000 persons.

The telegram then goes on giving further particulars of the demonstration. Now, it is a matter of common knowledge that the Hindu, whenever he finds himself even an unwitting witness to some unspeakable pollution, purges himself of the consequent sin by an ablution in the Ganges. In the political world, since the British first came into the country, this is the second instance, the first having occurred more than a century ago. It was when Maharajah Nund Kumar, a Brahman, one occupying as high a position in his own community as in the estimation of the rulers, was legally murdered, having been sentenced to be hanged by Sir Elijah Impey, the then Chief Justice of Bengal, at the bidding of his paymaster Warren Hastings, the first Governor-General of India, that paragon of virtue whose pilloring by Burke will go down as an inestimable treasure to all posterity. On the day of the execution the assembled thousands could hardly believe their ears when they heard that Maharaja Nund Kumar was to be hanged. The whole day they stalked about like ghosts in the streets of Calcutta, lifeless, speechless, and dumbfoundered. When the foul deed was at last done, thousands rushed to the riverside, and filling their pails washed the scaffold, which was for the first time indelibly stained with a Brahman's blood in Arya-Barta, and afterwards plunged themselves in the river for purification. That was the first political outrage which was felt and atoned for by the nation as a great religious wrong, and this is the second instance of it. And what has the intervening century in the meantime done? A century ago the blow had fallen on a bemused and bewildered nation, but to-day they are very much articulate, very much alive: but of that later on.

The next point in this message of Reuter's that strikes most forcibly is the fact that the foundation stone of the Federation Hall has been laid by an Indian before a crowd of 50,000 of his applauding countrymen. By this single act the Bengalis have proved before the world that they are no longer a nation of slaves. On all similar social functions a white skin has hitherto been the *sine qua non* for the purpose of gracing by his presence and sanctifying by his touch all the best enterprise of the Indian put forth by him either in his individual or corporate capacity; but to-day all that is changed. The Bengalis have established their right to the respect of the world by at last respecting themselves. Who ought to be held greater to an Indian than an Indian himself? And of Sir Gooroo Dass Bannerjee and Mr. A. M. Bose I need say nothing more than this that if a plebiscite were taken to-day in Bengal as to who enjoys the greatest confidence, the unalterable regard and the unquestionable love of the nation, the greatest number of votes would be given to these two. The good seed is sown, and in my mind's eye already rises the vision of the goodly tree under whose umbrageous canopy the weary would at length find his long-lost, long-sought rest; and with whose lifegiving fruit the travel-worn wayfarer would quench his thirst and appease his hunger.

Owing to a rather intimate relationship with Bengal I have long been detained with this partition question;

but I shall now detach myself from my subject by first redeeming the pledge I have given a few lines back, and then giving your readers just a little insight into the attitude of the two great parties in this country towards this movement.

I have said above that at the end of a century's sleep, or rather, opiated stupor, the nation has become articulate at last, in evidence whereof let me give your readers the latest news from Bengal received by the last mail. A very large firm of English engineers, of the name of Burn & Co., established in Calcutta for more than half a century, I think, and whose contract works under the Calcutta Municipality or the Bengal Government amounted to ten and twenty lacs of rupees at a time, has been compelled to close its doors. Sometime ago the "bosses," after their wont, insulted some of their Bengali clerks, with the result that the entire staff walked out of the office in a body. Some blacklegs took their places for a day or two, but things were soon made hot for them and they left. And now Othello's occupation's gone, and Burn & Co. is only a name.

The next item is the stopping of the publication of the *Government Gazette* one week lately, when 4000 workmen went out on strike as their demands for easier conditions of work would not be granted by the authorities. The *Calcutta Gazette* comes out on a Wednesday. One Wednesday came and went, and that day the Gazette never came out of the office of the Superintendent of Government Printing.

The Attitude of the British Press towards the Boycott Movement

may be seen from the two following extracts. The *Daily News*, the principal leading Liberal organ, concludes a trenchant article by these significant words:

> The Liberal Party will do well to follow events in India more closely than it has been accustomed to do in the past. It is pretty evident that, as a result of Lord Curzon's contemptuous treatment of Indian sentiment, the question will soon have to be faced of whether India is to be given a double dose of coercion or to be invited *to co-operate with her British rulers in the work of self-government*. And this, we say, is an issue which Liberalism can only ignore at its peril.

The Morning Post, which is the most aristocratic of Tory papers, knocks down at last to the wishes of Bengal and recommends in a two-column article, in its issue of the 13th inst., agreement with the prayer of the Bengalis by appointing a Governor for the whole Province instead of dividing it. Its concluding words are:—

> The newly-created Province of Eastern Bengal will, like all newly-created provinces, require the care of a personal ruler [illegible] of the European [illegible] [illegible] [illegible] after [illegible] will [illegible] population of 54,000,000 and [illegible] capital [illegible] second city of the whole British Empire—desire to be ruled by a Governor in Council effect should be given to their views. The restoration of a Governor in Council to the senior Presidency will lessen a responsibility imposed on the Government of India in regard to Bengal which it has never been able adequately to discharge.

Facts and Comments

[illegible] M. S[illegible] [illegible] letter to the *Times of Natal* we reproduced in this column last week, and [illegible] not [illegible] to the Colony [illegible] [illegible] [illegible] the new Calcutta [illegible] are not [illegible] in the [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

INDIAN BURIALS IN DURBAN.—There were during October 47 Indian interments at the Cemetery, being an increase of 6 as compared with last month. Of these interments 18 were those of children.

SUNDAY TRADING.—In giving judgment, to-day (Nov. 8th), says Reuter, in the Capetown Criminal Court on the case wherein an Indian shopkeeper was charged with Sunday trading, Mr. Becker, the Magistrate, said the practice was becoming much too frequent. He thought if the goods exposed for sale were confiscated, as provided in the Act, it would prove an effectual warning. He would inflict this penalty on the next occasion, if the police would bring up a list of such goods.

TIME FOR EVERYTHING.—However reasonable may be the excuse of those who say they have no time for doing all that they ought to, it is true that all of us could find time to do more than at present engages our energies, if we only had the intention to apply ourselves to the fulfilment of each day's round of duties. Whatever we can do in the present hour, let it be done before the hour flies. Leave it not for to-morrow. We should never crowd to-morrow with the duties which should be done to-day. Most people know of this already, but do not think of it sufficiently.—*Christian Globe.*

CO-OPERATION.—The idea of development of industrial life by organised self-help had never been effectively preached or practised, and when the establishment of creameries and other forms of co-operative effort was suggested, many people seemed to think that such attempts were but cold comfort and a useless waste of time and energy. The belief in the magic of legislation was [illegible], and it was held that the State or some other outside agency [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] which were believed to be existing among the farming class. Now the [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].—*Cape Times.*

INDIAN MAILS.—The German East Africa Liner, *Sultan*, left Zanzibar on the 13th inst. and is expected here on the 22nd, leaving again for Bombay on the 25th. *S.S. Bundesrath* arrived Bombay on the 13th inst.

The India-African Liner *Jamalpur*, taking passengers, will leave Durban for Calcutta on or about 5th December. Messrs. R. Ebrahim Ismail & Co., Commercial Road, Durban, have the arrangements for Indian passengers.

The Natal Direct Liner *Umsinto* sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 27th November. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

"INDIA IS IN SOME RESPECTS a hard taskmaster. She takes toll of health, spirits, and endurance. A man's love for the country is apt to be soured by calumny, his passion for work to be checked by obstacles encountered, and his conception of duty chilled by delay. Such have been sometimes my own feelings, but this is only an ephemeral depression. When it comes, cast it off! It is not the real sentiment of the Indian service. We feel we never shall have such a life again, so crowded with opportunity, instinct with duty, and touched with romance. We forget rebuffs and are indifferent to slander and pain. We remember only the noble cause for which we have worked together."—LORD CURZON in a recent speech.

SCIENCE IN ITS GRUESOME ASPECT.—It may be remembered that one of the Nobel prizes was awarded to Dr. Pavloff, the famous Russian vivisector. A translation appears in the *Zoophilist* of a report recently made by Dr. Stadler, of Leipzic, concerning a visit he made to the laboratory of Dr. Pavloff. The "natural gastric juice factory" was what seized upon Dr. Stadler's attention. In this great laboratory are used "large dogs exclusively of from 44 to 66lb. in weight." The "very remarkable scene" in this "factory" is thus described: On a long table stood six large dogs, each with the œsophagus cut through at the neck, and with a fistula leading from the stomach. The dogs ate pieces of meat eagerly from a dish, but the meat, instead of passing into the stomach, dropped through the hole in the œsophagus into the dish again, and then the process began anew. At the same time there streamed from the fistula in the stomach a quantity of very acid gastric juice as clear as water, which amounted, in the course of the morning, to about one quart from each "factory dog." Later, it seems the gastric juice so obtained is passed through a Chamberland filter, and then becomes a commercial product. "The result of [illegible] feeding of meat [illegible] [illegible] a [illegible] psychic gastric juice."

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૧૮ મી નવેમ્બર, ૧૯૦૫. અંક ૪૬

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૧૮ મી નવેમ્બરથી તા૦ ૨૪ નવેમ્બર સુધી ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫.

હીંદુ—કારતક વદ ૭ થી. કારતક વદ ૧૨ સુધી, સંવત ૧૯૬૨

મુસલમાની—તા. ૨૦ રમઝાનથી તા. ૨૬ રમઝાન. સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	[illegible]	હિંદુ તીથી.	[illegible]	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની...	૧૮	૬	૨૦	૪ ૫૪	૬ ૩૧
રવી...	૧૯	૭	૨૧	૪ ૫૪	૬ ૩૧
સોમ...	૨૦	૮	૨૨	૪ ૫૪	૬ ૩૨
મંગળ.	૨૧	૯	૨૩	૪ ૫૪	૬ ૩૨
બુધ...	૨૨	૧૦	૨૪	૪ ૫૪	૬ ૩૨
ગુરૂ...	૨૩	૧૧	૨૫	૪ ૫૩	૬ ૩૨
શુક્ર...	૨૪	૧૨	૨૬	૪ ૫૩	૬ ૩૩

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

શનીવાર તા૦ ૧૮ મી નવેમ્બર, ૧૯૦૫.

શહેનશાહ એડવર્ડ સાતમો.

ઇંગ્લાંડના બાદશાહ અને હિંદુસ્થાનના શહેનશાહ સાતમાં એડવર્ડને ૬૫ મું વરસ નવેમ્બરની ૯ મી તારીખે બેઠું. દુનિયાના દરેક ભાગમાંથી તેને મુબારકબાદીના તારો ગયા હતા. શહેનશાહ એડવર્ડની ઉપર પ્રજાની પુરી પ્રીતિ છે. અને તેને વિષે જે તારો ગયા તે માત્ર નામના નહિં હતા એમ કહી સકાય છે. મરહુમ મહારાણી વિક્ટોરીયા જ્યારે ગત થયાં ત્યારે સૌના મનમાં શંકા હતી કે એડવર્ડ તે તેના પગલા પછવાડે ચાલશે કે નહિં. આ જમાનામાં રાણી વિક્ટોરીયાને તોલે પહોંચી શકે એવી રાણી કે એવો રાજા થએલ નથી. તેની રૈયત ઉપરની રહેમ ઘણી હતી. રૈયતને સુખે સુખ અને રૈયતને દુઃખે દુઃખ માનતી. પોતે એવો મોટો ઓધ્ધો ભોગવતી છતાં અત્યંત શુદ્ધ મનવાળી હતી. તેની નીતિ પણ ઘણી સરસ હતી. તેના ઘણી ગયે સેનો પ્રેમ ભર્યો નિર્મળ અમે નાલ હેવા લાયક હતી. તે રાજ્ય કારભારમાં વચ્ચે નહિં આવતી. અને તેની લાંબી કારકીર્દીમાં પ્રજા સુખી હતી. ૧૮૫૮ નો ઢંઢેરો જે આપણને મળ્યો છે તેનું કારણ પણ તે ભલી રાણી હતી. આવી રાણીની ગાદિએ બેસવું ને જેવું તેવું કામ નહતું. મહારાજા એડવર્ડે તે ગાદીને દિપાવી છે. એટલુંજ નહિં પણ કેટલેક દરજ્જે જે કામ વિક્ટોરીયાથી ન બનતું તે એડવર્ડ સારી રીતે બજાવી શકે છે. એડવર્ડની ચતુરાઇથી ફ્રેંચ અને ઇંગ્લાંડ વચ્ચે હાલ બનત થઇ છે. બોઅર લડાઇ બંધ કરવામાં તેનો હાથ બહુ હતો એમ કહેવાય છે. તેણે ખાસ લોર્ડ કીચનરને લખ્યું તેથીજ તે લડાઇ બંધ થઇ. રૈયતના સુખને સારું તે હમેશા કાળજી રાખે છે. અને ઘણી સાદાઇથી પોતે રહે છે. ઇંગ્લાંડને આવો રાજકર્તા મળે છે એ તેની પ્રજાના પુન્યની નિશાની છે એ મહારાજા એડવર્ડ ઘણા વર્ષ જીવો એવી અમારી સ્તુતિ છે.

જોહાનેસબરગમાં લોકેશન.

જોહાનેસબર્ગની ટાઉન કાઉન્સીલે ઠરાવ કર્યો છે કે આવતા વર્ષના એપ્રીલ માસની પહેલી તારીખે કાફરોને મલાઇ લોકેશન નજદીક રહે છે ત્યાંથી કલીપસ્પ્રુટ મોકલવામાં આવશે. કલીપસ્પ્રુટ જોહાનેસબર્ગથી ૧૩ માઇલ દુર છે. તેટલે દુર કાફરો કેમ રહી શકશે તે શંકા ભરેલું છે. કલીપસ્પ્રુટમાંજ કાફર લોકેશનની નજદીક હિંદી બજાર કાઢવાનો વિચાર પણ કાઉનસીલ માંગે છે અને ધારે છે કે જ્યારે કાઉનસીલને તે બાબત સત્તા મળશે ત્યારે ત્યાં બજાર કાઢશે.

મલાઇ લોકેશનને લઇ લેવાનો હિલચાલ ચાલી રહી છે એટલે હિંદીઓએ આજથી ચેતવાનું છે. સારામાં સારો રસ્તો એ છે કે જોહાનેસબર્ગ ગામમાંજ સૌ હિંદીએ પોતાનો સગવડ થાય એવી સગવડ કરી લેવી. જો કે અમે માનીએ છીએ કે મલાઇ લોકેશન લઇ લેતાં હજુ કેટલોક વખત વીતિ જશે. અને આવતા જુન માસ પહેલાં હિંદી વિષે નવા કાયદા થવાનો સંભવ નથી.

કેટલાક ગોરાઓ ધાટ્ટુની વીંટી ૧૮ કેરેટ સોનાની છે એમ જણાવી વેચતા જણાયા છે. આવા લોકોથી ચેતતા રહેવાનું છે.

નાતાલના ઇમીગ્રેશન કાયદાથી થતી હાડમારી.

ગયે અઠવાડીએ અમે સોમાલીના ઉતારુઓને પડેલી તકલીફ વિષે એક કાગળ છાપી ગયા છે. બીજો અમારો ખબર પત્રી જે તે સ્ટીમરમાં ઉતારુ હતા તે નીચે પ્રમાણે લખી જણાવે છે કે સ્ટીમર સોમાલીના પેસેન્જરોને ડરબનના બંદર ઉપર ઘણીજ તકલીફ પડી હતી. મારી પાસે ડરબનનો પાસ હોવાથી મને તથા મારા છોકરાઓને તકલીફ પડી નહોતી. પણ જે લોકો પાસે ટ્રાંસવાલની પરમીટો હતી અને ટ્રાંસવાલના રેફ્યુજી હતા તેઓને તથા બીજા લોકો જેની પાસે નાતાલના પાસ નહતા તેમને બહુજ તકલીફ પડી હતી. તે લોકોને સ્ટીમરની કોટડીમાં ત્રણ દિવસ સુધી પુરી રાખવામાં આવ્યા હતા ખાવાનું પણ તેમને કાંઇ બની શકતું નહતું ત્રીજે દિવસે ડરબનના વેપારી શેઠ દાઉદ જુમાએ વગર મંજુરી તજવીજ કરી પાંચ સાત જણાને ઉતરાવ્યા હતા. હાજી જુમા પોતે તેના સગાઓને માટે બેલ મુકવા આવેલ પણ તે રાખ્યા નહિં. વકીલ આવવાથી પણ ઘણી મુશ્કેલીથી ઉતાર્યા હતા. ડેલા ગોઆના પેસેન્જરો જેને ટેલાગોવાળે ઉતરવા દીધા ન હતા તેમને પણ કેદ રાખ્યા હતા, ને ખાવાનું રાંધવાની પણ છુટ ન હતી.

ટ્રાંસવાલના હિંદીઓને પરમીટ બાબત સુચના.

અમારી જાણમાં આવ્યું છે કે ગોરાઓના નામ પરમીટની અરજીઓ પાસેથી માગવામાં આવતાં હતા ને હવે બંધ થયું છે અને અગાઉ માફક માત્ર હિંદીની સાક્ષિ આપી હશે તો ચાલશે. આ ૮ દિવસ સુધી હિંદી સાક્ષિઓને બોલાવીને પુછતા નહિં પણ હવે પછી હિંદી સાક્ષિઓની જુબાની મુબારક લેશે. એટલે બહુ સંભાળથી સાક્ષીઓ રજુ કરવા આપ ભલામણ કરિએ છીએ.

છોકરાઓની પરમીટ બાબત પણ ખુલાસો થયો જણાય છે કે જેઓના માબાપ ટ્રાંસવાલમાં હોય ને જેઓ ૧૬ વરસની અંદરના હોય તેને પરમીટ મળી શકશે. તે બાબત છાપેલા ફારમ છે તે વાલીએ અરજી સાથે ભરવા પડશે.

જાપાન અને ઈંગ્રેજી કોલોની.

ઈંગ્રેજ સરકારની સ્થિતિ જાપાનની સાથે કફોડી થવા લાગી છે. ઈંગ્રેજ સરકારે જાપાનની સાથે કોલકરાર કર્યા છે. જાપાન એ મોટું રાજ્ય છે એમ કબુલ કરયું છે. ઇંગ્લાંડની બરોબર જાપાન છે એ કરારનામું બતાવે છે. એડમીરલ ટોગોને ઈંગ્રેજોએ નેલસનની બરોબર ગણ્યો છે. અને ઇંગ્લાંડમાં જે જાપાની રૈયત જાય તેને માનની સાથે તેઓ વધાવી લીએ છે.

આવી હકીકત ઇંગ્લાંડમાં છે ત્યારે ન્યુઝીલાંડ કોલોનીનો પ્રીમીયર મી. સેડન કહે છે કે ઇંગ્લાંડ જાપાન વચ્ચે કરારનામું થયું છે તેની સાથે તેને કંઇ સબંધ નથી. તે ન્યુઝીલાંડમાં એક પણ જાપાની માણસને નહિ ભરવા દીએ.

પશ્ચિમ આસ્ટ્રેલીયામાં જેમ એશીઆના માણસોની સામે સખત કાયદા છે તેમજ જાપાનના રૈયત સામે છે. આથી કરીને જાપાનનું મન દુઃખાયું છે. જાપાનના એલચીએ તે બાબત લખાણ કરયુ છે કે એવા કાયદા રદ થવા જોઇએ. તે ઉપરથી કોલોનીના સેક્રેટરી મી. લીટલટનને લખાણ કરયું છે કે આસ્ટ્રેલીયાના તે કાયદામાં ફેરફાર થવો જોઇએ. પશ્ચિમ આસ્ટ્રેલીયાના પ્રધાને જવાબ આપ્યો છે કે તે કાયદામાં ફેરફાર એવો થશે કે જેથી જાપાનનું અપમાન ન થાય પણ તે કાયદાની અસરતો જેવી છે તેવીજ રહેશે. એટલે કે હવે જાપાનને કડાકે ગોળી રૂપેરી ગલેફ ચડાવીને આપવામાં આવશે.

આવી હાલતમાં ઇંગ્લાંડ શું કરશે? કોલોનીની પ્રજા આમ ઇંગ્લાંડની રાજ્ય નીતિની વિરૂદ્ધ વર્તણુંક ચલાવ્યા કરશે તો કોલોનીને ઇંગ્લાંડે તજી દેવા પડશે અથવા તો કોલોનીની સાથે ઘસડાઇ ઇંગ્લાંડે પોતાની રાજ્યનીતિમાં ફેરફાર કરવો પડશે.

જે હકીકત જાપાનને લાગુ પડે છે તેજ હકીકત હિંદુસ્થાનને લાગુ પડે છે. વળી હિંદુસ્થાનનો દાવો વધારે મજબુત ગણાય કેમકે હિંદુસ્થાન તો ઈંગ્રેજી રાજ્યનો એક ભાગ છે.

રૂશીયાની પ્રજાના મન ઉંચક થઇ રહ્યા છે. મોસકો બળવા અને ખુનરેજી ચાલી રહી છે. હજારો માણસની કેદ કતલ ચાલે છે. વ્લાડીવોસ્ટોકમાં બળવું ફાટી નીકળ્યું છે. સીપાઈઓએ બળવો કર્યો છે. તેના મોટા ભાગને બાળી મુકેલ છે. સેંટપીટર્સબર્ગમાં મોટો હડતાલ ઉપર હડતાલ પાડી રહ્યા છે.

કેપનો ઇમીગ્રેશન કાયદો.

કેપમાં ઇમીગ્રેશન કાયદાની સખતાઇ વધતી ચાલી છે. આટલા દહાડા માત્ર દરિયા વાટે જે માણસ આવે તેની ઉપર સખતાઇ હતી. હવે ટ્રાંસવાલ વાટે જે કોઇ માણસ જાય તેની ઉપર પણ સખતાઇ થવાની છે. કેપ ગેઝેટમાં ધારા બહાર પડ્યા છે કે જે માણસ ટ્રાંસવાલ રસ્તે કેપ જશે તેની પાસે પુરાવો કે તે કેપનો માણસ છે તેવો હોવો જોઇશે. જો તે માણસ કેપમાં દાખલ થવાનો હક સાબીત નહિ કરે તો તેથી તેને પાછો મોકલવા વિગેરેનું જે કંઇ ખરચ લાગે તે તેણે કેપ સરકારને ભરી આપવું પડશે. એવા કેપના સત્તાધિકારી એમ સુચવે છે કે જેઓ કેપમાં જવા માંગતા હોય તેણે પહેલા કેપના પાસ લઇ લેવા. કેપમાં પાસ મળતાં ઘણી મુશ્કેલીઓ પડે છે. જે માણસની પાસે જમીન ન હોય તો તેના મકાનો કેપમાં ન હોય તેને કેપનો તે માણસ રહેવાસી છે એમ સાબીત કરતાં ઘણી અડચણ પડે છે. બલકે તેવા માણસોને પાસ મળતાંજ નથી.

આ બાબતમાં બ્રીટીશ ઇન્ડીયન લીગે પગલાં ભરવાની પુરતી જરૂર છે. નહિતો કેપની સખતાઇ દહાડે દહાડે વધારે થતી જશે. કેપમાં સકળ સેવાની કેટલીક સમજ છે તેવા બીજી જગ્યાએ નથી. અને તે સમજનો લાભ બ્રીટીશ ઇન્ડીયન લીગ લેશે એવી આશા છે.

સેલબોરન સાહેબ અને 'કુલી.'

નામદાર સેલબોરન સાહેબે પોતાની ટ્રાંસવાલની મુસાફરી દરમ્યાન જે ભાષણો કર્યા છે તેમાં કેટલીક જગ્યાએ 'કુલી' શબ્દનો ઉપયોગ હિંદીઓના સંબંધમાં કર્યો છે. આ દિલગીર થવા જેવું જણાય છે. અમે એમ માનીએ છીએ કે એ શબ્દનો ઉપયોગ તે નામદારે નથી કર્યો પણ છાપાવાળાઓએ એ એમ વાપરેલો છે. અમારી જાણમાં છે કે તે બાબત પર ચર્ચા જ્યારે હિંદી ડેલીગેશન લોર્ડ સેલબોરનને મળશે ત્યારે કરશે.

પોર્ટલુઇસમાં મહમદ સુલા નામના એક હિંદીના ઉપર ખુન કરવાના કામને માટે તેને પકડવામાં આવ્યો છે.

ઓ ફ્રીનની બંદરમાં ત્રણ ધરતીકંપ થયા પાતી આ ભાગ ટેકરા પડશે. પચાસથી ૬૯ માણસો અને એક મોટો દાવ થયા છે.

પ્રોફેસર પ્રમાણંદ.

[અમારા ખબર પત્રી તરફથી.]

પ્રોફેસર પરમાણંદે છેલ્લું ભાષણ જોહાનીસબર્ગમાં આપ્યું તે વખતે પ્રમુખે મીટીંગને ખબર આપી કે લગભગ પા ૧૦૦ થી ઉપરાંત ઉઘરાણું થઇ ચુક્યું છે. અને બીજુ થવાના સંભવ છે. હજુ સુધી ઉઘરાણું ચાલે છે.

પ્રોફેસર પ્રીટોરીઆ ગયા ત્યારે તેમને ખુબ માન મળ્યું. ત્યાંની કમીટીના મી. તાઝ ગંગારામ સેક્રેટરી છે. પ્રોફેસર સાહેબને માનપત્ર આપવામાં આવ્યું હતું. તેમને સારું મસુસ હોલ ભાડે લેવામાં આવ્યો છે. ને ત્યાં તેઓ સાહેબે ભાષણો આપ્યા છે. મી. બારમેન વિગેરે ઘણાં યુરોપીઅન ગ્રહસ્થો હાજર હતા. પ્રોફેસર પરમાણંદ રવિવારે બોક્સબર્ગ જનાર છે.

કેપમાં નવા ધારા.

અમે કેપના ઇમીગ્રેશન કાયદા ઉપર ટીકા કરી ગયા છીએ. તે વિષેના ધારાના તરજુમો નીચે પ્રમાણે છે.

૧૯૦૫ ના નવેંબરની પહેલી તારીખથી આ કોલોનીની જમીનની સરહદ ઉપર ઇમીગ્રેશન કાયદો અમલમાં મુકવામાં આવશે. અને હિંદીઓ તથા બીજા જેઓ એ કાયદાના ધારા પ્રમાણે કોલોનીમાં દાખલ નહિ થઇ શકે એવા હોય તેઓએ ઇમીગ્રેશનના અમલદારની પાસેથી સરટીફીકેટ મેળવવું પડશે.

નીચે પ્રમાણેની હકિકત મોકલવી અને જ્યારે અરજી મંજુર થાય ત્યારે પાંચ શિલીંગની ફી મોકલવી. જે માણસ યુરોપની કંઇ પણ ભાષા જાણતો હશે અને જેની પાસે ૨૦ પાઉંડ હશે તે માણસને સરટીફીકેટની જરૂર નથી. જો કોઇ માણસની પાસે સરટીફીકેટ નહિ હોય અથવા તો તે માણસ પાસે ઉપર પ્રમાણેની મિલકત તથા જ્ઞાન નહિ હોય તો તે માણસને હદ બહાર જવું જોઇશે. અથવા તેની તપાસને ખાતર તેને રોકાવું પડશે ને આ વખતમાં જે કંઇ ખરચ થશે તે માણસને માથે પડશે. હકીકત મોકલવાની છે તે નીચે પ્રમાણે

(૧) અરજદાર દક્ષિણ આફ્રિકામાં કેટલી મુદત રહેલ છે તે દરમ્યાન પોતાને દેશ ગએલ છે કે નહિં અને જો ગએલ હોય તો ક્યારે અને કેટલી મુદત સુધી.

(૨) તેની પાસે કંઇ સ્થાવર મિલકત દક્ષિણ આફ્રિકામાં છે કે નહિ અને હોય તો ક્યાં. તેની કેટલી કિંમત છે?

(૩) દક્ષિણ આફ્રિકામાં તેને શો ધંધો

છે અને ક્યાં ?

(૪) કોઇ બીજા માણસનો તે મિલકત તથા ધંધામાં ભાગ છે કે નહિં ?

(૫) ઓરત અને કુટુંબ ક્યાં છે અને જો દક્ષિણ આફ્રિકામાં હોય તો તેઓ સાથે આવનાર છે કે કેમ ?

(૬) અરજદારનો વિચાર પોતાને દેશ પાછા જવાનો છે કે નહિં અને જો નહિં હોય તો તેના વિચાર આખો વખત દક્ષિણ આફ્રિકામાંજ ગાળવાનો છે ?

નાતાલમાં ચાહનો ઉદ્યોગ.

નાતાલના પ્રખ્યાત ચાહના વેપારી મી. હાઇન્ડસન જણાવે છે કે નાતાલમાં હાલ ૨૫ વર્ષથી ચાહ વાવવામાં આવે છે. પ્રથમ માત્ર ચાર જગ્યાએ ચાહ વાવવાનું શરૂ થયું. પહેલાં પાંચ વર્ષ તો માત્ર ૩૦ થી ૪૦ એકર સુધીમાં વાવેતર થએલું. આજ નાતાલમાં લગભગ ૩૦૦૦ એકર જમીનમાં ચાહનું વાવેતર થાય છે અને તેમાંથી દર વર્ષે ૨૫ લાખ રતલ ચાહ પેદા થાય છે. સોનાની ખાણમાંથી જલદી કમાણી કરવાનો લોભ લોકોને નહત તો હજુ વધારે ચાહ નાતાલમાં પેદા થાત. પાંચ વરસ સુધી ચાહના વાવેતરમાંથી ખરૂં વળતર નથી મળતું તેથી દક્ષિણ આફ્રિકાના લોકોને તે બહુ ફાવતું નથી. તેઓ ઉતાવળે પૈસા કમાવાનો લોભ રાખે છે. ૨૫ વરસની દરમીઆન દક્ષિણ આફ્રિકામાં લોકો એક રતલને બદલે માથા દીઠ ૫॥ રતલ પીતા થયા છે, આ ગણત્રિમાં કાળા ગોરા સહુ આવી જાય છે. કેપ કોલોનીમા એમ જોવામાં આવે છે કે દારૂને બદલે કાફરાઓ ચાહ પીવાની આદત પાડે છે. મી. હાઇન્ડસન વળી માને છે કે હિંદુસ્થાન તથા સીલોનની ચાહના કરતાં નાતાલની ચાહ વધારે સારી છે કેમકે તેમાં ટેનીક એસીડ દશ ટકા ઓછું છે અને ચાહમાં અવગુણ કરનારી વસ્તુ ટેનીક એસીડ છે. અને 'થીન' કે જે વસ્તુ ચાહમાં ગુણકારક છે તે નાતાલની ચાહમાં વધારે છે. ચીનાઓ નાતાલની ચાહ જોહાને·બર્ગમાં વધારે વાપરે છે. વળી નાતાલની ચાહ બીજી ચાહ કરતાં બમણી સોંઘી છે. ૨૩ વરસ પહેલાં નાતાલની એક રતલ ચાહની કિમત ૧૨.૬ હતી. ૭૫ વરસ પહેલાં વિલાયતમાં ચાહની કિમત રતલ દીઠ ત્રણથી પાંચ શીલીંગ હતી, હાલ ત્યાં સારી ચાહની એક રતલની સાડી સાત પેની બેસે છે. મી હાઇન્ડસન એમ પણ માને છે કે જો નાતાલનાં વધારે મેન્યુરો મળે તો ચાહ બહુ વધારે પેદા થઇ શકે.

પ્રીટોરીયા.

[એક ખબર પત્રી તરફથી.]

તા. ૧૩-૧૧-૦૫.

આગ—ગઈ રાતના એટલે તા. ૧૨ મી નવેમ્બર ૧૯૦૫ રોજે રાતના ત્રણ વાગ્યાના સુમારે એક ઝેરી આગે પોતાનો દેખાવ શેઠ હાજી હબીબની દુકાન કલકત્તા હાઉસમાં દીધો હતો આ આગ ઘણીજ જોર થઇ હતી તેથી બે કલાકમાં આખી દુકાન આગને વશ થઇ હતી પણ બંબાવાળાઓ આવી પહોંચ્યા હતા તેથી આગને વધારે વધવા દીધી નહી એટલે તે દુકાન સીવાય બીજી જગ્યો સલામત રહેવા પામી હતી.

ચોરી—તા. ૧૨ મીના દીવસે અહીંઆના જાણીતા વેપારી મી ઈસા હાસમની દુકાનમાં કોઇ હરામખોરે તાળું તોડી દુકાનમાં આવી થોડી ઘણી રકમની ચોરી કરી હતી તેજુરી ખુલ્લી હતી તેથી વધારે નુકશાન થયું નહતું.

ઇસ્ટ કોસ્ટપર હિંદીઓ.

[એક ખબરપત્રી તરફથી.]

દક્ષિણ આફ્રિકાના ઇસ્ટ કોસ્ટના લગભગ બધાં બંદરોપર હિંદીઓ વસેલા છે. તેઓ પોતાના મહેનતુ તથા નરમ સ્વભાવથી નેટીવોનો સ્નેહ મેળવી યોગ્ય આજીવકા મેળવે છે. આ સ્થળોમાં ગોરાઓની વસ્તી નહિં હોવાથી તેઓ અપમાન, તિરસ્કાર તથા દ્વેષથી બચેલા છે. હવા પાણી ખરાબ હોવાથી હિંદીઓ બહુ થોડા પ્રમાણમાં વસેલા માલુમ પડે છે. પશ્ચિમ પ્રદેશના વૈભવે તેઓનામાં પ્રવેશ કર્યો નથી. સાદાઇમાં રહી તેઓ પોતાનો કાળ નિર્ગમન કરે છે. જો કે કેટલેક સ્થળે સાદાઇ અતિશય થવાથી તેનું રૂપ બદલાઈ જઇ ખામી બતાવે છે. મોટામાં મોટી ખામી તો એ છે કે તેઓ પોતાનાજ દેશની તથા પરદેશ જઇ વસેલા પોતાના સ્વદેશીઓની સ્થિતિથી તદન બીનવાકેફગાર લાગે છે. આ ખામી નાની સુની ગણી શકાય નહિં. આ જમાનાની બીજી પ્રજાઓ સાથે સરખાવતાં હિંદુસ્થાનની પ્રજા આ બાબતમાં ઘણી પછાત છે, સ્વદેશની તથા સ્વદેશીઓની સ્થિતિથી અજાણ્યા રહે તે તેઓની ઉન્નતિમાં ભાગ લઇ શકે નહિં, તથા તેઓના સુખ દુઃખમાં લાગણી દરસાવી શકે નહિં. બીજી પ્રજાઓના વર્તમાનપરથી આપણે જાણી શકીએ છીએ કે તેઓ પોતાના દેશની સ્થિતિ જાણવાને બહુ ઉત્સુક હોય છે, અને તેટલેથીજ નહિં અટકતાં તેના ઉન્નતિ ક્રમમાં ગજા પ્રમાણે સદા યથાયુત થઇ ભાગ લીધા વિના રહેતી નથી. તેઓ વર્તમાનપત્રોનો શોખ ધરાવે છે તે નવી નવી ખબરોજ વાંચવા ખાતર નહિ પણ જેના ઉદય સાથે પોતાનું સંપૂર્ણ હિત સમાયલું છે એવા દેશના વિગતવાર હેવાલ જાણવા ખાતરજ. વળી વર્તમાનપત્રો પણ કમાણી મેળવવા ખાતરજ નહિં પણ પોતાના દેશી ભાઇઓની નજર આગળ સ્વદેશની વિપત્તિઓ જાહેર કરી તેમાંથી તરવાના ઉપાયો બતાવવા ખાતર મહેનત લઈ રહ્યા છે. એક તરફ હિંદુસ્થાન જ્યારે અવનતીના ચિન્હો બતાવી રહ્યું છે ત્યારે સામાન્ય પ્રજા બંને તરફ નજર કરતાં હજી ઘણા વખતની વાર હોય એવું જણાય છે. હિંદુસ્થાન આજે નવી ઉછરતી પ્રજા તરફ આશાની નજરે જોઈ રહ્યું છે, અને પરિણામે દેશ વિદેશ વસતા હિંદીઓ કેળવણી માટે પ્રયાસ કરી રહ્યા છે. ઈનહમબેન.

મરકી સંબંધી જાણવા લાયક હકીકત.

(ગયા અંક ૪૪ થી ચાલુ)

અરદાસ—મરકીથી સપડાએલ દરદીની અરદાસ સંબંધી વિવેચન કરતાં તેના બે ભાગ પાડી શકાય એકતો દરદને અટકાવવા બાબત અને બીજો ભાગ દરદીની સારવારનો એટલે કે દરદ લાગુ પડયા પહેલાનો અને તે લાગુ પડયા પછી દરદીના કેવી બરદાસ કરવી તે બાબત અહિં ચોકસ નથી કહી શકાતું કારણ કે તે દરદની જાત અને દરદીની સ્થિતિ ઉપર વધારે આધાર રાખે છે. તેથી દરદ ફેલાય નહિં તે માટે અગમ ચેતીના શા ઉપાયો લેવા તે સંબંધી અહિં બે બોલ કહેવામાં આવશે.

સહુ કોઇ જાણે છે કે આ દરદની શરૂઆત ઉંદરોથી થાય છે તો દરેક શહેરીની એ ફરજ છે કે ઉંદરો જ્યાં મરતાં જણાય અને આ દરદની શંકા આવે કે તરતજ તેણે સત્તાવાળાઓને પુરા ખબર આપવા. આમ કરવાથી મરકીના શરૂઆત થતી હશે તો તરતજ તેને દાબી દેવાના ઉપાયો લઇ શકશે અને તેમાં ફતેહમંદી મળશે પરતું જો સત્તાવાળાઓને તરતજ ખબર નહિં આપવામાં આવે તો દરદ એ તરફ જલદી ફેલાઈ જશે અને પછી તે દાબી દેવાના ઉપાયો કામે લાગી નહિં શકે.

દરદ અટકાવવાનો બીજો ઉપાય એ છે કે જેવું મરકીનું દરદ ક્યાંય કોઇને માલુમ પડે કે તરતજ દરદીને ઇસ્પીતાલ અથવા આવા બનાવો માટે ખાસ ઉભી કરવામાં આવેલી જગ્યા એ લઇ જવો. આથી દરદી તેના સગા મીત્રો અને આખા શહેરને મોટો ફાયદો થશે. આપણામાં જ્યારે કોઇ દરદી થઈ આવે ત્યારે તેની પાસે રહી સેવા ચાકરી કરવાનો ચાલ છે અને તેને ઇસ્પીતાલ અથવા બીજે કોઇ ઠેકાણે (જેમકે મરકીને ગાટ અલગ બતા

માં ઉભા કરેલા ઝુંપડા (વિગેરે) લઇ જવું એ લાગણીથી વિરૂધ્ધ છે છતાં તે લાગણીને દરદીના પોતાના અને શહેરમાં વસતા બીજા મનુષ્યોના ભલાને ખાતર તે લાગણીને બાજુએ રાખી તેને ઉપર જણાવેલ સ્થળોમાં લઇ જવો જોઇએ. દરદીને ઝેરી હવાથી અળગો કરવાથી સારૂ થઇ જવાનો સંભવ છે અને ઝેરી હવા વધારે ઝેરી થતી અટકશે. સારી ઇસ્પીતાલમાં જવાથી દરદીને ઉમદા ડાકટરી સલાહ યોગ્ય ખોરાક અને પુરી માવજત મળશે. આ ઉપરાંત જે ઘરમાં મરકીના કેસની શરૂઆત થઇ હોય અથવા કેસ બન્યો હોય તે ઘર બીજા માણસોએ છોડી જવું એ ડાપણ ભરેલું છે અને તે જગ્યાને જંતુ નાશક પદાર્થોથી બરાબર સાફ કર્યા વિના ત્યાં પાછું રહેવા આવવું નહિં.

આ ઉપરાંત મરકીના વખતમાં નીચેના અગમ ચેતી ઉપાયો ધ્યાનમાં રાખવાની જરૂર છે. જેવાં કે શરિર અને કપડા ઘણાં સ્વચ્છ રાખવા. મરકીના જંતુઓ ઘણે ભાગે શરીરમાં કોઇ જગ્યાએ ઘા લાગ્યો હોય તે જગ્યાઓથી દાખલ થાય છે માટે તેવા ભાગને બરાબર ઢાંકી રાખવો. રહેવાની જગ્યા ઘણીજ સાફ રાખી તેને વખતો વખત ધોવાવવી નાની જગ્યામાં ઝાઝા માણસોએ રહેવું નહિં. ઘરમાં જમીન ઉપર જાજમ, ગાલીચા વિગેરે પાથરી નહિં રાખવા. ઘરમાં અજવાળુ પુરતા આવે તેવી સગવડ રાખવી નહાવાની કોટડી, જાજરૂ, મોરી વિગેરે ભાગો ઘણી સંભાળ રાખી હરવખત સ્વચ્છ કરવા. ઘરની આસપાસ કચરો એકઠો નહિં થવા દેવો. સુવાના ઓરડામાં ખોરાક અથવા વધારે પડતો ફરનીચર નહિં રાખવા. આ સાવચેતી રાખવાથી મરકીના દરદનો થોડો ભય રહેશે.

મી. બર્નાર્ડ ગેથોયલે નાતાલ મરક્યુરીમાં ગીરમીટમાં આવેલા હિંદીઓની હાલત ઉપર સખત ટીકા કરનારો કાગળ લખ્યો છે તે જણાવે છે કે જે હિંદીઓ ગીરમીટમાં આવેલ છે તેના હિતને માટે જે ઓફીસ ખોલવામાં આવી છે તે માત્ર નામનીજ છે. હિંદી ગીરમીટીયાના રીત રીવાજ અને તેના ખવાસો જાણનાર અમલદાર અને પક્ષને લાભ કરનાર નીવડી શકે તેવો અમલદાર હિંદી સરકારની મારફત નીમવાની જરૂર છે અને તેમ થશે તો નાતાલના ખેડુતોને [illegible] ગીરમીટ આવનારને પણ કાંઇક રાહત મળશે.

મોનસ્ટુઅર્ટ એલફીનસ્ટન.

એલફીનસ્ટનનું કુટુંબ સ્કોટલંડમાં પ્રખ્યાત છે. ૧૮ મી સદીની આખરીમાં એ કુટુંબનું નામ ધરાવનારો મોનસ્ટુઅર્ટ એલફીનસ્ટન ૧૬ વરસની નાની ઉમરે ઇસ્ટ ઇંડિઆ કંપનીની નોકરીમાં રાઇટર તરીકે ઉતર્યો. હિંદુસ્થાનમાં વખતો વખત ખળભળાટ ચાલ્યાજ કરે છે તેજ પ્રમાણે તે વખતની સાલમાં બન્યું. અયોધ્યાનો પદભ્રષ્ટ નવાબ વઝીર અલી બનારસમાં નજર કેદ હતો. તેણે બનારસના રેસીડેન્ટની જગા ઉપર હલ્લો કર્યો. બનારસના અંગ્રેજી જજને બીજી મદદ આવી પહોંચી ત્યાં સુધી ભાલાથી બચાવ કર્યો. એલફીનસ્ટન આ વેળા ત્યાં હતો. પણ બહાદુરીથી તેણે પોતાનો બચાવ કર્યો. ૧૮ ની સાલમાં પુના તરફ હંગામ થઇ રહેતું હતું. એલફીનસ્ટનને ત્યાં નોકરી મળી. આ દરમ્યાન તેણે ભાષા જ્ઞાન સારૂં મેળવ્યું હતું. અને લડાઇમાં પણ શુર બતાવી જનરલ વેલેસલીને ખુશ કર્યો હતો. ત્યાર બાદ તેને નાગપુરના રેસીડંટની જગ્યા મળી. અહિં તેણે પોતાનું જ્ઞાન વધાર્યું એલફીનસ્ટનને ૧૮૦૮ ની સાલમાં કાબુલના અમીર પાસે મોકલવામાં આવ્યો હતો, તે વખતથીજ અમીરની ખુશામત બીકમાને બીકમાં ચાલતી આવી છે. ત્યાં કાબુલ વાટે હિંદુસ્થાનની ઉપર ચઢાઇ થશે એ ભુત ત્યારથી ભરાઇ રહેલું છે. અને આ હવાઈ ધાસ્તીમાંથી બચવાને અંગ્રેજ સરકારે પાણીની માફક પૈસો વાપર્યો છે. એજ હેતુથી એલફીનસ્ટનને અમીરની સાથે કરારનામું કરવા મોકલવામાં આવ્યો હતો પણ એલફીનસ્ટનને ખાલી હાથે પાછા આવવું પડયું. એલફીનસ્ટનની જગ્યાએ બીજો કોઇ માણસ હત તો તે વગર સોંપેલું કામ કરવામાં હાથ ઘાલત નહિં અને તેમાં તેનો કઇ દોષ પણ નહિં ગણાત. ઘણું કરીને પોતાના પગારની ઉપર નજર રાખ્યા વિના શોખને ખાતર માણસ જે કામ કરે છે તે માત્ર પગારદારી કામ કરતા વધારે સરસ હોય છે. આવી સ્થિતિ એલફીનસ્ટનની હતી. કાબુલના અમીરને મહાત કરવાની સત્તા તેનામાં નહતી તેથી શું? અફઘાનીસ્તાનમાં પોતાનો વખત બીજી રીતે ગાળવાનું સાધન તેની પાસે હતું. તેણે ત્યાંના લોકો બાબત અને ત્યાંની જમા બાબત પુરતું જ્ઞાન મેળવ્યું. અને આ જ્ઞાનનો તેણે અંગ્રેજી પ્રજાને લાભ આપ્યો. જો કે એલફીનસ્ટન અફઘાનીસ્તાનથી નિષ્ફળ થઇ પાછા પડયા છતાં તેની આબરૂમાં તો વધારોજ થયો. ૧૮૧૧ ની સાલમાં તેને પુનાના રેસીડંટની જગા મળી. આ વેળા પીંઢારા લોકો ગરીબ માણસોને બહુ પજવતાં. સિંધીયા હોલકર વિગેરે અંગ્રેજ ઉપર ચઢાઇ કરવા આતુર થઇ ગયાં હતાં. પુનાનો પેશવા [illegible] અંગ્રેજના તાબેના [illegible] બહુ નબળો હતો. તેનો કારભારી ત્ર્યંબકજી બહુ ખટપટી હતો ગંગાધરશાસ્ત્રીનું ખુન કરવાથી તેને પેશવાની મરજી ન હતી છતાં કેદ કરવામાં આવ્યો હતો ત્યાંથી તે છટક્યો અને હાથ નહોતો આવતો. એલફીનસ્ટનની જાણમાં આવ્યું કે પેશવા પોતે અંગ્રેજી રાજ્ય સામે ખટપટ કરતો હતો. એલફીનસ્ટનની પાસે બચાવના સાધન બહુ થોડા હતા છતાં તે નીડર રહ્યો અને કે તમામ વાત તેના જાણવામાં આવતી હતી તોપણ પોતે એવી હોંશીયારીથી રહ્યો કે કોઇ તેની તૈયારીઓ કળી શકતું નહતું. છેવટે પેશવા ખુલી રીતે સામે થયો. પેશવાઈ લશ્કર અંગ્રેજી છાવણી ઉપર ધસી આવ્યું અને એલફીનસ્ટને એ લશ્કરને પોતાના થોડા સરખા માણસોની મદદ વડે નસાડી મુક્યું. દરમ્યાન જનરલ સ્મીથ એલફીનસ્ટનની મદદે આવ્યો બાજીરાવ પેશવાની તદન હાર થઇ અને પુના અંગ્રેજ સરકારે લઇ લીધું. બાજીરાવને પેનશન આપ્યું. એલફીનસ્ટનની આ વખતની તેની બહાદુરી વિષે પ્રખ્યાત કેનીંગ કહી ગયો છે કે "એલફીનસ્ટન દીવાની અમલદાર છે આપણા દીવાની અમલદારોની પાસે આપણે લડાઈની બહાદુરીની આશા રાખતા નથી. આપણા લડવૈયાઓ તાણે છે આવા લડવૈયામાં એલફીનસ્ટન ટોળી નાખે એવો લડવૈયો છે એમ તેણે પેશવાની સાથેની લડાઈમાં બતાવી આપ્યું છે. તે દિવાની કામમાં એવો છે એ તો બધા જાણે છે." બાજીરાવની સાથે લડાઈ પુરી થયાં પછી એલફીનસ્ટનનું કામ વધારે આકરૂં થયું. હવે તેણે લોકોની ઉપર રાજ્ય કરવાનો વખત આવ્યો. તે વખતના અંગ્રેજી રાજ્ય કર્તાઓ લોકોની ઉપર બહુ લાગણી ધરાવતાં લોકોની ઉપર રાજ્ય ચલાવવાના નવા ધારાઓ દાખલ કરતા પહેલા લોકો પોતે કેવા રાજ્યથી માહેતગાર છે અને તેઓને કેવું રાજ્ય પસંદ પડશે તેનો વિચાર કરતા. આ પ્રમાણે એલફીનસ્ટન વર્ત્યો. પુરાણા મરાઠા કુટુંબો કેમ જળવાઈ રહે તે બાબત તેણે કાળજી રાખી તેઓની જાગીરો અનામત રાખી અને આવા વિચારથી તેણે શીવાજીના વારસોને સારૂં સતારા રાજ્ય સ્થાપ્યું. આથી મરાઠા બહુ રાજી થયા તેણે લોકોની લાગણી જાણવાને પ્રયત્ન કર્યો અને તે લાગણી ન દુખાય તેવી કાળજી રાખી. ૧૮૧૯ ની સાલમાં આવા કોમળ ગુણવાળો એલફીનસ્ટન મુંબઇનો ગવરનર નીમાયો. તેણે લોકોના મન હરી લીધા. કેળવણી ઉપર તેણે બહુ ધ્યાન આપ્યું. હિંદુસ્થાનમાં લોકને કેળવણી આપવી એ અંગ્રેજ સરકારની પહેલી ફરજ છે. એમ જાણનાર એલફીનસ્ટનને પહેલો ગણીએ તો ચાલે. હાલ મુંબઇમાં એલફીનસ્ટન કોલેજ છે તે આ લોકપ્રીય ગવરનરની યાદગીરીમાં સ્થપાએલી; ન્યાય ખાતામાં પણ તેણે બહુ સુધારા કર્યા છે આમ તેણે આઠ વરસ સુધી મુંબઇમાં રાજ્ય ચલાવ્યું. જ્યારે [illegible] પદ છોડ્યું ત્યારે તેણે [illegible] કામ કરવામાં બહુ [illegible]. ત્યાર બાદ તેણે પોતાનો બાકીનો વખત [illegible]

માં આવ્યો અને હિંદુસ્તાનનો ઇતિહાસ લખ્યો જે પુસ્તક આજ તલક વખણાય છે તેને એ વખત ગવરનર જનરલપણું આપવા ની વિલાયતમાં કોશેશ થઇ પણ એ મોટો હોદ્દો લેવાની પોતાની ખરાબ તબીયતને લીધે તેણે ના પાડી. ૧૮૫૯ ના ડીસેંબરની ૨૬ મી તારિખે ૬૧ વરસની ઉમરે આ મહાન પુરૂષ મરણ પામ્યો.

ચરચા પત્ર.

[અમારા ચરચાપત્રીઓ નીચેના નિયમો યાદ રાખશે તો તેઓના પત્રો ઉપર તુરત ધ્યાન મળવાનો સંભવ છે.

1. કાગળની એકજ બાજુએ લખવું.
2. અક્ષર મોટા શાહીથી લખવા.
3. નામ તથા ઠેકાણું બરોબર લખવા, તે હમેશાં બહાર પાડવા સારું નહિ પણ અમારી જાણને સારૂં.
4. લખાણ હમેશાં ટુંકું અને મુદ્દાસર કરવું.—[અધિપતિ.]

પ્રીટોરીયા, તા. ૭-૧૧-૦૫.

મે. ઇન્ડીયન ઓપીનીયનના અધી० લેગ.

સાહેબ—

આ સાંગે તેટેહું અમારી મસ્જીદના પેશ ઈમામ તરફનું ચરચાપત્ર મેહેરબાનીની રાહે આપના નામીચા પત્રમાં પ્રસીધ કરી સેવક ને ઉપકારમાં લાવશો.

લી. તમારો તાબેદાર સેવક
હાજી હબીબની સલામ

જનાબ હામીયે વ ઇસલામ વ મુહીબ્બે ઊંરેસ અનામ મોલવી ગુલામ મોહીદીન સાહેબ દરવારે પેસઇમામ જમે મસ્જીદ પ્રીટોરીઆના તરફથી બધા મુસલમાંના અહેલે સુન્નત વ જમાઅતને ખબર આપવામાં આવે છે કે—

કીંબરલી (કેપ કોલોની) ની અહેલે સુન્નત વ જમાઅતે અમારા ઉપર એક રૂકો નીચે પ્રમાણે લખીને મોકલ્યો હતો.

અહીંઆ કીંબરલીમાં કેટલાએક માણસો (વહાબીયા નજદીયા) ટોળીમાંના એવી રીતે બેહુદી વાતો કરે છે કે જે જનાવર કોઇ પીર મુરશીદ નામ વાતરીક નજર મશહુર કરે અને જબાહના વખતે વા અલ્લાહનો નામ લીએ તો તે જનાવર જબાહ કીધેલો મુરદાર થાય અને તેનો ગોશ્ત ખનઝીરના ગોસ્તની માફક થાય અને જબાહ કરનાર મુરતદ થાય અને મશહુર કરનારે મુશરીક થાય અને જે લોકો અઈમ્મા અર્બે આ મુજ તહીદીનના મુકલ્લીદ દીન છે એટલે હનફી શાફઇ માલીકી હનબલી કહેવરાવવાવાળા મુશરીક છે. અને મૌલુદ શરીફ વ ગ્યારવી શરીફ પઢનારે અને પઢાવનાર .... આવી રીતનો કાગળ પહોંચવતાંજ મેં તેનો જવાબ નીચે પ્રમાણે લખી મોકલ્યો હતો.

પીર વ મુરસદના નામના નજર કીધેલા જનાવર હલાલ હોવાના સારૂ અને અઈમ્મા અર્બે આ વાને (હનફી શાફઇ માલીકી હનબલી) માંથી કોઇપણ જમાઅની તાબેદારી ઉપાડવાના બારામાં અને મૌલુદ શરીફ વ ગ્યારવી શરીફ બીદાઅત સૈયીઆ ન થવાના બારામાં એક ફતવો ખુલાસાની સાથે તા. ૧૨ મી માહેરજબ સને ૧૩૨૩ હીજરીના દીવસે કુરઆન વ અહદીશની માફક કીંબરલી અહેલે સુન્નત વ જમાઅતના ઉપર મોકલ્યો હતો અને તે ફતવો જુમાના દહાડે કીંબરલીની જમે મસ્જીદમાં સલાતુલ જુમાના બાદ હાજર જમાઅતના રૂબરૂ વાંચી સંભળાવ્યો હતો અને તે વખતે જમાયતમાં અહેલે સુન્નત વ જમાઅતના ઘણા લોકો અને વહાબીઆની ટોળીમાંના પણ બધા લોકો હાજર હતા.

મજકુર ફતવો વાંચી સંભળાવવાથી અહેલે સુન્નત ઘણા ખુશી થયા મગર વહાબીઓને ઘણી દીલગીરી પેદા થઇ અને થોડા દહાડા પછી તેઓએ જવાબના સવાલ અમારા ઉપર મોકલ્યો છે કે કેટલીએક આએતો કુરાનની વ કેટલીક હદીસો નકલી પોતાના એતેકાદો ખાતેરાની સાબુતી કરવા બદલ મોકલી છે, પણ તેઓનો બાતીલ દાવો દલીલો વ હદીસો પેશ કરવાથી સાબીત થતું નથી કેમકે આ ટોળી વહાબીઓની જે આયતે કુરઆની યેહુદ વ નસારાના સાનમાં નાજલ થઇ છે તે આઇયતોને એહેલે સુન્નતના તરફ રજુ કરે છે અને પોતાના ફાસદી મજહબને ચાલુ કરવા માંગે છે અગરચે એઓને ઈલમ હોતે તો દલીલોના શાને નુજુલના તરફ ખીઆલ પહોંચાડતે અને તફસીરોને જોતે પણ પોતાનીજ હાલત વ દલાલતથી અવા મુન્નારાને ગુમરાહ કરે છે અને જે જવાબના સવાલ વહાબીઓએ મોકલ્યો છે તેનો પણ રદીઓ હમો મોકલીશું.

એટલા વાસ્તે બનરીક મુખતેસર અહેલે સુન્નત વ જમાઅતને જાહેર કરવામાં આવે છે કે સહેર કીંબરલીમાં "વહાબીઆ" મજહબના માણસો આસરે પચાસ સુધી હશે તેમાંથી થોડાંક મુખ્ય નામો નીચે પ્રમાણે છે. જેઓ તેઓના આગેવાનો જણાય છે.

1. ઠોકણી મહમદ સઇદ ટાવરે રહેનાર આંબોલ.
2. ,, મહમદ ઈબરાહીમ બાંગી રેહનાર સીવરપન
3. ,, અબદુલ અજીજ ઉકયે રે. બેરેથા.
4. ,, અબ્બાસખાન પઠાણ રે. સેરેલા.
5. ,, કાજી હુસેન રહેનાર બેરેલા
6. ,, હસનમીઆં પેનકર રહેનાર બેરેલા
7. ,, મહમદ શહરુદીન અનવારે રહેનાર દસગાવ.
8. ,, મીઆં સાહેબ આંદલે રે ખરસી.

તેઓ આગેવાન જણાય છે તેના સીવે બધા અમારા અહેલે સુન્નત વ જમાઅતને નમનતાઇ સાથે અરજ ગુજારીએ છુએ કે આવા ફરેલ તથા પોકાથી હુશીઆર રહેવું. કેમકે ખારા બધા લોકોને આવી રીતે બેહકાવવુ એ વહાબીઓનો રોજગાર છે અને હરેક જગ્યોએ પોતાની શરારત કરે છે અને પોતાના બાતીલ તરીકાથી હાથ ઉઠાવી સીધો રસતો કબુલ નથી કરતા.

પરવર દીગાર તેના પોતાના ફજલો કરમથી જમી મુસલમાનો અહેલે સુન્નત વ જમાઅતને તરકકી બક્ષે અને બધી બલા ઓથી બચાવે અને વહાબીઓને બી તોફીક દે, કે પોતાની ગુમરાહીને મુકીને હીદાયતને કબુલ કરે. આમીન.

ઉપલી હકીકત જે જાહેરમાં મુકી છે તે અત્રેની પ્રીટોરીઆની અહેલે સુન્નત વ જમાઅતની મંજુરીથી મુકી છે.

ગુલામ મોહેદીન દરવારે પેશઇમામ
જમે મસજીદ પ્રીટોરીયા.

હિંદુસ્થાનના સમાચાર.

વડોદરાના શ્રીમંત રાજપુત્ર અકટોબરની આખરીમાં વિલાયતથી વડોદરા જઇ પહોંચ્યા છે.

નવસારીમાં મી. તાતાના હાથીએ એક બાઇડીને સખત ઇજા કરી છે. એ હાથીએ આવી જાતનું તોફાન ત્રણ ચાર વખત કરેલું છે.

કાઠીયાવાડના રાજાઓ નામદાર પ્રીન્સની મુલાકાત અર્થે મુંબઇ જવાના છે તેમને તોપનું માન ન આપવાનું સરકારે જાહેર કરવાથી રાજાઓએ સરકારમાં લખાણ કરેલું છે કે જો તેઓને તોપનું માન નહિ આપવામાં આવશે તો તેઓ મુંબઈ હાજર નહિ થશે.

સ્વદેશી હિલચાલને પરીણામે માંચેસ્ટરના મીલવાળા ગોરા વેપારીઓએ ૯૦ લાખ રૂપીઆની થાપણે અમદાવાદમાં એક મંજાવર કાપડની મીલ ખોલવાનું નકી કરેલું છે તેને માટે નરોડાના રસ્તાપર જમીન પણ લેવાઇ ગઇ છે.

પોરબંદરમાં ચોમાસાની રૂતુ પસાર થવા આવી છતાં વરસાદનું નામ મળે નહિં. સારૂ આતમાં બે ઈંચ પાણી પડી ગયું હતું. ખેતરો સાવ સુકાઈ ગયાં છે. પીવાના પાણીની તંગી એટલી બધી છે કે કેટલાકને ખારૂ પાણી પીવુ પડે છે મીઠુ પાણી ગુજા અને મોટું દામ ખરચતાં મળી શકે છે.

મદ્રેસાની સ્થિતિ બહુ નબળી પડી ગઇ છે પ્રીનસીપાલ તેમજ બીજા કેટલાક શિક્ષકોએ રાજીનામાં આપેલા છે.

મુમ્બાઇ તથા થી ત..નાવ એમદમ થવી જવા છે.

મહીસોરની સરકારે એક જાહેરનામું બહાર પાડીને જાહેર કર્યું છે કે નામદાર પ્રિન્સ અને પ્રિન્સેસ ઓફ વેલ્સની મહીસોરની મુલાકાત દરમીઆન ત્યાં આગળ ઉદ્યોગ હુન્નર અને ખેતીવાડીનું એક પ્રદર્શન ભરવામાં આવશે. પ્રદર્શનના ખરચ માટે સરકારે વીસ હજારની ગ્રાંટ મંજુર કરી છે.

નામદાર પાટવી કુંવરની મુલાકાત દરમીઆન સરેશાઓની વધુ સગવડને માટે સીમલાથી આગ્રા, લાહોર અને કલકતા વચ્ચે વધારાના તારનાં દોરડાં નાંખવામાં આવનાર છે. મુલાકાત પુરી થયા પછી પણ તે દોરડાં રહેવા દેવામાં આવનાર છે.

પરચુરણ ખબરો.

એક અનુભવી જણાવે છે કે કાચા કેળાની ચટણી બને અને તેનો ઉપયોગ કમવાળાને ફાયદા કારક થાય છે.

મરકયુરીમાં બહાર પડેલ રૂટરના તાર ઉપરથી જણાય છે કે છેલ્લી લડાઈમાં જપાની ઓના ૭૦,૦૦૦ માણસો માર્યા ગયા છે.

સીડરેલની ખાણમાંથી બહાર નીકળતી વખતે અકસ્માત બનતા ખાણના કપ્તાનનું મરણ થયું હતું અને એક ગોરાને ભારે ઈજા થઈ હતી.

ન્યુઝીલેંડમાં એક જુનો અંગ્રેજી સીક્કો જમીનમાંથી મળી આવ્યો છે તેના ઉપર ૯૫૬ ની સાલ છે અને તે ઈયલવુલ્ફ રાજાના વખતનો મનાય છે.

ઘણી વખતે લડાઈમાં ઘાયલ થએલાં માણસો અશક્ત હોવાથી નથી બોલી શકતા તેથી મુડદાંને તોલે ગણાય છે. આમ ન બને તેટલા સારૂ જપાનના એક વઈદે સહેલાઈથી વગાડી શકાય અને મોટો અવાજ કરે એવી સીસોટી બનાવી છે.

ગુજરાતમાં આવેલ ડાભેલમાં મદ્રેસાના ફંડમાં ભરાએલા નાણા.

શ્રી. વહાબજી સરદુજી,	૦	૧૦	૦
,, દાવજી ઈસ્માઈલ,	૦	૧૦	૦
,, હસન મહમદ, કારા	૦	૫	૦
,, અહમદ મહમદ મુલા,	૩	૩	૦
સુલેમ ઈબરાહીમ બદાત,	૨	૦	૦
,, ઈબરાહીમ ઈસ્માઈલ મુસા, મેલીસ્ટરમ તથા ચોનબમ.	૫	૦	૦
,, એચ. એ. જોદાનીઆ કુ૦ ૧૨			૦
,, ઈબરાહીમ અહમદ રાવત,	૧૨	૦	૦

સ્ટીમરોની આવ જાની ખબર.

સ્ટીમર ખુંદેસરાય તા. ૧૩ મી નવેમ્બરના મુંબઈ પુગી છે.

સ્ટીમર સુલતાના જંગબારથી નીકળી ચુકી છે તે અત્રે તા. ૨૨મી નવેમ્બરે આવી તા. ૨૫ મી નવેમ્બરે મુંબઈ સારૂ ઉપડી જાશે ઓસમાન અહમદ ઍં૦ પા૦ એજંટ.

સ્ટીમર જમાલપુર તા. ૩ જી નવેમ્બરે કલકતેથી ડરબનને માટે માલ લઈ નીકળી ચુકી છે. સ્ટીમર ડીવાલ એન્ડ કુ૦ તેમના એજંટ છે.

રોકડ બજાર ભાવ.

ચાવલ.		શી.	પે.		શી.	પે.
માંજા	૧ બરતાનુ	૧૮	૦	થી	૧૯	૦
બીમડીના	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
એફ. એફ. ડી. આર,		૧૫	૬	,,	૧૬	૬
એફ. ડી. આર.	,,	૧૪	૯	,,	૧૫	૩
ચીની સક્કર	,,	૧૮	૬	,,	૧૯	૦
કુડાના	,,	૧૯	૦	,,	૨૦	૦
દેશી તુવેર દાળ.		૧૭	૯	,,	૧૮	■
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૮	૦	,,	૧૮	૬
મસુરની	,,	૧૭	૬	,,	૧૭	૬
મગની	,,	૨૩	૦	,,	૨૪	૦
અડદની	,,	૨૧	૬	,,	૨૨	૬
ચણા	,,	૧૯	૦	,,	૧૯	૬
,, દાળ	,,	૧૯	૦	,,	૨૦	●
વટાણા	■	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
ગકાઈ	■	૭	૬	,,	૮	૦
કડવુ તેલ ૧ ગ્યાલન		૩	૦	,,	૩	૨
એરંડીનુ	,,	૨	૬	,,	૨	૮
મીઠુ	■	૨	૧૦	,,	૩	૦
નાળીએરનું	,,	૨	૧૧	,,	૩	૦
ખાંડ સફેદ	,,	૧૬	૩	,,	૧૬	૬
પીળી	,,	૧૭	૬	,,	૧૮	૦
તીરફુજી નાતાલ		૯	૬		૧૦	૦
ખાંડેન		૧૪	૪	,,	૧૫	૦
આટો		૮	૬	,,	૯	૦
મદ્રાસી સોપારી, ૧ રતલ		૦	૬	,,	૦	૮
મરચાં.		૦	૫	,,	૦	૫॥
ઘી પેટી		૭૦	૯	,,	૭૨	૬
પારાફીન ડીવોસ.		૬	૯	,,	૭	૯
,, વાઈટ રોસ		૭	૬	,,	૭	૯
,, ,, ગ્યાલન		૧૩	૬	,,	૧૪	૬
કુલી		૧૩	૦	,,	૧૩	૬
નાળીએર ૧૦૦		૧૭	૦	,,	૧૮	૦
નીમક (તીવરપુલ)						
ખસ્તા એકનું.		૪	૬	,,	૫	૦
દુધ નેસલનું		૨૦	૬	,,	૨૧	૬

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have always on stock. —

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,

118 COMMERCIAL RD., DURBAN

Cable & Tel. Add.: "Kathorian."

Telephone 274.

ઉંચી જાતના નરમ ચામડાના બુટ.

નવો માલ ઉંચો માલ.

પીળા રંગના ૧૩ ૬

કાળા રંગના ૧૨ ૯

તુર્કી ટોપી,

નવી ફેસનનો માલ.

એસ. પીરભાઈ બટલર,

૫૦૬ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars.

MANUFACTURED BY THE

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

118, STATION ROAD, BRICKFIELD,

P.O. Box 4957. JOHANNESBURG.

PROPRIETOR—F. S. DORABJEE.

Special Quotations for the Wholesale Trade.

— A TRIAL SOLICITED —

Sample Cigars sent Post Free on application.

A. E. BHABHA,

GENERAL MERCHANT and DIRECT IMPORTER,

Cor. Church & Middel Streets,

MIDDELBURG, T'VAAL

Tel. Add "BHABHA." P.O. Box 54.

એ. એમ. પારેખ,

જનરલ મરચંટ.

દરેક જાતની ગ્રોસરી કાપડ વગેરે ચાલુ બજારનો સામાન હમેશાં તૈયાર છે.

૯. કોમરસીઅલ રોડ, ડરબન.

ગ્રાહકોને વિનંતી.

આ સાલનું લવાજમ જે ગ્રાહકોની પાસે બાકી રહેલું હોય તેમણે મોકલી આપવા મે. કરવા.

इन्डियन ओपिनियन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. १८ वीं नवम्बर, १९०५. नम्बर ४६.

इन्डियन ओपिनियन.

शनिश्चर, ता. १८ वीं नवम्बर, १९०५.

जापान और ब्रिटिश कोलोनी.

——o——

ब्रिटिश सरकारकी बजह जापान साथ बैठक होने लगी है. ब्रिटिश सरकारने जापान साथ नई सन्धि कर ली है. सरकारने मान लिया है, कि जापान राज्य बड़ा है. इङ्गलान्ड समान जापान है, ऐसा सन्धि-पत्र दिखलाते हैं. अङ्ग्रेज लोग एडमीरल टोगोको नेलसन समान गीनते हैं. अलावा जापानी प्रजा, जो इङ्गलान्ड जाती है, उन्होंका इङ्गलान्डवासी प्रजा पूर्ण भावसे सत्कार करती है.

इसवार इङ्गलान्डमें जापान प्रत्ये ऐसा ख्याल हो रहा है, तभी न्युझीलान्ड कोलोनीमें उलटा हो रहा है. यह कोलोनीका प्रीमियर मि० सेडन कहता है, कि जापान और इङ्गलान्डके बिच जो सन्धि हुई है, उनकी साथ इस कोलोनीको कुछ सम्बन्ध नहीं है. वह एक भी जापानी आदमीको इस कोलोनीमें दाखिल नहीं होने देंगे.

पश्चिम ऑस्ट्रेलियामें एशियाके आदमी सामने जैसे सख्त कायदा है, वैसा ही जापानी प्रजा सामने है. इसलिये जापानको दुःख हुआ है. इस सम्बन्धमें जापानी प्रतिनिधिने लिखान कर दिया, कि ऐसे कायदा बन्द कर देना चाहिये. इससे कोलोनियल सेक्रेटरी मि० लिटलटनने लीख भेजा है, कि ऑस्ट्रेलियाके यह कायदामें कुछ अदल-बदल कर देना चाहिये. पश्चिम ऑस्ट्रेलियाके प्रधान अधिकारीने उत्तर दिया, कि कायदामें ऐसी अदलबदल कर दी जायेगी, कि जिससे जापानका मान-हानि न हो, लेकीन कायदाकी असर जैसी है, वैसी ही रहेगी. —अब ऐसा तरीका निकाला, कि विषकी गोली रुपेरी वरकमें लपेटकर जापानको दी जायगी!

ऐसी वजहमें इङ्गलान्ड क्या करेंगे? इङ्गलान्डकी राज्य-नीतिकी परवा न रखकर कोलोनीकी प्रजा अपना कार्य करते रहेंगे, तो इङ्गलान्डको कोलोनी छोड़ देना पड़ेगा. या तो कोलोनी साथ बिगड़ाकर, इङ्गलान्डको अपनी राज्य-नीतिमें अदलबदल कर देना पड़ेगा.

जो बात जापानको लग जाती है, वह हिन्दको भी लग जाती है. उपरान्त हिन्दका हक अधिक मजबूत गीना जाता है. कारण, हिन्द ब्रिटिश राज्यका एक भाग है.

महाराजा एडवर्ड का जन्मोत्सव.

इङ्गलान्ड व भारतका धनी, शाहनशाह सप्तम एडवर्डका जन्म दिन गत ता० ९ वीं के रोज बड़ी धुमधामसे सब स्थलमें मनाया गया था. इसी रोज आपको ६५ वाँ वर्ष बैठा. दुन्याके प्रत्येक भागमेंसे मुबारकवादी देनेके लिये तार भेजा गया था. महाराजा एडवर्ड पर प्रजाका पूर्ण प्यार है. जब महारानी विक्टोरियाका स्वर्गवास हुआ, तभी सब किसीको संदेह था, कि महाराजा एडवर्ड इनकी प्रथा अनुसार चलेगा या नहीं. इस जमानेमें महारानी विक्टोरियाका मुकाबिला कर सकें, ऐसा कोई राजा या रानी नहीं हुए है. आप प्रजापर अधिक दया रखती थी. प्रजाके सुखसे सुख और दुःखसे दुःख मानती थी. आप बड़े राज्यकी मालिक थी, लेकीन दिल साफ था और नीति बहुत उत्तम थी. इनके धनी प्रत्ये आपका प्रेम निर्मल और नकल करने जैसा था. आपके समयमें प्रजा सुखी थी. ऐसी महारानीकी गादीपर बैठना कुछ सहल काम नहीं है. किन्तु महाराजा एडवर्डने वह गादी पर बैठकर इज्जत बढ़ाई है. इतना ही नहीं, लेकीन महारानीसे जो कार्य नहीं होता था, वह आप अच्छी तरहसे कर सकते हैं. आपकी शक्ति-बलसे फ्रेंच और इङ्गलान्डके बिच अब मित्रता हुई है. बोअर लड़ाई बन्द करनेमें आपका हाथ था, ऐसा कहा जाता है. इनके लिये आपने लार्ड कीचनरसे लिखा, जब लड़ाई बन्द हुई. आप प्रजाके सुखके लिये नित्य ध्यान लगा रहे हैं. हमें ईश्वरसे प्रार्थना करते हैं, कि महाराजा एडवर्ड दिर्घायुष्य हो!

ट्रांस्वालकी पर्मिट.

खबर मिली है, कि गोरे लोगका नाम पर्मिटकी अर्जी देनेवाले पाससे मंगनेमें आता था, वह अब बन्द हुए है. पहिलेकी तरह सिर्फ हिन्दीओंकी गवाही देनेमें कुछ प्रतिबन्द नहीं है. आजतक हिन्दी गवाहोंको बुलाकर कुछ सवाल करनेमें नहीं आता था, लेकीन अब गवाहोंकी मुख-जबानी लिया जायगी. हमें सूचना करते हैं, कि खुब ध्यान लगाकर गवाहोंका नाम देना. बालबच्चोंकी पर्मिटके लिये भी खुलासा हुआ जान पड़ता है. जिसकी उम्र १६ सालके भीतर हो, और जिसके माबाप ट्रांस्वालमें हो, इनको पर्मिट मिल सकती है. इनके लिये छपा हुआ कागज (फोर्म) है, उसमें बारह या पांचको लिख देना पड़ेगा.

झुठी अंगुठी—अब मालुम हुआ है, कि कितनेक गोरे लोग १७ कैरेट सोनेकी अंगुठी कहकर, लोगोंसे झुठी अंगुठी बिकते है. इसलिये हिन्दी भाइयोंको सचेत रहेना.

जोहानेस्बर्गमें लोकेशन—जोहानेस्बर्गकी टाउन काउनसिलने निश्चय किया है, कि जो काफिर लोग मलाइ लोकेशन निकट रहते हैं, इन्होंको आगामी १ ली एप्रिलसे क्लिपस्प्रूट भेजा जायगा. यह स्थल शहरसे १३ मैल दूर है. वह ही स्थल निकट हिन्दी बझार बनानेके लिये टाउन काउनसिल विचार चला रही है.

मि० बर्नार्ड गेब्रियल—हिन्दी गिरमिटियोंकी वजहपर एक लिखान 'मर्क्युरी' अखबारमें लिखकर मि० बर्नार्ड गेब्रियलने सख्त टीका की है. उसमें लिखा है, कि गिरमिटियोंके भला करनेके लिये जो आफिस निकाली गई है, वह सिर्फ नाम होकी है. उपरान्त सूचना की है, कि यह आफिसके लिये अमलदार हिन्दी सरकार तरफसे नियुक्त होना चाहिये.

प्रोफेसर परमानन्द—एक सम्वाद दाता खबर देते है, कि जोहानेस्बर्गमें जब प्रोफेसरने आखरीका व्याख्यान दिये, तभी प्रमुखने मिटींगमें कहा, कि फन्डमें प्रायः १०० पौन्डसे अधिक पैसे वसुल हो चुके है. उपरान्त फन्ड जारी है. प्रोफेसरको प्रिटोरियामें अच्छा सत्कार मिला है और मानपत्र दिया गया था. व्याख्यान देनेके लिये शहरवासियों तरफसे एक हॉल किरायेपर लिया गया है, उसमें प्रोफेसर व्याख्यान देते है. मि० बरजेस वगैरह अनेक गोरे लोग श्रवण करने लिये आते है. आगामी रवीवारको प्रोफेसर पोचेफस्ट्रुम जानेवाले हैं.

இந்தியன் ஒப்பினியன்.

புஸ்தகம் 3. | நெட்டால் பீனிக்ஸ், 1905ளு நவம்பர் 18உ சனிக்கிழமை. | இலக்கம் 46

இந்தியன் மெயில்.

ஜெர்மன் கிழக்காப்பிரிக்கா லைன்.

... நவம்பர் ... தேதி புறப்படும்.

இந்திய ஆப்பிரிக்கா லைன்.

... டிசம்பர் ... புறப்படும்.

மெல்லண்ட கப்பல்கள் நேரே கல்கத்தா போகும்.

... டெலகோவா ... ... அல்லது ... ... கல்கத்தா.

"இந்தியன் ஒப்பினியன்"

1905ளு நவம்பர்மீ 18உ சனி.

தென்னாப்பிரிக்காவில் வாசஞ்செய்யும் இந்தியர்கள்.

சென்ற வியாழக்கிழமை 9உ வித்வான் பரமானந்தர் பிரிட்டோரியாச் சென்றார். மிஸ்டர் மூன்லைட்டும், எ. வ. பிள்ளையுடைய மாணவரும் பரமானந்தரோடு பிரிட்டோரியா வரைக்கும் பின்தொடர்ந்துபோனார்கள். தயாகந்த ஆரியசமாஜ் வித்தியாசாலைக்காக சுமார் பவுன் 130 வசூல்செய்யப்பட்டிருக்கிறது. இதில் சுமார் பவுன் 84 தமிழர்களால் கொடுக்கப்பட்டது. வித்வான் பரமானந்தர் அவருடைய கடைசி பிரசங்கம் நல்வழியை அடையும்பொருட்டு உபதேசம் செய்தார். அதற்கு ஏராளமான ஜனங்கள் வந்திருந்தார்கள். அநேக ஐரோப்பியர்களும் வந்தார்கள். அதில் ஒருவர் 2 பவுன் 2 ஷில்லிங் ஷை வித்தியாசாலைக்கு நன்கொடை செய்தார்.

இந்தியர்கள் நாளதுவரையில் திரான்ஸ்வால் நாட்டிற்கு வருவதற்கு பெர்மிட்டு அகப்படாமல் அதிக தொந்திரவுபடுகிறார்கள். சிறுவர்கள் தாய்தந்தையர்கள் பெர்மிட்டைக்கொண்டு இந்நாட்டிற்கு வரமுடியாது. அவர்களுக்குத்தனிப் பெர்மிட் வேண்டுமாம். அநேககாலமாக தென் ஆப்பிரிக்காவில் வசித்துக்கொண்டிருந்த இந்தியர்களுடைய ... இந்தியாவிலிருந்து ... வரமுடியாது. ... இது ... இவ்விஷயத்தை முன்னிட்டு பிரிட்டிஷ் இந்தியா சபையார்கள் ... அதிகாரிகளுக்கு ... ... கூடிய சீக்கிரத்தில் லார்ட் செல்பர்ன் பார்வையிடப்போகிறதாகவும், அப்பொழுது ... இவைகளெல்லாம் ... தெரிகிறது.

நெட்டால் பாஸ் இல்லாதவரையில் நெட்டாலுக்குள் பாசிஞ்சர்கள் பிரவேசிக்கமுடியாது. இந்த இப்படியாயிருக்க சோபாலி என்னும் ஸ்டீமரில் வந்த இந்தியர்களை ... அடைத்துவைத்திருக்கிறார்கள். இப்பத்திரிகையாசிரியரும் நமது நேயர்கள் இவ்விஷயத்தை ஆங்கிலேயபாஷையில் விரிவாக எழுதப்பட்டிருக்கிறது. அதைப்பார்க்கவும்.

°°°

இப்போது இங்கிலாந்தில் இந்தியர்களுக்காக பிரசுரிக்கப்படும் "இந்தியா" என்னும் பத்திரிகையை ஒவ்வொரு நேயர்களும் அவசியம் அப்பத்திரிகையை வாசிக்கவேண்டியது. இப்பத்திரிகையில் இந்தியர்களைப்பற்றி நடக்கும் ஒவ்வொருவிஷயத்தையும் தெளிவாக எடுத்துக்கூறுகிறது. ஆகையால் இது முக்கியமான பத்திரிகையென்று, நாம் திட்டமாய்ச்சொல்லுவோம். இப்பேர்ப்பட்ட பத்திரிகையல்லவா நமது இந்தியர்கள் ஆதரிக்கவேண்டும்! இப்பத்திரிகை 84, 85 பேலஸ் சேம்பர்ஸ் வெஸ்ட்மினிஸ்டரில் பிரசுரிக்கப்படுகிறது. இப்பத்திரிகைக்கு காலம் சென்ற தாதாபாய் நவரோஜி வருஷத்தில் ரூபா 10,000 நன்கொடைகொடுக்கிறார். இப்பத்திரிகைக்கு வருஷ சந்தா ஷில்லிங் 10 — 6.

°°°

"என்ன ஆச்சரியம்" "என்ன ஆச்சரியம்"

இந்தமாதம் 1உயன்று பகல் 10 மணிக்கு ஓர் ஆச்சரியம் அடையத்தக்கக்காட்சி சிலர் கண்டார்கள். அதாவது ஓர் காப்பிரி சுதேசி ஸ்திரீக்கு ஒரு ஆண்குழந்தை பிறந்தது. அக்குழந்தைக்கு இரண்டு சிரசும், நான்கு கைகளும் இருந்தன. அக்குழந்தை சுமார் 12 மணிக்கு உயிர்துறந்தது. குழந்தை இறந்த சங்கதியை அக்காப்பிரிஸ்திரிக்கு ஷை மைன் மானேஜர் அக்குழந்தையைக் கைப்பற்றிச்சென்றார். இவைகளெல்லாம் இங்கிலாந்தின் ... இவ்விஷயம் பிரக்பானில் நடந்தது.

°°°

ஆச்சரியத்திலும் மாச்சரியம்!!

இந்தியாவில் ... ... கார்யாட் என்னும் கிராமத்தில் ஒரு ... ... பெண் இருந்தது ... ... உடன் ... ... பெண்ணுக்கு ... ... டில் பிரேதக்கோலம் கண்டது. இதுதெரிந்த அப்பெண் பெற்றோர்கள் வந்து அப்பெண்ணை தங்கள் வீட்டிற்கு தூக்கிக்கொண்டுபோய் வயித்தியம்பார்த்தார்கள், சிலதினங்கள் கழித்து பெண் மரணமடைந்துவிட்டது. அதன்மேல் அவர்கள் முறைமைப்படி மரணசடங்கு செய்வதற்கு இடுகாட்டிற்குக் கொண்டுபோய் சவத்திற்கு ஸ்நானஞ்செய்விக்க, சடலென்று பிரேதம் உயிர்த்தெழுந்து அருகிலிருந்த தன் பத்தாவை கட்டிக்கொண்டு வார்த்தையாடிற்று. பக்கத்திலிருந்தவர்கள் பொக்கென்றெழுந்து அப்பெண்ணின் கையைப்பற்றி மூத்துக்குத் தூக்கி நெருப்பில் போட்டார்கள். பிறகு சிறிதுநேரம்வரைக்கும் உயிர் துடித்துக்கொண்டேயிருந்து அடங்கியது. இதென்ன கோரவ்ருஷமோ அல்லது உயிர் மீண்டவர்தமோ!

°°°

ஜொஹான்னஸ்பர்க்கில் தற்சமயம் வேலை குறைவாயிருக்கிறது. இங்கு வரும்படி அநேகமாய் குறைந்துவிட்டது. வேலையாட்களுடைய சம்பளம் குறைந்திருக்கிறது. இவ்வருஷம் பழவர்க்ககாலம் வெகு செழிப்பாயிருக்கும்.

***

இமிகிரேஷன் சட்டத்துக்கு ... ... பதினாயிரம் நெட்டால் ... ஜனங்கள் வேண்டுமென்று பல ஐரோப்பியர்கள் விண்ணப்பஞ்செய்திருக்கிறார்கள்.

***

இங்கிலாந்துக்குப்போயிருக்கும் இந்தியர்கள்:— வித்வான் கோகிலே லண்டனில் நல்ல பிரசங்கங்கள் செய்துவருகிறார்கள். காசியில் கூடப்போகும் காங்கிரஸ் மகாசபைக்கு இவரை அக்கிராசனாதிபதியாக தேர்ந்தெடுக்கப்பட்டிருக்கிறது.

***

மிஸ்டர் டங்கன் தற்போது திரான்ஸ்வால் கலோனி செக்கிரிட்டேரி குதிரையிலிருந்து விழுந்துவிட்டார். காயமடைந்திருக்கிறார்.

°°°

ஏழைகளுக்கு உதவிசெய்யும்பொருட்டு இங்கிலாந்தில் ஒரு பண்டு ஏற்பட்டிருக்கிறது. இதற்காக பவுன் 40,000 வசூல்செய்யப்பட்டிருக்கிறது.

°°°

மிஸ்டர் ... காட்பிரியும், மிஸ்டர் ... ... லண்டனில் வசித்து வருகிறார்கள்.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant. - -
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL. P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - - P.O. BOX 1869.

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

UPPER MURCHISON ST.,

LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Coats and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer,

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 178.

BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

R. NARASOO,

Indian and General Merchant,

Outfitter and Draper.

Boot and Shoe Warehouseman,

INDIAN SILKS A SPECIALITY.

KAFFIR TRUCK, &c., &c.

BARBERTON.

TRANSVAAL.

P. O. Box 26.

Telegraphic Address: "NARASOO."

Established 1884.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .

. . . Direct Importer

—OF—

Indian and other Oriental Merchandise

—FROM—

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

10 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG (P.O. Box 4082.)
PRETORIA, Mullan House, 242 Church St. (P.O. Box 224.)
BULAWAYO (P.O. Box 486.)
BARBERTON. SALISBURY. KIMBERLEY.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

SUN Insurance Office.

SUN FIRE OFFICE FOUNDED 1710

PAYNE BROS., Agents, WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसे पुराणी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापन पौंड ३०,००,०००.
अर्जी करनेसे कमतीमें कमती भाव मिलेंगे

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમા ઓફીસ જેની પુંજી પાં ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની છે લખી જણાવવાથી ઓછામાં ઓછા ચાર્જ ભાવે મળી શકશે.

உலகத்தில் பூர்வீக நெருப்பு ஆபீஸ், ௳ குறைந்தபட்ச மொத்த முதலும் பவுன் ரூபாய் ..., கூடியமட்டும் குறைந்த கிஸ்தியில் நீங்கள் ... பெற்றுக்கொள்ளலாம்.

MAHOMED ENUS

INTERPRETER,

22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.

મહમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,

૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ. કેપ ટાઉન

HOSSEN EBRAHIM,

GENERAL DEALER,

1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,

And 25 Duke Street, WOODSTOCK.

Goods Supplied on Commission.

ખાનગી ઈંગ્રેજી ગુજરાતી નિશાળ, જે તા. ૧૬ મી જુન ૧૯૦૫ થી ખોલી છે.

ગુજરાતી તથા ઈંગ્રેજી પુસ્તકો, કોપીઓ, બાળમાળાઓ, મીતીંગ બુકો, વગેરે તૈયાર છે. અને તેજ બુકોથી અભ્યાસ ચાલે છે. વધુ હકીકત માટે લખવું અગર મળવા મેં૦ કરવી.

૪૮૨ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, ડરબન. | એમ૦ એલ. પટેલ સ્કુલ માસ્તર.

FOR

Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO

VERGATSAMY NAIDOO,

TONGAAT

P. V. SANGHAVEE,

Head Office: 201 Grey St., DURBAN.
Branch: 34 Fare Street, CALCUTTA.

COMMISSION AGENT.

Importer of Rice, Dhall Ghee, Oil, Gunny Bags, etc.

હિંદી દવાખાના.

આ દવાખાનામાં દરેક જાતની દવા પુરી પાડવામાં આવે છે. બહાર ગામના ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. દરદીઓની ઉપર ખાસ ધ્યાન આપી ઉમદા ટ્રીટમેંટ કરવામાં આવશે. ઘોડા અને ઢોરની દવા અમારે ત્યાંથી મળશે.

૩૬૦ પાઇન સ્ટ્રીટ અથવા ૧૨૨૫, અમગેની રોડ સ્ટેશનની બાજુમાં.

இந்திய மருந்துக்கடை.

எல்லா வகை மருந்துகளும் விலை சகாயமாக விற்கப்படும். வேண்டியவர்கள் நேரிலாவது போஸ்ட் மூலமாவது பெற்றுக்கொள்ளலாம். அடிபட்ட வியாதிகளுக்கும் குதிரை வியாதிகளுக்கும் மருந்து கிடைக்கும். வெள்ளை, மேகரணம், அசீரணம், வாதம், இருமல், நீர்கோவை, சக்கைவலி, பெண்கள் வியாதி.

இந்திய மருந்துக்கடை, 360 பைன் ஸ்டிரீட், டர்பன். அம்கேனி ரோட் ஸ்டேஷனுக்கு அருகில்.

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St.,

DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 482.
P.O. Box 914.

FOR

Artistic Printing

TRY THE

INTERNATIONAL PRINTING PRESS,

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN. Box 1126.

DURBAN: QUEEN STREET. Box 621.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE
of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

અબદુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગરોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫૦૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अब्दुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड़, ग्रोसरी और दुसरी सब रकमका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५०७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

பிட். அப்பீஸ்களி ஸ்டோரில் மேன்மையான பலவித சாமான்கள் எப்பொழுதும் இருப்பிலிருக்கின்றன.
அப்துல்கனி, ஜெனரல் டீலர்,
5. அண்ட் 7. கிராஸ் ஸ்டிரீட், கேப்டவுன்

Prof. L. Doovey,

Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from Rev. I. J. Rutiky, Arthur Garcia, Esq., R.M., Uitenhage, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિઅન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. રૂઘીવાની પાણી લેપની પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ એ. જે. રટીક, આરથર ગેરશીઆ એકસક્વાયર વિગેરેનાં સરટીફીકેટો છે.
કેપટાઉન

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधीका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाले लीये पानीलेप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक.
सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where Jalbhoy & Sorabji Bros., are our Sole Agents. . . . .

જુસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડયુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન સિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે, કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડરેસ "ગુલ."
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

Haji Sulaiman

Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET.

—CORNER OF—

BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS:
"SHAHMAHOMED,"
CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE

Indian Department,
German East African Line.

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and
Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોઝજી.
ડાયરેક્ટ ઇમ્પોરટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.
ક્લેરમોન્ટ. કેપકોલોની

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.

HOUSES TO LET.

18 EYER STREET, CAPE TOWN.

WESTERN INDIA
Army Boot and Equipment Factory,
BOMBAY, India.

GOLD MEDAL. Madras Industrial and Art Exhibition, 1903.	(ESTABLISHED 1887)	TWO GOLD MEDALS. Bombay Industrial and Agricultural Exhibition, 1904.

PROPRIETORS—

Messrs. Adamjee Peerbhoy & Sons.

MANUFACTURERS OF—

Military Ammunition Boots, Volunteer Ammunition Boots, Police Ammunition Boots, Sandals, Gurgabi Shoes, &c.

Military, Volunteer and Police Harness, Saddlery, Accoutrements, etc., etc.

Leathers :—Russian, satin and black waxed calves; harness leathers of all kinds; bag and carriage hood hides; Morocco, etc., etc.

Civilian Boots, shoes, harness and saddlery of every description.

Travelling Requisites :—Overland Trunks; dress cases; suit and shirt-cases; portmanteaux; Gladstone, brief, hand and courier bags; hat boxes; bed straps; soiled-linen bags; stick cases, etc., etc.

Mill Stores :—Single and double leather belting; Ginning rollers and washers; Roller skins; pickers; hose pipe, etc., etc.

Miscellaneous Leather Goods :—Puttee and lace gaiters; collar boxes; brush cases; cigar and cigarette cases; school bags; Peon's bags; Mussacks; Syce's belts; bottle and tumbler cases; luggage labels, etc., etc., etc.

ALL ARTICLES GUARANTEED SOLID LEATHER.

Price List on Application.

[illegible]

தமிழ் புத்தகங்கள்.

[illegible]

தம்பத்தி.

[illegible]

Abdoola Hajee Khan Mahomed

General Merchant & Importer,

CHURCH SQUARE

Opposite, Government Buildings.

Telegraphic Address: [illegible] P. O. Box 99.

POTCHEFSTROOM.

E. M. PATEL,

General Dealer, Wholesale & Retail,

MARKET SQUARE,

POTCHEFSTROOM.

[illegible] LOCATION.

S. D. BOBERT,

General Importer, Wholesale and Retail Merchant.

Cheapest House in the Market Square.

Branch: [illegible]

C LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay

Retail Merchant [illegible]

Market Square, P.O. Box 55,

POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother

Direct Importer & General Merchant,

POTCHEFSTROOM.

P.O. Box 109, Tel. Ad. "Sasmra."

D. T. Varyava,

GENERAL MERCHANT,

King Edward Street, P. O. Box 100,

POTCHEFSTROOM.

Amod Mamoojee Patel,

GENERAL MERCHANT,

[illegible] P.O. Box [illegible]

POTCHEFSTROOM.

Tel. Ad. "Mamoojee." Transvaal.

ABDOOL RAHMAN,

MERCHANT,

POTCHEFSTROOM.

Tel. Address: "Rahman."

P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,

General Dealer,

KING EDWARD STREET

BY THE MILL,

POTCHEFSTROOM.

AYOB MOHAMED,

General Merchant and [illegible]

MARKET [illegible]

PIETERSBURG.

Box 134. Tel. Add. [illegible]08

L. MULCHAND,

Indian Silk Merchant.

Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.

75 William Street,

CAPE TOWN.

H. LANGLEBEN,

Wholesale Clothier & Manufacturer,

327 Pine Street, Durban.

IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.

[illegible]

એચ. લેંગલેબન.

[illegible]

૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

The largest Importer in South Africa of [illegible] CIVILIAN

Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers, Boots, Waistcoats, etc.

J. LANDAU,

337 Pine Street, Durban.

Head Office: [illegible] Paris.

[illegible]

જે. લેન્ડો,

[illegible]

HAJEE HABIB!

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of [illegible]

Rugs, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollowware, Furniture, Groceries

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add.: [illegible] P. O. Box 57.

338, Prinsloo Street, PRETORIA.

Ismail Amod Kajee,

GENERAL MERCHANT [illegible]

[illegible]

KRUGERSDORP.

સરકારી સરવેયર.

મકાનો માટે ઘણી કાળજીથી સંતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.

૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इन्जनेर.

ग्राहकोंका काम बहुत ध्यानसे संतोष कर दिया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन.

ஜெ. எ. சோரல்

கவர்மெண்டு சர்வேயர்.

பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்

டர்பன்.

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams, Curry Powder, Chutneys, Cayenne Pepper, White and Black Pepper, Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.

Box 63, Durban.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS:

J. GARLICK, Cape Town; G. E. HANDS, Resident.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગાર્લીક, કેપટાઉન.

જી. ઇ. હિન્ડસ, ડરબન.

સર્વ જાતનો માલ.

સઘળી રકમનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, વાસણો, શાલો, જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ૦ કરમનની કંપની સાથે ઘણાં વખતથી વેપાર કરેલો છે, અને તેમના તરફથી પુરેપુરો સંતોષ મળેલો છે. તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

સી. દાદા ઓસમાન.

„ ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦

હરેક જાતના લાકડા તથા ઇમારતનો સામાન.

પોઇંટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कु.

बहुत रकमका मकान बनानेका सामान, मजबुत और दाम सस्ता.

पॉइंट रोड, डर्बन.

அனைத்துவிதமான மர இறக்குமதிசெய்தல் வியாபாரிகள். கட்டிடங்களுக்கு வேண்டிய எல்லாச் சாமான்களும் விற்கப்படும்.

ஹார்ப்ரோ அண்டுகோ.

பயிண்டு ரோட் டர்பன்.

રમજાન શરીફ માટે ખાસ તાજી મીઠાઇ.

जंडुमहाराज मीठाईवाला

१५९, ग्रे स्ट्रीट, डर्बन.

हमारे यहां हरहमेश गरमागरम घीकी मिठाई, सेव और पकौडा तैयार मिलेंगे.

ઘીની મીઠાઇ

સ્વાદિષ્ટ! ગરમાગરમ! અને વળી જ્યારે જોઈએ તે વખતે! ચોખ્ખા ઘીમાં—મુતરફેણી, મગજ લાડુ, ઘારી, બુંદી, મેસુબ, જલેબી, જાંબુ, ખાજલી, સેવ, ભજીઆં વીગેરે ઘીમાં બનાવેલાં તઇયાર મળશે. તેલ બીલકુલ વાપરવામાં આવતું નથી.

ખાસ ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપી માલ વખતસર અને સરસ બનાવી આપીએ છીએ. બહારગામના ઓરડરનો માલ રેલવે મારફત વખતસર મોકલીએ છીએ

જે૦ દલપત એન્ડ કું૦

૧૫૯, ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

P. O. Box 369. Tel. Address: "BEETLE"

BEATLEY & Co., *Wholesale Merchants,*

467 SMITH STREET, DURBAN.

ફેન્સી કાપડના ખાસ વેપારી. દેશમાં ઠેકાણે નથી તેટલો માલ અમારે ત્યાંથી મળશે. "હેલ્થ" સ્ટોકના "નીડલ" મશીન" ના નામાંક પરિણામ. અને "ચેરીંગ ક્રોસ" ટોપીની નવી ખાસ ઓફરીઆ. "નવરંગ ઘેઈટ શુઝ" અને ઇજારીઓનો માલ. વગેરે. દરેક જાતનો સ્ટોકમાં રાખવામાં આવે છે.

Printed and Published by V. MADANJIT, International Printing Press, Phoenix, Natal.

PRICE 3D.

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday, 25th November, 1905. No. 47.

P.O. Box 1??, Telephone 1??

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis and Sarees.

Rugs, Shawls, Boots and Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address, "CAMROODEEN."

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

139 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box 58. Tel. Add. "KANDORDANDER."

ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસમાન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

બોક્ષ ૮૮. ૧૩૯, કવીન સ્ટ્રીટ. ડરબન.

ભાડે આપવાનાં છે.

ફર્સ્ટ એવન્યુમાં સારી જગ્યામાં આવેલું એવોન હોટેલ તથા પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટમાં મોટું ગુદામ કારખાનાં, મીટીંગ વિગેરે માટે ઉપયોગનું છે. ભાડું સસ્તું. નીચેને સીરનામે મળો.

ચોખા, લાલ રંગનો ચીરૂટ બનાવવાનો તમાકુ હમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

કેપ સ્નુક ફીશ આવી પોંહોચી છે ખાવ ખુલાજ પ્રકારના તેમજ કલકત્તા, મુંબઈ અને વિલાયતથી સર્વ ખોરાકીના બરનો માલ આવી પુગો છે અને ઘરાકોને અરજ કરવામાં આવે છે કે આગળ જેમ ઓરડર મોકલતા તેવીજ રીતે ઓરડર મોકલી ઉપકાર કરતા રહેશો.

જાલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.

૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

TO LET.—Those well-situated premises, "AVON HOTEL" in First Avenue and a Large Warehouse in Prince Edward Street. They can be used either as Workshops, for Meetings, or any purpose. Rent cheap.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Coconnuts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Snook, Fish, Skins of various kinds, &c.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

—AT—

JALBHOY SORABJEE BROS.,

110 Field Street, Durban.

SUN BRAND

Tobacco Works,

132 Queen Street, Durban.

SUN CIGARS, SUMATRA CHEROOTS, BOER TOBACCO, VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c.

At Lowest Wholesale Prices.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.

સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરૂટ બોઅર તથા વરજીનીઆ શૅગ વગેરે જાતની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.

સન બ્રાંડ ટોબેકો વર્કસ.

૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ. ડરબન.

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

123 FIELD STREET.

P.O. Box 67 Tel. Address "MIANKHAN," Durban. Telephone No. ???

EAST INDIAN TRADING Coy.

GENERAL MERCHANTS and Direct Importers of all kinds of Groceries, Soft Goods, etc., etc.

102 Queen Street, Durban. P.O. Box 195

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઈસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પખવાડીએ મુંબઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર સુલતાન તા૦ ૨૫ મી નવેમ્બરના ઉપડશે.
„ [illegible] તા૦ ૮ મી ડીસેમ્બરના „
„ બુનદેસરાત તા૦ ૨૩ „ „

ઉપલી આગબોટોમાં ઉતારુઓ રહેશે છે, જ્યાં નીચે [illegible] છે અને ખીચડ પાણી વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે. હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે. ઉપલી આગબોટો હમેશાં ટેમસર આવી ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે. [illegible] વધારે ખબર [illegible] મંગાવવાથી મળશે.

[illegible] સ્ટીમર સોમાલી, સુલતાન, બુનદેસરાત, [illegible] ઉતારુઓ રહેશે છે [illegible] ખીચડ પાણી વિગેરેનો બંદોબસ્ત છે. હિંદુ મુસલમાન [illegible] અલગ અલગ છે [illegible] નહિ પડશે. [illegible] છે કે ઉપલી આગબોટોમાં ઉતારુઓ [illegible] છે પણ તેમ નથી.

ઓસમાન અહમદ.
[illegible] બીલ્ડીંગ, [illegible]
પી. ઓ. બોક્સ ૧૨૬, ડરબન.

જરમન ઈસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.
ગાર્ડીનર સ્ટ્રીટ.
ડરબન.

MOOSA OSMAN & CO.

Wholesale and Retail

Merchants & Direct Importers.

563 CHURCH STREET, MARITZBURG, Natal.

મુસા ઓસમાન એન્ડ કુંપની
ડાયરેક્ટ ઇમ્પોર્ટર્સ,
પી.એમ.બર્ગ, નાતાલ.

દયાળ રામજી પટેલ,

ફુટર અને કમીશન એજન્ટ,
પી. ઓ. બોક્સ ૬૦૬, ડરબન.

ADAM H. G. MAHOMED,

ESTATE OWNER.

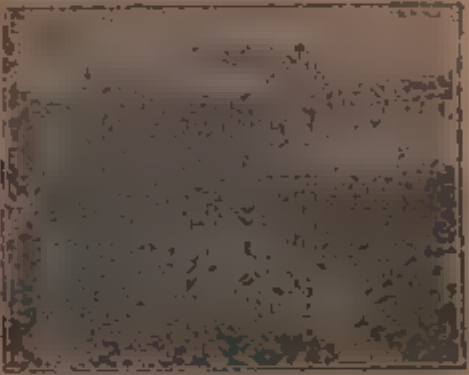

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET CAPE TOWN.

Telegrams: [illegible], CAPE TOWN.

USEFUL BOOKS

MODERN LETTER WRITER (Seventh Ed.) Containing [illegible] letters. [illegible] in every position of life [illegible] Re. 1, 2as. post free.

HELPS TO THE STUDY OF ENGLISH (Third Edition)—An exhaustive collection of phrases, idioms, proverbs, etc., with their explanations and proper uses, Re. 3, [illegible] post free.

EVERY-DAY DOUBTS & DIFFICULTIES (in reading, speaking and writing the English language) (Third Edition), Re. 1, 2as. post free.

HANDBOOK OF ENGLISH SYNONYMS, (Third Edition)—Explained and illustrated. Aids to the right use of synonymous words in composition, Re. 1, 2as. post free.

[illegible] post free.

WONDERS OF THE WORLD (in Nature, Art and Science), Re. 1, 2as. post free.

[illegible] "INDIAN ECHO" OFFICE, No. 108 UPPER CIRCULAR ROAD, CALCUTTA.

தமிழ் [illegible]

[illegible]

P.O. Box 434. Tel. Address "ABOOBAKER"

ઇ. અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર, તરેહવાર દેશના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER.

નં૦ ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing,	Skirts,	Bibs,
Blouses,	Underskirts,	Bonnets,
Night-gowns,	Children's Fancy Goods,	Bootees,
Combinations,		Hats,
Chemises,	Frocks,	Wool Shawls,

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY PRICE MODERATE

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.

Have a large stock of RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,

Directly Imported from India.

343 PINE STREET, DURBAN.

Tel. Address "[illegible]" [illegible]

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers,

40a Church Street, Pretoria.

P.O. Box [illegible] Tel. Ad. "[illegible]"

INDIAN AFRICAN LINE.

Calcutta Direct.

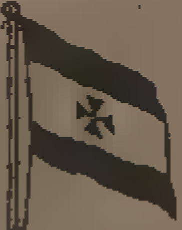

'JAMALPUR,' Dec. 5th.

सीधी कलकत्ता जानेवाली स्टीमर.

"जमालपुर" ता० ५ वीं डीसेम्बरको सीधी कलकता जानेके लिये रवाना होगी. यह स्टीमर बहुत जलदसे दौडनेवाली है.

यह स्टीमरमें खानगी मुसाफरोंके लिये अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. पासेंजरो अपनी मुसाफरी बडी मजेसे और शान्तिसें करते है. सगवड उत्तम प्रकारसें की गई है, इसलिये कलकत्ताके सत्तावालो तरफसे - सर्टिफिकेट पा चुके है. दुसरी कम्पनीकी स्टीमर कई कई बन्दर करती जानेसें पासेंजरो तकलीफ पाते हैं, ऐसी तकलीफ इस स्टीमरमें नही है और आदमी आरामसें देश जा सकते हैं. उपरान्त खलासी भी यह स्टीमरमें इन्डियन है.

यह कम्पनीकी सभी स्टीमरोंमें अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. विशेष खबरके लिये निचे लिखे पते पर एजन्टोंसे मिलनेसें मालूम होगा.

डीवाल बोलवे कुं०
पोंइन्ट.

बी. इब्राहीम इस्माइल कुं०
नां. ११४, ११६ और ११८ कमरशीयल रोड, डर्बन.
बोक्स नम्बर १२५.

કલકતાની સીધી સ્ટીમર.

"જમાલપુર" તા૦૫ ડીસેમ્બરે ઉપડી જશે. આ સ્ટીમર ઉતાવળી ચાલની હોવાથી જલદી પહોંચશે.

આ સ્ટીમરમાં મુસાફરોને માટે ખાસ સગવડ કરવામાં આવી છે તેથી મુસાફરોને ઘણા આરામથી જવાની સારી તક છે, ખલાસી દેશી છે, વળી બીજી સ્ટીમરો દરેક બંદર કરતી જતી હોવાથી ઘણે વખતે દેશ પહોંચે છે જ્યારે આમારી સ્ટીમરો અહીંથી ઉપડી પરબારી હિંદુસ્થાન જતી હોવાથી થોડી મુદતમાં પોંહોંચી શકાશે. વધુ વીગત માટે નીચેને સરનામે ખબર કાઢશો.

ડીવાલ બોલવે કું૦
પોઇન્ટ.

બીં૦ ઇબ્રાહિમ ઇસ્માઇલની કું૦
નાં. ૧૧૪, ૧૧૬ અને ૧૧૮, કોમરસીયલ રેડ, ડરબન.
પોસ્ટ બો૦ ૧૨૫.

மேற்கண்ட ஸ்டீமர் மிகவும் உறுதியானதும், விஸ்தாரமும், ஓட்டத்தில் அதிக வேகமும் [illegible] இருக்க [illegible]. இந்த ஜமால்பூர் என்னும் மரக்கலம் டிசம்பர் மாதம் 5ம கல்கத்தாவுக்கு இங்கிருந்து பாஸிஞ்சர் ஏற்றிச்செல்லும்.

இது பாஸிஞ்சர் ஏற்றுமதிக்காகச் செய்யப்பட்டுள்ளது. [illegible] கல்கத்தாவில் [illegible] சர்டிபிக்கட் கிடைத்திருக்கிறது. [illegible] கப்பல்களில் [illegible] அதிக கஷ்டமடைகிறார்கள். [illegible] எங்கள் [illegible] வரும் பிரயாணிகளுக்குக் கஷ்டமில்லாமல் [illegible] கொண்டு சேர்ப்போம்.

எங்கள் கப்பலில் [illegible] இந்தியர்கள். [illegible] இங்கிருந்து [illegible] கல்கத்தாவுக்கு நேரே போகும். பிரயாணிகளுக்கு [illegible] இடம் கொடுக்கப்படும். மற்ற முக்கிய காரியங்களுக்கு [illegible] ஏஜன்டருக்கு எழுதித்தெரிந்துகொள்ளலாம்.

டீவல் அண்ட் கோ,
[illegible],
டர்பன்.

பீ. இப்ராகிம் இஸ்மாயில் அண்ட் கோ,
நெ. 114, 116 அண்ட் 118.
கமர்ஷியல் ரோட், டர்பன்.

Money to eLnd

in sums of

£100 to £10,000

on Freehold Securities.

Apply:

Advocate Gabriel,
5 & 6 Hollander's Building,
Field Street, Durban.

વ્યાજે આપવાના નાણાં.

ફ્રી હોલ્ડ મીલકત ઉપર ૧૦૦થી ૧૦,૦૦૦ પાઉંડ સુધી વ્યાજે આપવાના છે, જેને જોઇતા હોય તેણે નીચેને સરનામે લખવું.

બર્નાર્ડ ગેબ્રીયલ,
૫ અને ૬ હોલાંડર્સ બીલ્ડીંગ,
ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

सुदपर देनेका पैसा.

फ्रीहोल्ड मिलकतपर १०० से १०,००० पौन्डतक सुदपर देनेका है. जिसको चाहिये, उन्हें निचे लिखे पतेसे चीठी भेजना.

बर्नार्ड गेब्रीयल,
५ और ६ होलान्डरर्स बिल्डींग,
फील्ड स्ट्रीट, डर्बन.

கடனுக்குப்பணம்.

கடனுக்குப் பணம் தேவையுள்ளோர்க்கு சொந்தசொத்துக்கள் ஈடின்பேரில் 100 பவுனிலிருந்து 10,000 பவுன் வரையிலும் கொடுக்கப்படும். வேண்டியவர்கள் அடியிற்கண்ட இடத்திற்கு எழுதித்தெரிந்துகொள்ளலாம்.

அட்வொகேட், ப. காபிரீல்,
5 அல் 6, ஹொலண்டர்ஸ் பில்டிங்ஸ்
ஃபீல்ட் ஸ்திரீட், டர்பன்.

M. A. BODANIA & CO.,
GENERAL DEALERS.

A great variety of Clothing, Drapery, Hardware, and Fancy and Rough Goods.

Box 48, NYLSTROOM.

[illegible]

એમ. એ. બોડાણીઆ એન્ડ કુંo
જનરલ ડીલર.

કાપડ, ગ્રોસરી, ફેન્સી સામાન, હોડવેર વિગેરેનો સ્ટોક રાખનાર સસ્તી તથા સરળ જાતો. બોકસ ૪૮. નીલસ્ટ્રુમ.

PARSI MANCHERJI,
MERCHANT & IMPORTER.

[illegible] Orders [illegible] are ably and promptly [illegible] will be [illegible] through [illegible]

Telegrams: "MANCHERJEE."
P.O. Box 1036, CAPE TOWN.

A. LATIEF,

General Dealer, - - - Outfitter and Draper,

BARBERTON,
TRANSVAAL.

P.O. Box 84.
TEL. ADDRESS: "LATIEF."

E. A. PATEL & CO.,
GENERAL DEALERS
—AND—
DIRECT IMPORTERS.

Soft Goods, Boots and Shoes, Groceries, Fancy Goods, Crockery and Hardware.

corner Middel & Church Streets
MIDDELBURG, T'vaal.

Tele. Add.: "ACOODJEE." P.O. Box 64.

BRANCH AT ROSENEKAL.

M. J. MAHOMED,
470 & 478 CHURCH ST.,
MARITZBURG.

Tel. Add.: "Moosa."
Telephone No. 206.

મુસા અહમદ મહમદ.
૪૭૦—૪૭૮ ચર્ચ સ્ટ્રીટ, હોલસેલ અને રીટેલ, મરચંટ. એન્ડ ઇમ્પોર્ટર.
મેરીત્સબર્ગ.
બ્રેન્ચ, ન્યુકેસલ, ન્યુસ્ટાર્ટલેંડ, એડિસમ્સ રોડ, અમસીંઝી.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

53 & 56 LEUWEN STREET,

CAPE TOWN.

BRANCHES: 172 Caledon Street.
[illegible] Long Street.

Castle Cash Stores.

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS.

HANOVER STREET.

CAPETOWN.

EBRAHIM CAMROODEEN.
GENERAL MERCHANT.

(Natal Leaf Tobacco a Speciality.

113 GREY STREET, (Cato-Arcade Buildings)

Tel. Add.: "CAMROODEEN," Durban.

FOR SALE

VALUABLE PIECE OF LAND 50 × 135, in Victoria Street, opposite New Corporation Kaffir Market, on which stands two Wood-and-Iron Cottages, each containing four rooms, kitchen and pantry. Premises connected with sewerage. Premises at present let at a total rental of £10 per month.

Vacant space of about 100ft. facing Victoria Street, suitable for erection of shops. Easy terms. Apply:

ADVOCATE GABRIEL,
5 & 6 Hollander's Building,
Field Street, Durban.

વેચવાનો છે.

વીક્ટોરીઆ સ્ટ્રીટમાં નવી કોરપોરેશન કાફર મારકેટની સામેનો જમીન ટુકડો (૫૦×૧૩૫ વેચવાનો છે. હાલમાં તે જમીન ઉપર ટીન લાકડાના બે ઘરો છે. દરેક ઘરમાં ચાર રૂમ તથા કીચન અને પેન્ટ્રી છે. આનું ભાડું હાલ પાઉન્ડ ૧૦ આવે છે.

વીક્ટોરીઆ સ્ટ્રીટની સામેની ૧૦૦ ફીટને આશરેની ખાલી જમીન વેચવાની છે.

સારી અને સસ્તી ખરીદવા ઇચ્છનારે નીચેને સરનામે લખવું.

બર્નાર્ડ ગેબ્રીયલ—એડવોકેટ.
૫, ૬. હોલાંડર્સ બીલ્ડીંગ્સ.
ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

बेचनेका है.

विक्टोरिया स्ट्रीटमें नई कारपोरेशन काफर मारकेटके सामने आये हुए जमीनका टुकरा (५०×१३५) बेचनेका है. अब वह जमीन पर टीन लकडीका दो घर है. हरएक उसमें चार रुम, एक कीचन और एक पेन्ट्री है. इस मकानका किराया अब १० पौन्ड आता है.

विक्टोरिया स्ट्रीटके सामने आए हुए प्रायः १०० फीट खाली जमीन बेचनेका है.

शर्तें सहली है. जिसको खरीद करना हो, उन्हें निचेके पते पर लिखना.

बर्नार्ड गेब्रीयल—एडवोकेट,
५—६, होलान्डर्स बिल्डींग्स,
फील्ड स्ट्रीट, डर्बन.

விற்கப்படும்.

[illegible]

Indian Opinion

Vol. III. PHOENIX, NATAL, SATURDAY, 25TH NOVEMBER, 1905. No 47

M. H. NAZAR, Editor.

Contents.

EDITORIAL COMMENTS :— Page
The Poll Tax ... ... [illegible]
Mr. Harry Smith and Indians ... ... [illegible]
Indian Education 794
The Agricultural Society and Indian Agriculturists 794
OTHER ARTICLES :—
The Poll Tax in Natal [illegible] ... [illegible]
Treatment of Indentured Indians [illegible]
Mr. Hosken on the Colour [illegible] [illegible]
Indians in B.C.A. ... [illegible]
Asiatics in Zeerust ... [illegible]
Professor [illegible] [illegible]
The [illegible] Plague ... [illegible]
James Russell Lowell [illegible]
Our Weekly London Letter 790
Facts and Comments 797
C[illegible]
An Indian [illegible] ... [illegible]
The Poll Tax 796

Indian Opinion

SATURDAY, 25TH NOV., 1905.

The Poll Tax

IT would be unwise for us not to give publicity to the complaints that have come to us from hundreds of Indians in connection with the imposition of the poll tax. Personally, we consider that every good citizen should share the troubles that the Colony is passing through, and one of the best and most practical methods of doing so is to contribute [illegible] to the Colonial revenue. The Government has seen fit to pass the poll tax measure, and everyone, no matter to what community he belongs, should bow to it and pay the toll with what cheerfulness he can. It is not a matter for [illegible] calculation and of considering the question of poor people having to pay the same as the rich [illegible] poll tax has always been an unpopular [illegible] and in its incidence [illegible] falls very heavily upon the poorest members of the community. It is by no means a new thing or a new experience in South Africa, but was an annual contribution exacted in the Transvaal, though not very rigorously, even when the country was at the height of its prosperity.

In a time of depression such as the present, when work is scarce and ready money [illegible], it is no small thing for a poor [illegible] [illegible] of a poll tax. There are thousands of Indians to whom the [illegible] of one pound is no small matter. Take, for instance, the [illegible] of those who [illegible] for [illegible] to [illegible] the Colony. [illegible] their children, have to pay an annual [illegible] of £[illegible] each, and they would now be [illegible] to pay an additional £[illegible] [illegible] therefore, to exact contribution from such men would be highly unjust. The position of many small Indian farmers would be almost the same. They have to toil hard and long for their daily bread. To dignify them by the name of farmer is, in fact, totally wrong, for, as a matter of fact, they are labourers pure and simple. It has often argued that the Indian does not contribute sufficient to the revenue of the Colony. Those who have said so have advanced the argument in a thoughtless manner. No country in the world taxes labour, for labour itself is a contribution of the very best kind. It is upon labour that the prosperity of a country depends.

There is no doubt that the poll tax is calculated mostly to affect the natives of the soil and Indians. Our Transvaal contemporaries have seen the point without any difficulty. The Europeans have been brought in in order to give the measure an appearance of being general legislation, but we have no desire to look at it from that point of view. The measure has been passed, and though we cannot congratulate Government [illegible] any more than it can congratulate itself, we all have to bow to the decision. At the same time we [illegible] to the [illegible] attention of the authorities and the public generally the special article on the poll tax published in this issue.

But whatever may have been the intentions of the legislators, it is not for us to complain, though, in our opinion, this conception of the measure, as also the facts we have shown above, prove unmistakably that the Government will have to use a large amount of discretion in exempting from payment those who really cannot afford to pay. [illegible] payment. The collecting of such a tax is, undoubtedly, a matter of mutual understanding between the Government and the communities affected thereby, otherwise, as one of the expressive native speakers said, at the meeting recently held by the Chief Magistrate, "the Government will have to line the roads of the Colony with gaols for the accommodation of the defaulters."

Mr. Harry Smith and Indians.

WE published last week a letter from the Immigration Restriction Officer in reply to our editorial note on the alleged ill-treatment of Indian passengers on board the "Somali."

We are thankful to Mr. Smith for having given a prompt reply, but we must confess that it is disappointing. Evidently the facts stated by our correspondent, and supported by another correspondent, are, in the main, true. Mr. Smith has divided our correspondent's complaints under six heads, three of which relate to arrangements on board the steamer, for which Mr. Smith refuses to accept any responsibility whatsoever, saying that it is the shipping company that is responsible as carriers. Technically, Mr. Smith is, no doubt, right, but as the Principal Officer responsible for the proper conduct of all who are affected by the Immigration Restriction Act, we venture to think that it is not possible for him thus to slur over what are unfounded hardships arising out of the enforcement of the Act. Indeed, if the argument advanced by Mr. Smith were to hold good, he might disclaim liability with reference to treatment under the other heads also, for he is certainly not required, according to the letter of the law, to see that the passengers, who may be cooped up by the steamship company in the hold, get proper food or are allowed to communicate with those on shore, because communications with the ship will be controlled by the ship[illegible]. But Mr. Smith has not [illegible] to take up such an untenable position. The complaint has to be taken as a whole and treated as such, and, again, it has to be treated, not in a cold-blooded manner, but in the humane, sympathetic spirit which we have almost invariably found in Mr. Smith. The letter, therefore, [illegible] [illegible]. We [illegible] therein the [illegible] [illegible] calculating [illegible]

from an official of Mr. Harry Smith's Department a large measure of liberal treatment. Assuming, then, that the truth of the complaint is borne out, is it not possible for the Immigration Department to come to an understanding with the shipping companies (and such things have been done before now, in spite of their being unnecessary, according to the strict letter of law) whereby the inconvenience can be mitigated, if not entirely removed. After all, the passengers placed in the hold were mere suspects, many of them probably had the right to land in the Colony. Many of them had the right to receive a safe passage through the Colony, and the Immigration Department was, therefore, intimately connected with their proper treatment whilst their cases awaited examination. There would have been nothing extraordinary if the passengers had been kept under surveillance in a different manner. Why, again, were they refused visiting passes on their asking, and have to get the intervention of a lawyer? A merciful working of the law, we are free to admit, may entail a little more expense, exercise of extra patience and waste of valuable time, but we think that all this expenditure will be small, compared to the comfort which would thereby be secured for the passengers.

There is also a question raised, as a side issue, in Mr. Smith's letter, which requires prompt attention. There are evidently some departmental instructions given to the under officials, of which the public have no knowledge. It would tend to a smooth working of the law, if the public were acquainted with these instructions, seeing that they are intimately related to them.

With reference to the last paragraph of Mr. Smith's letter, that the Immigration and Police Officers are as much amenable to law as anyone else, it is obvious that the average poor Indian immigrant can scarcely be expected to take these cases to Court. The point is that it should be someone's duty to protect them against insult or unfair treatment. The sensitiveness of many Indians affected by the Act we admit, but we are not surprised at it. That it sometimes unconsciously leads them into a kind of exaggeration, is also probably true, but men placed in the same position that the Indians are in South Africa, have been known to go much further than the Indians have ever done or are likely to do. An officer who has continuously to discharge an irksome duty of restraining natural liberty is likely, by habit, to attribute to a vice that which is merely a most natural result of the working of the human mind under galling restraints, and it is as well even for the most discerning men to bear this in mind. If even a fair measure of justice is to be [illegible] the [illegible] in which the Indians [illegible].

Indian Education

In the *Natal Government Gazette* for the 14th November contains the usual monthly educational report. There were, during the past month, four Indian schools inspected. The report on these schools shows how woefully handicapped Indian education is in the Colony. The Railway Indian School, the report says, "is very crowded, less than half the number of children being accommodated indoors," and yet, it concludes, "the school and children form a contrast with the squalid surroundings." Here we see that the teacher and the children are doing very well and their best, but their education is being starved. It is almost treason to talk of expenditure on education when the Natal Treasury is empty. The first thing to go by the board is Indian education, and instead of its being considered as indispensable, it is almost treated as a luxury to be supplied to the people only when the Colony can afford it. In the Umzinto Indian School, "the Headmaster takes four standards in one room, and his wife takes all below standard in a class-room. The children below standard are too numerous to be worked as one class." What comment is to be offered on such niggardly treatment? There is, too, a lesson to be learnt by the Indian teachers from the remarks made by the Inspector. Of one of the schools, he says, "teachers in Indian schools, in spite of continual telling, forget that English is a foreign language and must be taught as a language. To find a boy in this school writing out a list of meanings of which one line was 'drop—a globule of moisture,' when the window panes were covered with the object in question, is an instance of the worst kind of English teaching." This is strong but true. The mechanical manner in which the English language is taught in some Indian schools is very bad, and it is necessary that Indian teachers should rise to the occasion and having undertaken the work of education, should properly train themselves for the work before them. It is foolish to suggest that a child is to be taught the meaning of the word drop by giving him two words that are themselves more difficult to pronounce and equally so to understand. Every word, unless it presents an abstract idea, should be explained to the pupils by showing the object it illustrates, and not by giving meanings which themselves require explanation. This phase of the subject, however, raises a question of more general importance. The teachers are ill paid, and, therefore, naturally ill-selected. It would be too much to expect every average [illegible] by them. The Government will not [illegible] and it is quite [illegible] to appeal to [illegible] in the matter, but the appeal will not solve the question. Every Colonial-born Indian who has received education has herein a mission which he could perform to the credit of himself and to the advantage of the community. Tuition has to be undertaken as a sacred duty and for the love of it. It must, therefore, be free and voluntary. It is impossible to reduce it to the value of pounds, shillings, and pence, and only thus will it be possible to provide suitable education for those Indian children who are being totally neglected in South Africa. We make bold to say that one half of the disabilities of British Indians will vanish, so soon as we have raised up in our midst a band of Colonial-born Indian volunteers undertaking the sacred task in earnest.

The Agricultural Society and Indian Agriculturists

THE DURBAN and Coast Society of Agriculture held its annual general meeting on Wednesday last. The report submitted by the Secretary has the following: "Vegetables and fruit, which is always a most attractive section, was not well represented, but we may expect an improvement next year. It appears as if exhibitors in this section, especially local ones, require a good deal of solicitation, and have to be reminded of what should be to them both a duty and a pleasure, viz., the support of their own show." We are disappointed to find that no reference is made to Sir Henry McCallum's excellent suggestion at the opening of the Show in July last. His Excellency then said: "There is one suggestion that I propose to make to the Committee in connection with coast industries, and that is whether, on another occasion, it would not be a good plan to have a special class for Indian Agriculturists, in order to show what they do in the Colony. One of the most pleasant things to notice is the efforts of these men. They are the right people in the right place. I say nothing about the Indian store-keeper, about whom there are different opinions, but the Indian agriculturists are the keystone of South Coast industries; and that being the case, it is a question to be considered whether it is not the proper thing to recognise their industry, giving them a class to compete in themselves, and see what they are doing." We do not know whether this suggestion has been dealt with in committee, but we certainly think that it might have found a place in the report, coming as it does from so high a source as Sir Henry, who is not only Governor of the Colony but Patron of the Agricultural Society also.

The Poll Tax in Natal

[By an Indian]

The fiat has gone forth, and the Natal Government has evidently decided to exact the poll tax rigorously. Let us hope, therefore, that by their rigour they will not defeat the very end which they wish to attain, for if it is going to cost the Colony £1 per head to collect £1, the poll tax need never have been imposed. The Natives have shown clearly how they view the baleful imposition. The Indians, hitherto slumbering, not knowing what it meant, are also waking up, and have begun to see what it means for them. When one comes to think of it, the tax is really a tax upon the Natives and the Indians. The Europeans have been included so that the Letters-Patent might not be infringed.

It may be well to examine the condition of the Indian who is to pay this tax. Indians may be divided into four classes:-

1. Those who have just become free from their indenture.
2. Those who have been free for a long time, and have established for themselves an independent business.
3. Those who, never having been under indenture, are charged as storekeepers, clerks, etc.
4. The traders and merchants.

Now it seems quite evident that, if those who are serving their indenture should be exempted from payment, the exemption should apply equally to those who have just become free. The average wage of this class of Indian is less than £2 per month. At what time of the year is an Indian in this position to be considered in a position to spare £1 as a tax for the revenue of the Colony? He is a toiler and he sweats for others, and it is only those for whom he sweats who could, with any show of justice, be expected to pay, but certainly not the Indian. The second class I leave out of account, contenting myself with the statement that even they are toilers, and as such, should certainly be free from the heavy burden which a £1 payment undoubtedly is to them.

As to the third and fourth classes, the exaction of the poll tax is a cruel injustice, *looked at from their standpoint*. The free Indian is not considered to be a desirable or fit citizen. He is hampered by restrictions at every step. The cordon round him is being drawn tighter and tighter day by day. The very means of his livelihood are being cramped by legislation. He is made to live in a state of perpetual suspense, never knowing what will befall him the next day. He may have a fortune to-day, and like Hoondamal or Dada Osman, he may become practically ruined to-morrow. Neither [illegible] his station [illegible] any protection to him [illegible] to his pocket, to his pride, or to his person. He cannot get trading licences if he wants to start in business. Even when he does hold a trading licence, in the most arbitrary manner he is prevented from hiring a store in the main streets. He cannot buy land where he pleases, and his occupation and cultivation of land is not considered "beneficial occupation" in law. (During the last session of Parliament a bill for taxing "unoccupied" lands was introduced, and had it passed, the burden would have fallen chiefly upon Natives and Indians, though the Treasurer explained that the tax was meant only for Europeans.) He is denied the political franchise and is at the mercy of legislators, not a few of whom, unfortunately, seek cheap notoriety by insulting him even in the House. Endeavours are being made to deprive him of the municipal franchise also. His opinion or request is ignored by municipal and legislative bodies, which do not hesitate to take an openly hostile attitude against him, and being disenfranchised, the latter can harass him with impunity, though supposed to watch his interests. In the expenditure of the revenue his interests are very little consulted, and still, while not enjoying the many privileges of citizenship extended even to those whose rights thereto can reasonably be questioned, he is required to bear not only the ordinary but extraordinary burdens also. He is denied the rights supposed to be inherited by every British subject, irrespective of race or religion, and is allowed to be grossly insulted by men of nationalities by no means friendly to the British, and men who are inferior to him in every respect, but who wear a white or whitish skin. He is denied opportunities to serve the Empire, and then accused of being lacking in a sense of duty. He is classed with and sometimes below the native, and is offensively dubbed "coolie" irrespective of his station. His children get scant consideration even in the matter of education. His country serves the Empire better by far than any colony, and while his services are praised, his disabilities in the Colonies increase. Natal was loud in his praises during the late war, but after peace, new disabilities were put upon him. Ex-premiers pledged their word publicly that the Indians' valuable services would be practically recognised at the termination of the war, but all these considerate promises were forgotten and he was treated worse than before. He then justly reasons to himself and asks why he should be called upon to contribute to the revenue of the Colony which thus treats him [illegible]. He cannot understand why, in spite of the [illegible] upon his liberty, he must realise his duty as a citizen and cheerfully pay the tax. [illegible] in the present [illegible] an Indian [illegible] Natal, most unwillingly. What, however, is the duty of the Government? The first class of Indian, adverted to above, simply cannot pay, and the sooner the Government recognises the fact, the better it will be for the smooth working of the Act. You cannot draw blood from a stone, nor can you draw £1 out of a man who may get barely £1 per month, with perhaps a large family to support, in this expensive Colony. The Government may say, hard-heartedly, that the Indians did not oppose the poll-tax measure whilst it was passing through the Legislature, but the poor ignorant men may well retort that the Government never even gave a warning, much less told them that they were going to pass such a law. The *Gazette* is a sealed book to them, and so are the newspapers, but when it comes to a matter of collecting the tax, the Government recognises the cold reality staring them in the face, and then instruct their magistrates to gather together the people and inform them of what *has* been done. Why did they not recognise the fact before, and inform the people of what *was* to be done? If they had done so, they would have got a straight answer, which might have saved the Colony from a great deal of waste of money and valuable time, and, what is more, prevented intense irritation. Those who saw through the remarkable way in which the Bill was passed and the indecent haste with which it was rushed through both Houses *in four days*, without allowing any time either to the legislators or the public to discuss it, realised at once that it would give rise to strong feelings, especially among the poor of all communities; and events justify those misgivings. These believe that the tax is as unfair as it is unpopular, and that the sooner it is repealed the better it would be for the statesmanship of Natal. It is doubtful if a special session of Parliament will be held to reconsider the measure which has received such general condemnation, but if such a wise step be outside the pale of practical politics, reasonable construction may be placed on the Act, and some decent regulations framed, giving the relief to the poorest which is absolutely necessary. It is to be hoped that the logic of facts and the real state of affairs will be recognised by the Government before it is too late, and before the tax becomes a farce. There is one more thing which I wish to state before closing this brief survey of the present situation, which has created a ferment amongst the Natives and the Indian community. There is a clause in the Act which reads: "Any person who shall prove that he is unable, through poverty, to pay the tax, shall be excused therefor, for the time being, but this excuse shall not prevent a subsequent [illegible] able to pay [illegible]." Herein lies the golden key to a proper solution of the question by the Government. [illegible]

from this section, there seems to be no opening for the Government to excuse anybody but those specifically exempted from paying the tax. The clause I have quoted above is very elastic, and if the Government would only issue departmental or public instructions to the officials who are to collect the tax, there will be no difficulty, no agitation, and no failure; but if the Government will not make use of the golden key, the people themselves who are really too poor can turn it to good account and excuse themselves from payment. The penalty is a civil suit for collection of the tax and not imposition of a fine. The rich man has many a time a revenge over the poor man. The poor man can turn the tables and have his revenge. He can go to the Court, defend himself, plead poverty, which the magistrate may believe. If the latter does not, he issues a writ for collection. If the man is really too poor, the unfortunate messenger, who has to execute the writ, will have to pay a useless visit, because he will find nothing to attach. That of course is a method whereby really poor men will be able to meet the collectors, but the merit will lie in the Government seeing to it that no such thing becomes necessary, and that the law is enforced in a manner that will disarm all criticism and opposition.

Treatment of Indentured Indians

A Suggestion

Mr. Bernard Gabriel has written as under to the *Natal Mercury* :—

Sir,—Will you allow me to make a suggestion with reference to the above matter? By some the article which you were pleased to take from *Indian Opinion*, under the heading of a "Painful Discovery," would be read with a certain amount of doubt. The allegation is indeed a very serious one for the Colony, and I have no doubt but that the powers that be are exerting themselves to find out its veracity. If they go about their business in the proper way, they will find that it is not only a correct and true account, but that graver exposures than the above will come to light. It is not my intention to show up the faults of the authorities, but merely to suggest a practicable solution to a difficulty which, with all their good intentions, the Government has not been able to solve.

I might frankly say that the office of Protector of Indian Immigrants, so far as the term "protector," is concerned, is a farce. One has only to turn up the records of the Criminal Courts to get at the number of indentured Indians who desert from the estates. Such desertion, if it may be called desertion, will speak the need of the the protection needed out to these unfortunate creatures. They leave their estates to come to the Protector to lay their grievances before him. In the meantime, the employer takes out a warrant, and has the Indian brought up for desertion. The kindly-disposed and humane magistrate, whilst imposing a sentence on the deserter, tells him that he should have waited for the periodical visit of his "Protector," and then have put forth his grievances (and in the meanwhile put up with the ill-usage of his employer as best he could ?). There must be some truth in their statements, for the Indian labourer would never desert so often if he were treated properly. The men think gaol is preferable to being on the estates under these circumstances, and immediately they are released the officials find it the greatest difficulty to get these men to go back to their estates. Some are actually so desperate that they threaten suicide on being told to go back.

There is no getting over the fact that the indentured Indian labourer is a necessity to the Colony, and Colonists will agree with me when I say that agriculture is and will be the making of the Colony. Now the Indian Government is somewhat reluctant to send out immigrants under the existing state of affairs. I do not say abolish the office of Protector of Indian Immigrants, but I would suggest the Indian Government appointing a man to come out here who understands the Indians' ways and customs, and who would be more competent to deal with these affairs, and at the same time safeguard the Indian Government's interests. By adopting this suggestion we would have a man who would be a quasi-consul and independent protector, so far as the indentured Indian is concerned, and who would be, I have no doubt, beneficial to both employer and employee. Let it be understood I do not lay these charges to every employer of indentured Indians. There are men and men.

A Reply

"Employer" thus commented in the *Mercury* on Mr. Gabriel's letter:—

Sir,—The letter of Bernard Gabriel on the above subject is mischievous and untrue. The Protector of Immigrants, if anything, is inclined to pay too much attention to complaints, which are often frivolous, and more often utterly false, and a good many of our magistrates err on the same side. It is against the employers' own interest to treat his servants with brutality, and the fact that nine out of every ten employers allow more food to their indentured Indians than is specified in the contract, and the vast improvement in health, condition, and stamina of Indians after the first year of their term of indenture, disproves the statements of your correspondent.

Correspondence

To the Editor, INDIAN OPINION.

Sir,—Just five weeks more, and it will be time for Rama and Baby to pay up their poll-tax. Just one pound per head every mother's son! This is very simple. You live under Natalia's flag and why not share her burden? This is full of reason. Why will you get one pound from me and not grant me equal rights? This to many is a puzzle. Can you please solve it for us? I am, etc.

T.

Durban, 22nd. Nov. 1905.

[It is a puzzle to us also.—EDS. *I.O.*]

An Indian Volunteer Corps

To the Editor of INDIAN OPINION.

Sir,—I have much pleasure in taking this opportunity of endorsing the editorial note in *Indian Opinion* of last week, re the formation of an Indian volunteer corps in Natal. This is undoubtedly an idea which is practicable, and a corps of this description would not only prove beneficial, but the Indian community of this Colony would by this means gain a good reputation, and would be at the same time be of immense assistance to the Colony in the case of invasion from land or sea.

I believe that according to the international law of the Geneva Convention we cannot partake in actual warfare, where two European nations are engaged, unless in the case of actual invasion; but be that as it may, I am sure that in the event of an Indian corps having been formed our services would be heartily welcomed.

The Sikhs in India have proved themselves very efficient soldiers, and I am given to understand that in many of the Government Schools and Colleges in India cadet corps are in force, the greater number of the youths being Indians.

There are the Soudanese soldiers who have proved themselves men of mettle, and if our coloured brethren have given satisfaction, why should not the Indians born in the Colony do the same?

I would suggest that a general meeting be called and that a committee be formed to approach the Government.

I am, etc.,

JOSEPH HOOVER.

Durban, Nov. 22nd, 1905.

LADYSMITH TRADE.—In spite of the dulness of trade two large stores are in course of construction in the main street, one for Europeans and the other for Arabs. How so many Arabs and coolies make a living in this town is a mystery, and they are ever on the increase.—Ladysmith Correspondent in the *Natal Advertiser*.

Mr. Hosken on the Colour Question

We extract the following from the *Transvaal Leader* from Mr. Hosken's address to a deputation that waited upon him recently:—

He would now refer to a question which had provoked a great deal of criticism. He was supposed to hold some singular views on that subject regarding the question of the coloured British subjects. He thought, in this respect, that they would find themselves more in accord if they had the opportunity to discuss the question together. If those people were to-day being treated as minors in their care, as wards of the State, sometime or other in that as well as in every free community, such wards of the State were ultimately given some recognition. He had been giving the most careful attention and thought as to what was the best way out of the difficulty for those in the Colony and in South Africa regarding that question. He was inclined to think that the recommendation as put forward unanimously by the Native Affairs Commission—which carefully went into the question and examined it in all its bearings, and looked for precedents, throughout the British Empire—that their recommendation was the one which ultimately would probable find general acceptance. (Hear, hear). That was, that separate constituencies must be provided for the coloured section of the community, and in no case would the coloured voter have the right to vote for the representative of any white constituency. Those constituencies must be established at the discretion of the individual colonies or states, and in that way representation would be given to that section of the community. He was confident personally, that they in this Colony must give earnest attention to the question, because he was convinced that at an early date they were going to get Responsible Government. He need not give his reasons for that statement, but he was of opinion that before long Responsible Government would be established, and they would have to bear in mind that in any British Colony where Responsible Government was approved of some provision, in some form, had been made for the coloured section of the community, he believed, by a vote of equality and political rights. He quoted the Cape Colony, with whose system he was not in accord, and went on to support the recommendation of the Native Affairs Commission, which provided for the full justice and liberty and display of freedom, that was given in every British State. That, it seemed to him, would, for a generation at least, obviate any administrative difficulty which was likely to arise in front of them. The native people would then have someone to speak for them in the Legislative Assemblies throughout the country. On the other hand, the natives would have to qualify by education and by the advantages of civilisation to take part in an indirect and modified way in the affairs of the country. He was aware he was blamed for having the most extreme views regarding this question, but he thought that the people should bear in mind that they must give some consideration to that question, or any better scheme which could be devised, but, so far as he could see at present, the suggestion he had made seemed the most likely solution.

Indians in British Central Africa

We publish the following letter from Mr. A. G. Pears, Chief Engineer, Shire Highlands Railway, Chiromo, for general information. We may mention that the Chief Engineer's telegraphic address is "Ferrovia."

"In reply to your letter of the 12th ult., which only reached me yesterday, I beg to inform you that I had ample work for British Indians on this Railway some months ago, but owing to the delay in getting any definite information, I have now given most of the work to Contractors who are employing native labour. I could find work for a year or so for about 500 or 600 men now if they were to come up at once. They would have to work as coolies on earthwork under a responsible Indian Contractor. I should prefer to have a tender from him first before he and his men leave for these parts, to avoid the possibility of our disagreeing as to rates after their arrival here. It should be clearly understood that I cannot give work to isolated Indians who apply for work, but only to responsible Contractors with not less than 50 Indian coolies. I am prepared to offer 2/- per 100 cubic feet, for earthwork in embankments and cutting, and 15/- per 100 cubic feet for hard rock requiring blasting (explosives to be paid for by Contractor at an average cost of about 6/- per 100 cubic feet of rockwork). Other rates will be in proportion. The rate of 2/- includes any class of soil that can ordinarily be taken out with a pick or phowrah. An exceptionally hard soil, which cannot be classified as hard rock requiring blasting, would be paid for at my discretion.

I shall probably want about 50 experienced stone masons, and should be glad to hear if you have any applicants for such work. They would be paid by contract, and I should be glad to have tenders for dressing and laying ordinary stone masonry. I shall want, later on, a few good Indian [illegible] to look after [illegible] length of [illegible] these men £1 [illegible] a month [illegible] rations, or £1 in lieu of rations, to begin with, and if they show themselves to be good men, their pay is increased. I could take on six such men from next March, and more later on, but they should not start without letting me know first, as I am also getting men from India direct. Gangers would be taken on on probation, and if found satisfactory would be taken on on an agreement for three years. The cost of importing food for Indians on the scale issued to the Indian troops is 15/- a month per man. If purchased locally from Indian traders, the cost is about 21/-, though this would probably be much reduced for a large number of men. The climate is not good, but is really not bad. Indians generally suffer a good deal from fever at first, but keep better health after the first six months. No Indians are employed as coolies yet, but there are a considerable number of clerks, gangers, fitters, firemen, etc. If you have any suitable applicants, it might be worth while for you to write, giving details."

Asiatics in Zeerust

A Zeerust correspondent writes: At the last meeting of the Zeerust Municipality, Councillor H. Dietrich, J.P., denounced in most scathing terms the action of Councillor T. G. Shephton for having let to Indians or so-called coolies certain of his premises situate in the main street, and even allowing them to reside on the premises right among st white people. Mr. Dietrich declared that it was mainly due to Mr. Shephton and another prominent citizen that the coolies succeeded in getting such a foothold at Zeerust, and strongly urged boycotting the coolies as the only means of preventing a further influx of that race. He concluded his speech by saying that his brother-councillors and others should keep aloof from those white people who directly or indirectly assisted the coolie and who were so very anxious to enrich themselves at the expense of the Zeerust community.—*Rand Daily Mail.*

Professor Parmanand

(FROM OUR JOHANNESBURG CORRESPONDENT)

Professor Parmanand's tour in the Transvaal in connection with the Dayanand Anglo-Vedic College and the [illegible] came to an end on Monday, and the Professor left Park Station for Durban amidst the cheers of the many Hindus who were at the station to see him off.

The Professor gave Sunday to the Boksburg people, when he was presented with the following address:—

"We, the undersigned, on behalf of [illegible] [illegible] [illegible] We are also [illegible]

you for having spared the time to visit us.

We pray that God may long spare you to continue the noble work of self-sacrifice which, in common with the band of other workers in connection with the Arya Samaj, you have commenced."

He was well received everywhere he went, and he endeared himself to those who heard him by his earnestness and simplicity. The response made to his request for collections, on behalf of the College with whose welfare the Professor's life is bound up, was very good indeed.

I give below a short account, furnished to me by the various reception committees, of collections and expenditure :-

Collections.—

Johannesburg, Tamils	93	3	[illegible]
" Gujaratis	58	11	0
" Multanis	9	3	9
" Lalbahadusing	17	5	0
" At the Door	26	18	10
	205	1	7
Pretoria, after deducting local expenses ...	94	11	0
Boksburg	20	9	0
	£320	1	7

Expenses, Johannesburg :-

Hall hire. Address Casket, two rail fares to Durban	34	1	7
Remittance to Lala Hansraj, D.A.V. College ...	286	0	0
	£320	1	7

The Great White Plague

(Concluded)

Equally important are the windows, which are not intended to be kept shut, and the arrangements for pumping fresh air into each room in the sanatorium, and the vitiated air out of it. Every sanatorium, of course, needs a disinfecting station. Here everything which could possibly have been infected, all cloths, sheets, towels, rags (there are no carpets) which have been near the consumptive patient are put into a boiler and treated by superheated steam until they reach a temperature at which no germ can live. This is the best way of disinfecting such articles and rendering them thoroughly aseptic. The patients also are well looked after: they are not allowed to spread the disease by careless expectoration, they are obliged to carry cups containing disinfectant for that purpose.

People have to realise that it is a living thing they are fighting: they must catch the germs, and not allow them to spread about and endanger the people's lives; they must kill this living parasite. It is the same with all the infectious fevers, from measles and scarlet fever upwards to enteric or typhoid fever—we have a living thing to fight and we are not safe until we are sure that that living thing is killed. It must never, if we can help it, escape us and get away into the air or water to take other lives and cause more suffering. We must kill it by sulphur fumes, or by heat, or by sunshine, or chemicals; somehow it must be killed and not allowed to escape alive. Sunshine and fresh air are detrimental to germ life; therefore, let us hail these cheap and easily obtainable allies and make our houses sunny and fresh.

And now we touch upon the third link in the charm of the sanatorium—pure food. In the neglect of this, it is unfortunately the children who suffer most. One might almost call it a national crime, the crime of infanticide. Put in this bald way the thing looks shocking—like a reversion to the days of Lycurgus and the Lacedæmonians. Among the Spartans (according to Plutarch) "the father was obliged to carry his child to a place called Lesche, to be examined by the most ancient men of the tribe, who were assembled there. If it was strong and well proportioned, they gave orders for its education, and assigned it one of the nine thousand shares of land; but if it was weakly and deformed, they ordered it to be thrown into the place called Apothetæ, which is a deep cavern near the mountain Taygetus, concluding that its life could be no advantage either to itself or to the public, since nature had not given it at first any strength or goodness of constitution." Oh Lacedæmonian logic! What genius may you not have consigned to the place called Apothetæ—what may you not have lost? Perhaps had you been less reckless of life, less intent on physical features only, you might have retained a finer name, and a longer duration among the nations.

Now-a-days, we do not commit infanticide in the open manner of the Spartans, and yet our infant death rate is a crying evil. And we have no principle, however illogical, to back us up in our waste of infant life. We just kill our children by ignorance. Improper feeding, uncleanliness, neglect, overpressure, ignorance, impure food, are the things from which our poor children suffer and die. At the recent Public Health Congress held in London, a special sitting was given to this subject. Dr. G. S. Moore, of Huddersfield, pointed out that in the worst parts of our great cities, only 8 out of every 1 children born live for 12 months. He compared this with the rate of infantile mortality in Croydon, in houses having more than 5 apartments, where 945 out of every thousand children born survive for 12 months. He suggested the supervision of the much advertised infant foods. Town dairies were suggested where mothers might be sure of obtaining pure milk for their infants. Liverpool already has such a milk depot, which does excellent work, at the annual cost of £1,200. The New York Medical Committee produce medically certified milk at its farms. There practically everything is sterilised except the milk itself. The cow is washed with an antiseptic bath before it is milked and the milker is also obliged to have an antiseptic bath before he begins his work. All the vessels are sterilised, and the result is that, whilst the ordinary milk supplied to New York contained about 5,000,000 bacteria to the cubic centimetre, an analysis of medically certified milk showed only 1000 to 7000 bacteria in the same bulk. The enormous number of bacteria found in ordinary milk gives evidence of the power of milk as a vehicle of disease.

One could imagine an ideal garden city with plenty of ground, well wooded, and covered with herbage and flowers, where fresh air was abundant and each house stood in its own ground. Here each man has his own garden, wherein he may obtain healthy exercise; each house is built on the perfectly hygienic plan, with irreproachable sanitary arrangements, bedrooms with bathrooms attached, all the corners rounded, and all the walls distempered or tiled. There is a municipal milk supply, medically certified, and of course a municipal disinfecting station, hospital, and board of health. Lighting and power is supplied by electricity; and the electric train service is all that could be desired. Efficient schools teach the young idea how to shoot, and leave no loophole of ignorance through which dirt and disease may do its deadly work. If the efficient schools only turn out the perfect and erudite citizen, what a haven of bliss this garden city would be, and how gladly we would all go and live in it!

H. S. P.

James Russel Lowell: A Lover of Freedom.

Lowell was a poet who made his message felt in all he wrote. No one will call him a great poet; but the man who has come under his spell can never forget the searching influence of his teaching. He had a wholesome hatred of all artificial methods, and gave his whole strength of intellect and character to express in simple and plain language the truths which he felt to be right. In this short appreciation, one phase only of his teaching can be dealt with, and that is his love of freedom—freedom in all departments of life. He lived in an age of slavery, when North and South America were in bitter strife over the slave question; and though much of his poetry was written for the freedom of those particular unfortunates, he lifted the question from the local and applied it universally. Wherever there is oppression and slavery; wherever man has forgotten his duty to his brother; there is the true man's work. In that matter must be lift the glorious banner of freedom. Lowell had no narrow conception of patriotism. Nor

only amongst his own people must a true patriot strike a blow for freedom, but anywhere in the wide world his voice should be raised.

> Where is the true man's fatherland?
> Is it where he by chance is born?
> Doth not the yearning spirit scorn
> In such scant borders to be spanned?
> Oh yes! his fatherland must be
> As the blue heaven wide and free!
>
> * * *
>
> Where'er a single slave doth pine,
> Where'er one man may help another,—
> Thank God for such a birthright, brother,—
> That spot of earth is thine and mine!
> There is the true man's birthplace grand,
> His is a world-wide fatherland!

Sometimes in the struggle for freedom a man will find himself between allegiance to a state and those intuitions which tell him his country is wrong. Here Lowell makes it plain what is the duty of every true man.

> We owe allegiance to the State; but deeper, truer, more,
> To the sympathies that God hath set within our spirit's core;
> Our country claims our fealty; we grant it so, but then
> Before Man made us citizens, great Nature made us men.
>
> * * *
>
> He's true to God who's true to man; wherever wrong is done,
> To the humblest and the weakest, 'neath the all-beholding sun,
> That wrong is also done to us; and they are slaves most base,
> Whose love of right is for themselves, and not for all their race.

In matters of religion, Lowell showed his broad and tolerant spirit in many of his poems. Religion in his view was not a narrow and cramped revelation to a particular people or period. No! God had always spoken to his children and continues to do so in all lands and to all races.

> God sends his teachers unto every age,
> To every clime and every race of men,
> With revelations fitted to their growth
> And shape of mind, nor gives the realm of Truth
> Into the selfish rule of one sole race:
> Therefore each form of worship that hath swayed
> The life of man, and given it to grasp
> The master-key of knowledge, reverence,
> Infolds some germs of goodness and of right;
> Else never had the eager soul, which loathes
> The slothful down of pampered ignorance,
> Found in it even a moment's fitful rest.

Lowell was no mere dreamer, he was a poet who had a message for the statesman and the man of business, a message which could be translated by anyone in every-day commercial intercourse. It is pleasing to know that Lowell's own life bore out to the full those principles which he so strenuously proclaimed. Those who seek a bracing and manly gospel, should make a study of Lowell, even if they do not agree with him, they cannot but be struck with the downright sincerity and nobleness of purpose.

H. M.

Our Weekly London Letter

(From Our Special Correspondent)

London, Oct. 28, 1905.

From Two Opposite Standpoints

The recently concluded Anglo-Japanese alliance has considerably occupied the thought of the civilised world for the past month as evidenced by the quantity of literature which it has given birth to. That a treaty so momentous and so pregnant with far reaching effect upon the destinies of mighty nations must direct the whole of the civilised world goes without saying. It would be of considerable interest therefore to get to some extent the attitude towards this alliance of one or two leading Indians who have in the past and present been the interpreters of Indian interests in the British House of Commons. To a correspondent who sought his views on the Anglo-Japanese Treaty—Sir M. M. Bhownaggree writes: "The Anglo-Japanese Treaty to my mind is a real and substantial benefit to India. The burden upon the finances of India for military expenditure is oppressive. The country is not rich enough to bear it easily. The main excuse for maintaining the military expenditure at such a level has been the constant and scarcely disguised threat of Russia to invade the frontier of India. The alliance with Japan renders that contingency remote. It is, therefore a distinct gain to India, and I should be much mistaken if all friends of India and sound thinkers and lovers of peace do not view the alliance with approval."

Soon after the treaty became an accomplished fact, that vigilant and faithful watch-dog of India in England, Mr. Dadabhai Naoroji, sent this short letter to *The Daily News*.

"Sir,—Suppose, as predicted by Sir John Malcolm, Mr. Bright, the Duke of Devonshire, and others, the present evil system of Government in India drives the Indian people to rebellion, will Japan under the present Treaty send an army to India to help England to crush the Indians; or, as an Asiatic Power, will Japan send an army to India to help the Indians in their struggle for freedom?"

Yours &c.,

(Sgd.) Dadabhai Naoroji.

Stricken India

It is feared that the coming winter in India will bring with it a renewed outbreak of the plague. The mortality had decreased, as usual, during the season, but already there are signs of a recrudescence of the epidemic in the Bombay Presidency. The largest [illegible] with fifty deaths, in the Satara districts and Nasik. Dharwar, [illegible] are also infected. [illegible] toll of the plague in India, and there still seems no immediate hope of the pestilence being stamped out.

Facts and Comments

The Story of the Ramayana.—We are publishing this interesting sketch as a booklet, printed on antique paper, price 6d., or post free 7d. now on sale, to be obtained at our Durban office, Mercury Lane.

Natal's Apathy.—"The apathy of the people of the Colony in regard to the native and Indian question is astounding, and I personally would welcome the united cry of women for a mitigation of the appalling difficulties which are being faced, and which, in the future, will need to be faced in a much greater degree."—[illegible]

Emigrants or Immigrants?—"Justice" writes to the *Natal Mercury*: Allow me to draw attention to the wording of the law which the Principal Under Secretary quoted to Mr. Vaz. The law does not say "emigrants," meaning outgoing persons, but "immigrants," meaning incoming persons. Either the Principal Under Secretary wilfully misapplied the law, or is ignorant of the distinction between the two words. Mr. Vaz and his friend were emigrants, and therefore can hold the Water Police responsible, as acting outside the law.

Indian Mails.—The German East African Liner, *Reichstag* sails direct for Bombay, on the [illegible] December, and S.S. [illegible] on the 23rd.

The India-African Liner [illegible], taking passengers, will leave Durban for Calcutta on or about 5th December. Messrs B. Ebrahim Ismail & Co., Commercial Road, Durban, have the arrangements for Indian passengers.

The Natal Direct Liner [illegible] sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 27th November. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

The Prophet [illegible] Reformer.—"The work of the prophet is of the night. He will proclaim the unchanging laws of human well-being; the fate which ever brings to nations [illegible] with the [illegible] of the past, seeking quiet and pleasure, tolerating things intolerable [illegible] he will be satisfied with nothing but a renovated society. The work of the [illegible] is of the [illegible]. He [illegible] cherish no illusions as to human [illegible] the unselfish [illegible] the ways of [illegible]. He will recognise the [illegible] the [illegible] [illegible]"

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૨૫ મી નવેમ્બર, ૧૯૦૫. અંક ૪૬

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૨૫ મી નવેમ્બરથી તા૦ ૧ ડીસેમ્બર સુધી ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫.

હીંદુ—કારતક વદ ૧૪થી. માગસર સુદ ૫ સુધી, સંવત ૧૯૬૨

મુસલમાની—તા. ૨૭ રમજાનથી તા. ૩ સવાલ. સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	ખ્રીસ્તી તારીખ	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ	સૂર્યોદય ક. મી.		સૂર્ય અસ્ત. ક. મી.	
શની...	૨૫	૧૪	૨૭	૪	૫૩	૬	૩૪
રવી...	૨૬	૩૦	૨૮	૪	૫૩	૬	૩[illegible]
સોમ.	૨૭	૧	૨૯	૪	૫૩	૬	૩૬
મંગળ.	૨૮	૨	૩૦	૪	૫૩	૬	૩૭
બુધ...	૨૯	૩	૧	૪	૫૩	૬	૩૯
ગુરૂ...	૩૦	૪	૨	૪	૫૩	૬	૪૧
શુક્ર...	૧	૫	૩	૪	૫૨	૬	૪૨

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

શનીવાર તા૦ ૨૫ મી નવેમ્બર, ૧૯૦૫.

નાતાલમાં માથા વેરો.

નાતાલમાં માથા વેરો લેવાનો કાયદો થયો છે, તે બાબત ગવરમેન્ટ ગેઝેટમાં કર કેમ ઉઘરાવવો એ બાબત ધારા બહાર પડી ચુક્યા છે તે ઉપરથી જણાય છે કે, કર ઘણી સખતાઇથી ઉઘરાવવા માંગે છે, એવા ઘણા હિંદીઓ છે કે જેઓને આ કર આપવો ભારે થઇ પડશે. ખરૂં જોતાં આ કર મુખ્ય ત્વે કરીને અહીંના દેશીઓ તથા હિંદીઓની પાસેથી પૈસા કઢાવાને ખાતર નાંખેલો છે. ઘણા ગરીબ હિંદીઓ છે. જેનાથી તે કર નહી આપી શકાય. અમે માનીએ છીએ કે નાતાલની અત્યારે પૈસા સંબંધી એવી ખરાબ સ્થિતી આવી પડી છે કે કંઇક કર તો લોકોની પાસેથી લીધે છુટકો છે. માથા વેરાનો કાયદો પસાર થઇ ચુક્યો છે એટલે તેની સામે થવું એ ફોકટ છે. છતાં ગરીબ માણસોની પાસેથી જોર જુલમથી લેવાશે, એ કેવાંનો અન્યાય થશે. જેમકે જે હિંદીઓને ક્ષ વર્ષો જણ ખાઉડ આપવા પડે છે તેની પાસેથી એથો પાઉંડ લેવો એ દેખીતો જુલમ ગણાશે, એવા માણસોને તથ. જો એવી સ્થિતીના હોય તેવાઓને સરકાર કરમાંથી મુક્ત કરે, તો બહુ ઠીક કહે વાશે. એ વિષય ઉપર અમે, ઇંગ્રેજી વિભાગમાં આ વખતે ઘણું લખ્યું છે. હિંદીઓના ઉપર કેટલીક વખત એવું આળ રાખવામાં આવે છે કે, તેઓ બીલકુલ લોકોની ની મહેસુલમાં હીસ્સો આપનાર નથી. આ વાત તદન ભુલ ભરેલી છે કેમકે જેઓ વેપારી છે તેઓ પોતાનો હિસ્સો પુરતો આપે છે. અને જેઓ મજુર વર્ગના છે તેઓ મજુરી કરી પોતાની ફરજ બજાવે છે. મજુરીમ થી જેટલો ફાયદો કોલોનીને મળે છે તેટલો જે થોડા પૈસા આપી છુટી જાય તેઓમાંથી નથી મળતો.

બંગાલના વિભાગ.

હિંદુ મુસલમાન વચ્ચે ઐકયતા.

મી. રસુલ બારીસ્ટરનું ભાષણ.

અમે અગાઉ ખબર આપી ગયા છીએ કે ઢાકામાં મુસલમાનોએ બંગાલના વિભાગ થયા તે ઉપર રાજીપણું બતાવ્યું છે. લોકનું માનવું એમ છે કે આ મીટીંગ માત્ર સરકારની ઉશ્કેરણીથી હિંદુ મુસલમાનને નોખા રાખવા ખાતર થએલી છે. આ વખતે હિંદુસ્થાન અને વિલાયતથી છાપા આવ્યા છે તેમાં જોવામાં આવે છે કે જ્યાં સરકારી અમલદારની ઉશ્કેરણી નથી ત્યાં હિંદુ મુસલમાન એક સંપથી વરતે છે. કલકત્તામાં આજ સુધી બન્ને કોમ વચ્ચે કાંઇક ભેદ રહેતા હતા પણ બંગાલના વિભાગની હિલચાલથી હવે બન્ને કોમ ખુબ જોડાઇ જશે એવી નિશાનીઓ જોરમાં આવે છે. કલકત્તામાં હિંદુઓની સાથે જોડાવું કે નહિં તે વિચાર કરવાને સારૂ મુસલમાનોની એક મોટી સભા થએલી તેમાં મી. રસુલ નામના જાણીતા બારીસ્ટર પ્રમુખ હતા તેમનું તે વખત કરેલું ભાષણ નીચે આપીએ છીએ.

મુસલમાન બંગાલીએ હિંદુ બંગાલીની સાથે બંગાલના વિભાગ બાબત. સ્વદેશી માલ વાપરવા બાબત અને બીજા એવા રાજ્ય પ્રકરણી મામલામાં જોડાવું કે નહિં તે વિચાર કરવાને આપણે ભેળા થયા છીએ. એક પ્રજાના એક ભાગે બીજા ભાગની સાથે બન્નેને લગતા વિષયો બાબત મળવું કે નહિં એવા વિચાર કરવાને બીજા કોઇ દેશમાં સભા કરવી પડે એમ હું માનતો નથી. ધારો કે ઇંગ્રેજી સરકારે ઇંગ્લાંડમાં આવક ઉપરના કરમાં (ઇનકમ ટેક્સમાં) વધારો કરવાનો ઠરાવ કર્યો. તમે એમ ધારો છો કે એ બાબતમાં ઇંગ્રેજી પ્રોટેસ્ટંટ ધર્મ વાળાઓ રોમન કેથોલીક ધર્મવાળા નોખું કામ કરશે ? અથવા તો ઇંગ્રેજી યાહુદી ત્રીજો રસ્તો શોધશે ? કદિ નહિં. જો તેઓ એવી હિલચાલને ટેકો આપવા અથવા તેની સામે થવા મળશે તો માત્ર ઇંગ્રેજી પ્રજા તરિકે મળશે, નહિં કે કેથોલીક કે પ્રોટેસ્ટંટ કે યાહુદી તરિકે. આપણા શત્રુઓ એમ કહેશે કે આ સરખામણી બરોબર નથી કરતો. જે દલિલ ઇંગ્રેજોને લાગુ પડે તે હિંદીને લાગુ ન પડે. પણ જેઓ ઇંગ્રેજ ઇતિહાસ જાણે છે તેઓ સમજી શકશે કે કેથોલીક અને પ્રોટેસ્ટંટ વચ્ચે એક વખતે તકરાર ચાલતી. અને તે હિંદુ મુસલમાન વચ્ચે છે તેના કરતાં વધારે હતી. પણ હવે તેઓ પોતાનો સ્વાર્થ સમજે છે અને જો કે ધર્મે જુદા છે તોપણ સંપીને રહે છે. હિંદુ મુસલમાન પણ તેમ શા સારૂ ન કરી શકે ? હું કબુલ કરૂં છું કે ધર્મના સવાલ ઉઠે ત્યારે બન્ને વચ્ચે મતભેદ થશે. પણ જ્યારે માત્ર રાજ્ય પ્રકરણી સવાલોજ ઉઠે ત્યારે તો બન્ને એકજ હોવા જોઇએ.

પણ કમ નશીબે એ પ્રમાણે આ વિચારો મુલકમાં નથી થતું આવ્યું. કેમકે હિંદુ મુસલમાન અને ખ્રીસ્તી એ ત્રણે નોખા પડી રહ્યા છે. અને તેથી કરીને આપણે ભેળા થવું કે નહિં એ સવાલનો વિચાર કરવા આપણે આજે મળ્યા છીએ.

આપણી વચ્ચે કેટલીક વખતે આપણા આગેવાનોએ અને ઘણી વખતે આપણા રાજ્યકર્તાએ ભેદ રાખતાં શિખવ્યું છે તેથી આપણે આપણી ઘણી ઇચ્છાઓ દુર કરી શકયા નથી. જ્યારે આપણા હિંદુ ભાઇઓ આપણા બધાની ઉપર પડતાં દુઃખો વિષે સરકારને અરજી કરે છે ત્યારે આપણા કેટલાક મુસલમાન આગેવાનો આપણને સમજાવે છે કે આપણી ઉપર તે દુઃખ નથી પડતાં ને આપણે હિંદુની સાથે ન ભળવું જોઇએ. પણ મારા જોવામાં તો હજી એવું કંઇ નથી

આવ્યું કે જેમાં આપણો સ્વાર્થ હિંદુઓના સ્વાર્થ કરતાં જુદો હોય. દાખલા તરિકે આપણે કોંગ્રેસની અંદર રજુ થતા ઠરાવો લઇએ, કદીએ ઠરાવો પ્રમાણે કાયદા પસાર થાય તો શું કોઇ એમ ધારે છે, કે તેથી આપણને લાભ નહિં થાય? કેટલાક એમ માને છે કે, આપણે હકો મેળવવા સારૂ હિલચાલ નહિં કરવી જોઇએ, કારણ કે કોંગ્રેસે જે હિલચાલ કરી છે, તેમાં તે ફતેહમંદ નથી થએલ. પણ જો આ વાત સાચી હોય તો એનું કારણ હિંદુ મુસલમાન વચ્ચેનો કુસંપ એ છે. કદાચ આપણે બધા હિંદુઓની સાથે રહ્યા હત અને સરકારની પાસેથી એકમત થઇને હકો માગ્યા હત તો આપણી અરજીઓ તરછોડી નહિં નાંખત અને જે દબાણની નીચે આપણે કચરાઇ રહ્યા છીએ તે દબાણમાંથી આપણે છુટા થાત. આપણા કેટલાક આગેવાનોએ આપણને એમ સમજાવ્યું છે કે સરકાર આપણી માબાપ છે. આપણે તેની સામે નહિં થવું જોઇએ અને આપણે હિંદુઓની સાથે નહિં ભળવું જોઇએ. આપણે એની ખુશામતથી શું પામ્યાં છીએ? શું સરકારી નોકરી હિંદુના કરતાં મુસલમાનને વધારે મળે છે? આપણામાં કેટલીક ટોળીઓ છે કે જે આવતા જતાં ગવરનરોની ખુશામત કરવા અને તેઓના પસેથી મહેરબાનીઓ મેળવવા સારૂ સારા માનપત્રો આપે છે. પણ દરેક વખતે તેઓનું અપમાન થાય છે અને ગવરનરો કહે છે કે તમે જે હકો માગો છો, તે માગતા પહેલાં તમે લાયક થાઓ. લૉર્ડ કરઝને ત્યાં સુધી કહ્યું છે કે સરકારી નોકરી મેળવવાનો કંઇ સહેલો રસ્તો નથી. આમ આપણને તરછોડી નાંખે તે છતાં, આપણા આગેવાનો આપણને ધીરજ રાખવાનું અને સરકાર જે કહે તે જોયા કરવાનું કહે. એ શું શરમ ભરેલું નથી? આપણે મુસલમાન બંગાલી પહેલાં છઇએ. એટલે યાદ રાખજો કે જ્યાં સુધી આપણે આપણા હિંદુ તથા પારસી ભાઇઓની માફક બાથ નહિં ભીડીએ ત્યાં સુધી આપણને કોઇ મદદ કરનાર નથી. હવે હું જોઇને રાજી થાઉં છું કે આપણે સમજતા થયાં છીએ. અને આપણી ભુલ જોઇએ છીએ. હિંદુઓની સાથે આપણે ભળવું કે નહિં એ વિચાર તુરત કરવો એ આપણી ફરજ છે. હું માનું છું કે, આપણે નોખા રહીશું તેથી આપણને લાભ મળવાનો નથી. પણ આપણે બધા હિંદુ મુસલમાન એક પ્રજા ગણાવાથી અને એક સંપે રહેવાથી ફતેહ [illegible] કે આપણે આપણા [illegible] હિંદુ અને મુસલમાન બંગાળી છઇએ એમ સમજવું અને આપણી જન્મભૂમિ, બંગાળનું કેમ ભલું થાય, એવા રસ્તા લેવા એ આપણી ફરજ છે.

શાહેનશાહજાદો મુંબઇમાં.

ડેલી મેલના ખબરપત્રીએ તાર કર્યો છે કે જ્યારે શાહેનશાહજાદા પ્રીન્સ ઓફ વેલ્સ મુંબઇમાં ઉતર્યા ત્યારે મુંબઇની બાનુઓએ શાહેનશાહજાદી પ્રીન્સેસ ઓફ વેલ્સને બહુ મોટું માન આપ્યું. બધી બાનુઓએ મળીને એક માનપત્ર આપ્યું, અને પ્રીન્સેસ ઓફ વેલ્સની ઉપર ખરા મોતીનો વરસાદ વરસાવ્યો. એ વાત માનવામાં નથી આવતી પણ, એ એમ બતાવે છે કે, પ્રીન્સેસ ઓફ વેલ્સને અત્યંત આવકાર આપેલો હોવો જોઇએ.

માર્કોનીઆમાં હવાઇ તારનો સ્ટીમરમાં ઉપયોગ.

રેના લાઇનની સ્ટીમર ઈંકોઝીમાં માર્કોનીનાં હવાઇ તારનો પહેલો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો. તે સ્ટીમર દરિયામાં ૧૧૦૦ માઇલ દુર ગયા પછી, પણ તેને વિલાયતથી સંદેશા મળી શકતા હતા. અને જમીન જે મામલા ચાલતા હતા તેના ખબર સ્ટીમરના પેસેન્જરોને આપવામાં આવતા હતાં. વળી તેજ લાઇનની સ્ટીમરો, ઇનકોઝીની પાસે જતી હતી ત્યારે તે સ્ટીમરમાંથી પણ બજાઇ નીશાનીને બદલે માર્કોની તાર વડે સંદેશા મળતા હતા.

લૉર્ડ સેલબોર્ન અને હિંદી ડેપ્યુટેશન.

અમે અગાઉ જણાવી ગયા છીએ કે લૉર્ડ સેલબોર્ન બ્રીટીશ ઇંડિયન એસોસીએશન તરફથી હિંદી ડેપ્યુટેશનને આ મહીનાના બીજા હફતામાં મળવાના હતા કામ પુરસદને લીધે તેઓ સાહેબે ડેપ્યુટેશનને મળવાની તારિખ ૨૮ મી નવેમ્બર ઠરાવી છે.

હિંદુસ્થાનની મેલ—સ્ટીમર અર્નાડેલ મારફત જનારી મેલ તા. ૨૮ મીની સવારે અને સ્ટીમર જમાલપુર મારફત જનારી મેલ તા. ૫ મી ડીસેમ્બરની સવારે ડરબન પોસ્ટ ઓફીસમાં બંધ થશે.

સ્ટીમર અમરી તા. ૨૬ મી તથા સ્ટીમર [illegible] તા. ૨ [illegible] ડીસે[illegible] આવ[illegible] હિંદુસ્થાનની ટપાલ લાવશે.

બ્રિટીશ સેનટ્રલ આફ્રિકામાં જવા માંગતા હિંદીઓને ખબર.

અમને કેટલાક ઘરાકોએ, અમે મધ્ય આફ્રિકા વિષે કેટલીક બીના બહાર પાડી. તે ઉપર અમને સવાલ પુછવામાં આવ્યા છે તેનો જવાબ અમે નીચે પ્રમાણે આપીએ છીએ. દરેક પત્ર લખનારને અમે નોખો નોખો નથી આપી શક્યા કેમકે તે બની શકે તેમ નહતું. એટલે તેઓની માફી માગીએ છીએ.

મધ્ય આફ્રિકામાં કેટલા હિંદીઓ વસે છે, અને કેવી સ્થિતિ છે, તે હેવાલ અમારા ખાસ ખબરપત્રીએ, અમારા તા-૪-૧૧-૦૫ ના અંકમાં અમે આપી ગયા છીએ તેમાંથી જોઇ લેવું.

મધ્ય આફ્રિકામાં વિશેષે કરીને રેલવે ઉપર કામ કરનારા માણસો છે. એવા માણસોની ત્યાં વધારે ખપની છે. વેપારની તદ્દન શરૂ છે જેઓ ત્યાં વેપાર કરે છે, તેઓ સધારણ સ્થિતિમાં છે. રેલવે ખાતામાં કેટલાક કલાર્ક વિગેરે સમાઇ શકે એવી સ્થિતિ છે. દક્ષિણ આફ્રિકામાંથી જનારા લોકોએ પોતાના ખરચે જવું પડે એમ છે છતાં ૫૦ થી વધારે માણસો જવાને તૈયાર હોય તો અમે અગાઉ લખી ગયા છીએ તે મુજબ તેઓને સારૂ પહેલેથી બંદોબસ્ત થઇ શકે તેમ છે.

તે બાબત વધારે ખબર ક્રીસેગોમાં ચીફ એનજીનીયર એ સરનામે અરજી મોકલવાથી મળી શકશે. અમે અમારી ઉપર આવેલ આખો કાગળ ઇંગ્રેજી વિભાગમાં છાપીએ છીએ તે ઉપરથી વધારે ખબર પડશે. ત્યાંના હવાપાણી બહુ સરસ નહિં ગણાય. પ્રમાણીક માણસને મધ્ય આફ્રિકામાં ઉધાર માલ મલી શકે છે. કડીયા તથા સુતારોને રેલવે ઉપર કામ સારીપેઠે મળવાનો સંભવ છે. છતાં અમારી સલાહ એવી છે કે જે સાહસ કરવાને માગતા હોય તેઓએ તેવા એક બે માણસોએ જાતે જવું, અનુભવ લેવો અને પછી, બીજાઓને બોલાવવા. ચાંડીઆ મરકી હોવાને લીધે હિંદીઓને અંદર જવા સારૂ પાસની જરૂર પડે છે. નહિંતો સાધારણ રીતે અગવડ ભરેલા કાયદા ત્યાં નથી. આથી વધારે ખબર જેને જોતી હોય તેઓએ અમને લખવું.

પ્રોફેસર પરમાણંદો પ્રીટોરીઆમાં વગતાં મી. [illegible] ત્યાં [illegible] ભાષણમાં ગયેલ [illegible] અમો ગયેલ છે [illegible] નથી [illegible] માટે [illegible]

પોઇંટપર હિંદીઓ.

અંગ્રેજી તથા ગુજરાતી કોલમોમાં હિંદીઓને પોંઇંટમાં જે હાડમારી ભોગવવી પડે છે તે સંબંધી કેટલુંક લખાણ કરેલું તેના જવાબમાં ઇમીગ્રેશન અમલદાર મી. હેરિસ્મીથ તરફથી અમને જે કાગળ મળ્યો તે ગયે અઠવાડિયે અમે અંગ્રેજીમાં આપેલ છે તેની હકીકત ટુંકામાં નીચે મુજબ છે.

ફરીયાદીએ જણાવેલી કેટલીક હકીકતો બાબત ઇમીગ્રેશન ઓફીસ કાંઇ જવાબદાર ગણી શકાય નહિં જેવી કે ફરીયાદીને બંડકમાં રાખવામાં આવ્યા હતા. રસોઇ કરવાની અગવડ હતી વગેરે. તે ફરીયાદો સ્ટીમરવાળાને લગતી છે ખાવા પીવાનો સામાન તપાસી આપવામાં આવે છે તે બાબતમાં જણાવવાનું કે ખાવા પીવાની વસ્તુની સાથે કેટલાક કાગળીઆ અથવા પૈસા આપલે થવાની શંકા માલુમ પડવાથી ઇમીગ્રેશન અમલદાર અથવા પોલીસને તે તપાસવાની જરૂર જણાઇ છે. દરેક ઉતારૂઓને ખાવાની જોઇતી વસ્તુઓ પુરી પાડવાની પુરતી કાળજી રાખવામાં આવે છે. ઉતારૂઓને લેવાને આવનારાઓમાંના કેટલાક "પ્રોહીબીટેડ ઇમીગ્રંટ" ને ઉતારી લેવા માટે કેટલાક અયોગ્ય પગલાં ભરતા જણાયાથી આવું ન બને તેની કાળજી રાખવાની પોલીસની ફરજ છે.

હિંદીઓ તરફ ખરાબ વર્તણુકના સંબંધમાં જણાવવાનું કે એવી રીતે વર્તનાર કોઇપણ અમલદાર અથવા પોલીસના વિરૂદ્ધ જાહેરાત રીતે અમારી પાસે કોઇપણ ફરીયાદ આવી નથી.

સ્વદેશી હીલચાલ.

સ્વદેશી હીલચાલ સંબંધી નીચેનું લખાણ "ગુજરાતી" માં બહાર પડ્યું છે તે જાણવાલાયક હોઇ અહીં આપીએ છીએ.

આવતી કાલથી (તારીખ ૧૬ મી અક્ટોબર સને ૧૯૦૫) બંગાળાના બે વિભાગ પડી જનારા છે. ધારો પસાર થયો છે તે છતાં બંગાળી પ્રજાનો ખળભળાટ મંદ પડ્યો નથી. તેઓ એટલા ગભરાઇ ગયા જણાય છે કે આ ધારો જે દિવસે અમલમાં મુકવાનો છે તેજ દિવસે એટલે આવતી કાલે, બંગાળાની પ્રજા પોતાનું 'ફીડરેશન' જણાવવા માટે એક 'ફીડરેશન હોલ' બાંધવાનો પાયો નાખનાર છે. રાજ્ય વ્યવસ્થામાં બે જાતના સબંધ હોય છે. એક 'કોન્ફીડરેશન' અને બીજું 'ફીડરેશન'. 'કોન્ફીડરેશન' એટલે જે જાતની સરતો કીધી હોય તેજ પ્રમાણે વર્તવું. 'ફીડરેશન' એટલે ઐક્ય. 'કોન્ફીડરેશન'માં કરારની હદને ઓળંગી જવાય નહિં. 'ફીડરેશનમાં' એકજરૂપે તન્મય થઇ જવું. દાખલા તરિકે અમેરીકાનાં ૩૭ રાજ્યો જે દરેક જુદાં જુદાં છે અને તેનો એક બીજા સાથે જે કરારે સબંધ થયો છે તે 'કોન્ફીડરેશન' છે. જુદાં જુદાં રાજ્યો ઠરાવેલા ધોરણ પ્રમાણેજ પોતપોતાના પ્રાંતનો રાજકાર્યભાર કરે પણ એ સઘળાં રાજ્યો એક થઇને સેનેટમાં કામકાજ કરે તેનું નામ 'ફીડરેશન'. અર્થાત 'ફીડરેશન' એટલે એક પ્રજા અને એક રાજ. બંગાળામાં આજ જાતની હિલચાલ કરવામાં આવી છે. એટલે બંગાળાના ભાગલા પડયા પછી પણ આખી બંગાળા ઇલાકાની હમણા જે પ્રજા છે તે એક પ્રજારૂપેજ રહેશે એ બતાવવાને માટે નવા ફીડરેશન હોલનો પાયો નાંખવામાં આવનારો છે. સરકારે બંગાળાની આ ચળવળને દાબી દેવાને કંઇક ઉપાયો લીધા છે ખરા, ને બંગાળાની પોલીસ આ સળવળાટની સામા પોતાનો પ્રયત્ન કરે છે ખરી; પણ જે સળવળાટ શરૂ થયો છે તે એટલો બધો કાયદાની હદમાં સમાએલો છે કે સત્તાવાળાઓ અને એંગ્લો ઇન્ડીયનો ગમે તેવા ફાંફાં મારવા છતાં તેને આંગળી પણ લગાડી શકતા નથી. જોર ચાલુજ છે. ફિસાદ વધ્યો જાય છે. શોક ક્રોધ એક સરખા વ્યાપી ગએલા છે. આવતી કાલે જે હિંદી પ્રજાને નહિ રૂચતું કામ કરવાનો મમત હિંદી સરકારે હાથ ધર્યો છે, તેની સામા પોતાનો શોક અને ક્રોધ બતાવવાને બંગાળા ઇલાકાની સઘળી પ્રજા એકજ થઇ ગઇ છે. પંથભેદ, ધર્મભેદને તોડીફોડી ફેંકી દીધા છે. તા. ૧૬ મીનો એ જે આવતી કાલનો દિવસ કાળરૂપ માની તે દિવસે શોક પાળવાનો તેમણે ઠરાવ કીધો છે. આવતી કાલે કોઇના પણ ઘરમાં ચુલો નહિ સળગાવવો એવો ઠરાવ કીધો છે. સઘળાઓએ ઉપવાસ કરવો એવો નિશ્ચય કીધો છે. એજ દિવસે હિંદુ અને મુસલમાનો એકત્ર થઇ બંધુપ્રેમ સુદૃઢ કરવા માટે એક બીજાને રક્ષા બંધન કરનાર છે.

ડાભેલ મદ્રેસા.

(મળેલું.)

ડાભેલ મદ્રેસાના ઉઘરાણાનું કામ ધમધોકાર ચાલે છે. ગોરા વેપારીઓ પાસેથી પણ પૈસા ઉઘરાવ્યા છે. ટ્રસ્ટીઓએ ચાહ તથા શીરા વાળી જમીન ખરીદી છે. અને બીજી ખરીદવાની હીલચાલ ચાલે છે. ટ્રસ્ટીઓ ઉમેદ રાખે છે કે તેમાંથી સારી આવક થશે. શેઠ કમરૂદીન વિગેરે જોહાનિસબર્ગના ગ્રહસ્થોએ મદદ કરેલી છે. અને કામ પણું સારૂં ઉપડેલું છે.

પ્રોફેસર પરમાણંદ.

[અમારા ખબર પત્રી તરફથી.]

પ્રોફેસર પરમાણંદ ગએ સોમવારે ટ્રાંસવાલથી ડરબન ઉપડી ગયા છે. તેમને વળાવવા લગભગ ચાળીસ હિંદુઓ પાર્ક સ્ટેશન ઉપર હતા. પોતાની પવિત્રતાથી અને પોતાના શુદ્ધ અંતઃકરણથી તેમણે લોકોના મન હરી લીધાં છે. ગયે રવિવારે તેઓ ઓલ્ડ બોક્સ બર્ગ ગયા હતા. ત્યાં પણ લોકોએ માનપત્ર આપ્યું હતું. જુદી જુદી કમીટીએ મોકલેલ હિસાબ ઉપરથી નીચેનો હિસાબ અહિંઆ આપું છું. ઉઘરાણું લોકોએ ઉત્સાહથી આપ્યું છે.

ઉઘરાણું.

જોહાનેસબર્ગ, તામીલ	૬૨	૩	૦
" ગુજરાતી	૫૮	૧૧	૦
" મુસલમાની	૯	૩	૯
" મી. લાલ બહાદુર	૧૭	૫	૦
સોંગ આરકુટ.			
" મીટીંગમાં ઉઘરાણું	૨૧	૧૮	૧૦
ખર્ચ જતાં પ્રીટોરીયેથી	૨૪	૧૨	૦
" બોક્સબર્ગથી......	૨૦	૯	૦
	૨૨૦	૧	૭

૩૪ ૧ ૭ જોહાનિસબર્ગનો ખર્ચ.
(ફ્લેગ ભાડું, એ ડરબન જવાના ભાડા, માનપત્ર વિ. મળી.)
૧૮૬ ૦ ૦ કોલેજને સારૂ લાલા હંસરાજને મોકલ્યા.

૨૨૦ ૧ ૭

પ્રોફેસર પરમાણંદ તા. ૨૨ મી નવેમ્બરની રાત્રે ડરબન આવી પહોંચ્યાં છે તેમને ઉતારવાને સ્ટેશને ઘણા માણસો ગયા હતા.

જાપાનનો નેલસન.

એડમીરલ ટોગો, કે જેને ઈંગ્રેજી પ્રજા જાપાનનો નેલસન માને છે. તેને ઈંગ્રેજી પ્રજા તરફથી ઈંગ્લંડ જવાનું આમંત્રણ મળેલું છે. તે આમંત્રણ કબુલ રાખવાની મીકાડોએ રજા આપી છે. અને માર્ચ મહીનામાં એક મોટા કાફલાની સાથે ટોગો ઇંગ્લંડ જશે, તેને ભારે આવકાર આપવાની તૈયારીઓ આજથી ચાલી રહી છે.

સીધી મુંબઇ જનારી આગબોટ.

સ્ટીમર કૈસરેહિંદ અત્રેથી તા. ૯ મી ડીસેમ્બરના રોજ સીધી મુંબઇ સારૂ ઉપડી જશે જંગબારમાં બદલવું નહીં પડશે. મજકુર આગબોટમાં ખલાસી કૈસરે હિંદ છે ને જેના ...ળામાં લીધું છે.

અલીગઢ કોલેજના ઉઘરાણા માટે મુસલમાનોની સભા.

અલીગઢ કોલેજના કેટલાક વીદ્યાર્થીઓની અને કેટલાક મુસલમાનોની એક સભા સુરતમાં મીર મુઝફરહુસેનખાનને ત્યાં મળી હતી જે વેળાએ શેઠ હાજી ઇબ્રાહીમ તુરાવા, મહમદ કાસમ બરૂચા, વીગેરે ગૃહસ્થો હાજર હતા.

સભાનું પ્રમુખસ્થાન મીર મુઝફરહુસેનખાન સાહેબે લીધું હતું. તેને શેઠ હાજી ઇબ્રાહીમ તુરવાએ ટેકો આપ્યા પછી મીર મુઝફરહુસેનખાને પ્રમુખની ખુરસી લઇ ભાષણમાં જણાવ્યું કે આજ કેટલાક દીવસ થયા અલીગઢ કોલેજના વીદ્યાર્થીઓનું એક ડેપ્યુટેશન માટે ત્યાં આવ્યું છે તમો જાણો છો કે બીજી કોમ કરતાં મુસલમાન કોમ કેળવણીમાં ઘણી પછાત છે અને તેથી આપણને કેળવણીની ઘણી જરૂર છે. અલીગઢ કોલેજમાં જે કામકાજ થાય છે તે જોતા જણાય છે કે એ કોલેજ ઘણી સારી છે. તે ઉપરથી મેં મારા સાહેબજાદા મીર હમીદુદીનખાનને ચાર વરસ થયાં ત્યાં મોકલ્યા છે અને તેનો ત્યાંનો અભ્યાસ જોતાં ઘણો સારો જણાય છે, તેમજ મારા ભાઇઓ તથા બીજા અંગ્રેજ મહાશયો પણ તેનો અભ્યાસ જોઈ ખુશી થયા છે. શેઠ હાજી ઇબ્રાહીમ તુરાવાનો વીચાર પણ પોતાના પુત્ર તથા પોતાના ભાણેજને એ કોલેજમાં મોકલવાનો થયો છે અને આશા છે કે એ કોલેજની તાલીમથી આ શહેરને તેની અસર જણાશે. આપણા હીંદુસ્થાનમાં દેશી કોલેજો તથા સ્કુલો ઘણી છે છતાં અલીગઢ કોલેજનો બંદોબસ્ત તથા કેળવણી યુરોપની કોલેજોના મુકાબલામાં જોવામાં આવે છે અને એવી કોલેજ તથા તેમાં અપાતી કેળવણી બીજી જગ્યાએ જણાતી નથી. તેમજ નવાબ મોહસીન-ઉલ-મુલ્ક તે કોલેજ ઉપર જેવું લક્ષ આપતા આવ્યા છે અને આપે છે, આશરે ૨૦ વરસ ઉપર મુસલમાનોની દીની તથા દુનીયાની હાલત અને હાલની હાલત જોતાં હાલ ઇલમનો આપણી કોમમાં જે વધારો થતો જાય છે તે ઘણો સંતોષકારક છે. દરેક કામમાં પૈસાની જરૂર હોય છે તે મુજબ અલીગઢ કોલેજમાં પણ તેની જરૂર છે. એ કોલેજમાં દુનીયવી ઉપરાંત દીની કેળવણી પણ અપાય છે અને દીનીને લગતું કામ પણ થાય છે, જેના દાખલા તરીકે એક મસજીદનો નકશો સભા રૂબરૂ રજુ કરૂં છું જે ઉપરથી જણાશે કે આ મસજીદ કોલેજ તરફથીજ બંધાય છે અને તેમાં કેટલુંક કામ હજી બાકી છે કે તે માટે પૈસાની ઘણી જરૂર છે. એ વખતે [illegible]નમાંથી શેઠ હાજી મહમદ કાસમ બરૂચાએ નવાબ મોહસીન-ઉલ-મુલ્ક ત્યાં પધાર્યા હતા તે વખતે પણ સારી મદદ કરી હતી અને આશરે રૂા. ૫૦,૦૦૦ ની રકમ ભેગી કરી આપી હતી.

કોલેજનો હેતુ એ છે કે જે ગરીબ છોકરાઓ પૈસા વગર કોલેજમાં તાલીમ લેવાને શક્તીવાન નથી તેઓને મદદ કરવી. એ કોલેજને યુનીવર્સીટીની ઘણી જરૂર છે. તેમજ કોલેજને લગતી એક મોટી મસજીદ છે તેનું બાંધકામ પુરૂં કરવાનું છે.

મુસલમાન ભાઇઓ આવી કેળવણીના કામને ઉત્તેજન આપશો નહીં તો મને ભય છે કે મુસલમાની ભાઇઓ આપણ જાત હાલમાં જે પછાત છે તેના કરતાં વધુ પછાત રહેશે. અને જો કોમને સારી હાલત ઉપર લાવવા માંગતા હોવ તો કોમને માટે મદદ કરો. સને ૧૮૭૭ માં સર સૈયદ અહમદ ખાંએ આ કોલેજ મુસલમાનોની કેળવણી માટે સ્થાપન કરી હતી તે વખતે મુસલમાન કોમ તરફથી તેમના ઉપર ઘણા હુમલાઓ થયા હતા, ઘણાં મુસલમાનો તેઓને કાફર તથા 'નેચરીસ્ટ' કહેતા હતા. પણ તેઓએ જે કાંઇ કર્યું છે તે મુસલમાન કોમ સુધારવાને માટેજ છે. મને જણાવતાં ખુશી ઉપજે છે કે કોલેજમાં થતું કામકાજ જોઈ મુસલમાન ભાઇઓ આ કોલેજ તરફ હવે સારી લાગણી ધરાવે છે. તે આ કોલેજ સર સૈયદ અહમદખાંનની યાદગીરી છે અને મુસલમાન કોમને તેનાથી ફાયદો થાય છે તો એવી કોલેજને મદદ કરવી એ મુસલમાનોની ફરજ છે.

કોલેજના એક વીદ્યાર્થીએ જણાવ્યું કે દરેક કોમ કેળવણીથી આગળ વધે છે અને કેળવણી એ એક દરીઆ સમાન છે. મુસલમાન કોમમાં કેળવણીનો પહેલાં ખ્યાલ સર સૈયદ અહમદખાંએજ પેદા કર્યો હતો. અને તેઓએ આ કોલેજ સ્થાપી તેમાં અંગ્રેજી કેળવણી વગર હવે આપણને ચાલે તેમ નથી. અંગ્રેજી કેળવણી સાથે દીની કેળવણીને ભુલી જવામાં આવી નથી પણ તે ચાલુ રાખવામાં આવી છે. મોહમેડન યુનીવરસીટી માટે રૂા. ૩૦ લાખથી ૪૦ લાખની જરૂર છે અને મુસલમાનો કે જેઓ કંજુસ નથી તેઓમાંથી જો તેઓને તેમના પૈસાનો કેવો ઉપયોગ થાય છે તે બતાવવામાં આવે તો તાલીમની કદર માટે એ રકમ ભેગી કરી આપવામાં પાછો હાથ ખેંચશે નહીં એવી આશા છે. અમોએ મુસલમાન કોમના ફાયદા માટે આ કામ હાથ ધર્યું છે અને તેમાં બીજા માનની એ બુરૂં સમજતા નથી પણ ખુશી પામીએ છીએ કે અમોએ તો કોલેજની તાલીમ નીચે મુસલમાન ભાઇઓને જાહેર કર્યા છે.

મોલવી ફતેહમહમદે ખુદાની તથા તેના રસુલની તારીફ કર્યા પછી શેઠ હાજી ઇબ્રાહીમ તુરાવાએ જણાવ્યું કે કોલેજને મદદ કરવા માટે જે કાંઈ કહેવાનું છે તે વીચાર કરવા માટે મુસલમાન કોમની એક ખાનગી સભા મેળવી તેમાં કમીટી નીમી સારી રકમ મેળવવા કોશેશ કરવું અને તે [illegible] વસુલ આવેલ [illegible] તેનો ઉપર મોકલવામાં આવશે. આમેન.

એ પછી હાજર ગૃહસ્થો ચાહપાણી પાન ગુલાબ લઇ છુટા પડયા હતા.

બદ્રુદીન તૈયબજી.

બદ્રુદીન તૈયબજીનું નામ હિંદુસ્થાનમાં પ્રખ્યાત છે. મુંબઇ ઇલાકામાં તો તેમને સૌ કોઇ જાણે છે. બદ્રુદીન તૈયબજીએ ઘણી નાની ઉમરથી પોતાની શક્તિનો દેખાવ આપેલો અને નિશાળમાં ઘણોજ સરસ અભ્યાસ કરેલો. તેમની કેળવણી એવી સરસ હતી કે તેમને વિલાયત મોકલવાનો તેમના મોટેરાઓએ વિચાર કર્યો. સર ફીરોજશાહ અને બદ્રુદીન તૈયબજી એક વડીયા હતા અને એકજ વખતના અભ્યાસી હતા. વિલાયત જનારા હિંદીઓમાંથી મુંબઇ ઇલાકામાંથી એ લગભગ પહેલા હતા. વિલાયતમાં એમણે ઘણો સરસ અભ્યાસ કર્યો. ત્યાં માન મેળવી મુંબઇમાં પાછા ફર્યા. અને બારીસ્ટર તરીકે બહુ પ્રખ્યાતિ મેળવી. બદ્રુદીન તૈયબજીની સરખામણી હમેશાં મોટા અંગ્રેજ બારીસ્ટરોની સામે કરવામાં આવતી. તેમણે પ્રખ્યાત એનસ્ટી બારીસ્ટર તથા ઇનવેરારીટીની સાથે ટક્કરો લીધેલી છે. જ્યારે પોતે બારીસ્ટરનું કામ કરતા ત્યારે એવા ભાગ્યેજ મોટા કેસો હતા કે જેમાં તેઓ સાહેબને એક અથવા બીજા પક્ષકાર તરફથી રાખવામાં ન આવ્યા હોય. ભાષણ કરવાની શક્તિ અને કાયદાનું જ્ઞાન ઘણાં ઉંચા પ્રકારનાં હોવાથી જડજોને તેઓ ખુશ કરતા અને પંચનું મન હરી લેતા. કાઠીયાવાડમાં મોટી દરબારી કેસોમાં તેઓ સાહેબ ઘણી વેળા આવેલા અને જીતો મેળવેલી. પણ તેમનો મોટામાં મોટો કેસ નવાબજાદા નસરુલાખાનનો બચાવ કર્યો તે ગણીયે તો ચાલે. નવાબજાદાની ઉપર સુરતના કલેકટર મી. લેલીએ રૂા. ૧૦,૦૦૦ની લાંચ આપવાનું તહોમત મુક્યું હતું. મી. લેલીએ તે બાબત બહુ સખત જુબાની આપી. અને મુંબઇના ચીફ માજીસ્ટ્રેટ મી. સ્લેટરે ઘણો સખત ઠરાવ આપ્યો ને નવાબજાદાને છ મહિનાની જેલની સજા કરી. આ ઠરાવ સામે અપીલ કરી તેમાં મી. બદ્રુદીન રોકાયા હતા અને તેમણે કાયદાની દલીલો એવી સરસ કરી કે જસ્ટીસ પારસંસે નવાબજાદાની ઉપર થયેલી સજા રદ કરી અને મી. લેલીને ખાસડાં માર્યાં. આમ જીતો તો મી. બદ્રુદીને ઘણી મેળવી પણ એક ખાનદાની માણસને નામોશીમાંથી બચાવી જેલમાં જતા અટકાવ્યા [illegible] બદ્રુદીન તૈયબજીની કીર્તિ [illegible] થોડા વખત બાદ તેમને મુંબઇ હાઇકોર્ટના જડજની પદવી આપી તે તેમણે સ્વ

કારી. જો કે જડજનો પગાર દર માસે રૂ. ૩૭૫૦નો છે છતાં તે પગારથી જસ્ટીસ બદ્રુદીનને તો ખોટજ છે. તેમના વકીલાતના ધંધામાં એમ કહેવાય છે કે તેમની કમાણી દર વરસે રૂ. ૧,૦૦,૦૦૦ની થતી. જડજ તરીકે જસ્ટીસ બદ્રુદ્દીનનું કામ ઘણું સરસ ગણાય છે. પોતે અત્યંત સ્વતંત્ર રહી ચુકાદા કરે છે ને વકીલો અસીલો બધાને સંતોષ આપે છે.

જસ્ટીસ બદ્રુદીને જેમ વિદ્વતામાં અને પોતાના ધંધામાં નામ કહાડયું છે તેમજ જાહેર કામમાં પ્રખ્યાતિ મેળવી છે. હિંદી કેળવણી તેમાં પણ મુખ્યત્વે કરીને મુસલમાનોમાં કેળવણી પસારવા તેમણે બહુ મહેનત કરી છે સ્ત્રિ કેળવણીને હમેશાં તેઓ સાહેબ ઉત્તેજન આપે છે. તેમની ધણીયાણી અને દિકરીઓ બધી સારી કેળવણી પામેલ છે. રાજ્યદ્વારી કામમાં તેઓ સાહેબે સારો ભાગ લીધેલો છે. જસ્ટીસ રાનાડેની સાથે તેઓએ ઘણું કામ કરયું છે. હિંદી નેશનલ કોંગ્રેસના તેઓ અગ્રેસર કામ કરનાર હતા. અને કોંગ્રેસનું પ્રમુખપદ પણ તેમણે ભોગવ્યું છે કોંગ્રેસના પ્રમુખ થયા હતા ત્યારે તેમનું ભાષણ એવું સરસ હતું કે તે હજુ સુધી સરસ ભાષણોમાંનું એક ગણાય છે. પોતે ન્યાયની ખુરશી ઉપર બેઠા છે છતાં દેશ દાઝ તેટલીજ રાખે છે. કેળવણીમાં ભાગ લેય છે. હમેશાં સ્વભાવે નમ્ર તથા માયાળુ રહે છે. તેમનું ઈંગ્રેજી જ્ઞાન જેવું ઉત્તમ છે તેવુંજ હિંદુસ્થાની ભાષાનું જ્ઞાન છે. ઉરદુ ભાષણ કરવામાં મુંબઇ ઇલાકામાં તેઓ સાહેબને થોડાજ પહોંચી શકશે.

નાદારી કોર્ટની નોટીસો વિગેરે.

સ્ટેંગર તથા ચાર્લસ્ટાઉનવાળા કાસમ સુલેમાનના લેણદારોની ખાસ મીટીંગ ડરબનની માજીસ્ટ્રેટ કોર્ટમાં તા. ૫ ડીસેમ્બરના રોજ મળશે, આ વખતે લેણાની સાબીતી નક્કી કરવામાં આવશે.

વેરૂલમના દુકાનદાર બજન મહારાજની મીલકતની પતવણીનો હિસાબ મારિત્સબર્ગની સુપ્રીમ કોર્ટમાં ફાઇલ કરવામાં આવ્યો છે. ત્યાં આગળ તપાસને માટે તા. ૬ ડીસેમ્બર સુધી રાખવામાં આવશે. અને તે તારીખથી તે કનફર્મ કરવામાં આવશે. ડરબન માજીસ્ટ્રેટની કોર્ટમાં આની એક નકલ ફાઇલ કરવામાં આવી છે.

ડરબનના વેપારી [illegible] નુરમહમદની મીલકતની પતવણીનો હિસાબ સુપ્રીમ કોર્ટમાં રજુ થયો છે. ત્યાં આગળ તપાસ માટે તા. ૫ મી ડીસેમ્બર સુધી રાખવામાં આવશે અને ત્યારબાદ તે કનફર્મ કરવામાં આવશે.

હિંદુસ્થાનના સમાચાર.

બાદશાહી પરોણાના માનમાં મુંબઇમાં મોટી રોશની કરવામાં આવી હતી.

પ્રીન્સ ઓફ વેલ્સના હિંદી પ્રવાસ વખતે ઇડરના મહારાજા કર્નલ સર પ્રતાપસીંહને એડીકાંગ નીમવામાં આવ્યા છે.

જસ્ટીસ રાનાડેની યાદગીરી કાયમ રાખવા સારૂ મુંબાઈ ઇલાકામાં રૂ ૬૦,૦૦૦ ની રકમ ભેગી થઈ ગઈ છે.

મક્કે હજ કરવા જતા યાત્રાળુઓને મુંબઈમાં ક્વોરેનટાઇનમાં રહી આગબોટમાં જવાનો હુકમ હીંદી સરકારે બહાર પડયોછે.

રંગુનના એક જાણીતા મોહમેડન વેપારી હિંદી હુન્નર ઉદ્યોગની ખીલવણી માટે આવતા જનેવારી માસમાં જાપાન તરફ જનાર છે.

મોંબાસાથી ૫૭૬ માઈલને છેટે એક કીબોસ નામનું ગામ વસાવ્યું છે તેમાં દરેક હિંદીને ખેડવાને સારૂ સો એકર જમીન આપવામાં આવે છે.

મુંબઇની સરકારે એવો હુકમ કર્યો છે કે દારૂની દરેક લાઇસન્સની અંદર એવી શરત રાખવી કે ચઉદ વરસની અંદરના છોકરાઓને દારૂ બીલકુલ વેચવો નહિં.

કલકતામાં પ્રગટ થતાં "ન્યુ ઇન્ડીયા" નામના પત્રના અધીપતીએ હીંદુ વીદ્યાર્થીઓને કુરાને શરીફ શીખાડવા માટે મદરેસા ઉઘાડવાની સુચના કરી છે.

કલકતામાં સંસ્કૃત શીખતા વીદ્યાર્થીઓ માટે એક બોર્ડીંગ સ્કુલ સ્થાપવા કલકતાની એક હીંદુ વીધવાએ પોતાના વસીયતનામામાં રૂ. ૫૧ હજાર પાંચસો આપ્યા છે.

યુગેન્ડામાં એવો સખત દુકાળ પડયો છે કે, ત્યાં માણસોને ખાવાનું મળતું નથી. અને માણસો હાડપીંજર બની રહ્યા છે છતાં સરકાર તદન ગાફેલ બની રહી છે એવો તાર આવ્યો છે.

રંગુનની એક લાયક મુસલમાન બાઇએ સુરતી મદરેસાની ઈમારત માટે એક લાખ રૂપીઆ બક્ષીશ આપ્યા છે. આ રૂપીઆની સહાયતાથી ચાર માળની એક મોટી ઇમારત બાંધવામાં આવશે.

મદ્રાસમાં એક મુસલમાની મદરેસે દસ લાખ રૂપીઆની રકમ મુસલમાનોમાં કેળવણી ફેલાવવાને સારૂ કાઢી છે. તેમનો વિચાર અલીગઢના જેવી કોલેજ બનાવવાનો છે, અને એવી શરત રાખી છે કે, ઇજીપ્તથી એક શેખ ઉસમાને અરબી શીખવવાને બોલાવવો.

સ્વદેશી હિલચાલ.

મી. બાળ ગંગાધર તીલક વડોદરમાં આની દેશી માલની હીલચાલ માટે એક જાહેર સભા મેળવનાર છે.

* * *

નાગપુરના વીદ્યાર્થીઓની મળેલી સભાએ બ્રીટીશ માલ નહીં વાપરવાનો ઠરાવ કરયો છે. બંગાળી બાનુઓની એક વગવાળી કમીટી ત્યાં એક મોટી દેશી માલની દુકાન કાઢનાર છે.

બંગાળના ભાગલા પાડવાના બહાર પડેલા ઠરાવ માટે સામાન્ય શોક દર્શાવવાને ૧૦,૦૦૦ બાબુ વીદ્યાર્થીઓએ ત્રણ દીવસ સુધી ઉઘાડે પગે બહાર નીકળવાનો ઠરાવ કરયો છે.

* * *

કલકતામાં મીઠાના મોટા વેપારીઓ ઉપર દરરોજ પુરું પંજાબ વીગેરે ભાગો તરફથી લીવરપુલ તરફનું મીઠું નહીં મોકલવાના તારો મળે છે. કારણ કે લોકોએ અંગ્રેજી મીઠાને પણ બોયકોટ કરયું છે.

બ્રીટીશ માલ નહીં વાપરવાના સંબંધમાં વીચાર ચલાવવા માટે ગઇ તા. ૬ ઠ્ઠીએ અલાહાબાદ ખાતે મોટી સભા મળી હતી જે વેળા પ્રમુખે સ્થાનિક હાજતને પહોંચી વળવા માટે હાથની સાળો મોટા પાયા ઉપર પાછી ચાલુ કરવાની હીમાયત કરી સ્વદેશી માલ પુરો પાડવા માટે એક કંપની ઉભી કરવાનું જણાવતાં સભામાં તરતજ રૂ. ૧૦ ની કીમતના શેરો કહાડી રૂ. ૫૦,૦૦૦ ની થાપણ સાથ એક કંપની ઉભી કરવાનો ઠરાવ થયો હતો અને તેજ વખતે રૂ ૨૪,૦૦૦ ના શેરો ભરાઇ ગયા હતા.

જાહેર ખબર.

અત્રે કેટલાક વરસથી અમારા ભાઇ સુલેમાન કસમઆઇલના નામનો વેપાર ચાલુ છે પણ ચાલુ વરસમાં તે ગુજરી જવાથી, વેપારના કામમાં હમેશાં હરકત આવે છે જે હવેથી કોઇબી તરેહનો વેપાર લેણ દેણ અથવા ચેકો વગેરે વહેવાર સુલેમાન ઇસમાઇલ મીયાં અને કુ૦ ના નામથી રાખવો.

લી. યુસફ ઇસમાઇલ મીયાં,

મુસા ઇસમાઇલ મીયાં.

પરચુરણ ખબરો.

દુનીઆમાં નાનામાં નાનું ઝાડ એ ગ્રીન લેંડબર્ચ નામનું જણાય છે. તેની ઉંચાઈ માત્ર ત્રણ ઈંચ છે. જો કે તેનો ફેલાવ એથી ત્રણ ફીટ સુધીમાં છે.

દુનીઆમાં ડચ ભાગમાં સુરીનામ નામના શહેરમાં આખો વરસ એકજ જાતની હવા રહે છે એટલે કે પારો ઉનાળામાં ૭૯ ડીગ્રી અને શીયાળામાં ૭૭ા ડીગ્રી રહે છે.

ડાકતર મેકનોટન, લેનસેટ પત્રમાં લખી જણાવે છે કે હમેશાં મધરાવવાની ટેવ પાડવાથી બહુ નુકસાન પહોંચે છે. અંતઃકરણનાં પડદાઓ વંખાઈ જાય છે અને તેથી નબળાઈ વધે છે.

કેટલાક પ્રયોગો કરવામાં આવેલા છે તેથી ડાકતરોએ એમ શોધ્યું છે કે ઠંડા પાણીની અસર શરીર ઉપર એવી થાય છે કે જુદી જુદી જાતના ચેપો જ્યારે શરીર કસાઈ જાય છે ત્યારે તેને ચેપ લાગતો નથી.

પ્રખ્યાત બ્રિટીશ મેડીકલ જરનલ એમ જણાવે છે કે માણસોને દમનું દરદ થાય છે તેનું મુખ્ય કારણ વધારે ખોરાક એ છે અને તે ઉપરથી તે છાપો એવી સલાહ આપે છે કે માણસોએ દીવસના બે કરતા વધારે વાર નહી ખાવું જોઈએ.

અમેરીકાના પ્રોફેસર બેલી કહે છે કે ૧૮૯૭ થી તે ૧૯૦૧ સુધીમાં ૨૯,૩૪૪ માણસોએ આપઘાત કરી તેમાં પ્રમાણ ૭ પુરૂષો અને ૨ સ્ત્રીઓનું એમ આવેલ છે. વળી ૬૬ ટકા આપઘાત કરનારા માણસો ૨૦ થી ૫૦ વરસની ઉમરના હતા. ઘણાખરા આપઘાત કરનારાઓ માત્ર પોતાના ધંધામાં ખોટ જવાથી નીરાશ થએલા હતા. મુખ્યત્વે કરીને આપઘાતનો દીવસ સોમવાર અને વખત રાતના ૯ થી ૧૨ વાગ્યા સુધીનો હતો.

યુરોપની પ્રજામાં દીવસે દીવસે જન્મનો દર ઘટતો જાય છે, જેમકે જરમનીમાં ૧૮૭૧ ની સાલમાં, હજાર જણ દીઠ લગભગ ૩૫ જન્મ થતા હતાં અને ૧૯૦૩ની સાલમાં માત્ર ૩૨ થએલા. ઈંગલંડમાં ૧૮૭૩ ની સાલમાં દર હજાર ઉપર ૩૦ જન્મતા ૧૯૦૪ ની સાલમાં માત્ર ૨૭ ની સંખ્યા હતી. ફ્રાન્સમાં હજાર ઉપર માત્ર ૨૨ ની સંખ્યા આવે છે. આ ઉપરથી યુરોપના માણસો ગભરાઇ ગયા છે કે જો આમ જન્મની સંખ્યા ઘટી જશે તો એક સૈકાના અંદર કાળા તથા પીળા માણસોનું જોર બહુ વધી જશે

મહીસુર અને વડોદરા વચ્ચે વેપાર તથા ખેતી વધારવાને સારૂ હરીફાઈ ચાલી રહી છે. બન્ને સંસ્થાનના મહારાજા કેળવણી પામેલા છે. મહીસુરમાં રબર નીપજાવવાનું પ્રયત્ન ચાલી રહ્યું છે.

સ્ટીમરોની આવજાની ખબર.

સ્ટીમર રેઈસ્તાખ તા. ૮ મી ડીસેમ્બરના સીધી મુંબઈ સારૂ ઉપડી જશે. ને સ્ટીમર સુનદસરાય તા. ૨૩ મી ડીસેમ્બરના સીધી મુંબઈ સારૂ ઉપડી જશે. ઓસમાન અહમદ ૪૦ પા૦ એજન્ટ છે.

સ્ટીમર જમાલપુર તા. ૩ જી નવેમ્બરે કલકતેથી ડરબનને માટે માલ લઈ નીકળી ચુકી છે. સ્ટીમર ટીવાલ એન્ડ કું૦ તેમના એજન્ટ છે.

ગુજરાતમાં આવેલ ડાભેલમાં મદ્રેસાના ફંડમાં ભરાએલા નાણા.

,, મહમદ ઈસપ નગદી,	૧૦	૧૦	૦
,, ઈબરાહીમ મુસા બેરા,	૧	૧	૦
,, રામા ભીખા વેરામેનર,	૧	૧	૦
,, રહીમ રહેમાન બોદાનીઆ,	૧	૧	૦
,, દાદાભાઈ મહમદ ટંકારીઆના,	૧	૦	૦
,, વલી મુસા જલાલપોરના,	૦	૧૦	૦
,, બી. જી. પટેલ,	૦	૧૦	૦
,, મુસા આસમાલજી આક્ષણના	૦	૧૦	૦
,, મુસા ઉજત,	૦	૫	૦
,, ઈસપજી અલી તરાજના.	૦	૫	૦
,, ચુનીલાલ નાનજી વરાછાના.	૦	૫	૦
,, અંબારાંકર લીલાધર રાજકોટ	૦	૫	૦
,, હાફેજી અહમદ સુલેમાન, પીટર્સબર્ગ.	૫	૦	૦
,, અહમદ મુસા બાઈઆતના જામદાર મુસા.	૪	૪	૦
,, ઇસમાઇલ આમોદ ટીકડી.	૩	૩	૦
,, હાસમ મોતી.	૪	૪	૦
,, અયુબ આમોદ.	૩	૩	૦
,, જે. સી. એસ. વલી.	૨	૧૦	૦
,, તાર મહમદ તઈબ,	૧	૧૦	૦
,, ઈબરાહીમ રેમતુલા.	૦	૧૦	૬
,, સાલે માહમદ દસા.	૦	૫	૦
,, કાસમ તઈબ.	૦	૧૦	૬
,, મહમદ હાજી સુલેમાન.	૦	૫	૩
,, મહમદ ઉમર.	૦	૨	૬
,, કાસમ હાજી જુમા,	૦	૫	૦
,, અબદુલા સુલેમાન.	૦	૧૦	૬
,, ખાન માહમદ તઈબ.	૦	૧૫	૦
,, નુર માહમદ દાદા.	૦	૧૦	૬
,, ઉસમાન માહમદ.	૦	૧૦	૬
,, અબદુલ લતીફ અલી,	૦	૧૫	૦
,, અલી મહમદ કાસમ,	૦	૫	૦
,, ઈબરાહીમ હાજી કાસમ	૦	૧૦	૬
,, મહમદ જહાંગીર.	૦	૩	૬
,, અયુબ હાસમ.	૦	૨	૬
,, વલી અહમદ.	૦	૫	૬
,, કાસમ	૦	૫	૬
,, રેવજી ખુશાલ વેસમેના.	૦	૫	૦
,, લલુ ભેગી પુણીના.	૦	૪	૦
,, અંબાલાલ પલસાણાના.	૦	૧૦	૬
,, ઈસમાઈલ ઇબ્રાહીમ,	૧	૦	૦
,, જન સંનડી,	૦	૧૦	૦
,, મહમદ ભીખાભાઈ, ધરાના.	૦	૫	૦
,, સુલેમાન મહમદ ડભોર,	૦	૫	૦
,, મુસા કાસમ, ચુવણ	૦	૫	૦
,, મહમદ સાલેજી, ધરાના,	૦	૫	૦
,, અહમદ ઈબરાહીમ રખા	૦	૧૦	૦
,, ઇબરાહીમ અહમદ દાદુ પ્રીટોરીઆ.	૦	૫	૦
,, અહમદ મહમદ ડાભેલના.	૩૦	૦	૦
,, મહમદ હારૂજી,	૨૧	૦	૦
,, સુલેમાન અને મુસા સુજ	૪	૧૦	૦
,, ઈસપ ઇબરાહીમ સુજ	૫	૦	૦
,, મહમદ ઇબરાહીમ ચોળા	૦	૫	૦
,, અહમદ ફકીર સુજ	૦	૧૫	૦
,, અહમદ હસન ઘોળા	૦	૧૦	૦
,, ઇબરાહીમ ઇસમાઈલ, ઘોળા	૨	૦	૦
,, ઇસમાઈલ કાસમ મંઝળ	૧	૧૦	૦
,, ઇસપજી મુસા બોબાત	૧	૧૦	૦
,, અહમદ કાસમ મંઝળ	૨	૦	૦
,, સુલેમાન ઇસમાઈલ સુજ	૧૦	૦	૦
,, મહમદ કાસમ	૨	૧૦	૦
,, મહમુદ મહમદ બેરા	૨	૦	૦
,, ફકીર કાસમ વાલા	૧	૦	૦
,, સુલેમાન ઈસપ ઘોળા	૨	૦	૦
,, મહમદ ઈસપ ઘોળા	૧	૦	૦
,, સુલેમાન ઇસપ સુજ	૨	૦	૦
,, ઈબરાહીમ અહમદ વાળી	૨	૦	૦
,, અહમદ નાના સુકલા	૧	૦	૦
,, કાસમ અબરામજી વાલા	૦	૫	૦
,, ઇસમાઇલ ઈસપ સુજ	૦	૧૦	૦
,, કેસુ ભીખા	૧	૦	૦
,, ફકીર ભીખા	૦	૧૦	૦
,, દેવજી મોરાર	૦	૧૦	૦
,, માવજી મોરાર	૦	૧૦	૦
,, કૈમુદીન સદરૂદીન	૦	૫	૦
,, હસન ઈસમાઈલ સામરોદના	૨	૦	૦
,, મહમદ મુસા પટેલ ,,	૧	૧૫	૦
,, મુસા સાલે ,,	૦	૨	૬
,, સાલે મહમદ ,,	૦	૫	૦
,, વસતો	૦	૫	૦
,, હસન ઈસપજી બામજી	૧૦	૦	૦
,, ઈસમાઇલ અહમદ પટેલ	૦	૧૦	૦
,, મુસેજી હસન	૫	૦	૦
,, મહમદ હાસમ.	૨	૫	૦
,, મુસા મહમદ, પારોલ.	૧	૦	૦
,, દાઉદ ઇબરાહીમ.	૫	૦	૦
,, ઇસમાઈલ મનસુર.	૦	૦	૬
,, જીવા મકન	૦	૧૦	૦
,, નારી રૂપણ.	૦	૧૦	૦
,, મકન ભગા.	૦	૧૦	૦
,, મકલોરન દરા.	૦	૫	૦
,, રેવાભાઈ ધરા.	૦	૧૦	૦

इन्डियन ओपिनियन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. २५वीं नवम्बर, १९०५. नम्बर ४७.

इन्डियन ओपिनियन.

शनिश्चर, ता. २५ वीं नवम्बर, १९०५.

बङ्गका अङ्गच्छेद.

—o—

हिन्दू मुसलमान बीच ऐक्यता.

पहिले हमें खबर दे चुके हैं, कि बङ्गके अङ्गच्छेदपर ढाकामें मुसलमान तरफसे सहानुभूति दिखाई गई थी. प्रजामत ऐसा है, कि ढाकामें मुसलमानोंकी जो सभा हुई थी, वह सिर्फ सरकारकी उत्तेजनासे हिन्दु मुसलमानको अलग रखनेके लिये की गई थी. इसबार भारत और विलायतके अखबारें आये हैं. वे देखनेसे मालूम होता है, कि भारतमें जहां उसमें सरकारी अधिकारीका हाथ नहीं है, वहां हिन्दू मुसलमान हिलते मिलते रहते है. आजदिन तक कलकत्तामें दोनों जातिके बीच कुछ खलबल चलती आती थी, वह अब बङ्गके अङ्गच्छेदकी हलचलसे नाबूद होकर ऐक्यता हो जायगी, ऐसा दृश्य अब देखा जाता है.

कलकत्तामें हिन्दुओं साथ ऐक्यतासे रहना या नहीं, उसपर विचार करनेके लिये मुसलमानोंकी एक बड़ी सभा जमा हुई थी. सभाका प्रमुखस्थान मि० ए. रसूल नामे बारिस्टरको दिया गया था. उन्हें जो भाषण दिया था, उनका सारांश इस प्रकार था:—

मि० रसूलने कहा, कि "मुसलमान बङ्गालियों हिन्दू बङ्गालियों साथ बङ्गके अङ्गच्छेदके लिये, स्वदेशी चीजोंका व्यवहार करनेके लिये और ऐसे दूसरे राज-कार्यमें एकत्र होना या नहीं, उनका विचार करनेके लिये हम सब जमा हुए है. एक प्रजा-विभागको दूसरा विभाग साथ, दोनोंके लिये एक ही कार्यमें एकत्र होना या नहीं, ऐसा विचार करने पर दूसरे किसी देशमें सभा जमा करना पडे, ऐसा मै नहीं मानताहूं. देखिये, कि इङ्गलान्डमें विलायतवासियोंपर अङ्ग्रेज सरकारने इनकमटेक्ष बढा देनेका निश्चय किया, तो उसमें तुम्हें ऐसा मानते हो, कि प्रोटेस्टन्ट धर्मवाले और रोमनकेथोलिक धर्मवाले अलग अलग कार्य करेंगे? या तो क्या अङ्ग्रेजी यहूदी तीसरी राह पकडेंगे? कभी नहीं. वे लोग ऐसी हलचलको सहानुभूति देनेके लिये या तो प्रतिकार करने पर अङ्ग्रेज प्रजा-का नामसे एकत्र होंगे. ऐसा नहीं कहेंगे, कि हमें केथोलिक, प्रोटेस्टन्ट या यहूदी हैं. जिस अङ्ग्रेजी इतिहास जानते हैं, वे समझ सकेंगे, कि केथोलिक और प्रोटेस्टन्ट बीच तकरार हुई, वह हिन्दू मुसलमान बीच जो तकरार है, इससे बडी थी. किन्तु वे अब अपना स्वार्थ समजते है. धर्म अलग है, लेकीन ऐक्यतासे रहते हैं. हिन्दू मुसलमान ऐसे क्यों न रह सकें? मेरेको विश्वास है, कि धर्मके प्रश्न उठेगी तब दोनोंके बीच खलबल पड जायगी; परन्तु राज-कार्यका प्रश्न जब खडा हो, तभी ऐक्यतासे रहना चाहिये.

हमारे बीच कितनेक समयपर हमारे अग्रेसरोंने और कितनेक समयपर राज्य-कर्त्ताने भेद रखनेका शिक्षा दिया है, इससे हम लोग हमारे दुःख दूर नहीं कर सकें है. जब हिन्दू भाइयों समस्त हिन्दीयों तरफसे पडती तकलीफोंकी दाद सरकारसे उठाते है, तब कितनेक मुसलमान अग्रेसरों हम लोगको समजाते है, कि वे तकलीफ हमारी पर नहीं है; इससे हिन्दीयों साथ एकत्र न होना चाहिये. परन्तु मैंने अब-तक ऐसा कुछ नहीं देखा है, कि जिसमें हमारा स्वार्थ हिन्दूयोंके स्वार्थसे अलग हो. मानों, कोङ्ग्रेसमें जो प्रस्ताव पेश होते है, वह मुजब कराव कायदा पसार हो जांय, तो कोइ ऐसा कह सकता है, कि इससे मुसलमानको जय-लाभ नहीं होगा? अवश्य होगा. याद रखनेका है, कि जहांतक हम लोग हमारे हिन्दू और पारसी भाईओंकी तरह हिम्मत नहीं पकडेंगे, वहांतक कोइ सहायता करनेवाला नहीं है. अब मैं देखकर खुश होताहूं, कि हम लोग समजने लगा है. सब भेद छोडकर हिन्दू और मुसलमान एक ही बङ्गाली-प्रजा है ऐसा समजना चाहिये और हमारी जन्मभूमि-बङ्गालका कैसे उदय हो, ऐसी राह पकडना, वह हमारी फर्ज है."

हिन्दू मन्दिर—साउथ कोस्ट जंकशनमें एक हिन्दू मन्दिर था, वह गत तूफानसे टूट गया है. अब इनके कर्मचारियोंने फिर बनवानेका आरम्भ कर दिया है. "नाताल एडवरटाइझर" अखबार सूचना करता है, कि "ऐसे हानिकारक [illegible] मकान बनवानेकी बन्धी कर देना चाहिये."

समाचार.

—*—

नया गांव—मुम्बासासे ५०६ मेल दूर नया गांव कीबोस बसाया गया है. उसमें प्रत्येक हिन्दीको खेती करनेके लिये १०० एकर दी जमीन जाती है.

बाबुओंका शोक—बङ्गका अङ्गच्छेद करनेका प्रकाश किये हुए ठहरावपर शोक पालनेके लिये १०,००० बङ्गाली विद्यार्थियोंने तीन दिन तक बिना जूते पहने फिरनेका ठहराव किया है.

दस लाख रुपयेकी सखावत—मुसलमान जातिमें शिक्षाका प्रचार करने पर मद्रासमें एक उदार मुसलमान गृहस्थने दस लाख रुपयेकी सखावत की है. उनका विचार अलीगढ कालेज जैसी कालेज बनवानेका है.

जापानका नेलसन—अङ्ग्रेज प्रजा एडमीरल टोगोको जापानका नेलसन कह कर पुकारती है. जिसको अब अङ्ग्रेज प्रजाने इङ्गलान्ड आनेका निमन्त्रण किया है. यह निमन्त्रणका स्वीकार करने पर मीकाडोने आज्ञा दे दी है. आगामी मार्चमें एक बडा सैन्य लेकर टोगो विलायत आयगा. टोगोका सत्कार करनेके लिये विलायतमें अभीसे बडी तय्यारियां हो रही हैं.

भारतमें युवराजका आगमन—नामदार प्रिन्स आफ वेल्स और प्रिन्सेस आफ वेल्स गत ता० ९ वींको बम्बइ जा पहुंचे हैं. उन्होंका आदर सत्कार करनेके लिये बम्बइमें आये हुए एपोलोबन्दर पर १० हजार आदमियों बैठक कर सकें, इतना बडा एक मन्डप बनाया गया था. मन्डप उत्तम प्रकारसे सजाया गया था. उसमें कार्पोरेशनके मेम्बरों, देशके राजे महाराजे, अमीर उमराव, गोरे और देशी अफसरों नामदार युवराज और युवराजञीको पूर्ण प्रेमसे आदर सत्कार देनेके लिये उपस्थित हुए थे. अलावा युवराजपतिको बम्बई-वासी हिन्दू, पारसी व मुसलमान रमणियोंने सम्पूर्ण प्रेमसे आदर सत्कार देकर एक अभिनन्दनपत्र भेट किया गया था. इसी रोज शहर सुशोभित बनाया कर रोशनी की गई थी.

இந்தியன் ஒப்பீனியன்.

புஸ்தகம் 3.] நேட்டால் பீனிக்ஸ், 1905ஆ நவம்பர்மீ 25வ சனிக்கிழமை. [இலக்கம் 47

இந்தியன் மெயில்.

நேட்டால் [illegible] [illegible].

[illegible] நவம்பர்மீ 27வ புறப்ப ட்டு கொழும்பு, [illegible] வரைக்கும் ஜெர்மன் [illegible] பிக்கொள்.

[illegible] நவம்பர் 25 தேதி புறப்படும்.

இந்தியா [illegible] பிக்கொள்.

[illegible] டிசம்பர்மீ 9வ புறப்படும்.

மேல்கண்ட கப்பல்கள் [illegible] [illegible] போகும்.

[illegible] [illegible] அல்லது [illegible] அல்லது [illegible] [illegible] அல்லது [illegible].

"இந்தியன் ஒப்பீனியன்"

1905ஆ நவம்பர்மீ 25வ சனி.

பிரமிட் சௌகரியம்:— யுத்தகாலத்துக்குமுந்தி டிரான்ஸ்வால் நாட்டிலிருந்ததாய் நிரூபிக்கும் இந்தியருக்கு அதிக சிரமமின்றி பிரமிட் கொடுக்கும்படியாய் உத்திரவாயிருக்கிறது. இனிமேல் இரண்டு ஐரோப்பியன் சாட்சியம் வேண்டியதில்லை. யுத்தகாலத்துக்குமுன்தொடங்கி டிரான்ஸ்வால் நாட்டில் இருக்கும் இந்தியர்களுக்கும், அக்காலத்தில் டிரான்ஸ்வால் நாட்டிலிருந்து இந்தியாமுதலிய விடங்களுக்குச்சென்ற இந்தியர்களுக்கும் பதினாறு வயதுக்குட்பட்ட தங்கள் சொந்தபிள்ளைகளையும் அழைக்கவும், அழைத்துக்கொண்டுவரவும் சுதந்தரம் ஏற்பட்டிருக்கிறது. இவ்விஷயத்துக்குத்தயாரிக்கப்பட்டிருக்கிற அச்சிபாரத்தில், தாய்தகப்பன்மார்கள் கை பொறுத்திட்டு சத்தியஞ்செய்யவேண்டும்.

இந்தியவேலையாட்கள் தேவை:— பிரிட்டிஷ் மத்திய ஆப்பிரிக்காவில் ரயில்வேய் வேலைசெய்வதற்கு இந்தியவேலையாட்கள் தேவையாயிருக்கிறது. விருப்பமுடையவர்கள் ஜிப் இன்ஜினியர் ஜியரோமோ (Chiromo) வுக்கு மனுசெய்துக்கொள்ளலாம். ஆனால் நேட்டால் முதலிய தென்னாப்பிரிக்காவைப்போல் [illegible] நிலவளமுடையதல்ல.

இளவரசர் யாத்திரை:— இளவரசரும் இளவரசியாரும் [illegible] [illegible] இந்தியாவையடைந்தனர். இராஜரீயாளுகையோடு வரவேற்கப்பட்டார்கள். பம்பாய் வாசிகள், இளவரசியாருக்கு விசேஷ வந்தனோபசாரப்பத்திரம் படித்துப் புகழ்ப்பாராட்டினார்கள். [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] பிரகாசமடைந்தது.

ஆனரபிள் பிரபோசர் கோக்லே:— இந்திய காங்கிரஸ் பிரதிநிதியாய் இங்கிலாண்டுக்குச்சென்ற ஆனரபிள் பிரபோசர் கோக்லே இங்கிலாண்டில் யாவராலும் மரியாதையோடு புகழப்பட்டார். [illegible] [illegible] விசேஷ விருந்துசெய்து உபசரித்தார்கள்.

சுவதேசியம்:— சுவதேசியம் பங்காளத்தில் நாளுக்குநாள் பரவிக்கொண்டேவருகிறது. ஒவ்வொருநாளும் அதிக பலங்கொண்டேவருகிறது.

"மாரலேகனம்" கம்பியில்லா தூரதேச வர்த்தமானம்:— கெட்டாஆக்கு முதல்தடவை உபயோகப்படுத்தப்பட்டது "அன்கோல்" என்கிற ஸ்டீமர் இங்கிலாண்டிலிருந்து 1,100 மைல் சமுத்திரத்தில் வரும்போது இங்கிலாண்டிலுள்ள சிலமுக்கியமான வர்த்தமானங்கள் கிரயமின்றி பிரயாணிகளுக்குத்தெரிவிக்கப்பட்டது. பிரயாணிகள் ஆச்சரியமும் சந்தோஷமும் அடைந்தார்கள்.

டிரான்ஸ்வாலும் நேட்டாலும்:— நேட்டாலையும் டிரான்ஸ்வாலையும் ஒன்றாய் இணைத்து நடத்த யோசனையிருக்கிறது. கேப்காலனியிலுள்ளவர்கள் இப்பிரரேபணையை மறுக்கிறார்கள். அன்றியும் நேட்டாலிலுள்ள அநேக தலைவர்களும் மறுக்கிறார்கள்.

சைனாக்கூலிகள்:— இன்னும் 11,000 சைனாக்கூலிகளுக்கு ஜோஹானஸ்பர்க் பொன்சுரங்க சங்கத்தார் ஆடர் அனுப்பியிருக்கிறார்கள். இங்கிலாண்டில் ஜெனரல் இலக்ஷன் நடந்துவருகிறது. லிபரல் கட்சியார் ஜெயம்பெற முயற்சிக்கிறார்கள். அப்படியே லிபரல் கட்சியார் ஜெயம்பெறுவார்களாயின் சைனாக்கூலிகள் டிரான்ஸ்வால் நாட்டிற்கு வருவது முற்றிலும் நின்றேபோய்விடும்.

ருஷியா உள்நாட்டுக்கலகம்:— ருஷியா உள்நாட்டுக்கலகம் அதிகரித்துக்கொண்டேவருகிறது. 59,000 குற்றமற்ற ஜனங்கள் [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] அநேக [illegible] கூட்டங்கள் கூடி பேசப்படுகிறது. [illegible] ருஷியாவிலிருக்கும் [illegible] பெண்களை இங்கிலாண்டுக்கு [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]கள்.

இந்தியர் வெகுமதி:— [illegible] [illegible] என். ஜீ. ஆர். நேடில் ஜெனரல் ஸ்டோர் டிபார்ட்மெண்டு தலைமையுத்தியோகஸ்தர் மிர. இ. டி. ஜான்ஸ் என்பவருக்குக் கல்யாணம் நடக்கையில், அங்கு வேலைசெய்யும் எல்லா இந்தியரும் ஒன்றாகூடி, மேலசமேல் பல [illegible] வைப்பதற்குரியதாய் வெள்ளியினாலசெய்த ஒரு அழகிய அடுக்கு பாத்திரத்தை வெகுமதியாகக்கொண்டுபோய் கொடுத்தார்கள். மிர். எ. ஆறுமுகம் [illegible] என்பவர் அவருடைய சாமர்த்தியத்தைப்பற்றி மிகவும் விருமபிப்புகழ்ந்துபேசினார். பிறகு, மிர். ஜான்ஸ் பிரதியாக அங்கு வந்திருந்த எல்லா இந்தியருக்கும் வந்தனோபசாரம் செய்தார்.

வித்துவான் பரமானந்தர்:— வித்வான் பரமானந்தருடைய டிரான்ஸ்வால் சுற்றுப்பிரயாணம் [illegible] வெற்றி. ஒவ்வொருவிடத்திலும் மரியாதையோடு வரவேற்றார்கள். ஆஸ்திக மதசம்பந்தமாய் பிரிடோரியாவில் ஓர் சிறந்த பிரசங்கஞ்செய்தார். கூட்டம் சந்தோஷமாய் முடிவுபெற்றது.

⁂

கேப்காலனியில் இமிகிரேஷன் ஆக்ட் கடினமாய் பலவந்தம்செய்திருக்கிறார்கள். இப்போது ஆரஞ்சுரிவர் வழியாக கேப்காலனிக்குப்போகிறவர்களை அதிகக்கடுமையாய்ச் சோதிக்கப்படும்.

⁂

பெங்காளில் சுதேசக்கட்டுப்பாடு மென்மேலும் விர்த்தியாகிக்கொண்டிருக்கிறது. சுதேசநாட்டில் செய்த சாக்குகள் விற்பதற்கு அநேக கடைகள் திறக்கப்பட்டிருக்கின்றன. சுதேச கட்டுப்பாட்டை முன்னிட்டு சென்னை ராஜதானியில் அநேகயாகங்களில் [illegible] [illegible]னார்களாம்.

⁂

ருஷியாவில் ஒடேசா என்கிற ஊரில் யூதஜாதியார்களுக்குள் பெருங்கலகம் கேரிட்டு அநேக கொலைகள் நடந்தன. இதுதவிர கிறிஸ்த ஜாதியார்கள் அநேக பிறவர்களை கொலைசெய்தார்கள்.

⁂

ஜப்பானியர் ஐரோப்பியருடன் சமாதான உடன்படிக்கை செய்துக்கொண்டிருந்தபோதிலும், ஜப்பானியர்களை இங்கிலாண்டில் பிரவேசிக்க [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] பிரதானமந்திரி சொன்னார்.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - - P.O. BOX 1869.

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

UPPER MURCHISON ST.,

LADYSMITH.

Cheapest House in [illegible] for Indian and Japanese Silks, [illegible], Boots and Shoes, [illegible] and all sorts of Fashionable Goods.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer.

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 178.

BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

SUN Insurance Office.

FOUNDED 1710

PAYNE BROS., Agents,
WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसें पुराणी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थावण पौंड ३०,००,०००.
अर्जी करनेसें कमतीमें कमती भाव मिलेगे

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમા ઓફીસ જેની મુડી પાં ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની છે તેથી લખાવવાથી ઓછામાં ઓછા ચાર્જ ભાવે મળી શકશે.

[illegible]

હિંદી દવાખાના.

આ દવાશાળામાં દરેક જાતની દવા પુરી પાડવામાં આવે છે. બહાર ગામના ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. દરદીઓની ઉપર ખાસ ધ્યાન આપી ઉમદા ટ્રીટમેંટ કરવામાં આવશે. ઘોડા અને ખચરની દવા અમારે ત્યાંથી મળશે.

૩૬૦ પાઇન સ્ટ્રીટ અથવા ૧૨૨૫, અમગેની રોડ ટ્રેશનની બાજુમાં.

இந்திய மருந்துக்கடை.

[illegible]

இந்திய மருந்துக்கடை, 360 பைன் ஸ்டிரீட், டர்பன். [illegible]

R. NARASOO,

Indian and General Merchant.

Outfitter and Draper.

Boot and Shoe Warehouseman.

INDIAN SILKS A SPECIALITY.

KAFFIR TRUCK, &c., &c.

BARBERTON,
TRANSVAAL.

P. O. Box 26.
Telegraphic Address: "NARASOO."

MAHOMED ENUS

INTERPRETER,

22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.

મહમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ, કેપ ટાઉન

HOSSEN EBRAHIM,

GENERAL DEALER,

1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,
And 25 Duke Street, WOODSTOCK.

Goods Supplied on Commission.

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St.,
DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 462.
P.O. Box 914.

Established 1854.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .
. . . Direct Importer
—of—
Indian and other Oriental Merchandise
—FROM—

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:
10 Orphan Street, CAPE TOWN.
Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG (P.O. Box 4081.)
PRETORIA, Mallon House, 242 Church St. (P.O. Box 214.)
BULAWAYO (P.O. Box 456.)
BARBERTON, [illegible] [illegible]

All orders and Enquiries [illegible] to any of the above Addresses will have prompt and careful attention.

ખાનગી ઈંગ્રેજી ગુજરાતી નિશાળ.

જે તા. ૨૬ મી જુન ૧૯૦૪ થી ખોલી છે. ગુજરાતી તથા ઈંગ્રેજી પુસ્તકો, સ્લેટો, પાઠમાળાઓ, મીલીશ બુકો, વગેરે તૈયાર છે. અને તેજ બુકોથી અભ્યાસ થાય છે. વધુ હકીકત માટે રુબરુ અગર મળીને ગેન કરવી.

૧૯૨ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, ડરબન. | એમ. એસ. પરેખ હેડ માસ્તર.

FOR

Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO
VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT

P. V. SANGHAVEE,

Head Office: 201 Grey St., DURBAN.
Branch: 34 [illegible] Street, CALCUTTA.

COMMISSION AGENT,

Importer of Rice, Dholl, Ghee, Oil Gunny Bags, etc.

FOR

Artistic Printing

TRY THE

INTERNATIONAL PRINTING PRESS,

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN. Box 1126.

DURBAN: 100 QUEEN STREET. Box 621.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE
of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

અબદુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫ને૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड़, ग्रोसरी और दुसरी सब रकमका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५०७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

மிர். அப்தேல்கனி ஸ்டோரில் மேன்மையான பலவித சாமான்கள் எப்பொழுதும் இருப்பிலிருக்கின்றன.
அப்தேல்கனி, ஜெனரல் டீலர்,
5. அண்ட் 7. கிராஸ் ஸ்டிரீட், கேப்டவுன்

Prof. L. Doovey, Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from REV. I. J. RETIEF, ARTHUR GARCIA, ESQ., R.M., UITENHAGE, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિઅન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની પાણી જેવની પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ એફ. જે. રતીફ, આરથર ગેરશિઆ એસક્વાયર વિગેરેનાં સરટીફીકેટો છે.
કેપટાઉન

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधोंका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाके लीये पानीलेप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक. सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where JALBHOY & SORABJI BROS., are our Sole Agents.

જુસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડયુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન સિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ગુલ,"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,
—CORNER OF—
BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS:
"SHAHMAHOMED,"
CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE
Indian Department, German East African Line.

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોજજી.
ડાયરેક્ટ ઇમ્પોરટર અને મીનરલ વૉટર બનાવનાર.
ક્લેરમોન્ટ. કેપકોલોની

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.

[illegible] HOUSES TO LET

19 EYER STREET, CAPE TOWN.

F. M. BANFIELD, Boot and Shoe Factor, etc.

DURBAN:
483 Smith Street.
Telegrams "Bootman."
P.O. Box 62.

JOHANNESBURG:
Corner Von Brandis & Commissioner Sts.
Telegrams—"Bootman."
P.O. Box 6063.

દરેક રકમના બુટ અને શુઝનો મોટો જથ્થો છે બુટના તળીયા માટેના ચામડા તથા બુટ રીપેર માટેની દરેક વસ્તુઓ અમારે ત્યાંથી મળશે.

બુટસ, શુઝ, શર્ટ, કાપડ વગેરે સુતરાઉ માલને માટેના વિલાયતના ઓરડરો લઈએ છીએ અને દરેક હિંદી વેપારી સંતોષ પામે તેવી રીતે તે ઓરડરોનો અમલ કરીશું.

અમારી સાથે કામ પાડી ખાત્રી કરો.

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,
have always on stock:—
RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.
And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates
AT
B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,
118 COMMERCIAL RD., DURBAN
Cable & Tel. Add.: "Katherian."
Telephone 234.

TO LET, to Indians,

1,000 Acres Good Land near Dundee.

Apply: HOLLAND, Gillite's Station.

ઈંટરનેશનલ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ

ફીનીકસ નાતાલ.

ડરબન ઓફીસ, મરકયુરી લેન,
(મરકયુરી છાપાની સામે.)

લેટર હેડ, બીલો, સ્ટેટમેંટ, કવર, રસીટ બુકો, પ્રોમીસરી નોટ બુકો, ચેક બુક, ડીલીવરી બુકો, હેન્ડ બીલો, કંકોત્રી, દરેક રકમના કાર્ડ, મેમોરેન્ડમ ફોર્મ, રેલવે બુકો વગેરે વગેરે દરેક તરેહનું છાપવાનું કામ સુંદર અને શોભીતું થાય છે. જોઈએ તો અંગ્રેજી સાથે ગુજરાતી પણ નાખી આપીશું. ભાવો ઘણા સસ્તા છે. ઉપર ગામના ઓરડરોપર પુરતું ધ્યાન આપશું. દરેક તરેહના નમુના અમારી ડરબનની ઓફીસે જોઇ શકાશે.

બુક બાઈન્ડીંગ તથા રબર સ્ટાંપ બનાવવાનું કામ પણ અમે કરીએ છીએ.
કાગળો અમને નીચેને સરનામે લખવા.

મેનેજર,
ઈંટરનેશનલ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ,
ફીનીકસ નાતાલ.

ઉંચી જાતના નરમ ચામડાના શુઝ.
નવો માલ ઉંચો માલ.

પીળા રંગના ૧૨ ૬
કાળા રંગના ૧૨ ૬

તુર્કી ટોપી.
નવી ફેશનનો માલ.

એસ. પીરભાઇ બટલર,
૫૦૬ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

LOST

One PROMISSORY NOTE, dated 14-10-03, due 1-1-05, signed by Paina (Pass No. 38,884) in favour of Parsee Hormasji, endorsed by Viran (Pass No. 38,882). Witness Mahomed Ismail. Also some RECEIPTS from C. P. Calagopi. Apply:
Parsee Hormasji, Blackburn, Natal.

ખોવાઇ છે.

પારસી હોરમસજીની હેવકમાં તા. ૧૪-૧૦ ૧૯૦૩ ની લખેલી પ્રોમેસરી નોટ પા. ૨૬-૦-૦ ઠરુ તા. ૧-૧-૧૯૦૫ ઘણી આપનાર પાઈના પૈરી પાસ નંબર ૩૮૮૮૪ એન્ડોર્સમેંટ વીરન પૈરી પાસ નંબર ૩૮૮૮૨; વીટનેસ મહમદ ઇસ્માઈલની એ તથા સી. પી કાલાગોપીની રસીદો ગુમ થઇ છે. ખોટો ઉપયોગ કરશે તે ગુન્હેગાર ગણાશે.

"મુંબઈની સીધી સ્ટીમર."

"સ્ટીમર અફગાન"

ઉપલી સ્ટીમર અહીંથી તા. ૨ ડીસેમ્બર સને ૧૯૦૫ ના રોજ મોરીસ થઇને મુંબઇ જવા સારૂ ઉપડી જશે.

આ સ્ટીમરમાં મુસાફરોને માટે ખાસ સગવડ કરેલી છે ખાવાની ભેટો છે. અને ટીકીટના ભાવ ઘણાજ કીફાયત છે. તો મુંબઈ તથા મોરીસ જનારા પેસેંજરોએ નાખુદે ટીકીટ લઈ જવી.

મુસા હાજી કાસમ,
નં. ૫૦૦ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ અગર
પી. ઓ. બોકસ ૨૯, ડરબન.

રામાયણ—છપાઇ તૈયાર થઇ છે. કીંમત ૬ પેની, પોસ્ટેજ સાથે સાત પેની.

ઇંડિઅન ઓપીનીઅનનું લવાજમ—ડરબન તથા નાતાલ માટે વરસ એકના ૧૨/૬; ટ્રાંસવાલ, કેપ, હિંદુસ્થાન વગેરે માટે વરસ એકના ૧૭.

જાહેર ખબરના ભાવો—એક ઈંચે ૨ ૬; બીજી વખતને માટે અરધા પૈસા. વરસ એકના એક ઈંચે પૌંડ ૨-૧૦-૦. લાંબા મુદતની મોટી જાહેર ખબરો માટે કંટ્રાક્ટ.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Handmade Kaffir & Chinese Cigars,
MANUFACTURED BY THE
BRICKFIELD CIGAR FACTORY,
118, STATION ROAD, BRICKFIELD.
P.O. Box 2511. JOHANNESBURG.
PROPRIETOR P. H. DORABJEE.
Special Quotations for the Wholesale Trade.
A TRIAL SOLICITED.
Sample Cigars sent Post Free on application.

WANTED

MONEY in small sums. Security landed property. Apply:
"A." c/o Indian Opinion, Phoenix.

A. E. BHABHA,

GENERAL MERCHANT and DIRECT IMPORTER.
Cor. Church & Middel Streets,
MIDDELBURG, T'VAAL.
Tel. Add. "BHABHA." P.O. Box 34.

એ. એમ. પારેખ,
જનરલ મરચંટ.
દરેક જાતનો ગ્રોસરી કાપડ વગેરે ચાલુ ખપનો સામાન હમેશાં તૈયાર છે.
૬. કોમરસીઅલ રોડ, ડરબન.

[illegible]

தமிழ் புத்தகங்கள்.

[illegible]

தமயந்தி.

[illegible]

Abdoola Hajee Khan Mahomed

General Merchant & Importer,

CHURCH SQUARE

Opposite, Government Buildings.

Telegraphic Address: [illegible] P. O. Box 99.

POTCHEFSTROOM.

E. M. PATEL,

General Dealer, Wholesale & Retail,

MARKET SQUARE,

POTCHEFSTROOM,

AND AT THE LOCATION.

S. D. BOBERT,

General Importer, Wholesale and Retail Merchant.

Cheapest House in the Market Square.

BRANCHES AT

LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay

Retail and Wholesale Merchant,

Market Square, P.O. Box 55.

POTCHEFSTROOM

Ebrahim Brother

Direct Importer & General Merchant,

POTCHEFSTROOM, Trans.

P.O. Box 100. Tel. Ad. "[illegible]"

D. I. Varyava,

GENERAL MERCHANT,

King Edward Street, P. O. Box [illegible]

POTCHEFSTROOM.

Amod Mamoojee Patel,

GENERAL MERCHANT,

[illegible] P.O. Box 55.

POTCHEFSTROOM.

Tel. Ad. "Mamoojee" Transvaal.

ABDOOL RAHMAN,

MERCHANT,

POTCHEFSTROOM.

Tel. Address: "RAHMAN."

P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,

General Dealer,

KING EDWARD STREET,

AT THE MILL,

POTCHEFSTROOM.

AYOB MOHAMED,

General Merchant [illegible]

MARKET SQUARE

PIETERSBURG.

Box 100. Tel. Add. "AYOB"

L. MULCHAND,

- Indian -

Silk Merchant

Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.

75 William Street,

CAPE TOWN.

H. LANGLEBEN,

Wholesale Clothier & Manufacturer,

327 Pine Street, Durban.

IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.

Largest Importer in South Africa of English [illegible] Clothing.

[illegible]

એચ. લેંગલીબન

[illegible]

૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

The largest Importer in South Africa of MILITARY & CIVILIAN

Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers, Coats, Waistcoats, etc.

J. LANDAU,

327 Pine Street, Durban.

Head Office: [illegible]

[illegible]

જે. લેન્ડો.

[illegible]

HAJEE HABIB

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of

Bags, Blankets, Drapery, [illegible]

Hardware [illegible]

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL

[illegible]

[illegible] Solicited

Tel. Add.: "HABIB." P. O. Box 51.

335, Prinsloo Street, PRETORIA.

Ismail Amod Kajee,

GENERAL MERCHANT [illegible]

[illegible]

KRUGERSDORP

સરકારી સરવેયર.

જરાએ મટે પર્જા ડાજથી હતોષકારક કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. મોરીસ.

૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इजनेर.

माहकोंका काम बहुत आनसे संतोष के लिया जायगा.

जे. ए. मोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन.

ஜெ. ஏ. மோரல்.

கவர்மெண்டு சர்வேயர்.

பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்.

டர்பன்.

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams,
Curry Powder, Chutneys,
Cayenne Pepper,
White and Black Pepper,
Sauces.

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.
Box 63, Durban.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS: J. HARLICK, Cape Town; G. D. HANDS, Resident.

Soft Goods, Hardware,
Stationery, Shawls,
Kaffir Goods,
Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. હાર્લીક, કેપટાઉન.

જી. ડી. હેન્ડસ, ડરબન.

સર્વ જાતનો માલ.

સઘળી રંગનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, ડાકરી સામાન, ચાસણો, શાલો, જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ. કરમનની કંપની સાથે લાંબા વખતથી વેપાર કરેલા છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલો છે. તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે, અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

લી. દાદા ઓસમાન.

„ ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD. DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦

હરેક જાતના લાકડા તથા ઇમારતનો સામાન.

પોઇંટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कु.

बहुत रंगका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पोइंट रोड, डर्बन.

கட்டிடங்களுக்கு வேண்டிய ... சாமான்கள் ... [illegible]

ஹார்பிரோ அண்டு கோ.

பாயிண்டு ரோட் டர்பன்.

રમજાન શરીફ માટે ખાસ તાજી મીઠાઇ.

जंडुमहाराज मीठाईवाला

१६२, ग्रे स्ट्रीट, डर्बन.

हमारे यहा हरवखत गरमागरम घीकी मीठाई, सेव और गांठीया तैयार मिलेंगा.

ઘીની મીઠાઈ

સ્વાદિષ્ટ! ગરમાગરમ! અને જ્યારે જોઈએ તે વખતે! ચોખા ઘીમાં—સુતરફેણી, મગજ લાડુ, બરફી, બુંદી, મેસુબ, જલેબી, જાંબુ, બાજરી, સેવ, ગાંઠીયા વિગેરે ઘીમાં બનાવેલા તૈયાર મળશે. તેલ બીલકુલ વાપરવામાં આવતું નથી.

ખાસ ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપી માલ વખતસર અને સસ્તા ભાવથી આપીએ છીએ. બહારગામના ઓરડરનો માલ રેલવે મારફત વખતસર મોકલીએ છીએ.

જેઠુ દલપત એન્ડ કું૦

૧૬૨, ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

P.O. Box 381. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co., *Wholesale Merchants,*

467 SMITH STREET, DURBAN.

ફેનીક્ષ છાપખાનામાં બધું કામ કરી છાપવામાં આવે છે. ... અમારે ત્યાંથી ... "ઇન્ડીયન ઓપીનીયન" ... [illegible] ... વિગેરે છાપવામાં આવે છે.

Printed and Published by V. Madanjit ... International Printing Press, Phoenix, Natal.

PRICE 3D. REGISTERED AS A NEWSPAPER

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday, 2nd December, 1905. No. 48.

P.O. Box 106. Telephone 114.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis AND Sarees.

Rugs, Shawls, Boots AND Shoes, etc., etc

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address "CAMROODEEN."

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

139 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box 19. Tel. Add. "PORBANDER."

ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસમાન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

બોક્સ ૮૮. ૧૩૯, કવીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન.

ભાડે આપવાનાં છે.

ફર્સ્ટ એવન્યુમાં સારી જગ્યામાં આવેલું એવોન હોટેલ તથા પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટમાં મોટું ગુદામ કારખાનાં, મીટીંગ વિગેરે માટે ઉપયોગનું છે. ભાડું સસ્તું. નીચેને સીરનામે મળો.

ચોખા, દાળ રંગનો ... બનાવવાનો તમાકું, ઘી વગેરે વેચાનો લેવાનો છે.

કેપ ... ફીશ ... આવા ... બાદ ... ખુબજ ... તેમજ ... અને ... સર્વ ... માલ આવી પુગો છે અને ... કરવામાં આવે છે કે આગળ જેમ ઓરડર મોકલવા તેવીજ રીતે ઓરડર મોકલી ઉપકાર કરતા રહેશો.

જાલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.

૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

TO LET.—Those well-situated premises, "AVON HOTEL" in First Avenue and a Large Warehouse in Prince Edward Street. They can be used either as Workshops, for Meetings, or any purpose. Rent cheap.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Coconauts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Snoek, Fish, Skins of various kinds, &c.

And all Indian and English Groceries are to be had at cheap rates.

JALBHOY SORABJEE BROS.,

110 Field Street, Durban.

SUN BRAND

Tobacco Works,

132 Queen Street,

Durban.

SUN CIGARS, SUMATRA CHEROOTS . . BOER TOBACCO . . VIRGINIA TOBACCO, SNUFF, &c.

Lowest Wholesale Prices.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.

સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરુટ બોર ... જુદીજાતના ... વગેરે જાતની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.

સન બ્રેન્ડ ટોબેકો વર્કસ

૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

... FIELD STREET.

P.O. Box 97. ... Telephone No. 194.

EAST INDIAN TRADING Coy.

GENERAL MERCHANTS and Direct Importers of all kinds of Groceries, Soap ... etc., etc.

103 Queen Street, Durban. P.O. Box 696.

Tel. Address: "..."

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઈસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબઈ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર જનરલ તા૦ ૬ મી ડીસેમ્બરના ઉપડશે.
„ રેઈસ્ટાગ તા૦ ૨૩ મી ડીસેમ્બરના „
„ બુનદેસરાત તા૦ ૬ ઠી જાનેવારીના „
„ સોમાલી તા૦ ૨૦ મી „ „

ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી દેશી છે, જગ્યા નીચે ફાલકામાં છે અને ખીચન ખાણી વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે, હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ટેમસર આવી ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે, વાસ્તે જનારાઓ વિચાર કરી કામ કરશે કે જેથી પાછળથી હેરાન થવું ન પડે. વધારે ખબર નીચે લખેલે ઠેકાણે નવા ટાઈમટેબલ છપાય છે તે મંગાવવાથી મળશે.

મેહેરબાની કરી ધ્યાનમાં રાખશો કે સ્ટીમર સોમાલી, મુલતાન, બુનદેસરાત, જનરલ, કેસર ને હેરઝોગમાં ખલાસી દેશી છે જગા ફાલકામાં છે અને ખીચન ખાણી વિગેરેનો બંદોબસ્ત છે. હિંદુ મુસલમાન વાસ્તે અલગ અલગ છે અને [illegible] નહિ પડશે. [illegible] લખે છે કે ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી ગોરા છે પણ તેમ નથી.

ઓસમાન અહમદ.
કમરૂદીન બીલ્ડીંગ, ગ્રે સ્ટ્રીટ
પી. ઓ. બોક્સ ૧૨૬, ડરબન.

જરમન ઈસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.
ગારડીનર સ્ટ્રીટ
ડરબન.

MOOSA OSMAN & CO.

Wholesale and Retail
Merchants & Direct Importers.
563 CHURCH STREET
MARITZBURG, Natal.

મુસા ઓસમાન એન્ડ કંપની
ડાયરેક્ટ ઇમ્પોરટર્સ,
પી.એમ.બર્ગ, નાતાલ.

દયાળ રામજી પટેલ,

ફ્રુટ્ટર અને કમીશન એજન્ટ,
પી. ઓ. બોક્સ ૬૦૯, ડરબન.

USEFUL BOOKS

MODERN LETTER WRITER (Seventh Ed.) Containing 635 letters. Useful to every man in every position of life for daily use. Re. 1, [illegible] post free.

[illegible]

TO be had of the Manager, "INDIAN [illegible] OFFICE, No. 106 UPPER CIRCULAR ROAD, CALCUTTA.

தமிழ் விடம்புகள்.

[illegible] கேட்டல்.

ADAM H. G. MAHOMED,

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY
BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET
CAPE TOWN.

[illegible]

P.O. Box 441 — ઈ. અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર, Tel. Add. ABOOBAKER
તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નં૦ ૪૩૪ 434, West Street, DURBAN. વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing,	Skirts,	Silks,
Blouses,	Underskirts,	Bonnets,
Nightgowns	Children's Fancy	Booloos,
[illegible]	Goods,	Hats,
[illegible]	Frocks.	Wool Shawls.

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon
and Silks Goods in all colours.

[illegible] SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE

Come and see for yourself.
Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.

[illegible]

343 PINE STREET, DURBAN

[illegible]

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers,
308 Church Street, Pretoria.

[illegible] Tel. Add. "Tayob."

INDIAN AFRICAN LINE.

Calcutta Direct.

'JAMALPUR,' Dec.5th,

सीधी कलकत्ता जानेवाली स्टीमर.

"जमालपुर" ता० ५ वीं डीसेम्बरको सीधी कलकत्ता जानेके लिये रवाना होगी. यह स्टीमर बहुत जल्दसें दौडनेवाली है.

यह स्टीमरमें खासगी मुसाफरोंके लिये अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. पासेंजरों अपनी मुसाफरी बडी मजेसे और शान्तिसे करते है. सगवड उत्तम प्रकारसें की गई है, इसलिये कलकत्ताके सत्तावालों तरफसें सर्टिफिकेट पा चुके है. दुसरी कम्पनीकी स्टीमर कई कई बन्दर करती जानेसें पासेंजरो तकलीफ पाते है, ऐसी तकलीफ इस स्टीमरमें नहीं है और आदमी आरामसें देश जा सकते है. उपरान्त खलासी भी यह स्टीमरमें इन्डियन है.

यह कम्पनीकी सभी स्टीमरोंमें अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. विशेष खबरके लिये निचे लिखे पते पर एजन्टोंसे मिलनेसें मालूम होगा.

डीवाल बोळवे कुं०
पोइन्ट.

बी. इब्राहीम इस्माइल कुं०
नां. ११४, ११६ और ११८ कमरशीयल रोड, डर्बन.
बोक्स नम्बर १२५.

ક્લકતાની સીધી સ્ટીમર.

"જમાલપુર" તા૦૫ ડીસેમ્બરે ઉપડી જશે. આ સ્ટીમર ઉતાવળી ચાલની હોવાથી જલદી પહોંચશે.

આ સ્ટીમરમાં મુસાફરોને માટે ખાસ સગવડ કરવામાં આવી છે તેથી મુસાફરોને ઘણા આરામથી જવાની સારી તક છે, ખલાસી દેશી છે, વળી બીજી સ્ટીમરો દરેક બંદર કરતી જતી હોવાથી લાંબે વખતે દેશ પહોંચે છે જ્યારે અમારી સ્ટીમરો અહીંથી ઉપડી પરબારી હિંદુસ્થાન જતી હોવાથી થોડી મુદતમાં પોંચી શકાશે, વધુ વીગત માટે નીચેને સરનામે ખબર કાઢશો.

ડીવાલ બોલવે કું૦
પોઇન્ટ.

બી૦ ઈબ્રાહિમ ઇસ્માઇલની કું૦
નાં. ૧૧૪, ૧૧૬ અને ૧૧૮, કોમરસીયલ રોડ, ડરબન.
પોસ્ટ બો૦ ૧૨૫.

மேற்கண்ட ஸ்டீமர் மிகவும் உறுதியானதும், விஸ்தாரமும், ஓட்டத்தில் அதிக வேகமும் உள்ளதும் இருக்க சவுக்கியமுமானது. இந்த ஜமால்பூர் என்னும் மரக்கலம் டிசம்பர் மாதம் 5உ கல்கத்தாவுக்கு இங்கிருந்து பாஸிஞ்சர் ஏற்றிச்செல்லும்.

இது பாஸிஞ்சர் ஏற்றுமதிக்காகச் செய்யப்பட்டுள்ளது. ஜனங்கள் சௌகரியமாய் வசிக்கத்தக்கது. இந்த ஸ்டீமருக்கு கல்கத்தாவில் பலமான சர்டிபிகேட் கிடைத்திருக்கிறது. அநேக பிரயாணிகள் பிற கப்பல்களில் ஏறி அதிக கஷ்டமடைகிறார்கள். அவ்விதம் போவதில் கஷ்டமேயொழிய சௌகரியம் இராது. எங்கள் ஸ்டீமரில் வரும் பிரயாணிகளுக்குக் கஷ்டமில்லாமல் இந்தியா கொண்டு சேர்ப்போம்.

எங்கள் கப்பலில் வேலைபார்ப்பவர்கள் எல்லோரும் இந்தியர்கள். இக்கம்பெனியின் ஸ்டீமர் இங்கிருந்து மாத்திரம் கல்கத்தாவுக்கு நேரே போகும். பிரயாணிகளுக்கு வசதிப்புடன் இடம் கொடுக்கப்படும். மற்ற முக்கிய காரியங்களுக்கு அடியிற்கண்ட ஏஜண்டருக்கு எழுதித்தெரிந்துகொள்ளவும்.

டெவால் அன்டுகோ,
பாயிண்டு,
டர்பன்.

பி. இப்ராஹிம் இஸ்மாயில் கம்பெனி,
நெ. 114, 116 அண்ட் 118,
கமர்ஷியல் ரோட், டர்பன்.

Money to Lend

in sums of

£100 to £10,000

on Freehold Securities.

Apply:

Advocate Gabriel,

5 & 6 Hollander's Building,

Field Street, Durban.

વ્યાજે આપવાના નાણા.

ફ્રી હોલ્ડ મીલકત ઉપર ૧૦૦થી ૧૦,૦૦૦ પાઉંડ સુધી વ્યાજે આપવાના છે, જેને જોઈતા હોય તેણે નીચેને સરનામે લખવું.

બર્નાર્ડ ગેબ્રીયલ,

૫ અને ૬ હોલાંડર્સ બીલ્ડીંગ,

ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

सुदपर देनेका पैसा.

फ्रीहोल्ड मिलकतपर १०० से १०,००० पौन्डतक सुदपर देनेका है. जिसको चाहिये, उन्हें निचे लिखे पतेसे चीठी भेजना.

बर्नार्ड गेब्रीयल,

५ और ६ होलान्डर्स बिल्डींग,

फील्ड स्ट्रीट, डर्बन.

கடனுக்குப் பணம்.

[illegible]

M. A. Bodania & Co.,

GENERAL DEALERS.

A great variety of Clothing, Drapery, Hardware, and Fancy and Kaffir Goods.

Box 48, NYLSTROOM.

Tel. Address: "BODANIA."

એમ. એ. બોડાણીઆ એન્ડ કુંપની

જનરલ ડીલર.

કાપડ, ગ્રોસરી, ફેન્સી સામાન, હાર્ડવેર વીગેરેનો સ્ટોક રાખનાર સસ્તી તથા સરળ સરતે. બોક્સ ૪૮. નીલસ્ટ્રુમ.

PARSI MANCHERJI,

MERCHANT & IMPORTER.

[illegible] Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.

Telegrams: "MANCHERJI [illegible]"

P.O. Box 1030, CAPE TOWN.

A. LATIEF,

General Dealer, Outfitter and Draper,

BARBERTON,

TRANSVAAL.

P.O. Box 84.

Tel. Address: "Latief."

E. A. Patel & Co.,

GENERAL DEALERS

—AND—

DIRECT IMPORTERS,

Soft Goods, Boots and Shoes, Groceries, Fancy Goods, Crockery and Hardware.

corner Middel & Church Streets

MIDDELBURG, T'vaal.

Tele. Add.: "ACHODJEE." P.O. Box 94.

BRANCH AT ROSENEKAL.

M. J. MAHOMED,

170 & 178 CHURCH ST.,

MARITZBURG.

Tel. Add.: "Moosa."

Telephone No. 206.

મુસા આમદમહમદ.

૧૭૦–૧૭૮ ચર્ચ સ્ટ્રીટ, હોલસેલ અને રીટેલ, મરચંટ, એન્ડ ઇમ્પોરટર.

મેરીટ્સબર્ગ.

બ્રેન્ચ, ન્યુકેસલ, ન્યુકેસલરોડ, એરોમન્ટ રોડ, અમસીંગરી.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

53 & 56 LEUWEN STREET,

CAPE TOWN.

Branches—272 Caledon Street.

295 Long Street.

Castle Cash Stores.

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS,

HANOVER STREET,

CAPETOWN.

EBRAHIM CAMROODEEN,

GENERAL MERCHANT.

Natal Leaf Tobacco a Speciality.

113 GREY STREET, (Camroodeen's Buildings.)

Tel. Add.: "Camroodeen," Durban.

FOR SALE

VALUABLE PIECE OF LAND 50 × 135, in Victoria Street, opposite New Corporation Kaffir Market, on which stands two Wood-and-Iron Cottages, each containing four rooms, kitchen and pantry. Premises connected with sewerage. Premises at present let at a total rental of £10 per month.

Vacant space of about 100 ft. facing Victoria Street, suitable for erection of shops. Easy terms. Apply:

Advocate Gabriel,

5 & 6 Hollander's Building,

Field Street, Durban.

વેચવાનો છે.

વીકટોરીઆ સ્ટ્રીટમાં નવી કોરપોરેશન કાફર મારકેટની સામેનો જમીન ટુકડો (૫૦×૧૩૫ વેચવાનો છે. હાલમાં તે જમીન ઉપર ટીન લાકડાના બે ઘરો છે. દરેક ઘરમાં ચાર રૂમ તથા કીચન અને પેન્ટ્રી છે. આખું ભાડું હાલ પાઉન્ડ ૧૦ આવે છે.

વીકટોરીઆ સ્ટ્રીટની સામેની ૧૦૦ ફીટને આશરેની ખાલી જમીન વેચવાની છે.

સાદી અને સરતે ખરીદવા ઇચ્છનારે નીચેને સરનામે લખવું.

બર્નાર્ડ ગેબ્રીયલ—એડવોકેટ.

૫, ૬, હોલાંડર્સ બીલ્ડીંગસ.

ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

बेचनेका है.

विक्टोरिया स्ट्रीटमें नई कारपोरेशन काफर मार्केटके सामने आये हुए जमीनका टुकरा (५०×१३५) बेचनेका है. अब यह जमीन पर टीन लकडीका दो घर है. हरएक घरमें चार रुम, एक कीचन और एक पेन्ट्री है. इस मकानका किराया अब १० पौन्ड आता है.

विक्टोरिया स्ट्रीटकी सामने आई हुई प्राय: १०० फीट खाली जमीन बेचनेकी है.

शर्ते सहली है. जिसको खरीद करना हो, उन्हें निचेके पते पर लिखना.

बर्नार्ड गेब्रीयल—एडवोकेट,

५—६, होलान्डर्स बिल्डींगस,

फील्ड स्ट्रीट, डर्बन.

[illegible]

Indian Opinion

Vol. III. — Phœnix, Natal, Saturday, 2nd December, 1905. — No 48

M. H. NAZAR, Editor.

Contents.

	Page
Editorial Columns:—	
Retrenchment and the Poll Tax ...	809
Sir Arthur Lawley ...	809
A Strange Thing ...	809
Mr. A. Rose ...	809
Indian Volunteer Corps ...	810
Other Articles:—	
Deputation to Lord Selborne	810
Sir Arthur Lawley's Departure ...	811
Arab Licences ...	811
Indian Immigration	812
Indian Volunteer Corps	812
My Way Impressions ...	812
Strange Coolie Recruiting Case	813
Indians and their Passes ...	814
Mr. Henry Yorkcliff... ...	814
Bengal... ...	814
Facts and Comments ...	815
Correspondence:—	
The Poll Tax ...	810

Indian Opinion

SATURDAY, 2ND DEC., 1905.

Retrenchment and the Poll Tax

At a meeting of the Durban Town Council on Tuesday last the Mayor reported having interviewed the heads of all the municipal departments employing native and Indian labour, and discussed with them the reduction of all native and Indian wages by an amount equal to 10 per cent. of the monthly wage. This has been approved by the Council and comes into force as from the 10th November.

It seems evident that neither the Council nor the heads of the departments have considered the additional misery that this measure will mean to those unfortunate men affected by it. Practically all the free Indians employed by the Corporation come from the indentured class, and these have to pay an annual tax of £3 for the privilege of being a "free" British subject in a British Colony, and beyond this (a very large drain on a poor man) there is to be a further annual tax of £1. How these men are to bear the additional burden and pay their taxes, perhaps the authorities know. The least we can say is that this method of retrenchment reflects no credit on the humanity of the Council, and that the moment for putting it into force is singularly inopportune.

At the same meeting the Council decided to raise the salary of the Borough Electrical Engineer's assistant to £400 per annum. The doctrine of retrenchment applies to the Colony as a whole. In this connection we may quote our vigilant contemporary, *Trade and Transport*:

> "The Council has not yet started, most among the Civil Servants chosen by Government to help the Colony out of a [illegible] through its acceptance of a reduction in pay, those [illegible] who [illegible] declined to do so, and that [illegible] the Government, instead of [illegible], yielded to the [illegible] unwillingness to share with his fellows a common burden, and even to [illegible] to give him a substantial increase of salary instead, the excuse for such magnanimity is the certain alleged [illegible] services rendered in connection with an undertaking quite beyond the sphere of duties properly belonging to the fortunate one's special department."

If the Durban Town Council had retrenched by adequately reducing first of all the high salaries of those heads of departments who have been willing to see the natives and Indians reduced, the paltry £3000 per annum saved by taxing their very poorest employees could easily have been made up. At the worst, it would have been a hardship felt by but few, instead of, as now, by many. But it is the old story: For whosoever hath, to him shall be given, and he shall have more abundance: but whosoever hath not, from him shall be taken away even that he hath.

Sir Arthur Lawley as Governor of Madras

We congratulate Sir Arthur Lawley on his appointment as Governor of Madras. It is a distinction well deserved by His Excellency. Sir Arthur is always kindly, courteous, and solicitous for the welfare of those whose interests are intrusted to him. His views about Indians are strange, and we have been often obliged to comment upon many inaccuracies into which he has been led in considering this question, but we have always believed that these views have been honestly held. Moreover, wrongly though we consider it to be so, Sir Arthur has believed that in upholding the anti-Indian policy, he would best serve the interests of the European inhabitants of the Transvaal. The mere fact, however, that Sir Arthur has been led to hold such views, owing to his [illegible] anxiety to serve the European interests in the Transvaal, may be his strength in Madras, for his kindliness, his courtesy, his sympathy and his anxiety have now to be transferred to the millions of Indians over whose destiny he is to preside for the next five years. Sir Arthur Lawley is to fill the place vacated by Lord Ampthill, who [illegible] [illegible] Madras [illegible] Sir Arthur will carry [illegible] the [illegible] he inherits.

A Strange Thing

Prof. Parmanand has completed his mission in South Africa, and is shortly leaving again for India. He returns perhaps a sadder but certainly a wiser man. He recently contributed to the *Arya Messenger*, of Lahore, the impressions his journey made on him, and those impressions (which we republish elsewhere) afford much food for reflection. With regard to Natal, the Professor says: "I find here a quite strange thing. Millions of acres of the most fertile land are lying quite unproductive for want of labour. Even the Englishmen know it and feel that Indian labour is most suited for the purposes of agriculture. Why prevent their coming in, then? The Britishers don't like to see the Indian subjects of His Majesty here as permanent settlers. Russians might come and settle here who in their hearts are perhaps the bitterest foes of the British Empire! All other nations of Europe might live in a colony of the British Empire; not only live, but carry on all sorts of business, and have franchise and all other privileges. But the Indians who make up, perhaps, the main pillar of the British Empire and who are contributing everything, nay even their blood to its maintenance, are not given the privilege of honest labour. What can be more amazing! They are willing that their industries might not flourish and the land might remain quite unproductive; they will import every manufacture and even earth-products from other countries, and pay high prices for them, but won't bear the Indians to come and labour here." What, indeed, can be more amazing?

Mr. A. Rose

We join in the chorus of praise that has accompanied Mr. Rose's withdrawal from the *Natal Advertiser* as Editor. During his tenure of office for nine years, Mr. Rose has carried out the ideal of journalism. The banquet given to Mr. Rose, therefore, at the Durban Club the other evening, was no more than well deserved. We echo the sentiments expressed by Sir Benjamin Greenacre that Mr. Rose upheld the best traditions of journalism, and that in dealing with controversial subjects, his writings showed the attitude of a man who had first of all inquired into the rights and wrongs, as it were, of the case before him. We wish Mr. Rose every success in the new enterprise which he is going to take up in East London.

Indian Volunteering

Our note on the subject of Indian volunteering, we are glad to notice, has been warmly taken up by the *Natal Witness*, and some correspondence has appeared on the subject. We hope, now that the matter has been taken up by the press, that it will not be allowed to die out without an expression of opinion from the Government as to its policy. Law No. 25 of 1875 was specially passed to increase "the maximum strength of the Volunteer Force in the Colony by adding thereto a force of Indian Immigrants Volunteer Infantry." Under the Law, the Governor is authorized "to accept, with the consent of the employer, the services of any Indian Immigrants who may be willing to be formed into a Volunteer Corps." The limit of the strength of the force was, in *those* days, confined to one thousand three hundred men. Any planter could raise such a corps, and, subject to the approval of the Governor, be appointed Captain of the same. A capitation grant of twenty shillings per man is made for every efficient volunteer and no volunteer "shall count as efficient who shall not attend a minimum of twelve days' drill of four hours' drill per diem, or twenty-four days' drill of two hours per diem, or forty-eight days' drill of one hour per diem in each year, and no drill shall count which is not of an hour's duration." Provision is made also for compensation to any member of the Indian Immigrants Volunteer Force whilst engaged in actual military service, should he be wounded or otherwise seriously injured, and for pensions to the widows and children left in Natal of any such volunteer killed in action, or who shall die of wounds, received while so engaged. Here, then, if the Government only wanted the Indian Immigrant to take his share in the defence of the Colony, which he has before now shown himself to be quite willing to do, there is legal machinery ready made for it.

Deputation to Lord Selborne

The Position of British Indians in the Transvaal

Messrs. Abdul Gani (Chairman, British Indian Association), Mr. Haji Habib (Secretary, Pretoria Committee) Mr. E. S. Coovadia, Mr. P. Moonsamy Moonlight, Mr. Ayob Hajee Beg Mahomed, and Mr. M. K. Gandhi, formed a deputation that waited on Lord Selborne, on the 29th ult., at 3 o'clock.

On behalf of the deputation, Mr. Gandhi presented the following statement of the position to His Excellency. He made an exhaustive speech at the time of presenting the statement, which we will print in our next issue, together with Mr. Haji Habib's remarks and His Excellency's reply.

The Statement

There are, besides laws affecting coloured people and therefore British Indians, the Peace Preservation Ordinance and Law 3 of 1885 as amended in 1886.

The Peace Preservation Ordinance, as its name implies, although framed to keep out of the Colony dangerous characters, is being used mainly to prevent British Indians from entering the Transvaal.

The working of the law has always been harsh and oppressive—and this in spite of the desire of the Chief Secretary for Permits that it should not be so. He has to receive instructions from the Colonial Office, so that the harsh working is due, not to the chief officer in charge of the Department, but to the system under which it is being worked.

(a) There are still hundreds of refugees waiting to come.

(b) Boys with their parents or without are required to take out permits.

(c) Men with old £3 registrations coming into the country without permits are, though refugees, being sent away and required to make formal application.

(d) Even wives of Transvaal residents are expected to take out permits if they are alone, and to pay £3 registration, whether with or without their husbands. (Correspondence is now going on between the Government and the British Indian Association on the point.)

(e) Children under 16, if it cannot be proved that their parents are dead, or are residents of the Transvaal, are being sent away, or are refused permits, in spite of the fact that they may be supported by their relatives who are their guardians, and who are residing in the Transvaal.

(f) No non-refugee British Indians are allowed to enter the Colony, no matter what their station may be in life. (The last prohibition causes serious inconvenience to the established merchants, who, by reason thereof are prevented from drawing upon India for confidential managers or clerks.)

Law 3 of 1885

In spite of the declarations of Her late Majesty's ministers, and assurances of relief after the establishment of civil Government, this law remains on the statute book and is being fully enforced, though many laws which were considered to be in conflict with the British constitution, were repealed as soon as British authority was proclaimed in the Transvaal. Law 3 of 1885 is insulting to British Indians, and was accepted totally under a misapprehension. It imposes the following restrictions on Indians:

(a) It prevents them from enjoying burgher rights.

(b) It prohibits ownership of landed property, except in streets, wards or locations set apart for the residence of Indians.

(c) It contemplates compulsory segregation in locations of British Indians for purposes of sanitation.

And (d) it imposes a levy of £3 on every Indian who may enter the Colony for purposes of trade or the like.

It is respectfully submitted, on behalf of the British Indian Association, that the Peace Preservation Ordinance should be so administered that (a) it should facilitate the entry of all refugees without delay.

(b) Children under 16 should be exempt from any restriction whatsoever, if they have their parents or supporters with them.

(c) Female relatives of British Indians should be entirely free from interference or restriction as to the rights of entry.

And (d) a limited number of Indians though not refugees, should, on the application of resident traders who may satisfy the Permit Officer that they require the services of such men, be granted permits for residence during the period of their contract of service.

(e) Indians with educational attainments should be allowed to enter the Colony on application.

Both Laws of 1885 and the Peace Preservation Ordinance and all other colour legislation affecting British Indians should be repealed so soon as possible and they should be assured as to:

(a) Their right to own landed property.

(b) To live where they like, subject to the general sanitary laws of the Colony.

(c) Exemption from any special payment.

(d) And generally, freedom from special legislation and enjoyment of *civil* rights and liberty in the same manner and to the same extent as the other Colonists.

Though the British Indian Association does not share the fear of the European inhabitants, that an unrestricted immigration from India will swamp the latter, as an earnest of its intention to work in harmony with them and to conciliate them, it has all along submitted that:

(a) The Peace Preservation Ordinance should be replaced by an immigration law of a general character, on the Cape or the Natal basis, provided that the educational test recognise the great Indian languages, and that power be given to the Government to grant residential permits to such men as may be required for the wants of Indians who may be themselves already established in businesses.

(b) A Dealers' Licences Law of a general character may be passed, applicable to all sections of the community, whereby the Town Councils or Local Boards would control the issue of new trade licences, subject to appeal to the Supreme Court to revise the decisions of such Councils or local boards. Under such a law, whilst the

then existing licences would be fully protected, except when the premises licensed are not kept in a sanitary condition, all new applicants would have to be approved of by the Town Councils of the Local Boards, so that the increase of licences would be largely dependent upon the bodies above-named.

Sir A. Lawley's Departure

Words of Appreciation

In the Inter-colonial Council

At the conclusion of the sitting of the Inter Colonial this morning (24th. Nov.)

LORD SELBORNE, President of the Council, said that members would have seen from the newspapers that morning that His Majesty's Government had appointed Sir Arthur Lawley as Governor of the Presidency of Madras. In view of Sir Arthur Lawley's presence he would not say all that he would like to, and at Sir Arthur's wish he would confine himself to saying that all would agree that what was India's gain was the Transvaal's loss. Personally he could testify that the Transvaal was losing in Sir Arthur Lawley a wise, capable, and hard-working Governor, loyal to his King and his colleagues. The Government of the Transvaal would lose in him a chief of great experience, devoted to his work, and who had never failed to be of great help to the Council in its discussions. They were losing a Governor who had done much in developing the country, and carrying it over the crisis through which it had passed. He had never spared himself, and the share that he had taken in the great work of Lord Milner could never be even partly guessed. For and on behalf of the Council he expressed every good wish to Sir Arthur and Lady Lawley in their future sphere, and while congratulating India, and above all, the Presidency of Madras, on their good fortune, they could not but feel that the cause of their congratulation was also the subject of deep sorrow to themselves.—*Pretoria News.*

Arab Licences

A Decision Challenged

Licensing Officer Upheld

A special meeting of the Town Council was held in the Council Chamber, on Tuesday last, under the chairmanship of the Mayor (Mr. [illegible]), when an appeal was heard against the Licensing Officer's decision refusing the application of Dowge Amod, for a retail licence for premises in Solomon's Building, 358a, Pine Street, on Lot 21, Block B.B.

Mr. P. Sullivan appeared to contest the decision of the Licensing Officer, and Mr. Jacob Solomon, the owner of the premises in question, was present in support of the appeal.

Mr. Sullivan argued that it was unfair to shut out the proposed tenant of Mr. Solomon from a licence on the ground that he was personally unknown to Mr. Molyneux, particularly in view of the fact that a firm of the reputation of Messrs. Green & Tanner had given a certificate to the effect that Dowge Amod was an honest, straightforward and trustworthy man. The second objection taken by the Licensing Officer was that the applicant was unable to comply with the law in reference to book-keeping, but there were a number of merchants who personally were unable to comply with the Act as, for instance, book-keeping in the Insolvency Act, and for that purpose they employed a competent staff of men. And as the application was only an application for a licence for one month, it was obvious that the Licensing Officer during the month could satisfy himself whether the business was being carried on in a proper way. Before the Licensing Officer gave the reason such as he had for the refusal of the licence, he must have ample proof that the applicant was not a fit person to carry on business in the Colony, and, as the licence was for 1905, he submitted that the present was not the proper time to raise that objection. He was prepared to adduce proof that the applicant's son was able to keep a set of books as well as any merchant in town. It was a very vague reason for declining to accede to the applicant's request for a licence to say that the applicant was not able to fulfil the requirements of the law. The applicant had been in the Colony a long number of years, and, in fact, had been in business since 1875. The licence sought was in respect of premises rated at £125.

Mr. Molyneux (licensing officer) said the applicant Dowge Amod had gone under so many different names that not only was the man unknown to him (the licensing officer), but he was unknown to everybody in the Corporation service. In the Corporation registers the name of Dowge Amod did not appear. With respect to the licence only being for a month, if the applicant succeeded in getting a licence for this month he would have a very much stronger argument when he came to them in a month's time. He would like the signature of the applicant to be passed round for the information of the members of the Council. The applicant was absolutely unable to read, and it was [illegible] that Dowge Amod had [illegible] by Mr. [illegible] by Mr. Sullivan. If the man could write, why did he not come forward and satisfy the Board that he could.

The Mayor: He could not comply with Section 47 of Act 1887?

Mr. Molyneux: He has not satisfied me to that effect.

The Licensing Officer added that when these men traded in Queen Street they were the "darkest scoundrels," but immediately they were tenants of Mr. Solomon they became angels of light. (Laughter). A short time ago Mr. Solomon was protesting against Arab competition.

Mr. Collins, after perusing the applicant's signature, facetiously remarked that he did not think it was less intelligible than the signature of the Council's Treasurer. (Laughter.)

In reply to queries, Mr. Sullivan stated that the applicant held a licence in 1875?

Mr. Holmes: It can hardly then be called a renewal.

Mr. Collins: What was his name in 1875?

Mr. Molyneux: He has changed his name three times in a month.

Mr. Sullivan: Is the Licensing Officer satisfied that every Arab shopkeeper can keep a set of books?

Mr. Molyneux: In the case of all new licences, we are very strict indeed.

Mr. Sullivan: The applicant might be given an opportunity to prove whether he can, directly or indirectly, keep his books in accordance with the requirements of the law.

Mr. Collins moved: "That this Council, in its discretion, upholds the decision of the Licensing Officer."

Mr. Deane seconded.

Mr. Chappe, who had just come into the Council room, said he would not vote, as he had not heard the arguments.

The motion was adopted with unanimity.

Mr. Solomon: Will you, Mr. Mayor, allow me to make a remark? The Licensing Officer has made a nasty remark—

The Mayor: We cannot hear you, Mr. Solomon.—*Natal Mercury.*

THE DAWN OF A GREAT EPOCH.—Is there an Indian in any part of India whose bosom does not heave with emotion and hope on reflecting on the signs of the new-born patriotism in evidence at the present moment everywhere, from one end of the country to the other? For over twenty years the [illegible] forces of national [illegible] have been struggling into fresh birth, and to-day we behold the majestic and awful spectacle of a great and ancient people stirred into a noble self-consciousness and realising in their own hospital and [illegible] [illegible] the eve [illegible] epoch in the history of her national [illegible].—*[illegible]*

Indian Immigration

A Test Case

A by-law which appears to have been dormant for some time, was revived in the case of a free Indian who was brought before Mr. Brunton Warner for failing to report himself at the Togt Office, he being a monthly servant and belonging to a semi-barbarous race.

Accused pleaded ignorance; had he known of the regulation, he would have complied with it.

The magistrate stated that ignorance was no justification for the offence. He found him guilty of a contravention of this particular by-law, and sentenced him to 10s. or 7 days' imprisonment.

The case was brought by Detective Symonds as a test, and a conviction having been obtained, a wide field is now opened up for bringing to book all Indians who have served their indentures, and who, though working by the month, fail to register themselves in the same way as natives and other barbarous or semi-barbarous races are bound to do.—*Natal Witness.*

Indian Volunteer Corps

A Maritzburg Comment

The *Natal Witness* believes with us that a very fine Volunteer Corps could be formed from Colonial born Indians, and favours our suggestion in its issue of the 25th ult., in the following words:—

Amid the many suggestions for local defence which have been inundating the columns of the Natal Press ever since the formation of the Militia force, comes one from Durban which possesses the charm of novelty and the advantage of being practical and patriotic. That influential organ among our great Indian population, *Indian Opinion*, urges that the Government should form Indian Volunteer Corps. The suggestion was made apropos of Mr. Thorold's recent remarks at Newcastle, urging that some arrangement should be made whereby the Arabs and Indians should be called upon to assist in case of the calling out of the first line of defence. The journal referred to states that the Government simply do not wish to give the Indians an opportunity of showing that they are as capable as any other community of taking their share in the defence of the Colony, and quotes the instance of the late Boer war, when the greatest difficulty was experienced in entrusting them even with ambulance work. If the Government takes that view, we submit that they are acting erroneously. The experience of our Indian Empire has shown time and over again what splendid troops the Indians make, and considering that in Natal their numbers equal those of the whole white population, it is only reasonable that they should bear their share in the defence of the land they live in. If the Indian soldiers give the highest satisfaction to such a fastidious population as the Anglo Indians, there is no valid reason why we in Natal should not avail ourselves of their services. *Indian Opinion* says:—"If the Government only realised what a reserve force is being wasted, they would make use of it and give Indians the opportunity of a thorough training for actual warfare. There is, too, on the Statute book, a law for the purpose which has been allowed to fall into desuetude from sheer prejudice. We believe a very fine volunteer corps could be formed from Colonial-born Indians that would be second to none in Natal in smartness and efficiency, not only in peace but in actual service also." With this opinion there must be many who will agree.

"My Way Impressions"

By Professor Parmanand

Professor Parmanand thus contributes the impressions his journey from India made on him to the *Arya Messenger*:—

One great good of going abroad is that one begins to entertain a love for one's country that is rarely felt before. And the farther away one goes from one's land, the intenser grows the feeling of that love.

For the people of India it has another great advantage. They will come in contact with other peoples of the world and see how the world outside treats them. They can thus compare their condition with that of the other nations and realize their position well.

I had to travel to the East and the South of Africa. I saw the ocean for the first time, and naturally the vast expanse of water below and the infinite heaven above made a deep impression on my mind and led me to a contemplation of the Master of this Universe and of His Nature. This healthy influence came from outside when I went on the upper deck and saw external nature. But there was a picture inside the steamer that I could not help seeing. This was a picture where I could read the condition of my country. Then my mind turned into a reflective mood. There were, say, a hundred Indians, travelling as deck passengers, most of them compelled to leave their home by starvation. Many of them had already been to this continent. They were on the steamer, no doubt, and there was a lower deck of the steamer, but I could not see any place where they could sit, put their luggage and take undisturbed rest for a while. The deck was really meant for cargo, and after keeping the goods on the deck, they had to find out vacant places to sit or lie down. At each port, again, the goods had to be taken out and new cargo to be taken in and thus they had to move their luggage and themselves from one place to another. Then as to their cooking food, there were one or two small rooms as kitchens, but they were occupied by the Mohamedans, and although there were a large number of Hindu passengers, they had no room for themselves, consequently some of them had to keep fast for days together as they could not find a kitchen available for their use.

There came rain and storms. They had very little protection. Some fortunate ones rushed under cover, others had to stand or lie down exposed even at night. It may be said: "What are these discomforts you mention? Who is to be blamed for this? They can't pay more." I say, "Yes, that is true. But these are my own reflections. These discomforts are nothing when others of a serious nature are at hand." Then came East Africa. Some of them landed at different places. They had no difficulty in landing, as East Africa has as yet made no restrictive laws for preventing their incoming, and because as yet Indian law and Indian coin are current in East Africa. But I had heard, I cannot say with what feelings, that the European colonists in East Africa missed no opportunity of condemning the Indian coin and Indian law as quite unsuitable to their tastes.

Not only this, but they have expressed on several occasions, in newspapers or otherwise, a strong anti-Indian feeling and tried to bring in force the same laws that prevail in the South. The British cannot do so as long as the Germans are in want of settlers and open the doors of their territory in the East to all classes of men. By the way, I may note here that the Germans have welcomed the Boers to leave and settle in their territory, and bands of Boers are leaving their soil to come over to the German East Africa, not desiring to live under the British administration in Transvaal. I saw them landing and passing by railway through British Africa towards the German territory. It is probable that the doors of East Africa will be shut against the Indians immediately after a sufficient number of European settlers have come down and settled there. This number is very small yet, only a thousand persons, while millions of acres of land are lying waste! As the steamers sailed on towards the South, the constant talk among the poor passengers was about the restrictions of landing and such like. We reached the Portuguese territory and the steamer reached Port Beira. Some seven or eight men had to land there. They had passports. But they too had to satisfy the Sergeant of Police before they could be allowed to land. They had to wait for a couple of hours and their condition was very pitiable. This

put all others into a trembling. Every one became afraid for himself, as in a day or two all would have to undergo the test. Next we reached Delagoa Bay. The scenery all round was most most attractive and beautiful. This is the port from which the railway line goes to Transvaal, and the distance is very short by this road. A large number of them had to land here. They had permits. Four of them were not allowed to land; out of them three had got permits. The fourth was a boy under his teens. He was brought on board the ship in the promise of getting down on land by his relative. At the place, being fearful of himself, the relative got down quite heedless of the boy. The boy wept aloud, the tears running from his eyes.

One was a barber who had borrowed Rs. 300 for his ship-expenses on the promise of paying double the same after a fixed time. A very large part of it he had spent on the way. He could not get landing and I could not see what he would do on going back.

Another was an aged man of 40 or 50. On that day he put on a quite new *kurta* and *pajama* and was expecting to go and earn something for himself and perhaps for his poor family. His permit was taken away and he was dismissed back. Tears fell from the eyes of the old man. He actually cried, dear Reader! I saw him from the upper deck. I too, began to weep, but from a different cause. He wept over his fate; I wept over the fate of my country.

O my Motherland! I wish you had strength enough to support your children. God knows if you are all exhausted and no energy is left in you; your children wander about to labour for bread. But others shut their doors against you as if you were beggars. It is for them that honest labour even has become a thing of contempt. I could not bear the sight. I was helpless, myself being in suspense. Next day we reached Durban. I had to undergo the test whether I knew English. I was passed as "not undesirable." There was a large number of Indian gentlemen waiting for me. They could not come near the steamer, such being the rule. They were anxious to see me, and I came down and we left, and I had not the misery of seeing another sad spectacle. I find here a quite strange thing. Millions of acres of the most fertile land are lying quite unproductive for want of labour. Even the Englishmen know it and feel that Indian labour is most suited for the purposes of agriculture. Why prevent their coming to them? The Britishers don't like to see the Indian subject of His Majesty here as permanent settlers. Russians might come and settle here. How [illegible] their hearts are [illegible] the [illegible] [illegible] the British Empire! All other nations of Europe might [illegible] in a colony of the British Empire, not only live, but carry on all sorts of business and have franchise and all other privileges. But the Indians who make, perhaps, the main pillar of the British Empire and who are contributing everything, nay even their blood to its maintenance, are not given the privilege of honest labour. What can be more amazing?

They are willing that their industries might not flourish and the land might remain quite unproductive; they will import every manufacture and even earth products from other countries and pay high prices for them but won't have the Indians to come and labour here. This feeling has gone to the extreme. For the gold mines they will import Chinese labourers in thousands and pay them 4 pounds a month (while an Indian labourer gets only 10 shillings a month and a small quantity of rations under very strict rules) and suffer a large part of the wages exported to China, but won't bear money going to India, though Indian money is constantly flowing into their mother country, England. The Chinese are too shrewd for them. They bring provisions for 5 years from their own country and save a large part of the wages they receive and go back and enrich themselves and their country. But the Indians! They should neither take any money to India nor should they become men of wealth in this country. This feeling is at the root of all restrictions and laws specially made for the Indians. God will judge between them!

Correspondence

The Poll Tax

To the Editor, INDIAN OPINION.

SIR,—I read with interest an article on the poll tax in Natal, published in your issue of the 25th November, and from the point of view of the Indian writer, there is a strong case to be made against the tax. Indians are not the only people who will find it to be a burden. The poor European of the working class will find it equally hard to part with a sovereign in one lump sum, and I anticipate a good deal of trouble for the collectors when they call for the payment. I agree that it is a crying shame that Indians who have become free from indenture, and who have to pay the annual tax of £3 for the privilege of staying in Natal, should be called upon to pay an additional £1; but that it is a [illegible] [illegible] for [illegible] traders and [illegible] [illegible] to contribute I entirely fail to understand. These are the people who should pay, and not the [illegible] and agricultural class. A man does not enter into business without [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] small farmer does.

As to the question of the Indian not being asked his opinion before the Act was passed, I do not think he need flatter himself that his opinion would be worth much to the Government; not but what it would be a wise thing for the Government to do, when dealing with a matter which affects such a large community who do not understand the English language. There would be fewer blunders made if this course were adopted.

What the writer terms "the golden key to a proper solution of the question" is, to my mind, very doubtful. A tax collector, given the power to discriminate as to who is too poor to pay, will make many mistakes. The [illegible], who is clever enough to hide his wealth under the cloak of poverty, will easily deceive the well meaning tax collector, while the intensely poor but clean and honest person will be forced to pay.

Where your contributor sees "no difficulty, no irritation and no failure," I see exactly the reverse. When the tax collector has gone away, the fact will leak out that so-and-so has been "excused" on the plea of poverty, while another has had to pay, and I can easily imagine that ill feeling will be the result.

The Act is equally objectionable to Indian, European and Native, and the result must justify the objection. Failure to pay will be found on every hand, and it will be impossible to judge fairly.

To my mind, the only solution is outside the Act altogether; that is, to extract the necessary revenue from imported luxuries. A tax on bicycles and a greater tax on wines and spirits would fill the Government coffers better than will the poll tax.

I am, etc.,

A. EUROPEAN.

A Coolie Recruiting Case

Arrest of the Recruiters

Recently, before Moulvi Serajul Huq, Police Magistrate of Sealdah, a strange coolie recruiting case was heard, the facts of which would read like a romance. On the 17th Nov. Inspector S. C. Roy of Beliaghatta, on receipt of certain information, proceeded with his men to 144 Beliaghatta Road, and arrested Mohesh Chunder Mitter, Janki Pandey, Radhakin Goswamy, Sheik Ibajee, and two others in the coolie depot of Oma Nath Lahiri and Nagendra Nath Choudhry, on a charge of wrongfully confining one Basu Nonia in the coolie depot. It appears that Basu Nonia was admitted in the depot about [illegible] days before, under a wrong name, and another [illegible] [illegible] been [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Basu Nonia was seen by one [illegible] Gobar-

dhone. Both of these are coolie recruiters at the Sealdah crossing. They accosted him and seduced him to the coolie depot of the defendants Oma Nath Lahiri and Nagendra Nath Chowdhri on a pretext of giving him a good job. Little did the man think at the time he was in the snare of the recruiters and that he would be sent to Assam as a coolie. He went there and he was confined as alleged under lock and key. At last a barber, named Anurag, went inside the depot to shave the coolies prior to their being sent to their destination. At that time Basu realized his position and and wept bitterly before the "Hazam" Anurag, and implored him to give this piece of information to his friends and relatives in Shibpore. Anurag was much moved at the pitiable condition of Basu and another coolie, Lal Mohamed, and left the depot with a promise to see what he could do for them. He did as he was desired, and in due course the Beliaghatta Police received the information and rescued the two men from the hands of the recruiters. The police then arrested Mohesh, Janki, Ramadhin and Shaik Jhapsi and two others, but no trace of Oma Nath Lahiri and Nagendra Nath Chowdhri was found. Court Inspector Siddeswar Chatterjee placed the six men on their trial and opened the facts of the case, and also applied for and obtained warrants against the absconding defendants, Oma Nath and Nagendra. The case was partly gone into and adjourned to the 3rd November. Four of the defendants were released on bail and the two others remanded to "hajut."—*The Bengalee.*

Indians and their Passes

A Curious Case

Mr. Hodson devoted considerable time on Thursday and Friday last week to hearing a case in which an Indian was charged with selling a free pass to another. The accused recently obtained his free pass from the Protector of Immigrants, and a few days later he alleged that he had lost it, with the result that he made application and obtained a duplicate on payment of 10s. He and another man both applied to the railway for employment, the authorities stating that the other man was in possession of the accused's original pass. Accused alleged that his original pass was stolen, and finding that it was missing he got a duplicate, but the other man alleged that he bought the original from the accused for £2. There was a good deal of contradictory evidence given in the course of the case, and the Magistrate said that whatever he might think of the case ... his own mind, there was not sufficient evidence to convict him, and discharged him.—*The ... Witness.*

Mr. Henry Ancketill

An Appreciation

The current number of *Land Values*, the organ of the English League for the Taxation of Land Values, contains the following sketch of Mr. Ancketill's career:

By those who have followed the course of our movement in Natal during the last ten years, the news that Henry Ancketill has resigned his seat in the Legislative Assembly of that colony will be received with deep regret. For Ancketill is, emphatically, the "man who made the movement" in Natal.

Henry Ancketill is the fourth son of the late M. J. Ancketill, D.L., J.P., of Ancketill's Grove, County Monaghan. His family, settled in the North of Ireland since about the middle of the seventeenth century, was a branch of the ancient landlord line of the Ancketills of Ancketill's Place, near Shaftesbury, Dorset, whose pedigree is traced in an unbroken line to one Randulphus Ancketel (temp. Henry III.: see Hutchins's "History of Dorset.)" Landholders of the same name figure in Domesday Book under 13 different counties, and quite an alarming array of earls and dukes derive their descent from one or other of the Dorset "Ancketels." The name itself dates back in England to the year 833.

Henry, who is a grand-nephew of Lord Castlereagh, the author of the Union between Great Britain and Ireland, has had a busy and varied career. Born in 1855, he spent seven years of his youth and early manhood in the Royal Navy, and served on board the old line-of-battle ship *Trafalgar.* In 1875, after three years of foreign service, he left the navy. He read for Holy Orders, but, after completing his course at a theological college, decided to devote his energies to social reform. In 1884, while in Ireland, he read "Progress and Poverty," and has ever since been an enthusiastic and untiring advocate of Henry George's views. Later he visited America, worked on Henry George's *Standard*, was one of the earliest members of the Anti-Poverty Society, and a member of the United Labour Party which polled so large a number of votes for George when he ran for Secretary of State. On his return to England, he joined the English Land Restoration League, of which he became in 1889 the organising secretary. For several years he preached the gospel of Land Reform in the country villages with one of the famous "Red Vans." About ten years ago he migrated to Natal, where, in 1900, he took to himself a wife, a distinguished artist whose portrait of the late Governor of Natal ... own ... the ... of the colony.

The ... Prime Minister of Natal, the Right Hon. Harry Escombe, told the present writer that he owed his conversion to Henry George's teaching to Mr. Ancketill, and expressed the belief that the doctrine of the equal right of all men to the use of the earth must within a few years be accepted by all civilized governments. Mr. Ancketill has had the satisfaction of seeing his views, at first regarded with suspicion and distrust, if not with open contempt, win an increasing acceptance among thoughtful men throughout the colony. About four years ago he was elected, as one of the members for the Borough of Durban, to the seat which he is now resigning amid almost universal regret. Perhaps one of the most remarkable signs of the success which has attended his strenuous advocacy lies in the fact that almost on the very day of his resignation, an important *agricultural* association passed a resolution in favour of the taxation of land values. F. V.

Bengal

(From the "SPECTATOR")

The Hindus of Bengal have, we fear, given away what might have been a fairly good case. They dislike the partition of their great province; but instead of pleading that they are a very separate people, with many special claims upon the consideration of their rulers, even when their wishes are of doubtful wisdom, they have attempted to coerce those rulers by a commercial boycott, and so have compelled them to consider the effect of concession upon the opinion of other provinces. We fear the decision will necessarily be that to allow the use of such an instrument to seem successful would be a fatal blunder, and that therefore no concession can be made. The true policy would have been, first to prove that those who resist the partition had the sympathy of the mass of the population, and then to show that this mass had a special claim to a favourable hearing from the Central Government. The Bengalees must remember that they have a prejudice against them to overcome. The warrior races of India despise them because by their own admission, they will not fight; and the English have caught from the soldiers a sort of scorn, which reveals itself as clearly in Macaulay's eloquent description of the suffering in Bengal one hundred and fifty years ago as in Rudyard Kipling's satirical accounts of the efforts of their leaders to be Englishmen. The other side of the picture is never fairly painted. Bengal does not fight, but it is through the never-ceasing industry of its vast population, so much greater than that of the United Kingdom, that British India is enabled to pay its way. That the Bengalees add nothing to the military strength of the Empire is

true; but then also they deduct nothing from its strength on the frontier. No population so vast was ever so peaceable or required so little any expenditure for garrison. A police principally employed in detective work is all that is needed, for forcible resistance to the State is, and will probably always remain, outside the Bengalee scheme of life. They pay their taxes to the minute, chiefly through their landlords; they obey the legal orders of any Magistrate even when unsupported by physical force; and when the great Mutiny of 1857 broke out their inert but immovable adhesion to the British side made the reconquest of India a comparatively easy operation. If Calcutta had been filled with a warlike population, and had risen as it almost infallibly would, either the Indian Empire would have been lost, or it would have been reconquered only by an expenditure of blood and treasure equal to that of the war with Napoleon. Throughout that dangerous movement Calcutta was as tranquilly British as London on a Sunday. Moreover, this vast population, though the remainder of India stigmatises its men as women, has a character of its own, with which Englishmen on the other side of their heads should have some sympathy. Though Bengalees will not fight they are, and are reasonably proud of being, the most intellectual men in India. It is useless for any student in any College there to compete with a Bengalee rival. In every native State they are in demand for the management of finance. Next to the Parsees, perhaps, they are the most successful traders and they would not themselves admit the partial qualification. Using with rare skill especially in satire, a language a direct derivative of the Sanskrit, which is not unjustly characterised as "the Italian of the East," it is not fantastic to say that if India ever produces a literature that makes an impression on the West it will proceed from the subtle students of Bengal, who, moreover, though they display no capacity for art and little for machine-making, will probably rival the Japanese in their pursuit of scientific investigation, and as money makers are surpassed only by the Jews. The wealth of their great capital, which is perhaps the second wealthiest city within the British Dominion, has been built up by them [illegible]

it is delighted, and if you disagree stings like a whip.

Naturally, though they cannot fight, or at all events will not attempt to, probably from some peculiarity of race, possibly also because "where the land is water the men are women," for Nature is too good to them, they are in their own way a proud people, only conscious of their own intellectual superiority to the more violent races around them, and not [illegible] even in moments of elation to [illegible] the British around those violent races. They feel, therefore, their own homogeneity, and resent bitterly what they consider a violent chopping off from their own ranks, and therefore a diminution of their importance within the Empire. If they had pleaded that their contribution to the revenue and to trade was a full substitute for their lack of military energy, and their habit of non-resistance was a practical equivalent for loyalty, and that they would always be first in the race towards the adoption of Western ideas, they would, we think, have been listened to both in Simla and in London with the attention of the absence of which they are now complaining. People here are saying that as no one is wishing to oppress them, it is hard to understand their ground of complaint; but Englishmen would quite comprehend the Yorkshireman who, if Parliament carved a new county out of his great province, would declare that he was shamefully treated, that his historical tradition had been broken, that many of his hopes for the future had been swept away, and that he would resist in every law-abiding fashion he could think of. We can admire a Pathan as much as Rudyard Kipling does; but an Empire like ours has many races beneath its sceptre; it would be very difficult to govern them if they were all of the Pathan temper; and we cannot but think it a little hard to disconsider a [illegible] population because the King has no subjects so peaceable and so disposed to worship the law. We entirely admit, be it understood, that the Bengalees have made fools of themselves with their boycotting threats, and fail ourselves to see a clear alternative plan which, while conciliating the not ill-founded vanity of the people, would secure definite relief for the congestion of public business now apparent in Calcutta. Still, Lord Minto has had much experience in the art of government, and we would venture to plead that if, in the light of that experience, he thinks reconsideration possible [illegible]

Facts and Comments

MAINI (JOHANNESBURG).—Your letter is crowded out this week.

INDENTURED SAMY.—We cannot consider your letter unless you send us your name and address (not necessarily for publication).

THE STORY OF THE RAMAYANA.—We have published this interesting lecture as a booklet, printed on antique paper, price 6d., or post free 7d. Now on sale, to be obtained at our Durban office, Mercury Lane.

MR. R. C. DUTT.—We learn that Mr. R. C. Dutt, C.I.E., the Revenue Minister of Baroda, has agreed to preside at the first Indian Industrial Conference to be held in Benares in December next.

THE BUDDHIST HIGH PRIEST.—Tashlama, the Tibetan, now the spiritual head of the Buddhists, is to visit India shortly (we learn from a Reuter cable) at the invitation of the Government. He will probably meet the Prince of Wales at Calcutta.

MEDICAL RELIEF IN INDIA.—Of the blessings that British rule has been instrumental in securing for India one of the most conspicuous is, according to all opinion, the organisation of measures for the relief of humanity afflicted by disease.—*The Hindu.*

THE BRITISH INDIAN ASSOCIATION has sent the following wire to Sir Arthur Lawley:—"British Indian Association tender congratulations to His Excellency on appointment to Governorship of Madras": to which Sir Arthur has replied, "I appreciate very highly the expression of congratulation and goodwill tendered to me by the British Indian Association."

DURING a case brought before Mr. Brunton Warner in the City Court the other day, Govinden, an Indian, objected to Mr. Ince as his interpreter on the ground, he alleged, that Mr. Ince had taken his wife away, and given her to another man called Rama. He desired, therefore, to give evidence through some other interpreter. The Magistrate adjourned the case, in order that the serious charge against Mr. Ince might be investigated.—*Natal Witness.*

A LADYSMITH MYSTERY.—On Sunday last, says the *Natal Mercury*, the dead body of an indentured Indian was found at Bell's Spruit, near the railway junction, Ladysmith. Upon examination the man was found to have received a gun shot through the back, the bullet having passed through the heart. The [illegible] in the [illegible] Mr. [illegible], M. [illegible], [illegible] the [illegible] [illegible] and an investigation is taking place.

ઈંડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩. | ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૨૭ ડીસેમ્બર, ૧૯૦૫. | અંક ૪૭

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૨૭ ડીસેમ્બરથી તા૦ ૮ ડીસેમ્બર સુધી ઈ૦ સ૦ ૧૯૦૫.

હીંદુ—માગશર સુદ ૬ થી, માગસર સુદ ૧૨ સુધી, સંવત ૧૯૬૨

મુસલમાની—તા. ૪ સવાલથી તા. ૧૦ સવાલ. સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	ખ્રીસ્તી તારીખ	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની...	૨	૬	૪	૪ ૫૨	૬ ૪૩
રવી...	૩	૭	૫	૪ ૫૨	૬ ૪૪
સોમ.	૪	૮	૬	૪ ૫૨	૬ ૪૫
મંગળ.	૫	૯	૭	૪ ૫૨	૬ ૪૬
બુધ...	૬	૧૦	૮	૪ ૫૨	૬ ૪૭
ગુરૂ...	૭	૧૧	૯	૪ ૫૨	૬ ૪૮
શુક્ર...	૮	૧૨	૧૦	૪ ૫૨	૬ ૪૯

ઈંડિઅન ઓપિનિઅન.

શનીવાર તા૦ ૨૭ ડીસેમ્બર, ૧૯૦૫.

સર આરથર લોલી.

ટ્રાંસવાલના માજી લેફટેનન્ટ ગવરનર મદ્રાસના ગવરનર.

સર આરથર લોલીનું નામ ટ્રાંસવાલના લેફટેનન્ટ ગવરનર તરિખે દક્ષિણ આફ્રિકાના દરેક હિંદીને માલુમ છે. તેઓ સાહેબે લેફટેનન્ટ ગવરનરના હુદ્દાની રૂએ દક્ષિણ આફ્રિકાના હિંદીઓની ઉપર ઘણો ગેર ઇનસાફ કરેલો છે. સર આરથર લોલીયે દરેક વખતે વિલાયત લખાણ કરતી વેળા જણાવ્યું છે કે ટ્રાંસવાલમાં હિંદીઓ બાબત જે કાયદા થાય તે તેઓનેજ લાગુ પડવા જોઇએ. તેણે કેપના તથા નાતાલના કાયદા નાપસંદ કરેલા છે. આ બધાનો અર્થ એજ કે હિંદીની વચ્ચે અને ગોરાની વચ્ચે તફાવત છે એમ બતાવવું અને હિંદીને એમ સ્પષ્ટ દેખાડવું, આવા તેમના વિચારોથી હિંદી કોમને નુકશાન પહોંચ્યું છે ને બહુ દુઃખ પહોંચ્યું છે તે કહી શકાતું નથી. આવા સર આરથર લોલી તે મદ્રાસના ગવરનર નિમાયા છે. જ્યારે ગવરનર નિમાયાના ખબર મળ્યા ત્યારે બ્રીટીસ ઇંડિયન એસોસીએશને તેમને મુબારક બાદી આપી. તેના જવાબમાં તેમણે તાર મોકલ્યો છે કે હું તમારો અંતઃકરણ પુર્વક પાડ માનું છું. આ તેમનો વિનય બતાવે છે. અને તે ઉપર થી આપણે ઉમેદ રાખી શકીએ છીએ કે સર આરથર દક્ષિણ આફ્રિકામાં આપણાથી વિરૂધ્ધ થયા છે છતાં તેમનો તેજ સ્વભાવ મદ્રાસમાં આપણને ઉપયોગી થઇ પડે. એટલું બેશક છે કે તેમણે ટ્રાંસવાલની મુખ્ય વસ્તિને સારૂં મહા પ્રયત્ન કરયો છે. પોતાના માયાળુ સ્વભાવથી તેણે ડચ કોમને સંતોષ આપ્યો છે. એજ રીતે જો તેઓ મદ્રાસમાં રાખશે તો સારૂ કામ કરશે એમાં શક નથી.

મદ્રાસના હાલના ગવરનર લોર્ડ એમ્પથીલ લોકપ્રિય છે. તેમણે લોકને સારૂં બહુ કાળજી બતાવી છે. તેમની જગ્યા પુરવી એ સહેલું નથી, આપણે ઉમેદ રાખીએ છીએ કે સર આરથર લોલી મદ્રાસના ગાદીને દિપાવશે.

આ સર આરથર લોલી ઉમરાવ કુટુંબના માણસ છે. બેરન વેન લોકના તે ચોથા પુત્ર છે. બાળપણથીજ તેમને સરકરી ધંધો પસંદ કરેલો. ૧૦ મી હુસારના પોતે કેપટન છે. ૧૮૯૨ ની સાલમાં વેસ્ટમીનસ્ટરના ડ્યુકના પોતે સેક્રેટરી હતા. ૧૮૯૬ માં માટાબીલી લેંડમાં લોરડ ગ્રેના સેક્રેટરી થયા. આ વખતે તેમણે નોકરી બહુ સારી બજાવી. અને તેથી લોર્ડ ગ્રે જ્યારે ગયા ત્યારે એડમીનીસ્ટરની જગ્યા સર આરથર લોલીને મળી. ૧૯૦૧ ની સાલમાં તેઓ સાહેબ વેસ્ટ આસ્ટ્રેલીઆના ગવરનર નીમાયા પણ બોયર લડાઈ થવાથી લોર્ડ મીલનરે ટ્રાંસવાલમાં આવવાનું આમંત્રણ કર્યું, તે તેણે સ્વીકાર્યું. ટ્રાંસવાલમાં સૌ તેમનું કામ જાણે છે. તેમની કારકીર્દીમાં લેજીસ્લેટીવ કાઉન્સીલ થઇ છે. અને મ્યુનિસીપાલીટીઓ પણ તેમના હાથતળે બની છે. એઓ સાહેબ ટુંક મુદતમાંજ વિલાયત રવાના થશે ને ત્યાંથી મદ્રાસ જનાર છે.

ડરબન કોરપોરેશનના હિંદીઓ.

અમે એમ સાંભળ્યું છે કે ડરબન કોરપોરેશનના હિંદીઓનો દરમાયો દર માસે બે શીલીંગ લેખે ઘટાડયો છે. જો આ ખબર ખરી હોય તો બહુ ખેદકારક છે. એમ શા સારૂ થાય છે તે સમજાતુ નથી. વળી એમ પણ સાંભળ્યું છે કે ગોરાઓનો પગાર તેટલોજ રાખ્યો છે. આ બાબત ઉપર અમને વધારે ચોક્કસ ખબર મળ્યે વિશેષ લખશું.

હાલનો સુધારો.

બ્લેક હોલનો કલકત્તાનોજ કહેવાય છે. પણ સ્ટાંગરમાં એક બ્લેકહોલ હાલ થયો છે, તે કલકત્તાના બ્લેક હોલને આંટે તેવો છે. સરકારી જેલમાં માત્ર ૪૦ કેદી સમાય તેટલી જગ્યા છે. તેમાં ગયે અઠવાડીયે ૨૦૦ કેદીને પુરવામાં આવ્યા હતા આની અસર એટલી બધી માઠી થઇ કે જેલમાં દુર્ગંધ વધી રહી હતી કે તેમાં પેસવું એ પણ મુશ્કેલ હતું. કેદીઓ બહુ મુંઝાતા હતા. આ સુધારો!

પીળી ચામડીપર ધાડ.

ન્યુઝીલાંડમાં એક ગોરો ચીનાઓની ઉપર એટલો ચીડવાયો છે કે તેણે પોતે હાથે એક ચીનાને બંદુકથી મારી નાખ્યો. પછી પોતે પોલીસ સ્ટેશનમાં જઇ કેદ થયો તેની ઉપર કામ ચાલ્યું. જ્યુરીએ તેને ગાંડો ગણી દેહાંત દંડની સજા નહિં થવાની ભલામણ કરી. પણ તે બોલી ઉઠયો કે તેણે ગાંડાઇમાં ખુન નથી કર્યું. તેની માન્યતા એવી છે કે ચીનાઓથી ગોરાઓને બહુ નુકશાન થાય છે. તેથી તેણે દાખલો બેસાડવાના ઇરાદાથી ખુન કર્યું. અને પોતે ફાંસીએ જવા રાજી છે.

નાતાલનો ઇમીગ્રેશન કાયદો.

મી. હેરી સ્મીથ અમને સોમાલીના પેસેંજરને પડેલી તકલીફ બાબતમાં લખે છે કે જે રાવ અમે છાપેલી છે તે ખરી છે. પણ પડેલી ઇજાઓને સારૂ પોતાનો દોષ કબુલ કરવાને બદલે સ્ટીમરવાળાઓનો દોષ ગણે છે, અને લખે છે કે કેટલાક ઉતારૂઓ પોતાને હાથે કરીને ઇજા ઉઠાવે છે. આ બધાનો વિગતવાર જવાબ અમે આપી ચુકયા છીએ. તે અંગ્રેજી વિભાગમાં છપાઇ ગયો છે. મી. સ્મીથ એમ કહેવામાં ભુલ કરે છે. કેમકે ઇમીગ્રેશન કાયદાનારૂએ પડતી અડચણોની જવાબદારી પોતે ટાળી શકતા નથી. જો પેસેંજરોને સ્ટીમરમાંથી ઉતરવાની રજા નહિં આપી હોય તેવાઓને ઇજા નહિં પહોંચે એવો બંદોબસ્ત કરવાના આ, સ્ટીમરના ફરજ છે.

એક જાપાની વેપારીનું અપમાન

"સ્ટાર" નામના છાપામાં એક. નોમુરા નામના એક જાપાનીઝ વેપારીનો કાગળ બહાર પડેલ છે આ વેપારીએ જણાવ્યું છે કે ટ્રાંસવાલમાં દાખલ થવાની મને મના કરવામાં આવી છે તે મારા પ્રત્યે ઘણી ગેરવ્યાજબી વર્તણુક બતાવેલી જણાય. મારી સાથે હું જાપાની માલ મોટા જથામાં લાવેલો છું. આ માલ ખાસ જોહાનિસબર્ગ અને દક્ષિણ આફ્રિકાના બીજા ભાગોમાં બતાવવા ખાતરજ લાવેલો છું. આથી કરી મારે તે માલ ડર્બનથી વેચી નાખવો પડયો છે. અને પરિણામે ઘણું નુકસાન થયું છે. મેં પરદેશ ખાતાના પ્રધાન તરફથી પાસપોર્ટ મેળવેલ છે અને કોલોનીમાં રહેતા બ્રીટિશ કોન્સલે પણ તેમાં સહી કરેલ છે. તે ઉપરાંત બીજા કેટલાક ખાતા તરફથી મને મોકલવામાં આવેલ છે. મારી આંગળીની છાપ લેવામાં મારું અપમાન થયું સમજુ છું. આ બધી હકીકત મારી સરકાર મારફત લંડનમાં રહેતા પરદેશ ખાતાના પ્રધાન પાસે રજુ કરવા ધારું છું.

પાછળથી મળેલ ખબર ઉપરથી જણાય છે કે મી. નોમુરાને ટ્રાંસવાલમાં દાખલ થવાની પરમીટ મળી છે.

બંગાળનું શુરાતન કાવ્ય.

દરેક પશ્ચિમની પ્રજાને પોતાનું પ્રજાકીય ગીત છે. તે ગીત સારે અવસરે ગાવામાં આવે છે. ઈંગ્રેજી "ગોડ સેવ ધી કીંગ" એજ ગીત પ્રસિધ છે. તે ગાતી વખતે ઈંગ્રેજીને શુરાતન આવે છે. જરમનીનું પણ પ્રખ્યાત ગીત છે. ફ્રાન્સનું માર્સલે ગાયન એવા ઉંચા પ્રકારનું છે કે તે જ્યારે ગવાય છે ત્યારે ફ્રેન્ચ લોકો ઘેલાતુર થઇ જાય છે. આવા અનુભવથી બંગાલી કવિ બંકીમચંદ્રને બંગાલી પ્રજાને સારું ગીત બનાવવાનો વિચાર થયો. તેણે બંદે માતરં નામનું ગીત રચ્યું છે. કે જે આખા બંગાલમાં અત્યારે ફેલાયું છે. સ્વદેશી માલ વાપરવાની હિલચાલના સંબંધમાં બંગાળામાં જંગાવર સભાઓ ભરાય છે. લાખો માણસો તેમાં એકઠા થયા છે. ને તેઓ બધાએ બંકીમચંદ્રનું કાવ્ય ગાયું છે. એમ કહેવાય છે કે તે ગીત એવું લોકપ્રીય થયું છે કે પ્રજાકીય ગીત થઇ પડયું છે. તે ગીત બીજી પ્રજાઓના કરતાં મધુરું તથા ઉમદા વિચારવાળું છે બીજી પ્રજાઓના ગીતોમાં પરદેશીને વિષે ખરાબ વિચારો હોય છે. આ ગીતમાં તેવું કંઈજ નથી. સ્વદેશાભિમાન ઉપજાવવાનોજ એ ગીતનો હેતુ છે. તેમાં હિંદને માતા સ્વરૂપ આપી હિંદના વખાણ કરેલા છે. જેમ પોતાની માતામાં બધા ગુણ વસે છે એમ આપણે માનીએ છીએ તેમ હિંદમાં બધા ગુણ કલ્પીએ માન્યા છે. જેમ માને આપણે આવેશથી પુજીએ છીએ તેમ આ કાવ્યમાં હિંદની પ્રાર્થના કરી છે. તેમાં શબ્દો ઘણે ભાગે સંસ્કૃત છે પણ સહેલા છે. બાકી બંગાલી છે. પણ તે પણ સહેલા રૂપમાં આપી છે. એટલે સહુ સમજી શકે છે. તે ગીત એવા ઉંચા પ્રકારનું છે કે તેના શબ્દો અમે ગુજરાતીમાં નીચે આપીએ છીએ ને તેજ શબ્દો હિંદીવિભાગમાં પણ આપીએ છીએ.

બન્દે માતરં.

સુજલાં, સુફલાં, મલ્યજશીતલાં,
શસ્યશ્યામલાં, માતરં ૧
શુભ્રજ્યોત્સ્ના-પુલકિત-યામિની
ફુલ્લકુસુમિત-દ્રુમદલશોભિની
સુહાસિની-સુમધુરભાષિણી
સુખદાં બરદાં, માતરં ૨
સપ્તકોટી કંઠ-કલકલનિનાદકરાલે
દ્વિસપ્તકોટી ભુજૈર્ધૃતખર-કરબાલે
કેવલે મા તુમિ અબલે !
બહુબલધારિણી-નમામિ તારિણી
રિપુદલવારિણી માતરં"
તુમિ વિદ્યા તુમિ ધર્મ, તુમિ હૃદિ તુમિ મર્મ
ત્વંહિ પ્રાણાઃ શરીરે ૩
બાહુતે તુમિ મા શક્તિ, બાહુતે તુમી મા શક્તિ
હૃદયે તુમિ મા ભક્તિ
તોમારિ પ્રતિમા ગઢિ મન્દિરે મન્દિરે
ત્વંહિ દુર્ગા દશપ્રહરણ ધારિણી
કમલા કમલદલ વિહારિણી
બાણી વિદ્યાદાયિની નમામિ ત્વાં ૪
નમામિ કમલાં અમલાં અતુલાં,
સુજલાં સુફલાં, માતરં વન્દે માતરં
શ્યામલાં સરલાં સુસ્મિતાં ભૂષિતાં
ધરણીં ભરણીં. માતરં.

રૂશિયાની હાલત.

હાન્લીસ કે જે રૂશીઆમાં ઘણો વખત રહેલા છે અને જેણે રૂશિઆના ગરીબોમાં કામ કરેલું છે તે હાલ જોહનેસબર્ગમાં છે. ત્યાં તેણે ભાષણ આપ્યું તેમાંથી અમે નીચેનો ઉતારો આપીએ છીએ:

રૂશીઆમાં જો કે મને છૂટ હતી છતાં બંદુકનો ડર હમેશા રાખવો પડતો હતો. જાહેરમાં ભાષણ કરવા એ તો તદન નવો અનુભવ છે. રૂશીઆ એ દુનિયામાં કેટલીક રીતે વિચીત્ર મુલક છે. રૂશીઆના લોકો બહુ જુલમ જોયા કરે છે. ૭૦ વરસમાં તેઓની સખ્તાઇ [illegible] થાય છે. વળી તેમાં ઘણી જુદી જુદી જાતો [illegible] છે. તે [illegible] [illegible] વતે છે. [illegible] છે ત્યારે યુરોપના જુદા જુદા રજવાડાંના પ્રતીનીધીઓને બદલે બંદુકી રાજ લેવામાં આવે છે. રૂશીઆમાં ઝાર તદન સ્વતંત્ર છે. રૂશીઆના ખેડુતો રૂશીઆની વસ્તીમાંથી ૮૨ ટકા છે. તેઓ અત્યંત સાદા અને જંગલી છે. જેમ હિંદુસ્થાનની અંદર એક કુળના માણસો સહીઆરામાં રહે છે તેમ રૂશીઆમાં છે. લોકો હજુ સુધી પણ ઝારને બહુ માન આપે છે. અને જેની ઉપર હુકમ થાય તે જ્યાં જવું હોય ત્યાં જાય છે. આથી કરીને રૂશીઆના લોકજર લટેરા પોતાના ઝારને સારું મરવા બની શકે છે. લોકોની ઉપર કરનો બોજો એટલો બધો સખત છે કે માત્ર તે બોજાની ધાસ્તીથી દર વરસે ૫૦ લાખ મરણ થાય છે એમ કહેવાય છે. રૂશીઆમાં યાહુદીઓની ઉપર બહુ જુલમ થાય છે. તે અટકાવવાને રૂશીઆના મોટા માણસો તજવીજ કરી રહ્યાં છે.

બ્રિટીશ સેન્ટ્રલ આફ્રિકા જવાને ઇચ્છનારાઓને અગત્યની ખબર.

મધ્ય આફ્રિકામાં હિંદીઓને સારું કેવી તક છે એ બાબતની અમે તજવીજ કરીએ છીએ એમ જાણવાથી અમારા એક ચોકસ ખબરપત્રી નીચે પ્રમાણે ઝોમ્બાથી લખી જણાવે છે.

હિંદીઓને યુરોપીઅન કરતાં દર ઓછો મળે છે, તેથી તેઓનેજ પણ બહુ ઓછો રહે છે. કાફરા મજુરો બહુ સોંઘા છે એથી હિંદી મજુરોની દરકાર નથી રહેતી. પુલો વગેરે બાંધવાનું કામ ઘણું નથી. કેમકે નદી નાળાં થોડાં છે. મોટી નદીમાં માત્ર ઝમ બેઝી રહી તેથી ઘણું ખરું કામ માલ વાહનારાને જ કરવાનું છે કે જે કાફર લોકો વગર તકલીફે કરી શકે છે. દરમાસે માત્ર ૨૦ રૂપીઆનો અને ભથ્થુ આપવામાં આવે છે. રહેવાના મકાનનો સવાલ ઉઠતો નથી. હવા પણ ટ્રાંસવાલના જેવી સરસ નથી તેની અસર હિંદી બાંધા ઉપર જો ખોરાક વીગેરેના નીયમ બરોબર જળવાય તો બહુ થતી નથી. અહિંની હવા મેલેરીઆવાળી ગણાય છે. અને તાવના વાસરા વખતો વખત રહે છે જો કે તે તાવ મરણતોલ થતો નથી. સફેદ ચામડીના માણસો કરતા હિંદીઓ ઉપર તાવની અસર ઓછી થાય છે. ગરમી ઘણી રહે છે અને અસહ્ય છે. રહેવાનું ખર્ચ ટ્રાંસવાલના જેટલુંજ છે ચીંડોથી પોર્ટ હેરલ્ડ કે જે મધ્ય આફ્રિકાનો દરવાજો છે ત્યાં જતાં ઘણો [illegible] છે. કેમકે વરસ દહાડામાં [illegible] નદીમાં વહાણ વીગેરે બારે માસ ચાલી શકતા નથી. યુરોપના વેપારી

માત્ર ત્રણ ચાર છે અને વેપાર બધો તેઓના હાથમાં છે. હિંદી મહેતાઓને મુદતની બંધીથી રાખવામાં આવે છે અને તેઓનો પગાર આઠથી બાર પૌંડ સુધીનો હોય છે. સાધારણ ખરચ ચાર પૌંડ સુધીનો હોય છે અહિં ખાસ કાયદાઓ નથી તેથી સ્વતંત્ર રહેવા આવે છે. બે અંગ્રેજ વકીલો છે તેઓને હાથ બધું કામ છે. હિંદી કોમને સારૂ એક વકીલની જરૂર હતી. તેથી મુંબાઈની યુનીવર્સીટીના એક વકીલ અહિં આવેલ છે. કેમકે મુંબઈના વકીલ અહિં કામ કરી શકે છે, ઊપલી ખબર અમે આપીએ છીએ છતાં જેઓ વગર ધંધે બેઠા હોય તેઓને સાહસ કરવાની અમારી ખાસ ભલામણ છે. સહાસ કરવાની પુરી જરૂર છે. અમે અગાઉ કહી ગયા છીએ તે પ્રમાણે જેને બહાર નીકળવું હોય તેણે ફરવાના ઇરાદાથી જવું દેશ જોઈ લેવો અને જેમ અનુકુળ આવે એમ કરવું.

લોર્ડ સેલબોરનના રેલવે સંબંધી વિચાર.

લોર્ડ સેલબોરને દક્ષિણ આફ્રિકાના બધા સંસ્થાનોને કાગળ લખ્યો છે તેમાં તેઓ સાહેબ જણાવે છે કે.

૧. રેલવે બધી એક હાથમાં આવવી જોઈએ.

૨. કેલાગોઆવાળાઓની ઉપર ટ્રાંસવાલ આધાર રાખે છે તે ઠીક ન ગણાય.

૩. કેપ તથા નાતાલની રેલવે ચલાવવામાં ઉપજ ઉપર વધારે ધ્યાન દેવામાં આવે છે તે ન થવું જોઈએ.

૪. જો રેલવે નોખી રહેશે તો ઈંગ્રેજ કોમોની વચ્ચે દ્વેષ વધતો જશે.

૫. રેલવેમાંથી વ્યાજ કરતાં વધારે ઉપજ કરવાનો ઇરાદો નહિં રાખવો જોઈએ.

૬. ડેલાગોઆ પરદેશી મુલક ગણાય છે એટલે તેની એકની ઉપર ટ્રાંસવાલ આધાર રાખે તો ભુલ ગણાય.

૭. જો ટ્રાંસવાલને બીજા કોલોનીની તરફથી મદદ નહિં હોય તો ધક્કો પહોંચશે.

૮. આ બધા કારણોથી દેખીતું જણાય છે કે રેલવે બધી એકત્ર કરી એક ધોરણ સાચવવું.

૯. આમ કરવામાં આવે તો છેવટે દક્ષિણ આફ્રિકાના બધા રાજ્યો એકત્ર થવાનો સંભવ છે.

આવી બધી દલીલો આપી લોર્ડ સેલબોરને કાગળ લખ્યો છે. કેપ કોલોની તથા નાતાલે [illegible] છે કે [illegible] સંસ્થાનોની પાર્લામેન્ટ પાસે મુકવામાં આવશે. અને તેનો વિચાર કરવાની કોનફરન્સ ભરવાની તેઓ હા ભણે છે. ડેલાગોઆ બેને પણ સાથે મેળવવું એમ લોર્ડ સેલબોરનનો વિચાર છે.

કલકત્તામાં સોમવાર.

રખીબંધન હડતાલ, ઘાટપરનો દેખાવ

બંગાળાના ભાગ પાડવાને દિવસે કલકત્તામાં જે દેખાવ થઇ રહ્યા હતો તેનું જે વર્ણન "ગુજરાતી" માં બહાર પડયું તે અમે અહિં આપીએ છીએ.

મહારાજા નંદકુમારને સર ઇલાઇજા ઇમ્પીના હુકમથી જે દિવસે ફાંસીએ ચહડાવ્યામાં આવ્યા હતા તે દિવસે કલકત્તાના બ્રાહ્મણો, હિંદુઓમાં પવિત્ર મનાતી ગંગા નદીએ જઇ સ્નાન કરી આવ્યા હતા. જે શહેરમાં એક બ્રાહ્મણનો જાન લેવામાં આવ્યો હોય તેવાં શહેરમાં રહેવાથી જે પાપ અને અપવિત્રતા તેમને લાગુ પડી હોય તે, સ્નાન કીધાથી દૂર થાય છે એવી તેઓની માન્યતા હતી. આને મળતોજ ખ્યાલ કલકત્તાની સમગ્ર હિંદુ વસ્તીને ગયા સોમવાર તા૦ ૧૬ મી અકટોબરે ઉત્પન્ન થયો હતો સવારે મળસ્કેથી પુરૂષો, સ્ત્રીઓ અને બાળબચ્ચાંઓનાં મોટાં જુથ ને જુથ, પછી તે ધનવાન કે નિર્ધન હો, જુદા જુદા ઘાટો તરફ ઉતરી પડયાં હતાં. તેઓનું એ સરઘસ ગંભીર ચુપકીદી અને સુલેહથી પસાર થયું હતું. વચ્ચે વચ વંદેમાતરમ કીર્તનના કાનના પડદા ફાડી નાખે તેવા પોકારો થતા હતા, અને તેમની સાથનાં વાજીંત્રો રાષ્ટ્રીય રાગો વગાડતાં ચાલતાં હતાં. દરેક ઘાટ ઉપરનાં માણસોના મોટા સમુદ્ર સરખો દેખાવ આપતો હતો, અને એટલી ગીરદી તે તરફ થઇ હતી કે વારંવાર ગાડીઓની આવજાને પણ ખલેલ પડતી રહી હતી. સરઘસ જેમ આગળ વધતું ગયું તેમ "રક્ષાબંધન"ની ક્રિયા પણ શરૂ થઇ હતી. જ્યારે કેટલાકોએ તો પોતાના જમણા હાથની બાજુએ શોકની એંધાણી દાખલ પીળી તથા કીરમજી રંગની પટીઓ બાંધી દીધી હતી સઘળાઓએ પગરખાં કહાડી નાખ્યાં હતાં. શહેરના ઉત્તર વિભાગમાં તમામ દુકાનો કે આખાં બજારને બજારો બંધ કરી દેવામાં આવ્યાં હતાં, અને તમામ હિંદુઓએ અપવાસ પાળી ઘરમાં ચુલોજ સળગાવ્યો ન હતો. દરેક અગત્યના મથકે, બંદોબસ્તને માટે પોલીસનો મોટી ટોળી મુકેલી જોવામાં આવતી હતી, પણ [illegible] ન હતી. [illegible] રખાંઈ [illegible] ક્યાંક ફરીવાર ઉઠી ઘણા ઠેકાણે ભરાયેલા હતા અને તે સઘળાઓએ પણ શોકની તરેહવાર નીશાનીઓ ધારણ કરી લીધી હતી. આ સઘળો દેખાવ, જોનારાઓ ઉપર બહુ ગંભીર અસર કરનારો લાગતો હતો.

આ સઘળું શા માટે? સોમવાર તા. ૧૬ મીએ બંગાળના ભાગલાની યોજના અમલમાં મુકવામાં આવી તેના તરફ પોતાનો અણગમો અને પ્રોટેસ્ટ જાહેર કરવા માટે હતું.

ફીડરેશન હોલના પાયો નાખવાની ક્રિયા.

એક બીજા સાથે માબાપ અને બાળ બચ્ચાંના સંબંધથી જોડાયલા પ્રાંતોને એક બીજાથી વીખુટા પાડવાના બનાવની મહાન યાદગીરી તરીકે બાંધવા ધારેલા ફીડરેશન હોલનો પાયો નાખવાની ક્રિયા પણ એજ દીવસે સાંજે સાડા ત્રણ વાગ્યે અપર સરક્યુલર રોડ ના. ૨૯ વાળી જગ્યાએ કરવામાં આવી હતી એ કારણ માટે એક ખાસ જંગી સમીઆનો ઉભો કરી તેમાં બે હજાર માણસોને માટે જગ્યા કરવામાં આવી હતી. પણ એ સમીઆનો તથા તેની આજુબાજુના કમ્પાઉંડની તમામે તમામ જગ્યા લોકોથી જે રીતે ચીકાર ભરાઇ ગઇ હતી તે જતાં કહેવાય છે કે લગભગ અરધો લાખ માણસ ત્યાં આગળ ભેગું થયું હતું. પ્રજાના આગેવાન ગણાતા એકેએક ગૃહસ્થો તેમાં હાજર હતા અને તે સિવાય કલકત્તાના 'ઇંગ્લીશમેન' પત્રના મેસર્સ ન્યુમેન અને ગુડવીન પણ શ્રોતાઓ તરીકે હાજર જણાતા હતા સર ગુરૂદાસ બેનરજીએ આ ફીડરેશન હોલની સ્થાપનાનો હેતુ બંગાળી ભાષામાં કહી સંભળાવ્યા પછી, હર્ષના પોકારો વચ્ચે સભાસ્થાન બાબુ આનંદ મોહન બોઝને આપવામાં આવ્યું હતું. બાબુ આનંદ મોહનની તબીયત બહુ લથડેલી હોવા છતાં તેઓ સભામાં હાજર થયા એટલુંજ નહીં પણ પ્રમુખસ્થાન પણ સ્વીકાર્યું હતું. તેઓ પ્લાટફાર્મ સુધી ચાલી નહીં શકવાથી ખુરશી ઉપર બેસાડી ઉપાડી જવામાં આવ્યા હતા. લથડતી તબીયત છતાં પ્રમુખસ્થાનેથી ઊંડા ઉદગાર ભરેલા અવાજે બંગાળી ભાષામાં કેટલુંક વીવેચન કરી પોતાનું ભાષણ વાંચી જવાને બાબુ સુરેન્દ્રનાથ બેનરજીને ભલામણ કરી હતી. બાબુ બેનરજીએ આ ભાષણ સુરેન્દ્રની ગર્જનાથી વાંચી સંભળાવ્યું જે વેળા દરેક વાકયે વાકયે હર્ષના પોકારો અને વંદેમાતરમના ઉદગારો નીકળતા હતા.

પ્રમુખનું ભાષણ.

[illegible] બાબુ આનંદ મોહનની [illegible]

મેરલીધરે સભામાં હાજર રહેલા હિંદુ તથા મુસલમાનોને સંબોધીને પોતાની છેલા બાર માસની લાંબી માંદગી અને માંદગીની બીછા છતાં તેમને આ યાદગાર દિવસની સાથે જોડવાને ઉપાડી લાવવામાં આવ્યા તે માટે ખુલાસો કરીને, તથા એ દિવસમાં ભાગ લેવાની તેમ કરીને તેમને તક આપવામાં આવી તે વિષે સઘળાઓનો ઉપકાર માનીને, જણાવ્યું કે, 'બંધુઓ! આજનો દીવસ ખરા શોકનો છે કે જે દીવસે સરકારી સત્તાવાળાઓનાં અડપલાંથી બંગાળ પ્રાંતને છુટો પાડી નાંખવાનું કામ અમલમાં મુકવામાં આવ્યું છે. આ અંગ-ભંગની સતાવનાર [illegible] આપણા સઘળાઓને નિકટ સંબંધમાં જોડ્યા છે અને આપણને વધુ મકમ અને પરસ્પર [illegible] ધરાવતા બનાવ્યા છે. ફીડરેશન હોલ જેનો પાયો નાંખવાની ક્રિયા કરવાની હતી, તે બાબતનો ખુલાસો કરી તેમણે જણાવ્યું હતું કે આજના દિવસની મહાન યાદગીરી, હવે પછીની ઓલાદને માટે એ હોલ આપતો રહેશે. તેઓએ જણાવ્યું કે રાષ્ટ્રીય મેળાવડાઓ હવે પછી આજ ઠેકાણે ભરાતા રહેશે. તેના દિવાનખાનાઓમાં સંસારી ઐક્યના મેળાવડાઓ ભેગા થશે, અને જુદાં જુદાં કારણો માટેની સભાઓ પણ અહીંજ મળતી રહેશે. એજ હોલના સંબંધમાં કસરતશાળાઓ સ્થાપવામાં આવશે. પુસ્તકાલય માટે દીવાનખાનું રાખવામાં આવશે. રાષ્ટ્ર ગીતો ગાવા અને શીખવા શીખવવા માટેના વર્ગો ઉભા કરવામાં આવશે. અને ટુંકમાં સ્વદેશાભિમાનને સતેજ કરનારા સ્વાર્થત્યાગના ગુણને ખીલવનારા અને આ સભામાં હિંદુસ્થાનના બીજા ભાગોમાંથી આવનારા પરોણાઓને સતકાર આપવાના ઠીકાણાઓ ઉભા કરવામાં આવશે. નવી પ્રજાને ઘડીને તૈયાર બનાવવાનું, રાષ્ટ્રીય નીતિને ઉત્તેજીત કરીને ઉંચી પાયરીએ ચઢાવવાનું કામ આજ હોલમાં બજાવવામાં આવશે અને તેના મંદિરે સઘળા બંગાલીઓ પુજન કરવા આવતા થશે. સામાન્ય માતૃભુમિના માન માટેજ નહી પણ રાષ્ટ્રીય ઐક્ય અને રાષ્ટ્રીય ઉન્નતિની વૃદ્ધિ એજ મંદિરે થશે. એ હોલને તેને લાયકનો બનાવવા માટે જોઇતું નાણું ભેગું કરવાને તેઓએ દરેક ખરા દેશભક્ત બંગાલીને વિનતી કરી હતી. અને ઉમેદ બતાવી કે ધનવાનો પોતાના ભંડારમાંથી હમેશ અને [illegible] આપશે એટલુંજ નહી પણ દરેક બંગાલી ગમે તેવો નિર્ધન હશે તે પણ પોતાનો ફાળો આપશે. [illegible] કહ્યું કે આ [illegible] હિંદુ, મુસલમાનો તથા ક્રીસ્તીઓ, [illegible] હોલ બાંધવાની ક્રિયા [illegible]

પણ સાથે લેતી આવી છે. તેઓએ કહ્યું કે આજ હોલમાં દેશના ઉદ્યોગ હુન્નરના વેપાર તથા ખીલવણી માટેનાં ભાષણો આપવામાં આવશે, તેના ઓરડાઓમાં દેશના વેપારના નમુનાઓ—જેવી તે ગમે તેવા નાના પાયા ઉપર હોય—તેનો સંગ્રહ કરવામાં આવશે. અને તેના સંબંધમાં જુદા જુદા અખતરાઓ પણ એજ હોલમાં કરવામાં આવશે. બંગાળના ભાગલા પડવાની હીલચાલ સામે કેટલા એક મહીના થયા જે જોસ બંગાલીઓમાં ફેલાઇ રહ્યું છે તે વિષે બોલતાં તેમણે કહ્યું કે આ ચળવળથી આપણા બંગાલમાં ધનવાનથી તે ગરીબની ઝુપડી સુધીમાં વસતાં બે કેના દાડ ફુટવાથી નાંખ્યાં છે. સરકાર આ હીલચાલ સાથેના જોસને ખોટા આકારમાં જોય છે અને એમ માને છે કે તે માત્ર વિદ્યાર્થી વર્ગ અથવા એકાદ બે વર્ગના લોકોનાં તોફાન સરખું છે. જે ઉત્સાહ ભક્તિભાવ અને સ્વાભિમાની લાગણી સાથે આ હીલચાલ સાથે કોશીશ કરવામાં આવે છે તેની સ્તુતિ કરી તેમણે, વિદ્યાર્થીઓનો બચાવ કરતાં જણાવ્યું કે, મિડીરા યુનિવર્સીટીના વિદ્યાર્થીઓની નાફરમાની ગેરકાયદે વર્તણ સાથે સરખાવી શકાશે નહી. તેઓએ કહ્યું કે તે સરખાવવાથી કરતાં આપણા વિદ્યાર્થીઓની વર્તણુક તદન નિષ્કલંકિત છે. વગડું ઉદાહરણ આપી તેઓએ કહ્યું કે જેમ કોઇ ભોગ વગર યજ્ઞ સંપુર્ણ થતો નથી, તેમ આપણી માતૃભુમિને ખાતર આપણને આપણા કેઇ રાજકર્તાઓની ઠુંડી અને આપઘાતક રાજનીતિના ભોગ થવું પડે તો તેથી ડરવું નહી. અભ્યાસીઓને અનેક રીતે દાબી દેવાની તજવીજો થાય છે તેને સમતી તરેહવાર અફવાઓ વિષે ઇશારો કરી તેઓએ કહ્યું કે તે માનવી કે નહી તે કહી શકાતું નથી. કેમકે આપણા પ્રાંતના હાલના હાકમમાં આપણને પુરતો વિશ્વાસ છે તે છતાં તેની ઉપર તરત નિમે એવા કેટલાક અધિકારીએ, છે કે જેઓ દીલસોજી અથવા માણસની લાગણી જોતા નથી. તેઓએ સઘળા શુદ્ધ અંગ્રેજ ભાયઓને અરજ કરી કે તેઓએ આપણને તજી દેવા નહી પણ માણસાઇ હકને ખાતર તેઓએ આપણા તરફ દીલસોજી બતાવીને કામ લેવું જોઇએ છે. સઘળા હિંદુ તથા મુસલમાનોને તેઓએ વિનતી કીધી કે દેશનાં સામાન્ય કલ્યાણને માટે આ પવિત્ર યજ્ઞમાં તેઓએ એકત્ર થવું. એ વિષે તેમણે કેટલુંક બોલી ઇશ્વરની પ્રાર્થના કરી કે આ પવિત્ર યજ્ઞમાં તે તેઓને મદદ થાવ.

આ કામમાં મોટા શિખ ધર્મગુરૂની ખબરઅંતરી અને ઉપાધ્યુ.

આ બાબતનું ખતમ થતાં ગુરૂ નાનકના એક વંશજ બાબુ કુમારસીંગ જેઓ ઉંચી પદ્ધીના એક શિખ ધર્મગુરૂ છે તેઓ સભામાં હાજર થવાથી ભારે જોશ ઉશ્કેરાયું હતું. તેમને ભારે આવકાર આપવામાં આવ્યો અને બાબુ સુરેંદ્રનાથ બેનરજીની ભલામણથી બાબુ કુમારસીંગે પોતાની ભાષામાં બહુ અસરકારક ભાષણ આપ્યું હતું. બાબુ સુરેંદ્રનાથે તે પછી તે શિખ ધર્મગુરૂની બાજુએ કેટલા ખાંભી હતી જે પેલા સભામાં ભારે હર્ષ ખેલ થઇ રહ્યા હતા.

ઠરાવ.

એ પછી પ્રમુખની આજ્ઞાથી બાબુ આશુતોષ ચોધરીએ પ્રમુખની સહીનો નિચલો ઠરાવ પોકાર સભામાં વાંચી સંભળાવ્યો હતો, જે સભાએ બહુ શાંતિ સાથ સાંભળ્યો હતો તે નીચે મુજબ:—

કારણ કે, બંગાળી પ્રજાના એકત્ર પ્રોટેસ્ટ ઉપર ધ્યાન આપવા વગર સરકારે બંગાળાના ભાગલા પાડવાનો ઠરાવ અમલમાં મુકવાનું વાજબી વિચાર્યું છે: તેથી અમે અમેથી પ્રતિજ્ઞા કરીએ છીએ અને જાહેર કરીએ છીએ કે, અમે એક પ્રજા તરીકે, અમારા પ્રાંતનું છેદન ભેદન કરવાથી જે ભય ભરેલી અને નુકશાનકારક અસર થવાનો સંભવ છે તેની સામા થવાને અમારાથી બની શકતા દરેક પ્રયત્ન કરીશું, અને તેમ કરવાને અમે અમારી જાતનું અખંડિતપણું જાળવશું ઇશ્વર અમને સહય થાવો.

એ. એમ. બોઝ.

આ પછી હોલનો પાયો નાખવાની ક્રિયા પ્રમુખે કરી હતી પાયામાં કાચની એક બરણી પુરવામાં આવી હતી જેમાં ચાલુ સિક્કાઓ અને વર્તમાનપત્રોની નકલો મુકવામાં આવી હતી. તેમાં ઇંડીયન મીરર, બેંગાલી, અમૃતબજાર પત્રિકા હિંદુ પેટ્રીયટ, રેઇસ રૈયત, ઇંડિયન નેશન, ન્યુ ઇંડિયા, સંજીવની, બંગવાસી, હિતવંદી, અને વાસુમતીના અંકો હતા. તે થયા પછી સઘળાઓ ત્યાંથી પાછા જ સાથના રાષ્ટ્રીય ગીતના સ્વર વચ્ચે જુદા પડ્યા હતા અને વખત બે વખત "વંદેમાતરમ"ના પોકારો કરતા હતા. ગાજવા જેમ એ છે કે આ મોટા મેળાવડામાં એકેએક માણસ ઉઘાડા પગે હતા.

રાય પશુપતિનાથ બોઝનાં મકાને [illegible] મેળાવડો.

ફીડરેશન હોલની ક્રિયા ખલાસ થતાંજ [illegible] સભાના મેળાવડો ચાલ્યો ગયો અને [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] મુજબ [illegible]

પશુપતિનાથ બોઝને મકાને ગયો હતો. કોઇના પગમાં ખાસડાંનું નામ નહતું. આ ઠેકાણે પણ પોલીસે બંદોબસ્તને માટે આગ ળથી સારી ગોઠવણ કરી રાખેલી હતી, પણ તેનું કશું કામ ન પડયું હતું અને પોલીસના તે માણસો મીજાવણ તરફ ટાકી ટાકીને જોવા સિવાય કશું કરી શકતા નહતા. બાગ બાનરમાં પશુપતિનાથ બોઝનું મહેલરોકુ મકાન અને તેનો કંપાઉંડ હલમલી રહ્યો હતો. અહીં મેહેલના એક વિશાળ ભાગમાં રાયપશુપતિનાથ અને કુમાર સતીશચંદ્રસીંગ બહાદુર નેશનલ ફંડને માટે નાણું એકઠું કરવા બેઠા હતા. ગમે તેવો નાનામાં નાનો ફાળો પણ સ્વીકારવામાં આવતો. લોકો જેમ નાણું આપતા ગયા તેમ તેમ તેમને તેની પોહોંચો અપાતી હતી. રાત્રે નવ વાગયા સુધી આ આપ લેનું કામ ધમધોકાર ચાલુ રહ્યું હતું. જ્યારે ઘણી ધમાલ પડવા માંડી ત્યારે બીજી તરફ બીજાઓ પણ નાણું લઇ પોહોંચ આપે તેવી ગોઠવણ કરવામાં આવી. એક તરફ નાણાં જમાવ કરવાનું કામ ચાલતું ત્યારે બીજી તરફ બાબુ સુરેંદ્રનાથ બાનરજી તથા બીજા કેટલાક વકતાઓ જુદે જુદે ઠેકાણે ઉભા રહી ભાષણો કરી સઘળાઓને ફંડમાં નાણું ભરવાને ઉશ્કેરતા હતા. બાબુ સુરેંદ્રનાથ ઉઘાડે પગે અને સ્વદેશી પોશાકમાં જ્યારે મેહેલમાં ભરાયો ત્યારે ભેગા થયેલાં લોકો તેનાં દર્શન કરવાને તુટી પડયાં અને તે રેળા ઘયલા ઘસારામાં તે કદાચ ચગદાઇ ગયો પણ હોત, પણ લોકોએ તેને બાહાર ખેંચી કહાડયો હતો. કેટલાકો તો બુમ મારતા કે તેઓ બહુ લાંબે છેટેથી બાબુનાં દર્શન કરવાને આવ્યા છે. તેના ઉપર ધ્યાન આપી બાબુ સુરેંદ્રનાથ મેહેલામાં બાહાર આવ્યો કે દર્શના-તુર લોકો તેના ઉપર તુટી પડયા, જે ઘસારામાંથી પણ તેને ખેંચી કહાડી અલીપુરના સરકારી પ્લીડર બાબુ દેવેંદ્રચંદ્ર બોઝે પોતાની ગાડીમાં બેસાડી દીધો હતો.

આ મુજબ કલકત્તાએ ગયા સોમવારનો દીવસ પસાર કર્યો હતો. માત્ર કલકત્તાજ નહી, પણ આખા બંગાલે સોમવારનો દીવસ એજ મુજબ શોક પાળી, દુકાનો બંધ કરી "રક્ષાબંધન" બાંધ્યું હતું. પુરી ખાતે તો એક્સો સન્યાસીઓએ, જુદે જુદે શેહેર ફરીને સ્વદેશી ચીજવાપરની હીમાયતમાં બોધ આપવાની પ્રતિજ્ઞા લીધી છે. મુઝાપુર નામના ગામમાં તો ખરેખર લોકોએ છાપરાંઓ ઉપર કાળી ધજાઓ ચહડાવી દીધી હતી, અને દરેક ગામે ગામ અને શેહેરે શેહેર લોકોએ એ દીવસ અપવાસ તો પાળેલજ હતો.

મુસલમાનોની રમજાન ઇદનો તહેવાર.

ગઇ તા. ૨૯ મી નવેમ્બર બુધવારના રોજ મુસલમાનોની રમજાન ઇદનો તહેવાર હોવાથી બધી દુકાનો બંધ રાખવામાં આવી હતી અને સવારના ૮ વાગ્યામાં મુસલમાનો ટોળાબંધ મસ્જીદોમાં નીમાજ પઢવાને જતા હતા. બંને મસ્જીદોમાં સંખ્યાબંધ મુસલમાનોનો નીમાજ કરતી વખતનો દેખાવ ઘણો સરસ લાગતો હતો. દિવસ આરસપરસ મુલાકાત લેવામાં પસાર થયો હતો દર વરસની માફક સવારે ૧૦ વાગ્યાને સુમારે કેટલાક મુસલમાનો ગ્રે સ્ટ્રીટ મસ્જીદમાંથી નીકળી અને બીજા કેટલાક બાગમાં ફરી મેસર્સ એમ. સી. કમરૂદીનને ત્યાં આવ્યા હતા. અમો અમારા મુસલમાન ભાઇઓની ઇદ મુબારક ચાહીએ છીએ.

જોહાનેસબર્ગ, સ્ટાંડરટન, પ્રીટોરીયા વગેરે ઉપરના ભાગોમાં રમજાન ઇદનો તહેવાર સોમવારની સાંજે ચાંદ દેખાવાથી મંગળવારને રોજ પાળવામાં આવ્યો હતો ત્યારે ડરબન અને તેની આજુબાજુના ભાગમાં બુધવારના રોજ પાળવામાં આવ્યો હતો.

હિંદીનુ ખુન.

લેડીસ્મીથમાં બેકર્સ સ્પ્રુટ નામના રેલવે જંકશન પાસે એક ગીરમીટીયાનું શબ જડી આવ્યું હતું. તેને તપાસી જોતાં તેના વાંસામાં બંદુકની ગોળી વાગેલી હતી. તે વિશે વધારે તપાસ થાય છે.

ઈંડિયન નેશનલ કોંગ્રેસ ફંડ—આ ફંડ માટેના પૌંડ ૬-૨-૦ અમને ડરબનના કેટલાક કોંગ્રેસના હિતેચ્છુઓ તરફથી મી. યુ. એમ. શેલત મારફત મળ્યા છે જેની વીગતવાર હકીકત અમે પાછળથી આપશું.

સીધી મુંબઇ જનારી આગબોટ.

પોરબંદર, પોરબંદર.

પચીસ પાસેંજર પોરબંદરના મળવાથી તા. ૨૩ મીએ સ્ટીમર રેઇરતાખ પોરબંદર થઇ મુંબઇ જશે વાસ્તે પોરબંદર જનારાઓએ તા. ૭ મી ડીસેમ્બરની અંદર ટીકીટ કઢાવી લેવી નહીતો વળી એવી તક મળશે નહી. વધારે વીગત ઓસમાન અહમદને પી. ઓ. બોક્સ ૧૨૬ માં લખવાથી મળશે.

સ્ટીમર જનરલ અત્રેથી તા. ૯ મી ડીસેમ્બરના રોજ સીધી મુંબઇ સારૂ ઉપડી જશે જંગબારમાં બદલવું નહીં પડશે. મજકુર આગબોટમાં ખલાસી રેશી છે ને જગ્યા ફાળામાં લીધી છે.

જાહેર ખબર.

અત્રે કેટલાક વરસથી અમારા ભાઇ સુલેમાન ઇસમાઇલના નામનો વેપાર ચાલુ છે પણ ચાલુ વરસમાં તે ગુજરી જવાથી, વેપારના કામમાં હમેશાં દરકત આવે છે જે હવેથી કોઇપણ તરેહનો વેપાર લેણુ દેણ અથવા ચેકો વગેરે વહેવાર સુલેમાન ઇસમાઇલ મીયાં અને કંપની ના નામથી રાખવો.

લી. યુસપ ઇસમાઇલ મીયાં,
મુસા ઇસમાઇલ મીયાં.

K. KARIM MEGJEE,
General Merchant.
P. O. Box 33. Tel. Address: "GULLOO"
INHAMBANE, E. AFRICA.

કે. કરીમ મેઘજી.
જનરલ મર્ચંટ.
પોસ્ટ ઓફીસ બોક્સ, ૩૩. તારનું સરનામું, "ગુલુ"
ઇનહમબેન, (ઈબાન.)
ઇસ્ટ આફ્રિકા.

સ્ટીમરોની આવજાની ખબર.

સ્ટીમર જનરલ તા. ૯ મી ડીસેમ્બરના સીધી મુંબઇ સારૂ ઉપડી જશે. ને સ્ટીમર રેઇરતાખ તા. ૨૩ મી ડીસેમ્બરના સીધી મુંબઇ સારૂ ઉપડી જશે. ઓસમાન અહમદ પી૦ પા૦ એજંટ છે.

સ્ટીમર જમાલપુર તા. ૩ જી નવેમ્બરે કલકતેથી ડરબનને માટે માલ લઇ નીકળી ચુકી છે. સ્ટીમર ડીવાલ એન્ડ કંપની તેમના એજંટ છે.

ગુજરાતમાં આવેલ ડાભેલમાં મદ્રેસાના ફંડમાં ભરાએલા નાણા.

,, સાલે મહમદ રાવત.	૦	૧૦	૦
,, હાજી હબીબ મેમણ.	૧૦	૦	૦
,, તઈઅબ હાજી ખાનમહમદ.	૩	૧૦	૦
,, હબીબ મોટન.	૨	૧૦	૦
,, તૈઅબ હાજી એમમહમદ.	૧	૦	૦
,, હાજી ઉમર જાન મહમદ.	૧	૦	૦
,, હાજી ઉસમાન હાજી ગણા.	૦	૧૦	૦
,, હાજીમુસા હાજીખાનમહમદ.	૦	૧૦	૦
,, મુસા અહમદ કથી.	૦	૫	૦
,, ઉસમાન હાજી કાસમ.	૦	૧૦	૦
ટ્રાંસવાલ કું.	૦	૫	૦
,, મહમદ અબા.	૦	૧૦	૦
,, ઈસા હાસન.	૦	૫	૦
,, ઉમર મુસા કાજી.	૦	૫	૦
,, હાજી મુસા ખાનમહમદ.	૦	૫	૦

,, મહમદ ઈસે કાનમ.	૦	૧૦	૦
,, જીવણ કેસુજી ખેલ.	૦	૧૦	૦
,, કાસમ નુરમહમદ મેમણ.	૦	૫	૦
,, પી. ચેટ્ટી મદ્રાસી.	૨	૦	૦
,, મુસા હાસમ કેરોલીના.	૩	૦	૦
,, અહમદ ઈબરાહીમ હાફેજી.	૨	૦	૦
,, હસન હાસમ સુતારા.	૧	૧	
,, મહમુદ મુસા દાઉદ.	૦	૧૦	૦
,, મહમુદ ઇસમાઈલ વાંસુઆં.	૦	૮	૦
,, અહમદ મહમુદ નગદી.	૦	૧૫	૦
,, ઈસપ ઈબરાહીમ ચોપીઆ.	૦	૫	૦
,, મહમદ હસન ખલીફા.	૦	૫	૦
,, અસમાલજી સાલેજી સરભના.	૦	૫	૦
,, હસન ઈસપ ગાધુર.	૦	૫	૦
,, કાજી ખરેદીન નવસારી.	૦	૨	૬
,, સુલેમાન મુસા હાંસોટના.	૦	૧૦	૦
,, ઈસમાઇલ સુલેમાન પાનોલી.	૦	૨	૬
,, ઝેનોદીન જાફર કેકણી.	૦	૨	૦
,, સાલે મમદ ઈસાક વાંકાનેર	૦	૭	૬
,, મમદ ઈસે કાસમ.	૦	૩	૦
,, દીન મોહમદ કારવાપાળી.	૧	૦	૦
,, રતનજી રૂસ્તમજી દેગામ.	૦	૧૦	૦
,, સુલેમાન ઇસમાલ ઈટારવેના.	૨	૨	૦
,, મહમદ ઈસમાઇલ બાંઠાણ.	૦	૧૦	૬
,, મહમદ ઇસે કાનમ.	૦	૧૦	૦
,, સુલેમાન લછમણ મેમણ.	૦	૫	૦
,, કાસમ અહમદ કથોર.	૦	૧૦	૦
,, મુસા હસન વાંકાનેર.	૧	૧૦	૦
,, દાઉ બાપુ ,,	૦	૧૦	૦
,, ઊમર સુમાર મેમણ.	૨	૦	૦
,, છોટુભાઈ ગીજુભાઇ વલસેના.	૧	૧	૦
,, વલ્લી મહમદ ખમીસા.	૦	૧૦	૦
,, હાજી ઈબરાહીમ હાજી ઇસા.	૦	૧૦	૦
,, અબદુલ સકુર.	૦	૫	૦
,, શાલેભાઇ.	૦	૧	૯
,, અબુબકર ઇબરાહીમ.	૦	૨	૬
,, મુસા દેસાઈ.	૦	૧	૦
,, મોહમદ અહમદ હાફેજી.	૧	૧૦	૦
,, અલી ઈસમાઈલ કેકણી.	૦	૧૦	૦
,, ઈસમાઇલ ઇબરાહીમ.	૧	૦	૦
,, અહમદ ઇસમાઇલ ટીમલ.	૦	૧૦	૦
,, એસ. મોહમદ ઇસાક.	૧	૨	૬
,, એસ. અલી બંગાલી.	૦	૧૦	૦
,, પીલ્લે મદરાસી.	૦	૧૦	૦
,, મોહમદ ઈબરાહીમ સાંમ.	૧	૫	૦
,, ઈબરાહીમ ઇસપ.	૦	૧૦	૦
,, હસન મીઆં કેકણી.	૦	૧	૦
,, મુસાફર.	૦	૨	૦
,, અબદોલ ગફુર કોકણી.	૦	૧	૦
,, જગરા ઈબરાહીમ.	૦	૫	૦
,, પીરન અબદોર રહીમ.	૦	૫	૦
,, રણછોડ ભાણા દરજી.	૦	૫	૦
,, લલુ ભીખા દરજી.	૦	૩	૦
,, ડુંગરસી મહારાજ.	૦	૨	૦
,, નારણ જેરામ.	૦	૫	૦
,, એસ. છ. પંડ્યા.	૦	૧	૦
,, એ. ખાન્દાસ કારા.	૦	૧	૦
,, મોહમદ ,, રૂ.	૦	૨	
,, ઇબરાહીમ ફકીર મુસા.	૦	૦	૩

,, દુખરી.	૦	૫	૦
,, પીતાંબર અનવરાજ.	૦	૧	૦
,, નાગરદાસ હરી.	૦	૨	૦
,, મુસા હસન ધમડાચા.	૦	૫	૦
,, ઇસમાઇલ ઇસે કાંતમ.	૦	૧૦	૦
,, વલી દાદાભાઈ. ,,	૦	૫	૦
,, જમાલ હુસેન.	૦	૨	૬
,, અબદુલ.	૦	૫	૦
,, ઇરાપ ફકીર.	૦	૨	૬
,, મુસા ઇબરાહીમ.	૦	૨	૦
,, મહમદ ઈબરાહીમ કેકણી.	૦	૫	૦
,, મહમદ ઇસમાઇલ.	૦	૧	૦
,, સુલેમાન ઈસમાઇલ કચ્છાત.	૦	૨	૦
,, સુલેમાન ઇસપ સુરજ.	૦	૫	૦
,, ઇસાક મહમદ ખલીફા.	૦	૫	૦
,, ઇબરાહીમ અહમદ સરભણ.	૦	૧૦	૦
,, મહમદ ઇસપ કાજી.	૦	૧૦	૦
,, મીઠા દુલભ ઇટારવેના.	૦	૫	૦
,, ખુશાલ કરસન શામલકના.	૦	૧૦	૦
,, ફકીર ,, ,,	૦	૧૦	૦
,, અહમદ અલી બંગાલી.	૦	૩	૦
,, સુલેમાન અહમદ ટકોલી.	૦	૧૦	૦
,, સુલેમાન ઈસપજી વાંકાનેર.	૦	૧૦	૦
,, નજર મહમદ.	૦	૫	૦
,, રૂપચંદ મુલતાની.	૦	૫	૦
,, રઘા બાણા.	૦	૨	૬
,, ડાયા હરી.	૦	૩	૦
,, ગાંડા ફકીર.	૦	૨	૦
,, વલ્લુ પ્રાગ.	૦	૧	૦
,, ડાયા કુબેર.	૦	૩	૦
,, દાઉદ બાઇજી.	૦	૫	૦
,, મહમદ અહમદ પટેલ.	૧	૦	૦
,, અહમદ હાફેજી દાના.	૦	૧૦	૦
,, બાણા રૂપા.	૦	૫	૦
,, જગા ખુશાલ.	૦	૫	૦
,, મુસ્તફા મોસમ.	૦	૧૨	૬
,, મકન ભીખા	૦	૧	૦
,, ગોપાલ વલભ.	૦	૫	૦
,, ભીખા રતનજી.	૦	૨	૦

આ અઠવાડીઆમાં મળેલ લવાજમ.

,, સીનન મુનસામી, ડરબન.	૦	૩	૬
,, પી. એમ. જુમા, ,,	૦	૧૨	૬
,, એમ. મુત્તુ નાયડુ, ,,	૦	૧૨	૬
,, હાસમ ઇસાક વીન્ટરટોન.	૦	૧૭	૦
,, એસ. એ. લતીફ, ગામબોર્ના.	૦	૧૨	૬
,, સી. આર. પટેલ, ડરબન.	૦	૧૨	૬
,, મહમદ ઇસાક હરમેન્સબર્ગ.	૦	૧૨	૬
,, આમદ વહેદ, ડરબન.	૦	૨	૬
,, જીવુધ. માર્ટઝબર્ગ.	૦	૧૨	૬
,, એ. એદલજી પટેલ ક્લાર્કસડોર્પ	૦	૧૭	૦
,, એ. અરસામી પથર ડરબન.	૦	૧૨	૦
મી. સી. વાઇ. ચાન્તામન,	૦	૧૭	૦
જો. હાનીસબર્ગ			
,, જી. સી. પાંચ ફેરીઅર	૦	૧૨	૬
,, ઇ. એસ. પારેખ વેરૂલમ ડ.	૧	૫	૦

,, નીલમીટ એન્ડ બ્રધુ,	૦	૧૨	૬
અમસીઆ.			
,, એચ. ટે. ડોહન એન્ડર,	૦	૧૨	૬
પાઇનટાઉન.			
,, મહમદ ઈસમાઈલ બોખાટ,	૦	૧૨	૬
ડરબન.			
,, રામ ભવી ડરબન.	૦	૩	૬
,, વી. નાયનાડ ,,	૦	૧૧	૬
,, એચ. ઓ. એચ. અબા,	૦	૧૭	૦
પ્રીટોરીયા.			
,, એમ. આઇ. બોડીઆ,	૦	૧૨	૬
હેરીસમ્બર્ગ.			
,, અલેખા ટોંગાટ.	૦	૧૫	૦
,, ઐયબ મહમદ એન્ડ કો.,	૦	૧૭	૦
પીટર્સબર્ગ.			
,, એમ. ઇ. અસમાલ ભુલવર.	૦	૧૨	૬

રોકડ બજાર ભાવ.

ચાવલ.		શી.	પે.		શી.	પે.
માંજા	૧ બસ્તાનુ	૧૮	૦	થી	૧૯	૦
બીમડીના	,,	૨૨	૦	,,	૨૩	૦
એફ. એફ. ડી. આર,		૧૫	૬	,,	૧૬	૬
એફ. ડી. આર.	,,	૧૪	૯	,,	૧૫	૩
ચીની સફેદ	,,	૧૮	૬	,,	૧૯	૦
ફુકાના	,,	૧૯	૦	,,	૨૦	૦
દેશી તુવેર દાળ.		૧૭	૯	,,	૧૮	૦
તુવેર દાળ કાનપુરી		૧૮	૦	,,	૧૮	૬
મસુરની	,,	૧૭	૬	,,	૧૭	૬
મગની	,,	૨૩	૦	,,	૨૪	૦
અડદની	,,	૨૧	૬	,,	૨૨	૬
ચણા	,,	૧૯	૦	,,	૧૯	૬
,, દાળ	,,	૧૯	૦	,,	૨૦	૦
વટાણા	,,	૧૬	૦	,,	૧૮	૦
મકાઇ	,,	૭	૬	,,	૮	૦
કડવુ તેલ ૧ ગ્યાલન		૩	૦	,,	૩	૨
એરંડીનુ	,,	૨	૬	,,	૨	૮
ગીંડુ	,,	૨	૧૦	,,	૩	૦
નાળીએરનુ	,,	૨	૧૧	,,	૩	૦
ખાંડ સફેદ	,,	૧૬	૩	,,	૧૬	૬
પીળી	,,	૧૭	૬	,,	૧૮	૦
તીરકુળ નાતાલ		૯	૬		૧૦	૦
ખાકિન		૧૪	૪	,,	૧૫	૦
આટો		૮	૬	,,	૯	૦
મદ્રાસી સોપારી, ૧ રતલ		૦	૬	,,	૦	૮
મરચાં.		૦	૪	,,	૦	૫ા
ઘી પેટી		૭૦	૯	,,	૭૨	૬
પારાફીન ડીવોસ.		૬	૯	,,	૭	૦
,, વાઇટ રોસ		૭	૬	,,	૭	૯
,, ,, ગાલન		૧૩	૬	,,	૧૪	૬
કુળી		૧૩	૦	,,	૧૩	૬
નાળીએર ૧૦૦		૧૭	૦	,,	૧૮	૦
ઢીનટ્ઠ (લીવરપુલ)						
ખરતા ભરતું.		૪	૬	,,	૫	૦
દુધ નેસલનુ		૨૦	૬	,,	૨૧	૬

इन्डियन ओपिनियन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. २ री डीसम्बर, १९०५. नम्बर ४८.

इन्डियन ओपिनियन.

शनिश्चर, ता. २ री डीसम्बर, १९०५.

मुंडी करके सम्बन्धमें हमें अङ्ग्रेजीमें बहुत सख्त लिखान किया है. आशा रहती है, कि एक अर्जी गवरनरको भेजी जावेगी.

अफवाह चल रही है, कि मोरिसबर्ग निकट सूवर्ण निकला है. अबतक यह बात बराबर प्रकाशमें नहीं आई है.

स्टेंगरकी जेलमें ४० कैदियों रह सकें, इतनी जगह है. परन्तु उसमें गत सप्ताह २०० कैदियोंको बन्द किया गया था.

गत बुधवारके रोज लार्ड सेलबोर्नने हिन्दी डेप्युटेशनकी मुलाकात ले ली है. जिसका अहेवाल आगामी अङ्कमें दिया जायगा.

लेडीस्मिथमें बेल्ह १६८ रेल्वे जंकश पास एक गिरमिटियेकी लाश मील गई थी. लाश देखते मालूम हुआ, कि पीठपर गोली लगा था. जांच चलती है.

लार्ड सेलबोर्न ईस्टलंडन और स्टेगर- टनकी मुलाकात करनेवाला है. इसलिये वहांके हिन्दीओने ऐसा विचार किया है. कि उन्होंको मानपत्रकी भेट करना.

डर्बन म्युनिसिपल कारपोरेशनमें काम करते हिन्दी मजदूरोंके तनखाहमें प्रत्येक पौन्डके पिछे २ शिलिंग कमती कर दिया है. गोरे लोगके तनखाहमें कुछ कमती नही किया है. इनके सम्बन्धमें हमें विशेष खबर निकाल रहे है और अङ्ग्रेजीमें लिखान किया है.

ऐस्टकोर्टसे एक सम्पाददाता खबर देता है, कि गत ता० २३ वींके रोज प्रायः दो बजे भयंकर तूफान आया. वहांसे दो तीन मैलपर दुर बहुत जोरसे वृष्टी हुई और बरफ गिरा. इसलिये एक छोटी नदीमें पाढ आइ. इससे जानवर और मालको बहुत हानि लग गई है. मुसलमान हिन्दीओंको प्रायः २० पौन्डका हानी लगा है.

मद्रास गवरनर लॉर्ड एम्प्थीलके दफ्तर सर आरथर लोलीको नियुक्त किया गया है. सर आरथर लोलीको थोडा बहुत हिन्दी- ओंका अनुभव है. दक्षिण अफ्रिकामें आपकी दृष्टी हिन्दीओ तरफ बहुत अच्छी नहीं है. किन्तु आशा रहती है, कि यह साहब गव- रनरके दफ्तर रहकर अच्छा प्रेम दिखावेंगे. कारण, आप मिहनती और काम करनेवाले है. जिसके बीच आपको रहनेमें आता है, वह प्रजा तरफ आप अच्छा प्रेम दिखाते है.

न्युझीलान्डमें एक गोरा चीनायोंसे एक- दम चीढ गया है. उन्हे एक चीनाको बन्दूकसे मार डाला. बाद आप पुलिस स्टेशनमें जाकर कैद हुए. अदालतमें उनकी पर काम चला और ज्युरीने उसको पागल समजकर फान्सीकी सजा नहीं देनेके लिये सुचना दी. किन्तु स्वयं कैदीने कह दिया, कि उन्हे पागलपनसे खुन नहीं किया है. उनका खयाल ऐसा है, कि चीनायोंसे गोरे लोगको बहुत हानि लग जाती है. इसलिये उन्हें दृष्टान्त दिखानेके खयालसे खुन किया है और फान्सी जानेके लिये राजी है.

"स्टार" अखबारमें एक. नोमुरा नामे एक जापानीस व्यापारीका चोठी प्रकाश हुआ है. उसमें लिखा है, कि ट्रांसवालमें दाखिल होनेके लिये मेरेको मनाई की गई है. यह मेरे तरफ अयोग्य रीत दिखाई पडती जाय. मेरी साथ मैं बहुत जापानीस माल लायाहूं. यह माल खास जोहानिसबर्ग और दक्षिण आफ्रिकाके दुसरे विभागमें दिखानेके लिये ही लायाहूं. इसलिये यह सब माल मेरेको लिलाममें बिक देना पडा है. अन्तमें मेरेको अधिक हानि लगी है. मैंने प्रदेश विभागके प्रधान पाससे पासपोर्ट लिया है और उसमें कोलोनीमें रहते ब्रिटिश कोन्सलने सही भी की है. मेरी अंगुलीको छाप लिया, उसमें मेरा अपमान हुआ समझताहूं. यह सब बात मेरी सर ... द्वारा लन्डनमें रहता प्रदेश विभागके प्रधान पास जाहिर करने इच्छाताहूं.

बम्बई सरकारने हुकम निकाला है, कि दारुके प्रत्येक लाइसन्समें ऐसी शर्त लगाना, कि १४ वर्षके भीतरके लडकेने दारुकी दुकान किसीने नहीं करना.

विदेश वर्तमान.

लार्ड कर्झनने हिन्दका किनारा छोड दिया है. नये वाइसराय लार्ड मिन्टो हिन्द जा पहुंचा है.

इङ्लान्डके प्रधान मि० बालफर और मि० चेम्बरलेन विच अब इङ्लान्डमें तक- रार चल रही है. इससे मान लिया जाता है, कि इस साल या तो आगामी साल पारलामेन्ट बन्द होगा.

हिन्दुस्थानसे प्रोफेसर गोखले विलायत गये है. आप इङ्लान्डके सब विभागमें सैर कर रहे है. जब लीवरपुलमें उन्हें भाषण दिये तभी २,००० श्रोतागण उपस्थित हुए थे. इसबार बहुत लोग तरफसे हिन्दको स्वराज्य देनेके लिये सहानुभूति दी गई थी.

बङ्गालमें किसी कविने बङ्ग-भाषामें राज्य गित बनाया है. जो गित हजारों बङ्गा- लियों गाते है. यह दिखाते है, कि जिस प्रकारसे इङ्लान्डमें "गोड सेव धी कींग" है, इनके समान बङ्ग-भाषामें है गित इस प्रकार है :—

वन्दे मातरं.

सुजलां, सुफलां, मलयजशीतलां,
शस्यश्यामलां, मातरं ।
शुभ्रज्योत्स्ना–पुलकित–यामिनीं
फुल्लकुसुमित –द्रुमदलशोभिनीं
सुहासिनीं–सुमधुरभाषिणीं
सुखदां वरदां, मातरं ।
सप्तकोटी कंठ–कलकलनिनादकराले
द्विसप्तकोटी भुजैर्धृतखर करवाले
केबले मा तुमि अबले।
बहुबलधारिणीं नमामि तारिणीं
रिपुदलवारिणीं मातरं"
तुमि विद्या तुमि धर्म्म, तुमि हृदि तुमि मर्म्म
त्वंहि प्राणा शरीरे ।
बाहुते तुमि मा शक्ति, बाहुते तुमि मा शक्ति
हृदये तुमि मा भक्ति
तोमारि प्रतिमा गडि मन्दिरे मन्दिरे
त्वंहि दुर्गा दशप्रहरण धारिणी
कमला कमलदल विहारिणी
वाणि विद्यादायिनी नमामि त्वां
नमामि कमलां अमलां अतुलां,
सुजलां सुफलां । मातरं वन्दे मातरं
श्यामलां सरलां सुस्मितां भूषितां
धरणीं भरणीं, मातरं .

இந்தியன் ஒப்பினியன்.

புஸ்தகம் 3. | நெட்டால் பீனிக்ஸ், 1905௵ டிசம்பர்௴ 2௳ சனிக்கிழமை. | இலக்கம் 48

இந்தியன் மெயில்.

[illegible]

[illegible] டிசம்பர்௴ 10௳ புறப்ப[illegible] [illegible].

[illegible] டிசம்பர் 9 தேதி புறப்படும்.
[illegible] டிசம்பர்௴ 23௳ புறப்படும்.
[illegible]

இந்திய ஆப்பிரிக்க [illegible].

[illegible] டிசம்பர்௴ [illegible] புறப்படும்.
[illegible] கப்பல்கள் [illegible] பேரும்.

[illegible] அல்லது [illegible]

"இந்தியன் ஒப்பினியன்"

1905௵ டிசம்பர்௴ 2௳ சனி.

எல்லாம் இந்தியர்களைப்பற்றியே.

ஸர். ஆர்தர் லாலி, லார்ட் ஆம்தில் என்பவருக்குப்பதிலாக சென்னை கவர்னராக நியமிக்கப்பட்டிருக்கிறார். இவர் ஸவுத்ஆப்பிரிக்காவில் இந்தியர்களிடத்தில் அதிகபழக்கமில்லாவிட்டாலும் சிறிது அப்பியாசம் உண்டு. இவர் நல்மனதுடன் தான்வகித்த தேசாதிபதியுத்தியோகத்திற்குத் திரும்பவேண்டும்; ஏனென்றால் இவர் தான் ஒப்புக்கொண்ட வேலையில் மிகவும் சிறந்ததையுடன் உழைத்துவருவாரென்றும், குடிகளிடத்தில் ஒற்றுமைப்பட்டிருப்பாரென்றும் நம்பப்படுகிறது.

லார்ட் செல்போர்ன்:- இவர் சென்ற புதன்கிழமை பிரிட்டிஷ் இந்தியன் ஸாஙபத்திரத்தை அடைந்தார். அடுத்தவாரத்தில் இவரைப்பற்றிய சில முக்கிய குறிப்புகளை வெளியிடுவோம்.

தலைவரி:- இதைப்பற்றி எங்களுடைய பேப்பர் இங்கிலீஷ் வாசகத்தில் மிகவும் பலமான கேள்விகளுடன் விரிவாக எழுதியிருக்கிறோம். கவர்ன்மெண்டாருக்கு ஒரு விண்ணப்பமும் அனுப்ப நோக்கமாயிருக்கிறது.

[illegible]:- இச்ஸவுத்ஆப்பிரிக்காவிலுள்ள எல்லா [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] லார்ட் செல்போர்ன் தன் அபிப்பிராயத்தை வெளியிட்டிருக்கிறார். [illegible] [illegible] [illegible]

சம்பளப்பிடித்தம்:- கார்ப்பொரேஷன் இந்தியர்கள் சம்பளத்தை ஆளொன்றுக்கு 2 பவுன் வீதம் குறைத்திருப்பதாகக் கேள்விப்படுகிறோம். ஆனால் ஐரோப்பியர் எல்லோருக்கும் குறைக்கவில்லை.

எங்கள் பத்திரிகைபேபர்கள் அனைவருக்கும் முக்கியமான விஷயங்களை இங்கிலீஷ் வாசகத்தில் விபரமாகக் கண்டுகொள்ளலாம்.

லார்ட் செல்போர்ன்:- இவர் டண்டி, ஸ்டேண்டர்டன் என்ற இடங்களுக்குப்போய் அங்குள்ள இந்தியர்களிடத்தில் நல் விஷயங்களைப் பிரசங்கித்து அவர்கள் நோக்கத்தை அறிய இருக்கிறார்.

பிரோபெஸர் கோக்கேல்:- இவர் லிவர்பூல் என்னுமிடத்தில் ஒரு பெரிய மீட்டிங்கை உடைத்தாயிருந்தார் அதில் 2,000 ஜனங்களுக்குமேல் வந்திருந்ததாகச் சொல்லப்படுகிறது. அந்தக்கூட்டத்தில் இந்தியாவுக்கு சுய அரசாங்க சகாயம்புரியும்படிக்கான தீர்மானமிட்டு ஒன்று கொண்டுபோகப்பட்டது.

ஸ்டாங்கர்:- இங்குள்ள ஜெயிலுக்கு கொஞ்சகாலத்துக்குமுன் 200 கைதிகளுக்குமேல் வந்து தேங்கிவிட்டார்கள். ஜெயிலுக்குள் இடமில்லை. 40 பேருக்குமேல் அடங்காதபடி அவ்வளவு சிறிதாக கட்டப்பட்டிருக்கிறது.

ஒரு சீனன் மரணம்:- டிரூசிலாத்தில் ஒரு சீனனை ஒருவன் சுட்டுக்கொல்லுகிறான். அதன்காரணம் இவன் அந்த ஊரிலுள்ள எல்லோருக்கும் பகைமையாய் நடந்துவந்திருக்கவேண்டுமென்று உத்தேசிக்கப்படுகிறது.

மந்திரிமார் சண்டை:- தற்காலம் இங்கிலாந்தில், பிரதானமந்திரி, மிஸ்டர். பெல்போர், மிஸ்டர். சேம்பர்லேன் இவர்களுக்குள் கலகம் நடந்துகொண்டிருக்கிறது. அதனால், இந்தவருஷமில்லாவிட்டாலும் அடுத்தவருஷமாவது பார்லிமெண்டுக்கு ஏதேனும் அழிவுவருமென்ற எண்ணமாயிருக்கிறது.

மாரிட்ஸ்பர்க்:- இங்கு பொல்லீஸ்[illegible] இடம் [illegible] [illegible] [illegible]. இந்தவிஷயம் இன்னும் இந்த [illegible] இருந்துகொண்டிருக்கிறது.

[illegible] [illegible] [illegible] ஒரு [illegible] [illegible] [illegible] இருந்த இந்தியர்கள் [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] கேட்டுக்கொண்டார்.

ஏழைகள்:- லண்டன் நகரில் [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] வருகிறது. ஆயிரம் பேர்களுக்குமேல் வேலையில்லாமல் திரிகிறார்கள்.

ருஷியா:- இங்குள்ள சில கைத்தொழில்சாலைகளில் வேலைபார்த்துவந்தவர்களில் அநேகர் கலகஞ்செய்துகொண்டு கொஞ்சகாலத்துக்குமுன் நின்றுவிட்டார்கள்; இப்போது மறுபடியும் வந்து தங்கள் வேலையை ஒப்புக்கொண்டதாகச் சொல்லப்படுகிறது.

ஓர் பெருந்தவி:- நியூஸிலாந்துக்கு ஜப்பானியர் போவதைத்தடுத்த நியூஸிலாந்து பிரதான மந்திரி மிஸ்டர். ஸெடன், தற்காலம் ஜப்பானியர்கள் யுத்தத்தினால் [illegible]பட்டிருப்பதைப்பார்த்து, ஏழைகள் ஜீவனத்திற்காக ஒரு கப்பல்கொண்ட [illegible] அனுப்புவதாக வாக்குறுதிசெய்திருக்கிறார்.

❖

லார்ட் கர்சன் இந்தியாவைவிட்டுப் புறப்பட்டுவிட்டார். லார்ட் மிண்டோ வந்துசேர்ந்தார்.

தற்கால நிலைமையை முன்னிட்டு நெட்டாலிலுள்ள ஜனங்கள், இவ்விடத்திலேயே [illegible] [illegible] [illegible] படுகிறார்கள்.

தற்காலம் இலங்கையில் நடந்துவரும் முத்துக்குளிப்பை குத்தகையாக வாங்குவதற்கு இங்கிலாந்தில் ஒரு கம்பெனி கூடியிருக்கிறது. இக்கம்பெனியார் வருஷம் ஒன்றுக்கு இருபதாயிரம் பவுண் 20 வருஷத்துக்குக் குத்தகைக்கு விடும்படி [illegible] [illegible]. இதைப்பற்றி சட்டநிரூபண சபையார் யோசனையிலிருக்கிறதாகச்சொல்லப்படுகிறது.

மொம்பாசாவுக்கு 370 மைல்தூரத்தில் [illegible] என்னும் ஒரு புதிய [illegible] உண்டாக்கி, அதில் ஜனங்களையும் [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. அங்கு [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] புறப்படுவார்.

F. M. BANFIELD, Boot and Shoe Factor, etc.

DURBAN:
483 Smith Street.
Telegrams—"Bootman."
P.O. Box 62.

JOHANNESBURG:
Corner Von Brandis & Commissioner Sts.
Telegrams—"Bootman."
P.O. Box 6068.

દરેક રકમના બુટ અને શુઝનો મોટો જથ્થો છે બુટના તળીયા માટેના ચામડા તથા બુટ રીપેર માટેની દરેક વસ્તુઓ અમારે ત્યાંથી મળશે.

બુટસ, શુઝ, શર્ટ, કાપડ વગેરે સુવરાઉ માલને માટેના વિલાયતના ઓરડરો લઈએ છીએ અને દરેક હિંદી વેપારી સંતોષ પામે તેવી રીતે તે ઓરડરોનો અમલ કરીશું.

અમારી સાથે કામ પાડી ખાત્રી કરો.

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,
have always on stock:—
RICE, DHOLL, OILS, GHEE,
SPICES, TAMARIND, FISH,
SUGAR, SALT,
COCOANUTS & GROUNDNUTS
TOBACCO, QUILTS,
GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS,
CAPE SNOEK, FISH, ETC.
And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates
AT
B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,
118 COMMERCIAL RD.,
DURBAN
Cable & Tel. Add.: "Katherlan."
Telephone 224.

TO LET, to Indians,

1,000 Acres Good Land near Dundee.

Area: HOLLAND, Gillitt's Station

LOST

One PROMISSORY NOTE, dated 14-10-03, due 1-1-05, signed by Paina (Pass No. 38,884) in favour of Parsee Hormasji, endorsed by Viran (Pass No. 38,882). Witness: Mahomed Ismail. Also some RECEIPTS from C. P. Calagopi. Apply:
Parsee Hormasji, Blackburn, Natal.

ખોવાઇ છે.

પારસી હોરમસજીની ફેવરમાં તા. ૧૪-૧૦ ૧૯૦૩ ની લખેલી પ્રોમેસરી નોટ પા. ૨૬-૦-૦ ડયુ તા.-૧-૧-૧૯૦૫ લખી આપનાર પોઈના ફેરી પાસ નંબર ૩૮૮૮૪ એન્ડોર્સમેંટ વીરન ફેરી પાસ નંબર ૩૮૮૮૨; વીટનેસ મહમદ ઇસમાઈલની એ તથા સી. પી. કાલા ગોપીની રસીદો ગુમ થઇ છે. ખોટો ઉપયોગ કરશે તે ગુન્હેગાર ગણાશે.

"મુંબઈની સીધી સ્ટીમર."

"સ્ટીમર અફગાન"

ઉપલી સ્ટીમર અહીંથી તા. ૨ ડીસેમ્બર સને ૧૯૦૫ ના રોજ મોરીસ થઇને મુંબઇ જવા સારૂ ઉપડી જશે.

આ સ્ટીમરમાં મુસાફરોને માટે ખાસ સગવડ કરવામાં આવી છે ખલાસી દેશી છે. અને ટીકીટના ભાવ પણ જ વાજબી છે. તો મુંબઈ તથા મોરીસ જનારા પેસેંજરોએ તાકીદે ટીકીટ લઈ જવી.

મુસા હાજી કાસમ,
નં. ૫૦૦ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ અગર
પી. ઓ. બોક્ષ ૧૮, ડરબન.

રામાયણ—છપાઇ તૈયાર થઇ છે. કીમત ૬ પેની, પોસ્ટેજ સાથે સાત પેની.

જાહેર ખબરના ભાવો—એક ઈંચે ૨/૬; બીજી વખતને માટે અરધા પૈસા. વરસ એકના એક ઈંચે પૌંડ ૨-૧૦-૦. લાંબી મુદતની મોટી જાહેર ખબરો માટે કોન્ટ્રાક્ટ.

ઈંટરનેશનલ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ

ફીનીકસ નાતાલ.

ડરબન ઓફીસ, મરકયુરી લેન,
(મરકયુરી છાપાની સામે.)

લેટર હેડ, બીલો, સ્ટેટમેંટ, કવર, રસીટ બુકો, પ્રોમીસરી નોટ બુકો, ચેક બુક, ડીલીવરી બુકો, હેન્ડ બીલો, કંકોત્રી, દરેક રકમના કાર્ડ, મેમોરેન્ડમ ફોર્મ, રેલવે બુકો વગેરે વગેરે દરેક તરેહનું છાપવાનું કામ સુંદર અને શોભીતું થાય છે. જેમાં ઇંગ્રેજી સાથે ગુજરાતી પણ નાખી આપીશું. ભાવો ઘણા સસ્તા છે. ઉપર ગામના ઓરડરોપર પુરતુ ધ્યાન આપશું. દરેક તરેહના નમુના અમારી ડરબનની ઓફીસે જોઇ શકાશે.

બુક બાઇન્ડીંગ તથા રબર સ્ટાંપ બનાવવાનું કામ પણ અમે કરીએ છીએ. કાગળો અમને નીચેને સરનામે લખવા.

મેનેજર,
ઈંટરનેશનલ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ,
ફીનીકસ નાતાલ.

ઇંડિઅન ઓપીનીઅનનું લવાજમ—ડરબન તથા નાતાલ માટે વરસ એકના ૧૨/૬; ટ્રાંસવાલ, કેપ, હિંદુસ્થાન વગેરે માટે વરસ એકના ૧૭/.

WANTED

MONEY in small sums. Security landed property. Apply:
"A," c/o Indian Opinion, Phoenix.

ઉંચી જાતના નરમ ચામડાના શુઝ.
નવો માલ ઉંચો માલ.

પીળા રંગના 13 6
કાળા રંગના 12 6

તુર્કી ટોપી,
નવી ફેશનનો માલ.

એસ. પીરભાઇ બટલર,
૫૦૬ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars,
MANUFACTURED BY THE
BRICKFIELD CIGAR FACTORY,
1415, STATION ROAD, BRICKFIELD,
P.O. Box 4357. JOHANNESBURG.
PROPRIETOR C. B. DORABJEE.
Special Quotations for the Wholesale Trade.
—A TRIAL SOLICITED—
Sample Cigars sent Post Free on application.

A. E. BHABHA,

GENERAL MERCHANT and DIRECT IMPORTER,
Cor. Church & Middel Streets,
MIDDELBURG, T'VAAL
Tel. Add "BHABHA." P.O. Box 32.

એ. એમ. પારેખ,

જનરલ મરચંટ.

દરેક જાતનો ગ્રોસરી કાપડ વગેરે આખ્ખ ભરતો સામાન હમેશાં તૈયાર છે.

૬. કોમરસીઅલ રોડ ડરબન.

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN. Box 1126.

DURBAN: 100 QUEEN STREET. Box 621.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE
of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

અબ્દુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજી દરેક જાતનો
માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫-૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड़, ग्रोसरी और दुसरी सब तरहका
माल स्टोकमें रखनेवाला.
५-७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

[illegible] அப்தீல்கனி ஸ்டோரில் மேன்மையான பலவிதசாமான்கள் எப்பொழுதும் இருப்பிலிருக்கின்றன.
அப்தீல்கனி, ஜெனரல் டீலர்,
5. அண்ட் 7. கிராஸ் ஸ்டிரீட், கேப்டவுன்.

Prof. L. Doovey,

Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from REV. I. J. R[illegible], ARTHUR GARCIA, ESQ., R.M., UITENHAGE, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિઅન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની પાણી જેવી પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ એફ. જે. રહીફ, આરથર ગ્રેશીઆ એકસ્કવાયર વિગેરેનાં સરટીફીકેટો છે.
કેપટાઉન.

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधोंका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाके लीये पानीलिप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक. सर्टीफिकेट बहुत मिला है केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where JALBHOY & SORABJI BROS., are our Sole Agents.

જુસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિયન પ્રોડ્યુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન શિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે; કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ગુલ,"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,

—CORNER OF—

BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "SHAHMAHOMED," CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE

Indian Department,
German East African Line.

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોજજી.
ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોરટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.
ક્લેરમોન્ટ. કેપકોલોની

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER

HOUSES TO LET

19 EYER STREET, CAPE TOWN.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - P.O. BOX 1869.

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

Upper Murchison St.,

LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of fashionable Goods.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer.

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 178.

BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

SUN Insurance Office.

PAYNE BROS., Agents,
West Street, Durban.

दुन्यामें सबसे पुराणी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापन पौंड ३०,००,०००.
अर्जी करनेसे कमतीसे कमती भाव मिलें

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમા ઓફીસ જેની મુડી પાં ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની છે વધી લખાવવાથી ઓછામા ઓછા ચાલુ ભાવો મળી શકશે.

பூலோகத்தில் பூர்வீக நெருப்பு ஆபீஸ், [illegible]

હિંદી દવાખાના.

આ દવાખાનામાં દરેક જાતની દવા પુરી પાડવામાં આવે છે. બહાર ગામના ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. ઢોરની ઉપર ખાસ ધ્યાન આપી ઉમદા ટ્રીટમેંટ કરવામાં આવશે. ઘોડા અને અશ્વની દવા અમારે ત્યાંથી મળશે.

૩૬૦ પાઇન સ્ટ્રીટ અથવા ૧૨૨૫, અમગેની રોડ સ્ટેશનની બાજુમાં.

இந்திய மருந்துக்கடை.

எல்லாவகை மருந்துகளும் விலை சகாயமாக விற்கப்படும். வேண்டியவர்கள் நேரிலாவது போஸ்ட்டு மூலமாகவாவது பெற்றுக்கொள்ளலாம். [illegible] வியாதிகளுக்கும் குதிரை வியாதிகளுக்கும் மருந்து கிடைக்கும். வெள்ளை, மேகரணம், அஜீரணம், வாதம், இருமல், ஜலதோஷம், சக்கரை வி, பெண்கள் வியாதி.

இந்திய மருந்துக்கடை, 300 பைன் ஸ்டிரீட், டர்பன். அம்கேனி ரோட் ஸ்டேஷனுக்கு அருகில்.

R. NARASOO,

Indian and General Merchant.

Outfitter and Draper.

Boot and Shoe Warehouseman.

INDIAN SILKS A SPECIALITY.

KAFFIR TRUCK, &c., &c.

BARBERTON,
TRANSVAAL.

P. O. Box 26.
Telegraphic Address: "NARASOO."

MAHOMED ENUS

INTERPRETER,

22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.

મહમદ યનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ. કેપ ટાઉન.

HOSSEN EBRAHIM,

GENERAL DEALER,

1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,

And 25 Duke Street, WOODSTOCK.

Goods Supplied on Commission.

Established 1884.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .
. . . Direct Importer

Indian and other Oriental Merchandise

—FROM—

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

30 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

Johannesburg (P.O. Box 1081.)
Pretoria, Multan House, 242 Church St. (P.O. Box 224.)
Bulawayo (P.O. Box 4??.)
Barberton, Salisbury, Kimberley.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

ખાનગી ઇંગ્રેજી ગુજરાતી નિશાળ,

જે તા. ૧૬ મી જુન ૧૯૦૪ થી ખોલી છે.

ગુજરાતી તથા ઇંગ્રેજી પુસ્તકો, કાપીઓ, પાઠમાળાઓ, મીલીંગ બુક, વગેરે તૈયાર છે. અને તેમ બુકોથી અભ્યાસ ચાલે છે. વધુ હકીકત માટે લખવું અગર મળવા મેહ. કરવી.

૪૮૨ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, ડરબન. | એમ. એસ. પટેલ સ્કુલ માસ્તર.

FOR

Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO

VEERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St., DURBAN.

Tel. Add.: "STRANCO."
Telephone No. 482.
P.O. Box 914.

P. V. SANGHAVEE,

Head Office: 101 Grey St., Durban.
Branch: 34 Ezra Street, Calcutta.

COMMISSION AGENT.

Importer of Rice, Dholl, Ghee, Oil, Gunny Bags, etc.

For

Artistic Printing

TRY THE

INTERNATIONAL PRINTING PRESS,

[illegible]

தமிழ் புத்தகங்கள்.

[illegible]

Abdoola Hajee Khan Mahomed
General Merchant & Importer.
CHURCH SQUARE
Opposite, Government Buildings.
Telegraphic Address [illegible] P. O. Box 99.
POTCHEFSTROOM.

E. M. PATEL,
General Dealer, Wholesale & Retail,
MARKET SQUARE,
POTCHEFSTROOM.
[illegible]

S. D. BOBERT,
General Importer, Wholesale and Retail Merchant.
Cheapest House in the Market Square.
Branch [illegible]
LOCATION, POTCHEFSTROOM.

M. E. Nanabhay
Retail and Wholesale Merchant.
Market Square, P.O. Box 55,
POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother
Direct Importer & General Merchant,
POTCHEFSTROOM, Transvaal.
P.O. Box [illegible] *Tel. Add. [illegible]*

D. I. Varyava,
GENERAL MERCHANT,
King Edward Street, *P. O. Box 100,*
POTCHEFSTROOM

Amod Mamoojee Patel,
GENERAL MERCHANT,
[illegible]

ABDOOL RAHMAN,
MERCHANT,
POTCHEFSTROOM.
Tel. Address: "[illegible]"
P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,
General Dealer,
KING EDWARD STREET,
[illegible]
POTCHEFSTROOM.

AYOB MOHAMED,
[illegible]
PIETERSBURG.
Box 134. Tel. Add. "AYOB"

L. MULCHAND,
Indian
Silk Merchant,
Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.
75 William Street,
CAPE TOWN.

H. LANGLEBEN,
Wholesale Clothier & Manufacturer,
327 Pine Street, Durban.
IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.
[illegible]

એચ. લેંગલીબન.
[illegible]
૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

The largest Importer in South Africa of MILITARY & CIVILIAN Second-hand Overcoats, Jackets Trousers, Coats, Waistcoats, etc.
J. LANDAU,
337 Pine Street, Durban.
Head Office: [illegible]
[illegible]
જે. લેન્ડૉ.
૩૩૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.
[illegible]

HAJEE HABIB!
CALCUTTA HOUSE.
IMPORTER AND GENERAL DEALER:
A great variety of
[illegible]
Rough goods, &c., &c.
[illegible]
A Trial Solicited.
[illegible]
[illegible] Street, PRETORIA.

Ismail Amod Kajee,
[illegible]
KRUGERSDORP.

સરકારી સરવેયર.

જમીન માપવાનું કામ ઘણી કાળજીથી સંતોષકારક કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરેલ.

૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ ચેમ્બર્સ, ડરબન.

सरकारी इंजनेर.

जमीनोंका काम बहुत ध्यानसे संतोष के साथ किया जायगा.

जे. ए. सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन

ஜெ. ஏ. ஸோரல்.

கவர்மெண்டு சர்வேயர்.

பீல்டு ஸ்ட்ரீட் [illegible]

டர்பன்.

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams,

Curry Powder, Chutneys,

Cayenne Pepper,

White and Black Pepper,

Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.

Bo., 63, Durban.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS: J. GARLICK, Cape Town; O. E. HAAKE, Resident.

Soft Goods, Hardware, Stationery, Shawls, Kaffir Goods, Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગાર્લીક, કેપટાઉન.

ઓ. ઇ. હિનકલ, ડરબન.

સર્વ જાતનો માલ.

સઘળી રકમનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, શાલો, ક્રોકરી, જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ. કરમનની કંપની સાથે ઘણા વખતથી વેપાર કરેલ છે, અને તેમના તરફથી પુરો સંતોષ મળેલો છે. તેમના ભાગીદાર બહુ ભલા માણસ છે. અને ઘરાકો નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

શી. દાદા ઓસમાન.

,, ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કુંo

हारब्रो एन्ड कं.

દરેક જાતના લાકડા તથા ઇમારતનો સામાન.

बहुत रकमका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

પોઇન્ટ રોડ, ડરબન.

पॉइन्ट रोड, डर्बन.

[illegible] இருக்கும் [illegible] பெரிய சாமான்கள் [illegible] குறைந்த விலைக்கு [illegible]

ஹார்பரோ அண்டு கோ.

பாயிண்டு ரோட் டர்பன்.

P.O. Box 313. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co., *Wholesale Merchants,*

407 SMITH STREET, DURBAN.

[illegible]

આવો, ગરમા ગરમ મસાલાદાર ઘીના ભજીયાં, અને મીઠાઇ.

जंडुमहाराज मीठाईवाला

१६६, ग्रे स्ट्रीट, डर्बन.

हमारे यहां हररोज़ गरमागरम घीकी मीठाई, हेश और पकौड़ा तैयार मिलेंगे.

ઘીની મીઠાઈ

સ્વાદીષ્ટ! ગરમાગરમ! અને વળી ગમે તે વખતે! ચોખા ઘીમાં—સુતરફેણી, મગજ લાડુ, ઘારી, બુંદી, મેસુબ, મુંબઇનો હલવો, જલેબી, ગાંઠીયા, ખાજલી, સેવ, ભજીયાં વીગેરે ઘીમાં બનાવેલાં તઇઆર મળશે. તેલ બીલકુલ વાપરવામાં આવતું નથી.

ખાસ ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપી [illegible] વખતસર અને સરસ બનાવી આપીએ છીએ. બહારગામના ઓરડરનો માલ પણ બહુ [illegible] રેલવે મારફત વખતસર રવાના કરીએ છીએ.

જેઠ દલપત એન્ડ કુંo

૧૫૬, ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Printed and Published by ... at the International Printing Press, Phoenix, Natal.

Indian Opinion

Published Weekly in English, Gujarati, Hindi and Tamil

Vol. 3. Phoenix, Natal, Saturday, 9th December, 1905. No. 49.

P.O. Box 116. Telephone 216.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

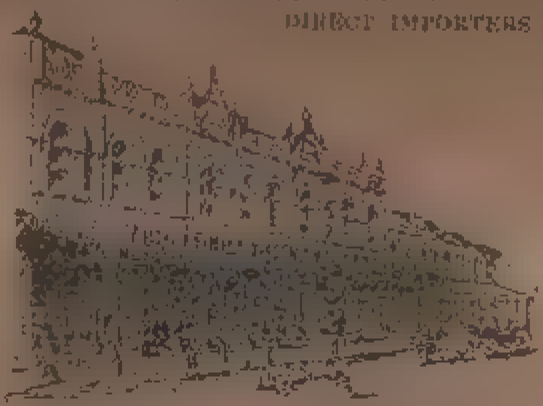

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis and Sarees.

Rugs, Shawls, Boots and Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: [illegible]

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

139 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box 98. Tel. Add.: "PORBANDER."

ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસમાન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

બોક્સ ૯૮. ૧૩૯. ક્વીન સ્ટ્રીટ.

ડરબન.

ભાડે આપવાનાં છે.

ફર્સ્ટ એવન્યુમાં હાલી ગયેલામાં આવેલું સીકોન હોટેલ તથા પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટમાં મોટું ગુદામ કારખાનાં, મીટીંગ વિગેરે માટે ઉપયોગનું છે. ભાડું સસ્તું. નીચેને શીરનામે લખો.

સાંભા, ગાલ રંગનો ચીરુટ બનાવવાનો તમાકુ હમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

કેપ સ્નુક ફીશ: આવો પેહેલો [illegible] બાબ [illegible] તેમજ કલકત્તા, મુંબઇ અને વિલાયતથી સર્વ ખોરાકના જરૂરનો માલ આવી પુગ્યો છે અને ઘરાકોને અરજ કરવામાં આવે છે કે આગળ જેમ ઓરડર મોકલતા તેવીજ રીતે ઓરડર મોકલી ઉપકાર કરતા રહેશો.

જાલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.

૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

TO LET.—Those well situated premises, "Avon House," in First Avenue and a Large Warehouse in Prince Edward Street. They can be used either as Workshops, for Meetings, or any purpose. Rent cheap.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Cocoanuts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Snook, Fish, Skins of various Kinds, &c.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates.

—at—

JALBHOY SORABJEE BROS.,

110 Field Street, Durban.

SUN BRAND Tobacco Works,

132 Queen Street, Durban.

SUN CIGARS, SUMATRA CHEROOTS . . BOER TOBACCO . . VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c.

At Lowest Wholesale Prices.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.

સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરુટ, બોર ને વરજીનીઆ રોલ વગેરે જાતનાં તમાકુ નીચેને શરનામે મળશે

સન બ્રાન્ડ ટોબેકો વર્કસ

૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE [illegible] MANUFACTURED ON THE PREMISES

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY—

126 FIELD STREET

P.O. Box [illegible] Tel. Address: "M[illegible]" [illegible]

EAST INDIAN TRADING Coy.

GENERAL MERCHANTS and Direct Importers of all kinds of Groceries, Soft Goods, etc., [illegible]

102 Queen Street, Durban. P.O. Box [illegible]

Tel. Address: "P[illegible]"

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઈસ્ટ આફ્રિકા લાઈન

Fortnightly Steamer

દર પખવાડીએ મુંબઈ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર જનરલ તા૦ ૮ મી ડીસેમ્બરના ઉપડશે.
„ ફેલ્ડમાર્શલ તા૦ ૨૩ મી ડીસેમ્બરના „
„ બુન્ડુસરાત તા૦ ૮ મી જાનેવારીના „
„ સોમાલી તા૦ ૨૦ મી „ „

ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી દેશી છે, જમ્યા નીચે ડાલકામાં છે અને ખાવા પાણી વિગેરેનો બંદુ સારો બંદોબસ્ત છે. હિંદુ મુસલમાનને નહિ અલગ અલગ છે. ઉપલી આગબોટો હમેશાં ટેમસર આવી ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે. ભારત ઉતારાઓ વિચાર કરી કામ કરશે કે જેથી પાછળથી હેરાન થવું ન પડે. વધારે ખબર નીચે લખેલે ઠેકાણે તથા ટાઈમટેબલ છપાય છે તે મંગાવવાથી મળશે.

મેહેરબાની કરી ધ્યાનમાં રાખજો કે સ્ટીમર સોમાલી, સુલતાન, બુન્ડુસરાત, જનરલ, કુરફર્સ્ટ ને ફેલ્ડમાર્શલમાં ખલાસી દેશી છે જમા ડાલકામાં છે અને ખાવા પાણી વિગેરેનો બંદોબસ્ત છે. હિંદુ મુસલમાન સારૂ અલગ અલગ છે અને જમવાર બદલવું નહિ પડશે. હવે ઠેકાણે લખું છે કે ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી ગોરા છે પણ તેમ નથી.

ઓસમાન અહમદ.
અમરૂદીન બીલ્ડીંગ, ગ્રે સ્ટ્રીટ
પી. ઓ. બોક્ષ ૧૨૬, ડરબન.

જરમન ઈસ્ટ આફ્રિકા લાઈન.
મારકીટ સ્ક્વેર.
ડરબન.

MOOSA OSMAN & CO.

Wholesale and Retail Merchants & Direct Importers.

363 CHURCH STREET, MARITZBURG, Natal.

મુસા ઓસમાન એન્ડ કું૦
ડાયરેક્ટ ઇમ્પોરટર્સ,
પી.એમ.બર્ગ, નાતાલ.

દયાળ રામજી પટેલ,

ફુટરર અને કમીશન એજન્ટ,
પી. ઓ. બોક્સ ૬૦૬. ડરબન.

USEFUL BOOKS

Morgan... [illegible] Walter [illegible] Containing [illegible] Useful to every man in every [illegible] of life for daily use. Rs. [illegible] post free.

[illegible]

The [illegible] "INDIAN OPINION," [illegible] 106 [illegible] CIRCULAR ROAD, [illegible]

ADAM H. G. MAHOMED,

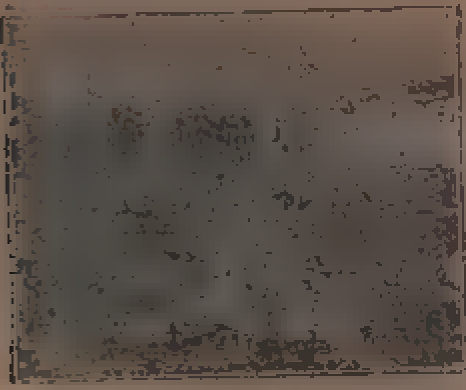

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET CAPE TOWN.

Telegrams: "ADAMGOOL" CAPETOWN.

சகலவித [illegible] 328
[illegible]

P. O. Box 441. કું૦ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર, Tel. Address "ABOOBAKER"
તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નં૦ ૪૩૪ 434, West Street, DURBAN. વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies Clothing	Skirts,	Bibs,
Blouses,	Underskirts,	Bonnets,
Night-gowns,	Children's Fancy Goods,	Blouses,
Combinations	Frocks,	Hats,
Corsets,		Wool Shawls,

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

Best SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness Guaranteed.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.

Have a large stock of RICE, DHOLL, GHEE and OIL.

Directly Imported from India.

343 PINE STREET, DURBAN.

Tel. Address: "PARCLAR"

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers.

208 Church-Street, Pretoria.

[illegible]

INDIAN AFRICAN LINE.

Calcutta Direct.

'MIRZAPUR,' Jan. 5th.

सीधी कलकत्ता जानेवाली स्टीमर.

"मीरजापुर" ता० ५वीं जनवरीको सीधी कलकता जानेके लिये रवाना होगी. यह स्टीमर बहुत जल्दी दौडनेवाली है.

यह स्टीमरमें खासगी मुसाफरोंके लिये अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. पासेंजरों अपनी मुसाफरी बडी मजेसे और शान्तिसें करते हैं. सगवड उत्तम प्रकारसे की गई है, इसलिये कलकत्ताके सत्तावालों तरफसे सर्टिफिकेट पा चुके हैं. दुसरी कम्पनीकी स्टीमर कई कई बन्दर करती जानेसें पासेंजरों तकलीफ पाते हैं, ऐसी तकलीफ इस स्टीमरमें नहीं है और जल्दी आरामसे देश जा सकते हैं. उपरान्त खलासी भी यह स्टीमरमें इन्डियन हैं.

यह कम्पनीकी सभी स्टीमरोंमें अच्छा बन्दोबस्त करनमें आया है. विशेष खबरके लिये निचे लिखे पते पर एजन्टोंसे मिलनेसें मालूम होगा.

डीवाल बोलवे कुं०
पोइन्ट.

बी. इब्राहीम इस्माइल कुं०
नां. ११४, ११६ और ११८ कमरशीयल रोड, डर्बन.
बोक्स नम्बर १२५.

કલકતાની સીધી સ્ટીમર.

"મીરજાપુર" તા૦ ૫ જાનેવારીએ ઉપડી જશે. આ સ્ટીમર ઉતાવળી ચાલની હોવાથી જલદી પહોંચશે;

આ સ્ટીમરમાં મુસાફરોને માટે ખાસ સગવડ કરવામાં આવી છે તેથી મુસાફરોને ઘણા આરામથી જવાની સારી તક છે, ખલાસી દેશી છે, વળી બીજી સ્ટીમરો દરેક બંદર કરતી જતી હોવાથી લાંબે વખતે દેશ પહોંચે છે જ્યારે અમારી સ્ટીમરો અહીંથી ઉપડી પરબારી હિંદુસ્થાન જતી હોવાથી થોડી મુદતમાં પોંચી શકાશે. વધુ વીગત માટે નીચેને સરનામે ખબર કાઢશો.

ડીવાલ બોલવે કું૦
પોઇન્ટ.

બી૦ ઇબ્રાહિમ ઇસ્માઇલની કું૦
નાં. ૧૧૪, ૧૧૬ અને ૧૧૮, કોમરસીયલ રોડ, ડરબન.
પોસ્ટ બો૦ ૧૨૫.

மேற்கண்ட ஸ்டீமர் மிகவும் உறுதியானதும், விஸ்தாரமும், ஓட்டத்தில் அதிக வேகமும் உடையதும் இருக்க சகிக்கியமுமானது. இந்த மிர்சாபூர் என்னும் மரக்கலம் ஜனவரி மாதம் 5ம் கல்கத்தாவுக்கு இங்கிருந்து பாஸிஞ்சர் ஏற்றிச்செல்லும்.

இது பாஸிஞ்சர் ஏற்றுமதிக்காகச் செய்யப்பட்டுள்ளது. ஜனங்கள் தொந்திரவின்றி வசிக்கத்தக்கது. இந்த ஸ்டீமருக்கு கல்கத்தாவில் பலமான சர்டிபிக்கட் கிடைத்திருக்கிறது. அநேக பிரயாணிகள் சிறு கப்பல்களில் ஏறி அதிக கஷ்டமடைகிறார்கள். அவ்விதம் போவதில் கஷ்டமேயொழிய சௌகரியம் இராது. எங்கள் ஸ்டீமரில் வரும் பிரயாணிகளுக்குக் கஷ்டமில்லாமல் இந்தியா கொண்டு சேர்ப்போம்.

எங்கள் கப்பலில் வேலைபார்ப்பவர்கள் எல்லோரும் இந்தியர்கள். இந்தக்கம்பெனியின் ஸ்டீமர் இங்கிருந்து மாதாந்தரம் கல்கத்தாவுக்கு நேரே போகும். பிரயாணிகளுக்கு உபசரிப்புடன் இடம் கொடுக்கப்படும். மற்ற முக்கிய காரியங்களுக்கு அடியிற்கண்ட ஏஜண்டாருக்கு எழுதித்தெரிந்துகொள்ளலாம்.

டேவாஸ் அண்டுகோ,
பாயிண்டு,
டர்பன்.

பி. இப்ராஹிம் இஸ்மாயில் அண்டுகோ,
நெ. 114, 116 அண்ட் 118,
கமர்ஷியல் ரோட், டர்பன்.
பாக்ஸ் நெ. 125.

Money to Lend

in sums of

£100 to £10,000

on Freehold Securities.

Apply:

Advocate Gabriel,

5 & 6 Hollander's Building,

Field Street, Durban.

વ્યાજે આપવાના નાણાં.

ફ્રી હોલ્ડ મીલકત ઉપર ૧૦૦થી ૧૦,૦૦૦ પાઉંડ સુધી વ્યાજે આપવાના છે, જેને જોઈતા હોય તેણે નીચેને સરનામે લખવું.

અૅડવોકેટ ગેબ્રીયલ,

૫ અને ૬ હોલાંડર્સ બીલ્ડીંગ,

ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

सुदपर देनेका पैसा.

फ्रीहोल्ड मिलकतपर १०० से १०,००० पौन्डतक सुदपर देनेका है. जिसको चाहिये, उन्हें निचे लिखे पत्तेसे चीठी भेजना.

वकील गेब्रीयल,

५ और ६ होलान्डरर्स बिलडींग,

फील्ड स्ट्रीट, डर्बन.

கடனுக்குப்பணம்.

கடனுக்குப் பணம் தேவையுள்ளோர் சொத்தொத்துக்கள் ஜாமீன்பே ரில் 100 பவுனிலிருந்து 10,000 பவுன் வரையிலும் கொடுக்கப்படும். வே ண்டியவர்கள் அடியிற்கண்ட இடத்தி ற்கு தெரிந்துகொள்ளலாம்.

அட்வோகேட், ஜி. காபிரீல்,

5 அன் 6, ஹாலண்டர்ஸ் பில்டிங்

பீல்டு ஸ்டிரீட், டர்பன்.

FOR SALE

About 47 ACRES of FREEHOLD LAND at PINETOWN, partly planted with Fruit Trees, together with BRICK HOUSE, &c., furnished.

Also 6 COWS, 7 CALVES, and usual Farm Stock, Carts, etc.,

The whole to be sold cheap.

Also for Sale—

Valuable Property comprising 6 Stores

Corner of

GREY and PINE STREETS.

Apply—

ADVOCATE GABRIEL,

Field Street, Durban.

A. LATIEF,

General Dealer, - - - -

- - Outfitter and Draper,

BARBERTON,

TRANSVAAL.

P.O. Box 84.

TEL. ADDRESS: "LATIEF."

E. A. PATEL & Co.,

GENERAL DEALERS

—AND—

DIRECT IMPORTERS,

Soft Goods, Boots and Shoes, Groceries, Fancy Goods, Crockery and Hardware.

Corner Middel & Church Streets

MIDDELBURG, T'vaal.

Tele. Add.: "ACHODJEE." P.O. Box 91.

BRANCH AT ROSENEKAL.

M. J. MAHOMED,

470 & 478 CHURCH ST.,

MARITZBURG.

Tel. Add.: "Moosa."
Telephone No. 206.

મુસા મહમદ.

૪૭૦-૪૭૮ ચર્ચ સ્ટ્રીટ, હોલસેલ અને રીટેલ, મરચંટ, એન્ડ ઇમ્પોર્ટર.

મેરીત્સબર્ગ.

ગ્રોસરી, ન્યુ ગુડ્સ, ફ્યુરનીચર, હાર્ડવેર, ડ્રેસ, અમસીંડ્રી.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

53 & 56 LEUWEN STREET,

CAPE TOWN.

BRANCHES—272 Caledon Street.

295 Long Street.

Castle Cash Stores.

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS,

HANOVER STREET,

CAPETOWN.

EBRAHIM CAMROODEEN.

GENERAL MERCHANT.

Natal Leaf Tobacco a Speciality.

115 GREY STREET. (Camroodeen's Buildings.)

Tel. Add.: "CAMROODEEN," Durban.

M. A. BODANIA & CO.,

GENERAL DEALERS.

A great variety of Clothing, Drapery, Hardware, and Fancy and Rough Goods.

Box 48, NYLSTROOM.

Tel. Address "BODANIA."

એમ. એ. બોડાનીઆ એન્ડ કંપની

જનરલ ડીલર.

કાપડ, ગ્રોસરી, ફેન્સી સામાન, હોડવેર વીગેરેનો સ્ટોક રાખનાર સસ્તી તથા સરસ વેચે છે. બોક્સ ૪૮. નીલસ્ટ્રુમ.

PARSI MANCHERJI,

MERCHANT & IMPORTER.

Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.

Telegrams: "MANCHERJEE," P.O. Box 1088, CAPE TOWN.

Amod Mamoojee Patel,

GENERAL MERCHANT,

S.A.C. Cantonment, *P.O. Box 55.*

POTCHEFSTROOM,

Tel. Ad.: "Mamoojee." *Transvaal.*

ABDOOL RAHMAN,

MERCHANT,

POTCHEFSTROOM.

Tel. Address: "RAHMAN."
P.O. Box 14.

MOOSA HASSEN,

General Dealer,

KING EDWARD STREET,

AT THE MILL.

POTCHEFSTROOM.

AYOB MOHAMED,

General Merchant & Direct Importer,

MARKET SQUARE,

PIETERSBURG.

Box 184. Tel. Add.: "AYOB"

TAMIL Compositor

WANTED.

Apply—

Manager, I. O. Press, Phoenix, Natal.

தமிழ் கம்போஸிட்டர் தேவை.

எங்களுக்கு தமிழ் அச்சு பொறுக்கவும் ஜாபிங்வேலை செய்யவும் தெரிந்த ஒரு ஆள் அவசியம் தேவையாயி ருக்கிறது. ஆகையால் வர விரும்புவோர் சீக்கிரத்தில் ரெட்டால் பீனிக்ஸ் இந் தியன் ஒப்பீனியன் ஆபீஸ் மானேஜருக்கு எழுதவேண் டியது.

Indian Opinion

Vol. III. | Phœnix, Natal, Saturday, 9th December, 1905. | No 49

M. H. NAZAR, Editor.

Contents.

Editorial Comment: —	Page
Lord Selborne and British Indians	825
The Nomura Case	825
S. Aidan's Mission	825
Other Articles: —	
Imperial Parliament	826
Lord Selborne and British Indians	826
Japanese Merchant Insulted	829
Lord Selborne at Heidelberg	830
Our Weekly London Letter	831
Facts and Comments	831
Correspondence: —	
The Poll Tax	830
Name or Title?	830
The Training of Indian Teachers	830

Indian Opinion

Saturday, 9th Dec., 1905.

Lord Selborne and British Indians

Elsewhere will be found a report of the interview that a deputation, on behalf of the British Indian Association of the Transvaal, had with Lord Selborne, on Wednesday, the 29th ultimo.

The British Indian Association has done well in placing the position so fully before Lord Selborne. It could not but have struck His Excellency, as it strikes us, that the case put before him on behalf of British Indians in the Transvaal is extremely moderate and reasonable. In fact, His Excellency admitted the "extreme reasonableness" of the statement that any restrictions, to be effective, must be such as are, in the strictest sense only, necessary. Examined from that standpoint, two things stand out prominently in the statement submitted to His Excellency by the deputation. The Indians recognise the existence of prejudice against them in the Transvaal, and also recognise that it is largely due to a fear (whether that fear be unreasonable or reasonable it is not necessary to inquire into for present purposes) of unfair competition on the part of Indian traders and an undue influx of Indians into the country, and they propose to meet both objections in a manner that cannot but commend itself to all who are not blinded to a sense of justice by overpowering prejudice. If legislation restricting immigration on general lines were passed on the Cape or Natal basis, with a provision in favour of Indian languages, an education test it should meet all reasonable requirements. With a spirit of self-sacrifice, not to be ordinarily expected, the British Indian Association has gone further, and has suggested that control over all new trade licences shall be given to the Local Boards or Town Councils, subject to revision by the Supreme Court of the Colony. Here, then, is what ought to be an acceptable olive-branch offered to the anti-Indian agitators in the Transvaal. They are the men who cry out against Indian licences, and they are the men who either elect municipal representatives or are themselves such representatives. The Indian trading community relies so much upon their sense of justice and fair play that it does not hesitate to intrust its future to them. More it cannot be expected to do; and if anything more is done, if, in spite of such advances, class legislation be deliberately undertaken, the whole of the "extreme reasonableness" will have been in vain, and, as said by the deputation, there will be an end to that freedom which Indians had learned to cherish as the priceless heritage gained to them by living under the British flag. The working of the Peace Preservation Ordinance will come to many as a painful surprise. Though Lord Selborne held silence over the points that were brought to his notice, we cannot but think that His Excellency must have regarded some of them with strong disapproval. That children under sixteen years should be expected to carry permits with them, or that they should be deported, if their parents be not residents of the Transvaal, and that Indian females should be required to take out registration certificates, is a most discreditable thing. Regulations such as these savour very much of Russian methods, and for the fair name and fame of the Empire, of whose interests Lord Selborne is such a worthy custodian, we hope that he will, as he has promised, go into the matter thoroughly, and give Indians the satisfaction that right and justice demands.

The Nomura Case

Japan has triumphed even in South Africa; and out of a cloud no bigger than a man's hand, we may yet live to see a storm bursting over the world's horizon, for no other reason than the petty incident to which Mr. Nomura has succeeded in attracting so much attention. He is a Japanese merchant of standing, and, as we are told, a [illegible] representative. He was [illegible] with a view to a [illegible] and elsewhere. He wanted to take his wares to Johannesburg and sell them, and for that reason applied for a temporary permit. He had to undergo all the humiliations that Asiatics, high and low, are obliged to suffer, and yet, at the end of six weeks after his application, the answer received was an emphatic "No." The result, we are told, was that Mr. Nomura had to sell his goods by auction. These facts appeared in the columns of the *Star*. The *Transvaal Leader* took up Mr. Nomura's case most warmly, and in an extremely sympathetic leading article, it took upon itself to offer, on behalf of the people of the Transvaal, an apology to Mr. Nomura for the indignity to which he was subjected. [This is not without a lesson to British Indians. Many Indian subjects of the King-Emperor, whose social position is in no way inferior to that of Mr. Nomura, have been before now obliged to undergo all that Mr. Nomura has undergone and a great deal more, and yet not a finger has been raised on their behalf. The reason is obvious. Mr. Nomura belongs to an independent nation which has just won its spurs. Indians belong to a nation which is subject to the King of Great Britain and Ireland, and, as such, the humiliations that may be heaped upon them excite little attention. Such is the South African attitude, though one would consider that, if Mr. Nomura's case is very serious, that of the Indian is much more so. As a foreign subject, the former has no claim beyond what he is entitled to by international courtesy; as a British subject, the Indian has a claim which English law is supposed to safeguard, and which English administration is supposed to recognise.]

The Training of Indian Teachers

Elsewhere will be found a letter from the Rev. A. B. Browne, Acting Priest-in-charge of S. Aidan's Mission. In a recent note, we pointed out the urgent need for properly trained Indian teachers and remarked that if we could educate the children of Indians, half the disabilities under which they suffer would speedily vanish. This is a fact, that every responsible, thinking Indian—to use a phrase of Lord Selborne's—should at once and for all time realise, and those who do not keep this in mind are failing in a most sacred duty to their race. But it is of no use to bear this in mind unless they do all they can to further the efforts of those institutions and men devoted to this noble work. Mr. Browne reminds our readers that S. Aidan's Training College for Indians is for this special purpose.

This being so, it is the duty of all Indians anxious for the welfare of their countrymen to support this College by their influence and by their money. Mr. Browne points out that while the aim of preparing *Christian* boys for the work of teachers, catechists and priests, is kept steadily in view, the religious principles of Mahomedan and Hindu scholars are always scrupulously respected. This being the case, Mahomedans and Hindus need have no fear in supporting so excellent an institution.

Imperial Parliament

Change of Government

On Monday last Mr. Balfour tendered to the King the resignation of his Colleagues and himself, which His Majesty accepted.

The King has commissioned Sir Henry Campbell-Bannerman to form a Ministry.

Lord Selborne and British Indians in the Transvaal

In our last issue we gave the statement submitted to His Excellency the High Commissioner by the deputation on behalf of the British Indian Association. Before handing the statement, Mr. Gandhi addressed His Excellency as follows:—

Before beginning to deal with the subject matter of this deputation, I have to tender our respectful thanks to Your Excellency for having spared the time amidst the many calls upon it to receive this deputation. As Your Excellency has personally interested yourself in every question submitted to you, it was felt that we should, instead of simply sending memorials, seek the opportunity of expressing our sentiments and feelings in a more tangible manner. Before I deal with the statement I am to hand to Your Excellency, I have been asked to mention two matters that have occurred during your recent tour through the Transvaal. Your Excellency is reported to have said at Potchefstroom that "no non-refugee British Indians would be allowed to enter the Colony until the Representative Assembly has considered the question next year." If the report is correct, it would, as I hope to show this afternoon, be a very grave injustice to the vested rights of the Indian community. At Ermelo, Your Excellency is reported to have used the expression "coolie storekeepers." This expression has given very great offence to the British Indians in the Colony, but the British Indian Association has assured them that the expression has probably not been used by Your Excellency, or, if it has, Your Excellency is incapable of giving thereby any intentional offence to British Indian store-keepers. The use of the word "coolie" has caused a great deal of mischief in Natal. At one time, it became so serious, that the then Justice Sir Walter Wragg had to intervene, and to put down the use of that expression in connection with any but indentured Indians, it having been even imported into the Court of Justice. As Your Excellency may be aware, it means "labourer" or "porter." Used, therefore, in connection with traders, it is not only offensive, but a contradiction in terms.

The Peace Preservation Ordinance

Coming to the statement that the British Indian Association is submitting to Your Excellency, I would take first the Peace Preservation Ordinance. Soon after the Transvaal became part of the British Dominions, the services rendered during the war by the dhooly-bearers that came with Sir George White, and those rendered by the Indian ambulance-corps in Natal, were on many people's lips. Sir George White spoke in glowing terms of the heroism of Parbhusingh, who, perched up in a tree, never once failed to ring the gong as a notice to the inhabitants each time the Boer gun was fired from the Umbulwana Hill. General Buller's dispatches, praising the work of the Corps, were just out, and the administration was in the hands of the military officers who knew the Indians. The first batch of refugees, therefore, who were waiting at the ports, entered the country without any difficulty, but the civilian population became alarmed, and called for the restriction of the entry of even the refugees. The result was, that the country was dotted with Asiatic offices, and from that time up to to-day, the Indian community has known no rest; whereas aliens, in every sense of the term, as a rule got their permits at the ports on application there and then, the Indian, even though a refugee, had to write to the Supervisors of Asiatics, who had to refer the applications to the Colonial Office, before permits were issued. The process took a very long time, from two to six months, and even one year and more, and then, too, the Colonial Office had laid down a rule that only so many permits should be issued to British Indian refugees per week. The result of this mode of operation was, that corruption became rampant, and there grew up a gang of permit-agents who simply fleeced innocent refugees, and it was a matter of notoriety that each refugee who wanted to enter the Transvaal had to spend from £15 to £30 and more. The matter came to the notice of the British Indian Association, repeated representations were made, and ultimately the Asiatic offices were wiped out. The mode of granting permits was, however, unfortunately still kept up, and the Chief Secretary for permits has been always subject to instructions from the Colonial Office. Thus, the Peace Preservation Ordinance, which was intended to apply to dangerous characters and political offenders, under the influence of the Colonial Office had become an Indian Immigration Restriction law, as it remains to this day. Under the present *régime*, too, therefore, it is a most difficult matter for even *bona fide* refugees to get permits, and it is only in rare cases that it is possible to get them, except after a delay of months. Everyone, no matter what his status may be, has to make an application on a special form, give two references, and put his thumb impression upon the form. The matter is then investigated, and the permit is granted. As if this were not enough, owing to the charges made by Mr. Loveday and his friends, the Chief Secretary for Permits received instructions to insist on European references. This was tantamount to the denial of the right of British Indian refugees to enter the country. It would be hard to find twenty Indians who would be known to respectable Europeans by name as well as appearance. The British Indian Association had to correspond with the Government, and, in the meantime, the issue of permits was suspended, and it has been only lately realised that the insisting upon European references was a serious injustice.

The Entry of Children

But still the difficulties, apart from the necessity for European references, are there. Male children, under 16 years of age, are now called upon to take out permits before they can enter the Colony, so that it has been not an uncommon experience for little children of 10 years of age and under to be torn away from their parents at the border towns. Why such a rule has been imposed we fail to understand.

THE HIGH COMMISSIONER: Have you ever known a case where the parents have stated beforehand that they have children and which children have been refused permission to come in?

MR. GANDHI: Yes; and the parents have been obliged to make affidavits before the children have been allowed to come in.

If the parents have the right to enter, so far as I am aware every civilized country has admitted the right of minor children also to enter with them, and, in any case, children under 16 years, if they cannot prove their parents are dead or that their parents have been resident in the Transvaal before the war are not allowed to enter or remain in the Colony. This is a very serious matter. As Your Excellency is aware, the "joint-family" system prevails all over India. Brothers and sisters and their children live under the same roof from generation to generation, and the eldest member in the family is nominally, as well as in reality, the supporter and the bread-winner. There is, therefore, nothing unusual in In-

dians bringing the children of their relatives into the country, and it is submitted that it will be a very serious injustice if such children, who have hitherto been left unmolested, are either deported from the Colony or are prevented from entering the Colony. The Government, again, intend to require the female relatives of resident Indians also to be registered, in the same manner as the male. The British Indian Association has sent an emphatic protest against any such measure and have even submitted that it would be prepared to fight the question in a court of law, as, according to the advice given to it, wives of resident Indians are not required to take out registration certificates and pay £3.

The Entry of Special Clerks, &c.

No new permits are granted by the Government, no matter how necessary it may be in certain cases. We were all extremely pleased to read in the papers Your Excellency's emphatic declaration that the vested interests of the Indians who are already settled in the country should not be disturbed or touched. There are merchants who have constantly to draw upon India for confidential clerks, in order to enable them to carry on their business. It is not easy to pick out reliable men from the resident population. That is the experience of merchants all over, and belonging to all communities. If, therefore, new Indians are absolutely shut out of the country until the establishment of Representative Government it will seriously interfere with these vested interests, and, in any case, it is difficult to see why men of attainments and education, whether they be refugees or not, should not be able to have their permits on application. And in spite of all these hardships, our anti-Indian friends are never tired of saying the country is flooded with British Indians who were never in the Transvaal. They have made a point of saying that every Indian who was before in the country was registered. I hardly think it is necessary for me to dilate upon this matter, as Your Excellency has been told that all the facts with reference to this charge are wrong, but I may be pardoned for referring Your Excellency to a case that happened in 1893. Shaw and Dinnot were large contractors of labour. They brought into the country at one time 800 Indian labourers. How many more they brought I do not know. The then State Attorney insisted that they should take out registration certificates and pay £3 each. Shaw and Dinnot tested the matter in the High Court, and the then Chief Justice Kotze held that these men were not, in terms of the law, called upon to pay £3, as they did not enter for 'purposes of trade.' And that he could not help the Government, [illegible] the men, [illegible] the contract was over, subsequently remained in the country. That is only one instance, which cannot be gainsaid, in which hundreds of Indians remained in the country without paying £3 each. The British Indian Association has always submitted, and that from personal experience, that hundreds of Indians, who did not take out trade licences, remained in the country without ever registering themselves and paying £3.

Bazaars and Locations

Coming to Law 3 of 1885, it has been often urged that Indians, after the establishment of British government in this country, have received relief with reference to trade licences. Nothing, however, can be further from the truth. Before the war, we were able to trade anywhere we liked, as against tender of payment of licence money. The long arm of the British Government was then strong enough to protect us, and up to the very eve of the war, in spite of the constant threats of the then Government to prosecute British Indians who were trading no action was taken. It is true that now, owing to the decision of the Supreme Court, Indian trade is unfettered, but that is *in spite of* the Government. Up to the very last moment the Government declined to come to the rescue, and a notice was published called the "Bazaars Notice", which stated that, after a certain date, every Indian, who did not hold a licence to trade at the outbreak of war outside locations, would be expected not only to remove to locations, but to trade there also. After the notice was published, locations were established in almost every town, and when every effort of [illegible] to get justice at the hands of the Government was exhausted, as a last resort, it was decided to test the matter in a Court of law. The whole of the Government machinery was then set in motion against us. Before the war a similar case was fought, and the British Government asked the Indians to seek an interpretation of the law, which we have now received from the present Supreme Court. After the establishment of the British Government, all these forces were against us. It is a cruel irony of fate, and there is no use disguising the fact that we have felt it most keenly; and this, I may state, as has now transpired, in spite of the fact that the then Attorney General told the Government that the interpretation they sought to place upon the law was bad, that if it went to the Supreme Court the matter would be decided in favour of British Indians. If, therefore, British Indians have not been sent to locations and are free to trade anywhere they like and to live where they like, as I say, [illegible] the [illegible] of the Government to the contrary. In every [illegible] law 3 of 1885 has been, so far as the Indians are concerned, most strictly interpreted against us, and we have not been allowed advantage of any loopholes that are left in it in our favour. For instance, British Indians are not debarred from owning landed property in streets, wards or locations that may be set apart by the Government. The Government have resolutely declined to consider the words "streets and wards" and have simply clung to the word locations, and these locations, too, have been established miles away. We have pleaded hard saying that the Government have the power to give us the right to ownership of land in streets and wards, that they should make use of that power in our favour; but the plea has been in vain. Even land which is being used for religious purposes the Government would not transfer in the names of the Trustees, as in Johannesburg, Heidelburg, Pretoria and Potchefstroom, although the Mosque premises are good in every respect from a sanitary standpoint. It is time, we therefore submit, that some relief was granted to us while new legislation is under consideration.

Class Legislation

As to the new legislation to replace Law 3 of 1885, the dispatch drawn by Sir Arthur Lawley has caused us a very great deal of pain. It insists on legislation affecting British Indians or Asiatics as such. It also insists on the principle of compulsory segregation, both which are in conflict with the repeated assurances given to British Indians. Sir Arthur Lawley, I wish to say with the greatest deference, has allowed himself to be led astray by what he saw in Natal. Natal has been held up as an example of what the Transvaal would be, but the responsible politicians in Natal have always admitted that Indians have been the saving of the Colony. Sir James Hulett stated before the Native Affairs Commission that the Indian, even as a trader, was a desirable citizen, and formed a better link between the white wholesale merchant and the Native. Sir Arthur Lawley had also stated that even if promises were made to British Indians, they were made in ignorance of the facts as they now are and therefore it would be a greater duty to break them than to carry them out. With the greatest deference, I venture to submit that this is a wrong view to take of the promises. We are not dealing with promises that were made fifty years ago, though we undoubtedly rely upon the proclamation of 1858 as our "Magna Charta." The [illegible] Viceroy after Viceroy has stated emphatically that it was a promise to be acted upon. At the conference of the Colonial Premiers, Mr. [illegible]

such would be countenanced by His late Majesty's Government, that it would be putting an affront quite unnecessarily on millions of the loyal subjects of the Crown, and that therefore the legislation that was passed could only be of a general character. It was for that reason that the first Immigration Restriction Act of Australia was vetoed. It was for the same reason that the first Natal Franchise Act was vetoed, and it was for the same reason that the Colony of Natal, after submitting a draft bill applicable to Asiatics as such, had to draft another measure. These are matters not of years gone by but of recent years. It cannot be said that there are to-day any new facts that have come to light to change all this. Indeed, even immediately before the war declarations were made by ministers that one of the reasons was to protect the rights of British Indians. Lastly, but not least, Your Excellency, too, gave expression to similar sentiments on the eve of the war. Though, therefore, the manner in which Sir Arthur Lawley has approached the question is, in our humble opinion, very unjust and inconsistent with the British traditions, we, in order to show that we wish to co-operate with the white colonists, have submitted that even though no such law existed before, there may now be an Immigration Act after the basis of the Cape or Natal, except that as to the educational test, the great Indian languages should be recognised and that the already established British Indian merchants should have facilities afforded to them for importing temporarily men whom they may require in their businesses. That will at once do away with the fear of what has been termed an Asiatic invasion. We have also submitted that with reference to trade licences which have caused so much grumbling, the power should be given to the Local Boards or Town Councils to regulate the issue of any new licences subject to the control of the Supreme Court. All the existing licences should be taken out of the operation of any such statute, because they represent vested interests. We feel that if these two measures were passed and Law 3 of 1885 were repealed, some measure, and only some measure, of justice would be done to Indians. We submit that we ought to have perfect freedom of owning landed property and of living where we like under the general municipal regulations as to sanitation and appearance of buildings, and during the time that the legislation is being formed the Peace Preservation Ordinance should be regulated in accordance with the spirit of such regulation and liberal interpretation should be placed upon Law 3 of 1885. It seems to me to be foreign to the nature of the British Constitution as I have been taught from my childhood, and it is difficult for my countrymen to understand that under the British flag, which protects all alike, its own subjects should be debarred from holding a foot of landed property so long as good use is made of it. Under the conditions therefore submitted by the Association, it ought to be possible for the Government to free the Statute Book of the Colony from legislation that, necessarily, insults British Indians. I do not wish to touch on such questions as footpath regulations when we have to consider the question of bread and butter and life and death. What we want is not political power, but we do wish to live side by side with other British subjects in peace and amity and with dignity and self-respect. We therefore feel that the moment His Majesty's Government decide to pass legislation differentiating between class and class, there would be an end to that freedom which we have learned to cherish as a priceless heritage of living under the British crown."

MR. HAJEE HABIB, endorsing the statements of Mr. Gandhi, said that, so far as he understood the Peace Preservation Ordinance, it was designed to keep out dangerous characters or political offenders. But in its actual working it was aimed entirely at British Indians, whilst Russian Jews and dangerous characters were allowed to enter the country. Did it mean, he asked, that the Indians were not loyal subjects? They took it that by its attitude Government distrusted them. It was known all over the world that they were inoffensive law-abiding people who neither drank nor gambled. The speaker then touched on the fact that natives were allowed to hold land, and noted that, although Indians paid taxes, they had not even the municipal franchise.

Lord Selborne's Reply

His Excellency the HIGH COMMISSIONER, in reply, said: Gentlemen,—This is a subject which excites great interest not only in India but in South Africa. I have made several speeches in various parts of the Transvaal, and what I shall say to you to-day will be nothing but a repetition of the speeches I have made in the Transvaal already. I shall only dwell quite lightly on the details which you have brought before me. In connection with the Peace Preservation Ordinance, your reminder that references are required by the immigrant, that his thumb-prints are taken, that special permits even have been required for children, and that now the question is being debated whether permits should not be required for Indian women who come into the country. I do not dwell on these points because they are entirely included in the general principals, which I shall proceed to discuss. Assuming that a restriction is necessary in immigration, then these are only precautions which experience has shown to be necessary in order to make those restrictions good. Those restrictions may be good or bad, but, given the restrictions, certain precautions are necessary in order to make those restrictions effective, and the demand for references and the necessity for thumb-prints are not inspired by any want of courtesy or a desire to humiliate the British Indian fellow-subject or the Transvaal subject of the King, but they are simply the precautions which are necessary for the purposes of identification. It is not an easy thing to identify men of one's own particular race and it is an extremely difficult thing for men of one race to identify men of another race; and those precautions are taken solely from that point of view.

Supreme Court Decision

In passing, I will allude to the report which, I think, Mr. Gandhi said had got into the papers that I used at Ermelo the term "coolie trader." I do not think I did. If I did it was by pure inadvertence, and it was never used by me intentionally. I may also allude to Mr. Gandhi's observations that the relief which the British Indian of the Transvaal has received in the matter of trading licences was received not from the Government but from the Supreme Court, and he made it a question rather of a grievance, of courteous complaint against the Government, that the representative of the Government had argued against the case of the Indian trader before the Court. Now, I am surprised that a gentleman of Mr. Gandhi's experience of British institutions should have made this a subject of criticism. I am sure that he really knows, as well as I do, that the Government all over the British Empire only interprets and carries the law of the moment. Until a law is changed—whether it is in the opinion of the Government good or bad, wise or unwise—its only function is to execute that particular law. Now, as to the decision of the Supreme Court, while in the days of the South African Republic the British Government acted as pleader, its role has been reversed, and it became Executive Government, and as Executive Government it was bound to assume that the law was as it had always been stated to be in the country before, and, therefore, not only could it not dispense itself and the British Indians from the provisions of the law as it was then understood to be, but it was part of the duty of the Government to make the best case it could before the Court of the interpretation of the law which had hitherto prevailed. And it was greatly to the interests of British Indians that the Government should take that view because if the Government had not argued the case against the British Indians no one else would have been in the position to argue the case properly, and if the Supreme Court had then given the decision in favour of the Indians, public opinion in this country would have said that it had

been given in their favour because the case on the other side had never been argued. The position would not have been accepted. While at the present moment many people, it is idle to deny, dislike this decision, nobody doubts the correctness of the law, and, therefore, not only was the Government not open to the criticism of Mr. Gandhi but it did a positive service to the British Indians in taking the line that it did. I will not go into the details, into Law 3 of 1885 and those provisions which might seem to bear the interpretation that in certain defined streets or squares or wards the British Indian might own landed property, because the discussion of and the position in that important question is a part, and only a part, of the whole with which I am now going to deal.

Theory of Equality

I say here to my British Indian fellow-subjects as I said to my Transvaal fellow-subjects, that it is a matter of distress and sorrow to me that in any respect the splendid theory of absolute equality between all British subjects should in practice have to be departed from. But we have to look facts in the face and, while it is true that the general principles of the British Empire always remain the same, and while it is true that the proclamation of Queen Victoria to which Mr. Gandhi rightly referred as the *Magna Charta* of the British Indian, yet it is absolutely true that in a complete organisation like the British Empire, you have to apply each principle according to the conditions of the case. You have to take the British Empire as a whole; you have to take it as one body. Now, I ask the members of this deputation—here is a concrete illustration of the point that I would drive home—is there one of these gentlemen, loyal British Indians as they are, patriotic British Indians as they are, is there one of these gentlemen who would say that he thinks it would be wise or possible that the immigration of British Indians into South Africa should be absolutely unrestricted and unlimited? I am sure there is no responsible, thinking British Indian who would say that. Well, if this is once admitted, then my task is comparatively easy. I need not ask you the question, because I understand that Mr. Gandhi admits it as a reasonable man. But I do emphasise this point, that in considering this question, no ground can be permanently gained for the assertion of the principle unless public opinion is behind it. The force of public opinion in all parts of the Empire is every day growing. It is not confined only to the self-governing Colonies or to the United Kingdom, and so I say any attempt to deal with this question of immigration of British Indians into the Transvaal, which does not carry with it the public opinion and assent of reasonable and just-minded men, is doomed to failure. And it is for the interests not only of South Africa, not only of the British Empire as a whole, but of India as one of the most important parts of the British Empire: it is for the interests of India that this subject should be dealt with not by force or by theory, but with the recommendation of facts and carrying public opinion in the Transvaal behind it because after all, true as it is that a British Indian has a hereditary right as a British subject, it is equally true that the Transvaaler has his rights as a British subject, and in any consideration of this question to take only the British Indian point of view would be of no avail unless consideration was also given to the opinion of the British subject in his own country. That is the policy at present. Just as in India the opinion of the population of India must ever have more and more weight, so it is to the opinion of the Transvaal that a wise British Government must always look which has to deal with this question, and it has been with these general principles in my mind that I have endeavoured to indicate what has appeared to me the only wise and just course. I have said that no non-refugee British subject should be allowed in the Transvaal until the people have their own representatives and are in a position to state their opinion upon it. I repeat that I affirm it here. I affirm it without any restriction. It has been suggested to-day that for the purposes of business Indians should be allowed in without restriction as regards bringing in clerks, assistants, etc. I shall not give that permission, for if the door were once thrown open and the principle abandoned I do not know where I should be able to draw the line. At present the principle is a perfectly clear one. British Indians who were in this country before the war, many of whom tendered brave service during the war, in respect of them I have said absolutely, and I say it here again, I would never be a party to taking steps to sent them out of the country, and I shall always use my influence, with the force of public opinion, to deal with them on this line of justice; but as regards those who were not here before the war, the principle of unrestricted emigration is so vital and important to the interests of this country that the line the Government has laid down, namely, that the Government will not deal with it until the people have their own representatives to deal with it, is a sound one, and it is one to which I shall adhere. It is a matter of sorrow to me that I should in any respect have to put any restriction upon the movement of my fellow-subjects in any part of the Empire, but I have indicated clearly to you the ground why I have thought it my duty to do this and [illegible] to [illegible] degree.

Mr. [illegible] the deputation to the High Commissioner for having given them so full a hearing, saying also that as regards His Excellency's emphatic declaration, with reference to new permits, he had, of course, fully dealt with the matter, and could say nothing more, though he would be glad, even at this eleventh hour if it were possible, for temporary permits to be granted, which would be of great assistance to them. He respectfully submitted that to prevent new Indians entirely, even temporarily, from coming to this country would be a great destruction to British interests.

The HIGH COMMISSIONER: What I have said, of course, refers to permits to reside. Temporary permits will, of course, be considered by me on their merits and in the strictest sense of the term temporary, and they would not in any case be given in any large number. As regards the regulations, I recognise the reasonableness of Mr. Gandhi's request. If regulations are enforced, they should be only such as are necessary.

In answer to Mr. Haji Habib, His Excellency gave the assurance that permits to refugees would be granted as fast as applications were received and considered.

The deputation then withdrew.

Japanese Merchant Insulted

Transvaal First Refuse to Admit Him

And then Grant Permit

A letter signed F. Nomura, and dated from Durban, appeared in the *Star*, recently, complaining of the treatment accorded to him, a Japanese merchant, in being refused a permit to enter the Transvaal. The writer had a large consignment of Japanese artistic goods forwarded for exhibition purposes to Johannesburg, with a view to exhibiting in other South African towns for which also he was refused a permit, and consequently in selling his goods by auction, thereby incurring considerable loss. He alleged that he presented to the authorities a passport signed by the Minister of Foreign Affairs, with an endorsement by the British Consulate at Kobe, and that his credentials were vouched for by the Commercial and Industrial Departments of his Government. He resents what he terms the insult placed upon him by being compelled to have his finger impression taken. Mr. Nomura states that he intends asking his Government to make representations to the Foreign Minister in London on the matter.

The *Transvaal Leader* of the 29th ult. indignantly denounced the shame [illegible] Japanese [illegible], and [illegible] [illegible] of the whole wretched affair.

Reuter states that Government has expressed regret that such Japanese subject should have been put to the inconvenience. Recently Government had stated that no Asiatic who was non-resident in the Transvaal prior to the war would be allowed to reside in the Colony until the public opinion of the country had been stated by the elected representatives, that statement including Indians who were British subjects, and it was on that basis that Mr. Komura's application was refused, but in view of the special circumstances connected with this particular case, Lord Selborne has directed that a temporary permit shall be issued to Mr. Komura and his friend Mr. Ogawa.

Lord Selborne at Heidelberg.

(FROM OUR JOHANNESBURG CORRESPONDENT)

During His Excellency's visit to Heidelberg, Lord Selborne was presented by the Indian community with a handsomely-illuminated address, enclosed in a velvet album mounted in silver. The address was executed by Mr. G. Woolliams, of Johannesburg. The text is as follows:

May it please Your Excellency.

We the undersigned representing British Indians residing in Heidelberg respectfully welcome your Excellency to this Township.

We will not lay before your Excellency the nature of our grievances, as our Association at Johannesburg has already approached your Excellency. We would merely express the hope that the present unsatisfactory state of uncertainty may be ended.

We pray that God may grant your Excellency health and vigour to successfully battle with the many problems that await solution in South Africa.

We request your Excellency to convey to their Majesties the King Emperor and the Queen Empress sentiments of our devotion to the Throne.

We have the honour to remain,
Sir,
Your obedient Servants.
Amod Suliman & Co.,
A. M. Bhyat,
Aboomia Camroodeen,
Mahomed Amod,
V. Ragoon,
A. I. Saley,
Mahomed Bros.,
R. W. Clerk,
E. M. Akhulwayn,
Amod Cajee.

Dated at Heidelberg 4th day of December, 1905.

His Excellency was pleased to receive the address, and replied suitably.

Correspondence

The Training of Indian Teachers

To the Editor INDIAN OPINION.

Sir,—Your article of November 25 points to an undoubted need of the Colony in the absence of a system for the supply of Indian teachers.

The government have not at present a proper staff of Indian teachers, though the newly-established course of examination for teachers' certificates, and the advice of the Inspectors in their school visits, will help the teaching staff to equip themselves more thoroughly for their duties.

But may I call the attention of your readers to the fact, noted by the Superintendent of Education in his last Annual Report, that "the first body to establish a Training College for Teachers in Natal is St. Aidan's Mission." It is the object of the Training College at Sydenham to prepare boys for the Cape matriculation and at the same time afford them opportunities for teaching under the eye of experienced schoolmasters, so that on the completion of the University course they may be fully qualified for the high task of tuition.

The staff of the College includes European and Indian graduates; and while the aim of preparing Christian boys for the work of teachers, catechists and priests is kept steadily in view, the religious principles of Mahomedan and Hindu scholars are always scrupulously respected.

I am, etc.,
A. B. BROWNE,
Acting Priest-in-charge of St. Aidan's Mission.

St. Aidan's Mission House,
Durban, Dec. 5, 1905.

The Poll Tax

To the Editor, INDIAN OPINION.

Sir,—I trust you will permit me to offer a few remarks on the letter written to you by "A European" in the issue of the 2nd instant. I am glad he is mainly in sympathy with the case presented on behalf of Indians, and I quite agree with him that the tax will tell as heavily upon the poor Europeans as on my poor countrymen. I am afraid your correspondent has missed the mark when he declines to agree with me that it is a cruel injustice to ask *Indian* traders and merchants to contribute. Ordinarily I would agree with him that they are the class that should be taxed, but an Indian merchant, as I have shown in my article, is in a peculiar position. He is deprived of that sense of security to which every possessor of wealth is entitled, and is entirely ignored when not insulted or it is thought some money may be squeezed out of him; and it was for that reason that I said that those who were his persecutors could not with any justice call upon him to come to their rescue; so that I consider it a cruel injustice, not because the Indian trader cannot pay or has not the means, but because the Government have no claim upon him.

I think the key presented by me is, in spite of your correspondent's remarks, still a golden key. I entirely endorse the opinion that the poll tax measure should be replaced by some other taxing measure, but we have to meet facts as they are. It will require a special session of Parliament to erase the Act from the Statute Book. The Government are not likely to adopt a suggestion of that nature. They have, however, provided a means for exemption from the poll tax. That means is a plea of poverty; and what I have asked for is a liberal use thereof. The suggestion seems to me to be so reasonable that if the collection is to be at all successful the Government must take it up. While I admit that there will be some misers who would make a pretence of poverty and thus evade payment, I have sufficient faith in the goodness of human nature to convince me that a majority of people would plead poverty only when the plea is justified. After all, there will always be men who will evade the best made laws, but that has never been accepted as a reason for not making beneficiary provisions.

I am, etc.,
"AN INDIAN."

Dec. 4th, 1905.

Title or Name?

To the Editor, INDIAN OPINION.

Sir,—I find in Natal it is a popular fashion when an Indian gentleman is a titular (as are Mudaliyars, Pillays, Naidoos) to write down the same after his name, even when signing a document, as though it were a name in itself. I do not know whether the practice is correct. It even savours of egotism in a way. I do not think any Englishman who has been fortunate enough to win a title flaunts it after his name under similar circumstances. Could any of your numerous readers kindly explain the anomaly?

I am, etc.,
M. JAMESON.

Phœnix, Dec. 6, 1905.

THE KING'S APPRECIATION.—With reference to the birthday congratulations sent to the King-Emperor by the British Indian Association at Johannesburg, the following reply has been received from the Private Secretary to His Excellency Lord Selborne: "I am directed by His Excellency Lord Selborne to inform you that His Majesty has been graciously pleased to command that an expression of His appreciation of their loyal congratulations on His sixty-fifth birthday be conveyed to His Indian subjects in the Transvaal."

Our Weekly London Letter

(FROM OUR SPECIAL CORRESPONDENT)

London, Nov. 11, 1905.

Landmakers of Indian History

The Indian Government has made some further additions to the list of buildings—celebrated in history or because famous men have lived in them—which are to have memorial tablets affixed to their walls. In the city of Baroda, the British Residency, which Outram, and after him Sir Richard Meade, occupied, is to be so distinguished. Outram went to Baroda as British Resident in 1847, the appointment being looked upon, he told his mother, as "a triumph over the Napiers!" between whom and the Bayard of India there was an acute difference of opinion. He carried on an active campaign against corruption in the native administration; and had more than one narrow escape from being poisoned for his pains. Sir Richard Meade re-organised the Government of Baroda after the deposition of the late Gaekwar Mulhar Rao. In the Hyderabad State, a house in a village near Aurangabad is to have a memorial tablet, commemorating the fact that the Duke of Wellington stayed there after the battle of Assaye. Four interesting buildings in Central India are to be likewise distinguished. The first is said to have been built by a Khilji Sultan in the fifteenth century; but for years it has been known as Malcolm ki Kothi, as Sir John Malcolm made it his summer residence some eighty years ago. Two houses occupied by the Emperor Akbar, when on his way to and from the Dekkan in 1572, are to have memorial tablets; and another is to be affixed to a bungalow at Nimach, once the residence of Sir David Ochterlong, or Loniaktor Sahib, as Indians preferred to call that gallant soldier.

The Boycott in Bengal

Of all the English papers none is better served by its Calcutta correspondent in giving the true meaning and inwardness of the Boycott movement in Bengal, or in correctly reporting its progress, than *The Daily News* of London. In his last letter to his paper this correspondent, among other things, says: "It is easy to ridicule this boycotting movement and to write it down as the work of a few disaffected agitators. But nothing can be further from the truth. Let me assure the readers of *The Daily News* as an Englishman who has many opportunities of associating with Indians of all classes in the capital as well as in the provincial towns, that the movement is essentially a popular one, that it is spreading like wildfire, and that its adherents are increasing by hundreds every day. Nor is the agitation confined to Bengal alone. Bombay and Madras and Upper India have followed her lead, and there is now scarcely a corner of the Peninsula into which the fiery cross has not been carried. The Press is full of reports of meetings at which the entire audience take a solemn vow to forswear the use of English goods until the partition proclamation has been withdrawn, and I can speak from my own personal experience of the intensity of feeling exhibited at these gatherings.

It is said, again, that the movement will collapse as suddenly as it sprang into being, because of the inability of India to supply her own wants in the matter of manufactured goods. The delusion is as complete here as in the former instance. The boycott is directed principally and primarily against English goods. If India for a time cannot rise equal to the occasion she will extend her patronage to the wares of Germany and Japan, of any country, in fact, that is not Great Britain.

This is a situation over which it behoves Englishmen to ponder. The baser elements of which Anglo-India is composed have already taken alarm, and through their journals are clamouring for wholesale prosecutions of all those who refuse to purchase English goods. But it is not possible to clap the population of a province into gaol. Surely there must be some means by which this gulf between England and her Indian Empire can be peacefully bridged. Cannot it be found in the undoing of the mischief so wantonly and wickedly caused? I do not put the case too high when I say that Englishmen will have to choose between a repudiation of Lord Curzon, which will cost them nothing, and a future fraught with the gravest consequences to British trade with India.

If I may be permitted to give a word of warning to *The Daily News* correspondent, I would say that, would to goodness the consequences stopped short at a damage only to British trade with India.

Facts and Comments

MR. GEORGE GOCH, late Mayor of Johannesburg, has accepted a requisition to allow himself to be nominated for the Central Ward of the town at the forthcoming general election for Parliament.

A GRACEFUL ACT.—His Excellency Sir Arthur Lawley and Lady Lawley left on Monday last for England en route for India. Among those who were invited to be present at Park Station, Johannesburg, to see His Excellency off were the Chairman and Secretary of the British Indian Association, which, as the *Transvaal Leader* states, was a fit and proper thing [illegible] Sir Arthur [illegible] to take [illegible] of an important Presidency in India.

ESCAPING THE POLL TAX.—A young European was sentenced to three months hard labour at Maritzburg the other day. "I suppose he will escape the poll tax," said his counsel.

SERGT. R. MARTIN, Natal Police, Bulwer, has been appointed to be an officer specially instructed to receive the payment of licences by Indian immigrants, as laid down in Section 6, Act 17, 1895, and to enforce the same, if necessary, by summary process.

A CORRECTION.—In our report of the meetings addressed by Professor Parmanand, at Pretoria, two errors have crept in, to which a correspondent has drawn attention. We mentioned Mr. Purchas as having been present; the name should have been Mr. Bugess. The Chairman's name should have been Mr. Gopal and not Mr. Naidoo.

BOOK AND ACCOUNT KEEPING.—At a meeting of the Town Council on Thursday the report of the Assistant Town Treasurer on the existing system of book and account keeping, prepared in accordance with resolution of the 7th September last, was laid on the table and copies were handed to the Councillors present. The report will be considered at a subsequent Finance Committee meeting, to be called for this special purpose.

INDIAN MAILS.—The German East Africa Liner, *Reichstag* sail direct for Bombay on the 9th December, and *S.S. Bundesrath* on the 23rd.

The India-African Liner *Mirzapur*, taking passengers, will leave Durban for Calcutta on or about 5th January. Messrs. B. Ebrahim Ismail & Co., Commercial Road, Durban, have the arrangements for Indian passengers.

The Natal Direct Liner *Umfuli* sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about 30th December. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

INDIANS AND SANITATION.—An Indian named Cassim Ebrahim, was charged at Pretoria on Saturday the 2nd. inst., says the *Pretoria News*, with contravention of the Municipal bye laws, by not complying with a notice issued by the Sanitary authorities, as to the abatement of a nuisance on his stand in the Indian Location, on which, by the way, 25 people lived. He was found guilty, and fined £10 or a month. Hajie Moosa Hajee Khan Mahomed, charged with a similar offence in the same locality —15 to 20 people lived on his stand—[illegible] guilty, and was also ordered [illegible] or [illegible] gaol for ten days.

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૯ મી ડીસેમ્બર, ૧૯૦૫. અંક ૪૯

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૯ મી ડીસેમ્બરથી તા૦ ૧૫ ડીસેમ્બર સુધી ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫

હીંદુ—માગશર સુદ ૧૩ થી, માગસર વદ ૪ સુધી, સંવત ૧૯૬૨

મુસલમાની—તા. ૧૧ સવાલથી તા. ૧૭ સવાલ. સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	ખ્રીસ્તી તારીખ	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ	સૂર્યોદય ક. મી.	સૂર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની...	૯	૧૩	૧૧	૪ ૫૨	૬ ૪૯
રવી...	૧૦	૧૪	૧૨	૪ ૫૨	૬ ૫૦
સોમ.	૧૧	૧૫	૧૩	૪ ૫૨	૬ ૫૧
મંગળ	૧૨	૧	૧૪	૪ ૫૨	૬ ૫૧
બુધ...	૧૩	૨	૧૫	૪ ૫૩	૬ ૫૨
ગુરુ...	૧૪	૩	૧૬	૪ ૫૩	૬ ૫૨
શુક્ર...	૧૫	૪	૧૭	૪ ૫૩	૬ ૫૩

ઈંડિઅન ઓપિનિઅન.

શનીવાર તા૦ ૯ મી ડીસેમ્બર, ૧૯૦૫.

લોર્ડ સેલબોર્ન અને ટ્રાન્સવાલના હિંદી.

બ્રીટીશ ઇન્ડીઅન એસોસીએશનનું ડેપ્યુટેશન.

બ્રીટીશ ઇન્ડીઅન એસોસીએશનનું ડેપ્યુટેશન નામદાર લોર્ડ સેલબોર્નને નવેમ્બરની ૨૯મી તારીખે મળ્યું. તે વખતે શેઠ અબદુલ ગની, શેઠ હાજી હબીબ, શેઠ અબુબ હાજીબેગ મહમદ, શેઠ ઇ. એસ. કુવાડીઆ મી. પી. મુનસામી મુનલાઇટ તથા મી. ગાંધી હાજર હતા. નીચેની અરજી નામદાર સાહેબને રજુ કરવામાં આવી હતી.

કાળા લોકોને લાગુ પડે તેવા બીજા કાયદાઓ ઉપરાંત મુખ્ય કાયદા પીસ પ્રેઝરવેશન ઓરડીનન્સ અથવા પરમીટનો કાયદો તથા ૧૮૮૫નો ત્રીજા નંબરનો કાયદો એમ બે કાયદા હિંદુઓ ઉપર ખાસ લાગુ પાડવામાં આવે છે.

પરમીટોની અડચણ.

પરમીટનો કાયદો ખરું જોતાં તોફાની અને બંડખોર લોકોને અટકાવવાને સારુ ઘડેલો હતો. પણ હાલ તે મુખ્યત્વે કરીને હિંદીઓને અટકાવવામાં વાપરવામાં આવે છે એ કાયદો લાગુ પાડવામાં હમેશાં હિંદીઓ ઉપર જબરાઇ તથા જુલમ ગુજારવામાં આવેલા છે. અને એમ કરવામાં પરમીટ સેક્રેટરીનો વિચાર ન હોય છતાં સખતાઇ વપરાયલી છે. પરમીટ સેક્રેટરી ઉપર કોલોનીઅલ ઓફીસ તરફથી હુકમ આવે છે. એટલે ખરું જોતાં જુલમ થવાનું કારણ પરમીટના ધારા અમલમાં લાવવાની રીત છે.

૧. હજુ સેંકડો રેફયુજી ટ્રાન્સવાલમાં આવવાના બાકી છે.

૨. બાપની સાથે હોય યા ન હોય તેવા છોકરાઓને પરમીટ લેવાની ફરજ પાડવામાં આવે છે.

૩. જે માણસોની પાસે પાઉંડ ૩ વાળા પાસ હોય તેઓ જો વગર પરમીટે ટ્રાન્સવાલમાં દાખલ થાય તો તેઓને હદપાર કરવામાં આવે છે.

૪. હિંદી રહીશનાં બૈરાંઓની પાસેથી પણ પાઉંડ ૩ લેવાની તજવીજ ચાલી રહી છે. આ બાબત એસોસીએશન કાગળ વહેવાર સરકારની સાથે ચલાવે છે.

૫. જે ૧૬ વર્ષની અંદરના છોકરાંઓનાં માબાપ ટ્રાન્સવાલમાં ન હોય અથવા ન મરી ગયા હોય તેવા છોકરાંઓને હદપાર કરવામાં આવે છે અને જેઓ પરમીટ માંગે તેને મળતી નથી.

૬. નવા હિંદી કોઇને તે ગમે તેવી હાલતનો હોય છતાં પરમીટ આપવામાં નથી આવતી. આ અટકાયત જુના વેપારીઓ જેઓને મહેતા વિગેરે જોઇએ તેઓને બહુ અડચણ આવે છે.

૧૮૮૫ના નંબર ૩ નો કાયદો.

જો કે સરકારે ઘણી વખત આ કાયદાની વિરુદ્ધ લખાણ કરેલું છે અને હિવાની સત્તા દાખલ થવા બાદ એ કાયદો રદ થશે એમ કહેવામાં આવેલું છતાં એ કાયદો એમનો એમ ચાલે છે. બ્રીટીશ ધોરણથી ઉલટા એવા ઘણા કાયદાઓ રદ થયા છે છતાં આ કાયદો રાખી મુક્યો. એ કાયદાથી હિંદીનું અપમાન થાય છે અને સરકારે ભુલથી કબુલ રાખ્યો હતો. તેથી કરીને નીચે પરમાણે હરકતો આવે છે.

૧. બરગરના હક્કો હિંદીઓને નથી.

૨. લોકેશન, શેરી કે લત્તા જે સરકાર ઠરાવે તેની બહાર હિંદીને જન્મ ખરીદ જમીન લેવાનો હક નથી.

૩. તે કાયદાનો હેતુ એવો છે કે હિંદીએ જબરાઇથી લોકેશનમાં રહેવું.

૪. જે હિંદી વેપાર વિગેરેને સારું ટ્રાન્સવાલમાં દાખલ થાય તેણે ત્રણ પાઉંડ આપવા પડે છે.

પરમીટના કાયદામાં માંગેલા ફેરફાર.

બ્રીટીશ ઇન્ડીઅન એસોસીએશન એમ અરજી કરે છે કે પરમીટના કાયદામાં નીચે પ્રમાણે ફેરફાર થવા જોઇએ.

૧. બિલકુલ વખત ગાળવા વિના રેફયુજીને દાખલ થવાની રજા મળવી જોઇએ.

૨. ૧૬ વર્ષની અંદરના ગમે તે છોકરા હોય તેની સાથે કોઇ બીજો માણસ હોય તો તદન છુટ હોવી જોઇએ.

૩. હિંદી ઓરતની ઉપર કોઇ જાતનું દબાણ હોવું નહિ જોઇએ.

૪ વેપારીઓની સગવડને ખાતર જરૂર જણાતા હિંદીઓ રેફયુજી ન હોય તોપણ અમુક મુદતને સારુ આવવા માંગે તેને પુરતી તપાસ કરીને પણ રજા આપવી જોઇએ.

૫. કેળવણી પામેલા હિંદીને તદન આવજાની છુટ હોવી જોઇએ.

બીજી માગણી.

વળી પરમીટનો કાયદો, ૧૮૮૫નો કાયદો તથા બીજા હિંદીઓને લાગુ પડતા ધારા જેમ બને તેમ જલદી રદ થવા જોઇએ અને હિંદીઓના હક નીચેની બાબતમાં જળવવાની તેમને ખાત્રિ આપવી જોઇએ

૧. જમીન જન્મ ખરીદ લેવાના હક.

૨. કોલોનીના સ્વચ્છતા બાબતના સાધારણ કાયદાની નીચે ગમે ત્યાં રહેવું હોય ત્યાં રહેવાની છુટ.

૩. ખસુસ જાતના કરમાંથી છુટકારો.

૪. અને સાધારણ રીતે જેટલા હિંવાની હક્કો ગોરાઓને છે તે બધા હિંદીને મળવા જોઇએ.

એસોસીએશનની સુચના.

જો કે કોલોનીના માણસો હિંદીઓ બહુ ભરાઇ જશે એવી ધાસ્તિ રાખે છે તે બિલકુલ માનવા જેવી નથી તોપણ તેઓની સાથે અમે હળી મળીને ચાલવા માંગીએ છીએ એવું બતાવવાને સારુ અમે ઘણી વખત નીચેની કબુલત આપીએ છીએ.

૧. પરમીટનો કાયદો રદ થવો જોઇએ અને તેને બદલે નાતાલ અથવા કેપના જેવો કાયદો દાખલ કરવો. પણ તેમાં એવી શરત હોવી જોઇએ કે હિંદી ભાષાનું જ્ઞાન જરૂર થાય અને એવી ભાષાનું જ્ઞાન ન હોય તો પણ વેપારીઓને જરૂર પડતા માણસોને આવવાની રજા મળવી જોઇએ.

૨. લાઇસેન્સનો કાયદો એવો દાખલ કરવો કે જેથી નવી લાઇસેન્સ આપવી કે નહિં તે સત્તા દરેક મ્યુનસ-ગોરાની બાબતમાં ટાઉન કાઉન્સીલને રહે. પણ તેના ઠરાવની સામે સુપ્રીમ કોરટમાં અરજી કરવાનો હક રહેવો જોઇએ. આ કાયદાથી હાલના વેપારીઓનો પુરો હક જળવાવો જોઇએ અને તેઓનાં મકાન સાફ હોય ત્યાં સુધી તેને લાઇસેન્સ મળવીજ જોઇએ. નવી લાઇસેન્સ કેટલી આપવી તેનો આધાર ઘણે ભાગે કાઉન્સીલ ઉપર રહેશે.

મી. ગાંધીનું ભાષણ.

ઉપલી અરજી રજુ કરતી વેળા મી. ગાંધીએ નીચે પ્રમાણે ભાષણ કર્યું.

આપનો અમૂલ્ય વખત રોકી આપે ડેપ્યુટેશનને મળવાની રજા આપી તેથી એસોસીએશન આપનો આભાર માને છે. આપે બધા સવાલો ઉપર ખૂબ ધ્યાન આપ્યું છે તેથી અમે ધાર્યું કે આપ નામદારને લખીત વાર અરજી આપવા કરતાં આપને અમે મળીને અમારી લાગણી બતાવીએ તો વધારે ઠીક. જે અરજી આપને રજુ કરવાની છે તે અરજી બાબત હું વિવેચન કરૂં તે પહેલાં મને આપ નામદારનું ધ્યાન તે બાબત ઉપર ખેંચવાનું એસોસીએશન તરફથી ફરમાન થયું છે. ન્યુસપેપરોમાં એવી હકીકત આવી છે કે આપે પોચેફસ્ટ્રુમમાં ગોરાઓને એવો ભરોંસો આપ્યો છે કે આવતે વર્ષે નવી ધારાસભા મળે અને હિંદી સવાલ બાબત વિચાર કરે ત્યાં સુધી કોઇપણ નવા હિંદીને દાખલ થવાની રજા આપવામાં આવશે નહિં. જો આ વાત ખરી હોય તો હું આપ નામદારને બતાવીશ કે એથી કરીને હિંદીઓના ચાલતા હકને ધક્કો પહોંચશે. વળી અરજીઓમાં વેપારીઓની વાત કરતા આપ સાહેબે કુલી વેપારી એ શબ્દ વાપરેલો. આથી હિંદીઓને બહુજ દુઃખ લાગેલું પણ એસોસીએશને એમ ધારી લીધું છે કે ઘણે ભાગે તો આપ નામદારે એ શબ્દ વાપરેલો નહિં હોય અને જો વાપર્યો હશે તો પણ અપમાન કરવાના ઇરાદાથી નહિં. એ શબ્દની વપરાશથી નાતાલમાં એક વખતે ભારે ખળભળાટ થયેલો તે એટલે સુધી કે સર વોલટર રેગને તે બાબત વચ્ચમાં આવવું પડયું હતું. આપ જાણો છો કે "કુલી" નો અર્થ મજુર એવો થાય છે એટલે વેપારીના સબંધમાં તે શબ્દ વાપરવામાં આવે તો તે બરોબર નથી એટલુંજ નહિ પણ એથી અપમાન થાય છે.

પરમીટ.

અરજી ઉપર વિવેચન કરતાં પ્રથમ તો હું પરમીટના કાયદા વિષે બોલવાની રજા લઉં છું. ટ્રાન્સવાલ બ્રીટીશ રાજ્યની સાથે જોડાયું એ વખતે ઘણાં હિંદી લોકોએ નાતાલમાં લડાઇની વખતે મદદ કરેલી તેના વખાણ કરતા હતા. એક ટાંડ ઉપર બેસીને જ્યારે જ્યારે બોરની બંદુક ફુટતી ત્યારે ત્યારે પરબુસીંગ ઘંટ વગાડતો હતો તેની બહાદુરી વિષે સર જોર્જ વાઇટ તાજેતરમાંજ બોલી ગયા હતા. નાતાલ ઇન્ડીઅન એમ્બ્યુલન્સ કોરના વખાણ જનરલ બુલરે કરેલા તે સૌએ વાંચ્યા હતા અને ટ્રાન્સવાલમાં રાજ્યસત્તા લડવૈયા અમલદારોના હાથમાં હતી કે જેઓ હિંદીઓને ઓળખતા હતા. તેથી જે હિંદી રેફ્યુજી [illegible] તેઓ વગર મુશ્કેલીએ ટ્રાન્સવાલમાં આવી શક્યા. પણ ગોરા લોકોની વસ્તી જેવી એક દમ વધી ગઇ અને દબાણ ચલાવવા હિલચાલ કરી. પરીણામ એ આવ્યું કે ટ્રાન્સવાલમાં જરૂર વગરે એશીઆટીક ઓફીસો નીમાઇ અને તે દીવસથી તે આજ દહાડા સુધી હિંદી કોમને જંપ વળ્યો નથી. દરેક પરદેશી લોકોને અરજી કરતી વખતેજ પરમીટ મળતી પણ હિંદી રેફ્યુજી હોય તે છતાં તેને એશીઆટીક અમલદારને લખવું પડતું. ત્યારબાદ તેની અરજી કોલોનીઅલ ઓફીસમાં જતી. આમ કરતા બહુ વખત લાગતો. ૬ ૭ મહીના બલકે વર્ષ પણ નીકળી જતું. વળી કોલોનીઅલ ઓફીસે એવો ધારો રાખ્યો હતો કે અમુક સંખ્યામાંજ પરમીટો હિંદીને [illegible] શકે. આનું પરીણામ એમ આવ્યું કે એશીઆટીક ઓફીસમાં સેંકડો દાખલ [illegible] અને પરમીટ એજન્ટો વધી પડ્યા. તેઓએ ગરીબ રેફ્યુજીને લુંટવાનું શરૂ કર્યું અને એવું બન્યું છે કે દરેક રેફ્યુજીને ટ્રાન્સવાલમાં આવતા ૧૫ થી ૩૦ પાઉંડ સુધીનું ખરચ થતું. બ્રીટીશ ઇન્ડીઆન એસોસીએશનને આ બાબતની ખબર પડતાં તેણે ઝગડો કરી અને છેવટે એશીઆટીક ઓફીસો નીકળી ગઇ. તો પણ પરમીટ આપવાનો ધારો તો [illegible] એવાને એવો [illegible]. પરમીટ સેક્રેટરીને કોલોનીઅલ ઓફીસ તરફથી હુકમ [illegible] પડે છે. [illegible] [illegible] દાખલ કરવાનાં [illegible] હિંદીઓ [illegible] આવે છે. [illegible] પરમીટ મળતાં ઘણો વખત જાય છે. અને કોઇ વખતેજ મહિનાના મહિના રાહ જોયા સિવાય પરમીટ મળી શકે છે ગમે તેવો હોદ્દો ધરાવતો હિંદી હોય તોપણ તેને ખાસ ફારમની ઉપર બે શાહેદીઓ આપી અરજી કરવી પડે છે અને તેની ઉપર અંગુઠો પાડવો પડે છે ત્યાર બાદ તપાસ આવે છે અને ત્યાર પછી પરમીટ મળે છે. કેમ જાણે આટલું બસ નહોય તેમ મી. લવડે અને તેના સાથીઓના તોફાનને લઇને ચાર [illegible] લઇને યુરોપીઅન શાહેદી લેવાનો હુકમ થયો. આનો અરથ એમ થયો કે હિંદી રેફ્યુજીને પણ આવવાની બંધી [illegible] કેમકે આવા [illegible] હિંદી નહીં મળી શકે કે જેને સારા યુરોપીઅનો નામથી તેમજ ચહેરાથી ઓળખી શકે આ ઉપરથી બ્રીટીશ ઇન્ડીઅન એસોસીએશને લખાણ કર્યું. દરમ્યાન પરમીટો લેવી બંધ થઇ અને આજ ચોરી મુદત થવાજ સરકારને કબુલ કરવું પડ્યું છે કે યુરોપીઅન શાહેદીઓ માગવા એ અન્યાયની વાત છે. યુરોપીઅન શાહેદીની રજ હવે નીકળી ગઇ છે તો બીજી ફાંટો દાખલ થઇ છે. ૧૬ વરસની અંદરના છોકરાઓને પરમીટ લેવી પડે છે. એટલે કેટલાક એવા કેસો બન્યા છે કે જેમાં દશ વરસની ઉમરના છોકરાઓને પોતાના બાપની પાસેથી ખેંચી લેવામાં આવ્યાં છે. અને સરહદ ઉપર રોકવામાં આવ્યા છે. આમ શા સારૂં કરવામાં આવ્યું છે તે અમે બિલકુલ સમજી શકયા નથી.

નામદાર હાઇ કમીશનરે પુછ્યું:—તમને એવા દાખલાની ખબર છે કે જેમાં બાપે આગાડીથીજ કહ્યું હોય કે આ મારા છોકરાં છે છતાં તેને રોકવામાં આવ્યા હોય.

મી. ગાંધી:—હાજી એમ કહેલું હોય છતાં પણ આપની પાસેથી રદ આવ્યા પહેલાં ઓથોરીટી લેવામાં આવે છે. મારા સમજવા પ્રમાણે તો જ્યાં સુધી બાપાઓને દેશની અંદર આવજાવ કરવાનો હક હોય ત્યાં સુધી તેઓના નાના છોકરાઓ ન આવી શકે એવો કાયદો કોઇપણ સુધરેલા મુલકમાં નથી. વળી જેના માબાપ ન મરી ગયેલા હોય અથવા તો ટ્રાન્સવાલમાં ન હોય તેવા છોકરાઓને તો કોલોનીમાં આવવાની કે રહેવાની રજા બીલકુલ આપવામાં આવતી નથી. આ બહુ ગંભીર વાત છે.

આપ નામદાર જાણો છો કે હિંદુસ્થાનમાં ઘણે ઠેકાણે એક કુટુંબના માણસો સાથેજ [illegible] વર્ષોથી એક માબાપના [illegible] છે અને તેમાં [illegible] છે. [illegible] હિંદી નાણાં પોતાના સગાંના છોકરા

શખ્સોને ટ્રાંસવાલમાં લાવે એ કંઇ નવાઇની વાત નથી અને મારે નમ્રતાપૂર્વક કહેવું જોઇએ કે આવા છોકરાને આવવા જવાની જરાપણ તકલીફ પડશે તો તે બહુજ અન્યાય ગણાશે. વળી સરકાર એવો પણ વિચાર કરી રહી છે કે જેમ પુરૂષોને ત્રણ પાઉંડ આપવા પડે છે તેમ હિંદી સ્ત્રી આના પાસેથી પણ લેવા. આ બાબત એસોસીએશન પત્ર વહેવાર ચલાવી રહી છે અને તેને સલાહ મળી છે તે ઉપરથી એ બાબત ફરિયાદ કરવાને પણ તૈયાર છે એમ કહ્યું છે. નવી પરમીટો ગમે એટલી જરૂરીયાત હોય તોપણ કાઢવામાં આવતી નથી. આપ નામદારે જ્યારે આપની મુસાફરીમાં બહાર ફરતી વેળા એમ જણાવ્યું હતું કે જે હિંદીઓ અહીં વસે છે તેઓને જરા પણ હરકત કરવામાં નહિં આવે. આથી અમે બહુ રાજી થયા હતા. એ દલીલ પ્રમાણે જેઓ અહિંના જુના વેપારી છે તેઓની સગવડને સારૂ નવા માણસોને આવવાની પરવાનગી મળવી જોઇએ. અહીં રહેનારાઓ માંથી ભરોસાદાર માણસો મેળવવા તે હંમેશા સહેલી વાત નથી. આવો અનુભવ દરેક જગ્યાએ અને દરેક કોમમાં જોવામાં આવે છે. એટલે જો આપ નામદાર નવા માણસોને તદન બંધ કરવાનું રાખશો તો જે હકો ભોગવવા બાબત આ ચોકસ વાત કરો છો તેજ હકોને બહુ નુકશાની પહોંચશે. વળી જેઓ કેળવણી પામેલા માણસો છે અથવા તો જેઓ સદરહુ છે તેઓને, રેફ્યુજી હોય વા ન હોય તોપણ અંગ્રેજ પરમીટ શું કામ ન મળે એ સમજવું મુશ્કેલ છે. આવી આવી તકલીફો અમને છે ને છતાં અમારા હિંદીઓની વિરૂધના માણસો ઠાંસવા(?) લાગમાં નવા હિંદીઓ ભરપુર દાખલ થયાં કરે છે એમ કહેતાં થાકતા નથી. તેઓ એમ કહે છે કે લડાઇ પહેલાં દરેક હિંદી રજીસ્ટર થઇ ગયેલો હતો આ વાત આપ નામદાર ખુબ જાણો છો એટલે મારે વધારે વિવેચન કરવાની જરૂર નથી પણ ૧૮૯૩ની સાલમાં બનેલ એક બનાવ કહેવાની રજા માગી લઉં છું. શાપુર અને ડંડીમાં કરીને મહોટા રેલવે કંટ્રાક્ટર હતા. તેઓ એક વખતે ૧૮૦૦ હિંદી મજુરને દેશમાં લાવ્યા. બીજા કેટલા લાવ્યા હશે તે તો હું જાણતો નથી. તે વખતના સ્ટેટ એટરનીએ એ બધા માણસો પાસેથી માથા દીઠ ત્રણ પાઉંડ ઉઘરાવવાને હુકમ કર્યો. શાપુર અને ડંડીમાં આ વાત હાઇ કોર્ટમાં લઇ ગયા અને વડા જડજે એવો ઠરાવ આપ્યો કે ત્રણ પાઉંડનો કાયદો જે વેપારીઓ અહીં દાખલ થાય તેઓનેજ લાગુ પડે છે એટલે મજુર વર્ગ અથવા નોકરીયાત હિંદીને ત્રણ પાઉંડ આપવાની બીલકુલ જરૂર નથી. એમ કરતા મજુર વર્ગના હિંદીઓ છેવટે મુલકમાં રહી જાય તો તેનો ઉપાય બતાવવાનું કામ આ કોર્ટનું નથી. આ તો એકજ દાખલો છે. કે જેમાં સેંકડો માણસો ત્રણ પાઉંડ આપ્યા વગર દેશમાં રહ્યા. બ્રીટીશ ઇન્ડીઅન એસોસીએશન હમેશાં કહેતી આવી છે કે જે હિંદીઓને લાઇસેન્સના અમલદારોની સાથે કામ નહિં પડતું તેઓને ત્રણ પાઉંડ આપવાની જરૂર નું રહેતી અને તેથી તેઓ ત્રણ પાઉંડ ન આપતા.

૧૮૮૫નો ૩નો કાયદો.

આ કાયદાની બાબતમાં એમ કહેવામાં આવ્યું છે કે બ્રીટીશ સત્તા દાખલ થયા પછી હિંદીને વેપારની બાબતમાં વધારે સગવડ થઇ છે. આ વાત બરોબર નથી. કેમકે લડાઇ પહેલાં વગર પૈસા દીધાથી જ્યાં વેપાર કરવો હોય ત્યાં અમે કરી શકતા હતા. બ્રીટીશ સરકાર અમારો બચાવ કરતી અને લડાઇ થઇ તે પહેલાં તરતજ જ્યારે ડચ સરકારે અમને લોકેશનમાં કાઢવાની ધમકી આપી ત્યારે પણ કંઇ થઇ નહિં શક્યું. એ વાત ખરી છે કે સુપ્રીમ કોર્ટના ઠરાવથી અમને વેપારની તદન છુટ છે પણ તેમાં કંઇ સરકારનો પાડ અમારે માનવા જેવું નથી. સરકારે અમને તરછોડી નાખ્યા. બજાર નોટીસ બહાર પાડી અને અમુક મુદત પહેલાં લોકેશનમાં જવાનો અને વેપાર કરવાનો બધા વેપારીને હુકમ કર્યો. દરેક ઠેકાણે લોકેશન નીમ્યા. જ્યારે અમારો એકપણ ઉપાય નહીં ચાલ્યો ત્યારેજ અમે કોર્ટમાં જવાનો ઠરાવ કર્યો. કોર્ટમાં ગયા તો ત્યાં પણ સરકાર અમારી સામે થઇ. ડચના વખતમાં તૈયબ ખાનનો કેસ હતો ત્યારે સરકાર અમારી તરફેણમાં હતી. આથી અમને બહુ માઠું લાગ્યું. એટર્નીજનરલે પણ તેવો વિચાર જણાવ્યો હતો કે જો અમે કોર્ટમાં જઇશું તો સરકાર હારી જશે તેમ છતાં અમારી સામે થવાનો રાખ્યા. તેટલે જો હિંદીને લોકેશનમાં નથી જવું પડતું અને જ્યાં વેપાર કરવો હોય ત્યાં કરી શકે છે તો તે સરકારની સામે થઇને બની શક્યું છે. તે જે બાબતમાં ૧૮૮૫નો કાયદો અમારી સામે અમલમાં મુકી શકાય તે તે બાબતમાં અમલ કરવામાં આવ્યો છે અને જો તે કાયદાની રૂએ અમને જો કાંઇ લાભ મળી શકે તેવું હોય તો તેનો લાભ આપવામાં નથી આવ્યો જેમકે અમુક શેરીયો, અમુક રસ્તાઓ અથવા લોકેશનમાં અમને જમીન ખરીદ જમીન લેવાનો હક છે. સરકારને અમે ઘણી અરજી કરી કે શેરીયો અથવા રસ્તામાં અમને જમીન ખરીદવાનો હક તે કાયદાની રૂએ પણ મળવો જોઇએ. છતાં તેના ઉપર ધ્યાન નથી આપ્યું અને માત્ર લોકેશન એ શબ્દની સરકાર વળગી રહી છે. તે એટલે સુધી કે મસજીદની જમીન પણ તેના ટ્રસ્ટીઓના નામ ઉપર નથી થઇ શકતી. અને મુસલમાની ધર્મ શિવાય માણસોના નામ ઉપર મસજીદની જમીન રહે તે ધર્મની લાગણી દુખાવનારૂં છે છતાં પ્રીટોરીઆમાં જોહાનેસબર્ગમાં, પોચેસ્ટ્રુમમાં અને હાઇડલબર્ગમાં, મસજીદના મકાન જો કે સુંદર છે છતાં મસજીદની જમીન ટ્રસ્ટીઓના નામ ઉપર નથી ચડી. ૧૮૮૫નો કાયદો રદ કરીને તેને બદલે નવો કાયદો દાખલ થવો જોઇએ તે બાબતમાં નામદાર સર આર્થર લોલીએ લખાણ કર્યું છે. તેથી હિંદી કોમને બહુ દુઃખ લાગ્યું છે. નામદાર સર આર્થર લોલી એમ જણાવે છે કે જે કાયદો કરવો હોય તે માત્ર હિંદી અથવા એશીઆટીકને લાગુ પડવો જોઇએ. વળી ફરજીઆત લોકેશનમાં રહેવાનો પણ કાયદો કરવો જોઇએ તેમ લખાણ કર્યું છે. મારે માનપુર્વક કહેવું જોઇએ કે તે નામદારે નાતાલમાં જે કાંઇ જોયું તેથી તેઓ સાહેબ ભરમાઇ ગયા છે. પણ નાતાલમાં હિંદીઓના આવવાથી શું ગેરફાયદો થયો છે તે અમે જાણી શકતા નથી. નાતાલના રાજ્ય કારભારીઓ પોતે એમ કહે છે કે હિંદીના વસવાથી કોલોની તરી ગયું છે. સર જેમ્સ હલેટે પુરાવો આપતા જણાવ્યું છે કે નાતાલમાં હિંદી વેપારીઓથી નુકશાન નથી થયું તેઓ આ મોટા વેપારીઓ(?) વચ્ચે અને કાફરાઓના વચ્ચે એક સાંકળ છે. કેમકે હિંદી પરચુરણ વેપારી ગોરા પરચુરણ વેપારી કરતાં વધારે પ્રમાણીક અને વધારે નીર્વ્યસન છે. નામદાર સર આર્થર લોલી તેવું પણ વર્ણવે છે કે જે વચનો હિંદીને આપ્યા હતા તે અણજાણપણે અપાયલા છે. તેથી તે વચનનો અમલ નહિં કરવો તે સરકારની ફરજ છે. હું બહુ માનપુર્વક કહું છું કે આ વિચાર ભુલ ભરેલો છે. મારે કાંઇ પ્રયાસ ન લેવો પહેલાં મળેલા વચન ઉપર આધાર રાખીને જીવે તેમ નથી કે ૧૮૫૮ના ઢંઢેરાને અમે અમારી સ્વતંત્રતાની સોદામાં મોટી સનદ ગણીએ છીએ. તે ઢંઢેરા વિષે ઘણા વાઇસરોય કહી ગયા છે કે તેમાં આપેલા વચન પાળવાના છે. કોલોનીઅલ પ્રીમીઅરની કોનફરંસ વીલાયતમાં મળી તે વખતે પણ મી. ચેંબરલેને કહેલું કે હિંદીઓને ખારીજ કાયદા કરવામાં આવે તો તેથી તેઓનું અપમાન થશે. તેવાજ કારણસર ઓસ્ટ્રેલીઆમાં હિંદીને લાગુ પડતા કાયદા મંજુર રાખવામાં નહિં આવ્યા હતા.

તેવાજ કારણસર નાતાલનો પહેલો ઈમીગ્રાંટનો કાયદો રદ થયેલો હતો અને એવાજ કારણસર નાતાલે રજુ કરેલું પહેલુંજ ઇમીગ્રેશન બીલ મંજુર રાખવામાં આવ્યું હતું. આ બધી વાતો પુરાણી નથી પણ તાજેતરની છે. એમ નહિં કહી શકાય કે આ વખતેજ હિંદીઓની સામે કંઇ નવું લેવામાં આવ્યું છે કે જેથી કરીને ઉમદા દરજ્જાનો અમલદાર સર આર્થર લૉલીએ કહ્યું છે તે પ્રમાણે હિંદીઓની સામે ખાસ જાતના કાયદા થવા જોઇએ તેટલે અમે જો કે સર આર્થર લૉલીના પેગામની સામે થઇએ છીએ તોપણ કૉલોનીના માણસોની બીક દૂર કરવા અને તેઓની સાથે હળીમળીને રહેવા માંગીએ છીએ તેવું બતાવવા સારૂ અમે કેવી જાતના કાયદા થવા જોઇએ તે સરકારને બતાવી ગયા છીએ. નાતાલ તથા કેપની માફક ઇમીગ્રેશનનો કાયદો થાય તો હિંદુસ્થાનથી જે ફરેલા માણસો આવવાની જે ધાસ્તી છે તે દુર થશે પણ તે કાયદામાં તેવી શરત હોવી જોઇએ કે જેથી કરીને હિંદુસ્થાનની ભાષાઓ જાણનારને પણ આવવાની છુટ મળે અને કંઇ પણ ભાષા ન જાણતા હોય તેવા માણસોને પણ અહિંના વેપારીઓની ગરજ પુરી પાડવા જેટલી છુટ હોવી જોઇએ. વેપારની નવી લાઇસન્સ બાબત ટાઉન કાઉન્સીલને સત્તા આપવા વિષે અમે સામાં નથી છતાં પણ તે તેવી શરતે કે ટાઉન કાઉનસીલના ઠરાવની સામે અપીલ કરવાનો હક અરજદારને રહેવો જોઇએ. કાયદો પસાર થતાં પહેલાં જે માણસોની પાસે લાઇસન્સ હોય તેઓની ઉપર ટાઉન કાઉનસીલને જરાએ સત્તા હોવી ન જોઇએ. આવા કાયદા ગોરા અને કાળા બધાને લાગુ પડશે તેથી કોઇનું અપમાન નહિં થાય અને ગોરાઓને જે ધાસ્તી છે તે દુર થશે. જમીનના હક બાબત અમારે ફરી પણ કહેવું જોઇએ કે જમીનના હક બ્રીટીશ વાવટાની નીચે ન હોય કે જે વાવટો પરદેશીઓને પણ સંભાળે છે તે તો બહુ નવાઇની વાત છે. અમે તે બીલકુલ સમજી શકતા નથી. જો સરકાર આવા હકો છીનવી લેશે અને રંગના ભેદ પાડશે તો તે હકોમાંથી બ્રીટીશ રાજાની નીચે જે છુટ હિંદી અમે અત્યારસુધી ભોગવતા આવ્યા છીએ તે છુટનો અંત આવ્યા જેવું થશે.

મી. દાઉદ મહમદે મી. ગાંધીને ટેકો આપતાં જણાવ્યું કે તે પોતે [illegible] હાલ પુરી જતા સારૂ બ્રીટીશ એજંટ એમ કહેતા કે લડાઇ થયા પછી જે કાંઇ કરવું ઘટે તે સરકાર કરી ચુકશે. હવે જો [illegible] થશે તો હિંદીના દુઃખ નાબુદ થશે. લડાઇ પૂરી થઇ, હવે સરકારે વધેલી છતાં હિંદીની સ્થિતી તેની તેજ રહી. જ્યારે કે બગાડ થઇ. લડાઇ પહેલાં હિંદીને ટ્રાન્સવાલમાં જવાની શીખ કુલ અડચણ નહોતી. અમે તેમ માણસો નગર દરેકને અને નગર પરવાને આપી શકતા હતા. હવે તે બધું શરૂઆત થયું છે. અને હિંદીઓ પણ તકલીફ લીના સિવાય થઇ શકતા નથી. પરમીટનો કાયદો જેઓ રાજ્યની વીરૂધના માણસો છે તેઓને સારૂ ઘડાયલો છે. અમારી ઉપર આટલી બધી સખતાઇ કરવામાં આવે છે તેનો અર્થ શું એમ છે કે અમે બેવફાદાર રહ્યા છીએ? તેવા પણ હોવું ન જોઇએ કેમકે આમને આખી દુનીઆ [illegible] તરીકે ગણે છે. અમે નથી ધાડ કરતા, નથી દારૂ પીતા, નથી જુગારે રમતા તો પછી અમારી ઉપર આટલા બધા દુઃખ કેમ હોવા જોઇએ. અમારો ભરોસો આપ નામદારની ઉપર સંપુર્ણ છે અને અમે આશા રાખીએ છીએ કે આપના હાથે અમને પુરી દાદ મળશે.

લોર્ડ સેલબોર્નનો જવાબ.

આ વિષય એવો છે કે જેની બાબત હિંદુસ્થાનમાં મોટી ચરચા ચાલી રહી છે તેમજ દક્ષિણ આફ્રિકામાં પણ ચાલી રહી છે. ટ્રાંસવાલના ઘણા ભાષણોએ આ બાબત ઉપર ભાષણ કર્યા છે. અને હવે હું આજે કહીશ તે હું કહી ગએલો છું તેજ કહિશ. પરવાનાની બાબત જે વાત તમે મારી પાસે લાવ્યા છો તે હકીકતમાં હું ઉંડો ઉતરીશ નહિં. તમે કબુલ કરો છો કે જેને પરમીટ જોઇતી હોય તેણે સાહેદી આપવી જોઇએ છે. અંગુઠા પાડવા જોઇએ છે બચ્ચાંઓને સારૂ પણ પરમીટ લેવી પડે છે અને હિંદી ઓરતોએ પણ પરમીટ લેવી જોઇએ એવી વાત ચાલી રહી છે આ બધી બાબત ઉપર હાલ હું ખુલાસો નહીં આપું કેમકે એ બધું હું જે સાંભળેલું વર્ણન કરવાનો છું એમાં આવી જશે. જો આપણે કબુલ કરીએ કે માણસોની આવજાવ ઉપર દાબ રાખવો જોઇએ તો પછી એ દાબ કેટલો અને કેવો એ સવાલ રહે છે. અનુભવે જે જે દાબ રાખવાની જરૂર જણાવે તે તે દાબ રાખ્યા વિના ચાલતું નહિં. તે દાબો ભલો ખરાબ ભલો સારા હોય પણ જો દાબ રાખવાજ જોઇએ તો તે એવા હોવા જોઇએ કે તેની અસર જણાય [illegible] બાબતમાં આવે છે અને અંગુઠા પાડવામાં આવે છે એનો અર્થ એમ નથી કે હિંદીની લાગણી ઉપર બે દરકારી છે. [illegible] હિંદી પ્રજા બંધુઓનો અપમાન કરવાનો ઇરાદો છે પણ એ બધા ધારાને માત્ર [illegible] ઓળખવા સારૂ [illegible] જે માણસોને ઓળખવા [illegible] તો પછી બીજી જાતના માણસોને ઓળખવા માં તો બહુ વધારે મુશ્કેલી પડવી જોઇએ. અને તેવાજ હેતુથી આ ધારાઓ ઘડવામાં આવ્યા છે. આ વાત કરતાં મી. ગાંધીએ અરજીઓમાં હું શું બોલ્યો તે વખતે મે "કુલી" વેપારી એવો શબ્દ મેં વાપર્યો હોય એમ કહ્યું તે બાબત બે શબ્દ કહું છું. હું નથી ધારતો કે મેં એ શબ્દ વાપર્યો હોય પણ જો કદાચ મેં વાપર્યો હોય તો તે માત્ર અજાણપણે અને હવે પછી ઇરાદા પુર્વક હું ફરી તે શબ્દ નહિં વાપરૂં. હું આગળ વધુ તેના પહેલાં હિંદીઓની વેપારની છુટ બંધ થઇ તે સરકાર તરફથી નહીં પણ સુપ્રીમ કોર્ટ તરફથી થઇ છે એમ મી. ગાંધીએ જે ટીકા કરી તે વિષે મારે બોલવું જોઇએ. તે એ વાત સરકારની સામે વિનય પુર્વક ઇજારૂપે લાવે છે. અને કહે છે કે સરકારી વકીલો કોર્ટમાં ઇન્ડિયન સામે ઉભા રહયા. મી. ગાંધી કે જે બ્રિટીશ બંધારણના અનુભવી છે તેણે આ પ્રમાણે ટીકા કરી કે તેથી મને આશ્ચર્ય થાય છે. મને ખાતરી છે કે જેમ હું જાણું છું તેમજ તે જાણે છે કે સરકાર બ્રિટીશ રાજ્યમાં વખતોવખતમાં જે કાયદા હોય તેજ અમલમાં લાવી શકે છે જ્યાં સુધી તે કાયદો બદલાયો નહિ હોય ત્યાં સુધી તે કાયદો સરકારને સારો લાગે યા તો ખરાબ. કદાપિ ભરેલો લાગે યા તો ભુલ ભરેલો લાગે તોપણ તેનું કારણ તે કાયદો અમલમાં લાવવાનું છે. ડચ સરકારની વખતમાં બ્રિટીશ સરકારનું કામ પક્ષકાર તરિકે વર્તવાનું હતું હવે તે બદલાયું છે અને તેનું કામ સર્વોપરી સત્તા ધરાવવાનું આવ્યું. એ સત્તાની રૂએ કાયદો જે રીતે લડાઇ પહેલાં અમલમાં આવતો હતો તે રીતે લડાઇ પછી પણ ચલાવવો જોઇએ. તેથી તે અથવા તો બ્રિટીશ હિંદી વેપારીઓ તેમાંથી મુક્ત નહોતા થઇ શકતા અને તેથીજ સરકારની ફરજ હતી કે જે પ્રમાણે ડચ સરકારની વખતમાં તે કાયદાનો જેવો અર્થ થતો હતો તેવો અર્થ કાયમ રાખવાને સારૂ કોર્ટની પાસે ઉભું રહેવું આથી કરીને હિંદીને પણ લાભ થયો છે. કેમકે જો સરકાર વચ્ચે નહીં પડત તો બીજો કોઇ કોર્ટનો માણસ ઉભો નહીં રહી શકત. અને જો સુપ્રીમ કોર્ટ હિંદીની તરફેણમાં ઠરાવ આપ્યો હત તો અહીંના માણસો એમ ધારત કે સરકારે કોર્ટની પાસે બરોબર દલીલ નહીં કરી તેથી કેસ હિંદીના લાભમાં થયો. એમ થાત તો પ્રજામત તે ઠરાવ કબુલ નહીં કરત. હવે તો આપણે જાણીએ છીએ કે ઘણાં માણસોને એ [illegible] નથી છતાં તે ઠરાવ કાયદેસર [illegible] અને ફરીથી હું એમ કહેવા માગુ છું કે તે

બાબતમાં મી. ગાંધીને કંઇ ટીકા કરવા જેવું નથી. પણ સરકારે સામા થવાથી હિંદી ની ખરેખર સેવા બજાવી છે. ૧૮૮૫ ના કાયદા બાબતમાં પણ હું તકરારીવાર બોલવા માંગતો નથી અને તેવી તેમાંની જે શરત તેનો એવો અર્થ થાય છે કે શેરીઓ અથવા લતામાં હિંદીઓ જમીનના માલેક થઇ શકે તે સરત વિષે હું હાલ કંઇ નથી કહેતો. જો કે હું કબુલ કરું છું કે એ બધું બહુ અગત્ય નું છે. જેમ હું મારા ટ્રાન્સવાલના પ્રજાભાઇ ઓને કહી ગયો તેમ હું મારા હિંદી પ્રજાભાઇ ઓને પણ કહું છું કે બ્રિટીશ રૈયતના એક સરખા હક હોવા જોઇએ તે ખુબીદાર બંધા રણમાં કંઇ પણ હરકત આવે તે મને દરદ ની વાત છે. છતાં આપણે આપણી સામે જે હકીકત છે તે ભુલવી નહિં જોઇએ. હું કબુલ કરું છું કે બ્રિટીશ રાજ્યનું મુખ્ય બંધારણ હમેશાં તેનું તેજ રહેવું જોઇએ. હું કબુલ કરું છું કે ક્વીન વિકટોરીઆનો ઢંઢેરો એ મી. ગાંધી કહે છે તે પ્રમાણે હિંદીઓની છુટનો મ્હોટો સનદપત્ર છે અને તેમાંથી કાંઇ પણ કાઢી લઇ શકાય નહિં તેમ છતાં એટલું પણ ખરું છે કે બ્રિટીશ રાજ્ય જેવા કમઠાણમાં આવા દરેક તત્વો જુદી જુદી હકીકતો તપાસીને લાગુ પાડવા જોઇએ. આખા બ્રિટીશ રાજ્યનો આપણે વિચાર કરવો જોઇએ. હવે હું આ ડેપ્યુટેશનના મેમ્બરોનેજ સવાલ કરું છું કે તમે જે વફાદાર રૈયત સ્વદેશાભિમાની છો તેમાંના કોઇ એમ કહી શકશો કે દક્ષિણ આફ્રિકામાં હિંદીઓ પુર જોરથી આવી શકે તે બરોબર છે? મને ખાત્રી છે કે તમારામાંના કોઇ પણ તેમ નહિં કહેશો. જો તેટલું કબુલ થાય તો મારે વધારે કહેવા પણું રહેતું નથી કેમકે પછી તો આપણે કેવી રીતે કામ ચલાવવું તેજ વિચાર કરવો રહ્યો. આમ કહેતાં મારે આટલુંજ કહેવું જોઇએ કે આપણે જે કાંઇ કરવું હોય તેમાં પ્રજામત સાથે ન હોય તો આપણે તે નહિં કરી શકીએ. બ્રિટીશ રાજ્યમાં પ્રજામતનું જોર દહાડે દહાડે વધતું જાય છે. અને તે માત્ર સ્વતંત્ર કોલોનીમાં અથવા તો બ્રિટીશ ટાપુમાં વધતું જાય છે એટલુંજ નથી પણ બધે ઠેકાણે વધતું જાય છે. એટલે જેમાં આપણે પ્રજામત સાથે નથી રાખી શકતા તેમાં આપણે જે કાંઇ કરવા જઇશું તે નિષ્ફળ જશે. માત્ર દક્ષિણ આફ્રિકામાં નહિં પણ આખા બ્રિટીશ રાજ્ય ને સારું એવું કેમ જરૂરનું છે કે આ વિષય બાબતમાં કંઇ કામ જોરથી નહિં બને જેમ બ્રિટીશ હિંદીને બ્રિટીશ રૈયત તરીકે હક છે તેમજ ટ્રાન્સવાલના ગોરાઓને હક છે એટલે જ્યાં સુધી ટ્રાન્સવાલના રહેનારાઓના મત ઉપર પુરતું વજન નહિં દેવામાં આવે ત્યાં સુધી આપણને આ સવાલનો ખરો ફડચો નહિં મળે. જેમ હિંદુસ્થાનને લગતાં કંઇ પણ સવાલમાં હિંદુસ્થાનની પ્રજા જેમ જેમ કેળવાતી જશે તેમ તેમ તેના મત ઉપર વધારેને વધારે વજન રાખવામાં આવશે. તેવી રીતે ટ્રાન્સવાલના પ્રજામતની ઉપર સમજુ બ્રિટીશ રાજ્યાધિકારીને વજન રાખ્યા વિના નહિં ચાલે. કોઇ પણ નવા બ્રિટીશ હિંદીને જ્યાં સુધી ટ્રાન્સવાલમાં સ્વરાજ્ય નહિં સ્થપાય ત્યાં સુધી દાખલ કરવામાં નહિં આવે એમ હું બોલી ગયો છું તે ખરાબર છે. અને તે હું અહિં વધારે ભાર દઇને ફરીથી કહું છું. આજ મને એમ કહેવામાં આવ્યું છે કે હિંદી વેપારીઓના કામને સારૂ નવા હોય તેવા કલાર્ક વિગેરેને દાખલ કરવા ની રજા મળવી જોઇએ હું તે રજા નથી આપી શકતો કેમકે જો એક વખતે દરવાજો ઉઘડ્યો તો પછી ક્યારે બંધ કરવો એ મુશ્કેલી થઇ પડશે. કોને કોને આવવા દેવા અને કોને નહિં તે કહેવું સહેલું નથી. મેં જે ઠરાવ કર્યા છે તે દરેકેઇ માણસ સમજી શકે છે. જે બ્રિટીશ હિંદીઓ લડાઇના વખતમાં ટ્રાન્સવાલમાં હતાં અને જેઓમાંના ઘણાએ લડાઇની વખતે મદદ કરી બહાદુરી બતાવી હતી અને જેઓને સારું સરકારે વકીલાત કરી હતી તેઓને દેશમાંથી કાઢી મુકવાને સારૂ હું કદી હા ભણવાનો નથી. અને મારાથી જેટલે દરજ્જે બની શકે તેટલે દરજ્જે અહિંના પ્રજામતની ઉપર અસર કરવાની મહેનત કરીશ કે જેથી કરીને અહિં વસતા હિંદીઓને ન્યાય મળે.

જેઓ લડાઇના પહેલાં અહિં નહિં હતાં તેને સારૂ આવતે વર્ષે પાર્લામેંટ મળશે તે તેની ઉપર વિચાર ન કરી શકે ત્યાં સુધી કાંઇ પણ કરવું તે અશક્ય છે. વળી હું પણ કહું છું કે હિંદીઓની ઉપર કંઇ પણ દાબ મુકવામાં આવે તે મને પસંદ નથી પણ હાલ તુરત હું કેટલે સુધી જઇ શકું તે હું બતાવી ગયો છું તેથી વધારે મારાથી હાલ કાંઇ નહિં થઇ શકે.

મી. ગાંધીએ લોર્ડ સેલબોર્ન સાહેબે ધીરજથી બધી વાત સાંભળી તેને સારૂ ઉપકાર માન્યો. અને તેઓ સાહેબે નવા માણસોની બાબત ભાર દઇને અરજીની વાત કરી તે વિષયમાં કહ્યું કે મારે હવે વધારે કહેવા જેવું રહેતું નથી કેમકે હું આગળ બધું કહી ગયો છું. તોપણ મને આ છેલ્લે ઠેકાણે પણ ફેરફાર થઇ શકે તેવું હોય તો હું એટલું માગી લઉં છું કે જરૂર જણાતા નવા હિંદીઓને સારું એવી મુદતની પરવાનગી તો મળવી જોઇએ. આવી બ્રિટીશ હિંદીઓને કંઇક આશાએશ મળશે. મને ખાત્રી છે કે જે દાબ મુકવા હોય તે દાબ રીતસર હોવા જોઇએ તેમ આપ કબુલ કરશો. અને નવા હિંદીઓને મુદતસર પણ ન આવવા દેવા તે દાબ વ્યાજબી નહિં ગણાય અને તેથી હિંદીઓને બહુ દાબ પડશે.

લોર્ડ સેલબોર્ને જવાબમાં કહ્યું કે નવા હિંદીઓને સારું જે મેં કહ્યું છે તે માત્ર કાયમની પરવાનગી બાબતમાં હતું. મુદતને સારું જે પરવાનગી જોઇએ તે પરવાનગી ઉપર હું હમેશાં ધ્યાન આપીશ પણ તે પરવાનગી મુદતનીજ હોવી જોઇએ અને તે પણ ઘણી આપવામાં નહિં આવે ધારાઓ બાબતમાં મી. ગાંધીએ કહ્યું કે તે રીતસર હોવા જોઇએ તે હું અત્યંત વ્યાજબી ગણું છું અને કબુલ કરું છું કે જરૂર જણાય તેવાજ ધારા હોવા જોઇએ. અને તે પણ લોકોની લાગણીનો વિચાર કરીને અમલમાં લાવવા જોઇએ.

એ બાબત હું તપાસ કરીશ.

તાજા સમાચાર.

લંડનમાં ચારીંગક્રોસ નામના સ્ટેશન ઉપરનું છાપરું તુટી જવાથી મોટું નુકસાન થયું છે આ અકસ્માતથી ૨૭ માણસો ઓછા વધતા ઘાયલ થયા છે બે ઘોડા મરી ગયા છે. અને ચાર માણસો મરી ગયા છે.

નામદાર પ્રીન્સ ઓફ વેલ્સ અને તેમના બાનુ ઉત્તર હિંદુસ્થાનમાં ચોતરફ મુસાફરી કરી રહ્યા છે. ૫૦,૦૦૦ પાયદળ અને ૫૦૦૦ ઘોડેસ્વારની મોટા કમામ સાથની કવાયત લોર્ડ કીચનરની દેખરેખ નીચે કરવામાં આવી હતી. આ વખતે શાહજાદો તથા લોર્ડ કીચનર ઘોડેસ્વાર બન્યા હતા જ્યારે પ્રીન્સેસ ઓફ વેલ્સે હાથી ઉપર સ્વારી કરી હતી.

પરદેશી સાકર—ઉત્તર હિંદુસ્થાનમાં બ્રાહ્મણોની એક મોટી સભાઓ [illegible] એકઠી થઇ છે તેમણે પરદેશી સાકર બીલકુલ નહિં વાપરવાના સખત ઠરાવો કરેલા છે તેઓ એવું જણાવે છે કે તે સાકરમાં અપવિત્ર પદાર્થો આવે છે. બધા હિંદુઓએ પરદેશી સાકર વાપરવી બંધ કરી છે. આ હીલચાલથી પરદેશી સાકરના વેપારને મોટો ધકો પોંચી ચુકયો.

હિંદુસ્થાનના મેલ—સ્ટીમર અગફુલી મારફત હિંદુસ્થાનનો મેલ તા. ૧૧ ડીસેમ્બર સોમવારની સાંજે ચાર વાગ્યે બંધ થશે.

ચીન અને જાપાનની સ્ટીમર કેંગેલા જે તા. ૧૩ને આશરે હિંદુસ્થાનથી આવી પહોંચવા ધારે છે તેમાં ટપાલના કાગળો આવશે.

પરચુરણ ખબરો.

ડેપ્યુટેશનની હકીકત લંબાણથી વીગત વાર આપવાથી આ વખતે કેટલુંક અગત્યનું લખાણ તથા ચર્ચાપત્રો બીજા વખતને માટે મુલતવી રાખવાની જરૂર પડી છે.

કોંઝરવેટીવ પ્રધાન મંડળની જગ્યાએ સર હેન્રી કેંપબેલની સત્તા નીચે લીબરલ મંડળ મળેલું છે.

નાતાલ મરક્યુરી ઓફીસે બીનરોજગારી ગોરા લોકોને ક્રીસ્ટમસ ખાણું આપવા સારૂં એક જાહેર ફંડ ઉઘાડ્યું છે. ગરીબ માણસો તહેવારના દિવસોમાં સાઝ હોય તે માટે તેના જાતી ભાઈઓએ જે પગલા ભરેલા છે તેમાંથી હિંદીઓને ઘણું શીખવાનું છે.

કેપ ટાઉનની સુપ્રીમ કોર્ટમાં નાતાલમાં નવ વરસ થયા વસેલા એક મેચીને કેપમાં ઉતરવાની રજા આપવા બાબતના કેસનું પરી ણામ રૂટર તાર મારફત જણાવે છે કે જસ ટીસ માસડોર્પે તે હિંદીના લાભમાં ચુકાદો આપેલો છે અને તે બાબતની દલીલ એવી બતાવી છે કે તે માણસ સાઉથ આફ્રિકામાં "ડોમીસાઇલ" (અમુક મુદત સુધી વસેલો માણસ ડોમીસાઇલ કહેવાય છે) થયેલ છે; તે પોતાના બાયડી છોકરા સહીત નથી તેટલા માટે તે "ડોમીસાઇલ" નથી એવું નહિ કહી શકાય. ઈમીગ્રેશન અમલદાર કેપમાં ઉતરવાની રજા આપી શકે છે.

સસ્તો અને સરસ માલ.

ઓન હાઉસ ૪૯૨ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ. ફેનસી કાપડ, ખમીસો, મંજીકાક, મુફલર. સુઝ, ટરકી ટોપી, ગુંથણીની ટોપીઓ, કોટ ઈન્નરો વગેરે વગેરે, સુટ તૈયાર મળશે તેમજ ઓરડર મળવાથી કરી આપશું. કડીઆ સુતારના દેશી ઓજારો હોલસેલને ભાવે મળશે. હિંદુસ્થાન લઇ જવા સુંદર બેટો, ફુલવાળી વાધવાળી કામળો, કલીસટો પેટીઓ વગેરે હોલસેલને ભાવે મળશે. માટે એકવાર અમારી દુકાનની મુલાકાત લઈ ખાતરી કરો.

સીધો મુંબઇ જનારી આગબોટ.

પોરબંદર, પોરબંદર,

પચાસ પાસેંજર પોરબંદરના મળવાથી તા. ૨૩ મીએ સ્ટીમર રેહરતાખ પોરબંદર થઇ મુંબઇ જશે વાસ્તે પોરબંદર જનારા ઓએ તા. ૭ મી ડીસેમ્બરની અંદર ટીકીટ કઢાવી લેવી નહીતો વળી બીજી તક મળશે નહી. વધારે વીગત ઓસમાન અહમદને પી. ઓ. બોક્સ ૧૨૬ માં લખવાથી મળશે.

સ્ટીમર જનરલ અહીંથી તા. ૯ મી ડીસે મ્બરના રોજ સીધી મુંબઇ સારૂં ઉપડી જશે જગબારમાં બદલવું નહીં પડશે. મજ કુર આગબોટમાં ખલાસી દેશી છે ને જગ્યા હાળકામાં નીચે છે.

ગુજરાતમાં આવેલ ડાભેલમાં મદ્રેસાના ફંડમાં ભરાએલા નાણા.

,, શાલે હાશમભાઈ ડાભેલનાં.	૧૭	૧૦	૦
,, મુસા ઈસમાઇલ વેસ્મેના.	૧૦	૦	૦
,, ઈસપ હાસમ. ,,	૫	૦	૦
,, ઇસપજી ઇબરાહીમ ઘાંચી	૬	૦	૦
,, મુસાજી મહમદ નસીબપોરના.	૨	૧૦	૦
,, ઈસમાઇલ આદમ બટકના.	૦	૭	૬
,, હસન ફકીર પટેલ.	૦	૧	૦
,, હસન અહમદ બટકના.	૦	૧૦	૦
,, મુસા કાસમ વડેકના.	૨	૧૦	૦
,, મુસા અહમદ છાફેજી.	૧	૫	૦
,, ઇબરાહીમ અહમદ પટેલ.	૧	૧૦	૦
,, મહમદ ફકીર ડાંડીસરના.	૦	૫	૦
,, હસન અહમદ કોકણી.	૦	૫	૦
,, મેઘાભાઇ મુલચંદ મુલતાની.	૦	૧૦	૦
,, જસા ભીતા હજામ.	૦	૧૦	૦
,, ઇસમાઈલ ઈબરાહીમ.	૦	૧૫	૦
,, અલી બાકૂર કોકણી.	૦	૧૦	૦
,, જુમા કાસમ વેસમેના.	૦	૧૦	૦
,, ઈસમાઈલ ફકીર પટેલ.	૦	૨	૦
,, ઇસમાઇલ આંદા.	૦	૧૦	૦
,, હાસમ રહેમતુલા મુલ્લાં.	૦	૫	૦
,, અસમાલજી સાલેજી લેર.	૧	૦	૦
,, ફકીર આદમજી. લુણા.	૧	૦	૦
,, અબરામજી સાલેજી લેર.	૦	૧૦	૦
,, હસન આદમજી લેર.	૦	૧૦	૦
,, ફકીર અસમાલજી સીદાત.	૦	૧૨	૬
,, આદમ મુસા મનસુર.	૦	૫	૦
,, અસમાલજી અબરામજી લેર.	૦	૧૦	૦
,, હસન મુસા સલેમાનજી.	૦	૧૦	૦
,, અસમાલ હસન લેર.	૦	૫	૦
,, અસમાલ આદમ રાવત.	૦	૫	૦
,, અસમાલજી આકુજી લુલ્લા.	૦	૧૦	૦
,, અબરામજી અસમાલજી દાજી.	૦	૭	૬
,, હસન અબરામજી લેર.	૦	૫	૦
,, ઈસમાઇલ આદમ લેર.	૦	૨	૬
,, સાલે હાસમ લેર.	૦	૭	૬
,, આદમજી અસમાલજી જસાત.	૦	૭	૬
,, હસન અસમાલ જસાત.	૦	૭	૬
,, મુસા સાલેજી સીદાત.	૦	૫	૦
,, અસમાલજી ફકીર સારી.	૦	૫	૦
,, ઈસપ અબરામ મુલ્લા.	૦	૫	૦
,, અબરામજી હાસમ.	૦	૫	૦
,, ભીખા ડાહ્યા રાણેજના.	૦	૧૦	૦
,, કાનજી ઝવેરાત.	૦	૧૦	૦
,, પરાગ [illegible]	૦	૧૦	૦
,, અહમદ અબરા [illegible]	૧	૦	૦
,, અબદુલ રહીમ.	૦	૧૦	૦
,, અલીભાઈ મુલ્લા.	૦	૧૦	૦
,, મહમદ હાસમભાઈ.	૦	૧૦	૦

સ્ટીમરોની આવજાની ખબર.

સ્ટીમર જનરલ તા. ૯ મી ડીસેમ્બરના સીધી મુંબઇ સારૂ ઉપડી જશે. ને સ્ટીમર રેહરતાખ તા. ૨૩ મી ડીસેમ્બરના સીધી મુંબઇ સારૂ ઉપડી જાશે. ઓસમાન અહમદ એ૦ પા૦ એજંટ છે.

સ્ટીમર જમાલપુર તા. ૩ જી નવેમ્બરે કલકતેથી ડરબનને માટે માલ લઇ નીકળી ચુકી છે સ્ટીમર ડીવાલ એન્ડ ક્રાં૦ તેમના એજંટ છે.

கிறிஸ்துமஸ் சமாசாரம்.

உவெஸ்டன் ஸ்டோருக்கு அடுத்த இடத்தில்.

[illegible]

[illegible]

TO LET, to Indians,

1,000 Acres Good Land near Dundee.

Apply: HOLLAND, Gillitt's Station

ગ્રાહકોને વિનંતી.

ગઇ સાલનું લવાજમ જે ગ્રાહકોની પાસે બાકી રહેલું હોય તેમણે મોકલી આપ વા મે. કરવી.

રામાયણ—છપાઇ તૈયાર થઇ છે. કીમત ૬ પેની, પોસ્ટેજ સાથે સાત પેની.

જાહેર ખબરના ભાવો—એક ઈંચે ૨ ૬; બીજી વખતને માટે અરધા પૈસા. વરસ એકના એક ઈંચે પૌંડ ૨–૧૦–૦. લાંબી મુદતની મોટી જાહેર ખબરો માટે કમીશન.

ઇંડિઅન ઓપીનીઅનનું લવાજમ —ડરબન તથા નાતાલ માટે વરસ એકના ૧૨/૬; ટ્રાંસવાલ. કેપ. હિંદુસ્થાન વગેરે માટે વરસ એકના ૧૭/.

મેનેજર,

ઇંટરનેશનલ પ્રીંટીંગ પ્રેસ,

ફીનીક્સ નાતાલ.

इन्डियन ओपिनियन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. ९ वीं डीसम्बर, १९०५. नम्बर ४८.

इन्डियन ओपिनियन.

शनिश्चर, ता. ९ वीं डीसम्बर, १९०५.

लार्ड सेलबोर्न और ट्रांसवालके हिन्दीओं.

गत ता० २९ वी नवम्बर बुधवारको ब्रिटिश इन्डियन एसोसियेशन तरफसे एक डेप्युटेशन लार्ड सेलबोर्नकी मुलाकात लेने गया था. ट्रांसवालमें हमारे लोगोंको जो तकलीफ उठाई जाती है, उस सम्बन्धमें लार्ड सेलबोर्नसे यह डेप्युटेशनने कई कई बातें कही. जिसका सारांश यह है, कि ट्रांसवाल आनेकी परमिट पानेके लिये हमारे हिन्दीओंको जो तकलीफें उठाना पडती है, वह सबका अहेवाल कहा. हिन्दुस्थानसे अपना भाई और विश्वासु आदमी लानेके लिये हिन्दी व्यापारिओंको बहुत जरुरत है. हिन्दी लोगको जमीन खरीदनेका मौका भी हक देना चाहिये. तीन पौन्ड जो देना पडता वह भी ठीक नहीं है. जिस हिन्दीओं स्वच्छतासे रहते हैं, उन्होंको कोई भी जगहमें जानेकी छुट्टी होना चाहिये. "कुली" शब्द सम्बोधन करके हिन्दीओंको नामदार लार्ड साहबने नहि बोलाना चाहिये.

लार्ड सेलबोर्नने इनके जवाबमें कहा, कि डेप्युटेशनने जो सब बात कही, वे आज कई समयसे ट्रान्सवालमें चर्चा रही है. उसमें कितनीक बातका खुलासा आगेके भाषण द्वारा मैंने किया है. परमिटके बारेमें जो सख्ती चलाई जाती है, वह बहुत कुछ चलानेकी आवश्यकता है. ब्रिटिश राज्य-व्यवस्था अनुसार प्रजामतपर चलनेकी जरुरत है. मैंने "कूली" शब्दका व्यवहार किया हो, ऐसा मैंको ध्यान नहीं है. कदापि कहा हो, तो जानबुजसे नहीं. थोडा समयके लिये जिसको परमिटकी जरुरत हो, ऐसे हिन्दीओंको देनेमें मैं एकदम बन्द नहीं करताहूं. परन्तु ऐसी परमिट बहुत कमती, अधिक जरुरत देखनेसे ऐसे हिन्दीओं हीको दिया जायगी.

लंडनमें चारींगक्रोस नामे स्टेशनका छपरा तूट जानेसे भारी नुकसान हुआ है. यह दुर्घटनासे २७ मनुष्य घायल हुए. उपरान्त चार आदमी और दो घोडे मर गये हैं.

समाचार.

इंग्लान्डमें दिनों दिन बिनता बढती जाती है. लोग बिना काम हेरान होते है.

कोन्झरवेटीव प्रधान मन्डलकी जगहपर सर हेन्री केम्बलबेनरकी सत्ता निचे लिबरल मन्डल जमा हुआ है.

गत ता० ४ थी डिसेम्बरके रोज हेडल-बर्गके हिन्दीओं तरफसे लार्ड सेलबोर्नको एक मानपत्र दिया गया था.

स्टीमर "अमफूली" मार्फत हिन्दुस्थान जानेवाला मैल आगामी ता० ११ वीं डिसेम्बर सोमवारके रोज चार बजे बन्ध होगा.

बीव एन्ड सनकी स्टीमर "कोरेला" हिन्दुस्थानसे प्रायः आगामी ता० १२ वीं डिसेम्बरको आपहुंचेगी. उसमें पोष्ट मिलेगी.

पीटरमेरीत्झबर्गके गोरे लोगको क्रिस्टमसके त्योंहारोंपर खाना देनेके लिये नाताल मरक्युरी अखबारने एक जाहिर फन्ड खोला है. त्योंहारोंके दिनमें गरीब लोग हीस्सा लेवें. इनके लिये उनके ज्ञाति भाइयोंने जो कारवाई लगाई है, उसपरसे हमारे हिन्दीओंको शिक्षा लेना चाहिये.

नामदार प्रिन्स आफ वेल्स और प्रिन्सेस आफ वेल्स उत्तर हिन्दुस्थानमें चारों ओर सैर कर रहे है. ५०,००० पैदल और ५,००० घुडेस्वारकी कवायत लार्ड कीचनरने युवराजको दिखाई थी. इसबार युवराज और लार्ड कीचनर घुडेस्वार हुए थे, और प्रिन्सेस आफ वेल्स हाथीपर स्वार हुए थे.

उत्तर हिन्दुस्थानमें अनेक स्थान ब्राह्मण जातिकी सभायें जमा हो रही है और विदेशी शक्करका व्यवहार मौकूफ करनेके लिये सख्त ठहराव करते है. उनका कहना ऐसा है, कि विदेशी शक्कर अपवित्र चिजोंसे बनाई जाती है. इसलिये बहुत अधिक हिन्दुगणोंने विदेशी शक्करका व्यवहार बन्द कर दिया है. इस हलचलसे विदेशी शक्करके व्यापारको बडी हानि लग चुकी है.

जर्मनीमें नाटकशालायोंमेंसे आगसे बच जानेके लिये एक ऐसा तरीका लगाया है, कि ३० पल या आधी मिनिटमें २,००० प्रेक्षक निकल जा सकते हैं.

ट्रिनिडेडसे एक महाशय खबर देते है, कि गत ता० २३ वीं नवम्बरके दिन वहां वैदिक धर्म्म सभा हुई थी. सभामें प्रायः ४० महाशय उपस्थित हुए थे. प्रमुखस्थान बाबु गोपाल नारायणदासको दिया गया था और सभाकी आज्ञासे पन्डित गंगाविष्णु शर्म्माको मंत्री और उपदेशक बनाया गया था. मि० शर्म्माने इस रोज धर्म्म विषयपर उपदेश दिये थे.

एक मोर्चा नाताल कोलोनीमें ९ सालसे रहता था, परन्तु उनको केपकोलोनीमें जानेके लिये छुट्टी नहीं मिलती थी. इसलिये उन्हें केपटौनकी सुप्रीम कोर्टमें अपना दावा दाखिल किया था. अब यह केसका फल रुटर तारद्वारा जनाता है, कि जस्टीस मासडोर्पने फेसला चुकादा यह हिन्दी मोर्चाके लाभमें दिया है. गवाही ऐसी दी है, कि यह आदमी दक्षिण आफ्रिकामें "डोमिसाइल" हुए है. यह अपना बालबच्चा साथ नहीं रहते है, इसलिये वह "डोमिसाइल" नहीं है; ऐसा कहा नहीं जाय.

गत ता. ३ री डिसेम्बर रवीवारके रोज डर्बनमें आये हुए बेरोबेवर श्रीलक्ष्मीनारायणके मन्दिरमें "हिन्दू सनातन धर्म्म सभा" की एक सभा जमा हुई थी. सभामें प्रायः २५ सद्गृहस्थों उपस्थित हुए थे. इसबार सभाका प्रमुखस्थान मि० पु. एम. शेठजीको दिया गया था. प्रारम्भमें नित्यकर्म करनेमें आया था. श्रोतागणोंका आग्रहसे मि० शेठजीने 'देशभक्ति' पर एक छोटा भाषण दिये. भाषण अति बोधदायक और रसमय था. जिसकी असर श्रोतायोंपर अच्छी लग गई थी. बाद मि० आर. एम. सोडाने और मि० तुलजाशंकरने भाषणपर अच्छा विवेचन किया था. मि० सोडाने और कहा, कि थोडा समय पहिले इस सभा अपना कार्य बडी तेजसे कर रही थी, वह एकदम मन्द हो गई. अब मि० तुलजाशंकरके अधिक प्रेम, उत्साह और परिश्रमसे फिर जाग्रत होने लगी है. जिसके लिये मि० तुलजाशंकरको धन्यवाद देताहूं. अन्तमें ईश्वर स्तुति करके सभा विसर्जन हुई.

இந்தியன் ஒப்பினியன்.

புஸ்தகம் 3.] நெட்டால் பீனிக்ஸ், 1905ளு டிசம்பர் 9வ சனிக்கிழமை. [இலக்கம் 49

இந்தியன் மெயில்.

நெட்டால் டைரக்ட் லைன்.

அர்பூலி டிசம்பர் 10வ புறப்பட்டு கொழும்பு, மதராஸ் கல்கத்தாபோகும்.

ஜெர்மன் ஈஸ்ட் ஆப்பிரிக்கா லைன்.

பட்சால் டிசம்பர் 9 தேதி புறப்படும், கேன்சுலர் டிசம்பர் 23வ புறப்படும். இக்கப்பல்கள் நேரே பம்பாயிக்குப்போகும்.

இந்தியா ஆப்பிரிக்கா லைன்.

மிர்சாபூர் டிசம்பர் 24வ புறப்படும். மேல்கண்ட கப்பல்கள் நேரே கல்கத்தா போகும்.

ஏஜெண்ட் டேவைர் அண்டு பப்பன் அல்லது ரோம் அண்டு கல்கத்தா.

"இந்தியன் ஒப்பினியன்"

1905ளு டிசம்பர்மீ 9வ சனி.

டிரான்ஸ்வால் இந்தியர்களும் லார்ட் செல்போரனும்.

சென்ற மாதம் 29வ புதன்கிழமை லார்ட் செல்போரன் அவர்களுக்கு பிரிட்டிஷ் இந்தியன் சங்கத்தார் ஓர் மனுசெய்துக்கொண்டார்கள். மிர். அப்துல்கன்னி, பிரிட்டோரியா வாசியாகிய மிர். ஆஜி ஆபிப், மிர். பி முனுசாமி முதலியார், மிர். இ. எஸ். கோவடியா, மிர். ஆயப் அஜி பேக் மகமது, மிர். கேன்டி, ஆகிய இவரும் டிரான்ஸ்வால் இந்தியன் சங்கத்தின் பிரதான மெம்பர்களாய் சென்றிருந்தனர்.

லார்ட் செல்போரன் அவர்களுக்குச்செய்த மனுவின் சங்கரகம் வருமாறு---

டிரான்ஸ்வால் நாட்டில் இந்தியர்களுக்கு ஏற்பட்டிருக்கும் பெர்மிட் சட்டத்தின் தாற்பரியம் அயோக்கியர்களைமாத்திரம் டிரான்சுவாலுக்குள் அங்கீகரிக்காதென்றிருக்க, மரியாதையுள்ள இந்தியர்களுக்கும் அந்த சட்டம் உபயோகப்படுத்தப்படுகிறது. ஆகையினால் சண்டைகாலத்திற்குமுந்தி இவ்விடமிருந்து அபயஸ்தானத்திற்குச் சென்ற அநேக இந்தியர்கள் திரும்பவும் டிரான்சுவாலுக்குள் வரவனுமில்லாதவர்களாயிருக்கிறார்கள். சிறுவர்கள்கூட பெர்மிட்டில்லாமல் டிரான்சுவாலுக்குள் இருக்கக்கூடாதென்று புதிய சட்டம் ஏற்பட்டிருக்கிறது. டச்சுக்காரர் காலத்தில் வாங்கின 3 பவுன் பாஸை வெடுத்துக்கொண்டு பெர்மிட்டில்லாமலிருக்கிறவர்களைக்கூட டிரான்ஸ்வால் நாட்டைவிட்டு விரட்டிவிட சட்டம் ஏற்படுகிறது. டிரான்ஸ்வால் நாட்டிலிருக்கும் இந்தியர்களின் பெண்டிர்களுக்கும் 3 பவுன் தந்தீர்வை பலவந்தமாய் வசூலிக்கவேண்டுமென்று கவர்ன்மெண்டார் யோசித்திருக்கிறார்கள், இதனிஷயம் அக்கிரமமானதென்றும் அநியாயமானதென்றும் கொண்டிவரக்கூடாதென்றும் கொலனியல் செக்ரிடெரிக்கு மனுசெய்திருக்கிறோம். தாய்தந்தையர்களில்லாத சிறுவர்கள் 16 வயதுக்குள்பட்டிருந்தாலும் பெர்மிட்டில்லாதிருந்தால் பலவந்தமாய் டிரான்சுவால்நாட்டிலிருந்து விரட்டப்படுகிறார்கள். புதிதாய் இந்தியர்கள் டிரான்ஸ்வால் நாட்டிற்குள் வருவதற்கு பெர்மிட் கொடுக்கிறதே இல்லை, இந்தியர்கள் பூமிகள் வாங்கி அனுபவிக்கவேண்டிய சுதந்திரத்தை 1885 வருஷத்திய 3 சட்டம் தடைசெய்துவருகிறது. இச்சட்டம் லொக்கேஷனைத்தவிர மற்ற இடங்களிலும் வசிப்பதற்கு தடைசெய்கிறது. ஆகையால் இச்சட்டம் டிரான்ஸ்வாலுக்குள் பிரவேசிக்கும் இந்தியர்கள் 3 பவுன் தலைவரி கொடுத்துவிட்டு லொக்கேஷனில் வசிக்கச்செய்கிறது, சண்டை காலத்திற்குமுந்தி வெளியேறிய இந்தியர்கள் உடனே மறுபடியும் டிரான்சுவாலுக்குள் வந்துசேரும்படிக்கு உத்திரவுகொடுக்கவேண்டுமென்று பிரிட்டிஷ் இந்தியன் சங்கத்தார்களாகிய நாங்கள் விண்ணப்பஞ்செய்துக்கொள்ளுகிறோம்.

16 வயதுக்குள்பட்ட சிறுவர்களுக்கு பெர்மிட்டாவது வேறு எவ்வித நிபந்தனையும் இல்லாதிருக்கவேண்டும். டிரான்ஸ்வால்நாட்டில் இந்திய ஸ்திரிகள் வசிப்பதற்கு யாதொரு நிபந்தனையும் ஏற்படுத்தக்கூடாது. மனுசெய்துக்கொள்ளவதினாலும் இவ்விடமுள்ள வியாபாரிகள் வேண்டுகோளினாலும் புதிய இந்தியர்களை டிரான்ஸ்வால் நாட்டிற்குள் அங்கீகரிக்கவேண்டும். படித்த இந்தியர்கள் செய்யும் மனுவை ஏற்றுக்கொண்டு அவர்களை யாதொரு தடையுமின்றி அங்கீகரிக்கவேண்டும். 1885 வருஷத்திய 3 சட்டத்திலுள்ள நிறபேதமுடையவர்களின் சட்டத்தை கூடியசீக்கிரம் புனராலோசனைசெய்து அதிலிருந்து இந்தியர்களை வேறுபடுத்தி இந்தியர்கள் பூமிகள் வாங்குவதற்கும் சுகாதாரச்சட்டப்படிக்கு ஏற்ற இடத்திலும் வசிப்பதற்கு தக்க ஏற்பாடு செய்ய பிரார்த்திக்கிறோம். டிரான்ஸ்வாலிலுள்ள இதர ஐரோப்பியர் முதலியவர்களைப்போல் இந்தியர்களும் 3 பவுன் பாஸ் இல்லாதிருக்க சுதந்தரம் ஏற்படவேண்டும்.

மேற்படி சுதந்தரங்களைக்கொடுத்தால் பிரிட்டிஷ் இந்தியன் சங்கத்தார்களாகிய நாங்கள் இந்நாட்டிலுள்ள வெள்ளைக்காரர்களுடைய கலந்த கேப் இமிக்கிரேஷன் சட்டத்தை ஒப்புக்கொள்ளுவோம். ஆனால் அப்படி நாங்கள் ஏற்றுக்கொள்ளப்போகிற கேப் இமிகிரேஷன் சட்டத்தில் இந்தியபாஷையை ஏற்றுக்கொள்ளவேண்டும், புது மனிதர்கள் இந்தியபாஷை தெரியாதவர்களாயிருந்தபோதிலும் டிரான்ஸ்வால் நாட்டிலுள்ள இந்தியவியாபாரிகளுக்கு வேண்டிய ஆள்களை தருவிக்கும் சுதந்தரம் இருக்கவேண்டும்.

புதிய லைசன்ஸ் கொடுப்பதினால் ஏதேனும் சீர்திருத்தம் செய்ய நேர்ந்தாலும் இப்போது கொடுக்கப்பட்டிருக்கும் லைசன்ஸ் விஷயத்தில் டவுன் கவுன்சலர் பிரவேசிக்க அதிகாரம் கொடுக்கக்கூடாது. புதிய லைசன்ஸ் விஷயத்தில் ஏற்படும் தடையை விசாரணைசெய்ய சுப்ரீம் கோர்ட்டில் எதிர்வழக்கிட எப்போதும் எங்களுக்குச் சுதந்தரம் இருக்கவேண்டும்.

மேல்கண்ட விஷயங்கள் அடங்கிய மனுவை லார்ட்செல்போரன் கையில் கொடுக்கும்போது மிர். கேன்டி அடியில் வருமாறு பிரசங்கிப்பார். டிரான்ஸ்வால் நாட்டில் பிரிட்டிஷ் ராஜ்யம் ஸ்தாபிப்பதற்குமுந்தி இந்தியர்கள் பெர்மிட்டில்லாமலும் ரிஜேஸ்டிரேஷன் இல்லாமலும் பிரவேசித்து வந்தார்கள். அப்போது சட்டங்கள் இந்தியர்களை உபாதிக்கவில்லை. ஆயினும் பிரிட்டிஷ் ராஜ்யம் ஸ்தாபித்தபிறகு இந்தியர்கள் யாதொரு தொந்திரவுமின்றி பாதுகாக்கப்படுவார்களென்று பிரிட்டிஷார் வாக்குறுதிசெய்தார்கள்.

நெட்டால் இந்துமத மகா சபை.

கேடோமேனரில் 1 வருஷமாக நடந்துவருகிறது. மால்வர்ன் என்ற கிராமத்தில் இதன் கிளையாக ஒரு வகுப்பு ஏற்படுத்தப்படும். இதைப்பற்றி சென்றமீ 26வ கட்டங்கூடி பேசி முடிவுபெற்றது. கனம் சகது சர்தார் பாடசாலை கட்ட நிலமளித்தார். இதுவரைக்கும் 13 பவுன் வசூலாயிருக்கிறது. இப்பாடசாலை இம்மாதத்திற்குள் முடிவுபெறுமென்ற உத்தேசம், நிலத்தின் பாடமுதலியவை பொதுவில் இருக்கும். இக்கூட்டம் ... முதலி வேலாயுதம் ... பி. எஸ். எம். ... இவர்கள் சமுகத்தில் முடிவுபெற்றது.

WESTERN INDIA

Army Boot and Equipment Factory,

BOMBAY, India.

GOLD MEDAL
Madras Industrial and Art Exhibition, 1903.

(ESTABLISHED 1887)

TWO GOLD MEDALS
Bombay Industrial and Agricultural Exhibition, 1904.

PROPRIETORS—

Messrs. Adamjee Peerbhoy & Sons.

MANUFACTURERS OF—

Military Ammunition Boots, Volunteer Ammunition Boots,
Police Ammunition Boots, Sandals, Gurgabi Shoes, &c.

Military, Volunteer and Police Harness, Saddlery, Accoutrements, etc., etc.

Leathers:—Russian, satin and black waxed calves; harness leathers of all kinds; bag and carriage hood hides; Morocco, etc., etc.

Civilian Boots, shoes, harness and saddlery of every description.

Travelling Requisites: Overland Trunks, dress cases; suit and shirt cases; portmanteaux; Gladstone, brief, hand and courier bags; hat boxes; bed straps; soiled-linen bags, stick cases, etc., etc.

Mill Stores:—Single and double leather belting; Ginning rollers and washers; Roller skins; pickers; hose pipe, etc., etc.

Miscellaneous Leather Goods:—Puttee and lace gaiters; collar boxes; brush cases; cigar and cigarette cases; school bags; Peon's bags; Mussacks; Syce's belts; bottle and tumbler cases; luggage labels, etc., etc., etc.

ALL ARTICLES GUARANTEED SOLID LEATHER.

Price List on Application.

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN. Box 1126.

DURBAN: 100 QUEEN STREET. Box 631.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE
of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

અબદુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગરોસરી અને બીજા દરેક જાતનો
માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫-૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड़, ग्रोसरी और दुसरी सब रकमका
माल स्टोकमें रखनेवाला.
५-७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

மேற். அப்திஸ்கனி ஸ்டோரில் மேன்மையான பலவிதசாமான்கள் எப்பொழுதும் இருப்பிலிருக்கின்றன.
அப்டுல்கனி, ஜெனரல் டீலர்,
5. அண்ட் 7. க்ராஸ் ஸ்டிரீட், கேப்டவுன்

Prof. L. Doovey, Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from Rev. I. J. Retief, Arthur Garcia, Esq., R.M., Uitenhage, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિઅન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને
જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની પાણી
દવાની પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ એફ.
જે. રટીફ, આરથર ગેરીઆ એક્સક્વાયર
વિગેરેનાં સરટીફીકેટો છે.
કેપટાઉન

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधोंका संग्रह रखनेवाले और
पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाके
डीये पानीलेप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक.
सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where Jalbhoy & Sorabji Bros., are our Sole Agents. . . . .

જુસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડ્યુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન શિવાય તથા સાઉથ
આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે; કેપ સ્નુક મચ્છી
પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા
ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી
બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ગુલ."
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,
—CORNER OF—
BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS:
"SHAHMAHOMED,"
CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE
Indian Department,
German East African Line.

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોજજી.
ડાયરેક્ટ ઇમ્પોરટર અને મીનરલ વોટર
બનાવનાર.
ક્લેરમોન્ટ. કેપકોલોની

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.
HOUSES TO LET.
19 EYER STREET, CAPE TOWN.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - P.O. BOX 1869.

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

UPPER MURCHISON ST.,

LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer,

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 178,

BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

R. NARASOO,

Indian and General Merchant.

Outfitter and Draper.

Boot and Shoe Warehouseman.

INDIAN SILKS A SPECIALITY.

KAFFIR TRUCK, &c., &c.

BARBERTON.

TRANSVAAL.

P. O. Box 26.

Telegraphic Address: "NARASOO."

Established 1864.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .

. . . Direct Importer

—OF—

Indian and other Oriental Merchandise

—FROM—

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG (P.O. Box 4081.)
PRETORIA, Indian House, 242 Church St. (P.O. Box 224.)
BULAWAYO (P.O. Box 456.)
BARBERTON. SALISBURY. KIMBERLEY.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

SUN Insurance Office.

PAYNE BROS., Agents,
WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसे पुराणी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापण पौंड १०,००,०००.
अर्जी करनेसे कमतीमें कमती भाव मिलेगा

દુનિયામાં સૌથી જુની આગના વીમા ઓફીસ જેની મુડી પાં ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની છે. લખી જણાવવાથી ઓછામાં ઓછા ભાવ માલુમ પડી શકશે.

உலகத்திலே பழைய நெருப்பு இன்ஷூரன்ஸ் ஆபீஸ், அதின் முதல் பத்து லட்சம், எழுதினால் குறைந்த விலைக்கு இன்ஷூர் செய்து கொடுக்கப்படும்.

હિંદી દવાખાના.

આ દવાશાળામાં દરેક જાતની દવા પુરી પાડવામાં આવે છે. બહાર ગામના ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. દરદીઓની ઉપર ખાસ ધ્યાન આપી ઉમદા ટ્રીટમેંટ કરવામાં આવશે. ઘોડા અને બળદની દવા અમારે ત્યાંથી મળશે.

૩૬૦ પાઇન સ્ટ્રીટ અથવા ૧૨૨૫, અમગેની રોડ સ્ટેશનની બાજુમાં.

இந்திய மருந்துக்கடை.

எல்லா வகை மருந்துகளும் விலை சகாயமாக விற்கப்படும். வேண்டியவர்கள் கேகிலவது போஸ்ட் மூலமாகவது பெற்றுக்கொள்ளலாம். அடிபட்ட வியாதிகளுக்கும் குதிரை வியாதிகளுக்கும் மருந்து கிடைக்கும். வெள்ளை, மேகரணம், அஜீரணம், வாதம், இருமல், தலைவலி, காக்கைவலி, பெண்கள் வியாதி.

இந்திய மருந்துக்கடை, 360 பைன் ஸ்ட்ரீட், டர்பன். அம்கேனி ரோட் ஸ்டேஷனுக்கு அருகில்.

MAHOMED ENUS

INTERPRETER,

22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.

મહમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,

૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ. કેપ ટાઉન.

HOSSEN EBRAHIM,

GENERAL DEALER,

1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,

And 25 Duke Street, WOODSTOCK.

Goods Supplied on Commission.

ખાનગી ઈંગ્રેજી ગુજરાતી નિશાળ.

જે તા. ૧૬ મી જુન ૧૯૦૫ થી ખોલી છે.

ગુજરાતી તથા ઈંગ્રેજી પુસ્તકો, કોપીઓ, પાઠમાળાઓ, મીનીંગ બુકો, વગેરે તૈયાર છે. અને તેજ બુકોથી અભ્યાસ થાય છે. વધુ હકીકત માટે લખવું અગર મળવા મેં૰ કરવી.

૪૮૨ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, | એમ૰ એલ. પટેલ
ડરબન. | હેડ માસ્તર.

FOR

Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO

VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT

P. V. SANGHAVEE,

Head Office: 201 Gray St., DURBAN.
Branch: 54 Ezra Street, CALCUTTA.

COMMISSION AGENT.

Importer of Rice, Dholl, Ghee, Oil, Gunny Bags, etc.

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St., DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 481.
P.O. Box 914.

FOR

Artistic Printing

TRY THE

INTERNATIONAL PRINTING PRESS.

F. M. BANFIELD, Boot and Shoe Factor, etc.

DURBAN: 488 Smith Street. Telegrams—"Bootman." P.O. Box 82.

JOHANNESBURG: Corner Von Brandis & Commissioner Sts. Telegrams—"Bootman." P.O. Box 6063.

હરેક જાતના બુટ અને શુઝનો મોટો જથ્થો છે બુટના બનાવવા માટેના ચામડા તથા જુદ વીગેરે માટેની હરેક વસ્તુઓ અમારે ત્યાંથી મળશે.

બુટ્ઝ, શુઝ, શર્ટ, કામળ વગેરે સુતરાઉ માલને માટેના વિલાયતના ઓરડરો લઈએ છીએ અને હરેક હિંદી વેપારી સંતોષ પામે તેવી રીતે તે ઓરડરોનો અમલ કરીશુ

અમારી સાથે કામ પાડી ખાત્રી કરો.

L. MULCHAND,

Indian Silk Merchant

Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.

75 William Street,

CAPE TOWN.

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have always on stock:—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO., 118 COMMERCIAL RD., DURBAN

Tel. Add.: "Kathorian." Telephone 224.

K. KARIM MEGJEE,

General Merchant.

P.O. Box 33. Tel. Address: [illegible]

INHAMBANE, E. AFRICA.

કે. કરીમ મેઘજી.

જનરલ મર્ચંટ.

પોસ્ટ ઓફીસ બોક્સ, ૩૩ તારનું સરનામું "[illegible]"

ઇનહમબેન, (ઈ.આ.)

ઇસ્ટ આફ્રિકા.

H. LANGLEBEN,

Wholesale Clothier & Manufacturer, 327 Pine Street, Durban.

IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE

Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.

Telegrams: "[illegible]"

એચ. લેંગ્લીબન.

જથાબંધ કપડાં બનાવનાર તેમજ વેચનાર, બાહેરથી નવા કપડાં મંગાવનાર, ઇંગ્લીશ સેકન્ડહેન્ડ કપડાં [illegible] આફ્રિકામાં મંગાવનાર.

૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Abdoola Hajee Khan Mahomed

General Merchant & Importer,

CHURCH SQUARE

Opposite Government Buildings.

Telegraphic Address: "[illegible]" P. O. Box 99.

POTCHEFSTROOM.

The largest Importer in South Africa of [illegible]

Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers, Coats, Waistcoats, etc.

J. LANDAU,

337 Pine Street, Durban.

Head Office: 15 Rue des [illegible], Paris

સેકન્ડહેન્ડ કોટ, વેસ્ટકોટ, ઇજાર [illegible] જથાબંધ યુરોપથી મંગાવનાર મોટો વેપારી.

જે. લેન્ડો.

૩૩૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

હેડ ઓફીસ ૧૫ રીઉ [illegible], પેરીસ.

KAFFIR CIGARS.

Best & Cheapest Hand-made Kaffir & Chinese Cigars

[illegible]

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

[illegible] STATION ROAD, BRICKFIELD, JOHANNESBURG.

[illegible]

E. M. PATEL,

General Dealer, Wholesale & Retail,

MARKET SQUARE,

POTCHEFSTROOM.

[illegible]

A. E. BHABHA.

GENERAL MERCHANT and DIRECT IMPORTER.

Cor. Church & Middel Streets,

MIDDELBURG, T'VAAL.

Tel. Add. "BHABHA." P.O. Box 22.

S. D. BOBERT,

General Importer, Wholesale and Retail Merchant.

Cheapest House in the Market Square.

BRANCH: [illegible]

LOCATION, POTCHEFSTROOM.

HAJEE HABIB

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of

Kaffir Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Grocery, Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL.

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add.: BAGDAD. P. O. Box 93.

338, Prinsloo Street, PRETORIA.

એ. એમ. પટેલ,

જનરલ મરચંટ.

હરેક જાતની ગ્રોસરી કાપડ વગેરે માલ ખરીદ કરેલ હમેશાં તૈયાર છે.

ઠે. ટોબેકસીઅસ [illegible] ડરબન.

M. E. Nanabhay

Retail and Wholesale Merchant.

Market Square, P.O. Box 55.

POTCHEFSTROOM.

WANTED

MONEY in small sums. Security landed property. Apply to

[illegible] c/o Indian Opinion, [illegible]

Ebrahim Brother

Direct Importer & General Merchant.

POTCHEFSTROOM, [illegible]

P.O. Box [illegible] Tel. [illegible]

D. I. Varyava,

GENERAL MERCHANT.

[illegible]

POTCHEFSTROOM.

Ismail Amod Kajee,

GENERAL MERCHANT & DEALER.

[illegible]

KRUGERSDORP.

સરકારી સરવેયર.

ક્યાને માટે મહી નાબ્યા સલિબારા કામ કરવામાં આવશે.

જે. એ. સોરીસ.

૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ બીલ્ડીંગ, ડરબન.

सरकारी इजनेर.

माइकौंका काम नक्शा व्यानमे ... किया जायगा.

जे. ए. सोरेस, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन.

ஜெ. ஏ. சோரஸ்

கவர்மெண்டு சர்வேயர்.

20 பீல்டு ஸ்டிரீட் பில்டிங்.

டர்பன்.

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams,
Curry Powder, Chutneys,
Cayenne Pepper,
White and Black Pepper,
Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.
Box 63, Durban.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS: J. GARLICK, Cape Town. G. E. HANDS, Durban.

Soft Goods, Hardware,
Stationery, Shawls,
Kaffir Goods,
Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. ગાર્લીક, કેપટાઉન.

જી. ઈ. હેન્ડ્સ, ડરબન.

સર્વ જાતનો માલ.

સઘળી રકમનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, કાફરી સામાન, વાસણો, શાલો, જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ. કરમનની કંપની સાથે લાંબા વખતથી વેપાર કરેલા છે, અને તેમના તરફથી પુરતો સંતોષ મળેલો છે, તેમના ભાગીદાર શુદ્ધ ભલા માણસ છે, અને ઘરાક નારાજ ન થાય તેટલા માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

સી. દાદા ઓસમાન.

" ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD. DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કુંo

દરેક જાતના લાકડા તથા ઇમારતનો સામાન.

પોઇંટ રોડ. ડરબન.

हारब्रो एन्ड कु.

बहुत रकमका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पांइट रोड, डर्बन.

சகலவிதமான கட்டிடங்களுக்கு வேண்டிய சாமான்கள் மலிவான விலைக்கு ...

ஹார்புரோ அண்டு கோ.

பாயிண்டு ரோட் டர்பன்.

આવો, ગરમા ગરમ મસાલાદાર ઘીના ભજીયાં, અને મીઠાઇ.

जंडुमहाराज मीठाईवाला

१२९, ग्रे स्ट्रीट. डर्बन.

हमारे यहां हरहमेश गरमागरम घीकी मीठाई, सेव और पकौड़ा तैयार मिलेंगे.

ઘીની મીઠાઈ

સ્વાદિષ્ટ! ગરમાગરમ! અને વળી ગમે તે વખતે! ચોખા ઘીમાં—સુતરફેણી, મગજ લાડુ, ઘારી, બુંદી, મેસુબ, મુંબઈના હલવા, જલેબી, જાંબુ, ખાજલી, સેવ, ભજીઆં વીગેરે ઘીમાં બનાવેલાં તઇયાર મળશે. તેલ બીલકુલ વાપરવામાં આવતું નથી.

ખાસ ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપી માલ વખતસર અને સરસ બનાવી આપીએ છીએ. બહારગામના ઓરડરો સાથે પૈસા આવેથી રેલવે મારફત વખતસર ચડાવીએ છીએ.

જેઠ દલપત એન્ડ કુંo

૧૫૯, ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

P. O. Box 303. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co.,

Wholesale Merchants,

467 SMITH STREET, DURBAN.

... ખાસ વેપારી. ... નવી નવી ... "..." ના ... અને ... "..." ... ઓર્ડર ...

Printed and Published by V. ... MADANJIT, International Printing Press, Phoenix, Natal.

PRICE 3D. REGISTERED AS A NEWSPAPER.

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday, 16th December, 1905. No. 50.

P.O. Box 150, Telephone 211

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & CO.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis and Sarees.

Rugs, Shawls, Boots and Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.
Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

133 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box 88. Tel. Add.: "THIRDANDILL."

ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસમાન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

પેકસ ૮૮. ૧૩૪, કવીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

ભાડે આપવાનાં છે.

ફર્સ્ટ એવન્યુમાં સારી જગ્યામાં આવેલું એવોન હોટેલ તથા પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટમાં મોટું વેરહાઉસ કારખાનાં, મીટીંગ વિગેરે માટે ઉપયોગનું છે. ભાડું સસ્તું. નીચેને સીરનામે લખો.

ઘી, ખાસ રંગનો ચીરૂટ બનાવવાનો તમાકુ હમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

કેપ સ્નુક ફીશ: આવી પોહોંચી છે આવ મશાલા ઓફીશીયલ ટેમ્પલ ઘડતા, મુંબઇ અને વિલાયતથી સર્વ જાતની ભરેલી માલ આવી પુગે છે અને ઘરાકોને અરજ કરવામાં આવે છે કે આગળ જેમ ઓરડર મોકલતા તેવીજ રીતે ઓરડર મોકલી ઉપકાર કરતા રહેશો.

જાલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.

૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ. ડરબન.

TO LET.—Those well situated premises, "Avon Hotel," in First Avenue and a Large Warehouse in Prince Edward Street. They can be used either as Workshops, for Meetings, or any purpose. Rent cheap.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Cocoanuts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Snoek, Fish, Skins of various Kinds, &c.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates.

JALBHOY SORABJEE BROS.,

110 Field Street, Durban.

SUN BRAND Tobacco Works,

132 Queen Street, Durban.

SUN CIGARS, SUMATRA CHEROOTS . . . ROSE TOBACCO . . VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c.

At Lowest Wholesale Prices.

સસ્તો અને ઉંચો માલ.

સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરૂટ ઓર બર્ડ્સ આઇ ડીમ વગેરે જાતની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.

સન બ્રેન્ડ ટબેકો વર્કસ.

૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ. ડર્બન.

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS.

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

APPLY—

125 FIELD STREET.

P.O. Box 97. Tel. Address: "MIANKHAN," Durban. Telephone No. 135.

EAST INDIAN TRADING Coy.

GENERAL MERCHANTS and Direct Importers of all kinds of Groceries, Soft Goods, etc., etc.

192 Queen Street Durban. P.O. Box 96.

Tel. Address: "PARBHU."

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer.

દર પંદર દહાડે મુંબઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર રેઇસ્તાગ તા૦ ૨૨ મી ડીસેમ્બરના ઉપડશે.
" સુનદુસરાત તા૦ ૬ ઠી જાનેવારીના "
" સોમાલી તા૦ ૨૦ મી " "

ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી દેશી છે, જગ્યા નીચે ક્લાસમાં છે અને ખાવા પાણી વિગેરેનો બહુ સારો બંદોબસ્ત છે. હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે.

ઉપલી આગબોટો હમેશાં ટેમસર આવી ટેમસર ઉપડી ટેમસર પહોંચે છે. જનારાઓએ વિચાર કરી કામ કરવું કે જેથી પાછળથી ફેરફાર ન પડે. વધારે ખબર નીચે લખેલે ઠેકાણે નવા ટાઇમટેબલ છપાય છે તે મંગાવવાથી મળશે.

મહેરબાની કરી ધ્યાનમાં રાખજો કે સ્ટીમર સોમાલી, સુલતાન, સુનદુસરાત, જનરલ, કેસર ને રેઇસ્તાગમાં ખલાસી દેશી છે જગ્યા ક્લાસમાં છે અને ખાવા પાણી વિગેરેનો બંદોબસ્ત છે. હિંદુ મુસલમાન સારૂ અલગ અલગ છે અને જગ્યાની અડચણ નહિં પડશે. હવે કેટલાક કહે છે કે ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી ગોરા છે પણ તેમ નથી.

ઓસમાન અહમદ. જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.
કમરૂદીન બીલડીંગ, ફિલ્ડ સ્ટ્રીટ, મારકીટ સ્ટ્રીટ,
પી. ઓ. બોક્સ ૧૨૬, ડરબન. ડરબન.

MOOSA OSMAN & CO.

Wholesale and Retail

Merchants & Direct Importers.

303 CHURCH STREET, MARITZBURG, Natal.

મુસા ઓસમાન એન્ડ કું૦

ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોર્ટર્સ,
પી.એમ.બર્ગ, નાતાલ.

દયાળ રામજી પટેલ,

ફુટર અને કમીશન એજંટ,

પી. ઓ. બોક્સ ૬૦૬. ડરબન.

USEFUL BOOKS

MODERN [illegible] WRITER (Several [illegible] Containing 633 letters. Useful to every one in every position of life for daily use. Re. 1, 8as. post free.

HELPS TO THE STUDY OF ENGLISH. Third Edition. [illegible] collection of phrases, idioms, proverbs, etc., with their explanations and [illegible] Re. [illegible] 2as. post free.

[illegible] Third Edition [illegible] Re. 1, 2as. post free.

[illegible] Synonyms, Third Edition [illegible] composition. Re. 1, 2 as. post free.

[illegible] Vols. I and II.—Help to write idiomatic English, to improve the oratorical and argumentative powers, etc. Each vol. Re. 2, [illegible] post free.

[illegible] OF THE WORLD [illegible] Re. 1, 2as. post free.

To be had of the Manager, "INDIAN [illegible] OFFICE," No. 106 UPPER CIRCULAR ROAD, CALCUTTA.

ADAM H. G. MAHOMED,

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET CAPE TOWN.

Telegrams: "ADAMGOOL" CAPETOWN.

தப்பர் விடாம்புகள.

[illegible]

P.O. Box 441. ઇ. અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર, Tel. Address: "ABOOBAKER"

તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નં૦ ૪૩૪ **434, West Street, DURBAN.** વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing,	Skirts,	Bibs,
Blouses,	Underskirts,	Bonnets,
Night-gowns,	Children's Fancy Goods,	Bootees,
Combinations		Hats,
Chemises,	Frocks,	Wool Shawls.

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.

Have a large stock of

RICE, DHOLL, GHEE AND OIL,

Directly Imported from India.

343 PINE STREET, DURBAN

[illegible]

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers,

208 Church Street, Pretoria.

P.O. Box 357. Tel. Add.: "TAYOB."

INDIAN AFRICAN LINE.

Calcutta Direct.

'MIRZAPUR,' Jan. 1st.

सीधी कलकत्ता जानेवाली स्टीमर.

"मीरजापुर" ता० १ ली जनवरीको सीधी कलकत्ता जानेके लिये रवाना होगी. यह स्टीमर बहुत जल्दी दौडनेवाली है.

यह स्टीमरमें खासगी मुसाफरोंके लिये अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. जिससे वो अपनी मुसाफरी बडी मजेसे और शान्तिसे करते हैं. सगवड उत्तम प्रकारसे की गई है, इसलिये कलकत्ताके सत्तावालों तरफसे सर्टिफिकेट पा चुके हैं. दूसरी कम्पनीकी स्टीमर कई कई बन्दर करती जानेसे पासेंजरों तकलीफ पाते हैं, ऐसी तकलीफ इस स्टीमरमें नहीं है और जल्दी आरामसे देश जा सकते हैं. उपरान्त खलासी भी यह स्टीमरमें इन्डियन है.

यह कम्पनीकी सभी स्टीमरोंमें अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. विशेष खबरके लिये निचे लिखे पते पर एजन्टोंसे मिलनेसे मालूम होगा.

डीवाल बोलवे कुं०
पोइन्ट

बी. इब्राहीम इस्माइल कुं०
नां. ११४, ११६ और ११८ कमरशीयल रोड, डरबन
बोक्स नम्बर १२५

કલકતાની સીધી સ્ટીમર.

"મીરજાપુર" તા૦ ૧ જાનેવારીએ ઉપડી જશે. આ સ્ટીમર ઉતાવળી ચાલતી હોવાથી જલદી પહોંચશે.

આ સ્ટીમરમાં મુસાફરોને માટે ખાસ સગવડ કરવામાં આવી છે તેથી મુસાફરોને ઘણા આરામથી જવાની સરળતા છે, ખલાસી દેશી છે, વળી બીજી સ્ટીમરો દરેક બંદર કરતી જતી હોવાથી લાંબે વખતે દેશ પહોંચે છે જ્યારે અમારી સ્ટીમરો અહીંથી ઉપડી પરબારી હિંદુસ્થાન જતી હોવાથી થોડી મુદતમાં પોંચી શકાશે. વધુ વીગત માટે નીચેને સરનામે ખબર કાઢશો.

ડીવાલ બોલવે કું૦
પોઇન્ટ.

બી૦ ઇબ્રાહિમ ઇસ્માઇલની કું૦
નાં. ૧૧૪, ૧૧૬ અને ૧૧૮, કોમરસીયલ રોડ, ડરબન.
પોસ્ટ બો૦ ૧૨૫.

மேற்கண்ட ஸ்டீமர் மிகவும் உறுதியானதும், விஸ்தாரமும், ஓட்டத்தில் அதிக வேகமும் குணங்கள் இருக்க சகிக்கபெருமானது. இந்த மிர்சாபூர் என்னும் மரக்கலம் ஜனவரி மாதம் 1ந் கல்கத்தாவுக்கு இங்கிருந்து பாசிஞ்சர் ஏற்றிச்செல்லும்.

இது பாசிஞ்சர் ஏற்றுமதிக்காகச் செய்யப்பட்டுள்ளது. ஜனங்கள் தொந்திரவன்றி வசிக்கத்தக்கது. இந்த ஸ்டீமருக்கு கல்கத்தாவில் பலமான சர்டிபிக்கட் கிடைத்திருக்கிறது. அநேக பிரயாணிகள் சிறு கப்பல்களில் ஏறி அதிக கஷ்டமடைகிறார்கள். அவ்விதம் போவதில் கஷ்டமேயொழிய சௌகரியம் இராது. எங்கள் ஸ்டீமரில் வரும் பிரயாணிகளுக்குக் கஷ்டமில்லாமல் இந்தியா கொண்டு சேர்ப்போம்.

எங்கள் கப்பலில் வேலைபார்ப்பவர்கள் எல்லோரும் இந்தியர்கள். இந்தக்கப்பெனியின் ஸ்டீமர் இங்கிருந்து மாதாந்தரம் கல்கத்தாவுக்கு நேரே போகும். பிரயாணிகளுக்கு உபசரிப்புடன் இடம் கொடுக்கப்படும். மற்ற முக்கிய காரியங்களுக்கு அடியிற்கண்ட ஏஜண்டருக்கு எழுதித்தெரிந்துகொள்ளலாம்.

டேவால் அண்டு கோ,
பயிண்டு,
டர்பன்.

பி. இப்ராஹிம் இஸ்மாயில் அண்டு கோ,
நெ. 114, 116 அண்ட் 118,
கமர்ஷியல் ரோட், டர்பன்.
பாக்ஸ் நெ. 125

Money to Lend

in sums of

£100 to £10,000

on Freehold Securites.

Apply:

Advocate Gabriel,
5 & 6 Hollander's Building,
Field Street, Durban.

વ્યાજે આપવાના નાણા.

ફ્રીહોલ્ડ મીલકત ઉપર ૧૦૦થી ૧૦,૦૦૦ પાઉંડ સુધી વ્યાજે આપવાના છે, જેને જોઈતા હોય તેણે નીચેને સરનામે લખવું.

એડવોકેટ ગેબ્રીયલ,
૫ અને ૬ હોલાંડર્સ બીલ્ડીંગ,
ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

सूदपर देनेका पैसा.

फ्रीहोल्ड मिलकतपर १०० से १०,००० पौंडतक सूदपर देनेका है. जिसको चाहिये, वह नीचे लिखे पत्तेसे चीठी भेजना.

एडवोकेट गेब्रीयल,
५ और ६ होलान्डर्स बिल्डींग,
फील्ड स्ट्रीट, डर्बन.

கடனுக்குப்பணம்.

கடனுக்குப் பணம் தேவையுள்ளோர்கள் ப்ரீஹோல்ட் சொத்தின் பேரில் 100 பவுனிலிருந்து 10,000 பவுன் வரையில் கடன் கொடுக்கப்படும். வேண்டியவர்கள் அடியிற்கண்ட இடத்திற்கு தெரிவிக்கலாம்.

அட்வொகேட், பி. கபிரீல்,
5 அல் 6, ஹாலண்டர்ஸ் பில்டிங்
பீல்டு ஸ்டிரீட், டர்பன்.

FOR SALE

About 47 ACRES of FREEHOLD LAND At PINETOWN, partly planted with Fruit Trees, together with BRICK HOUSE, etc., furnished.

Also 3 COWS, 7 CALVES, and usual Farm Stock, Carts, etc.

The whole to be sold cheap.

Also for Sale—

Valuable Property comprising 6 Stores Corner of GREY and PINE STREETS.

Apply:

ADVOCATE GABRIEL,
Field Street, Durban.

A. LATIEF,

General Dealer, - - - -
- - Outfitter and Draper,

BARBERTON,
TRANSVAAL.

P.O. Box 84.
TEL. ADDRESS: "LATIEF."

E. A. PATEL & Co.,

GENERAL DEALERS
—AND—
DIRECT IMPORTERS,

Soft Goods, Boots and Shoes, Groceries, Fancy Goods, Crockery and Hardware.

---

corner Middel & Church Streets

MIDDELBURG, T'vaal.

Tele. Add.: "ACGODIEE." P.O. Box 91.

BRANCH AT ROSENEKAL.

M. J. MAHOMED,

470 & 478 CHURCH ST.,
MARITZBURG.

Tel. Add.: "Moosa."
Telephone No. 298.

મુસા અલમહમદ.
૪૭૦—૪૭૮ ચર્ચ સ્ટ્રીટ, હોલસેલ અને રીટેલ, મરચંટ. એન્ડ ઇમ્પોર્ટર.
મેરીત્સબર્ગ.
બ્રેન્ચ, ન્યુકાસલ, ન્યુરેકોર્ટલેંડ, ઓરીઆમલ રોડ, અમઝીંટી.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

53 & 56 LEUWEN STREET,

CAPE TOWN.

BRANCHES—272 Caledon Street.
295 Long Street.

Castle Cash Stores.

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS,
HANOVER STREET,
CAPETOWN.

EBRAHIM CAMROODEEN.

GENERAL MERCHANT.

Natal Leaf Tobacco a Speciality.

113 GREY STREET, (Camroodeen's Buildings)
Tel. Add.: "Camroodeen," Durban.

M. A. BODANIA & CO.,

GENERAL DEALERS.

A great variety of Clothing, Drapery, Hardware, and Fancy and Rough Goods.

Box 48, NYLSTROOM.
Tel. Address: "BODANIA."

એમ. એ. બોડાણીઆ એન્ડ કુ૦
જનરલ ડીલર.
કાપડ, પોશાકી, ફેન્સી સામાન, લોખંડ વગેરેનો સ્ટોક રાખનાર સસ્તી તથા સરસ વેચે. બોક્સ ૪૮. નાઈલસ્ટ્રુમ.

PARSI MANCHERJI,

MERCHANT & IMPORTER.

Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.

Telegrams: "MANCHERJEE."
P.O. Box 1006, CAPE TOWN.

Amod Mamoojee Patel,

GENERAL MERCHANT,
S.A.C. Cantonment. *P.O. Box 55,*
POTCHEFSTROOM,
Tel. Ad.: "Mamoojee." *Transvaal.*

ABDOOL RAHMAN,

MERCHANT,

POTCHEFSTROOM.

Tel. Address: "RAHMAN."
P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,

General Dealer,
KING EDWARD STREET,
AT THE MILL,
POTCHEFSTROOM.

AYOB MOHAMED,

General Merchant & Direct Importer,
MARKET SQUARE,
PIETERSBURG.

Box 184. Tel. Add.: "AYOB"

TAMIL Compositor

WANTED.

Apply—
Manager, I. P. Press, Phœnix, Natal.

தமிழ் கம்போஸிட்டர்
தேவை.

எங்களுக்கு தமிழ் அச்சு பொறுக்கவும் ஜாப்வொர்க் செய்யவும் தெரிந்த ஒரு ஆள் அவசியம் தேவையாயிருக்கிறது. ஆகையால் வர விரும்புவோர் சீக்கிரத்தில் நேட்டால் பீனிக்ஸ் இந்தியன் ஒப்பினியன் ஆபீஸ் மானேஜருக்கு எழுத வேண்டியது.

Indian Opinion

Vol. III. PHŒNIX, NATAL, SATURDAY, 16TH DECEMBER, 1905. No 50

M. H. NAZAR, Editor.

Contents.

	Page
EDITORIAL COLUMNS:—	
Some Thoughts on the Royal Visit ...	841
The Immigration Act at the Cape	841
The C.S.A.R. and Passenger Traffic.	842
OTHER ARTICLES:—	
The Cape Opened	842
Kafir Eating House Case ...	843
Imperial Ministry	843
New Secretary for India	844
Our Cape Despatch	844
Bombay Ladies and the Princess ...	845
Indians in U.S.A.	845
Our Weekly London Letter ...	846
Facts and Comments	847
CORRESPONDENCE:—	
The Bengal Partition ...	846

Indian Opinion

SATURDAY, 16TH DEC., 1905.

Some Thoughts on the Royal Visit

THE Royal visit to India promises to be as successful as was anticipated. Whatever faults have been alleged against Indians as a whole, their most virulent opponents have never been able to charge them with a lack of hospitality. The reception of the Prince and Princess of Wales shows the Indian in his brightest light. Just as in those dark and anxious days for Natal during the early part of the late war the Indians forgot their grievances and showed themselves only anxious to assist Government to the best of their ability, so too in India to-day the many legitimate causes for dissatisfaction are for the time being put aside and all classes unite in offering the heartiest welcome to the august visitors.

And no less happy has been the deportment of the Prince and Princess. We give a report elsewhere of the reception given to the Princess by the Indian Ladies of Bombay. We read that the Princess was much affected by the love and devotion shown. The Prince, too, appears to have some of the tact so especially conspicuous in his father. Speaking at Bombay last month he said:

> [illegible] hope to carry home with us not only a warm sympathy and affection for the people of India, but an increased and abiding interest in India's wants and problems and an acquaintance with the various classes, official and non-official, [illegible] and Indian, which, under God's Providence, are labouring to the one end, viz., the well-being of India and the happiness of her people.

"An increased and abiding interest in India's wants and problems"—that is exactly what should be hoped for not by the Prince only but by every member of the British Empire who has a soul that can rise above narrow parochial interests. The visit to England of the delegates of the Indian National Congress is peculiarly timely, coinciding as it does with the Royal visit, or rather anticipating it. It has been a matter of regret that we have been unable to report the many notable utterances of the delegates; but their mission appears to have been attended with a large measure of success, if the enthusiastic reception everywhere accorded them is any guarantee. The Royal visit and the coming Congress meetings will, we hope, confirm the people of Great Britain in that "increased and abiding interest" which is so necessary to the welfare of India, and to raise which is the delegates' aim.

The mission of Britain in the world is not the narrow one so dear to many Jingoes, who see in the Empire nothing more than "the greatest show on Earth." No; the mission of Britain is to raise up a congeries of great states, affording them every assistance in their infancy until they may stand alone in the full vigour of manhood; not that they may be held in the shameful bonds of subjection, but that they may be attached to the Mother Country by a grateful loyalty founded on a true affection. The mission of Britain is to pass on to her dependencies that flower of FREEDOM which has blossomed in her through centuries of ignorance, oppression and trial. Is India to be the only exception? We trust not. She may not yet be ready for full self-government; but he is no ignorant man who does not know that India possesses, in greater number than any other dependency of Britain, men of the highest worth in education, culture and statesmanship.

We submit that it is high time these men were given a greater share in the Government of their own country. Neither their loyalty nor their capacity can be questioned. Why then should not their services be accepted in that very way they are [illegible]?

We have [illegible] that the hope of Britain [illegible] in the British people rather than [illegible] and we [illegible] that [illegible] and the speeches of the Congress delegates in England will make the people think on some such lines as those we have ventured to place before our readers. Britain has done no small work in India; but the time has surely come when India's sons can take their full share in the regeneration of their mother country.

The Immigration Act at the Cape

WE REPRODUCE IN another column a very important test case on the Immigration Act at the Cape. The British Indians at the Cape will have to be very careful as to how the Act is being worked. One, Narotum Lalu, who has been a resident for nine years in Natal, was prevented from entering the Cape on the ground that he was not domiciled in South Africa. His claim to previous domicile was rejected, although he held a domicile certificate from Natal, because he did not have his wife and children with him, or in South Africa. The authorities at the Cape have instructed their officials that unless applicants show that they possess immovable property in South Africa, or have their families in South Africa, their claims are to be rejected. Mr Justice Maasdorp has given a fairly full judgment. He lays down that the requirement as to the presence of wife and children in South Africa, although it is a very great fact in support of domicile, is not absolutely essential. The learned Judge has also laid down that a certificate of domicile from Natal is no proof of former domicile, because that is a question for a judge or some judicial authority to decide. The nett effect of the judgment is that Indians who can prove long residence in South Africa and an intention of remaining in South Africa will be able to establish their claim to domicile. This is so far satisfactory, but they will not be able, as was very reasonably supposed, to enter the Cape without any trouble on production of a certificate of domicile from Natal. Now the law of the Cape recognises domicile in any part of South Africa, and in the interests of a just administration of the law it is very necessary that documents given by the Natal Government should be recognised at the Cape also, otherwise it would lead to endless complications and troubles. As counsel for the applicant stated, the law as to domicile is practically the same in Natal as at the Cape. There is, therefore, absolutely no reason why certificates of domicile granted in Natal, which, as everyone knows, are issued after very careful scrutiny, should not be [illegible] for the Colony of the Cape of Good Hope.

The C.S.A.R. and Passenger Traffic

In the Transvaal *Government Gazette* for the 8th inst. is published a Bye-law for regulating passenger traffic on the Central South African Railways. The Bye-law is a result of the investigation carried on by Lord Selborne on the complaint of the Rand Pioneers, as also the coloured people's deputation that waited on His Excellency some months ago. The Bye-law is purely impersonal, and on the face of it, seems to be perfectly inoffensive. It states that passengers are to conform to any instructions given by the station-master, guard or other official authorities for the purposes, as to the compartment in which they shall travel or the seats they are to occupy and no person shall remain in any compartment or seat if requested by such official to vacate the same. If the circumstances necessitate any passenger having to travel in a compartment of inferior class to that for which he holds a ticket, the difference in the fare shall be refunded by the Railway Department, on application to the Traffic Manager.' Refusal to comply with the Bye-law carries with it a penalty not exceeding 40s. or seven days' imprisonment. The Railway authorities have always possessed these powers, but the Bye-law emphasizes the fact. In its practical effect it means that coloured passengers may have to travel in an inferior compartment to that for which they may hold tickets. Whether it will be mischievous in its working or not will very largely depend upon those who will be authorised to regulate traffic, and a very great measure of tact will have to be exercised if inconvenience and rough treatment are to be avoided.

The Cape Opened

To Natal Indians

An Important Decision

Prohibited Immigrant's Application

In the Petition of Narolin Laloo.

In the Supreme Court on Dec. 6th, before Mr. Justice Maasdorp, the application came up for an order directing the Colonial Secretary to allow the applicant, who was detained on board the R.M.S. Briton in Table Bay, to land in Cape Town.

Mr. Burton was for the petitioner, and Mr. Nightingale for the Crown.

The applicant who had been living for a number of years at Durban, embarked on the *Walmer Castle* for the purpose of joining his brother in Port Elizabeth, but both at that port and also at Cape Town the immigration authorities refused him permission to land. His Lordship then ordered the matter to stand over for further information on both sides.

Mr. Nightingale read an affidavit in the matter from the Assistant Immigration Officer, who examined the applicant. It set out that the applicant, who was unable to pass the education test, stated he had resided for some years in Durban, had followed several occupations, that he had no immovable property in South Africa, that he had a wife and one child in India, and in six months' time he intended making a visit of a year to India, but he made no mention of bringing his wife to South Africa.

Mr. Burton read a replying affidavit, in which the applicant set out he was not going to remain in India, that he was going for the purpose of seeing his wife and family, whom he had not seen for the past nine years; and, if he was able to support them, he would bring his wife and family to South Africa.

Mr. Nightingale pointed out that we had not a large body of immigration of Asiatics in this Colony such as they had in Natal. His contention was that from the terms of the Natal Act it was perfectly clear that the object of this certificate framed under the Act was not to afford evidence to any applicant of domicile in South Africa, but evidence of the right of such a person when he left Natal to come back again at such time as he pleased. He submitted that was perfectly clear from the 4th section (sub-section f) of the Act. He contended that the certificate was worthless when an endeavour was made for the purpose of proving and covering the term "domicile" as known in our law. If the applicant had come with his wife and family there would have been no objection to his re-admission because there would have been evidence of his intention of settling in South Africa and making South Africa his home. But he had not brought his wife and family, and there was absolutely no evidence of an intention on his part to make South Africa his domicile. The circumstances of Natal and this Colony in reference to this matter of immigration were totally different. There was no reciprocity between the Colonies in this regard. The Natal Act was very much broader than ours. It was perfectly clear that the domicile contemplated by the Cape Act was the domicile known to the common law of South Africa.

Mr. Burton said that his learned friend had argued that the Natal Act made no distinction between residence and domicile. The reverse, however, seemed to be the fact. Under the Natal Act, certain privileges were extended to persons who had been resident here for three years. But the present case was not one of residence. Applicant had lived in South Africa for nine years, and he had satisfied the Natal authorities as to his domicile. It was clear that the applicant was domiciled in South Africa.

His Lordship, in giving judgment, said: Under the provisions of Act 47 of 1902 all persons nominated as prohibited immigrants are prohibited to immigrate either by land or sea into this Colony. It seems that the applicant in this case arrived here by sea, and made application to the officer specially appointed to carry out the immigration regulations for the necessary authority to land. The officer has refused the permission asked for, and without such permission it is impossible for the applicant to land. The withholding of this permission, therefore, amounts to a prohibition to the applicant to enter this country. The Immigration officer acted under sub-section (a) of section 3 of the Act, and he holds that the applicant is a prohibited immigrant, because, when asked to do so, he was, unable, through deficient education, to himself write out or sign the characters of the English language to the satisfaction of the Minister. It appears to be quite true that when this test was applied to the applicant he was unable to meet it. But it is contended that, under sub-section "f" of section 3, this Act does not apply to the applicant in the present case, because he was a person domiciled in South Africa. Now, in determining this case, the Court is determining no general principles of domicile, but merely ascertaining what the evidence is in this case in proof of domicile. It seems that the applicant has resided in Natal for a period of nine years, where he has carried on his ordinary business. He moved from there with the intention of joining his brother in business in Port Elizabeth, and it appears that it is his intention after remaining there for some six months to proceed to India for a limited period. Now, these are facts which are alleged by the applicant, and are uncontradicted, and cannot be contradicted by those who met him on board, except on his own admissions. It appeared yesterday that there was a general statement on the part of applicant that he was about to proceed to India, and the question arose whether that statement was not of too vague a character for the purpose of ascertaining whether he was going to proceed there to fix his domicile there. It now appears quite clear that the statement that he made was to the effect that he was going there for a temporary purpose, and that he intended to return. These are the facts upon which the question of domicile is to be decided. It may be mentioned as a circumstance that his wife and family continued to reside in India all the time that he resided in Natal, and that is very often regarded as a circumstance, and proof of intention to return, and consequently to defeat the assertion that there was a domicile in the country, where the wife and children were not present. But it is only a circumstance. The applicant's intention may be ascertained from his conduct, and his statement, and I think his statement is supported by his conduct, and that he intended, and has all along intended, to make South Africa his domicile. It is true that he intends

to leave Natal, but he still intends to reside permanently in South Africa. It is said that the authorities are guarding the interests of the country under this Act. Well, the Court can only have regard to the provisions of the Act themselves to see whether they are justified in their action. I have, so far, discussed the matter without reference to the certificate of domicile at all, and I may have founded my decision entirely upon hearing the evidence, irrespective of the certificate that was brought by the applicant with him from Natal, but I look upon it as a strong corroborative circumstance. He obtains from the duly-appointed officer, who is in Natal for the purpose of administering these matters, in the same way as our officers here, a certificate that he has been domiciled in Natal. It is quite clear that such a certificate would never be accepted by a Court as sufficient. The mere opinion of an officer as to domicile, when a domicile is a matter of mixed law and fact, will not be taken as conclusive, and it is not now taken as conclusive, and the observation that it would be unfortunate if it were taken to be conclusive is not applicable to the decision in this case. I may mention that it has been stated that the authorities would have no objection to immigrants coming here with their wives and children. Under what provision they would act in those circumstances I cannot understand, because if a man cannot read and write, and is not domiciled here, he is a prohibited immigrant, whether he has his wife and children or not, and if the circumstance of whether he is accompanied by his wife and children, facilitates the entrance of an applicant to this country is one that should be considered, then it should be provided for in the Act. There is nothing in the Act to justify exclusion of a man, because he is not accompanied by his wife and children. I simply decide this case under the special circumstances of the case, and that is that there is enough evidence to prove that the applicant was domiciled in South Africa, and that he is consequently entitled to receive the necessary authority to land.

Mr. Burton applied for costs of the application.

Mr. Nightingale opposed.

His Lordship said that there would be no order as to costs. It appeared that the officer, who had to consider whether he should give the necessary authority to the applicant, acted in a sort of judicial capacity, and he exercised his functions to the best of his discretion, and under these circumstances the Court did not as a rule grant costs.—*Cape Times.*

A Graceful Compliment.—The Prince of Wales has caused great satisfaction in India by ordering that he should be served sometimes with exclusively Indian meals.

Kafir Eating House Case

Alleged Breach of Regulations

A case of some considerable public interest came before the First Criminal Magistrate at Durban. An Indian named A. D. Pillay, of 141, Warwick Avenue, was charged with contravening section 5 of the Eating House Regulations of Durban by being an eating house licence holder, he did permit or allow on various occasions persons other than himself personally to conduct or carry on the trade for him without such person having been approved of in writing by the Town Council. The other person concerned was an Indian woman named Naseebun Beeby. Inspector Alexander prosecuted, and Mr. Hunter, for the defence, pleaded not guilty.

Herbert Froetick, an inspector of licences, stated that on about 12 different occasions he visited the premises of the accused at 141, Warwick Avenue, which were licensed as a kafir eating-house, and found an Indian woman conducting the business. Only on one occasion did he find the accused conducting the business personally. On the other times he went the Indian woman was managing the business, sometimes helped by her husband.

Mr. Molyneux, licensing officer, stated that the accused had never applied to him or the Town Council for permission for anyone else to conduct his business for him. He visited the premises of the accused with the inspector some time ago, and found that an Indian woman was conducting the business for the accused. The woman produced an agreement between herself and the accused, whereby she leased the business from the 12th of April, for five years, at £6 per month. Witness had only been at the accused's premises once. The woman told him that the business had been transferred, but witness did not know if it was so. Any such arrangement would be illegal, as he had to conduct the business himself.

In giving judgment, his Worship said that the evidence in the case seemed to swing on the interpretation of section 5 of the Eating-house Regulations. The section seemed to read very clearly: 'The licencee of any eating-house was not permitted to allow any person other than himself to conduct or carry on the business, unless such person had been approved of in writing by the Town Council. Another section of the Regulations placed the responsibility of conducting the eating-house upon the licensee, or person approved of by the Town Council. His Worship found that accused visited the premises in question periodically, but the purpose of [illegible] was going on there. The evidence was not as clear as his Worship would have liked regarding whether the party who accused had placed in the business was a servant or not. He accepted the fact that the man was placed there as a servant, and he found that that man was charged with more duties than should have been the case under the section. Accused had no right to allow the Indian man and woman to take up their duties at the eating-house in question without the approval in writing of the Town Council. He found that accused had infringed the the regulations, and fined him £5. It was notified that an appeal would be made.—*Natal Advertiser.*

Imperial Ministry

Bannerman's Cabinet

Full Official List

The New Colonial Secretary

A Representative Group

Reuter cables that the King has approved of the following Cabinet formed by Sir Henry Campbell-Bannerman:

Prime Minister and First Lord of the Treasury, Sir Henry Campbell Bannerman.

Lord High Chancellor, Sir Robt. Reid, K. C.

Chancellor of the Exchequer, Mr. H. H. Asquith, K. C.

Secretary for Home Affairs, Mr. Herbert Gladstone.

Secretary for Foreign Affairs, Sir Edward Grey, Bart.

Secretary for the Colonies, the Earl of Elgin, K. G.

Secretary for War, Mr. R. B. Haldane, K. C.

Secretary for India, Mr. John Morley.

First Lord of the Admiralty, Lord Tweedmouth.

President of the Board of Trade, Mr. David Lloyd George.

President of the Local Government Board, Mr. John Burns.

Chief Secretary for Ireland, Mr. James Bryce.

Secretary for Scotland, Mr. John Sinclair, M. P. for Forfarshire.

President of the Board of Agriculture, Earl Carrington.

Postmaster-General, Mr. Sydney Buxton.

President of the Council, the Earl of Crewe.

Lord Privy Seal, the Marquis of Ripon.

President of the Board of Education, Mr Augustine Birrell.

Chancellor of the Duchy of Lancaster, Sir Henry Fowler.

The following Ministers are not in the Cabinet:—

Lord Lieutenant of Ireland, the Earl of Aberdeen.

Lord Chancellor of Ireland, the Right Hon. Samuel Walker, P. C.

First Commissioner of Works, Mr. Lewis Harcourt.

New Secretary for India

(FROM "WHO'S WHO")

Morley, Right Hon. John (L.), elected for Montrose Burghs 1896; born at Blackburn 1838; educated Cheltenham and Lincoln College, Oxford; called to the Bar, Lincoln's Inn, 1873, but eventually took to literature rather than the law. For some time he edited the "Literary Gazette," and from 1867 to 1883 he conducted the "Fortnightly." He edited the "Pall Mall Gazette," 1880-1883, and "Macmillan's Magazine" 1883-1885. His literary career was then in part abandoned for politics. In 1883 he was elected for Newcastle-on-Tyne, and when Mr. Gladstone propounded his Home Rule scheme he found in Mr. Morley, whom he made Chief Secretary for Ireland, one of his ablest and most enthusiastic supporters. He fought hard then and during the tenure of power by the Conservative Government, and in 1892 he was re-appointed Chief Secretary. His Irish administration (1892-1895) was most successful; but at the general election of 1895 he was defeated at Newcastle, which seat he had held for 12 years. On the retirement of Mr. Shiress Will, he was, in February, 1896, returned for the Montrose Burghs, and was thus enabled to resume his Parliamentary career. He was one of strongest opponents of the Government's action with regard to the Transvaal during 1899. Mr. Morley's literary works include a number of books on the French philosophers of the eighteenth century, an essay on Compromise; Lives of Cobden, of Edmund Burke, of Walpole, and of Cromwell, and a Romanes lecture on Machiavelli, 1897; he is the writer of the authoritative life of Mr. Gladstone, published in 1903; Hon. LL.D. of Glasgow, Cambridge, McGill, and Toronto Universities; Hon. D.C.L. of Oxford; is trustee of the British Museum, a Bachelor of Lincoln's Inn, Hon. Fellow of All Souls' College, Oxford; Hon. Professor in the Royal Academy of Arts; and F.R.C., P.C. On the eve of the general election of 1900, Mr. Morley expressed his views of the political situation in a long written address to his constituents, and was re-elected in his absence by a majority of 1570. Appointed a member of the Order of Merit, June, 1902. He received from Mr. Carnegie the Acton Library in 1902, and gave it to Cambridge University. Member of Royal Commission on Historical MSS., August, 1904; visited Canada and the States in 1904.

Professor Parmanand left Durban on Thursday last by the *Briton* on a visit to England.

Our Cape Despatch

(FROM OUR OWN CORRESPONDENT)

Indian Traders

A wave of feeling has lately swept through the local community against the petty Indian trading class in this Colony. The bitterness has not been altogether unjustified. Knowing as I do the actual condition of things, social and commercial, which gave rise to the feeling, I cannot call it the result of unreasoning antagonism. There was a degree of cogency in the arguments adduced by some of the correspondents in the papers in favour of the Colonial as against the Indian trader. The lot of the peasant and labouring-class Indian, as of the better class trader, is by no means an unhappy one here. He enjoys perfect immunity from the vexatious treatment which he oftentimes experiences in other parts of South Africa. When, however, we have said that he is a loyal subject of the Crown, that he is active and thrifty, and generally law-abiding, we have almost exhausted the sum of his moral virtues. The same may be said of even those who, by a run of good luck, have managed to ascend a higher social rung of the commercial ladder. Taken altogether, as a distinct section of the population, their moral tone is not of a very high order. There is no concealing the fact. And the fact is undeniable that the large mass of the people, so far as this Colony is concerned, are mere sojourners and wealth-seekers. Where, then, are the valid and substantial reasons for allowing the Indian trading class free run in His Majesty's Colony of the Cape of Good Hope, where strenuous efforts are being made to evolve a distinct Afrikander nation? By little and little the wedge of monopoly in the particular direction of petty trading has been well driven in at the Cape Peninsula by natives of India. Representations have not been wanting that the Indians are not so numerous to-day as they have been a couple of years ago, that the trading class is a diminishing quantity in the Colony by reason of the operation of the Immigration Restriction Act. But from my view-point—the restrictions notwithstanding—there is actually a large number of petty traders and shopkeepers in our midst, and it were exhibiting a partisan spirit to ignore the force of argument used by those who invoke a wiser and better policy in respect of the Indian trading class. In view of the peculiar circumstances which obtain in this Colony with regard to the wage-earning of the poorer classes of the population, it would certainly be impolitic and unwise to allow Indians of any or all classes to swarm over the land. Truth is at all times unpalatable, in a matter of this sort. And in the full consciousness that this will be unpleasant reading to certain of your readers, I advance my opinion boldly, with a sense of deep responsibility as a true lover of the Indian, with no mercenary motives to influence me, nor fear of loss of personal gain to restrain me. I am of the deliberate opinion that no ultimate good result will result to the body-politic as a whole by the observance of, and adherance to, an open-door policy in this matter. The few leading men of understanding and influence you have in Natal and the Transvaal, amongst the Indian community, *will not* look at things in a broad and rational light in a delicate question of this kind. When discussing matters in the best interests of the country any advocacy of reasonable restriction as affecting Indians is at once put down to unreasoning prejudice and bias. The question will, however, have no finality till we have a combined inter-colonial policy of strict, just and equitable administration of existing laws. After saying this much, I must lodge an emphatic protest against what Lord Selborne, in his capacity as High Commissioner, deems an expedient policy in respect of Indian restriction in the Transvaal, pending the grant of full responsible Government in that Colony. Surely the spirit of British justice does not impose such a necessity, be the circumstances of the country what they may. I go a good deal with him in his enunciation of what should be a sound and systematic policy in British South Africa as regards British Indians, but, at the same time, I hold that those Indians who are already in the country, and have material interests in it, have just as much vested rights as their white or brown brethren. Any procedure or policy which conflicts with this view I cannot but strongly condemn as utterly un-English and wholly foreign and repugnant to the spirit of British traditions and of British justice.

An Indian Protector

I have before now referred, and would mention here once again, that it is essential that there should be in this country a recognised Indian official of experience—one thoroughly conversant with South African matters—permanently stationed to watch over the Indian people—immigrants as well as traders and others—to look to their general well-being and to safeguard and secure their vital interests. He should be invested with a degree of discretionary power, and should act in a consular capacity. He should be easily approachable to aggrieved persons, and possess the moral weight and influence of the Indian Government in his relations with the several local Governments. Various things have occurred in South Africa during the past few years to render such an appointment imperatively necessary. I need not enumerate any of these to emphasize the necessity for the appointment I advocate, for various instances of extreme hardship and outrageous treatment experienced by British Indians will readily occur to readers of *Indian Opinion*. So recently

as yesterday, as a result of an appeal to the highest tribunal of the land, next to Parliament, a poor Indian, who was denied entry on a technical point of domicile, was allowed to land after being put to much trouble and expense. In this matter the Government gave a clear illustration of straining at a gnat and swallowing a camel. It, therefore behoves the Government of India to lose no time in making the appointment referred to above. And, looking to the urgency of having on the spot a power and force that would be able to deal effectively with the many burning and vexatious questions which arise from time to time in reference to the Indian element in this land, it behoves the various British Indian Associations likewise to make instant and urgent representations to the Indian Government for the early nomination of such a functionary. For the rest, the good that an official holding such a position will do in the general interests of the Indian people, and for their material advancement in the social scale in an indirect manner, will unquestionably far outweigh the emolument that may be assigned to him befitting his position, rank and dignity.

I intended touching on the subject of South African Unification, as indicated by Lord Selborne's Railway Scheme, but I have already exceeded the length of my usual communication.

The Bombay Ladies and the Princess of Wales

Scenes of Dazzling Splendour

When His Royal Highness visited the Dockyard and the Flagship, the Princess of Wales was engaged in a most entertaining ceremonial at the Town Hall. The place was gorgeously decorated for the occasion: carpets on the floor, embroidered silks on the walls and pillars, and dazzling illuminations added immensely to the glitter and pomp. The floral decorations were also of the richest, and far the most striking feature of all was the Peacock Throne on the *dais* shining in cloth of gold. On the steps leading to the Hall, the girls of the various schools in Bombay had been assembled: and the large gathering of Indian ladies inside the Hall in their many coloured cloths of silk and gold presented quite a unique spectacle. Her Royal Highness arrived at the stairs of the Town Hall punctually at 5.15 P.M., when the darkness of the evening was just setting in, and the time had lent itself admirably to the illuminations by means of innumerable fairy lights on all the outer sides of the Hall. There was a brilliant throng of ladies on the steps and the Princess was received at the foot of the steps by the President, Vice-President and Honorary Secretaries of the Committee who had prepared the Indian Ladies' Address and the Address on their behalf. Among these were Lady Petit, Lady Jamsetji, Lady P. M. Mehta and several other noteworthy personages. The girls sang the National Anthem and several songs in the vernaculars, while others strewed flowers along the path.

"Vadavllevini"

After the presentation ceremony was over, the Parsee ladies performed the local ceremony of *Vadavllevini*, which consisted in an egg and a cocoanut being successively passed seven times round the head of Her Royal Highness. The significance of the ceremony was that if evil crossed her path in the seven circles of the world it was fated to destruction like the egg and cocoanut. The breaking of the same signified production of good nourishment. The Parsee ladies in their quaint costumes mustered strong, and while they went through this ceremony they presented a charming scene before the setting sun.

Then followed Hindu and Mahomedan ladies with their corresponding ceremonies of *Arti* and *Ameen*, which exceedingly charmed Her Royal Highness who seemed to take a most pleasant delight in these Oriental ceremonies of homage and welcome. Water placed in a charming little dish was passed seven times round the head of the Princess, and handfuls of rice were thrown over her head. These indicated that abundant rain and good harvest might follow her as well as abundance of food which she might able to scatter in plenty. Finally, the lady who officiated at the ceremony pressed her knuckles against her temples in the usual Indian way to signify that the Princess might be proof against all evil. After the *Arti* ceremony was over, the ladies read an address of welcome in their different languages of Marathi, Urdu and Gujarati.

The Princess's Reply

The Princess of Wales in replying to the addresses of Indian ladies said:—"Lady Jehangir and Ladies, I thank you all very warmly for your kind and graceful greetings. I know the feelings which have prompted you to present this address to me, and you certainly have succeeded in making my first impressions of the women of India bright, happy and hopeful. One of my chief objects in this tour is to see as much as possible of my Indian sisters, for I believe that the more I see of the reality of your lives the more I shall admire and esteem the high qualities for which the Indian woman is renowned. If my first impression, so charming and so powerful, becomes fixed as I travel through India, then, to use the words of your address, I [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] which will [illegible] [illegible] of mutual esteem.—*The Hindu*.

Indians in British Central Africa.

Address to a Judge

Our correspondent at Chinde sends us the following interesting report from the *Central African Times* of the 11th ulto.:

On Saturday last the Indian community at Blantyre, introduced by Mr. Rotumshane Koyaji (pleader), took advantage of the occasion of the departure of His Honour Judge Nunan for British Guiana, to pay a visit to his residence "Baracsmore Rise," and present him with an address which read as follows:—

To

JOSEPH J. NUNAN ESQ., B.A., LL.B., H.M. Judge of the High Court, B.C.A.

"May it please your Honour, we the undersigned Indian residents of Blantyre respectfully approach you to-day to bid farewell and to congratulate you on being appointed to the post of Attorney-General of British Guiana. It is not however without a tinge of regret that we are saying good-bye to you, for you have always treated us with kindness, and tempered justice with mercy.

We take leave to assure you that our people are more responsive than the people of India to kindness and sympathy. In conclusion we pray that Providence may bless you with long life and health to discharge the duties of your high office with credit to yourself and to the noble traditions of your new post.

Judge Nunan, in replying, said that he was under the circumstances quite touched by the address, and very pleased with the apparent unanimity of their good feeling towards him. He was also pleased to see them as it enabled him to explain various matters which were of concern to the Indian community. The problem of the interpretation of Gujarati accounts had been luckily solved by the arrival of an Indian pleader, with whose assistance the Court would find many difficulties eliminated. Subject to the Commissioner's approval, he had appointed Mr. Koyaji to be Official Interpreter to the High Court in Indian causes. In the past the Court owed much to the courtesy of Mr. Sickroth, who had unfortunately left, and of Mr. Appaiya and others connected with the Court. The notorious case of Isa Abdul Karim, a bankrupt, had got to a further stage towards solution by the rejection of the petition of the bankrupt by the appeal court sitting at Zomba. Such remnants of the estate as this long series of [illegible] had left for distribution [illegible] [illegible] [illegible] among the creditors, most of whom were [illegible]. He [illegible] all the [illegible] [illegible] the hands of Mr. Koyaji [illegible] [illegible] as to whether any steps [illegible] be taken by the court [illegible] the [illegible]

cutive. With the exception of this case, he knew of none in which any member of the Indian community had committed any abuse of legal process. They had shown themselves industrious, enterprising, and law-abiding. Their kindly spirit under the difficulties which were inevitable in a new country was shown by the present address. The Judge was not aware that he had done anything to specially merit it except by contributing to establish an Indian ward and special Indian representation in the Blantyre township, which he was glad to think had proved a remarkable success. He concluded by saying that he would always retain a warm feeling for the Indians of Blantyre.

Correspondence

The Lesson of the Bengal Partition

To the Editor, Indian Opinion.

Sir,—Reading papers published in India we all find that on the day when Bengal got its woeful partition and when its eastern part was annexed to the Assam Province thousands and thousands of our Indian brothers bathed themselves in the holy waters of the Ganges as if for the death of one of their dearest relatives. On the same day the foundation stone was laid of the Federation Hall in rememberance of their separation from hall of this dear old Province.

Our kind Government, not minding the former protests and the boycott of the noble Bengalees, considered it proper to get the eastern part of Bengal annexed to Assam. Although the Partition of Bengal has turned out to be a very painful one to the Bengalees, it has brought one great boon with it which has revived the fading patriotism.

It is very pleasing to read that thousands of our Mohamedan and Hindoo brothers have joined hands in reviving our old industries. Oh, ye brave sons of India! May the Almighty inspire you to continue your exertions, and may He make you successful in your noble aims and aspirations.

We, who are far away from our dear mother country, marvel at the firm resolution of our Bengalee brothers and praise them for their patriotism.

Now turning to our Indian brothers in this part of South Africa which is under the mighty British flag, what do we find? We find almost all of them being humiliated, deprived of their trading rights, compelled to buy freedom to reside in the Colony, and abused by Russians, Germans and other foreign nations.

When these foreigners take the oath of allegiance, they are allowed to have equal rights with the English, because they wear white skins, while we who are British subjects by birth are regarded as outlaws and undesirables.

The two test cases of Hoondamal and Dada Osman have wrought havoc and have kept all Indian storekeepers under suspense as to what would be their fate in the future. When we get a fresh blow we raise a cry, but after a lapse of time we ignore it and never try to get our wrongs righted. By ignoring such crises, those who despise us get doubly encouraged and prepare themselves to give us a new blow.

When one hears of such things he gets startled and thinks how should he make himself free from such grievances. The remedy is not very far, we must all join together, hold meetings at various places and raise our voice through the Durban Congress or such other organs by which we would be able to get our grievances mitigated to a certain extent. He who works at a thing till he gets success, and if he is on the right path, is always helped by Him Who sways His sceptre over the whole Universe.

How fortunate we would think ourselves if our Durban Congress were active and followed the example of our National Congress of India!

Oh, my Indian brothers, rise from your long slumber, cast away your laziness and approach the Home Government through the Congress or such Associations and get your wrongs righted.

I am, etc.,

K. O. Bhatt.

Richmond, Dec. 6th, 1905.

Some Correspondence has been held over for lack of space

Our Weekly London Letter

(From our Special Correspondent)

London, Nov. 18, 1905.

Asiatics in Australia

Reuter has transmitted a very interesting message to the British press the other day. Mr. Deakin, the Federal Premier, introduced the Amended Immigration Bills in the Commonwealth House of Representatives, in Australia. Amongst other things it was provided that the Commonwealth may make arrangements with the Government of any other country by which merchants and tourists may enter and travel under passports, other natives being prevented from emigrating to Australia at the port of shipment. Mr. Deakin, in explanation of the bills, said:

While carrying out the white Australian policy we are not called on to cast a slur on any other people. Two races have peculiar claims on our respect and admiration. Hindoos are entitled to special consideration as forming a part of the Empire. There is also a new people who are in alliance with the Empire. It is desired to so amend the law as to avoid hurting their susceptibilities.

It must be admitted that it is a considerable step in advance. For, if I remember aright, there was such a strict interdict against the entrance of Indians into Australia till only the other day that, when Prince Ranjit Singhji formed one of the English eleven who went out to play with the Australians, a special law had to be made to legalise his landing in the country of his opponents.

A Fatal Policy

Matters in Bengal are going from bad to worse. As the first fruits of the change which was to work the administrative salvation of Bengal, the Lieutenant-Governor of Eastern Bengal has issued orders which recall the worst aspect of Russian rather than British rule. Public meetings are forbidden, students have been fined (no doubt to the great satisfaction of *The Times*) for singing *their* national anthem, schools have been closed and special constables sworn in. The saddest part of these nervous demonstrations on the part of the Government is that they are wholly unnecessary. It is a clear case of the conscience which makes cowards of us all. The Government is aware of its just unpopularity, and seeks for that reason to display its other resources. Even if this policy be crowned—which I very much doubt—with "a sort of" success, it is none the less a fatal policy.

The spirit of freedom from tyranny and oppression, either political, social or economic, is clearly in the air. The flappings of its wings are now being most distinctly heard in Russia with an ominous clearness whose meaning is unmistakable. It is the same in Austria and Germany, only in a little less acute form. Universal strike threatens to paralyze the industry of France; and even in sober England, the hungry unemployed, the victims of English social inequity, march in their thousands to the House of Commons and demand bread with defiance in their eyes, and words of minatory warning. And, as if not content with visiting well nigh every country of Europe, this guardian angel has at last crossed the Ural Mountains and Ural River to breathe life into moribund nations long groaning under the tyrant's heel.

Royalty in India

The event of the week in India has been, of course, the arrival of the Prince and Princess of Wales in Bombay, and the record of the royal tour will doubtless occupy the principal place in Indian newspapers for the next three or four months. The reception of their Royal Highnesses in the capital of western India, graphically described in the telegrams of special correspondents, must have been a magnificent spectacle. The matchless situation of Bombay, the imposing dimensions of its public buildings, the signs on every side of a

busy industry, in which English and Indian enterprise share alike, the life and colour of the Indian crowd, and the extraordinary variety of type presented by the populace lend a particular interest to the brief sojourn of the royal tourists in this city which they are very unlikely to find in the same combination elsewhere. In Bombay more than a dozen different nationalities, and almost as many creeds, are to be encountered. Marwaris, recognised by the red and yellow of their pointed headgear; Mahrattas, in turbans shaped like a cart wheel; Parsis in curious hats and cherry-coloured trousers; Mahomedan Khojas; Arabs from the Persian gulf; Sidis from East Africa; ringleted Baluchis from the borders of Sind—each and all were seen before the royal procession reached the palm-clad promontory of Malabar Hill. The Prince, however, has still to make the acquaintance of the greater feudatories of the Empire. The chiefs who met him on the *Apollo Bunder* were only the less important ones, and he will visit at their own capitals the Maharajas of Mysore, Udaipur, and Jaipur, all of whom were present when the King landed at Bombay thirty years ago, as well as the Nizam and the Maharajas of Gwalior and Indore, who were not in Bombay either in 1875 or on the day of the landing of their Royal Highnesses.

Nelson Centenary in India

Trafalgar Day was duly celebrated in Bombay. The vessels in the harbour and docks were gay with bunting, most of the public buildings hoisted flags, decorations and inscriptions were to be seen on all sides, and a fête was provided for European school children. On the following Monday there was a special service at the Cathedral, at which the Governor, Lord Lamington, was present. The *Rast Goftar*, in an article on the celebration, remarks:—"We feel sure that there is not an educated Indian in the country who did not in his heart wish that the supremacy of the sea, which has been cherished by the British nation as one of the greatest bequests left by one of their greatest heroes, should continue for all time." Calcutta does not appear to have risen to the occasion. Only one vessel in the river displayed her bunting; and, as the *Englishman* observes:—"Surely, a smoking concert in a mission hall is a somewhat inadequate expression of what ought to have been felt in the second city in the Empire on the hundredth anniversary of a battle which established the maritime supremacy of Great Britain."

In well-informed quarters at Bloemfontein, says Reuter, the belief exists that the visit of the Duke of Connaught will lead to the establishment of a station at Bloemfontein for training troops for India.

Umzinto Indian School

The Rev. A. Bevil Browne, Acting Priest-in-Charge of S. Aidan's Mission, visited this school in company with the Vicar (Rev. B. M. Ford) and Mr. H. H. P. Waller. Discipline and work are very creditable, as is shown by the recent report of the Government Inspector. When a verandah can be built, it will be possible to entrust some of the primers to a boy whom the Headmaster has in view as a pupil teacher. This boy will meanwhile have some practice in teaching under the Headmaster's supervision. The number on a day of full attendances must at present be far too large, and the increase of accommodation and staff will be provided as soon as possible.

Facts and Comments

Indian Burials.—There were, during November 19 Indian interments at the General Cemetery, being an increase of two as compared with last month. Of these interments 10 were those of children. During the same period there were four native interments, [illegible] of which were adults. This is a decrease of 19, as compared with the month of October.

The Wanderers', Johannesburg, says the *Pretoria News*, are calling a special meeting to consider the provision of accommodation for coloured people on the Wanderers' grounds. It is proposed that a special space be set aside for coloured persons, so that they can watch cricket, football, etc., without interfering with whites, and also to provide separate entrances and exits for them.

Excusable Homicide.—At the Ladysmith Circuit Court on the 12th inst., an indentured female Indian was charged with murdering a fellow male Indian servant, she having caused his death by striking him with a scythe. The Judge pointed out that under the verdict arrived at, the prisoner must be discharged. Asked if they wished again to retire, the jury adhered to their finding of excusable homicide, and the prisoner was accordingly discharged.—*Natal Mercury.*

Preferred Prison.—Fourteen indentured Indians were brought before Mr. Brunton Warner, in the Second Criminal Court, on Monday, charged with absenting themselves without leave from the services of their master. They were cautioned, and ordered to return to their employer at once. This they refused to do, and were again brought before the Magistrate yesterday afternoon, on a charge of refusing to return to work [illegible] and were each sentenced to pay a fine of [illegible] or [illegible] seven days' hard labour.—*Natal Mercury.*

To Compete with Indians.—A well-attended meeting of the farmers of the Cape Flats and Constantia was held on the 11th inst., says Reuter, when it was decided to form a co-operative association, with a capital of £10,000. The object of the association is to establish distributing depots for fruit and vegetables, thus fighting the Greeks and Indians, who, it is declared, monopolise the retail trade; therefore, the farmers are obtaining 40 per cent. less for produce than formerly.

Indians and their Treatment.—As far as the question of land tenure is concerned, British Indians should, we think, be placed in at least as good a position as the other coloured inhabitants of the Transvaal, and this we hope will at no distant date be brought about by legislation. Indeed, we should be content to see the lot of the local Indian very greatly alleviated, so long as it is clearly understood that no attempt is to be made to open the ports of South Africa to his brethren oversea.—*Pretoria News.*

The Hamedia Hedjaz Railway Fund Committee.—Messrs. Omar Hajee Amod Johari (of Messrs. E. Aboobaker Amod & Bro.), Hajee Ebrahim Hajee Cassim (of Moosa Hajee Cassim) and Osman Ahmed (Hon. Sec. H.R.F. Committee) are actively engaged in collecting funds for the Holy Railway in Arabia. They have visited Umgeni, South Coast Junction, Cobilo, Clairmont, Merebank, Reunion, Isipingo, Bellair, Malvern, Northdene, Pinetown, and other places in and around Durban. A substantial sum has been collected. Mr. Dawad Mohamed (Chairman of the above Committee) has kindly placed his carriage at their disposal.

Indian Stores at Hillary's.—A correspondent writes to the *Natal Advertiser* pointing out that a petition lies at Hillary's Station, to be forwarded to the Licensing Board of the Umlazi Division, opposing the renewal of the licences of the two Asiatic stores at the corner of the main and Stella roads. These stores are of wood and iron, double-storeyed, and are most unsightly, on the main road opposite the principal entrance to the station. These premises were condemned for licence purposes by the licensing officers for the division some time ago, and as there is no likelihood of a renewal by him, the Hillary's District Association members are anticipating an appeal to the Licensing Board. All the inhabitants of the district who, on principal, oppose these temptations to kafirs to waste their employers' time, should sign the petition now [illegible] the station. [illegible] licences [illegible] ed, [illegible] resolution [illegible] the [illegible] meeting of the [illegible] held [illegible]

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૧૬ મી ડીસેમ્બર, ૧૯૦૫. અંક ૫૦

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૧૬ મી ડીસેમ્બરથી તા૦ ૨૨ ડીસેમ્બર સુધી ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫

હીંદુ—માગશર વદ ૫ થી, માગસર વદ ૧૧ સુધી, સંવત ૧૯૬૨

મુસલમાની—તા. ૧૮ સવાલથી તા. ૨૪ સવાલ. સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	અંગ્રેજી તારીખ	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની...	૧૬	૫	૧૮	૪ ૫૩	૬ ૫૩
રવી...	૧૭	૬	૧૯	૪ ૫૪	૬ ૫૪
સોમ.	૧૮	૭	૨૦	૪ ૫૪	૬ ૫૪
મંગળ.	૧૯	૮	૨૧	૪ ૫૫	૬ ૫૫
બુધ...	૨૦	૯	૨૨	૪ ૫૫	૬ ૫૫
ગુરૂ...	૨૧	૧૦	૨૩	૪ ૫૬	૬ ૫૬
શુક્ર...	૨૨	૧૧	૨૪	૪ ૫૭	૬ ૫૭

ઇંડિયન ઓપિનિયન.

શનીવાર તા૦ ૧૬ ડીસેમ્બર, ૧૯૦૫.

લોર્ડ સેલબોરનને ડેપ્યુટેશન.

નામદાર લોર્ડ સેલબોરનની પાસે જે ડેપ્યુટેશન ગયું તેનો વીગતવાર હેવાલ અમે આપી ગયા છીએ. એ નામદારના જવાબ ઉપર વીચાર કરવાની જરૂર છે.

તેઓ સાહેબે કંઇ ખુલાસાવાર જવાબ નથી આપ્યો. 'કુલી' શબ્દ વાપરવા બાબત તેમણે જે સભ્યતા વાપરી છે તે બતાવી આપે છે કે તેઓ સાહેબનું મન નમ્ર છે અને તે હિંદીની લાગણી જાણી જોઇને દુખાવા નથી માંગતા.

પણ જેમ હિંદીની તરફ પોતે માયાથી વરતે છે તેમજ ગોરાઓની તરફ વરતવા માંગે છે. તેઓનું બળ વધારે છે તેઓની વગ વધારે છે. એટલે તે પક્ષ તરફ સાધારણ રીતે પોતે દોરવાઇ જાય છે અને તેવા એવી પ્રકૃતિ છે કે પોતના ફાવે પ્રમાણે હોવા છતાં હિંદીને કંઇ મદદ નહિ કરી શકે. [illegible] હીંદાબાબતમાં રાજ્ય કારભાર બદલાએ છે તેથી પણ તેઓ સાહેબ ચોખ્ખો જવાબ નથી આપી શક્યા એમ કહિએ તો ચાલે. લીબરલ પક્ષને સત્તા મળ્યા પછી તે પક્ષના અમલદારો લોર્ડ સેલબોરનની સૂચનાઓ કબુલ રાખશેજ એમ તેઓ સાહેબ નથી માની શકતા. આ બધા વીચારોને લઇને પોતે શું કરવા ધારે છે એ જવાબ નથી આપ્યો એમ માનીએ છીએ.

ડેપ્યુટેશને તેઓ સાહેબને જે સૂચના કરી છે તે એવી ચોખ્ખી છે અને એવી વ્યાજબી છે કે તેઓ સાહેબને કબૂલ કરવું પડ્યું હતું અને તેનો જવાબ પોતે આપી નથી શક્યા.

સર આરથર લોલીના વીચારની સામે જે ટીકા કરી તે પણ ઠીક કર્યું અને જે સર આરથર લોલી કરવા માંગે છે તેજ બીજે રસ્તે પણ હિંદીનું અપમાન કર્યા વીના થઇ શકે છે એ ડેપ્યુટેશને ચોખ્ખી રીતે બતાવી આપ્યું છે.

પરમીટ બાબતમાં જે હકિકતો ને સાહેબ બાની પાસે રજુ થઇ છે તેનો અંતે કંઇક પણ ફરબાદ થશે એમ આશા રાખી શકાય છે. નવા માણસોને સારૂ પરમીટનો જે જવાબ તેમણે આપ્યો છે તે ભયંકર તથા નિરાશા ઉપજાવનારો છે. છેવટે મુદતની પરમીટ વિષે જે તેમણે કહ્યું છે એનો લાભ પૂરતો લઇ શકાય એમ અમે ધારીએ છીએ. જે વેપારીઓને ખાસ માણસની જરૂર હોય તેઓ ચોખ્ખું બતાવી શકે કે નવા માણસો પોતે વેપારી તરીકે નથી આવવા માંગતા તો અમને લાગે છે કે તેવા માણસને પરમીટ મળવામાં કશી અડચણ નહિં આવે.

જે મંડળ એસોસીએશને માંડ્યું છે તેની ઉપર જો હવે ચણતર જારી રહેશે અને ખંતથી લડત ચલાવ્યે રાખશે તો કંઇકપણ ન્યાય મળશે એમાં શક નથી.

જમીન વિષે લોર્ડ સેલબોરને કંઇ જવાબ નથી આપ્યો. તે બાબત ઘણી નવા કેસ થઇ શકે છે અને અમે માનીએ છીએ કે તેમાંથી થઇ શકે એવા બધા કેસ કરવાની જરૂર છે. કેમકે જેટલી બારીઓ ૧૮૮૫ ના કાયદામાં છે એવું જોવામાં આવશે તેટલી બારીઓ બંધ કરી તે ટ્રાંસવાલની પ્રજાને બહુ મુશ્કેલ પડશે.

ડરબનમાં નવા ડેલીવેલ બોધકન નવા સોમવાર તા. ૨૧ થી શરૂ થઇ ચુકી છે.

હિંદુસ્થાનનું સુભાગ્ય.

હિંદુસ્થાનના સારા નસિબનો આધાર એક પરાયા માણસ ઉપર રહે એ હિંદુસ્થાનની હીન દશા બતાવે છે. એવી દશાને સારૂ આપણે પોતે જવાબદાર છીએ એમ અમે માનીએ છીએ તેથી અમને અચરજ નથી થતું. જે એક માણસ ઉપર એટલો બધો આધાર છે તે હિંદી વજીર છે ઈંગ્લાંડમાં અત્યારે ધમાધમી મચી રહી છે. મી. બાલ્ફોરની કેબીનેટે રાજીનામું આપ્યું છે અને લીબરલ પક્ષના સર હેનરી કેમ્પબેલ બેનરમેનના હાથમાં બ્રીટીશ રાજ્યની લગામ આવી છે. આવે વખતે હિંદી વજીર કોણ થશે તે આપણને જાણવા જેવી વાત રહી. જ્યારથી રાજીનામું અપાયું ત્યારથી તારો આવ્યા કરે છે કે મી. જોન મોરલી એ હિંદી વજીર નીમાવાના છે. જો આ પ્રમાણે બને તો અમે માનીએ છીએ કે હિંદુસ્થાનને બહુ લાભ થશે ગયા લીબરલ ગવરમેન્ટમાં મી. જોન મોરલી આયરલાંડના સેક્રેટરી હતા. જેવી દશા આયરલાંડની છે તેવી કેટલેક દરજ્જે હિંદુસ્થાનની છે. પણ તેથી મી. મોરલી હિંદી વજીર થાય તો લાભ છે એમ અમે નથી કહેવા માંગતા. હાલ ઈંગ્લંડના મહાન પુરૂષોમાં મી. મોરલી એ નીતિમાં શ્રેષ્ઠ ગણાય છે. મી. મોરલી અત્યંત સ્વતંત્ર છે. બહુ દયાળુ છે અને એમ માને છે કે જેમ ખાનગી વ્યવહારમાં નીતિનો ભંગ ન થવો જોઇએ તેમજ રાજ્યદ્વારી કામમાં પણ ન થવો જોઇએ. બ્રીટીશને તાબે જે મુલકો છે તેની પ્રજાને સ્વરાજ્ય આપવામાં તે બહુ દૃઢ વીચાર ધરાવે છે અને માને છે કે સર્વને સ્વરાજ્ય મળવું જોઇએ. બોઅર લડાઇમાં પોતે અત્યંત વીરૂદ્ધ હતા. તેની તાબેના માણસોથી દોરવાય તેવા નથી. અને એમ ચોક્કસ છે કે જોન મોરલી હિંદુસ્થાનનું બગડું નહિ કરે તેઓ બીજો કોઇ લીબરલ હાલ નથી કે જેનાથી તેમ થઇ શકે. જેમ લોર્ડ રીપન ગવરનર જનરલ તરીકે એક્કા હતા તેમ મી. જોન મોરલી હિંદી વજીર તરીકે એક્કા નિવડશે એમ અમારો વીશ્વાસ છે.

દુનીયામાં સરસમાં સરસ પાણીના બાંધકામ રોમની પડખે પુરાણા શહેરમાં છે ત્યાં ૧૬૦૦ વરસ ઉપર હતાં ત્યાં બાંધકામમાંથી પાણી બહોળા પહોંચી શકે છે.

મી. ઇસા હાજી સુમારનો કાગળ.

મી. ઇસા હાજી સુમારે અમને લાંબો કાગળ લખ્યો છે તે અમે છાપીએ છીએ તે તેની ઉપર અમારા વાંચનારનું ધ્યાન ખેંચીએ છીએ. એ કાગળ એમ બતાવી આપે છે કે મી. ઇસા હાજી સુમારને દેશ દાઝ છે. તેમની પાસે સાધન અને શક્તિ છે. એટલે એ ગુણ ભેળા થયાં છે. ઘણી વખત એમ બને છે કે જેને દેશ સેવા કરવાનો વિચાર હોય તેવાઓની પાસે સાધન કે શક્તિ ન હોવાથી લાચાર થઇ બેઠા રહેવું પડે છે. મી ઇસા હાજી સુમાર હાલ તુરતજ હિંદુસ્થાનથી પાછા ફર્યાં છે અને જાહેર કામમાં ખંતથી મહેનત કરવા માગે છે એ જોઇ અમને ખુશાલી ઉપજે છે. અમે તેમને મુબારકબાદી આપીએ છીએ, અને ઉમેદ રાખીએ છીએ કે જે ઉલટ હાલ બતાવે છે તે ઠંડી પડવા દેશે નહિં. પરંતુ કોંગ્રેસના કામમાં સદા તત્પર રહી પોતાની દેશ સેવા હીમતથી કર્યા કરશે.

મી. દાદા ઓસમાનના કેસ બાબત તેમની ટીકા ઘણે ભાગે બરોબર છે. કોંગ્રેસ સુતી છે એ પણ કેટલેક દરજ્જે બરોબર જણાય છે. આજ કાલ આપણામાં પુરતો એક્સંપ નથી અને થવાની જરૂર છે એ તો સર્વેની જાણમાં છે અને તે ઉપર મી. ઇસા હાજી સુમારે ધ્યાન ખેંચ્યું છે એ ઠીક થયું છે. અલબત્ત હમણાં મી. દાદા ઓસમાનનો કેસ તે કોંગ્રેસે હાથમાં લેવા જોઇયે છે એમાં કાંઇ શક નથી. પા. ૧૫ ની પરવાનગી બાબત અમને ખબર નથી પણ જો એ પરવાનગી મી. દાદા ઓસમાનની નીચલી કોરટના કેસને સારૂ હોય તે અમે માનીએ છીએ કે તે પગલાં સારૂં કોંગ્રેસ જવાબદાર ન ગણી શકાય અને માનીયે છીએ કે મી. દાદા ઓસમાનનો કેસ જો સુપ્રીમ કોરટમાં જાય અથવા પ્રિવી કાઉન્સીલમાં ટેસ્ટ કેસ તરીકે જાય તો તેનું ખર્ચ કોંગ્રેસે ઉપાડવું તે વ્યાજબી છે અને એ તેની ફરજ છે. સુપ્રીમ કોરટમાં તે કેસ લઇ જવાને લાયક છે કે નહિ એ સવાલ મોટો છે અને તેનો વિચાર અહિં અમે નથી કરી શકતા. એટલું તો ચોક્કસ છે કે મી. દાદા ઓસમાન તથા ફુંડાબસ એ બંનેના કેસ બાબત કોંગ્રેસે ખાય બીડીને ન્યાતની અદાલતમાં આવશ્યતો રાજ્ય પ્રકરણી રીતે લડવા જેવું છે અને લડત નહિ લેય તો હમેશાં તે સારૂં નામોશી રહી જશે.

ટ્રાંસવાલની બાબત મી. ઇસા હાજી સુમાર લખે છે તે વીચારવા જેવી છે. જેટલા આપણ ર નાતાલના લોકોનો છે તેટલો ટ્રાંસવાલને નથી. અને તેઓની લડત વધારે આકરી છે. ટ્રાંસવાલના હિંદીઓની પાસે જોર હોય તેટ ઘણી સારી લડત લઇ શકાય તેવું છે તેમાં કાંઇ શક નથી.

સ્કોટલેન્ડમાં લોર્ડ સેલબોર્નને સાહેબ થવા તે વખતે માનપત્ર ન અપાયું તે પુરી ઢીલ ગીરી કહેવાય એમાં કાંઇ શક નથી. તેમાં થોડે ભાગે મી. ઇસા પોતાની ઉપર ઓઢી લેય છે એટલે અમારે વધારે કહેવાનું રહેતું નથી. પણ અમે તેમનું ધ્યાન ખેંચવા માગીએ છીએ કે જેઓ આગેવાન થવા અથવા રહેવા માગે તેઓએ હમેશાં પહેલું ઘસાવું પડે છે. તેઓએ ધીરજ અને અગમચેતી રાખવી પડે છે. ને તેઓએ પુસ્કળ ખત ખાવાની જોઇયે છે. તોજ કામ થઇ શકે. હિંદના દાદા દાદાભાઇએ પોતાનો પૈસો, પોતાનો વખત અને પોતાની કેળવણી બધું હિંદુસ્થાનને અર્પણ કર્યું છે તોજ તેને આજે આપણે તેના પગલા પુછીએ છીએ ને તેમની પાછળ ચાલીએ છીએ. દેશ ખાતર તે દેશ નિકાલ થયા છે. એ મહાવીરનો ધડો લઇને આપણે ચાલવાનું છે. લોકોની પાછળ નહિં પણ આગળ પડીને આપણે મરજીવા થઇએ તોજ આપણાંથી કંઇ થઇ શકે છે.

ટ્રાંસવાલમાં રેલ્વેના ઉતારૂઓને લગતા ધારા.

ટ્રાંસવાલના સરકારી ગેઝેટમાં રેલ્વેના ઉતારૂઓને સારૂં ધારા બહાર પડયા છે તેમાં લખે છે કે ઉતારૂઓને એક ડબ્બામાંથી બીજા ડબ્બામાં બેસાડવાનો સ્ટેશન માસ્તર, ગાર્ડ વિગેરે અમલદારને અખત્યાર છે. ઉંચા વર્ગની ટીકટવાળા ઉતારૂને જગ્યા ન હોય તો નીચા વર્ગમાં પણ બેસાડી શકે છે. જો એમ થાય તો ભાડું આપેલું હોય તેમાંથી થોડું પાછું મળે. જો અમલદારનો હુકમ કોઇ ઉતારૂ ન માને તો તેને બે પાઉંડ દંડ થઇ શકે છે અથવા તેને સાત દિવસની જેલ.

આ ધારાઓ બધાને લાગુ પડે છે પણ લોર્ડ સેલબોર્નની આગળ કાળા માણસોનું ડેપ્યુટેશન ગયેલું તેનું આ પરીણામ છે. જો અમલદારો વિવેકથી ધારા અમલમાં લાવશે તો હરકત નહિં આવે નહિંતો હિંદી ઉતારૂઓને ભારે મુસીબત પડવાનો સંભવ છે. મુસીબત ન આવે તેના સારામાં સારો રસ્તો એ છે કે જો ઉતારૂના ઉપર અન્યાય આવે તો અમને તુરત ખબર આપવા અને બારીકા ...હિન્દુસ્તાન ...સોસાયટી... તેની ... કરવાથી ... ન્યાય મળી શકે અને અમલદારો સમજશે કે હિંદીઓ મુંગે મોઢે અપમાન તથા અગવડ સહન નહિં કરે. અમે એવી બાબતને પુરી મદદ આપવા તૈયાર છીએ પણ તેમાં ઉતારૂઓની મદદની પુરી જરૂર છે. તેઓએ તુરત ફરિયાદ કરવી અને હકીકત ખરી તથા સ્પષ્ટ આપવી.

લંડન ઇન્ડીયન સોસાયટી તથા પ્રોફેસર ગોખલે

પ્રોફેસર ગોખલેએ થોડી મુદતમાં ઇંગ્લાંડ મઝાની મેળવ્યું છે તેમના તથા હિંદના દાદા દાદાભાઇને સારૂં લંડન ઇંડીયન સોસાયટીએ મેળાવડો કર્યો હતો. તે વેળા પ્રોફેસર ગોખલેએ આપેલા ભાષણનો સાર અમે નીચે આપીએ છીએ કેમકે તે ભાષણ ઘણું જાણવા જોગ તથા વીચારવા જેવું છે. તેનો મુખ્ય તત્વ હિંદમાં કેળવણી ફેલાવવાનો છે. તે અરસામાં અમે ઇંગ્રેજીમાં લખાણ કર્યું છે. અમે માનીએ છીએ કે કેળવણી વીના આપણે દક્ષિણ આફ્રિકામાં પણ સુખી થવાના નથી. કેળવણી એ મોટામાં મોટું સાધન આ જમાનામાં રહેલું છે. પ્રોફેસર ગોખલેએ પોતે પોતાના ૨૦ વર્ષ ફરગ્યુસન કોલેજને વગર પૈસે આપ્યા છે ને હાલ પણ દેશ સેવા ફંમાલીવલપણે ભોગવે છે. તેમનો પગાર લેજીસલેટીવ કાઉનસીલમાં રૂા. ૧૦૦૦ નો છે તે પગાર પણ પોતે પોતાને અર્થે નથી વાપરતા. પણ દેશના હિતમાં વાપરે છે. તેમના ભાષણમાં તેઓ સાહેબ જણાવે છે કે,

'૨૦ વર્ષ પહેલાં જ્યારે મેં યુનીવરસીટી છોડી અને દેશની સેવા શરૂ કરી ત્યારે નેશનલ કોંગ્રેસની પહેલી મીટીંગ થએલી. તે વેળા તમે (મી ભાવનગરજી) તેના પહેલા પ્રમુખ હતા. ત્યારથી આજ સુધી તમે દેશ સેવા કરતા આવ્યા છો અને આજ પણ માંદા છો છતાં અહિં હાજર થયા છો આ તમારી સેવા તથા દેશ ... જેમ નથી. મારે આજે વધારે કહેવાનો ઇરાદો નથી. મી. ભાવનગરજી અને મી. દાદાભાઇ જે હિંદની સેવા કરતાં ઘરડા થયા છે તેની આગળ હું શું બોલું ! તોપણ દાદાભાઇની જીંદગી ઉપરથી આપણે શું શિખવાનું છે તે વિષે મારાથી બોલ્યાવીના રહેવાતું નથી. તેમણે જે શબ્દો આપણને કહેલા છે તે બધા રસાયેલા છે પોતે અનુભવથી તે શબ્દો બોલ્યા છે. એ પ્રમાણે બોલવાનો હક માત્ર એમનોજ છે. આપણે હાલના જમાનાના માણસોએ તે પ્રમાણે બોલવાનો હક નથી. આપણી સ્થિતિ જેવા છે તે ... ... હું કહું છું. આપણે

જાત મહેનત ઉપર ભરૂસો રાખવાનો છે. આપણે દેશને સારૂં જે આશા રાખીએ છીએ તે પૂરી પાડવી હોય તો આપણી જવાબદારીનો આપણે ખ્યાલ કરવો પડશે. આપણી ઉપર આફતો છે એમ જાણીને બેસી રહેવાથી આફતો દૂર થનાર નથી. જુવાનીઆઓએ ઝંપલાવીને પડવાનું છે. આપણી ઉપર વાદળ ચઢી આવે તેથી ડરવાનું નથી. એ વખતેજ ખરા માણસોની કસોટી થાય છે ને આપણે ખરા રહીશું તો પરીણામ સારૂંજ આવશે. જાપાન તથા રૂશિયામાં જે બનાવો બને છે તેનો આપણે ધડો લેવાનો છે. હું માનું છું કે એવો વખત આવ્યો છે કે આપણા જુવાનીઆઓએ પોતાના દેશને અર્થે બધું તજવાની જરૂર છે. જો આપણે બધા આપણા સ્વાર્થમાં મચ્યા રહીશું તો પછી દેશની સ્થિતિ ન સુધરે તેમાં બીજાનો દોષ કાઢવાનો આપણને હક નથી. દેશમાં ખરી જરૂર કેળવણીની છે. કેળવણી એટલે ફકો શીખીને બેશી રહેવું એ નહિં. પણ કેળવણી એટલે આપણા હકો શું છે તે જાણવું હકોની સાથે આપણી જવાબદારી તથા ફરજ શી છે તે સમજવું. આવી કેળવણી પાંચ પચીસ માણસોને મળે તે બસ નથી. તે કેળવણી કરોડો માણસમાં ફેલાવવાની છે. તે કેમ થશે? તેને સારૂં આપણે તૈયાર થવાની જરૂર છે. તેની તરફ આપણો વખત રોકવાની જરૂર છે. સરકાર તેવી કેળવણી આપે એવી આશા રાખવાની નથી. આવા જુવાનીઆઓની સંખ્યા દિવસે દિવસે વધવી જોઇએ આ શિક્ષણ આપણે દાદાભાઇની જીંદગીમાંથી લેવાનું છે. તોજ આપણે તેમને માન આપ્યું ગણાય. તેમનો નમ્ર સ્વભાવ, તેમની સાદાઇ તેમનો ભોગ, તેમની આશા તેમની દૃઢતા—આ બધા ગુણોના વખાણ કરવામાં ફાયદો નથી પણ તે ગુણો પ્રમાણે આપણે ચાલવાનું છે. આપણે દેશને સારૂં મરી મરવા જેટલી હોંશ રાખવાની જરૂર છે. જો આવા જુસ્સાવાળા જુવાનીઆઓ સંખ્યાબંધ તૈયાર થાય તો એવું કોઇ આ દુનિયામાં નથી કે જે આપણને હેરાન કરી શકે—એમ થશે ત્યારેજ આપણી ઉપરથી વાદળ દૂર થશે. ત્યારેજ આપણે ફતેહ પામશું ત્યારેજ હિંદ આગળ વધશે, આપણી હલકાઇ જશે ને આપણું તેજ જગતમાં પ્રકાશશે. અને ત્યારેજ આજે આપણને જેનું સ્વપ્નું આવે છે તે કાલે ખરૂં પડશે.

જરમનીમાં નાટકશાળાઓમાંથી આગને વખતે નિકળી જવાની એક નવી યુક્તિ શોધી કહાડી છે કે જેથી ૩૦ પળમાં એટલે અર્ધ મીનીટમાં બે હજાર માણસ નાટકશાળા ખાલી કરી શકે છે.

આફ્રિકામાં ઝમ્બેસીની ઉત્તરમાં ઇસલામની ચડતી પડતી.

ઉપલા મથાળાનું લખાણ સ્ટાર ન્યુસ પેપરમાં આવેલું છે તે સમજવા લાયક હોવાથી અમે તેનો તરજુમો નિચે આપીએ છીએ.

"ઝાંબેસીની ઉત્તરમાં ઇસલામના ફેલાવા બાબત સ્ટારમાં અગાઉ લખાણ આવી ગયું છે. તેની ઉપરથી દક્ષિણ આફ્રિકામાં તથા ઇંગ્લંડમાં તે વિષે માણસો વિચાર કરતાં થઇ ગયાં છે" એ લખાણ આવ્યા પછી થોડાજ કલાકમાં "ચેંબર્સ જર્નલ" નામના ચોપાનીઆમાં એક મીલટરી અમલદારે લખાણ નાખ્યું હતું. ત્યાર બાદ લંડનના "ડેલી મેલે" તેના વાંચનારનું ધ્યાન ખેંચ્યું. થોડા વખત પહેલાં એવી ખબર આવી હતી કે બે શુમાર મુલ્લા દક્ષિણ આફ્રિકામાં આવવાના છે. આ ઉપરથી રોડેશીયા, ટ્રાંસવાલ અને ઝાંબેસીના મુલકમાં ચર્ચા થઇ રહી. કેમકે જો ઇસલામનો ફેલાવો દક્ષિણ આફ્રિકાના દેશીઓમાં થાય તો તેની અસર દક્ષિણ આફ્રિકાના વેપાર અને રાજ્યકારભાર ઉપર શી થાય તે કોઇ કહી શકે નહિં. હાલ પોરચુગીઝ આફ્રિકા અને મધ્ય આફ્રિકામાંથી ટ્રાંસવાલમાં ૭૦ હજાર કાફરાઓ દક્ષિણ રોડેશીયામાં કામ કરે છે. આ મોટી સંખ્યામાંથી ૯૯ ટકા ઇસલામ ધર્મ માનનારા હોય તો નવાઇની વાત નથી. હાલ સુધી પોરચુગીઝ આફ્રિકામાં ખ્રિસ્તી ધર્મના ફેલાવનારા બહુ નથી આવ્યા. વળી તે તરફના કાફરાઓ વધારે અજ્ઞાન છે અને તેઓ જોય છે કે જંગબારી અને સુવાલી કાફરાઓ જે તેઓની આસપાસ વસે છે તેઓમાં વીચીત્ર બાહ્યચારો જોવામાં આવે છે તેઓ બહુ આબાદ છે અને તેઓને દરમાયો પણ વધારે મળે છે. વળી પોરચુગીઝ કાફરાઓ તેમજ બ્રિટીશ કાફરાઓ એમ માને છે કે ઉપર પ્રમાણે જે કાફરાઓ આબાદ થયાં છે તેઓ કંઇ વધારે હુશીયાર છે તેથી નહિં પણ તેઓએ ઇસલામ કબુલ કરેલ છે તેને લીધે આબાદ થયાં છે. અને તેથી કરીને હવે એ કાફરાઓ પણ ઇસ્લામ કબુલ કરી આબાદ થવા ઇચ્છે છે.

આ ઠેકાણે મધ્ય આફ્રિકા વીગેરેમાં ઇસલામનો ફેલાવો કેમ થયો તે બતાવવું લાભકારક છે. મધ્ય આફ્રિકાનો ઇતિહાસ જાણનારને માલુમ છે કે ઘણા વરસ પહેલાં ન્યાસા સરોવર અને કીલમાનીની વચ્ચે ગુલામનો વેપાર બહુ ચાલતો હતો તે એટલે સુધી કે આરબ વેપારીઓ બ્લેનટાયરની દક્ષિણમાંથી કાફરાઓને ગુલામીમાં લઇ જતા. પણ ઝાંબેસીની ઉત્તરમાં બ્રિટીશ રાજ્ય સ્થાપ્યું તેના પહેલાંજ કેટલાક ખ્રિસ્તી પાદરીઓ અંગોનીયાઓ અને મેકેશોનો નામની જાતના કાફરાઓમાં ભટકતાં કરવાનું શરૂ કર્યું અને મુસંબી વિગેરે જગાએ માણસો અને ઓરતો લઇ જવાની સામા તેઓ થયાં. આ વખતે ઝીનાગના આરબો કે જે ઇસલામી ધર્મના હતા તેઓ સરોવર તરફના કાફર રાજાઓની સાથે બહુ હળીમળીને રહેતાં. આની અસર એ તરફના કાફરાઓની ઉપર સારી થતી હતી. વળી કાફરાઓમાં કુરાન શરીફ આપવામાં આવતું હતું આમાં જો કે ઘણા ખરાં તેમાંનું કંઇ સમજી શકતા નહોતા અને એક કિંમતી ખજાના તરીકે સાથે રાખતાં હતાં તોપણ પોતાનો ધર્મ એમાં જણાવ્યો છે એમ સમજતા હતા. જેની આગળ લોકો જ્યારે નિમાજ પડતા ત્યારે તેઓની પાસેથી તેઓ શીખી લેતા કાગે કરીને બીજાઓને પણ શિખવતાં. એમ પણ જોવામાં આવે છે કે મકતર લીવીંગસ્ટનના લખાણ પ્રમાણે તેના વખતમાં પણ ઇસલામનો ફેલાવો ચાલતો હતો કારણ કે તે લખી ગએલ છે કે મધ્ય આફ્રિકામાં ખ્રિસ્તી ધર્મ ચલાવવામાં ઇસલામનો પ્રચાર હરકત કરતા છે. તોપણ લીવીંગસ્ટનનો ભરોસો જબરો હતો અને તે એમ માનતો કે છેવટે ખ્રિસ્તી ધર્મ ચલાવવામાં હરકત નહિ આવે તોપણ એ મોટો શોધક પાછલના વખતમાં એમ વિચાર બતાવતો કે ઝાંબેસીની ઉત્તર રહેતાં કાફરાઓમાં ખ્રિસ્તી ધર્મનો પ્રવેશ કરવામાં કેટલા જમાના જોઇશે.

સાયર હાઇલેંડસમાં અને ન્યાસામાં તથા ટાંગનૈકા સરોવરની પાસેના કાફરાએ, ખ્રિસ્તી થયાં બાદ, ઘણા એક બે વર્ષમાં ઇસલામી થયા છે. તેઓ મુખી ગણાતા એટલે તેથી તેઓના જવાથી ખોટ ગઇ એમ મનાઇ છે. આની સામે એમ પણ કહેવું જોઇએ કે જુદી જુદી જાતના કાફરાઓ જેઓ બહુ અજ્ઞાન છે તેઓમાં પણ ઇસલામ ફેલાતો જાય છે. એક જાણીતો રાજા નામે જમ્બુ છે તેણે ફોર્ટ જોનસ્ટનમાં એક મદ્રેસા બનાવી છે ને એટલો બધો ધર્મ ચુસ્ત છે કે તેણે નિશાળ પોતાને ખરચે બાંધી છે, અને પોતાને ખર્ચે ચલાવે છે. તે એમ માને છે કે ખ્રિસ્તી ધર્મે જેટલું ગોરાઓને સારૂં કર્યું છે તેટલું ઇસલામ કાફરાઓને સારૂં કરશે કાફર સિપાઇઓની જે પલટણ છે તેમાં પણ ઇસલામ બહુ ફેલાયેલો છે. પહેલી અને બીજી ટુકડીના કાફર સીપાઇઓમાંથી ૯૯) ટકા ઇસલામી થયા છે. આ વિષય ઉપર લખવાનું બંધ કરતાં પહેલાં એમ પણ કહેવું પડે છે કે કેટલાક યુરોપીયનો એમ માને છે કે ઇસલામી ધર્મ ચાલો કેળવાયલા કાફરાઓને

સારું વધારે અનુકુળ પડતો છે. પણ તેઓ ભુલી જાય છે કે તે ધર્મની સાથે રાજ્ય પ્રકરણી હિલચાલ પણ હોય છે તેથી કરીને જેમ ઇજીપ્ત અને સોમાલી લેંડમાં થયું તેમ બ્રિટીશ મધ્ય આફ્રિકામાં થવાનો સંભવ છે.

ઉપર પ્રમાણે સ્ટારમાં લખનારો જણાવે છે. આ વિચારો સમજવા લાયક અને ધ્યાનમાં રાખવા લાયક છે. મધ્ય આફ્રિકામાં શું થાય છે અને તે વિષે ગોરાઓ શું ધારે છે તે દરેક મુસલમાને જાણવા જેવું અને વિચારવા જેવું છે.

બ્રિટીશ મધ્ય આફ્રિકા બ્લાંટાયરમાં જડજને માન.

મધ્ય આફ્રીકાથી અમારો ખબરપત્રી ખબર મોકલે છે તે અમે ઈંગ્રેજી વીભાગમાં છાપીએ છીએ તેમાંથી ટુંકે ઉતારો અહિ લખીએ છીએ. બ્લાંટાયરનો ચીફ જજ રજા ઉપર જતા હોવાથી હિંદીઓએ તેને માનપત્ર આપ્યું છે તેમાં જણાવે છે કે "આપ બ્રીટીશ ગાએનામાં આટરની જનરલ તરીકે જાઓ છો તેને સારું મુબારકબાદી આપીએ છીએ પણ તેની સાથે દિલગીર થઈએ છીએ કેમકે આપે હિંદીઓને હમેશાં ન્યાય તથા દયાની લાગણી બતાવી છે. આપ જાણો છો કે હિંદી કોમના જેવી બીજી કોમ દુનિયામાં નથી કે જે તેની ઉપર લાગણી બતાવી હોય તેને સારૂ તેટલી ઉપકારી થાય."

આ માનપત્રનો જવાબ આપતાં જડજે જણાવ્યું કે "હું માનપત્રથી બહુ ખુશી થયો છું. અને તમે બધા એકત્ર થયા એમ જાણી રાજી થાઉં છું. તમને મળીને હું રાજી થયો છું. હું કેટલુંક તમને સમજાવી શકું છું. તરજુમા કરનારની પૂરતી ખોટ હતી. તે હવે તમારા વકીલ મી. કોવાજીના આવવાથી દૂર થઇ છે. મી. કોવાજીને મેં કોર્ટના ઇન્ટરપ્રેટર નીમ્યા છે.

ઇસા અબદુલ કરીમ જેણે દિવાળું કહાડ્યું છે તેનો કેસ પૂરો થવા આવ્યો છે. અપીલ કોરટે તેની અરજી કાઢી નાંખી છે. એટલે હવે બાકી જે પૈસા રહ્યા છે તે તેના લેણદારોમાં વહેંચી શકાશે. આ કેસ શિવાય મને એવો એકે કેસ માલમ નથી કે જેમાં હિંદી માણસે કાયદાનો ગેરઉપયોગ કર્યો હોય. હિંદીઓ મેં અનુભવ્યા છે તેઓ ઉદ્યોગી સાહસિક અને કાયદેસર ચાલનારા છે. નવા દેશમાં વસતાં અડચણો આવે છે તે છતાં તેઓ નમ્રતા જાળવી રાખે છે તે આ માનપત્ર ઉપરથી સાબીત થાય છે. મને કહેવું જોઇએ નથી કે જેને બાકી અને આ માન ધરે છે—મારાથી જો તમારા સરૂ ખાસ કંઇ બની શક્યું હોય તો તે એજ છે કે મ્યુનીસીપાલીટીમાં હિંદી મેમ્બર દાખલ થયા છે. આ અખતરો તદન ફતેહમંદ થયેલ છે. હું હમેશાં હિંદીઓને વિષે મારા મનમાં લાગણી રાખીશ"

ટ્રાંસવાલની પરમીટ.

હિંદીઓને પરમીટ આપવા બાબત મોટા ફેરફાર થાય છે. પરમીટ એશીઆ જોહાનેસબર્ગમાં આવે છે તેનો કબજો તદન કોલોની યલ ઓફીસને આપવાનો લોર્ડ સેલબોર્ને હુકમ કર્યો છે. આ પરિણામ ઘણે ભાગે ડેપ્યુટેશનને લીધે આવ્યું જણાય છે. હવે તે ફેરફાર કઇ રીતે થાય છે એ ઉપર આધાર રહેશે કે હિંદીની સ્થિતિ સુધરશે કે બગડશે. અમે ધારીએ છીએ કે સુધરશે. જો કે હાલ તુરત વખતે થોડી તકલીફ પડે.

ચરચા પત્ર.

[અમારા ચરચાપત્રીઓ નીચેના નિયમો યાદ રાખશે તો તેઓના પત્રો ઉપર તરત ધ્યાન મળવાનો સંભવ છે.

૧. કાગળની એકજ બાજુએ લખવું.

૨. અક્ષર ચોખા સાહીથી લખવા.

૩. નામ તથા ઠેકાણું બરોબર લખવા, તે હમેશાં બહાર પાડવા સારૂં નહિ પણ અમારી જાણને સારૂં.

૪. લખાણ હમેશાં ટુંકું અને મુદ્દાસર કરવું.—[અધિપતિ.]

મી. ઇસા હાજી સુમારની દેશદાઝ

સ્ટાનડરટન, તા. ૧-૧૨-૦૫.

મે. 'ઇન્ડીયન ઓપીનીયન' પત્રના અધિપતિ સાહેબ જોગ.

હાલમાં આપણા લોકોની અંદર કુસંપ દીન પ્રતિદીન વધતો જાય છે, તે લેઇ ઘણો દીલગીર થયો છું આપણા અંદર અંદરના કુસંપને લીધે આ મુલકમાં આપણાપર થતા અન્યાયનો અંત આણી શકતા નથી.

ઇ. સ. ૧૯૦૦માં હું જ્યારે ડરબન હતો, ત્યારે વારંવાર કોંગ્રેસ ભરવામાં આવતી હતી. ને અરસપરસ સભાસદો અનેક કામોનો અંત આણવા એકમતે ઠરાવ પસાર કરતા હતા. પણ હાલમાં હું ડરબનમાં આશરે પંદરેક દીવસ રહ્યો. તે વખતે ત્યાં કોંગ્રેસ એક વખત પણ ભરાયેલી સાંભળી નહી—અને ગયુક માણસ ... [illegible] બાબત ... પડે. તેનો નીવેડો કરવાનું ... [illegible] કહેતા નથી. એટલે ... કહેવું જોઇએ કે મી. દાદા ઓસમાણ ભાઈ મોટો વેપારી છે, તેની દુકાન વાઇહીડમાં બંધ કરવામાં આવી છે. તેના વિષે કોઇ આપણાવાળા આંખ ઉઘાડી જોતા નથી અને એમ પણ સમજતા નથી કે આજે દાદા ઓસમાણપર તો કાલે આપણાપર. અને જ્યાં સુધી એમ સમજવામાં નહી આવે ત્યાં સુધી આપણા લોકોપર આ મુલકમાં ચાલતા અન્યાયનો અંત આવવો મુશ્કેલજ છે.

નાતાલમાં કોંગ્રેસ છે, તે જો કે ઇન્ડીયનોના હીતનાં શું શું લાભકારક કામો કરવામાં આવે છે. અને તેનું ફંડ શા ઉપયોગમાં આવે છે. તે અડચણ ન હોય તો મહેરબાની કરી પ્રસીદ્ધીમાં લાવશો. કારણ કે હું ઘણાં વરસો બાદ અત્રે આવેલો છું; અને મને અચંબો લાગે છે કે દાદા ઓસમાણના કામ બાબત કોંગ્રેસ તરફથી પૌંડ પંદર મળવા પરવાનગી મારી રૂબરૂ માગવામાં આવ્યા પણ આપણા નામદાર શેઠ ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી કોંગ્રેસના સેક્રેટરી સાહેબ પરવાનગી આપતા નથી. એટલે કે એ બાબત હું શેઠ ઉમર હાજી આમદને ઠપકો આપવા માગતો નથી, પણ કહેવાનું તાત્પર્ય એ છે કે કોંગ્રેસ તરફથી ઉપર જણાવ્યું તેવી, અને જેની અંદર આ દેશમાં વસતા આપણે સરવે ઇન્ડીઅનોનું હીત સમાયલું છે તેવી બાબતોપર ચુસ્ત રીતે લક્ષ આપવામાં આવતું હોય તેમ જણાતું નથી. કારણ કે મારી સમજ આ બાબત જ્યારે વાત ચાલેલી છે ત્યારે ઢપામાંજ હતી ચઇ છે. મતલબ કે ઘણા સાહેબો એવા પણ છે કે વાતનો મુદ્દો, મતલબ ને પ્રયોજન કંઇક હોય અને બોલતા કંઇક હોય, એ પણ અમારા કેળવણીમાં પછાત રહેલા મોહોમેડન ભાઇઓની એક આદત છે. મને એ બાબતનો ખુલાસો અવશ્ય કરીને જોઇએ છે કે દાદા ઓસમાણને સહાય લેવા સંબધી કામ માટે પંદર પૌંડની પરવાનગી ન આપવામાં આવી. તો બીજું તેથી વધારે સારૂ કામ તેઓ કયું સમજતા હશે કે જેમાં એ રકમનો ઉપયોગ કરી શકાય? દાદા ઓસમાણને આમ વાઇહીડમાંથી તેનાપર એક જાતનું અધેર ચલાવી મોટું નુકસાન આપી દુકાન બંધ કરાવેલ છે એ સરકારનો જુલમ શું થોડો કહેવાય? અને તે વાત શું આપણા લોકોની અજાણમાં છે? અથવા એવા કામમાં આગળ વધવું તે શું વીપરીત સમજે છે? તેમ તો નહીંજ હોય. પણ આંખ આડા કાન કરી એક માણસ ઉપર અન્યાય થતો હોય તે જોયાં કરે, ને "તેથી શું થયું? તેથી આપણે બાપને શું કાઢી મુક્યો?" એવા ફક્ત સવાલોજ ઉત્પન્ન થાય છે. આ સવાલો જો તેઓ અંતઃકરણપુર્વક સમજતાજ હોય તો તેમ માનનાર ... [illegible] બાબતને માટે લોકે જણાવવું જોઇએ ને તેઓએ સખત ... [illegible] ... દાદા ઓસમાણપર ગુજરી, તેમ પ્રમાણે

રહેતે રહેતે એક પછી એક એમ અનેક આપણાવાળાપર ગુજરશે. દાખલા તરીકે વેસ્ટ સ્ટ્રીટમાં પચિ વરસ અગાઉ કેટલી દુકાનો હતી, અને હાલમાં કેટલી છે, તે સરવેના જાણવામાં છે, એટલે મારે લખવાની જરૂર નથી. ધારો કે વેસ્ટ સ્ટ્રીટમાં તમારું ફેરીનું લાઇસેન્સ બંધ કરે, ત્યારે બીજી સ્ટ્રીટમાં પણ એમ કરવા ફાવશે ને કરશે. એટલે એક પછી એક સ્ટ્રીટમાં કહાડતાં કહાડતાં આખર દુર કહાડશે. કે જે તે લોકો લોકેશન કરવામાં ફાવ્યા નથી, તે આવી યોજનાથી ધીમે ધીમે કરી લોકેશન એટલે જેલે કહાડશે. એટલે આપણે ડાંગી રહીશું, ને બિ લોકો એકમતે આપણાપર અમલ બજાવશે, તે પણ એવી તરેહનો કે આપણે આપણી ખુશીથીજ લીધે આખર ખતા ખાશું. અને એ પણ યાદ કપારે આવશે કે જ્યારે આગ લાગ્યા પછી કુવો ખોદાવવાની કોશીસ પેઠે બનશે, આપણા લોકોના એવા હાલ થશે, અને આપણે આપણા સ્વદેશી પર પડતા દુઃખો નજરે જોઇશું ત્યારેજ. જ્યાં સુધી આપણે એમ નહી સમજીએ કે આપણા સ્વદેશીઓપર પડતાં દુઃખો તે આપણાપરનાજ છે, ત્યાં સુધી કંઈપણ બળ થાનુંજ નથી, અને આપણે પણ કોઇક દીવસ એવાજ સપડાઈ જઈશું.

એટલે પાછળથી પસ્તાવો કરવા કરતાં અગાઉથી ઉપાય લેવો એજ જરૂરનો છે. અને પુર પહેલાં પાળ બાંધવીજ જોઇયે. ને તે એ છે કે એક રકમ આપણાવાળા આજથીજ એકઠી કરવા યોજના કરે, અને અન્યાયનો અટકાવ કરવા માટે પગલાં ભરે, તો અલબત આપણે કોઇના ઓશીયાળા થવાની જરૂર રહે નહી. તે રકમ ભેગી કરવાનું એજ યોગ્ય લાગે છે કે બીજા મુલકોના દાખલા મુજબ આપણી માલની આવકપર એટલે કર લાગીના ધીક થોડામાં થોડી એક પેની ગણત રાખીને સરવે એકામતે એમ કરીશું, તો અમુક મુદતમાં એક સારી રકમ થઈ જશે. અને જેમ ટીપે ટીપે સરોવર ભરાય, તેમ સેંકડો બલ્કે હજારો થઈ જશે. દાખલા તરીકે આપણા મુલકની અંદર હિંદુ ગૃહસ્થોએ ગૌરક્ષાનું ખાતું ખોલ્યું છે, તેના પૈસા આજે લગભગ કરોડો ઉપરાંત થવા જાય છે, ત્યારે આ દેશમાં વધારે સંખ્યામાં વસનારા આપણા મુસલમાન ભાઈઓની અંદર એવું એક પણ ફંડ જોવામાં આવતુ નથી. તેનુ કારણ એ કે આપણા લોકોની અંદર કસબ પણ ઓછા છે. આપણે ઘણા ભણી પણ પાછળ પડેલા છીએ. તેમજ એકસંપી નથી અને મતભેદ વધી પડયો છે. જેથી જેનાપર વીતે તે જાણે અને બીજાઓ આપણે શું ? કરી ખુશખોરી પડે એવુ દેખાવ આવી રહેલ જોવામાં આવે છે.

હાલમાં ટ્રાંસવાલના ગવરનર સાહેબ લોર્ડ સેલબોર્નને તારીખ ૯ડીસેં આવનાર હોવાથી સિવિલ આવેલને વેલકમ [illegible] તરફથી માનપત્ર આપવા [illegible] આપણાવાળા અત્રેના સ્ટાન્ડરટનના વેપારીઓ પાસે હું ગયો પણ તેઓ એવા તો બીકણ છે કે જ્યાં એક માણસ લોહીનું ટીપુ નાખે ત્યાં તેઓ પોતે થુંક નાંખતા અટકાય, એટલે ચમડી જાય પણ દમડી ન જાય એ કહેવતને પોતાનું હઠ પકડી બેસે છે. આ મુલકમાં આવી આપણાવાળા આ મુલકને અનુસરીને ને થાશે અને હિતોપકારક કામોમાં પૈસા ખરચવાની ટેવ સીખીને પોતાનો રૂપીયો સરૂી નાંખે, એવો આપણા દેશીઓનો વહેમ તે આથી કોણ દુર કરી શકે ? ખુદા એ મુજબ અત્રેના વેપારીઓએ માનપત્રનું ફંડ ભરી આપવામાં આનાકાની કરવાથી આખર મારે એડ્રેસ માટે મિ. ગાંધી સાહેબને આજ દીને તે તૈયાર કરી મોકલી આપવા માટે તાર કરવો પડયો અને તેમાં મારી સાથે અત્રેના મેસર્સ ઇ હજરાલીમ એન્ડ કંપનીવાળાજ ફકત સામેલ થયા, કે જેથી હું પોતેજ ખુશી થયો છું, તે વીના કોઇપણ સદરહુ માનપત્રના ફંડમાં ભાગ આપવા ઉમેદવાર થયા નહી. શરૂઆતમાં અત્રેના વેપારી ગૃહસ્થો પાસે અરજ કરવામાં, તેમજ બે દીવસ લાગલગાટ ઉધરાણું કરવામાં અટકયો નહી, ખાસ મારે ત્યાં તેડાવ્યા. માન આપી, ઘણીજ નમનતાઇથી અરજ ગુજારવા છતાં પણ એ લોકો માન્યાજ નહી. એટલે મારે એ લોકોને ત્યાં દરેક દુકાને ફરીને બીજી વખત અરજ કરવાની ફરજ પડી. છતાં પણ નીવેડો આવ્યો નહી. જેપરથી છેવટે ઉપર લખ્યા મુજબ તાર કરવો પડયો. આમ વીલંબ થવાથી છેવટે પરીણામ એ આવ્યુ કે નામદાર ગવરનર સાહેબ અત્રે આજરોજ આવી ગયા. પણ એડ્રેસ તૈયાર થઈ આવ્યુ નહી, કે આપી શકાય. જેથી ફરીને આજરોજ તાર કરવો પડયો કે જેનો જવાબ મળ્યો કે એડ્રેસ તૈયાર નથી લાચાર ! આમ થવાથી એટલો અફસોસ થયો છે કે શરમીંદગી તથા લાચારી જણાવવી પડે છે. કેમકે અત્રેના યુરોપીયનો તેમજ વાહુતી લોકો તરફથી માન ભર્યો આવકાર અને માનપત્ર આપવામાં આવ્યુ અને આપણા તરફથી માનપત્રનો ઉપાય બની શકયો નહી "પારસી આશા સદા નિરાશ"ની માફક એ દીવસ સુધી તજવીજ કરવાં છતાં નીરાશા મળી. જેથી મને પોતાને પણ પસ્તાવો થાય છે. ને હું મારી પણ ભુલ સમજુ છું. કેમકે અગાઉથી એ લોકો પાસે આજીજી ન કરતાં હું પોતેજ તાર કરી માનપત્રની તજવીજ કરત તો બની શકત. અને વખતસર મળી જઇ નામદાર ગવરનર સાહેબને માનપત્ર ઇનાયત કરવાની તક જતનહી. પણ એમ ન થયું ને પરીણામ એ આવ્યુ કે નામદાર લોર્ડ સેલબોર્ને તરફ સાર મનો ભાવો જઇ પણ ન શકયો, અને ઘરમાં સોસી બેસી રહેવું પડયું. ખરેખરો ઉપાય લેવો જોઇયે, ને ન થાય, અને પાછળથી પસ્તાઇ પડે તેનું પરીણામ શું ?, કાંઇજ નહી. અગાઉથીજ ઉપાય કરીશું તોજ આપણે હેબિત દેખાશું નહી. અને આપણા પર અન્યાય થાય છે તેનું કારણ એક તો આપણા પોતાનાજ અવગુણ હાલ તો મને અત્રે આંખથી જોવામાં આવે છે.

હવે મને એમ લાગે છે કે આપણા લોકોએ અમુક જાતનું સાર્વજનિક હિતોપકારી કામ કરવા સંબંધે એવા પગલાં ભરવાં જોઇયે કે જેઓ એક બીજાને સહાયકારક ન થાય તેમની સાથે વેહેવાર બંધ કરવો જોઈયે એ આપણા લોકો માટે ઉત્તમ ઉપાય ધારી અમલમાં મુકવા માટે આરંભ કરવાની ઇચ્છા રાખું છું. પણ એક હાથે તાળી પડતી નથી જયારે બે હાથ હોય ત્યારેજ પડે છે. એટલે ઉમેદ રાખું છું કે આ બાબતમાં જેઓ મારા મતને મળતા થાય, તેઓએ આ પત્ર મારફત મહેરબાની કરી જણાવવું. અથવા મારી ભુલ હોય તો તે તેમજ યોગ્ય સલાહ આપવા મહેરબાની કરવી. મારા મત મુજબ મને એમ પણ લાગે છે કે આપણાવાળા વેપારી વરગના જેટલા હિંદીઓ ત્રાન્સવાલમાં વસે છે, તેઓનાપર વારસિક અમુક રકમ હિંદી એસોસીએશન તરફથી કર તરીકે લેવામાં આવે તો અમુક મુદતમાં સારી રકમ સીલકમાં થઇ રહે અને તેપરથી આપણા હીતના કેટલાંક કેટલાં ફળદાયક કામો બની શકે, તે જો કે તુરતજ ન જણાય પણ પરીણામ ઘણુંજ સારૂં આવે. દાખલા તરીકે સરકાર માથા વેરો નાખે છે તે વગર આનાકાનીએ કબુલ કરી આપવો પડે છે. કે જેના નાખ્યાથી આપણું પોતાનું હીત થવા સંભવજ નથી, તે જયારે આપવા કબુલ થાઓ, ત્યારે જેની અંદર આપણાપર થતા અન્યાય સબબે પગલા લેવાને આપણાં હીતના કામો કરવાને આપણને શક્તિ મળે એવી એ રકમ તો ધારવાથી કોઇને પણ ભારેજ નહીજ પડે. એટલે દરેક વેપારી વરગના માણસો તરફથી વારસિક અમુક રકમ ભરવામાં આવે, અને હિંદી એસોસીએશન તરફથી ભેગી કરવામાં આવે, તો તેથી આપણે ઇંગ્લાંડની પારલામેંટ સુધી પણ પહોંચી વળવા શક્તિમાન થઈએ. જ્યાં સુધી પૈસા પુરતા નથી, ત્યાં સુધી પારકા પોતાના થવાનાજ નથી.

આજે હું ઘણી મુદત થયા વીચાર કરૂં છું કે હીંદુસ્થાનમાં આફ્રીકા વીષેનો આવો સવાલ શુરૂ, પણ આપણા દેશીઓ આવા કામમાં જ્યાં સુધી આગળ વધેલા નથી, ત્યાં સુધી બીજાઓની મદદ માગવામાં એક વખત શરમ તો થાયજ ! અને આફ્રીકાની અંદર એક તરેહનું આવું કંઈક ફંડ થશે તો ઉમેદ રાખું છું કે કલકતા, મદ્રાસ, મુંબઇ, વગેરે હીંદુસ્થાનના આગેવાનો ખાસ દેશ દેશ હિતેચ્છુઓને આપણે એવા કામમાં સહાયકારી થવા માટે અરજ કરશું, તો કોઇ પણ આનાકાની કરશે નહી. અને જ્યાં સુધી હીંદુસ્થાનની અંદર એવી ફાળ લેવા માટે પગલા ભરાશે નહી ત્યાં સુધી અમે તો આપણું દર્દ સાંભળે તેમ કોઇ છે નહી.

ઉદ્યોગની અંદર આપણે એક માણસની ખાસ જરૂર છે, ને તે પૈસા વગર બની શકે તેમ નથી. તો જેમ મે ઉપર સુચન કર્યું છે તેમ પુરતા પગલા ભરવામાં આવે ને પૈસા પુરતા થાય તોજ પહોંચી શકીએ, વગર પૈસે તો ઈશ્વરી રાજ્યમાં પાણી પણ મળવું મુશ્કેલ છે.

સ્વદેશ હિતચિંતક,
ઈસા હાજી સુમાર.

નવા સમાચાર.

વેસ્ટ સ્ટ્રીટમાં આવેલા રાજુભીના મકાનની ઉભી હરરાજી ગયા શનીવારે થઇ હતી. તેનું ઉંચુ બીડ પા. ૧૦,૦૦૦ નું આવ્યું હતું; ગઇ વખતે મી. ... તરફથી પા. ૧૨,૦૦૦નું બીડ અપાયું હતું પરંતુ તે પુરતુ નહિં લાગવાથી હરરાજી બીજા વખતને માટે મુલતવી રહી હતી. મકાનનું મુળ ખરચ પા. ૨૪,૦૦૦ થયું ગણાય છે.

મી. ઓસમાન અહમદ લખી જણાવે છે કે હીજાજ રેલવે ફંડમાં કુલ પૌંડ ૬૩૫ એકઠા થયા છે. તે આવતા અઠવાડીયામાં મોકલી આપવામાં આવશે જેના તરફથી પૈસા બાકી છે તે સાહેબોએ તરત મોકલાવી આપવા મેહેરબાની કરવી.

જો. નિસબર્ગથી એક ખબર પત્રી લખી જણાવે છે જે અહીં કેટલાક વખત થયાં આર્ય સમાજની સભા કેટલાક વખત થયા ભરાય છે. ગયા બુધવારે નિયમ મુજબ મી. જી. દેસાઈના મકાનમાં સહુ મળ્યા હતા. શરૂઆતમાં પ્રાર્થના થઇ હતી. બાદ મી. ગોકળભાઇ પંડ્યા તથા મી. પારેખ વીગેરે ગૃહસ્થોએ કેટલુંક વિવેચન કર્યું હતું અને મી. ગુલાબભાઇએ તથા મી. નારાયણજીએ ભજન ગાયા હતા અને આશરે ૬-૩૦ વાગતા સહુ સુખશાંતીથી જુદા પડયા હતા.

જોહાનિસબર્ગની ખાણોના વેપારીઓની મંડળની સભા ગયા સોમવારે મળી હતી તેમાં તેઓએ ચીનાઓને હવે પછી આવતાં બંધ કરવા અને જે આવેલા છે તેઓની મુદત ખલાસ થએ ચીનમાં પાછા મોકલી આપવાના ઠરાવ કર્યા હતા. કારણ કે તેઓને "અન ડીઝાયરેબલ" ગણવામાં આવ્યા છે.

નવા પ્રધાન મંડળની ચુંટણી થઈ ચુકી છે. તેમાં સર હેનરી કેંપબેલ બેનરમેન વડા પ્રધાન નીમાયા છે મી. જોન મોર્લે હિંદુસ્થાનના ખાતાના પ્રધાન, અને અર્લ ઓફ એલ્ગીન કોલોની ખાતાના પ્રધાન નીમાયા છે.

ડેપ્યુટેશનવાળા મેમોના કેસની હકીકત તથા કેટલાક ઉપયોગી અર્ધપત્રો આવતા અઠવાડીયાના અંકમાં બહાર પડશે. કેટલા એક તરફથી "જરુર આ અઠવાડીયામાં નાખજો" એમ કહેવામાં આવ્યું છે પરંતુ તેમ નથી કરી શકતા તે માટે માફી ચાહીયે છીએ

પ્રોફેસર પ્રમાણંદ ગુરૂવાર તા. ૧૪ મી એ ક્રીટન આગબોટમાં પોર્ટ ઈલીઝાબેથ ગયા છે. એક અઠવાડીયું ત્યાં રહી કેપટાઉન થઇ વિલાયત ઉપડી જશે

બંગાળાના ભાગલા અને સ્વદેશી હિલચાલ.

ગુજરાતમાં વડતાલ મહેમદાવાદ સરખેજ વિગેરે ગામોમાં સ્વદેશી હીલચાલે મજબુત રૂપ પકડેલુ છે.

***

કલકત્તામાં બંગાળીઓએ તા. ૧ લી નવેમ્બરના રોજ 'બંગાળાના ભાગ સંબંધીનો ઢંઢેરો તથા ૧૮૫૭ ના બળવા પછીનો મહારાણીનો ઢંઢેરો વાંચ્યો હતો.

***

અમદાવાદમાં નીકળતું પ્રજાબંધુ જણાવે છે કે અહીં સ્વદેશી હીલચાલનું જોર સખત થયું છે. વેપારીયોએ સ્વદેશી માલ પુસ્કળ મંગાવ્યો છે. વિલાયતી માલની ખપત બિલકુલ નથી.

***

લાહોરની આર્યન પ્રીન્ટીંગ અને પબ્લીશીંગ કંપનીના પ્રમુખ લાલા રોશનલાલ બેરીસ્ટરે સ્વદેશી માલને ઉત્તેજન આપવા રૂા ૫૦૦૦૦ ના ૨૦૦૦ શેર કાઢ્યા છે, જે સ્વદેશી માલના વ્યાપારઅર્થેજ વાપરવામાં આવનાર છે.

***

કલકત્તાના સરકારી સ્ટાંપખાતાં અને સ્ટેશનરી ખાતાંના સુપ્રિન્ટેન્ડન્ટને સરકાર તરફથી ફરમાવવામાં આવ્યું છે કે નામદાર પ્રિન્સ હિંદુસ્થાનમાં રહે તેટલો વખત તેને માટે વર્તમાન પત્રો પસંદ કરતાં "સ્ટેટસમેન," "બેંગાલી" અને "અમૃત બજાર પત્રીકા" ને બોયકોટ કરવાં એટલે એ પત્રો તેના આગળ રજુ કરવાં નહિ.

***

બંગાળાના ફરીદપુર શહેર ખાતેની અંજુમને ઈસલામ સભાએ ગઇ તા. ૮ મીએ મી. મૌલવી અલીમઝામન ચોધરી નામના નામાંકિત જમીનદારના પ્રમુખપણા નીચે એક જાહેર સભા ભરી હતી જેમાં લગભગ ૧૫૦૦ આશરે મુસલમાનોએ ભાગ લીધો હતો. સભામાં, પુર્વ બંગાળાના નવા લે. ગવરનર ની શહેરની મુલાકાત આવે, ત્યારે તેમને [illegible] માનપત્ર નહીં આપવાનો તથા [illegible] સ્વદેશી હિલચાલ ચાલુ રાખવાના ઠરાવ થયા હતા.

મુંબાઇમાં આનંદભુવન હોલમાં સ્વદેશી હિલચાલ સાથે દીલસોજી બતાવવાના અને બનતા સુધી સ્વદેશી માલ વાપરવાના ઠરાવ કર્યા હતા. વસનજી ખીમજીના પ્રમુખપણા નીચે આર્યન સોશિયલ યુનિયન તરફથી ફ્રેમજી ફ્રી રીડીંગ રૂમમાં મળેલી સભામાં પંડીત શ્રી લાલને સ્વદેશી હિલચાલ ઉપર ભાષણ આપ્યું હતું. મી. અલી મહમદ ભીમજીએ જણાવ્યું હતું કે મુસલમાનો પણ અંદરખાને સ્વદેશી હિલચાલના ઠરાવો પાડતા થયા છે અને જાહેરમાં પણ હિલચાલ કરવાની તજવીજમાં છે. મુસલમાનોનો સ્વભાવ એવો છે કે "જાગે નહીં અને જાગે તો પછી સુવે નહીં."

***

રંગપુરની નીશાળના વિદ્યાર્થીઓને આ હિલચાલમાં ભાગ લેવાની સરકાર તરફથી મનાઇ કરવામાં આવી હતી છતાં તેઓએ એકત્ર થઇ ગમે તે ભોગે પોતાનું ધાર્યું કરવાનો નિશ્ચય કર્યો. વિદ્યાર્થીઓનો આ ગુન્હા માટે રૂા. પાંચ દંડ કરવામાં આવ્યો અને કલેક્ટર તરફથી હુકમ આવ્યો કે જો તેઓ દંડ ન આપે તો તેમને નિશાળમાં બેસવાની રજા ન આપવી એટલુંજ નહિ પરંતુ હવે પછી તેઓ હીલચાલમાં ભાગ લેશે તો તે નિશાળ કાઢી નાખવામાં આવશે. આ ધમકીથી વિદ્યાર્થીઓ બીધા નહિ પરંતુ તેમણે નિશાળનોજ બોયકોટ કરી અને એક નવી ખાનગી નિશાળ ખોલી છે.

જાણવા જેમ હકીકત.

આંખની ચામડીનો સડો દુર કરવાને સારૂં ડાક્તર એલડર તથા ડાક્તર હાસ કહે છે કે કાનના ટેરવાની ચામડી ઉખેડી તે ચામડી આંખની ચામડીને બદલે લગાડવી. આવા પ્રયોગો આ ડાક્તરોએ કર્યા છે તેમાં તેઓ ફતેહમંદ થયા છે અને તેથી આંખને કંઇ ઈજા નથી પડતી.

જંગલી જોડાઃ-એક પ્રખ્યાત ડાક્તર લખે છે કે આ સુધરેલા જમાનામાં જે જોડા પહેરવામાં આવે છે તેવા જંગલી જોડા કદી નહિં થયા હોય; અણીયાળી ટોચ ઉંચી એડી વિગેરે દેખાવ કઢંગા સ્વરૂપના છે. છતાં આંખને પસંદ પડે છે તેટલા સારૂ એવા જોડા પહેરવામાં આવે છે. પરિણામે પગને ઈજા પહોંચે છે, અને પગનો કુદરતી ઘાટ બગડે છે. એ ડાક્તર કહે છે કે જ્યાં સુધી સુધરેલા કહેવાતા માણસો એવા જોડા પહેરે છે ત્યાં સુધી તેઓને ચીના લોકો પોતાની ઓરતોના પગ નાના કરવા તે સાંકડા જોડા પહેરે છે એની સામે હસવા જેવું નથી રહેતું.

હિંદુસ્થાનના સમાચાર.

દખ્ખણમાં દુકાળનો ભય—મુંબાઈની સરકારે વડી સરકારને એવી ખબર આપી છે કે, ચાલુ અકટોબર મહીનાની આખરસુધીમાં પણ જો વરસાદ નહી આવે તો દખ્ખણ અને કર્નાટકની સ્થીતિ ખરાબ થઇ પડશે અને ત્યાં દુકાળ સંકટ નીવારણનાં બાંધ કામો ઉપાડવાની જરૂર પડશે. દખ્ખણ અને કર્નાટક ઉપર લટકી રહેલા ભયની સામે હાલ શરૂઆતનાં પગલાં ભરવામાં આવે છે.

— —

રજપુતસ્થાનમાં દુકાળ—રજપુતસ્થાનમાં દુકાળનું સંકટ વધારે ફેલાતું જવાને લીધે દેશી રાજ્યો તરફથી સરકારને દેશી અમલદારો માટે માગણીઓ કરવામાં આવી છે. દુકાળ બાંધકામ ખાતાના સુપ્રીનટેંડંટને અજમેર ને મારવાડા તરફ મોકલવામાં આવ્યો છે. ત્રણ લશ્કરી અમલદારોને ખબર કરવામાં આવી છે કે, કદાપી તેમને દુકાળના કામ ઉપર રોકવામાં આવશે. સરકારે દુકાળ ફંડમાં ઉમેરો કરી આપ્યો છે. ગયા મહીનાથી મામલો નજરે લેવામાં આવેલો હોવાથી દુકાળ સંકટ નીવારણના કામની સારી રીતે શરૂઆત થઇ છે.

બનારસમાં ચાલતી કોંગ્રેસ ને પ્રદર્શનની તૈયારીઓ—બનારસમાં કોંગ્રેસ અને પ્રદર્શન માટેની તૈયારીઓ ધમધોકાર આગળ વધતી જાય છે. એનરરી ઓડીટર મી. ચંદ્રમોહન રાયે મંડપ વગેરેની ગોઠવણો કરવા માંડી છે. કોંગ્રેસનુ કામ કરવાને ઘણા વોલંટીયરો બહાર પડયા છે. પ્રદર્શનમાં નમુના મોકલનારાઓની સેંકડો અરજી આવી ચુકી છે, કવેટા, કાઠીઆવાડ અને રંગુન જેવા દુરના ભાગોમાંથી નમુનાઓ આવવા માંડયા છે. વળી હિંદુસ્થાનના બહારથી અને યુરોપના દેશો તરફથી પણ ઘણા નમુનાઓ આવવાનો સંભવ છે. જર્મનીથી ખેતીવાડીને લગતાં ઓજારો આવવાનાં છે. બાનુઓ તરફથી નમુનાઓ મોકલવાની અરજીઓ નોંધાવા માંડી છે. પ્રદર્શનમાં કેળવણી સંબંધીનો ભાગ વિશેષ તરીકે ઉમેરવામાં આવ્યો છે. ઉદ્યોગ હુન્નરને લગતી કોનફરન્સ પણ ભરવામાં આવનાર છે જેમાં ઉતમ પ્રકારના નિબંધો વાંચવામાં આવશે. કળાશાસ્ત્રમાં પ્રવીણ પુરૂષોએ પોતાના નિબંધો રજુ કરવાનું કબુલ કરયું છે. જ્યારે મી દત્ત કોનફરન્સને પ્રમુખપદે બીરાજનાર છે. સાંસારીક કોનફરન્સ ભરવા માટેની ગોઠવણો પણ તેના લાગતાવળગતાઓ કરવા લાગ્યા છે અને બનારસ શહેર આવતા ડીસેમ્બરની ધામધુમો માટે તેજ થતું જાય છે.

મુંબાઇનાં છેલ્લાં પ્રદર્શનનો હીસાબ—હિંદી નેશનલ કોંગ્રેસની લગતું જે પ્રદર્શન ગયા ડીસેમ્બર મહીનામાં આપણા શહેરમાં ભરવામાં આવ્યુ હતું તેની આવક જાવકનો હીસાબ પ્રદર્શન કમિટીના પ્રમુખ ઓન. મી. વીઠલદાસ દામોદર ઠાકરસીએ રીસેપશન કમિટીના પ્રમુખ ઓન. સર ફીરોઝશાહ મેરવાનજી મહેતા ઉપર મોકલી આપ્યો છે. ઓડીટરો મેસર્સ કે. સુબ્રામની આયર અને ચુનીલાલ ડી. સરઈયાએ હીસાબ તપાસી પોતાનો રીપોર્ટ કર્યો છે. એ હીસાબ ઉપરથી જણાય છે કે સઘળો ખરચ બાદ જતાં કુલે રૂ. ૪૦૦૭-૨-૩ ની સીલક બાકી રહી છે. આ બાકી વધેલા પૈસાનું શું કરવું તે બાબે ઠરાવ કરવા પ્રદર્શન કમિટીની સગવડ ભર્યા દીવસે એક સભા બોલાવવાને ઓન. મી વીઠલદાસે ઓન. સર ફીરોઝશાહને અરજ કરી છે.

છેલ્લા ધરતીકંપની ખુવારીનો રિપોર્ટ—ગયા એપ્રીલ માસમાં ઉત્તર હિંદુસ્થાનમાં જે મોટો ધરતીકંપ થયો હતો તેને લગતા રિપોર્ટના આંકડાઓ જાહેર કરવામાં આવ્યા છે તે ઉપરથી જણાય છે કે, ધરતીકંપથી કાંગરા પાલમપુર, ડેરા તથા હમીરપુર જીલ્લાઓમાં ૧૨૦૦ ચોરસ માઈલના વિસ્તાર ઉપર આવેલાં ૪૦૯ ગામોમાં ઘણાં માણસો મરણ પામ્યાં હતાં બીજી જગ્યાએ પણ માલ મીલકતને મોટું નુકશાન પહોંચ્યું હતું. ફેલ. લાહોર, અને સ્પીટી સુધી ૧૩૪૪ ચોરસ માઇલના વિસ્તાર ઉપર નુકશાન થયુ હતું. એક લાખ મકાનો અને ૨૦૦૪૭ જીવની ખુવારી થઇ હતી. ચાના બગીચાઓ, કુલુની સ્ટેટ કંપની તથા મેવાના બગીચાઓને ગંભીર નુકશાન પહોંચ્યું હતું. કુલુમાં બહારના ખેતરોમાં કામ કરતા પચાસ આસામી મરણ પામ્યા હતા. ધરમશાળા અને કાંગરા ખાતે પણ મોટી ખુવારી થઇ હતી. કાંગરામાં સાત અને કુલુમાં ૨૫ આસામી મરણ પામ્યા હતા. છાવણીમાં બરાકો પડવાથી મરણ પ્રમાણ મોટું આવ્યું હતું. સાતમી ગુરખા પલટણના ૧૧૨ માણસો મરણ પામ્યાં હતાં. ધરતીકંપનો સખતમાં સખત આંચકો કાંગરા આગળ ડુંગરીઓની તળેટીમાં લાગ્યો હતો. કાંગરા જીલ્લાનાં ૯૭ ગામોમાં નુકશાન થયું હતુ અને અગીઆર ગામોમાં વીસ ટકાથી વધારે વસ્તિનો નાશ થયો હતો. કુલ જીલ્લામાં માણસો કરતાં ઢોરની બહુ મોટી ખુવારી થઇ હતી. સુલતાનપુર બજાર ખાતે સાડાબાર ટકા જેટલી વસ્તીનો નાશ થયો હતો. લાહોર અને સ્પીટીમા મોટું નુકશાન થયું હતું અને અશક્ત માણસોજ નાસી નહિં શકવાથી માર્યા ગયા હતા. ૧૯૯ નિશાળોમાંથી ૩૯ નિશાળો પડી જઇ તેના ૨૦૪ શિક્ષકોમાંથી ૧૨ અને ૧૯૭૨ વિદ્યાર્થીઓમાંથી ૩૪૯ વિદ્યાર્થીઓ મરણ પામ્યા હતા.

ગ્રાહકોને વિનંતી.

ગયા સાલનું લવાજમ જે ગ્રાહકોની પાસે બાકી રહેલું હોય તેમણે મોકલી આપવા મે. કરવી.

આ અઠવાડીઆમાં મળેલ લવાજમ.

મેસર્સ એમ. સી. આદમ, કું૦ પ્રીટોરીઆ.	૦	૧૭	૦
મી. મહમદ હાજી જુસબ. પ્રીટોરીઆ.	૦	૧૭	૦
મેસર્સ ઓસમાન મહમદ એન્ડ કું૦ પીટર્સબર્ગ	૦	૧૭	૦
મી. અબદુલ લતીફ અલી. ,,	૦	૧૭	૦
,, ડેવીડ રામસામી લીડર્સડોર્પ	૦	૧૭	૦
,, ઇબ્રાહીમ રહેમતુલા પીટર્સબર્ગ.	૦	૧૭	૦
,, કાસમ તૈયબ. ,,	૦	૧૭	૦
,, હાસમ મોતીની કું૦ ,,	૦	૧૭	૦
,, ઇસમાઈલ આમદ.	૦	૧૭	૦
,, અમરસી ગોકુલદાસ. ,,	૦	૧૭	૦
,, યુ. બી. મહેતા, ,,	૦	૧૭	૦
,, વાંકાનેર જ્યુબીલી, વાંકાનેર.	૦	૧૭	૦
,, વી. એસ. પીલે પ્રીટોરીઆ.	૦	૧૭	૦
,, ઓ. ઇ. ચેચ. કાચલીઆ. ,,	૦	૧૭	૦
,, ડી. પી. દેસાઈ. ,,	૦	૧૭	૦
,, રાનુ ફ્રેન્સીસ. ,,	૦	૧૭	૦

સસ્તો અને સરસ માલ.

ગોરા મહમદ.

ગ્રીન હાઉસ ૪૯૨ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

ફેનસી કાપડ, ખમીસો, અંગરખાં, બુટસ, સુઝ, ટરકી ટોપી, ગુંથણીની ટોપીઓ, કોટ ઓવરો વગેરે વગેરે, સુટ તૈયાર મળશે તેમજ ઓરડર મળવાથી કરી આપશું. કાઆ સુતારના દેશી ઓજારો હોલસેલને ભાવે મળશે. હિંદુસ્થાન લઇ જવા સુંદર બેટો, ફુલવાળી વાધવાળા કામળો, કીમતી પેટીઓ વગેરે હોલસેલને ભાવે મળશે. માટે એકવાર અમારી દુકાનની મુલાકાત લઇ ખાતરી કરો.

கிறிஸ்த்மஸ் சரக்குகள்.

உவெஸ்டன் ஸ்டோருக்கு அடுத்த இடத்தில்.

[illegible]

[illegible]

TO LET, to Indians,

1,000 Acres Good Land near Dundee.

Apply: HOLLAND, Gellit's Station

इन्डियन ओपिनियन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. १६वीं डीसम्बर, १९०५. नम्बर ५०.

इन्डियन ओपिनियन.

शनिश्चर, ता. १६वीं डीसम्बर, १९०५.

भारतका सुभाग्य.

अब इङ्गलान्डमें बड़ी हलचल पड़ गई है. मि॰ बालफरकी केबीनेटने राजीनामा दे दिया है और ब्रिटिश राज्यकी लगाम लिबरल पक्षके सर हेन्री केम्पबेल बेनरमेनके हस्तक आई है. इसपर भारत सिक्रतर कौन होगा, इससे हम लोग बेमालूम है. राजीनामा दिया गया, तबसे तारद्वारा खबर आ रही है, कि मि॰ जॉन मोरली भारत सिक्रतरके पदपर नियुक्त होनेवाला है. गत लिबरल गवर्मेन्टमें मि॰ जॉन मोरली आयरलान्डके मंत्री था. जैसी दशा आयरलान्डकी है, वैसी कितनीक भारतकी है. किन्तु इसलिये मि॰ मोरली भारत सिक्रतर होंगे, तो लाभ है, ऐसा हमें कह नहीं सकते है. अब इङ्गलान्डके महान पुरुषोंमें मि॰ मोरली श्रेष्ठ गिनाये जाते है. आप अधिक स्वतंत्र और दयावान है. उपरान्त ऐसा मानते हैं, कि खानगी व्यवहारमें जैसे नीति-भङ्ग नहीं होना चाहिये, वैसे राजकार्यमें भी न होना चाहिये. ब्रिटिश राज्यमें जो जो देश है, वे सबकी प्रजाको स्वराज्य देनेमें आप अधिक दृढ विचार रखते हैं. उपरान्त आप मानते हैं, कि सबको स्वराज्य मिलना चाहिये. बोअर लडाईसे आप बहुत विरुद्ध था. हाथ निचेके आदमियोंकी अनुमति मुजब चले, ऐसे नहीं है. इतना सत्य है, कि मि॰ मोरली भारतका भला नहीं करें, तो दुसरा कोई लिबरल अब नहीं है, कि इन्होंसे भला हो सकें. जैसे लार्ड रीपन गवर्नर जनरलके पदपर प्रतिष्ठित हुआ था, वैसे जान मोरली भारत सिक्रतरके पदपर होंगे, ऐसा हमें विश्वास है.

वेस्ट स्ट्रीटमें आये हुए गवुबीका नया मकानका आखीरका लीलाम गत शनिश्चरके रोज हुआ था. इसमें आखीरका बीड १०,००० पौन्डका आया था. गत समय पर मि॰ ब्राउन तरफसे १२,००० पौन्डका बीड रक्खा गया था. जिस दाम पूर्ण नहीं होनेसे दुसरीवार लीलाम करनेमें आया. मकानका कुल खर्च २४,००० पौन्ड कहा जाता है.

समाचार.

डर्बनमें नई टेलीफोन सीस्टम गत सोमवार ता॰ ११ वींसे आरम्भ हो चुकी है.

नामदार प्रिन्स आफ वेल्स और प्रिन्सेस आफ वेल्सको बम्बइप्रजाने बहुत अधिक सन्मान दिया है.

हिन्दके नया वाइसराय लार्ड मिन्टोको हिन्द तरफकी बिदायगीरीके लिये लन्डनमें एक बादशाही भोज दिया गया था. इसपर बड़े बड़े अधिकारियों हाजिरात हुए थे.

नया प्रधान मन्डलका चुनाव हो चुका है. उसमें सर हेन्री केम्पबेल बेनरमेन बड़ा प्रधानके पदपर, मि॰ जान मोरली भारत सिक्रतर और अर्ल आफ एलजीन कोलोनियोंके सिक्रतर नियुक्त हुए है.

लाहोरकी आर्यन प्रीन्टिंग एन्ड पब्लीशींग कम्पनीके प्रमुख लाला रोशनलाल बेरीस्टरने स्वदेशी चीजोंको उत्तेजना देनेके लिये ५०,००० रुपयेके २,००० शेर निकाला है. जिस स्वदेशी मालके व्यापारके निमित व्यय किया जायगा.

प्रोफेसर गोखलेने थोड़ा समयमें अपना व्याख्यानसे इङ्गलान्डको गजा दिया है. इनके और हिन्दके दादा दादाभाइके लिये लन्डन इन्डियन एसोसियेशनमें एक मेलावड़ा किया था. उसमें प्रोफेसर गोखलेने बहुत उमदा व्याख्यान दिया था.

जापान शाहनशाह मीकाडोको नामदार महाराजा एडवर्डने बक्षिस दिये हुए "आर्डर आफ धी गारटर" का खिताबका पदक भेट करनेके लिये प्रिन्स आरथर आफ कोनाट आगामी ता॰ ५ जनवरीको लन्डनसे जापान तरफ बिदाय होवेंगे.

मध्य आफ्रिकासे एक सम्वाददाता खबर भेजता है, कि ब्लान्टायरके जज बिदाय होनेमें उनको हिन्दीयों तरफसे एक अभिनन्दनपत्र अर्पण किया गया था. वह जज साहब हिन्दीयों तरफ अच्छा प्रेम रखता था. उन्हें हिन्दीयोंकी वफादारीकी अच्छी प्रशंसा की थी.

गत सोमवारके रोज जोहानिसबर्गकी खानके व्यापारियोंकी एक विराट सभा जमा हुई थी. सभामें ऐसा ठहराव समर्थित हुआ, कि अब चीना लोगका आना बन्द करना और जिस लोग यहां आये है, इन्होंकी मुद्दत खतम होने पिछे चीन भेज देना. कारण वे लोगको "अनडीझायरेबल" गीना गया है.

सरकार तरफसे कलकत्तेके सरकारी स्टाम्प-विभाग और स्टेशनरी-विभागके प्रधान अधिकारीको सूचना हुई है, कि नामदार प्रिन्स आफ वेल्स जहांतक भारतमें रहेवें, इतना समयतक उन्होंके लिये अखबारें पसन्द करते "स्टेटमेन," "बंगाली" और "अमृतबझार पत्रिका" बायकोट करना. यानी वे अखबारें युवराज सन्मुख जाने नहीं देना.

बंगालके फरीदपुर शहरमें अनजुमन इसलाम सभाने गत नवम्बरमें एक जाहिर सभा की थी. मि॰ मोलवी अलीमझामन चोधरी नामे प्रतिष्ठित जमीनदार प्रमुखपद पर बीराजे थे. सभामें प्रायः १,५०० प्रतिष्ठित मुसलमान भाइयों उपस्थित हुए थे. पूर्व बंगालके नया गवरनर शहरकी मुलाकात करने आवे, जब उनको सत्कार और मानपत्र न देना. उपरान्त बङ्ग-भङ्ग सामने हलचल जारी रखनेका प्रस्ताव सभामें समर्थित करनेमें आया था.

रंगपुरकी स्कूलके विद्यार्थियोंको स्वदेशी मालकी हलचलमें हिस्सा नहीं लेनेपर सरकार तरफसे एक हुक्म प्रकट करनेमें आया था. लेकिन २०० विद्यार्थियोंने एकत्र होकर सभामें गये और "वंदे मातरं" के अवाज साथ अपनी इच्छा परिपूर्ण की. यह गुन्हा बदल कलेक्टरने प्रत्येक विद्यार्थीको पांच पांच रुपये जुर्माना ठोक दिया. साथ साथ हुकम निकाला, कि कदापि जुर्माना न देवे, तो स्कूलमें दाखिल न होने देना. यह हुकमसे विद्यार्थियों भय न पाया और उस स्कूल हीको बायकोट कर दी. उपरान्त एक नई खानगी स्कूल खोली गई है.

இந்தியன் ஒப்பினியன்.

ஸ்தகம் 3.] நெட்டால் பீனிக்ஸ், 1905ஞு டிசம்பர்மீ 16உ சனிக்கிழமை [இலக்கம் 50

இந்தியன் மெயில்.

நெட்டால் [illegible].

[illegible] டிசம்பர்மீ 21உ புறப்பட்டு கொழும்பு, மதராஸ் கல்கத்தாவரைக்கும்.

ஜெர்மன் ஈஸ்டாப்பிரிக்கா லைன்.

[illegible] டிசம்பர்மீ 2?உ புறப்பட்டு இந்தப்பக்கம் [illegible] பம்பாயிக்குப் [illegible].

இந்தியா ஆப்பிரிக்கா லைன்.

[illegible] [illegible] மீ 5உ புறப்படும்.

மேல்கண்ட கப்பல்கள் [illegible] போகும்.

[illegible] டெலகோவா [illegible] டர்பன் [illegible].

"இந்தியன் ஒப்பினியன்"

1905ஞு டிசம்பர்மூ 16உ சனி.

டிரான்ஸ்வால் இந்தியர்களும் லார்ட் செல்போனும்.

(முன் தொடர்ச்சி)

என்றாலும் அதெல்லாம் கேம்பிரிட்ஜ்?... நடையைக்கானாலும் எர்மெலோ என்கிற ஊரில் லார்ட் செல்போன் செய்த பிரசங்கத்தில் கூலிவியாபாரிகள் என்கிற வார்த்தையை உபயோகித்தார். இவ்வார்த்தை இந்தியர்களுக்கு அவமானத்தையும் துக்கத்தையும் உண்டுபண்ணிற்று. ஆனால் நமது லார்ட் அவர்கள் அவ்விதமான வார்த்தையை உபயோகித்திருப்பாரென்று நான் துணியவில்லை, கூலி என்கிறவார்த்தை வியாபாரிகளுக்குப்பொருத்தமுடையதல்ல. நமது லார்ட் செல்போன் அவர்களும் டிரான்ஸ்வால் இந்தியர்களின் துன்ப நிலைமையைப் போக்கவேண்டுமென்று வெகு சிரத்தையாய் சண்டைக்குமுந்தி பேசியிருக்கிறார். ஆகையால் இப்போது டிரான்ஸ்வால் இந்தியர்களுக்கு இருக்கும் துன்பநிலைமையை லார்ட் அவர்கள் நிவாரணம் செய்வாரென்று நம்புகிறோம். இவ்வாறு மிஸ்டர் காந்தி பிரசங்கத்தை மிஸ்டர் ஆலி ஆபிப் ஆதரித்துப்பேசினார். இதற்கு லார்ட் செல்போன் மறுமொழியாவது:- நீங்கள் கேட்டுக்கொண்ட ஒவ்வொருவிஷயங்களிலும் தற்போது பிரவேசிக்கமுடியாது. கவர்ன்மெண்டாருக்கு பிரிட்டிஷ் இந்தியர்களை அவமதிக்கவேணுமென்கிற எண்ணமில்லை. ஆனால் இந்நாட்டு சட்டம் அப்படி இருக்கிறது. கவர்ன்மெண்டார் நம்மைத் தொந்திரவுசெய்யவில்லை. ஆனால் லார்ட்செல்போன் நமக்கு தொந்திரவு நேராவண்ணம் கூடியவரையில் பார்த்துக்கொள்ளுவார். அடுத்தவருஷத்தில் பிரதிநிதி கவர்ன்மெண்டு ஸ்தாபிக்கப்போகிறபடியால் அதுவரைக்கும் புது பெர்மிட் விஷயமாய் யாதொரு தீர்மானமும் செய்யமாட்டார். யாராவது டிரான்ஸ்வால் நாட்டிற்குள் புதிதாய் சுற்றுப்பிரயாணம் செய்வதற்கு மனுசெய்துகொண்டால் வரையறுக்கப்பட்ட பெர்மிட் விஷயத்தில் உண்மையாகவே முயர்ச்சிப்பார். சண்டைக்குமுந்தி டிரான்ஸ்வால் நாட்டிலிருந்து வெளியேறியவர்கள் மனுசெய்துகொண்டால் முன்போல் தாமதப்படாமல் துரிதமாய் அவர்களுக்கு பெர்மிட்டு கொடுக்க முயற்சிப்பார்.

ஜொஹானஸ்பர்க் சீன கூலியாட்கள்.

சிலதினங்களுக்குமுன் ஜொஹானஸ்பர்க்கில், பொன்சுரங்கங்களில் வேலைசெய்துவரும் சீனர்கள் விஷயமாக, சுரங்க அதிகாரிகள் ஒரு மீட்டிங்கு கூட்டினார்கள். அந்தக்கூட்டத்திற்கு வந்திருந்தவர்களின் தொகை ஏறக்குறைய 1,500 பேர். இங்கு நடந்த சம்பாஷணையாவது— சீனகூலியாட்கள் இவ்வாப்பிரிக்கா தொழிலுக்குத் தகுதியற்றவர்கள், இவர்கள் தங்களை வேலைவாங்கும் மேல் உத்தியோகஸ்தர்களுக்காவது, சுரங்க அதிகாரிகளுக்காவது மேற்படித் திருப்திகரமாய் நடக்கிறதில்லை; இதனால் அவர்கள் இங்கிருப்பதில் பலனில்லை, அவர்களைத்திரும்ப தங்கள் சொந்த நாட்டுக்கு அனுப்பிவிடவேண்டும், இனி சீனர்களை ஆப்பிரிக்கா வேலைக்கு கொண்டுவரக்கூடாது, இப்போது வேலைசெய்துவருகிறவர்களை அவர்கள் ஒப்பந்தகாலம் முடிந்தவுடன் அனுப்பிவிடவேண்டும்.

சென்றமாதம் முதல்தேதி கல்கத்தாவில் பங்காளியர்கள் பங்காளப்பிரிவினையைப்பற்றியும், காலஞ்சென்ற மஹாராணியார் 1857வருஷத்தின் வாக்குறுதியைப்பற்றியும் சனங்கள் தெரிந்துகொள்ளுமாறு ஊநரசப் தங்ஙோசாபோட் படித்துக்காண்பித்தார்கள்.

°°°

இங்கிலாந்தில் புதிதாக மந்திரிகள் நியமனம். சர் ஹென்றிகேம்பல் பேனர்மேன் இங்கிலாந்து பிரதானமந்திரியாக நியமிக்கப்பட்டிருக்கிறார்; மிர். ஜான் மோர்லே இந்தியாவுக்குமந்திரியாக நியமிக்கப்பட்டிருக்கிறார். ஏர்ல் ஆப் எல்ஜின் இந்தகாலனிக்கு மந்திரியாக நியமிக்கப்பட்டிருக்கிறார்.

சென்றவாரம் டர்பன், உவெஸ்ட் ஸ்டிரீட்டில், [illegible] என்பவருடைய ஒரு கட்டடம் ஏலத்தில் வைக்கப்பட்டது, கடைசி கேள்வை 10,000 பவுனோடு நின்றுவிட்டது. ஏலம் அந்தத்தொகைக்கு விடப்பட்டது. ஆனால் சிலகாலத்துக்குமுன் மிர். பிரௌன் என்பவர் இந்தகட்டடத்தை 12,000 பவுனுக்குக்கேட்டார். அந்தசமையத்தில் சொந்தக்காரர் சம்மதமில்லாமல் மிகவும் தாழ்ந்த கிரையமென்று விட்டுவிட்டார். ஆனால் கட்டடம் கட்டிமுடிவாவபோது 24,000 பவுனுக்கு மதித்தார்கள்.

***

மான்டனெக்ரோ என்னுந்தேச இளவரசர் நிக்கால்ஸ் என்பவர் தன்னுடைய நாட்டுக்கு ராஜப்பிரதிநிதி சபையொன்று நியமிக்கப்போகிறதாக அறிவித்திருக்கிறார்.

°°°

நியூயார்க் பட்டணத்தில் பாங்கிக்காரர் மிர். ரோத்சைல்டு, மிர், ஜாக்கோப் ஆகிய இருவரும், ருஷியாவுக்கு சம்பவித்த பிராணசேதத்தின் பொருட்டு, ஆளொன்றுக்கு பதினாயிரம் பவுன்வீதம் நன்கொடைகொடுத்திருக்கிறார்கள்.

°°°

சென்ற செப்டம்பர் மாதம் 5உ வரைக்கும் கைப்பற்றிய கப்பல்கள், மீன்படகுகளையும் விட்டுவிடும்படி ஜப்பானில் ஒரு ஒழுங்குசெய்யப்பட்டிருக்கிறது.

°°°

ஸ்வீடன்தேச அரசர், ஜெர்மன் பிரதான நகருக்கு விஜயஞ்செய்திருக்கிறார்.

***

இங்கிலீஷ் போஸ்டாபீஸ் விஷயத்தில், போஸ்ட்ஆடர்களை புதுமாதிரியாக நடத்துவதற்கு ஏற்பாடாகிறது.

°°°

கேப்டவுண், ஒபன்பர்க், பிளம்ஸ்டெட் என்ற ஊருக்குச்சமீபத்தில் ரெயில்வண்டி வரும்போது ஒரு கல்லெட்டு பையன் குறுக்கே ஓடியதால் அடிபட்டுப்போனான். ஜனங்கள் ரெயில்பாதையில் பத்திரமாக நடக்கவேண்டும்

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN. Box 1126.

DURBAN: 100 QUEEN STREET. Box 621.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE
of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

અબદુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગરોસરી અને બીજા દરેક જાતનો
માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫ને૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड, ग्रोसरी और दुसरी सब रकमका
माल स्टोकमें रखनेवाला.
५०७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

மிர். அப்துல்கனி ஸ்டோரில் மேன்மையான பலவித சாமான்கள் எப்பொழுதும் இருப்பிலிருக்கின்றன.
அப்துல்கனி, ஜெனரல் டீலர்,
5. அண்ட் 7. கிராஸ் ஸ்டிரீட், கேப்டவுன்

Prof. L. Doovey, Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from REV. I. J. KRUIKF, ARTHUR GARCIA, ESQ., R.M., UITENHAGE, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિઅન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની માલી સની પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ એ. જે. રવીફ, આરથર ગ્રેશીઆ એસ્કવાયર વિગેરેના સરટીફીકેટો છે.
કેપટાઉન

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधीका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाले ठीये पानीलेप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक.
सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where JALBHOY & SORABJI BROS., are our Sole Agents.

જુસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડયુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન સિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધર્સને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ગુલ,"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,
—CORNER OF—
BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS:
"SHAHMAHOMED,"
CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE
Indian Department,
German East African Line.

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોઝજી.
ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોરટર અને મિનરલ વોટર બનાવનાર.
ક્લેરમોન્ટ. કેપકોલોની

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.
HOUSES TO LET.
19 EYER STREET, CAPE TOWN.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - P.O. BOX 1869.

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

Upper Murchison St.,

LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer,

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 178.

BARBERTON.

Tel. Address: "Mungalee."

R. NARASOO,

Indian and General Merchant,

Outfitter and Draper.

Boot and Shoe Warehouseman.

INDIAN SILKS A SPECIALITY.

KAFFIR TRUCK, &c., &c.

BARBERTON,

TRANSVAAL.

P. O. Box 26.

Telegraphic Address: "NARASOO."

Established 1884.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .

. . . Direct Importer

—of—

Indian and other Oriental Merchandise

—from—

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

Johannesburg (P.O. Box 4081.)
Pretoria, Multan House, 242 Church St. (P.O. Box 224.)
Bulawayo (P.O. Box 486.)
Barberton, Salisbury, Kimberley.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

SUN FIRE OFFICE FOUNDED 1710

SUN Insurance Office.

PAYNE BROS., Agents,
WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसें पुराणी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापन पौंड ३०,००,०००.
अर्जी करनेसें कमतीमें कमती भाव मिलें

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમા ઓફીસ જેની મુડી પાં ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની છે લખી જણાવવાથી ઓછામાં ઓછા ચાલુ ભાવે મળી શકશે.

உலகத்தில் முதல் நெருப்பு ஆபீஸ், [illegible]

MAHOMED ENUS

INTERPRETER,

22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.

મહમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,

૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ. કેપ ટાઉન

HOSSEN EBRAHIM,

GENERAL DEALER,

1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,

And 25 Duke Street, WOODSTOCK.

Goods Supplied on Commission.

ખાનગી ઈંગ્રેજી ગુજરાતી નિશાળ.

જે તા. ૧૬ મી જુન ૧૯૦૪ થી ખોલી છે.

ગુજરાતી તથા ઈંગ્રેજી પુસ્તકો, કોપીઓ, પાઠમાળાઓ, મોતીના બુકો, વગેરે તૈયાર છે. અને તેજ બુકોથી અભ્યાસ ચાલે છે. વધુ હકીકત માટે લખવું અગર મળવા મેં૦ કરવી.

૪૮૨ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, ડરબન. | એમ. એસ. પટેલ સ્કુલ માસ્તર.

FOR

Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO

VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT

P. V. SANGHAVEE,

Head Office: 201 Grey St., Durban.
Branch: 34 Ezra Street, Calcutta.

COMMISSION AGENT.

Importer of Rice, Dholl, Ghee, Oil, Gunny Bags, etc.

હિંદી દવાખાના.

આ દવાખાનામાં દરેક જાતની દવા પુરી પાડવામાં આવે છે. બહાર ગામના ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. દરદીઓની ઉપર ખાસ ધ્યાન આપી ઉમદા ટ્રીટમેંટ કરવામાં આવશે. ઘોડા અને ખચરની દવા અમારે ત્યાંથી મળશે.

૩૬૦ પાઇન સ્ટ્રીટ અથવા ૧૨૨૫, અમગેની રોડ સ્ટેસનની બાજુમાં.

இந்திய மருந்துக்கடை.

எல்லாவகை மருந்துகளும் விலை சகாயமாக விற்கப்படும். வேண்டியவர்கள் நேரிலாவது போஸ்டு மூலமாவது பெற்றுக்கொள்ளலாம். அடியிற்கண்ட வியாதிகளுக்கும் குதிரை வியாதிகளுக்கும் மருந்து கிடைக்கும். வெள்ளை, மேகரணம், அஜீரணம், வாதம், இருமல், தலைநோய், காக்கைவலி, பெண்கள் வியாதி.

இந்திய மருந்துக்கடை, 360 பைன் ஸ்டிரீட், டர்பன். அம்கேனி ரோட் ஸ்டேஷனுக்கு அருகில்.

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St.,

DURBAN.

Tel. Add.: "STRANCO."
Telephone No. 482.
P.O. Box 914.

For

Artistic Printing

try the

INTERNATIONAL PRINTING PRESS,

F. M. BANFIELD, Boot and Shoe Factor, etc.

DURBAN:
423 Smith Street.
Telegrams: "Bootman."
P.O. Box 82

JOHANNESBURG:
Corner Von Brandis & Commissioner Sts.
Telegrams: "Bootman."
P.O. Box 6003.

દરેક જાતના બુટ અને શુસનો મોટો જથ્થો છે જુદા નમૂના મળશે

શુસ, બુટ, સ્લીપર વગેરે...

અમારી સાથે કામ પાડી ખાત્રી કરો.

L. MULCHAND,

- Indian -
Silk Merchant

Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.

75 William Street,
CAPE TOWN.

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

Have always on stock:—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

AT

B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,
118 COMMERCIAL RD., DURBAN

Cable & Tel. Add.: "Katharina."
Telephone 224.

K. KARIM MEGJEE,

General Merchant.

P.O. Box 33, Tel. Address: "GULDOO"

INHAMBANE, E. AFRICA.

કે. કરીમ મેઘજી.

જનરલ મર્ચંટ,

પોસ્ટ ઓફિસ બોક્સ, ૩૩. તારનું સરનામું, "ગુલ્ડુ"

ઇનહમબેન, (ઈ.આ.)

ઇસ્ટ આફ્રિકા.

H. LANGLEBEN,

Wholesale Clothier & Manufacturer.
327 Pine Street, Durban.

IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.

Largest Importer in South Africa of Second-hand Clothing.

એચ. લેંગ્લીબન.

જથાબંધ કપડાં રાખનાર તેમજ બનાવનાર.

૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Abdoola Hajee Khan Mahomed

General Merchant & Importer,

CHURCH SQUARE

Opposite, Government Buildings.

Telegraphic Address: "Moosetrade." P. O. Box 99.

POTCHEFSTROOM.

The Largest Importer in South Africa of MILITARY & CIVILIAN Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers Coats, Waistcoats, etc.

J. LANDAU.

337 Pine Street, Durban.

Head Office: 12 Rue des Fossés-Saint-Jacques, Paris.

જે. લેન્ડો.

૩૩૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

KAFFIR CIGARS.

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

112, STATION ROAD, BRICKFIELD,

P.O. Box 4011. JOHANNESBURG.

PROPRIETOR: ... DONAHUE.

E. M. PATEL,

General Dealer, Wholesale & Retail,

MARKET SQUARE,

POTCHEFSTROOM.

S. D. BOBERT.

General Importer, Wholesale and Retail Merchant.

Cheapest House in the Market Square.

Branches at

LOCATION, POTCHEFSTROOM.

A. E. BHABHA.

GENERAL MERCHANT and DIRECT IMPORTER.

Cor. Church & Middel Streets,

MIDDELBURG, T'VAAL.

Tel. Add.: "BHABHA." P.O. Box 55.

HAJEE HABIB!

CALCUTTA HOUSE

IMPORTER AND GENERAL DEALER

A great variety of

Rugs, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, Hollow-ware, Furniture, Crockery.

Rough goods, &c., &c.

SEASON'S NOVELTIES BY EVERY MAIL.

Prices are very moderate & terms are easy.

A trial Solicited.

Tel. Add.: BAGDAD. P. O. Box ...

338, Prinsloo Street, PRETORIA.

M. E. Nanabhay

Retail and Wholesale Merchant.

Market Square, P.O. Box 55

POTCHEFSTROOM

એ. એમ. પારેખ,

જનરલ મરચંટ.

દરેક જાતની ગ્રોસરી વગેરે માલ...

ડરબન.

Ebrahim Brother

Direct Importer & General Merchant.

POTCHEFSTROOM.

Ismail Amod Kajee,

GENERAL MERCHANT & DEALER.

KRUGERSDORP.

WANTED

MONEY in small sums. Security ...

Apply Indian Opinion, Phoenix.

D. I. Varvava,

GENERAL MERCHANT

POTCHEFSTROOM.

સરકારી સરવેયર.

[illegible] માટે [illegible] આવશે.

જે. એ. [illegible]

[illegible], ડરબન.

सरकारी इजनेर.

[illegible]

[illegible] सोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन.

[illegible]

[illegible]

டர்பன்.

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams,

Curry Powder, Chutneys,

Cayenne Pepper,

White and Black Pepper,

Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.

Box 63, Durban.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS:
J. [illegible], Cape Town; [illegible], Durban.

Soft Goods, Hardware,

Stationery, Shawls,

Kaffir Goods,

Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.

ભાગીદાર

જે. [illegible], કેપટાઉન.

[illegible], ડરબન.

સર્વ જાતનો માલ.

સઘળી રંગનું કાપડ, લોઢાનો સામાન, સ્ટેશનરી, [illegible] સામાન, [illegible], જવાહીર, વિગેરે.

સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ. કરમનની કંપની સાથે [illegible] છે, અને તેમના [illegible] છે. તેમના ભાગીદાર [illegible] માણસ છે, [illegible] માટે ખાસ દેખરેખ રાખે છે.

શી. [illegible]

,, ઉમર [illegible] ઝવેરી.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦

હરેક જાતના લાકડા તથા ઇમારતનો સામાન.

પોંઇટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कु.

बहुत रकमका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पॉइंट रोड, डर्बन.

[illegible]

ஹார்பரோ அண்டு கோ.

பயின்ட் ரோட் டர்பன்.

આવો, ગરમા ગરમ મસાલાદાર ઘીના ભજીઆં, અને મીઠાઇ.

जंडुमहाराज मीठाईवाला

१५९, ग्रे स्ट्रीट, डर्बन.

हमारे यहां हरएक गरमागरम घीकी मीठाई, [illegible] और पकौडा तैयार मिलेंगे.

ઘીની મીઠાઈ

સ્વાદીષ્ટ! ગરમાગરમ! અને વખતે! [illegible]—સુતરફેણી, મગજ લાડુ, ઘારી, બુંદી, મેસુબ, મુંબઈનો હલવો, જલેબી, [illegible], ભાજલી, સેવ, ભજીઆં વગેરે ઘીમાં બનાવેલા તઈયાર મળશે. તેલ બીલકુલ વાપરવામાં આવતું નથી.

ખાસ ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપી માલ વખતસર અને સરસ બનાવી આપીએ છીએ. બહારગામના ઓરડરનો માલ [illegible] રેલવે મારફત વખતસર મોકલીએ છીએ.

[illegible] દલપત એન્ડ કું૦

૧૫૯, ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

P.O. Box 353. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co., *Wholesale Merchants,*

407 SMITH STREET, DURBAN.

[illegible]

Printed and Published by V. MADANJIT, International Printing Press, Phoenix, Natal.

PRICE 3D. REGISTERED AS A NEWSPAPER.

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phoenix, Natal, Saturday, 23rd December, 1905. No. 51.

P.O. Box 176. Telephone 214.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis and Sarees.

Rugs, Shawls, Boots and Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.
Telegraphic Address: "CAMROODEEN."

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

139 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box 66. Tel. Add.: "GORBANDER."

ESTABLISHED 1880.

દાદા ઓસમાન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

બોક્સ ૮૮. ૧૩૯, ક્વીન સ્ટ્રીટ.
ડરબન.

ભાડે આપવાનાં છે.

ફરેટ એલ્ન્જુના ભારી મજ્યામાં આવેલ ક્રેટોન ટ્રેડિંગ તથા મીન્સ ચોગર્ડ સ્ટોરમાં મોટું ગુ કામ કારખાનાં, મીટીંગ વિગેરે માટે ઉપયોગનું છે. ભાડું સસ્તું. નીચેને ઠેકાણે મળો.

લીલો, લાલ રંગનો ચોરૂટ બનાવવાનો તમાકુ હમેશાં વેચાણે લેવાનો છે.

કેપ સ્નુફ ફીશ આવી પોંહોંચી છે ખાસ મશહુર પ્રીફાયત તેમજ હલકા, મુંબઇ અને વિલાયતથી સર્વ જાતના ખરેખર માલ આવી પુગ્યો છે અને ઘરાકોને અરજ કરવામાં આવે છે કે આગળ જેમ ઓરડર મોકલતા તેવીજ રીતે ઓરડર મોકલી ઉપકાર કરતા રહેશો.

જાલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.
૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

TO LET.— Those well-situated premises "West House" in East Avenue and a Large Warehouse in Prince Edward Street. They can be used either as Workshops, for Meetings, or any purpose. Rent cheap.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Cocoanuts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Snoek, Fish, Skins of various kinds, &c.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

—AT—

JALBHOY SORABJEE BROS.,
110 Field Street, Durban.

SUN BRAND

Tobacco Works,
132 Queen Street,
Durban.

SUN CIGARS, SUMATRA CHEROOTS
BOER TOBACCO,
VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c.
At Lowest Wholesale Prices

સસ્તો અને ઉંચો માલ.

સન સીગારેટ, સુમાત્રા ચીરૂટ બોર વર જીનીઆ ટેબ વગેરે જાતની તમાકુ નીચેને સરનામે મળશે.

સન બ્રાંડ ટબેકો વર્કસ.
૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડર્બન.

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES
ALSO ESTATE OWNERS

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

At 1— —

125 FIELD STREET.

P.O. Box 47. Tel. Address "MIANKHAN" Durban. Telephone No. 144

EAST INDIAN TRADING Coy.

GENERAL MERCHANTS
and Direct Importers of all kinds of Groceries, Soft Goods, ...

102 Queen Street,
Durban. P.O. Box ..

Tel. Address: "..."

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પખવાડીએ મુંબઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર રેઇસ્ટાગ તા૦ ૨૩ મી ડીસેમ્બરના ઉપડશે.
,, બુનડેસરાટ તા૦ ૫ મી જાનેવારીના ,,
,, સોમાલી તા૦ ૨૦ મી ,, ,,

ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી દેશી છે, જગ્યા નીચે ફ્રાંસમાં છે અને ડીચના પાણી ... બહુ સારો બંદોબસ્ત છે, હિંદુ મુસલમાનને માટે અલગ અલગ છે.
ઉપલી આગબોટો હમેશાં ... પહોંચે છે, ... ઉતારુ ... ન પડે. વધારે ખબર નીચે લખેલે ઠેકાણે ... મંગાવવાથી મળશે.
... ધ્યાનમાં રાખવું કે સ્ટીમર સોમાલી, સુલતાન, બુનડેસરાટ, જનરલ, કેસર ને રેઇસ્ટાગમાં ખલાસી દેશી છે ... હિંદુ મુસલમાન સારુ અલગ અલગ છે અને ... પડશે. ... ઉપલી આગબોટોમાં ખલાસી ગોરા છે પણ તેમ નથી.

ઓસમાન આહમદ, ... બીલ્ડીંગ, ... સ્ટ્રીટ, પી. ઓ. બોક્ષ ૧૨૬, ડરબન.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન, ગારડીનર સ્ટ્રીટ, ડરબન.

MOOSA OSMAN & CO.

Wholesale and Retail Merchants & Direct Importers,
363 CHURCH STREET, MARITZBURG, Natal.

મુસા ઓસમાન એન્ડ કું૦
ડાયરેક્ટ ઇમ્પોરટર્સ,
પી.એમ.બર્ગ, નાતાલ.

ADAM H. G. MAHOMED,

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET
CAPE TOWN.

Telegrams,
"ADAMGOOL," CAPETOWN.

દયાળ રામજી પટેલ,

ફ્રુટરર અને કમીશન એજન્ટ,
પી. ઓ. બોક્ષ ૬૦૬, ડરબન.

USEFUL BOOKS

[illegible] Contains [illegible] post free.

Helps to the study [illegible] post free.

[illegible] Rs. [illegible] post free.

[illegible] English Synonyms, [illegible] and illustrated. [illegible] post free.

[illegible] English, to improve [illegible] argumentative powers, etc. Each [illegible] post free.

Wonders of the World [illegible] Art and Science], Re. 1, 2as. post free.

To be had of the Manager, "INDIAN ECHO" OFFICE, No. 106 UPPER CIRCULAR ROAD, CALCUTTA.

தமிழர் கவனிக்கவும்.

முதல்தர [illegible] சரக்குகள் [illegible] கிடைக்கும். டர்பன், [illegible]

P.O. Box 441. ઇ૦ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર, Tel. Address "ABOOBAKER"
તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નં૦ ૪૩૪ 434, West Street, DURBAN. વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing.	Skirts,	Bibs,
Blouses,	Underskirts,	Bonnets,
Night-gowns,	Children's Fancy Goods,	Bootees,
Combinations,		Hats,
Chemises,	Frocks,	Wool Shawls.

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silk Goods in all colours.

SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

P. DAWJEE MAHOMED & Co.

Have a large stock of
RICE, DHOLL, GHEE and OIL,
Directly Imported from India.
343 PINE STREET, DURBAN.
Tel. Address: "PADULAKI" Box [illegible]

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers,
206 Church Street, Pretoria.
[illegible]

INDIAN AFRICAN LINE.

Calcutta Direct.

'MIRZAPUR,' Jan. 1st,

सीधी कलकत्ता जानेवाली स्टीमर.

"मीरजापुर" ता० १ ली जनवरीको सीधी कलकत्ता जानेके लिये रवाना होगी. यह स्टीमर बहुत जलदसे दोडनेवाली है.

यह स्टीमरमें खासकर मुसाफरोंके लिये अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. पासेंजरो अपनी मुसाफरी बडी मजेसे और शान्तिसे करते हैं. सगवड उत्तम प्रकारसे की गई है, इसलिये कलकत्ताके सत्तावालों तरफसे सर्टिफिकेट पा चुके हैं. दुसरी कम्पनीकी स्टीमर कई कई बन्दर करती जानेसे पासेंजरो तकलीफ पाते हैं, ऐसी तकलीफ इस स्टीमरमें नही है और आरामसे देश जा सकते हैं. उपरान्त खलासी भी यह स्टीमरमें इन्डियन है.

यह कम्पनीकी सभी स्टीमरोंमें अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. विशेष खबरके लिये निचे लिखे पते पर एजन्टोंसे मिलनेसे मालुम होगा.

डीवाल बोसवे कुं०
पोइन्ट

बी. इब्राहीम इस्माइल कुं०
नं. ११४, ११६ और ११८ कमरशीयल रोड, डर्बन.
पोक्स नम्बर १२५.

કલકતાની સીધી સ્ટીમર.

"મીરઝાપુર" તા० ૧ જાનેવારીએ ઉપડી જશે. આ સ્ટીમર ઉતાવળી ચાલની હોવાથી જલદી પહોંચશે.

આ સ્ટીમરમાં મુસાફરોને માટે ખાસ સગવડ કરવામાં આવી છે તેથી મુસાફરોને ઘણું આરામથી જવાતી સોઈ-તક છે, ખલાસી દેશી છે. વળી બીજી સ્ટીમરો દરેક બંદર કરતી જતી હોવાથી લાંબે વખતે દેશ પહોંચે છે જ્યારે અમારી સ્ટીમરો અહીંથી ઉપડી પરબારી હિંદુસ્થાન જતી હોવાથી થોડી મુદતમાં પોંચી શકાશે, વધુ વીગત માટે નીચેને સરનામે ખબર કાઢશો.

ડીવાલ બોસવે કું०
પોઇન્ટ.

બી० ઈબ્રાહિમ ઇસ્માઇલની કું०
નાં. ૧૧૪, ૧૧૬ અને ૧૧૮, કોમરસીયલ રોડ, ડરબન.
પોસ્ટ બો० ૧૨૫.

மேற்கண்ட ஸ்டீமர் மிகவும் உறுதியானதும், விஸ்தாரமும், ஓட்டத்தில் அதிக வேகமும் உள்ளதாக இருக்க சகிக்கப்படுமானது. இந்த மிர்சாபூர் என்னும் மரக்கலம் ஜனவரி மாதம் 1உ கல்கத்தாவுக்கு இங்கிருந்து பாசிஞ்சர் ஏற்றிச்செல்லும்.

இது பாசிஞ்சர் சௌகரியத்திற்காகச் செய்யப்பட்டுள்ளது. ஜனங்கள் சௌக்கியமாய் யாத்திரை செய்யலாம். இந்த ஸ்டீமருக்கு கல்கத்தாவில் பல்வகை சர்டிபிகேட் கிடைத்திருக்கிறது. அநேக பிரயாணிகள் பிற கப்பல்களில் ஏறி அதிக கஷ்டமடைகிறார்கள். அவ்விதம் போவதில் கஷ்டமேயொழிய சௌகரியம் இராது. எங்கள் ஸ்டீமரில் வரும் பிரயாணிகளுக்குக் கஷ்டமில்லாமல் இந்தியா சேர்ப்போம்.

எங்கள் கப்பலில் வேலைபார்ப்பவர்கள் எல்லோரும் இந்தியர்கள். இக்கம்பெனியின் ஸ்டீமர் இங்கிருந்து யாத்திரை கல்கத்தாவுக்கு நேரே போகும். பிரயாணிகளுக்கு உபசரிப்புடன் இடம் கொடுக்கப்படும். மற்ற முக்கிய காரியங்களுக்கு அடியிற்கண்ட ஏஜண்டாருக்கு எழுதித்தெரிந்துகொள்ளவும்.

டீ. வால் பொஸ்வே கம்பெனி.
பாயிண்ட்,
டர்பன்.

பீ இபுறாகிம் இஸ்மாயில் கம்பெனி.
நெ. 114, 116 அண்ட் 118.
கமர்ஷியல் ரோட், டர்பன்.
பாக்ஸ் நெ. 125

Money to Lend

in sums of

£100 to £10,000

on Freehold Securites.

Apply:

Advocate Gabriel,

5 & 6 Hollander's Building,

Field Street, Durban.

વ્યાજે આપવાના નાણાં.

ફ્રી હોલ્ડ મીલકત ઉપર ૧૦૦થી ૧૦,૦૦૦ પાઉંડ સુધી વ્યાજે આપવાના છે, જેને જોઈતા હોય તેણે નીચેને સરનામે લખવું.

એડવોકેટ ગેબ્રીયલ,

૫ અને ૬ હોલાંડર્સ બીલ્ડીંગ,

ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

सुदपर देनेका पैसा.

फ्रीहोल्ड मिलकतपर १०० से १०,००० पौंडतक सुदपर देनेका है. जिसको चाहिये, उन्हें निचे लिखे पत्तेसे चीठी भेजना.

वकील गेब्रीयल,

५ और ६ होलान्डर्स बिल्डींग,

फील्ड स्ट्रीट, डर्बन.

கடனுக்குப்பணம்.

கடனுக்குப் பணம் தேவையுள்ளோருக்கு சொந்தசொத்துக்கள் ஜாமீன்பேரில் 100 பவுனிலிருந்து 10,000 பவுன் வரையிலும் கொடுக்கப்படும். வேண்டியவர்கள் அடியிற்கண்ட இடத்தில் விசாரித்து தெரிந்துகொள்ளலாம்.

அட்வோகேட், ஜி. கபிரீல்,

5 அன் 6, ஹொலண்டர்ஸ் பில்டிங்

பீல்டு ஸ்டிரீட், டர்பன்.

FOR SALE

About 47 ACRES of FREEHOLD LAND AT PINETOWN, partly planted with Fruit Trees, together with BRICK HOUSE, &c., furnished.

Also 8 COWS, 7 CALVES, and usual Farm Stock, Carts, etc.,

The whole to be sold cheap.

Also for Sale—

Valuable Property comprising 6 Stores

Corner of

GREY and PINE STREETS.

Apply—

ADVOCATE GABRIEL,

5 & 6 Field Street, Durban.

A. LATIEF,

General Dealer, – – – –

– – Outfitter and Draper,

BARBERTON,

TRANSVAAL.

P.O. Box 84.

TEL. ADDRESS: "LATIEF."

E. A. PATEL & CO.,

GENERAL DEALERS

—AND—

DIRECT IMPORTERS,

Soft Goods, Boots and Shoes, Groceries, Fancy Goods, Crockery and Hardware.

corner Middel & Church-Streets

MIDDELBURG, T'vaal.

Tele. Add.: "ACOODJEE." P.O. Box 84.

BRANCH AT ROSENEKAL.

M. J. MAHOMED,

470 & 478 CHURCH ST.,

MARITZBURG.

Tel. Add.: "Moosa."

Telephone No. 196.

મુસા મહમદ.

૪૭૦–૪૭૮ ચર્ચ સ્ટ્રીટ, હોલસેલ અને રીટેલ, મરચંટ, એન્ડ ઇમ્પોર્ટર.

મેરીત્સબર્ગ.

ધેન્સ, ન્યુસંપાંડ, ન્યુસ્ટોરલેંડ, ઓરીએન્ટલ રેઇસ, અમેરીકન.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

53 & 55 LEUWEN STREET,

CAPE TOWN.

BRANCHES—272 Caledon Street.

295 Long Street.

Castle Cash Stores.

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS,

HANOVER STREET,

CAPETOWN.

EBRAHIM CAMROODEEN.

GENERAL MERCHANT.

Natal Leaf Tobacco a Specialty.

113 GREY STREET, (Camroodeen's Buildings.)

Tel. Add.: "CAMROODEEN," Durban

M. A. BODANIA & CO.,

GENERAL DEALERS.

A great variety of Clothing, Drapery, Hardware, and Fancy and Rough Goods.

Box 48, NYLSTROOM.

Tel. Address: "BODANIA."

એમ. એ. બોદાણીઆ એન્ડ કું૦

જનરલ ડીલર.

કાપડ, પોશાકી, ફેન્સી સામાન, લોઢાના વગેરેનો રફ રાખનાર સસ્તી તથા સારા ભરતો. બોક્સ ૪૮, નીલસ્ટ્રુમ.

PARSI MANCHERJI,

MERCHANT & IMPORTER.

Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.

Telegrams: "MANCHERJEE."

P.O. Box 1030, CAPE TOWN.

Amod Mamoojee Patel,

GENERAL MERCHANT.

S.A.C. Cantonment, P.O. Box 55,

POTCHEFSTROOM,

Tel. Ad: "Mamoojee." Transvaal.

ABDOOL RAHMAN,

MERCHANT,

POTCHEFSTROOM.

Tel. Address: "RAHMAN."

P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,

General Dealer,

KING EDWARD STREET,

AT THE MILL.

POTCHEFSTROOM.

AYOB MOHAMED,

General Merchant & Direct Importer,

MARKET SQUARE,

PIETERSBURG.

Box 134. Tel. Add.: "AYOB"

TAMIL Compositor

WANTED.

Apply—

Manager, I. P. Press, Phœnix, Natal.

தமிழ் கம்போஸிட்டர் தேவை.

எங்களுக்கு தமிழ் அச்சு பொறுக்கவும் ஜாபிங்வேலை செய்யவும் தெரிந்த ஒரு ஆள் அவசியம் தேவையாயிருக்கிறது. ஆகையால் வர விரும்புவோர் சீக்கிரத்தில் கேட்டால் பீனிக்ஸ் இந்தியன் ஒப்பினியன் ஆபீஸ் மானேஜருக்கு எழுதவேண்டியது.

WESTERN INDIA
Army Boot and Equipment Factory,
BOMBAY, India.

GOLD MEDAL
Madras Industrial and Art Exhibition, 1903.

(ESTABLISHED 1887)

TWO GOLD MEDALS
Bombay Industrial and Agricultural Exhibition, 1904.

PROPRIETORS—

Messrs. Adamjee Peerbhoy & Sons.

MANUFACTURERS OF—

Military Ammunition Boots, Volunteer Ammunition Boots, Police Ammunition Boots, Sandals, Gurgabi Shoes, &c.

Military, Volunteer and Police Harness, Saddlery, Accoutrements, etc., etc.

Leathers:—Russian, satin and black waxed calves; harness leathers of all kinds; bag and carriage hood hides; Morocco, etc., etc.

Civilian Boots, shoes, harness and saddlery of every description.

Travelling Requisites:—Overland Trunks; dress cases; suit and shirt-cases; portmanteaux; Gladstone, brief, hand and courier bags; hat boxes; bed straps; soiled-linen bags; stick cases, etc., etc.

Mill Stores:—Single and double leather belting, Ginning rollers and washers; Roller skins pickers; hose pipe, etc., etc.

Miscellaneous Leather Goods:—Puttee and lace gaiters; collar boxes; brush cases; cigar and cigarette cases; school bags; Peon's bags; Mussacks; Syce's belts; bottle and tumbler cases; luggage labels, etc., etc., etc.

ALL ARTICLES GUARANTEED SOLID LEATHER.

Price List on Application.

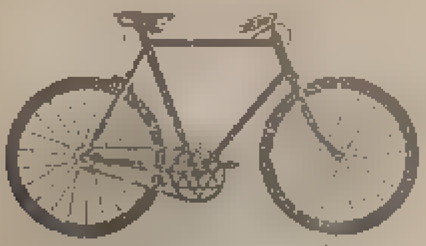

આઇસીકલના મોટા જથ્થા.

એક દરમ કંપનીથી જુદી જુદી જાતો કીમત દરેક પૌંડ ૬-૧૦-૦થી ઉપર અઠવાડીએ ૫ ૦ના હફતાથી પણ આપવામાં આવે છે, એક વરસની ગેરંટી

એ. કોલ,
૨૩૯ પાઇન સ્ટ્રીટ ડરબન

સસ્તો અને સરસ માલ.

ગોરા મોહમદ.

ગ્રીન હાઉસ ૧૨૨ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

ફેનસી કાપડ, ખમીસો, [illegible], બુટસ, સુટ, દરજી ટોપી, ગુંથણીની ટોપીઓ, કોટ ઇજારો વગેરે વગેરે, સુટ તૈયાર મળશે તેમજ ઓરડર મળવાથી કરી આપશું. કડીઆ સુતારના દેશી ઓજારો હોલસેલને ભાવે મળશે. હિંદુસ્થાન લઇ જવા સુંદર બેટો, ફુલવાળી વાઘવાળી કામળો, ચોરસા પેટીઓ વગેરે હોલસેલને ભાવે મળશે. માટે એકવાર અમારી દુકાનની મુલાકાત લઈ ખાતરી કરો.

கிறிஸ்த்மஸ் சரக்குகள்.

[illegible]

[illegible]

ராமாயણ—છપાઇ તૈયાર થઇ છે. કીંમત ૬ પેની, પોસ્ટેજ સાથે સાત પેની.

જાહેર ખબરના ભાવો—એક ઈંચે ૨ ૬; બીજી વખતને માટે અડધા પૈસા. વરસ એકના એક ઈંચે પૌંડ ૨-૧૦-૦. લાંબી મુદતની ગોઠી જાહેર ખબરો માટે કાગળ

વ્યવસ્થાપક,
ઇંટરનેશનલ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ,
ફીનીક્સ નાતાલ.

Change of Address.

THE DURBAN OFFICE
OF
"INDIAN OPINION"
IS NOW REMOVED TO
Mercury Lane.

અમારી ડરબન ઑફીસ

ગ્રે સ્ટ્રીટમાંથી અમે નીચેને ઠેકાણે ઑફીસ ફેરવી છે.

મરક્યુરી લેન,
સેન્ટ્રલ હોટેલ બીલ્ડીંગ,
ડરબન.

हमारी डर्बनकी आफिस.

हमारी डर्बनकी आफिस जो ग्रे स्ट्रीटमें थी, वह हमें निचे लिखे पत्ते पर बदल दी है.

मरक्युरी लेन,
सेन्ट्रल होटेल बिल्डींग,
डर्बन.

விலாசம் மாற்றல்.

இந்தியன் ஒப்பினியன் டர்பன் ஆபிஸ் மெர்க்குரி சந்துக்கு மாற்றப்பட்டிருக்கிறது. கடிதம் அனுப்புவோர்கள் மேற்கண்ட விலாசத்துக்கு அனுப்பவேண்டியது.

வி. கோ. சூரியநாராயண சாஸ்திரியாரவர்கள் இயற்றிய

தமிழ் புத்தகங்கள்.

தமிழ் மொழியின் வரலாறு.

பொருளடக்கம்— 1. [illegible] 2. [illegible] 3. [illegible] 4. [illegible] 5. பாஷையின் தோற்றமும் [illegible] 6. பாஷையின் சிறப்பியல்பு. 7. பாஷை வேறுபடுமாறு. 8. [illegible] 9. பாஷையின் [illegible] 10. [illegible]

[illegible] பதிப்பு ரூபா 1. காலிகோ பதிப்பு ரூபா 2.

ஸ்ரீ [illegible] சரித்திரம்— [illegible] எழுதப்பட்டுள்ளது. [illegible] உண்மை பல தெரியப்படும். [illegible]

[illegible] காணும் [illegible] இது ஒரு புதிய தமிழ்நாடகம். [illegible] பல [illegible] ரூபா 1. காலிகோ கட்டடமுள்ளதாயின் ரூபா 1-4-0.

[illegible] விலை அணா 8.

தனிப்பாசுரத்தொகை.— அருமையும், பெருமையும் வாய்ந்த பல பொருள்களை [illegible] தனிப்பாசுரங்களடங்கியதோர் [illegible] விலை அணா 1.

[illegible]— இருபத்தைந்து [illegible] மிகவும் உயரிய [illegible] புதுமையான செந்தமிழ்க் கதை. விலை அணா 8.

[illegible]. [illegible] ஒரு புதிய தமிழ்நாடகம். [illegible] பல [illegible] விலை ரூபா 1-8-0. காலிகோ கட்டடமுள்ளதாயின் ரூ. 1-12-0.

[illegible]— இது [illegible] விலை அணா 8.

[illegible] [illegible] விலை அணா 8.

நமயந்தி.

[illegible] ஐயரவர்கள் பி. ஏ., எல். டி. அவர்களால் இயற்றப்பட்டது.

இது மகாபாரதத்திற் பாண்டவர்களின் [illegible] சொல்லப்பட்டதென்றால் இதன் சிறப்பை நம்மாற் கூறவும் வேண்டுமோ? பதிவிரதாதர்மம், சத்தியம், பெண்கல்வியின் பெருமை, [illegible] தம் [illegible] உண்மை, [illegible] பெரும் [illegible] பதிப்பிக்கப்பட்டிருக்கிறது. விலை அணா 9.

வி. [illegible] கம்பெனி,
[illegible], சென்னை

Indian Opinion

Vol. III. Phœnix, Natal, Saturday, 23rd December, 1905. No 51

M. H. NAZAR, Editor.

Contents.

Editorial Columns:— Page
The Harvest ... 857
Mr. Haggar and Indians 857
Uncivilised Rote 858
The N.G.R. and Indians 858
Indian Traders at the Cape ... 858
Other Articles:—
Poll Tax Meeting ... 858
Natal Indian School Reports ... 859
The Earthquake in the Kangra Valley 860
Advancement of Scientific and Industrial Education ... 860
Indian Scenes... 861
Our Weekly London Letter ... 862
Facts and Comments ... 863
Correspondence:—
An Appeal ... 862

Indian Opinion

Saturday, 23rd Dec., 1905.

The Harvest

The harvest is indeed rich, but the labourers are few. There are many things that await workers, and every one of these things is most essential to be done. If, however, we had a choice to make amongst the many things as to what should receive precedence, education among Indians would be the first.

We are now in the midst of the Christmas holidays. The year will soon be closed upon us. To many British Indians who read these words it is, or it ought to be, a season of deep spiritual awakening, for to Christians the Christmas season is a season of holiness. We are, therefore, anxious to touch the most responsive chords in the hearts of the Indian youths who are born and bred up in South Africa, and to whom South Africa is their home. Those that have received any education owe it to their parents, many of whom were, perhaps, without any knowledge of letters. What should the latter do in their turn for those of their countrymen who are in need of education and culture, and all that is implied in those two words? We have already remarked upon the fact that the education of Indian youths is very much neglected. What little is being done is being done by missionary enterprise partially supported by the Governments in South Africa. There is not a single school of importance on which we can lay our hands which is carried on entirely by Indian enterprise. This is one of those [illegible] in which, while we have [illegible] a right to look to the [illegible] to give [illegible] it is possible to help [illegible] is it a matter merely of money. The first thing needful is a sufficient number of self-sacrificing young men who would devote themselves to education-al work as a labour of love. That seems to us to be an indispensable condition. The Roman Catholics produce the best teachers in the Europe an world because the teachers accept and expect no payment. Burmese children receive, according to the Burmese notions, a full education, because the teachers are volunteers. The same rule was followed in ancient India, and even to-day the village schoolmaster is a poor man. The Fergusson College, of which Professors Gokhale and Pranjape are such brilliant stars, is an instance of a revival of the same after the modern style. Nothing short of an introduction of that type in South Africa would ever solve the whole Indian question. The duty, therefore, before the young Indians in South Africa is simple and clear. The work before them is not a work of a day or a few months, but it is a work of years; nor is it a work which can be done without strenuous labour. They have not only to be content with poverty, but they have to train themselves for the vocation. There is no royal road to the goal, but no one need on this account be disheartened. Even if one young man took it into his head to devote his life-time to the uplifting of Indian children he could do it. Though co-operation and riches will always be of very great assistance, teaching is a department of work in which one teacher alone can be a host in himself. None need, therefore, wait for others to take up the work. And there is no calling so sacred. As a Sanskrit verse says

> "Kingship and learning are never equal:
> A king is worshipped in his own kingdom
> But a learned man throughout the world."

Again

> "Riches are spent by use: but learning is increased by it."

While we are making this appeal to the Indian youths, we would draw their attention to the glowing words addressed by Professor Gokhale to the London Indian Society on the occasion of the reception given to Mr. Dadabhai Naoroji and himself. After placing vividly before his hearers the noble example of the Grand Old Man of India, he says:

> "Let us not forget that great events are [illegible] ... play our part [illegible] ... must show our [illegible] ... [illegible] ... move faster than they do. Unless education is spread largely in our country—by education I do not mean the mere rudiments of primary education, but a knowledge of our rights, of what is due to us, of the responsibility which goes with such rights—unless this education is spread largely among the masses of the people our hopes are likely to remain mere hopes for an indefinite period. Therefore, the only solution of the difficulty is that we should understand the necessity—the supreme necessity—of such education, and those of us who are qualified to spread it must recognise our duty and go forward and undertake the task. I think at the present day no work can be more truly patriotic than this. This is the responsibility which the words of our great and venerable leader impose upon us, and I venture to think that the country has a right now to expect that a certain proportion, small it may be at the beginning but steadily increasing, of our young men will respond whole-heartedly to this call of duty. If this is realised, however dark the outlook at times may be, success must ultimately crown our efforts, for our numbers are so large that no power on earth can stay our forward march if only we not ourselves falter."

There is nothing in these words of Professor Gokhale's who, be it remembered, has tested in his own life for twenty years the truth he has inculcated, that does not apply to us in South Africa. Will anyone rise to the occasion? The harvest to be reaped is rich and plentiful.

Mr. Haggar and Indians

At the Meeting on Tuesday last to protest against the Poll Tax, Mr. C. H. Haggar made use of some remarks that reflect no credit on him either as an educated man or as a would-be statesman. After saying the tax touched everyone, he is reported to have added he "was not speaking of kaffirs and coolies. The meeting had been called by the burgesses of Durban, and the kaffirs and coolies were not burgesses, although the white people were in a fair way towards being white kaffirs and white coolies." Now, if Mr. Haggar has been correctly reported, he has betrayed an ignorance that is astounding when it is considered that he was very recently a candidate for parliamentary honours. We may perhaps remind Mr. Haggar that practically all the "coolies" in the Colony are under indenture, and as such do not come under the Poll Tax. But we suspect that when Mr. Haggar used the word "coolie" he included under that insulting title the Indian merchants and others. It is true "coolies" are not burgesses, but were Mr. Haggar desirous of occupying a seat on the Town Council, he would very quickly remember that hundreds of Indians are burgesses, and as such, they surely [illegible] questions [illegible]

white people being "in a fair way towards being white kaffirs and white coolies," perhaps Mr. Haggar said this with the same thoughtlessness that characterised other parts of his speech and is already ashamed of his words. We can agree with Mr. Haggar on one point, and that is that "no people shall be taxed without their consent." The present agitation against the Poll Tax shows that it would be well for Natal legislators to bear this in mind.

Uncivilized Races

SOME TIME AGO, WE published a short report of a test case against an Indian who was charged with having failed to get himself registered under the Pietermaritzburg By-Laws as a servant. It was stated that the case was an attempt to revive a by-law that had become a dead letter, so far as Indians were concerned. The Pietermaritzburg By-Laws apply "to Natives or persons belonging to uncivilized races, resident and employed by the day or the month, or any longer period, or seeking employment within the Borough of Pietermaritzburg, except Natives registered under the Togt system." The term "uncivilized races" is intended to include "all barbarous and semi-barbarous races and all Indians introduced into this Colony as indentured labourers, but who shall not, at the time, be serving under such indenture or a renewal thereof." So that the conviction was a miscarriage of justice, if the Indian prosecuted was not himself an indentured Indian become free. Much, moreover, turns on the question of servants, because the By-Laws affect those that are servants. We apprehend that skilled workers would not be included in the term. If so, the Town Council of Pietermaritzburg has, for all its labour brought forth a mouse. There are very few Indians who can be classed as unskilled servants. The By-Laws in question were passed in the year 1895, and they must have been passed without the knowledge of the Indian community, otherwise we hardly think that it would have allowed Indians, even though they may be indentured labourers, to be spoken of in the same breath as barbarous and semi-barbarous races. The motive for the prosecution, except it be to wound Indian susceptibilities, is lacking, for, so far as we can see, no good purpose can be served. Our contemporary, the *Natal Witness* has laid great stress on the prosecutions of Indians who have not obtained "residence licences." Our contemporary, in dealing with the case, has very justly drawn attention to the fact that sentiments of the Indian Government have to be taken into consideration. Happily, to-day, we have, in Mr. John Morley, a Secretary of State for India who will not flinch in doing his duty, and one may expect to hear more of this case if what our contemporary states be true. The law for registration of servants has been passed in order to induce, or rather to compel, the Natives to seek work and not to loaf about. However true it may be of Natives as to their disinclination to work, the charge has never been made against Indians. We, therefore, consider it to be in the highest degree injudicious and uncalled for to subject inoffensive Indian servants to irritation by enforcing the By-Law in question.

The N.G.R. and Indians

WE HAVE RECEIVED a complaint, signed by three Indians, which we reproduce in the Gujarati columns, regarding unnecessary inconvenience to which Indian passengers, it is evident, are put at some stations on the Natal Government Railways. Our correspondents say: "We hope you will bring to the notice of the authorities our complaint as to our grievances. On the 13th Dec. our friend, Mr. Valli Arif, was leaving by the four o'clock mail train. We intended to go to the platform at the Central Station to see him off, but the constable at the platform, in a rough manner, prevented us from going. On our asking him to explain why we were being prevented, he abruptly said he would not let us go." Our correspondents continue in the same strain. We are free to admit that there may be occasions when it may not be possible to admit an unlimited number of friends to see passengers off, but we are sure the Railway management would agree with us when we say that the public are entitled to a considerate reply and explanation, whenever occasion arises to prevent them from going on to the the platform. We trust that the authorities will inquire into the matter, and prevent a repetition of the treatment complained of by our correspondents.

Indian Traders at the Cape

LAST WEEK OUR CAPE Correspondent dealt with the question of Indian traders. We need hardly inform our readers that special correspondents do not necessarily represent the views or the policy of this journal. As a rule, we make it a point to give all sides of the question. There would have been no occasion for emphasizing this fact, had it not been that our Cape Correspondent has dealt with the question of Indian traders at length. We hold that the petty Indian traders have been of benefit to the Colony, and we share the view recently expressed by Sir James Hulett, and, some years ago by Sir Walter Wragg, the late Sir Henry Binns, and others, that they consider the petty Indian trader is a much better man than the fellow-trader of the same class, and that he supplies a much-felt want. Any restriction, therefore, on his liberty would be a very serious injustice to him, and it should be the duty of the Indians at the Cape to fight strenuously against any attempt that may be made in that direction.

The Poll Tax

Meeting in Durban

Governor Appealed To

In response to a requisition signed by 60 burgesses, a meeting was held on Tuesday last in the Town Hall to protest against the poll tax. Mr. H. Whiteman presided, and was supported on the platform by Messrs. C. H. Haggar, Kenneth Furguson, H. Norry (President of the Social Democratic Federation), and J. Cullen. There was a good attendance.

The Chairman said he believed the meeting was one of burgesses who believed they were labouring under a distinct grievance. The meeting was not a hole-and-corner one. The poll tax came into force within a few days, and the matter required their most earnest attention. (Applause.) He called upon Mr. Norry to move the first resolution.

Mr. Norry said the terms of the resolution he was to move read as follows:—"This meeting of burgesses of Durban respectfully requests the Governor in Council to suspend the operation of the Poll Tax Act until the next meeting of Parliament, in order that steps may be taken to secure the repeal of a measure which we regard as inopportune, oppressive, and unjust."

It has been said the question of the poll tax had been in abeyance too long—(hear, hear)—but that did not affect the unjustness of the Act. The fact remained that action had now been taken, and the result of their action remained to be seen. The present condition of trade was not such as justified the imposition of the poll tax. There were other sources of revenue which could be better tapped than the one proposed. Considering the position of the workers, compared with that of capitalists, the unjustness of the measure will at once be seen. He would not think of comparing Natal with Russia, yet Natal perhaps was not so far from a similar revolution to that which was going on in Russia at the present moment. (Loud applause.) He had pleasure in moving the resolution.

Mr. Haggar said that matters far less weighty than the poll tax had brought great nations into conflict. Englishmen might have changed, but principles never changed, although they might bungle in their application of them. The question before the meeting was one of political and social life or death. The imposition of a pound to the working man meant a great deal. If they were informed by the daily Press in the morning that each would be the recipient of a sovereign, each would

stzile, but on January 1 they would be minus, instead of plus, the pound. The tax touched everyone. He protested against the tax as a matter of principle, and said it was wrong. (Applause.) He was not speaking of kafirs and coolies. The meeting had been called by the burgesses of Durban, and the kafirs and the coolies were not burgesses, although the white people were in a fair way towards being white kafirs and white coolies. (Applause.) They as a British people had laid down certain principles in reference to taxation, and the Parliament at Maritzburg had no right to interfere with those sacred principles. Adam Smith had said the people of a country should contribute as nearly as possible in proportion to their respective abilities. (Applause). Was it equality that the man with £10 a month should pay the same tax as the man with an income of £100 per month? ("No.") He was not preaching the doctrine of resistance. He wished to drive home the principle of equality in reference to taxation. Because the poll tax might be an easy way of getting revenue, it did not follow that it was a just method. As a matter of fact, it would prove the most costly. Sir George Sutton said the tax was not one he could justify. Then, why enforce it? Because Natal had got in a muddle. It had been said an income tax would be difficult to get in. In England, with a population of 40,000,000, an income tax was successfully employed. They wanted a land tax; if the land were taxed there would be no injustice. ("Tax the man who sells the land to the coolies.") The men who reaped the advantages of the Colony ought to be taxed, and they were the men who held their 100,000 acres. The men who brought the coolies from India and exploited them ought to be taxed. The poll tax was a cowardly tax. Many Militia men were out of employment, yet those men who served their country had to pay the tax. A little more oppression and they would have to build up their Colony with scallywags. (Laughter.) It was not taxation but confiscation. One of their British fundamental principles was that "no people should be taxed without their consent." The fact of the Americans being taxed against their wishes severed them from England. (Applause.) The poll tax put the burden on the weakest shoulder. The taxation of land values and the imposition of an income tax would have to be faced, and the only way to face these was to stand together, shoulder to shoulder. (Applause.) If they had had the grit of their forefathers the poll tax would never have been passed. Even Russia had not a poll tax. (Applause.)

The resolution was carried with one dissentient.

An Awkward Question

An auditor, named Ryan, stepping forward, asked what [illegible] the meeting proposed in the [illegible] of the Government [illegible] according to the demands of the resolution.

The Chairman replied that if they refused to pay the tax other penalties than those which had been foreshadowed could be employed.

Voices: "What are they?"

The Chairman said he thought that everyone who took an interest in politics would have known that when a burgess refused to pay his tax his name was struck off the voters' list. (Hisses.) Where would their position be at the general election if they allowed this to occur? They would be playing into the hands of "these men." On the other hand, if they paid the tax under protest they could refuse to support candidates for Parliament who would not promise to take immediate steps to repeal the tax. (Applause.)

Mr. Ryan said the Chairman had not answered his question.

The Chairman considered the question was one for the promoter of the meeting to answer.

The promoter of the requisition for the meeting was asked to step forward, but, that individual failing to make an appearance on the platform, the Chairman declared the meeting at an end.—*Natal Mercury.*

Natal Indian School Reports

(FROM THE "GOVERNMENT GAZETTE")

STANGER INDIAN SCHOOL.—November 8. Present, 53. The principal change here is the separation of the infants from the standards, an assistant having been appointed. This excellent innovation has not been long enough in operation to produce much result, but with some consideration of the children's ages, and some attempt to substitute interest for tedious repetition, the new teacher ought to bring about a striking change in the next six months. The directions given for the teaching of English have been carried out to the letter as regards names of common things, but Indian teachers along the coast are apparently waiting to be told that they should proceed to short sentences. A few simple pictures on the walls would give material for English conversation. Perhaps neighbours would help this school by giving their old illustrated papers to the teacher. In the upper School, the penmanship is very good, owing to the fact that the teacher never writes carelessly himself. The spelling in II. and III. is good, but Standard I. is weak in this subject. It should be taught, not merely examined, in school. Arithmetic is fair, except in Standard I., and the mental arithmetic should be more generally [illegible], instead of being confined [illegible]. The [illegible] of the [illegible], [illegible] about [illegible] [illegible] and [illegible] probably prevented [illegible] being shown in oral answering: the recitation was particularly languid.

VERULAM INDIAN SCHOOL.—Examined November 28. Present, 110. A fair number of boys passed the Third and Fourth Standards at this examination. Standard III. need more practice in English conversation, as an adjunct to written composition, and Standard IV. should have longer exercises in composition. Arithmetic continues to be accurate throughout the school, and mental arithmetic is good. In Standard II. there was some "copying," and it appears that the offenders do not realise the enormity of their offence; they are the dullest in the class, and should stay in it for another year. Standard I., and the class taken with it, have been well taught, their spelling being exceptionally good for Indians. The worst feature of the school, as of many Indian schools, is the astonishingly complete separation between the learning of English and the learning of the English reading book. As soon as children can read words of three letters they should learn their meaning, and use them in little English sentences. No reading-lesson in Standard I. or upwards should pass without copious explanations, amounting in many cases to short object lessons of the expressions used. The same remark applies to the poetry learnt. In future examinations reading will be examined with the object of finding whether attention has been given to this recommendation. A word of praise is due to the master and staff for raising this school some way out of the common groove, and keeping the older boys so long at school. An extra teacher, for the infants, is very necessary.

GREYTOWN INDIAN GOVERNMENT AIDED SCHOOL.—Examined Wednesday, November 8. On register, 48; present, boys 37, and girls 10. The school has increased considerably since February of this year, and is making very satisfactory progress under the new teacher; the observation and "common things" lessons had not received sufficient attention, owing to the fact that the presence of so many infants makes too large an inroad on the one teacher's time, and either something in the way of a teacher must be provided for them or they should be dismissed after the morning session, that this very necessary item may not be slurred. The other work was quite satisfactory; arithmetic was good, though rapid reckoning in simple money problems might be better done; the English was surprisingly good, and the writing is very fair; a girl in Standard III. did particularly well. Drawing of simple objects and figures is taught, but the beginners may make their copies [illegible] larger. The [illegible] [illegible] in the Third Standard were [illegible] [illegible] [illegible] very satisfactory impression was taken away.

The Earthquake in the Kangra Valley

Statement of Receipts and Expenditure

We have received the following Balance Sheet from the Secretary to the Viceroy's Fund, and also an acknowledgement of a draft for £31 from our own Fund.

	Rs.	A.	P.
INCOME			
Total subscriptions received up to 15 October, 1905 ...	13,37,478	10	10
EXPENDITURE—			
Head I. Expended on relief as below—			
a. Immediate relief of actual want ...	68,374	11	9
b. Assistance in giving a fresh start in life to those who have lost their means of subsistence (including grant for rebuilding houses)	6,00,800	11	8
c. Purchase and carriage corrugated iron sheeting for distribution ...	6,183	4	3
Head II. Transf'd to Lord Kitchener's Fund at the request of subscribers... ...	1,100	0	0
Head III. Administrative charges, including travelling, office, and contingent expenses of Relief officers and Executive Committee, and all Bank charges... ...	5,050	13	11
Balance at credit of Fund			
a. In hands of Relief officer, Kangra Valley ...	2,91,233	1	0
b. In hands of Relief officer, Kulu Valley	28,278	8	1
c. At Bank of Bengal, Lahore ...	3,37,527	11	2
Total	13,37,478	10	10

(Sd.) J. C. R. Ewing, President
H. D. Craik, } Hon. Secs.
Ram Saran Das }
Executive Committee,
Kangra Valley Relief Fund.

Lahore,
October 24th, 1905.

Details of the Losses

For the first time since the memorable 4th April a complete roll of casualties has been prepared by the authorities charged with the work of relief and restoration in the earthquake which swept Kangra Valley, and is published in the Indian papers as follows:

The earthquake caused loss of life in 400 villages comprising 375,000 inhabitants over an area of 1,100 square miles in the Kangra, Palampur, Dera and Hamirpur Tahsils, and caused damage to property in other places also.

The loss extended also to Kulu, Lahaul and Spiti, comprising an area of 6,334 square miles. Within this area it is computed that as nearly as possible 100,000 houses were destroyed, while the ascertained death roll amounts to 20,047. At the same time every tea plantation in the district, the slate company and the fruit garden of Kulu suffered seriously in the destruction of buildings, plant and machinery.

The loss of European life was nil in Kulu, and only amounted to 50 in the outlying plantations. It was in the station of Dharmsala and Kangra that the European casualties were so great. In Kangra 7 died, none escaping; in Dharmsala 25 European lives were lost, out of a total European population estimated on that day at 76. The great death-rate, amounting to 33 per cent. among Europeans, was undoubtedly due to the fall of the European barracks.

In Cantonments too the main death-rate was due to the fall of the European barracks, tenanted by the 7th Gurkhas, in which 112 lives were lost together. But for these circumstances Dharmsala Cantonment would not have been so seriously affected, as it was almost on the western fringe of the earthquake. The shock was felt most seriously in the neighbourhood of Kangra and along the foot of the hills. In the Kangra tahsil 67 villages were decimated, of which 11 lost more than 20 per cent. In Palampur the loss was less, 19 villages losing over 10 per cent. In Kulu the loss of life nowhere reached the same proportion, but this was largly due to the architecture. The timber houdings held together sufficiently long for human beings to make their escape, though the loss in animals was very serious. The Sultanpur Bazar, where shops and houses of the ordinary pattern of the plains had been constructed, lost 12½ per cent. Lahaul and Spiti suffered but slightly. The mortality was greatest among children and the aged, who were unable to escape promptly. A return prepared shows that of 78 schools in the district 37 were destroyed, 12 teachers and 349 pupils lost their lives, out of a total number of 104 teachers and 1,973 pupils of the ruined schools, i.e. 11 per cent. of adults and 18 per cent. of children.

TRANSVAAL INDIAN PERMITS.—We are informed that the Indian Permit Department has been transferred from Capt. Hamilton Fowle to the Colonial Office, and is now under the direct charge of the Protector of Asiatics.

Indian Association for the Advancement of Scientific and Industrial Education

A Year's Report

The *Indian Echo* publishes the following interesting report of the above Association:—

The Association has sent two young men to America, five to Great Britain, and eleven to Japan for industrial and scientific education. Their subjects of study are Agriculture, Leather, Mechanical Engineering, Spinning, Weaving, Dyeing, Handlooms, Matches, Soaps, Buttons, Enamel, Sericulture, Glass and Mining. The students are all well, and trying their best to learn their industries. The Association has resolved to send another batch of students early next year.

The Association has started a school for teaching languages. At present French, German, and Japanese are being taught under the best Professors available in this city.

The Association has started an Agricultural settlement near Deoghur with 45,000 bighas of land, on the co-operative system. Only 8 annas of the property has been acquired, but it is expected that the other 8 annas will also be soon acquired. The project has been very popular, and the number of applications for participating in it has been so numerous, that the trustees appointed for the purpose are in a position of great difficulty as to the disposal of these applications, and are trying to acquire another tract of land.

India is the largest agricultural country in the world, and it is right that the present should be the largest agricultural project that is carried on in any country. But no body can say with what success the present venture will meet, though having regard to the gentleman who are trustees, it is expected that every effort will be made to ensure it.

The Association made strenuous efforts to start a bank. Several meetings of the leading capitalists of this city were held under the presidency of the Maharaja Durbhanga, and even very large amounts were promised for the purpose. But difficulties in the way have not yet proved insuperable. It is expected however that after the Pujahs a bank will be started, though not on a scale contemplated by the Association.

A member of the Association is making experiments at Sarambore with the best kind of handlooms, namely the Yorkshire loom, and the Association has been recommended by its committee of experts to await the result of such experiments before taking any steps in the direction of handlooms. The Association has also published a pamphlet containing all necessary information, with diagrams written by Mr. Havel in the *Industrial India* Series. The Secretary has also written to Amritsar, Chandernagore, to

ascertain the result of the working of handlooms which he has been informed is carried on in those places with some degree of success.

The Committee of experts of the Association have recommended the starting of the following industries:—

(1) Safety and friction matches. (2) Small hardware, including pins, needles, spades, Karasu-umbrella sticks, knives and scissors. (3) Soaps. (4) Buttons and horn-combs. (5) Enamel. (6) Glassware. (7) Clocks. (8) Porcelain. (9) Leather. (10) Paints. (11) Acids.

Indian Scenes

By J. L. P. Erasmus

The following account of "Indian Scenes" was read by Mr. Erasmus as an introduction to his lecture on the Râmâyana, recently published in this journal. Mr. Erasmus, our readers will remember, was sent as a prisoner-of-war to India:

You must kindly banish from your thoughts that execrable word "Coolie", otherwise your minds will be prejudiced in listening to the noble deeds and acts of heroism done by that grand philosophical nation, the ancient Hindoos; for prejudice bespeaks ignorance, and calumny is no argument. As civilized Westerns, then, we should take a page out of the book of the orientals, a page which portrays to the life all the aspirations, nakedness and failings of the common human heart, and so endeavour to unite more firmly together the bonds of common humanity.

The following account of Hindoos bathing in a sacred river may be of interest.

Hindoos Bathing in a Sacred River

The following account was written by an ex-prisoner of war:

Whilst on parole, close to a populous Hindoo city, with three friends, two of whom were like myself, prisoners of war, we decided to take a boat and visit a characteristically Indian scene—namely, that which forms the heading of this article. We got a house-boat, roofed over, with cane chairs of a peculiar pattern placed for us upon its roof. The vessel is perhaps 14 feet long and 8 feet in width. It is propelled either by two men, who work long oars in the bow, or by the captain, who, with far greater effort, works his lungs upon the roof. I am not quite sure which.

Just beside the starting-point is a broad stone platform, covered with a temporary roofing of plaited straw. Here several men and women are removing their clothes preparatory to commencing their devotions. The men are large, and so are the boys, who strip down to their breech cloths. Their colour serves to moderate the effect of their nudity, for coloured skin serves as something like a covering to us who are white. Watch the woman of a higher class. Her clothes are of purple silk, bordered with gold. She loosens the wrappings of her legs and then throws around her the sheet-dress in which she means to pray and bathe. From under it she loosens and lets fall the dress in which she came there. With equally nice skill she covers up her body and discards its former apparel, so that after a mere minute of almost magical manipulation she stands newly apparelled in a suit of one piece of soft muslin, with her street dress in a heap beside her feet. Now she has become a figure of faint pink, with gleaming points of gold upon her neck and arms, and of silver upon her ankles—for gold is never worn below the waist in India.

The banks of the river are lined with steps or stairs, called "ghauts," leading down into the water. Our boat has struggled up stream to the busiest part. The steps are crowded with men and women, terraced at various heights between those who are waist-deep in the water to those who are but wetting their feet, and up to the greater number at the top of the flight, who are dressing, undressing, drying themselves, wringing out their wet garments, or are seated in prayer and meditation like figures in bronze. Some children, who are very likely to be married, by-the-way, and yet are too young to understand the religious significance of what they have come to do, are diving and splashing, swimming and frolicking in the water. Watch them, and you will be surprised to see that they swim "overhand," as the best swimmers do, occasionally, to rest themselves.

Now pay equal attention to what the adults are doing. Note how man after man, and the women also, begin by stooping, forming one hand in the shape of a dipper, and raising it, filled with water, three times to their lips. This is their homage to the river, and it must be paid before the devotees put their feet into its water. It matters not that twenty thousand feet have already been laved around a new comer, each person must think only of himself. Nor does it appear to concern anyone that that the river looks dirty; that the city's sewers are vomiting poison into it at many points among the ghauts or ghats; that just a few feet from the foremost worshippers, where we are looking on, the dead, distended body of an animal is floating. Here a man is pushing the scum of water aside with both hands [illegible] drink that he takes [illegible] have seen men and women doing this. There is a man who is holding up a shining ewer of brass and pouring water out of it back into the river. Several others are doing the same thing with little brass drinking vases, clamir-shaped ewers or large round vessels of copper, brass or earthen ware. They are offering the sacred water to the Sun.

At each ghat there are several women—they always gravitate together. With great respect for the sex, and with much hesitation, I record the fact that they appeared to spend much more time and energy in bathing and laundry-work than in religious devotion. It is a hideous thing to feel obliged to say, and yet to have to admit, that I never saw even one woman seated in silent meditation before the Sun, or reading aloud from some holy book, as the men all over the ghats did every morning.

Wherever the women cluster, note the widows. Their close-cut hair distinguishes them. Note that the stouter and older ones are bare above the waist, and as they look up and meet your respectful gaze, they make no effort to cover even their faces; in fact, they have laundried their body-coverings and left them a block or two away to dry. I fancy they have become tired of all the manœuvring and fussing and bother which the young wives and maidens go through in order to keep concealed, and they have decided to mind their own business and let others mind theirs. This is not very feminine in one way, and yet it is very human in another. Note now the habits of the misses and young wives. They acquire almost a conjurer's skill in putting on their bathing robes and in dropping their every-day attire. Each will spend an hour in the river washing, while still clothed, by holding her garments away from her with one hand and scrubbing underneath with the other. They do not dare even to leave their faces bare when a man passes by. Watch them as you will (and pray observe the pronoun "you," for it is a thing beneath me myself to do) you will never see them bungle when they change from wet apparel to dry again. Men of intensely studious natures have informed me that they have gone to the river every morning for a week and watched these women (I suppose in order to write reports to various learned societies in Europe), and have never seen one who was even slightly clumsy at the trick of doffing her outer shell and donning her under one.

How the thousands of vessels of polished metal deck and illuminate the scene! They throw back the sunlight as with points of flame, and they repeat the masses of the [illegible] giant [illegible] of [illegible] gold. Every where [illegible] the [illegible] are [illegible] by the brass vessels

carried on the working-class women's heads, and the smaller brass ewers of exquisite shapes which all the poor carry by their sides; but nowhere have I seen these indispensable implements show in greater advantage than on this sacred river, blazing like jewels in the sun's glare among the pinks, reds, yellows, greens and blues of the flower-like draperies of the crowds. No other possession of a poor man or a woman in India is so useful as these pots. They are used to drink and wash from, to cook in, for the the carriage of small articles, and in many other ways.

Notice the exquisite garlands of vari-coloured flowers which are floating on the river's surface. They are given to whoever visits certain temples close by, being thrown around the guest's neck on his departure. On the top of the nearest steps behold a man of giant physique stalking down to the water, with a wealth of jessamine blossoms on his head and a chain of similar flowers round his neck. He unwinds his leg cloths, throws down his jacket, and stalks into the water still wearing his garlands. After he has sipped of the river water three times from the palm of his hand, he must duck his head and body in the stream, and the garlands will float away and add a new charm to the scene.

One could go on indefinitely enumerating peculiarities to be observed here, but enough has, I hope, been said to show that one could easily get through two or three hours in a boat watching these Hindoos bathing, meditating, at their devotions, chatting, or otherwise employed.

(To be continued)

Correspondence

An Appeal to my Indian Brothers in South Africa

To the Editor, INDIAN OPINION.

Sir,—I shall owe a debt of gratitude to you, if you will kindly spare a small space in your valuable paper, for this appeal to my devoted countrymen.

My brothers, Hindus and Mohomedans, I do not think the majority of you will be unaware of what is going on in our motherland. Being weighted with numerous oppressive measures, which have been protested against from time to time on every reasonable ground, but unsuccessfully, our country has sought to do away with "every" sort of British goods in India, and to thus encourage our own industries, which is the only source left to us for our very existence. Every one knows I suppose, of the "Swadeshi Movement" the significance of which even if I had a hundred thousand tongues, I could not describe.

The latest Indian papers bring very cheering news. On the day when the Partion of Bengal was proclaimed, a "Natitional fund, was started in Bengal. It was made incumbent of every true Indian to part with at least a day's income, which sum was to go to the above fund. Yet, little though the sum was, lakhs of rupees were collected on that day. People poured in to contribute their portion with their hearty wishes and thousands were deprived of this honour through insufficiency of the boxes. It has not as yet been decided as to how this fund is to be disposed of, but it is presumed that it must be either for legally fighting against the Government for our political rights, or partially for the "Federation Hall" which is being erected in Calcutta as a standing protest against the partition, or for the development of our own industries. But be it what it may, it is to be utilized for the best interests of the country.

My brothers, it gives me great pain to say that none of our countrymen in South Africa have come forward and done anything in this matter. It is a matter of very great shame that we do not anticipate the necessity of our whole country in which crores are interested. And who are those crores? Our brothers, fathers, mothers and ourselves. See the example before you. Even the Chamars, Dhobies and Hajams (cobblers, washermen and barbers) have contributed the best within their powers. Here in South Africa, half-a-crown per head at the least is next to nothing for such occasions. Mr. Editor step forward and do all in your power in this matter; address the readers of INDIAN OPINION, as I presume your widely circulated paper reaches every nook and corner of South Africa. I am confident that a substantial amount of money will be raised, and it will be a material help to the "national fund"; and I dare say everyone who claims to be a true Indian and a worthy son of that sacred soil will prove himself by doing all he can in respect of raising this fund.

I am, etc.,

LACHASINGH MAINI,

PUNJAB.

Johannesburg,

Nov. 23rd, 1905.

MR. DOORASAMI S. CHETTY writes to us, in reply to Mr. M. Jameson's letter, pointing out that the fact of many Indians having the same name—Moonsamy, for instance—proves that unless they annex their caste, which serves as a surname, to legal documents or even letters, difficulties must inevitably be the result.

Several other correspondents write us to the same effect.

DOORASAMY S. CHETTY.—Your letter did not appear last week for the reason then stated. You would be the first man to regret it had we printed it as received.

Our Weekly London Letter

(FROM OUR SPECIAL CORRESPONDENT)

London, Nov. 18, 1905.

The Parthian Shot

In his speech, last Thursday, at the Byculla Club, Bombay, the retiring Viceroy seems to have lost sight of the honourable traditions observed by those of his predecessors who resigned office because they strongly objected to the decisions of the Ministers of the Crown. Lord Lytton, before leaving India, did not publicly denounce the action and intentions of the Gladstone Cabinet, or assert that the great majority of Englishmen in Government service in India looked forward with alarm to the reversal of his policy. That a Governor-General, still vested with all the responsibilities of his high office, should publicly insinuate that His Majesty's Ministers were violating great principles which he himself considers essential to the security of British rule, that, speaking in a club dining-room, he should solemnly warn them that these principles, "though they have momentarily disappeared, will reappear, and that before very long," is an unprecedented departure from all ordinary rules of conduct deemed binding on servants of the Crown, whatever position they may hold. Lord Curzon talked in a lofty way about "my highest conception of my duty to the state" but that conception must be greatly in need of revision. As for the reiterated denial that he resigned on personal grounds, that is scarcely compatible with the documents published in the recent Blue-book. There is every reason to suppose that if the Secretary of State had consented to the appointment of Lieut.-General Sir Edward Barrow to the Council, Lord Curzon would have remained at his post.

Royalty in India

The Prince and Princess of Wales are spending the whole of this week in Rajputana, the region, to quote Sir Alfred Lyall's 'Asiatic Studies,' within which pure-blooded Rajput clans have maintained their independence under their own chieftains, and have in some instances, kept together their primitive societies, ever since the dominion of the Rajputs over the great plains of north-western India was overthrown by Mahomedan invaders. Much of Rajputana is a desert, but the romantic scenery of the Aravelli Hills, the architectural elegance of many of the chief cities, the mountain posts, that often stood a siege of a year and longer till the garrison, in a last desperate sally, came to die gloriously, and above all, the history of a gallant and noble race, which may be read in Colonel James Tod's "Annals of Rajasthan," will give this part of the royal tour a particular interest. "There is not a petty state in Rajasthan, says Tod, that has not its Thermopylæ, and scarcely a

city which has not produced its Leonidas.

India's New Ruler

Lord Minto, who landed in Bombay on Friday, goes straight to Calcutta, arriving there on Wednesday. He will then meet the members of his Council, including Lord Kitchener; and it may be interesting to recall Lord Lytton's reminiscences of a similar experience. "I found, as I approached Calcutta," he wrote to Lord Salisbury, "that the spirit of anticipating antagonism to the new Viceroy was so strong on the part of the Council that any appearance of scolding or lecturing them at starting would have been fatal to our future relations. The choice, therefore, lay between saying nothing" (on their first ceremonial meeting, that is) "or saying something studiously sedative to the quills of these fretful porcupines." By the time he reached Allahabad, Lord Lytton had made up his mind to hold his peace; but Sir John Strachey persuaded him from silence, and he made a speech which his military secretary, Sir George Colley, declared had an extraordinary effect. "It was the simple earnestness," Colonel Colley said in a letter to Lady Lytton, "which carried home more than anything else, and there was a sort of holding of the breath in the Council-room at some parts."

Facts and Comments

Newcastle.—Mr. J. S. Done writes to us that nearly all the Indians here, men and women and children, are busily ploughing the hill sides and planting same with mealies, tobacco, beans, etc. It is very pleasing to the eye to view the luxuriant verdure all around. A great novelty in this district is that in recently erected buildings the windows and doors are all secured with iron bars and double bolts. This necessary precaution is owing to the dastardly murder that took place here some months back.

Lord Curzon and India.—The Delhi Municipality recently presented an address to His Excellency Lord Curzon concluding with an expression of the hope and conviction that His Excellency's affection for India will some time bring him out again. In referring to this in his reply, His Excellency said:—"Who knows but that I may, perhaps, as a simple tourist one day wander in a *Tum Tum* among the buildings and monuments that I loved, and to which while responsible for them I endeavoured to devote so true and reverent a care. However, that may be, I can never forget my seven happy visits to Delhi as Viceroy, or the courtesy and consideration which I have always [illegible] [illegible] received from its inhabitants."—*The Hindu.*

A Boxing and Wrestling Display is to be held in the Indian Drama Hall, Depot Road, Durban, on Saturday the 23rd inst.

In London, if anywhere, should be the greatest school of Indian languages which has ever existed. Yet, such is British incuriousness and want of practical imagination, that it is in London that the inquirer will find less opportunity for obtaining Eastern learning than in any great capital of Europe.—*Pioneer* (Allahabad.)

India and British Rule.—It is because British rule is not like the rule that it replaced in India, but is enlightened and is able to foresee the future as well as direct the present, that the Indian people demand their rulers to fulfil their engagements to raise by degrees the status and manhood of the Indian nation.—*The Hindu.*

The Scientific Mind.—"The age calls itself scientific; but it is not so really. The scientific habit of mind is very different from that which blindly accepts what it supposes to be the conclusions of men of science. It is that scientific habit that is wanted—a conscious search for the causes of things by the path of exact observation and accurate experiment, and an indisposition to accept conclusions in matters intellectual until the facts upon which they are based and the reasoning by which they are reached are understood."—*Morning Advertiser.*

Not Guilty.—Last week, on Monday, at the Umlazi Court, Pinetown, before Mr. Colenbrander, A.R.M., three Indians named R. Chetty, and Kothandapany Naidoo, Special Constables Natal Police, Durban, and Moonsamy Reddy, Natal Police, Pinetown, were charged with the crime or offence of extortion while on duty and acting as Natal Police. Sergt. Nixon prosecuted and Mr. Advocate Gabriel, of Durban, defended the three accused. The trial lasted the whole day, during which the five witnesses brought to support the charge were severely cross-examined by Mr. Gabriel, who completely broke down the prosecution. The Prosecutor then notified the Court that he would withdraw the charge against the three accused. The Magistrate in discharging the accused told them that not only was the charge against them withdrawn, but that he would record a verdict of "not guilty." He was perfectly satisfied that the witnesses who had come to give evidence against them had not spoken the truth, and that they had concocted the charge against the accused merely for the purpose of shielding themselves because they (the witnesses) had not taken out their £3 licenses.

Efficiency.—What is efficiency? The efficient man does things well, but that is not enough. It is much, but it is necessary to do the whole work of life as well as to do the parts of it carefully. This is part of efficiency; but to cover the sense of the word, he must realise the whole possibilities of his service and fulfil them.—*British Weekly.*

Indian Mails.—The German East Africa Liner, *S.S. Bundesrath* sail direct for Bombay on 6th January.

The India-African Liner *Mirzapur*, taking passengers, will leave Durban for Calcutta on or about 1st January. Messrs. B. Ebrahim Ismail & Co., Commercial Road, Durban, have the arrangements for Indian passengers.

The Natal Direct Liner *Umhloti* sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Columbo for Bombay, on or about the 6th January. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

What Indeed?—"Inquirer" writes to the *Times of Natal*: "Can any of your readers solve the following problem? A certain burgess in the City has some store property. Some time ago an Asiatic of undoubted respectability and wealth applied for a retail licence for the store, and it was refused, on the ground that it was in what the Town Council chose to call the European area. Two days ago a European applied for a bottle license for the same premises and it was refused, solely on the ground, as far as I can make out from the evidence, that the locality was inhabited principally by Indians, natives, and other coloured people. What is the poor man to do?

"Sammy."—"Misapplied" thus writes to the *Natal Mercury*:—

Sir,—It is not infrequently that one hears the term "Sammy," applied to an Indian, evidently hurled as a taunt and a provocation; but if those using it were aware of the actual sense conveyed by the word, one would soon see a permanent elimination of the terms from the speaker's vocabulary. The term literally means, in the Tamil language, God, and is generally applied to the Deity. It is, however, too often resorted to as a form of address, implying deep reverence for the person addressed. In this sense it is chiefly used by the low caste Sudras to the high caste Brahmins. It is also availed of by the employee in addressing his employer, by the pupil to his tutor, by the female to her husband, or protector, and in many other similar instances. It will thus be seen that in each case the term is quoted to express the respect from a lower to a higher personage, and there is no exception whatever where it denotes anything but the most respected feeling. I hope this will prove adequate enough to cause those using the term [illegible] [illegible] [illegible] so frequently to stop.

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૨૩ મી ડીસેમ્બર, ૧૯૦૫. અંક ૫૧

અઠવાડિક પંચાંગ.

—•••—

ખ્રીસ્તી—તા૦ ૨૩ મી ડીસેમ્બરથી તા૦ ૨૯ ડીસેમ્બર સુધી ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૫

હીંદુ—માગસર વદ ૧૨ થી. માગસર વદ ૪ સુધી, સંવત ૧૯૬૨

મુસલમાની—તા. ૨૫ સવાલથી તા. ૨ જીલકાદ. સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	ખ્રીસ્તી તારીખ	હિંદુ તીથી.	મુસલમાની તારીખ	સુર્યોદય ક. મી.	સુર્ય અસ્ત. ક. મી.
શની...	૨૩	૧૨	૨૫	૪ ૫૭	૬ ૫૭
રવી...	૨૪	૧૩	૨૬	૪ ૫૭	૬ ૫૮
સોમ .	૨૫	૧૪	૨૭	૪ ૫૮	૬ ૫૮
મંગળ.	૨૬	૩૦	૨૮	૪ ૫૮	૬ ૫૯
બુધ...	૨૭	૧	૨૯	૪ ૫૮	૬ ૫૯
ગુરુ...	૨૮	૩	૧	૪ ૫૯	૬ ૫૯
શુક્ર...	૨૯	૪	૨	૪ ૫૯	૬ ૫૯

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

શનીવાર તા૦ ૨૩ ડીસેમ્બર, ૧૯૦૫.

કેપનો ઇમીગ્રેશન કાયદો.

અગત્યનો ઠરાવ.

કેપમાં ઇમીગ્રેશન કાયદા ઉપર અગત્યનો ઠરાવ થયો છે તે વિશે આગળ લખી ગયા છીયે. નરોત્તમ લલુ કરીને કોઇ શખ્સ છે તે નાતાલમાં નવ વર્ષ રહેલો. તેની પાસે નાતાલનું ડોમીસાઇલ સર્ટીફીકેટ પણ હતું. છતાં તેને કેપટાઉનમાં ઉતરવાની અમલદારોએ મના કરી. તે એવા કારણથી કે નરોત્તમ લલુ દક્ષિણ આફ્રિકાનો વતની ન ગણાય કેમકે તેના બાયડી છોકરાં હિંદુસ્થાનમાં છે. કેપના કાયદા પ્રમાણે જે માણસો દક્ષિણ આફ્રિકામાં પોતાનું વતન કરી રહેલા હોય તેને કેપમાં દાખલ થવાની છુટ છે. પણ ઉપર બતાવ્યું તે કારણથી અમલદારોએ એમ ઠરાવ્યું કે તે માણસ દક્ષિણ આફ્રિકાનો વતની ન ગણાય. કાયદો વતન અને રહેઠાણમાં તફાવત માને છે. વતન તે કોઇ જ્યાં માણસ હમેશાં રહેવા માંગતો હોય રહેઠાણ તે એ કે જ્યાં માણસ થોડા દિવસ કે વર્ષ રહી પાછો પોતાને દેશ ચાલ્યો જાય.

નરોત્તમ લલુ કેસ સુપ્રીમ કોર્ટમાં લઇ ગયો. કોર્ટે પુરાવા ઉપરથી એમ ઠરાવ્યું છે કે:—

(૧). નરોત્તમ નાતાલમાં નવ વર્ષ રહ્યો.

(૨). નરોત્તમ કહે છે કે તેનો વીચાર દક્ષિણ આફ્રિકામાંજ રહેવાનો છે.

(૩) વતન સાબીત કરવાને સારૂં બાયડી છોકરાં દક્ષિણ આફ્રિકામાં છે એમ સાબીત કરવાની જરૂર નથી.

(૪). તે માણસ પોતે કહે છે કે તેનો દક્ષિણ આફ્રિકા જાતુને સારૂં છોડવાનો ઇરાદો નથી

(૫). વળી તેની પાસે નાતાલનું ડોમીસાઇલ સર્ટીફીકેટ છે.

(૬). આ બધા કારણથી નરોત્તમ લલુને દક્ષિણ આફ્રિકાનો વતની ગણવો જોઇયે અને તેથી તેને કેપમાં ઉતરવાનો હુકમ થયો.

આ કેસમાં બાયડી છોકરાંનો ખુલાસો થયો તે આપણા લાભની વાત છે. પણ જડજે એમ પણ ઠરાવ્યું છે કે નાતાલનું ડોમીસાઇલ સર્ટીફીકેટ એ ચોક્કસ વતનનો પુરાવો નહિં ગણી શકાય આજ સુધી એમ મનાતું કે કેપમાં દક્ષિણ આફ્રીકામાં રહેનાર માણસ જઇ શકવાનો ધારો છે એટલે નાતાલના ડોમીસાઇલ સર્ટીફીકેટથી ગમે તે હિંદી કેપ જઇ શકે. હવે એવું એવું સર્ટીફીકેટ કબુલ રહેશેજ એમ ન કહી શકાય. આ કામ કેપના હિંદીઓએ ઉઠાવી લેવા જેવું છે કેમકે તે એવું સરળ છે કે તેમાં સરકાર ઇનસાફ આપશે.

હિંદુ અને મુસલમાન વચ્ચે તકરાર.

મી. હાજી હબીબે અમને આ બાબત ઉપર કાગળ લખ્યો છે તે અમે બીજી જગ્યાએ છાપીયે છીયે. કરાંચીના મહાજન વિષે મી. હાજી હબીબ જે વાત લખે છે તે ખરી હોય તો અમે દીલગીર છીયે. અમે એમ પણ માનીયે છીયે કે હિંદુઓની સંખ્યા મોટી હોઇ તેઓએ વધારે નમન રાખવાની ચાલવાનું છે. જો હિંદુ મુસલમાન વચ્ચે સંપ રહેશે હોત તો હિંદ બેમ જે દુકો માંગે છે તે ક્યારના મળ્યા હત એમ મી. હાજી હબીબનું કહેવું છે એ પણ અમે માનીયે છીયે

આવી બાબતોમાં દરેક કોમના મુખી ઓએ મળીને એક સલાહ કરવાની જરૂર છે એમાં કંઇજ શક નથી. અને અમે એના ચીન્હો પણ જોઇયે છીયે કે થોડા વખતમાં એવું પરીણામ પણ આવશે.

છતાં અમો જે આગળ કહી ગયા છીયે તેની ઉપર તો અમારે ભાર મુકવો જોઇયે. તે એ કે ગમે તેવી તકરાર બન્ને કોમ વચ્ચે હોય તોપણ તેનો ઇનસાફ બિજાના હાથમાં નહિં જવો જોઇયે. બાઇયો એક બીજા વઢી મરે તે સહન કરવું વધારે સહેલું છે. પણ બન્નેની પાસે જે કંઇ હોય તે બિજો માણસ લઇ જાય તે ન સહન થાય તેવું છે. અને આપણ બધાના મનની લાગણી એવા પ્રકારની હોવી જોઇયે. જેમ મી. રસુલ બતાવી ગયા છે તેમ બિજો માણસ વચ્ચમાં પડવાથી તકરાર કરનાર એકકેને ફાયદો થવાનો સંભવ નથી.

હિંદુસ્થાન આપ બળપર ટકી શકે કે નહિં.

(મળેલું.)

હિંદુસ્થાનના સંબંધમાં કયું મોટું કામ કરવાનું છે તે બ્રિટનને વારંવાર યાદ દેવરાવવું બહુ જરૂરનું છે. નિયમ તથા સુલેહ જાળવવામાં, જાહેર જુસ્સાને તથા સ્વદેશાભિમાનની લાગણીને કેળવવામાં, ધર્મની સામાન્યતા રાખવા, તથા સ્વરાજ્યમાં પ્રવૃત થવામાં હિંદુસ્થાનની પ્રજાને કુશળ બનાવવી તે બ્રિટનની મોટી ફરજ છે. જ્યારે આ મહાન કાર્ય સંપુર્ણ થશે ત્યારે હિંદુસ્થાનમાં એવું બધારણ ઉત્પન્ન થશે કે જે પરદેશીના હુમલાની હીલચાલો સામે પોતાનું રક્ષણ કરી શકશે.

આ બાબતમાં કેટલુંએક કરવામાં આવ્યું છે. પણ હિંદુસ્થાન પોતાના પગપર ઉભી શકે એવી સ્થિતિ આવે તે પહેલાં હજી ઘણું કરવાનું બાકી છે. હિંદુસ્થાનની સમસ્ત પ્રજાના લાભ માટે દરેક હિંદીએ પોતાના લાભનો ભોગ આપવો તે બહુ જરૂરનું છે. આ સ્વાર્થત્યાગપણું દુર્લભ છે છતાં દેશના જાહેર જુસ્સાને તથા ખીલવવા માટે તે

એક અગત્યનું સાધન છે અને તે (સાધન) વિના ચાલી શકે તેમ નથી. હિંદુસ્થાનમાં જે જ્ઞાતીભેદ ચાલે છે તે વિષે વીચારતાં તો આ અસ્વાર્થીપણાનું સાધન મેળવવું અઘરૂં છે. જયાં સુધી જ્ઞાતીભેદનો ચાલ પ્રવરી રહેલો છે ત્યાં સુધી સ્વતંત્ર અને સંગાથી પ્રજાના ગુણવાળા થવું એ અસંભવીત છે. હિંદના સ્વાર્થ માટે જ્ઞાતીભેદ નાબુદ કરવાની બહુ જરૂર છે. જો કે રેલવે વીગેરે મુસાફરીના સાધનો થવાથી સખ્ત જ્ઞાતીભેદ ઘણે દરજ્જે નરમ થએલ છે. પ્રજા વર્ગનો કેળવાએલો ભાગ જો આગેવાની લઇ આ પ્રચારને ધિક્કારી નાંખી હિંદની પ્રજાને તેમાંથી બચાવવા બહાર નીકળી પડે તો ધીમે ધીમે તે રીવાજનો નાશ થતો જાય, અને હાલ જે લાખો માણસો જુલમમાં રીબાય છે તે રીબાતા બચે.

વર્તમાનપત્રો ઘણી વખત પોકારે છે કે હિંદુસ્થાનના રાજ્યપ્રકરણમાં હિંદીઓને વધારે મોટો ભાગ આપવાનો વખત હવે આવી પહોંચ્યો છે. વિદ્વાન બુદ્ધિવાન હિંદીઓની મદદ, શિખામણ અને અભિપ્રાયનો જેટલો ઉપયોગ આજ લગી કરવામાં આવતો તે કરતાં જો વધારે ઉપયોગ કરવામાં આવે તો ઘણી મોટી જુસ્સો થતી અટકે એટલુંજ નહિ પણ તેથી રાજ્ય વહીવટમાં મોટી ફતેહ મળી શકે. આથી કરી ગવરમેન્ટ હિંદીઓના સંબંધમાં વધારે આવી શકશે. તેમજ દીવસો દીવસ વધારે કેળવાતા હિંદીઓના આગળ વધવાની આશા તથા રાજ્ય લોભને કેટલે દરજ્જે સંતોષ પમાડ્યાં કહેવાશે. આ મત ખરેખરો વજનવાળો છે અને દરેક દેશ પરદેશના વીચારવંત તેમાં ફેર આણ્યા વીના રહેશે નહિં.

હિંદુસ્થાનનાં રાજ્યપ્રકરણમાં હિંદીઓ બહુ સામેલ કરવામાં આવ્યા છે તે ખરૂં છે, પણ મોટી જગ્યાઓ તો કોઇકજ હિંદીઓ મેળવી શકે છે દાખલા તરીકે ચીફ કમીશ્નર તથા લેફટેનન્ટ ગવર્નરની જગ્યાએ એક હિંદી નીમાયલો નથી તે કહેવું ભુલ ભરેલું નથી. એક દેશી સીવીલીયન ઓફીસરને આવી જગ્યાએ નીમવાથી સરકારે બહુ સારૂ પગલું ભરેલું કહેવાશે. હિંદી પ્રજામાં તેથી બહુ સંતોષની લાગણી ફેલાશે અને બ્રિટન સરકાર પોતાના રાજ્ય કારભારમાં તથા અમારૂ આપેલા વચનોમાં વિશ્વાસ મુકવા લાયક છે એમ ગણાશે. દેશીઓની રાજ્ય કારભારની શક્તિની આથી ખરેખરી કસોટી થશે અને જેમ વધારે દેશીની નીમણુક થતી જશે તેમ વધારે સારા પરીણામો આવશે. [illegible] વીના આવા અજમાયસ થાય તે ઇચ્છવા જોગ છે અને તે અજમાયશ ફાયદાકારક નીવડે તે ખાત્રી ભરેલું છે. જુદાં જુદાં દેશી રાજ્યોમાં દેશીઓની રાજ્ય કારની શક્તિની કસોટી થઇ છે. આમાંના ઘણાં રાજ્યો બીજા કોઇ રાજ્યોની મદદ શિવાય અથવા તો મુખ્ય રાજ્યકર્તાના વચ્ચે આવવા શિવાય પોતાનો કારભાર સુલેહથી ચલાવે છે. કેટલાંક દેશી રાજ્યોનો કારભાર વખાણવા લાયક રીતે ચાલે છે અને તે રાજ્ય કારભારની ખીલેલી શક્તિના નમુના રૂપ થઇ પડેલ છે.

દેશની અંદર શાંતી રાખવાને અને પર દેશી હુમલા સામેના બચાવને વાસ્તે દેશી લશ્કરના બંધારણમાં મુશ્કેલી બતાવવામાં આવે છે તે કબુલ કરવા જેવી નથી. આવું બંધારણ નો ચાલે છેજ અને જો કે દેશી લશ્કર જુદી જાતના તત્વોથી બનેલું છે તોપણ સઘળી મુશ્કેલી સામે થવામાં શક્તિવાન છે. એમ તો માનવુંજ જોઇએ કે હિંદુસ્થાનમાં એકસંપી રાજ્યના બંધારણ પછી દેશી લશ્કરને ચાલુ ધોરણ પ્રમાણેજ ભળવવું જોઇએ અને કોઇ જબરી સત્તાના હુમલાની વખતે ગ્રેટબ્રિટનને મદદ કરવી જોઇએ.

આ ફેરફારો એકદમ થાય તેમ નથી તે દેખીતું છે પણ હવે એવો વખત આવેલ છે કે જ્યારે હિંદુસ્થાનની રાજ્યનીતિ માટે જે જે શબ્દો કહેવામાં આવ્યા છે તે પ્રમાણે બ્રિટીશ સરકારે કરી દેખાડવું જોઇએ. આવી રાજ્યનીતિથી હિંદુસ્થાનને સલાહ, જાહોજલાલી અને સુખમાં પોતાના દેશીય રાજ્યકર્તા નીચે રાખી માત્ર તેની ઉપરની દેખરેખ શિવાયની ચીંતામાંથી માન સહીત મુક્ત થવા ગ્રેટબ્રિટનને પ્રસંગ મળશે. અને તેના સ્વરાજ્યવાળા મુલકોમાં એક વધારે રાજ્યનો ઉમેરો કરી મોટું માન મેળવશે.

રૂશિયન ચડાઇ—બંગાળ ઉપર.

(મળેલું)

કેટલાક જમાના થયા હિંદુસ્થાનના અંગ્રેજ રાજ્યકર્તાઓ રૂશિયન ચડાઇની ચિંતા રાખ્યા કરતા હતા, અંતે તે ચીંતા ખરી પડી. આ ચડાઇ બહારથી નહીં પણ અંદરથી આવી છે. કારણ કે ખુદ અંગ્રેજી અમલદારો વટલ્યા છે. બંગાળીઓ હાલાક વખત થયા તેમની ઉપર અંગ્રેજી રાજને બદલે રૂશિયન રાજનો અનુભવ લે છે. બંગભંગનો કાયદો કરી લોકોની લાગણી સખત પ્રકારે દુખવી. લાચાર પ્રજાએ શું હિંદુ કે શું મુસલમાન સર્વેએ અંગ્રેજી [illegible] આમની [illegible] કરી પોતાનો જુસ્સો નરમ પાડ્યો, પણ અમલદારોને ભાગ્યે આમ પોતાની લાગણી દેખાડે તે બિલકુલ પ્રસંદ નથી તેથી હમણા એક નવો કાયદો કરી જુલમ કરવાની પોતાની શક્તિનો ખ્યાલ આપ્યો છે. પ્રજાના ખાનગી વ્યવહારમાં ખલલ પાડવા પ્રયત્ન કર્યો છે.

વિદ્યાર્થી વર્ગ આ હિલચાલમાં મુખ્ય ભાગ લે તેનો દંડ કરવો, નિશાળમાંથી કાઢી મુકવા અથવા પરિક્ષામાં બેસવા દેવા નહિં જરૂર પડશે તો શિક્ષકોને પોલીસની સત્તા આપવામાં આવશે.

વાહ ! ઉદાર અંગ્રેજી રાજ્યના અધિકારીઓને ! કોઇ પણ માણસ પોતાને ગમે તે માલ વાપરે તેમાં રાજનો અટકાર બીન કાયદેસર છે એ ઉદાર રાજ્યનો પ્રથમ નિયમ છે. હિંદુસ્થાનના વેપારી નિયમ એવા ધોરણ ઉપરજ ઘડાયાં છે. free tradeની એજ પોલીસી છે. છતાં સત્તામાં અંધ થઇ ઇંગ્લાંડ જન્મ્યા છતાં રૂશિયન રીતીમાં વટલી જઇ રૂશિયન રાજ્યની પુરેપુરી ફતેહ થવા દીધી છે. આવી રીતે રૂસિયામાં Terrorism વર્તે છે અને હિંદુસ્થાનમાં Russianism વર્તે છે.

ખુદાની કુદરત ન્યારી છે.

(એક રસીક વાર્તા.)

ક્રિસ્ટમસના અરસામાં આખી યુરોપમાં જુદી જુદી જાતના ચોપાનીઆ બહાર પડે છે. તેમાં કેટલીક ઘણી જાણવા જેવી બીનાઓ પ્રગટ થાય છે. ઇંગ્લાંડમાં પ્રખ્યાત મી. સ્ટેડે જે ચોપાનીયું બહાર પાડ્યું તેમાં તેણે કાઉન્ટ ટોલસ્ટોયની જીંદગીનું વૃતાંત આપ્યું છે. અમે આ પત્રમાં કાઉન્ટ ટોલસ્ટોય કોણ છે તે બતાવી ગયા છીએ. તે પોતે લક્ષાધિપતિ છતાં અત્યંત ગરિબી હાલતમાં રહે છે. દુનિયામાં તેના જેવા વિદ્વાન પુરૂષો ઘણા થોડા છે. તેણે પોતાના લખાણો માણસોની જીંદગી કેમ સુધરે એ બતાવવા સારૂં કરેલા છે. અને તેવા હેતુથી કેટલીક નાની વારતાઓ પણ લખી છે; તેમાંની એક જે સરસ ગણાય છે તેનો તરજુમો અમે નીચે આપીએ છીએ. તેનું નામ અમે ઉપર આપ્યું તે છે. એ વારતા વિષે અમારા વાંચક વર્ગનો અમે મત માગી લે છીએ. એ જો તેમને રસિક લાગી હોય અને તેમાંથી તેમને ફાયદો માલમ પડ્યો હોય તો અમે તેવી બીજી વારતાઓ પણ આપશું. આ વારતાની જે મુખ્ય બિનાઓ છે તે બનેલી હકિકત છે એમ કહેવાય છે.

વલાડીમીર શહેરમાં આક્સીનોવ નામે વેપારી રહેતો હતો. તેને બે દુકાન અને એક ઘર હતાં. આક્સીનોવ ગોરો રૂપાળો અને મજબુત

માણસ હતો તેને ગાવાનો શોખ હતો. જ્યારે તે ઊઠ જુવાન હતો ત્યારે તેને દારૂ પીવાની ટેવ હતી. પરણ્યા પછી ઘણે ભાગે દારૂ છોડી દીધો. એક વખત આઇવન મેળામાં જતો હતો ત્યારે તેની બૈરીએ કહ્યું તમે ન જાઓ તો સારૂં. મને ગઇ રાતે ખરાબ સ્વપ્નું આવ્યું હતું. આઇવને હસીને કહ્યું "તને બીક છે કે હું મેળે જઇને દારૂ પીઉં તેથી તું એમ બોલે છે." તેની બૈરીએ જવાબ આપ્યો "મને શેની બીક છે તે હું પોતે નથી જાણતી. હું તો એટલું જાણું છું કે મને ખરાબ સ્વપ્નું આવ્યું તે એ હતું કે તમે ગામમાંથી પાછા આવ્યા ને પાઘડી ઉતારી ત્યારે તમારા સૌ વાળ ધોળા થઇ ગએલા મેં જોયા." આઇવન હસીને બોલ્યો "એ તો સારૂં સ્વપ્નું; જો જે હું માલ વેંચી ત્યારે સારૂં બાત માલની ચીજ લાવું છું કે નહિં" એમ કહી તે પોતાની ગાડીમાં ચડી બેઠો. અરધે રસ્તે ધરમશાળા આવી ત્યાં તેણે ગાડી છોડી. ત્યાં તેને એક ઓળખીતો વેપારી મળ્યો. તે બને સાથે એક કોટડીમાં રાત રહ્યા.

આઇવન તો વહેલો સુઇ ગયો ને સવાર નહોતું પડ્યું તેટલામાં તે ગાડી જોડી રવાના થયો કે જેથી વહેલો બપોર પહેલાં ઠેકાણે પહોંચે. પચીસેક માઇલ દૂર ગયા બાદ ઘોડા ને જોગાણ દેવા એક ધરમશાળા આવી ત્યાં રોકાયો. ઘોડા છોડયા અને પોતે પોતાની સારંગી કાઢી વગાડવાનું શરૂ કીધું તેટલામાં એકદમ ઘોડાગાડી આવી પહોંચી. તેમાંથી એક અમલદાર બે સીપાઇ સાથે ઉતર્યો. તે આઇવનની પાસે આવ્યો અને તેને સવાલ પુછવા લાગ્યો. આઇવને તેને બધા જવાબ આપ્યા. અને પોતાની સાથે ચા લેવાનું આમંત્રણ કરયું પણ અમલદારે તેના ઉપર ધ્યાન દીધું નહિં અને સવાલો પુછયા કીધા "તમે ગઇ કાલે રાત્રે ક્યાં હતા. તમે એકલા હતા કે તમારી સાથે કોઇ હતું. તમારી સાથેના માણસોને આજ સવારે તમે જોએલા કે નહિં તમે ધરમશાળા સવાર પડયા પહેલાં શા માટે છોડી!" આઇવનને આ સવાલ ઉપરથી અચંબો લાગ્યો છતાં તેણે બધા જવાબ આપ્યા. અને પછી બોલ્યો "હું એક ચોર હોઉં એવી રીતે મારી ઉલટ તપાસ કેમ કરોછો. હું મારે કામે જાઉં છું મને કંઇ એવા સવાલ પુછવાની જરૂર નથી." ત્યારે અમલદારે કહ્યું "હું આ ભાગનો પોલીસ અમલદાર છું અને આ સવાલો પુછવાનું કારણ એ છે કે જે માણસની સાથે તમે રાત રહ્યા હતા તે માણસને કોઇએ મારી નાખ્યો છે. અને તેનું ગળું કપાએલું જોવામાં આવે છે. એટલા સારૂં અમારે તમારી જડતી લેવી જોઇશે" પછી અમલદાર અને સીપાઇઓએ આઇવનનો સામાન છોડયો અને તપાસતા તેમાંથી તેને છરી મળી. મહતાજ પોને ધમકાવીને બોલ્યો "આ છરી કોની છે?" આઇવન પોતે લોહી વાળી છરી જોઇને ધ્રુજતાઇ ગયો. અમલદારે પુછ્યું "આ છરી ઉપર લોહી ક્યાંથી આવ્યું?" આઇવન કંઇ બોલી નહિં શક્યો. તોતડાઇને કહ્યું "એ-એ-ક-છરી મ-મ-મ-મારી- નથી, મ-મ મને- ખ-ખબ-ર-નથી." ત્યારે અમલદાર બોલ્યો આજ સવારે અમે પેલા માણસને ગળું કપાએલો જોયો. આ કામ તારા શિવાય બીજા કોઇનું નથી અંદરથી કોટડીને ચાવી હતી. બીજો કોઇ માણસ ત્યાં હતો નહિં લોહી વાળી છરી તારા સામાનમાંથી નીકળી છે અને તારી બોલચાલ અને તારો ચહેરો બતાવે છે કે તુંજ ગુન્હેગાર છે. તેં એને કેવી રીતે માર્યો અને તેના પૈસા કેટલા ચોર્યા એ જલદીથી કહી દે." આઇવન બોલ્યો, "હું સોગન ખાઇને કહું છું કે એ કામ મારૂં નથી. એ માણસને પાછો મેં જોએલો પણ નહિં હતો. મારા પોતાના પૈસા સિવાય મારી પાસે બીજું કંઇ નથી. છરી મારી નથી. આમ બોલતાં આઇવન ધ્રુજતો હતો અને કેમ જાણે તેણેજ ગુન્હો કર્યો નહોય તેમ તે દિસતો હતો.

(અપુર્ણ)

ચરચા પત્ર.

[અમારા ચરચાપત્રીઓ નીચેના નિયમો યાદ રાખશે તો તેઓના પત્રો ઉપર તુરત ધ્યાન મળવાનો સંભવ છે.

૧. કાગળની એકજ બાજુએ લખવું.
૨. અક્ષર ચોખા શાહીથી લખવા.
૩. નામ તથા ઠેકાણું બરોબર લખવા, તે હમેશાં બહાર પાડવા સારૂં નહિ પણ અમારી જાણને સારૂં.
૪. લખાણ હમેશાં ટુંકું અને મુદ્દાસર કરવું.—[અધિપતિ.]

કેળવણી અને તે મધ્યે આપણા આગેવાનોની બેદરકારી.

ડરબન તા. ૮-૧૨-૦૫.

શ્રીયુત ભારત હીતેચ્છુ ઇનડીઅન ઓપીનીઅનના અધીપતી સાહેબ જોગ.

શ્રીયુત ભારતની હાલની દશામાં સંતોષપણે ઉન્નેખ કરનાર મારા મન્ત્રીણ ? પૈસાનો શોખ અને મોજમજામાં મસ્ત થયેલા અમારા આગેવાનો તથા વાચાળોને બદનામીના રૂપમાં જાહેર કરવા માંગી થોડી હકીકતથી ગોનાં મુક ઉડાવતાં અમારા હીંદી તેમાં ખાસ કરી ગુજર આગેવાનો જાણે એક પુરાણી શરાબના અતી ઘણા મદ્યપાનથી બેભાન થઇ સારા નરસા કે સીધા, ઉંધા મારગે ચાલી પોતાની બદનામીના વાવટે પરદેશી હીંદ ભુમીની અતી નાગાણુ અને દેવાળુ હાલતને પાળી આવ્યા કાંઇપણ વીચાર કરતા અસર નહી જણાય તો તેથી શું. તે લોકોથી આફ્રીકા હીંદ પાછા મેળવી શકશે! પોતાની ભર ઉંઘમાં ઉંઘતી અને હલકી પાપ રીએ ઉતરતી જતી દુરમતીનું શું કારણ છે. તેનો તેઓ ખ્યાલ પણ ધ્યાન કરતા જણાતા નથી, બેહજતને ફાળકે ચડી, પોતે નહી પણ પોતાના દેશી રાજવંશીઓને બદ નામ અને જલીલ કરવાનો એનેરઠ આગેવાનોને કેમ વીચાર નહી હોય. તે સમજવું મુશકેલ લાગે છે, પૈસાના લોભી આગેવાનો પોતાને બે ટોકડા વધારે મળવાની આશામાં પોતાની પવીત્ર માતૃભુમીને હલકી ગણાવવા કાંઇપણ કચાસ રાખતા નથી. તે ઉપરાંત પોતે પોતાની નાદાન સમજ અને દુષ્ટ વીચાર રોકી કરી, ગભરુતાના અતી ઉંડા ખાડાના અંધારામાં પડયા પડયા પોતાને ડસવા આવતા ઝેરી સાપની ચમકને ઈશ્વરનુ સ્વરૂપ સમજી તેને આધીન થવા તૈયાર થતાં વીચાર નથી કરતા કે તે આપણો કેવી રીતે બચાવ કરશે. તેજ પ્રમાણે અમેના આગેવાનો અતી જલીલ છુંદગીમાં અભણ હોવાથી અને આર્થીક કે સંસારીક જ્ઞાન માત્ર પણ નહી ધરાવવાથી બહારથી આવતા અનેક શખસો માટે સેંકડો પૈડો એકઠા કરી અંધારા કુવામાં ઝંપલાવી દીએ છે કે જેમાં પાણીને બદલે સાપ વીંછી શીવાય બીજા કોઇનો વાસ જણાતો નથી અફસોસ અને હજાર અફસોસ સાથે અમારે જણાવવાની ફરી જરૂર પડે છે. તેવા બેશરમાળાની ઉપરાણીઓમાં સેંકડોથી હજારો પૈડની સંપત્તાબંધ મોટી રકમો એવા કાળા કુવાઓમાં નાંખવાને પોતાનું કરતવ્ય સમજે છે. ભાઇઓ તેનું કારણ શું ? તે સમજવામાં તમોને જરાપણ મોભકું પડશે નહી જે અભણતા અને અજ્ઞાનતાએ લોકોના વારસામાં આવેલી તેજ પાછી પોતાના કુટુંબના વારસા તરીકે અનામત રાખવા બનતી કોશીશ કરવી તેજ તે લોકોની ફરજ હોય એવું સ્પષ્ટ રીતે જાહેરમાં મુકાએલું દેખાય છે. તમો પુછશો તે પહેલાં હું જણાવી દઉં છું કે તેવા આગેવાનો બીલકુલ અજ્ઞાન છે જેઓ જાહેરમાં મોટા વાચાળો કરી ખરા પૈસાનો ખોટો ઉપયોગ કરનારા અમારા ગુજરાતી ભાઇઓજ છે, જે લોકો પોતાના કુમળા દીલવાળા અને ભણવાની લાયકાત ધરાવતા કોમળ ગુલાબની કળી જેવા રૂપના પ્રવીણ બાળકોને પોતાની છુંદગી સુધારવા માટે કંઇપણ સાધન ધરાવતા નથી, તેઓ સમજે છે કે અમારા બાળકો ક્ષમીઓ સુધી હોટલવાળા મવાલી કરી પોતાના સુખ માટે

નીરવાહ કરશે, પણ તે એવકુફોને ક્યાં ખબર છે કે તેઓ પોતાની પાછળ ઉછળતા ગુલાબની કળી સરખા પોતાના સ્વદેશી બાળકોને કે ગુલાબના છોડવાને બદલે બુવરના કાંટા ઉપર સુવાની કોશેશ કરે છે. અગર એમ કહીએ કે તેઓના રસ્તામાં કુવા ખોદી તેમાં કાંટાની જાળ બીછાવે છે અગર તેઓને ખરાબ રાહે ચાલવાનો રસ્તો પોતે માબાપેજ શોધી કાઢેલો છે. તે સરવે ફળ કેવું ફક્ત કેળવણી પ્રત્યેની બેદરકારીનું.

શું અમારા આગેવાનો પોતાના જુના ખ્યાલો અને નીમ મુલ્લાં ખાતરએ ઇમાનના મસલાની ગેરસમજુતીના અંધારામય ખ્યાલે પોતાને સુધરવા વીચાર રાખતા નહી હોય.

હું નથી સમજી શકતો કે કોટ પાટલુન પહેરવાથી કયુ જગ્યાએ કાફર થવાનો મસલો લખાયલો છે, તેમ હું એ પણ નથી સમજી શકતો કે વ્યાજના નાણે મસજદ બનાવવી. હરામ ગોશનો વેપાર કરવો. સાહેબે માલને જકાત કે ખેરાત આપવી, વ્યાજ લેવું કે દેવું. ખુદ નબી પોતાની સરકારને ઠગવી તે કઇ આયત યા હદીસમાં લખયુ કરી ફરમાન આપેલું છે તેના હકને હક સમજાવનારૂં તમારી પાસે કયું સાધન છે, ફક્ત જેહાલત, પણ આવા જાહીલો વીચાર કરતા નથી કે અમે તો કબરમાં પગ લટકાવી બેઠા છીએ પણ અમારી પછાત આવનારી અમારી ઓલાદને સારે રસ્તે ચાલવાની કોશીશ કરીએ, કે તેઓને કેળવણી આપવી તે લોકોના ઇસલામી ફરમાનની પહેલી ફરજ છે. અફસોસ કે પોતાના ફરજને છોડયું તે ઉપર અમારૂં કહેવું નથી, પણ પોતાને લાગતી વારંવાર કોક રેમાં ઝપલાઇ હાથ પગ તુટી જતાં પણ સમજતા કે ધ્યાન આપતા નથી, તેઓના હકો કેમ ગયા તે શું જાણતા નથી. સરકારમાં તેઓની ઇજ્જત કેમ નથી તેથી શું તેઓ વાકેફ નથી. ઇનસાફી રાજ્યના મોટા અવાજે સુબો પાડે છે કે તમો નવા સુધારાને પોતાને માટે યોગ્ય ગણો તમો સારી કેળવણી લઇ લાયક થાઓ. જેવી રીતે અમો વરતીએ છીએ તેવીજ રીતે તમો પણ વરતો જે નીયમો અમે પાળીએ છીએ તે નીયમોને તમો પણ અનુસરો, તમારામાંથી લાયક નરો પેદા કરો, તો તમો હક માંગતા અને આવી હક લેવા માગો અગર બંગીઓને અમારી ખુરશી ઉપર અમારી સાથે બેસાડવા માંગો તેમાં તમો ફાવશો નહી તેમ નથી પણ તમો પણ બંગી જેવાજ ગણવામાં આવશો. આજે તમો નાદાન બની લોકોને કહો છો કે અમોને સુધારાનો રસ્તો બતાવો અમારી ગએલી ઇજ્જત પાછી મળવાનો પ્રયત્ન બતાવો પણ સમજતા નથી કે તમો શું બાળક છો. નહી પણ તમારા બાળકોને કેળવવા પ્રયત્ન કરો. જેમ હજારો પોંડ ખરચ હાજી સૈયદ સાહેબ, મૌલવી સાહેબ, બીબાજી સાહેબના ઉપરાણામાં આપો છો, તેજ હજારો પોંડનું ફંડ ભેગું કરી પોતાના કુમળી કળી જેવા નીરદોસ બાળકોને સારી કેળવણી આપવા પ્રયત્ન કરો બહેતર છે કે "પરના ઉકરા પછી ચાટે અને ઉપાધ્યાને આટો આવે" તેજ લોકો તમો છો. આજે તો તમારા માટે શખતાઇનાજ ઉપાયો લેવાય છે, હવે તો તમને આઠીથી ઘણી ભુકવામાં આવશે, તો કાંઇ અજબ વાત નથી. કારણ કે તમે પૈસાના પુજારી છો પૈસા આગળ પોતાની ઇજ્જતનો કંઇ હીસાબ ગણતા નથી. જો તમો ભણેલા હોત તો તમને સમજ પડત કે ઇજ્જત શું ચીજ છે, પણ તમે સમજો શું જે સમજવાનો દાવો છે તેથી તમે હજારો ગાઉ દુર પડેલા છો અને જ્યાં સુધી તમો તે દીવાની રોશનીને મેળવવાની કોશીશ નહી કરો ત્યાં સુધી તમે કોઇ કાળે પણ ફાવી શકશો નહી. એક તરફ જપાનીઓના પ્રાક્રમે તમારી આંખ ઉઘાડી નહી. તેમ અફસોસ કે બંગાળાના મહાન પ્રાક્રમો તમો વાંચવા તો શું પણ જાણવા છતાં આળસ ઉડાળતા નથી તો તમારૂં પરીણામ શું થવાનું. તેનો એક નાદાન માણસ પણ તુરત ખ્યાલ કરી લેશે.

તમને કયાં યાદ છે કે ગઈ કાલે પરદેશી જપાનીને અંગુઠાનું નીસાન કરતાં જે બોલવું પડયું તે બદલ હાઇ કમીસરે બતાવેલી હીકમતી એને મઢેની માફીનું કારણ શું તે ફક્ત કેળવણી અગર તે જપાનીમાં પણ તમારા જેવીજ કેળવણી હોત તો તે પણ મુંગે મહોડે બેસી રેહત, અને જો તમારામાં કેળવણી હોત તો આજે તમારે ઉઠાવી પડતી હાડમારીનો તમો પણ તેવીજ રીતે તાબડતોબ અંત લાવત પણ શું કરવું આપણું નાણું ખોટું તો પરખનારનો શો દોષ.

સી. "તુરકી."

ટ્રાન્સવાલની જમીન સારૂ ફંડની જરૂર.

મહેરબાન ઈંડીયન ઓપીનીયન પત્રના અધીપતી સાહેબ જોગ.

સલામ સાથ લખવાનું કે આપણા લોકોની જમીન ટ્રાંસવાલમાં છે. તે આપણા સ્વદેશીઓના નામ ઉપર ટ્રાન્સફર થતી નથી. જે સંબંધે ટેસ્ટ કેસ કરવાનો મારો વીચાર છે. અને તેમાં ખરચાની પુરી મદદ હોય તોજ બની શકે, અને તેવી મદદ મેળવવા બાબત મારો મત એ છે કે ટ્રાંસવાલમાં વસતા અને જમીનની માલીકી ધરાવનારા આપણા સ્વદેશી ભાઈઓ પોતાની જમીનની કીંમતના પ્રમાણમાં સેંકડે ટકો એક કાઢે તો કુલ સરવાળે સારી રકમ થઈ શકે. અને ટેસ્ટ કરવાની હીમત ઘણી સારી થાય. જમીન ટ્રાન્સફર ન થવાના કારણથી જે લોકો હીમત હારી બેઠા છે, તેઓએ નારાજ ન થતાં આ કામમાં સામેલ થઇ મદદ અવશ્ય આપવી જોઈએ. કારણ જે કોઈપણ કામ ખરચો કર્યા વીના તો થઇ શકતુંજ નથી. તેમજ પુરતો પ્રયાસ કર્યા વીના ફતેહમંદીથી કામ પાર ઉતારવાનું પણ બનતું નથી. જમીનના પ્રમાણમાં સેંકડે ટકો એક કોઇને વધારે પડતો લાગે તેમ હોય તો મહેરબાની કરી જણાવશોજી અને તે બાબતમાં કોઈ પણ ગૃહસ્થ પોતાનો મત જાહેર કરી જણાવશે તો આભાર સહીત ધ્યાન દઈ શકાશે પણ મને તો એમ લાગે છે કે ઉપર પ્રમાણે જો ફંડ ભરવામાં આવે તો ઉપર જણાવેલા કામનો અંત આણવા સારૂ છેવટ સુધી લડીને લંડન પ્રીવી કાઉનસીલમાં જવું તો ફાવીશું. કારણ કે કાફરાઓ આપણા કરતાં કાળા છે અને તેમના કરતાં આપણે વધારે ગોરી હાલતમાં હોઈએ તેવું ખાતરી સરકાર જોઈ શકશે નહી. અને મને એમ લાગે છે કે કયું કાયદો છે તેમાં એમ નથી કે અમુક કોઇને હક આપવો ને અમુકને નહી. પણ આતો દેખીતુંજ છે કે "દુરે તે ચરે ને બાંધ્યો ભુખે મરે." ઈંડીયામાં પણ જગ્યે જગ્યોએ આ વાતના હેંડબીલો છાપી મોકલવાં. તથા કલકતા, મુંબઇ અને મદ્રાસ વગેરેમાં વકીલો રાખીને ત્યાંની સરકારમાં આપણી બાબત પુરી ચરચા થવી જોઇએ. આપણા લોકોની ટ્રાંસવાલમાં આટલા પાઉંડની કીંમતની જમીન છે. અને તે જમીન આપણા લોકોના નામપર થઇ શકતી નથી. જેથી તેનો જે ઉપાય વાજબી લાગે તે લેવા જોઇએ અને તેમાં પણ અવશ્ય કરીને પૈસાની મદદ તો પહેલી જોઇએ. આવી બાબતોમાં કેટલાક ભાઇઓ આંખ આડા કાન કરી જાય છે. અને હીંમત હારી જાય છે તેઓએ ધ્યાનમાં લેવાનું છે કે "કોઈ કરે કામ ને કોઈ ભરે સલામ" એટલે કે પ્રથમ તો ખરચ કરવાનું હોય છે અને ફળ ત્યારબાદ મળે છે.

આ સબંધના મારા મતને મળતા જે ભાઇઓ થશે અને જણાવશે તેમજ વધારે જરૂરની સુચના આપશે તો તેઓ ગૃહસ્થનો ઘણોજ ઉપકાર થશે. મારી જમીન સ્ટાંડરટનમાં છે તે ઘણાં વરસથી મારી પોતાની માલીકીની છતાં મારા નામપર થઇ નથી. જેની ફીકરમાં દેશ મુકી અહે આવેલો છું. અને રાત દીવસ એજ વીચારમાં છુ કે જ્યાં સુધી જમીન પોતાના નામપર નથી ત્યાં સુધી તેપર ખરચેલી તમામ રકમ જોખમમાંજ છે. એટલે આ બાબત મારા એકલા માટેજ નહી, પરંતુ આપણા સરવે લોકોને આવા જોખમમાં રાખનાર કાયદા સામે બનતા ઈલાજો અવશ્ય લેવાજ જોઇએ. કેમકે તોફાનમાં સપડાયલા એકજ જહાજપર આપણા સર્વ દેશી ભાઈઓ સ્વાર છે. જે વધારે ભીતાકારક છે.

ઉડીઆની અંદર એ વીષે અનેકવાર પત્રોની અંદર આર્ટીકલો મોકલી ત્યાં વસતા આપણા દેશીઓની લાગણી આ વાત-ઉશ્કેર થઈ છે. તેમજ નેશનલ કોંગ્રેસમાં પણ ઠેરાવ મુકેલો છે. પણ અફસોસ તેવું એ

છે કે એ બાબત આજ સુધી કાંઇપણ ઈલાજ લેવામાં આવ્યો નથી. પણ આપણા અત્રેના આગેવાન મી. મોહનલાલ કરમચંદ ગાંધી એ વીષે સલાહ આપશે. તેમજ ઉપાય લેશે. આર્ટીકલો નાંખીને નામ પ્રસીદ્ધ કરવું એમ બોલનારા પણ ઘણા છે. પણ આ બાબતે મારો એવો હેતુ નથી. આપણે સંકટમાં છીએ તે સંકટનું વાદળ દુર કરવા આપણાથી બને તેવા ઇલાજો લીધા વગર છુટકો નથી. તેમ અમથા આર્ટીકલ નાંખી માથાફોડ કરવાનું નથી. એટલે આ કામનો ઇલાજ લેવા જે ભાઇઓ તૈયાર થશે, અને ફંડ ઉઘાડશે કે જે ફંડની મદદ વડે આપણે આપણા પોતાના નામપર જમીન ટ્રાન્સફર કરવા માટેનો ટેસ્ટ કેસ કરી શકીએ, તે ગૃહસ્થોનો આપણા સર્વ સ્વદેશીપર આભાર થશે. સદરહુ ફંડ તૈયાર થઇ શરૂ થાય તો તેમાં પોંડ ૧૦૦ સો આપવા માટે તૈયાર છુ. એટલે જે ભાઇઓ તરફથી આ ફંડ શરૂ કરવામાં આવે, અને આ ઉપાય પસંદ કરતા હોય તે ભાઇઓએ જવાબ આપવા મેહેરબાની કરવી એજ.

તા. ૧૧-૧૨-૦૫, સ્ટાંડરટન.

લી. સેવક,
ઇસા હાજી સુમાર.

નાદારી કોર્ટની નોટીસો વિગેરે.

ન્યુજરમનીના મહમદ ઇબ્રાહીમ આવાની નાદાર મીલકતના સંબંધમાં તેના લેણદારની ખાસ મીટીંગ તા. ૯ જાન્યુઆરીના રોજ ડરબનના મેજીસ્ટ્રેટની કોરટમાં મળશે.

ડેંગાટના અલી કાસમની નાદાર મીલકતના સંબંધમાં તેના લેણદારની મીટીંગ ડરબનના માજીસ્ટ્રેટની કોરટમાં તા. ૯ જાન્યુઆરીને રોજ ૧૦ વાગે મળશે.

ડરબનના મુસા હુસેને પોતાની એસ્ટેટ એસાઇન કરેલ છે. તેના લેણદારની મીટીંગ તા. ૯ મીના રોજ મેજીસ્ટ્રેટ કોરટમાં મળશે.

ડરબનના પારસી કાવસજીની નાદાર મીલકતના સંબંધમા તેના લેણદારની મીટીંગ તા. ૯ મી જાન્યુઆરીને રોજ ડરબન મેજીસ્ટ્રેટ કોરટમાં મળશે.

નવા સમાચાર.

રૂટરનો તાર આવ્યા છે તે ઉપરથી જણાય છે કે હિંદુસ્થાનના દેશી લશકરમા પણ ખળભળાટ થઇ રહયો છે. તાર ટુંકા છે એટલે સઘળા ખબર સમજાતી નથી તો કે અમે અનુમાન કરી શકીએ છીએ કે હિંદુસ્થાનમાં કોઇ લશકર જગાડવાની આ એક કોઠી છે: એવી અફવા અમારા માનવામાં આવતી નથી: જો દેશી લશકરમાં લાગણી ઉશકેરાઇ હોય તો તેના કારણો હોવા જોઇએ પણ તે માલમ પડતા નથી એટલે આગલી રાજનીતીપર વીચાર કરતાં, અમો ધારીએ છીએ તેમ ગોરું લશકર વધારવાને કોઇ લાગતા વળગતાએ આ ગપ ઉડાવી છે.

ડરબન ઝોરાસ્ટ્રીઅન અંજુમનના સેક્રેટરી ઓ લખી જણાવે છે કે પોરબંદરવાળા ફેખશરૂ ડાક્તરના પુત્ર ફ્રીરજી ફેખશરૂ તા. ૨૯ મી નવેમ્બર તે શરોસ રોજ ખુરદાદ મહીનો સ્ફંદેરમદ ૧૨૭૫ને દીને વાંદાબેંક મધ્યે હુક થયા છે.

જાણવા જોગ હકીકત.

સ્ટારના સપ્તાહિક અર્જીમાંથી અમે નીચેનો ઉતારો કરીએ છીયે.

લેટયુસની અસર તંતુઓને થંડક આપનારી છે એટલે જેઓને ઊંઘ ન આવે તેણે તેનો ઉપયોગ કરવો.

ટમાટોની અસર કલેજાં ઉપર થાય છે તેથી કલેજાંના દરદમાં ઉપયોગી છે. સેલરી તથા કુંજળી તે તંતુઓને જાગ્રત કરે છે.

પોરબંદરની સીધી સ્ટીમર.

સ્ટીમર ખુદેસરાય અહીંથી તા. ૧ લી જાનેવારીએ ઉપડશે તે પોરબંદર થઇ મુંબઇ જશે વાસ્તે પોરબંદર તથા કાઠીયાવાડ જનારાઓએ તૈયાર થઈ રહેવું હવે પછી પોરબંદર જવાની તક મળશે નહિ. વધારે વીગત ઓસમાન અહમદ પી. ઓ બોક્સ ૧૨૬ માં પુછવાથી મળશે.

પ્રીટોરીયા હિંદુ સ્મશાન ફંડ.

મે. ઇ. ઓ. ના અધિપતિ સાહેબ.

પ્રીટોરીઆ હિંદુ સ્મસાન ફંડમાં આવેલ પૈસાની યાદી આપના માનવંતા પેપરમાં છાપી આભારી કરશો.

મણીભાઈ લાલભાઈ, | ચુનીલાલ ઉજમશી,
દેસાઈ, ટ્રેઝરર. | શેઠ, સેક્રેટરી.

પ્રીટોરીયા હિંદુ સ્મશાન ફંડ.

પ્રીટોરીયા તા. ૧૬ મી. ડીસેમ્બર ૧૯૦૫

મી. ચુનીલાલ ઉજમશી શેઠ.	૩	૦	૦
,, મણીભાઇ લાલભાઇ દેસાઇ.	૨	૧૦	૦
,, જગા રતનજી મુખાર.	૧	૦	૦
,, લલુ વીઠ્ઠલ દરજી.	૦	૧૦	૦
,, ભુલા ભાણા કાછી.	૦	૫	૦
,, જાલા નથુ મેસ્ત્રી.	૦	૧૧	૦
,, કાલીદાસ મુળજી સોની.	૦	૭	૬
,, વલભ નીઝા કુંભાર.	૦	૨	૬
,, મકા મોરાર.	૦	૫	૦
,, વસન રણછોડ.	૦	૫	૦
,, વાઘા ડાહ્યાની વીશી.	૦	૪	૦
,, લલુ પ્રાગ.	૦	૩	૦
,, માવજી લખા.	૦	૫	૦
,, મકન છીબા.	૦	૫	૦
,, ડાહ્યા હરીભાઇ પટેલ.	૦	૫	૦
,, રૂગનાથ નથુ ધોબી.	૦	૫	૦
,, રામા સીદીબા મોચી.	૧	૦	૦
,, છગા ડાહ્યા.	૦	૭	૬
,, માધવજી ભોલા મોચી,	૦	૭	૬
,, જેરામ જીવણ.	૦	૧૫	૦
,, મોતી રઘા પટેલ.	૦	૧૦	૦
,, ધના નારાણ.	૦	૨	૬
,, જેઠી ડાહ્યા.	૦	૩	૦
,, કાલા મકન.	૦	૫	૦
,, ભગા વલભ.	૦	૨	૬
,, ડાહ્યા દયાળ.	૦	૨	૬
,, કાકુ નરસી.	૦	૨	૬
,, કારા જીવણ ધોબી.	૦	૧૦	૦
,, નારાણ અમરશી.	૦	૧૦	૦
,, લક્ષ્મીદાસ ધરમશી.	૦	૫	૦
,, રામા દુલભ.	૦	૮	૦

અધુરૂ

ગુજરાતમાં આવેલ ડાભેલમાં મદ્રેસાના ફંડમાં ભરાએલા નાણા.

જરમીનસ્ટન.

મી. હસન ઇબરાહીમ.	૭	૧૦	૦
,, મહમદ ઇબરાહીમ લીલા.	૨	૧૦	૦
,, બીલાલ હસન.	૦	૧૦	૦
,, અબરામ ફકીર.	૦	૧૦	૦
,, એસ. પી. નેકુ.	૦	૫	૦
,, બાબર નાના.	૦	૫	૦
,, ઇસપ આદમ નાના.	૧	૧૦	૦
,, આકુજી અહમદ સીદાત.	૦	૧૫	૦
,, મુસા અબરામ ,,	૦	૫	૦
,, મુસા અબરામજી.	૦	૩	૦
,, હસન અસમાલ.	૦	૨	૬
,, વરાન ખુસાલ દેસાય.	૦	૫	૦
,, આકુજી અસમાલજી.	૦	૧૦	૦
,, મુસા કારા.	૦	૫	૦
,, અમેજી હસન.	૦	૫	૦
,, હસન મુસા.	૦	૨	૬
,, ઈસમાઇલ અમેજી હલમ.	૦	૫	૦
,, મુસા યુસપ.	૦	૭	૬
,, અમેજી અહમદ.	૦	૫	૦
,, અબરામજી અસમાલજી.	૦	૧	૦
,, હસન અહમદ.	૦	૫	૦
,, ઇબરાહીમ અમેજી.	૦	૧૦	૦
,, ઇસમાઇલ ઇબરાહીમ.	૦	૫	૦
,, આદમ અહમદ ભેંસી.	૦	૫	૦
,, ઈસપ ફકીર.	૦	૫	૦
,, ઇસમાઇલ અહમદ.	૦	૫	૦

इन्डियन ओपिनियन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. २३ वीं डीसम्बर, १९०५. नम्बर ५१.

इन्डियन ओपिनियन.

शनिश्चर, ता. २३ वीं डीसम्बर, १९०५.

गत मेल स्टीमरमें एस. एस. पत्थरका पुत्र रतनम् पत्थर इंग्लान्ड तरफ रवाना हुए हैं. वहां आपकी इच्छा विद्या सम्पादन करनेकी है.

दक्षिण आफ्रिकामें मुसलमान भाइयों तरफसे हीजाज रैलवे फन्ड जारी किया गया है. जिसमें ६३५ पौन्ड वसूल हो चुका है.

ट्रान्स्वालमें हिन्दीयोंको परमिट देनेमें बडी अदलबदल हो गई है. परमिट आफिस जोहानिस्बर्गमें जारी है, जिसका कबजा कोलोनियल आफिसको सौंप देनेका लार्ड सेलबोर्नने हुक्म किया है.

प्रोफेसर परमानन्दजी गत ता० १४ वीं गुरुवारको मेल स्टीमर "ग्रीटन" द्वारा पोर्ट इलीझाबेथ पधारे. वहांसे आप इंग्लान्ड जायेंगे, और अमेरीका भी जायेंगे. आशा है, कि आप इंग्लान्ड जाकर हिन्दवासियोंकी तकलीफें विलायतवासियों पास जाहिर करेंगे.

ट्रांस्वालके सरकारी गेझटमें रैलवेके मुसाफिरोंके लिये कानून प्रकाश हुआ है. उसमें कहा है, कि मुसाफिरोंको एक गाडीसे दूसरी गाडीमें बैठानेका अधिकार स्टेशन मास्टर, गार्ड वगैरह अफसरोंको दिया गया है. ऊंचे दरजेका टिकटवाले मुसाफिरोंके लिये बैठक न होवे, तो नीचे दरजेकी गाडीमें बैठा सकें. कदापि ऐसा हुआ, तो जो भाडा दिया होवे उसमेंसे थोडा पीछा मिलेगा. किसी मुसाफिर उस आज्ञाका भंग करे, तो २ पौंड जुर्माना और ७ दिनकी जेल है.

नाताल सनातन धर्म्म सभाकी ओरसे गत ता० १७ वीं रवीवारको डर्बनमें आये हुए श्रीलक्ष्मीनारायणके मन्दिरमें एक सभा जमा हुई थी. प्रमुखस्थान मि० आर. एम. सोलंकीको दिया गया था. श्रोतायोंकी भीड भली जमा हुई थी. प्रथम नियम कर्म किया गया, और प्रमुखकी आज्ञासे मि० तुलजाशंकरने "धर्म्म" विषयपर व्याख्यान दिये. बाद मि० सोलंकीने और मि० शेलटने व्याख्यानपर अच्छा विवरण किया. मि० शेलट जब व्याख्यान दे रहे थे, तब श्रोतायोंकी दृष्टी उनकीपर ठेर रही थी और एकतार हो गये थे. इसबार मि० शेलटने अपने व्याख्यानसे स्वदेशाभिमानपर श्रोतायोंको अच्छी तरहसे प्रेममय बनवाया था और जिसकी असर श्रोतायोंपर बहुत फैल रही थी. अन्तमें ईश्वर स्तुति करके सभा विसर्जन हुई. हर्षका विषय है, कि सभामें दिन प्रतिदिन अधिक आदमियों जमा होते जाते हैं.

पाठकगणोंको मालुम होगा, कि आज प्राय: छ: महीने पहिले क्लेनफोन्टीन नामे स्थानमें एक हिन्दुस्थानी आदमीको चीना कूलियोंने जानसे मार डाला था. उन कूलियोंको ट्रांस्वालकी गर्दीस कचहरीसे फांसीकी आज्ञा मील गई. उसी स्थानमें गत ता० १५वीं शुक्रवारको फीर भी चीना कूलियोंने आक्रमण किये. इस समय एक मदरासी आदमीका जान गया. कहते हैं, कि कुछ चीना कूलियों मिलकर इस अभागी मदरासीकी झोंपडीका दरवाजा तोडकर भीतर घुसे और लकडोंसे पीटकर बेहोश कर दिया. बेचारेका कोट उठाकर चलते हो गये. जिसमें कुल जमा ४ पौन्ड और पांच शिलींग था. इस खबर पैनेनीके पुलीस स्टेशनपर दिया जानेसे घायल हुए आदमी, जिसका नाम रामसामी था, उनको दवाखानामें ले गये. यह मदरासी अधिक मार पडनेसे दुसरी सबेरे मर गया. पुलीस तहकीकात कर रही है. लेकीन अबतक कोइ चीना पकडा नहीं गया. ट्रांस्वाल सरकारसे हमारी प्रार्थना है, कि इस बारेमें तहकीकात करके बन्दोबस्त करना चाहिये और हिन्दुस्थानी आदमियोंको चीना कूलियोंके जुलमसे बचाना चाहिये.

बम्बईसे रुटर तारद्वारा खबर देता है, कि पुनामें प्रकाश होते "कालपत्र" नामे समाचारपत्रके सम्पादकको गिरफ्तार किया गया है. देखते हैं, कि फल क्या आता है.

रुटरका तार आया है, कि हिन्दुस्थानके देशी सैन्यमें खलबल पड गई है. तारमें विशेष खबर दी नहीं गई है. इसलिये हमें यह बारेमें अधिक नहीं कह सकतें.

बिदेश वर्तमान.

स्वदेशी हलचलके निमित हिन्दुस्थानमें कई कई शहरों और नगरोंमें स्वदेशी चीजों की दुकानें स्थिर की गई है.

बिहार प्रान्तमें आये हुए छपरा शहरमें एक संस्कृत पाठशाला स्थापन की गई है. क्रियाके समय समस्त गामवासियों भारी उत्साहके साथ उपस्थित हुए थे.

हिन्दुस्थानके अखबारोंसे मालुम होता है, कि राजपुताना और अजमेर तरफ फिर अकाल आपहूंचा है. खेती बीलकुल नष्ट हो गई. आदमी और जानवर भूखे मरते हैं. अकाली आदमियोंको बचानेके लिये क्रिश्चियन मीशन और आर्य्य समाजने कम्मर बान्धी है.

हिन्दुस्थानमें हिन्दी भाषाकी उन्नती करने पर अब बडा प्रयास चल रहा है. इनका प्रथम प्रबल संयुक्त प्रान्त हीमें था. परन्तु अब बंगाल तरफ बढ रहा है. इस जागृती मध्य प्रांतमें भी अब उजय दे रही है. समाचार मीला है, कि इसी कार्यके लिये छोटानागपुरमें "हिन्दी गोष्टी" नामे सभा स्थापन हुई है.

नामदार प्रिन्स आफ वेल्सने बम्बईवाले मि० करीमभाइ इब्राहीमको और मि० हासुन जे. देसाईको "सर नाइट" का खिताब और बम्बईके पुलिस कमिशनर मि० एच. जी. जेलको "मेम्बर आफ धी रॉयल विक्टोरियन आर्डर" का खिताबसे विभूषित किया है. यह तीनो महाशयों अपने अपने उत्तम कार्यके लिये खिताब पाये गये हैं.

रावलपीन्डीकी सनातन धर्म्म सभाके सभापति पन्डित गुलाबचन्द लिखते हैं, कि कुछ समय पहिले मुकुन्दराम नामे ब्राह्मणने मुसलमानी धर्म्म अंगिकार कर लिया था. अब वह सनातन धर्म्म सभा तरफसे शुद्धि पा गया है. शुद्धिके समय बहुत हिन्दुगण जमा हुए थे और सब कोईने मुकुन्दरामके हाथसे गंगाजल ग्रहण किया. यह दुसरी शुद्धि है, पहिलेभी सनातन धर्म्म सभाने किया है.

இந்தியன் ஒப்பினியன்.

புஸ்தகம் 3.] நெட்டால் பீனிக்ஸ், 1905௵ டிசம்பர்௴ 23௳ சனிக்கிழமை. [இலக்கம் 51

இந்தியன் மெயில்.

ஜெர்மன் கம்பெனிக்கப்பல் [illegible].

டிசம்பர்௴ 27௳ புதன்கிழமை. இக்கப்பலில் [illegible].

இந்தியா ஆப்பிரிக்கா லைன்.

[illegible] புறப்படும்.

மெயில்கள் [illegible] போகும்.

[illegible].

"இந்தியன் ஒப்பினியன்"

1905௵ டிசம்பர்௴ 23௳ சனி.

இந்தியா போர்ச்சேவகர்கள்.

இந்தியா சேனுவீரர்களில் தங்களுக்குள் சில அதிருப்தி மேலிட்டு பட்டாளத்தில் ஒருவருக்கொருவர் சண்டைசெய்துக்கொண்டு விலக நாட்டமாயிருக்கிறதாக 'ரியூட்டர்' நிருபகேசர்களால் எழுதப்பட்டிருப்பதைப் பார்க்கிறோம். என்றாலும் தந்திசமாச்சாரம் சுருக்கமாக இருக்கிறபடியால் எங்களுக்கு அதின் முழுவிஷயமும் தெரியவில்லை. ஆகையால் இந்த சங்கதி எங்களுக்கு முற்றிலும் பொய்யாகத் தோன்றுகிறது. அப்படியே சேனையில் ஏதேனும் மனக்கலக்கம் சேரிடுமாகில் அதைப்பற்றி பிரிட்டிஷாருக்குத் தெரியப்படுத்தவேண்டியது. என்ன சுய அரசாளில் இப்படிக்கான விஷயங்கள் நடந்ததுமில்லை, ராஜசமூகம் எட்டினதுமில்லை. ஆகையால் பிரிட்டிஷ் சைன்னியத்தை அதிகரிக்கச்செய்ய 'ரியூட்டர்' தெரிவிக்கவேண்டியது.

திரான்ஸ்வால் சீனர்களின் குரூர செய்கை.

சிலதினங்களுக்குமுன் திரான்ஸ்வால் பொன்சுரங்கங்களில் வேலைபார்த்துவரும் சீனகூலியாட்கள் சில ஐரோப்பியர்களை கொலைபுரிந்தார்கள். அதுவுந்தவிர, சென்ற 15௳ வெள்ளிக்கிழமை இரவு இராமசாமி என்பவனுடைய வீட்டுக்குப்போய் கதவை உடைத்துக்கொண்டு உள்ளே பிரவேசித்து ஷை இராமசாமியை அடித்துக்காயப்படுத்திவிட்டு பிறகு வீட்டுக்குத்திரும்பும்போது அவன் சட்டைப்பையிலிருந்த நாலு பவுன் ஒரு கடிகாரமும் திருடிக்கொண்டு ஓட்டம்பிடித்தார்கள் அதன் பிறகு போலீசாருக்கு சங்கதி எட்டி, போலீசார்வந்து பார்வையிட இராமசாமி படுகாயத்துடன் அந்தகாருத்திலிருந்தான். இவனை மருத்தவசாலைக்குக் கொண்டுபோனார்கள். சிலநாளைக்குள் மருத்துவசாலையில் அதே அவஸ்தையிலிருந்து இறந்துவிட்டான். கொலையாளிகள் இன்னும் பிடிபடவில்லை. ஆகையினால், இந்தியர்களுக்குப்பலதடவைகளிலும் சீனர்களால் குரூர ஆபத்து சம்பவிக்கிறபடியால் நம்மைசரியாகப் பாதுகாக்கும்படி திரான்ஸ்வால் கவர்ன்மெண்டாருக்கு அவசியம் தெரிவிக்கவேண்டியது.

கைத்தொழிற்சாலை.

சுதேச உத்தியோகம்.

இந்தியா, குஜராத், கடியா என்னும் கிராமத்தில் ரங்காலால் விட்டல் லால்ஜீ என்பவர், நாம் தம் காலம் உபயோகிக்கும் 'கண்டென்ஸ் மில்க்' என்னும் டின் பாலை உற்பத்திசெய்வதற்காக ஒரு சாலையை திறந்திருக்கிறார். மிஸ்டர். ஹரி சங்கர காண்டேகர் என்பவர் வெங்குர்லா என்னுமிடத்திற்குச் சமீபத்தில் 'காண்டல்' மெழுகுவத்தி சாலை ஒன்றை ஏற்படுத்தியிருக்கிறார். கோவாவுக்குச்சமீபத்தில் டிச்சோலி என்ற கிராமத்தில் குயவன் ஒருவன் அந்த இடத்தில் நல்லமண் இருக்கக்கண்டு, பலவகையான மண்பாத்திரங்களை உற்பத்திசெய்ய ஒரு கட்டிடத்தைஸ்தாபித்து வேலை நடத்திவருகிறான்.

சுயவாஞ்சையில்லாத ஒரு இந்தியன்.

சிலதினங்களுக்குமுன், உசேன் என்னும் ஒரு இந்தியன் ஒருகால் சார்லிஸ்டவுனுக்குச் சமீபமாகப் போய்க்கொண்டிருக்கையில் ரஸ்தாவில் கிடந்த 35 பவுன் செக்கு ஒன்றை கண்டெடுத்தான். அது இன்னதென்று தெரியாமல் அதை வேறொரு இந்தியனிடம் கொண்டுபோய்க்காண்பித்து இது என்னவென்று கேட்டான். அவன், இதுவொரு 35 பவுன் செக்கு, இதை டர்பனுக்குக்கொண்டுபோய் பாங்கியில் மாற்றிக்கொள்ளலாம் என்றான். [illegible] செக்கை எடுத்துக்கொண்டு டர்பனுக்கு வந்து பாங்கிக்குப்போய் செக்கை கொடுத்து பணம் கேட்டான். பாங்கிக்காரர் சந்தேகித்து அவனை போலீசாரிடம் ஒப்புவித்தார்கள். கோர்ட்டார் விசாரிக்கையில் தன் அறிவுகெட்டத்தனம் [illegible]. [illegible] கோர்ட்டார் அவனுக்கு இரண்டு வருஷம் சிறை விதித்தார்கள்.

பங்காளமாகாணத்தில் பங்காளியர்கள் தங்கள் நாட்டை இதுகாலம் ஆங்கிலேயருக்குக்கட்டுப்பட்டு நடத்திவந்ததை எல்லாம் நீக்கி இப்போது தங்கள் இஷ்டப்பிரகாரம் புதுப்பித்து நடத்த யோசனைசெய்கிறார்கள். பங்காளியசிறுவர்களுக்கு சர்வகலாசாலையைப்பற்றிப் பழக்கமில்லாவிட்டாலும் தங்கள் இஷ்டம்போல் தங்கள் தேசத்தை நடத்திவரவே பிரயத்தனஞ்செய்கிறார்கள்.

சென்ற ஞாயிற்றுக்கிழமை ஜொஹானஸ்பர்கில் மி. டெலை என்பவர் வீட்டில் ஆரியசமாஜ சங்கம் ஒன்று கூடினார்கள். இந்த சங்கம் வாரந்தோறும் நடைபெறும்.

இந்தியா, பூனாதேசத்தில் 'காள்' என்னும் பத்திரிகையின் பத்திராதிபர், ஆங்கிலேய கவர்ன்மெண்டாரை பலமாக தூஷித்து தன் பத்திரிகையில் பிரசுரித்திருந்தமையால் கவர்ன்மெண்டாருக்குத்தெரிந்து, அப்பத்திராதிபர் இராஜதுரோகத்திற்காக அவரைச் சிறைப்பிடித்தார்கள்.

வித்வான் பரமானந்தர் இங்கிலாந்திற்குப் பிரயாணமாகிவிட்டார். இவர் போர்ட்எலிஸபெத், கேப்டவுன் துறைமுகங்களில் இறங்கி அங்கு இரண்டொருநாளிருந்து புறப்படுவார்.

***

சீனதேசத்திலுள்ள சிறுவர்கள் ஜப்பானுக்குப்போய் அங்கு மிகவும் கவலையோடு இருந்து இராஜாங்க முறைமையும், அநேகமான கைத்தொழிலையும் கற்றுவருகிறார்கள். அதுபோலவே நமது இந்திய சிறுவர்களும் சிலர் அங்கு சென்று பயின்றுவருகிறார்கள்.

***

இந்தியாவில் தக்ஷணம், கர்நாடகம் முதலான இடங்களில் சென்ற அக்டோபர் மாதம்வரை மழையில்லாமல் பயிர்கள் எரிந்துபோய்விட்டதால், ஏழைஜனங்களுக்கு [illegible] ஏற்படுத்தும்படி [illegible] திருக்கிறார்கள்.

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety, IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN. Box 1126.

DURBAN: 100 QUEEN STREET. Box 621.

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

અબદુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫-૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड़, ग्रोसरी और दुसरी सब रकमका माल स्टोकमें रखनेवाला.
५-७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

மேற். அப்தில்கனி ஸ்டோரில் மேன்மையான பலவித சாமான்கள் எப்பொழுதும் இருப்பிலிருக்கின்றன.
அப்தில்கனி, ஜெனரல் டீலர்,
5. அண்ட் 7. கிராஸ் ஸ்டிரீட், கேப்டவுன்.

Prof. L. Doovey, Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from REV. I. J. RETIEF, ARTHUR GARCIA, ESQ., R.M., UITENHAGE, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિઅન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને જાણનાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની પાણી જેવી પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ એફ. જે. રટીફ, આરથર ગ્રેશીઆ એસક્વાયર વિગેરેનાં સરટીફીકેટો છે.
કેપટાઉન

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधोंका संग्रह रखनेवाले और पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाके लीये पानीलेप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक. सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

வாத பிட்டிப்புக்கு மிகவும் பெயர்பெற்ற [illegible] இந்தியன் பண்டிதர். [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] கேப்டவுன்.

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where JALBHOY & SORABJI BROS., are our Sole Agents.

જુસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડ્યુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન શિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે; કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ "ગુલ,"
કેપ ટાઉન.

129 CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

Haji Sulaiman

Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET,

—CORNER OF—

BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "SHAHMAHOMED," CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE

Indian Department, German East African Line.

42 CHURCH STREET, CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer

—AND—

Family Grocer,

140 ALBERT ROAD, WOODSTOCK.

BRANCHES: Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોઝજી.
ડાયરેક્ટ ઇમ્પોરટર અને મીનરલ વોટર બનાવનાર.
ક્લેરમોન્ટ કેપકોલોની

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.

HOUSES TO LET.

19 EYER STREET, CAPE TOWN.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant, - -
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.
JOHANNESBURG - - - - - - - P.O. BOX 1869.

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

Upper Murchison St.,

LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer,

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P. O. BOX 178,

BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

SUN Insurance Office.

SUN FIRE OFFICE FOUNDED 1710

PAYNE BROS., Agents, WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसें पुराणी
आगका विमाकी ऑफिस.
स्थापण पौंड ३०,००,०००,
भेजीं करनेसे कमतींमे कमती भाव मिलेंगे

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમા એફીસ જેની મુડી પાં ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની છે તેમાં [illegible] ઓછામાં ઓછો ચાલુ ભાવે મળી શકશે.

[illegible]

હિંદી દવાખાનો.

આ દવાખાનામાં દરેક જાતની દવા પુરી પાડવામાં આવે છે. બહાર ગામના ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. દરદી ઓની ઉપર ખાસ ધ્યાન આપી ઉમદા ટ્રીટમેંટ કરવામાં આવશે. પેટન્ટ અને અંગ્રેજી દવા અમારે ત્યાંથી મળશે.

૩૬૦ પાઇન ટ્રીટ, અથવા ૧૨૨૫, અમગેની રોડ સ્ટેશનની બાજુમાં.

இந்திய மருந்துக்கடை.

[illegible]

இந்திய மருந்துக்கடை, 300 [illegible]

R. NARASOO,

Indian and General Merchant.

Outfitter and Draper.

Boot and Shoe Warehouseman.

INDIAN SILKS A SPECIALITY.

KAFFIR TRUCK, &c., &c.

BARBERTON, TRANSVAAL.

P. O. Box 26.
Telegraphic Address: "NARASOO."

MAHOMED ENUS

INTERPRETER,

22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.

મહમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ. કેપ ટાઉન

HOSSEN EBRAHIM,

GENERAL DEALER,

1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,
And 25 Duke Street, WOODSTOCK.

Goods Supplied on Commission.

Established 1884.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .
. . . Direct Importer
— OF —
Indian and other Oriental Merchandise
— FROM —

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

10 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG (P.O. Box 4051.)
PRETORIA, Sultan House, 242 Church St. (P.O. Box 224.)
BULUWAYO (P.O. Box 486.)
BARBERTON. SALISBURY. KIMBERLEY.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

ખાનગી ઇંગ્રેજી ગુજરાતી નિશાળ,

જે તા. ૧૬ મી જુન ૧૯૦૪ થી ખોલી છે.

ગુજરાતી તથા ઇંગ્રેજી પુસ્તકો, સ્લેટો, પાટીઓ, પાઠમાળાઓ, મીનીસ બુકો, વગેરે તૈયાર છે. અને તેજ બુકોથી અભ્યાસ ચાલે છે. વધુ હકીકત માટે રૂબરૂ અગર મળવા મે૦ કરવી.

૪૮૨ ગ્રેરે સ્ટ્રીટ, ડરબન. | મિ૦ એમ. પટેલ હેડ માસ્તર.

FOR

Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO

VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT

P. V. SANGHAVEE,

Head Office: 201 Grey St., DURBAN.
Branch: 34 Ezra Street, CALCUTTA.

COMMISSION AGENT,

Importer of Rice, Dholl, Ghee, Oil, Gunny Bags, etc.

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St., DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 181.
P.O. Box 914.

FOR

Artistic Printing

TRY THE

INTERNATIONAL PRINTING PRESS.

F. M. BANFIELD, Boot and Shoe Factor, etc.

DURBAN:
481 Smith Street,
Telegrams "Bootman"
P.O. Box 68.

JOHANNESBURG:
Corner Von Brandis
& Commissioner Sts
Telegrams "Bootman"
P.O. Box

ડરેક જાતના બુટ અને જુતાંની મોટી તથા ...

આવાની સાથે કામ પાડી ખાત્રી કરો.

L. MULCHAND,

Indian
Silk Merchant

Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.

75 William Street,
CAPE TOWN.

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers.

Have always on stock

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS, TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates.

B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,
118 COMMERCIAL RD.,
DURBAN
Cable & Tel. Add.: "Kathorjan."
Telephone 224.

K. KARIM MEGJEE.

General Merchant.
P.O. Box 33.
INHAMBANE, E. AFRICA.

કે. કરીમ મેઘજી.

જનરલ મરચંટ.

બોક્ષ ૩૩.

H. LANGLEBEN,

Wholesale Clothier & Manufacturer,
327 Pine Street, Durban.

એચ. લેંગ્લેબન.

૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers, Coats, Waistcoats, &c.

J. LANDAU,

337 Pine Street, Durban.

જે. લેન્ડો,

૩૩૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

Abdoola Hajee Khan Mahomed

General Merchant & Importer,
CHURCH SQUARE
Opposite, Government Buildings.

Telegraphic Address:
P. O. Box 89.
POTCHEFSTROOM.

KAFFIR CIGARS.

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

E. M. PATEL,

General Dealer, Wholesale & Retail,
MARKET SQUARE,
POTCHEFSTROOM.

A. E. BHABHA.

GENERAL MERCHANT and DIRECT IMPORTER,
Cor. Church & Middel Streets,
MIDDELBURG, T'VAAL.

P.O. Box 27.

S. D. BOBERT,

General Importer, Wholesale and Retail Merchant.

LOCATION, POTCHEFSTROOM.

HAJEE HABIB.

CALCUTTA HOUSE,

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

Rugs, Blankets, Drapery, Haberdashery, Clothing, Hardware, ...

Kaffir Goods, &c. &c.

A Trial Solicited.

Tel. Add. "HABIB." P. O. Box

330, Prinsloo Street, PRETORIA.

એ. એમ. પટેલ,

જનરલ મરચંટ.

ડરબન.

M. E. Nanabhay

Market Square, P.O. Box
POTCHEFSTROOM.

Ebrahim Brother

Direct Importer & General Merchant.

Ismail Amod Kajee

KRUGERSDORP,

આફ્રિકન વિનંતી.

D. I. Varyava,

POTCHEFSTROOM.

સરકારી સરવેયર.
વરાડને માટે ઘણી ખંતથી સરતામાંથી રાખીને જમીનમાંથી આવશે.
જે. એ. મોરેલ.
૨૦ ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

सरकारी इंजनेर.
जमीनोंका काम बहुत ध्यानसे संतोषसे ... किया जायगा.
जे. ए. मोरेल, २० फिल्ड स्ट्रीट डर्बन.

ஜெ. ஏ. மோரல்
கவர்மெண்டு சர்வேயர்
[illegible] ஸ்ட்ரீட் [illegible]
டர்பன்.

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams,
Curry Powder, Chutneys,
Cayenne Pepper,
White and Black Pepper,
Sauces.

And other goods too numerous to mention

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.
Bo.. 63, Durban.

L. KEHRMANN & Co.,

PARTNERS
J. [illegible], [illegible]

Soft Goods, Hardware,
Stationery, Shawls,
Kaffir Goods,
Crockery, Jewellery.
SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કરમન એન્ડ કો.
ભાગીદાર
જે. [illegible], [illegible]
[illegible], ડરબન.
સર્વ જાતનો માલ.
સુઘળી રંગનું કાપડ, સાદાની સામાન, સ્ટેશનરી, લોઢી સામાન, વાસણો, શાલ, જ્વાહીર, વિગેરે.
સ્મીથ સ્ટ્રીટ, ડરબન.
અમો નીચે સહી કરનારે મેસર્સ એલ. કરમનની કંપની સાથે ઘણા વખતથી વેપાર કરીએ છે, અને તેમના તરફથી પ્રતોસંતોષ મળેલો છે. તેમનો વ્યાપાર બહુ સારો [illegible] છે, અને [illegible] ન [illegible] તેટલા માટે ખાસ [illegible] છે.
સી. હાજી [illegible].
" ઉમર હાજી આમદ ઝવેરી.

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦

દરેક જાતના લાકડા તથા બંધાવાનો સામાન.

પોઇન્ટ રોડ, ડરબન.

हारब्रो एन्ड कु.

बहुत रंगोंका मकान बनानेका सामान, मजबूत और दाम सस्ता.

पॉइंट रोड, डर्बन.

அனைத்தோர்க்கலிக்கும் [illegible] இறக்குமதிசெய்து [illegible] [illegible] குறைந்த விலைக்கு.
ஹார்பரோ அண்டுகோ.
பாயிண்டு ரோட் டர்பன்.

P. O. Box 383. Tel. Address: "BEETLE."

BEATLEY & Co.,

Wholesale Merchants,

467 SMITH STREET, DURBAN.

આવો, ગરમા ગરમ મસાલાદાર ઘીના ભજીયાં, અને મીઠાઈ.

जंडुमहाराज मीठाईवाला

१६९. ग्रे स्ट्रीट. डर्बन.

[illegible]

ઘીની મીઠાઈ –

[illegible] ચોખ્ખા ઘીના—જુલાબી, મગજ લાડુ, પારી, પુંડી, મેસુબ, મુંબઈનો હલવો, જલેબી, [illegible], આજરી, સેવ, ભજીઆં વગેરે ચોખ્ખા બનાવેલાં [illegible] તેલ [illegible] વાપરવામાં આવતું નથી.

ખાસ ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપી માલ વખતસર અને સરસ બનાવી આપીએ છીએ. બહારગામના ઓરડરનો માલ પૈસા મળેથી રેલવે મારફત વખતસર મોકલીએ છીએ.

[illegible] દલપત એન્ડ કું૦
૧૬૯, ગ્રે સ્ટ્રીટ, ડરબન.

[illegible] છાપેલા [illegible] ઉપર [illegible] [illegible] "[illegible]" [illegible] [illegible] [illegible] અને [illegible] [illegible] [illegible] રાખવામાં આવેછે.

Printed and Published by [illegible] Madanjit [illegible] International Printing Press, Phoenix, Natal

PRICE 3D. [illegible]

Indian Opinion

PUBLISHED WEEKLY IN ENGLISH, GUJARATI, HINDI AND TAMIL.

Vol. 3. Phœnix, Natal, Saturday. 30th December, 1905. No. 52.

P.O. Box 126. Telephone 716.

MAHOMED CASSIM CAMROODEEN & Co.,

WHOLESALE MERCHANTS and DIRECT IMPORTERS

Clothing, Drapery, Prints, Calico, Dhotis and Sarees.

Rugs, Shawls, Boots and Shoes, etc., etc.

Camroodeen Buildings, GREY STREET, DURBAN.

Telegraphic Address: "[illegible]"

DADA OSMAN,

General Merchant & Commission Agent,

139 QUEEN STREET, DURBAN.

P.O. Box 63. Tel. Add.: "[illegible]"

ESTABLISHED 1883.

દાદા ઓસમાન.

જનરલ મરચંટ ને કમીશન એજંટ.

બોક્સ ૬૩, ૧૩૯, ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

ભાડે આપવાનાં છે.

[illegible]

[illegible]

તમાકુ હમેશાં વેચાતો લેવાનો છે.

[illegible]

જાલભાઇ સોરાબજી બ્રધર્સ.

૧૧૦, ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

TO LET.—Three [illegible] premises, [illegible] and a Large Warehouse in Prince Edward Street. They can be used either as Workshops, for Storerooms, or any purpose. Rent cheap.

Rice, Dholl, Oils, Ghee, Spices, Fish, Tamarind, Sugar, Salt, Coconuts and Groundnuts, Quilts, Milk, Tobacco, Cape Snoek, Fish, Skins of various Kinds, &c.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates

—AT—

JALBHOY SORABJEE BROS.,

110 Field Street, Durban.

SUN BRAND

Tobacco Works,

132 Queen Street,

Durban.

SUN CIGARS, SUMATRA CHEROOTS, BOER TOBACCO, VIRGINIA TOBACCO, SHAG, &c.

At Lowest Wholesale Prices.

ગ્રાહકો અને ફેરીઆ માટે.

[illegible]

સન બ્રાન્ડ ટબેકો વર્કસ.

૧૩૨ ક્વીન સ્ટ્રીટ, ડરબન

G. H. MIANKHAN & Co.,

General Merchants & Direct Importers,

Oldest Established Native Goods Merchants.

NATIVE CURIOS MANUFACTURED ON THE PREMISES.

ALSO ESTATE OWNERS

HOUSES, OFFICES, SHOPS, &C., TO LET.

—AT—

136 FIELD STREET.

P.O. Box [illegible]. Tel. Address: "[illegible]" Durban. Telephone No. [illegible]

EAST INDIAN TRADING Coy.

GENERAL MERCHANTS and Direct Importers of all kinds of Groceries, Soft Goods, etc., etc.

102 Queen Street, Durban. P.O. Box [illegible]. Tel. Address: "[illegible]"

GERMAN EAST AFRICAN LINE.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન

Fortnightly Steamer

દર પંદર દહાડે મુંબઇ જનારી આગબોટ.

For BOMBAY, Direct.

સ્ટીમર ગુનદરશાત તા૦ ૬ ઠી જાનેવારીના ઉપડશે.
,, સોમાલી તા૦ ૨૦ મી ,, ,,

[illegible]

ઓસમાન અહમદ.
[illegible]
પી. ઓ. બોક્સ ૧૨૬, ડરબન.

જરમન ઇસ્ટ આફ્રિકા લાઇન.
[illegible] સ્ટ્રીટ.
ડરબન.

ADAM H. G. MAHOMED,

ESTATE OWNER.

LANDED PROPERTY BOUGHT AND SOLD.

HOUSES TO LET.

"NOOR BAGH," 8 KLOOF STREET CAPE TOWN.

Telegraphic: "ADAMGOOL," CAPETOWN.

P.O. BOX 431. ઇ૦ અબુબકર આમદ એન્ડ બ્રધર, Tel. Address "ABOOBAKER"

તરેહવાર રેશમના વેપારી—ડરબન, (નાતાલ).

E. ABOOBAKER AMOD & BROTHER,

નં૦ ૪૩૪ 434, West Street, DURBAN. વેસ્ટ સ્ટ્રીટ.

Direct Importers of Fancy Goods. Best Silks.

Ladies' Clothing,	Skirts,	Bibs,
Blouses,	Underskirts,	Bonnets,
Night-gowns,	Children's Fancy	Bootees,
Combinations	Goods,	Hats,
Chemises,	Frocks,	Wool Shawls,

Handkerchiefs, Collars, Scarves, Lace, Insertion, Ribbon and Silks Goods in all colours.

BEST SILVER JEWELLERY. PRICE MODERATE.

Come and see for yourself.

Attention, Neatness and Cheapness, Guaranteed.

MOOSA OSMAN & CO.

Wholesale and Retail

Merchants & Direct Importers.

56A CHURCH STREET, MARITZBURG, Natal.

મુસા ઓસમાન એન્ડ કું૦

[illegible]

દયાળ રામજી પટેલ,

[illegible]

પી. ઓ. બોક્સ ૬૦૯. ડરબન.

USEFUL BOOKS

[illegible]

SCHOOL ... No. 10, ... CIRCULAR ...

[illegible]

P. DAWJEE MAHOMED & Co.

Have a large stock of

RICE, DHOLL, GHEE AND OIL.

Directly Imported from India.

343 PINE STREET, DURBAN.

Tel. Address: ... Box ...

TAYOB HAJEE KHAN MAHOMED & Co.,

Merchants and Direct Importers.

308 Church Street, Pretoria.

[illegible]

INDIAN AFRICAN LINE.

Calcutta Direct.

'MIRZAPUR,' Jan. 1st,

सीधी कलकत्ता जानेवाली स्टीमर.

"मीरजापुर" ता० १ ली जनवरीको सीधी कलकत्ता जानेके लिये रवाना होगी. यह स्टीमर बहुत जलदसे दोड़नेवाली है.

यह स्टीमरमें खासगी मुसाफरोंके लिये अच्छा बन्दोबस्त करनेमें आया है. पासेंजरों अपनी मुसाफरी बड़ी मजेसे और शान्तिसे करते हैं. सगवड उत्तम प्रकारसे की गई है, इसलिये कलकत्ताके सत्तावालों तरफसे सर्टिफिकेट पा चुके है. दूसरी कम्पनीकी स्टीमर कई कई बन्दर करती जानेसें पासेंजरो तकलीफ पाते है, ऐसी तकलीफ इस स्टीमरमें नहीं है और आपकी आरामसे देश जा सकते हैं. उपरान्त खलासी भी यह स्टीमरमें इन्डियन है.

यह कम्पनीकी सभी स्टीमरोंमें अच्छा बन्दोबस्त करनमें आया है. विशेष खबरके लिये निचे लिखे पते पर एजन्टोंसे मिलनेसें मालूम होगा.

डीवाल बोलवे कुं०
पोइन्ट.

बी. इब्राहीम इस्माइल कुं०
नां. ११४, ११६ और ११८ कमरशीयल रोड, डर्बन.
बोक्स नम्बर १२५.

કલકતાની સીધી સ્ટીમર.

"મીરઝાપુર" તા૦ ૧ જાનેવારીએ ઉપડી જશે. આ સ્ટીમર ઉતાવળી ચાલની હોવાથી જલદી પહોંચશે.

આ સ્ટીમરમાં મુસાફરોને માટે ખાસ સગવડ કરવામાં આવી છે તેથી મુસાફરોને ઘણા આરામથી જવાની સારી તક છે, ખલાસી દેશી છે, વળી બીજી સ્ટીમરો દરેક બંદર કરતી જતી હોવાથી લાંબે વખતે દેશ પહોંચે છે જ્યારે અમારી સ્ટીમરો અહીંથી ઉપડી પરબારી હિંદુસ્થાન જતી હોવાથી થોડી મુદતમાં પોંચી શકશે. વધુ કીમત માટે નીચેને સરનામે ખબર કાઢશો.

ડીવાલ બોલવે કું૦
પોઈન્ટ.

બી૦ ઈબ્રાહિમ ઈસ્માઈલની કું૦
નાં. ૧૧૪, ૧૧૬ અને ૧૧૮, કોમરસીયલ રોડ, ડરબન.
પોસ્ટ બો૦ ૧૨૫.

மேற்கண்ட ஸ்டீமர் மிகவும் உறுதியானதும், விஸ்தாரமும், ஓட்டத்தில் அதிக வேகமும் முதலியவைகள் இருக்க [illegible]. இந்த மிர்சாபூர் என்னும் கப்பல் ஜனவரி மாதம் 1ல கல்கத்தாவுக்கு இங்கிருந்து பாசிஞ்சர் ஏற்றிச்செல்லும்.

இது பாசிஞ்சர் ஏற்றமதிக்காகச் செய்யப்பட்டுள்ளது. ஜனங்கள் தொந்திரவின்றி வசிக்கத்தக்கது. இந்த ஸ்டீமருக்கு கல்கத்தாவில் பலவித சர்ட்டிபிக்கட் கிடைத்திருக்கிறது. அநேக பிரயாணிகள் சிறு கப்பல்களில் ஏறி அதிக கஷ்டப்படுகிறார்கள். அவ்விதம் போவதில் கஷ்டமேற்படும் [illegible] இராது. எங்கள் ஸ்டீமரில் வரும் பிரயாணிகளுக்குக் கஷ்டமில்லாமல் இந்தியா கொண்டு சேர்ப்போம்.

எங்கள் கப்பலில் வேலைபார்ப்பவர்கள் எல்லோரும் இந்தியர்கள். இக்கம்பெனியின் ஸ்டீமர் இங்கிருந்து யதார்த்தம் கல்கத்தாவுக்கு [illegible] இடம் கொடுக்கப்படும். மற்ற முக்கிய காரியங்களுக்கு [illegible] எழுதித்தெரிந்துகொள்ளலாம்.

டேவால் அண்டுகோ.,
[illegible]

பி. இப்ராஹிம் இஸ்மாயில் அண்டுகோ.,
[illegible] 114, 116 அண்ட் 118.
[illegible] டர்பன்.
பாக்ஸ் நெ. 125

Money to Lend

in sums of

£100 to £10,000

on Freehold Securities.

Apply:

Advocate Gabriel,

5 & 6 Hollander's Building,

Field Street, Durban.

વ્યાજે આપવાના નાણા.

ફ્રી હોલ્ડ મીલકત ઉપર ૧૦૦થી ૧૦,૦૦૦ પાઉંડ સુધી વ્યાજે આપવાના છે, જેને લેવતા હોય તેણે નીચેને સરનામે લખવું.

બર્નાર્ડ ગેબ્રીયલ,

૫ અને ૬ હોલાંડર્સ બીલ્ડીંગ,

ફીલ્ડ સ્ટ્રીટ, ડરબન.

सुदपर देनेका पैसा.

फ्रीहोल्ड मिलकतपर १०० से १०,००० पौन्डतक सुदपर देनेका है. जिसको चाहिये, उन्हें निचे लिखे पतेसे चीठी भेजना.

बर्नार्ड गेब्रीयल,

५ और ६ होलान्डरर्स बिलडींग,

फील्ड स्ट्रीट, डर्बन.

கடனுக்குப்பணம்.

கடனுக்குப் பணம் தேவையுள்ளவர்களுக்கு சொந்தசொத்துக்கள் ஈராமின்பேரில் 100 பவுனிலிருந்து 10,000 பவுன் வரையிலும் கொடுக்கப்படும். வேண்டியவர்கள் அடியிற்கண்ட இடத்திற்குவந்து தெரிந்துகொள்ளலாம்.

அட்வொகேட், G. கபிரியல்,

5 அன் 6, ஹொலண்டர்ஸ் பில்டிங்

பீல்டு ஸ்டிரீட், டர்பன்.

FOR SALE

About 47 ACRES of FREEHOLD LAND At PINETOWN, partly planted with Fruit Trees, together with BRICK HOUSE &c. furnished.

Also 8 COWS, 7 CALVES, and usual Farm Stock, Carts, etc.

The whole to be sold cheap.

Also for Sale

Valuable Property comprising 6 Stores

Corner of

GREY and PINE STREETS.

Apply:

ADVOCATE GABRIEL,

Field Street, Durban.

A. LATIEF,

General Dealer, - - - -

- - Outfitter and Draper,

BARBERTON,

TRANSVAAL.

P.O. Box 84.

TEL. ADDRESS: "LATIEF."

E. A. PATEL & Co.,

GENERAL DEALERS

—AND—

DIRECT IMPORTERS.

Soft Goods, Boots and Shoes, Groceries, Fancy Goods, Crockery and Hardware.

Corner Middel & Church Streets

MIDDELBURG, T'vaal.

Tele. Add.: "ACHODJEE." P.O. Box 94.

BRANCH AT ROSENEKAL.

M. J. MAHOMED,

470 & 478 CHURCH ST.,

MARITZBURG.

Tel. Add.: "Moosa."
Telephone No. 200.

મુસા મામદજીર.

૪૭૦-૪૭૮ ચર્ચ સ્ટ્રીટ, હોલસેલ અને રીટેલ, મરચંટ. એન્ડ ઇમ્પોર્ટર.

મેરીત્સબર્ગ.

ચેન્ચ, ન્યુર્ગ્લાંડ, ન્યુરેકાસ્ટલ, અરિઆન્સ રોડ, અમસીંકસી.

SHAIKH ALLIE,

General Dealer & Family Grocer

53 & 56 LEUWEN STREET,

CAPE TOWN.

BRANCH — 172 Caledon Street.

205 Long Street.

Castle Cash Stores.

M. I. DALA,

Crockery and Chinaware,

CASTLE BUILDINGS,

HANOVER STREET,

CAPETOWN.

EBRAHIM CAMROODEEN.

GENERAL MERCHANT

Natal Leaf Tobacco a Speciality.

115 GREY STREET, (Carnaldee's Buildings)

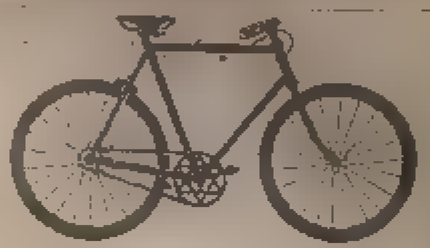

આઇસીકલનો મોટો જથ્થો.

એક દરજ્જ એટલી જુદી જુદી જાતો કીમત દરેક પૌંડ ૬-૧૦-૦થી દર અઠવાડીએ ૫ ૦ના હફતાથી પણ આપવામાં આવે છે, એક વર્ષની ગેરંટી.

એ. ડેના

૨૭૭ પાઇન સ્ટ્રીટ ડરબન.

PARSI MANCHERJI,

MERCHANT & IMPORTER.

Up-country Orders carefully and promptly executed. Full details will be given through correspondence.

Telegrams: "MANCHERJEE." P.O. Box 1040, CAPE TOWN.

Amod Mamoojee Patel,

GENERAL MERCHANT,

S.A.C. Cantonment, *P.O. Box 55,*

POTCHEFSTROOM.

Tel. Ad.: "Mamoojee." *Transvaal.*

ABDOOL RAHMAN,

MERCHANT,

POTCHEFSTROOM.

Tel. Address: "RAHMAN."
P.O. Box 12.

MOOSA HASSEN,

General Dealer,

KING EDWARD STREET,

AT THE MILL,

POTCHEFSTROOM.

AYOB MOHAMED,

General Merchant & Direct Importer,

MARKET SQUARE,

PIETERSBURG.

Box 134. Tel. Add.: "AYOB"

TAMIL Compositor

WANTED.

Apply

Manager, I. O. Press, Phoenix, Natal.

தமிழ் கம்பொஸிட்டர் தேவை.

எங்களுக்கு தமிழ் அச்சு பொறுக்கவும் மாப்பிங்வேலை செய்யவும் தெரிந்த ஒரு ஆள் அவசியம் தேவையாயிருக்கிறது. ஆகையால் வர விரும்புவோர் ?க்கிரத்தில் ஏட்டால் பீனிக்ஸ் இந்தியன் ஒப்பீனியன் ஆபிஸ் மானேஜருக்கு எழுதவேண்டியது.

Indian Opinion

Vol. III. PHŒNIX, NATAL, SATURDAY, 30TH DECEMBER, 1905. No 52

M. H. NAZAR, Editor.

Contents.

	Page
EDITORIAL COLUMNS:—	
A Retrospect	871
The Orange River Colony	871
Modern Journalism	872
OTHER ARTICLES:—	
The Poll Tax	872
"The Needs of India"	872
Orange River Colony	873
Professor Parmanand	874
The Traders	874
Christmas in Natal	875
Indian Scenes	875
Our Weekly London Letter	876
Facts and Comments	876

Indian Opinion

SATURDAY, 30TH DEC., 1905.

A Retrospect

EACH year at this period it has been our practice to take stock of the position of Indian affairs in South Africa, which justifies the existence of this journal, and to better which is its main purpose.

We wish it was in our power to present to our readers a cheering balance sheet, but such cannot be, in the nature of the circumstances. It is for the Indian to toil, suffer, and wait, and we cannot report that he has been able, during the past year, to throw off any of his burdens. Whether we look at Natal, the Transvaal, the Cape, or the Orange River Colony, it is not possible to recall anything that may be considered in the light of an achievement. The record we have to present is a record of prevention of farther losses. The strength of the community has been spent in repelling encroachments.

In Natal, as if Indians had not had enough of trouble from man, Nature herself has proved unkind. The disastrous flood claimed the largest number of victims from the Indian community. The total number of deaths due to that calamity will, perhaps, never be known. It, however, showed what Indians were capable of doing. Practically the whole of the relief work was undertaken, and efficiently performed, by the leaders of the community.

In civil matters [illegible] liberty the Indian in Natal has not [illegible] as of old, the Dealers' Licenses Act [illegible] the greatest [illegible] trouble. The [illegible] of Messrs. [illegible] and [illegible] Osman stand out prominently in this connection. They show most clearly the precarious position that every Indian merchant holds in Natal.

The Municipal Laws Consolidation Bill deprives the Indian of the municipal franchise. The Poll Tax measure, though applicable to all, is calculated most seriously to affect the Indian. The Immigration Restrictions Act is being very rigorously enforced, and, as our columns have borne witness lately, the lot of an Indian passenger coming by the steamers from India is by no means enviable.

At the Cape, the Government has been strengthening its grip upon Indians by putting a wrong interpretation upon the restrictive clauses of the Immigration Act. The term "domicile" has been interpreted so as to exclude even Indian traders of old standing. Happily, the Supreme Court has come to the rescue, and has made it possible for such men to re-enter the Colony or to remain there.

In the Transvaal, where the chief struggle is going on, the position is as indecisive as it was last year. Lord Selborne has not been able to give the Indian deputation that waited on him any definite answer, though he has promised to redress the grievances regarding the operation of the Peace Preservation Ordinance.

As for the Orange River Colony, Lord Selborne's reply, given some months ago to a representation from the British Indian Association, shows that that Colony is not yet to open its gates to Indians, no matter who they may be.

In its communal life, however, the Indian population has shown distinct signs of progress. There is an anxiety to work in greater harmony; an anxiety to give the Indian youth a better education. In the person of Mr. Bernard Gabriel, we have the first Colonial-born Indian to have received a liberal education, and to have returned a barrister from England. The community has a right to expect him to give a good account of himself.

The visit of Professor Parmanand, and the welcome given to him, are an indication of the desire of the community to have in its midst more Indians of culture and education. It is to be noted that [illegible] has [illegible] and that there was [illegible] effort to supply from within the educational needs of the community.

The retrospect is gloomy enough, and yet it is not without relieving features. Attempts to degrade the community by establishing the principle of compulsory segregation, although often renewed, have hitherto failed. There has been, on the part of the Press, greater willingness to ventilate Indian grievances. The question of Indian volunteering, first started by us, has been favourably received by it.

The revelations regarding the condition of indentured Indians, before the Prisons Commission in Natal, have received some publicity from the Natal Press, and though these are incidents which, by themselves, signify very little, they unmistakably point to the fact that the community has to proceed along the lines laid down by it when the struggle first commenced, namely, to continue it with reasonableness, as acknowledged by Lord Selborne, with patience, and yet with persistence.

The Orange River Colony

WE wish to call the attention of the responsible authorities to certain draft Ordinances that are published in the Orange River Colony *Government Gazette* for the 15th December, 1905, and to certain Town Regulations. The first Ordinance is entitled "to amend the Laws relating to Passes," and it requires every such coloured person to hold a pass for a certain period, renewable from time to time. Another Ordinance is "to regulate and control the procuring and engaging of coloured people to do work or labour within or beyond the borders of the Orange River Colony." The method, according to which the framers of the Ordinance would "procure" coloured labour, is by licensing labour agents, who may employ "runners or messengers to procure, [illegible] for coloured labourers." The messengers are to hold [illegible] permits. There are [illegible] the issue of licences to such labour agents, and the usual safeguard against abuse [illegible] misrepresentations [illegible] agents. It has, [illegible] recognised [illegible] South Africa [illegible] labour agents [illegible] appointed [illegible]

call such a system a gentle coaxing; others call it a modified form of forced labour. We cannot question the policy that has been sanctioned for a long time, and its criticism does not lie within our domain. Unfortunately, the term "coloured person" is, in the Orange River Colony, interpreted invariably to mean "all coloured persons, who in accordance with laws or customs, are called coloured persons, or are treated as such, of whatsoever race or nationality they may be." It therefore includes Asiatics, Malays, and others. Both the above-mentioned Ordinances on that account are open to very serious objection, and we cannot understand why the studied insult implied should be irritatingly kept up. Lord Selborne, in his reply to the British Indian Association, has admitted that there are very few Asiatics in the Orange River Colony. Why then should the offensive definition be maintained? If it is, in practice, inoperative, the only reason for its existence can be for the wanton pleasure of the inhabitants of the Orange River Colony, who wish to triumph over this implied degradation of the Asiatic races. It is these gentlemen who were pleased, in the Republican days, to describe Indians as those who considered their women as soulless, and as being a people known for the loathsome diseases from which they suffered. Must the authorities continue to feed the flame of such unreasoning, ignorant prejudice?

We have referred to Town Regulations, and we find the old story repeated for the municipalities of Dewetsdorp and Brandfort both of them townships bearing glorious names. These Regulations are of the same type as those which we have reproduced often in these columns. They are framed to control the movement of coloured people, even the possession by them of cattle, horses, mules, sheep or goats! No coloured man "may run on the Town Commonage more than four cattle, horses, or mules, and eight sheep or goats, for which he shall pay monthly 1/- per head for large stock, and threepence per head for sheep or goats." No coloured inhabitant of the Location may have a stranger coming to him without notice being given to the Town Clerk, nor may an entertainment or a gathering be held without such permission. He may not walk even within the Location after eleven o'clock at night, "except for urgent reasons." We have said enough to [illegible] [illegible] [illegible]. Are these by-laws, we ask once more, necessary for the protection of the predominant race, so far as British Indians are concerned?

Modern Journalism

The *Rand Daily Mail* recently published an article on "The Traders" by L.E.N. It reminds us of a description we read in a leading American newspaper of Lord Curzon's landing at Bombay after his appointment to the Vice-Royalty of India. The special correspondent of the New York paper in question made Lady Curzon wear an Indian saree and ride through the Indian Bazaars on a gorgeously decorated elephant. The description was vivid. It was a beautiful pen picture. Unfortunately for the writer, it had no foundation in fact, for Lady Curzon did not wear a saree nor did she ride an elephant. Now in the article referred to we have a good pen-picture, but it is without almost any more foundation in fact than the above instance. It is written with a view to incite the European mind against the Indian. It starts with one misstatement and ends with another. The writer winds up: "The richest man in Natal is a coolie, the wealthiest man in Portuguese Africa is a Chinaman. Go look again at that shop (referred to in the previous screed), and when you do, offer up a little prayer for the European storekeepers who have to compete against the Traders" (Indian). Now we happen to know something of Natal, and we have no hesitation in contradicting the statement that the richest man in Natal is a coolie. As a matter of fact we can name two or three Europeans in Natal who have riches enough to buy out, practically the whole of the Indian population. The Londoner for whose edification the article is written is not so foolish as to offer up the prayer advised by the writer of the article simply because he knows that the one shop in Oxford Street is merely a white elephant and that it has not touched a single merchant in that great street. He will have no difficulty in arguing by analogy that much the same thing must be true of the Transvaal where, too, the plums of trade are enjoyed by the European store-keepers, and the Indian subsists on the mere crumbs, and even as he does so he has to share them with his European supporter. This is the kind of stuff which is considered necessary for the edification of the modern newspaper reader. The old generation of journalists, who considered it their sacred duty to place only facts before the public, to found upon them solid argument and thus lead public opinion to the right goal, is fast passing away. The modern newspaper has, as a rule, on the "man in the street" and therefore instead of leading public opinion, it is very often led by it. Much of the writing is therefore highly flavoured, and the writers, in order to be smart, draw upon their imagination, as has been done in the article in question. Happily there are many honourable exceptions, but the brand of modern journalism is unmistakable. Lest we may have done an unconscious injustice to the writer of the article in the *Rand Daily Mail* we reproduce elsewhere the whole of it and leave our readers to judge for themselves.

The Poll Tax

Government Declines to Interfere

It will be remembered, says the *Natal Mercury*, that at the public meeting in the Town Hall resolutions were passed requesting the Governor-in-Council to suspend the operation of the Poll Tax Act until next session of Parliament, in order that steps might be taken to secure repeal of the measure. The chairman (Mr. H. M. Whiteman) has received a reply from the Prime Minister (the Hon. Mr C. J. Smythe) stating that the letter had been transmitted to him by the Governor, and that "the Government does not propose to take any action on the resolution."

"The Needs of India"

Meeting in Leicester

Addresses by Sir W. Wedderburn and Mr. Dadabhai Naoroji

An English correspondent at Leicester sends us the following report of a meeting held in the Association Hall, for the purpose of hearing addresses on "The Needs of India" by Sir Wm. Wedderburn, Bart., and Mr. Dadabhai Naoroji.

The chair was taken by a prominent townsman, Mr. Alderman E. Wood, who was supported by Councillor Walters, Dr. Roy and several members of the Leicester Women's Liberal Association, under whose auspices the meeting was inaugurated.

The Chairman, in the course of his remarks, said that though they did not know as much as they ought to know of India, they were deeply interested in its welfare, and they trusted, before long, that that great country would be placed under a much more liberal form of government than at present. The Indian people had been very loyal to the British Throne, and to the existence of that unity between themselves and ourselves, and in all our great troubles they had been by our side, and he thought it was time—and he hoped in the very near future—they would wake up to the necessity of doing them that justice which they so earnestly desired. He trusted the government would be very much more largely in the natives' hands in the future.

Mr. Dadabhai Naoroji then addressed the meeting. He said the mis-

fortune of India was that England did not understand its needs. There was, so to speak, an invasion of India by Englishmen every day and every year. Hundreds were now on the sea going to get what wealth they could from the country, while hundreds and thousands were returning, bringing what wealth they had made. As a result there was a continuous drain from India for which there was no equivalent, and the country was being impoverished more and more. The amount of the produce which was taken away from India was estimated at least at £30,000,000 a year, and he maintained that no country on the face of the earth could stand such a drain and plunder as India was being subjected to at the present moment. In England they paid, say, £200,000,000 as revenue to the Government. Where did it go? It came back to the people from a hundred different channels. In India that was not the case. A portion of the revenue went clean out of the country, and the consequence was a continual impoverishment.

Self-Government for India

No palliatives could do any good; they must have self-government, which could only bring prosperity to any country. After 150 years of British rule and territorial connection with India that country was the poorest in the world. India was being devastated by famines and plague, and scores of millions did not know what it was to have a full meal from one year's end to another. The British colonies were the creation of yesterday, comparatively speaking, but India had been with them 150 years. Look at the contrast. The colonies, under self-government, had become prosperous, but India, under the heel of England, was the most wretched country in the world. Was that a thing with which the people of England could be satisfied, and which they could reconcile to their consciences? The productive power of the people of India was only equal to £2 per head per annum, while that of Russia was £11, and Australia £43. Canada and Cape Colony also producing large figures. Then take for instance the taxes. The United Kingdom paid something like 63s. per head per annum, Australia 115s., and Canada 54s. India did not pay 5s. or 6s. per head per annum, and still could not bear the burden. He thought the system of government must be bad, or such results as he had [illegible] would not be produced. If they took away the wealth of a country, however, that country must [illegible] poorer.

Sir William Wedderburn, who next spoke, said he was glad to [illegible] the spirit [illegible] in India. If they were to have the people of India happy and prosperous they should have a voice in their own affairs. The misfortunes of India were due to the system, and not to the men who carried out the system. He thought everyone would admit that the Indian Civil Service was a most honest, energetic, and excellent body of men, but they had to carry out a system which was not conducive to the good of the people. It was a purely official autocracy and bureaucracy, with the military element predominant, as they had recently seen in the victory of Lord Kitchener over Lord Curzon. One of the benefits Great Britain had conferred upon India was higher education, and there were about 1,000,000 of men who had been thus educated, and it was these men whom they ought to get to co-operate with them.

Cause of Famine

He did not think the people of England really understood the awful poverty existent in India. They heard of the famine, and it was supposed that the people of India were dying because no food was procurable. They supposed that there were vast tracts of country destitute of food, and that the shops were empty; but that was an entire delusion. The famine commission had made full inquiries, and they had ascertained the full facts of the case. In the worst localities of these famines there had never been any want of food at moderate prices. The people died because they had need of money to buy the food, and the consequence was that these people died in sight of food. It seemed incredible, but these were the facts. He asked them to imagine these patient, law-abiding people during these terrible famines, and there never had been a single grain riot, or a single attempt to relieve themselves from hunger by robbery or violence. He did not know why they did not give these people a voice in the management of their own affairs. If they did give these Indian people a voice in the management of their own affairs, he believed the country would become very prosperous, and by doing justice to India they would establish an equal benefit to the [illegible] of India and to England.

If they compared the policy of the Marquis of Ripon with that of Lord Curzon, they would find much of the cause of the [illegible]. Lord Ripon during [illegible] years regarded the people with generous sympathy, and it was he who inaugurated the system of [illegible] native government and local self-government. If that policy had been [illegible] years of progress they might not to-day have had a large measure of native representative government for the whole of India.

Miss Gittins, President of the Leicester Women's Liberal Association, moved: "That having heard Mr. Naoroji, this meeting expresses its sympathy with the Indian people in their desire to share in the management of Indian affairs."

Councillor Walters seconded the motion, which was carried unanimously.

Orange River Colony

Protest against Draft Bills

The British Indian Association has sent the following letter to the Private Secretary to H. E. the High Commissioner:

Sir,—I have the honour to draw His Excellency's attention to two Draft Ordinances that appeared in the Orange River Colony Government Gazette dated the the 15th instant, namely, Draft Ordinances "to amend the Laws relating to Passes" and "to regulate and control the procuring and engaging of coloured people to do work or labour within or beyond the borders of the Orange River Colony."

My Association does not wish to deal with the details of the two measures but my Association ventures to draw his Excellency's attention to the fact that both of them apply to British Indians also as being included in the definition of "the term coloured people." In practice, none of the ordinances would apply to British Indians. My Association therefore considers that the insult that is implied in the definition is totally unwarranted.

My Association will therefore feel deeply grateful if His Excellency could intervene on behalf of British Indians and free the Ordinance from the objectionable definition, which, while it does no good to the Colony, is highly offensive to British Indians.

I have the honour to remain,
Sir,
Your obedient Servant,
[illegible],
Chairman, British Indian Association.

Johannesburg,
22nd December, 1905.

We [illegible] the [illegible] of the morning edition of the *Natal Advertiser*.

"The [illegible] the Colony, and the *Natal* [illegible] recently [illegible] the power [illegible] [illegible]

Professor Parmanand

Lecture on Ancient India

On Thursday, the 21st inst., there was a large gathering of Indians, including several Europeans, at the S. Cyprian's Hall, Queen Street, to welcome Professor Parmanand, who arrived here this week after finishing his tour in Natal and Transvaal. Mr. R. R. Naidoo presided, assisted by Messrs. P. N. Moodaliar and V. M. N. Pillay, Presidents of the Reception Committee. After garlanding the Professor, according to the Indian custom, a nicely prepared address was read, and presented to the Professor by the Chairman. The Professor expressed thanks to his countrymen for the warm welcome they had given to him, and then delivered his first address on "Ancient India." He said that India, though not counted as a great country now, had had her glorious age in times that preceded the historical records of thousands of years, long before the modern civilised nations came into existence, as their growth is comparatively quite recent, even ages before the Romans, Greeks, and the ancient Persians held sway over this earth. The ancient Indians had not only developed various arts of civilisation, but played the part of teacher to other nations of antiquity. The study of Sanskrit by the Western scholars had thrown a great light on the subject, and opened new fields of inquiry for the antiquarians. This led to the development of the science of language and the closest affinity of Latin, Greek, and modern languages of Europe inevitably led to the conclusion that all these different races which now appear strangers to each other in features, etc., originally come from one stock known as the Indo-European or Aryan family. It was an approved fact that the Indians were the principal branch of the Aryan family of which the numerous divisions of Teutons, Slavonians and Persians are other members, and their ancient language Sanskrit, if not the mother tongue of all the languages, holds the rank of the eldest sister. This ancient race had its civilization which remained unsurpassed in many respects. The first subject that absorbed their attention was theology. Vedas, which are believed by the Hindus as the first revelation to man, are acknowledged by all as the oldest books in the libraries of the world. They present the purest conception of God and Soul and contain the noblest teachings on religion, to which the writings of Professor Max Muller and other scholars have been sufficient testimony. Centuries after, following a period that is known as the spiritualistic age, Upanishads were written. These works are so highly spoken of by the great German philosopher, Schopenhauer, that he calls them the solace of his life and solace of his death. This age was followed by the period of philosophy when the great schools developed in India, India was so famous for philosophy that even the Greek sages thought it an honour to come and learn at the feet of Brahmins—you find one instance in Pythogoras. They developed practical sciences also; for instance, the earliest work on medicine is in Sanskrit. There is sufficient evidence of the historians to show that the Greeks and the Arabs learnt medicine from Indians. Besides this, mathematics, astronomy, botany, drawing and poetry were also developed. Education among them was common and free. Their division of society into four classes was most natural. To know of their general moral development, they had to study the works of the Greeks and Chinese writings about the ancient Indians, who agree in saying that the Indians were truthful, abstained from drinking, their women were chaste, and they were more careful of the future life than the present. Then he advised his countrymen to follow the example of their forefathers, and study the books of wisdom they had left for them. His last words were addressed to the Europeans present, that, if they could cut through the barrier of time, they would ultimately come to the common origin of the different races and to the brotherhood of man.

The lecture was briefly explained in Tamil. A vote of thanks, proposed by V. Apparoo Pillay, and seconded by a European gentleman, closed the meeting.—*Eastern Province Herald.*

The Traders

A Word for Londoners

BY L.E.N.

Johannesburg, November 20.

"The day will come and perhaps is not far distant when the European observer will look round to see the globe girdled with a continuous zone of the black and yellow races, no longer too weak for aggression, or under tutelage, but independent or practically so, in government, monopolising the trade of their own regions and circumscribing the industry of the Europeans." . . . Mr Charles Pearson in "National Life and Character."

An Indian hawker squats under the gum tree on the opposite side of the road—a Surati I fancy, despite his European suit and red fez. In one hand he displays a bunch of blackened dangerously over-ripe and particularly uninviting bananas. He is persuading, in curiously clipped kitchen Kaffir, a fat Zulu house boy that these specimens represent absolutely the pick of the fruit at the morning market. He speaks with the eloquent conviction of the Eastern uttering an obvious falsehood. The fat Zulu succumbs. His "tickey" finds a resting place in the [illegible] purse of the Asiatic. The coolie picks up his basket and goes in search of fresh victims.

And suddenly I remember that in one of the best positions in Oxford Street, London—close to Frascati's, I think—is a handsome Indian shop filled with modern silks and embroideries of Delhi talas, how far short of the beauties of the old "Kinrobs" of Surat and Ahmedabad, once passing as currency in the East; the stereotyped Cutch silverware, the brasswork of familiar pattern, the carved wood and ivory.

Mark the shop well the next time you pass it. That London emporium and my hawker's basket are both properties in the same drama on the stage of the Empire. They are visible evidences of the wonderful race which troubleth the soul of South Africa, Australia, and many another British land. The London dealer and the Johannesburg coolie are brethren. They are of the Traders.

You cannot escape the Traders. They cross mountain and valley, sea and land. They can outlive and undersell the rest of the world. They are monuments of patience, embodiments of thrift.

* *

Panchgani, a quiet hill station in the Western Ghats, just at the top of the hills between Wathar and Mahableshwar, the hot weather seat of the Bombay Government. It is early afternoon, and the sun, which is scorching the plains below, is fierce even here in the shade. The hush of mid-day is over the land. No tonga clatters along the road, the very Indian crow is silent. One sits in a long chair, placid, thinking of nothing, watching the thin smoke ascending stiffly in the breathless atmosphere from some hut in the valley far below. Thirty miles of hill road to the railway, and strenuousness of life. Here at least one can rest—

"Salaam, sahib." The same oily voice; the same long coat and travel-stained dhoti, the same brown shoes without socks, the same umbrella, and behind the same half-clad white-turbaned coolie staggering under the same square basket. It is the Borah from Bombay. Ignoring your languid protests, he insists of spreading on the verandah the gorgeous tea cloths, silver serviette rings, and umbrella handles which you know so well and do not want.

"Jao tum Badmash," you murmur. But he only smiles and waits. He is one of the Traders.

* *

Delagoa Bay under a bright April sun. The Cardozo Hotel on Reuben's Point is a haven of rest and laziness. From the semi-tropical garden which ends abruptly at the edge of a cliff you look across the blue water to the white village in the woods beyond. The town of Lourenco Marques is spread out on the right below.

A few cosmopolitan travellers lounge in the garden and tease the pet baboon. But they do not speak. It is a land where it is always afternoon.

Step out on the sunsteeped verandah to see—

"Salaam."

A prosperous man evidently. His dhoti is spotless white, his coat of the silkiest black, his long black hair is beautifully oiled. He looks like a high-class Singalese shopkeeper from Colombo. Two obsequious assistants stand near with the customary baskets. He smiles invitingly.

You retreat to the shelter of the smoke-room. He calmly resumes his seat and patiently waits the live-long day for a customer. As the sun sinks you see him walking down the hill, a white umbrella over his head, his men trailing behind. He has sold nothing. But he is content to wait. The traders are of that spirit.

* * *

Las Palmas looks inviting from the coal-taking steamer. The cathedral rising blackly and boldly from the long line of gay-looking houses, with the hills as a background, has an attractive force not to be denied. The extortionate boatman agrees, as a great concession on a slack day, to accept only twice his legal pay. The prospect of making a bargain settles it. We go ashore.

In the shadow almost of the cathedral is an hotel with a quiet inner courtyard and garden lounge, pleasing to the tourist who has tramped through the church and is tired of the fruit market and the cobbles of the streets. But before you are cosily settled there steps out of a corner a being attired in the well-remembered long white coat and little jacket, covered by the embroidered round cap. It is a Bombay Borah. Through the blood of the trader in him he has crossed two oceans and a continent to overcharge English tourists in a Grand Canary hotel.

* * *

Durban—but why write of Durban. It is a second-rate Bombay with the Berea for Malabar Hill, and a small yacht club in imitation of the social oasis on the Apollo Bunder. In Durban's best thoroughfare the Indian trader has finer shops than you see in the Chandi Cowk at Delhi, once the richest street in the East. And away along the sugar estates of the north coast you see embryo Traders. Five years' indenture, then the £3 licence to remain, and the tiny trader's pack; then the gradual rise step by step till the foundation of the great store is laid.

* * *

Of such are Traders. Thanks to Macaulay, one thinks of the British Indians as mild, helpless, cowardly. But they carry trade over the Pamirs, they are found on the Quetta-Nushki route to Persia; with the spirit of Sarat Chandra Das they cross the mountain passes to Tibet; Zanzibar, Mombasa, and the East African Hinterland is theirs; they trade with the West Indies, and compete with the most thrifty of all the Traders, the Chinese, in the Straits and Malaya.

And here, far from the sea, on the uplands of the sub-continent, you find the Traders in every street. One is established close to the great Carlton Hotel, and longs to find a place in its porch, in the less pretentious parts are hawkers, dhobis, tailors. And with them is the other great branch. The Chinese have laundries, grocery shops, stores on the Reef. And, after all, the Chinaman is *le dernier cri* in the Traders.

Wonderful people the Traders. At one end of the scale is the banana-hawking coolie; at the other the men like the Tatas, whose business extends from London to Yokohama, who own mines, hotels, lands, houses.

The richest man in Natal is a coolie; the wealthiest man in Portuguese Africa is a Chinaman.

Go look again at that shop in Oxford Street. And when you do, offer up a little prayer for the English storekeepers who have to compete against the Traders.—*Rand Daily Mail.*

Christmas in Natal

To many of us, who have been brought up in a land where frost and snow abound at this season, the atmosphere and surroundings of Natal are not such as to remind us of days of old. One naturally thinks of roaring fires, on which blaze huge Yule-logs, and around which the family and friends gather, to speak of past events and hopes for the future. Try as we will, it is impossible to see the faces and fantastic forms, which we fancy we can see in a glowing fire, when gazing into the dreamy depths of a paraffin stove. Somehow or other, our imagination will not come into play, and so we must turn our attention to other aspects of Christmas.

After all, the scenery of our Colony resembles more the plains of Bethlehem than do our English scenes. The team of oxen, with its wagon load of produce, which we see passing along the road; and over there, the ploughman on the hillside, calling out words of encouragement to his patient animals, remind us of such scenes in the life of that Master who said:

"Take My yoke upon you and learn of Me . . . . . for My yoke is easy and My burden is light."

As I write, a little bird hops to the ground close by—not a robin redbreast, which we used to welcome and feed with crumbs scattered on the frozen snow, but a strange bird which I cannot name, like many more in Natal. It seems to regard me as being quite harmless, and I am glad of it. The sight of strange birds, the singing and hum of insects, and the shrill cry of the buck at night time, tend to drive away the old idea of Christmas.

In town, similar thoughts strike us. Many of the buildings have quite an oriental appearance, and here and there a mosque or a temple with its dome or turrets, serves but to remind us of the Eastern population.

The passers-by, too, are a strange medley of East and West: the European in his usual orthodox dress, with, perhaps, a slight change to suit our climate; here comes a Mahomedan merchant, with white trowsers, long silk coat, and Turkish cap; across the way we see a couple of Hindus (probably clerks in the former's employ), in matters of dress not differing much from the European, having discarded for the time being their national costume, with the exception of the little round cap which they usually wear; a Parsi is the next that meets our eye, his peculiarity being a curiously-shaped felt hat and a straight-cut coat which, according to European ideas, is too long for a jacket and not long enough for an overcoat; and last but not least in evidence are the native ricksha-pullers and porters who crowd the streets, always in a good humour, singing as they go along, or shouting merrily to their black brothers.

These scenes of the town, as also those of the country, suggest to my mind most vividly the motley crowd amongst which He, who was called the Prince of Peace, was wont to mingle.

A. H. W.

Indian Scenes

By J. L. P. Erasmus

(CONCLUDED)

The Dewali Festival

Just south-east of the walled city of Amritsar, well off the railway, lies Fort Govindgarh, and just beyond it, is an extensive plain, almost dead level. This was the spot chosen for the celebration of the great festival. Nine gigantic bamboo images, hung with gorgeous drapings and representing deities in the form of huge men and women, were ranged alongside of each other, and formed what might be called the centre of attraction.

From noon till late in the afternoon, two continuous streams of people kept pouring from the city, that is, from the Hall and Hajee (elephant) gates. The streams flowed past Govindgarh, and the view from the flat roof of one of the main bastions was interesting in the extreme, King Sol vividly reflecting the colours of the gala-tinted and motley crowds. For a couple of hours we thus watched the ever-changing scene, and then mingled with the throng in the spacious glen. A noticeable feature was the arrangement made to entertain the children with roundabouts and other forms of amusement. There were clowns on horse- and donkey-back, irresistably funny in their funereal deportment and their actions. Gambling games were the order of the day, and men lost pice and daily bread with the utmost *sang froid*. Hawkers of sweets and other Indian delicacies were numerous. Making a circuit within the vast space was a number of gorgeously decorated chariots drawn by enthusiasts, each one

containing representations of a god and a goddess in the form of two crowned and beautifully-attired children of either or both sexes. The vulgar crowd treated them with much veneration, and in some cases brought peace-offerings in the shape of oranges, limes and other fruit. Here and there a wrestling bout, the great Hindu national sport, was going on.

The crowd on the plain must have numbered considerably more than 100,000. It was altogether unorganised, yet not a single accident took place, nor were there any other unpleasant occurrences. There was a total absence of rowdyism. This is remarkable when one thinks of European crowds of lesser dimensions. Another feature was the hospitality displayed to strangers, such as we were, and the willingness with which everything was explained. Some time after sunset—there is very little twilight in India—the "Ram-sammes" or deities were cremated; and as these were hung profusely with fire-works and loaded with bomb crackers, the scenic effect in the waning light was delightful and just a little awe-inspiring, reminding one of the days when the mighty Jove thundered from the skies.

The Dewali festival is a Sikh function. The illuminations at the "Golden Temple" were of the most varigated order. This temple is the chief object of interest in Amritsar. It was constructed in the sixteenth century, and is much venerated by all Sikhs; and among the Sikh gentry it is considered an act of virtue to contribute something towards the adornment or up-keep of the edifice. The building is constructed of white marble, the roof being covered with a thin layer of gold, and is situated in the middle of a large tank (ghat). A causeway of marble leads to the temple and a marble pavement borders the lake. The "Granth," or scripture of the Sikhs, is kept here. There are five or six hundred priests attached to the temple, also, it is said, a number of supposed virgins; and at a midnight ceremony, a certain Boer prisoner-of-war was permitted to view the finest specimens of female beauty it has ever been his lot to see! This, by the way, was an unusual occurrence, as none but Sikhs are as a rule permitted to attend these displays: how it was managed must remain a secret.

Our Weekly London Letter

(FROM OUR SPECIAL CORRESPONDENT)

London, Dec. 1, 1905.

Ostrich Prudence

In the old smuggling days a skipper, finding the coast being rather vigilantly watched by the Custom House officers, approached one of them quietly and whispered "Hullo, do you think you could see if I put two sovereigns on your eyes?" "No, of course not," replied the coast-guard, "and if you put another on my tongue neither would I be able to peach." One is reminded of this story as illustrating the occasional inconvenience of having a sense or two too many when watching the movements of those who belong to the royal entourage here. When, on state occasions, the King's cream-coloured ponies are harnessed to the state carriage to take His Majesty, say, from Buckingham Palace to Westminster, their ears are stuffed with padding lest the unfamiliar sound of discharging guns should frighten them into involuntary and abrupt deviations from the staid and decorous gait, not to speak of the dignity, incumbent on those who are graciously permitted to take part in royal processions. His Majesty's son, who is now touring in India, has been similarly treated by those who are in charge of his sojourn there, and advised to shut his eyes and hurry on his journey through the greater portion of Rajputana where the flapping of the wing of the death-angel in the shape of famine can even now be heard over vast tracts of that doomed land. One can't help wondering who is deceived by this ostrich prudence which by simply burying its head in the sand thinks it has made itself invisible. There remains the dreadful fact that the chronic scourge of famine is raging in Rajputana, whether His Royal Highness sees it or not. They are hurrying him on to the courts and palaces of princes, where from the display of pomp and pageant and barbaric gold the future ruler of India should form his idea of India's wealth, of the value of "the brightest jewel in Britannia's diadem." And yet all the while Lazarus lies at the door, and no one would even look at him. The real India, the India of famine and plague, where millions are either starving or dying because the Indians must annually pay nearly half their revenue for the glorious privilege of living under pax Britannica, through this India they hurry on the royal guests. They hurry on India's future king through the desert of misery all round so long as they can get to the sparcely scattered oasis of princes' palaces and residents' palatial quarters for royal eyes to rest upon scenes of opulent splendour and fields of cloth of gold.

The papers here, since the past few weeks, have been full *ad nauseam* of the gaities and glitter, through a veritable atmosphere of which the future King-Emperor of India is just now making his Indian tour. Special correspondents are sending home their glowing reports, dipping their pens in ink of gold and vying with one another as to who can paint the yellowest of yellow pictures. I wonder how the Recording Angel is recording the whole situation. He at any rate is not in the position of an employee to a proprietor, from whom, chameleon-like, his correspondent will have to take his journalistic hue. He will have to do his Divine Master's bidding and state the naked truth as he goes on filling up the eternal scroll. And if the two records do not agree, what then?

Facts and Comments

THE SHOPS CLOSING ACT comes into force on Monday.

"PUBLIC OPINION" (London weekly) in its issue of the 1st inst. reproduces our recent editorial on "European and Indian Insolvencies".

DROUGHT IN INDIA.—The week's reports from India, says Reuter, show that the severity of the drought is increasing. So many as 79,140 are now in receipt of relief.

OUT AFTER HOURS.—Two Indians were charged at Durban last week with being out after hours, and found guilty. One of the accused forfeited his bail of 5/- and the other was fined 20/-, or 14 days' hard labour.

Another Indian for the same offence was fined 30/- or 20 days' hard labour.

"AMERICAN MADNESS."—Under this title the *Natal Mercury* publishes the following:—Twenty young ladies of Los Angelos, California, have just been initiated into the Buddhist religion by a missionary of that faith, who recently arrived from India. Some of the ladies are married, and all are very prominent socially in the city. It is feared many others will follow their example, attracted by the mild and sweet faith of Buddha.

INDEPENDENCE AND RESPECT.—For the maintenance of equilibrium in human strength we must walk both in independence and in respect. By the spirit of independence we guard our originality, which it is the duty of every one to cultivate as the personal mark branded by God on His creature. By the spirit of respect we become capable of receiving what others impart to us and of profiting by their experience.—*The Journal* (Calcutta.)

INDIAN MAILS.—The German East Africa Liner, *S.S. Bundesrath* sail direct for Bombay on 6th January.

The India-African Liner *Mirzapur*, taking passengers, will leave Durban for Calcutta on or about 1st January. Messrs. B. Ebrahim Ismail & Co., Commercial Road, Durban, have the arrangements for Indian passengers.

The Natal Direct Liner *Umhlali* sails for Calcutta and Madras, transferring passengers at Colombo for Bombay, on or about the 6th January. Messrs. King & Sons, West Street, Durban, are the Agents.

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

પુસ્તક ૩. ફીનીક્સ—શનીવાર, તારીખ ૩૦ મી ડીસેમ્બર, ૧૯૦૫. અંક ૫૨

અઠવાડિક પંચાંગ.

ખ્રીસ્તી-તા૦ ૩૦ મી ડીસેમ્બરથી તા૦ ૫ જાનેવારી સુધી ઇ૦ સ૦ ૧૯૦૬.

હીંદુ-માગસર વદ ૫ થી, માગસર વદ ૧૦ સુધી, સંવત ૧૯૬૨

મુસલમાની-તા. ૩ જીલકાદથી તા. ૯ જીલકાદ. સુધી ૧૩૨૩ હીજરી.

વાર.	ખ્રીસ્તી	મુસલમાની	હિંદુ તીથી.	સુર્યોદય ક.	મી.	સુર્ય અસ્ત. ક.	મી.
શની...	૩૦	૫	૩	૫	૦	૭	૦
રવી...	૩૧	૬	૪	૫	૨	૭	૦
સોમ.	૧	૬	૫	૫	૨	૭	
મંગળ.	૨	૭	૬	૫	૨	૭	૦
બુધ...	૩	૮	૭	૫	૨	૭	૦
ગુરૂ...	૪	૯	૮	૫	૨	૭	૦
શુક્ર...	૫	૧૦	૯	૫	૨	૭	૦

ઇંડિઅન ઓપિનિઅન.

શનીવાર તા૦ ૩૦ ડીસેમ્બર, ૧૯૦૫.

ઓરેંજ રિવર કોલોની બાબત નવા ધારા વિષે બ્રીટીશ એસોસીએશનની અરજી.

અમે બીજી જગ્યાએ ઓરેંજ રીવર કોલોનીના ગેઝેટમાં કાળા માણસો બાબત જે નવા કાયદા થયા છે તે વિષે લખી ગયા છે. તે બાબત બ્રીટીશ ઇંડીઅન એસોસીએશને નામદાર હાઇ કમીશનરને અરજી કરી છે તેનો સાર નીચે આપીએ છીએ.

"તા. ૧૫ મીના ઓરેંજ રીવર કોલોનીના સરકારી ગેઝેટમાં કેટલાક બીલ તથા ધારાઓ બહાર પડયા છે તે કાળા માણસોને લાગુ પડતા હોવાથી તે વિષે આપ નામદારને અરજી કરવાની રજા લઉં છું.

મારી એસોસીએશન તે ધારાઓની કલમોનું વીવેચન કરવા નથી માગતી. પણ તે ધારાઓમાં 'કાળા માણસ' નો જે અર્થ કરેલો છે તે વિષે મારી એસોસીએશન આપ નામદારનું ધ્યાન ખેંચવા માગે છે. બ્રીટીશ હિંદી રૈયત તથા બીજા હિંદીઓને લાગુ પડે છે તેમાં હિંદીઓ કાળા માણસોમાં ગણાય છે. કેમકે તેવા ધારા હિંદીઓને લાગુ થાય

વાને તો માત્ર તેઓનું વગર કારણસર અપમાન કરવા જેવું છે. તેથી જો આપ નામદાર તે બીલ કાળા માણસને લાગુ નહિં પડે એવો હુકમ કરશો તો મારી એસોસીએશન બહુ આભાર માનશે. કેમકે તે ધારામાં હિંદીઓને મેળવ્યા છે તેમાં કંઇ ત્યાંના લોકોનો સ્વાર્થ સુધરતો નથી અને હિંદીઓને તેથી બહુ દર્દ થાય છે.

હું છું, આપનો સેવક,
અબદુલ ગની,
બ્રી હિ એ ના પ્રમુખ.

ડરબનમાં ટ્રામના નવા ધારા.

નાતાલ ગવરમેન્ટ ગેઝેટમાં ટ્રામને વિષે નવા ધારા બહાર પડયા છે તેમાંથી અમે કેટલાક જાણવાજોગ ધારાનો તરજુમો નીચે આપીએ છીએ.

૧૮ મી કલમ.

(અ). કોઇપણ માણસ જેણે દારૂ પીધો હોય અથવા જેને કંઇ ચેપી રોગ હોય, તેને ટ્રામમાં દાખલ કરવામાં નહિં આવે અને જો તેવો માણસ દાખલ થયો હશે તો તેને ઉતારી મુકવામાં આવશે.

(બ). યુરોપીઅન શિવાયના બીજા માણસોને ટ્રામની અંદરના ભાગમાં બેસવાની મનાઇ છે. આ ધારો યુરોપીઅન શિવાયના માણસોને સારૂ ખાસ ટ્રામ ચલાવવામાં આવે તો તેવી ટ્રામને લાગુ નહિ પડે.

૧૯ મી કલમ.

જે માણસોએ ખરાબ પોશાક પહેર્યો હશે અથવા કંડકટરના વીચાર પ્રમાણે જેનાં કપડાં ગાડી મેલી થવાનો સંભવ હશે અથવા તો જે માણસથી બીજા ઉતરુઓ બહુ નારાજ થવાનો સંભવ હોય તેવા હશે તેને ટ્રામમાં બેસવા દેવામાં નહિં આવે અને જે તેવા માણસ ટ્રામમાં દાખલ થયા હશે અને તેઓએ પોતાનું ભાડું આપ્યું હશે તો તેઓને ભાડું પાછું આપી ઉતારી મુકવાનો કંડકટરને અખતિયાર છે.

પોપ્યા ડબનો સંદેશો ઉસ્તાદ એ છે કે એક દીવાસળીની અણી ઉપર ટરપેનટાઇન ચડાવી તેનું ટીપું ડબાની મધ્ય ઉપર મુકવું એમ કરવાથી ડબ તદન નીકળી આવશે. [illegible] ઉપર [illegible] બો એમ [illegible] સમજવું.

હેડલબર્ગની જમાતમાં ફાટફુટ તથા મારામારી.

હેડલબર્ગમાં કેટલીક મુદતથી ત્યાંની મસજીદ વિષે જમાતમાં ફાટફુટ થઇ છે ને બે પક્ષ બંધાઇ ગયા છે. જમાતની તકરાર કોરટમાં ગઇ ત્યાંથી ચુકાદો થયો તોપણ હજુ જમાતમાં એક સંપ નથી થયો. આ અત્યંત દિલગીરીની વાત છે. મસજીદની તકરાર કોરટમાં જાય એજ શરમ જેવું ગણાય એમ માનિયે છીએ. પણ કોરટમાં ગયા બાદ પાછી તકરાર જારી રહે એ વધારે શરમ ભરેલું છે. આ બાબત કોનો વાંક છે તેનો અમે વિચાર કરવા નથી બેસતા. અમારે બને પક્ષને એટલુંજ કહેવાનું છે કે આવી તકરારથી આખી કોમને બટ્ટો બેસે છે. આ દેશમાં આપણી ઉપર સૌની આંખ છે. ત્યાં આપણે આપણો વાંસો દેખાડીએ એ ઘણું નુકશાન કારક માનીયે છીએ. અમને ઉમેદ છે કે હજુ પણ બને પક્ષના માણસો સમજી સુલેહ કરશે.

આ બાબત કેટલી ગંભીર છે એ બતાવવાને સારૂં અમે તા. ૨૩ મીના ટ્રાંસવાલ લીડરમાં ખાસ ખબર આવ્યા છે તેનો તરજુમો આપીએ છીએ.

"અમારો હેડલબર્ગનો ખબરપત્રી અમને આરબો વચ્ચેના ગંભીર મામલાનો તાર મોકલે છે. સારે નસિબે જેટલી ધારિત હતી તેટલું નુકશાન નથી થયું. જો કે ઝગડો ભારી હતો. બપોરનાં હેડલબર્ગ જેવા શાંત શહેરમાં આરબોના વલવલાથી શાંતીમાં ભંગ પડયો. કોરટના મકાનમાં મસજીદના ટ્રસ્ટીઓની મીટીંગ હતી તેમાં ઝગડો શરૂ થયો. બન્ને પક્ષ વચ્ચે તકરાર એવી લાગી કે લોહીલોહાણ ન થાય તેટલા સારૂ પોલીસને બોલાવવાની જરૂર પડી હતી. આ બનાવની ખબર ગામમાં ફેલાઇને માર્કેટ સ્કવેરમાં ઘણા તમાશગીરો ખુબ ભરાયા હતા. એકટીંગ મા કુરસી અને મી. ગાસેએ તકરાર મટાડવા બહુ મહેનત કરી પણ સુલેહનો ભંગ કરનારાઓ શાંત પડયા નહિં. થોડી મુદત સુધી મામલો ગંભીર જણાયો. લાકડીઓ અને પથરા ઉડતા હતા. મારીઓમાં [illegible] [illegible] આવી [illegible] અને [illegible] પરિણામ શું આવ્યું તે કહી શકાતું નથી.

એક આરબનું માથું ચીરાયું. આ વખતે પોલીસે રૂમમાંથી માણસોને બહાર કઢાવ્યા અને પોલીસના જોર આગળ ઉશ્કેરાએલા આરબો જેમ પવનમાં ખડ ઉડે તેમ છુટા પડી ગયા. પોલીસના વચમાં આવવાથી એમ જણાયું કે કજીયો પતી ગયો. પણ બહાર નીકળીને વળી મારામારી ચલાવી. અને દેવતા ઓલવવાના બધાં પ્રયત્ન ફોકટ ગયાં. શાથી આ કજીયો થયો એનું તો માત્ર અનુમાનજ થઇ શકે પણ મામલો ભારી હોવો જોઇએ કેમકે અમારો ખબરપત્રી કહે છે કે હજુ હોળી ઠરી નથી. ટાઉન હોલની પાસે હજુ પોલીસ ખડી છે એટલે કાંઇ ધાસ્તી રાખવાની નથી. માત્ર આરબોમાંજ તકરાર છે એટલે ગોરાઓમાં કંઇ ધાસ્તિ જેવું નથી. બંને પક્ષના માણસો કહે છે કે તેઓ બહાર મેદાનમાં લડાઇ કરશે. ગઇ રાતે બધું શાંત હતું પણ હજુ તકરાર નથી મટી એટલે ધાસ્તિ રહે છે કે વધારે બખેડો થશે."

આ લખાણ વાંચીને કોણ નહિં શરમાય? અમને તરજુમો કરતાં શરમ ઉપજે છે. અને આશા રાખીએ છીએ કે હેડલબર્ગના ભાઇઓ સમજી શરમાઇ શાંત થશે.

કાફરોમાં કેળવણી.

કાફરોના લાભને સારૂં કેપ કોલોનીમાં ઇન્વો નામનો છાપો બહાર પડે છે. તેના માલેક એક કાફર મી. ટેંગોજબાવું કરીને છે. તે પોતાના ભાઇઓને સારૂં બહુ મહેનત કરતા જણાય છે. આજ કાલ કાફરોમાં કેળવણી વધારે ફેલાવવા બાબત ચર્ચા ચાલી રહી છે. તેથી મી. ટેંગો જબાવું હાલ દક્ષિણ આફ્રિકામાં એક જબરજસ્ત નેટીવ કોલેજ બનાવવા સારૂં ફરે છે. તેનો હેતુ બે પ્રકારનો છે. એક તો તે કોલેજને સારૂં ઉઘરાણું કરવું અને બીજું એ કે તે કોલેજ થવી જોઇએ અને સરકારે મદદ કરવી જોઇએ એવી અરજીમાં સહી લીએ છે.

મી. ટેંગો જબાવુંએ ટ્રાન્સવાલ લીડરના અધિપતિની મુલાકાત લીધી છે અને ટ્રાન્સવાલ લીડરે તેની બધી હકીકત પ્રગટ કરી છે પાઉંડ ૫૦,૦૦૦ કાફરાઓમાંથી એકઠા કરવાની તે ઉમેદ રાખે છે અને અરજીમાં ૨,૦૦,૦૦૦ કાફરોની સહી લેવા ધારે છે.

લવડેલમાં હાલ સરકારી નિશાળ કાફરોને સારૂ છે તે અને તેની આસપાસની જમીન ખરીદી ત્યાં મોટી શાળા બનાવી ઊંચા પ્રકારની કેળવણી આપવી એવી ઉમેદ મી. ટેંગો જબાવુ રાખે છે.

લવડેલમાંથી ૧૮૮૬ થી ૧૯૦૦ની સાલ સુધીમાં ૯૮૯ કાફરોએ કેપ યુનીવરસીટીની પરીક્ષા પસાર કરી. તેમાંથી ૧૩ છોકરા મેટ્રીકમાં પાસ થયા. લવડેલની નિશાળ મારફતે ૭૫૮ કાફર શિક્ષકો તૈયાર થયા છે. ઉપર બતાવેલી મુદતમાં કાફરોએ ફી વીગેરેના મળી લવડેલમાં પાઉંડ ૬૩,૭૩૪ ભર્યા છે.

ઓરેંજ રિવર કોલોનીના નવા કાયદા.

ઓરેંજ રિવર કોલોનીના ગેઝેટમાં કાળા માણસોને લાગુ પડે તેવા ઘણી નવા બીલો છપાયા છે. તેમાંનો એક કાયદો એવો છે કે તેની રૂએ દરેક કાળા માણસે દર અઠવાડીએ અને કેટલાક કેસોમાં દર મહિને પાસ કઢાવવા. પાસ વીના કોઇ જગ્યોએ ન જઇ શકે.

બીજો કાયદો એવો છે કે તેની રૂએ કાળા માણસોને મજુરીમાં ઘુસાડવા સારૂ લેબર એજંટો નિમવા. એજંટો પોતાની તળે માણસો રાખી શકે અને તેઓનો ધંધો કાળા માણસોને મજુર કરવાને સારૂં લલચાવવાનો બલકે ફરજ પાડવાનો એમ કહીએ તોપણ ચાલે.

આ બન્ને કાયદા હજુ મંજુર થયા નથી પણ તે જ્યારે ઓરેંજ રિવર કોલોનીની ધારાસભા બેસશે ત્યારે તેમાં દાખલ થઇ મંજુર થશે.

આ ઉપરાંત ડીવેટ્સડોર્પ અને બ્લાન્ડફોર્ટેની મ્યુનીસીપાલીટીના ધારાઓ બહાર પડ્યા છે તેમાં એવું જણાવે છે કે કોઇ કાળો માણસ પાસ વીના લોકેશનમાં ન રહી શકે. કેઇ કાળો માણસ ટાઉન કલાર્કની રજા વીના ૨૪ કલાક ઉપરાંત કોઇ પરોણાને પોતાના ઘરમાં ન રાખી શકે. કોઇની પાસે અમુક હદ ઉપરાંત ઢોર નહિં હોવા જોઇએ. કોઇ કાળા માણસને ત્યાં મીજલસ થવાની હોય તો ટાઉન કલાર્કની રજા મેળવવી જોઇએ. આ સિવાય પરચુરણ એવી બીજી હકીકતો આ ધારામાં ઘણી છે કે જે ગમે તેવા કાળા માણસને સારૂં પણ અપમાન ભરેલી અને હરકત કરતાં ગણાય. આવા ધારાઓની સામે આપણે થવું પડે છે તેની ખાસ જરૂર એ છે કે ઓરેંજ રિવર કોલોનીમાં હિંદીઓ તથા કાફરાઓ એકજ નામે ઓળખાય છે. એટલે હિંદીઓને તેવા ધારાઓમાં દાખલ કરવા તે માત્ર તેઓનું મન દુખાવવાનાજ ઇરાદાથી એમ કહી શકાય.

દુકાનો કયે કયે વખતે બંધ કરવાની છે અને તે બાબતના શું કાયદા થયેલા છે તે બાબત અમે આવતે અઠવાડીએ લખીશું.

ચીનની જાગૃતિ.

એમ જણાય છે કે ચીનમાં જાપાનની જીતને લીધે આપણે માનીએ છીએ તેના કરતાં વધારે કોલાહલ થઇ રહ્યું. ત્યાંના લોકોએ પોતાનું લશ્કર બહુ સારી સ્થિતિમાં મુકવાનો ઇરાદો રાખ્યો છે. હાલ લંડનમાં બાદશાહી કુટુંબના સાત વિદ્યાર્થીઓ તોપ બનાવવા વિગેરેના કારખાનામાં કામ કરવા ગયા છે. ત્યાં તેઓ કામ શિખે છે. કેટલાક જરમનીમાં ક્રૂપની તોપ બનાવવાનું શિખવા ગયા છે.

અતિ સલગાવવાના દારૂ વિષે નાતાલના નવા ધારા.

હિંદીને મનાઇ.

નાતાલ ગવરમેન્ટ ગેઝેટમાં ઉપરની બાબતમાં ધારા બહાર પડ્યા છે તેનો સાર નીચે આપીએ છીએ.

કલમ ૫ મી.

મેથીલેટેડ દારૂનો વેચનાર જો કોઇ પણ હિંદી કે કાફરની મારફતે દારૂ વહેંચે તો તેણે તેવા હિંદી અથવા કાફર પાસેથી તેના યુરોપીયન ધણીની ચિઠી માગવી. તે ચિઠીમાં તેજ દહાડાની તારિખ હોય. અને વેચનારનું નામ હોય તો તે વેચનાર દારૂ વેચી શકે છે તે એવી શરતે કે તેવા હિંદી અથવા કાફરને તેણે તેના ધણી ઉપર ચીઠી લખી આપવી અને તેની ઉપર નંબર નાખવો તથા તે ચીઠીની નકલ ત્રણ માસ સુધી સાચવી રાખવી.

કલમ ૬ ઠી.

મેથીલેટેડ દારૂ વહેંચનારને મેથીલેટેડ દારૂ કોઇ હિંદી અથવા કાફરને વેંચવાની મનાઇ છે.

ટ્રાંસવાલમાં લેવાયેલ નવી મસીદ

(મળેલું.)

પીટર્સબર્ગ તા. ૨૮-૧૨-૦૫.

લખવાને ઘણી ખુશી ઉપજે છે કે પીટર્સબર્ગના મહોમેડન ભાઇઓ જે ઘણા વખત થયા પીટર્સબર્ગમાં મસજીદની જમીન લેવાને માટે પ્રયાસ કરી રહ્યા હતા તેમણે તારીખ ૧૦-૧૨-૦૫ના રોજે મારકેટ સ્કેવરની ઘણી નજીક એક જમીનનો અર્ધ ખાસ મહોમેડન મસજીદને માટે લેવાને ભાગ્યશાળી થયા છે.

આ અર્ધ મારકેટ સ્કેવરની પાસે ઘણો નજીક આવેલ હોવાથી બહિશ્તી [illegible] આ

મસજીદ ઘણા સારા મોહરાપર આવશે એવી આશા રાખવામાં આવે છે.

આ મસજીદનું ફંડ અહીંઆ થોડું ઘણું થયેલ છે તેની વીગત નીચે મુજબ છે અને હજી તે મસજીદને માટે વધારે પૈસાની જરુર પડશે એમ મસજીદના નીમાયેલા ટ્રસ્ટી ધારે છે. અને સાંભળવામાં આવેલ છે કે મસજીદના નીમાયેલા છ ટ્રસ્ટી થોડા વખતમાં ટ્રાંસવાલના ગામ જેવા કે પ્રીટોરીયા, જોહાનેસબર્ગ, ક્રુગર્સડોર્પ, પોચેસ્ટ્રુમ, ક્લાર્કસ ડોર્પ, સ્ટાંડર્ટન, હેડલબર્ગ, મીડલબર્ગ તથા ડરબન અને નાતાલ કોલોનીના ઘણા ગામમાં જનાર છે તો આશા છે કે સઘળા ગામના મહોમેડન ભાઇઓ આવા સારા કાર્યમાં પૈસા સંબંધી મદદ આપશે.

ટ્રસ્ટીના નામ.

શેઠ હાસમ મોતીની કું. શેઠ અયબ મહમદની કું. શેઠ ઇસમાઇલ આમોદ. શેઠ તાર મહમદ તૈયબ. શેઠ જે. સી. એસ. વલી. શેઠ કાસમ તૈયબ.

ઉપરના શેઠીઆને પીટર્સબર્ગની મસજીદના ટ્રસ્ટી તરીકે નીમવામાં આવેલ છે.

પીટર્સબર્ગ મહોમેડન મસજીદના ફંડમાં ભરાયેલા નાણાની રકમ તથા ગૃહસ્થોનાં નામનું લીસ્ટ.

	પૌં	શી.	પે.
શેઠ હાસમ મોતીની કું.	૩૬	૦	૦
" તાર મહમદ તૈયબ.	૩૬	૦	૦
" જે. સી. એસ. વલી.	૩૫	૫	૦
" અયબ મહમદ કું.	૩૫	૦	૦
" ઇસમાઇલ આમોદ.	૩૦	૦	૦
" ઇબ્રાહીમ રેમતુલા.	૧૫	૦	૦
" અબદુલા સુલેમાન.	૧૨	૧૦	૦
" હાસમ તૈયબ.	૧૦	૫	૦
" સુલેમાન અબદુલ સકુર.	૧૦	૨	૬
" જાનુ અબદુલા કું.	૧૦	૨	૦
" ઓસમાણ મહમદ કું.	૧૦	૦	૦
" ઇબ્રાહીમ હાજી હાસમ.	૧૦	૦	૦
" નુરમહમદ દાદા.	૭	૧૦	૦
" ઇબ્રાહીમ કાસમ.	૭	૧૦	૦
" ખાન મહમદ તૈયબ કું.	૫	૫	૦
" કાસમ હાજી સુલેમાન.	૫	૫	૫
" સાલે મહમદ ઇસા.	૪	૧	૩
" કાસમ મહમદ કોલીયા.	૩	૧૦	૮
" તૈયબ લતીફ.	૩	૫	૦
" કાસમ હાજી જુમા.	૩	૩	૩
" મહમદ ઇસા.	૧	૬	૩
" મહમદ જાગીર.	૧	૫	૦

આજની સાધારણ દશામાં એક વખત અરબ પ્રજાના જીવનમાં ચેતાવણી તે ચાર ફોઇ ઉ અને મજબુત રહે છે.

ખુદાની કુદરત ન્યારી છે

(એક રસીક વાર્તા.)

[ગયા અંકથી ચાલુ.]

અમલદારે તેને બાંધવાનો હુકમ કર્યો અને ગાડીમાં નંખાવ્યો. આઇવને આકાશ તરફ ઉંચું હાથ જોડ્યા અને રોયો. તેનો માલ જપ્ત થયો અને તેને પડખેના ગામમાં લઇ જઇ કેદ કરવામાં આવ્યો. તેના પોતાના ગામમાં તેની ચાલચલગત વિષે તપાસ ચાલી માણસોએ ખબર આપી કે તે પહેલાં દારુ પીતો પણ પાછળથી સુધર્યો હતો. તેની ઉપર ખુન અને ચોરી કરવા બાબતનું કામ ચાલ્યું. તેની ઓરત ગમગીન થઇ ગઇ. શું કરવું શું માનવું તેનું ભાન ન રહ્યું તેને નાના બચ્ચાં હતાં એક બચ્ચું તો ધાવતું હતું એ બધાને લઇને પોતે કેદખાનામાં પોતાના ધણીને મળવા ચાલી. બહુ મુસીબતે તેને મળવાની રજા મળી. પોતાના ધણીને કેદીના લેબાસમાં બેડી નાંખેલો જોયો જોઇને તે મુરછા પામી. અને કેટલીકવાર સુધી જીવ પાછો નહિ આવ્યો. મુરછા ઉતરી ત્યારે તેણે બધી પુછપરછ કીધી અને તેની બૈરીએ કહ્યું કે તેણીએ શાહેનશાહને માફી આપવા અરજી કરેલી. પણ દાદ મળી નહિં આઇવને કંઇ જવાબ નહિં આપ્યો પણ નિરાશામાં નીચું ઘાલી રહયો. પછી તેની ઓરત બોલી મેં તમને સ્વપ્નાની વાત કરી તે ખરી નીવડી તમારે તે દહાડે જવું નહોતું જોઇતું. પછી તેના ખભા ઉપર હાથ મુકી દયામણે મોઢે બોલી. "એ વ્હાલા તમારી ઓરતને તો ખરું જ કહેજો, તમારાથી તો એ કામ નથી બન્યું ?" "ત્યારે તો તને પણ મારી ઉપર વહેમ આવે છે ખરો." એમ બોલી આઇવન રડી પડયો. તેવામાં ચોકીદારે આવીને બાયડી છોકરાને જવાને હુકમ કર્યો. અને આઇવન છેલ્લી વખતને સારું પોતાના બાયડી છોકરાંની સાથે ભેટયો. જ્યારે તેઓ ગયા ત્યાર પછી આઇવને પોતાના મનની સાથે વિચાર કર્યો. પોતાની ઓરતને પણ શક આવ્યો તેથી મને દરદ લાગ્યું અને ભારે નિસાસો નાખી બોલી ઉઠયો એ ખુદા તારા સિવાય સત્ય જાણનાર બીજો કોઇ પણ નથી. એટલે મારી અરજી માત્ર તારી આગળ છે. તે દિવસથી આઇવને કેદમાંથી છુટવાની આશા છોડી મુકી અને માત્ર ખુદાની બંદગીમાંજ ગુલતાન થયો. આઇવનને સૈબીરીયામાં લઇ જવામાં આવ્યો હતો ત્યાં તે ઘરડો થયો તેનું શરીર પડી ભાંગ્યું. તે કંઇ ખબરે નેચનો અને કદી હસતો નહિ ઘણી વખત પ્રાર્થના કરતો. કેદખાનામાં લોકો બનાવતાં શીખ્યો તેમાંથી તેણે પૈસા મળતા તે વતી તેણે એક ધર્મ પુસ્તક ખરીદયું ને જ્યારે વખત મળે ત્યારે વાંચતો. કેદખાનાના અમલદાર તેની ઉપર બહુ માયા રાખતા અને પોતે બહુ નમ્ર હતો તેથી બીજા કેદીઓ પણ તેને માન આપતા તેને દાદો કહી બોલાવતાં અને તેઓની વચ્ચે કંઇ તકરાર પડે તો આઇવન તેનો ચુકાદો કરતો. એકવેળા નવા કેદીઓ કેદખાનામાં આવ્યા તેઓને બીજા કેદીઓ પુછવા લાગ્યા આઇવન બધું સાંભળ્યા કરતો હતો નવા કેદીઓમાં એક ઉંચો મજબુત બાંધાનો હતો તે પોતાની કહાણી કહેવા લાગ્યો અને બોલ્યો "મેં એક ગાડીને બાંધેલો ઘોડો લીધેલો હતો તેટલા સારું મને કેદ કરવામાં આવ્યો. મેં જવાબ આપ્યો કે મેં ચોરી નથી કરી મારે ઉતાવળથી ઘેર જવું હતું. હું ઘોડાવાળાને ઓળખતો હતો તેથી મેં લીધો. છતાં મારી ઉપર ચોરી સાબેત કરી મને કેદ આપી. જ્યારે મેં ખરેખરો ગુન્હો કર્યો હતો ત્યારે તો મારી ઉપર કાંઇ ન થયું. કેટલાક માણસો એ સવાલ પુછયો તું કયાંથી આવ્યો છે તેણે જવાબ આપ્યો કે વાલદીમીરથી આવ્યો છું. અને મારું નામ મકર છે."

આઇવને આ સાંભળીને માથું ઉંચું કર્યું અને પુછયું તમે આઇવનના કુટુંબને ઓળખો છો? મકરે જવાબ આપ્યો બેશક ઓળખું છું તે પૈસાદાર છે. આઇવન પોતે અહીં કેદમાં છે પણ તમે અહીં કેમ આવ્યા છો તમારો શો ગુન્હો છે? આઇવને પોતાનો કીસો ન કહ્યો પણ એટલુંજ બોલ્યો કે મારા પાપને સારું હું અહીં ૨૬ વર્ષ થયા પડયો છું. મકરે પુછયું "એવા તમારા શું પાપ છે." આઇવને માત્ર એટલું કહ્યું અને જે સજા મળી છે તે ઠીક હોવી જોઇએ. બીજા કેદીઓએ મકરને બધો કીસો કહી સંભળાવ્યો આ ઉપરથી મકર હાથ પછાડી બોલી ઉઠયો "શું આશ્ચર્યની વાત છે?" ત્યારે તો હું તમને ઓળખું છું. પણ તમે બહુ ઘરડા થયા છો. આ ઉપરથી આઇવન ઇંતેજાર થયો અને પુછયું કદાચ તમને મારી બાબત ખબર હશે અને પેલા વેપારીને કોણે માર્યો એ તમે જાણતા હશો." મકર હસીને બોલ્યો. "મારનાર તો જેની પાકીટમાં છરી મળી તેજ હોવો જોઇએ. કદાચ કોઇએ પાકીટમાં છરી સંતાડી હોય તો એ કાંઇ ખુની નહિ ગણાય. આપણામાં કહેવત છે કે ચોર તો તેજ કે જે પકડાય." જ્યારે આઇવને આ શબ્દો સાંભળ્યા ત્યારે તેને ખાત્રી થઇ કે ખુની તો મકરજ હોવો જોઇએ તે ઉઠીને ચાલી ગયો અને આખી રાત ઉંઘ્યો નહિં.

અપુર્ણ

ચરચા પત્ર.

———0———

[અમારા ચરચાપત્રીઓ નીચેના નિયમો યાદ રાખશે તો તેઓના પત્રો ઉપર તુરત ધ્યાન મળવાનો સંભવ છે.

૧. કાગળની એકજ બાજુએ લખવું.
૨. અક્ષર શાખા શાહીથી લખવા.
૩. નામ તથા ઠેકાણું બરોબર લખવા, તે હમેશાં બહાર પાડવા સારૂં નહિ પણ અમારી જાણને સારૂં.
૪. લખાણ હમેશાં ટૂંકું અને મુદ્દાસર કરવું.—[અધિપતિ.]

સંપની જરૂર છે.

પ્રીટોરીયા તા. ૪-૧૨-૦૫

મે. ઈંડીઅન ઓપીનીઅનના અધીપતી, સાહેબ, આપના પેપરમાં આ નીચેની હકીકત છાપવા મેહેરબાની કરશો.

હાલ ઈંડીઆમાં હિંદુ મુસલમાનોમાં કોઈ જગોએ જરા કુસંપ જોવામાં આવે છે તથા કોઈ કેટલા મુસલમાનો નેશનલ કોંગ્રેસની વીરૂધ મત ધરાવે છે તે કુસંપનું કારણ અને તેના જોખમદાર હિંદુ કોમના આગેવાનો છે. કારણ કે કોંગ્રેસના કર્તા હિંદુ કોમ છે તો પહેલાં તે કોમની એ ફરજ છે કે મુસલમાન કોંગ્રેસની વીરૂધ મત શું કામ ધરાવે છે તેનું કારણ શોધી કાઢવું જોઈએ અને તેઓએ મુસલમાનોથી પહેલી સમજુતી કરવી જોઈએ.

મને લાગે છે કે હિંદુ કોમના આગેવાનોની પહેલી એ ફરજ છે—મુસલમાનો જે કોંગ્રેસ તરફ શકની નજરથી જુએ છે તેના તે શકોને ઘણા કારણો છે આપણે દાખલો કરાચીમાં જે મતભેદ ચાલે છે તેનો એક તાજો દાખલો લઈશું એમાં હિંદુ વેપારીઓ મુસલમાન વેપારીઓ પાસેથી જબરાઈથી ગૌરક્ષાનો લાગો ભરવા દબાણ કરે છે અને ધમકી આપે છે કે અગર જો તમો તે લાગો નહી ભરશો તો તમારાથી વહેવાર બંધ કરીશું આ કારણ મુસલમાનો માટે સજ્જડ છે કે આગળ જતાં હિંદુ કોમ ઘણી મોટી છે અને તેઓ કોંગ્રેસના આગેવાન પણ છે તો રાજદ્વારી હક મળવા બાદ મુસલમાનોને હેરાન ન કરે તેની શું ખાત્રી છે.

કરાંચીમાં મુસલમાનો ઉપર કેવું જોરવાળું દબાણ કરવામાં આવે છે તે સહેલાઈથી સમજી શકાય છે. ઉપરાંત ગોંડલનો રાજા બિરાદરના મુસલમાનોથી કેવી રીતે વર્ત્યો તે બાબત બીગતવાર મળવાની જરૂર નથી તે જાહેર બીના છે.

કોંગ્રેસવાળાઓને પહેલાં લાજમ છે કે આપણા અંદર અંદરના વાંધાઓની પ્રથમ માંજ એકમને હળીમળી સમજુતી કરવી અને એક બીજાના દીલમાં જે શક હોય તે પહેલેથી દૂર થાય તેવી તજવીજ કરવીજ જોઈએ.

સાહેબ, એમ કરવાથી જે રાજદ્વારી [illegible] માંગવામાં આવે છે તેમાં કોંગ્રેસ જલદી ફાવશે. આજે એકવીસ વરસમાં જે હક મેળવેલા છે તેવા હક અગર એ બે કોમો સંપમાં હોત તો બે વરસમાં મળી શકત અને હજી બીજા હક માંગવામાં આવે છે તે હાલની સ્થિતી પ્રમાણે મેળવતાં પચાસ વરસ લાગશે. અગર જો ઉપર લખવા પ્રમાણે બન્ને કોમો એકસંપ થઈ જઈ માંગણી કરે તો પાંચ વરસમાં એ હકો મળી શકશે કે જે હાલની હાલત જોતાં પચાસ વરસે પણ મેળવવા મુશકેલ છે કોંગ્રેસના આગેવાનોને લાજમ છે કે કોઈ મંડળ રાજા કે નવાબ ગેરવાજબી પણે અમુક મંડળથી વરતે તો તેવા કેસો ઉપર ચુપકીદી નહી પકડતાં વચે પડી સમજુતી આપે અને જેમ બને તેમ આ બન્ને મોટી કોમો વચે પ્રથમ ભાઈચારો વધે તેમ મોહબત કરે.

હું છું તમારો હુકમગીર સેવક.

લી૦ હાજી હબીબના સલામ.

આ કાગળ ગયે અઠવાડિયે છાપવો રહી ગયો હતો. તે ઉપર અમારા વિચારો અમે ગયા અઠવાડિયામાં દર્શાવ્યા છે.

[અ૦ ઇ૦ ઓ.]

સ્ટેશનપર હાડમારી.

મે. ઇન્ડીઅન ઓપીનીઅનના અધીપતી સાહેબ.

પ્રણામ સહીત લખવાનું કે અમારા દુખોનો પોકાર સરકારને કાને પહોંચાડવાનું સાધન આપનું માનીતું ન્યુસપેપર છે માટે અમારી ઉપર ગુજરેલી એક ગેરવ્યાજબી બીનાની ન્યુસદ્વારા અગર પત્રદ્વારા પુરેપુરી તપાસ કરી સરવે હીંદીઓની જાણ માટે તેનો ખુલાસો તથા પ્રતીઉત્તર પ્રગટ કરી આભારી કરશો.

ગઈ કાલની તારીખ ૧૩ ડીસેમ્બર ૧૯૦૫ ના ૪ વાગ્યાના મેલ વખતે અમારા મીત્ર મીંયા વલ્લી આરફતે લીડનબર્ગ ખાતેની મેસર્સ આદમ આમેદ કાં. ના ભાગીદાર તેઓ અહીંથી પોતાની ચાંસવાલની દુકાન ખાતે જવા નીકળેલા જેઓની વીદાયગીરીની મુલાકાત માટે અમો પ્લેટફોર્મ ઉપર જવા ચાહતા હતા તેટલામાં તે જગ્યા ઉપર ફરજ બજાવતા હેડકોન્સટેબલે અમોને [illegible] ... નામનું કહ્યું અમને નહિં જવા દીધાં, તેમ કહી અમોને તરછોડી નાંખ્યા, અને કાંઈપણ તે બાબતનો ખુલાસો આપ્યો નહિ. તેથી અમારે આપની મારફત સ્ટેશન માસ્તર અથવા તેવા અધિકારીને પુછી ખુલાસો લેવાની જરૂર જણાઈ માટે તેવા અધિકારીની ખીદમતમાં અમો નમ્રતાથી અરજ કરીએ છીએ કે પ્લેટફોર્મ ઉપર નહી જવા દેવા બાબત અમારા ધારવા મુજબ કોઈ કાયદો અમોને રોકી શકતો હોય એવું જાહેરમાં મુકાએલું નથી માટે તે બાબતનો મહેરબાની કરી ખુલાસો દેશો. અગર તેવો કાયદો હોય તો સરવે લોકની જાણ માટે પ્રગટ કરી, આભારી કરશો.

લી. હી. એચ. મોરવી, એ. બીહારી.
(એમ. જે. નેમુરીશ)

આ બાબત ઉપર અમે સત્તાવાળાનું ધ્યાન ગયે અઠવાડિયે ઇંગ્રેજી લખાણમાં ખેંચ્યું છે.

(ઇ. ઓ. અ.)

પરદેશમાં પણ દુશમનાઈ.

ઇન્ડીઅન ઓપીનીઅનના અધીપતી જોગ સાહેબ, આ નીચેની બીના તમારા માનવંતા પત્રમાં છાપી મને આભારી કરશોજી.

લખવાને પણ દીલગીરી ઉપજે છે કે પરદેશમાં પણ દુશમનાઈ અદાવત કરનારાના ગોંમાં કાંટા ભાંગતા નથી. અલબત્તિ, લોકો એવી વાતો કરે છે કે આજ તો ફલાણાએ, આમ કીધું, તાજુબ એ છે કે તેવા ખબર પોતાના પેટમાંથી ગપ કાઢી બીજાને બદનામ કરનારાઓના હાથમાં તે શું આવે આપણે પરદેશમાં સઘળા ભાઈઓ સમજી સંપથી ચાલી બે પૈસા પેદા કરી પોતાના વતન જઈએ. પણ દુશમનાઈ કરવી ખરાબ વાતો કરવી એ કેવું ખરાબ છે. આપણા ઉપર અંગ્રેજ રાજ ચલાવે એમાં તે શું શાક લુઓ કે એ લોક કોઈનો બુરૂં ભીજતા નથી તેમજ બીજાનો ફાયદો થતો હોય તો તે અટકાવતા નથી. એવા કેટલાક ગુનાને લીધે આજ આપણાપર સેહનશાહત ભોગવે છે.

મારો કેહવાનો હેતુ કોઈને રીસ ચડાવવાનો નથી પણ આપણા દરેક હીંદીને ચેતવવાનું છે. કે એવી દુશમનાઈથી અળગા રહેશો એમાંજ આપણો ફાયદો છે. એકના સાથે બીજાના ઉપર તહોમત વા નામ બદનામ કરવું એ ઠીક નથી. પાછળ વાતો કરનાર પસ્તાશે. કોઈ ગુન્હગારને આપણે નજરોનજરે નહી જોઈએ ત્યાં સુધી એવી વાત ન કરીએ. નજરે જોવાથી તેને કહીએ કે ભાઈ આ કામ સારૂં નથી. અલબત્તિ તે તમારા ઉપર હુમલો કરશે કે સાબીત કરે તો પાછળ કોની હાની થશે તેથી વીચાર કરી પોતાની અકલ પોતા પાસેજ રાખવી. એવું ન થાય કે બીલાડી ઢાંકતાં ઉંટ પેસી જાય.

તા. ૨૭-૧૨-૦૫. એમ. શાહીક.
આમરસ્ટ્રીટ, (કેપ કોલોની).

બીજા કેટલાએક ચર્ચાપત્રો જગ્યાની ખેંચને લીધે આગળ ઉપર મુલતવી રાખ્યા છે.

[illegible] — [illegible]

इन्डियन ओपिनियन.

पुस्तक ३. फीनिक्स, नाताल—शनिश्चर, ता. ३०वीं डीसम्बर, १९०५. नम्बर ५२.

इन्डियन ओपिनियन.

शनिश्चर, ता. ३०वीं डीसम्बर, १९०५.

ओरेंज रीवर कोलोनीके सरकारी गेझटमें "काले आदमी" के सम्बन्धमें एक आईन प्रकट किया गया है. इसलिये जोहानेस्बर्गकी ब्रिटिश इन्डियन एसोसियेशनने हाइ कमिशनरको एक अर्जी भेजी है.

हैडलबर्गके मुसलमानोंमें कुसंपकी ज्वाला भड़क उठी है. मसजीदके लिये जमातका तकरारी मामला अदालतमें पहुंचा. वहां भी शान्ति न हुई. अन्तमें गत ता० २३ वींको मामला गंभीर हो गया और दोनों पक्षके बीच मारपीट चली. लकड़ीके मारसे एक आदमी घायल हुए. बाद पुलिसकी सहायता आपहुंचनेसे मामला बन्द कर देनेमें आया. दोनों पक्षके आदमियों कहते है, कि वे लोगोंका विचार मैदानमें जाकर लड़ाइ करनेका है. देखते है, क्या होता है.

डर्बनकी ट्रामके लिये नाताल गवरमेन्ट गेझटमें नया कानून प्रकाश हुआ है. कानूनका उद्देश इस प्रकार है:- (अ.) कोई आदमी, जिसने दारु पिया हो, और जिस आदमीको खराब बीमारी लगा हो, ऐसे आदमीको गाडीमें दाखेल नहीं किया जावे. कदाच ऐसा आदमी गाडीमें बैठ गया होगा, तो निचे उतार दिया जावेंगे. (ब.) बिना युरोपियन कोई आदमी भीतरके विभागमें बैठने न पावेंगे. एक दुसरी कलममें ऐसा कहा है, कि जिसने खराब पोषाक पहेना होगा, कन्डक्टरका विचार मुजब जिसके कपड़ेसे गाडी खराब होनेका सम्भव हो, याती जिसके बैठनेसे दुसरे पासेंजरों नाराज होनेका सम्भव होगा, ऐसे आदमीको बैठने नहीं दिया जावेंगे. कदाच बैठा होगा, तो भाडेका पैसा पीछा घुमाकर, निचे उतार देनेका अधिकार कन्डक्टरको दिया गया है.

आजकल काफिर जातिमें विद्याका प्रचार बढ़ानेपर भारी चर्चा गूंज उठी है. इस जातिके लाभके लिये केपकोलोनीमें "इम्बो" नामे एक अखबार निकलता है. अखबारके मालिक मि० टेंगोजबाबु नामे एक काफिर है. आप अपने स्वदेशी जाति भाइयोंके लिये अधिक उद्योग करते है. आप दक्षिण आफ्रिकामें विराट नेटिव कालेज बनवानेके लिये चारों ओर घुमते है. आपका उद्देश दो प्रकारका है.—प्रथम कालेज बनवानेके लिये चन्दा एकत्र करनेका, और दुसरा सरकारसे सहायता पानेके लिये अर्जीपर सही करानेका है. ब्लोमफोन्टेनका "लीडर" नामे अखबार कहता है, कि मि० टेंगोजबाबु काफिर लोग पाससे इस कार्यके लिये पौन्ड ५०,००० एकत्र करने और अर्जीपर २,००,००० काफिरोंकी सही लेनेकी उमेद रखते है. लवडेलमें काफिरोंके लिये अब सरकारी स्कूल जारि है, उनकी निकट जमीन खरीदकरके एक विराट कालेज बनवाकर, उसमें ऊंचे प्रकारकी शिक्षा देनेकी मि० टेंगोजबाबुकी उमेद है.

बिदेश वर्तमान.

एक जर्म्मन तारद्वारा ५,००० मीलतक चित्र भेज सकते हैं.

ढाकामें ज्युबीली स्कूलके १,५०० विद्यार्थियोंने एकत्र होकर स्कूलका त्याग किया है.

एक वैदिक कालेज स्थापित करनेके फन्डमें बनारसके महाराजाने ५०,००० रुपयेका चन्दा दिया है.

लार्ड कर्झन डर्बी शहरके प्रतिनिधि बनकर पारलामेन्टमें दाखिल होनेके लिये इच्छा रखते है.

कलकत्तामें प्रजाकीय युनिवर्सिटी स्थापित करनेके फन्डमें १६,००,००० रुपयेका चन्दा जमा हो चुका है.

एङ्लो इन्डियन अखबारें नहीं खरीदनेके लिये और उसमें जाहिर खबरें नहीं देनेके लिये स्वदेशी आन्दोलनके अगुआ लोग व्यापारियोंको समझाते है.

मि० अश्विनाकचन्द्र नामे एक बाबूने स्वदेशी आन्दोलनका प्रचार करनेके लिये "स्वदेशी" नामे अखबार कलकत्तामें निकाला है. आप एम् ए. बी. एल. हुए है.

देखा जाता है, कि चीनमें जापानकी जीतके लिये हम लोग मानते हैं, उससे अधिक सैन्यमें सुधार करनेकी धूम पड़ गई है. अब बादशाही कुटुम्बके सात वियार्थियों लन्डनमें तोप बनवानेके कलकारखानें वगैरहमें काम सीखने गये है. कितनेक जर्म्मनीमें यह ही काम सीखने गये है.

भावनगर काठीआवाड़में पहिले दरजेका राज्य है. इसी राज्यमें कोई एक सौ बीस मील लम्बी रेल है. एक हिन्दी अखबार कहते हैं, कि कुछ ही दिनोंमें इस रेलसे इतनी आमदनी हुई है, कि रेल बनानेका खर्च निकल आया और कोई सोलह लाख रुपयेका नफा भी हुआ.

बम्बई शहर और बम्बई प्रदेशमें इस समय स्वदेशी आन्दोलनकी धूम पड़ गई है. खबर मिली है, कि पूना, अमरावती, नासिक वगैरह स्थानोंमें वहांके लोग स्वदेशी आन्दोलनमें दृढ़ बनते जाते है. इस आन्दोलनसे कई कई स्थानोंमें स्त्रियोंने कांचकी चुड़ियां तोड़ दी है.

कलकत्तामें गत ता० १६ वीं नवम्बरको मैदान एक बहुत बड़ी सभा हुई थी. सभाका उद्देश्य स्वदेशी विश्वविद्यालय स्थापित करनेके लिये चन्दा एकत्र करनेका था. श्रीयुक्त बाबू सुबोध चन्द्र मल्लिकने प्रमुखस्थान ग्रहण किया था. आपने अङ्ग्रेजीमें एक छोटासा भाषण दिये. आपने कहा, कि मैं इस समय भी छात्र हूं.—इस समय भी केम्ब्रीज विश्वविद्यालयमें मेरा नाम है. मैं सभापति होनेके अयोग्य हूं. किन्तु छात्रोंका मङ्गल होनेकी बात सुनकर बड़ोंके निर्बन्धातिशय पूर्ण अनुरोधसे मैंने सभापतिका आसन ग्रहण किया है. ऐसी ही विनम्र बातोंके उपरान्त अन्तमें आपने कहा, कि मैं स्वदेशी विश्वविद्यालयके लिये एक लाख रुपयेका चन्दा दूंगा. उधर सुबोध बाबूके मुंहसे यह बात निकली, इधर उनपर पुष्पवृष्टि होने लगी. अन्तमें छात्रगण उनकी गाडी उनके द्वारतक खींचते ले गये! राहमें "जय! राजा सुबोध चन्द्रकी जय" की ध्वनिसे कलकत्तेके बाजार [illegible] उठे, कहा है।

இந்தியன் ஒப்பினியன்.

புஸ்தகம் 3.] நெட்டால் பீனிக்ஸ், 190[illegible] ஞு டிசம்பர்மீ 30வ சனிக்கிழமை. [இலக்கம் 52

இந்தியன் மெயில்.

—o—

[illegible]

அம்[illegible] [illegible]மீ [illegible] புறப்பட்டு கொழும்பு, மதராஸ் கல்கத்தாபோகும்.

[illegible] [illegible].

[illegible]மீ [illegible] புறப்படும். இக்கப்பல் [illegible] [illegible]போகும்.

இந்தியா [illegible] [illegible].

[illegible]மீ [illegible] புறப்படும்.

[illegible] கப்பல் [illegible] கல்கத்தா போகும்.

[illegible] [illegible] [illegible] கல்கத்தா.

"இந்தியன் ஒப்பினியன்"

1905ஞு டிசம்பர்மீ 30வ சனி.

தென்னாப்பிரிக்காவின் பிற்காலவாழ்வு.

"இதின் [illegible] டர்பன் [illegible] 'கிஷ் பிரஸ்' என்னும் பத்திரிகையின் கடிதமிட்டு [illegible] [illegible] இனி [illegible] [illegible] முறைக்காக [illegible] [illegible] இந்த [illegible] [illegible] பெரும் [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] வேண்டிய [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] இருக்கவேண்டும். [illegible] பொதுப்பான கவர்ன்மெண்ட [illegible] [illegible] [illegible] இருக்கவேண்டும். முதலடியிலேயே பொறுப்பான கவர்மெண்டாக [illegible] [illegible] குடிகளுக்கு [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] வசித்து [illegible] [illegible] விரும்பும் இந்திய [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

ஷாதியாருக்காக அனுதாபப்படுகிறதாகையால் உடனே [illegible] இங்கு வசிக்கப்ப ஆரம்பித்துவிடுவார்கள். அப்புறம் [illegible] [illegible] பெரமர்சன்னுடைய [illegible] சபேக்ஷியின் சகல [illegible] [illegible] வேண்டியதாகும் என்பதே.

(21—12—1905.)

போர்ட்டெலிஸபெத்.

ஸ்ரீமான் பண்டிதர் பரமானந்தர் எம். ஏ. அவர்கள் போர்ட் நெட்டாலைவிட்டு 14-12-05ல் பிரயாணமாகி 16-12-05ல் இங்கு வந்தனார். அன்னார் வருகையை எதிர்நோக்கியிருந்த இந்நகர் [illegible] சபை அதிகாரிகள் கனம். ரா. ராமச்சந்திர நாய்க்கர் அவர்களும் அச்சபையின் அங்கத்தினர்களும் பண்டிதர் அவர்களை எதிர்கொண்டு அழைத்து மலர்மாலை சாற்றி மகிழ்ந்தனர். அன்னார் ஆசி கூறினர்.

மறுதினம் கனம். வி. ஆர். சமசமுதலியார் கிருகத்தில் சற்றேறக்குறைய 300 பேர் சைவசபையோர் கூடி பண்டிதர் அவர்களின் திருநோக்கமித்து தாம் கோரிவந்த தன்மைம் தருமபரிபாலனத் (லாகூர். டி. ஏ. வி. காலேஜ்) திற்கு [illegible] கமிட்டியார் சுவ 21 மெம்பர்களைத்தெரிந்தெடுத்து தீண்டல் வருஷத்துக்கு ஏற்பாடுசெய்தனர்கள். பிறகு சாட்சாத் சிவசுப்பிரமணிய கடவுளர் திருவாலய திருக்கூட்டத்தாராகிய சமரச சுத்த சன்மார்க்க போதக சங்கத்தார் வாத்தியசகிதமாய் பண்முறைகள் பாடி கனம். [illegible] நாவலர் அவர்கள் சிந்தனை தாம்பூலமளித்து வாழ்த்தி ஸ்ரீமான் பரமானந்த பண்டிதர் அவர்களைப்பரமானந்தப்படுத்தி, தரைமருங்கிய கி. கெ. டி. பிள்ளை அண்டுகோ அவர்களால் விடுக்கப்பட்ட கன்னிருப முயற்சிக்காக நன்குமதித்து, வந்தனமளித்தனர். அதன்பிறகு பண்டிதர் அவர்கள் பிரதிவந்தனமளித்து, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] பூர்வசரிதையைக்கூறி ஆங்குள்ள அனைவருக்கும் திருவருள் ஆக்கத்தில் வைக்கப்பட முடித்தனர். சங்கத்தின் அங்கத்தினர்கள் கரகோஷஞ்செய்து மங்களவாழ்த்துப்பாடினார்கள்.

பிறகு பண்டிதர் அவர்களின் உபந்நியாசத்தைக் குறித்த அபிரக்கணக்கான அறிக்கைப்பத்திரம் வெளியிருந்தவிதப்படி இவ்வூர் குயின் ஸ்டிரீட் 44-வது . [illegible] குள்ள [illegible] சைபிரியன். ஹால்

[illegible] அலங்கரித்தனர்கள். அன்றிரவு 8 மணிக்கு இந்திய கனவான்களும் ஐரோப்பியர்களும் ஏராளமாகவந்து நிறைந்தனர்கள். அச்சபைக்கு மகா—ள—ள—ஸ்ரீ ஆர். ஆர். நாயுடு தலைவராக அமர்ந்தனர். பண்டிதருக்கு கனம். ஆறுமுகமுதலியார் நறுமலர்மாலை சாற்றினர். சபாநாயகர் அதிவிநயமுடன் வந்தனோபசார பத்திரத்தை பண்டிதருக்களித்தனர். பிறகு பண்டிதர் எழுந்து இந்தியாவின் பூர்வ சரித்திரத்தையும் இந்துக்களின் பூர்வ நன்னிலைமைகளையும் குறித்துப்பேசி வந்திருந்தோர் அனைவரையும் இன்பக்கடலில் ஆழ்த்தினர். முடிவில் சபாநாயகருக்கும் உபந்நியாசகருக்கும் கனம். வடிவேல் பிள்ளை அவர்கள் வந்தனமளிக்கச் சபை கலைந்தது.

"வந்தனோபசாரப்பத்திரம் வருமாறு:

போர்ட்டெலிஸபெத்,
(21—12—05.)

கனம். வித்வான் பரமானந்த பண்டிதர் எம். ஏ. அவர்களுக்கு டி. ஏ. வி. காலேஜ், லாகூர்.

ஐயா,

இதனடியிற் கையொப்பமிட்டிருக்கும் போர்ட்டெலிஸபெத்திலுள்ள இந்தியர்களின் பிரதிநிதிகளாகிய நாங்கள் தங்களுடைய நல்வருகையை மிகவும் சந்தோஷமாகக்கொள்கிறோம். தாங்கள் எங்களுக்கும் மற்றையோருக்கும் பூர்விகமான ஆரியமதத்தின் உண்மையை எடுத்துக்காட்டுவதற்காக வந்திருக்கிறீர்கள். நெட்டால் திரான்ஸ்வால் முதலான இடங்களிலுள்ள இந்தியர்களுக்கு தங்களுடைய வருகை மிகவும் நன்மையைக்கொடுத்தது. அதுபோலவே எங்களுக்கும் மிகவும் பெரிய பயனைக் கொடுக்குமென்று எதிர்பார்க்கிறோம். தங்களுக்குப்பூரண ஆயுளையும், காரியசித்தியையும் அளிக்கும் வண்ணம் கடவுளைப்பிரார்த்திக்கிறோம்.

இங்ஙனம்,
தங்கள் தாழ்மையுள்ள
ஆர். ஆர். நாயுடு சபாநாயகராதி இருபத்தொரு மெம்பர்கள் வந்தனோபசாரக்கூட்டம்."

அவ்வோபகார வாசகர்களாகிய அன்பர்காள்! பொதுநலகாரியங்களில் உங்கள் விடாமுயற்சி எக்காலத்தும் நிலைத்திருக்க சகன் அருள்புரிய விரும்பும்,

[illegible] டி. எஸ். பிள்ளை, காரியதரிசி,
ச. சு. ச. போ. சங்கம்,
போர்ட்டெலிஸபெத்.

W. F. JOHNSTONE,

Timber Merchant,
Builder and Contractor.

DURBAN, NATAL, P.O. BOX 138.

JOHANNESBURG - - - - - - - P.O. BOX 1869.

A. M. KHARVA

GENERAL MERCHANT.

UPPER MURCHISON ST.,

LADYSMITH.

Cheapest House in Town for Indian and Japanese Silks, Ladies' Boots and Shoes, Fancy Goods and all sorts of Fashionable Goods.

S. MUNGALEE,

General Merchant & Farmer.

Grocery, Soft Goods and Kaffir Truck.

Forage and Corn always on hand.

P.O. BOX 178.

BARBERTON.

Tel. Address: "MUNGALEE."

R. NARASOO,

Indian and General Merchant.

Outfitter and Draper.

Boot and Shoe Warehouseman.

INDIAN SILKS A SPECIALITY.

KAFFIR TRUCK, &c., &c.

BARBERTON,

TRANSVAAL.

P. O. Box 20.

Telegraphic Address: "NARASOO."

Established 1884.

C. P. LUCHERAM,

Silk Merchant and . . .

. . . Direct Importer

—OF—

Indian and other Oriental Merchandise

—FROM—

INDIA, CHINA, JAPAN, MOOLTAN, MADRAS, MALTA, TENERIFFE, CEYLON, &c.

HEAD OFFICE AND STORE:

10 Orphan Street, CAPE TOWN.

Telegrams: "LUCHERAM," CAPE TOWN.

Branches:

JOHANNESBURG (P.O. Box 4081.)
PRETORIA, Multon House, 242 Church-St. (P.O. Box 224.)
BULAWAYO (P.O. Box 486.)
PALAPATON, SALISBURY, KIMBERLEY.

All Orders and Enquiries forwarded to any of the above addresses will have prompt and careful attention.

SUN Insurance Office.

SUN FIRE OFFICE FOUNDED 1710

PAYNE BROS., Agents,
WEST STREET, DURBAN.

दुन्यामें सबसें पुराणी
आगका बिमाकी ऑफिस.
स्थापण पौंड १०,००,०००.
अर्जी करनेसें कमतीमें कमती भाव मिले

દુનીયામાં સૌથી જુની આગના વીમા ઓફીસ જેની મુડી પૌં ૩૦,૦૦,૦૦૦ ની છે લખી જણાવવાથી ઓછામાં ઓછા ચાલુ ભાવો મળી શકશે.

உலகத்தில் பூர்வீக நெருப்பு ஆபீஸ், அதன் மூலதனம் பவுன் முப்பது லட்சம், [illegible] நியாயமுள்ள கிஸ்தி விண்ணப்பத்தில் தரப்படும்.

MAHOMED ENUS

INTERPRETER,

22 BUTEN STREET, CAPE TOWN.

મહંમદ ઇનુસ ઇન્ટરપ્રીટર,
૨૨ બ્યુટન સ્ટ્રીટ. કેપ ટાઉન

HOSSEN EBRAHIM,

GENERAL DEALER,

1 KINSLEY ROAD, SALT RIVER,

And 25 Duke Street, WOODSTOCK.

Goods Supplied on Commission.

ખાનગી ઈંગ્રેજી ગુજરાતી નિશાળ.
જે તા. ૧૬ મી જુન ૧૯૦૪ થી ખોલી છે.
ગુજરાતી તથા ઈંગ્રેજી પુસ્તકો, કોપીઓ, પાઠમાળાઓ, મોનીંગ બુકો, વગેરે તૈયાર છે. અને તેજ બુકોથી અભ્યાસ ચાલે છે. વધુ હકીકત માટે લખવું અગર મળવા મે૦ કરવી.

૪૮૨ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, ડરબન. } એમ૦ એલ. પટેલ સ્કુલ માસ્તર.

FOR

Tobacco, Ground Nuts, Beans & Mealies,

WRITE TO

VERGATSAMY NAIDOO,
TONGAAT

P. V. SANGHAVEE,

Head Office: 261 Grey St., DURBAN.
Branch: 34 Kasa Street, CALCUTTA.

COMMISSION AGENT.

Importer of Rice, Dholl, Ghee, Oil, Gunny Bags, etc.

હિંદી દવાખાના.

આ દવાખાનામાં દરેક જાતની દવા પુરી પાડવામાં આવે છે. બહાર ગામના ઓરડરો પર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવશે. દરદીઓની ઉપર ખાસ ધ્યાન આપી ઉમદા ટ્રીટમેંટ કરવામાં આવશે. ચોખી અને ખાતરની દવા અમારે ત્યાંથી મળશે.

૩૬૦ પાઇન સ્ટ્રીટ અથવા ૧૨૨૫, અમગેની રોડ સ્ટેશનની બાજુમાં.

இந்திய மருந்துக்கடை.

எல்லாவகை மருந்துகளும் விலை சகாயமாக விற்கப்படும். வேண்டியவர்கள் கேகீலவுைட போஸ்ட்டு மூலமாக பெற்றுக்கொள்ளலாம். அடியிற்கண்ட வியாதிகளுக்கும் குதிரை வியாதிகளுக்கும் மருந்து கிடைக்கும். வெள்ளை, மேகரணம், அஜீரணம், வாதம், இருமல், நீலரோகம், சக்கைவலி, பெண்கள் வியாதி.

இந்திய மருந்துக்கடை, 360 பைன் ஸ்டிரீட், டர்பன். அம்பேனி ரோட் ஸ்டேஷனுக்கு அருகில்.

Stranack Glew & Co.,

General Merchants

AND DEALERS IN

Soft Goods,
Hardware,
Stationery,
Kaffir Goods,
Jewellery,
etc., etc.

80 ALBERT St.,

DURBAN.

TEL. ADD.: "STRANCO."
TELEPHONE No. 482.
P.O. Box 914.

FOR

Artistic Printing

TRY THE

INTERNATIONAL PRINTING PRESS.

Gandhi Heritage Portal

Pohoomull Brothers,

WHOLESALE & RETAIL DEALERS.

Depots in India, Egypt, Gibraltar, Malta, China, Japan, Manilla, Zanzibar, Beira, Salisbury, Johannesburg, Durban, &c., &c.

All fashionable goods, silks of every variety,
IMPORTED DIRECTLY

Corner Longmarket & Parliament Streets.

Telegrams: "POHOOMULL," CAPE TOWN, Box [illegible].

DURBAN: 100 QUEEN STREET. Box [illegible].

ABDOL GANIE, - General Dealer.

SOFT GOODS, GROCERIES and MERCHANDISE
of all description always in stock.

5 & 7 CROSS STREET, CAPE TOWN

અબદુલ ગની.
જનરલ ડીલર.
કાપડ, ગ્રોસરી અને બીજા દરેક જાતનો
માલ સ્ટોકમાં રાખનાર.
૫-૭ ક્રોસ સ્ટ્રીટ, કેપટાઉન.

अबदुलगनी,
जनरल डीलर,
कपड, ग्रोसरी और दुसरी सब रकमका
माल स्टोकमें रखनेवाला.
५-७, क्रोस स्ट्रीट, केपटौन.

[illegible]

Prof. L. Doovey, Indian Herbalist and Palmist, Cape Town,

Inventor of the famous RHEUMATIC LOTION.

Testimonials from Rev. I. J. Rheitte, Arthur Garcia, Esq., R.M., Uitenhage, and many others.

પ્રોફેસર એલ. દવે.
ઇન્ડિઅન વનસ્પતિ ઔષધિ રાખનાર અને
નજુમાર તથા રેખાશાસ્ત્રી. સંધીવાની પાણી
જેવી પ્રસિદ્ધ દવાના શોધક. રેવરન્ડ એ. જે. રેવીફ, આરથર ગ્રેશીઆ એકવાયર
વિગેરેનાં સરટીફીકેટ છે.
કેપટાઉન

प्रोफेसर एल. दवे, (इन्डियन.)
वनस्पतिके औषधीका संग्रह रखनेवाले और
पिछाननेवाले हस्तरेखाशास्त्री तथा सन्धीवाके
लीये पानीलेप जगतप्रसिद्ध दवाका शोधक.
सर्टीफिकेट बहुत मिला है. केपटौन.

[illegible]

J. M. H. Gool

Importer of Indian Produce and Exporter of Cape Snoek in all parts of South Africa, except Durban, Natal, where JALBHOY & SORABJI BROS., are our Sole Agents.

જુસફ મોલવી હમીદ ગુલ.
ઇન્ડિઅન પ્રોડયુસ મરચંટ.
નાતાલમાં ડરબન શિવાય તથા સાઉથ આફ્રિકામાં બધે ઠેકાણે કેપ સ્નુક મચ્છી પહોંચાડવામાં આવે છે. ડરબનમાં અમારા ખાસ એજન્ટ જાલભાઇ એન્ડ સોરાબજી બ્રધરસને ત્યાંથી બધી ખબર મળી શકશે.
૧૨૯ કેસલ સ્ટ્રીટ,
ટેલીગરાફ એડરેસ "ગુલ."
કેપ ટઉન.

[illegible] CASTLE ST., CAPE TOWN

Telegrams and Cablegrams: "GOOL," Cape Town.

Haji Sulaiman Shah Mahomed,

Estate Owner,

164 BREE STREET
—CORNER OF—
BLOEM STREET, CAPE TOWN.

TELEGRAMS: "SHAHMAHOMED," CAPETOWN.

A. CADER,

General Importer and Agent

SUB-AGENT FOR THE
Indian Department,
German East African Line.

42 CHURCH STREET,
CAPE TOWN.

Ebrahim Noroodeen,

General Dealer
—AND—
Family Grocer,

140 ALBERT ROAD,
WOODSTOCK.

BRANCHES:
Capetown, Salt River, Observatory, and Wynberg.

RATANJEE NOWROSJI,

Direct Importer and
Mineral Water Manufacturer

રતનજી નવરોઝજી.
ડાઇરેક્ટ ઇમ્પોરટર અને મીનરલ વોટર
બનાવનાર.
ક્લેરમોન્ટ કેપકોલોની

CLAREMONT, CAPE COLONY.

SHAIKH ALIE,

ESTATE OWNER.

HOUSES TO LET.

19 EYER STREET, CAPE TOWN.

Gandhi Heritage Portal

F. M. BANFIELD, Boot and Shoe Factor, etc.

DURBAN
583 Smith Street.
Telegrams—"Bootman."
P.O. Box 98.

JOHANNESBURG:
Corner Von Brandis & Commissioner Sts.
Telegrams—"Bootman."
P.O. Box 6088.

હરેક જાતના બુટ અને શુઝનો મોટો જથ્થો છે જુદા જુદા માલના ચામડા તથા બુટ રીપેર કરવાની હરેક વસ્તુઓ અમારે ત્યાંથી મળશે.

બુટ, રાગ, ઈંટ, ટોપ વગેરે ગુજરાતી માલને માટેના વિશાળના ઓરડરો આવેલ સાથે અને દરેક કિંમત તેમની પ્રતિષ્ઠા પામે તેવી રીતે તે ઓરડરોનો અમલ કરીશું.

અમારી સાથે કામ પાડી ખાત્રી કરો.

L. MULCHAND,

Indian Silk Merchant

Direct Importer of Chinese, Japanese and Maltese Lace, and every variety of Curios.

75 William Street, CAPE TOWN.

B. EBRAHIM ISMAIL & Co.

Wholesale Merchants and Direct Importers,

have always on stock:—

RICE, DHOLL, OILS, GHEE, SPICES, TAMARIND, FISH, SUGAR, SALT, COCOANUTS & GROUNDNUTS TOBACCO, QUILTS, GRAIN BAGS, SUGAR POCKETS, CAPE SNOEK, FISH, ETC.

And all Indian and English Groceries can be had at cheap rates.

B. EBRAHIM ISMAIL & CO.,
118 COMMERCIAL RD., DURBAN

Cable & Tel. Address "Kathoriani." Telephone 824.

K. KARIM MEGJEE,

General Merchant,

P.O. Box 33. [illegible]

INHAMBANE, E. AFRICA.

કે. કરીમ મેઘજી.

જનરલ મર્ચંટ.

[illegible]

ઇનહામ્બેન, (ઇમ્બાન.)

ઇસ્ટ આફ્રિકા.

H. LANGLEBEN,

Wholesale Clothier & Manufacturer,
327 Pine Street, Durban.

IMPORTER OF NEW CLOTHING FOR NATIVE TRADE.
Largest Importer in South Africa of English Second-hand Clothing.
Tel. Add. "[illegible]" P.O. Box 298, Durban.

એચ. લેંગલેબન.

[illegible]

૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

The largest Importer in South Africa of [illegible]

Second-hand Overcoats, Jackets, Trousers, Coats, Waistcoats, etc.

J. LANDAU,

327 Pine Street, Durban.

Head Office: [illegible]

[illegible]

જે. લેન્ડો.

૩૨૭ પાઇન સ્ટ્રીટ, ડરબન.

[illegible]

KAFFIR CIGARS.

[illegible]

BRICKFIELD CIGAR FACTORY,

[illegible] ROAD, BRICKFIELD, [illegible] JOHANNESBURG.

[illegible]

Abdoola Hajee Khan Mahomed

General Merchant & Importer.

CHURCH SQUARE
Opposite Government Buildings.

Telegraphic Address "[illegible]" P. O. Box 99,

POTCHEFSTROOM.

E. M. PATEL,

General Dealer, Wholesale & Retail,

MARKET SQUARE,
POTCHEFSTROOM.

[illegible] LOCATION.

S. D. BOBERT,

General Importer, Wholesale and Retail Merchant.

Cheapest House in the Market Square.

Branch at
LOCATION, POTCHEFSTROOM.

HAJEE HABIB

CALCUTTA HOUSE.

IMPORTER AND GENERAL DEALER.

A great variety of

[illegible]

Fancy Goods, &c., &c.

[illegible]

Tel. 264, [illegible] P. O. Box 33.

138, Prinsloo Street, PRETORIA.

A. E. BHABHA,

GENERAL MERCHANT and DIRECT IMPORTER.

Cor. Church & Middel Streets,

MIDDELBURG, T'VAAL

Tel. Add. "[illegible]" P.O. Box 23.

M. E. Nanabhay

Retail and Wholesale Merchant.

Market Square. P.O. Box 53.

POTCHEFSTROOM.

એ. એમ. પટેલ,

જનરલ મર્ચંટ.

દરેક જાતની ગ્રોસરી કાપડ વગેરે બધું જરૂરી સામાન હમેશાં તૈયાર છે.

૧. કોમરશીઅલ રોડ ડરબન.

Ebrahim Brother

Direct Importer & General Merchant,

POTCHEFSTROOM, T'vaal.

P.O. Box [illegible]

Ismail Amod Kajee,

[illegible]

KRUGERSDORP.

D. I. Varyava,

[illegible]

POTCHEFSTROOM.

ગ્રાહકોને વિનંતી.

આ સાથેનું લવાજમ જે ગ્રાહકોની [illegible] મોકલી આપ [illegible] કરો.

Gandhi Heritage Portal

સરકારી સરવેયર.

[illegible]

સરકારી ઇજનેર.

[illegible]

[illegible]

JAMESON & CO.,

Manufacturers.

Ask us for Quotations before placing Orders elsewhere for

Natal Jams,
Curry Powder, Chutneys,
Cayenne Pepper,
White and Black Pepper,
Sauces,

And other goods too numerous to mention.

Prices to suit all buyers.

JAMESON & Co.
Box 63, Durban.

L. KEHRMANN & Co.,

[illegible]

Soft Goods, Hardware,
Stationery, Shawls,
Kaffir Goods,
Crockery, Jewellery.

SMITH STREET, DURBAN.

એલ. કેરમન એન્ડ કો.

[illegible]

સર્વે જાતનો માલ.

[illegible]

[illegible]

HARBROW & Co.,

POINT ROAD, DURBAN,

Timber Merchants & Importers

OF EVERY DESCRIPTION OF

BUILDING MATERIAL.

હારબ્રોની કું૦	हारब्रो एन्ड कु.
[illegible]	[illegible]
પોઇન્ટ રોડ, ડરબન.	पॉइंट रोड, डर्बन.

[illegible]

[illegible]

જંડુમહારાજ મીઠાઈવાળા

[illegible] ग्रे स्ट्रीट, डर्बन.

[illegible]

— ઘીની મીઠાઈ —

[illegible]

[illegible]

[illegible]

P.O. Box [illegible] Tel. Address: "BEETLE"

BEATLEY & Co., *Wholesale Merchants,*

467 SMITH STREET, DURBAN.

[illegible]

Printed and Published by [illegible] International Printing Press, Phoenix, Natal.